ASMO-IZTEGIA
(II)

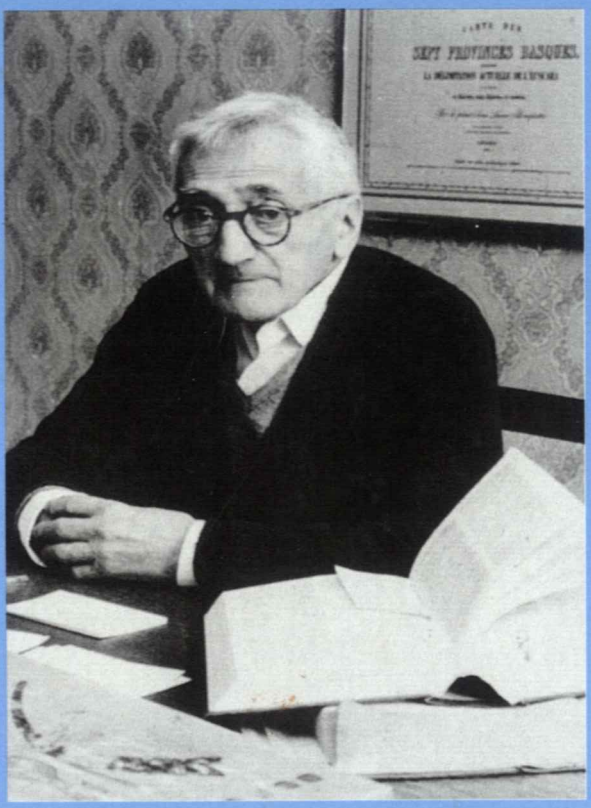

Urestarazu'tar Andoni
"Umandi"

ASMO-IZTEGIA

Uŕestarazu'taŕ Andoni
"UMANDI"

Bigaŕen idaztia

Babesleak

Hiztegi hau euskarri informatikoan jaso eta argitaratu da ondoko erakundeek emandako dire-laguntzei esker:

ARABAKO FORU ALDUNDIA

EUSKO JAURLARITZA. KULTURA SAILA

GASTEIZKO UDALA

© Ufestarazu'taŕ Miren Terese

Datu-basearen prestatzailea: UZEI

Diseinua eta Maketazioa: UZEI

L.G.: NA. 216-2000 (II)
ISBN: 84-89135-08-8 (obra osoa)
ISBN: 84-89135-10-X

Inprimatzailea: Graficas Lizarra, Si., Tafallarako bidea 1. km - LIZARRA (Nafarroa)

ABEDEZKO IZTEGIA

a. (izki): *iz.* "A" Norabidea adierazten du, -ra bezela: Paris' a, gizonagana, e.a. 1/ Abederearen lenengo izlda. II Gayezkoa danean, oyuzkoa bezela erabiltzen da, e.b.: A! nik enekien ori. Byagora, intzira. If Gayezkoa izanik ere bizkayeraz irugaŕen malako age erazlea da, beste izkeigietan "era" bezela, ta naiz izenondo naiz izenordea izan diteke, e.b.: Gizon *a* (gizon tits). : Ura. // A, autizki, erdizki ala atzizkia ere izan diteke. // Auŕizkia bezela bizkayeraz lenengo ta bigaten ageŕerazleai jartzen zaye, asmoa areagotzeko: Au, aoŕ, aona, aorain, eta abaŕ. *I/ Erdizkia* bezela adifz-jokoan erabiltzen da aditzerari oraiñaldiko zentzuna emateko, fa aditz-efoaren auŕetik jartzen da: Dakit, dakargu, daramazu, e.a. II Oŕela geikia bezela ere erabiltzen da: Nengoala, zengozala, c.a. *II* Atzizkia bezela bakaŕ-mugitza da: Gizona, landarea, etxea, c.a. *11* lpaŕaldeko izkelgietan oŕela erabiltzen da, aditzera bati gañeratzen eta galdetzeko zentzuna ematez: Egin duzuya?, ikusiko duta?, nor zirea?, e.a.

a zan txaroal. (etiketa): *ayu. Llra* izan zan etiketa!.

aa. (itz): *ow:* Ao itzaren ordez erabiltzen da, eratofitako edo antolatutako beste itzak eratzeko. Oyuitza bezela erabiltzen da.

aaa. (aots): *iz.* Kaŕasia, batez ere egazti batzuek dagitena. I: Algara,

aaala. (lastertasun): *adond.* Bereala, berealaxe.

aabale. (larmats): *iz.* Txilarkidea dan landarea; here arnariak garan battzezko edo oztiñezkoak dira, gozo ta jangariak.

aabe. (larmats): *iz.* Txilarkidea dan landarea; bare arnariak garau baltzezko edo oztiñezkoak dira, gozo ta jangaŕiak, : Aabi,

aabete. (azkuŕi): *iz.* Bakoitzean aoan sartzen dan janari-puska. j: Aamena.

aabeteka. (ao): *adond.* Argitasuncz, ao-betean, argi ta garbi esan edo azaitzea.

aabi. (larmats): *iz.* Txilarkidca dan landarea; bete arnariak garan baltzezko edo oztiñezkoak dim, gozo ta jangaŕiak, [: Aabc.

aabia. (lannats): *iz.* Txilarkidea dan landarea, beltzkaak diran amariak, goxo ta jangaŕiak, ematen dituena. (Kabi): *it.* Oantzea.

aabiatze. (larmats): iz. Txilarkidea dan aabale-landarea; bare arnariak baltzezko edo oztiñezkoak dira, garan gozo to jangaŕiak.

aabixia. (kabi): *iz.* Egaztiek, berets afautzak ipintzeko ta beren kumatxoak azteko, mokolen bateau edo estalpetutako tokian egiten duten oantze antzekoa. (larmats): *iz.* Aabalc.

aabixo. (landare); *Iz.* Ginbailkaria dan barazkia; here zurtoña ta oŕiak jangaŕiak dira.

aadia. (igali): iz. Gurbiondoaren igalia; jangaŕia da.

aatixa. (kabi): *iz.* Aabixia. (larmats): *Iz.* Aabalea.

aatixo. (belaŕ): *iz.* Lore orikara daukan ortu-belafa, Yon donearen egunean ()neaten dana.

aaft. (oyutza): *oyu.* Ukatze ta arbuyozko **oyntza.**

aago. (bald): *iz.* Azi atalbiko belafa, eta laze ta oft zabala dituena; bete oŕiak eltzarian jaten dira.

aagofi. (aagoŕi): *iz.* Azi atalbiko belaŕa, eta Laze ta ofl zabala dituena; bete ()flak eltzarian jaten dim. (abetxu): *iz.* Gurbiza. aogati, aragoŕi, ania-mania, animania, eskutulora, espimendaŕi, kandana, kaudan, kauden, gurbitx, ixilora.

aagozi. (aogozo): *iz.* **Ezabizi** aukaduna, pitin bat lckcdatsu, doan **guruin** batzuek iñostcn dutena. I: ikus; Angozo.

aai!. (oyutza): *oyu.* Oyuzko itza.

aaidantza. (sendi): *iz.* Norbararen aaideen multzoa.

aaide. (sendi): *iz.* Notin bath buruz, here sendiko beste notin bat dana, biak odolekotasun edo kidetasunezko loturaz batuta dagozclar€k. j: aide, aaiko, aako, aaku, askazi, ixteŕ-lengusu. (abesti): iz. ikus: Abesti.

aaide **urbil.** (sendi); *iz.* Urbilekoa dan aaidea.

aaide-egokiak. (aita): iz. **Alta** ta ama.

aaide-tits bat. (sendi); *iz.* Oso utunekoa dan aaidea. j: Ikus: Tstaŕ lengusu.

aaidearazi. (sendi): *ad.* Ezkonfzaren bidcz aidetasuna aŕeragitea,

aaidego. (sendi): *in* Aide guztien taldea, aidetasun male. bakoitzarentzat edozein izan. Askakuntza, askazgo, askazigo, askazikunde, askazitarsun, askazitasun, askazkunde, askazkunte, senikera, senitarte

aaldekeria. (lizunkeri): *iz.* **Aldeen** artean egindako **aragi-ogena.** (auŕctasun): *iz.* Ororen lanbidectarako, batzuek berm aideai ematen dioten laguntza aundiegia.

aaidekutsu. (sendi): *iz.* ikus.: Aide-kutsuak.

aaidemendu. (aikargo): *iz* Elburu bati buruz batzuen artean bateratu edo alkartzea.

aatderia. (sendi): *iz.* Aaidegoa; aide-leŕo Luzeariburuz mintzatzen danean.

aaidetasun. (sendi): *iz.* Aidegoa dana; aide izatearen tasuna.

aaidetsu. (sendi): *izond.* Oso uŕ'utiko aides dana.

aaidetu. (sendi): *ad.* **Ezkoutza** bitten ondorioz aideak bilakatzen diranen egipcna. (alkargo): *ad.* Elburu bati buruz batzuek alkartzea.

aaidetze. (sendi): *iz.* Aide guztien multzoa.

aaidexka. (sendi): *izond.* Oso niutiko aidea dana.

aaiko. (sendi): *iz.* Bi edo notin geyagoen artean dagoen lokatia, naiz odolekotasuncz naiz kidetasunez izan.

=Wart. (zirikaldi): *izond.* Zerbait egiteko noribait zirikatu egiten duena.

aaikatu. (alkargo): *ad.* Zerbaiterako batzuen artean alkartzca.

aaiko. (sendi): *iz.* Aaidctasuna. j: Aako, aaku, aaide, aide, askazi. (zirikaldi): *iz.* Zerbait egiteko nor edo nor zirikatzea. Aaika.

aaikobatza. (sendi): iz. Aaidegoa.

aaikotasuna. (sendi): *in.* Naiz odolekotasunez naiz kidetasunez bi edo notin geyagoen artean dagoen lokaŕia. (aikargo): *iz.* Zerbait burutzeko asmoz batzuen artean egiten dan aikartasuna.

aaikatu. (sendi); *ad.* Aaidetu-

aailtatu. (atsaldi): *ad. Nai* gabe aoa idekitzea, arnas-artze sakona egitean;

zirkiñezko egipena da, geyenetan legate edo unadura adierazten duena. I: Aaltatu.

aainan. (lokafitza): *ŕok.* Baña, atabaña.

aak. (izenorde): *ŕzod.* Ayek itzaren ordez crabiitzen dana.

aaka. (etiketa): *iz.* Boŕokaidi, eskatima, mokoka edo baiezta. (lipizta): *iz.* Notin batzuen artean sortutako erabaga ta etiketa. (eztabaida): II *ŕe.* Noun batzuen arteko eleketa beroa.

aakala. (gura): *iz.* Gurari oldarkofa.

aakaldu. (atsaldi): *ad.* Nekez arnas-artzea.

aakalkof. (gum): *izond.* Zerbait lortzeko gogo bizia duena.

aakari. *(ants): izond.* Deadalez edo gagoŕ itzegiten duena.

lakaŕ. (boŕoka): *iz.* Etiketa, mokokladia. (tipizta): *iz.* Jazarketa, naimenen inki-anka. (akaŕ): *iz.* Agiraka egitea. I: Akaf. (etiketa): *iz.* Mokoka, inki-manka,

aakartu. (eztabaida): *ad.* Bern ta oldaŕez leyatu ta yarduki.

aakatu. (eztabaida): *ad.* Bero ta oidaŕez leyatu ta yarduki. : Aakartu.

aaka. (sendi): *iz.* Aaidcria. I: aaide, aaiko, aaku, aide, askazi.

aakoka. (aots): *adond.* Deadaŕ-egin edo al diteken indafaz oyuak egitea. Aatraka.

aaku. (laguntasun): *iz.* Eorzketa bateau biltzen diran lagunen moltzoa. I: Aoku, auku, aoki, auki, aulki. (iletak): *iz.* Iletaetara ertzen diranen moltzoa.

aal. (alien): *iz.* Zerbait egiteko almena, zerbait ori gayezkoa izan ala cz. 1: Al dan guzia. (zalantza): *adond.* Agian, apika. 1/ Bai aal! = Ustekoa dut. Ez aat! Eziña.

aal-eziña. (eziña): iz. Zerbait egiteko almenik eza.

aal-izatezko jokabidea. (aditz): *ad.* Almenera.

aal-nola. (altasun): *adond. Al* dan neuñan, II Aal-nolaka.

aal-ukan. (aimen): *ad.* Almeria euki.

aato. (alapide): *ad.* Alatu; abereak alapidean jaten ari-izatca.

aalara. (aimen): *iz.* Gizon batek al duena.

manta. (alarm): *ad.* Itxasontzia eragiteko urtan aŕaana egokiro igitzea.

aalaz. (altasun): *adond.* Aal dance.

aalbait. (altasun): *adond.* Jean, jazo edo egin ditekela.

aalberzain. (altasun): *adond.* Al diteken ainbat.

aalbezelako. (erditasun): *izond.* Erditsukoa dana.

aalblde. (altasun): *iz.* Aal danaren tasuna.

aalbldetu. (aimen): *ad.* Zerbait egiteko noribait aimen, baimen edo ordezmena ematea. (ordezpen): *ad.* Noribait zerbait egiteko ordezmena ematea.

aaldun. (almen): *izond.* Ala duena.

aaldundi. (aldundi): *iz*, Erki bateko aldunen bazkuna, erkiaren arloak zaindu ta oyei buruz erabakitzeko. I: Edonungo aldunen bazkuna.

aalduntasun. (almen): *iz.* Zerbait egiteko edo soŕerazteko aala. (artakotasun): iz. Elburu baterako, gauza bat egokia izatea dagiena.

aalegaf. (eritasun): *iz.* Pipita; egaztlek mingañean izaten duten eritasuna. (olo): *ŕe.* Oloek mingaiiean izaten duten eritasuna.

aalegin. (alien): *ŕe.* Leya, azku, Indaf-aldia. (egikera): *be.* Berbera. (karkabupen): 11 *iz.* Soñaren lndafa kemenez erabiltzearen egipena.

aalegindu. (aimen): *ad.* Elbururen bat lortzeko asmoz ategiñak egin. (egikera): *ad.* Berbera, berbera. (karkabupen): H *ad.* Berbera, berbem. Soñaren lndafa kemenez erabiltzea.

aaleglntsu.(karkabupen): *izond.* Arduratsu, ajolatsu, aidurn.

aalegiñaz. (Omen): *adond.* Baru-belaŕi ari-izateaz. (cgikera): *adond.* Berbera. (karkabupen): j1 *adond.* Berbera.

aalegof. (legortasun): *iz.* Aoan izaten dan legortasuna. (an): ŕe. An legoŕaren tasuna.

naletako. (alien): *frond.* Scndoa, almena duena.

aaletaratu. (almen): *ad.* Gauza zail bat ebaztu edo izan-aal egitea.

aalezgora. (indaŕ): *adond.* Indaŕck al dezaketenetik gora.

aalezko. (altasun): *izond. Izan* edo gotta ditekena; egin ditekena. (aimen): *izond.* Berbera.

aalgabe. (eziña): *izond.* Aalmenik eztuena. (teirotasun): *izond.* Txiroa dana.

aalgabetasun. (eziña): *iz.* Aalmenik cz eukitzea. (txirotasun): iz. Txiroa izatearen tasuna.

aalgabez. (eziña): *adond.* Aalmenik ez izatean.

aalgagafi. (alke): *izond.* Alkea soŕeraz€en duena. : Eŕaz lotsatzen dana.

aaigaizun. (alke): *izond.* Eŕaz lotsatzen dana.

aalgafi. (altasun): *izond. Jean*, gerta cdo egin ditekena. (aimen): *izond.* Berbera.

aalgatu. (alke): *ad.* lotsa eragitea.

aalge. (alke): iz. Biatzondo neketsua, gizona, bere bnruaren ado besteen auŕean, egindako zerbait data kari, beeragoizen duena;askotan arpegia goŕitzen duena. I: burlotsa, norberaren lotsa on-iriztea. : Zerbait egiteko erabetasun edo uzkurkeria. j: Zerbait egiten duenarentzat gerena adierazten duena. Aalka, aalke. 1: Aalgemendu.

aaige-arazi. (alke): *ad.* Alkez bete-eragin. I: Aalgerazi,

aalgebera. (alke): *izond.* Nai duena lortzeko, apaltasuna edo erabetasuna itxuratzen duena. j: Maltzuŕez art dana.

aaigedun. (asaldura): *izond.* Adore gabekoa. (alke): *izond.* Eŕaz lotsatzen dana. (erabetasun): 1 *izond.* Bildurtia, ikaratia.

aalgegabe. (alice): *izond.* Lotsa-gabekoa,

aalgegafi. (alke): *izond.* Lotsagaŕia dana. Lotsa soŕerazten duena. 1: Aalgegoŕi. (ospege): *izond.* Notiñen aomenaren gulxitze cdo galtzca egiten duena.

aalgeizun. (do1ortasun): *iz.* Gaiztakeri, zatarkeri, ospegc, aipu-eza. 1: Aalgcaizun, aalldzun, aalkixun.

aalgekof. (erabetasun): *izond.* Beldurtia.

aalgemendu. (alke): *iz.* Ikus: Aalge.

aalgeratu. (alke): *ad.* Lotsatzea. (ospege): *ad.* Aomen ona gutxitu edo galdu.

aalgerazi. (Ake): *ad.* Lotsaraztea. 1: Aalgearazi. (asatdura): *ad.* Norbait baldieraztca.

aalgeri. (alke): *ŕe.* Lotsa, alkea. j: Berez eztana agertzeko nayean, itxuraz ari izatca.

aalgetasun. (alke): *iz.* Lotsa izatearen tasuna. 1: Aalgetarzan.

aalgeti. (asaldura): *izond.* Adore gabekoa. (alke): *izond.* Jibe lotsatzen dana. : Aalgetsu. (erabetasun): 11 *izond* Bildurtia, ikaratia.

aalgetsu. (alke): *izond.* Lotsatia dana. 1: Aalgeti.

aalgetu. (alke): *ad.* Aalkea ematea edo izatea. (erabetasun): *ad.* Bildufez, ustekabez edo beste karia dala ala, gogoan bat-bateko zaurkada sortzea.

aalgexun. (alke): *iz,* Itzalgaŕizko lotsa. (txukuntasun): *iz.* Begirunea, lotsaizuna.

aalgexnngafi. (alke): *izond.* Itzalgaŕizko lotsa izateko dana.

aalgingafi. (atsekabe): *izond.* Atsekabea soŕerazten duena; negargaŕia dana. (erabetasun): *izond.* Erabetasuna izan-erazten donna.

aalgizun. (alke): *iz.* Norberaren auŕean edo besteen iritzian gizona beeratzen duen egipenen bat data kari, sortzen dan biotzondo nekegafia. I: Lotsagafia dan egipeua. j: Aaigisun.

aalgiznuld. (alke): *adond.* Aalkez ego£ea ala agertzea.

aalgo. Oilmen): iz. Alumna izatca, erakustea.

aalgoŕ. (erabetasun): *izond.* Beldurtia.

aalguzti. (almen): *iz.* **Almen** osoa, Yainkoa'ri dagokiona. j: Almen oso aundia.

ealguztidun. (yainkoa): *izond.* Almen osoa duena. j: Aal-guzitako. (Amen): *izond.* Berbera.

nalguitiz. (almen): *adond.* Almen osoaz ari-izatea.

aalik. (altasun): *frond.* Izan edo egin ditekena.

aalik-eza. (eziña): *iz.* Zerbait egiteko almenik ez izatea.

aaiikako. (almen): *izond.* Izan, pertain edo egin ditekena. j: Aalnolaka, aalorotako.

aaliketa. (altasun): *adond.* Geyen al ditekena.

aaliritziz. (gogaidieza): *adond.* Ikus.: Abasberuan. j: Gutxi gorabera.

aalka. (alke): *iz.* **Aalke** itzaren aldakuntza. Lotsa. (erabetasun): *ŕz.* Uzkurtasuna. (txukuntasun): J *iz.* Begirapena. (indaŕ): H *adond.* Indafez edo kemenaz ari-izatea.

aalkadura. (alke): *iz.* Gogoaren asaldura, artegatasuna. Lotsakizuna.

aalkagati. (alke): *izond.* Alkea soferazten duena. j: Eŕaz lotsatzen dana.

aalkagaŕikeria. (alke): *iz.* Lotsagaŕia dan egipena.

aalkagaŕiki. (Ake): *adond.* Lotsagafizkoa dan era.

aalkagafiro. (alke): *adond.* Lotsagaŕizkoa dan era.

aalkamendu. (alke): *iz.* **Blotzmrdo** neketsua, gizona, bere bururen edo besteen auŕean, egindako zerbait data kari, beeragotzen duena; rnaiz arpegia goŕitzen duena. (naastura): iz. Kiri ta argitasuna peitzea.

aalkarazgati. (alke): *izond.* Lotsa soŕerazten duena.

ealkarazi. (alke): *ad.* Lotsa soŕeraztea. (erabetasun): *ad.* **Erabetasuna** soŕerazten. (tutubio): H *ad.* Iknsmena edo adiña lansotu edo li1t/ratu. Gorengoa bezela agertzea.

aalkari, (alke): *iz.* Biotzondo neketsua, gizona, bare buruaren edo bestcen auŕean, egindako zerbait data kart, bceragotzen donna, sari arpegia goŕicrazten duena. (naastura): *iz.* Kiri ta argitasuna peitzea.

aalkatsu. (alke): *izond.* Lotsa soŕerazten duena; lotsatia.

aalkatu. (alke): *ad.* Lotsa soŕeraztea. (naastura): *ad.* Ezberdiñak diran gauzak nastatzea. j: Gauzak ezartzea edo asmoak aurkeztea, berak Icirlan jartzeko, zeintzeko edo utertzeko, eŕaza eztan eraz. I: Gauza bat okeŕ ageferaztea edo **Uri** gabe jartzea. I: Eztabaidan norbait gaintzea, spat-eraztea. I: Norbait artegaraztea. (tutubio): (ad. Argi geyegiz ikusmena lausotzea. 1: Norbait aikolo-maikolo uztea.

aalkatzaile. (alke): *iz,* Lotsa soŕerazten duena.

aalke. (alke): *iz.* Egipen baten ondorioz sortzen dan **biotzondo** nekegatia, norberaren edo besteen iritzirako, gizona beeratzen duena, ta rnaiz arpegiaren margoa goŕierazten duena. I: Alkekortasuna. : Norberaren begiruncaren on-iriztea. Dagienarentzat lotsabidea dakafen egipena. (erabetasun): *iz.* Bildurti, lotsof, gelbera danaren tasna, (txukuntasun): (ŕz, **Garbitasuna, begirunea.**

aalkearazgañ. (alke): *frond.* Alkea soŕerazten donna.

aallcearazgafi. (alke): *izond.* Lotsa soferazten duena.

aalkearazi. (alke): *ad.* Lotsaz arpegia goŕieraztea.11 Aelkearazi.

aalkeartikl. (atke): *frond.* Mutirilceriz itzegiten edo jokatzen duena, (mutirikeri): *izond.* Lotsarik gabe itzegiten edo yarduten donna,

aallcedun. (alke): *frond.* Lotsa soŕerazten Minna. I: Eŕaz lotsatzen dana.

aalkegabe. (mutirikeri): *izond.* Lotsagabea, mutiri, zirtzila. (aike): *izond.* Lotsik eztuena.

aalkegabekeria. (mutirikeri): *iz.* Mutirikeriz egindako egipena. (alke): *iz.* Lotsagaŕia dan egipena,

aalkegabeki. (mutirikeri): *adond.* Lotsarik gabe ari-izatearen era (alke): *adond.* Alkerik gabe yarduteko era.

aalkegabetasun. (=finked): iz. Lotsagabekeri, ausarkeri. (lizunkeri): *iz.* Likistasuna.

aalkegabetu. (lizunkeri): *ad.* Lotsa utzi edo galtzea. (alke): *ad.* Alkea utzi edo gaaltzea,

aalkegafi. (alke): *izond.* Lotsa soferazten duena. f: Lotsatzekoa dana.

aaikegafrki. (alke): *adond.* Lotsagaŕia dan eraz.

aalkeixun. (alke): *iz.* Bcgirunezkoa dan lotsa. (begirune): *iz.* ltzalezkoa dan lotsa. (erabetasun): (iz, Bildurti, lotact, gelbera danaren tasuna.

aalkeiznu. (zatarkeri): *iz,* Lotsagati ta aipu txatekoa danaren tasuna. I: Begirunea soferazten duena. (gaiztasun): ŕz, Gaiztoa danaren tasuna. I: Txaŕ eta zuzengabekoa dan egipena.

aalkeizungañ, (alke): *izond.* Lotsa soferazten duena. I: Lotsatzekoa dana.

aalkekizuu. (alke): *izond.* Lotsaerazten duena.

aalkekof. (txukuntasun): *frond.* Oso txukuntasunezkoa dana.(garbitasun): *frond.* Oso £xukun eta garbia dana.

aalkekortasun. (txukuntasun): *iz.* Oso tukuna danaren tasuna.

aalkeratu. (alke): *ad.* Lotsaturik geratzea. (asaldura): *ad.* Baldituta geratzea.

aalkerazi, (alke): *ad.* Lotsaeraztea. (asaldura): *ad.* Baldituta nztea.

aalkeria. (alke): iz. Lotsatzekoa; arpegian gotizko margoa atera-erazten duenaren Mauna, (txukuntasn): *iz.* Txukuna danaren tasuna.

aalkesun. (begirune): *izond.* Itzala rot zayona. (kunde): *iz.* Lotsariak.

aalketaratu. (alke): *ad.* Lotsaldiragiño eltzea.

aaiketarzun. (alke): *iz.* Lotsa, lotsakun£za.

aalketasun. (alke): *iz.* Lotsa-izatearen tasuna. (asaldura): *iz.* Baldidura.

aalketi, (erabetasun): *izond.* Bedurtia, lotsakota, sotila.

aalketuu, (alke): *izond.* Lotsatia dana.

aalketu. (alke): *ad.* Lotsatzea.

aailcexun. (alke): *izond.* tkaratia, erabea, gogo gutxikoa.

aalkexungati. (alke): *izond.* Bilduŕ-araztekoa dana.

aalkeznn. (alke): *izond.* Ikaratia, erabca, gogo gutxikoa.

aelkide. (amen): *izond.* Beste bat edo batzuen almena beta duena.

aalkidetasun: (almen): *iz.* Beste bat edo batmen almena beta izatearen egipena.

aalkiof. (aike): *izond.* Ikaratia, erabea, gogo gutxikoa. j: Lotsagaŕia.

aalkisun. (alke): *iz.* Erabetasuna. Lotsariak. (begirune): *iz.* Itzala, lotsa, begiramena; agurgafia.

aalkixun. (eskalego): *iz.* I}kafa eskatu oi dana. : Bizia igarotzeko cskuarterik cztuena.

aalkizun. (ospege): *ŕz.* Ospegearen oarpide arokafa. (begirune): *izond* Itzalgaŕia dana. (erabetasun):) *izond.* Ikarati, lotsof, adoregabekoa dana. (eskalego): jj *izond.* Bizi-izateko biderik eztuena; ukafa eskatzen ari dana.

aalkizungafi. (arbuio): *izond.* Uŕuingaŕia dana.

aalkof. (aike): *izond.* Lotsati, iotsefa. (zurtasun): *izond.* Epaitzeko edo ekiteko zufa dana. (erabide): jj *izond.* Yardutean zentzunduna dana.

admen. (almen): *iz.* Gayezko naiz gaigabeko zerbait egin al-izateko mena.

aalmen-oso. (ahnen): *iz,* Almen guzia erabiltzea.

aalmendu. (almen): *ad.* Zerbait egiteko mena ematea.

aalmenera. (aditz): *ad.* Aditzjokoaren era, alumna adierazten duena.

aalmenez. (almen): *adond.* Almena erabiltzeau yardutea.

aalondo. (anti): iz. Irenduta dagoen aorta.

aalorde. (ordezpen): *iz,* Norbaiten izenean ari-izateko ardura onartzen duena. 1: Aalordetari.

aaloroko. (almen): *izond.* Guztia al duena. j: Yalnkoa'ren izakera.

aalorotako. (almen): *izond.* Guzia al duena. I: Yalnkoa'ren izakera. (yainkoa): *izond.* guzia al-izatea.

aalorotasun. (almen): iz. Aal-izatearen tasuna. (yainkoa): *iz.* Yainkoa'ri bakatik dagokion aal-izatea.

aaloraz. (almen): *adond.* Al dan guztian,

aalnsotasun. (almen): iz. Almen guzia izatea.

aalpeko. (alrnen): *izond.* Almen baton pean dagoena.

aaltatu. (atsaldi): *ad.* Aŕausi-egin. Aailtatu.

aaltsu. (almen): *izond.* **Almena** duena, almen aundia duena.

aaltsuen. (almen): *izond.* Besteak baño aaltsuagoa dana.

aaitsuki. (almen): *adond.* Almena crabiltzean yardutea.

aalone. (almen): iz. Altasuna, al-izatea,

saluzain. (atsaldi): iz. Nai gabe aoa idekitzea ta atsgoitia egitearen egipena; geyenetan oat-gabekoa izaten da, ta logura edo gogaitaldia adicrazten duena. j: Aaluzainka.

aaluzainka. (atsaldi): *adond.* Aaluzañak egiten ari-izan.

aaixlra. (almen): *adond.* Zertxobait al-izatea.

aalzain. (abere): *iz.* Abereak zaintzen eta alatzen dituen notiña. (ardi): *iz.* Aaeiak zaintzen dituzten artzain bereziak.

aamakuf. (aŕain): *iz.* Goiko masailezuŕa batman tinkotua duen afada; eztute snycts-ezufik ez eta sahelean egatzik, eta ezurtza oso berandu gogortzcn zayo.

aamazaun. (lastertasun): *adond.* Leyaka, abazuzian.

Rumen. (azkuŕi): *iz.* "Otsoaren aotik aamen bat ere on". II Aoan bakoitzean sartzen dan janari-zatia. 1: indafak beŕitzeko artzen dan azkufi neufita. 1: Azkuŕi edo azkariaren puska. j: Aukada, aumen, autzeta, autzetañi, auzeta, auzetañi, kopau, kopu, antra, poxin, pozin, otamen.1/ Aamenik eztu – Eztauka, ezertxo ere. II Aamenik eztaki = Eztaki ezer. (ayergatasun): *adond.* Zerbaiterako ayergatasuna adieraztca. (mardail): II iz. Mardalez ari-izateko gaya.

aamen-belaf. (belaŕ): *iz.* Atalduna dan landarea, oso mingotsa ta zerbait atsonduna. I: Aamenta, aamenda, asentsio-belaŕ, xixari-belaŕ, zizare-belaŕ.

aamenda. (betas): *iz.* Aamenda-belaf. aramanta, aranzko, aspeten.

aamenda-belaf. (bete): iz. Atalduna dan landarea, oso mingotsa ta zerbait atsonduna. j: Atalduna dan laudare usaiduna. I: Aamenda, aramanta, aranzko, aŕamanda, aspatan, aspeten, asuntxu, asuntzio, axina, axinxe, axintxa, axintxo, azantzio, azentzio, azenzu, azinju, azintzu, azuntxu, azuntzu, ixen, luluru-bedaŕ, mends, menda-batan, orbanka, sanjak'en belaŕ, txitxari-belaf, xixari-belaŕ, zizare-belat, zizari-belaf.

aamendu. (azkuŕi): *ad.* Aamenak ematea.

aamenka. (azkufi): *adond.* Aamenetaz jatearen egipena. j: Autzetaka, autzetaz, ausetaka, kirka-kirka, mauka-mauka.

aamenkatu. (azkuŕi): ad. Azkufiren bat aarnenez zatitzea edo banatzca.

aamenketa. (azkuŕi): *iz.* Aamenak artzearen egipena.

namenta. (belat3: *iz.* Azi atalbiko belafa, niilikoa iraunkoŕa ta lore-ostoa ezpain antzeko dituena. j: Aamen-beiaŕ.

aamenlo. (azkuŕi): iz. Ogitarteko txikia.

namiikatu. (mardail): *ad.* Aopetik itzegitea, askotan atangura edo asatea adieraztean. 1: Norbaiten kaltez, bete egipenak gaitzestean, mintzatzea. j: aamikatu.

aamilz. (itz): *adond.* Aoz edo itzez zerbait esatea.

aamin. (abere): *iz.* Abelgoŕiari aoan sortzen zayon txosknrra. (txoskoŕ): iz. Berbera.

aan. (igali): ŕz. Aran, okarana. *II* Aan-berde = Aran-zuri.

aanatu. (said: ad. Uumndatzea. (Aranatu itzaren laburpena).

aanio. (oyutza): *oyo.* Sumin edo ustekabea adierazteko erabiltzen dan itza. Egudaño!, aŕayepola!

aantxu. (alborakuntza): *adond.* Zerbaiten urbil izatea edo egotea.

aunts. (cite): *izond.* Notin edo gauza baten idurikoa dana. *11* Aantzi aditzaren mugatu gabea.

aantz-gafi. (aanzpen): *izond.* Aztutzeko egokia dana, edo eŕeza dana.

aantzaldi. (aanzpen): ŕz, Oroimena galtzen dan unealdia.

aanizarazgafi. (aanzpen): *izond.* Aztu-eragiten dens.

aantzarazi. (aanzpen): *ad.* Aztu-eragitea.

aantzarazle. (aanzpen): *izond.* aztutzeko eraginkoŕa.

aantzarte. (aanzpen): *iz.* Oroimenaren peitzea; zerbaiteaz zegoen gogorapena galtzea.

aautze. (aranondo): *la.* Aranondoaren beste izena. (clod): *iz.* Elotiaren beste izena.

anntzezin. (aanzpen): *izond.* Aztu ezin edo beaŕ eztana. j: Aantzi-ezin. (omimen): *izond,* Oroimeueansrauten duena.

nantzl. (aanzpen): *ad.* Gauza baten oroipena galtzea. j: aiztu, utz-egin.

aantzia. (aanzpen): *izond.* Oroipena galtzen duena, eŕaz edozer aztutzen zayona, edo noizean bein bakatik gauzak oroitzen dituena. j: Aztuta dagoena. (arduragabetasun): *izond.* Gauzai buruz ajolik eztuena; ajolagabekoa. (utziera): II *izond.* Utzita dagoena.

aantzigafi. (aanzpen): *izond.* aztu eragiten duena.

aantzirazi, (aanzpen): *ad.* Aztu-eraztea. (Azcraztea).

aantzixe. (aanzpen): *izond* Zerbait aiztuta dagoena.

aantzizale, (aanzpen): *izond.* Aztutzen duena.

aantzkizun. (aanzpen): *iz.* Aiztutzeko eŕeza dana.

aantzmendu. (aanzpen): iz. Aztutzea.

aantzordu. (aanzpen): *iz.* Zerbait aiztutzen dan unealdia.

aantzorduan. (aanzpen): *adond.* Ustekabean. (arduragabctasun): *adond.* Otoz-otoan. (oateza): II *ad.* Arinkeriz.

aantzorduka. (aldizkapen): *adond.* Noizean bein, noizik noizcra.

aantzordulco. (aanzpeu): *izond.* Beratzaz oldoztu gabe gertatzen dana.

aanzdura. (aanzpen): *iz.* Aztutzearen egipena. (utziera): *iz.* Egin gabe uztearen egipena.

aanzgafi. (aanzpen): *izond.* Aztu eragiten duena; aztutzekoa dana.

aanzl, (aanzpen): *ad.* Gauza baten oroipena galtzea.

aanzidura. (aanzpen): *iz.* Aztutzea.

aanzkeri. (aanzpen): *iz.* Aantzita uzteko jokera txaŕa.

aanzlcizun. (aanzpen): *iz.* Aztutzeko eŕeza dana.

aanzkoŕ. (aanzpen): *izond.* Gauzak eŕaz aiztutzen dituena. Aantzkoŕ.

aauzkortasun. (aanzpen): *iz.* Oroimena peitzea.

aanzkortu. (aanzpen): *ad.* Gauzak eŕaz aztutzen zaizkionaren egokera.

aanzle. (aanzpen): *izond.* Gauzak eŕaz aztutzen zaizkiona.

aanzmendu. (aanzpen): iz. Aztutzea. Aanzmendura.

AANZPEN. *ŕz.* Oroimenik ez izatea, edo len zerhaitena ukan zana galtzea. Gogoratu beat zan gauza bali buruz ajolik ez izatea. I: Anzide, atzenduera, azkera, azte, aztutze, gomutauez, oroit-eza, uzkunde. /! (adikabe), (arindura), (auskeri), (ayergatasun), (eskergaitz), (ezerabilltuniza), (ezpetetasun), (gogaldieza), (isiltasun), (jakiñeztasun), (oroimen)

aanzpera. (aanzpcn): *izond.* Eŕaz aztutzen dana,

statute. (aanzpen): *iz.* Aztutzearen egipena. (utziera): *iz.* Egin gabe uztcaren egipena.

aanzteratu. (aanzpen): *ad.* Aztutzen astea.

aanztu. (aanzpen): *ad.* Zerbaiten oroipena galtzea.

aanztura, (aanzpen): *iz.* Oroimenik ez izatea, edo len zana galtzea.

aapa. (esertoki): *ad.* Norbait esertoki batean, swia zutik eta gibel -alde gañean ezaricea.

sepal. (itz-antze): *iz.* De eta esakunen eŕenkada, oldozten edo uste-izaten dana adierazteko. (abesti): iz. Abcstearen egipcn eta ondorioa.

aapaldi. (gaitzipen): *iz.* Irañs; itzez edo egipenez egindako laidoa. (elerti): *iz.* Olerki batzuek dauzkaten nolabait jaŕitako bertsocn taldea. I: Eŕi-abestietan *itza* bezela agertzen dan bertso-elkartze lahuŕa. (olerti): H *iz.* Berbera, berbera.

aapaldl bakaf. (clerti): *iz.* Aapaldi batekoa. (olerti): *iz.* Berbera.

aapaldi bateko. (elerti): *iz.* Aapaldi bakaŕa. (olerti): *iz.* Berbera.

aapaldi -egin. (iti-miŕi): *ad,* Mutika-egitea. Osaka): *ad.* Isekatzea.

aapaldika. (iseka): *ad.* Isekatzen ari

aapaldikari. (gaitzipen): *izond.* train-egilea.

aapaldikatu. (gaitzipen): *ad.* Train-egitea.

aapalditsu. (gaitzipen): *izond.* Itz edo egipenez mintzen edo iraintzen duena.

aapaldiztatu. (gaitzipen): *ad.* Train-egitea. // Aapaldizkatu.

aape. (estalpen): *adond.* Ixilka edo belaŕira itzegiten ari-izatea.

aapeka. (estalpen): *adond.* Ixilka edo belaŕira itzegiten ari-izatea.

aapekari. (mardail): *izond.* Marmaratzen duena. I: F,leztale. (gaitzipen): *izond.* Gaizki esalea.

aapeko. (estelpen): *iz.* Ixilka esaten dana. 71 Aapeti, aapetik.

aapetik. (estalpen): *ad.* Ixilka edo belaŕira i£zegiten ari-izatea. /! Aapeko, aapeti.

aapez. (ants): *adond.* Txutxumutxuka ari-izatea.

aapi. (kabi): *iz.* Egazti ta txorlek, mokol edo estalpetakoen told batean, afautzak ipintzeko ta txitoak azteko dagiten oe-antzekoa.

aapilu. (sorbatz): *iz.* Izkilu edo lanabese baten sorbatza.

aara. (anti): *iz,* Ardiaren ernal-beroa. I: Arkara.

twat. (abesti): iz. Poztasunezko abestia. (poz): iz, Berbera, (iseka): il *iz.* Nausa.

aarantza. (itz-antze): *iz.* Oldozten edo nabaitzen dana adierazteko erabiltzen diran iiz eta esakuntzaen saldoa. (izkera): *iz,* Endefi edo alderdi baten izkuntza.

aaraukeri. (mintzoera): *iz. Itz* alpeŕen ugaritasuna.

aarben. (oyal): *iz.* Oyala tolesteko zatikoa.

aardi, (zeŕi): *iz,* Zeŕiaren uriza. I: Ardi, arditx, argeli, arkama, xeŕi-aardi. (ardo): iz. Tolareko zurezko zatikoa; bere zuloetan, zapatzeko ziriak egokitzen dirala. (biurkin): II *iz,* Metalezko, zurezko edo beste gayezko zublia, biofizko ozka duena biuŕikoan sartu al-izateko.

aardi-ikel. (zeŕi): *iz.* Gizentzeko bereizten dan uŕiza.

aari. (arch): *iz.* Ausnarlaria dan etxaberea, adafak mokol, zokotsu ta ingurubilez biribilkatuak dituena, artile usua ta azkazala apo-bikoitza dituena; bere aragi in arfileaz guztiz onartzekoa da. I: Atari, metxin, txikiro, zikiro, sildro, xikite,

aari-antxu. (ardi): *iz.* Bi urteko arkumea.

aari-barn. (izkilu): *iz.* Aŕesiak Iuferatzeko len erabiltzen can langailua.

aari-buruak. (odei): *iz.* Eguzldaren irtetean agertzen diran odel-muŕuak, euria iragarten dutenak.

aari-ondo, (ardi): *iz.* Ernal-erazi ondoren irendutako aaria. (irentze): iz. Berbera, berbera.

aari-tajuko. (ardi): *izond.* Aari-antzekoa egiten dana.

aari-talde. (ardi): *iz.* Aarien saldoa.

auri-talka. (ardi): *iz.* Aariek alkaten aurka dagiten buŕuka. (boŕoka): *iz.* Berbera, berbera.

earl-topeka. (ardi): iz. Aariek alkaŕen aurka dagiten buŕuka. (boŕoka): iz. Berbera, berbera.

aariki. (ardi): *iz.* Aariaren aragia. I: Aarki. (aragi): iz. Berbera, berbera.

saran, (anti): iz. Gaztea dan aaria.

aarikote. (ardi): *iz.* Gaztea dan aaria,

aaritegi. (ardi): *iz.* Ardiengandik aldendutako aroan eukitzen dan aariaren lobioa. (baŕio): *iz.* Berbera, berbera.

aarita. (ardi): iz. Gaztea dan aaria.

aarita. (ernaltze): *ad.* Aŕak emea estaltzea. (ugalketa): *ad.* Berbera.

aarizain. (ardi): *iz.* Aarien amaña.

aarka. (eztabaida II Eŕiketa): *adond.* Eztabaidetan ari-izatea.

aarkatu. (eztabaida): ad. Eztabaidakatu.

aarkatzaiie. (etiketa): *izond.* Etilretan ari-izateko leŕakefa dana.

aarkela. (zap: iz. Zefiaren uŕuxa, azkai ta erditzen eztuena. j: Gizentzeko bereizten dan uŕuxa.

aarki. (aragi): *iz.* aariaren aragia. Aariki. (ardi): *iz.* Berbera, berbera.

aarko. (ardi): *iz.* Gaztea dan aaria.

aaro. (txeŕen): *iz.* Txefen aurkako ell-araoa.

aaf. (aŕ): *iz.* Soin bigun, zubilkara, luzatua, ikolgaŕia ta ereztuuetaz egiña bezela daukaten ezurgabeko aberetxo-mota batzuen izena.

aaŕa. (zalapart): *iz.* Notin batek edo batzuek egindako afamantza. I: Audi. (etiketa): *iz.* Mokokaldia; itz edo egipenen bidez egindako bofoka.: Pataraka.

aafabide. (eztabaida): *izond.* Izkatu ditekena. (naastura): *izond.* Lardazkatzen dana. (naspil): II *frond.* Biribilkatzen dana.

aafaidi. (eztabaida): *iz.* Lipiztan ari-izatearen egipen eta ondorioa.

aafan. (eztabaida): *adond.* Zeribait buruz eztabaidakatzea.

aaŕankeri. (etiketa): *iz.* Mokokaldia.

aafantza. (ants): *iz.* Astoaren aotsa. (aato): *iz.* Berbera.

aafari. (etiketa): *izond.* Bofokan edo lipiztan sarteko emana dana.

aafatu. (eztabaida): *ad.* Eskatiman edo lipiztan ari-izatea.

aaŕausi. (atsaldi): *iz.* Aoa nai-izan gabe idekitzea ta arras-egite aundia zcrtzearen egipena. Aaŕosi, afausi.

aafansika. (atsaldi): *adored.* Aaŕausi egiteu-ari-izatea.

aafaxetan. (etiketa): *adond.* Mokoka ari-izatea.

aafazale. (uzutasun): *izond* Mukeŕ eta biuŕia dana; batez ere abereai buruz esaten da.

aaŕen. (etiketa): *adored.* Mokoka ari-izatea.

aaf-erazi. (etiketa): *ad.* Liskaŕ-eragin.

aafol. (baldaŕtasun): *izond* Kankala, esku-antzerik eztuena.

aafosi. (atsaldi): *iz.* Aoa nai-izan gabe idekitzea ta arnas-egite aundia zertzearen egipena. II (aai'ausi)

aaŕ-xikiro. (ardi): *iz.* 13i artiie dituen aaria.

aartara. (azkuŕi): *iz.* Bakoitzean aoan sartzen danjanari-pusketa. : Aarta.

aartaraka. (azkuii): *adond.* Aamenka ari-izatea. 4: Aataraka, aetraka, mitxirka, muxinka, mutxika, piltxika, poxinga.

aarteko. (erditasun): *izond.* Ez oso aundi cc,, oso txikia dana.: Erdiko tasuna duena.

aartu. (etiketa): *ad.* Botokan ari-izatea.

aartzain. (ardi): *iz.* Aarien amaña. I: Aarzaiu.

aartzartz. (ardi): *iz.* Alta dan edo izatekoa dan aaria. j: Aartzart, aartzatz, aarzatz, aatzartz.

aarxlciia. (eztabaida): iz. Eskatima txikia.

aarzain. (ardi): iz, Aarien arizafla. Aartzain.

aarzatz. (ardi): *iz.* Alta dan edo izatekoa *dan* aaria.

aasa. (lanabesa): iz. Kirten biko aizto aundi bat. (aizto): iz. Berbera.

ansaba. (sendi): *iz.* Sandi Mitten aintzifiako buraso zaŕa. (idazteun): *iz.* Sandizabalen buruak izateagatik, idazteunean gizuren batzuei ematen zayen tuna.

aasabai. (ao): *iz.* Ao-sapaya; aoaren baŕuko ta goiko zatia.

aasabi. (zintzuŕ): *iz.* Estegm9aren saŕerako aldeetan dagozen bi guruiñetako bakoitza.

aaskaki. (gogaldieza): *adond.* Arinkeriz edo zentzunik gabe ari-izatea.

aaskeria. (dolortasun): *iz.* Egipen zitala, *txaia.* (zikintasun): *iz.* Zikiiia dana. (lizunkeri): II *iz.* Loikeria; lizun-zalea danaren egipena.

aastruziez. (agun): *adond.* Aŕatsalde gaztietan.

aat-aire. (sate): *iz.* Aate antzeko egazti igeri-oinduna.

aata. (azkufi): *iz.* Bakoitzean aoan sartzen dau janari-pusketa.

aataka. (azkuri): *adond.* Aamenka jatea.

aatapatu. (atzipen): *ad.* Mutuŕekoa ezartzea. (totura): *ad.* Berbera.

aatapoin. (atzipen): *iz.* Mutuŕekoa. (toter,* *fr.* Berbera.

aatara. (azkuŕi): iz. Bakoitzean aoan sartzen dan janari-pusketa. (edari): iz. Bakoitzean aoan sartzen dan edari-aindoa.

aataraka. (azkuii): *adond* Ikus.: Aartaraka. I: Aetraka, mitxirka.

AATE. *iz.* Oin-palmaduna dan egaztia; bare mokoa zabalagoa da mutuŕean atzekaldean baño; zango-lepoak motz dauzka ta oŕengatik haldafa da ibiltzeko. Eŕaz etxekotzen da ta bare aragia onartzcn da oso. : Bili, bolborin, anzera, arata, arate, eratsa, eratz, areta, gita, bolorin, ipaŕ-aate, oilate, murgit-aate, paita, parpara, piro, xerxet, xertxeta. II (abel-azkuntza), (egazti).

ante molco-zabal. (aate): iz. Mokoa oso zabala duen fatten.

ante motodun. (aate): *iz.* Gangaŕa duen aatea, sari itxasotik uŕuntzen dana.

aate-heltz. (aate): *iz.* Igeri-oñeko egaztia, bettza, neguan itxas-egian ikusten dana.

aate-joko. (aate): *in.* Zintzilik jaŕitako ante baton azpitik zaldizkock ariñeketan igarotzean, aate oŕi burua kendu beaŕ diotelarik egiten dan jokoa.

aate-mando. (ante): *in.* Aate aŕuntaren mots bat.

ante-tipi. (sate): *iz.* Igeri-oneko egaztia, udabeŕian eta udazkenean itxas-egian agertzen dana. j: Atezerzeta, arte-bili, uda-zerizeta, xarxeta, zertzeta.

aate-txistulari. (aate): *iz.* Txistuajotzeu duen *aatea.*

aateki. (aate): *iz.* Aatearen aragia. (aragi); iz. Berbera.

aatekide. (aate): *iz.* Ante antzekoa dana.

aatekume. *(ante): iz.* Ante txikia.

aateme. (aate): *iz.* Aatearen amen.

aatetegi. (aate): iz. Aateak baŕutzen diran tokia. (itxitura): iz. Berbera.

aatetxo, (sate): iz. Aate txikia.

aatexka. (sate): *iz.* Aatearen txita.

aatik. (eskiertasun): *adond.* Oŕengatik, ziñez, izan ere, atik.

aatikan, (eskiertasun): *adond.* Izan ere, baiki.

satiate, (iñaute): *iz.* Austeŕe-egun auŕeko ins egunak. I: Egun oietan egiten diran **jayak.**

aato. (aate): *iz.* Aatearen Irma. 1: Ante txikia.

antra. (azkuŕi): *iz.* Bakoitzean [man sartzen dan janari-pusketa. (edari): *iz.* Bakoitzean noan sartzen dan edari-aindoa.

aatra. (azkuŕi): *iz. Ikus.:* Aatnen. f: Atzeta, poxin.

aats. (lizukeri): *ŕzond.* Lizuna, zantaŕa, lotsari laidogaŕi zayona. (zikintasun): *izond. Zikiita* dana.

aatsal-azkari. (azkuŕi): *is,* Aŕatsaidean egiten dan janari arifia.

aatsalde. (egun): *iz.* Eguerdidanik slunabaŕ arte igaroten dan aidia. j: Aŕatsalde'ren laburpena.

aatskeria. (lizunkeri): *iz.* Lizuna, lotsaizunari nringaŕi zayona.

aatsta. (Ho): *is.* Liño edo kalamuaren zakafa. 1: Aasta, alasta, aazta. (jalkin): *is.* Ubil batzuetan egiten dan kondaŕa, geyenetan ezertarako eztana edo kaitegat ia dana.

aatze. (zezen): iz. Beyaren kuma aŕa. 1: Aratxe,

aatz. (aztarna): *is.* Gizon edo aberearen oñak lufean uzten duen maŕa. j: Gauza bateau geratzen dan beste baten maŕa. (aditz): *ad.* Aatze adltzaren zeingea. (toles): 11 *izond* Zimuŕak dituena. (zurmtn): II *izond.* Erdoizlcoa dana.

aatz ariz. (ardi): *is.* Alta dan edo izatekoa dan aaria. 1: Aartzatz, aatzatz, aazaz, aazarz.

aatz-kidin.(aanzpen): *izond.* Aztu ditekena.

aatza, (azkuti): *is.* Bakoitzean aoan sartzen dan janari-pusketa.

aatzarazi. (aanzpen): *ad.* Aztu-eragitea. ^: Aatzerazi, aalzerazixe.

nat/art. (ardi): *iz.* Alta dan edo izatekoa dan aaria.

aatzatz. (ardi): *iz.* Alta dan edo izatekoa dan aaria.

aatze. (aanzpen): *ad.* Oroimena galtzea. ^: Zerbait aztutzea.

aatzei. (aanzpen): *izond.* Aiztutzeko eŕeza dana.

eatzerazi. (aanzpen): *ad.* Aiztu-eragitea.

ant-zeta. (azkuŕi): *is.* Bakoitzeau aoan sartzen den janari-pusketa. 1: Aotzeta, autzeta.

aatzetaka, (azkufi): *adond.* Bakoitzean aoan artzen dana sartzen ari izatea.

aatzexe. (aanzpen): *ad.* Gitxi aiztu.

aatzexetan. (aanzpen): *adond.* Aaztutzen astea.

aatzi. (aanzpen): *ad.* Oroimena galtzea. ^; zerbait aztutzea.

aatzkortu. (aanzpen): *ad.* Aazkoŕa egiten dana.

natzle. (aanzpen): *izond.* Gauzak aztutzen zaizkiona.

aatztu. (aanzpen): *ad.* Aiztu.

aann. (atsekabe): *iz.* Atsartze sendo la luzatua, ata-eman bates jaŕaitna, inka, atsekabe edo guraria adierazten duena.

aausi. (aots): *is.* Zakufak ematen duen aolsa. 1: Auxi, ausi, jaunka, iausi, ñaunsi, uaau. (zakuŕ): *is.* Berbera, berbera.

aausika. (ants): *adond.* Aausi ta aausi ari-izatea. (zakuŕ): *adond.* Berbera,

anusilari. (ants): *izond.* Aausia dagiena. (zakuŕ): *ŕzond.* Berbera.

aaxala. (legaf): *is.* Aoan eralzen dan legafa,

aaz. (aanzpen): *ad.* Aanztura adierazten duen aditz-efoa. (aditz): *ad.* Berbera, berbera.

aazabal. (nsintzoera): *izond* Asko itzegiten duena. 1: Elabeŕiti, elaberitsu, elakari.

aazarazo. (aanzpen): *ad.* Aazeraztea.

aazartz. (ardi): *ŕz.* Alta dan edo izatekoa dan aaria.

aazatz. (anti): *is.* Aita dan edo izatekoa *dan* aaria.

aazgafi. (aanzpen): *iz.* Aazerazten duena. Aztutzeko egokia dana, (arindura): *iz.* Gogo-nekeak ibitzen dituena. J: Azgaŕi. (ordainpide): ¸ *iz.* Egindako kaltea no€abaft ordaintzen duena.

nazi. (eginbide): *ad.* Zerbait egin edo ez egiteko, norbait beaŕ-izatea. (azkura): *ad.* Gorputsak, oartu gabe, kaizuz geitzea. (aogozo): *is.* Aogozoaren beste izeua.

aazkai. (arindura): *iz.* Gogo-nekeak arintzeko bidea.

aazkaitz. (aanzpen): *frond.* Aztutzeko zala dana.

aazkafeko. (aanzpen): *is.* Aazerazten duena. : Azlutzeko egokia dana. (arindura): *iz.* Gogo-nekeak ibitzen dituena. (ordainpide); *iz.* Egindako kaltea nolabait ordaintzen duena.

aazkafl. (aanzpen): *iz.* Aazerazten duena. Aztutzeko egokia dana. (arindura); *is.* Gogo-nekeak ibitzen dituena. (ordainpide): II iz. Egindako kaltea nolabait ordaintzen duena.

aazkeri. (aanzpen): *is.* Eŕez aztutzen danaren utza.

aazkof.(aanzpen): *izond* Gauzak eŕazki aztutzen ditucua.

aazatxo. (ontzi): *is.* Burni-gofizko tupiña. (antoxin): *is.* Metalezko antoxiña, boll-erdi edo zubllaren antzekoa dana la kirten luzea duena.

aazpen. (aanzpcn): iz. Aztutzearen egipena.

aazta. (I€ño): *iz. i,iño* edo kalamuarcn zakafa. Liñoa garbatzean geratzen dan kondaŕa, ezertarako eztana. (jalkin): *iz.* [Ibil batzuetan egiten dan kondafa, geyenetan ezertarako eztana edo kattegaŕia dana.

aaztari-egun. (liño): *iz.* Mulozko oyal zarpailtaua.

aaztaf. (liño): *iz.* Liño edo kalamuaren call zarpail edo India.

anztartsu. (liño): *izond* MOM zarpailtsuaz egiña dana.

aazte. (aanzpen): *iz.* Oroimena galtzearen egipena. J: Zerbait aztutzearen egipena.

aazteratu. (aanzpen): *ad.* Azlutzen astea.

aaztezin. (aanzpen): *izond,* Aztu ezin ditekena.

anzti. (iragarpen): *iz,* Gerokoa, ezkututakoa edo ezezaguna iragartzen duen notiña.

aaztoratu. (zirikaldi): *ad.* Biuŕikerirako norbaiten gogoa zirikatu. (aanzpen): *ad.* Aiztutzen nut.

aaztru. (iragarpen): *iz.* Gerokoa, ezkututakoa edo ezezaguna iragartzen duena.

aaztu. (aanzpen): *ad.* Gauza baten oroipena gaitzea. (iragarpen): *is.* Gerokoa, ezkututakoa edo ezezaguna iragartzen duena. 1: Aaztru itzaren aldakuntza.

aaztube. (iragarpen): *iz.* Gerokoa, ezkutua edo ezagutzen ez dana iragartzen duena. (iztutulceri): *is.* Izadiaren indaf ezkutuak aztertu fa erabili nai duena, batez ere izkututa edo sortzez-goitikoak diranak.

aaztugafi. (aanzpen): *izond.* Zerbait aztutzea eragiten duena.

aaztumen. (aanzpen): *iz.* Aztutzeko gaitasnna.

aazuri. (gozamen): *izond.* Gozoki ta oñofiak jateko zaietasuna duena. Zerbaiten iŕitsak menperatuta dagoena. (salokeri): *izond.* Berbera, berbera.

aba. (lekazi): *iz.* Urteko landare belafkara; bere lgaliak, lekan, aundi ta jangafiak diran bost edo sei azi ditu. (ao): *iz.* Aoa itzaren aldakuntza. (ezti): (*iz.* Abaraska. (aita): II *is.* Aitaren aspaldiko izena; gaur itz zatidunetan bakafik erabiltzen da. (ugazaba, osaba). (makil): ¡ ŕs. Zaure luzea. (zurtoin): II *iz.* Areitzaren muskila. (arte): (iz. Berbera.

abn-ondaf. (ezti): iz. Zikinkeria daukan aberaska.

abaaba. (ants): *iz*. Seaska-abestietan eta ibiltzen asten diranean auŕai esaten zayen aotsa. (aurtzaro): iz. Berbera, berbera.

ababa. (aurtzaroa): *iz*. Aufai edo aelak bezela biurtu diran agureai dagokien tasuna adierazteko erabiltzen *dan* itza.

ababegi. (zugatz): iz. Abafak ateratzen diran enbofaren tokia.

abad-nagusi. (ordezpen): *iz*. Itxas-gizonen anaidietan arduradun nagusia.

abad-txilci. (ordezpen): *iz*. Aŕantzaleen anaidietan arduradun aŕunta.

abade. (apaiz): *iz*. Kristau-nzkurtzan Mezaren oparia eskeintzeko, gantzutu ta apaizluta dagoen gizona.

abade-etxc. (apaiz): *iz*. Apaizaren etxea.

abade-nagusitza. (doipum): Doipuruaren duintasuna.

abadeburu. (apaiz): *iz*. Apaiz nagusia.

abadegai-etxe. (apaiz): *iz*. Apczkunderako gertutzen ari diran gazteak azitzeko etxe edo ikastetxea.

abadegai-tegi. (apaiz): Apczkunderako gertutzen ari diran gazteak azitzeko etxe edo ikastetxea.

abadegei. (apaiz): *iz*. Apaiz-ikastetxeko ikaslca.

abadegi. (lekaidetxe): iz. Lekaiburu batek yauŕitako eliza edo bakartetsea.

abadegintza. (apaiz): *iz*. Apaizak izateko, seigaŕen ikurtonaren atizea.

abadego. (apaiz): *iz*. Apaizarcn izatea ta duintasuna; bai ta bere lanbidea ta onen ekilaldia ere.

abadelci. (apaiz): iz. Apaiz-ikastetxeko ikaslea.

abadekuntza. (apaiz): *iz*. Apaizaren duintasun eta egoera. j: Apalzaren jarduera ta langintza.

abadene. (bizitegi): *iz*. Landako etxea.

abadetat. (apaiz): *izond.* Sagaratuta dagoen apaizari dagokiona. j: Apaiz-mende egon nai duena.

abadetasun. (apaiz): iz Arimaen apaizak duen gogo-ardura. I: Apaizaren duintasuna.

abadetu. (apaiz): *ad.* Norbait apaiz egitea.

abadetza. (apaiz): iz. Lekaipuruaren aginpidea.

abadetzaya. (apaiz): iz. Abadekuntza, abadetasuna.

abadiña. (aŕain): *iz*. Lebatzaren antzekoa dan aŕaña, kaizuz txikiagoa.

abadifiau. (gastafiondo): *iz*. Gaztaña-mola bat. j: Gaztañaren antzekoa dana. (igali): *iz*. Berbera, berbera.

abadio. (aŕain): *iz*. Lebatza; ibai-aŕain mota bat.

abadota. (erle): *iz*. Erleamaren aŕa.

abadote. (erle): *iz*. Liztoŕa. I: Erlemandoa, built, edubin, bouli, boulu, baserle, elzaŕ, kurubio, kurumiño, kulemiño, abadnta. (euli): *iz*. Aragiaren calla.

abadune. (tarte): *iz*. Bi tokien artean dagoen arartea. (adiontasun): iz. Une, zerbaiterako aldiona.

abae. (ezti): *iz*. Abaraska.

abagadaldi. (tarte): iz. Bi tokieu artean dagoen arartea. (adiontasun): *Iz*. Une, zerbaiterako aldiona.

abagadaune. (tame): *iz*. Bi tokien artean dagoen arartea. (adiontasun): ŕz. Unc, zerbaiterako aidiona.

abagadune. (tarte): *iz*. 13i tokien artean dagoen arartea. (adiontasun): *iz*. Une, zerbaiterako aldiona.

abagitasun. (ofiaze): iz. Soñaren geyegizko yardunak soŕcrazten Mines miñak.

abado. (gaŕaztttlu): Iz. Kirten luze ta mea ducn lanabesa; bere mutuŕ bateau arczuŕ bat darama, ta ontan ortzen anima ziriak dagoz jaŕita.

abagun. (adiontasun): *iz*. Une, zerbaiterako aldiona. j: Anrgin.

abadune. (tarte): *iz*. Bi tokien artean dagoen arartea. (adiontasun): *iz*. Une, zerbaiterako aldiona. I: Aurgin, abagadune, abadune, abagne.

abat. (ezti): *iz*. Abaraska.

abaiko. (ezti): *iz*. Abaraska.

abaikondakin. (ezti): *iz*. Oŕaziaren ondakiña.

abaIl. (iraizkin): *Iz*. Naŕuzko, kalamuzko, zamukazko edo beste gayazko ziŕinda, aflak indatez iraizteko. j: Ayule, bndal, alibaŕ, amalaŕi, angaiia, arbaila, arifela, faltaŕi, amalaŕu, mendal, mendel, obal, abila, abila, abaila, pardel-soka, sendel, ubai, ubalati, utaldaŕi, ulrail. (suagalaritza)

abaindu. (aultasun): *ad.* Nekez aunatzea. (enoa): *ad.* Berbera. (zugatz): II *ad.* Zugatzak igalien aztagatik apaltzea. (umotasun): II *ad.* Arnaria ondo eltzea.

abaildura. (aultasun): *L*. Soñaz edo gogoz izaten dan nekca. Abail eginda = autduta, indargetua.

abailduta. (aultasun): *izond.* Nekez unaturik dagoena. (enoa): *izond.* Berbera.

abailgañ. (coos): *izond.* Aztaz nekarazten duena edo nekarazi dezakena.

abailtasun. (aultasun): *L*. Notin edo gauza bsten indaŕa edo almena gutxitzcaren egipen eta ondorioa. (enoa): *iz*. Berbera, berbera.

abaila. (iraizkin): *iz*. Natuzko, kalamuzko, zamukazko edo beste gayazko ziŕinda, afiak indafez iraizteko. I: Abela, abail. (unadura): *izond.* Not€n gogaikaŕia. (lastertasun): iz. llgiduran arintasuna edo abiadura. 1/ Abailan - jataikian,

abailada. (i'aizkin): *ŕz.* Araiaren iraiztea.

abailaka. (iraizkin): *adaid.* Abailaren iraizteka.

abailakatu. (iraizkin): *ad.* Abailaz iraiztea.

abailaketan. (iraizkin): *adored.* Abailaz irsiztean ari-izatea.

abailaldi. (aultasun): *iz*. Gorputzaren €ndafa peitzea. (atzetasun): *iz*. Adorearen ildura. (jaustasun): *L*. Gorputzaren indafik gabe geratzea.

abail-arazi. (aultasun): *ad.* Nekez unaturik geratzea. (enaa): *ad.* Berbera.

abailari, (iraizkin): *iz*. Abailaz jokatzen zuen gudaria. I: Ubal-ari.

abailatu. (iraizkin): *ad.* Abailaz iraiztea. ^: Abailkatu.

abain. (eŕetxin): iz. Malkoen antzera solemn dan efetx€n atsonduna.

abaindu. (aultasun): *ad.* Nekez aunatzea. (enoa): *ad.* Berbera.

abaiña. (armianna): *iz*. Armiarmak dagien oyala. j: Aiñaborma-sare, amarau, amaraun, amarau-sare.

abaiña-eman. (yaikipen): *ad.* Ontasunez beste baten naimenari buruz amor-egitea.

abaiñatu. (alborakuntza): *ad.* Alboratu.

abajubi. (landarc): ŕz. Txilarkidea dan landarea; bere igaliak belxka edo dunduxka, gozo ta jangaŕiak dira. Landare onen €galia.

abakando. (maxkuŕ): *iz*. itxasoko otaŕain-motabat. (oskoldun): *iz*. Berbera, berbera. j: Karamartza, martza, misers. (aŕain): II *iz*. Berbera, berbera.

abaki. (abaŕ): *iz*. Abarraren puska.

abakondo. (zugatz): iz. Zugatzaren adabegia. (enboŕ): *iz*. Igaŕa dagoen euboŕa.11 Abakandoren aldakuntza.

abal. (iraizkin): *iz*. Abaila. (aran): iz. Mendartea.

abalari. (iraizkin): iz. Abailaz jokatzes zuen gudaria.

abalayo. (aŕain): *iz*. itxasoko afainixoa. Abalu.

abaldeko, (egurki): iz, Teiatuko zuredian jartzen don egurkia. J: Eraikitzean erabiltzen dan egurkia, luzeran eta lauki-aldeetan neu tua. (zuredi): iz. Berbera, berbcra.

abaldi. (lanarte): *iz*. Opof-aldi, asti-aldi.

abaldu. *(azknfl): ad.* Apaldu, afaldu.

abalcgi-sagaŕ. (sagaiondo): *iz*. Sagaŕ-mota bat. (igali): *iz*. Berbera.

abalitu. (enoa): *ad.* Enoaz akitu.

Oulu. (aŕain): *iz*. Itxasoko aŕaiutxoa. I: Abalayo.

ahaia. (igidura): *iz*. Alin eta gogoŕezkoa dan igidura. (nekabide): *Land.* Nekegafia dana.

abalaŕi. (iraizkin): ***iz***. Abalaz erabiltzen *zan aña.*

abalera. (banakuntza): *ŕz.* Jaurtze ta agintzearen egipena.

abaleratu. (banakuntza): *ad.* iaurtze ta agintzea.

abant-egin. (itxaskuntza): *ad.* Aŕaun-egin.

abanta. (zelata): iz. Zerbaiten zai aŕetaz egon edo oartzearen egipena. (jaurtidura): *ad.* Zerbait indafez jaurtitzea, ararteren batean ibili-araztean. (eraso-aldi): II *ad.* Oldaŕez erasotzea. (indarkeri): *iz*. Azkaŕ eta indartsua dan igidura.

abantada. (oldargune): *iz*. eyaketa, taŕitadura.

abantau egin. (itxaskuntza): *ad.* Mann-egin.

abantan egon. (zelata): *ad.* Ataizean egon.

abantari, (itxaskuntza): *iz*. Afaunlari. (esku-langintzak): *iz*. Aŕaunlari.

abantatu. (itxaskuntza): *ad*, Afaun-egin.

abantau. (eliza): iz. Eliza to haste ormadien aufean egiten dan toki berezia, estalita ta zutoyetaz dagoena.

ahantean. (itxaskuntza): *adond.* Aŕaunean egitea.

abantxn. (alborakuntza): *adond.* Zerbaiten whit, alde-alde, ezberdintasuntxikiaz, :Oŕnunbait. (eriotza): *adond. lltzeŕ,* il-zorian.

abantxu-izan, (eriotza): *ad.* Ti-zorian egotea.

abantxuñi, (aiborakuntza); *adond.* Abantxu'ren lipitzelea. I: la ikutzen.

aantxuño, (alborakuniza): *adand.* Ta, ezeren beaŕean.

abantau. (alborakuniza): *adond.* Zerbaiten urbil, aide-alde, ezberdintasun txikiaz. (aintzinatasun); *iz*. Txlndiaren auŕerapena. I: Norbaiti txindi edo baste gauza bat uztearen egipena, aldi batean erabili ondoren biurtzeko baldintzaz, (maizterkuntza): *iz,* Abereen maizterkuntza, akurari ta maizteŕaren artean erdibana egiten dana.

abantzuñi, (atborakuntza): *adond.* Ta ikutzean. j: Abantzufto.

abanzu. (alborakuntza): *adond.* Ta-ia, gutxi gorabera.

abanzuñi, (alborakuntza); *adond.* Zerbailen urbil-urbii, aide-aide. I: Abantzuño.

abaft. (anniarma): *ir.* Armiarma-sarea. Amalaun, abaraun, amalma, amama, amama-saw.

abañatu. (urbiltasun); *ad.* Gerturatzea.

abaño. (urbiltasun): *tr.* Urbil dagoenaren tasuna.

abañoyal. (oyal): *iz*. Oso argitsu ta mea dan zirlkez edo arizkoa dan cyala.

abañtxu. (alborakuniza): *adond.* Zerbaiten urbii. I: ia-ia. (aindo): *adond.* Gutxi gora-bera. // Abanzu itzarcn ñogaŕia.

abao, (erle): *iz*. Abaraska. (ezti): *iz.* Berbera.

abapuru. (igali): *iz*. Sagaŕ-mota bat.

abara. (arte): iz. Arta txikia ado bare gardaska. j: Abariz, artia, arteiska, artexka.

abaaaki. (abeltegi): ***ŕr.*** Abereentzako aterpea. (abaŕ): *iz*. Zugatzen abaf meak eta ostala.

abaraska. (ezti): iz, Oŕazi, ezti-oŕazia.: Abaŕaska, breska, bereska, erluza, ezti-abau, eztiabia, czti-markatz, markats, markatz, oŕax, oŕaxe, oŕaze, oŕaxi, zapaŕa.

abaraskitu. (ezti): *ad.* Erleek eztt egin eta abarasketan ipintzea.

abaraun, (armiarma): *Jr.* Armiarma-sarea. : Ahab, amalaun, amalma, amama, amama-sare.

abarautz. (ezti): *iz*. Eztirik eztaukan abaraska.

abarbeñ. (abaft *iz*. Aldaska.

abarburu. (zugatz): *iz*. Zugatzen adapurua; zugatz batean ahaf nagusiak ateratzen diran tokian eratzen duten moltzoa.

abardi. (eguŕ): iz. Eguf-apuŕen meta.

abardoi. (baso): *iz*. Baso-iñansia.

abardni, (led): *iz*. Ebakitako arbaztak dagozen luf-aldea.

abareta. (golds): *iz*. Golde berezi bat. I: Adareta.

abarfaxo. (eguŕ): *ir.* Me ta lcgoŕa dan eguŕ-azaoa.

abargi. (baso): *iz*. Mozketaren bidez aldizkotasunez egufa ematen duen basoa. (atseden): *iz*. Abercek eguerdiko lo-egiten duten tokia. (zugatz): II iz. Adaburuta dagucn zugatza. I; Ntoztula izan ondoren, beŕiz azi den zugatza.

abargiatu. (egad); *ad.* Irunaka urtetan egurkiak diran zugatzak epaitzea. (iñausketa): *ad.* Berbera, berbera. II Arnario-ondoak epai€zea, "xaardekatu" deitzen da. Matsondo ta zumeak izan ezkero, "moztu¨. II *ad.*

abari, (azkuŕi); iz. Aparia. (arts): *ŕz.* Arte txikia edo bare txapaŕoa.

abar^{g}a, (aŕain): *iz*. Itxasoko aŕain txiki bat. (Abalayo).

abariz, (arts): *iz*. Arta txikia edo bare txapaŕoa. I: Abara, artia, arteiska, artcxka,

abariz-mendi. (arte): *iz*. Txapaŕoak dauzkan mendia. (mendi): *iz*. Berbera.

abarizketa. (aate): ŕz. Abadan tokia.

abarizti. (ado): *iz*, Txapartegi.

abark-ede. (lotura): *iz*. Abarkak tinkotzako erabiltzen dan edea. (ate): *iz*. Berbera.

abark-eaten. (lanabesa); *iz*. Abarkak zulatzeko zulatzaikia. (jostoŕatz): *iz.* F.spartiñak josteko jostoiatz aundia.

aback-el. (al): *iz*. Abarkak egiteko gertutzen diranlaŕuak koskatzeko erabiltzen dan ola. (laŕu): *iz*. Berbera, berbcra.

abark-ofatz. (jostoŕatz): *iz*. Bspartiñak josteko jostoŕatz aundia.

aback-unts. (lanabesa): *iz*. Abarkak zulatzeko zulatzaikia.

abarka. (oñetako): .i.. Baseŕitaŕen oñatalcaa. I: Espartiña. I: Abarketa. Zugatz-arbaztakaz egiten zan oñetakoa.

abarka-andizuren. (sendi): iz. Almen eta nausitasun mugatuak zituen aitorensemea.

abarka-e^{g}ien. (taratulu); iz. Abarkak zulatzeko erabiltzen dan lanabesa. II Azkue'k bare iztegian abarkezten itza dakaŕ.

abarka-ilze. (lanabesa); iz. Abarkak zulatzeko erabiltzen dan eztena.

abarka-laban. (oñetako); iz, Abarka-laŕua atontzeko erabiltzen dan aizto berezia.

abarka-ol. (oñetako): *iz*. Abarkak egiteko latuak koskatzeko erabiltzen dan ola. // Azkue'k bare iztegian abarkol itza dakaf.

abarka-soka. (lokaŕi): iz. Abarkaen iokafia.

abarka-zarka. (joko): *iz.* Auten jokoa, eskuz-esku igaro-eraztean zerbait izkutatzea izaten dana. I: Gordaxka, gorde-gordeka, gordeka, atze-eŕeka, bulietan, kiku-miku, kikura-bikuraka, kiria, kirik kiriketa, kiriketan, kirikola.

abarka-ziri. (lanabesa): iz. Abarkak zulatzeko erabiltzeu dan eztena.

abarka-zola. (lain): *iz*, Abarkak egiteko beat dan lafukia.

abarka-zuzi. (laŕu): iz. Abarkak arabakitzeko erabiltzen diran nato-zatiak. (arabaki): iz. Berbera, berbera.

abarkadabu. (oñetako): iz. Abarkaetan egiten zan adoba. (arabaki): iz. Berbera, berbera.

abarkadun. (oñetako): *iz.* Abarkak darabilzkiena. ken): *iz.* Zuberotatek, Eŕonkari, Aragoiko ta mugakideak diran besteai ematen dieten deitura. (notin); II *in.* Baseŕitaŕa.

abarkagile. (langintza): iz. Abarkak dagizkiena. I: Abarkagan, abarketari. (esku-langintzak): in. Berbera.

abarkagintza. (ofietako): iz. Abarkak egiteko langintza.

abarkagiñ. (oñetako): iz. Abarkak dagizkiena. j: Abarkagile, abarketari.

abarkari. (lokaŕi): iz. Abarkan tinkatzeko erabiltzen dan goroikia. (lotura): iz. Abarkak lotzeko erabiltzen dan lokaŕia. (sasi); fj *in.* Sasikaria dan landarea.

abarkatu. (oñetako): ad. Abarkak jantzea. (abaŕ): *ad.* Zugatz-enbof batetik abafak kentzea.

abarketa. (oñetako): iz. Katamuz eta oyalaz egiten dan espartiña. j: Apreeta, lokoski.

abarketa-denda. (saltoki): *iz.* Espartiñen saltokia.

abarketada. (taupe): *in.* Espartiñaz emandako tanpa.

abarketadun. (saleroste): *iz.* Espartiñak saltzen dituena.

abarketagile. (langintza): *iz.* Espartiñak dagizkiena. I: Abarketagin, abarketari. (esku-langintzak): iz. Berbera.

abarketagin. (langintza): in. Espartiñak egiten dituena. I: Abarketagile.

abarketag€ntza. (langintza): *iz.* Espartiñak egiten divan lantegia. (oñetako): iz. Berbera.

abarketari. (langintza): *iz.* Abarketak dag€zkiena. I: Abarkagile, abarkagin.

abarketaritza. (langintza): *iz.* Espartiñak egiteko langintza. (oñetako): Berbera,

aback!. (eguŕ): in. Sua pizteko erabiltzen dan abarxka. (abaf): *iz.* Abater egindakoa.

abarkin. (langintza): *iz.* Abarkak dagizkiena.

abarkuntze. (lanabesa): *in.* Abarkak zulatzeko crabiltzeu dan eztena.

abaro. (atospen): iz. Geriza, zugadi usu edo bests told itzaltxua, abereak gerizpetzeko. j: Nekots. (10): *iz.* Bazkal-ondoko Ion. (eŕatz); iz. Labea garbitzekb erabiltzen dan ipizkia. (aŕ): II *iz.* Abelgoŕien bizkatean sortzen dau aŕa ta bere eldutasunean aberearen lafua alderen alde zulatren duena. ii Abaro egon = Abereak gerizatuta egotea. (Azkue, Izt.) (geigaŕian).

abaro-egile. (atospen): *izond.* Eŕaz eta autatzerik gabe abetaltzen dana.

abaro-egin. (1o): *ad.* Bazkaldu ondoren lo-knluska egin.

abaraleku. (atospen): iz. Geriza-lekua.

abaroperatu. (itzal): *ad.* itzalpean gorizatu.

abarotegi. (aterbelelni): iz. Gudariak abarotzeko tokia.

abarotoki. (atospen); *iz.* Geriza-tokia. (zugatz): iz. Abereentzako gerizpe egokia dan zugaztia.

abarotsu. (zugatz): *izond.* Zugatz-abaŕartea.

abarotu. (aterbeleku): *ad.* Gudariak aterpea aurkitzea.

ABAŔ. *in.* Landarearen enbof edo zurtoIn nagusia banatzen dan zati bakoitza. I: Yaktntza baten zatia. I: Leiñu berean sorburua duten notin-saila. I: Gauza baten gañetikoa. I: Adaskoa. I: Abafen moltzoa. I: Arlrasta. Mozkiña. j: Egurkin. I: Ta abaŕ (ta baste batzuk). j: Kando, sarga. I: Otabaŕak, ikatzabaŕak. (eguŕ): in. Egurkima. I: Eguf-apaŕak. (jakiniza): II dak€ntza baten zatia. (sendi): II *in.* Lean berean sorburua duten notin-sAila. (nuts): II *iz.* Ta abaŕ: Ttzaldi bat ebakitzeko erabiltzen dan itza esateko geratzen zaua esan gabe uuten dala adierazteko. (zugatz): II *in.* Zugatzaren abarra. (eŕenkada): II *in.* Eta abaŕ = eta besteak (maid!): jl *iz.* Zaure luzea. (bereiztasun): 11 *adand.* Nolako; zeren bereiztasunez. (urduritasun): I *adand.* Paŕa-paŕa. (bonbonkada): jj izond. Bere ondasuna alpeŕik ondatzen duena, (euboŕ), (iñausketa), (landarizti), (zurtoin).

abaŕada. (azkuŕi): in. Oturuntza, janari ugaria.

abafaga. (makil): ***in.*** Abaŕak dituen makila. (abut): *in*, Berbera.

abaŕaki. (10): *in.* Bazkal-ondoko loa egiteko tokia.

abafaklntza. (ausiabartza): *in.* Ikus.: Ans€abartze. I: fixes,

abaŕakitu. (ausiabartza): *ad.* Apurtu, xeatu, pofokatu. I: Abaŕikatu.

abafaŕia. (menasta): *iz.* Arkaitzen aŕailduraetan agertzen dan menasta-mokordura.

abafarte. (zugatz); iz. Zugatz eta sasien told usua.

abafategi. (eguŕ): iz. Egurra tnetatzen dan tokia.

abafats. (kako): iz. Burnizko kakoa, zerbait atxikitzeko erabiltzen dana.

abaŕatsu. (abaŕ): *izond.* Abaf eta oŕiz ugaria dana.

abafaxe. (eguŕ): iz. Eguf me ta igofaz egindako azaoa.

abaf-biltze. (abaŕ): *in.* Abaŕak artzea.

abaŕean. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez ari-izatea.

abaŕegun. (aste-guren): *iz.* Abaf-Igandea.

abateria. (eguŕ): iz. Orbela; egufaren kondaŕ edo ondakiñak.

abaf-ertsldura. (abaŕ): *in.* Abafen erstura.

abaŕesku. (astanpen): *adond.* Astanpenik gabe. (mortxokada): *adand.* Guzia bildua.

abafestalkl. (estaldura); *iz.* Abater egindako estalkia. (abaŕ): *in.* Berbera.

abafetan. (eguf): *adond.* Eguŕaren bila, egurketa.

abafezko ostelale. (to): *in.* Abaŕaki, ebakitako abafakaz egiña dagoenean.

abafeztatu. (abut): *ad.* Abafakaz estaltzea.

abafigande. (Aste-Guren): *iz.* Abaŕ-Igandea.

abafikatu. (ausiabartza); *ad.* Abafakitu aditzaren aldakuntza; apurtu, xeatu, poŕokatu,puŕuskatu,puŕuxkatu,trapau, triska, triskatu, triskau, txarpil-txarpil egin, txipitu.

abarikitu. (gurenda): *ad.* Aurkakoa dana garaitu edo azpiratu.

abafindu. (iñausketa): *ad.* Zugatzen abafen mustuŕak ebakitzea.

abafondo. (enbaŕ): *iz.* Aldaskak ematen dituen enboŕa.

abafoska. (ants): *adond.* Deadarka ari-izatea.

abaŕoskatu. (zalapart): *ad.* Kezkarazi, artegatu. (soñu): *ad.* Oñen bitartez ots egitea.

abaŕoskeria. (zalapart): *iz.* Aŕamantza.

abaf-osto. (abaŕ): iz. Abut' eta ot en multzoa.

abaŕots. (abaŕ): *in.* Abaŕen otsa. (soñu): *in.* Kiŕinkaria dan edozein otsa. 1: Eŕabots, arabara, obaŕots.

abaŕotsgile. (soñu): *izond.* Abatotsa egiten duena.

abaŕotskatu. (sail): *ad.* Abaŕotsa egin.

abafotsn. (soñu): *izond.* Buŕunbatsua. (zalapart): *izond.* Berbera.

abaf-txabola. (abaŕ): *iz.* Abatez egindako txabola. (etxola): *iz.* Berbera.

abaf-txisttna. (lekazi): *iz.* Babaŕunaren leka. (landare): *iz.* Berbera.

abafune. (abaŕ): *in.* Muskilak sortzen diran tokia.

abaf-xee. (eguŕ): *in.* Gat aundia ateratzen duten eguf xea ta orbela.

abafzirdin. (abaŕ): *iz.* Legortuta dagoen abata. (eguf): *iz.* Eguf-apuŕak.

abarsta. (abaf): iz. Landare edo zugatzaren abuts.

abartegi. (eguf): *iz.* Egufa metatzen dan tokia. j: Abafategi itzaren aldakuntza.

abarto. (abaŕ): *in.* Abaf txikIa.

abartsu. (abaf): *izond* Abaf eta oñak asko dauzkana. (ugaritasun): *izond.* Abut eta oft ugari izatea. (baso): *izond.* Abut xeak asko dauzkan basoa.

abartu. (abaŕ): *ad.* Zerbait abafetaz edatzea.

abartz. (eguf): *iz.* Sua egiteko eguf xea.

abartze. (abaŕ): *iz.* Abarren meta.

abartzeta. (ante): *iz.* Arte txikiak edo beren sasiak dagozen tokia.

abarxka. (ardui): *iz.* Ardui era. (abaŕ): *iz.* Abafen sua, laisteŕ egiten dan sua. (efealdi): (iz. Laisteŕ egiten dan sua.

abarxkila. (eguŕ): in. Gat aundia ateratzen duten eguŕxea ta orbela.

abarxkot. (eguŕ): iz. Abarxkiia brain dana.

abarzama. (eguŕ): iz. Eguŕ me ta legoŕaz egindako azaoa. (azao): *iz.* Berbera, berbera.

abarzta. (abaŕ): *iz.* Ostoil ezea. (makil): *in.* Aga, zaure.

abas. (lanabesa): *iz.* Tresna berezia.

abasberuan. (asaldura): *adond.* Tanka edo zarata oso aundiagatik zentzuuen asattze edo geldi-eraztea. (gogaldieza): *adond.* Gutxi gorabera. : Aaliritziz.

abaska. (oramai): *iz.* Zurezko ganbela, zuritzaileek igeltsoa oretzeko erabiltzen dutena.

abasko. (ontzi): *iz.* Kopot.

abaskoi. (erabetasun): *izond.* Abere ikarakoŕ.

abaskof. (erabetasun): *izond.* Eŕaz izutzen dana, j: Abezkoŕ. (uzutasun): *izond.* Ezigaitza dana.

abaskoŕatu, (iraizketa): *ad.* Notin edo gauza bat utzune edo bafuti batetik iraitzi edo lekorera botatzea.

abaspeluan artu. (lanaren-bizia): *ad.* Lan bat onenbcstean edo ainbestean artu.

abaspilu. (ezti): *iz.* Oŕaziaren gelatxoa. j: Abausagia, abausagia, abautsazkubila.

abastef, (tuli[P]): *iz.* Liño edo kalamuaren lastoak uzten duen zakaŕa.

abastarztu. (itxugindura): *ad.* Ixtun bat itxugintzea.

abastea. (erabetasun): *ad.* Ikara izatca.

abastu. (crabetasun): *ad.* Ikaratzea; ikaratuta.

abat. (lekaidetxe): *iz.* Lekaidego bateau nagusia. (eliza): *izond.* Abatari dagokiona. = abat- (lekaidetxe): 19 *izond.* Abat-etxeari dagokiona.

abat-aldi. (lanarte): *iz.* Lan-tartea.

abut-andre. (lekaidetxe): iz. iekaimetxe bateko nagusia.

abat-batuti. (luŕalde): iz. Abat-etxe baton Walden.

abat-elizu. (eliza): *iz.* Abat baton pearl dagoen eliza. (lekaidetxe): *iz.* Abat baten pean dagoen lekaidetxea.

abat-ems. (iekaidetxe): *in.* Lekaimetxe bateko andere nagusia.

abat-mende. (lekaidetxe): *iz.* Abat jaun edo abat-andre bati dagokion eskuera.

abata. (ciza): *in.* Eizatzeko egokia dan tokia. Mirotz-irudia duen zur-zatia, eiztariak usoai botatzen diena, usoak jetxi ta sareetan sat ditezen.

abatago. (eliz-nagusi): *in.* Abatari dagokion duintasuna.

abatako. (eiza): *in.* Uso-eizarako, usoak noiz agertzea diran gaztigatzen duen zelataria.

abatari, (eiza): *in.* Uso-eizean txatata botatzen duena.

abataf. (mate); iz. Belaunez-belaun, edesti, befi, ipuin, oitura ta abaŕen elaraztea. (edesti): *izond.* Edesti ta oituraen eratortzea, gurasoengandik semeongaua burutua.

abate-luf. (luŕalde): *in.* Abat-eliza batou edo lekaidetxe baton lufaldea.

abategl. (lekaidetxe): iz. Abat-jaun bati edo abat-andre bati dagozkion luŕalde, eskuera ta ogasunak. (bizitegi): *in.* Abat-jaun edo abat-andre baten pean dagoen eliza edo lekaidetxea.

abatego. (eliz-nagusi): *iz.* Abatari dagokion duintasuna,

abate!. (zeinu): *iz.* Eorzketa batera apaizak deitzeko erabiltzen dan zeinu-otsa. (soñu): *iz.* Berbera, berbera. // Abateri.

abatekuntzo. (eliz-nagusi): *in.* Abatari dagokion nausitasuna.

abatetiz-buru. (eliz-nagusi): iz. Abat-elizan edo lelcatdetxe batean dagoen nagusia.

abateñ. (luŕalde): *iz.* Abat-eliza baton edo lelcaidetxe baton lutaldea.

abatetxe. (bizitegi): *in.* Apaizaren etxea.

abatofaze. (ezti): *iz.* Abarska. /1 Abatofazi.

abatoŕazezilo. (anti): *iz.* Oŕaziko gelatxoa.

abuts, abate. (ontzi): *iz.* Esnea mamitzen dan kaikua. {: Apatz. (gurpil): *in.* Gurpegia. (ira): [11] *iz.* Garo-meta.

abuts-ual. (gurpil): *iz.* Gurpegiko odia.

abatu. (ezarmen): *ad.* Egurke batzuen bitartez zerbait tinkotzca. (zurkaitz): *ad.* Zurtoiñen bitartez zerbait zurkaiztatzea. (ausikidura): *ad.* Iteuli batek autsikitu.

abatx-ual. (gurpil): *in.* Gurpil batmen uztai edo eztuna.

abatxera. (emakume): *iz.* Egun jakiñetan zeira saltzera doan emakumea.

abatz. (yaraunspen): *iz.* Ondoregoa. [: Ondoretzearen on eta eskubideak.

abatzaile. (ezarunen): *iz.* Ezaŕi ta tinkatzen darns. (langintza): *in.* Berbera.

abatzartu. (yaraunspen): *in.* Ondoretzeaz on eta eskubideak jabctzea. 1: Yaraunspena jaso.

abatze. (ezarmen): *iz.* Ezafi ta tinkatzearen egipena. (zurkaitz): *iz.* Egurki edo zutoifien bitartez zerbait zurkaiztatzearen egipena.

abau. (anti): iz. Abaraska. 1: Abao itzaren aldakuntza.

abau-antzeko. (ezti): *izond.* Oŕaze-antzekoa dana.

abaune. (tarte): *in.* Abadune itzaren aldakuntza.

abausagia. (ezti): *iz.* Ikus.: Abaspilu. j: Abaosagia.

abautsazlcubiIa. (ezti): iz. Abaspilu. Abausagia.

abautz. (ezti): iz. Eztirik eztaukan abaraska.

abanzubltxo. (ezko): iz. Oŕazietan egoten dan ezko-ertza.

ahaxi. (notin): iz. Oroipen txaŕeko notiñen bat.

abaxu. (matzerdura): iz. Akats, natu, naŕio.

abaz. (mintzabide): *adond.* Aoz eta itzez mintzatzcko era.

abazabal. (atsaldi): iz. Aŕausia.

abazabalka. (atsaldi); *adond.* Aŕausika ari-izatca.

ahazera. (ekaitz); iz. Naiz itxasoan naiz legoŕean ekaitz gogoŕa.

abazeria. (ongaŕi); iz, Janaria ontarazteko erabiltzen dana. (sukalde): iz. Egosita sattsa bateau, suaz, gerfutakoa.

abazka. (meta): *adond.* Gauzak metatan edo metaetan jaŕi edo erabiltzea.

abazka-zule. (meta): iz. Gauzak biltzcn eta metatzen dituena.

abazkadura. (meta): iz. Gauzak metatan edo metactan jaŕi edo erabiltzearcn egipena.

abazkatu. (meta): *ad.* Metatzea.

abazkatzaile. (meta): iz, Gauzak metatan edo metaetan jaŕi edo erabiltzen dituena.

abazko. (ontzi): *iz.* Kaiku txikia.

abaztoŕatu. (iraizketa): *ad.* Nails ado gauze bat utzune edo bafuti batetik iraitzi edo lekorera botatzea.

abazuri. (saw): iz. Ots, abaŕots, zarata.

abazuza. (kaskabar?; iz, Txingoŕ, ageta. 1: Ikus,: Kaskabaf. j: Alazuza.

abazuzaka. (lastertasun): *adond.* Ikus.: Abazuzan.

abazuzan. (lasterlasun): *adond.* Lasterka edo arin-arin ibili edo ari-izatea. 1: Abazuzaka.

abazuzi. (ongafi): iz. Janaria ontarazteko erabiltzen dana. (sukalde): iz. Egosi ta sattsa batean, suaz, gertutakoa. (iastertasun): $_{11}$*ft.* Gauze bat egiten dan arintasun eta abiada. 1: Estroxa, extroxa.

abazuzi-tegi. (azkuŕi); *iz,* Jatckoak saltzen diran tokia. (saltoki): *iz.* Iatekoak saltzeko saltoki berczia.

abazuzian. (lastertasun): *adond.* Aringa edo iraduz ibii edo ari-izatea.

ABAZUZITASUN. ia Gauze baten egitc lasteŕa ertsitzea edo ezinbestekoa izatcaren tasuna. 1: Arazo batcrako beafezkoa den noraezekoareutasuna.I: Erstura, crtsatdi, premiatasun, taŕapata, (adiontasun), (beaŕ), eŕetasun), (ezinbestetasun), (gaŕantzi), (lastertasun), (urduritasun), (zirikaldi).

abazuzitu. (sukalde): *ad.* Janariak sukaldean atontzca.

abduzio. (aldarakuntza); iz. Irudiz, neurkideak diran bi zatitan soña erdibitzen don_ Ian-unetik soiñatal bat aldenerazten ducn igipena. (indaf-estaldura); iz. Emacbaskcta. (adinkdnde): $_{H}$ ia. Bunctabidcan, aundia argi-argia ta txikia egi-antzekoa diteu silojismua.

abduzie-giaŕ, (giñaŕe): lz. Irudiz, neurkideak diran bi zatitan soña erdibitzen duen lau-unetik soiñatal bat aldenerazten duen giñaŕea. (aldarakuntza): *iz.* Berbera, Berbera.

abe. (zugatz): *ft.* Zugatzaren beste izen bat. 1: Enbofa. (egarki): iz. Etxe ta beste ormadien sapayak eratzeko ta beste gauzaetarako ere erabiltzen dan egurki luze ta lodia. 1: Aolaf. (makil): $_{11}$ iz. I1aŕ zurkaitza. (uzkaldura): *(iz.* Zugatzen abafai eusteko erabiltzen dan zurkaitza. (zutaŕi): *(iz.* Sapayak edo ormadletako baste atalak eusteko erabiltzen dan tente zuta, geyenetan zubilkara dana. j: Peitelari. (aditz): II *ad.* Itanzko aditz laguntzatearen era bat (aue). (landarc): $_{ii}$ iz. Gariaren antzekoa dan landarea, luŕari kalte egiten diona ta abereari jaleko ematen zayona. (ezti): 11 *iz.* Abaraska. (send!): 11 iz, Sendiaren euslea. (cull): II iz. Iteulia, kaltekoŕa dan euli aria, ega zuriduna ta 'disk izutzen dituena. I: Eisuns. (gurutze): 11 iz. ldazlc batzuek gurutzea onela deitzen dute. (zurkaitz): jj iz. Keretak zurkaizten diran zuntoya. • (itxasa); *iz.* Itxasoak dakarzkien kondaŕak. (egurki): $_{ll}$ 1z. Ormadletan sabayak egiteko erabiltzen diran egurki fuze ta lodien bakoitza. Beste eginkizunetarako ere erabili ditckona, **emai,** aolaŕ, lasa, laz, luzerako, petrel, petiale. (babaŕun): j, iz, liaŕ-zurkaitza. (zurkaitz): 111z. Zugatz-adaŕai custen dien urkulua. I: Sendi bati custen diona. (zutaŕi): $_{11}$ lz. Poyala. (landare): (iz. Gariaren antzeko dan landarea; berc oñaldean goŕia da; luferako kattegaŕi; abereari jateko ematen zaye, (ezti): 11 iz. Ezti-oŕazia. (zomoŕo): $_{ll}$ 1z. Iteuli; euli txaŕa, oria, egoak zuriak dituena, idiak izu-arazten dituena. (gurutze): 11 iz. Idazte batzuek Gurutze"ari ematen dioten izena. II Kiila-abe. Est baton ate edo kereta tinkatzen dan zur-tentea. (ezuc): $_{H}$ iz. Ezuŕ fuzeen erdiko zatia. 1: Aga, makil. (ao-ugal): 11 iz, Sal-abereen aakoari eus€eko erabiltzen dan ugala. (mokol): (iz. Edozein mukuluan izan diteken tarte utza. (baso): iz. Zugatz eta sasiz beterik dagoen baso, xaradi edo alderdia. (izenorde): $_{ii}$ *izond.* Auek (auek > aue > abe). (ao): $_{II}$ in, Aoa. (aitona): ji iz. Aitonen antza. (cult): $_{11}$ *iz.* Ikus.: lte a j: Ituli.

abe-biko. (ate): iz. Zutafi bi dauzkan ataurea.

abe-esi. (itxidura): iz. Taketen bider. egindako espaŕua. (itxidura): *iz.* Berbera.

abe-gain. (zutaŕi): *iz.* Zutafiaren goiko zatia.

abe-iltze. (iltze): *iz.* Abeak batu ta iltzatzeko erabiltzen dan litzea.

abe-zulo. (oltzaburu): iz. Ormaetan uzten dan auto laukia, bertan oltzaburuaren makil bat sartzeko.

abe-zufoi. (zutaŕi); *iz.* Zutatl baten inbel eta ain artean dagoen zatla.

abeafi. (zutaŕi): iz, Zutafiaren beste izena.

abearte. (zutaŕi): iz. Bi zatafi artean dagoen tartan. (orma-artc): iz. Di zutafien artean dagoen orma-artea. /1 (zutaŕi).

abede. (izki); iz. Izkuntza bat= izkien eŕenkada, kiri batean jaŕita. I: Izkitegi. (idazti): iz. Irakurtzen ikasteko idaztiñoa. (irakurketa): 111z. Berbera. (ezaguerak): 11 *iz,* Ikasten aateko asi-masiak.

abede-eraz. (izki): *adond.* Iztuak abedez jail ado erabiltzea.

abede-iztegi. (itz-bitduma): iz, Abedez egindako iztegia.

abedeka. (izki): *adond.* Izkiak abedez crabiltzea.

abedetu. (izki): *ad.* Izkiak ikastea. (irakaskintza): *ad.* Irakurtzen eta idazten ikasi ta irakastea.

abedezko. (izki): *izond.* Abedeari dagokiona.

abedezko iztegia. (itz-bilduma): *iz.* Abedez egindako iztegia.

ABEDI. iz. Zerbait egiteko edo jartzeko antoiatzen dan abe edo baste gauzaen moltzoa. 1: Uztari. (egurki): iz. Egokiro jaŕitako abeen mortxokada. (zutaŕi): jj iz. Zutaŕien eŕenkada. (oltzaburu), (zurkaitz), (antolaketa), (zurgintza), (iangaizti), (oltza), (of), (bakuntza), (sabot). (zuredi); iz. Zerbait atantzeko zatikoeu mortxokada.

abeetx. (aberastasun): *izond.* Aberatsa; izenondo onen laburpena.

abegetxe. (aŕoztegi): *iz.* Ostatu.

abegi. (atospen): *iz.* Norberaren etxean naiz laguntzan beste notiñak artzearen egipen eta ondorioa. I: Aŕeria, geria. (mutirikerl): *iz.* Lotsagabekeri, ausarkeria. (lañotasun): iz. Jardutean atsegilt, on eta tnaitagaŕia izatearen tasuna.

abegi on. (atospen): *iz,* Beartsuak atotsi ta laguntza ematea dan onbidea.

abegi-txaf. (atospen): iz. Beartsuai atotsi ta laguntza ez ematea.

abegiaf. (atospen): *¡cond.* Atosten duena.

abegigafi. (atsegintasun): *izond.* Atsegin-ematen duena. (atospen): *Izond* Oaartzcko egokia dana.

abegikc£ (atospen): *izond.* Onartzen duena.

abegikortasun. (atospen): *iz.* Beartsuak atotsi ta laguntzeko onbldea.

abegitasun. (atospen): iz. Norbaitek beste norbait bare laguntzan edo erkidetasunean atostearen egipen eta ondorioa. (biotzondo): *iz.* Maitasslea.

abegitsu. (atospen): *izond.* Bere etxean edo €aguntzan beste notiñak artzcn dituena.

abegitu. (atospen): *ad.* Beafean dagocna atostea.

abegof. (atospen): *iz.* Atospena, aŕera. (lastertasun): iz. Iraduz *eta* leyaturik ari-izatea.

abegortu. (zirikaldi): *ad.* Zakufak zirikatzea, eraso dezaten.

aheguna. (gentza): *iz.* Gogoan naretasun eta atsedena etnatcn dituen mtbidea.

abegune. (tarte): *iz.* Bi tokicn artcan dagoen arartea. Bi aldi-unc mugatuen artean dagocn aldia. (adiontasun): *1z.* Zerbaiterako aldl ta tokiaren egokitasuna. (atsegintasun): iz, Paz eta atsegiña ematearen egipen eta ondorioa.

abaft, (izenorde): *izord.* Ikus.: Auek. Gebek.

ahekari. (mando): *iz.* Abere-zamaria.

abeketari. (sai-abere): *iz.* Mantic' edo zamak eramateko beste sai-aberea.

abe^{g}i. (giziradi): iz. Zuraz egindako sasi-yainkoa ta abaŕ. (zur): *iz.* Berbera, berbera. (imdigintza): Ej ŕz. Berbera, berbera. (landare): $_{II}$ŕz. Landareen bat. (atospen): II iz. Abegi, aŕera.

abet. (ants): *iz.* Erleak deitzeko aotsa. (erie): *iz.* Berbera (abelizti): II ŕz. Abere itzaren aldakuntza. (abail): jj *iz.* Abala.

abel-atxetergo. (abel-sendakintza): *iz,* Abel-sendagintza.

abel-atxetef. (abel-senda^{g}intza); iz, Abel-osalaria.

abet-mi. (abelizti): *iz.* Abereen azkuntza, abereen enda.

abel-azkera. (abelizti): *iz.* Abereen azkuntza. (ugalketa): *iz.* Abereen umezketa.

ABEL-AZKUNTZA. iz. Etxabereen aziera, ugaltze ta obekuntzaren antzea. (abelizti): iz. Abereen azkuntza. (abere), (azaldi), (mandotasun).

abel-azle. (csku-langintzak): *ŕz.* Abereak azten edo zaintzen dituena. (abere): *iz.* Abereak azten edo zaintzen dituena.

abel-azoka. (abelizti): *iz,* Abereen salos-batzaŕa. (zei): iz. Berbera.

abel-aztura, (basatasun): iz. Abereen oikuutza.

abel-baratz, (abelizti): iz, Abereak zaintzeko ta erakusteko atondua dagocn baratza edo toki berezia. (baratz): *ŕz.* Berbera, berbera.

abel-beltz. (zeŕi): *iz.* Zef-aberea.

abel-burukal. (salneuŕi): *adond.* Abereak mutiltzean, bakoitzarengatik itundutakoa ordaintzea.

abel-buruz, (salneuŕi); *adond.* Abereak mutiltzean, bakoitzarengatik itundutakoa ordaintzea.

abel-ebasketa. (lapuŕeta): *iz.* Abereak ostutzea,

abel-enda. (abelizti): *ŕz.* Abereen enda berezia.

abel-erosle. (salemste): iz. Aragia saltzeka, abereak erosten dituena.

abel-espafu. (baŕio): *iz.* Abereentzako bafio berezia.

abel-estalgi. (abere): iz. ldiaren burusia.

abel-etxeratu. (abeltegi): *ad.* Abereak berm egon-tokira cramatea edo etortzea.

abel-euli. (cull.): *iz.* Abereengan bereziki ari-izaten dan eulia.

abel-ezpain. (ezpain): iz. Abereen ezpaña, naiz goikoa naiz bekoa. $_{I:}$ Ezpainkepa.

abel-garatz. (abelizti): *iz.* Abereen azkuntza. (saleroste): *ŕz.* Abereak erosi ta saltzea.

abel-itufi. (edari): *iz.* Abereentzako eradan-aska.

abel-izufi. (abelizti): *iz.* Lufalde mugatutako batean abereak jasan heal dioten edozein eritasuna. (eritasun): iz. Berbera, berbera.

abel-konpeda. (lotura): iz. iges-egin ez dezaten, aberecn ankak lotzeko erabiltzen dan lokafi edo katea.

abet-mlfse. (abere): *iz.* Abereentzako burusia. (burusi): iz. Berbera.

abel-odi, (abere): iz, Abereen aska.

abel-oltura. (basatasun): *ŕz.* Abel-jokeraren antzekoa dan olhrra. (oikunlza): *iz.* Berbera.

abel-ooin. (lapuŕeta): iz. Abereen lapufa. (abere): ŕz. Berbera.

abel-aointza. (abere): ia. Abereak ostutzea. (lapuŕeta): *iz.* Berbera.

abet-osakiniza. (abel-sendagintza): *iz.* Abereen eritasunak eta beren sendakuntza aztertzen dituen yalcintza. j: Abel-osalaritza, abel-sendagintza.

abel-asalari. (yarein-yardunbideak): *iz.* Abereen eritasunak ezagutzen dituena. Len-albaiteru, zaldi-sendagile, zaldi-sendatzaile, abel-sendalari. (abel-sendagintza); iz, Eri dagozen abefeak sendatzeko alegintzen dana. I: Eiza-axeteŕa, (abere); (iz. Berbera, berbera.

abel-sari. (zerga): *iz.* Abereen igarotzeagatik ordaindu heal dan zerga.

abel-sendagile. (abel-sendagintza): Abereen eritasunak eta beren sendakuntza begiratzen eta aztertzen ari dan irakaslea, (yarein-yardunbideak): is. Abereen eritasunak ezagutzen dituena,

ABEL-SENDAGINTZA. *ŕz.* Abereen eritasunak eta bares sendakuntza azterizen dituen yakintza. I: Abel-osakintza, abel-osalaritza. (abel-azkuntza), (abelizti), (abere), (azazkal), (ebakuntza), (peŕa), (txoskoŕ), (zakuŕ), (zezen).

ahel-sendalari. (abel-sendagintza): *iz.* Abereen eritasunak eta beren sendakuntza begiratzen eta azlertzen ari dan irakasiea. I: Abel-osalari, saldi-sendagile, saldi-sendatzaile. (yarein-yardunbideak): *iz.* Abereen eritasunak ezagutzen dituena.

abel-ukaldi. (iraizkin): iz. Abailaz bola dan iraizkibak ernaten duen tanpa.

abel-uzu. (abere): *iz.* Basatia dan aberea.

abel-xee. (ardi): *ŕz.* Gibefia dan aberea.

theta, (egokera): iz, Notin edo gauza bat toki edo egokera batean jartzearen egipen eta ondorioa, (pilots); *iz.* Pilots jotzeko besaketa. (galbide): $_{ii}$ *iz.* Gal-zoria. Gaitzen bat gertatzeko zori utena. (bean): l iz. Besoaren edapena. (ezpetetasun): jI *izond.* Bere zofak ordaintzckorik eztaukana. (iraizkin):

iz. Ikus.: Abail. I: Obal, abila, pardel-soka, sendel.

abelamenka. (mintzoera): *adaad.* Txatxala-patxala ari-izatea.

abelamenta. (mintzoera): *adand.* Txatxala-patxala ari-izatea.

abelari. (abere): *iz.* Abelgoŕien unaya. (iraizkin): *iz.* Abalaz ari dan aŕikalaria.

abelaŕi. (abere): *iz.* Abere aundia.

abelaŕu. (laŕu): *is.* Abere laŕiaren naŕua.

abelarte. (lafinketa): *is.* Biurtea sai-abereari iotzeko ugala berezia.

abelaska. (abeltegi): iz. Abereen aska.

abelaska garbitu. (erle): *ad.* Erlezaiek, udabeŕiaren astean, aberasketan egiten duten ebaketa, legof eta zikin dagoena kentzeko.

abelazketa. (abelizti): *is.* Abereen azkuntza. (ugalketa): *iz.* Abereen umezketa.

abelaztnrna. (aztarna): iz. Abercek utzitako aztarna.

abelbazka, (alapidc): *iz.* Abereak azten diran toki berean bazkatzen duten belafa.

abeibazkagi. (alapide): *ft.* Abereak aaten dim told bureau bazkatzen duten belaŕa.

abelbide. (bide): *iz.* Aran txikietan izaten dan bidea.

abelburu. (abere): *iz.* Abere-burua.

abeldegi. (abeltegi): *is.* Abereak sarten diran toki estalita. (baratz): *iz.* Abere-mota asko erakusteko, uri aundietan antolatuta dagoen baratz berezia.

abeldi. (abere): *is.* Abere-taklea.

abeldun, (abere): *iz.* Abereak dauzkan eta azten dituen nutiña.

abeledangi. (abere): *ft.* Abereak edateko ur-aska.

abeleko. (abelizti): *izond.* Abeliztiari dagokiona.

abetede. (eritasun): iz. E/ialde bateko abereen eritasuna.

ABELERA. *iz.* Gauza batenzedaŕiak ezartzearen egipen eta ondorioa. (erabakitasun): *iz.* Bein-betiko erabakia artzearen egipen eta ondorioa. Buruzbide. (egokera): jj iz. Aberearen ezarkera. (argitasun), (eyuŕi), (bereiztasun), (berezitasun), (berezkunde), (eldubeaŕ), (idetasun), (zentzun).

abelesti. (abelizti): *is.* Abeliztiaren zatia, abereen zeazkuntza adierazten duena.

abelesa. (egazti): *iz.* Saya.

abelelxe. (abeltegi): *is.* Basetxetik at dagoen abereentzako toki estali berezia.

abelpe. (txirotasun): *izond.* Bizi-izateko beafa dana eztaukana edo ufitasun aundian dagoena.

abelgorotz. (utzaldi): *iz.* Abereen gorotza. j: Luumendu.

abelgofi. (abere): *is.* Zezen, idi, bei ta abaŕen astean osotzen duten abere-mota. j: Abegofi. j: Bedayo, sarda, erkoele.

abelgune. (abere): ŕz. Abereak egoten diran tokia.

abelgurtz. (yaurespen): iz. Abereak yaurestearen egipena. (abere): Berbera, berbera.

abellkatz. (ikatz): *iz.* Abereen araglaz egindako ikatza.

abelize. (zugatz): iz. Ciŕitz-mota bat.

ABELIZTI. *iz.* Izatasunaren edestiarekiko zati bat, abereak aztertzen dituena. j: Lize-izti. //(abel-azkuntza), (kuma),

abeliztilari. (abelizti): *is.* Abereak aditaltzen eta aztertzen dituen notiña. (lanbide): *iz.* Abeliztian ari dan bizibidea.

abeijale. (abere): izond. Aragizalea dan aberea.

abelka. (abere): *adaid.* Abereen bil e. ibiltzea.

abelkaitz. (abere): ŕz. Egon-ezin eta ziriña dan aberca.

abelkera. (azpegi): iz. Abereen azpegia. (abere): *iz.* Berbera.

abelketa. (abere): iz. Abereen bila ibiltzea. j: Abetatdeen ugaritasuna. (ugaritasun): *is.* Abezaldeen ugaritasuna,

abelkoi. (abere): *izond.* Abere-zaleak diran zakufa ta abaŕ,

abelkume. (abere): iz. Abercen knma.

abeimox, (landare): iz, Zibuinezko landarea;bere miñak muzketa-usaña dote ta usaigintzan erabiltzen dira.

abelmute. (abere): *is.* Sai-aberca.

abelondakin. (abere): ŕz, Abere baten ondaŕa. (kondaŕ): iz. Berbera.

abelongafi, (ongaŕi): is, Abeltegiko ongatia. j: Luumendu. (abere): *iz.* Berbera,

abelopaldu. (opakuntza): *ad.* Abereak, lepo-eginda, eskeintzea. (abere): *ad.* Berbera, berbera.

abelosagile. (abel-sendagintza): *iz.* Abereen eritasunak eta beren sendakun£za begimtzen eta aztertzen ari dan irakaslea. (abere): is. Berbera, berbera. (yarein-yardunbideak): jj *is.* Abercen eritasunak ezagutzen dituena.

abelotaxa. (ogi): iz. Abereen ogia.

abelpe. (oe): iz, Ukuluetan abereak etzan ditezen jartzen dan lastoa. (abere): *iz.* Berbera, berbera.

abeltalde. (abelizti): is. Aberecu samaida. j: Abereen ends berezia, abelazlearen izena daramana.: abereen azkuntza ta salerosketa. (abere): is. Berbera, berbera.

ABELTEGI, /z. Abercak kokatzen diran toki estalita. j: Eletegi, cstarbi, ezkatz, atei, azindategi, gorbe, korta, itegitei. (abere): iz. Abereen ikulua. ii (abel-azkuntza), (alapide), (aŕoztegi), (baŕio), (bizitegi), (tut), (saizulo).

abelte^{g}i, (abere): iz. Abere-eŕia.

abeltsar. (zerga): iz. Mendi baten zest abereak igarotzeko ordaintzen dan zerga.

abeltxe. (abere): iz, Ardi, arkume, auntz, antzume ta abaŕek osatzen duten abere-mota. j: Artelatz, aziendaxuri, gcri, g€beŕi, gibefita, azinda, xe.

abeltxo. (abere): iz. Aberetxoa.

abeltsai. (abere): is. Zamaltzaila. Abereak zaintzen dituena. (langintza): *iz.* Abereak zaintzen ari dana.

abeltzain. (abere): *iz.* Abercen zaintzalea.

abeltzaingo. (langintza): *iz.* Mandazañaren langintza. (esku-langintzak): *iz.* Berbera.

abellzalntza. (abere): *iz.* Abereak zaintzeko langintza. (langintza): is. Berbera, berbera.

abeltzale. (abere): *iz.* Abereak dauzkan eta azten dituen notiña.

abelu. (zentzun): *is.* Zerbaiteaz artzen dan uste edo zentzuna. (sett): is. Bameko pizgafia, zerbaiterako sereak, eta batzuetan notiñak ere, erabaki-crazten dituena.

abel^{g}me. (abere): *ft.* Abereen kuma.

abelumenka. (mintzoera): *admit.* Txatcata-patxalaai-izatea. Abelumenta, amen-omeka, amen-umenka.

abelungafi. (ongafi): *is.* Abeltegiko ongafia (abere): *is.* Berbera.

abeluf-eskola. (abere): *iz.* Nekazaritza ta abereai batera dagokiena. (luŕ-lantzc): *iz.* Berbera.

abeluze. (egurki): *iz.* Zurgin-lanetan luzetara jartzen diran makilen edo agaen bakoitza.

abeizai, (langintza): *iz*. Zamaltzain. I: Abereen zaintzalea. I: Abelzain, decal, elezain.

abelzain. (langintza): *iz*. Zamaltzain. I: Aboreen zaintzalea, abelzai, elezai, etezain.

abelzaintza. (langintza): *iz*. Mandazañaren langintza. (esku-langintzak): *iz*. Berbera.

abelzale. (abere): *izond*. Abereenganako zaletasuna duena.

abemaitako. (zeiñu): *iz*. Goizean, eguerdian eta iluntzean Miren Neskutsa'ri otoi-egiteko jotzen dan zeiñn-dangada berezia.

abemarietako. (zeiñn): iz. Goizean, eguerdian eta iluntzean Miren Neskutsa'ri utoi-egiteko jotzen dan zeiñn-dangada berezia.

abemariteko. (zeiñn): *iz*. Goizean, eguerdian eta iluntzean Miren Neskutsa'ri otoi-egiteko jotzen dan zeiñn-dangada berezia.

abematiko. (zeiñu): *iz*. Goizean, eguerdian eta iluntzean Miren Neskutsa'ri otoi-egiteko jotzen dan zeiñn-dangada berezia.

abenda. (enda): iz. Jatoŕi edo sendi-etorbidearentasuna.I: Gizonen cnda. (eh): *iz*. Berbera, berbera.

abenda-elesti. (di): *iz*. Glzonen endai buruz yardun duen yakintza.

abendaren. (cnda): *izond*. I+;ndarena dana.

abendasldro. (coda): *ad*. Enda-eraz *ari*-izatea.

abendats. (cnda): *iz*. Endaren atsa edo gogoa.

abendaz. (euda): *adond*. Endari dagokionaz.

abendefi. (ended): *iz*. Eŕialde batoko biztanleen multzoa, euda berberakoa izanik eta jaurlaritza berbera eukitzean.

abendizti. (cnda): *iz*. Enda ta Eŕi'ak ikasten eta aztertzen dituen yaldntza.

abendiztilari. (euda): *iz*. Enda ta Eŕi'ak ikasten eta aztertzen, lanbidez, ad dana. (lanbidc): ***L***. Berbera, berbera.

abendn. (il): *iz*. Lotazila. (aldikada): *iz*. Gabon auŕeko laugaŕen igandedanik Gabon arte dagoen epea edo aroa, ta bertan egiten dan etiz-otoya.

abenda. (aidi, egazti): iz. Lotazila. (aldikada): *iz*. Gabon auŕeko laugaŕen igandedanik Gabon arte dagoen epea edo aroa, ta bertan egiten dan eliz-otoia. (egazti): jj iz. Egazti aŕapalaria, erakan egonik eta orekan, atxitu nai duenaren gañcan egoten dana.

abendu-aldi. (aldikada): *iz*. Gabon-auŕeko aldia.

abendn-arbi. (landare): *iz*. Notiñentzako jangaŕia dan arbi txikia. (azkuŕi): *iz*. Bcrbera.

abenilco. (kiri): iz. Eratu edo antolatzearen egipena. (ezarmen): iz. Egokicraz eta ongi-jarizearen egipena. (adipen): j *iz*. Zerbaitean adiketa jartzearen egipen *eta* ondorioa. (bilaketa): *iz*. izpaŕa, oarpena.

abenikotn. (erakotasun): *ad*. Batera jaŕi.

abenka, (unama): *iz*. ltxasontzietan ontzi-agak lotzeu dituen unama lodia.

abentau. (asiera): *ad*. Zerbait astcn dala adieraztea.

abentu. Ole): *iz*. Abendu itzaren aldakuntza.

abeam. (atospen): *iz*. Abegi-on itzareen laburpena. j: Aŕera ona.

abenrmatu. (egurki): *ad*. Orman egurki bat sartzea.

aberaserazi. (aberastasun): *ad*. Aberaskiak lortu-eraztea.

aborasgat. (ongaitasun): *izond*. (Maria soferazteu duena.

aberasgafl. (aberastasun): *bond*. Aberastasuna soŕerazten duena. (ongaitasun): *izond*. Obaria soŕerazten duena.

aberasgia. (aberastasun): *iz*. Obart onekoa clan tokia.

aberaska. (ezti): iz. Eztia metatzeko, erlauntzan dagoen getatxoen multzoa. I: Breska, orase. (abeltegi): *iz*. Abereentzako aska edo ur-aska.

aberaska-mozte. (ezti): *iz*. Legoŕ eta zikiña dagoena kentzeko, udabeŕian erledunek aberaskaetan egiten duten ebaketa.

aboraskal. (jabctza): iz. Lateŕiaren jauriarltzan aberatsen nagusitasuna. I: Ed batean aberatsen nagusitasuna.

aberaskalmen. (jabetza): iz. Lateŕiaren jaurlarltzan aberatsen nagusitasuna. Eŕi batean aberatsen nagusitasuna.

aberaskafl. (aberastasun): ***izond.*** Aberastu aal dezakena. (mardultasun): *izond*. Asko ematen duen iufari esaten zayo. J: Gayezkoak ez dira gauzai ere esaten zayc.

aberaskeria. (andikeri): *iz*. Antuste geyegiz agertu edo bizi-izatea. (aberastasun): *iz*. Aberatsa bezela aŕandiro jokatzea.

aberasketa. (abcrastasun): *iz*. Aberastasuna eukitzea.

aberaski. (jabetza): *iz*. Gauzak eukitzeko ta erabiltzeko eskubidea izatea. (ogasun): *odour?*. Ondasunak eukitzearen egipena. (aberastasun):j *adond*. Esne-marnitan bizi-izatea.

aberaskila. (aberastasuna): *izond*. Aberats-okitua.

aberaskitegi.(aberastasun):iz. Aberastasuna dagoen tokia.'

aberaskitza. (abcrastasun): Aberastasuna eukilzea.

aberaslcizun. (aberastasun): *iz*. Aberas dezakena.

aberasko. (aberastasun): *izond*. Zerbait aberatsegia.

aberaskot. (aberastasun): *izond*. Aberats-okitua.

aberaste. (aberastasun): *izond*. Aberastu eragiten dueua.

aberasmcndu. (aberastasun): iz. Aberastasuna lortzearen egipen eta ondorioa.

aberaspide. (aberastasun): *iz*. Aberatsa izateko bidea. j: Aberas dezakena.

ABERASTASUN. iz. Ogasun edo gauza aldintsuen ugaritasuna. I: Aberastaruun,kabalo,onasun,ukan, uŕetza, (aisetasun), (efi-ondasun), (goresketa), (irabazpen), Qabetza), (niozkin), (obekuntza), (ogasun), (osps), (ugaritasun), (zorion).

aberaste. (aberastasun): *iz*. Aberastasuna lortzeko egipen eta ondorioa. I: Aberastu aditzaren egindako izena.

aberastegi. (aberastasun): *iz*. Altxoŕa.

aberastu. (aberastasun): *ad*. Aberaski ta ogasunak lortzea. J: Diaradundu, diarudundu.

aberastura.(aberastasun):i.e. Ogasun eta gauza aldintsuen ugaritasuna.

aberaszale.(aberastasun): *bond*. Aberaserazten dueua.

aberats. (aberastasun): izond. Ogasunak asko dauzkana.: Aitoŕen cornea edo tasun yaukalak dituena. Eukitsa, ogasunduna.

aberats-okitu. (aberastasun): *izond*. Aberats-aberatsa.

aberatsa. (aberastasun): *ad*. Aberaskiak euki-eraztea. I: Aberatsa bilakatzea.

aberatskeria. (aberastasun): *iz*. Aberatsaren burgoikeria.

aberatsokitua, (aberastasun): *izond*. Guztiz aberatsa dana.

aberatsu, (aberastasun): *izond.* Aberatsa dana.

aberatzaile. (aberastasun): *izond.* Aberaaten eragiten duena.

aberaxka. (aberastasun): *adond.* Aski aberatsa. j: Aberaxko, aberaxkot, aberaxkila.

aberdiko zaiña. (ezti): iz. Abaraskaren erdiko zaiña.

ABERE. *iz.* Lau oñeko abere aundia. Ugaztun andia. j: Izaki biziduna, bore ta berezkoak diran kordamen eta igidura dituena. I: ilalaxe, daxe, ele, ardantza, kalaba. 11 (abel-azkuntza), (abelizti), (ardi), (ausnarlari), (itxas-lore), (kotzo), (mozketa), (uzcltasun), (zezen).

abere hail. (abere): to. Aundia dan aberea: es, b.: zaldi, aato, bei, idi, ..

abere xee. (abere): *iz,* Txikia dan aberea; e.b.: ardi, auntz, zakuŕ, zeti.,

abere-antzeko.(aberc): *frond.* Abercaren antra duena.

abere-azoka. (zei): iz. Abereen salos-batzaŕa, (abere): *iz.* Berbera,

abere-azpi. (abere); *iz.* Iñaurkiña.

abere-beltz. (abere): *iz.* Zurdaberea.

abere-bide. (bide): ŕo. Abereak igarotzeko bidaxka. (abere): *iz.* Berbera.

abere-borda. (abeltegi): *iz.* Arotxafetik babestuta egoteko, abereak gordetzen diran tokia. (abere): *iz.* Berbera, berbera. (baŕio): iz. Berbera, berbera.

abere-elesti. (abere): *iz.* Abereak nolakoak diran aztertzen duen elestia.

abere-eskatn. (abere): *iz.* Abereen opakuntza.

ahem-prim. (burumin): *fr.* Aborearen buru-maña.

abere-griña. (tars): *iz.* Aberckkzko tern. (abere): *iz.* Berbera. (basatasun): j *iz.* Berbera.

abere-gurtzaile. (yaurespen): *frond.* Abereak yauresten dituena.

abere-ikatz. (ikatz): *iz.* Abereen ezutetatik ateratzen dan ikatza. I: Abelikatz.

abere-llketa. (langintza); *iz.* Abereak emit eta iatutzearcn eginkizuna. (abere): *iz.* Berbera. (eriotza): p ŕr. Berbera.

abere-ilkiutza, (langintza); *iz,* Abereak erail eta tafutzearen eginkizuna. (abere): *to.* Berbera. (eriotra); *(iz.* Berbera.

abere-iltegi. (shore): iz. Abereak eta hater ere abeigutia erailtzeko told berezia.

abere-iltokl. (abate): *iz.* Abereak eta batez ere abelgoŕis erailtzeko toki berezia,

abere-iltzale. (abere): *iz.* Abereak iitzen dituena. (eriotza): *iz.* Berbera. (langintza): *(iz.* Berbera.

abere-jabe. (abere): iz. Abereak dauzkana.

abere-lakio. (lotus): iz. Zaldi edo zezen bat atzitzeko auŕcko ankal botatzen rayon estekalua.

abere-lapuf. (abere): *iz.* Abereak ostutren duena. (lapuŕeta): *iz.* Berbera.

abere-lapufeta. (abere): *iz.* Abereak ostutzearen egipena. (lapuŕeta); iz. Berbera.

abere-mcrkatu. (abere): *iz.* Abereen salos-batzaŕa. (zei): *iz.* Berbera.

abere-muin. (burumuiu): *iz.* Aberearen buru-muña.

abere-mute. (sai-abere): *iz.* Zaldi ta beste zamariak osotzen duten abero-moitzoa. I: Zaldiari dagokiona. (abere): *iz.* Berbera, barbers.

abere-oostu, (ahem): *ad.* Abereak ostutzea. (lapuŕeta): *ad.* Berbera.

abere-ustuize. (abere): *ad.* Abereak lapurizea. (lapuŕeta): *ad.* Berbera.

abere-saldo. (shore): *iz.* Abere-talde aundia.

abere-saltzaile, (esku-langintzak): *iz.* Abereak erosten eta saltzen ari dana. (share): iz, Abereak erosten eta saltzen ari dana.

abere-scndakintza, (31101-sendagintza): *iz.* Abereen eritasunak eta berm sendatzea aztertzen dituen yakintza. (abere): fz. Berbera, berbera.

abere-sendatsale. (abcl-seudagintza): *iz.* Abereen eritasunak ikasi ta aztertzen dituen eta herak sendatzeko yarduten duena. (abere): ŕz. Berbera, berbera.

abere-tolci. (abeltegi): *iz,* iikulua.

ABERE-TRESNAK. *fz.* Sai-abereai, loŕerako, **rains** eramateko edo zaldizkatzerako ipintzen rayon ugalak eta beste kahuen inoltzoa. I: Asta-tresnak, gabu, kabu, pilda-tresnak, tresen, zalpain. // (arbalda), (ao-ugal), (ode), (sai-abere), (orkatx), (zaktizketa), (abere), (estaldura), (laŕu), (lm'eta), (erakardura), (uztaŕi).

abere-zala (langintza): *ŕo.* Abereak erosten eta saltzen dituena. (abere): *izond.* Abereenganako zaletasuna duena.

abere-zamart. (zama): iz. Zamak daramazkiena. (aberea): *iz.* Zamaria dan aberea.

abere-zidof. (bide): *iz.* Abereak igarotreko bidaxka. (shore): *iz.* Berbera.

abere-zulo. (saizulo): *iz.* Abereen aŕitxiloa.

abere-zutain. (peŕa): iz. Abereak petalzeko [lagoon gindaxa.

abereburu. (abere): *iz.* Abere bakoitza, abelburua.

abereki, (abate): iz. Abere-saldoa.

aberedun. (shore): *iz.* Abereak dauzkana.

abereen txafantxa. (zeŕa): iz. Zefa txikia.

aberegaitasun. Cohere): iz. Abere-ayudia.

aberegudatolri. (abere): iz. Ekusketa bezela, abereen buŕukak eragiten ziran told berezia. (antzoki): *iz.* Berbera, berbera.

aberej ale. (landare): *iz.* Oti likitsuak dauzkan landarea; oyetan jartzen diran zomofok bertan atzituta geratzeu dira gero landarearen azkutla izateko,

aberekara. (abere): *adond.* Abercki.

aberelcari, (shore): *frond.* Abereenganako zaletasuna duena.

aberekeria. (basatasun): *iz.* Gizonarengan izan diteken abere-jokera.

abereketa. (abere): *iz.* Abere-saldo aundia.

abereki. (basatasua): *adond.* Aberea hezelaxejokatzcko era.

aberelcilco. (shore): *frond.* Abereekiko dagokiona. (basatasun); *izond.* Aberekir jokalzen duena.

abereldro. (basatasun): *adond.* Aberea bezelaxe yardutea.

aberelcoi. (shore): *frond.* Aberearenganako zalea dana.

aberekuntza. (shore): *ir.* Abereen azkuntza.

abereongafi. (ongati): *ft.* Abeltegiko zimaufa.

aberepen. (irizpide): *to.* Gann bati humor wizen dan ustea.

abereska, (shore): *fz.* Abere txikia.

aberestalgi, (shore): iz. Abereak estali ta berotzeko erabiltzen dan burusia,

aberetalde, (abere): *iz.* Abereen saldoa.

aberetarzun. (abere): to. Abere izatearen tasuoa.: Aberetasun.

aberetasun. (shore): iz. Abere izatearen tasuna. I: Aberetarzun.

aberetegi. (abeltegi); to, Abereak egoten diran told cstalita.

aberetiaf, (abere): *izond.* Abereai buruz dagokiona, (basatasun); *izond.* Aberekiz jokatzen duena.

aberetsu. (abere); *izond.* Abereak edo adimen-gabekoak bezela jokatzen duena.

therein. (there): *ad.* Adinketa galtzea. I: Abercak bezela izan edo biurtzea.

abcretxe. (abeltegi): *iz.* Bisustutik gordetzeko, abereak biltzen diran estalitako told berezia.

aberexko. (there): *iz.* Abere txikia.

aheretxu. (abere): iz. Abere txikia.

aberezaif. (abere); *izond.* Abere oso aundia. (uzutasun): *izond.* Lau-ofleko edo beste there aundi batek bezela jokatzen duena.

aheretze, (sai-abere); iz, Zamarien saldoa.

abereuli. (euli): *iz.* Abereengan bereziki ari-izaten dan eulia.

aberexe, (ardi); *iz,* Artilea daukan aberea. (abelizti): iz. Berbera.

aberexka, (abere); *iz.* Abere txikia, pistia, mamutza dana.

abcrexkila. (abere): iz. Abere txikia.

aberexko. (abere): *iz.* Abere txikia.

aberexkot. (abere); iz. Abere txikia.

aberezain. (abelizti): *12.* Abere aundiak zaintzen ari dana, (langintza); iz. Berbera.

aberezaintza, (abelizti): iz. Abere aundiak zaintzekoa dan egipena edo laagintza.

aberezko. (basatasun): iz. Aberekeria.

aberezpain. (ezpain); *iz.* Abereen ezpaña, naiz goikoa naiz bekoa. (abere): iz. Berbera,

aberge. (txirotasurr): *izond.* Bizi al-izateko beaŕ dana eztaukana, edo oso gutxidaukana.

abergetasun. (gabetasun): *iz.* Txirotasun aundia; ezer ez eukitzea.

aberia. (eritasun): iz. Abereek aoan izaten dutcn eritasuna. (ao): Berbera.

aberkl. (luŕalde): *iz.* Eŕialde bat-en zati berezia.

aberkide. (ended): *izond.* Beste baten abeŕikoa dan notiña.

aberkiko. (luŕalde): *izond.* Aberki batean bizi edo ari dana.

aberkizale. (luŕalde); *izond.* Aberki bat maite edo beraren aide lanegiten duena,

aberkizaletasun. (luŕalde): *iz.* Aberki bati buruzko maitasuna.

aberkoi. (iritargo); *izond.* Uri edo abeŕiaren aide ari dana.

abeñ. (ended): iz. Norbera jayo dan toki, iri edo eŕiaidea, bereziki maite-izaten dana. Asabeŕi, guraso-eŕi, sof-eŕi, aoitueŕi.

abefl-aurkalco. (ended): *izond.* Abeŕiaren aurka jokatzen duena edo izaten dana.

abefl-egun. (jai-aldi); *iz.* Abefia ospatzeko aukeratutako eguna. (ended): iz. Berbera,

abefl-etsai. (etsaigo): *izond.* Abeŕiaren arerina dana. (ended): *izond.* Berbera.

abeflaren aldezko. (ended): *izond.* Abeŕiaren aide ari dana.

abefigabe. (ended): *izond.* Abeŕirik eztuena edo onartzen eztuena,

abefilco. (iritargo): *izond.* Uriari dagokiona. (ended): *izond.* Abeŕiarena dana edo abeŕiarekiko zaletasuna duena.

abeŕiraketa. (ended): iz. Abefitik aide egin ondoren, beŕiz abeŕira itzultzea.

abefiratu, (ended): *ad.* Norberaren abeŕira itzultzea.

abers-odi, (ezuŕ); *iz.* Ezufen eŕeten eta zafla txikien eraketak.

abers-zoŕoten. (ezuf): iz. Ikus.: Abers-odi.

abertzale. (endefi): *izond.* Bere abefia rnaite ta bere aide biotzez lanegiten duena.

abertzalekeri. (ended): *iz.* Abeŕiarenganako sasi-zaletasuna.

abertzaletasun. (ended): *iz.* Abeŕiarenganako egiazkoa dan maitasuna. I: Efikoitasun.

abertzaletu. (ended): *ad.* Abeŕiarenganako maitasunez betetzea.

aberu. (irizpide); *iz.* Iritzia, aburua, zentzuna.

abes. (abesti): ŕz. Eresi-abotsa. (eresi): *ft.* Eresi-abotsa. {: Abestu aditzaren laburpena.

abes-bazkide. (abesti): *iz.* Abes-tilde batean abesten duena. (eresi): *iz.* Berbera.

abes-dantza. (abesti): *iz.* Abestiak iagunduta egiten dan dantza. (dantzaketa); *iz,* Berbera.

abes-egin. (abesti): *ad.* Abestu.

abes-muth. (abesti): *iz.* Lekaidetxe batzuetan eta beste tokietan ere abesten ari-izateko azten diran arisen bakoitza. (notin): *iz.* Berbera, berbera.

abes-nierki. (abesti): *iz.* Abesteko egiña edo erabilia dan olerkia. (oterti): *iz.* Berbera.

abes-sayn, (abesti): *iz.* Abestaidi baten auŕekoa edo abestaldi baterako gertuera. (eresi): *iz.* Berbera, berbera.

abes-sorta. (attest* *iz.* Abeslien bilduma.

abes-tilde. (abesti); *iz.* Abeslarien saldoa.

abes-zale. (abesti); *izond.* Abesteko zaletasuna duena.

abes-zaletasun. (abesti); ŕz. Abesten laket-izatearen egipena.

abesajo. (atospen): *iz.* Norbaitek bere etxean edo bere iaguntzan beste nothiak artzearen egipen eta ondorioa.

abesako. (txera): *iz.* Norbait maitasaŕez artu ta aintzat onartzearen cgipena.

abesaldt. (abesti): iz. Abesti-atdia. I: Abestaldia.

abesbatz. (eresi): *iz.* Abeslarien sala, eresgailuen laguntzarik gab; aozko eresia emateko. (abesti): *iz.* Berbera, berbera.

abesberuau. (alborakuntza): *adond.* Neuftrik gabe, aide-aide dagoena.

abesburu. (sliest* *izond.* Doñuari bruz egokiro abesten duena. (eresi); *izond.* Berbera.

abesgai. (abesti): *iz.* Ereslci baterako lelo egokia.

abesgaitz. (abesti): *izond.* Gozogabe ots egiten duena.

abesgaŕt. (abesti): *izond.* Abesteko egokia dana.

abesizun. (abesti): *iz.* Berezko notes baño zofotzagoa dana. (eresi): iz. Berbera, berbera.

abeskarai, (acts): iz. Aots erdi gorena duena. (abesti): *iz.* Berbera.

abeskera. (abedi): *iz.* Abesteko era.

abeslci. (ants): iz. Aotsa.

abeskide. (abesti); *iz.* Bere tagunai bmnuz abesbatz batean abesten duena.

abesklzun. (eresi); iz. Eres-abestaldia.

abeskoiti. (ants): *iz.* Goyen-uŕen abotsa. (abesti); iz. Berbera,

abeskoltidun. (ants): *iz.* Goien-uŕen abotsa duena. (abesti); *in* Berbera,

abeskoren. (aots): iz. Goi-goiko abotsa duena. (abesti): *iz,* Berbera.

abeskorendun. (ants): iz. Goi-goikoren uŕengo abotsa duen natiña. I: Bztaŕi-zuri. (abesti): *iz.* Berbera, barbers. (notin): I *iz.* Berbera, berbera.

abeskunde. (abesti): *iz.* Aozko erestaldia.

abeslari. (riots): *iz.* Abesten duena. Erezlari. (abesti): *iz.* Berbera,

abesiari-batz. (eresi): iz. Abeslarien sala, eresgailuen iaguntzarik gabe, aozko eresia emateko. Abeslari-bazkun, abeslari-talde, abesteli. (abesti): *iz*. Berbera, berbera.

abeslari-eli. (eresi): is. Abesleen talde. I: Ikus,: Abeslari-batz, abesteli.

abesiari-talde. (eresi): iz. Ikus.: Abeslari-batz. I: Abeslari-bazkun.

abesle. (aots): iz. Abesten duena. (abesti): *iz*. Berbera.

abesmin. (abesti): iz. Abesteko deya edo Ieya.

abesoketa. (oguztaldi): iz. Yarduera, ayeru ta doñuera egokiaz ozenki mintzatzea.

abesorta. (abesti): iz. Abestien bilduma.

abespatu. (gozotasun): *ad*. Abesteko aotsak doñugailuaz egokiro bateratu.

abespciti. (aots): *iz*. Goiko ta bekoen artean abesten dan aotsa. (abesti): *is*. Berbera, berbera.

abespeitidun. (ants): is. Goiko ta bekoen artean abesten dean notiña. (actin): is. Berbera, berbera.

abespelu. (lanaren bizia): ŕ2. Ainbestean onarturik egiten dan lan-mota bat. I: Lan bat iraduz egitea. (entzipen): *iz*. Uste ona. j: Nolan edo gauza baton izaeraetan izaten dun itxaropena. (lipizta): !I *is*. Eragabekeri, inki-anka, edi-eziña. I: Egipen edo itzetan neufi-gabea. (Ian).

abespercu. (aota): iz. Beko aotsa. (abesti): /2. Berbera.

abestaldeko. (abesti): iz. Abestalde batean abesten duena. (notin): iz. Berbera.

abestaldi. (abesti): *iz*. Aozko erestaldia.

abesteli. (crest): is. Ikus.; Abeslari-eli. I: Abeslari-batz.

ABESTI. is. Abeateko edo eresia jartzeko egiten diran itz-lauz edo Its-neurtuak. I: ltz oyek abestearen egipena. Abesteko antzea. I: Aoskintza, aotsaldi, eresii, eresi, erczi, kanta, kantaita, kantaketa, kantu, kantxoi, gob, oyu, soiñu. (eresi): *iz*. Berbera, berbera. I: Aaide. (antzerti), (ants), (dantzaketa), (gozotasun), (mozoŕoked), (olcrti), (salmu), (satin), (yaurespen).

abesti-batz. (abcsti): iz. Ikus.: Abesti-sorta. j: Abesti-pil.

abesti-sorta. (abesti): *iz*. Abestien bilduma. Abesti-balz, abesti-pil.

abestitz. (abesti): *iz*. Abesti baton itza. (izki): *iz*. Abesti baton izkia.

abestu. (sots): *ad*. Aotsaren atalen bides doiiuzko soñuak ematea. J: Aotsalditu, kantatu, kantau, golikeatu, lelokatu, ozendatu. (abesti): *iz*. Berbera, berbera.

abesurdun. (ants): is. Aots erdi gorena duen notiña. (notin): /s. Berbera.

abetuf. (ants): *iz*. Erdi gorena dan autsa. (abesti): *is*. Berbera.

abesufen. (ants): is. Goi-goikoren uŕengo abotsa duena. (ahesti): *iz*. Berbera.

abesufendu. (ants): *ad*. Eresgailu baton dram goratzea. I: Notin baten aotsa zototzago egitea. (abesti): *ad*. Berbera, berbera.

abesufendun. (aots): is. Goi-gaikoren uŕengo abotsa duen notiña. (notin): iz. Berbera, berbera.

abets. (erakarpen): ŕs. Aztorea erakartzeko, aragi-zati batzuekin jartzen dan egazti-irndla. : Beste egaztiak erakartzeko erabiltzen dan edozein gauza, : Maŕoz erakattzekaa dana. (atzipe): iz. Berbera, berbera.

abetagile. (atospen): *izond*. Abetaltzen duena.

abetaldu. (atospen): *ad*. Norberaren etxean edo laguntzan beste notiñak artzea. (txera): *ad*. Norbait maitasaŕez artu ta arduraz begiratzea.

abetalgafi. (atsegintasun): *izond*. Atsegingafia dana.

abetalpen. (atospen): iz. Norberarengana datoŕenari egiten zayon abegi on ala txaŕa.

abetaltzaie. (atospen); *izond*. Abctaltzen duena. (biotzondo): *[sand*. Berbera.

abetarle. (zutaŕi): iz. Zutaŕl bien artean geratzen dan tartea. (onna-arte): *iz*. Orma Wen artean geratzen den tartea.

abatinkatu. (egurki): *ad*. Ormati bairn abeak egokiro jartzea. (ezarnien): *ad*. Berbera,

abetsu. (zutati): *izond*. Zutafiak asko diluena.

abetu. (zurkaitz): *ad*. Erortzeko dagoen zerbaiti abeaz eustea.

abetxe. (landare): *is*. Belafczko Iandarea, urtekoa, laburecn aloŕetan eŕuz ateratzen dana. I: Krusuluki, albetxe, suge-idaŕ, suge-illaŕ.

abetxo. (abetxo): *iz*. Iraungaŕia dan landarea, egufezko zurtoñakaz eta azpitik sortzen zaizkion abaŕakaz.

ABETXU. iz. Landare bizkoŕa, beitik egufezko zurtoin eta abafak dauzkana. Arbotz, aretxu, etʼki, ariztxo, txartaka, xuaizka, zugazño, zuaixka, zuamizka, zuamuxka. Ii (landaketa), (landare), (landarizti), (loretegi), (zugatz), (zur).

abetzaf. (zutabe): *iz*. Zutabe use aundia.

abetzoli. (cots): is. Goyen abotsaren uŕengoa dana.

abetzolidun. (aots): *iz*. Goyen-uŕen eta beko [tinsel) artekoa. (notin): *is*. Goyen-uŕen eta beko artean aotsa duen notiña. ^: Eztaŕi-beltz.

abeufea. (mugadura): iz. Ororen lufaldean egindako mugadura, bertan eraikitzeko eskubidea iortzeko.

abez. (izki): *adond*. Abedez jaŕitako izkiak. (irakurketa): *adond*. Irakurtzen ikasteko egokiro jartzen diran izkiak. (itz-antze): *adond*. Itsen bides, ao edeŕez minizatzeko era.

abezkoŕ. (abere): *izond*. Ikarakoŕa dan aberea. I: Abaskoŕ.

abi. (landare): iz. Txilarkidea dan landarea, pikes' beltzaran edo oztiñezko, gozo ta jangayak dauzkana. j: Beŕo-maats, arabi, mauri-beltx, oketa. (kabi): *iz*. Aŕautzak ipintzeko ta kumak ateratzeko, told babestuta batean, egaztiak egiten duten oe antzekoa. (konkiltasun): is, Zoko-une borobilaren antzekoa dana; its ataldunetan agertzen da "obi" itzaren zentzunaz, estate baterako: latsunabi. (ezti): $_{Il}$ iz. Abaraska.

abi-arte. (egurki): *is*. Bore gañean dagoen beste egurki bat sendotzeko jartzen dana.

abi-egin. (kabi): *ad*. Kabia egitea.

abia. (kabi): *is*. Afautzak ipintzeko ta kumak ateratzeko, toki babestuta batean, egaztiak egiten duten oe antzekoa. Abi, abe, kafia, abira. (aditz): *ad*. "Abiatu" aditzaren mugagabekoa. (euli): II *iz*. Eall ori kaltegaŕia, ego zuriduna, idiak izutzen dituena. I: Abe, elsuns, elsus, eltsunts, eltzabaldarre, eltzabaltaŕ. (leku): II *iz*. Tokia. (uzkaldura): $_{II}$ *iz*. Landare aul batzuei eusteko jartzen dan makila. (landare): $_{II}$ *is*. Txilarkidea dan landarea, piton' beltzaran edo oztiñezko, gozo ta jangayak dauzkana. ^: Aniabia, (eyeraldi): *iz*. Eyera baton afian egiña dagoen mokola.

abia-aufc. (abialdi): *iz*. Abialdiaren auŕeko ta nŕ dagoen aldia.

abia-buru. (abialdi): *is*. Ibiitzeko edo ari-izateko arteen den lenengo told edo unea.

abia-gintza. (kabi): *iz*. Egaztick kabia egitea.

abia-leku. (abialdi): *is*. Abiatzeko tokia.

abia-neufi. (abialdi): *iz.* Ufatsaren neufia. (uŕats): iz. Berbera.

abla-sarl. (belbil): iz. Taxietan abiatzeko salneuŕia.

abiada. (afaun): *iz.* Ur-ontza edo txalupaz egiten dan oldaŕ-aldi, indaf aundiagoz eta urdurikeriz egindakoa. (oldargune): *iz.* Bultzada. (egikera): *iz.* Egipen baton asiera. (lastertasun): *iz.* Igiduran izan diteken arintasuna edo leyatasuna. {: Abiadaren aldaketa, xixtu. (itxaskuntza): *iz.* Afaunlariek itxasontziari ematen dioten lenengo oldaŕ-aldia.

abiadan. (joke): *adond.* Txirlo-jokoan jokatatiek dagiten igiponaren era. (lastertasun): *adond.* Afapataka.

abiadaren aldaketa. (lastertasun): iz. Abiadan egiten dim aldaketak. Ikus.: Abiada.

abiadiicin. (abialdi): *izond.* Trtetzeko añakoa dana.

abiadura. (lastertasun): iz. Igipenaren arintasun eta lastertasuna. : Arintza, uztu, uxada, uxtu, zizpa, ziztu. (abialdi): *iz.* Told batetik bestera joateko, irtetzearen egipena. J: Egipen baten asiera. (oldargune): *iz.* Igipena eragiteko bultzada ematearen egipen eta ondorioa. (gogo-aldarte): Gertutzearen egipena.

abiaduraz. (oldi): *adond.* Luzapenik gabe ari-izatea. (lastertasun): *adond.* Arin ibiltzea.

abiaga. (landare): L. Abidia. (landaketa): *is.* Abien landaketa,

abiagailu. (lera-eŕesta): *iz.* Izotz gañean lefatzeko lanabesa,

abiagia. (abialdi): *iz.* Toki batetik bestera joateko, irtetzcaren une-aldia.

abiagune. (abialdi): *is.* Abiatzeko tokia.

thickets. (abiatdi): *is.* Abiatzeko egipena. (asiera): ŕz. Gauza bat astearen egipena.

abiakoi, (aŕautz): iz. Kabian jartzen dan aŕautza, oloak beste told batean ipiñi ez dezan. (kabi): *iz.* Berbera, herbera.

ABIALDI. *iz.* htetzearen asikera.: Goangune. (irtera): *iz.* Berbera. J: Toki batetik beste batera joateko irtetzcaren egipena. (aldaera), (aldenaguf), (asiera), (bidaldi), (oŕi-uŕitze), (ibilera), (iges), (kentze), (uŕunde), (uŕentasun).

abiamen. (gertucra): *iz.* Zerbaiterako gerturik dagoena, l : Zerbait egiteko erabiltzen dan bides. (abialdi): *iz.* Zerhaiterako gerturik egotea. (asiera): is. Zerbait egiten astea.

abiamendu, (abialdi): is. lrtetzearen asikera.

abian. (abialdi): *adond.* Irian eta joatean. (aldi): *adond.* Beingoan. (urbiltasun): fi *adond.* Zerbait egiteko eiiiean.

abian, (aldaera); *ad.* Ibiltzen astea. (abialdi): *ad.* Egiten astea. (kononnen): jj *ad.* Entzumenez oartzea, oartu.

abiaratzale, (asiera): *frond.* Zerbait asieragiten duena.

abiarazi. (asiera): *ad.* Zerbait asierazi edo ibiltzean jartzea.

abiarazle. (asiera): *izond* Zerbait asten eragiten duena.

abiarazteko. (burdi): *iz.* Mekanikeri bat beste bati bere igipena aŕ damn, gardañatzen dana. (langaizti): *iz.* Berbera, berbera.

abiata. (aŕautz): *iz.* Txari batek batera berotzen dituen afautzen multzoa, Abiatazai.

abiatsald. (aŕautz): *is.* Oleak bere aŕautzak ipintzen dituen tokia. (kabi): *iz.* Oloak bare afautzak ipiñi ditzan, kabian edo beste tokian jartzen dan beste aŕantza.

ahiatsu. (abialdi): izond. Oldarmenez beterik dagoena.

abiatu. (aldaera): *ad.* lbittzen astea. (abialdi): *ad.* Egiten astea. Meilatn, otseman.

abiatzalle. (asiera): *frond.* Zerbait asten eragiten duena.

abiatze. (aldaera): iz. Ibiltzen astearen egipena. (abialdi): *iz.* Oldartzearen egipena.

abiazai. (kabi): *iz.* Oloak edo beste egaztiaicberen aŕautzak ipintzen dituzten tokia. : Abirazai,

abiazale. (aldaera): *izond.* Ibiltzen asten dana.

ahiboli. (Iandare): *is.* Piŕinpinkaria dan landarea; here lorea goŕia da ta bare azia beltzkara. j; Beril, melingaŕi.

abide. (osabe): *iz.* Notin batenganako bare osabaren edo izebaren semea. I: Ergusu, egusifia. j: Ikus.: Beŕabide.

abidetasun. (osaba): *iz.* Lengusuen aidetasuna.

abidi. (landare): *iz.* Abicn multzoa.

abidu. (asiera): *ad.* Astearen egitca.

abiduria. (lastertasun): *is.* Ibiltzearen arintasuna.

abiera. (abialdi): *iz*, Abialdiaren erabidea.

abierazkin. (langaizti): iz. Mekanikeri bat, bere igipena *at* dezan, baste bati gardañatzen dana. (burdi): *is.* Berbera, berbera.

abieta. (landare): *iz.* Abidia. (landaketa): *iz.* Abien landaketa.

abietan. (gertuera): *adond.* Zerbaiterako gertutzean.

abljai. (oyutza): *oyu.* Oyu-itz: kontuzl (edits): *ad.* Abijatu aditzaren efoa.

abijal-eztena.(aŕain): *iz.* Afain-mota bat, lansoi ere deitzen dana.

abijarazi. (zaingo): *ad.* Zaintzeko egokeran jartzea.

abijatu. (zaingo): *ad.* Norberak bere burua zaintzen,

abijaxetan. (zaingo): *adond.* Norberak bere burns zaintzeko zertxobait egitearen egipena.

abijeik!. (oyutza); *o,yu.* Asaltzearen oyu-itza. *II Gizonarekiko:* abijeik! ii Emakumearckiko: abijein!

abijoi. (txoti): *iz.* Xomoŕo jalea dan hark isats luzea duena, enararen anlzekoa dana.

abika. (txori): *iz.* Txepetxa. (Araba'ko itza).

abilcariak, (landare): *is.* Azi atalbiko abetxuak, abiaren antzeko diranak.

abiki. (kabi): *is.* Kabia egiteko gays.

abikide. (landare): *adatd.* Abiaren antzeko, azi atalbikoa dana.

abil. (aditz): *ad.* Ibil adi.

abil-arin. (lastertasun): *izond.* Arin, azkaf, aguro dabilena.

abil-ariñale. (antzetti): *is.* Antzerti-taldea, efiz- eñ dabilena.

abil-enekinko. (idazti): iz. **Esku-idaztia.**

abilarl. (iraizkin): *iz.* Abalaz ari dana.

abildu. (asmamen): *ad:* Asmarnena azkartzea.

abildutL (garau): *ŕs.* Jaten dan garaua, clod zuriak ematen duena. Angiluŕi.

abil, (abail): iz. Natal, kalamuz edo beste gayaz egindako zefenda, afiak indafez jaurtitzeko egokia dana. (aditz): *ad.* Tinkierazko oraiñaldia eta agintzerazko aditzcra.

abika. (iraizkin): iz. Ikus.: Abail. j: Abela.

abilarl (iraizkin): iz. Abala darabilcna.

abilaŕi. (landare): ŕz. Pagadietan sortzen dan landarea; bere arnaria abiaren antzckoa da, I! (Araba'ko itza).

abile. (abeltegi): is. Abereak gordetzen diran estalitako tokia.

nhilen **buztan.** (jolaseta): *adond.* Dantzatzen ari diranek dagiten jazketa, nñak aidean gurutzatzen dituztela.

abireta. (galartzu): iz Mutuŕean burnt-moko bat duen galartzua. I: Abuleta, auieta, aulet, axubeta, axuleta. (jostoŕatz): iz. Berbera, berbera. Janzki edo oñetakoak lotzeko, ayutzeko edo tikotzeko erabiltzen dana. I: Aguleta, abireta.

abiletagile, (galartzu): iz. Abiletak egiten edo saitzen dituena.

abilosen adaŕ. (eresgalu): *iz.* Gabaz jotzen dan adafa, basurdeak, azeriak eta abaŕ uxatzeko.

ahll-ua. (aditz): *aye.* Zoaz (aa) ortik!

abilun. (egurki): *iz.* Etxegain bateko goi-abea.

abiluŕi. (iandare): iz. Ziri-erazko otrak dauzkan eloŕi-mota bat, arnari goŕia ematen duena. ii (Aruba 'ko itza).

abindu. (eskeintza): *ad.* Zerbait egin edo emateko, norbaitek bare burua beartzea. I: Eskeintzea, eskeintza.

abindu-zin. (zin-itz): L. Zerbait eskeintzean egiten dan zin-ltza. (eskeintza): iz. Berbera.

abinta. (eskeintza): *iz.* Agintza.

abintza. (eskeintza): *iz.* Agintza, itz-emana.

abintzale. (eskeintza): *izond.* Agintza egiten duena.

aboñn. (kabi): *iz.* Kahl txikia.

abio. (abialdi): *iz.* Ibilaldiaren asikera. (oldargune): *iz.* Igipena eragiteko bultz-egitearen egipena. (ezautarazpen):][*íz.* Gertatzen ari dan edo gertatuko dan zerbaiten zantzu edo suamoa.

abiondoko. (aŕautz): *iz.* Afautzak ipintzen eragiteko, oloai jartzen zaien aŕantza.

abiordu. (abialdi): *iz.* Abiatzeko edo zerbait egiten asteko unea.

abira. (lob* iz. Kabia. I: Abia.

abirakoi. (kabi): *L.* ikus.: Abiratsaki. I: Abirazai.

abiratsald. (kabi): *iz.* Oloek afautzak ipintzen dituzten tokia. I: Abirakoi, abirazai.

abiratu. (abialdi): *ad.* Norabait abiatzea edo bideratzea. I: Bare abira joan. (kabi): *ad.* Bete kabira jean.

abirazai. (kabi): *iz.* Ohek oŕautzak ipintzen dituzten tokia. I: Ikus.: Abiazai. I: Abiratsaki, abirakoi.

abireta. (galatizu): *in.* Mutate= burni-moko bat duen galartzna. (jostoŕatz): *iz.* Berbera, berbera. Janzki edo oñetakoak iotzcko, ayutzeko edo tinkotzeko erabiltzen dana. I: Ikus.: Abileta.

abizari. (kabi): Ia Egaztiek afauteak ipintzen dituzten tokia. (egazti): *Land.* Dagoaneko afautzak ipintzen dituen egaztia. (zirikaldi): II *izond.* Zerbait gura edo egiteko zirikatzen duena.

abislai. (malda): *in.* Lurki edo iraitz baten aldatza. (ikusmen): *ad.* Begi-betez begiratzea.

ablsoi. (egazti): *iz.* Itxas-uso beltza, mokoa ori duena. : Antxeta, bolborin, boloriin, egaxuri, txirlet.

abisuntzi. (ona): *iz.* Aolkuak emateko, nor dan gizon edo emakumea.

abitu. (abialdi): *ad.* Norabait abiatzea edo bideratzea.

abitz. (emate): iz. Betaunez-belaun, edesti, ipuin, beŕi, oitura, siñisklzun eta abaŕ jakin eta czagutaraztea.

abitze. (abialdi): *L.* Oldargune, joan-aldiaren asikera.

abitzu. (landare): *iz,* Abidia. (landaketa): *iz.* Abien landaketa.

abixka. (landare): *L.* Azi atabliko landare txikia.

abixoi. (aŕain): *iz.* Odol gabeko aŕain txikia, bokartaren antzekoa; ahots, abotx, abus, mutxaleri.

abixon. (begi): *adond.* Begiak estalita.

abixonera. (sare): *iz.* Main txikiak aŕapatzeko sare berezia. I: Mast.

abixonka. (joke): *iz.* Auŕen jokoa; begiak estalita dituen batek, inguruan dagozen besteen bat edo bat aŕapattt beaŕ do, au aren tokian jaŕi dedin. I: Buleka, eŕoz-eŕoz, atakalala, atxilimukan, gazarzaŕean, gordean, kataŕa,katukaldeka,kukulikordeka, kukulu-gordeka, kuxi-kuxika, batupareaka, laba-labaka, itsu-astoka, itsu-itsuka, itsuka, itauketan, itumandoka, itsumandulika, itsunizka, itsu-itsura, itsn-kapcluka, itsutaka, itsutsuka, izerka, maŕora, sagaŕustelka, taluketan, soŕ-matzo, tataraketan, tatarka, tataŕataka, utsika, ulsi-utsika, utsumandoka, txepetx ala pexka, zapata-txikituetan, zapatxikituetan, zapoka, txoriamartolaka, zarzaŕen, zomoŕo-mamoŕo.

ablxui. (aŕain): iz. lzokin antzekoa dan afaña, lautarikoa dana.

abixuikitle. (aŕa[1]n): *in* Abixui motazkoa dan ataña.

abiz-abixka, (joko): iz. Mulikoen joke bat.

abizari. (kabi): *iz.* Oloak edo baste egaztiak beren afautzak ipintzen dituzten tokia. (erakarpen): *iz.* Erakartzen duena edo erakartzeko indaŕa duena.

abizari. (akulukada): *iz.* Oloak edo baste egaztiak berets aŕautzak ipintzen dituzten tokia. (erakarpen): *iz.* Erakartzen duena edo erakartzeko ludafa duena.

abizen. (izen): *iz.* Gurasoen izen. I: **Biŕizen,** izenburu,izengain, izenondoko, izenordeko. (sendi): *iz.* Sendi guziaren tzena. I: Goi-izen, goitizen, goizen.

abizendu. (izen): *ad.* Abizena arizea. (sendi): *ad.* Berbera.

abizkola. (landare): iz. Ziri-erazko otiak dauzkan eloŕi-mota bat, smart goŕia ematen duena. ii (Araba'ko itza (Labastida)).

ablieste. (bilaketa): *iz.* Eriatzaren izpaŕa; bai ta edozein izpaŕ txaŕa. ("albiste"ren aidakuntza).

ahluada. (zeiñu): *iz.* Eli bat edo batzuetako auzokoai, bilkuraraka, zeiñuak edo baste zerbait jotzean egiten zayen deya. I: Zeiñuen dangada.

abo. (ao): iz. Gizonak eta abereak asko, jaaaria artzeko, aurpegian duten utzune idekitua. (motrailu): *iz.* Onkailu, aziak eta abaf zeatzeko erabiltzen dan ontzi aundi ta gogoŕa. (abeltegi): II iz. Urdeentzako erabiltzen dan afizko aska. (ontzi): { iz. Burni goria oztutzeko erabiltzen dan urez betetako aska. (sorbatz): I *in.* Ebakitzen duen izkilu edo lanabesa baten alde zoŕotza.

abo-abi. (to): *ad.* Lo-egitera (auŕ-itza).

abn-andi. (ao): *iz.* Aotzaŕa, ao-zabala.

abo-betegatr. (ao): *izond.* Umoa, gozamenari atsegln zayona.

abo-miko. No): in. Oloek ruingañean izaten dutnn eritasuna.

abo-piko. (olo): *iz.* Okla rningañean izaten duten eritasuna.

abo-sabai. (ao): *in.* Notin eta abereen aoan, barna ta goiko zatia.

aboatu. (ailorkun): *ad.* Aitortu.

aboe. (burnt): iz. Urtutako burul-orea.

aboen. (obo): *adond.* Obo-eraz. (biribildura): *adond.* Obo-eraz.

aimed. (ao): *iz.* Aoko eritasuna. (eritasun): *iz.* Barbera.

aboezi. (laspel): *ad.* Luton biurtu.

abogune. (ao): *iz.* Aotik edo told estu batetik zerbait sartzearen egipen eta 0/Riot-Ion.

aboin. (anpulu): iz. Ubilen iraitzean egiten diran anpulu txiki-txikien multzoa.

abointzali. (anpulu): *iz.* Aboifia kentzeko zalia.

aboiñezko. (jabot): *izond.* Koipezko areki bat jaboyezkoaz biurtu.

aboiñura. (or): *iz.* Jaboya daukan ura.

ahokada, (ao): *iz.* Aoan aldi bakoitzean sartzen dan janari-puska. I: **Aaan** artzen dan azkufi sendafaren aindoa. j: Janari-piska bat.

stank (lazapen): *izond.* Tinkotuta ez dagoena. Ekiteko almenik aztuena. (aultasun): *(sand.* Indat gutxikoa.

aboliña. (eriotza): iz.]hzeko zbrian dagoenaren laŕitasuna.

abonau. (ezmaiztasun): *izond.* Oi-gabekoa, bakana, berezia. I: Abosiñau, aboxiñau. (nabarmenkeri): *izond.* Ororen ekiteko eratik at esan edo egiten duena.

abondo. (ugaritasun): *adond* tgaritasunez.

abopian. (ants): *adond.* Aopetik, ixilka.

aboragafi. (ao): *izond.* Oozamcnari atsegin rayona.

ahoratu. (an): *ad.* Aora eramatoa. (iguin): *ad.* Zeribait buruz (gains adieraztea. (txaŕantxa): II *ad.* Txafautxaren ortzak naŕuan sartzea.

aboraztu. (iguin): *ad.* Iguin eragitea.

abort. (tanka): iz. Eragozpen bati, erortzeko galbidez, oñakaz cmatearen egipena. j: Eragozpenez edo eragozpena bezels agertzcn dana, (ariketa): *is.* Edozein ariketa. (alkartasun): (iz. Elkarpidca.

aborin. (aŕantza): is.'1'xipiroyak atapatzeko berunezko lanabesa.

aborna. {aŕain): *iz.* Main-mota bat, burn ta bizkafa oriak eta sabela got ixka ditu; itxasoko aŕaña deitzcn da. Abarno, aburno, agorna, alboma, alborno, album, algorna.

aboro. (geikuntza): *adond* Geyago-asmoa adierazteko aditzondoa, Oboro, obro, abo.

aborocnaz, (geikuntza): *adond.* lkus.: Aboroenetik. I: Aboreenetik.

aboroanetik. (geikuntza): *adond.* Geyenezko asmoa adierazteko aditzandoa. Aboreenetik, aboroenaz.

aborokin. (gaindi): *iz.* Erkatzen dan beste zerbait baña aundiago edo ugariagoa dana. iz. Lan-sariaren gañetik moŕoyai ematen zayen obaria,

aboroxe. (geikrmtza): *adond.* Zcrbait geyago.

aboroxeak. (ordaintza): *ft.* Onartutako lan-sariaren gañetik ematen edo artzen dana. j: Aboroxiak. (geikuntza): *adond* Geyenak. (aditzondo): II *adand.* Geyenak.

aboroziz, (geikuntza): *adond.* Zcrbait baño geyago izatca. J : Aboziz.

abof-liña, (liño): *iz.* Aŕuntagoa dan liño-mota.

abortza. (op: *iz.* Txalupari esegita jartzen rayon oltxoa, oyalaz doanean bare iraulketa eragosteko. (itxasontzi): *is.* Berbera, berbara.

abns-biurketa. (ants): is. Abestean aotsaz etenka jokatzea. (abesti): *iz.* Berbera.

abosau. (itsaspen): *ad.* Gauza bat baste batekin itsastea.

abosiñau. (nabarmenkeri): *izond.* Ororen ekiteko eratik at esan edo egiten duena. (czmaiztasun): *izond.* Oi-gabekoa, bakana, berezia. j: Abonau, aboxiñau.

aboska. (ants): *adond,* Aotsez ari-izatea. (soft): *adond.* Berbera.

aboska-biurkatu. (ants): *ad,* Abestean aotsaz goraberak egitea. (abesti): *ad.* Berbera, berbera.

aboska-biufi, (aots): *is.* Abestean egiten dan ctena.

aboska-lan, (ants): *is.* Aots oso sendoa.

aboskabe. (nuts): *iz.* Ants peitzea. (anskabe): *is.* Berbera.

abotsaren. (ants): *izond.* Aotsari dagokiona. (: Aotsez adierazten dana.

aboskatu. (aots): *ad.* Gatlin bateaz eras-irakurtzea. j: Dicta egiten diran eginkizunak, ahesten ikasteko. (mintzabide): *ad.* Berbera, barbers.

aboske. (aots): iz. Aots-peitzea.

aboskera. (ants): *iz.* Ooñuaren arauz abestearen egipen eta ondorioa. J: Aotsari doñu berezia ematcaren egipena.

abosketa. (ants): *is.* Gedin bateaz eres-irakurtzearen egipena. (mintzabide): *iz.* Barbera, berbera.

aboski. (ants): *(sand.* Giza-aotsari edo zentzun orokaŕean soñuari dagokiena.

aboskiñak. (ants): *is.* Aotsaren atalak.

abospnio.(berantasun): *izond.* Oso berankoŕ eta luzakoŕa dana.

shots. (ants): *iz.* mamurketan ezpañen bides egiten dan otsa. : Aotsa, itza. (stain): *iz.* Odol gabeko afain txikia, bokartaren antzekoa; abixoi, abotx, muixaŕeri.

shots-aida. (ants): *iz.* Aotsaren aldatzea.

abots-bufanda. (sots): *iz.* Ants sendo ta ozena, aindo aundiaz ematen dana.

abots-eza. (ants): *iz,* da$_i$s,: Aoskabe. I: Mingetasun.

abots-gabe. (ants): *is.* Aotsa peitzea. (aoskabe): *is.* Berbera.

abots-gllgitxo gorpuzñoak. (zintzuŕ): *iz.* Ats-bidearen arien koxkoŕak.

abuts-girgiltxoak. (zintzuŕ): *iz.* Ats-bidearen ariak.

abots-girgiltxu. (zintzuŕ): iz. Ats-bidearen aria.

abots-girgiltxusi. (zintzuŕ): *is.* Abots-girgiltxuen autura.

abots-goibe. *(ants): is.* Aotsaren aldartea.

shots-iznn. (ants): *iz.* Berezko sotsa baño zototzagoa dana, ats-bidearen goiko sietsak dardaraztean egiten dana. (abeati): *iz.* Berbera, berbara,

abots-kidego, (eresi): *is.* Soñuak, aoaz edo eresgaluaz, ongi ta egokiro ematcaren egipena.

abots-kirio. (kirio): iz. Bizkaf-ezufeko kirioa.

abots-lodidun. (sots): ***is.*** Ants apal edo lodia duen abaslaria. (abesti): Berbera.

abots-mardoera. (ants): iz. Ozentasun bete ta atsegiña duen aotsa.

abots-motel. (ants): *izond,* Aots marketsa duena edo dana.

abotsaren. (aots): *izond.* Ao-soñuari dagokiena. (mintzoera): *izond.* Berbera.

ahntsizti. (ants): *iz.* Soñn-iztia; ao-soñu-iztia. (mintzoera): iz. Berbera.

abotx. (aŕain): *iz.* Odol gabeko afain txikia, bokartaren antzekoa; abixoi, abots.

abotz. (gari): *iz.* Gori edo garagafaren aotza, galbaitzean berezitzen dana. (raj): iz. Berbera, berbera. (uzkaLdura): (iz. Gurpilaren kabila.

aboxi, (gaindi): *adond.* la geyena dana. Aboxiak.

aboz. (ants): *adond.* Aotsaz.

abozko. (an): *izond.* Aotsazkoa.

abazulo. (so): iz. ltxasoan sartzen diran ihayetan, itxasontziak sat ditezken aldea. I: Aide estu batctik zerbait sartu al-izateko tokia.

abra. (idekidura): *iz.* Oso zabala dan folds. (egu): *iz.* Bisustua dana.

abraize. (size): *iz.* Abra-aizea, ipaŕ-sizea.

abramatasun. (azarkuntza): Azarknntzaren bereiztasuna.

abraska, (abase): *is.* Abereak cdatcko dagoen aska. (edari): *iz.* Berbera.

abrasta. (abaŕ): *ft.* Abaŕ txikia. Arbazta itzaren aldakuntza.

abre. (abere): *iz.* Abere itzaren lahurpena. (basatasun): *izond.* Basatia dana. (ankerkeri): 4 *izond.* Bioŕz gogoŕa ta ankeŕa dana. (aŕaitasun): *iz,* Gelditasun aundikoa izatea.

abrekeria. (basatasun): *iz.* Mandakerizkoa dana.

abreki. (basatasun): *adond.* Mandakeriz jokatzea.

abreña, (aŕain): *iz.* Ezkatak ez dauzkan aŕaiña; abrifia.

abretazaL (ankerkeri): *izond.* Guztik anketa dan patina.

abretu. (ankerkeri): *ad.* Ankeŕa biurtzea edo jokatzea. (ergeltasuu): *ad.* Tutuluturik geratzea edo biurlzea.

abreuli. (euli): ta. Abereengan maiz ari dan eulia.

abrezko. (basatasun): *izond.* Basatia dana.

abrigu. (mutirikeri): *iz.* Lotsagabe, alkegabe, eragabea danaren tasuna.

abrio. (abere): *iz,* Zamari edo uztañko aberea.

abriotasun. (arbuyo); iz. Uluña, on-iritzi peitzea.

abroil. (maŕo): *iz.* Atzipe, baste batentzat kaltegaŕia dan egi edo zinizotasunaren aurka dana.

abroin. (obi): *iz.* Abere batzuen oñazkala.

abrokada. (etiketa): *ŕz.* Bofoka, guduka, eskatima, liskaŕ. (tanka): *iz.* Butaŕondoko.

abrume. (abere): iz. Aberearen kuma.

abrunada. (eraso-aldi): *iz.* Noun edo gauza baten gañera oidaŕezjauztea.

abruña. (stain): *iz.* Tolaren antzekoa dan afaña, aragi oso gozoa duena.

abruzko. (aŕain): *iz.* Aitz artean dabilen eta jatekoa ez dan aŕain txikia. I: Buruzkokuma.

abu. (cspaioi): iz, Latsun-orea. (ao): *iz.* Ao itzaren aldakuntza. (to): *iz.* Lo-egiteko egipena; alien itza. (babaŕan): ^^iz, Ikus.: Babafun. I: Potxa.

abu-abu. (egurasketa): *odour!.* Egurastera joatea; aur-ltza.

abuena. (joko): ŕa. "Ezkutaka" deitzen dan jokoan erabiltzen dan itza, ezkatatua dagoen zerbaiten bila asi al-izatcko.

abuila. (arkai): *iz.* Su-zotz fosforoduna.

abuilatu. (ordezketa): *ad.* Upe(bateau luŕuntzeagatik gutxitu dan ardoaren ordez, jatoŕi berberako beste bat ipini utzunerik gala ez dedin. (okidura): *ad.* Zerbait befiz betetzea.

abuin. (anpulu): *iz.* lJbilen iraitzean egiten diran anpulu txiki-txikien multzoa.

abuinda, (lastcrtasun): iz. Arintasuna, zatutasana.

abuindu. (anpulu): *ad.* Ublien iraitzean sortzen diran anpulu txiki-txikiak egiten Agundu, aŕopotu. (aogozo): *ad.* Aotik aduŕa botatzca.

abuintsu. (anpulu): *frond.* Aotik aguna botatzen duena.

abuna. (zentzun): *iz.* Gauza bati buruz artzen dan gogaya. (send); *iz.* Abereengan sortzen dan zerbait egiteko gogo eragingaŕia.

abuleta. (lokaŕi): iz. Mustuf bakoitzean burni-moko but ducn ede *edo* galartzua, janzki edo oñetakoaIota edo egokitzeko erabiltzen dana. I: Abileta, auieta, auiez, axubeta, axuieta.

abuts'. (zenizun): iz, Gauza bati buruz artzeu dan gogaya. E: liens,: Aburu. (son): *iz.* Abereengan sortzen dan zcrbait egiteko gogo eragingaŕia.

abulumenka. (mintzoera): *adond.* Amen-emenka mintzatzea. I: Beste batek esondatutakoa esatea.

abulumenta. (mintzoera): *adond.* Amen-emenka mintzatzea. j; Beste batek esoudatutakoa agates.

abuna. (auntz): ŕz. Antzumea. Abuxa, abuña.

abundu. (Wu): *ad.* Laŕuak lantzea.

aburameuka. (mintzoera): *adond.* Amen-emenka mintzatzea. I: Beste batek esoudatutakoa esatea.

aburdlko. (bunko): *iz,* Gosnalxoa, naiz cscritzeko naiz etzateko edo bertan oñak jartzeko erabiltzen dana. I: Burkoa, aurdiko.

aburikai. (bide): iz, Bide latza, malkafa.

aburikatu. (tanks): *ad.* Eragozpen bitten aurka oñez emalea, jausteko zorian. J: Auŕcratzeko eragozten duen zerbaiten autcan geiditzea. E: Apuikatu, apurikatu.

aburiko. (tanka): *iz.* Topo-eragiten duena. I: Eragozpena dana.

aburin. (anpulu): *iz.* Aotikjaurtitako istu ugaria. Kaburin, kaurin.

aburmo. (aŕain): *iz.* Loina, itxas-adaŕeko aŕain zuri ta oso arantzatsua. I: Aburua, aburno.

aburo. (lastertasun): *adond.* Lasterka.

abufeil. (iseka): *adond.* Nausatuta gcratzea. I; Ahuŕei.

aburu. (zentzun); iz. Gauza bati buruz artzen dan gogaya. I: Abulu, aberu, aberu, ustebide, ustekunde.

aburua-agcrta. (zentzun): *ad.* Gauza bati buruz norberaren gogaya adieraztea. I: Uste-izan, ustetu.

aburubide. (jakintasun): *iz.* Zertarako izan ditaken begiratu gabe, gogoetazko ezagupcna. l_istari. (ustekizun): *ft.* Egin ditcken balizkoa.

aburukide. (zentzun): *izond.* Baste baten asmoak berak dituena. I: Aburuide.

aburumen. (zentzun): iz, Gauza bati buruz artzen dan gogaya.

aburumenka. (mintzoera): *adond.* Amcn-emenka mintzatzea. Beste batek esondatutakoa esatea.

aburumenta. (mintzoera): *adond.* Amen-emenka mintzatzea. I: Beste batek esondatutakoa esatea.

aburupen. (zentzun): *iz.* Gauza bati buruz artutako gogaya.

aburupenka. (mintzoera); *adond.* Amen-emeuka mintzatzea. : Beste batek esondatutakoa esatea.

aburuzka. (alborakuntza): *adond.* Gutxi gorabcra.

abnruzko. (jakintasun): *izond.* Aburubideari dagokiona. I: Gauzak gogoetaz bakafik ezagutzcn edo ausnartzen dituena.

alma. (aŕaiu): *iz.* Odol gabeko aŕain txikia, bokartaren antzekoa dana; abixoi, abuts, abots.

abutu. (to): *ad.* Lo-egitea.

abuse. (aŕain): ŕz. itxasoko afaña, onartzen dan aragia duena. (aurtzaro): iz. Olde gabeko aufa.

abuse. (auntz): ŕz. Auntz txikia.

shoe. (ibilera): *adond.* Lau-oinka ibiltzca.

abuzari. (atzipe): *izond.* Egiarcn itxuraz atzipetzen duena. I; Gezuŕaren bidez beztutzen duena.

abuziñadu. (biuŕitasun); *ŕzo,d.* Matxinzaie, zalapartari, binŕia.

abuziño. (aril*); *iz.* Etbun$_t$ bati buruzko xede, asmo edo uaimenaren erabakitzea.

abuzio. (ariuŕe): *iz.* Abuziño itzaren aldakuntza. (mezu); iz, Norbaiti Waltzer) zayon mezu edo erantzuna. (ariketa): II *ft.* Jarduera, arazoa.

abuzka. (ibilera): *adond.* Lau-oinka ibiltzca.

ada. (abaŕ): *iz.* Beste itzak eratzeko, "adaŕ' Itzaren laburpena: Adaburu, adabeso, adabegi, adaka to abaŕ. 4/ Atzizki bezala: (abere); *aft.* Abere-sala,

esate baterako: xeŕiada. (egikera): II *atz.* Izen eta itz batzaei alkartzen zayen atzikia, egipena, oyu edo otsaren zentzuna emateko, e.b.: Kofokada, eupada, zuŕustada, eta abaŕ. (almen): JJ *iz.* Ikus.: Almen. : Algo.

adaba. (arabaki): *iz.* Ezarkia, txatala.

adabaki. (arabaki): *iz.* Zafa edo apurtuta dagoenari josten za'on beste oyal edo **eun** baton zatia.

adabakotx. (anai): ŕz. Besteen antza eztuen *anaya.* ttzez-itz: "adaŕ bakaŕa".

adabatu. (arabaki): *ad.* Zaŕa edo apurtuta dagoenari, beste nyal edo eun baton zatia jostea.

adabatzale. (arabaki): *izond* Adabatzen duena.

adabazain. (arabaki): ŕz, Zafa edo apurtuta dagoenari josten zayon baste **oyal** edo eun baton zatia.

adabegi. (zugatz): *iz.* Zugatzarcn lakatza.

adaberl. (arabaki): iz. "Adabaki " Itzaren aldakrmtza.

adabeso. (abaŕ): *iz.* Zugatzen abaŕ nagusiak.

adabetarte. (zugatz): *iz.* Landare batzuen zurtoñaren zatia, adaŕ-begi bien artean dagoena.

adabu. (arabaki): *iz.* Ezarkia, txatala.

adaburu. (zugatz): *iz.* Zugatz baton goiko zatia eratzen duen abafen multzoa. J: Aritz-kaxko, kardax, gukulu, kukula, zuaitz-kapeta.

adaburudun. (zugatz): *izond.* Adaburna daukana.

adaburutu. (zugatz): *ad.* Zugatz baten abaŕak ebakilzea.

adagancan. (abaf): *adond.* Abaŕcn gadean izatea. (asaldura): *adond.* Izutua,kezkatsua egotea.

adagancko, (uztaŕi): *Sc.* Uztafiari eusteko idi-bikotearen lau adafetan ezartzen diran lau kakoak. (aberetresnak): iz. Berbera, berbera. (zugatz): JJ iz, Zugatz gañean dagoena.

adagili. (abere): *izond.* Kitikoŕa dan abelgofia.

adagune. (zugatz): *iz.* **Zugatz** baton ildokia,

adailu. (adalu): *ft.* Adak] lzenaren baste era. j: Adaelo. (lafinketa): *iz.* Estoa.

adaiñi. (zugatz): iz. Zugatzen adabegia, (landare): *iz.* Landareen adabegia.

adaite. (adaŕ): *iz.* Adarkera.

adaje. (adaŕ): *iz.* Adarkera.

adaka. (zurtoin): *iz.* Landare-aldaska. (igurtziketa): iz. Abereek burua azka-egitearen egipena. (adaŕ): I) *adond.* Abereak alkaŕ adarkatzea. (bofoka): Jj *adond.* Berbera.

adaka-egin. (adaŕ): *ad.* Abere batek adafaz jo. I: Adakatu.

udalcada. (adaŕ): *iz.* Adarkada. (tanpa): *lz.* Berbera,

adakai. (zugatz): *iz.* Soya. (zurtoin): *iz.* Adaxka, zurtoñaren lenengo atalketa.

adakaltz. (zugatz): *iz.* Garatxa. : Garitx, kipula, lapa, mozkoŕ, titi, uŕubi. (lafu): *Sc.* Lafuan geratzen dan zauri edo zauriduraren aztarna. (zauri): II *iz.* Zauri baton aztarna. (ardi): J *iz.* Adafak dauzkan ardia. (txoskoi): JJ *iz.* Abereai egiten zayen txoskofa.

adakari. (adaŕ): *izond.* Erasotzeko itxuraz txintxin batzuetan agertzen dan abere adarduna. (boŕoka): *izond.* Adarkatzen duena.

adalcatu. (attar): *ad.* Adarkatzea. Ikus.: Adaka-egin. (boŕoka): *ad.* Berbera.

adakei. (aragi): iz. Bcyaren oketa.

adakera. (adaŕ): ŕc. Adarkera. (abaŕ): *iz,* Abafen multoa.

adaki. (eguŕ): *iz.* Txaria haño mcetsuagoa dan eguŕ-mota. (abaŕ): *iz.* Oŕikatua geratu dan abafa. J: Eskumutuŕa bezin lodia dan abate. J: Araki. (makil): JJ *iz.* Maki] ladi ta sendoa, esku-makila bezela crabil ditekena. I: Lufean sartzeko, maul' bat zofotza duen malrita, j: Zaurea.

adaki-ilcatz. (eguŕ): *iz.* Matz meetxua. (ikatz): fz. Berbera.

adakilika, (abelizti): *izond.* Abelgoŕi kilikofa.

adakin, (afoztegi): *iz.* Aŕotza. (agar); fz. Eguf-kima, txaria.

adakitu, (abaŕ): *ad.* Abaf bati ostoak kentzea. (eguŕ): *ad.* Txondaŕa eguf txikietaz estaltzca.

adakizulo. (itxasontzi): iz. Toleta eramatekoa, txatadela.

adako. (abaŕ): *iz.* Ebaki ta oŕiulduta dagoen abaf lodia. I: Adaki itzaren aldakuntza.

adala. (garbitasun): *iz.* Aŕikoa egiteko toki berezia. (jaurtidura): *iz.* Zerbait botatzeko edo ixaritzeko tokia. I: Uskindegi.

adalera, (adaŕ): *iz.* Adarkera.

adalkatu. (abaf): *ad.* Zerbait abafctaz bitaratu edo abaŕikatzea, bafaiatzea.

adalko. (matsondo): *iz.* Mats batzuk baron kirtenen bidez zurtoin batean alkartuta dagozen multzoa; beste igali edo loreai buruz ere esaten da. I: Alko, goko.

adatkatu. (erle): *ad.* **l;rleak** mordotzea. (txinduŕi): *ad.* Txinduflak mordolzea.

ADAM. *iz.* Lauki-zuzenezko ta *set*-birbiki-erazko buztin-orea, egosi ondoren *urmak* egiteko erabiltzen dana. j: Adailu, buztiñeŕe, buztiñaŕi, darailu, aŕilu, auski, plaka, surdakei. (buztin), (buztingintza), (eraikintza), (zola), (zurigintza).

adalu-xixtulu. (adalu): *iz.* Adajuen lokunea.

adalutegi. (adalu): *ft.* Adaluak egiteko ola.

adaluztalle. (langile-kunde): *izond.* Zola adaluetaz estaltzen duena.

adaluztatu. (adalu): *ad.* Zola adaluetaz estaltzea.

adaluztu. (adalu): *ad.* Zola adaluetaz estaltzea,

adamen. (zintzuf): *iz.* ZIntuf esaea.

adamen-sagaŕ. (zintzuŕ): *iz.* **Zintzuf-koskoŕa.**

adan. (aranondo); *ŕz.* Arana.

adan-aldiko. (gezuf-ipuiztl): iz. Oso aspaldiko gizakia. (=biota): iz. Oso aspaldilcoa dana.

adan-aufeko. (siñis-auste): *iz.* Adan baño ienagokoa dana.

adangaŕatxak, (aranondo): *iz.* Basakaranak.

adangofi, (aranondo): *iz.* Aran-mota bat.

adauini. (pipit): *iz.* Ikus.: Pipit, J: Pipin.

adanondo. (aranondo): *iz.* Aranondo

adantzu. (adaŕ): *iz.* Adarkera. Adantza.

adanxuri. (aranondo): *iz.* Aran-mota bat.

adaki. (zugatz); *ŕz.* Zugatzen adabegia.

adaondu. (iñausketa): *ad.* lñaustea.

adapo. (abaŕ): *iz.* Abaf baten oñaŕia; bertatik egufa ebakitzen dala. I: Arapo, aldoŕ, morkol. (egw'): iz. Berbera, berbera.

adapotsu. (zugatz): *izond.* Adabegitsua dan zugatza. I: Sakats. (zur): *izond.* Adabegitsua dan aura, eraikitzerako txaŕa dana.

adapotxo, *(abaf):* *iz.* Abafen metatxoa. (soin): *iz.* Soñari itsatsita geratzen dan ebakita dagoen soin-atal baten zatia.

adapuru. (sagaŕondo): *iz.* Sagaŕ aundi, gaŕatz eta biguna, sutan taistef loŕ-egiten duena. (igali): *iz.* Berbera, berbera. (zugatz): Jj *iz.* **Zugatz** baton goiko zatia eratzen duen **adafen** multzoa.

adar-befi. (adaŕ): *iz.* Adana), ateratzen ari dan adafa. (abate): *iz.* Oreinari bekokian ateratzen zaizkion adarñoak.

adarailu. (adalu): iz. Lauki-zuzenezko ta sei-birbiki-erazko **buztin-orea,** egosi ondoren ormak egiteko erabiltzen dana.

adarailuxka. (adalu): *iz.* Adalu-eraz egiña dagoen ikatz edo baste gayazko pila.

adarbegidun. (zugatz): *izond.* Lakaztuna dana.

adarbildu. (adaŕ): *izond.* Bameruntz kakoturik adafak dituena. Adarbildu edo adarbiltu.

adarburu-antzeko. (zugatz): *iz.* Adarbumtua dagoen zugatza.

adarburudun. (zugatz): *iz.* Adarburututa dagoen zugatza.

adardi. (adaŕ): *izond.* Adarkatzen duena.

adardoi. (abaft izond. Abaŕak asko dauzkana.

adardnn, (adaŕ): *izond.* Adafak dauzkana. (zugatz): *ŕzond* Abatak asko dauzkana. (abaŕ): II *izond.* Berbera. (isats-izaŕ): II *ft.* Brdi-muiña trinkoturik eztuen izafa, isats antzeko jaŕaipen argitsuaz dabilena. (egazti): *iz.* Anka luzcak dauzkan egaztia, lumak beitzak eta a!ezko distirakaz, eta mokoa lodi, mukulutu ta bekokian edatua.

adardun kakalardo. (zomoŕo): iz. Ega gogofak dauzkan kaŕakaldoa, "martin garitako" deitzen dana.

adardura. (abaŕ): *iz.* Adarkatzea, abaŕak edatzea.

adare. (gafaztulu): *iz.* Gideŕ luzca duen lanabesa, bare mustuf batean, ortzen antzcko ziriakaz omitutako langa daramana.

adaresi. (babespide): *iz.* Lufaz ado afiakaz betetako saskien bidez egiten zan babespidea.

adareta. (golde): *iz.* Bir-goldatzeko guides. I: Ikus.: Abareta.

adargakadun. (abate): *Izond.* Adatak beruntz zerbait makurtuta dauzkan zezena. (adaŕ): *izond.* Berbera, berbera.

adargatu. (adaŕ): *ad.* Abate bati adafak kentzea.

adarge. (abere): *fzond.* Adaŕak euki beaŕ eta adaŕik eztucn aberea, (adaŕ): izond. Berbera.

adargii. (abere): *izond.* Kilikofa dan abelgofia. (atz-nai): *Izond.* Barbera.

adargilbera. (abate): *izond.* Kilikofa dan abelgoŕia. (atz-uai): *izond.* Barbera.

adargiltz. (adaŕ): *iz.* Abere bati jayotzen aaten rayon adaŕa.

adargiia. (abate): *izond.* Kilikota dan abelgoŕia. (atz-nai): *izond.* Berbera.

adargili. (abere): *frond.* Kilikoŕa dan abelgotia. (atz-nai): *frond.* Barbera.

adargune. (abaf): *iz.* Abafen arteko tartan. j: Adalak ateratzen diran enboŕaren zatia.

adari. (ardi): *iz. Ari,* aaria.

adari jabe. (anti): *iz.* Ariaren jabca, buŕukara dakaŕena.

adari joko. (bofoka): it. Arien arteko bufuka.

adari topeka. (bofoka): *iz,* Arlen arteko butuka.

adarje. (adaŕ): *iz.* Abere batzuen adafen multzoa.

adarjoka. (joko): iz. Aufen jokoa; tattc bateaz zutik jafitado abelgoŕi baten apatxaren aurka afiak botatzen egiten dana.

adarjote. (iseka): *iz.* Axeka, ifi-jolasa.

adarlra. (adaŕ): *adond.* Adafazjotzen ari-izatea. (bofoka): *adond.* Berbera. *II* Adarka-egin = adafazjotzea. (end): *adond.* Euria ibaika izatea.

adarka-zala. (eraso-aldi): *izond.* Adafez jotzeko jitea duena. (adaf): *ŕzond.* Berbera.

adarkada. (ziztada): *adond.* Adafaz jotzea. Adaf-ukaldia. (add): *adond.* Barbera.

adarkadura. (abaŕ): iz. Adarkatzea, abatak edatzea.

adarkaldi. (landare): *iz.* Ke-belafaren oŕlari txotxak kentzearcn egipena. Mats-molkoari koketa kentzearen egipena. (iñausketa): iz. Berbera, berbera. (adaŕ): j iz. Adafaz jotzea. 1: Adaf-ukaldia.

adarkari. (eraso-aldi): *izond.* 'ixdntxin batzuetan adafaz erasotzeko egokeran agertzen dan aberea. (adaŕ): *izond.* Adalez erasotzen duen aberea. Tunkari, tunkazale.

adarkatsa. (abate): *iz.* Adafak okeŕak dituen aberea. (adaŕ): *iz.* Barbera.

adarkatu. (adaŕ): *ad.* Adafak jolrea. (abaf): *ad.* Zerbait abafez edatzea. (iñausketa): *ad.* Abafak ebaki edo iñaustea.

adarkatx. (abate): *bond.* Adafak okeŕak dituen aberea. (adaŕ): *izond.* Berbera.

adarkatzaile. (langintza): *iz.* Ke-belafaren ofiari txotxak edu mats-molkoari koketa kentzen ari dana. (iñausketa): *iz.* Berbera, berbera.

adarkatze. (abaŕ): *iz.* Abafen edatzearen egipena. (iñausketa): it. Ke-belafaren ofiari txotxak edo mats-molkoari koketa kentzea.

adarkazo. (adaf): *iz.* **Adafez** emandako tanpa.

adarke. (adaf): ŕz. Abere batmen adafen multzoa. (abaŕ): it. Abaŕenmultzoa.

adarkera. (adaŕ): *iz.* Abere batzuen ‹Wotan multzoa. (abaŕ): *iz.* Abafen multzoa.

adarkeri. (adaŕ): *iz.* Abere batzuen adafen ruultzoa. (abaŕ): *iz.* Abafen multzoa.

adarketa. (abaŕ): *iz.* Abater'. edatzea. (adaŕ): *iz.* Adafez jotzea.

adarki. (eguf): *iz,* Abafen egufa. ii "Ondoki" = enbofaren egufa. (adaŕ): *iz.* Adaf-gaya.

adarkila. (abaŕ): *iz.* Adaxka, abet txikia. Ebakitako abafen multzoa.

adarkili. (abate): *izond.* Kilikoŕa dan abelgoŕia. (atz-nai): *izond.* Berbera.

adarkiiika. (abate): *izond.* Kilikoŕa dan abelgoŕia. (atz-nai): *frond.* Barbera.

adarko. (abaŕ): iz. Zugatzaren abaf edo adakia.

adarkulo. (adaŕ): *frond.* Adafak barnerantz makurtuta ditucna. (abere): *izond.* Berbera.

adarmakats. (abere): *izond.* Adafak okeŕak dauzkan aberea. (adaf): *frond.* Berbera.

adarmc. (abaŕ): it. Zaurea, abet men.

adarmotx. (adaŕ): *izond.* Ada! bat peitzea zayon abelgoŕia. j: Mustufean adaf bat apurtuta daukan abelgofia.

adarnata. (iñausketa): *ad.* Iñausi.

adarno. (eguŕ): iz. Eguf txikia ta orbela nastuta. (ads!): *iz.* Adaŕ txikia. 1: Oreiñari bekokian irteten rayon adaf txiki bakoitza.

adarño. (adaŕ): *ft.* **Ada!** txikia. j: Adanii. (abaf): *iz.* Abaf txikia

adaro. (gaŕaztulu): ŕz. Labea garbitzeko, edufa kentzeko, bideak zaboŕik gabe uzteko ta abaŕ, erabiltzen dam gafaztulua. I: Arabo, arago. (supaztet): *iz.* Supaztef bates txingaŕak biltzeko erabiltzen dan metalezko endaitxoa. (ogi):)) *iz.* Ogia labean sarizeko erabiltzen dan endaya.

adarpe. (zugatz): iz. Zugatz baten adapoa, aba!bat ebaki edo iñausi ondoren geratzen dan koskoa. (abaŕ): *iz.* Abaf batzuen multzoa. (itzal): *iz.* ltzala egiteko, abater, zumez, edo baste gayaz atontzen dan **estalunea.**

adarperde. (abaŕ): *ft.* Bbakitako abafen multzoa.

adarpiko. (eresgalu): fz. Zaŕabetearen antzekoa dan landaetako eresgalua, (adaŕ): iz. Bi adaf edo rnoko dituena. Bi rnoko dituen kapeia.

ADAŔ. *iz.* Abere batzuek bekoki-aldean daukaten ezuŕ-luzapena. Mutufadafak goiko ormazan daukan trunbilea. (: Abelgoŕien adaŕen lekoreko gaya, gauza batzuk egiteko, lankuntzan erabiltzen dana. 1: Ilgoran eta ilberan ilargian ikusten diran mutufen bakoitsa. Sorbo. (abaŕ): *iz.* Adakia, (esertoki): *iz.* Oe-zur edo aulkiaren oña, (ekaitz): Erauntala. j: Zuŕumiloa. (labs): $_{jf}$ *ŕz.* Labearen *s'an* dagoen aide-bides. (zugatz): Adabegia. (meatze): il fz. Añada. (gonburo): jj *iz.* Mukunia. (Into): {j iz. Maskuŕa. (oñetako): jj *iz.* Oskia obeto sartzeko orpoan ipintzen dan boilerdi antzeko *lanabesa, (zen):* j́| *iz.* Ubeidura. (anpadura): jj *iz.* Buruko koskota. (palmondo): (J *iz.* Palmoŕia. (uztai): jj *iz.* Makoa. Itz ataldun batzuetan erabiltzen eta: Orzadaŕ, ortzadar, oltzadaŕ = zeruko zubla. (ontzi): jj iz. Adafezko edontzia. j: Zurezko antoxiña, auntzak jeizteko erabiltzen dana. (ontzi-aldaketa): $_{ij}$ *iz.* Onil, (antoxin): } iz. Bcreziki olioa eukitzeko antoxiita. (olio): $_{li}$ *iz.* Berbera. (iarmaiñera): ji *iz.* Lakaetan aleen mukurua kentzeko erabiltzen dan etadakia. (kaŕakadura): $_{fi}$ iz. Zerbaiten iraitza kaŕakaizeko erabiltzen lanabesa. (iruzoko): $_{ll}$ iz. Zuritzaĺeek erabiltzen duten iruzokoa; baits arotzarena ere. (eresgalu): jj *iz.* Eiztarien adaf tuturuta. j: Artzaisiena, Tutua, tuts, tuŕunta. I: Itxasontzi *ta* olaen txistua. 1: Turuta biuta. j: Tubua. I: Oranuak daraman soñu-aldagaĺua. (zomoŕo): $_{ij}$ iz, Mamutzen adafa. (ezpata): $_{j)}$ iz. 1izpatako esku-babesean, gurutza egitean ateratzen diran bi buruten bakoitza. (izaŕ-mutil): $_{jj}$ *iz.* l argiaren adafa. Ijakiniza): jj iz. Jalcintza baten zatia. (bide): II Bideen aldaragune. (ibai): $_{H}$ *iz.* Ibairatzen dan latsa edo beste ibaya. (konkor): Í1 iz. Naez bulaŕean naiz bizkafean giza-soñari sortzen zayon muŕua, bizkaŕ-ezuŕaren okerduragatik egiten dana, (eiza): jj *iz.* Luŕean sartzen *dan* zugatzabafa, txoriak atapatzeko bizkaz gantzututako agaxkak daramazkiena, (iandare); $_{jj}$ *is.* Eltuŕ-helafa. (idazkera): !! *is.* Mast. (etorbide): $_{ji}$ iz. Lenin batetik etorbidea duen notln-sala. 1: Gauza nagusi batetik datoŕen ondokoa. (itaite): $_{ii}$ fz. Ifailariak, dabs zofozteko ada daraman putoa. (abel-sendagintza): j} *is.* Abereen aokoa kaŕakatzeko erabihzen dan lanabesa. (ozka): Okertasuna. (emantza): II *ft.* Etekl5a. (alde): H Aidi-arte borea // (abelizti), (ausnarlari), (eunizti), (mustuf), (coin). (kirio): $_{jj}$ u. Kiriozko zati baten luzapenak.

adaf. (txeŕen): iz. Galtzagoŕia, gaizkiña. Ayaŕ. (adaŕ): *is.* Adaf txikia. (edoskipen): Ij *iz.* Zomofoen murtxadera.

adafa. (gafaztuiu): iz. Zubil-antza dean makila, aiezkoentzako jarmain-neuriak berdintzeko erabiltzen dana. j: Aŕada.

adafa jo. Osaka): *ad.* Noribait buruz gaiztoz if'i-egiten (: Afan-otsa ematea.

adafa sartu. (adaŕ): *ad.* Norbait atzipeizea.

adafaide. (adaŕ); *Land.* Adaf-itxurakoa dana.

adaf-alde. (ekaitz): *is.* Egu-nasketa, euri, tximista, aize ta batzuetan kaskabafekin izaten dana.

adafail. (beta): fz, Uŕí beiaŕa, bigaŕen belafa. j: Aŕedaiĺ.

adafaira. (ekaitz): *is.* Ekatxa,

adafaitsu. (ekaitz): *izond.* Eguraldi ekaiztsua.

adafaitu. (ekaitz): *ad,* Eguraldia ekaistsua gertatzea.

adaŕalratu, (iñusketa): *ad* Faust.

adafakets. (abere): *izond,* Adafak oketak dituen aberea. 1: Adaŕaketz. (adaŕ): *izond.* Berbera.

adaŕaki. (gafaztulu): iz. Zubil-antza duen makila, alezkoentzako jarmain-neufiak berdintzeko erabiltzen dana. j: Aŕadaki. (lanabesa): *iz.* Kalotxak afokatzeko erabiltzen dan lanabesa. (adaŕ): *iz.* Adaf-gaya.

adaf-alda. (adaf): *iz.* Oŕcin eta beste abereak adafak aidatzea.

adaŕ-aldaketa, (adaŕ): *iz.* ()rein eta beste abereak adulate abdatzea.

adaŕ-aldatu. (adaŕ): *ad.* Orein eta beste abereak adafak aldatu egiten.

adafaldatze. (adaŕ): is. Orein eta beste abereak adafak aldatzearen egipena.

adaf-aldi. (abaŕ): *is.* Abaŕ-sorts batzuk lakiotu ta artekatzea. j: Zugatz batek abafak ematea. (adaŕ): *iz.* Abere batek adulate egiten dituen *aidi* bakoitza.

adaf-alpef. (abaŕ): *iz.* Besangaetan baits enbof eta efnetan ere sortzen dan muskila, aiei izerdia xurgatzen diena.

adaf-andi. (adaŕ): izond. Adaŕ on ala txaŕak dituen aberea.

adaf-antz. (adaŕ): *izond.* Adafaren antza duen edozer.

adaf-antze. (adaŕ): iz, Kotzo batzuen adaŕak. J: Abereen adafek duten itxura edo antolatzea.

adaŕ-antzeko. (adaŕ): *izond. Maier'* antza duen edozer.

adaf-apal. (abere): *iz.* Adaŕakberuntz makurtuta dauzkan zezena, j: adarpal. (adaŕ): *iz.* Berbera. (Zugatz): *is.* Abaŕak bealdean eta beruntz makurtuta dauzkan zugatza.

adaf-apaldu. (etiketa): *ad,* ldiskoa, adaŕak hit gañean indafez jaŕi-eraztea ta igipenik gabe uztean.

adat-apotz. (adaŕ): iz. Adafrnotzak dauzkan abeam, (abase): *iz.* Berbera.

adaf-aranje. (adaf): *iz.* Abere batzuen adafen multzoa. (abaŕ): *fz.* Abafen multzoa.

adafatu. (naaŕi): *ad.* Bete-beteau dagoen neufi bat berdint-zea. (betas): *ad.* Lando, baton beta goituak moztutzea.

adafaueti, (adaŕ): *ad.* Adaf bat austea. (abaŕ): *ad.* Sortzen dan enboŕetik abut bat indafez erauztea.

adaf-bakaŕ. *(adaŕ): iz.* Adaŕ bakaŕa daukan abases. (abaŕ): iz. Zugatza iñaustcn dauean, izerdia igo dedin eta euboŕa es usteitzeko, ebaki gabe uzten dan adafa. (kotzo): jj iz. Adaf-bakafekoa, mutuŕ-adarduna.

adaf-bakoitz. (izabere): *is. la* sei neurkin neurtzen dituen izaherea, ortz bi ditueena, bat motz eta bestea oso loses, j: Afaintxeko.

adaŕ-bakotxa, (adaŕ): *iz. Mat* bakaŕa daukan aberea.

adaf-barangau. (adaŕ): *iz.* Adafak makodunak dauzkan shares.

adaf-bateko. (adaŕ): *iz.* Zaldiaren antzeko amets-aberea, bekoki erdian adaŕ bat zeukana. I: Lafu-lodizko ugaztun oso aundia, anka moizak eta iru azkazalez amaitzen diranak, mustet zototza, goiko ezpata igikoŕa ta bat edo bi adaf mots eta makut dituena.

adaf-batu, (adaŕ): *Izond* Oso ondoko adaŕak dituen zezenari esaten zayo.

adaf-batun. (adaŕ): *ŕz.* Zaldiaren antzeko amets-aberea, bekoki erdian adaf bat zeukana, J: Laŕu-lodizko ugaztun oso aundia, anka motzak eta iru azkazalez amaitzen diranak, mustuŕ zoŕotza, goiko ezpata igikoŕa ta bat edo bi adaf mots eta makut dituena.

adaf-begi, (zugatz /1 landare): iz. Zugatzen abakondoa. (landare): *is.* Landareen araka.

adafbefitu. (adaŕ): ad. Orein eta baste abcreen adafaldatzea.

adaŕbefitze. (adaŕ): *iz.* Orein eta beste abcreat adafak aldatzearen egipena.

adat-biko, (adaŕ): iz, Bi zi edo adaŕ dituena. I: Bi moko dituen kapela. (sarde): *izond.* Sardearen antzekoa dana. (aldaragune): 9j *izond.* Bide-gurutzekoa. (adinkunde): II *iz.* Bat Ida bestez alkaten aurkako jaŕita dagozen bi adierazpenez eratua dagoen adinkundea, adierazpen oietako bat edo bastes baietsia s€a ukatua izanez, egiztatu nai dana zuritzeko. j: Iru adierazpenak dituen adinkundea, azkena baste bietatik beaŕez ateratzen dana. (lanabesa): jJ *iz.* Alkartuta dagozen bi artezkailu dituen lanabesa, idekidura batzuetako zokoak maŕateko erabiltzen dana. (burni): *iz.* Aurkako jaŕita dagozen bi zikosnotuak dituen ingurea.

adaf-biufi. (adaŕ): *ŕzond.* Adaŕ kakotuak dituena.

adaŕ-riufikatu. (adaŕ): *izond,* Adaŕ kakotuak dituena.

adafboil. (zezen): *toad.* Adafak bollduta dauzkan zezena. Mutuŕ-boil. (adaŕ): *ŕzond.* Berbera.

adafburu, (zur): iz. Zuran egiten dan abakondoa. I: Zaiñaŕ. (landare): *iz.* Moztuta dagoen landaretxoa. (zugetz): Zugatzaren burua.

adaŕ-burutu. (zugatz): *ad.* Zugatzaren abaŕak kaskoaren antzekc biltzea. (iñausketa): *ad.* Zugatzaren alafak kaskoaren antzeko gera ditezen iñaustea.

adaf'-burutze. (iñausketa): *iz.* Abaŕ guztiak kentzeko, zugatz bat iñaustearen egipena.

adaŕ-ede. (We): *iz.* Idiak uztaŕian uztartzeko erabiltzen dan edo sendoa edo kalamuzko lokaña. (adaŕ): iz. Berbera, berbera.

adaŕedontzi. (edontzi): *iz.* Abelgoŕi baten adaŕaz egindako landetako edontzia,

adaŕeko. (jarmaiñera): iz. Jarmatñera-neuŕi txikafa.

adaŕ-erauntsi. (ekaitz): *iz.* Zirimolaz gcrtatzen dan erauntsia.

adaŕeri. (abaŕ): *iz,* Abafen multzoa. (adaŕ): *iz.* Kotzo baten adaŕeu multzoa.

adaf-etxe. (saleroste): iz. Eazkun edo saltoki baten ordezko etxea.

adafez. (adaŕ): *adond.* Adarka yardutea.

adafezko. (adaŕ): *izond.* Adaŕez egindakoa.

adaŕeztatu. (abaŕ): *ad.* Zugatz bateau abafak ateratzea. I: Abaŕez zerbait estaltzea.

adaŕ-ezuŕ. (adaŕ): *iz.* Abereen adafaren barns, eraten duen eznŕezko gays.

adaf-gabe. (zugatz): *izond.* Adabegirik eztuena. (adaŕ): *izond.* Adaŕak euki beat eta adafik eztucn aberea.

adaf-gabeko. (abere): *izond.* Adatak euki beat eta adafik eztuen aberea. (adaŕ): *tend.* Berbera.

adaŕ-gabetu. (adaŕ): *ad.* Oreifiari adaŕak kentzea.

adaŕ-gerizpe, (abaŕ): *iz.* Itzala egiteko, abafez, zumez edo beste gayaz atontzen dan estalunea. (estaldura): *iz.* Berbera, barbers. (itzal): *iz.* Berbera, berbera.

adaf-giltz. (adaŕ): *iz.* Ateratzen asten dan adaŕa. I: Adaruoa. I: Oreiñari bekokian ateratzen zaizkion adaŕ zuri txikiak.

adaf-goiti, (abere): *izond.* Adaŕ tenteak dituen aberea. (adaŕ): *'wad.* Berbera.

adaf-goitiaire. (abere): ŕzond Adaŕ tenteak dituen aberea, (adaŕ): *izond.* Berbera.

adaf!. (berdintasun): *izond.* Neufiren bat bete ta berdindua egotea.

adaf-irutzi. (adaŕ): *izond.* Adaffak kakotuta dauzkan aberea.

adafizaf, (isats-izaf): *iz.* Isats-izaŕaren baste izena.

adafjole. Osaka): ŕz. Jostazale, iŕikaria.

adaf-jotzaiie. (eresga[1]u): iz. Txaranbela jotzen duena.

adaf-jotzale. (iseks): *iz.* Jostazale, ifikari, paŕeragiĺea.

adafjotze. Osaka.): iz, Arian-ezarian noribait egiten rayon balsa.

adaf-kakol, (abere): *izond.* Bamcmntz kakaturik adafak dituen. (adaŕ): *ŕzond.* Berbera.

adafkaldn. (adaŕ): *iz.* Zezenak adaŕaz ematen duen aibo-tanpa.

adaf-kerizpe. (itzal): iz. Itzala egiteko, abafez, zumez edo beste gayaz atontzen dan estalunea, (abaŕ): iz, Berbera, barbers. (estaldura): *iz.* Barbera, berbera.

adaf-kufn, (abere): *izond.* **Add** bat moztuta daukan aberea. (adaf): *Land.* Berbera.

adaf-lure. (adaŕ): *frond.* Adaŕ aurrdiak dauzkan zezena.

adaŕ-makaŕ, (adaŕ): *izond.* Adaŕ mask dauzkan zezena.

adaŕ-makuŕ, (abere): *izond.* Adaf makutak dauzkan aberea. (adaŕ): *izond.* Berbera.

adaŕ-meta. (abaŕ): *iz.* Zugatzctatik kenduta dagozen abaŕen multzoa.

adaf-motz. (adaŕ): *ŕzond.* Adafak apurtuta dauzkan shares.

adafmozketa. (iñausketa); *ft.* Abaf edo beste gauza baten goiko zatia ebaki edo kentzea.

adaŕ-moztu, (iñausketa): *ad.* Zugaŕz baton enboŕetik abafak kentzea. (abaŕ): *ad.* Berbera,

adaf-mugitu. (atzipen): *ad.* Zezenak zezenkaria adaŕen artean artzea. (zezenketa): *ad.* Berbera.

adaf-mutaf, (adaŕ): *iz,* Adaŕbaten mokoa.

adaf-muta. (abere): *izond.* Adaŕ bat moztuta daukan aberea. (adaŕ): *ŕzond.* Berbera. I: Adaf-mutx.

adaf-nagusi. (eresgalu): *iz.* Tota, turuta. (abaŕ): *iz.* Zugatz hasten besanga.

adaŕokef. (adaŕ): ŕz. Okertuta dagozen adafak. (abaŕ): *iz.* Okertuta dagoen abaŕa. (abere): II *izond.* Adafak kakoturik dituen aberea.

adaŕondo, (Zugatz): iz. Zugatzen sdabegia. (abaŕ): *iz,* Abaŕ eta enbotaren alkarketa. J: Ahaf bat ebakiten danean, enbofarekin batuta geratzeu dan zatia.

adaŕondotsu. (zugatz): *izond.* Adabegiz beteta dagoen zugatza edo abafa.

adafontzi. (adaf): *iz.* Abelgoŕi baton adafaz egiña dagoen landetako edontzia.

adaf-opit. (opil): *iz.* Afautzakbaŕuan daramazkien opiIs, ta oŕela labean egosteko dana. I: Markos-opil.

adaŕopots. (adaŕ): *iz.* Abelgoŕi baten adaŕaz egiña dagoen landetako edantzia.

adaŕ-ots, (soñu): iz. Adaŕ edo tutu baten otsa.

adaf-paleta. (abere): *toad.* Adaŕak tekoreruntz oso makurtuta dituen aberea. (adaŕ): *izond.* Berbera.

adaŕ-piIa. (abaŕ): *iz.* Zugatzetatik kenduta dagozeu Ithaca multzoa.

adaf-sardai. (adaŕ): *Frond,* Adaŕonak dituen shares. (abere): *frond.* Berbera.

adaf-sarde. (abere): *izond.* Adaŕak goitu ta zuzenak dituen zezena. (adaŕ): *toad.* Berbera.

adaf-sardi, (abere): *izond.* Adak goitu ta zuzenak dituen zezena. (adaŕ): *ŕzond.* Berbera.

adaŕ-sardin. (abere): *izond.* Adaŕak goitu ta zuzenak dituen zezena. (adat): *izond.* Berbera.

adaŕ-suge. (naŕazti): iz, Late-sage aundi ta oso edentsua, begien gañean adartxoen antzeko mokoak dituena.

adaf-tapa. (adaf): *iz.* Zezen bati, borobiltzeko, adarretan ipintzen zaiona.

adaf-tarte. (zugatz): *iz.* Adabegien artean dagoen arartea. 1: Lakatz-artc.

adat-tente. (abere): *izond.* Adaŕak goitu ta zuzenak dituen zezena. (add): *iz.* Berbera.

adaf-turunta. (eresgalu): *iz.* Adafez egindako tutua. (adaf): *iz.* Berbera.

adaf-turunta. (eresgalu): *iz.* Adarrez egindako eiza-tutua. (adaf): *iz.* Berbera.

adaŕ-turuta. (eresgalu): *iz.* Adafaz egindako eiza-tutua. (adaŕ): *iz.* Berbera.

adaŕ-txabal. (abere): *izond.* Adafak lekoreruntz kakotuta dituen aberea. (adaŕ): *izond.* Berbera.

adaf--txonpof. (abere): *izond.* Adaŕak goruntz eta ia aikartuta dituen aberea. (adat): *izond.* Berbera.

adaf-txordo. (abate): *izond.* Adafeu ziak beruntz makurtuta dituen aberea. (adaŕ): *izond.* Berbera.

adaf-txut. (abere): *izond.* Adaŕak jasota dituen aberea. (adaŕ): *izond.* Berbera.

adaf-ukaldi. (tanpa): *iz.* Adafaz emandako tanpa.

adafune. (adat): ŕz. Koŕzo batcn adafen multzoa.

adaf-ustal. (lotura): iz. Gauza bat cta batez ere iaboreen azaoak lotzeko erabiltzen dan lotura.

adaf-utsu. (abaŕ): *izond.* Usteiduta dagoen abaft' ado zugatz baten zatia. 1: Gaiiiigaŕ.

adat-xabal. (abere): *izond.* Adaŕak lekoreruntz makurtuta dituen aberea. (adaf): *izond.* Berbera. (abaŕ): II *izond.* Abaŕ luzeak dituen zugatza.

adaf-xee. (eguŕ): iz. Eguŕ xeea, abut txikia. (abaŕ): *iz.* Berbera.

adaf-xizku. (adaf): *iz.* Adafez egiña dan jostofatzak gordetzeko ontzitxoa.

adaf-xut. (abere): *izond.* Adafak goruntz zuzenduta dituen aberea. (adaŕ): *izond.* Berbera. (zugatz): II *izond* Abaŕak goruntz sortzen zaizkion zugatza.

adaf-zabal. (abate): *izond.* Adaŕak oso alderatuta dituen zezena. (adaŕ): *izond.* Berbera. (abaŕ): 11 *izond.* Abut oso luzeak dituen zugatza.

adaŕ-zabaldu. (abaŕ): *ad.* Zugatz batek abafak zabaltzea.

adaf-zeaf. (zugatz): *izond.* Abafak zeafez zabalduta ditucn zugatza. *(abut): izond.* Berbera.

adaf-zika. (tanpa): *adond.* Adder tanpaka ari-izatea. (adaŕ): *adond.* Berbera.

adaf-zilcada. (tanpa): iz. Adafaz emandako tanpu. (adat): *iz.* Berbera.

adaf-zizta. (abut): *iz.* Landare batcn enbof edo adafaren zati gogof eta zoŕotza.

adaf-ziztada. (ziztada): *iz.* Adaŕ-zizta bateaz egindako zauria edo uŕadura. (abut): ŕa. Berbera.

adaf-zofotz. (reran): *izond.* Adafen ziak, zoŕatzak ditucn zezena, (adaŕ): *izond.* Berbera.

adarsko. (adaŕ): *iz.* Adaf txikia. (abut): ŕz, Abat txakaŕa.

adarsorbo. (adaf): *iz.* Ateratzen ari diren adatak.

:Warta. (adat): *iz.* Abere baten adafen multzoa. I: Adafaz emandako tanpa.

adartadi. (adaf): *iz.* Abere baten adafen multzoa.

adartara. (abaŕ): *iz.* Abut txikia,

adarte, (zugatz): iz. Adabegien artean dagoen arartea.

adartsu, (abaŕ): *izond.* Adaŕak asko dituena. (zugatz): *izond.* Abafak asko dituen zugatza, I: Adabegiak asko dituen zugatza. (abere): II *izond.* Adafak dituena. (isats-izaŕ): II *izond.* Isatsaren antzekoa duen isats-izaŕa, edo zi bat besteak baño iuzeagoa duen izafa.

adarta. (abut): *ad.* Abafez betetzea. j: Abafak soferaztea.

adartxo. (attar): *iz.* Adaf txikia. 1: Adarto. (ikuŕ): iz. Barezkatza, I: Kako£xak.

adartze. (abaŕ): *iz.* Zugatz batek abafak ematea. I: Abut batzuk gurtzatzea.

adarxka. (adaŕ): *iz.* Sortzen ari dan adafa. I: Adarñoa.

adarxlcatu. (zurtoin): *ad.* Aitxumak emate edo soferaztea.

adarxkila. (adaŕ): *iz.* Sortzen ari dan adafa. 1: Adarñoa. I: Oreiñaren adafaren zia.

adarxko. (adaf): *iz.* Adaf txikia. I: Adarxkot. (abaŕ): *iz.* Ebakitako abut txikia. (eguŕ): II *iz.* Eguŕxeea.

adarzka. (etiketa): *adond.* Adafez tanpaka ari-izatea. (adaŕ): *adond.* Berbera.

adarzkari. (etiketa): *izond.* Adafez tanpaka ari dana. (adaŕj: *Izond.* Berbera.

adarzkatu. (etiketa): *ad.* Adafaz tanpaka ari-izan. (adaf): *ad.* Berbera.

adarzu. (abaŕ): Izond. Abaŕak asko dituena.

adaska. (zurtoin): *iz.* Sendoa dan muskila. I: Araska. (abar): La. Abarkatzca. I: Abaŕ txikia. (eguŕ): II Abaŕ txikia. I: Eguŕxeea, xexkil. (akaide): II *iz.* Nasa baten lekoreko ertzean, itxasontzia lotzeko, ipintzen dan burnizko kakoa. (eundura): II *iz.* Iru goroiki edo geyago, luzeran gurutzatzen diranen multzoan. (a1e): II ir. Ule €uzeak guratzatzean egiten dan mototsa. (adaŕ): II iz. Irteten asten dan adafa. I: Zezenaren adafaren zia. (zur): II iz. Zurezko aga.

adaskategi. (landaketa): iz. Mintegian ereindako zugatzak eramaten diran tokia, bertan azi ditezen.

adaskatu. (zuga(z): *ad.* Zugatz batek abafak ematea. (abut): *ad.* Berbera. (zurtoin): II *ad.* Zugatzak muskilez betetzea. (adar: II *ad.* Abere bati adafak ateratzea.

adaskatze. (abut): *iz.* Zugatz bati abafak ateratzea.

adaskera. (ileondo): *iz.* Ulearen oŕazketa, apainketa ta antolaketa. (ofazi): *iz.* Berbera. (apaingaiilu): II *iz.* Berbera.

adasko. (abut): ŕz. Abut txikia. I: Zugatzaren ardatzaren azken zatiketa.

adasti. (ileondo): *izond.* Txima jario duena. I: Bib aŕaa duena.

adastu. (ileondo): *ad.* lie-mototsa txortatu.

adatl. (itxaron-aldi): *oyu.* Itxaron adi pizkat.

adats. (ileondo): *iz.* liedi, ile-adats. I: Txima, adas, ulematasa. (abaŕ): *iz.* Abafen multzoa.

adats-izpi. (ileondo): *iz.* lie, bike.

ndats-kizkuf. (ileondo): *iz.* Ingurubilez jaiitako ile-kizkuta.

adats-nafu. (lafu): *iz.* Buruko lafua, uleak sortzen diren tokia.

adatsdun. (ileondo): *frond.* Ileak asko dituena.

adntsu. (ileondo): *izond.* Ileak asko edo tximak dituena. (abaŕ): *izond.* Abafak asko dituena.

adausi. (zakuŕ): *iz.* Zaunkada. I: Dausi, ausi, eusi. (soft): *ŕz.* Zaunkada.

adausika. (zakuŕ): *adond* Zalcuŕa zaunka ari-izatea.

adaxka. (eguŕ): iz. Eguf xeea. j: Arbaza, tzotz, xexkil, xuaka. (abaŕ): *ŕo.* Abaŕ txikia. I; Zaurea. (usta): fi ŕe. Zaure zimaiia edo usta me to looea, edezko traiĺaz amaitzen dana. (zurtoin): II iz. Muskiĺa, altxuma, kimua. (adaŕ): II *le.* Ateratzen ari dan adaŕa. I: Oreiñari bekokian sartzen zayon adarño curia, (ikur3: Ii *ŕe.* Kakotxak. (landaketa): *iz.* Landarea ugaltzeko, lufcan sartzen dan zurtoin edo aldaska, muskila baño tinkoagoa dana.

adaxka-artetu. (idazketa): *ad.* Adaxka-artcan jartzea.

adaxka-gaf. (eguf); iz. Satan jaŕita, gat aundia ateratzen duten arbazta to orbela. (gat)): *iz.* Arbazta to orbclak, cŕetzen diranean, ateratzen duten gafa.

adaxlcila. (adaŕ): *iz.* Abere bati ateratzen asten zayon adata. (eguŕ): *iz.* Arbazta ta orbela.

adaxko. (abaŕ): *to.* Arbazta, zugatzaren ardatzaren azken zatiketa.

adaxkot. (adar): iz. Abere bati ateratzen asten zayon adafa. (abaŕ): iz. Arbazta. Ebakita dagozen arbazta-multzoa.

adaxta. (adaŕ); *iz,* Adaf txikia.

adazpiz. (gainberadura): *adond.* Zerbait gainberatuz jartzea edo egotea.

adar-suge. (naŕazti): *tz.* Lafe-suge aundi to oso edentsua, begien gañean adartxoen antzekoak dituena.

adaxko. War): iz. Bitdotsen urteroko adat gañerakoa.

adegi. (arpegi); *tz.* Bekoki, belafi to masailaren artean dagoen buruaren zatia. : Baldoki, erayoki, logune, lokune, lo-leku.

adei. (adeitasun): iz. Beglrunez ado lotsac, bests bsten iritziari atxikitzea. I: Lots edo adeitasunaren eralcaspena. (atospen): *iz.* Abegi ona. (babes): II *iz.* Laguniza, itzala.

adei-aguf. (adeitasun): *tz.* Azkenagut adeitsua.

adei-bera. (adeitasun): *izond.* Adcitsu, onbera, adiguritsua dana.

adei-eza. (urguritasun): *iz.* Urguritasunik ez izatea.

adei-gabe. (itzalgabekeri): *izond* Unguritasunik eztuena. (urguritasun): *izond.* Neuŕibideza ari dana. (urguritasun): *izond.* Urguritasunik eztuena.

adei-ikustaldi. (adcitasun): *iz.* Gizabidezko lkustaldia. (ikustaldi): *ŕz.* Berbera.

adci-izan. (adeitasun): *ad.* Norbaiten rrizpideari atxikitzea.

adci-keiñu. (arautasun): iz. Arautasunezko gunea.

adei-lege. (adeitasun): *iz.* Adeitasunezko jokatzea.

adei-mai. (opamai): iz. Onberatasunezko opamaya.

adei-uii. (nabarmentasun): *izond.* Adi-gabe to nabarmena dana.

adei-urte. (aldi): *iz.* F,skaŕezko urtea. (uzkurtza): iz. Urte donea.

adeigabetasun. (itzalgabekeri): *iz.* Neufibidezaz jokatzen duena.

adeigafi. (edeitasun): *izond.* Politasun eta atsegiña dituena. (adeitasun): *izond.* Edef *eta* maitagafia dana.

adeikeria. (tanked): *to.* Gurkeria, razakerizko adeitasuna.

adeild. (adeitasun): *adond* Adeibasunez ari-izatea.

ADEITASUN. iz. Notin bat laket-izateko edo berari begirunea ageferazteko gogoa adicrazztca. Gizabidea, azikera ona. j: Gutuuctan, izenpetu baño lenago jartzen diran gizalegezko esakunak. I: Aldezkoa, eskefezko uztea. Giza-legea. Beraztasun, era-mera, azipide, gisabide, gizalegekoak, gizatarzun, gizakera, oncreste, salotasun, sotiltasun, urentasun. (gizabide): *iz.* Jarduera. *It* (aguf), (aldenaguŕ), (arautasun), (artucman), (aŕaitasun), (atsegiñaguŕ), (begirune), (bikaintasun), (edertasun), (gogo-lantze), (gorantza), (ikustaldi), (irakaskintza), (kriketasun), (lañotasun), (limurtasun), (losintxa), (ontasun), (txera), (urguritasun), (zindokuntza).

adeitsu. (adeitasun): *izond.* Begirunez cta adeitasuncz ari dana.

adeitsuld. (adeitasun): *admid.* Begirunez eta adeitasuuez ari-izatea. I: Printzelki.

adeitsuuu. (adeitasun): *ad.* Adeitsua egin edo biurtzea.

adeltu. (begirunc): *ad.* Lotsa erakutsi, adeitsuki aguŕ-cgitea.

adeiz. (adcitasun): *adond.* Adeitasunez ari-izatea.

adejara. (aldi): *adond.* Oraintxe.

adelagai. (gogo-aidarte): iz. Egin beat dana atontzearen egipena. (len-ikuste): iz. Zeredozer auŕetik atontzea. (gertuera): II *iz.* Nolabait gertatzen dana.

adelagei. (gogo-aldarte): *iz.* Egin beat dana atontzearen egipena. (len-ikuste): iz. Zeredozer auŕetik atontzea. (gertuera): *iz.* Nolabait gertutzen dana.

adelakal. (azal-apaintze): iz. Laŕu naiz ulea edertzeko erabiltzen diran azal-apaiña to egintza.

adelaki. (azal-apaintze): *iz.* Latin naiz ulea edertzeko erabiltzen diran azul-apaiña ta eginlza.

adelakuntza. (len-ikuste): *iz.* Zeredozer auŕetik atontzearen egipena. (gertuera): *to.* Nolabait gertutzearen egipena.

adelatu. (ke): *ad. Kea* bafeyatzea. (gertuera): *ad.* Zerbait atontzea. Tayatu. (apaingailu): II *ad.* Zeredozer apaintzea. (erabilkuntoa): II *ad.* Egunero crabiltzea. (asiera): II *ad.* Gauzaren bat lcnengo aldiz jartzea, erabiltzea edo egitca. I: Ororen eskuketan eginkizunen bat lendabiziz ematea. Mutsutu. (zarbeŕiketa): II *ad.* Zerbaitek jasan duen kalte edo ufitzea befiz ondu edo atontzea.

adelatzalle. (langile-kunde): *to.* Gauza edo tokiren bat apaintzen duena.

adelatze. (gertuera): iz. Zerbait gertutzearen egipena.

adelu. (asiera): *iz.* Gauzaren bat lenengo aldiz jartzea, erabiltzca ado atontzearen egipena. (jai-aldi): *tz.* Jairen bat eskeintzea. (ederztadura): II *iz.* Apaingailu, edergailua. (geriuera): jj *iz.* Antolatze, ezartze, leŕokatzearen egipena.

adelu-jai. (jai-aldi): *iz.* Jairen bat eskeintzea.

adera. (lege): *iz.* Legea dana. (matt): *iz.* Arauzko dana.

aderailu. (adalu): *iz.* Adaluaren bests izena.

aderaiingile. (adalu): *iz.* Adaluak dagizkiena. (esku-langintzak): iz. Berbera.

aderdi. (ate): *tz.* Etxeansartzeko lenengo atala. (bizitegi): *iz.* Berbera.

adere. Gage): *iz.* Legea dana. (arau): *iz.* Arauzkoa dana.

aderlaua. (aft): *iz.* Zola, ongi iu apain, aflakaz estaiduta cgotea; oŕela dagoena.

aderu. (adaŕ): *iz.* Ateratzen eaten dan aberearen adafa.

adesa. (auŕctaaun): *adond* Arestian.

adesara. (lastertasun): *adond.* Onen, den, ain lastef.

adesatun. (adeetasun): *adond.* Arestixean.

adesi. (burdi): iz. Gurdien efaila.

adi. (adipen): *fr.* Adikune. "Adi dago". Jakiteko yarduera. (adimen): *to.* Ulertu

ta jakiteko almena. (aditz):]] *ad.* lzan aditzaren agintzera. Aditu aditzaren mugatugabea. (ariuŕe): *iz.* Mum bati buruz, naimenaren xede, asmo edo erabakia. (aots):]I *iz.* Norbaiten adipena aaŕerazteko deadaŕa. (inka):]] iz. lntziri, zinkuliña. (ulermen): ⌋] iz. Ulertzearen almena. (gogaketa):]] *ft.* Zerbait aretaz oldoztu ta gogartetzearen egipena. (ariketa): II *ad.* Yardun. (ikussnen): II *ad.* Begiratzen ari-izatea. (egikera):] iz. Gutxitan egiten dan zerbait zuriztatzeko esaten dan itza.

adi-arazi. (entzupen): *ad.* Entzun-araztea. (ulermen): *ad.* Uleŕeraztea. (burutarapen):] *ad.* Norbaiten barman zerbait saŕeraztea. (adierazkiznn):]] *ad.* Zerbaiten zentzuna azaltzea edo ezagueraztea. (bilaketa):]] *ad.* Auŕekoarena, berbera. (azaldura):]ı *ad.* Esan-naya erakustea. (ezautarazpen):]] *ad,* Ikurpenen bat azaltzea.

adi-arazo. (adierazkizun): *ad.* Zerbaiteu zenizuna azaltzea ado ezaguerazlea. (azaldura): *ad.* Berbera.

adi-argitu. (adierazkizun): *ad.* Zerbaiten zentzuna azaltzea.

adi-bakaf. (idetasun): *iz.* Ikurpen berberakoa dana. (ikuŕ): iz. Berbera.

adi-beatze. (ikusmen): *iz.* Aŕetaz egiten dan begirapena. (adipen): *iz.* Berbera.

adi-begiratu. (adipen): *ad,* Aŕetaz begiratzea. (ikusmen): *ad.* Berbera.

adi-bereko. (idetasun): *izond.* Ikurpen berberakoa dana. (ikuŕ): *izond.* Berbera.

adi-egote. (ikusmen): *iz.* Norhait Meter begiratzearen egipena. (adipen): Berbera.

adi-eragin. (eskurapen): *ad.* Zerbaitean zudua izatea. I: Esaten ado idazten danaz adikune ta gogoa eskuratzea.]: Adi-eraditu.

adi-erazi, (bilaketa): *ad.* Jakin-eraztea. Adierazo, zeiñaratu. (adierazkizun): *ad.* Gauza baton zentzua azaltzea, batez ere argirik ez duten idezkiak, (irakaskintza):]] *ad.* Ezagueraztea, jakin-eraztea. j: Aditzera-eman, aitzera-eman. (buzipen): II *ad.* Buzitzea, ariman edaeraztea, idarokitzea. !: Zed esatea. (burutarapen):]] *ad.* Zerbait siñesteko edo egiteko, norbait argibidez eragitea. (ikur): ⌋I *ad.* Esan nai-izatea, uleŕeraztea. (ariuŕe): ⌋[*ad.* Ariufea eratzea. (goiburu):]] *ad.* Gauza bat baste baten goiburu bezela izatea. (argibide):]] *ad.* Egibidez, aipaeraz, sayoaz eta abaŕ zerbait egiztatzea. (iragarpen):]] *ad.* Gertatu beaŕ dan zerbait iragartzea. (bayetza):]] *ad.* Zerbait egia dala bayeztatzea.

adi-erazie. (buzipen); *ŕz,* Zerbait idarokitzen ado adierazten dueua, (azaldura): ŕr. Ze€bait azaltzen ado erakusten duena. (adierazkizun):]] Zerbaiten zentzua adicrazten duena. (azalpen):]] iz. Zerbaiten belie ado mazes ematen duena. (menu):]] *iz.* Berbera, berbera.

adi-erazo, (bilaketa): *ad.* Jakin-eraztea. Adierazi. (adierazkizun): *ad.* Gauza baten zentzua azaltzea, batez ere argirik ez duten idazkiak. (irakaskintza):]] *ad.* Jakin-eraztea, ezagueraztea.(buzipen): I[*ad.* Buzitzea, ariman edaeraztea, idarokitzca.]: Zeal' esatea. (burutarapcn):]] *ad.* Zerbait siñesteko edo ogiteko, norbait argibidez eragitea. (ikuŕ): I] *ad.* Esan nai-izatea, ulaŕeraztea, adi-erazi, zeifiaratu. (goiburu): 11 *ad.* Gauza bat baste baton gaiburu bezels izatea. (iragarpen): II *ad.* Gcraatu beaŕ dan zerbait iragartzea. (ens):]ı *ad.* Aolkatzea. I: Ekin edo aidaratzeko, zeribait buruz oaŕeraztea. (agermen):] *ad.* Argiratu, ezaguerazi.

adi-efeztasun. (ulerrnen): *iz.* Ulertzeko efeztasnna izatea.

adi-ezin. (lipizta): *iz.* Inkiruakoa, okeŕ-aldta. (ulermeneza): *izond.* Ulertzen ez dana.

adi-ezintasun. (ulermeneza): iz. Ulcrtzeko almena ez izatea.

adi-eziñezko. (ulermeneza): *frond.* Ulcrtzeko eziña dana.

adi-gogof. (jakiñeztasun): *izond.* Adimen gutxikoa dana. (ergcitasun): izond. Ergel edo txotxoloa dana.

adi-ite. (aditz): iz. **Mite** ltza esateko baste era.

adi-lzena. (aditz): iz. **Aditz-lzena.**

adi-jabea. (aditz): iz. Aditzaren egipena betetzen duena.

adt-uŕi. (adimcn): *ŕz,* Ulertzeko zailtasuna. (ulermeneza): iz. Ulortzeko gaitasunik ez izatea.

adia. (inks): *iz.* Intziri, zinkuliña, auen, auendu, inkurin, laidu, inzini, lantulu, oyumin, unzuri. (abesti): *iz.* Run eta negartia dan abestia. (ao€s): II *iz.* Deadata.

adia galdu. (adikabe): *ad.* Noun ado gauze batetik adipena aldatzea.

adia galdu. (adikabe): *ad.* Norbaitetik edo zerbaitetik adipena aldentzea.

adia-abestu. (abesti): *ad.* Bertsoak abestea.

adiadi-aldi. (birloraldi): iz. Ikus.: Sorgoŕaldi.

adiagafi. (atsekabe): *izond.* Atsekabetzeko egokia dana. (uŕikaltasun): *izond.* Negargaŕia dana. (Begat): 1] *izond.* Berbera.

adiagile. (negai): *ŕzond.* Negaf-egin duela adierazten duena. Nagar eta atsekabea eragiten dituena. (inka): *frond.* Asko aŕanguratzen dana.

adiaira. (adimen): *iz.* Adimena, adiña, adin-antzea. (adin-antze): iz. Berbera.

adiaka. (negaŕ); *iz,* Negaŕ-eragitearen egipena. (inks): *iz.* Aŕanguratzearen egipena. (egazti):]] iz. Mozoioa, I: Gnu-xord, katutxori. (saguzaf): ⌋1 *ŕz.* Gautxoria.

adiakaitz. (negaŕ): *frond.* Antzigaitza dana; nekaz antzi-egiten duena. (inks): *izond.* Berbera.

adlalcari. (negaŕ): *frond.* Antziz ari dana. (inks): *izond.* Berbera. (egazti):]j iz. Eliz-txoria, onizaren antzekoa. (auntz): (*iz.* Orein-auntz, Auñamendi'ko basauntza edo. (Ikusi: Eŕetana'ren iztegia).

adiakatu. (negar): *ad.* Negaf-egitea edo eragilea. (inka): *ad.* Antzi-egitea edo eragitea. j: Atx-egin, sotinka-egin.

adialdi. (entzupen): *iz.* Entzutearen aldta. (goiko nausi): ŕr. Goiko nausi batek onartzen ducn entzun-aldia.

adialdu. (ikasketa): *ad.* Zerbait ikasi edo utertzeko, ad iia eragitea. "Adiraldu"ren aidaketa.

adiarazale. (adierazkizun): *iz.* Zerbaiten zentzuna azaltzen duena, batez ere Idazteun'aren idaztiek diñotena argitzeu duena. I: Adiarazle.

adiarazitzaile. (adicrazkizun): *iz.* Zerbaiteu zentzuna azaltzen duena, batez ere Idazteun'aren idaztiek diñotena srgitzen duena.

adiarazpen. (bilakete): *iz.* Zerbaiten beds ematearen egipena. (iragarpen): *iz.* Jam beat dan zerbait iragartzearen egipen eta ondorioa. (adierazkizun):]] *ft.* Zerbaiten zentzuna azaltzearen egipen eta ondorioa. (azaldura):]] iz. Norbaitek oldoztcn duena esan, agertu edo jakin-eraztearon egipen eta ondorioa. (agenncn):]I *iz.* Zerbait agertu edo ezagueraztearen egipen eta ondorios.

adiatsu. (negat): *izond.* Adiaz eta zinkuriñaz ari dana. (inka): *frond.* Berbera.

adiaz, (negar): *adand.* Zinkurifiaz ari-izatea. (inks): *adond.* Berbera.

adiba. (zintzuŕ): *iz.* Abercen zintzufeko eritasnna.

adibeaf.(zentznn):iz. Zentzu,ikurpen, esan-gura.

adibera. (onberatasun): *izond.* Onginayaz ari-izaten dana. (yalkipen): *hand.* Atsegin cmaten duena. (lañotasun): II *izond.* Adikaŕa izaten dana.

adibide. (gai jakintza): *iz.* Edozein gayari buruz ematen dan irakaskintza. (eredu): iz. Aipatzen dan gertakari edo egipena; ona bada, jaŕaitzeko to txaŕa izan ezkero beraren antzera ez yarduteko. I: Ekuskari, esate, esaterako, ulerbide,jaŕaikai, (bilaketa): II *iz.* Nabaritzen dana. (esaera): II *iz.* Zuzen-legetasunezko irakasldntza. (ardura): II *iz.* Zerbait ondo egiteko, crabiltzen dan afeta.

adibidetu. (credit): *ad.* Zerbait erednz erakustea.

adibidez. (credo): *adond.* Zerbait ereduz aipatzen danean. I: Antzardez,

adibidezko izkera. (mintzoera): *iz.* Alegi edo iaudizko edestiari buruzkoa dana. (credo): ŕz. Berbera.

adldun. (adimen): *hand.* Adimen argia duena.

adleman. (gone): *iz*, Soñaren igipen edo egokera.

adlera. (zentzum): *iz.* Gauza bat baste baten ikuŕa izatearen egipena. I: Itz edo esakun bat, asmo ado gayczko gauza baton mintzabide edo ikufa izatea. (ikuŕ): *iz.* Berbera, berbera. (entzupen): II *iz.* Entzun egitearen egipena. (adipen): }J ŕn. Ateta, oarpena. (adimen): *(ŕz.* Gauzak ulertu, erkatu ta berai buruz zentzun eta ondorioak ateratzeko almena. (asmamen): II in. Laisteŕ eta eraztasunez, asmatu ta oldozteka asmua. (aomen): II iz. Noribait edo zeribait buruz ororena dan ants edo iritzia. (bilaketa): II *iz.* Txosten edo argibidea. "Adiera eman" esaten da. (buzipen): II *iz.* Izendatu gabe, notin edo gauza baton aipuz ari-izatea.

adiera-ezln. (azaldura): *hand.* Azaldu ezin ditekena.

adieragafi. (buzipen): *izond.* Zerbait buzitu edo aderaztearen egipen eta ondorioa dana.

adieragoi. (goiburu): *iz.* Gauza batek beste baton ordez agertzeko artzen duen itxuraz. I: Itxurazko zentzun duen lanketa edo antoiaketa.

adieraki. (idaztoaŕ): *iz.* Oarpideak artzearen egipen eta ondorioa.

adieratzaile. (azaldura): *iz.* Zerbait erakusten edo azaltzen duena. (adieraztdzon); iz. Zerbaiten zentzua azaltzen duena.

adieraz-elda. (aldaketa): w. Adieraztekoa danaren aldatzea. (ikuŕ): iz. Itzen ikurpenaren aldatzea.

adieraz-ezin. (azaldura): *izond.* Azaldu ezin ditekena.

adieraz-gaitz. (ulermen): *izond.* Argibidez, ezezagun edo gaizki egindako izkierakaz idatzita dagoena irakurtzea, ulertzea edo azaltzea eziña dana. (azaldura): *izond.* Barbera, bcrbcra.

adieraz-oafak. (adierazkizun): *iz.* Azaltzeko edo adierazteko oarpideak.

adierazburu. (mintzabide): *iz.* Asmoa, labuŕ eta lañoki esan edo adieraztearen egipen eta ondorioa. (izen): *iz.* Sakintzazko edo elertlzko lanketa baton gaya ezagueraztеko agertzen dan itza edo esakuna. I: ldazki baton anti bakoitzareu idazpurua,

adierazgai. (azalpen): *iz.* Zerbaiten bcŕi edo mezua ematearen egipen eta ondorioa.

adierazgaiiu.(ozautarazpen): *iz,* Ezagueraztcko edo crakustekoa dana, ado ortarako erabiltzen dana.

adierazgaft. (adierazkizun): *hand.* Adierazteko, jakin-erazteko edo azaltzcko, egokia dana.

adierazgaŕiro. (adicrazkizun): adond. Adicrazteko edo azaltzeko egokia danareu jokeraz ari-izatca.

adierazia. (iragarpen): iz. Iragarkia, oro-idazkia.

adierazkaitz. (motcitasun): *hood.* Esan edo azaldu ezin ditekena.

ARIERAZKIZUN. *iz.* Gauza baten zentzuna azaltzea, baton ere argitasunik gabcko idazkiak. I: lzkuntza batetik beste batera itzultzearen egipen eta ondorioa. I: Lcgelariak berak lege batena dagiena. I: Argipen. it (azaldura), (eŕiarteko eskubide), (idazten), (itzulpen), (uzkurtzizti).

adierazkof. (bizi): *ŕzond.* lists edo oldozten duena bizi-bizi adierazten duen notiña, (Mermen); *izond.* Ulertu al ditekena.

adierazotzaie, (onu): ***iz.*** Aolkularia. Ekin edo aldaratzeko, zeribait buruz oaŕerazten duena,

adierazpen. (azaldura): *iz.* Norbaitek oldazten duena ageŕerazi, esan, ezagueraztea. (adierazkizun): *iz.* Azaltzea, adieraztea. (goiburu): II *iz.* Gauza bat beste baten golburu bezala izatearen egipena.

adierazpide. (mintzabide): iz. Zerbait adierazteko bidea. (adierazkizun): iz. Oso argi eztagoen zerbaiten zentzua adierazteko bidea.

adlerazte. (adierazkizun): iz, Zerbaiten zentzua azaltzearen egipena. (azaldura): ŕz. Beal edo egokia izan diteken beŕiren bat jakin-eraztea. (ikuŕ): II *iz.* Esan nai dana ezagueraztea. (aŕuntasun): II *iz.* Zerbaiten ozagupena edaeraztea.

adierazteko. (adierazkizun): *hand.* Zerbaiten zentzua azaltzekoa dana. (azaldura): *izond.* Beef edo egokia izan diteken beŕiren bat jakin-eraztekoa dana.

adiefaz. (adimen): ***izond.*** Adimenduna, emea. (ulermen): *izond.* Ulergafia dana.

adiefez. (adimen): *izond.* Adimenduna, emea. (ulermen): *izond.* Ulergaŕia dana.

adietan emon. (agermen): *ad.* Azaldu, adierazi.

adietu. (ulermen): *ad.* Ulertu, buruz artu. (adimen): *ad.* Adimenduna izan.

adiezkaf. (ulermeneza): *izond.* Ulertzekoa ez dana. I: Adiezgafi.

adigabe. (adikabe): *iz.* Adipenik ez izatea. I: Adipenik ez duena. I: Ajolagabekoa. (nabarmentasun): *izond.* Afcta-gabekoa, zakafa dana.

adigabetu. (adikabe): *ad.* Oarkabetu, adia galdu.

adigabezia. (adikabe): *iz.* Oarkabetzea, adia galtzea.

adigal. (gagai): *iz.* Adimenak bururatzen ducn gogaya. I: Itzaren bidez egiten dan oldozpen baton adierazpena. Ustea, iritzia. I: Notin batek duen aipu on edo txafa. I: Burutaera, burutakizun, burutzapen, gogakun, gogakizun, oidozkai, oldozkun. (zentzun): *iz.* Adigaŕia dana, zentzua duena.

adigaliu. (entaupen): *iz.* Entzuteko lana besa.

adlgaitz. (ardiespen): *izond.* Ardiesteko ia eziña dana.

adigaiztasun. (ulermeneza): *iz.* Ulcrtzeko almenik ez izatea.

adigakuntza. (adikabe): *iz.* Adipenik ez izatcaren egipena.

adigalkof. (adikabe): *izond.* Adipenik ez duena. 1: Ajolagabekoa.

adigara. (adimen): *iz.* Adiña, ezagumena.

adigaŕi. (azaldura): *izond.* Adierazgaŕia dana. I: Azalgafia dana. (abesti): ŕz. Itun eta aegargaŕia dan abestia. (ekusketa): I *iz.* Ikusgaŕia dana, ikuskizuna.

(ulermen): ıl *izond.* Ulergafia dana. (entzupen); *izond.* Entzungaŕia dana, (adipen): II *izond.* Begiragatia dana. {: Yaramongaŕia dana. (onberatasun): *izond.* Onberagatia dana. (jakintasun): *izond.* Jakingaŕia dana. (zentzun): *izond.* Zentzua duena, adildzuna. (aide): *iz.* Azpegia, ikusbidea. (ikusbide): *iz.* Berbera. (adimen): II *iz.* Ulermena, ulerpidea.

adigafiki. (adimen): *adond.* Adigaŕiro.

adigafitasun. (ulermen): iz, Ulertzeko tasuna, (adimen): *iz.* Adimenez oartzeko tasuna.

adigafitu, (jolasbide): *ad.* Zerbait atscgiña egitea. (atsegintasun): *ad.* Berbera.

adigetu. (adikabe): *ad.* Oarkabez egotea.

adige. (adikabe): *izond* Oarkabez egotea edo atzaŕia ez izatea. (arduragabetasun): *izond.* Ajolagabea dana.

adigetu. (adikabe): *ad.* Adigabe izatea edo egotea.

adlgoŕi. (ayuŕi): *iz.* Gauza bat besteetatik bereizten duen izakera, tankera edo tasunen multzoa.

adiguntza. (adimen): *iz.* Gauza bat beste batetik boreizteko tasunaren almena. (zurtasun): iz. lrizteko edo ekiteko, zurtasun edo antiea.

adiguri. (ardura): iz. Ardura aundia. (txera): *iz.* Norbait adeyez, bezuzaz eta abaŕ abegi onaz artzea ado betearen egipena.1: Bezuza. I: Adeitasuna, lañotasuna. I: Ariguri, ikusgai.

adiguritsu. (txera): *izond.* Adeyez edo bezuzaz abegi ona dagiena. Ariguritsu. (adeitasun): *izond.* Notin edo gauzai buruz adeyez eta ajolaz ari dana.

ndika. (inka): *ad.* Aots unkigaŕiaz deitoratzen ari-izatea. (adipen): *adond.* Begiratzen ari-izan.

ADIKABE. *iz.* Zerbaitetik notin baten adipena aldentzearen egipen eta ondorioa. j: Gogo-banataldi, oarkaitz, zabaŕaldi, xoŕakti. *II* (aanzpen), (arduragabetasun), (arindura), (gogaketa), (gogaldieza).

adikalge. (ulermeneza): *bond.* Ulertzekoa ez dana.

adikaitz. (ulermeueza): *bond.* Ezin ulertu ditekena.

adikatu. (enoa): *ad.* Nekez akituta geratzea. ; Arikatu. (adikabe): *ad.* Norbaiten adipena zerbaitetik aldentzea. I; Gogo-baŕeyatu.

adike. (inka): *adond.* Zakufa uluka ari-izatea. (aots): *adond.* Berbera.

adikera. (adipen): *iz.* Adipena egiteko era.

adiketa. (adipen): *iz.* Adipena, begirapena. (ikusmen): *iz.* Berbera. // "Adik eta" = Ordudanik (..arte).

adiketan. (ikusmen): *adond.* Begiratzen ari-izatea. (adipen): *adand.* Aditzen ari-izatea.

adilcidin. (entzupen); *izond.* Entzun ditekena.

ADIKIN. *iz.* Entzuteko lanabesa, belaŕia ta buruaren baŕuan dagozen beste atal batzuek osotzen dutena. I: Entzuteko lanabesarcn baŕuko zatia. (adimen): iz. Adrifta, adimeuaren almena. // (abelizti), (arpegi), (entzupen), (gortasun), (sole).

adikintza. (adimen): iz. Adiñak, adimenaren almenak dagiena.

adikizun. (zentzun): iz. Adierazteko dana. (ikuŕ): *iz.* Uleŕerazteko dana. (aditz): jl *iz.* Aditzaren betetzekoa. (Menen): *iz.* tiler ditekena. (bereiztasun): *(iz.* Izaki bairn tasun edo egokitasunenbakoitza, j: Adi-yabeari buruz, bayeztean ala ezeztean, adierazten dana.

adikof. (ulermen): *bond.* Ulertzen duena. (adeitasun): *izond.* Adeitsua dana. (ladotasun): II *bond.* Jardueran atsegin, on eta maitagaŕia dana. (txera): M *izond.* Besteenganako adiguritsua dana. (adipen); t *izond.* Adi ta erne dagoena.

adikortasun. (adeitasun): iz. Biotzeko edo maitekoŕa izatearen tasuna. (lanotasun): *iz.* Jardueran atsegin, on eta maitagaŕia izatearen tasuna.

adikortu. (adeitasun): *ad.* Edonor gizatu edo adiguritsu egitea. (lañotasun): *ad.* Edonor gizatu edo aŕaitsu egitea.

adikuna. (ikusmen): *iz.* Begiratzearen egipena.

adikune. (goiko nausi): *is.* Goiko nagusiek edo nor diran agintariek, berengana jotzen dutenei entzutearen egipena. (adipen); iz, Adiizearen egipena. (ikusmen): *iz.* Begiratzearen egipena.

adikuntza. (ulerinen): *is.* Ulertzearen egipen edo aimena. (adimena): *iz.* Esaera edo esabide bat ulertu diteken zentzuua. (berezkunde): *iz,* Gauza bat beste batetik ezagutzea. j: Ezaguera.

adilari. (adjons): iz. Gauzak ulertzeko, erkatzcko ta berai buruz zentzun eta ondorioak ateratzeko almena.

adila. (adimen): *iz.* Gauzak ulertzeko, erkatzeko ta berai buruz zentzun eta ondorloak ateratzeko almena.

adile. (adimen): *iz.* Gauzak ulertzeko, erkatzeko ta berai buruz zentzun eta ondorioak ateratzeko almena.

ADIMEN. *iz.* Ulermenduna dan gaitasun edo almena,]: IJlermena, aditu al-izatea. j: Esad edo esakera bat adieraei diteken zentzuna. j; Artezia, oaf-ikaspena. I: Gogoaren *gal* utsa. I: Ezegupenak lortzeko almena. Ikus.: Adin. : Zentzuna. I: Aitumena, buru-zolitasun, asm-argi, kokots.1/ (adin-antze), (anima), (artakotasun), (asmamen), (a€tm), (eskuantze), (irukoitz-deun), (jakintasun), (ulemsen).

adimen neut-mail. (adimen): *iz.* Adimenaren maladia.

adimen-arauz. (adin-antze): *adond.* Adin-antzeari dagokionez.

adimen-arauzko. (adin-antze): *adond.* Adin-anizeari dagokiona.

adimen-aul. (adimen): *izond.* Adimenaz aula dana.

adimen-gabe. (ergeltasun); *bond.* Ero, crgela, adimenik eztuena.

adimen-gabeko. (adingabetasun): *izond.* Adin-gabekoa, sen-gabekoa, adimenik eztuena.

adimen-kementasun. (adimen): is. Adimenak duen kemena.

adimen-Icgez. (adin-antze): *adond.* Adimen edo adin-antzearen arauz ari-izatea.

adimen-naste. (adimen); iz, Adimenaren naasmena. I: Adimen-baasketa.

adimen-zalekeria. (adinkunde); *iz.* Adimen eta adin-antzeari buruz jarein ari nai-izatearen egipena.

adimendu. (adimen): iz. Adimena. I: Adimentu. (zentzun): *iz.* Zentzuna. (adin-antze): *iz.* Adin-antzca. I: Gogoketan ari-izateko almena. (sen): II *iz.* Aberecn adimena, sens.

adimendugabe. (adimen); *bond.* Adimenik eztuena, zentzugabekoa, alotza, ergela.

adimendun. (adimen): *bond.* Adimena duena. (zentzun): *bond,* Zentzuna duena.

adimendutsu. (adimen); *izond.* Adimena duena. (zentzun): *bond.* Zentzuna duena.

adimenduzko. (adimen): *bond.* Adimendunarena dana.

adimeneratu. (adimen): *ad.* Ulcrtu, adimenera eldu edo igarotca.

adimenezko. (adinkunde): *izond.* Adimenari zuzeo dagokiona. (adin-antzc): *izond.* Adin-antzeari dagokiona.

adimenge-arauz. (adingabetasun): *adond.* Adimenik edo senik gabe ari-izatea.

adimentasun, (adimen): iz. Adimenaren bcreiztasuna. j: Gogoera.

adimentiaf. (adinkunde): *izond.* Adimen eta adin-antzeari buruz jarcin ari nai duena. (adimen): iz. Adimen eta buruzko lanetan ari dana.

adimentsu. (adimen): *izond.* Adimenari zezen dagokiona. : Adimena duena.

ADIN. *iz.* Notin bat jayo zauetik izan dan aldia. I: Izatcn asi ziranetik gayezko gauzacn iraupcna.j: Gizonaren bizian ikus ditezken aroen bakoitza, e.b.: aurtzaroa, gaztezaroa ta abaŕ.: Aldi batckoa. I: Kim. gara, gazte-zaŕ. (adimen): *iz.* Ganzak ulertu, erkatu ta berai buruz iritzi ta ondorioak egin eta ateratzeko gaitasuna. Ezagun-argia, senez ari-izateko almena. j: Ezagupenak lortzeko bidea. I: Titus.: Adimena. j: Ulerkuntza. Endelgamendu, endelgu, ezagun-argi, gogamen, mentu. (bateratasun): jj *izond.* Aro bera bateau bizi diran notiñai edo gauzai buruz esaten da; caste baterako: "ori nine adin da". (aomen): II *izond.* Aomen on ala txaŕa duena. (aindo): II *adond.* Ainbat, ainbeste. (aditz): II *ad.* Aditz laguntzalearen aginlzera, itanozko no'ren atkaŕ-betetzekoaz. If (aldi), (bin), (edesti), (gizon), (urte), (zartzaro).

adin on. (giño): *izond.* Giñozkoa dana.

adin-adiñez. (adimen): *adond.* Gogo-gogoz, adimen-adimenez.

ADIN-ANTZE. *iz.* Oldozteko alumna, j: Adiñak dagien oldoztu-egipena adierazteko erabiltzen diran itzak edo esakuntzak. 1: Gauza baton aldezko argibidea. : Gauza baterako izan ditezken Icini ta araua.: F.zagun-argi, giza-argi.11 *(adimen),* (adinkunde), (anima), (asoin), (goi-jakintza), (ulermen).

adin-aro. (garerdi): *iz.* Adin oneko gizakien bizi-aldia.

adin-aurkako. (adingabetasuu): *iz.* Adimenaren auŕezko edo aurkakoa dana. : Adimenarekin alkaŕ-eziña dana. j: Ezbidekeri, eziñizandako, funts-gabekeria, tajugabe.

adin-aurkalco.(adingabetasun): *iz.* Adimenaren auŕezko edo aurkakoa dana. j: Adimenarekin alkaŕ-eziña dana. j: Ezbidekeri, eziñizandako, funtsgabekeria, tajugabe.

adin-bako.(adingabetasun): *izond.* Adimenik edo senik eztuena.

adin-bakotasun. (adingabetasun): *iz.* Adimenik edo senik ez izatea.

adin-bateko. (adin): *izond.* Aro berean bizi diranen bakoitza.

adin-bereko. (adin): *izond.* Are berean bizi diranen bakoitza.

adln-gabe. (adingabetasun): *izond.* Adin-antzerik eztuena. (aintziñatasun): *izond.* Egokia izan diteken adiñera eldu eztana. (gaztezaro): jj *frond.* Gazteegia dana. (oaŕeza): *izond.* Gogoetarik egiten eztuena.

adin-gabeko. (aintzinatasun): *izond.* Egokia izan diteken adiñera eldu eztana. (adingabetasun): *izond.* Adin-antzcrik eztuena. (gaztczaro): jj *izond.* Gaztezaroan bizi dana.

adin-langile. (goi jakintza): *iz.* Goi-j akintzaren arauz otdozten ari dana.

adinagin, (ortz): *in.* Zentzun-agiña. I: Ondaŕagain, bazteŕagain, ondo-agin, xuuŕ-agin.

adinbat. (aindo): *adond.* Ainbat, ainbeste.

adindu. (adin-antzc): *izond.* Adin-nntzeari dagokiona. (zentzun): *ad.* Zentzuna izatera eltzea. (garerdi): II *ad.* Urteetan auŕeruntzjoatea. (zartzaro): in. Agurea izatea. (erakotasun): ji *ad.* Gauza bat beste batekin eratu edo antolatu.

adindun. (adin-antze): *frond.* Adin-antzeari dagokiona. : Adin-antze duena. : Adin-antzeari buruz antolatua dagoena. (zentzun): *izond,* Zentzunduna dana. (garerdi): Ij *frond.* Gaztezaroa igaro ondokoa. (zartzaro): *izond.* Urtectan auŕeratua dagoena.

ADINGABETASUN. *iz,* Adimenik eztuenaren tasuna. (gaztezaro): *iz.* Gaztezaroan bizi-izatearen tasuna. *II* (adiongabetasun), (aparaeza), (aterakeri), (aukerakeri), (basatasun), (biurdura), (ergeltasun), (ezintasun), (gogaldieza),(itxuragabetasun), (ulermeneza), (zorotasun), (zurikeri).

adingabezaro. (gaztezaro): *iz,* Gaztezaroan bizi-izaten dan aldia.

adingo. (garerdi): *izond.* Garerdian bizi dana.

adinka. (adin): *adond. Adiñez* egin edo antolatzea.

adinketa. (adin-antze): *iz.* Adimenez ari-izateko almena. I: Oldozkaya. Argibidea edo gogoeta.

adinkide. (adin): *frond.* Beste notiñaren aldi berean bizi dana. Xunide.

ADINKUNDE, iz. Tritzi, uste, azalpen eta abaŕ adierazteko dagozen oñaŕiak aurkeztearen egipen eta ondorioa, Gauza bat egiztatzeko adigayen cfenkada. j: Tradipen II (adin-antze), (argibide), (burutarapen), (eztabaida), (gogaketa), (goi jakintza), (itz-antze), (izketa), (jazarketa), (Intent), (zuzentza).

adintsu. (adin): *izond.* Beste baton ia adiñekoa dana. (zartzaro): *izond.* Agurea dana. (garerdi): jj *izond.* Urteetan auŕeratua dagoena.

adintsutu. (garerdi): *ad.* Adifiez auŕeratzea. (zartzaro): *ad.* Berbera.

adintu. (zartzaro): *izond.* Oso taŕa dan agurea. (adiontasun): *izond.* Adionekoa dana.

adintxe. (adin): *izond.* la adin berberakoa dana.

adintxeko. (adin): *izond. Ia* adin berberakoa dana.

adintxo. (adin): *izond.* Ta adin berberakoa dana.

adiña. (aindo): *adond.* Ainbat, ainbeste, aka.

adiñagin. (ortz): in, Zentzun-agiña.

adiñeko. (adin): *izond.* Beste notiñaren aldi berekoan bizi dana. (garerdi): *frond.* Gaztezaroa igaro ondoren bizi dana. : Gaztetasunaren amayera eldu dana. j: Bare azitasun aundienera eldu dana. j: Bert obekuntza aundicncra eldu dana. j: Garako, naustua, urtetsu. (bateratasun): ji *izond,* Adin-kidea.

adiñekotasun.(garendi): *iz.* Garerdikoa izatearen tasuna.

adiñekotu. (adin): *ad.* Adiñez eta zcntzunez areagotu. (azkura): *ad.* Berbera.

adiñera-gabe. (gaztezaro): *frond.* Garerdira eldu eztana.

adiñeratu. (adin): *ad.* Adiñcan sartzea.

adiñerdiko. (garerdi): frond. Garerdian sartu dana.

adiñetako. (zartzaro): *frond.* Agate izatera elda dana.

adiñetaratu. (garerdi): *ad.* Adiñez auŕenatzea.

adiñez nagosia. (garerdi): *iz.* Garerdian bizi dana.

adiñezko. (adimen): *frond.* Adimenari dagokiona.

adiñide. (adin): *izond.* Beste notiñaren aldi berekoan bizi dana,

adiñidetasun. (adin): iz. AId€ berean bizi diranen kidetasuna.

adiñik-gabe. (aurtzaro): *izond.* Anrtzaroan bizi dana.

adiñan. (aiaētasun): *izond.* Egokia dana. (giño): izond. Araberakoa dana. (arau): ll *(sand.* Arauduna dana. (zatarkeri): ii *izond, Zital,* olceŕ, ikuskia dana.: Zakat, zarpail, lakaŕa dana. (aŕuntasuu): *izond.* Efi-xumcari dagokiona. (adin-antze): ll *izond.* Adin-antze arauz yardun oi duena. (artakotasun): *izond.* Zerbaiterako antzetsua dana. (adiontasun): *izond.* Egokia dancan egiten edo gertatzen dana. I: iz. Abagunea. (askitasun): *adond.* Aski, naikoa izatea.

adiñondo. (arau): *adond.* Arduraz eta saŕitan egiten edo gertatzen dan era.

adiñondu. (aisetasun): *ad.* Gauzak alkali buruz atondu ta egokitu,

a.diñoncn. (zakartasun): *izond.* Zakaŕagoa ado zakaŕena dana.

adiñonez. (adiontasun): *adorn!.* Zerbait mugonez egin edo gertatzea,

adiñongaŕi, (adiontasun): *izond.* Ongi atontzeko egokia dana.

adiñontasun. (adiontasun): ŕa. Ongi atontzeko tasuna.

adiñotu. (artakotasun): *ad.* Norbait zerbaiterako trebe egitea.

adiñan. (garcrdi): *iz.* Carerdiko adiña.

adiñuntza. (adiontasun): *iz.* Abagunea dana.

adiola. (igali): *iz.* Basakaranaren igalia.

adonn. (aisctasuu): *izond.* Egokia dana. (giño): *izond.* Araberakoa dana. (man): *izond.* Arauduna dana. (adiontasun): *izond.* Egokia danean egiten edo gertatzea dana. j: is. Abagunea, jasa, adiyon, une. (zatarkeri): I) *izond.* Zital, alceŕ, ikuskia dana. : Zakaŕ, zarpail, lakaŕa dana. (askitasun): jj *adond.* Aski, naikoa izatca.

adioneko. (adiontasun): *izond.* Mugonekoa dana. (arinŕe): *ŕzond.* Asmo onekoa dana.

adionez. (adiontasun): *adand.* Mugonez jokatzea. (ariufe): *adand.* Asmo (Inez yardutca.

ADIONGABE'l'ASIJN. *iz.* Adinnekoa ez danarcn tasuna. Erabakotasun, eragoki, ordu-tzar1/ (aterakeri), (ezemkatasuu), (zurgabetasun).

ADIONTASUN. *ft.* Alako album baterako aldi la tokiko egokitasuna. I: Aldi-on, anlei, egokira, egokitasun, era, errata, eslcaire, arte-on, atiza, gerta-giro, rnugaidi, mugon, mugu, padara, parada, ordu-on, terexa, unelcada, utzarte. II (aitzaki), (bateratasun), (egitegun), (erakotasun), (ez-usle), (ontuŕe), (tarte), (zeaztasun).

ADiPEN. iz. Zerbaiten ezagupenari zentzunk zuzentzearen egipena aŕeta, artapen, oarmen, so. 1/ (ardura), (azterkuntza), (begirantza), (bilakuntza), (gogaketa), (ikusmen), (jakintasun), (kordamen), (zaintzale), (zurtasun).

adipetu. (burutarapen): *ad.* Zerbait egin edo siñisteko norbait adinketaz araztea. (eskiertasun): *ad.* Zeribait eskiertasuna izatea.

adiraldu. (ikasketa): *ad.* Zerbait ikusi edo ulertzeko, adiña erabiltzea.

adiraPen. (adimen): *iz.* Adimen itzaren baste izena.

adiratu. (gogaketa): *ad.* Gauze baten asmoa eratzea. (Mermen): *ad.* Gauza baten zentzna utertzea.

adiraz-ezin. (azaldura): *izond.* Azattzeko eziña dana.

adirazgai, (eskcintza): iz. Noribait, ontzat arteek° edo ez, zerbait eskeintzea.

adirazgañ. (azaidura): *izond.* Azaldu ditekcna.

adirazi. (adicrazkizun): *ad.* Zcrbaiten zentzuna azaltzen, batez ere argia naikoa eztuten idazkiak. : Adierazi, adiarazi. (entzupcn): *ad.* Entzun-eraztea. (ulermen): *ad.* Uleŕeraztea. (agermen): ((*ad.* Zerbait ageŕeraztea. (ezautarazpen): *ad.* Zerbait ezagttneraztea. (azalpen): *ad.* Zerbaiten belt edo mezua ematea. (edespen): j ad. Gertatu dana edo baste zerbait edestea.

adirazkai, (zentzun): *iz.* .lakin-erazteko edo zentzuna emateko egokia dana.

adirazie. (azaldura): iz, idazki edo esandako zerbait azaltzen duena. (itzulpen): iz. lzkuntza bateau asap edo idatzi dana, bests batean adierazten duena.

adirazn. (azaldura): *ad.* Zerbait adieraztea.

adirazpen. (azaldura): *iz.* Zerbait azattzcareu egipena.

adirazpide. (adinkundc): iz. Zentzun, siñislcizun, eralcuspen eta abut tinkaturik dagozcn asoiñak erakustearen egipeu eta ondorioa.

adirazte. (azaldura): *iz.* Zerbaiten azalpena.

adiskidantza. (adiskidetasun): *iz.* Adislcidetasunaren egipena. Adiskidantxa.

adiskidatu. (adiskidetasun): *ad.* Adiskideak beŕiro izateko eragitea.

adiskide. (adiskidetasun): iz. Notiñen artean sortzen dan maitasafea Miens. I: Adixkide, aiskide, axkide, saiskide.

adiskide-antzeko. (adiskidetasun): *izond.* Adisk€detasunera erakartzen duena.

adiskide-arazi, (adiskidetasun): *ad.* Adiskideak izateko eragitea. (irizkidetasun): *ad.* Aldenduta zegozenak, beŕiz batera etortzca.

adiskide-arazie. (irizkidetasun): *izond.* Aldenduta zegozenak, beŕiz batera etoŕi-erazten dituena. (adiskidetasun): *izond.* Berbera.

adiskide-arteko. (adiskidetasun): *izond.* Adiskidetasunez ari-izaten dana.

adiskide-eziña. (etsaigo): *izand.* Adiskidea izateko nairik cztucna.

adiskide-gisa. (adiskidetasun): *adond.* Adiskidetasunez ari-izatea.

adiskide-lege. (adiskidetasun): *iz.* Adiskidc edo lagunen arteko jokera — zintzoa.

adiskide-mamitu. (adiskidetasun): *ad.* Adiskidetasunean sakonki sartzea.

adiskide-mamu. (adiskidetasun): *izond.* Adiskide miña.

adiskide-mindu. (adiskidetasun): *ad.* Adiskidetasaneau sakonki sartzea.

adiskide-usaineko. (adiskidetasun): *izond.* Adiskidetasunez yarduteko dagoena.

adiskidegitu. (adiskidetasun): *ad.* Nerbaiten adiskidetasunean entzipcncgiz sartzea.

adiskidego. (adiskidetasun): *iz.* Adiskidean aaean erabiltzen dan jokers. I: Laguntasuna. j: Lagunen arteko jokaera. I: Adlskidetasunak. Batzuen arteko alkartasuna. (irizkidetasun): *iz.* lritzi ta xedeen erakotasuna. : Lipistaz alkaŕi buruz aldenduta dagozenak batera etortzea.

adiskidekaitz. (ctsaigo): *izond.* Baste batekin eda batzuekin adiskidetu nai ez duena.

adiskidekeri. (adiskidetasun): *iz.* Tkus.: Baterapen. j: Kluka. (baterapen): *iz.* Berbera,

adiskidekeria. (ctsaigo): *iz.* Bizkidekeria. (baterapen): *iz.* Bi notin ado geyago zerbait egiteko alkartzearen egipena, batez ere beste bat edo batmen aurka jokatzeko. (oaidego): II *ŕz.* Gizan batek emalcume batekin zilegizkoa eztan aŕernana izatearen egipena.

adiskideki, (adiskidetasun): *adond.* Adiskide bezela jokatzea.

adiskidekunde, (adiskidetasun): *iz.* Adiskideen biltzea.

adiskideratu. (irizkidetasun): *ad.* Aldenduta zegozenak, beŕiz batera etortzea. (adiskidetasun): *ad.* Adiskideak izateko eragitea.

adiskiderazl. (adiskidetasun): *ad.* Adiskideak izateko eragitea. (irizkidetasun): *ad.* Aldenduta zegozenak, beŕiz haters etortzea.

adisklдertasun. (adiskidetasun): ŕa. Adisktdetasun,laguntasun. (irizkidetasun): *iz.* Aldenduta zegozenak, beŕiz batera etortzearen egipena. I: Alkat aditzea. 1: Gogaidetasuua.

ADISK1DETASUN. *iz.* Notiñen arteko zaletasuna, uts eta ezberekoia, alkaŕenganako on-iritzi ta begikotasunetik sortzen dana. 1: Adiskidetarzun, axkidantza, maitarasun,soiñkidetasun, soinkidetasun, adixkidegu. (almen), (artuernan), (atxikidura), (auŕetasun), (entzipen), (gentza), (irizkidetasun), (lañotasun), (leyaltasuu), (maitasun), (onegipen).

adiskidetsu. (adiskidetasuu): *izond.* Adiskidetasunez ari-izaten dana.

adislridetsuki, (adiskidetasun): *adond.* Adiskide bezela jokatzea.

adiskidelo, (adiskidatasun): *iz.* Adiskide txikia, aita-kidea.

adiskidetu. (adiskidetasun): *ad.* Adiskideak izatcko eragitea. (irizkidetasun): *ad.* Aldenduta zegozenak, beŕiz batera etortzea. (erakarpen): 1E *ad.* Adislcidea izateko erakartzea.

adislcidetza. (irizkidetasun): *iz.* Aldenduta zegozenak, beŕiz batera etortzearen egipena. (adiskidetasun): ŕz. Berbera.

adiskidetzai(e. (irizkidetasun); *izond.* Aldenduta zegozenak, beŕiz batera eratortzeko alegiñak dagizkicna. (adiskidetasun): *izond.* Berbera.

adiskidetze. (irizkdetasun): Aldenduta zegozenak, beŕiz batera etortzea. (adiskidetasun): *iz.* Berbera,

adiskidetzeko. (irizkidetasun): *izond.* Oneratzekoa dana. (adiskidetasun): *izond.* Berbera.

adislddexka. (adiskidetasun): *adond* Erdi-adiskidetasunez ari-izatea. Adiskidexko, adiskidexkot.

adiskimendu. (adiskidotas ım): *iz.* Aldenduta zegozenak, beŕiro batera etortzearen egipena,

aditasun. (adipen): ŕz. Adipenaz ari-izatearen tasuna.

aditu. (adipen): *ad.* Zerbaiten ezagupena lortzeko, zeutzuak erabiltzen. (ulennen): *ad.* Zerbait ulertzeko, alegiñak egiten. (entzupen): ıj *ad.* Zerbait entzuteko alegintzea. (ikusmen): 11 *ad.* Zerbait begiratzea. (jaurbide): 11 *ad.* Etxe, eŕi, erki ta abaŕ jaurtzea. (jaurlaritza): 11 *ad.* Berbera. (usain): 11 *ad.* Usañak oartzea. (adirnen): j^ *izond.* Artatsua dana. (artakotasun): }1 *trend.* Berbera. (atun): H *izond.* T^cho ta antzetsua dana. (jdkintasun): *izond.* Jakinlsua dana. (itzarmen): 11 iz. Notin edo bazkunen egiten dan elkarpidea.

aditu-ezin. (ulermeneza): *trend.* Ulertzeko eziña dana.

aditu-gabe. (araugabe): *izond.* Oiezbezelakoa dana.

adituker la. (adipen): *iz. Iritzi,* xede edo egipenetan izan diteken ezerakotasuna. Gauzak beren arteko erkatzetik so/ diteken ezberdintasuna.

adituketu. (entzupen): *ad.* Entzuteko oitura izatea.

ADITZ. *ad.* Esaldiaren zatia, bizidunen egikerak eta bizidun eta bizigabekoen izakerak eta egokerak adierazteko erabiltzen dana; iragankoŕa ta iragangaitza izan diteke, Tzan aditzak izuera adierazten du. (adimen): *iz.* Adifia, adimena. (elizti): jj iz. Berbera. ^: Eraskitza, gerta-itz.

aditz- ldi, (aditz): *iz,* Aditzaren aldia.

aditz-atzizki. (aditz): *iz.* Aditzaren atzizkia.

aditz-aufrzki. (aditz): *iz.* Aditzaren auŕizkia.

aditz-era, (aditz): *iz.* Aditzaren era. (azalpen): *iz,* Guztien ezagntzerako, told agirian jartzen dan oarpena. (jakintasun): 11 iz. Ezagupena.

aditz-efo. (aditz): *iz.* Aditzaren eŕoa.

aditz-gun. (aditz): *iz.* Aditzaren guna.

aditz-lrabio. (aditz): *iz.* Aditz-jokoaren aditzerak erabittzcko era.

aditz-izen. (izen): *iz.* Aditzaren izena. (aditz): *iz.* Berbera,

ad€tz-€zenondo. (aditz): *iz.* Aditz eta Izenondoarcn zentzuna, batera ematen duen itza.

aditz-jokaera. (aditz): *iz.* Aditza, here era ta aldietan barna, nola jokatzen dan erakusten duen egipena.

aditz-jokatu. (aditz): *ad.* Aditza, bare era ta aldietan barna, erabiltzea.

aditz-joko. (aditz): *iz.* Aditza, bare era ta aldietan barna, jokatzearen egipena. Jogi.

aditz-lagun. (aditzondo): *iz.* Aditz, izeuondo edo beste aditzondoren zentzuna nolabait aldatzen duen itza.

aditz-mnin. (aditz): *iz,* Ad€tzaren eŕoa.

aditz-ondoko. (aditzondo): *adond.* Aditzondoari dagokiona.

aditz-ondozlco. (aditzondo): iz. Aditzondoai dagozkien esakuntzak.

aditz-osagati. (aditz): *iz.* Aditzaren betetzekoa.

aditz-sustaf. (aditz): *iz.* Aditzaren eŕoa.

aditz-sustrai. (aditz): ŕz. Aditzaren efoa.

aditzaite. (entzupen): *frond.* Entzuten duena. (adipen): *izond.* Aditzen deans. (ulermen): 11 *izond.* Ulertzen duena.

aditze. (edespen): iz. Zerbaiten beŕia. 1: Aomena. (biĺaketa): *iz.* Zerbait bilalzearen egipena. (entzupen): I^ ŕz, Entzutean egotea. (ulermen): II *iz.* Illertzearen egipena. (adimen): II *iz.* Zerbait aditzea. (itzarmen): I *iz.* Batzuen artean egiten dan elkarpidea.

ADITZONDO. *iz.* Esaldiaren zatia, adltza, izenondoa edo beste aditzondoarcn zcntzuna aldatzeko erabiltzen dana. Motu batzuetakoa izan diteke: Tokikoa, aldikoa, erakoa, aindokoa, bayczkoa, czczkoa, zalantzazkoa, l/ (clizti).

adinne. (aidi): *iz.* Aldiarcn baste izena.

adiuntaz, (adiontasun): *adond.* Adionez ari-izatca.

adiuntza. (adiontasun): *iz.* Adioua dana. j: Aduintz.

adiuntzaz, (adiontasun): *adond.* Adionez ari-izatca.

adiuf, (Mermen): iz. Ulertzeko almena. (ariuŕe): ŕz. Elburu bati buruz naimenarou xedea, (adirneu): II ŕz. Norbaiten adi, antzc edo ulerpidea. (asmamen); jj *iz.* Berbera.

ad€c. (ayuŕi): *iz.* Norberarcna dan berezko izacra.

adiutu. (aietasun): *izond.* Arabcrakoa dana. (antolaketa): *ad.* Antolatu, egokitu, tajutu.

adiutuki. (aietasun): *adond.* Arabcrakoa jartzen ari-izatca.

adixkidantza. (adiskidetasun): *iz.* Micah buruzko begikotasun eta on-iritziak sortzen duten notiñen arteko maitaŕe uts eta czkerekoia.

adixkide. (adiskidetasun): *iz.* Adiskide miffs.

adtxkidego. (adiskidetasun): *iz.* Ikus,: Adiskidetasun. I: Soinkidetasun.

adiz. (adin-antze): *udond.* Adin-antzezkojokatzea.

adiz-eralki. (adinkuude): *ad.* Adin-antzez yardun. j: Ikus.: Eraiki.

adiz-jokatu. (aditz): *ad.* Era ta aldictan, aditzerak esan edo idaztea.

adiz-jokera. (aditz); *ŕz.* Aditzajokateko era.

adiz-Joko. (aditz): *ŕz.* Aditza jokatzearen egipena.

adiz-lagun, (aditzondo): *iz.* Aditzondoa dana.

adizate. (adikin): *iz.* l ntzuten duena.

adizalekerla. (adin-antze): iz. Giza-adin-antzearen al-guzian eta **buru-**jabetasunean efoa arten duen goi-jakinizarou irakaspidca,

adizlrai. (adin-antze): *iz.* Adinkunderako gaya. (aditz): *iz.* Aditzareu gaya. (adinkunde): Jj *iz.* Burutabidcan ondorena.

adizkera. (aditz): *ŕz.* Aditzaren era, aditzera.

ad€zlcl. (aditz): *iz.* Aditzaren gaya.

ad€zlcof. (abelera): *izond.* Gauza Miter' zedaŕiak tinkotzcn dituena.

adizkun. (aditz): *iz.* Aditzareu efoa.

adizpen. (adin-antze): *iz.* Adinketan ari-izatea.

adiztegi. (aditz): iz. Aditzeraen leŕokada.

adiztu. (adin-autze): *ad.* Adinketaz ari-izatea.

adizut. (entzupen): *oyu.* Norbaitek entzun dezan oyua.11 "Adi czazu" aditzeraren laburpena.

adoba. (arabaki): *iz.* Arabakiaren beste Mena. (ongafi): *iz.* Jauariari umotasuna ematen diona. I: Adoga, adobu, adogu. (ezti): II *iz.* Listoŕaren abaraska, (adiontasun): U *iz.* Egokicra. (aitzaki): Ij *iz.* Gauza bat egiteko edo uz egiteko aurkezten dan alegiazko z€oa. (itzalgaitz): 11 Is. Berbera, Berbera. (argibide): (iz. EgI, egipen edo bayetzaren bat egiztatzeko aurkezten dana.

adoba-gauza. (gazta): *ŕz.* Zogiaren antzekoa dan **gauza.**

adoba-luf. (luf): iz. Pezoak egiteko **lufa. (adalu): iz. Berbera,**

adobagintza. (tela): *ŕz.* Zogiak egiteko **ola. (adaia): iz. Berbera.**

adnbalreta. (arabaki): *iz.* **Arabakiak egitearen egipena. j: Adobanrendu.**

adobalri. (arabaki): *ŕz.* **Arabakiaren beste izena. (itzalgaitz): iz. Otdozpen,** biotzondo edo ariufeak estaltzen dituen artezi edo maltzurkeria. (aitzaki): *iz.* Gauza bat egiteko edo ez egitoko aurkezten dan alegiazko zioa.

adobategi. (addl.): *iz.* Pezoak egiteko ola, (tela): *iz.* Berbera.

adobatu. (arabaki): *ad.* Arabakiak 'Matzen. I: Aloatu, antzatu. (ongaŕi): *ad.* Janariari umotasuna ernatca. (ilzalgaitz): *(ad.* Oldozpen, **biotzondo** edo **ariufeak** arteziz edo maltzurkeriz estaltzea.

adobazain. (arabaki); *iz.* Arabaki, ziŕinda, Umtata.

adogatu. (urgazpcn): *ad.* Makaltzcn dan notiña edo kordokatzen dan gauza urgaztea.

adogu. (txera): *iz.* Adiguri, eskrr-erakutsi,leunketa.(urgazpen): *ŕz.* Makal teen dan not€ñari edo kordokatzen dan gauzari ematen zaion urgazpena.

adoi. (aparakuntza): *iz. Begi-e.izta,* **artezi,** apara.

adoi-gabe. (aparaeza): *izond.* Trebetasun-gabekoa.

adoidun. (aparakuntza): *izond.* Aparalari, trebea. (antze): *izond.* Berbera.

adoitsu. (aparakuntza): izond. Aparalari, trebea. (antze): *ŕzond.* Berbera.

adoketa. (eralketa): *ŕz.* Zerbaitean **txiudia** erabiltzcaren egipena.

adolci. (arabaki): iz. Zartuta edo apurtuta dagoenari jostcn zaion eun edo oyalaren zatla.

adore. (eskuantze): iz. Norbaitek edozertarako duen artezia. (artakotasun): *iz.* Berbera.

adotebako. (baldartasun): *izond.* Ezertarako artezirik eztuena.

adclatu, (irabio): *ad.* Ubil bat irabiatzea.

adomu. (arabaki): *iz.* Zurtuta edo apartuta dagoenari run edo oyalarcn zatia jostearen egipena.

adondo. (arpegi): *iz.* Abelgoŕiaren bekokia. (abere): *iz.* Berbera.

adore, (indaf): *iz.* **Bizi-indaŕa.** (albi): *ŕz.* **Ekintza aundiak** ekiteko edo bilduŕik gabe **galbideai arpegi** egiteko, cragiten duen Icemenareu tasuna. I: Azaŕa. (sendotasun): II *iz.* **Setasuna, irautasuna.** (kordamen): Jj *ŕz.* Izaki zentzundunek **somatzeko** duenu **almena.**

adore-baga. (atzetasun): *frond.* Adores jausita dagoena.

adore-bizmen edo bizitza. (indaŕ): *iz.* **Bizi adoretsua dana.**

adore-gabe. (atzetasun): *frond.* Adorea erorita dagoena. I: Adorege.

adore-gabetn. (atzetasun): *ad.* Bamako adorerik gabe geratzea.

adore-galdu, (atzetasun): *ad.* barneko adorea galtzea.

adore-izan. (kordamen): *ad.* **Kordamena izan.** I: Elordc-izan, somatu.

adore-ldriotza. (kirio): *iz.* Burmmuin-ornaguneko **ldrlotza. (ezabizi):** *iz.* Gongoiltza. 1: Azkortze-kiriotza.

admen galdu. (alditxaŕ): *ad.* Barneko adorerik gabe geratzea. **Aiditxaŕ** bat izatca.

adorebagatu. (atzetasun): *ad.* Adores galtzea. I: Kamen eta **indaŕak gutxitzea.**

adorebakotu. (alditxaŕ): *ad.* Barneko adorerik gabe geratzca. j: Alditxaf bat izatea.

adorednn, (zentzun): *izond.* **Zentzunduna dana.** l: Adorca duena,

adoregafi. (albi): *izond.* **Atb€abeŕiz artzeko cragiten duena.** (arima): *frond.* **Arima** suztatzeko eragiten duena.

adorege. (atzetasun): *izond.* Adores jausita duena, j: Ikus.: Adore-gabe. (etsimcn): *iz.* Adorea erorita izatea.

adorekntu, (atzetasun): *ad.* Adores galtzea; adorerik gabe geratzea.

adorelda. (konormen): *iz.* **Ikus.: Konorpen. I: Kordekin,** zaintzozte.

adorekof. (kordamen); *izond.* **Zentzunez** jokatzeko gerturik dagoena.

adoremen, (zentzun): *iz.* Ikus.: Zentzu. I: Korde, kordemen.

adorefo, (konormen): **iz.** Konormenaren eŕoa.

adoretakoak. (konormen): *iz.* Konormenekoak diranak.

adoretsu. (Luc/amen): *¡cond.* Zentzunduna izaten dana. (atbi): *izond.* Zangaŕ, ausarditsu, kemenlsua dana. (gizakume): *(h.mtd.* Gizatasunez ari dana.

adoretu. (kordamen): *ad.* Norbaitek bare buruari edo beste edonori kordamena soŕeraztea. (albi): *ad.* Edonor azkartzea; edonori adores ematea. I: Azkoŕ-azi, gogoa heroin, pizkortu (arindura): I) *ad.* Noribait biotz-jasotzea, zuzpertzea. (poz): *ad.* Edonor pozeraztea, alaitzea.

adoretzaile. (bizi): *izond. Bizicrazten* edo zuzpertzen duena.

adorga. (sumin): *frond.* **Beltzuri;** gogoan sortzen dan zafaztada gogaikaŕia.

adof. (atsaldi): *iz*. Lego edo estu dagoen zerbait, e.b.: eztu-adofa.

adraitsu. (ekaitz): izond. I;Iraltzaz dagoen atdia, edo giroa.

adu. (zori): iz. Gertakariak alkaŕekiko lotzea, ustekabez egiña. Canute): *iz.* Gogoa, xedea, album bati buruz naimenaron erabakitzea. (ez-uste): *iz,* Uste gabeko gertakaria, ezagutzen ez dan zioak sortua. (eldubeaŕ): II iz, Noraezeko ta ezinbesteko eraz gertakarien alkartzea.

adu-gaiztoko. (zoritxaŕ): *frond.* Doakabe,zorigaiztokoa.

adu-oneko. (zori): *frond.* Zoriontsu, zorionduna.

adubako. (zor!txar'): *frond.* Zorigaitzeko, doakabea.

adubaitz. (zori): *2.* Oso txaŕa dan zoria.

aduintz. (adiontasnu): *iz*. Blburu baterako aldi ta aidezko egokitasuna. 1: Adiuntza.

adun. (gari): *iz*. (ŕaribeŕia.

adurkeri. (roil): *ŕz.* Adu txaŕa, cor€ to$a. (ez uste): iz. Ezagutzeu eztan zioak sortutako uste gabeko gertakari txafa.

adurketa. (gertakari): iz. 13akan edo nabarrnena dan gertakaria.

aduriari. (gertakari): *izond.* Bakan edo nabarmenak diran gertakarictan ari dana.

aduf. (aogozo): *ft*. Notiñen eta abere batmen aotik, batzuetan, jarioten dan aogozo lodia, 4: Bareak, bore soñaren alde batzuetatik ifiosten duen ezabizl lekedatsu; barekurkulo to beste abere batzuek berdin iñosten dutena. j: Bildeŕ, eldaŕ, eldeŕ, el.doŕ, node, aŕapo, gadoŕ, kaburin, girli, kaurin, grama, lode, lerVO, lirdi, lirdike, erdoit, zaŕapo, (zori): tr. Adu, drain, siŕats, zoria. (eldubeaŕ): II *iz*. Noraezeko ta ezinbesteko eraz, gertakarien alkartzea. (ez-uste): II Iz. Ezagutzen ezlan cloak soterazitako uste gabeko gertakaria. (anpulu): *iz*. Ubilen iraitzean egiten diran anpuluen moltzoa. (eite): l iz. Notin edo gauza baten aniza izatea. (almen): Gauza batzuek beste batzuetan gayezko ondor!oak soŕeraztearen egipeua. (izkutukeri): *iz.* Izakari batetik bestera igaroten dan aztizkerizko indaŕa.

adof-aldi. (ontuŕe): *iz*. Ustekabez lortatako ontufea.

adufeta. (aogozo): iz. Aduŕa botatzearen egipena,

adufetako. (zapi): *Jr.* Adufaz garbitzeko zapia.

adufezko. (ez-uzte): *izond.* Ustekabezko gertakari batetik sortzen dana.

adufeztatn. (aogozo): *ad.* Aduŕa botatzeareu egipena.

aduŕ-joko. (joko): *iz*. Zori-jnkoa.

adnfnn. (zori): *iz*. Ustekabezko gertakaria.

aduf-ixango. (gertakari): *iz*. Bakan edo nabarmena den txangoa.

aduf-txafez. (ez-uzte): *adond.* Zerbait ustekabez gertatzea.

adof trtika. (aogozo): *adond.* Aduŕa botatzean ari-izatea.

adu -zale. (azarkuntza): *izond.* Bakan edo nabannenak diran gertakarietan ari daua, (alabear'): *izond* Zeredozer czinbestekoa bezela onartzen donna. I: Adurtzate.

aduŕ-zalekeria. (alabeaf): *iz*. Zerbait ezinbestekoa bezela onartzea.

aduf-zapi. (zapi): *iz*. Adufa kentzeko zapia.

adurti. (aogozo): *izond.* Add asko botatzen duena. I: Eldon, elderzu, eldortsu, cldcrgirii, adurtsu, eldertsu, zurzuil, (birloraldi): *adond.* Birloraturik egotea.

adurtsu. (aogozo): *frond.* Aduŕ ago botatzen duena. j: Adurti, elderti, elderzu, eldortsu, cldcrgirii (zorion): *izond.* Zori ona duena.

adurtzale-aburu. (alabeat): *iz*. Zerbait ezinbestezjazo beaŕ data ustea.

aduzto. (aogozo): *izond.* Adufa eŕaz egiten zaiona.

an. (guide): *iz,* Goldearen baste lzena.

acide. (sendi): *iz*. Send! batena dan nor-nai.

aek. (izenorde): *izond.* Izenorde edo izeuondoa izan ditcken irugaŕen malako ageŕerazle, askaŕ-zentzunekoa. Ek, 1: Aik, ekiek, kayak, kek.

aetkearazi. (alke): *ad.* Lotsata-eragin. II Aalkearazi.

aen. (aditzondo): *adond.* Naiz izcnondoari, noiz baste aditzondoari edo aditz-izenondoari, auŕean jaŕita, laguntzen zaieu aindozko aditzondoa, "ain'"en aldakuntza dana. (izenoŕ): *izond.* Izenorde edo izenondoa izan diteken irugaŕen malako ageferazlea, bakaŕ-zentzunekoa, "aren "en laburpena. Lencngota bigaŕen malakoak "once" eta "oŕen" diralarik.1/ "Alen" askaŕ-izenordearen laburpena ere izan ditekena.

sera. (aditzondo): *adond.* "Ara" adltzondoaren aldaketa.

aeri. (ao): ŕz. Abereen aoan sortzen dan erltasuna. (eritasun): *iz*. Berbera. (gorantza): Ij iz. Gorestea, onez aipatzea. (abesti): jj *iz*. Gorespenezko creserki edo abestia. I: Aire, aside.

aerkunte. (iguintza): *iz*. Notifienganako edo gauzetarako igniña. (et): *iz.* Notlñenganako edo gauzetarako gorotoa.

aeskulu. (arte): iz. Artearen igalia.

aetraka. (azkuŕi): *adond.* ikus.: Aartaraka. j: Aataraka.

aetxe. (abere): *iz*. Idisko edo bigantsa, "arctxe" izenaren laburpena.

aetz, (mats): *iz*. Matsaren azala, matsa tinkatu ondoren geratzen dana. (main): Auzkoa'ko biztanlea.

aeyou. (joko): *in.* Aufen jokaa.

aeziili. (tom): iz. Basoko zitori-mota bat.

afa!. (oyutza): *oyu.* Pozez edo alaitasuuezko oiva; baña Lande'k diñoenez, iguintza ere adieraztcn duena.

alai. (azkuŕi): *iz*. "Atari"'aren aldaketa.

ufal-aintzin. (aldi): !a. Afaldu baño tenagoko aldia. (azkuti): iz. Berbera.

afal-aitzin. (azkoli): *iz*. Afaldu baño lenagoko }Attila. (aid(): *Jr.* Berbera.

al'al-aufe. (aldi): *iz*. Afaldu baño tenagoko aldia. (azkuti): iz. Berbera.

afal-buruko. (azkuii): *iz*. Afariaren mai-azkena.

afal-domeka. (garizuma): Garizuma'ko laugaŕen igandea.

afal-igandea. (garizuma): ŕr. Garizuma'ko laugaŕen igandea.

afal-leku. (leku): *iz*. Afaltzeko tokia.

afal-ordu. (oren): iz, Afaltzeko ordua.

ufal-zale. (azkuŕi): *izond.* Ikus.: Afaltiaŕ.

afuldaf. (azkufi): *frond.* Afaltzeko deitua izan dana.

afaldu. (azkuŕi): *ad.* Gabaz jaoaria silica. Apaldu, afaldu.

afalduxe. (azkuŕi): *ad.* Zerixobait afaltzea.

afalondo. (aldi): iz. Afaldu ondoko aldia.

afaloste. (aWl): *iz*. Afaldu ondoko aldia.

afaltegi. (leku): *iz*. Afaltzeko tokia. I: Afatloki,

afaltiaf. (azkoti): *frond.* Afaltzeko deitua izan dana, j: Afat-zate.

afaitzaga. (jangura): *adond.* Afaldu gabe egotea.

afanit-afa. (ludizti): iz. Anfibol, troskagei, mugeŕ edo mikaz atalduna dan arkaitza, margo orlegi iluna duena.

afari. (azkuŕi): *iz.* Gabaz egiten dan edo artzen dan janaria, : Apari, auari, augari, aufari, auai.

afari-usia. (azkuŕi): *iz.* Apari atifta. Afarusia.

afariketa. (joke): iz. Aden jokoa. (iseka): iz. Txantxakoa dana.

afariuo. (azkuŕi): *iz.* Apari ufia.

afaritan. (azkuŕi): *adand.* Afaltzen ari-izatea.

afarixka. (azkuŕi): in. Apari ariña.

afaf. (anpulu): iz. Ubilen iraitzean egiten divan anpulu txiki-[xikien multzoa. (aogozo): *in.* Aoko guruin batzuek jariotzen duten ezabizi aukaduna, zerbait lekatsua dana.

afatasta erein. (ereintza): *ad.* Puŕan ereintzea.

afatu. (itzalketa): *ad.* Putz-egiten itzaltzea.

afedan. (itzalketa): *ad.* Itzaltzea. (ausiabartza): *ad.* Ondatzea.

afedau. (itzalketa): *ad.* Argi edo sua itzaltzea.

afen. (itzalketa): *ad. Itzaltzea.* (ausiabartza): *ad.* Ondatzea.

afendu. (ezannen): *ad.* Ezaŕi,

afentzea. (ezartnen): *iz.* Ipintzea, imintzea.

afef. (nagi): *izond,* Nagia duena, alpeŕa.

afefetan. (lanarre): *adond.* Alperkerietan ari-izatea.

afertarzun. (nag!): *in.* Lanerako edo eginbeaŕak betetzeko egiten dan **jarkipen** edo **iguintza.**

afertu, (nag!): *ad,* Alpeŕa biurtzea.

afi. (landare): iz. Abl, baso-landarea, bikoŕak belzka edo oztinzka dituena.

afo. (ur-legoŕeko): *iz.* Zaŕapoa. ' (apoztasun): *hoed.* Apotza dana. (an): !^ iz. Aoa.

afo-armatna. (xaberama): *iz.* ltxas-**nafaztia;** bete gorputza maskoŕ baten barnean darama, bertatik burua ta soin-adaŕak ateratzen diralarik.

afoin. (aize): iz. Sagori-alzea. (bests): Sapaberoa. (kirats): ij *iz.* Ats-gaiztoa, main txaŕa.

afoliiu. (usain): *in.* Gorputz batzuek iñosten duten jarioa, usaimenez oartzen dana. (egucasti): *iz.* Eguan dagoen ezetasnna. (ezetasun): II *iz.* Berbera. (ekaitz): *(iz.* Alze-erantsia euriarekin.

afofo. (alkondara): *iz.* Besutsik egotea.

afatu. (apoztasun): *ad.* Arbiaren burua apotz biurtzea; beste gauza bati buruz crc man ditekena.

afrail. (iraizkin): *ft.* **Abail** itzaren aldaketa.

aft!. (oyutza): *oyu.* Uŕuñezko oyutza.

afutl. (oyutza): *aye.* Narda, iguiiia adierazten duen **oiutza.**

age. (makii): *iz.* Erabilketa batzuetarakoa dan **makil** luzea. : Parlika, txibita, txibitu, zaro (abeltegi): *in,* Zeflcntzako aska. (sendi): II in. Norbaiten leiñua, jatoŕia; abereai bun ι z ere erabil diteke. (abaŕ): {j *iz.* Uso-eiztariak zugatz batean ipintzen duten abet legoŕa, usoak bertan koka ditezen. (ezuŕ): H iz. Ikus.: Abe. I: Makil.

aga-afi. (aŕi): *in.* Tertzai eusten clien ada, atantzan erabiltzen dana. (naafi): *iz.* Zutaflaren idulkia.

aga-biko. (burdi): *in.* Bi aga dauzkan gurdia.

aga-esi. (itxitura): iz. Seska edo agaxkaetaz egindako esia.

aga-estutu. (okidura): *ad.* Gela edo baste told ertsita osorik betetzea.

aga-jotzaile. (makil): *izond.* Makilaz edo agaz jotzen duena.

aga-motz. (makii): *iz.* Labuŕ eta Lodi xamaŕa dan makila.

aga-mutuf. (makii): *iz.* Zezenak zaldiz txuliatzeko erabiltzen dan aga luzeak mututean daraman zirla.

aga-neurketa. (makii): *in.* Zugatz batzuelatik igaliak erori-erazteko, agaz jotzea. I: Agaz neurtzea.

aga-sare. (atantza): iz. Afantzarako sare bat, kosno-itxura ta aga luze bat dituena.

ageetu. (gaztañondo): *ad.* Gaztañak eraustea.

agabe. (landare): *iz.* Amerika'ko landarea; bare ofiak iru neurkin laze dire ta mina egiteko aria dauka; ematen duen uriña edari-bizia egiteko erabiltzen da, "patio" izeneko edaria.

agaburu. (makil): *in.* Lodia dan makila, bunt-aga,

agada. (makil): *in.* Makilaz edo bare antzeko beste gauzaz **tanpak** ematearen egipen eta ondorioa. (Sofia): *ŕz.* Abazuza baño lenago entzuten dan otsa.

agog/dn. (makil): *in.* itxasontzietan multi! txikia, aundietanjartzen dana ta auctan ongi tlnkatua dana.

agai. (makii): iz. Sagafak erausteko makila. I: Karobian eŕautsa irabintzeko erabiltzen dan makila. : Txuxaga, borgatx, estafaga, sastaga. (zugatz): *iz.* Basoko zugatz-tantaya. j: Aldakaitz, mentatzaga. (agar/nett): II *iz.* "Ageri", ltzaren aldakcta.

agaikada. (maid!): *iz.* **Makilaz** emandako makilkada. (eraso-aldi); in. Berbera.

agaiñe. (aizto): *in.* Aiotza.

agaka. (itz-bilduma): in. Euzkal-abedea. (idazketa): iz. Berbera; izki guztien multzoa. (maid!): II *adond.* Makiika ari-izatea. I: Mailaka.

agaka-bildu. (makii): *ad.* Zugatzetatik igali batzuk jauzi-erazteko makil edo agazjotzea.

agaka-jafal. (itz-bilduma): *adond.* Abedeari arauz.

agakada. (eraso-aldi): *in,* Makilaz emandako makilkada. (tanpa): *iz.* Berbera. (eskuaga): II *iz.* Eskuagaz emandako **taupe.**

agakadi. (itz-hilduma): iz. ITakurtzen ikasteko, itzatalak aikaŕen artean aldenduta edo itzataletan aldendutako itzak ageŕerazten dituzten idaztiiioak edo ezarkiak.

agakaldi. (makil): *iz.* Makilaz jatzearen aldia edo egipena.

agakaren. (itz-bilduma): *izond.* Abedeari dagakiona.

agakatu. (makii): *ad.* Zugatzak, igaliak jausi-erazteko, makilaz cdo agaz jotzea. I: Agatu, arau-litu, eratzi. (eraso-aid!): *ad.* Makilaz edo agaz gogot zigortzea.

agakatzaile. (eraso-aidi): *izond.* Makilaz edo agaz zigortzen duena.

agaketa, (eraso-ald€): iz. Jo edo zigortzearen egipena.

agaki. (makil): iz. Maid! cdo agaren beste izena.

agaka. (makil): *izond.* Artilea agakatzen duena. I: **Malcilaz** edo agar zerbait jotzen duena.

agalarl. (makii): *frond.* Makilaz edo agaz zerbaitjotzen duena.

agalau. (enda!): *iz.* Endaiarcn baste izena.

agaldi. (makil): *in.* Gabiaz tanpak ematea. (oraiñaldi): *iz.* Oraiugo aldia.

agaluze. (makll): *in.* Luzea dan aga.

agame. (gurasordetasun): iz. Berarena ez dan umear! ugatza ematen dion emakumea. (ease): *in.* Berbera, berbcra.

agan. (landae); in. Abereai jateko ematen zaien luf ondoko laudarea, azi gutxiduna dana; bare Wreak laŕos-

margoa du, ta ereindako lugamean azten da. j: Arto xcea.

agana. (arto): *iz.* .Artogia; artatxikia.

agañitz. (osterakuntza): *adond.* Askotan.

agapaldi. (elemele): *iz.* Martnarketa; eŕixumean cabaltzen dan pinta. (mardail): *iz.* Marmaratze-egipena•

agape. (ants): *adond.* Ixil-mixilka. (mardail): *adond. Ixilka* marmaratzea.

agapeko. (itxasontzi): *iz.* Itxasontzletan langa bat sendotzeko, be-aldean jartzen dan zurabea. (egurki): *iz.* Berbera, berbera.

AGAPURU. *fa.* Aspaldiko izkilua, eskumakii antzekoa zana, baña ora-lekutik mutuŕerunlz gem ta lodiagoa zana; batzuctan burniztuta zegoena. ^: Jokailu. (gabi): *iz.* Zuŕun, maketa *II* (izkilu).

agara. (kaskabaŕ): *iz.* Kaskabafa izan bafto lenago entzuten dan otsa. (soñu): *iz.* Berbera, berbera.

agarbitu. (itzatgaitz): *ad.* Asmoak ado xedeak ostentzea. (efugabedura): *ad.* Utz edo ogen batetik, norberak bare burua estaltzea.

agarbitz. (eŕugabedura): *iz.* Edonori egozten zaion efutik azke ateratzeko, izpideak ematearen egipena. (aitzaki): *iz.* Berbera, berbera.

agarbiztu. (efugabedura): *ad.* Edonori egozten zaion efutik azke ateratzeko, izpideak ematea.

agrri. (agermen): *ad.* Artutako deiagatik, norbaiten auŕean beste norbait aurkeztea.

agaro. (gaŕaztulu): *iz.* Bedaf, lasto ta abaŕ biltzeko erabiltzen dan lanabesa.

agafatza. (lartnats): *iz.* Arakatza.

agafi. (zutafi): *iz.* Zutaŕiaren idulkia. I: Zanka-maii. (ofiazpi): *iz.* Berbera.

agartnt. (islamtasun): iz. Islam-uzkurtza aitortzen duena.

agartza. (albi): *iz.* Ems.: Albi. I: Larderia.

agasa. (zapalda): *iz,* Alasa, apala; aiasaren ola. (egazti): 12. Pikaren keengoitia.

agate. (burdi): ia. Gurdi baten agak. (makil): iz. Berbera. j: Bustaraza, burtalbo, burtaraza.

agasi. (orga): iz. Gurdien olezko enkaila.

agata. (soñu): *iz.* Kaskabafa izan baño lenago entzuten dan otsa. (kaskabaŕ): *ŕx.* Berbera. (mugeŕ): jj *iz.* Bcatzafi zeargitsua, margo batzuen zeŕendakaz. Onis-aŕi, sardoin.

agata goŕi. (muge/): *iz.* Odol-margoa duen agata.

agate. (aate): *iz.* Antzara, aatea.

agatoki. (dilingadura): *iz.* Zeribait custeko jartzen diran makil edo taketen multzoa.

agatu. (mugadura): *ad.* Mugaldeak zedaŕietaz maŕatzea. (zapa): *ad.* Iriña zoŕoan zapatzea. (makil): II *ad.* Ikus.: Agakatu. 1: Araulita, eratzi.

agaoxo. (egurki): *iz.* Abe txikia. (makil): *iz.* Makil txikia.

agatzaile. (tokielesti): *iz.* Luf-neurkintzan lanegiten duena.

agatzaf. (maid!): *iz.* Aga lure ta lodia.

agaukaldi. (tanpa): *iz.* Aga batez emandako tanpa.

agaxka. (makil): iz. Aga txikia.

agaya. (guutzc): *iz.* Zarauz'ko ondartzan dagoen zurezko gurutzea.

agazko. (izenorde): fzotrl Arenganako, arekiko.

agaztatu. (mugadura): *ad.* Mugaideak zedaŕietaz maŕatzea.

agazulo. (orga): *iz.* Esolak sartzcko, gurdietako burtagaetan egiten diran zulaetako bakoitza.

age. (egurki): *iz.* Abea. (makii): iz. Aga, makila•

ageka. (makil): *adond.* Makilkatzen artizatea.

agekaldi. (makil): iz. Maklikatzea.

agekari. (makil): *izond.* Makilkatzen duena.

agekatu. (makil): *ad.* Makilkatu. (tanpa): *ad.* Berbera.

ageidu. (ezabapen): *iz.* Ezabatu.

agelki. (ezabapen): *iz.* Ezabatzekoa dana,

ager-lauki. (argi-auŕe): *iz.* Zineman edo ikusiŕatian irutliak agertzen diran laukia.

uger-lelcu. (ezarkera): *iz.* Zexbail rakusteko atondua dagoen tokia.

ager-min. (agermen): *iz.* Norbaitek bore burua ageŕerazteko duen gogo bizia.

ager-nai. (agermen): *iz.* Norbaitek here burua ageŕerazteko duen gogo bizia.

ager-toki. (alasa): *iz.* Berinezko steak dituen alasaren antzekoa, bertan irudiak, toskazko gauzak eta abaŕ ipintzeko. j: Saltoki batzuen auŕeko • eta **lekorerako** leyafakaz bananduta, antxe saltzen diran gayen erakuagaŕiak jartzeko dagoen mokola. (antzoki): *iz.* Egokiro jaŕitako **anizokiko leku** berezia,antzerkiak edo beste **ekusketak** antzeztu edo aukezteko.

agerbide. (argibide): iz. Zerbait egiztatzeko dana. (adinkunde): *iz.* Iritzi, uste edo azalpen bat izateko, oñaŕiak zeintzuk diran esateko, izpideak ematearen egipen eta ondorioa. I: Atrakaziño, atzalgai, azal-gai, siñisgaŕi, urtenbide, zifiespide. (agerkat): 11 *12.* Zerbait egia data ager-arazteko ona dan agiria. (agerkunde): jl iz. Ezkututa dagoen egiren bat agertzearen egipen eta ondorioa. (agermen): *iz.* Zerbait ager-araztekoa dana. I: Agiria. I: Agerkaya. 1: Adierazgafia dana. (bilaketa): 11 *iz.* Notin edo gauza bati buruz ematen dan beŕia edo ezagupena. (ikuŕ): *iz.* Edozerekiko ikus diteken ezaupidea.

agerbidezko. (agerrnen): *izond.* Adierazten edo azaltzen duena.

agergailu. (agernzen): *iz.* Azalpena adierazten duena.

agergafi. (ezautarazpen): *iz.* Ondo ezagutzeko, gauzetan egin edo ipintzen dan zena. (aurkeztasun): *izond.* Aurkezteko egokia dana. (agermen): *izond.* Agertu al ditekena. (agerkunde): *ft (amid.* Azaltzeko gaia dana.

ageri. (agermen): *ad.* Ezkututa dagoena edo ongi ulertzen eztana esan edo azaldu. {: Lekukotasuna izatea. j: Nabaria dana. I: Agerpena, ageru. (agerkai): *iz.* Edozein gayaz edonori ematen zaion irakaspen edo onua, batez ere idatziz. j: Idazketa, argibidea. (azalpen): II *izond.* Jakiten edo ezagutzen dana. (egi): *izond.* Benetan jazo dana, egia dana. (edeati): 11 *izond.* Berbera. (azaldura): II *izond.* Gauza bat *argi* ta garbi adierazten duena. (agerketa): *ŕzond.* gabe lan, zabal eta estalgabea. I: Estali gabekoa. (bilaketa): *iz.* erazt dea. (ezarki): iz. Zerbait jakin-erazteko ororen tokian jartzcn dan idazki.t.

agerlan. (agermen): *adond.* Agirian, nabarian izatea. I: Ororentzat agertzea.

ageriki. (agermen): *adond.* Agirian, nabarian izatea. I: Ororentzat agertzea.

agerikiro. (agermen): *adond.* Ororeutzat nabarian izatea.

agerlko. (azalpen): *izond.* Zerbait eta ororen auŕean argi #a garbi azaltzen duena. zatetasun): *izond.* La egikoŕ,tesgabea dana,

negipene. (agermen): gergeearcu gipen eta ondorioa. ^: Aergeta.

ageripen. (agermen): *iz.* Agererazi ta azakzekoa dana.

agerixka. (agermen): *iaand.* Ozta-ozta agertzen dana. I: Agerixko.

ageriz. (agermen): *adond.* Agirian eta nabarian ari-izatea.

agerizain. (agerkai): *iz.* Agerkayak gordetzen diran lekua zaintzen ad dana.

AGERKAI. iz. Zerbait egiztatzeko, argitzeko edo nabaria izateko egiten dan idazkia. I: Egiztatzekoa dan edozer. [? Kitantza, ziurgai, ziurgei, ziurkai. It (argibide), (aŕagerkai), (auzi-mai), (bulda), (edesti), (idazketa), (ingi), (jabetza), (lanbide), (lekukotasun), (notin), (oroimen), (ukantza), (yaraunspen)

agerkai-sorta. (agerkai): iz, Idaztari batek gorde ta legetzen dituen agerkayenbild tuna zeatza.

agerkaldi. (azaklura): *iz.* Zerbait azaltzekoa dana. (agermen); *iz.* Zerbait erakustekoa *dana.*

agerkari. (agermcn); *iz,* Zerbait agererazten duena. J: Zerbait erakustea duena. j: Ager€zekoa dana, I; Azaltzekoa dana. J: Ezaugaŕia dana. (ekusketa): *iz.* ikuskizena, ikusgaŕia dana. (eguneroko): Jj iz. Albis€aria, izpaŕingia. (azalpen); J *iz.* Aldizkaria, argitarapena. (agerkunde): jj *ix.* Ezkututa dagoena agererazten duena.

agerkari aitzizko sendabide. (sendabidekintza); *iz.* Sendatzeko era bat.

agerkera. (agermen): iz, Norbaitek edo zerbaitek bare burua agererazteren egipen eta ondorioa.

AGERKETA. *iz.* Estalita edo ezkututa zegocna agirian jartzearen egipen eta ondorioa. J: Ez ezaguna zanaren aurkitze, idarotze edo antematzearen egipena. I: Ez ezaguna zan luŕ edo itxaso baten aurkikunlza. J; Agertzen dana. J: Zerbait ikusteko edo azaltzeko erakusten dana. J; Aurkiketa, aurkikunde. (agerkunde): *iz.* Estalita zegoena ikusi-erazten duena. (azaldura): 111z. Zerbait azaltzekoa dana. (aurkeztasun): jj tz. Zerbait aurkeztekoa dana. (jai-aidi): JJ *iz.* Urtaŕilaren seigaŕenean Eliza'k ospatzen duen jaya. (idaz€eun): jJ' *iz.* Ludi'aren arnayari buruz Yon donearen agerkundeak jakin-erazten ditucn idazteanaren idaztia. II (agermen), (ague, (amaigabetasun), (asmakuntza), (aterapen), (aurkikntza), (azalpen), (bilakuntza), (biloiztasun), (idekidura), (ikusmen), (itoipen), (jakintza), (janztura), (kapel), (kentze), (lekoretasun), (poxelukadura), (utziera), (zurgabetasun).

agerkl. (agerrnen): *adond.* Agertu'edo erakutsi ditekenaren eraz azaltzea, j: Zerbait erakustekoa dana. Oka): *iz.* Zerbait ezaguneraztekoa dan zantzua.

agerkidarazi. (agermen): *ad.* Aurkeztu edo azaleraztea.

agerkidatu. (agermen): *ad.* Aurteztca, azaltzea.

agerkidatz, (agerkai): iz. Ikas-malcko edo sari bat eta abaŕ cgiztatzeko, ikastola negusiak edo bests erakundeak ematen dean agiria.

agerkizun. (ikuŕ): iz. Agertzeko dagoena, zantzua, zena. (agermen): *iz.* lrudipena, agerpcna. (ikusgaŕi): II *ŕz.* Berezkoa clan[5]/ran lekorean agertzen dan gertakari bakana.

agerkun. (agermen): iz. Agertzearen egipen eta ondorioa. J; Azalpena. (mintzabide): iz. Azalketa, agerpena.

AGERKUNDE. *iz,* Ezkutuki bat argitan jaŕi edo ageŕcraztearen egipen eta ondorioa. j: Ezkutu edo gordeta dagoen egi bat ageteraztea, batik bat Goiko Jaun'ak egiña izan ezkero. /! (agerketa), (azalpen), (bilaketa), (egizaletasun), (mintzabide), (oiraztapen), (zurgabetasun). (agermen): *iz.* Agertzcaren egipen eta ondorioa. J: Azalpena, argiketa. (jai-aidi): jj *iz.* Urtaŕilaren seigaŕenean Eliza'k ospatzen deco jays.

agerknntza. (agermen): iz. Agertzearen egipen eta ondorioa. J: Azalpena. I: Agertu-naia, agerkera. J: Ikuskaria.

agerlagun. (antzoki): *iz.* Antzokian ari dan antzezlaria.

agerle. (antzoki): *iz.* Antzokian ad dan antzezlaria.

AGERMEN. *iz.* Azaltze, adicraztearen egipen eta oudorioa. I: Gizatalde baten xede edo biotzondoen bat ageŕerazteko egiten dan biikura orokaŕa edo ibilkundea. j: Erakusmen, atoŕ, azalketa, nabarkunde, nabarkuntza. (azalpen): /c. Zabalpena. It (agerketa), (agerkunde), (argitasun), (aurkeztasun), (aurkintea), (azaldura),(bilaketa),(ezautarazpen), (irtera), (mintzabide), (Mermen).

agerpen. (agermen): *iz.* Ororen au/ean agertzearen egipena. I: Nun edo nun agertzea. J: Aurkeztea. (ikustaldi): iz. Norbaitcn auŕean aukeztea. (agerkunde): iJ *iz.* Agertzearen egipen eta ondorioa, (azaldura): 111z. Azaltzearen egipena. (jai-aidi); 11 *iz.* Urtaŕilaren seigaŕenean Eliza 'k ospatzen duen jaya. (idazteun): jJ *iz.* Ludi'aren amayari buruz Yon donearen agerkundeak jakin-erazten dituen idazteunaren idaztia. (aterapen): jl *iz.* Zalantza, ebazklzuna edo zailtasunari ematen zaion aterabide egokia.

agerpide. (ikuŕ): *iz.* Edozeri bunrzko zantzua. J: Iknfa. Agerpena. (agermen): *iz.* Agertzen edo agererazten dana.

agef. (azalpen); izond. Nabari edo ageri dagoena. (zabaldegi): *izond.* Zabalcau dagoena. (agermen): JJ *iz.* Agertzearcn egipena. (ikusbide): II *iz.* Ortzi-moga, ikuski zabala. (kartak): 111z. Azpikoa.

ageŕalda. (azpegi): *iz.* Berezkoa dan agerkaria cdo gauza, arazo, irakaskintza ta abaŕ agertzen dan egokera cdo azpeglen bakoitza.

ageŕaldi, agef--aidi. (ikustaldi): Fdozein zia dalarik, adeiez, adiskidetasunez esate baterako, etxean edo baste nunbait, norbait ikustera joatea. I: Ikustaldi labuŕa. (agermen); Agertzca, agerkera, agerketa, ikusketa, erakusketa, agertzearen egipena. (agerkunde): JJ *iz.* Ezkututa dagoen zerbait ageŕeraztea. (lekoretasun); II *iz.* Zerbait nabari, agertu edo erakustearen egipen eta ondorioa. (irarkola): IJ *iz.* Naiz irarkolan naiz beste bidez zerbait argitaratzearen egipena. (azalpen): JJ *le.* Berbera, borbera. (antzoki); II *iz.* Antzeztokia, agerketa baton zatia. (antzerti): }J *iz.* Antzezketa. (aurkeztasun): jl *iz.* Aurkezpena. I; Norbaitcn edo zerbaiten auŕcan agertzearen egipena. (azpegi); JJ *ŕz.* Zerbait agertzen dan egokera edo azpegien bakoitza.

age/-arazi, agetarazi. (bilakuntza): *ad.* Norbaitek esan nai *ez,* deems, antzez, esan dczala lortzea. (agerkunde): *ad.* Ezkututa dagoena agererazteа. (argibidc): JJ *ad.* Gauza baten eskiertasuna nabari-eraztea, argi ta garbi aurkeztean. j; Gauza bat jalgi-araztea. (azalpen): iJ *ad.* Idazti bat edo beste agerkari *bat* argitaratzea. (agermen): JJ *ad.* Zerbait lckoratu, azaldu edo agertu. I; Ageterazi, ageterazo.

ageŕ-arazle. (azalpen): *ŕz.* idaztiak eta abaŕ argitaratzen dituena.

ageŕazi. (azalpen): *ad.* Zerbait argitaratzea.

age/e. (aurkeztasun); *iz.* Norbait cdo zerbaitcn auŕean egotearen egipena.

ageŕeko-astes. (zomoŕo); *iz.* Anka luzeegiak dituen mamutza.

ageŕerazo. (dei-egikuntza): *ad.* Bien gogoai deitzea, agertuko diralakoan. (agermen): *ad.* Zerbait lekoratu, azaldu

edo agertu. I: Ageŕarazi, ageferazi, zortaldu.

ageŕ-erazte. (agermen): *iz*. Zerbait adierazi edo azaltzea.

agef-ezafi. (agermen): *ad*. Adierazi, jakin-erazi, erakutsi.

agef--eziña. (ikusmen): *izond*. Tkusteko eziña dana.

agef-gale. Warman): *ŕzond*. Norbera nabarian agertzeko gogo bizia duena.

agefl. (agermen): iz. Norbait edo zerbaiten auŕean egotcaren egipena. I: Ikuspena. Ororen auŕean azaltzearen cgipena. I: Zabalki.

agerian. (agermen): *adand*. Agirian, nabarian izatea. I: Ororentzat agertzea.

ageŕilcl. (agermen): *adand*. Ageri, nabari egotea. j: Agefiz.

agefitz. (leŕorapen): *iz*. Leŕoratzearen egipen eta ondorioa.I:ldazpurua, atzalburua.

ageŕ-itzalka. (agermen): *adond*. Agertzen eta estaltzen ari-izatea.

agefune. (baso): is. Zugatzik gabe dagoen buso baten zatia.

ageŕ-zala. (agermen): *izond*, Agerian agertzeko tiŕia duena.

agef-zalekeria. (agermen): *iz*. Agerian agertzeko gogo bizia edo tiŕia.

eget-zizta. (agerketa): is. Aunitzen bilkura edo gizostea, eŕiko gentza naasten duena. I: Bat-bateko agerpen labuŕa.

agert-arazi. (agerkunde): *ad*. Ezkututa edo estalita dagoen zerbait agcrtzea. (agerketa): *ad*. Berbera, berbera. (agermen): II *ad*. Berbera, berbera. (argibide): II *ad*. No€abait, egipen edo bayetza baton egia egiztatzea edo erakustea. (azalpen): II *ad*, ldazti bat edo baste zerbait argitaratzea. (goiburu): II *ad*. Gauza bat baste baten irudipenez agertzea.

agert-arazie.(agerketa): *izond*, Ageŕerazten duena. (agermen): *izond*. Berbera.

agert-arazo. (ezautarazpen): *ad*. Gauza bat nolakoa dan adieraztea.

ngert-oyal. (kurixoiñak): *iz*. Ate, leyo ta baste gauzak cstali ta apaintzeko erabiltzen dan eun aundia. (antzoki): *is*. Antzeztoki batean, apainketa bezeta edo ikusieai autzezketa estaitzeko, erabiltzen dan eun aundia. (ezautailu): II iz: Eliza'n eta beste erakunde batzuetan ezautailu bezela erabiltzen dan oyalezko laukia, aztamakil batean csegita dagoelarik.

agertaldi. (aldi): *is*. lkustatzearcn aldia. (ikustaldi): *iz*. Berbera. I: Aurkezpena. (agermen): II *iz*. Sostagertzearen egipena. I: Agerkern. (azalpen); II iz. Argitaratzearen egipena. (agerkunde): II iz. Agertzearen egipen eta ondorioa. (jai-aldi): II *iz*. Urtaŕi]aren seigaŕenean Eliza'k ospatzen duen jays.

agertaratu. (agermen): *ad*. Azaldu, erakutsi, adieraztea, argitaratzea.

agertarl. (agerkunde): *izond*. Ageŕerazten duena. (agermen): izond. Berbera.

agertaro. (jai-aldi): *iz*. Una-flan 6'gaŕenean Eliza'k ospatzen duen jaya.

agerterazi. (ezautarazpen): *ad*. Gauza bat nolakoa dan adieraztea.

agertezin,(agerkunde): *isond*. Ageŕerazteko eziña dana.

agertu. (agerketa): *ad*. Pstalita zegoena estalgabetzca. I: Ediren. I: Norbera agirian azaltzea, adieraztea. (ikustaldi): *ad*. Adiskidetasunez edo beste zioaz, naiz etxean naiz baste tokian norbait ikrrstera joatea. I: ikusteu ardiestea. I: Ekuskatu, ikuskatu. (agerkunde): II *ad*. Ezkututa zegoena ageŕeraztea; berclin ez ezaguna zana. (azaldura): II *ad*. Norberak oldozten duena besteai jakin-eraztea. I: Ezagutzen etzan gauza bat autematea. (adierazkizun); II *ad*. Zerbaiten zentzuna edo argia naikoa es duten idazkiak azaltzea. (agermen): II *ad*. Agirian erakustea. I: Norbera azaldu, zortaldu. (argibide): II *ad*. Zerbait egiztatzea. (bilaketa): II *ad*. Jakin-eraztea, zerbaiten beŕia cmatca. (azalpen): I *ad*. Tdazti, idaztiño to abaŕ argitaratsea. (aurkeztasun): *(ad*. Norbait, egin salon deia edo larderiagatik, baste norbniten auŕean aurkeztea. I: Ordezkari edo idazki baten ordez bare bums azaltzea. (idekidura): II *ad*. Idekidura.

agertu-gabe. (idazketa); iz, idatzita eta argitaratu gabe dagoena.

agertu-nal. (agermen): *iz*. Agerian agertzeko tiŕia.

agertualdi. (idekidura): *iz*, Zerbaiten asikora afandiz egitea. Saltoki edo ororentzako etxe, leku edo erakundca idckitzea. (agermen): *is*. Agerzearen egipen eta ondorioa.

agertuazi. (agerkunde): *ad*. Ezkututa zegoena ageferaztea.

agertuera. (aurkeztasun): ŕz. Notin edo gauza bat nunbait edo edonoren auŕeau aurkeztearen egipen eta ondorioa. (mintzabide): iz. Argi edo uierfzeko eŕeza eztagoena esan eta azaltzea.

agertuki. (agormen): *adand*. Zerbait nabariz agertzea.

agertune. (agerkunde): *iz*. Agerkeraren unealdia.

agertute. (mintzabido): *iz*. Zerbait azaltzearen egipen eta ondorioa. (agermen): *iz*. Agcrkerak.

agertzaile. (agerkunde): *izond*. Ageŕerazten duena. I: Agerzale. (agermen): *izond*. Zerbait agerian erakusten edo azaltzen duena. (agerketa): II *izond*. Zerbait nabariz adierazten duena.

agertzapen. (agermen): *is*. Agertzearen egipen eta ondorioa. (mamu): *12*. Ameskeri edo rnornoa.

agertzarao. (iragarpen): *iz*. Kutxa edo ontzi ta abaŕeko lekorean jartzen dan agiria, barnean zer dagoen edo barnekoa nungoa dan azaltzeko.

agertze. (agermen): *iz*. Agerian azaltzea. (aurkeztasun): is. Notlu edo gauza bat nunbait edo norbaiten auŕean aurkeztea. (agerketa): II *iz*. Estali edo ezkututa zegoenaren ageŕeraztearen egipena. (agerkunde): II *iz*. Estali edo ezkututa zegoenaren azalizearen cgipena.

agertzeta. (agermen): iz. Urtaŕilaren 6'gaŕenean Eliza'k ospatzen duen jai-aldia.

agent. (agennen): *izond*. Ageri itzaren aidaketa.

agesto. (itxitura): iz. Esolctaz egiten dan esia,

agate. (kaskabaŕ); iz. Kaskabaf lodi ado abazuza.

ageta botarikon. (eraindu); *izond*. Naigabaturik dagoena. Qaustasun): *izond*. Luŕ jots dagoena.

agi. (azaldi): *iz*. Beot, astame, zakuf-erne ta katu-emearen baron. (agcrketa): iz. Lekorcko azpegia. I: Egi-antza, egi-irudia. I: Ageitzearen egipena. (ez-uste): *iz*. Ustegabeko gertaria, beraren karia ezagutzen eztalorik (agermen): II *iz*. Edozein agerpena.

agian. (zalantza): *adand* Al ditckela adierazten duen zalantzazko aditzondoa. I: Agien. Agiaz, aujaz, susaz, apika, menturaz. (altasuu): *adond*. Berbera. (zentzun): II *adond*. lruditzeu data. (oyutza): II *opt*. Zerbait gerta dczala naia adieraztea duen oʸutza. (gum): II *oyu*. Berbera, berbera. (adiontasun): II *atz*. Atzizkia bezela, zerbaiten uŕetasuna adierazten du.

agiandu. (gura); *ad*. Nai-izatea, iŕikatzea.

aglango. (altasun): *izond.* Gerta ditekela ala ez. (beaŕ): *izond.* Berbera.

agiankatu. (guru): *ad.* Zerbait nai-izatea.

agiantza. (goes): *iz.* Naia, gura. I: Agintza. (ayeeu): *iz.* Ustea, irudipena.

agiantzatu. (gura): *ad.* Nai-izatea, iŕikatzea.

agiaz. (zaiantza): *adond.* Al ditekela adierazten duen zalantzazko aditzondoa. I: Agian, aujaz, ausaz.

agiko. (ez-uste): *izond.* Ustegabeko, ezustekoa.

agikof. (aditz): *ad.* Agintzcrazko era,

agiloi. (itxaso): *iz.* Itxasoko tanpa zakata. (egurki): *iz.* Bi urtarako etxegañean, goixaga ta sapata artean ipintzen dan abea, oiekin tartidea dana.

agimen. (aginpide): iz. Agintaritza, agintza, nausitza.

aglmendu. (udal): *iz.* Etiko etxearen izen bat.

agimin-etzaguf. (intxauŕondo): *iz.* lntxatt -mota bat; bore oskolak irn lakatz ditu.

agin. (wiz): *iz.* Letagiñen atzetik dagozen ortzen bakoitza. j: Ortz. I: Albagin, eortz, matrail-agin, matragin, matrailagin. (zugatz): *iz.* Lerkaria dan zugatza, beti orlegi margoaz dagoena, enbof Lodi ta ez goitua. j: Aŕonera, gozpel. (lanabesa): iz. **Lanabesa** baton sorbatzan egiten dan koska. (urbiltasun): II iz. Urbil; aldi-itzeldn erabiltzen da, e.b.: Ordu bete agin. (aditz); Ē *ad.* "Agindu", aditza mugatugabea.

agin-andi. (ortz); *izond.* Ortzak, oso laze, zahal eta bakan dituen sal-aberea.

agin-af. (ortz): *iz.* Ortzetan edo eznfetan sortzen dan usteldura. I: Ortz-usteldura.

agin-ateratzaile. (yarein-yardunbideak): iz. Ortz eta agiñak ateratzen eta berm eritasnnak zaintzen dituena. (: Agin-artazale, agin-idokizale. (ortz): *iz.* Berbera.

agin-bedaf. (belaŕ): iz. Zeŕientzako belaŕak,

agin-belaf. (belaŕ): *iz.* Ortzen eritasunen aurka erabiltzen dan landarea; bere etoa mamurtzen da.

agin-beltzeri, (ortz); iz, Ortzen eritasuna, beltzitzen dituena.

agin-burn. (ortz); *iz.* Beste masaileko agifiarekin aokatzen duen agiñaren zatia.

agin-erpin. (ortz): *iz.* Agiñen tinia.

agin-gabetn. (ortz): *ad,* Aginak edo ortzak kentzea.

agin-gaixto. (ortz): iz. Ortz txaŕa. Agingaixtu.

agin-geko. (lanabesa): iz, Ortzalaricn giltza.

agin-€dokizale. (ortz): *iz.* Ikus.: Agin-ateratzaiic. I: Agin-artazale.

agin-idun. (otz): *iz,* Agiñen lepoa. E: Ortz-idun.

agin-izti. (yarein-yardunbidcak): *iz.* Ortzen eta beren er€tasunak irakasten dituen ikaspena.

agin-kako, (lanabesa): ŕz. Ortzaiarien giltza.

agin-karaska. (oriz): *adond.* Ortzen bidez atsegiña eztan otsa egitean art-izatea,

agile-Lertzo. (ortz): *iz.* Ortz-oskolean itsasten dan jalkiña. (jalkin): Berbera.

agin-luze. (ortz): *izond.* Ortz luzeak dituena.

agin-matxarda. (masail-ezuŕ): *iz.* Luzea dan masail-ezufa.

agin-oi tune. (ortz): *iz.* Oyen zofotxoa.

agin-ordotx. (ortz): iz. ikus.: I: Aginginltz.

agin-sendagile. (yarein-yardunbideak): iz. Ortzalaria.

agin-sendatzaile. (yarein-yardunbideak): iz. Ortzalaria.

agin-suatz. (ortz): iz. Ortzalariaren lanabesa, ortz edo agin-eŕoak ateratzeko.

agin-tortika. (ortz): *iz.* Ortz- oskolean itsasten dan jalkiña. (jalkin): *iz.* Berbera.

agin-zakuŕ. (ortz): *iz.* Ortz-oskolari itsasten dan latsunezko zerki orizka.

agin-zale. (aginpide): *izond,* Norberari dagakionez baña geyago aginizen duena. (baruzagi): *iz.* Burn, nagusi, agintaria,

agin-ziri. (maid!): *iz.* Ortzak garbitzeko zotza. : Ikus.: Agin-zotz. : Agintziri. (ortz): *iz.* Berbera.

agin-zoŕotz. (aŕain); *iz.* Zeta-agiñcn antzeko arantz gogoŕak masalean dauzkan afaña.

agln-zotz. (makil): iz. Ortzak garbitzeko zotza. Ikus.: Agin-ziri. I: Agintziri. (ortz): iz. Berbera.

aginaga, (zugatz): *iz.* Aginak dagozen tokia.

aglnbeko. (esangipcn): *izond.* Agintzen diotcna betetzen duena. (mentasun): *izond.* Irakaskintza ta esaten zaiona eŕaz ontzat arteen dituena.

(menpekotasun): ii *izond,* Agintzen diotenari men egiten diona.

aginben. (aginpide): *iz.* Agintariak edo umiak bere menekoai aŕerazten dien agintza.

aginbera. (ortz): iz. Ortzctan eta oyetan oartzen dan zafastu atsegaitza !: Auskildu, auskitu, kauskitu, lauskitu, ozkamin, ozki, oski, ozkidura, tiŕl.

aginbide. (eskuera): ŕc. **Lege•bilduma** batzuen izena. **Notin** edo uri bati ematen zaizkion **lege** berezi edo eskubideen bakoitza. (almen): *iz.* Agintzeko almena. (aginpide): II Berbera; agintarita.

aginbidedun. (aginpide): *izond.* **Aginpidea** bare eskuetan duena.

aginb€dezko. (yarein-yardunbideak): *izond.* Agintariari dagokiona; ororentzakoa dan agintza.

agindari. (aginpide): *iz.* **Buruzagia** dana. (eskeintza): *(cond.* Zerbait aginizen edo eskeintzen duena. (aditz): (*ad.* Agintzerazko era.

aginde. (aginpide): *iz.* Agintza, aginizen dana.

agindeL (bilaketa): iz. Ororcn ag€npldeaz zerbait jakin-craztea,

agindni. (zugatz): *iz.* Agiñen multzoa.

agindu. (aginpide): *ad.* Buruzagiak edo nagusiak menekoari zer egin beat duen agintzea. I: Manatu. (eskeintza): *ad.* Zerbait egiteko Liza ematca. (bidalketa): II *ad.* Bialtzearen egipena. (urgazpen): ii *ad.* Laguntzean jataitzca. (ertz): *(ad* Agiñak ateratzearen egipena. (emanketa); *(ad.* Eskeintzak edo il-naiaren bidez egin edo noribait zerbait uztca, (auzupen): *(ad.* Uztea, baimena ematea. (bitartekotasun): *(ad.* Artamendatzea. (austuta): II *ad.* Sorbatzean edo tresna batean austura cgm.

agindu-agiri. (aginpidc): iz. Agin€za ◦man edo jakin-eraztea.

agindu-ausle. (esangaizpen): *izond.* Agintza bat austen duena.

agindu-autsi. (esangaizpon): *ad.* Agintza edo lege bat austea (ezpctetasun): *ad.* Berbera.

ag€ndu-nai, (aginpide): *izond.* Geyegizko neuŕtan ag€ntzen duena.

agindu-ots. (ants): *iz.* Agintzeko egiten dan aotsa. (aginpide): *iz.* Berbera.

agindu-zale. (aginpide): *izond.* Asko agintzca maite duena.

agindugafi. (menpekotasun): *izond.* Agintzen diotenari men egiten diona.

agindugura. (gura): *izond,* Izena, almena edo aberastasunak lortzeko naimen bizia duena.

agindukeria. (aginpide): *iz.* Almena erabiltzean egiten den geyegikeria.

agindun. (ortz): *izond.* Ortzak dauzkana. (aginpide): *izond.* Norberari dagokionez baño geyago agintzen duena.

agindupe. (menpekotasun): *iz.* Menpetasun, esangipena. (menpetasun): *iz.* Berbera. (esangipen): II *iz.* Berbera.

agindupeka. (menpetasun): *iz.* Burnzagi baten menpean men egiteko beartua dagoena.

aginduzko. (zemakunlza); *izond.* Larderiazkaa dana. (aditz): *ad.* Agintzerazko era. (aginpide): II *izond.* Agintzekoa dana. (eskeintza): [I *izond.* Eskeintzezkoa dana.

agingad. (aginpide): *izond.* Agintzeko gaya dana.

agingiltz. (ortz): *iz.* Ikus.: Betagin.: Agin-ordotx.

agingili. (ortz): *iz.* Ortzetan eta oietan oartzen dan zaŕasta atsegaitza,

agingin. (yarein-yardunbideak): *iz.* Ortz eta agifiak ateratzen dituena ta berets eritasunak zaintzen ari-izalea dana.

aginka. (aginkada): *adond.* Ortzakaz **tanpaka** ari-izatea.

aginka-egin. (aginkada): *ad.* Ortzakaz gauza bat oratu ta estutzea, bertan untzaturik. j: Asukitu, ausiki, ausikikatu, autsiki, autsikitu, glask-egin, kausk-egin, klaska-egin, ainka-egin, kosk-egin, kozkatu, isugi, ortzekaldi, ortzikaldi-egin, ortzekaldi, ozka-egin, autsiki-egin, isuki, klaka-egin, ortzekaldi-egin, ortzez-egin, ortzkatu, ortzukaldi-cgin, oxk-egin, ozka-egin, usegi, usegin, usigi, usiki, usuki, ortzekatu, ortzekaldi-egin, artzez-egin, ortzikatu, ortzka-egin, ortzkatu, ortzikaldi-egin, orzkatu, oxk-egin, oskatu, ozka-egin, ozkatu, usegi, usegin, usi-egin, usuki, utsiki.

AGINKADA. *iz.* Ortzak, ezer mastekatu gabe, indafez lotzea. j: Aginka-egitea, asuki, auskada, kauskada, jangune, klauskada, pizadura, ortzakada, ortzika, ozkada, ozkadura.

aginkalari. (aginkada): *izond.* Aginka-egiten duena.

aginkari. (aginkari): *izond.* Aginka-egiten duena. j: Usikari.

aginkafaskots. (ortz): *iz.* Ortzen bidez atsegiña eztan otsa egitea.

aginkatu. (aginkada): *ad.* Ortzak sartzca, aginka-egitea.

aginkatza. (langaizti): *iz.* Ortzak dituzten **gurpil** edo beste zatikoak gardaiñatzearen egipena. (elkarpide): *iz.* Berbera, berbera.

aginkera. (aditz): *ad.* Agintzera-era.

aginkeria. (aginpide): *iz.* Agintaritzareganako menpekotasun osoaz erabiltzen dan eraketa.

aginkeriaz. (aginpide): *adond.* Agintaritzaz ado aŕokeriz ari-izatea.

agiukide. (baltzu): *iz.* **Bazkun baten** partzuergoan bazkidea. (zugatz): *iz.* Agin motazko **zugatza.**

aginkiñxka. (ortz): *iz.* Aginbera gertatzearen egipena.

aginkoŕ. (aginpide): *izond.* Agintaritzaz edo aŕokeriz ari dana.

aginlari, (yarein-yardunbideak): *iz.* Ortzen eta berets **eritasunak aztertzen** eta osatzen ari dana,

aginmiu. (ortz): *iz.* **Ortz edo agiñen** ofiazea. (eritasun): *iz.* Berbera.

aginpe. (aginpide): *iz.* Norbaitekdeco agintaritza,

aginpeko. (esangipen): *izond.* Esangin eta eskurakoya dana, (mentasun): *izond.* Berbera. (menpekotasun): Ij *izond.* Esangin eta menpekoa dana. (tnenpetasun): jj *izond.* Mendekoa dana.

aginpetu. (menpetasun): *ad.* Nor edo nor menperatzea.

aginpetza. (esangipen): *iz.* Esangiñaren egipena.

AGINYIDE. *iz.* Buruzagiak here menekoai buruz duen nagusigo ta **almena. j:** Burupe, eskudantza, jabekunde, nagusigo, nagusitza, nausigo, menbe, ll Calmer!), (arau), (beafarazpen), (buruzagi), (esaera), (eskuera), (galdekeri), (goiko must), (gudalari), (jabego), (jaurbide), (lege), (Iendakaritza), (ordezpen), (otseinketa), (turutots).

aginpide-jarleka. (esertokia): *iz.* **Goiko nand baten esertokia.**

aginpide-zale. (aginpide): *izond.* Oñaŕi edo **bide** bakafik bezela agintaritza duena.

aginpide-zarta. (aginpide): *ŕz.* Agintari-zigofa.

aginpidedun. (aginpide): iz. Agintaritza duena; buruzagia. (brruzagi): *iz.* **Landolan,** lantegian edo elkargo batcan nagusia dana.

aginpidetsu. (aginpide): *izond.* Agintzeko almena duena.

aginsari. (ordaintza): *iz.* Ematen dan saria edo **ordaintza.**

agint-alki. (bakaldun): *iz.* **Goiko nausi baton esertokia.** (esertoki): *iz.* Berbera.

agint-auslseria. (esangaizpen): iz. Agintza austearen egipen eta ondorioa.

agint-oyu. (aginpide): iz. Bere menpekoaiagintzen dituenak zuzentzen dien aotsa. (ants): *12.* Berbera.

agint-zigof. (jaurlaritza): *iz.* Agintariaren **almena** edo **eskuera adierazten du= makiia.**

agintaldi. (aginpide): *iz.* **Agintaritza yarduten dan aldia.** (jauriaritza): *iz.* Berbera. (aditz): II *ad.* Agintzerazko era, **(eliztian).**

agintari. (buruzagi): iz. Agintzen duena. (aginpide): iz. Berbera. (eskeintza): Il *izond.* Agintza dagiena edo itz-ematen duena.(gotzon):(iz. **Cotzon-taidca.**

agintari-batzaŕ. (batzaŕ): iz. Buruzagien batzafa. (aginpide): *iz.* Berbera.

agintari-talde. (buruzagi): *iz.* **Buruzagien saldoa.** (batzaŕ): *12.* Berbera.

agintari-zarta. (makil): *iz.* Agintari-zignfa, (aginpide): iz. Berbera.

agintaritasun. (aginpide): *12,* Agintaritza, **aginpidea.**

agintaritu. (aginpide): *ad.* Agindu, beartu.

agintaritza. (aginpide): *iz.* **Aginpide** gorena. Eskunu, Audia. (jaurlaritza): *iz.* Berbera.

agintaritza-eragozpena. (jaurhide): *iz.* **Jaurbidearenjokeran sortzen** diran beaztopak. (nastaldi): *iz.* Berbera, berbera.

agintau. (bakaldun): *ad.* **Endeft** edo latch bat **bakaldun** batek jaurtzea.

agintauiki. (bakaldun): *iz.* **Goiko nausi baten esertokia.**

aginte. (aginpide): *iz.* Agintaritza. (menpetasun): *iz.* Egin beat dana erabaki edo agintzearen egipen eta ondoria. (zaindegi): Geltokietan fasten dan bide-atu eta bidalketaentzako **zaindegia.** (uzkurtzizti): (iz. **Yainkoa la Eliza'ren legeen agintza bakoitza. (indaf):** ll Bizidunek zerbait egiteko daten kemena edo **indafa.**

aginte-aldi. (aginpide): *iz.* **Agintaritza yarduten dan aldia. (aldi):** *iz.* **Berbera.**

aginte-antzeko. (aginpide): *izond.* Agintearen antza duena.

aginte-batzarkide. (batzaŕ): *iz.* Batzaf nagusiaren laguna.

aginte-batzaf. (batzaf): iz. "amen guziak dituen batzaŕa. (aginpide): iz. Berbera.

aginte-gabe. (aginpide): iz. Agintaritza peitzea. (ospege): *iz*. Aipu onekoa ez dana.

aginte-gabeko. (aginpide): *izond.* Egiazko aginterik ez duena.

aginte-gabete. (ospege): *ad.* Aginterik gabe geratzea.

aginte-gizon. (aginpide): iz. Endefi baten arazoak zuzentzeko nor dana. (yarein-yardunbideak): iz. Berbera.

aginte-gune. (aginpide): *iz.* Aginpidearen zabaitasuna. Agintegune.

aginte-itzak. (aginpide): *iz*. Agintaritza adierazten duten itzak.

aginte-mail. (aginpidc): *iz*. Gutzon-taldeen kiria. : Eliz-gizonen mailen kiria. {; Beste notiu eta gauzeen mailen kiria.

aginte-makila. (makil): *iz*. Boren agintaritza eralcustelco agintari batzuek darahiltzen esku-makila. (aginpide): *iz.* Berbera, berbera.

aginte-zala. (aginpide): *izond. Oñaŕi* edo bide bakaŕik bezela, agintaritza duena. (jaurbide): izond. Berbera.

aginte-zubi. (itxasontzi): *iz*. Bare agintzak emateko itxasontziko buruzagiak daukan toki berezia.

agintedun. (aginpide): *iz*. Agintaritza duena. (buruzagi): iz. Berbera. (gotzon): {{ iz. Gotzen-taldea,

agintekeria. (aginpide): *iz*. Agintaritza dala-ta, geyegikerietan ari-izatea, (jabego): iz. Berbera, barbers.

aginteri. (adz): iz, Agokera gaŕatzagatik edo ots atsekabeak entzutean ortz eta oyelan sortzen dan konorpen gozagabea.

aginterik-eza. (aginpide): iz. Agintaritza peitzearen egipena.

agiotef'r. (ended): *iz*. Bakaldeŕia, efialdea.

agintefia. (ended): iz. Aginpidea indafez burutzen dan endefia.

aginteta. (aginpide): ia. Agintza, nausitasuna.

agintez-bestcko. (aginpidc): *izond.* Aginte-gabekoa dana.

agintezko. (aginpide): *izond.* Aginbidezkoa dana. (jaurbide): *izond.* Mari edo bide bakaŕik bezela, agintaritza duena. : Agintaritzaz gañez egitea.

agintopo. (masaii-ezuŕ): *iz*. Ortz eta agiñak gardaiñaturik dagozen bi ezufetako bakoitza.

agintxlkatu. (ausikidura): *ad.* Gauza gogoŕ baten iraitza ortzetaz ebaki edo Acorn.

agintxiŕinka. (langaizti): *iz*. ikus.: Txiŕika. {: Agiñarda.

agintz. (aginpide): *iz*. Nagusiak edo buruzagiak bare menekoai egiten dien agintzea. (lege): *iz*. Legezko agintariak ematen duen agintza orokaŕa. (opari): *iz*. Naiz Yainlcoa'ri, naiz done bazi, naiz edonori egiten zayon emaitza,

agintz-adierazia. (lege): *iz*. Agintariak amaten dueen agintza, erabaki edo deia. (azalpen): *iz*. Berbera, berbera.

agintz-ausle. (esangaizpen): *izond.* Agintzaren bat austen duena.

agintz-auspe. (esangaizpen): *iz.* Agintzaren bat austen. {: Agintzauspen.

agintz-autsi. (esangaizpen): *ad.* Legezko edo zuzena dana baño aruntzagoraño ari-izatea. (auskeri): *ad.* Barbera, berbera.

agintz-ospatze. (lege): iz. Lege baten azalpen ospetsua.

agintza. (eskeintza): iz. Zerbait eman edo egiteko, edonork bare burua beartzen duela jakin-erazteko diñoena. Yainkoa'ri egiten zayon opakuntza. Opetzi. (emanketa): *iz*. Ilburnko egileak bare ilburukoan dagien eskeintza. (aginpide): }j *iz*. Nagusiak bare menekoai egiten dien agintzea. {: Agintaritza, almena, jabegoa, manakuntza, manarnendu, manu, manukuntza, ezaŕia, (lage): {{ *iz.* Legezko agintariak ematen duen agintze orokaŕa. (ordezpen): *iz*. Notin batek baste bati zerbait egiteko ematen dion almena edo means,

agintzadun. (emanketa): izond. Agintza duena. j: Bskeintza edo ondorea men duena.

agintzaile. (aginpide): *izond.* Agintza edo eskeintza dagiena. (jaurbide): *izond.* Barbera.

agintzaldi. (aginpide): *iz*. Agintaritza irauten dan aldia. (aldi): *iz*. Berbera.

agintzale. (aginpide): *izond.* Basa-nausi, legeti, larderiatsua dana. (jabego): *izond.* Barbera.

agintzalekeri. (agiupide): iz. Aginte, jabego-ifitsa duenaren afankura edo afausia. (jabego): *iz*. Berbera, barbers.

agintziri. (eskeintza): *iz*. Zerbait egin edo emateko agintza.

agintzazko. (aditz): *ad.* Aditzaen agintzera. (eskeintza): *izond.* Eskeinduta dagoena.

agintze. (eskeintza): iz. Agintza. (zugatz): iz. Lcrkaria dan zugatza, beti orlegi dagocna, enbofa lodi, ta goititua ez dana. {; Ipuma. (aginpide); *iz.* Agintaritza. (lege): }{ *iz*. Legezko agintariak ematen (Men agindua.

agintziri. (ortz): iz. Ortzak garbitzeko Aria. {: Agin-ziri, agin-zotz

aginzabaldu. (gaztañondo): *ad.* Gaztaiiaren morkotza idekitzea,

aginzaile. (jaurlaritza): *iz*. Janrtzen eta agintzen duena.

aginzari, (eskeintza): iz. Zerbait eman ado egiteko, edonork barn burua beartzen duels adicrazteko mintzabidea; idatziz ere egin ditekena.

agiñ-erauzie. (yarein-yardunbideak): *iz.* Agiñak edo ortzak atemtzen dituena.

agiñ-efeskada. (ortz): iz. Norberaren ortz eta agiñak.

agiñ-obi. (masail-ezuŕ): iz. Agin bakoitza tinkotua dagocn obia.

agiñ-odol. (yarein-yardunbideak): iz. Ortz edo agin bat ateratzen danean gertatzen dais odol-jarioa.

agiñ-ordotx. (ortz): *iz*. Betagiña.

agiñ-ore. (ortz): iz. Agiñak betetzea.

agiñ-ofika. (lanabesa): iz. Ortzalariaren agin-kakoa.

agiñ-ots. (ortz): *iz*. Eskuz okotzean tanpak emanez, ortzak alkaŕjo-eraztean atcratzan dan otsa. (soñu); iz, Berbera.

agiñak alatu. (ortz): *ad.* Aginbera gertatzen.

agiñak bardindu. (ortz): *ad.* Zentzuna eukitzera eltzea.

agiñak bardindu. (urtz): *ad.* Zentzuna izalera eitzea.

agiñak eralcutsi. (ortz): *ad.* Ortzak erakustea. (zemakuntza): *ad.* Norbaitek baste bati kalteren bat egiteko asmoa nolabait adieraztea.

agiñak Icaukitu. (ortz): *ad.* Aginbera gertatzea.

agiñak keskitu. (ortz): *ad.* Aginbera gertatzen. j: lkus.: Agiñak oskitu.

agiñak oslcitu. (ortz): *ad.* Aginbera gertatzea. I: Ikus.: Agiñak koskitu.

agiñaren. (ortz): *izond.* Agiñari dagokiona.

agiñaf (ortz): *iz*. Ortz edo agin baten legafa.

agilateratzale. ((rtz): *iz*. Ortz eta agiñen eritasunak sendatzeko, eta beren

akatz cdo austurak osatzeko,lanhidez yardutcn duen notiña. (yarein-yardunbideak): *iz.* Berbera, berbera.

agiñaŕxetefa. (ortz): *izond.* ikus.: Orizalari. : Ortz-sendagile.

agiñcko. (ortz): *izond.* Ortzeko naiz agiñekoa dana.

agiñeko-miña. (ortz): *iz.* Ortz naiz agiñetan izaten dan raffia.

agiñefo. (ortz): *iz.* Ausitako ortz baton dos; agifiaren efoa.: Agiñexuŕ.

agiñetalco. (tanpa): iz. Masail-ezufean emandako tanpa. (ortz): *iz.* Berbera,

agiñetan-artzale. (izkilri): iz. Izkilu motzen danbateko mekanikeria egokiro jartzeko ari-izan dan langile berezia.

agiñexuf. (ortz): *iz.* ikus.: Agifieio.

agiñizti. (yarein-yardunbideak): iz. Ortzalariarcn Lana aztertzen duen ynkintza.

agiñoe. (ortz): *iz.* Agin bakoitza tinkotua dagoen obia.

agira-egin. (akaŕ): *ad. ikusi.:* agiraka-egin.

agirakaŕi. (akaŕ): *izond.* Akaf-egitea irabazi duena. (zigoŕ): *izond.* Berbera.

agiraka. (akin): *iz.* Alcaf-egitearen egipena. I: Akaf-egiten ari-izatea. I: Iroi. (zigoŕ): iz. Berbera, berbera. (guda): j *iz.* Gudan edo buŕukatzen ari-izatea.

agiraka-egin. (akaf): *ad.* Esan edo egin duenarengatik, norbait zentzatu edo alaŕatzea.

agirakagafi. (akaŕ): *izond.* Akaf-egitea irabazi duena. (zigof): *izond.* Berbera.

agirakalari. (akaŕ): *izond.* Akaf-egiten duena.

agirakari. (akin): *izond.* Larderiatu edo akaf-egiten duena. (guda): *iz.* Buŕukaldi, gudaidia.

agirakatasun. (akai3: iz. Akaf-egitearen egipena.

agirakatu. (akar): *ad.* Akat-egitea, arpegira eman.

agiraketa. (akar3: *iz.* Akaf-egitearen egipena, arpeglra cmatea.

agiratzaile. (akin): *izond.* Arpegira ematen donna.

agiri. (eskiertasun): *izond.* Nabari, argi-argia dana. (agerkai): *iz,* Zerbait egiztatzen duen idazkia. (afagerkai): II iz. Zerbait artu data jakin-erazteko izenpetzen dan idazkia. (agermen): Ij *ad.* Nunbait edo nolabait agerizea.

agiri-agirian. (azalpen): *adond.* Ororen auŕean edo guztiek jakiteko, esan edo egitearen era.

agiri-bilduma. (agerkai): *iz.* Agerkayen moltzoa cdo bilduma. (bilduma): *iz.* Berbera.

agiri-egiztabide. (argibide): *iz.* Bgiztatzekoa dan agerkaya. (agerkai): *iz.* Berbera.

agiri-emaile. (agerkai): iz. Zerbait, agirien bidez, jakin-erazten duena. (bilaketa): *iz.* Berbera,

agiri-geikeria. (agerkai): iz. Ororen Banakuntzean auzi-ageri asko egiteko edo erabakiak luzaizeko izaten dan jokera aundiegia.

agiri-idazle. (yarein-yardunbideak): *iz.* Itunben, azkenai ta auziz-bestekoak diran egipenai buruz legetzekoa dan efi-gizon eskuduna.

agiri-igorle. (agerkai): *iz.* Agiriak beat diranai bialtzen ari dana. (bilaketa): iz. Berbera.

agiri-izan. (agermen): *ad.* Zerbait erakutsi edo ezagutu-eraztea. I: Norberaren burua besteen ikustean ulzi.

agiri-lafutx. (agerkai): *iz,* Agerkai batzuk biŕidatzita dauzkan laŕutxa.

agiri-pilo. (agerkai): iz. Agerkayak zaintzen diran lelcua. j: Efi-gizon batek zaintzen eta legetzen dituen kirian jaŕitako agerkayen mottzoa.

agiri-sarta. (agerkai): *iz.* Agerkayak zaintzen diran lelcua. : Eti-gizon batek zaintzen eta legetzen dituen kirian jaŕitako agerkayen moitzoa.

agirian. (agennen): *adond.* Estalirik gabe, argi agertzea. I: Agiriyan, agirikoan. (ikusmen): *adond.* Oso argi agertzearen egipena. (eskiiertasun): II *adond.* Guztiz ulergaŕia danaren egipena.

aglrlbldez. (agerkai): *adond.* Agerkayen bitartez ikusi-arazten edo egiztatzen egitea.

agiridun. (agerkai): *izand.* Agerkayak dituena. (yarein-yardunbideak): *izond.* Ikastola nagusiak edo baste eralcundeak j aldntzaren main edo sari bat egiztatzeko ematen duen agiria daukana.

agirien. (nagusitasun): *izond.* Mendi, ormadi ta abaŕen goyeneko zatia.

agirigafi. (agermen): *izond.* Ageŕerazteko egokia dana.

agirika-egln. (akaf): *ad.* Akaf-egitea.

agirikagafl. (aka!): *izond.* Akaf-egitea irabazi donna.

agirikai. (agerkai): *iz.* Jakin-erazi edo egiztatzeko egiten dan idazkia.

aglrikl. (agermen): *adond* Itz edo azalpen argi ta agerietaz zerbait esan edo aurkeztea,

agiriko. (azalpen): *izond.* Ororen ezagum dana.

agiritasun. (azalpen): *iz.* Orokjakitearen tasuna.

agiritegi. (landola): *iz.* Agerkayak gordetzen diran tokia. (agerkai): *iz.* Agiri-idazie batek gordetzen eta legetzen dituen kirian jafitako agerkayen efenkada. I: Idazkundegi.

agiriz. (azalpen): *adond.* Zerbait agiri-agirian agcrtzen.

agirizai. (langile-kunde): *iz.* Agerkayak gordetzen diran tokia ta agerlcatak ere zaintzen dituena. (tnezu): *iz.* Bakaldunen mezuak igorizeko ta beren agiritegiak gordetzeko yarduten zuena.

agirizko. (agerkai): *izond.* lritzi edo bayetzai buruz agerkayetan tinkatzen dana edo ayek aipatzen cdo erakusten dituena.

agiriztatu. (asmakuntza): *ad.* Asmaketa baten jabetza adierazteko agiri berezia eman edo Loral.

agiriztu. (agerkai): *ad.* Zerbait agiri edo agerkai bateau nabari-eraztea.

agif. (tut): in. Lufa, sasiz eta alpefezko belafaz, garbitzearen egipen eta ondorioa. (agermen): *ad.* Agirki aditzaren zeingea.

agiŕe. (ikushide): *iz.* Oso edatua dan ortzi-mugaren ikuspena.

agirtu. (agerketa): *ad.* Idekidura batetik edo zerbaiten atzetik zeredozer erakustea. I: Estalita zegoena ageferaztea. I: Zerbait azaldu edo adieraztea.

agirudi. (lekoretasun): iz. Lekorekoa dana.

agirudiz. (lekoretasun): *adond.* Lekorean ari-izatea.

agitsu. (garau): *frond.* Garnuak asko dakarzkiena.

agitu. (gertakari): *ad.* Zeredozer gertatzea. (enoa): *ad.* Nekaizeagatik indafik gabe geratzea. (azaldi): II *ad.* Kotzoren bat aragi-ifitsaz egotea. (biurtze): II *ad.* Gauzaren bat beste bateaz atdatzea. (ondoreko): II *ad.* Nolabait geratzea. (egikera): II ad. Zcrbait egitea. (geikuntza): I *ad.* Zeredozer geitzea.

agitura. (gertakari): *iz.* Ustegabeko gertakaria.

agitz. (aditzondo): *adond.* Ask°. txit, curagi, iñaufe, laizki, ostro bete, tatnki,

txito. (indaŕ): *izond.* Bizidunengan edo bizigabeetan indaŕa duena. (orokardura): I1 *adond.* Gogoralzen diran notin edo gauza geycnak.

agitzago. (aditzoudo): *adond.* Askuz geyago.

agitzaile. (karkabupen); *izond.* Lastertusnnez ari dana. 1: Arduratsua dons.

agitze. (aundiera): iz. Aundiago egitea.

agiuŕentxoan. (gertakari): *adond.* Gertatzeko uŕen egotea.

agixko. (arau): *adond.* Zeredozer geyenetan gertatzea. (orokardura): *adond.* Berbera.

agizka. (arau): *adond.* Zeredozer geyenetan gertatzea. (orokardura): *adond.* Berbera.

agizki, (indaf): *izond.* Oso indartsua dana.

agizko, (arau): *adond.* Zeredozer geyenetan gertatzea. (orokardura): *adand.* Berbera,

agizko-aufe. (antzuki): *iz.* Antzoki bateau goiko jar-toki baton aufe-aldea.

agizko-sarbide. (antzoki): iz. Antzoki bateau goiko jar-toki bateau egoteko saŕera-txarteia.

agizkoŕ, (aditz); *ad.* Tinkiera, aditz-jokoaren tinkiera.

agiztu. (indaŕ): *ad.* indaŕago egin edo biurtu.

ago. (ao): *iz.* Gizunagan eta abere askorengan,buru-auŕean dagocn idekidura, bertatik elikatura artzeko. 1; Ao, abo. (aditz): *ad.* "Egon" aditzaren aditzera bat, "1" izenordeari dagokiona: "i ago". (oyutza): I[*oyu.* Aŕidnra adierazteko oyutza, bizkaicraz "calla!" esaten dana. (aots): 1! oya. Aunŕzai egiten zayen deadafa. (sorbatz): E *iz.* Lanabesa zoŕotz baton ertza. (burni): 11 *iz.* Urtuta dagocn burni-orea. 1: Agee. (urtze): ɲj *iz.* Berbera. (supazteŕ): 11 *iz.* Lantzeko, metalak bcrotzen diran sutegia. (dendun): 11 fz. Orcka, tentuna. (tx)ratasun); 11 iz. Beafaldi gogoŕa, uŕi-aldia. (gozamen): (tz. Aokera, no-gozoa. (zalantza): Il is. Ezpai, enura, aiko-maiko, ezmez. (kolokadura): 11 iz. Berbera. (ibai): *iz.* Ibai-aoa, Pokalea. (elizti): (atz. Erkatze-atzizkia. (landare): II fz. Ongaŕia bezela erabiltzen dan azi-atalbiko landarea.

ago onekoa. (ao): izond. Txastatzeko, ao-sapai ona duena. (mintzoera): *izond.* Irudi-bidez, mintzaile bateaz esaten da.

ago-andi. (gaindi): *frond.* Egiazko, berezko edo egokia danetik at zerbait egin edo cŕaten duena. (geikeri): *izond.* Berbera, berbera. (ao): II *izond.* Zurgabetasunez itzegiten duena. (sorbatz): 11 *izond.* Sorbatz aundia duena.

ago-andikeria. (gaind); *iz.* Egiazko, berezko edo egokia danetik at zerbait egin edo esatea. (piked): *iz.* Berbera, Berbera.

ago-andizko. (gaindi): *izond.* Zerbait aoberoz esan edo egiten duena. (geikeri): *izond.* Berbera.

ago-a$. (ontzi): *iz,* Etxegañetik jausten diran ruttantak artzeko izaten dan añ-ontzia.

ago-aundi. (irabio): *izond.* Artegatu edo lardaskatzen duena. (zalapart): *izond.* Abaŕoskatzen duena.

ago-azpiz. (estalpen): *adond.* Aopean zerbait esatea; Uteri esan gabe gauzaren bat gordetzca. (: Ago-azpi.

ago-bae. (artza): iz. Zetabea, galbaea.

ago-bero. (gaindi): *izond.* Zerbait geyegizkeriz esan edo egiten duena. (geikeri): *izond,* Berbera.

ago-bef€tu. (sorbatz): *ad.* Lanabesa baton sorbatza atera edo beŕitzea. (igitai): *ad.* Berbera.

ago-bcritze. (sorbatz): *iz.* Lanabesa baton sorbatza atera edo beŕitzoaren egipena. (igitai): iz. Berbera, berbera.

ago-bete. (ao): *iz.* Bakoitzean artzen dan ednri-aindoa.

ago-betean. (egizaletasun): *adond.* Argi ta garbi, zabal-zabal zerbait esan edo egitea.

ago-betekoa. (gozamen): *izond.* Umotua ta gozamenemko atsegiña dana,

ago-biribil, (aŕain): *ft.* Zubil-era ta luzanga dan aŕaña, egatzik eztuena; ezaguena mazkaŕa da.

ago-estu. (ao): *izond.* Aoaz estua dana.

ago-eze, (an): *is,* Oso istu-jario dan zaldia. (sai-abere): iz. Berbera.

ago-gnizto, (zurgabetasun): *izond.* Zurtasunik eztuena. (mutirikeri): *izond.* Lotsagabekeriz eta begirunik gabe mintzatzen dana edo dagiena.

ago-korapiln. (mingain): iz. Oguztcka zala dan itza edo esakera. I: Itz-kako, (oguzkera): *iz.* Berbera.

ago-laŕ€. (andikeri): *izond.* Norbera cz danaz eta bereziki albiaz bare burua aŕanditzen duena. (albi): *izond.* Berbera.

ago-legun. (maltzurtasun): *izond.* Mattzuŕa dana, (zurtasun): *izond.* Butudun eta zuuŕa dana.

ago-oneko. (ao): *izond.* Aoa ez bigun ez gogoŕa duen sat-aberea. (sai-abere): *izond.* Berbera.

ago-otoi. (ao): is. Aoz egiten dan otoya. (otoi): iz. Berbera.

ago-otoitz. (ao): iz. Aoz egiten dan otoya. (otoi): iz. Berbera.

ago-pikaldi. (igitai): *iz.* Ig€tal ta gardantxiluari sorbatza atera edo beŕitzearen cgipen eta ondorioa. (sorbatz): iz. Barbera, berbera.

ago-pikatze. (igitai): *iz.* Gardantxiluari sorbatza atera ado bcŕitzea. (sorbatz); *fz,* Berbera.

ago-pizaf. (erilasun): *iz.* Abereon eritasuna, aoan eta apatxetan sortzen diran maskuluetaz ezagutzen dana,

ago-sabai. (ao): iz. Notin edo aberearen aoko barne ta goyaldcko zatia.

ago-soiñu. (eresgalu): iz. Aoz jotzen dan eresgalua.

ago-txilci. (ao): *(rend.* Aoz estua dana.

ago-utsez. (ao): *adond.* Aoz edo itzez mintzatzea.

ago-zimns, (ao): *izond.* Ezpain xokoak estu dauzkan sai-aberea.

agoa. (burnt): *iz.* Urinta dagoen burni-ores. (urtze): iz. Berbera.

agoadura. (atzetasun): *Iz.* Aultasuna; noribait kemena edo indaŕak kentzearen egipen eta ondorioa. (enoa): *iz.* Berbera.

agoagari. (atzetasun): *izond.* Nekadura edo naigabea eragiten duena. (enoa): *izond.* Berbera.

agoal. (ibai): iz. Ur-lastef, urbizia.

agoaldi. (urtze): iz. Urtzearen egipen eta ondorioa.

agoan, (dendun): *adond.* Orekan egotea. (zalantza): *adond.* Zalautzan egotea. (eriotza): 11 *adond.* Bizi to eriotza artean egotea.

agoandiz. (gaindi): *adand.* Zerbait aoberoz esatea. (geikeri): *adond.* Berbera.

agoarte. (ao); **is,** Ezpain, betazal edo soñaren beste zati neurkideak alkarizen diran txokoa.

agoatu. (bizi): *ad.* Ia bizirik gabe geratzea. (aultasun): *ad.* Aulduta geratzea. (ausiabartza): 11 *ad.* Zerbait poŕokaizea. (azta): jI *ad.* Zamaren aztaz nekatzea. (aitorkun): 11 *ad.* Aitortzea.

ague. (burn)); *iz.* Burni-koskoa. 1: Txotxo, txongot. (urtze); is. Urtuta dagocn burni-orea.

agoekirten. (burn): *iz.* Burni-koskoaren elbidea. (antziñako olactan erabiltzen zan itza).

agoeri. (ao): *iz.* Abereak aoan izaten duten eritasuna. (eritasun): *iz.* Berbera.

agoi. (bumi): *iz.* Urtutako burni-orea. (urtze): *iz.* Berbera.

agoilatu. (upa): *ad.* Ardoa gutxitu dan upa beŕiz betetzea. I: Agolatu, aguiatu. (sarkura): *ad.* Berbera.

agointzall. (anpulu): *iz.* **Zuku** ado baste ubiletik aguna ateratzeko erabiltzen dan endaitxo oboki ta pizkat konkila, znloz beterik dagoena.

agoiñiri. (saguzaŕ): ŕa. Burn ta soñaz sagnaren antzekoa don bulardun aragi-jalea; eskuen atzak oso luzeak ditu mintza batez batuta; oŕen bidez egan egin al dezake. j: "Agoñiri" ere asatan da.

agoiño. ((landau): *iz.* Aztatzeko erabiltzen dan aztakia. (azta): ŕz. Berbera.

agoiñn. (iudaŕ): *iz.* Egipen bat burutzeko indaf aundia. (albi): *iz.* Galbideai bilduŕ gabe arpegia emateko edo ekintza aundietan bipilki abirtzeko adore-tasuna.

agoiti-afastelu. (gaŕastulu): *iz.* Aitzuŕaren antzeko tresna, endaya ordez ortz sendo to lodiak dituena.

agolcada. (ao): ia. Bakoitzean artzen dan edari-aindoa, aoa betetzen duena. (azkuŕi): Iz. Bakoitzean aoan sartzen dan janari-koskoa. (itz): II in. Laidogaŕia dan itza, lizun edo zarpola dana.

agokaldi. (itz): *iz.]zki5a,* itz-atala.

'Take!. (aditz): *ad.* Egon adi! I: Agokidala!, agokigulai, agokie!, agokiguI, agokit!, agoko!, agokote!

agokera. (ao): *iz.* Aoaren i€ixtea.

agokef. (ao): *izond.* Aoa okeŕ duena.

agoko. (ortz): ŕz. Notin edo abere batek duen ortzen multzoa. I: Ortz, agin edo betagifia. (ikatz): *in.* Eguf ladiaz egindako **Ikatza.** (gozamen): II iz. Zerki batzuck **gozamenean** soŕerazten Ehnen zentzua. (sai-abere): *In.* Sai-aberearen aoan sartzen dan ao-ugalaren zatia. (tanpa): Aoan emandako tanpa.

agol. (biguntasun): *ŕzand.* Apotz eta biguna dana. (areagotasun): *(road.* Kemen gutxikoa dana.

agolatz. (ugaztun): iz. Satanderea. I: Andeliaŕ, anderedeŕ, anderejeŕ, andedeŕ, anjeliaf, anjeredeŕ, aujerejeŕ, aolate, arbu-iñude, erbiñude, crbiiiure, erbindori, ergalitude, ergonei, erguniri, ergoneri, ergonide, erguneri, ergrisari, erbi-unide, mimitxa, urdanda. (abere): *iz,* Berbera,

agoldu. (meera): *ad.* Meetzca, makaltzea. (aultasun): ad. Berbera.

agoratu. (okidura): *ad.* Ardoz edo baste ubiiaz beŕiz betetzea, I: Agoilatu.

agomen. (gozamen): *iz.* Gozamenarcn .zentzua.

agomictan. (ao): *adond.* Aoz-ao esamesetan ari-izatea.

agomin. (an): iz. Abelgoŕi ta abeltxeengan izaten dan eritasuna, beren *swan* laŕua askatzean. (eritasun): *iz.* Berbera, berbera.

agomiñean. (so): *adond.* Aotan artzea; zerbaiteaz sail mintzatzea. I: Aurniñean,

agomita. (ao): *adond.* Aoz-ao esamesetan ari-izatea. II (Bali -N airizkiaz erabiltzen da: "agotnitan" (Azkue)).

agondatu. (an): *izond.* Ezpain-xokoak oso goituak dituen sai-aberca.

agondu. (igoera): *ad.* Goititzea, zutik jartzea. I: Aŕotzea, aondu, erdi-zutitu. (dendun): *ad.* Orekan egotea.

agonu. (soin): *iz.* Gorputzaldia; batzuentzat, soñaren egokera txaŕa, bai ta nekaldia ere. (jangura): *iz.* Jateko gogoa. (indai): *iz.* Kamen, indafa. /l "Agoñu" ere esaten da.

agopaldi. (gaindi): *iz.* Zerbaiteaz itzegitean **ao-beroz** ari-izatea. (geikeri): *iz.* Eglazko, berezko edo egokia ditckenetik gorago itzegin edo egitearen egipeu eta ondorioa.

agope. (estalpen): *iz.* Ixil eta ezkututa gordetzen dana.

agopean. (estalpen): *adond.* Aopekoz eta ixilean ari-izatea. (mardail): *adond.* Mannarketan yardutea.

agorandu. (ziñopa-egite): *ad.* Oñazea ematea, zipeŕ-eragitea. (okidura): *ad.* Anpatzea, antzea. (geididura): !j *ad.* Erabaki gabe geldirik egotea. (bukaeraeza): II *ad.* Amaitu gabe geratzea. (atsekabe): II *izond.* Naigabatua, tail dagoena.

agorantza. (atsekabe): *iz.* Laŕialdi, naigabe.

agoratu. (ao): *ad.* Aotik zerbait sartzea; aura zerbait eramatea.

agordura. (legortasun): *iz.* Legota izan ado egotea. (antzutasnn): *iz.* Azaldirako gai ez izatea. I: Eme batek semerik ez cukitzea.

agorgalu. (antzutasun): *iz.* Len etzana antzu biurtzen, duena. (ernaltze): *iz.* Eme bat ernaldurik ez geratzeko erabiltzen dan bidea.

agorgafi. (legortasun): *Land.* Nunbait dagoeu ubiia ateratzeko gaia dana, edo atera ditekena.

agorikatu. (aultasun): *izond.* Kemen eta indafik gabe geratu dana.

agorkaitz. (ugaritasun): *(zone,.* Bare ugarltasunagatik agortzen edo amaitzen eztana.

agorketa. (legortasun): *iz.* Beroegiagatik landareak legortzea. (antzutasun): *iz.* Len ernalgaŕia zann antzu biurtzea.

agorki. (antzutasun): *adond.* Ernaltzeko eziñean.

agorkizun. (uŕitasun): *izond.* Agortzeko bidean dagoena. (ugaritasun): *Izond.* Berbera.

agorkoi. (legortasun): *(rand.* Agortzeko gaya dana.

agorkof. (legortasun): *izond.* Agortzeko egokia dana.

agorlantzatu. (azat): *ad.* Zugatz bat ureztatzeko, **azala kendu.**

agorliño. (lido): *iz.* **Liño** zarpala.

agormendu. (legortasun): *In.* Agortzea, ezetasuna ateratzearen egipen eta ondorioa.

agorna. (aŕain): *iz.* Ur gezako aŕaña. I; Aborna.

agof. (legortasun): *(rand.* Ezetasunik aztuena. (it): *iz.* Trailaren baste izena. (antzutosun): II *izond.* Semeak ez dituen **emakumea,** ortarako gai eztana. II *iz.* **Lot** legoŕean jayatako liñoa arbaldak egiteko erabiltzen dana. (meera): II *izond.* Lodierarik eztuena.

agoŕaldi, (lcgortasun): *iz.* Legorteagatik **ibai** bateau izaten don ur-azal beena. I: Egokera oŕek irauntzen duen aldia.

agofatu. (eŕa): *ad.* Norbaitenganako efa izaten. E: Norbait begitan artzea.

agofean. (lan): *adond.* Elikaturik izan gabe lanean ari-izatea.

agofegi. (aŕiko): *iz.* Aft-aska, afaska, garbitzeko aria.

agofeko. (il): *izond.* trailari dagokiona.

agoferi, (legortasun): *iz.* Legortea, uŕialdia. (uŕitasun): *iz.* Gutxitasuna, zerbait peitzea, txirotasuna. (utzaldi): II *iz.* Esteak gaizki ari-izateagatik gorotza gogortzea ta bare **utzaldia** zalago egitea.

agoŕ--ezin. (itoipeu): *izond.* Nunbait dagoen **ubil guzia ateratzeko eziña** dana. (legortasun): *izond.* Agortzeko eziña dana.

await. (11): *iz.* Laburdi'n "dagoniia" 11 Gipuzkoa'n "iraila".

agofrle-aran. (aranondo): *iz.* Bagonilean arteen dan arana.

agofiieko. (legortasun): *izond.* Legortzeko edo andeatzeko jitea duena.

agofola, (tankuntza): iz. Mendiko ola.

agofosin. (atsaldi): *iz.* Aoa asko idekitzean arras-artze sakona egitearen egipena.

agofune. (uŕitasun): *iz.* Ufitasuna dagoen aldia; uŕialdia. (aldi): *iz.* Berbera.

agort. (legortasun): *izond,* Zuberoa'n esaten omen da itz au, bañа urari buruz bakaŕik legortasuna adierazteko.

agort-ezin. (legortasun): *izond.* Agortzeko eziña dana,

agortasun. (legortasun): *iz.* Legoŕa danaren tasuna. (antzutasun): *iz.* Antzu danaren tasuna. (ozarkeri): jj *iz.* Izakeraren gogortasuna; yardunaren laztasuna.

agorte. (legortasun): iz. Aldi legoŕ luzca.

agortegi. (jaurtidura): iz. Sukaldeko ixurtegia.

agorterazi. (legortasun): *ad.* Legortu-eragin.

agortu. (legortasun): *ad.* Beroegiak landare edo beste gauzak legortzea. I: Aorta. (gabetasun): *ad.* Andeatu edo legortzeagatik, beaŕ dana ez eukitzea. (itoipen): $_{\text{if}}$ *ad.* Nunbaitetik ubil guzia ateratzea.

agortzaile. (antzutasun): *izond.* Antzuten duena.

agortze. (legortasun): *iz.* Beroegiagatik naiz landareak naiz beste gauzak Legit geratzea.

agorxetan. (legortasun): *adond.* Erdi legortzen dagoeea, edo oŕela zerbait egotee.

agot. (enda): *iz.* Jatoti ezezaguna duen giza-enda, ona aspalditik Napaŕoa'n bizi dana. : Godo'en Eŕikoa. tondo): iz. Edcutsua dan ondoa.

agota. (ends): *iz.* Jatoŕi ezezaguna duen giza-enda, oso aspalditik Napefoa'n bizi dana.

agote. (ends): *iz.* Jatoŕi ezezaguna duen giza-enda, oso aspalditikNapaŕoa'n dana. (usteldura): *izond.* Zeŕakatzen danean, ustelduta agertzen dan enbofa; Eŕonkari'n castes danez.

agots. (mamurketa): iz. **Mamurlcetan** ezpañek ateratzen duten otsa. (Ikusi: abots). (aoñu): *iz.* Berbera, berbera. (eresgalu): II *le.* Otsa egiteko, malcilakaz egindako eresgalu karkala. ^: Atzoldia dues antziñako eresgalua. (aots): $_{\text{fi}}$ *le.* Abots itxaren aldakera. (oguzkera): *iz.* Oguzpenez aldatua dan giza-autsa.

agotu. (dendun): *ad.* Berdindu edo zerbait dendunez jartzea.

agotxegi. (erkidetza): iz. Alof-mozkin edo beste irabazkiñen bat alkali banatzeko, egiten dan itzarmena.

agotz. (gari): iz. Garl edo garagafaren gnraua biltzen duen koxkola. I: Alotza, aotz, aŕotx, gari-azal, kaspa, lcuzko, minz, ogi-kizki, zuzko. (lasto): Eulteitu eda jota dagoen lastoaren kondata. j: Lastoa, autz. (lore): $_{\text{ii}}$ *iz.* Landare lastadunen lorearen kunde-atalak biltzen dituen axala. (ezpata): II *iz.* Ezpataren beste izena. (bumi): II *iz.* Sa-arotzaren izena; arotz itzaren aldakera.

agotz-meta. (lasto): *iz.* Laboreen lasto lumen meta.

agotz-utatu. (ao): *izond.* Ao zabala duena;sal-abereengan as aŕailduna.

agotz- uzkuf. (ao): (rend. Ezpain xokoak oso goituak dauzkan sni-aberea.

agotzaf. (ao): *izond.* Zurgabetasunez itzegiten duena. (gaitzespen): *izond.* Gaitzesten ari dana. (birao): jj *izond.* Biraoak diñozkiena.

agoxuri. (gozotasun): *izond.* Milikerietan ari dana; zorbaiten iŕitsaz menperatuta dagoena. (gozamen): izond. Berbera.

agoxurigafi. (gozamen): *land.* Umotua ta gozamenari atsegin zayona; oso atsegiña dana.

agoyanl. (aditz): *ad.* Gera zaitez, olai/

agoyo. (sorbatz): *ad.* Lanabesa zoŕotz baten sorbatza obetzea.

agoyotu. (ziri): *ad.* Geldirik eukiteoko, tresnaen eta jatita dagozen toki edo gauza baten artean zirl bat edo batzuk jartzea.

agoz gora. (ao): *adond,* Bizkafez etzanda egotea.

agozabal. (atsaldi): *iz.* Ana asko idekitzean amas-artze luzea egitearen egipena. (ao): *izond.* Ana zabalduta duena. j: Zerbait begiratzean birloratuta geratzen dana.

agozabalka. (atsaldi): *adond.* Aoa idekitzen bein eta beŕiz ari-izatea.

agozbae. (artea): *iz.* Atazko, galbac, zetabea.

agozikin. (aindurapcn): (rend. Mingain gaizto duena.

agoznaf. (ausnarlari): *iz.* Beŕiz mamurtzea.

agoznaŕean. (ausnariari): *adond.* Ausnartzen ari-izatea.

agoztatu. (okidura): *ad.* Oltzatak urtan anpatzea. {: Agostatu.

agortegi. (Laski): *iz.* Lastoa sartzen eta gordetzen dan tokia.

aguareña. (aŕantza): *tz.* Txipiroyak aŕantzatzeko apailua, kizkiz betela dagoen zatikoa dana.

aguarin. (aŕantza): iz. Berunezko zatikoa, aŕa-cren luze dana, undo baten antzera egiña ta txipiroyak aŕantzatzeko erabiltzen dana. j: Kale-beran. (maskordun): *iz.* Txiplraya. : Tximiñoi.

agude. (zartzaro): *iz.* Agure itzaren aldakera. j: Sentan, zarkal.

aguef. (nagi): *izond.* Alpeŕa, nagiz ari cla**n.**

aguertarzun. (nagi): *iz.* Lanegiteko edo eglnbideakbetetzelco, jarkipen edo iguintza.

aguieta. (ede): iz, **Praka** niotza belaunean lotzeko edea edo galartzua. ^: Abileta. (gatartzu): *iz.* Berbera.

agun. (anpulu): *iz.* Ubilen azalean egiten diran anpulu txiki-txikien njoltzoa. Gal azkuŕitsuak egosten diran ubiietan orb eta eltzekondoaz eratutakoa ta gañean azaltzen dana. j: Itxasoko urak atietan eta ondartzan atxikita uzten duen gal biguna. j: Bits, spar, aranpo, aŕanpo, gadoŕ, gaun, gaits, gaurin, pits, pitza, soka-bira, soka-biuŕ, eclat. (Lokaŕi): *iz.* Kalamu edo beste art-gayaren arien moltzoa; ari oyek biuŕita, lodiago ala meeago, gorputz laze ta zumala egiten dutena. I: Atz beteko Lodia dan lokafia. (apoztasun): *izond.* Gorputz apoztua, zilotsuagoa dana (ogiari buruz esates da). I: Ogi-aŕapoa, ogi aŕo, (gurpil): Gurpilaren ustaya,

agun-antzeko. (lalcaŕi): *izond.* Lokaii me antzekoa dan galartzua.

agun-gabetu. (laxatura): *ad.* Zeribait goroikiak askatzea edo kentzea.

agun-jario. (anpulu): *iz.* Agana kentzen duena..

agun-kentzaile. (anpulu): *iz.* Aguna kentzen duena.

agundatu. (anpulu): *ad.* Agana botatzea. l: Agana kentzea (e,b.: lapikoari).

agundatzeko. (anpulu): *iz.* Bitsadera, aguna kentzeko dana.

agundu. (apoztasun): *ad.* Apotz egitea. (anpulu): *ad.* Agana egitea edo kentzea. I: Adultsegoztca, abuindu, atopotu. (itxasontzi): II *ad.* ltxasuntzlari itsutak jartzea.

aguneta. (lokaŕi): *iz.* Puxketa batzuen multzoa.

aguneztatu. (lokaŕi): *ad.* Zeribait goroikiak jartzea, edo beren bitartez lotzea, (lotura): *ad.* Berbera, barbers.

agungin. (inked): iz. Goroikiak dagizkiena. (langintza): *iz.* Berbera.

agungintza. (lokaŕi): *iz.* Goroikiak egiteko lankuntza. (langintza): *iz.* Berbera.

agunkada. (baked): *iz.* Goroikiaz emandako tanpa. (tanpa): *iz.* Barbera.

agnntasun. (okidura): *iz.* Antura, aŕotasuna. (apoztasun): iz. Arola dan gorputza, bare mukuluari dagokiona baño ariñagoa dana.

aguntatu. (anpulu): *ad.* Aguna botatzea. ^: Aguna kcntzea (e.b.: lapikoari). (aogozo): *ad.* Aduŕa egoztea.

agunti. (aogozo): *izond.* Adute ugari egozten duena. (anpulu): *izond.* Aguna ugari botatzen duena.

aguntsu. (aogozo): *izond.* Adut asko botatzen duena. (anpulu): *izond.* Berbera,

aguntxn. (Inked): iz. Goroiki txikia.

agunzali. (enpulu): *iz.* ikus.: Bitsadera. I: Buluntzali-sare.

agunztatu. (anpulu): *ad.* Aguna botatzea.

again*. (auntz): *iz.* Auntzarenkuma.

agura. (zartzaro): *iz.* Gizon zeta; agure itzaren aldekera. (kartak): *iz.* Kartaen irudia: txanka, acidic edo bakalduna. (gizon); I *iz.* Semerik izen eztucn gizon ezkonduta.

agure-mutil. (ezkongetza): *iz.* Oso zaŕa dan mutil zeta.

agurazn. (di): iz. Araba'ko efi bitten izena, erderaz "Salvatierra" dcitzen dana.

aguraterla. (zartzaro): iz. Glzon zaŕen multzoa. I: Agureteria.

aguratu. (zartzaro): *ad,* Zeta biurtzea, emakumea izanezik.

agurazi. (zatarkeri): *iz.* Egipenkaskaŕa, dolorkeria, zitalkeria.

agure. (zartzaro); *iz,* Zartu dan gizona. 1: Amide, agore, senton, urtedun, urtetsu, urtetzu, uttezn, zarkal. (gizon): iz. Semerik izan eztuen gizon ezkonduta.

agure-gordiñ. (zartzaro): *iz.* Lizunkeria edeŕ zaion gizon zaŕa. j: Gazte antzeko agertzcn dan gizon zeta.

agure-makil. (zartzaro): *iz.* Bertan tinkotzeko esku-maldia.

agure-lximel. (zartzaro): *iz.* Mardut dagoen Orin zala.

agure-tximuf. (zartzaro): *iz.* Zitnuŕez agertzen dan gizon zaŕa.

agure-zimel. (zartzaro): *in.* idol eta sendo dagoen gizon zeta.

agure-zimuf. (zartzaro): *iz.* Zimutez agertzen dan gizon zaŕa.

agurekeria. (zartzaro): *in.* Zartzaroko gaitzak. (eritasun): *in.* Berbera.

aguretasun. (zartzaro): iz. Gizona, zeta izatearen tasuna. j: Ikus.: Zartzaro. I; Zartasun.

agureteria. (zartzaro): *in.* Gizon zaŕen muitzoa.'I: Agureteria.

aguretu. (zartzaro): *ad,* Gzzona zala biurtzea.

agurctzaf. (zartzaro): *izond.* Oso zata dana.

agurgafi. (begirunc): *izond.* End eta bcgiruuca agetorazi beat zaizkion. Gurgati.

agurgafiro. (begirune): *adond.* Itzal eta begirunez norenganako bait agertzea edo ari-izatea.

agurgafitasun. (bcgirune): iz. Itzal eta begirunez agertze edo ari-izatearen tasuna.

agurgile. (yaurespen): *izond.* Yainkoa'ri aguf-egiten diona.

agurka. (to); *adond.* Kuluskan egon edo ari-izatea. (agut): *adond.* Aguf-egiten ari-izatea. Bum-bera. (begirune): II *adond.* Itzal eta begirunea agcrtzean ari-izatea.

agurka-egin. (aguŕ): *ad.* Ikus.: Agurkatu. (aldenaguŕ): *ad.* Aldenagula egin.

agurkalari. (adeitasun): *izond.* Adeyez agufegiten duena.

agurkari. (begirune): *izond.* Agufegiten ari dana.

agurkatu. (agar): *ad.* Agut-egitea. I: Aldenaguf-egitca,agurka-egin.

agurketa. (agur): *iz.* Noribait adeitsuki **osasuua** opa-izatea edo begirunea erakustearen egipen eta ondoriaa.

agurketari. (loŕeta): *in.* Toki batetik bestera zerbait eratnaten duena. (langintza): *in.* Berbera.

egurki, (aguŕ): *adond.* Adeitasunez eta begirunez aguf-egitea.

agurkunde. (aguŕ): *iz.* Alkaŕengandik aldentzean alkati egiten zaizkion agufak.

agurmen. (agut): *iz.* Noribait adeitsuki osasuua opa-izatea ado begirunea erakustearcn egipen eta ondorioa.

aguro. (lastertasun): *adond.* Arduratsu ibiitzcn ari-izatea. ; Auto.

agurotasun. (lastertasun): iz. Arduratsu ibilten ari-izatearen tasuna.

agurotu. (lastertasun): *ad.* Lastertasunez ibilizea edo zerbait egitea.

AGUŔ *iz.* Noribait, adeyez, osmium opa-izatea ado ongi-nai naiz begirunezko agcrpena aurkeztcaren egipena. : Norbaiten gogorapena nabari-erazteko biaitzen dan adeyczko manta. (itz au berdin erabil diteke alkartzcan naiz alkaŕengandik atdentzean). I. gut, unkibat, jeur. (esku): *iz.* Esku-batena, utzunea. (burn): II *iz.* Burns makurtzen egiten daua, II (adeitasun), (aldenaguŕ), (arautasun), (artueman), (atospen), (atsegiñaguŕ), (hegirunc), (gudaritza), (ikustatdi), (kapel).

agufa. (agar): *iz.* Alkartzean edo alkaŕengandik aldentzean alkaŕi esaten zaizkion itz adeitsuak.

aguf-abesti. (cresi): iz. Elizetan abesteko ereski labuta.

aguf-afarl. (aldenaguf): *iz,* Noribait aldenagufa emateko egiten dan afari berezia.

agufaidi. (aldcnagut): iz. Noribait aldenagufa emateko aldia.

aguf-bazkari. (jandei): *iz.* Azken agufa emateko egiten dan bazkaria.

aguf-biurize. (aguŕ): *iz.* Beŕiz egindako agufa.

agufdantza. (aldenaguŕ): *iz.* Aldenagufa egiteko dantza. (dantzaketa): *iz.* Berbera.

aguf-egile. (aguf): *izond.* Agurkaria, agufa dagiena.

aguf-egin. (agar): *ad.* Noribait adeitsuki osasuua opa-izatea edo begirunea erakustea. (yaurespen): *ad.* Yainkoa'ri bezela izaki bati aguf-egitea.

aguf-egintegl. (ikustaldi): iz. lkustaldiak egiteko etsaria. (ague): *iz.* Berbera.

aguf-emale. (aguf): *izond.* Yainkoa'ri aguf-egiten diona.

aguf-erantzun. (aguf); *iz.* Aguf bait erantzuteko egiten dan beste agar/.

aguferla. (adeitasun): *iz.* Adeitasunez egiten diran agufak.

aguf-ikuste. (ikustaldi): *iz.* Noribait aguf egiteko egiten zaion ikustaldia.

aguf-itz. (aguf): *in* Noribait aguf-egitako esaten zaizkion itz adeitsuak.

aguf-Jai. (dantzaketa): iz. Aldenagufa egiteko dantza. (aldenaguŕ): *iz.* Berbera,

aguf-maguf. (adeltasun): *iz.* Menpekotasuna erakustcko, apal eta adeitasunez aguŕ-egitea.

aguŕ-maria. (otoi): *iz.* Gotzon'en Miren Neskutsa'ri egin zion aguŕa.

agaf-mariko. (otoi): *iz.* Goizean, eguerdian eta aŕatsean, Gotzon'ek Minu Neskutsa'ri egindako aguŕa otoi-egiteko esatea.

aguŕ-miren. (otoi): *iz.* Got-zon'ekMiren Neskutsa'ri egin zion agnfa. —

aguf-muxu. (man): *iz.* Adeitasunez eta begirunez emeten dan muñe.

aguŕ nai. (aguŕ): *izond,* Agufak artzca maite duena.

apt on. (agut): iz. Ongi etofil esatea, itzal eta begirunea edieraztea.

agurstatu. (aguf): *ad.* Alkartzean ado alkaŕengandik aldenizean, alkaŕs ha adeitsuak esatea.

agurtenak. (itxasontzi): iz. Itxasontzietan zamatutako saleŕoskiek gerizatzeko jartzen *diran* burni-olak.

agurto. (base); iz. Baso meetz, ataldua edo su aurkako muŕetakaz gerizatua dagoena.

agurtra. (azau): *iz.* Azaoaren asmoa adierazteko beste itza.

agurtsu. (aguŕ): izand. Aguf-magnrka geyegikeriz ad dana. (adeitauac): *izond.* Ongi azia, adeitsu, adiguritsua dana.

agartu. (agar): *ad.* Alkartzean edo alka`engandik aldenizean, alkali ha adeitsuak es^{p}ies. (legortasun): *ad.* Beroegiak *Iandarc* edo baste gauzak legortzea; "agortu¨ itzaren aldakera. (yauraspen): }} *ad.* laurestea, gurtzea.

AGURPZA. *iz.* Neskutsa'ren amahost ezkutukiak gogoratzeko, Eliza'k duen atai berezia; ezkutuki bakoitzean, gure-aita bat eta amaŕ agut-Miren esaten dire. }: Otoi ori egiteko erabiltzen den biien aorta. Kondera, agafextuntza, aguŕotoitza. *8* (kate), (neskutsa), (otoi), (yaurespen).

agurtzale. (aunt); *izand.* Agurtzen duena ta ongi-etorria esaten duena. }: Agurtari.

agurtzapen. (aguf): iz. Agufak egin edo esatea. (agurtza): *iz.* "Aguŕ Miren" atoyaren asiera; clad tam bard.

agurtzatxo. (agurtza): iz. Agurtza otoyaren zatia.

agurzale, (aguŕ): *izond.* Agufak artzca made duena. (andikeri): *izond.* Berbera.

agusagaiin. (jolesbicle): iz. kolasteko egokia dana. }: Agusailu, ausagailu, ansailu.

agusamendu, (jolasbtde): *iz.* Joiastearen egipen eta ondorioa.

agusatu. (jolasbkde): *ad.* Josteraztea, jolasean yardutes. }: Ausarazi.

agustal. (abetxu): *iz.* Zara zail eta zuria duen abetxua; here ofiak cabal eta azpian zurikarak dire; bore igalia basaranaren kaizukoa da, ale goŕia, beste batzuekin nrordoskan dagoena,}: Gustai, ustai.

ai, Cote): *iz.* Atrial ematen zayen zultu India, j: Irin eta esneaz egiten dan ofea. Aixa, ziain. (malde): *iz.* Lurki edo Iraitz baten aldapa. (oyutza): j} *aya.* Zauskadaren bat edierazten duen oyua. j: Min edo oñaze-oyntza. (aditz): jj *ad.* Izan'en agintzeraren era laburtua. Aditzaren zentzuna aldatzen duen ups-era. (azpegi): ¡j iz, "Agi¨ itzaren laburpena. (elizti): }j *atz.* Opakizun-atzizkia. (ari): *iz.* "Ari" itzaren laburpena.

ai-aya. (egurasketa): iz. Eguraskeŕa adierazteko mien has.

al-ayo. (eguraskcta): iz. Egurasketa adierazteko auŕen itza. }; Ai-dxi-dxi, ai-txi-txi.

ai-dxl-dxi, (egurasketa): iz. Egurasketa adierazteko auŕen itza. }: Ikus.: Ai-aya, Ai-ixi-txi.

ai-ettze, (ontzr); *iz.* Auŕentzat ai edo morokila egiten *dan* lapikotxa. (azkuŕi): *iz.* Berbera.

al-erazi. (itoipen): *ad.* Agortu-eragin.

al-irtn. (irin): *iz.* Gar! ta galttu riaren iritia, moroklla egiteko erabiltzen dana.

al-mandaf. (oŕe): *iz.* Ubildutako iriñaz egiten dan txapiata, (irin): *iz.* Berbera.

aŕontzl. (ontzi): *iz.* Auŕentzakn ai-lapikotxoa.

at-tat-txl. (egurasketa): *iz.* Mien ezpailetan egurasketa, j: Ai-ayo, at-dxi-dxi.

ai-xntia, (sendagaikintza): *iz.* Iriñnz egindako xafla.

aiba!. (oyuiza): oya. Sal-abereak ibili-arazteko erabiltzen dan oyuiza.

albadal. (oyuiza): ayai. Zerbait gertatu dedin gurari /data erabiltzen dan oyu-itza.

aibel, (iraizkin): iz. Abalaren beste izena.

etbezat. (dei-egikuntza): *aya.* Edonoren oarmena eskatieko erabiltzen dan oyu-itza. }: "Adita bet-a" editzeraren laburpena.

aibidc. (credo): *iz.* Zerbait egiztatzcko aipateen dan egipen, idazki edo esakuna. }: "Adibide¨ ltzaren laburpena.

aibidez, (erect-0: *adond.* Aibidea aipaizen ari-izetea.

albo. (pilota): iz. Ikus.: Pilots; mien j: Kurubil.

aidai. (oyutza): *aye.* Abelgofia ibili-erazteko erabiltzen dan ayutza. (bizitegi): iz. Estu ta naŕasa dan bizitegia.

aida ta esti. (oyutza): *ova,* Abelgoŕia ibili-erazteko ta atzera-erazteko erabiltzen diran oyutzak.

aidaatu, (igoera): ad. Argitu, atertu.

aidago. (sendi): iz. *Bi* edo nolin geyagoeu arteen dagoen lokatla, naiz odolekotasunez naiz kidetasunez izan.

aidako. (laburtasun): *iz. Label,* igarokof, gutxi irauntzen duena.

aiden. (lastertasun): *adond,* Zerbait egitean arintasuna, bizkortasuna. (taburtasun): *adond.* Berbera.

aidanean, (zalantza): *adond.* Nolabaiteko altasuna adierazteko erabiltzen dan itza. (izaneza): *adond.* Itxurapen itxnraz.

aidanez. (izaneza): *adond.* ltxurapon itxuraz.

aidantza. *(sendi): iz.* Mota guziko aaideeu tnultzoa.

aidata. (akulukada): *ad.* Sai-abereak ibit ditezen abotsak ado akuluz eyataea, (zirikaldi): *ad.* Berbera, berbot-a. (kiri): ¡¡ *ad* Zerbait kirian jartzea. (iges): J} *ad.* lges-egiten, itzuri. (egazkada): *(ad.* Egaz-egitea. (laspei): (*ad.* Lutist biurtzea. (otz): (*ad.* Bat-batean edo zeara oztutzea. (igoera): }j *ad.* Zerbait jasotzea.

AIDE.1z, Ludiko qua egiten duten Impel batmen nastea, batez ere gatzugai ta osijena edo ordeigaya. Arnas-aize, taspeldi. (sendi): *iz.* Sandi bat osotzen duten notlñen bakoitza. }: Aside, aaiko, aako, aaku, askazi, azkasi, azkazi, istaf-lengusu, istaŕ-senide, noberenki, ondaŕ, urko, uŕa. (oyutza): j} *oya.* Alde-egin dezan, noribait egiten zaiun oyua. (situ): ¡¡ iz. Gogoko zeindasuna, eginkizun aundiak ekiteko ta gaitzuŕeai, bilduŕ gabe, buru-egiteko dana. *11* (aize), (auspo), (ogu), (egurasti), (laspet), (plain), (putt-), (ostagizti).

aide andi. (sendi): iz. Uŕen-ufenekn aideak,

aide baltza. (eritasun): iz. Ardien eritasuua.

aide adolekoak. (sendi): *iz.* Odolez aidea dana. Ikus,: Aidetasun berez etolia, aidetasun odolekoa.

able urlro, (sendi): *iz.* Uŕen-ufeneko aideak.

aide nta. (sendi): *iz.* 1Srbileko [Mica. J: Aiduŕ a.

aide Wen, (sendi); *iz.* Uŕen-uŕeneko aideak.

aide-argi. (mokel): *iz.* Gorputzen elacn artean dagoen one mokolen artean. (idekidura): *iz,* Argia sartu al-intake cgoten dan idekidura.

aide-bats. (sendi): *iz.* Aideen muttzoa.

aide-cgazlcin. (egazkaritza): iz. Laspelez beterik aidean ibiltzen dan egutontzia.

aide-erailtza. (eriotza): *iz.* Norberaren sendiko edonor erailtzea.

aide-eraile. (eriotza): *izond.* Bare sendiko edonor crailtzen duena.

aide-iltze. (eriotza); *iz.* Norbcraren sendiko edonor erailtzea.

aide-kai. (egazkaritza): *iz.* Egalanda.

aide-kutsuak. (sendi): *iz.* Uŕuneko aideak diranak. j: Aaidekutsu.

aide-mall. (sendi): **iz.** Aidekunde batean alkaŕekiko izan diteken uŕunagoko ala urbilagoko aidegoa. j: Aside-mail.

aide-nagusiak. (sendi): *iz.* Antziñan jauntxoai eman oi zieten izeua.

aide-nett. (lizuukeri): iz. Aideen artean egindako aragi-ogena.

aide-ontzi. (egazkaritza): *iz.* E.gazkilia.

aide-oratu. (sendi): *iz.* Ezkontza-aidetasuna.

aide-sualc. (su-ikusgaŕiak): iz. Su-ikusgafiak esateko baste izena.

aide-txilci. (seudi): *iz.* Uŕuneko aideak diranak.

alde-uf. (sendi): *iz.* Uŕuneko aideak diranak.

aide-zalekeria. (osaba): *iz.* Ororen bizihideetan aideni leentasuna ematea. (auŕetasun): *iz.* Berbera,

aide-zelai. (egazkaritza): *iz.* Egalanda.

aidebefi-ola. (aide): *iz.* Alden egokeratzeko ola.

aidebide.(egazkada):ŕa. Egazkifez ibiltzeko bidea. (egazkaritza): *iz.* Berbera.

aidegailu. (egazkaritza): *iz.* Egazkiña.

aldegnitz. (sumin): *izond.* Azpegi sumiuduta.

aldegaixto. (tximista): ŕz. '1'ximistaren bests izena.

aidegaiztu. (aura n): *ad.* Sumiña soŕeraztea.

aldego. (sendi): *iz.* Bi edo notin geyagoen artean dagoen lokaña, naiz odolekotasunez naiz kidetasunez izan. 1: lcndaki,jendapide.

aidego-bits. (sendi): *iz,* Uŕuneko aidea izatea.

aideko-kutsu. (sendi): *iz.* Uŕuneko aidea izatea.

aideka. (joko): iz. Txitoka egiten dan jokoa; bertan batek endoreareua dagi ta besteak gaiztagiñena.

aidekarl. (egazkada): *izond.* Egazkiñez edo baste aidegaluz egaz dagiena.

aidekera. (sendi): iz. Bi edo notin geyagoen artean dagoen lokaña.

aidekeri. (lizunkeri): *iz.* Aide= artean egindako aragi-ogena.

aidekeri-gie. (lizunkeri): *izond.* Aideen artcan izandako aragi-ogena egin duena.

aideicetan. (joko): iz. Txokoka egiten dan jokoa.

aideko. (aldakortasun): *ŕzond.* Oldozkunez, maitasunez eta abaŕ eŕezegi aldatzen dana. (gezuŕ-ipuizti): iz. Sasi-jaiuko-zalcai dagokiena. (siñiskeri): (*iz.* Azti gaizkiña.

aidekunde. (sendi): ŕz. Bi edo Roan geyagoen artean dagoen lokafia.

aidekuntza. (sendi): iz. Norbaiten leiñuaz, notin baton sendikk dueu lokaŕia edo aidegoa.

aidernaile. (abesti): *izond.* Abesten duena.

aide^{g}oo. (sendi): *ft.* Emakumeen bidetik lortutako odol-aidegoa. Edapenez edozein aidegoa.

aiderailtsa. (eriotza): *iz.* Norbaitek bare sendikoren bat erailtzea.

aidestaldi. (aide): *iz.* Aides nunbait saŕeraztea edo ibili-eraztea.

aidestatu. (aide): *ad.* Aides uunbait saŕerazi edo ibil-erazi, baits cdonork bare burua aidean jartzea ere.

aidetaf, (sendi): *iz.* Sendi batena edo aidegoarena dana.

aidetarte. (sendi): iz. Bi edo batzuen artean aidegoa izatea.

aidetasmn. (sendi): *iz.* Aidegoaren tasuna. Azkazikunde.

aidetasun bares etotla, (sendi): Odolezko dan aidetasun. j: ikus,: Aide odolckoak. j: Aidetasun odolekoa.

aidetasun odolekoa. (sendi): *iz.* ikus.: Aide odolekoak. j: Aidetasun berez Maria.

aidetikako. (sendi): *iz.* Scndikoa dana. (izkutukeri): *Ia.* Sorgiñen izkututako izaki laguntzaleak. I: Beaŕeztan, gaitxagoŕi. (ikusgaŕi): ‖ iz. Eŕi jakiteak gizonarengan ikusten dean berez-gañeko azpegia.

aidelu. (sendi): *ad.* Eskontearen bidez sendi bateau sartu edo artu. (alkartasun): *ad.* Notiñak alkartzean ari-izatea.

aidetza. (sendi); *iz.* Aidegoa.

aideurtsua. (aide): *iz.* Ubilduta dagoen aides.

aidian. (lastertasuu): *adond.* Zerbait one-aldi txikian cgitea. (laburtasun): *adond.* Berbera.

aidorkeri. (stoked): *iz.* Afokeri ta besteen aufetasunean autatua izateko neuŕi gabeko leya.

aidurki. ((linked): *adond.* Edonoren aufetasunean autatua izateko neufi gabeko leyaz ari-izatca.

aidof. (txairotasun): *izond.* Zozko oneko nntiña, tantaya. (aŕokeri): *izond.* Ate, burgoya dana. (indaŕaldi):J *ŕzond.* Lanerako azkutsua dana.

aidortasnn.(aŕckeri): *iz.* Aŕoadanaren tasuna.

aidortu. (aŕokeri): *ad.* Ate biurtzea.

aiduri, (adipen): *ad.* Aditu, adi egotea.

aidun. (garerdi); izond. Bere aztura audienera eldu dana.

aidura. (aultasun): *iz.* Soin-indaf edo kemena peitzea. (atzetasun): *iz.* Gogoaren jaustea. (andeapeu): jj *la.* Indaŕa gaitzea; aultzea. (enoa): j *iz.* Azkuŕi naikoa ez artzeagatik edo besteren zio kari dalarik, aultusun nabaria izatea.

aiduri. (landare): *iz.* Ezpainkaria dan landare belarkara, iraunkoŕa, atsonduna; bare ofi ta Wreak bizigaŕi ta ongalua bezela erabiltzen dira.

aidnrkerl. (atzipe): *iz.* Esan edo egiten danaz, zimarku egiten ta egiaren peitzea. (main): iz. Berbera. (gaiztasun); 4J *iz.* Gaizki oldoztu edo cgiteko mania izates.

aidurki. (gaiztasun): *adond* Gaitzera emana izatea, gaiztakeriz yardutea. (insure): *adond.* Berbera, barbers.

aldoŕ. (azta): *izond.* Aztuna dana. (ergeitasun); *izond* Zentzunik eztuena, kemenik gabekoa. (gaiztasun): ‖ *izond.* Gaizki oldoztu ala cgiteko emana dana. (sendi): II ŕz. "Aide uŕ'"en laburpena. (lan): *izond.* Oso lantzalea dana.

aidufatu. (gaizkidura); *ad.* Zerbait gaitzago ala neketsuago egitea edo biurtzea.

aiduŕeri. (atzipe): *iz.* Esan edo egiten danaz, zimarku agitea ta egiaren peitzea. (maŕo): *iz.* Berbera, berbera. (alegikeri): *(ŕz. Zerbait,* bens ez dan bezela ageteraztea.(gaiztasun): *iz.* Gaizki oldoztu edo egiteko emana izatea.

aidrrrtasun. (gaieztasun): iz. Artakotasuna peitzea.

aidurtu. (knife): *ad.* Kaltegaŕi egitea. (usieldura): *ad.* Zerbait usteldu edo galeraztea. (gaizkidura): II *ad.* Zerbait gaitzago ala neketsuago egitea edo biurtzea.

aiduru. (ardura): *izond.* Arduratsua dana, ajolaz diarduena. (karkabupen): *iz.* Zerbait egiteko asmoa. (itxaron-aldi): II iz. Zerbaiten zai dagoena,

aiduru egoite. (itxaropen): *ŕz.* Zerbai€en itxaropenean egotea.

aiduruki. (ardura): *adand.* Ajolaz ari-izatca.

aifamen. (aomen): *iz.* Aipamen, omona.

Matti. (aomen): *ad.* Aipatu, zerbaiteaz itzegitea.

aig-aigu. (ants): *iz.* Artaldcai dei-egiteko aotsa.

aigaitz. (iraupen): *izond.* Aitu eziña dana. (iraunkortasun): *(rand.* Berbera.

aigal-antzin. (aldi): *(dotal.* Afaldu auŕetik. (azkuŕi): *adand.* Berbera.

aigaldu. (azkuŕi): *ad.* Afaldu, aigaltu.

aigalondo. (aldi): *adond* Afaldu ondoren. (azkuŕi): *adand.* Berbera.

aigaltiaŕ. (jandei): izond. Afaltzera deitua izan dana.

aigari. (azkuŕi): *iz.* Afari.

aigari-uts. (azkuŕi): *iz.* Mari labuŕa.

aigaritu. (azkuŕi): *ad.* Afaidu.

aigaŕi. (enoa): *izond* Zama aundiagatik zerbait makuŕarazten duena. (nekabide): *izond.* Berbera. (eraindu): *izond,* Eŕazki xe-xe egiten dana. (iraupen): *(rand.* been ezin ditekena, edo aitu ditekena. (aultasun): *((rand.* Soin-indafak kentzen dituena.

aigu. (dei-egikuntza): *ad.* Zatoz, etoŕi zaitez.

aigura. (negaŕ): *izond.* Asko ta eŕaz negaf-egiten duena. (inka): *izond.* Kari txikiagatik zinkuriñatzen dana.

aijit. (lastertasun): *frond.* Eŕaz eta ganoraz dabilena. j: Aixit, aisit.

aik. (izenorde): *izord* Ayek, areik. (aditz): *ad.* Jeiki adi mutil. Ikus.: Aika.

air eta. (aefetasun): *adond.* Ordudanik, atczkero.

aika. (!nka): *adond.* Ayeneka ari-izatea. (aginpide): *oyu.* Zutik jartzeko agintza edo eskaria. I: Atka adil. Ikus.: Aik,

aika ari. (joke): *ad.* **Aots** unkigaŕiaz zinkuriñatzca. j: Egiazko ziorik gabe adiakatu edo negaf-egitea.

aika-egin. (inka): *ad.* Deitoratzea, adiakatzea.

sikafrta. (beitiko): *iz.* Sabei-utzaldi ixurki la usua. j: Aikafite.

aikaitz. (adingabetasun): *iz.* Aurkatm zentznak ematen dituen itza edo esakuntza.

aikarazi. (igcera): *ad.* Jeiki-erazi.

aikatu. (igoera): *ad.* Jeikitzea.

aikatee. (goiera): iz. Bizkargune, gaña.

aiki. (egiantz): *adond.* Egi-itxura izatea. (morokil): iz. Ai-azpila. (azkuŕi): fi *iz.* Berbera. (zuku): II iz. Berbera. (gozotasun): *iz.* lrasagaŕ-cŕeximeta, edo baste igalietaz egiten dana.

aiko, (sendi): *iz.* Bi edo notin batzuen artean, odolkidetasunez edo **ezkontzaz,** dagoen latura. (oyutza): *oyu.* Ona email, Ma of, era an! (dei-egikuntza): *aye.* Hegira!, soizu!; adipena eskatzeko oyu-itza. (ergeltasun): *izond.* Ergela, gauzak egiteko edo ulertzeko motela dana. (inks): *iz.* Maze cdo biozkcta adieraztcko mintzabidca. (ari): E| *iz.* Aliko itzaren laburpena.

alko maikozko. (saieskuntza): *izond.* ltzaldi batean bare gayctik at snyesten dana,

aiko-malko. (aitzaki): *iz.* ZerbaiI ez egiteko edo ontzat ez artzcko, esaten edo egiten dana. j: Itzulpide, aitzakl, izbeste, maratila, miko, (kolokadura): *iz.* Ezbai edo keko-meko ari-izatea, j: Keko-mekoa dana, kokolo-mokolo, uka-muka. (amaŕukeri): II iz. Zoiotz egindako itzuli-rnitzulika edo agerbide aizuna. (adin-antzo): II iz. Berbera, berbera. (bola): i *fr.* Bid/darer goi-aldean zearka dagozen bi ezufetatik bakoitza, (ezuf): E| *fr.* Berbera, berbera. (adiontasun): j iz. Zerbait egiteko gotta diteken ankera. (adinkunde): *(iz.* Agerbide, zantzu, aztarna, argibidea. (argihide): j(ŕz. Egiztatzearen egipen eta ondorioa. (ikuŕ): (iz. Zerbait gogoratzcko edo nabarierazteko egiten dan ezaugaŕia. (ancmen-aldi): (ŕa, Ari dan arlotik sayestea. (sayeskuntza): jj *iz.* Luzekeriz erabiltzen diran itzen itzuli-mitzulika. j: Ziŕi-mata.

aiko-maikoan. (nzkeri): *adond.* Txatxaŕak diran gauzetan ari-izatea.

aiko-ondaf. (sendi): iz. Uŕutiko malean dagoen aidegoa.

aikaau. (aikoan): *adond.* Zerbait egiteko gerturik agates.

aikola. (dome): *Jr.* Eztabaidan edo igarketa bateau izpidean egongo litzakenak edo igariko lukenak, lendik erabakitako aindoak edo gauzak bereganatzeko, bi notiu ado geyagoen artean ontzat artutako ituntzearen egipen eta ondorioa.

aikolari, (sendi): *iz.* Norbaiten aitalenai buruz edo leiñuetaz jakituna dana.

aikolo-maikolo. (kolokadura): *ŕzand.* Koloka, ezbaiko cdo keko-mekoa dana edo ari dana.

aikon. (oyutza): *aye.* **Emakume** ball itzegitean adi egon dedin egiten zaion deya.

aikof. (adinkunde): *izond.* Baste baton seta aufean, naiz eta izpidean dagoela jakin, isiltzen dana.

aiku-maiku. (saieskuntza): *iz.* Luzekcriz erabiltzen duan itzen itzuli-mitzulika.

aikunu!. (oyutza): *oyu.* Enkiko aigenuen!

aikutzu. (oyutza): *aye.* Entzun ezazul

aikuzu!. (oyutza): *oye.* Entzun ezazul

ail. (ari): *iz.* aril izenaren laburpena. (eŕenkada): iz. Notin edo gauze batzuk eŕeskau egotearen egipena, (oyutza): *oyu.* Zoaz!, zabiltzi (zur): II *iz.* Zurcdiaren goiko zatikoa. (usteldura): *izond.* Ustelduta dagoena. j: Aildu = usteltzea.

ailgako. (ari): *iz.* Aria arilkatzean egiten dan biribilkia. 1: Aliko, ailko. (naspil): *iz.* Naspilduta dagoen gauza biribila.

ailgatu. (ari): *ad.* Arilak egitea. (naspil): *ad,* Naspildutako gauza biribiĺak egitea.

ailgatzale. (ari): *izond,* Ailkoak egiten ditucna.

ailgeta. (ari): *iz.* Arilean edo txaratilean aria biribiltzeko lanabesa.

ailgetan. *(ari): adand.* Arilean edo txaratilean aria biribiltzean ari-izatea.

ailgo. (ari): *iz.* Aria arilkatzean egiten dan biribilkia. I: Ailko, ailgako, aliko. (naspil): *iz.* Naspilduta dagoen gauza biribila. (lido): iz. truntzeko dagoen huio-zatikoa.

flilibatu. (zirikaldi): *ad.* Zirikaldia egin, zirikatu.

ailkal. (ari): *iz.* Matazak egiteko itxoroskia. (lanabesa): iz, Berbera.

siikari. (ari): *iz.* Matazak egiteko itxoroskia. (lanabesa): *iz.* Berbera.

silketu. (ari): *ad.* Ariĺak egitea. (naspil): ad. Naspildutako gauza biribiĺak egitea.

ail^{g}etan. (ari): *adond.* Arilean edo ixaratiĺean aria biribi!tzeko ari-izatea.

Mika. (ari): *ŕz.* Aria arilkatzean egiten dan biribilkia. I: Ailgako, aliko. (naspil): *ŕz.* Nsspilduta dagoen gauza biribiĺa,

siipeŕa. (laŕinketa): *iz.* Laŕañeraku txibiteketa.

ailtzin. (auŕerakuutza): *adnnd.* Auŕeko tokian egotea. (auŕetasun): *adond.* Berbera.

aiitzurko. (aitzuŕ): *iz.* Aitzuf txikia.

ailtzuf. (aitzuŕ): *iz.* Aitzuŕ ilzaren aldakuntza.

alma. (igali): *iz.* Igalien txortena. I: Latta, girtain, txurten, zimitze, xurtoi. (buztan): *iz.* Abereen isatsa. (aletxo): II *iz.* Arizko aletxoa. I: Aile, ala. (aitona): II L. Amoña.

ailabe. (edari-bizi): ŕa. Pataŕa. I: Amantalpeko, filtrate, kilinpen, lapisto, aluber, paskin, paianlun, patxaŕ.

ailada. (abaŕ): *iz.* Kurkuruak egiteko erabiltzen dan abaf mean zimitza, baña aide batetik bakaŕik lauduta dagoena. I: Ailara, burniailara, zimitz.

ailadin. (altasun): *izond.* Al dan guztia.

ailara, (abaŕ): *iz.* Ikusi.: ailada.

ailagin. (altasun): *adond.* Al dan guztian. (gaindi): *adond.* Aran edo ne ri gañetik igarotzea.

ailagintza. (aletxo): *iz.* Aletxnak egiteko eta. (lan^{g}untza): *iz.* Berbera.

ailagiñeko. (altasun): *izond.* Al dan geyena.

ailako. (izenorde): *izord.* Alako, alango.

a^{g}ate. (egurasketa): *ad.* Egurastea. Elaila. (alpeŕaldi): *izond.* Alpeŕontzi, aldeŕai. (nagi): *izond.* Berbera.

ailanda. (txorzabal): *iz.* Txorzabalaren beste izena. I: Alanda.

ailara. (abaŕ): *iz.* Ikusi.: ailada. I: Burniailara, zilnitz. (landare): *iz.* Oyan eta landaetan landu gabe sortzen dan edozein landarea. (ereztun): II iz. Upacn pipolak estckatzeko erabiltzen dan kurkurna. (karel): II ŕa. Ertza edo eslcanda. (tint): II *iz.* Ertax, erlaiz, irtoua. (gaiartzu): *iz.* Galartzu-ustaia. (bureztun): II ŕz. Lore-ustaia.

ailaragin. (langintza): iz. Ailarak erakitzen ari dana.

ailarugintza. (langintza): *iz.* Ailaragiñaren langintza.

ailaratu. (geŕikatze): *ad.* Upak kurkuruakaz estekatzea. I: Ustayatu.

ailardina-la. (joko): *(Aland.* ?Laren joke batcan (ailardina) ari-izatea. I: Aiiargiñala.

ailurna. (josketa): *iz.* Jostearen egipcn eta ondorina.

ailart. (lan): *izond.* I..anerako gogotsua dana. (lizunkeri): *izond.* Neskatxa ariña, ezpaizko yardueraz ari dana.

ailaslca, (soft): *iz.* Aŕarnantza, iskanbila.

ailategi. (aletxo): Jr. Aletxoak saltzen diran sabokia. (saltoki): *iz.* Berbera.

ailauda. (txorzabal): iz. Txorzabalaren baste izena.

AILE. *iz.* Metalezko zatiko bien moltzoa, olietako bat bestean kakatzen dana. I: Kate-oŕatz antzekoa dana, apaindura bezela erabiltzen dana ta bitxitegian zatiko bat izaten dana. Ilcusi.: Aila, ala, ale. (aletxo): ŕa. Ariz egindako aletxea. I: Ariz egindako aletxea, oyalean atxikita. I: Silderia. Atziki, lokamu, belaŕieŕatea. (landare): *iz.* Landarecn txortena. 11 (aletxo), (apaingailu), (gefikatze), (idazti), (janztura), (kako), (lotura), (ofatz), (pitxi), (uzkaldura).

aile-ailetxoak. (aile): *iz.* Soñeko edo longañaren ertzean josteu dan aletxea, silderi ta aletxea cramaten. (alelxc): iz. Berbera, berbera.

atleaf. (ondaf): *iz.* **Ibai** ondoan izaten dan legal edo ondaŕ-metaren lekoreko gcruza. (aft): iŕ. Berbera, berbera.

ailadin. (altasen): izond, Al dau guztia.

ailegile. (langintza): *iz.* Aletxeak dagizkiena. (aletxo): iz. Berbera.

ailegin. (langintza): *iz.* Aletxeak dagizkiena. (aletxo): ŕa. Berbera.

ailekil. (oyutza): *oyu.* Jakingo alzuen!

allekitu. (igoera): *ad.* Jasotzea. Efetama'ren iztegian (XLV) oartzen danez, aditza ezta au, "ailekitza geldi" baño.

ailara. (abaŕ): *iz. ikusi.:* Ailada.

Akre. (abaŕ): iz. Upa ado otarretarako kurkuruak egiteko, alde batetik lantzen dan abaŕa. : Ailara.

allerlci. (taairotasun): *adond.* Soñaren erabiltzean ganoraz eta lerdentasunez ari-izatea.

ailert. (adipen): *adond* Zaintzaz eta aŕetaz ari-izatea. (begiraniza): *adnnd.* Berbera. (gogortasun): II *izond.* Gognŕ, gotof, zuŕun dagoena.

ailes. (ogi): *iz.* Ongi iegamiatua ez dagoen ogia. (artzirdura): *iz.* Berbera.

aileta. (aletxo): *iz.* Jantzi baterako aletxoen multzoa.

ailetse. (galartzu): *iz.* Aletxo edo baste oŕelako gauza bat tinkotzeko, lokaŕi biribila ado arizko lokailua. I: Silderi, sildri. (lama); *iz.* Barbera, berbera.

ailexa. (aide): *iz.* Alden nunbait sartu edo ibili-eraztearen cgipeu eta ondorina.

ailibatn. (zirikaldi): *ad.* Zirikatu.

aililcari. (ari): *iz.* Matazak egiteko itxoroskia. (lanabesa): *iz.* Barbera.

ailikatu, (ari): *ad.* Arilak egitea. (naspil): *ad.* Naspildutako gauza biribilak egitea.

ailiko, (ari): *(z.* Aria arilkatzean egiten dan biribilkia. (naspit): *iz.* Naspilduta dagoen gauza biribila.

ailimaf. (eguŕ): *iz.* Efealdia eŕaztutzeko, lake oudoan tegortzen diran uplink,

ailiol. (oyutza): oyu. Gauza bat gerta dedin gage bizia adierazteko oyu-itza. I: Aaraiz!, ayan!

ailietsa!. (oyutza): *oyu.* Zcrbait germ dedin gage bizia adierazteko oyu-itza.

ailietz. (oskoi): *iz.* Garagafaren garaua hiribilkatzen riven eskola. (garagaŕ): *iz.* Berbera.

ailis. (ogi): *iz.* Ongi legamiatua ez dagoen ogia. (artzidera): *iz.* Berbera. j: Ails.

ail-izaŕ. (isats-izaŕ): *iz.* Isats-izafa, fasts lazes darns.

ailo. (aitona): *iz.* Eŕonkari'an aitona. (adcpen): *adond.* Zaintzaz eta aŕetaz ari-izatea. (begirantza): II *adond.* Berbera.

atlogaitz. (aidakara): *izond.* Naretasun edo geldidura ez€uena.

ailotu. (begiranlza): *ad.* Zurt egon-arazi. (adipen): *ad.* Berbera.

atlotz, (lasto): *iz.* Gari-iasto txikitua. (gari): ŕz. Barbera.

ailu. (aundiera): *iz.* Oso gsitza dan gauza. (sietxo): *iz.* Arizkoa dan aletxea. (ari): II *iz.* Berbera,

ailu. (oyutza): oyu. Gauza bat gerta dedin gogo bizia adierazteko oyu-itza.

ailubi. (maŕubi): *iz.* Maŕubiaren baste izena.

ailubre. (landare): *iz.* Inguma-antzekoa dan landarea; bare usaña bizl ta atsegin xamaŕa da.

Auden. (aletxo): *iz.* Aletxnak egin ado saltzen duena. (langintza): *iz.* Berbera.

ailueta. (aŕain): *ia.* Aŕnselaren antzekoa dan aŕaña, burns motza duena.

ailugile. (aietxo): *iz.* Aletxnak egin edo Wizen duena. (langintza): ŕz. Berbera.

atluki. (ari): *iz.* Arilean edo txaratilean aria biribiltzeko **lanabesa.**

aimenge. (izenoŕ): ŕzaltd. Ni (like euzkalduua).

aimengen. (ijito): ŕzond. Nirea **(ijito** euzkaiduna).

aimezkila, (zeiñu): *iz,* 11-yoale-otsa. (eriotza): *iz.* Berbera.

ate. (aditzondo): adnnd. ldetasun-erkatzca adierazteko erabiltzen dan **adit'zondoa,** "eren'"en laburpena dana. I: OMIT, kain, lagiñ. (izenondo): *izond.* Izenaren anŕean erabiltzen dan

izenondoa, erkatzeareu zentzuna ere ematcn duena; e.b.: ain etitan. (lastertasun): 11 *izond.* Usu ta lasteŕ dabilcna, "arin'en laburpena dana. (erdi): II *iz.* Zarbait erdibitzen dan unealdea.

ain-alñetan. (kolokadura): *izond.* Zalantzaz eta aiko-maikatan ari dana. (erabakieza): *ŕzond.* Barbara,

ainbaga. (gabetze): *(wad.* Berarena zan zerbaiten gabe geratu dana. (izenondo): *izond.* Berbera.

ainbagako. (utzerazpen): *izond.* Noribait daukana kentzen zayaiarik, bera gabeturik geratzcn dana.(gabetze): *(road.* Berbera, barbers.

sinbagakotu. (gabetze): *ad.* Noribait daukana kentzea.

ainbakia. (zenbanaketa): *ft.* Gauza bat baste bateaz zenbatentzean ateratzen dan zatia. (zenbakun): *iz.* Berbera, barbers,

ainbakoa, (gabetze): *izond. Beaŕ* duenaren gabe dagoena.

ainbakotasnn. (gabetze): iz. Zcrbaiten gabc egatca; zerbait peitzea.

ainbakuntza. (zenbakun): Aindoiztiaren bider, egiten dan zenbatza.

ainbana. (banaketa): *adond.* Batmen artean zerbait, berdiflak diran zatietaz, banatzea.

ainbona-czin,(banaketa): *adond.* Batzuen artean zerbait, berdiñak diran zatietaz, ezin banatzea.

ainbanagafi. (banaketa): *ŕzond.* Batzuen artean zerbait, berdiñak diran zatietaz, banatzeko cgokia dana.

ainbanaketa. (banakuntza): iz. Batzuen artean, nolabaiteko eraz, zerbait banatzearen egipena. (zenbakun): *ŕz.* Aindoiztlaren bidez egiten dan zenbatza.

ainbanaketa. (banaketa): *ŕz.* Aindo bat batzuen artean, beat dan giñoan banatzea. (banakuntza):(z. Barbera, berbera.

ainbanapen. (berdintasun): *iz.* Zerbait egitean batzuen artean ainbanatzea edo berdin geratzea.

ainbanatu. (banakuntza): *ad.* Arau batzuen bidez, batzueu artean zerbait banatu. (berdintasun): *ad,* Zerbait egitean, batzuen artean ainbanatu edo berdin gusto.

ainbat. (aditzondo): *adond.* Zerbaiteraño, aindo bateneraiio. I: Kainbat, dinbat. (ugaritasun): *adond.* Berbera. (zenbakun): *iz.* Joko askotan zenbatzeko batasuna.

ainbat bat, (aindo): *iz.* Alnico aindo bat.

ainbat izan. (aintzapen): *ad.* Aintzakotzat artu.

ainbattxafago.(gaiztasun): *adond.* Txaŕago izatea.

ainbattxartoago,(gaiztasun): *adond.* Ainbat gaizkiago.

ainbatasun. (berdintasun): *ft.* Gauza batzuen artcau guziak berdintzat arvea.

ainbatean, (banakuntza): *adond.* Aindo bat edo beste zerbait beat dan giñoan banatzea. Ainbatik.

ainbateko. (berdintasun): *Land.* Asino, gauza ado aindoetan berdin-berdin izatea. I: Areinbatekoa. (aundiera): *izond.* Ainbesteraño. (ondoreko): jj *lok.* Dirudienez, ikusten danez.

ainbatgafa. (zenbaki): *frond.* Zenbatuta izan ditekcna.

alnbatsu. (izenondo): *ŕzond.* Gutxi gorabera. (aindo): *izond.* Berbera.

ainbatu. (zenbakun): *ad.* Gauza bat beste bati buruz neural edo erkatu, egiz nolakoa dan ikusteko. (berdintasun): *ad.* Zerbait egitean, batzuen artean ainbanatu edo berdin geratu.

ainbatzaile. (joko): *ŕrand.* .lokoetan edo bestetan ainbatzen duena, edo irabazten diran eslcualdiak zinbatzen dituena.

alnbatze. (zenbakun): ŕa. Zerbaitengatik ordaindu beat dana. j: Peetxa.

ainbei. *(ate): iz.* Ate, leyo ta baste mokoletan goiko atata Atalati, atal-buru, ateburu, ate-koloma.

ainbertze. (aditzondo): *adond.* Berdintasuna ala ainbatasuna adierazteko erabiltzen da aditzondoa. Ainbeste, gainbertze, geinbertze, kainbertzc, goaiña, goara, auenbeste, lain, ainbertzeko, afunestez. (aindo): *adond.* Berbera, bcrbera. (ugaritasuu): 11 *adond.* Asko, ugari dana.

ainbertzena. (aditzondo): *adond* Bakoilzari ainbat.

ainbertzenarekin. (aditzondo): *adond.* Area gañetik.I: Ainbestenarekin, ainbertzerekin, ainbesterekin.

ainbertzenaz. (aditzondo): *adond.* Bare ainbatean.

ainbertzetan. (aditzondo): *adond.* Ainbestc aldietan. 1: Ainbestetan.

ainbertzetarairño. (aditzoudo): *adond.* ainbeste neuŕirailo. 1: Ainbestetaraifio, ainbertzetaradiño.

alnbertzetaraiñoko.(aditzondo): *adond.* Ainbeste neuŕiraño doaiarik. I: Ainbestetaraifloko.

ainbertzez. (aditzondo): *adond.* Ainbatean, ainbestez.

ainbcste. (aditzondo): *adond.* Berdintasuna ala ainbatasuna adierazteko erabiltzen dan adltzondoa. Ainbertza, gainbertze, geinbertze, kainbertze, goaiña, goara, aiñen, aiñenbesto, añenbeate, lain, añmeatez. (aindo): *adond.* Berbera, berbcri. (ugaritasun): 11 adond. Ugari, asko dana.

ainheste izan. (berdintasun): *ad.* Ainbatasunean egon,ainbatasunekoa (ran.

ainbestean. (aditzondo): *(Nand.* Ez asko, ez gutxi; ez geitzea, ea peitzcu; naikoa izatea. (arau): *adond.* Arauduna izatea. (berdintasun): *(ariond.* Baldlntza bateau egotea.

ainbestekoa. (arau): *fzond.* Arauari dagokionez dana.

ainbestetasnu. (berd nlasun): iz. Ainbatasuna,laintasuna.

ainbestetu. (berdintasun): *ad.* Aintzat artzean edo eragitcan, gauza bi berdin diraia ageŕeraztea. 1: Ordain-izan. (ordainpide): *ad.* Kalteren bat ordaindu.

aindi. (aide): ŕa. Beste aldekoa. j: Ainti.

aindirateko. (uŕuatasun): *izond.* Ango aldekoa dana.

aindiratu, (uŕuntasun): *ad.* Ango aldera igaro. : Ainditu.

ainditikako. (ufuntasun): *adond.* Ango aldekoa.

ainditu. (putz): *ad.* Aideaz edo baste laspelez zerbait aunditzea. (okidura): *ad,* Barbera.

aindizti. (aindeizti): *iz.* Aindoiztiaren zatia, aindoa zeingabez ikasten duena, ta izldalutz edo baste ikutakaz adierrzten duena.

aindiztiaren. (aindoizti): *frond.* Aindiztiari dagokiona,

aindiztilari. (aindoizti): ŕz. Aindizti ikasten edo irakasten duena.

AINDO. ŕz. Neurtu, zenbatu, geitu edo gutxitu ditekenaren tasuna. I: Zcrbaiten zatiko yoria. I: Mugagabekoa don dint-zatikoa. Zerbaiterako naikoa data uste dan dint-piloa. I: Pilo bat osotzeko brats dana. 1: Boskada, gets, keta, kopuru, zartada, zartara, zartada, zcnbate, zenbatza.1/ (goi-jakintza), (neuŕi).

AiNDOIZTI. iz. Aindoaz diardun yakintza. 1: Konta-jakintza. II (aindo), (giño), (jakintza), (zenbakun).

aindolztilari. (aindoizti): *izond,* ikus.: Aindoketaria.

aiadoketalaria. (zenbakun): *izond.* Zenbakunak egiten dituena.

aindoketaria. (aindoizti): *izond.* Aindoiztia aztertzen edo ikasten donna. ikus,: Aindoiztilari.

aindu. (jabego): *ad.* Menperatu, amor-eragin. (menpekotasun): *ad.* Berbera. (eskeintza): II *ad.* Agindu (aindu agindu itzaren laburpena). (askapen): II *ad.* Askalu. (aginpide): II *ad.* Eragin, egin-erazo.

aindurn. (abet-sit): *iz.* Bedafezko landarea, iraunkoŕa, auntz-osto kideetakoa, intsusaren antzekoa dana.: Andura, andufa, jandura, kortamure, kortamuŕa, maimaratil, oxifiapiko, osiiapiko, sukamaila, uixta, ziaurdi, ziauŕe, xonkaŕo, rind. (aindurapen): in. Notin edo gauza baton aurkako araoa.

ainduraka. (aindurapen): *adond.* Ainduratzen ari-izatea.

AINDURAPEN. *in.* Notin edo gauza baten aurkako araoa.: Alaka, birago, biraa, biran, buo, burn, buŕo, elegaitz, araotx, ats, gaizkots, madarikapen, irao, madarikazio, maradiziño, zeŕigoti. *II* **(gaitzespen)**

alndurati. (aindurapen): *izond.* Araokatzen, ainduratzen duena. (txeŕen): *izond.* Txefenari esaten zaiona.

ainduratu. (aindurapen): *ad.* Araotu, biraokatu, **aindurapenak** botatzca, geztetsi.

ainduri. (halal): *iz.* Bedaŕezko landarea, iraunkofa, ezpainkarietakoa, oso **atsonduna.'**

aindurizko. (bald): *izond.* Ainduriari dagokiona.

alnduf. (zotoztasun): *izond.* Zoŕotz, latza dana. (aitorkun): *izond.* Garbaincketari, bare zentzuak edo sofia ilduratzcn dituena.

ainduŕiña. (abetxu): *in.* Bedaiezko landarea, iraunkofa, ezpainkaricakoa.

Mugabe. (gabetasun): *adond.* au, ori edo ura gabe ari-izatea.

aingaiña. (aditzondo): *adond.* Erkatzean erabiltzen dan **aditzondoa, ainbatasun** ado **berdintasuna** adierazten donna. (aindo): *adond.* Berbera, berbcra.

aingafi. (irabazbide): *frond.* Zerbait irabazteko lain dana.

aingatik. (aditrondo): *adond.* Zerbaiten ondorengoa dan asmoa adierazteko erabiltzen dan **aditzondoa.**

aingeri. (gotzon): *iz.* **Gotzonaren beste leans.** (begi): *in.* Begiaren hetsciña.

aingeru. (gotzon): iz. Gotzonaren beste izena. j: Ainguru. (begi): *iz.* Beglaren betseiña.

aingeru guardako. (aŕain): *iz.* **Itxasoko aŕaña; soft ia oboaren antzekoa du; burua soñaren aldean oso** txikia; ta **nr-zingoaren** ondoan ibiltzen da. I: Aŕaintzabal.

aingeru jagolea. (gotzon): *in.* Gizaki bakoitzak duen **gotzon** begiralea. I: Angeru-begirale, **angeru jagole.**

aingeru-belaŕ. (be1aŕ): *iz.* Ginbailkaria dan **belaf** goiztaŕ eta atsonduna, zauriduraen gañean ipintzen dana. Angembedaŕ, angoru-belaŕ.

aingeru-irazeki. (gotzon): *iz.* **Gotzon** gartsua.

aingeru-kanpaya. (zeiñu): iz, Dofean dagoen **zeiñu txikia.**

aingeru-lefo. (gotzon): iz. Gutzon-taldea.

aingeru-lora. (lore): *in.* Aingeru-belafaren Iorea.

aingeru-osto. (beta): *in.* Ginbailkaria dan bald goiztaŕ eta atsonduna, zauriduracn gañean ipintzen dana.

aingeru-su. (gaŕ): *iz.* Laistef itzaltzen dan gaf aundia. Wealth): *in.* Berbera.

aingeru-talde. (gotzon): *iz.* Got/mien **gudaritza.**

aingerudi. (gotzon): iz. **Gotzon-saldoa.**

aingerukerl. (gotzon): *in.* Gezuŕ-ipui, itxumpen.

aingeruki. (gotzon): *frond.* Gotzonai dagokiena; gotzonen antzekoa dana; edeŕ-edeŕ edo on-ona dan **notiiia.**

aingerukote. (gotzon): *izond.* **Gotzonaren Irudi** aundia; and gizena, bare adiñari dagokiona baño taŕotuago dana, ta atai-izaera duena.

aingerulege. (gotzon): *iz.* **Auŕ-iictak.**

aingenitu. (gotzon): *ad.* Gogoz gardendu.

aingerux. (gotzon): iz. Emakume-irudiz ageierazten ran ametsezko izakia, aztiareh eta igarizeko almena zuela aate zana.

aingeruz. (eŕugabetasun): *adond. Xatotasunez,* **efugabetasunez. (gotzon):** *adond.* **Berbera.**

aingira. (stain): *iz.* **Egatz bigunak dituen aŕaña; here sofia lure ta zubilkara da,** ta jangaŕia da. I: Angina, singers, uaiu, xaŕicta. *II* Moto batzuk dagoz: Mofebalda (bizarduna dana); Aingira-morea (iilak dituena); Itxasaingira edo legatz-aingira (mikela).

aingira mefebalda. (stain): *in.* **Bizarduna dan aingira.**

aingira.morea. (aŕain): *in. Izpi1ak* dituen aingira.

a**ingira-belaf. (helm): iz. Itxasoan** sortzen dan **belaf** berezia.

aingira-otafe. (aŕantza): *in.* Aingirak eramateko otaŕea.

aingira-zofi. (zomoŕo): iz. Ur gañean dabilen anka luzedun zomofoa. j: Amalau-eŕamuka, aŕantzale, txipaosazale, zapatari, zapatile, xipa-zain, xipa-zamari.

ainglraere. (ugaztuu): *ft.* **Erbiñudea. I: Aingiraefe.**

aingirakari. (aŕantza): *in.* **Aingirak aŕapatzeko afanizan ari dana.**

aingiraketa. (aŕain): *iz.* Aingiratza, aingira asko.

aingiraldde. (stain): *iz.* Aingiraren antzekoa dan aŕaña.

aingirakume. (afain): iz, Aingiraren kuma; mikela txikia.

aingirategl. (aŕain): iz. Aingira-kumak soŕerazteko **afain-tokia.**

aingiratxa. (aŕain): *in.* Aingira txikia, zuri-zuria dana, itxas-ura eltzen dan **ibai batzuetan aurkitzen dana.** I: Aingirats. -

AINGURA. iz. Burnizko Ianabesa, bi amuen antza duena, **kate batetik zintzilika ta itxaso** edo ibai **baten** ondora botatzen dana, bertan **itxasontzia tinkotuta gera dedin. I: l3ornu, sngura, ankila, ankile, arianica, ameba, arpeu, aŕankila. if (akalde),** (dendun), (itxaskuntza), (itxaso), (itxasontzi), (iz-adaŕ), (kako), (ontzigintza), (ugaran), (uzkaldura).

aingura-leku. (aingura): *in.* **Itxasontzia ainguratzekoa clan leku berezia.**

aingura-toki. (aingura): *in.* **Itxasontzia ainguratzekoa** dau toki berezia.

aingura-txifista. (aingura): *in.* Itxasontziak gordetzeko edo bafiztatzeko **lekua.**

ainguragile. (aingura): *iz.* **Aingurak** egiten dituena. j: Angulagin, ankilagin.

ainguragintza. (aingura): *iz.* **Aingurak egiten diran lantegia.**

ainguraiña. (aingura): *in.* **Anngura txikia; egotzitako aingura** tinkotzeko erabiltzen dan **lokatia.**

ainguraketa. (aingura): in. Itxasontzia ainguratzeko egipena.

ainguran-bibieta. (aingura): *ft.* Itxasontzi-alboanjartzen dan 01 edo oltza apailua crabiltzekoa dana,

ainguratn.(akaldc); *ad.* Itxasontziko aingura botatzea, nra tinkotua gera dedin. (aingura): *ad.* Berbera, berbera.

a€nguratxo. (aingura): iz. Aingura txikia; egotzitako aingura tinkotzeko erabiltzen dan lokaŕla.

ainguratzaŕ. (aingura): *iz.* Oso aundia dan aingura, azken beltzean erabiltzen dana,

aingure. (zartzaro): *izond.* Urteak asko dituen gizona.

ainguru. (gotzon): iz. Gotzonaren beste izena. j: Aingura. (begi): *ft.* Begiaren betseiña.

aingura-lili. (belaŕ): *iz.* Azi-alal bateko landarea, lore aundiak ematen dituena; lore oyek ideki to ordu gutxi baŕu zimcltzen dira, to landarea apaingalu bezela erabiltzen da.

aingura-osto. (belaŕ): *iz.* Zauriduraen galleon ipintzen dan beta berczia.

ainka. (aginkada): *adand.* Oskaka, ausikika, usika. (zenbakun): *adand.* Zenbatzaka. l/ Ainiza = Aginkaren laburpena.

ainka-egin. (aginkada): *ad.* Ikus.: Aginka-egin.

ainkada. (aginkada): *iz.* Ezer mamurtu gab; ortzak indaŕez eratxiki.

ainkari. (aginkada): *izond.* Aginka egiten duena.

ainki. (lastertasun): *adond.* Lastertasnnez, zaulitasunez ari-izatea. ^; Ainzki.

ainkolte. (matsondo): *is.* Matsondo-csola, zurkaiiza. (landaketa): *ft.* Berbera.

ainkulaldi. (birunda): *iz.* Birunda aritia, aidcan emana.

ainkulatu. (jaurtidura): *ad.* Notin bat soiñataletatik artu ta bein eta beŕiz luŕera botatzea.

ainknra-leku. (aingura): *iz.* Aingura botatzeko egokia dan itxasoko tokia.

ainkari. (inka); *is.* Uuri, ulua.

ainlenbailen. (lastertasun): *adond* Lenbailen, ainbat lasteŕen, al dan laixtefen, al dan learn, len-baño-len, ten baizen len, ainbat ariñen, ainbat lenen, albeit tenen, alik laixteŕen. (aditzondo); *adond.* Berbera, berbera.

alnsafi. (lastertasun): *adond.* Aurki, bereala, aida baton, berealaxe, bercalakoan, iŕi-aŕa batean, itzetik ortzara. (aditzondo): *adond.* Berbera, berbera.

ainsikabatasun. (aduragabetasun): iz. Ardurarik ez izatea, lazokeria.

ainta. (giño): *iz. Ikus.:* Cilia.

aintari. (ad): iz. Arilkariko ariaz egiten dan itsuta. (lokaŕi): *iz.* Arotzaren lokafia.

aintasun. (lastertasun): *is.* B€zkortasun, zalutasun, abiadura.

ainte. (alrnan): *is.* Gaiezko ala gaigabeko zerbait egiteko antze ado almena. (indef): *iz.* Zerbait egiteko kemen ado indafa.

aintiñaŕeba. (alto): *is.* Senaŕaren ama ernazteari buruz, edo emaztcaren ama senaŕari buruz.

ainto, (aindo): *is.* Ainbesteko aindoa.

aintsn. (neuti); *adand.* Naafi bateau.

aiutsu bateau. (aindo): *adond.* Ainbesteko aindoan. (aditzondo): *adond.* Berbera. II (Ikusi: Aim).

aintu. (igoera): *ad.* Battik gora zerbait igitzca. I; Gauza bat jasotzea. II (Apiko "arin'etik sortutako itza).

aintxiaŕ. (kaskabaŕ): ŕz. Kaskabafaren beste izena.

aintxieta, (istinga): iz. Istiltsua dan lurkia, ibai aka iŕxasoko uraz urpetzen dana,

aintxintx€ka. (lasterketa); *adand.* Laisteŕ ado *arin* ibiltzea.

alntxintxikalari. (lasterketa); *izond.* Lasterketan ari dana.

aintxintxiketa. (kasterkela): *iz.* Laisteŕ edo arin ibiltzearen egipena.

a€ntxira. (istinga): *iz.* Zingira, ist€uga. (aintzira); *ft.* Alntzira txikia.

aintxlo. (askitasun): *adand.* Ikus.: Aski. l: Naiko.

aintxuma. (auntz): *iz.* Auntzarenkuma.

aintxuza. (upa): *iz.* Upa edo antoxin baten zuloan sartzen dan **dutxulu** edo oditxoa. Upelen zuloa estaltzeko erabiltzen dan zurezko ildokia.

auntz. (aunts): *iz.* Auntzaren baste izena. (oramai): is. Espaloya eramateko ganbclaren antzekoa dana. (oñazpi): *iz.* Zuritzaleen ganbela eusteko zuntoya.

aintz-izen. (aomen); *is.* Aintzarcn aipua. (goresketa): *iz.* Berbera.

aintza. (aomen): *ft.* Ospe, omen, aipu. (non): *iz.* Berbera.

aintza-lagun. ((tore): *izond.* Aintzadun baten kidea dana.

aintzadun. (aomen): *izond.* Oorezko ta ospetsua dana.

aintzagabeku. (ospege): *(sand.* Aomen onik eztuena.

aintzagaŕi. (aomen): *izond.* Goreskela irabazten duena; ooregatia dana. (oore): *izond.* Berbera. (duintasun): H *izond.* Ospe aundikoa dana, (berezkunde): *frond.* Goresten eta ospetzen duena.

aintzai. (asku-langintzak): iz. Auntz-artzaya. (auntz): *iz.* Barbara.

aintzaiee. (gore): *izond.* Aintzadun baten kidca dana.

aintzak. (joko): *ŕs..1oko* batean bein-betiko jokaldia.

aintzakide. (oore): izond. Aintzadun baten kidea dana.

a€utzalco. (giiio): *(sand.* Bcdegaŕ eta egokia dana. (berezitasun): *izond.* Berbera.

ainti.alcotu. (aintzapen): *ad.* Onegiña onartu, aotan artu.

aintzakotzat artu. (aintzapen): *ad.* Onegiña onartu, aotan alto.

aintzaldu. (Gore): *ad.* Aintzaduna dana goretsi ta upatu.

aintzale. (igocra): *(sand.* Zerbait jasoten duena.

aintzalgañ. (aomen): *izond.* Oorezko to ospetsua dana.

aintzale. (aginpide): *izond.* Aginpidean yarduteko eskubide ta almena dituena. I: Agintzea mate duena.

aintzane. (izen): iz. Umakume baten berarizko Izena.

AINTZAPEN. *iz.* Gauza bati ematen zayon on-iritzia, edo jotzen zayon aldintasuna. I: Adeitasun, bcgiramen, rnaitasun, onartzea, auudiespen, axola, jaso, parelxu, peresa, onereste. (baimendura): *is.* OnartzeaII (aomen), (gaŕantzi), (irabazbide), (salami), (zentzun).

aintzarako. (nose): *izond.* Oore ta aintzapeua ematen duena.

aintzartu. (aintzapen): *ad.* Norbait onartu, aintzakotzat artu, iteuki,

aintzat artu. (baimendura); *ad.* Gauza bat ontzat artzca. (aintzapen): *ad,* Norbait aintzakotzat artu. J: Itzeuki.

aintzat euld. (aintzapen): *ad.* A€ntzakotat cuki,

aintzatean egon. (erakotasun): ad. Iritzi ta aburu batekoa izan.

aintzatena. (artakotasun): *adond.* Zerbaiterako antzetsu ta aukerakoena dana. (berezitasnn): *adond.* Berbera.

aintzatsu. (aomen); izond. Ospatsu, entzutetsu; oore ta gorespengaŕia dana.

aintzatsutu. (ours): *ad.* Len etzana aintzatsua egitea. : Aintzatsuari

gorespenak ematea, goratzean eta aupatzean.

aintzatu. (oore): *ad.* Goretsi, aupatu, aundietsi, oniritzi. (aintzapen): *ad.* Berbera.

aintzazko gertaeralc. (agurtza): Agurtza'ren aintzatsuak diran amaŕekoak.

Hintze. (mugadura): *iz.* Zerbaiten amaya, muga edo azkcua. (amai): *iz.* Berbera. (oren): jj iz. Egun-aldia banatzen dan ogetalau zatietako bakoitza. (indaŕ): *ft.* Zerbait igiarazko kemena.

sintzt. (basa): *iz.* Lokatzaz beteta dagoen tokia. (aintzinatasun): *iz.* Bereizitako aldian baño lenago, zerbait gerta-eraztearen egipen eta ondorioa. (amai): Zerbaiten amaya, muga edo azkena. (mugadura):]j O. Berbera. (tarmac!): (iz. Betekizun batzuetarako eraikita dagoen nr-biltolda. (aauzpen): (*ad.* Zerbaiteaz aiztutzea. It "Aintze" itzaren aldaketa. *II* "Aintzin" itzaren aldaketa.

aiutzi-aintzi. (lastcrketa): *adond.* Leyatuki, abazuzian, iraduz, laisterka ibiltzea.

aintziaf, (kaskabaŕ); *iz.* Bikot gogof eta aundi xamaŕ eginda, odeietatikjausten dan ur izoztuta. (intz): iz. Izoztuta dagon gabeko intza. It "Aintzigaŕ' ltzaren laburpena.

aintzigat (intz): *in.* Izoztuta dagoen gabeko intza. I: Bitxuri, brisa, antsigaŕ, antzieŕ, antzigaŕ, antziaŕ, aniziliaŕ, ekatxea, arin, su n, galtzurda, kalamoko, intziaŕ, intzigaŕ, inziaŕ, lantxurda, lantzara, lantzurde, izotz-babada, mukuts, ormazuri, izotz-zuri. (izotz): iz. Kafanga, kaŕanka.

aintztka. (istinga): *iz.* Lurkiko zadoŕa; bertan urak biltzen dira, zokondo lokaztia izaten.

alntzin. (auŕetasun): *iz.* Zerbaiten auŕeko zatia.]: Edozein egunaren auŕeko beste eguna. Antzin. (itxasontzi): *iz.* Brankako maid! gaflcan zearkatzen dan zardai aundia. (auŕerakuntza): j] *adond.* Auŕeruntz, aruntzago. j: Zerbaiten aufean egotea.]: Aniez-auŕe, aintzinez-aintzin egotea, j: Aldiz auŕeratzea.]; Len, lenagokoa.

aintzin-bidait. (aintzinatasun): *izond.* Auŕetik donna edo ari dana.

aintzin-bide. (gertuera): *iz.* Gertu ta adelatua dagoena.

aintzin-dote. (babespide): iz. Babespide baten lekoreko aldean egoten dan aŕesizko espaŕua.

aintzin-gabiko. (giñaŕe): *iz.* Enbofaren beko zatia ta iztaŕen goikoa lotzen dituen giñaŕea, autean dagoena. Ikus.: Goll-gabiko. j: Aitzin-gabtko.

aintzin-gibelak. (azpegi): *in.* Leku baten auŕeko ta atzeko aldeak; arazo baton goraberak. (bestelakotasan): iz. Berbera.

aintzin-gibelku. (gainberadura): *adond.* Alderantziz, atzekoz aufera.

alntzin-gozo. (gozamen): *iz.* Aufeko gozoa.

aintzin-gune, (mailgune): iz. Gauza baten iraitzetik irtelen dan zatia.

aintzin-gurintxo, (guruin): iz. Ugaztunen aŕak puxikaren pixastrean duten guruña.

aintzin-masta. (itxasontzi): *iz.* Brankako makiĺaren galleon gurutza€zen dan bcrga aundia.

aintzin-papaŕ. (bulaŕ): *in.* Bulaŕaren auŕeko zatia.

AINTZIN-SOLAS, *in.* Naiz idazti bateau naiz itzaldi bateau edo edespen batean eta abaŕ, gays erabiltzen asi baño len idazten ado esaten diran lenengo beak. J: Auŕe-solas, ipui-auŕe, len-itz, len-solas, itzauŕe, saŕ-itzaldi, sarkaldi, solas-aintzin, zuribidezko itz-auŕo, *II* (asiera), (auŕetasun), (azaldura), (alerti), (gertuera), (idazti), (itz-antze).

aintzin-talde. (gudalari): *iz.* Auferatzen dan gudari-taidea, etsaya bcgi-emateko.

aintzin-toki. (gudalari): *iz.* Gudariak auŕeratuta dagozen tokia.

aintzin-ufatsak. (gertuera): iz. Gairen bat erabiltzen asteko, safera bezela izan ditekona.

aintzin-zale. (anbiola): iz. Aspaldiko gauzak ikasten eta aztertzen ari dana.]: Gauza oiek biltzen edo salerostean darabilzkieua.

aintzlndari. (buruzagi); iz. Landolan, lantegian edo alkargo bateau burua dana, edo agintzen duena.

aintzindarlgo. (aginpide): iz. Menpekoen gain buruzagiak duen nagnsitasun edo almena. (buruzagi): *In.* Berbera, berbera. (Omen):]] *in.* Berbera, berbera.

aintzindarltasun. (buruzagi): *in.* Burnzagiaren tasuna.

aintzindarltza. (aginpide): *iz.* Buruzagi baten agintza edo jaurkera. (buruzagi): *iz.* Berbera.

aintzindaf. (aintzinatasun): iz. Edonoren aita, altona edo aiten aita, asaba.

aintzinde. (alasa): iz. Berinezko ateak dituen alasa-mots, bertau irudiak, pitxiak, murkoak eta abaŕ ipiñi ta erakusteko. I: Saitolden auŕeko aldean salgayak erakusteko dagoen ageŕ-tokia.

aintzindegi. (auŕetasun): *iz.* Notin edo gauza batek beste baten gañean duen nagnsitasun edo gaña. (auŕetasuu): *iz.* Etxauŕe edo ate-auŕea. (aginpide):]j *iz.* Buruzaglaren agintza-tokia. (alasa): *in.* Saltokien aufeko aldean salgayak erakusteko dagoen ageŕ-tokia. Mayontziak gordetzeko dana berezia. (atalondo): (iz. Etxe batzuetan gorape batzuen bider itxita dagoen atari zabala.

aiutzindei. (auŕetasun): iz. Zerbaiten aufeko aldea. (class): iz. Berinezko ateak ditucn alasaren antzekoa dana, bertan irudiak, murkoak eta abaŕ jartzeko. (saltoki): (iz. Saltoki batzuen aufeko aldean egiten dan mokoloa edo utzunea, lekore aldetik leyafez babestuta dagoena, an saltzcn diran gayak erakusteko erabiltzen dana. (ate): *iz.* Elizaen eta etxe edeŕ batzuen auŕean egiten dan toki estalita, zutaiiak izaten dituena.

aintzindu. (aintziñatasun): *ad.* Adierazitako aldian baña lenago zerbait gertneraztea. (aufetasun): *ad.* Aldian, aldean ado kirian auŕetik joatoa. (gertuera): j] *ad.* Elburu baterako gauzak auŕetik antolatu ta gertu.

aintzingo. (anbiola): *izond.* Aspaldiko.

aintzinka. (lasterketa): *in.* Lasteŕaldia. (lastertasun): *adond.* Arin ibiltzea.

aintztnlcari. (sai-abere): in. Besteai auŕeratu oi zayen zaldia.

aintzinki. (eiizti): *aur:* Itzari auŕetik alkartzen zayon ataltxoa. j: Aut-izki.

aintiinlari. (auŕetasun): iz. Pilota-jokoan auŕeanjokatzen duena.

aintzinpen. (auterazkuntza): iz. Auŕerapena. (mailegu): *iz.* Noribait txindia edo beste gauza bat ematea, epe baten bafuan erabil dezan eta aindo edo gauza ben epe oŕen amayean atzera emateko baidintzaz edo eginbeatez.

aiutzintasun. (nagusitasun): *iz.* Gauza bati buruz bests batek duen leentasuna. (auŕetasun): *iz.* Berbera.

aintzinto. (auŕetasun): *adond.* Lentxeago.

aintzintxe. (auŕerakuntza): *adond.* Auŕeraxeago.

aintzlntzale. (aintziñatasun): *(nand.* Auŕetik izan edo ibi1i dana.

aintziñ-aldakka. (elizti): *anr:* Bead auŕetik aikartzen zayon itzataltxoa.

aintziñ-alde. (auŕetasun): *iz.* Etxaufea, beste gauza baton auŕe-aldea.

aintziñ-aldi. (auŕerakuntza): *iz.* Aldian zeaf auŕeratua izatea edo auŕerago ibili ari-izatearen aldia.

aintziñ-egazti. (auŕerakuntza): *iz.* Aldako egaztien aufean don_ oyetako bat. (egazti): *iz,* Berbera. (norabide): j[iz. Berbera.

aintziii-eslcuko. (dantzaketa): iz, Auŕeko dantzaria.

aintziñ-ezarkl. (clizti): iz, itz-auŕckoa.

aintz€ñ-isats. (suduŕ): *iz.* **Abere** batzuen sudufaren luzapena, giñafeko, mokol eta lengorakofa dana, ta ixurkiak ufupatu ditzakena.

aintziñ-itz. (elizti): iz. Esaldiaren zatia, hi itzen arteko elkarkera erakusten duena.

aintziii-oat. (auŕetasun): *iz.* Aufeko oarpidea.

aintziña, (auŕetasun): iz. Etxauŕea, beste gauza baten aufe-aldea. (oyutza): *eye.* Abereak akulatzeko itza. (anbiola): II *adond.* Aspaldikoa. I: Araitziña, aunlziña. (auŕerakuntza): j *adond.* Auferuntz, aruntxago.

aintziña-zale. (anbiola): *izond.* Mendez-mende igarotako asmo, siflispen, oituraen aldekoa dana.

aintziñadanik. (aintziñatasun): *adond.* Oso aspalditik. (anbiola): *adond.* Berbera.

aintziñagoko. (aintzinatasun): *izond.* Lenagokoa dana.

alutziñakar€. (auŕerakuntza): *izond.* Auferuntz ari-izateko alegiña dagiena.

aintziñalro. (anbiola): *izond.* Aspaldikoa dana. j: Auntziñako.

aintzifiakoi, (auŕerakuntza): *izond.* Auŕeruntz ari-izateko alegifia dagiena.

aintziiialderatu. (auŕerakuntza): *ad.* Norbait edo zerhaiten auŕetik auŕeratu.

aintziñamendn, (auŕerakuntza): *iz.* Aldian zeal auŕerago ibili edo ar€-izatearen aldia.

aintziñapen. (aintzinatasun): iz. Aldian zeal auleratzearen egipena. (auŕerakuntza): ŕz. Zabaldean barna auŕeratzearen egipena.

aintziñarazi. (auŕerakuatza): *ad.* Auŕeruntz joan-eragin, Zerbait auteratzeko alegiña egin.

aintziñataf. (aintzinatasun): *izond.* Aspaldikoa dana.

AINTZIÑATASUN. *iz.* Aipatutako aldian baño lenago zerbait gertatzeko eragitearen egipen eta ondarioa. 1: Lenikusitako yardokitza yardestea. I: Auŕeartze, aufeztc. II (adiongabetasun), (auŕerakuntza), (auŕetasun), (ape), (goiztartasun), (lasterlasua).

aintziñate. (anbiola): *iz.* Aspaldikoa danaren tames. (emate): iz. Belaunez-belaun, mendez-mende, urtez-urte, edestiak, beta, oiturak, asmoak, iritziak eta abaŕ irautearen egipena.

aintziñatu. (aintzinatasun): *ad.* Aldian, Mclean edo kiŕian auŕetik joatea. (auterakuntza): *ad.* Berbera.

aintziñatzaile. (norabicic): *izond,* Bides edo norab€dea erakusten duena. I: Zerbaiti asiera ematen diona, edo here auŕerapen eta burutzea eragiten dituena. Aufetik doana. Auferatzen dana.

aintziñe. (auŕetasun): iz. Elms edo ormadi baten aufeko aldea, geyenetan nagusia dana. Etxe, itxasontzi edo beste gauza batek erakusten duen lekoreko azpegia. (bizitegi): (a. Etxe baten auŕeko aldea.

aintziñekn €b€ii. (jazarpen): *ad.* Atzemateko gogoaz, iges dagiana jafaitzea.

aintziñegun. (aufetasun): iz. Edozein egunareu auŕekoa dan beaten, batez ere ura jai-eguna bada. (egun): *iz.* Berbera, barbers.

aintziñeko. (auŕerakuntza): *izond.* Auŕean dagoena edo doana. (mailegu): *iz.* Eginbeaŕ baten bete-baibenez ematen dana. (aintzinatasun):j *izond.* Auŕetik izan ado joan dana. (anbiola): II *izond.* Aspaldikoa izan dana. (zaintzale): fl *iz.* Begiralea, zelatatzen dagoena. (aurkeztasun): *iz.* Norbaiten auŕcan edo aitziñean dagoena, (sendi): ll *izond.* Sendi baton aspaldikoa.

aintziñeko oyal. (gona): *iz.* Gana edo prakacn auŕeko aides babesteko, gefian lotzen dan janztekoa.

aintziñerat eman, (aurkeztasun): *ad.* Zerbait crakutsi; norbaiten auŕean ipifii.

aintziñeratu. (ibilera): *ad.* Zerbaiten aufera cltzea; buru-egitea. (bide): *ad.* Mean barna ibiltzea. (auferakuntza): II *ad.* Auŕeratzea; auferuntz joatea.

aantz€ñetaka. (auferakuntza): *iz.* Auŕeruntz joateko egipena; anferatzea; obekuntza.

aintziñetiko. (aintzifiatasun): *laced.* Garaya danean baña lenago gertatzen dana.

aintzipen. (auŕerakuntas): *iz.* Noribait txindi edo beste graven bat zerbaiterako utzi edo auferatzen zayona. (mailegu): iz. Berbera, berbera.

AINTZIRA. iz. Lurki bateau bildua dagoen urketa aundia. [: Istinga. I: Aitzira, antxira, antzira, ur-langa, urzelai, // (istinga), (lutelesti), (ugaran), (ur), (uralde).

aintzira-afayak. (afain): *iz.* Aintzira ta istingaetan bizi diran afañak,

aintzira-efl. (eli): *iz.* Zingira bateau bizi dan efla. (aintzira); *La,* Berbera.

aintzira-etxe. (bizitegi): iz. Zingira batean egiten dan eexea, (aintzira): *in.* Berbera.

aintzira-gaitz. (eritasun): *iz.* Inta-sukaŕak, I; Zingiraeri.

aintziradi. (istinga): iz. Zingiratsua dan lurkta. (auttzira); iz, Berbera.

aintziñeko. (eritasun): *izond.* Zingirakoa dana. j: Inta-sukaŕa jasaten duena.

aintziratiko. (erilasun): *iz.* Zingirakoa dana. j: Inta-sulcafajasaten duena.

aintzirutsu. (aintzira): *izond.* Zingiradoa dan tokia. I: Lingartsu.

aintziratu. (aintzira): *ad.* Toki batcan urak bileraztea. (ueska): *ad.* Berbera.

aintziri. (bass): *iz.* **Bass** edo lokatzaz beteta dagoen tokia.

aintzitari. (otseinketa): *iz.* Andereak laguntzeko ten ari zan mofoi zafa. Antxitari.

aiatzitiko. (auŕetasun); *izond.* **Aldean** edo aldian, auŕean dagoena.

aintzolerki. (alerti); iz, Edespenezko olerki zabala; bore gaya endefiari edo gaŕantzi aundiko gizonai dagokie.

aintzu. (giño): iz. Osorekiko edo gauzacn artean alkaŕekiko,zatien egokitasuna. I: Zerbait egin edo lortzcku dagoen adiontasun edo egokitasuna. (cite): iz. NoUn edo gauza baten antza. (eskuantze); Íi iz. Zerbaiteralco adimenaren edo **eskacn** artezia. (gisa): I *adond.* Antzeko craz.

aintzume. (Kautz): iz. Auntz-umc, auña.

aintzura. (giziriridi): ŕz, Gizirudia, aŕi-irudia, zur-irudia. (irudigintza): *iz.* Berbera. (istinga); *(in,* **Aintzira, zingira, ur-geldia.** (eite): ji *iz.* Itxura, elicit.

aintzurdi. (izotz): iz. Nunbaitetik tantaka clarion ura izoztean, eratzen eta zintzilika geratzen dan izotz-pucka.

aintzurketa. (114-lantze): *adond.* Lufa aitzurtzen ari-izatea. (aitzuf): *adond.* Berbera.

aintzurldntz. (aitzuŕ): *iz.* Aitzurlariaren lankintza.

aintzurkula. (aitzuf): *iz.* Bi ortz dauzkan **aitzufa. I:** I us.: Aintzuŕotx,

aintzm'lari. (aitzuf): *iz.* Lida aitzurtzen duena. 1: ikus: Aitzuriari. I: Aintzurle. But-lantze): *iz.* Berbera.

aintzuriuze. (aitzuŕ): *ŕz,* Luzea dan aitzuŕa.

aintzuf. (aitzur: *in.* Burnizko endaya dan lanabesa; alde batetik zototza, eta bestetik kirtena sartzeko ereztuua duena; endai ta kirtena artean redo txikia egiten data. (ertzapain): *iz.* Geyenetan iagi batean egiña agerixen dan irudia, maŕezkia edo margozkia. (basa): 11 *iz.* Lokatzaz beterik dagoen tokia.

aintzufaldi. (aitzuŕ): *iz.* Aitzufaz egindako lana.

aintzufeau. (luf-lantze): *adond.* Lulu aitzurtzen ari-izalea. (aitzur): *adond.* Berbera,

aintzuf-makil. (esku-makil): *iz.* Mendigoizalearen esku-makila. 1: Mendi-esku-makila, aide batetik burniztuta dagoena ta beste aldean crpoi bat daukana.

aintzufntx. (aitzuŕ): *iz.* Aitzuŕtxikia. (: Ikus. Aintzurkuia, ailzuŕotx.

a€ntzut-sarde. (luŕ-lantze): *iz.* Zaboŕeria kentzeko, aitzuf antzekoa dan lanabesa (sarde): *iz,* Berbera, berbera.

aintzurtu. (luŕ-lantze): ad. Aitzufez Inŕa jaso ta igitzea. (aitzuŕ): *ad.* Berbera.

aintzurxlra. (aitzur): *iz.* Aitzuŕ txikia.

ainzindegi. (almen): *iz.* Zerbaiten gañean izaten dan almen, jabego edo eskuera.

ainzindu. (auŕerakuntza): *ad.* Auŕeratu.

alnzinka. (tasterketa): *adond.* Lasterketan auŕeratzeko izaten dan lcyaka.

a€nziña. (auŕerakuntza): *adond.* Aruntzago. 1: Autera. (aldi): *adond.* Zerbait egiteko adjs.

ainziñe. (auŕctasuu): *in.* Etxe edo baste gauza baten aeteko aides.

ainziñeko. (auŕetasun): *izond.* Auŕean doan edo dagoena. (auferakuntza): *izond.* Berbera.

alnziñez-ainzkn. (aurkakeia): *adond.* Begiz-begi, buruz-buru, aurpegiz-aurpegi, antez-auŕe.

ainzira. (bass): *in,* Euri-ura geratzen dan loida,

ainziradi. (aintzira): iz. itxasuko uraz cratzen dan zingira.

ainziti. (jazargo): *adond* Alderantziz, gainbcraduraz.

ainzka. (abaO: iz. €a tut-azaletik laudare bateau sortzen diran abut bizkiak.

ainzki. (lastertasun): *adond.* Ikus.: Ainki.

ainzkora. (aizkora): *in,* Ikus.: Aizkora.: Azkora.

alnzkorne. (belaŕ): iz. Bedaŕ-mota bat.

ainzpa. (abaŕ): iz. Abut bizkiak.

ainzterko. (artazi): iz. Artazi txikia,

ainztef. (artazi): iz. Artazi aundia.

ainzto. (aizto): *iz.* Aiztoa.

ainztut. (kuŕika): *iz.* Kufika, potika.

ainzurle. (aitzuf): iz. Aitzufaz lanegiten duena.

ainzurtzaile. (aitzuŕ): *iz.* Aitzuŕaz lanegiten donna.

aiñ-aŕaiña. (stain): in ltxaso-barea.

aiñ-ume. (auntz): *iz.* Jayo betia dan antxumea.

aiña. (aiborakuntza): *adond.* Zerbaiten aiborakuntza adierazten duen aditzondoa. (izenorde): *izond.* "Ura" ta "a" izenordeen ordez erabiltzen dana (elertian). (aditzondo): 11 *adond.* Aindoz idetasun-crkatzea adierazteko erabiltzen dan aditzondoa. j: Aria, **añaxe. (gibe):** *iz.* Zatiak alkali buruz edo omen guziari buruz duten elkarbide edo giñoa. (erne): 111z. Iñudea; batzuetan autari esnea ematen eztuena. Amaifiudea, ama-orduko. 1: Aña, bulaŕ-emale, eredosk'rtzale, azama, nunu, txatxa. (gurpil): ¡ *iz.* Gurp€la tinkotzekoa dan bigaŕen ustaya. (iltze): ^j *iz.* Gurdiaren gurpila gotortzeko erabiltzen diran kako-iltzeak, (anntz): li *iz.* Antxumea. (ondaŕ): j *in.* ikus.: Ondat. j: Ariña.

aiña-barbariña. (armiarma): in. Armiarmaren baste izena.

aiña-borma. (armiarma): *iz.* Armiarmaren beste izena. j: Amarau, aiñamarma, afiaborna.

aiñaberma-sure. (armiarma): *iz.* Armiarmaren sarea. 1: Amarau, amaraun, ararau-sare, abaifia, añaborna-sare, añarba-ari.

a€ñada. (euri): *in.* Aize zakaŕaz gertatzen dan zapatada, aldi labuŕean ari dana. (meatze): iz. Menasta-adaŕa, (egazti): Il *iz.* Enararen beste izena.

aiñagu. (zekale): *in.* Zekalearen beste izena.

aiñaf. (zekale): *in.* Gant antzekoa dan landare lastaduna; bere garauak, luzangak diranak aotz latzaz inguratuta dagoz eta arlantz bateaz amaitzen dirs..

a€ñai-zuri. (txori): *in.* Enararen baste izcna.

aiñalto. (giño): *izond.* Giñoari dagokiona, araberakoa dana.

aiñamarma. (armiarma): *iz.* Armiarmaren beste izena. {: Amarau, aiñaboma, añamorma, aiñamerma, aiñamerma.

aiñamerma, (armiarma): *iz.* Armiarmaren beste izena. Aiñamarma, aiñamonna, añamorina.

aiñamerma. (armiarma): Armiarmaren beste izena. 1; Añantorma, aitiamarma, aiñamerma.

aiñaniito. (txeŕen): *iz.* itz-estalizko txefenaren beste izena.

aiñara. (txori): *in,* Enararen beste izena. j: Amara, cgabera, egazpi-zuri, egazpi-txuri, cgoatxa-txuri, añai-zuri, añara, añera, eiñara, eyara, else, elai, etxelai, etizelai, elayama, elei, arandela, coara, enada, enera, eñada.

aiñara-abafak. (abaŕ): *in.* Txilaŕarcn abafak, argitzeko, zuziak bezela erabiltzen diranak.

aiñara-belaf. (beta): *iz.* Landare belarkara, pitinpinkaria; bare urin ori ta eŕekoŕa garitsak kentzeko erabilia izan dana. I: Koladu-belaŕ, sarandoi.

aiñara-beltz. (txori): *iz.* Enararen antzekoa dan txoria, zomoto jalea, isats oso tuze ta urkaduna duena.

aiñara-kume. (txori): *iz.* Enaren kuma.

aiñarba, (armjar-Ina): *in.* Armiarmaren beste izena. : Añarba.

aiñari, (mitxeleta): *in.* Mitxeletaren beste izena. (txuri): *in.* Enararen beste *izena.* (zekale): 11 *iz.* Zekalearen baste izena.

aiñaŕ. (abetxu): in. Txilaŕaren beste izena. : Buruiske, araba-giñaŕa, astra-*€lat,* gaskola, gilaŕ, gitaŕ-latza, gindaŕa, giñat-latza, kiñaŕ, iñafa, giñaŕa, aiñaŕa, itsuski, txilaŕ, zurdika.

aiñaŕa. (abetxu): in. Txilataren beste izena. 1: Aiñaŕ, araba-giñaŕa, gilaf, gilaf-latza, giñaŕ-latza.

aiñartean. (taste): *adond.* Tarte-aldia. (aditzondo): *adond.* Berbera.

aiñatsu. *(eta); izond.* Eta duena.

aiñatu. (suntsidura): *ad.* Ezkutalu, gauza bat auŕetik kentzea. (tifit): *ad.* Norberarengandik zerbait baztertu edo astandu.

aiñaxe. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Aiña.

aiñazizkaŕ. (abetxu): *iz.* Erratzak egiteko tx€laŕa.

aiñazkaf. (abetxu): *iz.* Txilaŕaren beste izena.

aiñazki. (eŕeztasun): *adond.* Eŕeztasunez zerbait egitea.

aiñe. (auntz): ŕz. Antxumea. 1: Bitika, bitiñ.

aiñeak esan. (aindurapen): *ad.* Araotu, biraokatu, aindurapenak both,

aiñegu. (lotura): *iz.* Adaŕez, biduŕez egindako lokaŕia, (zekale): ŕz. Zekaleren beste izena.

aiñegu-soro.(zekale): *iz.* Zekatez ereindutako soloa.

aiñelco. (berdintasun): *izond.* Beste gauza baten ainbatekoa izan. (ordezketa): *izond.* Beste notin bitten order ari dana.

aiñen. (aindurapen): *iz.* Notin cdo gauza bitten aurkako araoa. I: Tramana. (txefen): *ft.* Txcfenanen baste izena. (aditzondo): }j *adond.* Ikus.: Ainbeste. Arian, aiñenbeste.

aiñenbeste. (aditzondo): *adond.* ikus.: Ainbeste. I: Aiñen.

aiñendi. (birao): *izond.* Biraoak diñozkiena.

aiñendu. (aindurapen): *ad.* Araokatu.

aiñeneko. (aindurapen): *izond.* Yainkoa'ren zuzentzak gaitzetsi ta zigortua dagoena. (birao): *iz.* Biraoaren baste izena.

aiñengile. (aindurapen): *Land.* Aiñenak botatzen dituena.

aiñenka. (aindurapen): *adond.* Aiñenak esatcn edo botatzen ari-izatea.

siñenkari. (birao): *izond,* Biranak naiz ai€ienak esaten edo botatzen dituena.

aiñenti. (aindurapen): *izond.* Gaizki itzegiten duena edo aiñenak botatzen dituena.

aiñepef. (gurpil): *iz.* Gurpilaren gurpegian sartzen diran padomaen bakoitza, ardatza bertatik irten ez dedin (gurpil bakoitzeraka lau ipintzen dira).

aiñera. (txori): ŕo, Enararen beste izena. Alit, añera.

aiñeratu. (zeaztasun): *ad.* Zeatzez

aiñenka. (ari): *iz.* Irazkitzeko erabiltzen dan lanabesa; ontziska bitten antzekaa da ta baŕuan zaki bat darama. : Añezka, anon. (eundura): *iz,* Berbera, berbera,

aiñlk ere. (aditzondo): *adond.* Ala ere, alcre, alaz ere, Malik ere, ala to guziz ere, alan ere, alanbe, alabaila, alabadere, alaxen ere, alaz guziz ere, aŕiikcre.

aiñik eta. (aditzondo): *adond,* Zertaraña. I: Añiketa.

aiñiskaf. (tximista): *iz.* Tximist-pindaŕa, bdinista.

aiñitz. (ugaritasun): *adond.* Asko, ugari, kopurutsu, anitx, aiñiz,

aiñitz aate. (aŕandikeri): *izond.* Mutirikeri, ozarkeri, ausarkeriz ari dana.

aiñ€tzak. (ugaritasun): *izond.* Kopurutsuak.

a€ñitzetan. (maiztasun): *adond.* Askolan.

aiñitzez. (ugaritasun): *adond.* Askoz, askozaz ere.

aiñixko, (izenondo): *adond.* Askotxo.

aiñ€zkandof. (arte): iz. Areitz txikia.

aiñ€zki. (ugaritasun): *adond.* Aindo aunditan ari-izatea.

a€ñiztasun. (ugaritasun): *iz.* Gauzaen abide aundia. j: Notiñen ostea. I: Ugaritasun, saldo, laŕitasun. (baterakuntza): ŕo. Berbera.

aiñiztu. (geikuntza): *ad.* Geitu, aunditu, **ugaritu. 1:** Aiñitztu.

aiñe. (landare-erizti): iz. Laboreeu eritasuna; ilintxa, erdoila. (eritasun): *iz.* Berbera, berbera. I: Año. (ke): II ŕz. Keak uzten duen zikinkeria. (laño): J ŕz. Beko tokietan, landetan, zelayetan izaten dan tailor) (itzal): *iz.* Itzal, itzalunea. (eguzki): Jj iz. Eguzlti-sartzea. (elizti): II *aft. Aiñe* = -raño'ren laburpena. (aunt): II cot. Auntzak izitzeko nyutza.

:ante. (landare): *iz.* Ota beltza.

aiñntsu, (ke): *ŕzond.* Kedafa duena. I: Ikus.: Añotsu, afiutsu, añubc.

aiñotu. (landare-erizti): *ad.* Landareak erdoitu ta igartzea. (garia): *ad.* Garia erdoitu.

aiñu. (auntz): iz. Auntz-umea, ugatza artzen duets antxumea. (artile): *iz.* Artiiearen alde zarpail eta motzena. (itzal): V *iz,* Itzalaren iluntasuna. (iluntasun): II *lz.* Berbera. (eguzki): j *iz.* Eguzki-sartzea. (liño): *(iz.* Eunkiaren ilauna.

aiñube. (itzal): *iz.* Geyenetan iŕzalean dagoen arana edo lurkia. I: Iluupcko, goibettsu dagoena. j: Aiñulsu, inube. (size): *iz.* Ipaŕaldeko alma.

aiñuda. (belaf): *iz.* Sendagafia dan bedaŕ bat.

aiñura. (ants): *iz.* Azerien urubia. Zakuŕen ulna, aulia, inzirio, juln, aulku, kainxka.

aiiiuratu. (aots): *ad.* Auriak egitca.

aiñuri. (ants): *iz.* Otsoen urubia. j: Auri, ayuri, inzirio, mauba, oŕabia, oŕugu, ulu, ulubi,

aiñuriaz. (acts): *adond.* Aiñuratzen ari-izatea.

aiñutsu. (itzal): *izond.* Itzalean dagoen tokia. I: flats.: Aifiube, inube.

aip-arazi. (izen): *ad.* Bera izendatzen, notin edo gauza baten oroipen edo gogorapena cragitea.

aipa. (aditz): *ad.* Beta izendatzen, notin baton oroipen edo gogorapena egitea.

aipa-losgafi. (zatarkeri): *izond.* Zakaŕ, kaxkafa, aipatzekoa eztana.

aipabide. (oroimen): *12.* Notin bat izendatzen egi ten dan bare oroipen edo gogorapena.

aipaburu. (zomoŕo): ŕz. Birundak azkaŕ egitean, nr-iraitzean arin dabilen ega-gogoŕezko zomofoa.

aipadura. (izen): iz. Ikus.: Aipamen.

aipaera. (izen); *iz,* Notin baten oroipen edo gogorapena,beraizendatzean.

aipagabe. (isiltasun); *izond.* Aipatzen eztana; oŕela geratzen dana.

aipagabeko, (sarpen): *izond.* Aipatu gabe adierazten dana. (isiltasun): *izond.* Aipatu gabe uste dana.

aipagaŕl. (izan): *izond.* Izendatzeko edo gogoratzekoa dana.

aipagafiro. (gorantza): *adond.* Gorespenak egiteko era. (izen): *adond.* Berbera.

alpakera. (izen): *iz.* Izendatzeko era.

alpaketa. (mintzabide): iz. Asmo bat edo baste zerbait aipatn eda esatea.

aipak€zun. (tan): iz. Notin edo gauza baton oroipen edo gogorapena.

aipaldi. (tan): *iz.* Zerbait aipatzeko egipena edo aldia.

aipamen. (izen): *iz.* Notin edo gauza bat gogoratu ado izcndatzea. 1: Aipadura,

aipamendu. (izan): iz. Notin ado gauza bat gogoratu edo izendatzearen cgipcna.

aiparl. (izen): *Land.* Norbait edo zerbait aipatzen duena.

aipati. (amen): *izond.* Aipu aundikoa dana.

aipatu. (izen): *ad.* Norbait edo zerbait, izendatuz, oroitu edo gogoratu. I: Autaratu, aotan artu.

alpatu-arazi. (aomen): *ad.* Aipu auudikoa eragitea.

alpatua. (aomen): *izond.* lzendatua izaten dana, aipu aundikoa daua.

aipatuki. (semen): *adond.* Aipu onekoa izateko era.

aipatutako. (loan): *ŕzond.* Lenago aipatuta izan dana.

aipatzaile. (izenondo): *ŕzond.* Norbait edo zerbait aipatzen duena.

aipatzc. (izen): ŕz. Zerbaiten edestea edo argibide egitea. (oroitnen): *iz.* Norbait edo zerbait gogoratzea. (oore): {{ *iz,* Norbait edo zerbait gorestea.

aipazale. (izen): *izaad.* Aipatzen duena. (gorantza): *izond.* Goresten duena.

alpen. (bukaera): *iz.* Zerbait burutzearen egipen eta ondorioa. (ezeztapen): iz. Ezereztea, zearo ezeztatzearen egipen eta ondorioa, (Sinai): {{ *iz.* Zerbaiten amaitzea, azkena.

aipide. (eredu): *iz.* Adbide; itz onen labutpena.

aipil. (ari): *iz.* Arta ariikatzen egiten dan goronbiloa.

aipu. (somen): *iz.* Zoribait buruz ororen uste edo iritzia. {: Notin bati buruz orok edo geyenek unto dutena. Ospe. (izen): iz. Notin baton oroipen edo gogorapena.

aipu-bako. (jakiñeztasun): *izond.* Lendik ezagutua eztana, izengabekoa.

aipu-gabeko. (ospege): *izond* Aipu ona eztuena edo galdu duena.

aipu-gabetu. (ospege): *ad.* Izandako aipu ona galdu.

aipu-galera. (ospege): *iz.* lzaudako aipu ona galtzearen egipen eta ondorioa.

aipu-galtze. (ospege): *iz.* Aipu-galera.

aipudun. (admen): *izond.* Aipu aundikoa dana.

aipueman. (admen): *ad.* Aipua aŕeraztea.

aipueza. (ospege): *iz.* Notiñen aipu ona galtzearen egipena.

aiputu. (zurtoin): *ad.* Landareak, beŕiz, muskilak ematea.

alma. (oyutza): *oyu.* Abereai aotsez egiten zaien zirika. : "Aida" itzaren aldaketa. (zirikaldi): *oyu.* Berbera, berbera. (oldargune): {{ *iz.* Igipena eragiteko, bultzada ematea. (igoera): II *iz.* Zerbait jasotzea. (aŕokeri): {I *iz.* Norbait aŕotzea. (elizti): i{ *atz.* Itz batzuk eratzeko erabiltzen da atzizkia; e.b.: soŕaira. {: Airatu aditza mugatu gabea. (ends): (ŕz. Abenda, efo, leiñua.

airagafi. (laspel): *izond* Laspelez biurtzen dana, edo biŕitzeko eŕeza dana.

airakin. (aide): *iz.* Aidea ematen duena. (aize): *iz.* Aizea ematen duena.

airaknf, (egazkada): *izond.* Egaz dagiena. (dilingadura): *izond.* Esegita dagoena.

airatu. (ortz): *ad.* Ortzkidura izan, (egazkada): *ad.* Egaz egitea. (zirikaldi): I{ *ad.* Abereai aotsez ziriks egin.

airaya, (gari): ŕz. Garaurik gabe azten diran galburuak.

sire. (aize): iz. Aize itzaren zentztt berekoa dan itza. (azpegi): *iz.* Ttxura, irudia.

aire jo. (laboreak): *ad.* Laboreetan egoten dan ondo txerketxak eraso.

aire-antzeko. (arintasun): *izond.* Arm eta meatxa dana. (aide): *izond.* Aide antzekoa dana.

aire-efautsak. (eŕauts): ŕc, Aidean dsbiltzen efautsak.

aire-gafaio. (egazkaritza): *iz.* Egazkiñez egiten dan loŕeta. (loŕeta): *iz.* Berbera.

aire-jale. (aide): *izond.* Aides iresten duena.

aire-neurkin. (aide): *is.* Aidearen trinkotasuna neurtzekoa dan langaya. (neufi): *ŕz.* Berbera.

aire-odi. (adikin): *iz.* Adikiñaren mintearen utzunetik zintzufaren alboko ta gafieko zatira doan ixtuna.

aire-ontzi. (egazkaritza): *iz.* Aidean dabilen burdia.

aire-ofo. (soñu): *iz.* Abazuza auŕetixek entzuten dan otsa. : Aire-oŕu. (kaskabaŕ): ŕz. Berbera.

aire-sendabide. (sendabidekintza): *iz.* Eritasun batzuk aide-bidez sendatzearen egipena. (aide): *iz.* Berbera, berbera.

aire-tunt. (aize): *iz.* Gutxi irauntzen duen aize-tanpa.

aireagef. (aize): *iz.* Aize-begi dagoen tokia.

aireagefe. (edeŕ): *iz.* Edufa metatzen dan mendarte edo zakona. (sakonera): *iz.* Edufa metatua dagoen zakona.

aireatze. (aide): iz. Nunbait aides saŕeraztea edo erabil-eraztea. (size): *iz.* Nunbait aizea erabil-eraztea.

airebefitu. (aide): *ad.* Nunbait aidea saŕerazi.

airebide. (egazkaritza): *iz.* Egazkifiek darabilzkiten ega-bideak. (aide): *iz.* Aidea sartzeko ta irteteko dagoen idekidura. (adikin): {{ *iz.* Belaŕietan dagoen aide-odia.

airegaitu. (aide): *iz.* Aide edo aizea ematen duena.

airegaitz. (tximista): *ft.* Tximist-pindaf, tximista edo iñusturia.

airegaizto. (tximista): ŕs. Tximista aipatzeko erabiltzen dan itza. (kaskabar): ŕz. Kaskabaf, oŕi edo baste ostagia deitzeko erabiltzen dan itza.

aireko. (egazkaritza); *is.* Egazkiña; aideari dagokiona. (gezuŕ-ipuizti): *iz.* Izadian dagoen guztia soŕerazi duen jainkoaizuna.

aireogi. (gad); *iz,* Landak onesteagatik apaizari ematen zayon garia. (onespen): *iz.* Berbera, berbera.

aired. (erabe): *izond.* Eŕaz ikaratzen dana.

aireratu. (igoera): *ad.* Egazkiña aidean garatu. (egazkada): *ad.* Berbera.

aireratze. (igoera): *iz.* Aldean egazkiña goratzen astea.

airetei. (gurpil): *iz.* Aides beteta dagoen gurpil antzckoa dan odia.

airetikako. (izkutukeri): *iz.* Eŕi-xumearen ustez sorgiñek darabilten siñiskerizko cgipena.

airetu. (aide): *ad.* Aides nunbait sartu edo igaro-erazi.

aireya. (ettsidura): *iz.* Igartzean, kaizuz, gauza batzuen gutxitzea, edo oŕela geratzen dana.

airezko. (aide): *izond* Aideari dagokiona. (laspel): *izand.* Laspel antzekoa dan zerbait mc-mea.

aireztabide. (ixtun): *iz.* Aides beŕitzeko odia.

aireztaiiu. (aide): *iz.* Aidea beŕitzeko lanabesa.

aireztapen, (aide): *iz.* Aides befitzearen egipen eta ondorioa.

aireztatn, *(aids): ad.* Aidea beŕitu. I: Airestatu.

airis. (artzidura): *iz.* Legami gabeko ogia. I: Jagi-ariña dan ugh.

airistasun, (artzidura): iz. Jagi-ariña dan ogiaren utza.

airkidlo, (uŕentasun): *adond.* Gero arte, aurki arte.

airu. (gozamen): *iz.* Gauzacn umatasuna, gozamena. (Size): *iz.* Aize biguna.

airubeta. (edo): *iz.* Erpin bakoitzean burni-mokoa daukan ede edo galartzua, janzki edo oñetakoa Loin, estutu edo tinkotzeko erabiltzen dana.

aisa. (eŕeztasun): ***adond.*** Eŕazki, efazto, eŕez,

aisa-afi. (antoxin): iz. Olaetan erabiltzen dan lusuila.

aisa-gabe. (aldakura): *izond.* Lasaitasuna eztuena.

aisa-zale. (aisetasun): *izond.* Aisetasunean bizi dana; aisetasuna maite duena.

alsaatu. (baŕeiadura): *ad.* Bilduta zegoena ado egon beaŕ sans banandu edo sakabanatu. (jolasbide): *izond.' Jolaskctan* Sri dana.

aisago. (aisetasun): *iz.* Lasaitasuna. (lanarte): *iz. Opoŕ,* lasai-aldi.

aisakeri. (eskugeikeri): *iz.* Jolcabidean lasaikeri ta zantarkeria,

aisaki. (eteztasun): *adond.* Etazki.

aisakoŕ. (arduragabetasun): ŕzond. Alpet, ajolakabea dana.

aka'. (egosketa): *iz.* Eŕaz egosten dana. I: lkusi: Egosaisa.

alsamentu. (aisetasun): *iz,* Lasaitasuna. (lanarte): *iz.* Opoŕ, lasai-aldi.

aisan. (eŕeztasun): *adond.* Eŕazki. (aisetasun): *adond.* Aiscraz, asi-asa.

aisanai. (aisetasun): *izond.* Buruzale, ongura. (norberekeri): *izond.* Bare buruari maitasun gcyegi duena; bare egipcn guztiak bare onurarako bakaŕik zuzentzen dituena, bide battz bcsteeuganako ajolik eztucna.

aisantzia. (a€setasun): iz. Lasaitasuua. (eteztasun): *iz.* Eŕeza dana.

alsaski. (eŕeztasun); *adond.* Eŕeza izatearena.

alsatasun. (eŕeztasun): *iz.* Eŕeza danaren tasuna.

aisatu. (zirikaldi): *ad.* Sumindu, sutan jai. j: Auxaŕ. (arindura): *ad.* Zama arirlagotu. (iges): II *ad.* lges-eragitea J: Notin edo shore bat nunbaitetik bota. Ixitu, oyutu, axatu, axotu. (utoztasun): JJ *ad.* Eŕezago egin; eŕaztasuna artu. (altasun): II *ad.* Zala dana eŕaz ado cgingaŕia blurtu.

aisaxka. (eŕeztasun); *adond.* Eŕazki.

aloe. (aisetasun): *iz.* Erosoa danaren tasuna. (atseden): *iz.* Berbera. (atsegin): JI *iz.* Berbera. (eŕeztasun): II iz. Eŕeza dana, eŕazki erabiltzen dana.

aise-estula. (oztuxe): *iz.* Karkaxik gabeko kostuma.

aiseatu. (zirikaldi): *ad.* Ikusi: Aisatu.

aisegi. (lanarte): *iz.* Opoŕ, lasai-aidi.

aiseki. (niretasun): *adond.* Nareki, bare-bare, lanai. (eŕaztasun): *adond.* Eŕaz, etazki. (zabalera): II *adond.* Lasaitasun eta nasayeraz ari-izatea.

aiseneko. (gaiztoki): *izond.* Yainkoa'ren zuzentzak gaitzctsita dagoena. *11* Ikus. Aiñeneko.

aisera. (aisetasun): *adond.* Egoki, adioneko to eŕeza izatea. J: Aisere, aiseri.

aiseria. (ugaritasun): iz. Nasaitasun, oparotasun, lasaitasuna. (aisetasun): *iz.* Berbera. (edamen): JJ *is.* Gauza bat edatu, luzatu ala lodieraz aunditzearen egipen eta ondorioa.

aisefe. (sumin): *izond.* Edozerengatik aseŕetu, mindu ala sumintzeko eŕeza dana.

abets. (eŕaztasun): *izond.* Eŕeza dana.

AISETASUN. *iz.* Egoki, adiñon, etaza danaren ondorioa. : Gogoz eta atsedenez bizi-izateko beaŕak diran gauzak eukitzea. : Beargabetasun. J: Beta, egokitasun, eratasun, erosotasun, eŕada, aukera, lasadura, lasaidura, lasatasun, lasaimendu, zenteri. (eŕeztasun): *iz.* Eŕeza danaren ondorioa. I! (aberastasun), (askitasun), (atsegin), (atscgintasun), (erakotasun), (norberekeri), (ontuŕe), (zorion).

aisetu. (zirikaldi): *ad.* Sumindu, Satan edo jaŕi-erazi. (arindura): *ad.* Zama ariiiago egitea. (iges): II *ad.* Iges-eragin. Nadu edo abere bat nunbaitetik bota.

aisexko. (eŕeztasun): *adond.* Zerbait eŕezegi egitea.

nisi, Omuta): *iz.* Lana uztea, lolotasuna. (aisetasun): *iz.* Egoki to adionekoa. (azkitasun): JJ *iz.* Giza-naimenaren berezko gaitasuna, bete egipenak bere-berez crabakitzeko. (eŕeztasun): II is, Eŕeza danaren tasuna.

aisiabaf. (etiketa): iz. Mokokaldia, boŕoka, lipizta.

aisiara, (atsegin): *adond.* Atsegiñez, pozez.

aisieri. (lanarte): ŕn. Lanik ez egiteko gaizpidea. (lolotasun): *iz.* Egipenik eza.

aisit. (zabatera): *adond.* Nasaiki, lasaiki, arinki, aisika, aisik, aixit, axit, aizit, aisiki, aixira.

aiska-egin, skin. (eraso-aldi): *ad.* Erasoten astea.

alskol. (lekazi): *iz.* Lekazia dan landarea, zurtoin /lariat eta abartsua duena, agin itxurazko Ian azi dituena. (aizkora): *iz.* Aizkora itzaren aldaketa.

aiskol-begi. (aizkora): *iz.* Aizkoraren zutoa; bortan girtena sartzan da.

alskol-zuol. (aizkora): *iz.* Aizkoraren atzeko aidea.

aiskondo. (gurpil): *iz.* Gurpilen ardatzako azpegi-giitza.

aisola-gabe. (Arduragabetasun): *is.* Laxotasun, ajola peitzea.

aisolbe. (estalpen): *iz.* Zerbait izkutatu ado gordetzeko, egokia izan diteken zoko edo toki estali edo ezkutua. J: Aisolbe, aizababes, aizalbe. (itxasontzi): *iz.* Aizekaideren baste aldeko itxasontziaren alderdia.

aispil. (igali): is. Altzaren lgalla. (zugatz): *is.* Azi-atalbikoa dan arid antzeko zugatza.

aispiltu. (gozoki): *ad.* Gozoki to okoreai egiten zayen ertz apaiudua landu.

aist. (bereiztasun): *adond.* Adltzondo ta izenondoen auŕean ipintzen dan aditzondoa,beren adierazpcnaren zentzua goratu edo aunditzako. j: Agitz itzaren laburnum.

aisttl. (oyutza): oya. Erabakitasun edo zirikaldia egiteko erabiltzen dan oyutza.J: Ea l

skill.(oyutza): oya. Atzeruntzjoan dedin, abelgoŕiari egiten zaion ayutza.

aistian.(auŕetasun): *adond.* Lentxcago.I: Arestian itzaren aidaera.

atstigaf. (zugatz): *iz.* Azkarkarietakoa dan zugatza.

aistin. (auŕetasun): *adond.* Lentxeago. I: Ikusi: Aistian.

aistitu. (atzerakuntza): *ad.* Atzeruntz eragin.

aistrika. (bela!): *is.* Izuztakaria dan bedaŕezko Iandarea. Aspaldian zeltaten landare donea bezela ospetsua izan swat.

aistu. (jaustasun): *ad.* Ebainda, karkaiidu,indaŕ gabetu. (andeapen): *ad.* Ezufari itsatsita daukan aragia kendu. : Igatu.

Mauna. (aisetasun): iz. Nasaitasun, lasaitasun,

nisura. (eŕeztasun): *is.* Lan aundirik gate zerbait egitearen efaztasuna. (aisetasun): *iz.* Lasaitasun.

ait aide. (alto): iz. Odoiekotasunaz batenganako aidea dana, biak etorbide beratik datozenean. (aitabitxi): *iz.* Umearen aitarenganako aitabitxia, ado alderantsiz, umearen aitnbitxiarenganako ume beraren aita.

ait-aideen. (aita); *izond* Ait-aideari dagokiona.

ait-aidetasun. (aita): iz. Ait-aideen arteko aidegoa.

ait-erade. (eriotza): *izond.* Bore aita, ama, senaŕ, emazte edo sendikoen bat eraiitzeu duena. J: Aiterailtzale.

ait-ordeko. (alto): *iz.* Aita izan gabe, aitatzat onartzen dana. J: Aita-ordeazko.

AITA. *iz.* Ernarazi ducn gizon edo aŕa. J: Irutasun Deun'aren lcnengo notiña.j: Bare seme-alabaenganako gizon edo aŕa. j: Abereen artcan ernaltzeko autatua dan aŕa. I: Ondorengo, sendi ado Eŕi baton bunt ado nagusia. J: Apaiz ado lekaide bati, itzat edo begirnnez, ematen zayon deitura. J: Aira, ale, ala.It (emakume), (sendi). (aditz): *ad.* Aisatu aditzaren zeingea. (ildo): J *iz.* Landa estutzen dan tokian,

besteak baño zabalagoa dan ildoa. (aldt): II *iz.* Unealdia. (uŕitasun): jj iz, **Abdo** txikia. I: Txikartasun. (lan): jj iz. Lanai; emandako laguntza. (autakuntza): { *ad.* Auta€zearen egipena. I: Auta.

aita besoetako. (aitabitxi): *iz.* Ugutzan aitabitxla dana.

alta besteko. (aitabitxi): iz. ikus.: Aitabitxi. j: Besoetako aita.

aita guren. (doipunt): *iz.* Doipurua, elizpuraa, apaiz nagusia.

aita meza entzuteko. (aitabitxi): iz. Ezkontza batean aitabitxia dana.

aita-amak. (aita): *iz.* Alta ta ama; gurasoak. {: Aitamak.

aita-aundi. (aitona): *iz.* Edoaoren **Rita** edo amaren attn.

aita-aundia. (gaztañondo): *iz.* Gaztaña mots bat.

alta-aufen. (aitona): *iz.* Asaba.

alta-betiereko. (yainkoa): iz. Betiko aita, Yaungoikoa.

aita-erailtza. (eriotza): *iz*, Alta erailtzearen egipena.

afta-eraile. (eriotza): *izond.* Bere aita erailtzen duena.

alta-eriotz. (eriotza): iz, Alta erailtzearen egipena.

aita-gisazko. (aita): *izond.* Aitaren maltasunari dagokiona.

atta-goi. (aitona): iz. Aitona edo asaba.

aita-iltze. (eriotza): *iz*. Alta erailtzearen egipena.

aka-Hide. (aita): iz. Send edo emaztearen aita.

aita-itxi. (aitabitxi): iz. Ugutzan a€tabitxia dana.

aita-izan. (izen): *ad.* Norbaitea aipamena egin.

aita-jaun. (aitabitxt): iz. Ugutzan aitabitxia dana. (aitona): iz, **Aita** edo amaren aita.

aita-karats. (arbuyo): *izond.* Aitak gaitzetsia dana.

alta-moroki)o. (zomoŕo): iz, Ega gogoŕezko zomofoa, matel-ezufak sardekara ta abartsuk dituena to oreñaren adafen antzekoak diranak.

alta-nagusi. (eliz-nagusi): iz. Lekaidetxe batean goiko aginbidea duena. (aitona): iz, Aitona izendatzeko erabiltzen dan itza. I: Arta edo amaren aita. j: Altañi, aitapara, aitato, aitatxi.

a€ta-nausi. (aitona): iz. Alta edo amaren aita.

aita-ordain. (aba): *iz.* Aita izan gabe aitatzat artzen dana. [: Aita-ordeko.

aita-ordeko. (aita): iz, ikus.: Aita-ordain. ^: Aita-orduko, Rita-lekuko.

a€ta-ordelari. (aita): *iz.* Aitaren ordez onartzen dana.

aita-pondako. (aitabitxi): *iz.* Ugutzan aitabitxia dana, j: Aita-ponteko, aita-puntako, aita-punteko.

aita-ponteko, (aitabitxi): iz. Ugutzan aitabitxia dana. : Ana-puntako, aita-punteko, aita-pondako.

aita-puntako. (aitabitxi): *iz.* Ugutzan izandako aitabitxia. I: Aitaplara, aitatxi, aitautxi, aitauxi, aitaxi, aita-ponteko, aitapunteko, aita-pondako.

aita-punteko. (aitabitxi): iz. Ugutzan aitabitxia dana. j: Aita-puntako, aita-ponteko, aita-pondako.

aita-seme-gofi. (zomoŕo): *iz.* Ega-gogoŕaduna dan **zomofo** txikia, ega goŕiak dituena ta ega bakoitzean tin tini beltzak bai ta bulafean beste tint boltz bat.

aita-semeak. (aita): iz. Alta ta semen edo aita ta semeak. (seme): *iz.* Berbera.

MU-told. (aita): *izond.* Aitarenganako oso atxikia dana. j: Aita-zilo, aitazale, aita-zofo, aita-zulo, aita-zuŕ,

aita-usteko. (aita): iz. Ikus.: Afta-ordain, aita-ordeko, aitatzako.

aita-zllo. (aita): *izond.* Aita-toki, aitazale, aita-zoŕu, aita-zu1o, aita-zuŕ. Aitarenganako oso atxikia dagoena.

aita-zofo. (aita): *izond.* Aita-toki, aitazale, aita-zilo, aita-zulo, aita-zof.

aita-zulo. *(aita): izond.* Aita-toki, aitazale, aita-zilo, aita-zoŕo, aita-zuŕ.

aita-zuf. (aita): *(amid.* Aita-toki, aitazale, aita-zilo, aita-zofo, aita-zuio.

attaaln. (gurasordetasun): *iz.* Norbait seme€zat edo atabatzat onartzen duena.

aitaatxi. (aitabitxi): *ŕa.* Ugutzan aitabitxia dana.

attaatx1. (Aitabitxi): *iz*. Ugutzan aitabitxla dana.

attaba. (efi-eliza): *iz. Ikus.:* Apaiz-buru. ^: Aitapaiza.

attabigoi. (ai€ona): ŕz. Aitonaren *aita,*

aitabisaba. (aitona): *iz.* **Aitonaren aita.** Asaba.

AITABITXI. *iz.* **Ugutza,** Sendotza, Eskoniza edo Apaizgintza artzen duenalaguntzcn cdo urgazten duen gizona. j: Oore, langintza eta abaŕ artzen duena laguntzen edo urgazten duen gizona, I: Edonoren eskubideai eusteko laguntzen edo urgazten duen gizona. j, Beste notin bat babesten duen gizona. j: Aitutxi, beso-aita, besoetako aita, aitabutxi, apaidin, eguzaita, eguz-ama, apaindin, etxautxi, atautxi, atotxea, gazaita, guazaita, guazaita, ugazaita, aita besteko, guzaita, konpai, aitapitxi, padiñ, paidin, ozaita, ugutz-aita, uguzaita. Ii (aita), (ezkontza), (semetzakotasun), (ugutza).

aitabitxikada. (aitabitxi): iz. **Aitabitxi** bezela izatearen egipen *eta* ondorioa. {: Aitabitxikida.

aitabitxitasun. (aitabitxi): *iz.* **Aitabitxi** izatearen egipen eta ondorioa.

aitabitzizko. (semetzakotasun): *iz.* Besteen semeak bere semetzat ouartzearen egipena.

aitaborze. (aitona): iz. Altonaren beste izena. (aitabitxi): *iz.* Aitabltxiaren beste izena.

attabrairaso. (aitona): *iz.* **Aitonaren attn.**

aitabutit. (aitabitxi): *iz*. Ugutzan aitabitxia dana.

aitada. (lan): ŕz. Auzokoen artisan egiten dan lana.

aitadef. (aitabitxi): *iz.* **Ugutzan** aitabitxia dana. II "Aitadeŕ otz" = Bare ugutzan txindirik botatzen ez danean umeari esaten zayona. I/ "Aitadeŕak atsa emon zaun auŕ onf",

aitadef otz. (aitabitxi): ŕz. Bere ugutzan aitabitxiak txindia botatzen ez duen umea.

aitadin, (aitabitxi): iz. Ugutzan **aitabitxla dana.**

aitagai, (Mtn): *iz.* **Aita** izateko dagoena.

aitagandiko. (aita): *izond.* **Semeari** aitarengandik datorkiona.

aitaganiko. (aita): iz. Semeari aitarengandik datorkiona. j: Aitaganikako.

attagaŕi, (aita): *izond.* Alta izateko aukerakoa dana. j: Iktts: Amagaŕi.

aitagatxi. (aitabitx): (a, **Ugutzan aitabitxia dana.**

aitagiafeba. (arta): iz. Senaŕa edo emaztearen **attn. I: Aitiafeba,** aitagiña, aitagiñaŕeba, aitiñaŕeba, **giñaŕaba,** giñaŕaba, giñaŕebagizon, giñaŕua, giaŕeba, aitagiaŕaba, aitaŕeba.

aitagiafo. (aita): *tz.* **Senate' edo** emaztearen **Rita.**

aitagiña. (aita): *iz.* **Senaŕa edo** emaztearen **aita, II** Aitagiñaŕeba, **aitagiafeba, aitiaŕeba, aitiñaŕeba.**

aitagiitafeba, *(aita): iz,* **Senaŕa** edo emaztearen **aita. /I** Aitagiña, aitagiaŕeba, aitiaŕeba, aitiñaŕeba, aitagiñaŕu, giñaŕaba, giñaŕeba, -giittaŕebagizon, giñaŕua.

aitago. (aita): iz. Alta izatearen tasuna.

aitagoikoa. (yainkoa): ŕz. Yaungoikoa bera. Donoki'ko Alta.

Magnin. (aitona): *iz.* Aitonaren a€ta.

aitagoya. (aitona): *iz. Alto* edo amaren alto.

aitagutxl. (aitabitxi): iz. Ugutzan aitabitxia dana.

aitailtzale. (eriotza): *izond* Alta erailtzen duena,

attain. (aita): *Iz.* iñudcaren senaŕa.

aitaindafaba. (aita): *iz.* Senat edo emaztearen aita.

aitaita. (aitona): *iz.* Alta edo amaren aita. I: Attata.

altaita-orde. (aitona): iz. Aitaizun edo amaizunaren aita.

aitaizun. (aitabitxi): *iz.* Ugutzan aitabitxia dana. (alta): *iz,* Len izandako seme-alabai buruz beren amaren bigaŕen senaŕa. I: Anima, aitazun, aitaxun, aitaixun, ugazaita, usaita.

aitajan. (aitabitxi): *iz.* Ugutzan altabitxia dana.

aitajin. (aitona): *iz.* Aitaren edo amaren alta.

a€takarako. (aita): *izond.* Aitaren maitasunari dagokiona.

aitakeria. (autakuntza): *iz.* Alditsua izan dana autakuntza.

a€takl. (aita): *izond.* Aitaren maitasunari dagokiona.

aitaki-etxe. (bizitegi): iz. Sendi baten etxe zaaŕen eta urenena.

aitakkle. (aitabitxi): *iz.* Ugutzan aitabitxia dana, [: Umearen aitarenganako aitabitxia, edo umearen aitabitxiarenganako ume beraren aita.

aitakldego. (aitabitxi): *iz.* Ugutzan edo sendotzan umearen gurasoenganako, aitabitxlak artzen duen gogoarekiko aidetasuna.

aitakidetasun. (aitabitxi): *iz.* Ugutzan edo sendotzan umearen gurasoak eta aitabitxiak alkaŕenganako artzcn duten aidegoa.

a€takidetu. (aitabitxi): *ad.* Ugutzan edo sendotzan umearen gurasoak eta aitabitxiak alkaŕenganako aidegoa artu.

aitakilaso. (Aitona): *iz.* Aitonaren aita.

aitakiro. (aita): *adond.* Aitaren maitasunaz.

aita ªo. (alto): in. Bere semeenganako biotz samuŕa duen aita. I: Aitatxoa. (gaztezaro): *iz.* Gazte, sendo to goitua dan notiña. (nagi): j *izond.* Zabaŕ eta alpeŕontzia dana. (aultasun): II *izond.* Soñean ebaindu to aulduta bare burua oaŕtzen duena.

a€takoi. (alta): *izond.* Aitari oso atxikita dagoena.

aitakunde. (aitabitxi): *iz.* Aitakideen eguna. (egun): iz. Sei-asteko osteguna,

aitala. (laboreak): *iz.* F.reiñak aizatzeko endaya.

aitalde. (aita): *iz.* Senar' edo emaztearen aita.

aitaldeko. (aita): *izond.* Aitari dagokiona.

aitaldeko asabak. (aitona): *iz.* Altaren aitonak edo asabak.

aitaldi. (egikera): ŕz. Zerbait cancan jartzearen egipen eta ondorioo.

aitaleen. (alta): *iz.* Lendabiziko aka.

aitalekuko. (gurasordetasun): iz. Alta edo amaren ordez, auŕ edo gal ez dan notiña to beren ogasunak zaintzeko, aginbidea duen eta erabiltzen duena. I: Aitaorde.

aitalen. (aitona): *iz.* Edonoren aitonaren alto. I: Aurba, gorazo. (aita): iz. Sendi luzearen burn izan zana. I: Aitasaba.

aitalen-aginte, (alta): *iz.* **Sendi** luzcaren burn izandakoaren duintasun edo aginbidea. (aginpide): *12.* Berbera, berbera.

aitalen-aldi. (aldikada): *iz.* Aspaldiko arbasoek beren aginpidea erabiltzen zuten aldia. (alto): *iz.* Berbera, berbera.

aitalen-efi. (eskuera): is. Aspaldiko arbasoek beren aginpidea erabiltzen zuten eŕialdea. (aita): *iz.* Berbera, berbera.

aitalen-lut. (eskuera): *is.* Aspaldiko arbasoek beren aginpidea erabiltzen zuteneŕialdea. (alto): *is.* Berbera, berbera.

aitalengo. (duintasun): *is.* Sandi luzearcn burn izandakoaren duintasuna. (alto): **in.** Berbera, berbera.

aitalope. (zefi): *iz.* Aundi to todia dan udolostea. : Buskantz, mari-barna, urdaiñ. (azkuti): *iz.* Berbera.

aitamak. (aita): iz. Gurasoak.

Rittman. (izen): *iz.* Bera izendatzen, notin edo gauza bateaz egiten dan oroipen edo gogorapena. (oroirnen): *in.* Berbera. (aomen): II ŕz. Noribait buruz izaten dan irltzi orokaŕa. (aita): Legcen arauz, beren gain ez dagozen seme-alabenganako, gurasoek duten aginbidea. I: Aitaren.

aitamengandlko. (anbiola): *izond.* Aspaldiko arbasoai dagokiena.

aitanditxarko. (gizonkil): *is.* Ereindako landetan txoriak izuarazteko ipintzen dan mozoŕoa. (crabs): *iz.* Berbera, berbera.

aitano. (irakaskintza): *iz.* Etxe batzuetan auŕak eta gasteak zaintzen eta irakasten dituena.

aitañafeba. (alto): *iz.* Serial edo emaztearen alta, emazte edo señaŕarenganako. J: Aitagiaŕeba, aitaxe, aitaren aŕeba, aitexa, aitiaŕeba, aitaŕeba.

aitañi. (aitona): *is.* Aitonaren beste **izen** bat. : Aita-nagusi, aitapara, aitato, aitatxi, aita jauna, aitona, aitano, aitetxi, aitaxi, aitaxe, aitijin.

aitañi bile xuri. (min): *iz.* Zugatzetan sortzen dan ¡niñ zuri to biribila aizeak eramaten duena.

aitañi-Illi. (landare): *is.* Atalduna dan bclaŕezko landarea; onen belaf-ura pizkorgaŕi bezela artzen da,

aita ªo. falta): *iz.* Azkutia ematen duen a€ta.

aitaorde. (gurasordetasun): *iz.* **Alta** edo amaren order auŕak zaintzen dituena. I: Aitalekuko, aitorde, gurasorde. (alto): *iz.* Lenengo senaŕarekin Iran zituen auŕai buruz auen amaren bigaten senaŕa.): Aitatzaŕ, aitaxun, aitazun, aitizun, aitorde, ugazaita, uzaita.

aitapara. (aitona): iz. Aitonaren baste izen bat. I: Aita-nagusi, aitañi, aitato, aitatxi, aitona, alto jauna, aitano, aitaxi, aitetxi, aitaxe, aitijin.

aitapen. (izen): *iz.* Ikus.: Aitamen. (oroimen): *is.* Berbera.

aitaplara. (aitabilxi): *is.* ilgutzan izandako aitabitxia. I: Aita-puntako, aitatxi, "aitautxi", aitauxi, aitaxi.

aitara. (gaŕaztulu): *iz.* Golden' ondoren, lufa lautzeko erabiltzen dan **lanabesa,** ziri batzuk dituena.

aitarazi. (autakuntza): *ad.* Autatu-erazi. (entzupen): *ad.* Entzun-erazi.

aitarek€lakatu. (aita): *ad.* A€tarekin egon.

aitarekilatu. (alto): *ad.* Aitarekin joan.

aitaren aldeko. (alto): iz. Aitaren aide dagoena.

aitarcn egin. (gurutze): *ad.* Eskumaren atzakaz bekokitik bulaŕeraño to ezkefeko sorbatdatik besteraño gurntzearcn ikuŕa egin. I: Aitien-egin.

aitarcn lzenetilco. (alta): *izond.* Gurasoen izenaz artutako abizena.

aitaren-ateba. (aita): *iz.* Send edo emaztearen alto, emozte ado senaŕarenganako. j: Aitagialeba, aitaxe, aitañaŕeba, aitexa, aitiaŕeba.

aitarenganatu. (aita): *ad.* Maitasunaz edo beste kariaz aitarenganajoan.

a€taŕeba. (aita): ŕz. Ikus.: Aitagiafeba. I: Aitañafeba.

altafen alaba. (aita): *iz.* Aita ta alaba. (same): *iz.* Berbera.

altafen same. (sits): *iz.* Niaz aitak naiz semeak. (same): iz. Barbara,

aitas-lzun. (aitona): *iz.* Noribaitburuz, bare aita edo amaren aitaorde edo aitaizuna.

aitasaba. (aitona): *iz.* Aitonaren aita. I: Aitaren.

aitasaindutasun. (doipund: Doipnrua izatearen tasuna.

aitasantu-aldi. (aldi): iz. Doipurua izanez irautzen duen aldia. (doipuru): ŕz. Berbera.

aitasantu-alki. (doipum): *iz.* Doipuruaren auiki edo jauralkia.

aitasantu-gai. (doipuru): iz. Doipuru izateko gal dana.

aitasantu-meza. (maze): *iz.* Doipuru edo gotzain batek ematen duen meza berezia. (doipuru): iz. Barbera, berbera.

aitasantu-ordezko. (eiiz-nagusi): *iz.* Eft edo lateŕi bateau dagoen doipuruaren ordezkaria.

aitasantu-zale. (doipuru): *izond.* Doipuruarenganako zaletasuna duena.

aitasantugo. (doipuru): *iz.* Goyeneko doipurutasuna.

aitasantugo-aIzun. (doipuru): *iz.* Aizuna dan doipurutasuna.

aitasantutza. (doipuru): *iz.* Doipuruaren tasuna. I: Doipuru batek irauntzen **duen** aldla.

aitasantutzako. (daipuru): iz. Eliza'k autandako doipuruaren aurka, tasun ori bereganatu nai duena.

aitasantuzko. (doipuru): *izond.* Doipuruari dagokiona.

aitaso. (aitona): *iz.* Alta edo amaren aita, I: Altona. I: Aitonarcn aita. I: Aitatokibilaso.

aitasokera. (aitona): iz. Altonaen cites.

aitasotu. (aita): *ad.* Aitona izatcra oldu.

aitazun. (aultasun): iz. Gorputz-indafa pcitzea; auleria, kemenik gabekoa.

aitasunezko. (aita): *izond.* Aitaren maitasuna edo ardurari dagokiona. I: Aitatiaf, aitatasunezko.

aitataf. (aita): *izond.* Aitaren antzekoa dana, bete jatofikoa.

aitatasun. (alto): *ŕz.* Aitaren tasuna. I: Aitasun.

aitatiaŕ. (ado.): *izond.* Aitaren maitasuna edo ardurari dagokiona. ; Aitaren antzekoa dana. : Aitasunezko.

aitato. (aitona): iz. Aitonaren beste ken bat. I: Aita-nagusi, aitañi, aitapara, aitatxi, aita jauna, aitona, aitaso, aitaxi, attend., aitaxe, aitijin.

aitatokibilaso. (aitona): *iz.* Aitonaren aita. I: Aitaso, aitatokilaso.

aitatsigo. (semctzakotasun): iz, Norbait edo norbaitzuk semetzat onartzea.

attain. (aita): *iz.* Alta tipia.

aitato. (lzen): *ad.* Norbait izendatu edo gogoratu. (aita): *ad.* Aita izatera eldu. (autakuntza): II *ad.* Zerbaiterako norbait autatu. (ammen): *(ad.* Aipu to ospe lortu; orixc lortzen duena. (oroimen): II *ad.* Zerbait edo norbait oroilu edo ospatu. /1 Aitetu.

aitatutako. (izen); *izond.* Aitatua izan dana.

aitatx€. (aitona): *iz.* Altonaren beste izen bat. I: Aita-nagusi, aitañi, aitapara, aitato, aita jauna, aitona, aitaso, aitaxi, attend, aitaxe, aitijin. (aitabitxi): *iz.* Ugutzan izandako aitabitxia. I: Aitaizun, aita-puntako, aitaplara, aitautxi, aitauxi, aitaxi.

aitatxigo. (aitautxi): ŕz. Aitabitxi bezela yardutearen egipen eta ondorioa. I: Aitautxigo.

aitatxiapil. (ogi); *iz.* Berpizkunde-lgaratza'n amabitxiek bereu same-alababitxiei besusaz ematen dieten ogi berezia.

a€tatzako. (aita): *iz.* Ikus.: Alta-ordain, alta-ordeko.

altatzaf. Oita): *iz.* Lenengo senaŕarekin izan zituen aufai buruz anon amaren bigaŕen senaŕa. I: Aitaorde, altaxun, aitazun, aitizun, aitorde.

aitatze. (autakuntza); ŕz. Ikus.: Aka. I: Auto.

aitaufen. (eliz-nagusi): iz. Sendi luzcarcn **burns** izan dana.

aitautxi. (aitautxi); *iz,* Ugutzan izandako aitabitxia. // aitaplara, Sita-puntako, aitatxi, aitauxi, aitaxi.

aitautxi-amautxi. (mitxeleta): *iz.* Mitxeletaren beste izena.

aitautxigo. (aitautxi): *iz.* Ikus.: Aitatxigo.

aitauxi. (aitabtxi): *iz.* Ugutzan izandako aitabitxia. j: Aitaplara, aita-puntako, aitatxi, aitautxi, aitaxi.

aitaxe. (aitona): iz. Aita edo amaren aita. Aitona, aitañi, aitetxi, aita jauna, aitaso, aita-nagusi, aitato, aitatxi, aitapara, aitaxi, aitijin. (aita): *iz.* Aka, admit, aitaxi.

aitaxekide. *(sits): L.* Send-emaztearen aka biak.

aitaxi. (aitona): *iz.* Alta jauna, aitona, aitañi, aitaso, aitetxi, aita nagusi, aitato, aitapara, aitijin, aitaxe, aitetxi. (aitabitxi): iz. Aitaplara, aita-puntako, aitaxi, aitautxi, aitauxi.

altaxun. (aite): iz. Aitaorde, aitatzaf, aitazun, aitizim, aitorde.

aitayafea. (aita): iz. Scum' edo emaztcaren alto, j: Aitiaŕeba, aitayaŕeba.

aitayafeba. (aite): *iz.* Send edo emaztearen aka. Aitayaŕea.

aitazale. (site): *izond.* Aitarenganako maitasuna duena. I: Aita-toki, aita-zilo, aita-zoŕo, aita-zulo, aita-zuŕ. (autakuntza): *izond.* Autatzen duena.

aitazaletu. (aita): *ad.* Beren aita edo gumsoenganako, auŕek maitasafe aundia artzea,

aitazun. (sito): *la.* Aitaorde, aitatzaŕ, aitaxun, aitizun, aitorde,

aitea. (aita): *iz.* Alta dana. : Lekeitio'n tam'In uen alto,

aiteman. (adipen): *ad.* Zerbaitean adipena jail. Auteman.

aiten-aitak. (aitona): ŕz. Aspaldiko gurasoak. I: Asabak. I: Aiten-aitek.

ta ken-di. (ended): *fa.* Norbera jayo dan eŕi, uti, eŕla€de, endeŕia. I: Abed, sorteŕia.

aiterailtza. (eriotza); ŕz. Aita, ama edo sendikoen bat erailtzea.

aiterailtzale. (eriotza): *izond. ikus.;* Alt-eraile.

aitefi. (ended): ŕz. Ikus,: Ailen-eŕi.

aitefizale. (ended): *izond.* Bare abeŕia egiten matte donna.

aitetxi. (aitona): *la.* Alta jauna, aitona, aitaxi, aitaso, aita-nagusi, aitato, aitatxi, aitapara, aitaxi, aitijin, aitaxe.

aitexa. (aita): *iz.* Aiŕañaŕeba, aitagiaŕeba, aitaxe, aitaren aŕeba, aitiaŕeba.

aitgafi. (cnoa): *izond.* Nekarazten duena, aut-arazten donna.

aiti. (aid!): *iz.* Labuŕ-labuŕa dan audio. Attila zatitzeko, uste diteken asli-one txikicna.

aitia. (erica): *izond.* Nekatuta, aitua daguena. (gods): iz. Ikus.: Gudaldi.

aitiafeba. (Rita): iz. Aitaliaŕeba, aitagiaŕeba, aitaxe, aitaren aŕeba, aitexa.

aitien-egin. (gurutze): *ad.* ibis.: Aitaren egin.

aitijin. (aitona): *iz.* Alta jauna, aitona, aitaxi, aitaso, aita-nagusi, aitato, aitatxi, aitapara, aitaxi, aitetxi, aitaxe.

aitita. (aitona): *iz.* Aitaren edo amareu aita. I; Ikus.; Aitona. I: Ñañao.

aitizun. (aita): iz. Aitaorde, aitatzaŕ, aitaxun, aitazuu, aitorde.

aitea. (aitona): *iz.* Aitaren edo amaren arta.

aitobe. (aitona): *iz.* Aitaren edo amaren aita.

aitokilaso. (aitona): *iz.* Aitaren aitona; aitonaren aita.

aiton. (aitona): *iz.* Aitaren edo amaren aita. (gnrdax); *iz.* Oso aundia dan garabia.

aiton okabilaso. (aitona): iz. Aitonaren aitona.

aiton-alaba. (same): *iz.* Legezkoa dan alaba.

aiton-antz. (aitona): *iz.* Aitoncn citea edo antza. : Aiton-joera.

aiton-joera. (aitona): *iz.* Aitonen eitea edo antza. I: Aiton-antz,

aiton-ondare. (yaraunspen): iz. Asabaen yarauspena. (sendi): *iz.* Asabaen teiñua.

AITONA. *iz.* Notln batenganako bere aitaren edo amaren alto. I: Aitso, aitua, aitoua, aitijin, aitin, aitita, aitoa, aitobe, aiton, aitaita, aitxitxa, amaita, apitxi, asabeaita, ataita, atautxi, atito, aton, aloha, aion, airin, atxun, axaita, naiña, ñañao, ñaño. II (aita), (ernakume), (sendi).

aitonburuzko. (ur-legoŕeko): *iz.* Ikus.: Apaburu. I: Kaikuburu, txalburu.

aitondu. (aitona); *ad.* Aitona izatera eldu. (zartzaro): *ad.* Gizon bat zartu.

atonen some. (duintasun): *iz.* Bakaldunen etxeko moŕoi goitua. (aitona): *iz.* Berbera,

aitoneron. (aitona): *iz.* Irugaŕen aitona, aitonaren aitona. Aitona arena.

aitonki. (aitona): *adond.* Alta bezela ari-izatea.

aitontasun. (aitona): ta. Aitona izatearen tasuna.

aitonumc. (aitona): *iz.* Lansaripeko soils. Besa-langile, soil. (jauniraskunde): *Ia.* icon baten semea. (gizarte); iz. Txiroa dan gizona, geyenetan langileai buruz erabiltzen dau itza.

aitorapilo. (korapilo); *iz.* Eunlariaren korapiloa.

attorde. (aita): iz. Aitaorde, aitatzaŕ, aitaxun, aitazun, aitizun, ugazaita, uzaita. (gurasordetasun): iz. Ikus.: Aitaorde. I: Gurasorde.

attorde-kidetza. (gurasordetasun): iz. Brute batekin edo batzuekin eragoten dan aitordegoa.

attorde-lagun. (gurasordetasun): *iz,* Gurasordetasuncan ari diranen bakoitza.

aitordc-Iagunga, (gurasordetasun): *iz.* Beste batekin edo batzuekin egiten dan gurasordetasuna. I: Aitorde-laguntza.

aitorde-laguntza. (gurasordetasun): *iz.* Wm.; Aitorde-lagungo.

aitordego. (gurasordetasun): *iz,* Aitarena edo amaren eztagoenean, auŕak edo erabakitzeko gat eztiranen notin edo boron ogasunak zaintzeko aginbideaz yarduten duena.

aitordekide. (gurasordetasun): *izond.* Beste batekin edo batzuekin aitordegoa eragoten duena.

aitordctza.(gurasordetasun): *iz.* Gurasordetasunaren egipena.

aitoren semetu. (andi-manditza); *ad.* Aundikitu, aitoren-seme izendatu.

aitorgabe. (aitorkun): *izond.* Salatzen zayon gaiztakeria aitortzen ez duena.

aitorgaitz. (aitorkun): *izond.* Aitortzeko ezira daua. I: Aitoŕezin, aitoŕeziñezko, aitortu-czin.

aitorgafl. (aitorkun): *izond.* Alta ditekena; aitortzekoa dana.

aitorgile. (lekukotasun): *izond.* Aitortzen duena edo aitorizeko dagoena.

aitorgo. (aitorkun): *iz.* Aitortza ado aitorpena.

aitorgoratu. (aitorkun): *ad.* ikus.: Aitortu. j: Itandu.

aitorka. (agermen): *adond.* Aitoŕez ageri ta argi ari dana.

aitorkayak. (lekukotasun): *izond.* Egiazko lelcukotasuna emateko dana.

aitorkera. (aitorkun): *iz.* Aitortzeko era.

altorketa. (aitorkun): *iz.* Aitortzearen egipena.

aitorkide. (lekukotasun): *frond.* Lekukotasunean beste batekin batera datotena.

aitorkintza. (aitorkun): *la.* Aitortza egiteko egipena.

altorkizun. (aitorkun): *iz.* Aitortzekoa dana.

altorlcof. (lekukotasun): *izond.* Lelrukotasuna emateko dagoena.

AITORKUN. 1z. Eliza'ren ikurtona; bore bitartez, apaizaren azkepayaz, ogenak azkesten dira. I: Ogenaren ordañez, aitorleak aŕerazten duen nekea. Garbaira, negarbide. /! (azkespen), (damutasun), (ikurton), (open), (onbide), (zigof).

attorkun-ikurtona. (aitorkun); *iz.* Aitortzaren ikurtona.

aitorkunde. (aitorkun): *iz.* Aitortzeko iraskundea.

aitorknntea. (aitorkun): *iz.* Aitortzaren egipena. I: Aitormendu.

aitorlari. (aitorkun): *izond.* Aitortza entzuten duena. Sifrismena edo beste zerbait aitortzen duena. Aitoŕ-entzule. (lekukotasun): *izond.* Zerbaiten ikusle edo lckukoa dana. I: AitortzaiĹe.

aitorle. (aitorkun): *frond.* Aitortza dagiena. j: Aitortza artzcn duena. Siñismena edo beste zerbait aitortzen duena, (lekukotasun): *frond.* Zerbaiten lekukoa dana.

aitormen. (aitorkun): *iz.* Aitortzeko gaitasuna. j: Agermena. (camen): *iz.* Aipu, napes. (agermcn): j *iz.* Agiria, cgitamua. (eskiertasun):'II *iz.* Eskiertasuna ageŕeraztea. (gorabide): iz. Gertatuko zerbaiten aurka gorabidea artzea.

aitormendu. (aitorkun): *iz.* Ikus.: Aitorkuntza.

aitorpen. (lekaidego): *iz.* Lekaidego bateau sartzea. (nitorkun): *iz.* Aitortza egitea edo ematea.

altof. (duintasun): *iz.* Euzkaleŕi'aren ipuyezko aitalena. (mardultasun): *iz.* Luf mardula. (luŕ): II *iz.* Mardula dan luŕa; mota onekoa dau lufa edo zngatza. (aitorkun): II *iz.* Aitortza itaren efoa. (lekukotasun): j *iz.* Gauza baton egiztapena. (mintzabide): { *iz.* Zerbait adieraztea. (eskarlasun): jj *iz.* Eskeŕona. (siñiskizun): II *iz.* Norbaitek duen siñiskizuna ororen auŕean aitortzea. (eskiertasun): Etsita edo eskieŕ egon edo izatea. (agerkai): *iz.* Zerbait adierazteko edo egiztatzeko egiten dan idazkia. (erti): II *izond.* Edozein ertian jaŕaigaŕia dan egile edo lana.

aitofagiri. (lekukotasun): *iz.* Aitortzeko egiten dan agiria.

aitofalaba. (andi-manditza): *iz.* Andi-manditzaren emakumea. 1: Aitonen-alaba, aitoren alaba.

aitofaldi. (lekukotasun): *iz.* Aitofa edo lckukotasuna emateko aldia. (aitorkun): *iz.* Aitorkuntza egiteko artzen dan aldia.

aifofarazi. (aitorkun): *ad.* Aitortza emateko eragin. R Aitoferazi, aitoŕazi, aitortuazi.

aitof-arazle. (bilakuntza): *izond.* Norbaitek dakiena ta gorde nai duena, aitortzea iortzen duena. 1: Aitoŕ-erazle.

aitof-arazodun. (aitorkun): *izond.* Erabakitako eliza batean aitortzeko, aitortzek entzateko, izendatua dagoen apaiza. (: Aitoi-entzulari.

aitof-arle. (aitorkun): *ŕzond.* Aitortzak entzuten dituen apaiza.

Rita-attn. (aitorkun): *ad.* Apaizak aitortzak entzun. (: Aitoŕ-entzun,

aitof-berelco. (lekukotasun): *izond.* Beste baten aitorpenaz oso batera datoŕen Lkukoa.

aitoŕ-bade. (aitorkun): *iz.* Aitortzeko erabil diteken era.

altoŕbidezko. (lekukotasun); *izond.* Aitartzeko edo azaltzeko egokia bezela esaten dana.

aitof-agile. (lekukotasun): *izond.* Bare aitortza edo lekukotasuua ematen duena. (aitorkun): *izond.* Berbera.

aitofeko. (aitorkun): *iz.* Aitortuta dagoena.

aitofeu alabatasun. (andi-manditza): *iz.* Andiki tauten emazte edo alabaren duiña.

aitofeu seine. (duintasun): ŕz. Balcaldunen etxeko mofoi goitua. (aitona): *ft.* Berbera. (andi-manditza): *iz.* Andi-manditzaren gizona. I: Aitoŕ-same, aitunen same, aitonen-seme.

aitofen semetasun. (andi-manditza): *iz.* Andiki baten semearen tasuna.

aitofen-etxe. (audi-manditza): *ft.* Andikien etxea. (; Aitor-etxe.

aitoŕ-entzulari. (aitorkun); *izond.* Ikus.: Aitoŕ-arazodun.

aitof-entzule. (aitorkun): *izond.* Ikus.; Aitorlari.

aitof-enizulego. (aitorkun): *iz.* Aitof-entzulariaren langintza.

aitof-entzun. (artorkun); *ad.* Ikus.: Aitot-artu.

aitofera. (lekukotasun): ŕz. Ikus.: Lekukotasnn. (: Zifiespide, zifialben.

aitof-erazle. (bilakuntza); *izond.* Ikus.: Aitoŕ-arazle.

aitofetsi. (agerkunde); *ad.* Ageferazi.

sitofezin. (aitorkun): *izond.* Ikus.: Aitorgaitz. (: Aitoŕeziiiezko, aitortu-ezin.

aitofeziñezko. (aitorkun); *izond.* Ikus.: Aitorgaitz. (: Aitoŕezin, aitortu-ezin.

aitofezko zin. (zin-itz): ŕz. Aitortzeko edo lekukotasuna tinkotzeko ematen dan zin-itza. (: Aitof-zin.

aitof-gura. (aitorkun): *iz.* Aitortzeko naia. Aitoŕ-nai, aitof-zale.

aitof-isil-lege. (lege): ŕz. tkus,: Aitoŕ-isilbea. ; Aitoŕ-isilki, aitoŕ-isilpe.

aitof-isilbea. (aitorkun); iz. Entzundako aitortzaren ixilbeafa. Aitoŕ-isilki, aitor-isii-lege, aitoŕ-isilpe.

aitof-isilki. (aitorkun): *iz.* Tkus.: Aitaŕ-isilbea. (: Aitoŕ-isii-lege, aitoŕ-isilpe.

aitof-isilpe. (aitorkun): iz. Tkus.: Aitoŕ-isilbea. ^: Aitoŕ-isilki, aitoŕ-isil-lege.

aitof--leku. (aitorkun): *iz.* Aitortza egiteko ta entzuteko dagoen toki berezia. : Aitortegi, aitof-toki.

aitoŕ--uai. (aitorkun); *ft.* Aitortzeko guraria. (: Aitot-gura, aitoŕ-zala,

aitof-seme. (andi-manditza): *iz.* Andi-manditzaren gizona. (: Aitoŕen seme, aitunen same, aitonen-seme. (same): *iz.* Aitortza-semea, arimako seam,

aitof-tolci. (aitorkun): iz. Ikus.: Aitar-leku. Aitortegi.

aitof txafelco. (mardultasun): iz. Oso mardula ez dan lufa.

aitoŕ-zale. (aitorkun): *izond.* Aitortzeko gogoa duena. (: Aitor-gura, aitoŕ-nai. (lekukotasun): *izond.* Ikus.: Aitortzaile.

aitof--zin. (zin-itz): *iz. 1kus,:* Aitoŕezko ain.

aitortasun. (ernaltze): iz. Erne-indafaren tasuna. (mardultasun): *iz.* Mardultasunaren tasuna.

aitortegi. (aitarkan); iz. ikus.: Aitoŕ-leku, aitoŕ-toki.

aitortu. (aitorkun); *ad* Norberaren aitortza egin. (: Aitorgoratu, itandu, obaitoŕ, obaitortu, oben-aitortu. (izen): *ad.* Zerbaiten aipamena egin.

aitortu-ezin, (aitorkun); *izond.* Tkus.: Aitorgaitz. I: Aitoŕezin, aitnŕeziñezko.

aitortza, (aitorkun): *iz.* Aitorleari ogenlariak egiten dion bare ogenen agerpena. (: Norbaitek egiten dueu dakienaren agerpena. (: Aitortzapena, aitortze, autoŕ, autorkuntza, aitotmen, obaitorpen.

aitortzalle. (aitorkun); *izond.* Norbaiten aitortza entzuten duena. J; Aitorlari. Bete ogenak aitortzen dituena. I: Zerbait ageŕerazten duena. (ziflopa-egite); *izond!* Odol-aitortea. (lekukotasun): ((*izond.* Lekukoa bezela agertzen dana. (; Aitof-zale, aitortzale,

aitoetzapen. (aitorkun): *iz.* ikus.: Aitortza.

aitortze. (uzkurtza): *iz.* Uzkurtza edo siñismena bayeztea. (lekaidego): *iz.* Lekaidego batean sartzearen egipena.

nitortzelco. (lekukntasun): *ŕzond.* Lekuko bezela agertzeko gerturik dagoena. (bayetza): *izond.* Zerbait bayezteko gerturik dagoena.

aitorxetan. (aitorkun): *adond.* Zerbait aitortzean.

ails. (andeapen): *frond.* Aitua, igatua dagoena.

aitsa. (jatsiera); *ad.* Jatxi adj.

aitsi. (jatsiera): *ad. Jatxi,* jetxi, jaitxi,

aitsiki. (aditz): *ad.* Ernst, eldu. (estalpen): *ad.* Zerbait ixilik gorde.

aitso. (aitona): *iz.* Aitonaren baste izena.

aitsu. (inks): *izond.* Ayeneka geyegi ari dana.

aitsukaldi. (pikoketa): iz. Ezarian-bayarian notin bat zirikatzeko esaten dan *mails.*

aila. (sits); ŕa. Aita itzaren lipitzalea.

ailelume. (luŕ); *izond* Luŕik gabe, artzaintza-lanean ari diranak. (esku-langintzak): *frond.* Berbera.

aifonbnruzko. (ur-legonaeko); iz. Tgela-kuma. j: Anpagulare, buruxaai, butxaputa, zapaburu, kaudel.

alftm, (jakintasun): *izond.* Jakituna. (aitona): *iz.* Aitona zaŕa, asaba.

alto. (alma): *ad.* Enoatu, aul-arazi, aunatu; erkitu, ebaindu. (gutidura); *ad.* Zerbaiten edapena, sendotasuna edo aindoa guteitzea. (itoipen): ((*ad.* Ubil guztia ateratzea. (cralketa): I(*ad.* Ondatu, ilauntu. (usteldura); (I *ad.* Usteidu, iraungi, galtzeratu. (zimeldura): H *ad.* Landare, lore ta abaŕ igatu, maskaldu, mardultasuua galtzea. (amai): ((*ad.* Zeribait amaya ematea. (adipcn): ((*ad.* Adi egon. (ulermen): ((*ad.* Ulertu. (iraun-aztc): (I *ad.* Iraun-arazi. (ariketa):)(*ad.* Ari-izan. (autakuutza); I(ad. Autatu. (bikaintasun): ((*izond.* Bikaila. (utitasun); II *ad.* Ufitu. (eriotza): ((*ad.* Azken-atsa eman. (aomen): *(ŕzond.* Ospatsua, (gaiztasun); ((*izond.* Oso Ixaŕa. "Txafa aitua". (ikustncn); II *ad.* Begiratu. (entzupen); ((*ad.* Entzun.

situ-ezin. (gabetasun): *izond.* Aitutzeko eziña dana. (; Aitu-eziñezko, aitugaitz.

aitu-eziñezko. (gabetasun): *izond.* Aitutzekoa ez dana. j: Aitu-ezin, aitugaitz. (Mermen): *izond.* tllertu Cain ditekena.

aiva. (aitona): iz. Aitonareu baste izena.

aituazo. (adierazkizun); *ad.* Gauza baten zentzua azaldu, batez ere argi ez dagozen idazkiak.

aitubide. (ulermen): *ŕz.* Ulertzeko bidea.

aitueŕaz. (ulermen): *izond.* Ulertzeko eŕaza dana.

aitugaitz. (gabetasun): *Izond.* Aitutzeko zala dana.]: Aitu-ezin, aitu-eziñezko.

aitugafi. (amai): *Izond* Amai ditekeua.

aitukof. (gabetasun): *izond.* Peitu ditckena. (ulerman); izond. Ulertu ditekena.

aituna. (aitona): 17. Aitonaren baste izena.

Rittman sew, (same): *iz.* Ikus.: Aitoŕen seine. (andi-manditza); *iz.* Berbera. j; Aitoŕ-seme, aituren same, aiturun-seme.

aitunkeria. (aŕandikeri): *iz.* Jakite aundiaren aŕandiz ari-izatea.

tauten **emon. (ulermen):** *ad.* Uleriu-erazi.

aitutxi, (aitabitxi): *iz.* Ikus.: Aitabitxi.]; Padiñ.

aituxe. (arnai): *izond. Ia* amaituta dagoena.

aitukko. (autakuntza): *frond.* Autatua dana.

aitxaka. (joko): *iz.* Aden jokoa; gauzak ezkutatzen eta ageŕerazten egiten dana.

aitxberatu. (aldakura): *ad.* Artegatu.

aitxene. (itxasontzi): *iz.* Txalupak estekatzen diran tokia.

aitxeneko. (itxasontzi); *iz.* Txalupetan jostakeriak egiten ibiitzen dan mutila.

nitxika. (lastcrtasun): *izond.* Ann, bizkoŕ, eŕaz eta ganoraz dabilena.]: Aitxinka. (lan): *iz.* Lan eŕaza dana.

nitxipote. (txori): *iz.* Buru txikia, moko kosno-antzekoa ta lumadia dirdai orlegi ta ubelezkoa dau txoria; eskuratzcn da ta eŕaz eta ondo ikasten du abesten.

aitxit. (arintasun): *adond.* Arinki, iraitzean.

nitxoabe. (aterbe-teku): *iz.* Aizeetatik babestuta dagoen tokia. (aize): *iz.* Barbara. I; Aitzolbe.

aitz. (eli): *iz.* Berezkoa dan aft aundia.]: Aŕizkoa dan mendia ado murua. : Ana, armal, aŕi-moñu, afi-potxa, nix, kotof, rnnrkaitz, potxu. (aria): *iz.* Areitz; Ita onen laburpcna. (zugatz): iz. Berbera. Bare aura gogoi eta goŕixkada; readmit "samin" deitzen da.

aitz-alda. (ludizti): *iz.* Aitzen itxura beŕitzca.

aitz aŕi, (ondat): *iz.* Ikus.: Ondaŕa. (ugaŕi); *iz.* Ondat-meta, atxaŕia.

aitz-arteko, (aŕi); *izond.* Ati-artean edo aŕiai atxildta azten dana. I; Aitzezko.

nitz-auste, (ludizti): *iz.* Aitzek rart-egitca.

aitz-batan. (belaf): *iz. ikus.:* Batan; aitzetako aramanta.

aitz-be. (aŕi): *iz.* Aitzaren konkiltasuna.

aite-berin. (layeŕ): *iz.* Leyartuta dagocn beatzaŕia. (muger'): ***iz.*** Berbera.

aitz-bil. (eli): *iz.* Biribiia dan aŕia.

aitz-beru. (giupil): *iz.* Gurpegia, ardatz-begin; gurpiien erdiko zatia. Mein, buuin, buruilu.

akz-elesti. (ludizti): *iz.* Lndizti'aren satin; aitzai dagokiena. (aŕi): *iz.* Barbera.

aitz-efeka. (uaska): *iz.* Alien artean igaroten dan latsa. : Aitzen artean egida dagoen uaske. (aft): *iz.* Berbera, barbers.

aitz-ertz. (aŕi); iz. Aitzarcn eriza. (karat): *iz.* Berbera.

eilz-garai. (iudizti): iz. Itxasoan eta batzuetan luŕean ere, gañe artute dagoen aitz goitua ta ebakita.

ailz-gofl. (all): *Iz.* Muritza dagoen aitza.

sitz-ira. (ira); *iz.* Aitzeetako garo garbigaŕia.

ailz-izerdi. (izerdi): *iz.* Aŕl-izerdia.

aitz-izti. (iudizti): *iz.* **Ail** ta aitzak aztertzen dituen yakintra.

aitz-jatoŕa. (ludizti): *iz.* Ludiztiaren zatia, arkaitzen jatotia aztertzen duena.]: Aitz-sorkun.

aitz-kaŕnmaŕo. (oskoldun): *iz.* Aitz-arteko xanguŕua.]: Arkaitz-kaŕamaŕu.

aitz-leku. (ludizti); iz. Aitzeta, aitzak dagozen tolds.

aitz-lerdo. (zinga); iz. Zinga-menasta, zinga-sulbufa.

aitz-leŕo. (mend)); *iz.* Mendaitza, mendi-besanga.

alte-negaŕ. Out^g^un): *iz.* Atx-aduŕa, oŕatza.]: Atx-negaf, ganziaŕ, kandeloi, ^: Ikus.; Tortes.

aite-osin. (amiltegi): iz. Aitzeu artean dagoen leize-zuloa, osin sakona.

aitz-sorkun. (ludizti): *iz.* Ikus.; Aitz-jatoŕi.

aitz-tontof. (armo): *iz.* Armo edo aitzgoŕiko **tontoŕa.**

aitz-tutuŕu. (armo): *iz.* Aitz zoŕotza, aitz-mutuŕa.

aitz-txori. (aztore): *iz.* Aztore Txikia.

aitz-ume, (di); iz. Jima.; Aitzkume.

aitz-uso. (uso); iz. Basatafa dan uses.

aitz-xorl. (egazti); *iz.* ikus.; Belabaltz.]: Belamika.

aitz-zofotz, (antic)); *iz.* Zototza dan aitza.

aite-zulo, (amiltegi): *iz.* Aitzen artean dagoen leize aakonm

aitza-sagaf. (sagaŕondo): *iz.* Sagaŕ-mota bat, tuzanga ta zoŕotza dens.

aitzaga. (arte): *Iz.* Areiztia; areitzak ugari dagozen tokia.

aitzaile. (amai): *izond.* Zerbait amaitzen ari dana.

AITZAKI. *iz.* Gauza bat egiteko edo bent ez egiteagatik, norbcraren burua zuritzeko, buckle baitakoan aurkezten dan kari edo zioa. : Aitzeki, aitzegi, aitxeki, apuko, aiko-maiko, akiakula, akikulu, aogarbitz, apoku, aritzaki, esusiño,esesio, estakulu,ezakia, ezeziño, atxaki, atxeki, atxekuru, atzaki, atxekixia, auteresti, axaki, azalpe, kako-mako, kunkusia, inki-anka, iski, itzulpide, itzurbide, izbeste, izki, marattla, miko, sinkusa, utzaŕ, axis, txutxu, zuribide, zuripen, zuritarzun. II (adiontasun), (alegikeri), (esoin), (eŕugabedura), (itzalgaitz), (itzulianitzulika), (itzurpide), (uztarpide), (zip).

aitzald-zala. (aitzaki): *izond.* Aiko-maikotan ari dana.

altzakidun. (aitzaki): *izond.* Aitzakiz ari dana. (eritasun): *izond.* Gaitzbera, aria.

altzakltu. (aitzaki): *ad.* Aiko-maikotan ari. /1 Aitzakiatu, aitzekiatu.

aitzalde. (atospen): *iz.* Aitzetako aterpea.

altzale. (azknŕi): *izond.* Aparira deitua dana.

altzate. (cnoa): *izond.* Andeatzen duena.

aiteamfldu. (armo): *ad.* Aitz-amlltegietau jausi.

aitzarmen. (itzarmen): ***iz.*** ikus.: Itearmen. j: Rune.

aitzafua. (sakonera): iz. Aitzen artean dagoen sakaua.

aitzarte. (amiltegi): iz. Menditartea, aŕua, amlltegla. (meartasun); ŕz. Mendl-tartea, meaka, stake.

altzartetsu. (aŕi): *izond.* Aitzen artekoa dana. (meartasun): *izond.* Berbera.

altze. (enoa): *iz.* Annatze, enoatze.

aitzebaki. (amiltegi): *iz.* Zutasunez ebakita (lagoon izpaztsla.]: Itxasoko zokondoa malaz dagoenean. (ugaran): *iz.* Berbera, berbera.

aitzeki. (arrno): *iz.* Burkaitza. j: Artontoŕ.

aitzera eman. (bilaketa): *ad.* Zerbaiten bells eman.

aitzeta. (armo): *iz.* Burkaitzez beteta dagoen tokia.]; Arketa.

aitzetako. (leize-zulo): *izond.* Aitzetau eta batez ere leizeetan aurkitzen dana. (all): *izond.* Berbera, berbera.

aitzezko. (aŕi); *izond.* Ikus.: Aitz-arteko.

aitel. (jazargo): *adond.* Zerbaiten edo norbaiten aurka ari-izatea. J: Aitzitik, alderantzira, czpabere, trekoz, aitzitik ere. (artzidura): *ad.* Ogia artzi, legamiatu.

artzi-aitziko. (jazargo): *frond.* Zerbaiten aurka ad dana.

altzi-gorpua. (soin): *ft.* Gorputz-aurkakoa dana.

artzi-ukaldi. (tanpa): *iz.* Tanpa-aurkako.

aitzika. (istinga): *iz.* ikus.: Jstinga. (jazargo): *adond.* Auŕez-auŕe, buruz

aitzikari. (jazargo): *izond.* Aurka ari dana.

aitzikeri. (jazargoz ari

aitziko. (leyatasun): *frond.* Leyakidea. (jazargo): *ŕzaud.* Aurka dagoeua. (ayergatasun): *frond.* Atzetasun edo ayergatasuna adierazten duena.

aitzikotasun. (jazargo): *iz.* Areriotasun.

aitzin. (auŕetasun): adand. Adako tokian, naiz kirian naiz ezartzean. (aldi): *adond.* Arestian, Aintzin, ainzin, altzin.

aitzin-bidari. (buruzagi): iz. ans.; Aitzinazaile, aitzina-zale, aitzindari.

aitzin-egazti. (egazti): ŕz. Igarotzen diran egazticn artean auŕean donna. (norabide): iz. Berbera.

aitzin-egun. (egun): *iz.* Edozein egunarcn auŕekoa, batez ere jai-egunaren auŕekoa.

aitzin-eragin. (auŕerakuntza): *ad.* Auŕeratmarazi. j: Aitzin-erazi.

aitzin-arazl. (auŕerakuntza): *ad.* Auŕeratmeragin.]: Aitzin-eragin.

aitzin-erle. (erle): ŕz. Besteak baño auŕerago bakafik dabilen erica.

aitzin-efan. (aintzin-sofas): *iz.* Itzauŕea. I; Aitzin-itz. j: Aitzinbegi. 1/ Jazo baño askoz lenago zerbait iragartzea.

aitzin-cuzkara. (izkera): *iz.* Euzkeraren auŕekoa.

aitzin-ezaguera. (aintzinatasun): ŕz. Zerbaiten aufeko ezagupena.

aitzin-gabiko. (giñaŕe): iz. Enboŕaren beko zatia ta iztaŕen goikoa lotzeu dituen gi/afea, auŕean dagoena. I: ikus.: Atz-gabiko. j: Aintzin-gabiko.

aitzin-gibel. (tagura): iz. Gorputz, zabaldegi eta abaŕ inguratzen ado mugatzen dituzten main edo iraitzen multzoa. : Auŕean eta atzean, gibel-aitzin. (naastura): *adand.* Naas-maas ari-izatea. (azpegi): H *iz.* Gauza baten azpeglak.

aitziu-gurutze. (ezautailu): Ezaubidez erabiltzen dan gurutza.

aitzin-itz. (aintzin-sotas): *iz.* Attain-elan.

aitzin-jakile. (len-ikuste): *izond.* Zer edo zer auŕetik dakiena.

aitzin-jakite. (len-ikuste): *iz.* Zer ado zer auŕetik jakitea.

aitzin-leku. (babespide): Babespiderako egiten dan lanketa. Zaingoa, magalpea.

aitzin-mando. (sai-abere): *iz.* Auŕetik doan sai-aberea.

aitzin-nausi. (aginpide): *iz.* Aginpidea duen nagusia. (arau): *iz.* Lenengo araua.

aitzin-oartu. (len-ikuste): *ad.* Iran ditezken kalteak auŕetik ikustea.

aitzin-ostiko. (oñazpi): *iz.* itxaso ta ibai ertzeetan, bai ta aŕu ta amlitegien kareletan egiten dal], lubeta. Batzuetan zubietan ere. (zubi): *iz.* Berbera, berbera.

aitzin-suma. (len-ikuste): ŕz. Gertatzeko dagoeu zerbaiten sutnatzea.

aitzina. (auŕerakuntza): *adond.* Auŕera. I: Aitzinat, atxiña, itxiña.

aitzina eman. (jaŕaipen): *ad.* Jaŕaitu.

aitzina ortan. (auŕetasun): *adond.* Grain gutxi, aurterncin.

ailzlna-zale. (buruzagi): *izond.* Buruzagi, aintzindari, artezaria. I: Aitzinazaile, aitzin-bidari, aitzindari, aitzintzaile.

aitzlnadanik. (anbiola): *adond.* Oso aspaldidanik. (aidi); *adond.* Berbera.

aitzinagoko, (auŕetasun): *izond.* Auŕekoa, lenagokoa.

aitzinagotu. (au/erakuntra): *ad.* Auŕeratu, auŕeragotu.

altzinalde. (anŕerakuntza): *iz.* Auŕerako aldea.

a€tzinaldi. (auŕerakuntza): iz. Auŕeruntzko aldia.

altzinamendu. (auŕerakuntza): *iz.* Auŕeruntz joatearen egipen eta oudorioa. j: Aitzinapen.

aitzinapen. (auŕerakuntza): ŕz. Auŕerapena. : Aitzinantendu, aitzindapen.

aitzinarazi. (auŕerakuntza): *ad.* Auŕeruntz eragin.

aitzinafastelu. (gaŕaztuiu): *iz.* Satsarako gaŕaztulua.

aitzinatu. (norabide): *ad.* Zuzendu, bideratu. (aintzinatasun): *ad.* Gauza bat, jaŕitako aldian baño Imago gertatu-eragin. (auŕerakuntza): II *ad.* Auŕeratu.

Aitzinaratu. (garbitasun): jj *ad.* Garbitu, isastu.

aitzinatnxe. (auŕeraknntza): *ad.* Zerbait auŕeratu.

aitzinaxago. (auŕerakuntza): *adond.* Auŕeraxeago.

aitzinaxe. (auŕerakantza): *adond.* Auŕeraxe. j: Aitzinctun, aitzinexe.

aitzinaxka. (auŕerakuntza): *adond.* Auŕeratu xamaŕ. Aitzinaxko.

aitzinazaile. (buruzagi): *izond.* Buruzagi, aintzindari, artezaria. I: Aintzina-zale, aitzin-bidari, aitzindari, aitzintzaiĺe.

aitzinbidarltasun. (buruzagi): Aginpidca, aitzindaritarzun.

aitzinbide. (montio): *iz.* Zerbait egiteko asmoa.

aitzindari. (buruzagi): *izond.* Ikus.: Aitzinazaile. I: Aitzina-zale, aintzin-bidari, (auŕetasun): *izond.* Lendik ari-izan dana, auŕetik yardun duena. Aitzinte.

aitzindarigo. (buruzagi): *iz.* Buruzagigo, nausigo. (aginpide): *iz.* Berbera. I: Aitzindaritarzun, aitzindaritasun.

aitziudaritza. (norabide): *iz.* Zuzendaritza. : Zuzendariaren langintza.

aitzindasun. (auŕetasun): *iz.* Notin batek beste batenganako duen nagusitasun edo ontuŕea.

aitzinde. (auŕetasun): *iz.* Etxe baten auŕeko aldea. j: Aitzindasun, aitzindegi. (aliza): *iz.* Eres-tokira sartzeko zatia. (saltoki); *iz.* Saltoki batzuen auŕeko aldean dagoen utzune berezia, saltzeko dagozen salgayak erakusteko.

aitzindeg€. (auŕetasun): *iz.* Ikus.: Aitzinde. (eliza): iz. Opa-mai nagusi ondoan egoten dan eres-tokia.

aitzludegitasun. (buruzagi): *iz.* Buruzagi-duintasun.

aitzindu. (auŕerakuntza): *ad.* Auŕeratu. (len-ikuste): *ad.* Gauzak iendik ikusi edo ezagutu. (aiutzinatasun): II *ad.* Jaŕitako aldian baño lenago gauza bat gertaerazi.

aitzin. (aide): *iz.* Txintxlñetan eta dombietan aide nagusia; zentzu orokaŕean baste edozeñiburuz berdin izan ditekena,

aitziue ontan. (atdikada): *adond..* Aspaldi antan, arestian.

aitzinean. (autetasun): *adond..* Lenago. j: Auŕean. I: Aitzinlo, aitzintzean, aitzinxetik.

altzineguf. (eguŕ): *iz.* Besteai eusteko, auŕeanjartzen dan eguŕa.

aitzineko. (auŕetasun): *izond.* Aufean dagoena edo donna. (etsaigo): *izond.* Arerioa. (allow): 11 *iz.* Aitoncn aitona. (norabide): 11 iz. Bidea edo beste zerbait erakustea duena. (nagusitasun): f *izond.* Beste baton gogoan nagusitza duena.

aitzinekaak. (auŕetasuu): iz. Asabak. (zatarkeri): *izond.* Zital, doloŕ, €otsakabea dana, maltzuŕa ere. (maltzurtasun): 11 *izond.* Berbera.

aitzinen, (auferakuntza): *izond.* Besteak baño auferago doana.

aitzinera. (auŕerakuntza): *oya.* Auŕera!

a€tzineraknan. (gerokotasun): *adond.* Auŕerakoan.

aitzincratu. (auŕerakuntza): *ad.* Auŕeratu. j: Auferago joan. j: Edozein ekaitan auferapenak egin.

aitzineskuko. (dantzaketa): *iz.* Dantzaketa bateau dantzari nagosia.

aitzinetik. (aintzinatasun): *adond.* Auŕetik ari-izatea. : Aitzineti.

aitzinez-gibeika. (erabaya): *ac/and.* Naasi ta erabagaz. ari-izatea. 1: Auŕeratzen eta atzeratzen. I: Aitzin-gibelka.

a€iziniduri. (irudi): ŕz. Zerbaiten auŕeko iduripena.

aitzinlrari. (aufetasun): *izond.* Aldian, tokian edo kirian auŕetik dabilena.

altzinketa. (aufetasun): *iz.* Auŕetik ipintzearen egipena.

a€tzinkutsa soinzain. (kutsu): iz. Kutsapen aurkako, soña zaintzekoa dana.

aitzintasun. (aufetasun): *iz.* Ikus.: Aufetasuna.

aitzinteka, (auŕerakuntza): *adond.* Auŕetik ari-izatea. Aitzintoka.

aitzintxe. (auŕetasun): *adond.* Auferaxeago. j: Aitzinxe, aitzinxean, aitzinxetoan.

aitzintze. (auŕerakuntza): ŕz. Auferatzearen egipon eta ondorioa.

aitziñ-aro. (anbiola): *iz.* Aspaldiko aroa.

aitziñeko efo. (kirio): *iz.* Gongoil-kirioen cfo igikoŕa. 1: lgiteŕo.

aitzirien, (auŕerakuntza): *izond.* Auferakuntzaz dana.

aitziñerdiko No. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* Bizkaf-ezufean dagoen omagun-tontoŕean ikuston dan ildoa.

aitziñez-aitz€n. (aurkaketa): *adond.* Auŕez-auŕe ari-izatea.

aitziñezuf. (ezuŕ): *iz.* Aufeko saiets-ezufa.

aitzitasnn. (jazargo): *iz. ikus.:* Jazargo.

aitzitik. (jazargo): *adond.* Ikus.; Aitzi. 1; Alderantzira. 1: Aitziz, ezpabere, alderantziz, tzekoz, aitzilik ere.

aitzitik ere. (jazargo): *adond.* Ikus.: Aitzi. I: Aitzitik.

aitzit€ko. (jazargo): *frond.* Aurkakoa dana. (leiatasun): *izond.* Auŕezkoa. (iguintza): 11 *izond.* Iguingaŕia dana, izterbegikoa.

altzkanda. (arte): *iz.* Areitz txikia.

altzkatu. *(aŕi); ad.* Ikus.: Afikatu. 1: Aŕikaldu.

a€takume. (ail): *iz.* Aitz txikia. j; Altz-ume.

altzolbe. (aterbe-leku): *iz,* Ikus.: Aitxolbe. (size): *iz.* Berbera.

altzondo. (amiltegi): *iz.* Amiltegi baten sakonera. (arte): iz. ikus.: Areitz.: Aiitz.

aitzpekuetan. (aŕantza): *adond.* Aitzen artean eskuz egiten dan aŕantzan ari-izatea.

aitzperatu. (armo): *ad.* Aitzen ado armoen artean jausi.

aitztegi. (aato): *iz.* Areitzak dagozen tokia. I: Aitztoi.

aitztoi. (arte): *iz.* Ikus.; Aitztegi,

aitzu lotaf. (loize-zulo): *iz.* Arpeetan bizi dana.

aitzukaldi. (aŕi): *iz.* Aŕiak jaurtitzeko aldia; oŕela egiten dan bofoka.

aitzulari. (aitzurketa): *frond.* Lufa aitzurtzen dueua.

aitzulo. (leize-zulo): *iz.* Arpekoa, aitzpe, aizpe.

aitzuloko. (leize-zulo): *izond.* Arpekoari dagokiena.

aitzurdiu. (Atxurdin): *iz.* Atxurdin itzaren aldaketa.

aitzurka. (aitzuf): *adond.* Aitzurkatzen ari-izatea.

altzurkada, (aitzurketa): iz. Aitzufaz ematen dan tanpakoa.

a€tzurkatu. (aitzurketa): *ad.* Aitzufaz aitzurtu. : Atxukatu, atxurkatu, atxuraraztu.

AITZURKETA. *iz.* Gauza sendaf batetik bare mami edo mukuluren zerbait kentzearen egipen eta ondorioa, gauza ortan zilo, obi edo utzunea egitean. 1: Kaŕakadura, Lanka, luŕ-epaitza. (luŕ-lantze); *iz.* Lugintza, nekazaritza. II (aitzuf), (babespide), (konkiltasun), (landaketa), (luf-azpiko), (incatze), (mokol), (sakonera), (uzgunc).

aitzurkin. (luŕ-lantze): *iz.* Aitzufaz egindako lana. (aitzurketa): *iz.* Berbera.

aitzurkintza. (luŕ-Jantze): iz. Soloak eta baste luŕak lantzea.

aitzurko. (aitzuŕ): *iz.* Aitzuf txikia. 1; Aitzurtxa, erpoi.

aitzurkula. **(sarde):** *iz.* Aitzuf antzekoa dan lanabesa, tau edo boat ortzetaz amaitzen dana.

aitzurlari. (aitzurketa): *frond.* Aitzurtzen ari dana. Aitzurtzaiie, aitzurzaie, aitzurte, atxulari, aintzur€ari.

aitzurlaritza, (aitzurketa): *iz.* Aitziirlariaren langintza. (esku-langintzak): iz. Berbera.

a€tzurle. (aitzurkota): *izond.* Ikus: Aitzurlari. j: Atxulari.

aitzurmula. (aitzuf): *iz.* Gideŕa sartzeko zuloa dagoen aitzufaren burni-zatia.

AITZUlf. *iz.* Burnlzko endayaz egindako ianabesa; alde batetik ebakitzeko zoŕotz dago, ta bestean gidcŕa sartzeko ereztun bat duelarik; endai ta gideta zoko-estuaz alkartuta. 1; Aizuŕc, palaeŕa. II Aitzuŕ-motak: 1" Aitzurkula, aitzuŕ-sarde, tai-aitzuŕ, aitzuŕotx = bi ziri zoŕota dituena; 2' Korta-atxuŕ, luŕ-kako, satz-kako – ziriak biribilduta dituena; 3" basaitzuf, basatxuŕ = aitzuŕ zabala dana; 4" Aŕaitzuŕ, aŕatxuŕ - afitsuak diran lurkietan erabiltzen dan aitzuŕ txikia; 5' Aitzutua = esku bateaz erabiltzen dan aitzut oso txikia; 6" Joŕai, joŕai-aitzuf = aitzurko; onen motak: Artajoŕai = artoa joŕaitzeko; galjoŕai – garb. jofaitzeko; nabojoŕai = arbia joŕaitzeko; bijofai = aide bietatik ziriak dituena; 7" Onde-aitzuŕ, ondiatxuŕ = ziri aundiak dituen aitzuŕa; Lm" Opatxuf = esku-jofai (arotzak darabiltena). II (babespide), (baratz), (belaŕ), (labaki-aitzuf), (loretegi), (luŕ-lantze), (meatze).

aitsuf-abo. (sorbatz); iz, Aitzuŕ edo aitzurkularen sorbatza.

ai£zufada. (aitzurketa): *iz.* Aitzuŕaz emandako tanps.

aitzufald€. (aitzurketa); *iz,* Aitzurkatzearen egipen eta ondorioa. (aldikada): iz. Aitzurkatzen ari-izateko aroa.

aitzufao. (aitzuŕ): *iz.* Aitzuŕaren sorbatza.

aitzufarazi. (aitzuŕ): *ad.* Aitzurtu-eragin.

atzuf-bedaf. (aitzur): iz. Aitzuf-txikia aŕitsuak diran tokietan erabiltzen dana.

aitzuŕ--begi, (aitzuf): ŕz. Altzuŕaren zuloa gideŕa sartzeko.

atzuf-ganga. (aitzuf): *iz.* Aitzufaren altzairuzko matua.

aitzuf-luze. (aitzuŕ): *iz*. Aitzuf aundia. I: Aitzat nagosi, aitzuf zabala.

aitzuf-makil. (esku-makil): *iz*. Mendigoizalearen esku-makila.

aitzuf-mako. (aitzur): iz. Beŕiz lantzen diran lufetan erabiLtzen dan *aitzuf* berezia.

aitzuŕ-medaf. (aitzur): *iz*. Luf afitsuetan erabiltzen dan aitzuf txikia:

aitzuŕ--motz. (aitzuŕ): *iz*, Txiki ta motza dan aitzufa.

aitzuŕ-nagosi. (aitzuŕ): iz. Aitzuf aundia. I: Aitzuf luzea, aitzuf zabala.

aitzufotx. (aitzuŕ): *iz*. ikus.: Aitzuf. I; Aitzursarde, aintzufetx. (aŕantza): Ia. Afantzan erabiltzen dan iru ortzeko lanabesa. j; Aitzutotz.

aitzuŕ-pikotx. (labaki-aitzuŕ): iz. Zurigintzan erabiltzen dan lanabesa; zurezko kirtena ta anŕez-auŕeko bi ao dauzkana; ao oyetako bat Lana da, bestea zoŕotza. // Aitzuf-piko.

aitzuf-txiki. (aitzuŕ): *iz*. Asko sakontzeke aitzurtzeko erabiltzen dan aitzurtxa.

aitzuf zabala. (aitzuf): *ft*. ikus.: Aitzuf [2] luzea. I: Aitzuf nagosi.

aitzuf-zoi. (aitzur'): Iz. Altzufaz egiten danzotala. (Ins); *iz*. Berbera.

aitzursarde. (aitzuŕ): *iz*. Bi ortzekoa dan aitzufa. I; Aitzuŕotx.

aitzurtu. (aitzurketa): *ad*. ALtzuŕaz lanegin; aitzuŕaz Iota jaso ta igi-arazi. I: Kafakatu, palaciatu, palaeŕestatu.

aitzurtxa. (aitzu(): *iz*. Aitzuf txikia. j: Aitzurko.

aitzurtzaile. (aitzurketa): *izond*. ikus.: Aitzurlari.

aitzurzale. (aitzurketa): *izond* Ikus: Aitzurlari. Aitzurtzaile.

aitzutu. (aitzu(): iz, Joŕatzekoa dan aitzuf txikia.

aixa. (ofe): *iz*, Tkns,; Ai. I: Ziain.

aka emon. (zirikatdi): *ad*. Zirikatu.

alxaatu. (zirikaldi): *ad*. Zirikatu. Aixukatu. (arindura): *ad*. Zama arindu. (iraizketa): II *ad*. Iges-cragin. : Notin edo abere bat toki batetik bota.

aixal-ama. (azeri): *iz*. Ama dan azeriemea.

aixal-artzala, (eiza): *iz*. Azerieineak eizatzen dituena.

aixalatu. (jazarpen): *ad*. Norbait edo zeinbait jazartu, estutu edo nekarazi. (usta): *ad*. Zigorkatu edo astindu.

aixalkerL. (maltzurtasun): *iz*. Maltzurkeria.

aixalko. (azzri): *ft*. *Asian* zaŕa.

aixaŕa. (af): *iz*. Itxasoko zizarea.

aixarte. (uaska): iz. Amiltegi malkortegi.

aixaxoñ.(oyutza): *oyn*. Alaitasunezko oyutza.

aixdatu. (anpadura): *ad*. Aizez. ubilez edo beste gauzak betetzean, zerbait aundiago egin. (afokeri): *ad*. Afokeriz aŕotu.

aixe-zulo. (mokol): *iz*. Urtutako zatikoan egiten dan xuloa.

aixelko. (ma[tzurtasun): *izond*. Mattzufa dana.

aixeme. (lido): *iz*. Oso Inca dan liEio-mota,

aixencko. (birao): iz. Rms.: Biraoa.

aixeta. (aisetasun): *adond*. Aisetasunez egon edo ari-izatea.

aixeta. (ad): *iz*. Arkaitzezko tokia.

aixetsu. (aŕokeri): *izond*. Afokeriz aŕotzen dana. (aupatsaldi): *izond*. Aupatzak botalzen dituena.

aixexkot, (size): iz. Aize me txaŕa,

aixi. (gentza): iz. Gentza ta naretasun.

aixkiltu. (idekidura): *ad*. Orma bateau idekidura bat egin. I: ikus.: Askilatu.

aixkol. (lekazi): iz. Lckazia dan landarea, zurtoin bedaŕēzko ta adafezko, ta igsiia agin itxurazko tau azi €eka batean dauzkana. I: Aizkol, kondera.

aixkol-begi. (aizkora): *iz*. Aizkoraren zulaa gidefa sartzeko.

aixkol-soro. (Lekazi): *Ia*. Aixkolak asko dauzkan soloa. I: Aixkoldi.

aixkoldi. (lekazi): *iz*. Aixkolak asko dauzkan solo ado lurkia. I: Aixkolen multzoa. I: Aixkol-soro.

aixkolkari, (aizkora): *ia*. Aizkoraz ebakilen duena.

aixlcolkatu. (aizkora): *ad*. Aizkoraz ebaki. I: Aixkolkaldu, aixkolkaldustatu, aixkoltatu.

aixlcolta. (aizkora): iz. Aizkora txikia. a: Aixkora.

aixkolugi. (alsikipen): iz. Aizkoraren gidefa. : Aixkolzuoi.

aixkona. (ugaztun): iz. Azkonaŕa.-: Akomaŕa, akua, aŕonaŕo, arsko, arsku, arzku, askanaŕo, azkenaŕo.

aixkoudari. (Wale): *iz*, Ardatzaren burnizko ziria.

aixkondo. (srdatz): *ia*. Ardatzaren mutufa.

sixlcondof. (arte): iz. Areitz gaztea.

aixkora. (aizkora): *iz*. Ikus.: Aizkora. Aixkolta,

aixkora-ao. (aizkora): iz. Aizkoraren sorbatza. Aizkoraren aua, aixkora-mutuŕ.

aixkora-ganga. (aizkora): *iz*. Aizkoraren atzeko aidea, aizkoraren malua.

aixkora-mutuf. (aizkora); *iz*. ikus.: Aixkora-ao. j: Aixkoraren aua.

aixkoragin,(aizkora): *iz*. Aizkoraren gidefa.

aixkoratxo. (aizkora): *iz*. Aizkora txikia.

aixkoriguin. (aizkora): iz. Aizkoraren gidefa.

aixolbe. (estalpen): iz. ikus.: Aisolbe.1t Aizababes. : Aizalbe, aixolgune, aizolbe. (aize): *iz*. Aizetik gordetzeko estalpea.

aixotu. (aizkora): *ad*. Maluaz aizkora goria zofoztu.

a€xtil. (aots): iz. Itzañaren deadaŕa.

aixtlan. (aufetasun): *adond*. Ikus.: Arestian. I: Aixtean, aixti.

aixtltu. (atzerakuntza): *ad*. Idiak atzera-eragiit.

aixturbegi. (artazi): iz. Artaziaren begla.

aixtuf. (artazi): iz. Ikus.: Aiztuf. I: Aixtof.

aixtuf-begi. (artazi): *iz*. Artaziaren begia.

aixtufukaldi. (artazi): iz. Ebakitzeko artaz€az ematen dan tanpa.

aixueta, (a€le): iz. Oetuntzea lotzeko kizkia.

aixulo. (ail): *iz*. Aitzaren zuln edo utzunea.

aiya. (abeltegi): *iz*. Zefientzako abeltegia.

aiyerga.(ayergatasun): *izond*, Era ontaz edo artaz izatea edo egitea berdin dana.

nix. (aditz): *ad*. Izan aditzaren oraiñaldiko bigafen aditzera (ikako aditz-jokoan). (oyutza): oyu. Abereai esaten zayen oyutza, atzeruntz joan ditezen. Birunda egiteko "aunt" esaten zaye. (arau): *adwid*. "Arauz" itzaren laburpena edo. (ad): II i . "Aitz" itzaren aldaketa.

aiz-arto. (arto): *iz*. Aizean legortutako gnraunez egiña dagoen artogia.

aiz-emaile. (aim): iz. Aims ematen duen Innabesa. Aizeiraurkua, aizezuzkia. (putz): *iz*. Putz egiten duena. (atzipe): II *izond*. Atzipetzen duena. (aizemale): iz. Ikus.: Aizemale. Aizemalea darabilena.

aiz-emaka. (pute): *adond*. Aize-ematen ari-izatea.

alz-eman. (aize): *ad*. Garaunak garbitzeko, laboreak aizera bota. I:

Edonun aizea beŕitu. (putz): *ad.* Auspoaz putz-egin, (ezautarazpen): *ad.* Noribait esan bear duen irakuŕi edo ezautarazi. (irabio): II *ad.* Sua edo beste gauzaren bat irabiatu.

aiz epaile. (txolinkeri): *izond.* Kalez-kale alpeŕ dabilena. (lanarte): izond. Alp ⁺ dana. (nagi): Ej *izond.* Berbera, (arduragabetasun); *izond.* Ardurarik gabe ari dana.

aiz-epaitu, (txolinkeri); *ad.* Kalez-kale aipeŕ ibili.

aiz-erauntsi. (aize); iz. Aize-ekaitza, zirimola. I: Aizetzaŕ.

aiz-estalki.(argi-auŕe): *iz.* Ate-orde antzekoa dan bigafen atea, beaŕ dan eraz alde ditekena.

aiz-ezkutatu. (atospen): *ad.* Aizetik habestu. (size): *ad.* Berbera.

aiz-ezkutu. (atospen): iz..jlzetik babestutaka tokia. (aize); *iz.* Berbera. (itxasontzi): *iz.* Aizeak jotzen duen aldetik itxasontziaren baste aldea.

aiz-eztul. (oztuxe): is. Gerakaitza dan eztula.

aiz-Igara. (eyeraldi): is. ikus.: Aizefota. // Aize-igara.

niz-izkilu. (izkilu): *iz.* Aizeazjokatzen duen izkilua. (size): *iz.* Berbera.

aiz-lufa. (luŕ): iz. Aitz-azpikoa duen lufa.

aiz-negaŕ. (latsun): iz. Latsunezko gogordura, leize-zuloetako sabaltik zintzilika egoten dana.

aiz-outzi, (itxasontzi): *is.* Aizearen indafaz dabilen itxasonizia. (aizoialak): *is.* Berbera.

aiz-oŕatz, (size); *is,* Metalczko zatikoa, zutik jaŕitako ardatz batean jaŕita, aizearen bultzadaz zirurikatzeko eraz, eta oŕela aizearen norabidea erakusteko dana.

aiz-txori. (txori): *is.* Afapakaria dan eganeko egaztia, uso baton kaizukoa.

aiz-unbul. (aize): *iz.* Aizez ari dan turtukia.

aiza. (eŕeztasun): *izond.* Eŕaz. (lagantasun): iz, Alkartasuna (e.b. Yon eta; edo: Yon eta aiza). (aize): j *adond.* "Aizatu" aditzaren laburpena.: Ondoreetan "aize" itzaren aldaketa. (ciza): II *iz.* "Eiza" itzaren aldaketa.

aiza-andiko. (aŕandikeri): *izond.* Norbera geyegi goratzen duena.

aiza-aŕi. (tabe): *iz.* Labeko atze-aldean dagoen orma.

aiza-bolada. (aize): *iz.* Oso gogoŕa ado zakaŕa dan aizea. (aldikada): *iz.* Aize oso zakaŕa dan aldia.

uiza-bufunba. (aize): *iz.* Oso zakaŕa dan aizea. j: Aizea oŕela dabilen aidia.

aiza-geriza. (estalpen): iz, Aizeen aurkako estalpea. (size): iz. Berbera. ii Aizagorde.

aiza-indaŕ. (aize): *iz.* Eragozpeu baton aurka aizeak dagien indafa.

aiza-izkutu. (estalpen): iz, Aizearen aurkako estalpea. (size): *iz.* Berbera.

aiza-kurutze. (Aize): iz, Aize-lasteŕa. Aizalasteŕ.

aiza-otatz. (aize): *is.* Aizearen norabidea erakusteko erabiltzen dan lanabesa. Aizeatz.

alza-ots. (size): *iz.* Aizearen igipen zaratatsua.

alza-sarde. (sarde): *iz.* Bere areasubilean tau znr-ziri dauzkan lanabesa, laboreen garaunak aizaratzeko erabiltzen dana.

aiza-txistu. (soñu): iz. Aizearen otsa. (size): *iz.* Berbera.

aiza-ziiiztu. (aize): *ad.* Putz-egin, size-eman.

aizaatu. (okidura): *ad.* Sabela aunditu. (aide): *ad.* Norabait aize-lasteŕa zuzendu. (zirikaldi): *(ad.* Zirikatu.

aizababes. (estalpea): iz, Ikus.: Aisolbe. *il* Aixolbe. (size): *iz.* Ikus.: Aixolbe.

aizababesko. (eguzki); iz. Aizetik babestuta, eguzkia artzen dan tokia.

aizabaretu. (baraldi): *ad.* Aizea yabaldu. (aize): *ad.* Berbera.

azabe, (itxasontzi): *is.* Aizea ez datoŕen itxasontziaren aldea. Aizabeera. (aize); *is.* Berbera, berbera. (estalpen): ii *is.* Aizetik gordeta egoteko tokia.

Aizabeera, (size): *is. Ikus.;* Aizabe. (itxasontzi): iz. Berbera.

Aizabeeratu. (itxasontzi): *ad.* Alzea ez datoŕen aldean jaŕi. (aize): *ad.* Barbera.

Aizabeñztc. (size): *is.* Aizea bukitzeko egipena.

sizabeŕo, (luŕ-lantze): *iz.* Auzokoek alkaŕekin egindako luf-lantzea.

aizabetu. (estalpen): *ad.* Aizetik edo ekattzetik gorde. (aize): *ad.* Berbera.

aizabide. (ixtun): iz. Alzea igarotzeko ixtuna. (size): *iz.* Berbera.

aizabiu^{g}n. (size): *iz.* Biguna dan edozein aizea.

aizabil. (ekaitz): iz. Alze-zuŕumiloa. (aize): *is.* Berbera.

aizabildu. (aize): *is.* Zirimolatutako aizea.

aizabiuf. (aize): *iz.* Zirimolazturik dabilen aizea. I/ Aizabiuŕi,

aizabulgu. (udal): *is.* Aspaidian udaletsearen izena.

alzadera. (beta): *iz.* Atsonduna dan belaŕ--mota.

aizadin. (aize): iz. Aizearen antzekoa dana.

aizadura. (aize): *is.* Aize-lasteŕa norabait zuzentzea. (jaurtidura): *iz.* Burusi bateaz batzuen artean notin bat gorantz botatzea.

aizagailu, (aizemale): *iz.* Aizea emateko aizemalearen antzeko tresna.

aizagaindu. (itxasontzi): *ad.* Aizearen aurka itxasontzia ibil-erazi. (size): *ad.* Berbera. /l Aizagaraitu.

aizagaraitu. (itxasontzi): *ad.* i us.: Aizagaindu. (size): *ad.* Berbera.

aizagañ. (gorabide): *izond.* Gorabidez eramateko dana. (tiŕit): *izond.* Astantzekoa dana.

aizageldi. (itxasoutzi): *iz.* Aizoyalak edaturik eta lokafiak luzatuta, itxasontzla gelditurik eukitzeko egipena. (aize): *iz.* Berbera, berbera,

aizagelditu. (itxasontzi): *ad.* Aizoyalak edaturik eta lokafiak luzatuta, itzasontzia gelditurik cull. (size): *ad.* Berbera, berbera.

Aizagile. (aize); *is.* Aizea ematekoa dan tresna. (sarde): *is.* Garaua lastoz eta agotzaz garbitzeko, eultzia aizearen aurka botatzeko erabiltzen dan abe-am-des. (: Ogi-aizatzeko, ogi-bae, ogi-garbitzeko.

aizagorde. (estalpen): *iz.* Ikus.: Aiza-geriza. (aize): *iz.* Berbera.

aizagofi. (size): *is.* Otz eta sarkoŕa dan aizea.

aizek!. (adipen): *ad,* Aditzera, "adi zak'en laburpena; gizonari esaten. II Aizani, emakumeari esaten. II Aizard, emakumeari esaten. (oyutza): *oya.* Berbera, berbera.

aizakari. (size): *izond.* Alzeai zabatduta dagoena.

alzakatu. (eŕeaidi): *ad.* Sua azkortn, (aize): *ad.* Aizea eman.

aizakerla. (aŕandikeri): *iz.* Aŕandikeriz ari-izatea. (andikeri): *is.* Andikeriz ari-izatoa,

aizaketa, (aize): *iz.* Nunbait aizea saŕerazi edo ibileraztearen egipena. (laŕinketa): *iz.* Lafinketa egin ondoren lasto ta galautsak aldentzearen egipeaa. (artza): *iz.* Eralkitzearen egipena. (eiza): (iz. Deadatez edo beste eraz eiza uxatzearen egipen eta ondorioa.

aizakin, (garau): is. Artzatua dagoen garanaren kondafa.

aizakof. (aldakortasun): izond. Aldakoŕ, aldatia dana. (erabe): *izond* Eŕaz bildurtzen dana.

aizalan. (auzotasun): in. Auzokoen artean egiten dan lana. (Ian): in. Berbera.

aizalari. (armo): *iz.* Aizekari, aizeak astindutako mendi-zoŕotza. (aize): *iz.* Berbera.

aizalastef. (aize): iz. Ikus.: Aiza-kurutze.

aizalbe. (estalpen): iz. Ikus.: Aixolbe, aisolbe. j: Aizababes. (size): *in.* Berbera.

alzalde. (itxasontzi): iz. Aizearen aurka itxasontzi ibil-eraztearen egipena. (aize): *iz.* Berbera, berbem. I: Aizearen aldetik.

aizaideratu. (itxasontzi): *ad.* Aizearen aurka itxasontzia auŕeratu. Mize): *ad.* Berbera.

aizaldetu. (itxasontzi): *ad.* Itxasontzia txopatik urpetu. 1: Aizeari txopa eman edo jaŕi. (aize): *ad.* Berbera, berbera.

aizaldi. (artza): *ft.* Baetzearen egipena. (aize): *iz.* Aizea eragitea. j: Zakuŕa baña gutxi irauntzen duen aize-tanpa.

aizalpe. (atospen): *iz.* Aizearen aurka estalpea ematen duena. (aize): iz. Berbera.

uizumaldu. (itxitura): in. Lorategiko laudare batzuk babestekojartzen dan istura. (aize): *in.* Berbera, berbera. j: Aize-babes.

aizamordo. (aize): iz. Aize-bolada, aize-aidia.

aizen!. (adipen): *oyu.* Emakume bati esaten zayon oyutza so-egin dezan. (oyutza): *nyu.* Berbera.

aizaneurketa. (aize): *iz.* Aizearen abiadura neurtzeko egipena.

aizaneurkin. (aize): iz. Aizearen abiadura neartzen duen lanabesa.

aizantua. (ostagizti): iz. Ostagiek lufean burutzen duten eragipena.

alzaodi. (ixtun): *iz.* Itxita dagoen tokian aizea aldatzeko erabiltzen dan odia. (size): *iz.* Berbera, berbera.

alzaoŕo. (sofru): iz. Alzearen ulua. (aize): iz. Berbera.

alzaparpaila. (taint): *iz.* Ikus.: Txist.

aizape. (itxasontzi): *iz.* Txopa aldean aizoyalajanstea.

aizapean. (aize): *adond.* Aize pean egotea edo ibiltzea.

aizapi. (aizoyalak): *iz.* Olanazko (vat gogota tantaietan tinkotzen dana, aizea artzeko ta orrela **itxasontzia** ibil diteken.

aizaputz. (aŕandikeri): *izond.* Aŕandikeriz ari dana. j: Aizatsu.

aizapuzkeria. (a°andikeri): *iz.* Aŕandikeriz ari-izatea.

aizaratu. (size): *ad.* Aizelasteŕa norabait zuzendu. I: Lafañean laboreen garauak gum bot-a aizeaz garbitzeko. j: Aizatu, aizeatu, axatu.

aizarazie, *(size): izand.* Aims ematen donna.

aizari. (eyeraldi): *iz.* Eyerako aletegia. (eiza): iz. Basozaña, eiztaria. (baso): *in,* Berbera. (azeri): H *iz.* Ikus.: Axed.

aizarnu. (ixtun): *iz.* Eyerako gurpillera ura igarotzeko ziloa. I: Aizama-zulo.

aizarna-zulo. (ixtun): iz. Eyerako gurpliera ura igarotzeko ziloa. I: Aizama.

aizaro. (aate-guren): iz. Ostagun Done'ren gabs. (iluntasun): *iz.* **llunpea,** ilunaldia. (size): i(iz, Aizea dabilen aldia.

aizafosa. Mize): in, Ortzi-mugaren birunda erdibituta dagoen ogetamabi ibilbideak erakusten dituen oboa. li Aize-aŕosa.

aizartu. (azarkuntza): *ad.* Gaibidezko zerbait esan ado egiteko erabaki.

aizaturzun. (eŕeztasun): iz, Eŕaz iatearen tasuna.

azatsu. (aŕandikeri): *izond.* Ikus.: Aizaputz.

aizatu. *(size): ad.* Anpatu, wizen aldatu, aizaratu, puztu. Aizeatu. (zirikaldi): *ad.* Zirikatu, axukatu. (iraizketa): II *ad.* Abereak ayenatu. j: Hots eman, oiltu, aixa€u, nixtu, otseman. (erorkera): ii *ad.* Norbait soñataletatik arta hem eta beŕiro jauzi-arazteko. (tiŕit): II *ad.* Emaztea utzi ado zapuztu. (artza): *(ad.* Baetu, artzatu. (suntsidura): II *ad.* Baŕayatu, ezereztu. (berezkuntza): *(ad.* Berezi, banatu, uŕutiratu. (utzerazpen): II *ad.* Kendu, utz-erazi, gabetu. (sabot): (*ad.* Laspel pilotuengatik sabetean egiten dime aunditze ta atezua.

aizatzale. (aizemale): *izond.* Aizea ematen duena. (tiŕit): *izond.* Astantzen duena, zerbait artu eat eztuena. (artza):] *izond* Baetzen dunes. (jazarpen): p *izond.* Jazartzen, estutzen edo nekarazten duena.

aizatze. (sarde): *iz.* Lahoreen garaunak aizaratzea. (artza): *in.* Baetzea. (laspel): Laspela biurtzea. (anpadura): (in. Geyenetan eritasunngatik abere baten gorputza anpatzea.

aizazale. (aize): *izond.* Aizatzen duena.

aizazti. (size): *iz.* Alzearen norabidea ikusteko, aidean uzten diran ikuŕin txikia edo lumak daramazkiten tortoxki-gurpiitxoak. Il Aize-azti.

aizazu!. (adipen): *nyu.* Noribait esaten zayon oyutza, so-egin dezan. (oyutza): *oyu.* Berbera.

oizburu. (armo): iz. Zutasunez ebakita dagoen itxas-ertza.

AIZE. *in,* Egaan eta berezko zioengatik sortzen dan alde-lasteŕa. I: Aide, aixe, axe, ufako. (aldakura): *izond.* Geldirik ez dagoena; biuŕi edo artega dagoena. (basatasun): jj *izond.* Ezkibel edo basatia dana. (atsaidi): II *iz.* Amass egoztea. (txairotasun): *iz,* Ganora, naikaria, yas, lerdentasun. (gogaldieza): *izond.* Eroskoa dana. (eiza): If *iz.* Ikus.: Eiza. (putz): jI *iz.* Butz, putz-aldia.// (aide), (ego), (ekaitz), (eliza), (itxaso), (laspel), (ostagizti)

size beltz. (size): *in.* Egoaldetik eta sartalderuntz putz-egiten duen aize zakaŕa. I: Aizebaltz.

size hero sendabide. (sendabidekintza): *iz.* Aize beroaren bidez egindako sendaketa. Ikus.: Aize-sendabide.

size goŕi. (size): *iz.* Oso otza dan aizea.

size gose. (aize): *iz.* Oso gogot eta zakaŕa dan aizea.

size zabalian. (aize): *adnnd.* Aizean barns ari-izatea.

aize-abal. (aize): *iz.* Gutxi irauten duen aize-tanpa. I: Aize-bal.

alze-adaŕ. (ikoldura): *in.* Giñaŕe batmen nai-gabezko ikoldura.

aize-agef. (size): iz. Aize zabalean dagoen landa-tokia.

size-airu. (size): *iz.* Ada dan aizea.

aize-alds. (size): iz. **Aizea** [Matzen,

size-aide. (size): *iz.* Txops aldetik aize zskafazitxaskuutza.

aize-aldi. (size): *in.* Aize-tanpa.

aize-alki. (lokaŕi); *in.* **Noun** edo gauzak esegiteko bi edo im birundako lokailu aundia.

aize-andarka. (size): *in.* Aizearen itsu-mustuko aldatzea.

aize-autzeko. (size): *izond* Aizearen idurikoa.

aize-so. (ixtun): *in.* Aizea befitzeko aize-odia. (aize): *in.* Berbera,

size-srka. (size): *iz.* Aizea emateko lanabesa.

aize-aft. (arri): *in.* Sutegilco auŕe-aŕia.

aize-aŕosa. (size): *in,* Ikus.: Aizaŕasa.

aize-artzale. (size): *izond.* Alma beŕitzen duena.

aize-azterketa. (aize): *iz.* Aizearen norabidea oartzea.

aize-azti. (aize): iz, Ikus.: Aizazti.

aize-aztikeria. (aize): iz. Aizearen bidez igarpena.

aize-babes. (aize): *iz.* Ikus.: Aizamalda. (itxitura); ŕz. Berbera. (zaingo): iz. Leyaŕezko argi-ontzia goitik eta beitik idekita, aizeaz arkayak itzali ez ditezen, baŕuan jartzeko. (arma): *(iz,* Lorategiko landareak aizetik babesteko, egiten den orma,

aize-babesko. (eguzki): iz. Aize-gerizatuta, eguzkia artzeko tokia.

aize-bai, (aize): *iz.* Aize-tanpa. Aize-abal.

aize-basul. (aize): *iz.* Zakaŕa dan aizea.

aize-begi. (aize): *iz.* Bin aizatuta dagoen tokia. (itxasontzi): *iz.* Itxasontzlari aizea datorkion aldea.

aize-beraldi. (aize): *iz.* Aizoyalak aizea aizeberatik artzen dutciako, itxasoutzia ienta-gabe geratzen danean, aizoyalak berak ematen duten tanpa.

aize-beratu. (itxasontzi): *ad.* itxasoutzia aizeberara man-teem Joan.

aize-beroki. (itxasontzi): *iz* Ikus.: Aizebera. (aize): *iz,* Berbera.

aize-beñtu, (aize): ad. Egurastu, aizetu.

aize-bidazoi. (aize): *iz.* Zmismiloan dabilen aizea. I: Aize-binfa, kurubilo, zerku,iskuida.

aize bildu. (aize): iz. Aize-zuiumiloa. {: Aize-erauntsiaren baŕu-erdia. J: Aize-biul, perlux.

raze-biota. (size): *iz. Ikus.:* Aize-bidazoi. Zerku, iskuida.

size-bira. (ekaitz): *iz.* Zirimola; aizc-eraunisia.

aize-bitarte, (size): *iz.* Aizelasteŕa dagoen tokia,

aize-biut. (size): *iz.* Ikus.: Aize-bildu. Iskuida.

aize-biurtu. (aize): *ad. Aizea* zuŕumilotu.

aize-bolada. (al e): *iz.* Aize-buŕunba. /1 Aize-boliada, aize-buada, aize-bneta, aize-bufunda, aize-maŕuma, size-bnunba, sleet; banbada, aize-muŕutna.

aize-bolara. (aldikada): *iz.* Aize-aldia. Aizc-bufunba. Zirimola, (aize): ŕz. Berbera, berbera,

aize-boliada. (size): Ic. ikus.: Aire-bolada. Aize-muŕama.

aize-buada. (aize): *iz.* Ikus.: Aize-bolada.

aize-bueta. (aize): *iz.* Ikus.: Aize-bolada.

aize-biota. (aize): *iz,* Eragozpen baten aurka aizeek dagien indarketa. Aize-indal.

aize-buŕunba. (aize): *iz. Ikus.:* Aize-bolada.

aize-bu£unda. (size): *iz.* Ikus.: Aize-bolada.

aize-buru. (gogaldieza): *izond.* Zorosko dabilena.

aize-buruke. (gogaldieza): *adond.* Txori-buruz, buru-arifiez ari-izatca,

aize-buruziva. (size): iz. Aize bcrozko bolada.

aize-buunba. (ales): *is.* Ikus.: Alze-bolada.

aize-dardara. (kordokadura): *iz.* Aizean kulunkatzea. /i Aize-eragite.

aize-egiera, (size): *iz.* Aizearen eraketa,

aize-egide. (aize): *izond* Putz-egin duena.

aize-egin. (aize): *ad.* Putz-egin. ^: Aize-eman.

aize-ego. (size): *iz.* Aize-aldeko egoa,

size-egokitu. (aize): *iz.* Egokituta dagoen *a*izea.

aize-cilca, (eyeraldi): iz. Alzeaz igitzen dan eyera, (aize): *iz.* Berbera. /1 Aize-eyera, size-clots, aizeyara, aize-igara.

aize-elesti. (Size): *iz.* Aizeen ikaste *ta* elestiaren yakintza.

aize-cmaka. (plate): *adond* Pute-egiten. (aize): *adond.* Berbera.

size-eman. (putz): *ad.* Putz-egin. Aizegin.

aize-eragite, (kordoiasdura): *iz,* Aizea kulunka egitca. (size): *iz.* Berbera. (: Aize-dardara.

aize-eraso. (size): ŕz. Aize zakaŕaren tanpa. (ekaitz): iz Ekaitz gogaŕa, alzc-aldi zakaŕa.

aize-erauntsi. (aize): *is.* Aire zakaŕ jaŕaikia; aize-zirimnla. I: Zururnio.

aize-ero. (aize): *iz.* Aize-lasteia. Aize-gunstze, aize-joera.

size-etc. (aize): *iz.* Berua dan sizes. Aizego,

size-ciao. (aize): *iz.* AÍdean dagoen efoa.

aize-efata. (eyeraldi): *iz.* Alzeaz dabilen eyera. (size): *iz.* Berbera. // Aize-eyera, aize-eiiea, aizeyara, aize-igara.

aize-eyera. (eyeraldi): *is.* Aizeaz igitzen dart eyera. (aize): *iz.* Berbera. i(Aize-eilea, aize-etote, aizeyara, aize-igara,

aize-ezkutn. (atospcn): *iz.* Aizetik gordctzeko aterpea. (aize): iz. Ikus.: Aizebera; aize-geriza, aize-itzal. /1 Aize-izkutu.

aize-ezkutuzko. *(size): is.* Aizeberaz egotean, eguzkia aŕ ditekan tokia.

aize-eztul. (oztuxe): *iz.* Dardarazko eztula. j: Eztul-aize.

On-Cal-fain. (size): *iz.* Aize efeico bolada.

aize-firlira. (aize): *iz,* Aizearen zuŕu-muŕisa.

aize-gabe. (elate); *izond.* Luzaroan itxita dagoen tokia, (itxasontzi): *izond.* Geldirik dagoen itxasoutzia.

aize-gaztaisiak. (gaztañondo): iz. Aizeak botatzen dituen gaztafiak; txiroek berak artzeko esicubidea dutetakoan dagozetarlk.

size-gelds. (itxasontzi): *iz.* Aizerik ez izateagatik, itxasoutzia geldirik egotea. (aize): iz. Berbera, berbera.

aize-geldiaidi. (aize): *is.* Aped bateko, aizea gelditzea. {: Aize-geldiarte.

aize-geldiarte. (ales): ŕz. Ikus.: Aize-geldialdi.

aize-geriza. (itxasontzi): iz• Ikus.: Aizebera. Aize-keriza. (aize): *iz.* Berbera. // Aize-ezkutu, aize-itzal, aize-keriza.

airs-garde. (atospen): *iz.* Aizea datocen aldetik gordetzeko aterpea. (size): *iz.* Berbera. /1 Aize-gordeleku.

aize-gordeleku. (atospen): *is.* liens.: Mae-garde, (ales): *is.* Berbera.

aize-gurpil. (gurpit): *iz,* Aizez betea dagoen gurpila.

aize-gurutze. (size): *iz.* Aize-lastefa. // Aize-ero, aize-jaera, aize-kurtzc, size-kurutze.

aize-igara. (eyeraldi): *is.* Tkus.: Aize-eiera. l/Aize-eilea, aize-elate, aizeyara. *(size): iz.* Berbera,

aize-indat. (size): *iz, Ikus.:* Aize-butts. (indaŕ): *iz.* Langaiztlaren zatia, Azearen bidez soŕerazten danigipeua aztertzen duena.

aize-ifiicitu. (aŕoztegi): iz. Ianari aŕuntak sukultzen eta jateko eskeintzen diran asdtokia.

aize-itzal, (itXasontzi): Is. Ikus.: Aizebera. (aize): *iz,* Berbera. I: Aize-ezkutu, aizc-geriza.

aize-izlcutu. (atospen): iz Ikus.: Aize-ezkntu. (size): *iz.* Berbera. (aitorkun): iz. Elizetan apaizak edonoren ogenak entzuteko dagoen toki berezia,

aize-izpitsu, (atsaldi): *iz,* Aotik irteu dan amasa, atsaatdia.

size-jell. (size): *is.* Pisiaren zatia, size ta baste laspelen zeindasunak ikasten eta aztertzen dituena.

aize jasa. (ekaitz): iz. Aizea dabilen zirimola.

aize-jo. (zorotasun): izond. Noizean bein zorotasuna jasaten duena.: Aizekalde.

Mzejoera. (aize): *iz.* Ikus.: Aize-ero, I: Aize-gurutze.

aize-keriza. (atospen): *iz.* Aizetik gordeta dagoen tokia. j: Aize-geriza, (aize): iz. Berbera.

aize-kerizu. (atospen): *iz.* Lorategiko landareak gerizatzeko ipintzen dan itxitura, (aize): *iz.* Berbera, berbera.

aize-kiŕi. (aize): *iz.* Ipaŕ-sortaideko aizea. I: Itxas-ertzeetan ba€zuetan sortzen dan aize biguna. Aizeleun, aizeme.

aize-klunka. (nitre.): *iz.* Aizelan kulunkatzea.

aize-kurutze. (size): *iz.* Aize-lasteŕa.

aize-langile. (tau): *izond.* Legeak eskatzen duen ororentzako lanean ari dana.

aize-lanka. (auzotasun): *ft.* Ikus.: Aizelan. (lan): *iz.* Berbera.

aize-lañoak. (odei): iz. Aize-odeyak. (aize): iz. Berbera,

aize-lastef. (size): *iz.* Aize joera.

aize-lore. (lore): *iz,* Laŕosaren antzekoa dan bores.; size gozoak aide batera ta beaters. makuŕerazten du; elai-belafaren antza du, ta bere lore-ostoak sei ofi zuri edo ori dauzka.

aize-maoma. (aize): *iz.* ikus.: Ekaitz I: Brauntsi.

aize-mafuma. (aize): *iz.* Aizete, aize oso zakaŕa. I: Aize-bolada. (soft): *iz.* Aize zakafak dagien ofoa.

aize-min. (aupatsaldi): iz. Eio-lutuan laspelak geyegi pilatzea.

aize-mufnma. (size): *iz.* Ikus.: Aize--bolada. I: Aize-boliada.

aize-mutiri, (size): *ft.* Aize gogoŕa, aize zakafa.

aize-nasi, (size): *ft.* Aize limuria.

aize-neurketa. (size): *ŕz.* Aizearen lastertasunaren neurtzea.

aize-neurkin. (size): *iz.* Aizearen lastertasuna neurtzeka lanabesa.

aize-neurkizti. (aize): iz. Aizearen iastertasuns neurtzen duen yakintza.

aize-neufi. (aize): *iz.* Aizearen lastertasunaren neuŕla.

aize-odi. (adikin): *iz.* Adikiñaren aize-bidea, (ixtun): *iz.* Aizea beŕtzeko odia.

size-olaf. (aize): iz. Metalezko zatikoa, Aizearen bultzadaz zutikako ardatz batean biratzen dana, ta oŕela aizearen norabidea erakusten duena. Aize-oŕatz, tinpla, imps.

aize-ontzi, (itxasontzi): *iz.* Aizearen indafaz dabiĺen itxasoutzla. (egazkaritzaj: *iz.* Aizea baño laspel ariñagoaz beteta dagoen goronbila, firth sideman gora igo ditekena.

aizc-ofatz. (aizc): *iz.* Ikus.: Aize-olaŕ. !: Tinpla, iinpa.

aize-ofo. (saw): *iz.* Aizearen bufunba. (size); is. Berbera.

aize-osapen. (size): iz. Aizearen antolamendua.

aize-osin. (size): iz. Aizearen zuŕunbiloa. Aize-oaiña. !/ Aizc-tiŕiti, aize-tuŕupil.

aize-ets. (soffit): *iz.* Aizearen igipen buŕunbatsua. (aize): *iz.* Berbera.

aize-oyal. (kurtxoiñak): *iz.* Zeŕia txikia leyoetan jartzen dana. (ilxaskuntza): *iz.* Itxasontzietan erabiltzen dan aizoyala. I: Aize-zapi. (aizoyalak): *iz.* Berbera.

aize-parpaiia. (txist): iz. Eats.: Txist.

aize-pafasta. (aize): *iz.* Aize-boiada, zirimola. !! Aize-piŕinta, aize-piŕita, aize-pufusta, aize-tunt.

aize-peku. (size): *iz.* Ipafaldeko aizea. Aizipaŕ.

aize-periza, (aize): ŕz. Aizeai idekita dagoentokia. I:

aize-pilota. (pilota): *iz.* Aizez betetako pilota. (kirol): *is,* Berbera.

aize-piŕinta. (aize): *iz.* &us,: Aize-paŕasta. II Aize-pifita, size-puŕusta, aize-tunt.

alze-piŕita. (size); *iz,* Ikus.: Aize-paŕasta, *II* Aize-pifinta, aize-puŕusta, aize-tunt.

size-pain. (size): *iz.* Aldabera dan aizea.

aize-puŕusta. (aize): *iz.* Ikus.: Aize-paŕasta. /1 Aize-piŕinta, aize-piŕita, aize-tunt,

aize-putz. (andikeri): izond. Aŕokeriz beteta ari dana. (afokeri): *izond.* Berbera.

aize-puztu. (andikeri): *ad.* Nor edo nor aŕokeriz bete.

aize-sendabide. (sendabidekintza): Aizearen bidez sendaketa. j: Aize bere sendabide. (size): *iz.* Berbera.

aize-tifiti. (aize): *ft.* ikus.: A€ze-osin, aize-turupil. j: Aize-tiŕitu.

aize-toki. (aize): *iz.* Aize guzietara zabatik dagoen landako tokia.

aize-tunt. (aize): *ft.* Ikus.: Aize-paŕssta. Aize-pitinta, aize piŕita, aize-puŕusta.

aize-tuŕupii. (size): *iz.* ikus.: Aize-osin, aize-tifiti.

aize-turtuki, (joko): *iz.* Aden jostailua, aizez igiluta biratzen dan ingizko gurutz edo izafa. (size): *iz.* Berbera, barbers.

aize-tutu. (ixtun): *iz.* Aizea befitzeko odia. (size): *iz,* Berbera.

aize-txakuŕ. (zakuŕ): *iz.* Eiza zakufa, gorputza erditsukoa duena, belaŕak zut, idea luzetxo ta isatsa kiribila ditueña.

aize-txaf. (oñaze); is. Klein bateau izaten dan ofiazea. (kirio): ŕz. Berbera.

aize-urkula. (sarde); iz. lkus.: Aizesarda. II Aizesarde, aizegile.

aize-utsune. (size): *iz,* Aidean egoten dan solos.

aize-xifixta. (size): *iz.* Aizetxo eta eta sarkoŕa.

aize-xixku. (soffit): iz. Aizeak egiten duet) soñua. (aize): iz. Berbera.

size-zero. (aize): *is,* Zoro dabiĺen aize biguna.

aizc-xulo. (zulo); *iz.* Gorputzen zibiztaen artean dagoen utzune =kola, (size): iz. Berbera, barbers.

aizc-xuri. (size): iz. ikus.: Aizeño. Aizeska, aizexka.

size-zale. (aize): *izond.* Aizea maite duena.

aize-zarata. (soffit): *iz.* Aizearen otss. (size): iz. Berbers.

aize-zirimola. (aize): *iz.* Aize bidasoya. ^: Aize-zizku, kurubilo, mai-eŕoda, mari-txikaŕ, aize-xirimola.

aize-zlfitu, (size); *iz.* Toki bat aizatzeko idekita dagoen idekidura.

aize-zifizta, (size): *L.* Laster` gelditzen dan aize-tanpa.

size-Mika. (ekaitz): *iz.* Ikus.: Aize-zirimola. 1: Mari-txikaf. (aim): *iz.* Berbera.

aize-zulo. (idekidura); *iz* Told baten saran' estua. (zulo): *is.* Urtutako zatikoetan dagoen aize-anpulua. (aize): (*12,* Berbera. I: Labearen adaŕa, Aizea emateko tresna. (labe): (iz. Aizea artzeko labearen adaŕa, (ixtun): is. Aizea irteteko, odietan egiten dan zuloa.

aize-zuŕu. (size); *iz,* Aizearen oldaŕa.

sizes emon. (gurs): *ad.* Buru-gabeko gurariak sortarazi.

sizes gerizatn. (aize): *ad.* Aizea aterna.

aizeatu. (gaitzespen): *ad.* Akaf-egin. (zirikaldi): *ad.* Zirikatu. (size): *(ad.* Ikus.: Aizaratu, I: Aizatu. (iraizketa): *ad.* Abereak, ba€ez ere, ayenatu.

aizeatz. (aize): *iz,* Aizearen norabidea eartzeko lanabesa. Aiza-ofatz.

aizebaki. (size): *izond.* Aizetsua.

aizebe. (itxasontzi); *iz.* Aizea datoŕenetik beste aldeko itxasontzlaren sayetsa. (aize): *iz.* Berbera, berbera.

aizebegi. (aize): *adcuid.* Mzcaren gaña.

aizebelats. (baldartasun): *izond.* Baldaŕa dana. (aldakortasun): *izond.* Efaztasun aundiaz oldozkunak, maitasaŕeak eta aba° aidatzen dituena.

aizebelatx. (gogaldieza): *izond.* Kaxkarin eta burubakoa dana,

aizebera. (itxasontzi): *iz.* Aizea datoŕen aldetik aurkako beste aldea; oŕela dagoen itxasaatzlaren aldea. (aize): *in.* Berbera. Berbera. i1 Aize-ezkutu, aize-geriza, aize-itzal.

alzebide. (ixtun): *iz.* Su-aroztegi batean aizea sartzeko dagoen odia. I: Aizemalea. I: Aizelasteŕa. (aize): *in.* Berbera, berbera. (adikin): II *iz.* Belaŕietako aize-odia.

aizebilo. (zigoŕ): *iz.* Zartailu. (laŕ eketa): *iz,* Idabuŕaren makila.

aizedun. (aize): ŕzond. Aizea ukan edo daramana.

aizegailu. (aize): iz. Aizea emateko lanabesa,: Aizekailua.

alzegaraun. (landarizti): *iz.* Belarkien eunduraren kizkiñen bakoitza. (kizkin): *iz.* Berbera.

aizegafr. (aize): *izond.* Aizea daramana.

aizegile. (sarde): *iz.* Lau mid dauzkan zurezko sardea, laboreak aizatzeko crabitzen dana. j: Aizesarda.

aizegin. (putz): *ad,* ikus.: Aize-eman. (taŕitadura): *ad.* Zerbait taŕitatu.

aizego. (size): *iz.* Sargon, eŕekotxo. j: Aize-eŕe.

aizegune. (aize): *iz.* Aizeak oso gogof jotzen duen tokia.

aizegurpii-azaL (gurpil): *iz.* Aizc-gurpilaren azala.

aizeilea. (size): *iz.* Ikus.: Aizeyera.

aizejale. (size): *izond.* Aizea urdailean sarizen donna.

aizejate. (aize): *in.* Aizea urdailean sartzeagatik egiten dan critasuna.

aizekada. (aize): in. Gutxi irauten duen aize-tanpa.

alzckalde. (itxasontzi): *iz.* Aizea datoŕen aides. (zorotasun): *izond.* Ikus.: Aize-jo. (dardaritze): *izond* Zorabio ta dardaritzeen bidet gertatzen dan eritasuna jasaten duena.

aizekara. (aize): *izond.* Aizearen antza donna.

aizekari. (size): *izond.* Landau eta aize guziai zabalduta dagoena. (armo): *in.* Aize guztick jotzen doter· armna.

aizekutu. (aize); *ad.* Toki itxita bateau edo baste nunbait aizea befitu.

aizelcerl. (aŕokeri): *iz.* Antuste.

aizekeria. (aŕokeri): iz. Mo izatearen tasuna. (audikeri): iz. Berbera. (ergeltasun): jj *iz.* Ergel, bururik ez izatea. ((lore): II *iz.* Norberaren edeŕ-itxasi.

aizeketa. (aldikada): *iz.* Aize-aroa. (aize): *in.* Berbera. Aizetc, size-erauntsi. I: Zlrimola.

aizeld. (aizemale): *iz.* ikus.: Aizemale. (aize): *iz.* Aizea emateko lanabesa.

aizcki-adaf. (zomofo): *iz* Adafak aizemalearen antzeko dauzkan zomofoa.

aizeki-antzeko. (aizemaĺc): *izond.* Aizemalearen antzckoa dana.

aizekidun. (aizemaie): *in.* Aizemaleak dagizkiena. (esku-langintzak): *iz.* Berbera.

aizekile. (aizemale): *izond.* Aizekiak egiten dituena.

sizekin. (aizemale): in, Ikus.: Aizemale. Aizegala, aize-kailua, aizekiña. (aize): *in.* Aizea emateko lanabesa.

aizekin-ola. (aizemale): *in.* Aizeanaleak egiten diran lantegia. (lankuntza): *iz.* Berbera.

aizekindegi. (aizemale); *iz.* Aizemalcak saltzen diran saltukia. (saltoki): *iz.* Berbera, bcrbera.

aizekiztatu. (aizemale): *ad.* Aizemaieaz aizea eman.

aizelco. (size): *izond.* Aizeari dagokiona. I: Landan, aize zabalean dagoen.

aizekos. (lokaŕi): *iz.* Amu bat bakafik duen apailamenduko lakafia. (aŕantza): *iz.* Berbera, berbera.

aizekof. (aize): *izond.* Aizea soŕeraztekoa dan aldia. (erabe): *izond* Efaz izutzen dana.

aizelan. (auzotasun): *in.* Auzokoen acean egiten dan iana. (Ian): *iz,* Berbera. 1: Aize-lanka.

aizelaroi. (aize): iz. Aize otz eta zofotz.

aizeleku. (sakonera): in. Aizea zufumiloz ari dan tokia, zolagunea. (eduf): *in.* Edufa zuŕumiloz biltzen dan tokia.

aizelesti. (size): *iz.* Aizeak ikasten eta zeaztatzen dituen yakintza.

aizelestilari. (aize): *izond.* Aizelestiaz ari dana. (yarein-yardunbidcak): *izond.* Berbera.

aizeleun. (aize): iz. ltxasertzetan izaten dan aize biguna. 1: Aizekifi, aizeme.

aizemalda. (atospen): *iz.* Aizetik gerizatuta dagoen tokia. (itxasontzi): *iz.* Aizeak jotzen ez dion itxasontzi-aldea.

AIZEMAT.E. *iz.* Eskuz aizea emateko lanabesa. 1: Aizeki, aizekin. // (aide), (putz).

aizeman. (putz); *ad.* Fntz-egin. I: Aizetnatu.

aizematu. (puta): *ad.* Buts.: Azzeman.

aizeme. (ain): iz. Ikus.: Aizeleun. I: Aizekiŕi.

aizemm (oare): iz, Norberaren edeŕ-itxusi. ^: Edef-itxusi, erabidetasun.

aizera . (ausnarlari): *iz.* Bigaŕenez abelgoŕiek dagiten mamurtzea.

aizenez. (ooze): *adond.* Oorcz ari-izatea.

aizenkeri. (oore): *iz.* Oore asmoaren gcyegizko jokera.

aizentsu. (Gore): *izond.* Oure asmoari boron geyegizkerietan ari dana.

aizeño. (size): *iz.* Aize biguna. Ii Aizeska, aizexka.

aizepaile. (lanarte): *izond.* Arlotea.

aizepaiten. (lanaate): *adond.* An-emenka ibiltzen.

aizepara. (sarde): *iz.* Laboreakc aizatzeko endaya.

aizepe. (atospen): *iz.* Aizetik babesteko tokia. (aize): *iz,* Berbera. I: Aizepei.

aizera art^{y}. (gaiztasun): *ad.* Txartxat jo. (benelasun): *ad.* Aintzakotzat ez artn.

aizerada. (size): *iz.* Aizatzearen egipena.

aizeragi. (aize): *iz.* Aizea emateko lanabesa.

aizeraldi. (sarde): iz. Laboreak aizatzeko egipena. (aize): *iz.* Berbera.

aizeratu. (aize): *ad.* Makllaz aizatu.

aizeratze. (aize): iz. Garaua aizatzea.

aizeri. (azeri): *iz* Ikus.: Azeri.

aizeri-bedaf. (landare): iz. Almizkaria din laudarea; bare loreak galdof-eraz sortzen dira ta bare igaliak mia beltz eta dirdaitsuak asko ditu. j: Almitz.

aizero. (aize): *iz.* Aize-lasteŕa.

strafe. (size): iz. Aize beroa.

aizefota. (eyeraldi): *iz.* Aizearen lndafaz dabilen eyera. Aizigara.

aizesarda. (sarde): *iz.* Laboreak aizatzeko lanabesa. (size): *in.* Berbera. j; Aizesarde, aizegile, aize-urkula, iraisendai.

aizesendagai. (aize): *in.* Aizearen bidez sendatzeko gays.

aizeska. (aize): *iz.* Ikus.: Aizefio. I: Aizexka, aixe-xuri.

aizesld; (gurpil): *iz.* Aizez betea dagoen gurpila. I: Aizezki.

aizeta. (aize): *iz.* Aizeen ama; ekaltza.

aizetaka. (aizc): iz. Aizearen tankatik babestekoa dana.

aizetari. (eiza): iz, Eiztaria, mendian eiza jazartzen duena.

arzetasun. (aize): *iz.* Aizea eukitzearen egipena.

aizete. (aize): *ft.* Oso zakafa dan aizea. j: Aize-bolada.

aizetegi. (aize): *iz.* Aizea dagoen tokia.

aizeteft. (aize): *izond.* Aizetan ageŕia dagoena.

aizeti. (aize): *frond.* Altiea dabiien tokia. Aizetsu. (aupatsaldi): *Izond.* Sabel-aizea sati ta lasai botatzen donna.

aizetorgi. (egurasti): *iz.* Ikus.: Egurasti. Aizetorki.

aizetsu. (aizc): izond. llcus.: Aizcti. (aupatsaldi): *izond.* Ikus.: Aizcti.

aizelo. (size): *iz.* Otza dan aizc biguna. I: Aizeñi, aizeño, alxe, aizexkot.

aizezu. (size): *ad.* Eixe edo beste toki bateau aizea betitu.

aizetxe. (tidal): *iz.* Ikus.: Udal.

aizetxo. (aize): iz. Aize oso ariña.

aizetzaile. (size): *ŕzond.* Aizea ematen duena. I: Aizeztale.

sizetzaf, (size): *iz.* Ikus.: Aiz-erauntsi.

aizeun. (aizoyalak): iz. Itxasontziaren oyala. (itxaskuntza): *iz.* Berbera.

aizexka. (size): *iz.* ikus.: Aizefio. I: Aizeska,

aizeyara. (aizc): *iz.* Ikus.: Alze-eyera. *11* Aize-eŕeta, aizc-ellca, aize-igara. (eyeraldi): L. Berbera.

aizeynreta. (aize): *iz.* Aizeyarak asko dagozen tokia.

aizeyera, (aize): *iz.* Atzeaz dabilen eyera. I: Aizeiiea.

aizezki, (gurpil): L. Ikus.: Aizeski.

aizezko. (aize): *frond.* Aizeari dagokiona. (denduneza): *izond.* Iraunkoŕa eztana.

aizezko-min. (sabcl): *iz.* Metatutako laspelengatik egiten dan sabelaren aunditzea.

aizeztaldi. (aizemale): *iz.* Aizemaleaz egiten dan aizatzea. (aize): *iz.* Berbera.

aizeztak. (aize): *izond.* ikus.: Aizetzaile.

aizeztari. (putz): *izond.* Putz dagiena. (size): *izond.* Berbera.

aizeztatu. (alze): *ad.* Aizea eman, aizatu, aizeztu. (artza): *ad.* Artzctu, baetu.

aizeztu. (size): *ad.* Ikus.: Aizeztatu. Aizatu.

aizezu. (size): *izond.* Aizea donna. (denduneza): *izond.* Aldakota dana. (sudikeri): II *izond.* Aŕokeriz ari dana.

aizezuzkia. (aize): L. Titus.: Aiz-emaile. Aizeiraurkua.

aizganga. (aizkora); iz. Aizkoraren aitzaintzko mailua. : Aizgora.

aizgora. (aizkora); iz, ikus.: Aizganga.

aizi. (eiza): iz. Ikus.: Eiza.

aizigareta. (eyeraldi); *iz.* Aizigarak asko dagozen tokia.

slain. (lanarte): iz. Ikus,: Lanarte. Tarte-marte, utzarte.

aizina. (itxaropen); *iz.* Ikus.: itxaropen. (lanarte): *iz.* Ikus.: **Lanarte.** (ardura): *ıl iz.* Gertakizun bati buruzko kardaba edo ardura.

aizinadun. (lanarte); *izond.* Lanik eta zeregin gabe dagoena. (nagi): *izond.* Lanegin nai eztuena.

aizinala. (atsegin): *adond.* Laketurik ari-izatea.

aizinatu. (atsegin): *ad.* Laket-izan, lanetan aizatu. (auŕerakunlza): *ad.* Auŕeratu, aizindu.

aizinaxka, (atsegin); *adond.* Laketurik naiko ari-izatea.

aizivaz, (atsegin): *adond.* Laketuz ati-izatea.

aizindu. (auŕerakuntza): *ad.* Auŕeratu, aizinatu.

aizipat. Mize): iz. Ipaŕaldetik datoŕen aim oso otza.

aizit, (arintasun): *izond.* Arin, azta gutxikoa dana. I: Aisit, aixita.

aizka, (aŕi): *adond.* Afiak botatzen ari-izatea. j: Aŕi-aizka. (inks): *adond.* Antziz edo intziriz ari-izatea. (aitzurketa): II *ad.* Aizkatu itzaren laburpena.

aizkai. (siztaga): ŕz. Burnizko ziriki bat duen makila, aiztaga baten antzera erabiltzen dana.

aizlraldi, (zirikaldi}: iz. Zerbait egiteko norbait igitu-erazi edo akulatzearen egipen eta ondorioa. (burutarapen): Zerbait egin dezan asmoa noribait buruan sartzea.

aizkan. (etiketa): *adond.* Besoetaz bakaŕik ari-izatea.

aizkanda. (arte): *iz.* Gaztea dan areitza. /: Aizkando.

aizkandot. (zugatz): *iz.* Goiko zatia ebagila daukan zugatza.

aizkaŕamaŕo. (oskoldun): *iz.* Aitzen artean bizi dan kaŕamafoa.

aizkafi. (indar): *izond.* Sendo ta mardula dana.

aizkatu. (asaldatasun): *ad.* Biuŕitasunez jokatu. j: Tskanbila soŕerazi. (aldarakuntza): *ad.* Aldenerazi, astandu. (iges): II *ad.* Iges-eragin. (zirikaldi): ^] *ad.* Akulatu, kilikatu. (aitzurketa): II *ad.* Abere batzuek egiten duten luf-azala azkazalakaz alzaparkatu. (ad): II *ad.* Afiak bota. : Aizatu.

aizkatzale.(asaldatasun): *izond.* Asaldatzen duena.

aizken. (amai): *izond.* Azkena dana.

aizkenaldez, (amai): *adond.* Azken aldean, amai aldean.

aizkendari, (dantzaketa): *izond.* Dantzan egiten atzekoa dana.

aizki. (lastertasun): *adond.* Ziŕi-paŕa ari-izatea. (arintasun): *adond.* Arinki ari-izatea. : Arinzki itzaren aldaketa.

aizkidatu. (irizkidetasun): *ad.* Alkaŕengandik aidenduta zegozenak beŕiro alkartu edo adiskidetu.

aizkide. (adiskidetasun): *izond.* Adiskidea bezela jokatzen duena. (aintzapen): *izond.* Leentasunez onartzen dana. (maitasun): II *iz.* Senargai ta enraztegayak diranak.

aizkide-arazi. (irizkidetasun): *ad.* Adiskide izateko eragin; bateratu.

aizkidegafi. (adiskidetasun): *izond.* Adiskidetasunera daramana.

aizkidekeria. (lizunkeri): *iz.* Gizon eta emakumeak alkaŕengunako ziiegia eztan jardueran jokatzea.

aizkldeki. (adiskidetasun): *adond.* Adiskidetasunez ari-izatea.

aizkidekof. (adiskidetasun): *izond.* Adiskidetzen duena, adiskidetzeko jokeran ari dana.

aizkidetu. (adiskidetasun): *ad.* Bestc baton edo batzuenganako adiskide, norberak bore burua eragin. j: Len alkaŕengandik aidenduta zegozenak beŕiz adiskide biurtu.

aizkifi. (di): *iz.* Aske dagozen aflak.

aiko. (orokardura): *izond.* Montana dana. (aizto): *iz.* Labana txikia.

slake!. (lekazi): *iz.* Lekazia dan belafezko landarea, miñak ate ta kurpil itxurazkoak dituena: min oyek oso elikagaŕi ta azgaŕiak diralarik. I: Alje, tilista, (balke): *iz.* Aizkola; landare inguma-loretsua, ortubedaŕa bezela erabiltzen dana, I: Landare onen garauna. I: Axkol, garilar, gilbin, idaŕ, flat, iiaŕ-orlegi, lint biribil, lalgene, iraŕ, irasai, subeilaŕ, txintxil, zatga, zalka, zalke, zalki, txo€iutxoi, iiaŕ txiki, xikita, xingil, zindil, zoragari.

aizkol begite. (aizkora): *iz*. Aizkoraren zuioa. I: Aizkoibegi, aizkorabegi.

aizkol-an. (sorbatz): iz. Atzkorarcn sorbatza.

aizkol-aztikeria. (iragarpen); *ŕz*. Siñiskerizkoa dan iragarpena.

aizkol-gidef. (aizkora); iz. Aizkoraren gideŕa. // Aizkora gideŕ, aizkora kirten, aizkoludi.

aizlcol-joko. (joko): *iz*. Aizkoraz egiten dan dema-jokoa. (dema): *ft*. Berbera. (aizkora): *(iz*. Berbera. 1/ Aizkora-dema,

aizlcol-mutil. (ebaketa): *iz*. Egufa ebakitzeko zurezko egurkia. j: Tranbil, trangadel, trankadera, trangadol, tranget, trokota, trongadel.

aizlcol-ontzi. (estaldura): *iz*. Aizkoraren zoŕoa. (aizkora); (z. Berbera,

aizlcol-ool. Col): iz. Aizkoraz ebakitako ola. (aizkora): *Jr*. Berbera,

aizlcol-sail. (lekazi): ŕz. Aizkolez ereindako soloa.

aizkol-ukaldi. (tanpa): *iz*. Ikus.: aizkolketa. (aizkora): iz. Barbara.

aizkol-zuoi. (aizkora): iz. Aizkoraren atze-aldea. j: Aizkora bunt, aizkora doru, aizkora-ganga.

aizkoludi. (esku-langintzak): *iz*. Aizkoraz egufak eta zurak ebaki ta lantzen dituena. I: Aizkorari. (aizkora): iz. Langiutzaz azkoraz *Ian* egiten duena. I: Aizkolketari, aizkorari, aizkorakari, axkolkari.

alzkolafi. (aŕi); *ŕr*. Oso gogoŕa dan afia, jaboizko, zurikara edo orlegikara ta urban gofizka edo ubolozka dituena, ta troskagei antzeko osatua dana. j: Leman-aft.

aizkolbegi. (aizkora): *iz*. Aizkoraren zuioa. : Aizkolbegitc, aizkorabegi.

aizkolda. (aizkora): *iz*. Aizkora txikia. I: Aizkotta.

aizkoldo. (aizkora): *iz*. Aizkora txikia. (aitzuf): *iz*. Aitzuf txikia.

aizkolkatu. (aizkora): *ad*. Alzkoraz ebaketak egin.

aizkolketa. (tanpa): *iz*. Aizkoraz emandako tanpa. (aizkora): *iz*. Berbera. *!I* Aizkol-ukaldi.

aizkolketan. (aizkora): *adond*. Aizkoraz ari-izatea.

aizkolketari. (esku-langintzak): *izond*. ikus.: Aizkolari. (aizkora): *izond*. Berbera.

aizkolko. (aizkora): *iz*. Aizkora txikia.

aizkoita. (aizkora): tr. Aizkora txikia. I; Aizkolda, aizkolto. (aizto): *iz*. Aizto aundia upagileak erabiltzen dutena.

aizkolta-ezpal. (aizto): iz. Upagileek erabiltzen duten aizto aundi ta berezia.

aizkoltagilo. (esku-langintzak): Aizkora txikiak egiten edo saltzen dituena. (aizkora): *iz*. Barbara,

aizkoludi. (aizkora): *ft*. ikus.: Aizkol-gideŕ. I: Aizkora gideŕ, aizkora kitten;

aizkona, (ziri): *iz*. Zurezko zirl lodia. (ugaztun): iz. Oantze sakonetan bizi dan ugaztun aragizalea,uleiuzea duena; ule au bizafa kentzeko zurdaki egiteko erabiltzen da.

aizkondo. (ugafi): iz. la ur-azalean dagoen ugaña.

aizkondo. (ziri): *ad*. Aizkonetaz ado zurezko ziri lodietaz tinkotu.

AIZKORA. iz. Ebagikoia dan tresna, altzairuzko paia dana, alde bateau sorbatza duena ta bestean zulo bat gideŕa jartzeko. I: Aixkora, aizkora, axkora, azkora, azkore, axkoa, ainzkora. II (burdin-xuri), (ebaketa), (guda-ontzidi),(iñausketa),(lanabesa), (zig)ŕ),

aizkora burn. (aizkora): *iz*. Aizkorareu atze-aidea. Aizkora doru, aizkoi-zuoi, aizkora-ganga.

aizkora doru. (aizkora): iz. ikus.: Aizkora burn. fl Aizkol-zuoi, aizkora-ganga.

aizkora gideŕ. (aizkora): *iz*. Aizkoraren gideŕa. /1 Aizkol-gideŕ, aizkora kirten, aizkoludi.

aizkora kirten. (aizkora): *iz*. ikus.: Aizkora gideŕ.: Aizkol-gideŕ, aizkoludi.

aizkora-aba. (sorbatz): *iz*. Aizkoraren sorbatza. // Aizkorao.

aizkora-alboak. (aizkora): *ft*. Aizkoraren aldeak. ; Aizkora-saiets.

aizkora-dema. (dema): *iz*. Aizkoraz egiten dan dema-jokoa. I; Aizkol-joko, aizkora jolas. (joke): *iz*. Berbera.

aizkora-ganga. (aizkora): iz. Sorbatzaraño akin gabe, aizkoraren altzairuzko maiva. I: Aizkoraren atze-aldea. 1/ Aizkora burn, aizkora dora, aizkol-zuoi.

aizkora-joku. (joko): *iz*. Aizkoraz egiten dan dema-jokoa. I: Aizkora-dema, aizkol-joko, aizkora-jolas. (dema): iz. Berbera.

aizkora-joins. (joko): *iz*. Aizkoraz egiten dan dema-jokoa. : Aizkora-dema, aizkora-joku, aizkol-joko. (dolma); iz. Berbera.

aizkora-piko. (tanpa): *iz*. Aizkoraz emandako tanpa. : Aizkorakada. (aizkora): iz. Berbera.

aizkora-sapets. (aizkora): iz. Aizkoraren aldeak. j: Aizkora-alboak.

aizkora-suduf. (aizkora): *ir*. *Aiz*koraren burnia.

aizkora-zuoi. (aizkora); iz. Aizkoraren atze-aldea.

aizkorahegi. (aizkora); ŕz. Aizkoraren zuioa. I: Aizkolbegi, aizkolbegite.

aizkorakada, (tanpa): *Jr*. Aizkoraz emandako tanpa. I: Aizkora-piko, aizkorakaklu. (aizkora): *iz*. Barbera,

aizkorakari. (esku-langintzak): iz. Alzkoraz egufa ebakiten ari dana. I: Aizkolar, aizkorari, aizkolketari, axkolkari. (aizkora): iz. Barbara.

aizkorakirten. (atsikipen): Aizkoraren gideŕa. I; Aizkorgider, aizkoragidcr, aizkorigoin, aizkorigain.

alzkorao. (aizkora): *ft*. Aizkoraren aoa. 1: Aizkora-aba.

aizlcorari. (esku-langintzak): *iz*. Ikus.: Aizkolar. (aizkora); *iz*. Berbera, *II* Aizkorakari, aizkolketari, axkolkari.

aizkoratn. (erainda); *ad*. Aizkoraz eguŕa laukatu ta zatikatu. (aizkora): *ad*. Berbera.

alzkoraudl. (aizkora): *iz*. Aizkoraren gideŕa. I: Aizkoludi, aizkorgideŕ, aizkoragider, aizkorigoin, aizkorakirten, aizkoriguin.

alzkoraxkot. (aizkora): *iz*. Aizkora txiki txaŕa.

aizkorgidef. (atsikipen): *iz*. Aizkoraren gideŕa. I; Aizkoragideŕ, aizkorigoin, aizkoriguin, aizkorakirten, aizkoraudi. (aizkora); iz. Berbera.

aizkorigotñ. (atsikipen): *iz*. Aizkoraren gidefa. I; Aizkoragider, aizkoriguin, aizkorgider, aizkorakirten. (aizkora): *iz*. Berbera.

aizkoriguiñ. (atsikipen): *iz*. Aizkoraren gideŕa. I: Aizkorigoin, aizkorgider, aizkoragideŕ, aizkorakirten. (aizkora): *iz*. Berbera.

aizkorol. 01): iz. Aizkolariek puskatzen duten ola edo egurkia. (egurki): iz. Barbara.

aizkora. (aŕokeri): *izond*. Aŕo, andiputza dana.

aizkofi. (oŕi); *iz*. Aitz goŕia dana.

aizkoŕ-ukaldi. (tanpa): *iz*. Aizkoraz emandako tanpa. (aizkora): iz. Berbera.

aizkortu. (albi): *ad*. Albin saŕerazi; adorea eman.

aizkume. (aft): iz. Aske dagoen aitz txikia. Aizkune.

aizkura, (aizkora): *iz.* Ikus.; Aizkora.

atzkure. (atz-nai): *iz.* Ikus.: Azkure.

a€zkufubi. (landare): *iz.* Kautxuarcn urin antzeko ematan duen palmondoaren itxurazkoa dan landarea.

aizlau. (azpil): iz. Metalez edo beste gayaz egindako azpil zabala, undo laua duena, ta edontziak, katiluak edo gozokiak eta beste oŕelako gauzak eramatcko erabiltzen daua.

aizmendi. (mendi): iz. Aitzeko mum.

aizmoafa. (zugatz): tz. Beko aldetik sortzen dirau abafak dauzkan zugalza.

aizPa, (lanarte): *iz.* I us.: Lanaate; aizina. (itxaropen): *ŕz.* Titus.: Itxaropen. (ardura): *(iz. Ikus.;* Ardura.

aiznabaf. (atxurdin): *iz.* Ikus.: Arzuri. I: Artxuri, artzuri.

aiznafean. (ausnarlari): *adoud.* Ausnartzen ari-izatea.

aizo, (auzotasun): *iz.* Auzo ta auzokoa.

aizodun. (auzotasun): *iz.* Ikus,: Aizogo; auzokoak dituen et/tea.

aizogo. (auzotasun): *iz.* Auzokoen muitzoa. II Aizotegi.

aizola. (ardura): *iz.* Ikus.: Ardura.

aizolatu. (ardura): *ad.* Zerbait egitean, afeta, arta ta ajola ipiñ€.

aizolbe. (itxasontzi): iz. Aizalderen aurkako itxasontzlaren aldea.

aizolberatu. (itxasontzi): *ad.* itxasoutzia aizolbera joan edo jausi.

aizolbetu. (zaingo): *ad.* Aizetik babestu. (aize): *ad.* Berbera.

aizo, (eft): *iz.* Norbera jayo dan efia.

aizofotz. (oŕi): iz. Aitz edo arkaitz zoŕotza.

aizotegi, (auzotasun): *iz.* Auzokoen multzoa. j: Aizogo.

aizotz. (artazi): *iz.* Epaitzeko erabiltzen dan tresna.

aizoyal. (aizoyalak): iz. Belazuŕunetan lotzen dan (liana edo nun sendoa, Itxasontzia bultzatzen duen aizea artzeko. : Axoyal, itxas-oyal (kurtxoinak): iz. Eŕezel txikia, leyoctan jartzen dana. II Aizoyalak tau zati ditu: Bokoa.

aizoyal-astiñaldi. (aizoyalak): *iz,* Aizoyalak damaten astiñaldia. j: Aizoyal-bufunba, aizoyat-dardara, aizoyal-ots.

aizoyal-bufunba, (aizoyalak): *iz.* Aizoyalak damaten tanpa. it Aizoyal-astiñaldi, aizoyal-dardara. (tanpa): *iz.* Berbera.

aizoyal-dardara, (aizoyatak): *ft,* ikus,; Aizoyal-astiñald€. j: Aizoyat-bufunba.

aizoyal-etxe. (aizoyalak); iz. ikus.; Aizoyaldi.

AIZOYALAK, ŕz, Itxasontzl baten oyalen moltzoa. Oyalteria. Auek dira beren motak: Nagusi, nagusi anndiena. II Aintzin-tantai = branka endows dagoeea. II Artain, bitarteko = erdikoa. // Bauztoi, buŕiketa, xebedera = txikia. il baiztoi, txiki, buŕiketa txiki, xobcdera txiki = oso txikia /1 arizain txalupaen aizoyal txikiena. it Aizoyala'k tau cat auek ditu: bekoa = bragera da // goikoa = enbargura da 11 autaldea = arlinga da. *1/* atzealdea eskotera da. /! (itxaskuntza), (itxasontzi).

aizoyaldi. (aizoyalak): iz. Itxasontzi batean dagozen aizoyal gaztien moltzoa. I: Aizoyal-etxe.

aizoyaldun. (itxasontzi); iz, Aizearen indafaz ibiltzeko aizoyalak dauzkan itxasoutzia.

aizpa-eraile. (eriotza): *izond.* Aizpa erailizen duen emakumea. : Aizpa-iltzaile.

aizpa-erdi. (anai): *iz.* Beste aizpa baten edo batzueuganako, aka baton edo ama been bakaŕik alaba dana, Aizpaizun, aizpaorde, aizperdi, ugazaizpa, ugazaŕcba.

aizpa-giafeeba. (anal): iz. Emakumearenganako ezkon-aizpa.: Aizpadin, aizpatzako.

aizpa-iltzaile. (eriotza): *izond.* Ikus.: Aizpa-eraile.

aizpadin. (anal.): *iz.* Emakumearenganako ezkon-aizpa. I; Aizpa-giaŕeba,aizpatzako.

aizpa€znn, (anal): in, Ikus.; Aizpa-erdi, I: Aizpaorde, ugazaizpa.

aizpaño. *(anal): iz,* Aizpa txikia. Aizpañi, aizpato. 1: Aizpatxo.

aizpaorde. (anal): iz, ikus.; Aizpa-erdi. 1: Aizpaizun.

aizpafeba. (anal): iz. Ikus.: Ezkon-aizta.

a€zpatan. (landare): *iz.* Ikus.: Batan.

aizpatzako. (anal): *iz.* Emakumearenganako ezkon-aizpa. Aizpadin, aizpa-giaŕeba.

aizpe. (teize-zulo): iz. Ikus.: Leize. I: Atipe. (aft): *ft.* Berbera. (lekaimego): iz. Lekaimeen arteko bakoitza.

aizpedef. (anal): *iz.* Alkafenganako aizpadiñak diran bakoitza.

aizpekoetan. (afantza): *adond,* Urpelua ta aitzen artean afantzan ari-izatea.

aizperdi. (anal): *iz.* Aitaren edo amaren aldetik bakafik aizpak diranen bakoitza.

aizpikof, (oŕi): *iz. Ginguriña,* pikoŕ-aŕizkoa dana.

aizpil. (sagaŕondo): *iz.* Sagaf-mota bat. (karel): *ft.* Karel, ertza. (igati): *iz.* Aitzaren igalia. (josketa): II *iz.* Janzkien ertzetan, bukatzeko egiten diran toles eta josketa.

aizpildn. (josketa): *ad.* Janzkietan, beren crtzetan bukatzeko egiten diran toles eta jostura alkartu.

aizpiltze. (sagaŕondo): iz. Sagaŕak etnaten ditnen zugatza. I: Aizpilze.

aizpira. (oramai): iz. Zurezko kutxa aundi xamaŕ, lxuntuŕ-motzaren itxurakoa, geyenetan ogla oretzeko erabiltzen dana.

aizpitarte. (meartasun): *iz.* Mendien arteko igaropide estua.

a€zplyatu. (aditz): *ad.* Aditzerak esan, idatzi edo aztertu.

aizpuru. (armo): iz. Armo baten tontof. I: Arum biribiĺa. (aŕ): *iz.* Aitz baten tontot. (sagaŕondo): j iz. Saga/-mota bat.

aizt-andel. (ustutx): *iz.* Labanen ustutxa. (aizto): *iz.* Berbera, I: Aizto-andel, aiztontzi.

aizta, (anal): iz. Gurasoak berak edo alto beta edo ama bera bakaŕik dituen emakume balenganako emakumea. I: Aizpa. (zugatz): *iz.* Landare batetik sortzen diran zugatz bizkiak,

aizta-erdi. (anai): *iz.* Aitaren edo amaren aldetik bakaŕik aizta dana. I: Aizta-orde, aiztardi, aiztorde.

aizta-malc€l. (aiztaga): *ft.* **Aiztaga** akulu batcaz izkilotua.

aizta-makilkada. (tanpa): *iz.* I us.: Aiztagada. (aiztaga): iz. Berbera.

aizta-moko. (aiztaga): iz. Aiztagaren bcko muluŕean jaŕitako txufoa. I: Aizta-zi.

aizta-mutuf. (aiztaga): *ft.* Ikus.: A€zta-moko.

aizta-orde. (anal): *iz.* ikus.: Aizta-erdi.

aizta-zi. (aiztaga): *iz. Ikus.;* Aizta-moko.

aiztadun. (aiztaga): *izond.* Aiztamakilaz izkiloduna.

AIZTAGA, ŕz. Maki' luzcaz egiiña dagoen eraso-izkilua; bore mutuŕean tinkotutaka burnt zoŕotza daramalarik. Aiztu-makil, asta-malcil, aztaga, lantza, zikai. 1/ (azkon), (izkilu).

aiztaga-iltze. (aiztaga): *iz.* Aiztagaren agan jartzen zan iltzea,

aiztagada. (tanpa): *iz.* Aiztamakiĺaz emandako tanpa. (Malaga): *ft.* Aiztagaz emandako taupe,. j: Aiztamakilkada.

aiztagakada. (taupa): iz. Aizfagaz emandako tanpa. (aiztaga): *iz.* Berbera.

aiztagari, (gudalari): iz, Aiztagaz izkiloduna dan gudaria.

aiztari. (aiztaga): *izond.* Aiztamakiĺaz izkiloduna. (eiza): *izond.* Berbera.

aiztarte. (meartasun): *iz.* Mendi edo aitzen artean dagoen meartasuna. (amiltegi): *iz.* Amiltegl.

aiztatzako. (anal): *iz.* Aiztatzat onartutako emakumea.

aiztatzaŕ, (aizto): *iz.* Mato aundia.

aiztegi. (aria): *iz,* Areitzak dagozen tokia. j: Aizti, areizti.

aizteri. (anti): *iz.* ikus,: Azeri, : Aixeri, aizari, aizeri.

aizterko. (artazi): *iz.* Guraize, artazi txikia. j: Aiztof, aizteŕ.

aizt. (arte): iz. Ikus.: Aiztegi. j: Areizti.

aiztian. (auŕetasun): *ada:d.* Orain gutxi. j: Aiztin, aizti, axti, axtian, aiztixe, aiztixon, aiztiñoan.

aiztlrigaf. (zugatz): *iz.* Azkarkaria dan zugatza.

aiztltz. (iragarpen): iz. Aldeko ala aurkakoa dan gertakaria iragartzen ducn zantzua.

aiztiztu. (siñiskeri): *ad.* Siñiskeriz iragaŕi.

AIZTO. *iz.* Ebaki edo ziztatzekoa dan lanabesa; altzairutua dan burni-otia, ao bat bakafik duela, ta metal, zur edo beste gaiaz egindako kirtenaz atalduna dana. I: Ayotza, gaminta, galubeta, ganibet, ganibit, ganit, ganibeta, kamieta, kanabita, label, labal, labela, nabaŕ, txuri. ft (aragi), (burdin xuri), (ebaketa),(ezpala),(kaŕakadura), (lanabcsa), (mal-omi),

aiztu-denda. (saltoki): *iz.* Aiztoak saltzen diran saltokia. (aiztu): *iz.* Berbera. : Aiztotegi.

aiztu-irudi. (aiztaga): *izond.* Aiztagaren burni-antza duena.

aizto-jale. (aiztu): *iz,* Aizto edo ezpatak iresten dituela itxura-egiten duena. (mozoŕokeri): iz. Berbera, berbera,

aizto-kerten. (maskordun): *iz.* Masked luzeak dituen maskorduna, masked oyck alzto-gideŕaren antzekoak dirala.

aiztu-kidef. (aiztu); *iz,* Aiztoen gideŕa. I: Aiztu-kirten.

aiztu-malrıl. (aiztaga): L. Bare muttilean burni zoŕotz eta elkaria duen makil luzeaz egindako izkilua. I: Aiztaga, zikai.

aizto-saki. (zauri): iz. Aiztoz edo labanaz egindako zauria. (aizto): iz. Berbera.

aizto-ukaldi. (tanpa): *iz.* Aiztoz edo labanaz emandako tanpa. (aizto): *iz.* Berbera. I: Aiztokada.

aizto-urtilrl. (aiztu): *iz.* Labanen bultzailua, idekitzean ots dagiena.

aiztobizaf, (sorbatz): iz. Aiztoaren sorbatza. Ikus.: Sorbatz.

alztogile, (langintza): *izond.* Aiztoak egiten edo saltzen dituena. (aiztu): *izond.* Berbera, (esku-langintzak): ^: *izond.* Berbera. I: Aiztogin.

aiztogintza, (langintza): *iz.* Aiztoak egiten diran ola edo langintza. (aizto): *iz.* Berbera.

aiztoka. (aizto): *adond.* Aiztu-ukaldiak ematea.

alztokada. (tanpa): *iz.* Aiztoz emandako tanpa. (a€zte): *iz.* Berbera. I: Aizto-ukaldi.

aiztokari, (aiztu): *izond,* Bidea idekitzeko, igarobideetan aurkitzen diran zugaizak edo baste iandareak ayotzaz ebakiten dituena.

aiztokatu. (aizto): *ad.* Aiztokadak eman. ^: Sastakaya sartu.

aiztokeŕ. (igitai): *ft.* Ebakitzekoa dan lanabesa, uztaituta dagoen burni ta gideŕa dituena.

aiztoki. (armo): *iz.* Arkaitzak dagozen tokia. (aŕi): *iz.* Berbera.

aiztondo. (amiltegi): *iz.* Amlltegi baten salmnera.

aiztontzi. (ustutx): *iz.* Ikus.: Aizt-andel.

aiztore. (egazti): iz. Aŕapakatia dan egaztia, oso aundia, aragi ila jatcn duena ta saldoka bizi dana. j: Austore, arbitamoso, apalalz, buzoka, sal, austore, auztore.

aiztof. (artazi): *iz.* Artazi txikia. I: Aizteŕ, aizterko. (ezpata): iz. Ezpatokeŕa.

aiztotegi, (saltoki): iz Ikus.: Aiztodenda. (aizto): *iz.* Berbera.

aiztotzaŕ, (ezpala): iz. Eapata bade labuŕagoa dan izkilua, zabala, aztuna ta sorbatz bat bakai`ik duena. (aizto): *iz.* Labana aundia.

aiztoxa. (aizto): *izond.* Labanak gordetzeko ustutxa.

aiztsu, (aŕi): *izond.* Burkuitzak aako dagozen tokia.

aiztu, (aanzpen): *ad.* Gauza baten oroipena galdu. Aztu, anztu, gogotarik ynan, gogotik galdu, burua ordeitu, aantzi, utz-egin. (iragalpen): *iz.* Iragartzen duen netiita.

aiztukof. (aanzpen): *izond.* Eŕaz aiztutzen duena. II Aiztuoŕ.

aizturi, (eiza): *iz.* Eiztaria. j: Aiztari. (mendi): *iz.* Mend€ ta basoak zaintzen dituena.

aizturkada. (artazi): *iz.* Tanpa bateaz artaziaz egindako ebaketa.

aizturkatn. (artazi): *ad.* Artaziaz taupaka ebaketak egin. Aizturtu.

aizturketa. (artazi): *iz.* Tanpakaz artaziaz egindako ebaketak.

aizturko, (artazi): !z. ArtazL txikia.

aizturkotxi. (artazi): iz. Artaziaren kotxitxoa.

aiztuf. (artazi): iz. Artazi aundia. Aixtuŕ.

aiztuŕe. (artazi): *iz.* Ikus.: Artazi,

a€ztuf ebaki. (ebaketa): iz. Artaziaz egindako ebaketa. (artazi): *iz.* Berbera,

aiztuf-ots. (soñu): *iz.* Artazia erabiltzean egiten dan otsa.

aiztuf-ukaldi. (tanpa): *iz.* Artaziaz ebakitzean egiten dan tanpa. (artazi): *iz.* Berbera.

aizturtu. (artazi): *ad.* ikus.: Aizturkatu.

aizu. (azarkuntza): *ad.* Egipen edo esakun baterako erabakia artu. (auzupen): *iz.* Zerbaiterako auzupena izan. (lege): II iz. Zerbait egitea legezkoa izatea. (oyutza): II *oyu.* Norbaiten adipena €ortzeko egiten dan oyutza. Oizul

aizu-egile. Oilmen): *izond.* Almen, auzupen edo agintza ematen duena.

aizu-ez. (debeku): *izond.* Legezkoa ez dana.

aizu-utz€. (auzupen): *ad.* Aizu-egin, zilegittt.

alzugaŕi. (almen): *izond.* Auzupenezkoa izan ditekena.

aizugo. (auzupen): *iz.* Zerbait egiteko auzupena. (azkatasun): iz. Zerbait egiteko azkatasuna.

aizukari. (pikoketa): *izond.* Pikoketaz ari dana.

aizukeria. (eskugeikeri): *iz.* Yardunean lasaikeri ta eskugeikeri. (efiketa): *iz.* Efiketari buruz azkatasunaren alde ari diranen asmo-arana.

aizuk€. (auzupen): *adond.* Auzupenez ari-izatca. (leg): *adond.* Legez ari-izatea.

a€zun. (ildo): *iz.* Lands estutzen dan tokian, besteak bade estuagoa dan ildoa. (zurikeri): *izond.* Gezurti, itxurazkoa dana, aoñabaŕ, elezuri, eizun, axun, exun, iŕízuri, ixun, izun, ñabaŕ, on-anlzeko, sabel-ustel.

aizundu. (zurikeri): *ad.* Zerbait naastekatu, andealu, goibcratu.

alzunkeri. (zurikeri): *iz.* Atzipe, maŕokeri, alegikeria, eglazkoa ez dana. (alegikeri): *iz,* Tasun ado bintzandnen alegikeria.

aizunkeriz. (alegikeri): *udond.* Alegikeriz ari-izatea.

aizunketa. (zurikeri): *iz.* Zerbait nastekatu, aizundu edo aldatzearen egipen eta ondorioa; txintxiva, baste baten izenpea eta abaŕ, esate baterako.

aizuntzalle. (zurikeri): *izond.* Naastekatu, andealu ta goiberatzen duena.

aizufe. (aitzuf): *iz.* Ikus.: Aitzuf. I: Palacta.

aizutasun. (auzupen): fa. Auzupenezkoa dana. (loge): *iz.* Legezkoa dana.

aizatu. (auzupen): *ad.* Baimena eman, aizu-egin, bayetsi.

aizxorl. (egazti): *iz.* Uztalan; leizeetan eta ormazafetan bizi dan egaztia.

ajaja!. (oyutza): *oyu.* Bafea adierazteko oyutza.

ajaja-egin. (bate): *ad.* Bafe-algarak bota.

ajaka. (bait): *adoud* Baŕeka, bafez ari-izatea. I: Ajariz, ajataka.

ajan. (landare): iz Edazkaria dan Iandare igokaria.

ajardun. (remoŕa): *frond.* Adafak ditucn zomofoa. j: Zomoŕo adarduna.

ajargatu. (irudimen): *ad,* Idurikatu, susmatu.

ajarlz. (bare): *adond.* Bafez, bateka ari-izatea. !: Ajaka, ajataka.

aje#. (zomofo): *iz.* Eg^{g} gogoŕak eta adaf ♭ reak dituen zomofoa. I: Zomoŕoen tutu zurgaria. 1: Aztadaŕa. (eresgalu): iz. Turuta-biuŕ.

ajate. (izaera): *ad.* Izango aiz, izango zeta, izanen zera. 1: Aixate.

aje. (oñaze): *iz.* Ondoez, aldigaitz. (eritasun): *iz.* Berbera. (gaizpide): *iz.* Oitura lxaŕa, okermin, gaizpide. (matzerdura): 111z. Ustel, makuŕ, utzegite.

aje-egun. (egun): *iz.* Astelena; jayai jafaitzen zayen eguna.

aje-ume. (same): *iz.* Seme naŕiotuta, makestuta. (makestasun): *iz.* Barbara.

ajeatu. (oftaze): *ad.* Aldigaitz, tniñak izan. (eritasun): *ad.* Berbera.

ajedun. (natiadura): *izond.* Andeaturik dagoena. (gaizpide): *izond.* Gaizpide bat edo batzuk dituena.

ajetsu. (oñaze): *frond.* Ondoezera eman dana. (eritasun): *izond.* Berbera.

ajetu. (eritasun): *ad.* Barnetik eritu.

ajijil. (aldenagutl: *oyu.* Aguŕl (lipitzekoa) 1: Aji! (egurasketa): *iz.* Egurastearen egipena.

ajoia. (ardura): fa. Zerbait egiteko erabiltzen dan ardura, egiñala ta eragindura. 1: Axola, axol, azola. (zailtasun): ŕz. Antsia.

ajoia-gabe. (arduragabetasun): *iz.* Ardurarik ez izatea. 1: Utrikeria, utzetasun.

ajola-gabeki. (arduragabetasun): *adond.* Arduragabetasunez ari-izatea.

ajola-gabetasun. (arduragabctasun): *iz.* Erabetasun, lazotasun. (lanerte): *iz.* Zabarkeri, alperkeria. (ayergatasun): 11 iz. Oztasun, atzetasun.

ajola-gabetsu. (arduragabetasun): *izond.* Arduragabea dana. (nagi): *izond.* Aipeŕa dana. 1: Ajolage.

ajola-gabetu. (arduragabetaaun): *ad.* Arduragabetu. (nagi): *ad.* Aipertu, zabartu.

ajola-izan. (ardura): *ad.* Ardura-izan, arduratu.

ajoladun. (ardura): *izond.* Arduradun, ajoia duena.

ajolagabekeria. (arduragabetasun): *iz.* Arduragaberik izatea. (lanarte): *iz.* Arduragabe, alpeŕa izatea. (ayergatasun): 11 *iz.* Ayergatasunez ari-izatea.

ajolage. (arduragabetasun): *izond.* Ikusi: Ajola-gabetsu. (nagi): *Lend.* Berbera.

ajolaka. (arduragabetasun): *izond.* Ardurarik gabe ari dana. (nagi): *izond.* Oso alpeŕa dana. !/ Ajotakabe, ajoleza, ajolgabe, ajolkabe.

ajulakabe. (arduragabetasun): *frond.* Arduragabekoa; gauzetan ipiñi beat dan ardura ez daukana; nafasa, arlotea, atxotakabe, gibel-aundi.

ajolakabekeri. (arduragabetasun): ŕz. Lazokeri, naikaia.

ajolakabetasun. (arduragabetasun): Erabetasuna,lazotasuna.I: Ajoikabetasun.

ajolakabetu. (arduragabetasun): *ad.* Ardurarik ez izatera etdu.

ajolapean. (ardura): *adond.* Arduraz zaintzeko zerbait jartzea.

ajnlatsu. (ardura): izord. Arduraz ari dana.

ajolatu. (ardura): *ad.* Arduraz eta aŕetaz jokatu. (aldakura): *ad.* Kezkau, artegatu.

ajnlaz. (ardura): *adond.* Arduraz ari-izatea.

ajolazko. (ardura): *izond.* Ardurazko, gaŕantzi aundikoa dana.

ajolgabe. (arduragabetasun): *izond.* Ikus.: Ajotaka. (nagi): *frond.* Berbera. (ayergatasun): 11 *frond.* Ayergabe, ardurabakoa dana.

ajolik-eza. (arduragabetasun): iz. Ardurarik ez izatea, (naretasun): Nara izatea. (ayergatasun): 111z. Arduragabekeria.

ajorki. (aizto): *iz.* Ezpata baño izkilu labuŕagoa, zabata, aztuna, sortatz bakata duena.

ajui. (poz): *iz.* Poz aundia.

ajuika. (poz): *adored.* Parer ari-izatea.

ajuria. (sendabidekintza): ŕz, Auŕen ondoezean erabiltzen dan etxeko osagaya.

ajuta. (ixtun): *iz.* Odi txiki ta labuta, ziŕiztetan erabiltzen dana,

ajutu. (gertuera): *ad.* Atondu, adelatu.

ak. (izenorde): *izord.* Ura edo a izeuordea egilea danean. (elizti): *b.i.* Mugitz askaŕa.

aka. (eritasun): *frond.* Osasunik eztuena. Akal.

akaba. (eritasun): *iz.* Abeltxeen azteria.

akabailaz. (bumtarapen): *adond.* Norbait zerhaiteaz argibidez siñistaraztea.

akabazkatu, (aŕamazkada): *ad.* Azkufia bilatzeko, abereak lufa aztertu.

akadoi-etxe, (auzi-mai): *iz.* Auzietan ari dirauai entzuteko, legezkoa dan tokia. 1: Akadoitegi.

akadoitegi. (auzi-mai): *iz.* liens.: Akadoi-etxe.

akadoyak. (goiko nausi): *iz.* Berangana datozenai goiko nagusiak edo baste agintariak egiten dieten entzutea.

akal. (egazti): iz. Anka luzeak dituen egaztia, epeta bade txilciagoa ta aragl oso gozoa duena. f: Azai, azeya.

akain. (txerketx): *iz.* Aŕauzkara dan armiarmalcari zintzuŕestekoa, abere batzuengan zurgari bizi dana; auto udola xargaturik anpatzen da, ia boil bat biurtzen data. 1: Akaiñ, aksda, akan, akien, art-ape, kapaŕ, kapaŕada, kapasta, kaskuŕi, lakain, lakasta, iakatx, lapaŕ, itain, iten, aken. (orban): *iz.* Latvian ateratzen dan arbana. (laŕu): (j *iz.* Berbera.

akain-belaf. (landare): iz. Auntz-komakaria den landarea; bere azitik erinkoŕa dan olioa ateratzen da. j: Utz-bad.

akaitu. (enoa): *ad.* Nekatu, enoatu.

akaizti. (zailtasun): *izond. Zala* dana.

akal. (abelizti): *iz.* Birlkan, gibelean edo baste soin-atalean sortzen dan puska biribil eta antzua. (gaztañondo): *iz.* Utsala dan gaztaña. (critasun): II *izond.* Osasunik eztuena. I: Aka. (idekidura): II *iz.* Irikitze, zabaltzea.

akal-biko: (abelizti): *iz.* Suin-atal batean izan diteken bi akaleko aragi-puska.

akalamn. (biuŕitze): *fz.* Norbaitek gaizki jokatu edo baste bait buruz gaizki uldozteko bidea izan diteken egipen edo itza. I: Aŕabots, zalaparta.

AKALDB. *iz.* itxasontziat, egin beaŕ dituzten egikuntzaetarako, esklertasuna ematen dien itxasaldeko tokia. $_{I:}$ Keiti, itsas-ate, izkai, naidi, iztate. (ao): *iz.* Mii-luze, ao-audi, aŕoputza.

akalde-aundi. (afaudikeri): *izond.* Bare burua ausarla bezela ageŕerazten duena. (ao): *izond.* Ao-andi, aŕoputza.

akalde-aufe. (akalde): iz. Akalde-auŕean dagoen tokia. : Akalde-lorio.

akalde-lemari, (akalde): izond. Akaldeko kai-gizona.

akalde-lorio. (akalde): iz. Ikusi: Akalde-ante.

akalde-nausi. (akalde): *iz.* Akaldeko nagusia.

nkalderaketa. (akalde): *iz.* Akaldera cltzea. $_{I:}$ Akalderatze.

akalderatu. (akalde): *ad.* Akaldera eldu,

akalderatze. (akalde): *ft.* Ikus.: Akalderaketa.

akaldetxo. (akale): iz. Akalde txikia. $_{I:}$ Akaldexka.

akalderka. (akalde): *iz.* Ikus.: Akaldetxo.

akaldu. (zama): *ad.* Zama geyegiagatik zerbait malgutu edo makuferazi (enoa): *ad.* Nekatu, enuatu.

akaltxa, (eritasun): *iz.* Makal eta erikoŕa dan notiña.

akanrailu, (landare): *iz.* Aantzkaria dan belafezko landarea, bizikoŕa, intsusaren antzekoa dana. J: Akamelu, akaramailu, akarama, akamala, arkamailu, arkaramilu.

akan. (txerketx): *iz.* Ikus.: Akain. Akeen, akan, akien, kapaŕ, kapaŕada, kapasta. (ule): *iz.* Oriñean sor€zen dan idea.

akar-lore. (lore): iz. Akararen loran.

akar-urin. (igorztura): *is.* Akara-gantzua.

akara. (landare): *iz.* Lilikaria dan landarea; bare lore zuriak oso atsondunak dira, batez ere gabean. $_{I:}$ Akara-belaf, akaŕa-eŕo.

akaratsu. (landare): *izond.* Akaraz egiña dana, I: Akarazko.

akaratu. (erakotasun): *ad.* Gauza bat baste batekin ayatuta egon dedin, egin eta

akarbide. (akaf): iz. Akaf-cgitearen egipena. I: Akafaldi.

akargai. (akaŕ): *izond.* Akaf-egitekoa dana. I: Akarkizun, jazargaŕi.

akarketa, (aka): *iz.* Altai zoŕotza.

akarkizun. (akaŕ): *iz.* Ikus.: Akargaŕi.

akarkizun-gabe. (aka): *izard.* Akaf-egitekoa ez dana.

AKAIL *iz.* Agiraka-egitearen egipena. I: Agiraka-egiteko erabiltzeu dan esakera edo argibidea. I: Erasia, eŕespe, eŕezpe, aŕakaldi, eŕita, atraldi, aurpegi artu, aurpegira eman, mi-isalsa, miiki-saltsa, mii-salsa, mokoka, urgoi. (auntz): *iz.* Akeŕa. (aditz): II *ad.* Ekaŕi aditzaren era (i aka = i aiz ekaŕia orain) *II* alke), (gaitzespen), (irakaskintza), (pikoketa), (salakuntza), (zemakuntza), (zentzabide), (zigof), (zoŕoztasan),

akafaldi. (aka): *iz.* ikus.: Akarbide.

akaŕean. (akaf): *adond.* Etiketan, mokoka ari-izatea.

akaŕ egile. (akaŕ): *izond.* Akaf-egiten duena.

akaŕ egin. (akaŕ): *ad.* Gogof eta zoŕotz alatu. I: Akartu, azkuŕiatu, kexatu, iztiŕiatu, miŕ-maŕ-egin, mokoka-egin.

akaf-eskutitz. (gutun): *iz.* Akaŕ-egiteko gutuna. (akaŕ); iz. Berbera.

akaf-gofi. (aka* *iz.* Beloka bizia. I: Akarzio.

akafian. (Aar): adond. Gogoŕ akaŕ-egitcan.

akafo. (gari): *iz.* Gatburuaren arlantza. I: Garauarcn axala.

akafotsu. (uskol): *ŕzand.* Arlantzak dituena.

akaf-zale. (etiketa): *izond.* Mokokaldirako edo boŕokarako ayeŕa duena.

akartu. (aside): *ad.* Zerbaitzuek gogoan Soŕerazten duten gogaikaŕia dan zauzkada eman. (aka): *ad.* Akaf-egin. $_{I:}$ Gaizki-etan, azkuŕiatu, azufeatu, kexatu, iztiŕiatu, miŕ-moŕ-egin, mokoka-egin.

akartzaile. (aka); *izond.* Gogoŕ akaŕ-egiten dueua.

akasdun. (austura): *izond.* Sorbatzean akats bat edo batzuk dituena. j: Akastsu, Aka-kit, akaztun. (natiokera): *izond.* Oso ona edo bikaña ez dana. I: Utzak edo akatsak dituena. $_{I:}$ Akastun.

akasdura. (anstura): *iz.* Sorbatzean egiten dan akatsa. I: Oskadura. (ebaketa): *iz.* Berbera.

alcasgabe. (zindokuntza): *izond.* Ontasun edo bikaintasuna duena.

akaski. (makil): *iz.* Zoŕean erositakoa erakusteko, koskak egiten diran makila. (ebaketa): *iz.* Berbera, berbera.

akaskoxka. (aŕaildura): *iz.* Aŕaildura baton zulobtoa.

akastari. (aindurapen): *izond.* Allen eta araoak egozten dituena.

akastasun. (naŕiokera): *iz.* Naioduna edo bete-gabekoa danaren tasuna. I: Sakasta, uskaf, usketa.

akastatu. (amustasun): *ad.* Sorhatza kendu ado kamustu.

akastsu. (austura): *izond.* ikus.: Akasdun. I: Akatsu.

akastu. (ezabapen): *ad.* Tdatzitakoa ezabalu. (austura): *ad.* Sorbatzean akatsak edo koskak egin. (naŕiadura): II *ad.* Zerbait gutxiagotu edo ufiagotu. (naŕiokera): $_{II}$ *ad.* Zcrbaitcau utzak edo akatsak eragin.

akastun. (austura): *izond.* Koskak ditucna. (naŕiokcra): *izond.* ikus.: Akasduu. (baŕs): II *izond.* Laŕuau sorizcn diran orbanak txikita steak diranak, ditucna.

akastzaile. (naŕiokera): *izond.* Akatsak egiten ditucna.

akata. (losintxa): *ad.* Leunkctak egin. Akatatu.

akatarl. (losintxa): *izond.* Leunketak dagizkiena.

stmts. (austura): *iz.* Sorbatzean edo baste nunbait egiten dan koska. $_{I:}$ Akatx, akatz. (kuiaki): *iz.* Meloyan ebakitakoa. (zurubi): $_{iI}$ *iz.* Zombi batek dauzkan maletako bakoitza. (Ian): $_{II}$ *iz.* Aldi bateau egindako lan-zatia. (zenbakun): $_{II}$ *iz.* Zenbakunetan zenbaki borobil baten gañckoa. (karat): $_{II}$ *iz.* Edontzi baton ertza. (egazti): II *ft.* Epeta baño txikiagoa dun egazti anka-luzea, a^{r}agi oso gozoa duena. (naŕiokera): $_{II}$ *iz.* Utza, gabetasuua, kozkorkeria, lien, petxa, taka, taku, txartasun.

akats-bage. (zindokuntza): *izond.* Akatsik cabana. (zindokuniza): *izond.* Efugabe, itzalgabea. I: Akats-bako, akats-gabe.

akats-bako. (zindokuntza): *izond.* Tkus.: Akats-bage.

akats-gabe. (zindokuntza): *izond.* Tkus.: Akats-bage.

akats jario. (naŕiokera): *izond.* Akatsak asko dituena. : Akats-ontzi.

akats-murtu. (seudagaikintza): *iz.* Berazgaŕitzat uzkitik saŕerazten dana.

akats-nntzi, (naŕiokera): *izond.* lkus.: Akats-jario.

akatsu. (austura): *izond.* Ikus.: Akasdun. ^: Akastsu.

akatz-egin. (gozamen): *ad.* Txastatu, gozatu.

akaztu. (zeta); *ad.* Zefari ortzak egin. (austura): *ad.* Sorbatzari edo beste zeribait koskak egin. (gaitzespen): II *ad.* Gaitzetsi, larderiatu. (ortz): *ad.* Ortzen antzeko koskan egin.

akaztun. (austura): *izond,* lkus.: Akasdun.

akeen. (txerketx): *iz,* Ikus.: Akan. j: Aken,

akeit-auts. (akeita): *iz.* Auts biurtutako akeita.

akeit-efe. (akeita): ŕz, Kiskalita dagoen strata,

akeit-esne. (akeita): *iz,* Akeita ta esnea alkaŕekin nasluta. (eane): *iz.* Berbera.

akeit-etxe. (akeita): *iz,* Akeita saltzen dan saltokla; akeita edatera joaten dan tokia. : Akeitegi.

akeit-ontti. (akeita): iz. Edateko akeita egiten dan lanabesa; akeita edateko katilua.

akeit-ur. (akeita): *iz.* Urtan egindako edo edandako akeita.

AKEITA. *iz.* Kafeondoren miiiaz, kiskaidu ta eotuta, urtan egiten dan edaria. : Akela, kalu, salda-amoŕaua, salda-baltz, katalinbeltx.

akeitadi. (akeita): iz, Akeita-landareak dagozen tokia.

akeitalarl. (akeita): *izond.* Akeita biltzen edo saltzen duena.

akeitegi. (akeita): *iz.* Akeita edatera joaten dan tokia; akeita bilduta dagocn tokia. Akeit-etxe.

akela, (aindurapen): iz. Norbaitck gaitza edo kaltea aŕ dezan, gogo bizia adierazteko erabiltzen dan itza edo araoa.

akelamafo. (zomoŕo): *iz.* Ega gogoŕak ditucn zomofoa, goitik beltza ta azpitik goŕiska dana. I: Arkamelu, arkanbele, akelemendi, akeumendi, arkilumendi, arkulumendi, akelmaŕo, antxa, antxadaf, anbw, arkamele, arkelamendi, arkelamendu, arkeŕa, etxalarko, eŕonda, galaŕako zeiñu, galaŕagako zeiiiia, kaka-barbalot, kakaiardaŕo,kakalardo, kakamalo, kakamarlo, kakamaŕao, kakamaŕo, kakamerlo, kakalafu, kakaputu, kakardaŕo, kakaŕaldo, kakazaldi, kakuairo, kaidaŕo, kamarlo, karkamalo, karkaraldo, kaŕakalde, kaŕakaldo, kilantona, kinkiiimaio, Loots marmots, kukumaŕo, mokuts, ongaŕi-maŕo, txikiratzaile, kakaborde. II (Izen auetako batzuek naiz akelamaŕo naiz martin-garitako adierazten dituzte). (txikiera): *(rand.* Oso txikia dana. (lodiera): izond. Oso txiki ta potoloa dana.

akelafe. (ordoki): iz. Napafoa'n, ilydax eta Zugaŕamurdi eŕien artean dagoen ordokia, bertan sorgiñak biltzen omen zirala. Akeŕ-landa, sorgin-batzaŕ, sorgin-batzaŕe. (mugadura): *iz.* Lodi edo beste zerbaiten mega ado amaya.

akelaf-mendi. (mendi): *iz.* Aralaŕ mendiaren izena.

akelaŕu. (taŕa): iz, Akeŕaren lanna. (auntz): *iz.* Berbera.

alcelaŕugin, (iaŕa): *izond.* Auatzaren laŕua ontzen edo lantzen duena. (auntz): *izond,* Berbera.

akelemaŕo. (zomoŕo): iz. Akelamaŕoarcn antzekoa dan zomoŕoa, age gogoŕak eta matel-ezuŕak sardekara ta adardunak dituena. (: Akelemendi, akeumendi, antxo, kukulumen.

akelemendi. (zoriioŕo): Iz, Ikus.: Aketemaŕo. I: Akilumendi.

akelu. (goyera): *izond.* Goitu ta makala dana.

&ken. (txerketx): iz. Ikus.: Akain. akan.

skean. (langaizti): *iz.* Mekanikeri baizuk igierazteko erabiltzen dan esku-gideŕa.

akenzore. (txerkelx): *iz.* Akan edo akcn txikia dan txerketxa. I: Akentzoro,

akerget. (auntz): *iz.* Akeŕa bid dedin, gordetzen dan antxumea.

akerki. (aragi): *iz.* Akeŕaren aragia. (auntz): *iz,* Berbera.

akerko. (auntz): ŕz. Antxumea. I: Akeŕa.

akeŕ, (auntz): *iz.* Auntzaren aŕa. I: Akertxildro, arisko, orkatz, orkatx, txoto. *11 Akeŕak* adaŕak okeŕak ditu, adaŕak okeŕak akeŕak ditu, okeŕak adaŕak akeŕak dill). (aokorapiloa). (txanga): *iz.* Ikus.: Txanga. (zati): (iz. Pifila, piŕipita. (erezkm): II Metalezko creztuna, bi zatikocn artean, alkaŕ ikutu ez dozaten, ipintzen dana. (makil):) *iz.* Gurdiaren igunetik zintzilika dagoen makiia, gurdia auŕeruntz jausi ez dedin erabiltzen dana. (zurkaitz):) *iz.* Erortzeko zorian dagoen zeribait jartzen zayon zurkaitza. (ardatz): *(iz.* Langai batzuen ardatzak hen ukondo bikoitza.

akef-adaf. (izaŕ-yakintza): *iz.* Ortzi-geŕiaren amargaŕen ikufa. I: Akeŕaga.

ekefaga. (ortzi-geŕi): *iz.* Ortzi-geŕiaren ikuŕ bat.

akef-arantz-negaf. (Like): *iz.* Akeŕ-arantzatik jario dan lika.

akef-arantza. (abetxu): *ft.* Lekaziduna dan abetxua; here eabof eta adaŕetatik, sendagalkintzan eta lankuntzan erabiltzen dan lika zuria jario dalarik.

akeŕ-ayes. (abetxu): *iz,* Egurtsua dan abetxua, ayenduna dana, lore usaintsuak eta lorabegia orikara dituena.

ekeŕ-betaf. (landare): iz. Atakiuna dan landarea, lore oztiñak dituena ta lorategietan taudatzen dana.

akeŕ-bizaf. (bizaŕ): *ft.* Auntz eta akeŕaren okolz-bizafa. (auntz): Berbera.

akeŕ-gizon, (gezuŕ-ipuizli): *iz.* Erdi gizon eta erdi auntza zan gezuŕ-ipuiztiko izakia.

akeŕ-iren. (auntz): *iz.* lrenduta dagoen akeŕa.]: Akeŕ txikira,

alreŕitzulmuga. (izaŕ-yakintza): *iz,* Ludiaren inganran dagoen irudizko ilzuimuga; bi dagoz: ipaŕaldekoa, kaŕamaŕoagoa, ta cgoatdekoa, akefaga deitzen diranak. j: Akeŕ-muga.

akeŕ-ianda. (alapido): *iz.* Auntz eta akeŕentzat egokia dan bazkatzeko laŕea. I: Akeŕune. (ordoki): iz. Ikus.: Akelaŕe. I: Sorgin-batzaŕ.

akef-mcza. (izkutukeri): *iz.* Sorgiñek beren bilkuretan omen zegiten egipena.

akeŕ-mega, (izaŕ-yakintza): *iz.* Ikus.: Aket-itzulmugan, akeŕaga.

ake/-oroin, (su-biduizi): *ft.* Emil akeŕa ta erdi oreña zan gezuf-lpuiztlko izakia.

akeŕ-pianu. (pianu): *iz.* Esku-gideŕaz jotzen dan Manna.

aket-saldo. (auntz): *iz.* Akeŕ-taldea.

akeŕ toki, (baŕio): *iz.* lkus.: Akertegi. (auntz): ***iz.*** Berbera.

akoŕtxikira. (irentze): *izond.* Irenduta dagoen akeŕa. (auntz): *izond.* Berbera. I: Akirin.

ekeŕrme. (al.apidc): *iz.* Akeŕen alapidea. j: Akeŕ-landa.

akeŕ-uŕnza. (mari-mutil): iz, Tkus.: Mari-mutil.

akeŕ-ufuza. (mad mntit); *izond.* Bare azpegian eta egipenetan gizona dirudion emakumea.

akeŕ-usaña. (uzutasun): *izond.* Oitura uzuak oindiño utzi ez dituenari esaten zaio.

akertegi. (baŕio): iz. Akefen abeltegia. (auntz): iz. Berbera. I; Akeŕ-toki.

akertu, (estaldura): *ad.* Aŕak eman estali. (azaldi): *ad.* Barbara.

akertxikiro. (auntz): *iz.* Auntzaren aŕa. Aket, akertzantza, akertauntza, akerzonza, akerzerz, akerzontza, akeŕ-tx1dra, orkatz.

akertxoak. (golde): *iz.* Goldearen belaŕink.

akcrzauntza. (multi): *Land.* Trenduta ez dagoen akeŕa. I: Akcrzonza, akerzerz, aketiren.

akcrzcrz, (auntz): *izond.* ikus.: Akerzauntza. I: Akerzonza, aketiren.

akesdun. (naŕ€okera): *izond,* Akastuna, maketsa dana.

akeskeria. (azaldi): iz. Aragi-egipena. (estaldura): *iz.* Berbera.

akextu. (sorbatz): *ad.* Sorbatza kamustu. (naŕiadura): *ad.* Sorbatza edo baste gauza bat nariatu, andeatu.

aket€ren. (auntz): *izond.* Boas.: Akerzauntza. I: Akerzonza, akerzerz.

aketo. (auntz): *iz.* Akeŕ txikia. (ozarkeri); *izond* Yardutean ozaŕ eta zakartsua dana. J; Maketo, aketo-maketo, maker', trastu, txikulu-trakulu, uxagera, uzkutxut, zaputz, zapuzkoŕ, zapuzti, zipote, triputz, zaputz.

aketokeria. (ozarkeri): *iz.* Yardutean ozaŕ eta zakaŕ izatea. (zoŕoztasun): *iz.* Berbera.

aketotzaf. (ergeltasun): *izond.* Oso ergela dana.

akets. (nafiadura): iz. Lunabesa bateaz egindako ebaketa edo akatsa. (zati): *iz.* Meloi edo baste €gali batean ebakitako zatia. (kaiak* II *ŕz.* Berbera. (zurubi): iz. Zurubl baton mail bakoitza. (ariketa): Jj *iz.* Egin beat dan edozein lana. (Ian): II *iz.* Berbera, (zenbakun): II *iz.* Zenbaki oso bati geitzen zayon atndo txikia.

okelo. (auntz): *iz.* Antzumea.

aketu. (ergeltasun): *izond* Astotzaŕ, kirtena dana.

aketx. (Antzutasun): *iz.* Antzua dan *aberea.* (zefi): *iz.* Alta dan zefia. I: Aketz, akex, aŕa.

aketx-egin. (lizunkeritza): *ad.* Zantartasunczko edo aragikerietara norbaitek bere burua eman.

alcetxadaŕ. (zofo): *iz.* Loizen duen zoŕotxoa.

aketz. (zeŕi); iz. lkus.: Aketx. ; Akex, *aŕa,* ordots, peŕct, ordotz. (zen): *iz.* Ardiai belaŕian egiten zaien ozka. I: Pika. (ardi): *iz.* Berbera. (baŕabil): Ij *iz.* Baŕab€l bakoitza. I: Baŕabil bat bakaŕik eukitzca. j: Lekorera irteten ez dir'an bildotsaren bafabilak. (ezoso): *izond.* Bete gabea dana.

akexka. (joko): *adond.* Alkaf atzitzen ari-izatea; anion jokoa.

akextu. (antzutasun): *ad.* Ma. antzua egin. Bcya oŕeta biurtu.

akeztasun. (antzutasun): *ŕz,* lkm.: Antzutasun. I. Pegortasun.

alceztu, (antzutasun): *ad.* Bcya antzu biurtu.

aid. (anon): iz. Nckaldia.

ski egin. (jauzketa): *ad.* Abereek jauzi egin.

alci-arazi. (enoa): *ad.* Enoa-eragin.

aki-arazie. (enoa): *izond.* Akidura eragiten duena.

akiakula. (aitzaki): *iz.* Ikus.: Aitzaki, I: Akikulu, akiakula, laid.

akialdi, (enoa): ŕz. Enoaturik egotearen aldia, nekaldia. : Akitaldi.

akdura. (enoa): iz. Enoa oso aundia.

alden. (txerketx): iz, Ikus.: Akain.

alciera. (auitasun): *iz.* Makaitastm, erbaltasun.

alcierazi, (erica): *ad.* Enoatu-eragin.

akigabe. (jarkipen): *izond.* Enoari gogor buru-egiten diona. (enoa): *izond.* Berbera.

akigafi. (anon): *izond.* Nekegafia dana.

akika. (jauzketa): *iz. Ime.:* Sauzketa.

akikuitza. (anon): *izond.* Enoatzcn ez dana.

akikulu. (aitzaki): *iz.* ikus.: Aitzaki, Akiakula, akiakulu.

akikuntza. (enoa): *iz.* Ikus.: Eaoa. Onadura.

akil. (akulukada): *iz.* Ikus.: Akulu, I: Akilo, akilu.

akilaŕo. (nagi): *izond,* Alpefa dana. (gaztezaro): *izond.* Mutikote, moŕoskotca dana.

akilen buztan. (birunda): *adond.* Buruz bera, birundaka ad izatea.

akilimaŕo. (maim): *iz.* Mozolo, amukoa. (txeŕen): *iz. Ikus.:* Txefen. j: Kinkilimafa.

alcila. (akulukada): *iz.* ikus.: Akulu. I: Aldiu, akil. (matsondo); *iz.* Molkoa, mats-mordoa.

akitu. (akulukada): iz, Ikus.: Akulu. Akilo.

akilukeri. (biurdura); *iz.* Arinkeriz eta nolabaitcko igurdiziz egindako egipen akargaŕia.

akllumendi. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Akelemaŕo. j: akelemendi, antxo, akclamaŕo, kukulumen.

alciluztatu. (akulukada): *ad.* Akulukatu, akuluz ziztatu.

akindu. (jaustasun): *ad.* Notin edo gauza hatek bore ontufeak, gaitasunak, bikaintasunak eta abaŕ, pizkanaka-pizkanaka galdu. (gizabide): *ad.* Gizabide on, txaŕ, egoki, ala-olakoaz ari-izan.

akinkeri, (kirats): *iz.* Bare burutik kiratsa edatzearen cgipea.

alcintatu, (Aŕaildura): *ad.* Mail edo artesia egin.

Otto. (aditz): *ad.* Ekin aditzaren agintzeraren aditzera. (isikortasun): *ad.* Barbera.

akio-egin. (isikortasun): *ad.* lsbu, isikortasunez ari-izan. I: Akioka egin, akioka jafai.

akioka egin, (isikortasun): *ad.* Ikus.: Akio-egin. I: Isitu, akioka jaŕai.

akiokazalea, (isikortasun): *izond.* Akioka ari dana. j: Akiozalea.

alcipen. (anon): *iz.* Akidura, oso neke aundia.

akirin. (irentze); *izond* ikus.: Akeŕ Ixikira. (auntz): *izond.* Berbera.

akiriz gora. (gainberadura): *adond.* Aoz-gora, olizaz-gora. (biruuda); *adond.* Berbera.

akit-aklt. (joko): in. Adeu joko bat. (ikus.: Eŕetana ta Azkue). I: Akitean.

akit-arazl. (enca): *ad.* Neke-eragin.

akit-bide. (anon); iz. Ikus.: Akidura. (nekabide): iz. Unadura, neke-aldia.

akitate. (karkabupen): *iz.* Zerbait ikasi edo egiteko arabiitzen dan ardura.

akitgaŕl. (enoa): *izond.* Neke-erazlea dana.

akiti. (jauzketa); *iz.* Jauzi, ikoti.

ak€t€an. (jauzkcta): *adond.* Antxumeak jauzketan ari-izatea, J; Akitika.

akilika. (jauzketa): *adond.* Ikus.: Akitian.

altitu, (karkabupen): *ad.* Zarbait lortzeaŕen is€htic€, gogo biziaz ari-izan. (anon): *ad.* Nekez unatu.

ako. (izenordc): *izord.* Arako itzarcn laburpena; lenagoko. (ingurubil): *iz.* Ikus.: ingurubil.

akobitu. (ardiespcn): *ad.* Ardietsi, lortu. ^: Akubitu.

alcodiña. (ariketa): *ad.* Lanbide bateau ari-izatca.

alcot. (uzutasun): *izond.* Uzua dana.

alcoipczeiea. (azkuŕi): iz. Afautzez egindako eŕegosia, opil antzekoa izatcn dana.

akolco. (ertsidura): izond. Kukulduta dagoena.

akolatz. (aŕain): *iz.* Aŕunta baño rneeagoa dan makalao ondua. (makalao): *iz.* Berbera.

akomafa. (ugaztun): iz. Ule luzea duen ugaztun aragizalea, etzatcgi sakonetan dana. Alma, aixkona, azkonaŕa, arsko,arsku,arzku,askauaŕo, azkanaŕo, azkaoŕa, azkenafo, azkoi, azkoin, azkona,azkonaŕo,azku,azkuin, azkunaŕ, ipurtatx, azko.

alconkolotx. (loŕeta): *iz.* Norbait sorbaldaen gañean eramatea.

akordin. (anpadura): *iz.* Otzak soŕerazten duen txosicoŕa, geyenetan oin, esku edo bclaŕietan agcrtzen dana, lafua goŕiztaz eta azkure biziaz.

akort. (maltzurtasun): *izond.* Maltzuŕ, asmutsu, zentzuduna dana.

akota. (ausikidura): iz. ikus.: Ausikidura. J: Usika, utsikada.

alcotatu. (aginkada): *ad.* Aginka egin, autsiki.

Are. (tokielesti): *iz.* Bngland'eko iraitz-neuña, 40 are ta 47 are-eunen bezelakoa dana.

atm. (ugaztun): iz. Ikus.: Akomaŕa. I: Aixkona, akua, azkonaŕa, arsko, arsku, azkenaŕo. (belaŕ): *iz.* Gariarekin azten dan belafa.

akubitu. (ikumen): *ad.* Gauza batek beste bat bete mutuŕean ikutu. (bukaera): *ad.* Arazo edo Ian baten bukaeraño edlu. I: Akobitu.

akuilada. (akulukada): iz. Akuluaren ziztackt.

alcuilari. (akulukada); *izond.* Akuluaz ziztatzen duena. Il Akulari, akulatzaile.

akuilatu. (zirikaldi); *ad.* Ziztatu. I: Akuilokatu, akuilukatu, akuilutu, akulatu, akulustatu. (akulukada): *ad.* Akuluazxixtatu. (ziztada): j *ad.* Ziikatu.

akuilo. (akulukada): *iz.* Mutuŕean burnizko ziria daukan maid] lttzea, abelgoŕiak akulatzeko erabiltzen dana. ^: Akuilu, akulo, Morin, untze.

akuilukatu. (akulukada): *ad.* Ikus,: Akuilatu. II Akuilukatu, akuilutu, ziki-egin.

alcuilu. (akulukada): *iz.* Ikus.: Akulu.: Akuto, pertika, tixta, txixta, zia.

akuiiu-gain. (akulukada): *iz.* Akuluaren zia. I: Akulu-gan, akulueztena, musko.

akuilu-makuilu. (ibilera): *iz.* Orkatx baña duten bi makil luzeak; orkatx oyek sendoak dim luŕetik goraxeago jaŕita, ofiak bertan jaŕi ta lotuta, bereft gamin ibiltzeko. I: Akulu-makulu.

alcuilukada. (ziztada): *iz.* ikus.: Akulukada. (akulukada); *iz.* Berbera.

akuilukatu. (ziztada): *ad.* Ikus.: Akuilatu. I: Akuflutu, ziki-egin.

akuilutu. (zirikaldi): *ad.* Ikus.: Akuilatu. I: Akuilokatu, akuilukatu, ziki-egin.

alcuk. (aditz): *ad.* Tkusi ezak. *Il* Akan Ikusi ezan.

akula. (aŕain): *iz.* Aŕain-motu bat. I: AM, pota-kaŕa. (aipei'aldi): *izond.* Alpeta.

akula birigarda. (aŕain): *iz.* Akula baño aŕain gozoagoa.

akula-sari. (lanaren bizia): *iz.* Lan obca edo geyago egiteko eskeintzen eta ordaintzcn dan eragingatizkoa izan ditekena.

akulada, (tanpa): *iz.* Akuluz emandako tanpa (alulukada): *iz.* Berbera. Akulaldi.

akulaldi. (tanpa): *iz. Ikus.;* Akulada. (akulukada): *ft.* Berbera.

akulamendi. (zomoŕo): *iz.* Ega-gogoŕeko zomoŕoa, goitilc belies ta beitik gotizka dana.

alculamu. (zalapart): *iz.* Batek edo uutin batzuek egindako afarnantza.

akulari, (akulukada): *izond.* Akuilatzen duena. (zirikaldi); izond. Berbera. I: Akuilari, akulatzaile.

almlatu. (akulukada): *ad.* ikus.: Akuilatu. : Zietan sartu.

akulatzaile. (akulukada): *izond.* Titus.: Akulari. : Akuilari, akulazale.

akuiia. (makil): *ŕz,* Makil lazea.

akulo, (akulukada): *iz.* Ikus.: Akuilo. I: Akuilu, untze.

akulo, (ezuŕ): *iz.* Aponarcn zati gupia.

alculoku. (seikoak): *adond.* Kurkuluxetanjokatzca. I: Andresketa, kaloketan, kurkuluxetan, txokoa. (joko): *adond.* Berbera.

akuln. (akulukada): *iz.* Burnizko ziria daukan makil luzea, abelgoŕi ta sai-abereak zirikatzeko crabiltzen dana. Akilo, akilu, akil, akulo, akuiiu, akullo, kain, kan, pertika, tixta, txixta, zia, xixtan, otsematcko.

akulu-gan. (akulukada): iz. Ikus.: Akuilu-gain. : Akulueztena, musko.

akulu-makuln, (makil): *iz.* Bi makii luzeak, goyera egoki batean zatiko bana jaŕita daramatenak, bertan oñak jartzeko ta oŕela ibiltzeko erabiltzen diranak.

akulneztena. (akulukada): ŕz, Ikus.: Akuilu-gain. j: Akulu-gan.

AKULUKAI?A, iz. Alcatraz ziztatzearen egipen eta ondorioa. I: Akuiuukada, gankada, txistada. // (abazuzitasun), (aiztaga), (lastertasun), (makil), (orkatx), (usta), (zaldizketa), (zezen), (zi), (ziztada).

akululari. (zezen): *iz.* Akuluz idiak zaintzen edo ibiierazten dituena.

akumula. (esku): *iz.* Bskumutuŕa.

akun. (aditz): *ad.* ikus ezan ii Aloft(Ikusi czak.

akura. (zerga): *iz.* Lateŕiari, Aldundiari, Udalari ta abut, txlndiz edo gayaz aindoren bat ematea. J: Baztan'go agotck tirsua"ko jaunari ordaintzen ziotenzerga. j; Taila. (maizterkuntza): *iz.* Alogera.

akura-betitu. (maizterkuniza): *ad.* Maizterkuutza bcŕitu.

akura-gurdi. (orga): *iz.* Alogeraz artzekoa dan hurdia.

akura-sarl. (mozkin): iz. Alogcraz artzeko eman beaŕ dana. (maizterkuntza): *iz.* Berbera.

alcuragañ. (maizterkuntza): *izond.* Alogeraz arteeko dagoena.

alcurakide. (maiztcrkuntza): *izond.* Alogcraz zerbait artzean kidea dana.

akurako. (maizterkuntza); *izond.* Alogeraz artuta dagoena.

akurari. (maizterkuntza); *izond.* Alogcraz zerbait uzten duena. I: Akuratzaile.

akuratu. (maizterkuntza): *ad.* Znrbait alogeraz utzi edo artu. (itzarmcn): *ad.* Zerbait alogeraz utzi edo artzeko egiten dan ituubena onartu.

akuratzaile. (maizterkuntza): *izond.* fins.: Akurari. I: Akuratzale.

akuratzelco. (maizterkuntza): *ŕzond.* Atogeraz uzteko dagoena.

akuri. (untxi): iz. India'etako untxia. Kutxineta, kui.

alcurlkatu. (ertsidura): *ad.* Burua edo beste soin-atala beruntz makurtu.

akurako, (ertsidura): adond. Ipuf-mazelak orpoen gateau jartzeko, soft

kokorikatzea. Kokorika, kokoriko, battik, kuku-bilka, kukubilko, ku€aibilo, kukulumio, kukulumixo, kukulumuxu, kukulumutxio, lcukulumutxu, kukumux, kukuriko, kukurio, kukuriska, kukurka, kukurmitxu, kukut'umika, kukumbika, kukurubilots, kukurumixo, kukurumitxu, kukurumux, kukuruntxu, kukuruxka, kuskurrokot, bikoxka, kukurizka, kukuŕukot, pikotxcni, pikotxean, pikaxka, totoriko, totorikoka, totorizko, totorika, pikolxeau, pikotxen, atikoin, tortolisko, totolixko, totorika.

akuŕeen. (lipizta): *adond.* Jardukitzeau ari-izatea. (eztabaida): *adond.* Bai eta ez ari-izatea.

akutsu. (ikusmen): *ad.* Ikusi ezazu. (aditz): *ad.* Berbera.

al. (almen): *ad.* AI-izan; adilz on= lenengo zatia. (elizti): *aur* Aditz-jokoaren auŕizkia, bi zentzu ukan ditzakena; I'goa: Bearbada: e.b.: etofi alda = bearbada etofi da. 2'na: Ai-ba!; e.b.: jausiko al ma! Bigaŕen zentzu onezaz, aditza belt gerokoan ipiñ€ beaŕ da.

aI-bezelako. (erditasun): *izond.* Erdiko tasunezkoa dana.

al-dala. (altasun): *adond.* Al-izatean.

al-dana. (altasun): *izond.* Al ditekena.

al-gaiñeko. (ikusgaŕi): *izond.* Izatasunaren legeetatik at dagoena.

al-guzidun. (almen): *izond* Guzia dezakena. j: Alguztidun.

al-guzti. (almen): *iz.* Guztia al-izatea.

al-Lzan. (almen): *ad.* Almenaren zcntzmta duen aditza.]: GM-izan.

al-jaa. (aletxo): *iz.* Ikus.: Aletxe.

al-orde. (almen): iz. Ordezpena, almena,

al-oro. (almen): iz. A1-guztia, alguztidunaren tasuna.]: Alorotasun.

al-orodun. (almen): *izond.* Ikus.; Aloldun.

al-orotasun. (almen); *iz.* Oro al-izetea; Yainkoa'ri dagokion almen guzia.]: Alorotasun. Ikus.: Al-oro.

al-oso. (almen): *iz.* Almcn osoa.

al-osoker€a. (stolen): *iz.* Mugarik gabeko jaurbide-era. (jaurlaritza): iz. Berbera.

al-ukanak. (indaŕ): *iz.* Gaitasun, indaf, kemcna.

ala. (Amen): *iz.* Al-izatea. (gordaidu): *ad.* Gauza bat beŕiz artu. (alapide):]] *iz.* Bazkatzca. (oñaztapeu):]) *iz*, Aladura, oñaztapena. (aditzondo):]I *adond.* Era edo gisa artaz. I: Gala, kala. (itxasontzi): ii *iz.* Batel txikia. (lokaŕitza): j] *Ink.* Bietan bat, bai ala ez zentzuak adierazteko lokafitza. (azkuii):]j *ad.* Jan. (ibiiera):]] *ad.* Ibili. ^: Ari-izan. (damutasun):]] *ad.* Ikus.: Aladura.

ala alarik. (aditzondo): *adond.* Ala ere, alarik ere.

ala be. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Alabaña. !: Ala ere. (gaŕantzi): *adond* Batez ere, batez bare.

ala beafez. (zori): *adond.* Zorionezkoa izatea. (ez-nste): *adond.* ikus.; alabeaŕean.

ala cloaca, (eraspcn): *oyu.* Duncan dei-egitea. (zint-itz): *oyu.* Zin-itza indartzeko era.

ala dzipo. (zin-itz): *oyu.* "Ala Jinkoa" zin-itzaren eztitzea.]: Alafede, alainka, alajinka, alaintso, alaua.

ala inlcoal. (oyutza): *oyu.* Ikus.; Ala Jaungoikoal, I: Ala Yaungoikoal, ala Jainkial, ala Yinko!

ala Izan. (eskiertasun): *ad.* Eskieŕ eta argi-argi jean.

alA Jainkia!. (oyutza): *oyu.* Ikus.: ala Jaungoikoa!, j: Ala Yaungoikoal, ala Inkoa!, ala Yinko!

ala Jaungoikoa!. (oyutza): *oyu.* Agurka bati erantzuteko oyntza. I: Ala Yaungoikoal, ala Jainkial, ala Inkoat, ala Yinko!

ala nayez. (ariuŕe): *adond.* Bcrariz, beraizik, naicz.

ala nolako. (eite): izorrl. Alkafunganako antzekoak dinanak.

ala ta be. (aditzondo): *adond.* Alaz ere, alarik ere. I: Ala ta guzti, ala ta guzti be.

ala to guzti. (aditzondo): *adond.* ilms,: Ala ta be.

ala Yaungnikoal. (oyutza): *oyu.* Ikus.: Ala Jaungoikoa!. I: Ala Jainkia!, ala Jainkial, ala `finical

ala Yinko!. (oyulza): *oyu*, Ikus.: Ala Jaungoikoal. I: Ala Yaungoikoal, ala Inkoa!, ala Jainkia!

ala-ala. (erditasun): *adond.* Zelan edo alan, kili-kolo. (erakotasun): *adond.* Egokiro, adiiionez. (ibilera): II *ad.* Ibili; aufen ltza. (idetasun): (*adond.* Berdin, gisa-berean, (credo): H *adond.* Gañera, ala caste baterako.

ala-alako. (eite): *izond.* Anzduna dana. (erditasun): *izond.* Zelan edo alakoa dana. (erakotasun): jj *frond.* Egokia dana.

ala-alaxe. (gisa): *adond.* Era berean.

ala-aldi. (alapide): iz. Bazkatzen ari-izatearen aldia,

ala-bada. (lokafitz): lok. Beraz, alakolz.

ala-bazka. (lafeki): *iz.* Abereentzako alatze ugaria daukan lurkia. (alapide): *iz.* Berbera. : Ala-bide, alagi.

ala-beafezko. (beaŕ): *izond.* Beaf-beaŕa dana. (ez-uste): *frond.* Ustekabekoa dana.

ala-beraz. (lokafitz): *lok.* lkus.: Alakolz.]: Beraz.

ala-berean. (berdintasun): *adond.* Berdin, era beran.

ala-bide. (laŕeki): *iz.* Ikus.: Ala-bazka. (alapide): *iz.* Berbera.

ala-crc. (aditzonda): *adond.* Ikus.: Alabaiña.]: Alabena. I: Ala be, alaiñan, alabaiñan, alabaiño, bails, ordea, alere, bizkitarten, af ikere, kalere, alabata, guziagatik, alaz ere, oraitiño, oŕatiño, oŕeigaitafen, oŕegaitiño,oŕegaitiñokafen, ofez.

ala-crest. (inka): *iz.* Auen, zinkuliña.

ala-lekuratu. (aldaera); *ad.* Abereak aide batetik beaters eraman.

ala-ola. (naastura): *adond.* Naasia, naspilatsua izatea. (erditasun): *adond.* Alan-olan, alan-alan, kill-kolo, kilinki-kalauka. (arau):]] *adond.* Alan-olau, alatsu, ainbatean, ainbestean.

ain-olako. (erditasun): *adond* Ala-ola, alan-olan, kili-kolo, ala-onlako. (susmo): *izond.* Nolabaiteko, zalantzazko. (naastura): 1] izond. Naasia, naspilatsua dana. (zimardikatasun): ,I *izond* Era batzuetan ulertu ditekena.

ala-toki. (alapide): *iz.* Abcreentzko bazka dagoen tokia.

alaari. (inks): *frond.* Negarti, zinkuriñaz ari dana.

alaatxl. (aitabitxi): iz. Altabitxiak edo amabitxiak besoetan artutako neskatila. ^: Alaba bitxi, alabitxi, alabadef, alabasan, alaba-sasi, alabagutxi, gazalaba, gozalaba, sasan.

alab-erdi. (same): *iz.* Ikus.: Alabaxun.

alab-orde. (same): *iz.* Ikus.: Alabaxun. a: Alab-erdi, alabizun.

alaba. (same): iz. Bete alto edo amarenganako emea dais notiña edo aberea.]: Mireu'en alabak.]: Mitxai.

alaba b€txi. (aitabitxi): *iz.* ikus.: Alaatxi. l: Alabitxi, alabadeŕ, alabasan, alaba-sasi, alabixi, gazalaba, gozalaba, sasan, ozalaba.

alaba-orde. (alta): iz. Tkus.: Alabaizun, I; Alaba-ordeko, uez-alaba.

alaba-sasi. (aitabitxi): iz. Ikus.: Alaatxi. I: Alaba bitxi, alabitxi, alabadeŕ, alabasan.

alabadere. (aditzondo): *adond.* ikus.: Ala alarik. I: Alabedereko.

alabadeŕ. (aitabitxi): *iz. ikus.:* Alaatxi. d! Alaba bitxi, alabitxi, alaba-sasi, alabasan, alaba-sasi.

alabaiña. (aditzondo): *adond.* Baña, ordea, alabaiñan, alabaiño, alabena, ala ere, ala be, alaiñan, alabaña, bizkitarten, kalere guziagatik.

alabaiñan. (aditzondo): *adond.* ikus.: Alabaiña, 1: Alabaiflo, alabaiñon.

ulabaiño. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Alabaiŕia, I: Alabaiñan.

alabaizun. (aita): ŕa. Ezkonkide baten alaba, bestearenganakoa eztana. Alaba-orde, alabaixun, uez-alaba, umeizun.

alabakui. (aragi-iŕits): *izond.* Aide den artean aragi-ugena dagicna.

alabanda. (itxasontzi): iz. Itxasontzi baten kulunka.

alabasan. (aitabitxi): iz. Ikus.: Alaatxi. Alaba bitxi, alabitxi, alabadeŕ, alaba-sasi.

alabaso. (aitana): *iz.* Tlotin batenganako, bere same edo alabaren alaba. I: Aŕa-alaba, umazume.

alahatasun. (acme): *ŕz.* Alaba izatearen tasuna.

alabatu. (semetzakotasun): *ad.* Alaba izan gabe alabatzat unarm.

alabetxi. (aitabitxi): *ft.* Here aitabitxi ado amabitxiarenganakoa dan neskatila, Alabautsi, alabitxi.

alabatxo. (seine): *iz.* Txikia dan alaba, tviaitasaŕez adiñekoa danari ere esaten zaio. : Alabatxu.

alabatzako. (semetzakotasun): *iz.* Alaba izan gabe alabatzat onartntakoa. (seme): *iz.* Semearen emaztea.

alabatzakotu. (semetzakotasun): *ad,* Alaba izan gabe alabatzat onartu. E: Alabatzatu.

alahatzatu. (semetzakotasun): *ad.* Ikus.; Alabatzakotu.

alabautsi. (aitabitxi): *iz.* Ikus.: Alabatxi. I: Alabitxi.

alabaxun. (semctzakotasun): *iz.* Berarena izan gabe, ezkonkidearen alaba. !: Alab-erdi, alabizun, alab-orde.

alahaz. (izaera): *adond.* Einakume bat nunbaitekoa izatca.

ALABEAŔ *iz.* Aiabeaŕeko-tasuna. Ezbeaŕa, makurgune, zorigaitza. j: Ala-beaŕa, ala-biaŕa, elott-beaŕ, laindo, olabeaŕa, sirats. (eldubeaŕ): *iz.* Ikus.: Eldubeaŕ. (?) j: Doamen, galdu-beaŕ. (zori): *iz.* Ikus.: Zori. : Ala biafa.

alabeaŕeau. (ez-uste): *adond.* Bare zinc ezagutzen eztan ustekabeko gertakaria. Alabeaŕez.

alabeaŕeko. (beaŕ): *(wad.* Beaŕezkoa, ezin-bestelakoa. I: Aduari dagokiona. I: Ezinbestekoa dana. (eskiertasun): *izond.* Eskieŕ, egiazkoa dana.

alabeartaf. (alabcaŕ): *izond.* Eldubeafak egiñaz, guztia naita nai ez gertatzen data uste duets irakaskintza jaŕaitzen duena. I: Alabearti.

alabearti. (alabeaŕ): *(goad.* Ikus.: Alabeartaŕ.

alabena. (aditzondo): *adond.* Jima.: Alabaña. E: Ala ere, alaiñan, ala be.

Fauber. (idetasun): *adond.* Ofelako craz. I: Oŕela ere, kalaber. (berdintasun): *adond.* Berbera. : Tkus.: Oŕelaber.

alabereko. (berdintasun): *izond.* Era berekoa dana.

alaberki. (gisa): *adond.* Oŕela, ofelan.

alabezki. (gurpil): *iz.* Eyerako gurpila, urak, zuzen, igierazten duena.

alabitxi. (aitabitxi): *iz.* Ikus.: Alabatxi. I: Alabautsi.

alabiz. (gura): *adond.* Guraria adiera zteko itza.

alabizun. (seme): iz. Ikus.: Alabaxun. Alab-erdi, alab-orde.

alabre. (basatasun): *iz.* Basatia dan gizeria.

aladan. (erkabide): *adond.* Oŕenbeate.

Madura. (oñaztapen): iz. Alamena, oñaztadura. (damutasun): *iz.* Baŕengo afa, eŕenkura. I: Ala. (zebadura): *iz.* Ikus.: Zebadura. (banandura): II *iz.* Biuŕitzearen egipena. (mailegu): II *iz.* Erabili oi dan mailegu. (alapide): II *iz.* Bazkatzearen egipena.

alae. (lotura): *iz.* Zerbait lotzeko crabillzen dan lokafia, batez ere laboreen azaoak. (azao): *iz.* Laboreen azaoak lotzeko erabiltzen dan lotnra.

alaen. (amai): *(amid.* Betegifia, burutua.

alaena. (zeindin): *izond.* beste izenondo atzetik erabiltzen dan izenondoa, lenengoaren zentzua indartzeko. I: Alakoa, alaiña, alateko. II Tkus.: ala-baño-be esakera.

alafede. (zin-itz): *oyu.* Ikus.: Ala dzipo. II Alafeta, alaxede, alaxedeko.

alaga. (gari): *iz.* Akafotsua dan garia, kin eta ogi zuriak ematen dituena. I: Galtzuri, galzuri.

alagai. (txairotasun): *ŕzond.* Lirain eta txairoa dana. (kriketasun): *izond.* Kriket et apaña dana. (alapide):11 iz. Bazka, alapidea. I: Bazka-tokia. I: Alagci,

alagia. (makil): k iz. Batel edo txalupa bat daramanaren aga Luna.

alagai-dŕntza. (dantzaketa): Alagayen dantza.

alagala. (adiontasun): *adond.* Adionez, era onean; aukerakoa izatea. I: Alagalako, alagalan,

alagalako. (adiontasun): *(amid,* Ow aukerakoa dana. I: Alagala.

alagaf. (malda): *iz.* Aldapa, malda, pataŕa. (luŕ): *iz.* Lurkiaren goi-unea. (goyera): *(ŕz.* Berbera.

alagaŕi. (eztabaida): *izond.* Eztabaida edo mokokaldi sortzeko bidea dana. (etiketa): *izond.* Berbera.

alagesta. (poz): *izond.* ikus.: Alai.

aragi, (laŕeki): ŕz. Ikus.: Ala-bazka, alapide, alit-bide, (alapide): *iz.* Berbers.

alagiña. (erkabide): *izond.* Ainbat, aria, bezenbat.

alagiñako. (erkabidc): *izond,* Oŕen aundia, sin aundia.

alaga. (lafeki): *iz.* Abereentzako bazka dagoen tokia. j; Alagu, alagune.

alagu. (taŕeki): *iz.* ikus.: Alago. I: Alagune.

alagune. (lafeki): *iz. Ikus.:* Alago. I: Alagu.

alagura. (abere): *iz.* Bazkaz elikatzeko aberea. (alapide): *iz.* Berbera.

alai. (poz): *Load.* Bizkoŕ, alaitsua. I: Alagesta. (size): *izond.* Aizetsua dan tokia. (aŕantza): II *iz.* Izokiak atzemateko tresneria,

alai-aldi. (paz): *iz.* Poztasunezko aldia.

alai-arazl.. (poz): *ad.* Poztu-eragin.

alaibide. (poz): ia. Alaitasun, atsegintasun.

alaide. (albi): *iz.* Albia, erabakitzea. (iseka): *adond.* Txantxetan ari-izatea.

alaidez. (indaŕ): *adond.* Adorez ari-izatea. (albi): *adond.* Berbera. (txairotasun): (*adond.* Txairoki ari-izatea.

alaigaŕi. (paz): *(wad.* Ŕozgaŕia dana. (jolasbidc): *izond.* Jostaria dana. (iseka): II ŕzond. Txantxetan ari dana. (arindura): II *izond.* Arintzcn, biguntzen, eztitzen duena.

alaige. (atsekabe): *ŕzond.* ltuu, adore-gabe. (atzctasun): *izond.* Barbera,

alaigo. (albi): ŕa, Ilcus,: Albi.

alaikari. (paz): *iz.* Tdurizkoa dan poza.

alaiki. (poz): *adonrd.* Pozik ari-izatca. I: Alaikiro.

alaikira. (poz): *adond.* Ikus.: Alaiki.

alaikof. (poz): *(goad.* Alaitzen duena I: Alaile.

alaile. (poz): *izond.* Poztutzen duena. Alaikoŕ.

alain. (iangaizti): *adond* Langai bat elikatzen ari-izatea.

alaingo. (eite): *adond.* Onelako, ofelako, alako.

alainka. (zin-itz): *oyu.* Ikus.: Ala dzipo. I: Alajinka, alafede.

alaintsol. (oyatza): *oyu.* **Sumin** ado aŕitasuna erabiltzen dan ayutza. Alaintxo!, alaintxot!, alaiako!

alaiñan. (egi): *adond.* Izan ere, arean. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Alabaña.: Ala ere, alabena, ala be, alaiñiun.

alaitasun. (paz): *iz.* Poza, gogo-beroa, poztasun aŕaitasun.

alaitsu. (atsegin): *izond.* Poztun, alaya dana. (poz): *izond.* Berbera. (gaztasun): II *izond.* Baŕetsu, jostalaria dana. (atbi): 00 *izond.* Adoretsu, biozduna dana.

alaitu. (albi): *ad.* Adoretu, bizkortu. (poz): *ad.* Barbera. I: Poztu, pagutu.

alaitu-eziñik. (arindura): *adond.* Poztu-eziñez egotea edo ari-izatea.

alaituri. (koldartasun): *iz.* Koldarkeria, olokeria.

alaltz:die. (poz): *izond.* Pozerazten duena. (indaŕ): *izond.* Indaf eta kemen ematen dituena.

alaizpa, (aletxo): *iz.* Alkondara-esku-mutuŕetako berdiñak diran **aletxoak.**

aiajañal. (oyutza): *oyu.* Sumin edo aŕitasuna adierazteko erabiltzen dan **ayutza. j:** Alajain!, alajañan!, alajañena!, alajin!, alajañetan!, ala Jinkoal, ala-pinkotza!, ala-pinkua!

alajinka. (aditzondo): **Oyu.** ikus.: Ala dzipo. Alainka, alafede. (aindurapen): *oyu.* Berbera.

alak. (afaun): iz. Afaunak.

ALAIOL. *ft.* Ertzak dituen mukulukietan, ertz oyetako bat, bare ondoan eta bare tartidea dan lau-une bateaz ebakitzen danean geratzen dan zabaidea. Aleka, egimotz, erlatx, elaka, arnai, mil, oketsa, tat-Liza, xobaki. II (alde), (karel), (makurdura), (zoko). (zur): iz, **Zur** batean lakatz bat askatzen danean geratzen dan utzunca. (mokol); *iz.* Abut bateau araka bat askatzen danean geratzen dan utzunca. (abaŕ):j *ft.* Iñausketaz mustuŕak ebaki ondoren geratzen dan abaŕa. (maid!): *iz.* Enbota laukitzean ateratzen dan Ixila. (op: j *iz.* Berbera. (azpegi): 0 *ft.* Thus.: **Azpegi;** aide. (malda): II *iz. tkus.:* Malda. (aindurapen): iz. ikus.: **Aindurapen.** I: Birao. (inks): **iz.** Ikus.: Inka. I: Zinkuru. (mintzoera): 11 *izond.* Asko itzegitcn duena. (ants): *adond.* ltunki becka ari-izatea.

alalca-bedaf. (zugatz): *iz.* Amerika'n sortzcn dan azi atalbiko zugatza, oso goitua izaten dana. j: Alaka-ola.

alaka-egin, (inka): *ad.* Ikus.: Alakatu. Mindurikatu, adiakatu, zinkurinatu.

alaka-ola. (zugatz): iz. Ikus.: Aiaka-bedaŕ.

alslcairu. (saristatze): *iz.* Lanaren ordez ematen dan saristatzea. (ordaintza): *iz.* Berbera.

alakaitz. (arlankaitza): *iz.* Ikus.: Arlankaiiza.

alakara. (ondoreko): *adond.* Oŕela izatean. (gisa): *adond.* Berbera.

alakari. (nagaŕ): *izond.* Eortzetan negaŕ-egiteko atokatutako **emakumea.** (alapide): *iz.* Ongi bazkatzen duen aberea. (abere): II ŕz. Berbera.

alakatu. (dei-egikuntza): *ad.* Norbaitek bare aide baste noribait dei-egin. (negaŕ): *ad.* Eortzetan negaŕ-egitcko emakumeak alokatu. (inka): *ad.* Adiakatu, mndurkatu, alaka-egin. (aindurapen): II *ad.* Araokatu, ainduratu. (alaka): II *ad.* Alakak egin. 1: Ernaitu, amaitu, miitu.

alakera. (guda): *iz.* Gudarako agintza.

alaketa. (Oñaztapen): iz. Oñaztatzearen egipena. (alapide): *iz.* Abereak alapidera eramatca ta bertan zaintzea.

Maim. (ezabelera): *iz.* Mugatu-gabekoa dan edo here izena aipatu nai ez dan natilla adierazteko erabiltzen dan **itza.** 1; Alaana, alena. 1: Urlia, sandia, berendia. (izenorde): *izord.* Ura bezela. (izenondo): j *izond.* Arbuyozko izenondoa.

slake haten. (izenorde): *izord.* Onelakoan, alako batean.

alakoan. (gertakari): *adond.* Zara artan.

alakordian. (zernola): *adond.* Ofelako zernola dala-ta.

aiakorile. (erkabide): *adond.* Ura antzekoa. ii Onelakorik, oŕelakorik, alakorik.

alakorik ala. (aditzondo): *adond.* Bastes* gabe. (ariufe); *adond.* Ariuŕe txafik gabe.

alakotegi. (erkabide): *adond.* Alako tokia.

alakotsu. (cite): *irons!.* Arcn antzekoa dana.

alakotu. (antzeraketa): *ad.* Baste baten antzera zerbait egin. (erakotasun): *ad.* Bi edo batmen arlean batera etoŕi. j: Gauza batzuk alkaŕekin antolatu, eratu, tajutu.

alakotz. (aditzondo): *Ink.* Ikus.: Bentz. j: Ondorangoz, ondorez, perfosta, ala-bcraz, aletan non.

alakoxe. (berdinfasun): *adond.* Ura bezelaxe.

alalcl. (inka): *oyu.* **Inks** adierazteko oyutza.

alaiako. (adiontasun): *adond.* Adionez ari-izatea.

alaidi. (alapide): *iz.* Abereak alapidern dagozen aldia.

alaleku. (laŕeki): *iz. Ikus.:* **Lafeki.** (alapido): iz. ikus.: Alapide.

slams. (eŕcaidi): *iz.* Eixe bat edo beste zerbait eŕetzen diranean izaten dan **sutea.**

alamanda, (kordokadura): *iz.* Edozein bi aidcctara **itxasontzi** batek dagian daunbada.

alamarka. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Itxasontzi.

stamen. (oñaztapen): *iz.* Ikus.: Oñaztapen. i: Gogait-aldi, estira, toleakuntzs. (izen): *ft.* Norbait izendatzca. (mardail): (ŕz. Ikus.: **Martiail.**

alamenda, (landare): *ft.* Ezpainkaria dan belafczko landarea, usain onekoa dana.

alameneko. (nekabide): *izond.* Nekagaŕia dana.

alamenka. (nekabide): *adond.* Nekarazten ari-izatea.

atameatsu. (mutiridura): *ŕzond.* **Aldi edo** egokitasunetik at ari dana. (nekabide): *izond.* Nekarazten duena.

alamentu. (inks): **iz.** Ikus.: **Inka.**

alan. (alapide): *adand.* Abereak bazka jaten ari-izatea. I: Alan. (gisa): *adond.* Ala, alaxe.

alan beacon. (ez-uste): *adond.* Ala-beaŕez, ustekabean, alan beaŕez. (zori): *adond.* Bearik ere, zorionez, alan beaŕez.

alan bare. (aditzondo): *adand.* Ala ere, aiaz ere, alarik ere, alan da guzti bare.

alan-aian, (erditasun): *adond.* Ala-ala, kili-kolo, kilinki-kalanka, alan-olan, al an-alango.

alan-beaf. (ez-uste): *iz.* Ustekabea, ausa. j: Ustekabezko zoritxaŕa. j: Alegiñak kuku-egitea. I: Ustegabe, ustebarik. (zori): *iz.* Alabeaŕ, aaturu.

alan-beatez. (ez-uste); *adond.* Ala beaŕez,alan beaŕean,ustekabean. (zori): *adand.* zorionez, beaŕik ere, alan beaŕean.

Riau-Maw *(arau): adond.* Matsu, ainbestean, anbatean. (erditasun): *adond.* Alan alan, kili-kolo, kilinki-kalanka, ala-ola.

alanbre. (zeiñu): *iz.* Abere hatzuek lepotik zintzilikeramaten dutnn zeiñn txikia.

alanbren. (ikoldura): *iz.* Nai-izan gabe gertatzen dan giñafe batzuenikoldura mingaŕia.

alandidun. (almen): *izond* Almena duena.

alandof. (zakuŕ): iz. Artzain-zakud, artzanora, alanor, alanora.

alango. (izenarde): *iznnd.* Ala, alaxe, alango-., Morioka.

alango baton. (aditzondo): *adond.* Ontan, ontantxe, onela dalarik.

alanilc. (izenorde): *izond.* Alan, alaxe, era artaz, alantsu.

alanula. (gisa): *adond. Ikus.:* Bezela.: Bezala, alanula.

alantsu. (izenorde): *izond.* Alan, alaxe, alanik, era artaz, gutxi gorabcra.

alantxe.(berdintasun): *adond.* Mane, alanik, era berean; alabiz.

alantxerik. (berdintasun); *adond.* Alantxe, alaxe, alanik, era berean.

alantze. (almen): *iz.* Almeria crabiltzeko antzea.

aloft. (izenondo): *(zone/.* Aindorako idetasun-erkatzea adierazteko erabiltzen dan itza.

alañoko. (eite): *frond.* Alango, ala, alaxe, alangoz.

ALAPIDE. iz. Sortzen dan lurkian bertan, abereak jaten dutnn belaŕa. I: Abereak elikatzeko ona dan cdozer. j: Abereak alatzen ari-izaten diran tokia. I: Alatzearen egipena. I: Ala-bazka, ala-bide, alagi, alaleku, alatze, laŕatze, laŕe-belaŕ, parka, sagoi-pentze, sal, sario, rain, xangio. (mardail): *iz.* Mannaratzeko karia. // (abel-azkuntza), (abere), (baso), (helot), (gizengaŕi), (late), (lefeki), (omidura), (zed).

alum. (cots): iz. Oloaren ants beŕiztuta.

alarabi. (goiera): *iz.* Gezuŕ-ipuiztian, arpegian begi bakata zeukan etaldoya.

alarako. (alapide): *izond.* Alapidera lencngo aldiz crarnaten dan aberea.

alarao. (acts); *iz.* Deadat erdiragatia. Ala arao. I: Alarm, alara, auri, lakayo.

alaraoka. (nets): *adond.* Alarauz eta alaraoz ari-izatea. j: Alarauka.

alaratu. (ants): *ad.* Oloakbore aotsa eman. (eyeraldi): *ad.* Eycra elikatu.

alarauti. (acts); *izond.* Alarauz ari dana. (zalapart): *izond.* Berbera.

alarautu. (ants): *ad.* Alarauak eman.

alaraoi. (alapide): *ad.* Bazkatu-eragiu. (Ian): *ad.* Lan-eragin.

alarazle. (esku-langintzak): *izond.* Abereak bazkatu-eragiten dituena. (ahem): *frond.* Berbera.

alaraztale. (jaŕaipcn): *izond.* Zeribait eusteu diona.

alarbe. (basatasun): *iz.* Basatia dan gizcria.

alarda. (baler): *iz.* Azi atalbikoa daukan belata, usain iguingaiia duena.

alarel. (aditzondo): *adond.* Ala ere, alaz ere, alarik ere; gaitzcrdi. (gaiztasun): *adond.* Berbera. *(ate): j iz.* Ate baten bcko aldea. j: ikus.: Alasize.

alarga. (abere-tresnak): *iz.* Uztartutako abereen tresna.

alargun. (alarguntza): *izond.* Senate edo cmaztea it zaiona. j: Elargun.

alargun-aldi. (alarguntza): *iz.* Alarguntzaren aldia. 1: Alarguntzaro.

alargun-bii. (bizi-sari): *iz.* Alargunaren bizi-saria. // Alargun-sari, alargun-zati.

alargun-biziera. (alargnntza): *iz.* Alargunaren bizi-izatearen era.

alargun-sari. (bizi-sari): *iz.* Ikus.: Alargun-bii. j: Alargun-zati.

alargun-zati. (bizi-sari): *iz.* fires.: Alargun-bit. j: Alargun-sari.

alargunaren. (alargnntza): *iz.* Alargunarena dana.

alargunde. (alarguntza): *iz.* Ikus.: Alarguntza.

alargundu. (alargnntza): *ad.* Senaŕarcn smarten edo emaztearen senaŕa it.

alargunema. (alarguntza): *iz.* Alarguna dan emakumea. j: Ikus.: Alarguotsa.

aiargungei. (alarguntza): *iz.* Alarguna izateko dagoena.

alargungo. (alarguutza): iz. Alarguna danaren egokera. j: Alarguntasun, alarguntza.

alarguntasun. (alarguntza): *iz.* Ikus.: Alargungo. j; Alargantarzun.

alarguntegi. (alarguntza): *iz.* Elizetan emakume alargunentzako esertoki bereziak. (esertoki): *iz.* Berbera, berbera.

alarguntsa. (alarguntza): *iz.* Emakrune alarguna. Alargunema.

alargunlo. (alarguntza): *iz.* Alargun ltzaren Tipitzalea.

ALARGUNTZA. *iz.* Alarguna geratu dan notiñaren egokera. j: Alargunde. // (ezkontza).

alarguntza-belaŕ. (landare): Edaskaria dan landare iraunkoŕa; sendakintzan erabiltzen da.

alarguntzaro. (alargnntza): *iz.* lkus.: Alargun-ald€.

alargunzain. (alarguntza): *izond.* Alargun bat zaintzen ari dana.

alarik ere. (aditzondo): *adond.* I us.: Alaz ere. j: Alan eta guzti, alarikan ere, elare, ori gorabera, ala crc, otaitifio.

alarna. (josketa): *iz.* Ikus.: Josketa. Xoxgu.

alaro. (alapide): *iz.* Bazkatzeko area.

Oat. (ausnarlari): *iz.* ldien tresna. (abere-tresnak): *iz.* Berbera.

alartkk. (azkuŕi): iz. Janari bat asi baño lenago artzen diran zizkak-mizkak.

alartze. (ate): iz. Ate baten beko aldean, etxean sartzeko ala etxetik irteteko dagoen tokia. I: Alartzepe, alarze, alare, alaze, alarte, alatz, atalatz, atalase, arartze, ataiati, atalas, atat-ortz, atalote, ataltz, akal-zapata, atalapusta, atal, pokale, atari-pokale, atcasa, atelas, atepe, atc-zoi, ate-zubi, gaiñabe.

alarizepe. (ate): *iz.* Ikus.: Alartze.

alaru. (acts): *iz.* Ikus.: Alarao.

alarm. (ate): *in. ikus.:* Alartze. I: Gaiñabe.

alas. (ega): *iz.* Malian ega edo egatza. (aŕain): *iz.* Berbera.

ALASA. *iz.* Ate ta zapaldak dauzkan eŕedizea,jantziak eta beste gauzak gordetzeko dana. j; Alase, aŕemaño, eskopalet, eskopolot, kaminet, manka, mankalasc, zuilarda. // (cŕedire), (landola), (envoi), (sukalde), **(zapalda).**

alasa€. (ari): *iz.* Matasa, ez naspiltzeko, biltzen eta inguratzen dan aria. I: Alsai. ^: Alsari.

alasari. (ari): *iz. Tkus.:* Alasai.

alaratu. (ludizti): *ad.* Luŕ-geruzak eratu. *Ikus,;* Masi.

alase. (alasa): *iz.* Ikus.: Alasa. j: Aloft, alazi, alasi.

alasi. (ludizti): *iz.* Luŕgerazak eratzea. ll Ikus.: Alasatu. (zapalda): *in.* Was.: Ontzitegi.

alaskni. (almen): *izond.* Guzia at dezakena.

alazoko. (bikaintasun): *izond* Bikain, gaindizkoa dana, alazoko. (erkabide): *izond.* Ura bezels.

alasokotxu. (erditasuu): *izond.* Ia, ia, alakoxea dana.

alasta. (Ho): *iz.* Liñoaren kondafa. I: Aazta, statsta, arezta, abrasta, arazka, arezta.

alastatu. (igeriketa): *ad.* Ur baŕuan zalapartan ibili.

alastrena. (ikatz-pikc): *iz.* Ikus.: Matz-pike. I: Alkaterna.

alatan. (berdintasun): *adond.* Era bcrean.

alatean. (igeriketa): *adaad* Ur gañcratzen ari-izatea.

alateka. (zeindin): *izond.* Ikus.: Alaena.

Matra. (alapide): *iz.* Abereak alapidera eramatearen egipena.

alatsu. (ofiaze): *izond.* Mingaŕia dana. (ot'raztapen): *izond.* Berbera. (aiborakuntza): *adond* la era artakoa dana, (arau); IJ *izond.* Aran bati dagokiona. j: AlaIxu.

elatsuko. *(eite): izond.* Zerbaiten antzekoa dana.

alatn. (oiiaztapen): *ad.* Ofiaztatu, zipertu. (aldakura): *ad.* Gogapean aŕa, baŕengo aŕa izan. (akaŕ): JĺJ *ad.* Norbait akaf-egin (mutidura): II *ad.* Soin-atal bat sumindu. (alapide); }J *ad.* Abereak bazkatu.(aindurapen):(*ad.* Afienak bota. (itzulaldi): JI *ad.* Itzuli. (one): Ij *ad.* Agokera mingotz edo ots zakaŕengatik ortz eta aobietan egiten dan oarpen gogaikaŕia. (igidura): II *ad.* Zerbait igitu edo ari-izan. (gogaketa): I *ad.* Gauza bati buruz asko ta sakon gogartu.

alatube. (igeriketa): *iz.* Aoz gora igeritearen egipena,

alatuz. (oñaztapen): *adaad.* Oñaztapenak jasatea.

slat-taut (zapi): *iz.* Atsoek buruan daramaten zapi beitza.

alatxorial. (atsekabetasun): *aye.* Atsekabetasuna adierazteko oyutza.

alatxu. (arau): *Izond. Ikus.:* Alatsu.

alatz. (ikusgaŕi): *iz.* Yainkoa'ren almenak burututako egipena; giza-indaŕ eta berezko malatik gaindik egindakoa. I: Oyczbezelako ta ikusgafla izan diteken edozein gauza. I: Alatzaro, mirari, miresgailu, sendagaila.

alatz-egile. (nougat* *izond.* Gauza ikusgafi aŕigaŕiak dagizkiena, J; Alatzgile.

aatz-makil. (ikusgaŕi): *iz.* Alatzak egiteko erabili dan maldla. (makil): iz. Berbera.

alatzalle. (csku-langitzak): *iz.* Abereak alapidera daramazkiena. (abere): ŕz. Berbera.

alatzale. (ikusgaŕi): *izond.* Alatzai buruz geycgi sinister' duena. j: Gezuŕ-alatzak ageŕerazten dituena.

alaŕzaf. (itxasontzi): *iz.* Txanel aundia.

alatze. (alapide): *iz.* Ikus.: Alapide. J: Laŕatze,laŕe-belaŕ,pazka,sagoi-pentze, xangio.

alateera. (alapide); *ad.* Abereak alapidera eraman.

alatzez. (ikusgaŕi): *adond.* Alatzak egiten gertatzea.

alatzgile. (ikusgati): *izond.* Alatzak dagizkiena. J: Alatz-egile, alatzkile, alazkiie.

alaua, (zin-itz): *oye. Ikus.:* Ala dzipo.

alauda. (txorzabal): iz. Ikus.: Txorzabal. J: Txemenentxa.

alanda motodun. (txorzabal); iz. Moto bat daukan txorzabal-mota bat.

alauda-sare. (sare): *iz.* Txorzabalak aŕapatzeko sarea.

alauda. (erditasun): *adond.* Alan-olan, inkimanka. (arduragabetasun); *adond.* Laxotasunez ari-izatea.

alaulakoa. (erditasun): *izond* Alan-olakoa, inkimankaz ari dana.

aiaune, (bafio): *iz.* Ikus.: Samba. Baŕel. (abeltegi): *iz.* Abereentzako aterpea.

alauraka. (inks): *adond.* Gafasika, deadarka ari-izatea. I: Alaurika.

alauri. (inks): *iz.* Gaŕasi, alaraoa.

alaurika, (inka): *adond.* Ikus.: Alauraka,

alauso cinda. (gogaldieza); *izond.* Azaletik egiña dana.

alautxi. (aitabitxi): *iz.* Alabi€ain, besoetako neskatila. I: Alababitxi itzaren laburpena.

alazza, (emanketa): *iz.* Ezteietako bezuza. (txorzabal): *iz.* Ikus.: Txorzabal, alauda.

alaxe. (aditzondo): *adaad.* Era ura berekoa, J: Alaxen. II Onela, oŕela, ala. *ll* Onelaxe, otelaxe, alaxe, alaxeterik. (berdintasun); *adond.* Berbera. (erditasun): *adond.* Alan-olan, inkimanka.

alaxe-olaxe. (erditasun): *adond.* Alan-olan, inkimanka. j: Alaxe-ulaxe, alaxet-olaxet.

alaxedel, (bayetza): *aye.* Zerbait bayezteko erabiltzen dan nyutza. J: Alazaukol

alaxen. (pica): *adond.* Ala, alaxe. (gura): *adond.* Otoyetan amaitzeko erabiltzen den ltzo, eskalzen dana beterik izan dedin guraria adierazteko.

alaya. (aŕantza): *iz.* Aŕantzarako makila. (rnakii): *iz.* Berbera.

alayera. (icarkabupen): *iz.* Alegin, adore, kemena.

alayoa. (cite): *izond.* Ikus.: Antzeko. J: Anzeko.

alayolco. (oyutza): *aye.* Sumiñez nastutakoitundasun-oyutza. (itxasontzi): *iz.* Oyal-itxasontzi baten gañean egiten dan esku-lana.

alayufan. (poz): *adond.* Ta alaituta dagoena.

alaz. (oñaztapen): *adond.* Oñaztapenez. (gisa): *adond.* Ala, alaxe.

alaz egin. (geldi€ze): *ad.* Geldirik geratu; afantza tokiraflo akin diran txalupai buruz esaten da.

alaz ere. (aditzondo): *adond.* Ala ere, alarik ere, alan eta guzti, alarikan ere, oŕaitino, oŕeigaitaŕen, oŕegaitiño, oŕegaitiñakaŕen.

Ariz eta. (aditzondo): *adond* Ezkero, ezketiño.

alaz-aldi, (eldikada): *iz.* Zerbait egiteko, ibiltzeko edo betetzeko aldia.

alaza. (alasa): *iz.* Zapalda, apal.

alazain. (itxasontzi): *izond.* Txanela dar'abfieua.

alazalca ezafi. (antolalceta): *ad.* Norbaitzuk edo zerbaitzuk tarteka ta k.irian jail..

alazale. (ausikidura): *izond* Gauze gogoŕ baten iraltza ortzakaz ebagi edo xeatzen duena.

alazankol. (bayetza): *aye.* Ikus.: Alaxedcl

alazeko. (aintzapen): *hand.* Onestekoa dana.

niacin. (atsckabe): iz. Ikus.: Atsekabe.

alazkile. (ikusgati): *Izond.* ikus.: Alatzgile.

aiazko. (altasun): *izond.* Egin ditekena. (oñaze): *izond.* Mingaŕia dana.

alazo. (aisetasun): *izond.* Aisetasunez bizi edo ari dana.

alazeko. (Ono): *izond* Aundia dana. (aintzapen): *izond.* Aintzapenezko dana, (: Jima.: Alasoko.

alazokotxo. (igaraipen): *izond.* Igaro ditekena.

alaztun. (ikusgaŕi): *izond.* Alatzazkoa dana, alatza adierazten duena.

alazuza. (kaskabaf): *iz.* lime.: Kaskabaŕ. J: Abazuza.

alb-aize. (aize): *iz.* Zeaŕezko aizee.

alb-audre. (menekotasun): Laguntzekoa dan anderea.

alb-oaf. (sidemen): *iz.* ldazt€ edo idazki baten oŕialde-alboan idazten dan oaŕa.

alba. (goiztiri): *iz.* Ikus.: Goiztlrl. J: Argiozkoti. (atsaldi): *iz.* Atsanka, areas-estu. (aide): II *iz.* 'Albo" itzaren aldaketa, ondorengoetan batez ere.

albo-uaitz. (itxaso): *iz.* Ikus.: Albo-drain.

albo-zebalde. (iraitz); iz. Alboko irattza.

albo-zabalera. (iraitz): *iz.* Alboko iraitza.

albo-zain. (zaintzaie): *izond.* Alboan ari dan zaintzalea.

aibo-zurkaitz. (aide): *in.* Alboetatik babcstu edo lagun€zen duena. (laguntasan): *in.* Berbera.

alboan. (aldamen): *adond.* Urbilean, aldamenean. Ondoan.

albode. (uŕentasun): *in.* Naiz alde naiz aldian urbil dagoena. (urbiltasun): *iz.* Berbera.

albodi. (baso): *iz.* Platanondoak atkafen ondoan dagozen basoa. (zugatz): *iz.* Berbera. (alde): ii *iz.* Alboko ikaya.

alboeŕi. (auzotasun): *iz.* Auzoan, urbit dagoen eŕia. (iri): *iz.* Berbera. I: Albofi.

aibojoka. (tanpa): *iz.* Gibelaidez emandako tanpa. (gibelalde): *in.* Berbera. Albokada.

alboka. (eresgalu): *iz.* Mutufetatik batutako bi adafakaz egiten dan eresgalua. I: Zinbutuna. (kordokadura): in. Kordoka, kulunka. (halbert): H *iz.* Garatza baten baibenez egiten dan agerkaya. (agerkai): H *iz.* Berbera, berbera. (txera): (iz. Langileai ematen zayen oturuntza. ; Alboko. (azkuŕi): *iz.* Berbera. 1: Adiskideak diran emakumeen artean egiten dan azkaria.

alboka-alboka. (mendi): *adond.* Mendi batean barna zearka ibiltzea. (ibilera): *adond.* Berbera.

albokada. (zirikaldi): iz. Zerbait egiteko zirikatzearen egipena. (kordokadura): ŕz. Edozein albotara itxasontzi batek dagien daunbada aundia. (tanpa): II *iz.* Gibelaldez emandako tanpa. I: Albojoka. •

albokadun, (eresgaiu): *izond.* Albokak dauzkana edo saltzen dituena. (saleroste): *izond.* Albokak saltzen dituena.

albokagile. (eresgalu): *izond.* Aibokak egiten dituena. lkus.: Zinbutungin. (langintza): *izond.* Berbera. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

albolcaitz. (oztuxe): *in.* Birika edo bare zati baten antura.

aibokalari. (eresi): *iz.* Alboka jotzon duena. I: Albokari, zinbuŕunalari.

albakable. (iruzoku): *in.* Zoko zuzenduna dan iruzokoan zoko zuzena dagiten aide bietako bakoitza.

albokari. (eresi): *iz*, Alboka jotzon duena: j: Albokalari, zinbuŕunalari.

aibolcarte. (aŕain): *iz.* Gcsalaz ondutako bokarta.

alboke. (azkuŕi): *in.* Bazkarito edo amen txikm.

albokea. (matsondo): *iz.* Ikus.: Matsondo. 1: Maataondo.

albokera. (aŕain): *iz.* Egalabuŕaren antzekoa dan afaita, berd bezin sendoa eztana ta aragia jateko oso gozoa duena. (erorkcra): *iz.* Albotikjaustea.

albokera yausi. (erorkcra): *ad.* Albotik erori.

albokef-lanki. (laualdeko): *iz.* ikus.: Lauki bizkigabea.

alboki. (zur): *in.* Albo-zura. (albo); *iz.* Berbera.

alttokide. (aldamen): *izond.* Gauza nagusi baton albo bietan dagozen beste gauzaen bakoitza. (aide): *izond.* Berbera, berbera. 1: Ondoan dagoena. (auzotasun): *izond.* Auzokidea.

ALBOKO. *izond.* Nagusiaren menekoa dana. I: Gañeratcoa dana, (aitabitxi); *in.* Ezkon-lagnna, ezkon-aitabitxi. (auzotasun): jl iz. Auzoko. (oztuxe): II *in.* Biriko miña, aibokaitza. (aldamen): jl *iz.* Aldamenekoa, ertzean dagoena. (aide): jl *iz.* Berbera. (izaŕ-mutil): II *iz.* Izarbelen inguruaan dabilzten izaŕ-mutilen bakoitza. (meza): Meza ematen duen alboan dagoen beste apaiza. (lekukotasun): II *iz.* Lekukoa. j: Zerbait egitean laguntzen duena. (auŕeiasun): II *izond.* Aufetasunez onartu ta rnaitatua izaten dana. (txera): jj iz. Ikus.: Alboka. (tanpa): ii *iz.* Sayetsean emandako edo artutako tanpa. II (bakuntza), (batuketa), (bekotasun), (ezargai), (tnenpetasun), (ogasun), (uzkeri), (zati).

alboko-min. (birika): *iz.* Andefaiaren antura. (antura): iz. Berbera.

albakaak. (auzetasun): *izond.* Norbaitenganako aufetasuna gozatzen dutenak.

albokodun. (eritasun): *izond.* Albokoaz eri dagoena. (oztuxe): *izond.* Berbera.

albol. (ziri): iz. Itxasoutzian tantayari eusteko dagozen alboko ziriak. (itxasontzi): iz. Berbera.

alboaa. **(orma);** *in.* Bi gelaen arteko orma. I: Alborma.

aiboniga. (baŕio): *iz.* Ota, oioentzako egon-toki aŕunta. (o€o): iz. Berbera.

albora. (aide); *adond.* Alboan, aldamenean.

aibora-egin. (aide); *ad.* **Aide** batera aldatu.

alboraka. (kordokadura): *adond.* Iaustcko zorian egongo bailitzen gauza bat aide batetik bestera igitzea edo ibiltzea. I: Alborantzaka.

ALBORAKUNTZA. *iz.* Alboratze edo urbil-araztearen egipen eta ondorioa. I: Uŕenkera. II (aindo), (aindoizti), (cite), (ezabelera), (ezberdintza), (naafi).

alborantzaka. (kordokadura): *adond.* lkus.: Alboraka.

alboratu. (urbiltasun): *ad.* Urbiidu, uferatu. (uŕentasun): *ad.* Berbera. (lagatze): II *ad.* Alboan utzi.

alboratu. (aldaera): *ad.* Ikus.: Saetseratu. I: Uŕagotu.

alboratuz. (aldamen): *adond.* Gauza bat beste baten ondoan edo aldamenean ipintzen ari-izatea.

alboratzalle. (urbiltasun): *izond.* Urbiltzean edo zerbait urbiierazten ad dau. (uŕentasun): *izond.* Berbera.

alboratze. (urbiltasun): *in.* Urbiltzearen edo uŕcntzearan egipena. (uŕentasun): *in.* Berbera.

alboratze-eraso. (eraso-aldi): *ad.* Eraso-aldlan itxasontzi bat afapatzeko, bertara indafez igo.

alborengo. (oztuxe): *in.* Birikaen antura. ^: Alboriengo, alboringo, mafanta-suarte. (soin): *iz.* Alboka mostufa.

albariengo. (soin): iz. ikus.: Alborengo. I: Alboringo.

alborika. (matda): *iz.* Gao aldapa pikoa.

alboringo. (soin): *iz.* Ikus.: Aiborengo. I: Alboriengo, maŕanta-suarte.

alborma. (onna): *iz.* Orma bati eusteko egoten dan bestca.

alborma. (onna): *in.* Bi gelaen artean dagoen orma. I: Albota.

alborna. (slain): *in.* Ibayetako afain txikia. I: Alburno, albucrno, albumin, ezkalo.

aiboroka. (txera): *iz.* Saiketa batean art-izan diranai egiten zayen adigurta. Atboroke.

alboroskadaka. (kolokadura): *adond.* Zeribait buruz kolokan edo zalantzaz ari-izatea. (ibilera): *adond.* Angula-mangula ibiltzea.

alboŕeña. (aŕantza): *iz.* Txipiroyak aŕapatzeko tresnatzea. j: Aberiña.

albortza. (itxasontzi): iz. Itxasontziaren branka aizea datoŕen aldera makurtzea.

alboruetara. (makurdura): *adond.* Zearkakoa dana; naiz zutikotik naiz zeafekotik sayestuta izatea, tartidea ez. izatea.

alboruzka. (kordokadura): *adond.* Alboctara kordokatzca.

elbotik. (aide): *adand.* Zeafetara cgon edo ibiltzea.

albotiko. (aitabitxi): *iz.* Eztayetako aitabltxia. (laguntasun): *iz.* Leŕoko laguna.

albotikoak. (enboŕ): iz. Suaren bi alboctan jartzen diran bi enbof aundiak.

albotu. (aide): *ad.* **Alde** batera makurtu.

album. (atcrakeri): *izond.* Egokia ez dana; itzez edo egitez nekarazten duena.

alburun. (arain): *iz.* Ikus.: Aiborna.]: Alburno, albuerno, ezkalo.

ald-aizete. (aize): ŕx. Sartaldetik daioŕen aize iraunkofa.

ald-aldi. (ordezketa): *iz.* Ordczkoa egitca. (aldizkapen): *iz.* Aldizkatzca.

aid-ate. (ate): *ft.* Atboko atea.

aid-eragile. (berezkrmtza): *izond.* Aldendu-eragiten duena. (astanpen): *izond.* Bartertu-eragitcu duena.

aids. (aldakera): iz. Etxez edo beste zerbaiteaz aldalzea. (aldi): *iz.* unea. (gona): iz. Gana edo longain baton beko aldea. (aldaki):]] iz. Baste told bateau agertzen dana idaztea. (loŕeta): II *ix.* Toki batetik busters aldatzea. (igaraipen): Egaztien igarotzea. (egazti):]] *ix.* Egaztien igarotzea. (malda): j *iz.* Aldapa, patafa.

alda batera. (aldi): *adond.* Aidi berean.

aida-arauak. (aldaera): *iz.* Notin edo gauza bat baste tokira aldatzeko arauak.

aida-aufe. (aidi): *iz.* Aldiari buruz aintziñatasuna.

aida-beŕitu. (obekcmtza): *ad.* Beŕiz aldatu, befiztatu, oraingoratu. (aidakera): *ad.* Berbera.

alda-befitzailc. (aldakera): *izond.* Gauzak befiztatzen, oraingoratzen dituena.

alda-befitze. (aldakera): iz. Gauzak beŕiztatzea, oraingoratzea.

aida-bide. (aldakera): *iz.* Atdatzeko auferabidea.

aida-egun. (erabakitasun): *ix.* Erabakiak artzeko eguna.

alde-efez. (aidakera): *izond.* Atdatzeko eŕeza dana. (igidura): *izond.* Eramateko ado ibiltzeko egokia dana.

alda-etxe. (bizitcgi): *iz.* Elizara joateko, basefitafak soñekoak aldatzen dituzten etxea. (aidakera): *iz.* Antzokian janzturak aldatzeko dagoen tokia.

aida-eza. (iraunkortasun): *iz.* Aldatzerik cz izatea.

aida-ezin. (iraunkortasun): *izond.* Atdatzeko eziña dana; sendoa. (ezereztasun): *izond.* Jabetasun ado eskubideari buruz aldatzen ez dana.]: Aida-eziñezko.

aida-ezintasun. (iraunkortasun): *iz.* Ikus.: Alda-eziña. Alda-eziñik.

alda-ez€ña. (iraankortasun): Atdatzeko eziña danaren lacuna, I: Alda-eziñik aida-ezintasun.

aida-eziñez. (iraunkortasun); *adond.* Atdatzeko czin-izatea.

alda-eziñezko. (iraunkortasun): *frond.* Ikus.: Aida-ezin.

aida-eziñik. (iraunkortasun): *iz.* Ikus.: Alda-eziña. I: Alda-ezintasun.

aida-gabe. (iraunkortasun): *izond.* Aldatu cz dana.

aida-gabea. (iraunkortasun): *ŕz.* Atdatzeko ez izatea.

alda-igidura. (aldacra): iz. Told batetik beste batera joan edo zerbait craman.

alda-lasterketa. (tasterketa): iz. Aldika egiten dan lasterketa. (aidizkapen): *iz.* Berbera.

aida-lege. (lege): *iz.* Ordain-legea. (aldakera): *ft.* Berbera.

aida-malda. (aldakera): iz. Arm egiten dan aidakera.

alda-maldaka. (denduneza): *adond.* Jausteko izango bailitzan zerbait aide batetik baste batera ibiltzea. I: Aida-maldoka.

aida-margozki. (margoerti): *iz.* Bi distira ematen ditueu margotuta dagoeu zerbait.

alda-nal. (aldakura): iz. Geidilasun-eza. (zorotasun): *iz.* Zoraidia.

aida-ontzi. (itxasontzi): iz. 'fokiz aldatzekoa dan itxasontzia.

alda-sare. (care): *iz.* itxasoutziaren alboetan jarizen zan janzki ta burusietaz beteta zegoen sarea, arerioen iraizkiñetatik babesteko.

alda-toki. (landaketa): *iz.* Mindegitik aleratzen diran iandareak befiro landatzen diran beste toki egoki bat.

akin-une. (eritasun): *iz. Giñaŕe* batzuen nai gabeko ertsidura.

aldaaf. (makurdura): *izond.* Aide batera makurtuta dagoena. (eskiertasun): *izond.* Eskiertasanik eztuena. (match): *izond.* Aldapan dagoena. j: Aldaartxoa.

aldabargile. (langintza): iz. Ikus.: Aldabaŕ-azarie. I: Aldabargin. (esku-langintzak): *iz.* Berbera.

aldaharketa. (zuredi): *ft.* Zurkaiztea; aitzurketan Mink eusteko jarizen dan olen zuredia ipintzearen egipena. Aldabartze.

aldabaf. (egurki): *iz.* Olako gabiari custeko egurkia. —

aldabaf-azarle. (langintza): *iz.* Zurkaizteko egurkiak egiten edo ipintzen dituena.]: Aidabargile, aldabargin. (csku-langintzak): *iz.* Berbera.

aldabafi. (saieskuntza): *iz.* Bideetatik sayestuta dagoen tokia.

aidabartu. (zurkaitz): *ad.* **Attzurketan** oien zuredieu bidez luŕai eutsi.

aldabartze. (zuredi): *iz.* Ikus.: Aldabarketa.

aldabe. (atalondo): *ŕz.* Ikus.: **Atalondo.** (bizitegi): *iz.* Estalita dagoen bala. (baratz):]] *is.* Itxita dagoen baratza. (zaingo): Zainduta dagoen tokia. (zutaŕi): j iz. Alboko zutafla.

aidabera. (aldakera): *izond.* Efaz aidatzcn dana.

aldaberatasun. (aidakera): *iz.* Eŕaz aldatzen danaren lacuna.

aldabiakuntza. (aldakera): *iz.* Aidabiatzearen egipena.

aldabiatu. (aidaketa): *ad.* ikus.: Aldatu. Sanjatu.

aidab€urkai. (aldakera): *iz.* Aldakera cgiteko gaya.

aldab€urtarazi. (aldakera): *ad.* Aldabiurtu eragin.

aidab€urtu. (aldakera): *ad.* Eraz aldatu.]: B€uŕaidatu.

aldabiurtua. (aldakera): *frond.* Atdabiurtata dagoena.

aldabiyatu. (loŕeta): *ad.* Told batetik bestera eraman edo ekaŕi.

aldabizia. (len-bizidun): *iz.* **Len-bizidun** nimiñoa. ; Aidazibizia.

ALDAERA. *iz.* Notin edo gauzak told batetik bestera eramatea.]: Notin *bat* lanbide batetik bestera igaro-eraztea.]: Eginkizun bat betetzeko auŕoratze edo atzeratzea. j: Tresbide. (aldeketa): *iz.* Aldatzearen egipena. I: Urtezaro bati eztagokion eguraldiaren aldakuntza, tipust-tapasteko gertatzen dana. (aldakera): j] iz. Etxez edo baste zerbaiteaz aldatzea. *II* (abialdi), (bidaldi), (elduera), (ibilera), (igaraipen), (igidura), (loŕeta), (norabide).

aldagai. (aldakera): *izond.* Atdatzeku **gaI** edo egokia dana.

aldagailu. (tximist-indar): *iz.* **Txlmist-indafa** aldatzeko langaya. (galartzu): *iz.* Gauza batzuk told batetik beaters aldatzeko **galartzu** berezia. (loŕeta): II

iz. Berbera berbcra. (burni-bide): II *iz*. Gauzak eramateko bultzi berezia. (aldaki): II *iz*. Aldakiak ateratzeko lanabcsa. (langaizti): JJ *iz*. Langai batean aldaketak egiteko dagoen mekanikeria. (aldakera): Jj *iz*. Berbera.

aldagain-egin. (itzurpide): *ad.*

aldagainka. (jaurtidura): iz. Uztarturik dagozen abereak zama alkali botatzcko duten jokera.

aidagakz. (iraunkortasun): *izond.* Aldatzeko oso zala dana.

aldagaiztasun. (iraunkortasun): *iz.* Aldatzeko zala danaren tasuna. (dendun): *iz*. lrauntzekoa danaren tasuna.

aldagarai. (aide); iz. Goiko aklea.

aldagafr. (aldaketa): *izond.* Eŕaz aldatzen dana edo alda ditekena. j: Tcukatu ditekena, iraulkoŕ, ordaiñeztagaŕi. (janztura): iz. Baŕuko janzkia. I: Edozeinjanzkia. J; Aspaldiko txabusiña, galtiberako atalean egiña zana. (aldakera): JJ *iz*. Aldatzekoa dan janzkia. I: P.dozein motazko jantzia ere. Aspaldiko etxe-jantzi berezia. (aldakortasun): Jj *izond.* Aldakoŕa dana. (loŕeta): *izond.* Lekuz aldatu ditekena.

aldagafitasun. (aldaketa): iz. Trukatu al-izatca.

aldagafiztatu. (aldakcra): *ad.* Aldatu.

aldage. (iraunkortasun): *izond.* Aldatzen ez dana.

aldagela. (bizitegi): *ft*. Basetxeetan ate nagusiaren bi alboetan dagozen gelak. J: Janzteko gela. (antzoki): *iz*. Janzkiak aldatzeko gala. (garbi-lcku): J *iz.* Norbcra ikusi ta garbitzeko gala berezia.

aldagetasun. (dendun): *iz*. Dendungaŕia danaran tasuna. (iraunkortasun); fr. Aldatzen ez danaren tasuna.

aidagoi. (aize): iz. Euriarekin batera izatcn dan alze zaksfa.

aldagnne. (igaraipen): fz. lgaro-aldaa. (aldakera): *ft*. Aldatzeko unealdia.

aldagura. (aldakortasun): *izond.* Ikus.: Aldakoŕ. I: Xori-buztan.

aldaguratasnn. (aldakortasun): fz. Ikus.: Aidakoitasun.

aldagurutu. (aldakera): *ad.* Ikus.: Aldakaitu.

aids!. (joko): iz. Aldaika jokoan auŕek toki-aldatzea iragartzeko egiten duten sates. (janztura): *iz*. Aldatzekoa dan soñekoa. (aldaera): iz. Tokiz aldatzea. (bide): II *ft*. Eŕietako lasterka-bidea,

aldaika. (joko): *iz*. Auŕek txokoka dagiten jokoa. I: Añe-maŕoka, aña-maŕuka, girgika, txito-txitoka, txokoka.

aldaime. (reŕi): *ft*. Zefiaren erdiko aidea. J; Zeŕiaren meaka. : Urdai-xcŕa. (urdai): *iz*. Urdai-xeŕa.

aldaindaf. Ciudad): *iz*. Aldatzeko indafa. (aldaera): *iz*. Berbera.

aldaiñatu. (aldakera): *ad.* Aldalu, bestelatu.

aldaira. (aldakera): *iz*. Bizitegiz aldatzea.

aldairi. (eŕi): iz. Auzoa, efi-ingurua.

aldaltegi. (baŕio): *iz*. Ardicntzako bigarren ukuĺua. (abaltogi): *iz*. Berbera. (iraun-azte): iz. Biltegia.

aldaize. (size): iz. Sartaldetik datcden alzea; zeaŕaizea.

aldajolca. (tanpa): *adond.* Mokorkadak ematen ari-izatea.

aldak-aundi. (lodiera): *izond* Ankaganekoa aundi ta India Buena.

aldaka. (alde): *iz*. Alboa, aldamena. (aragi): *iz*. Aragiaren yoritasuna. (abaŕ): 11 iz. Zugatz baton efotik ateratzen dan arbazta; alboko abaci, adaxka. (aldakera): If *adond.* Aldaketan ari-izatea. (zango); iz. Kotzoen anka-ezufa. (gibelalde): JJ *iz*. Iptiŕ-mazela. (birkar): l *iz. Ceŕia,* geŕunlza. (jakintza): II *iz*. dakintza bat erdibituta izan diteken zatien bakoitza.

aldaka-arazi. (zurtoin): *ad.* Altxumak soŕerazi.

aldaka-ezuf. (ezur'): *iz*. Ankaganako ezuŕa.

aldaka-min. (ofiaze): *iz*. Ankaganeko kirio-miña.

aldakai. (aldakera): *iz*. Aldatzekoa dana.

aldakaltz. (iraunkortasun): *izond.* Aldakoŕa eztana. J: Ikara-eziña. J: Ezin-kantituzko. (abaŕ): *iz*. Enbof baten efoetan ernelzen diran arbazta txikiak. Zeaŕ-abafa. J: Aidakisten. (zugatz): J1 *iz.* Zugatz txeitakabea, zugatz-tantaya, agai, mentatzaga. (irautasun): jJ *izond.* Iraunkoŕa dana.

aldakan. (urbiltasun): *adond.* Urbil egotca.

aldakari. (aidakera): *izond.* Aldatzcn dana edo aldaerazten duena.

aldakaritasun. (aldakortasun): *iz*. Ikus.: Aldakeria.

aldakaf, (zurtoin): *iz*. Landare baten txerto edo muskil bakafa. (txerto): iz. Berbera.

aldakatsu. (zurtoin): *izond.* Muskilak ugari ematen dituen landarea.

aldakatu. (zurtoin); *ad.* Muskilak atera; aldaskak asko ateratzean laboreak zabaldu. j: Aldaskatu. (aldakera); *ad.* Etxez aldatu. (ontzi-aldaketa): 11 *ad.* Ubil bat ontziz aldatu. (tandaketa): *ad.* Adaxkak landalu.

aldakatx. (iraunkortasun): *Izond* Aldatzeko zala dana.

aldakatze. (landakcta); iz. Adaxkak landatzearen cgipena.

aldakazten. (zurtoin): iz. Ikus.: Muskil. Aldakesten, aidakisten.

aldake. (aide): *iz*. Albokoa, aldamenekoa.

ALDAKERA. *iz*. Gauza bat beste baten order trukatu edo ordeztearen egipen eta ondorioa. I: Aldapen, aldatz, biĺaka, aldizkamendu, biurketa, bit/Ara, truk, trukada, trukaera. II (aldacra), (aldaketa), (ordezketa).

aldakeria. (aldakortasun): *iz.* Irauntasunik ez izatea. 1: Aldakaritasun. (zorotasun): *iz*. Zoraldia izatea.

akiakesten. (zurtoin): *iz*. Muskila, altxama, aldakazten.

ALDAKETA. iz. Gauza bi edo batzuk alkaŕen artean trukatzearen egipen eta ondorioa. J: Notin batzuek dituzten lunbideak alkaŕen artean ere trukatzearen egipen eta ondorioa. I: Zerbait aldatu, bestelatu, beŕitzearen egipen eta ondorioa. j: Diru-zatikoak beren aidin berberaz aldatzearen egipena. J: Af-eman, itzuidura, uxaide, irabiakunde. If (aldakortasun), (denduneza), (egoera), (gainberadura), (ordaintasun), (ordezketa), (saleroste).

aldaketaldi. (eritasun): *iz*. Eritasun baten aldaketa aundia.

aldaketari. (aldakera): *izond.* Aldatzen dana.

ALDAKI. iz. Idazki, eskuz-idazki edo irarki batek daukana zeatzez ipintzen clan login. J: Margozki ado kopus-irudiaren lana zeatzez beŕiz egitea. I: Besteen lanen edo egikerarcn yopu-antzeratzea. J: Notin baton ivaka. Beŕeiki, beŕ-idazki, biŕ-Idazki, antzezki, kalkozko-aldaki, ieki, ziŕiztada. (antzeraketa): *iz*. Idazki edo ereski baten biŕ-idaztea edo bit-egitea. II (agerkai), (cite), (medic), (idazketa), (irudi-antz), (ugalketa).

aldakin. (tximist-indai): *iz*. Goiko atezua bekoaz, eta bekoa goikoaz, tximist-ziŕara aldatzcn duen lanabesa.

aldakasten. (abaŕ): iz. liens.: Aldakaitz.

aldakizun. (aldakera): *izond.* Trukatu ditekena, (zentzabide): *iz.* Okef edo gaizpide bat zuzendu edo kendu.

aldako. (igaraipen): *adond.* Norabait joatean igarotea.

aldako use. (uso): *iz.* Senez uŕunetik usategira itzuiteko ezagueran duen usoa.

aldakoi. (aldakortasun): *izond.* Aldakoŕa dana. (bestelakotasun): *izond.* Askotarikoa dana. (igaraipen): H *izond.* Abereak berm artzañekin neguko lafeetatik udakeetara eta aldcrantziz aldatzea egiten duena.

aldakoikeri. (aldakera): *iz.* Eŕaz aldatzea edo aidatu ai-izatea.

aldakoiasun. (aidakera): fz. Eŕaz aldatzen danaren tasuna. (aldakortasun): *iz.* Iraupenik ez izatea. €: Aldaguratasun.

aldaknitu. (aldakera): *ad.* Aldakoŕa egin edo biurtu,l: Aldaguratu.

atdakorki. (aldakortasun): adond. Siñispenez, asmoz edo iritziz eŕaz aldatzea.

aldakof. (aldakortasun): *izond.* Siñispenez, asmoz edo iritziz eŕaz aldatzen dana. I: Aidagura, iraupen-gabe, xori-buztan.

ALDAKORTASUN. iz. Arintasuna, iraute gabekoa. I: Iritzietan, maitasaŕeetan eta abaŕ, arin eta eŕaztasunez aidatzea. E; Iraupen-gabetasun, sanjakortasun.11 (aidaketa), (atzeraldi), (aukerakeri), (denduneza), (crbaitasun), (etenaldi), (gogaldieza), (isti-egiten), (mentasun).

aldakortu. (aldakortasun): *ad.* Siñispenez, asmoz edo iritziz eŕaz aldatu. I; Iraulkortu.

aldakuntza. (aldaketa): *ad.* Aldatzearen cgipen eta ondorioa. I: Aldantza, aldamen, aldarte, aldatza, aldera, aldegitea, irabiakunde.

ALDAKURA. *iz.* Barctasuna peitzea. I: Arbin-aidi, arduri, crstura, gogo-min, buruauste, kardaba, kesadura, keska, kezka, kezkura, kozinta, tipus-aldi, kexutasun. (asaldura), (cube). (eŕctasun), (irabio), (kalte), (kolokadura), (nastaidi), (nekabide), (susmo).

aldaldi. (aidakera): *iz.* Aldakera bat cgitearen unealdia.

aldaleku. (bizitegi): *iz.* Janzkiak aldatzeko tokia. (atsikipen): *iz.* Arbidea. I: Eltzeko.

aldamalrera. (aide): *adond.* Albotik.

aldamafetan. (joko): *adond.* Albiraketan jokatzen ari-izatea. J: Ikus.: Albiraka. j: Aldamaŕoz jokatzea. Aldamatoka, animate., kautiboka, neguara, salka, tikotoŕeka, totoŕoketan.

aldamafo. (joko): iz. Bi mutii-taideen artean egiten dan jokoa; bakoitza beste taldekoren bat atzitzeko ari-izatean.

aldamafoka. (joko): *adond.* ikus.: Aldamaŕetan. I: Aibiraka, albiraketa, añimafro, kautiboka, neguara, salka, tikotofeka.

ALDAMEN. fz. Gauza bat beste batekiko dagoen gertutasuna. j: Sabore. (orga): *iz.* Gurdiko gibel-aldeko stead eusten dioten bi makil zutak. (aldakera): II *iz.* Ikus.: Aldakuntza (mugadura), (urbiltasun), (uentasun).

aldamenak. (utzaldi): *iz.* Beyen atzekatdean izaten den bekorotz-tortika.

aldamenean. (urbiltasun): *adond.* Urbii izatea. Ondoan.

aldameneko. (aldamen): *izond.* Addamenean dagoena. I: Aldapeneko.

aldameneratu. (eraso-aldi): *ad.* Alboan ezafi, (aldamen): *ad.* Berbera. E: Aldapenerako.

aldamouka. (joko): *adond.* Zafa-jokoan aña zearka eŕestatzea. (dema): *adond.* Berbera,

aldamenkarl. (itxasontzi): *(rand.* Zearka ondo dabilen itxnsontzia.

aldamto. (bizitegi): *iz.* Yauretxe ta beste ormadi bikañen aufean egiten dan estalitako tokia, sad zutaŕiak dauzkana. (estalune): *iz.* Ikus.: Estalune.

aidamiotza. (oltzaburu): *iz.* Ikus.: Oltzaburu.

aldamon. (aidamen): *ir.* Alboan dagoen aides.

aldamu. (oltzaburu): *iz.* ikus.: Oltzaburu. I: Aldamuño, inpunte. (gibelaide): *iz.* Ipuŕ-mazela. (ieyo): V *iz.* Tkus.; Sapalo. Pendiz, sapailo, zoladura. (baralda): j{ ŕz. Ikus.: Baralda.

aldamu-zulo. (oltzaburu): *iz.* Oltzaburuko mina.

aidamugiie. (langintza): *ŕzond.* Oltzuburuak eraikitzen dituena. (oltzaburu): ŕzond. Berbera.

atdan. (aidakera): *adond.* Aldakeran ari-izatea.

aldanaitu, (aldakera); *ad.* Aldakoŕa biurtu.

aldandetu. (aldakera): *ad.* Ba t-batean izaten dan biotzondoa adieraztean, arpegia edo aotsa aldatua agertu.

aldaniza. (aldakera): iz. Ikus.: Aidakuntza.

aldapa. (maida): *iz.* Ganbera dagoen butzatia. I: Patai, aldape, aldats, altapa, aidapere, aldatse, aldatsere, altape, gain, auŕ, goyenbafen, ika, ikai, itipa, aldatz, maldagune, tnirabilandua, pautaŕ.

aldapada. (maida): *iz.* Matda-tokia.

aidapadun. (maids): *izond.* Aldapa aundia duen tokia. j: Aldapaitz, aldapatsu.

aldapai. (ueska): iz, Ikus.: Ueska.

aldapaitz. (sagaŕondo): *iz.* Oso gozoa dan sagafa. (: Aldapatx. (maids): *ta.* Ikus.: Aldapadun.

aldapako. (maida): *izond.* Maldatsua dana.

Alvaro. (uraska); *iz.* Ikus.: Uraska, I: Ugaska. (eyeraldi): iz. Berbera.

aidapatsu. (malda): *izond. Maldaz* agertzen dana. J: ikus.: Aldapadun.

aldapatu. (amide): *ad.* Lufa edo baste zerbait maldaz jartzea.

aldape. (malda): *iz.* Ikus.: Maida, baits Aldapa ere. E: Aldatz.

aldapen. (aldakera): *iz.* ikus.: Aldakera. Aldamen, truk. (auŕezki): iz. I: Ikus.: Aufezki.

aidapere. (maids): *iz.* Lurid bateau dagoen maids lakaiza.

aldaporo. (uraska): *ft.* Eyerctan urgurpiieraño ura eramateko dagoen uraska estua. (eyeraldi): iz. Berbera, berbera.

aldapots. (satin): *iz.* Nunbait tupust egiteagatik sotto baton beŕitzea. I: ikus.: Anots.

aldara. (ugaritasun): *iz.* ikus.: Ugaritasun. (bilduma): *iz.* Ikus.: Bilduma. (morteokada): H *iz.* Ikus.: Mortxokada. j: Mortxada, mortxaka. (zailtasun): H iz. Zaia dan unealdia. (aŕantza): Ej *iz.* Beiñean atratzen dan afantza.

aldaradura. (aldakera): iz. Aldatzearen egipena.

aldaragafi. (saieskuntza): *izond.* Saiestekoa dana,

ALDARAGUNE. *iz.* Bide bat, zugatz-abaf bat eta abaŕ, bi beau, bi adaf edo bi mustuŕetan erdibitzearen egipena. II (abaŕ), (aldarakuntza), (atalketa), (bafeyadura), (berezkuntza), (bide), (edamen), (erdi), (kithi), (iaka), (sayeskuntza), (sarde).

aldarakitiak. (auŕezki): iz. Ikus.: Auŕezld. I: Aidaratzapen. (aldarakuntza): *iz.* Ikus.: Aldarakuniza.

aldarakunde. (aldarakuntza): *iz*. tints.: Aldaraknntza. I: Uŕun-aldi. (auŕezki): iz, Ikus.: Auŕczki.

ALDARAKUNTZA. ŕz. Aldentzea, bereiztea.]: Nntin edo gauza bat zegoen tokitik kentzea. j: Astantzea, baztertzea. 1: Ezkontza austea. 1: Asmoa kentzea. 1: Bereza, aldarakunde, aldarakiliak, aldegiñaldi, alderakuntza, ufun-aldi, uŕuntze. (auŕczki): *iz*. Auteztearen egipena. II (aldragune), (ararte), (bakartasun), (bateyadura), (berezkuntza), (edamen), (iraizketa), (lagatze), (lekoretasun), (makurdura), (poxelukadura), (sayeskuntza), (tiŕit), (uŕunde), (utuntasun), (zabalera).

aldaramendu. (aldakera): *iz*. Gauzaen izakera, itxura edo kiria aldatzearen egipena.

aldarapen. (auŕezki): *iz*. Ikus.: Auŕezki.

aldararazi, (aldarakuntza): *ad*. Aldendu-eragin.

aldaratu. (auŕezki): *ad*. Eguneroko eraiketatik aindoren bat bereiztu ta gorde. (banandura): *ad*. Zerbait bare tokitik atera. (utuntasun): 11 *ad*. Uŕutiratu. (landaketa): ij *ad*. Landare bat zegoen tokitik stem ta beste batean landatu. (aldarakuntza): 11 *ad*. Aldendu, alboratu.

aldaratuxe. (aldarakuntza): *izond*. Zerbait aideratuta dagoena.

aldaratzapen. (aufezki): *iz*. Ikus.: Autezki. [: Aldarakiñak.

aldarazi. (aldakera): ad. Akiatu-eragin, aldarazo.

aldarazitzale. (aldaera): *izond*. Told batetik beste batera zerbait eramaten duena.

aldarazie. (aldakera): *izond*. Aldatu-eragiten duena.

aidarazo. (aldakera): *ad*. ikus.: Aldarazi.

aidarazpen, (aldakera): iz. Zerbaiten itxura edo baŕukoa aldatzearen egipen eta ondorioa.

aldarazteko. (aldakera): *izond*. Gauza bat beste bateaz alda dezakena,

aldarde. (indaŕ): *iz*. Nntiilai naiz gauzai indaf eta bizkortasuna ematearen egipen eta ondorioa.

aldardetsu. (asmamen): *ŕzond*, Asmamena duena.

aldare. (opamai): iz, Ikus.; Opamat. I: Altara, aitare.

aldare nausi. (opamai): *iz*, Elizako opamai nagusia.

aldare-aintzin. (eliza): *iz*. Opamai auŕean dagoen clizaren tokia. I: Aldaraintzin, atdareauŕe. (opamai): *iz*. Berbera. (: Aldare-aitzin.

aldare-apal. (opamai); *iz*. Opamal ondoan dagoen mai txikia.

aldare-aŕi. (opamai): *iz*. Opamayan dagoen sagaratutako aŕia.

aldare-ate. (oparnai): *iz*. Gerkera-elizetan opainai. auŕean dagoen ate-area.

aldare-atze. (opamai): *iz*. Opamal-at-rean dagoena. 1: Akiare-gibel, aldarc-oste.

Ochre-ante. (eliza): *iz*. Ikus.: Aidare-aintzin. (opamai): *iz*. Opamal-auŕean dagoena.

aldare-buru. (opamai): *iz*. Edespen edo gertakari bat erakusten duten nnargotuta edo kopos-irudien multzoa, geyenetan opamal-gañean dagoena.

aldare-eranspen. (opamai): *iz*. Opamaya zamau ta oyalik gabe uztea. ^: Aldare-erazte.

aldare-erazte. (opamai): *iz*. Ikus.: Aldare-eranapen.

aldare-estalki. (opamai): *iz*. Opamayaren eŕezela.

aldare-etxola. (opamai): *iz*. Oteundegia; Yosukristo'ren sagartutako soña ipintzen dan told berezia. 1: Aldareko egoitza.

aldare-gibel. (opamai): *iz*. Ikus.: Aldare-atze. 1: Aldare-oste,

aidare-ikustaidi. (opamai): iz. Opamayari egiten zayon ikustaldia, (ikustaldi): *iz*. Berbera.

atdare-jantzlak. (opamai): ŕ.e. Opamayaren apaingailuak. (janztura): *iz*. Berbera.

aldare-lagun. (beretet): *izond*. Eliz-eginkizunetan laguntzen duena. (meza); *izond*. Mezatan laguntzen duena.

aldare-lauki. (opamai): *iz*. Apaizak mezaren otoi batzuk erosoki irakuŕ al ditzan, opamayan ipintzen dan nti berezia; oŕi oŕek eslcuz idatzita edo iraŕitako otoyak dauzka ta lauki batean jaŕita dago.

aldare-mai. (opamai): iz. Opamayaren maya.

aldare-maitxo. (opamai): iz. Ikus.: Alba-maitxo. (mai): iz. Berbera.

aldare-nagusi. (eliza): *iz*. Elizako opamai gaŕantzidunena. : Aldare-nausi.

aldare-aial. (optimal): iz. Opamaiko zamaua. (zamau-zapiak): *iz*. Berbera.

aldare-ondo. (opamai): ŕz. Opamai-oña.

aldare-oste. (opamai): iz. Bats.: Aldare-atze. 1: Aldare-gibel.

aldare-selu. (apaiz): iz. Opamayan diarduen apaiza.

aldare-tresnak. (opamai): *iz*. Opamallco apaindurak. (apaingailu): ŕz, Berbera.

aldare-zern. (opamai): iz. Opaunni-gaffean dagoen sapaya.

aldareglle. (opamai): *izond*. Opamayak dagizkiena. (langintza): *izond*. Berbera,

aldareko egoitza. (opamai): *iz*. Ikus.: Aldare-etxola.

aldaretxo. (opamai): *iz*. Opamai txikia.

aldarka. (erorkera): *adond*. Jausteko zorian agates.

aldarketa. (kordokadura): iz. Danbalada aundia. (kolokadura): *iz*. Koloka ibiltzea.

aldaro. (makurdura): iz. Zerbait aide batera okertzea. (ezberdintza): *iz*. Ikus.: Ezberdintza.

aldarka. (ezberdintza): *iz*. Berdin-eza,

aldaroka. (kordokadura): *adond*. Aida-maldaka ari-izatea.

aldaroko. (cnbor'): *iz*. Rms.: Enbof.

aidarotu. (denduneza): *ad*. Oreka galdu-eragin.

alda#. (boil): *iz*. Auŕek jokatzeko erabiltzen duten sartereña. (aide): *iz*. Aponen aide Iam. (makurdura): 11 *iz*. Zeartu edo makurtuta dagoena. (ugaran): 11 *iz*. Antzu dagoen turkia. (galartzu): 111z. Eŕonkari'ko emakumeek gona-barnean jartzen duten mendel zabal goŕia.

aldaf. (aiutza): *oyn*. Deadaŕ aundia, (agerkai): *iz*. Gallo^p aginpidez ororentzat emandako agintza.

aldafi-egin. (azalpen): *ad*. Guztiek ezagutu dezaten, zerbait itz-goraz azaldu.

alda#i-sari. (zerga): *iz*. Zerga berezia.

aidafika. (oyutza): *adond*. Deadaŕez oyuka ari-izatea. j: Argamasa.

aidatikapen. (azalpen): *iz*. Ororentzat egindako adierazpena.

aidatikarl. (oyutza): *izond*. Zerbait adierazteko deadarka ari dana, 1; Aldaŕilari.

alda#lkatu. (oyutza): *ad*. Zerbait adierazteko deadarka ari-izan. (azalpen): *ad*. Berbera. I: Eyagoratu.

aldafikatze. (oiutza): iz. Zerbait adierazteko deadarka ari-izate.I: ltz-goraz zerbait adieraztea. (azalpen): iz. Berbera, berbera.

aldafizko. (oyutza): *(road.* Bildutako lagun askorcn lnkaetaz sortzen dan aldaŕia.

aldafo. (zailtasun): *izond.* Zailtasunez dabilena.

aldafaxa. (makestasun): *frond.* Zangoak lekorenintz aidenduta dauzkana.

aldarska. (zurtoin): ŕz. ikus.: Altxuma. I: Urtane.

aldarte. (gogo-aldarte): *fz.* Soin-aldarte soñaren aldartea. I: Altarte, gogaldi, gogaro, tunka. (aldi): *iz.* Astiunez dagoen aldia. (izaŕ-mutil): II *iz.* Ilargiaren etenak. (aldakera); I *iz.* Ikus.: Aldakuntza. (atsekabe): II fz. Gogoa kexkarazten damn laŕitasuna. (aldakortasun): II *ft.* Tritziz, maitasafez eta abaŕ aldatzcko efaztasun geyegi. (tximist-indaŕ): II *iz.* Tximist-ziŕaren aldaketa bakoitza.

aldarte gaizto. (alditxaŕ): iz. Zentzua gattzea.

aldarte-sukaŕ, (sukaf): *ft.* Elgaitza, aidizkako sukafa.

aldartedun. (zorotasun): *izond.* Zoro-antzera dabilena, edo ari dana.

aldartelca. (tarte): *adore!.* Tarteak ustiatzen ari-izatca.

aldarteleo. (aldacnen): *izond.* Aldamenean dagoena.

aldartetsu. (nabarmenkeri): *(wad.* °roren jokeratik at yarduten duena.

aldartez. (aldikada): *adore!.* Aldikadaz ari-izatea.

aldartezko. (iŕimiŕi): *izond.* Zirto-gogoari dagokiona.

aldarte. (bildura): *ad.* Blida, cnultzokatu, sailkatu.

aldaska. (abaŕ): *iz.* Abaf baten zia. I: Bizkaŕ-hestan clxegañean jartzen zan abafa. I; Igaliak dituen alboko abate. (zurtoin): *iz.* Ikus.: Muskil, I; Atdasko. (matsondo): II *iz.* Matsondoaren muskila. (aragi): I *iz.* Sayets-ezuŕ eta bizkafaren artean abereek duten aragia.

aldaska-galre. (elizti): *izond.* Tzen-jokoan ezin erabil ditekena.

aidaska-tegi, (zurtoin): *iz.* Muskilcz betetako lurkia. (lur); *ft.* Berbera.

aldaskada. (zurtoin): (a. Zugatz baton muskilaz emandako tanpa. (taupe): *iz.* Berbera.

aldaskadun. (aditz): *ad.* Menakocra, aditzaran era.

aldaskatsu. (zurtoin): fz. Ebaki ondoren muskilez betetzen dan beko mendla. (mendi): *fz.* Berbera.

aldaskatu. (zurtoin): *ad.* This.: Aidakatu. (elizti): *ad.* F.ratoŕi, erakaŕi.

aldaskodun. (neuŕizti): iz, Ikus.: Aldedi.

aldaskoi. (neuŕizti): *iz.* Tkus.: Aldedi.

aldasulcafak. (sukaf): iz. Aldizkako sulcafak.

aldategi. (estalune): *iz.* Telaz bakaŕik estalita dagoen estalpea. (bizitegi): *iz.* lanzkiak aldatzcko told berezia. (aldakera): II ŕz, Berbera.

aldati. (aldakera): *frond.* Asmoz edo etitziz eŕaz aldatzen dana.

aldats. (malda): fz ikus.: Aldapa. I: Aldatz, aldatsere.

aidatsu. (malda): *izond.* Aldapatsua dana. I: Aldaztsu.

aidatu. (aldakera); *ad.* Egokeraz, eraz, tokiz eta abaŕ, zerbait besteratu. I: Sanjatu, aldabiatu, zatartu. (apaintasun); *ad.* Norbaitek bare burua apaindu. (garbitasun): II *ad.* Norbaitek bore burua garbitu.

aldatu-ezin. (iraunkortasun); *fzand.* Besteratu ezin ditekena.

aldatuz. (aldakera); adond. Besteratuz ari-izatea.

aldatuzko. (mintzoera); *fzoad.* Ele-antzez apainduta dagoen mintzoera. I: ltz-ordañez agertzen dan mintzoera.

aldatz. (malda): *iz.* Ikus.: Aldapa. I: Aldape, maldagune.

aldatz-efelca. (uaska): *iz.* Pataŕelan urak dagien naska.

aldatz-neurkin. (neuŕizti): *iz.* Lurkiaren makurdura neurtzeko erabiltzen dan lanabesa. (maids): *iz.* Berbera, berbera.

aldatza. (aldakera); fz. ikus.; Aldakuntza. I: Ikus.: Aldakera, aldatze.

aldatzaile. (aldakera); *izond.* Zerbait aldatzen duena.

aidatzapen. (aldakera); *iz,* Aldatzearen egipena. I: Aldatzetasun.

aldatzelco. (aldakera): *frond.* Aldatu egin dezakena.

aldatzetasun. (aldakera): iz, Ikus.; Aldatzapen.

aldau. (aldakera): *ad;* Txalupak bees-artez aldalu.

ALDAURI. iz, Iri-inguruko aldea edo aldeak. I: Aide-inguru, aldiri, eŕi-auŕek, auzera, ingiruak, inguramai, inguramari, inguru-alde, tripe, inguru, iringuru, uriauŕe, uri-egal, (luŕalde): *iz.* Etialde. (auzotasun): II fz. Tritik at baña eldamenean dagoen aldea, (lufalde): II *iz.* Bazteŕaldea.

aldauriko. (auzotasan): *izond.* Aldaurian bizi edo dagoena.

aldauritaf. (auzotasun): *izond.* Aldaurian jayo dana.

aldaufez. (aintziñatasun): *adond.* Auŕetik ari-izatea.

aldazka. (zurtoin): *iz.* Tkue.: Altxuma. I: Tailika, sorbo-motz. (abet): iz, Altai txikia, aldazka. (egui): I *iz.* Eguŕzati txikia, txaraka. (matsondo): II iz. Matsondoko znrkaitza.

aldaxkatu. (lopide): *ad.* Nunbait zerbait lotu edo batu. (elkarkota): *ad.* Berbera. (zurtoin): II *ad.* Aldakak cratu. (aŕaildura); II ad. Gorputz gogoŕ batzuk iraitzean aŕaildu. (abaŕ): II *ad.* Abafez zabaldu.

aldaya. (malda): *iz.* Mendi-mazela, aldapa,

aldayatu. (alapide); *ad,* Abereak bazkatzera cramau edo bazkaerazten erabili.

aldazbera. (malda): *iz.* Beruntz doan aldapa. I: Aidatz-bcra.

aldazibizidea. (lan-bizidun); *izond.* Aidazibiziari dagokiona. I; Aldabizidcka,

aldazibizlgaltza. (Len-bizidun); iz. Aldazibizien alkartasuna. I: Aldabizigaitza.

aidazkora. (malda): *iz.* Goruutz doan aldapa. : Aldatsgora, aldazgora.

aldazpi. (atzekalde): *iz.* Atzelcaldeko aides. I: Gimurzi, girbin, ginpeŕ, kinpeŕ, kontza-alde, kon€ralde.

aldazpika. (atzckaide): *adond* Alderantziz. I: Alde-antzira.

aldazpitu. (atzckalde): *ad,* Zerihait atzekaldeko bira eman.

ALDE. *fz.* Beso ta ankaganaren artean lagoon subarea zati edo sayetsa. I: Guzi baton eskuman naiz ezkeŕan dagoen. I Gorputz baton inguruan dagozen tokietako bakoitza. I; Txintxin baton *ores* edo iruntzia. 1: Oyal edo beste edozein gauza haten bi iraitzen bakoitza. I: Notin edo gauza bat begiratzeko edo aztertzeko Iran ditezken azpegien bakoitza. I: Zoko bat eratzen duten bi maŕaetako bakoitza. I; Arauzko aldcdien ertzetako bakoitza. I: Alte, erelz, eskualde, ayeka, kante, papatxa, alba, undo. (onegipen): *iz.* Norbaiten edo zerbaiten ones, I: Alte. (erkabide): II iz. Eretza. : Alta. (ontuŕe): II *iz.* Notin edo gauza bali buruz, beste gauza baton edozein nagusitasuna. (ended): II fz. Erki, eŕialde. (aldaketa): II fz. Tnakapcn. (urbiltasun): II *adond.* Oudoko, alboko. (oyutza); II *aye.* Astantzeko eskaria edo agintza. (abel-izti): II fz. Abereen saidoa. (gisa): II iz.

Era. (Men): j *iz.* Nire, rare, ... aidez, izenez. (ikusmen): j *iz.* Ikuspegi. /((alaka), (eskuma), (ezarkera), (inguru), (iraitz), (karel), (mafa), (mugadura), (mustuŕ), 0/m1_6zti),

aide aide. (alborakuntza): *adond.* Albo-alboan izatca edo egotea. I: Aide-aidcan, alde-aidixn, aldean.

aide artan, (aide): *adond.* Leku artan,

aide bat. (aldi): *adond.* Betirako. (osterakuntza): *adond.* Beingoz. I: Aide batera. (lanaren bizia): II *adond.* Onenbestean lanegitca.: Bats.: Aide-baterako.

aide batez, (aide): *adond.* Aide hatetik bakaŕik ari-izatca.

aide nagusia. (zenbaki): *is.* Zenhaki auudiena duena. j: Ikus.: Alde txikia.

(inn) aide nagusiak. (ortzi-muga): iz. Ortzi-muga erdibitzen duten tau zati berdiñak,lurburucn egokerak eta udamugan eguzkiaren irtera ta saŕerak zedatitzen dituztena. ; Ortzaideak.

aide onetako. (leku): *adond.* Onuntzako Mclean egotean.

aide onetan. (alde): *adond.* Onerako aidean.

aide oroz. (gisa): *adond.* Era guzitaz.

aide txikia. (zenbaki): *is.* Zenbaki txikiena duena. j: liens.: Aide nagusia.

aide-aide bota. (zenbakun): *ad* Zenbakunak egin. I: Aide-aide jo.

aide-aide jo. (zenbaicun); *ad.* Zenbakunak egin urbilki. ikus.: Aide-aide 'iota.

aide-aldera. (aide): *adond.* Alboan, ondo-ondoan.

aide-anitz. (alde): is. Aldeak asko dituena.

aide-antzira. (atzekaide): *adond.* ikus.: Aidazpika.

aide-arazi. (aidarakuntza): *ad.* Aidatu-eragin.

alde-askodun. (azpegi): *isand.* Arpegi edo aide asko dituena.

aide-askoi. (azpegi): *(sand.* Azpegi askatakoa dana.

alde-atera. (aurkaketa): *ad.* Zerbaiten alde ekin.

alde-anfe. (aintziñatasun): iz. Aintzinduta dagoena.

aide-aufeko. (aintzinatasun): *(sand.* Auŕe-aidekoa dana.

alde-auferatu. (auŕerakuntza): *ad.* Auŕera jo.

alde-aufetik. (aintziñatasun): *adond* Aufetiaz ari-izatca. : Alde-auŕez,

alde-aufez. (aintziñatasun): *adond.* Ikus.: Alde-auŕetik.

alde-aufezko. (gertuera): *izond.* Zerbaiterako lendik gauzak gertutzen dituena.

alde-azpi. (atzekaide): *iz.* Zerbaiten atzean edo azpian dagoena.

aide-bakaŕ. (aide): *izond.* Aide batekoa bakaŕik dana.

aide-banakatu. (baŕeiadura); *ad.* Batuta zegoena aldendu ta baŕayatu. I: Aide-bandakatu.

alde-bateko. (aide): *izond.* Aide bat bakarrik duena.

alde-batera. (zaldizketa): *adond.* Zatdiz ibiltzcko era; oin-burniak labuŕ, zangoak toloztuta eta belaunetik button zut jaŕita. (ezien-ikuste): *adond.* Ustegabekoa izatea. (osterakuntza); *adond.* ikus.; Aide bat.

alde-baterako. (lanaren bizia): *izond.* Onenbestean artuta lan dagiena. Ikus.: Aide bat.

aide-herdic. (aide): *izond.* Aldeak berdin dituena.

aide-biko. (aide): *izond.* Di aide dituena.

aide-egin. (aidarakuntza): *ad.* Aldendu, banatu, alderatu, aztandu, ospa-egin.

aide-eragin. (berezkuntza): *ad.* Aldendu-eragin. (aidarakuntza): *ad.* Astandu-eragin. (ezeztapen): ((*ad.* Baztertu-eragin. I; Norbait edo zerbait zegoen tokitik kendu. (astanpen): jj *ad* Zokoratu-eragin. (utzerazpen): *ad.* Lekoratu-eragin. (aŕangura); ad Sayestu-eragin. : Zailtasuna baztertu. (uŕuntasun): II *ad.* Uŕutiratu-eragin.

alde-erantzi. (atzekalde): is. Zerbaiten atzeicaldean dagoena. Alde-erantzi.

alde-erazo. (uŕuntasun): *ad.* Ututiratu-eragin. I: Aide-erazi.

aide-efeskan. (eŕenkada): *adond.* Alkaŕen ondoren.

alde-inguru. (eŕi): *iz. ikus.:* Aldauri. (aldauri): *iz.* Berbera,

aide-lean. (urbiltasun); *ad.* Urbil egon.

aide -jail. (onegipeu): *ad.* Nerbaiten edo zerbaiien aide jai.

alde-snakafa. (gainberadura): *izond.* Anz-gora dagoena. Aidemakera. (makurdura): *izond.* ikus.: Aldekerdi. I; Aldekuŕu, aldemakera.

alde-oroko. (eliz-batzaŕ nagusi): *izond.* Orokaŕ, orotakoa dana.

alde-orotu. (inguru): *ad.* Inguratu. (inguratze): *ad.* Ertsitu, inguratu. (itxitura): II *ad.* Esitu, inguratu.

aide-oste. (atzekaldc): iz. Atzekaideko aldea. j: ikus.: Aldeontzi. : Aldepe.

alde-sare. (bururdi); is, Itxasontzien alboetanjartzen zan hururdiaren antzeko zerbait, babespea bezela zana. (itxasontzi): ***is.*** Berbera, berbera.

alde-utzl. (astanpen); *ad.* Aide batera utzi, baztertu.

aideaketa. (erkabide): *is.* ikus.: Erlcabide. I: Aldeakuntza.

aldeaketaico. (erkabide); *(sand,* Erkabidea egitekoa dana.

aldean. (urbiltasun); *adond* Zerbaiten ondoan; urbil.

aideanbertze, (aide): *adorn!,* Alde batctik beaters. I: Aide bat bertze, aide batctik bertze.

aideaskoan.(eŕenkada): *adond.* Leŕokadan egotea.

aldebanatikan. (aide): *adond.* Bakoitza aide batetik.

aldebarnian. (aide): *adond.* Baŕukoan, barnean.

aldebateratu. (aide): *ad.* Aide bakoitzeau ipiñi.

aldebide. (entitle): *is.* ikus.: Ontufe. Obeaide.

aidehijau. (aldaera): *ad.* Norbait edo zerbait toki batetik bestera craman.

aidedari. (gego-aidarte): iz. Soñaren egokera.

aided'. (neuŕizti): *is.* lraitz lauetan amaituta dagoen mukutua. j: Berein-aide, aidaskodun, aidaskoi, crtz-askodun,zabalduna.

aidedun. (erkidetza): *izond.* Zerbaitean alderen bat duena. (urgazpen): *(sand.* Urgazlen edo iaguntzen duena.

aldeen. (urbittasun): *izond.* Aldatnenean dagoena.

aideera. (aldakera): *iz.* Etxez aldatzea. (luŕaide): *iz.* Urbilekoa, efialdea.

aldeerdi. (coin): *iz.* Soñaren luzerako erdia.

aldeefi. (id): *iz.* Baseŕi.

aldegai. (olish): *iz.* Elkartzearen gaya. (ontuŕe); *is.* Ikus.: Ontufe. (gai): *iz.* Ikus.: Gei. I: Gun.

aidegaiÌ. (au/classes); *is.* Aufeko aldean dagoena.

aldegaitz. (jazargo): *izond.* Aurkakoa dana.

aldegaizkeri. (jazargo): *iz.* Ikus.: Jazargo.

aldcgaiztasun. (jazargo): *iz.* Yardukitzeko gogaa.

aldegaiztu. (jazargo); *ad.* Besteen asmo ta xedeai jazargoa egin.

aldegafi. (landaketa): *izond.* Aldatu ditekeua. I: Luŕaz aldatzeko gaya dana.

aldegite. (zaingo): *izond.* Zaintzen duena. (aldarakuntza): *izond.* Besteetatik gero to geyago aldentzen dan mafa ado iraitza.

aldegin. (abialdi): *ad.* Trten, abiatu. (irtera): *ad.* Berbera. (aldarakuntza): II *ad.* Aldcndu. (iges): II *ad.* Iges-egiu. (atzeraldi); II *ad.* Ekintza batetik edo zerbait egitetik aldendu.

aldegiña. (uŕunda): *izond.* Nunbaitetik aldenduta dagoena.

aldegiiialdi. (aldarakuntza): *iz.* Ikus.: Aidaralcuntza. (berezkuutza): *iz.* Ans.: Berezlcuntza.

aldegita. (aldakera): *iz,* Ikus,: Aldakuntza.

aldegite. (iges): *iz.* Ututiratzearan egipena. (aŕangura): *iz.* Kaite, galbide edo nekea alderatzearen egipen eta ondorioa. (sayoskuntza): II *iz.* Bare tokitik edo bare bidetik zerbait edo norbait aldeutzea. (aldarakuntza): iz. Berbera, berbera. j; Bi maŕa, bi iraitz, ado geyago, alkaŕeu aldetik gero to geyago aldentzearen egipena. Bolero ez etortzearen egipena. I: Uŕuntze.

aidego. (urbiltasun): *adond.* Urbilago izatea.

aidegai. (ezberdintza): *iz.* Arautik at dagoena.

aidei. (ad): *1z.* Arilkatzeko, matazak jartzen diran itzuilcaria dan abedia.

aldeiic. (aditz): *ad.* "Aide egik"n laburpena.

aldeizu. (aditz): *ad.* "Aide egizu"'ren laburpena.

aldejo. (janztura): iz. Soñeko baten ezberdintza.

aldek. (geldidura): *ad.* "Ago geldirik"'en €aburpena. (aditz): *ad.* Berbera.

aideka. (zaingo): iz. Norbaiten edo zerbaiten gorespena egitea.

aldelcal. (aidekoi): *iz.* Ikus.: Aldekoi.

aldekaitz. (piltzaf): *izond* Piitzafez beteta dagoena. (naŕaskeri): *izond.* Berbera,

aldekari. (babes): *izond.* Babesten duena, (zaingo): *izond.* Zaintzen duena.

aidekerdi. (makurdura): *izond,* Zut ado zeaŕezko bare egokeratik aldenduta dagoena. I: Aidekuŕu, alde-makaŕa, aldemakera.

aldekeri. (zuzengabekeri): *iz.* Bat edo bran= alde edo aurka izaten dan auŕe-iritzia. (auŕotasun): *iz.* Noribait ematen zayon teentasuna, j: Aldekoikeri.

aldekeri-ezu. (ayergatasun); **iz,** Aldekeririk ez izatea.

atdekide. (atxikidura): *izond.* Alderdi edo talde bati jaŕaitzen d€€ona. Aldekoi, aldekoŕ. (erakotasuna): *izond.* Berbera. (aide): II *izond.* Alde guziak berdin dauzkana. (berdintasun): jj *izond.* Berbera.

aidekideko. (aidainen): *izond.* Alboan dagoena. (urbiltasun): **izond.** Urbil dagoena.

aldekigo. (tiŕit): iz. Zaputz-agiria.

aldeko. (aldamen): *izond.* Alboan edo urbil dagoeua. (uŕantasun): *izond.* Berbera. (auŕctasun):j *izond.* Lecntasuna einaten zaiona. (auzotasun): II *izond.* Auzokoa dana. (€cyo): II *la.* Leyn--abea. (otseinketa); iz, Malaya.

aldekoenak. (scudi): iz. Aaidcak. I: A€dekueuak.

AL1ltKOI. *iz.* Zeribait, izauez laguntzen zaion tokiko eraskiñen bat. I: Tokiko tasuna. j: Aldekai, zertzelada, xeetasun (atxikidura): *izond.* Akiekoŕ. I: Ikus.: Aidekide. /t (Tkusi: TAR'I'IKA to ZERNOLA itzak) li (iuguru).

aldelcoileeri. (auŕetasun): *iz.* Ikus.: Aldekeri.

aldelcof. (iges): *izond.* Iges-egitcko emana dana. (atxikidura): *izond.* Ikus.: Aldekide. I: Aldekoi.

aldekuarekiko. (notin): *izond.* Lagun-urkoari dagokiona.

aldekuenalc. (seudi): *iz.* Aideak diranak,

aldekuŕu. (makurdura): *izond.* ikus.: Aldekerdi. j: Aldeanakaŕa, aldemakera.

aldekufuetara. (makurdura): *adond.* Aldekufuz izatea.

aldelari. (babes): *izond.* Babesten duena.

aldemakera. (makurdura): **izond** ikus.: Aldekerdi. I: Aldekuŕu, alde-makaŕa. (gainberadura): *izond.* Ikus.: aide-makaŕa.

alden-berze. (aldaera): *adond.* Aide batetik beste batera egotea. : Alden-baste, aldenik-alde. (mustuf): *adond.* Berbera.

alden-bcsteieo. (mustuŕ): *izond.* Brdiz-erdiko.

ALDENAGUtE. *iz.* Gayezkoa ez dan zerbait norberarengandik aldentzeren egipen eta ondorioa. I: Norbera nunbaitetik edo norbaitengandik aidentzea. I: Abeslari, izlari edo antzeztari aldentzeko dagien agufa. I; Azken-diosal. *11* (abialdi), (adeitasun), (aguf), (arautasun), (arbuyo), (berezkuntza), (iges), (ikustaldi), (iraizketa), (irtera), (lagatze), (lagrmtasuu), (tiŕit), (uŕunde), (utzerazpeu).

aldenatu. (saiaskuntza): *ad.* Bidez aldatu ado sayestu.

aldendatu. (asaldura): *ad.* Artegarazi, asaidatu.

aldendu. (aldarakuntza): *ad.* Gauza bat beste batetik banandu edo aideratu. I: Alde-egin, aztandu, ospa-egin. (berezkuntza): *ad.* Berbera. I: Aldondu.

aidenduazo. (bakartasun): *ad.* Norbait edo zerbait nunbaitatik aldendu edo banatu-eragin.

aldendurik- (leku): *adond.* Baste toki bateau egotea.

aldengaŕi. (aldarakuntza): *izond* Gauza bat baste batetik banandu ditekena. (berezkuntza): *izond.* Berbera.

aldeukaldi. (uŕunde): iz. Ufunduta egotearen egipen eta ondorioa. (bcrezkantza): *iz.* Aidentzearen aldia.

aident-ezin. (berezkuntza): *izond.* Gauza bat beste batetik banandu ezin ditekena. I: Alderakaitz. (aldarakuntza): *izond.* Berbera.

aldentzaile. (ufuntasun): *izond.* Aidentzen dana.

aldentze. (utzerazpen): *iz.* Norbait nunbailetik alde-eraztea.

aldekn. (auŕetasun): iz. Arpegi edo aide nagusia. Aufeko aides.

aldeontzi. (atzekalde): *iz.* Atzekaldeko arpegl ado aides. j: Alde-oste.

aidepe. (atzekalde): *iz.* Box.: Alde-oste.

aidepean. (beera): *adond.* Beko aldean egotea.

aidepelcoalc. (zabaldi): *iz.* Ludiko gauzak, goraberak.

aldepen. (erkabide); **iz.** &Tcus,: Erkabide. ^: Alderabide. (cite): *iz.* Eite. j: Alderabide.

aldepetik. (bekotasun): *adond.* Azpitik.

aldepian. (bekotasun): *adond.* Azpian.

aldera. (iri): *iz.* Baseŕia. (aldakera): *iz.* Tkus.: Aldakuntzn. (elizti): II *adond.* Nunbaitenintz.

aldera-egin. (itzurpide): *ad.* ltzuri,

aldera-gabe. (zuzentza): *(wad.* Aide edo aurkako aufe-iritzia ez duena. I; Alders-gabeko. (ayergatasun): *izond.* Berbera. Aldera-gabeko.

alderabide.(erkabide): *iz.* Ikus.: Erkabide, I: Aidepen. (site): *iz.* Ikus.: Eite. I: Aidepen.

alderagaita.(berezkuntza): *frond.* Aldcndu ezin ditekena.

alderagalu. (berezkuntza): *iz.* Berezteko lanabesa.

alderagafi. (saieskuntza): *izond* Sayestu ditekena. (erkabide): *izond.* Erkatu ditekena. (eite): jJ *izond.* Zerbaiten eitea duena.

alderagite. (aldorakuntza): *iz.* Astandu-eragilea. (ezeztapcn): *iz.* Baztertu-eragitea. (astanpcn): *iz.* Zokoratu-eragitea.

alderagiteko. (ezeztapen): *izond.* Baztertu-eragiten duena. (astanpen): *izond.* Zokoratu-eragiten duena.

alderagoko. (urbiltasun): *izond.* Urbilago dagoena.

alderagotik. (urbiltasun): *adond.* Urbiiagotik.

alderakaltz. (berezkuntza): *izond.* Ikus.: Aldent-ezin.

alderaketa. (erkabide): ŕz. Erkatzearen egipena.

alderaldzun. (erkabide): *iz.* Erkatzekoa dana, (cite): *iz.* Berdintzekoa dana. (urbiltasun): J *iz.* Urbiitzekoa dana.

aiderako, (auŕetasun): *izond.* Ondo artzekoa dana. (eskartasun): *izond.* Eskeiak cmatekoa dana. (tandem bizia): *izond.* Somara lanegiten duena.

alderakoi, (atxikidmra): *frond.* Alderdi edo talde bati jaŕaitzen diona. J: Alderdikari, atdcrdikoi.

alderandu. (suntsidura): *ad.* Ezkutatu, zerbait auŕetik edo ikuspcnetik kendu. (uŕunde): *ad.* Norbaitengandik edo zerhaitetik aldendu.

alderantzean. (ayeŕ): *adond.* Ayertzean, zaletzean.

alderautzi. (atzekaldc): *iz.* **Aide** nagusiaren atzekaldekoa. J: alderontzi, atzez, kimeŕ, kinbeŕ, pinpcf.

alderantzian, (ordaintasun): ada2d. Alkaŕekiko berdin ari-izatea.

alderautzikatu. (gainberadura); *ad.* Gauzaen ezarpen edo **kiria** aLdatu naiz iardaskatu.I: Alderanztu.

alderantziko. (atzekalde): *izond.* **Aide** nagusiaren atzekaldekoari dagokiona.

alderantzira. (jazargo): *adard.* ikus.: Aitzi.: Aitzitik.

alderantziz. (atzekalde): *adond.* Aizekaldetik ari-izatea. j: Alderauntziz, gimurziara, oin-buruka.

aideranzketa. (gainberadura): *iz.* Gauzaen ezarpen edo **kirk** aldatze naiz, lardaskatzearen egipena.

alderanztu. (gainberadura): *ad.* Ikus.: Alderantzikatu.

alderat. (norabide): *adond.* Nunbaiteruntz. (ordezketa): *adond.* Zerbaiten order. (lan): j *adond.* Ainbestetan egiteko, **Ian** bat artzea. (akle): II *adond.* Zerbait **alde batera** uztca.

alderatu. (alborakuntza): *ad.* Uŕeratu, urbildu, iratiotu. (uŕuntasun): *ad.* Uŕundu, uŕutiratu, utztatu. (aldarakuntza): II *ad.* Eraman beat dan bidetik atera edo sayestu. (ayeŕ): II *ad.* Ayertu, zaletu. (autakuntza): *(ad* Autatu, berezi. (itzurpide): II ad. **Kalte** edo galbide bat bazterlu. (astanpen): II *ad.* Norbait edo zerbait zegoen lekutik kendu.

alderatuz. (erkabide): *adond.* Erkatzea egin.

alderatzaile. (alborakuntza): *izond.* Uŕeratu naiz urbildu-eragiten duena. (urhiltasun): frond. Berbera.

alderatzc. (erkabide): *iz.* Erkatzea. (alborakuntza): *iz.* Urbiitzea, alboratzea. (zenbakun): JJ *iz.* Ncuŕitzea, alkaŕ jotzea.

alderatze-esaera. (erkabide): *iz.* Erkatzeko esaidia. (elizti); *iz.* Berbera.

alderazi. (aldarakuntza): *ad.* Aida-eragin. : Alderazo. (ayeŕ): *ad.* Ayef-eragin, zaletu-eragin. (titit): II *ad.* Norberengandik aldendu, oildu, esti-eragin. (irizkidetasun): II *ad.* **Bofokatzen** dutenak emetu, heretu.

alderazie. (aidarakuntza): *izond.* **Aida-eragiteu** duena.

alderazo. (saieskuntza): *ad.* ikus.: Alderazi. J: Zerbait, oiturazko bare **norabidetik aldendu-cragin.**

alderdi. (alde): *iz.* **Alboa. (aragi): iz. Aragiz ugaritasuna. (ezkoniza):** JJ *iz.* Ezkonkidea. (baŕabil): JJ ŕz. **Aide** lotaagatiak. (sakitura): JJ *iz.* **Suin-atal elbaŕia. (babes):** J *iz.* Babestearen egipen eta ondorioa. (nekebide): *izond.* Minduta dagoena. (ergeltasun): *frond.* Kokoloa dana. (gibelaldc): Jj *iz.* lpurdi-mazela. (alarguntza): JJ *izond.* Alarguna geratu dan **emakumea edo gizona.** (coin): JJ iz, Soin-atala. (alkargo): Ij ŕz. **Taide, allcartasuna.** Ayeka. (auziratze): iJ *izond.* Auzitan ari dana. (azpegi): *iz.* **Azpegi. I: Ikuspegi.** (ikusbide): H *iz.* Berbera. (luŕaide): JA iz. Erki, eŕiaidea. (maids): Jj *iz.* Aldapa, pataŕa. (atalondo): JI *iz.* ikus.; **Atalondo. (leyo):** J *iz.* **Ate-ori naiz** leyo-oŕi. (zori): II *iz.* *Zen* on naiz zari txaŕa. (buru): Ji ŕz. Buruaren bi aldeetan irteten dan zatia. I: 1larerdiko sail,

alderdi-balco. (zuzentza): *izond.* Tñorenganako ayefik edo zaletasuuik ez duena.

alderdi-buru. (buruzagi): *iz.* **Buruzagitzat onarizen dana.**

alderdi-gabetasun. (zuzentza): *iz.* Tñorenganako **ayefik edo zaletasunik cz izatea.**

alderdi-gabetu. (zuzcntza): *ad.* Tñorenganako ayetik gabe geratu.

alderdi-gizeua. (mardultasun): Emankoŕa dan luŕaidea. (Waldo): *iz.* Berbera.

alderdi-zale. (atxikidura): *izond* Lkus.: Alderditaŕ,

alderdian. (crkabide): *adond.* Erkatzcan ari-izatea.

alderdilca. (atalketa): *adond.* Zatikatzen ari-izatea. (itzurpidc): *adond.* 'dick zama astantzen ari-izatca. Outside): II *adond.* **Z.eŕenclaka** ari-izatea.

alderdikarl. (atxikidura): *izond.* ikus.: Alderakoi. I: Aldardikoi.

aiderdikarttasun. (atxikidura): *iz.* Nortzuenbait naiz zertzuenbaiten aide ala aurka artulako auŕe-iritzi zuzengabekoa.J: **Alderdikaŕa.**

alderdikafa. (atxikidura): *iz.* **ikus.:** Alderclikaritasun.

alderdikatu. (gupiera): *ad.* Okertuta geratu. (makurdura): *ad.* Zutiko egokera galdu. (ayei): H *ad.* Ayertu, zeribait buruz zaletu. (etsaigo): II *ad.* Etsaya biurtu.

alderdikeri. (siñis-auste): *iz.* Bare egileak irakasita eta beste batzuck aidcztutako irakaskizuna, I: Irakaste ospetsu batek irakasitako **uzkurtza** aizuna. (alkargo): ŕz, lrakaskizun berczi baton jaŕaigoa. (lipizta): j *iz.* **Naimenen** eskatima edo iritzicn ezberdintasun,

alderdikeritsu. (yalkipen): *izond.* **Arnor-egiten** ez dueua.

alderdikeriz. (sitLis-date): *adond.* Alderdikerietan ari-izatca. Oda): *adond.* Leyatuki ari-izatea.

alderdilcide. (atxikidura): *izond.* Alderakoi balm Laguna.

alderdikidetu. (atxikidura): *ad.* Aiderdi baten irakaskintza onartu.

alderdiko. (tanpa): iz. Masalekoa. (erakotasun): *frond.* Egokia dana. (atxikidura): (*izond* Alderdikari bat jataitzen duena. J: Alderdikot.

alderdikoi. (atxikidura): *ŕzond.* Ikus.: Alderakoi. J: Alderdikari.

alderdikoitasun. (atxikidura): *iz.* Alderdi baten irakaskintza jaŕaitzea.

alderdikof. (atxikidura): izond. Ikus.: Alderdiko.

aiderdiratu, (atxikidura): *ad,* Alderdi bateau sartu.

alderditaf. (atxikidura): *izond* Alderdi bati jaŕaitzen diona, aderdi batekoa dana. Alderdi-zale, aiderditiaŕ.

alderditsu. (aldakortasun): *izond.* Oldozpenez, rnaitasaŕez eta abaŕ oso of az aldatzen dana.

alderditu. (alarguntza): *ad.* Alarguna biurlu. (sakitura): *ad.* Entail. erbailduta geratu. (atxikidura): II *ad.* Alderdi bat onartu.

aideregin. (berezkuntza): *ad,* Gauza baton ikutzetik edo urbiltasunetik aldendu.

aideren. (erkabide): *adond.* Erkatzeau.

aideren bertze. (alde): *adond.* Aide batetik baste batera satin, joan, Alderen baste, aideren aide, aiderik alde.

alderezka. (efenkada): *iz.* Letoz jafita dagoena.

aldericide. (auzotasun): *izond.* Auzo berberakoa dana.

aldero. (ergeitasun): *iz.* Fun€sik gabe itzegiten duena. (kordokadura): *iz.* Kordoka,kulunka.(aurkaketa): *adond.* Aufez-auŕejartzea.

aideroka. (kordokadura): *adond.* Kordoka edo kulunka ibiltzea. Aldeoka.

alderokatu. (kordokadura): *ad.* Kordoka edo kulunka ibiii.

alderontziz. (gainbcradura): *adond.* Aozgora, buruzbera.

aiderotu. (isikortasun): *ad.* Norberaren erabakian geyegiisitu.

alderozka. (ozka): *adond.* Ozkaz ari-izatea.

aldefai. (a lumen-aidi): *iz.* Ikus.: Anemen-aidi. I: Etxaiñesa, aldaŕai, ibiidaun, paramen-bako, paramenbakoak, paranren-gabe, paramen-gabeko, nine, ofonkari. (aipefaldi): *izond.* Alpeŕa dana. Arlote, gitni, ufuntiaf.

aldefai-biziera. (aPemen-aidi): *iz.* Etxerik gabe, aide batetik baste batera ibiltzen bizi-izatea.

aldefai-›bili. (anemen-aidi): *ad.* Aide batetik beste tatters. erabateko gogorik gabe ibiltzea. I: Biderik aurkitu eziñean ibiltzea.: Kan-kernen ibiii, oŕon tokiz-toki ibiii, zeyertu.

aideŕalkoya. (anernen-aidi): *izond.* Aideŕaitzeko ayefa duena.

aldefaitu. (anemen-aidi): *ad.* Luzaroan blurs geratu gabe, aide batetik beste batera

aldefeoz, (joko): *adond.* Jokaldi bat eŕaz irabaztea.

aldefeska, (efenkada): *iz.* Ikus.: Leŕo. Aleŕeska.

aidefestan. (gerokotasun): *adond.* Eten gabe ari-izatea.

aidefi. (auzotasun): iz. Urbil dagoen eŕia. (aldauri): *iz.* IJŕiko aldaurian dagoen auzoa.

aldefiko. (atdauri): *izond.* Aldaurian bizi dana. (urbiltasun): *izond.* Urbil dagoena. (aldamen): jj *izond.* Aidaurenean dagoena.

aidefltaf. (ended): *izond* Eŕialdekoa dana.

alderuutz. (elizti): *atz.* Noruntzbait. Alderatz.

aldeskuñlau. (eskuma): *adond.* Eskuma-aldean egotea.

aldespe. (cstalunc): *iz.* l;stalpea, aterbea. Aidetxc.

aldestayo. (uzkeri): *izond.* Ganorarik ezluena. (gaieztasun): *izond.* Etekiñik ematen eztuena.

aldetarat. (aditzondo): *adond.* Aldeetara esan, ulertzea.

aidetasun. (a€xikidura): *iz.* Norbaiten edo zerbaiten aide ari-izatea. (zuzengabekeri): in Norbaiten alde zuzengabekerizjokatzea.

aidetegi. (dilingadura): *iz.* Onna-aidean egiten dan egazpea. (mailgune): iz. Zerbaiten iraitzetik irteten dan zatia.

aldeten. (aditza): *ad.* Alde-egiten aditzaren aldaketa.

aldetiaf. (babes): *izond.* Babesten duena. (zaingo): *izond.* Zaintzen duena. (atxikidura): *izond.* Ikus.: Atdezkari. Aldezko, aidezkaiari, aideziari, aideztzale.

aidetsu, (naŕaskeri): *izond.* Gaizki jantzita dagoena. j: Aidekaitz. (aldamen): Izond. Zerbaiten aidameuean dagoena.

aldetu. (erkabide): *ad.* Erkatu, berdindu. (urgazpen): *ad.* Lagundu, urgazi.

aldetiaf, (gainberadura): *iz.* Zerbaiten atzealdean dagena. (gutidura): *iz.* Atzerapena, gutxitzea. (kalte): II iz. Berbera. (ezerakotasun): II *iz.* Egokia ez dana,

aidetxe. (bizitegi): *iz.* Mezatara joateko baseŕitaŕek janzkiak aldaten dituzten etxea. (aidakera): *iz.* Berbera. Antzakian eta edotunjanzkiak aidatzeko dagoen tokia. (auzotasun): *iz.* Baste norbaiten etxea. (estalune): *iz.* Ikus.: Aldespe.

aldetxo, (abelizti): *iz.* Abereen saido txikia. (neuŕizti): *iz.* Aidedi baten zabaide bakoitza, j: Aldexka. (urbiltasun): II *adond* Oso urbil egotea. Aldexean.

aldetzea. (urgazpen): *iz.* Laguntzea; norbait edo zerbait laguntzea.

aidexka. (azpegi): *iz.* Ikus.: Azpegi. (neufizti): *iz.* Ikus.: Aldetxo.

aldefkatu. (pitxi): *ad.* Pltxltegiko afiak landu.

aldexko. (urbiltasun): *adond.* Oso urbil dagoena.

aideyoa. (makurdura): *iz.* Ikus.: Makurdura. I: Zeartasun.

aidez. (zati): *adond.* Zati batez. (aldaera): *adond.* Aide batetik bestera. j: Ikus.: Aldez-alde. (izen): I *adond.* Norbaiten izenez, norbaiten aidet€k.

aldez-aide. (aidaera): *adond.* Aide batetik beste batera. ?: Aldez-bestze.

aldez-aufeko. (aintzinatasun): *adond.* Zerbaiten aufetikoa izatea. (auŕetasun): *adond.* Berbera.

aldez-beste. (gainberadura): *adond.* Atzekoz aufera. j: Aldez-berize.

aidex-bestetu. (aldakera): *ad.* Bat-bateau aldatu.

aidezlca. (zaingo): *adond.* Norberak bare buruaren alde jokatzea.

aldezkai. (gorantza): *iz.* Norbaiten aide egindako itzaldia edo idazkia.

aldezkak. (ontufe): *iz.* Ontuŕeak. Thus.: Outufe. /1 aldezkak eta auŕezkak.

aldezkari. (atxikidura): *izond.* Norbaiten edo zerbaiten aide yarduten duena. I: Aldezko, aldetiaf, aidezkaiari, aldeziari, aldeztzale. (babes): *izond.* Norbait edo zerbait babesten duena. j: Aldeziari. (zaingo): II *izond.* Norbait edo zerbait zaintzen duena. Aideziari.

aldefkatu. (zaingo): *ad.* Auzitegian norbaiten aide jokatu.

aldezketa. (zaingo): *is.* Uzkurtz katolikoaren egiari eusteko, oñaŕi ta argibideak erakusten dituen yakintza.

aidezki, (zaingo): *iz.* Norbaiten edo zerbaiten aide egiten dan itzaidia.

aidezkizun, (zaingo): *iz.* Norbaiten edo zerbaiten aide jokatzeko dagoena.

aidezlco. (atxikidura): *izond* Ikua.: Atdezkari. I: Aidetiaŕ, aldezkalari, aideziari, aldeztzale. (erakotasun): *izond.* Egokia dana. (onberatasun): II izond. Onbera dana. (gurasurdetasun): *izond.* Gurasordea bezela ari dana. (agerkai): iz. Zerbaiten alde jokatzekoa dan agerkaya.

aldezlart. (babes): *izond.* Ikus.: Aldezkari. (zaingo): *izond.* Ikus.: Aldezkari. (atx€kidura): jj *izand.* Ikus.: Aldezkari.

aldezlaritza. (zaingo): *iz,* Aldez jokatzen duenaren yardunbidea.

aldezie. (yarein-yardunbideak): *izond.* Aidezkaria dan lege-gizona. (zaingo): *izond.* Berbera.

aldezpen. (yarein-yardunbideak): iz. Aldez jokatzearen egipena, (zaingo): Aldez esandako itzaidiaren egipena.

aldezpeneko. (zaingo); *izond.* Norbaiten edo zerbaiten aldez jokatzekoa dana.

aldezpide. (zaingo): is, Aidezkaria dan lege-gizonaren idazkia.

aldezpidezko. (zaingo): *izond.* Aldez jokatzeko egiña dana.

aldeztan.(ayergatasun):odond.Iñoren aide edo aurka yarduteko auŕe-irilzzirik gabe ari-izatea. (zuzentza): *adond.* Ez alde batera ez bestera makurtzerik ez egitea.

aldezteko. (zaingo): *izond.* Zaintzekoa dana.

aldeztu. (zaingo): *ad.* Norbaiten edo zerbaiten alde jokatu. j: auzitegian norbaiten alde yardun. (onegipen): *ad.* Berbera, berbera. (babes): jj *ad.* Norbait cdo zerbait babestu.

aldeztzale. (atxilddura): *trend.* Ikus.: Aldezkari.

ALDM. *iz.* Gauzaen iraupena cdo izatcaren jaŕaipena. j: Iranian oŕen zeingabeko Samoa, zati berdiñctan erdibitu diteken mugarik gabeko kaizu bezeta. j: !raven oŕen zatia. I: Notiñen bat bizi dan edo gauza bat gertatzen dan aroa. j: Zerbait egitcko ercti, abagunea. ^: Astia. [: Gauza bat egiteko izaten diran igidura jaŕaycn bakoitza, csate baterako ereskiak. j: Eguratsaren egoicera. j: Aditz-jokoan, aditzaren egipena gertatzcn edo egiten dan aroetako bakoitza. j: itxasoko ekaltz edo orzantza, asmaldi, noiz-aidi, manta, (osterakuntza): *iz.* Bidet. (aldizkapen): 11 iz. Txanda. (gogo-aidarte): H *iz.* Gogaidi, olde. (aidakortasun): Ij iz. Naikeria. (urte): jj *iz.* Ugaritasunezko urtia. (ugaritasun): H *iz.* Urteugaritsua. (sukaŕ): jj *iz.* Breuaidiko sukaf. // (aldikada), (goi-jakintza), (oreniari), (uŕuntasun).

aldi bakoitzeko.(aldizkapen): *adond.* AldE bakoitzeaz. 1: Aidi bakoitzean, ai di bakotxean,aldibakotxcko.

aidi baterako. (aidi): *adond.* Luzarorako.

aldi bateratzeza. (aidi): *iz.* Bateratzea peitzea. 1: Aidi ezinbateratze.

aidi batezko. (bateratasun): *izond.* Aldi berean gertatzen dana. 1: Unebereko.

aldi beretu. (bateratasun): *ad.* AldE berean jokatu.

aidi ezinbateratzea. (bateratasun): *iz.* Batera ezin etorizea,1; Batera-eza.

aldi oneko. (gogo-adarte): *izond.* Aldarte onekc.

auditxafeko.(gogo-aldarte): *(rond.* Alclarte txaŕeko,

aldl-aldika. (osterakuntza): *adond.* Bern aldian, here txandan. j: Aidi-aldizka, aidi-aldiska.

aldi-amai. (amaiera): *ft.* Azken aldien amaya.

aidi-arteko. (etenaldi): *izond.* Aldizka eten dagiena ta aldizka ere jaŕaitzen dana.

aldE-askodun. (tximist-indat): *izond.* Aldietan ari dan tximist-ingurupena.

aidi-atako. (egitegun): *izond.* **Aidiak** nasten dituena.

aidi-bakaf. (tximist-indaŕ): *Land.* Aldl batean bakaŕik ari dan tximist-ingurupena.j: Aldi bateko.

aidi-bateko, (tximist-indaŕ): *izond.* Ikus.: Aidi-bakaf. (aldikada): *izond.* Aldiko berberakoa dana. (bateratasun): *Land.* Berbera.

aidi-bateratu. (bateratasun): *ad.* Aidi berean jaŕi.

aidi-batezko. (ba€eratsun): *izond.* Beste gauza baten aidi berean gertatzen edo egiten dana. I: Unebereko.

aldi-bereau. (bateratasun): *adond.* Berbera dan aldian ari-izates.

aidi-bereka. (bateratasun): *izond.* Aidi bereanjokatzen duena. I: Unebereko.

aidi-beretasun. (bateratasun): *frond.* berean jokatzen duenaren tasuna. j: Baste gauza baten aldi berean gertatzen eda egiten danaren lacuna.

aidi-bertako. (bateratasun): *(rend.* Berbera dan aldikoa dana. (aldikada): *izond.* Berbera.

aldi-crantziz. (gainberadura): *adond.* Buruzbera, goikoz bera.

aidi-efeska. (aldizkapen): *iz.* Beste batekin aldizkatzen norbaitek dagicna.

aidi-esi. (aldikada): *iz.* Aldiak jartzen duen esia.

aidi-gaitzeko. (adiongabetason): *izond.* AldE edo xedetik lekorekoa dana.

aidi-goibe. (bateratasun): Bateratasunekoa ez dana, batera-eza. I: Aldl-ozka.

aidi-igarotze. (aldi): *iz.* Aldiaren igarotzea.

aldi-jafai. (egitegun): iz. Aldiaren jataipena.

aidi-jafaiketa. (aidi): *is.* Aldiaren kiria.

ald€-jafaizko. (egitegun): *izond.* Aldiaren jaŕaitzeari dagokiona.

MI-innate. (aidikada): *izond.* Aldikadaz lanegiten duena.

aldi-naste. (egitegun): iz, ikus.: Aldikeria. j; Aldinastu.

aldi-neurkota. (orenlari): *iz.* Aldiaren naafi zeatza. j: Aldr-neuŕi.

aldi-neurkin. (oreniari): iz. Aldia zeatzez neurtzekoa dan oronuaria.

aldi-neurlari. (oreniari): *izond.* Aldia zeatzez neurtzen duena. j; Aidi-neurle, aidi-neurtzaile.

aidi-neuŕi. (oreulari): iz. liens.; Aldi-neurketa.

aldi-neurtzaile. (areniari): *izond.* Ikus,; Aldi-neuriari.

aldi-obo. (aldikada): *iz.* Bten gabe alkati jafaitzen dioten aldE berdiñen bakoitza.

aidi-on. (zorion): *iz.* Zori ona. (adiontasun): iz. ilcus.: Adlontasun. (gogo-aidarte): Hj *iz.* Aldarte ona. (zori): II iz. ikus.: Zorion. j: Alde an, egoal, aidion.

aldi-onez. (adiontasun): *adond.* Adiontasunez,

aldi-oroko. (iraupen): *izond.* Beti irauten duena.

aldl-ozka. (bateratasun): *iz.* Ikus.: AldE-goibe.

aidi-une. (aldikada): *iz.* Aldikoa. (tarte): *iz.* Aldikada bat. (aidi): jj *L.* tine, lipaf, jesus, Iimaŕ.

aidi-ufen. (aldikada): *iz.* **Aidi-ohoa,**

aldia. (inks): *iz.* Abesti itun eta negartia. 1: ikus.: Aidizale.

aldiagileak. (negaf): *izond.* Ikus.: Erostari. j: Brostale.

aldiagiliak. (inka): *izond.* Abesti itun eta negartiak abesten dituzten emakumeak. I: Aldiagileak, aldiazaicak.

aldiak egin. (aldakcra): *ad.* Bizitegiaz aidatu.

aldiak eragin. (aidaera): *ad.* Aldatu-eragin.

aldiak izan. (aidi): *ad.* Unealdi on ala txaŕak izan.

aldiak-aldi. (aidi): *adond.* Luzaro, urteetan.

aldiaka. (aldizkapcn): *adond.* Gauza batzuk eŕeskan egitea, lenengoz bat eta

gem bestea, beret] artean txanda bat gordetzean.

aldiakatu. (aldizkapcn): *ad.* Gauza batzuk eŕeskan egin, j: ikus.: Aidiaka.

aldiaka€. (zorotasun): *izond.* Zoraldietan ari dana.

aldian. (aidi): *adond.* Bitartean.

aldian batez. (aidi): *adond.* Noizean bein.

aldian-aldian, (aidikada): *adond.* Aldi bakoŕtzean. : Aldi guztietan. (tarte): *adand.* Berbera. I: Aldian-aldi, aidian-aldiako, aldian-aldiaako, aldian-aldika, aldian-aldika, aidirik aidira, aiditik aldira.

aldiarte. (aidi): *iz.* Une, uneaidi.

aldiartean. (oraiñaldi): *adond.* Glue aidi ante.

aldibaten. (aidi): *adond.* Bein, bein baten. Atdibatez, aldibatezbein.

aldibateratasun. (bateratasun): *iz.* Ikus.: Bateratasun. : Aldikidetasun.

aldibatezbein. (aid!): *adand.* ikus.: Aidibatcn.

aldibero. (indaŕaldi): iz. indarkeriz zerbait artzearen egipena.

aldibiko. (tximist-indaŕ): *Izond.* Aldi bitan ari dan tximist-ingurapena.

aldidun, (zorotasun): *izond.* Burutik dagoena. Tentelkeriak esaten edo egiten dituen. (gogo-aldarte): *izond* Aldarte on edo txaŕetan ari dana. (zeaztasun): Í *izond.* Arauaz yarduten duena.

aldien. (dardaritze): *iz.* Alditxai eta dardaraz bat-bateau sortzen diran erasoetan agerten dan eritasuna. (eritasun): iz. Berbera, berbera.

Alien aldia. (aidi): *iz.* Aldiaren igarotzea.

aldien aldiz. (osterakuntza): *adond.* Noizean bein.

aldien sendakiak. (sendagaikintza): iz. Biotz-miñaren aurkako sendagayak.

aldien-antzeko. (dardaritze): *izond.* Biotzeko-miñaren zantzuak erakusten dituen.

aldien-aurkeko. (dardaritze): *frond.* Biotzeko-miiarcn aurkakoa dana.

aldien-bulta. (dardaritze): *iz.* Biotzeko-miñaren txaŕaldia.

aldientsu. (dardaritze): *ŕzond. Biotzeko-msña* jasan beaŕ duena. (zorotasun): *Izond* Noizean bein zoro bezela ari dana, I: Aldizto.

aldlero. (aidi): *adond. Bali,* une-oro.

aldieŕenkura. (erbaltasun): iz. Erbaikeria, amor-egin.

aldigaitz. (gogo-aldarte): *iz.* Aldarte txaŕa. (alditxat); *iz,* Buntzoraldia. I: llgiro.

aldigaitz izan. (alditxaŕ): *ad.* Burtzoraldia izan.

aldigaizte. (gaizkidura): *iz.* Gañerako gaizkitzea.

aldigaizto. (alditxaŕ): *iz.* ikus.: Burtzoratdi. I: Aldigaixto, aldigesto,

aldigaiztu. (aiditxaŕ): *ad.* Zentzuna ta ezagumena galdu.

aldika. (aldikada): *adond.* Aldikadaka.

ALDIKADA. ŕz. Moltzo bat eratzean bezels, egun, fie, edo urte batzuen eldia. I: Zerbait egiteko igaro beaŕ duen **aldia. I:** Egote, unada, aldikaidi, zutu. /l (aidi), (bateratasun), (egitegun), (ape), (urte).

aldikaiztua. (aiditxaŕ): *ŕzond.* Alditxat batek jota dagoena.

aldikako. (etenaldi): *izond.* Noizeanbeingoa dana.

aldikal. (aidi): *adond.* Aldi bakoitzekotz artzea edo ikustea.

aldikaidi. (aidikada): iz. ikus.: Aldikada. Unada, zutu.

aldikaldiko biziztia. (aldikada): iz. Biziaren a€dizkako aroa.

aldikar€. (aidizkapen): *izond.* Aldikatzen duena. f: Aldizkazate.

aldikatu. (aidizkapen): *ad.* Gauzak bein-banan egin, aikaŕen ondoren eta banan-bana. (mueta): *ad.* Muetatu, kirian jafi. (ordezketa): *(ad.* Notin bat edo gauza bat baste baton order jaŕi.

aldikeria. (egitegun): *iz.* Eginkari bati egizkoa ez rayon egiteguna ezartzean egiten dan okefa. I: Aidi-naste.

aidiketari. (eyeraldi): *iz.* Byerara, garaua eo-erazteko doana.

aid€k€. (aldikada): *izond.* Aldiko edo aldikakoa dana.

aidikide. (aidikada): *izond.* Beste baton aidi berekoa dana. (bateratasun): *izond.* Bateratasunekoa dana.

aldikidetasun. (bateratasun): *iz.* Ikus.: Bateratasun. j: Aldibateratasun.

eldiko. (aldikada): *ft.* Aldiaren aroa, bertan izandako edesti-egipenek nabari-erazten dutena. Edezein aldi-aroa. j: Aldi-une zedaŕitua, bertatik urteak zenbatzen asten dalarik. Aldikada oso Luzea. 1: Urtearen aldia bertan zerbait gertatzen egiten edo egin beaŕ data. I: Arkuntsa, kida, intera, ero, mugaldi. (osterakuntza): *adond.* Bakoitzean. I: Bakoitzari dagokiona. I: Aldiari dagokiona. (zaintzaie): Landetako **zaintzaiea.**

aldikoi. (aldikada): *izond.* Aldiren bateau Irani-then duena.

aldikortu. (aidikada): *ad.* Aldiaren maian zerbait edo norbait jaŕi.

aldikote. (aldakortasun): *izond.* Siñiskizunez, alderdiz edo iritziz eŕaz aldatzen dana.

aldikotu. (oraiñaldi): *ad.* Oraingoa zerbait egin,

aldikoz. (aidi): *adond.* Aldi bateko, bein-beñekoa izatca. : Aldikotz, aldirako, alditsurako.

aldimaitz. (meat): *iz.* ikus.: Meru.

eldin. (aldintasun): *ft.* Zerbaiten ouespen, on-iriztea, ozku. (satneuŕi): *iz.* Zeribait jartzen rayon **salneuŕia. (kizi):** ((iz. **Kimian kiz€ai** ematzen zayen neufla,

aldin-aldikoa. (aldikada): *adand.* Gauza bakoitza bcrari dagokion aldian artzea. (aldŕ): *adond.* Berbera.

aldin-aldin. (aidikada): *adond.* Noizean befit (aid!): *adond.* Berbera.

aldin-bekaf. (kizi): *izond.* Kimian antola€zeko aldin bat bakafik duen gorputza. j; Aldin-bateko.

aldin-bateko. (kizi): *frond.* Ikus.: Aldin-bakaŕ.

aldin-bereko. (berdintasun): *izond.* Ainbestekoa dana.

aldin-biko. (kizi): *ŕzond.* Kimian antolatzeko bi aldin dituen gorputra.

aldin-izan. (irabazbide): *ad.* Gai-izan, diñu-trait. (aldintasun): *ad.* Berbera.

aldinketa. (aldintasun): *iz.* Gauza bati on-irzten rayon aldiña onartzearen egipeu eta ondorioa.

ALDINTASUN. ŕz. Gotoŕ, iraunkoŕ eta legezko indaŕa duenaren tasuna. // (gaŕantzi), (gotortza), (iraunkortasun), (ongaitasun).

aldintsu. (aldintasun): *frond.* Aldin aundikoa dana.

aldiñkk (txindi-etxe): *iz.* Ondasunaren **mozkin,** ekoizpen edo etekifia. t: Malleguz emandako aindoak edo salgayak eta abaŕ uzteagatik, bazkunen ukanetan edonork duen erkidegoaren agidak. I: Diru-gayak. ii (saleroste).

aldiñeko. (aldintasun): *izond.* Aidiña duena.

aldian. (zori): ŕz. Zorion, alde, on, egoal, aldi-on. : Bide.

aidiero. (aidi): *iz.* Aldi gurtia. Aldioroz.

aldiraiño. (aldikada): *adand.* Igarotzen ari-iraea.

aldiraiñoko, (aldikada): *bond.* lgarotzen dana.

aldirako, (aldikada): *adond.* Ikus.; Aldikoz, alditsurako.

aldirakotasun, (a€dikada): *iz.* Aldikadaren tasuna.

aldirañnko. (carte): *band.* Baste baten ordez aldi batean ari dana. j: ikus.: Alditsurako.

aldlrartean. (aldi): *adond.* Aldi arte. E.b.: Gure aldirartean.

&diri. (aldauri): *iz.* &us.: Aldauri. Ingiruak, tripe. iri-ingurrr, uri-egal. (di): iz. Berbera. (urbiltasun): II *iz.* Urbiltasunean dagoena.

alcliriarr. (urbiltasun): *adond.* Urbiltasunean egotea. (auzotasun): *adond.* Auzo-ondoan egotea.

aldlrlk aldira. (aldikada): *adond.* Ikus.: Aldlan-aldian.

aldlriko. (aldauri): *band.* Aldirian bizi dana edo dagoena. j: Aldiritai, aldiritako. (di): *bond.* Berbera. (auzotasun): II izond Auzo-inguruan dagoena.

aldiritaf. (aldauri): *izond.* Tkus.: Aldiriko. {: Aldiritako. (efi): *hand.* Berbera. (iri): II *izand.* Baseŕitaŕa.

aldiro. (aldikada): *adaifd.* Bakoitzean.

aldiroko. (eguneroko): *izond.* Aldierokoa, aldi guzietakoa. j: Ikus.: Eguneroko.

alditi. (zorotasun): *izond.* Zoroki ari dana. j: Alditsu, aldindu, kukutx.

alditu. (zorotasun): *hand.* Ikus.: Alditi. Aldindu, kukutx.

alditsurako. (aldi): *adond.* Ikus.: Aldikoz. I: Aldirako, aldiraftoko.

alditu. (uŕuntasun): *ad.* Ufutiratu.

ALDITXAII. *iz.* Ezagumen eta kordamena bat-batean galtzeagatik sortzeu dan ezbeafa,biotzaren egipena beingo baten gelditzean. I: Gaitzaldi, kordegabe-aldi, ilgune. ii (asaldura), (aultasun), (birloraldi), (dardaritze), (eritasun), (gogape), (1o), (mozkorkeri), (sorgortasun), (tutubio), (zorotasun).

alditxafeko. (zodtxaŕ): *izond.* Zori txafekoa dana.

aiditxartu. (alditxatr): *ad.* Alditxaŕa jasan. (aultasun): *ad.* Berbera. I: Auldu.

alditxo. (aidi): *iz.* Aldi labuŕa. j: Aldixe.

aldiuneko. (aldi): *bond.* Lipaf batean bakaŕik iraunlzen duena.

aidiz. (aldikada): adond. Arteka-marteka. (tarte): *adond* Berbera. (jazargo): II *adond.* Ala ere, alarik ere.

aidiz-aldileo. (ordaintasun): *izond.* Alkaŕen aŕemanetan berdin dana.

aldiz-aldiz. (aldikada): *adond.* Noiz edo noiz, bein ado bein.

aidiz-ateko. (araugabe): *izond.* ikus.: Oiazbezelako.

aldiz-besteko. (egitegun): *izond.* Aldi-uasteari dagokiona.

aidiz-ufen. (egitegun): *adond.* Aldiztiari borne ari-izatea. j: Aldiz-uŕenka.

aidiz-ufengo. (egitegun): *bond.* Aldiztiari dagokiona.

aidizale. (inka): *izond.* Abesti item eta negartia dagiena, ikus.: Aldia.

aldizbeingo indafa. (tximist-indaŕ): *iz.* Aldizkako ziŕara.

aldlaka. (ordaintasun): *adond.* Ordafiez ematea edo arteaa. (aldizkapen): *adond.* Txandaka ari-izatea. : Aldizkan.

aldizkako. (atdizkapen): *izond.* Txandaz zerbait egiten duena. (etenaldi): *hand.* Artekako, noizean-beingoa dana. (aldikada): j *band.* Aldimkoa dana. (neurkera): *izond.* Neufi bat gorde edo jaŕaitzen duena.

aldizkakotasun. (ezmaiztasun): *ŕz.* Gero jaŕaitzeko, noizean bein eten egiten duena, edo egitea. (etenaldi): *iz.* Berbera.

aldizkamen, (jazargo): *is.* Bi iritzi edo bi bayctza artean dagoen jazargoa.

aldizkamendu. (aldakera): *iz.* Ikus.: Aldakera.

ALDIZKAPEN. *iz.* Ufenez-ufen gauza batzak egitea, lenengoz bat eta gem bestea, edo beren artean txandaren bat gordetzearen egipena. E: Utz-beteak. // (aldaketa), (gainberadura), (gerokotasun), (kid), (kordokadura), (neurkera), (ordaintasun), (ordezketa), (osterakunlza).

aidizkargi, (argi): *iz.* Aldizkakoa dan argia. (etenaldi): iz. Berbera.

aldizkari, (aldikada): *hand.* Zerbait aldiz dagiena. (eguneroko): *iz.* Egunero ateratzen dan izpafingia. (azalpen): *(iz.* Edozein gayaz aidiz-aldiz ateratzen dan argitalpena. 1: Aldizkingi, aldizkingurti.

aldizkatasun. (aldikada): *iz.* Aldiz-atdiz egiten danaren tasuna. : Aldizkotasun.

aldizkatu. (aldizkapen): *ad.* Txandaka yardun. j: Txandakatu.

aldizkatuz. (aldizkapen): *adond.* Txandaka ari-izatea.

aldizkatze. (aldizkapen): *iz.* Zerbait txandaka burutzearen egipena.

aldizkeria. (aldakortasun): *is.* Irautasunik eztuena.

aldizki. (aldizkapen): *adond.* Zerbait txandaka egitea.

aldizkin. (aldizkapen): *iz.* Aldizka lanegiten duen langaya. (langaizti): Berbera.

aldizkingi, (azalpen): *iz.* Ikus.: Aldizkari. j: Aldizkingurti.

aldizko. (aukerakeri): *iz.* ikus.: Kasketaldi.

atdizti, (egitegun): iz. Edestlaren gertapenak jazotako egitegunak mugatzeko elburua duen jakintza. j: Egitegunen kirian, edesti-notin edo gertapenen jaŕaikera. I: Aldiak batbanatzeko era. I: Soŕ-leŕo.

aidiztilari. (egitegun): *izond* Aldiztiari bums Ian dagiena.

aldizto. (aldakortasun): *bond.* Trautasunez ari ez dana. I: Aldiztua. (zorotasun): *izond.* Ikus.: Atdientsu, aldiztu.

aldizhr. (kid): *ad.* Zerbait kirian eta araubidez anti. (arau): *ad.* Barbara, berbera. (aunizketa): jl *ad.* Auniztu. (zorotasun): *band.* Ikus.: Aldizto.

alde. (katu): *iz.* Ikus.: Katu (aufen itza). I: Mamoña.

aldo-maldoka. (kordokadura): *adond.* Bi lin-balan ibi Itzea.

aldokef. (makurdura): *izond.* Aide batera makurtuta dagoena.

aldondu. (berezkuntza): *ad.* **ikus.:** Aldendu.

aldordun. (abaf): *bond.* Adaburua daukan zugatza.

aldorkatu. (aldaragune): *ad.* Bi abaf, beso edo ziatan banandu.

aldoi. (enbor): *iz.* Abafak ateratzen diner zugatz-enboŕaren erdia. j: Zugatz-enbofaren zati anndiak. I: Morkol, adapo. (ikatz): *iz.* Zugatz-enbofaz egindako ikatza. (abaŕ): jj *iz.* Abaf nagusiak.

aldof-mazte. (iñausketa): *is.* Iñausketaren egipena.

aldortu. (atdaragune): *ad.* Aide batzuetaruntz abafak atura.

aldospe. (estalune): *iz.* ikus.: Estalune.

aldra. (baterakuntza): *iz.* Saldo, sarnalda, zeldra.

aldragu. (zatarkeri): *izond.* Gizatxaŕa, zitala. (dolortasun): *izond.* Purtzil, doloŕa.

aldraka. (baterakuntza): *adond.* Samaldaka ari-izatea.

aldrakatu. (bildura): *ad.* Samaldan alkartu. : Aldratu.

alde. (altasun): *ad.* Almena lortu.

aldude-egoa. (menpetasun): *izond.* Menpekoa dana.

aldun. (almen): *izond.* Alumna duena. (ordezpen): *izond.* Norbait edo norbaitzuen ardez ari-izateko, almenak eta ordezpena dituena. (aldundi): II *izond.* Aldundian ari-izateko, besteen ordezkoa dana,

aldun-aldi. (aldundi): iz. Alduna bezela ari-izandako aldia. (aldikada): *iz.* Berbera.

aldun-arazo. (aldundi): *iz.* Aldunari cgotzitako arazoa. (lan): *iz,* Berbera,

aldun-lan. (aldundi): *iz.* Tkus.: Aldun-arazo. (Ian): *iz.* Berbera.

aldundegi. (aldundi): *iz.* Aldundia biltzen dan tokia. Aldungo.

ALDU DI. *iz.* Erki bateko aldunen bazkuna, erkiaren arloak zaindu ta oyei buruz erabakitzeko. I: Bazkunde ori biltzen dan etxc edo jauregi berezia. I; Edonungo aldunen bazkuna. : Ekauta.

aldundi-etxe. (a/dundi): *ft.* Aldundia biltzeko ta ari-izateko etxea.

aldundu. (almen): *ad.* Aldun izateko noribait almenak eman. (ordezpen): *ad.* Besteen izenean yarduteko, norbait edo norbaitzuk ordetu.

adungo. (aldundi): *iz.* Aldunek duten aginpidea. j: Aiduntza. I: Aldundegi.

alduntza. (aldundi): iz. ikus.: Aldungo.

ale. (garaa): *iz.* Ikus.: Garau. Gauza txiki ta ia biribila dana. (min): *iz.* Ikus.: Min. I: Ereifiak ematen duten igalia. Tiupa. (igali): *(iz.* Berbera, berbera. (berezitasun): (iz. Lapin, norbera. (alctxo):G *iz.* Tkus.: Aletxo. I: Greta, ale. (alapide): fl iz. Ikus.: Alapide.

ale-aizpalr. (aletxo): iz. Alkondararen eskutufetako uletxoak.

ale-aldi. (garau): iz. Garauak egitearen aldia. (aldi); *fz.* Berbera. j: Ale-am.

ale-ale. (zerga): iz. Alapideengalik aspaldiko abeldunck ordaintzen zuten zerga, maizterkuntzarena ordaindu ondoren, eta ogi, ardo ta abere zaŕ batzuetaz betetzen zana. (txera): iz. Salketa batean tarts izan diranai egiten zayen teem.

ale-antceko. (garau): *izond.* Garauaren antzekoa dana. (tankera): *izond.* Berbera.

ale-arindu. (garau): *ad.* Garauak erdizka egin. (erdi): *ad.* Berbera.

ale-are. (garau): iz. Ikus.: A/c-aldi. (aldi): iz. Berbera.

ale-af€. (afi): *iz.* Aŕizko pikoŕa.

ate-biurtu. (garau): *ad.* Aletu.

ale-ekarle. (mardultasua): *izond* Igaliak ematen dituena. (igali): *izond.* Berbera.

ale-ezuŕ. (min): *iz.* Igaliaren azia.

ale-jale. (garau): *izond.* Garauakjaten dituena.

ale-lantza. (laboreak): *iz.* Laboregintza,

ale-lok!. (aletxo): *izond.* Aletxaak lotzen dituena.

ale-ondaf. (garau): *ft.* Lafinketa egin ondoren,laŕanean geratzen dan garaua.

ale-matzi, (itxasontzi); iz. Garan-loŕeta egiteko erabiltzen dan itxasontzia. (garau): *iz.* Berbera.

ale-otafe. (games): *iz.* Garaua eramateko erabiltzen dan *otafa.* (otaŕa): *iz.* Berbera.

aie-pafasta, (igali); iz. Igalien ugaritasuna. (ugaritasun): iz. Berbera.

ale-pil, (garau): *iz.* Garaua biltzean lafafiean egiten dan kosno-erazko meta. j: Ale-pilo.

alc-sagaf. (igali): *iz.* Alesagnfondoaren igalia. (alesagaŕondo); iz. Berbera.

ale-saltcgi. (zei): *iz.* Garauak salerosteko zeya. (garau): iz, Berbera,

ale-zatc. (garau): izond. Azkufiz garanak jaten dituena.

ale-zapafi. (motrailu): iz. Ikus.: Motrailu.

alc-zati. (amaŕen): *iz.* Eunkal-amaŕeko ordainketa.

ale-zerga. (zerga): *iz.* Ale edo garauak saltzearen zerga. (garau): iz. Berbera.

alea. (aditzondo): *adond.* Bezela.

alcatn, (ordezketa): *ad.* Eztana itxuratzen edo antzeratzen zerbait ordeztu.

alebanatu. (garau): *ad.* Garaua banatu.

alebedaf. (belaŕ): *iz.* Lastaduna dan belafa.

aledef. (apaintasun): *fz.* Txukuntasun aso aundia.

aledertxuan. (apaintasun): *adond.* Txukuntasun aundiaz agertzca.

aledin. (aditzondo): *adond.* Ainbat, onenbeste, oŕenbeste, ainbeste.

aledun. (garau): *izond* Aletuta dagoena. (mardultasun): *izond.* Garauak edo aleak ematen dituena.

alega. (garau): *izond.* Garauak kenduta dagoena. Alegabe.

alegnbe. (garau): *izond. Ikus.:* Alega.

alegabetasun. (gauzeztasun): *iz.* Igalirik ez alerik ez ematen.

alegadera. (gaŕaztuln): *iz.* Lafinketako eultzia biltzeko gafaztulu aundia.

alegailu. (garau): iz. Ale edo garanak ateratzeko lanabesa.

alegaf. (esne): *iz.* Ausnarlarien laugaŕen urdalean dagoen gaya, esnca gatzatzeko darabiltena. (: Byera, ametxoŕi, gantzagi, gatzakoi, gantzakoi, gatxagi, gatzagi, gatzari, gatzaŕ, marda. (aŕi): *iz.* Afi koskoŕ eta oŕelako beste puslcetak. Altxarabara, altxiŕi, kaskailu,txixtoŕ.

alegatu. (garau): *ad. Garauak* kendu edo atera.

alege. (atsekabe): *izond.* Itun dagoena.

alegeki. (ataekabe): *adond.* /tun egotea.

alegeri-belaf. (belaŕ): iz. Azi atalbikoa dan beIaŕa; here azi orizta ta txikiak jangaŕiak dira.

alegetasun. (ataekabe): *iz.* Ituntasuna.

alegetu. (alsekabe): *ad.* Itunerazi, goibel-erazi.

abegez. (atsekabe): *adond.* Itun egotea.

alegi. (alegikeri): *iz.* Egitan ez dana itxuratzen edo antzeratzen, gauza bat aurkeztearen egipena.]: Itunben baten zio, izakera edo izakiaren maŕo edo aldatzea. I: lduri-eta. (atzipe): *iz.* .Iruzuŕa, (aitzaki): *(iz.* Apukoa. (edespen): *(iz. Ipuilla,* irudia, itz-esate.

alegi-bide, (argibide): *iz.* Esaten dana adibidez egiztatu naiz azaltzearen egipena.

abegi-esale. (alegikeri): *izond.* Alegiak erabiltzea oi duena.

abegi-izkera. (alegikeri): *iz.* Itxurazko mintzoera.

alegi-zale. (edespen): *izond.* Ikus.: Alegilari, f: Ipuin-idazle. (irudimen): *Land.* Berbera. (alegikeri): II *izond.* Ipuyak maite dituena.

alegia. (eskiertasun): *adond.* Eskiertasimez. (oiutza): *oyu.* Bat-hatean zerbait gogoratzen dancan, ori adierazteko erabiltzen dan itza, oiutza. Alegie, aleye.

alegia-egile. (alegikeri): *izond.* ltxura-egiten ari dana. : Alegiatsu, ategiakari.

alegiagabe. (egizaletasun): *izond.* Egi-zale, tolesgabea dana.

alegiaka, (alegikeri): *adond.* Itz-Íuncz ari-izatea.

alegiakari. (alegikeri): *izond.* Ikus.: Alegiatsu, alegia-egile. I: Azaluts.

ategiakari, (atzipe): *iz.* €uts.: Atzipe.

alegiatsu. (alegikeri): *izond.* Ikus.: Alegia-egile. I: Alegiakari.

alegiatu. (alegikcri): *ad.* Itxura-egin.

alegiaz, (alegikeri): *adond.* Itxura-egiten ari-izan. Osaka): *adond.* Txantxetan

alegiazko. (alegikeri): *izond.* Itxurakoa, izuna dana. (malmuzkeri): *frond.* Gezutezkoa dana.

alegiaztu. (goiburu): *ad.* Gauza batek beste bat itxuratu.

ALEGIKERI. ŕz. Gauza bat, dana dan bezela ageŕ ez dedin egiten dan itxura edo atzipea. I: Gezuŕ-maiña. II (aitzaki), (antzerakcta), (atzipe), (deun), (eraspen), (estalpen), (fazakeri), (gezuŕ), (gizabide), (irudimen), (itzalgaitz), (izaneza), (legunkeri), (malmuzkeri), (maltzurtasun), (salkuntza), (uzkurtza-eza), (zurikeri).

alegikari. (edespen): *izond.* lpuilaria, ipui-idazlca, ipuin-idazle, ipuinlari. (irudimeu): izond. Berbera. I: Alegi-zale.

alegile. (arduradun): *izond.* Ikus.: Arduradun. : Alegintzaiie.

alegin. (altasun): *iz.* Al ditekena. j: Ikus.: Egiñal.

alegin-egin. (karkabupen): *ad.* Zerbait egiteko asmoa izan.

alegindu. (ardura): *ad.* Leyatu, ardurata. Alegiñatu, permatu. (ariuŕe): *ad.* Sayatu, aiegiñak egin. (isikortasun): II *ad.* Zerbait egitean gogo biziaz ari-izan.

aleginketa. (batzetdi): *iz.* Nor-geyagoke, leyaketa. (isikortasun): iz. Zerbait egiteko, gap biziaz ari-izatearen egipena.

alegintsu. (karkabupen): *izond.* Zerbait egiteko gogoz ari dana. I: Alcgintzaile.

alegintzaile. (gura): *izond.* Zerbait egiteko gurariz betea ari dana. j: Ikus.: Alegintsu. (arduradun): *frond.* Ikus.: Arduradun.

alegiñ-amen!. (zin-itz): *iz.* Zinatz egiteko esakera.

alcgiñan. (altasun): *adond.* Oso, al ditekenean. €: Alegiñean, alegifiaz, alegiñez.

alcgiñaz. (altasun): *adond.* Ikus.: Alegiñan. I: Alcgiñez.

alegiñezko. (isikortasun): *izond.* Lcyaz egiña dagoena.

alegitu. (alegikeri): *ad.* ltzalgaizkcriz jokatu.

alegiz. (atzipc): *adond.* Maŕoz ari-izatea. (goiburu): *adand.* Gauza bat beste baten ordez agertzcko,itxurapenaka ari-izatea.

aleglzko. (alegikeri): *ŕzond* lrudizkoa daua. (fazakeri): *izond.* Pazaker€z ari dana. (zurikeri): *izond.* Egiazkoa ez dana, itxurazkoa dana.

alegiztu. (argibide): *ad.* Esaten dana adibidez egiztatu edo azaldu.

alegofi. (eliza): ŕz. Eliza'tik nolabait aldenduta dagoena. (igati): *iz.* Latent' dagozen gaztaña ta garla.

alegoztu. (gaztañondo): *ad.* Gaztañaren morkotza ideki. (umotasun): *ad.* Arto ta gerezia umotu.

alegurix. (urdait): *iz.* Egaztlek duten giaŕ-urdala.

aleitzi. (aintzapen): *adond.* (total gorabera, of nunbait. I: Aleitz.

alaka. (alaka): iz. Ikus.: Alaica. I: Elaka, ernai, oketsa. (alditxaŕ): ŕz. Oizko eritasuna. (cnutidura): II *iz.* Zuŕuntasuna.

alekatu. (mutidura): *ad.* Zuŕundu. (alaka): *ad.* Alakatu,

aleketa. (ugaritasun): iz. Igalien ugaritasun. (igali): *iz.* Berbera.

alekin. (garau): *iz.* Garauak garbitzean geratzcu dan kondaŕa,

aleko. (altasun): *frond.* Al ditekena.

alekuntza. (azkuŕi); *iz,* Elikatzearen egipen eta ondorioa.

alemaiie. (almen): *izond.* Almenak ematen dituena.

alemen. (isikortasun): *iz.* Yardutea, ekitasuna.

alemiatz. (garau): adand, Garauak gutxi dauzkana.

alen. (ausikidura): *adond,* i(aŕaskatzen ari-izatea. (maltznrtasun): *izond.* Maltzuŕa dana.

alengi. (oñaze): *iz.* Oñazearen oarpena kontzen duena.

alengitu. (coos): *ad.* Asko enoatu.

alentatu. (size): *ad.* Aizetu, egurastu. (mingaztasun): *ad.* Minkaztu.

alepo. (beso): *adand.* Norbait, bizlcafetik clduta, besoetan eukitzea edo eramatea.

alera. (alapide): *ad.* Alapidera eraman.

alere. (jazargo): *adond.* Ala ere aditzondaaren laburpena. : Was.: Ala ere. I: aleta, kalere, alerik-ere.

alero. (itxaskuntza): *imnd.* Batela zuzentzen duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

alefeskan. (eŕenkada): *adond.* Eten gabe, alkaŕen ondoren jartzea edo ari-izatea.

alerti. (cŕiketa): *iz.* Ikus.: Eŕi-arazo. Eŕiketa.

alertze. (icŕ): *iz.* Lefaren antzekoa dan baso-zugatza, toretegietan ere jaŕita dagoena.

ALESAGAŔONDO. *iz.* Mitrekaria dan zugatza; bere igalia, aundi, biribil eta jangafia da; mien barnean garaun goŕi, gozo edo gazi-gozoak asko dagoz. I: Migronclatze, puni-sagaŕondo.11 (zugatz).

Masai. (lokaŕi): *iz.* Mataza biltzeko ta naspilatu gabe eukitzeko erabiltzen dan lokafia.

Mesta. (aŕiko): iz. Afikoa egiteko erabiltzen dan maŕuskatutako zamuka-puska.

alesua. (landare): *iz.* Gurutzkaria dan landarea; ongaŕia bezela erabiltzen da ta sendakaya bezela ere.

aletal. (oyutza): *ayu.* Zama adierazteko erabiltzen dan oyutza. (zemakuntza): *oya.* Berbera. (jazargo): jl *adond.* Ikus.: Mere. (oñetako): *iz.* Oñetakoa indaŕ-befitzeko jartzen dan zatikoa.

aletako. (igali): *iz.* Guztiz umotuta egoteagatik zugateetik jaulkitzen dan igalia. (ezmaiztasun): *izond.* Maizkoa eztana.

aletakoak. (garau): *iz.* /Jzta jaso ondoren luŕean geratzen diran garau bakanak, itzinduko dutenentzat uzten diranak.

aletan. (garau): *adond.* Aletzean ari-izatea.

aletan non. (ondoreko): *bk.* Ikus.: Alakotz. : Bcraz.

aletegi. (garau): *iz.* Garaua gordetzeko tokia. j: Aletoki, alsistu, aletegi, altsistu, mandio, mandiota.

aletegi-sari. (zerga): *iz.* Garauak iraun-arazteagatik len ordaintzen zan zerga.

aletegi-zal. (garau): *izond.* Aletegia zaintzen duena. I: Alezai.

aletegi-zaintza. (garau): *iz.* Aletegia zaintzearcn lana.

aletegiratu. (garau): *ad.* Garaua aletegian gorde. j: Altegiratu.

aletoki. (garau): *iz.* Ikus.: Alctegi. Mandio.

aletsu. (azkuii): *izond.* Azgaŕia dana. (mardultasun): *izond.* Emankoŕa dana. (igali): *izond.* Igall askn ematen duena.

aletu. (garau): *ad.* Bercz dagozen tokitik garauak atom. I: Garaidu, garandu, koskildu, krskildu, kroxkildu, kukuildu, ilartu, krokuildu, irakuŕi, lastatu, istu, sniartu, miauritu, miaurtu, miaustu, mixkortu, pirikatu, urkaldu. (azkuŕi): *ad.* Azkufia eman. Gizentzeko janaria eman. (izki): II *ad.* Itzatat baton izkiak bat-bana oguzi. (atetxo): j *ad.* Aletxoak aletxeetan sartu.

alatun. (laŕapota): *iz.* Ikus.: Lafapota.

aletxa. (aletxo): *iz.* ikus.: Aletxe.

aletxe. (aletxo): ŕz. Oyal, Ian edo baste gai batean egiten dan iŕiñarte edo zuloa, nletxo bat tinkotzeko. j: Begite, aletxa, al joa, alitxi, añcre, ayu, aletxe. II (idekidura).

aletxegile. (aletxo): *izond.* Aletxeak dagizkiena.(esku-langintzak);ŕzond, Berbera.

ALETXO, La. Geyenetan biribila dan zatikoa, soñelcoetan ipintzen dana, alet;cean sartzeko ta oŕela oyek eutsi ta tinkotzeko. I: Ayu, ale, grata, maskilu. (sendagaikintza): Iz. Urtarazie bateaz nastutako sendagayaz egiten dan pikorta, ; Osapil, II (aḋa), (janztura), (lotura), (pitxi), (uzkaldura).

aletz. (liño): *iz.* Liño ado ka[arnuaren lastotxoa. (uzkeri): *iz. Ikus.:* Uzkeri. Utz.

aletaa. (kilo): *iz.* Liñoaren zaboŕa. (zezen): iz. Urtebete arteko idiskoa. (kuma): (ŕa. Berbera.

aletzaile. (guru): *izond.* Aletzen duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

aleun. (baterakuntza): *izond.* Aindo oso aundia dagoela adierazten dueu [tea. Ikus.: Zireun.

aleunka. (ugaritasun): *adond.* Aunitz eta aunitz dagozela adieraztea.

aleunka. (aindo): *adond.* Mila ta miialca ari-izatea. Ikus.: Zireunka.

alexa. (garau): *iz.* Grari aaean azten dan garau txiki beltza.

alez. (altasun): *adond.* Al ditekenez. |: Alezko.

alez-gain. (berezkotasun): *adond.* izatasunaren gain ari-izatea.

alez-gaiñeko. (berezkotasun): *ŕzond.* Izatasunaren gain dagoena. (ikusgaŕi): *frond.* Berbera.

alezai. (garau): *izond.* ikus.: Aletegi-zai.

alezi. (min): *ft.* ikus.: Pipita.

alezko. (altasun): *frond.* Al ditekena.: Ikus.: A[ez.

alezkoak. (garau): *iz.* Garau, min eta aziak, baron rnultzoan adierazteko itza. (min): iz. Berbera, berbera.

alezta. (zi): *iz.* Landare batzuen egufezko eunduratik sortzen dan eztena.

aleztatu. (mardultasun): *ad.* Igaliak eman. (garau): *ad.* Garauk sortu.

aleztu. (altasun); *ad.* Al-izateko eran jaŕi.

alfera. (barn): iz. Luŕetik sortzen dan bero aundia. j; Alfora, alfore.

alferkerl. (nag* *L.* Nagiz ari-izatea. (alpeŕaidi): ŕz. Nagiz yardutea.

alferketari. (nagi): *ŕzond.* Alpeŕa dana.

alferki. (lanarte): *adond.* Lanik gabe ta alpeŕik ari-izatea. Alfefetan.

alfef. (nagi): *ŕzond.* Nagia duena.: Alferti. (ezcreztasun): *ŕzond.* Ezertarako gal eztana. (gauzeztasun): Ij *izond.* Berbera. j: Alfeŕezko. (antzutasun): *izond.* Igallr'ik ematen ez duena. (zeakadura): H *iz.* Bitxabalak zapatzeko, oso aztunak diran alpeŕ-aŕien gañean ezaŕita dagoen langaya.

alfefaldi, (alpeŕaldi): *iz.* Ezer egin nai-izan gabe egotea. I: Aifeŕeri, alfertze. (lanarte): fz. Lanartcaren ondorioa. j: A lfeŕ-bizi.

alfefarazi. (nagi): *ad.* Alpeta eragin. (gauzeztasun): *ad.* Alpeŕekoa eragin.

aifefafi. (luŕ-lantze): *iz.* Luf-mokoŕak austeko afizko alpeŕa.

alfefaundl. (nagi): *izond. Oso* alpcŕa dana.

alfeŕ-bilalcatu. (nagi): *ad.* Alpefa biurtu.

alfef bizi. (lanarte): iz. lkus.: Alfeŕaldi.

alfefeko. (alpefaldi): *izond.* Alpeŕezkoa dana.

alfeferi. (aipeLaldi): ŕz. Tkus.: AlfeLaldi. (lanarte): *iz.* ikus.: Alfeŕaldi. j: Alfertze.

alfefetan. (gauzcztasun): *adond.* Gauzeztasunez ari-izatea. I: ikus.: Alferki.

alfefetaratu. (gauzeztasun): *ad.* Alpeŕekoa biurtu.

alfefetsi. (alpeŕaidi); *ad.* Alpertzet ukan.

alfefetxe. (aipeŕaldi): *izond.* Guztiz alpeŕa dana. I: Alfertzaf, aifeŕ-otz, alfeŕ-ongaŕi.

alfefezko. (gauzeztasun): *frond.* Ikus.: Aifeŕ.

alfefilc. (alpcialdi): *adond.* A lferkeriz ari-izatea.

alfefilcako. (gauzeztasuu): *ŕzond.* Beaŕa ez dana.

alfeŕ-ongañ. (alpeŕaldi): *izond.* Ikus.: Alfefetxe. |: A[feŕ-otz.

alfefontzi. (arduragabetasun): *izond.* Ardurarik gabc ari dana. : Aifcrtzaŕ.

alfef-otz. (alpcŕaidi): *ŕzoad!* Ikus.: Alfefetxe. J: Alfeŕ-ongaŕi, alfef-zotz.

alfersko. (nagi): *izond.* Zertxobait nagi duena.

alfertasun. (alpeŕaldi): iz, ikus.: Alpeŕaldi. j: Lazatasun, sarkileri, utzi tasun.

alferti. (nagi): *izond. Ikus.:* Al fat.

alfertu. (antzutasun): *ad.* Zugatzak antzu biurtu. (gauzeztasun): *ad.* Alpeŕekoa eragin.

alfertzaf, (alpeŕaldi): *ŕzond.* ikus.: Alfetetxe. (nagi): *ŕzond.* Berbera, (arduragabetasun): Ij *Load.* Ikus.: Al fetontzi.

alfertze. (alpeŕaldi): *iz.* Ikus.: Alfefaldi. Al£cŕeri.

alforotxo. (egazti): *iz.* Mirolz-antzeko bat.

alfofo. (alkondara): *adond.* Maukutsik egotea.

alga. (alapide): ŕz. Abereai, batez ere udabeŕian, etnatzen zaycn bazka ezea. (azkuŕi): *iz.* Gatzik gabeko janaria. (abetxu):)(ŕz. Txilaŕa, giiiara, ailara. (adilz): Ej *ad.* Yalgi aditzaren agintzera.

alga-belaf. (landae): iz. Lastaduna dan belafezko landarea; zurtoña iuŕondokoa du ta efotxoak arakoncloetatik botatzen ditu. Afnsario-belaŕ, baratxuri-belaŕ, espargura, asto-crio, atsoerio, atso-mutuŕ, atso-erio, atxo-mutuŕ, axomutuŕ, kramela, ildapizaŕ, ildo-izaŕ, laŕatze.

algabetasun. (eziña): ŕa. Atmenik ez izatea. (gaieztasua): *iz.* Gaitasunik peitzea.

algad-oyal. (algodoi): Iz. Algodoi-oyala.

algadoizko. (algodoi): fz. Algodoizko zerbait duena.

algai. (eundura): ŕa. Euntzeko gays dana. (ari): *iz.* Aria biribilkatzeko bira ematen dan abedia, j; Alikari, alkai, arilguilu, arilkai, aril-jaki, arilkari, arilkeyak, arilki, ariitoki, alialki, korzeiru, kotexa, kosteri, ikarauski, kotxea, kotxera, kotxegi, kotxeya, kotxeira, kotxesa, ikolaski, ikoroski, ikurizki, ikaruski, ikuski, kurkuri, kuŕuzuri, kurtsurio, kurtzuri, kuruzuri, kurzuri, kurzuro, iraurko, iraurku, irezki, irazkidei, irunalki, matasare, rnatazore, uerku, zuzki. (lanabesa): (iz. Berbera, berbera.

algain. (lokaŕi): *iz.* Ebakita izan ditezen, oltzaŕak maŕatzeko erabiltzen dan lokatia. j: Zulari. (josketa): fz. Joshua gañean egiten dan ofazkada.

algain-josi. (josketa): *ad.* Jostura beti agerian gera dedin, jostofatza beti ere aide beratik sartzean josi.

algaindn. (mat's): *ad.* Oltzaf batean zeŕa Joan beat' dan bidea mafatu. I; Algandu, arian jo. (arabaki): *ad.* Arabalciak josturaz alkartu.

algali-katu. (ugaztun): ŕa. Aragizalea dan ugaztuna, ipurdi ondoan daukan

zizku batean gal koipetsua dago, usain gogoŕ eta aokera gaŕatza dauzkana.

algan. (zur): *12.* Oltzaŕai alakatzeko, beren tuzeran kentzen zayen zatia.

algandu. (mafa): *ad.* ikus.: Algaindu. I: Arian jo. (arabaki): *ad.* Ikus.: Algaindu. (zugatz): II *ad.* Zugatzen eabofak laukitu.

algara. (bate): *iz.* Bale zaratatsua. I: Barazinka, bale-algara, garkila, karkabilotx, karkailots, karkaila, karkaitz, karkaixa, karkara, karkala, karkaza, karkila, kirkirkiŕ, kizkiritu, aldi, iŕi-karkail, iŕi-zatla, pat-algara, santzo, zantzo, karkari.

algaratzaf. (bate): *iz.* Buŕunbatsua dan algara.

algaraz. (bale): *adond.* Algaraka ari-izatea. I: Algarazka.

algaf. (gardentasun): *izond.* Gardena dana. (berezkuntza): *izond.* Bare zatlak geyegi berezita dituena. (alkartasun): II *izond.* Alkaŕenganakoa dana. I: Pots.: Alkaŕ, elgat, elkat.

algafatx. (larmats): iz. Larmatsaren igalia. j: Argaŕax, argaŕatx.

algafegartn. (auzupen): *ad.* Aikaŕ egari, eraman.

algateki. (alkartasun): *adond.* Alkaŕekin egotea, joatea, ibiltzea, ...

algafekilanxka. (alkarlasun): *adrmd.* Pixkatalkaŕekin egotea, joatea, ibiltzea...

algafekilatu. (igurtziketa): *ad.* Norbaitekin edo zerbaitekin igurtzi.

algafetaratu. (bildura): *ad.* Bateratu, alkartu.

algarr. (artzidura): *iz.* Artzidura eragitea duena.

algartu. (iñausketa): *ad.* Zugatzaren adapurua garbaldu.

algarxkn, (meera): *izond.* Meetxa, meala dana.

algatsu. (late): *iz.* Lastadunen zurtoin luzeetaz beterik dagoen lafea.

algatze. (late): *iz.* Ikus.: Late.

alge. (eziña): *izond.* Al eztuena. (antzutasun): *izond.* Semerik ukan ezin dezakena.

aigeatz. (etatz): iz. Lastadunetaz egindako etatza. Ikus.: Efatz. Algeratz, iñuntci, xaxkin.

algetasun. (antzutasun): iz. Semerik ukan ezin-izatea. (eziña): *iz.* Al ez izatea.

algeta. (aike): *ad.* Lotsa-izan. (naastura): *ad.* Kordokatu, kezkarazi.

algo. (aknen): *iz. Tkus.:* Almon. I: Man, meyoria, ada. (legunkeri): *iz.* Norbaiten **naimena** irabazteko egiten dan legunkeria.

algo-emanzale. (legunkeri): *izond.* Legunkeriz ari dana.

algoaza. (txanga): iz. Ikus.: **Txanga.** I: Alguaza.

ALGODOL *iz.* Zibuiñezko **landarea;** bare arnaria kusku bat da to bertan dauzkan **azi** batzuk ilaun zuri batean bilduta dagoz. Kotoin, koton, belartile.11 (ari), (eundura).

algori. (ad): *ft.* Gorituta dagoen metal-aria.

algorio. (garau): *iz.* Garauak gordetzen diran tokia.

algoritmu. (aindoizti): iz. Zenbaketa-egikuntza ta bere oarketa.

algoil. (clod): *iz.* Ikus.: Alkakaratz.

Aorta. (naaatura): *ad.* Nadu, nazpilatu.

algotz. (garau): *iz.* Galgaraua biltzen duen agotza.

alga. (dantzaketa): *iz.* Otipeko, zabalera egiten dan dantza.

aiguztiduntasun. (almen): *iz.* Guztia ai-izatearen t-asuna.

nll. (joke): iz. Jokoan bi berdiñak eukitzea. (alapide): iz. Bazka. (ari): II *iz.* Ari itzarcn aldaketa.

ali-itzl ibili. (ikerketa): *ad.* Zerbaiten bila itsumustuka ibili.

aria!. (oyutza): *oyu.* Gogoanbeaŕezko **oyutza.** (susmo): opu. Berbera.

nliaba. (zizku): iz. Zabel eta motza dan zoŕoa. : Aliau.

slings. (tattegaŕi): iz. Ikus.: **Tartegati.** I: Aliaka, aliaku. (garau): iz. Garau-meta. I: Aletegi.

alialtza. (oyutza): *iz.* Estutasunezko deadata. j: Aliatza. (inka): iz. Berbera.

aliana. (zizku): iz. Basefiko txbrtxin-xoŕoa.

aliatu. (estalpen): *ad.* Garde, estali.

aliba. (damn): *iz.* Kuŕuskaduna dan afaña, gorputz zapaiduta eta laukokeŕ antzekoa duena; bare aragiajangaŕia do.

slibaf. (iraizkin): *iz.* Ikus.: Abail.

alibre. (lekazi): *iz.* Lekaziduna dan landarea, alorbea.

alietzera. (ez-uste): *adond.* Alabeaŕera.

ailgot. (aŕain): iz. Aŕoselaren antzekoa dan afaña, barna txikiagoa duena to bare aragia nun goxoa data. I: Aligote.

ailk. (clizti): *adond.* Al itzaren zeingea. Catalan): *adond.* Berbera.

alika. (gad): *iz.* Bizarduna dan garia.

alika-alilra eginda. (aultasun): *izond.* Oso aula biurtuta dagoena.

alikabidea. (azkuŕi): iz. Azkutirako bidea.

alilcagai. (azkuti): iz. Ikus.: Azkufi. Alikaya.

aiikako. (atmen): *izond.* Al dana.

alikari. (ari): *iz.* Ikus.: Algal.

alilcatu. (asaŕe): *ad.* Narbait asaŕe-erazi. (gurkadura): *ad.* Irenisi, garkatu. (ari): *ad.* Algayan aria biribilkatu. I: Arildatu, arildu, arilgatrr, arilkatu, arilketatu, arileratu, alikatu, kotxeatu, kotxeyatu, kotxeiratu, kotxeratu, irezkitu, matasatu, alikatu.

aliketa. (ari): *iz.* Aria algayan biribilkatzea. j: Aliketa.

slilco. (ari): *iz.* Ari-matasa, arilgo, art-kurubila. I: Aliko, aiko, ailgako.

alikota. (aŕain): *iz.* Ezmtza ezuŕezkoa duen Mafta; bere aragia zur!, jangaŕi to aski onartua da. Ikus.: Tentos. (aŕautz): *iz.* Afain-emeak beren afautzak uztea.

aliota. (egazti): iz. Egazti-mota bat.

ails. (ogi): iz. Jagi-bakoa dan ogia. I: Alis, sills. (artzidura): *iz.* Berbera.

nlitxl. (aletxo): iz. Ariz egindako aietxe irtena. j: ikus.: Aletxe.

alix. (uzkeri): *izond.* Ganorabakoa dana.

albra. (aŕain): *ft.* Ezutezko ezurtza duen Maim, goiko masail-ezuŕa igikoŕa to zakatzak oŕazi-antzekoak dituena; I.**bai to aintziraetan** bin da to bere aragia oso gain-gañekoa da.

alizaf. (isatz-izaf): *iz.* ikus.: Isatz-izaf. Izaŕadartsu, ins! egiti.

alje. (landare): *iz.* Ikus.: Aizkol.

aijebralari. (aindoizti): *izond.* Aljebra-yaldntzan ari dana.

alka. (olo): *iz.* **Basa-aloa; late-oloa ere deitzcn da. (aditz):** *ad.* "Aiken" **aditzaren zeingea. (landare): II iz. Lastaduna dan belafezko landarea;** bare zurtoña luŕondokoa da, to adabegietatik efotxoak jaurtitzen ditu. Atka beltza.

nika gizena.. (laboreak): *iz.* Lafetako labore-mota bat.

alka zuria. (laboreak): *iz.* España'ko laborea.

alkabelaf. (landare): *iz.* Gingilkaria don bclafezko **landarea; bere oŕiak biotzelco sendagaya egiteko** erabiltzen dira.

alkai. (ari): *iz.* Ikus.: Algal. I: Kruzeide, kmseili, kruselu. (egazti): *iz.* Olagoŕa, iztingoŕa.

alkai-antzoko. (gurutze): *ŕzond* Aitorlcunez besoak gurutze autzera zabalduta eta bizkaŕ-aldean cgurld batean lotuta zeramana.

alkai-gurutz. (gurutze): *iz.* Andet deunaren gurutzea.

alkaizungañ, (alke): *izond.* Lotsagaŕia dana. (zatarkeri): *izond.* Oso gaiztoa dana.

allcakaratz. (igali): ŕz. Elofiaren igalia. (clod): iz. Berbera. j: Algal.

allcalamin. (landare): *iz,* Zokokaria dan landarea, ongaŕia bezela erabiltzen dana.

alkalaura. (sai-abere): *iz.* Auŕez uztartutako tau zaldien taldea, gurdi-zaldiak bezelajokatzeko.

alkali-katu. (atson): *iz.* Algalia-katua, ipur-mazet ondoan duen zoŕotxoan usain gogoŕ eta aokera gafatza dituen gai koipetsua daramana. (katu): *iz.* Berbera, berbera.

alkalaro. (landare): in. Baso-lafosa; bare ()fink urtan jaŕita edari ona egiten dute; bere igaliak idoŕezkofak dira.

alkandor-orde. (janztura): *iz.* Alkondararen antzera, aspaldian erabiltzen zan maukarik gabeko Janztura.

alkandora-idun. (alkandara): *ft.* Alkondarak duen iduna.

alkandora-idun. (aikondara): iz. Alkondarak daukan iduna.

alkanduz. (joko): *iz.* ikus.: Balapunpa.

alkanfot. (landare): *iz.* Ereñotz-antzekoa dan zugatzak bare efo ta abafetatik ematen duen gaya.

alkankoliñau. (antolaketa): *ad.* Ikus.: Antolatu. (arabaki): *ad.* Zeta edo apurtuta dagoena arabakiz osatu.

alkarakatx. (laŕosondo): *iz.* Laŕosondoaren antzekoa dan landarea. ^: Alkarakatze, alkarkaratx, karakatxe, • karakatxi. j: Bare igalia. I: Arkarakats, ast-aŕosa, orkarakats.

alicarakatze, (laŕosondo): *iz.* Ikus.: Alkarakatx. j: Alkarakatxi.

alkaraobea. (tandare): *iz.* Ginbailkaria dan belaŕezko landarea; bere miñak, afe-margozkoak, atson-usatñezkoak eta gaŕatz-gozamenezkoak diranak, angafia bezela erabiltzen dira.

ailcaratx. (atoŕl): *iz.* Ikus.: Eloŕi.

alkaratz, (igali): *iz.* Atkarakatzaren igalia.

alkarbeaŕ. (alkartasun): *iz.* Besterekikoa dana.

alkarbide, (erakotasun): *iz.* Alkali dagokiona.

alkardade. (ordaintasun): ŕz. Bi notin edo gauza ado geyagoen artean alkafi buruz egiten danaren tasuna.

alkardi. (bazkun): *iz. Ikus.:* Bazkun.

alkargai. (izcnorde): *izord.* Alkafenganako gai ado zer dana.

alkarganaketa. (ozka): ŕz. Zentzun berean edatzen diran ozkak ezeztea ado indartzea.

alkarganatu. (alkartasun): *ad.* Alkargo batean sartu. I: Algarganatu, eikarganatu. (alkargo): *ad.* Berbera. (bildura): *arl.* Alkaŕekinbildu, aurkitu.I: Elkarganatu.

alkarganatu. (alkargo): *ad.* Elburu baterako alkartu.

alkargaŕl. (alkartasun): *izond* Alkaŕenganako nor dana.

alkargaŕitasun. (crakotasun): *iz.* Elkarbidea,alkaŕenganako erakotasuna. Elkargaŕitaaun.

ALICARCO. iz. Noribait lagundu dizayon notiña, lagun bezela emateaven cgipena. j: Bazkideen moltzoa. Alkarte, botigo, alkargo, elkargo, elkarte, parteliantgo, partaflertasun. II (anaidi), (bakuntza), (baltzu), (baterapen), (bazkun), (bildura), (eliza), (erkidetza), (iri), (mortxokada), (urgazpen).

alkargune. (lake): *iz.* Ikus.: Laka. I: Bateragune, bilgune.

alkari. (inka): *izond.* Eortzetan negaf-egiteko alokatzen dan emakumea. (aginpide): *iz.* Bare jaurbiderako, eft bakoitzak jartzcn duen almena.

aikarkaŕi. (eresi): ŕz. Ikus.: Ots-elkartasun. Ots-clkartze.

alkarkeria. (baterapen): iz. Arazo baterako, ta geyeuetan baste bat edo batzuen kalte, bi notin edo geyago batera etortzea.

alkarketa. (bakuntza): *iz.* Bat egitea, alkartzea. I: Elkarketa. (elkarketa): *in.* Ikus.: Elkarketa. (itzarmen): Ii iz. Ikus.: Itzarmen.

alkarki. (alkartasun): *izond.* Alkaŕekikoa dana. (: Alkarkin.

alkarkin, (alkartasun): *izond.* ikus.: Aikarki.

alkarkizun, (alkartasun): *iz.* Alkaŕekiko izatekoa dana. I: Elkarkizun, (elkarpide): *ft.* Alkaŕekiko elkarpidea izatea.

alkaŕ, (alkarlasun): *ŕzord.* Bien edo batzuen artean, guziei berdin dagokien asmoa adierazteko erabiltzen dan itza. I: Algal', agar, elkaŕ, arkal. (ordaintasun): *izo d.* Berbera.

alkaŕ-aditze. (itzarmen): *iz.* Ikus.: Itzarmen.

alkaŕ--aitu. (baterapen): *ad.* Arazo baterako, ta geyenetan beste bat edo batzuen kalte, bi notin edo gcyago batera etoŕi.

alkaf-alderdi. (alkargo): *iz.* Endeŕien edo lateŕien batza edo alkartasunaren arauketa.

alkaŕaldi. (biktura): in. Aurkitzearen egipena. j: Ikus.: Elkaŕaldi.

alkaŕ-aldiztu. (aunizkcta): *ad.* Alkaŕen artean auniztu.

alkaŕ--artu. (erakotasun): *ad.* Batera etoŕi.

alkaŕ--artu. (alkartasun): *ad.* Batzuen artean, uste ta uitzi batekoa izan. (alkargo): *ad.* Berbera. (crakotasun): II *ad.* Berbera.

alkaf-artze. (bakuntza): *iz.* Alkaŕenganako bakuntza.

alkaf-berdiñak. (berdinlasun): *izond.* Alkaŕekiko berdiñak diranak.

alkaf-bizkiak, (tartidetasun): *izond.* Alkaŕekiko tartideak diranak.

alkaf-butuka. (etiketa): *iz.* Ikus.: Etiket a,

alkafegaz. (alkartasun): *adond.* Alkaŕekin egotea edo alkaŕekiko ari

alkaŕegazko, (alkartasun): *izond.* Besterekiko dagokiona.

alkafekiko, (alkartasun): *izond.* Notin edo gauza bati alkartasuna ezartzeu diona, I: Alkaŕi dagokiona, elkaŕekiko, clkaŕengo, ariakoi, ariakoŕ.

alkaŕekilanko, (itzarmen): *iz.* Ikus.: Itunben. j: Ingunde. (elkargo): *iz.* Elkargoaren aikaŕ-aditzea.

alkafekin. (alkartasun): *adorn!.* Alkaŕegaz egotea edo alkafekiko art-izatea. J: Alkaŕegaz, elgarekin, elkaŕckin,

alkafekitsu. (ezberdintza): *izond.* Alkaŕi buruz ezberdintza gutxi duena. I: ikus.: Elgaŕekitsu, elkaŕekitsu.

alkaŕen. (ordaintasun): *izond.* Alkaŕenganakoa dana, edo alkaŕekikoa dana, I: Elkaŕen,

alkafen arteko. (ordaintasun): *izond.* Alkaŕi buruzkoa dana.

alkafen leyan. (leyatasun): *adond.* Leyatasunean ari-izatea.

alkafera. (adeitasun): iz. Alkaŕenganako adeya. J: Thus.: Alkaŕ-lege.

aikaŕ-erailtze. (aupada): *iz*. Anpada batengatik bien arteko buŕuka. 4: Aikaŕ-erailtza, alkal-iitze, alkaŕeraika. (guda): iz. Berbera, berbera.

aikaŕ-erantzun. (ordaintasun): *ad.* Alkali ordaindu.

alkaŕarazi. (irizkidetasun): *ad.* Batera etoli.

alkaf--eti. (hi): *iz*. Etxeak gutxi dauzkan basefia.

alkafen. (eŕi): *iz*. Etxeen inuitzo txikia.

alkaŕezin. (ezerakotasun): *izond.* Alkaŕi buruz erakotasunik ez duena. 1: Alkartu-eziñekoa. (iguintza): *izond.* Berbera.

alkaf-eziña. (ezerakotasun): *L*. Alkaŕi buruz eralcntasunik ez izatea.I: Alkartze-eziña. (iguintza): *in,* Berbera,

alkafezko meza. (alkartasun): Atkaŕekin meza ematea.

alkaf-gabe. (elkargaiztura): *izond.* Besteenganako aldenduta dagoena.

aka galdu. (galpen): *ad.* Norbait bestearenganako galdu.

alkaf-idatzi. (alkartasun): *ad.* Alkali idatzi.

alkaf-ilcasle. (ikasketa): *iz*. Irakaale berakin, beste batzuekin ikasten ari dana.

alkaf-ikusi. (alkartasun): *ad.* Zeribait ari-izateko alkartu.

alkaf-ikusi-ezin. (etsaigo): *in.* Alkaŕenganako etsaigoa.

alkaf--ikutze. (ikumen): iz. Alkaŕ-ikutzearen egipena.

aikaŕ-t1tze. (anpada): fz. Ikus.: Atkaŕ-erailtze. j: Alkaŕorailtza. (guda): iz. Berbera, berbem.

alkaf-itanben. (itzarmen): *iz*. Ikus.: ltzarmen. I: Oneko, ongunde.

alkaf-itz. (izenorde): *Lord.* Alkalekiko izenordea. : Alkaf-izenorde.

alkaf-itzezko. (izketa): *izond.* Alkali itzogitekoa.

allcaf-izenorde. (izenorde): izoirl. l ens.: Alkaŕ-itz.

alkaf-izketa. (izketa): *iz*. Bi nntin edo goyagoen artean egindako izketa. I: Solasa, elkar-izketa.

aikaŕ-izketari. (izketa): *izond.* Alkaŕi itzegitean ari dana.

alkaŕ-jazaŕi. (aka): *ad.* Salakuntza bati beste bateaz orantzun.

alkaf-jazte. (ordaintasun): *iz*. Alkaŕ laguntzea.

aikaŕ jotze. (tanka): *in.* A1kaŕ jo-egitea. Elkaŕ-jo. (erkabide): *iz*. Ikus.: Erkabide.

alkaf-laguntza. (alkargo); *iz*. Alkali urgazpena emateko eratzen dan aikargoa.

alkaŕ-lanak. (auzotasun): *iz*. Auzo-lanak. (Ian): *iz*, Berbera.

aikaŕ--lege. (aeitasun): Alkalenganako adeya. {; Ikus,: Alkalera.

allcaf lei. (leyatasun): *iz*. Bests baton egipenak berdindu edo gaintzearen gura ta xedea, alkaŕenganako izatea.

allcaf-uraitasun. (maitasun): *iz*. Alkaŕ maite-izatea. (alkartasun): *L*. Berbera.

alkaf mezubide. (menu): *in.* Biderik ado egilerik izan gabe, bi adimenen arteko mezna izatea.

aka mezubideko. (menu): *izond.* Alkaŕ mezubideari dagokiona.

alkaf-mintzatu. (izketa): *ad.* Alkali itzogin.

alkaf-nai.(eginbide):in. Alkaŕenganako eginbidea.

alkaf-neurga iiak. (neuŕi): *izond.* Alkali buruz neuŕtu ditezkenak.

allcaf-neurpena. (aindoizti): *iz*. Ikus.: Zanbaten; zenbanaketa baten ondarioa.

alkaf-neufeziñak. (neufi): *izond.* Alkaŕi buruz nourtu ezin ditezkenak.

alkaf-neurtu. (giño): *ad.* Alkaŕekiko giñokoak izan, Iota zuzenak edo inakoak.

alkaŕ-tente. (zutasuu): *iz*. Alkaŕen arteko zut egotea.

alkaŕ tenteak. (zutasun): *izond.* Berea artean zoko-tentea eratzen dutenak.

aka-aide. (alkargo): *frond.* Alkartzera jotzen duena. I: Alkartasuna maite duena.

aikaŕ-zaletasun. (bakuntza): iz. Batasuna maite-izatea.

aikaŕ-zeaf. (makurdura): iz. Alkalen artean zut ez tartide ez egotea.

aikaŕ-zut. (zutasun): *izond.* Zutasunez dagaena,

alkaf zntako leŕo zuzenak. (mala): *in.* Alkaŕi buruz zutasunean dagozen iota zuzenak. (zutasun): *iz*. Berbera,

alkaŕ zatun. (ncuŕizti): *izond.* Beste maŕa edo lauarekin zoko laua dagien maŕa edo tau zuzeua. (zutasun): *izond.* Berbera.

ALKARTASUN. iz. Gauza bi edo batzuen artean elkargo edo aŕemanak. I: Notiñen artoko arta-eman eta inkundea. ^: Eliztian, esaldi bateko bi been artean dagoen eikarpido edo aŕemana. I: Elgartasun, elkartasun, elkalekitze, elkarte, arkaltasun, aŕ-eman, lain-elkarbide, lain-elkargo, lain-ikuskizun, yardukimen, partzorgo, zer-ikusi. II (erakotasun), (giño), (ondoreko), (ordaintasun), (uztarpide).

alkarte. (alkargo): *iz*. Ikus.: Alkargo. 1: Marta,

alkartegi. (alkargo): iz. Alkartzeko tokia.

allcartetxe. (lekaidetxe): *in.* Alkartzeko etxea. j: Lekaideen edo lekaimeen etxea.

alkartetxeko. (apaiz): *izond.* Lekaidetxean bizi dana.

alkarti. (apaiz): *iz*. Lekaidea edo lekaimea.

alkartitz. (lokalitz): *lok*. Bi esaldi alkartzcko itza edo atzizkia.

alkartu. (alkargo): *ad.* Batctaratu, baltzuratu. E: Elgaŕetaratu, clgartaratu, elkarta, elkaletaratu, erkidetu, lagunkatu.

alkartu-efez. (aikartasun): *izond.* Bateratzeko edo batera etortzoko eŕeza dana.

alkartu-eziñekoa, (ezerakotasun): *izond.* Ikus.: Aikaŕezin. (iguintza): *izond.* Berbera.

ailcartuera. (irizkidetasun): *in.* Batera etortzea.

alkarturik. (alkartasun): *adond.* Bi notin edo geyago batera etortzea.

aikartzaile. (alkartasun): *izond.* Alkartzen duena, (bakuntza); *izond.* Bakuntzara besteak dakarzkiena.

alkartze. (bakunlza); iz. Bakuntza egitcaron egipena. (antolaketa): iz. Atontzearen egipena. (erakotasun): 11 *iz.* trizkidetasunaren egipena. (itzarmen): II iz. Itzarmenaren egipena.

akartze-eziña. (ezerakotasun): *iz*. Ikus.: Alkaŕ-eziña. (iguintza): *iz*. Berbera.

alkartze-odolodi. (odol): *in.* Odola dabilen odia. 1: Alkarte-odolodi, aikaŕ odolodi.

alkartzeko. (antolaketa): izond. Antolaketaren bidez, ataletatik osotara igarotzen dana.

alkate. (udai): *iz*. Lldalaren lendakaria, endorea. (ardatz): iz. Ikatza egiteko eratzen dan eguŕ-metaren ardatza. (ikatz): II *iz*. Berbera, berbera. (eyeraldi): *iz*. Eyerako ardatza.

alkate-andre. (udal): *in,* Endorea dan emakumea. : Endorearen emaztea.

alkate-gaitasun. (tidal): *in.* Endorea izateko gaitasuna.

alkate-gela. (udal): *iz*. Endorearcn lan-gela. (landola): *iz*. Berbera.

alkate-oi, (udal): *iz.* Endorea inn dana ta orain ez dana.

aikate-orde. (udal): *in.* Endorearen ordekoa. Aikateordeko,

alkate-soñua. (dantzaketa): *iz.* Oŕelaxe deitzen dan jai-egunetako dantza.

alkate-zarta. (maid!): iz. Endorearen zaurea. j; Alkate-zigoŕ.

alkate-ziguf, (makit): *in.* Ikus.: Alkate-zarta.

alkateangu, (tidal): *in.* Endorearen babesa.

allratego. (Walk *in* Endorearen agintaritza. }: Atkatekuntza, alkatetasun, alkatetza.

aticatckeria. (aginpide): *iz.* Endorearen jauntxokeria. (jabego): *in.* Berbera.

alkatekuntza. (udal): *iz.* Ans.: Alkatego. I: Alkatetasun, alkatetza.

alkaterna. (ikatz-pike): *in.* Ikus.: Ilona-pike.

alkaternaztatu. (ikatz-pike): *ad.* Ikatz-pikcz igurtzi.

alkatetasun. (tidal): *iz.* linos.; Alkatego. Aikatekuntza, alkatetza.

aliratetxe. (tidal): iz. Udal-etxea.

alkatetxu. (jabego): *in.* Ikus.: Alkate. Alkatetxo.

aikatetza, (tidal): *iz. Ikus.:* Alkatego. Alkatekuntza, alkatetasun.

a!€cati>za. (korapilo): iz. ikus.: Korapilo. (lotura): *iz. ikus.:* Lotura. (galartzu): iz. Apaintzeko erabiltzen dan galartzuen tnultzoa.

alkatou. (oyal): *iz.* Zaipekoaren tnendelean dagaen oyal-zatla. (gotta): in. Berbera. (oe): jj *iz.* Ocko estalkiak. (ari): V *iz.* Bururdiaren azateko albu-oyalari josten zaion aria.

nitrate. (jabego): *in.* Jauntxoa. }: Akkatetxu, alkatetxo.

alkatu. (inka): *ad.* Alakatu, afanguratu.

ALICE. *in.* Egipen baten ondorioz *sortzen dan* biotzoudo nekcgaŕia, norberaren edo besteen iritziirako, gizona beeratzen donna, ta sad arpegiaren margoa goŕi-erazten donna. Alkekortasuna. 1: Norbararen begirunearen an-iriztea. (: Dagienarentzat lotsabidca dakaŕen egipena. j: Bekara, alkekizun, alketasun,lotsa.(erabetasun): *iz.* Bildurti, lotsoŕ, gelbera danaren tasuna, lotsorlasun. (txukuntasun): 1i *iz.* Carbitasuna, begirunea. *II* (apalkuntza), (apaltasun), (arpegi), (asaldura), (erabe), (garbitasun), (gurenda), (once), (ospege), (pikoketa), (zalarkeri).

alke on. (begirune): *iz.* Lotsaizuna, txukuntasuna. (txukuntasua): Berbera. I: ikus.: Txukuntasun.

alke-arazi. (slke): *ad.* Aiken soŕerazi.

alke-arazte. (mike): *in.* Aiken soferaztearen egipena.

alke-belaf. (belai): iz. Aztikaria dan ortubedaŕa,lnŕaide epetetan sortzen dana.

alkedun. (alke): *izond.* Atka duena; lotsaz eske ari dana.

alkegabe. (Ate): *izond.* Alkerik eztuena. (: Alkegaŕi.

aikegabekeria. (alke): *iz.* Aikerik ez izatea.

atkegahetzaf. (atke): *izond.* Ouztiz aikegabekoa dana.

alkegafi. (alke): *izond.* ikus.: Alkegabe.

alkeizun, (Ake): *in.* Iraña, laido. I: Alkeri, alkaizun.

aikeizuugatt. (alke): *izond.* Gaizpidera daramana.

aikekitsu. (alke): izond. Ikus.: Alketii. Akketz, alkezko.

alkekizun. (alke): *iz. Ikus,:* Mke.: Akketasun, lotsa.

aikema. (aŕain): *iz* Katu-afañaren antzekoa dana; titak dauzka baña ez arantzik.

aikeof.(erabetasun): *izond* Erabea dana.

alkeria. (naastura): *in.* Naas-maas, naasmena. (gaitzipen): *in.* fiats.: Alkeizim.

alketasun. (aike): iz. ikus.: Alke. j; Alkekizun.

alketl, (alke): *izond.* Eŕaz lotsatzeu dana. Alkekitau, alketz, alkezko.

alketon. (ipurakintza): iz. Gonako apaingailua. (gona): *iz.* Berbera.

alketu. (mike): *ad.* Lolsatu.

aiketx. (esertoki): *in.* Notin batentzat, base ta atzekaldea ez dauzkan esertokia. I: Alkito.

alketz, (alke): *izond.* Ikus.: Alkali. (: Alkekitsu, alkezko.

alketze. (alke): *in.* Lotsatnearen egipena.

alkez. *(begirune): adond.* **Begirune** aondiaz ari-izatea.

alkezko. (alke): *izond.* Ikus.: Alketi. I: Alkekitsu, alketz.

allci. (esertoki): *in.* Notin batcntzako esertokia, geyenetan lau ona ta bizkaŕ-aidea dauzkana. }: Xelita, xelte, xelitanko, xelteko. (oñazpi): *in.* Gañean irudi edo beste gazua bat jartzekoa dan oriazpia. (mai): (j *iz.* Lanerako arotzek darabilten maya. (aide): jj *in.* Oyal baten aide nagusia. (eroapen); iz. Zerbait lags edo bayestea. (poz): jj *iz.* Ikus.: **Pen.** I: Surlurio.

aild-biko. (esertoki): *in.* Bi **gurpil** ta bi esertoki dauzkan urga.

aiki-brtrdhr. (znrgintza): *iz,* Aootzek **Mai** gañean Iantzen dituzten zatikoai eusteko, zazpiren itxura duen *lauabesa,* burnizkoa dana erabiltzen dueena.

aiki-burni. (esertoki): *iz.* Aulkiaren burnizko zeaf-abea,

alki-dautza. (dantzaketa): *in.* Baztan eta Lafaun'en erabiltzen dan dantza.

alid-ekarle. (esertoki): *izond.* Alkitxoa daraman edo dakaŕena.

aiki-gura.-(arkux): *in.* Aundikiak eramateko, sortaldean erabiltzen dan arlcux antzekoa dan bayartea.

aiki-gosna. (buturdi): *in.* Me ta eslua dan bururdia.

aiki-izau. (erakotasun): *ad. Erakotasunean* egon. j: Alki-egon, aiki jet. (eroapen): *ad.* Zerbait laga edo bayetsi.

aiki-kurtxoin. (estaldura): *iz.* Altai baten eunezko edo oyalezko estalkia. I: Alki-oyal, alkigain.

aiid.kurtxoingile. (langintza): *izond.* Alki-kurtxoñak dagizkiena.(kutxoñak): *izond.* Berbera. (esku-langintzak): U *izond.* Berbera.

aiki-laze. (esertoki): *iz.* Esertoki lurea, beso ta atze-aldea dauzkana, bi uotin edo geyago esertzeko erabiltzen dana.

altct-otaf. (esertoki): *in.* Afantzarako erabiltzen dan haters and ta otafa dan esertokia.

aiki-oyal. (kurixoñak): *in.* Ikus.: Akat-kurtxoin. j: Alkigain.

aiid-sail, (esertoki): *iz.* Aikien tnultzoa. J: Alkitcria. (mortxokada): *in.* Berbera.

alki-saltuld. (esertoki): *iz.* Alkiak saltzcn diran saltokia. 1: Alkitegi. (saltoki): *iz.* Berbera.

alki-tarte. (esertoki): *in.* Aspaldiko itxasontzian aiki ta alki artean zegoen lekunea.

alid-tifiu. (ontzi): *iz.* Piz-cgiteko ontzia. (garnu): *iz.* Berbera.

alici-toki. (geididura): *izond.* Berc bizia geldiduraz daramana. (esertoki): *izond.* Berberaz.

alld-nlcaldi, (tanpa): *iz.* Aulkiaz emandako **tanpa.**

alki-zancau. (estaldura): *in.* Aulkia estaltzeko jartzen dana, geyenetan eunezko dana.

alki-zamaugi1e. *iz.* Alki-zamauak dagizkicna edo saltzen dituena. (esku-langintzak): iz. Berbera.

alld-zap€. (kurtxoñak): iz. Afizko aeikiak estaltzeko jartzen dan kurtxoña,

aldia ta bilpefa. (auŕetasun): *iz.* Aufealdekoa to atzaldekoa. /l Altea eta gufumusa.

alkibefitsu. (sateroste): ŕz. Ab€ci edo mar bateau zutikjafita, belafak, oyalak eta abaŕ saltzen dituena.

alkidun, (langintza): *izond.* Aikiak dagizkien edo saltzen dituena. Allcigile, alkigin. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

alkiela. (esertnki): iz. Alkitxoa.

alldgaln. (estaldura): *Ir.* Ikus.: Alki-kurtxoin.: Alki-oyal.

alkigike. (langintza): *izond.* ikus.: Alkidun. Alkigin.

alkigin. (langintza): *izond.* Ikus.: A€kidun. I: Alkigilc.

allcigintza. (langintza): *iz.* Aikiak dagizkien lantegia edo langintza.

alkikada. (tenpa): *iz.* Alki bateaz ematen dan tanpa.

ALKIM1. *iz.* Erdi-aroko asi-masiko kimia, metalak ufez biurizea edo oro-sendagailue lortzea nai-zuena. II (izkutukeri), (kimia), (ufe).

alkimikari. (alkimi): *izond.* Alkimiaz diarduena. : Alkimilari.

alkimizku. (aikimi): ***ŕzond.*** Alkimiari dagokiona.

allciñe. (txikiera): *izond.* Txikia dana. (uŕitasun): *izond.* Chia dana.

alkioitz. (aŕ): *izond.* Afez beteta dagoena.

alkisan. (landare): *iz. Ikus.:* Bigura. Biguri, bizko, miura.

alkitegi. (escrtoki): *iz.* Ikus.: Alki-saltoki. *(saltoid):* *iz.* Berbera.

alkiteria. (esertoki): *iz.* Ikus.: Alki-sail. (mortxokada): *fr.* Berbera.

alkito. (esertoki): iz. Ikus: Alketx. J: Alkitxo, aikixa, alkitxa.

alkilsu. (Omen): *ŕzond.* Almenaduena.

aikilo. (esertoki): ŕz. AMU txikia.

alkitxa. (esertolci): *ŕz.* Bizkaŕ gabeko aulki txikia. I: Alkixa.

alkitxo. (esertoki): *12. Aulkt* txikia. Ttoto.

a€lcitz. (iñausketa); *iz.* liiausteko erabiltzen dan lanabesa.

alkitzaf. (esertoki): iz. Bakaldunek erabiltzen duten aniki berezia.

alic€xa. (csertnk€): *iz.* Ikus.: Alkitxa.

alkizain. (esertoki): ŕz. Aulkiakegiten edo saltzen dituena. (esku-langintzak): *iz.* Berbera,

ulkizale. (esertoki): *izond.* Eserita egotea matte duena. (geldidura): */cond.* Geldirik egoten dana.

ailcizi. (zugatz): iz. Lekaziduna dan zugatza. I: Arkazia, arkesi, azkaŕi, azkizi.

alkizun. (aginpidc): *iz.* Agintzeko almena izatea. (almen): *iz.* Berbera.

alku. (mortxokada): *iz.* Morris) baton antzera dagoen gauza txiki batmen multzoa. (mats): *iz,* Mats-mordoa. Adalko, goko.

alknndar-eskutuf. (alkondara): iz. Alkondararen eskutuŕa.

alknndar-utsik. (alkondara): *adond.* Alkondaraz mankutsik egotea.

ALKONDARA. ŕz. Ikuzgaŕia dan barneko ayal-jazkia, gizonek darabiltena. : Alkandora, arkalora, arkondara, mantel. *11* (idun), (janztura).

alkoraka. (igidura): *adond.* Sausteko zorian egongo bailitzan, norbait ado zerbait alde batera ta bestera igitzea.

alkof. (berun): ŕz. Urtu gabeko berun-menasta.

alkortu. (alke): *ad.* Norbait lotsa-arazi.

alkatu. (zurtoin): *ad,* Landare batek altxuma beŕiak eman edo atera.

alkotx. (iconkof): *izond.* Konkofa duena. Ikus.: Konkof. (ausnarlari): *in* Ganbeluaren autzekoa dan konkof bateko aberea.

allcotz. (gari): iz. Gari naiz garagafen garaua estaltzen duen koxkoia. (garagaŕ): *iz.* Berbera, berbera. (zikintasun);! *iz.* Ikus.: Zikintasun.

alkozki. (limurtasun): *iz.* Zerbait litnurtzen ad dana edo zeribait dirdaya cmaten diona.

alkuntza. (almen): *iz.* Gogoan nausigoa izatea.

alknts. (giñaŕe): *iz.* ikus.: Zurda. j: Siets, zainxuri. (gibelalde): iz. Glbelaldean dagozen aragitsu ta biribillak diran bi atalen bakoitza.

alkuts-talauga. (zango): *izond.* Zango ezberdiñak dauzkana.

aikutx. (kutxa): iz. Zurezko kutxa aundia.

almadi-zain. (baldus): iz. Ikus.: Alrnadiakari. (esku-langintzak): *iz.* Ikus.: Almadiakari.

almadia. (baldus): *iz.* Alkafekin batutako egurkien moltzoa, or-gañean eramateko craz, geyenetan lbayetan erabiltzen dana.

almadiakarl. (baldus): *iz.* Almadiak zuzentzen dituena. (esku-langinlzak): *iz.* Berbera. I: Almadi-zain.

almadikada, (baldus): ŕz. Mai bateau barna eramaten diran zuren multzoa. I: Almaditara. (zur): *iz.* Berbera, berbera.

almadraka. (bururdi): *iz.* Ikus.: Bururdl.

almaiz. (motrailu): iz. Ikus.: Motraila. Almaix, almeiz, aimeric, alrniz.

almaiz-aidi. (motrailu): iz. Motraduz egindako lanaren aldia. I: Almaiz-esku, a€mariz-esku.

almaiz-bete. (motrailu): *iz.* Matrailuan beingoz gertutzen dan azlcufi-mortxokada. j: Almaizkada.

almaiz-esku. (motrailu): iz. Ikus.: Almaiz-aidi. I; Almariz-esku.

almaizkada. (motrailu): iz. ikus.: Almaiz-bete.

almaizketa. (motrailu): iz. Motrailuan egiten dan zeatzearen egipena. (sendagaikintza): iz. Berbera.

almalca. (soin): iz. Soñean, sayets-ezufak eta azpigunen artean dagoen utzunea. Ankalbo, arku, arkutz, arkuzuio, sarkutz, ailakal, alpi, atme, almeaka, meaka, mieka, mean, ratan.

almakara. (gainberadura): *adond.* Alderantziz ari-izatea.

almameru. (amaiña): *iz.* Ikus.: Amaiña, Almiente, albieute, amabi, amamera.

almandofatz. (jostoŕatz): *iz.* Ikus.: Albandoŕatz. Amonoratz.

almandrakalc afatu. (bururdi): *ad.* Lastairak astindu. j: Ikus.: Lastamaŕagak astindu.

abuandrondo. (arbendolondo): *iz.* ikus.: Arbendolondo.

almandxera. (run): *ŕz.* Biizetan eskeintzeko ogiak estaltzeko efi batzuetan erabiltzen zan eun beltza.

almarime. (urdai): *iz.* Urdai-xefa.

almariz. (motrailu): *iz.* Ikus.: Motrailu. Almeriz, t ukulu.

almariz-esku. (motrailu): *iz.* Ikus,: Almaiz-aidi. j: Almaiz-esku.

almaza. (garbitasun): iz. Sai-abereak garbitzeko erabiltzen dan burnizko igurkia.

almazari. (sai-abere): *iz.* Azitarako dagoen zaldia. (garbitasun): *iz.* Abnazaz sa€-abereak garbitzen dituena. (esku-langintzak): jj *iz.* Berbera.

aline. (aragi): *iz.* Aberearen, abelgoŕi edo abeltxearen aragi-alde bat. (zeŕi):

iz. Zeriaren erdiko aragi-zatia. (soin): iz. Sayets-ezufak eta azpigunen artean dagoen utzunea. I: A1pi, alp; almaka, almeaka, altakal, arku, arlcutz, arkuzulo, meaka, mean, mian, mieka, sarkutz.

almeaka. (soin): *iz.* Auŕetik begiratuta, soñaren bi aldeetako bakoitza, : Ikus.: Almaka, alma, alpi, altakak, arku, arkutz, arkuzulo, meaka, mean, mian, mieka, sarkutz.

ALMEN. iz, Gayezko naiz gai-gabeko dan zerbait egiteko gaitasuna. I: Jabetasun, aginpide, eskubidea. I: Norbaitek baste noribait, bare ordez yardun dezan ematen (lion eskubidea. Eskubide au erakusten duen agiria. Tndafa, kemena. j: Igurdizia, al-izatea. I: Artakotasun, zerbait egiteko baimena. I: Jaurlaritzaetan legeak bete-erazteko agintza duena. I: Alga, altzutasun, eskudantza, eskukune, gonen, man, manu, men, meyoria, ada. II (aginpide), (aldintasun), (altasun), (areagotasun), (auzupen),(azkatasun),(beaŕarazpen), (begirune), (bereztasun), (bikaintasun), (buru-jabetasun), (buruzagi), (egikcra), (egin), (eskubide), (eskuera), (gaŕantzi), (indar3, (indarkeri), (jabego), (karkabupen), (ongaitasun).

almen-era. (aditz): *iz.* Aditzaren aimenera. : Almenezko era.

almen-gabe. (aginpide): *izond.* Aginpiderik gabe geratu dana.

almen-gabetze. (aginpide): *ad.* Aginpiderik gabe utzi.

almcudu. (almen): *ad.* Almena eman,

almendun. (almen): *izond.* Almena duena. j: Almentsu.

almenez. Oilmen): *adond.* Almenaz ari-izatea.

almenezko **era.** (aditz): iz, Thus.: Almon-era.

almentsa, (ahnen): iz. Almena peitzea.

almentsu. (almen): *izond.* Ikus.: Almcndun,

almetxa. (su-izkilu): *iz.* Su-izkiluaren auntxa,

almetxaka. (su-izkilu): *iz.* Su-tzkiluaren pitzgailua.

almiarma. (armiarma): *iz.* Ikus.: Armiarma. ; Almimoru.

almidoi. (buno-irin): iz. Landare batzucn min eta ductal dagoen buno-irin curia.

almidoidun. (buno-irin): *izond,* Aimidoya duena.

almiente. (amaiña): iz. Ikus.: Amaiñn, Almameru, albiente, amabi, amamern.

almila. (janztura): iz. Saari estututa egoteri dan gorontze-mota bat.

almimoru, (armiarma): *iz.* Ikus.: Armiarma. j: Ammiarma.

alnrin. (oyal): iz. Boketaz garbitu gabe dagoen oyal beŕiaren like,

alminera. (azkuŕi): iz. Gabon'eko aparirako saga' efetakaz egiten dan mai-azkena.

almirez-txufri, (motrailu): *iz.* Ikus.; Xnfu.

almifitx. (beta): iz. Belaf-mota bat, galbumaren antzeko burua duena.

almitx, (su-izkilu): *iz.* Sutautsa jartzeko su-iztiluen zati bcrezia.

almitx. (landare): *iz.* Almizkaria dan laudarea; loreak gandof-antzekoak eta igalia min beltz askorekin diluent'. I: Almitz-bclaŕ, almitx, sabi, sobia.

almiz. (motrailu): *iz.* Tkus.: Mutrailu. Almaiz, almatx, almeiz, aimeriz, zapari.

almizlsari, (Landare): iz. Almitz antzekoa dan landarea. I: Almizkide.

almizkide. (landare): *iz.* Ikus.: Ahnizkari.

almiztatu. (babespide): *ad. Guda-ontziak,* babespideak eta abaf attzairuzko burni-zaflakaz estali.

almodefa. (liñe): iz. Kaiamuzko oyala.

almora. (saizulo): *iz.* Untzien saizuloa.

almortxa. (su-iztilu): iz, Su-izkiluaren auntxa. j: Almurtxa.

almuta. (karkabupen): *iz,* Zerbait egiteko dagoen asmoa.

almote. (jarmaiñera): iz, Erdi gaitzurua. Almute.

almuazi. (abere): iz. Abereak zaintzen ditucna.

almueraak. (ai): *iz.* Odi baton alboetan dagozen añak.

almuska. (lodiera): *iz.* Edozcin gauzaren muŕoa. j: Almuxkatxo.

almuta. (zio): *iz.* Ikus.: Kati. j: Zer.

almote-dantza, (dantzaketa): *iz.* Napaŕoa'ko danlza berezia.

almuterdl. (jarmaiñera): *iz.* Almote erdia.

almutx. (meatze): *iz.* Meatzerako **argi-**muki. (argi-muki): *iz.* Berbera,

almuzka. (urdail): *iz.* Urdalleko Wiesen eŕoak. I: Urdalaren goi-unca.

alnasi. (aragi-uzte): *ad.* **Aragi-uste** egunetan eta janari berean **aragi** ta aŕaikia jan,

alnastu. (zurikeri): *ad.* Zurikeri egin.

alo. (landare): L. Lastaduna dan landarea, asko azten dana; aloŕetan sortzen da ta bare mina edentsua du. (olo): *iz.* Basoko ohm.

aloatu. (arabaki): *ad.* Arabakitu.

alobal. (oyutza): *opa. In!* oyutzaren antzekoa,

alober. (sariztatze): *iz.* **Lan** bat ordainizeko ematen dana. j: Aloger, alokari, alokario, eraen. (lanarcn bizia): iz. Berbera. (maizterkuntza): jj *iz.* Maizterkuntza bat ordaintzoko einaten dana.

aloezko. (olo): *izond.* Basoko oloari dagokiona.

aiof. (itxasontzi): *adond.* Galbidean egotea; lemarik gabe dabilen itxasontzi bateaz esaten da.

alogadu. (maizterkuntza): *ad.* Baldintza batzuetaz eta itundutako **aindo** baton trukean, noribait, erabiltzeko, gauza bat utzi. : Aloga.

alogaira. (oyal): *iz.* Oyal-pusketa.

alogarazl. (crakotasun): *ad.* Antolatu-eragin. (gertuora): *ad.* Gertu-erazi.

alogatu. (erakotasun): *ad.* Antolatu, eratu, atondu. (kid): *ad.* Tayutu, zuzendn.

aingatzaile. (erakotasun): *izond.* Antolatzen duena. (antolabide): *izond,* Berbera.

alogatzeko. (antolabide): *izond.* Antolabideari dagokiona.

aloger, (maizterkuntza): *iz.* Noribait, **baldintaa** batzucn pean eta onartutako salneufiaren trukean, gauza bat erabiltzeko uztearen egipena. : Oŕela uzten danaren **salnem3a.** Alogimendu, alokaide, alokari, alober, eraen. (sariztatze): iz. Lan-saria.

aloger-gurdi. (burdi): iz. Alogeraz erabiltzeko, artzen cdo uzten dan **burdia.** (maizterkuntza): *iz,* Berbera.

alogerako. (sariztatze): *izond.* Egunariaz lanegiten duena. (lanarcn bizia): *izond.* Berbera. j: Alogereko, alogerazko, alokant, alokairiaŕ.

alogerako langile. (lanarcn bizia): *iz.* Egunariz edo lausariz lanegiten duen langilea.

alogeran. (maizterkuntza): *adond.* Akuraz zerbait utzi edo artzea.

alogeratu. (maizterkuntza): *ad.* Akuraz zerbait utzi edo artu.

alogereko. (saristatze): *izond.* Egunariaz Ian egiten duena.

alogerekotu. (sariztatze): *ad.* Egunariaz laucgiteko norbait artu.

alogerezko gudarL (gudalari): iz. Egunariaz ari-izateko dagoen gudaria. (saristatze): *iz*. Berbera.

alugi. (sariztatze): iz. Lan bat agiteko ordaintzeu dana. j: Ikus.: Alokairu.

alogimendu. (maizterkuntza): *iz*. Ikus.: Aloger. 1: Alokaide, alokari.

alogu. (erakotasun): *iz*. Antolaketa, antolabidea.

aloguz. (antolabide): *adond.* Antolabidez ari-izatea.

aloka. Condo): *iz*. Ureko landare kiukiñezkocn izena; lingirdatsuak diranak eta ari edo galartzu itxurazko zurtoñak dituztenak. 1: Anki, goaldi, gorbel, gorbeltx, goŕabel, grams, kosta-balaŕ, lanbas, itxas-orbel, odoldi, oraldi, orbel-goti, sabui-belaŕ, ubanare, itxasbelaŕ.

alolcaide. (maizterkuntza): *iz*. Ikus.; Mogen j: Alogimondu, alokari.

alokaidetiaŕ. (maizterkuntza): izond. Zerbait alogeraz artzen duena.

alokairatu. (maiztcrkuntza): *ad.* Alogeraz zerbait utzi.

alokairi. (maizterkuntza): *iz*. Alogeraz uzten danaren salneuŕia.

alokairiaf. (sariztatze): *izond.* Aokairuz lanegiten duena. ; Alokant, alokazer.

alokairu. (sariztatze): fz. Lanegiteagatik ordaintzen edo jasotzen dana. I: Alober, aloger, alogi, alokaira, alokera. (mozkin): *iz*. Ilrus.; **Mozkin. j:** Alokari, alokario.

alokant. (lanaren-bizia): *frond.* Ikus.: Alogerako. Alokairiaŕ, alokazer.

alokari. (sariztatze); *iz*. Ikus.: Aloher. I: Atonal-, alokari, alokario. (mozkin): *iz.* Ems.: **Mozkin. j:** Alokairu.

alokario. (sariztatze): *iz*. Ikus.: Alober, aloger, alokari. (mozkin): *iz*. Ikus.: Mozkin. Alokaim.

alokatu. (maizterkuntza): *ad.* Alogeraz zerbait utzi edo artu. I: Atoka.

alokatza. (maizterkuntza): *ft.* ikus.: Maizterkuntza.

alokatzaile. (maiztcrkuutza): *izond.* Zerbait alogeraz uzten duena.

alokera. (sariztatze): *iz*. Ikus.: Alokaim.

alolako. (erditasun): *frond.* Erdikoa dana.

aloidan. (almen): *frond.* Atguztiduna dana. j; Al-orodun.

aloft/gait (maizterkuntza); *izond.* Alogeraz erabiltzuko dana.

aloudo. (ari): *iz*. Oskigileek darabilten ari berezia. (ardi): iz. Alta izan oudoren irendulako twin.

alondoko. (pilota): iz. Arizko pilotak egiteko artzen dan ingi edo oyalezko zatitxoa, gem bare inguruan aria jartzeko. I: Alikondo.

alontza. (gari): *iz*. Zekaleaz nastutako garia. (zekatc): *iz*. Berbera.

alordun. (jabetza): *izond,* Lauda txiki baten jabea. (tut): *izond.* Berbera. (abere): II *izond.* Abere grrtxi daukan abeldun.

aloreka. (anpulu): *iz*. Uiñetan egiten dan aguna.

alorga. Out-lantze): *iz*. Ikus.; **Aloŕ.**

alorin. (gat-au): iz. Garaua gordetzen dan tokia. j: Aletegi.

alorkardn. (kardabcra): iz. Kardabera mota bat. I: Alorkardi.

alorkune. (luŕ): *iz*. Ikus.: Landa.

alof. (luŕ-lantze): *iz*. Ereintzeko auiatzen dan lands. I: Alorga. (creintza): Berbera. (luŕ); *iz*. Lantzokoa dan **lufa,** landa. j: atorto.

alofa. (baratz); iz. Ikus.: Baratz-gintza. 1: Almlan.

alof-arte. (luŕ); *iz,* Landuta dagozen artean laakiak diran baste luŕak. (landueza): *iz*. Berbera,

alofeko. (luŕ): *izond.* Landari dagokiona. I: Alortiaŕ.

alof-gizon. (luŕ-lantze): *iz*. **Lufa lantzen duen gizona.** (esku-langintzak): *iz.* Ikus,: Nekazari. (lot): 11 iz. Luŕcan lanegiten bizi dan **gizona.**

aloŕ gorotz. (ongati): iz. Ercindako landau botatzen dan **abere-ongafla.** (utzaldi): *iz*. Berbera.

alDE-landare. (landare): fz. Aloŕetan berez aortzen dan **landarea.**

alof-lafe. (late): iz. Aloŕen artean dagoen **lafea.**

alof-mozkin. (mozkin): *iz*. Soloctatik atcratzen dan **mozkin.**

aluŕondo. Out): iz. ltaitutako landa.

alof-puska. Out): *iz*. **Lufarcn zatia.**

alof-simauf. (ongaŕi); iz. Ereiudako luŕean zabaltzen dan simauŕa.

alDE-solo. (luŕ); *iz*. **Urtebete baño geyago** landu gabe dagoen landa.

slof-torte. (late); *ft,* Saloon artean egoten dan **lafea.**

alof-zefenda. (tut): fz. Luf-zati lure ta estua.

abort. (igali); *iz*. **Ikus.; !gall.**

alorta. (igali): fz. Ikus.: lgali.

alorti. Out); *izond.* Landa-zalea dana.

alortiaf. Out): *fzond.* Landan bizi dana. (luŕ-lantze): *ft.* Ikus.: Alof-gizon, aloŕeko.

alorlo, (hrŕ): *iz*. Txikia dan aioŕa. I: Ikus.: Aloŕ.

alortu. (h_it): *ad.* Lauda bat aid biurtu.

alortxika. (igali): iz. Lloŕiaren igalia. (eloti): ft. Berbera.

aloriza. (josketa): *iz*. Janzkiaren ertzean egiten dan amaitzekoa bezelako **josketa. j:** Alorza, aloz, alozna, iloza, kuruta, kusa, ipura.

alorxko. (buŕ): *iz*. Landa txikia.

alorza. (toles): *iz*. *Ikus.:* Alortza. Aloz, alozna, iloza, ipura. (josketa): fz. Berbera.

alosa. (toles): *iz*. iauŕ, azpildura. (aŕain): *iz*. **ltxasoko aŕaña,** beŕogei neurki-eunen inguru luzea dana.

alasain. (lokaŕi): iz. Matazari eusten dim ari ado lokafia. I: Zirtilu. Berbera.

alosaldl. (lizunkeritza): *iz*. **Zudua dana-ta, araglaren** salerostean ari dan **emakumea.**

ulosia. (itzarmen); *iz*. **tkus.: Warman.**

aloso. (aisetasun): *frond.* Egokia dana. Ikus.; Alozo.

alosodun. (aimen): *izond.* **Almen** osou duena.

alosoko. (erditasun): *frond.* Ez aundi ez txikia dana.

slot. (aŕain): iz. Ega-labut zuri mota bat.

alote. (kolokadura): *iz*. **Ikus.: Kolokadura. (zalantza);** *iz*. **Ikus.: Zalantza.**

aloteka. (zalantza): *adond.* **Zalantzan ari-izatea.**

alotezko. (zimardikatasun): izond. Zimardikakoa dana. (zalantza): *(rood.* **Zaiantzazkoa dana.**

alozna. (ergeltasun): *frond.* Ergel edo **astaputra dana. : Gitxiren. (gari):** *iz.* Ikus.: Agotz. J: Aotz, aŕotx, **gari-azal.**

alotzaldi. (jakiñeztasun); *iz*. **ikus.; Jakiñeztasuu. ; Ezjakintasun.**

aloxn. (bakuntaaun): *frond.* **Bakuna, atal-bakoa dana.**

uloxo. (laxatura): *frond.* Laxatuta, aske dagoena. (lazapeo): *ŕzond.* Berbera.

aloxuan. (lastertasun): *adond* Lasterka ibiltzea. (gogaldicza): *adond.* **Gogaldiezaz ari-izatea.**

aluxotu. (lazapen); *ad.* Ikus.: Lazatu. j: Lazotu.

aloxuan. (aultasun): *adond.* Aultasuncz ari-izatea.

alert. (txorzabnl): **Jr. 1k.**: **Txorzabul.** I; Lafatxori, pitipio.

aloya hortutxori. (txorzabal): iz. Ikus.; **'b'xorzahal.** I: Gilxori, laudeta.

aloz. (toles): iz ikus.: Alortza. J: Alorza, kuruta, kusa, labttrgune. (bizaŕ): iz. Bizaf azpian egiten dan aragiaren aunditzea. Alpe, kirku, kifinkola, kolots, golu, gorgolo, jabota. (ieki): *iz.* Zura lantzean ateratzen dan ielci mea. I: Ir1'sntx, ereztika, sirbila. (lasto): *iz.* Zaldiek Jan gabe uzten dote" lasto edo ondafa.

aloz-fllusa. (josketa): iz. Alorzaen josketa ondoan apaingailuz egiten dan saretze xea. J: Aloz-zirziidura.

aloz-filusgile. (josketa): *iz.* Alorzaen josketan saretze xea dagiena.(esku-langintzak): *iz.* Berbera.

aloz-zirzlldura. (josketa): *iz.* Ikus.: Aloz-f lusa.

alozategi. (lasto): iz. Erdi ustelduta dagoen Iastoa uztcn dan tokia.

alozeratu. (josketa): *ad.* Aloe, baten barna txingola, galartzu edo baste anlzekoreu bat igara-erazi.

alozkeria. (crgeitasun): *ŕz.* Ikus.: Ergeltasun.

alozna. (toles): *iz.* ikns.: Alortza. J: Alorza, aloz, alosna, iloza.

alozo. (erakotasun): *izond.* Egokia dana. Ikus.: Aloso.

aloztu. (zakartasun): *ad.* Zakafa egin edo biurtu. (toles): ad. Toloztu.

aloztxo. (toles): *iz.* Ixtun bat ideki edo ixteko zatiko berezia,

aloztxo biko. (toles): *fa.* Bi aloztxo dauzkana.

alpak-lie. (ale): iz. Alpaka aberearen ulea.

alpak-oyal. (oyal): *Ia.* Alpak-ileaz egiten dan oyala.

alpaka. (ausnarlari): *iz.* Amerika'ko ausnarlaria clan abere burlarduna, zamaria bezela erabiltzen dana.

alparti. (estalketa): iz. Eltzearen estalkia. J: Aiperti. (sukaide): *iz.* Berbera.

alpe. (alde): *iz.* Albokoa. (bizaŕ): Thus.: Aloz. I: Kirku.

alpe-xuri. (apez-txori): *iz.* 1kus.: Apez-txori. Alpi-zuri, alpetxuri, atpezuri, buztan-ikara.

alpegune. (la): *iz.* Lida taŕas-egitea.

alpeki. (aragi): iz. Albotik atera dun aragia.

alpeñike. (ate): *iz.* Egositako ta agatxo biuŕitakoa dan gozaki-ofea.

alperdan. (mozoŕokeri): *izond.* Ivlozoŕoa dana.

alperizi. (dardaritze): *iz.* Auŕen elbaŕia.

alperkatu. (alpeŕaldi): *ad.* Alpeŕ ibih.

aiperkeri, (lanartc): *iz.* Lan ez egitearen gaizpidea. j: Alpeŕeri, mandrankeria, pardalkeri, zurikeria, zuŕulkeria.

alperki. (slpeŕaldi): *adond.* Alpertzaŕez ari-izatea. (nagi): izond. Ikus.: Alper'.

alpef. (alpefaldi): *izond.* Lanegin nai ez duena. J: Arpel, aŕail, axola-bage, kalamanka, tenteŕ. (zubil): *iz.* Afizko zubila.: Alpeŕaŕi, ezto, nagiara, martimulo, pirii, tinkai, zanpagai, zapagailu, birazubil. (oŕi): II *iz.* Berbera. (nagi): *izond.* Nagia, alpeŕ-ontzia dana. Alpeŕ-gorotz, alperki, alpeŕetxe, axola-bage tuntun, ustel, ustelko, zajagauzi, jandalo. (zugatz): II iz. Igalirik ematen ez duen zugatza. (taratulu): J *iz.* ikus,: Taratnlu.

ALPE1 ALDI. *iz.* Txolatean egon edo ibiltzea.: Larvik edo langintzarik gabe cgon edo ibiltzea. I: Atfertasun, alpeŕuskeria, arduragabc, arpelaria, lazatasun, iskeri, mandrankeria, mandrelkeria, oporkeri, sarkileri, sari'Len, sarkilkeria, utzitasun, zantzailkeria.1/ (anemen-aldi), (biurkeri), (eakalego), (eskugoikeri), (lanarte), (lolotasun). (nagi): *iz.* Ikus.: Nagi.

alpeŕautza. (nagi): iz. Alpeŕa iruditzea.

alpeŕ oŕen. (nagi): *izond.* Nagiaz ari dana.

alpeŕaŕi. (zaps): *iz.* Ikus.: Alpeŕ, afizko zubila. : Ez-to, nagiara, martin-ado, t nkai, zanpagai, zapagailu, zapaiki.

alpeŕ-egon. (alpeŕaldi): *ad.* Ezer egin gabe egon.

alpefeko. (gauzeztasun): *izond.* Ezertarako cz dana. I: Alpeŕezko, sipeŕikako.

alpeŕekatu. (gauzeztasun): *ad.* Ezereztu.

alpeŕesi. (gaŕaztulu): *iz.* Nekazaritzako lanabesa; gideŕ laze baten mutut batcan arezuŕ bat darama ta arezuŕ ontan ortzen antzeko makoakjaŕita dagoz.

01)d-es kale. (alpetaldi): *izond.* Aideŕai ta cske dabilena.

alpef-esker (alpcŕaidi): *ft.* Aidutai to eske ibiltzea.

alpefetsi, (alpeŕaldi): *ad.* Alper' eskaletzat artu.

alpefetxe. (aipeŕaldi): *Izond.* Alpertzaŕa dana. j: Ikus.: Alper'.

alpef-gorotz. (nagi): *izond. Ikus.:* Alpeŕ. J: Alperki, alpeŕctxe.

alpefik, (gauzeztasun): *adond.* Ongaitasun gabekoa. I: Atpeŕikan, arpelik.

alpetikako. (lanarte): *izond.* Lan cz egilearen gaizpidea duena. (gauzeztasun): *izond.* Ikus.: Atpeŕeko, alpeŕezko. (gafieztasun): JJ *izond.* Beaŕa ez dana, gañezkoa dana. j: Alpeŕiko.

alpeŕikalcotu. (garzeztasun): *ad.* Zerbait ezeztatu.

alpefikaldu. (naŕiadura): *ad.* Gauza bat ondatu, galdu.

alpefikan.(gauzeztasun): *adond.Ikus.:* Alpeŕik.

alpeŕilco. (gañeztasttn): *izond.* ikus.: Alpeŕikako.

alpeŕontzi. (alpeŕaidi): *izond.* Oso alpeŕa dana. (nagi): *izond.* Berbera.

alpeŕuskeria. (alpeŕaldi): *iz,* Tkus.: Alpeŕaldl.

alpertasun. (alpeŕaidi): *iz.* Tlzegitcan edo zerhait egitean berandutasun eta kemen gutxiaz ari-izatea, nagikeria. (lanarte): Lanegiteko gogorik ez. izatea. Alperkerian bizi-izatea.

alperti. (estalketa): iz. Zerbait estaltzeko erabiltzen dana. J: Ikus.: Alparti.

alpertsuan. (alpeŕaldi): *adond.* Alpeŕaldian ari-izatea.

alpertu. (nagi): *ad.* Nagibiurtu. (let-lantze): *ad.* tvlokoŕak apurtu.

alpertxa. (nagi): *izond.* Nagi, alpeŕ xamaŕ biurlu dana. : Alpertxu. (alpeŕaldi): *izond.* Berbera.

alpertxu. (nagi): *izond.* Ikus.: Alpertxa.

alpertzaŕ. (alpeŕaldi): *izond.* Alpo' aundia biurlu dana. (nagi): *izond.* Berbera.

alperzulo. (mardail): iz. Itzegiteko edo txutxuputxutan ari-izateko giza-lagunak alkartzen diran tokia.

alpes-andiko. (mendi): *izond.* Alpes-rncndiaren bests aldekoa dana. I: Aipes-arunzko, Alpes-atzeko, Alpes-osteko.

alpes-arunzko. (mendi): *izond.* ikus.: Alpes-andiko. J: Aipes-atzeko, Alpes-osteko.

alpes-atzeko. (mendi): *izond.* Ikus.: Alpes-andiko. {: Alpes-arunzko, Aipes-nstoko.

alpes-onuzko. (meudi): *izond.* Alpes-mcndiko alde ontakoa dana.

alpes-osteko. (meudi): *izond.* ikus.: Alpes-andiko. {: Alpcs-arunzko, Alpes-atzeko.

alpesko. (mendi): *izond.* Alpes-mcndikoa dana. I: Aipestaŕ.

alpestaf. (mendi): *izond.* Ikus.: Alpesko.

alpera. (ito-aldi): iz. Nekatzcagatik ats-andiaz ari-izatea.

alpi. (sarau): *Ia.* Ikus.: Alma. j: Alp; almaka, aimeaka, arku, arkutz, arkuzulo, altakal, meaka, mean, mian, mieka, sarkutz.

alpi-zur€. (apez-txori): *iz.* ikus.: Apez-txori. Alpe-xuri, alpetxuri, alpezuri, buztan-ikara.

alpikomin. (oñaze): iz. Alboko miña.

alpitz. (eŕatz): *iz.* Ikus.: Matz, I; Alpiz. (ii): *iz. Ikus.:* ii. I; lña.

alp€tza. (bclai): *iz.* Soroa, bedarmotza.

alpo. (jaurtidura): iz. Zatiiio txiki-txikiak jaurtitzearen egipena. (barn): *iz,* Bero aundia, goritasuna.

alpef. (laspel): *iz.* Mozkortiengandik sortzen dan hafada, j: Alpore. (: Bern aundia dagoenean lnhtik sortzen dan lt una. (isladura); iz. Legunduta dagoen gorputz ba€ean argiak dagien dirdira.

alpoŕa. (laspel): iz. ikus.: Luŕnna.

alpoŕ-gabe. (landare): *izond.* Lego(dagoena kenduta daukan tandarekoa.

alpnrtxa. (istinga): *iz.* Ikus.: istil.

alproja. (gaiztasun); *izond.* Doloŕa dana. (zatarkeri): *lanred.* Leyaltasunik gabe ari dana; arbuyagaŕia dana.

alprojatu. (zatarkeri): iz. Alprnja biurtzea.

alsai, (ari): *iz.* Naspil ez dedin, mataza biltzen dan aria. I: Masai itzaren laburpena. (esku-langintzak): *iz.* Ikus.; Artzain. I: Altsai.

alsarki, (cabal): *in.* Abereen lodiera; beren gorputzaren utzuneetan dagozen atalak.

alsaf. (sabel): *in.* Giza-gorputzaren utzuneetan dagozen ataletako bakoitza. I: Altsaŕak, altzaŕ,

aldera, (aisetasun): *adond.* Aisetasunez egotea.

alsistn, (garau): iz. ikus.: Aletegi, l: Altegi.

alsuma. (zurtoin): *iz.* Ikus.: Altxuma, 1: Lixku.

Mts. (€okaŕitz): fnk. Beraz. j: Ala ere. (aidakera): *ad.* Aldan' aditzaren zeingea.

altadaf. (agar): *iz.* Zugaizan bertan ebakitzen dan egufa.

altadura. (apaingailu): *iz.* ikus.: Apalugailu.

altagalu. (apaingailu): *iz.* Apaintzekoa dana.

altai. (aragi): *iz.* Ikus.: Altare.

sltaltz€ne. (opamai): *iz.* Ikus.: Attar-auŕe.

altaico, (auzotasun): iz. Etxeko bigaŕen auzokoa.

aitakai. (soin): *in,* Pats,: Aimaka. I: Alme, ahneaka, alpi, arku, arkuzulo, meaka, mieka, mean, mian, sarkuntz, arkutz. (aide): *iz.* Albokoa.

altakni. (aldakortasun): *izond.* Eŕaz aldatzen dana. j: Altakoŕ.

altalcof. (aldakortasun): *izond.* Eŕaz aidatzen dana. j: Altakoi.

altama. (mainu): *in.* Taus.: Mann". I: Zinkilimaŕo.

altamenda. (eskari): in. Ikus,: Eskarl.

altan egon. (azaldi): *ad.* Abereak gori egon.

altapa. (malda): *iz.* Tkus.: Aldapa. I: Altape.

altar-afi. (opamai): *in.* Opamaiko afi onetsia. I: Altare-aŕi.

altar-ante. (opamai): iz. Opamai aufean dagoena. j: Altaitzine.

altars. (oparnai): *iz.* ikus.: Opamai. I: Altare, aldare.

altarazi. (apaingailu): *ad.* Apaiñerazi afetaz.

altare. (opamai): *iz.* Ikus.: Opamai. I: A/dare, altars. (aragi): *iz.* Meakaren aragia. I: Altai,

altarte. (gogo-aldarte): iz. Tints,: Aldarte.

ALTASUN. *in.* Aat ditekena. : Zerbait izan ditekela dagiena. j: Almena, egingi. Catalau): *iz.* Allman izatearen lacuna. (aginpide): *iz.* Agintaritza. *Ii* (baldintza), (egiantz), (efeztasun), (cz-uste), (gertakari), (siñiskizun).

altatu. (ileondo): *ad.* Burukoa egin.

altaxetan. (apaingailu): *rrdond,* Apaindu xamaŕa egotea.

altazale. (apaingailu): *izond.* Apaintzen duena.

alte. (alde): *in.* Ikus.: Aide. (onegipen): *in.* Berbera, (erkabide): II *iz.* Berbera. (erakotasun): II *izond.* Beste batekin batera dagoena.

altegi. (garan): *iz.* Ikus.: Aletegi, I; Alsistu.

altegiratu. (garau): *ad.* Ikus.: Aletegiratu.

alteka. (aide): iz. Ikus,: Albo,

altekari. (atxikidura): lanrrd. Norbaiten edo zerbaiten aide ari dana. I: Aiteko.

altekot, (aiŕetasun): ***izond.*** Aufetasuna duena. (zuzengabekeri): *izond.* Alderdikari, alderdikeriz ari dana.

alterdi. (ergeitasun): *izond.* Erdi iñozoa dana.

alterdika. (tiŕit): *(aloud.* **ZAma** ezesleko uztaŕturik dagozen idiek jokera berezia egitea.

altesku. (esknma): *adond.* Eskuma aldera.

altexi. (urbiltasun): *odour).* Urbil. I: Altexian.

altiste. (txirlaŕi): iz Ikus.: Txirlafi. Pitxi-ari.

altokl. (albi): *adond,* Bilduŕik gabe ari-izatea.

altorna. (sabel); iz. Este lodiaren azken curia. I: Antorna.

altsarid. (sabel): *in.* Este-aragla.

a€tsafaic. (sabel): *in.* Ikus.: Alsaf. Altsaŕe, altzaŕ.

altsaf-saltzaile. (sabel): *in.* Aitsaŕak saltzen dituena.

aitsein. (jaurbide): *iz.* Jaurlaritzaren atal bateau burn dana. 1: Jaurgo seifia.

altseingoa. (jaurlaritza): *iz.* Jaurlaritza baten zatien bakoitza.

altselntza. (jam-bide): *in.* Jaurlaritza balm atala, (jaurlaritza): *iz.* Berbera. I: Altseñola.

altseiña. (jaurlaritza): *izond.* Altseingo bateau buru dana.

altseñide. (jaurbide): *izond.* Altseintza ball dagokiona.

altseñola. (jaurbide): ŕa. ikus.: Altseintza. (jauriaritza): *in.* Berbera,

altsistu. (garau): *in.* Ikus.: Aletegi. I: Altegi, alsistu.

aitso. (oŕi): *iz.* Afizko rnala. lkus.: Arrnala. (abere): *iz.* Ikus.: Alxu. I: Altsu, altxo, altxu,

kitson. (gaztezaro): iz. Artzain gaztea, Altxon, alzan, alxeri.

altsondoak egin. (gciditze): *ad.* Galata, atseden artu.

sitsu. (almen): *'nand.* Almena duena, j: Aisu. (abere): *iz.* lkus.: Alxu. I: Altso, altxu, altxu.

altsuena. (almen): izmrd. Almen aundiena duena.

altsuki. (*nett): *adond.* Almeuez ari-rzatea.

aitsutasun. (almen): *iz.* Almenez ari-izatearen tasuna.

aituztu. (legortasun): *iz.* Gaztañak, igalia, gazta ta abaŕ iraun-erazteko, sukaldeko sabaitik esegita jartzen dan kayola baten antzekoa. j: Ikus.: Altsiztu.

attx, (zugatz): iz. Llrkikaria dan zugatza; bore zura zuri ta gugoŕa da.

altxs. (estalpen): *ad.* lzkutatu, zerbait garde edo toki ezkutuan jaŕ€. (igoera): *ad.* Jaso. (artzidura): II *ad.* Jagi, **artzitu.**

altaa-aldi. (igoera): *in.* Jaso-aldi.

altxa-auguŕe. (gorde jakiak): *iz.* Anguŕe gordea.

alixa-arazle. (artzidura): *izond.* Artzitu-eragiten duena.

altxa-aŕastelu. (gaŕaztulu): *iz.* fiats.; Gaŕaztulu. 1: Altxataztclu, altxagoiti-aŕastelu.

altxa-efestau. (igoera): *adond.* Jasotzean eta kaŕakatzean ari-izatea.

altxa-gidef. (eskuaga): *iz.* Ikus.: Eskuaga. I: Altxakoda, altxaprena.

altxa-korda. (eyeraldi): iz Eyera baton eyera-aŕiak aldcntzeko edo ertsitzeko eskuaga.

altxa-maatsa. (mats): *iz.* Iraun-erazten dan matsa.

altxa-solca. (lotura): *iz.* Gauza aztunak jasotzeko unama.

altxaba. (gudaritza): iz. Gudari beŕŕak billzea.: Altxada.

altxabe. (estalpen): *iz.* Izkututako tokia, zokoa. j: Aitxagune. (zaindegi): *iz.* Zerbait zaipean jartzeko tokia. Altxabira. (ogasun): *iz.* Ikus.: Altxot. 1: Altxabira, satabia, uŕutxo, txinditza,

altxabide. (arindura): *iz.* Ikus.: Arindura, lasaupen.

altxabili. (mitxeleta): iz. Ikus.: Mitxeleta. Altxalili, attxatulili.

altxabera. (zaindegi): *iz.* Ikus.: Altxabe. (ogasun): *iz.* Berbera. j: Altxot, altxabe,

altxsbera-zain. (zaindegi): *iz.* Altxabira zaintzen duena.

altxagailu. (atezu): Lengorakortasunaren indafa eragiten duen zatikoa. (lengorakortasun): Berbera.

altxagaf. (gorde-jakiak): iz. Iraun-azitako sagaŕa. I: Aitxa-sagat.

aitxagañ, (artzidura): *iz,* Orantza, artzitzeko erabiltzen dan gorpuzki biziduna. I: Altxaaŕi. (ziri): iz. ikus.: Ziri. (zubi): 11 *iz.* Gazteluetan jaso liteken zubia. j: Altxazubi. (oñetako): II *iz.* Oiietakoaren era berezia, oña asko rnakotzen duena. (arindura): 11 *izond.* Lasaupena ematen duena.

altxagaflgabe. (artzidura): ŕz. Orantzarik gabeko ogia. (ogi): *iz.* Berbera. J: Altxapeaŕ.

altxagafitu. (artzidura): *ad.* Artzitu. I: Altxagaŕiztatu, altxakatu.

altxagune. (estalpen): *iz.* Ikus.: Altxabe.

altxairu. (burui): *iz,* Mugeŕ-afxtiksua ateratzeko erabiltzen dan burnt attzairuta,

altxatru-afi. (di): *iz.* Landako ateai suites dien *afia.*

altxaka. (joko): *iz.* Aden jokoa, gauzak izkutatzen eta azaltzen egiten dana. (estalpen): *adond.* Ezkutalzen ari-izates. I: Altxaketan.

altxaketa. (igocra): iz. Jasotzcaren egipena.

altxaketan. (estalpen): *adond.* Ikus.: Altxaka. (joke): *L.* Aden Jokoa, alkatengandik izkutatzcan egiten daua.

altxakin. (azkuŕi): *iz.* ikus.: Ornidura. (part): *iz.* Garla garbitzen danean geratzen dan galautsa.

attxakizun. (igoera): iz. Jaso ditekena.

attxakoda, (eskuaga): iz. Ikus.: Eskuaga. I: Altxaprena, altxa-gideŕ. (burdiñaga): *iz.* ans.: Burdigaga. Altxaprena.

altxakodatu. (igoera): *ad.* Eskuagaz zerbait jaso. j: Altxa-bematu. (eskuaga): *ad.* Berbera.

altxakodatze. (eskuaga): *iz.* Eskuagaz zerbait jasotzearen egipena.

altxakof. (igoera): *izond,* Jaso al dczakena, edo jasotzen duena.I: Altxatzaile.

altxalamarta. (aŕantza): *iz.* Atantzarako apailu berezia.

altxaldi. (joko): *iz.* Kartak-jokoan egiten dan bakoitzaren jasotzea.

altxale. (abere): *izond.* Abereen azlea. I: Altxazale.

altxalililcai^. (maitasun): *izond.* Emakumearen maitasuna bereganatzeko alcgintzean ari dana.

altxalilikatu. (maitasun): *ad.* Emalcumearen maitasuna bcreganatzeko alegindu.

altxamarta. (igoera): *ŕzond.* Jasotzen duena.

aitxamen. (igoera): iz. Jasotzea. I: Altxapen.

altxamingaf. (opt): *iz.* Oso jasoa dan ogia.

altxapeaf. (ogi): *iz,* Ongi etc gabe dagoen ogia. (artzidura): *iz.* Orantzarik gabe edo dagoen ogia. I: Ikus.: Attxagaŕigabe.

altxapen. (igoera): *iz.* Jasotzearen egipena.

altxapero. (igoera): *iz.* Suziria. j: Altxafero. (su-ikusgatiak): ŕz, Berbera.

altxapetxoak. (eyeraldi): *iz.* Eyeraren gurpila biratzeko dagozen aŕibils ts ardatzaren rnutuŕa.

altxapin. (zelata): *izond.* Zelatan ari dana.

altxaprena. (eskuaga): *iz.* Ikus.: Eskuaga. I: Altxaknda, altxa-gideŕ. (burdiñaga): *iz.* ikus.: Burdiñaga. Allxakoda.

altxaprenatu. (igoera): *ad.* Eskuagaz zerbait jasn.

altxarabara. (aft): *iz.* Elcaitzetan urak etekatzen ditties aft txiki, aŕi-zatiak eta abaŕen multzoa. j: Altxiŕi, alegaŕ.

attxarazi. (igoera): *ad.* Jaso-erazi, I: Altxerazi.

altxari. (eŕedize): iz. Zerbaiterako beaŕak diran efedizeak, tanabesak eta abaŕ.

altxart-saltolci. (eŕedize): iz. Efedizcak saltzen diran saltukia.

alixarin. (ogi): ŕz. Gaizki artzitua dagoen ogia. (artzidura): *iz.* Berbera,

altxaŕ. (wain): *iz.* Sobs barman dagozen atalen bakoitza.

altxafastelu. (gaŕaztuiu): *iz.* Ikus.: Gafaztulu. I: Eskuare, eskuara.

aitxafi. (artzidura): *iz.* Orantza. I: Altxatura.

altxategi. (azkuŕi): iz. Azkutiak eukitreko tokia. (ardo): *iz.* Upeltegia.

altxatei. (dilingadura): *iz.* Zerbait esegiteko kakoa.

altxatu. (estalpen): *ad.* Izkutatu. (igoera): *ad.* Jaso. (zaindegi): *ad.* Zaindegian ipiñi. (gorde-jakiak): II *ad.* Traun-erazteko jakiak gorde. (azkuŕi): *ad.* Elikatu.

altxatuka. (estalpcn): *adond.* Izkutuka ari-izatea.

altxatura. (artzidura): *iz,* ikus.: Altxaŕi. j: Orantza.

altxaturazi. (artzidura): ad. Artzitu-eragin,

altxatuxe. (igoera): *ad.* Poliki-poliki jeiki.

altxatzaile. (igoera): *izond.* ikus.: Altxakoŕ,

altxatze. (igoera): *iz.* Jasotzea.

altxazale. (abere): *izond.* ikus.: Altxale. (irakaskintza): *hand.* Azlea dana. (igoera): *izond.* Jasoten duena.

altxazubi. (zubi): iz. Ikus.: Altxagaŕi.

altxegi. (ignera): *ad.* Geycgi igo; bare bums geyegi igo-erazi.

altxeri. (Italia); ŕa, Artegi. I: Alxeri. (utzaldi): *iz.* Ardiaren gorotza. j: Altxiŕa, altxiŕi, (laŕapota): II iz. ans.: Oic. I: Siŕika-mandika.

altxefa. (aŕautz): *iz,* Men aŕantza. (txotx): *iz.* Zomefotxoa; begiaz ikusten cz dan zozkoa,

altxi. (ari): iz. Oyaletik jauzten dan ari-zatia.

altxilcatu. (ebakcta): *ad.* Gaztañai ebaketa bat eman, obeto egosi ditezen.

^: Altxiztu, ozkaildu, xakaildu. (legortasun): *ad.* Janzkia erdizka legorta.

a]txllefu. (galtza): iz. Gaizki jaŕitako gaitza. I: Altxinlaŕu.

alixim€la. (landare): *iz.* Atalduna dan landarea.

altxina. (praka): iz. ikus.: Amantal. Madeŕesa.

altxinlafu. (estebete); *iz*. Zeŕi-aragi egositaz egindako estebetea. Altxilaŕu.

altxiri. (utzaldi): iz. Abeltxeen gorotza. I; Altxita, altxiŕi, altxeri, alxeri, kakabikoŕ.

altxiŕa. (utzaldi): *iz.* Ikus.: Altxiri. I: Altxiti,

altx€ŕi. (utzaidi): iz, ikus.: Altxiri. I: Altxiŕa, kakabikot. (aŕi): ŕz. An, adalu ta baste ofelako gauzaen pucka txikia. I: Alegaŕ, altxarabara, kaskailu, txixtoŕ.

altxifika. (all): ŕz. Aŕietan izaten diran aft laxoak. I: ikus.: Litakin.

altxitxafl. (landare): *iz.* Kayolako txoriai ta untxiai j ateko cmaten zayen landare atatduna.

altxiztu. (sukalde): ŕz. Gaztañak, igaliak eta abaŕ gordelzeko sukaldearen sabaitik esegitzen dan esi-kayola. I: Garners. (ebaketa); *ad.* Obeta egosita gera ditezeu, gaztañai ebaketa egin. I: Ikus.: Altzikatu. I: Ozkaildu, ozkatu.

altxobide. (bide): *iz.* Alapide-tokirako bides. (alapide): iz. Berbera.

altxon, (esku-tangintzak): *iz.* Artzain gaztea.: Alxon, alzon.

altxando. (gazlañondo): *iz.* Gaztaña-mots bat.

altxof. (gordaidu): *iz.* Gorderik dagoen txin, pltxl edo baste ogasunen aindoa. Altxabe, altxabira, dirugordairu, dirulata, eltzuŕe, gordailu, gordaira, ondasuntcgi, satabia, txinditza.

altxof-gabetu. (gordaidu): *ad.* Abxoŕa txautu.

altxof--zai. (zaintza); *izond.* Altxoŕa edo taindia zaintzen duena. (yarcin-yarduubideak): *izond.* Barbera.

altxortegi. (kutxa): *iz.* Altxoŕa gordelzeko kufxa berezia.

altxu. (abere): ŕz. Abereen saldoa, artaldca, beortaldea is abaŕ. I: Altxo, altso.

altxuma. (zurtoin); *iz*. Landareak beŕiz muskiltzen duena. I: Zugatzen muskila. ^: Befebergo, aldarska, aldaxka, braka, alsuma, altxuna, dartc, alzuma, alzumo, eraun, gando, kasotze, lixku, altsuma, maskila, maskulu, tailika, sorbo-motz, urtame.

altxumatu. (zurtoin): *ad.* Belarkiak altxumuk ateratzen asi. 1: Alaumatu, ñiñikatu, taratu, urtumatu. (gari): *ad.* Garia gulxiagotu.

altxume. (zurtoin): *ŕz.* Zugatzaren beko aldetik soreren dan abartxoa.

aitxume-gabetu. (zurtoin): *ad.* Landare-izerdia xurgatzeagatik Igaliak gutxitzen diralako altxuma balzuk kendu.

altz. (zugatz); *iz,* Urldkaria dan zugatz-mota bat. I: Altza, aiza, aspiitze, eztaŕo, azpil, azpiltze, maspila, sattza, altsa, xori-eguŕ.

altz-ezkuf. (igali): *iz.* Altzaren igalia.

altz-ibaf. (aran): *is.* Altz-arana. (zugalz): *iz.* Berbera. (landare): j *12.* Lilikaria dan landarea.

altza-txofn. (txori): iz. Karnaba kaizukoa dan txarts; bare lumak orlegikara dauzka ta baste txorien abestia antzeratzen du.

altzabide. (leŕokada): *iz.* Ogasunen leŕokada.

altzadi. (zugatz): *iz.* Altzaen multzoa. I: Altzadui, altzatoi, altzesti, altzeta, altzezti,

aitzaga. (makil): *iz.* Bi neurkiñeko edo aga, enbofak zefan jasotzeko. (zugatz): *iz.* Altzak dagozen tokia. I: Alzaga, alztoi, altzatsu.

altzagafi. (ziri): *iz*. Zerbaitjasolzeko egokia daua.

altzai. (esku-langintzak): *iz.* Aarien artzain bereziak. I: Alzai.

altzairatu. (burn): *ad.* Bun nia alizaim biurtu, j: Altzairutu, altzeratu, alzeeratu, ayotu.

altzairu. (burns): *iz.* Ikazgayaz nastutako burnia, gogortasun aundiagoa edo lengorakortasuna artzen duena. Altzeiru, altzeru, altzairu, alzairu, alzeira, eltzairo, atxairu, atxeiru, atzeira , galtzains, galtzaidu, galzaidu, kaltzadoi, kaltzaldu, kattzainu, kaltzeru, atxeidu, gurni.

altzairu galdatu. (burnt): *ad.* Altzairua urtu.

altzairu-antzekotu. (burnt): *ad.* Altzairuaren antzcko zerbait egin.

altzairu-geriza. (babespide): iz. Zeribait babesteko jartzen zaizkien altzairuzko zaflak.

altzairu-jantzi. (guda-jantzi): *iz.* Aspaldiau soña babesteko jartzen ziran altzairuzko zatien multzoa. !: Altzairu-janzki.

altzairu-ola. (burni): *iz.* Altzairua egitekoa dan ola. I: Ikus.: Altzairutegi.

altzairu-ontzi. (guda-ontzidi): *iz,* Aitzairuz babestutako itxasontzia. (babespide): is. Berbera.

altzalrugintza. (bumi): *iz.* Altzairua egin eta lantern duen lankuntza.

altzairutegi. (burni): *iz.* Altzairua egitekoa dan lantegia. I: Ikus.: Altzairu-ola.

altzairuteu. (burnt): *ŕzoad.* Altzairuzkoa dana.

altzairutu. (burnt): *ad.* Burniari altzairuaren bereiztasuna eman. I: Altzairuztau, altzairatu, altzeratu, altzeruztatu, galtzaidatu, galtzaratu, altzairuztu.

altzairutz. (burni): *iz*. Burniari alizairuaren bereiztasuna ematea. j: Ems.: Altzairutu. (babespide): *is.* Zeribait babesteko, aitzairuzko zaflak jartzea. : Altzairuzte.

altzairuzko. (bumi): *izond.* Aitzairuz egiña dana. j: Ikus.: Altzairutsu.

altzairuztatu. (aitzuŕ): *ad.* Aitzufen sorbatza sendotu.

altzairuztau. (babespide): *ad.* lima.: Altzairutu.

altzairuzte. (babespide): ŕz. Ikus.: Altzairutze.

altzaka. (estalpen): *adond.* Mork ez oantu gabe ari-izatea.

altzakada. (bulaŕ): *iz.* Zerbaiteaz betetako altzoa. : Altzokada, altzotara, altzota.

altzama. (txerto): iz. ikus.: Txerto. (zurtoin): is. Edonolako muskila.

altzamaan. (eyeraldi): *iz.* Eyeraŕiareu neurkaria.

altzamaya. (itxasontzi): ŕz. Itxasontzietau unamak erabiltzeke dagoen abedi berezia.

altzapeo. (igoera): *iz.* Jasoizearen egipena.

altzapernatu. (igocra): *ad.* All bat eskuagaz jaso. (eskuaga): *ad.* Berbera.

altzaratn. (iguana): *ad.* Jaso.: Altzatu, altzau.

altzaratzule. (luf-lantze): *izond.* Lufa lantzen duena.

altzarazi. (igoera): *ad.* Jaso-eragin.

altzari. (efedize): iz. Else bateko efedizeak edo atuxak.

altzari-saltold. (eŕedize): *iz.* Efedizeak saltzen diran **saltolda.**

altzari-saltzaile. (efedize): *iz.* Efedizeak saltzen dituena.

altzari-zai. (eŕedize): *izond.* Efedizeak zaintzen dituena.

attzarltegi. (eŕedize): iz. Efedizeak gordetzeko tokia.

aitzaritu. (eŕedize): *ad.* Etxe bat efedizeetaz jantzi.

altzarpee. (beso): *adond.* Besapean.

altzefak. (sabel): *is.* Soin barnean dagozen atalak. ^: Alsaŕ, altzafe.

altzaŕ-kiriotza. (ldrio): *iz.* Azkuntzarako kirlotza.

altzata. (praka): *is.* Ikus.: Amantal. Zerbaiteaz beteta dagoen amantala.

alizatoi. (zugatz): *iz.* Ikus.: Altzadi. Altzadui, altzesti, altzeta, altzezti.

altzatsu. (zugatz): *iz. Ikus.:* Altzaga. f: Alzaga.

altzau. (azao): *ad.* Gari edo garoaz azaoak egiu. (meta): iz. Belaŕ-zimelaz egindako meta.

altzaneta. (meta): iz. Belaŕ-zimelaren meta. (beiaŕ): *iz.* Berbera. (sards): II is. Sardeaz artzen dan belay-aindoa.

altzauka. (meta): *adond.* Zerbait metaka jartzca.

alte.aukarazL (meta): *ad,* Betaf-zimela metactan jaŕi. I: Ikus.: Altzaukatu.

altzaukatu. (meta): *ad.* Sardekadazko metactan belaŕ-zimeta ipiñi. I: Tkns.: Altzaukarazi.

altze-belaŕ. (landare): *iz.* Azi-ataibiko bedaŕazko landarea; bare cŕoa aspaldin sendakintzan erabili zan. I: Altzibelaf.

altzesa. (geikuntza): *is.* Ikus.: Geikuntza.

altzestl. (zugatz): *iz.* Ikus.: Altzadi. Altzadui, altzatoi, altzeta, altzezti.

altzeta. (zugatz): *iz.* Ikus,: Altzadi. Altzadui, altzatoi, altzesti, altzueta.

altzesti. (zugatz): *iz.* Ikus.: Altzadi, I: Altzadui.

altzi. (ari): *iz.* Oyaletik jauzten dan art-zatia. I: Atsi, liazki, meatxa. (giñaŕe): *iz.* Glñaŕearen asimasiko izpitxoak.

altzi-bedaf. (landare): *iz.* Ardientzat oso azkufi ona dan belaŕa.

altzi-txorta. (azao): iz. Izpien azaoa. Uieen azaoa. (cnortxokada): *is.* Berbera.

altzidun. (min): *izond.* Miñak ugari dituena. I: Aitzitsu, aitzizu.

altzidura. (ari): *is.* Oyaletik altziak asko jauztea. (josketa): *is.* Barbera.

altzina. (estalketa): *iz.* Zipotza. Altzintza, altzita, altzitza.

altzikatu. (ari): *ad.* Janzkitik aitziak asko jauzi. I: Arikatu, altzitu. (josketa): *ad.* Berbera. I: Aitzitu. (ebaketa): jj *ad.* Gaztañai ebaketa bat egin. j: Altzitu.

altzin. (zartzaro): *is.* Zeaf-aldia. (auŕerakuntza): is. Auferago,

altzin-opil. (opil): ŕz, Opil txikia.

altzina. (peaks): iz. Ikus.: Amantal. Altzo, altzoin.

altzinago. (anbiola): *adond.* Aspaldian.

altzinak, (agerkai): *iz.* Zerbaiten ezagupenerako argibidea. (aintzinatasun): iz. Lengo azi-oŕaziak.

altzinatu. (aintzinatasun): *ad.* Auŕeratu, aitzikatu. 1: Altzindu.

altzinderl. (aintzinatasun): *izond.* Bests baten auŕetik doana edo agertzen dana.

altzindu. (aintzinatasun): *ad.* Ikus.: Altzinatu.

altzinean. (auŕetasua): *adond.* Len. I: Auŕean.

altzineko. (auŕetasun): *izond* Auŕekoa dana. (ainizinatasun): *izond* Noribait edo zeribait auŕeratzen zayona.

altzintza. (estalketa): iz. Ikus.: Altzika.: Altzita, altzitza.

altzifi. (utzaldi): *iz.* Ardlen gorotza. Ardibaba, ardi-gorotz, ardi-ongaŕi, ardi-txiŕi, arkin, arkorotz, arkotz, kaskabikof, pikof.

altzita. (estalketa): is, Axote-ontzietarako zipotza. Ikus.: Altzika, altzintza, altzitza.

altzitsu. (min): *izond.* Ikus.: Altzidun. j: Altzizu. (ari): *izond.* Altziz beterik dagoena.

altzitu. (ebaketa): *ad.* Eŕetzen diranean leŕ ez ditezen gaztañai ebaketa bat egitea, Ikus.: Altzikatu, (ari): *ad.* Ikus.: Altzikatu. (josketa): II *ad.* Berbera.

altzitza. (estalkcta): *is.* Ikus.: Altzita, Altzika, altzintza.

altzikatu. (estalketa): *ad.* Altzitza

aliziztu. (itxidura): *ad.* Keaz ontzeko, gaztañak, lukainkak eta abaŕ sal-kayolan ipiñi. I: Altuztu.

altzizu. (min): *izond.* Ikus.: Atizidun.: Alizitsu.

altzo. (solo): iz. Belaunen eta geŕiaren arteen, eseritako notbiagan egiten dan mokola. j: Altzope, alzo, magat, papale. (belaf): *iz.* Bad-meta. I: Altzoin. (meta): II iz. Berbera. I: Altzoin. (praka): (*iz.* Ikus.: Altzina.

altzn-txalcuŕ. (zakuŕ): iz. Altzoan eukitzen dan txakuŕ txikia. I: Karlin, karlin-txakuŕ, xakuŕ karlin.

altzoaldi. (sobs): *is.* Zerbaiteaz betetako altzoa. I: Altzokada,

altzoglle. (langintza): *iz.* Gonak dagizkiena. (praka): *is* Berbera. (esku-langintzak): ***(is.*** Berbera.

altzai. (zugatz): *is.* Aitz baizuen moltzoa. Altzola.

altzoin. (meta): ***is. Ikus.:*** Altzo. j: Attzu. (belaŕ): *is,* Ikus.: Altzo. I: Altzu. (praka): II *iz.* Ikus.: Altzina. I: Altzo.

altzoiño. (praka): is. Amantal txikia. I: Ikus.: Amantal.

eltzokada. (sobs): *iz.* Ikus.: Aitzoaldi. !: Altzota, altzotara, altzotra, alzoaldi, attzakada. (aindo): *iz.* Altzoan eraman ditekena.

altzoko. (geŕikatze): *is.* Gefiko.

altzola. (zugatz): *iz,* Ikus.: Altzoi.

altzon. (gaztezaro): iz. Arizain gaztea. (esku-langintzak): *iz.* Berbera.

aitzope. (soin): *iz.* Ikus.: Altzo. (babes): *iz.* Ikus.: Babes. I: Altzutasun.

aitzoratu. (sobs): *ad.* Norbait edo zerbait altzoan attn.

altzota. (soin): *iz.* Ikus.: Altzokada. Attzotara, attzotza, alzoaldi. (ainda): *iz.* Berbera.

altzotara. (soin): *is,* ikus.: altzokada. I: Altzota, altzotra, alzoaldi, (aindo): *iz.* Berbera.

altzotra. (sobs): *iz.* Ikus.: Altzokada. I: Altzota, altzotara, alzoaldi. (aindo): *iz.* Berbera.

altzu. (meta): *iz.* Belaf-meta. -Elms.: Altzo, altzoin. (briar): *is.* Berbera. (menasta): (iz. Menastaren zcartasunez egiten dan roes.

altzueta. (zugatz): *is.* Altzen moltzoa.: Aztoi, altzeta.

altzuma. (zurtoin): *iz.* Zugatz baton enboŕean sortzen diran alboko muskilak.

altzumatsu. (mendi): *is.* Aidaskaetaz betetzeu dan beko mendia. (zurtoin): is. Berbera.

altzumatu. (zurToin): *ad.* Muskilak irtea.

altzume. (zugatz): *is. Ikus.:* Zugatz. E Zuamu.

altzuna. (menasta): *iz.* Menasta-orea, gazura antzera ondaŕezko lurkietan zabaltzen dana.

altzunaka. (menasta): *adond.* Ondaŕezko lurkiak aitzunaz eraturik agates.

altzuŕnn. (makit): *iz,* Artaburuak eta abaŕ esegiteko erabiltzen dan alzaga.

altzutasun. (almen): is.]kus.: Almen. I: Men. (babes): *iz.* Ikus.: Babes.

aTu. (auŕontzi): *iz.* Emakumeen kundea. (izenondo): *izond.* Notiñai esaten zayen uŕuñezko albo-Izena. (itxas-lore): I Aferdiduna dan aberea; bore cant eŕnetaz inguratuta dago.

alu-enultasun. (auŕontzi); *iz.* Aluan kemenik ez izatea. {: Emakrmiza-enultasun.

alu-minblzi. (aufontzi): *is.* Emakunkako minbizia.

alu-naya. (azaldi): *iz.* Lizun-gosea.

aluba. (aŕain): *iz.* Kuŕuskariak diran aŕain askoren Lien orokaŕa,zakatzak tinko ta beko matel-ezuŕa igikoŕa dituztenena.

aluemale. (erdialdi): *trued.* Erdialdietan laguntzen duen emakumea.

aluet. (aŕain): *iz.* Aŕoselaren antzekoa dan aŕaña, burua txikiago ta aragi oso gozoa dituena.

aluita. (arbuyo): *iz.* Arbuyozko itza.

oinked. (azaldi): *iz.* Azaldirako gizon eta emakumearen estaidura.

alulki. (naastura): *is.* Antolamendurik oz izatea.

ALUMNI. *is.* Margo zurizko metala, sail eta aztuntasun gutxikoa, ta lankuntzan asko erabiltzen dana. I: Alun-oŕi, bermearin, burmezuria. ll (menasta), (metal).

aluminiozko. (alumini): */sand.* Aluminizkoa dana. ; Auumiotsu,

alumiotsu. (alumini): *izond.* Ikus.: Aluminiozko.

alun. (alumini): *is.* Catz marl ta idoŕezkoŕa, margogintzan eta sendakintzan erabiltzen dana. Aluminiz eta potasizko mitriola bikoitza dana.

alun-aldi. (alumini): is. Gem margoa emateko, alunez egindako lixiban euuak sartzearen egipena. (boketa): Berbera, borbera.

alun-afi. (alumini): ŕs, Ikus,: Alumini. Burmearin.

alun-lixiba. (boketa): *iz.* Aiuuez egindako boketa.

alun-obi. (alumini): iz. Aluna ateratzen den tokia. 1: Alun-toki.

alun-toki. (alumini): *iz,* Ikus.; Alun-obi.

alundun. (alumini): *izond.* Alenez cratua dagoena. {: Alunezko, aluntsu.

alunezko. (alumini): *trued.* Ikus.: Alundun, I: Auuntsu.

aluneztu. (alumini): *ad.* Alunez zerbait nastu.

aluntsu. (alumini): *(sand.* ikus.: Alundun. I: Alunezko.

alureka. (anpulu): *is.* Uiñcko agana.

aluf. (baratz): *iz.* Lautzcu dan baratz baton zatien bakoitza. (ikusbide): lkuslearentzat agertzen dan gauzaen azpegia.

alurta. (ziŕistada): *is.* Aize edo uragatik, tu sk naŕas-egitea. (ad-a): *is.* Eduŕaren elausoa.

aturtu. (luŕ): *ad.* Lurid bat zelaitu, solo ta aloŕak atontzeko.

alustegi. (landare): is, Basuko txaraka.

alutsa egin. (edeŕ): *ad.* Eduf landuŕa jausi.

ataxia. (gogaldieza): *izond.* Arinkcriz cgindakoa. (aultasun): *ŕsond.* Aula dana.

aluxuan. (aultasun): adond. Aultasuncz ari-izatea.

aluxuz. (lastertasun): *adond.* Lasterka ari-izatea. (gogaldieza): *adond.* Arinkeriz egitea.

aixamarta. (itxasontzi): is. Gurutzatua dagoen belazuŕunari zeaŕez eusteka erabiltzen diran bi lokaluen bakoitza. (tantaidui): *iz.* Berbera, berbera.

alxe. (garau): *is.* Carau txikia.

alxon. (esku-langintzak): *iz.* Artzañaren moŕnya. {: Altson, alzon.

a1xu. (abere): *iz.* Abere-talde aundia. I: Allaa, altsa.

alxumatu. (eritasun): *ad.* Eguaren **ziaen** bat data-ta landareak eritu. (landare): *ad.* Berbera. (gari): { *ad.* Trinkoegi izateagatik garla erkin blurtu.

alza-belaf. (landare): *is.* Lastaduna dan landarea, zurtoña lm'ondokoa duena ta adabcgietatik efotxoak ateratzen ditucna.

alzaga. (zugatz): *iz.* Ikus.: Altzaga. {; Altztoi, altzatsu. (makil): *is.* Artahuruak cscgitzeko erabiltzen dan makil luzea. Alzuŕun.

alzain. (itxasontzi): *trued.* Ur-ontzi bateau ari dana. : Ikus.: Ontzizain.

alzairu janzkl. (guda jantzi): *iz.* Altzairuz egindako guda jantzia.

alzapanea. (eskuaga): *iz.* Tkus.: Eskuaga. J: Alzapena.

alzara. (belaŕ): *iz.* Belaf-mota bat.

alzatt. (amaŕen): *iz.* Ikus.: Amafen.

alzau. (azao): *is.* Belaŕondu edo beste belaŕen azaoa. (meta): *is.* Berbera.

alzaukatu. (meta): *ad.* Belaŕak metatu.

alzeira. (burnt): *is.* ikus.: Altzairu.

alzeiratu. (burni): *ad.* ikus.; Altzalratu.

alzia. (min): *iz.* Ikus.: Pipita.

aiziabartza. (etiketa); *is.* ikus.; Etiketa. I: Ausiabartza.

alzifre. (zugatz); *is.* Lerkaria dan zugatza, oso goitua; bare zura atsonduna da, trinkoa ta oso iraunkoŕa. Alzipre.

alzifre-adaŕ. (abaŕ): *iz.* Alzifrearen abaŕs.

alzifre-ale. (igali): iz. Alzifrearen igalia:

alzifredi. (zugatz): *is.* Alzifreen multzoa; afzifreak dagozen tokia.

alzffrekari. (zugatz): *izond.* Alzifreari dagokiona.

alzil'rezko. (zugatz): *izond.* Alzifreari dagokiona.

alzin. (auŕerakuntza): *adond.* Auŕerago. j: Alzina. (zartzaro): *iz.* Żaartasuna.

alzinan. (auŕerakuntza): *adond.* Auferanizean. ; Auŕerakoan.

alzindu. (auŕerakuniza): *ad.* Auŕeratu. Alzinatu.

alzinean. (aurkeztasun): li t. Norbaiten edo zerbaiten auŕean. (auŕetasun): *adond.* Len, lenago.

alziuetik. (auŕetasun): *adond.* Auŕetik.

aizki. (znr): *is.* Altzaren zura.

also. (spin); *iz.* Ikus.: Magal. {: Altzo.

alzoaldi. (praka): *is.* Zerbaiteaz betetako altzoa. j; Alzakada, alzota, aizotara, alzotra, altzokada, altzotada, altzota, altzotza. (aindo): *iz.* Berbera.

alzoingo. (esku-langintzak): *is.* Ororena dan alaketa. j; Alzaingo.

alzokada. (praka): is. Ikus.: Aizoaldi.

aizon. (gaztezaro): *iz.* Ikus.: Altson. Alton, alxeri. (esku-langintzak): *iz.* Berbera.

alzondo. (joko): *is.* Mus-jokoan ogetamaim izatea.

alzope. (praka): *is.* ikus.: Altzo. : Also.

alzota. (praka): *iz.* Ikus.: Aizoaldi. I: Atzokada, aizotara, aizotra.

alztoi. (zugatz); *is.* ikus.: Altzaga. I: Alzaga.

alzuma. (zurtoin); *iz.* Ikus.: Altxuma. Alzumo.

alzuñm. (makil): *iz.* Ikus.: Alzaga.

ala. (aile): *is.* Ikus.: Ana. j: Ails.

ala-ala. (ibilcra): *iz.* lbiltzeko asmoa; auŕen itza.

ala-its. (antzoki): *iz.* ikus.: Tiz-ala.

ala-sengi. (baŕabil): *is.* Sortaziaren izpia. Azar', salto-seugi.

alaber. (cdari-bizi): *iz.* Ardotik ateratzen dan edari-bisla. (ugorki): is. Berbera. j: Alubcr.

alabota. (aŕain): *iz.* Aŕain-mots bat. I: Alfabota.

alada. (icki): *iz.* Gañetik gupi ta battik laua dan zilnitza. : AÍera.

alagiña. (aditzondo): *adond.* Ainbat, ainbcste.

alaIo. (egurasketa): *ad.* Egurasketan auten aotan.: AIo-aĺo, abu, ajiji.

alara. (ieki): iz. Zurezko zimitza.

alaragin. (langintza): *izond.* Ailara egiten duena. (esku-langintzak): *(sand,* Berbera.

alaratu. (geŕikatze): *ad.* Ailaraz geŕikatzen duena. (ieki): *ad.* Berbera.

atarda. (txorzabal): *iz.* Ikus.: Txorzabal.

alardiña, (joko): *iz.* Aufen joko-mota bat.

alargi, (landare): *is.* Etxeetan hintzen dan apaingatu-landarea.

alart. (Ian): *izond.* Lantzalea dana. (lizunkeri): *izond.* Oitura onezkoa ez dan neskatiia.

Ado. (katu): *iz.* katuaren beste izena; aufen itza.

alegitu. (itzalgaitz): *ad.* Norberaren xedea maftzurtasuncz estali.

alego. (eztabaida): *iz.* liens.: Eztabaida.

alekitu. (lor`eta): *ad.* Erman.

aler. (asmamen): izond. Azkaŕa dana.

alcra, (ieki): *iz, ikus,:* Alada.

alertu, (asmamen): *ad.* Bizf-bizi izan. I: Bixi-bixi izan.

alerxetan, (konormen): *adond. Baidartasuna* astintzen ari-izatca.

all. (ari): *is.* Ari itzaren ñogaŕia.

alia. (buztan): *is, Ikus.;* Buztan. : lasts.

alikari. (ari): *iz.* Aria arilkaizeko laaabesa, (lanabesa): *iz.* Berbera.

aiikatu. (ari): *ad.* Ikus.: Alikatu.: Arildu.

aliketan. (ari): *adond.* Aliketaz ari-izatea.

aliko. (lore): *iz.* lsatsaren antzekoa dan loreka. I: Aril, arilgo, ariliko, arilka, mastelaka, zamuka.

alikondo. (ari): *iz.* Aria biribilkatzen dan ingi-pucka.

alikota. (aŕaia): *is.* Afai txikia dana.

Atoka!. (oyutza): *oya.* Yainkoa'k nai dezala!

alizaf. (isats-izaf): *iz.* Ikus.: Isats-izaf.

alo. (aldakura): *iz.* Laŕitasun, aldalcura, crabea.

sloths. (iekazi): *iz.* Lekaziduna dan landarea. j: Alebre, alrbre, alobre, alubrc, alurbe.

alas. (joko): iz. Jokaldi batean ainbanatzea.

alostu. (joko): *ad.* Jokaldi batean ainbanatu.

aloza. (lasto): *iz.* Zaldiek nardatutako lastoa.

aluber. (edari bizi): *iz.* ikus,: Ailabe. [;] Kilinpen,

alubeta. (lokaŕi): iz. Txirikordatuta dagoen lokafia.

alungn. (elduera): *iz.* Eltzea, clbidea.

alupe, (mitxeleta): *iz.* Gabcko mitxeleta txikia, auskara.

ama, (sits): *is.* Auŕ-sortu duen emea. Bere seme edo alabarenganako emea. Lekaime bati, begirunez ematen zaion deitura. I: Aurca. (jalkin): *is.* Ubilen ondata. // "Ama gir gir gir" = Auŕen jokua.

ama andi, (aitona): *is.* Amoila. : Ama aundi.

ama atxi. (aitabitxi): *is.* Amabitxi itxaren laburpena.

ama besoetako. (aitabitxi): iz. Amabitxi. [^]: Oazama.

tram gir-gir. (joko): iz. Auŕen jokn bat.

ama gagaf. (burumuin): *is.* Burumain eta ezuŕ-muiña brazen dltuen niintz izpitsua.

ama mezn entzuteko. (aitabilxi): is. Ikus.: Amabitxi.

ama-aginte, (sits): *iz.* Sendian goiko agintza duena ama izatea or-carmen duen gizarte-jaurpidea.

ama-beti. (aila): iz. Lenengo seme edo slabs ukan duen emakumea. j: Len-aurdun, len-erdia, len-umedun.

ama-biotzez. (aita): *adond.* Amari dagokionez.

ama-diagaf. (ants): *iz.* Elka-deadata.

ama-erailketa. (criotza); iz, Ama erailtzearen egipena. : Ama-erailtza, ama-erailtze, ama-erio, ama-eriotz, amailketa, ama-iltze.

ama-erailtze. (eriotza): *iz. Ikus.;* Ama-erailketa, [I;] Ama-erailtza, ama-erio, ama-criotz, amailketa, ama-iltze.

ama-eraile, (eriotza): *izond.* Ama eraitzen duen seme edo alaba. ; Ama-iltzaile, ama-erailtzale.

ama-erdi. (aita): *iz.* Bern ama eztan best aitaren emaztea. ; Amaizna, amaizuna.

ama-eria. (eriotza): *iz. Ilms,;* Ama-eraiiketa. : Ama-criotz, ama-erailtza, ama-erailtze, ama-iltze,

ama-esnetu, (arts): *ad.* Beyen canes atondu, here zeindasunaz emakumearenareu antzekoa izan dedin. (azaldi): *ad.* Berbera, berbera.

ama-esnetze, (aita): is. Ama-esnetu egitearen atontzea. (azaldi): *iz.* Berbera.

ama-etxe. (aita): *is,* IJmc umezurtzak edo gurasoek utzilako atrial(artu ta zaintzeko dagoen etxes. (bizitegi): *iz.* Berbera, berbera.

ama-iltzaile. (eriotza): izond. ikus.: Ama-craile.

ama-iltze. (eriotza): iz, Ikus.: *tuna-* erailketa. j: Ama-eraillza, ama-erailtze, ama-erio, ama-eriolz, amailketa.

ama-izate. (aita): *iz.* Ama izatearen tasuna.

ama-izkuntza. (mintzoera): Amarengandik ikasitako izkuntza.

ama-karats. (eta): *izond.* amak gaitzetsita dagoena.

ama-Icengo. (aita): *iz.* Sendian agintaritza amarengan egotea ontzat artzen dan gizarte erakundea.

ama-legez. (aita): *adond.* Amari dagokienez ari-izatea.

ama-ordeko. (situ): *izond.* Amaetsita dana.

ama-orduko. (esne): *is.* ikus.: Amaiñudea, aiña, iñude. (gurasordetasun): *izond.* Amarcn ordez ari dana.

ama-pitxi. (aitabitxi): *iz.* ikus.: Amabitxi. I: Amaplara.

ama-ponteko. (aitabitxi); *is.* Ikus.: Amabitxi. I: Amapitxi, amaplara, amapuntako.

ama-usteko. (aita): *izond.* Amaetsia dana.

ama-zale. (sits): *izond.* Oso amakoya dana. I: ikns.: Amatoki, amazilo, amazofo, amazulo, amatiaŕ. (less): *izond.* Berbera.

ama-zaletu. (aita): *ad.* Oso amakoya egin. (lera): *ad.* Berbera.

amaarazi. (itzalketa): *ad.* Itzali-eragin. (emaltze): *ad.* Ernaldu.

amaatu. (landarizti): *ad.* Lufetik **landarea** jay() edo irten.

amaba. (aitona): *iz.* Amaren aldetik asaba. (aila): *iz.* Berbera.

amabargo, (zefi): is. Esne-txeiia. (emakume): *iz.* Arduragabekoa dan emakumea. (arduragabetasun): *iz.* Berbera.

amabi. (zenbaki): *izond.* Amaika ta bat. 1: Amabiga. (amaiña): *is.* lkus.: Arnaiña.

amabi bat. (attain): *iz.* ikus.: Amabilnm. I: Amabiko.

amabi beatzbeteko. (sabel); iz, Esteen lenengo zatia, **urdail** ondoan dagoena. : Bulaŕeko este me.

amabi-alako. (aindo): *izond.* **Zenbaki** baten amabi bider aundiagoa dana.

amabi-alde. (neuŕizti): *iz.* Amabi alde dituen aldedia. : Amabi-aldedun, amabi aldeko.

amabi-aldedun. (ncuŕizti): *iz.* Ikus.: Amabi aide. E: Amabi-aldeko.

amabi-aldeko. (neutizti): *iz.* Ikus.; Amabi aide. I: Amabi-aldedun.

amabi-aldizko. (aindo): iz. Zenbaki bat amabi aldiz daukana. Amabikoitz.

amabi-amabiko. (aindo): *iz.* Amabi amabikuna.

amabi-buru. (amaiña): *iz.* Amaiñaen buruzagia.

amabi-izldndun. (zenbaki): *izond.* Amabi izkin dauzkan itza, (itz); *izond.* Berbera.

amabi-uŕen. (aindo): *izond.* Amabi bateko dauzkana. Amabi-zatiko.

amabi-zatiko. (aindo): *izond.* Amabi zati dauzkana. j: Ikus.: Amabi-den.

amabi-zoko. (zokodi): *iz* Amabi zoko edo aide dituen zokodia. : Amabi zokudun.

amabi-zokodun. (zokodi): *iz.* Ikus.: Amabi-zoko.

amabiaŕian. (joko): *iz.* Aft txikietaz egiten dan jokoa. : Amabi-afitan.

amabiga. (aindo): *izond.* ikus.: Amabi.

amabigaŕen. (zenbaki): *izond.* Osold bat zenbanatuta dagoen amain zatietatik bakoitza. : Amabiñalco, amabiren, amigeŕen. : Kirlan amabi zenbakiari dagokiona.

amabigatu. (aindo): *ad.* Amabikunetaz

amabigoi. (aitona): *iz.* ikus.: Amabisaba.

amabika. (zenbaki): *adond.*

adand. Berbera.

amabikatu. (banaketa): *ad.* Amabikunaz banatu. I: Amabiñakatu, amabirakatu.

amabikia, (zokodi): *iz.* Amabi zoko dauzkan zokodia.

amabiko. (aindo): *iz.* Am l+ikuna. Amabi bat.

amabiko bertsu. (olerti): *iz.* Amabi bertso dauzkan olerkia.

amabiko egunak. (aldi): *iz.* Eguzkia laf-geii gañean egoteagatik gauak bezin luzeak diran egunak. (egun): *iz.* Berbera, berbera.

amabiko-erdi. (aindo): *iz.* Amabikun-erdi.

amabikoitz. (aiudo): *izond.* ikus.: Amabi-aldizko.

amabikun. (aindo): *iz.* Batekoa amabi bidet dauzkan zenbakia. I: Ikus.: Amabiko, amabi bat.

amabtña. (banaketa): *adand.* Bakoitzari amabi email edo banatzea. : Amabira. (aindo): *adond.* Berbera.

amabldakatu. (banaketa): *ad.* Ikus.: Amabikatu. Amabirakatu.

amabidako. (aindo): *izond.* ikus.: Amabigaŕen, I; Amabiren.

amabira. (banaketa): *adond.* ikus.: Amabida. E: Amabirazka. (aindo); *adand* Berbera.

arnablralcatu. (banaketa): *ad.* ikus.: Amabikatu. : Amabiñakatu.

amabiren. (aindo): *izond.* Ikus.: Amabigafen. : Amabiñako, amigeten.

amabireun, (aindo): ŕz. Eon zenbaki amabi bidet dauzkana.

amabirjin-axtapaf. (landare): *iz.* Pasiño lora antzekoa dan landarea; zurtoñak abartsnak, igokariak, lore uŕintsuak, kukuluak lekoretik orlegi ta banetik oztin dituena, I; Amabiijidaren-aztapaŕa.

amabirjiña, (neskutsa): iz. ikus.: Neskutsa.

amabirjiña esku-lafu, (landare): iz. Edaskaria dan landarea. Am abirj iñaren-eskulaŕu.

amabirjiña txorl. (txori): *iz.* Txori-mota bat.

amabii jiña-aran, (aranondo): iz. Aran-mota bat. I: Amabirjiña-damas-aran.

amabirjiña-bedaf. (landare): *iz.* Askarkaria dan bedaŕezko landarea.

amabirjiña-lore. (lore): *ŕz.* Zitori, lili-zuri.

amabirjiñaren-atofa. (sasi): *iz.* Ayen-belarkaria dan sasia; bare zartoñak haze ta lat-ondokoak dira.

amabisaba. (aitona): *iz.* Altouaren edo amoñaren ama. : Amabigoi.

amabitmt. (zenbaki): *adand.* Amabi bidet.

amabitxi. (aitabitxi): *in* Ikurton, ooren bat eta abaŕ artzen duena laguntzen edo urgazten duen emakumca. I: Beste notin bat babesten duen cmakumea. I; Area besoetako, amaborzc, amaddr, amadin, amagutxi, amaide, amaidi, amaidin, amaindin, ama mcza entzuteko, amander, amandre, amalagun, ama-pitxi, atnapiara, ama-ponteko, amatxi, amatzako, amautxi, amilxi, amotzea, atnurtzia, amutxi, gazama, goazama, gozanra, guazama, uazama, guzama, komai, maidin, oazama, ozama, ugutzama, uguzama.

amabitza. (arnaiña): *iz.* Amaiñaren lanbidea.

amabizabala. (neutizti): *iz.* Amabi zabalde dituen zabalduoa edo aldedia.

amablzlco. (aindo): *izond.* Ainabi zati dauzkana.

amabortz. (zenbaki): *izond.* Amabost; amalau ta bat, amid eta bost.

amabortzeko. (aindo): *ŕzond.* Amabost zati dauzkana.

amabortzetik. (aindo): *adond.* Amaboskunez ari-izatea.

amabortzgaten. (zenbaki): *ŕzond.* Amabost zenbakiaren ainbat-gafenekoa. j: Amabosgaten.

amabortzna. (aindo): *adond.* Bakoitzari amabost.

amaborzc. (aitona): *iz.* Ikus.: Amoña. Amagoin, amama, amabi. (aitabitxi): *iz.* Ikus.: Amabitxi. I; Amagutxi, amadeŕ, amadin, amaide, amaidi, amaidin.

amabosgafen. (zenbaki): *izancl.* Kirian amabost zenbakiari dagnkiona. Amaboskaŕen, amabostgaŕen, amabortzgaten.

amaboska. (banaketa): *adand.* Amabost taldeetan ari-izatea.

amaboskari. (azaipen): *iz.* Amabost egunero ateratzen dan aldizkaria. Amabostekari, amabosteroko.

amaboskefi. (ordainketa): *iz.* Amabost eguneroko ordaintza. Amabost-aldi.

amaboskia. (zokodi): *iz.* Amabost zoko dauzkan zokodi.

amabost-aidiko. (aldi): *izond.* Amabost zenbakiari dagokiona. I; Amabosteko, amabostaldi.

amabost-mutil. (argi-rnulil): *iz.* Ira zokozkoa dan argi-mutila, amabost arkai dauzkana, Aste Done'aren eginkizunetan piztutzen dana.

amabost-zoko. (zokodi): *iz.* Atnabost zoko edo aide dauzkan zokodia.

amabosteko. (aindo): *izond.* Amabost zatikoa dana. I: Ikus.: Amabost-aldiko.

amabosten. (zenbaki): *izond.* Osaki baton amabost zatien bakoitza.

amabostero. (aidikada): *adond.* Amabost-amabostean gertatu edo ari-izatea. I: Amabostetik.

amabosteroko. (azalpen): *iz.* ikus.: Amaboskari. I: Amabostekari.

amabastetik. (zenbaki): *adond.* Amaboaka ari-izatea.

amabostufen. (aldi): iz. Amabost eguneko aldia. I: Atnabostaldi.

amabrairazo. (aitona): *iz.* Altonaren edo amoñaren amoña. I: Amabrairaso.

amadef. (aitabitxi): *iz*. ikus.: Amabitxi. Amadin, amaborze, amagutxi, amaide, amaidi, amaidin, amaindin, amabtxi.

amadin. (aitabitxi): *iz*. Ikus.: Amabitxi. (: Amadeŕ, amaborze, amagutxi, amaide, amaidi, amaidin, amaindin.

amaeka. (zenbaki): *izond.* Amaika. Amaka, ameka.

amagai. (aita): *iz*. Ama izateko dagoena. (azaldi): *iz*. Berbera.

amagala. (pago): iz. Pago-bazka. (alapide): *iz*. Berbera,

amageitu. Oita); *ad.* Am izateko gat egin.

amagiafaba. (aita): *iz*. Ezkon-kide bakoitzarenganako bore sense edo bete emaztearen ama. j: Amagiaŕeba, amagifia, amagiñaŕeba, amayaŕcba, amayeŕea, amaiñaŕeba, amaindaŕaba, amamiaŕeba, amiafeba, amiñaŕeba, giñaŕebaemazte.

amago. (azaldi): iz. Ama izatcaren zeindasuna. : Amadun. Oita): *iz.* Berbera.

amagoin. (aitona): *iz*. lltns.: Amoña. I: Amaborze, amagoi, amagusi, ama andi.

amagutxi. (aitabitxi): *iz*. Ikus.: Amabitxi. : Amaborze, amadeŕ, amadin, amaide, amaidi, amaidin, amaindin, amaizun.

AMAI. *iz*. Gauza baton azken, burn edo bukaera. : Mugs. j: Gauza bat egitean dagoen xede edo elburua. I: Buko, amaitza, asken, ataŕamentu, azzen, azkan,azkanengo,azken,azkentza, azken-xede, guen, guenengo, ondartze, ostcrengo, undaz, urentze. // (aterapen), (bukaera), (egoera), (etenaldi), (ezeztapen), (geldialdi), (gelditze), (mugadura), (mustuŕ), (ondoreko), (suntsidura).

amai-ante. (sent): *iz*. Amai-berdiña gaizki egiña, ots-antza.

amai-bako. (amaigabetasun): *izond.* Amai gabekoa. I; Amaibaga.

amal-berdin. (soñu): *izond.* Amaya berdin dagoena. Acnaikide.

amai-ezin. (amaigabetasun): *izond.* Amaitu ezin ditekena. I: Amayczgaŕi.

amal-gabe. (amaigabetasun): *izond.* Amaitzen eztana, betikoa. Amai-gabeko, amaige.

amai-izltiale. (izki): *iz*. Itzen eŕoari jaŕaitzen zaizkion izidak.

amai-une. (elizti): *iz*. Jaŕaitzen edo berizten diran sofinen araua edo neufia.

amai-zii ila. (zeiñu): *iz*. Ilunabaŕen jotzen dan zeiñuaren dangada.

amaide. (aitabitxi): *iz*. Ikus.: Amabitxi. (: Amaidi, amaidin, amaborze, amadeŕ, amadin, amagutxi, amaindin.

amaidindun. (aitabitxi): *izond.* Amaibitxia duena.

amaidintza. (aitabitxi): iz. Amabitxia izatcaren egipena,

amaldun. (amayera): *izond.* **Amaya** duena,

AMAIGABETASUN. *iz*. Mugarik gabeko zabaldegia. Mugarik eztuen tasuna, bukagabetasun, amaigetasun, azken-gabetasun, azkengetasun, kauke, ondo-gabetasun. A (aundicra), (erabateko), (leku), (orokardura), (zabaldegi), (zabaldi), (zabalera).

amaigafi. (amai): *izond.* Amaitzen dana, amaitzekoa dana.

amaigetasun. (amaigabetasun): *iz*. Ikus,; Amagabetasun. I: Azken-gabetasun.

amekk-ufen. (aldi): *iz*, Amaika intake aldia. Amaik-urte.

amallta. (zenbaki): *izond.* Amaŕ eta bat. Atnaeka, amaka, ameka, ameika. (aindo): *adond.* Ainbat, aiubeste. Amaikatxo.

amaika-lzldndun. (itz): izond. Amaika izkin dituena.

amalka-zardeko. (zomoŕo): *iz*. Laŕu peso sartzen dan txerketx armiarmakaria, azteria soŕcrazten duena.

amaika-zoko. (zokodi): *iz*. Amaika zako edo aide dituen zokodia.

amalkagafen. (zcubaki): *frond.* Kirian, amaiku zenbakiari dagokiona.

amaikaren. (zenbaki): *izond.* Osoki bat zenbanatuta dagoen aunaika zatletatik bakoitza.

amaikareun. (zenbaki): *izond. Mile* ta eun.

amaikera. (amai): iz. Zerbaiten amaitzea.

amailtetako. (azkuŕi): *iz*. Goize-erdian jaten dana.

amaild. (amai): *iz*. Itt bat amaitzeko izaten dan izkia, edo izkiak.

amaikide. (sofiu): *izond.* Ikus.: Amai-berdin. I: Entzuteko atsegingaŕiak diran soñuen bakoitza.

amailddetasun. (soñu): *iz*. Entzuteko atsegingaŕiak diran soñuen tasuna.

amaikidetu. (soiiu): *ad.* Entzutean atsegingaŕiak izateko, **soñuak** atondu.

amaikof. (anai): *izond.* Amaitzekoa dana, amaitzen duena.

amailketa. (eriotza): *iz*. Ikus.: Ama-erailketa. !: Ama-erailtze, ama-erailtza, ama-edo, ama-eriotz.

nmailki. (aurizaro); izond. Amid ilebeteazjayotzen dan atria.

amailukatu. (tanpa): *ad.* Mist apurtzeko maluaz tanpak eman.

amain. (armiarma): *iz*. **Armiarmak** dagien oyala, : Amayo.

amain emon. (yalkipen): *ad.* Amor-egin, amor-eman, I; Amain utzi.

amaindin. (aitabitxi): *iz*. Ikus.: Amabitxi. I: Amadei, amadin, amagutxi, amaide, amaidi, amaidin.

amaintu. (unadura): *ad.* **Unadura** cragin. (mutiridura): *ad.* Berbera. (pikoketa): 11 *ad.* Berbera.

AMAIÑA. *iz*. Zuzeniza-erakuskintzaren ogipekoa, auzi-mayaren agintzak betetzen d€tuena. : Eŕick izendatzen zuten auzi-ogipekoa. : Endoreen agintzak betctzen dituena. I: Albiente, almameru, almicnte, amabi, amameru, eŕiko mutil, eŕizain, ertzain, atzi-egile, kalezain, guaro, iri-zain, manuzpeko, plakadun, udaizain, uri-zain, txaperu, zaindari, zainlari, txinel, zei-mutil, zigordun. II (auzi-mai), (ertzaingo).

amaiñakeria. (eskurapen): *iz*. Lilurakerizko egipena.

amaiñari. (eskurapen): *izond.* Liiuratzen duena. I: Amaiñatzaile.

amaiñatu. (gefikatze): *ad.* Auŕ bat troxetan bildu. (sendabidekintza): *ad.* Erdibeiia dan **emakumea osasunez** ondo jail. (otzandura): 1j *ad.* Yabaldu, eztitu. (eskurapen): li *ad.* Liiuratu. (losintxa): 11 *ad.* Losintxatu.

amaiñatzalle. (eskurapen): *izond.* Ikus.: Amaiñari.

amalñi. (aitona): *iz*. Ikus.: Amoña. I: Amaborze, amagoin.

amaiño. (esne): *iz*. Berea ez dan umeari cradoski duen emakumea. Amaiñu, amaiñude, aifia, ama-ordeko, axama, Etude, ama-orduko, unude.

amaiñu. (tosintxa): *iz*. Koipekeri, kutunkeri. (cane): *iz*. Ikus.: Amaiño. Amaiñude, axama, iñude.

amairaiño. (amai): *adond.* **Amayo** eldu arte.

amairu. (zenbakl): *izond* Amabi ta bat; *amid* eta iru. I: Amairur.

amairu-alako. (zenbaki): *izond.* Zenbaki bat amairu bidef duen beste bat. j: Amaira-aidizko.

amairu-ortz. (gaŕaztulu): *in.* amain. ortzeko landaŕa.

amairugafen. (zenbaki): *izond.* Ainbat-gaŕeneko zenbakitza amabigaŕen ondokea. !: Amairurgaŕen.

amairugafen belauna izan. (yaraunspen): *ad.* Amairugaŕen ondorengoa lean.

amairugo. (duintasun): *iz.* Amairu-du€ntasuna. : Amairutza.

amairutci. (aurtzaro): *izond.* Amairu ilebetetan jayo dana. (ezkontza): *iz.* 1Izlcontzcan ematen diran amairu txintx€ñak.

amairuko. (egun): *iz.* Zerbaiterako erabiltzen diran amairu egun. I: Amairuŕen. (zenbaki): iz. Berbera.

amalrnna. (aindo): *adond. Bakoitzari* amairu.

amairuren. (zenbaki): *izond.* Osoki baten berdin diran maim zatletatik bakoitza.

ama€rufen. (egun): *iz.* Ikus.: Amainrko. (zenbaki): iz. Berbera.

ama€rutza. (duintasun): *iz.* ikus.: Amairugo.

amaita. (aitona): *iz.* Arnaren sits. I: Ikus.: Aitona.

amaiteak. (soñu): *iz.* ilunabaŕcko zeiñnaren jotzca.

amaiteria. (itzarmen): *iz.* Alkaŕekin lor£zen diran aloŕ-mozkiñak banatzeko egiten dan itzarmena.

amaitondo. (mnai): *adond.* Amaitzearen ondokoa.

amaitu, (amai): *ad.* Zerbait burututik utzi; zerbaiten amaycraño cldu. Amandu, guendu, koburatu, ikuketu, kuskaŕatu, najin, mukautu, urendu, uŕantu, xuŕutu (d), zistau, znpertu.

amaitu-ezin. (arnaigabetasun): *izond.* Amaitu ezin ditekcna. I: ikus.: Amaitu-gabe.

amaitu-gabe. (amaigabetasun): *izond.* Amairik cztuena. j: Ikus.: Amaitu-ezin.

amaitza. (amai): iz. ikus.: Amai.

amaitza€ie. (amai): *izond.* Zerbait amaitzen duena. (amayera): *izond.* Berbera.

smaltzeaL (amai): *adond.* Amaitzeko ari-arian.

amsitzeko. (bukaeraeza): *izond.* Amaitu gabe dagoena. (ape): *iz.* Zerbait amaitzeko jafi dan epea.

amaixun. (aita): *iz.* Norberaren ama ez dan bare aitaren emaztea. I: Amaizun, amaizurna, amizun, amorde, antaizun, azama, uazama, uez-ama.

amaizuma. (sits): iz. Ikus.: Amaixun. Amaizun, amizun, amorde.

amaizun. (ails): *iz. iktts.:* amaixun. I: Amaizuma, amizun, amorde, antaizun, amaorde, azama, uazama, ugazama, uazama, ucz-ama. (atz): iz. Atzetan, azazkal ondoan jasotzen dan tofu-zatitxoa.

amalaa. (zenbaki): *izond.* Amaika zenbakiaren baste jeans. : Ameka. (joke): is. Auf en kukuka jolcoa.

amakadura. (kirj): *iz.* Edozein gauza sraupean jartzea. I: Amakamendu. (gorantza): *iz.* Bare onurako izan dedin baste baten gorantza egitea.

amakarako. (aita): *izond.* Ikus.: Amaldeko. I: Amakara.

amakatu. (zirikaldi): *ad.* Ibiltzeko zirikatu. (azkufi): *ad.* Amarcn esneaz elikatu. (legunkeri): II *ad.* Burgoitu-eragin.

amakide. (adiskidetasun): *izond.* Uste onekoa dan auzoko emakumea.

amako. (aita): *izond.* Bare semeak geyegi iausengatzen dituen ama.: Amakatzaf. (emakumc): *izond.* Lodikotea dan neska. (: Amakotzaf. (burumuin): *iz.* Garuntcgi biltzen duten ire mintzen erdikoa. I: Amakotzaf.

amalcoi. (setne): *izond.* Amari oso €tsatsita dagoen semea. (lera): *frond.* Berbera.

amakoitu. (lent): *ad.* Amari gcyegi itsatsi.

amalcof. (mardultasun): *frond.* Asko soferazten duena.

amalcatzaf. (aita): *izond.* Ikus.: Arnako. (emaknme): *frond.* Ikus.: Amako.

lunakunde. (egun): *iz.* Amakideen eguna; zazpiasteko osteguna.

amala, (landare): *iz.* Lilikaria dan landare-mota bat.

amalagun. (aitabitxi): *iz.* Ikus.: Amabitxi. E: Amandre.

amaiaŕi. (iraizkin): *iz.* Ikus.: Abail. j: Amalaŕn.

amalafu. (izaizkin): *iz.* Ikus.: Abail. Amalafi.

amalatz. (gaztañondo): in. Gaztaña-mota bat.

amalau. (zenbaki): *iz.* Arnaf eta lauaz egiten dan zenbakia. j: Amalauf. (mamu): *iz. Ikus.;* Zomofo, knee.: Amalauŕ.

amalau afanalcua. (zomofo): iz. Bun-oindana dan zomofoa; bare soils ogetabat ereztunetaz eratua da, anka-bikote sendatak danzka, to soon adaŕezko matal-ezurtxo kakodunak; aginka-egiten duenean eden eragikoŕa botatzen du. j: Itxas-ereztunkaria dan zomoioa, aŕaren antzekoa, iru neurki-amaŕen bat luze dana; ereztun bakollzean bi zurdatxo-talde daurka ta oyen bidez igeri-egiten du.

amalau-efamulco. (zomofo): *iz.* Lau ega dauzkan zomofoa, nr-gañean arin dabilena.: Aingira-zofi, aŕantzale, txipaosazale, zapatari, zapatile, xipa-zain, xipa-zamari.

amalau-zanko. (matnu): *iz.* ikus.: Amalauzaku.

amaiaugafen. (zenbaki): *izond.* Ainbat-gaŕcneko zenbakitza, amairugafen ondokoa. I: Amalaurgaŕen.

amalauko. (olerti): *iz.* Amalau bertso dituen olerkia. (olerti): iz. Barbera. I: Amalaurekun, amalaudun.

amalaukogile. (Marti): *izond.* Amalaukoak egiten ditucna. (olerti): *frond.* Berbera.

amalaun. (armiarma): *iz.* Ikus.: Abañ, abaraun, amalma, amama, mama-sate.

amalaun. (aindo): *adond.* Bakoitzari amalau.

amalaurden. (zenbaki): *izond.* Osoki baten berdin diran amalau zatletatik bakoitza. I: Atnalauren.

amalaurekun. (Marti): in Ikus.: Amalauko. I: Amalaurkun.

amalauzaku. (mama): *iz.* Irudimenezko kuxoa. Amalau-zanko.

amaldeko. (aita): *izond.* Amari dagokiona. : Amakarako.

amaleka. (lekazi): *is.* Lelcaziduna dan belafezko landarea, aloŕetan ugari ateratzen dana.

amalekadi. (lekazi): iz. Arnalckakaske dagozen landa.

amalekuko. (gurasordetasue): *frond.* Nunbait amaren ordez agertzen dan emakumea.

amalen. (aitona): iz. Amoñaren ama. I: Euzkadunen ipuin-ama.

amaletari. (jai): *iz.* Aralaf'eko Mikel Deun'aren jauretxean Igokunde'arcn ondoko larunbatean egiten dan jays.

amalma. (armiarma): iz. Ikus.: Abañ, abaraun, amalaun, amama, amama-sare, eman.

amaloka. (olo): *iz.* Bare aŕautzak heroism dituen eloa.

mama. (aitona): *iz.* Amoña. Amoma, amain, amen. (armiarma): iz. Ikus.: Armiarma. ikus.: Abet, abaraun, amalaun, amalma, amama-sare.

amama-orde. (aitona): iz. Bare amoña ez dan aitaren edo amaren ama.

amama-sare. (armiarma): iz. Ikus.: Abel, abaraun, amalaun, amalma, amama.

amamalko. (aindo): *iz*. Amabi zenbaki amabi bider daukana.

amameru. (amaiña): iz. Ikus.: Amaiña, : Albiente, almamern, almiente, amabi.

amamiaŕeba. (aita): *iz*. Ikus.: Amagiaŕeba.

amamo-belaf. (landare): *iz*. Edaskaria dan landarea.

amamona. (aitona): *iz*. Amaren ama, amoña, alnandre, amaborze, amagoin, amaiñi, amanagusi.

amanagusi. (aitona): *ft*. Ikus.: Amoña. Alnaborze, amagoin, amaiñi, amandre, amamona.

amand-ala. (morokil): *iz*. Amandaetaz egindako morokila,

amand-ore. (oŕe): iz. Ikus.: Amanda-opil.

amanda. (arbendolondo): *iz*. Tkus.: Arbendolondo, {: Zugatz onen igalia. I: Amandatze. (igali): *iz*. Arbendolondoren igalia.

amanda-opil. (oŕe): *iz*. Amandaz egindako oŕea. I: Amand-opil, amand-ore.

amandadun, (arllcndolondo): *izond*. Amandak dauzkana.

amandaño. (arbendolondo): *iz*. Amanda txikia.

amandategi. (arbundolondo): Arbendolondoak dagozen tokia.

amandatze. (arbendolondo): iz. Ikus.: Arbendolondo. I: Amanda.

amandi motodun. (txori): *iz*. Moto nabarmena ducn amandia. I: Amanda motodun,

amander. (aitabitxi): iz, Ikus,: Amabitxi. ¦: Amandre.

amandi. (txori): *iz*. Txori txikia, lumak ikusgaŕiak dauzkana. I: Txepetx, amurutx, amia-putika, ankeŕ, eŕegexka, eŕege-txopita, eŕege-txori, eŕege-txupit, eŕitiŕite, aŕapifiŕa, epetxe, txapetxa.

amandil, (thin): *iz*. Aiizen artean bizi dan aŕain txikia.

amanditxarko. (iraizketa): iz. Uxatu-eragitekoa dana. j: Amandizarko.

amandogila. (azkuŕi): *iz*. Aragi edo afar xeatuaz eta ogi, afautz eta onkaluetaz egiten dana birlatxoa. I: Arbilget.

amandraka. (bururdi): *iz*. ikus.: Bururdi.

amandre. (aitona): *iz*. Ikus.: Amoña.: Amaborze, amagoin, amaiñi,

amanagusi, amamona. (aitabitxi): *iz*. Ikus.: Amabitxi. Amalagun.

amandre-gonagoŕi. (zomoŕo): *iz*. Katalin-goŕi, mari-gofingo.

amandredun. (aitabitxi): *izond*. Alnandrea duena.

amandu. (amayera): *ad*. Ikus.: Amaitu. Guendu, najin, urendu, zupertu.

amantal. (praka): *iz*. Jazkia; geŕian totals, naiz praka naiz gonaren aufeko aldea babesten duena. Altxina, aitzata, altzina, alizo, altzoiño, amatal, amental, gemantal, gerpe, gonagain, rnadeŕesa, monde, mandeŕo, mandeŕesa, mandeleza, mantal, mantel-auŕeko. (azkuŕi): iz. Lebatz ask() artzeu duenari ematen rayon ane berezia. II (zaingo).

amantaipeko. (edari-bizi): *ft*. Deus.: Ailabe. I: Pabaŕa, kilinpen, lapisto.

amantaf. (galtxoin): *iz*. Abarkaetako bartana. : Asmantaŕ-azmantaŕ,

amanton. (lodiera): *izaid*. Lodia dana.

amanu, (landarc): *iz*. Askarkaria dan landarea; bere ninikoak amuzko arantzak dauzkaten ezkatak cralcusten ditu. j: ape-taut-xi, apo-sataŕa.

amaña, (De); *iz*, Abaŕctaz egindako artzain-oea. (abaŕ): *iz*. Berbera.

amañatu, (urbiltasun): *ad*. Uŕeratu urbildu. (geŕikatze): *ad*. Geŕikoaz bildu.

amaño, (menpekotasun): *ad*. Bofokan kuku-egin. (bofoka): *ad*. Berbera.

amañi, (aitona): *iz*. *Ikus.:* Amaborze, amama. Amnia.

amañi-lili. (abetxu): *iz*. Oliokaria dan abetxua; here Wreak aorta aundietan agertzen dira, atsondun eta geyenetan ubel margo dutelarik. (lore): iz. Berbera, berbcra.

amaño. (urbiltasun): *adond*. *Uŕ*, urbil. (itz): *iz*. Aufek beren amaiñudea deitzeko erabiltzen duten itza. j: Arnett·, amañude, unide.

manacle. (cane): *iz*. Ikus.: Amaño. Amaiñude, amaño, unide, unkude.

amaorde. (sits): iz. Ikus.: Amaizun.

amaplara. (aitabitxi): *iz*. Ikus.: Amabitxi. : Amapitxi.

amara. (armiarma): iz. ikus.: Armiarma. I: Amarama, amaragoa.

amarakoŕ. (auskortasun): *izond*. Eŕaz autsi ditekena.

amaraoa. (armiarma): *iz*.]kus.: Armiarma. : Amara.

amaratu. (berezkuntza): *ad*. Gauza bat beste batetik bereizi. I: Zerbait osotzen duten zatiak alkaŕetik bereizi.

(antolagabeketa): *ad*, Gauzaen kiria aldatu.

amaratzi. (zeubaki): *izond*. Emeretzi; ainazortzi ta bat.

amarau. (armiarma): *Jr*. Ikus.: Aiñaborma-sare. : Amaraun, amarau-care, abaiña, amaru, arnauma, amcgun, amelaun, amaraun, amau. ll Tkus.: Armiarma. I: Aiña-bonna, aiñamarma.

amarau-sare, (armiarma): *iz*. Tkus.: Abaiña, aiñaborma-sare, amarau, amaraun.

amaraunpe. (burumuin): iz, Burumuiña biltzen duen muin-azalapekoa.

amarbiltzaile. (eske-batze): *izond*. Amafenen biltzalea. (alnaŕcn): *frond*. Berbera.

amarburu. (buruzagi): *Ir*. Aspaldin aluaf gudaricn bum zana.

amareun. (eunizti): *iz*. Burumuña biltzen duten iru muin-azalen bakoitza, (banal-min): *iz*. Berbera.

amargafen. (zenbaki): *izond*. Kirian, amaf zenbakiari dagokiona.

amarka. (aldikada): *adond*. Amaŕ aldika.

amarka-nenrkera. (aindoizti): *iz*. Neurkin amarnaketareu arauketa.: Amaŕen-neurketa, alnarkada-neurketa.

amarkada-neurketa. (andoizti): *iz*. Ikus.: amarka-neurkera. : Amaŕen-neurketa.

amarkai. (emankcta): ŕz. Erdibefia danari egiten zaizkion bezuzak. I: Markari. (dote): *iz*. Dolu-erdiaren ama.

amarkatu. (zenbaki): *ad*. Kirian amarnaka jaŕi.

aauarkera, (aindoizti): *iz*. Amarnaketaren arauketa.

amarki. (zenbak): *frond*. Amarnaketaren zenbakia.

amarkia, (zokodi): *ft*. Amaŕ zolro dauzkan zokodia.

amarka. (aindu): *frond*. Amaf aldikoa dana. I: Amamaka jafitako zati berdiñen bakoitza.

amarkoitz. (zenbaki): *frond*. Beste bat amaŕ bidet dauzkan zenbakia.

amarkoiztu. (aunizketa): *ad*. Amaŕ bideŕ auniztu,

amarkonde. (aunizketa): *izond*. Zenbaki baten amaŕ bidet aundiagoa dana. Amarkutz.

amarkun. (aindo): iz. Amu' batekoa dana. (idazteun): *iz*, Yainkoa'ren amaŕ legeeu multzoa.

amarkutz. (aunizketa): *frond*. ikus.: Amarkonde.

amarleko. (txintxin): fz. Aspaldiko txintxiña.

amarna. (aindo): *adond.* Bakoitzari amaŕ.

amarnaka. (aindo): *adond.* Amaŕ taldeka.

amarnaketa. (aindoizti): *fz.* Amarna egindako zenbaketa. I: Amaŕen-zenbaketa.

amarnazka. (aindoizli): *adond.* Amarna jartzen ari-izatea.

amaf. (zenbaki): ***ŕzond.*** Bederatzi ta batez egiten dan zenbakia. : Amaŕ bat amaŕ gutxi-gorabera.

amafa. (oskoldun): *iz.* Txanguŕu, xanguŕu. 1: Amafatz, arangaro, kamafa, kaŕamaŕo, sabayo, sanguŕu, xamaŕ.

amafain. (aŕain): *iz.* Ikus,; Amuaŕain.

amafalde. (neufizti): *iz.* Amaŕ aldeko aldedia.

amaf-aldedun, (zokodi): fz. Amaŕ zoko dauzkan zokodia.

amafanaztaki. (azta): *iz.* Amaf anei aztaki dauzkan azta.

amatare. (neuŕizti): *iz.* Amaŕ are dituen iraitz-neufia.

amafatsu. (maltzurtasun): iz. Burutsua dan notiña,

amafatxuzkin. (oskoldun): *iz.* Aitzen artean bizi dan xangufua.

amafatz. (maskordun): fz. Olagaŕoa. (armiarma): *iz, ikus.;* Armiarma. (bald): II *fz.* Kaltegaŕia dan belaf-mota bat, (oskoldun); jj *iz.* lkus.: Amaŕa. Arangaro, kamaŕa.

amaf-burntza. (buruzagi): *iz.* Aspaldin amal gudarien buruzagigoa.

amafein, (zenbaki); *izond.* Mila, anei. Amaŕeun.

amaŕeko. Goko): fz. Mus jokoan bast bateko dituen xotxa. (agurtza): *iz.* Amaŕ Aguŕ Miren. (txintxin); II *iz.* Aspaldian erabiltzen zan uŕezko zottzi ogerleko txbia.

AMA$EN. iz. Akaldeetara edo mugaetara eltzen ziran salgayen aldifietik ordaindu beaŕ zan euskal-amaŕa.: Eliza'ri ordaindu beaŕ zitzayon ziluen zatia, geyenetan euskal-amaŕa dana, j; Alzati. l/ (apaiz), (doipurtt), (eliz-legedi), (eske-batze), (ondasmi), (zerga).

amafen-banaketa. (amaten): *iz.* Amaŕenen banatzea. (banakuntza); .i.. Berbera.

amafen-gizaaa. (amafen): *iz.* Ikus.: Amarbiltzaile. I: Amat-gizona. (amaiiia): Iz. Berbera.

amafen-iski. (amaŕen); *iz.* Gaŕantzi gutxikoa dan amaŕena. (uzkeri): *iz.* Itzkerizkoa dana. : Amaŕen-txikaŕ.

amafen-kide. (amaŕen): *izond.* Amafenak artzen dituena ta oyetan erdikidea dana.

amafen-lege. (amaŕen); *ft.* Amaŕenai dagokien loges. (loge): *iz.* Barbara.

amafen-luf. (amaŕen): fz. Amafena ondaindu beat duen lafa. (Mr): *iz,* Berbera.

amafen-ncurketa. (aindoizti): fz, ikus.: Amarka-neurkera.

amafen-txikaf. (amaŕen): *iz.* Ikus.: Amafen-iski.

amaŕen-zain. (amaŕen): fz. Amaŕen mozkiiiak gordetzen zituena. (zaintza): *izond* Berbera.

amafen-zenbaketa. (zenbaki): iz. lkus.: Amarnaketa,

amafendegi. (amaŕen): *iz.* Amaŕen jasotzen zan tokia.

amafendu. (amaŕen): *ad.* Amafena ordaindu. (berezkuntza): *ad.* Amaŕetatik bat berezi. (ordainketa): ıí *ad.* Esandako bi zentzuak.

amaŕentegi. (amaŕen): *iz.* Amaŕenak biltzen diran tokia. (zaindegi): iz. Berbera.

amafetako. (azkuŕi): *iz,* Goizeko amafak aldian artzen dan gosalketa.

amafetan amaf. (zenbaki): *izond.* Bun.

amafeun. (zenbaki): *izond* Ikus.: Amaŕein.

amaŕ-gizzona. (amaiña): fz. Lenago, amaŕenak jasotzen zituen amaitia. (amafen): *iz.* Berbera.

amaf-gramu. *(azŕa); iz.* Amaŕ gramuko neufia. (aindo): *iz.* Berbera.

amafika. (maltzurtasun): *iz.* Gauza bat esaten edo egiten dan itzalgaitza. I: Amaŕu.

amaz lzkin. (itz); fz. Amaŕ izkin dituen itza. I: Amaŕ-izkindun.

amaf-legatz. (oskoldun): *iz.* Itxas-oskolduna; bore maskota is biribila da ta bost anka bikoitz laze ta iletsuak dauzka.

amaf-neurldn. (neuŕizti): *iz.* Amaf neurkin dituou neuña.

amaŕ-oiñeko. kin): *iz.* Amaŕ **oin** dituena.

amaŕ-orzeko. (gaŕaztulu): *iz.* Amaf ortz dauzkan gafaztalua.

amaf pintako. (jatmaiñera): fz. Anal pinta dituen neuña.

amaŕ-txopinelto. (jarmaiñera): Ia. Ainaŕ pinta dituen jarmaiñerazko neuŕia.

amain. (maltzurtasun): *iz.* ikus.: Amatika. (gozoki): *iz.* Gozokitxu bat. (landare): Jj *iz.* Askarkaria dan landarea; bare ofiak jangaŕiak dim. I: Amara.

amafa-ordain. (atzipe): Ia. Atzipe bat goibaratzeko antzoa.

amafu-zale. (atzipe); *izond.* Atzipetzen ari dana.

amafuak. (truku-joko): *iz.* Zimarkutsua dan malmuzkeria. J: Trukn-jokoaren antzekoa, antzez eta trebetasunez jokatzen dana. (gozoki); ŕz. Gozoki txiki bereziak.

amafudun. (maltzurtasun): *izond.* Atzipetzeko edo atzipea alderatzeko asmamena duena.

amafugabe. (xalotasun): ***izond.*** Egizale, tolesgabea dana. I; Amafuge.

amafage. (egizaletasun): ***izond.*** Ikus.: Amaŕugabe.

amaŕttka. (iruzurpen): *adond.* Iruzurpenez ari-izatea.

amafukatu. (atzipe): *ad.* Atzipetu

AMAŔCIKERi. iz. Zoŕoztasun, arpidizuna. I: Zoŕoztasunez egindako yardukitzo edo itz-aldaketa. I: Asmakeria, gakomako, gezur-korapilo, kakomakua, kako-maku. (maltzurtasun): *iz.* Azerikeria. I: Atzipetzeko edo atzipea alderatzeko asmamena. J: Stñezi, zalukeria, zomoŕokeria. (atzipe); II Iz. Maŕoa. I: Atzipetzekoa dana. II (adingabetasun), (adinktmde), (aitzaki), (eztabaida), (gezur), (itzuli-mitzulika), (jazarketa), (zurikeri).

amaŕukeriz. (atzipe): *adond* Maŕoz, malmuzkeriz.

amaŕuki. (maltzurtasun): *adond* Amaŕuz, gaitzustez.

amaŕuko. (atzipe): *iz.* Maŕo, atzipea.

amaŕafen. (aldikada): *izond.* Amaŕ zenbakiari dagokiona.

amaf-urte. (aldi): iz. Amaf urteko aldia. Amaŕ urtebete.

amaf urtebete. (aldi): *iz. Ikus.:* Amu:-site.

amaf urteroko. (aldi): *izond.* Amaŕ lute betetzen dittten aldia.

amafuti. (maltzurtasun); *izond.* Aenafuz ari dana. j: Amaŕutsu, mamaŕu.

amaňrtsu. (maltzurtasun); *izond.* ikus.; Amaŕuti. I: Mamaŕu.

amafutsu-galde. (maltzurtasun): *iz.* Amaŕuz egindako galdera.

amafuz. (maltzurtasun): *adond.* Maltzurkeriz ari-izatea.

amaŕuzko. (iruzurpen): *izond.* €ruzurpcnez ad dana.

amaf-aango. (oin): *iz.* Ikus.: Amaŕ-oiñeko.

amaŕ-zoko. (zokodi): *iz.* Amid zoko dituen zokodia.

amartaŕ. (zenbaki): *iz.* Aindo bat ataltzen duten amid zati berdifien bakoitza.

amarte-arantza, (stain): iz. Antilas itxasoko afaña, aragi j angaŕia duena.

amarfo. (zenbaki): *izond.* Amarkunto.

amartxu. (aindo): *izond.* Amid gutxigorabera. I: Amartsu.

amass. (atsaldi): *iz.* Thus.: Atsaldi. Asbide. (sagaŕondo): iz. Sagai-mota bat.

amasaba. (aitona): iz. ikus.: Amoña. Amaso.

amasabatu. (aitona): *ad.* Amofiia izatera eltzea. I: Amasotu.

amasabel. (auŕontzi): *iz.* ikus.: Aufontzi. I: Amatzaz, emasabel.

amasabel-bedaf. (landare): iz. Askarkaria dan urteko belafezko landarea; bare break egosita kirio-ihigaŕia bezela erabiltzen dim.

amasaindu. (doipuru): *izond.* Boipuru emearen asmoa adierazteko erabiltzen dan itza.

amasara. (oramai): *iz.* Ikus.: Oramai. I: Amasera.

amasegaya. (gat): iz. Amaren gaya.

amasei. (zenbaki): *izond.* Aram' eta set batuta ateratzen dan zeubakia.

amase€-outzako. (txintxin): iz. Amasei untzako zituen libera. I: Amaseiko.

amaseigaten. (zenbaki): *izond.* Kirian, amasei zenbakiari dagokiona,

amaseiko. (txintxin): *iz.* Amasei ogericko zituen uŕezko lxiña, Aspaldiko txiña, iaurleko erdia kopuratzen zuena. j: Amasei-ontzako.

amaseira. (banaketa): *adond.* Bakoitzari amasci.

amasizuu. (aitona): *iz.* Aitonaren bigaŕcn emaztea.

amaso. (aitona): *iz.* Thus.: **Amoña.** I: Amax°, amatso.

amaso intxauŕa. (intxautondo): iz. lntxauŕen jokoan erabiltzen zan intxauŕ oso aundia,

amasotu. (aitona): *ad.* Amoña izatora - eldu.

amastafika. (joko): *ia.* Neskatilen jokoa, host aŕietakoa. I: Amaxati.

amastin. (joko): *ft.* Ezpel azia, auŕck jokatzeko darabiltena.

amastun. (ernaltze): *izond.* Aurbidean auŕeratuta dagoena.

amatako. (aita): *iz.* Amatzat daukana.

amatalpeko. (edari-bizi): *iz.* Erionduraz ardotik ateratzen dan edaria.

amaaaf. (same): *iz.* Amaren antzekoa dan semea. (cite): *iz.* Berbera. (aita): II *iz.* Berbera.

amatasun. (aita): *iz.* Ama izatearen tasuna. j: Amatarzun, amatarzungoa. (azaldi): *iz.* Berbera.

amatatu. (itzalketa): *ad.* Ikus.: Amatikatu. I: Amatau, atzamatu, atzamau.

amategi. (sits): *iz.* Brdi-uŕenak atosteko etxe berezia. (azaldi): *iz.* Berbera.

amateki. (tankers): *adond.* Biiudienez. I: Anbateki.

amatiaf. (aita): *izond.* Amatasunari dagokiona. Amazko.

amatikatu. (onberatasun): *ad.* Zerbaiten aide izan. (otzandura): *ad.* Otzandu. j: Amatikatu.

amatigo. (naretasun): iz, Nare izatea.

amatikarasizale. (otzandura): *izond.* Otzandu-eragiten duena,

amatikatu. (itzalketa): *ad.* Itzali, itzungi. Amatikatu, amatatu, amatau, atzamatu. (otzandura): *ad.* ikus.: Amatigatu.

amatoki. (aita): *izond.* Oso amakoya dana. I: Ikus.: Ama-zale, amazilo, amazulo. (lera): *izond.* Berbera.

amatorio. (gaiztasun): *adond.* Ikus.: Amatsordei.

anratso. (aitona): iz. Ikus.: Amoña. Amao, amaxe.

amatsordei. (gaiztasun): adond. Ainbat txarto. I: Amatordeis, amatorio. Ainbat sordeitsen laburpena, amatsordeis.

amafo. (aits): iz. Amatxo. (aitona): **Ikus.:** Amoña.

amatu. *(sits): ad.* Ama izatera eldu. (eŕealdi): *ad.* Sua azkartu.

amatuki. (aufontzi): *iz.* Ardien aufontsla. (ardi): *iz.* Berbera.

amatxatun. (min): iz. Ezpelaren azia. I: Amaxatun.

amatxautin. (igali): *iz.* Ezpelaren igalia.

amatxi. (aitabitxi): *iz.* Ikus.: Amabilxi.: Amautxi, amitxi.

amatxi-lagun. (aitabitxi): *iz.* Amatxia laguntzen duena.

amatxi-1111. (Lore): *L.* Margo amusko aigia duen lorea. (abetxu): *is.* Oliokaria dan abetxua; bare break sorts aunditan sortzen dirk, main onekoak izaten.

amatxi-lore. (lore): *iz.* Lomtegietan apaingaluz lantzen dan igokaria dan landarearrn lorea.

amatxi-opil. (ogi): *iz.* Amabitxiek bet= semebitxiai lgaratze'an bezuzaz ematen dieters ogi berezia.

amatxo. (aitona): iz, ikus.: Amaña. Amaxe, amaxo.

amntzako. (aitabitxi): is. Ikus.: Amabitxi.

amatzaf. (autontzi): iz, ikus.: Auŕontzi. Amasabel, emasabel.

amauma. (armiarma): Iz. Ikus.: Armiarma. j: Armiarmak dagien sarea, amegun, amarauu, amelaun, amaun.

amauma-sarc. (armiarma): *iz.* Armiarmak dagien sarea. I: 1kus.: Amauma. : amaun.

amaundi. (aitona): *is.* Ikus.: Amoña.

amounts. (landare): iz. Igokaria dan landarea, beti orlegi margo duena.

amautxi. (aitabitxi): iz. ikus.: Amabilxi. I: Amatxi,

amaxa. (aita): *iz.* Senslaganako bete emaztearen ama, edo emaztearenganako bare senafarena.

amaxafi. (joko): *iz.* Thus.: Amastafika.

amaxatun. (min): *iz.* Ezpelaren azia.

amaxc. (aitona): *iz.* ikus.: Amotia. Amatso, amon.

amaxekide. Oita): *iz.* Sena'-emaztearen amaxak alkaŕekiko.

amaxun, (aita): *iz.* Aitaren bigaŕen emaztea.

AMAYERA. *iz.* Gauza bad amaya ematea, gauza bera amaitzearen egipen eta ondorioa. I: Gauza baten azkena. Azken-bum, azkcn-buruko.

amayeraka. (amai): *izond.* Gauza bati bukaera jaitzen Zerbaiten bukaeran dagoena. I: Gauza bat amaitzen edo burutzen duena. j: Gauza baten amaya edo azkena. Ondaŕeko.

amazazpi. (zenbaki): *izond.* Amid eta zazpi egiten dan zenbakia.

amazazpigafen. (zenbaki): *izond.* Kirian, amazazpi zeubakiari dagokiona.

amazilo. (Mtn): *izond.* Oso amakoya dana. Thus.: Amatoki, ama-zale, amazofo, amazulo. (lent): *izond.* Berbera.

amazko. (aita): *izond.* Ikus.: Amatiaŕ.

amazofo. (aita): *izond.* ikus.: Amatoki. I: Ama-zala, amazilo, arnazulo. (lees): *izond.* Berbera.

amazortzi. (zenbaki): *izond.* Ama ta zortzi zenbakien bidez egiten dan beste zenbakla.

amaztakl. (azta): *iz.* Amaf aztaki dauzkan azta.

amaznlo. (aita): *izond. 1km,:* Amatoki. Ama-zale, amazilo, amazoŕo, amatxulo. (lore): *izond.* Berbera. (biotzondo): II *izond.* Berbera. (bizitegi): II *izond.* Etxetik gutxi irteten dana.

amea. (aita): iz. ikus.: Ama. (txori): iz. Txorien ama, bai ta abereena **ere.**

amegun. (armiarma): *La.* Armiarmaren saran, I: ikus.: Amaraun, amauma, amelaun.

ameika. (zenbaki): *izond,* Ikus,: Amaika. Ameka. (begi): *izond* Begiratzean begiak okertzen dituena,

ameka. (zenbaki): *Izond. Ikus.:* Amaika. Ameika. (begi): *izond.* Mats.: Ameika.

ameka-makil. (zomoto): *iz.* Ikus.: Eunzango, Satsamalo,

amekagafen. (zenbaki): *izond.* Amaikagaŕena.

ameketakoa. (azkuŕi): iz. Ikus.: Amaiketako.

ameketan. (oren): *adond.* Amaiketan.

amelsfi. (iraizkin): *iz,* Abailaz botatzeko afia.

smelafikatu. (aŕi): *ad,* Noribait edo zeribaiten aurka atiak bola.

amelaun. (armiarma); *La,* Ikus.: Amaraun. I: Amauma, amegun.

amclka. (birunda): *adond,* Birundaka ibiltzea. j: Amilka.

amclu. (liña): *iz.* Ikus,: Maio.

ameluta. (artile): *iz.* H'uten dan arttle-muloa.

amen. (txikicra): *iz.* Puskatxna. I: Amin, aamen. (azkuŕi): *iz.* Aota, aukada, amen. (aldi): jj *iz.* Aldi-une. (leku): 1I *adond.* Ementxe.

amen etxera. (uŕuntasun): *adond.* Uŕunera, uŕutira.

amen-egin. (yalkipen): *ad.* Amor-eman.

amen-omen. (ayera): *iz.* ikus.: Ayeru. Sosma.

amen-amenka. (mintzoera): *adored,* Ikus.: Abelumenka. ; Abelumenta, amen-umenka.

amen-otoil. (siñisgabe): *oyu.* Zerbait siñisten cz data adicrazteko erabiltzen dan oyutza.

ameneko. (gerokotasun): *adond.* Bereala, aurki. Ikus.: Istindiko. (zalantza): *adond.* Bearbada, arnica.

amens. (irudimen): *iz.* Ikus.: Amets.

amenta. (aindo); *iz.* Bakoitzean artzen dan edaria. (edari): *iz.* Berbera.

amentai. (praka); iz. Ikus.: Amantal.: Gerpe. (azkuŕi): *iz.* Lebatz asko artzen duenari ematen zayon otamena.

aments. (erabaga): *iz.* Ikus.: I:rabaga, Amentx. (ariuŕe): *La.* Ikus.: Ariufe. Ames. (lokafilz): f *lok. Bedercn,* beñepein, Amens, amenx.

amentsgafi. (atnets): *izond.* Ikus.: Amesdun, I: Amesgile, amesgin, ameskari, ameskoi, ameskoŕ, amesti, amee-zate, amesari, ameslari, amesle.

amentska. (atnets): *adond.* Amets-egiten ari-izatea, ameska, amctsetan.

amcntzen. (ugatz): *iz.* Ugatzetan izaten dime ugatzaŕain. j; Aŕaituak, bulat-atain. (zauri): *iz.* Barbera.

amerailtza. (eriotza): *iz.* Ama erailtzea.

amcrdi. (erdialdi): *izond.* Erdibetia.

amerctzi, (zenbaki): *izond.* Emeretzi.

amerika-sukaf. (sukar'): ***iz.*** Amerika'ko sukaŕustela.

amerikaf. (biztanle): *izond.* Amerika'n jayo dana. I; Amerikctaŕ.

amerstea. (apon): *iz.* Apendua artzea.

ames. (amets): iz. Ikus.: Amets. Amens, ameseta, ameski, zakuŕainets, (arinte): *iz.* Ikus.: Arinfe. I: Aments. (irudimen): (iz. Irudimenak soŕemzten duen gogai edo irudipena. (ameskeri): II Lc. Ikus.: Ameskert

ames-egin, (amets): *ad.* Amets-egin. Ameskatu, amestu, amesau, amesetan-egin,

ames-gaizto. (10): iz. ikus.: Amesgaitz. Ameskaitz, ameseta txaŕ, ames-gaixto. (amets): ŕa. Ikus.: Amesgaitz. I; Ameskailz, ameseta tam'.

ames-ibiltari. (10): *izond.* Lotan dagoenean, aarlu gabe itzegiten, ibiltzen edo egiten ari dana, ta gero esnatzean ezer gogoratzen ez duena. Ameslari.

ames-lilura, (mama): *iz.* Irudimenak itxurazko iduripenak soŕeraztearen egipena.

ames-utsezko, (amets): *izond.* Ametsari bakatik dagokiona. I: Amestu bai, baña egin ezin ditekena. (amcskeri): *laced.* Ameskeriari dagokiona.

ames-zale. Camels): *izond.* Ikus.: Amesdun. Amesgile, amesgin, mmeskari, ameskoi, ameskot, amesti, amentsgafi, amesari, ameslari, amesle, amesgaŕi, atnets-egile.

ames-zornak. (amels): *iz.* Irudikeriak, amets utsak. I: Ikus.: Amets-aldi.

amesdun. (amets): *izond.* Ametsetan ari dana. I: Amesgile, amesgin, ameskari, ameskoi, ameskoŕ, amesti, ames-zale, amentsgaii, amesari, ameslari, amesle, amesgaŕi, atnets-egile. (in/admen); *Laced.* Berbera. : Amesgile, amesgin.

amesetako. (irudimen); *izond.* Ipuyezkoa dana. (ameskeri): *laced.* Berbera. 1: Ameskerizkoa dana.

amesetan, (lo): *adond.* licus.: Ametsekarik.

amesgaitz. (to): *iz.* Lo oso aztuna. Ameskailz, ames-gaizto, ameseta txaŕ. (amets): *iz.* Amets lafitsua. I: Ameskaitz, ameseta Mat.

amesgile. Carnets): *Laced.* ikus.: Amesdun. I: Amesgin, ameskari, ameskoi, ameskoŕ, amesti, ames-zaie, amentsgaŕi, amesari, ameslari, amesle, amesgaŕi, amets-egile. (irudimen): ***izond.*** Ikus.: Amesdun. I: Amesgin.

amesgin. (amets): *izond.* Ikus.: Amesdun. Amesgile, ameskari, ameskoi, amesti, ames-zale, amentsgati, amesari, ameslari, amesle, amesgaŕi, amets-egile. (intdimen): *izond.* Ikus.: Amesdun. I: Amesgile.

ameskaitz. (10): iz. Lo-egitean izaten dan atnets txaŕa edo naigabezkoa. Ametxaf, inguma, lo-asma, lokaments, makuma.

ameskari. (irudimen): *iz.* Intdimenak soterazitako irudia. (ameskeri); iz. Ameskeriak ikuscrazten duena. I: Atnesk€zun. (amets): II *izond.* Ikus.: Amesdun. ; Amesgile, amesgin, ameskoi, atneskoŕ, amesti, ames-zale, amentsgaŕi, amesari, ameslari, amesle, atnesgaŕi, atnets-egile.

ameskatu. (amets): *ad.* Amets-egin. Ames-egin, amestrt. (zorotasun): *ad.* 'l'entelkcriak esan. (eritasun): II *ad.* Adimena nastuta euki,

AME<SKER1. *iz.* Asmakeri. J: Lo-egiten dan artzan edonori ituditzen zayona. j: Ames, amcts-elburu, amets-urdin, amets-zoro, zakuŕ-amets. (amets): ŕa, Ametsak soŕcrazten duena. (eritasun): iz. Adimen nastuak ikuserazten duena. Ameskoikeri. (zorotasun): (ŕa. Berbera. II (atnets), (araugabe), (erabe), (gaigabetasun), (gezuŕ-ipuizti), (gotburn), (ikusgaŕi), (irudimen), (izancza), (mamma), (matzerdura), (siñiskeri).

ameskeriz. (amets): *adond.* Ametsak soferazten duenaz ari-izatea. (zorotasun): *adond.* Berbera.

ameski. (amets): *iz. Ikus.:* Amets, Amcs, ameseta.

ameskizun. (ameskari): iz. Ikus.: Ameskeri,

ameskoi. (amets): *izond.* Ikus.: Amesdun. I: Amesgile, amesgin, ameskoŕ, ameskari, amesti, sines-sale, amentsgaŕi, amesari, ameslari, amesle, amesgaŕi, amets-egile.

ameskoikeri. (eritasun): *iz.* Ikus,; Ameskeria.

ameskoŕ. (amets): *izond.* Ikus.; Amesdun. I: Amesgile, amesgiu, ameskari, ameskoi, amesti, ames-zale, amentsgaŕi, amesari, ameslari, amesle, amesgaŕi, amets-egile, amestari, amestiaŕ.

ameslari, (1o): *(sand.* ikus.: Ames-ibiltari. (masts): *izand.* Amets-asmoetan ari dana.

amesmen. (irudimen); *iz.* Ikus.: Irudtmcn, 1; Idurimen, zakuf-amets.

ameste. (smuts): *is,* Amets-egitea.

amestegi, Camels): *iz.* Ametsak egiten diran tokia. I: Ames-toki.

amesti. (smuts): *hand.* Ikus.: annesdun. Amesgile, amesgin, ameskari, ameskoi, ameskoi, ames-zaie, amentsgaŕi, amesari, amestari, ameste, amesgaŕi.

amestu. (smuts): *ad.* Ikus.: Ames-egin. Ameskatu, amesau, amesetan-egin.

amestxaf, (1o): *iz.* Lu oso aztana.

meta. *(amai): ad.* Amaitu, burutu. J: Ametatu.

ameteria. (banaketa): *iz.* Lut-lantze bat batmen artean egiten.

ametikadura. (neuŕitasun): *iz.* Eztidura, narotasuua.

ametikatu. (neuŕitasun): *ad.* Eztitu, narotu. (itzalketa): *ad.* Saa beratu, itzab.

ameto-eman. (aldintasun): *is.* Zerbaiten aldintasuna ontzat artzea.

AMETS. iz. Lo-egiten danean norberari eltzen zayon irudipena. I: Irudikeria. 1; Irudiketa, ames, amens, ameseta, amesai. II (irudimen), (izaneza), (to), (maim).

amets-abaf. (smuts): *(sand.* Amets naasia.

amets-aldi. (smuts): is. Irudikerid. I: Ikus.: Ames-zoroak.

amets-asmoak. (amets): *is.* Ametsari bakaŕik dagozlcion asmoak, edo xedeak. (ariuŕe): *iz.* Berbera.

amets-azti. (amcts): *(sand.* Ametsen bidez gerokoa igar€zen duena.

amets-aztilceria. (amets); *iz.* Ametsen bidez gerokoa igartzean, sasi-jakintza.

amets-bera. (amets): *izond.* Biotzondokoai ta amets-iwdimenai emana dana. I: Amets-egile. (biotzondo): *(zond.* Berbera.

amets-edet. Carnets): *izond.* Ganz* gogoetatzen dituena.

mats-agile. (smuts): izond Tkus.: Amets-bera. I: Amesdun, amesgile, amesgin, ameskari, ameskoi, ameskot, amesti, ames-zaie, amentsgaŕi, amesari, ameslari, amesle, amesgaŕi, amets-egi le.

amets-egin. (=lets): *ad.* Ametsetan ari-izan.

meta-enigma. (amets): iz. Elburu yaukala. I: Ametsezko, amets-xede. (ameskeri); is. ikus.: Ameskeri.

amets-eragin, (smuts): *ad.* Ametsak soŕerazi.

amets-eten. (etxipen): iz. Atzipetik irteteko egiten dau egiaren ezagupena. ^: Amets-istura, ametsondo, (atsekabe): *is.* Etxipan batck soŕerazten dum atsekabea. j: Amets-istura, ametsondo.

amets-ibiltari. (10): izond. Lotan dagoenak itzegin, ibili ta abaŕ dagiena ta gem esnatzean user gogoratzen es duena.

amets-ibileria. (to): *iz.* Amets-ibiitariaren cgipena.

amets-irudimen. (irudimen): iz. Tpniñezkoa dan irudimena.

amets-istura. (etxipen): *is.* Ikus.: Amets-eten.: Amctsondo. (atsekabe): *is.* ikus.: Amets-eten. j: Ametsondo.

amets-izlari. (to): *izond.* Lotan dagoelarik itzegiten duena. I: Amets-istun.

amets-iztun. (to): *izond.* Ikus.: Amets-izlari.

amets-sortzaile. (iragarpen): iz. Iragarle aizuna.

amets-urdin, (irudimen): *iz.* Ipniñetan ari dan irudimena. j; Asnets-zoro. (amcskeri): is. Tkus.: Ameskeri.

amets-uskeria. (mama); iz. Ikus.: Mama.

amets-uste. (itxaropeu): iz. Alpetikako itxarupena. (erabe): iz. Kutsaduraren bat izutcko erabea.

amets-uts. (agermen): Iz. Argiaren isladura osoak dagoen gezuŕezko agerpeua. (amets): *is.* Ametsa baña besterik ez dana.

amets-xede. (smuts): *is.* Was.: Ameis-eiburu.

amets-zaie. (amets): *(sand.* Amets-elburua jafaitzen duena,

amets-zorakeri. (amets): *iz.* Ametsezko bakaŕik dans.

amets-zoro. (amets): *iz.* Ulerkaitza dana. (ameskari): is. ikus.: Ameskeri. (irudimen): Ikus.: Amets-urdin.

ametsarl. (amets): *iz.* Ametsarena bakaŕik dana.

ametsari-zaie. (amets): *(road.* Ametsarietan ari dana.

ametsekarik. (1o): *adond.* Lo-egitean ametsak izatea. I: Amesetan, ametsetaik.

ametseko. (smuts): *(sand,* Tnndikeriari dagokiona. I: Ametsezko. (masker* *izond.* Berbera.

ametsetaa. (ctxipen): *iz.* Ikus.: Ittxipen. Utzaldi.

ametsetako. (smuts): *(sand.* Ametsai dagokiena. : Ametsezko. (ameskeri): *izond.* Ameskerizkoa dana.: Ametsezko.

ametsetan. (smuts): *adond.* Amets-egiten ari-izatea.

ametsekarik, (amets): *udasd.* Amessetan ari-izatea. j: Ametsez, ametsckarik.

umetsczko, (amets): *isond.* Ikus.: Ametsetako. I: ikus.: Amets-cibure. (ameskeri): *'sand.* Tkus.: Ametsetako. Ametxezko.

ametskoi. (smuts): Land. Anncts-egiten duena. 1: Ametalari, ametsti.

ametsiari. (smuts): *izond.* Ikus.: Ametskoi. I: Ametsti.

ametsondo. (ctxipen): iz. Ikus.: Amets-sten. I: Amets-istura. (atsekabe): *iz.* Ikus.: Amets-eteu. Amets-istura.

ametsti. (smuts): *(sand.* Bras.: Ametskoi. Ametslari.

ametstu. (smuts): *ad.* Amets-egin.

ametxaf, (amets): iz. Laŕitasunezko ametsa. Ametsgaitz, annctsgaixt0, lomordi, lo-murdi, loordi, ameskaitz, ingama, lo-asma.

ametxegile, (smuts): *izand.* Ametsak egiten dituena.

ametxezko. (amezkeri): *izond.* ikus.: Ametsezko.

ametxnñ, (urdail): iz. Ausnariarien urdalaren laugaŕen zatian dagoen gai berezia, j: Alegaf, eyera, gantzagi, gatzakoi, gantzakoi, marda.

ametz. (ate): *iz* Zugatz koskoduns; bare ezkuŕak areitzarenen antzekoak dirs. I: Askaŕ.

ametz-aft. (kutun): *iz.* Ikus.: **Kutun.**

ametz-ezkuf. (igali): *is.* Ametzaren igalia. (arts): *iz.* Berbera.

ametza. (argi): ŕz. Il:guf zaŕck izateu duten argi dirdiratsua.

ametzaya. (arte): *iz*. Amcztia, ametzen multzoa. I: Amezketa, ameztegi, amezti, ameztoi, ameztui, amezaga, askartza.

ametzaya. (sai-abere): izond. Azaldirako erabiltzen dan zaldia.

ametzbedaf. (eŕetxiu): iz. Lerdokiak egiteko erabiltzen dan eŕetxina. I: Mokobedaf.

ametzen. (eritasun): iz. Tlgatzetan egiteu dan aŕaildura. (zauri): *iz*. Berbera. (ugatz): jj *ŕz*. Berbera. (at): II *iz*. Abere batzuei anketan sortzen zayen artxoa.

ametzundo. (ado); iz. Ametz bcitzaren ondoa. I: Matzatondo.

amexkot. (arte): iz. Ametz aula.

amezan. (aditzondo): *adond*. Ona emen, gauza bat baño geyago aipatu nai dnnean.

amezketa. (arte): *iz*. Tkus.: Ametzaga. j: Ameztegi, amezti, ameztoi, ameztoi.

amezlci. (cur): *iz*. Ametxaren zura. (arte): *iz*. Berbera.

amezklla. (zciñu): *iz*. Goiztiriko zciñua; goiztirian jotzen dan zetñua. (eriotza): *iz*. Norbait it-zorian dagoencan jotzen dan zciñua.

amezkof. (amets): *izond*. Ikus.: Ametskoi.

amezpil. (sobatz); *iz*. Ikm.: Sorbatz.

ameztegi. (arte): *iz*. Tkus.: Ametzaga. I: Amezketa, amezti, ameztoi, ameztui.

amezti. (arte): iz. Ikus.: Ametzaga. I: Amezketa, ameztegi, ameztoi, ameztoi, askartza.

ameztoi. (arte): *iz*. Tkus.: Ametzaga. I: Arnezkcta, ameztegi, amezti, ameztui, askartza.

ami. (ikaskcta): *iz*. Irakurtzen ikasteko idaztiñoa. (idazti): *iz*. Berbera. (izki): II *iz*. Alfa ta Omega. I: Aran Golti'taf Sabin'ek eratu zuen abedearen lenengo ta azken izkiak (a ta mi). (zenbaki): *izond*, ikus.: Amabi. (jangura): II *izond*, Ga^{g}e dana.

ami-gurutz. (gurutze): *iz*, lrakrutzen ikasteko erabiltzen dan idaztiñoan, abede auŕean dagoen gurutzea.

amia. (jabego): *izond*. Jabegoa yardmen donna. (erabilkeri): *izond*. Berbera. (ijito): II *iz*. *Ikus.:* Tjito. (aitona): II *iz*. Ikus.: Amoña. (e ta): II *iz*. Amen itzaren aldaketa.

amie-mania. (abetxu): *ft*. Txilarkidea dan abet:ma; bere zurtoñak iru edo Ian neurkin dituzte goyeraz; bare igali txiki, biribil eta goña da, bai ta pikorfsua ere ta jangaŕia.

amia-putika. (txori): *iz*. Txori txikia, lumak begiragaŕiak dituena. I: Amandi, aukeŕ, txepetx, stittŕtte.

amiagañ. (begicspen): *izond*. Begiespena soŕerazten duena.

amiama. (armiarma): *iz*. Ikus.: Armiarma. I: Almiarma, almimoru, amama, arnara, amarama, amaŕatz, amauma, amiamo, amiarma. (bikaintasun): *adond*. Bikaintasunez. Api-apa, anpianpe.

amiamako. (mamu): *iz*. Irudimenezko izakia, auŕak ikaratzeko aipatzen dana. (egazti): *iz*. Burn txikia duen egazti anka-luzca, motets laze, beltz eta dirdiratsua duena. I: Amiamoko, burio, buŕio.

amiamo. (armiarma): *iz*. Ikus.: Armiarma. Almiarma, almimoru, amama, mourn, amarama, amatatz, amauma, =lama, amiarma.

amiamako. (egazti): *iz*. Igarokaria dan egaztha, anka luzeak dituena, neurkin bat goyera, lepo luzea, soin zuria eta ega beltzak dituena; dofeetan eta zugatz goiluetan egiten du burn kabia. ^; Ikus.: Amiamako, amiano, burin, buŕio, burio-amiano, zankaluzc, zinkun, ziron. (aurtzaro): *iz*. Anka oso luzeak ditt$_{I}$es' mutila.

amiano. (egazti): *iz*. *Ikus.:* Amiamoko. Amiamo, zinkun, ziron.

amiarma. (armiarma); *iz*. lkus.: Armiarma. : Almiarma, almimoru, amama, amara, amarama, amaŕatz, amauma, antrum, amiamo.

amiaŕeha. (aita): iz. Ikus.: Arnagiaŕaba. I: Amagiafeba, amagiña, amaghareba, amayafeba, amayeŕea, amaiñaŕeba, amaindafaba, amamiafeba.

amiatu. (zunmin): *ad*. Zugatzak, janzkiak eta abaŕ zunnindu. j: Amiotu. (azaldi): *ad*. Gereñoarcngana uŕiza bat eraman.

amige/en. (zenbaki): *izond*. Ikus.; Amabigaten. j: Amabiren.

amika. (erorkera): *adond*. Amiltzea. Anbelka. (jangura): *izond*. Gose dana.

anrikaldi; (Rah): iz. Marmario, zuŕu-muŕu.

amikaldu. (amiltegi): *ad*. Amilarazi, eŕoiztu.

amikatu. (jangura): *ad*. Gose-izan. Andtu.

amikatze. (jangura): *iz*. Aultzea, akidura.

amikeri. (salokeri): iz. Salokeriz jatea. (binindh): *iz*. Piririka ari-izatea. I: Anbil.

amil-alde. (malda): iz. Pezoin, islegia. Amildegi.

amil-arazi. (a€uilteg€): *ad*. Amiltegian zcrbait bota. I: Amikaidu.

amii-baztef. (amiltegi): *iz*. Amiltegiaren ertza. I: Amil-buru, amil-ertz, amil-ezpain. (karcl): iz, Berbera. I: Amil-buru, amii-czpain.

amii-bilduf. (amiltegi): *ft*. Amiltegian crortzeko bilduŕa.

amii-buru. (amiltegi): *iz*. Ikus.: Amil-baztef. (karel): *iz*. Was.: Amil-baztef.

amil-ertz. (amiltegi): iz. Ikus.: A€oll-baztef. (karel): *iz*. Berbera.

amii-ezpain. (amiltegi): *iz*. Ikus.: Amil-baztef. : Amtl-buru, anvil-ertz. (karel): *iz*. ikus,; Amil-baztef.

amii-lamia. (izkutukcri): *iz*. Ibayetako ta ituŕietako maitagaŕia. I: Ikus.: Amile nia.

amii-uŕen. (amiltegi): *adond*. Tkus.: Amiltzeaŕ.

amilbera. (bekotasun): *adond*. Beerako,

amildegl. (malda): iz. ikus.: Amtl-alde. (amiltegi): ŕc. ikus.; Amiltegi. I: Eroitz, zuŕunbilo. (ibai): Ij *iz*. Uraennaitza, uaŕea.

amilderazi. (amiltegi): *ad*. Amildrr-eragin. I: Amilerazo, amilderazo, amilduarazi.

amildu. (amiltegi): *ad*. Amiltegian jausi edo bota. Amilkatu, amilpetu, amuldu. (erorkera): *ad*. Berbera. I: Amiikatu.

amildura, (amiltegi): iz. Amiltegian jausi edo bota-egitea. I: Amilera.

amilka. (erorkera): *adond*. Amiltegian jausten ari-izatea. 1: Amika, amelka.

amilkari, (birunda): *izond*. Zerbait birundaka eramatea.

amlikatu. (birunda): *ad*. Ikm.: Amildu. (erorkera): *ad*. Tkus.: Amildu. Amilpetu, amutdu. (amiltegi): II *ad*. Berbera.

amilketa, (amiltegi): iz. Amiltegian erortzea.

amilkof. (erorkera): *izond*. Amiltegian eŕaz crortzen dana.

amilpe. (amiltegi): *iz*. lkus.: Amiltegi.

amilpetu. (amiltegi): *ad*. Ikus.: Amildu. I: Amilkafu, amutdu.

AMILTEGI. *iz*. Malkortegi, eŕoitza; bare aldamenean jausteko, galbiderik gabe ezin ibili diteke. I: Baxa, I: Aiztarte, botxe, botxu, burkail, amilaga, amilategi, amildegi, amiltoki, amiliza, amilpe, anbeltegi, anbeltoki, anbiltoki, epaintza, arkadi, erorgu, eroitz, arkidi, eŕautz, eŕoitz, efoizu, garain, jausleku, jaustegi, laŕubide, laŕugi, maila, malkoŕ,

malkortegi, fnalkartegi, mangaitz, ondatza, pendoitz, pikat, porkaitz, talunbio, zunda-ezin, zuŕunbilo. *Ii* (armo), (aŕaildura), (erorkera), (lutelesti), (malda), (meartasun), (mendi), (sakonera), (zelasun).

amiltold. (amiltegi): L. Ikus.: Amiltegla. Anbeltegi, anbeltoki, anbiltoki, epaintza, jaualeku, jaustegi, laŕubide, laŕagi, mania, mangaitz, pendoitz.

amiltsu. (armo): *izond.* Armoz beterik dagoen tukia.

amiltxori. (txori): *iz.* Ankaduna dan txorta, afain eta zomoŕoetaz elikatzen dana. j: Amiloxori.

amiitza. (amittegi): iz. Ikus.: Amiltegi.

amiitzeaf. (amittegi): *adond.* Amiltzeko zorian egotea.

amña. (gañeko): iz. ikus.: Gañeko.

amña bafungo. (janztura): *iz.* Gorantxa.

amliaga. (amittegi): *iz.* Ikus.: Amiltegi.

amiiamia. (izkutukeri): *ft.* Maitekoŕa dan maitagaŕia. Amil-lamia.

amilana. (aize): iz. Tpaŕaldeko aizea.

amilategi. (amiltegi): iz. ikus.: Amiltegi. I: Amilaga, aiztarte, burkaii.

amilatxn. (janztura): *iz.* Jayo-beŕientzako artiiezko pupularda.

amllen. (laño): *iz.* Aizeaz jausten dan lañoa. (aize): iz. Berbera. 1: Ego-' sortaldetik datofen aizea.

amiiera. (amittegi): iz. ikus.: Amildura.

amilerazo. (erorkera): *ad.* Ikus.: Amilderazi. j: Amiierazi.

amiieta. (amillegi): *iz.* ikus.: Amiltegi.: Amilaga.

amiiondo. (amiltegi): *iz.* Amilteglko ondoa.

amilotx. (txori): iz. Txoriñoa. Moko zuzen eta gogaia, egak biribilduta, isatsa luze ta ain-lepoak sendo dituzten txori batzuen izen orokaia. Bedatsetxori, kaskaiñeta, pinpingaratxa, pinpin-txori, putxartxa, txaŕ-txaŕ, txina, xorabil, zintzuf-zuri.

amilu. (liño): iz. Bigaŕen motazko liñoa.

amiiubi. (amittegi): *iz.* Amiltegi baten ertza.

amilura. (ibai): *iz.* Amiitoki batetik jausten dan ura. I: Amii.

amindal. (arbendolondo): iz. Arbendolondoren igalia.

aminiifcna. (uŕitasun): ŕz. ikus.: Amiñi. j: Amiño. (aldi): iz. Aldi-unea.

amiotu. (azkuŕi): iz. Aamen txikia.

amintxo. (nfitasun): *iz.* Ikus.: Amiui.

amintz-belaŕ. (War): iz. Belaŕ-mota bat.

amiña. (aitona): iz, ikus.: Amoña. (zartzaro): *iz.* Oso zaŕa dan emakumca.

amiñaŕal. (bizkaŕ): iz. Zeŕiaren azpizinna.

amiñafeba. (alto.): iz. Ikus.: Amagiaŕaba. Amiñaŕe.

amiñl. (kizi): *iz.* Ikus.: Kizi. I: Pikorki. (m`itasun): *iz.* Oso gutxi dana. I: Amiño, amintiŕiña, amintxo, amigi.

am000. (Mitasun): *iz.* Ikus.: Amiñi. Amintiŕiña, amintxo, amigi.

amiotu. (zurmin): *ad.* Zerbait zurmiñez bete.

amiotu-usaiñ. (usain): iz. Sagardoaren edatzetik geratzen dan aoko txaia; bai ta ardoaren edatzetik ere geratzen dana, j: Amusai.

amirn. (liño): *iz.* Liñotik ateratzen dan bigaŕen amukoa.

amirnn. (buno-irin): *iz.* Landare batzuen min eta etoetan aurkitzen dan buno-irin zuria. J: Amiun.

amirundezko. (buno-irin): *izond.* Amirunez egiña dana.

nmirundu. (buno-irin): *ad.* Zerbait amirunaz igurtzi. (itsaspen): *ad.* Berbera.

amirunkiña. (buno-irin): iz. Itxura gabekoa dan gal sondafa, amirun antzekoa dana.

amirur. (zenbaki): *izond.* Amairu.

amitu. (auitasun): *ad.* Auldu, meatu. I: Ikus.: Amikatn.

amitx. (aŕantza): *iz.* Amuzkia, beita.

amitxl. (aitona): iz. Ikus.: Amnia. (aitabitxi): iz. Ikus.: Amabitxi.

amitz. (belar): iz. Azi atalbiko belaŕ'a, urtekoa, loretegietan landatzen dana. Amizta. (iauliketa): iz. Tkus.: Zitniko.

amitz-egin. (iauliketa): *ad.* Tkus.: Zimikatu.

amizkiia. (zeiñu): *iz.* Ilunabaŕeanjotzen dan Agtn' Mirenen deya.

amizkla. (usain): iz. Anlzumearen antzekoa dan eta adafik eztuen abere ausnarlariak sabeiean daukan zoŕotxotik ateratzen dan usañezko gaya, uŕingintzan erabiltzen dana. (ausnarlari): *iz.* Berbera, berbera.

amizta. (belaŕ): *iz. Ikus.:* Amitz.

amirun. (aita): *iz.* Ikus.: Amixun. Amaizun, amaizuma.

amodio. (maitasun): *iz.* ikus.: Maitasun.

amodio-bedaf. (bold); *iz,* Beiaŕ-mota bat. j: Amodio-belaŕ, amoradu-bedaf.

amodio-znaitz. (zugatz): *iz.* Lekaziduna dan zugatz apaingaŕia; here loreak god bizi margin dute ta ofietau baño Imago enboŕean jayotzen dirs.

amoka. (lido): iz. Goruaren mulotik zerbait aldenduta zin€zilika dagoen amukozko zatia.

amoko. (lido): *iz.* Goruaren mutufean jartzen dan amulko-pilota. a: Amuko.

amolotxo. (txori): *iz.* Zomofoak jaten dituen txoria, birapoa ori ta egak orlegi dauzkana.

amoltsu. (mentasun): *izond.* Sotil, eskurakoi, txeratsua dana. j: Amolsu.

amoitsnki. (lañotasun): *adond.* Lañotasuncz ari-izatea. : Amolsuki.

aimmna. (armiarma): *iz.* Ikus.: Armiarma. : Amama.

amon. (aitona): *iz.* Ikus.: Amoña. I: Amaxe.

amona gona gofi. (zomoŕo): *iz.* Katalin god, mari-goŕi, amoña mantagoŕi, amoua-mantal-goŕi, amona-mantangoŕi, andere kota-goŕi, andre gona-goŕi, cull beaŕi-goŕi, kanaketa, gona-goŕi, katalingeti, jaungoikoilaŕ, koia-goŕi, labagoŕi, amona goŕi, mania-goŕi, -maria-gona-goŕi, mariana-goŕi-goŕi, mari-gonagoŕi, marl-goŕi, mari-goŕingo, maritxo-teiletako, matxin-goŕi, matxin-gmingo, taskoŕi, maritxu teiatuko, txipilota gonagoŕi. II Ots! Esan-naya ipi ti "Katalin goŕi" txantelean.

amonatxo. (zartzaro): iz. Atsotxua.

amondu. (otzandura): *ad.* Otzandu, ibitu. Amontu.

amonorde. (aitona): *ŕz.* Aitorde edo amordearen ama.

amonofate. (jostoiatz): *iz.* ikos.: Albandoŕatz. : Almandoŕatz.

amonto. (oudo): iz. Belzka dan ziza.

amontzaile. (otzandura): *izond.* Otzantzen duena.

amaña. (aitona): *iz.* Notin batenganako, here aitaren edo amaren ama. I: Amaborze, amagoin, amaiñi, amanagusi, amanche, amamona, amasaba, amaxe, amaso, amato, amatxo, amaundi, amaxo, amia, amifia, amitxi, amorzi, amuna, apa, apama, apapa, apoxo, asabeama, atso, amatso, amon.

amoñatu. (gura): *ad.* Zerbaiten gurari bizian egon. (oyutza): *nyu.* Asaŕea adierazien dana oyutza.

amoorikatu. (mardail): *ad.* Mardail egin.

amor. (yalkipeu): *iz.* Limurtzearen egipena.

amorvegin. (yalkipen): *ad.* ikus.: Amore-eman. Amutu, amortu, oben-egin, amoŕ-egin, aidieŕenkura. (lazapen): *ad.* **Unama** bat lazatu edo askant.

amor-emaile. (yalkipen): *izond.* Eŕaz amor-egiten duena.

amor-emalte. (itzamien): *iz.* Menperatzea.

amor-eman. (yalkipen): *ad.* Yallcipenez ari-izan. : Amor-egin, amore-eman.

amor-emate. (yalkipen): *iz.* Amore-ematearen egipena.

amor-eragin. (yalkipen): *ad.* Amore-ernan-crazi.

amoraizka. (cumin): *iz.* Asafea, sumindura.

amorakaitz. (yalkipen): *izond.* Amor egiteko zala dana.

amoratu. (gentza): *ad.* Norbait limurtu, gentzatu.

amaratuz. (aŕaitasun): *adond.* Onez onean ari-izatea. (ontasun): *adond.* Berbera.

amoratzaile. (izkutukeri): *Izond.* Siñislcerizko egipenen bidez norbaiten biziari buruz ari dana.

amorbidez. (yalkipen): *adond.* Amor-egitean.

amorde. (aita): *iz.* Ikus.: Amaixun. Amaizun, mnaizuma, amizun, amordeko.

amordelco. (aita): iz. 1kus.: Amorde.

amore. (yalkipen): *iz.* Tkus.: Yalkipen. Jalkipen.

amore-eman. (yalkipen): *ad.* Yalkipenez ari-izan. Amer-egin, amutu, amora-emon, amor-eman, oben-egin, amor-ernon.

amozea margaritatxo. (dantzaketa): *iz.* Aspaldiko txistutariek jotzen zuten dantzakizuna.

amorebedaŕ. (landare): iz. Ostopekoa dan belatezko landarea; era bereziko here loreak zuri ta usaintsuak dire ta bere efoak blitaka azaltzen diran bunoak dire.

amoreglle. (yalkipen): *izond.* Eŕaz atnor-egiten duena.

amoregingaitz. (zoŕoztasun): *izond.* Amor-egiten eztuena. I: Amorekaitz.

amorekaitz. (zoŕoztasun): izond. Ikus.: Amoregingaitz.

amorekeria. (yalkipen): *iz.* Yalkipen aundiegia.

amorias. (held): iz. Ginbailkaria dais .belaŕa; bare igalia txikia da.

amorio bclaf. (landare): *iz.* Ginbailkaria dan landarea, soloetan sortzen dana, ta arantzaz beterik dagoen igali txikia duena.

amorizione. (eŕealdi): *iz.* Eŕegaya, eŕekaya.

amoros. (azaldi): *iz.* Katcmearen aŕ-game. j: Amelia.

amorostri. (oaidego): *ad.* Oaidegoz bizi-izan.

amoroto. (ondo): *iz.* Goŕia dan ziza-mota bat.

amoŕe. (yalkipen): ŕz. Amore-ematearen egipena.

amafa kendu. (atezu): *ad.* Lokafi bat zuŕun

amoŕai. (aŕain): *iz.* Ezurtza ezuŕezko, goiko matet-ezuŕa igikot eta zakatzak oŕazi-antzekoak danzkan ur gezako afaña; bare aragia jangati ta gozoa da. I: Amoŕain, smote, amoŕoin, amuaŕain, atnurai, amuŕain, arnoaŕai, amoaŕain, aŕar lrari, izun.

amoŕain-zei. (aŕain): iz. A¡nuaŕain-kuma.

amofaldi. (cumin): *iz.* Sumiñezko aldia.

amofamendu. (ankerkeri): *iz.* Acute bizia.

amofamenduz. (ankerkeri): *adond.* Asaŕe biziaz ari-izatea.

amof-arazi. (cumin): *ad.* Sumiña coŕ-arazi. : Amoŕatu, arnoŕatu-eragin, amuŕazi. (tnutiridura): *ad.* Nekarazi, nardatu. (nekabide): *ad.* Berbera. I: Amoŕ-eragin.

amufatu. (cumin): *ad,* fiats,: Amoŕ-arazi. Arnuŕatu, auiuŕulu.

amofatu-eragin. (cumin): *ad.* Ikus.: Atnoŕ-arazi.

amofatua. (cumin): *izond.* Suminduta dagoena. I: **Amaŕau.**

amofatuz. (cumin): *adond.* Sumiñez art-izatea.

amofazlo. (cumin); *ŕz.* Sumiñcz ari-izatearen egipena.

amore. (aŕain): iz, tiros.; Amoŕai. Amoŕain, amaŕoin.

amofegile. (aultasun): *izond.* Ariuŕi aula duena.

amof-egin. (yalkipeu): *ad.* Ikus.: Amor-egin.

amof-eragin. (nekabide): *ad.* Ikus.: Amoŕ-arazi.

amoŕo. (oskoldun): *iz.* Xangutua, katamatoa.

amofo-izufi. (eritasun): *iz.* Amoruzko izuŕia.

amoŕain. (aŕain): iz. ikus.: Amaŕai. Amotain, amoŕe.

amoŕotsu. (sumin): *izond.* Sumiñez ari dana.

amoŕu. (cumin): *iz.* Sumiñez ari-izatea. I: Amato.

amoŕu-ait-zitiko. (sendabidekintza): *izond.* Atnoŕuaren aurkako sendakaya.

amafu-arazi. (cumin): *ad.* Sumindu, amoŕatu.

amoŕu-afen. (sumin): *adond.* Amoŕatzeagatik.

amoŕu-belaf. (held): iz. Azi-atalbikoa dan bclafa, txulu-trayaren antzekoa.

amoŕu-maŕalca. (negaŕ): *iz.* Sumiñezko negafa.

amoŕu-negaf. (negat): *ad.* Sumiñcz negaŕ-egin.

amofubedaŕ. (belaŕ): *iz.* Bedatz-lilikoa dan belaŕa.

amofustu. (cumin): *ad.* Amoŕua utzi, kendu.

amofuz. (ankerkcri): *adond.* Ankerkeriz ari-izatea. (cumin): *artond.* Sumiñez ari-izatea.

amortxa. (ao-ugal): *iz.* Sai-abereai jartzeu zayen ao-burdiña.

amortz. (zenbaki): *izond.* Ainabost. I: Amost.

amorzl. (anoint): *iz, Ikus.:* Amoña. I: Amorzea.

amoska. (eim): *iz,* Txoriak eizalzeko lakioa. I: Amosku.

unasked. (ordainketa): *iz,* Ordaintzeko epea, bait ta ape ortan egiten dan ordaintza bera err. I: Ainabusteroko ordaintza. I: Amoctkeŕi, amuskeŕi, amonateŕi.

amost-olñelco. (zur): *iz.* Amabost oñeko subiia.

amostorozko. (zenbaki): *izond.* Amabost eguneroko.

amostu. (amustasun): *ad.* Zototza dan lanabesa kamustuta gcratu. j: Amoztu, amustu, maths.

mots. (amustasun): *izond.* Kamustuta geratu dana. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana.

amotzea. (aitabitxi): *iz. Ikus.:* Amabitxi.

amu. (aŕantza): *iz.* Metalezko kakoa, berlan amuzkiren bat afantzarako jartzen data. I: Amo, gaŕanga, xirika. (artile): *iz.* Kanua. (pipit): II iz. Muskila. (iandare): II *iz. Kirimila.* (igall):111z. Masusta. II Armen motak: Katxikamu (txikiena) (page): 1 *iz.* Pagoaren lorea. II Txilamu @ (ixiloak atzemateko); Besiquamu (aŕoselak atzemateko); Lebatzamu (lebatzentzako).

amu-aga. (aŕantza): *iz.* Era batzuetako agaren antzekoa dan lanabesa, aŕantza egiteko erabiltzen dana; bare luzeran ereztun batzuk dauzka ta alien barnetik amu-aria igarotzen da; **ari** au ainu-aga

wizen dan mutuŕean dagoen txiŕika bateau biltzen da ta beste mutuŕetik irteten da amu bat eramaten.

amu-antzeko. (aŕantza): *Load.* Amuaren itxura duena.

amu-ari. (aŕantza): L. Aŕantza-egiteko amua zintzilika daukan lokafi mea.

amu-afantza. (aŕantza): *iz.* Amuaz egiten dan afantza.

amu-gas. (aŕantza): *iz.* Ikus.: Amu-une.

amu-pala. (aŕantza): *iz.* Amuaren endaitxoa.

amu-une. (aŕantza): iz. Amua dean apailnaren zati meena.: Amu-gas.

amuaga, (aŕantza): iz. Afantzarako erabiltzen dan seska.

amuafain. (aŕain): ŕz, ikus.: Amoŕai. Amoŕain, Emote, amoŕoin, amaŕain, amaŕoin, afankari, izun, I: Ikus.: Itxas-perka.

amubaska. (aŕantza); *iz*, ikus.: Beita. I: Amubeita, amuki, amuzki.

amubeita. (aŕantza): iz, Ikus.: Beita. (: Amubaska.

amudun. (aŕantza): *izond.* Amua duena.

amugei, (aŕantza): iz. Amuak egiteko gaya.

amugile. (aŕantza): *izond.* Amuak egiten dituena, Amogile, amugin, (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

amuilo, (Hite): *iz.* Bigaŕen muetazko liñna. I: Amulo, amulu.

amuiotu, (unadura): *ad.* Aspertu, gogaitu.

amuks. (liño): *iz.* Liflozko muloa. I: Amuko, amulua, amupia, knit.

amuketa. (aŕantza): *iz.* Amuz egiten dan aŕantza.

amuko. (liño): *ŕz.* Ikus.: Amuka. Lenengo tuuetazkoa dan liñoa. Amulua, kiŕu, ziri-kon. II Irutarikeak dira lcuak (liñoak): Bikañena, arnukoa; artailia, amulua; bastoena, azpurukoa. *II* Aŕatia'n eta Orozko'n beste izen auek dituzte: onenak, kiŕua; artekoak, amilua; bastoenak, butatxea.

amnko-aril. (liño): *ŕz.* Atnukoz egindako arila, istinkatzeko erabiltzen dana.

amuko-botatzeko. (abetxu): *iz.* Auntzkaria dan abetxua, oŕi medafak eta aizto-irudikoak dauzkana, ta ertzetan sortzen dana. (joko): iz. Ikus.: Balapunpa. I: Tulut, txiŕistilo.

amukoin. (Ho): *iz.* Amukoaren kondaŕa.

amukozlco. (Ho): *izond*, Amukoz egiña dagoena.

amukoztu. (lino): *ad.* Itxasontzfak muloztu. (itxasontzi): *ad.* Berbera.

amula. (landare): iz. Lilikaria dan landarea. j: Atnulo, amulu, basapofu, basa-fofu, basanburu, paŕosta. (itxasontzi): iz. Branka eratzeko itxasontziaren albokoa estutzen ari dan zatia.

amula-betea, (itxasontzi): *iz.* Bare brankan zoŕotza ez dan txalupa.

amula-trukadadak. (hirunda): L. Amura batetik beatera igarotzean itxasbideaz aldatzeak.

amulapu£ (aŕantza): iz. Amu txiki ta oketa dana.

amulatu, (itxasontzi): *ad.* Aizoyalakaz lankerak egin, ongi zuzenduta gara ditezen.

amuldu. (erorkera): *ad.* Ikus,: Amildu. I: Amilkate, amilpetu, malkortu.

amulo. (liño): *iz. Ikns.:* Amino, Amulu. (landare): *iz.* Was.: Amula, amulu, basapofu, basa-foŕu, basanburu.

amulotsu, (landare): *izond.* Amulaz edo amuloz egiña dana.

amultsu, (mentasun): *izond.* Mena, maitekoŕa, txeratsua dana. I: Amulzo, amutsu.

amultsukeria. (mantasun): iz. Atseginegia. I: Amulsukeria.

amuitsuki. (lañotasun): *adond.* Lañotasunez ari-izatea.

amultsutasun. (gozotasun): *iz.* Ayuŕiz goxo-izatea. I: Amulautasun.

amultsutu, (gozotasun): *ad.* Ayutiz goxo biurtu,

amulu. (]fño): *iz.* Ikus.: Amuilo. I: Amulo. (landare): *iz.* lkus.: smuts. I: Amulo, basapetu, basa-foŕu, basanburu,

amulukada. (lino): *iz.* Amuko-mortxokada.

amulua. (liñe): iz. ikus.: Amuka. Amuko, atnupia.

amume. (armiarma): iz, ikus.: Armiarma.

amun. (igali): *iz.* Sagaŕ-mota bat.

amuna. (aitona): L. Ikus.: Amoña. I: Amona.

amuna mautagofi. (zomoŕo): iz. Ikus.: Amona gotta goŕi.

amundieta. (data.): *iz.* Izpazteŕeko afain txikia. j: Kaŕaspio.

amundu. (aitona): *ad.* Amoña izatera eldu. I: Amonatu.

amuntu. (etsaigo): *ad.* Adiskidetasuna apurtu, asaŕetu.

amuntz, (txingil-landareak): *iz.* Txingila dan landarea, beti orlegia dagoena. I: Untza.

amupia. (Iiño): *iz.* Ikus.: Amuka. I: Amuko, amulua.

amure egon. (erabe): *ad*, Goganbeaŕean egos.

amurc **smelt,** (itxasontzi); *ad*, tJnamak lazatu.

amufai. (aŕain): *iz. Ilms,:* Amoŕai, Amuŕain.

amufaiketarl. (aŕantza): *izond.* Amuafañak aŕapatzcn ditncna.

amuŕaiñ. (aŕain): iz: Ikus.: Amoŕai. I: Atnuŕai,

amufaitxo. (aŕain): iz. Amuaŕai txikia.

amnŕ-arazi. (nekahide): *ad.* Gogait-egin, muzindu.

amnŕatu, (erabaga): *ad.* Erabagaz jaŕi. (sakitura): *ad.* Soin-atal bat kolokatu. (sumin): *ad.* Sumindu, amuŕarazi. (asaŕe): If *ad.* Berbera. (naspit): II *ad.* Arazo bat lardazkatu.

amufatze. (mutiridura): *iz.* Nekaraztea, nardatzea.

amuki. (ozarkeri): *izond.* Mukeŕ, egosgogoŕa dana. (eritasun): *iz.* Abeltxeen eritasuna.

amuŕitu, (zoro€asun): *ad.* Brant, zoratu.

amufu. (gamin): *iz.* Sumin bizia. (asaŕe); *ŕz*, Berbera. (eritasun): II iz. Ondoeza, motel-aldia.

amuŕugafi. (nekabide): *izond.* Gogoit-eragiten duena.

amuŕutu. (eritasun): *ad.* Amufua jasan. (sumin): *ad.* Sumindu. j: Amoŕatu. (asafe): *ad.* Asaŕetu.

amurtzia. (aitabitxi): *iz.* Ikus.: Arnabitxi, I: Arnurze.

amurutx. (txori): iz. Ikus.: Amandi. I; Txepetx,

amusai. (usain): iz. Ikus.: Amiotu-usain.

amusdura. (amustasun): iz. Zoŕotza dan lanabesa kamustutzea.

amnia. (ardo); *iz.* Ardo-kondafaen usaiña.

amuskeñ. (ordainketa): *iz.* Ikus.: Atnoskeŕi. I: Amostkeŕi.

amuskefiko. (al bi): *izond.* Amabost cgunekoa dana.

amusko. (margo): iz, Goŕi-bic/ ta oztin arteko margoa. : Amuzko.

AMUSTASUN, *iz. Iskiin* ta ebaki-gai diran lanabesaen sorbatza kendu edo kamuztearen egipena. j: Lanpusdura, lanpuatasun, makestura, mutitsdura. II (aizto), (alaka), (burdin sari), (lauzko), (sorbatz), (zapaldura), (zi).

amustu. (amustasun): *ad.* Zoŕotza dan zerbait kamustu. : Lanpustu, lapuxtu, amostu, mutits, mutitatu.

amustzaile. (amustasun): *izond.* Kamustutzen duena.

amutafi. (oŕi): *iz.* Supaztefa eratzeko, lufean tinkotzen zan aft nagusia.

amuts. (amustasun): Load. Kamustuta dagoena. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana.

amutskizun. (amustasun): Amustutzeko dagoena.

amutu. (yalkipen): *ad.* Ikus.: Amore-eman. I: Amor-egin. (lagatze): *ad.* Barbera. (ontzi-aidaketa): *iz.* Onit aundia.

amutxi. (aitabitxi): *iz.* lkus.: Amabitxi.

amutz. (ergeltasun): *izond.* Ergela, adimen gutxikoa.

amuzki. (aŕantza): *iz.* Afantzarako amuetan edo sareetanjattzendau bazka. I: Ikus.: Amitx. I: Beita, amubaska, amubeita, amuki, masi, mania, peita, tortuga.

an. (aditzondo): *adond. t fun* dagoen tokia adierazteko aditzondoa. I: Gan. (clizti) atz,

an ara. (aldi): *adond.* Andik auŕernntz. (aditzondo): *adond.* Berbera.

an berean. (aditzondo): *adond.* An bcrtan.

an-an. (izaera): *ad.* Berdin izan. I: Aran baten izan, ain baten izan.

an-da-emeu. (aditzondo): *adond.* Nun-nai, of-emen.

an-da-emengaak. (naastura): *izond.* Alkaŕen aurkako iritzien aldekoak.

an-emen. (aditzondo): *adond.* Aide askotan. j: An-emenka.

an-emenkakn. (anemen-aldi): ŕz. Auŕeko ta ondorengorik eztueua; ustegabekoa dana.

an-emenkaldi. (anemen-aidi): *iz.* Aldcŕai ibiltzea.

an-emeulcari. (anemen-aldi): *izond.* Aldeŕai dabilena.

an-emenkatu. (anemen-aidi): *ad.* Aideŕai ibili.

an-of-emenka. (anemen-aid* *adond.* An-of-emen ibiltzea.

ana. (jalkin): *iz.* Zolari dagokiona. (anal): *iz.* Ikus.: Anal. I: Anne, anaya, anaye, anaje, anaxe. (garizuma): II *ŕa.* Carizumako lencngo astea.

anabaka. (azkuŕi): iz. Lekazlen janaria. I: Anabasa. (bela`): iz. Abereai ematen zayen bazka. (ongaŕi): iz. Eskuz atondutako ongafia.

anabasa. (erabaga): ŕa. Naas-maas. Nabesa. (azkuŕi): *iz.* lkus.: Anabaka. (meta): II iz. Zikinkerien meta. (zikintasun): II *iz.* Berbera. (naspil): *iz.* Gauzaen naasmena.

anabasitu. (ausiabariza): *ad.* Zearo abaŕakitu.

anabastu. (naastura): *ad.* Gauza batzuk naastu, alkaŕenetik ezin berezi ditczkelarik.

anabi. (landarc): *iz.* Txitarkidea dan landarea; bare igaliak bclzka edo oztinkara dira, gozo ta jangaŕiak.

anada-bedaf. (landare): *iz.* Ikus.: Bedaŕ-gaŕatz. E: Gaxi-gaxa, gaxi-goxo, €eka-belaŕ.

anado. (landare): *iz.* Ikus.: Berbera. Aneta, anis-bedaŕ, erbasanta, ezamilo, mereiu, mauta.

anae. (anai): *iz. Ikus.:* Anal. I: Ana.

anaetu. (anal): *ad.* Gogo-malean anai egin. I: Anayatu, anayetu.

ANAL *iz.* Gurasoak berak ado aita bent ado ama bera bakaŕik dituen glzon batenganako notiña, au ere gizona izaten. I: Ana, anae, anaya, anaya, anaje, anaxe, alo. II (sendi).

anai-antzeleo. (adiskidetasun): *izond.* Beste batekin edo batzuekin adiskidetasunezko aŕ-emanetan ari dana,

anai-antzora. (anal): *adond.* Anaitasunez, I: Anayazki,

anai-artc. (anal): *iz.* Anaitasuna. Anaigo, anai-tarte.

anai-arteko. (anal): *izond.* Anaitasunezkoa. : Anayatiaŕ, anayenganako, anaitaŕ, anayaldeko.

anai.batengoak. (anal): *iz.* Odoleko nnayak. I: Anai-oso.

anai-batzaf. (anal): *iz.* Anayen arteko bazicuna.

anal-blast. (anal): *izond.* ikus.: Bidoi. 1: Biki.

anai-deitu. *(anal): ad.* Anaika ari-izan edo itzegin.

anai-edet. (anal): *iz.* Alkaŕenganako ezkon-anaya.

anai-erailtea. (criotza): *iz.* Anaya erailtzea. Anal-aria.

anai-eralie. (eriotza): *izond.* Anaya erailtzen duena. I: Anai-iltzaiie.

anal-erdi. (anai): *iz.* Anai osoa ez dana. I: Senideri, ugazatuide, uazanai.

anal-erio. (eriotza): iz. Ikus.: Anai-erailtza.

anai-etxe. (lekaidetxe): *iz.* ikus.: Lekaidetxe. 1: Komentu, lagon-etae.

anal-guda. (goda): iz. Anayen arteko egiten dan guda.

anai-iltzaile. (eriotza): *izond.* **Ikus.:** Anai-eraile.

anai-kide. (anaidi): *izond.* Ikus.: Anaide.

anal-Jordon. (14): *izond.* Sortetxeko nagusitza banatzean oñordekidea dan mays.

anal-hut. (luŕ): *ft.* lkus.: .Anayen etxondo.

anai-maitasun. (maitasun): *iz.* Anayen artean alkafenganako maitasuna.

anai-min. (maitasun): *iz.* Anayarengatik milieria.

anai-motz, (done-eza): *izond.* Ellz-apaizgintza situ ez duena.

anai-orde, (anal): ***iz,*** Anaya izan gabe, aitaren semea bakaŕik dana, amarena bakaŕik dan baste semeari blintz, eta alderantziz ere.

anai-tarte. (anal): *iz.* Ikus.: Anal-arte.

auaibitxi. (anal): *iz.* Ikus.: Ezkon-anai. I: Anaidin, anaigiaŕeba.

anaide. (anaidi): *izond.* Anaidi bateau dagoena ta besteenganako dana. I: Anai-kide.

anaidetasun. (anal): *iz.* Senidetasunezko tasuna.

ANAJDI, *iz.* Eraspen-eginkizunetarako, elizkoi batzuen artean egiten dan bilgua. I: Elbum bateraka egiten dan lagunartea. : Botigo, anaitegi, anaikida, anaiitidago,.auŕidego, senidego, teŕama. // (bazkun), (bildura), (kardenal), (lekaidego).

anaidiko. (anal): *izond.* Aspaldiko efi-anaidiaren anaidea,

anaidin. (anal): iz. ikus.: Ezkon-anai. Anaibitni, anaigiaŕeba.

anaigiaŕeha, (anal): *L.* Ikus.: Ezkon-anal. : Anaibitxi, anaidin, anayaŕeba.

anaiga. (anal): *iz.* Ikus.: Anai-arte.: Anaitasuna, anaidi. (anaidi): iz. Notiñen alkartasun berezia. I: Anayen edo aiztren edo neba-aŕebaen aidetasun edo alkartasuna.

anaiki, (anal): *adond.* Anayen antzora ari-izatea.

anaikidego. (anal): iz. Anayen arteko anaigoa.

anaikoŕ. (anal): *izond.* Ikus.: Anayatiaŕ. Anaitasunezko, anai-arteko, anayatiaŕ, anayenganako, anaitaŕ, anayakoŕ, anaikoi.

anaitaŕ. (anal): *izond.* Ikus.: Anai-arteko. Anayengauako, anaikoŕ, anayatiat, anaitasunezko, anadlaŕ.

anaitasun. (anal): iz. Ikus.: Anayartekotasun.]: Anaetasun,

anayatasun,anaitarzan,anayetarzun, senidetasun, senitasun.

anaitasunezko. (anal): *izond.* Ikus.: Anai-arteko. I: Anayatiaŕ, anayeuganako, anaitaŕ.

anaitegi. (anaidi): *iz. ikus.:* Anaid€.

anaitinf. *(snap: izond.* Anayai dagokicna. I: anaiti, anaizale, anaitaŕ.

anattn, *(anal); ad,* Atka: analtzat artu, I: Senidetu.

anaitxo. *(anal): iz.* Anai txikia.

anaitzako, (anai): *iz.* Anaitzat eukitzen dana,

annizale. (anai): *izond.* Ikus.: Anaitiar. I: Anaiti,

annizko. (anal): *iz.* Esnez anaya dana.: Anaxesun.

anaje. (anal): *iz.* ikus.: Anal. I: Anaxe.

anakadura, (geŕikatze): iz, Kizkuŕez egindako geŕikoa.

anakardn. (zugatz); iz. Auntzadarkaria dan zugatza.

analeka. (ergeltasun); izond Ergela dana.

ananean. (oditzondo): *adond,* Zerbait egiteko abiatzean.

anañe, (edeiiasun): *izond.* Polita.

anara. (txori): *iz.* Ikus.: Aiñara.

anarat. (aditzondo); *adond.* Anuŕutian.

anarba. (armiarma): *iz.* Ikus.: Armiarma,

anari. (lokaŕi): *iz.* Ikatz-zoŕoen zafla tinkotzeko erabiltzen dan lokaŕla.

anat. (landare): *iz.* Lekaziduna dan landarea. (sasi): iz. Berbera.

anartan. (aditzondo): *adond.* Bitartean. ^; Anartean, anartian.

anarte. (aditzondo): *adond.* Bitartean. I: Anartean,

anarteko. (aditzondo): *adond.* Be€n-beñcko, beiu-beingo. : Anartiñoko, anarteo, ara-bitarteko.

anarteralño. (aidi): *izond.* Ordi rarte,

anartiño. (aditzondo): *adond.* Orduan attn. 1: Ordurarte, anartio.

annrtiñoko. (aditzondo): *adond.* ikus.: Anarteko. I: Bein-beñeko, bein-beingo.

anat-ordu. (oren): iz. Jateko edo bazkaltzeko arena. (azkuii): *iz.* Barbara.

anaxe. (anal): *iz.* Ikus.: Anai. I: Anaje.

anaxesun. (anal): *iz.* Ikus.: Anaizko.

anaya. (anal): *iz.* Ikus.: Anal. I: Ana, ease, anaye, anaje, anaxe.

anayak garbiak. (anai): *iz.* Anal utsak,

anayaldeko. (anal): *izond.* Anayari dagokiena.

auayafeba. (anal): *iz. Ikus.:* Ezkon-anai, |: Auaigi-aŕeba.

anayartekotasun. (anai); *iz.* Anaitasunezko tasuna. : Anayatasun, anaitasun, anaetasun, anayartze, anayetasun,senidetasun.

anayatasun. (anal): *iz.* ikus.: Anayartekotasun.: Anayetasun.

anayatlaf. (anal): *izond.* Ikus.: Anai-arteko. j: Anayenganako, anaikoŕ, anaitaŕ, anaitasunezko, anayataŕ, anayatiaŕ.

anayen etxondo. (luŕ): *iz.* Oñordekideak ziran anayen artean banatzen zan sortetxeko nagusitza. I: Anai-tut.

anayenganako. (anai): *frond.* ikus.: Anai-arteko. : Anayatiaŕ, anaitaŕ, anaitasunezko.

anayerdi. (anal); *iz.* Erdizka anaya dana.

anayorde. (anal): *frond.* Ugaz-anaya bakaŕik dana.

anazka. (lanabesa): *iz.* Tuta, euleek darabilten lanabesa. I: Anazka-zotz. (sun(1ura): iz. Berbera.

anaztaki. (azta): *iz.* Anal aztaki dauzkan azta.

anbagatu. (atsekabe): *ad.* Naigabetu, atsckabetu.

anbnrau. (aultasun): *ad.* Zangoak auldu.

=bargain. (bizitegi): *iz.* Gorapearen gañekoa.

anbaŕ, (glitz): *iz.* Ateak, kutxak, efedizeak eta abaŕ itxi al-izateko, bertan jartzen dan metalezko mekanikeria, giliza baten bider erabiltzen dana. (etetxin): *iz.* Oria dan ari biurtutako efetxiña, (itxitura): Ed, estura, esola. (bizitegi): II *iz.* Gorape, be-baŕua. (barnebide): II Ikus.: Barnebide.

anbartoki. (itxitura): *iz.* Zerbaiterako itxita dagoen tokia.

anhartu. (tokielesti): *ad.* Mugatiak jau. (biribitkapen): *ad.* Biribilkatu, biribildu.

anbat. (aditzondo): *adond.* Ainbat, ainbeste.

anbatean. (arau): *adond.* Arauaz ari-izatea. (erditasun): *adond.* Erditasunez ari-izatea.

anbateki. (tankers): *adond,* ikus.: Amateki.

anbateko. (atsegintasun): *izond.* Atsegiña dana. (aundiera): *izond* Lail, izugaŕi, itzalekoa dana.

anbatoraño. (mugadura): *adond.* Ainbesteraño.

anbatez. (aindo): *adond.* Baste ainbeste. ^: Ikus.: Anbertzc,

anbatgaxto. (gaiztasun): *adond.* Ain gaizto lzatea. I: Anbatsordetx.

anbatobe. (ontasun): *adond.* Ain on izatea.

anbatsordetx. (gaiztasun): *adond.* ikus.: Anbatgaxto.

aubei. (amiltegi): *ad.* Amildu. "Anbeldu" aditzaren zeingea.

anbeldu. (amiltegi): *ad.* Amildu. I: Ikus.: Anbel. : Anbildu.

anbelka. (erorkera): *adond* Amilkatzen ari-izatea.

anbeltegl. (amiltegi): *iz.* Thus.: Amiltegi. Anbeltoki, anbiltoki, amiltoki.

anbeltoki. (amiltegi): *iz.* Ikus.: Amiltegi. Anbeltegi, anbiltoki, amiltoki.

anbertze. (aditzondo): *adond.* Ainbeste. Anbueste, I: Anbatez.

anberteenarekin. (aditzondo): *adond.* Oneraz, oŕezaz, arezaz,

anbes. (slain): *iz.* Ezurtza ezufezkoa dam aŕaña, neurkin bete laze izateŕano eltzen da ta bare aragia ass ontzat artzen da.

anbil. (birunda): *iz.* Ikus.: Amil.

anbiidu. (birunda): *ad.* Albotik birundak eman. I: Anbilkatu.

anbilka. (birunda); *adond.* Birundaka ari-izatea.

anbilkatu. (blruoda): *ad.* Thus.: Anbildu.

anbilketa. (crorkera): *iz.* Ikus.: Erorkeru.

anbilon. (ixuŕ-bide): *iz. Aŕoiĺa,* estolda.

anbiltokL (amiltegi): iz. Ikus.: Amiltegi. ^: Anbeitegi, anbeltoki, amiltoki.

anbila. (ontzi): iz. Bokataren ura artzen duen ontzia.

ANBIOLA. *iz.* Aspaldi-aspalditik izan danaren tasuna. I: Aspaldiko aldia. I: Aspaldiko edestia. I: Aspaldian bizi-€ran ziran gizonak. I: Beyala, antsiña, antiola, antxiña, antxiñatasun, antxiñate, antziña, antziñate, atze-aldi, atziña, auntziñatasun, lenaldi, zartasun. /1 (egitegun), (iraupen), (joandako), (uŕuntasun).

anbiola-zale. (=biota): izond. Aspaldiko oiturai jaŕaitzea bere burua ilaŕaintzen duena.

anbo. (enboŕ): iz. Andua, osorik ebakitako enbofa. (axle): *iz.* Eriemandoa. (gari): II *iz.* Eri dagoen galburua, garaurik egin gabe geratzen dana.

anbola-pofu. (efaboil): *iz*. Basa-poŕua. (landare): *iz*. Lilikaria dan landarca. I: Anbula, andalapoŕu, anpolapoŕu.

anbotn, (undo): *iz*. Udaren azken aldian ateratzen dan ziza, orizka-margoa duena.

anbotu. (legortasun): *ad*. Garia legortu. (gari): *ad*. Berbera.

anbueste. (aditzondo): *adond*. Ainbeste. Anbertze.

anbula. (landare): iz. Lilikaria dan landarca. I: Anbola-poŕu, anbulo, anburu.

anbuladi. (landare): *iz* anbuiaen moltzoa. I: Anbulo-soro.

anbulatsu. (landare); iz, Anbulaic asko dagozun tokia. j: Anbulutsu.

anbulo. (korapilo): *iz*. ikus.: Korapilo. Anbulu.

anbulo gaiztoa, (landare): *iz*. Laŕeetako lilipa.

anbulo-soro, (landare): *iz*. Ikus.: Anbuladi.

anbulotu. (korapilo): *ad*. Korapilotu.

anbulu. (korapilo): *iz*. Ikus.: Korapilo. Anbulo, txiripa.

anbura. (ezuŕ): iz. Ezuf bat bare tokitik irtetzea.

anburatu. (ezuŕ): *ad*. Ezuf bat bere tokitik irten.

anbufatu. (mutiridura): *ad*. Amuŕatu, nardatu.

auburn. (ipurdi-zilo): *iz*. Ipurdi-ziloaren lekoreko aldean sortzen dan txoskof tipi odoltsua; bai ta ondo-estearen mutuŕean oŕen antzekoa sortzen dana. Pikoak, odolpikoak, gibel-jario, txuringodol, piku. (landare): *iz*. Ikus.: Anbula.

anburtt-aitzitiko. (ipurdi-zilo): *izond* Pikoetatik sendatzeko sendagaya.

anburudun. (ipurdi-zilo): *izond*. Pikoak dauzkana.

anburuzka. (gainberadura): *adond*. Buruz bars.

anda. (arkux); *iz*, Arkuxaren antzekoa dan esku-oge. I: Andaka. (iletak): *iz*. Il-oe, zeŕaldoa. (eskuaga): II iz. Ikus.: Esknaga. (burdiñaga): {j *iz*. ikus.; Burdiñaga. (kurtxoñak): jj *iz*. Oe-zeru, oe-sabai. (dilingadura): II *iz*. Aztor-eziketaren egaztiak kokateko aga. I: Anda-etxe.

anda-andaneko gizona. (gizon): *iz*. Blzi-betean dagoen glzona.

anda-etxe. (dilingadura): iz. Ikus.: Anda.

anda-ixara. (janztura): *iz*. Gorpuen jantzia. I: Anda-ixara, anclako-ixara. (gorpu); *iz*. Barbara.

anda-leku. (kordokadura): iz. Zabu, zibu, zanbuiva.

anda-soinkari. (arkux): *izond*. Bide-peak saltzun edo akuratzeu dituena.

andahedaf. (landare): iz. Bass-lekabedafa. j: Andagaŕatz, andanbedaŕ, kukuil-belaŕ, txintzun.

andabide. (iletak.): *iz*. Zefaldoak eramateko bideak. (bide): *iz*. Berbera. l/ Legezkoa zan bide oyetan ez eraikitzea.

andaburu, (iletak): *iz*. Dobiaren burua. (dole): *iz*. Berbera.

andaburuko. (iletak): *iz*. Doluaren lendakaria. (dole); iz, Berbera.

andadela. (ezko): *iz*. Txaratilan jaŕitako ezkoa, elizetan erabiltzen dana. I: Andabela.

andadcra. (guruin): *iz*. Azikontxo, aziznŕi.

andaeŕai. (birika): *iz*. Bulafaren usgunea estaltzen dean mintza. I: Andreŕai, anda-efai,

andaferatu. (jaurtidera): *ad*. Egotzi, bota, aide, eragin,

andagaŕatz. (landare): *iz*. Ikus.: Andabedaf. j: Andanbedaŕ, kukuit-belaŕ, txintzun.

andagile. (arkux): *izond*. Arkuxak egiten dituena. I: Andargile. (esku-langintzak); *izond*. Berbera.

andagin. (arkux): *izond*. Andak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond*. Berbera.

andagora. (oin): ia, Orpo-ezuŕa,

andaitz. (golde): *iz*. Goldearen endaitza. I: Andaitze, uertu. (aundiera): *izond*. Andikotea dana. I: Andaitze.

andaka. (arkux): iz, ikus,: Anda,

andakada. (arkux): *iz*. Andakaen rnultzoa.

andaketari, (arkux): *(mud*. Bide-oeak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond*. Berbera.

andalapoŕu, (landare): *(a. ikus.:* Anbola-poŕu. : Anpolapoŕu.

andalieŕa. (sue): *iz*, Aŕantzarako sarean goiko manta.

andana. (uzta): iz. Ikus.; Uzta. I: Aidana. (eŕenkada): *iz*. Ikus.: Eteska. Andanada. (mortxokada): II *iz*. Multzea. (mueta): II *iz*. *Ikus.:* Mota. (lodiera): *iz*. Lodicra. : Lodigo, sendari. (ugaritasun): H *iz*. Ikus.; Ugaritasun.

andanada. (eŕenkada): *iz*. Ikus.: Andana.

andanaka. (ugaritasun): *adond*, ligaritasunez ari-izatea. I: Aldanaka.

andanaketa. (eŕenkada); *adond*. Efenkadaz ari-izatea.

andanaño. (abere): iz. Abere-talde txikia.

audandafi. (ibilera): *adond*. Ikus.; Doke-dokeka.

andaol. (uraska): *iz*. Eyerarako uraskan izaten dan ur-atea. I: Aldaol. (eyeraldi): *iz*. Berbera.

andapain. (oyal): *iz*. Zeŕaldoka oyala. (iletak): *iz*. Berbera.

andapara. (uraska): iz. Eyerarako uraska. j: Antapara, antapera, antepara, malatu. (eyeraldi); *iz*. Berbera.

andara. (landare): iz. Auntzkaria dan belafezko landarea, intsusaren antzekoa dana.

audarako, (gaindi); *iz*. Gaindikakoa dana.

andarauren, (jauturazkunde): Aundiki baten alaba.

andare, (gizonkil): *iz*. Panpiña, neskatilentzaku just-Mimi, anderekila. I: Andara, andeliko, andera, audero, anderexko, anderexko, mamuxel, marama.

andarea. (fazakeri): *laced*. Fazakeriz jantzi ta apaintzen dan emakumea.

andargaitz. 00116:d-dam): *izond*. Sendoa dana.

andari. (arkux): *izond*. Gorpuak eramaten dituena.

andarka. (ozarkeri): *adond*. Mokof eta zakaŕ ari-izatea. (irabio): *adond*. Zerbait irabioz erabiltzea. (kordokadura): El *adond*. Kordokatzen ibiltzea.

andarka-egin, (aldakura): *ad*. Ikus.: Andarkatu.

andarkari, (kordokadura): *izond*. Kordokatzen dabi€ena.

audarkatu. (aldakora): *ad*. lbilbidea zatarki aldatu. Ikus.: Andarka-egin.

andarkoka. (kordokadura): *adond*. Kordokatzen ari-izatea.

andaŕ, (joko): *iz*. Bola botatzean ematen zayon burpila. (kordokadura): Zabuna.

andaŕai, (birika): *iz*. Blrikak estaltzen dituen mintza, j: Andaefai, andeŕai. (laŕosondo): *iz*. Basa-lafosondoa.

andaŕega. (zezen): *iz*. Txalaren baŕunbea.

andaŕi. (aragi): *iz*. Notin batek daukan aragi asko. j: Gifingola. (toles): *iz*.

Tolcstuta dagoen aragia. j: Ghingola. (eragozpen): jj *iz. Ikus.:* Eragozpen.

andetsu. (txoskoŕ): *iz.* Zutdaŕen muitzoa, (zomoto): *iz.* Liztoŕen multzoa.

andatu. (kordokadure): *ad.* Kordokatu. (jaurtidura): *ad.* Aurtiki, egotzi. (loŕetan): jj *ad.* Besoan eraman. (eskuaga): *(ad.* Eskuagaz lanegin.

mints. (golde): *iz.* Goldearen endaitza.

andaza. (idekidura): *iz.* Matsondoak ado beste belarkiak landatzeko ustiatzen diran afien idekidura.

andazain. (esku-langintzak): *izond.* Angaelak daramazkiena. j: Angailari, bayartadun. (arkux): *frond.* Berbera,

andere. (erle): *tr.* Ems.: Andere. (urguritasun); *Land,* Zurbizkeriz ari dana. (kiketasun): (*izond.* Kriket, apaña dana.

andere kota-gofi. (zomofo): *iz.* ikus.: Amona gone gofi. j: Katabin goŕi, marigoŕi, amoña mantagofi, amona-mantalgofi, amona-mantangofi, andre gona-gofi.

andere-arui. (igall); ŕz. Aran beltz mots bat. (aranondo): iz. Berbera.

andereketa. (okilketa): *iz,* **Okilketaren** azpegia.

andes. (aŕain): *iz. Ikus.;* Borth-in. Burbifia, andeja.

andi. (nagi): *ad.* "Anditu" aditzaren zeingea; (auŕen itza).

andex. (andeadura): iz. Ikus.; Andeadura. j: Andega, andegu.

andea-ezin. (usteldura): *frond.* Usteldu eziña dana. : Andeakaitz.

andex-gabe. (usteldura): *frond.* Usteldu gabe dagoena.

ANDEADURA, iz. Gayezko edo gogozko galera, kaltea, ofiazea, txikitura. I: Andes, andega, andegu, manlxura, okeŕeya. *II* (biuŕikeri), (biufitze).

andeagaŕi. (andeapen): *frond.* Andean]. ditekena. (ortzikadura): *frond,* Ortzikatu ditekena.

andeakaitz, (usteldura): *izond,* ikus,: Andea-ezin.

andeakof. (usteldura): *izond.* Usteldu ditekena.

andeakortasun, (usteldura): iz, Usteldu ditekenaren tasuna.

andeamendu, (usteldure); *iz.* Usteltzearen egipen eta ondorioa.

ANDEAPEN. iz. Pitinka-pitinka ta mutuzkatuz zerbaiten zatia andeatu edo ezeztatzearen egipen eta ondorioa, Efesomindura. !/ (ausiabaltza), (ausikidura), (erabilkuntza), (eraiketa), (galpen), (igadura), (igurtziketa), (kalte), (uafiadura), (ortzikadura).

andeari. (usteldura): *frond.* Usteltzen duena. j: Andeatzaile.

andeatu. (andeadura): *ad.* Kalte-egin, gaiztotu. j: Garaindi-arazi, lardazkatu, lardazkau, marmaiztu, maskaldu, obendu, itxulnaastu, zirpildu. (usteldura); *ad.* Usteldu, ondatu, gaidu. (audcapen): (j *ad.* Urtu, xautu. j: Andegatu, gargailatu, goastatu, kondartu, mafoiztu, uldu. ikus.: Xizpil,

andeatzaile. (usteldura): *frond.* ikus.: Andeari.

andeatze, (usteldura): *iz.* Usteltzea. (andeapen): iz. Attu, akitu, erkitu, mario.

andega. (andeadura): *iz.* Ikus.: Andea. j: Andeadura, andegu, mantxura.

andegatu. (andeapen): *ad.* Ikus.: Andeatu. j: Gargal^{j}atu, kondartu, mafoiztu. (jarkipen): *ad.* Eutsi, irozo. (jarmaiñera): 11 *ad.* Gauze bat beste baten barnean egon edo sartu al-izatea. j: ltxiki, itzuki.

andega. (andeadura): *iz.* ikus.: Andeadura, j: Andea, andega.

andeja. (thin): iz. Tkus.: Borlirfa. Burkina, andes, andex.

andeka. (irudimen): *iz.* llizkaya'ko ipuizkoa dan jauna.

andrl. (gefikatze): *iz.* Zerbait gefikatzeko erabiltzen den metalczko edo beste gayezko zatikoa. (ustutx): *iz.* Ikus.: **Ustutx.**

andeliaf. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Agolatz, satanderea, anderedeŕ, anderiar.

andeliko. (gizonkil): *iz.* Ikus.: Andare. I: Andcre, andera, anderexka.

andena. (mortxokada): *iz.* Talde, piloa.

andera. (jauniraskunde): *iz.* Anderea, andre, anderau. (gizonkil): *iz.* Ikus.: Andare. 1: Andeliko, andere.

anderako. (gizonkil): *iz. Ikus.:* Gizonkil.

anderakoak. (bestelakolasun): *izond.* l3esteak, enparauak.

anderakume. (emakume); ŕz. Andereñoa.

anderatu. (usteldura): *ad.* Azkuñak zarpildu. (aiditxaŕ): *ad.* Abereak auldu, makaldu. (igadura): *(ad.* Janzkia igatu.

anderau. (jauniraskunde): iz. Ikus.: Andera.

anderauren. (jauniraskunde): *iz.* Andere nagusia. j: Andcrauŕen, andereauren, andereuren.

andere. (emakumc): iz. Andere ta anderreñoa. I; Andeliko, andera, andre, andere. (gizonkil): fz, ikus.: Andare. j: Andere, andcrexko. (erle): 111z. Erlama. Erleak deitzeko itza, j: Angara, (oaidego): Jj *iz.* Emaztea izan gabe gizon batekin bizi dart emakumea.

andere xuri. (emakume): iz. Astolasteŕetan agerizen dun emaknmezko antzeztaria.

andere-anditu. (jauniraskunde): *ad.* Andere aundi baten antzera agertu naizan. (azal-apaintze): *ad.* Andere batek here burua asko apaindu.

andere-antzeko. (okilketa): *izond.* Emakumearen itxuraz ari dan gizona. j: Andereus, andereti, anjere, anjereti.

andere-apaiñak. (apailidura): *iz.* Ziriko-oyal Inca ta estuak. : Emakumecn apaindurak, andere-pitxiak.

andere-aran. (aranondo): *iz.* Aran beltza mots bat.

andere-areto. (bizitegi): *iz.* Andereen etsaria.

andere-atnxak, (eŕedize): *iz.* Andereen etsariko efedizeak. j: Andere-eŕedizak.

andere-belaf. (landare): iz. Tkus.: Belargazi.

andere-besantze, (gaztasun): *ŕz.* Emakumcen gaztasuna, liluramena. Andere-jasa.

andere-efedizak. (efedize): *iz.* Ikus.: Andere-atuxak.

andere-gazna. (gazta): *ir.* Artzañek ostutzen duten gazta eta pilota-eraz daramatena. : Andre-gazna. !I Artzañek agurgafiak diran flotilla/ bezuzaz eramaten dieter] gazta txiki la borobila.

andere-geyen, (neskutsa): *iz.* Neskutsa. I: Andere-goiko.

andere-jasa. (gaztasun): *iz.* Ikus.: Andere-besantze. 1: Liluramena.

ANDERE-JOKU. iz. Imrogetalau laukitxo dauzkan ool txiki bateau egiten dan jokoa, laukitxo oyetan barna ogetalau xotx erabiltzean; **joko** au bi lagunen artean, bakoitzak amabi xotx igitzean, egiten da; xotx oyetatik amabi zuriak dim, beste amabiak beltzak. /! (joko), (seikoak).

andere-lagun, (otseinketa): *iz.* Entzintzekoa dan neska edo emakumea. (entzipen): *iz.* Berbera.

andere-leoi. (su-bidutzi): *iz.* Andere ta ieoyaren itxurak dituen **su-bidutzia.** Andere-luna.

andere-luua. (su-bidutzi): *in.* Ikus.; Andere-leoi.

audio. (aditzoudo): *adond.* Ikus.: Andik. (uŕuntasun): *adond.* Berbera.

mtdioi. (andikcri): *izond.* Andikeriz ari dana. 1: Andios. (atokeri): *izond.* Berbera.

andios. (atokeri): *izond.* Afoa dana. Tkus.: Andius.

audioski. (ospa): *adond.* Ospaz ari-izatea.

andiostarzun. (atokeri): ŕz. Aŕo izatearen bereiztasnna. 1: Ikus.; Anpurutasun. (andikeri): *iz.* Andikeriaren berciztasnna,

andipen. (geikuntza): iz. Ikus.: Geikuntza.

andiputz. (andikeri): *izond.* Buru-iritzi, anpurutsua, aŕoa. (abokeri): *izond.* Berbera.

andipuzkeria. (andikeri): *iz.* Antuste, burgoikeria:

andipuztu. (andikeri): *ad.* Andikeriz anpatu.

andirn, (esne): iz. Eskuztatu ondoren, ugatzetik ateratzen dan esne-zuiusta. Andura,

andiraizi. (atzerakuntza): *ad.* Gorman bat, baste batekin talka egiteagatik, atzeratu.

andirazi, (aundiera): *ad.* Aundiago egin. (geikuntza): *ad.* Geyago egin.

andiresun, (ospa); *in,* Aŕamantza, aunditasuna, anditasun, andirasun.

andiritzi, (aŕandikeri): *izond,* buru-iritzi, andigura.

andirn. (aundiera): *adond,* Aundieraz ari-izatea. I: Andiroski, andiz, aundikiro,

andirnki, (aundiera): *adond.* Aundirki, aundikiro, andiz,

andiroski. (aundiera): *adond.* Tkusi.: Andiro, ; Andirazki,

andisko. (aundiera): *izond.* Ikus.: Andiño. Andiño, andizkote.

andisu. (txoskoŕ): *iz.* Ikus.: Txoskof. j: Anditsu, tokoŕ.

anditaf. (bikaintasun): *izond.* Bikain, yaukal,

anditasun. (caps): *iz. ikus.:* Andiresun. j: Anditarzun, andidasun, (obekunlea): *iz.* Norberaren ezarkeran edonola obetzea. (aundiera); I| *iz.* Kaizuz, baste gauza baton ondoan askoz aundiagoa bates. (geikuntza); ^| iz. Ikus,: Geikuntza.

anditiaf. (caps): *izond.* Aundikien aldckoa dana.

anditsu. (txokoŕ): *iz.* lkua.: Txoskof. E: Andisu, moŕoko. (garnu): *iz.* Garnua biltzen dan mintzezko zoŕoa. 1: Puxiga, puxika.

anditsu-borta. (txoskot): *iz.* Zoldiluta en dagoen txokofa, Anditsu-mutu.

anditsu-mutu, (txoskoŕ): iz. Tkus.: Anditsu-borta.

anditsukeria. (aundiera): *iz.* Zentoikeria, andikeria. : Anditzarkeria.

andiio. (aundiera): *izond. Ikus.:* Andiflo. j: Andisko, andizkote.

anditu. (aundiera): *ad.* Andiagotu, geyagotu. (anpadura): *ad.* Anpatu, aŕotu, antu. (andikeri): *ad.* Aŕopuztu, burgoitu.

anditxu. (lanpa): *iz.* Tanpa bateagatik buruan egiten dan anpadura. 1: Anditxe. (sakitura): *iz.* Soñaren cdozein tokiau, tanpa bateagatik ere, egiten dan uspcldura.

anditzaile. (geikuntza): *izond.* Geilzen duena. : Anditzale.

anditzarkeria, (aundiera): iz, Ikus.: Anditukeria.

andilza£ (aundiera): *izond.* Egundokoa, labia dana.

anditze. (geikuntza): *iz.* Geitzea, arcagoizea. (anpadura): *iz.* Geyenehan eritasunagatik, abere baten Sofia anpatzea.

anditzufi, (lodiera): iz. Soñeko edozein aldean sob diteken antura.

andiufen. (atz): *iz,* Atzerakusle, erkin. 1: Ikus.: Atz.

andius. (aŕokeri); *izond.* Aŕo, burgoya dana. Audi-uts, andiusai, andios.

andiuxgoa. (sickeri); *in.* ikus.; Afokeri. j: Audi-uste.

andixagn. (aundiera): *izond.* Zerbait aundiagoa dana.

andixe. (aundiera); *izond.* Aundi xamaŕa dana.

andixka. (aundiera): *izond.* Aunditxoa dana.

andixuti. (lepo): *in.* Lepo ta besapeko guruiña.

andiz. (aundiera): *adond.* Ikus.: Andiro. j: Andiroki, aundikiro.

andizki. (azaldi): *izond.* Azaldirako nor izatera eldu dana.

andizale. (azkura): *izond.* Azteko emana dana. (gura): *izond.* Ikus.: Andinai. tloizale, garanai, goramin, andinaizko.

andlzkarl. (ugaritasun): *izond.* Aindo aundiaz saitzen edo erosten duena. (saleroste): *izond.* Berbera.

andizkotu. (goresketa): *ad.* Goretsi, goraipatu. (gorantza): *ad.* Berbera.

audizki. (andi-manditza): *izond.* Ikus.: Andiki. (ospa): *adond.* Aundizuen eraz ari-izatea. (aundiera); [*adond.* Aundieraz ari-izatea.

andizki-luf. (tut): *iz,* Aitoŕ-setnearena dan lufa.

andizkigo. (duintasun): *iz.* Duintasun aundienaz ari-izatearen egipena.

andizkiro. (osps): *adond.* Ospa aundiaz ari-izatea. (duintaaun): *adond.* Duintasunez ari-izatca.

andizkitasun. (andi-manditza): in. Andikiaren tasuna.

andizkitu. (aundiera): *ad.* Aunditu, areagotu. (ospa): *ad.* Ospaz ari-izan.

andizkote. (aundiera): *izond.* Tkus.: Andiño.: Andisko, andioo.

andiztatu. (anndiera): *ad.* Aundia egin edo eragin.

andizuren. (bikaintasun): *in.* Titus.: Bikaintasun. (sendi): *iz..iatofia,* leñua. (aomen); 11 *iz.* ikus.: Aomen. (oore): {j *iz.* Ikus.: Onre.

andoain-sagaf. (sagatondo): *iz.* Sagaŕ-mots bat

andoe. (matsondo): iz. Matsondoaren enbofa. (enboŕ): *iz.* Zugatz bat beitik ebakitzen dancan, efoari batuta geratzcn dan enbofaren zatia.

andoll. (ke-belaŕ): *iz.* Ke-belafaren often piĺoa. j: Mutxikari, txokoŕ, (geŕikatzen); *iz.* Zaipekoai eŕaz eusteko emakume batzuek getian ipintzen dituzten zatikoak. (sabel): (iz. Esteen waken zatia, lodia ere deitzen dana. : Aniorna, ondat-ertze, ondeste, ondertze, ando-ettze, ondo-este,

andoil-bafu. (ke-belaŕ): iz. Txokofaren barnekoa.

andoil-gela. (estebete): in. Estebeteak esegiten diran gela, 1 : Andoiltegi.

andoilantz. (eunizti): *iz.* Umegayaren mintza.

andoilgile. (estebete): *izond.* Zeft-estebeteak dagizkienak, (eaku-langintzak): *izond.* Berbera.

andoiltegi. (estebete); *iz,* Tkus.: Andoil-gala.

andoila. (estebete): *ŕn,* Zefi-estebete aundia. 1: Lope, piro, txope.

andolantz. (ninikizti); *iz.* Abere batzuen umekiaren mintz bat.

andofatz. (otatz): *iz.* Oŕatz-mota bat.

andos. (makil): *iz.* Ato-aldia, n;akilaldia.

andra. (jauniraskunde): iz, Etxekanderea. Anna. (ezkontza): *iz.* Ezkonduta dagoen emakumea.

(emakume): jj *iz*. Emakume izendatzeko itza,

andra mari-bedaŕa. (bedaŕ): iz. Miren Andere Deun'aren belafa.

andra mari-gaztaiña. (gaztañondo): *iz.* Besteak baño goizago datoŕen gaztaña.

andra nutria. (neskutsa): *iz*. Mires neskutsa deuna. j; Andre Maria, andre dana Maria, andramai.

andra mitika. (gizonkil); *iz*. ikus.: Andraguren. j: Andra mileka, andrakila, andrakileta, andrako.

andra-bedaŕ. (bald): *iz*. Ikus.: Belargazi. j: Andra-gafatz, andre-bedaŕ, azadera, kuskuil-belaf.

andra-gaŕatz.. (beta(); iz. Ikus.: Belargazi. Andra-bedaŕ, erbiada, azadera.

andra-gizonalc. (ezkontza): *iz*. Send eta Emaztea.

andra-ilcuste. (ikustaldi); *ŕc.* Erdi-beŕia dan emakumeari egindako ikustaldia. Andre-ikuste.

andra-ordots. (mari-mutil): *izond.* 7kus.: Mari-mufti. : Andre-ordots.

andra-pile. (emakume): *iz*. Emalcume-talde. Andre-talde.

andra-zaf. (zartzaro): iz. Atsoa dan anderea.

andrabakaf. (ezkontza): *izond* Emakume batekin bakaŕik ezkonduta dagoen gizona.

andragii. (ezkontza): *iz*. Ezkontzeko dagoen emakumea. I: Andregai, andregei.

andragin. (maitasun): *(wad.* Emakumea maite duena. : Andregin. (emakume): *izond.* Berbera,

andragiñe. (landare): *iz*. Askarkaria dan belafezko iandarea; bare loreak egosita, kirio ibigafi ta iladoleragile bezela erabiltzen dira.

andragdxon. (okilketa): *izond* Okilketaz ari dana. I: Andre-gixon, andremota, andreteru, andregizon.

andraguren. (gizonkil): iz. Emalcume-itxurazko jostailua. j: Audrakila, andrakileta, andrako, andra mitika, andra mitika, andra-mileka, auŕ audi, mari-muxela.

andraize. (aize): iz. Egoaidetik datoŕen aizea.

andrakari. (emauketa): *iz*. Erdi-beŕiari egiten zayon bezuza. •

andraketa. (azaldi): iz, Ezkontzatik at egindako aragi-egipena. (joko): iz. Neskatilek andere-itxuraz egiten duten jokoa.

audraketari. (lizunkeritza): *izond.* Emakumeen lizunkeritzaz salerostea dagiena.

andrakela. (gizonkil): iz, ikus.: Andraguren. I: Andrakileta, andrako, andrakume, andra mitika, andra mileka, andrakilote, andrakita, auf andi, mari-muxela.

andralro. (emakume): *iz*. Emakume txikia. (gizonkil): *iz*. *Ikus.:* Andraguren, ^: Andrakila, andrakileta, andrakume, andra milika, andra mileka.

andrakoi. (emakume): *izond.* Emakumeenganako zaletasun aundia duena. 1: Andrati, andrazale, andrekari, audrakoi.

andrakume. (emakume): *iz*. Ikus.: Emakume. (gizonkil): iz. ikus.: Andraguren. I: Andrakila, andrakileta, andrako. (kuude): iz. Emakumeen kundea.

andramaista. (erdialdi): *iz*. Erdi-izaten dutenai laguntza ematen clien emakumea. I: Andramaestrea.

andramin. (eritasun): *iz*. Aragi-egipeuetik sot' diteken eritasuna. (lera): *iz*. Emakumeenganako lera aundiegia.

andramindun. (eritasun): *izond.* Bubaduna, lotseriduna.

andrane. (deun): *iz*. Deana dan anderea.

andrantza. (txoskoŕ): *iz*. Lain azpiko eunduran sortu oi dan txoskoŕ anturazkoa.

undrapo. (ut-legoteko): *iz* Sasietako igela.

andratan. (azaldi): *adond.* Aragi-egipenaren bila ibiltzca.

andrati. (aragi-iŕits): *izond,* ikus.: Andrakoi. j: Andrazale, andrekari.

andrauren. (jauniraskunde); ŕn Andere nagusia. j: Andre nagusi, andrandi, andre-geyen.

andrazale. (aragi-iŕits): *ŕznnd* flats.: Andrakoi. I: Andrati, andrekari.

andrazico. (kunde): *iz*. Emakume-kundea. (emakume): *iz*. Emakumeen ugaritasuna.

andre. (jauniraskunde): iz. Andere itzaren laburpena. I: Anre. (oaidegu): Gizon batekin bizi dan emakumea, izan gabe bere einaztea izango bailtzan. I: Andrei. (joko): *(iz*. Besteen artean jafita dagocn birloa.

andre dens Maria. (neskutsa): *iz*. Ikus.: Andra Maria. I: Andre Maria.

andre gona-goŕi. (zomofo): *iz*. ikus.: Amona gona goŕi. j: Katalin gof, marl-goŕi, amaña mantagoŕi, amona-mantal-goŕi, amona-rnantangoŕi, andere kota-goŕi. fits! Esan naya ipiñi "Katatalin goŕi" = txantelean

andre nagusi. (jabetza): *iz*. Ikus.: Andrauren. I: Andre-geycn. (jauniraskunde): *iz*. Berbera.

andre orde. (ezkontza): *iz*. Bigaienez ezkunduta dagoen emakumea.

andre-audi. (emakume): iz. Eŕaldoya dan emakumea.

andre-arteko. (gizon): *iz*. Emakumeen artean egotea maite duen gizona. (emakume): *Ez.* Berbera.

andre-atoŕ. (alkondara): *iz.* Gizonarentzako allcondara dana emakumearentzakoa.

andre-aulki, (abere-tresnak): *iz.* Zaldiagan ibiltzeko emakumearentzako jarlekua. [: Andre-zela.

andre-beaŕ. (ezkontza): *iz*. Emaztea izateko dagoena.

andre-belaf. (landarc): iz. Zokodikaria dan iandarea, ongaŕia bezela erabiltzen dana.

andre-befiketak. (elemele): iz. Emakumeen arteko itz-jariokeria.

andre-dantza.(dantzaketa): *iz.* Emakumeen dantzalceta.

andre-etsai. (nakaitz): *izond.* Emakumeenganako nakaitza duena. ikus.: Andre-iguin, andre-narda. (emakume): *Izond.* Berbera.

andre-gaizto. (lizunkeritza): iz. Bare gorputzaz salerostea dagien emakumea. I: Andrakaixto, andrekaixto, andri, andrei.

andre-galtzaile. (indaf-estaldura): *izond.* Emakumea indaŕez estaitzen duen gizona.

andre-gazua. (lapuŕeta): *iz*. Gaztagiñek ostutzen duten gazta, pilota-eraz daramatena. I: lkus.: Andere-gazna.

andre-gazte. (ezkontza): iz. Ezkoudu-belie den emakumea.

andre-geyen. (jauniraskunde): *iz*. ikus.: Andrauren. : Andregoiko.

andre-gisa. (okilketa): *adond.* Olcilketaz ari-izaten. 1: Andre-gixonki.

andre-gixonki. (okilketa); *adond.* Ikus.: Andre-gisa.

andre-iguin. (nakaitz): iz. Emakumeenganako uakaitza izatea. 1: Ans.: Andre-etsai, andre-narda. (emakume): *iz* Berbera.

andre-leku. (antzerti): *iz.* Emakumeentzako toki berezia. (anizoki): *iz*. Berbera.

ankon. (gibelalde): *iz.* Ikus.: Ipurdi-mazelak. ; Azpi, azpigun, ipurdi-mala, ankezuŕ.

ankondo. (sakitura): *iz.* Zangoarea ebakitako ratio, salmi itsatsita geratu dana.

anlcoŕ. (andikeri): *ŕzond.* Andikeriz ari dana. (ospa): *izond.* Ospatua izatea matte duena.

ankortasun. (andikeri): *fŕ.* ikus.: Andikeri. j: Ankortarzun.

ankotz. (zango): *fŕ.* Zangoak naiz oñak indaŕez igitzea. : Ankots.

ankoxka. (okn): ŕz. Istikaen otsa-

ankoyal. (abere-tresnak): *iz.* Ikus.: Ankcstalde,

ankura. (txoskoŕ): iz, ikus.: Txoskoŕ. (antura): iz. ikus.: Antura. j: Putzdura.

anknrdai. (aragi): *iz.* ikus.: Urdazpiko. Xingar-azpi, zingaŕ-azpi.

ankurkilaka. (zaidizketa): *adond.* Ikus.: Ankaialraba. : Ankarkulo, ankoletas, anka-ut'kilo, ankrukulo.

ankurkulu. (zaldizketa): *adond.* ikus.: Ankalatraba. j; Ankarkulo, ankoletas, anka-urkilo, ankurkilaka.

ankurotxa. (anpadura): iz. Anpadura txikia. (antura): *iz.* Antura txikia.

ankuf. (jolasbide): *iz.* Jostaketa, solasa.

ankufatu. (zaugo): *ad.* Abere bati silks bat ado geyago autsi.

anknfez. (etikela): *adond* Etiketaz, bofoka ari-izatea.

ankustu. (oñetako): *ad.* Oñetakoak kendu.

ankuts-goñ. (oñetako): *izond.* Oñetakorik jantzi gabe dagoena. Ankutus, ankuteik.

ankutus. (oñetako): *izond.* Ikus.: Ankuts-goŕi, ankutsik.

ano. (ardo): *iz.* Ikus.: Ardo. (laboreak): *iz.* Abereai ematen zaye labore-mota bat (azkuii): Olamen; edari edo janari. : Banatzen dan janaria, auoi. (aiditxaŕ): jj ŕz. Kemen edo indarrak gutxitzea.

ano-banalari. (azkuŕi): *izond.* Anoak banatzen dituena. j; Ano-baoatzale. (banakuntza): *izond.* Berbera.

ano-banatzale. (azkuŕi): *izond.* Tkus.: Ano-banaiari. (banakuntza): izond. Berbera.

ano-banatze. (banakuntza): *iz.* Anoen banatzea.

ona-egin. (alditxaŕ): *ad.* Asko nnatu, nukatu. j: Aun-egin.

ano-ekarle, (esku-langintzak): *izond.* Artzañenjanzkito alma daramazkicn sai-aberea. ikus.: Ano-mutil, ano-zamari.

ano-eman. (ornate): *ad,* Aukera Oman. (aidizkapeu): *ad.* Berbera.

ano-mutil. (esku-langiutzak): Artzañen janzki ta atua dararnazkien mutila. j: ikus.: Ano-ekarie, ano-zamari.

ano-zamari. (sai-abere): *iz.* ikus.: Ano-ekaric. Ann-mud].

mob-info. (zizku): ŕz. Janaria eramateko zofoa. (azkuŕi): iz. Barbara.

anoakarl. (azkuŕi): *izond.* Azkuŕia daramana. 1: Anokari.

anodu. (tximist-indaŕ): iz. Tximist-indafa soŕerazten duen sortzalaren bayezko burua.

anodun. (crkidetza): *izond.* Anoen erkidea.

auoi. (azkuii): iz. 1kus.: An.

anoka. (alkondara): *iz.* Atoŕ-aintzin,

anokari. (mugs-zerga-ctxe): *izond.* Uri-zergarekiko Ian dagicnn.

anoki. (alkondara): *iz.* Alkondararen iduna.

anokui. (kuyaki): *iz,* lkus.: Bdankei. (ardo): *iz.* Berbera.

anon. (berdintasun): *adond.* Onelaxe, oŕelaxe, alaxe. (aditzondo); *adond.* Berbera.

anontziatu. (azkenigurtzi): *ad* Azkenigurtzi eman.

anontzin. (azkenigurtzi): *iz.* ikus.: Azkenigurtzi. j; Anonzio.

anotegi. (azkuŕi): *iz.* Anoak dagoznn edo banatzen diran tokia.

anots. (osterakuntza): *iz.* Oyartzun. Ikus.: Aldapots. (sofa): iz. Berbera.

anodu. (sakimra): *ad.* Akita, nekeaz au^{p}atu. (edari); *izond.* Ardo geyegi edo edan duena.

anozai. (azkuŕi); *izond.* Anoak zaintzen ditucna.

anpa. (giñaŕe): *iz.* Buluf eta sabot artean dagoen giñaŕe zabala. (anpadura): ŕa. Ikus.: Anpadura. j; Anpagune, anpabr, antdura, xunkuŕ.

ANPAI)URA. iz, Soñaren atat baten mukulua geitzea, zauri, danba edo baste zioa data kari. j: Anpa, onpatu, antukeri, aŕapuztu, aŕotasun, anndidura, aundi-kura, aunditunc, azkorketa, kizkilo, konkadura, anpagune, intzantura, puzgo, puzkortasun, antdura, uanditasun, ups, tupidura, zabo, txorikuma, xunkuŕ, xunkuŕeri. ii (autura), (bizkargune), (edamea), (gupitasun), (itxugindura), (lodiera), (mokol), (okidura), (txoskof).

anpagafi. (afoketi): izond. Ara egiteu dueua.

anpagulm'e. (uŕ-legoŕeko); iz. Ikus.: Aitonburuzko. I: Buruxaal, zapaburu, butxapula, anpalaubri.

anpagune. (anpadura): *iz.* ikus.: Anpadura. !: Anpa, puzgo.

anpala. (begirune); *izond.* Begirunea soferaztekoa dana.

anpandile. (ileondo); ŕa. ikus,: Zoronga.

anparazi. (anpadura): *ad.* Anpadura eragin. j: Antarazi.

anparo. (zati): iz. Zati txikia. j; Ikus.; Anpuŕ. (ufitasun): *iz.* Ikus.: Anpuŕ.

anpatu. (anpadura): *ad.* ikus,; Anpadura. Anpa. j: Zerbaiten mukulua aunditu. I: Aŕapuztu, iutxatu, onpatu, upa.

anpatna. (anpadura); *adond.* Topos, antua dagoena.

anpatune. (tanpa): *iz.* Zeribait egindako koska edo konkadura. j; Maiiatu-une, mazadura. (sabel): *iz.* Andoilaren konkiltasunak.

anpatze. (aupadura); *iz.* Eritasunez edo bests zioren kariagatik gorputz batou anpatzea.

anperi-nenrldn. (txim'rst-indaŕ); *iz.* Anpereak neurtzeko lanabesa.

anperna, (rnaxkuŕ): *iz.* Arkaitzari itsatsita egoten dan maxlcuf oskolduna; bare maskoŕa boat kusku ta jangaŕia dan aragizko xurtoñaz egiña dago.

anpeŕamuxu. (egazti); ŕr. Itxasoko egazti-mots.

anpianpe. (gum); iz, Guraren arauz lorizeu dana.

anpilot. (txoskor'); iz, ikus.: Txoskof. j: Txaikoŕ,

anpiio. (konkoŕ); iz, ikus.: Konkof. j: Konkordura. (txoskor'): *fŕ.* Ikus.; '1'xoskof. j: Anpuila.

anpiŕolaka. (birunda): *adond.* Birundaka ari-izatea. (amiltegi): *adond.* Amiltegian jaustea.

maple. (aŕaitasun): *izond.* Aŕemanetan atsegiiia dana. j; Anpicx.

arrpleki. (afaitasun): *adond.* Afaitasunez ari-izatea.

anplerazi. (otzandrua): *ad.* Anpletu-eragiu.

anpletu.(etzandnra): *ad.* Otzandu, eztitu.

anpo.(anpadura); *kola* Anpatuta dagoena.

anpoila. (gereziondo): *iz.* Gerezi-mota bat. : Anpolara, anpolai, aupolari, etxe-gerezi.

pd. Ikus.:
itd. Zautaŕa
Nfaitebera

Id. Ikus.:

f. Eskuantze

latuta dagoen
1yenondo,
motxondo,
Oltzaŕak
pdikeri): jj *ad.*
I: Andue.
drgiña,

cyen-ondo
dagoen
Yearen

^xn ta sasiak
az ikatza

pren aide
hatenbi

du. j: Andui,
to.
Yr. : Andui.
ln. ı. Andu ı.
^.: Andu. j:

Euriak
lasandura.j:
anyura,
!, mausa-
gci,
Andira.
kcmcuik ez

eriz

Hats.:
i, kokinkeria,

Doloŕa;
uss): *izond.*
Usain

Aindura.

Andikeri.
Afokeri.

izatea.
peran
'Meta): iz.

aupoila-intxenŕ. (intxauŕondo): *iz.* Intxauŕ aundiena.

anpnla, (landau): *iz. Ikus.:* Amnia, amulo, amulu, basapoŕu, basa-foŕu, basal-Mum.

anpolai. (gereziondo): iz. Ikus.: Anpoda. ^: Anpolari, anpolara, etxe-gerezi,

anpola. (malko): *iz.* Ikus.: Malka. I: Negaŕ-buŕbuil,

anpolora. (landare): iz. Azi-atalbikoa dan landarea, urdinxka dana.

anporlari. (gezuŕ): *izond.* Gezurtia dana.

anpof. (euboŕ): *iz.* Ebakita dagocn enboŕa. (gereziondo): *iz.* Zurixka dan gerezia. (landare): ʟ *iz.* Beltza dan leka-bedaŕa, azkena ado azten dana. (gezuŕ): !j *Ia.* Gezuf aundia, Ikus.; Gezuŕ, I: Tzotziko.

auportu. (usteldura); *ad.* Enhof bat usteldu. (enhoŕ): *ad.* Berbera. (barazki): ll *ad.* Arbia zaŕ eta apatza biurtu.

aupotu. (anpadura): *ad.* Aizeaz anpatu.

anproi, (aŕain): *iz.* Kuŕrrskalaria dan itxasn-afaña; bare gorputza ia zubiia, limuri, likitsa ta isats zoŕotza duena.

anpu. (lodiera): *iz.* Ems.: Mukulu.

anpuiln, (txoskoŕ): *iz.* Ikus.: Txoskof. j: Anpilo.

(Input". (anpadura): *iz.* Maskulu txikia. (maskulu): *iz.* Ikus.: Maskulu.

anpulakada. (tanpa): *iz.* Sapat bateaz emandako tanpa.

anpul atu. (anpadura): *ad.* Maskuluz bete. (maskulu): *ad.* Berbera.

anpulo. (txoskoŕ): iz. Ikus.: Txoskof. Anpulu. (anpulo): ŕz. Ikus.: Anpulu. I: Anpulu aundia, masklu. (rnaskulu): iz. Ikus.: Maskulu.

anpulo-egile. (anpadura): *izond.* Lanai) maskuluak soŕerazten dituen sendagaya. (maskuiu): *izond.* Berbera. (sendagaikintza): 11 *Land.* Berbera.

anpalotsu. (aupadura): *izond.* Maskulualr dauzkana.

ANPULU. *iz.* Aide edo baste laspelak ubil baton mean egiten duten masknina. I: 'Titbit bonboio, bunbuia, burbula, burbula, bustilo, anpulo, kaskambil, kiakilo, anpuru, kuskiio, mask'rlu, maakulu, maskuro, muskulo, ponpoil, punpuiia, punpulu, puŕustiia, puspulo, pustila, puxpulo, uanpulu, ubegi, uranpulu. ii (artzidura), (ikuzketa), (irakidura), (jabot), (Impel), (maskulu), Obit).

anpuf. (uŕitasun): *iz.* Puskatxo, apuŕa. Anparo.

anpufek, (slain): *iz.* Lebatzaren esteak edo baŕukoak.

unpack (arbuyo): iz. Zeribait arbuyoa agertzea.

anpuru. (txoskoŕ): ŕa. Txortenezkoa dan txoskofa, linburizko mintzetan sortzen dana. I: Anpulu.

anpurudmr, (anpadura): *izond.* Anpadura duena.

anpurukaitz. (anpadura): *Lard.* Anpadurarik ez daukana.

anpuruld. (stoked): *adond.* Aŕokeriz ad-tastes.

anpurus. (aŕokeri): ŕz. Ikus.: Aŕokeri. I: Anpuruskeri.

anpuruskerl. (aŕokeri); *L.* Titus.: Afokerl. j: Anpurus.

anpuruski. (afokeri): *adond.* Aŕokeriz ari-izatea.

anpurustasmr, (atokeri): *iz.* ikus.: Afokerl. j: Antpurutasun, anpurutasun.

anpurustu. (stoked); *ad.* Aŕokeriz bete. j: Buroitu, afotu, anpurutu.

anpurutasun. (s toker!): *L.* Atha dadaren bereiztasuna.: Andiostarzun, antpurutasun, anpurustasun,

anpurutsu. (aŕokeri): *izond.* Aŕokeria duena. : Aŕo, andiputza.

anpurutsuki. (aŕakcri): *adond.* Atokeriz ari-izatea.

anpurutu. (aupadura): *ad.* Zerbait mukuluz auudiagoa egitea. (edamen): *ad.* Berbera. (andikeri): II *ad.* Motu, burgoitu. (aŕokeri): II *ad.* Berbera. j: Tkus.: Anpurustu. (ezetasun): II *ad.* Gorputz bat ezetasunez bete. (ubil): ⟨ *ad.* Gorputz bat ubil bateaz bete.

anpuĺa. (buru): *iz.* Barna (ijitoen mintzaeraz)

anr. (at): *iz.* Luŕeko afa. j: Ikus.; Zizare, ¦: Act,

anr-ori. (zomoto): iz. Birikaduna dan armiarrnakaria; bare sabela zulatutako kakoaz amaitzen da ta onen bidez ziztatzen du, egiten ducn zaurian bare edena sartzeko.

aura. (aŕ): *iz.* Aragi, aza ta abaŕen aŕr. (jauniraskunde): ŕa. Ikus.: Andta; itz onen laburpena.

enre. (jauniraskunde): *iz.* Ikus.: Andre; itz onen laburpena.

enrol. (aloft): iz. Ziri antzeko ofiak dauzkan elofioa; bare igalia goŕia da, gozoa ta ezuŕ biribiitxoa du.

atm. (atsikipen): *iz.* Ereztunaren antzekoa dan elbidea.

ansarn. (egazti); *iz,* Igeri-oinduna dan etxegaztia, ales baba aundixeagoa; bare aragia ta bete gibela oso onesgatiak dim. I: Antzar, ansera, papina.

anselatekaka. (joko): ŕe. Aden jokoa; gauza batzuk gora botatzen dim aidean artzeko,

ansera. (egazti): iz. Ikus.: Amara. I: Antzar, papina.

ansi. (ardura): *iz.* Aŕeta, ardura, ajola. I: Antsi. (gaŕantzi): *iz. Ikus.:* Gafantzi. (karkabupen): jj iz. Zerbait egitcko jartzen diran eŕeta, alegin edo eragimena. I: Antsi, antsiatasun. (almen): jj *iz,* Zerbait egiteko almena. (eskuantze): II Iz. Zerbait egiteko bide edo antzea. (lan): !j *iz.* Lan. I: Zer-agile. (irrdaŕ):) *iz.* Bizidrtnen indafa edo egimena.

ansi-izan. (gaŕantzi): *ad.* Gafanttia izan.

ansia. (bekaizkeri): *iz,* Ikus.: Bekaizkeri. ^: Antsiria.

nnsiagabetu. (arduragabetasun): *ad.* Arduragabetu, ardurarik ez izan. j: Ansigabeztatu.

ansiatsu. (karkabupen): *izond.* Ikus.: Antsiadun. : Antsiatsu,

ansiatu. (abazuzitasun): *ad.* Zerbait laistef egiteko eragin.

ansigabetasun. (arduragabetasun): iz. Ajolagabekeria, zabarkeria. I: Antsikabetasun.

ansigabeztatu. (arduragabetasu): *ad.* Ems.: Ansiagabetu.

ansikabe. (arduragabetasun): *Izond* Ardurarik eztucua.

anso. (erorkera): *iz.* Amil-araztea.

anta. (giño): *iz.* Ikus.: GIño. (aŕ): Gorputz biguna ta zubilduna duen aŕa; abereai itsasten zaye, bcrcu odola xurgatzeko ta oŕela bare elikatura lortzeko. j: Antxa, auxu, kalamika, iitxain, ikain, ixixan.

anta-Iafugin. (laŕu): *izond.* Ants edo orein-andiaren Taŕua lanegiten duena. (esku-langiotzak): *izond.* Berbera.

anta-puxka. (laŕu): iz. Oñetako arifia, rota oso mea duena.

antaizun. (ails): *iz.* Ikus.: Amaixun. I: Amaizun, amaizuma, amizun, arnorde.

antakasa. (gabi): *iz.* Soloetako zokoŕak xealzeko zurezko main aundia.

antapara, (uraska): *iz.* Ikus.: Andapara. Antapera, antepara, malatu.

antarazi. (anpadura): *ad.* Ikus.: Anparazi,

antaŕaldi. (gaitzespen): iz. Agiraka gogota.

antafatu. (akaŕ): *ad.* Agirakak gogoŕ egin.

antaŕatzalle. (akar): *izond.* Akal-egiten duena.

antatu. (rnaiztasun): *ad.* Norabait saŕitan joan edo bildu.

antdura. (anpadura): *12.* Ikus.: Anpadura. Anpa.

ante. (eskuanlze): *iz.* Ikus.: Antze. I: Antere. (antze): *iz.* Berbera.

ante-margodun. (laŕu): *izond.* Ante-margoa duena. (margo): *izond.* Berbera.

antea, (isikortasun): *1z.* ikus.: Isikartasun.

antci, (adrbutasun): *iz,* ikus.: Adioutasun.

anteka. (aŕain): iz. Afain-mota bat.

antekaitz. (baldartasun): *izond.* Baldaŕ, kankala, dana.

antere. (eskuantzc): *iz.* Ikus.: Ante, I; Antze,

anteretsu. (eskuantze): *frond.* Antic aundikoa dana. I; Antetsu, antzetsu, eskuoneko. (antze): *izond.* Berbera. j: Antetsu.

anteretu. (gertucra): *ad.* Atondu, tajutu.

anteronak cunt. (akal): *ad.* Bereak eta bost entzun-crazi.

antes. (aŕain): *iz.* Itxasoko aŕain-mota bat. I: Andega, anteka.

antesa. (aŕain): *iz.* Ezurtza ezutezkoa daukan afarla, neurldn bete laze izaterafio eltzen dana ta aragi oniritzia duena.

antetsi. (aŕokeri): *iz.* Ikus.: Aŕolceri. Burgoitasun, nandidura.

antetsu. (eskuantze): *frond.* Ikus.: Anteretsu. j: Antzetsu, eskuoneko. (antze): *izond.* Berbera.

antiguka. (joko): *izond.* Lutean sartutako birloa añaz botatzea dan jolcoan ari-izatea.

antiñn. (antoxin): *iz.* Buztiiiezko edo berii€ezko antoxin aundia, lepoa estu duena,

antixon. (antoxin): *iz.* Ura eukitzeko antoxin txikia. I: Autixun, antoisin, txolet, txonil.

antollatu. (atantza): *ad.* Amuak kateatu.

antoisin. (antoxin): *iz.* Ikus.: Antixon. j: Antixun, txolet. (azpil): iz. Untze goriak eukitzeko azpila.

antojatu. (antura): *ad.* Zauri bat gorbiztu.

antola. (kill): *iz.* Ikus.: Kiri. E: Antola-aldi, antolaldi.

antola-beŕ€tu. (kid): *ad.* Beŕiz kirian

antola-ezin. (irizkidetasun): *izond.* Bateratzeko eziña dana. Antolagaitz,

antola-nasle. (erabaga): *izond.* Eragabetzen duena.

ANTOLABIBE. *iz.* Norbait bete aukeramenari buruz yardutearen egipen edo almena. (: Epaile baten erabakia. Erabakitzean, artekari baten yardutearen egipena. I: Epai-mende ll (auzi-epai), (auzi-gizon), (auzi-mai), (bitartekotasun), (erabakitasun), (irizkidetasun).

antolabideko. (antolabide): *frond.* Aztekariari dagokiona.

antotab€dez. (antolabidc): *adond.* Artekariaren bitartez ari-izatea. Antolamenduz.

antolagabe. (erabaga): *izond.* K€rian ez dagoena.

ANTOLAGABEKETA. *iz.* Eragabetu, naspilatu, goiberatzearen egipen eta ondorioa. /1(atalketa), (ausiabartza), (bakuntasun), (berezkuntza), (denduneza), (eraindu), (erauzketa), (zati).

antolagabetu. (erabaga): *ad.* Kiria apurtu.

antolagaitz. (irizkidetasun): *izond.* Ikus.: Antola-ezin.

antolagafi. (erakotasua): *frond.* Kilian jail ditekena. (irizkidetasun): *izond.* Batera ditekena. (zarbeŕiketa): II *izond.* Beŕitu ditekena.

antolaia. (arabaki): *iz.* Ikus.: Arabaki. Antolakai.

antolakai. (arabaki): *iz.* Ikus.: Arabaki. Antolaira.

ANTOLAKETA. *fz.* Gauza batmen b€tartez edo gauza baten zatietaz, ongi gertuta, osoa dan zerbait eratzearen egipena. j: Notin edo gauza hatzuk alkartzean gorputz ado pilo bat eratzearen egipena. j: Ilunbena, apaintaldi. (kid): *iz.* Arauz yardutearen egipena. j: Araua, kiria. : Onezkoak cgitea, alkaf adilzea jasotasun, moldaketa, moldakizun, moldaera, oide, montio, xuxentza. II (batzuntasun), (egin), (naste).

antalakidin. (zarbefiketa): *frond.* Beŕiz antola ditekena.

antolakizun. (zarbefiketa): *12.* Zarbeŕitzeko dagoena.

antolamendu. (zarbefiketa): *iz.* Zarbefitzen dana. (kid): *iz,* Kirian jartzen dana.

antolamenduz. (antolabide): *adond.* Ikus.: Antolabidez.

antolapen. (arau): *iz.* Arauaz jartzea. I: Antula. (kiri): *iz.* Kirin antoiatzea. (zarbetiketa): II *iz.* Zerbaitek jasan duen kaltea osatzca.

antolarazi. (kiri): *ad.* Kirian eta arauari huruz ipiñi.

antolarazie. (kiri): *frond.* Gauzak kirian jartzen dituena. (irizkidetasun): *frond.* lrizkidetzen duena.

antolari. (erakotasun): *izond.* Antolatzen duena.

antolatu. (kid): *ad.* Arauz yardutea. I: Tajutu, kirian jartzca. : Adelatu. I: Ordaiiztatu, irizkidetu, eraztu, alkankaliliau, afaunki, aŕimatu, atondu, iraatsi, irezkindu, mokorkatu, mold-arazi, mnldatu, rnoldau, moldaztatu, moldaztu, tayatu, tajutu.

antolatuxe. (kid): *izond* Kiriaz zerbait antolatuta dagoena.

antolatzaile. (antolabide): *izond.* Antolatzen duena.

antolatze. (kid): *iz.* Kirian ipintzea.

antolaz, (kid): *adond.* Eraz eta kirian ari-izatea. (gisa): *adond.* Berbera.

anion-gurguilu. (maskordun): *iz.* Itsasoko kurkuloa.

anion-joko, (joko): *iz.* Birla-jokoa.

antonadaf. (ontzi-aldaketa): *iz.* Kosno-itxura duen lanabesa; tutu bateaz egiña dago, ta ubilak ontzlz aldatzeko erabiltzen da.

antonkurkuilu. (maskordun): *iz.* ltxas-kurkulo andia,

antorua-crtxi. (ausnariari): *iz.* Ausnarlarien laugaŕen urdalean dagoen gays.

antosta. (leku): *1z.* Abafakaz gertutako leku berezia; andik usoen ibilera begiratzekoa dana.

antostatu. (antura): *ad.* Zauri bat asko gorbiztu. (gum): *ad.* Notin bat oso aldartetsua izan.

antotsu. (ladotasun): *izond.* Aŕaitsu, maitegaŕia.

antox, (txoskoŕ): *iz.* Lafuan egiten dan txoskof sustagaŕia, zoŕotz eta gogoŕa dana.

antoxatu. (asetasun): *ad.* Okatu, asetu.

ANTOXIN. *iz.* Ekaŕ-eŕeza dan ontzia, etxeetan asko erabiltzen dena batik bat, ubilak edo baste gal azkuŕitsuak eukitzeko izaten dana. j: Gaileta, ura eukitzeko ontzi txikia. j: Andosin, antuxin, antuxun, antuxan, antoitxin, antotain, ustrail, injame. (azpil): *iz.* Burnizko azpila, untze kizkalgaŕiak eukitzeko erabiltzen dana. II (berm), (buztingintza), (edari), (eŕedize),

(katilu), (mai), (ontzi), (ontziko), (pertz), (sortaketa), (suka€de), (ur).

ants. (kinds): *iz.* Ikus.: Kirats. (eŕats): Bcdafez egiña dan labe-efatsa.

autsa. (zikintasun): *iz.* Zikinkeria.

antsi. (ardura): *iz.* Ikus.: Ardura. Antsiatasun. (karkabupen): *iz.* Zerbait egitcko jartzen dan aŕeta edo alegifia. Ikus.: Ansi, antsiatasun. (zailtasun): iz. Estutasun, estualdia.

antsi-bagatu, (nagi): *ad.* Alpcŕa, nagia egin.

autsiadun, (ardura): *izond.* Arduratsu, aŕetaz ari dana. I: Antsidun. (karkabupen): *izond.* Alegiñak egiten ari dana. I: Antsiatsu, antsidun, ansiatsu.

antsiaka. (aots): *adond.* Aurika ari-izatea.

antsiatasun. (ardura): *iz. Ikus.:* Ardura, I; Antsi. (karkabupen): *iz.* ikus.: Antsi, ansi.

antuiatsu. (karkabupen): *izond.* Ikus.: Antsiadun. : Ansiatsu.

antsiatu. (atsekabe): *ad.* Atsekabetu, naigabetu. (ardura): *ad.* Gogoa arduraz izan.

antsiatuki. (karkabupen): *adond.* Zerbait egiteko aŕetaz edo ategiñaz ari-izatea.

antsibaga. (nagi): *izond.* Alpefa, nagia dana. j; Antsigabe, antsikabe.

antsiaun. (ardura): *izond.* Ikus.: Antsiadun. (karkabupen): *izond.* Ikus.: Antsiadun.

antsikabe. (nagi): *izond.* Ikus.: Antsibaga. : Antsikabe.

antsigahekeria. (arduragabetasun): *iz.* Ikus.: Laxotasun. I: Ikus.: Arduragabctasun.: Utzikeria, utzitasun, txatxara.

autsigabetu. (nagi): *ad.* Alpeŕa, nagia biurtu.

antsigaŕ, (intz): *ŕz. Ikus.;* Aintzigaŕ.

antsika. (inka): *adond.* lukaz ari-izatea.

antsikabe. (nagi): *izond.* Ikus.: Antsibaga. j: Antsigabe.

autsikabeki. (arduragabetasun): *adond.* Arduragabetasunaz ari-izatea.

autsikabctasun, (arduregabetasun): Ems.: Ansigabetasun.

antsikabctu. (arduragabetasun): *ad.* Zerbaiterako zudua galdu. (nagi): *ad.* Nagi biurtu.

antsikaitz. (arindura): iz. Nekean, lanean edo atsekabean arindura,

antsikofan. (ibilera): *ada,d.* Ikus.: Ankakoxkoka.

antsin, (joko): *iz.* Auŕen jokoa. (aize): Alze oso otza.

antsiña. (anbiola): *adond.* Ikus.: Aublola.

antsiria. (bekaizkeri): *iz.* Ikus.: Bekaizkeri. : Ansia.

antsu. (min): *iz.* Ezpelaren azia.

anion. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana.; An`tonpeilo.

anion-papagofi. (hori): *iz.* Txorl txikia, bulaŕa goŕia duena. J: Antzaragoŕi, antxagoŕi, antxaragoŕi, antxolon-goŕi, labatxori, lepogoŕi, papa-goŕ€, txangoŕi, txantxangoŕi, txantxagoŕi, txantxaiingoŕi, zanka-goŕi.

an€bupeilo. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana. I: Anion.

aniorna. (sabel): iz. Estearen azken zatia. j: Altorna. I: ikus.: Andoil. Ondaŕ-erze, onderte, ondesta, ondo-ertze, ondo-este,

anta. (anpadura): *ad.* Aizatu, aunditu, auntu. j: Oltzaŕak urtan anpatu. Antuxe, olatu.

antukeri. (anpadura): *iz.* Ikus.: Anpadura.

antula. (kid): iz. Ikus.: Antolapen. Antola.

antulari. (fazakcri): *izond,* Azafia bezela bete burua ageŕerazten duena.

ANTURA. *iz.* Soñaren edozein tokian gerlalzen dan aldaketa, bero geituaz, gofitasunez, aupaduraz eta miñaz agertzen dana. j: Ankara, putzdura. (anpadura): *iz.* Soñaren atal bat mukuluz geitzea, zauri, danba, edo baste zloagatik. I; Sins', usi. (stoked): *iz.* Andikeri, antustea. *II* (anpadura), (eritasun), (todiera), (oztuxe), (tanpa), (txoskoŕ), (zorne-jario).

anturako miña. (sabel); *iz.* 1.azpelak metatzeagatik sabelean gertatzen dan autara.

anturatsu. (txoskoŕ): *izond.* Txoskofak dauzkana.

anturaz. (oguztaldi): *adond.* Eta anpurutsuz ari-izatea.

antnrazko. (oguztaidi): *izond.* Etc anpurutsuz ari dana.

antureria. (stoked): ŕz. Ikus.: Maker'. I: Andikeri, antuste.

antusleerla. (aŕandikeri): iz. Thus.: Aŕandikeri. Scndagaila. (fazakeri): iz. Norbaitek bare burua azafia bezela ageŕeraztea.

antuski. (aŕokeri): *izond.* Afokeriz ari-izatea.

antuste. (andikeri): *iz.* Ikus.: Andikeri. (: Aundi-uste.

autustedun. (aŕokeri): *izond.* Aŕokeriz ad dana. j: Antusteti,

antustekeria. (aŕokeri): *iz.* Andikeriz, bnrgoiiceriz ari-izatea. (afandikeri): *iz.* Afandikeriz ari-izatea. Puzkeri, puzmin, puzminkeri.

antusteki. (andikeri): *adond.* Antustez ari-izatea. j: Antustetiro.

antusteti. (aŕokeri): *izond.* ikus,: Antustedun.

antustetiro. (stoked): *adond.* Antusteki

antustetsu. (andikeri): *izond.* Andikeriz ari dana.

antustetu. (andikeri): *ad.* Andikeriz ari-izan.

antustez, (andikeri): *adond.* Andikeriz, ari-izatea. (fazakeri): adond. Fazakeriz ari-izatea.

antusti. (aŕandikeri): *izond.* Aŕandikeriz ari dana, : Antuts.

antuts. (aŕandikeri): *izond.* Ikus.: Antusti. (ospa): *izond.* Ospaz ari dana. (andikeri): jj *izond.* Andlkerizjokatzen duena. (aŕokeri):j *izond.* Berbera. (uzgune): *izond.* Ikus.: Uzgune, Ufa, uztun, txatol.

antutxu. (antura): *iz.* Ikus.: Eati. Eaki, edarate, antutsu.

antuxa. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Usin. Ursain, zifazafa.

antuxe. (anpadura): *ad.* Zertxobait anpatu.

antuxunkada. (antoxin): *iz.* Antoxin bate= wizen dan ubii-aindoa.

ante. (atzerakuntza): *ova.* Atzcral

antxa, (aŕ): *iz.* Ikus.: Ants. f: Kaiamika, auxu, iitxain, ikain. (zomoŕo): *iz,* Ikus.; Akeiamaŕo. I: Arkamelu, arkanbele, akelemendi, akilumendi, arkulumendi, akelmaŕo, antxadaŕ, arkelamendi, arkeŕa, etxa€arko efonda, galaŕagako zeiñia.

antxadaŕ. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Akelamaŕo. Antxa, arkamelu, arkanbele, akelemendi, akilumendi, arkuiumendi, akelmafo, arkelamendi, etxalarko efonda, galaŕagako zeiñia.

antxagams. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba.

antxagoñ. (txori): *iz.* Ikus.: Anton-papagoŕi. : Antxara-goŕi, antxolon-goŕi, tabatxori, lepogofi, txangoŕi, txantxangoŕi.

antxaletikas. (joko): iz. Ikus.: Antxera-lumaka. I: Antxikilitas.

antxamarna. (min): *iz.* Ezpelaren Mina.

antxara-goŕi. (txori): *iz*. Ikus.: Anton-papagoŕi. j: Antxagoŕi, labatxori.

antxafaia. (aŕain): iz. Amerika'ko aŕaña, amuadayaren antzekoa dana, (oskoldun): *iz*. Xanguŕu aundia. I: K.ildo-amaŕa.

antxe. (aditzoudo): *adond.* An bertan. I: Antxen, antxet, anxet.

antxe-antxeka. (lasterketa): *adond.* Zarapastaka lasteŕ-egitea. Antxintxika, antxitxika.

antxek-ortxek. (leku): *adond.* An bertan eta emen bertan.

antxeko. (etorbide): *adond.* Andixek, andik bertatik. (aditzondo): *adond.* **Berb** era.

antxeko-nra. (izenorde): *izond.* Ango era, ango bertako ura.

antxeman. (aparakuntza): *ad.* Zerbaitek jaŕailzen duen elburnanjo. (iragarpen): *ad.* Gerokoa, ez ezaguna edo ostenduta dagoena auŕez esan; igaŕi.

antxemintxaile. (laŕapota): *iz*. Ikus.: Laŕapota.

antxen-arat. (lake): *adond.* An bertan eta ari.

antxeño. (aditzondo): *adond.* An bertan. Antxelo, antxilorik.

antxera. (geyagoka): iz. Ikus.: Geyagoka. j: Saltzaro.

antxera-Iumaka. (joko): *is.* Manion joko: Bien artean eskuak gurutzatzen dituzto, beste bat esku oyen gañean eseritzcko.: Antxaletikas, antxikilitas.

antxera. (sate): *is*. Antzaŕaren **kuma.** j: Antxu.

antxet. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Anise. Anxet.

antxeta. (egazti): *is.* Itxas-usoa. j Ikus.: Abisoi, bolborin, bolorin, antxita, antxieta, egaxuri, atun-txori, gabai, gabongua, kayaŕ, kayo, kayo, glope, kapentxori, ipaŕ-kayo, iruatz-antxeta, itsaspika, itsastxori, itxas-urtzo, itxas-eso, itxasuso, maloin, marikaka, mariko, marilo, marioi, marloin, ñoñiña, moko-zikin, win-mute, serora, tibibi, tiŕiti-Iaŕata, uxuxu, txirlet, txiŕi, zezitio-promestiku, zirlinga, kayabeltx.

antxetik. (etorhide): *adond.* Andixek, andik bertatik. (adilzondo): *adond.* Berbera.

antxeko. (leku): *adond.* Antxe bertan.

antxi. (ardi): *iz*. Ikus.: Antxu. (lasterketa): *ad.* Ikus.: Lasteŕ-egin.

antxi-antxika. (Milord): *adond.* Lasterka ibiltzea. (lasterketa): *adond.* Berbera.

antxia. (gem): *is.* Thus.: Gura. j: Gura bizia. (naimen): *iz*. Ikus.: Naimen. Naimcn bizia, guramen.

antxiaka. (ants): *adond.* Zakufa uluka ari-izatea. (zakuŕ): *adaud,* Berbera.

antxieta. (istinga): *iz*. **Ltd** istiltsua, itxaso edo ibayen urak estaltzen dutena.

antxigabe. (zurgabetasun): *izond.* Zurtasunik eztuena.

antxigabetasun. (ayergatasun): iz. Ikus.: Ayergatasnn. (arduragabetasun): *is.* Ikus.: Laxotasun.

antxigaŕ, (mat); *iz*. Zefiareu aragi-zatitxoetaz eta urdayaz egiten dan mulkoa, janari otza bezela artzen dana. ^: Gantxaŕ, gantxaŕi, gantxigoŕ, gantxingoŕ, gantxiŕi, gantzaŕe, gatz-xingof, txantxigoŕ, txitxaŕ.

antxika. (joko): *is.* Auden jukua, pilota txapelaz maŕa batzuetatik igaro-eraztean egiten dana. (lasterketa): *adond.* L,astef-egiten ari-izatea.

antxikabe. (arduragabetasun): *izond.* ikus.: Ardurabako. j: Ogale.

antxllcabeld. (ardnragabetasun): *adond.* Arduragabetasunez ari-izatea. I: Antsikabeki.

antxikari. (lasterketa): *izond.* **Lasterketan ari** dana. I: Antxintixikalari, antxintxiketalari, antxintxinkari.

antxilcofan. (joko): *is.* Tkus.: Eŕenka. Kiskitifiean.

antxña. (ereetun): *is*, Ikus.: Ereztun.

antxomilo. (aranondo): *iz*. Baso-arana. 1: Antximulo. Tkus.: Basakaran, autxomilo.

antxin. (aize): *is*, ipaŕaldeko aizea. I: Ikus.: Bulunba.

antxintexiketa, (lasterketa): *iz*. ikus.: Lasterketa. j: Antxitxiketa, antxilxiketa joko. (lastertasun): i**z**. Iraduz ibiltzea. I: Ikus.: **Lastertasun.**

antxintixikalari, (lasterketa): *izond.* Ikus.: Antxikari, antxintxiketalari.

antxintxi-egin. (lasterketa): *ad.* Ikus.: Lasteŕ-egin.

antxintxika. (lasterkcta): *adond.* Ikus.: antxe-antxeka. j: Antxitxika, antxitxiketan. (lastertasun): *adond.* lraduz. (ibilera): II *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka, antxintxirean, antxiriñean.

antxintxiketalari. (lasterketa): *izond.* Ikus.: Antxikari, antxintixikalari. Antxintxikalari, antxitxikalari, antxitxiketalari, antxintxinkari.

antxintxinkari. (lasterketa): *izond.* Ikus.: Antxikari, j: Antxintxiketalari.

antxintxireau. (ibilcra): *adond*, Ikus.: Ankakoxkoka, 1: Antxintxika, antxrriñean.

antxiña. (anbiola): *iz*. Ikus.: **Anbiola.**

antxiña-baŕi. (anbiola): *iz*. Anbiolako gauza.

antxiña-gazte. (zartzaro): *is*. Agurea.

antxiñalca. (anbiola): *iz*. Aspaldikoa. I: Antxiñeko.

antxiiiatat. (aintziñatasun): *izond.* Aspaldi-aspaldikoa dana. I: Antxiñeko. (anbiola): izond. Berbera.

antxiñatasun. (aintziñatason): *is.* Ikus.: Anbiola. Antxiñate. (anbiola): *is.* Berbera.

antxiñate. (anbiola): *iz*. Ikus.: **Anbiola.** Antxiñatasun.

antxira, (aintzira): *iz*. *Ikus.:* **Aiutzira.** (istinga): *iz*. ikus.: Istinga. j: Kinta.

uutxiriñean. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoskoka. 1: Antxintxika, antxintxircan, iŕikilika.

antxit. (edealdi): *is*. Sus irabiatu. I: Atxit, antxitaldi. (auspo): *iz*. Berbera.

antxitaldi. (eŕealdi): *iz*. Bats,: Antxit. (auspo): *iz*. Berbera.

antxitari. (otseinketa): iz. Ikus.: Aintzitari. (laguntasun): *iz*. Berbera.

antxiti. (dantzaketa): izond. "Auŕesku" deitzen dan dantzan dantzari nagusia. (auŕerakuntza): *adond.* Aruntzago.

antxitian. (auŕctasun): *adond.* Auŕetasuncan ari-izatea.

antxitiko. (aufetasun): *izond.* Auŕekoa.: Antxitia.

antxilorik. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Antxcño. j: Antxeto.

antxitu. (elduera): *ad.* Artrr, atzeman, jstaitu. (gerokotasun): *ad.* Berbera. (arkai): 11 *ad.* Eŕeta dagoen arkayarcn rnukia kendu.

antxo. (zomoŕo): *iz*. Ikus.: Akelemato. Akilumendi, akelamaŕo. (antzutasun): *izond. :* Ikus.: Antzu. : Antxu.

antxoba-txori. (egazti): *is*, Itxas-uso auudia.

antxogofi. (egazti): *is.* Lepo goŕia duct/ egazti-mota bat.

antxolon-goli. (txori): *is*. Ikus.: Anion-papagoŕi. j: Antxara-goŕi, antxagoŕi.

antxomilo. (aranondo): iz. Ikus.: Antximilo. I: Antximulo, basakaran,

antxopetx. (landare): *iz*. Almizkaria dan **landarea,** galdoŕ antzeko erateak (bran Wreak eta igaliak min beltz eta dirdiratsuak asko dituena.

antxote. (sagaŕoudo): ŕc. Ori ta goŕia dan sagaŕa.

antxu. (ardi): *iz*. Urtebete edo bi urteko biidotsa. I: Antzua dan ardia. j: Gaztca izateagatik ama izan ez dan ardia. I: ikus.: Antxu-aari. Antxi, arpiento. (antzutasun): *iz*. Antzua dan ardia. Antzua dan emakumea. I: Antxo. (emakutne): JJ *iz*. Antzua dan emakumea. (garan): *iz*. Ezpclaren garaua. (aate): II *iz*. Antzaŕaren kuma.

antxu-aari. (ardi): *iz*. Bi urtcko bildotsa. I; i us.: Antxu.

antxu-ardi. (ardi): ŕz. Urtebeteko bildotsemea,

antxu-saldo. (ardi): *iz*. 1kus.: Antxualde. Antxn-talde.

antxualde. (ardi): *iz*. Antxucn taldea. Antxu-talde,autxu-saldo.

antxubarbantxu. (goko): *iz*. Bostaŕi jokoan, (zoi): *iz*. Zurak ordaintzeka ezer ez eukitzea.

antxuela. (baŕio): iz. ikus.: Sarobe.

antxuketari. (ardi): *izond.* Ikus.: Antxuzai. (esku-tangintzak): *izond.* Berbera.

antxul. (moteltasun): *izond.* Motela dana. (ergettasun): *izond.* Ergela dana.

antxulant. (egazti): *iz*. Olokaria dan egaztia, epefaren antzekoa dana.

antxuma. (auntz): *iz*. Jaya beŕia dan anixumea. j: Antxumc, añc, auk, auma, aunxxume, auntz-ume, auuztika, aunztipi, auña, auñe, axo, pitika.

antxumatu. (kulu): *ad.* Besoak gurutzatu. (beso): *ad.* Berbera.

antxume. (auntz): *iz*. Auntzaren kuma. Ikus.: Antrum. : Añe, auin, auma, auntxuzne, auntz-ume, aunztika, aunztipi, aufia, auñe, axo, pitika, pitiña, tipika. (beau): *izond.* Beso tolesturik dagoena; czar egiten ez duena. (eritasun): j *iz*. Zangoetan egiten diran maslculutxoak. (biloiztasun): II *frond.* Oñutsik dagoena. (oñetako): *izond* Oñetakarik gabc dagoena.

antxume-lafu. (auntz): *iz*. Antxumearen lafua. (laŕu): *iz*. Barbara.

antxume-usaL (auntz): *iz*. Antxumecn usaña. (usain): *iz*. Berbera.

autxumekl. (auutz): *iz*. Antxume-aragia. (aragi): *iz*. Berbera.

autxumetegi. (auntz): ŕa. Antxumeentzako txabola. j: Antxuola. (bade): *iz*. Berbera.

antxumetu. (biloiztasun): *ad.* Oñetakoak kendu. (oñetako): *ad.* Berbera.

nntxuola. (baŕio): *iz*. Ikus.: Antxumetegi.

antxuskaft. (landare): iz. Atalduna dan landarea; bere kukuluak uzkatak arantzaekin dauzka.

antxutegi. (ari): *iz*. Antxuen aska.

antxutu. (antzutasun): *ad.* Anlzu egin ado biurta.

antxuxa. (dutxula): *iz*. Upel baten dutxulua. (npa): *iz*. Berbera.

antxuzal. (ardi): *izond.* Antxumeak zaintzen dituena. I: Antxuketari. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

antz. (eite): *iz*. *ikus.:* Eke. Antza, anz, ite, tasta. (kirats): *iz*. Ikus.: Kirats. I: Antza. (eskuanlze): *iz*. lkus.: Eskuantze.

antz onetan. (aditzondo): *adand.* Era organ,

antz- agiri. (goiburu): *iz*. Goiburuari dagokiona.

ante-aids. (autzcraketa): *iz*. ikus.: Antzeralceta. j: Papelara. (aldakera): *iz*. Zerbait aldatzea.

antz-aldagafi. (adakera): *izond.* Alda ditekena.

antz-aldaketa. (aldakera): *iz*. Aldatzearen egipen eta ondorioa.

antz-aldatu. (adakera): *ad.* Notin edo gauza bat itxuraz aldatu-eragin.

antz•aldatze. (aldakera): *iz*. Notin ado gauza bat itxuraz aldatzea. (antzeraketa): *iz*. Antzcratzca.

antz-asitzelco. (rite): *frond.* Oso antzekoa dana. Antz aundiko, anlz-antzeko. (antzeraketa): *izond.* Antzeralceta biñaka. I: Antz berdin.

antz-artu. (irudi-antz): *ad.* Gauza baten itxura edo notin baten irudia margotu, kopostatu, argazkia egin edo maŕeztu. (antzeraketa): *ad.* Antzeratu.

antz-artzaile. (antzeraketa): *izond.* Ikus.: Antzarle,

antz-aundilco. (eite): *izond.* Ikus.: Antz-antzeko.

antz-berdin. (antzeraketa): *izond.* Ikus.: Antz-antzeko.

antz-befitu. (aldakera): *ad.* **Notin** edo gauza bat eraz aldatu-eragin.

antz-beŕitze. (aldakera): *iz*. **Notin** edo gauza bat eraz aldatzea.

antz-bide. (antzeraketa): iz. Ikus.: Antzeralceta.

antz-bidezko. (antzeraketa): *izond.* Gauza bat beste baten anizera egiten duena.

antz-egin. (antzcmketa): *ad.* Gauza baten antzcra beste zerbait egin.

antz-emaile. (aycru): *frond.* Ayeruak egiten ditucna.

antz-emangaŕi. (idetasun): *Izond.* Idetasuna claims dezakena,

autz- emate. (idetasun): *iz*. **Idetasuna** erakustea.

antz-erdi. (isladura): *iz*. **Argiaren Isladura** cdo diztira meet/. (azpegi): *iz*. ekorcko azpegi.

antz-gabeko. (ezberdintza): *izond.* ustelakoa, czberdifia dana.

antz-gabetu. (matzcrdura): *ad.* Markeztu.

antz-gai. (edespcn): *iz*. ikus.: Alegi, I: Ipu€ña.

antz-iduriko. (cite): *Izond.* Zerbaiten citca duena.

antz-ikuf, (ispilu): iz, Ikus.: **Ispilu.**

antz-ilun. (matazki): *iz*. Of^azea. (ilunfasun); *iz*. Thins dan **irudia.**

antz-irudi. (antzeraketa): *iz*. Ikus.: Anzzeraketa.

antz-itxuratu. (goiburu): *ad.* Goiburua izan.

antz-izan. (rite): *ad.* **Eitca** izan.

antz-uts. (mamu): *iz*. lkas.: Kuxo.

antza. (clod): *iz*. Arantza itzaren laburnum. (cite): iz. Ikus.: Eite. j: Antz, idetasun, ite, izaizun, tasta. (kirats): I] *iz*. *Ikus.:* Kirats. [: Antz. (eskuantze): jj *Iz*. Ikus.: Eskuantze.

antza bal. *(cite): adond,* Dirudienez,

antza-artu. (ezautarazpen): *ad.* Zuzenbidea attn.

antza-bako. (baldartasun): *izond.* Baldaŕa dana. Antzakabe.

antza-txori. (txori): iz. Sabclean luma zuriak eta gorputzaren beste tokietan luma beitz eta metal-distiratsuak dauzkan faunia.

antzadila. (korapilo): *iz*. Bibizta, txibista. : Silibroste.

antzadun. (cite): *izond.* Antza, cites dueua. (cskuantze): *izond.* Antze duena.

antzadura. (gisa): *iz*. Egiteko era. I: Antzaera.

antzaera. (gisa): iz. Ikus.: Antzadura.

antzagabe. (ezberdintza): *frond.* Berdin ez dana.

antzail. (kako): *iz*. Ikus.: **Koko.** (dilingadura): *iz*. Berbera.

antzaile. (aletxo): ŕz. Alctxe biribila.

antzaka. (eskurapen): iz. Norbait erakartzeko era. (sotiltasuu): *iz*. Auŕ bat eskuratzeko era.

antzakalse. (baldartasun): *izond.* Ikus.: Antza-bako,

antzakagaitz. (uzutasun): *frond.* Eskura-eziña dana. (basatasun): *izond.* Berbera.

antzakarl. (esku): *izond* Erabiltzeko eŕeza dana.

antzakatu. (kiri): *ad.* Kirian jaŕi. (sotiltasun): *ad.* Ezi. (otzandura): II *ad.* Ezi. (atzipen): ii *ad.* Atzitu.

antzakazale. (atzipen): *izond.* Atzitzen duena.

antzakotu. *(cite): ad.* Gauza bat beste baten antzera egitea, edo antzeztea.: Eitea izatea. : Antzekoa izatea, araukatu, araurtu. : 7ritzi.

antzaldatu. (antzeraketa): *ad.* Eraz edo itxuraz aldatu.

antzandubi. (txori): iz. Birigafoaren antzekoa dan txoria.

antzaputz. (aŕandikeri): *izond.* Aŕandlkeriz ari dana.

antzar. (egazti): *iz.* Igeri-oinduna dan egaztia, aatea baño aundixcagoa dana. antzara, anzara, anzara, ata, ansera, papina, soro-ansan

antzar-begi. (ebaketa): *ft.* Mutufetik tartideak diran bi ebaketa. Anlzerbegi.

antzarjoko. (joko): ŕz. Antzaraen bitartez egiten dan jokoa. I: lkua.: Antzara-joko.

antzar-okcla. (aragi): iz. Jateko gertuta dagoen antzararen aragia. I: Antzarki, antzeraki.

antzar-zain, (zaintza): *izond.* Antzarak zaintzen dituena. I: Antzara-zain, antzera-zain. (egazti): *izond.* Berbera. (esku-tangintzak): II *izond.* Berbera.

antzara basa. (egazti): *iz.* Bamako antzara.

antzara-beiaf. (abetxu): *iz.* Laŕoskaria dan abetxu-mota.

antzara joko. (joko): *iz.* Selkuak crabillzean egiten dan jokoa. j: Esegita dagoen antzara baten burua erauztcan, azpitik lasterka zaldiz igaroten diran gazteek egiten duten beste jokoa. J: Antzar joko.

antzara-pika, (txori): iz. Aragi-jalea dan txoria, len aztore-eizarako erabili zana. Antzara-txori, frikatafroka, kankanote.

antzara-piru, (egazti): *Iz.* ikus.: Antzarkume. : Antzera-piro.

antzara-sagaf. (sagaŕondo): *iz.* Sagaŕ mota bat. I: Antzera-sagaŕ.

antzara-txori. (txori): *iz.* llcus.: Antzara-pika. j: Frikalafroka, kankanote.

antzaragofi. (txori): ŕz. Ikus.: Anton-papagoŕi.

antzaraki. (aragi): *iz.* Antzararen aragia. ^: Anlzeraki, antzarki. (egazti): *in.* Berbera.

antzarategi. (baŕio): iz. Antzarak egoten diran tolcia.

antzaratxo. (egazti): *iz.* Antzar txikia.

antzaretau. (joko): *adond.* Antzar-jokoan ari-izatea.

anizargaragaf. (heat): *iz.* Buruxka duen lafe-belaŕa.

antzargitu. (irudi-antz): *ad.* Irudi-antzak egin.

autzarka. (atsaldi): *in.* Zaldi nekatuen atsanka. I: Anzarka. (anon): *iz.* Berbera.

antzarki. (aragi): *iz.* Ikus.: Antzar-okela. ^: Antzeraki; urdazpiko zatia.

antzarkume. (kuma): iz. Antzararen Iuma. (egazti): iz. Berbera. Antzara-piru.

antzarle. (antzeraketa): *izond.* Antzeralcetak dagizkiena. I: Antz-artzaile.

antzarpen. (antzeraketa): *iz.* Ikus.: Antzeraketa.

antzaf. (aragi): *iz.* Tkus.: Urdazpiko.: Azpiko.

antzara. (emanketa): *iz.* Eztei-egunean ezkon-beŕia dan emalcumeari egiten zayon bezuza. (ezkontza): *izond.* Ezkonbcfia dan ernakumea.

aatzafai. (aŕain): *iz.* Ezurtza ezufezkoa duet itxasoko afaña.

antzaresi. (burni-esi): *iz.* Zaboŕa igaro en dcdin,eyeraen uaskaetanjarizen dan burni-esia. j: Galbe. (eyeraldi): *iz.* Berbera.

antzatako. (eredu): *iz.* Zatiko baten iraitza bera duen ola edo burn-zatia; bore gañcan jaŕita, eredu bezela, zatikoa ebaki edo lantzeko egokia dana.

antzatasun. (eskuantze): *ft.* Ikus.: Eskuantze.

antzatsu. (eskuantze): *izond.* Antzetsua dana. (luf-lantze): *izond.* Landuta dagoen lola.

antzatsutu. (eskuantze): *ad.* Antzatsu egin edo biurtu.

antzatu. (ongafi): *ad.* janariak ongafitu. (kid): *ad.* Kirian jafi. I: Antzau.

antzaztari. (jaurlaritza): *izond.* Jaurtzen duena.

ANTZE. iz. Gauza bat egiteko erabiltzen dan eskuantze, artezi, trebetasuna. I: Ante, antere, antzi, awe, enanzu, jeibu, kuperu, maiña. (adimen): *iz.* Ulerpidea. (asmarnen): II *iz.* Burns. (aanzpen): *ad.* Aantzi. (anpadura): II *ad.* Antu. II (elnantza), (Ian), (lanbide).

antze-antzeko. (eite): *izond,* Tkus.: Anti-antzeko.

antze-egile. (erti): *izond.* Ertilaria dana. Antz-egile. (antze): *izond.* Ikus.: Antzedun. I: Antz-egile.

anize-idazle. (elefti): *izond* Elertia lantzen ari dan idazlea.

anize-lan. (erti): *iz.* Ertizko lana dana. (antze): *ft.* Antzezko tuna dana.

antze-sagile. (su-ikusgaŕiak): *izond.* Suziriak egiten eta aurkezten **dituena.** (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

antze-sulanak. (su-ikusgatiak): *iz.* Suziriak egiteko lankuntza.

antzedu. (credit): *iz.* Erti-eredua.

entzedun. (asmamen): *izond.* Antze aundikoa dana. (eskuantze): *izond.* Berbera. I: Antzatsu, antzetsu. (antze): II *izond.* Berbera. I: Antze-egile.

antzegabe. (baldartasun): *izond.* Baldaŕa dana. Antze^{g}abe, antzegabcko.

antzegailu. (anize): *iz.* Zerbait antzez egitekoa dana.

antzegite. (zeazkuntza): iz. ikus.: Zeazkuntza. I: Zeazketa.

antzekaitz. (baldartasun): *izond.* Ikus.: Antzegabe. Antzekabe.

antacid. (edespen): *iz.* Ametsezkoa dan egipen bat edeatea, bertatik zileiztizkoa dan irakaspena ateratzekoa dana. (alegikeri): iz. Berbera.

antzeko. *(cite): izond.* Zerbaiten antza duena. I: Anzeko, alayoa.

antzeko-glte. (cite): *izond.* Gauza bat beste baton antzera egiteko almena edo antzea duena. Antzeragaŕi, antzeragilc.

anfzekotasnn. (cite): *iz.* Ikus.: Eite.

anizekotsn. (cite): *izond.* la antzekoa dana.

antzekunde. (antzerti): ŕz. Antzerti-lanon bat aurkcztearen egipena.

antzeiarl. (langile-kunde): iz. Naiz jakintza naiz erti-lanetan laugintzaz ari dana. (jakintza): iz. Jakintza-lanctan frebea dana. (erti):) *iz.* Ertl-lanetan trcbea dana. I: Ertiren bat lantzen *ari* dana. (autze): Ij *iz.* Zerbait egiteko gaitasuna duena.

antzeman. (zenbakun): *ad.* Zenbatzak egin. j: Antzemon. (aparakuntza): *ad.* Aparakuntzak lortzen dituena. Antzemon.

antzendu. (erkabide): *ad.* Erkatu.

antzera. (cite): *adond.* Eite berekoa izatea.

antzera-ezin. (an€zeraketa): *izond.* Ezeren antzera egin ezin ditekena. I: Antzera-gaitz.

antzera-galtz. (antzeraketa): *izond.* Ikus.: Antzera-ezin.

antzera-Iuma. (luma): *ix.* Antzararen Iuma.

Antzeragafi. (antzeraketa): *izond.* Ikus.: Antzeku-gile. Antzera-gile.

antzeraglle. (antzeraketa): *izond.* Ikus.; Antzeku-gile. I: Antzeragaŕi.

ANTZERAKETA. *iz.* Gauza *bat* beste baten anzkidea egitearen egipen eta ondorioa. Antz-alda, antzarpen, antzeratze, entz-bide, ante-irudi, eskerni-aldi, iñcsti, papelara, zuzmut. *it* (aldaki), (alegikeri), (cite), (erakotasun), (eredu), (iseka), (malinuzkeri), (mozotokeri), (muskulio), (osterakuntza), (ots-izen), (ugalketa), (zuri keri).

antzerako. *(cite): izond.* Zerbaiten eitea duena.

antzeratu. (antzeraketa): *ad.* Zerbaiten antzera egin. j; Yakindatu, istiak egin.

antzeratze. (antzerakcta): *iz.* Ikus.: Antzeraketa, I: Iiiesti, zuznnd.

antzergafi. (antzerti): *izond.* Antzokian antzerkia bezela antzeztu ditekena.

antzerik-eza. (baldartasun): iz. Ikus.: Baldartasun.

antzerlc-ipui. (edespen): *iz.* Antzerki-eraz egindako ipuya.

antzerlceta. (antzerti): iz. Antzokian ematen dan antzerkizuna. I: Anizerki-aldi, antzerki-jai.

antzerki. (antzerti): *iz.* Antzokian ematen dan antzerti-lana. 1: Jost-irudi,

antzerki alai. (antzerti): *iz. Ifigaŕia* dan anlzerkia.

antzerki-aldi. (antzerti): *iz.* Ikus.: Antzerketa. j: Antzcrki jai.

antzerki-doai. (antzerti): *iz.* Antzerkiak emateko doai edo antic duena.

antzerki-ero. (antzerti): *iz.* Antzerkiak emateko era.

antzerki-idazkera. (antzerti): *iz.* Antzerkiak idaztcko era edo doai berezia.

antzerki-idazle. (antzerti): *izond.* Antzerkiak idazten dituena. Antzerkile.

antzerki-izki. (idazti): *iz.* Eresi-antzerki baterako idazti txikia. I; Ikus.: Antzerkitz.

autzerki-jai. (antzerti): *iz.* Ikus.: Antzerketa. {: Antzerki-aldi.

autzerki-sayo. (antzerti): *iz.* Antzerkia emateko sayon.

antzerkiaren. (antzerti): *izond,* Antzerkia ematen ari dana. Antzerkilari,

antzerkigiie. (antzerti): *izond.* Oitura-antzerkiak idazten ditucna. j: Antzerkilari.

antzerkilari. (antzerti): izond. Ikus.: Antzerkiaren. Ikus.: Antzerkigile.

antzerkile. (antzerti): *izond.* Ikus.: Antzerki-idazle.

antzerkltasun. (antzerti): *iz.* Antzerkiaren nolakotasuna.

antzerkitu. (antzerti): *ad.* Antzerkiak egin.

antzerkitxo. (antzerti); iz, Antzerki /abut paŕgaŕis.

antzerkitz. (antzerti): *iz.* Antzerki baterako idazkia. I: Ikus.: Anterki-izki.

antzerkitz-gile, (antzerti): *izond.* Antzerki baterako idazkiaren idazlea.

antzerlcizun. (antzerti): *ix.* Antzokian ematekoa dan antzerti-lana.

antzerlarl-bakaf. (antzerti): *izond.* Antzerkiaren eginkizun guztietarako bakata dan antzerkilaria.

antzef-talde. (antzerti): *iz.* Antzerkilarien taldea.

ANTZERTI. *iz.* Antzerki-lanak eratu edo antzeratzeko ertia. 1: Antzerkizko **elertia.** *II* (clerti), (erti), (idazti), (oguztaldi), (olerti),

antzertoki. (antzerti): iz. antzerkiak edo beste ekusketa emateko antolatuta dagoen antzokiko zati berezia.

antzertu. (antzerti); *ad* Antzerkiak eman edo aurkeztu.

antzetsu. (eskuantze): *Izond.* Antzeduna dana. : Antzatsu, anteretsu, antetsu, eskuoneko. (antze): *izond,* Berbera.

antzetsuki. (eskuantze): *adond.* Eskuantzez ari-izatea.

antzetu. (maŕazki): *ad.* Maieztu. (margoerti): *ad.* Margotu. 1: Antzestu. (rite): II *ad.* Eitea izan. (erkabite): II *ad.* Erkatu.

antzeyakintza. (erti): *Ix.* Antzez egiña dagoenjokera. I; Antzekintza.

antzez. (erti): *adond.* Ertiz ari-izatea. (cite): *adond.* Zerbaiten eitcz ari-izatea. (edertasun): 1j *adond.* **Edertasunez** *ari-izatea.* (jakintza): j *adond,* dakintzaren arazoctan ari-izatea. (asmamen): II *adond.* Asmamenez ari-izatea. (eskuantze): II *adond.* Eskuantzez ari-izatea. (azpegi): II *adond.* Lekoreko azpeglz ari-izatea.

antzez-biko. (antzerti): *izond.* Antzertiari buruzko gauza alpeŕ eta baŕegaŕien multzoa.

antzez-egiña. (erti): *izond.* Ertiaren arauz egiña dana.

antzez-lagun. (antzerti): *izond.* Antzezketan itzik egin gabe diarduena. I; Antzez-ozteko,

antzez-margogintza. (margoerti): *iz.* Antzokirako apainketak margozten dituen ertia. j: Antzez-margoketa. (antzoki): *iz.* Berbera. (=stride): *iz.* Berbera.

antzez margoketa. (margoerti): *iz.* Ikus.; Antzez-margogintza. (antzoki): iz. Berbera.. (ikusbide): j) iz. Berbera.

antzez-margolari. (margoerti): *izond.* Antzez-margogintzaren lanetan ari dana. (antzoki): izond. Berbera. (ikusbide): !j *izond.* Berbera.

antzez-margoz. (margoerti): *adond.* Antzez-margogintzan yardutea. (antzoki): *adond.* Berbera. (ikusbide): *adond* Berbera.

antzez-margozko. (margoerti): *izond.* Antzez-margogintzari dagokiona. (antzoki): *izond.* Berbera. (ikusbide): *izond.* Berbera.

antzez-ozteko. (antzerti): *izond.* Ikus.: Antzez-lagun.

antzez-told. (antzoki): *iz.* Antzezketak ematen diran antzokiko toki berezia. Antzeztegi.

antzezgafi. (antzerti): izond. Antzokian enrateko egokia dana.

antzezgile. (irudigintza): *izond.* Irudiak dagizkiena; irudigilea. 1; Antzezkari, itxurapegile.

autzezkari. (irudigintza): *izond.* Ikus.: An tzezgile. 1: Itxurapegile.

autaezkeli. (eresi): iz, Abestaldea.

autzezketa. (antzerti): iz. Antzokian antzerkiak aurkeztea.

autzerki. (eskuantze): *adond.* Eskuautzez ari-izatea. (gizirudi): *iz.* ikus.: **Gizirudi.** (aldaki): II *iz.* Ikus.: **Aldaki.** (irudi-antz): II *iz.* Ikus.: **lrudi-ante. :** Izaizun.

autzerki-elesti. (irudi-antz): *iz.* Irudi-autzen bilduma. (bilduma): *iz.* Berbera. (zarkinizti): II *iz.* Margokuntzak, irudiak, gizirudiak edo etxe-bikañen etestia.

antzezki-eun. (eun): *ix.* Antzez-tokian egoten dan eunki aundi ta margotuta, naiz apainketarako naiz ikusleai antzez-tokia ezkutatzeko. I: Antzoki-oyal, antzeztoki-eun. (antzoki): *iz.* Berbera, berbera,

antzezkide. (erti): izond, Antzezketak egiten dituztenen bakoitra. I: Tkus.: Antzezlari, I: itxurant. (antzerti): izond, Berbera.

antzezkigiie. (irudigintza): *izond.* Irudigintzan lanegiten duena.

antzezkilari. (argazki): *band,* Argazkiak egiten dituena. (eskulangintzak): *izond* Berbera.

antzezkizun. (antzerti): *iz.* Antzeztu ditekena edo antzezteko dagoena.

antzezko. (eskuantze): *izand.* Eskuantzez egiña dagoena. (edertasun): *izond.* Ede!, ertizko, ondoegifia dana.

antzezkunde. (antzerti): *iz.* Antzokian ematen diran antzezkctacn egipcna. I: Antzezpen.

anŕzezkura. (margoerti): *iz,* Margokuntza, margirudi.

antzezlari. (antzerti): *izond.* Antzezketan entaten ari dana. (: Ikus.: Antzezkide.: Itxurant. (margoerti): *(wad.* Irudi-antz eta laukiak margozten dituena.

antzezlaritza. (antzerti): *iz,* Antzeztarien lanbidea.

antzeznotin. (antzerti): *iz.* Antzertilancan agertzen dan notiña.

antzezpen. (antzerti): *iz.* Antzezkunde.

antzeztegi. (antroki): *iz.* Ikus.: Antzeztold.

antzeztoki-eun. (nun): *iz.* ikus.: Antzezki-eun. j: Antzoki-oyal.

antzeztu. (antzerti): *ad.* Antzerkiak antzez-tokian eman. (adierazkizun): *ad.* Berbera. (irudi-antz): II *ad.* Irudiantzak egin. (eite): j! *ad.* Zerbaiten eitea izan. (margoerti): jj *ad,* Margotu. (maŕazki): II ad. Maŕeztu.

antzgaŕi. (irudi): tom!, Beste erak at ditzakena.

antzi. (inka): *iz,* Tntziria, zinkuriña. Ats-beerapen. (oñaze): *iz.* Berbera. (eskuantze): iz. Ikus.: Eskuantze. (antze): j *iz.* Ikus.: Antze. f: Seiñu, maiña. (antzutasun): II *ŕz,* Esnea ez daukan emea. (esne): II *iz.* Berbera. (aanzpen): II *ad.* Aaztu. I: Antzitu, anzi.

antziaka. (inka): *adond.* Intzirika ari-izatea. I: Anlziaz.

antziaf. (azie): *iz.* Sortaldetik eltzen dan aides. I: Antziinti. (intz): *ŕz,* ikus.: Aintzigaŕ.

antziaz. (inka): *adond. Tkus.;* Antziaka.

antzieŕ. (izotz): *iz.* Izotz-orma. I: Antzigaŕ. (intz): *iz.* Ikus.; Aintzigaf, antziliaŕ.

antzigait'z. (atsekabe): iz. Nekez adiakatzen duena. (inks): ŕz. Berbera,

antzigaf. (izotz): *iz.* Ikus.: Antzieŕ. (intz): iz. llots.: Aintzigat. Antzief, antziliaŕ.

antziguf. (ieki): iz. lkus.: Ieki.

antzik-eza. (ezberdintza): *iz.* Besteiakoa, ezberdiña izatca.

antziña. (inks): *ad.* Intzirika ari-izatea.

antzila. (ereztun): *lz.* Lan-aria igaroteko zurezko ereztuna.

antzlltaf. (intz): *iz. ikus.:* Aintzigaŕ. Antzigaŕ, antzief. (aloe): *iz.* Ikus.: Antziaŕ.

autzin. (auŕetasun): *iz.* Ikus.: Aintzin.

antzin-aldi. (anbiala): *iz.* Aspaldiaspaldiko aroa.

antzin-erdera. (izkcra): *iz.* Aspaldiko erdera.

antzin-uren. (anbiola): izond. Aspaldikoa dan urena. (andi-manditza): *izond.* Berbera.

anizin-zale. (anbiola): *izond.* Ikus.: Antziñakoi. I: Antziñataŕ, antzintzalc, zaŕon-zale. (etiketa): *izond.* Berbera.

antzin-zaletasun. (anbitla): *iz.* Naiz eŕiketan naiz oiturai buruz lengo jokeraen aide izatea.

antzintzale. (aubiola): *izond.* Naiz eŕiketan naiz oiturai buruz lengo jokcraen alde ari dana. I: Antzin-zale, zaŕon-zale.

antziña. (anbiola): *iz.* Ikus.: Anbiola. I: Antziutadin, atziña, lenaldi.

antziña-gazte. (zartzaro): *izond.* Gaztea ez dana.

antziña-itz. (anbiola): *iz.* Aspaiditco itza, itz zata. (itz): *iz.* Berbera.

antziña-zale. (anbiola): *izond.* Anbiolakoa maite duena.

antziñadin. (zartzaro): iz. ikus.: Zartzaro.

antziñaetako. (anbiola): *izond.* Aspatdikoa dana. j: Antziñako.

anlziñalco. (anbiola): *izond.* Ikus.: Antziñaetako. I: Oso aspatdikoa dana. (aitona): *iz.* Asabak. I: Antziñakoak, anziñako.

autziñalcoi. (anbioia): *ŕzand.* Naiz etiketan naiz oiturai buruz lengo jokeraen aide dagoena. j: Antziñataf, antzin-zale. (eŕiketa): *izond.* Berbera.

antziñande. (zartzaro): *iz.* Ikus.: Zartzaro.

antziñataf. (anbiola): *izond.* ikus.: Antziñakoi. Antzin-zale, aintziñaŕ. (aitona): *izond.* Berbera.

antziñate. (anbiola): iz. Ikus.: Anbiola.

antzlñateko. (anbiola): *izond.* Anbiolakoa dana. I: Antziñatiko, antziñeko.

antziñatik. (anbiola): *adond.* Anbiolatik etortzca.

antziñatlko. (anbioia): *izond.* Ikus.: Antziñateko. j: Antziñeko.

antzokatu. (auŕerakuntza): *ad.* Auŕeratu.

antziñeko. (anbiola): *izond.* Bats.: Antziñateko. I: Antziñatiko.

antziñen. (anbiola): *izond* Bazkun batean dagoen aintziñekoa.(bazkun): *izond.* Berbera.

antziraf. (istinga): *izond.* Istingatsua dana.

antziti. (indaŕ): *izond.* Indartsu. I: Antzitsu.

antzitsu. (indaŕ); ŕzond, Tkns.: Antziti. lndartsn, anzitsu, anzitio.

anttilu. (ustcldura): *ad.* Usteidu.

antzifutako. (ustcldura): *izond.* Ustelduta dagoena.

antzitu. (atsikigen): *ad.* Eskuz atsitu. (atzipen): *ad.* Caizkile bat atxiki. (antzutasun): ?! *ad.* Eŕapca legortu. Antzutu. (aanzpen): II *ad.* Aaztu. ikus.: : Anizi.

antzitu-befl. (cane): *bound.* Edoskitzea utzi duena.

antzitzale. (atsikigen): *izond.* Atsikitzen duena.

antzitze. (erosketa): *iz.* Zerbaiten jabea egitca edo biuttzea.

antzixa.(yars.unspen):iz. Gogo-soñari buruzko yaraunspena.

antziz. (inks): *adond.* Intzirika, zinkuriñaz ari-izatca.

anzzo. (giño): *iz. Ikus.: Giña.* (gisa): *iz.* ikus.: Gisa. I: Era, anzo, lazko, molde. (neuŕi): ^^ iz. ikus.: Neufl. *(eite): j* t0. Ikus.: Eite. I: Kera. (eskuaatze): ikus.: Eskuantze.

antzodun. (cite): *izond.* Zerbaiten eitea duena. I: Antzoko. (eskuautze): *izond.* Antzeduna dana. (antic): (*izond.* Berbera.

antzokatu. (ardiespen): *ad.* Ardietsi, lortu.

ANTZOKI. *iz.* Antzerkiak aurkezteko gala, arcto edo orruadia. Baste ikuskizunak cmatcko tokia ere. *II* (bizitegi), (ekusketa), (eraikintza), (etxegintza), (gaztasun).

antzoki biribil. (antzoki): ŕa. Ikus.: Jolaseta. (jolaaeta): *iz.* Berbera.

antzoki-an. (antzoki): *iz.* Antzeztokiaren aoa, I: Antzoki-ate.

antzoki-arauz. (antzerti): *adond.* Antzertiari dagokienez.

antzoki-ate. (antzoki): *iz.* Ikus.: Antzoki-ao.

antzoki-jai. (antzerti): *iz.* Antzertiaren bidez egiten dan jaya.

antzoki-oyal. (kartxoñak); iz, ikus.: Antzezki-eun. j: Antzeztoki-eun. (antzoki): *iz.* Berbera.

antzolc€-oyalixo. (kurtxoñak): *ft.* Antzokian zeredozer ezkutatzeko erabiltzen dan eunkia.

antzolci-txartel. (antzoki): *iz.* Antzokian sartu al-izateko atera ado erosi beaŕ dan txartela. (agerkai): *iz.* Barbara.

antzokilco. (antzoki): iz. Antzokira doan gizakien multzoa. (notin): iz. Barbera,

antzokizki. (antzoki): iz. Antzez-tokian margoztuta dagozen eunki ta baste gauzaen multzoa. (margoerti): *fz.* Berbera.

antzotco. (cite): *izond. Ikus.:* Antzodun.

antzora. (gisa): *adond. Ikus.:* Gisa.

antzorde. (erkabide): *iz.* Ikus.: Erkabide.

antzordez. (eredu): *adond.* Adibidcz. Ikus.: Adibidez,

antzos. (eskuantze): *izond.* Antzeduna dana. I: Antzotsu, anzatsu, anzatsu. (antze): *Izond.* Berbera.

antzostu. (asmamen): *ad.* Asmamenduna izan. (eskuantze): *ad.* Antzeduna **biurtu.**

antzotsu. (eskuantze): *izond.* Ikus.: Antzos. Anzatsu, anzatsu. (antze): *izond.* Barbera.

antzotu. (antzutasun): *ad.* Antzu biurtu.

antzu. (antzutasun): *izond.* Abereen artean semerik cztucna.: Arpel, auntzu, aunzu, antxo, antxu, utz. (giño): *iz.* "Antzo" itzaren zentzukidea. I: Ikus.: Giño. (entzupcn): *(ad.* Bntzuten au. (aditz): II *ad.* Berbera. (igali): *izond.* **Igalik** ernaten cz donna.

antzu-aldi. (antzutasun): iz. Antzu izatearen aroa.

antzudura. (antzutasun): *iz.* Emarazteko ezintasuna. : Leu etzana antzu biurtu. (esne): La. Ugaztzetan esnea kentzea. 1: Antzupen.

antzuela-gaztain. (gaztañondo): *iz.* Gaztaña area.

antzuki. (antzutasun): *adond.* Antzutasunez ari-izatea.

anizunde. (crkabide): *iz.* Ikus.: Erkabide.

antzundu. (erkabide): *ad. Erkatu.*

antzupen, (antzutasun): *iz.* Ugatzetan esnea kentzea. Titus.: Antzudura. (cane): *iz.* Berbera.

antzurdi. (izotz): *iz.* Ura tantaka jaustean egiten dan izotz-zatia, zintzilika geratzen dana. I: Kandalu, kizki, lei-lxintxiŕi, lentxurda, izotz-but'untzi, izoztruma, izotz-koskoŕ, izotz-truma.

antzuri. (alto): *izond.* Zerbaiten eitea donna.

ANTZUTASUN. *ft.* Ondorerik cmaten eztuena, etekiñik sos'erazten eztuenaren tasuna. Uzta peitzea, **igalien** uŕitasuna. I: Akeztasun, angettasun, pegortasun, seinbagetasun, sengetasun, soiltasun. // (azaldi), (cmakumc), (etnaltzo), (eziña), (gauzeztasun), (gogo-landucza), (legortasun), (luŕ), (uzta).

antzutu. (antzutasnn): *ad.* Eŕapea legortu. I: Autzitu, isibaldu, ziztortu. (esne): *ad.* Ume bati esne-cdoskitzea kenerazi.

antzutu-befi. (esne): *izond.* Arestixean esne-edoskitzea kendu zayona.

antzuzai. (esku-tangintzak): *izond.* Bildotsen artzaña. (ardi): *izond.* Berbera.

ann. (alapide): *iz.* Aberecntzako janaria. (alditxai): *iz.* Kamen eta **indafak** gutzilzea. j: Ikus.: Burtzoraldi.

anu-egin. (alditxaŕ): *ad.* Kamen eta indaŕetan gutxitu. (jaustasuu): *ad.* Berbera.

anua. (oltzaburu): *iz.* Oltzaburuaren oin zuzena.

anunzin. (laboreak): iz. **Gad** ta zelcalearen nastea.

anurin. (ugorki): *iz.* Ikus.: Ugorki. Arnokia.

anusika. (muxikondo): *iz.* Ikus.: Muxika. Prexego.

anuti. (koldartasun): *izond.* Kolda/a dana.

anutu. (koldartasun): *ad.* Koldaia biurtu.

anxafai, (aŕain); *iz.* Ezuŕezko ezurtza daukan itxasoko aŕaña.

anxet. (Takla): *adond.* Was.: Antxet. Antxe.

anxi, (aldakara): *fz.* Ardura, kardaba, kczka. (ardi): fz. Erdi-egin ez duen **arctic.**

anxiatu. (aldalcura): *ad.* Ardura, kardaba, kezka izao.

anxo. (goycra): iz. Bekokian begi bakaŕa zeukan cŕaldoya.

auxume. (ardi): iz. Jayo-beŕia dan arkumea. (auntz): *iz.* Antxomea ala akeŕa.

anyiyar. (sabel): iz. Aberearen cŕaiiien multzoa.

anyura. (landare): *iz.* Ikus.: Basandura. [: Aindura, anduŕa, anduratze.

anz. (irudi); *iz.* Ikus.; Irndi. (kondaŕ); Tkus.: **Koudaŕ.** (eke): j iz. Tkus.: E€te. I: Antz.

anzako-belaŕa. (landarea): *iz.* Edaskaria dan **landarea.**

anzara. (egazti): *ŕz.* Ikus.: Antzaŕ. Anzarea.

anzara eguua. (egun): *iz.* Larunbata. Anzarakumea jaten dan eguna.

auzarakume. (egazti): *iz.* Anzararen kuma.

auzarategi. (egazti): *iz.* Anzarak egoten edo saltzen diran tokia.

anzarka. (gone): *iz.* Ikus.: Antzarka.

anzaf-bedaf. (belar): *iz.* **Belaf-mota** *bat.*

anzatsu. (eskuantze): *izond* ikus.: Antzos. : Antzotsu, anzetsu.

anzatsutu. (eskuantze): *ad.* Anzatsa egin, biurtu.

anzdun. (eite): *izond.* Zerbaiten eitea duena.

anze. (antze): *iz. Ikus.;* **Antze.:** Kupera.

anzera. (sate): *iz.* Ikus.: Ante.

anzatsu. (antze): *izond. Ticus.;* Antzos, t; Antzotsu, anzatsu.

anzi. (onbide): fz, Tkus.: Onbide. Ekandun, onera, onaimen. (almen): *iz.* Gorputz edo gogo-altasuna. (aanzpen): (*ad.* Aiztu.: Tkus.: Antzi.

anzide. (aanzpen): iz. Ikus.: Aanzpeu.

anziio. (atalondo): *fz.* Atadi, atari.

anziña. (auŕetasun); *adond.* Auŕeko.

anzirka. (ostagizti): fz. Mnrgozko uztaya, balzuetan euria daneau ortzean ikustcn dana.

anzkabe. (ezberdintza): *izond,* Eitekoa ez dana. (makestasun): *izond.* Berezko itxura galdu (Wens,

anzkabetu. (ezberdintza): *ad.* Bare eites galdu. (makestasun): *ad.* Berezko itxura galdu.

anzkafi. (antzeraketa); *izond.* Antzera ditekena.

anzke. (matze dura): *Izond.* Makctsa dana.

anzketu. (matzerdura): *ad.* Markestu, makestu.

anzk€de. (cite): izond **Noun** edo gauza baten antzekoa dana. j; Neutizti'an, kaizuz ezberdiñak diran bi irudiak,

bañan bereu zatiak, alkaŕi buruz, giño bateau agerizen diralarik. Ideko, idekotsu, iduriko.

anzko. (eite): *frond.* Besteren eitea duena.

anzo. (eite): iz. ikus.: Eite. [: Antzo,

anzokatu. (ardiespen): *ad.* Ardietsi, lortu. J: Anoka.

anzorka. (gene); *iz.* Geyegizkoa dan gunea. J: Aŕamuska, izutaldi.

anztu. (aanzpen): *ad.* Ikus.: Aiztu. j: Aztu, gogotarik yoan, gogotik galdu.

anzu. (antzutasun): *izond.* Semerik ukan ez dezaken emea.

anzudun. (eite): *izond.* Beste zerbaiten eite aundia duena.

anzundetu. (erkabide): *ad.* Erkatu. j; Auzundu.

anzundn. (erkabide): *ad.* Ikus.: Anzundetu.

anzufun. (landare): *iz.* Apirka'ko landarea; bertatik tinkaduraz genii oso gaŕatza ateratzen da, ta erinkoŕa bezela sendakintzan erabiltzen da. j: Anzurun, anzurun-bilu, anzurun-gilu.

anzutu. (antzutasun): *ad.* Anzu egitea edo biurtzea.

aña. (dei-egikuntza): *iz.* Neskatii batek bera baño zafagoa dan aizpari ematen dion izena. (otseinketa): *izond.* Adak zaintzen dituena. (esne): Jj *iz.* Aiña. I: Bulaf-emale, eredoskitzale, nunu. (aditzondo): Jj *adond.* Ikus.: Aiña J; Añaxe.

añada, (mealze): *iz.* Lurki baton intzekafayak betetzen dituen menasta. (ur): *iz,* Ur-zirimola.

añadadun. (meatze): *izond.* Añadak dauzkana.

añagu. (zekale): *iz.* ikus.: Zekale. I: Aiñai, anigu, añai, itirio. (lotura): ŕz. Zerbait lotzeko erabiltzen don lokaŕia edo biurkia. j: Añai..

añai, (zekale): *iz.* Ikus.: Zekale. j: Aiñai, anigu, añagu. (lotura): *iz.* Ikus.: Añagu.

añai-zuri. (txori): *iz.* Ikus.: Antra. j: Aoara, egabera, egazpi-zuri, egazpi-txuri, egoatxa-txorl, añera, aiñari.

añain. (nabarmenkeri): *izond.* Oiturazko neuñtik at art dana.

añak. (pupil): *iz.* Gurpilaren oŕalak,

añako. (artakotasun): *izond.* artakotasunez ari dana. J: Añeko. (aditzondo): *adond.* Ainbeste. (duintasun): jj *izond.* Dahl, aingaŕi, Añcko.

añalafa. (aŕ): *iz.* Martin deunaren afia (told bat).

añañ. (uzkeri): iz. Uzkeria dana. (ertzapain): *iz.* irudi txikia. (arbuyo): Jj iz. Arbuyoa adierazteko itza.

aloha. (apaingailu): *iz.* Ikus.: Apaingailu,

añaf akari. (aurtzaro): *iz.* Izkimizkiak ·uano dituen auŕa.

añañeria. (uzkcri): *iz.* Ikus.: Uzkeri. (edertasun):ŕz. Edertzapcna.

añañ€ño. (txefen): ŕz. Ikus.: Txeŕen; oŕen itz-estalia.

añañtu. (edertasun): *ad.* Edertu, ederztatu.

añar-isats. (efatz): *iz.* Añaraz egindako efatza. (abetxu): *iz.* Berbera.

añara. (abetxu): *iz.* Txilarkidea dan abetxua, abartsua; bere loreak txikiak dira, margo oriegi-zuri ala gofixka; bare aura ta efoaz eguf-ikatza egiten da. Ikus.: Alga. I: Txiiat, giñaŕe, añarzuri, añaskaŕ, añara-belaŕ, aka'. (txori): iz. ikus.: Aiñara.

añara-belaŕ, (abetxu): *iz.* Ikas.: Añara. Añarzuri, altar.

afiarba-ari. (armiarma): ***iz,*** Ikus,: Aiñaborma-sare. I: Amarau, amaraun, abaiña.

añardi. (abetxu): iz. Añaraen multrns.

añaren 1111. (belaŕ): iz. Piŕinpinkatia dan belata; ori ta efekaya dan bere ufiiña garitxak kentzeko erabilia izan da.

oñari. (saguzaf): *iz. Tkus.:* Saguzaf. Mori. (txori): *iz,* ikus.: Burgoi. {: Buŕuoi, buŕoi, bufuol, belatxiko, be€txijoi, bentzario.

:that. (abetxu): iz. Ikus.: Anara j: Añara-belaŕ.

añaŕa-eiaŕa. (abertxu): *iz.* Txilafa, Aaŕs.

añarzuri. (abetxu): iz, Mara auskara. Ikus.: Mara, afiara-belaf.

añaskaŕ. (abetxu): *iz.* ikus.: Mara. I: Añatskaŕ, talon, añazkaŕ.

aña[g]u. (gad): *ad.* Garin zimeldu. (zimeldura): *ad.* Berbera.

añai, (zei): ***is.*** licus.: Salos-batzaŕ.

añazean crest. (zei): *ad.* Salos-batzafean erosi,

añazizkaŕ. (abetxu): iz. Eŕatzak egiteko añara. (eŕatz): is. Berbera.

añe. (auntz): *iz.* Ikus.: Antxuma. I: Antxume, arm. (osaba): *iz,* Alta edo amaren izena. j: Ikus.: Izeba, izeko. (ants): Jj ***ŕr,*** Gizonek alkaŕi deitzeko erabiltzen duten itza.

añe-mafoka, (joko): *iz,* Ikus.: Aldaika. Aña-mafuka, girgika, txokoka.

añegu, (gari): *iz.* Bizaŕik gabeko garia.

añei. (izenorde): *izond.* Ayei.

añeketa. (lasterketa): *iz.* ikus.: Lasterketa.

mien. (birao): *iz,* Ikus.: B€rao.

añen-ots. (soñu): *iz.* Oat txefenduna.

añenaŕu. (auntz): iz, Añenarennaŕua.

añenbeste. (aditzondo): *adond.* ikus.: Ainbeste. Ainbertze, aiñenbeste.

añendu. (aindurapen): *ad.* Apaiz-aginbideaz gaiztetsi ta ainduratu.

añeneku. (aindurapen): *izond.* Ainduraizen duena.

añeniño. (aindurapen): *iz.* Apaiz-aginbideaz egindaku a€ndurapena.

añenlia. (birao): *adond.* Biraoka ari-izatea.

añenkar€. (birao): *izond.* Biraoak esaten dituena.

añond. (birao): *izond.* Safi biraoz ad dana,

añepef. (ardatz): iz. Lekorera ateratzen dau gurpilcn ardatzarenrnutaŕa.

añera. (txori): *iz.* Bus.: Aiñara. J: Anara, egabera. egazpi-zuri, cgazpi-txuri, cgoatxa-txori.

añere. (aleixo): *iz. ikus.:* Alctxe. l: Aletxa, alitxi.

añeta. (singurs): ŕz. Ainguraren zuŕu€na.

añezka. (eundura): *iz.* Eunlariak bilbea egiteko erabiltzen duten tresna,

añezkagile. (dutxulu): *izond.* Upel-tutuak egiten dituena. (esku-langinizak): *frond.* Berbera.

añibo, (asetasun): *frond.* Asebete dagoena.

añign. (cnoa); *izond.* Enoaturik dagoena.

añil-bcluŕ, (landare): *iz.* Lekaziduna dan landarea; bere ofietatik añ€l edo indoztin oso ona ateratzen da.

añimafo. (joko): *iz.* Ikus,: Albiraka. J: Albiraketa, aldamaŕetan.

añiskaL (tximista): *iz, ikus,:* Tximista. J: ikus.: lñusturi.

añmestez. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Ainbeste. j: Ainbertzc.

año. (undo): iz. Arta-autsa, Artoarcn eritasuna. (landare-erizti): *iz.* Berbera. fleas.: giño. (azkuŕi): II is. Abelgoŕientzako janaria. (arto): (ŕr. Berbera, (alditxsf): li is. Kamen eta hidden gutxitzea.

añodira. (undo); iz, Erdoildura. Laboreen ondoa. (laboreak): *iz.* Berbera.

añogura. (ondo): *iz.* Landare bat añoz betetzea,

Aoki. (edari bizi): *iz.* Pataŕa.

añori. (saguzat): *iz. ikus.:* Saguzaf. I: Añari.

añote. (landare): *iz.* Lekaziduna dan landarca, bazka bezela erabiltzen dana.

añotsu. (itzal): *izond.* Itzalez dagoen tokia. I: Ikus.: Añube. I: Mutsu, aiñotsu.

añotu. (laño): *ad.* Lañoz estali. (ondo): *ad.* Landare bat añoz bete. I: Añoatu. (eritasuna): II *ad.* Berbera.

añu. (auntz): *iz.* Ikus.: Antxuma. I: Antxume, añe. (bolaŕ): iz. Bold tadmota bat.

aiiu-lafu. (lafu): *iz.* Auntza edo antxumeaŕen lafua. (auntz): *iz.* Berbera.

añube. (uaska): *iz.* Ikus.: Ala. I: Sakan. (itzal): iz. Geyenetan itzalez dagoen lurkia. 1: Ikus.: Añotsu.

artukada ari. (ants): *ad.* Zakufa edo baste abereak, ebaintzen demean, bein eta beŕiz urubiatu. (inka): *ad.* Berbera, berbera.

añure. (ants): *iz.* auri, urubia. I: Allure, sñuria.

añurati. (aots): *izond.* Auri edo urubi dagiena.

añuratu. (ants): *ad.* Auri-egin, urubiegin. (inka): *ad.* Ebaintzen dutenean abere batek urubi-egin.

añure. (inks): *iz.* Auena, uŕuma. (ants): *iz.* Ikus.: Añura.

añureaz. (cots): *adond.* Añureka ariizatea.

añuska. (gurkadura): *in.* Ikus.: Estegoŕi. I: Ao ta estegoŕi artean dagoen odia, tzintzurkorda.

añuskatu. (gurkadura): *ad.* Zintzufcan zerbait zearkatu. (itxugindura): *ad.* Zerbaiten igarotzea eragotzi.

AO. *iz.* Gizon eta berein thereon arpegian dagocn utzune zabaldua, bertatik azkutia artzeko. I: Aoba. (lanabesa): *iz.* Lanabesa zoŕotz baton sorbatza. (gozarnen): II la. Gozamenean gai batzuek dagiten zentzupena. I: Txastamena. I: Zufuta. (egokera): iI *iz.* Notin edo gauza bat nunbait ezartzearen egokera. (inguru): II iz. Gauza baten oboa. I: Sumendi-ao. (zciñu): II *iz.* Zelñuaren ertza. (eiza): II *iz.* Afapagailuaren sad idekia. (ate): II iz. Ate-ofia. II (abelizti), (ants), (arpegi), (atsaldi), (ausikidura), (ezpain), (gurkadura), (niasail-ezuŕ), (mingain), (ortz), (coin), (zintzuŕ).

ao teyu. (mintzoera): *izond.* Itzegitean oiesa dana, gaizki esalea.

an talesak. (legal): ***iz.*** Jayo-beŕiaren intziri edo negafa. I: Aufen zinkuliñak. Ikus.: Autoleska.

ao zataf. (lizunkeri): *izond. Ikus.:* Aourdin.

ao-aitorkun. (aitorkun): *iz.* Aoz egindako aitorkuna. I: Ao-aitorpen.

aa-aitarpen, (aitorkun): *iz.* Ikus.: Aoaitorkun.

ao-andi. (so): *izond.* Zurgabetasunez itzegiten duena. I: Miitsu.

ao-atadi. (ao): *iz.* An-saŕera. I: Ao-atari.

ao-Ms. (kirats): *iz.* Auko sunda. (ao): *iz.* Berbera.

an-ats, (kirats): *iz.* Aotik ateratzen dan kiratsa. I: Aokats. (ao): *iz.* Berbera.

an-atze. (ao): *in.* Aoko barne ta gotaldeko zatia.

ao-atzelro. (so): *iz.* Ao-atzeari dagokiona.

ao-azterkin. (ao): *iz.* Aoa zabalik eukitzeko lanabesa. (lanabesa): *iz.* Berbera.

ao-bateko. (irizkidetasun): *izond.* Besteen iritzi berberakoa dana. *I:* Ao batetik, ao batezko.

ao-bero. (ao): *izond* Norberez eztanaz bere burua atanditzen duena. I: Eldntu, aubero. (geikeri): *izond.* Gelkeriz ari dana.

ao-berotu. (ao): *ad.* Norbait bilduŕerazteko, afandikeriz zematu.

ao-bateau. (ao): *adond.* Argiro ariizatea.

ao-beteko. (gozamen): *izond.* Jateko gozoa dana.

ao-beses. (so): *adond.* Janaria ao betean arteea.

ao-bigun. (ao): *izond.* Ao bigunaz ai dana.

an-bike. (soffit): *izond.* Bi doñukoa dana. (aizto): *iz.* Ofazien ziriak egiteko aisle berezia.

ao-bixika. (legal): iz. Aoan egon diteken zokda edo pikoŕa. (ao): *iz.* Berbera.

ao-edafapi. (so): *iz.* Ikus.: Aosabai. I: Aosapai.

ao-edet. (ao): *iz.* Itz-autte aipagafia; ongi itzegiten duena.

ao-estalki. (janztura): *iz.* Aoa estaitzeko janztura. (estaldura): *iz.* Berbera.

ao-etsl. (ao): *izond.* Au estu duena.

au-ezad. (ao): *ad.* Zeribait oditxoa jaIl.

ao-galtzcan.(ezarkera): *adond.* Esarkera txaŕean egotea.

ao-gangall. (ao): *iz.* Zintzurraren gangala. (zintzul): *iz.* Berbera. I: Zlntzufaren safera erdiiitzen dues mints eta g€arduna dan zatia, aosapayaren atzealdean dagoena.

ao-garbiketa. (ao): *iz.* Ao-garbitzea. I: Ao-garbite. (garbitasun): *iz.* Berbera.

ao-gazi. (ao): *iz.* Aoan izaten dan gaŕaztasuna. (mingaztasun): *iz.* Berbera.

ao-gingiia. (ao): ***in.*** Au-sapayaren erdiko calla, kosno-itxura duena, mintz eta giaŕezkoa dana, zintzufaren safera bi erditan ataltzen duelarik.

ao-gogaf. (ao): *izond.* Aoa gogoŕa duena.

ao-gordin. (iseka): *izond.* Bate-eragiten ari dan mozoŕoa. (nabartnentasun): *izond.* Zarpail, zakaŕa dana. (lizunkeri): Il *izond.* Lizun-zale, zantaŕa dana. I: Aolizun.

ao-gull. (bete): *iz.* Azi atalbiko belaf bizkoŕa; bare oflak eltzarian jaten disc. I: Lapaitza, aagoŕi, aragoŕi. (abetxu): *iz.* Txilarkidea dan abetxua; bore zurtofiak iruzpalau neurkin ditu goyeraz; bere igalia, goŕi, biribil, txiki ta iraitzean pikortsua da. (mutirikeri): II *izond.* Lotsagabe, mutiri, eragaitza dana.

ao-goxo. (gozamen): iz. Aokeratxoa. I: Ikus.: Ankara. I: Zapore.

ao-gozagafi. (mardail): *in.* Ikus.: Mardail. (ao): *iz.* Aoa gozatzen duena.

ao-gosatu. (ao): *ad.* Mamurtu.

ao-gozorako, (gozamen): *izond.* Atsegiña soŕerazteko egokia dana.

ao-guritxa. (azkuŕi): *iz.* Aorako aya.

ao-irikigailu. (ao): *in.* Ao-ak idekitzeko tem.

ao-jakintza. (mintzabide): iz. Aoaz jakin-eraztea.

ao-jardun. (mintzabide): *iz.* Aozko eginkizuna.

ao-kirats. (atsaldi): *iz.* Usain €xaŕa duen atsa. (kirats): *iz.* Aotik atera diteken kiratsa.

ao-kirets. (edari): iz. Zuŕupa mingotsa.

ao-korapilo. (mintzabide): *iz.* Oguzteko zaiak diran itzak.

ao-Iapaf. (mailgune): *iz.* Tresna baten ertzean egiten dais mailgune.

ao-lafi. (rnutirikeri): *izond.* Bert ez danaz, bere burua afanditzen duena.

ao-legaf. (eritasun): *iz.* Ikus.: Aneri. I: Apatx-arteko, apatx-bitarteko, lagat.

ao-legol. (ao): *izond.* Ao legoŕ duena.

ao-leof. (ao): *iz.* Jayo befiek aoan duten azala.

ao-Iizun. (lizunkeri): *izond.* Ikus.: Aogordin.

ao-lizunkeria. (lieunkeri): *iz.* Itz zantaŕak geyegi erabiltzea.

ao-lufun. (kirats): *iz,* ikus,: Aokaitz, I: Aokats, aoluŕin.

ao-matrail. (bum): *iz.* Ortz eta agifiak jaŕita dagozen buruaren bi ezuten bakoitza,

ao-maxel, (burn): iz. Ortz eta agifiak jaŕita dagozen huruaren bi ezufen bakoitza.

an-mil. (an): *iz.* Esamesak, ezgarai edo ezegokia dan esana edo mintzabidea. I: aa-mii. (mingain): *iz.* Mingañaren beste irena.

ao-miika. (mardail): *adond.* Ixilka, martnariz ari-izatea.

ao-milkatu. (mardait): *ad.* Marmariz ari-izan. I: Ikus.: Aomixtatn.

an-miitan. (an): *adond.* Aotan ekartzen edo ibi€tzen ari-izatea. I: Ao-miñean. I: Beŕiren bat bala-bala zabaitzea. Aoz bakaŕik ari-izatea.

ao-miiz. (ao): *adond.* Mintzoz ari-izatea.

no-miizko. (anbiola): *izond.* Aspaldidanik aoz-ao datnŕena.

ao-mingaindu. (mintzoera): *ad.* Aopean mintzatu. I: Aopean.

au-miñ. (critasun): *ŕz.* ikus.: Aolagaŕ. J: Aolegat, aobizaŕ.

no-miñean. (ao): *adond.* Ikus.: Ao-miitan.

ins-motel. (rnoteltasan): *izond.* Totela dana. I: ltz-mntela, itz-tntel, izmotel.

ao-moteldu. (moteltasun): *ad.* Toteldu, total mintzatu.

ao-motelduz. (rnoteitasun): *adoud* Totelduz ari-izatea.

no-moteltasun. (moteltasnn): ŕz. Totelez mintzatzea.

ao-motz. (amustasun): *frond.* Sorbatza galduta duena.

ao-musin. (burn): *iz.* Bcko matel-ezuŕa irtena duen flotilla.

an-mutlts. (naŕidara): *izond.* Ortz bat edo batzuk peitzen zaizkinna. I: Naŕladuraren bat duena. (sorbatz): *izond.* Akatsen bat duen sorbatza.

ao-mutuf. (sorbatz): *iz.* linns.: Snrbatz.

ao-obi. (an): *ft.* Ortzcn efoa estaltzen duen aragia. (ortz): *iz.* Ikus.: Oh.

an-odo€. (ao): *iz.* Aoaren baŕuko ta goiko zatia.

ao-oneko. (mintzoera): *izond.* Ongi ta garbi mintzatzen dana.

ao-ontzi. (mintzzoera): *izond* Asko itzegiten duena.

ao-orde. (ortz): *iz.* ikus.: Aok-nrde.

ao-otoitz. (mintzoera): *iz.* Aoz egiten dan otoya.

no-pipita. (an): *iz.* Ao-sapayaren erdiko zatia, kosno-itxura duena, mintz eta giaŕezkoa dana, zintzuŕaren saŕera erdibitzen duena.

ao-pirpita. (ao): *iz.* Ikus.: An-gangail. (zintzuŕ): ŕz. Berbera.

ao-puzkaf. (aupatsaldi): *iz.* Ikus.: Anputz. I: Ao-soiñu.

ao-sabai. (ao): *iz.* Aoaren barne ta goiko zatia. I: Ao-sagaila, an-sapai, aozeru, ausapai, auzapai, ganga, sapayo, zapalo.

ao-sagaila, (ao): *iz,* Ikus.: Ao-sabai. I: Ao-sapai, aozeru, sabayo.

ao-sapai. (an): *iz.* Ikus.: An-sabai. j: An-sagaila, aozeru, ganga, ausapai, sabayo, sapai.

ao-sarde, (turd-on-10: *iz.* Larortza.

ao-soiñu. (aupatsaldi): *IZ. ikus.:* Ao-puzkaŕ. (mun): iz. Aoan emandako muña. I: Ao-soñu. (eresgalu): II *iz,* Aoz jotzen dan eresgalua.

no-soka, (ao-ugal): *iz.* Ikus.: Ao-ugal. I: Aoual, ao-ubai.

ao-sokatu. (ao-ugal): *ad.* Sai-abereai ao-ugala jaŕi.

no-soñu. (mun): ŕz. aus.: Ao-soiñu. I: Aosoñu. (soñu): *iz.* Ikus.: Satin. I: Aosoñu,soiñu.

ao-susket. (legal): *iz.* Auŕai man egiten zayen txikia. j: Auŕai ezpain-xokoetan egiten zayen suidaŕ zakartsua. Aozuztaŕ.

ao-suskertsu. (legal): *izond.* Aaan legal txikiak dauzkana.

ao-tipi, (so): *izond.* Ao txikia duena. I: Aotxa.

ao-txolca. (ao): *iz.* Batzuci bate-egiten dutenean an ondoan egiten zayen xiloa.

ao-ubai. (ao-ugal): *iz.* lkus.: Ao-ugal. I: Aoual, ao-soka.

AO-UGAL, *iz.* Zaldien mutuŕekoa, aberearen buruan ugalakaz eta edeakaz tinkotzen dana. I: Ao-soka, actual, an-ubai, auko, musuko, musuko-kako,1/ (abere-tresnak), (an),'(kate), (uzkaldura), (uztaŕi), (zaldizketa).

ao-ur. (ubil): *iz.* Uraz edo beste ubilaz no ta ortzak garbitzearen egipena.

ao-urdin, (lizunkeri): *izond.* Zantaŕa dana. I: Ao zataŕ.

no-urontzi, (edontzi): *iz.* Ao ta ortzak garbitzeko edontzia.

ao-uŕatu. (an): *ŕzond.* Aoa artesitua duena.

ao-ufin. (kirats): *iz.* Ats-gaiztoa duena.

ao-xabaldu. (igali): *ad.* Igalien azala ideki.

ao-xotx, (ortz): ŕz. Ortzak garbitzeko zotza.

ao-zabal, (zurgabetasun): *izond.* Itzegitean zurgabetasnnez ari dana. (ao): *izond.* Lotaagabekoa dana. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Afausi. : Aaŕuusi, ao-zabalkada, ao-zabal. (itxasontzi): ŕz, Ontzi-gaña ez daukan itxasontzia.

no-zabaldu. (atsalcli): *ad.* Aŕausi-egin. I: Ao-zabalkatu.

no-zabalkada. (atsaldi): *iz.* ikus.: Aŕausi. I: Aaŕausi, ao-zabai.

no-zabalkari. (atsaldi): *izond.* Aŕausia dagiena.

ao-zabalkatu. (atsaldi): *ad.* ikus.: Ao

ao-zabalkeria. (atsaldi): ŕz. Eritasuna sortzekoa dan aŕausia.

an-zabalketa. (atsaldi): *iz.* lltzeko dagozenen aoa idekitzea. I: Apada.

ao-zabaitasun. (mintzocra): iz. Asko itzegitearen tasuna. (zurgabetasun): *iz,* Zurgabetasunez ari-izatea.

no-zaitza. (ao): iz. Aoaren zaintzea.

ao-zikinkeria. (lizunkeri): *iz.* Itzegitean lotsagabekeria.

an-zilau. (ao): *izond.* Aoa makotuta duena.

ao-zola. (ao): *iz.* Aoaren atzealdeko tokia edo zatia.

ao-zuldat. (Legaŕ): *iz.* Aoan izaten dan zakaŕ edo pikofa.

ao-zurikeria. (nroŕoikeri): *iz.* Ikus.: Moŕoikeri. I: lopu-biotz. (zuriked): ŕz, ikus.: Fazakeri. (fazakeri): II iz. Berbera.

ao-zurilceriaz. (zurikeri): *adond.* Fazakeriz ari-izatea. (fazakeri): *adond.* Berbera,

an-zuriketa. (legunkeri): *iz.* Ikus,: Legunkeri.

no-zuritu. (atzipe): *ad.* Atzipetu, maŕoa, sartu. (legunkeri): *ad.* Txurikatu, legundu.

lionize. (an): *iz.* Aoaz ala lanabesa baten bidez aizea indatez botatzea,

aoalatu. (an): *ad* Aora eratnatea.

anan. (mintzoera): *iz.* Garbi itzegitearen egipena. (ao): *iz.* Berbera. (iseka): I[ls. Maxiaturik geratzearen egipena.

aoanditu. (idekidura): *ad.* Odi naiz zulo baten mutufa edo aoa zabalcrazi. (zabalera): *ad.* Berbera.

aoari. (sorbatz): *iz.* Ikus.: Sorbaŕz.

aoazi, (aogozo): *iz.* Aoan guruin batznek jario-egiten duten aukazko ezabizia.

aoba. (no): iz. Aoa. I: Ikus.: Ao.

aobatasun. (irizkidetasun); iz. iritzi berbcrakoa izatea.

nobatez. (irizkidetasun): *adond.* Iritzi herbcraz ari-izatca.

anberi. (eritasun): *iz.* Aoan sortzen dan eritasuna. I; Aokomin. (ao): iz. Berbera.

aoberokeri. (an); iz. Zerbait, egiazko, berezko edo egokia dan baño gaindik esan edo egitearen egipen eta ondorioa. (geikcri): *iz. Ikus.:* Geikeri.

aoberoz. (ao): *adond.* ltzegiten danaz geyegizko neuŕian ari-izatea.

aobesteko berha. (nabarmentasun): *ft.* Eletzaŕa, ltz zakaŕa.

aobete. (an): *iz,* Au Matzen duen obil- (dodoa.

aobetekoak esan. (zatarkeri): *ad.* Itz zataŕak esan.

aohi. (ortz): *is.* Ortzen efn estaltzen duen aragia. I: Ikus.: Oi. I: Aoŕ-obi, obi, oegi, ogi, oi, obixka.

aobidez. (ao): *adond.* Aoaren bides ari. izatea.

aohits, (aogozo): *is.* Aotik botatzen dan aogozo-alndo aundia.

aobizaf. (ao): *is.* Labanaren sorbatza. (eritasun): *iz.* Abelgoŕiari mingañean sortzen zairkion pikortak. j: Aolagaŕ, aolegaŕ.

nobo, (so): iz. Fazakeria; itzegiteko nabarmenkeria.

anburdin. (no): *is.* Aukoa; sai-aberearen Roan sartzen dan auko-zatia.

andun. (sorbatz): *(sand.* Sorhatza dueua.

aoeri. (erilason): *iz.* Abelgoŕiari mingañean sortzen zaizkion pikortak. Ao-Icgaf, apatx-arteko, apatx-bitartcko, lagaŕ.

aoeri-lzti. (ao): *iz.* Aoaren eritasunak aztcrtzen dituen sendakintzaren zatia.

aaef, (gattzeztasuu): *(sand.* Ezertarako ez dana.

aogabe. (ortz); *izond.* Ortzak galdu dituena.

anal. (an): *iz,* Aoaren baŕuko ta goiko sails. I: Aogaña.

aogain. (ao): *iz.* Ikus.: Aogaiña. 1: Aoganga, aogarai.

aogain-izkiak. (izki): *is.* Ao-atzcz oguzteñ diran lzlciak. J: Ikus,: Aosabai-izkiak.

aogaiña. (no): *iz.* Ao-atzearen goiko zatia. j; Ao-gain.

aogaltz. (ekaitz): *is. Jkus,;* Ekaltz. Arogaitz,

aoganga. (no): *iz,* Aoareu baŕuko ta goiko zatia. J: Aogain, aogaiña.

aogarai. (ao): *is.* Aoaren baŕuko ta goiko zatia. : Aogain.

aogarbi. (no): *izond.* Ongi itzegiteu duena.

aogarbitz. (aitzaki): *iz.* Ikus.: Aitzaki,

aogozaketa. (gozamen): *iz.* Azkufi ta edariak txastatu ta uŕupatzea, gozatzea.

aogozata. (gozamen): *ad.* Aoan zerbait gozatu. (mamurketa): *ad.* Ikus,: Mastekatu.

AOGOZO. *is.* Aoko gamin batzuek iñosten duten ezabizi aukadun eta doi bat lekedatsu; azkuria biguntzeko ta bere txigoikuntza gertutzcko bides dana. j: Yasta-oarpenagatik artzen dau poztasuna, j: Aogozi, istu, lista, iztu, aagozi, ixtu, lixtu, lixtuŕ, tu, In, txu, txutxa, tuya, txus, txux. (lanabesa): is. Snrbatz. Ii (ao), (ezabizi), (goitiko), (goŕoketa), (iñosketa), (zikintasun).

aogazodia, (aogozo): *is.* Aogozoarcn ixtuna.

aogozogurintxo. (aogozo); *iz.* Aogozoaren guruiña.

aogozozko. (gozamen): *(sand.* Aokera unekoa dana.

aoin. (oraiñaldi): *adond.* Oraintxu. Aorain itzaren laburnum. Aon.

aok-orde. (ke-belaŕ): *iz.* Eŕetzcn dueuak erabiltzen duen tutua. (ortz): *is.* Eskuz egindako ortzen multzoa.: Ao-orde.

aokada. (an): *iz.* Bakoitzean artzen dan edarl-aindoa. 1: Aotada, aukada. (egazti): *iz.* Egaztiek herein kumai mokoan cramaten dieten janaria.

aokadura. (ao): is. Ikus.: Aokada. (zintzuŕ): *ft.* Zintzufean sartzen dana. (gardaiñatze):IJis. Ortzak dauzkaten gurpilak edo beste zatikoak gardaiñatzea. I: Aoan eskuz egindako ortzak edo baste zatikoak gardaiñatzea. (ziritz): JJ iz. Egurki batean egindako ziritza.

aakaitz. (ao): *iz.* Aoko kiratsa, ao-kerua. Aokats, aoluŕin, ao-luŕun.

aakaldi. (gaitzipen): iz. Itzez edo cgipenez norbait iraintzearen egipen eta oudorioa. (Gaizki-esate).

aakaldu. (ortz): *izond.* Ortzak galdu dituena. (gaitzipeu): *ad.* Itzez edo cgipenez norbait iraintzea,

aokarl. (ants): izond. Deadarka ari dana.

aolcafuka. (nrtz): *adard.* Orzka, aginka. Aokafukada.

aokafukatu. (ortz); *ad.* Ortzen bidez kiŕikatu; mastekatu. J: Aokaŕutu.

aokaru. (ortz): *is,* Ikus,; Ortz. I: Txantxuŕ.

aokastu. (ortz): *ad.* Ortzak gazes. I: Aomelatu. (lanabesa): *ad.* Lanabesa zoŕotza ozkatu.

aokats. (kirats): iz. Ikus.: Aokaitz. Aoluŕin, ao-iuf an.

aokatu. (gainkadura): *ad.* Gauza baten zatia baste gauza balsa gañean jartzea, telak ipintzen divan bezela. (gardaiñatze): *ad.* Gauza bat beste bates bafuan bold sartzea.

aokatzaile. (gardaiñatze): *izond.* Gardaiitatzen duena.

akatze. (gardaiñatze): is. Ikus,: Gardaiñatze. Aoketa, aŕemeunez. (sarkura): *is.* Aoan edo baste gauza estu bateau sartzca.: Aoratze. (gainkadura): II *iz.* Odiak aoratzca. (bakuntza): JI Landare berberaren abafak aikaŕekin batutzea.

aoke. (gari): *is.* Gariarcn arlantza.

aokendu. (naŕiacinra): *ad.* Zeribait aoa kendu, apurtu ado geyegi zabalerazi.

aokera. (gozamen): *iz.* Gorputz batzuek gozamenean egiten duten crasona. J: Edakcra, aso-goxo, aoko,jakcra,jakiro, jastu, milixkada, sabore, saiñete, txestailu, zapore, agoera, agokera, aokutsu,

aolceta. (gardaiñatze): *iz.* I us.; Aokatze.

aoki. (lag ntasun): *iz.* Eorzketan gorpua laguntzen duen lagun-taldea.

aokiko. (ao): *izond.* Aoari dagokiona.

aoko. (ortz): *iz.* Ao bateau dagozcn urtzen multzoa. (sai-abere): *iz.* Sai-aboreen ao-burdiña. (its): II *is.* Gediña. (aogozo): JJ *iz.* Aoan guruin batzuek jario-egiten duten atckazko ezabizia. (gozamcn): jJ iz. Aokea. : Saborc, saiñete. (txoskof): JJ *is.* Zeŕiaren *wan* sortzen dau pikof txaŕa. (ao): iJ *izond.* Aoari dagokiona.

aaka-burdin. (sai-abere): *is.* Sai-aberearen aoan sartzen dan ao-burdiñarcn sails.

aoko-efex. (zaldizketa): *izond.* Ao-ugalari men-egiten dion sai-aberea.

aoko-gabe. (zaldizketa): *izond.* Ao-ugalik gabe ad dan sai-aberea. (ao-ugal): *izond.* Berbera.

aoko-kale. (ao-ugal): *ft.* Ao-ugalaren katetxoa.

aoko-mofol. (eska-langintzak): *izond.* Zaidia ao-ugaletik daranian moŕoya. J: Aoko-muti L

Aoko-mutil. (eska-langintzak): *ft.* Ikus.: Aoko-moŕoi.

aoko-soiñu. (eresgalu): iz. Aoaz jotzen dan eresgalua.

aoko-xiri. (ortz): *iz*. Orez-ziria.

aokogile. (ao-ugal): *izond.* Ao-ugalak dagizkienak. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

aokwnin. (ao): *iz*. Agifietako mifia. Aoberri. (critasun): iz, Aoko eritasuna.

aokomintzo. (itz): iz. ltzaren beste izkea.

aokoro. (ao): *iz*. Ao-sabai, ao-sapai, sapai.

aokotegi. (saltoki): *iz*. Ao-ugalak saltzen diran saitokia. (ao-ugal): *iz*. Berbera.

aoku. (laguntasun): *iz*. Eorzketan gorpua laguntzen duen lagun-taldea. J: Araki, aulki, segizi, segizio, seizio. : Ikus.: Oztc. J: Zegiozi. (argi-aldi): !z. Ertilariak bere bamean oartzen duen eragingaiia, here lana burutzeko efaztasuna einaten diona. (jandei): $_{Ji}$ iz. Zerbaiterako adeyez deitzea,

aolagaf. (eritasun): *iz*. Abelgoŕi ta sal-abereak aaan izaten duten eritasuna. I: Aolegaŕ, aobizaŕ, aomin,

aolan. (aditzondo): *adond.* Oŕela.

aolaf. (egurki): *iz*. Tkus.: Abe. I: Penal.

aolatz. (aŕain): *iz*. ltxasoko aŕain kuŕuskaduna, soils is zubilkara, limuri ta lekedatsua duena, isats zoŕotz bateaz osoturik. Lanparda. (ugaztun): iz. Ikus.: Agolatz. J: Anderedeŕ.

aeletako. (tanpa): iz. Masalean esliu zabalaz emateu dan tanpa, I: Auletako.

aollcald€. (burutarapen): *iz*. Zerbait egiteko uorbait burutaraturik izan dedila alegintzea. $_{J:}$ Aolku-esaldi.

aolkari. (onu): *iz*. Onua ematen duena. Ikus.: Aolkazaile. j: Aolku-emaile, aolkukari.

aolkari-gela. (landola): *iz.* Aolkatzailearen landola. : Aolkari-cnai. (arduradun): *iz*. Arduradunaren landola, J: Aolkari-mat.

aolkari-mal. (landola): *iz*. ikus.: Aolkari-gela. (arduradun): iz. Berbera.

aoikari-orde. (one): iz. Aolkatzailearen ordez ari dana.

aolkaritza. (onu): *iz*. Aolkatzailearen lanbidea.

aolkatu. (onu): *ad.* Onuak eman. (burutarapen): *ad.* Zerbait siñistu edo editeko, argibidez norbait eragiteko alegintzea. Aulkatu, aulkukatu, aolkua eman.

aollcatzaile. (one): *izond.* Onuak ematen di Mena. J: Aolku-emaile, aolkukari, aolkari.

aolkazale. (one); *izond.* Onuak ematen dituena.

aoiko-eman. (asaŕe): *ad.* Akaŕ-egin, larderiatu.

anikn. (onu): iz. Arazoren batean zezen ari-izateko, artzen edo ematen dan aburua. J: Aolgn. (burutarapen): Zerbait egin edo ez egiteko, argibidez norbait cragitearen egipena. (laguntasun): $_{II}$ *iz*. Forzketan gorpua laguntzen dues lagnn-taldea. (arindura): II *L*. Oñazean, neke-aldian edo atsekabean lortzen dan atseden edo obe-aidia.

aolku-artze. (one): iz. Onuak artzearen egipena.

aolku-emaile. (onu): *izond.* Ikus.: Aol katzailc. ; Aolkukari, aolkulari.

aolku-emate. (onu): *iz*. Onuak ematearen egipena.

aolku-esaldi. (burutarapen): iz. lkes.: Aolkaldi.

aolku-eskatu. (onu): *ad.* Noribait onus eskstu.

aolku-eskatze. (onu): iz. Onua eskatzea.

aolku-gabe. (one): *izond.* Onurik ante gabe ari dana.

:1011m-sari. (sari): *iz*. Aolkaritzarako ordaindu bear dana. (one): *iz*. Berbera.

aolkugaf€. (one): *izond.* Aolkatzekoa dana.

nolkukar€. (000): *izond.* Ikus.: Aolkatzaile. ^: Aolku-emaile, aolkulari.

aolkulari. (onu): *izond.* Onuak emateko arloa duena, J: Aolku-emaile, aolkatzaile, aolkukari.

aolkuzko. (udal): iz. Ziñegotzia, udal bat osotzen detatl bakoitza.

aolufin. (kirats): Jr. Ikus.: Aokaitz. I: Aokats, aoluŕun.

sanitize. (mutirikeri): *izond.* Gaizki mintzatzen dana.

aomakuf. (ao): *izond.* Aoa okerluta daukana.

AOMEN. iz. Gauza bati buruz ants edo iritzi orokafa. Notin bati buruz gins-lagunek duten aburua, berarekiko edo here bizibide edo artze dalarik. Andizuren, entzute, erots, eŕeferta, aŕakasta, freita, fteits, atzaro, atm, aurnen, goyentzi, lelo, ospe, saps, otsande, otepen, amen, uste-on. (azksti): iz. Gosariaren aokada. (mintzoera): II iz. Izkera. izketa.1lAo-miikatu = txutxu-mutxu-egin. /1 Ao-miitan = autoŕean. II (araugabe), (begirune), (bikaintasun), (bilaketa), (duintasun), (gaŕantzi), (gorantza), (goresketa), (izen), (onespen), (oore), (zorion). (gorantza): Jj *iz*. Ikus.: Gorantza, goraldia.

aomen-gabe. (ospege): *izond.* Aipua galduta duena.

aomeneko. (ao): *izond.* Aoar+en annenean dagoena.

aomenka. (ao): *adond.* Aamenak artzen ari-izatea.

aomiikatu. (mardail): *ad.* Aopean mintzatzea, aseŕe edo Mks adierazteko. Auŕean or dagoenaren aurka itzegitea, bere egipenak maiseatzen.

aomiikatzale. (mardail): *izond.* Aopean rnintzatzen dana. J: Norbaiten aurka itzegiten duena, bere egipenak maiseatzen.

aomiiz. (so): *adond.* Ann edo itzez zerbait adieraztea.

aomin. (ao): *iz*. Aoan legaŕa egitea.

aomixtatu. (mardail): *ad.* Marmarikatu, mardailkatu. I: Ao-miikalu.

aomostu. (amustasun): *ad.* Sorbatza galdu. {: Amostu, ao-muztn.

aomuztu. (amustasun): *ad.* Ikus.: Aomostu.

aon. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Aoin. $_{J:}$ Oraintxe, aorain. (aditzondo): *adond.* Oneraxe. J: Aona.

aonabasi. (salokeri): *Land.* Salokeriz eta kiŕikaz jaten duena.

aonako. (berdintasun): *adand.* Onelaxe bezels. (aditzondo): *adand.* Berbera.

aonan. (bordintasun): *adond.* Onelaxe. Aonelan, sonetara. (aditzondo): *adond.* Berbera.

aondu. (igoera): *ad.* ikus.: Agondu.

snuck. (izenorde): izond. Auetxek. Ikus.: Aunek.

aonelan. (berdintasun): *adond.* Onelaxe. Ikus.: Aonan. : Aonetara. (aditzondo): *adond.* Berbera.

aonetara. (berdintasun): *adond.* Onolaxc. ; Aonan, sunelae. (aditzondo): *adond.* Toki ontaraxe.

aono. (ao); *iz*. Au txikia.

aoñabaf. (zurikeri): *izond. Ikus.:* Aizen. ^: Aizuna dana.

aoño. (landarizti): *iz*. Belarkietan dagozen idekidura txiki-txikien bakoitza. (ziritz): *iz*. Berbera.

aopaldi. (mintzabide): iz. Norbaitek adierazi nai duena itzez erakustearen egipeua. I; Iics, esakera. (idazti): *iz.* Idaztl batzuetan eta batez ere ldazteun'ean, cat' batek dituen ataltxoen bakoitza. (izketa): $_{JJ}$ *iz*. Notin batek edo batzuek beste batekin edo batzuekin, laeki, itzegitearen egipena.

(ao): Bakoitzean artzen dan edari-aindoa. (mardail): *iz*. Ao-miikatzearen egipena.

aopats. (aupatsatdi); *iz*. *ikus,:* Koŕokada. ^; Bufatxa, aopetz (gozamen): *iz*. Gaizki egindako txigoikuntzak uzten duen gozamen txaŕa.

aope. (estalpen): *iz*. Ezkutua, aopekoa. (masail-ezuf): *iz*. Sai-abereen bcko masail-ezufa. (sai-abere): II *iz*. Berbera.

aopeen. (mintzoera): *adond.* Aopean mintzatzen ariizatea. (estalpen): *adand.* Ezkutuki, aopekoz ari-izatea.

aopeka. (mintzoera): *adond.* Aupetik, ixil-mixilka mintzatzea. I: Txitxi-mutxika. (mczu): *adand.* Mezuak ixilik ematea.

aopekatu. (mintzoera): *ad.* Txilka-mixilka itzegitea. j: Txutxu- mutxu-egin, txistamista.

aopeko, Mc): *iz*. Beko ezpain azpian irteten dan idea. (estalpen): *iz*. Tsilpeko ta izkututa dagoena edo gordetzen dana. I: Gano, kaparpeko, gordekari, koselu, itz-€xil, itz-isil, izkutuki, izpe, ixileko, ixilgorde, ixidikako, ixpe.

aopetik. (mintzoera): *adond.* Txilik edo belaŕira noribait itzegitea. j: Aupetik, aupez.

aopetz. (aupatsaldi): iz. Tkus.: Aopats.

aopez. (ao); *adond.* Aurpegia beruntz jaŕita, etzanda egotea.

aopi. (mintzocra): iz. Oguzkera ertsakof eta kilikoloz itzegin edo irakurizearen egipena.

aopiakari. (mintzoera): *izond.* Ognzkera ertsakoŕ eta kilikoloz itzegin edo irakurtzen duena.

aopiatu. (mintzoera): ad. Oguzkera ertsakoŕ eta kilikoloz ilzegin edo irakurtzea,

aopide. (mardail): *iz*. Auŕean ez dagnenaren aurkako izlceta.

aopikaria. (gurpil): *iz*. Ziakaz ornitutako gurpiia.

aopil. (sorbatz): *iz*. Lanabesa zoŕotz baten ertza.

aopildu. (alaka): *ad.* leki edo burni-xafla baten ertza zcaŕeraz ehakitzean ateratzen dan Lana egitea.

aopits, (aogozo): *iz*. Ikus.: Binds. j: Bisustu. Aopitz.

aopizaŕ. (sorbatz): *iz*. Lanabesa zoŕotz been sorbatza. (eritasun): *iz*. Abercen eritasun-mota. -

aoputz. (aupatsaldi): *iz*. Puzkaŕa antzeratzen, not egiten dan sauna. I: Ao-puzkaŕ.

aoraln. (oraiñaldi): *adond* Oraintxc. Aoin, non, artn.

aoratu. (ao): *ad.* Aora zerbait eramatea, edo etortzea. : Ao-alatu.

aoratze. (sarkura): iz. Ikus.: Aokatze.

aarl, (izenorde): izond. Ori beta.

aarpegi. (arpegi): *iz*. Ikus.: Arpegi.

aoŕ, (aditzondo): *adond,* Ortxe. : Aoŕ ba! (seme): *iz*. Ikus.: Seine.

aoi-ederto!. (gaitzespen): *aya.* Gaitzespena adierazteko oyutza.

aaŕetara, (aditzondo); *adond.* Oŕlaxe.

aof-obi. (adz): *iz*. Ikus.: Oi. j: Aobi, obi, ocgi, ogi, oi, ortzknuzko,

aofondo, (sendi): *iz*. *Ikus.:* Lenin. j: Maiñada.

aortikan!. (oyutza): *oyn.* Aide ortik!

aorzgo. (eorzketa): *iz*. ikus.: Eorzketa.

combat. (ao): *iz*. Aoko barne ta goiko zatia. j; Aosapai, ausapai, ao-edaŕapi, aogain, aoganga, ausapai.

aosabai-izkiak, (izki): *iz,* Aosabayaz oguzten diran izkiak. I: Aogain-izkiak.

aosabai-min, (eritasun): *iz,* Aosabayaren antura.

acsabaitu, (ao): *ad,* Igidin bat aosabai-izkia bezela oguzi.

aasabal-ezuŕ. (ao); *iz*. Ao-sapaya eratzen duten bi ezuŕen bakoitza.

aosarki. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez.

aosartu, (azarkuntza): *izond.* Ausartia dana.

aoska-eziña, (nastaldi): *iz.* Mintzoeraren nastaldia.

aoska-gabe. (aoskahe); *iz*. Ikus.: Aoskabe.

AOSKABE, *it.* Aofsik ez izatea. Aoska-gabe, ats-apaltasun, rningetasun, abots-eza. li (ants), (isittasun), (zintzuŕ).

aoskagafl, (oguzkera): *izond.* Oguzteko egokia dana.

noskalari, (eresi): *izond.* Ereskidetasunaren arauz dañu batzuetatik besteetara igaratzen dana.

aoskara. (izkeTa): *iz*. Ikus.: lzketa.

aoskatu. (oguzkcra): *ad,* ltzegiteko, soñuak soŕcrazi ta ebakitzca.

aoskatze. (oguzkera): *iz*. Ikus.: Oguzkera. Mingapen.

aoski. (izki): *iz*. Ats-egozte bateaz bakafik oguzten dan lzkia. j: Gediita.

aoskidetasun. (gozotasun): iz. Lk.: Gozotasnn.

aosldntza. (abesti): *iz*. *Ikus.:* Abesti. I: Aotsaldi.

aoskio. (itz): *iz*. Asmo bat adierazteko, ematen dan soñua edo soñu ebakien multzoa.

aoskiz, (cots): *adond.* **Aoz** egiten dan miutzabidea.

aospekatu. (zeartasun): *ad.* Aurpegia beruntzjaŕita, etzan. j: Aozpekatu.

aospen. (eritasun): *it.* Abelgoŕi ta sal-abereak aoan izaten duten eritasuna.

aospen. (ao): *adond.* Burua beeratzea. I: Aozpez, auspez, auzpez.

note. (ao): *iz*. Bakoitzean artzen dan edari-aindoa.

aote-ixun, (sits); iz. Bere Mtn ez dan amaren sonata.

aotada, (ao); *it.* Ikus.; Aokada.

aotadabeta. (aŕain): *iz*. Itxasoko dart, taldeka itxas-adaŕetau sartzen dana.

aotaka. (ao): *iz*. Bakoitzean artzen dan janari-puska. (argitasun): *adond.* Argitasunez eta zabal mintzatzea.

aotakntasun, (mintzaern); iz. Itzegitean erabiltzen dan toleskeria.

aotan artu. (mintzabide); *ad.* Norbait edo zerbait aipatu. (izen): *ad.* Berbera. Aotaratu, antatu, autaratu.

aotarn. (ao): *iz*. Bakoitzean admit dan janari-puska. I: Bakoitzean artzen dan edari-aindoa.

aotoraka, (ao): *iz*. Bakoitzean artzen dan janari-puska. (argitasun): *adond.* Argitasunez *eta* zabal mintzatzea.

aotaratu. (mintzabidc): *ad.* ikus.: Aotan artu. I: Aotatu. (izen); *ad.* Berbera.

aotaŕ. (ao): *izond.* Aokoa dana.

aotatu. (mintzabide); *ad.* Ikus.: Aotan artu. I: Aotaratu. (izen): *ad.* Berbera.

autik atera. (mintzabide): *ad,* ltzak esan.

aotikako, (an): *izond.* Aoz esaten dana. Aotiko, aozko.

aotiko, (ao): *izond.* Ikus.: Aotikako. Aozko.

aatoles, (negaf); *it.* Negaf asi baño lenago egiten den zinkuliña.

AOTS, *iz*. Aideak birikactatik irtctzcan, ats-bideko ariak dardaŕ-cragiñik eta ao-bidean sartzean dagien soñua. I: Soñu onen tasun, oskera edo indaŕa. I: Aozen, aozki, aunts, mintzo, mintzura, oyuantz. (gari): *iz*. Galgarauaren azala. Aotz, kasko. II (abesti), (azalpen), (dei-egikuntza), (guda), (inka), (mintzabide), (mintzocra), (oyutza), (ots-izen), (soñu), (zintzuf).

aots-egin. (ants): *ad.* Aotsak egin edo eman.

aotsaldi, (abesti): *iz.* Ikus.: Abesti. I: Aoskintza,

aotsalditu. (abesti): *ad* Ikus.: Abestu. I: Lelokatu, ozendatu.

aotsandi. (ants): *iz.* Aots aundia.

aotsayo. (begirantza): *iz.* Ernai-deadaŕa,

aotse. (austura): *ad.* Titus.: Autsi. j: Puskatu.

aotsitz. (izki): *iz.* Ikus.: Gedin.

aotsu. (mintzoera): *izond.* Bekaa dan esaria maiz erabiltzen duena.

aotu. (azkufi): *ad.* Aid bati emateko, azkuŕi bat mamurtzea. (aomen): *izond.* Naiz on naiz txaŕa dan aomena duena. (ao): II *ad.* Aotan artn. {izen): I *ad.* Aipafu, aitatu.

aotu-eragin. (aomen): *ad.* Noribait edo zeribait aomen aundia eman.

aotuak. (aomen): *izond.* **Aomeu** aundikoak diranak.: Aotubak.

aotxa. (ao): *frond.* Ikus.: Ao-tipi.

aotxaf. (aotxaŕ): iz, Zailtasuneko egokera. (ozarkeri): *iz.* Ikus.: Ozarkeri.

aotxartn. (gozamen): *ad.* Aokera txaŕa tutu.

no& (bumi): ŕz. Burnia lan€zen duena. I: Arotz. (gad): *12.* Gari edo garagafaren garaua blitzes duen kaskala. I: Algotza, ants, agotz, aŕotx, gabil, gari-azal, kasko, kaspa, kuzko, mine, ogi-zizki, zuzko, (tnasail): II *iz.* Ikus.: Masail. (gaztañondo): II iz. Gaztañarcn morkotza,

aotza. (ao): *iz.* Bakoitzean artzcu dan janari-puska.

aotzaf. (ao): *iz.* Ao aundia.

aotzafeko, (mintzoera): *izond.* Gaizki mintzatzen dana, itz txaŕak darabilzkicna.

aotzeta. (an): *iz.* Bakoitzean arizen dan edari-aindoa. I: Autzeta.

aotzetaka. (argitasun): adond. Argitasunez eta zabal mintzatzea. I: Aotzetaz.

aotzi. (ao): *iz.* Egaztieu auŕeko aoaren zatia, adafezko bi zatikoetaz eratua, ziaz amaituta ta azkufia artzeko bide zayena. (egazti): *iz.* Egaztiaren mokoa. (labaki-aitzuŕ): II *iz.* ikus.: Iabaki-aitzuf.

aotzilari. (egazti): *iz.* Mokoa duen egaztia.

notztegi. (lankuntza): *iz.* **Labe** andia. (burni): *iz.* Iturnigintza; labe andia.

afloat. (ao-ugal): *iz.* ikus.: Ao-ugal. I: Ao-soka, ao-ubal.

aoualeztatu. (ao-ngal): *ad.* Ao-ugalaz lotu.

aoxabal, (ergeltasun): *izond.* Adin gutxikoa dana; ergela.

aoxaken. (ao): *izond.* Aoa ondatsna ta okotza luzatua dituena.

aoximuf. (so): *izond.* Aoa zitnurtuta duena.

aoxka. (main): iz. ikus.: **Man. (ao):** *iz.* Ao txikia.

uncurl'. (ao): *izond.* Jateko milikia dana.

aoxurlgafl. (gozatnen): *izond.* Aokera atsegiña duena.

sox. (an): *adond.* Auz esaten ari-izatea.

aaz beers. (ao): *adond.* Aurpegia beruntz jaŕita, etzanda agates. I: Auz-beers, auzharna, aozpez, auzbaŕena, aozbera.

auz-aoko, (anbiota): *izond.* Aspaldidanik aoz-aa aids zaiguna.

aoz-beeiti. (ao): *adond.* Aurpegia beruutz jaŕita, ctzanda egotea.

aoz-beeratu,(apalkuntza): *ad.* Begirunea adierazteko, norbaiten auŕean belaunikatzea.

aoz-goiti. (ao): *adond.* Bizkaŕgañean etzanda egotea.: Aozgora,aozkora, eŕaz gom, auzkora, auzkora, auzknz.

aazabal, (mintzoera): *izond.* Miutzatzean bura-ariñs dana.

nazabaiks, (atsaidi): *adorn'.* Aŕausika ari-izatea. (ao): *adond.* An-betean.

aozbae. (atiza): *iz.* Galgarautarako artza,

aozbarna, (zeartastui): *fz.* Aoz bera etzanda agates. 1: Aozpe, aozpez, auzbaŕena, auz-beera, aoz beers.

aozen, (ants): *iz,* Ikus,: Ants. 1: Mintzo.

Aazeru. (ao): *iz.* ikus.: Ao-sabai. I: Aa-sagaila, ao-sapai.

aozga. (bumi): *iz.* Burni-arotzarcn langintza.

aozgora. (ao): *adond.* ikus.: Aoz-goiti. I: Aozkora, cioz gora, auzgora.

aozikin. (nabatmentasnn): *izond.* ltzegitean iiz zikiñak darabiizkicna.

aozllari. (txori): *iz.* Igokaria dan txoria, moko laze ta mca duena, baña gogoŕa, ta zomofoak jaten dituena. (auziratze): *izond.* Auziz-auzi dabilena.

aozintzufeko. (ao): *izond.* Ao ta zintzuŕari dagokiena.

aozipotza. (estalketa): *iz.* ikus.: Sapotz. 1: Zipotz, xot.

aozipriztindu. (ao): *ad.* Aoz egotzitako ura edo beste ubiIaz zerbait zirpizindu. (ubil): *ad.* Berbera.

aozkagaitz. (oguzkera): *izond.* Oguzteko eziña dana.

aozkatu. (oguzkera): *ad.* Oguzi-egin. (onu): *ad.* Aolkuak eman.

aflzkatze, (oguzkera): iz. Oguztearen egipena. I: Aozkem.

aozkera. (oguzkera): iz. ikus.: Aozkatze.

aozkeri. (siztc): iz. Sartzean, aiztoaz egindako tanpa.

aozki. (Rots): *iz.* Ikus.: Ants. I: Mintznra.

aozko. (ao): *izond.* Ikus,: Aotikako. I: Antiko.

aozkora. (an): iz. Aoa goruntz, etzanda egotea. j: Aozgora. (zeartasun): iz. Berbera.

aozkorno, (tandare): iz. Apirka'ko landarea; bertatik, zapaz, oso minkoŕa dan gerlia ateratzen da, **sendakintzan** erinkoŕa bezela eabillzen dana.

aoznafclea. (ausnarlari): *izond.* ikus.: Ausnarlari. j: Aoznaŕezalea.

nozokatu, (mardail): *ad.* Ezkutuan marmarikatu.

aozpe, (zeartasun): *iz.* Ikus.: Aozbarna, aozpez,

aozpekatu. (apalkuntza): *ad.* Norbaiten auŕean apaldu, I: Aozpezkaht, aozpeztu.

aozpetu, (apalkuntza): *ad.* **Begirunca** adierazteka, norbaiten auŕean bclauuikatzea.

aozpez, (zeartasun): *adond.* Ikus.: Aozbarna. I: Aozpe, aozpezka, auzbaŕena, auz-beera, ;toe beers.

aozpezka. (zeartasun): *adond.* Bens.: Aozpez, 1: Anzpez egotea.

aozpezkatu. (apalkuntza): *ad.* Ikus.: Aozpekatu. I: Aozpezhi,

aozpeztoki. (oltza): iz. Aozpekatzeko ola. (apatkuntza): fz. Berbera.

aozpeztu. (Id): *ad.* Mustuŕez lufa igitu ta jaso, urd◦ ta basnrdcak egiten dutenez. (apalkuntza): *ad.* liens.: Aozpckatu. I: Aozpezkaht,

aoztegi, (lasta): iz. Lastoa gordetzen dan tokia.

aoznri. (aisetasun): *izond.* Aisetasun aundiaz bizi dana.

aozaztaf. (legal): *iz.* Ikus.: Ao-suskeŕ - 2

apa. (man): *iz.* Ikus.: Mun. I: Laztan. (izen): *iz.* Barad buruz, mintzulariari ematen zayon izena. (otseinkcta): II *iz.* Ume ta auŕak zaintzen dituena. (esertoki): II *ad.* Eseri (auŕen itza). (aitona): jj *iz.* Ikus.: Amaña. (osaba): *iz.* **Alta** edo amaren osaba. (aingura): lj *ad.* **Aingura** jaso. (anai): II *iz.* Anayek aŕeba zafagoari ematen dioten izena. (hero): II iz. Ikus.: Apoin. (igoera): II *ad.* Rms.: Jaso. I: Irakoi.

apa-apa. (ibilera): *adond.* Astiro ibiltzen ari-izatea. (ant izkuntza). (atsaldi): *adond.* Atsaldi estuaz ibltzea.

amt-eman. (nun): *ad.* Mun-eman.

apa-laztan. (besa): *iz.* Besarkada estua.

apa-zale. (tnun): *izond.* Munak ematen maitc duena.

apaalats. (egazti): *iz.* Aŕapakaria dan egaztia.

apabeiaf. (landare): iz. Azi atalbiko landarea, bi urte baño gcyago dituen sandalokaria.

sunburn. (ur-legoŕeko): *iz.* Ikus.: Bum xaal. j: Zapaburu, aiionburuzko, anpagulare, burn-andi, butxapula, apaiburu, ardantxipa, aretxe-bunt,aŕai buru-aundi,kaikuburu,kuskuŕunpin, lardantxipa, aitonburuzko, txalbura, zapogoŕi, zapo-txipa, xaibum, xalupa.

apada. (au): *iz.* ikus.: Ao zabalketa. (eriotza): iz. Berbera.

apaiburn. (uf-legoŕeko): iz. Ilcus.: Butt xaal. I: Aitonburuzko, at-wag-dare, apaburu, buru-andi, butxapula, zapaburu.

apaidin. (aitabitxi): *iz.* Ikus.: Aitabitxi.

apaidu. (azkuŕi): *ad.* Afaidu; gabaz artzen dan janaria egin edo artn. Janari. j: Apainduni, apaiduio, apaiduxkot.

apaigati. (apaingailu): *iz.* Ikus.: Apaingailu.

apaiku. (istinga): *iz.* ikus.: Istil.

apailamendu. (txitita): *iz.* Itxas-uutzi bateko tantai, berga ta aizoyalen moltzoa. (gertuera): iz. Gertutzen dana.

apailari, (langile-kunde): *izond.* Etxegintza-lanetan ari dan ikerlea.

apailastu. (antolagabeketa): *ad.* Babespideak eratsi, auŕeratu. (abere-tresnak): *ad.* Sai-abere bati bare tresnak kendu.

apailatu. (kiri): *ad.* Kirian ezafi. (apaingailu): *ad.* Apaindu. (itxasontzi): ll *ad.* Itxasontzi baten makil, itsuta, agun eta tresncria gertu. (abere-tresnak): jE *ad.* Sai-abere bati bare tresnak

apailatzaile. (gertuera): *izond.* Gauzak kirian ipintzcn dituena.

apailatze. (gertuera): *iz.* Gertutakoa dana.

apailn, (aŕantza): *iz.* Aŕantz-ontzi batek afantzarako daraman tresna berezien ‚noltzoa. E: Apayu, apaixo, kotxera, saregai, tresa, txanku, zedoin. (gertuera): iz. Zerbaiterako gertuera.

apailudun. (gerhera): *izond.* Tresnak dauzkana.

apailugabe, (erabaga): *izond.* Eragabeturik dagoena.

apallugabeko. (menasta): *izond.* Bizirako atalik eztuena, menastak bezela.

apailustu. (erabaga): *ad.* Apailua kendu.

apain. (kriketasun): *izond.* Kriketa dana. ^: Apafi, apantxo. (apaintasun): *izond.* Berbera,

apain-apain. (apaintasun): *izond.* Oso ondo jantzita dagoena.

apain-bitxl. (fazakeri): *izond.* Andiputza Musa.

apain-ezpata. (ezpata): *iz.* Oft oSo estua duen ezpata.

apain-gabekeria, (apaingabetasun): *iz.* Nafaskeria.

apain-gabetu. (apaingabetasun): *ad.* Apaingailuak kendu,

apain-geikeria. (ospa): iz. Guztiz cdergaŕiturik izatea.

apain-gela. (azal-apaintze): iz. Ispllu ta baste lanabesak dauzkan etedizea dagoen gela, notiñen oracle ta garbitzerako. I: Apain-mai, apain-toki.

apain-jario. (ctxcgintza): *izond.* Etxeglntzan erabiltzen dan egikera oso apaña.

apain-lore. (lore): iz. Apaintzeko erabiltzen dan lorea. (apaingailu): Berbera.

apain-mai. (azal-apaintze): *iz.* lkus.: Apaingela. I: Apain-toki, apaindileta.

apain-ofazi. (oŕazi): *iz.* Gupiduna dan otazia, emakumeek apaingailuz edo berets bitoak lotzeko erabiltzen dutena.

apain-toki. (azal-apaintze): *iz.* Ikus.: Apaingela.

apain-usteko. (fazakeri): *izond.* Fazakeri geyegiz ari dana.

apain-xetenda, (apaingailu): iz. ikus.: Xingola.

apain-zerga. (zerga): *iz.* Apainketagaitik ordaintzen dan zerga. I: Kirkileri-zerga,

apaindasun. (apaingailu): iz. Alegiñezko apaintzea.

apaiude. (apaingailu): *iz.* Apaingailu ta apaindura. I: Ikus,: Apaingailu.: Apaindurai.

apaindegi. (azal-apaintze); iz, Edertasunaz apaintzekn toki edo aretoa,

apaindileta. (azal-apaintze): *iz.* Ikus.: Apain-mai,

apaindin. (aitabitxi): *iz.* ans.: Altabitxi. Apaidin.

apaindu. (apaingailu): *ad.* Zerbait Spain jafi.: Apeindu, arkola, arkolau, arkolatu, kuxkuŕatu, panpinatu, panpindu, panpoxtu, pilxitu, pitxiztatu, polikihy ponpolinaiu, ponpoxtu, printzeldu, ostilatu, txaotu, txukundu. (gertuera): *ad.* Adelatu, atondu. (azaldi): jj *ad.* Ezkontzatik at aragiz batzea egin,

apaindugai. (apaingailu): iz. Ikus.: Apainde.

apaindnki. (apaingailu): *adond.* Apaingailuz egotea edo agertzen.

APAINDURA. iz. Soñeko stunts baño aŕanditsu ta aberatsagoa danak erakusten duena. I: Apaingailua, edermen, panpinadura. (kiri): Tajutzea, eratzea If (apaingailu), (arautaun), (fazakeri), (jai-aidi), (janztura), (kriketasun), (ospa).

apaindnrazko. (apt/iglu): *izond.* Apaiintzelco egokia dana.

apaindura-zale. (apaindura): *izannd.* Andi-mandia dana.

apainduria. (apaindura): iz. Edergatia dana, apaingailua. : Apaindura. (ospa): *iz* Apain-apaña dana. (kriketasun): H *iz.* Ikus.: Kriketasun. I: Krikea. (apaintasun): *(iz.* Berbera.

apainduriz. (apaindura): *adond* Apainduraz ari-izatea.

apaindurizko. (ospa): *izond.* Apainduriz agertzcn dana. (etxegintza): *izond.* Apainkerarako zilargiñek darabiltzcn egikera. I: Apainkerizko.

apalnduxe. (apaingailu): *izond.* Polikl apaindura dagoena.

apainduz. (apaindura): *adond.* Egokitzean ari-izatea.

apainduzale. (apaingaitu): *izond.* Bere burua apaintzea matte duena.

apaingabe. (berezkotasun): *izond.* Xaloa dana.

APMNGABETASUN. *iz,* Araztasunik ez izatea. : Kuxidade.

apaingai. (apaingailu): *ft.* ikus.: Apaingailu. I: Ostoila.

APAINGAILU. *iz.* Edertzearen egipen eta ondorioa. Edertzeko on dana. Betegingalu, altadura. Edergailu, edergai, edergei, ederkai, ederkizuna, aPaña, apaingai, apaingaii, apaintze, apainde, apainkalu, apaigaŕi, ostoila, ostoilamendu, ostoilapen. ft (abere-tresnak), (apaindura), (azpadura), (azpegi), (edertasun), (ederztadura), (galartzn),(ipurakintza),(intdi), (janztura), (jokaera), (karel), (kriketasun), (kriketgabetasun), (lore),

(rnargoerti), (obekuntza), (ospa), (tini), (xefa), (zindokuntza).

apaingafi. (apaindura): *iz*. Zerbait edertzearen egipen eta ondorioa. Apaintzeko edo edertzeko egokia dana. (zarbcfiketa): fz. Kalte edo eragozpen bat ongitzeko edo baztertzeko artzen dan bidea. I: Zentzaketa edo obekuntza. Sorospide, urgazpena, geriza. (apaingailu):j *izond*. tkus.: Apaingailu.

apaingafiro. (apaintasun): *adond*. Apaintasunez ari-izatea.

apaingafitu. (apaindura): *ad*. Apaingailuz edertu. : Apaingafiztn.

apaingafiztu. (apaindura): *ad*. Ikus.: Apaingafitu. j: Arduraz apaindu. (apaingailu): *ad*. Ongi apaindu.

apaingc. (apaingabetasun): *izond*. Apaingabeturik dagoena,

apaingetu. (apaingabetasun): *ad*. Apaingailuak kendu.

apaingiñak. (kondaf): *iz*. Curia edo bests [illegible] artzalzen diranean geratzen diran lasto-kondarrak eta abaf.

apaingora. (gorantza): *La*. Gorantza aundiegia.

apaingoratu. (gorantza): *ad*. Geyegiz goratu. Leundu.

apaingura. (fazakeri): *iz*. Anlastez norbait atsegindu na-izatea. : Arazeria.

apainkera. (oikuntza): *iz*. Janztean edo beste zerbaitean aldi batez onartzen dan oitura. (apaingailu): *iz*. Ikus,: Apaingailu.

apainkeri-zale. (apaindurn): *izond*. Apaindura aundiaz bere burua janzten duena.

apaiukeria, (ospa): *12*, Geyegizkoa dan apaindura.

apainkeriz. (ospe): *adond*. Apaindura aundiegiaz ari-izatea.

apa€nkerizka. (ctxegiutza): izond. Ikus.: Apaindurizko.

apainketa. (apaingailu): *iz*. Apainlzearen egipena. Apaingeta.

apainki. (apaintasun): *adond*. Apaintasunez ari-izatea. Apainkiro, apaingi. (kriketasun): *adorn/*. Berbera.

apainkin. (gari): *iz*. Aldendu gabe dagozen galgarauen bakoitza.j: Apaingin.

apainidro. (apaintasun): *adond*. ikus.: Apainki. (kriketasun): *adond*. Berbera.

apainmendura. (ederztadura); *12*. ikus.: **Ederztadura.**

apaintakli. (kid): *iz*. Ikus,: **Antolaketa,**

APAINTABUN. *iz*. Notiñaren garbitasun eta edertasunean afeta berezia; bai ta lan bikaña egitean ere.: Urguritasuna, adeitasuna, jokatzean zintzotasun ertsia. (apaindura): *iz*. Leundu, apaindu, ofaztu edo azal-apalnizearen egipen eta ondorioa. I: Izkilu zuriak garbitu, zofoztu ado labantzearen egipen eta ondorioa. Orma bati azken leunketa ematearen egipena.

apaintsu. (ospa): *izond*. Geyegiz apaindurik agertzen dana.

apaintu. (gertuera): *ad*. Gertu, adelatu, atondu.

apaintza. (apaingailu): *iz*. Ikus.: Apaintzc.

apaintzaile. (gertuera): *Izond*. Zerbait antolatzen duena. j: Apainzaee.

apaintze. (apaingailu): *iz*. Ikus.: Apaingailu. j: Edertzea, adelatzca, apaintza.

apaintzeko, (apaingailu): *izond*. Apaingailuz zerbait edertzekoa dana.

epainxetan. (apaindura): *adond*. Apaintzen astean ari-izatea.

apainzale, (gertuera): *izond*. Ikus.: Apaintzaile.

apaiñagotu. (apaingailu): *ad*. Ldefago jartzea.

apaiñarasa. (efedize): *iz*. Ispiluzjafita dagoen efedizea, notin batek, bere aufean eta bere eskef, ofaztu al-izateko.

apaiñarazi. (gertuera): *ad*. Gertrt-eragin.

apaiñegi. (etxegintza): *izond*. Etxegintzan erabilitako cgikera apain-apaña.

apaiñegitu. (fazakeri): *ad*. Geyegiz apaindu.

apaiño. (egurasti): Le. Biguntzen dan egurastia.

apairu. (azkufi): iz. Edozein motazko' janaria.

apairutegi. (azkufi): *iz*. ikus,: Jangu.

apairuxka, (aragi-uzte): *iz*. Barau-egunetan artu oi dan apart txikia.

apalruztatn, (azkufi): *ad*. Bazkaidu, afaldu.

apaitaken, (joko): adond, Igarkizuncn jokoan ari-izatea.

apalteko. (azkufi): *adond*. Afaltzeko.: Aparitako itzaren laburpena. I: Aparitako.

apaitza. (zango): *iz*. Abere aundien ankaren mutufa edo nña.

apaixo. (afantza): *iz*. Ikus.: Apailu. I: Kotxera, saregai, txanku,

APAIZ. *iz*. Opakuntzak eskeintzeko atxikia dagoen gizona. j: Kristau-uzkurtzan Meza-opekuntza emateko dagoen gizon gantzutua. j: Apez, eleizagizon, elizgizon, yaupari, lakaya, lajai, lapail, tobadun, olajai, arajai, orajai, janartof, jaupari. If (duintasun), (eliza), (eliz-legedi), (ikurton), (islamtasun), (meza), (otoi), (yaurespen).

apaiz-aginte. (apaiz): fa. Apaizen jaurlarltza. (jaurlaritza): *iz*. Berbera.

apaiz-arazu. (apaiz): *iz*. Apaizai dagokien arazoa.

apaiz-aufe. (eti-eliza): *Iz*. Ikus.: Apaiz-nausi.

apaiz-bafuti. {cfi-eliza): *iz*. Ikus.: Efi-eliza.

apaiz-batzaf. (batzaf): *iz*. Apaizen artean egiten dan bilkura. (apaiz): iz. Berbera.

apaiz-beaf, (apaiz): *La*. Apaiza izateko bere burua gertutzen ari dana. j: Apaiz-gai.

apaiz-befi. (apaiz): *iz*. Lenengo **meza** ematen duen **apatea.**

apaiz-biltzaf. (batzar): *iz*. Apaizen arteko batzafa. (apaiz): *iz*. Berbera.

apaiz-buru. (eft-eliza): *iz*. Eliza bstean elizlafen buru dana. j: Apaiz-nagusi, apez-aita, apetxaun, eliz-zain, yauretxeburu,txaumuru,txaunburu, aitaba, aitapaiza, jaunortof.

apaiz-bnrugo. (efi-eiza): *iz*. Efi-eliza batzuen alkantasuna zuzenlzen duena,

apaiz-huruko. (doipuru): *izond*. Ikus.: Boipunrrenari dagokiona.

apaiz-burutza. (duintasun): *iz*. Apaizari dagokion duintasuna.

apaiz-eskola. (apaiz): *iz*. Apalzgeitegia. Apaizgai-tegi, apaizgai-etxe, apaiz-ikasgu, (eliz-legedi): *iz*. Berbera.

apaiz-etsai. (apaiz): *izond*. Apaizen aurka ari dana. (uzkurtza-eza): *izond*. Berbera.

apaiz-etsaigo. (apaiz,): iz. Apaizen aurkako jokera. (uzkutza-eza): *iz*. Berbera.

apaiz-etsaikeria. (apaiz): *iz*. Apaizen aurkako **lama**. I: Apaiz-gofoto. (uzkurtza-eza): iz. Berbera.

apaiz-etxe. (eri-eliza): *iz*. Apaizaitaren etxea.

apaiz-gai. (apaiz): *iz*. Ikus.: Apaiz-beaf. (eliz-tegedi): *iz*. Berbera.

apaiz-geruza. (longain): *iz*. Apaizen lougain berezia.

apaiz-gizon. (apaiz): *ft.* Elizari buruz ari dana. (eliza): *iz.* Berbera.

apaiz-goŕoto. (apaiz): *iz.* Ikus.: Apaiz-ctsaikeria. (uzkurtza-eza): *iz.* Berbera.

apaiz-idazti. (idazti): iz. Baran otoyak egiteko, apaizek darabilten ideztia.j: Apaiz-otoi. (apaiz): *iz.* Berbera.

apaiz-ikasgu. (apaiz): iz. Ikus.: Apaiz-uskola. 1: Apaizgai-etxe, apaizgai-teg€. (eliz-iegedi): *ft.* Berbera.

apaiz jakintza. (gogo-lantzc): *iz.* Apaizen gogo-lantzea. (uzkurtza): Berbera.

apaiz-jantziak. (apaiz): iz. Apaizck darabitz1dten jantziak. (janztura): *iz.* Berbera.

apaiz jantzidun. (apaiz): *izond* Apaizen jantziak darabilkiena. (janztura): *izond.* Berbera.

apa€z-legez. (apaiz): *adond.* Tkus.: Apaizgiaa. (eliz-legedi): *adond.* Berbera.

apaiz-mende. (apaiz): *iz.* Eŕiketa-arazoetan apaizen geyegizko eragipena. (eliz-legedi): *iz.* Berbera.

apaiz-nagusl. (doipuru); *12.* Ikus.: Doipuru. j: Apaizguraso, apez-nausi.

apaiz-nausi. (eŕi-eliza): *iz,* Eŕi-eBza batzuen alkartasunaren burua dan apaiza. I: Apaiz-auŕe.

apaiz-ogasun. (apaiz): *iz.* Eliz-sarien etekiña. (ogasun): *ft.* Berbera.

apaiz-olerti. (apaiz): *iz.* Erdiaroan apaizek eta baste jakintsuek ere erabiltzen zuten alert' berezia. (olerti): *iz.* Berbera.

apaiz-apiL (apaiz): *iz.* Apaizaren opiia. (opil): *iz.* Berbera.

apaiz-atoi. (apaiz): *iz.* Ikus.: Apaiz-idazti. (idazti): *iz.* Berbera,

apaiz-saB. (eliz-legedi): *iz.* Apaiz-leñua.

apaiz-sari. (sari): *iz.* Apaizari dagokion sariztatzea. (apaiz): iz. Berbera.

apaiz-seln. (apaiz): *iz.* Duintasunez bigaŕen malan dagoen apaiz ondorengo eliz-gizona. 1: Apaiz-nŕen,

apaiz-txapel. (kapel): iz. Apaizen buruko berezia.

apaiz-uŕen. (apaiz): *iz.* Ikus.: Apaiz-sein.

apa€z-zale. (apaiz): *izond.* Ikus•; Apaiztat. j: Apaiztiaŕ.

apaizaita. (eŕi-cliza): *iz,* Eti-eliza baleen burua dan apaiza.

apaizatza. (apaiz): iz. Iiras,: Apaizgo. Apaizgintza.

apaizburu-nnende. (eŕi-eliza): *iz.* Eli-eliza batzuen eskuera. (eskuera): Berbera.

apaizena. (idazteun): *iz.* Idazteunean apaizai bereziki dagokien idaztia. (apaiz): *iz.* Berbera. (idazti): 11 1z. Berbera.

apaizeri. (eliz-legedi): *iz.* Apalz-biltzaŕari dagozkion apaizen multzoa.

apaizga€-etxe. (apaiz): iz. Ikus.: Apaiz-eskola. 1: Apaizgai-tegi, apaiz-ikasgu. (eliz-Iegedi): iz. Berbera.

apaizga€-ondo. (apaiz): *iz.* Apaiz-gai izatea utzi duena. (eliz-legedi}: *iz.* Barbera.

apaizgai-tegi. (apaiz): *iz.* Ikus.: Apaiz-eskoia. j: Apaizgai-etxe, apaiz-ikasgu. (eliz-legedi): *iz.* Berbera.

apaizgile. (apaiz): *izond.* Norbait apaiztutzen duena. (eleiz legedi): iz. Berbera. (eleiz-nagusi):]j *iz.* Berbera.

apaizgintza. (eliz-legedi): *iz.* Apaizak irasten dituen Ikurtona. (apaiz): *iz.* Ikus.: Apaizgo. 1: Apaizatza, apaizkunde, apaizkuntza, apaizkuntza, apezgintza.

apaizgisa. (apaiz): *adond.* Apaizaren arauz ari-izatea. 1: Apaiz-legez.

apaizgo. (apaiz): iz. Apaizaren lanbidea. j: Apaizkunde, apaizkuntza, apaizatza, apaizgintza, apezgintza, apezgo, jauparitza.

epaizgnraso.(doipuru): *ft.* Ikus.: Doipuru. 1: Apaiz-nagusi, apez-nausi.

apaizketa. (yaurespen): *ft.* Apaizen lanbidea.

apaizkide. (apaiz): *izond.* Apa€zgoan kidea dana.

apaizkunde. (apaiz): *iz.* Ikus.: Apaizgo. 1: Apaizkuntza, apaizatza, apaizgintza, jauparitza.

apaizkuntza. (apaiz): *iz.* Thus.: Apaizgo. Apaizkunde, apaizatza, apaizgintza.

apaizpiko. (eliz-nagusi): *iz.* Ikus.: Gotzain.

apaiztaŕ. (apaiz): *izond* Apaiz-zalea dana. I: Apaiztiaŕ, apaiz-zalea.

apaiztasun. (apaiz): *iz.* Apaizaren ariketa.

apaizte. (apaiz): *iz.* Apaiz egitea.

apaiztegi. (bizitegi): *iz.* Apaizaren etxea. (apaiz): *ft.* Berbera.

apaizteko. (apaiz): *iz.* Apaiz egiteko dagoena.

apaizti, (apaiz): iz. Apaizen biltzaŕa.

apaiztoki. (opamai): *iz.* Opamai nagusi ondoko tokia, apaizai bereziki dagokiona.

apaizto. (apaiz): *ad.* Apaiz egin. Elizgizondu.

apa€ztxaŕ. (apaiz): iz. Egokia naikoa ez dan apaiza.

apaiztxori. (txori): *iz.* Anka-luzea dan txoria, egabcraren antzekoa.

apaka. (mutt): *adond.* Munka ari-izatea. (atzetasun): *adond.* Atzetasunez dagoenak ens igitzen ari-izatea. (atsaldi): jj *adond.* Atsanka ari-izatea,

apakan, (lasterketa): *adond.* Zaldiak lauoinka lasteŕ-egitea.

apalcatu. (man): *ad.* Munak asko eman.

apake. (ziritz): *iz,* Ogiak duen ziritza, (ogi): iz. Berbera.

apakindu. (bass): *ad.* Ongafctzeko xedeaz,luŕetan base bota.

apaldñ, (iturburu): *iz.* Osiña. (zikintasun): *iz.* Zikinkeria. (bald): H *iz.* Lats-belaŕa. (kondar): *iz.* Ikus.: Kondaŕa. (istinga): 11 iz. Ertzean geratzen dan isti)a. (bass): jj *ŕz.* **Basis** biguna. I: Ikus.: Bass.

opal. (alasa): *iz,* Zapaldak dauzkan aterik gabeko eŕedizea, idaztiak, ingiak eta abaŕ eukitzeko dens. j: Apaia, apal-oltza. (apaltasun): *izond.* Afokeririk gabekoa. j; Xupal. (eresi): 11 iz. Abots beena. 1: Eresgaiu beena. (bekotasun): jl *adond.* **Azpi,** (azkuri): jj *iz.* Apari itzaren aldaknntza. // Gore ta opal = gore ta ben, // Goitirik apal goitik bars.

apal izau. (eritasun): *ad.* Ent bat auiduta egon.

apal-adaf. (abaŕ): iz, Luŕetik sortzen divan lenengo abaŕak.

apal-apal. (aultasun): *adond.* Oso opal ari-izatea. (apaitasun): *adond* Oso beeratuta egotea.

apal-aute. (aidi): *adond.* Afaldu baño lenago. (azkuŕi); *adond.* Berbera.

apal-dei. (jandei): *izond.* Ikus.: Apaldaŕ. I: Apoliaŕ, apaltiaŕ,

apal-ede. (etendura): *iz.* Etendurai eusteko **lotura.** (ede): iz. Berbera, (abere-tresnak): jj iz. Zaltokiaren odes.

apal-erazi. (apaltasun): *ad.* Ikus,: Apalarazi. 1: Apalatu, apal-erazo. (zatarkeri): *ad.* Dolortu, zitaldu.

apal-erazle. (apaikuntza): *izond* Apsl-erazten duena.

apal-erazo. (apaltasun): *ad.* Ikus.: Apal-erazi.

apal-garai. (oren): *iz.* Afaitzeko ordua. (azkuŕi): *iz.* Berbera,

apal-itxura egin. (apslkuntza): *ad.* **Apaltasun** eta erabidea itxuratu.

apal-izki. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Apalazki. I: Apalun, apalusi.

apal-oltza, (alasa): *iz. Ikus.;* Apal,

apal-ondo. (aldi): *iz.* Afari ondoko oldie. I: Apal-ondoan, apaloste. (azkuŕi); *ia.* Berbera. (atastiri): *iz.* Tkus.: Afastiri. ^: llunabaŕ.

apal-ondoan. (aldi): *iz.* Ikus.: Apal-ondo. j; Apatoste. (azkuŕi): iz. Berbera,

apal-ordu. (men): *iz.* Ikus.: Apalarte. (azkuŕi): *iz.* Berbera.

apal-toki, (azkuŕi): *iz.* Tkus.: Apaldegi. Apalgu, apaltegi.

opal-zuto. (konkiltasun): *iz.* Orma baten lodieran egiten dan konkiitasuna, bereziki gorpuak sartzeko ileŕictan egiten dana.

apala. (alasa): ŕs. Ate ta zapaidakaz orman egiten dan mokola, ta ulasa bezela erabiltzen dana. Ikus.: Apal.

apaladi. (alasu): *is.* Apalen multzoa.: Ikus.: Apalategi.

apalagotu. (gutidura): *ad.* Galla. gutxitu.

apalaizkl. (aragi-uzte): iz. Banu-egunetan gabaz, arisen dan azicuŕla.: Apalun, apari-izki.

apalaldi. (jatsiera): *iz.* Jeistea. (aultasuu): *is.* Indafik gabe geratzea.

apalandi. (otsO: *iz.* Supazteŕ gat-lean jartzen dan esi-lcayola, arnariak eta jateko baste gauzak gordetzeko. Apalaundu, karate.

apolarazi. (jatsiera): *ad.* Beeratu-eragin. ^: Apal-erazi, apalazi.

apalardatz. (zango): *iz.* Oiu ondoan dagoen zangoaren bi aldeetako ezuŕa. I: Ikus,: Txonkatila. I: Asiroin, axiruin, aztal-bcaŕi, oin-bitoŕ, oin-bitut, orkatila, orkila, txonkatila, txorkatila, txurmio, txurmio, zanko-txunku, zormin, zunnio, zurmila, apaiardotz, axoin, zaugokabil, txorkatila. (oin): *iz.* Berbera.

apalari, (cresgalu): *izond.* Brespereua jotzen duena.

apalarte, (area): *iz.* Afaltzeko ordua. I: Apal-ordu. (azkuŕi): *is.* Berbera. (alasa): jj iz. Idaztiak eta ingiak muetaturik cukitzeko apaia, zizku-arazu, apalategi, zizkudi.

apalategi. (alma): *is.* Ikus.: Apaladi. Apalarte, zizkudi.

apolatu. (apaltasun): *ad.* Apaldu, Beeratu. 1: Apaldu, apal-erazi, kayotu, mentzutu, uzkurtu, txikartu.

opalatz. (egaz(i): *iz.* Ikus.: Buzoka. I: Apobelatz, apaalats, ilain, ilantxa, sapalatz.

apalaundu. (otaŕ): *is.* Tkus.: Apalandi. Karate.

apalazki, (azkuŕi): *iz.* Barau-egunetan gabaz arizen dan jan-edana. I: Apal-izki, apalun, apalusi.

apalbera. (apaltasun): *izond.* Apala clans.

apalberatu. (apaltasun): *ad.* Apala egin, biurtu.

apaldaŕ, (jandei): *izand.* Afaltzera dcitua. : Apal-dei, apaliar, apaltiat.

apaldegi. (azkuñ): *iz.* Afaltzekojangua. ^: Apalgu, apaltegi, apal-toki.

apaldi. (gaitzipcn): *iz.* Itzoz edo egitoz egindako gaitzipena. Aopaldi iizarcn laburpena. (jaultasun); *ŕz,* Jaustasunaren egipena.

apaldizkari, (gaitzipen): *izond.* Itzcz bereziki gaitzipena dagiena.

apoldizkatu. (gaitzipcn): *ad.* Ikus.: Apaldiztu.

apaldlztu. (gaitzipen): *ad.* Itzez edo egitez gaitzipena egin. I: Apaidizkatu.

apaldu. (apaltasun): adand. Apaltasunez ari-izatca.

apaldu. (azkuŕi): *ad.* Ikus.: Afaldu. (apalkuntza): *ad.* Ikus.: Apalatu. I: Kayotu, mentzukc, uzkurtu, txikartu. (jatsicra): II *ad.* Urak jetsi.

apaldura. (jatsiera): iz. Ikus.: Jatsiera. I: Jaiste. (apaltasun): *iz.* Apalatzearen egipena.

apateko. (bekotasun): *(wad.* Bekoa, azpikoa,

apaleko xiŕibita. (eresgalu): *is.* Xiŕibika baño aundiagoa dan esteskia, baña aren antzekoa dana.

apalesguñ, (apalkantze): *izond.* Apal-eragiten duena.

apalesgune, (apalkuntza): *is.* Ikus.: Apalkuntza.

apalesmen, (epaltasun): *is.* Ikus.: Apaltasun. I: Apalgunc.

apalesmenketari. (apaltasmr): *izond.* Apala dana. J: Apalkoi.

apatespen. (apalkuntza): *is.* Apal-eraztea. (arbuyo): *iz. Ikus.:* Arbuyo. I: Apalestc.

apaleste. (arbuyo): iz. Ikus.: Arbuyo. j: Apalespen.

apaletsi. (arbuye): *ad.* Arbuyatu, ezetsi.]: Apaletxi.

apalexe. (aultasun)_ *izond.* Auitxo, makaltxa.

apalganik. (bekotasun): *adond. Beitik,* azpitik.

apalgafi. (apalkuntza): *izond.* Apal-erazten duena.

apalgaŕiro. (apalkuntza): *adond.* Apal-erazten ari-izatea.

apalgo. (bekotasun): *iz.* Be-aldekoa. (sakonera): *iz.* ikus.: Salconera. (apaltasun): II *iz.* Ikus.: Apaltasun. (izaŕ-mutil): II *iz.* 11-berapena.

apalgu. (azkuii): *iz.* Ikus.: Apaldcgi. I: Apaltegi, apal-toki.

apalgune. (bekotasun): *iz.* Lurid batcn zokogunea. (sakonera): is. Toki sakona. (apaltasun): II iz. Ikus.: Apaltasun. I: Apalesmen. (ezuŕ): *(iz.* Ezuŕ baton burua oatzen dan baste baton utzunea. I: Apalune, itsune.

apalgura. (apaltasun): *izand.* Apala dana.

apalguratasun. (apaltasun): *is.* Was.: Apaltasun.

apaliaŕ. (jandei): *izand.* Ikus.: Apaldaŕ. Apal-dci, apaltiaŕ.

upalik. (bckotasun): *adond.* Goyera txikian egon edo ari-izatea. ; Apalki. (apalkuntza): *adond.* Apaltasunez ari-izatea.

apalkara. (bekotasun): *izond.* Txiki xamaŕ, ñaŕoa.

apalkeria. (zatarkeri): *is.* Zatarkerizko egipena.

apalketa. (apalkuntza): *iz.* Ikus.: Apalkuntza, Apalmendu.

apaiki. (bekotasun): *adond.* Ikus.: Apatik, (apalkuntza): *adorur!.* Berbera.

apalkin. (kondaŕ): iz. Ikns.: Kondaŕ.

apalkiro, (apaltasun): *adond.* Apaltasunez ari-izatea.

apalkoi, (apaltasun): *izond.* ikus.: Apalesmenketari.

APALKUNTZA, *is.* Menpetasuna adierazteko, soñaren zati bat, burua edo belauua, jeistea edo makurtzearen egipen eta ondorioa. I: Norbaiten afokeria goiberatzearen egipen eta ondorioa. : Apaltasuna ageŕerazteko egipenak, I; Apalketa, apaimendu, apaitze,apalesgune,apalmen, ezeztamendu, mentzutu. II (Aar), (apaltasun), (bekotasun), (gaitzipen), (gurenda), (menpekotasun), (zatarkeri).

apalmou. (apalkuntza): *iz.* ikus.: Apalkuntza.

apalmeudu. (apalkuntza): *iz.* Tkus.: Apalkantzo. Apalketa, apalmentn.

apalñi, (bekotasun): *izond.* Oso Bekoa, oso azpikoa. 1: Ikus.: Apatlo.

apaloste. (aidi): *iz.* Ikus.: Apal-onda. j: Apal-ondoan. (azkuŕi); ŕs. Berbera. (lan): II iz. Afari-andoren auzakocn actean egiten den Tana.

apaltaŕ, (biztanle): *izand.* Bcko eŕialdekaa dana. (bekotasun): *ŕza2d.* Berbera.

APALTASTJN. *iz.* Norberaren gutxiagotasuna ezagupena dan kristau-onoitnena. Menpetasuna, begirarnena, apaldasuna, apalgo, apalguratasun, apaltarzun, apaiesmen, apalgunc. I/ (alke), (apalkuntza), (aŕaitasun), (bekotasun), (koidattasu€s), (lagunabaf), (neuŕitasun), (onbide),

apaltegi. (azkuŕi): *ŕz.* Tkus.: Apaldegi. Apalgu.

apaltiaf. (jandei): *izond.* Ikus.: Apaktaŕ. ^: Apal-dei, apaliaf.

sprain. (bekotasun): *izond.* Zerbait bekoegia dana. : Tkr€s.: Apaiñi. I: Apaltxe, apaltxeñi, apalxko.

apaltu. (gutidura): *ad.* Gutxitu, txikiagotu.

apaltxo. (alasa): *iz.* Apal txikia.

apaltzaile. (apalkuntza): *ŕzond.* Apalerazten duena. j: Apaltzale.

apaltze. (apalkuntza): *ŕc.* Ikus.: Apaikuniza. (azkufi): *iz.* Afariaren egipena.

apaltzeke. (azkuŕi): *adoud.* Afari egin gabe egotea.

apaltzeko. (apallcantza): *frond.* Apal-erazten duena.

apalun. (azkufi): *iz.* floss.: Apalazki. Apal-izki, apalusi, apalaizki.

apalnne. (ondalanketa): *iz.* Beeragotutako zatia. (konkiltasun): *iz.* Baste bat sat diteken, ezuf batcan dagoen utzunea. **(ezuŕ): j** *iz.* ikus.: Apalgune. j: Apalunetxe, itsune.

apalusi. (azkuŕi): i*z.* Ikus.: Apalazki. I: Apal-izki, apalun.

apaixagotik ari. (eresi): *ad.* Doñua jetxi.

apama. (aitona): ŕc. Ikus.: Amoña. Amaborze, amagoin, amaiñi, amanagusi, amandre, amamona, amasaba, amaso, amaxe, amato, amatxo, amaundi, amaxo, amia, amnia, amitxi, amorzi, amuna, apa, apapa.

apamnn. (tnun): *iz.* Ikus.: Man.

span. (abeltegi): *iz.* Zefiai janari lcgoŕs emateko aŕazkoa. (gura): *frond.* Gura bizia duena.

apandil. (uŕ-legofeko): *iz.* Zapaburua. {: Apapuzka, aparaizu, apapeiru, apapuski, aparairu.

apapa. (egurasketa): *adoud.* Aden mintzoeraz egurastera joatea. (soin): *adoud.* Ada tnagalean egotea, edo sorbaldan eramatea. (aitona): jj *iz.* 1kus.: Amara. : Apama.

apapanturi. (anpadura): *izond.* Sofia anpatuta daukana. (la): *izond.* Guztiz logale dagoena; saŕi sofia anpatuta daukanatengan gertatzen danez.

apaperexiL (landare): iz. Ginbailkaria dan bclafezko landarea; bare ofiak usaintsuak dira ta ongaŕia bezela erabiltzen dim.

apapa. (segada): *Iz,* Basurdeak aŕapa€zeko segada. : Apapuan.

apapuan. (txirotasun): *adand.* Estu-estu bizi-izatea. Eats.: Apapuban bizi. (tarte): *adoud.* Zerbait bein-beñekoz egitea. (segada): iz.]ktts.: Apapu.

apapuan egon. (dendun): *ad.* Orekan egon.

apapuban bixi. (lxirotasun): *ad.* Txirotasun aundian bizi. Ikus.: Apapuan.

apapuzka. (uŕ-legoŕeko): iz. Tkus.: Apandil, aparaizu, apapuski, apapeiru, aparairu.

spars. (aparakuntza): *ad.* Apara-egin, kausitu. j: Aparau, atxeman, azarkatu, igaŕi. j: Ituketan, itura.

APARAEZA. *iz.* Aparakuntzarik ez izatearen egipen eta ondorioa. Aparakuntzarik gabeko esari edo egipena. 1: Garanga. ii (adingabetasun), (baldartasun), (naŕiokera), (okeŕ), (zula), (zurgabetasun).

aparailn. (lanabesa): *iz.* **Langintza** baten lrnabasaen multzoa. Aparamen, aparatxu.

aparaizu. (uŕ-legofeko): ŕz. Ikus.: Apandil. I: Apapuzka.

APARAKUNTZA. *iz.* Gauza bat doan elburua aurkitzearen egipen eta ondorioa. j: **Esicuantze** edo trebetasuna. j: Zentzutasuna, **zurtasuna. I:** Begiyo, eskualdi, kausiera, kausitze. // (ardicspen), (aterapen), (aurkintza), (biiakuntza), (eskuantze), (punp), (tartegaŕi), (Warman), (zentzutasun).

aparaiari. (aparakuntza): *Izond.* Apara-egiten duena.

aparamen. (lanabesa): *Iz.* ikus.: Aparailu. : Aparatxu.

aparan. (zaidizkcta): *adoud.* Asapalaz ari-izatea. Ikus.: Asapala. j: Apataka.

aparapatxa. (bald): *iz. Tkus.:* Belargazi, ^: Baso-belargazia.

aparate. (aparalcuntza): *Iz.* Apara-egitea.

aparatxu. (lanabesa): *iz.* Ikus.: Aparailu. Aparamen.

apurau. (aparakuntza): *ad.* Ikus.: Apara. I: Ab:eman, azarkatu.

apardun. (anpulu): *frond.* Agun ugari dams.

upargile. (anpulu): *frond.* Apaŕa edo aguna kentzen duena.

apari. (azkuŕi): *iz.* Gabaz artzcn dan janaria. j: Apario, a^{p}ari, anari, augari.

apart-gala. (azkuŕi): *iz.* Afalizeko gels.

apari-izki. (azkuŕi): *iz.* Barau-egunetan gabaz artzen danjanaria. I: Afari arin-ariña. Aparin, apari-osteko, aparixka, apari-zaro, aparusi, apalaizki.

apari-leku. (azkuŕi): *iz. Ikns.:* Apart-gala.

apari-ordeko. (azkaŕi): *iz.* Apariaen antzeko egiten dan azkaria.

apari-osteko. (azkuŕi): Iz. Tkus.: Apari-izki. j: Aparin, aparixka, apari-zara, apamsi.

apari-otsa. (azkuŕi): *iz.* Apari oso txikia.

apari-zaro. (azkuŕi): *iz.* Tkus.: Apari-izki. j: Aparin, apari-osteko, aparixka, apamsi.

aparika, (joko): *adoud* Afariak egingo bailituzten auŕak joint= ari-izatea. j: Etxe-etxeka.

apariketa. (joko): *iz.* Afariak egingo bailituzten autek dagiten jokoa.

aparin. (azkufi): Iz. Ikus.: Apari-izki. Apari-osteko, aparixka, apari-zaro, aparusi.

sparlo. (azkufi): *iz.* Ikus.: Apari.

aparixka. (azkuŕi): *iz. Ikus.:* Apari-izki. ^: Aparin, apari-osteko, apari-zaro, aparusi.

sparks. (etiketa): *iz.* Ikus.: Etiketa. Liskaŕ.

aparkatu. (etiketa): *ad.* **Etiketan** ari-izan.

aparkatze. (etiketa): Iz. Etiketan ari-izatearcn egipena.

aparkentzeko. (anpulu): *iz.* Aguna kentzcko tresna.

aparketa. (anpulu): *iz.* Agun-ugaritasuna.

spurns. (anpulu): *ŕc.* Apartxoa.

spaf. (anpulu): ŕz. Tkus.: Agun, j: Pitza, adaŕ. (kondaf): iz. Abaraskaetan izaten dan **ezko-kondafa.**

apafa-latza. (egazti): ŕc. Tkus.: Belats. I: Bekaa, belartz, belatz.

apafa-mantafak. (piltzaŕ): *iz.* Piltzafak, janzki zsfak.

spaf-sits. (di): *iz.* Sumendietan egoten dan aŕia, apatz eta oso gogoŕa dana, andeatu ta leguntzeko erabiltzen dana. Aŕí-afo, aft-geldo, toba.

apsf-egin. (anpulu): *ad.* Apaŕa kendu. Apaŕindu.

apatetsu. (anpulu): *adatd.* Aguna **kentzen** ari-izatea.

apafetsi. *(ayeŕ): ad.* Zaletasun aundia ukan,

apaf gabetu. (annuli* *ad.* Apart' edo aguna kendu.

apañka. (tanka): iz. Beaztopa aundia. Eats.: Bcaztopa.

apañndu. (annuli* *ad.* Agana kendu. {: Apaŕ-egin, saldatik aguna kendu.

apaf-jarin, (anpulu): *iz.* Agunaren ixuritzea.

apaf-kentzaile. (anpulu): *izond.* Aguna kentzen duena. {: Apartzaile.

apaf-kentze. (annuli* *iz.* Aguna kentzea.

apaf-neke. (alpeŕaidi); *izond,* Alpeŕa dana.

apaf-neurkin. (anpulu): *iz.* Apafa ueurtzekoa dana.

apat-uin. (anpulu): *iz.* Oodartzan apurtuten dan ulna. (itxaso): *iz.* Berbera,

apaf-zirta. (anpulu): *iz.* Agun-txipristin.

apaŕ-zufusta. (anpulu): *iz.* Agun-ziŕiztada.

apartsu. (anpulu): *izond.* Agunezkoa dana. j: Aparzu.

apartu. (esne): *ad.* Esnean pikoŕak egin.

apartzaile. (anpulu): *izond.* Ikus.: Apaŕ-ken€zaile.

aparusi. (azkuŕi): iz. Ikus.: Apari-izki. Aparin, apari-osteko, aparixka, apari-•zaro.

apasautualan. (zorion): *adond.* Zorionean egotea.

apaskada. (teats): *iz.* Ikus.: **llfats.** Apaxkada, apatxkada.

apasta. (aŕantza): *iz.* Amuzkia bezela erabiltzen dan ores. Masa, masamoŕa, apaxta, apazta.

apat-eŕcka. (ondo): *iz.* Ondo-mota bat. {: Ikus.: Ondo.

apataka. (urduritasun): *adond.* Urduritasunez ari-izatea, (zaldizketa): *adond.* Lau-oinka. Aparan.

apatakaz. (zaldizketa): *adond.* Lau-ninka ari-izatea. (lasterketa): *adond.* Berbera.

apatan egin. (esertoki): *ad.* Eseri. Apatau, apatx-egin.

apatau. (esertoki): *ad.* Eseri (oaten mintzoeraz). I: Ikus.: Apatan egin.

apatipi. (azazkal): iz. Azazkal, apo txikia.

apatsu. (mardultasun): *izond.* Emankoŕa dana.

apatan-apalan. (ibilera): *adond.* Oin eta eskuen gatlean ibili; auŕen itza. {; Ikus.: Apoka.

apatau-apatau. (ibilera): *adond.* Apoka tbiltzea.

apatu. (ardiespen): *ad.* Ardietsi, tortu. (mun): *ad.* Mun-eman. (atsaldi): {{ *ad.* Atsaldi estuaz ibili.

apatua. (atsaldi): *izond.* Atxauka ari dana. (itoaldi); izond. Berbera.

apatx. (azazkal): iz. Abere txikiaren apoa. (esertoki): *ad.* Eseri; alien itza. j; Apatxe, apatxe, apax, apaz, apatx-egin, apatxo, apetx. (ikatz): {{ *iz.* Ikatza egitean suari jarkitzen dion mokoŕa. I: Apatxondo. (maskordun): {{ *iz.* Maskoŕ beltzak dauzkan maxkufa. j: Maskutu, maskurio, mutxiloi, muxkuiu. (peŕa): I{ *iz.* ikus.: Peŕa.

apatx-arteko. (eritasun): *iz.* Titus.: Aoeri. Ao-legaŕ. ; Abcreai spoon sortzen zayen artxoalc egiten dien eritasuna. I: Apatx-bitarteko, beatzarteko, aztapaŕ-arteko, aztapaŕetako gaitza.

apatx-ausi. (azazkal): izond. Apoak erdibiturik dauzkan aberea.

apatx-bitarteko. (eritasun): L. Ikus.: Aoeri. j: An-legal. I: Ikus.: Apatx-arteko.

apatx-egin. (esertoki): *ad.* Ikus.: Apatx. Apatxe, apatxu, apax, apaz, apatxo (auŕen mintzoeraz), apatan-egin.

apatx-mozkln. (azazkal): *iz.* Abereen apocn aastaŕa. (kondaŕ): *iz.* Berbera.

apatx-mozte. (azazkal): iz. Abereen apoetan adafezko zatia kentzea.

apatx-pontakari. (sai-abere): Apoaren auŕeko zatiaz oinkatzen duen **sai-aberea.**

apatxa-moztu. (azazkal): *ad.* **Abereen** apoetan adafezko zatia kendu.

apatxako. (gune): L. Ikus.: **Gum. I:** Apatxarko, esku-imintzio, ite.

apatxaldi. (etiketa): *iz.* Mokokaldi, katapita. (atseden): *iz.* **Atseden-aldia.**

apatxale. (aŕi): *iz.* **Gibelean egiten diran** afitxoak. (gibet): *iz.* Berbera.

apatxarko. (aŕ): *iz.* Andeatuta dagoen abereari egiten zayon artxoa. (ur-legoŕeko): *iz.* Zaŕapo txikia. **(gune): {{** *iz. Ikus.:* **Guile.** l; Apatxako.

apatxauri. (legal): *iz.* Sai-abercari apoetan egiten zaizkien legafak.

apatxbera. (atseden): *izand.* **Atsedenean** dagoena.

apatxe. (esertoki): *ad.* Ikus.: Apatx. Apatxu, apax, apaz, apatx-egin, apatxo, apaxe.

apatxild. (azazkal): *iz.* **Abere batzuek** (idi, **zeŕi, txakuŕ eta abaŕ) atzean eta** bakartuta duten orpatxa.

apatxitxa. (igali): *iz.* **Zumaŕaren igalia.**

apatxo. (man): *iz.* Arpegian ematen dan **muss. (esertoki):** *ad.* Ikus.: Apatx. {: apatxe, apatxu, apax, apaz, apatx-egin. (ontzi): II *iz.* Ikus.: Apatz.

apatxoka. (man): *adond.* Munak ematen ari-izatea.

apatxoudo. (ikatz): *iz.* Ikus.: Apatx.

apatxondotegi. (ikatz): *iz.* Apatxondoak dauzkan txondaŕa.

apatxu. (esertoki): *ad.* Ikus.: Apatx. Apatxe, apax, apaz, apats-egin, apatxu.

apatz. (ontzi): *iz.* Ikus.: Abats. {: Abatz, apatxo. (cane): *iz.* Ease itzuliaren purpuila. (lañotasun): l iz. Mazda dan **gizona. (sickeri): j** *izond. Aŕoa* dana. (apoztasun): {{ *ŕzond.* **Apoztasunezkoa** dana. (ugaritasun): { *adond.* Ugari agettzen dana. (Ideals): II iz. **Kirats jariotzea. (azazkal):** $_{11}$ *iz.* Ik**us.: Azazkal. {:** Apatx, azuzkutc, azazkulu.

apatxale. (€xoskoŕ): *iz.* lkus.: Bolada.

apatzaŕ. (uŕ-legoŕeko): *iz. Ikus.:* **Zaŕapo.**

apatztasun. (lañolasun): *iz.* Ikus.: **Lañotasun.**

apatua. (landare): *iz.* Bideen ertzetan azten dan landarea.

apax. (esertoki): *ad.* Ikus.: Apatx. Apatxe, apatxu, apaz, apatx-egin, apatxo, apetx.

apaxdun. (azazkal): *izond.* Apoak dauzkana. j: Ikus.: Apaxtan.

apaxe. (esertoki): *ad.* Ikus.: Apatxe.

apaxka. (akulukada): *adond.* Abereak asko akulatzen gurdi bat eramaten ari-izatea. (boŕoka): *iz. Ikas.:* **Bofoka.**

apaxkada. (uŕats): *iz.* **ltcus.: Ufats. {: Oinkada, apaskada.**

apaxtun. (azazkal): *izond.* Apoa duena. I: Apaxdun.

apaz. (esertoki): *ad.* lkns.: Apatx. {: Apatxe, apatxu, apax, apatx-egin, apatxa.

apazil. (aragi): *iz.* **Ildako zefiari ebakiten zaizkion zil eta atdameneko aragia.**

apazka. (aitzurketa): *adond.* **Abereak** Iufa aztaŕikatzcn ari-izatea.

apazko. (ontzi): *iz.* **Apatz txikia.**

apaztasun. (apoztasun): *iz.* **lkus.: Apoztasun. (ospa):** *iz.* **Ikus.: Ospa. (oparotasun):** $_{II}$ *iz.* **Ikus.: Oparotasun. (atsegintasun):11** *iz.* **ikus.: Atsegintasua. (aŕaitasun):** $_{II}$ iz. Egi-zaletasuna, biotz-zabaldura.

apatto. (apoztasun): *izond.* Apaztuta dagoena.

apaztu. (apoztasun): *ad.* Apotz egin edo biurtu. (irakaskintza): *ad.* Azi.

apaztura. (apoztasun): *iz.* Apotz cgitea edo biurtzea.

apeatu. (maitasun): *ad.* Maite-mindu.

apego. (eiza): *iz.* Egaztiak eizatzeko crabiltzen dan etoŕ-deya.

apegu. (eiza): *iz.* Usaak eizatzeko zelata-tokia.

apegu-eiztari. (eiza): *izond.* Zelatan ari dan eiztaria.

apeikoazpi. (crate): iz. Ate baten ondoan jartzen dan bigaten atea, aize-lasteŕa edo zaratak alderatzeko. Aperiko-azpi, apeikoazpi, aperiku-azpi.

apelaldi. (urgazpen): *iz.* Urgazpena izatea.

apelatu. (osasun): *ad.* Galdutako osasuna beŕiz norberaganatu. (jarkipen): *ad.* Auŕez-auŕe jaŕi. (zorion): H *ad.* Yarduuetan goraldia beŕiz lortu. (ardura): II *ad.* Eginbideen betetzean ardura aundia izan.

apelatze. (jarkipen): *iz.* Auŕez-auŕe jartzea.

apelipelaba. (azterkuntza): iz. Zerbaiten azterkuntza bare ta zoŕotza.

apelu. (mendi): *iz.* Mandl bat. (beta): *iz.* Bclaf.

APEN. iz. Artutako kalte edo bidegabearekiko artzcn dan ordaintza, batez ere beste Icalte baten bidez. j: Burugoititze, aseŕekunde, aspeŕ, asperkunde, aspertza, aycrkunde, mendekio, mendeku, mendeka, intxapia. // (ankerkeri), (kalte).

apen-aale. (apen): *izond.* Ikus.: Apentzaile. : Aspertzaile.

apenbera. (apen); *izond.* Apena egiten duena.

apendu. (apen); *ad.* Apena erabili. Atastatu.

apengabe. (zigoŕeza): iz. Zigofik ez izatea. I: Zigoŕgabekeria, zigoŕik-cza, zigortzaka.

apengafi. (apen): *izond.* Apen jasateko gaya dana.

apenkol. (apen): *izond.* Apena egiteko emana dana.

apentza. (apen): *iz.* Irainduta dagoena lagundu edo apentzea. 1: Apentzala.

apentzaile. (apen): *izond.* Irainduta dagoena laguntzen edo apentzen duena. Apen-zale, apentzale, aspertzaile.

apeo. (zutaŕi): *iz.* Ikus.: Zutafi. (agerkai): *iz.* Etxe bat egiteko egiten diran agerkayak. (belaŕ): jj *iz.* Ikus.: Apeyo. 1: Sarpoil, sarpot. (bururnuin):) *iz.* Garantegiko /au abetxoak.

aperiko. (atalondo): *iz.* Eliza baton ataurea, estulpea. Aperiku-azpi, aperiko-azpi, apeika azpi. Ikus.: Atalondo. j: Aperiku. (mitxeleta): *iz.* Tkus.: Mitxeleta.

aperiko-azpi. (atalondo): *iz.* Ikus.: Apoikoazpi. Aperiku-azpi. (orate): *iz.* Berbera.

apefautxi. (landare): *iz.* ikus.: Amanu. 1: Aperautxi.

apefetsi. (ayeŕ): *ad.* Asko zaletu.

aperturi. (lastertasun): *iz.* Ardura bizia. (gura): *iz.* Gurari bizia.

apet-oneko. (ariute): *izond.* Ariufe ona duena.

apeta. (aukerakeri): iz. Ikus.: Kasketaldi. 1: Apetaldi, gutari, kixa. (gura): *iz,* Zerbait egiteko gura bizia. 1: Kasketa, nobizto, mart, iŕika, mut, txutxu, xuxu, yoran. (ariuŕe): Ij *iz.* lkus.: Ariufe. (ayeŕ): jj *iz.* Ikus.: Zaletasun.

apetaidi. (aukerakeri): *iz.* Ikus.: Kasketaldi. Apeta, naidura.

apetatsu. (aukerakeri): *izond.* Kasketaldie(an ari dana. (gum): *izond.* Zerbait egiteko gura bizia duena.

apetatu. (aukeraakeri): *ad.* Kasketatu. Apetau. (isikortasun): *ad.* Isikortu, setatu. (gura): *ad.* Isitu, guraritan sartu.

apetau. (aukerakeri): *ad.* Ikus.: Apetatu.

apetaz. (naimen): *adond.* Naimenez ari-izatea. (gura): *adond.* Gurari biziaz ari-izatea.

apetazko. (naimen): *izond.* Naimcnezkoa dana. (aukerakeri): izond. Berbera.

apetonez. (ariuŕe): *adond* Ariufe onaz ari-izatea.

apetu. (eraikintza): *ad.* Zuntoi bat edo batzuk jaŕi. (egurki): *ad.* Berbera.

apetx. (esertoki): *ad.* Ikus.: Apatx. I: Apax; auŕen i lza.

apetxaun. (eŕi-eliza): *iz. Ikus.:* Apaiz-buru. : Apez-aita, apez-jaun.

open. (eiza): *iz.* Eizara eramaten dan egazti erakutsia, bare abestiaz beste egaztiak erakartzeko.

apeu-eize. (eiza): *iz.* Etoŕ-deyaz egiten dan eiza,

apeu-eiztari. (eiza): **izond.** Etoŕ-deyaz eiza egiten duena. (segada): *izond.* Berbera.

apeutegi. (eiza): *iz.* Apeua jartzen dan tokia. (segada): *iz.* Berbera.

apex. (aŕain): iz, Atom bat; bore lcoipea osakayetarako erabiltzen da. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. 1: Apetx.

apexpiku. (beteteŕ): iz. Gotzañaren soñekoaz jantzitako eliz-mutila.

apeya. (belaŕ): *iz.* Txidaŕaren antzekoa dan Toren ematen duen belafa. 1: Apeo, sarpoil, sarpot, xarbot, xarpoila, xarport, xarpotx. (golde): *iz.* Ikus.: Galde.

apez. (apaiz): *iz.* llcus.: Apaiz. j: Lakaya, janartof.

apez-alta. (oŕi-eliza): *iz. Tkus.:* Apaiz-buru. 1: Apetxaun.

apez-apez. (joko): *adond.* Adult azpitik both. €: lkus.: Apitx.

apez-belaf. (landare): *iz.* Eŕe-belarkaria dau landarea; bore efoa bunoz eta buno-iriilezkoa da.

apez-biltzaŕ. (eliz-legedi): iz. Apaizen batzaŕa. j: Apezarte, apezketa.

apez-burubeltx. (egazti): *iz.* Igokaria dan egaztia.

apez-diru. (ogasun): iz. Gurtzarako txindia. (apaiz): iz. Berbera.

apeu etsai. (uzkurtza-eza): *izond.* Apaizen arerioa. (apaiz): *izond.* Berbera. 1: Apez-jale.

apez-etxe. (eŕi-eliza): *iz.* Ikus.: Eli-eliza. Apezena.

apez-geyen. (eli ̀z-nagusi): iz. Ikus.: Eliz-nagusi, gotzain.

apes-gisa. (eliz-legedi): *iz.* Apaizai dagokiena.

apez-ilal. (babaŕun): *iz.* Soissons'eko babafuna.

apez jale. (apaiz): *izond.* Ikus.: Apez-etsai.

apez-koro. (landare): *iz.* Askarkaria dan landare usaintsua. j: lkus.: Apez-lore.

apez-lagun. (eliz-legedi): *izond.* Apaizen adiskidea.

apez-landare. (apaiz): *iz.* Ikus.: Apezgai. ^: Apezgei. (eliz-legedi): *iz.* Berbera.

apez-lore. (landare): *iz.* Zurizko malakaz ofi orlegiak dauzkan landarea. I: Ikus.: Apez-koro.

apez-rnutil. (apaiz): *iz.* Duintasunean apaiz ondokoa dan e€iz-gizona.

apez-nausl. (eliz-nagusi): *iz.* Elizaren buruzagi nagusia. (doipura): *iz.* Ikus.: Doipuru. j: Apaiz-nagusi, apez-nagusi.

apez-nausitasun. (eliz-nagusi): *iz.* Elizaren buruzagi nagusiaizatearen lacuna.

apez-al. (apaiz): iz, **Apaiz izatea** utzi duena.

apez-undo. (apaiz): iz. Apaiz izatea utzi duena.

upcz-orde. (apaiz): *iz.* Beko opaiz-malara eldu dan eliz-gizona.

apez-sagaŕ.(sagaŕondo): iz, Anis-sagaŕa.

apez-sartze. (eŕi-eliza): ŕz. F.ŕi-eliza bateau apai bat burn jartzea.

apez-soiñeko. (apaiz): iz. Apaizaren janztura. I: Apez-suñeko. (janztura): *iz.* Berbera.

APEG-TXORI. *iz.* Txori txikia; gañetik erauts-kara, sabelean xuri, egek eta butana beltz. : Enara, alpe-xuri, alpi-zuri, aipetxuri, alpezuri, buztan-ikara, apez-xori, eŕcka-txori, fatñika, ildo-xori, ildo-txori, iperdikara, iperdikara ori, ipurdantzari, ipuŕ-ikara, ituí'-xori, itzain-xori, negu-txori, oin-beltz, pinpin, oribeltz, urtxori, txantxa-loka, tximika, tximuntxu, tximita, zakluntxo, txirita, txirulinda, txitila, ildaxori, itufi-sari, ziŕít. !I (txori).

apez-xede. (apaiz): *iz.* Apaiz-gogaya.

apez-xume. (Denier): iz. Ikus.: El iz-=tit.

apez-xuri. (train): iz. Afain-mota bat.

apczagolu. (apaiz): *ad.* Apaiza obea egin.

apezarazl. (apaiz): *ad.* ikus.: Apeztu.

apezarte. (apaiz): iz. Apaizen batzaŕea. I: Ikus.: Apez-biltzaf.

apezbefi. (apaiz): *iz.* Oraintsu apaiztutakaa dana.

npezeme. (spats): *iz.* Apaiz bezela ari dan emakumea.

apezena. (chi-eliza): iz. Ikus.: Efi-eliza. ^: Apez-ctxe.

apezeria. (cliz-legedi): iz. Apaizen muitzoa. I: Apezteria.

apezgei. (apaiz): *iz.* Apaiza izateko ikasten ari dana. j: Apezgei, apes-laudare. (cliz-legedi): *iz.* Berbera.

apezgaltegi. (eliz-legedi): *iz.* Apaizgaycn ikastetxea. E: Apezgaidegi, apezgeitcgi, apezgei-etxe.

apezgei-etxe. (eliz-legedi): iz. Ikus.: Apezgaitcgi.

apezgeyondo. (apaiz): *iz.* Aspaldiko apezgaya.

apezgintza. (apaiz): *iz.* Ikus.: Apaizgo. I: Apaizkunde,apaizkuntza,apaizatza, apaizgintza,apezkunde.

apezgo. (apaiz): *iz.* Ikus.: Apatzgo. Apezko.

apezketa. (apaiz): iz. Ikus.: Apez-bittzaf.

apezki. (apaiz): *adond.* Apaiz-arauz ari-izatea.

apezkide. (apaiz): *izond.* Apaizgo-laguna.

apezkoi. (eliz-legedi): *izond.* Eliz-crakundeganaka zaletasuna duena. I: Apeztiaŕ.

apezkoikeria, (eliz-iegedi): *is.* Eliz-erakrmdeganako zaletasuna.

apezkuude. (apaiz): *is.* Ikus.: Apaizgo, Apaizgintza, apaizkuntza, apezgintza, apezgo, apezakunde,

apezkupefi. (elrz-nagusi): *iz.* Elie nagusi batek bare eskuera dues lufaldca.

apezlrupn. (cliz-nagusi): *iz.* Ikus.: Gotzain.

apezkuputegi. (eliz-nagusi): ŕz. Gotzaña bizi dan elxea, : Apezpikutegi.

apezkuputu. (eliz-legedi): *ad.* Gotzaña egin.

apezlegcz. (apaiz): *adond.* Apaizai dagokienez. (eliz-legedi): *adond.* Berbera,

apezpiku. (eliz-nagusi): *iz.* Ikus.: Gotzain, : Apezpiko, apeztiku, apizpiku, apezpuku, ipizpiku.

apezpiku-buru, (eliz-nagusi): *iz.* Ikus.: Gongotzain. j: Artxapezkiku, artzapezpiku.

apezpiku-makil. (eliz-nagusi): *is.* Gotzañaren esku-uiakila. (makil): *is.* Berbera.

apezpikugo, (eliz-nagusi): *is.* Gotzaña izatearen duintasuna. Apezpikutasun, apezpikutarzun,

apezpikutasun. (eliz-nagusi): *iz.* ikus.: Apezpikugo. I: Apezpikutarzun, ipizpikutasun.

apezpilcuteria. (eliz-nagusi): Gotzañen multzoa.

apezpikutza. (eliz-nagusi): iz. Gotzañen nagusitza.

apenasun. (apaiz): *iz.* Apaiz izatearen lacuna. Apeztarzun.

apeztatu. (apaiz): *ad.* Iln$_t$s.: Apeztu,

apeztegi. (bizitegi): iz. Apaizaren etxea. Apaizen bizitegia, (apaiz): *is,* Berbera.

apezteria. (efz-legedi): *is.* ikus.: Apezeria.

apeztiaf. (eliz-legedi): *izond.* tkus.: Apezkoi.

apeztu. (apaiz): *ad.* Apaiz egin biurtu. Apezarazi, apeztatu.

api. (kabi): *is,* Ikus.: Kabi,

api-ondoko. (kabi): *is.* Oloak bere afautzak ipintzen dituen tokia,

apiapa. (gura): *adond.* Norberaren gurariari arauz. : Anpi-anpe, atni-ama.

apiatu. (egazti): *ad.* Txitak atera ditezen, egaztia atautzak berotzeko berets gañean jaŕi.

apiaza. (landare): *iz.* Edaskaria dan landarea; min gaiatz eta oso edentsua daukana.

apieta. (lokaŕi): *is.* Oñetako, geinntzeak eta abaŕ lotzeko lokailua.

apika. (zalantza): *adond.* Ikus.: Bearbada. I: Apike, apoka, eldu-bads, agian, ausaz, zeardubait.

apikotxo. (lore): *iz.* Oztin-margo polita duen !ores, mendietan sortzen dana to aoko gozoa ore duena.

apilaniz-aft. (aŕi): *iz.* Apelaniz (Araba)'tik eramaten zan zoŕozteko afia, legunena zana.

apimendura. (ileondo): *iz.* Ikus.: Z,oronga.

apin-ap$^{\beta}$ña. (apaintasun): *izond.* Bitxiduna dana. (kriketasun): *izond.* Again, kriketa dana.

apin-belaf. (held): *is.* Belafezko dan landarea, olinpo-bedaŕaren antzekoa dana. j: Sotal, zarpi-buruko belaf.

apintardun.(giño): *izond.* Apintaŕezkoa dana. j: Apintafeko.

apintargabe. (giiiogabe): *Izond.* Apintafezkoa ez dana. j: Apintaŕ-gabeko.

apintaf. (giño): iz. Oso baten zatiak alkali ta osoari bums duten gift cgokia.

epintafean. (giño): *adond.* Apintaŕez egotea.

apintafelto. (giño): *izond.* ikus.: Apintardun.

apintaf-gabeko.(giñogabe): *izond.* Ikus.: Apintargabe.

apiñl. (ur'itasun): *adond.* Pixkat. I: Apito, spiio, apiño.

apin. (landarc): *iz.* Ispilu antzekoa dan landarea; bore zurtoñak nafazkariak dira ta *flak lauak eta motzak. 1: Api.

apiotz. (aragi): is. Uateldutako aragia, gizon eta abereen soñetikjausten dana. ^: Apirika.

apirika. (aragi): *iz.* lkus.: Apiotz. E: Arabirika, arabiriki.

a$^{\beta}$riko. (atalondo): *is.* Ate-arte, torios. Apiriko, azpia, apirikazpi, apirio, apiku-azpi, apiriku, aperiko.

apirio. (laudarc): *iz.* Ginbailkaria dan landarea, barazkaria; here zurtoin eta oŕlalc jangaŕiak dira. I: Pefexileze, otsa-pefexil. ikus.: Otxo-perexii, urdenapio, usperejil. (atalondo): *is.* Apiriko.

apirkat. (biztanlc): *izond.* Apirka'koa dana.

spits. (malda): *iz.* Aldapatsua dan tokia,

apito. (uŕitasun): *adond.* Ems.: Apiñi. J: Apito.

twits). (uŕitasun): *adond.* Sendaí baten pixkat. : Ikus.: Apiñi, apito, apurto-bat.

apitxn. (edari): *iz.* Bakaldunaren Warta. j: Apitxon.

apitx. (joko): *adond.* Beso azpitik jokatzean ari-izatca. : Apez-apez.

apitxi. (aitona); *iz.* Ikus.; Aitona.

apitxin. (bcrezkuntza): *ad.* Norbaitengandik edo nunbaitetik aldendu, atzeratu.

apitxuan. (zatdizkcta): *adond.* Zaldi baten gañera, eskuak erabili gabe, jauztearen egipoua.

apiz-buru-bcltx. (atzipe): *frond.* Atzipetzen ari daua.

apize. (lapuŕcta): *iz.* ikus.: Lapuŕeta. 1: Apizeta.

apizetu. (maŕo): *ad.* Mato-egin.

apizketa. (antzeraketa): iz. Besteen lauak antzeratu ta norberarenak bezela aurkeztearen egipena. (aldaki): *iz.* Berbera.

apiztaile. (antzeraketa): *frond.* Apizketa egiten duena.

apiztu. (lapuŕeta): *ad.* Ostu, cbatsi.

apo. (azazkal): iz. Abereek oln ebakita daukatenaren beatz bakoitza, azazkala daramalarik. J: Oin bakoitzcan bi bcatz oyen osoa. Eskazela, askazat, ezproin, oiñazkal. (zeŕi): *iz.* Ernaldurarako zeŕiaŕa. (ur-legoŕeko): JJ *iz.* Lau orlegista daukan ugaraidea, garitxaz beterik dagoena, gorputz motola, begiak nabarmen, soin-adaŕ motzak eta bost beatz dauzkana, J: Ape, kunkun, zapo. (goyera): II *iz/05izond.* Bare muetan txikia dana. j: Oso txikia dan flotilla. (apoztasun): II *izond.* Oso zilotsu ta bare mukutuari dagokiona baña ariñagoa dan gorputzari esaten zayo.(erabetasuu):JJ *frond.* Gogo gutxikoa dana.

apo-añara. (saguzaŕ): iz. Ikus.: Saguzaŕ, Apo-oñari, gautxori.

apo-apoka. (joke): iz, Anton joko bat; zulotxo hatetik makiika, apatx bat ateratzean egiten dana.

apo-apuan. (zailtasun): *adond.* Zailtasunez ari-izan. j: ans.: Ozta-oztan.

apo-armatua. (xabcrama): *in.* ikus.; Xaberama. I: Apokarakoil.

apo-aŕo. (azazkal): *izond.* Apoa kopoŕ antzekoa ducts sai-aberea. (sai-abere): *izond.* Berbera.

apo-arteli. (oin); *frond.* (Mick zatitan zatikatuta dauzkan aberea. (abere); *izond.* Berbera.

apo-aundi. (azazkal): *izond.* Oñetan apo aundia ducn aberea. (abere): *izond.* Berbera.

apo-azpi. (azazkal): *iz.* Abere baton oin azpiko zatia.

apo-baratxuri. (eŕaboil): *iz.* Busa-berakatza.

apo-belaŕ. (landare): iz. Gangailkaria dan landarea; bore miñak ura edentzeko egokiak dira. : Apo-lili, apoxataŕ.

apo-beratz. (azazkal): *frond.* Apoak bigunak dauzkan salberea.(sai-abere): *izond.* Berbera.

apo-bikoltz. (azazkal): *frond.* Apoa erdibituta daukan aberea. (abere): *izond.* Berbera.

apo-egin. (gupicra): *ad.* Okerttt.

apo ilaŕ. (lekazi): *iz.* tlarmota bat.

apo-kadura. (dolortasun); *izond.* Zitala dana.

apo-lilt. (landare): ŕz. Ikus.: Apo-belaŕ.

apn-lodi. (azazkal): *izond.* Oñetan apo aundia duets aberea.

apn-mami. (azazkal): *iz.* Apoak duet' manila.

apo-maruga. (sasi): *iz.* Zugatz-enhoŕetik edo orma batetik gomntz azten dan sasla.

ape-mats. (matsondo): iz. Matsondo beltza.

apo-mozle. (azazkai): *izond.* Abere batzuei apoa mozteu duena. (cake-langinizak): *izond.* Berbera.

apo-mozte. (azazkal): *iz.* Abere batzuci spore moztearen egipena.

apo-ondo. (ondo): *iz.* Ziza txaŕa.

apo-usto. (landare); *iz.* Gangailkaria dan belaŕezko landarea; bere oŕiak sendakaya bezela erabiltzen dirs.

apo-peŕexil. (landare): *iz.* Ginbailkaria dan hi urteko belaŕ-landarea; bare oŕiak usaintsuak dira ta ongafia bezela erabiltzen dira. I: Peŕexil-xee.

apo-putz. (ondo): *iz.* Boll-itxura duen undo bat; bamean ants beltza du, odola baratzeko erabiltzen dana.

apo-sagaŕ. (sagaŕondo): iz. Anis-sagaŕa.

apo-sataŕa. (landare): *in.* ikus.: Amami. J; Apeŕautxi, apo-xataŕ.

apo-txustu. (uŕ-legoŕeko): iz. Zaŕapoaren abestia. (abesti): *iz.* Berbera.

apo-xiro. (jauzketa): *iz.* Okef emandako jauzia. : Bats.; Aposalto.

apo-zabal. (azazkal): *izond.* Apo-baŕena laua dues sai-aberea.

apoa!. (oyutza): *oyu.* Aŕayoa!, aŕayopola!, alajaña, aŕanoa! aŕanopoia!. Beti sumiña edo aŕitasuna adierazteko.

apoapoa. (ondalanketa): *iz.* Basa-piztiak eizatzeko, abaŕakaz estalita dagoen zuioa. I: Apua.

apobelatz, (egazti): iz, Gabirayaren antzekoa dan egazti aŕapakaria. I: Apobelats,

apodera. (sumin): *iz.* Sumin-aldia.

apoderatu. (gertuera): *ad.* Gertu, ablate.

apodun, (azazkal): *izond.* Apoak dauzkana.

apoguue. (istinga): *in.* Zaŕapoetaz beterik dagoen istila. (ur-legoŕeko): *iz.* Berbera.

apoin. (hero); *ŕz.* Sargoria. J; Apa.

apointu. (irizkidetasun): *ad.* Alkaŕen aurka zegozenak adiskidetu.

apoifiu. (ezetasun): *in.* Eguraldiaren bignntasunak soŕerazten duen ezetasuna. (ekaitz): *iz.* Ikus.: Erauntsi.

apoita. (gabetasun): *in.* Txirotasun aundia.

apoka. (joko): *iz. Auŕ* batzuen artean egiten duten jokoa. ,: Apoki. (ibilera): adond. Esku ta oñen gañean ibiltzea. I: Lapoka, ñauka, pitzi-patza, oin-eskuka, apaianapalan. (zalantza): jJ *adond.* ikus.: Apika. I: Apike.

upokatu. (azazkal): *ad.* Aldapa bateau igoten diranean idiek luŕetan apoak tinkotu.

apokei. (ez-uste): *adond.* Bearbada, apika, apuka, spike, eldu-bada.

apokeri. (pikoketa): *iz.* Egozketa baten bidez norbait gogait-eragitearen egipena. (eskugeikeri): iz. Lasaikerizko egipena.

apoki. (ur-legoŕeko): *iz.* Zafapo-aragia. (eskugeikeri): adond. Lasaikerizko egipenctan ari-izatea. (joko): II iz. Anion jokoa, ezuŕ baten inguruan egiten dana. *(in.*

apokiña. (zati): *in.* Puska, pusketa.

apoku. (aitzaki): *iz.* Ikus.: Aitzaki.

apokume. (uŕ-legoŕeko): *iz.* Zaŕapoaren knma. j: Apoxka. (oyutza): *aye.* Alajaña, aŕanopola. j: Apotxaŕ, apoxaŕ.

apon. (ezuŕ): *iz.* Oñaren atzeko aldean dagoen ezuŕa, bereziki bildotsarena. Exurko, atintun, atiniun, kaileka, kailoka, karnakalo, kamakrtlu, bolorita, kurkulux, kurlu, lotzut, matla, mailka, mailtxoŕ, tortoles, tortolox, tortciozka, turtuliz,txantza-bizkaŕ,txarpako,

zapakon. (zed): iz. Ikus.; Apota. Apote.

aponaire. (saguzai): *iz*. Ikus.: Saguzaŕ.

aponga. (seikoak): iz. Neskatilen jokoa, aponez dagitena.

aponio. (ondo): *iz*. Edentsua dan ziza-mota bat.

apoiio. (uŕ-legoŕeko): *iz*. Zafapo txikia.

apoñu. (bero): iz. Bern aundia, sargoria. (ekaitz): iz. Aizez eta eoriz izaton dan erauntsia.

apoñuba. (hero): *iz*. Beroaren jeistea.

apoñutsu. (ezetasun): izond. Ikus.: Eze. • Eee.

apordiau. (aultasun): *ad*. Notin bat aid biurtu. (anpadura); *ad*. Eritastmaz sofa anpatu.

aportu. (zatarkeri): *ad*. Zitaldu, doilortu.

aposatto. (ufats): iz. Okeŕ emandako ufatsa. j: ikus.: Apo-xiro.

aposaltoka. (joko): *adond*. Ganbotxo-jokoan ari-izatea.

apota. (zed); iz. Nita dan new. j: Apote, upou. (arbuyo): *ft*. Arbuyoa adieracten dean itza. I; Apotxaŕ. (oyutza); II *oye*. Eskiertasuna adierazteko oyutza.

apotatu. (azaldi); *ad*, Ezkontzatik at aragia beta. Zefi-abereak aŕememetu. lkus.: Apotu.

apotinkatu. (azazkabai): *ad*. Idiek aldapa bat igotzean apoak tufean tinkotu.

apotiozko. (lizunkeri): *izond*. Ao-zikin, aragikoi, zantafa dana.

apotoro. (mamu); *ft*. Biduzia. j: ikus.: Bidutzi. j: Mamutzaŕ. (ur-legoŕeko): *iz*. Ikus.: Zaŕapo. j: Ikus.; Apoloto, kunkun-berde. j: Apatzaŕ, apotzaŕ, ape-kulunka, apu-pulunka. (ardatz): II *ft*. Eyerako gurpilaren ardatza.

apoleka. (goitiko): *adond*. Goitikoka ari-izatca. : Ikus.: Apulekatu.

apoloto. (ur-legoŕeko): *iz*. Sasietan bizi dan igela. j: Apotoro, kunkun-berde.

apotu. (azaldi): *ad*. Uŕuxa entail. !: Aragia batu. j: ikus.: Apotatu. (recurs): *ad*. Mectu, argaldu. (mukerkeri): II *ad*. Mukeŕ °giu, biurtu.

apotx. (okeŕ): *iz*. Ikus.; Okeŕ. (igali): iz. Ikus.; Ezkuŕ. (txd iera): II *iz*. Oso txikia dana. (joke); II *ft*. Ganbotxoaren zia.

apotx-egin. (zemakuntza): *ad*. Zematu ta jo ez. (okeŕ): *ad*. Okef-egin.

apotxa. (zomofo): *ft*. Ega-gogoŕckoa dan zomofoa, margo orlegi ilun eta distikoŕa duena; autsaz egiña maskulotako bezela erabiltzen da.

apotxall. (ur-legofeko): *iz*. lgelaren kuma. Apoxarko, apoxaŕi, apozofi, atonbmuzko, a onburuzko, zabalburu, xahal-buru.

apotxarkeria. (zatarkeri): *iz*. Zakuŕ-jokoa egitca. j: Apoxarkeria, moztare, muzkeri, txandrio.

apotxarkoka. (ibilcra): *adond*. Esku ta eden gañean ibiltzea. j: Atarapuzka.

apotzaŕ. (arbuyo); iz. Arbuyoa adierazteko itza. I: ikus.: Apota. (oyutza): *aye*. Ikus.; Apokume!. Apoxaf.

apotxoñ. (ur-icgoŕcko): iz. Muskefaren antzekoa dau igelkia; bare margoa beltz-beitza da, orizko natuakaz berezita. Ereri, eribe, °rieri, erlui, erlustri, aŕabio, aŕeuli, aŕem, aŕobio, aŕubi, aŕuli, aŕuge, kamutxa, kaskaŕataiva, kaskaŕaraiza, mandra, ugeandre, ur-amandre, ur-andra, or-aŕubi.

apotz. (apoztasun): *izond*. Apoztasunezkoa dana. j: Aputz.

apotz-eman. (ongaitasun): *ad*. Etekiiiik oz eman,

apotzaŕ. (uŕ-legoŕeko): *iz*. Ikus.: Zatapo. Apatzaŕ, apotoro, apu-kulunka, apo-pulunka,aputzaŕ.

apoxaltari. (taŕapola): *iz*. Ikus.: Laŕapota.

Apoxarko, (ur-legoŕeko); iz, 1kos,; Apotxaii. j: Apoxofi, apozofi.

apoxaŕ. (oyutza); *eye*. Ikus.; Apotxaŕ. Apokume.

apoxka. (ur-legoŕeko); *iz*. Ikus.; Apokume. Apotoro.

apoxo, (aitona): iz. Ikus.; Amara.

Apoxoñ. (uŕ-legoŕeko): iz. Ikus.: Apotxali. j; Apoxarko, apozoŕi.

apozain. (joke): *iz*. Apoka deitzen don jokoan apoa haunt beaŕ duen mutila.

apozoñ. (uŕ-legoŕeko): *iz*. Ikus.: Apotxali. : Apoxarko, Apoxoŕi, atonburuzko,zabalburu.

APOZTASUN, iz. Oso arola ta bete mukutuari dagokiona bade ariñagoa danaren izakera. I; Apaztasun, aroltasun, aŕotu-aldi, astintasun, fardotasun, zulaundu. // (bakantasun), (biguntasun), (mokol), (plain).

apoztu. (apoztasan); *ad*. Apoztasunezkoa egin edo biurtu.

apozuŕ. (abetxu); iz. Ayen zuriaren antzekoa dan landarea, añak zabalagoak dauzkana. j: ikus.: Ayen zuri, ayeŕ-xuri, exkefayen.

aprailu, (lanabesa): iz. Lugintzarako tresnak.

apreeta. (oñetako): *iz*. Ikus.: Abarketa. j: Aprejeta, lokoski.

apremiñau. (isikortasun); *ad*. Zerbait lortzeko asmoz isikortasunez ari-izan.

aprik-aize. (size): *iz*. Apirka aldetik sortzen dan sizes.

april. (aŕain): *ŕz*. Katu-aŕañaren antzekoa dan afaña.

apu. (beso): iz. Ikus.: Besarkada. Apupa.

apu-apuan. (denduneza): *adond*. Dendunezaz dagoenari buruz esaten da.

apu-kutnnka. (uŕ-legofeko): *iz*. ikus.: Zafapo. j: Apatzaŕ, apotoro, apotzaf, apu-pulunka.

apu-pulunka. (uŕ-legoŕeko): *iz*. Ikus.: Zaŕapo. ; Apatzaŕ, apotoro, apotzaŕ, apo-kulunka.

apuilean. (aŕaun): *adond*. Txopatik eseak egiten aŕaunatzen ari-izatea j: ikus.: Apuilean-egin.

apuilean-egIn. (aŕaun): *ad*. Txopatik eseak egiten afauuatu. [Ices.: Apuilean.

spoke. (ez-uste): *adond*. Ikus.: Apokei. Bearbada, apika, spike, eldu-bada.

apukadu. (gcrtakari): *ad*. Ikus.: Gortatu.

apuko. (aitzaki): *iz*. Ems.: Aitzaki. Kunkusia, utzaŕ, uxia.

apukoz. (aitzaki): *adond*. Aitzakiz ari-izatea.

apulian. (aŕaun): *adond*. Escak egiten txopa€ik aŕamrdu.

apun. (noun): iz. Ikus.: Mun. j: Aoxka, apa, apamun.

apunkeria. (nabarmentasun): iz. Zentzu gaiztoaz egindako limurkcta, j: Apunki.

apunta. (edertasun): *izond*. Polit, edeŕ.

apuña. (pilots): *iz*. Eskuaz pilota goitik bera jotzea ta batera ixtea. I: Apuño.

apuñakari. (pilota): *iz*. Apulia ongi egiten duen pilotaria.

apupa. (beso): iz. Ikus.: Bcsarkada. Apu.

apurgaitu. (lanabesa): *ft*. Lbit bat nutsa bezela botatzeko lanabesa.

apurgafi. (eyeraldi): *izond*. Gai sendaf bat zati txiki-txikitan egiteko dana.

apurgaŕitasun. (eyeraldi): *iz*. Eŕaz apurtzeko tasuna.

apurikatu. (tanka): *ad*. Bcaztopatu. Sat-abereai buruz bakaŕik esaten da. Apuikatu, aburikatu.

apuriko. (tanka): *iz*. Beaztopo-egin eta jaustcaren egipeua.

apurka. (saleroste): *adond*. Aindo txikitan saldu edo erosten ari-izatea. ,:

Txifiztaka. (ogi): *adond,* Apuŕez zerbait erabiltzea, batez ere ngia. (uŕitasun): *adond.* Zerbait zati txikitan artu edo ematea. j: Apurña, apurke.

apurkai. (zintzuf); *iz.* Zinlzuf-cstearen goiko zalia. I: Apurkoi.

apurkatu. (ogi): *ad.* Apufak egin. (austura): *ad.* Puskak egin.

apurkeria. (uzkeri): *ŕz.* Zirtzila dana.

apurketa. (ikerketa): *iz.* Zeaztasunez bilatzca.

apurki. (txirotasun): *adond.* Txlrotasunez ari-izatea.

apnrldn. (kondat'): *iz.* Eguŕ-kondafa.

apurklñatu. (kafakadura): *ad.* Ogia kafalratu. (ogi): *ad.* Berbera.

apurkoi. (zintzuf): *iz.* Ikus.: Apurkai.

quirked. (austura): *izond.* Apurtu ditekena.

apurfia. (uŕitasun): *adond.* Bats.: Apurka.

apuriii. (uŕitasun): *adond.* Gutxitxo. Apurto, apurtxo.

apurño. (ufitasun): *iz.* Ikus.: Ufitasun. Apurtasun. (ogi): *iz.* Aput oso txikia.

apuf. (ogi): *iz.* Ogi-tniŕiña. I: Kim fa, pits, pufuka, pufuxka, okeya. (ufitasun): *adond.* Guti, ufi. (done-ondaf): II *ft.* Ikus.: Done-ondaf.

apufago. (gutidura): *adond.* Gutxiago.

apuf bana. (ufitasun): *adoad.* Bakoitzean guti bat; guti bana.

apuf-edale. (zurtasun): *izond.* Gutxi edaten duena. j: lime.: Apuf-jale. (edari): izond. Berbera.

apufe€l. (utziera): *adond.* Utzieraz egotea.

apuferia. (kondaf): iz. Kond:den multzoa.

apufetan. (ezmaiztasun): *adoud* Oso gutxitan gertatzea.

apuf-etsi. (arbuyo): *ad.* Arbuyatu.

apuŕeztu. (ogi): *ad,* Apuŕez bete.

apufia. (ufitasun): *iz.* Utia dana. (zikoizlasun): *iz.* Zekentasun, zurkaiztasuna.

apufin. (zaldizkela): *adond.* Ikus.: Ankarkuto. Ankarteka, ankariolaka, anka-urkilo, ankolelas, ankurkilaka.

apuf-jale. (zurtasun): *¡rood.* Gutxi jaten duena. j: Ikus.: Apurr-edate. (azkufi): *izond* Berbera.

apurt-ara^{g}i. (eyeraldi): *ad.* Zerbait apurtu-eragin. I: Apnrt-erazi.

apurtailu. (kaŕakadura): iz, Kafakadura egiteko tresna.

aportasun. (ufitasun): *iz.* Ikus.: Ufitasun, I: Apurño, apurtarzun. (atzetasun): iz. Ikus.: Atzetasun, Uzkludura.

apurtegi. (done-ondaf): *iz,* Done-ondaŕak gordetzen diran tokia.

apurtsu. (eyeraldi); *izond.* Efaz apurtzen dana.

aparto. (ufitasun): *adoad. Ikus.;* Apurñi. ^: Agurtxo.

apurtu. (austura): *ad.* Apuŕak egin. Puŕuxkatu, autsi, puskakatu, puskatu, xakatru (gabetze): *ad.* Malaz jetxi. (ezUf): I *ad.* Gufondoa autsi.

apurtuna. (aŕaldura): *iz.* Afaldura txikia.

apurtune. (austura); *ŕz,* Autsiunea, austea. j: Apurlura.

apurtura. (austura): *iz,* Austea. I: Ikus.: Apurtune.

apurtxo. (utitasun): *adond.* Ikus.: Apurñi.: Apurio, apurtxu.

apurtzaile. (ausiabartza): *izond,* Apurtzen duena.

apurtze. (ausiabartza): *iz.* Ikus.: Ausiabartza.

apuru-belaf. (bald): *iz.* Udabeŕian sortzen don lenengoetako belaf-Inota bat, lastaduna dana.

apurxka. (gutidura): *adond.* Gutxi xamaf. 1: Apurxko.

apuralel. (neuŕitasun): *adond.* Neuŕiz; pitinka-pitinka. I: Apurzki.

apurzlci. (elikutasun): *adond.* Elikutasunez ari-izatea.

aputl. (gaitzespen): *oyu.* Gaitzespena adierazteko oyutza. (oyutza): *oyu.* Berbera.

aputi. (jauzkela): iz. ikus.: Jauzketa.

aputiatzaile. (gaitzipen): *izond.* Gaitzipena dagiena.

aputika. (jauzketa): *adond.* Jauzketaz ari-izatea.

aputika-egin. (jauzketa): *ad.* Jauzketa-egin. j: Ikus.:. lauzkatu, jauzketatu.

aputiu. (gaitzipen): iz. Bidegabekeri, ezezpena edo pofoskatzea.

aputiotu, (kalte): *ad.* Norbaiten gañetik afapastaka ta kalte egitean igaro. (gaitzipen): *ad.* Noribait gaitzipena egin. j: Aputiatu.

apufekatu. (goitiko): *ad.* Goitikatu. Aotik urdailean zegoena bota. I: Ikus.: Apoteka.

aputz. (apoztasun): *(rood.* Ikus.: Apotz.

apuzarkn. (ur-legoŕeko): iz. Ikus.: Bum xaal.

apuztu. (okiduta): *ad.* Aizcaz edo beste laspelez zerbait anpatu.

ar-are. (hit-lan€ze): *iz.* Luŕa lantzeko aroa.

era. (azaldi): *iz.* Abereen aragi-ifitsa adierazteko, ten erabiltzen zan ifza, gem atzizkia biurtu dana. j; Ikus.: -Ara. (aditzondo): *adond.* Uŕntiko norabidea adierazten duen itza; urbileko norabidea adierazteko, ona (onera) to ofa (of era) erabiltzen dim. : Arat, gara, tiara. I: Ona omen, oft or to ara an ere erabiltzen dira. I: Batzuetan oraiudik edo oindiño'en asmoa ere adierazteko erabiltzen da. I: Araa. jj *oyu.* Oaferazteko erabiltzen dan oyutza. (garaztulu): II iz. Amasei, ogei edo ogetalau zi dauzkan gaŕaztulua. (son): Il *iz.* Ikus.: Sen. (naimen): Il iz. Naimenaren zentzua duen ltza. (ariuŕe): j iz. Ariufearen asmoa adierazten duen itza. (nlakil): kf iz. Labeko txingaŕa erabilkatzeko erabiltzen dan aga luzea. Cubit): iz. Ikus.: Ur-lasteŕ. I: Ur-lats.

ara eta bereala. (lastertasun): *octant"* Ikus.: Berealaxe. : Lastertxe.

ara non. (ararte): *adond.* Ikus.: Ara-an.

ara-an. (ararte): *adond.* An, aŕutian. I: Ara non, aratx.

ara-arat. (ararte): *adond.* Antntz.

ara-be. (gat^{t}antzi): *adond.* Batez ere, batik bat.

ara-bere. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Ara; oraindik edo oindiño 'en asmoa adierazteko erabiltzen dan ifza. I: Am-be.

ara-bitarteko. (torte): *izond* Bein-beñekoa dana. j; ikus.: Anarteko. Bein-beingo.

ara-eskero. (elducra): *adond.* Ara eldu ezkero.

ara-gidef. (gaŕaztulu): *iz.* Gafaztuluaren abedia.

ara-landa. (ereintza): *ad.* Arto-ereintzaren egipena. (arto): *ad.* Berbera.

ara-mami. (aragi): *iz.* Araglaren gelia.

ara-ona (bili. (alpefaldi): *ad.* Alperkerietan ari-izan.

ara-ostera. (aditzondo): *adond.* Auferuntz eta atzeruntz. (anomen-aldi): *iz.* Ikus.: Aratunatak.

ara-ta-ona. (alpefaldi): *ad.* Alpeftaldletan ibiti.

ara-una. (ararte): *adond.* Aruntz eta onuntz. : Ara-unat.

ara-unak. (aldaera): *iz.* Joateak eta etortzeak. Arakmatak, ara-una, ara-unat. (itzulaldi): *iz.* Berbera.

ara-unaka, (aldaera): *adond* Joateak eta etortzeak.

ara-unako. (ikusmen): iz. Alzerantzeko bcgirakuna.

araaño. (aditzondo): *adond.* Aratio.

araatu. (elduera): *ad.* Ara eldu.

arab-aize. (aize): *iz.* Tpaŕ-sortaidetik sortzen dan aizea.

arab-aizeketa. (aize): *iz,* Tpaŕ-sortaldetik eltzen dan arab-aize zakafa. I: Arab-aizete.

arab-aizete. (aize): *iz.* Ikus.: Arab-aizeketa.

crabs. (lufaide): iz. Araba erkiaren izen jatoŕa. (arabaki): *iz.* Ikus.: Arabaki.

saba-giñafc. (abetxu): *iz.* Ikus.: Aiñnŕ. Aiñaŕa.

araba-ote. (zugatz): *iz.* Lerkaria dan zugatza; bare lgallak ale borobil eta txikiak dira, margo oztiñezko beltza dutenak. Tkus.: Arabota.

araba-zozn. (txori): iz. ikus.: Beof-txori. Ardizoŕi, artxi-pote, artxori, arzipotc, auseta, gaztelazozo.

arabaiz-nidi. (size): *iz.* Ipaf-sortaidearcn aize zirimola.

ARABAKI. iz. Zaf edo apurtuta dagoenari josten zayon eon edo baste oyalaren zatia. j: Benda, antolakai, antolaira, araba, arabakiñ, arabazain, ezarki, ezarkin, ezerka!, gogorgaŕi, ifingei, ipingei, ipingi, ipinki, irasgati, iraskin, pedatxu, pedaxu, petatxo, petatxu, petatzu, sayesta, tapai1u, txaplata, txatal, txataf. li (janztura), (josketa), (piltzaŕ), (zarbefiketa).

arabakiñ. (arabaki): iz. Ikus.: Arabaki. I: Arabazain, arabakinte, arabazain.

arebakitu. (arabaki): *ad.* Arabaldak ipiñi. I: Arabatu, arabakindu, kadelatu, ifingetadu, pedaxakatu, pedaxatu, pedatxatu, peatxatu, pedaxatu, petatxatry ongitu.

arabako. (biztanle): *izond.* Araba'n jayo edo dagoena.

arabara. (soñu): *iz, Ikus.:* Ots. I: Abaŕots.

arabarba. (landare): ŕz. Zokokaria dan landarea; bare efoa, erinkofa bezela, sendakintzan erabiltzen da.

araberkof. (ar): *izond.* Afak beregan eukitzeko dagoena.

arabaf. (biztanle): *izond.* Araba'n jayo dana. I: Arabataŕ. (soñu): iz. Ikus.: Zalapart. (zalapart): jj *iz.* Berbera. (ar): *iz.* Lufeko afa. j; Lugaŕ, luŕ-aŕ.

arabaŕo. (enbot): iz. Ustelduta dagoen enbofa,

arabartu. (a€): *ad.* Afak beregan sortu. j: Aŕez suntzitu.

arabata. (golde): *iz.* Gideŕ bakaŕa daukan goldea. I: Arabeta, adareta.

arabataf. (biztanle): *izond.* Ikus.: Arabaŕ.

arabatu. (arabaki): *ad.* Ikus.: Arabakitu. j: Arabakindu, arabakitu, adabatu, itingetadu.

arabaz, (erakotasun): *adorn!.* Erakotasunez ari-izatea. I: Arabeko, arabera.

arabazaiñ. (arabaki): *iz.* Ikus.: Arabaki. Arabakid.

arabegi. (zurtoin): *iz.* Abafaren asia. (abaf): *iz.* Barbera. (zugatz): jj *iz.* Zugatzaren lakatza. : Zugatzaren adakaya, araka.

arabegidun. (zugatz): *(cond.* Adakayak dituena.

arabekada. (izkera): iz. Mintzoeran dagoen arabieraren eragipena. I: Arabekeria.

arabekeria. (izkera): *iz.* Ikus.: Arabekada.

arabeko. (erakotasun): *adond.* Ikus.: Arabaz. I: Arabera.

arabelarl. (izkera): izond. Arabieraz jakintsua dana.

arabeltzale. (izkera): *izond.* Ikus.: Arabelari.

arabera. (erakotasun): *adond.* Nolakoa dance. I: Arauera itzaren laburpena.: Ikus.: Arabaz, arabeko, arara.

araberadun. (giño): *izond.* Giñozkoa dana. j: Araberako, araberazko.

araberaka. (giño): *adond.* Giñoari buruz ari-izatea.

araberaaatu. (mueta); *ad.* Muetatu. Araberatu.

araberako. (gift): ŕzond. Giñozkoa dana. I: Araberazko, araberadun.

araberamendu, (giiro): *iz. Ikus.:* Giilo.

araberan. (giño): *adond.* Gi.ñoari buruz izatea.

araberatasun. (erakotasun): *iz.* Batera etortzea.

araberatu. (meta): *ad.* Ikus.: Araberakatn. j: Idekofu.

araberazko. (giño): *izond.* ikus.: Araberako.

arabez. (egiantz): *adond.* Bearbada, noski, nunbait, arabiz.

arabezko. (egiantz): *izond.* Izan ditekena.

arabi. (landare): *iz. Bros.:* Abi. I: Oketa.

arabi-izkuntza. (izkera): *iz.* Ikns.: Arabiera. (ulermeneza): *iz.* Ulertzen eztana.

arabi-kideak. (abetxu): *iz.* Azi atalbiko abetxua, abia bezelakoa.

arabl-saga£ (igali): *iz.* Llmuyondo-mots baten igatia.

arabialat. (zentzun): *iz.* Was.: Zentzun. Iritzia, aburua, gardia, acntzun.

arabiaf. (biztanle): *izond.* Arabia'n jayo dana. j: Arabitaŕ.

arabiatiko. (izkera): *izond.* Arabierari dagokiona.

arabide. (elduera): iz. Eltzea, eltzeko bides.

arablera. (izkera): *iz.* Arahiaŕen izkuntza.

arabil. (igidura): *ad.* igitzen aiz adierazten duen erabili aditzaren aditzera.

arabinatu. (birunda): *ad.* Aizea birundaka ibili. (aize): *ad.* Berbera.

arablo. (armiarrna): *iz.* Aŕubi, stabio, lupu.

arablrlka. (aragi): *iz.* Zaurietatik sortzen dan aragi ustela. j: Arabiriki, aragibirika, eltuf, arakatx, arakaitz, arakaizto, apirika.

arabiriki. (aragi): *iz. Ikus.:* Arabirika. 1: Apirika.

arabitartu. (izkera): *ad.* Arabieraz eragin.

arabo. (gaŕaztulu): *iz.* lkus.: Adaro.

arabota. (zugatz): *iz.* Ikus.: Araba-ote. j: Arabote.

araburdin. (urdail): *iz.* Egaztien urdaila. (egazti): *iz.* Berbera. j: Pape, parapoa.

arada. (soñu): *is.* Odeyetatik jausten dan atiak dagien otsa. (kaskabaf): *iz.* Berbera.

aradera. (belat): *iz.* Usaintsua dan belaf-mota bat.

aradiño. (aditzondo): *adond.* Araño. I: Araddloko.

aradiza. (makestasun): *iz.* Eritasuu batek uzten duen akatsa edo maketsa. (zen): iz. Onbide edo gaizpideak uzten duen zena. (landare): jl *iz.* Mugitakaria dan landarea; bere efoa, zuri, aragitsu ta jangafia da.

aradizaketa. (zen): *iz.* Aradizatzearen egipena.

aradizatu. (makestasun): *ad.* Makets edo zen bat MA.

arado, (cndai): ŕz. Metalezko endaitxoa, sun ta eŕautsa erabilkatzekoa dana.

aradol, (adat): *iz.* Aundiegiak diran adafak.

aradaft. (oyutza): *oyu.* Tguiña adieraztcko oyutza. j: Arafat!

aradun, (gorantza): *izond.* Txatogaŕia dana.

araenetan. (taster-Wan): *adond.* Aid! gutxitan. (aldi): *adond.* Berbera.

arafrztilu, (joko): *in.* Ikus.: Balapunpa.

arafut!. (oyutza): oyu. Jima.: Araduf!

araga. (maŕrrbi): iz. Mafubtaren igalia.

Araga-belaŕa. (belaŕ): *iz,* Ginbailkaria dan belaf--mota bat. : Aŕaga-beiaŕ.

aragabe. (araugabe): *izond.* Arauduna eztana.

aragabekeri. (araugabe): iz. Ikus.: Araugabe.

aragabeki. (amugabe): *adond.* Araagabez ari-izatea. 1: Aragabekeri.

aragabeko. (araugabe): *izond.* Araugabekoa dana.

aragafatz. (mats): ŕn. Umotu gabe dagocn matsa.

aragatze. (maŕubi): iz. Maŕubiaren fandarea.

aragel. (gertuera): *izond.* Ara joateko garturik.

arageite. (aragi): iz. Soñaren alderen bateau egiten dan aragi geyegia.

nrageiti. (azaldi): izond. Aragirako zalekeri aundia duena.

arageitia. (aragi-iŕits): *iz. Ikus.:* Aragi-ifits. 1: Aragizkotasun, urdekeria.

arageitsu. (atsegin): *izond.* Aragi-atsegiñak maite dituena.

ARAGI. *in.* Gizaki ta aberecn zati bigun eta mamitsua. : Okela. I: Arnariaren mamia, arapu, maza, xitxi. ll Aragi-motak: II "Gel!" ™ Beyarena. II "Aketiren" = Zikiroarcna.1/ "Ariki" – Aariarena. /! "Artzarki" = Aari zafarena. /1 "Txaŕik!" = Zefrarcna. 11 "Sayaski" = Sayets-ezuŕarena (oto), (spin), (sukaide), (urdai), (zeŕi).

aragi-autzcko, (margo): *izond.* Aragiaren margozkoa. (aragi): *izond.* Berbera.

aragi-antzekotn. (irudigintza): *ad.* Irudiai aragi-antza emau.

aragi-aro. (aid!): *iz.* Garizuma ez dan urtearen baste ald! guzia. (garizuma): *ft.* Berbera.

aragi-artze. (uzkurtza): *iz.* Itza aragi egiten I: Aragigintza.

aragi-atsegin. (azaldi): *iz.* Aragiaz artzen dan kunde-atsegiva.

aragi-beflgaŕi. (magi): *izond.* Zaurietan aragi beds sortzeko erabiltzen dan sendagaya. I: Aragi-beiitzeko.

aragi-befltu. (aragi): *ad.* Zaurietan aragi beŕia sortu. (zauri): *ad.* Berbera.

aragi-befitzaile. (zauri): *izond.* Zanridurakixteko osagaya. (sendabidekintza): *izond.* Berbera.

aragi-be itze. (aragi): *iz.* Zaurietan aragi bafia sortzearen egipena. (zauri): *iz.* Barbara.

aragi-befitzeko. (aragi): *izond.* lkus.: Aragi-befigaŕi.

aragi-biurtu. (aragi): *ad.* Soin-atal edo moan batean aragiari buraz aldatu.

aragi-biurtze. (aragi): *iz.* Soin-atal edo eunen batean aragiari burrm aldatzea.

aragi-bizi. (aragi): *izond.* Itsatsita zcukaten aragia kenduta geratzen dan ezuf ado lafua. j: Aragi-goŕi.

aragi-egin. (aragi): *ad.* Aragi-itxura artu.

aragi-egrrn. (eguu): *iz.* Aragia artzen dan eguna. (aragi): iz. Berbera.

aragi-efe. (aragi): *iz,* Biota, dagocn aragia.

aragi-gabetu. (aragi): *ad.* Leaf edo iafuari itsatsita zeukaten aragia kendu. Ikus.: Aragibizitu.

aragi-gal. (abate): *iz.* Gizcntzeko aragi asko jan-erazitako aberea.

aragi-gofi. (aragi): *izond.* Ikus.: Aragi-biz!.

aragi-griira. (azaldi): *iz.* Aragirako snicker! lotsagaŕia.

ARAGI-Ti^l'PS. *iz.* Aragi-atsegiñetarako neuŕi gabcko gogoa edo geyegikeria. j: Arageitia, aragi-nai, aragiŕits, gizakeri, satsukaria, aragizkotasun, urdekeria, zikinkeri. *ŕl* (atsegin), (azaldi), (eskugeikeri), (gaizpide), (indaŕ-estaldura), (lizunkeri), (lizunkaritza), (maltasun), (ogen), (sadomakeri).

aragi-izpi. (stag!): *iz.* Aragiaren piru edo aria.

aragi-izte. (aragi-uzte): ŕz. ikus.: Aragi-uzte. I: Aragi-ixte.

aragi-jale. (aragi): *izond.* Bare burua aragiz bakaŕik elikatzen duena.

aragi-jo. (azaldi): *ad.* Ezkontzatik at egiten dan aragiaren batzea.

aragi-mai. (aragi): *iz.* Aragia saltzen dan tokia. Aragintegi, aragitegi. (saitoki): *iz.* Berbera.

aragi-mami, (aragi): iz. Aragiaren erdiko zatia.

aragi-mamula. (arag!): *iz,* Aragi-zati aundia.

aragi-mango. (aragi): *iz,* Aragiaren antza duen margoa. (margo): *iz.* Berbera.

aragi-margodun. (aragi): *izond.* Aragiaren margoa duena. (mango): *izond.* Barbara.

aragi-margoztu. (irudigintza): *ad.* Aragiaren margoa zcribait *eman,* batcz ere irudiai.

aragi-merkatari. (aragi): *izond.* Ikus.: Aragiketari. I: Aragi-salerosle, aragi-salerostun, aragi-salketari, arag!-saloskari.

aragi-muturtxo. (aragi): *iz.* Egazti batzuek burn gañean daukaten mama] goŕia, zutik dagoena.

aragi-nai. (aragi-iŕ!€s): iz, ikus.: Aragi-tŕlts. I: Aragiŕits.

aragi-pizaŕ, (aragi): *iz,* Aragiaren **zati** txikia.

aragi-salda, (magi); iz. Aragiaren gunaz egiten dan salda. (salda): *iz.* Berbera.

aragi-salerosle, (aragi): *izond.* Ikas.: Aragiketari. : Aragi-merkatari, anag!-salerostun, aragi-saiketari, aragi-saloskari.

aragi-salerostnn, (stag!): *izond.* Bras.: Aragiketari. 1: Aragi-merkatari, aragi-salerosle, aragi-saiketari, aragi-saloskari.

aragi-saiketari. (snag!): *izond,* lkris.: Aragiketari. j: Aragi-rnerkatar!, aragi-salerosle, aragi-salerostun, aragi-saloskari.

aragi-saloskari, (magi): *izond.* Aragiketari. I: Aragi-merkatari, aragi-salerosie, aragi-salerostun, aragi-saiketari.

aragi-saltzaile, (magi): *izond.* Aragia aaltzen duena. (esku-langintzak): *izond.* Barbera.

aragi-saski. (otirŕ): *iz.* Aragitegiko aragia emmateko erabiltzen dan zarandoa. (aragi): *iz.* Berbera.

aragi-seme. (some): *iz.* Aragiaren bidez semen dana.

aragi-txula. (aragi): *iz.* Aragi-zatia,

aragi-ustel. (aragi): *iz.* Zauritutako soin-atal batetik sortzcn dan aragi andeatua. Arakaitz, arakaizto, arapirika. (tegaŕ): *iz.* Berbera.

ARAGI-UZTE. iz. Zearo edo aldez gogoak bete gabe uztearen onoimena. I: Baler, ere aragi jatearen uztea. j: Aragi-izte, aragi-ixte, aragiuzle, aratosta,

uzketa. li (aitorkun), (azkuŕi), (bulda), (edari), (garizuma), (jangura), (lekaidego), (onbide),

aragi-uztekoa. (aragi-uzte): *iz*. Aragi-uztekoa dan eguna. (egun): *iz*. Berbera.

aragi-xata. (aragi): iz. Aragi-zatikoa. Aragi-xeŕa, aragi-zafla.

aragi-xeŕa. (aragi): *iz*. Ikus.: Aragi-xafla. j: Aragi-zeŕa.

aragi-xefada. (aragi): *iz*. Sayeskia, xefa. !: Aragi-zeŕada.

aragi-xeŕenda. (aragi): iz. Ezurgabeko aragi-xeŕa. j: Aragi-zeŕa.

aragi-yaseko. (lizunkeri): *izond.* Ikus.: Aragikerizko. 1: Aragikoi, aragikoŕ, aragitaŕ, aragiti, aragi-zale, aragizko.

aragi-yite. (lizunkeri): iz. Aragikerirako gosea. j: Aragimin.

aragi-yitezko. (lizunkcri): *izond.* Aragikerirako goseari dagokiona.

aragi-zafla. (aragi): *iz*. Aragi-zatia. lkus.: Aragi-xafla.

aragi-zale. (aragi); *ŕzond* Aragijatca maite duena. (lizunkeri): *izond.* Ikus.: Aragikerizko, 1: Aragikoi, aragikoŕ, aragitaŕ, aragiti, aragi-yaseko, aragizko.

aragi-zatekeria, (azaldi); ŕz. Aragikerirako gose-izatea.

aragi-zeta. (aragi): *iz*. *Ikus.;* Aragi-xeŕa, Aragi-xeŕenda.

aragi-zefada. (aragi): iz. Ikus,: Aragi-xeŕada.

aragiaren. (aragi): *izond.* Aragi-zafla dana.

aragibizitu. (aragi): *ad.* Ezuf edo lafuari itsatsita zeukaten aragia kendu. I: Aragi-gabetu.

aragidun. (aragi): *izond.* Aragia duena.: Aratsu, aratun.

aragidura. (aragi): *iz*. Ezut edo latua itsatsita zuten aragi gabe geratzca.

aragigintza. (uzkurtza): iz. ikus.: **Aragi-**artze.

aragikara. (aragi): *izond.* Aragiaren itxura duena.

uragikari. (aragi): *izond.* Aragla saltzcn eta erosion ari dana.

aragikeri. (lizunkeri): *ft*. Ikus.: **Lizuukeci. I;** Linburkcria, liuburde.

aragilceri-gabe. (azaldi): *izond.* Aragi-atsegifiak artzen ez dituena.

aragilceritu. (lizunkeri): *ad.* Lizunkerietan geyegi ari-izan.

aragikeriz. (azaldi): *adond.* Aragiari dagokionez ari-izatea.

aragikerizko. (azaldi): *izond.* Aragikeri egiteari emana daua. 1:]kus.: Aragikoi. j: Aragikot, aragitaf, aragiti, aragi-yaseko, aragi-zale, aragizko.

aragiicetari. (aragi): *izond.* Aragiak saltzcn eta erosten ari dana. I: Aragi-merkatari, aragi-salerosle, aragi-salerostun, aragi-salketari, aragi-saloskari. (esku-angintzak): *izond.* Berbera.

aragilcl. (aragi): *iz*. Aragi-mota guzia.

aragildn. (aragi): *izond.* Araglz bakaŕik bare borne elikatzen duena. Aragikoi, Arkoi. (azkuŕi): *izond.* Berbera.

aragiko. (aragi): izond. Aragia asko Waite duena.

aragikoi. (azaldi): *izond.* Aragikerietan ari-izatea make duena. j: Ibis.: Aragikerizko.]: Aragikot, aragitaŕ, aragiti, aragi-yaseko, aragi-zala, aragizko, emakoi, emaztekari. (aragi): *izond.* Ans.: Aragikin, arkoi.

aragikoikeria. (azaldi): *iz*. Aragiaren atsegifietarako zalekerla.

aragikoitasun. (azaldi): iz. Aragikerietarako gogo bizia.

aragikoŕ. (lizunkcri): *izond.* Ikus.: Aragikoi, I; Aragikerizko, aragitaŕ, aragiti, aragi-yaseko, aragi-zale, aragizko, emakoi,

aragikortu. (lizunkeri): *ad.* Aragikoŕa biurlu.

aragikunde. (jai-aldi): iz. Gizakunde'aren jaya.: Araginza.

aragikuntza. (aragi): *iz*. Aragia hiurtzearen egipena.

aragilotura. (azaldi): *iz*. Estaldura. E Ikus.: Aragiz-batu. I: Aragiz-bildu, aragitz.

aragimami-xefa. (aragi): *iz*. Araglareu erdiko zatitik ateratzen dan meta.

aragimami-zefa. (aragi): *iz*. Aragimami-xeŕa aundia.

Aragimin, (lizunkeri): iz. Ikus.: Aragi-yite.

Aragindn. (aragi): *ad.* Ezuf edo lafuari itsatsita daukaten aragia kendu.

aragintegi, (aragi): *iz*. Aragia saltzen dan saltokia. Ikus.: Aragi-mai. Aragitegi, arategi, aragintza, arkindegi. (zaindegi): *iz*. Aragi gezalduna gordetzen dan tokia.

aragintza. (aragi): *iz*. ikus.: Aragintegi. Aragitcgi.

araginza. (jai-aldi): *iz*. lkus.: Aragikunde. I: Aragitze, aragiztatze.

aragikndu. (aragi): *ad*. **Aragia egosi,** jatcko. (azkuŕi): ad. Berbera.

araglfits. (aragi-ifits): *iz*, Ikus,: Aragi-iŕits. j: Aragi-nai.

aragitaf. (lizunkeri): *izond.* ikus.: Aragikerizko, : Aragikoi, aragikof, aragi-yaseko, aragi-zale, aragizko,

aragitegi. (aragi): *iz*. ikus.: Aragintegi.: Arategi, aragintza. (zaindegi): ŕz. Berbera.

aragiti. (lizunkeri): *izond.* Ikus.: Aragikerizko, I: Aragikoi, aragikoŕ, aragitaŕ, aragi-yaseko, aragi-zale, aragizko.

aragitsu. (aragi): *izond.* Beregan aragi ugari daukana. I: Aragizko, aragizn.

aragitsutu. (aragi): *ad.* Aragiz aunditu, gizendu.

aragitu. (aragi): *ad.* Aragia biurlu. I: Aragiztatu.

aragitzaŕ. (aragi): *iz*. Nazkagaŕia dan aragia.

aragitze. (aragi): *iz*. Aragia biartzea.

aragiuzle, (aragi-uzte): *iz*. *Ikus.:* **Aragi-uzte.**

aragiz. (aragi): *adond.* Aragikeriz ari-izatea.

aragiz-batu, (azaldi): *ad.* Estaldura egin. ^: Aragiz-bildu. j: ikus.: Aragilotura.

aragiz-bildu. (azaldi): *ad.* Ikus.: Aragiz-batu.

aragizko, (aragi): *izond. Ikus.:* Aragitsu. (lizunkeri): *izond. ikus.:* Aragikerizko. 1: Aragikoi, aragikoŕ, aragitaŕ, aragiti, aragi-yaseko, aragizale.

aragizkotasun, (aragi-iŕits): iz. Ikus.: Aragi-iñts. j: Arageitia.

aragiztatu. (aragi): *ad.* Ikus.: Aragitu.

aragizu. (aragi): *izond. ikus.:* Aragitsu.

aragu, (eŕalz): *iz*. Labe-efatza. : Ikus.: Adam. j: Arabo. (zur): *iz*. Pago-zurezko **obaa;** bertan, cgosteko, arto-irin-orea jartzen da. (ufuutasun): *adond.* Ara baiio uŕunago, (aindurspen): H *iz*. Aztiak eta egozten duten aindurapena.

arago-ati. (latsun): iz. Latznn-ikazgatza, seialdediko bizkiruditan lcyartuta ageatzen dana.

aragti, (luŕalde); ŕz. **Lufulde** baton izena, Aragoi ibayarena berbera edo dalarik.

aragoko. (uŕuntasun): *izond.* Baste aldeko, utunekoa dana.

aragofi. (bald): *iz*. Ur geza ala gazituen iraitzean naiz ondoan blzi dan bolaŕa. Aadoŕi, espimendaŕi. (abetxu): iz. curbiza. 1: Garagoŕi.

aragotu. (aldarakuntza): *ad.* Uŕuneratu.

aragitze. (auterakuntza): iz. Auŕeratzea.

arai. (belaŕ): *iz.* Ginbailkaria dan belaŕ-mota bat. I: Araya-belaŕ.

araindegi. (itxitura): iz. Seskaetaz egiten dan itxitnra.

araindt. (aide): *iz.* Aruntzagnko beste aldea. ; Arainti.

araindiala. (atzekalde): *adond.* Baste atdera. I: Ikus.: Araindira.

araindiko. (atzekalde); *izond.* Baste atdekoa dana.

araindira. (atzckalde); *adond.* Beste atdera, j: lkus.: Araindiala.

aralndltik. (atzekalde): *adond.* Baste aldetik. I: Araintitik.

araingo. (ezabclera): *adond.* Berezita ez dagoena adierazteko erabiltzen dan itza.

arainti. (ufuntasun): *iz.* Uŕutienekoa dana.

araintzatarik. (aintziñatasun); *adond.* Lendauŕetik ari-izatea. I: Araitziñarik.

aralntziña. (anbiola): *adond.* Anbiolakoa izatea.

araintziñaganik. (anbiola); *adond.* Oso anbiolakoa izatea.

araintziñean.(anbiola): *adond.* Anbiolan.

araiñegun. (cgun): *adond.* Atzo auŕeko eguna. I: Araiñun.

araiñegun atxetik. (egin): *Mona'.* Araiiiegun auŕeko eguna. : Araiñegun antxiti, araiñegun antxeti, araiñegun antxit.

arain. (ararte); *Wand.* Araño.

araiñoko. Ovalle): *adond.* Araño edatzen dana.

araistegi. (giltzape): *iz.* Espetxe.

araisti. (atdi): *adond.* Arestian.; Araistian, araitzinean.

araistian. (aldi): *adand.* Arestian. Araisti, araitzinean.

;waltz, (artc): *iz. ikus.;* Areitz. (gari): *iz.* Izpi latzak ditucn galgaraua. I: Araiza.

araitziña. (gerokotasun): *adond.* Gaurgem. (aldi): *adand.* Grain egun gutxi. (aintziña€asun): jI *adond.* Ikus.; Aintzifia.

araitziñadanik. (aintziñatasun): *adand.* Aintziñatik. I: Aintziñadanik.

araitziñagu. (aintziñaŕasun): *adond.* Ufunago dagoen aldian. I: Araitziñaxago.

arailziñako. (geroko): *adond.* Geroko.

araitzlñarik. (aiutziñatasun): *Mond,* ikus.: Araintzatarik.

araitziñe. (aldi): *adond.* Aldi luzetik eztata. J: Araitzixe.

araitziñean. (aldi): *adond.* Ikus.: Araisti. Araistian, arestian.

araitziñekoa. (aintzifiatasun): *iron!.* Aspaldikoa.

araitzlxe. (aldi): *adond.* Ikus.: Araistine.

araixki. (aragi): *iz.* Txataren aragia.

aralz. (egiantz): *adond.* Egiantztasunez. I: Arena.

araiza. (gad): *ft.* Ikus.: Araitz.

araiztian. (joandako): *adond.* Oso aspaldian ez baña **joandakoan.**

araka. (zugatz): *iz,* 1kus.: Arabegi, arakondo. (ikerketa): *iz.* Arakatzearen egipcna.

arakai. (aragi): *iz.* Gizenduta dagoen shares. I; Arakei.

arakaitu. (gatz): *ad.* tram dezaten, aragiak gatzatu ta legortu.

arakaitz. (aragi): *iz. Ikus.:* Aragi-ustel. I: Arakaizto, arapirika, arabirika, arabiriki, arakatx, cltur. (legal): *iz.* Berbera,

arakaizto. (aragi): *iz.* ius.: Aragi-ustel. Arakaitz, arakaixto. (legaŕ): *Iz.* Berbera.

arakoldi. (makil): *iz.* Makilakada.

arakaldu. (ergeltasun): *ad.* Tutulutu, mamoŕotu.

arukari. (azterkuntza): *izond.* Arakatzen duena.

arakaŕ-goii. (mugeŕ): *iz.* Agata aria, zeŕenda iÍuntxuakaz.

arakate. (golde): *iz.* Galdeak daraman katetxoa. ; Ara-katae, aregatin.

arakatu. (ikerketa): *ad.* Aztertu, bilakatu. I: Arakau, aratu, azterniatu. (bilakuntza): *ad.* Barbera. (arbuyo): *ad.* Arbuyatu, uŕuñatu.

arakatx. (aragi): *iz.* Ikus.: Arabirika. I: Arabiriki, arakaitz, arakaizto, eltuŕ. I: Aragi gogoŕa. (larmats): iz. tkus.: Arakatz.

arakatz. (larmats): iz. Larmatsaren igalia, j: Arakatx, uŕitxilu.

arakatzaile. (ikerketa): *izond,* lkertzen duena.

arakatze. (bilakuntza): *iz.* Bilatzen ari-izatea.

arakei. (aragi): *iz.* Artzarkirako azten dan arakaya. (: Salteko dagoen **aragia.** Araki, arakai.

arakei-iltin. (aragi): *iz.* lla dagozen abereen aragia. (usteldura); ir. Berbera,

arakeitatu. (eriotza): *ad.* Arakayak erail. Arakeitu.

arakeitz. (aragi): *iz.* **Aragi** txaŕa.

arakeitze. (aragi): iz. Jateko erailtzen dan aberearen aragia.

arakeiztu. (kutsu): *ad.* Kutsutu.

aralceria. (aragi-iŕits); *iz.* Aragikeri, lizunkeria.

araketa. (luŕ-lantze): *iz.* **Golden Iota** landu. (azterkrntza): *iz.* Zaribait buruz egiten dan azterketa, bilakuntza. (ikerketa): II *iz.* Norbaitek zerbait ezkututa ote daraman begiratzea.

arakotan. Out-lantze): *adond.* **Goldeaz** lufa luntzen ari-izatea. (zelata): *adond.* Antzcz eta estaliz zerbait bilatzen art-izatea. j; Arakotan.

araketari. (ikerketa): *izond.* Tkertzcn duena.

araki. (aragi): *Is.* Ikus.: Arakei. (abaŕ); *ŕz. Ikus.;* Adaki.

arakil. (abaŕ): *iz.* Erditsuko lodia **dan** abed.

arakin. (aragi): *iz.* Jateko aragia saltzen duena. I: Arkin. (esku-langintzak): iz. Berbera.

arakindegi. (aragi); *iz.* Jateko aragia saltzen dan tokia. j: Arakintza, arak rrdei, arakintegi.

arakingo. (aragi): *iz.* Arakiñaren langintza. (langintza): *iz.* Berbera.

arakintza. (aragi): iz. ikus.: Arakindegi. Arakintze. (atzipen): *iz.* **Abereen** atzipena. (langintza): II *iz.* 1kus.: Arakingo.

arako. (joandako): *izond.* Joandako ta jakindakoa dana. ; Ikus.: Danko. I: Arateko, aratko. (aditzondo): adond. Ara joan edo eramateko.

arakoan. (abialdi): *adond.* Ara joetean. I: Ikus.: Arantzean.

arakoi. (aragi): *izond.* **Aragla** jatea matte duena. (aragi-ifits): *izond.* Lizun-zalea dana.

arakoil. (baŕabil): iz. Baŕabil bakaŕa daukan gizon edo aberea. I: Arkoil.

arakondo. (zugatz): iz. Ikus.: Araka.

arakotan. (zelata): *adond.* Ikus.: Araketan.

arakotu. (banaketa): *ad.* Banatu, berezi. (czautarazpen): *ad.* Ezautarazi, izendatu.

arakotxu. (arbendolondo): *izond.* Arbendol-antzekoa dana.

arakun. (aragi); ŕa. Aragllzearen cgipenn.

arakunde. (uzkurtza); Iz. Itz'aren aragitzca.

seal. (artza): *iz.* Sure zabala duels **artza;** bertan galburu ta **lasto** aundiak geratzen diraia.

aralazinako. (anhiola): *izood.* Aspaldikoa dana.

aralde. (aindo): *iz.* Bikoitz, bikonde. (haterakuntza): *iz.* Saida, samalda.

araldctu. (jaŕaipcn): *ad.* Jaŕailu. (abialdi): *ad.* Berbera.

araldi. (Ian): ŕz. Auzokoen artean egiten dan lana. (auzotasun): iz. Berbera. (luŕ): jj *in* Gizon batek hi idiekin egun batean goldatu dezaken tuf-tartea. (aldi): H iz. Lan-aldia. (gaŕaztulu): H iz. Gafaztuluz egiten dan lana. '

araltziña. (aintziiiatasun): *adond.* Aintziiiakoa izatea.

araltziñarilc. (aintziiiatasun): *adond.* Aintziñadanik, oso aspaldidanik.

aramaltakoa. (oren): *iz.* Agef Miren otoya egiteko ordua. (otoi): *iz.* Berbera.

aramake. (aditz): *ad.* Berak eramango au.

aramanta. (landare): *iz. ikus.:* Aamenda-belaŕ. (: Aamenda, aratnenta, aramente, afamanda, asentsio, aspeten, luluru-bedaŕ, menda, orbanka, sanjak'en beta, txipa-belaŕ, xipa-belaf.

araman. (armiarma): *iz.* Ikus.: Armiarma. I: Aramu.

aramanta. (landare): in. Ikus.: Aramanta. I: Asentsio, aspeten, luluru-bedaŕ.

aramente, (landare): *iz.* Ikus.: Aramanta. Aramenta, asentsio.

ammo. (aditz): *ad.* Berak aintzakotzat artzen au.

aramu. (armiarma): iz. Ikus.: Armiarma. I: Amman, aramu.

aramu-bedaf. (balke): iz. Gari-artean sortzen dan belafa, abereek gogoz jaten dutena.

aramusare. (armianna): *iz.* Armiarmak dagien sarea.

ARAN. In. Mendi edo garai arteko ordokia. j: Thai baten sakana. I: Aran bateau dagoen, told, hasetxe ta baseŕien moltzoa. I: Afa, irura, mendarte, sakan, uagaran, xola. (aranondo): *iz.* Okarau; basakaran. j: Aran, arantze, aranatze, patxaran, urdearan, xeŕi-aan, xeŕi-adan, xeŕi-aran. II Aran, okaran-motak: "Aranzurt", "Berdaildun" – zuria dana; "Arangoŕi" = goŕia dana; "Basokaran", "Aran-tximilo", "Sasiokaran", "Basaran", "Baxaŕan", "Baxakaran', "Aran-okaran", "Aran" = sasi-okaran; "Aran", "Aranori" = paxaran; "Astokamn", "Aŕaultze-aran" aundiena; "Muliska" = mordozka agertzen dana; ` Txiliporta" = txiki ta gozoa dana; "Agoŕil-aran" dagonilekoa; "Andere-aran" beltza dana; "Aran-amasa" = "Arana-moronea" = aran uhela. /1(ibai), (lutelesti), (ordoki).

aran-aize. (aize): *iz.* Zeaf-aizea.

aran-arazi. (soffit): *ad.* Durundatu-eragin. : Aran-erazi.

aran-baxaka, (aranondo): iz. Ikus.: Basakaran. I: Aran-okaran.

aran-beliz. (aranondo): iz. Beltza dan arana. j: Aran-beltx. (egazti): *iz,* Belearan antzekoa dan egaztia; lumak auskarako margoa dote. Beletxinga, beltzuŕ,

aran-buru. (bide): iz. .Aran baten irtera. (irtera): iz. Berbera,

aran-goxo. (aranondo): *iz.* Goxotutako arana.

aran-guren. (mugadura): iz. Aranaren muga. (aran): iz. Berbera.

aran-malatu. (aranondo): *iz.* Aran gozotua.

aran-mii. (belaŕ): iz. Efestatzen dan belaf-mota bat.

aran-more. (aranondo): *iz.* Marva orlegitsua duen arana, oso gozoa dana.

aran-okaran. (aranondo): *iz,* Ikus,: Basakaran. : Aranori, aran-tximilo, aran-baxaka.

aran-tximilo. (arm-tondo): iz. Ikus.: Basakaran. I: Aran-okaran, aranooi,

aran-xurko. (aranondo): iz. Aranaren ezufa. : Aran-xusko.

aran-xusko. (aranondo): iz. Ikus.: Aran-xurko.

arana. (soñu): *iz.* Oyartzuna. (adikin): *iz.* Adikiñcan egiten dan buŕuuba.

arana-txapel. (kapel): iz. Aspaldiko txano berezia. 1: Aranda-txapel,

aranadi. (aranondo): iz. Aranondoak dagozen tokia. j: Aranaga, aranaldc, arandegi, arandoi.

aranaga. (aranondo): iz, tin,s.: Aranadi. ^: Aranalde, arandegi, arandoi.

aranalde. (aranondo): iz, Ikus,: Aranadi. Aranaga. I: Aran-aindoa. I: Arandegi, arandoi.

aranatu. (satin): *ad.* Dunrndata, durunda-egin.

aranatze. (aranondo): *iz.* Ikus.: Aranondo.: Arantze, urdearan,

aanatzeta. (aranondo): ŕz. Aranatzeak landatuta dagozeu tokia. I: Ikus.: Arandi.

aranazi. (aranondo): *iz.* Baso-arana.

aranbeuztai. (gona): *iz.* Ikus.: Gona-uztai. I: Guzuŕ-eperdi.

aranbide. (aran): iz. Araneko bidea.

aranda. (alasa): iz, Alasan azpilai eusten Wen makila.

arandaf. (hiztanle): *frond.* Aram-endefikoa dana. Arametaŕ, aramiendaŕ.

arandegi. (aranondo): iz. Ikus.: Aranadi. ^: Aranaga, aranalde, arandai.

arandela. (txori): iz. ikus.: Aiñara. Enara.

arandi. (aranoudo): ŕr. Aranondoak dagozen tokia. I: Ikus.: Aranatzeta.

arandiko. (atzekalde): *izond.* Beste aldekoa dana.

araudoi. (urdail): iz. Egaztiek daukaten giñafczko urdala. I: Arandon, arbi, goibof, kikiloi, letxera, parapardi, parapardin, parapardoi, xera, xixare. (artza): *iz.* Artzako kurkurua. (aranondo): j *iz.* Ikus.: Aranadi. Aranaga, aranalde, arandegi.

arandu. (afaildura): *ad.* Aŕaitdu.

arangaro. (oskoldun): *iz.* Ikus.: Amara. Amafatz,

mange]. (uralde): iz. Ikus.: Uralde. I: Ur-arangel, uada, ubeŕo, uraldi, ur-angel.

arangiño. (aditzondo): *adond.* Oraindik, oindiño.

arangofi. (aranondo): *iz.* Goŕia dan arana.

arankari. (aranondo): *izond.* Aranak biltzen dituena.

ARANONDO. iz. Arbendolkaria dan zugatza; bore igalia arana da; oneu azala orlegia da, oso gozoa dan mamiaz. I: Aranatze, arantze. II (igali), (zugatz).

arandri. (aranondo): iz. Ikus.: Basakaran. I: Aran-okaran, aran-tximilo.

aranots. (soñu): *iz.* Oyartzun jaŕaitua.

aranotsale. (soittu): *iz.* Oyartzunaren otsa.

araupa. (ikoldura): ŕz, Giñafe batmen ilcoldura, naigabezko ta mingafia dana.

aranpo. (anpulu): *iz. ikus.:* Agun.

aransnduŕ. (arpegi): *izond.* Arpegi me ta !sizes duena.

arante. (bide): *iz.* Bilxabal.

arantsi-belaf. (landare): iz. Ostopegoŕikaria dan belafezko landarea; hero bedaŕ-ura glltzufiñen alien aurka erabili da.

aranlo. (arau): *ŕz.* Aran txikia.

arantxa. (etofi): *(z.* Eloŕl txikia.

arantxuri. (aranondo): *iz.* Zurixka dun arana. 1: Aranxuri.

arnntz. (uŕuntnsun): *(aloud.* Aruntz, arantza. 1: Arantze.

arantz-bureztun. (bureztun): *iz.* Arantzakaz egindako bureztrrna. (elofi): *iz*. Berbera.

arantz-esi, (itxitura): *ad.* Elofiz inguratu. (clod): *ad.* Berbera.

arantz-onaka. (aldaera): *adond.* Aruntz eta onuntz.

arantz-onante.(aldaera): *adond* Joatea ta itzultzea. (itzulaldi): *adond.* Berbera.

arantz-anantza. (egurasketa): *adand.* Egurasten ari-izatca.

arantz-urde. (zefi); *iz*. *Ikus,:* Arantzedi. Urde-latz, sagafoi-urde.

arantz-xuri. (clod): *iz*, Ikus.; Elofi,

arantz-ziztada. (clod): *iz*. Arantzaz egindako ziztada, (ziztada); iz, Berbera.

arantza. (clod): iz. Tkrrs.: Elori.1: Landare batzuetan sortzen dan ziri zofotza. : Arantze, den, €afantza, xats, zizpifa. (ufuntasun): *adond.* Aruntz, arantz, arantze.

arantza-Iciski. (clod): iz. Eloñarcn afa.

arantzabaltz. (elofi); iz. Margo baltza duen elofia. I: Arantzabeltz, arantz-bettz.

arantzadi. (clod): iz. Elofiz betetako tokia. Arantzazu,arantzatzu, arantzeta. (sasi): iz. Berbera; bud ta sasiz betetakoa ere. I: Arantzela,

arantzadun. (clod): *Bond.* Elofiak dauzkana. : Arantzetsu,

arantzago. (ufuntasun): *adond.* Aruntzago.

arantzalaf. (clod): iz. Arantza zuria. I: Arantzazuri.

arantzaldi. (aldaera): iz. Joatea. (sacra): *iz*. Sartzea.

arantzaioroa. (burn€-ari): *iz*. Arantzak dauzkan burni-aria,

arantzatuu. (clod): *Bond.* Arantzaz beterik dagoena.

arantzatu.(ufuntasun): *ad.* Aruntzjoan, zuzendu. (elod): *ad.* Arantzaz xixkatu. (legortasun): II *ad.* Ogia asko legortu. (ogi); II *ad.* Berbera.

arantzatzu. (clofi): *iz*. *ikus.:* Arantzazu. I; Arantzadi. (sasi); *iz*. Berbera.

arantzazko. (elofi): *Land.* Arantzari dagokiona,

aantzazu. (clod): *iz*. Elotiz beteta dagoen tnkia, ^: Ikus.: Arantzadi. j; Arantzatzu. (sasi): *iz*. Berbera; bai ta sasiz beteta dagoen tokia.

arantzo. *(clod):* *iz*. Ikus.: Elofi. I: Arantza. (ufuntasun): *adand.* Aruntz. I; Arantz, arantza. (aranondo):11 fz. Ikus.: Arauando. j: Aranatze.

arantzean. (aidaera): *adand.* Joatean. j: Tkus.: Arakoan. (clod): *adand.* Etofian.

arantzedun, (at'): *fzoind.* Marco antzekoa dana.

arantzengoa. (ufuntasun): *adond.* Aruntzagokoa.

arantzcfi, (zefi): iz. Kafaskaria dan ugaztuna; bare soda adafezko ziriakaz estalita duena, ziri oyck luze, zuri ta beltzak dirala. j: Arantz-urde, sagafoi-urde, urde-latz.

arantzeta. (clod): iz. Tkus.: Arantzadi. (sasi): *iz*. Berbera.

arantzetsu. (clod): *Bond.* Ikus.: Arantzadun.

arantzi. (afain): fz. Afañaren arantza.

arantzean. (aldaera): *adond.* Joaterakoan.

arantzibi, (abetxu): *iz*. Sapalarkar'ia dan abetxua; bare igalia, gafatx-biia, jangafia da,

arantziztatu. (aiztada): *ad.* Ikus.: Ziztatu. : Ziikatu.

ar'antzondo. (clod): *iz*. *Ikus.:* Elofi.

arantzuri. (clofi): B. Zuri margnkoa dan elofia. j: Arantz-xuri.

aranzko. (aditzando): *adond.* Aruntzckaa. (beta): iz. Ban.; Aamcnda-belaf. I: Aamenda, aramanta.

aranztoi. (aranondo): *iz*. Aranondoak dagozen tokia. : Aranandoen multzoa,

aranzuri. (aranondo): *fz.* Orlegi margozko arana, oso gozoa dana. Aran-xuri, aranzubi, getxokaran.

arañegun. (eg n): *in.* Atzo aufeko eguna. : Areanegun, arenegun, erenegun, arianegun, afenegun,

arañegun antxltxik. (egun): *adand.* Arañegun aufcko eguna. Arañegun-antziti, erencgun-atzetik, erenegun-darnu,erenegunago, erenegun-aintzi, erenegun-aufetik, crcnegun-etzi.

araño. (ufuntasun): *adond.* Ura dagcen artaratio. Aradok, arañotxek, araraiño, areraiño.

arao. (andurapen): *iz*. Aindurapenak botatzearen egipena.]: Oxpiñe, tramana.

araoka.(aindurapen): *adand.* Ainduratzen ari-izatca. (birao): *adand.* Biraoka ari-izatea.

araokari. (andurapen): *izond.* Txefen aurkako cliz-araoak botatzen d'stuena, /: Araokari.

araokatu. (bin:a): *ad.* Biraoak bota. (aindurapen): *ad.* Eliz-araoak bota. (zemakuntza): II *ad.* Aginpidea duenak zigon bat zematu.

araoketa, (aindurapen): fz. Eliz-araoak botatzearen cgipena.

araolari, (andurapen): *izond.* Ikus.; Araokari.

araalaritza. (aindurapen): *iz*. Eliz-araoen multzoa.

araondo. (enbof): fz. Zugatza ebaki oadot'en Iufcan geratzen dan enbofaren zatia.

uraostixe. (aditzondo): *adond.* Oagin gutxi dais.

araots. (ainc urapcn): *iz*.]kus.: Aindurapen.

araotu. (txefen): *ad.* Txefenen aurka Eliza'k gerturik dauzkan araoak csan.]: Ikus.: Zinkidetu.

araoteala. (aindurapen): *izond.* Araoak egiten dituena.

araoz. (cgiantz): *adond.* Egianztasunez at'i-izatca.

araozito. (andurapen): *izond.* Aindurapenen bat adicrazten duena,

arapal, (Musa); iz. Orma bateau dagoen alasa.

arape, (aragi): in, Abelgofien ebaki befia dan aragis.

arapei, (zezen); *iz*. Eliklurako gizenduta dagoen beya.

arapil, (aragi): iz, Aragi edo afaikiaz egindako boiltxoa, biak xeatuta eta ugh, afautzak eta onkailuakaz nastuta. Arat-opil, txitxa-muilo, txitxi-opil.

arapirika. (aragi); *iz*. Tkus.; Aragi-ustcl. Arakaitz, arakaizto. (legaf); *iz*. Berbera.

arapo. (zurtoin): iz. Ikus.: Adapo.

arapu. (aragi); iz. Tkus.; Aragi. ; Xitxi.

arara. (aditzondo): *adand.* Ara. I: Araura itzaren laburpena. Ikus.; Arabera.

araraiño. (ufuntasun): *adond.* Ikus.: Araño.

arararailloka. (ufuntasun): *Band.* Artaraño doana.

ararantze. (aranondo): B. Ikus.: Basakaran.

araratu. (aidaera): *ad.* Ara joan.

ararazi. (egikera): *ad.* Ari-arazi.

araraztu. (iges): *ad.* Itzuri-eragin.

acad. (ardi): *iz*. Aari,

arariI. (oyal); *iz*. Sere cundura zeafezko mafak dagizkien artiiezko nyala, osa mea dana. (artiie): *B*. Berbera.

arafe. (zaldizketa): *aye*. *Zaldlz* ibiitzeko oyutza. (oyutza); *opt*. Berbera,

ARARTE. *iz*. Bi gauzaen artean dagoen tartea. I: Ufuntasuna. j: Bidarte, bidagune, bidaune, bide-akle, bide-sail,

entrabal, tartealde, unada, ufnnera, ufunmie, utzune, zentzadaŕ, (tarte): *iz.* Bi tokien arteko tartea. ii (artekotasun), (etenaldi), (makol), (tarte), (uŕuntasun), (zabaldegi), (zabalera).

ararte-gabelro, (aidamen): *frond.* Tarterik gabe ondo-ondoan dagoena.

arartean. (artekotasun): *adond.* Bi edo gauza geyagoen artean dagoenaren egipena.

arartekari. (bitartekotasun): *izond.* Bitartekoa dana, I: Ararteko. : Ikus.: Arartekarisa. [: Pararteko.

aartekarisa. (bitartekotasun): *izond.* Arartekaria dan emea. : lkus.: Arartekari. I: Arartekosa.

arartekatu. (bitartekotasun): *ad.* Artetu, bitarteko jafi.

ararteko. (bitartekotasun): *frond.* Ikus.: Arartekari. [: Pararteko.

arartekoarazi. (bitartekotasun): *ad.* Arartekatu-eragin,

arartekorik gabe. (bitartekotasun): *adond.* Zuzen, arartekorik izan gabe.

arartekotasun. (bitartekotasun): *iz.* lkus.: Bitartekotasun. [: Arartekotarzun, arartetasun.

arrtekatu. (bitartekotasun): *ad.* Ikns,: Bitartetu. : Bitartekotu, arartetu.

arartekoz. (bitartekotasun); *adond.* Bitartekoz.

ararteo. (aditzondo); *adond.* Arako. I: Arartiño, arartio.

arartetasun. (bitartekotasun): *fa.* Ikus,: Bitartekotasun. [: Aaartekotasun.

arartetu. (bitartekotasun): *ad.* Ikus.: Bitartetu. [: Bitartekotu, arartekotu.

arartiño. (aditzondo): *adond.* Ileus.: Ararteo. [: Arartio.

arartio. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Arate^{B}o. [: Arartiño.

aras. (ur): *fz.* Aguayareu zentzua duen Itza.

araso. (alasa): *iz.* Goyan ol-zabala ta attic osoan dagozen sat-ateratzeko kutxak dauzkan efedlzea. [: Araza. (orga): *iz.* Gurdiaren burtalboa. [: Arasako.

arasa-zaldi. (sai-abere): *iz.* Ikus.: Arasari.

arasai. (lokaŕi): iz. Matazari eusteko arl edo tokatia.

arasako. (orga): *iz.* Ikus.: Arasa. Burtarasa, burtaraza, burtalbo.

arasari. (sai-abere): *iz.* Burtarasaen artean jartzen darn zaldia, gurdia eramateko. [: Arasa-zaldi.

arascrin. (alasa): iz. Apalen multzoa.

arasero. (biurdura): izond. Biufi, geldigaitza dana.

arasko. (uŕrurtasun): *adond. Ufun* xamat. I: Araxko.

araso. (Ian): iz. Norbaitentzat cgitcn dan lana.

arasta. (auzi-epai): *iz.* Ikus.: Auzi-epai.

arastari. (ari): iz. Ikus.: Mataza. [: Manisa.

artiste. (argitasun): *iz.* Eguzkia sortu baño lenago dagoen argitasuna. (goiztiri): *h.* Berbera.

arastegi. (a-astir* *iz.* Ikus.: Afastiri,

arastelier. (burn-esi): iz. Abcreen aska gañeanjartzen dan esia. (abeltegi): Berbera.

arasuan, (biurdura): *adond.* Iraultzen ari-izatea.

arasuti. (zirikaidi): *oyu.* .Zirikatzekoa dan deadafa.

arat. (zeartasun): *adond.* Am gora egotea. : Aratean, aratenik, aratin, aratiñik. (ezarkera): *adond.* Berbera. (aditzondo): [[*adond.* Ara. j: Arata.

arat edo anat. (erabakitasun): *adond.* Erabakitzen ari-izatea.

arat-are. (aldi): *iz.* Garizuma ez dan urtearen baste aldia. (garizuma): *iz.* Berbera.

arat-azuka. (zei): iz. Andizka saltzeko aragl-zeya.

arat-igat. (aragi): *iz.* Aragiaren gist a.

arat-lger. (igeriketa): *ad.* Aoz gora igeri. ^: Aratigiri.

arat-ona ibi)1. (alpefaldi): *ad.* Kalez-kale 1bili. [: Arat-unatu.

arat-onaldi. (aipefaldi): *fa.* Alpefaldietan ibil€zea. j: Arat-unata.

arat-opil. (aragi): iz. Ikus.: Arapil. [: Txitxa-muilo, txitai-opiL.

arat-unaka. (kordokadura): *adond.* Kolokatzen ari-izatea.

arat-unakari. (aldaera): *frond.* Aruntz eta onuntz dabiiena.

arat-unakatu. (aldaera): *ad.* Joan eta clod. j: Arat-unatkatu. (kordokadura): *ad.* Kolokatu.

arat-unat. (kordokadura): *adond.* Ikus.: Arat-unaka. (anemen-aldi): *iz,* ikus,: Anemen-aldi. j: Aratunatak, zirkin-zarkin.

arat-unata. (aldi): iz. Igarotako aldiari dagokiona. (aipefaldi): *fr.* ikus.: Amt. onaldi.

arat-unateko. (anemen-aldi): *iz.* loaner ta itzulera [: ikus.: Aratekoan eta unatekoan.

arat-unatu. (alpefaldi): *ad.* Ikus.: Arat-ona ibiti. (ozka): *ad.* Ozkatu.

arat-ustel. (kutsu): *iz.* Soin baten eunduran gertatzen dan antola-galtzea ta blzi-gabctzca. (usteldura): Berbera. (aragi): [[*iz.* Usteldutako aragia. (legał): [[iz. Zauriduraetatik sortzen dan aragi-ustcla.

arat-usteldu. (kutsu): *ad.* Soin baten eunduran era-gabetu to bizia galdu. [: Aratusteldu. (usteldura): *ad.* Berbera.

arat-utzi. (aragi-uzte): *ad.* Aragia ez jatea. [: Arat-uzte.

arat-uzkin. (aragi): *iz.* Aragiaren kondafa. (kondaf): *iz.* Berbcra.

arat-uzte. (aragi-uzte): *fr.* Ikus.: Arat-utzi. (iñaute): *iz.* Ikus.: Haute.]: Aratute.

arata-onekoak,(ezkontza): iz. Anal *ta* aizpaen artean ezkontza.

aratago. (uŕantasun): *adond.* Artmtzago. Aratego.

arataidu. (aragi-ifits): *ad.* Aragi-ifitsean ari-izan.

aratardL *(anti): iz.* Arntegirako dagozen ardiak.

arataf. (aragi-iŕits): *izond.* Aragl-ifitsari emana dana.

areae, (sate): *iz.* Ikus.: Aate. [: Arata, gita.

aatean. (zeartasun): *adond.* Ikus.: Mat. j: Aratenik, aratin. (ezarkera): *adond.* Berbera.

arategi. (aragi): iz. Bans.: Aragintegi.: Aragitegi. (aditzondo): *adond.* Mat baño arutzago.

arategun. (egun): *iz.* Aragia jateko eguna. (aragi): iz. Berbera.

arateko. (igaraipen): *izod.* ikus.: Arako. (anbiola): *frond.* Aspaldikoa.

aratekoan. (aldaera): *adond.* Aruntz joatean.

aratekoan eta unatekoan. (aldaera): *adond.* b ateau eta itzultzean. [: Arat-unateko. (itzulaldi): *adond.* Berbera.

aratenik. (zesrtasun): *adond* Ikus.: Arat. Arateau, aratin. (ezarkera): *adond.* Berbera.

aratepaile. (aragi): *izond.* Aratcgian lanegiten duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

aratlgiri. (igeriketa): *ad.* Hots.: Arat-iger.

aratik eta unatik. (aldaera): *adond.* Andik eta emendik. I: Mat eta unat.

aratika. (koipe): *iz.* Aragiari gurintzen zayon kolpea. (aragi): *fz.* Berbera.

aratln. (zeartasun): *adond. Ikus.:* Arat. I: Aratean, aratenik. t; Aratiñez, aratiñik. (ezarkera): *adond.* Berbera.

aratiñik. (zeartasun): *adond. Ikus.:* Arat. Aratin.

aratiŕrtsa. (aragi); iz. Aragirako lera.

aratka eta unatka. (aldaera): *adond.* Aide batetik baste batera.

aratoste. (aragi-uzte): *ft.* Thus.: Aragi-uzte. j; Aratiste, uzketa.

arats. (kirats): *ft.* Ikus.: Kirats.

aratsn. (aragi): *izond. ikus.:* Aragidun, j; Ararat).

aratu. (ikerketa): *ad.* Ikus.: Arakatu. Azterniatu. Out-lantze): *ad.* Lufa goldatu. (elduera): *ad.* Am eldu, ara joan.

aratuger. (igeriketa): *ad.* Ikus.: Arat-iger. j: Aratigiri.

aratun. (aragi): *izond.* Ikus.: Aragidun. Aratsu.

aratunatak. (anemen-aldi): ŕz. Ikus.: Arat-unat. I: Ara-ostera.

aratuste. (iñaute): ŕz. Ikus.: Iñaute. I: Aratiste, aratorЄe, ifiarte, zanpantzaŕ.

aratuste-jayak. (iñaute): *iz.* Iñautean egiten diran jayak.

aratuste-manga. (iñaute): *iz.* Iñautearen irugaŕen eguna. (egun): *iz.* Berbera.

aratusteldu. (kutsu): *ad.* Slain baten eunduran gertatzen dan anto!a-galtzo ta bizi-gabetzearen egipena izan.

aratute. Urinate): *iz.* Tkus.: Iñaute. Arat-uzte.

aratx!. (aditzondo): *adond.* Ara an! I: Ara-an.

aratx-josteta. (jai): *iz.* Tkus.: Tal.

aratxago. (ararte): *adond.* Araxeago. E: Araxeño, araxelo.

aratxe. (reran): *iz. Tdisko. ?;* Aratze, aretxe, aretze, aitxe, aŕitxi, idiko, talala (aufen bra), txekof, zekoŕ.

aratxe-azpi. (aragi): ŕz. Uzku-maxela.

aratxe-buru.(ur-legoŕeko): *ft.* Zapaburua; igelaren kuma. Aratzeburu.

aratxe-egite. (erdialdi): *iz.* Beyen erdia!dia.

aratxe-ifis. (aragi): iz. Txalaren urdala.

aratxe-ufux. (reran): *iz.* Txala.

aratxedun.(zezen): *izond* Aratxe daukana.

aratxelii. (aragi): *iz.* Tdiskoaren aragia. Aratzeki.

aratxi. (giltzape): *izond.* Epailearen aginduz baituta dagoena.

aratxiki. (aginkada): *ad.* Aginka-egin.

aratz. (eeartasun): *izond.* Edeŕa. I: Araz. (dirdai): *izond.* Distira duena. (araztasun): *izond.* Utsa dana. I: Soil, txao, txau, txoil, xain. (txautasun): II *izond.* Garbi dana.

aratz-arazi. (dirdai): *ad.* Distiratsua eragin.

aratka. (aditz): *ad;* Dautra. (zarando): iz. Ikus.: Zarando. j: Bizkai-ordi.

aratzadun. (iragaztura): *iz.* Boketa egiten dan tokia.

aratzale. (aragi): izond. Aragia saltzen duena. (esku-langintzak): *izond* Berbera.

aratzaf. (aragi): *iz.* Legortutako aragi-zatia. j: Artxarki,

aratze. (bilakrrntza): iz. Tkus.: Bitakuntza, j; Iritzi-azaltze. (maŕubi): *ft.* Mafubi-multzoa. (zezen): jj *iz.* Ikus.: Aratxe. ; Arabia, idiko, idisko, isko.

aratzeki. (garbitasun): *adond.* Garbiki. I: Aratzki. (aragi): iz. Ikus.: Aratxeki.

aratzinarik. (auietasun): *adond.* Auŕetik.

aratziñe. (irudimen): iz. Irudimenezko izakia, emakumearen antra emanez ageŕerazten zana, aztizko almena zuela usle zalarik.

ARAU. *iz.* Agintza, oñaŕi, lege. I: Egipenak egokitzeko dagoen izpidea. Erlijiozko alkartsunak bizi-izateko onarlu duten legea. j; Araudia, araudi nagusia. j: Neuñtasun, erabidea, arauta, araude, araur, erabe, esku-aira. (erakotasun): *izond.* Zeribait dagokiona. (a!kargo): jj *iz.* Anaitasuna, alkartasuna. (ogi): jj *iz. Taloa* labean egosteko erabiltzen dan burni-obua. Tab sneak eŕetzen diran labendaya. (gazta): II is, Gazta-zumitza. (labe): I) *iz.* Labea garbitzeko aga. II Su-arau, Su-aro = Suteen aurkako alkargoa II (aginpide), (arteztasun), (bazkun), (berezkotasun), (eredu), (efeztasun), (eaaera), (eskiertasun), (eskubide), (gisa), (jakintasun), (kiri), (Lego), (rnaiztasun), (neuŕi), (oikuntza), (orokardura), (osterakuntza), (zeaztasun).

arms bage.(araugabe): *izond* Ikus.: Araugabe.

arau-ailziko. (araugabe): *adond.* Arauaren aurkakoa dana.

arau-apaiz. (apaiz): ŕz. Aran pean dagoen apaiza.

arau-arau neuŕiratu. (arau): *ad.* Arauaz neuŕitu.

arau-atalak. (lege): iz. Legearen arauzko zatiak. (bilduma): *iz.* Berbera.

arau-ausle. (auskeri): *izond.* Araua gordetzen ez duena. : Arausle.

arau-auspen. (ezpetctasun): is. Ikus.: Ezpetetasun. ; Araua ez gordetzea, arau-austc.: Arauspen.

arau-auste. (ezpetetasun): *ft.* Thus.: Arau-auspen. (arau): *iz.* Berbera.

arau-biziera. (arau): *is.* Arau baton pean dagoen bizia.

arau-emaile. (arau): *izond.* Arauari dagokionez jaŕita dagoena.

arau-gabetasun. (araugabe): *iz.* Arauaz ez izatea.]: Arauge, araugetasun, eredugc, araugabetza.

arau-gordetze. (arau): iz. Arauak jaŕaitzea.

arau-izti. (arau): iz. Arauari buruzko bidea. (kiri): iz. Berbera.

arau-jantzi. (janztura): ŕz. Gizabidezko jantzia.

arau-kaltez. (auskeri): *adond.* Arauaren aurka ari-izatea.

arau-legez. (arau): *adond.* Arauaz ari-izatea.

arau-maitasun. *(arao): iz.* Arauak gordetzea.

arau-zaint-ze. (arau): iz. Araua betetzea.

arau-zale. (arau): *izond.* Arauak betetzen dituena.

arau-zalekeria. (arau): iz. Arauak zoŕotzegi gordetzea.

arau-zaaetasun. (arau): *iz.* Arauak betetzeko gogoa.

arau-zeaztasun. (arau): *iz.* Ikus.: Araubide.: Araupa.

arauaz. (saran): *adond.* Arauari dagokioner. Araubaz. (erakotasun): *adond.* Berbera.

araubake. (ergeltasun): *izond.* Iñozoa biurtuta dagoena.

araubako. (araugabe): *izond.* Arautik at dagoena; arauaren aurkakoa. Aŕunki gertatzen cztana. ; Bakan, banakako, oi-ezeko.

araube. (credal): *izond.* Ereduz artrskoa dana.

araubide. (arm): iz. Arauaz ari-izatea.]: Araupe, arau-zeaztasun.

aranbidez. (arau): *adond.* Arauari buruz ari-izatea.

araubidezko. (arau): *izond,* Arm] bitten pean ari dana.

araude. (irarkola): *is.* lraŕita dagoznn ldaztien edo beste lanen igeki bakoitza. (arau): *iz.* Ikus.: Arau. (credo); II *L.* Adibide.

araudi. (bilduma): *iz.* Arau batzuen bilduma. (lege): iz. Lege batmen bilduma.

araudi-batzafe. (batzaŕ): *iz.* Oinlegerako hatzaŕa.

araudilari, (eliz-legedi): *izond.* Eliz-legeak darabilkiena.

araudiz. (orate); *adond.* Arauz edo legez ari-izatea.

araudun. (man): *izond.* Arauari egokitu ta bateratua dagoena. j: Egipenetan eta bizikeran zentzuzkoa dana. I: Alkartasun bateau edo arau baton peon Wit dana. : Arauzkoa dana, neaŕ-batcko.

araaeko. (cite): *izond,* Antzekoa dana.

arauera. (egiantz): *adond.* Egiantzez ari-izatea. I: Arauez, araur.

arauertitsu. (alborakuniza): *adond.* Alborakuntzaz ari-izatea.

araucratu. (arm): *ad.* Arauak jaŕi.

araucz, (egiantz): *adond.* ikus.: Arauera.

araucz-besteko. (araugabe): *izond.* Armtzkoa cztana.: Araugabeko.

araueza. (araugabe): *iz.* Thus.: Araugabe. j: Aragabekeri, aragabeki, aiarkeri.

arauga.(araugabe): *adond.* Araugabez ari-izatea.

ARAUGABE. *iz.* Araurik gordetzen eztuena; arauzkoa ez dana. Aragabekcri, arau bage, aranrik-eza, araueza,aragabeki,ziarkeri,zoŕoitasun. 1/ (areagotasan), (astanpen), (aundiera), (berezitasun), (ezmaiztasun), (ikusgati), (matzerdura), (nabarmenkeri), (ustekabe).

araugabeko. (araugabe): izond. Ikus.: Arauez-bestcko.

araugabetza. (arau): *iz.* Ikus.: Araugabetasun.I; Araugetasun.

araugabeza. (araa): *iz.* Araurik ez izatea.

araugai. (arau): *iz.* Arauaz jartzekoa dana.

manage. (araugabe): *iz.* Tkus.: Arau-gabetasun. j: Araugetasun, ereduge, eredugotasun.

araugetasun. (araugabe): *iz.* Was.; Aram gabetasun.I: Arauge,eredugetasun, araugabetza.

araugez. (araugabe): *adond.* Araugabez ari-izatca.

araugile. (arau): *izond.* Arauakjartzen ditucna.

arauza. (artza): *iz.* Arizaren uztaya, artza-alde. (giño); *iz.* Giñoari dagokiona.

araukatu. (eite): *ad.* Antzakotu. j: Ikus.: Antzakotu. (erkabide): *ad.* Erkatu. (giño): H *ad.* Araberatu. (kiri): II *ad.* Kiriaz ipiñi.

araukatzale. (arau): *izond.* Arauak zuzentzen dituena.

araukera, (arau); *iz.* Zerbait egiteko, lendik jaŕitakoa dan era cdo araua.

arauketa. (am); *iz.* Araueu multzoa.

arauketa-jaŕti. (arau): *adond.* Arauai dagokienez ari-izatca,

araukida. (arau): iz. Arauen bilduma.

araukide. (gizarte): *izond.* Bazkide, crkidea dana.

arauko. (berdintasun): *izond.* Berdin, idekoa dana.

araukoitasun, (arau); iz, Arauak gordetzea.

araukunde. (arau): *iz.* Arauakjartzea.

araulari. (arau): *izond.* Arauak gordetzen ditucna.

araulde. (itznli-mitzulika): *ad.* Egipenak aldatu.

araule. (arau): *izond.* Arauaz an dana. (banakuntza): *izond.* Banakuntza zaintzen duena.

araulitu, (uzta): *ad.* Arnariak artzeko zugatzen abafak jo. : Agatu, eratzi, agakatu.

araun. (utzaldi): *iz.* Abell/teen gomtza.

araunakari. (anemen-aldi): *izond.* Aldefai dabilena. : Araunakatzaile.

araunakatu. (loŕeta): *ad.* Llevar y teaer.

araunakatzaile. (anemen-aldi): *izond.* T us,: Araunakari.

araunakatze. (loŕeta): *iz.* Ikus.: I,ofeta.

eraune. (zeartasun): *iz.* Lau bateau zeartasnnez dagoena.

arauneufiratu. (anon): *ad.* Arauaz neuŕtta ipiñi. j: Arauneuŕiperatu, arauncuŕira jaŕi.

arauntza. (auntz): *iz.* Aari ta auntzarcngandik sortutako abere naasia. I: Aruntza, ari-auntz, arzantz.

araupe. (arau): *iz.* Ikus.: Araubide. I: Arau-zcaztasun.

araupeko. (orau): *izond.* Arauaz lotuta dagoena.

araupen. (man): *iz.* Arauaz jaŕita dagoena. : Arautze.

arauperatu. (arau): *ad.* Arauari buruz jaŕi-crazi. : Arauratu.

araupetu. (arau): *ad.* Arauaz antolatu.

araupezko. (arau): *(rood.* Araubidez ari dana.

araura. (arau); *adond.* Arauari dagokionez. : Esku-aira.

arauratu. (arau): *ad.* Ikus.: Arauperatu.

araurik eza. (araugabe): *iz.* Ikus.: Araugabe.

arauten. (mustuŕ): *iz.* Mustutean dagoena.

araurtu. (cite): *ad.* Ikus.: Antzakotu,

arauslc. (auskeri): *izond.* ikus.: Arau-ausle.

arauspen. (araugabe): *iz.* Ikus.: Arau-auspen.

arauta, (arau): iz. Ikus.: Arau.

arautallu. (langaizti): *iz.* Neuttzekoa dan lanabesa. (lanabesa): *iz.* Berbera.

ARAUTASUN. *iz.* Yainko'zko gauzai yaurespena emateko, edo uottñak naiz gauza batzuk goratzeko edo oopatzeko, arau batzuen peon burutzen dan egipena. (arau): *iz.* Arauzkoa dana. (: Araurtarzun, nape, zitIn-add. (cite): *iz.* Antzckoa dana. 1/ (adeitasun), (aguŕ), (apaindura), (arau), (artueman), (ekusketa), (eŕiartcko eskubide), (goresketa), (jai), (jai-aldi), (jolasbide), (omimen), (ospa), (yaurespen).

arautegi. (arau): *iz.* Arauakjaŕita dagoeen tokia.

arautl. (arau): *izond.* Arauari dagokiona.

arautilco. (crass): *izond.* Arautcgiari dagokiona.

arautsu. (berdintasun): *izond.* Berdifiezkoa dana.

arautsuan. (alborakuntza): *adond.* Alborakuntzaz ari-izatea. I: Arautsuka, arautsuz.

aratdsuka. (alborakuntza): *adond.* Tkus.: Arautsuan. j: Arautsuz.

arautsuko. (cite): *tweed.* la anlzekoa dana.

arautsuz. (alborakuntza): *adond.* Ikus.: Arautsuan. : Arautsuka.

arautu. (arau): *ad.* Araupean zerbait edo norbaitjaŕi. I: Arauztatu, arauztu. (kin): *izond.* Tajutua dagoena.

araututsa. (elizti): *iz.* Iakuntzaren joskeraren aurka egindako oketa.

arautzaile. (arau): *izond.* Arautzen duena.

arautae. (arau): *iz.* Ikus,: Araupen.

arauz,(erakotasun): *adond.* Arabera, ariora. Arauŕ. (egiantz): *adond.* Egianztasunez. : Bearbada, ciki. (zalantza): II *adond.* Agian, apika, ausaz.

arauz-ateko. (araugabc): *izond.* Arautik at dagoena.

arauz-besteko.(araugabe):izond. Arauzkoa eztana. j: Arauz-landako.

arauz-landako. (araugabe): *izond.* Ikus.: Arauz-besteko. (eeargai): *izond.* Ikus.: Banandun.

arauzko. (erakotasun): *izond.* Erakotasunari dagokiona.

arauztaile. (arau): *izond.* Arautzon duena.

arauztatu. (arau): *ad.* ikus.: Arautu. 1: Arauztu.

arauztu. (at-au): *ad.* Ikus.: Arautu. Arauztatu.

araze. (uŕuntasun): *adond.* Ara bertara. liuts.: Araxego. I: Araxek, araxego.

araxego. (uŕuntasun): *adond.* Ara bertaraxe. : Ikus.: Araxe.

arnxeki. (bakuutza): *adond.* Ondokoa izatea.

araxekitu. (bakantza): *ad.* Ondokoan jaŕi edo ipiñi.

araxe^{g}o. (ararte): *adond.* Ikus.: Araxe. 1: Aratxago, araxeto.

araxet-unaxet. (ararte): *adond.* Aruntztik onuntz.

araxe^{g}o. (arartc): *adond.* Ikus.: Araxeilo. l: Aratxago.

araxfña. (eŕetxin): iz. ikus.: Eŕetxin.

araxko. (uŕuntasun): *adond.* Wan xamat. lkus.: Arasko.

araxtian. (auŕetasun): *adond.* Ikus,: Aresttan.

araya-belaf. (belaŕ): *is.* Ikus.: Arai.

araz geroz. (ararte): *adond.* Ara eldu czkero.

araza. (orga): *iz.* Ikus.: Arasa. (alasa): Berbera,

arazarte. (jolasbide): *izond.* Ezteyetan edo baste bilkuran **j**olasbiderako egokia dana.

arazeri. (fazakeri): *iz.* Utsaaltasunagatik bakaŕik, kunde bateko notiñek bestekuak atsegindu edo maite-erazteko alegiñak egitearen egipen eta ondorioa. Erakarkof ago izateko,jardueraetan eta apainketan sayatutako faza. Itzegitean geyegizko ardera;esaldiak egiteko detua. (ardura): *iz.* Ikus.: Ardura.

arazeria. (fazakeri): *iz.* ikus.: Apaingura. Jauzturaz erabiltzen dan geyegizko leya. (mintzoera): *iz.* Mintza€zean geyegizko alegiña. (janztura): Berbera. (nekabiide): 11 *iz.* Besteentzat nekabidea dan egipen txikia.

arazgai. (dirdai): *iz.* Ikus.: Dirdai.: Disti,

arnzgaŕi. (sendagaikintza): *izond.* Odola garbitzen duen sendagaya.

arazi. (zio): *ad.* Zioak bere gerokoa cragitea. I: Gauza bat gerta dedin, kart ado egokiera sofemztea. E: Eratxekazi. (egin): *ad.* Eragitea. (lokaŕi): II *is.* Kaiamuz egindako **lokaŕi** mea. Listaari, listai, listari. /l Batzuctan arazi itza atzizki bezela erabiltzen da, baste aditzari alkartuta.

arazixe. (zio): *ad.* Zertxobait egiteko arazi.

arazka. (konduf): *iz.* Liñoaren kondafak. Abbal, arbasta, arbatz, arbezta, arazta, crests. (liño): ŕz. Berbera.

arazkeri. (nekabide): *iz.* Eragozketa, oztopo. (uzkeri): iz. Gauze kazka fa. Puyes, fits, fitskeria, pujcsa.

arazketa. (araztasun): *is.* Garbiketa, gardenketa. : Arazte.

araski. (araztasun): *adond.* Garbiki ari-izatea. I: Aratzeki.

arazkin. (mukerkcri): *izond.* Maker', biuŕia dana.

arazn. (ariketa): *iz.* Ikus.: Ariketn. Arazo-marazo. (zalapart): *iz.* Giza-saldoak egindako zalaparta,. (eginbide): II *ad.* Norbait indafez edo baste bidez zcrbait egiteko beartu. (gertakari): I *iz.* Gertaera, jazoera.

arazo-egiune. (arilceta): *iz.* Otseinketa bat ayutzea.

arazo-gabe. (lanarte): izoud. Lanartean dagoena.

arazo-gabetu. (lanarte): *ad.* Lanartean sartu.

arazodun. (lanaren bizia): iz. Emotcz edo itunez **Ian** bat egin edo ororen lagunketaren bat betetzeo duena. (ekusketa): *iz.* Ekusketaren bat ustiatzen duena. (langile-kunde): II *iz.* Lanerako laugileak ituntzen dituena. (ariketa): II *izond.* Arazoaz ari dana.

arazoge. (lanarte): iz. Eragozpenik gabe geratzea, lanartean egotea.

arazagetu. (tanarte): *ad.* Eragozpenik gabe geratu.

arazopenn-egon. (ariketa): *ad.* Zerbait egiteko oso beattuta egos.

arazopetu. (at-lit-eta): *ad.* Arazoak bete€zeko yardun. (lanbide): *ad.* Arazoak bate.

arazotsu. (ariketa): *izond.* Arazoakaz beteta dagoena.

arazotu. (ariketa): *ad.* Amzoctan yardun. (asaldatasun): *ad.* Norbaiten edo zerbaiten aurka jeiki. (zalapart): II *ad.* Abaŕoskatren ari-izan. (biotzonda): {f *ad.* Biotzondoak soŕerazi.

arazotxu. (ariketa): *iz.* Arazo txikia.

ARAZTASUN. *is.* Baste gauza bitten nesterik eztuenaren tasuna. Neskaxtasun, garbitasun, gizgarbitasun. j: Biotz-garbi. Aratztasun.1/ (bakartasun), (bakuntasun), (batasun), (berezkotasun), (garbitasun), (iragaztura), (kalte-gabetasun), (kriketasun), (kutsukadura), (obekuntza), (zindotasun).

arazte.(araztasun): *iz. ikus.:* Arazketa.

araztea. (eginbide): iz. Norbait indaŕez edo baste bides zerbait egiteko beartzea.]: Araztia.

araztegi. (araztasun): iz. Zerbait arazten dan tokia.

arazti. (gogaketa): *izond.* Gogakataz ken!, ari dana.

araztia. (eginbide): *is.* ikus.: Araztea.

araztu. (araztasun): *ad.* Garbitu, garden egin..l: Asifiatu, gardendu, iragazi, sukailuztu, sutu, txautu. (eginbide): *ad.* Beartu.

araztni. (landaketa): *iz.* iñausitako zugatzak landatzea.

araztutako. (dirdai): *izond.* Dirdayes beterik dagoena.

araztzalle. (eginbide): izatd. Bearteen duena.

arezu. (lanabesa): *iz.* ikus.: Lanabesa.

arba. (abedi): *is.* Etxegañarcn abedla. j: Arbatza. (etxegain): ŕs. Berbera. (eguŕ): *iz.* Abafak kendu gabe abakitzen dan eguŕa. (lers-eŕects):) iz. Landako lera-eŕesta. i: Arbutz, axen. (azaldi): *iz.* Azaidirako emeek daukaten afautz txikia.

arba-estaiki. (abere-tresnak): *is.* Aspaidian zaldiengan jartzen zan **gudu-**jantzia.

arbadun. (abere-tresnak): *frond.* Aspaldiau **gudu-jantzia** cramaten suen zaldia.

arbai. (garau): *iz.* Etxe ondoan egoten dan garautegia.

arbaila. (iraizkin): *iz.* Ikus.: Abail.: Mendal.

arbaiza. (artazi): iz. Abeltxeai artilea ebakilzeko artazia. I: Arkokizi, arkuraiza.

arbal. (kondaŕ): *iz, Ikus.:* Arazka. 1: Arbasta, arbatz, arbezta. (liño): *iz.* Berbera.

arbalari. (lera-eŕesta): *izond.* Lera-efestan dabilena.

arbltamoso, (egazti): iz. Ikus.: Buzoka. I: Sai, apalatz, aiztore, austere.

arbiteria. (landare): *iz.* Arbien multzoa.

arbitxi-erosle. (pitxi): *frond* lstaŕien eroslea. (salerosta): *izond.* Berbera.

arbitxi-gde (pitxi): *izond.* Istaŕiak lantzen dituena.(esku-langintzak); *ŕzoud.* Berbera. (langintza); 11 *izond.* Berbera.

arbitxi-saltzaile. (pitxi): *izond.* lstaŕiak saltzen dituena. (saleroste): *izond.* Berbera.

arbitxo. (landare): *iz.* Gurutzkaria dan landarea; bare eŕoa aragizkoa ta ongaŕia bezela erabiltzen da. j: Arbixka, eŕefau, eŕefaun, atadiz, etesau, lutxarbi, luxarbi, itxesñabo.

arbltxu. (landare): *iz.* Ikus.: Arbi-gozo. Arbi-xuko. (azkufi): *lz.* Berbera.

arbitza. (niugef): *iz,* Mugefezko itrgea, zuri ta lcyaŕezko distira duena.

arbitzn. (luŕ): *iz.* Ikus.; Arbi-efi. j: Arbi-lur°, arbi-sail, arbi-soro, arbizu.

arbixt. (soñu): *iz.* Oyartzun.

arbixka. (landare): iz. Ikus.: Arbitxo. I: Eŕefau, eŕefaun, luxxarbi.

arbizare. (olel): *iz. Ikus.:* Saski. I: Korbolo.

arbizi. (atxurdin): *iz.* Tkus.: Atxurdin. Ailzurdin, nabafi.

arbo. (aŕantza): *iz* Amuzkia bezela erabiltzen den iebatz-zatia.

arbocit (matsondo): iz. Sasi-ayena,

arboil. (afi): *iz.* ikus.: Arbil. I: Arbilbil, arkaskat, eŕekaŕi.

arbol. (ziri): iz. Burtzoleko ziria.

arboiande, (dote): *iz.* Dote biribiia. (babespide): iz. Aŕesi baton dote-boila.

arboronte. (bizitegi): iz. Etxe baton atizko aute-aide.

arbots. (gaztañondo): iz. Gaztañaren morkotza.

arbotxi. (ludizti): *iz.* Ikus.: Arkaitz. J: Arbotxu, arbotx, arbotxe, zingurin-aitz. *iz,* Berbera.

arbotz. (abetxu): iz. Ikus.: Abctxu.

arbotzoin. (kimia): iz. Burni urtuaren antzekoa dan metalkara.

arba. (abaŕ): 12. Tfiiatikjeisteko game jertzen dan adarkera.

arba-iñude. (ugaztun): iz. Ikus.: Agolatz. I; Satanderea, aolatz, anderedeŕ.

arbuloa, (zomoto): iz. Kaŕakaldoaren antzekoa dan zomofoa, iru edo tau bidet aundiagoa ta auŕe-aldcan otikatxoa duena. I; Argulu, arkilamendiko.

arbura. (etxegintza): *iz.* Eriatx.

arburu. (irozkai): *iz.]kus,:* Irozkal.

arbutz. (abet); iz. Zugatz baton abaf txikiak. (lera-eŕesta): iz. Ikus.: Arba. 1: Axon. (piltzaŕ): II *iz.* Zaipeko, praka ta abaŕen xirtxiia. (abedi): 11 iz. Ikus.: Arba. I: Arbatza. (etxegain): *iz.* Berbera.

arbuyagazi. (arbuyo): *izond.* Arbuyatzekoa dana. 1: Gutiezgaŕi, gutiesgaŕi, uŕuingafi, utzasgaŕi, zital.

arbuyamendu. (arbuyo): *iz.* Ikus.; Arbuyo.

arbuyarazi. (arbuyo): *ad.* Arbuyata-eragin.

arbuyari. (arbuyo): izond. Arbuyatzen duena. 1: Arbuyatzaiie.

arbuyatu. (arbuyo): *ad.* Arbuyo egiu. I: Aukeztu, gitxi-eritxi, gitxi-egin, gutietsi, guixietsi, gutxi-iritzi, iraitzi, narda-egin, rnalmctidu, oinperatu, pustatu, putxatu, puztatu, putztatu, ostikatu, sobretsi, uŕuiñatu, ufuindu, uŕuñatu, utzean cold, utzastu, utzera bola, ifa-egin, zeintzat aintzat itxi, xafetsi.

arbuyatzaile. (arbuyo): *izond.* Ikus.: Arbuyari.

arbuyatzeko. (arbuyo): *izond.* Arbuyo egitekoa dana. I: Arbuyozko.

ARBUYO. *iz,* On-iritzirik ez izatca. j: Gutiestea. I: Narga, mukerkeri, buŕufa, apalespen, apaleste, arbuya, arbuyamendu, erdeiñu, ez-ekusi, ezeskeri, ezespen, aukeza, kayo, kayotasun, gibelondo, gatieste, gutimendu, gutiespen, gutxiespen, gutxieste, inkirin, ofa, ufa, motzkeria, pusta, uŕuin, uŕuintzc, uŕuñ. II (alke), (apaikuutza), (eta), (gaitzipen), (lauliketa), (iseka), (itzaigabekeri), (nabarmentasun), (onespen), (ospege), (tifit).

arbuyoz. (arbuyo): *adond.* Arbuyatzen ari-izatea.

arbuyozko. (arbuyo): *izond.* Ikus.: Arbnyatzeko.

arbuyuan. (mardaii): *adond.* Marmarikatzeo.

ardagai. (izeki-aldi): *iz.* Eŕaz iziotzen dan gat oso legota. j: Ardai, ardail, ardala, erdai, ardoi, ado, kardagaila, kardakai, kardatx, karjo, ilo, iro. (argitza): *iz.* Zuzia.1; Ardai. (ercztun): II iz. Ikus.: Kurknru. I: Ardai, maze-kurkuru, oilaba, ardakai, sultsu, ustei, ustei, uztagai, (joko): II iz. "Ardaika' deitzen dan jokoan mutilek darabiiten ltzo. I; Ardai.

ardal. (izeki-aldi): *iz.* Ikus.: Ardagai. 1: Ardail, erdai, ardoi, kardagaiia, kardakai, kardatx, karjo, ardo, iio, iro, oiiaba, ardakai. (argitza): *iz.* Berbera. (ereztun):11 12. Berbera. (joko): 11 12. Berbera.

ardai-saltzaile. (izeki-aldi): *izond.* Ardagaya saltzen duena. 1: Ikus.: Ardaigiie.

ardai-toxa. (zizku): *ŕz.* Ardagaya eranurteko zizkna. j: Ardai-zisku.

ardai-zisku. (zisku): *iz.* Ikus.: Ardai-loxa.

ardaigile. (izeki-aidi): *izond.* Ardagaya egiten edo saltzen duena. I: Ardai-saltzaile. (esku-tangintzak): *izond.* Berbera.

ardaika. (joko): iz. Auŕek egiten duten joko-mota bat.

ardaikari. (izeki-aldi): *izond.* Ardagayaren biia dabilena.

ardail. (izeki-aldi): ŕz. Ikus.: Ardagai. 1: Ardai, ardoi. (abesti): iz. Abesti-ieloa. I: Ardala.

ardaila. (erabaga): ***iz. Tkus.:*** Erabaga, j: Ardala, ixkixaida, ixtilu. (izketa): *iz.* Asko ta funtsik gabe mintzatzea, (belaŕ): *iz.* Belaf onduaren bigaŕen uzta. I: Ardalka.

ardain. (armiarma): *iz.* Ikus.: Armiarma. 1: Arbaraun, arbit.

ardaitu. (legortasun); *ad.* Zearo legortu, (iota, zugatzak, ...).

ardakaixa. (pikondo): iz. Paco.

ardako. (ziri): iz. Naŕatzeko katea kakotzcn dan burnizko ziria.

ardala. (izeki-aldi}: *iz* Tlcus.: Ardagai. Ardail. (abesti): ŕz. lkus.: Ardail.

ardalari. (ardo): *izond.* Ardoa sal-erosten ari dana.

ardalka. (belaŕ): iz. Bigaten uztako belafajasotzea.

ardalkari. (abere): *iz.* Bigaŕen uztako Isolate maite duen aberea. (luŕ-tantze): *Izond.* Bigaŕen uztako belaŕa jasotzean ari dan nekazaria.

ardalrueta. (meta): *iz.* Bigaten uztako beta= egindako meta.

ardaltsu. (isle): *izond.* Bigaten uztako belaŕa, ugari duen lafea.

ardaltu. (heist): *ad.* Bigaŕen uztako belaŕa izateko lurid bat erabili.

ardamux, (lekazi): *iz. Tkus.;* Arbi-asal.

ardan, (ardo): *iz.* Ardo edo ardao itzaren aldaketa.

ardan-andere. (ardo): *izond.* Ardandegian ari dan emakumea. I: Ardanandre.

ardan-antz. (ardo): *iz.* Oteunean dagozen ardoaren irudipenak,

ardan-befi. (ardo): *iz.* Bed egiña dan ardoa.

ardan-efe. (ugorki): iz. Ikus.: Ugorki.

ardan-e#1. Our): *iz.* **Ardoa** ematen duen Iota. I: Ardo-eŕi. (ardo): iz. Berbera.

ardan-geladun. (ardo): *izond.* Ardan-gela daukana.

ardan-gizon. (ardo): *iz.* Ikus.: Ardangolari.

ardan-gofi. (ardo): *iz.* Mats goŕiaz egindako ardoa.

ardan-gozo. (ardo): *iz,* Gozoa dan ardoa,. I; Ardau-gozo.

ardan-ontzi. (ontzi): iz, Ardontzia, ardoa eukitzeko ontzia.

ardan-txapel. (ondo): *iz.* Abel-ongaŕian sortzen dan ondoa. I: Ardantzapel.

ardan-zal. (ardo): *iz.* Ardotegia zaintzen dueua.

ardan-zaletu. (mozkorkeri): *ad.* Ikus.: Ardankoitu. j: Ardaomindu, ardanoitu, ardaukoitu.

ardan-zopa. (zuku): iz. Ardo-zukn, ardo-salda. (ardo): *iz,* Berbera,

ardanapatz. (ontzi-aldaketa): *iz.* Leyaŕezko odia, ubil-aindo txikiak ontziz aldatzeko erabiltzen dana. I: Ardanaspila.

ardanaska. (ontzi-aldaketa): *iz.* Onil.: Ardoin-aska, imitua.

ardanbera. (ubil): *iz. Ubiiek,* batez ere sagardoak, egiten dutnn axala. Lora.

ardandegi. (ardo): iz. Ardoa egiten dan tokia. j: Ardoa saltzen dan tokia. I; Edaritegi, ardotegi, ardo-toki, txiologa. (zaindegi): *iz.* Ardoa gordetzen dan tokia. Kuiñube.

ardandegi-zain. (zaintza); *izond* Upategia zaintzen duena.

ardandegi-zarata. (zalapart); *iz.* Ardandegian egiten dan zarata.

ardandegi-zulo. (ardo); *iz,* Jauariak gurtutzen eta ematen dituzten ardandegia; ardandegi txiki ta txiroa.

ardandegidun. (ardo): *izond.* Upategi baton jabea.

ardandegiko. (ardo): *izond.* Ardandegiari dagokiona.

ardandegilari. (aide): *izond.* Ardandegia daukana.

ardandegilaritza. (ardo): *iz.* Ardandegilariaren langintza.

ardandun. (ardo): *izond.* Ardandegi-zuloa daukana,

ardanetxe. (ardo): *iz.* Ardandegia.

ardangai. (izeki-aldi): *iz.* Oso legoŕa dan gaya, eŕez piztutzen dana. : Ardo.

ardangaxi. (halal): *iz.* Ikus.: Belargazi. Ardangazi.

ardaugela. (ardo): *iz.* Zurubi azpian dagoen ardotegia. (azkuŕi): iz. Jaki-tokia. j: Ardantegi.

ardangelari. (ardo): *iz.* Ardandegia daukana.; Ardan-gizon.

ardangi. (ardo): *iz.* Ardo-mota.

ardankara. (ardo): *iz.* Ardoaren antzekoa dana.

ardankoi. (ardo): izond. Ardo edatea maite duena. I: Ardantza(e, ardanzaie, ardaukoi.

ardankaikeria. (ardo): iz. Geyegi ardo edatea.

ardankoitu. (ardo): *ad.* Ardoa edateko zaletu. : Ardan-zaletu, ardaomindu, ardanoitu, ardaukoitu.

ardantt. (mozkorkeri): *izond.* Mozkortia dana.

ardanoitu. (mozkorkeri): *izond.* Ardo-edalari biurtu. J: Ardankoitu, ardan-zaletu, ardaomindu, ardaukoitu.

ardantegi. (ardo): *iz.* Ardoa saltzen dan tokia. I: Ardau-gela, ardautegi, ordinal. (azkuŕi): iz. Jaki-toki. 1: Ikus.: Andangela.

ardantu. (zur): *ad.* Zura usteltzen asi.

ardantxipa. Our-legoŕeko): *iz.* ikus.: Baru xaal. I: Apaburu, buru-aundi, zapaburu, ardantzipa, ardantxopa.

ardantza. (matsondo): *ft.* Masti, mastui. ^: Ardantze, ardanza, ardantxa, ardauntze. (abere): *iz.* Ikus.: Abere. (ardi-aatza).

ardantzale. (ardo): *izond.* Ikus.: Ardankoi. G: Ardanzale, ardaukoi, ardao-zale.

ardantzapel. (ondo): iz. ikus.: Ardan-txapel.

ardantzeti. (matsondo): *iz.* Matsondoak dagozen tokia.

ardanupil. (upa): *lz.* Ardoa daukan upa.

ardan-aŕausi. (gura): iz. Ardo edateko galea. I: Ardaomin. (ardo): *iz.* Berbera.

ardao.saltzalo. (ardo): *izond.* dais.: Ardodun. I: Ardao-zain.

ardao-nr. (edari): iz. Ur eta ardo nastatuz egiten dan edaria.

ardao-zain. (ardo): *izond.* Ikus.; Ardodun. I: Ardao-salizala.

ardaomin. (gura); *iz. Ikus.:* Ardao-aŕausi. (ardo): iz. Berbera.

ardaomindu. (ardo): *ad.* ikus.: Ardankoitu. I: Ardanzaletu, ardanoitu, ardaomindu, ardaukoitu.

ardaotsu. (ardo): *izond.* Ardo-itxura duena.

ardapatz. Oxtail): *iz.* Leyafezko odia, erdi-aldean zabalduagoa dana, ubil-ainda txikiak ontzitik ontzi aldatzeko erabiltzen dana.

ardari. (ximus): iz. Zeŕenda.

ardaspil. (ardo): *iz.* Ardoa saltzeko erabiltzen dan kaikua. I: Ardasula.

ardasula. (ardo): *iz.* ikus.: Ardaspil.

ardatx. (ardatz): *iz.* Ardatz txikia.

ardatxe. (ad): *iz.* Ondaŕ-aŕia.

ardatxinboa. (langaizti): *iz.* Langai baton zubil barnean igitu diteken zatiko ertsituta.

ardatxo. (azts): *iz.* Aria biurkatzeko azta bendingaŕia.

ardatxu. (zirr): *iz.* Zuraren adarburua. (taŕa): iz. Oilcan egiten dan maskuŕa. (oft): II *iz.* Berbera.

ARDATZ. lz. Itzulbirazkoa dan gorputz bat zilatzen duen burdiñaga, bore igiduran euskaŕi zayona. I: Gurdi-burdiñagu, bore bi mutuŕak, **gurpilen** bundoetan sartzen diralarik. J: Kale, bide edo beste gauzaren bat, berdin diran bi zatitan erdibitzen duen term. I: Tdazki edo itzaidi baton asmo nagusia. Altzairuzko biurkiña, luzerazko ziritzak dituena, biuŕikoak idekitzeko erabiltzen dana. : Natxa, natza, muulu, zil. (meta): *iz.* Metaen erdian jartzen dan makiia. (ari): II iz. Makil biribil antzekoa dan zurezko lauabesa, erditik mutuŕetaruntz meetzen dana, ta iruteko erabiltzen dana. (ardo): Tolaŕeko zanpagayatinkatzen duen biurkiña. (eyeraldi): 91 *iz.* Eyerako beko gurpiia zurkaiztuta dagoen abeari eusten dion zutik dagoen burnizko zatia. Il Ardatz-mota batzuk: "Burtardatz", "gurtardatz¨","orgardatz" — gurdiaren ardatza;"gabiardatz" = olaetako gabiaren ardatza;"auspo-ardatz" = sutegi-aspoaren ardatza;"lastardatz" = lasto-metaren ardatza; "irardatz" = **ira-**metaren ardatza; "galtzuardatz¨ = kosno-itxurazko iaslo-metaren ardatza; "matiardatz", "malardatz" = txiŕitola, aria biurtzekoa dan lanabesa. 11 (burnt-bide), (erdi), (gurpil), (itxasontzi), (langaizti), (orga).

ardatz margul. (ardatz): iz. Argiztian argia antolagabetu gabe irudiak aurkezteu dituen ardatza.

ardatz-adaŕ. War): *iz.* Urtebeteko orkaizak duen adaŕ zuzena.

ardatz-aire. (ardatz): *izond.* Ardatzaren aatza duena. I: Ardatz-antzeko, ardatz-iduriko, ardatzkara.

ardatz-antzeko. (ardatz): *izond.* Ikus.: Ardatz-aire. I: Ardatz-iduriko, ardatzkara.

ardatz-bide. (ardatz): *iz.* Zuto bat bametik metaleztatzea.

ardatz-biko, (ardatz): *izond.* Bi ardatz dauzkana,f: Ardazpiko.

ardatz-bira. (biranda): iz. Piririka-igidura. Ardatz-inguru.

ardatz-buru. (lurburu): iz. ikus.; Lurburu. j: Ardaz-buru, ardazpuru.

ardatz-erdi. (ardatz): *iz.* Ardatz baton bi zatien bakoitza.

ardatz-efoño. (ardatz): *iz.* Bananduna dan efo txikia.

ardatz-estun. (ardatz): *ft.* Ardatzak daraman ereztuna. I: Ardatz-obo, ardatz-odi. (ereztun): *iz.* Berbera.

ardatz-cusle. (ardatz): *iz.* Ardatza inguratzen duen metalezko zatiko hiribila.: Ardatz-pifingii.

ardatz-ezuft (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* Lepoko bigaŕen ornoa.

ardatz-gaiñera, (ardatz); *iz,* Ardatzaren estalkia.

ardatz-gizon, (ardatz): iz, Tolarean biuŕikoan lanegiten duen gizona.

ardatz-iduriko, (ardatz); *izond.* Ikus.: Ardatz-aire. I: Ardatz-antzeko, ardatzkara.

ardatz-Inguru. (bimnda): *iz.* Tkus.: Ardatz-bira.

ardatz-Iabuf. (sai-abere): *izond.* Apal-ardatzak labuŕak dauzkan zaldia.

ardatz-luze. (sai-abere): *frond.* Apal-ardatzak luzeak dauzkan zaldia.

ardatz-mutuf. (ardatz): *iz.* Mutuŕean dagoen ardatzaren sa tin. {: Ardazmutut, ardaz-beaŕi.

ardatz-nausi, (ardatz); iz, Nagusia dan ardatza.

ardatz-obo, (ardatz); iz, Ikus.: Ardatz-estun. (: Ardatz-odi. (ereztun): *iz.* Berbera.

ardatz-odi. (ardatz): *iz.* Ikus.: Ardatz-estun. I: Ardatz-obo, (ereztun): Berbera.

ardatz-orno, (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* Lepo atze aldeko ornoa.

ardatz-pifingil, (ardatz); iz. Ikus.: **Ardatz-eusle.**

ardatz-toki. (ardatz): *iz.* Ardatza sartzen dan gurpilaren zatia. (: Ardatz-zulo, ardaztoki,

ardatz-txastadera. (ardatz): iz. Ardatz-bidearen znloa.

ardatz-une. (ardatz): *iz.* Makobilaren biltokia.

ardatz-ziri. (ziri): k, Ikus,: Ardatziri,

ardatz-zulo. (ardatz): *iz.* Ikus.: Ardatz-told.

ardatz-zurgu. (ardatz): iz. Ardatza jartzeko erabiltzen dan oltzaŕen abedla.

ardatza. (kosno): *iz.* Kosno bateau erpiñetik oñazpiaren erdiraño doan leŕoa.

ardatzada. (liñn): iz, Ardatzean biltzen dan aria. I: Ardatzari, ardazkada, ardazta, ardaztada, ardaztara, ardatzaldi. (ari): *iz.* Berbera.

ardatzamin. (ardo): *iz.* Txakolin mota bat.

ardatzari. (Liao): *ft.* Ikus.: Ardatzada. Ardazkada, ardazta, ardaztada, ardaztara. (ari): ŕz. Berbera.

ardatzayek ustu. (ari): *ad.* Matazatu.

ardatzdun. (ardatz): *izond.* Ardatzak dauzkaua.

ardatzegile. (ardatz): *izond.* Ardatzak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

ardatzezko. (ardatz): *hand.* **Ardatzari** dagokiona.

ardatzilo. (biurkin): *iz. Jkus.:* Biuŕiko.

ardatziri, (ziri): *iz,* Ardatzak daraman ziria. I: Ardatz-ziri.

ardatzitze. (ardatz): *iz.* Gurdiaren ardatzeko iitzea.

ardatzkara. (ardatz): *ŕzond.* fiats.: Ardatz-aire. I: Ardatz-antzeko, ardatz-iduriko.

ardatzurka. (ardo): *iz.* Tolareko zaps.

ardau-bitsaduna. (ardo): *iz.* Apartsua dan ardoa.

ardau-gela, (ardo): *iz.* Ikus.: Ardantegi. I: Ordinal.

ardau jana, (azkuŕi): *iz,* Edau eta mozkortzeko egiten dan jatordua. (mozkorkeri): ŕz. Berbera,

ardau-nafu. (zaragi): iz. Zagi, zato.

ardau-tinka, (edari): *iz.* Ardao-edari piskat.

ardaukoi. (ardo): *frond,* Ikus,: Ardankot. ^: Ardantzale, ardanzale.

ardaukoitu. (ardo): *ad.* Ikus.: Ardankoitu. Ardanoitu, ardan-zalatu, ardaomindu.

ardausopatu. (mozkorkeri): *ad.* Mozkortu.

arduxkila. (ardatz): 1 2. Ardatz txiki ta txaŕa.

ardaz-bemi. (ardatz): *iz.* Ikus.: Ardatz-tnutuŕ.

ardaz-begl. (ardatz): *iz.* Bare barnetik **ardatza** igamtzeko, **gurpiten zati** berezia. I: Gurpegi, mutuilu.

ardaz-buruko. (lurburu): *frond.* Lurburuari dagokiona.

ardazgei, (ardatz): iz. Ardatzak egiteko aura. (zur): *iz.* Berbera.

ardazgile. (ari): *izond.* Imtean ari dana. Ardazkile, ardazlari, ardazle, ardatzle, ardazketari, unite. (esku-langintzak): *frond.* Berbera,

ardazkada. (ari): *iz.* ikus.: Ardatzada.: Ardatzari, ardazta, ardaztada, ardaztara.

ardazkatu. (ari): *ad.* Iran, goruetan ari

ardazketa. (art): *iz.* Truteko egiten dan lana. j: Ardezketa.

ardazkile. (ari): *izond* Ikus.: kale, I: Gorulari, ardazgile, urule.

ardazlari. (ari): *izond.* Ikus.: Ardazgile. Ardazkile, ardazie, ardazketari. (eslcu-langintzak): *izond.* Berbera.

ardazpe. (ardo): *iz.* Tolareko zapailuaren beko aides.

ardazpiko. (ardatz): *ŕzond.* Ikus.; Ardatz-biko.

ardazpuru. (lurburu): *ft.* Ardatzaren burns. (ardatz): *iz.* Berbera.

ardazpuru-obo. (lurburu): *iz.* Lnrburu ondoan lutelestiak ezagutzen duen oboa.

ardazta. (liño); iz. Ikus.: Ardatzada. I: Ardatzari, ardazkada, ardaztada, ardaztara,

ardaztoki. (ardatz): *ft.* Ardatzez egindako zspailua.

ardaztu. (ari): *ad.* ikus.: Ardazkatu.

anti. (ardi): *ft.* **Ardi txikia** Arditxo.

arda. (izeki-aldi): *iz.* Ikus.: Ardangai,

arderetan. (adiontasun): *adond.* Aukerakotan aŕi-izatea.

arderia. (aŕantza): iz. **Afantza egiteko** era berezia; itxasora gauzak botatzen eta oŕela afañak igierazteko.

ardetsi. (ardiespen): *ad.* Ardictsi, lortu. I: Tardetsi.

ARDi. *iz.* Aariaren =ea. 1: Me, Iloilo, ñuñulo. (zomoŕo): iz. Kukuso, arkakuso, ardikusu. (zeŕi): jj ŕr. Zefiaren emea. I: Aardi, arditx, argeli, arkila. (aŕi): (ŕz. Afi-meta. II (abel-azkuntza), (abere), (adaf), (artile), (ausnarlari), (cane), (mozketa), (ugaztun,

ardi-aiztuf. (artazi): *iz.* Abeltxeai artilea moztutzeko erabiltzen dan **artazia.** I: Ardibaizi, ardi-guraiza.

ardi-alaba. (lizankeritza): *iz.* Ems galduaren alaba.

erdi-aldria. **(ardi): iz.** Ikus.: Artalde. I: Artalaria.

ardi-ama. (ardi): *iz.* **Erditu duen ardoa.**

ardi-antxu. (ardi): *iz.* Erditu ezin izan duen ardia.

ardi-autzu. (antzutasun); iz. Esnerik ematen ez duen ardia, antzua dana. j: Antxu, arkaiztu, arpiento. (ardi): iz. Berbera.

ardi-atsi. (uzlcunde): *ad.* Zerbait eman, utzi, bayetsi. j: Ardiats, ardietsi.

ardi-beañ. (iandare): *iz.* Ardi-miikaria dan landarea, efo usaintsua duena, ta Idrio-ibigaŕia bezela erabiltzen dana. j; Ardi-bclaŕi, ardi-mii.

ardi-bedaf. (landare): iz. Ikus.; Bartxain. I: Ardi-belaŕ.

ardi-belaf. (ardi): *iz.* Kukuso-bclaf; belaf berezi bat.

ardi-belafl. (landare): *iz.* Ikus.: Ardi-bead. I: Zaragaf-belaŕ.

ardi-bide. (bide): iz. Artaldeentzako bidea. (ardi): iz. Berbera.

ardi-borda. (baŕio): iz. Artegi.

ardi-cgal. (ardi): *iz.* Artalde txikia.

ardi eli. (ardi): iz. Gibeŕia. j: Ardi-ume.

ardi-efen. (berandura): *iz.* Atzean eta azkena gcratzen dan ardia.

ardi-eske. (ardi): *iz.* Ardien bila ibiltzea. Ardi-bila.

ardi-estaile. (ardiespeu): *izond.* Ikus.: Ardiesle. [: Ardiatsale.

ardi-galdna. (ardi): iz. Bidekatu dan ardia. (bakartasun): *iz.* Bakafik dabilen ardia.

ardi-gorotz. (utzaldi): *iz.* ikus.: Altziri, Ardibaba, ardi-ongaŕi, ardi-txiŕi, ardi-korotz, ardi-ximot, ardi-zimoŕ. (ardi): *iz.* Berbera.

ardi-guralza. (artazi): *iz.* Ikus.: Ardi-aiztuŕ. j: Ardibaizi.

ardi-ikuztegi. (ikuzketa): *iz.* Ardiak ikuzteko tokia.

ardi-ile. (artile): *L.* Ikus.: Artile.

ardi-jagola. (ardi): *izond.* Ardien zaindaria, artzaña. j: Ardi-yagola, ardizai.(esku-langintzak): *izond.* Berbera.

ardi-lafño. (taint): *iz.* Bean dagoen Jañoa.

ardi-lapuf. (lapuŕeta): *iz.* Ardi ta bildotsak ostutzen dituena.

ardi-late. (laŕe): *L.* Ardientzat egokia dan lafea. (alapide): ŕz. Berbera.

ardi-laŕu. (lea); *iz.* Ardiarena dan /au.

ardi-latz. (ardi): *iz.* Artile latza daukan ardia.

ardi-lope. (ardi): *iz.* Ardi-odolostea.

ardi-lotzaile. (ardi): *izond.* Artilea moztu dizaieten, ardl ta bildotsen oñak lotzen dituena.(esku-langintzak); *izond.* Berbera.

ardi-maizteŕ. (ardi): *iz.* Artzain nagusia. (esku-langintzak): *iz.* Berbera.

ardi-mando. (auntz): iz. Adafak moztu dizkioten aari cdo auntza.

ardi-marina. (ardi): *iz.* Ardi-mota bat. I: Ardi-piŕita.

ardi-mii. (landare): *iz.* Ikus.: Ardi-beaŕi. Ardi-bclaŕi, ardi-mingain.

ardi-mifkariak. (landare): *iz.* Ardi-miiaren antzekoak diran landareak.

ardi-mozketa. (ardi): *iz.* Ardiai artilea moztutzea.

ardi-multzu. (ardi): *iz.* Ikus.: Ardidi. Artaldea, ardiketa, ardi-sail, ardisaldo, ardi-talde, ardiartalde.

ardi-nafu oadua. (laŕu): iz. Eskuandelak egiteko, egokiro landua dagoen ardi-naŕua.

ardi-ongafi. (utzaldi): iz. Ikus.: Altziŕi. j: Ardibaba, ardi-gorotz, ardi-txiŕi, ardi-korotz, ardi-ximoŕ, ardi-zimoŕ. (ardi): *L.* Berbera.

ardi-ordotsak. (zeŕi): ŕz. Zefikumeak.

ardi-pafastada. (ardi): iz. Ardien arlalde txikia. I: Ardi-pilista.

ardl-pikota. (atsekabe): *iz.* Ilŕindeagalik sortzen dan ituntasuna.

ardi-pilista. (ardi): iz. Ikus.: Ardi-paŕastada.

ardi-pifita. (ardi): *iz.* Ikus.: Ardi-marina.

ardi-sail. (ardi): *iz.* ikus,: Ardidi. Artaldea, ardiketa, ardi-multzu, ardi-saldo, ardi-talde, ardiartalde.

ardi-seme. (acme): *iz.* Ema-gaidu baten semea.

ardi-talde. (ardi): *iz. Ikus.:* Ardidi. Artaldea, ardiketa, ardi-multzu, ardi-sail, ardisaldo, ardiartalde.

ardi-toki. (baŕio): *iz.* Ikus.: Arditegi.

ardi-txabola. (baŕio): iz. ikus.: Sarobe. j: Esipila, istegi.

ardi-txihi. (utzaldi): *iz.* Ikus.: Allziŕi. j: Ardi-gorotz, ardi-ongafi, ardibaba, ardi-korotz, ardi-ximoŕ, ardi-zimof. (ardi): iz. Berbera.

ardi-uie. (artile): *iz. Tuss.:* Artile.

ardi-ume. (ardi): *iz.* Ikus.: Ardi-eli. Gibeŕia.

ardi-xeme. (same): *iz.* Ezkontzatik at sortutako semea.

ardi-zakuŕ. (zakuŕ): ŕz. Artzañaren zakufa, artzanora.

ardi-zurl. (itxaso): iz. ltxas-zabalaka tan-aldia.

ardi-zutu. (aldikada): *iz.* Ardien aroa. (ardi): *iz.* Berbera.

ardiantxa. (ardi): iz. Bi urteko bildotsa. Ard€antxu.

ardiara. (ardi): *iz.* Aŕ-gosc dagoen ardfa. j: Ardiaren aŕ-gosea.

ardiasku. (ardi): *iz.* Ardiai janaria edo bazka botatzeko, zugatz-enhof batcaz egindako aska.

ardiatsale. (uzkunde): *izond,* Ardiesten duena. : Ardiesle, ardi-estaile.

ardibaba. (utzaldi): *iz. Ikus.;* Altziŕi. I: Ardi-gorotz, ardi-ongaŕi, ardi-txiŕi, ardi-korotz, ardi-ximoŕ, ardi-zimoŕ. (ardi): *iz.* Berbera.

ardlbaizi. (artazi): *iz.* Ikus.: Ardi-aiztuf. ^: Ardi-guraiza.

ardidi. (ardi): *iz.* Artaldea.: Ardiketa, ardi-muitzu, ardi-sail, ardi-saldo, ardi-talde, ardiartalde.

ardiesdura. (eritasun): *iz.* Eritasun baten gertaera.

ardiesgaŕi. (ardiespen): *izond.* Ardietsi ditekena.

ardleskun. (ardiespen): *L.* Ikus.: Ardiespen. : Irispen, Inman.

ardieskuntza. (ardiespen): *iz.* ikus.: Ardiespen.

ardiesle. (ardiespen): *izond.* Ardiesten duena. j: Ardi-estaile. I: Ikus.: Ardiatsale.

ARDIESPEN. iz. Nai dana fortzearen egipen eta ondorioa. j: Ardieskuntza, ardieste, ardieskun, erdiespen, erdespen, eskurapen, jardeste, irispen, lorpen, lortze, eitze. II (aparakuntza), (auŕerakuntza), (betetasun), (gertakari), (gurenda), (ondoreko), (zorion).

ardieste. (ardiespen): iz. ans.: Ardiespen. I: Jardeste.

ardiesteko. (ardiespen): *izond.* Zerbait lortzeko egokia dana.

ardiets-arazi. (ardiespen): *ad.* Ardietsi-eragin. Ardiets-erazi.

ardietsi. (ardiespen): *ad.* Lortu,jaretsi. Ardiets, ardi-atsi, ardiretsi, erdeitsi, erdiitsi, artetsi, goatu, jardetsi, jardiretsi, jarietsi, jirau, erditsi, erditxi, ingimtu, iritxi, irutsi, yerditsi, ñaurentu, onetsi, ongi-eldu, serdietsi, yarautsi, xerdietsi, iaditxi, yadetsi.

ardieza. (azarkuntza): *iz,* Ikus.: Azarkuntza.

ardlgantzutu. (ardi): *ad.* Bildotsa ugatzetik kendu.

ardikai. (txintxin): *iz.* Aldin gutxiko txintxlñak.

ardikal. (ardi): *adond.* Ardi bakoitzagatik.

ardikariak, (ardi): *iz.* Gibeŕia.: Ardikideak.

ardiketa, (ardi): *iz.* Ikus.: Ardidi.: Artaidea, ardi-multzu, ardi-sail, ardisaido, ardi-talde, ardiartalde.

ardiki. (ardi): *iz,* Ardiaren aragia. (aragi): *iz.* Berbera. (jaurtidura): II *ad.* Bota, jau ti.: Ardik.

ardlkideak. (ardi): iz. Ikus.: Ardikariak.

ardiko. (zeŕi): *iz.* Gaz€ea dan zeŕiemea.

ardikoi. (ardi): *¡cond.* Ardiak maite dituena.

ardikusu. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Ardi,

ardile, (artile): *iz.* Ikus.: Artile.

ardiño. (ardi): *iz.* Bildots ixikia.

ardiru. (txin): *iz.* Auŕai botatzen zaizkien txiñak.

ardisaldo. (ardi): *iz.* Ikus.: Ardidi.: Artaldea, ardiketa, ardi-multzu, ardi-sail, ardi-talde, ardiartalde.

ardisare. (makil): *iz.* Lau besotxo dauzkan urka; bertan bedaŕa jartzen da bildots txikiak jatcn ikas dezaten.

ardit. (txintxin): *iz.* Aldintasun gutxikoa zan aspaidiko txintxiña. I: Ardipat. (azarkuntza): *izond.* Ansartsua dana. (asmamen): *izond.* Ernea dana.

arditegi. (bafio): *iz.* Artegi, samba. [: Ardi-toki.

arditeka. (ardi): *iz.* Ardi-saldo aundia. (baterakuntza): iz. Berbera.

arditsu. (zeŕi): *izond.* Zeŕiak ugari dagozen tokia.

arditu. (sotiltasun): *ad.* Otzandu; bildo£sa biurtu.

arditx. (zefi): *iz.* Zeŕiemea. : Ardix, ardi, aardi, argeli.

ardttxa. (at): *iz.* Arbiak jaten dituen attn.

arditxo. (ardi): *in.* Ikus.: Ardi. j: Ardi txikia.

ardixetara egin. (ardi): *ad.* Zakufek ardiak erasotzeko artzen duten jokera.

ardixko. (zeŕi): *iz.* Zefi-umea, oindiño edoskitzen ari dana.

ardizal. (ardi): *frond, ikus.:* Ardi-jagola. Artzai"ia, ardi-yagola. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

ardizofl. (txori): *iz.* Ikus.: Beoŕ-txori. I: Araba-zozo, artxi-pote, artxori, arzipote, auseta, gaztelazozo, xoxoba, xoxoka, zozabaŕ.

ardizto. (zoŕi): *izond.* Kukusoak dauzkana.

ARDO. *in.* Mats irakiñaz sartzen den gerli€ik ateratzen dan ubil ugorkiduna. j: Ann, ardao, ardau, ardu, **arno.** (gozoki): *iz.* Olioa stare ondoren intxauŕetik geratzen danaz egiten dan gozokia. II (edari), (edari-bizi), (mats), (matsondo), (mozkorkeri), (ugorki).

ardo aundia. (opari): iz. Mezatan opariz eskeintzen dan ardoa.

ardo-antz. (uzkurtzizti): *iz.* Ikurtonari buruz ogi-ardo-antza.

ardo-antzeko. (ardo): *izond.* Ardoaren antza duena.

ardo-afi. (kimia): iz. Limuŕeta artzitzen dan ontziaren undo ta ormaetan geratzen dan zakaŕa. (mingaztasun): *iz.* Berbera,

ardo-afiztu. (kimia): *ad.* Limuŕeta artzitzen dan ontziaren ondo ta ormaetan zakaŕa geratu. (mingaztasun): *ad,* Berbera.

ardo-azterkcta. (ardo): *iz.* Ardoak gertutzeko antzea.

ardo-azterkin. (ardo): *iz.* Ardoan dagoen ugorkia ncurtzeko lanabesa. (lanabesa): *iz.* Berbera.

ardo-batasun. (ardo): *iz,* Ardoaz ari-izateko eratua dan baltzua. (baltzu): *iz.* Berbera.

ardo-befitu. (ardo): *ad.* Ardo befiari zaŕa bota.

ardo-bizi. (edari-bizi): *iz.* Ikus.: Edari-bizi. : Mama-god,

ardo-dantza. (dantzaketa): *iz.* Mazkofen dantza. (ardo): *iz.* Berbera.

ardo-dastari. (ardo): *izond.* Ardoa murtxatzen duena, nolakoa dan ezagutzeko.

ardo-edale. (ardo): *izond.* Ardoak daukan ugorkia neurtzean ari dana.

ardo-egite. (ardo): iz. Ardoa egiteko, matsaren limufeta artzitzea.

ardo-elesti. (ardo): *iz.* Ardoai buruz aztertzen ari dan yakinta.

ardo-emale. (ardo): *izond,* Ardo-ixurtea.

ardo-eŕi. (ardo): *iz. Ikus.:* Ardan-efi.

ardo-etsai. (ardo): *izond.* Ardoa iguintzen deans.

ardo-etxe. (ardo): *iz.* Ardoak saltzeko jaŕita dagoen etxea.

ardo-ezti. (ezti): *iz.* Ardoz egositako eztiaren gozagaŕi lodia.

ardo-gite. (ardo): *iz.* Ardo-emantza.

ardo-gofiska. (ardo): iz. Anita dan ardoa. j: Ardoska, ardoxka.

ardo-gozo. (ardo): *iz.* Gozoa dan ardoa.

ardo-iñafoste. (ardo): *iz.* Ardoa iñaŕosi-egitea,

ardo-isuri, (ardo): *ad.* Ardoa edatera ematea.

ardo-isurle. (ardo): *izond.* Ardoa edatera ematen duena, I: Ardomale, ardo-zain.

ardo-izti. (ardo): iz. Ardoai dagozkien ezagupenen tnultzoa.

ardo-iztilari. (ardo): *izond.* Ardoai dagozkien ezagupenak dakizkiena.

ardo-klink. (ardo): *iz.* Ardo-zuŕupa. Ardo-txuŕut, ardo-zifizta, ardo-uŕupa. (gurkadura): *iz,* Berbera.

ardo-kondaiak garbitu. (ardo): *ad.* Ardoaren ondaŕak aldendu.

ardo-kotsu. (ardo): iz. Ardo-pizkat,

ardo-kui. (kuyaki): *in.* Ardoa eramateko kaya. (ardo): *iz.* Berbera.

ardo-kotsu. (ardo): iz, ikus.: Ardokin.

ardo-lako. (mats): *iz.* Toluca.

ardo-lan. (ardo): iz. Ardos gertutzeko lana. j: Ardogintza.

ardo-leku. (ardo): *iz.* Ardoa ematen duen efialdea. (luf): *iz.* Berbera.

ardo-lingirda, (obit): *iz.* Ardanbera. (ardo): *iz.* Berbera.

ardo-lore. (mozkorkeri): *izond.* Mozkortuta dagoena.

ardo-luŕln. (usain): *iz.* Ardo-usaña, ardo-atsona. j: Ardo-usai. (ardo): *iz.* Berbera. (atson): *(in,* Berbera.

ardo-milixkari. (ardo): *izond.* **Ardo-**dastaria. I: Ardo-xurgari, ardukari.

ardo-min. (ozpin): iz. Oso a ria ez dan ardoa. (margo): *izond.* Ubetkara margoa duena.

ardo-nasketa, (ardo): *iz.* Ardo batzuk nastearen egipena.

ardo-nazka. (iguin): *izond.* Ardoa edaten ez duena. (ardo): *izond.* Berbera,

ardo-neurkin. (ardo): *iz.* Ardoen indafa neurtzeko **lanabesa.** (lanabesa): *iz.* Berbera.

ardo-ueurkizti, (ardo): *iz.* Ardoen **indafa** neurten duen **yakintza.**

ardo-ondaf. (kondat): *iz.* Ardoak azten duen kondafa. (ardo): iz. Berbera.

ardo-p€txef. (antoxin): *iz.* Ardoa neurtzeko, pinta-erdi bateko antoxiña. (ardo): *iz.* Berbera.

ardo-sagaf. (sagaŕondo): iz. Sagardoa egiteko sagaŕa.

ardo-salerosle. (saleroste): *izond.* Ikus.: Ardokari. j: Ardoketari, ardo-saltzaile. (ardo): *izond.* Berbera.

ardo-salketa. (salerosle): *iz.* Ardo-salerostea. (ardo): iz. Berbera.

ardo-saltoki. (sattoki): *iz.* Ardoa saltzeko tokia. (ardo): *iz.* Berbera.

ardo-saltsa. (azkuŕi): iz. Afañaz edo bildoskiaz egiten dan egosaria.

ardo-saltzaile. (ardo): *izond.* ikus.: Ardo-salerosle. I: Txiribogin.

ardo-saltze. (saleroste): iz. Ardo-saIerostea. (ardo): *iz*. Berbera,

ardo-sarl. (zerga): *iz*. Ardoa saltzeagatik len ordaintzeu zan zerga. 1: Ardo-zerga.

ardo-suil. (ontzi): *iz*. Ardoa eukitzeko zurezko sub. (ardo): *iz*. Berbera.

ardo-tanta. (aide): iz. Ardo piskat. I: Ardo-tiudi, ardo-txorta, ardo-zorla.

ardo-tindi. (aide): *iz*. *Ikus.:* Ardo-tenta. Ardo-txorta, ardo-zorta.

ardo-toki. (aide): *iz*. Ikus.: Ardandegi. Ardotegi, kuiñube.

ardo-txorta. (ardo): *iz*. Ikus.: Ardo-tenta. j: Ardo-tindi, ardo-xorta, ardo-aorta.

ardo-txufut. (gurkadura): iz. Tkus.: Ardo-klink. j: Ardo-zifizta. (aide): iz. Berbera. I: Ardo-ui'upa.

ardo-upel. (upa): iz. Ardoa eukitzeko upela. (ardo): iz. Berbera.

ardo-usa€. (Jason): iz, ikus.: Ardo-luŕin. (ardo): *iz*. Berbera.

ardo-usaidun. (ardo): *izond* Ardo-usaña duena.

ardo-uskin. (ardo): *iz*. Ardoa ale ta pataŕa lorttr ondoren, luŕingailuaren pertzan geratzen den abila.

ardo-uzta. (oath): *iz*. Ardoaren uzta. (ardo): *iz*. Berbera,

ardo-xurgarl. (ardo): *izond*. Ikus.: Arde-milixkari. I: Ardukari.

ardo-zagl. (zaragi): iz. Ardoa eukitzeko zaragia. (ontziko): iz. Berbera. (antoxin): j *iz*. Ardoa eukitzeko antoxiña.

ardo-zain. (ardo): *izond*. Ardotegia zaintzen duena. I: Ikus.: Ardo-isurle. (mozkorkeri): *izond*. Mozkortia dana.

ardo-zale. (ardo): *frond*. Ardoa gertutzen duena. j: Arduzale. (mozkorkeri): *izond*. Mozkortzen dana.

ardo-zaiekeria. (mozkorkeri): iz. Ardo asko edateko jokera.

ardo-zaletu. (ardo): *ad*. Ardoa edateko zaletasuna izan.

ardo-zato. (zaragi): *iz*. Ardoa euki ta edateko zagitoa.

ardo-zerga. (zerga): iz. ikus.: Ardo-sari.

ardo-zifizta. (gurkadura): iz. ikus.: Ardo-klink. Ardo-txufut.

ardo-zorta. (ardo): *iz*. Ikus.: Ardo-tanta. j; Ardo-tindi, ardo-txorta.

ardo-zugan. (upa): *iz*. Tic-as.: Upa. (ardo): *iz*. Berbera.

ardoa-mindn. (tningaztasun): *ad*. Ardoa gaŕaztutzen asi,

ardoak etc. (ugorki): *ad*. Ardoakjoa geratu. (ardo): *ad*. Berbera.

ardodun. (ardo): *izond*. Ardoa daukana, ardandegian ardoa saltzen duena. Ardo-saltzala, ardoe-zain.

ardoga. (cumin): izond Asaŕetuta dagoena.

ardogai. (ardo): *iz*. Matsaren uhil-zatia.

ardogi. (ardo): *iz*. Ardoz uyaidua dagoen ogia. (ogi): iz. Berbera. (joke): 11 *12*. "Bustia ala legorka". : Kuix-ala-pil deitzen dan jokoa. j: Karlezian, kepireska, kurutx-ala-pil, iruntz ala legoŕ. ^; "Begitartez ala uzkuz".

ardogile. (ardo): *izond*. Ardoa egiten eta atontzen ari dana. j: Ardogin.

ardogin. (aide): *izond*. *Tktts.:* Ardogile, I: Ardeogin.

ardogintza. (ardo): iz. Ardoa egiteko langintza. j: Ikus.: Ardo-lan. I: Arnogintza.

ardogiutzareii. (aide): *dead*. Ardo egiteari dagokiona.

ardoi. (izeki-aldi): iz. Ikus.: Ardagai. Ardai, ardail. (oŕi): *iz*. Ikus.: Aŕobi. I; Aŕitoki.

ardoil. (landatizti): *iz*. Landareen eritasuna, j: ikus.: Ardoildura.

ardoildura. (loitasun): iz. Landareen erdoya. I: ikus.: Ardoil.

ardoin-uska. (ontzi-aldaketa): *iz*. Ikus.: Ardanaska. I; Arduiñaska.

ardoka. (orban): *Ia*. Izerdi-orbana, azpilen zolda. (istinga): *iz*. Tstilduta dagoen lurkia. (iturburu): II iz. Artekako ur-iturburua.

ardokari. (aide): *izond*. Ardoa salerosten dams. : Ardoketari, ardolari, txiribogin. (saleroste): *frond*. Berbera, I; Ardo-salerosle. (zerga): ij *faced*. Zergak jasotzen dituena.

ardoketa. (ardo): *iz*. Ardo-uzta. (uzte): *iz*. Berbera. (salerosle): ij *iz*. Ardo-salerostea.

ardoketari. (ardo): *izond*. Ardoa eratnaten eta ekarizen duena. Gaeta): *izond*. Berbera, (saleroste): 11 *izond*. Aides saitzau duena. I: Ikus.: Ardokari.

ardoki. (baŕio): *Ia*. Artegia. (aide): *iz*, Ardo-kupeitegia, arnotegia.

ardolcia. (ardo): *iz*, Edan endorse ezpañctan geratzen dan ardo-orbana

ardokiratu. (bade): *ad*. Ardiak artegian saŕcrazi.

ardokoi. (mozkorkeri): *frond*. Ardo-zalea. I: Ardukoi, ardunoi.

ardolarl. (aide): *izond*. Ikus.: Ardekari. (saleroste): *frond*. Berbera,

ardolaritza. (ardo): *iz*. Ardantegiko langintza.

ardo§a-mardola. (joke): *iz*. kaiak dagiten joke bat.

ardolatu. (landarizti): *ad*. Landareak ardolez bate.

ardomale. (ardo): *Izond*. Ikus.: Ardo-isurle.

ardontzan. (arde): *adond*. Nunbaitetik ardoa aeeratzen ari-izatea.

ardoniz€. (ontzi): *iz*. Ardoa eukitzeko ontzia. I: Ardo-ontzi. (arde): *iz*. Berbera.

ardontzi-aska. (oramai): *iz*. Ardoa nekrtzeko antoxiñakjartzeko oromaya. (aide): iz. Barbara.

ardors. (isladura): ŕz. Ikus.: Ardoya.

ardore. (azpegi): *iz*. *ikus.:* Azpegi. (ayuŕi): iz. ikus.: Gogo-aldarte, tentu, unekada.

ardoska. (aide): *iz*. Ardo ariña. I: Tkus.: Ardo-gofiska. I: Ardaxka.

ardotegi. (ardo): *iz*. ikus.: Ardandegi. Ardo-toki, txiologa. (saltoki): iz. Ardoa saltzen dan edozein tokia. (zaindegi): ij *iz*. Was.: Ardandegi.

ardotegi-za€. (ardo): *frond*. Ardotegi bat zaintzen duena. Ardotegizain.

ardotegi-zale. (aide): *frond*. Ardandegira saŕi doana.

ardotegidun. (aide): *frond*. Ardotegi baten jabea.

ardots. (gaztafiondo): *iz*. *Tkrts.:* Buruxa. I: Burutxa, morkotsa, gaztaña-lokots, gazten-arbots, clots, ardots, garbots.

ardotsu. (ardo): *frond*. Ardoa ugari duena. I: Ardutsu.

ardotu. (ardo): *ed*. Ardo biurttt. j: Ardutu. (ugorki): *ad*. Ubil bat ugorki biurtu. (edari): II *ad*. Ardo geyegi edan.

ardoixat. (ardo): *iz*. *Kondaŕ* eta meyetatik ateratzen dan ardo txaŕagoa. Ardotzaŕ.

ardotzaf. (ardo): iz. Ikus.: Ardotxaŕ.

ardoya. (isladura): *iz*. Aŕañek titian ematen duten dl^{y}daya, edo distira. j: Ardora. (argitza): *fa*. Berbera.

ardozalegi. (mozkorkeri): *izond*. Ardo asko edaten duena.

arduzko. (aide): *frond*. Ardoaren antzekoa dana.

ardoztetu. (ardo): *ad*. Ardoz uyeltzea. Ardoztu. (ezetasun): *ad*. Berbera.

ardoztu. (ardo): *ad*. Ikus.: Ardeztatu. (ezetasun): *ad*. Berbera,

ardu-egile. (aide): *frond*. Ardoa dagiena.

ardu-crtzo. (ardo): *iz.* Irakingaya dan ardoa.

ardu-uŕupa. (ardo): *iz.* lime.: Ardo-klink. j: Ardo-bwiut, ardo-ziŕizta. (gurkadura): iz. Berbera.

ardugei. (mats): iz. Tolarerakoa dan matsa.

ARDUI. iz. Ereintzetan eŕaz egoten diran belaf kaltegaŕiak. j: Sasiak eŕuz dagozen tokia, j: Bedaixko, borosta, borfosta, bosta, brosela, darts, elokadi, eloka, ataŕ, lardi, lardui, lutxaki, sapaŕ, sargatze, sartzi, sartzieta, sasika, sasi-ondo, sasite, sasitza, sasitegi, sastarka, sastra, sastraka, sastrakad€, sastrapa, sastrapo, sastrakatza, sasutei, sad, sostrapo, txaga, txapartegi, txaparti, txaramordo, zakardi, zazkardi, zazpardi, xargadoi, gandutza, zikin, zikun, zorkotz. (eli): ŕz. A#iak asks dagozen tolds. II (abetxu), (alapide), (baso), (belaŕ), (landarizti), (malkartasun).

ardukari, (ardo): *(mad.* Ikus.: Ardo-milixkari. I: Ardo-xurgari.

ardukoita. (mozkorkeri): *ad.* Mozkortzeko gaizpidea artu.

ardun.(ardiespen): *izond* Eskuak artzeko dagoena. (notin): *iz.* Artzeu duena. (al): j *izand.* Mez beteta dagoena.

ardundu. (usteldura): *ad.* Afez bete. (aŕ): *ad.* Berbera.

ardunoi. (mozkorkeri): *izond.* Ikus.: Ardokoi.

ardur-eza. (ardaragabetasun): *iz.* ikus.: Ardurarik-eza. : Arduraeza. (nagi); *iz.* Ikus.: Nagi.

ARDURA. *iz.* Zerbait ondo egiteko ajola, eginala eta arta. j: Norberaren gain dagoen eginkizun edo arloa. Gogoanbeaŕ, kardaba, belduŕa. Aizina, aizna, aizola. j: Benia, autsi, antsiatasun, arazeri, eraen, ardurantza, eŕekei, eŕekeitu, eŕekeri, aŕaelltarzun, aŕangura, aŕankura, aŕenkua, uŕindura, aria, artapen, artatze, artura, atsakaba, aŕeta, kao, kezka, kontu, lankei, leba, pentzu, pentzuda, lepalpen, oats, zoiñu, zoñu, zuzemen. (azpegi): *iz.* Eite. (maiztasun): jj *adond.* Safi. (karkabupen): jl *iz.* Ikasgura. (ariuŕe): II in. Xedea. (ayuŕi): Ij *ft.* Izakera. (indaŕ): jj *ft.* Kemen. II (adipen), (aldakara), (aŕangura), (azterkuntza), (banakuntza), (begirantza), (betetasun), (eskuantze), (gogaketa), (iraun-azte), (zaintza), (zaintzeie), (zeaztasun), (zindotasun), (zurtasun).

ardura artu. (ayet): *ad.* Zudua, zaletasuna izan.

ardura gitxiko. (arduragabetasun): *izand.* Ikus.; Ardura-gabeko.

ardura-bagatasun. (arduragabetasun): *1z.* Ardurarik ez izatea. j: Ardura-bagetasun, ardura-bakotasun, arderagabe.

ardura-bakotasun. (arduragabetasun): *iz. Ikus.:* Ardura-bagatasun. Ardura-bagetasun, ardurebakotasun.

ardura-bakotu.(arduragabetasun):ad. Ardurarik cz izan. I: Arduragabetu, arduragctu, lazatu, zabartu.

ardura-eske. (bitartekotasun): *iz.* Norbaiten alde egindako bitartea.

ardura-gabekeria.(arduragabetasun): *iz.* Gaizpidez ardurarik ez izatea. Ardurabagekeria. (aycrgatusun): *iz.* Gaizpidez ayergatasuuez ari-izatea.

ardura-gabeko. (arduragabetasun): *Wad.* Arduragabez ari dana. j: Ardura gitxiko, axolagabe, zajagauzi, zanbel, zotal. (alpeŕaldi): *frond.* Atpeŕa dana. (nagi): II *izond.* Berbera.

ardura-gela. (laudola): *ŕz.* Arduradun baten lan-gala.

ardura-izan. (banakuntza): *ad.* Banalcuntzaren bat zaindu. (ayeŕ): *ad.* Zerbbait buruz zudua inns.

ardurabagekeritxn.(arduragabetasun): iz. Arduragabe txikia.

ardurabako.(arduragabetasun): izond. Alpefa; gauzaetan ipiñi beaŕ den aŕeta eztuena. j: Naŕasa dana, antxikabe, gogobage, tirin, icba bako, ogale, gabae, galbai, xorna, xorne, zinzilo.

ardurabidea. (alabeaŕ): *in.* Ikus.: Afangura. I: Aŕangurozki.

ARITURADUN. *izond,* Bests batek emandako almenaz aren ordez zerbait dagiena. j: Auziotan ari diranen ordezkaria dan lcgez gai-egifia dana. I: Erkidegoetan ogasuuen zaintzalea dana. j: Alegile, alegintzaile, aŕetadun, aŕetatsu, auziketari, lege-eskudun. (ardura): *izond.* Ajoiaduna. Axaladun, axoladuri, axolati, axolatsu, axolduri, axolti, axoldun, axoltsu. (yarein-yarduubideak): jj *in.* Arazoduna. /1 (auziratze), (ordezpen).

arduraeskatu. (bitartekotasun): *ad.* Norbaiten alde bitartetu.

arduragabe, (arduragabetasun): *iz.* Ikus.: Ardura-bagatasun. I: Ardura» bagatasun, ardura-bakotasun, ardurage. (alpeŕaldi): iz. Ikus.: Alpeŕaldl.

ARDURAGABETASUN. *in.* Lazotasuna, ardura-peitzea. j: Aztutzea, oarkabea. Zabartasun, oyeskeria, dagienari ez dagokiona. I: Beaztopa, lizun edo eŕuduna dan egipena. j: Antsigabekeria, cñolkeria, ezaizol, ezaxolamendu, ezaxotkeria, utzikeria, uzkunde, txatxara. /1 (aanzpen), (adikabe), (aparaeza), (auskeri), (egokera), (eŕu), (ezleu-ikuste), (ezpetetasun), (isiltasun), (lanarte), (lolotasun), (nagi), (naŕiokera), (utziera), (zurgabetasun).

arduragabetu. (arduragabetasun); *ad.* Ikus.: Ardura-bakotu. ; Arduragetu, ardurabagetu, lazatu, patartu, zabartu.

arduragaŕi. (gaŕantzi): *izond.* Gafantzia duena.

ardurage. (nagi): *iz.* Ikus.: Nagi. (arduragabetasuu): *iz.* Ikus.: Arduragabe.

arduragetu.(arduragabetasun); *ad.* Ikus.: Arduragabetu. ; Ardura-bakotu, patartu.

arduraki. (maiztasun); *adard.* Saŕitan ari-izatea.

ardurakiznu. (ardura): *ft.* Buruaustea.

ardurako. (arau): *izond.* Manta, oikoa. Ardurazko.

ardurardi. (ariketa): *iz.* Arduradan bat zerbaiten arduraz ari dan aldia. (aldi): *iz.* Berbera.

ardura^{p}e, (ardura): *izond.* Arduraz ari dana.

arduran. (maiztasun): *adond.* Saŕitan ari-izatea.

ardurantza. (ardura): *iz.* ikus.: Ardura. (begirantza): iz. Ikus.: Begirautza. J Oarkortasun.

ardurape. (babes): *iz.* Ikus.: Babes. j; Jauŕipe.

ardurapetu. (ordezpen): *ad.* Noribait zerbaiten arduraz ari-izateko eskatu. Goraztu.

ardurari, (ardura): *izond.* Ikus.: Ardurati. j: Arduratsu, artatsu, artaxu.

ardurarik-eza. (arduragabetasun): *iz.* Ardurarik ez izatea. j: Ardur eza, arduraeza.

arduratasun. (ardura): *ft.* Eginbidcen betetzean ardura izates. (gertuera): *iz.* Zerbait egiteko edo baztertzeko betetzen dan gertuera.

ardurati. (ardura): *izond.* Arduraz ari dana. j; Arduratsu, ardurari, artatsu, artaxu, xinta.

arduratsu. (ardura): *izond.* ikus.: Ardurati. j: Ardurari, artatsu, artaxu, lanke€tsu, xinta.

arduratsuki. (ardura): *adond.* Arduratsuz ari-izatea.

arduratu. (erabiikuntza): *ad.* Sultan erabili. (ardura): *ad.* Arduraz ari-izan. Axoiatu, axolduritu, axoladuritu, jeiñatu, yagon, zoñutsutu.

arduraxku. (maiztasun): *adand.* Zerbait satiegi ari-izatea.

arduraz, (ardura): *adnnd.* Ardura erabiltzen ari-izatea. I: Axolaz. (maiztasun): *adond.* Safi ari-izatea. (adipen): II *adond.* Adipenez ari-izatea,

ardurazlci. (arau): *adond* Aŕunlaz ad-izatea.: Ardurencan, ardurenik.

ardurazko. (maiztasun): *izond.* Saŕitan ari dana. (ardura): *izond.* Arduraz diarduena. j: Axolazko. (aye): II *izond.* Zaietasunez ari *dana.*

arduraztu. (ardura): *ad.* Oso arduraz ari-izan.

ardurenean. (arau): *adond.* ikus.: Ardurazki. I: Ardureuik.

ardurenik. (arau): *adond.* ikus.: Ardurazki. I: Ardurenean.

ardurez. (ardumgabelasun): *adond.* Arduragabe ari-izatea.

arduri. (zailtasun): *in.* Estutasuna. (aidakura): *iz.* Tkus.: Aldakura.

ardutsu. (ardo): *izond.* Ardo asko ematen dum matsa. (mats): *izond.* Berbera.

ardutu. (ardo): *ad.* Matsa ardo biurtu. (mats): *ad.* Berbera.

ardutze. (ardo): *iz.* Ardo-aindo aundia,

are. (ondar): *iz.* Tkus.: Ondaf. I: Arei, salbe, sat. (gaŕaztulu): *iz.* Gafaztuluaren antzekoa dan fanabesa. (izaera): Ij *iz. Thus.:* Tzatasuu. atzizkiaz erabiltzen da; e.b.: Arean egitan, arean bere = egitan ere. Bat ta -ago atzizkiaz ere, geyago zentzunaz; e.b.: Areago = oindiño geyago. I: Areen. (aditzondo): II *adand.* Oindiño, oraindik. I: Alaber, barbers. (gamin): II *iz.* Urdail-ondoan dagoen guruña; bare uriña egostea egiteko lagungaŕia da. (gibel): Ij *iz.* ikus.: Bare.

are es. (aditzondo): *adond.* Ere cz,

are-altz. (iudizti): *iz.* Ondafezko arkaitza.

are-al. (aditzondo): *adond.* Al dan guztia.

are-aldi. (gaŕaztulu): *iz.* Lufa gafaztuluz berdindu, lautu.

are-amafen. (aindoizti): iz. Iraitz-neuŕi bat, arearen amaŕena dana.

are-arku. (golds): *iz.* Goldearen aŕeskua. I: Aresku.

are-afi. (all): iz. Ondafezko aŕfa.

are-biziale. (guruin): *iz.* Arearen kizkiña.

are-burdin. (golds): *iz.* ikus.: Guide. I: Nabas.

are-burtin. (burtin): iz. Ondafez nastuta dagoen burtiña.

are-eskuede. (ereztun): *in.* Gafaztuluaren natuzko kurkurua. (gaŕaztuiu): *iz,* Berbera.

are-etxe.(gaŕaztulu): *iz.* Garaztuluaren abedia. I: Areasubil, are-gideŕ, are-igoin.

are-eunen. (aincloizti): *in.* Ikus,: Area-eunen.

are-gai. (guruin): *iz.* Barcarcn zerkia. Areko gun.

are-gatin. (golds): iz. Goldearen katea.

are-geyago. (geikuntza): *adond.* Gero ta geyago. (aditzondo): *adond.* Berbera.

are-gldef. (gaŕaztulu): *iz.* Thus.: Areasubil, I: Are-axe, are-igoin.

are-igoin. (gaŕaztulu): *iz. Thus.:* Are-etxe. I: Areasubil, are-gideŕ,

arc-kutxa. (ondaŕ): *iz.* Burni-biderako ondaŕ-kutxa. I: Arendegi.

arc-lan. (gaŕaztulu): *iz.* Garaztuluz egiten dan Lana.

arc-luŕ. (ondat): iz. Ondaŕezko lurkia.

are-maunga. (aŕautza): *iz.* Aŕantzatzeko esku-sarea.

are-meta. (ugaŕi): iz. ikus.: Ondaŕ-meta. I: Are-muiño, aremun.

are-min. (gamin): *iz.* Arearen antura. (eritasun): iz. Berbera.

are-muffin. (ugaŕi): iz. Ikus.: Ondaŕ-meta. I: Are-meta, aremun, ondaŕ-muno.

arc-ontzi. (orenlari): *iz.* Ondafazko ordularia. I: Are-ordu, are-oren.

are-ordu. (orenlari): *iz.* ikus.: Are-ontzi. I: Are-oren.

are-ore. (espaloi): iz. ikus,: Espaloi. I: Zipotz.

are-oren. (orenlari): *iz.* 1kus.: Arc-ontzi. I: Are-ordu.

are-oretu. (espaloi): *ad.* Espaloya egin.

are-subil. (gaŕaztulu): in. Ikus.: Areasubil. I: Are-igoin, are-etxe.

are-urin. (gamin): *iz.* Arearen mina. I: Arekurin. (aria): *iz.* Berbera.

area. (neutizti): *iz.* Traits-neuŕi bat. (aindoizti): *iz.* Berbera. (gogaldicza): II *frond.* Gogaldiezaz ari dana.

area-eunen. (aindoizti): iz. Iraitz-neuŕi bat, arearen eunena dana. I: Are-eunen,

areaga, (ugaran): *iz. ikus.:* Ondartza. I: Areatza, areatze, areeta, areetza.

areaga. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Are, areen. 1: Areagoko, arego.

areagoko. (aditzondo): *adnnd.* Ikus.: Areago. I: Are ta txartoago, areagoz, arebere.

areagotasan. (arcagopen): iz. Gauze bat areagotasun aundiagotua biurtzearen egipen eta ondorioa.

AREAGOTASUN. *iz.* Gorputzean eta adorean dagoen kemenaren mala. I: Biozketaen oldaŕa. I: Sendotasun, *11* (almen), (aundiem), (indarkeri), (indaŕ).

areagotu. (geikuntza): *ad.* Geitu, (gaizkikuntza): *ad.* Gaizkiagotu. (azkura): II *ad.* Aundiago egin.

areagotze.(geikuntza):iz. Geyago egitearen egipena.

areagoz. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Areagoko.

areaitzinago, (gerokotasun): *adond.* Gaurgero,auŕerantzean.I: Areantxina.

arcalpeŕ, (gaŕaztulu): *iz.* Ikus.: Gafaztulu.

arean. (izenorde): *izord.* Norbait. I: Zerbait. (izaeea): *adond.* Ikus.: Are. (azaklura): II *adond.* Ots, jakitean. (aditzondo): II *adond.* Orduan. (elizti): II *adond.* Andik.

arean bere. (cskiertasun): *adond.* Eskierki.

arean-eza. (uzkcri): in. Ikus.: Uzlceri.

areanegun. (cgim): *adand.* Tkus.: Arañegun.

areanetan. (aldi): *adond.* Aldi gutxitan.

areantxlna. (gerokotasun): *adond.* Tkus.: Areaitz€nago,

areaño. (aditzondo): *adnnd.* Amño.

areape. (ugaŕi): *iz,* tu$_t$s.: Ondaŕ-meta.

areasubil. (gaŕaztuiu): *iz.* Gafaztuluaren ogetalau ziriak tinkotuta dagozen zeaŕ-abeak. I: Are-etxe, are-gideŕ, are-igoin, arezur, are-subil.

areatsu. (ondaŕ): *izond.* Ondafezkoa dana. : Aredun.

areatu. (luŕ-lantze): *ad.* Goldatu. (ondaŕ): *ad.* OnJaŕez estali edo garbitu. j: Areaztatu, aregatu, arekatu.

areatza. (ugaran): *in,* Ikus.: Ondartza. I: Areaga, areatze, areeta, areetza, ondardi.

areazko. (ziri): *iz.* Gurdiaren arasan jartzen diran ziriak. I: Arezko.

areaztatu. (ondaŕ): *ad.* Ikus.: Areatu. I: Aregatu, arekatu.

arebere. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Areagoko. I: Area.

aredun. (ondaŕ): *izond.* ikus.: Areatsu.

areek. (izenorde): *izond.* Ayek. j: Ar$_a$,

areen. (gaizkikuntza): *izond.* Txafena. I: Ikus.: Areago, are.

areeta. (ugaran): iz. Ikus.: Ondartza.: Areaga, areatza, areatze, areetra.

areetza. (ugaran): *iz*. Ikus.: Ondartza. Areaga, areatza, areatze, areeta.

aregaitik. (zio): adond. Arengatik. Aregaitxi.

aregantk.(izenorde): *izord,* Arengandik.

aregatu. (nodal): *ad. Tkus.:* Areatu. Areaztatu, arckalu, arestatu.

aregatze. (ondaŕ): *iz*. Ondafcz estali edo garbitzearen egipena. I: Arekatze,

aregeigo. (aditzondo): *adond.* Bestaldez, gañera.

aregotu. (azkura): *ad.* Azkuraz geitu.

arei. (ondar): *iz*. Ikus.: Ondaŕ. I: Are.

areik. (izenorde): *izond.* Ayek. Meek.

areinaga. (atospen): *iz*. Aterbe, estalpe.

areiskume. (zezen): *iz*. ldisko, zekof.

areisti. (oraiñaldl): *iz*. Oneldi.

areistilco. (auŕetasun): *adorn/.* Orain gutxi data. I: Ikus.: Areiztian.

areitarilro. (izenorde): *izord.* Ayelako.

areitz. carte): *iz*. Zugatz koskoduna; bere zura, gognŕ, tinka ta guztiz onartua da. I: Zugatz onen zura. j: Araitz, Areitz edo aritz, aretx, aritza, aitzondo. (zugatz): *iz*. Zugatzaren asmoa adicrazteko itza.

areizti. (arte): *iz*, Areitzak asko dagozen tokia, areitzen multzoa. I: Aiztegi, aizti.

arciztian. (auŕetasun); *adond.* Orain gutxi, I: Ikus.: Areistiko.

arek. (izenorde): *izord.* Ura, adi-yabe egilea danean.

arek-mite.(uraska): *iz*, Arckaren auŕean dagoena.

arek-ertz. (uraske): *iz*. Arekacu lekoreko karela.

areka. (uraska): *iz*, Ikus.; Ubide. j: Aŕankot, eŕoila.

areka-zain. (uraska); *izond.* Arekak zaintzen dituena.

arekagile. (uraska); *izond.* Arekak dagizkicna. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

arekaitz. (euboŕ): *12.* Abstak sortzen diran enbofaren zatia.

arekatu. (ondat): *ad.* Ikus.: Areatu. Areaztatu, aregatu.

arekaz. (izenorde): *izord.* Ayekin.

areki. (zugatz): iz. Zugatz-tantai oso aundia. I: Arens., basataŕ, mentatzaga. (izacra): *iz*. Izaera ducn guzia. I: Gauza.

areldko. (izenorde): *izond.* Arenganako. I: Arekitako.

areko gun. (guruin): iz. Barearen uriña. Ikus.: Are-gal. (urin): *iz*. Berbera.

arela. (aditzondn): *adond.* Ala.

acclaim. (aditzondo); *adond.* Ura bezelako.

aremaitako. (zeiñu); iz. Aguŕ-mariko zeiñua jotzea.

aremakila. (gaŕaztulu): *iz.* Gaŕaztuluaren endaitza.

aremu. (armiarma); *iz*. Ikus.: Armiarma.

aremu-sare. (armiarma); iz. Armiarmak euntzen duen sarea. Aremilo-sare. (sare): iz. Berbera.

aremun. (ugaŕi); iz. Ikus.: Ondaŕ-meta. j: Are-meta, are-muiño, arepila, ondaŕ-mono.

aren. (aindo): *iz*. Ikus.: Eren. (agurtza): *iz*. Agurtzaren amaŕekoa. (aditzondo): || *adond.* Ain (uŕiñaren zcntzuaz). (gaŕaztulu): ;j *adard.* Gafaztuluz lanean ari-izates. I: Arcau. (izenorde): €1 *izond.* Berarena dana.

aren-ale. (agurtza); *12.* Agurtzaren goudera.

arenafi. (ondat): *iz*. Ondaŕczkoa dan aŕia. I: Ikus.: Aretsu. (aŕi): iz. Berbera.

arenbat. (aditzondo); *adand. llra* bezin ainbat. j: Ainbat. I: Ikus.: Arenbeste.

arenbeste. (aditzondo); *adond.* Ura beziu ainbat. I: Ainbeste... : ikus.: Arenbat.

arenbesteko. (aditzondo): *adond.* Ura bezin ainbesteko, Ainbesteko.

arendako. (izenorde): *izord.* Berarenizat, arentzat.

arendegi. (ondet): *iz*. ikus,: Are-kutxa.

arendi. (uŕuntasun); iz. Uŕutienean dagoena.

arenegun. (egun): *adand.* Ikus.: Arafiegun. I: Areanegun.

arenen. (izenorde): *izord.* Berarenen.

arenganatu. (elduera): *ad.* Arenganaño eldu, joan...

arengatik.(izenorde): *izord.* Berarengatik, agatik.

arenka. (eŕenkada): *iz*. Ikus.: Leŕo.

arenkaz. (jaŕaipen): *adond.* Jaŕaipenez ari-izatea.

arentiaŕ. (izcnorde): *izord.* Aren aldekoa dana.

arentza, (ugaran): *iz*. Ikus.: Ondartza.

arentzateko.(izenorde): *izord.* Arenganako.

areodi-min. (guruin): *iz*. Arean egiten dan beitikoa.

arcortza. (gaŕaztulu): *iz*. Landaŕaren oriza.

arepiltsu. (ugaŕi): *izond.* Ondat-metak dagozen tokia.

arepila. (ugaŕi): iz. Ikus.: Ondaŕaneta. Are-meta, are-muiño, aremuu, arepilduue.

arereiño. (ararte): *adond.* Ikus.: Armin.

arere. (elizti): *adond.* "Are ere" esakunaren gañezkoa.

arcri, (eta): *iz*. Goŕota. (etsaigo): *iz.* Mts.: Etsaigo. E; Areriotasun.

arerio, (etsaigo): *izond.* Noribait buruz eta duena. I: Etsai, areyo, isterhegi, ixterbegi.

areriotasun. (etsaigo): *iz*. Noribait buruz eŕa-izatea. ; Ikus.: Etsaigo.

areriotu. (etsaigo): *ad.* Norbaitenganako arerioa biurtu.

aresdura. (atsaldi): *iz*. Ostura, otzaldi, Arestura.

aresta. (Lido): *iz*. Liñoaren egaŕezko zatia. I: Arerts. (begi): iz. Begian sortzen dan zakaŕa.

aresta-zakat. (Ho): *iz*. Mulo zakaŕa.

arestabaf. (liño); *iz*. Ikus,: Aresta. (begi): *iz*. Ikus.: Aresta.

arestatu. (atiko): *ad.* Ikus.: Aregatu. I: Arcztatu. (Nadal): *ad*. Berbera.

uresteli. (gaŕaztulu): *iz*, Ikus,; Gafaztulu.

arestelu-belaf. (landare): *ŕz.* Mugita-mota bat.

arestelu-zaln. (landare): *ŕz.* Mugita atunta.

aresti. (aldi): *iz*. Unealdia. l: Arcisti, (zugatz): *iz*. Zugatzak asko dagozen tokia. : Areisti, arestui, arezti, areztui.

arestlan. (auŕetasun): *adond.* Orain data gutxi. I: Arestion, arestixean, I: Arastian, aixtian, araisti, araiztian, araitzinean, araxtian, axtian, axtixon, axtixotsn, aŕestian, artamintan, artemen, aurtemein, artemein, artomein, arlomin, artomeindan, artumin, aurki, aurtemin, aurten heia, aurtentsu, aurtenbeintan, axtean, axtian, axtixon, artemin, lengoan, nustenean, oiaistian, oixtian, oixtion, orai berean, orai beŕian, oroxtean, ostixon, utagoro, juaixti. (joandako): *adond.* Berbera.

arestlko. (auŕelasun): *izond.* Auŕcko aldla. (oraiñaldi): *izond.* Oraingoa dana. I: Arestixeko.

arestixean. (autetasun): *adond.* Ikus.: Arestian. j: Arestion, arestixo.

arestixeko. (oraiñaldi): *izond.* ikus.: Arestiko.

arestui. (arte): *iz.* Areitzak asko dagozen tokia. j: Areitzen multzoa. (zugatz): *iz.* ikus.: Aresti. ^: Areisti, arezlui.

areta. (ondat): Iz. ikus.: Ondartza. Aretegi. (ugaran): *iz.* Berbera. (aate): II iz. Ikus.: Ante.

aretantxe. (izenorde): *izonl.* Artantxe.

aretara. (aditzondo): *adond.* Ala.

aretarakoxe. (izenorde): *ŕzond* Artarakoxe.

aretegi. (andaŕ): *ŕz. Ikus,:* Ondartza. Areta.

aretiko odi, (guruin): *iz.* Arearen ixtuna.

areto. (bizitegi): (a. Etsari aundia. j: Gela rtagnsi, gizategi, jaun-gela.

areto-aufe. (bizitegi): *iz.* Etsariaren auŕeko gela.

aretotxo. (bizitegi): *Iz.* Areto txikia.

aretsu. (ondaŕ): *izond.* Ondaŕezkoa dana. j: Arenaŕi, aretze.

aretu. (gaŕaztuiu): *ad.* Gafaztuluz hula berdindu.

aretx. (zugatz): *iz.* Zugatzaren beste izena. j: Ikus.: Arezi. (artc): (z. ikus.: Areitz. j: Aretz, arez. (igali): jj *iz.* Ikus.: Ezkuf.

aretx-garau. (igali): *iz.* ikus.: Ezkuŕ,

aretx-ondo. (euboŕ): *iz.* ikus.: Euboŕ.

aretxa. (zezen): *iz.* Ikus.: Bigantxa, j; Aretzia.

aretxaga. (zugatz): *iz.* Zugatzak asko dagozen tokia; zugatzen multzoa. Aretxai. (arte): ŕz. Ikus.: Arezti. . Arexaga, arexeta.

aretxarte. (landare): ŕz. Gingilkaria dan belaŕezko landarea, bi urte baño geyago bizi dana.

aretxe. (zezen): *iz.* Ikus.: Aratxe. Aratze, aretze, aŕitxi, aitee, idisko, atxe, idiko, laiaaa (auŕen itza), ufuis, txeket, zekoŕ. (golde): *iz.* Goldearen abedia. Gurtarasa.

aretxe-buru. (ur-legoŕeko): *iz.* ikus.: Bum xaai. j: Zapaburu, buru-aundi.

aretxck. (izenorde): *from!.* Arek berak.

arctxeki. (zezen): *iz,* Txalaren aragia. Arexki, atxeriki. (aragi): iz. Berbera.

aretxu. (ondaŕ): *ŕzond.* Ondafezkoa dana. (abetxu): *(z.* Ikus.: Abetxu.

aretzn. (ugaran): *iz. Ikus.:* Ondartza. Ariatz.

nretze. (zezen): *iz.* Ikus.: Aratxe. Aratzc, aretxe, amaze.

aretzia. (zezen): *iz.* Ikus.: Bigantxa. Aretxa. I:.Iayo beŕia dan bigantxa.

areuniza ontan. (zoko): *adond.* Zoko ontan.

arextlko. (araiñaldi): *izond.* Oraiñaldikoa dana.

areyo. (etsaigo): *izond.* Ikus.: Arcrio.

arez. (izenorde): *izond. Ari* buruz.

areza. (ordoki): *iz.* Amiltegi baten ondoan dagoen naba txikia.

arezko. (ziri): *iz.* Ikus.: Arcazko.

areztatze. (ondat): *iz.* Ondafez garbitzea.

aezti. (arte): *12.* Areitzak asko dagozen tokia; areitzcn multzoa. j: Ikus.: Aretxaga. : Areztui.

arezur. (gaŕaztulu): *iz. Ikus.:* Areasubil.

arfan. (zeta): *iz* Enboŕak zeŕatzeko zeta aundia,

argadia. (zalapart): *iz. Ikus,:* Zalapart.

argai. (arkai): *iz.* Eros.: Arkai. Lantrotxa, zaro.

argai-saitzaile. (saleroste): *izond* Arlcayak saltzen dituena, (esku-laugintzak): *izond.* Berbera.

argaigile. (arkai): *frond.* Arkayak egiten dituena, (esku-langintzak): *Land.* Berbera.

argailu. (iŕati): *iz.* Ifati-piruak artzen ditun lanahesa. (lanabcsa): *iz.* Berbera.

argaimel. (olio): iz. Aŕolioa.

argaindu. (kentze): *ad.* Landu beaŕ dan gauza baten zati zakafenak kendu. (azal): *ad.* Luŕen azala gogortu. (la): *ad.* Berbera.

argaitz. (amen): *frond.* Arta ezin ditekena. (tiŕit): *frond.* Berbera.

argaizto. (eta): iz. Edonorenganako eŕa, gogo gaizto.

argal. (aultasun): *izond.* Aula dana, (mecca): *(rand. Mee* dana. j: Irits. (lazapen): *(rood.* Ertsita ez dagoena, (ufitasun): jj *izond.* Uri dana. (gardentasun): jj *frond.* Gardena dana.

argal-arazi. (aultasun): *ad.* Auldu-erazi.

argai-arte. (sare): *Ir.* Sareki zabalak dauzkan sarea.

argal-izan. (gardentasun): *ad.* Argirako gardena izan, baña atzean dagozcn gauzak =in ikusi izan.

argal-une. (luŕ): *iz.* Ez zugatzik ez landnrerik ez daukan lurkia. (oyal): *iz.* Oyal batcu bilbea lass izatea. (erbaltasun): (fz. Zerbaitean aula dan une-aldea.

argalagotu. (bakantasun): *ad.* Geyago bakandu.

argalbera. (aultasun): *ŕrond.* Zozko aula duena.

argaldu, (aultasun): *ad.* Auldu. (mats): *ad.* Molkoak ez aletu. (landaketa): jj *ad.* ilsua dan landaketa argitu. (meera): II *ad.* Meetu. Irustu, iristu, seaildu, sekaildu.

argaldune. (base): *iz.* Hasa baten tipila. Argalgune.

argaldura. (aultasun): *ft.* Gorputzaren baleen aultzea. j: Argalde.

argaleria. (meera): *(z.* Ikus.: Meera, Medaferia, zaiñartasun.

argalgaŕi. (aultasun): *izond.* Aultzekoa dana.

argalgiro. (aultasun): *adond.* Aultzen ari-izatea.

argalgune, (baso): *iz.* Ikus.: Argaldune.

argalkeria. (aultasun): ŕz. Indafen galtze aundia. (etu): *(z.* Efuren bat izatea, batez ere lizunezkoa bada.

argalki. (lazapen): *adond.* Lazapenez egotea, (aultasun): *adond.* Aultasunez ari-izatea.

argaltasun. (meera): iz. Mean izatea. (eundura): iz. Lodia ez dan eunaren akatsa.

argalte. (aultasun): (z. Soin-Indafen aultasuna. : Argaltze.

argaitsu. (luŕ): *izond.* Zugatzik ez daukan lurkia. (baso): *frond.* Zugatzik cz daukan baso baten tokia.

argaltu. (iñausketa): *ad.* Iñansten, zugatz baten adaburua laŕakitu.

argaltxa. (meera): *izond.* Mee xamaŕ dagoena.

argalize. (mend* *iz.* Mend! bat zugatzez laŕalcitzea. (aultasn): *iz.* Bras,: Argatte. (sneers): jj *iz.* Meetu.

argaltzc-sendakiak. (mecca): *ft,* Meetxelco sendakayak.

argamnsa. (onua): *iz.* Eixe bateko gelak alkari buruz bereizteko **orma mea.** j: Argamesa. (ants): *ft.* Aldaŕiketa. Ikus.: Aldaŕika. j: Argamaxa. (itxustasun): jl *izond.* Itxusia dana. (iguintza): II *izond.* Iguiña dana. (indaf): jj *izond.* Indartsua dana.

argan. (malkartasun): *(road.* Maikaŕa dan lurkia. (gindax): *iz.* ikus.: Garabi. (aŕi): Afiz beteta dagocn lurkia.

argana. (izenorde): *hard.* Berarengana, arengana.

arganatu. (elduera): *ad.* Arcnganatu.

argandik. (izenorde): *&o rd.* Arengandik.

argarain. (tontoŕ); (z. Aitzaren Umtata. (afi): *iz.* Berbera,

argarkidatz. (argazki): (z. Argazklz egindako aŕl-idazketa; argiaren kimiazko egipenez afidaztea.

argafi. (atospen): *frond.* Onartzekoa dana. (menperapen): *frond.* Menperatu

ditekena. (arpen): *izond.* Artzekoa dana.

argafltasun. (atospen): iz. Onartzekoa izatea.

argarte. (leye): *iz.* Sabayan edo orma baten goialdean idekitako leyoa. j: Argi-zilo.

argatik. (adinkunde): *lok.* Adinkunde onengatik. Argatikan. (izenorde): *izord.* Arengatik.

argatu. (Hilo): *ad.* Aria ateratzeko liana jo.

argatz. (argazki): *ft.* Argazkiz egindako irudi-autza. (irudi-antz): *iz.* Berbera.

argatz-ura.(argazki): iz Argazkia ageŕerazteko erabiltzen dan ubil berezia.

argaz-mintz. (zinema): *iz.* Zinema ematekoa dan argazki-rnintza. (argazki): iz. Argazkiak atera diran edo ateratzekoa dan mintza.

argazkari. (argazki): *izond.* Argazkiak ateratzen dituena. j: Argazkilari, argazkile, argazkin, argazkizale. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

ARGAZKI. *iz.* Argi gabeko kutxan artutako irudiak, egokiro gertutako iraitzetan, klmi-aldaketaen bidez, tinkotu ta beŕegsteko ertia. j; Erti oŕen bitartez lortutako irudia. Argiduri. *II* (aldaki), (argizti), (ertzapain), (ikus-leyaŕ), (irudi-antz), (pisia).

argazki-apaintzalle. (argazki): *izond.* Argazkiak clean ditzaketen akatsak kentzen dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

argazki-etxe. (saltoki): *iz.* Argazkiari buruzko lanak saltzen diran saltokia. (argazki): iz. Berbera.

argazkilari, (argazki): *izond.* Ikus.: Argazkari. Argazke, argazkin, argazkizale.

argazkile. (argazki): *brand.* Ikus.: Argazkari.: Argazkilari, argazkin, argazkizale.

argazkin. (argazki): *izond.* Ikus.: Argazkari. I: Argazkilari, argazkiie, argazkizale.

argazkingi. (argazki): iz. Irudi bat ozkaz egin dan burni-zafla.

argazkintza. (argazki): iz. Argazki-lanetan ari dan langintza.

argazkirako.(argazki):irond. Beregandtk argazki onak atera al-izateko gaya dana.

argazkitegi. (bilduma): iz. Argazkiak ondo gordetzeko, idaztiaren antzekoa dana. (argazki): *iz.* Berbera.

argazkiz, (argazki): *adond.* Argazkiaren bidez ari-izatea.

argazkizale. (argazki): *(road.* Ikus.: Argazkari. I: Argazkilari, argazkile, argazkin.

argazkizko. (argazki): *izond.* Argazkiari dagokiona.

argazkola. (lankuntza): *iz.* Argazkiak ateratzen diran lantegia. (argazki): Berbera.

argaztu. (irndi-antz): *ad.* Argatraren Irudi-antzakatera. (argazki): *ad.* Berbera.

arge. (itzal-aldi): *ft.* ikus.: Itzal-aldi, (iĺuntasun): *izond.* Argirik gabe dagoena.

argedu. (atsaldi): iz. Atsaldirik gabe egotea. (itoaldi): *ad.* Atsaldia artu eziñean egon.

argedu-aldi. (itoaldi): *iz.* Arnas-estu-aldia.

argedura. (aurkeztasun): *iz.* Nunbait edo norbaiten auŕean norbait aurkeztea.

argedutu. (itoaldi): *ad.* Aidearen bakantzeagatik atzaldia arta eziñean egon.

argeduz. (atzetasun): *adond.* Atzetasunez ari-izatea.

argeli. (zeŕi); ***iz. Ikus.:*** Aardi. Ardi, arditx.

argerian eman. (zaintzalc): *ad.* Begirale bezela ari-izan.

argetu. (itzal-aldi): *ad.* Argirik gabe gerd e.

ARGI, *iz.* Izakayek maiden edo islalzen duten distira berezia, ikusgayak egiten dituena, Suartasun edo goritasunean dagozen gorputzek distiratzen duten iztasuna. : Duta, aorta. (argitasuna): *(zone!.* Argitsu. (notin): *(izond.* Adimenduna. (pee):) *izond.* Alai. (agerkai):] *iz.* Agiri, argibide. (margo): ^ *izond.* Oztin, ii (argizti), (eguzki), (eŕealdi), (ikusmen), (itxas-argi-mutil), (izeki-aldi), (margoerti), (pindar), (pisia).

argi begi. (goiztiri): iz. Ikus.: Goiztiri. Argialde, argiaren begia, argi arte, argiaste, argi-albarne.

argi Ibili. (ardura): *ad.* Arduraz ibili.

argi-adats. (isats-izan'l: *iz.* Sail aldegileak dauzkan isatsizafaren adatsa.

argi-aitzin. (argi-auŕe): *iz.* Ikus.: Argi-ante, I: Porlixo.

argi-aiztuf. (artazi): iz. Eŕetako mukia kentzeko artazia. : Argi-artazi.

argi-albarne. (goiztiri): *iz.* Ikus.: Goiztiri.1: Argiaren begia, argi begi, argi arte, argi-aste, argidiri, argialde,

argi-alboko. (reiña): *iz.* Goiztirian jolzen dan zeiñua.

argi-alda. (argi): *iz.* Argiaren aldatzea. (argitza): iz. Berbera.

ARGI-ALDI. be. Yainkoa'k sorkariari jakin-eraztcn dion izakiz-gabeko argidura. I; Naiz idazle /lair izlari edo cdozein ertilariak, beret) Ian eta eginkizunak ongi burutzeko, barnean oartzen duten ziri berezia. {; Biozketa, burargi, etoŕialdi, gogargi, gogarki, gogargi, gotargi, iradokimen. II (asmakuntza), (buzipen), Cetera), (ersi), (goi-argi), (irudimen), (olerti). (argitza): *iz.* Argifza izatea, (Mermen); *iz.* Ulertzeko almena.

argi-amafatz. (argi-mutil): *iz,* **Bose** batzuk dauzkan mayarako argi-mutila.

argi-arazi. (argi): *ad.* Argitu-eragin.

argi-argia. (zuketa): *izond.* Gotzain eta beste jaun batzuci ematen zayen zuketa.

argi-argian. (argi): *adond.* Egun-argitan.

argi-ari. (argi-muki): *iz.* Ikus. Argi-muki, I: ll ntxi, mitxa.

argi-armiarma. (argi-mutil): *iz.* Oeyenetan esegita erabiltzen dan argilaria.

argi-af. (ipurtargi): *ft.* Ikus.: Ipurtargi. ^: Argi-uli.

argi-artazi. (artazi): *iz. Ikus.:* Argi-aiztuŕ.

argi-arte. (goiztiri): *iz.* Ikus.: Goiztiri. I: Argialde, argiaren begia, argi begi, argiaste, argidiri, argi-albarne. (itzallceta): iz. Argia itzaltzea.

ARGI-AU*E. *iz.* Argi egiñaren auŕean edo ingaman jartzen dan azai-ofia, begiak babesteko. I: I{e-bide edo etxe-labearen aufean ipintzcn dan ate-orde antzekoa; bero-izpiketa zuzena eragozteko. I: Zineman edo ikus-iŕatian irudiak agettzen diran tokia. I: Argi-aitzin, argi-estalki, porlixo. li (argi), (argitza), (argizti), (cŕedize), (isladura), (itzal), (okiltasun), (supaztef).

argi-azkofean. (goiztiri): *adond.* Goiztirian.

argi-azkofl, (goiztiri): *iz.* OskmStulako goiztiria. I: Argi-azkoŕe, argi-ozkoŕe.

argi-azpil. (argi-mutil): *iz.* Eskuz eramaten dan Argi-mutiko,

argi-bae. (leyo): *iz.* Obo-iixura duen lcyoa.

argi-baso. (tximist-indaŕ): iz. Tximist-argoutzia.

argi-belardi. (bete): iz. Argi-belafa ugari dagoen tokia.

arg€-belaf. (belaŕ): iz. l,ekazidana dan belafs, aloŕetan oso ugari sortzen dana. Uribedaŕ, art-beta.

argi-bete. (egun): iz. Egun betea.

argi-bllduf. (argi): iz. Argiaren bilduŕez izatea. (argazki); fz, Argazkiaren bilduŕez izatea.

argi-b€zki, (izeki-aldi): iz. Izekilzeko erabiltzen dan gaya.

argi-botagailu. (argi): iz. Argia egozten duena.

argi-botoi. (argi): iz. Tximist-argia emateko giltza.

argi-debeku. (okil€asun): fz. lkus.: Okiltasun.

argi-dirdai. (isladura): iz. Argiaren isladura.

argi-dirdira, (isladura): iz. Distiraluta dagocn argia.

argi-doŕe. (itxas-argi-mutiĺ): ltxasaldean egiten dan itxas-argi-mutila, J: lkus.: 1 us-argi-mntil. ^: Argi-edatzale.

argi-doŕezai, (itxas-argi-mutil); izond. Itxns-arg€-mutila zaintzen duena.

argi-edatzale, (itxas-argi-mutil): iz. ikus.: ltxas-argi-mutil. 1: Argi-doŕe.

argi-egile. (iletak); iz. lletaetan burn diran emakumeak.

argi-egin. (argitasun): ad. Argitu. (ikusmen): ad. Atsegiñez begiratu.

argi-egipen. (argitasun): iz, Argitzea.

argi-egiteko. (argi-aldi): izond. Argi-aldia soterazten duena.

argi-egon. (adipen): ad. Adipenez egon.

argi-eguantza. (goiztiri): iz. Ikus,; Goiztiri.

argi-eguf, (argitza): iz. Zuzia. (eŕealdi): iz. llinti.

argi-ekarle. (argitza): izond. Argia dakafena. Ikus.: Argi-emaile. (norabide); izond. Norabidea erakusten duena.

argi-emaile. (argitza): izond. Argia ematen duena. j: Ikus.: Argi-ekarle. (norabide); frond. Ikus.: Argi-ekarle. (argitasun): jj izond. Argitasuna soŕerazten duena. J: Argilari.

argi-emate. (argazki): iz. Argiaren egipenerako jartzca.

argi-eragin. (dirdai): ad. Dirdaya eman.

argi-eragiteko. (argazki): izond. Argazkiaren bidez irudia ateratzeko ogokia dana,

argi-eragotz. (okiltasun): izond. Argiaren igarotzea eragozten duena. Argi-eragozte, argikaitz.

argi-eragozle. (okiltasun): izond. ikus.: Argi-eragotz.

argi-eragozte. (okiltasun): iz. Ikus.: Okiltasun.

argi-erain. (pitxi): ad. Istaiiak tandu.

argi-erazi. (argitasun): ad. Argitasuna eman. I: Argi-erazo. (azaldura): ad. Azaldura eman. I; Argi-erazo.

argi-erazle. (argitasun): leant!. Argitasuna ematen duena. (azalcdura): izond. Azaldura ematen duena. (argi-aldi): jj izond. Argi-aldia soŕerazten duena.

argi-erazte. (azaidura): iz. Azaldurn ematea.

argi-erdi. (argitza): iz. Argi-izpiak alkartzen diran gunetxoa.

argi-eŕadu. (argi): iz. Ikus.: Argi-izpi. Argi-leñuru.

argi-esi. (argi-mutil): iz. Argontzi txikia.

argi-eskila. (zeiñu): iz. Garbi-tokiko gogocn alde otoi-egitekojotzen dan zeidua. J: lkus.: Argiezkila. I: Argi-izkila, argi-juale.

argi-estalki. (argi-auŕe): iz. Ikus.: Argi-nufe.

argi-etsai. (argi): izond. Argiari buruz izu-ikara duena. : Argi-izudun. (tiŕit): izond. Berbera.

argi-etxe. (tximist-indaŕ): iz. Tximist-indaŕa soŕerazten dan etxe berezia.

argi-eza; (ezabelera): iz. Ikus.: Ezabetera. (argi): iz. Argirik ez izatea. Ikus.: Argi-gabe.

argi-eznrketa. (argitza): iz. Argitza czartzearen egipena.

argi-ezbai. (goiztiri): lz. Ikus.: Goiztiri.

argi-gabe, (iluntasun): izond. Ilun dagoena.: liens.: Argi-eza, argige.

argi-gai, (arkai): iz. Argitza emateko arkaya. (argitza): iz. Argia duen mukulua. (ezko): II ft. Ikus.: Ezko. J: Argizagi, argizai, argizari.

argi-gilte. (argi): ft. Argia emateko edo kentzeko giltza. (gillz): iz. Berbera.

argi-goraberak. (argitza): iz. Argitzaren gora ta berak.

argi-goyaf. (ostagizti): ft. Ostagi argitsua.

argi-gutxi, (isladura): iz. Argixka, argi txikia.

argi-igortzeko, (argi-mutil): ft. Argia distiratzekoa dan Ianabesa. (isladura): iz. Berbera.

argi-llun. (argi): izond Argi ta dun artean dagoena. : Argi-iiunarte, argi-itzalak, argilun.

argi-iluuarte. (argi): iz. lien.: Argi-ilun. Argi-itzalak.

argi-indaf. (tximist-indaŕ): iz. Argia edo indafa emateko tximist-indaŕa.

argi-irarki. (argazki): iz. Argazkiaren bidez egiten dan ertzapaña. (ertzapain): iz. Berbera.

argi-irarle. (argazki): frond. Argazkiaren bidez ertznpaña egiten duena. (ertzapain): izond. Berbera. (esku-langintzak): II izond. Berbera.

argi-iraň. (argazki): ad. Argazkiaren bidez ertzapaña egin. (ertzapain): ad. Berbera.

argi-isia. (argi): iz. Eguzkiak edo beste argiduneu batek ematen duen argi bizia.

argi-itafi. (adimen): iz. Adimen aundia duena.

argi-itzalak. (argi): iz. Ikus.: Argi-ilun, J: Argi-ilunarte.

argi-itzaltzeko. (itzalketa): iz. Arkayaren argia itzaltzeko treana. J: Argi-iltzekoa.

argi-izaf. (goiztiri): iz. Goizeko izafa. (izaŕ): iz. Berbera.

argi-izkila. (zeiñu): iz. Ikus.: Argi-eskila.

argi-izpi. (argitasun): iz. Ikus.: Argitasun. (argi): iz. Argiaren izpia. J: Argi-eŕañu, argi-leñuru printz.

argi-izu. (argi): iz. Argiari buruzko izua. ^: Argi-narda, argi-nazka. (Elit); iz. Berbera.

argi-izudun. (argi): izond. Ikus.: Argi-etsai. (tiŕik): izond. Berbera.

argi jario. (isladura): iz. Argiaren distira, edo isladura.

argijariotsu. (isladura): izond. Distira ematen duena.

argi-jauzi, (izeki-aldi): ad. Aidearen beko aldeetan pizten thrall luŕuuak,

argi-jayak, (su-ikusgafiak): iz. Argizko jokoak. {: Argi-joku.

argi-joku. (argitza): iz. ikus.: Argi-jayak.

argijuale. (zeiñu): ft. Ikus.: Argi-cskila.

argi-kai. (arkai): iz. Ikus.: Arkal. Argontzi.

argi-kayola. (kayola): iz. Baŕuan sua egiteko buruizko kayola. (argi): iz. Berbera.

argi-kimia. (argi): iz. Argiaren klmiazko tasunak aztertzen dituen jakintza. (kimia): fz, Berbera.

argi-koroa. (bureztun): iz. Done-irudien bureztuna. I: Argi-koroi, argi-laŕain. (deun): *iz*. Berbera.

argi-koroatu. (bureztun): *ad.* Done-irudiai bureztuna Argi-koroitu. (dam): *ad.* Berbera.

argi-lanoxka. (bureztun): *iz*. Argi-bureztuna. (argi): iz. Berbera.

argi-lafain. (bureztun): *iz*. Ikus.: Argi-koroa. : Argi-koroi, argi-uztai. (dean): iz. Berbera.

argi-Icku. (argi-mutil): iz. Aspaldiko eraz egiña dagoen argi-mufila.

argi-leñurn. (argi): iz. Tkus.: Argi-eŕañu, argi-izpi, printz.

argi-leyo. (leyo): *iz*. Ikus.: Eki-zulo.

argi-lltza. (eguzki): *iz*. Egnzlriaren argi-izpien baŕeyaduraren ondorioa.: Sorgin-ofatze. (argi): iz. Berbera.

argi-lore. (izrd): *iz*. ikus.: Izaf. I: fast-bizi, jainkoaren-begi.

argi-madari. (tximist-indaŕ): Tximist-indaŕa argia biurtzeko argontzi berezia. I: Argi-maskilo, argi-udare.

argi-maitxo. *(mai): iz*. Arkal ta arkai auudiak jartzeko maitxoa. (arkai): iz. Berbera.

argi-maskilo. (tximist-indaŕ); fr. Ikus.: Argi-madari.

argi-mitil. (erg/anal): *iz*. *Ikus.:* Argi-mutil. I: Argi-motil. (ii): *iz*. Berbera.

ARGI-MUi I. *iz*. Lokofi biuŕita, arkal ta ezkoargi-barnean ipintzen dana. 1: Eotutako galartzua, eŕegaya eŕotzeko, argi-ontzi batzuetan jartzen dana. Leŕautsez beterik dagoen algodoizko odia, meategi ta aŕobietako laztabin-zuloctan jafi, au eman eta leŕ-cgiteko. I: Eon/take algodoya kimiazko gayaz uyelduta, oso eŕazki izekitzcn dana. I: Bildaŕ, binbale, argi-ari, iiintxi, mitxa, murtua, ilatxarlo, ixerlo, li (argitza), (arkai), (efealdi), (izeki-aldi), (su-ikusgatiak).

argi-mutiko. (argi-mutil): *iz*. Ikus.: Argi-azpll.

ARGI-MUTIL. *iz*. Utzuncaz amaitzen dan irozkaya, arkaya zutik egon dcdiu. Argi-mitil, argitoki, argizaintun, argizango, arkai-mutil, O'asido-mail, afosifia-mutil, ezko-mutit, olio-krisclu, tetexa, zuzi-mutil.1/ (argitza), (arkai), (eliza), (eŕedize).

argi-narda. (argi): *iz*, ikus.; Argi-izu. I: Argi-oazka. (tiŕit): iz. Berbera. (igcs): il *izond.* Argitik iges-egiten Buena. (iguin): II iz. Berbera.

argi-nazka. (argi): *iz*. Ikris,: Argi-izu. Argi-narda. *(tiŕit): iz.* Berbera.

argi-neurketa. (naafi): iz. Argiaren indaŕa neurtzekoa den argiztiaren zatia. (argi): *iz*. Berbera.

argi-neurkin. (neuŕi): *iz*. Argiaren indaŕa neurtzeko lanabesa. (argi): *iz*. Berbera,

argi-neurkizti. (neufi): *iz*. Argi-bizitasuna neurtzen duet/ argiztiaren zatia. (argi): *iz*. Berbera. (argizti): H *iz*. Berbera.

argi-6irñir. (argi): *iz*. Argi dardaritsua.

argi-oilaf. (txori): iz. Tkus.: Basolaŕ.]: Kukuruxta.

argi-ol. (ol): *iz*. Ilobietaka ezkoa blazon dan oltxoa. 1: Argizagi-ol, argizai-ol, argizaikatea, ergizol. (ezko): iz. Berbera.

argi-olatak. (opari): *iz*. Elizare eramaten diran opariak.

argi-ilie. (olio); iz. Argontzitarako olioa.

argi-ontzi. (argi-mutil): iz. Argia emateko edozein motazko ontzia. I: Argi-untzi, itxarki.

argi-nntzigin, (argi-mutil): *izond.* Argi-ontziak egiten ditucna. (esku-langinlzak): *izond*, Berbera.

argi-oŕatz. (argi): *iz*. Batcz ere eguzkitik datoŕen argi-izpia.

argi-ozka. (argitza): *iz*. Argituta agerizen dan ozka.

argi-ozkoŕi. (goiztiri): *iz*. ikus.: Goiztiri. {: Argi-nzkoŕe.

argi-pertz. (argi-mutil): *iz*. Argia erematekо periz txikia. (pertz): *iz*. Berbera.

argi-pinta. (isladura): *iz*. Ikus.: Isladura. I: Dirdira, argi-piŕinta.

argi-ptflnta, (isladura): *iz*. 1k us.: Argi-pinta. : Ikus.: isladura.

argi-sein, (bereteŕ): *iz*. Ikus.: Eliz-mutil.

argi-sondabide. (sendabidekintza): *iz*. Argiaren bidez egiteu dan sendaketa.

argi-ta-garbi. (argitasun): *adond.* Argitasun osoaz ari-izatea. (agermen): *ad.* Berbera.

argi-taket. (arkai): iz. 1k as.: Arkai. Argiarena.

argi-tifirrta, (goiztiri): *iz*. Tkus.: Goiztiri.

argi-txakuf. *(gat): iz*. Aidean dabilela imditzen dan gaf txikia, ustelduta dagozen gayetatik sortzen diran laspelek egiña I: Argi-xakuŕ, ariman-argiak, sorgin, su-gozo, su-txakuŕ.

argi-txinpart. (pindaf): *la.* Argi barer' mukitik jauzten den *data,

argi-txinta. (goiztiri): *iz*. Ikus.: Goiztiri. Argitxintx.

argi-txifinta. (goiztiri): *iz*. Rms.: Goiztiri, I: Argi-txiŕintza, argi-xiŕinta, argi-ziŕinta, argi-tzitinta, argi-ziŕ *Lute,*

argi-ubeltzian. (aŕastiri): *iz*. Bats.: Aŕastiri.

argi-udare. (tximist-indaŕ): *iz*. Ikus.: Argi-madari.

argi-uli. (iputtargi): iz. Ikus.: Ipurtargi. I: Argt-aŕ.

argi-une. (ergitasun): *iz*, Argitasunezko unealdia. (aldi): iz. Berbera.

argi-ur. (olio): iz. Afolioa.

argi-uŕatze, (goiztiri): iz. Ikus.: Goiztiri.

argi-urte. (goiztiri): iz. ikus.: Goiztiri. (argi): ŕa. Argiak urtebetean egiten disco bides.

argi-urtika. (isladura): iz. Argia edo argi-isladura ematea.

argi-uztai. (bureztun): *iz*. lkus.: Argi-lafain. (dens): *ŕa*, Berbera.

argi-xinta. (goiztiri): iz. ikus.: Goiztiri.

argi-xume. (argi-mutl): *iz*. Argi-ontzi txikia. 1: Ikus.: Argiño.

argl-yaurtailu. (argi-mutil): *iz*. Argia jaurtitzen duen lanabesa.

argi-zabal. (goiztiri); ŕa. ikus,: Goiztiri. (egun): *iz*. Egun bete-betes.

argi-zaln. (argitza): izond. Argiva zaintzen duena. : Atgizañ. (tximist-indaf): *(rand.* Tximistalaria.

argi-zale. (argitasun): *izond.* Argitasuna egiten duena. (ergi): *izond.* Argia make duena.

argi-zeiñu. (zeiñu): iz. Gsiztirian jotzen dais zeiñna. I: Argizkila.

argl-zeyardura. (isladura): *iz*. Argigabelcoa Ban mukulu baten ertzeetatik igaroten diran argi-izpien zatitzea.

argi-zeyargatii. (isladura): *izond.* Argi-izpien berezkuntza ta makurdura egiten dituena.

argiailo. (leyo): *iz*. Ikus.: Argarte.

argi-zirin, (argi): *iz*. Egunarcn lenengo argi-estee. (goiztiri): *iz*. Berbera.

argi-ziñ. (dirdai): *iz*. *Ikus.:* Distira. 1: Txastadura.

argi-zifindol, (argi-mutil): iz. Argi-mutilaren goi-aldean jartzen dan azpiltxo zulatua, ixuritzen dana biltzeko.

argi-ziftnta. (goiztiri): *iz, I cue.:* Goiztiri.

argi-ziñEu. (leyo): *iz*. Argia igarotzeko idekidura.

argi-zirtaka. (pindaf): ŕa. Argi-dirdira.

argi-zof. (argitza): ŕz. Argitza egiteagatik ordaintzen dana.

argi-zulo. (Ieyo): *iz.* Argia emateko egiten dan idekidura. Gaiñargi.

argi-zulotu. (Icyo): *ad.* Argia emateko idekidurak egin.

argi-zuzt. (arkai): *iz.* Argia emateko egiten dan zuzia. (argitza): ŕz. Berbera.

argiageri.(gardentasun); *ŕrand.* Gardentasnna duena.

argiagotu. (irakaskintza): *ad.* Gero ta geyago ikasi. (argi): *ad.* Gero ta argi aundiagoa izan, I: Argiaaatu, (azaldura): II *ad.* Argi azaldu. (obekuntza): II *ad.* Gem ta obea izan.

argiail. (argitasun): ŕz. Erdizka argi dagoena,

argibide. (goiztiri): *iz.* ikus.: Goiztiri. I: Argiaren begia, argi begi, argi arte, argi aste, argidiri, argi-albarne.

argiama, (eguzki); *Iz, ikus.;* Eguzki.

nrgiamafa. (ortzi-geŕi): *iz.* Ortzi-gefi'ko ikuf bat.

arginntza. (isladura): *iz.* /Madura bizi ta distiratsua.

argiaren begin. (goiztiri): *iz.* Ikus.: Goiztiri, I: Argialde, argi begi, argi arte, argiaste, argidiri, argi-albame.

argiarena, (arkai); *iz,* Ikus.: Arkai. I: Argi-taket.

argiafi, (pitxi): *iz.* Ikus,: Istaŕi,

argiaste. (goiztiri): ŕa. liras.: Goiztiri. I: Argialde, argiaren begia, argi begi, argi-arte, argi diri, argi-aste.

argiauldu, (maŕazki): *ad.* Igortz-ingiaz arkatza edo ikatz-ziriaz egindako mafa edo mafazkia motetdu,

argiazko. (iañotasun): *Load.* Laiiotasunez ari dana,

argibe. (argibide): *iz.* Ikus.: **Argibide.** Egiztabide.

ARGIBIDE. *iz.* Egipen baten ziurtasun edo bayetza baten egia nolabait egiztatzearen cgipen eta ondorioa. J: Gauza baten egia edo gezufa nabari-erazteko, age/ diteken argi, erakuspen, agiri, aitorpen edo baste bideren bat. Gauza baton saio edo oaf-ikaspena. I: Zenbakiztian egindako egikuna ongi egiña dagoenentz ikuateko, egiten dan beste hat. : Legearen **arauz,** epaitegian eztabaidako egipenen egiaren zuriketa. ^: Irarkolan bein-betiko argitalpen bat egin baño lan, izan ditezken okeŕak zuzentzeko aurkezten dan lenengo **lana.** ^: Egibide, egiztabide, erakuspide, argibe, aterpide, sifiesbide, siñespide, ziflisbide, ziñisgai, ziñispide, ziiiisgafi, zuribide, zuritatu. (bilaketa): *iz.* Txostena. (adinkunde): JJ *iz.* Adicrazpen bat cgiztatzeko erabiltzen dan adinkundea. I: Zantzu edo aztama. I: Adibide, agiri, egiztapena. (bilakuntza): II iz. Bilaketa. // (adinkunde), (aupada), (auziratze), (bayetza), (buratarapcu), (egi), (ezautarazpen), (gotortza), (iekukatasun), (sayo), (Zen).

argibidedun. (agerkai): *izond.* Argibidea duena. (argibide): *Lund.* Berbera.

argibidegabe. (agerkai): *izond.* Agerkairik ez daukana. (argibide): *ŕzond.* Argibiderik ez daukana.

argibidetu. (idekidura): *ad.* Nunbait argarteak ideki.

argibidez. (agerkai): *adond.* Agerkayez ari-izatea. (argibide): *adond.* Argibidez ari-izatea.

argibidezk°. (agerkai): izond. Agerkayci dagokiena. (argibide): *frond.* Argibideai dagokiena.

urgibideztu. (argibide): *ad.* Zerbait argibidez egiztatu.

argibo. (konkoŕ): *Izond.* **Konkorduna dana.**

argibuztan. (argi-muki): *iz.* Ikus.: Muki. Mukita.

argidatzi. (irarkola): *ad.* Irarkolaren bidez iraŕi. (argazki): *ad,* Argazkiaren bidez iraŕi.

argidi. (argi-mntil): *iz.* Besoak dauzkala esegita dagecn argiiaria.

argidiri. (goiztiri): ŕr. ikus.: Goizttri. Argialde, argiaren begia, argi begi, argi-arte, argiaste, argi-alharne,

argidu. (albi): *ŕzond.* Albia duena. (ayuŕi): *izond.* Ayitfia duena.

argidun. (adimcn): *frond.* Adimau ona duena. (argi): *izond* Argia duena, argia ematen duena.

argidura. (argitasun): *iz.* licus.: Argitasuna.

argiduri. (istadura): *iz.* Dirdiratuta dagnen argia. (irudi-antz): ŕc. Ikus.: Irudi-ante. (argazki): II *iz.* Ikus.: Argazki.

argiduritu. (argi): *ad.* Dirdai-egin, dirdiratu. I: Argiduriztu.

argidutu. (bitaketa): *ad.* Biiaketak egin.

argiera. (argitasun): *iz.* Ikus.: **Argitasun. I:** Argigo.

argieria. (argitza): iz. Argia ematea. I: Argikunde.

argiezkila, (zeiñu): iz. Goiztirian jotzen dan zciñua. j: Ikua.: Argi-cskila, 1: Argi-izkiia.

argigabetu. (iiuntasun): *ad.* ltundu.

argigaila. (argi-mutil): *iz.* Argitza emateko **lanabesa.**

argigafi. (argitza): *izond.* Argitza eman dczakena.

argigntu. (itzal-aldi): *ad.* Itzal-aldia egin, (argi); *ad.* Argia kendu.

argige. (iluntasun): *izond.* Ikus.: Argi-gabe.

argigile. (argitza): *izond.* Arg€tza egiten duena. (ikericeta): *izond.* Zerbaiten ikerketan ari dana.

argigo. (argitasun); *iz, Ikus.:* **Argitasun.** I: Argicra.

argigotu. (argitasun): *ad.* **Argitasun** • aundiagoa eman.

argigune. (argi): iz. Argiaren unea.

argikaitz. (okiltasun): *izond.* Thus.: Argi-eragotz. I: Argi-eragozle.

argikara. (argi): *iz.* Erdi argi dagoena. (itzal): *iz.* Berbera,

argikar€. (tximist-indaŕ): *Land.* Tximist-indafari buruzko lanetan ari dana. (esku-langintzak): *frond.* Berbera. (argi): II *iz.* Argi ematen duen mukulua.

argiketa. (argitasun): *Ir.* **Argitasuna** lortzeko bidea. (argi): ŕz, Argi-sorta. (agerkundc): II *iz. Ikus.:* **Agerkunde.**

argiketari. (argitasun): *izond.* Argitasuna bilatzen ari dana.

argiki. (argi): *adond.* Argiz ari-izatea. ikus.: Argikiro. I: Argiro, xauki. (arkai): *iz.* Ikus.: **Arkai. I:** Xuxi,

argilciro. (argitasun): *adond.* **Argitasunez** ari-izatea. I; Argiki.

argiko. (goiztiri): *adond.* Goiztiri aldirako.

argilcof. (dirdai): *izond.* Distirak dituena.

argikortasun. (argitza): *iz.* Argia edo argitza emateko tasuna.

argikunde. (argitza): iz. Argi edo **argitza** emateko egipena. I: Argikuntza, argieria. (azaldura): *iz.* Azaldura egiteko egipena.

argikuntza. (argitza): *iz.* Ikus.: Argikunde.

argikusle. (argitasun): *izond.* (-Muzak **argitasunez** ikusten dituena.

argikusmen. (argitasun): *iz,* Gauzak **argitasunez** ikusteko **alumna.**

argilari. (argi-mutil): *iz.* Been batzuk dituen argi-mutiia. (argitza): *iz.* Jaya data adierazteku, toki batzuetan egiten dan argitza. (argitasun): il *izond.* Ikus.: Argi-emaile.

argilatu. (eriotza): *ad.* Gosez edo otzez il.

argil°. (to): ŕz, Eguzkia atera ondoren, goizean egiten dan 1°a.

argiratu. (jangura): *ad.* Goan aundia izan. (aŕaiidura): *ad.* Aŕaiidu.

arglle. (gotzon): *iz.* Norbera zaintzen duen gotzona. (agerkunde): *izond.* Agerkundca egiten duena.

argilo. (ereztun): iz. Bumizko uztaya. j: Ikus.: Burdin-estun.

argllona. (ixur-bide): *iz.* Enri-ura edo ur zikiñak biltzeko lutpeko ixtuna. I: Aŕoila-estalia, irol-oditza, isurgin.

argilun. (argi): *iz.* Ikus.: Argi-ilun.

argimen. (azaldura): *iz.* Ikus.: Azaldura. I: Argimendu.

argimendu. (azaldura): iz. Ikus.: Azaldura. I: Argimen.

argirniki. (argi): *iz. Argi* gutxitxo.

argimin. (argi): *izond.* Argi-egati dagoena.

argimotrairu. (motrailu): in Motrailu txikia. (ezko): *iz.* Edontzi antzera egindako ezkazko zatikoa, argi-mukia daukalarik.

argin. (argintza): *izond.* Arglntzan lanegiten duena. I: Arlantzaile, aŕiketari, atikin, argile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

argin aŕestelu. (lanabesa): *iz.* Upagileek darabilten aizknra.

argin-beltz. (masoidi): *iz.* Masoyari ematen rayon beste izena.

argin-mailu. (gabi): *iz.* Argiñarcn malu berezia. (argintza): *is.* Berbera.

argin-maisu. (argintza): *iz.* Argin-lanak zuzentzen dituena.

argin-maluka. (gabi): *iz.* Aŕiak austeko malua.

argin-mutil. (argintza): *iz.* Argiñaren langIntza ikasten ari dana.

argin-pikotx. (labaki-aitzur}: *is.* Afiak lantzcko pikotxa.

argin-poka. (labaki-aitzuŕ): *iz.* Ikus.: Argin-pikotx.

arginabaf. (goiztiri): *iz. ikus.:* Goiztlrl. 1: Arginai.

arginabaŕean. (goiztiri): *adond.* Goiztirian.

arginai. (goiztiri): *iz.* ikus.: **Goiztiri.** l: Arginabar.

argindegi. (langintza): *iz.* **Argintza-lanak** egiten diran lantegia. j: Argingo, arginko, argintegi. (argintza): *is.* Barbera.

arginesa. (emit-tune): *is.* Argiñaren emaztea. (argintza): *iz.* Berbera.

argingo. (argintza): is. Ikus.: Arglntza, 1: Arginko, argindegi, argintzo. (langintza): iz. Argiñaren langintza.

arginlan. (zurigintza): *iz.* Ikus.: Zurigintza. /: Igeltserotza.

argintegt. (argintza): *is.* Argintza-lantegia. 1:]lcus.: Argindegi.

ARGINTZA. *iz.* Braikitzeetarako aflak lantzeko autze edo langintza. Argindegi, argingo, arginko, argintzo, argintzu, aŕi-lan, argintzai. 11 (arlankaitza), (ati), (aŕi-landu), (daratelu), (eraikintza), (lanabesa), (langintza), (orma), (zutakaitz).

argiutzia. (goiztiri): *is.* Ikus.: Goiztiri.

argintzn. (langintza): *iz.* Ikus.: Argingo. 1: Argintzu. (argintza): *is.* Berbera,

argiñauxea. (zurigintza): *is.* Zuritzailearen pertzuna.

argiñn. (argi-mu[il): *iz.* Argi-ontzi txikia. j: Argi-xume.

argipen. (adierazkizun): *is.* Ikus.: Adierazkizun.

argipitzale. (izeki-aldi): *iz.* Argia pizteko lanabesa.

argiponpoila. (argi): *iz.* ikus.: Argontzi. ^: Arguntzi.

argira Oman. (jayotza): *ad.* Jayo-eragin. ^: Argitara atera, argitara ekaŕi, argitara eman.

argira-ilkitzca. (jayotza): is. Argira ateratzea,jayotzea.

argiragankofa.(gardentasun): *izond.* Zeaŕetik argia igarotzea uzten duena, baña gardentasuna izan gabc.

argiragankortasun. (gardentasun): *iz.* Argiragankotaren bereiztasuna.

argiragati. (azalpen): *izond.* Argitaratzekoa dan gaya.

argirako. (argi): *izond.* Argira agertu beat dana.

argiratu. (azalpen): *ad.* Argitaratu, azaldu, argitaldu. (agerketa): *ad.* Agertu, argiaan jaŕi, j; Argitaratu. (agennen): *(act.* Berbera. (azaldura): jj *ad.* Adierari, azaldu. 1: Argitaratu. (argibide): 11 *ad.* Egiztatu, egiztu. (jayotza): 11 *ad.* **Jaye,**

argiratzaile. (azalpen): *frond.* Argitaratzen duena. 1; Argitaldari, argitattzaile, argitaratzaiie.

argirazi. (dirdai): *ad.* Dirdai-eragin.

argirazteko. (dirdai): *izond.* **Dirdaya ematekoa dana.**

arglridun. (jakiutasun): *izond.* Ikus.: Argitsu. j: Argiti.

argirik-eza. (gabetasun): *iz.* Beŕirik es izatea.

argiro. (argitasun): *adond.* **Argitasunez ari-izatea. I:** Argiroki.

argirudi. (isladura): *iz.* **Argi-isladura.**

argirudigile. (Anemia): *izond.* Argirudikiñean Ian egiten duena.

argirudikin. (zinetna): *iz.* Ikus.: Zinema. I: Trudibil, zinc.

argiska. (argi): iz. Argi txikia. j: Argilo.

argiskatu. (argitasun): *ad.* Ozta-oztan argitu,

argitako. (argi-auŕe): *iz.* Argitik babestekoa dana. (apart): *is.* Argitarako oparia. : Argitarako.

argitaldari. (azalpen): *izond.* Ikus.: Argitaratzaile. (: Argitaltzaile, argitaratzaile, argitarazie.

argitaldi. (azalpen): is. Argitaratzearen egipena. (argazki): iz. **Argazkia** ateratzeko dagoena.

argitaldu. (azalpen); *ad.* Ikus.: Argiratu. ^: Argitaratu, argitarazi.

argitalgafr. (azalpen): *izond.* Ikus.: Argitaragati.

argltaikixun. (azalpen): *iz.* Argitaratzeko dagoena.

argitalpen. (azalpen): *iz.* Ikas.: Argitaraldi. j: Argitarapen.

argltaltzaile. (azalpen): *izond,* Ikus.: Argitatzaile. 1: Argitaldari, argitaratzaile, argitarazle.

argitara atera. (jayotza): *ad.* **Ikus.:** Argira emon.: Argitara ekaŕi, argitara eman.

argitara ekaŕi. (jayotza): *ad.* Ikus.: Angina emon. I: Angitara atera, argitara eman.

argitara eman. (jayotza): *ad.* Bars.: Argira ninon. Argitarat eman, argitara stera, argitara ekaŕi.

argitara-etxe. (azalpen): ***is.*** Argitaratzen duen etxea.

argitara-gabeko. (azalpen): *izond.* Argitaratu gabe dagoena.

argitaragafi. (azalpen): *izond.* Argitaratzko gaya dana. Argitalgaŕi.

argitaraldi. (azalpen): *is.* Argitalpena. 1: Argitarapen, argitalpen.

argitarapen. (azalpen): iz. lkus.: Argitaraldi. Argitaipen.

argitarategi. (irarkola): *iz.* Tkus.: **irarkola.**

argitaratu. (azalpen): *ad.* ikus.: Argiratu. I: Argitaldu, argitarazi. (agerketa): *ad.* Ikus.: Argiratu. (azaldura): 11 *ad.* lkus.: Argiratu. (jayotza): jj *ad.* Ikus.: Argiratu.

argitaraizalle. (azalpen): *izond.* Ikus.: Argiratzaile. I: Argitaldari, argitaltzaile, argitarazle, argitartzaile.

argitaratze. (agermen): *is.* Argitara ematearen egipena. (agerkunde): *iz.*

Agertzearen egipena. (azalpen): II *in.* Azaitzearen egipena.

argitarazi. (azalpen): *ad.* llrus.: Argiratu. Argitaratu, argitaldu, azaldu.

argitarazie. (azalpen): *izond.* Ikus.: Argiratzaile. I: Argitaldari, argitaltzaile, argitaratzaile.

argitaro. (aldi): *in.* Argiaren aldia. (argi): *iz.* Berbera.

argitarzun. (argi): *iz.* Adiñari argi ematea. (dirdai): *ft.* Dirdirtasuna. (argitasun): ıl *iz.* Ikus.: Argitasun. (bilaketa): il *iz.* lkus.: Bilaketa.

ARGITASEN. *iz.* Argiz beteta egotearen tasuna. I: Gauzak ando ikusteko argia naikoa izatea. Ikusmen eta entzrunenaren bitartez oyei dagozkien zentzunak oartzen dugun bereizkuntza. I: Asmoak ateman ditugun bereizkuntza. : Gorputz zoriondunen lau doañen bat, beren baitan dutcn diztira dana. Argidura, argiera, argigo, argi-izpi, argitarzun, garbitasun. (jakintasun): *in.* Argidura. (seıı): ıı *iz.* Asmua. // (abetera), (aterapen), (azaldura), (bereirpen), (berezkunde), (egizaletasan), (elerti), (eŕeztasun), (gardentasun), (ikusmen), (itz-antze), (ubildura), (ulermen).

argltaztu. (argitza): *ad* Argiakaz apaindu.

argiteria. (argitza): *in.* Ikus.: Argitza.

argiti. (jakintasun): *izond.* Ikus.: Argitsu. ^: Argiridun.

argitoki. (argi-mutil): *iz.* Ikus.: Argi-mutil.

argitsu. (jakintasun): *izond.* Oso ospetsua dana. I: Argiridun, argiti. (argitasun): *izond.* Argi aundia dagoen tokia.

argitauki. (argitasun): *adond.* Argitasmrez ari-izatea.

argiin. (argi): *iz.* Ikus.: Argiska.

argitu. (argitza): *ad.* Argitza egin edo sortarazi. I: Argituxe, argiztltu, argiztu, irargitu. (bilaketa): *ad.* Bliaketak egin. (gogo-aldarte): jj *ad.* Norbaiten gogo-aldarte tzar's, amaitu.

argituki. (dirdai): *adond.* Argi ta dirdayez ari-izatea.

argituŕl. (argi): *iz.* Argia ateratzen dan erdiko tokia.

argitxapcl. (argi): *iz.* Argiaren argi-auŕea.

argitxeta. (argitasun): iz. Oskarbitzea.

argitxintx. (goiztiri): *iz.* Ikus.: Goiztiri. l: Argi-txinta.

ARGITZA. *iz.* Argitzcko pizten diran argien multzoa. (: Argiteria. II (apaingailu), (argi), (argi-muki), (argi-mutil), (eliza), (gaŕ), (itxas-argi-mutil), (itxasontzi), (bcimist-indaŕ).

argitzaaŕa. (argi): iz. Argi aundia; tximist-indaŕarena.

argitzaile. (argitasun): *Land.* Adiñari argia ernaten diona. Argitzale, argizaile. (azaldura): *ŕzonid.* Gairen bat azaltzen duena. (apaingailu): II *izond.* Idazki bat inaŕezkiaz apaintzen duena. (agermen): j */cond.* Ageŕerazteo darns.

argitzal. (itzal): *iz.* Erdi itzalean dagoena.

argitzala. (argi): iz. Argia ernaten duet mukulua.

argitzapen. (argitasun): *iz.* Argitasun edo azalpenaren egipena.

argitze. (goiztiri): *in.* Ikus.: Goiztiri.

argitzeko. (argitasun): *izond.* Argitasuna ematekoa dana.

argiuste. (iletak): iz. Norbaiten eriotzaren urtebetetzean egiten diran iletak.

argixeta. (baraldi): *iz.* Furls edo edufa amaitu ondoren geratzen dan eguraldia. (egu): *in.* Berbera, berbera.

argixetan. (argi): *adond.* Argia asten danean.

argixka. (isiadura): *iz.* Argiaren isladura.

argizagi. (izaŕ-mutil): *iz.* Ikus.: Ilargi. I: Argizai, argizari, idargi, idetargi. (ezko): iz. Ikus,: Ezko. I: Argizai, argizari, argi-gai, argizari.

argizagi-gora. (izaŕ-mutil): iz. Ilgora.

argizagi-ol. (01): *in.* Ikus.: Argi-ol. Argizai-ot. (ezko): *iz.* Berbera.

argizagi-xuri. (argitasun): *iz,* Ikus.: Argizagita. I: Argizgixta.

argizagialatu. (izaŕ-mutil): *ad.* Ilargira eklu.

argizagigari. (zerga): *in.* Beko Ueto efian Opa-maiko Jauna'ren argitzarako ordaintzen zan urte-zerga.

argizagita. (argitasun): *iz.* Ilargiaren argitasuna. j: Argizagixta, argizagi-xun, argizaita,

argizagite. (aldi): *iz.* Ilargi betearen aldia.

argizagitu. (argitza): *ad.* Ilargiak argitu. (kid-mail): *ad.* Berbera.

argizagizko. (ezko): *izond.* Ezkoz egiña dagoena.

argiza€. (ezko): *iz.* Ikus.: Ezko. j: Argizagi, argi-gai, argizari. (izaŕ-mutil): iz. Ikus.: Ilargi. I: Argizagi.

argizai t€ratua. (arkai): *in.* Ezkoz egindako arkai mea. I: Argizari-esteka, argizari-ezkoa.

argizai-aska. (ezko): iz. Ezkoa eukitzeko erabiltzen dan ontzia. (antoxin): *iz.* Berbera.

arg€zai-jale. (eraspen): *ŕzond.* Eraspenari oso eman dana.

argizai-ol. (01): iz. Ikus.: Argi-ol. I: Argizagi-ol, argizol, argizaikatea, ii-ol. (arkai): *in.* Berbera.

argizaigilo. (ezko): *frond.* Ezkoa lantzen duena. Argizagigile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

argizalkatea. (01): *in.* Zur laukozko altxoa, bertan argizaya biltzekoa dana, ta elizkizuneran, ilobi bakoitzen, pizten dana; lau ankatxo gañean jartzen da. 1: Ikus,: Argi-ol, argizai-ol.

argizaile. (dirdai): *izond.* Dirdaya ateratzen duena.

argizaindu. (argi-mutil): *in.* Aspaldiko argi-mutlla.

argizaintun. (argi-mutil): *iz.* ikus.: Argi-motil.

argizaite. (argitza): *iz.* ilargiaren argitza. I: Argizaite-xuri. (izaŕ-mutil): *iz.* Berbera.

argizaki. (arkai): *iz.* Arkai aundia.

argizanto. (argi-mutil): iz. Ikus.: Argi-mot€1.

argizari. (izaŕ-mutil): *in.* flats.: liargi. I: Argizagi, argizai, iitargi, ijito-euzki, ilaski, ilazki, iretargi. (ezko): *iz.* Ikus.: Ezko. I: Argizagi, argizai, zira.

argizari-esteka. (arkai): *iz.* Ikus.: Argizai tiratua. *I:* Argizari-czkoa.

argizari-ezkoa. (arkai): *in.* Ikus.: Argizai tiratua. j: Argizari-esteka.

argizari-pafil. (ezko); iz. Elizaetako ilobietan jartzen dan ezlroa biltzen dan olatxoa.

argizaribaŕita. (ezko): *in.* Ezko-bilgoa.

arglzarizko. (ezko); *ŕzond.* Argizariz egiña dana.

argizariztu. (ezko): *ad,* Zerbait ezkoaz distirarazi.

argizat. (izaŕ-mutil}; *iz.* Ikus.: Artizaŕ.

argizegi. (angina): *iz.* Zuziak gordetzeko, etxe baten beko tokia.

argizeii€ak. (otoi): *iz.* Goitztian egiten dan otoya. I: Argizkila.

argizi. (argi): *iz.* Dirdira (7), dizdiz (?).

argizkatu. (ikusmen): *ad.* Zerbait nass-maas ikusi.

argizkila. (zeiñu): *iz.* Ikus.: Argi-zeillu.

argizkiIa. (otoi): *in.* Ikus.: Argizeñiak.

argizka. (argi): *izond.* Argiz egiña dana.

argizko-jantzi. (jaaztura): *iz.* Argiak distiratzen dituen jantzia.

argizlcoti. (goiztiri): *iz.* ikus.: Goiztiri,

argizkunde. (argitza): iz. Arg€tza egitea. Argiztadura.

argizol. (ol): *io.* Milan pizten dan ezkobildua biribiltzen dan ola,

argizpi. (argilza): *iz.* Argiak ematen duen izpia. (argi): *iz.* Argiaren izpia.

argiztadura. (argitza): *iz.* Argitzaren egipena. : Ikus.: Argizkunde.

argiztagafi. (argitza): *booed.* Argitzcko gaya dana. j: Argitza egin dezakena.

argiztaile. (margoerti): *booed.* Margozkiak argitzcn dituena.

argiztapen. (agerkai): iz. Agerkayez erakustea. (argitasun): ŕz. Argitzearen cgipcna.

argiztatu. (isladura): *ad.* Argia egin edo Oman. (argitza): *ad.* Argilza egin edo ¡miñi. I: Ikus.: Argitu, argiztu. (agerkai): II *ad.* Agerkayen bidez argitu. (argibidc): $_{II}$ *ad.* Berbera.

argizte. (azaadura): *iz,* Azalduraz argitzea.

ARGIZT1. ŕa. Argia aztertzen duen pisiaren atala. II (argi), (begi), (ikusbide), (ikus-ieya(), (ikusmen), (ispilu), (naafi), (pisia).

arg€ztu. (argitza): *ad.* Argitu. j: irargitu. (argitasun): *ad.* Argitzea egin, (azaldura): $_{II}$ *ad.* Azalduraz argitu.

arglzu. (dirdai): izond. Distirak emalen dituena.

argizuria. (argitza): *iz.* Argia egiteko lanabesa. : Argizuzi. (argi-mutil): *iz.* Berbera,

argizuzi. (argitza): *iz.* ans.: Argizuria. (arkai): *iz.* Ezkozko arka€ aundia.

argoarl. (izkilu): *ιo,* rzkiluaren katua.

argoi. (txairotasun): *izond. Abo,* burgoya dana.

argoil. (aycn): *iz.* Iaaustutako ayena.

argo€mentu. (cdari-bizi): *iz.* Gosaltzean artzcn dan edari^izia.

argoi. (indaŕ): *ŕooed,* Sendo ta indartsua dana.

argontzi. (tximist-indaŕ): *iz.* Tximistargia emateko erabiltzen dan leyaf ontzia. I: Arguntzi, arkontzi, argiponpoila.

argario. (zalapart): iz, ikus.: Zalapart. I: Argudia, argudio. (malko): *iz.* Auŕek egiten dituzten negaŕ-muŕiñak. (nega): $_{II}$ iz. Berbera. (garau): $_{N}$ *iz.* Ukuluan dagoen garaurako zaindegia.

argot. (oŕi): ŕz. Oso gogofa dan afia.

argon. (oskoldun): *iz,* Bi neurkineuneneko oskolduna, soña ereztunezko ta anakak oso txikiak dauzkana. (zornoŕo): *iz.* Intxauŕondo gañean bizi dan tau egazko zomo`oa; autsa egiñik, len eundurak goŕiz tindatzeko erabiltzen zana. I: Artaaŕ, ezalcotx, kotxarinka, ixixan-moro. (zilarbizi): ie. Menasta goŕia; bertatik zilarbizia ateratzen da.

argufizte. (lindu): *iz.* Argoŕiz tindatzea.

argose. (azaldi): *iz. Aŕa* nayean dagoen emea.

argotu. (legortasun): *ad,* Legortu.

argnbiatu. (eiza): *ad.* Zelatan eizatu. I: Arguriatu.

argubiatzaile. (jazarpen): *ŕzond.* Jazarpena egiten duena.

argubio. (jazarpen): *iz.* Jazarpena egitea. (eiza): *iz.* Zelatan egiten dan eiza.

argudia. (salakuntza); iz, Epailearen auŕean salakuntza egitea. I: Argudio. (zalapart): *iz. ikus.:* Argorio, argudio.

argudia-ezin. (eztabaida): *Izond.* Es zalantzik ez eta eztahaidarik ouartzen ez duena.

argudiagaitz. (jazarketa): ŕzond, Jazaŕi ezin ditekena. *izond.*

argudiatu. (eztabaida): ad. Eztabaidatu. (bilaketa): *ad.* Bilaketak egin.

argudiatzaile. (eztabaida): *izond.* Eztabaidatzen duena. I: Argudiazale,

argudio. (ants): iz. Itz eta deadaŕen otsa. Ems.: Argorio, argudia. (satakuntza): *iz,* Ikus.: Argudia.

argudioka. (eztabaida): *adond.* Eztabaidetan ari-izatea.

arguditu. (mintzoera): *ad.* Asko itzegin.

argu€lua. (izketa): *iz. ikus.:* lzketa.

argulu. (zomoŕo): iz. Ikus.: Arbulua. I: Arkilamendiko.

arguue, (malkartasun): *iz.* Aske dagozen afiakaz beteta dagaen lurkia. (istinga): *iz.* Ikus.: Istil. (argi): *(iz.* Argi-unea.

aguntzi. (argianutil): iz, Argi-ontzia. ikus.: Argontzi. : Argiponpoila.

argurio. (garau): *ŕz.* Garauak gordetzeko toki berezia. (izketa): *iz.* Ikus.: Izketa, (ants): $_{Ii}$ iz. Zematzen dutenean zakufaren edo beste abereen auts zakaŕa.

argusu. (sendi): iz. Lengusu.

arguta. (goiztiri): *iz.* tkus,: Goiztiri.

ARi, *iz.* Artile, kalamu edo beste **eun**-gaya danaren izpiak biuŕitzen, eratzen dan albaiñu lute ta Inca. I: Josiah), izketarako, mingañaren aria. I: Firn, all, ¡m, (anti): *iz.* Aari; etxabere ausnarlaria; bere adafak, uts, zokotsu ta ingurubilez biribilduta dagoz; bere aragi to artilea oso onarluak dira. (ariketa): Lan, eginkizun edo zeregin bateau yardutea. (bizitegi): Gela nagusia. (zio): $_{II}$ ŕa. Ondorioren bat sortarazten duena. (gogo-aldarte): $_{II}$ *ŕa.* Gogaldia. (ariuŕe): $_{II}$ *iz.* Xedea. (zornejario): $_{II}$ *iz.* Zome. (albi): $_{I}$ *iz.* Adores. (izketa): $_{II}$ iz. Izketaren bilbea. (mingain): j *iz,' Mii-axpikoa.* (gibel): II iz. Ikus.: (libel. *11* Ari-aldi, Ari-besaka, Ari-biro, Ari-zuntz = ari-albaiaua. II Ari-berdamin, Ari-berdumen, Ari-ferdamin = eldugabeko aria. *II* (algodoi), (aitile), (azpadura), (bumiari), (eundura), (ipurakintza), (josketa), (liño), (lokaŕi), (lotura), (ziriko).

ari arira. (uŕentasun): *adond.* Ikus.: Ariarian.

ari margul, (eunizti): *iz.* Euniztian margorik ez duen aria.

ari-antzeko. (ari): *booed.* Ariaren antzekoa dana. I: Aribumanlzeko. (ardi): *booed.* Aariaren antzekoa dana.

ari-arazie. (zirikaldi): *izond.* Zirikatzen duena.

ari-arlan. (uŕentasun): *adá*^{g}*io'.* Linen, alde-aide. : Ari arira.

ari-ariko. (aisetasun): *izond.* Alsetasuner ari dana.

ari-ariz. (irautasun): *adond.* Irautasunes ari-izatea.

ari-astalkatu. (ari): *ad.* Arilkatu.

ari-astari. (ari): iz. Mataza. j: Tkus.: Mataza.

ari-auntz. (aunts): *iz.* Aaria ta auntzaren semen dana. I: Arauntza, aruntza.

ari-aurka. (ari): *adond.* Ariaren norabidearen aurka ari-izatea.

ari-auŕe. (bizitegi): *iz.* Etsariaren aubean dagoen gels.

ari-bakaf. (eresgalu): *iz.* Ari bat bakaŕik daukan eresgalua. (ari): *iz.* Berbera.

ari-bako. (uŕutidazkin): *iz.* Aririk gate erabiltzen dan ututidazkintza edo uŕutizkintza.

ari-bateko. (eresgalu): iz. Ikus.: Ari bakaŕ. (ari): *iz.* Berbera.

ari-baztef. (ari): *iz.* Irazkiaren ondoan geratzen diran zirpilen multzoa.

ari-bereko. (berdintasun): izond. Mota berberakoa, bere arikoa dana.

ari-biao. (In): iz. Aariaren eguerdiondoko loa. (ardi): iz. Berbera.

ari-bide. (gisa): *iz. ikus.:* Gisa. (oikuntza): *iz.* Ikus.: Oikuntza. (egikera): II ŕa. Aniketa, yardutea.

ari-bluŕ. (lokaŕi): *iz.* Biurtutako lokaŕia.

ari-biurtu. (ari): *ad.* Zerbait aria biurtu.

ari-biurtzaile. (ari): *izond.* Zerbait aria biurtzen duena.

ari-biurtze. (ari): *iz.* Aria biurtzcaren egipena.

ari-biurizeko. (lanabesa): *iz.* Aria biurtzekoa dan lanabesa. (ari): *iz.* Berbera.

ari-buru. (izkilu): iz. Afesiak jotzeko erabiltzen zan izkilua.

ari-esteki. (aragi): *is.* Katuai jateko ematen zaizkion aariaren esteak edo aragi-bildriak.

ari-eztun. (artilo): *iz.* Artile-aribilaren albañua.

ari-ferdamin. (ari): *iz.* Undo gertu gabe dagoen aria. : Ari-berdamin.

ari-firu. (ari); iz. Ari-albaiiva.

ari-gabeko. (ari): *izond.* Aririk gabc jaŕita dagoena.

ari-gai. (eundura): *iz.* Euntzeko gaya dana. j: Arigei.

ari-gori. (ari): *is.* Gorituta dagoen aria.

ari-ingi. (ari): *iz.* Ariz egindako ingia. (ingi): is. Berbera.

ari-iraskai. (cundura): iraskayetarako, euleek ariak gerlutzen dituzten lanabesa.

ari-iraski. (eundura): ŕs. Oyal baten iraskaya. (ari): *iz.* Berbera.

ari-izan. (ariketa): *ad.* Zerbait egiten egon. I. Zeikatu, jardun. (aditz.): *ad.* Berbera.

ari-izpi. (ari): *iz.* Josteko, jostofatzan jartzen dan ari-pusketa. I: Ari-lakaiña.

ari-izuŕa. (ari): *iz.* Zimurtuta dagoen aria.

ari-jale. (ari): *izond.* Zikiroa jaten duena.

ari joa. (aletxo): *is.* Aletxoari eusteko arizko ale€xea.

ari-joko. (ardi): *is.* Arlen bofoka. (bofoka): *iz.* Berbera.

ari-kaixtoko. (mukerkcri): *izond.* INukefa dana.

ari-kurubil. Carl): *iz.* Aril, aribila. I: Ikus.: Aribil, arilgo, arilko, aniliko.

ari-lakaiña. (ari): ŕz. Ikus.: Ari-izpi.

ari-laŕe. (alapide): is. Aarientzako aiapidea.

arI-lasu. (laŕu): *ft.* Aariaren lafuz egindako txamaŕa. (ardi): *iz.* Aariaren lafua.

ari-laŕugin. (laŕu): *frond.* Auntzaren laŕuaz hula dagiena. (esku-langintzak): izond. Barbera.

ari-matas. *(ari): iz.* ATiaren mataza. I: Undo arildu al-izateko, bimnda berdi ictan blazon dan aria.

ari-meya. (erabetasun): *izond.* Gogo erabea duena.

ari-maui. (sabel): ŕz. Aariaren baŕukiak. (ardi): *iz.* Berbera.

ari-mutufalc. (ad): *iz.* Eun-zatikoen asi ta amayenetan geratzen diran ari askoak.

ari-ontzi; (itxasontzi): *iz.* Unamaz dabilen itxasontzla.

ari-saris. (aide): iz. Zokodi bat osotzen duten aide guztien multzoa.

ari-salda. (ardi): iz. Aarien taldea. I: Aritalde.

ari-sare. (sare): *is.* Ad meaz egindako sarea.

ari-sari. (zerga): ŕz. Aariengatik ordaintzen dan zerga. (ardi): *is.* Berbera.

ari-ta-ari. (irautasun): *adond.* Irantasunez ari-izatea.

ari-talks. (bofoka): *is.* Aarien bofoka. I: Ari-topeka. (ardi): iz. Berbera.

ari-topeka. (boŕoka): iz, ikus.: Ari-talka. (ardi): is. Berbera.

ari-nnero. (flyin^{g}.): *izond.* Ayuŕi onekoa dana.

ari-xefenda. (ad): iz. Estua dan arizko galartzua. Ari-zeŕenda. (galartzu): *iz.* Berbera.

ari-xingola. (galartzu): iz. Arizko galartzua.

ari-rain. (ariketa): *izond.* Lantzalea. Arizale.

ari-zati. (lokaŕi): *ft.* Lokaŕi-puska. (ari): *iz.* Ari-puska.

ari-zenbakin. (zenbakun): *iz.* Adak zenbatzen dituena. (ari): iz. Berbera.

ari-zigof. (zigoŕ): iz. Amick nunbait kaltc egiteagatik jartzen dan zigoŕa. (ardi): *ft.* Berbera, berbera.

ari-zuntz. (ad): fz. Ikus.: Albania. I: Albail, albxiñi albaiñu, albeuu, aibiña, albaintikaka, albaite.

aria. (ends): *iz.* Ikus.: Enda. 1: L•aulgi. (kiri): *is.* Ikus.: Kill. (artueman): II iz. Ikus.: Artueman. (neuŕizti): II *iz.* Makobilaren bi tiki ikutzen dituen leŕo zuzena, zil-leŕoa ez danean. I: Uztaiko leŕo.

aria-gabeki. (zio): *adond.* Karirik gabe ari-izan.

aria-gabetasun. (zio): iz. Karirik ez izatea.

ariadun. (sin): *izond.* Kariak dituena.

ariagabeko. (zio): *izond* Karirik gabe ari dana.

ariakoi. (alkartasuu): *izond.* Ikus.: Alkaŕekiko. I: Ariakof.

ariakoŕ. (alkanlasun): *izond.* ans.: Alkaŕekiko. I: Ariakoi.

arlal. (artza): iz. licus.: Artza. (upa): *iz.* Ikus.: Upa.

arialde. *(ari): iz. Ikus.:* Albaiñu. : Ari-aldi.

arlalkari. (ardi): iz. Talkaria dan saris.

arian. (egikera): *adond.* Egitean, ari-izatean. (zalantza): *adond.* Zalantzan.

arian beez. (izaneza): *izond* Ikus.: Ezereztasun.

arian Jo. (zen): *ad.* Zeŕakatu beaŕ diran olzaŕak, buztin xuriz zuritutako ari baten bider zendu. I: Ikus.: Algaindu, algandu.

arian-ezarian. (kordamen): *adond.* Ulertzean ari-izatea.

arianta. (iandare): *iz.* Julufraikaria dan landarea, bazkaz erabiltzen dana. Aribanto, zannuka.

ariapeko. (ugaztun): *iz. Ikus.:* Satofa.

ariarazi. (zirikaldi): *ad.* Zirikatu, akuistu. I: Ariazi.

ariatsu. (zio): *izond.* Kariak ugari dituana.

arlatxuŕ. (aitzur): ¡s. Artzuf aundia.

ariatz. (ugaran): *is.* Ikus.: Ondartza. I: Arictza.

arian. (erabilkuntza): *adond* Erabilkuntzaz ari-izatea. (gisa): *unload.* Berbera. (zio): *adond.* Au, ori ala ura dalakari.

aribe. (salkuntza): *izond.* ikus.: EIoi. Zuni-galdua.

aribeta. (galartzu): *is.* Gaiontzearen galartzua. (ari): *is,* iviatazak egiteko, zurczko lanabesa. (lanabesa): *iz.* Berbera.

aribidea. (egikera): iz. Edozein antze ado almena erabiltzcaren egipen eta ondorioa.

aribidekoa. (egikera): *izond.* Edozein maze ado almena, egipencan erabiltzen duens.

aribidez. (gisa): *adond.* Ariketaz ari-izatea. (egikera): *adond.* Berbera. (mintzabidez): II *adond.* Adierazpenez.

aribiko. (ari): *izond.* Bi ari dauzkana.

aibil. (ari): is. Aria arilkatzen egiten dan pilota. I: Ari-kurubil, aril, arilgo, arilko, kukuriska, ileari, irazkai, pilari.

ariblral. (oyutza): *oya.* Atzera!, utikan!

ariburuantzeko. (ari): *izond.* Ikus.: Ari-antzeko.

ariburuko. (eundura): *iz*. **Eunduraran** biibearen goiko zatia.

aridun. (ari): *izond.* Aria daukana.

ariel. (zerga): *iz*. Ordaindu beat dan zerga-mota bat.

ariel-etxe. (zerga): iz. Zergak jasotzeko jaŕita dagoen etxea.

ariel-kentzailc. (zerga): *izond.* Zergak artzeko dagoen not€ña.

arieldegi. (zaindegi): *iz*. Garauak saldu ta crosteko, ororentzat idekita dagoen etxea. (zei): iz. Berbera.

ariera. (giaa): iz. Egiten ari-izatearen era.

ariesta. (liño): **iz. Line** ado kalamuaren zurtañaren azai legoŕa.

arietara. (zio): *adond* Zioaz, kariaz. (adeitasun): *adond.* Adeitasuncz.

arietura. (gaŕaztulu): *iz*. Oŕiak biltzeko, burnizko gafaztulna.

arietza. (ugaran): iz. Ikus.: Ondar€za. Ariatz.

arifela. (iraizkin): iz. Ikus.: Abail,

arigla. (egikera): iz. Zerbait egiten dan tokia.

arlgo. (eritasun): iz. Zaldiaren eritasuna. (sai-abere): iz. Berbera.

arigun. (lilo): iz. Ikus.: Kalamu. (ari): *ft.* Ariaren erdiko zatia.

arigurl. (bum); iz, Ikus.: Adiguri.

ariguritsu. (txera): *izond.* Ikus.; Adiguritsu.

arik. (elizti): *adond.* Andik. 1: Ordutik.

arik denboragafenean. (aditzondo): *adond.* Andik eta aldi luzerako.

arik-eta. (aditzondo): *adond* Zera dan arte.

arlea. (enoa): *iz*. Ikus.: **Enoa.** (1€ño): iz. Liñaberaturik geratzen dan zabota.

arilcagaŕ€. (enoa): *izond.* Enoagaŕia dana.

arikaldi. (enoa): *iz*. **Enoak** irautzen duen aldia.

ariltaltu. (ari): *ad.* Aria moxorkan jaŕi.

arikatsn. (ari): *izond.* Aritsu, pirutsua dana. 1: Arilkatsu.

arikatu. (enoa): *ad.* Ikus.: Adikatu. (ari): *ad.* Ikus.: Altzikatu. j: Altzitu.

ARIKETA. *iz*. Lanbide, aginte eta abaŕ, jardun edo eukitzearen egipen eta ondorioa. j: Beste zerbaiteaz aldia erabiltzea eragozten duen lana edo **ardura. ;: Lanbidea, langintza,** nagusitza, egikizun, egiñen, ekai, ekaira, arazo, arikizun, atza, jarduera, jardukitza, jardukizun, langai, lankei, lankintza, lankizun, zeregin, zer-egite, xun. (landare): iz. Belarkara dan **landarea. 1:** Askarkaria dan belafezko landarea, bi **urte** baño geyago bizi dana. II (aldi), (egikera), (Ian), (lanbide), (langintza).

ariketu. (ariketa): *ad.* Ari-izan, yarden.

ariki. (ardi): iz. Aariaren aragia. (aragi): iz. Berbera. (ariketa): 11 *adond.* Yard/mean ari-izatea.

ariki-saltsa. (ardi): *iz*. Aariaren aragiaz egiten dan egosaria. (pilpilada): *iz.* Berbera.

arikizun. (ariketa): *iz*. *Ikus.:* Ariketa. j: Jarduera, jardukitza, jardukizun.

ariko. (ardi): iz. Aari aundia. j: Bildotsa.

arikondo. (ari): *iz*. Aritik geratzeu dan kondaŕa. (kondar): *iz*. Berbera.

arikondoko. (boil): *iz*. Ingiz edo baste gayaz egindako bola, bere inguruan pilota egiteko.

arikot. (ari): *izond.* Edakoŕa dana. 1: Loan edo arietan edatu ditezken metalai esaten zaye.

arikuxkuafa. (ziriko): *12.* **Zirilco-aŕa.**

aril. (ari): iz. Ikus.: Aribil. j: Ari-kurubil, arilgo, ariliko, arilko, kukuriska, ilear€, alike, pilari. (ardail): *iz*. Urdailaren nolabaiteko aztuntasnna. (lore): 11 *iz.* Aliko, arilgo, arilko, mastelaka. 1: Lorezko, lore-antza, zamuka.

aril margokei. (eunizti): *iz*. Abere ta landareen kizkingunean dagozen pikoŕelatik bakoitza. j: Gun-ad, gla-nd!.

aril jaki. (ari): *iz*. Ikus.: Algal. 1: Alai, alikari, arilgailu, arilkai, arilkeyak, arilki, ariltoki.

arilaka. (ari): *iz*. Algayaren kutxa txikia.

arilakatz. (talc): adond. Ulearen joeraren aurka ari-izatea.

arilardatz. *(ari): iz*. **Aria erabiltzeko ardatz.txikia.**

arilari. (antzerti): *izond.* **Antzertizko** Enna dagiena.

arildatu. (arI): *ad.* Ikus.: Alikatu. j: Arilgatu, arileratu, arilkatu, arildu, arilketatu.

arildu. (ari): *ad.* Ikus.: Alikatu. Arilgatu, ariikatu, arilketatu, astarikatu, kotexalu, kotxeatu, kotxeyatu, kotxeiratu, kotxeratu, irezkitu, malasatu, alikatu.

ar€igailu. *(ari): iz*, Wes.: Algal. 1: Alkai, alikari, arilkai, aril-jaki, arilkeyak, arilki, kortzeirua, arilgei.

arilgatu. (ari): *ad.* **Ikus.:** Arildatu. I: Alikatu, arilkatu, arildatu, arildu, arilketatu, arileratu.

arilgeta. (ari): *iz*. Arilgataearen egipena.

arilgo. (ari): *iz*. Ikus.: Aribil, j: Ari-kurubil, arilko, ariliko, aril, alike,. (lore): iz. Aril, aliko, ari€ko, mastelaka.

arilizuŕ. (ari): *iz*. Ari kizkurtua.

arilka. (liño): iz. Liño-izpia.

arilkai. (ari): iz. Ikus.: Algai. j: Alkai, alikari, arilgailu, aril jaki, arilkeyak, arilki, ariltoki, aita-aulki, aŕialki, arilgei, arilkei, korzeiru, kotexa, kosteri, ikarauski, kotxea, kotxesa, kotxegi, katxeya, kotxeira, kotxesa, ikolaski, ikoroski, ikurizki, ikuruski, ikuski, kruzeide, kruseili, kruselu, kurkuri, kuŕuzuri, kurtsurio, kurtzuri, kuruzuni, kurzuri, kurzuro, iraurko, iraurku, irezki, irazkidei, irunalki, matazore, matasare, kortzeirua, ucrku, arilal, ugaurku, ugerku, tutabctatzeko, tutadera, zuzki.

arilkari. **(ari):** *iz*. Ikus.: Algal. j: Alkai, alikari, arilkai, aril-jaki, arilkeyak, arilki, ariltoki.

arilkatsu. (ari): *izond. Ikus.:* Arikatsu. 1:

arilkatu. (ari): *ad*. **Ikus.:** Arldu. Arilgatu, arilkatu, alikatu, arildatu, arilketatu, kotexatu, kotxeatu, **kotxeyatu,** kotxeiratu, kotxeratu.

arilkatzale. (ari): *Load.* Arildatzen ari daua. (esku-€angintzak): *izond.* Berbera.

arilkatze. (ari): iz. Arittzearen egipena.

arilketa. (ari): *iz*. **Arilkatzearen egipena.**

arilketan. (ari): *adond.* Ariltzen ari-izatea. 1; Arilketa, atiletan.

ar€lketari. (ari): *izond.* Arildatzen ari dana.

arilketatu. (ari): *ad.* Ikus.: Alikatu. I: Arildu, arilgatu, arilkatu.

arilkeyak. (ari): *iz*. *Ikus.:* Algai. j: **Alkai, alikari,** arilkai, aril-jaki, arilkari, arilki, ariltoki.

arilki. (ari); iz. ikus.: Algai. [: Alkai, alikari, arilkai, arit jaki, arilgaitu, arilkeyak, ariltoki.

arilko. (ari): iz. Thus.: Aribil. f: Arilgo, ari-kurubil, ariliko, aril, aliko. (landare): *iz*. Askarkaria dan landarea, efatzak egiteko erabiltzen dana. (lore): jj *iz*. Aril, aliko, arilgu, mastelaka, zamuka.

arilteg. (kutxa): *iz*. Algayaren **kutxatxoa. j:** Arilaka. (kutxa): *iz.* Berbera. (ari): 11 *iz*. Berbera.

ariltoki. (ari): iz. Ikus.: Algai. I: Arilgailu, algal, alkai, alikari, arilkai, aril-jaki, arilkeyak, arilki.

arilkka. (kutxa): *iz*. **Ikus.: Ariltegi. (ari):** *iz*. Berbera,

ariteratu. (ari): *ad. Ikus.:* Alikatu. Arildatu, arilgatu, ariikata, aritdu, arilketatu.

ariletan. (ari): *adond.* ikus.: Arilketan.

ariiiko. (ari): *iz. Ikus.:* Aribil, I: Aril, arikurubil, arilgo, arilko, aliko.

ARIMA. *iz.* Giza-soć1a argitzen duen gogo-gaya. j: Abereai (zentzuna edaturik) bizia ematen dies zentzumen-asiera. I: Zer-nayaren zati nagusia edo izatea.: Zeribait adore ta iudafa ernaten dizkikna. j: Anima, gogamen, gogadimen, gogadimen, (lute): *in* Bere eriotzaren urtebetetzean zendu baten aide egiten diran iletak eta ernaten dan Meza. */!* (barnekotasun), (bizi), (gaigabetasun), (gizon), (gogape).

arima galduko. (biufikeri): *izond.* Ikus.: Arimabaitz.

arima-aita. (apaiz): *iz.* Arimaren gayetan zuzentzen duen apaiza. Arima-zain. (arima): *iz.* Berbera.

arima-argiak. (gar): *iz.* Ikus.: Argi-txakuf. I: Argi-xakuf.

arima-bako. (arima): *izond.* Arimarik eztuena. (: Arimagabe.

arima-gabe. (arima): *izond.* Ikus.: Arima-bako.

ar€ma-jaole. (lanbide): *iz.* Bere eliztaŕai ikurtonak eman, zaindu ta irakasteko, apaiz-buruak duen lanbidea. I: Arimazai€zale.

arima-zain. (apaiz): *iz. Ikus.;* Arima-aita.

arima-zale. (apaiz): *izond.* Arimaenganako ajolatsua dan apaiza edo baste edonor.

arlmabaltz. (biufikeri): *izond.* Guztiz gaiztoa dana. j: Arima gaiduko.

arimadun. (arima): *izond.* Arima duena.

arimaka. (birao): *adond.* Biraoka ari-izatea.

arimakari. (€letak): *iz.* lidakoen alde cmaten dan oparia.

arimako-seine. (arima): *iz.* Gogoaren izarian semetzat artzen dana. (sense): *iz.* Berbera.

arimategi. (arima): *Iz.* Arimak doazen tokia.

arimazaatzale. (lanbide): *iz.* Ikus.: Arima-jaolc.

arimekk egin. (eriotza): *ad.* 11 danari buruz esaten dana. I: H.

arimen-egun. (arima): *iz.* Ildakoen gogorapcna egiten dan eguna, bereziki azilaren bigaŕena. (egun): *iz.* Berbera.

arimena. (zeiñu): *iz.* Norbait iltzen danean egiten dan zeiñu jotzea.

arin. (arintasun): *izond.* **Arintasunezkoa** dana. (lastertasun): *izond.* Lastertasunez ari dana. (intz): *fl iz.* Ikus.: Aintzigaf. (guda-ontzidi): }j *iz.* Guda-itxasontzi txikia. (ur): *H iz.* Lasteŕ doan ura.

arin-aldi. (arindura): iz. Arinduraren aldia.

arin-arin. (lasterketa): *adond.* licus.: Ariñak-arin. I: Arin-aringa, arin-arinka, arin-bai-arin. (oaŕeza): *adond.* Oafezaz ari-izatea. (crest); *E| iz.* Eresì-mota bat. (dantzaketa): Ij *iz.* Dantza-egiteko eresl berezia.

arin-aringa. (lasterketa): *adond.* Ikus.: Ariñak-arin. I: Arin-arin, arin-arinka, arin-bai-arin, ariñeketan.

arin-aringari. (lasterketa): *izond.* Lasterkalaria. I: Ariñeketalari.

arin-arinka. (lasterketa): *adond,* Ikus.: Ariñak-arin. I: Arin-aringa, arin-arin, arin-bai-arin, arifietan.

arin-arte. (baraldi): iz. Ikus.: Baraldi.

arin-bai-arin. (lasterketa): *adond.* Ikus.: Ariñak-arin. I: Arin-arin, arin-aringa, arin-arinka.

arin-egilcari. (lasterketa): *izond* Ikus.: Arin-aringari. I: Aŕiñeketalari, ariñeketari, arin-eginkari.

arin-egin. (lastertasun): *ad.* Lastef-egin.

arin-eginkari. (lasterketa): *izond.* Ikus.: Arin-egikari. H: Ariñegikari.

arin-egosi. (egosketa): *ad.* Gutxi egosi.

arin-efaztatu. (efatz): *ad.* Gañetik eŕaztatu.

arin-efe. (sukalde); *izond.* Lrdizka eŕeta dagoena.

arin-idatzi. (idazketa): *ad.* Arin-idazkeraz idatzi.

arin-idazlcera. (idazketa): iz. Ikuŕ berezi batzuen bidez itzegiten dan bezin lasteŕ idatzi-antzea.

arin-idazle. (idazketa): *izond.* Arin-idazkeraz idazten duena. (yarein-yardunbideak): *izond.* Berbera.

arin-ixilean. (estalpen): *adond.* Iñork ikusi gabe ari-izatea.

arin-obi. (ugaran): iz. Ikus.: Ondartza.

arin-ordoki. (ugaran): *iz.* Ikus.: Ondartza,

arinbat. (aditzondo): *adond.* Ainbat.

arinbide. (arindura): *iz.* Ikus.: Arindura. H: Zabalik.

arindeta. (kirol): *in.* Kirolak egiteko dagoen ororentzako toki berezia.

arindete. (igocra): *ad.* Azta bat jaso. l: Arindu.

arindu. (arindura): *ad.* Arindura eman, ^: Goxatu. (igoera): *ad. Zama* bat jaso. ^: ikus.: Arindete. (neuŕitasun): II *ad.* Neuñtasnnez ari-izan. (alborakuntza): *ad,* la izan, la egin. (asaldura): *II ad.* Zorabioa er•akaŕ1.

ARINDURA. *iz.* Arintze, arifiago egitearen egipen eta ondorioa. j: Notin edo gauza baten gañean dagoen zamaren azta, guzia edo zatiren bat kenlzearen egipen eta ondorioa. *I:* Eritasuna gutxitze edo ibitzearen egipen eta ondorioa. I: Gorputz edo gogoaren nekadurak gutxitzearen egipen eta ondorioa. j: Ufatsa arindu edo luzatzea. H: Lan baten egipena ariñagotzea. I: Jasotzea, jeiki-eraztea. *E:* Altxabide, arinbide, zabalik, zabarkoŕ. (arintasun), (atseden), (neufitasun), (obekuntza), (otzandura), (sendabidekintza).

arineztatu. (ondaf): *ad.* Ondaŕaz estali,

cringe. (lastertasun): *adond.* Lasterka ari-izatea.

aringailn. (arindura): *izond* Arindura lortzeko egokia dana. E: Aringaŕi, (lxiŕinduketa): *iz.* Txiŕingila.

aringalari. (Iasterketa): *izond.* Asta ta azkaŕ dabilena. *I:* Arinkalari.

aringaringa. (lastertasun): *adond.* Lastertasun aundiaz ari-izatea.

aringafi. (arindura): *izond.* Ikus.: Aringailu.

aringafi. (arindura): *iz.* ikus.: Arinmentu. I: Arinketa, arintze.

aringo. (lastertasun): *adond.* Lasteŕ xamaŕ.

arinka. (iasterkcta): *adond.* Lasterketan ari-izatea.

arinkalari. (lasterketa): *izond,* Ikus.: Arinkalari.

arinkara. (azta): *izond.* Beaŕ dan **azta** eztuena.

arinkari. (lasterketa): *izond.* Azkaŕ dabilena. I: Ariñeketalari, cringed.

arinkera. (lasterketa): *ad.* Oso azkaŕ ibiltzea.

arinkera. (oafeza): *iz.* Oafezaz ari-izatea. Xorokeria.

arinkerizko. (labortasan): *izond.* Oso gutxi irauten duena.

arinkestun. (txifinduketa): *iz.* lbiitzeko, bi edo iru gurpil dauzkan burdia. Ariñestun.

arinketa. (arindura): *iz.* Oñaze edo naigaberen bat biguntzekoa dana. I: Arinrnentu, arintze, aringaŕi. (lasterketa): *in,* Lasteŕago ibileraztea.

arinki. (oaŕeza): *adond*, Oafezaz ari-izatea. j: Zikiŕi-makaŕa, zikiii-zahaŕa.

arinkore. (gozoki): *iz*, Gozoki-mota bat.

arintnentu. (arindura): iz. Oñaze ado naigaberen bat biguntzea. I: Arintze, arinketu, aringari, arinmentxa.

arinon. (erditasun): ŕzond. Erdiko tasunezkoa dana; ez aundi ez txiki, ez on ez gaizto.

arinski. (oaŕeza): *izond*. Oaŕezaz ari dana.

ARINTASUN. *iz*. Arin-izakera. j: Azta gutxikoa danaren egokcra. Gaŕantzia ez duenaren izakera. j: Uŕi izatea, I: Aztuna ez danaren egokcra. j: Axitasun, txalintasun. (lastertasun): *iz*. ikus.: Lastertasun. j: Arintarzun, arintza, abiadura. li (azta), (pisia).

arintgafi. (eroapcn): *izond*, Justin ditekena. ?: Arintkaŕi. (arindura): *izond*. Ikus.: Arinketa.

arintki. (lastertaaun): *adond*. Oso taster' ibiltzea.

arintsu. (arintasun): *frond*. Arintasunezkoa dana. ; Arintxo, arinxka, arinxko. (iastertasun): *izond*. Lasteŕ xamaŕ dabilena.

arintu. (baraldi): *ad*. Atertu. (igoera): *ad*. Jaso. (aritasun): *(ad*. Arintasunez ari-izan. (arindura): II *ad*. Oñaze edo naiberen batean bigundu. (mozkorkeri): jj *ad*. Nolabait mozkortu.

arintxago. (arindura): *izond* Oñaze edo naigaberen bateanbigunduta dagoena, gero ta geyago.

arintko. (arintasuu): *frond*. Ikus.: Arintsu. I: Arinxka, arinxko,

arintza. (lasterketa): *iz*. lbiltzean lastertasunez ari-izatea. j: Abiadura, arintasun, uzlu, uxada, uxtu. j: ikus.: Ariñaren ariña. (Lastertasun): *ŕz*, Berbera.

arintzaile. (arindura): *izond*. Maze edo naigaberen bat biguntzen duena.

arintzapen. (gutidura): *iz*. Salneufi bateau egiten dan gutidura.

arintzc. (arindura): iz. Ikus.: Ar€nmentu. Arinketa, aringari.

arintzekc. (arintasun): *adond*. Arindu gabe egotea.

arinxka. (arintasun): *izond*. Ikus.: Arintsu. j: Arintxo, arinxko.

arinzki. (arindura): *adond*. Ann ari-izatea.

ariña. (alditxar?: iz. Ikus.: Burtzoraldi. (ondat): *iz*. Ikus.: Ondaf. ; Ailla.

ariñabil. (belbil): iz. Ikus.: Belbil.

ariñagotu. (arindura): *ad*. *Ariñago* egin. (limurtasun): *ad*. Legunago egin. (lastcrtasun): *(ad*. Lasteŕago ibili.

ariñaiztaf. (ikasketa): *izond*. Beti ikasie bezela bizi edo ad. dana.

ariñak arin. (lasterketa): *adond*. Oso ariñeketan ibiltzea.; Arin-arin, arin-aringa, arin-arinka, arin-bai-arin, ariñeketan.

ariñanka. (aritasun): *adond*. Arintasunez ari-izatea,

ariñarazi. (arindura): *ad*. Arindura aŕerazi.

arlñaren ariña. (lasterketa): *iz*. Arintza aundiegia, j; ikus.: Arintza.

ariñarte. (ekaitz): iz. ikus.: Baraldi. .abaldura.

nriñastatu. (ondaf): *ad*. Ondafez estali.

ariñazu. (ondaf): *izond*. Ondartsua dana.

ariñegi. (lasterketa): *izond*. Arin-arin dabilena. (oaŕezaz): *ŕzonnd*. Guztiz oafezaz ari dana. (azarkuntza): II *izond*. Ausartsua dana.

ariñegikari. (lasterketa): *izond*. Ikus.: Arin-eginkari. j: Ariñcketalari.

ariñegurik ona. (egun): *adond*. Erenegunetik ann.

ariñeketa. (lasterketa): iz. Ikus.: Larterketa. j: Laistcrka.

ariñeketalari. (lasterketa): *izond*. Ikus.: Arin-aringari. 1: Arin-egikari, arifieketari, arinkari, arifiegikari.

ariñeketaldi, (lasterketa): *iz*. Lasterketan ari-izatearen aldia.

ariñeketan, (lasterketa): *adond*. Ikus.: Ariñak-arin. j: Arin-arin, arin-aringa, arin-arinka, arin-bai-arin. (Lastertasun): *adond*. Lastertasunez ibiltzea.

arifieketari. (lasterketa): *izond*. ikus.: Arin-aringari. j: Ariñekelalari, arin-egikari.

ariñestun. (txtfinduketa): iz. Ikus.: Arinkestun.

ariñeztatu. (ondar): *ad*. Ondafaz estali.

ariñondoka. (abetxu): *iz*, Ondaŕean sorizen eta bizi dan abetxua.

ariñondoko. (landare): ŕz, Sapelarkaria dan lam/area.

ario. (belaŕ): *iz*. Askarkaria dan belaŕ ufintsua; bare ixura xixareak iltzeko erabiltzen da. (gogo-aldarte): *iz*. Gogaldi, tankera. (aots): jj L. Ibil ditezen, idiai esaten zayen ilza. (gisa): *iz*. Ikus.: Gisa. (giño): II *iz*. ikus.: Giño. (asiera): jj *iz*. Kabu. (alkartasun): II *iz*. Zeribait dagokion alkartasuna.

ario-arau. (aindoizti): *iz*. Giñozkoak dira iru zer-nalaetatik, laugaŕena aurkitzeko araua.

ario-gabe. (giñogabe): *iz*. ikus.: Giñogabe. 1: Ario-gabetasun. (araugabe): *izond*. Araurik ez duena.

ario-gabeko. (giñogabe): *izond*. Giñorik eztuena.

ario-gabetasun. (giñogabe): *iz*, ikus.: Ario-gabe. (aragabe): *iz*. Araurik ez izatea.

ario-gabetu. (giitogabe); *ad*. Glñorik gabe utzi.

arlokaizto. (gogo-aldarte): *iz*. Gogo-aldarte txaŕa.

ariondo. (kondatt): *iz*. Ariaren kondafa. (ari): *iz*. Berbera.

ariora. (erakotasun): *adond*. Dagokionez. (gisa): *adond*. Glsaz.

ariofaziak. (gertakari): *iz*. Biziaren gertapenak.

ariotu. (banakuntza): *ad*. Zerbait banatu.

ariotz. (aizto): iz. **]kus.:** Ayotz.

arlozko. (cite): *izond*. Antzekoa dana.

aripiru. (ari): *iz*. Ari-albaiñu.

arira. (adiontasun): *adond*. Adiontasunez ari-izatea.

arira etoŕi. (adiontasun): *ad*. Adiontasunezkoa izan. : Ariratu.

ariralto. (ayeŕ): *izond*. Zalatasuna duena. (adiontasun): *izond*. Adiontasunezko, egokia izan. (erakotasun): I] *izond*. Berbera.

ariratu. (adiontasun): *ad*. ikus.: Arira etori.

arifajo. (negaf): iz. Ildakoengatik negafa.

ariŕazki. (ardatz): *iz*. Ikus.: Barautz; eanlarien artean erabilitako itza.

aria. (artzidura): *izond*. Azkaŕi gabe dana, e.b.: ogia.

ariski. (arte): iz. Areitz-zura, j: Arizki. (zur): *iz*. Berbera.

arisko. (auntz): *iz*. Ikus.: Aker'.

arisolñn, (eresgalu): *iz*. Ariz egindako eresgalua.

aristatu. (eŕenkada): *ad*. Efenkadan ipiñi.

aristl. (art): *iz*. Oyaletik kcntzen dan art-puska. I: Arite, aritzi, gilbo, iibitz, uŕazi, zirzil. (arte): *iz*, Areitz-multzoa.

arita-aurki. (ari): *iz*. Ikus.: Arilkai.

aritalde. (ardi): *iz*, Aarien artalde. Ikus.: Ari-saldo.

aritalkari. (ardi): *iz*. Erasoten eta talka-egiten duen aaria.

arite. (ari): iz. Ikus.: Aristi. j: Aritzi, gilbo.

criteria. (lximist-indaŕ): ŕz. Tximist-sarea edatzea.

aritik. (ari): *adond.* Zuzenki ari-izatea. (erakotasun): *adond* Alde egokienetik ari-izatea. : Ariz. (eŕaztasun): adond. Alde efezenetik ari-izatea. I: Ariz..

arito. (ardi): *iz.* Aita izan dan aaria.

aritoaga. (ortzi-geŕi): *iz.* Ortzi-gefiaren ikuf bat. I: Aritzaga.

aritoki. (armiarma): iz. Armiarmaren ari rneak.

arits-kanda. (arte): iz. Areitzixikia. j: Aritx-kanda, arixkanda, arixko, arizkanda, arizkando.

aritsu. (eguŕ): *izond.* Egnrtsua dana. Zuntzetsu.

aritn. (ariketa): *ad.* Yardun.

arituaga. (artzi-geŕi): *iz.* Ortzi-gefiko lenengo ikufa.

arituz. (ariketa): *adand.* Yardutean. I: Aritzez, ariz. (isikortasun): *adond.* lsikortasunez ari-izatea.

aritx. (arte): iz. Ikus.: Arte. E: Areitz, aritxa. (igali): *iz.* Arte ta areitzaren igalia I: Aritxale, aritz-ezkuŕ. (alpeŕaidi): jJ *izond.* Alpeŕa dana.

aritxatari. (sense): *is.* Same ondatzaiea.

aitxale. (igali): *iz.* Ikus.: Aritx. Aritz-czkuŕ.

aritxan Mk. (same): *ad.* Aritxalari bezela

aritxan-egin. (atdacra): *ad.* Aitaren ctxetik Joan. j: Aritxan Joan.

aritxarko. (arte): *iz.* Areitzaren kukuŕeta. Aritzarkin, aritz-sagaŕ, atxarko, karita, karila, karkotxa, kaskaraban, kaskarabaŕ, kaskarabil.

aritxaŕo. (egazti): *iz.* Egaztiztiari buruz, gum mendictako mueta.

arltxe. (zezen): *iz.* Anal amabi ilebeteko txala.

aritxikiro. (ardi): iz. Zikiratuta dagoen aaria.

aritxkanda, (arle): *is.* Areitz txikia. Aritxkandot, arizkando.

aritxkandof. (arte): *is.* ikus.: Aritxkanda. j: Arizkando.

aritxo, (ari): *iz.* Ari txikia.

aritxune. (jostoŕatz): *iz.* Artak ateraizen edo alkartzen, **oyal** bateau jostoŕctzaz egiten dan lava.

aritz. (arte): *is.* Ikus.: Areitz. I: Aritx, aitzondo. (zugatz): iz. Berbera. I: Edozein zugatz.

aritz-antzeko. (zugatz): *izond.* Zugatzari dagokiona.

aritz-azai. (azai): iz. Areitzaren azala.: Aritz-patsa. (art^{y}): *is.* Berbera.

aritz-ezkuf. (igali): *iz. Ikus.:* Aritx. Aritxale. (arte): *iz.* Berbera.

aritz-kaxko, (zugatz): *iz.* Ikus.: Adabunt.

aritz-mntx. (zugatz): *is,* Abafak moztu zaizkion zugatza.

aritz-andu. (enboŕ): iz. Aritzaren enbofa.

aritz-petsa. (azai): *iz.* Titus.: Aritz-azal. (We): *iz.* Berbera.

aritz-sagaf. (arte): iz. Ikus.: Aritxarko. Aritzarkin, kaskaraban, kaskarabaŕ, kaskarabil.

aritz-tantai. (artc): iz. Basoko areitza.

aritz-iipi. (Hite): *iz.* Arte-sasia. Arixko.

aritz-txori, (txori): *iz.* Ikus.: Buru-beltx. Ariztxori, parete-txori.

aritz-zurl. (abctxu): is. Azkarkaria dan abetxua.

areiza. (sagaŕondo): is. Sagaŕ-rnota bat. (arte): *is.* Ikus.: Areitz. Aritx, aritxa.

aritzaga. (arte): iz. Areitzak asko dagozen tokia. j: Arilzeta, arizketa, ariztegi, arizti, ariztui, aritztoi.

arltzaki. (aitzaki): *iz. Ikus.:* **Aitzaki.**

aritzaie. (egikera): *izond. Ekitan* duena.

aritzeta. (arte): *iz. ikns.:* Aritzaga. Arizketa, ariztegi, arizti, ariztui.

artzez. (ariketa): *adond. Ikus.:* Arituz. I: Ariz. (aria): *izond.* Areitzekoa izanez.

arltzi. (ari): *iz.* Ikus.: Aristi. j: Arita, gitbo, ilbitz, uŕazi.

aritzmendi. (mendi): *iz.* Areitzak dauzkan mendia, arizmendi. (arte): *ŕs,* Berbera.

aritztoi. (aria): *iz.* Ikus.: Aritzaga. I: Ariztegi.

arlungak. (eundura): *iz.* **Eundura** laden bilbearen litsak.

ARR1 IE. iz. Elburu baterako naimenaren xedea, gogoa, burubidea. Berezko ta egiazkoa dan jokatzeko era. Aments, ames, egiuai, egin-gogo, egitasmo, apeta, aurkintze, autesti, gogokizun, karkabu, gutaŕ, inkiernu, inkirlu, opa, sirats, txede, xede, betebide, xede-bide, zizini.1/ (biurkeri), (goi jakintza), (karkabupen), (montio), (naimen), (sin).

ariuŕi. (ayuŕi): is. ikus.: **Ayuŕi.:** Jite.

arivñz, (karkabupen): *adond.* **Karkabupenez.**

arixe. (izenordc): izord. Ari berari.

arixkaŕ. (arte): *is.* Aritz txikIa.

arixko. (aria): *is,* Ikus.: Aritz-iipi. I: Ikus.: Arits-kanda, aritx-kanda.

ariz. (crakotasun): *adand.* Ikus,: Aritik. (eŕaztasun): *adond.* Berbera. (ariketa): *adand.* Ikus.: Arituz, aritzez.

ariz-ariz, (borax/laser): *adond.* Astiro ari-izatea. (ariketa): *adond.* Yardun eta yardun ari-izatea.

arizai. (oyal): *iz.* Oyalaren litsa edo albenia. (ardi): *izond.* Aariak zaintzen dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

arizate. (ariketa): *izond.* Ikus.: Ari-zain.

arize. (ornidura): *is.* **Bidaldi** baterako **azkufi-ornidura.**

arizegiak. (ipurakintza): *iz.* Zirikoz edo ziiafezko ari-bniĺak.

arizkando. (arte): is. Gaztea dan areitza. Arizkanda, aizkanda, eskanda, aritxkanda, aritxkandoŕ.

arizketa. (arte): is. Ikus.: Aritzaga. I: Aritzeta, ariztegi, arizti, ariztui.

arizki. (ante): *iz.* Areitzaren aura. (zur): *iz.* Berbera. (arintasun):j *adond.* Arintasunez ari-izatea.

arizko. (ari): *frond.* Ari askoren bidez. egiña dagoeea.

arizkoañ. (ezuŕ): iz. Oin-lepoko ezuŕ txikia.

arizkoŕ. (berandura): *izond.* Isanerako berandu dabiiena. (Ian): *izand.* Berbera.

arizkuma. (baŕio): is. Ikus.: Sarobe. (cane): *is.* Ardiak orazteko toki berezia.

ar izmendi. (artc): iz. Areitzak dauzkan mendia. I: 1kus,: Aritzmendi.

arizpe. (arte): *adond* Aritzaren azpian.

arizpi. (ari): *iz.* Ari-pirua.

ariztatu. (run): *ad.* Eunaren ariak aldendu, alma zirzildu. (ari): *ad.* **Aria jostoŕatzcan sutra.**

ariztegi. (arte): *iz.* Areitzak dagozen tokia; areitzen muitzoa. !: Ariztei, arizti, ariztoi, ariztui, aritzeta, arizketa. Ikus.: Aritzaga, aritztoi.

ariztei, (aria): *iz.* Ikus.: Ariztegi. I: Arizti, ariztoi, anatui.

arizti. (arse): *iz.* Ikus.: Aritzaga. Aritzeta, arizketa, ariztegi, ariztui, ariztei, arizdi, ariztoki, ariztri.

ariztu. (ari): *ad.* Ari egin, ari biurtu. (eon): *ad.* **Eun batetik ariak ateea.**

ariztxo. (abetxu): iz. Ikus.: Abetxu. I: Ariztxu.

ariztxorl. (txori): *is,* Ikus,: Burn-beltx.: Aritz-sxori, sfaposo, kaxka-urdin, kortika-txori, txori-arotza.

arjana. (aŕ): *izond.* Aŕck janda dagoena.

arjo. (izeki-atdi): *iz.* Oso legoŕa dan gaya, pizteko oso eŕeza dana. (al`): izond. Mez beterik dagoena; batez ere belarkiai buruz esaten da.

arjodura. (aŕ): *iz.* Zerbait afez betetzea.

arjotu. (aŕ): *ad,* Aŕez bete. I: Arjotuta, arkotuta.

ark. (izenorde): *izond.* Ura, egilea danean.

arka, (kutxa): iz, Tkus.; Kutxa. j: Ikus.: Arkatila. (arto): *iz.* Artaburuak alctzen diran kutxa. (zubi): *(iz.* Zubiaren hegia. (begi): fl *iz.* Berbera.

arka-balda. (kutxa): iz. **Kutxa** txikia. Arkabalde.

arka-egile. (kutxa): *frond.* Kutxa ta bide-kutxak dagizkiena.(esku-langintzak): izond. Berbera.

arkabot. (mozkorkeri): *izond.* Mozkortia dagoena. (eskugoikeri); *frond,* Eskugeikerietan ari dana.

arkada. (goitiko): *iz.* Goitikoa egiteko guraria. (arkai): *iz.* Lau edo sei arkai j artzcko abedia.

arkadi. (alniltegi): *iz.* Ti as.: Amiltegi. (mendi): *iz.* Afiz beteta dagoen mendia. (azaldi): II *iz.* Estaitzeko, beya sartzen dan mokola. (aŕi): in. Aft aundicu multzoa. (ludizti):) *iz.* Ikus.: Arkaitz, I: Marga. (ugaŕi);) *iz. Ikus.:* Ugafi. Itsas-aitz, uaitz. (armo): II iz. Armoen multzoa.

arkaditsu. (armo): *izond.* Armoz beterik dagoeu tokia.

arkadura. (eltze): *iz.* Tkus.: kltze. Uztagei.

ARKAJ. *in.* Ezkoz, biigoŕez ado eztearinoz egindako zubil edo ziria; beren nrdatzean muki bat daramatela, piztu ta arg§a emateko. Argai, Argi-kai, ezkoŕa, ezkoxin, argi-taket, gandela, gandem, argiki, kandela, lantrotxa, lantxoka, argiarena, tortxa, tortxo, zara, zezka, xuxi. (abere): in. Arakai, gizen-arazitako aberea,// (argi-muki), (argi-mutil), (argitza), (ezko).

arkai-mutil. (argi-inutil): *iz.* Ikus.; Argi-mutil.

arkai-saltoki. (saltoki): iz. Arkayak saltzen diran saltakia. (arkai): Berbera.

arkai-sultzaile. (saleroste): *frond.* Arkayak saltzen dituena. (arkai): *frond.* Berbera.

arkaigile. (langintza): *frond.* Arkayak dagizkieua. (arkai): *izond.* Berbera. (esku-langintzak): (*izond.* Berbera.

ar'kaitsu. (ludizti): *frond.* Arkaitzez beterik dagoen tokia. I: Arkaizisu.

arkaitu. (aragi): *ad.* Aragiak gatzatu ta legortu inure dezaten.

arkaitxulo. (leize-zulo): *ŕz.* Arkaitzean dagoen utzuue aski aundia, j: Arkaitzpe.

arkaitz, (ludizti, aŕi): *iz. Aŕi* gogoŕaz osatua. 1: Naiz lufean naiz itxasoan jeikitzen den burkaitza. I: Bare edaduragatik, luf-mukuluaren zati aundia dan menasta-gaya. j: Arbotxi, arkadi, arallasa, aŕaitz, afalde, aŕi-bizi, afikaitz, aŕi-potxa, afoka, aŕoki, arse, artoka, at-Karl, gerenda, kantal, kantale, lnakoŕ, marga, margit, potxe, polxu, potxa, zingurin-aitz. /! (ugaŕi).

arkaitz-autzeko. (ludizti); *izond.* Arkaitz bezelaksa dana.

arkaitz-ari. (aŕi): *iz.* Oso gogoŕa dan aŕia.

arkaitz-auntz. (auntz): iz. Arkaitzetan bizi dan aunt- antzekoa dana.

arkaita-buru. (ugaŕi): *iz.* Ur-azatean dagoen ugafia. I: Arkaizpuru.

arkaitz-esi, (ludizti): *in.* Arkaitzez egiña agertzen dan esiaren antzekoa dana.

arkaitz-gaiñeko. (ludizti): *izond.* Azkaitzen gailean dagoena.

arkaitz-gaztelu. (babespide): *iz.* Arkaitzez egindako gaztelua. (ludizti): *in.* Berbera.

arkaitz-kaŕamnŕu, (oskoldun): *iz.* Ikus.: Aitz-kaŕamaŕo. (aft): *iz.* Berbera.

arkaitz-margozki, (margoerti): *in.* Aitz-margoerti. (ludizti): iz. Berbera.

arkaitz-tarte, (armo): *iz.* fiats.: Arkaitzarte.

arkaitz-txolafe. (txori): *iz.* Alpes'etako txoaŕea.

arkaitz-txori, (txori); iz. Arkaitzetan bizi dan txorla. j: Arkaiztxori. (armo): *iz.* Berbera.

arkaitz-zozo. (egazti): ŕz. Arkaitzetan bizi dan egaztia.

arkaitz-zulo. (Ieize-zulo}: *iz.* Ikus.: Leize-zulo.

ariraitz-zut. (ugaran): iz. ttxasertzeko arkaitza. Mx-ebaki.

arkaitzarte. (arms): iz. Burkaitzez beterik dagoen tokia. I: Arkaitz-tarte.

arkaitzeta. (ludizti): iz. Arkaitzez beterik agertzeu dan takia. I: Ikus.: Arkaiztegi.

arlcaitzetalco. (ludizti): *frond.* Arkaitzai dagokiena.

arkaitzortz. (ludizti): iz. Arkaitz zoŕotza.

arlcaitzpe. (leize-zulo): iz. Ikus.: Arkaitxnlo.

arkaitztartetsu. (armo): *frond.* Arkaitzez beterik dagoeua.

arkaltzulo. (lcize-zuio); *iz,* Armo ta aitzetan idekita dagoea aŕ-zulo edo utzunea. Arleze, armal-zuio.

arkaixtripu. (blurs): iz. Gafaztulu ta lokaŕia lotzen dituen sarats biufitako lotura.

arkeiz-dun. (armo): *izond.* Burkaitzak dauzkan lurkia.

arkaizdi. (armo): iz. Burkaitzak dagoznn totcia. I: Azkaizti.

arkaizperatu. (armo): *ad,* Arkaitzen artean aterpetu.

arkaiztegi. (aft): *iz.* Arkaitzak dagozen tokia. j: ikus.: Arkaitzeta.

arkaizto. (ardi): iz. Antzua dan ardia. Aetxu, ardi-antzu, arpiento. (antzutasun): iz. Berbera.

arkaiztsu. (aŕi): *izond.* Ikus.; Arkaitsu.

arkaizto. (armo): *ad* Armoz bete.

arkakarats. (laŕnsoudo): *iz.* Baso-laŕosa. Arkakaralxa, arkakats, arkala.

arkakats. (laŕosondo): *iz.* ikus.; Arkakarats.

arkakusariak, (zomoŕo); ŕz. Arkakusoaren antzekoak diran zomofoak.

arkakuso, (zomoŕo): *iz.* Oso txikia dan zomofoa; bare margoa beltz-goŕixka da, ta bere ankak lure ta gogotak jauziak egiteko egokiak. I: Arkakoso, arkakutsn,arkakukuso,arkukaso, kikoso, kokoso, kokosu, kukuso, kukutsu.

arkakuso-bedaŕa. (belaŕ): *in.* Zan-bedarkaria dan belafa; bare igaliak **min** txikiak, ugari ta distiratsuak dauzka, ta min oyek egosita gai liskatsua egiten (lute. : Kukuso-belaŕ.

arkekusodun. (zomofo): *frond.* Arkakusoz beterik dagoena.

arkakutsu. (zomofo): *in.* ikus.: Arkakuso.

arkai. (alkartasun): *adond.* ikus.: Alkaf. (sendi): *iz.* Seudikoa daua. (azaldi): 11 *iz.* Ikns.: Arkara.

arkalaka. (aitzaki): *adond.* Sendiko-aitzakiz ari-izatea. (sendi): *adond.* Berbera.

arkaldu. (sendi): *ad.* Sendikoa egin. (azaldi): *ad.* Ardia arkaraz egon. Arkaltu.

arkalora. (alkondara): *in.* ikus.: **Alkondara. I:** Alkandara, manta.

arkaltasun. (alkartasun): *iz.* ikus.: **Allutrtasun. (sendi): in. Sendikoa izatea.**

arkaltza. (abetxu): *iz.* Lilikaria dan abetxua, igali samiña duena. 1: Arkatz-latza.

arkaia. (laŕosondo): iz. Ikus.: Arkakarats,

arkama. (zeŕi): *iz.* Karnak dauzkan zefremea. I; Ikus,: Aardi. j; Xeŕi-aardi.

arkamalu. (abetxu): fz. Auntzkada dan abetxua; bare cuhofak azal zirauŕa dauka ta bare muña zuri ta ugaria da. Arkara-mailu.

arkamas. (zakartasun): *izond.* Zakaŕa dana.

arkamele. (edespen): *ft. ikus.:* Ipuin. Arkanbela. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Akelamafo. Arkamelu, arkanbele, arkclamendi, arkelamendu, kaldaŕo.

arkamelu. (lafapota): *iz.* Ikus.: Otc. I: Oti. (zomoŕo): iz, rims,: Akelamaŕo. I: Arkamele, arkanbele, antxa, antxadaŕ, etxalarko eŕonda, galaŕako zeiñu, kaldaŕo, kamarlo, karkamalo, karkaraldo, kaŕakalde, kaŕakaldo, kilantona, kinkilimaŕo, kukulumen, mokuts. (gizakume): II ŕa. Txikla dan gizona (ixakaz esaten da). j: Arkanbele.

arkamelu-belaf. (landare): iz. Azi atalbikoa dan landarea; bare lure kizkidunak eunak txaŕantxatzeko erabiltzen dira.

arkamlña. (ipurakintza): iz. Ikus.: Xingola. j: Xefenda.

arlcanbela. (edespen): *iz.* Ikus.: Arkamele,

arkanbele. (zomoŕo): *iz,* Ikus.: Arkamele, (gizakume): ŕz. Ikus.: Arkamelu.

arkandax. (malda): *iz.* Ura Joan edo jausi ditekcn malda.

arkanik-lekora. (geikuntza): *adond.* Zerbait baño geyago.

arkantei, (aft): *iz.* Zokoa egiten duen afia. I: Arkantoin, arkattu. (zoko): *iz.* Berbera.

arkara, (azaldi): *iz.* Aŕ-gosc ardi edo auntza egotea j: Arkaa, arkal, arkera, arkara, azkaa, azkara, azkalda, azkara, ozkam.

arkara-eusi. (azaldi): ŕa. Zeŕiemcaren argosea,

arkara-ogara. (azaldi): Zakufemcaren argosea. I: Arkara-olaka.

arkara-oiaka. (azaldi): ŕz. Ikus.: Arkara-ogara.

arkara-susa. (zezen): *iz.* Beyaren argosea.

arkaragi. (azaldi): *iz.* Beaŕ eta asta-emearen argosea.

arkarakats. (igali): iz. Ikus.: Alkarakatx. ^; Orkarakats,

arkaratu. (azaldi): *ad.* Ardia naiz auntza aŕ-gose jafi. j: Arkaldu. : Aŕak ernea estali.

arkaratu-azi. (azaldi): *ad.* Ardia naiz auntza af-goseago jaŕi.

arkara. (zubi): *iz.* Zubiaren uztaya.

arkas. (zugatz): *iz.* Lizaŕaren antzekoa dan zugatza.

arkasas. (Ixori): *iz.* Ikus.: Erlatxori. Sagutxori,

arkasasi, (landarc): *iz.* Landare-mota bat,

arkasats. (abetxu): *iz. Ikus.:* Endalaf.

arlcaskaf. (aŕi): iz. Ikus,: Arbil. Arbilbil, arboil.

arkasta. (ardi): *iz.* Erditu ez duen bi urteko ardia.

arkastu. (oztuxe): *ad.* Eriaztu, kostumatu.

arkatila. (kutxa): *iz,* Txindia gordctzeko kutxa. j: ikus.: Arka. j: Arka txikia. (txin): *iz,* Berbera,

arlcats. (makol): iz. Zerbait sartzeko, nunbait dagoen makat edo ziritza.

arlcatsu. (malkartasun): *ŕzond.* Malkartsua dana.

arkatu. (Ito aldi): *ad.* Atsanka geratu.

arkatx. Carte): *iz,* Arte txikictaz bcterik dagoen tokia. (ardui): fz. Arduiz beterik dagoen tokia.

arkatxu. (kutxa): fz. Elizako atabaka. (eliza): *iz.* Berbera,

ARKATZ. *iz.* Idaztafizko agatxoa, zurezko bizkirudi edo zubilean sartuta dagoela ta idazteko edo maŕazteko erabiltzen dana. j: Arkatzantzi, Matz-all. II (idazketa), (margoerti), (maŕazki).

arlcatz-latza. (abetxu): *iz.* Ikus.: Arkaltza.

arkatzontzi. (ontzi); *is.* ikus.: Arkatz. (arkatz): fz. Berbera.

arkaxtc. (ardi): *(a.* Gaztca dan ardia. I: Arkazte, arkasta.

arkazia. (zugatz): *iz.* Lartsua dan alkizia; bare oŕitxoak afautzkarak dira. j: ikus.: Alkizi, arkesi, azkaŕi.

arkazore. (espatoi): *iz.* Ikus.: Gisu-oŕe. Saltsaŕi.

arkaztadi. (zugatz): *iz.* Arkaziak dagozen tokia. J: Arkazien multzoa.

arkazte. (ardi): iz. Gaztea dan ardia.

arke. (boŕoka): *adond.* Boŕokan ari-izatea.

arketa. (sell): *iz.* Zeŕiemea. j: Ume-egitua. (sarde): iz. Ikus.: Sarde. Sarrde.

arkelamendl. (zomofo): *iz.* Ikus.: Antxa. Adaŕak dauzkan aketamaŕoa. Antxadaf, akclamaŕo, arkamelu, arkaubele, akelemendi, akilumendi, arkulumendi, akelmaŕo, arkeŕa, arkilumeudi, arkamele, arkelamendu.

arkara. (mokol): *is.* Estali nai ez dau beya sartzcu dan mokola. (azaldi): *iz.* Urns.: Arkara.: Arkana. (orga): Solnetara ongaŕia eramateko erabiltzen dan gurdia.

arkeraldi. (azaldi): *is.* Ardi naiz auntza arkaraz dagoen aldia.

arkeratara. (orga): iz. Gurdi batek daraman zama.

arisen'. (miiztadura): *iz.* Ikus.: Milztadura. j: Mitztaketa, uztartze. (lizunkeri): *izond.* Lizunkerictan ari dana.

arkeria. (gorantza): *iz.* Alarms Mauna goratzca.

arkeriatu. (niiztadura): *ad.* Oink miiztaduraren bidez baba. j: Arkiriatu.

arkesi. (zugatz): *iz.* Ikus.: Arkazi. Alkizi, arkazia, azkaŕi, azkizi.

arketa. (all): *iz.* ikus.: Aitzeta.

arketx. (zeŕl): *iz.* Umezketako beroziki erabiltzen dan zefia.

arketz. (izenorde): *izond,* Aran izcnez.

arlcez. (aditzondo): *adond.* Aide artatik atoll, eldu...

arid. (esertoki): *iz.* ikus.: Esertoki. Aulki. (aurkintza): *ad.* Arkitu aditzaren zeingea. (biurkin): *fl* Is. Tolareko biufikoa.

arki-bide. (aurkintza): *iz.* Aurkitzeko bidea. j: Aurkibide, arkileŕo, zernun. (lafokada): *is.* Ikus.: Izentokia.

arkl-sari. (aurkintza): iz, Aurkitutako zerbaitengatik ematen dan sariztatzea.

arkiarazo. (aurkintza): *ad.* Ikus,: Arkierazi. : Arkierazo.

arlrida. (di): *ia,* Ikus.: Aŕieta. I: Aikido, arkiria.

arkidatz. (ertzapain): *iz.* Aŕltan irndiak naiz idazkiak kopostatzearen ertia. (idazketa): ŕs. Berbera. (aŕi): II Berbera.

arkidatzi. (idazketa): *ad.* Milan idatzi edo kopostatu. (ertzapain): *ad.* Berbera.

arkidazki. (ertzapain): *is.* Afian egindako idazkia.

arkidazkin. (idazketa): *izond.* Afiau idazten ari dana. (aŕi): *izond.* Berbera.

arkidazkola. (laarkuntza): *iz.* Arkidazkiak egiten diran lantegia. (ertzapain): *iz.* Berbera.

arlauza. (aft): *iz.* Ikus.: Arlaba. j; Ariau, arlasta, arlosa, arlanza, aŕi-zabal, ezpalai.

arluuztatn, (cola): *ad.* Arlanaz edo arlauzaz zola estali. (all): *ad.* Berbera.

arlauztu. (cola): ad. Zola arlabaz estali. j; Afistatu. (aŕi-landa): *ad.* Berbera.

arlax. (ate): *iz.* Etxe baten sateran, ate pean dagoen at-male. Arlatxa, arlaxe. (tini): 1z. Hots.: Erlax. (zuribi): II *iz.* Or'maetan igotzelco dagozen melon bakoitza. (ozpiin): II *iz.* Ikus.: Arlatx.

ariax btufi, (ingurubil): *iz.* ingurubilezko zatia. I: Afar/al, erlaiz.

aria. (atsikipen): *izond.* Artzen duena.

arlegatx. (aŕR): *iz,* Ondafezko aña.

arlentza. (ardi): *iz.* Lenengo erdialdia izan duen ardia.

ariepo. (mendi): *iz.* Arkaitzezkoa dan mendi-lepoa.

arleun. (ad): *iz.* Lem/data dagoen afia.

arleze. (teize-zuto): *iz. Ikus.:* Leize-zulo. ^: Arkaitz-zulo, arleze.

arlinga. (tanfaidu€): *iz.* ltxasoutzi batean tantaya sartzen dan zuloa. (aizoyalak): iz. Aizoyal baton aufeko zatia.

arlo. (egikera): *iz.* Aldi tauten barnean egin beat dan lana, (lekazi): *iz.* Lekazlak landatuta dagozen tokia. (edamen): *iz. ikus.:* Bdamen. (arpegi): II iz. Bekokian irteten dan zatia. I: Bekoki-alderdi. (bunt): II iz. Buruaren bi aldeetan irteten dan zatia.

arlo-langile. (egikera): *izond.* Arlotan lanegiten duen langilea. : Arloko.

arloan. (eŕenkada): *adond.* Efenkadan.

arloko. (egikera): *Stood.* Ikus.: Arlo-langile.

arlope. (ar'): *iz.* Aundia dan aŕa.

arbors. (menasta): *iz.* Fluor eta latsunkiz egiña dagoen menasta.

arlos. (txirolasun): *adond.* Txirotasun aundienean egotea. j: Arlosean.

ariosa. (aŕi-landu): *iz.* Ikus.: Arlaba. Arlasta, arlau, arlauza, arloza.

arlosarl. (zola): *izond.* Arlosak ipintzen dituona. (aŕi-landu): *frond.* Berbera. (esku-langintzak): II *frond.* Berbera.

ariosatu. (aŕi-landu): *ad.* Arlosak ipiñi.

arlosean. (txirotasun): *adcatd.* Ikus.: Arlos.

ariot. (ardi): *iz,* Bare lagunengandik iges-egiten duen ardla. (iges): Berbera. (ergeltasun): (*iz.* Gizadia iguintzen duen crdi ergela.

arlota.(arduragabetasun): *izand.* Arduragabckoa dana.

arlotakeri. (eskugeikeri): *iz.* Galzpidc ta galtzetan ibittzea.

arlotatu. (arduragabetasun): *ad.* Arduragabekoa €zan edo biultu.

arlote. (alpefaldi): *izond.* Aide batetik bestera aldeŕai dabilena. I: Gitoi, uŕantiaŕ. (piltzaŕ): *frond.* I'€ltzafez jantzita dabilena.

artotekeria. (aipeŕaldi): *iz.* Aide batetik bestera aldeŕai ibiltzca. I: Arloteri. (afuntasun): *iz.* Ikus.: **Afuntasun,** (tairotasun): Ii *iz.* Txirotasun aundiena.

arloteri. (alpefaldi): iz. Ikus.: Arlotekeria.

arloteriu. (arduragabetasun): *iz.* Arduragabez janztea. (naŕaskeri): iz. Berbera.

arlotetasun, (arduragabetasun): ŕz. Ardurarik ez izatea. I: Arlote-usain.

arlotetu. (apaingabetasun): *ad.* Ez garbitasunik ez ardurik cz lean.

arlotetxe. (atospen): *ŕc.* Txiro ta /Malarial(atosteko landeŕ-etxea.

arlotsa. (oskol): *iz.* Gar' edo garagafaren garaua biltzen duen oskola.

arlotu. (txirotasun): *ad.* Txiroa egin edo biurtu. (aldarakuntza): *ad.* Bide on eta egokitik aldatu.

arlotu. (toles): *iz.* Janzturan egiten dan tolesa. (aft-landu): *iz.* Ikus.: Arlosa.

arlua, (luŕ): *iz.* Ikus.: *Sail. j:* Salta.

arlui, (armiarma): Sc. Ikus.: Luartz. I: Lugartz.

armagi. (kunde): iz. Ikus.: Kunde.

arma€L (ludizti): *iz.* Itxasertzcati dagoen arkaitz-mala. (zurubi): *iz.* Zurubi bateko aŕizkoa dan *main.* (aŕi): j1 *iz.* Afizko mata. j: Altso, armada, aŕamala.

armailu. (gabi): *iz.* Argil-lama maĺua. (argintza): iz. Berbera.

armalluska. (gabi): *iz.* Ailak apurtzeko, keen luzea daukan gabia.

armallutu. (aft-iandu): *ad.* Matu berezi bateaz añak landu.

arum". (di): *iz. Tkus.:* Aitz.

armal-zulo. (leize-zulo): *it.* Ikus.: Leize-cula. I: Arkaitz-zuio, arleze.

armamil. (armiarma): *iz.* Ikus.: Armiarma. I: Armamilo, anaemia, armarabiĺa.

armamio. (armiarma): iz. Ikus.: Armiarma. Armamoi, armarabila, armario, armarma, armamoi, armarnilo, bagaina.

armamlo-sare. (armiarma): Armiarmak egiten duen **sarea. [:** Armarma-sare, armiarma-sare, armiarmo-sare, gaun, mararma-sare, marasma-sare, mannau-sare, masma-etxe, maxmausare, parasma-metxa.

armamoi. (armiarma): *iz.* Ikus.: Armiarma. I: Art/tat/no, armarabiĺa, armario, armarma.

armarabiĺa. (armiarma): *iz.* **Ikus.: Armiarma.** I: Armamio, armamoi, armario, armarma.

armari. (ants): iz. Oso be mintzatzean egiten dan utsa.

armario. (armiarma): *iz.* Ikus.: Armiarma. Armarma, armamio, armarabiĺa.

armarma. (armiarma): iz. **Ikus.:** Armiarma. (: Armario, armearma, armeun, armiarma, anna-arma.

armarma-belat. (lore): iz. Lorearen zitaren zatia, lore-iŕiña daukana. I: Garauszila.

armarma-sare. (armiarma): iz. Ikus.: Annamio-sare. I: Armiarma-sare, armianno-sare, armianna-salgo, mastna-etxe.

armari, (ikurdi): *iz.* **Sandi** baten mazmaŕoa. I: Rtclts.: Mazmaŕo.

armañ jakintza. (ikurdi): iz. **Ikurdi** ta mazmaŕoak aztertzen dituen yakintza.

armasa. (ludizti): *iz.* lkus.: Arkaitz.

armasoi. (estaldura): *iz.* Orma baten ondoan dagoen aterpea.

armatoxa. (gezi): iz. Azkon-uztayaz egindako iraiztea.

armazoin. (izkilu): iz. Izkiĺuakgordetzen diran takia. (lokaŕi): Azkon-uztaya makotzen darn lokafia. (gezi): ii *iz.* Berbera.

armearma. (armiarma): *iz.* ikus.: Armiarma. 9: Armarma, anneun, armiarmo.

armeia. (zit"): tz. Bumiz edo zuraz egindako ziria. I: Ikus.: Ziri.

armelatxo. (janztum): *iz.* Umeentzako amila motxa.

armeleztatu, (ziri): *ad.* Tantaiduyan ziriak

armen. (ardiespen): *adond.* Ardiesteko eŕeza izatea. j: Ikus.: Esku-atdera, eskuaf. (eskuera): *iz. Ikus.:* **Eskucra.** I: ilduski. (azao): jj *iz.* Ruts.: Azao, €: Eskuda, puŕuztada. (artakotasun): i *iz.* Tximist-ziŕara artzeko almena.

armendol. (arbendolondo): *iz.* **Arbendolondoren** igal€a.

armendoladi. (arbendolondo): Arbendolondoak dagozentokia.I: Arbendolondoen multzoa.

armendoiaondo. (arbendolondo): *iz.* Ikus.: **Arbendoloudo. 1: Armendolatze.**

armendu. (azao): *ad.* Azaoak egin,

armendun. (arpen): *izond.* Zerbait arizeko duena.

armentxo. (azao): *ft.* Eskumentxoa.

armera. (adaŕ): *iz.* Abere baton adafen multzoa. (arpegi): iz, Ikus.: Arpegi.

armeta. (aŕi): iz. Legal-meta.

armetz. (izkilu): iz. Burnizkoa dan izkilua.

armeun. (armiarma): iz. Ikus.: Armiarma. (: Armarma, armcanna.

armiama. (armiarma): ŕz. ikus.: Armiarma. Armiamau, maresma.

ARMIARMA. *iz.* Birikaduna dan armiarmakari, zortzi begi uztayaz jaŕita, aoa bi atz-ordeakaz, tau anka-bikotea ta sabela potoloa, **ari** me-meek egiten dituen ckeya jario-egiten duena. Almiarma, almimoru, amama, amara, amarama, arnatatz, amauma, amiama, amiamo, amiarma, amiomau, amoma, amume, anarba, aramau, aramu, arama, arbaraun, arbiama, arbit, ardain, aremu, ermitz, armamio, arinamoi, armarabila, armario, armarma, armearma, armeun, armiarmo, armiarmau, armiarmora, armiarmosa, armami, armamilo, armiama, armiamau, armimau, arrant', armirimao, lagaina, irmiarmo, lipo, lipu, lupu, mamma, marasma, maresma, marmara, marosma, masma, masmao, miarma, miermalora, mismau, mitxdota, parasma, tardaiña, txardaiña. ii (abelizti), (eden).

armiarma-antzelco. (armiarma): *izond.* Armiarmaren antza duena.

armiarma-afai. (aŕain): Armiarmaren antza duen aŕaña.

armiarma-dantza. (dantzaketa): *iz.* Igipen oso bizia duen dantza.

armiarma-gaitz. (armiarma): Edentsua dan armiarma; bare gorputza gañetik beltza da ta bare ankak gogotak.

armiarma-izti. (armiarma); iz. Armiarmak aztertzen dituen jalcintza.

armiarma-jale. (txori): *iz,* Armiarmak jaten dituen txoria. : Armiarma-txori, armiarmo-jale.

armiarma-lore. (ira): iz. Tra-mota bat, itufietan eta aitz-zuloetan aaten dana, beti ura ondoan.

armiarma-sagu. (ugaztua): *iz.* Edozein shore talkie.

armiarma-salgo. (armiarma); iz. ikus.: Armiarma-sare. I: Armiarmo-sare, armarma-sare.

armiarma-sare. (armiarma): iz. Ikus.: Armamio-sare. Armiarmo-sare, armarma-sare, armiarma-salgo, gaun, mararma-sare, marmau-sare, maxmausarc.

armiarma-txori, (txori): iz. Ikus.: Armianna-jale. I: Armiarmo-jale.

armiarma-zale. (armiarma): *izond.* Armiarmaenganako zaletasuna duena.

armiarma-zanko. (life): *iz.* Iruteko, gorutik atetatzen ari den liñuaren zati mcetxua,

armiarmakariak. (armiarma): *iz.* Armiarmaen sendikoak diranak.

armiarmatarikoak. (armiarma): iz. Armiarmaren antzekoak diran zomofoak.

armiarmatxo. (armiarma): *iz.* Oso txikia dan armiarma.

armiarmau. (armiarma): *iz.* Ikus.: Armiarma. I: Armarma, armearma, armiarma, armiarmosa, armiarmora.

armiarmo. (armiarma): *iZ.* ikus.: Armiarma. I; Armiarmau, arnarna, armearma, armiarmosa, armiarmora, irmianno, maresma.

armiarmo-sare. (armiarma): *iz.* ikus.: Armiarma-sare, j; Armamio-sare, armarma-sare, armiarma-salgo.

armiarmora. (armiarma): *iz.* Tbs.: Armiarma. I: Armiarmo, armiarmau, armiarmora.

armiarmora. (armiarma): *ft.* Ikus.: Armiarma.: Armiarmo, armiarmau, armiarmora.

armika. (landare): *iz.* Kardaberaren antzekoa dan landarea.

armildi. (di): *iz,* Atiak sake dagozen tokia.

armila. (gudu-jantzi): *iz.* **Bulaŕ** eta bizkafa estaltzen dituen **buruizko** gudu j antzia.

armilo. (armiarma): *iz.* Ikus.: Armiarma.

armilo-sare. (armiarma): iz. Ikus.: Aremu-sare.

armilu. (ari): iz. Ikus.: Albaiña. I: Albaiñu, piru.

armimau. (armiarma): *iz.* Ikus.: Armiarma,

armin. (enoa): *frond.* Enoatuta dagoena. (damutasun): iz, Zerbaiteagatik gertatzen diran **damutasun** *eta* **aldakura.**

armin-aldi. (sumin): *iz.* Sumin-aldi. (atsekabe): iz, ikus.: **Atsekabe.**

armindu. (sumin): *ad.* Sumindu. (aldakura): ad. Baretasunik gaidu. (aultasun): *(ad.* Auldu.

armindun. (giltzuŕin): *izond.* Giltzuŕiñetan gogordurak dauzkana. (eritasun): *izond,* Berbera.

armindurik. (atsekabe): *adond.* Atsekabeturik egotea.

armingaŕi. (hero): *izond.* Sargoritsua dan eguraldia.

arminjeŕ. (ugaztun): iz. Ikus.: Anderedeŕ. I: Armiyeri, armundeŕi.

arminka. (zilarbizi): *iz.* Sulbuŕeta zilarbizia dauzkan **menasta.** (menasta): *iz.* Berbera.

arminkatu. (tindu): *ad.* Arminkaz tindatu.

armintasun. (atsckabe): *iz,* Nekarazita egotea.

armiñ, (atsekabe): *izond.* Atsekabetuta dagoena. (aultasun): *izond.* Aul dagoena.

RrmiñR. (itoaldt): iz. Ikus.: Ttoaldi. (aŕain): *iz.* Sabeletik zapalduta bezela dagoen aŕaña, **aragl** oso gozoa duena.

armiñaldi. (menpekotasun): iz. **Indarkeriz** egiten dan menpekotasuna,

armirimao. (armiarma): iz. Ikus.: **Armiarma.**

armiyeri. (ugaztun): *iz,* likes.: Anderedeŕ. I: Arminjeŕ, armundeŕi.

ARMO. *iz,* Burkaitz goitu ta maldatsua. Armoka, armol, azkan, marga, margail, muŕuka, potxe, orkaitz. /1 (tai), (goyera), (ludizli), Out), (lutelesti), (mendi), (ugafi).

armai. (ail): *iz.* Lurki bateu ordian dagoen armildia.

armolca. (arma): *iz.* Tkus.: Armo. I: Marga, potxe.

armokilo. (ugaŕi): *iz.* Ibayetan egoten dan legal' eta ondaŕezko meta.

armokea. (maskulu): is. Atz bateau egiten dan maskulua. (atz): *iz.* Berbera.

armokot. (di): iz. Aŕi-mokoŕa.

ammo]. *(aŕi); iz.* **Afiak** asko dagozen tokia; mien multzoa. (arm): *iz.* Ikus.: Ammo, I: Armoka, orkaitz.

armoma. (aŕain): *iz.* Ezkatarik eztuen iixasoko aŕaña.

armonia. (ants): *iz.* Aŕamamtza, marmara. : Ttz-otsa. (etiketa): *iz.* Mokokaldia, boŕake.

armonika. (eresgalu): *iz.* **Zulo** ta mii batzuk dauzkan eresgalua, puts-egiten jotzen dana.

armonilari. (ereskin): *frond.* Armonika jotzen duena,

armora. (orma): *iz.* Ikus.: **Orma.** Mum, muŕu.

arpcgi-zabal. (arpegi): *izond.* Arpegi zabala duena.

arpegi-zimuf. (mate): izond. Ikus.: Arpegi-txordo.

arpegi-zoko. (arpegi): iz. Arpegiaren zokoa. (zoko): iz. Berbera.

arpegi-zototz. (galdekeri): *izond.* Burukeria duena. (zoŕoztasun): *izond.* Zolotza dana.

arpegi-zut. (arpegi): *izond.* Arpegia zutik duena.

arpegla ausi. (erabetasun): *ad.* Norberaren erabetasuna gaindu.

arpegiera. (arpcgi): *iz.* Begitartea,

arpegilcera. (arpegi): iz. Arpegiaren azpegia. I: Arpeikera.

arpegiko. (arpegi): *izond.* Arpegiari dagokiona. (tanpa): iz. Masaiekoa.: Ikus.: Belaŕondoko.

arpcgikun. (arpegi): *iz.* Arpegiaren zatiak edo mafak.

arpegikuste. (aurkintza): *iz.* Aikaŕ aurkitzea.

arpegilo, (arpegi): *izond.* Arpegia txikia duena.

arpegiratu. (gaitzespen): *ad.* Gaitzeŕsi.

arpegitzaf. (katamalo): *iz.* Katamalo aundia.

arpcgiz-arpegl. (arpegi): *adond.* Auŕez-auŕe izatea edo egotea. j: Pala, pekunpet.

arpegizon. (leize-zulo): *ŕwad.* Leizc-zuloetan bizi zan gizona.

arpeko, (leize-zula): *izond.* Leize-zuloai dagokiena. (eundura): *iz.* Eundegiaren oin-ola,

arpel. (nagi): *izond.* Ikus.: Alpeŕ. I: Tenteŕ, tenteŕe. (antzutasun): *izond.* lkus.: Antzu. I: Utz. *(abet):* Il *iz.* Luŕ-mokoŕak zapaltzeko, abafez egindako tresna.

arpoi-estalki. (katamalo): *iz.* Ikus.: Arpegi-estalki.

arpel-xuri. (arduragabetasun): *izond* Ardurarik eztuena. (nagi): *izond.* Alpeŕa dana.

arpelaria. (alpetaldi): *iz.* Ikus.: Alpeŕaldi.

arpclaf. (landare): *iz.* Pitinpinkaria dan belafezko landarea, ereindako soloetan ugari sortzen dana.

arpelatz. Baize-m[0: iz. Latza dan leizea.

arpeldu. (zapa): *ad.* Arpelez zapatu.

arpelik. (gauzeztasun): *adond* Ikus.: Alpefik. j: Alpetikan.

arpeizuri. (nagi): *izond.* Oso alpeŕa dana.

ARPEN. iz. Gauze bat artzearen egipena, (: Beingoz artzen dana. // (almen), (ardiespen), (atospea), (atsikipen), (erosketa), (gabetze), (jabetza), (kenketa), (kentze), (laputeta), (menperapen), (ukantza).

arpeo. (kutun): *iz.* Ikus.: Kutun, igo.

arpero, (kako); *iz.* Ikus.: Kako.

arpetaf. (leize-zulo): *izond.* Aspaldian leize-zuloetan bizi zan gizona. I: Arpetiaŕ.

arpetsu. (leize-zulo): *izond* Leize-zuloak asko dagozen tokia.

arpetu. (leize-zulo): *ad.* Leize-zulo batean aterpetu.

arpeu. (aingura): iz, Ikus.: Aingura. Arpeba, arba.

arpezulo, (leize-zulo): *iz.* Aitz azpian dagoen leizea.

arpi-orpo, (landare): *iz.* Arlri-landarea.

arpidaidu. (arpide): *ad.* Ikus.: Arpidetu.

ARPIDE. iz. Aldiroko argitalpeuen bat ar£zeko izena ematearen egipen eta ondorioa, ortaraka jaŕita dagoen salneufia ordaintzean. (bide): *Iz.* Afiz egindako bidea, // (eginbide), (eguneroko), (eskeintza), Ozanne).

arpide-gabetu. (arpide): *ad.* Onartuta zegoen arpidea utzi.

arpide-gabetze. (arpide): iz. Onartuta zegoen arpidea uztearen egipena. I: Arpide-uzle.

arpide-uzte. (arpide): *iz.* Ikus.: Arpide-gabetze.

arpide-zefenda. (arpide): *iz.* Arpidedunen zefenda. (leŕokada); *12.* Berbera.

arpidedun, (arpide): izond. Arpideren bat onartu ta ordaintzen duena.

arpidetu, (arpide): *ad.* Arpideren bat onartu. j: Arpidaldu, euspendo.

arpidizun, (amaŕukeri): *iz.* Gezuŕ-zuri.

arpienlo, (ardi): *izond.* Antzua dan ardia. I: Antxu, ardi-antzu, arkaizto. (antzutazun): *izond.* Berbera,

arpiga. (anti): *iz.* Urtebeleko ardia, erditu ez duena. I: Arpigai, arpigera.

arpigai. (ardi): *iz. Ikus.:* Arpiga. Arpigera.

arpigera. (ardi): *La.* Ikus.: Amiga. I: Arpigai,

arpiko. (zulakaitz): *iz.* Argiñaren zulakaitza.

arpikotu. (afi-€andu): *ad.* Afiak landu.

arpil. (zutaŕi): *iz.* Afizko zutafia. Arpitmeta, arpilar.

arpilmeta. (zutati): iz. Ikus.: Arpit. I: Arpilaŕ.

arplla. (lapeteta): iz. lkus.: Lapufeta.

arpllari. (lapuŕeta); *izond.* Lapufa.

arpilaf. (zutaŕi): iz. Ikus.: Arpil. j: Arpiimeta.

arpilatu. (lapufeta): *ad.* Lapurtu.

arpin. (landare): *iz.* Ikus.: Bortxain. I: Brotxain, ardi-belat, ardi-bedat.

arpintza, (iauliketa): *iz.* Bi atzez, kulikaz edo beste gauzaz lafu puska bat artu ta oñaze egin arte zapatzearen egipena.

arpio. (kako): *iz,* Kako batzuk dauzkan hurnizko tresna.

arpio-kaku. (kako): iz. Arpioren kakoa.

arplzai. (andi): iz. Antzua dan ardia. (antzutasun): *iz.* Berbera.

arpo. (aitzut): iz. Aitzuf antzekoa dan tresna; bertan ofiaren ordez ire edo lan ortz agertzen dirs. : Arpon.

arpogin. (langintza): *frond.* Arpoyak egiten ditucna. : Arpoigile. (aŕantza): *izond.* Berbera. (esku-langintzak): II *izond.* Berbera.

arpoi. (aŕantza): *iz.* Ikus.: Arpau. Arpoin. (aitzut): *iz.* Bi ziri biribil daazkan aitzufa.

arpoi-antzeko. (aŕantza): *izond.* Arpoyaren antzekoa dana.

arpoi-afantzale. (aŕantza): *izond.* Arpoyaz ari dan afar-azalea.

arpoi-saltzaile. (aŕantza): *izond.* Brus.: Arpoidun. (saleroste): *izond.* Berbera.

arpoi-soka. (aŕantza): iz. Arpoyaren lokafra. (lokaŕi): *iz.* Berbera.

arpoi-ziri. (aŕantza): *iz.* Arpoyaren zia.

arpoidnn. (aŕantza): *izond.* Arpoyak saltzen dituena; arpoyak dauzkana. j: Arpoi-sallzailo. (saleroste): *izond.* Berbera.

arpoigile. (aŕantza): *izond.* Ikus.: Arpogin. (langintza): *izond.* Berbera.

arpoilari. (aŕantza): *izond.* Arpoya botatzen duena. j: Arpoinari.

arpoin. (pilota): *adond.* Pilota sorbalda gatietik ematea.

arpoin-amu. (aŕantza): *iz.* Arpoyaren kakoa. (kako): iz. Berbera.

arpoindn. (aŕantza): *ad.* Ikus.: Arpoifiatu.

arpoiñatu. (aŕantza): *ad.* Arpoya sartu. I: Arpoindu.

arpon. (aitzuŕ): *iz.* Aitzuŕ aundia; bare oŕia bi zatitan erdibituta daukana. I: lkus.: Arpo.

arposu. (bide): iz. Ikus.: Arpausu. I: Arpozu.

arpuru. (aingura): iz. Itxasontzi txikietan aingura ordez erabiltzen dan aŕia.

arpuxi. (artazi): *iz*. Ardien artilea mozteko artazia.

Aif *iz*. Oroorik ez daten mota batzuetako abereen izen orokata, gorputza bigun,zubilezko,luzatua, ikolgaŕi ta ereztunez egiña bezela, daukatenak. I: Ala, artzantaŕ, uxalapa. (gizakume): *iz*. Ordoskia dan sorkari adimenduna. j: Gizon-adiifa donna. Ordoskia dan aberea. I: Aŕa, krotxo. (damutasun): E *iz*. *I?gipen* txaŕ bat egin ondoren geratzen dan damutasuna edo atsekabea. (eta): II iz. Andigo edo asate jaŕaitua. (sasi): *iz*. AA atalbiko abetxua, abaŕak abet, nastu ta arantzatsnak dauzkana. (zauri): Ezuf baten Amnia. *Ii* (abelizti), (sabel), (txerketx), (zoinoŕo).

afa. (neufi): *iz*, Glzenareu eskua zabaldurik, atz lodilik txikaŕeraño dagoen neuda. I: Atabete, aŕae, azkaa, aŕaai, ze, zee, zeebete, zeeño, xe. (isikortasun): *iz*. ikus.: Isikortasun. (soñu): *iz*. Kiŕikaria dan otsa. I: Ateratzean urak dagien otsa. (beŕitasun): *adond.* Bells ari-izatea. (aran): II *ft*. Ikus.: Aran. I: Irura. (ordoki): I) iz. Auñamendi'ko goi-aldeetan dagoen bularkirik gabeko ordokla. (zed): II iz. ikus.: Aketx. E: Akex, aketz. (aŕ): jE *iz*. Ikus.: At. (esku): ^ *iz*. Eskuaren beko zatia, eskumutuŕetik eta atzen artean dagoona. (gaŕaztulu): II *iz*. Ikus.: Gaŕaztulu. (tximista): II *iz*. Ikus.: Tximista.

aŕa-aitañi. (aitona): *iz*. Altona edo amo iareu aita.

aŕa-slaba. (aitona): *iz*. Ikus.: Alabaso.

aŕa-alokatu. (maizterkuniza): *ad*. Zerbait alogemz daukanak baste bati alogeratu. I: Ikus.: Aŕa-ferma. I: Aŕabigodain,

aŕa-afa-auŕ. (aitona): *iz*. Seaman edo alabasoaren some ado alaba.

aŕa-belaŕ. (beta): *iz*. Bigaŕen ebaketatik bilizen dan belaŕe.

aŕa-erdi. (neuŕi): *iz*. Aŕaren erdia dan neuŕla.

aŕa-ezuŕ. (ezuf): ŕa. Esku-mutuŕ eta atzen arteko eskuaren satin.

aŕa-ferma. (maizterkuntza): iz. Zerbait alogeraz daukanak beste bati alogeratzearen egipena. I: Ikus.: Aŕa-alokatu. j: Aŕabigodain.

aŕa-fistilu. (ixiringada): iz. Ikus.: Txiringa.: Ufiste, uŕutxizta, txibistum, tximistura, xiringa, ziŕizta.

aŕa-ilobatxoak. (aitona): *iz*. Serneso edo alabasoen semeak *eta* alabak.

afa-irakufi. (irakurketa): *ad*. Beŕiz irakuŕi,

afa-neurketa. (neuti): *iz*. Ataz egiten dan neurketa. Aŕa-neuŕi.

aŕa-neuŕii. (muff): *iz*. Ikus.: Ala-neurketa.

aŕa-toki. (aŕautz): *iz*. Atadak aŕautzak uzteko tokia.

afaantu. (okidura): *ad*. Beŕiz aizatu.

afaauf. (aitona); *iz*. Some ala alabaren sernea edo alaba.

afaba. (auŕontzi); *iz*. Aŕañen aŕautzak dagozen tokia. I: Arbi, eŕutoi, eŕutoya, eŕutoki. (landare): *iz*. Umlaut sortzen dan auka. (anal): II *iz*. Aŕeba itzaren aldaketa. (lid): II *iz*. Gorbea mendian dagoen landa. (maŕubi): II *iz*. ikus.: Mafubi. I: Araga, slags. (aŕaun): II *iz*. Ikus.: Mann.

aŕabaetu. (artza): *ad*. Beŕiz artzatzea. j: Aŕabaeztatu.

aŕabako. (auŕontzi): *izond.* Mahar', aŕañen afautzak dagozen tokiari dagokiona.

aŕabautza. (data): *iz*. Aŕaunatzearen egipena. I: Aŕabatze.

afabari. (aŕaun): *izond.* Aŕaun bereziaz ari dan aŕaunlaria.

aŕabaŕ. (soft): iz: Ots oso aundia. (all): iz. Kaskabaŕ India. (kaskabaŕ): *iz*. Berbera.

afabafo. (enboŕ): *iz*. Ustelduta dagoen enboŕa.

afabartu. (kaskabaŕ): *ad*. Txingota-izan, kaskabaŕa-izan.

afabasa. (slain): iz, Ibui-aŕain txikia, egatz goŕiak eta burn iakaŕa dauzkana, ta orban zuriak dituena. j: Aŕagaliz.

aŕabaska. (arto): iz. Esnetan egosi ala koipetan eŕegosten diran artogiaren azalak. (eztabaida): iz. Ots aundiko eztabaida. (etiketa): *iz*. Berbera. I: Ikus.: Etiketa.

aŕabaskatu. (ausiabartza): *ad*. Aizeak zugatzak poŕokatu; baste edozein gauza ere poŕokatu. j: Aŕ-abaski, aŕabazkatu, aŕabarzkatu, abaŕazkatu.

aŕabaski. (ausiabartza): *ad*. Ikus.: Aŕabaskatu.

aŕabat. (itzal): *iz*. Zugatz baten itzala.

aŕabatan. (abere): *iz*. Abere-taldeak zaintzen dituen artzain nagusia. (esku-langintzak): *iz*. Berbera.

aŕabatitu. (istadura): *ad*. Islatu.

aŕabatu. (afaun): *ad*. Aŕaun bereziaz ataunkatu. I: Aŕabetan ari.

afabatzale. (aŕaun): *izond.* Ikus.: Aŕaunlari.

aŕatiatze. (ataun): *iz*. Ikus.: Aŕabantza.

aŕabel. (lutelesti): *iz*. Ikus.: Ortzadaŕ.

aŕabele. (kordokadura): ŕz. Kulunkatzea.

afabeŕarazi. (egin): *ad*. Beiiz egin. I: Aŕabeŕiazi.

afabeŕitu. (biŕezarpen): *ad*. Zerbait beŕitu. I: Alabetikatu, aŕabeŕiarazi.

afabefixetan. (biŕezarpen): *adond.* Zerbait beŕitzen ari-izatea.

afabeso. (orga): *iz*. Gurdiaren kartoiak, gardiaren atzetik tinkotzen dituen makila.

aŕabetan ari. (aŕaun): *ad*. Ikus.: Aŕabatu.

aŕabete. (neuŕi): *ŕz*. Ala bat. I: Irus.: Aŕa. ^; Azkaa, ipiña, ze, zee.

afabeteka. (neuŕi): *adond.* Aŕabetez zerbait neurtzen ari-izatea.

aŕabeteko. (muff): *izond.* Ala batekoa dana.

afabez. (aŕaun): *adond*. Aŕaunez.

afabiaramun. (egun): iz. Biaramuneko uŕengo eguna.

aŕabigodain. (maizterkuntza): *iz*. Ikus.: Aŕa-ferma. j: Ala-alokatu.

afabika. (aŕatz): *iz*. Matz luze ta estu.

afablla. (endai): *iz*. Jokatzekaa dan endal berezia sare bateaz egiña dana. j: Aŕabila-makiĹa. (joko): iz. Berbera,

aŕabila-makiĹa. (joko): *iz*. *Ikus.:* Aŕabila.

aŕabilaka. (joko): in. Joke bcrezi bat.

afabllakaldu. (joko): *iz*. Afabilaz ematen dan taupe.

afabilakari. (joko): *izond.* Aŕabilaka ari dan Malaria.

aŕabiñatu. (zapa): *ad*. lndafez estutu.

stable. (slain): *iz*. Zakalaren antzekoa dan alga. (ur-legoŕeko): iz. Ikus.: Apotxoŕi, I: Bribe, ereri, erturi, erlui, erlustri, siobio, kamutxa, mandra. (metal): iz, Lenengo urtzetik ateratzen dan totxoa.

aŕabio-antzeko. (ur-legoŕeko): *iz*. Aŕabioari dagokiona edo aŕabioaren antzekoa dana.

afabit. (eresgalu): *iz*. Lokaflak jotzen erabiltzen dan eresgalna, goiko zatia laua ta aŕauzkara dauka ta ondoa gupia.

afabita. (eresgalu): iz, Aŕaubeiezkoa dan eresgalua, tan lokaŕi dauzkana, txikia. I: Matta, aŕebika, esteskin, txiŕibita, xaŕabeta, zeŕabeta, xeŕebet, xibiŕika, xiribiri, xiŕibika, xiŕibitx, ziŕibika.

afabitakari. (eresgalu): *izond.* Aŕabita baño aundixeagoa dan eresgalua jotzen duena. Ikus.: Xiribirikari.

afabliarl. (eresgalu): *izond.* Aŕabita jotzen duena. j: Maitari, aŕebikari, txiŕibitari, xiribirikari, ziŕibikari.

afabitegile. (eresgalu): *izond.* Afabitak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera,

afabiztu. (berpizte): *ad.* Berpiztu. 1: Ikus.: Berpiztu, biipiztu. (erorkera): *ad.* Antoxtn batetik ari tautaka jausi.

ataboi. (zubil): *iz.* Ofeak zapatzeko erabiltzen dan zunbila. j: Bŕebol.

afabola. (kordokadura): *iz.* Itxasontzi ala orga baton kulunkatzea.

afaboska. (soñu): *adond.* Otsa ateratzen ari-izatea.

ataboskari. (soñu): *izond.* Ots aundia ateratzen ari dana.

afabot. (afi): *in.* Landu gabe dagoen aña.

afabota. (zurgintza): iz. Maŕusketa txikia.

atabotatu. (garbitasun): *ad.* Zaldi-oŕaziz sai-abereak garbitu.

afabots. (soñu): *in.* Ikus.: Ots. Aŕaots.

afabotsgile, (zalapart): *izond.* Afabots aundia ateratzen duena. : Afabotslari, (soñu): izond. Berbera.

afabotslari. (zalapart): *izond.* Ikus.: Aŕabotsgile. (soffit): *izond.* Berbera.

afabotsu. (soñu): *izond.* Otsa egiten duena. j: Aŕamantzatsu.

afabozkatu. (autakuntza): *ad.* Beŕiz autatu.

afabui. (jazarketa): *izond.* Jazarlca, aurka egiten duena.

afabuiltatu. (jaurtidura): *ad.* Bern burua bate, amddu.

afada. (zuŕusta): in. Ikus.: Zufusta, j: Paŕastaldi, uak-ama, ur-zuŕusta, txirai, txutuxta. (okidura): *ŕzond. Neuŕi* ondo beteta. (soffit): jj iz. Ots ixii eta jaŕaitua. j: Ots aundia. (aiatz): jj *iz.* Afatza jotzea. (eraso-aldi): *iz.* Ikus.: Erase-aldiaren egipena.

aŕadail. (belaf): *iz.* Lafeetan sortzen dan bigaten belaŕa.

atadaillca. (belaf): *adond.* Bigafen belafa ebakiten ari-izatea.

afadaka. (zalapart): *adond.* Zalaparta ateratzen ari-izatea. (zufusta): *adond.* Zuŕustaz ari-izatea.

atadakai. (kafakadura): *iz.* Kaiakatzeko tresna. j: Afadaki.

atadaketa. (berdintasun): *iz.* Garl, garagaf edo beste garauetarako jarmaiñera-neutia aŕadakiaz berdintzea.

afadaki. (berdintasun): *in,* Eskalapoñak labaintzeko erabiltzen dan tresna. (kaŕakadura): iz. Ikus.: Afadakai.

afadan. (zuŕusta): *adond.* Zuŕustaka ari-izatea. (okidura): *adond.* Neuñ bat ondo beteta izatea.

afadarazi. (ileondo): *ad.* 'Elea moztu-eragin.

afadasuil, (azpil): iz. Erdi boil itxura duen azpila.

aŕadatu. (berdintasun): *ad.* Aŕadakia igaro-erazi. (iñausketa): *ad* Iñausi. (ule): jj *ad.* Ulea is efotik moztu.

afadatze. (berdintasun): *iz.* Aŕadakia igaro-eraztearen egipena. (iiiausketa): iz. Iñaustearen egipena.

afadautsak.(kaŕakadura):in. Kafakatzeu dan zerbaitctik geratzen diran zati txikiak.

afadiz. (landare): *iz.* Ikus.: Arbitxo, j; Arbixka,efefau,eŕefaun.

afadiza. (zauri): *iz.* Ikus.: Orbain, Afodiza.

afadizatu. (zauri): *ad.* Orbaindu, zauriak iŕxi.

afadoin. (mai): *iz.* Ikus.: Mai. j: Maai.

afadulco. (maiztasun): *izond.* Maiz gertatzen dana.

aŕae. (neaŕi): *iz.* Ikus.: Aŕa. j: Aŕabete. (egazti): *iz.* ikus.: Belats, j: Belatx, belatz, aŕai, esparber.

afaeglle. (eraikintza): *izond.* Beŕiz eraikitzen duena.

afael. (egazti): *iz.* tiroloa.

afaeman. (emote): *ad.* Belie eman.

afaen. (ardura): *izond* Arduratsua dana. Aŕaein, afaent.

afaenja. (speu): *iz.* Ordainbidea.

ataenki. (ardura): *adond.* Arduraz eta kemen ari-izatea.

ataentarzun. (ordain): *iz.* Arduraz ari-mzatea. j: Ikus.: Ardura.

afaerori. (erorkera): *ad.* Beŕiz erori.

ataerosi. (yareikuntza): *ad.* Jopu zegoena azkatu. (sfaeroste): *ad.* Beŕiz erosi.

afaerosle. (yareikuntza): *frond.* Jopu zegoena azkatu Miens.

afaeroste. (yareikuntza): *iz.* Joint zegoena azkatzea.

afaefaite. (osterakuntza): *in.* Beŕiz esatea. (mintzabide): *iz.* Berbera.

afaezkuntu. (ezkontza): *ad.* Beŕiz ezkondu.

afafanda. (zeŕa): *iz. Ikus.:* Arpan.

afafarta. (iseka): iz. Ikus.: Iseka. j: Iakin,siñu.

atafartaka. (ayeru): *adond.* Ayeruz ari-iza€ea.

aŕafera. (joko): *iz.* Pilotatokiaren goiko aldea; bertatik asten da pilota botatzen. I: Lenengo aldiz pilots biurtzen duen jokalaria.

ataferatu. (joko): *ad.* Pilota-jokoan pilots biurtu. j: Aŕafleatu.

afatleatu. (joko): *ad.* Ikus.: Afaferatu.

afatleazale. (joko): *ŕzond.* Pilota-jokoan pilots biurtzen duena.

afago. (maŕubi): *in.* Ikus.: Mafubi. Araga, aŕaba. (aŕi): *in.* /Oak asko dagozen tokia.

afaga-belaf. (belaŕ): *iz.* Ikus.: Araga-belaŕa.

afaga-ondo. (mafabi): iz, Maŕubi-landarea. : Aŕagatze, aŕaga-xee.

aŕaga-xee. (mafubi): *in,* Ikus,: Aŕuga-undo. j: Aŕagatzc.

afagalde. (dei-egikuntza): *in,* Dei befia.

aŕagaliz, (aŕain): *in.* Ikus.: Afabasa.

aŕagaliza. (slain): *iz.* 13zkalu; ibayetan bizi dan afain txikia.

afagantxetx. (orga): *iz.* Gurdiaren igun-aide bietara burtagaekin alkartuta dagozen agak, gurdi-ona eratzeko.

afagatu. (gorantza): *ad.* Bere burua goratu, ilaraindu. (aŕautz): *ad.* Aŕain-emeek afautzak utzi.

afagatze. (maŕubi): *iz.* ikus.: Aŕaga-undo. I: Aŕaga-xee.

AI.AGERKA1. *iz.* Media edo beste gauzaren bat artu dais adierazteko izenpetzen dan idazkia. j: Artu-agerkai, artu-agiri, artuen-agiri, kitantza, jaso-agiri. II (atospen), (eske-batze), (ondainketa).

afago. (labs): *iz.* Labeen beko aldean, menasta urtutzeko dagoen utzunea. Afagoe, aŕago-etxe, aŕao, afogoetxe, sukatilu. (urtze): *in.* Berbera.

afago-aldi, (azterketa): iz. Azterkatzea. (urtze): iz. Menastak aŕagoan urtzearen egipena.

afago-etxe. (Labe): iz. ikus.: Aŕago. j: Afagoc, sukatilu. (urtze): *in.* Berbera. (estalune): jj *in.* Sutegiaren estalune.

afago-uŕe,(afe): *in,* Afagoan sayatzen dan idea. (urtze): *in.* Berbera.

aŕagoe. (labs): *in,* Ikus.: Afago. j: Aŕago-etxe. (urtze): *in.* Berbera.

aŕagoki. (gizakume): *izond.* Gizakumearen tasuna duena. : Ikus.: Arkitasun. j: Arkunde.

afagol. (zcartasun): iz. Ikus.: Eŕadaki.

afagorets. (goresketa): *ad.* Beŕiz goretsi.

afagofl. (aŕ): iz. Latch. zizarea.

afagutara. (Labe): *iz.* Afagoan sartzen dan metal urtuaren aindoa.

afagatu. (araztasun): ari. Araztu.

afagotze. (urtze): *iz.* Aŕagoan menastak urtzearen egipena.

afagu. (ondalanketa): iz. Menastaren zepan egiten dan txorkoa. (menasta): iz. Berbera.

AI.AI. iz. Urtatik ateratako aŕain jangaŕia. (aŕain): *iz.* Kufuskazko itxas-afaña, gorputz zapalduta eta lauko zapalduna duena; bare aragia jangaŕia da. Amoaŕaya, afaya, aŕaimaŕa. (lañotasun): *(izond.* Yardunetan, atsegiña, on-utsa ta maitagaŕia dana. (egazti): *(iz.* Egazti aŕaparia, Mirotza, esparber. (dirdai): (*izond.* Dirdiratzen dana. (meera): (*izond.* Zerbait mee dana. II (aŕantza), (gorde-jakiak), (sukaide).

afai baitz. (egazti): *iz.* Mirotzaren antzekoa dan egazti aŕapakaria.

ꝏal buru-amil. (ur-legoŕeko): *iz.* Ikus.: Bum-xaal. j: Apaburu, zapaburu.

afai-aldi. (poz): *iz.* Poz aundia erakustea. (aŕain): *iz.* Aide ta aldi batzuetan gertatzen dan afain-ugaritasuna. Mai-elde, aŕai joera, ataindia.

affil-azi. (aŕain): *iz.* Aŕañen azi-ixurkia. I: Aŕain-esne. (baŕabil): *iz.* Berbera,

afa€-azle. (aŕain): *izond.* Afanak aztea dituena. Aŕain-azle.

afai-egun. (amgi-uzte): *iz.* Aragi-uztea gorde beaŕ dan eguna. I: Aŕain-egun,

afal-elde. (aŕain): iz. Ikus.: Aŕai-aldi. Atai-joera, aŕaindia.

afai-gofi. (egazti): *iz.* Luma goŕixkak dauzkan saya. (aŕain): *iz.* Oso goŕia dan afaña. Ikus.: Aŕaingoŕi, aŕaingara, pirloin.

aŕai-iresie. (egazti): *iz.* Itxasoko belea. Gaubele, utlxori.

afai-izti. (aŕain): *iz.* Afañak aztertzen dituen yakintza, j; Afaiñizti, (jakintza): *iz.* Berbera.

afai-iztilari. (aŕain): *izond.* Aŕai-iztia aztertzen duena.

afai-jale. (stain): *ŕzond.* Afañak jaten dituena.

afai-joera. (aŕain): *iz.* Ikus.: Araiaidi. Arai-elde, araindia.

afai-leku. (aŕantza): *iz. Thai* batean aŕañak ugari dagozen tokia.

afai-sabel. (sabel): *iz.* Aŕañen sabela. (aŕain): *iz.* Berbera.

aŕai-salda. (alai): iz, Aŕañez egindako salda. (salda): *iz.* Berbera.

afal-zabal. (aŕain): *iz.* Afaiu-mota bat.

aŕai-zir1. (aŕain): *iz.* Afañak ariztatzeko ziritxoa.

afaibatzal. (aŕain); *iz,* Ezurtza ezufezkoa duen afain-mota bat. I: Aŕain-batzaya.

afaidun. (saleroste): izond. Aŕaya saltzen duena. (alai): *izond.* Berbera.

afaidura. (izaŕ-mutil): *iz.* Ilargiaren laŕaña.

afaigi. (aŕai): *iz.* Afayaren aragia. Aŕ ik1, aiaingi.

afaigile. (joko): *ŕzond, Ikus.:* Aŕayari.

afaika. (aditz): *ad.* Jaŕai ezak.

afaikatu, (ornidura): *iz.* Azkuflak omitu.

afaiketa. (aŕai): *iz.* Mai-ugaritasuna.

afaiketari, (aŕantza): *izond.* Aŕailak artzen dituena. I: Ikus.: Afantzale, afaindun, aŕaiñartzale, (esku-langintzak): *izond* Berbera.

afaiki. (poz): *adond.* Pozik ari-izatea. (lañotasun): *adond.* Lafiotasunez ari-izatea. (alai): *(iz.* Aŕaigi, I: Aŕaingi.

afaikume. (aŕain): *iz.* Beŕia dan edozein motazko afain txikia. (kuma): iz. Aŕañaren kuma.

afaikusku. (musket): *iz.* Maskofa eratzen duten bi zatietatik bakoitza.

aŕani. (eguŕ): *iz,* Ezpal laze ta lodia. Printzaki. (alpeŕaldi): *izond.* Algefa dana. (afaildura): j *iz.* Ikus.: **Afaildura.** Iŕizkitu, itxiŕistu, zapartadura, zartadura, ziŕimizto, ziŕin, zifistu. (mozkorkeri): II *izond.* Mozkortuta dagona. j: Afeil. (ildo): (iz. Bide batean bi alboetan urak biltzeko egiten dan **lido** sakon eta luzea.

afa€l-efez. (aŕaildura): *hand.* Aŕaiitzen dan lurkia, edo beste gauza, Aŕailgaŕi.

afaiidatu. (afaildura): *ad.* Ikus.: Aŕaildu. Afailakatu, afailatu, aŕailtu, zaltratu.

afailderia. (gaztasun): iz. Gaztasunezkoa dana. : Ikus.: Aŕaileria.

afaildia. (mozkorkeri): *izond.* Zearo mozkortuta dagnena,

afaildu. (aŕaildura): *ad.* **Afaildura** egin. Afailakatu, aŕailatu, aŕaildatu, afailtu, aŕailkatu, aŕankaldu, artetsi, ivartu, intzekafatu, iriki, irikitu, itzepaitu, pitzatu, printza€u, zaltratu, zapart-egin, zartarazi, zartatu, zartau, zarteau, zart-egin, zirtikitu. (mozkorkeri): *ad.* Mozkortu.

AŔA1LBURA. *iz.* Gauza gogoŕ batcan dagoen **idekidura** estu ta luzea. I: Erdiru, afail, afailakadura, aŕailu, afailgune, aŕakal, aŕakela, ertxikin, arteki, artekila, artesi, karkaiñadura, kafaka, kifikadura, kraskaila, kuntze, kufuska, ifiardura, inziŕitu, iŕi, iŕika, ifikadura, iŕiñarte, iŕikiñarte, iŕiskiña, itzcbagi, itzekafa, itzepafa, pitzadura, pitzaketa, sartara, ozkadura, tarteka, artazi, urebagi, urebai, uŕadura, Lade, txiŕistu, txiŕitu, zapartadura, zartadura, xifistu, xiŕitu, ziŕikito, karkaiña. II (ararte), (atalketa), (austura), (ebaketa), (idckidura), (ildo), (konkiltasun), (meatze), (mokol), (orma), (ziritz).

afailgaŕl. (aŕaildura): *izond.* Ikus.: Mail-eŕez. (austura): *izond. Ikus.:* Aŕailagaŕi.

afailgune. (afaiddura): *iz.* Ikus.: Afaildura. j: Kraskaila, kuntze, iŕika.

afailkatu. (aŕaildura): *ad.* Ikus.: Aŕaildu. Afailakatu, aŕaildatu, aŕailtu, iñartu, zirtikitn.

afailkof. (aŕaildura): *izond.* Aŕailtzen dana.

afailtu. (aaildura): *ad.* Ikus.: Aŕaildu. I: Aŕailakatu, aŕailatu, aŕalldatu.

aŕaila. (eguŕ): *iz.* Zur et/43. eguŕ-izpia. (afaildura): *iz.* Eguf bateau **aizkoraz** edo beste eras egiten dan **afaildura.** I: Aŕailadura, ozka-luze, uŕagi, txifistu.

afailadura. (afaildura): *iz.* Ikus.: Aŕai1a. ^: Ozka-iuze, uŕagi.

afailagaf€. (austura): *izond.* Oso mingaŕia dana. j: Aŕailgafi.

aŕailakadura. (afaildura): *iz.* Ikus.: Afaildura. I: Kiŕikadura.

afailakatu. (aŕaildura): *ad.* Ikus.: Aŕaildu. I: Aŕaiidatu, aŕailtu, afailkatu.

afailant. (atsegintasun): *izond.* Begikoa dana. 3: &us.: Begiko.

afailarazi. (mozkorkeri): *ad.* Mozkortu-eragin. (aŕaildura): *ad.* Aŕaildu-eragin.

afailatu. (aŕaildura): *ad.* Ikus.: Aŕaildu. Aŕalakatu, aŕaildatu, afailtu. (zauri): *ad.* Titi-mutuŕak aŕaildu.

afaileria. (atsegintasun): iz. Atsegingafia izatea. I: Aŕailderia. (gaztasun): *iz.* Gaztasunezkoa izatea.

afntier∘. (mozkorkeri): *izond* **Ardo-**sales dana.

affair). (belaŕ): *iz.* Btdaf-mota bat.

afailu. (afaildura): iz..lkus.: Afaildura.

afaimafa. (thin): iz Ikus.: Afai. Maya.

afaimotz. (egazti): *iz.* Mann txikia.

A1(AI V. *iz.* Urtako aberea, ornoduna, zakatzarnasekoa, odol goŕia ta ernatzerako dale. j: Aanuafaña, (txoskoŕ): *iz.* Iraitzcko txoskoŕa, geyenetak margula dana. Tskuaŕaña, buiafaŕaña, titiaŕaña... 11 (abel-azkuntza), (abelizti), (aŕai), (aŕantza).

afain bizafak. (aŕain): *iz.* Oso txikiak diran aŕaiñak.

aŕain-adarbako. (izabere): *in.* Set neurkiñen bat dituen izaberea, goiko bi ortzagin, bat motz eta beste oso luzea dauzkana.

afain-andre. (yainkoa): *iz.* Itxasoetan izan uste-izan den goikoa. I; Itxas-lamia, itxas-lamiña, itxas-neska.

aŕain-antzeko. (aŕain): *izond.* Afaiiaren antzekoa dana.

aŕain-afaultze. (aŕain): *iz.* Aŕañek ipintzen duten aŕantza. I: Aŕain-aŕnitze, aŕain-azi. (aŕautz): *iz.* Berbera.

aŕain-afi. (kutun): *iz.* Ikus.: Aŕayaŕi.

aŕain-atoitze. (aŕain): *iz.* Ikus.: Aŕain-afaultze. j: Aŕain-azi. (aŕautz): *iz.* Berbera.

afaiu-ats. (aŕain): *iz.* Lebatzaren antzekaa den aŕaña.

afain-azi. (chin): *iz.* Ikus.: Afaiu-aŕaullze. : Aŕain-aŕoltze. (aŕautz): *in.* Berbera.

aŕain-azketa. (aŕain); *iz.* Alafiak azteko langintza. j; Aŕain-azkuntza, afain-aztc.

afain-azknntza. (aŕain): *iz.* Ikus.: Main-azketa. I: Aŕain-azte.

afain-azie. (stain): *izond.* Ikus.: Aŕai-azle.

aŕain-azte. (stain): *iz.* Ikus.: Aŕain-azketa. : Aŕain-azkuntza.

aŕain-aztegi. (stain): *in.* Aŕañak azteko lankuntza. I: Afain-aztetxe.

aŕain-aztetxe. (aŕain); *in,* ikus.: Main-aztegi.

aŕain-balantza. (aŕantza); *iz.* Xanguŕuak aŕapatzeko sarea. (sore): L. Berbera.

afain-baltsa. (aŕantza): *in,* Alkaŕekin dagozen afain-multzo aundia.

afain-baltz. (slain): iz. Perloña; afain-mota bat.

aŕain-batzaya. (aŕain): *in.* Ikus.: Aŕaibatzai.

aŕain-beafi. (maskoŕ): *in.* Ikus.: Maskoŕ. Man-beaŕi.

aŕain-beltz. (egazti): iz. Maio antzeko bat. I: Mann bcltz.

aŕain-egaia. (stain): *iz.* Ikus.: Egatz. Aŕain-egats.

atain-egatdun. (stain): *in.* Urtatik at egaz irteten dan aŕaña.

atain-egun. (aragi-uzte): *iz.* Ikus.; Aŕai-egun.

atain-esne. (stain): *iz.* Ikus.: Aŕai-azi.

afain-exut, (stain): iz. Aŕañen aŕantza. I: Aŕain-ezut. (ezut): *in.* Berbera,

afain-ezpata. (slain): *in.* Goiko matel-ezuŕa ezpata-itxuraz luzatuta daukan aŕaña. I: Aŕain-espaldarta.

aŕain-ezuŕ, (aŕain); *in,* Aŕañaren arantza. ^: Ikus.: Afain-exut. (ezuŕ): *iz.* Berbera.

aŕain-gabetu. (aŕantza): *ad.* that batetik aŕañak kendu.

atain-garo. (stain): *iz.* Onga6 bat cgiteko len erabiltzen zan area,

aŕain-gatu. (aŕain): *iz.* Ur gezaetako aingiraren antzeko ta aundiagoa dan aŕaña.

aŕain-gezi. (aŕantza): iz. Afantzarako erabiltzen dan gafaztulu txikia. Aŕaingizi.

aŕain-gune. (aŕantza): *in.* Aŕañen salerostea.

aŕain-idi. (itxas-otso): *iz.* Afain-antzeko ugaztuna; sudut-zuladurak mustuŕ-mokoan ditu ta bost neurkiñeko luzea da; auŕeko soin-adaŕak egatzen antzekoak dira, eskuetaz amaituta. (ugaztnn): iz. Berbera.

afain-ikara, (aŕain); *in.* Ezurtza ezurtu gabe, kaskezuŕa zatiko batekoa ta latua ezkatarik gabekoa dauzkan staffs; bare gorputza zapalduta bezeta dago, ta bera ikutzen duenari tximist-dardara eragiten dio.

afain-itxurako. (aŕain): *Lend.* **Main-**itxura duena.

afain-izun. (aŕain): *in.* Edozein gayaz egiten dan aŕain-itxura duena.

afaiu jale. (atai): *izond Mafia jaten* duena.

afain-kokela. (otaŕ): *in.* Aŕañak gertutzeko otata. (aŕain): *iz.* Berbera.

afain-Ickeda. (slain): *in.* Afañek daukaten lekeda.

aŕain-Icku, (aŕain): *in.* Aŕañak azteko dagoen tokia. j: Afaintegi, aŕain-toki.

aŕain-lo, (igali); *iz.* Igali txiki to biribila dana.

atain-matajo. (stain): *iz.* Apail.uko beita jaten duen mote aŕuntakoa dan aŕaña.

afain-nrurdo, (aŕain): *in.* Alkartuta egoten diran aañen multzo aundia. I: Aŕain-sarda, aŕain-tatde, aŕaitza.

afain-ontzi. (slain): *in.* Aŕañak eukitzeko ontzi berezia. j: Arai-ontzi. (ontzi): *in.* Berbera.

aŕain-saidegi, (aŕantza); *is.* Afañak saltzen diran tokia. I: Thus.: **Aŕaindegi.**

aŕain-sattzaile. (aŕain); *izond.* Ikus.: Aŕainketari. I: Mai-saltzaile. (sateroste); *izond.* Berbera.

aŕain-sarda. (aŕain): *in.* Ikus.: Aŕain-mordo. I: Aŕain-talde, aŕaitza.

afain-saski. (otaŕ): *iz.* Aŕantzaleek darabilten **otata. (aŕantza);** *iz.* **Berbera.**

afain-suge. (aŕain): *iz.* Aŕaña dan itxasoko sugea.

aŕain-talde. (aŕain): *iz.* Ikus.: Aŕain-mordo. Aŕain-sarda, aŕai-taide, aŕaitza.

afain-tip€zale. (stain): *izond* **Main txikiak aŕapatzen ditnena.**

afa€n-tirlu. (aŕain); *iz.* **Aŕain-aindo** oso aundia.

aŕain-toki. (aŕain); *in.* ikus.: **Afain-lcku. Aŕaintegi, aŕai-toki.**

afaiu-ufezko. (aŕain); *iz.* **Ezufezko ezurtza daukan aŕaña, aragi oso** goxaa daces. : Eŕobuni, knit aka, perpeiete.

afain-xee. *(aŕain): iz. Main* txikia. I; Aŕain-xeeria, aŕainxekari.

afain-xistu. (otaŕ): *iz.* Ikus.; Aŕaintzare. (aŕantza): *iz.* Berbera.

afain-zain. (aŕantza): *izond.* **Aŕantza** zaintzen duena. (zaintza): *izond.* Berbera.

afain-zuku. (zuku): *in.* Aŕañcz egindako zukua. (alai): L. Berbera.

afainbegi. (pitxi): *in.* **Isladura zuri ta oztiñak dauzkan all distiratsua.** I: Ikus.; Istaŕi.

afalnbil. (aŕain): *in.* **Erdi biribi1a** dan aŕaña; goiko matel-ezuta buruari tinkotua dauka, ez dauzka sayets-ezuŕak ez eta sabeleko egatsak ere, ta ezurtza gogortu gabe luzaraan egoten zayo,

afainbizi. (aŕai): *iz.* Arta-bet€a dan aŕaña.

afaindari. (eta!): *izond.* Maya saltzen duena.

ataindegi. (aŕantza); *iz.* Mafia saltzcn dan toki edo saltokia. (stain): *iz.* Berbera, I: Aŕain-saidegi. (urmael): *in.* Aŕañak eukitzeko urmaeta.

ataindia. (aŕain): *iz.* Ikus.: Aŕai-aldi. I: Aŕai-elde, aŕai joera.

ataindu. (meers): *ad.* **Mokol baten barna igarotzeko meetu.**

aŕaindun. (aŕantza): *izond.* ikus.; Aŕaiketari. I: Aŕantzale. (alai): *izond.* Ikus.: Aŕaindari.

aŕaingalzto. (aŕain): iz. Sabelduna dan afain aundi ta gaiztoa.

aŕaingaizto beltza. (stain): *iz.* Aŕaingaiztoaren antzekoa **dan** aŕaña. j: **Aŕaingaizto baltza.**

afaingara. (aŕain); *in.* Ikus.; .A fai-goti. Aŕain-goŕi.

ataingazitu. (stain): *in.* Gatzatuta dagoen aŕaña.

aŕa€ngi. (eta!): iz. Ikus.; Aŕaigi. I: Aŕaiki.

afa€ngizl. (aŕantza): *iz.* Ikus.: Afaln-gezi.

afaingori. (aŕain): iz, ikus.: Mai-god. l: Aŕaingara, pirloin.

afningofi-ixiki. (aŕain): *iz.* Aŕaingoŕiaren antzekoa dan itxasoko afaln-mota bat.

af-aingura. (aingura); iz. **Aingura** bezela erabiltzen dan atria.

afainka. (aŕantza): *adond.* Aŕañak aŕapatzen ari-izatea.

afainkara. (aŕain): iz. Aŕain-itxura duena.

afainkari. (aŕantza): *izond.* Aŕañak aŕapatzen ditueua. (esku-iangintzak): *izond.* Berbera.

afainkatu. (aŕantza): *ad.* Aŕañak atapatu. Aŕaintzatu.

afainketa. (aŕantza): *iz.* **Aŕain-aindoa.** Aŕaintzu.I; Aŕañak aŕapatzearen cgipena.

aŕainketari. (dal): *izond.* Maya Wizen duena. J: Main-salt-Larne. (salerostc): *lawn'.* Berbera.

afainki. (afai): *iz.* Mañaren aragia. Aŕainkin.

af ainkila. (aingura): *iz.* Afiz egindako aingura.

aŕainicila. (aŕain): *iz.* Amuaŕain txikia.

afainkin. (eat): *iz.* Was.: Aŕainki.

afainku. (aŕain): *iz.* Main txikia. Aŕainskila, aŕainsko, aŕainxko, aŕainto, aŕaitxo.

afalnlcol. *(aŕain): izond.* Aŕañenganako zalelasuna duena.

afainicoketa. (sukaide): *iz.* Maya sukalizeko erabiltzen dan efesakona. !: ikus.: Eŕesakon. I: Xantxola.

afainkume, (aŕain): iz. Aŕañaren kuma.

aŕainkuntza. (aŕantza): ŕa. Aŕañak aŕapatzeko langinia. I: Aŕañak aŕapatzearen egipena. *iz.*

afainlcusku. (maskoŕ): *iz.* ikus.: Maslcoŕ. I: Ttsas-galbae.

afainiore. (itxas-lore): *iz.* Ikus.: 'Bras-lore.

afainsare. (aŕantza): *iz.* Aŕantzarako sure txikia. I: Aŕainzare. (Bare): *iz.* Berbera.

afainskila. (aŕain): *la. Ikus.:* Aŕainko. I: Atainsko, aŕainxko, aŕainto, aŕaitxo, aŕainxkila.

aŕainsko, (aŕain): iz, ikus.: Aŕainko. Aŕainskila, aŕainxko, atainto, aŕaitxo, afaintxo.

afalntegi, (aŕain): iz. Ikus.: Afain-leku. I: Aŕain-told, afaitegi.

afainxo. (aŕain): Iz. ikus.: Afainko. Aŕainskila, aŕainsko, aŕainxko, aŕaitxo.

afaintsu. (aŕain): *izond.* Aŕañak asko dagozen tokia.

aŕulntxeko. (izabere): *iz.* Ikus.: Adaŕ-bakoitz.

afaintaa. (stain): *iz.* **Main-abides.** l: Aŕeirrtza,

aŕaintzu-leku. (aŕain): iz. flak dagozen tokia.

afaintzabal. (stain): iz. Aingeru guardakoaren antzekoa dan aŕaña. I: Ikus.: Bastanga.

aŕaintzalco. (aŕantza): *iz.* Afautzarako gertuta dagoen seska.

afaintzale, (aŕantza): *izond. Ikus.:* Aŕantzale. j: Aŕannzale, aŕainzari. (csku-langintzak): *izond.* Berbera.

aŕaintzare. (otaŕ): iz. Ataifiak cramateko otaŕa. j: Aŕain-xistu, aŕainzare. (aŕantza): *iz.* Berbera.

afaintzari. (zomoŕo): *iz.* Lau ega dauzkan zomofoa, uraren iraitzean dabilena.

afalnizatu. (aŕantza): *ad.* ikus.: Afainkatu.

aŕaiutzu. (aŕantza): *iz.* ikus.: Mainkcta.

aŕaintzukera. (aŕantza): *iz.* Aŕantza egiteko era.

aŕainxedun, (aŕantza): *izond.* Main txikiak saltzen dituena.

aŕaioxekari. (slain): *iz.* Ikus.: Aŕain-xee.

afainxko. (aŕain): *iz. Tkus.:* Aŕainko. I: Aŕainskiia, aŕainsko, aŕainto, afaitxo.

aŕaiuzale. (aŕantza): *izond.* Ikus,: Aŕantzale, : Aŕaintzaie, aŕainzari, (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

afainkari. (aŕantza): izand. Ikus.: Aŕantzale. I: Atainzale, aŕaintzalc, afainztari. (esku-langintzak): *!nand.* Berbera.

afainzilar, (aŕain): *iz.* Zilafezkoa dirudien aŕaña.

aŕainzuri. (aŕain): *iz.* Oso aundi ta kaltegaŕia dan ltxasoko aŕaña.

afainartzate. (aŕantza): *izond.* ikus.: Aŕaiketari. j: Aŕantzale, aŕaindun.

afaiñeta. (ortzi-geŕi): *iz.* Aŕain-itxura duen ortzl-gefiko ikuf bat.

afaiñetan. (aŕantza): *adond.* Aŕantzan ari-izatea.

afaiñeztatn. (aŕain): *ad.* Mai naiz itxasoko tokiren hatean beŕiz aŕañak

aŕaiIizti. (aŕain): *iz,* Ikns,: Aŕai-izti.

aŕaiiiiiztliari. (afain): *izond.* Malian bizia aztertzen ari dana. I: Aŕaiztilari.

aŕalñlzun. (stain): iz. Edozeiz gayaz egindako aŕain-datara duena.

afalñondu. (aŕai): *iz.* Legoŕ eta gatzatuta dagoen edozein afaya.

aŕaipardo. (egazti): iz. ikus.: Basakapoi.

afaipofn. (landare): iz. Zefia elikatzeko ona dan belafa.

aŕaisku. (gaibide): iz, ikus.: **Galbide.**

aŕait. (aditz): *ad.* Jafai nazak edo nazan.

AŔAITAS[TN. iz. Ariutiaz eta aŕemaneŕan ezti ta atsegiña danaren tasuna. J: Mattsotasun, mazaltasun. (poz): iz. Poztasuna, alaitasuna. E: Ikus.: Poz, poztasun. (lañotasun): II *iz.* Adikorlasun. l: Ontasuuez beterik ari-izatea. (argi): *iz.* Eguzklak edo baste gorputz argitsu batek iraizten duen argi oso bizia. II (ayuŕi), (gcntza), (tañotasun), (mentasun), (naretasun), (onberatasun), (ontasun), (sotiltasun).

afaitegi. (aŕain): *iz.* Afaiñak dauzkaten tokia.

afaiton. (aituna): *iz.* Aitonaren aita.

afaitsu. (adcitasun): *izond.* Adeyez beterik ari dana. (lañotasun): *(**Md.*** Barbera. (dirdai): jj *izond.* Distiratsua dana.

afaitu. (ataildura): *ad.* Legorteagatik lulu aŕaildu. (eguŕ): *ad.* Egufak aŕaildu. (poz): ,, *ad.* Poztu. (zalapart): II iz. ikus.: Zalapart.

afaituak. (zauri): iz. Tkus.: Amentzen, 1: Bulaŕ-aŕain. (bulaŕ): *iz.* Berbera.

ataitxiko. (zaldizketa): *adond.* ikus.: Aukalatraba. I: Ankalepo.

afaitxo. (aŕain): iz. Ikus.: Atainko. I: Aŕainskila, atainsko, aŕainxko, afainto, aŕaintxo.

afaitz. (ludizti): *iz.* flats.: Arkaitz. (aŕi): *iz.* Zoŕoztcko aŕia. (sorbatz): II iz. Berbera.

afaitza. (aŕantza): iz. Ikus.: Aŕain-mordo. Aŕain-sarda, aŕain-taide.

af-aitzut. (aitzuf): *iz.* Aŕitsua dan lurkietarako altzuf berezia.

sister. (zezen): iz. Tanta.

afaizale. (dal): *izond.* Maya jatea matte duena.

afaize. (size): *iz.* Tpaŕ-sortaldetik sortzen dan size zofotza.

afaizia. (lañotasun): *iz.* Maitetasuna. I: Ikus.: Lañotasun. : Aŕaixia, maitakortasun. (poz): iz. Gogoz adierazien dan poz aundia.

afaizti. (stain): iz. Aŕañen bizia aztertzen duen jakintza. (jakintza): *iz.* Berbera.

afaiztilari. (aŕain): *izond.* ikus.: Afaiñiztiiari.

aŕajin. (itzulaldi): *ad.* **ltzuli.**

afajosi. (josketa): *ad.* Beŕiro josi.

afak. (aranondo): *iz.* Basa-aranondoarcn zirikiak.

afaka. (aizoyal): *iz.* Aizeak cremate cz dezan, txalugetan erabiltzen dan makiltxoa, aizoyalari costae diona. (joko): *iz.* Intxauŕ joko bat egitea. (sendi): Jj *iz.* Sendi-ondorengoa. (saleroste): II *iz.* Salketa oso aundia.: Aŕakasta. (aztama): Jj ŕz. ikus.; Aztarna. (linburdika): II *(toad.* Ikus.: Linburdikari.

afakaitu. (ornidura): *iz. Orni.* (azkuŕi): *iz.* Autatutako elikatura.

afakal. (afaildura): *iz.* Ikus.: Afaildura. J: Aŕakela, tarteka.

afakalagafi. (aŕaildura): *izond.* Zerbait aŕailtzen dana.

afakalakof. (aŕaildura): *izond.* Zerbait afailtzen duena. : Aŕakalatzaile.

afekalatsu. (aŕaildura): *(toad.* Aŕaltak dituena.

afalcaiatu. (afaildura): *ad.* Ormak eta zugatzak aŕaildu. I: Aŕakalau, aŕakaldu, aŕakatu. (gaztañondo): *ad.* Gaztañaren morkotsa ideki. j: Aŕakalau, aŕakaldu.

afakalatzallc. (afaildura): *izond.* Aŕailtzen duena. j: Ikus.: Aŕakalakoi.

aŕekeldi. (ekaf): iz. Tkus.: Aka. !: Mi-isalsa.

aŕakaldu. (aŕaildura): *ad.* Ikus.: Atakalatu. j: Aŕakata. (gaztañondo): *ad. 'Berbera.*

afakalefeza. (aŕaildura): *izond.* Aŕailtzeko efeza dana.

afalcallcaitza. (igait): *izond.* Miña irteteko beret idekitzcn *ez* dan igalia.

afalcaltsu. (afaildura): *izond.* lkus.: Aŕakalagafi. j: Afailtzcn dana.

afakalune. (igali): iz. Milla ateratzeko, igalia idekitzen dan unea.

afakara. (austura): iz. Soñcko-austura.

afalcardari. (saleroste): *izond.* Saltzen eta erosten ari dana. J: Aŕakardi, afakardef.

afakasta. (ikerketa): *ft.* Notin edo gauze baten bilatzea. (aomen): *ft.* ikus.: Aomeu. j: Aŕakesta. (sateroste): Jj iz. Ikus.: Afaka.

afakastagafi. (aomen): *izond.* Aomena duena.

afakastatu. (ikerketa): *ad.* Biĺatu. j: Txerkatu. (gura): *ad.* Ifikatu, gurari biziaz zerbait nai-izan.

aŕakastatzale. (eskari): *izond.* Eskatzen ari dana.

aŕakatu. (aŕaildura): *ad.* Ikus.: Afakalatu. j: Aŕakaldu.

afakaza. (garestitasun): *iz.* Ikus.: Garestitasun. j: Aŕakazeria.

(txirotasun): *iz. Ikus.:* Txirotasun. J: Aŕakazeria.

afakazeria. (garestitasun): *iz.* lkm,; Garestitasun, j; Aŕakaza. (teirotasun): *iz.* Ikus.: Txirotasun. J: Aŕakaza.

aŕakeeta. (orga); *iz,* Aŕakeretaren goiko aide. j: Ikus.: Afakereta.

afakela. (aŕaildura): *iz.* Ikus.: **Aŕaildura.** ^: Aŕakal, ozkadura.

afakereta. (orga); *iz.* Gurdiaren bi aldectanjartzen diran olak. j: Ikus.: Aŕakeeta.

afakero. (zimardika): *izond.* Jolcoan maŕoak egiten dituena.

afaketa. (joke); iz. Ari batetik esegita dagon aletxoari birak ematean egiten dan jokoa. j: Aŕazkcta,

aŕaki. (apoztasun): iz. Ikus.: Belaki. (cumin): *izond.* Luzaroan asafetida dagoena.

afakiña. (cane): *iz.* Esneareu ondakiña.

afakizun. (cumin): *iz.* Luzaroan asafetuta egotea.

afakoil. (cots): *iz.* Aldatzen ari dan aotsa. (aoskabe): iz. Erlatsa date eaten.

afakotsu. (gad): ŕt, Arlanizak dituen geria.

afakotxeratu.(osterakuntza): *ad.* Beŕizkatu. j: Aŕakotxeatu.

afala. (anpadura): it. Ikus.: Ospel. J: Eskordi, nospel, ozpel.

afalaba. (aitona): iz. Seme edo alabaren alaba.

afalantatu. (landaketa): *ad.* Landarcak tokiz aldatu. j: Afalaodatu.

af-alasa. (irozkai): iz. Irozkayaren antzeko ta luzeagoa dana.

afalasta. (aŕi): *it.* Bere zatl zakafak kcntzen zaizkion afia.

afaldaba. (erakardura): *adond Naŕaz* ari-izatea. j: Aŕaldaka.

afaidaka. (erakardura): *adond.* ikus.: Afaldaba.

afalde. (ludizti); iz. Ikus.: Arkaitz. J: Aŕaldeko.

aŕaldeko. (enboŕ): iz. Supazteŕ ondoan jartzen dan enbefa. (ludizti): ŕt. Ikus.: Aŕalde.

afaldi. (poz): *iz.* Pozaren unealdiak. (scndakintza); *iz.* Gaixoari bakoitzean ematen zayon sendagaya,

afaldo. (izotz); *iz.* Tzotz-kaŕanka.

afaldu. (eŕatz): *iz.* Egortzeko erabiltzen dan landarea. j: ikus.: Etatz.

afalili. (joko): iz. Galdu ondoren egiten dan **joko** beds. (lore): iz. Bigafen lorea.

of-alki. (aŕi): *iz.* Afizko aulkia.

afalo. (ado): *it.* Alerik gabe dagoen artaburua. J: Txorokil.

aŕalotu. (karkabupen): *ad.* Beŕiz abiatu.

afaltxatu. (igoera): *ad.* Beŕiro jaso.

afaltzatu. (afautz): *ad.* Afautzaren gotingoaz estali.

afala. (eguŕ): *ad.* liguŕa zatiketu.

afalagafi. (aŕaildura): *izond.* tJŕatzen duena.

afalakatu. (afaildura): *ad.* Aŕaildu; aŕailtzen asi, J: Afalatu.

afalant. (poz); *izond.* Alaya dana, jostaria. j: Aŕaleyant.

afalanteri. Osaka): iz. Iims.; Txanixa. J: Malaria.

afalatu. (aŕaildura): *ad.* Ikus.: Afalakatu. (mozkorkeri): *ad.* Mozkortu.

afalerla. Osaka): *iz.* Ikus.: Afalanteri.

afaloba. (aitona): iz. Tloba baten semea.

data. (aŕaildura): *iz.* Ikus.; Afaildura. (main): iz. Iraitz baten gañean egiteu dan xaki Mac ta cstua.

aŕama. (maŕubi): iz. Ikus.: Matubi. (cots): *iz.* Titus.: Deadaŕ. J; Zezen eta beyaren aotsa. J: Otsoaren ants zoiotza. l: Moŕos, aŕanba. (sofiu): jj *it.* Itxaso, ascots, ueskako urak eta abaŕek egiten duten ots aundia. (inka): II iz. Ofiaze edo nekeak soŕerazten duten ants eŕukaŕia. (eztabaida); *it,* Ikus.; Eztabalda. (maltzurlasun): *(iz.* Amaŕukeria,

aŕamaanka. (care): *iz.* Afantzarako cares.

afamaankari. (care): *izond.* Sarez lanegiten duen afantzalea. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

afamaiska. (aŕamazkada): *iz.* Ikus.: Afamazkadu. J: Afamaskada.

afamaka. (aots): *adond.* Deadaŕ-egiten ari-izatea.

afamako. (nabarmenkeri): *iz.* Bitxikeria.

aŕamalaka. (urduritasun): *adond.* Urduritasunez ari-izatea. J: Aŕamaskan, siamelaka.

afamanda. (landere): iz. Ikus.: Aameuda-belaŕ. j: Afamanta.

afamani. (abetxu): *iz.* Ezpainkaria dan abetxua, zurtoña abartsua, ofiak lefozkoak eta loreak mordo oztiñetan jaŕita dauzkana; abetxu guzia usaintsua da.

aŕamantsn. (zalapart): *izond* **Zalaparta** soierazten duena.

afamantc. (zalapart); *ft.* Oste batek ateratzen duen zalaparta. j: Aŕamantza.

afamantzaka. (zalapart): *adond.* Oste *bat* zalapartaka ari-izatea.

aŕamantzatsa. (sodu): *izond,* Ikus.: Aŕabotsu. (zalapart): *izond.* Zalapart aundia egiten duena.

afamaŕ. (zalapart): *iz.* Zalapart aundia.

aŕamaŕazkl. (aŕamazkada): *iz.* ikus.: Zaŕasta. j: Aŕamaska, aŕazmaŕazki, tzaŕamiko.

afamafila. (sukaldc): *iz,* Sukaldean erabiltzen dan burnizko saretxoa, ankak eta gidefa dauzkana. I: Aŕanbaŕila, mantzanadea.

afamaŕilatu, (sukaidc): *ad.* Aŕamaŕilan =bait eŕe.

aŕamaska. (aŕamazkada): *iz.* Ikus.: Zaŕasta, I: Aŕamaŕazki, aŕamaska, aŕamiska, aŕamttxa, aŕazmaŕazki, karamika, karamiko, karamitxa, aŕamaska. (erabaga): *iz.* Kiri gabcko gauza askoren mates. (urduritasun): II *iz.* Ikus.: Urduritasun. I: Aŕamaxka, tzaŕamiko. (ranker* iz. Biotzondoren bat fazakeriz adieraztea. I: Aŕamuska.

afamaskada. (aŕamazkada): *iz.* ikus,: Afamazkada. j: Afamatada, aŕamaiska.

afamaslcan. (urduritasun): *adond.* Ikus.: Aŕamalaka. I: Aŕamelaka.

afamatada. (afamazkada): *iz.* Ikus,; Afamazkada. I: Afamaskada.

afamaxlca. (aŕamazkada): *iz.* Ikus.: Aŕarnazka. (caste): *iz.* Naste aundia. (urduritasun): II *iz. Ikus.:* Urduritasun. I: Aaamaska.

afamayatz. (11): *iz.* Garagaŕila.

afamazka. (afamazkada): *iz.* Azazkal, oŕatzaz edo beste gauza batcaz taŕuan egindako zauri oso txikia. I: Aŕapu, abrumurkada, atzaparka, atzaparkada, atzamaŕ, aztapaŕ, aŕamaska, karamiko, karamiko, karamitxa, kardamintx, kaŕamiko, kaŕamintxo, kaŕamintz, kaŕamista, kaŕamitxa, aŕamaska, maramiko, maŕamaska, maŕamiska, saŕamiko, saŕamaska, atzazkada, uŕakada, txaŕarniko, txaŕamixka, txaŕapakada, zaŕapo, zaŕapoka, zaŕasta, zafazta, xaŕamiko, xaŕapo, kaŕamaska. (urduritasun): *adond.* Urduritasunez ari-izatea.

AŔAMAZKADA, *ŕz.* Azazkal, datzaz edo beste gauza batcaz Nina azaletik zauritzearen egipena. I: Aŕamaskada, aŕamatada, aŕamaiaka, aŕasmaŕaski, aŕastada, aŕapu, aŕaskadi, aŕatada, atzimurkada, atzaparkada, txaŕapata, zatomazkada. *If* (azazkal), (iauliketa), (igurtziketa), (sakitura), (zauri),

afamazkan. (urduritasun): *adond.* Urduritasunez ari-izatea.

afamazkatu. (aŕamazkada): *ad.* Norbaitck zalastak egin. j: Karamikatu, karamitxatu, kaŕarnikatu, kaŕamintxatu, kafamizkatu, zaŕamazkatu, zaŕarnikatu, zaŕapakatu, xaŕapatu.

darnel. (uztai): L. Ikus.: Uztai. Aŕanbel.

afamelaka. (urduritasun): *adond.* Ikus.: Afamalaka. j: Aŕamaskan.

afameslca. (cots): iz. Saguaren doodah.

nŕamingo. (nabarmenkori): *iz.* Ikus.; Aŕamako.

afamitxa. (aŕamazkada): *iz.* Ikus.: Zaŕasta. Aŕamafazki, aŕamaxka, aŕamiska, aŕamixt.

afamixt. (aŕamazkada): iz. Ikus.: Zaŕasta. Afamafazki, aŕamaxka, aŕamiska, aŕamitxa.

afamona. (aitona): iz. Aitona edo amoñaren ama.

aŕamotxo ban. (ugutza): *ad.* Ugutza baten ondoren txindia bota. I: Aŕamutsa. (txin): *ad.* Berbera.

afamui. (slain): *iz.* Itxnsoko amuaŕaya.

afamuska. (guns): iz. Neufiz gaindiko gunea. 4: Izutaidi, auzorka.

afamuskada. (asaŕe): iz. Aldarte txafeko ze€ñua. j: Naŕska, moŕoskada, mufuskada, saŕamuska, saŕamuskada, uxi, zitzipitzika.

afamuslcati. (asaŕe): izond. Biotzondo bates indafa gune edo zeiñuaz adierazten ducna,

afamuskatu. (sumin): *ad.* Sumiiiezko jokera adlerazi. ikus,: Barbartu.

afamutsa. (ugutza): *iz.* Ugatza baten ondoren botatzen dan txindia. J: Ikus.: Aŕamotxo bota. I: Aŕebutxa, aŕepuña, afeputxutxu.

afamuzka. (aots): *adond.* Zerbait egiteko nai-eza adierazteko, rnarmar-egiten ari-izatea.

afamuzka-egin. (akaŕ): *ad.* Era ixaŕaz akaf-egin.

afamuzkada, (Rots): *iz.* Stunida adierazteko egiten dan ao-otsa. I: Karkabu, suŕamuska, suŕunt, uŕamada. (sumin): *iz.* Berbera.

aŕamuzketan. (asaŕe): *adond,* Asafca adierazteko rnarmar-egiten ari-izatea.

aŕan, (eyeraldi): iz. Ikus.: Txiŕitoia. I: Arko€a, eŕota-aŕan, firla, kalaka. (uztaŕi): *iz.* Uztafian tinkoturik dagoen burnizko ereztuna. (ate): II tz. Atalburuan egoten dan zuioa, len goiko opoa sartzeko zana. (zeiñu): *(iz.* Abereen lepotik zinizilika jartzen dan zeiñn txikia. I: Mona, ezkiltxo, gale, galtzaŕ, gare, joare-kuxkula, ivale, pumps, tinlerko, truka, ialaka, lxintxa, txintxerko,txintxarka,txintxarko, txintxeŕiko, tzintzafi, xilintxa, zintzaŕi. Mota balzuk ezagutzen dira: // Mandaŕan, clan andi ° aundiena dana, I: Man-ari. !I Dunba, tunba, t,mbal soon estuagoa dana. I/ Man bitarte = neuŕiz erdikoa dana. I/ Man txiki, aŕantxingila, aŕnbera, aŕautxikaŕ = txikia dana. (aŕain): Ê iz, Main itzaren aldaketa. (intxauŕondo): (*iz.* Intxauŕ mots bat,

afan-afi. (zeiñu): iz. Alan aundia. I: Ikus.: Mau.

afan-bosh. (maskoŕ): *iz.* Ikus.: Maslcoŕ. I: Aŕain-beaŕi.

afan-gofl. (aŕain): *iz,* Ezurtza ezufezkoa daukan itxasoko aŕaña, bete gorputzaren zati baizuetan goŕixka dana ta afagia jateko oso gozoa duena. I: Aŕengoŕi.

afan-miin. (zeiñu): *iz.* Aŕanaren mina.

afan-ontzi, (aŕain): *iz.* Afañak eukitzeko ontzia,

aŕan-oska. (zeiñu): *iz. Tkus.:* Aŕanots. Matraka.

afan-saltzaile. (saleroste): *izond.* **Maya** saltzen duena. (aŕai): *izond.* Berbera,

afan-txikaf, (joko): *iz.* Ikus.: Afanbera. I: Aŕantxu, aŕan-txiki, kirkila, tunba.

aŕan-txikl. (joko): *iz.* Ikus.: Aŕanbera. Man-bad, aŕantxu.

aŕan-txingila. (zeiñu): *iz.* Alan txikia.

afan-uef. (egazti): *iz,* Afapakaria dan egazti aundia; here soñaren goiko Mclean tumak ale ilunak dita ta mokoa kakotua ta zurdaz inguratua ciauka.

afan-ume. (egazti): *iz,* Ikus.: Aŕanokume. : Aŕanoxka.

aŕan-usta€. (lcpoko); *iz,* Aŕanari eusten dion ustaya. : Gare-ustai. (zeifru): *iz.* Berbera.

aŕanak jo. (zeiñu): *ad.* Beŕiz ezkontzen diran alargunal olgetaz, aŕañez jo-egitea. j: Aŕanjote.

afanatu. (aŕautz): *ad.* Aŕañak clan,

afanba. (aots): iz. Abelgotien aotsa, Mama, moŕos,

afanba-zale. (aots): *izond* ikus.: Afanbakari.

afanbakari. (ants): *izond.* Aŕanbaz ari dana, j: Aŕanba-zate.

afanbalo. {zalapart): *iz. Ikus.:* Zalapart. I: Afanbolo.

afembafi ʲa. (sukalde): ŕz. Ikus.: Afamufila. Martzauadca.

afaubel, (ustai); iz. Ikus.: Uztai. I: Aŕamel. (josketa): *iz.* Josketan egiten

tfautzaren
za-gofingo.
tkaŕekiko zut
man egiten
t. I: Elitsa,
izond. Ikus.:
a.
kus.: Afaultze
Atze-odi,

): *iz*. ikus.:
/aka, zartaiko.
z): *iz.* Afautzaren
pia, ataultzapia,

z): *iz*. Ikus,:
abi): *iz.* Berbera.
,guntin): *is.* Lafuaren
.nintza batzuetan dagoen

ra. (gupiera): *iz.* Afautz-
ura duena.
(usain): iz, Ustelduta
fautzen usaña.
fetxiko. (undo): *is.* Ikus.:
ko.
czal. (aŕautz): *iz*. Ikus.:
e-kiskil. I: Afaultze-kosko,
:e-kroxko, aiautoskol, aŕautza-
aŕautza-moskol, afautza-mokol,
a-kosko, aŕautzazal, aŕautze-

-kasko. (afautz): *iz.* Ikus.:
mazal, {: Aŕautza-oskol, aŕautza-
1, afautza-mokol, aŕautze-kusku.
-loka. (aŕautz): *iz.* Tsitarik atera
n afautza, (kabi): *iz,* Afautzak
I diran kabia.
-mokol. (aŕautz): *is.* Ikus.:
n•azal. I: Atautza-oskol, aŕatutza-
1, aŕautzc-kusku,
-mora. (kabi): *iz.* Landan egoten
oaten Icabia, afautzuk asko
da.
-moskol. (aŕautz): *iz,* Ikus,:
:a-azal. I: Atautza-oskol, afautra-
, aŕautza-kosko,aŕautze-kusku.
-oskol. (aŕautz): *is.* Ikus.:
t-azal, I: Afautza-moskol,
a-mokol, aŕautza-kosko, aŕautze-
, afaultze-oskota.

afautza-suspilo. (aŕautz): iz, Zuringo
eragiña.
afautza-ustela. (aŕautz): *is.* Ustelduta
dagoen afautza.
afautza-zale. (aŕautz): *(sand.* Afautzak
jatea maite duena.
afautza-zuringo. (aŕautz):
Afautzaren barneko zatt zuria. I: ikus.:
Afaultr xuringo, aŕautz-zuringo,
afaultf esne.
afautzagin. (olo): *is.* Afautzak jartzen
dituen ohm. I: Aŕautzari, aŕautzagile.
(afautz): *is*. Berbera.
afaotzak bota. (afautz): *ad.* Olu-lokari
afanrzak utzi berotu ditzan.
afautzaldi. (aŕautz): *is.* Afautzen
+miltzoa. (kabi): *iz,* Kabian egoten dan
aŕnuisen multzoa,
afautzarl.(afautz): *isand.* Afautzak
saltzen dituena, I: Afauzketari,
afautizetnri, aŕautxero, (olo): *iz.* Ikus.:
Atautzagin.
afautzaroa. (afautz): *is.* Izaki baten
ernamiña daukan xixkua, ernaltze baño
[conga. I: Ataultzoboa,
afautzdun. (afautz): *izond.* Afautzak
dauzkana. I: Afauztsu.
afautze. (aŕautz): iz. Ikus,: Afautz.
afautze-kusku. (afautz): *iz,* Ikus.:
Aŕautza-azal. I: Aŕautz-oskol, aŕautza-
moskol, afautza-mokol, aŕautza-kosko.
afautzeztu. (azkuŕi): *ad.* t nis.:
Aŕaultzeztatu. I: Afauztatu.
afautzkara.(aŕautz-obo): *izond.*
Afautzaren itxura duena. I: Aŕautz
i
afautzño. (aŕautz): *is,* .ikus.: Aŕautz. I:
Aŕaultz-mami, afauzto.
afautzogi. (opil): *iz,* ikus.: Opil.
(gozaki): *is.* Ikus.: Mare, garipau,
erteko, meats.
afautzolioki. (pitpilada): iz, Afautz eta
olioaz egiten dan pilpilada berezia.
afautzontzi. (lore): *is,* Lorearen kunde
emea.
afautzopi . (azkuŕi): *iz*. Ikus.: Aŕaultzc-
opil. I: Aŕaultztala, aŕauztalo, aŕoltze-
motela, afoltze-opit, kapazafa. (wit):
is, Afantzaz nastutakn opila. I: Aŕaultz-
opil.
afauxka. (ataun): *iz.* Afaun txikia.
afaur.-tlta. (aŕautz): *is,* Goftngoan noiz
edo noiz agertzen dan odolaren anizeko

lak edo
okoa.
latxiko. I:

,espena
tutza.
]egiten dan

endik
ta edo
(en,
i bat
wra. }:
fden
iz.
)ttsekabe.
fa. j:
pen),
1e), (kaite-

kus,:

Sañ tnkaz
iratsu. I:
zi.
Itrbait
ari dana,
guratu-

u.
ŕs.:

iduraz ari
ad.
uenka ari-

Arduraz
erbera.
us.:

a-mota

S.:

otai. I:

It,rpan.
dngura. {:
'tit batzuk

]uzkaten
in

iide. I:

afankotxo. (zurtoin): iz. Sasi-afosaren zurtoin gaztea.

afankura. (afangura): iz. Ikus.: Afangura. (ardura): iz. Ikus.: Ardura. (inka): II *iz. ikus.:* Inks. Kuinta. (oñaze): Zerbail gaizki egiteagatik izaten dan gogo-oñazea.; Aŕangura-gaizto.

afankura-untzi. (inks.): *izond.* Ikus.: Aŕangura-untzi.

afankuratu. (aldakura): *ad,* Naretasuna galdu.

afano. (egazti): *iz.* Afaparia dan egazti aundia, eguncz dabilena. Saya, aiano-bizkarzuri, erlantxa, txelano. (oyutza): *oyu.* Maya Itzaren itz-estalia : Ikus.: Mayo!. j: Mann poial

alarm pals!. (oyutza): *oyu.* Ikus.: Mayo!. j: Aŕauo!

afano-ate. (egazti): *iz.* Mendiaren goiku lepoa. (mendi): *iz.* Berbera.

afann-belaf. (landare): *iz.* Edaskaria dan landare *bat.*

afano-beltz. (egazti): *iz.* Saya. Mann-burugoti.

afano-bizkarzuri. (egazti): iz. Aŕano-mota bat. I: Ikus.: Mann.

afano-burugoŕi. (egazti): *iz.* Saya. Aŕano-beltz.

afano-gafntz. (egazti): *iz.* Tsetsa biribilduta daukan aŕanoa ta besteena baño aundiagoa dana. j: Aŕano-goile.

afano-goile. (egazti): iz. Ikus.: Afano-gaintz.

afano-gofi. (egazti): iz, Sai eta sztore arteko egaztia.

afano-kanpis. (egazti): iz, Sayaren antzekoa dan alanoa.

afano-motodun. (egazti): *iz,* Aŕano-mota bat.

afano-nabsf. (egazti): *iz.* Mokoa azpitik zuzen eta gañetik gupituta daukan aŕano-mota bat.

afano-sudut (suduŕ): *iz.* Suduŕ kakotua. j: Afansuduf, lapuŕ-gailuŕ.

afano-urdin. (egazti): *iz.* Aztorearen antzekoa dan egazti aundi aŕapakaria, noizpait eizarako asko erabilia izan zana.

aŕanodun. (ezautailu): *izond.* Eioma'ko gudari-ssidoetan aŕano-ezautailua zeramana.

afanoki, (aragi): iz. Afanoaren aragia.

aŕanokume. (egazti): *iz,* Afanoaren kuma. ; Aŕanoxka, aŕan-nose.

afanotegL (egazti): *iz,* Manoak dagozen tokia,

afanots. (zeiñu): iz. Afanez egiten dan otsa. (: Man-oska, matraka. (ants): *iz.* Oyartzuna.

afanotzaf. (egazti): *iz.* Aŕano aundia.

afanoxka. (egazti): *iz.* Tkus.: Aŕanokume, I: Man-ume, lepa-zuri, lepo-zuri.

afanpa. (ur-zuŕumilo): iz. Ikus,: Ur.. zufumilo. j: Samna. (dardaritze): *iz.* Gfñafe batzuen naiezko Ikoldura. Safari, zaiñak-sai, zaiñoratu.

afanpalo. (mamu): *iz.* Izutzeko, toki bateau jartzen dana. I; Marika. (afokeri): *frond.* Afo dana. (zalapart): *izond.* Zalapartak ateratzen dituena.

afanpala bota. (ugutza): *ad.* Ugutza baten ondoren txindia bota. I: Aŕapailo bota. (Min): *ad.* Berbera.

afanpafila. (sukalde): *iz.* Ikus.: Brisela.

aŕanpatu. (dardaritze): *ad.* Giñafe batzucn nai-ezko ikoldura izan. I: Zumindu.

afanpel. (ao-ugal): *iz.* Kalamuz edo baste gayaz egindako geŕikoa,sai-abereari zaitoki edo arbalda tinkotzeko ta sabel-zoŕotik lotzean erabiltzen dana. I: Asta-bala, petaile, petral, petraili, petrel, txintxa, zingila, zingla. II (arbalda), (geŕikatze).

afanpo. (anpulu): *iz.* Ikus.: Agun.

aŕanpulotsu. (anpadura): *izond.* takers edo idazkera anpurutsu ta geyegizkoa duena.

aŕanpulu. (maskulu): iz. Eskuen edo often maskulua.

afanpulutu. (maskulu): *ad.* Maskuluz bete.

afantaborta. (aŕain): *iz.* Artutako aŕañak jotzeko ta gerazteko erabiltzen dan makila.

afaotximilo. (aranondo): *iz.* Ikus.: Basakaran. I: Basaran.

afantxu. (joko): *in, Ikus.;* Aŕanbera. Man-txikaŕ, aŕan-txiki, kirkila, intsari, totale,

afantz-aldi. (aŕantza): iz. Afantza-mota bakoitzerako aldia. : Aŕautz-ero.

aŕantz-argi. (aŕantza): *iz.* Aŕantzarako erabiltzen dan argi-mutila. (argi-mutil): iz. Berbera.

afantz-ara, (aŕantza): *iz. Ikus.;* Aŕantz-aldi.

afantz-egin. (ants): *ad.* Asto *bat* aŕantzaz ari-izan. I: Okoŕoatu.

afantz-efi. (aŕantza): *iz.* Aŕantzaleak bizi diran eña. (eft): *iz.* Berbera.

atantz-esku. (maŕo): *iz.* Noribait txindia ateratzeko eskuantze.

afantz-oki. (aŕantza); *iz.* Ikus.; Afantza-lcku.

afantz-onŕzl. (aŕantza); *iz.* Afantzarako egin eta antolatuta dagoen itxasontzia.

AŕANTZA. *iz.* Sara, amu ta beste lanabesa berezien bidez afañak artzearen egipen eta ondorioa. I: Aŕantzatzearen antze ta langlniza. I: Afantzatzen edo afantzatu dana. Aŕauntzu. (asto): *iz.* Astoaren abotsa. 1: Aŕantzo, okoto, zinka. (ants): H *iz.* Deadaŕ aundia.11 Aŕantza edo afaintza. II (atai), (slain), (kirol), (lankuntza), (maxkut), (sare), (segada).

afantza-doiiiu. (abesti): *iz.* Langile batzuek berm lana laguntzeko crabiltzen duten doñu-neuŕiko abestia.

afantza-egin. (negar'): *ad.* Deadaf aundiakaz negaf-egin.

afantza-elkarte. (baltzu): iz. Afantzarako crania dagoen baltzua. (aŕantza): *iz.* Berbera.

afantza-leku. (aŕantza): *iz.* lbai batcan afañak asko dagozen tokia.

afantza-toki. (aŕantza): *in.* Aŕañak asko dagozen tokia. 1: Afantzategi.

afantza-zerga. (afantza): *iz.* Artutako aŕañengatik nunbait ordaindu beaŕ zan zerga. (zerga): iz. Berbera.

af-antzadun. (af): *izond.* Alarm antzekoa dana. j; Aŕ-antzeko.

aŕantzain. (zaintza): *izond.* Aŕantza zaintzen duena. (aŕantza): *izond.* Barbera.

afantzaka. (ants): *adond.* Asto batek aŕantzaz ari-izates.

afantzale. (esku-langintzak): *iz.* Sarez, amuz edo beste lanabesaz aŕañak afapatzen dituena. (slain): *iz.* Langintzaz afañak afapatzen bizi dana. (langintza): I *iz.* Aŕañak afapatzen bizi dana. (aŕantza): II iz. Aŕañak afapatzen dituena. j: Afaintzale, alainzale, afainzari, afantzari, aŕantzu, alanzari, afantzaile, aŕaiketari, afaindun. (zomoŕo): !1 *iz.* Armiarmaren antzekoa dan zomofa, anka luzcak dituena ta ur-gañean ibiltzen dana. 1: Aingira-zoŕi, amalau-eŕamuko, txipaosazale, zapatari, zapatile, xipa-main, xipa-zamari.

aŕantzar'. (afantza): *izond.* Ikus.: Aŕantzale. I: Aŕantzu, alanzari, aŕeintzari. (esku-iangintzak): *izond.* Berbera. (mozkorkeri): Mozkorkeri izugafia.

afantzatu, (aŕantza): *ad.* Aŕañak artu edo atapatu. I: Afantzau.

afantzazko. (aŕantza): *izond.* Afantza edo aŕantzaleai dagokiena.

afantz'e. (aŕain): *iz.* Aŕañek daukaten arantza.

afantae-gabe. (aŕain); *izond.* Aŕeatzerik ez daukaina:

afantzeduii. (aŕain):T.tOaci. Aŕantzez beterik dagoena. j: Aŕantzetsu.

af-antzeko. (aŕ): *izond,* Ikus.: Aŕ antzadun.

afantze'tegi. (aŕain): *iz.* Aŕantzeak dagozen tokia.

afantzetsu. (aŕain): *izond.* Aŕantzcak dauzkana.: Ikus.: Atantzedun.

afantzezki. (gizirudi): iz. Afiz egindako irudia. (irudigintza): *iz.* Berbera.

afantio. (asto): Iz, Ikus.: Afaniza, I: Okofo.

afarttzia. (aŕantza): *izond.* Ikus.; Afantzale. j': Aŕantzari. I: Aŕantzaĺeareñ langiiiiza, : Aŕanzaii, (langintza): iz. Berbera. (ēskn-langintzak): jl *izond.* Berbera. (aŕain): fi iz, Edozein afafia.

aŕantza-aldi. (aŕantza): iz. Aŕain batzuen afantzak iŕauten duen aldia.

afantzu-sare. (aŕantza): *iz.* Aŕantzarako erabil€zen'dañ sate berezia. (aare): *iz.* Berbera.

aŕantzuketa. (aŕantza): *iz.* Aŕapatutako afañen inultzoa.

afantzun. (afan,za): *adond.* Afantzan ari-izatea.

afanzari. (aŕantza): *izond.* Ikus.: Aŕantzale. I: Aŕantzari, aŕantzu. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

afañeta. (ortzi-geŕi): *iz.* Ortzi-gefiko ikuŕ bat; afañaren antzekoa dana.

afañetara Joan. (aŕantza): *ad.* Aŕañak afapatzerajoan. j: Aŕañetara urten.

afao. (labe): *iz.* Ikus.: Afago. (urtze): *iz.* Berbera.'(oyutza): *(oyu.* Ikus.: Mayo!

afaoka. (latsun): *iz.* Itzaltzen ez dan karobia.

afaokada. (labe): *iz.* Afagoan sartzen dab metal urtuaren aindoa.

afaots. (zalapart): *iz.* Ikus.: Zalapart. (soñu)i *iz.* Ikus.: Afabots.

afapa. (aspen): *ad.* Zerbait indarkeriz artu. Ikus.: Aŕapatu.

afapa-ezin. (lapuŕeta): *Izond.* Afapatu ezin ditekena. Aŕapagaitz, aŕapatu-ezin.

afapa-Untzi.(ontz'i): *iz.* Aŕapa eukitzeko luf-ontzia.

afapagailu. ('segada): *iz.* Aŕapatzeko edozein trēsila.

afapagaitx. (lapuŕeta): izond. ikus.: M'apa-ezin. ((: Aŕapatu-ezin.

afapagale. (atzipen): *izond.* Atzitzeko gogo aundia duena.

afapagafi. (menperapen); *izond.* Afapatu ditekena.

afapailo bota. (ugutza): *ad.* Ikus.: Aŕanpaĺo bats. I: Afapalo bola.

afapailots. (ugutza): ia. Ugntza baten ondoren botatzen dan txindia.

afapaiin. (gordaidu): *izond.* Goi'daidua egiten duena. I: Aŕapatzaiĺe. (segada): *iz. Ikus.:* Segada.

afapaka. (uriiuritasun): *adond.* il^{y}daritasunez ari-izatea. I: Aŕapaketan, aŕapastaka, afapataka, zirurika'n. (atzipen): *adond.* Afapaizen ari-izatea.

afapakari. (lapuŕeta): *izond.* Lapufetan ari dan gaztea. Aŕapakoi; afapari, afap'atari.

aŕapalcatu. (lapufeta): ad. Indafez oslu.

aŕapakatze. (lapufeta): iz. Indaŕez egindako lapufeta.

aŕapalceri. (lapuŕeta): *iz,* Indafez eta Min egindako lapufeta.

afapaketa: (Ĺapuŕeta): *iz.* Gudariek ostutzea.

afapaketan. (urduritasuir): *adond.* Ikus.: Aŕapaka. I: Afapastaka, aŕapataka. (joke): *iz.* Alden Jakoa.

afapaki. (nnenperapen): *iz.* Afapatzen dana. j: Alapaha.

afapaki-saltzaile. (menperapen): **izond** Aŕapakiak saltzen dituena.

afapaki-zai. (menperapen): *izond.* Ĺlcus.: Aŕapakidun. j: Aŕapakiak zaintzen dituena.

afapakidun. (menperapen): *izond.* Afapakiak lortzen dituena.: Aŕapaki-zai.

afapakin. (menperapen): *iz.* Menperatutako etsayaren lepotik, gudariai uzten zitzayen ondakiña. I: Menperatutako gudarestearen izkilu ta tiiYiithfra'en iitdlt2da.): At ib'aetki, gudakin. (atzipen): ii. Attmaitea. // (eŕosketa), (efiarteko eskubide).

afapakintaa. (menperapen): Aŕapakiak loitzekd egipena.

afapakol: (lapufeta): *izond.* Ikus.: Aŕapakari. I: Aŕapari, aŕapatari.

aĭim tkoltasun. (lapuŕeta): *iz.* Lapufetan ari-izatea.

aŕapal. (gereziondo): *iz.* Keriza-mota aundia. (tini): *iz.* Ikus.: Erlax. (ufentasun): Ej *iz.* Eskuaren ufentasunean egotea. (ingurubil): j *iz.* Ikus.: Arlax-biuŕi.

afapala, (dilingadura): *iz.* Janzkia esegitzckoa dana. (lapufeta): *is,* Ostu al diteken guzia.

afapalada. (zaidizketa): *iz.* Lauoinkaz ibiltzea. Afapata, aŕapaladan, kataplanka, lapataka•.

afapataka, (lasterketa): *adond.* Mapaladan ibiltzea.

afapalari. (lapufeta): *frond.* Lapufetan ari dana. (egazti): *iz.* Aŕapakaria dan egaztia, Afapalo.

afapalde. (tint): *iz.* Erlax batenazkiko laua.

aŕapaldL (atzipen)': *iz.* Aŕapatzearen aldia:

afapalo. (egazti): *iz.* Ikus.: Afapalari.

afapaluts. (ukaŕ): *iz.* Aitabitxiak ugutzatik itzultxean botatzen duen 'dada.

afapan bota. (birunda): *ad.* Zerbait birundaka bota:

afaparazi. (atzipeb): ad. Afapatu-eragin.

afapai i. (lapufeta): *izond.* Ikus,: Aŕapakari, afapataŕi. (asetasun): *frond.* Asko ta antsiz jaten duena.

afapai o. (Ian): izond. Lanerako gai dabs.

aŕapartekat€i. (baneketa): ad. Banana.

afapartidera. (zeŕa): iz. Zefa antolatzeke lanabesa.

afapasafi.. (asniainen): *izond.* Asmamena duena.

afapaska. (azkuŕi): *adond.* Asko ta a€itsiz jatean ari-izatea.

afapastaka. (urduritesun): *adond.* ikus.: Aŕapaka. I: Aŕapaketan, aŕapataka.

afapata. (zaldizketa): ŕz. Zaldiaren lauoitikaz ibiltzea. : lkus.: Aŕapalada.

afapataka. (urduiitasun)-: *adond* ikus.: Afapaka. Aŕapaketan,aŕapastaka, tzafapatan, zir€€rikan, zuintaz.

afapatan. (otseinketa): ŕz. Artzañaren moŕoya. (esku-langintzak): *iz.* Berbera.

afapatari: (Iapufeta): *izond.* Ikus.; Afapakari, Aŕapakoi, sfapari.

afapatiña: (lapuŕeta): *iz.* Gaizpidez lapufa dana. I: Mapateka.

afapatu: (Iapufeta): *ad.* Iudafez kendu. Aŕapa, tfapau, afepatu,'atrapa, atrapatu.

afpatu-ezin. (lapuŕeta): *izond.* Afapatu ezin ditekena. I: Ikus.: Aŕapa-ez€n. j: Mapagaitz.

aŕapatzaile. (goŕdaidu): *izond.* Ikus.: Aŕapailu. I: Afapatzale. (lapufeta): *izond.* Indarrez oatutzen donna. (amaiña): II *izond.* Afapatzen duena. I: Aŕapatzale.

aŕapatze. (lapufeta): iz, lndaŕez kentzearen egipena.

afapau• (lapuŕeta): *ad.* Buis,: Afapatu.

aŕapazale. (joko): *izond.* "Kubikoka" jokoan afapatzeko beste bat bilatzen duena,

aŕapazka. (urduritasun): *adond.* Zalapartaka ari-izatea. (zalapart); adond. Berbera. (joko): *iz.* Auŕen jokoa, alkaf aŕapatzen egiten dana.

aŕapel. (gereziondo); *iz.* Gereziondoaren antzekoa dan zugatza; bare ofiak txikiago ta bete igalia biribdagoa dira.

aŕaperdatn. (gurentasun): *ad.* Gurentasuaa beŕiz trtu.

afapiia. (lapuŕeta): *ir.* Gudaiek, told batera eldu-ta, bertan aurkilzen dutena ostutzea.

afapitari. (lapuŕeta): *izond,* Aŕap ila egiten duena,

afapintan. (lastertasan); *adond.* Lastertasunez ari-izatea, abazuzian ibiltzea.

aŕapiro. (Sate): *iz.* Aldi berean sortzen diran aateen azkena.

aŕapiiita. (txori): *iz.* Ikus.: Amandi. Eŕegexka, txepetx, eiegezka.

aŕapitzarazi. (berpizte): *ad.* ikus.: Berpizte, 1: Beŕiz bizi,

aŕapiuñak. (aitona): *iz.* Seine edo alabaren seme-alabak; ia isekaz erabittzen dan itza.

afapix, (obit); iz. Ontzl-aldaketa egitean ixuritzen dan ubila.

afapixkolatu, (indaŕ): *ad,* Galdutako Indafak beŕiz artu. Aŕapixkoŕatu, aŕapixkortu, aŕapiztarazi.

afapiztarazi. (indaŕ): *ad.* Ikus.: Afapixkolatu.

afapiztu. (izeki-aldi): ad. Izeki. (berpizte): *ad,* Piztu.

aŕapiztuxe. (indat): *ad.* Galdutako indaŕak beŕiz artzen asi,

afaplztuxetan. (indaŕ): *adorn).* Galdutako indaŕak beŕiz artzen nolabait astea,

afapo. (aogozo): iz. Ikus.: Aduŕ. : Aoan egiten dan aduŕa, j: Girli, grams, lerde. (ur-logoŕoko): *iz.* Ikus.: Zafapo, I: KClunlclun, kunkun, lafapo.

aŕapoka. (aŕamazkada): *adond.* Aŕamazkaz ari-izatea,

afapolotx. (ugutza): iz, Ugutza bat data kari, eitahitxiak txindia botatzearen egipena. j: Aŕapulutx.

aŕaposo. (txori); *iz,* Was.: Burn-helix. I: Buru-beltz, amilotxa, afastatxori, txaŕaporos, zefenxori, zeŕeutxori.

afapota. (itxaso): *iz.* ikus.: Uin. j: Olata.

aŕapoti. (aupulu): *izond.* Agunezkoa dana. Aŕapotsu.

afapotsu. (anpulu): *izond.* Agunezkoa dana. Ikus.: Aŕspoti. (aogozo): *izond.* Berbera.

aŕapotu. (sogozo): *ad.* Aduŕa bota. (anpulu): *ad.* Aguna kenta.

afapu. (aŕamazkada): iz. Ikus.: Aŕamazka. j: Aŕastada, saŕamiko, txaŕamiko, kaŕamaska. (esaera): *iz,* Bats.: Esaktne.

afapuluska. (joko): *in.* .Toko-mota bat I: Aŕapuluskail, aŕaputxikail.

aŕapulutx. (ugatza): *iz. Ikus.::* Afapolotx.

aŕapuluxka, (ez-uste): *adond.* Ez-usteak soŕeraziko duenari buruz ari-izatea.

afapunpa. (pilota): *iz.* Lufean edo orma batcan jo ondoren pilotak egiten duen jauzketa.

afapunpatu, (pilota): *ad.* Lufean edo orma batean jo ondoren pilotak jauzketa bat edo batzuk egin. (erorkera): *ad.* Beŕiz erori; auŕen itza.

afapuntatu. (joskuta): *ad.* Justen ari dan oyaleanjostoŕatzaz znloak egin.

afapuetu. (anpadura); *ad.* Ikus,; Anpadura. 1: Anpatu, anpa, intxatu.

afara. (dardara): *in.* Dardara eragitea. (auŕerakuntza): *iz.* Auŕeratzea.

aŕarazi. (anita/i); *ad,* Edoski-eragin. (esne): *ad.* Berbera.

aŕaraze. Carpet* *ad.* Artu-eragin.

aŕ-argi. (ipurtargi): *iz.* ikus.: Ipurtargi. I: Suaŕ, af-argidun, aŕ-argitzaile.

aŕ-argidun. (ipurtargi): *iz.* Tkus.: Aŕ-argi. ^: Aŕ-argitzaile.

aŕ-argitzaile. (ipurtargi): *iz.* Ikus.: Aŕ-argi. Af-argidun.

start. (ardi): *iz.* Aita dan aaria. ~: IKus.: Aari. j: lvletxin, zikiro.

darks. (joko): *adond.* Joke berezian auŕak ari-izatea; intxauŕ bat beste bateruntz aŕa bat urbiltzeaz egiten dana.

aŕarki. (gizakume): iz. Gizakumeari dagokiona.

slate. (zaldizketa); *adond.* Zaldiz ibiltzea.

afarte. (aŕi): *in.* Aflak asko dagozen tokia. (ludizti): *iz.* Arkaitzeu artean dagoen idekidura.

af-arte. (al): *iz.* Afak ask·) dagozen tokia.

afarteko, (oŕi); *izond* Aŕi artean azten dana.

alas, (osotasun): *adond.* Gloom, I: Aŕaski, txitaŕaz.

afas-gofi. (aŕastiri): *in.* **Ikus.;** Aŕastiri.. ; Alaskan,

aŕasaltlu, (sateroste): *ad.* Beŕiz saldu.

afasartu. (nitro): *ad.* Befiz, sartu.

afasbera. (egun): iz. Ikus.: Aŕatsalde.

afasean. (aldamen): *adond.* Gauza baton aldamenean, is ikutzean egotea.

afasega. (zeta): *iz.* Ikus.: Arpan.

afaseidatu. (gaŕaztulu): *ad.* Lao gaŕaztuluz atondu.

anise-We, (gaŕaztulu): i?. Ira ado lau ziri dauzkan gafaztnlua. j: Aŕaseira.

afaseiratu. (arto); ad. Artoak lufcz estali, bigun eta zuriago so/ ditezen.

aŕaseme. (aitona): in. Seine edo alabaren semea. Semesoa.

aŕasera. (berdintasun): *iz.* Ikus.: Efadaki. ^: Efaki, aŕaska, afaski, aŕastaki.

aŕaset. (edonizi): *iz.* Beterik dagoen edontzia. j: Eŕaset.

*sank iragan. (igaraipen): *ad,* lkutuaz igaro.

of&si. (orma): *iz.* Latsaren urtau sartutako onus edo orma-zatia. Etxetik at dagoen edozein ulna. I: Aŕesi.

afasi galmen. (azaldi); iz, Gizonaren azaldirako almena amaitzea. : Aŕasi geldimen.

afasi-idafa. (arms): *iz.* Afi legoŕez egindako arum.

afasiduu. (orma): *izond.* Ormaz edo aŕesiz inguratua dagozna.

afasiño. (eŕetxin): *iz. Ikus.:* Eŕetxin. I: Aŕaxin, aŕaxin.

aŕasiño-mutil. (argi-mutil): *iz.* Ikus.; Argi-mufti.

aŕasiztatu. (orma): ad. Orman edo aŕesiz inguratu.

aŕaska. (abeltegi); *iz.* Aŕiz egindakp asks. I: Tlcus.: Aska. I: Ukuitu-aska. (aŕiko): *in.* Aŕikoa egiten dan tokia, (kafakadara): II in. Oramaya kaŕakatzen clan burnia. j: Aŕaskatu aditzaren zeingea. Mar-aŕaska. (berdintasun): *in.* Ikus.: Eŕadaki. I: Eŕaki, aŕaseŕa, aŕaskadore, aŕaski, aŕastaki. (zeartasun): *adond,* Galgan egotea. (tindu): jj *iz.* Tindalarien up. aetan geratzen den zarama, axotea egiteko erabiltzen dana.

aŕaska-lan. (aŕiko): in. Afikoan egiten dan lam.

aŕaskadi, (aŕamazkada): iz, ikus.: Aŕamazkada. Aŕastada, aŕapu, aŕaskari.

aŕaskadura.(kaŕakadura): *iz.* Aŕaskatzearen egipena.

afaskagailu. (kaŕakadura): *iz.* Kaŕakatzeko tresna: Afasket, aŕasklet, aŕaspa.

afaskaka. (kaŕakadura); *adond.* Kaŕakatzen ari-izatea.

afaskaketa. (kaŕakadura): iz. Kaŕakatzearen egipena.

afaskal. (egrn): *adond.* Aŕatsalde bakoitzean.

afaskalari. (etseinketa): *izond.* Afikoau lan egiten duena. I; Alaskan!, afaskera. (alike): *izond.* Berbera.

afaskaldi. (kaŕakadura): *iz.* Azkatzearen egipena. I: Kaŕakatzea egiten dan aldia.

afaskari. (azkuŕi): *iz.* Azkaria. (otseinketa): *izond.* ikus.: Aŕaskalari, alaskera.

afaskatu. (kaŕakadura): *ad.* Kaŕakatu. I; Aŕaskau. (berdintasun): *ad.* Efadakia igaro. (ari); II *ad.* Mika-egin.

afaskatzatie. (kaŕakadura): *izond.* Kaŕakatzen duena.

afasket. (kaŕakadura): *iz.* Ikus.: Aŕaskagailu. ; Masklet, aŕaspa.

afaskL (adipen): *adond. Adi-adi* ari-izatea. (berdintasun): *iz,* Eŕadaki. I: Aŕasera, aŕaska, efaki, afastaka, aŕaskin. (osotasun): j *adond. [kş.s.;* Aŕas. I; Txitutaz, ream.

afaskin. (kaŕakadura): iz. Kafakaduraren koudafak.

afaskindu. (berdintasun): *ad.* Ikus.: Eŕadakitu.

afaskiet. (kafakadura): fz, Ikus.: Aŕaskagailu. I: Afasket, aŕaspa.

afasko. (artza): ŕz. thiss.; Artza.

aŕaskofl. (aŕastiri): iz. Ikus.: Aŕastiri. I: Aras-goŕi.

afaskoŕitu. (aŕastiri): *ad.* Afastirian odeyak goŕi-margoa artu.

afaskutxa. (arkai): iz. Suzotzak eramateko kutxa.

afasmafaskt. (aŕamazkada): *iz.* Ikus.: Aŕamazkada.

afasta. (ke-bedaŕ): *iz.* Ikus.: Ke-beiaf. 1: Afaspa.

afasoll. (ileondo): *frond.* lleondoa goŕia duena. (margo): *izond,* Berbera. (slain): ll *iz.* Ikus.: Eŕosela.

afasortu. (jayotza): *ad.* Beŕiz jayo.

aŕaspa. (kaŕakadura): *iz.* Ikus.: Aŕaskagailu, I: Afasket, aŕasklet. (ke-belaŕ): *iz.* Ikus.: Ke-bedaŕ. I: Aŕasoa.

afaspadura. (kaŕakadura): *iz.* Zuraren kafak-autsa. (zur): *iz.* Berbera.

afaspatu. (kaŕakadura): *ad.* **Kafakaren** antzekoa dan tresnaz kafakatu.

afaspe. (kaŕakadura): *iz.* Ikus.: Kafakadura. p: Ksiakin.

afaspll. (orma): *iz.* Espaloi gabe egindako arms.

afaspil, (oramai): *iz.* Afiz egindako oramaya.

afast. (soñu): iz. Naŕak egiten duen otsa. (arkai): ŕz. Suzotza. 1: Aŕszta supizteko. (aŕantza): 11 iz. ikus.; Ab€xonera. 1; Benaka. (sare): 111z. Ondoraño eltzen dan sarea. (gaŕaztulu): 11 iz. Ikus.: Gafaztulu. I: Aŕastailua. (idazkera): 11 iz. ldazkeraren ikuŕa (,). : Kakotx, kakotx-arte, txiri.

afast-aŕantza. (aŕantza): *iz.* Naŕaz egiten dan aŕAntZa.

afast-artetu. (idazkera): *ad.* **Itz** batzuk aŕasten artean idatzi.

atast-ontzi. (arkai); *iz.* Aŕastak eramateko kutxa.

aŕast-saltzaile. (arkai); *izond.* Aŕastak sartzen dituena. (saleroste): *izond.* Berbera.

afasta. (orga): *iz.* Gurdia balaztatzeko makiĹa. : Eustaga, treifia.

afasta-glIe. (arkai): *izond.* Suzotzak egiten dituena. (langintza): *ŕzond.* Barbara.

afasta-leku. (erakardura); *iz.* Zurak edo baste gauzak naŕaz eramateko tokia.

afasta-sare. (aŕantza); *iz. Afautza* naŕaz egiteka sarea. (sate): *iz.* Berbera.

afasta-zala. (loŕeta): *izond.* **Burdi** bateau, bultzietan batik-bat, galgak zaintzen dituena. (zaintza): *izond,* Berbera.

afastada. (aŕamazkada); ŕz. Ikus.; Aŕamazkada. : Aŕapu, aŕaskadi, 'Madura, aŕaztada, zsiamazkada.

afastagailu. (gelditze): *ft.* Gaidieraztekoa dana.

afastailua. (gaŕaztulu): *iz.* Ikus.: Gafaztulu. j; Aŕast.

afastaka. (erakardura): *adond.* Naŕaz ari-izatea.

afastakarl. (naŕazti): *iz.* Ikus.: Naŕazti. (ariketa): *izond.* Beti ta eten gabe lanean ari dana. I; Afastari. (tan): €j *izond.* Berbera.

afastakatu. (erakardura): *ad.* Naŕaz ibili.

afastaketa. (erakardura); *iz, lkus.;* Nola. I: Sala.

afastaka. (berdintasun): *iz.* Ikus.: Efadaki. I: Aŕasera, araska, aŕask-i, eŕaki.

afastakin. (oyal): *iz.* Oyal-xcfa batetik geratzen dan zatia.

afastako. (kondaŕ): *iz.* Geratzen dana; baste guztia. I; Aŕastapen.

afastalari. (ernkardura): *izond.* Ur gañean **itxasontzi** bat edo baste gauza erakartzen duena.

afastada. (gaŕaztuiu); ŕz. Ikus.: Gafaztulu. : Afastclu.

aŕasteri. (ariketa): *(rend.* ikus.: Aŕastakari. (bumi-bide): *iz.* Bultzia ibilerazten duen tangaya.

afastaf. (gau): *izond.* Gabaz ari dana.

afastatu. (gelditze): *ad.* Geldi-erazi. (aterapen): *ad.* Aterapena aurkitu. (erakardura): II *ad.* Naŕaz eraman edo ekaŕi.

afastatxori. (Uteri): *ft.* Ikus.: Bum-beitx. Buru-beitz, amilotxa, aŕaposo.

afastada. (malda): *iz.* Maldaz atondutako lurkia.

afastaziñu. (nekabide); *iz.* Tkus.: Nekabide.

afaste. **(egun):** fz. Aŕatsaldearen azken zatia.

afasteak. (uŕats); *iz.* Auŕen lenengo ufatsak. 1; Aŕastetxoak.

afastegi. (egun); iz, Ikus.; Aŕatsalde. Aŕastei, aŕasteri, aŕasti, atasbera.

afastei. (egun): iz, Ikus.: Aŕatsalde, I: Aŕastegi.

afastela. (abeltegi): fz. Ikus.; Asks.

afastelagailu. (gaŕaztulu): *iz.* Gafaztuluaren tuna egiten duen Iangaya.

afastekatu. (gafaztulu); *ad.* Gafaztuluz edo aŕastelagailuz Ian egin.

afastelatzaile. (gaŕaztulu): *izond.* Gafaztuluz ado aŕastelagailuz **Ian egiten** duena.

afastelu. (gaŕaztulu): *iz.* Ikus.: Gafaztulu. Aŕastalo, taŕalda.

afastelu-bedaŕ. (landare): *iz.* Ikus.: Etosario-bedaŕ. ; Efotxa, afastelu-zain.

afastelu-zain. (tandare): ŕz. Ikus.: Efosario-bedaŕ. j: **Eŕotxa,** afastelu- -bedaf.

sfasten. (aŕastiri); *adond.* **Afastirian** sartzen ari-izatea.

aŕasteri. (egun); iz. Ikus.: Aŕatsalde. I: Aŕastegi, aŕastei, aŕasti, afasbera.

&faster°. (aŕantza); *iz.* **Aŕantza naŕaz** egitekoa dan itxasontzia.

sfasti. (aŕaatiri): *iz.* Ikus.; Aŕastirl.

afastikiko. (aŕastiri): *izond.* **Afastiriari** dagokiona.

aŕastila. (orga): *iz.* Burtigunaren kabila edo ziria. : Aŕeztila.

afastionl. (spur): iz. Aŕatsalde ona. I; Aŕastijon.

Al{ASTIRI. iz. Gauaren astea edo urbiltzea. j: Zerbait arglz edo argitasunez gabeturik geratzea. j; Apal-ondo, ilunabaŕ, arastegi, argi-ubeltzian, afas-goŕi, aŕaskoŕi, afasti, aŕastri, aŕats-apai, aŕats-tiri, aŕats-egi, aŕestiri, afisliri, ilunkara, iĺuntze, iluntabaŕ, ilunto, iĺuntze-nabaŕ, iluntz-iri, ilun-uaain, iñubaf, iñulaf, ulunabaŕ, ulun-nabaŕ, uluntze, uluntziri, ilunagaŕe. (azkuŕi): iz. Azkaria. // (egun), (eguzki), (gau).

aŕastiri-apai. (aŕastiri): Er. Afastiri-aldia.

afastiri-askaltu. (azkuŕi): *ad.* Ikus.; Azkaldu.

afastiri-askaltzale. (azkufi): *izond.* Azkattzen duena.

afastiri-askalxetan. (azkufi): *adond.* Azkaitzean gutxi artzcn ari-izatea.

afastiri-askari. (azkufi): iz. Azkari.

afastiri-crd€. (egun): Ez. Ikus.: Afatsalde.

afastiriaf. (bcrandura): *izond.* Gabaz berandu eidu oi dana.

afastito. (ikuf); ŕr. Kakotxak,

afasta. (aztarna): iz. Ikus.: Aztarua. (gaitzipen): ŕz. Gaitzipeuezko itza. (soñu): II iz. Ikus.: Ots. j: Zagata.

afastoan sartu. (betetasun); *ad.* Benetasunean ari-izan.

afastoko. (ayufi): *izond.* Ayufi aundikoa dana.

afastotan. (joko): *adond* Maŕa-jokoan ari-izatea.

afastozal. (oyutza): oyu. Onuratsua dan zerbait egiteko garaya galtzen danean egiten dan oyutza.

aŕastaztu. (ezautarazpen): *ad.* Idatzitako itz bat edo batzuk nabarierazteko, azpian mafa bat egin. j: Azpimaŕatu, lefabeztu.

afastu. (aŕastiri): *ad.* Gaha eldu.

afastual. (oyutza): *oyu.* Mayo itzaren aldaketa.

afastxtak. (ikuŕ): *iz,* Tkus.; Kakotxak,

afatu. (urma): iz. Bats.: Muhl. : Bonn, afesu.

afat. (gura): iz. Gurari bizia. (ereztun): iz. Kate baten ereztun bakoitza. (kate): jj Ez. Berbera.

afat-eme. (sagu): iz. Aŕatoyaren *emea.*

afata-demoal. (oyutza): *oyu.* Asafea adieraztcn duen oyutza.

afatada. (aŕamazkada): iz. Ikus.: Afamazkada. j: Txarapata,

afatail. (kondaŕ): iz. Ikus.: Kondaf.

aŕatailki. (oyal): iz. Zaŕa edo gauzeza dalako, baztertzen den oyal-zatla.

aŕatai€xkot. (piltzaŕ): iz. Ikus.: Piltzaf.

atataki. (kaŕika): iz. Aŕiak artzeko erabiltzen dan kufika berezia.

afatal. (oŕi): iz. Berez laua den atia.

afatara. (piltzaf): iz. Oyal uŕatua.

afatauta. (gaŕaztulu): iz. Ziriak ez dauzkan gafaztulua.

afate. (ate): iz. Landako ate aŕunta. (itxitura): Er, Ikus.: Esi. (eskuantze); iz. Ikus.: Eskuantze. (mendi): iz. Mendien arteko lepaa. /i Aŕatoa egin igarotzeko tokia egin.

afatel. (segada): iz. Saguak afapatzeko segada. ; Aŕatoin-arte. (ardi): iz. Ernal-arazteko ez dan sari zaŕa. j: Motel.

afatela. (itsaspen): iz. Itsasten dan gaya.

afati, (all): *izond.* Afiak asko dagozen lokia. j: Afate.

afatia. (al): ir. Afak dauzkana, j: Artsua, (aran): iz. Bizkaya'ko aran baten izena.

afato. (sagu): iz. Ikus.: Saga.

afato-txakuf. (zakur'): iz. Saguak eizatzeko zakufa. j: Aŕatukac'i, aŕatoin-xak u'.

afatoe. (saga): iz. Ortxikaria dan ugaztuna; mustuf luzea, belafiak tente, coin lodia to ile utdin-iluna dituena. Oso ondatzaile ta jaleizaŕa da, ta geyenetan etxeetan eta ltxas-ontzietan bizi da. j: Aŕatoi, aŕaIn, afaturi, aŕatio, aŕatoin, sagutzaŕ, milpeŕando, saga-aundi, sateŕo.

afatoetzaf. (saga): iz. Oso aundia dan aŕatoea.

afatu!. (saga): jr. Ikus,; Aŕatoe. j: Mafia, aŕatoin, atotoin, sagu-aundi.

afatii-aztikeria. (saga): iz. Alatoekaz egiten dan aztikeria. (izkutukeri): iz. Berbera,

afntoi-mafaskin. *(saga):* iz. Aŕatocaren ortxikada. j: Aŕatoi-xankiu. (kaŕakadura): iz. Berbera.

afatoi-xankin. (sagu): iz. Ikus.: Aŕ'atoi-mafaskin. (kaŕakadura): iz. Berbera.

afatoikume. (saga): iz. Sagu txikia.

aŕatoin-arte. (segada): iz. Ikus.: Aŕatel.

afatain-beafi. (landare): iz. Askarkaria dan landarea; bare ofialc azpiko aldean zurixkoak dira margoz, eta alde bietan ileak dituzte.

afatoin-muxkadatu. (sagu): iz. Bare sabelean muzketa-zofotxoa daukan afatnea.

afats. (aŕastiri); Ez. Gauaren asiera.

afats-aldetu. (aŕastiri): *ad.* Aŕatsaldea jausten asi. i: Afats-beeran.

afats-ald€. (egun): iz. Bgucrditik slats arte igarotzen dan aldia.

afats-amen. (azkuŕi): iz. Aŕatsean jaen edo edaten dan apufa.

afats-apai. (aŕastiri): iz. Ikus.: Atastiri. Aŕatsegi.

afats-aufean. (egun): *adond.* Gaua eldu balm

afats-becran. (afastiri): *adond.* Ikus.: Afats-aldetu. j: Mats-bera, afats-berean.

afats-cgi, (aŕastiri): iz. Ikus.: Afastiri.

afats-gogari. (azkuŕi): iz. Ikus.: Aŕatsalde-azkari. j: Aŕatsalde-gosari, afatsaldcko.

afats-god. (aŕastiri): iz. Afatsean odeyek arten duten margo gofia.

afats-gofitu. (afastiri): *ad.* Aŕatsean odeyck margo goŕia artu.

afats-izaf. (izarbel): iz. Ikus.: Artizaŕ.

afats-jai. (jai): iz. Gauaz egiten dan jays.

afats-opari. (opakuntza): ix. Afatsean egiten dan opakuntza.

afats-otoitzak. (otoi): iz. Afatsean egiten cliran otoyak.

afatsalde. (egun): iz. Eguerditik ilundu ante igarotzen dan aldia. I: Aŕastegi, afastei, afasbera, afasteri, afasti, afastiri-erdi, aŕatsaldeto, afatsaite, afiati, artsaide, atsalde. 1/ Aaatsalde apalcan = gaua asten danean.

afatsalde-azkari. (azkufi): ŕz. Azkaria. Aŕatsalde-gosari, afatsaideko, afats-gogari, aŕatsiri-askari.

afatsalde-gosari. (azkm'i): ŕr. Ikus.: Aŕatsalde-azkari. j: Afatsaldeko, afats-gogari, aŕatsiri-gosari.

afatsalde-obakol. (oyutza): *oyu.* Ezezpcnezko oyutza.

afatsaldekari. (ariketa): *izond.* Afatsaldean zerbaitean ari *dana.*

afatsaldeko. (azkufi): iz. Ikus.: Aŕatsalde-azkari. I: Afatsalde-gosari, afats-gogari.

afatseko. (gau): *izond.* Gauari dagokiona.

afatsiri. (egun): iz. Aŕatsa asten dan aldia.

afattiri-askari. (azkuŕi): iz. Ikus.: Aŕatsalde-azkari.

afatsiri-gosari. (azkufi): iz. Ikus.: Aŕatsaide-gosari.

afatstu. (afatsalde): *ad.* Afatsaldean el& edo igaro.

afatu. (sagu): Ez. ikus.: Aŕatoe. j: Aŕaturi. (aurkinlza): *ad.* Aurkitu, (estaldura); *ad.* Ikus.: Estaldu. (biŕezarpen): II *ad.* Beŕitu.

afatukan. (katu): *adond.* Katu zelatan egotea.

afatukari. (zakuŕ): *iz,* Ikus.: 1dato-txakuŕ.

afaturi. (saga): *iz.* Ikus.: Afatoe. j: Matt.

afatx. (eŕeztasun): izond. Eŕeza dana.

afatxo. (aŕain): *iz.* Aŕain txikia.

afatxori. (txorzabal): *iz.* Ikus.: Txorzabal.

aŕatxuf. (aitzuŕ): iz. Aundi ta luzea dan a€tzufa.I: Aŕatxuŕe,afatzuŕe.

AŔATZ. *iz.* Danbada-eresgalua, zubil-era duena, utz dagoena; bere bi zabalguneak teink-egindako latuez estalita dagoz, eta oyetan jotzeaz soñua ateratzen sta. l: Danbotin, katamore. I; Ikus.: Sartagi. I: sartagin, tunbala, tuntun, tunbo, zinbunbun. (upa); iz, Boketarakoa dan upela, ondorik eztuena, zugatz-azalaz egiña ta aflko gañean jartzen dana. j: Ofen antzekoa dan edozein motazko upela. (otaŕ): ii Aŕoselak aztatzeko otaf aundia. I: Ogia biltzen dan o-taŕa. (artza): 11 *iz.* Baea. (antoxin): iI iz. Esnetarako kailcua. *1/* (eresgalu), (turutots).

afatz- denda. (upa): *iz.* Upak saltzen diran saltokia. (saltoki): k. Berbera

aŕatz-lafu. (aŕatz): *iz.* Aŕutz baten natua. (Wu): iz. Berbera. (eunizti); II *iz,* Belaŕiaren mintza.

afatzalde. (artza): *iz. Bros.;* Ariza. (ups); *iz.* Lixiba egiten dan upa. (estalketa): *Iz.* Lusui1aren estalkia. (izkintza): jj *iz.* Elizetan izkintza egiten dan takia.

afatzeko. (jarmaiñera): *iz.* Afatz baten **jarmaiñera.**

aŕatzlarl. (aŕatz): *izond.* Aŕatza, eresgalua bezela, jotzen duena. (eresi): *izond.* Berbera.

Riau. (aŕaun): *iz.* Bras.; Mann. (aŕautz): iz. Aŕañek beren afautzak jartzea. (sukalde): II *iz.* Labean taloa inguratzen duen zur-oboa. (erkidetza): *izond.* Sendi barnean bici edo batzuei dagokiena. (osotasun): 11 *izond.* Osoa, betea.

afau-aro. (aŕautz): *iz.* Aŕañek afantzak jartzen dituzten aroa. 1: Aŕaultzaro.

afauak. (afautz): iz. Aŕañek jartzen diluzten afautzak,

afauatu. (aŕautz): *ad.* Aŕañek afautzak ipiñi. (zikintasun): *ad,* Zikindu.

afauba. (janztura): *12.* Janzkia; notiñak erabiltzeko, edozein motazko oyala.

afauberia. (iapufeta): *iz.* ikus.: **Lapuŕeta.**

afauetan. (aŕaun): *adond.* Afaunak erabiltzen ari-izatea. j: Aŕauka.

afaui. (loŕeta): *iz.* Ikus.: **Loŕeta. (:** Ekarte, aŕeu.

afauka. (ewe); *lz.* Esne onak uzlert duen jalkiña. 1: Aŕeuka, batz. (jatkin): *iz.* Berbera. (menasta): II iz. Otaetan menasta metatzen dan tokia. (seska): *iz.* Seska txikia. (gozamen): *12.* Geyegi egosten diranean, esneak, ugoloak eta abaŕ arteen duten gozamena. 1: Aŕauka, aŕaukosein. (aŕaun): II *adond.* Ikus.; Aŕauketari. (gabetasun): I{ *iz.* Ikus.: **Gabetasun.**

afaukain. (afaun): *frond.* Txatupa batean €enengo aŕaunlaria.

aŕaukaldika. (aŕaun); *adond.* Afaunka ari-izatea.

aŕaulrari. (aŕaun): *izond.* **Afauna** erabilizean lanegiten duena. Aŕauketari, aŕaulari, aŕaule.

afaukatu. (eŕealdi): *ad.* Geyegi eŕe-egin.

afaukatze. (efealdi): *iz.* Geyegi efe-egitea.

afauke. (indaf): iz. Soin-indafa lanean gogof crabiitzea. (labe): *iz.* Karobi edo beste motako labea.

aŕauketari. (esku-langintzak): *izond.* Eŕobi ibaitik, afaunak Irati basotik daramazkien mandazaña. (aŕaun): *ŕratd.* Ikus.: Aŕaukari. J: Aŕaulari, aŕaule.

aŕauki. (aŕautz): *12.* Azkufia bezela erabiltzen diran *aŕain* batmen afautzak.

afaulco. (gozamen): iz. Ikus.; Aŕauka.

aŕaulcusein. (gozamen): *iz.* Ikus.: Aŕauka.

aŕaulada. (aŕaun): iz. Aŕaunlariek afaunez egiten duten aŕaunkada.

aŕaulari. (afaun): *izond.* Ikus.: Aŕaukari. 1: Afauketari, aŕaule.

aŕaule. (aŕaun): *izond.* Ikus.: Aŕaukari. I; Aŕauketari, aŕaulari.

afauliurak. (aŕautz): *iz.* Irundako afautza. : Afaultzariak.

afaultxobo. (auŕontzi): *iz.* Aufontziko aŕautztegia. Aŕautxoboa.

afaultc-aran. (aranondo): *iz.* Aran-mota bat.

afaultz-azal. (aŕautz): *iz.* Ikus.: Afaultza-kosko.

aŕaultz-bide. (aŕautz): *iz.* Afauztegitik umontzimño doan **afautzen bidea.**

aŕaultz-edeŕ. (aŕautz): *iz.* Elikagaŕia dan afautz-mamia.

afaultz-efe. (aŕautz): *iz.* Osorik eŕegosten dan afautza.

aŕaultz-esue. (aŕautz): *iz.* Ikus.: Aŕaullz-xuringo. j: Aŕautz-zuringo, afautza-zuringo.

afanitz-jale. (aŕautz): *izond.* Aŕautzak jaten dituena.

afaultz-mami. (aŕautz): iz. Aŕautzaren ernamiña. 1: Ikus.: Aŕautx. j: Aŕautzño, aŕauzto.

afaultz-ogi. (azkufI): *iz.* **Afautzaz** egindako **opiia.**

aŕaultz-outzl. (afaultz): *iz.* Jateko, afautz egosia jartzen da **ontzi berezia.**

afaultz-xee. (aŕautz): *iz.* **Erie edo beste** zomofoaren aŕautz txikiak. I: Aŕauztutu.

afaultz-xuringo. (aŕautz): iz. **Afautzaren** barneko **zati** zuria. : Aŕautz-zuringo, atautza-zuringo, afaultz-esue, aŕultzexuringo, aŕaultzexurinko.

afaultz-zale. (afauntz); *izond.* Afuutzak isles maite duena.

afaultz-zuringo. (aŕautz): iz, Ikus.; Aŕaultz-xuringo. I: Aŕantza-zuringo, aŕaultz-esue, aŕaultze-xuringo.

afaultza. (aŕautz): *iz.* **Ikus.: Aŕautz,** I: Aŕaultze, aŕaultz,

afaultza gaindu. (aŕautz): *ad.* Aŕaultzak berotu.

afaultza-denda. (aŕautz): iz. Afautzak saltzen diran **saltolria.** (salloki): *iz.* Berbera.

aŕaultza-kosko. (aŕautz); *iz.* **Afautzaren oskola. 1:** Aŕaultz-azat.

afaultza-pazko. (jai-aldi): *iz.* Berpizkunde-igaratza.

afaultza-peŕetxiko. (ondo): *iz.* **Ziza oria.**

afaultzaire. (aŕautz-obo): *izond.* **Afautz-**oboaren itxura duena.

afaukzairetu. (aŕautz-obo): *ad.* Aŕautz-oboaren itxura eman.

aŕaultzaldi. (kabi): *iz.* Kabian jaŕitako afautzen multzoa. I: Aŕauttze-abia, aŕaultze-abiata. (aŕautz): *iz.* Aŕauztegian aŕautzalc berez yaregitca.

afaultzarnintza. (eunizti): *iz.* Arautzñoaren mintza. I: Aŕauzmintza.

afaultzari. (aŕautz): *iz.* Afautzak ugari jartzen dituen aina. (olo): *iz.* Berbera. (saleroste); II Izond. Aŕautzak saltzen dituena. 1: Aŕaultzekari.

aŕaultzariak. (aŕautz); *ŕz.* Ikus.; Aŕauliurak.

afaultzaro. (aŕautz); iz, ikus.: Aŕau-aro.

afaultzbigiilak. (iraun-azte): iz. Afantz, arbendol xeatuta eta gozakayaz egiten dan gorde-jakia.

afauitze-abia. (kabi): *iz.* Ikus.: Afautzaldi. I: Aŕaultze-abiata.

afaultze-aran. (aranondo): *iz.* Aran-mota bat.

afaultze-este, (aŕautz): iz. Aŕauztegitik egaztiai sortzen zayen mintza-ixtuna.

afaultze-gugortn. (aŕautz): *iz*. Gogortuta dagoen aŕautza.

afaultze-gurdagia. (estalpen): iz. Berpizkunde-egunean bezuzaz emateko, Garizuma'ren azken egunetan aufok afautzak izkutatzen dituzten gorde-lekua.

afaultze-gordin. (aŕautz.): *iz*. Satan erabili gabe dagoen afaufza.

afaultze-gofingo. (aŕautz): *iz*. Afautzak daukan zat€ goŕia. I: Aŕaultze-goŕinko.

afaultze-klskil. (aŕautz): *iz*. Afautzaren oskola. I: Aŕaultze-kosko, aŕaultze-kroxko, aŕautoskol, aŕautza-azal, afaultze-kusku.

afaultze-kosko. (afautz): *iz*. Ikus.: Araultze-kiskil. j: Aŕaultze-kroxko, aŕautoskol,aŕautza-azal,afaultze-kusku.

afaultze-kroxko. (aŕautz): *iz*. Ikus.: Aŕaultze-kiskii. : Afaultze-kosko, aŕautoskol, aŕautza-azal, aŕaultze-kusku.

afaultze-kuskian. (aŕautz): *iz*. **Ur** irakitan igarotako aŕautza.

afaultze-kusku. (aŕautz): *iz*. Ikus.: Aŕaultze-klskil. E: Aŕaultze-kosko, afaultze-kroxko, aŕautoskol, afautza-azal.

afaultze-kuskuko. (aŕautz): *iz*. Efauts pean egositako aŕautza.

afaultze-mintz, (aŕautz): *iz*. Afautzareu barneko mintza.

afaultze-muleta, (azkod): *iz*. ikus.: Aŕaultze-opil. €: Aŕautzopila, aŕaultztalo, aŕautzopil, aŕauztalo.

afaultze-odi. (ixtun): *iz*. Poioñaren odia, afautzak umontziŕaño €garotzeko. j: Aŕautz-bide, afautz-odi, aŕoltze-odi.

afaultze-opil. (azkuŕi): *iz*. Aŕautzopila. Aŕaultztalo, aŕautzopil, atauztalo, afoltze-opil, xoxo-aŕoltze, aŕoitza-moleta.

afaultze-oskola. (aŕautz): *is*. Ikus.: Aiautza-oskol.

afaultzebizi-efule. (aŕautz): *izond.* Umontzi-bidean idekitzen diran afautzak jartzen dituen aŕautz-azaldikoa dan aberea.

afaultzegosi. (abuts): *iz*. Urtan egositako oskol gabeko afautza.

aŕaultzeka. (aŕautz): *adond*. Aŕautz-biIa ari-izatea.

afaultzekarl. (afautz): *izond.* Afautzak saltzen dituena. (saieroste): *izond.* Berbera. I: ans.: Ataultzari,

aŕaultzeko. (ondo): iz. Ziza-mota bat. I: Aŕauntzeto.j: Aŕautza-peŕetxiko.

aŕaultzekol. (aŕautz): izond! Afautzak jateko zaletasuna duena.

aŕaultzen-berotze. (aŕautz): *iz*. Txitak ateratzeko, afautzak berotzea.

afaultzeri, (antura): *is*. Poioñaren antura. (auŕontzi): *iz*. Berbera.

afaultzesneki, (azkufi): *is*. Goŕingo, esne ta gozakiaz egiten dan ayoria. I: Aŕautz-esneki.

afaultzetari. (aŕautz): *izond.* Ikus.: Aŕautzari, I: Aŕauzketari.

afaultzeztatu. (azkuŕi): *ad*. Aŕautzaz estati. j: Aŕautzeztu, aŕauztatu. (aŕautz): *ad*. Berbera.

afaultzgabe. (afautz): *izond.* Afautzak ipintzen ez dituen otoa. j: Mautz-gabe. (olo): *izond.* Berbera.

Afaultzketa. (aŕautz): *iz*. Afautzen salerostea. (saleroste): *is*. Berbera.

afaultztalo. (azkuŕi): *iz*. Ikus.: Afaultze-opil. j: Afaulzopi], aŕauztalo, afaultze-lalo.

aŕaultzteria. (aŕautz): *iz*. Aŕautzen multzoa. I: Aŕautz-sail.

A1AAUN. *is*. Zurezko lanabesa, endai luze ta ostu baten antzekoa dana, urtan indafa egiñez itxasontziak igi-arazteko erabiltzen dana. j: Bomika, aŕaba, aŕau, palenka. (aŕantza), (igi-erazte), (itxaskuntza), (kako), (kirol), (makil).

afaun-aldi. (afaun): *iz*. Afaunaz egiten dan jokera. I: Aŕaunkatdi, aŕaunketa, aŕaunkada.

afaun-doiñu. (afaun): *iz*. Afauntzean abesten dan abestia.

afaun-egin. (afaun): *ad*. Ikus.: Aŕaunatu. ^: Afaunkatu.

afaun-endai. (attain): *iz*. Afaunaren endaya.

afaun-luma. (Iuma): *iz*. Egaztiek egactan duten Iuma laze ta gogofa.

afaun-neke. (zigoŕ): *is*. Aspaldiko itxasontzietan afaunatzeko jartzen zuten zigafa. I: Aŕaun-zigoŕ. (afaun): *iz*. Berbera.

afaun-ontzi. (itxasontzi): *iz:* Afaunakaz dabiĺen txalupa.

afaun-zigof. (zigof): *iz*. Ikus.: Aŕaun-neke. (afaun): *iz*. Berbera.

afaunatu. (afaun): *ad*. Afaunaz or-ontzia ibili-erazi. j: Aŕaun-egin, aŕaunkatn, aŕaundu, aŕubatu.

afauneta. (afaun): *iz*. Aŕaunatzearen egipena.

aŕaungain.(afaun): *izond.* Txalupan doan lenengo aŕaunlaria.

aŕaunglie. (afaun): *izond.* Afaunak egiten dituena. (langintza): izond. Berbera. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

afaungintza. (afaun): is. Aŕaunak egiteko lantegia. I: Aŕauntegi. (iankuntza): is. Berbera.

afaunka. (afaun): *adond*. Aŕaunatzen ari-izatea. !: Afaunketan.

aŕaunkada. (afaun): *is*. Afaunen danbada bakoitzak daman oldarguneaz itxasontziak dagien auŕerakada.I: Ikus.: Ataun-aidi, aŕaunkaldi. (itxaskuntza): *iz*. Afaunen danbada bakoitzak daman oldargunea.

afaunkaldi. (Mann): *iz*. Ikus.: Aŕaun-aldi. I: Afaunketa, aŕaunkada.

afaunkari. (afaun): *izond.* Afaunak erabiltzean lanegiten duena. Aŕaunlari.

afaunkatu. (afaun): *ad*. Ikus.: Araunatu. j: Aŕaun-egin.

aŕauuketa. (afaun): *iz*. *Ikus.:* Aŕaunkaldi. I: Aŕaunkatdi.

aaunketan. (afaun): *adond*. Ikus.: Aŕaunka.

aŕaunki. (kari): *ad*. Ikus.: Antolatu. (Batmen): *ad*. Beŕiz ikutu. I: Manakin'.

aŕaunkitu. Outman): *ad*. Ikus.: Aŕaunki. (egin): *ad*. Beŕiz egin.

aŕaunlari, (esku-langintzak): *iz*. Afaun-egiten duena. I: Bornikari, afandun, aŕabatzaĺe, txauno. (langintza): *iz*. Afauu-egiten bizi-izateko irabazten duena. (afaun): II iz. Afaunatzen duen flotilla. I: Palenkari, palangari, palotetzale. (Itxaskuntza): *is*. Afaunatzeu duen notiña.

aŕaunsail-biko. (itxasontzi): *is*, Bi afaun-leŕo zeramazkin aspaldiko itxasontzia.

afauntegi. (afaun): *is*. ikus.: Afaungintza. (lankuntza): is. Berbera,

afauntza. (aŕautz): *is. Ikus.:* Afautz. (afaun): *iz*. Aŕaunatzearen egipena,

afauntzeto. (ondo): *iz*. Ikus.: Afaultzeko.

afauntziska. (aŕantza): *is*. Afaunaz dabiĺen ur-ontzi txikia.

aŕauntzu. (aŕantza): *is*. Ikus.: Aŕantza.

afausi. (atsaldi): *is*. Eznayean aaa idekitzea ta ats-goitzitze sakona egiten. ^: Aaŕausi, ao-zabal, ao-zabalkada, eafausi,efausin, eŕosin,afauzin, aŕausin, afauzi, afosi, af'sin, afosoin, afoste, auzabalka, auzabalte. (zezen): is. Urtebete egin gabe dagoen **zezeua.** I: Afauzin. (gura): II iz, Gurari bizia. I: Aŕauzin, iŕ'i.

afausi-egin. (atsaldi): *ad.* Nai-izan gabe aoa zabaldu ta aisgoiti sakona egin.

afattsika. (atsaldi): *adond.* Arausi-egiten ari-izatea. I: Afauzinka.

afausikarl. (atsaldi); *izond.* Aŕausia egiten duena.

afausin. (atsaldi): *iz,* Ikus.: Aŕausi. I: Ao-zabal.

afausle, (eraindu): izond. Eraintzen duena. (ausiabartza): *izond.* Berbera.

afaustu. (meera): *ad.* Mectu, argaldu.

afautoskol, (sŕautz): iz. Ikas.; Aŕaultzc-kiskil. : Aŕaultzc-kosko, aŕaultze-kroxko, aŕantza-azal, ataultze-kusku.

afauts. (zur): iz. Zura lantzetik sortzon dan autsa. (mecca): *izond.* Argaiduta dagoena.

afautse. (ugutza): *iz.* Ugutzactan dirua botatzearen egipena.

afautsi-belaf. (landarc): *iz.* Ostopegotikaria dan landarea; bare isuria sendakintzan gilizufrñen alien aurka erabilia izan da.

afautu. (emaltze): *ad.* Aŕain eta ur-legofekaen emeak beret afautzak utzi. (uŕitasun): *ad.* Uŕitu. (bakantasun): I) *ad.* Bakandu; laspel-gorputza edastu ta bare trinkotasuna gutxitu.

afautx. (aŕautz): iz. Ernamiña daukan afautzatxoa. I: Ikus.: Afaultz-mami.: Afautzño,aŕauzto,

afautx-xixku. (auŕontzi): *is.* Afautxoak dauzkan xixkua,

A1.kAUTZ. *iz.* Ia boils dan gorputza, bizidun ber[s] baten asia dauzana, bere koskontzearen lenengo aldietan elikatzeko beaŕ dituen gayekin. Kisuzko koskoaz estalita, egaztiek jartzen dutena. Aŕaultza, aŕaultze, aŕoltze, aŕauntza, aŕautze, aŕoltza, afolze, aŕantza, aŕotze, aŕautze, aŕutza, ñandro,olopuzkeŕ,tuta,txutxu. *Ii* (abet-aekuntza), (azaldi), (egazti), (kabi), (ninikizti), (olasko), (olo), (sukalde), (txitaldi).

aŕautz-andoil. (aŕautz): iz. Afautzaz egiten dan naspila.

afautz antz. (gupiera): iz. Edozein gupi itxita, atautz oboren antzekoa dana.

afautz-antzekotu.(gupiera): *ad.* Afautz-anlzaren itxura eman. (gupiera): *ad.* Berbera.

afautz-aran,(aranondo): *ia,* Aranondoaren igalia.

afautz-aztikerla. (aŕautz): iz, Afautzen bidez egiten dan aztikeria.

afautz-bide. (ixtun): *iz.* Ikus.: Aŕaultze-odi. j: Aŕautz-odi.

afautz-biltzaile. (aŕautz): *izond.* Afautzak biltzen dituena.

afautz-esneki. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Aŕaultzesneki.

afautz-gabe. (olo): *izond.* Ikus.; Aŕaultzgabe.

afaute-gofingo. (aŕautz): *iz,* Afautzaren barneko zati goŕia. Afautza-goŕingo.

aŕautz-obo. (gupiera): iz. Alkafekiko eat dagozen bi ardatzen eretzean egiten dan gupi itxi ta neurkidea. I: Eiitsa.

afautz-obozko. (gupiera): *izond.* ikus.: Aŕautzkara. (: Aŕauzkara,

afautz-odi. (ixtun): *iz.* Ikus.: Aŕaultze-odi. j: Aŕautz-bide, aŕoltze-odi, aŕaultzodi.

afautz-orezti. (azkuŕi): is. Ikus.: Zartaiki. : Urin-boska, zartaiko.

afautz-oskol. (aŕautz): *is,* Afautzaren oskola. I: Afautzapia, aŕaultzapia, aŕautzoxkola.

afautz-sail. (aŕautz): *iz.* Ikus.: Afaultzteria, (kabi); *iz,* Berbera.

afautz-sakuto. (guruin): *is.* Lafuaren lodieran edo mintza batzuetan dagoen guruña.

afautz-taukera.(gupiera): *is.* Afautz-antzaren itxura duena.

afautz-usai, (usain); *iz.* Ustelduta dagozen afautzen uses.

afautza peŕetxiko. (undo): *is,* Ikus.; Aŕaultzeko.

afautza-azal, (aŕautz); is. Ikus.: Aŕaultze-kiskil. I: Aŕaultze-kosko, aŕaultze-kroxko, aŕautoskol, aŕautza-oskol, aŕautza-moskol, aŕautza-mokol, aŕautza-kosko, aŕautzazal, afautze-kusku.

afautza-kosko. (aŕautz): *iz,* Ikus.: Afautza-azal. I: Afautza-oskol, afautza-moskol, afautza-mokol, aŕautze-kusku.

afautza-loka. (aŕautz): iz. Txitarik Beta ez duen afautza. (kabi): *iz.* Afautzak egoten dime kabia.

afautza-mokol. (aŕautz): *is,* Ikus.: Aŕautza-azal. : Aŕautza-oskol, aŕautza-moskol, aŕautze-kusku.

afautza-mora. (kabi): *iz:* Landau egoten dan oloaren kabia, afautzak asko dauzkala.

aŕautza-moskol. (aŕautz): iz. Ikus.: Afautza-azal. Afautza-oskol, afautza-mokol, aŕautza-kosko, afautze-kusku.

afautza-oskal. (aŕautz): *is.* Ikus.: Afautz-azal. Aŕautza-moskoi, aŕautza-mokol, aŕautza-kosko, afautze-kusku, aŕaultze-oskola.

afautza-suspilo. (aŕautz): iz. Zuringo eragiña.

afautza-ustela. (aŕautz): iz. Ustelduta dagoen aŕautza.

afautza-zale, (aŕautz): *izond.* Afautzak jatea make duena.

afautza-zuringo. (aŕautz): *iz.* Afautzaren barneko zati zuria. : Ikus.: Afaultz-xuringo, aŕaultz-zuringo, aŕaultz-esne.

afautzagto, (olo): *iz.* Afautzakjartzen dituen oloa. (: Afautzar, aŕautzagile. (aŕautz); iz, Berbera.

afautzak beta. (aŕautz): *ad.* Olo-lokari afautzak utzi beratu ditzan,

afautzaldi. (aŕautz): *iz.* Afautzen multzaa. (kabi): iz. Kabian egoten dan aŕautzen multzoa.

afautzak. (aŕautz): *(road.* Afautzak saltzen dituena. I: Aŕauzketari, aŕaultzetari, aŕautxero. (olo): *iz.* Ikus.: Aŕautzagin.

aŕautzaroa. (aŕautz); iz, Izaki baten emamiña daukan xixkua, emaltze baño lenago. I: Aŕaultzoboa.

afautzdun. (aŕautz): *izond.* Afautzak dauzkana, I; Aŕauztsu.

afautze. (aŕautz): is. Ikus.: **Afautz.**

afautze-kusku, (aŕautz): *iz,* ikus.: Afautza-azal. Aŕautz-oskol,aŕautza-moskol, afautza-mokol, afautza-kosko.

afautzeztu. (azkuŕi): *ad.* Was.: Aŕaultzezlatu.: Afauztatu.

afautzkara.(aŕautz-obo): *izond.* Afautzaren itxura duena. I; Aŕautz-obozko, aŕauzkara.

afautzño. (aŕautz); *iz.* Ikus.: Afautx. Aŕaultz-mami, aŕauzto.

afautzogl. (opil): iz. Ikus.: Opil. (gozoki): *iz.* Ikus.: Okore, garipau, erteko, meats.

afautzolioki. (pilpilada): iz. Aŕautz eta olioaz egiten dan pilpilada berezia.

afautzontzi, (lore): *iz.* Lorearen kunde emea.

afautzopil. (azkufi): iz. Ikus.: A°aultze-opil. I: Afaultztalo, afauzlalo, afoltze-moleta, afoltze-opil, kapazafa. *is,* Afautzaz nastutako opila. j; Aŕaultz-opil.

afauxlca. (damn): *is.* **Afaun** txikia.

afauz-tita. (aŕautz): *iz.* Goŕingoan noiz edo noir, agerizen dan odolaren antzeko Ida.

afauzi, (atsaldi): *iz.* Tkus.: Aŕausi. l: Aŕauzin.

afauzin. (atsaldi): *iz. ikus.:* Aŕausi. Manzi. (zezen): *iz.* Ikus.: Aŕausi. (gura): *iz.* Berbera.

afauzin-egin. (atsaldi): *ad.* Aŕausi-egin.

afauzinka. (atsaldi): *adond.* Ikus.: Aŕausika.

afauzkara, (gupiara): *izond.* Ikus.: Afautzkara. Aŕautz-obozko.

afauzketari, (aŕautz): *izond.* Tkus.: Aŕautzari. Aŕauitzctari, aŕauztari. (saleroste): *izond.* Afautzak saltzen dituena.

afauzño. (gupicra): *iz.* Etxegintzan erabiltzen dan apaingailua, aŕautz-antza duena. (apaingailu): *iz.* Berbera.

afauzño uclo. (txotx): *iz.* Biribila dan txotxa.

afauztalo. (azkuŕi): *iz.* lkus.: Afautzopil. Aŕaulztalo, aŕaultze-opii, aŕautza-talo, kapazaŕa.

afauztegi. (auŕontzi): *iz.* Afañek afautzak dauzkaten tokia.

afauztegi-minbizL (auŕontzi): Aŕauztegian sortutako minbizia.

afauzto. (aŕautz): iz. Ikus.: Aŕauitz-mami. j: Afautx, aŕautzño.

afauzto-efute. (crnaltze): *iz.* Afautzñoak berez egiten duten askatzea.

afauztsu. (aŕautz): ***izond*** Tkus.: Aŕautzdun.

afauztun,(aŕautz): *izond.* Aŕautz ekarkotak dauzkan egaztia. (egazti): *izond.* Berbera.

afauztutu. (aŕautz): *iz.* Ikus.: Aŕaullz-xee.

afazi. (giltzape): *ŕzond.* Ciltzapean dagoena.

afaxin. (eŕetxin): *iz.* Ikus.: Efetxin, Aŕaxiña,

afaxin-mutil. (argi-mutil): *iz.* Eŕetxin-arkayari custen dion makila, argi-mutil bezela.

afaxiña, (eŕetxin): *iz. Ikus.:* Eŕetxin.: Aŕaxin.

afaxiña-Iado. (margo): *iz.. Keaz* egindako margo beltza.

afaxiñatsu. (efetxin): *izond.* Efetxiña duena; eŕetxiñart dagokiona.

afaxiño, (efatxin): *iz.* Efetxiñaz egindako arkaya. (arkai); *iz,* Berbera.

afazka. (taupa): *iz.* Afaxkoaz emandako tanpa. (aŕatz): *iz.* Berbera.

aŕaxld, (osotasun): *adond.* Osoro ari-izatea. (eŕaztasun): *adond.* Efeztasunez ari-izatea,

afazko. (zarando): *iz. Ikus.;* Zarando. (aŕatz): iz. Danbadaz jotzen dan eresgalua; txirinbilak dauzkan zurezko kurkuro gañean teink jaŕitako lanuaz egiña dagoena. I: Atabal, gatamore, gatanbore. (galbide): jI iz. Galbide-gertakizuna.

afaxtegi. (giltzape): *iz.* Ikus.: Giltzape. *iz.*

afaxtu. (giltzape): *ad.* Beŕiz giltzapetu.

afaya. (aŕain): *iz.* Ikus.: Mai. I: Afaimaŕa.

afayan-ale. (igali): *iz.* Mirtoren igalia. Aŕayan-bii,

afayan-bii. (igali): *iz.* Rms.: Afayan-ale.

afayaudoi. (ahetxu): *iz,* Mirtoarcn dagozen tokia. Mirtoen multzoa.

afayari. (joko): *izond.* Pilota-jokoan esku-aldiak zenbatzen dituena. Aŕaigile.

afayaŕi. (kutun): *iz.* Beriñezko kutuna. I: Aŕain-aŕi. (berm): *iz.* Berbera.

aŕayea!. (eyutza): *oyu.* Ustekabea ado begiespena adierazteko erabiltzen dan oyutza. j; Afayepola!, afayekeria!, aŕayena!, aŕayetan!, aŕayetxerai.

aŕayekeria!. (oyutza): *oyu.* Ikus.: Aŕayea!. : Aŕayepolat,

afayena. (tximista): ***iz. Ikus.:*** Tximista. Oinaztaŕi.

afayepola!. (oyutza): *oyu.* ikus.: Aŕayea!. : Aŕayekeria!,

afayetu. (aindurapen): *ad.* Aindurak -beta.

afayetxera!. (oyulza): oyu. lkus.: Aŕayea!.

afayo!. (oyutza): *oyu.* Begiespena adierazteko erabiltzen dan oyutza. Afayo pola!, aŕayotanl, aŕaixo!, aŕanea!, aŕanol, aŕanopola!, aŕao!. (jazarpen): *ad.* Jaŕai ezak!

aŕayo-biurtza, (isladura): *iz.* Ikus.: Isladura. (argi): *iz.* Gorputz batek aide guzietara argi-izpiak ado bero-izpiak iraiztea.

afayontzi, (aŕain): *iz.* Afaintxoak eukitzeko ontzia. (ontzi): *iz.* Berbera.

afayetsu. (argi); *izond.* Argitsua dana.

afayu. (totals): ***ŕz.*** Gauzak eraman eta ekartzearen egipena.

afazadura. (lera): *iz. Ikus.:* Lera. (makestasun): ŕz, Nokua. (naŕiadura): II *iz.* Zuran egon diteken nafiadura. (Dar): I) *iz.* Berbera,

afazatu. (konormen): *ad.* Gaitz bateaz beŕiz nabaitu.

afazgile. (langintza): *frond.* Aŕatzak egiten dituena. j: Aŕazkin. (upa): *izond.* Berbera. (esku-langintzak): jl *izond.* Barbera.

afazgintza. (langintza): *iz.* Aŕatzak egiten diran lantegia. : Aŕaztegi, aŕazti. (spa): iz. Berbera.

afazi, (arpen): *ad.* Artu-eragin, aŕarazi.

afazi geldimen. (azaldi): *ft.* Gizonaren emaritako almena amailzca.

afazi makaltasun. (azaldi): *ft.* Gizonaren ernaritako almena makal egitea edo biurtzea.

afazi-odi. (baŕabil): *iz.* Gizaziaren lxtuna.

afazjole. (afatz): *izond.* Afaxkoa jotzen duena. j: Aŕazkari, aŕazkolari.

afazka. (mafa): *iz.* Titus.: Mafa. Maladura. (aots): *adond.* Egazti batzuck kaŕankatzen ari-izatea.

afazkada. (aŕatz): *iz.* Aŕatzaz emandako tanpa. (tanpa): *iz.* Berbera.

aŕazkari. (Matz): *izond* Ikus.: Afazjoie. I: Aŕazkolari.

afazketa. (joke): *iz.* Tkua.: Aŕaketa.

afazki. (zeartasun): ta. Tkns.: Eŕadaki.

afazkile. (langintza); *izond.* Aŕaxkoak egiten dituena. (aŕatz): *frond.* Berbera. (esku-langintzak): II *izond.* Berbera.

aŕazkin. (langintza): *frond.* lkns.: Afazgile.

afazkitu. (berdintasun): *ad.* Eŕadakiz berdindu.

afazko. (artza): iz. Ikus.: Artza. Galbae. (aŕatz): *iz,* Aŕatz-mota bat. I: Tunbada, zaldahai. (batdartasnn): jj *iz.* Baldaŕa dana. (mutirikeri): jj *izond.* Lotsabakoa dana.

afazko-dantza. (aŕatz): ŕz, Aŕaxkoaren soñuaz egiten dan dantza.

afazkolari. (aŕatz); *izond,* Ikus.: Aŕazjole. j: Aŕazkari.

afazmaŕazki, (aŕamazkada): ŕz. Ikus.: A'amaŕazki. I: Aŕamaska.

aŕazo. (arpen); *ad,* Artu-eragin, aŕarazo. (jabego): *ad.* Indaŕez jabegoa ezaŕi. (itxipen): II *ad.* Norbait edo zerbait nunbait itxita utzi.

afazolatu. (oñetako); *ad.* Oskiari zola bat Jan.

afazpel, (bizitegi): ***iz.*** Ikus.: Baila, bats.

afazpi. (aft): *ŕz.* Aitz azpian dagoen mokola.

afazpi-alde. (di): *iz. Aŕi* landuaren beko iraitza. I: Aŕi-azpi,

afazt ontzigile. (langintza): *izond.* Oŕatz-ontziak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

afazka. (arkai): fz. Ikus.: Mast.

afaztada. (aŕamazkada): iz. Ikus.: Z.aŕasta, I; Saŕasta, aŕastada, ufadura.

aŕaztaile, (abazuzitasun): *izond.* Ertsitzen duena,

afaztakart. (gaŕaztutu): *iz.* Ikus.: Gataztulu. I; Aŕaztalu, aŕaztelu.

aŕaztalu. (gaŕaztnlu): iz. Ikus.; (.iaŕaztulu. I: Afaztelu.

aŕaztarazi. (austum): *ad.* Uŕatu-eragin.

afaztatu. (at): *ad.* Aŕak jo-ta egon. (austura): *ad.* tifalu.

afaztaz, (malda): *iz.* Orma edo lurki baten orma-alde makurtuta.

afaztegi. (langintza): ir. Ikus.; Afazgintza. (: Afazti.

afaztelu. (gaŕaztulu): *Jr.* Thus.: Gaŕaztulu. I; Aŕaztalu.

aŕaztl. (langintza): Iz. Ikus.: Aŕazgintza. ^: Aŕaztegi, (sare): iz, Aŕantzarako sarea.

afaztu. (alborakuntza): *adond,* Albarakuutzaz ari-izatea.

aŕaztun. (aŕatz): *izond.* Aŕatza jotzen duena.

af-diti. (ugatz): *iz.* Men titia.

aft. (mango): ia. Zuri ta beltz alkaŕekin nastetik ateratzen dan margoa. Margo nabaŕa. {: Urdin, urdiñabaŕ, txuri-bettz, zurdin. (isikortasun): *iz.* Setatiaren tasuna. (aots): *iz.* Ibili-erazteko abereai egiten zaye notsa. (tanks): II *iz.* Eragozpcn batou aurka egiten dan tanks. (gaŕaztulu): II iz. ikus.: Gaŕaztulu. (golde); iz, Ortz batzuk dauzkan goldea.

afe-albukoa, (zoiñu); iz, Egunsentian egiten dan zeidu-jotzea.

afe-afe. (zatdizketa): *Sr.* Zaldiz ibiltzearen egipena.

afe-aste.(asiera): *iz,* Beŕiro sates.

afe-itzul. (birunda): *ir.* Atzeruntz itzultzea. (biurtze): iz. Ikus,; Hiurtze.

ate-ixti. (abialdi): *iz.* Atzeruntz egindako joan-aldia.

ate-ortz. (golde): *iz.* Golde-mutula.

afe-uneak. (mango): iz, Ate margoa duten titak.

aka. (arbuyo): iz, Arbuyoa adierazten duen itza.

afealpatu. (izen): *ad,* Beŕiz izendatu.

atearazi. (atzerakuntza): *ad.* Atzeruntz jo.

afeba. (anal): *iz.* Gurasoak berak ado aita bars edo ama bent bakaŕik dituen gizon batenganako emakumea.

afeba-edef. (anal): iz, Gizan baton afeba bare emaztearen aizparenganako edo alderantziz.

aŕeba-eralle. (eriotza): *izond,* Bete aŕeba eralltzen duena,

afeba-erdi. (anal): Jr. Aitaren edo amaren aldetik bakafik dabs dana. I: Aŕebaizun, afeba-orde, aŕeborde, aŕeberdi.

afeba-orde. (anal): *iz. Ikus,;* Aŕeba-erdi. Aŕeberdi, aŕebaizun, aŕeborde.

afebadin. (anal): *Sr.* Gizonarenganako, bare anal baten emaztea, edo bare emaztearen aizpa. ; Aŕebagiaŕeba.

aŕebagiaŕeba. (anai): *iz.* ikus.: Aiebadin.

afebaizun. (anal): *iz. Ikus.:* Aŕeba-erdi. I: Aŕeberdi, aŕeba-orde, aŕeborde.

afebatasun. (anal): *iz.* Aŕebaen arteen batasuna.

afebatu. (anal); *ad.* Aloha bezela onattu.

afebatzako. (anai): iz. Aŕebatzat artzen dana.

aŕebazko. (anal): *iz.* Aŕeba izan gabe, mutiko batek artu duen emakume baton ugaztzetik esnea aria duen neskatoa.

afebefltu. (biŕezarpen): *ad.* Baum beŕitu. l: Aŕenbeŕttu,

afebika. (eresgalu): iz, lkus,: Aŕabita. I: Malta,

afebikarl. (eresgalu): *izond.* Ikus.: Afabitari,

afebiztea. (berpizte): iz, Ikus,: Berpizte.

afebiztu. (berpizte): *ad.* Berpiztu.

afedail. (held); *iz,* Ikus,: Adaŕail,

afeeinki. (ardura); *adond.* Arduraz ari-izatea.

afeetsi. (aoskabe): *izond.* Ikus.; Erlats.

afega. (tnaŕubi): *iz, Ikus,;* Matubi.

afegalet. (ogi): *iz.* Berakatxaz igurtzitako ogi-azala.

afegatik. (izenorde): *iza d.* Arengatik.

afegi. (aŕi); *iz,* Añak ugari dagozen tokia. j: Aŕiak ateratzen diran tokia.

afegin, (egin); *ad.* Beŕiz egin.

afegosi. (bero): *iz.* Oso bero dagoen aldia. 1: Pafada, saps. (laŕu): *Sr.* I,ainan pikoŕak, orbanak edo maxkuriak heroagatik agertzea, kirkil.

afegotzi. (aŕi): ir. Ur-eŕetenetan, ura gelditu gabe joan dedin, botatzen diran afi koskoŕak. (arpen): *ad.* Artu ta utzi.

afegozi. (del-egikuntza): *iz.* Oarpideak egin.

afeika. (aŕatz): iz. Aŕatz txikia.

afeitari. (jaŕaipen): *izond.* Jaŕaitzen duena.

afeiz. (aditz): *ad.* Jaŕai nazak.

aŕeizkero. (gerokotasun): *adond.* Ikus.: Afezkero.

afeka. (joko): *adond.* Burdiñagaz jokatzean ari-izatea.

afekaika. (ezinbestctasun): *adond.* Galdekatzen ari-izatea.

afekaitu. (ezinbcstetasun); *ad.* Gaide-egin, galdekatu. I: Aŕekaritu, aŕekeri. (ardura): *ad.* Arduratu.

afelrala. (sakonera): iz. Ikus,: Saknnera.

afekatu. (akulukada): *ad.* lbili-erazteko sai-abereak aotsez zirikatu edo akuluz ziztatu.

afela, (adilzoudo): *adond.* Era artaz.

aŕelako. (aditzondo): *adand.* A, um antzeko izatea,

afelepo. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba, I; Ankalepo.

af-emaile. (zenbakun): *izond.* Zenbakunak daramazkiena. I: Aŕemandun. (saleroste): *izond.* Salertsketan ari dam. j: Aŕ-emaie,

afemaite. (saleroste): iz. Salerostean egiten dan aŕ-emana.

of-eman. (a€daketa): *Sr.* Ikus.: Aldaketa. ^: ltzuldura. (saleroste): iz. Trabaztoko gaya dana. (alkartasun): Ikus.: Aikartasun. (artucman); II iz. Barbara. I: lkus.: Artueman. (send!): II *iz.* Aidegoa. (emanketa); II *ad.* Artu ta Oman, Geyenetan askat-zentzunaz erabiltzen da, at-emanak esaten, arazoak edo aikarkizunak adierazteko. (arpen): II *ad,* Berbera, berbera.

aŕeman-idazti. (zenbakun): *iz.* Zenbakunak eramateko idazti berezia.

aŕ-ernanak. (alkartasun): iz. Alkaŕekiko artze la ematea.

aŕemandun. (zenbakun): *izond.* Tkus.: Af-emale.

af-emaneko. (ordaintasun): **frond.** Ordaintasunezkoa dana.

af-emanka. (aldaketa): *adond.* Alkaŕi aldatzen ari-izatea.

afemaukari. (aldaketa): izond. Aldaketak egiten ari dana.

af-emankari. (saleroste): *izond.* Salerostean ari dana.

af-emankide. (artueman): *izond,* Baste batekin edo batzuekin artuemanetan ari dana.

aŕemankof. (alkartasnn): *izond.* Alkartasunean ari-izatoko emana dana. (artueman): *izond.* Aŕemanetan ari dana.

aŕemaii.o. (alasa): *Sr.* liens.: Alasa. Manka, zuliarda.

demo. (lanabesa): *iz.* Al eta emearen Lana egitean, alkaŕekin lanegiten duten

tresnak. (bikoiztasun): iz. At eta eineak osotzen duten bikotea

dementia. (lore): *iz.* Aŕettieiko lorea.

afemetasuin. (kunde): *iz.* Landare berean bi kundeak izatea.

af-emetasun. (kundc): *iz.* Bi kundeak izatea.

aŕ-emetu. (azaldi): *ad.* Abereak estaldu. (ernaltze): *ad.* Abere aŕa ta abere emea batu.

afemeunea. (gardaiñatze): *iz.* Ilnts.: G'ardaiñatie. I: Aokatze.

at-emezko. (kunde): *iz.* Ikus.: Winkle, j; Kuntze.

atm. (aindurapen); ii. Araoa, añena. (eskari): ŕz Apaltasunez zerbait eskatzea. Oldeni, otiant (oyutza): II *oyu.* Zerbait gertatzeko gurari bizia adierazteko ērabiltzen dan oyutza. (egi): II *adond* Egitan. (lokaŕ): *lok* Bada, beraz. (lokaŕitz):) *lok.* Bederik, naizta, uaita; naiz. j: -Alen. (txiratasuu): (I *iz.* Beartasun,'eztasun.

den Ur bedeiukatua. (atop: ŕz. Otol-egiteko ur onetsia.

afen-den. (eskari): *adond.* Gurari biziaz egiten dan eskaria ageŕeraztea.

den-agile. (eskari): *izond.* Biziki eskatzen duena. (otoi): *izond.* Gogotik otoi-egiten duena.

aŕen-egin. (eskari): *ad.* Barne-bardetik eskatu.

afen-esaldi. (otoi): *iz. Ikus.:* Otoi. I: Otoitz.

aten-eta. (auŕetasun): *adored.* Afezkero.

aien-titi. (ugatz): iz. Mangan azi gabe dagozen titian batcoitza.

afenbefiiu. (bi#ezarpen): *ad.* Ikus.: Aŕebeŕitu. I: Aŕna beŕitu.

afenbide. (otoi): *it.* Beat aundi bad aterabidea aurkitzeko egiten dan agirizko otaya.]: Aŕentza.

aŕetidan. (zi^{P}): *lok. ikus.;* Alen.

a#endi. (agurtza): *iz.* **Agurtza** otoi-egitēau, azkenez egiten 'dan aŕenen rtiriltzoa:

atendidazti. (otoi): *iz.* Apaizek eguneroko otoyak 'egiteko daukaten idaztia.

aŕendu. (otoi): *ad.* Otoi-egin. (eskari): *ad.* Apaltasunez eskatu. (bitartekotasun): II *ad.* Bitartetu.

aŕendura. (guts): *iz.* Gurari bizia.

aienean. (gaibide): *adard.* Kinkan art-izatea, egotea.

afenetxe. (otoi): *iz.* Otoi-egiteko etxea.

afenga. (eskari): *Mond.* Apaltasunez eskatzen'ari-izatea.

aŕengura. (asaŕe): iz. Itcus.: Mate. j: Kafaña. (aldakura): iz. Kezka, taŕitasun. (gogape): *(12:* **Gogapean** izaten dan artega.

afenguraz, (inks): *adond.* Inka mingaŕiaz ari-izatea.

afenka. (aŕain): iz. Bznrtza teufezkoa duen amaña, attu-beŕia, gesaltzean edo keaz onduajaten dana. (otoi); *adond.* Aŕenez ari-izatea.

atenka-aro. (afantza): *iz.* Aŕenkaen aŕantza egiteko aroa.

afenka-egin. (eskari): *ad.* Gogo aundiaz eskatu.

afenkari. (eskari): *izOnd.* Apaltasunez eskatzen duena.

aŕenkatn. (dei-egikzmtza): *ad.* Laguntza eskatzeko noiibait dei-egin, E; Isitaki deitu.

atenkua. (ardura): *iz.* Ikus.: Arduŕa.

afenknra. (inka): *iz. Ikus.:* Inks.

atenkura-ontzi. (inks): *izond.* Inkaz ari dana.

aŕenkiiratsn. (negat): *ŕzatid.* Negate? ari dana. (inka): *izond.* Ikus.: Afenkura-ontzi.

afenkaratn. (inks): *ad.* Ayeneka ati-izan. j: Kexa; kexatu.

aŕenkttrai. (irika): *adond.* Inkaz ari-izatea.

afentia. (otoi): *iz. Ikus,:* Aŕenbide. I; Otoi-egitea. (eskari): iz. Ikus:: Eskaŕl.

afentzale. (bitattekotasun): *izond.* Norbaiten alde eskatzea duena.

afeo. (josketa): *iz.* Galtzaen saresta.

aŕepa. (gona) *iz.* Ikus.: Zaipeko. Kotapelco, saipeko, zaya, ziŕikitun.

aŕepunpa. (pilota): iz. ikus.: Bate.

afepuña. (ugutza): *L.* Ikus.; Aŕainutsa. J: Aŕeputxtitxu.

afeputxutxu. (ugutza): *iz.* Ikus.: Aŕamutsa. I: Aŕepuña.

arera. (atospen): *iz.* Ikus.: Atospen. j: Jeta. (albi): *iz.* Aibia izatea.

arera-arēto, (atospen): ŕz. Atospenen bat egiteko etsaria.

arera-zain. (atospen): *izond.* Nunbait atospenak egiteko jaŕita dagoena.

aferabil€. (esku): *ad.* Bain eta beŕiro gauza bat ikutu.

aferaikt. (igeera): *ad.* Eturita zegoena jesa.

aferaildte. (igoera): *iz.* Erorita zegoena jasotzearen egipena.

aierakOf. (iañotasuit): *izond.* Lañotasunez ari oi dana. (atoapen): izond. Atospen onak egiten dituena, ikus.: Aferazko.

aferapide. (bitartekotasun): *iz.* Norbaiten aide bitartetu.

aftrat'su, (lañotastin); *izond.* Ikus,: Aterakot, (atospen); *izond.* Berbera.

ateraunsi. (afl): *iz.* Odeyetatik jausten dan kaskabat lodia, j: Afiabat, aŕerauntsi, (kaskabaŕ): *iz.* Berbera.

aŕaerazl. (menpakotasun): *ad.* Zerbait attu-eragin. Aterazo,

aŕerazko. (atospen): *izond.* Abegi ona egiten duena. j: Ikus.: Aŕerakoŕ,

aferazo. (amen): *ad.* Ikus.: Aŕ-eiazi.

sf-etdi. (neufizti): ŕz. Obo bateau erditik Make Bileraňn doah mats zuzena. Zetzen-adafa; tilerdi, (neuŕi)i *iz.* Ala bateit erdia. It Ipinerdi.

aferdidun. (neuli): *izond.* Aŕerdiak dauzkana.

aferdtzko. (neuŕizti): *izond.* Aŕerdiari dagokiona. (neuŕi); *izond.* Berbera.

afereipen. (menpekatasun): ŕz. Zerbait artu-esagitea.

ateria. (af): *iz.* Aŕ multzoa. (atospen): *iz.* Ikus.: Abegi. Gala.

siero. (ur-legor'eko): fz. ikus.: Apotxofi. I: Aŕeuli, eribe, eriuri, trial, aŕabio.

aterori. (erorkera): *ad:* Beŕiz erori.

aterosi. (azkatasun): *ad.* Atsilotuta zegoena azkatu.

aterosle. (azkatasun): *izond.* Atsilottta zegozenak azkatzen dituena. I: Aŕecestzaile.

aferOspen. (azkatasun): *iz.* Atsilotutak azkatzearen cgipeua. I: Aheioste.

aferoste. (azkatasun): iz. ikus.: Alerospen.

aferosizaile. (azkatasun): *Land.* ikus.: Aŕetosle.

afefan. (nuintzabide): *ad.* Befiro esan.

ales. (abelizti): *iz.* Abettxea.: Aŕes. (ardi): *iz.* Berbera.

afes-baŕu. (babespide): *iz.* Babespidez inguratuta dagoen uria.

ales-,ri. (babespide): ŕz. Babespidez inguratuta dagoen ari edo efia.

ates-urtegi.'(urtuaet): *iz.* Opakuntzarako abereak garbitzeko, Jcrusalem'en zegoen urmaela.

afesdun. (ardi): *izond.* Ardiak dauzkana.

afesetne. (aitana): *iz.* Seme edo alabaren semea. 1: detrieso.

aŕeseh-pikota. (atsekabe): *iz.* Ufundeak soferazten duen goibeldasuna. (ardi): *iz.* Abeltxeen eritasuna.

atesi. (itxitura): iz. Afiz egindako esia. Aŕasi, añisi, iti-maŕo, aŕisi. (orma): *iz.* Onus txikia. (aft); (iz. Aitzek barer egiten duten esia.

afesi-ate. (orma): *iz.* Afesietatik at dagoen tokia.

afesi-aufeko. (orma): *iz.* Aŕesien anŕean dagoen tokia.

afesi-autsi. (orma): *ad.* Aŕesiak apurtu. (austura): *ad.* Berbera.

afesi-baŕen. (arena): ŕz. Afesien artcan dagoen tokia.

afesi-bafu. (babespide): iz. Babespide baten lekoreko tokian egiña dagoen aŕesia.

afesi-gabe. (babespide): *izond.* Aŕesirik ez daukana.

afesi-idot. (orma): iz. Ail legoŕez egindako orma.

afesi-ilcusketa. (babespide): *ŕz.* Babespideetan egiten dan aŕesien arteko begiraldia. (zaintzale): *Iz.* Berbera.

afesi-manka. (alasa): iz. Orma baŕrian egindako alasa.

afesi-ortz. (babespide): ŕa. Babespidean lekoreko alderuutz egiña dagoen aŕesia.

afesi-zurkaitz, (orma); iz. Aŕesietan egiten zan lekorenmzko orma berezia, coke baten itxura zeukana,

afesidun. (babespide): *izond.* Aŕesiak dauzkana.

aŕesigile. (babespide): *izond.* Aŕesiak egiten dituena.

afesiko. (orma): *izond.* Ormari dagokiona.

afesitu. (babespide): *ad.* Uri, eŕi, etxe edo beste gauzaren bat aŕesiz-inguratu, ^: Afesiztatu.

afesitzaf, (orma): *iz.* Masi **oso** aundia.

afesizko. (orma): *izond.* Afesiz inguratuta dagoena.

afesiztatu. (babespide): *ad.* ikus.: Mesitu.

afeska. (margo): *izond.* Afe margozkoa dana.

afeske. (abere): *izond.* Af-gose dagoen ernea. (azaldi): *izond.* Berbera.

afesketu. (azaldi): *ad.* Lizunkerizko gosea izan.

af-esku. (golde): ŕz. Golde-gidefa.

aŕesku. (guide): *iz.* Ikus.: Are-arku.

afeskuta. (guide): *iz.* Goldearen uztaya.

afesortu. (berpizte): *ad.* Ikus.: Berpiztu.

afespafu. (orma): ŕz. Ikus.: Atesi-baten.

afespil. (zarkinizti): *iz.* Zarkinizti-oroikafi aŕi-espafuaz egiña dagoena.

afesta. (artueman): *ŕz.* Artuemanetan ari-izalea. (zenbakun): iz, Aurkeztu beat dan zenbakuna.

afestako. (bestelakotasun): *ŕzod.* Beaten.

afestan. (orokardura): *adond.* Geyenetan.

afestelaide. (gataztulu): *iz.* Gataztuluz egindako tuna.

afestelakin. (gataztulu): *iz.* Gafaztuluz ari-izatea.

afestclart. (gaŕaztulu): *izond.* Gafaztuluz Ian caftan duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

afestclatu. (gaŕaztulu): *ad.* Gaŕaztuluz luŕa iandu. (lama): *ad.* Egaztiai lumak kendu,

afestelu. (gafaztulu): *iz.* ikus.: Gafaztulu. j: Afeztelu.

afcstcln-nuf. (gafaztulu): afaztuluaren areasubila.

afestelu-belaf. (iandare): ŕz. Ikus.: Eŕosario-bedaŕ.

afestelu-matxarde. (sarde): *iz.* ikus.: Sarde.

afestelu-ortz.(gafaztulu):ŕa. afaztuluaren ziria.

afestelu-zain. (daratelu): *iz.* Daratelu bikoitza irudigileek darabiltena.

afestelu-zanko. (gafaztulu): ŕz. Gaŕaztuluaren gideŕa.

afestl. (egun): *ŕt.* ikus.: Afatsalde. I: Aŕestiri.

afestirl-askarl. (azkufi): ŕa. Afatsaldean artzen dan azkaria.

afestun. (babespide): *izond.* Luebakietaz babestuta dagoena.

aŕet ala zafet. (gisa): *adond.* Edozein gisaz.

afet-zafet. (gisa): *adond.* Era guztietaz.

afeta. (adipen): *iz.* Ikus.: Adipen. I: Oarpena. (ardura): *iz.* ikus.: Ardura. I: Kao, leba, lepalpen, zoiñu. (txairotasun): *(La.* Ganora. (betetasun): j *iz.* Zerbait egitearen betetasuua.

afeta-gabe. (lanarte): *iz.* Lanartean ari-izatea. (arduragabetasun): Arduragabetasunez ari-izatea. (adikabe): II *iz.* Adikabez ari-izatea. Afeta-gabekeria.

aŕeta-gabekeria. (adikabe): *La.* Ikus.: Aŕeta-gabe.

afeta-gabetu. (adikabe): *ad.* Adikabez ari-izan.

afeta-sayoak. (adipen): *iz.* Aŕetaren argibideak.

afetadun. (ardura): *izond.* Arduraz ari dana. j: Aŕ. (aduradun); *izond,* Ikus.: Arduradun.: Aŕetatsu,lege-eskudun.

afetariko. (kunde): *izond.* Gizonezkoa dana. J: Aŕezko.

afetasun. (uaŕetasun): *iz.* Ikus,: Uafetasun. Uartasun.

afetatsu. (ardura): *izond.* Ikus.: Afetadun. j: Arduradun. (aduradun): izond. Berbera.

afetatu. (ariketa): *ad.* Ari-izan, yardun.

afestz, (ardura): *adond.* Arduraz ari-(sates. (adipen): *adond.* Adipenez ari-izatea.

afetazko. (zentzeitasun): *izond.* Zentzutasonez ari dana.

aŕetel. (ardi): *iz.* Dagoaneko ernarazten ez duen saris.

afeteman. (ardura): *ad.* Arduraz ari-izan,

afetondo. (atospen): ŕz. ikus.: Atospen. Ikus.: Aŕetondo tanŕa egin.

afetondo txafa egin. (atospen): *ad.* Atospen txaŕa egin. Ikus.: Aŕetondo.

afetriko. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba.: Ankalepo, aŕetxiko, aŕetxikoan.

afess. (aoskabe): *izond.* Ikus,: Erlats.

afetsdura. (aoskabe): iz. Ikus.: Erlastura.

afetsi. (aoskabe): *ad.* Ikus.: Erlastu. I: Aretsi, maŕakatu, aŕetsi.

afetsi. (aeskabe): *Izond* Erlastuta dagoena.

afetu. (uaŕetasun): *ad.* Urak uertu. I: Naaste, naastu. (luŕ-lantze): *ad.* Ufa goldeaz landu. (golde): II *ad.* Berbera.

afetxe. (bizitegi): *iz.* Afiz egindako etxea.

afetxikoan. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba, I; Ankalepo, aŕetxiko.

afetxintxin. (bizkaŕ): *adond.* Sorbaldan norbait edo zerbait eramatea. Aŕetxuntxun.

afetze. (uaŕetasun): Iz. Uertzearen egipena.

afeu. (loŕeta): *iz.* Ikus.: Lofeta. 1: Maui.

afeska, (jalkin): *iz.* Esnearen jalkiña. I: Ikus.: Batz, aŕauka. (cane): *iz.* Berbera.

afeun. (ur-iegofeko): *iz.* Ikus.: Apotxofi. ^: Bribe, erluri, erlui, aŕabio, aŕero.

afeun. (ziriko): *iz.* Ikus.: Zirike. I: Ziriko.

afeun-antieko. (ziriko): *izond.* Zirikearen antzekoa dana.

afeun-arilkari. (ziriko): *ŕt.* Zirikorako arilkaya. (ari): *iz.* Berbera.

afeun-xefa. (ziriko): *iz.* Ziriko-xefa. (xeŕa): *iz.* Berbera.

afeun-zakat. (ziriko): ŕz. Ziriko-mota bat.

aŕeya. (erabe): ŕz. Ikus.: Izu. j: lzu-aldi, afieya.

afezin. (tifit): *ŕzond.* Onartu ezin ditekena.

afezka. (margo): *izond. Me* margozkoa dana; ñogaŕia I: I.labarska.

aŕezkero. (gerokotasun): adond. Ordutik ona, I: Afezkeroko, aŕez gero, aŕez geroz, aŕeizkero, guneaz geroz.

aŕezkeroko. (gerokotasun): *adond.* Ikus.: Aŕczkero.

aŕezko. (kunde): *izond.* Ikus.: Aŕetariko. (gizakume): *izond.* Berbera. (at): II *izond.* Afak dauzkana.

afezpainpe. (ozkadura): *iz.* Erlaizpe, sapaldape.

afeztelu. (gaŕaztulu): *iz.* Ikus.: Gafaztulu. I: Aŕestelu.

afcztila. (orga): ŕz. Ikus,: Aŕastila.

aŕ-gale, (azaldi): iz. Emakumearen aŕ-gosea.

aŕ-gazta. (gazta): *iz.* Afak dauzkan gazta. (aŕ): *iz.* Barbera.

aŕ gose. (azaldi): *iz. Afia* eskatzen duen emea. I: Ikus.: Afeske.

aŕ-gosetasun. (azaldi): iz. Emeak izaten duen aŕaren naya.

aŕ-gosetu. (azaldi): *ad.* Emeengan aŕa nai-izan.

AŕI. *iz.* Menasta gaya, gogoŕ eta trinkoa, ez luŕezko ez eta metalezko itxura ere eztuena. (kaskabaŕ): *iz.* Abazuza lodia, odayetatik jausten dana. (garnu): II *iz.* Pusikan eta beste soin-ataletan egiten den gogordura, oikoa eztana. (sai-abere): II *oya.* Abereak ibilerazteko erabiltzen den oyuitza. /1 (argintza), (arlankailza), (armo), (aŕi-landu), (atxurdin), (bide), (eraikintza), (gogortasun), (iraizkin), (latsun), (ludizti), (1 4 (menasta), (mugeŕ), (tanpa), (zola), (zurigintza).

aft pausu. (bide): *iz. Ikus,;* Aŕimanga. (ad): *iz.* Berbera.

afi-abe. (retell): iz, Aŕiz egindako zntafia. I: Ikus.: Zutaŕi. L Peya.

afi-adaf. (aŕl): *iz.* Odeyetatik izutz-aña jaustea. I: Ali-banaka, aŕi-erauntsi, aŕiabaŕ, iñatazi. (kaskabaŕ): iz, Barbara.

afi-altz. (sorbatz): *iz.* Aiztu ta baste tresnai sorbatza ateratzeko aii berezia.

afi-a€zka. (ad): *adond.* Afiak botaizen ari-izatea.

afi-aldaketa. (ad): *iz.* Afiz biurtzea. I: Aft-biĹakatze, aŕi-egite.

ad-alde. (aft): iz. Aft-meta. J: Aŕi-eria.

afi-aldi. (aldikada): *iz.* Mate ta beste tresnak afiz egiten ziran oso aspaldiko aldle. I: Aŕiaro. (begiespen): iz. Aŕitute geratzearen abbe.

afl-alsa. (irozkai): *iz.* Zeribait eusteko irozkayaren aatekoa dana.

aŕi-andizko. (all): *bond.* Laurie gabeko afi-aundietaz egindako oroikafiai dagokiena. (zarkinizti); *bond.* Berbera.

afi-antzeko. (ad): *bond.* Afiz egindakoa bezela.

ari-antzezki. (irudigintza): *iz.* Bats.: Irudin, I: Afi-iduri.

afi-apaindu. (aŕi): *iz.* Eraikintzan erabiltzen dan all landua.

aft-arazi. (begiespen): *ad.* Txunditurik utzi.

aft-aroko. (aldikada): *izond.* Aŕi-aldiari dagokiona.

all-afi. (sai-abere): *iz.* Aufen aoan zaldta ado astoa. (aft): *iz.* Sumendictan aurkitzen dan ari apotz eta oso gogoŕa. j: All-geldo.

aŕi-aŕo€tu. (soñu): *iz.* Kaslrabafa jausi baño lentxeago entzuten dan olsa.

afi-arte. (ad): *iz.* Alien artean dagoen tartea.

aŕi-arteko. (landare): *iz.* Aft-artean sortzen dan landarea. (aŕi): *iz,* Aŕi-artean edo aŕiai itsatsita bizi dana.

añ-atxuŕ. (aitzul); iz, Aitzuŕ aundia.

afi-atz. (ad): *iz.* Afiz ado aŕian egiten dan ezautarazpena.

afi-austiak. (di): *iz.* Ari-pusketak.

aŕi-azpi, *(ail); iz.* Ikus,: Aŕazpi-alde,

afii-azta. (aingura): *ŕz.* Afiz egindako aingura.

afi-bakaf. (aŕi): iz. Zatiko batcaz egindako arizko oroikaña. I: Aii-bateko, aft-OSO.

afi-banaka. (aŕi): *iz.* Ikus.: Aŕi-adaŕ. /: Aŕi-erauntsi.

añ-baŕuan. (urbiltasun): *adond.* Aŕikada baten arartean dagocna. (need): *adond.* Berbera, •

afi-bateko. (ad): *izond.* Af€-bakaŕari dagokiona. I: lkus.: Aft-bakaŕ, ad-oso.

afi-baztergailu. (estalune): *iz.* Ereintze batzuk ado iga€€ak afitik babesteko oyal zarpailtsuaz egindako estalunea. I: Añ-geriza.

afi-belaf. (landare): iz. Azi atalbiko base-landarea baratzekaria bezela crabil ditekena.

afi-betafi. (begicspen): *izond.* Txunditurik geratu dana.

aft-besagaln. (uŕentasun): *iz.* AB bat indaŕez bolatzean betetzen dan arartea. Aŕi-besain, aŕi-iraitsu, aŕi-kaldi, aŕi-kaldu, aŕi-ukaldi, atxukaldi.

all-bide. (bide): *iz.* Adz atondeta dagoen bidea. I: Aŕiate.

aft-bikof. (ad): iz. Thai ta latsetan aurkitzen dan aft txiki ta borobila. I: Aŕi-burubi.

aft-biĹakatze. (ad): *iz. Ikus.:* Aŕ€-aidaketa. E: Aft-egite.

afi-biribil, (aŕi): *iz.* Ikus.: Arbil. I: F.fekaŕi.

aŕi-bltxi. (pi Pit): *iz.* Oso polit eta bikaña dan aŕla. I: Ari-edeŕ, aŕiargi.

A i-Bulit iz. Luf-geruzaetan, gutxi edo aski, all egiña aurkitzen dan izandako gai biziduna. *11* (abelizti), (aŕi), (ludizti), (maskoŕ), (menasta), (naŕazti).

añ-biurtu. *(ari): ad.* Zerbait ad bilakatu. I: Afi-egin. (aŕi-biuŕ): *ad.* Berbera.

aŕi-biurtze. (aŕi-biuŕ): iz. Añ bilakatzea.

afi-bizi. (salt): iz. Oyartzuna. (ludizti): *iz. tin s.:* Arkaitz, (join): fz. Jokatzeko, aufek erabiltzen duten añzko edo beste gayazko aŕibi1a. (pit-xi): Il *iz.* Ikus.: Istaŕi. I: Pitxi-aft.

aŕi-bizizko, (pitxi): *bond.* Matz-mind dagokiona.

all-boil. (añ): *iz.* Ikus.: Aŕ€bil. I: Puxtaŕi,

afi-boroll. (ad): iz. Bein eta beŕiz biribilkatzeau afl leunkatoa biurtzen dana. I: Ilgaldafii, ugaltafi.

añ-botatzeko. (lanabesa): *iz.* Ahab jaurtitzeko lanabesa. I: Ad-irastailu, aŕi-iraztailu.

afi-burubi. (aŕi): iz. Ikus.: Aŕi-bikoŕ.

afl-bururdi. (ludizti): *iz.* Motor' auŕeratu bat daukan arkaitza.

aŕi-edeŕ. (pitxi): *iz.* Ikus.: Aŕi-bitxi. I: Aŕiargi.

afi-egin. (ad): *ad.* Ikus.: Aft-biurtu.

all-egite. (ad): iz. Ikus.: Ari-aldaketa. I: Aŕi-biĹakatze.

all-eraskai. (lugui): iz. Atxurdin-auts, pike ta zuringoaz egiten dan **luguya.** I: Aŕi-lekeda.

afi-erauntsi. (ad): *iz.* Ikus.: Ad-adaŕ. 1: Aft-banaka. Aŕi-uaŕ. (kaskaabaŕ): iz, Berbera.

all-erazo. (asaldura): *ad.* Asaldura egin.

afi-eria. (ad): *iz.* Ikus.: All-alde.

ad-efeukara. (ad): iz. Ad-de-situ.

añ-elota. (langaizti): iz. Ikus.: Aŕi-eyera.

añ-cal. (orma): *iz.* **Ez latsunez** ez basaz egindako **orma.**

afi-espaŕu. (unite): iz. Maslen barnekoa.

afi-estaliak. (ad): iz. Orma bat estaltzen duten aŕl zabalak, (tin€): it. Barbara,

afi-etxe. (bizitcgi): *iz.* Afiz egindako ebrea.

aŕi-eyera. (langaizti): *iz.* Afiaktxikitzeko langaya. I; Ali-data.

aft-ezti. (arbel): iz. llms.: Arbel.

aft-eauf. (aŕi): iz. Aft biurtutako ezufa.

aŕi-gabi. (gabi): iz. Aflak apurtzeko gideŕ luzea duen gabia.

aŕi-gaitz. (aft): *iz.* Ali oso aundia.

aft-geldo. (di): *iz.* Ikus.: Apai-aitz. Ali-am, aŕl-aŕi, toba.

afi-gerezi. (mcrtxikoncio): *iz.* Mertxika-mats bat, j: Asto-pipel.

ari-geriza, (estalune): *iz.* Ikus.: Aŕi-baztergailu.

afi-geŕen, (zutaŕi): iz. Abe oso goituaz egindako oroikaŕia, afiz egiña, mozketa iaukia ta erpiña txuntxuŕezkoa dituena. (: Aŕi-zut. (zutabc): *iz.* Berbera.

ari-giltzufunid. (mugeŕ): *iz.* Amabaŕ-mota bat.

aŕi-gizon. (zarkinizti): iz. Luf gañean jartzen dan afizko oroikatia. : Ali-tente, gizon-aŕi.

afi-gurtze. (aŕi): *iz.* Afiai egiteu zayeu yaurespena. (yaurespen): *iz.* Berbera.

añ-idrirl. (irudigintza): *iz.* ikus.: Irudln. Aŕt-antzezki.

añ-igortzl. (tanpa): *iz.* Ostopo baten aurka jotzean, oñean artzen dan tanpa.

nñ-ikatz. (ikatz): *iz.* Afi biurtuta dagocn ikatza. j: Aŕikatz.

añ-iñaurkin. (ail): *iz.* Zatitutako mien geriza.

añ-irakete. (ararte): *iz.* Aft bat botatzcan betetzen dan arartea. I: Ali-iraitxi.

aft-iraztallu. (iraizkin): *iz.* Aflak botatzeko iunabesa. Aŕi-jaurtaiĺu, aŕi-irastailu, afi-yaurtadu.

aft-iraztu. (tximista): ŕz. ikus.; Tximista.

aft-fresle. (aŕi): izond. Afla zulatzen duens. I; Afi-jale.

aŕi-itzultzalle. (aŕl): *izond.* Aŕiak atzera botatzen dituena. J: Aŕirauttzaite.

aft-izerdi. (izerdi): *12.* Afiai aleratzeu zayen izerdia. (aft): *iz.* Berbera.

afi jale. (aŕi): *izond.* ikus.: Aŕi-ireste.

afi-jasa. (ekaitz): *iz.* Kaskabafaz izaten dan ekaitza. Atiketa. (kaskabal): *iz.* Berbera.

añ jasoketa. (joko): *iz.* Aŕtak jasotzearen egipena. (kirol): *iz.* Berbera.

afi-jasotzaile. (joko): *izond.* Aŕiak jasotzen dituena. (kirol): *ŕznnd.* Berbera.

afi-jaurtaiĺu. (iraizkin): *iz.* Tkus.: Ati-iraztailn.

aŕi-jaurte. (aŕi): *iz.* Ur-ondora botatako afietaz egiten dan lama, again edo oin-emaitzaron bat bete gañean egiteko.

afi-jo. (aŕi): *iz.* Txikitutako afia. I: Aŕl-kaskaŕ, aŕi-kazkaŕ, aŕi-kazkoŕ, aŕi-kiŕi, aŕi-kiskili, aŕi-kiskiŕi, aŕi-kiskoŕ, aŕi-koskoŕ, aŕi-kazkoŕ, aŕi-lad, artxiŕi, artxokoŕ, kaskali, grantzu.

añ jotzaile. (argintza): *izond.* Afiak txikitzcn dituena. I: Ali-txikitari, aŕixeatzaile, (esku-iangintzak): *lzond.* Berbera.

afi-kakolak. (afi): *iz.* Aŕiak eramateko sal-abereai jartzeu zaizkien kakola bcroziak.

afi-kalanlca. (aft): *iz.* Afi-zama.

aft-kalanlcatu. (aŕi); ***ad.*** Afi-zematu.

afi-kantoin. (aŕl): ***iz.*** Aŕi-puska.

añ-kantxin. (antoxin): iz. Aŕiz egindako antoxiña.

aft-kapele. (aŕi): *iz.* Gañeanjartzcn dan afia.

ufi-kaska. (craso-aidi): *iz.* ikus.: Aŕikada. (di): iz. Berbera.

aŕi-kaskalu. (aŕi): *iz.* Lands gabe dagocn aŕra.

aft-kaskaf, (aft); iz. Ikus.: Aŕi-jo, I: Aŕl-kazkaŕ, aŕi-kazkoŕ, aŕi-kiŕi, afi-kiskili, aŕi kiskiŕi, aŕi»kiskoŕ, aŕi-koskoŕ, aŕi-kozkoŕ, aŕltzee, artxiŕi, grantzu.

añ-kazkaŕ, (aft): *iz,* ikus.; Aŕijo, I; Aŕi-kaskaŕ, aŕi-kazkoŕ, aŕi-kiskiŕi, aŕi-kiskoŕ, aŕi-koskoŕ, aŕt-kozkoŕ, artxokoŕ, kaskali.

aft-kazkoŕ, (all): iz. Ikus,: Aŕijo, I; Aŕi-kaskaŕ, aŕi-kazkaŕ, aŕi-kiŕi, aŕi-kiskili, aŕi-kiskiŕi, aŕi-kiskoŕ, aŕi-koskaŕ, aŕi-kozkoŕ.

Añ-kiñ, (aft): iz. Ikus.; Aŕijo. I; Aŕi-kaskaŕ, aŕi-kazkaŕ, aŕi-kazkoŕ, aŕi-kiskili, aŕi-kiskiŕi, aŕi-kiskoŕ, aŕi-koskoŕ, aŕi-kozkoŕ.

añ-kifiziu. (aŕi); *ad.* Aŕi-kiŕiz kazkoŕatu. ^: Aŕi-koxkoŕeztu.

afi-kiskili, (aŕi): iz, fiats,: Aŕijo, 1: Aŕi-kaskaŕ, aŕi-kazkaŕ, aŕi-kazkoŕ, aŕi-kiŕi, aŕi-kiskiŕi, aŕi-kiskay aŕi-koskoŕ, **aŕi-kazkoŕ.**

aft-kiskiñ, (ail): *iz.* Urns,: Aŕijo, I: Aŕi-kaskaŕ, aŕi-kazkaŕ, aŕi-kazkoŕ, aŕi-kiŕi, aŕi-kisk li, aŕi-kiskoŕ, aŕi-koskoŕ, aŕ't-kozkoŕ, arixiŕi, artxokoŕ.

añ-kiskof. (aft): iz, Ikus,; Aŕijo. I: Aŕi-kaskaŕ, aŕi-kazkaŕ, aŕi-kazkoŕ, aŕi-kiŕi, aŕi kiskili, aŕi-kiskiŕi, aŕi-koskoŕ, aŕi-korkoŕ, ati-kixkol, aŕi-lent.

aft-koku. (aŕl): iz. Legundu gabe dagoen afia.

afi-konkolox. (zaldizketa): *adond.* Lepo gañean ixtaklok ibiltzea.

afi-koska. *(aII): iz.* Aft bat lantzean zati bat kentzeagatik geratzen dan utza.

aŕt-koskoŕ. (aŕi); iz. Ikus.: Ali-jo. J: Aŕl-kaskaŕ, aŕi-kazkaŕ, afi-kazkof, aŕi-kiŕi, aŕi-kiskili, aŕi-kiskiŕi, aŕi-kiskoŕ, aŕi-koxkof, aŕi-kazkoŕ, artxintxa, artxintxaŕ, artxintxoŕ.

afi-koxkof. (aŕi): *iz.* Ikus.: Aŕi-koskoŕ.

añ-koxkofeztu. (aft): ***ad.*** Aŕi-koxkoŕez kazkoiatu. ikus.: Aŕi-kiŕiztu.

ari-kozkoŕ, (aŕi): *iz.* Ikus.: Aŕijo. I: Afi-kaskaŕ, aŕi-kazkaŕ, aŕi-kazkoŕ, aŕi-kiŕi, ati-kiskili, aŕi-kiskiŕi, aŕi-kiskaŕ, aŕi-koskoŕ.

afi-Iculunka. (at'): *iz,* Kulunkari dagoen aŕia.

añ-kutxa. (ilobi): *iz.* Aŕizko ilohia. Aŕi-ilobi.

añ-laiño. (odei); *iz,* Kaskabafa eldu baño lenago dagocn odeya.

aft-tan. (argintza): *iz.* ikus.: Argintza,

afi-landare. (landare): *iz.* Afi biurtu dan landarea.

A^B.1-LANDU. iz. Eraikitzeetan crabiitzen diran añ landuetako bakoitza. II (argintza), tali), (arlankaitza),

afi-lantzaile. (aŕi-landu): *izond.* Aŕia lautzen duena. (esku-langintzak): *ŕzoud.* Berbera.

aft-lapifz, (arbet): *iz.* ikus,: Arbel. Lapitz.

aŕi-lafi. (ail): *iz. Ikus.:* Aŕi-jo,

afi-lanza. (aŕi): ŕz. Afi-zabala.

all-laxa. *(aŕi): iz.* Aslce dagocn

afi-lekeda. (bigot): iz. Atxurdin-autsaz, pike ta zuringoaz egindako tagnya. I; Ikus.: Ali-craskai.

all-leof. (aft.): *iz.* ikus.: Aŕi-kiskoŕ. I: Aŕl-kixkol.

añ-lefo. (aŕi): *iz.* Arlankaitzan erabiltzen dan gaya. (eŕenkada): *iz.* Berbera. (arlankaiiza); II ŕz. Berbera,

afi-lora. (leyaŕ): ***iz.*** Arkaitz-leyafa.

aft-lorpe. (atospcn): iz. Arkaitzeko aterpea.

aft-lof. (loŕeta): *iz.* Afiak craman edo ekartzea.

aft-maain. (zarkinizti): iz. ikus,: lentil-aŕi. I: Jcntil-etxe,

aŕi-mallu, (gabi): ŕz. Argiñarcn malua.

afi-mainga. (bide): fz, lbai batean aide batetik hastens igarotzeko jaŕita dagoen arbidea. Aŕitnanga.

aft-mainlco. (aft): iz. Aŕiz egindako aulkia.

aft-mitgota. (aŕi): *iz.* Latsun-aŕiaren aria su-egipenari eusten diona.

aŕi-moŕoiii. (orma): iz. Ikus.: Mute. I: Boŕu, aŕisa.

afr-mofodo. (aft): *iz.* Afi-peaka bat. I: Aŕi-mozkoŕ.

afr-motu. (aft): *iz.* Ikus.: Aitz.

añ-mozkoŕ. (aft): *iz.* Ikus.: Aii-uroŕelk.

aft-mugeŕ. (mugeŕ): *iz.* Beatzati-mota bat, ezkoaren antzera dirdaitsua dana ta surdokiaz jo ezkero pindaŕak botatzen dituena. j: Aŕi-xingaf.

afi-muskef. (pitxi): iz, Troskageiz burni, latsun eta mañesiaz egindako mugefez, eta beatzaŕiz egiña dagoen arkaitza. Aft-urdin.

aŕi-mutil. (zetaŕi): *iz.* Ikus.: Zutafl.

añ-mutuŕ. (tini): *iz.* Ikus.: Erlax.

ail-negaf. (ludizti): *iz.* Latsunezko mokordura, leize-zuloetan eta sabaitik zintzilika egoten dana.

afr-oiñazeak. (giltzuŕin): *Iz.* Giltzuŕiñetan eta puxikan egiten diran añek ematen dituzten oñazeak.

afi-olio. (olio): *iz. Loŕ* barnean dagoen oliozko ubila. j: Aŕigoŕi, uŕe-beltz.

af€-ondaf. (aft): iz, Ikus.: Arkoska. J: Aŕitsintxol.

afi-oso. (zutaŕi): iz. Ikus.: Aŕi-bakaŕ. Aŕi-bateko.

aŕi-olozko. (zutaŕi): *izond.* Aŕi-osoari dagokiona.

ari-pikatu. (aft): *iz,* Landutako aña.

añ-pikatzaile. (aŕi): *izond* Aŕla lantzen duena. j: Aŕixeatzaile. (cake-langinizak): *izond.* Berbera.

afi-pikoŕ. (aŕi): iz. Ikus.: Legat. Arkoska, arkosko, arkoxka, aŕi-ondaŕ, aŕi-pizaŕ, gala, kizkiŕi.

aft-p€la. (aŕi): *iz.* Aŕi-kaskaŕen meta. (meta): iz, Berbera.

añ-pitxi. (pitxi): *iz.* Ikus.: lstaŕi.

aft-p€zaf. (aft): *iz.* Ikus.: Legal. j: Arkoska, arkosko, arkoxka, aft-undid, aft-pikoŕ,

añ-potoŕ. (di): *iz.* Añzko boiltxoa.

afi-potxa, (ledizti): iz. Ikus.: Aitz, arkaitz. (aft): *iz.* Berbera.

aŕi-puska. (aŕi): iz. Ikus.: Aŕikosko.

aŕi-saski. (otaŕ): *iz.* Afiz beteta dagoen otafa.

afi-seska. (añ-biuŕ): *iz.* Aft biurtutako seska. (seska); *iz,* Berbera,

' afi-soñu. (soñu): *iz.* iaustean kaskabafak egiten dean otsa. (kaskabaf): iz. Berbera.

afi-sorgin. (k$_i$tten): *iz.* Ikus,: Igo.

aft-tarte. (aŕi): iz. Ikus.: Attain, $_{j:}$ Aŕitsu, aŕitza, aŕizkide.

aft-tente. (zarkinizti): iz, Ikus.: Aŕi-gizon, j: Eŕolan-aŕi, gizon-aft. (zutaŕi): *iz.* Berbera.

afi-tolestza€Ie. (arlankaitza): *izond.* Arlankaitzan lanegiten duena. Aŕitoloszailea. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

afi-troko. (aŕi-landu): *iz.* Kaleak edo zolak estaitzeko afi-Iandua.

afi-txlkitari. (argintza): *izond.* Ikus.: Ati jotzaile. j: Aŕixeatzaile.

ari-tx€lo. (saizulo): *iz.* Abereek oyauetan aurkitzen (intuit gordegaiiu. j: Aŕt-txulo, ixil-abia.

añ-txingat. (aŕi): *iz.* Txikituta dagoen afia. I: Aŕitxu, aŕi-xingaŕ.

aft-txingof. (kaskabaŕ): *ft.* Ikus.: Kaskabaŕ. I: Aŕi-zapaŕari, aŕitzaŕ.

aft-ad. (kaskabaŕ): *iz.* Ikus.: Kaskabaŕ. ^: Aŕi-erauntsi.

afi-ukaldi. (eraso-aldi): iz. Ikus.: Aŕikada,

añ-une. (afi): *iz.* Ikus.: Aŕigune. j: Aŕobi, afidui.

aft-or. (aŕi): *iz,* Ikus.: Kaskabaf. (kaskabaŕ): *iz.* Berbera.

aft-urdln. (pitxi): *iz. Ikus.:* Aft-musket.

afi-urtlka, (eraso-aldi): *adond.* Mika ari-izatea, (di): *adond.* Berbera.

afi-urtu. (almond* iz. Sumend€etan ateratzen dan urtutako afia.

afi-ustel. (arbel): iz. ikus.: Arbel.

añ-utsune. (mokol): *iz.* Afian agertzen dan mokola. (aŕi): *iz.* Berbera.

aft-xabal. (aŕi): *iz,* Zabal eta leuna dan afla. j: Aŕi-txabal, aŕixkatx. (joke): *iz.* Joke batzuetan erabiltzen dan txifitola txikia.

aft-xaila. (ail): *iz.* ikus,: Aŕit-ola.

aŕi-see. (kaskabaŕ): *iz.* Ikus.: Kaskabaf.

añ-xeŕenda. (eienkada): *iz.* Espaloyak egiteko jartzen diran añ-leŕoak. (aŕi-landu): iz. Berbera,

afi-xeŕendatu. (oŕrnkada): *ad.* Zoladura afi-leŕoakaz inguraiu. (aŕi-landu): *ad.* Berbera.

añ-xetzale. (di): *izond.* Aŕiak xeetzen dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

afi-xingaf. (aft): iz. Ikus.: Afi-mugeŕ; aft-txingaŕ.

afi-sot. (zutaŕi): iz. Zutafi oso goituaz egindako oroikaŕia.

afi-yaurtailu. (iraizkin): iz. Ikus.: MI-iraztaiiu. j: Aŕi-botatzeko, aft-irastailu, aŕi-yaurtitzeko.

afi-yaurtzaile. (iraizkin): *izond.* Afi-yaertailuz aŕiak botatzen dituena.

afi-zabak (aŕi): *iz.* Ikus.: Arlaba, j: Arlan, arlauza, arlasta, arlauza.

afi-zabalaga. (aft): *iz.* Afr-zabalak ematen dituen aŕobia.

aŕi-zapaltzekoa. (langaizti): iz. Afiak zapaltzeko langaya.

aft-zapnfari. (kaskabaŕ): iz. Kaskabaŕa jaustearen egipena. j: Aft-txingaŕ, aŕitzaŕ,

aft-zefu. (kaskabaf): *iz.* Kaskabaf zirimola. (ekaitz): iz. Berbera.

afi-zugatz. (aŕi-Uiuŕ): *iz.* Aŕiz biurtuta dagoen zugatza, (zugatz): iz. Berbera.

aŕi-zulatzalle. (maskordun): *izond.* Afia Matzen duena. (aŕi): *izond.* Berbera.

afi-zulatzeko. (lanabesa): *izond.* Aña zulatzeko lanabesa.

afi-zurko. (soft): *is.* Kaskabata izan baña lenago entzuten dan otsa. j: Aŕi-zuŕu. (kaskabaŕ): *iz.* Berbera.

añ-zuŕu. (sate): *iz,* Ikus.: Afi-zurko. (kaskabaŕ): *iz.* Berbera.

aft-zut. (zutaŕi): iz. Ikus,: Aŕi-geŕen. (zutabe): *iz.* Berbera.

añabaŕ. (aft): *iz.* Kaskabaŕa izatea. Aft-add. I: Aŕeraunsi, iñatazi. (kaskabaŕ): iz. Berbera, (odei): jI *iz.* Kaskabaŕa botatzen duten odeyak. (zoritxaf): jj *iz.* Ezbeaŕa, zorigaitza.

aflaga. (ari): iz. Añak dagozen tokia. I: Afidi, aŕidol, aŕieta.

afialdi. (birioraldi): *is.* Aŕidurazko aldia,

añaldura. (urabe): iz, Erabez, ustekabez edo beste ale dala kari, adman sortzen dan bat-bateko konorpena. I: Izialdi.

afialki. (ari): iz. Ikus.: Algal. : Alkai, arilkai.

aŕiandi. (aft): iz. Landu gabeko aŕi aundietaz egindako oroikaŕia. (zarkinizti): *iz.* Berbera.

añangarti. (aŕaitdura): *iz.* Ikus.: Aŕaildura.

añargi. (pitxi): *iz. lkas.:* Aŕi-bitxi.: Afi-eder.

añaro. (aldikada): *iz,* Ikus.: Aŕi-aldi.

ar"raŕabot. (ariankaitza): is. Gisu-ofea egiteko edo b€leak tinkotzeko erabiltzen dan aft xea.

añarte. (aŕi): iz. Arkaitzetatik jausten diran aft txikien multzoa.

añaska. (aŕiko): *iz.* Afikoa egiten dan afizko aska.

aŕiaskata. (aŕi): *ad.* Ikus.: Aŕikatu. Aŕikaidu, aŕiaxkatu,

ablate. (di): is. Aŕiz atondutako zoladura. (bide): *iz.* Ikus.: All-bide.

afiaxkatli. (ad): *ad. Mika* egin. Adaskatu.

aflbana. (zuka): *iz.* Arto, ardo, gozaki ta kanelaz egiten dan zukua.

aflbanakoka. (joko): *iz.* Aft banakoaz egiten dan jokoa. j: Aŕigoŕika.

afibera. (biotzondo): *izond.* Minberakoŕa dana.

afibika. (eresgalu): *iz.* lru ari dauzkan eresgalua, afanbelaz jotzen dana.

afibil. (aŕi): ŕz. Aŕizko bola.: Mi-boil. Aŕi-biribil, aŕiosko, puxtaii.

afibilkada. (di): iz. Aŕi-borola jaurtiaz emotion dan tanpa.

afibiltsu. (di): *izond.* Aŕi-borolari dagokiona.

afidi. (aŕi); *iz.* liras.: Aŕiaga. I: Aŕidoi, aŕieta.

afidol. (ad): *iz.* Ikus.: Aŕiaga. j: Aŕidi, diets, ardi.

anthill. (di): *iz.* Ikus.: Attune. j: Afobi.

afldun. (giltzuŕin): *izond,* Giltzuflñetan ada edo AŕIak dauzkana. j: Aŕtendun. (aŕi): iz. Aŕi laua. j: Aŕixabal.

afidura. (bcgiespen): *iz.* Minna geratzea.

aflen. (eritasun): *iz.* Garuu-gaitza. (ugatz): *iz.* Ugatzareu gogortzca.

aflen-aurkako. (aŕi): *izond.* Aŕiak eraitzekoa dana.

aflendun. (giltzuŕin): *izond.* ikus.: Aŕidun.

aflen (poz): *izond.* Alaya dana.

afiera. (begiespen): in, tkus,: Beglespen.

afiertasun. (poz): in. Alaitasuna. I: Aŕiertarzun.

aŕieta. (di): iz. Ikus.: Aŕiaga. I: Aŕid1, aŕidoi, arkida, arkide, arkiria.

afigai. (aŕi): *ft.* Mazkurian edo giltzufiñean edo beste soin-atalean eratzeu dan afia.

afigaidun. (ad): *izond.* Afigayak dauzkan.

afigaikentze. (ad): *iz,* Afgayak kentzea.

afigaran. (igaraipen): *ad.* Beŕiz igaro.

afigatatz. *(aŕi); iz.* Arlautzeko erabiltzen dan an zabala.

afigafi. (begiespen): *izond.* Begiespena snfcrazten duena. j: Aŕigaŕizko, miresgafi.

añgafitd. (begiespen): *adond.* Gelgaŕiz ari-izatea. j: Aŕigaŕiz, aŕigarizki.

afiigeflko. (begiespen): *izond.* Gelgaŕiz egotekoa dana.

afigafiro. (begicspcn): *adond* lkusgaŕiz ari-izatea.

afigañtasun. (begiespen): *iz.* Ikus.: Begiespen. : Aŕigaŕitzcaren tasuna. I: Mirets-aidi, aŕitze.

afigafitu. (begiespen): *ad.* Miguel egin.

aŕigafizki. (begiespen): *adond.* Begiespencz geratzea.

afigaŕizko, (begicspen): *izond.* ikus.: Afigati. Miresgaii.

aŕigayeri. (ad): *iz.* Afigayen eritasuna.

afgi. (czkontza): iz, Ezkontzcan emaztegayak etxe beŕirako daramana. I: Min.

aŕigiltz. (uztai): *iz.* Uztal bat ixten duen azken atia.

afigiie. (argintza): *izond.* Afia iantzen duena. (esku-langinizak): *izond.* Barbara.

afigin. (pits!): *izond.* Aŕi-bitxiak lantzen ditucna. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

afigofi. (olio): iz. lints.: Aŕi-olio. j: Uŕe-beilz.

aŕigo ika. (joko): *In.* Ikus.: Aŕibanakoka.

afigunc. (aŕi): *iz.* Aŕia atcratzen dan tokia. j: Ikus.: Mobi, aŕidui, aŕi-une.

Aka. (eraso-aldi): *adond.* Aflak botatzen ari-izatea. j: Aŕizka. (ad): *adond.* Berbera.

afika egin. (eraso-aldi): *ad.* Mika ari-izan. : Afikaldikatu, aŕikaldiskatu, aŕikaldiztatu, aŕikaldu, aŕikaiduztatu, aŕikatu. (aŕi): *ad.* Berbera,

afika jaurtL (aŕi): *ad.* Aŕika bats.

afika-leku. (di): *iz,* Mika ari-izateko tokia.

afikada. (eraso-aidi): iz. Aŕia hotatzcaren egipena. j: Aŕi-kaska, aŕukalcii, aŕi-ukaldi, (aŕi); *iz.* Berbera.

afikadi. (aŕi): *iz. Ugaŕiak* asko dagozen tokia.

afikaitz. (ludizti): *iz.* ikus.: Arkaitz.

atkaketa. (eraso-aldi): iz. Aŕika ari-izatcaren egipena. j: Afikaldi, aŕikatze, aŕiketa. (aŕi): iz, Berbera,

afikatari. (eraso-aidi): *izond.* Mika ari dana. j: Aŕikari. (ad): *ŕzond.* Berbera.

aŕikaldi. (eraso-aidi): *iz.* Mika ari-izatearen egipena. : ikus.: Aŕikaketa, aŕikatze, aŕiketa. (aŕi): *iz.* Berbera,

afikaldikatu. (eraso-aldi): *ad.* Tkus.: Mika-egin. j: Aŕikaldiskatu, aŕikaidiztatu, aŕikalduztatu. (ail): *ad.* Berbera.

aŕikatdislcatu. (eraso-aidi): *ad.* Ticas.: Aŕika-egin. j: Aŕikaidikatu, aŕikaidiztatu, aŕikakluztatu. (aŕi): *ad.* Berbera.

aŕiicaldizale. (etiketa): *izond.* Mokokari, etiketan ari-izatea maite duena.

afikaldiztatu. (eraso-aldi); *ad.* ikus.: Aŕika-egin. j; Aŕikaldikatu, aŕikaldiskatu, aŕikalduztatu. (aft): *ad.* Berbera.

afikaldu. (eraso-aidi): *ad.* Ikus,; Aŕika-egin. j: Aŕikatu, aitzkatu, afiaskatu. (aŕ!): *ad.* Berbera.

afikaldustarazi. (aŕi): *ad.* Afikatu-eragin. I: Aŕikaldustalu.

afikaldustazale, (di): izand. Aŕiak botatzen dituena.

aflkalduio. (ad): in. Mika txikia.

aŕikatduztatu. (eraso-aidi): *ad.* Ikus.; Afika-egin. j: Mikaldikatu, aŕikaldiskatu, aŕikaidiztatu. (aŕi): *ad.* Berbera.

afikalau. (ad): iz. Añ txiki to biribila.

afikautal. (ad): *iz,* Aft batou ertza.

afikarazi. (di): *ad.* Aŕikata eragin.

afilcari. (eraso-aidi): *izand.* Ikus.: Afikalari. (aŕi): *izond.* Berbera.

afiicatsu. (di): *izond.* Aŕikatnta dagaena.

afiicatu. (eraso-aldi): *ad.* Mika egin, j: Afikaidu, aitzkatu, adaskatu. (aŕi): *ad.* Berbera. j: Kalitu.

aflkatz. (ikatz): *iz.* Ikus.: Aŕi-ikatz. Aŕiketz.

afilcatz-alde. (ikatz): *iz.* Aŕikatza dagoen tokia. I: Aŕikatz-obi.

aflkatz-aidi. (ikatz): *iz.* Aŕikatza egitearea area.

aflkatz-ale. (ikatz): *iz.* MI biurturik eta llcatz bezels ezin erabili diteken ikatz-mota bates pikoŕa; ikatz-mota oŕek assign beltz edeŕa du ta ongi legundu diteke.

aflkatz-obi. (ikatz): *iz. lkus.:* Aŕikatz-aide.

atikatzaile. (eraso-aidi): *izand.* Mika egitean ari-izan dana. (aŕi): *(rand.* Berbera.

afikatze. (eraso-aldi): *iz.* Ikus.: Aŕikaketa. : Aŕikaldi, ariketa. (aŕi): *iz.* Berbera.

aŕilratzu. (ikatz): *frond.* Aŕikaizari dagokiona. I: Aŕikaztsn, aŕikaztun.

afikazkin. (ikatz): iz. Aŕikatzaren meatzagiie, j; Ikus.: Meatzagile. (langile-kunde): *in.* Berbera.

afllcaztsu. (ikatz): *izond.* llcus.: Aŕikatzu. Aŕikaztun.

afilcaztun. (ikatz): izond. Ikus.: Adkatzu. I: Aŕikaztsu.

afikeria. (ustckabe): *iz.* Ustelcabea soŕesazten duena, zentzu txafean.

(adingabetasun): *Iz.* Adin-aurkakoa edo oŕen antzekoa dana.

afiketa. (ad): *L.* Ikus.: Afikaketa.: Mikaldi, aŕikatze. (eraso-aidi): *ŕz.* Berbera. (ekaitz): iz. Ikus.: Afi-jasa. (kakabaŕ): II *iz.* Berbera, (loŕeta): *iz.* Mien loŕeta.

afiketari, (argintza): *izond.* Ikus.: Argil). (loŕeta): *izond.* Adak ekartzen edo emulate-1i dituena.

afiei. (ad): *iz.* Añzkoa dana.

afikin. (argintza): izond Ikus.: Amin,

AFIKO. *iz.* Uraz eta jaboyaz azpilak, edontziak eta abaŕ, bai ta zulak ere ikuzi ta garbitzearen egipena. 1: Ikus.: Lixuafi. Pegartegi, sukaltaŕi, suŕutaŕi, ur zikin, zapata, toŕo-aŕi, zuŕutategi. (joko): *is.* Aponga; aponakaz egiten dan jokoa. (gaiztasun):] *Iz.* Afi-gaitza. I: Mike gatx. *//* (garbi€asun), (igurtziketa), (ikuzketa), (jaboi), (sukalde).

afikoa egin. (afiko): *ad.* Afiko-egipena bete.

afikoka. (joko): *adond.* Kurkuluxak erabiltzean egiten dan jokoan ari-izatea. (seikoak): *adond.* Berbera.

aŕikosko. (ad): iz, Afi-puska,

aŕikoi. (aŕi): *iz.* Aft txikia.

aŕikun. (ustekabe): *iz,* Ustekabean gertalzen dana. (asaldura): *iz.* Asalduraz geratzea.

afilandu. (aŕi): *iz.* Landutako afia.

afilari. (ad): *izond.* Sutrmpak argaintzeko aft itzulkarian lanegiten duena.

afilau. *(all): Is.* Ikus.: Artxabal. Artzabal,

afiluze. (ad): *iz.* Arlaua, aŕiluz.

attic. (ad): Ia. Artile berezia. (artile): *iz,* Berbera.

afiloba, (osaba): *iz.* Ilobarcn semea.

af-ilobi. (ilobi): *iz.* Ikus.: Aŕi-kutxa.

adlobieta. (ilobi): iz. Notin batzuk eortzeko ilea oroikaŕia.

afilu. (adalu): iz Ikus.: Adalu.

afilugintza. (adalu): *iz.* Adalnak egiteko langintza.

afiniall. (aŕi): *iz.* Añz egindako mala.

afimaila. (creztun): *iz.* Burniz edo beste metalezko ereztuna, toki sendaf bateau jartzeko, ziri edo biurkin bat eramaten donna.

admanga. (bide): *iz.* Ikus.: Añ-mainga. I: Aŕi-pausu.

afimatu. (kid): *ad.* Ikus.: Antolatu. I: Aŕima.

afimatzaile. (kiri): *izond.* Aniolatzen donna,

admen. (ustekabe): *iz.* Ikus.: Ustekabe. Itsumustu, otian, uste-baga. (begiespen): *iz.* Ikus.: Begiespen.

efimeta. (ad): *iz.* Afi-kaskaŕez egindako meta. (zutaŕi); *iz.* ikus.: Zutaŕi.

admin. (giltzuŕin): iz. Giltz.ufiñetan edo puxikan egindako afiek egiten duten Mina. (eritasun): *iz.* Berbera. (oŕe): Armentaz egindako opiltxoa,

añmiudun. (giltzuŕin): *izond.* Giitzuŕiñetan edo puxikan afia daukana. (erilasun): *izond.* Berbera.

afimokof. (arr): *iz.* Landu gabe dagoen aŕi aundia. : Afipiña.

afimu. (kid): *iz.* Antolaketa.

aŕimuga. (mugadura): *iz.* Mugaŕia, zedaŕia.: Aŕikomuga.

aŕimugafi. (zurkaitz): *iz.* Eusteko egokia dana. I: Eskora, gmutz-cskora.

afin. (inlz): *iz* Ikus.: Aintzigaŕ.

afinabaf. (mugel): *iz.* Pikof xea, tankera idekoa ta mango batzuk dauzkan mugefezko afia. I: Nabaŕ-afi, odol-aŕi. (aŕi): *iz.* Nabafa dan edozein aŕia.

afinkura. (ardura): *iz.* Ikus.: Ardura.

afinlo. (maskof): *iz.* Afi-biurtuta dagoen maskofa.

afintxola. (ad): *iz.* Afi-zati txikien multzoa. Afitxintxol, aŕitxkol.

afiño. (ad): *iz.* Afi txiki ta laua. I: Aŕiñi.

afio. (ezkonlza): *iz.* Ezkontzara emaztegayak daramazkien ogasunak. I: Ikus.: Aŕigi, aŕisa. (izeki-aidi): *iz.* Ikus.: Ardagai. (zugatz): II iz. Bere igaliak aŕak jo-ta dauzkan zugatza. (aŕ): [I *iz.* Berbera.

afio egin. (uiziera): *ad.* Eupadari uko-egin. (aupada): *ad.* Berbera.

afiobi. (aŕi): *iz. ikus.:* Aŕobi.

adola. (aŕi): is. Adak asko dagozen tokia. I: Aŕi-tarte, aŕitsu, aŕitza, aŕizkide, artza, artze, kaskalu. Wad): *is.* Elofi zuriaren igalia.

afialari, (koldartasun): *izond.* Koldafa dan aaria, data eta abaŕ.

adolaxo. (aŕi): *iz,* Aske dagoen aŕia. Ikus.: Afitxin.

añosko. (aŕi): *iz.* Aŕibila, I: Ikus.: Aŕibil, ^: Afi-biribil.

adotari. (ezkontza): *izond.* Alien daramana. (loŕeta): *izond.* Berbera.

aline. (leize-zula): *Iz. Ikus,:* Leize, I: Aizpe.

añpen. (begiespen): *iz.* this.: Begiespen.

añpiña. (all): *is.* Ikus.: Afimokoŕ.

añrakuñ. (irakurketa): *ad.* Beŕiz iraiusŕi.

at-irastailu. (iraizkin): *iz.* Ikus.: Afi-iraztailu. j: Afi-botatzeko, aŕi-yaurtailu, aŕi-yaurtitzeko,

afirauitzaile. (egazti): *izond.* Ikus.: Aŕi-itzultzaile,

af-irozkai. (orma): iz. Lufak edo afiak eusteko orma.

af-irudi. (irudigintza): *iz.* Mix egindako irudia.

af-irudigile. (irudigintza): *izond.* Mix irudiak egiten dituena,

aflsa. (arena): *iz.* Ikus.: Mute. j: Aŕi-moŕoili, aŕisu.

afisi. (iii): *is.* Ikus.: Iri-mute. j: Meal, aŕisu.

añsk-arazi. (galbide): *ad.* Noribait eginbeaŕen bat aŕerazi. I: Norbait galbidean jaŕi.

afiska. (galbide): *ad.* Ikus.: Aŕiskatu. I; Aŕisku, aŕixku, aŕixka, irixku.

adskatu. (galbide): *ad.* Galbidean ibili, I; Afiaka, aŕiakau, aŕiskuratu, aŕixkatu.

aŕisko. (joko): *iz.* Neskatilak jokatzeko erabiltzen dituzten aŕitxoak; boat izaten dira. I: Afixko.

aŕiskokolo. (arte): *iz.* Aŕeitzarcn kukufeta.

afisku. (galbide): iz. Ikus.: Galbide. I: Aŕixku, afiska, afixka, irixku.

afisku-aidi. (galbide): *iz.* Oso urbil dagoen galbidea.

afisku-egun. (galbide): *iz.* Galbideren bat dakaŕen eguna.

afisku-gefiko. (gefikatze): *Iz.* Galbidetik gordetzeko geŕikoa. (eskiertasun): *is.* Berbera.

afiskuan. (gaibide): *adond.* Galbidean ari-izatea.

atiskudun. (galbide): *izond.* Galbidean ari dana. I: Afixkatzaile, aŕiakazale.

afiskugaŕi. (galbide): *izond.* Galbideren bat duena. Afiskutsu, afiskuzko, aŕixkugafi.

añskura. (afi): *iz.* Aske dagoen aitza.

afiskuratu. (galbide): *ad.* Ikus.: Afiskatu.

afiskutsu. (galbide): *izoitI* Ikus.: Afiskugaŕi. j: Afiskuzko.

afiskuzko. (galbide): *izond.* Ikus.: Aŕiskugaŕi, j: Afiskutsu.

afistatu. (di): *ad.* Ikus.: Arlauztu. (zala): *ad.* Berbera,

afisti. (egun): *iz.* Ikus.: Aŕatsalde.

adsu. (orma): *is.* Ikus.: Muŕu. j: Aŕisa. (id): *iz. Ikus.:* Iri-muŕu. I: Ails!. (zurigintza): jI *iz. Ikus.:* Zurigintza,

añt-ola. (aŕi): *iz.* Añzko ola. Aŕi-xatla.

afltalu. (irudigintza): (a. Ikus,: irudin.

afltarazi. (begiespen): ad. Begiespenez bete-eragin.

afitasun. (UStekabe): it. Ikus.: Ustekabe, (begiespen): *Iz,* Ikus.: Begiespen. 1: Mira.

attic. (aldikada): iz. Kaskabata izaten dan aldia. (kaakabal): iz, Barbera, (loŕeta): 11 iz. Afl-loleta,

afito. (aŕi); iz. All txikia. 1: Aiitxo.

afitoki. (aŕi): *iz.* Ikus.: Aŕobi. I: Ardoi.

alitsintxol, (aft): iz. Ikus.: Arkoska. j: Aŕi-ondaŕ, legal, ali-txintxola, alitxlntxoŕ.

alitsU. (di): *Land.* Ikus.: Aliola. Aŕi-tarte, aŕizu, aŕitza, alizkide, artza, artze.

afitu. (begiespen): *ad.* Begiespenez bete. Miragaŕitu, miraritu, ixuratu.

aŕitnki. (ustekabe): *adond.* AŕitasunUz beterik egotea.

afitura, (begiespen): *iz.* Begiespenez betetzea.

afituxe. (begiespen): *ŕzond.* Zerbait aŕituta dagoena.

atitxi. (zezen): iz. ikus.: Aratxe. 1: Aratze, =tie, aretze, aitxe, idisko.

&fitxila. ('saizulo): *iz.* Abere batzuk, batez ere untxiak, aterpetzen diran zuloa. 1: Etzategi, untxi-zilo, untxi-zulo, untxilo.

aŕi'txin. (aŕi): iz. Aske dagoen altza. ikus.: Aŕiolaxo.

afitxintxol. (all): iz. Ikus.: Afintxola. I: Aŕitxkol.

afitxiñaf. (aŕi): iz. Landu gabe dagoen Ott aundia.

aŕitxirta. (kondai): íz. Karobian geratzen diran afltxoak. (ail): *iZ.* Berbera.

afitxkoi. (aft): *iz. Ikus.:* Aŕintzola. k: Atitxintxol, aŕiakol.

afitxo. (aft): *iz.* Ikus.: Alito.

atitxondaf. (aŕi): *ŕa.* Ali-kaskaŕ txikia.

alitxu. (aft): *iz.* ikus.: Aŕi-txingaŕ,

aŕitza. (aŕi): *iz.* **Ikus.:** Afiola. 1: Aŕi-tarte, aŕitsu, aŕizkide, artza, artze, kaskalu. (eztabaida): iz. Ikus.: **Eztabaida.** I: **Izpizta.**

afitzapen. (ustekabe): *iz.* Aŕitasunez **egotearen gertapena.**

aŕitzaf. (aŕi): *iz.* **Ali** oso aundia. (kaskabaŕ): *iz.* **Ikus.:** Kaskabaŕ. 1: Aŕi-txingoŕ, aŕi-zapaŕ'ari.

afitze. *iz. All* biurtzea. (begiespen): iz. Aŕigalitasuna. I: Mirets-aldi. (biotzondo): li ŕz. Gogoah sortzen dan zaŕastada iragankoŕa.

afitzealdi. (begicspen): *iz.* Aŕigaŕitasunaren unealdia. (birloraldi): *iz.* Ikus,: Sorgoŕaldi.

nfitzee. (aŕi): *iz,* Txikitutako aŕia. j: Ali-kaskaŕ.

alltzeka. (begiespen): *izond.* Aŕigaŕia dana.

afitzeta. (ail): iz. Alien meta, aŕi-meta.

afitzuli. (itzulaldi): *ad.* Beliz itzuli.

alm a. (ezkontza): iz. Ikus.: Aŕio. (erbaltasun): *iz.* Ikus.: Erbaitasun,

afiurdin-ufe. (menasta): *iz.* Oztin-oztifia dan menasta, oso gogola dana ta apaingafiiko gauzak egiteko erabiltzen dana.

afixabalaga. (aŕi): iz. Aŕibilak dagozen tokia.

alixeatzaile, (argintza): *izond.* Ikus.: Afi-Jotzaile. j: Ali-txikitari, ali-pikatzaile.

a ixka. (all): *iz.* Ikus.: Legal. I: Aŕixko, arkoska, arkosko, arkoxka, aŕi-ondal, ali-pizaŕ, kaskara, kizkoŕ.

alixkatx. (all): ŕz. Ikus.: Aŕi-xabal. 1: AŕL-txabaL

alixkatzaile. (galbide): *izond.* Ikus.: Aliskudun. 1: Aŕixkazale, aŕizkutxu.

aflxtu. (ᵍait): *ad.* Atzakaz txistu-egin.

atiza. (aizoyalak): iz. Anenkaren korapiloa.

afizio. (begiespen); *iz,* Aŕitasunaren egipena. (ustekabe): *ŕz.* Berbera.

atizka. (eraso-aldi): *adond.* Ikus.: Afika. (aŕl): *adond.* Berbera.

alizkide. **(all):** *iz,* Ikus.: Aŕiola. j: Aŕi-tartc, alitsu, aŕitza,

aŕiiko. (all): *izond.* Afiz egiaia dagoena. (galbide): *iz. Ikus.:* Galbide.

afizkutsu. (azarkuntza): *izond.* Ikus.: Afixkatzaile. !: Aŕixkazale.

afiztatu. (all): *ad.* **Kale, bide** ado baste toki bat aŕiz estali. j: Aliztu.

afiztatzaile. (argintza): *izond.* Alizlalzen duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

afizti, (ludizti): Ia. Afiak aztertzen dituen **jakintza.**

afiztiiari. **(ludizti):** *izond.* Afiak aztertzen dituen.

afiztu. (soñu): *ad.* **Eskuak** aoan sartuta txistu-egin.1: Ikus.: Aŕixtu. (ankerkeri): *ad.* Gogol eta ankela biurtu. (aŕi): 11 *ad.* Ikus.: Aŕiztatu,

aŕizu. (all): *izond.* Afiz beteta dagoen tokia. E: ikus.: Aŕitsu.

afizuri. (aŕl): iz. Zuria dun alia; idazkuntza bat daukan aft laua.

aŕ jate. (aŕ): *izond.* Atak jaten dituena.

of-jana, (al): *izond.* Atez beteta dagoena.

af jo. (aŕ): *ad.* Afez bete. j: Aŕ-jotu.

afjoa. (igali): *ad.* **Ala** daukan igalia. (aŕ): iz, Berbera, 1: Ala daukana. (di): 11 iz. All txiki ta borobilduta, j: Bideetan egoten dan aŕi txikituta.

of jotu. (al): *ad.* Ikus.: Aŕ-jo.

at-katilu. (katilu): *iz.* Aliz egindako kutilua. (all): *iz.* Berbera.

at-kozko. (all): *12.* Aft-puska.

afkozkol. (ali): *iz.* Aundi xarnaŕa dan afi-puska. j: Arkoskol.

af lanabes. (lanabesa): *iz. Allz* egindako lanabesa. (all): *iz.* Berbera.

af-lanketa. (aŕi-landu): iz. Afiz egiten dan Lana. 1: Arlantze.

af-marteilu. (gabi): iz. Argiñaren malua. (argintza): ŕz. **Berbera.**

al-min. (aŕl): *iz.* **Sobs** batman egiten diran aliak solerarten duten gaitza.

al-multzo. (aŕ): *iz.* Afak asko alkartuta egotea.

of-muni. (sabel): iz. Aariaren esteak. (ardi): *iz.* Berbera.

aŕo. (andikeri): *izond.* Atoka/1z beteta dagoena. 1: Atu, ur-goi, usteosa. (aŕokeri): *izond* Berbera, (zalcartasun): 11 *izond.* Ennetan zakaŕa dana. (eundura): 11 *izond.* Berbera. (uaska): 11 *iz. Ikus.:* AM. (txolinkeri): 11 *izond.* **Txolinkerietan ari** dana. (gari): 11 Gariaren garauna biltzen duen axala, aotza. (igali): 11 iz. Afez beteta dagoen arnaria. (aŕ): 11 *ft.* Berbera. (azarkuntza): *(road.* Ausarta dana. (aragi-iŕits): 11 *izond.* **Aragi-ifitsa duena.** (pilota): jj *iz.* Gorrmtz botatzen dan pilota.

afo-arazi. (aŕokeri): *ad,* Mc) eragin. j: Aŕorazi.

alo-aten. (alokeri): *adond.* Afakeriagatik.

ala-alo. (aŕokeri): *adond,* Afokeriz arL-izatea,

aŕo-atotn. (lul-lantze): ad **Landareen** ondoan lnfa aŕotu. (tokol): *ad.* Berbera.

afo-erakutsi. (ospa): *ad.* Agertu-naya egin.

afo-erazi. (albi): *ad.* Albiz agertu nai-izan. (azarkuntza): *ad.* Berbera.

afo-utz. (andikeri): *izond.* Ikus,: .Aloputz. 1: Aŕoti, alotsu, aŕoxko.

[dos. (azta): *iz.* **Azta-neufia,** ogetabost liberakoa. (neuli): iz. Berbera.

afoa-laurden. (neur5): iz. Aŕoa baten laurdena.

afoako. (neuŕi): *izond.* Aloakaz neufituta dagoena.

afoaldi. (irabio): *iz.* Astinketa, (zigoŕ): iz. Makilaka emandako zlgoŕa. (gogo-aldarte): *iz.* Gogo-aldarte onaren aldia.

afoantza. (lapuŕcta): *iz.* Ikus.: Lapufeta. Aŕobantza, aŕogakeri.

afoape. (estalune): *iz.* Ikus.: Estalune.

afoarki, (aŕokeri): *adond.* Atokeriz ari-izatea.

afo^{B}atu. (luŕ): *ad.* Lufak eŕekatu.

afobi. (di): *ft.* Aŕia ateratzen dan tokia. j: Afoi, aŕiobi, afitoki, aŕigune, aŕogi, ardoi. (armiarma): *iz.* Bbikaduna dan armiarmakari; bere sabela kako zulatuta batean amaitzen da, ta oŕen bidez ziztatzen du, zaurian eden iŕitukoŕa sartzen duelarik. I: Aŕubi, crlui, sendi, afoi, aŕule, aŕubio, erluri, lauŕ-zangotako, Waltz, lupu, tuŕ-txakuŕ, ogeita lauoreneko, pin-pin, otxabaŕi, otxaŕabi, segarora, sikilikitu, xalmiroi. (leize-zulo): Lurpeko utzune. I: Aŕubi.

afobi-mailu. (gabi): *iz.* Argiñaren malua.

Aŕobi-ziri, (lanabesa): iz. Aŕobietan laztabin-zuloa tinkotzeko burdin-aga.

$_{A}$ŕobi-zulo, (aŕi): iz. Aŕobietan egiten dan zuloa.

afobide. (goresketa): iz. Ikus.: Goresketa.

afobidez artu. (arpen): *ad.* Eskubiderik gabe zerbaiteazjabetu.

afobio. (ur-legoŕeko): iz. Ikus.: Apotxoŕi. ^: Aŕabio, eribe, erlui, erluri, aŕubi.

afoda. (gurpil): *iz.* Ikus.: Curpil. Aŕuda. (landare): iz. Ikus.: Bortusai. I: Boskoitz, boskotx.

afodaxka. (gurpil): *iz.* **Gurpil** txikia.

atodi. (armiarma): *iz.* ikus.: Aŕubi. I: Er[ui, Aŕobi, aŕoi, aŕogi.

afodiza. (zauri): *iz,* Tkus.: Orbain. Aŕadiza.

afodura. (edamen): iz. Edatze, luzatze edo zerbaiten mukulua geitzearen egipena.

aŕoe& (urin): *iz.* Afosa ta eztlaz egindako urifia. 1: Aŕos-ezti, aŕosti.

aŕogakeri. (lapuŕeta): *iz.* Ikus.: Lapufeta. : Afoantza, aŕobantza.

afogari. (lapuŕeta): *izond.* Lapuŕa dana. $_{I:}$ Aŕoatzaile, aŕogatzaile.

afogaŕl. (edamen): *izond.* Edatu, luzatu edo zerbaiten mnkulua geitzeko gays dana. (aŕo-keri): *iz.* Ain izatcko karia,

afogatu. (lapuŕeta): *ad,* Lapurtu, ebatsi. Aŕobatu. (ondaf): *ad.* Uraldeetan ur eta uyolak lufa ondafez estalita utzi.

afogatzaile. (lapuŕeta): *izond.* Lapufa. E: Ikus.: Aŕogari, aŕoatzaile.

afogi. (maŕubi): iz. Ikus.: Mafabi. Baso-maŕubi txikia. (armiarma): Ikus.: Aŕubi. j: Aŕubi, add., erlui.

afogo. (goresketa): fz. ikus.: Goresketa. ^: Arotasun, aŕotarzun.

afogoetxe. (labc): *iz.* Ikus.: Aŕago. j: Aŕago-etxe, aŕao. (urtze): *iz.* Berbera,

afoi. (afi): *iz. ikus.:* Mob'. (auŕantzi): Bei edo beofaren **aufontzi.** (armiarma): *iz.* Ikus.: Aŕubi. I: Aŕobi, aŕodi, criui, ssogi, lupu.

afoil. (uaska): *iz.* Mendi-arteko ateka. Aŕoilarte. (ixtun): *iz.* Lnfean egiten dan uraska, ura eramateko, (zulo): $_{II}$ iz. Gorpulz batean dagoen uzgunea. Sakun, sakune, zanga, zangara. (mats): $_{j}$ iz. Ikus.: Mats. j: Eŕeten, kisi-maŕa, zee, (burn): II *iz.* Buruaren bi aldeetako zatien artean dagoen aŕeila.

afoil-lan. (aitzurketa): *iz. Obi-lava,* zulo-lana.

afoil-naza. (ixtun): iz, Uraskaetan egiten dan neska.

afoildu. (jau tidura): *ad,* Indatez jaurti. (mats): *izond. Mafatua* dagoena, (cundura): $_{II}$ fz, **Eun** mafatua.

afoildua. (afaildura): *izond* Bi zatitan aŕailduta dagoena. I: Afoildun.

afoildun. (aŕaildura): *izond.* Ikus.: Aŕoiidua.

afaila-estalia. (ixtun): *iz.* Ikus.: Argilona. : Ikus.: lrol-oditza, isargin.

afailarte. (uaska): *iz.* Ikus.: Aŕoll,

aŕoilatu. (afandikeri): *ad.* Nabarmendu. Afolatu.

aŕain, (oiiazpi): *iz.* Ikus.: Oñazpi. I: Luŕazpi, ondope. (zutaŕi): *iz.* Ikus.: Zutafi.

afoin-arte. (orma): *iz.* Zutafien artean egiten dan **orma.**

afoin-erdi. (naafi): *iz.* Zutafi-erdi. $_{I:}$ Aŕain-puska.

aŕain-gain. (zutafi): *iz.* Zutafiaren goiko zatia.

afoin-irudi. (zutafi): *iz.*Ataŕiaren ordez jartzen dan giza-irudiña.

afoin-puska. (naafi): *iz.* Ikus.: Aŕoin-erdi.

aŕoinbel. (ate): *ft.* Aft landuaz egindako ataburua.

afoindu. (oin-emaitza): *ad.* Oin-emaitza egin.

afoinpe. (zulaŕi): iz. Zutafiaren oñazpia.

afointsu. (zutaŕi): *izond.* Zutafiak asko dauzkan ataurea.

afointzaile. (zutaŕi): *izond,* Aŕoñak jartzen dituena.

afolatzaf. (zutabe): *iz.* Zutabe aundia.

aŕoinxka. (zutaŕi): *iz.* Zutafi txikia.

afoila. (aŕandikeri): *izand.* Antustea dana. (andikeri): *izond.* Anpurutsua dana.

afoitu. (saint): *iz.* Ots aundia.

afoltuka. (ants): *adond.* Deadarka ari-izates.

afoka. (jalkin): iz. Esneak uzten ducn batza. I: Keŕa, pizaŕ. (esne): iz. Berbera. (ludizti): Ikus.: Arkaitz, Aŕoki. (zakartasun): jj *izond.* Zakafa dana. (ari): *iz.* Gorua, kilos.

oŕoka-estalki. (ari): *ft.* Muloa jartzcko, goruaren goiko aldean dagoen zatikoa. I: Tavel.

afokai, (apoztasun): *land.* Apatza dana. l: ALA.

afokako mutxurdia. (stain): *iz.* Afain-mota bat.

afokako-laputz. (slain): iz. Aŕain-mota bat.

afokatu. (mokol): *ad.* Zugatz bat **mokoi** egin. j: ikus.: Aŕotu.

afokel. (artzidura): *iz.* Orantza, azkaŕia.

AIEOKEIIL. iz. Norberaren on-iritzi aundiegia; batzuetan, zit) bikañengatik izan ezkero, estalgaŕia dana. I: Burgoitasun, burfida, buru-eretal, buru-critxi, burugoikeria, andidura, andikeri, andi-uste, andi-zaletasun, anduŕe, anduste, anpurus, anpuruskeri, antureria, anpurustasun, aŕopuzkeria, aŕopuztasun, aŕuileria, aŕuleria, aundidura, aundi-nai, aundi-naikeria, auntura, goitura, guriope, jaikitasun, andiuxgoa, kuzkuŕut, jape, oilakeria, antetsi, uandidura, uandigo, uu, xutasun. (jolasbide): *iz.* Logan aŕunten **jolasbide** zaratatsua. *11* (aŕandikeri), (aterakeri), (donc-eza), (ogen), (none), (ospa).

afokeriz. (stoked): *adond.* Aŕo-aŕo ari-izatea.

afoket. (uso): *iz.* Paga-usoa. E: Afuket, aŕuketa.

afoki. (aŕokeri): *izond.* Aŕoputza dana. (ludizti): *iz,* Ikus.: Azkaitz. I: Atoka. (di): $_{i9}$ *iz.* **Aft-meta.** (paz): jj *adond.* Pozoz ari-izatea. (ups): iJpak ezartzeko tolareetan ipintzen dan adalu-zurkaitza edo zurezko oña. (apoztasun): jj *iz.* Belaki. $_{I:}$ Tim.: Bclaki.

afokiro. (aŕokeri): *adond.* **Afokeriz ari-**izatea.

afotz-zaletu. (atzeŕigo): *ad.* Motion zaiea egin edo biurtu.

afotzailc. (mokol): *izond.* Mokolizen duena. (irabio): *izond.* Astintzen duena. (uzta): jj *izond.* Zugatz batzuen igaliak maldlakadaz botatzen dituena.

afatzain. (atoztegi): *izond,* Bern etxeau bizi-izateko aŕotzak artzen dituena. I: Aŕotzari.

afotzalc, (atospen): *izond.* Aootzak atosten dituena.

afotzari, (aŕoztegi): *izond.* Ikus.: Aŕotzain.

afotze. (mokol): *iz.* Mokoltzearen egipena. (aŕautz): *iz.* Ikus.: Afautz.

afotzeldlako gizon. (efiarteko eskubide): *iz.* Zuŕ-buruzpidean ari den gizona.

afotzet. (mutiridura): *izond* Mutiria dana.

afotztu. (erbestetasun): *ad.* Erbesteratu. (aldarakuntza): *ad.* Norberaren aŕemanetik norbait aldendu.

afoxin. (efetxin): *iz.* Ikus.: Efetxin. I: Aŕotxkla.

afoxkerla. (aŕandikeri): *iz.* i us.: Afandikeri.

afoxko. (afokeri): *izond,* Ikus.: Afoputz. I: Aŕoti, aŕotsu, aŕo-utz.

afoxko-talde. (aŕokeri): iz. Afoxkoen muitzoa.

afoxkokerla. (aŕokeri); ŕz. Paŕagaŕikeria.

afoxkotn. (aŕokeri): *ad.* Afokeriz itzegin.

afoxta. (biurdura): *iz.* Biuŕitsua dan neskatila.

afozdun. (aŕoztegi): *Land.* Bere etxean aŕotzak dauzkanak. j; Aŕoztuu.

afozgo. (bidezkundc): *iz.* Ikus.: Bidezkunde. I: Motz-aldi. (atzefigo): *izond.* Atzeŕikoa daua.

atozilo. (erste): *iz.* Giltz-begia.

afozkalea. (atzeŕigo): *ft.* Uŕundik datozenen eltzea. j: Afotzkale.

afozkarl. (salneuŕi): *iz.* Aŕoztegiaren salneufia. (aŕoztegi): *iz.* Berbera.

afozkeria. (atzefigo): *iz.* Aiotzenganako zaletasuna.

afozketa. (erbestetasun): *iz.* Atzefi aldera joan-eraztea.

afozki. (ziritz): *iz.* lgaduraz egiten dan ziritza.

A1'.OZKU. iz. Etxean afotza edo atzeŕitaŕa artzea. E: Ori egiteko erabiltzen dan etxea edo baste tokia. I: Kramesta. i1(aŕoztegi), (bizitegi), (estalune), (guda), (gudarilza).

afozkuratu. (aŕozku): *ad,* Afozkuan bizi-izateko sartu.

afozkuratze. (aŕozku): *iz.* Afozkuan bizi-izatearen egipena.

afozt-etxe. (aioztegi): *iz.* Afotzenlzako ostatua. I: Ostatu.

afoztari, (lizunkeritza): *iz.* Lizunkeritzan bizi dan emakumea. (aŕoztegi): *iz.* Afoztetxea daukana.

afoztasun. (atzcfigo): *iz.* Afotza izatearen tasuna; atzefitafa izatea.

A1.OZTEGI. ŕz. Nod!" bati ematen zayon *afuzkua* ta laguntza ere. j: Atarbe, aterbe, ostal-etxe, ostain. Il (aiozku), (bidaldi), (bizitegi).

afoztiaf. (atzefigo): *izond.* Aŕotzen aldekoa dana.

afoztoki. (erbestetasun): Erbesleratzeko tokia.

afoztu. (erbeatetasun): *ad.* Erbestera-eragin. (atseŕigo): *ad* Norbem atzeŕitaŕa biurtu. (etsaigo): II *ad.* Adiskidetasuna galdu.

afoztua. (anbiola): *iz.* Aspaldiko jokeraz ari dana.

aŕoztun. (afoztegi): *izond.* Bere afoztegian aŕotzak dauzkana

af-pilo. (aŕ); *iz.* Men aiudo aundia.

afpuyeŕe. (jai): *iz.* Gabonzatean mutilek, ardo-nafu zaŕak eŕetzean, egiten duten Jaya.

of-ta-utzi. (tarte): *ad.* Tarteka ari-jean.

of-titi. (ugatz): *iz.* Men ernamiñezkoa dan titi edo eŕoa.

af-traka. (afaildura): iz. Bi alien arteko artesia.

af-txakuf. (armiarma): *iz. ikus.:* Afubi. Erlui.

af-txingadi. (arbel): *iz. Tkus.:* Arbelaitz. Arbeldi, arbeloa, arbeltegi, artxingadui.

af-txokortegi. (ad); *iz.* Artxokoŕ aska dagoen tokia. j: At-txokostegi.

af-txokostegi, (aft): iz. Ikus.: Aŕ-txokortegi.

af-txulo. (leize-zulo): *iz.* Leize-zulo txikia.

afu. (uaska): ŕz. Malkoŕ edo amiltegia. Urak lufean dagien afaildura. I: Añube, efeka, aŕo, aŕueta, sakan, sako, taŕo, torka, troka.

afn-egatz. (maids): ŕz. Atu-mazela. Atu-egi, afu-sayets.

afu-egi. (maids): *iz. Ikus.:* Mu-egatz. Mu-mazela, afu-sayets.

afu-gain. (uaska): *iz.* Mu baton goiko aldea.

afu-sayets. (malda); *iz.* ikus.: Aŕu-egatz. I: Afu-mazela, atu-egi.

afubi. (armiarma): iz, ikus.: Aŕobi. I: Aŕodi, aŕogi, afoi, erlui, aŕule-aŕubio, af-txakuf, kafamafuaga, lauŕ-zangotako, €uartz. (ur-legofeko): *iz.* Ikus.: Apotxofi. : Afabio, afero, aŕeuli, aŕobio, ereri, eribe, erlui, erluri, aŕuli, afuge. (ants): *iz.* Zakuf amniatuaren zaunka. (inks): II *iz.* Zakufaren Mica mingaŕia.

afuelt. (mataondo): *iz.* Enbofetik ateratzen dan sasiko ayena.

afuela. (uaska): *iz.* Ikus.: Ain. I: Sako.

afufela. (bofoka): *iz.* Ikus.: Bofoka. (erloketa): *iz. Jkus.:* Efefela.

afufelatu. (boŕoka): *ad* Bofokatu. (erloketa): *ad.* Zetz-egin.

afuga. (zei): *iz.* Ikus.: Ze!. j: Saldu-toki.

afugatxu. (zei): *iz.* Zei txikia.

afugi. (maŕubi): *iz.* Baso-maŕubia. I: Eats.: Mafubi, magauri.

afugia. (menasta): *iz.* Menastaren zieŕ-zuloa.

afulleria. (audikeri): *iz.* Ikus.: Andikeri. I: Afuleria. (afokeri): *iz.* Ikus.: Afokeri. I: Aŕuleria.

abdlo. (edertasun): *izond.* Edeŕa dana. (garbitasun): *izond.* Garbia dana. (kriketasun): jj *izond.* Kriketa dana, aŕulo. *(egikera):* iE *izond.* Eginkoŕa dana. (gar): II *izond.* Gartsua dana.

aŕuilokeria. (etiketa): *iz.* Et€ketan ari-izatea.

afuilokiro. (atokeri): *adond.* Afokeriz ari-izatea. I: Aŕulokiro.

afuilotasun. (edertasun): iz. ikus.: Edertasun. I: Edertazun.

afuilatu. (garbitasun): *ad.* Garbitu. (apaintasun): *ad.* Apaindu.

afuka. (afaildura): *iz.* Menastaren afaildura. (makik): *iz.* lkaztogian jartzen diran makilen bakaitza, metatutako egufari eusteko ipiñita.

afukaldi. (eraso-aldi): *iz.* lints.: Afikada. I: Aŕi-kaska.

afukaldiz. (ail): *adond.* Aŕikadaz ari-izatea.

afukalduztatu. (eraso-aldi): *ad.* Afiak bota.

afuketa. (uso): *iz. Ikus.:* Aŕoket. I: Afuket.

afuketaka. (eiza): *iz.* Aŕuketaren eiza.

afuketan. (eiza): *adond.* Aŕuketaren eizan ari-izatea.: Aŕukekan.

afuketsaldo. (uso): *ft.* Aŕuketaen saldoa.

afule. (armiarma): *iz.* Ikus.: Aŕobi. I: Aŕodi, aŕogi, aŕoi, erlui, lupu.

afulerla. (afokeri): *iz.* ikus.: Afokeri. I: Aŕuiberia.

afuli. (ur-legoŕeko): iz. Ikus.: Apotxoŕi, I; Aŕabio, afero, aŕeuli, aŕobio, aŕubi, ereri, eribe, erlui, erluri, kaskaŕataiña, kaskafataiza, ugeandre, ur-amandre.

afull-antzeko. (ur-legofeko): *izond.* Apotxoŕiaren antzekoa dana.

afuli-kume. (or-legoŕeko): *iz.* Apotxoŕiaren kuma.

afultze. (aŕautz): *iz.* Ikus.: Aŕautz,

afultze-kabia. (kabi): *iz.* Afautzak dauzkan kabia.

afultze-kusku. (aŕautz): *iz.* Afautzaren oskola.

afumakarl. (negaf): *izond.* Asko negaf-egiten duena. (inka): *izond.* [nkaz ari dana.

afun. (zurigintza): iz. Zurigintzan erabiltzen dan orma-bulat.

afundan. (birunda): *adond.* Ardatz edo beste gauza baten inguruan biraka ari-izan.

afungatzale. (egazti): *iz.* Usa-seudiko egaztia.

afunk. (cumin): iz. Sumifezko suduf-xixtua.

afunka. (aŕokeri): *adond.* Aŕokcriz *ari*-izatea.

afunkeria. (nabarmentasun): Nabarmentasuuez ari-izatea. (aŕuntasun): *iz.* Ikus.: Afuntasun.: Aŕontasun, arlotekeria, afuntakeri, naŕastasun.

afunki. (afuntasun): *adond.* Afantasunez ari-izatea. Afuntean, añmtki, aŕuntkiro.

afunkide. (adiskidetasun): *izond.* Laguna dana. I; Aŕuntkide, aŕonkide.

afnnktro. (orokardura): *adond.* Orokarduraz ari-izatea.

afunkua. (ardura): *iz.* Ardura izateko beaŕa.

afunpe. (eyeraldi): *iz.* Eskuz erabiltzeko eyera txikia.

afunpeka. (birunda): *adond.* Zerbait birundaka erabiltzea.

afunpekatu. (nastaldi): *ad.* Naspilatu, lardaskatu.

afunperi. (nastaldi): *izond.* Naspilatzen duena.

afoot. (afuntasun): *(sand.* Afuntasunezkoa dana. j: Mont, lagun-abaŕeko. (osotasun): *izond.* Osotasunezkoa dana,(arbuyo):11 *izond.* Arbuyagatia dana. j: Aŕunxka.

afuntakeri. (efuntasun): iz. Oyeskeria, lkus.: Aŕunkeria.

A1`ZUNTASUN. iz, Aŕunt, ikas-gabe, lagunabafekoa danarentasuna. I: Gafantzi edo beñtasunik eztuen gai, esate edo egipena. j: Arlotekeria, aŕontasun, aŕunkeria, kankailukeria, nafastasun. l/ (arau), (azalpen), (baŕegafikeri), (elerti), (erditasun), (efeztasun), (gogo-landueza), (its-anise), (kriketgabetasun), (lagunabaf), (maiztasun), (nabannentasun), (orokardura), (uzkeri), (zatarkeri).

aŕuntatu. (aŕunfasun): *ad.* Aŕunt geratu; zerbait luzaroan erabili. (gordaidu): *ad.* Aindo aundiaz zerbait bildu.

afuntaz. (geiditze): *adond.* Gelditu gabe ari-izatea.

afunte. (oyai): *iz.* Muloaren amukoaz egiten dan oyal lodia. I: Mantes.

aŕuntean. (afuntasun): *adond.* Afuntasunez ari-izatea. j: Ikus,: Aŕunki.

afunteko. (arau): *izond,* Aŕunt, araudun eta maiz gertatzen dana. I: Efi-xea, efi-xumearena dana. Zakaŕ, oyes dana. Burr malean bereizpenik eztuena. (maiztasun): *izond.* Maizeko, usua dana, maiz gertatzen dana.

afunten.(aŕuntasun): *izond.* Bekoena dana.

afunter. (afuntasun): *izond.* Ikus.: Afontera. ; Aŕuntera. (done-eza): *izond.* Apaiza ez dana. (neuŕitasun): *izond.* Jaten eta edaten neuŕiz ad dana. Ohio): If *iz.* Liño aŕunta amukoa egiteko, (oyal): *iz.* Ikus.: Aŕunte.

afunterki. (gogo-landueza): *adond.* Ikus.: Aŕuntki.

afuntkt. (gogo-landueza): *adond.* Gogo-landuezaz ari-izatea. j: Aŕunterki.

afuntkide. (adiskidetasun): *izond.* Ikus.: Af unkide.

atuntu. (ugaritasun): *ad.* Ugaritu. (aŕuntasun): *ad.* Afuntasunez yardun.

afuntxko. (afuntasun): *izond.* Afuntxoa dana. [: Afunxko.

afuntz-onuntz. (joko): *adond.* Aruntz eta onuntz ari-izatea.

afuntsa. (aunts): *iz.* Aunts eta aariaren semea.

afuntzada. (birunda): *iz.* Ikus.: Birunda. Aruntzada. (inguru): *iz.* Ikus.: Inguru.

aŕuntsaile. (aŕuntasun): *izond.* Zerbait afuntasunez erakusten duena.

afuntzari. (nabarmentasun): *(sand.* Oso nabarmentasunez ari dana. .

aŕuntzaf. *(afuntasun): izond.* Oso *aŕunta* dana.

afuntzatu. (birunda): *ad.* Birundaka ari-izan.

afunxka. (arbuyo): *izond,* Ikus.: Mont.

afupe. (uaska): *adond.* Mu azpian.

afurtika. (eraso-aldi): *adond.* Mika ari-izatea.

afusmafean. (ausnarlari): *adond.* Boas.: Esnanican.

afusta. (zuku): *iz. Jkus.:* Aŕosta. (ardo): *iz.* Berbera.

af-uztai. (ustai): *iz.* Afis egindako uztaya.

afustak. (ogi): *iz.* Ogi-zefendak.

afusti. (sukalde): *ad.* Bic.

afutia. (autsialdi): *is.* Ikus.: Autsialdi. Pofokada, ufaldi.

aŕutsu. (uaska): *(sand.* Mu batzuk edo asko dauzkan lurkia.

afutia. (aŕautz): *iz.* Ikus.: Aŕautz, (uaska): *iz.* Afuen multzoa.

afutzeztatu. (aŕautz): *ad.* Aŕautzaz estali.

aŕutzika. (joko): iz. Alien jokoa; artzen eta uzten. Asto-astoka beste jokoaren antzekoa dana.

afutzuli. (itzulaldi): *ad.* Ikus.: Itzuli. 4: Utzuli,

afuzka. (tarte): *adond.* Tarteka ari-izatea. I: Aŕuska, (lanarte); *adond.* Txolartetan ari-izatea.

af-uzka. (lanarte): *adond* Tarteka-marteka. j: Ikus.: Arteka.

aŕuzkako. *(tarts): izond.* Tartetan etenaldiz ari dana.

afuzketau. (tarts): *adond.* Tarteka ari-izatea.

afuzkitu. (zurigintza): *ad,* Ormak [atsunez, igeltxuaz edo oyek eta beste gayaz egindako naasketaz estali. Musk/.

aŕuzpiE, (malkartasun); *izond.* Malkaŕa dana.

afuztai. (uztai): iz. Ails egindako **uztaya.**

af-uztaitu. (uztai): *ad.* Uztai-eraz ails landu.

of-xabaL (aft): *iz,* Aft xabala. I: Ikus.: Artxabal.

af--xede. (aŕ): *iz,* Afiz egindako ertza.

af-xoa. (aŕ): *is.* Afa egin zayon arnari.

af--xnri, (txori): *is,* Ikus.: Beorr-txori, I; Beorxori, boof-xori, araba-zozo, ardizoŕi, artxi-pote, artxori, arxipote.

af--xurl. (ipurtargi): *iz.* Ikus.: Ipurtargi. Arberdi.

af--sale. (arpen): *iz.* Artzen duena.

af-zola. (zota): *iz.* Bitxabalaren cola trinkoa. (bide): *iz.* Berbera.

aŕ--zaru. (bide): *iz.* Ariz atondutako bidea, (ad): *iz.* Berbera.

aŕ--zula. (leize-zulo): *iz.* Leize-zulo txikia.

af-zurtoin. (zutaŕi): *iz.* Afiz egindako zutafia,

af zupin. (suagalaritza): *iz.* Aspaldika sutunpa berezia.

af-zupinkada. (suagalaritza): iz. Aŕ-zupiñaz egindako punpa.

at-zupinkatu. (suagalaritza): *ad.* Aŕ-zupiñaz punp-egin,

arsa. (beŕitasun): *adond.* Beŕiz, beŕiro.

arsaldo. (abelizti): *iz.* Ardi edo aarien artaldea. (ardi): iz. Berbera.

arsasi-txori. (txari): *iz.* Oso txikia dan txoria; here lumak margo distiratsuak dauzkate.

arsi. (itxitura): *iz.* Bats.: Ed.

arska. (oramai): *iz.* Ikus.: Oramai.

arsko. (ngaztun): iz. Was.: Akoruaŕa. I: Aixkana, akua, azkonaŕa, arsku, askanaŕo, azkenaŕo.

arsta-menda. (landare): *iz.* Ezpainkaria dan landarea; here oriak alde batetik orlegiak dira ta beste aldetik zuriak eta uleaz; oso usaintsua da.

arstara. (asto): *adond,* Astoen antzera ari-izatea.

arsto. (asto): *iz.* Ikus,: Asto.

arstokume. (asto): *iz.* Astoaren kuma.

arsu. (ludizti): iz. ikus.: Arkaitz. (efealdi): *iz.* Luf-lantzerako dagoen lurkian eguf lodiak eŕetzea. (Iuŕ-tantze): H *iz.* Berbera.

arsugalz. (lanabesa): *iz.* Artzañek darabilten lanabesa bat. (kuŕika): Aft berotuak esnean sarttt ta ateratzeko kuflka.

art-ale. (garau): *t0.* Arto-garaua. (arto): *iz.* Berbera.

art-amen. (azkuii): *iz.* Arto-ogiaren amena.

art-ape. (txerketx): *iz. ikus.:* Akain. I: Akan, akien.

art-ardo. (edari): *iz.* Amerika'ko indioen edaria.

art-aste. (goiztiri): *iz.* Ikus.: Goiztiri,

art-egad. (cur): *iz.* Artearen zura. (arta): *iz.* Berbera.

arheragotzi, (gelditze): *ad.* Etenaldiak egin. (etenaldi): *ad.* Berbera.

art-ercintza, (ereinrza): *izond.* Artoaz ereindutakoa. I: Artefi. (arto): *izond.* Berbera.

art-ezkuf. (arta): *iz.* Artearen igalia.

art-igaitc. (gafaztulu): *iz.* Artadietan gafaztuluz lanegitea.

art-irin. (Min): *ft.* Artoz egindako iriña. (ado): *iz.* Berbera.

ari-ogi, (ogi): *iz.* Artoaz egindako ogia. 1: Arta-eze, poienta. (alto): *iz.* Berbera,

art-oki, (balk)); *iz.* Ikus.: Artegi. I: Altai, artizun.

art-orbel, (oŕi): tz. Artoaren ofi igartua. I: Txorbet. (arto): *iz.* Berbera.

art-uŕatze. (goiztiri): *adond.* Ikus.: Gaiztiri.

art-ustu. (auto): *ad.* Artaburua alert].

arta. (karkabupen): *iz.* Zerbait egiteko erabiltzen dan ardura, alegiña edo indafa. I: Lasterlasuna, ieya. I; Eiburu bat lortzeko bide guziak crabiltzea. I: Eragidura, zuzemcn. (ugaŕi): iz. Aitza, aitzaŕi. (alto): II *iz.* Arte itzaren aldakuntza. (arta): II *iz.* Arto itzaren aldakuntza, eratorpenetan. (again): II Tkus.: Ugain. (ardura): j *iz.* Ikus.: Ardura. I: Pentzu, osta, zoñu.

arta-aldi. (sendabidekintza): *12.* ikus.: Sendaketa.

arts-ari. (aŕi): *iz.* Artoa cotzeko afia,

arta-artu.(zaintza): *ad.* Zalntza egin.

arta-artzaile. (banakuniza): *loom!.* Banakaria.

arta-asi. (laŕinketa): *iz.* Lafinketauako erabiltzen dan lanabesa.

arta-auts. (arta): *iz.* Artoaren artaputza.

arta-azi. (artazi): *iz.* Bipiltzcko erabiltzen dan artazia. (arIa): Artoaren azia.

arta-batza. (uzta): *iz.* Artoa biltzea. :. Arta-batze. (arta): *iz.* Berbera.

arta-bizaf. (arta): *iz.* Artoari irteten zayon bizafa.

arta-bufuxa. (oskol): ŕz. Artoaren oskola. I: Arta-buŕutxa, arta-koskola, arta-makola, arta-morkol, arta-txorokl. (arto); iz. Berbera.

arta-esi. (laŕinketa): *Ia.* Tkus.: Biurte. Esi, axibita.

arta-gabelco. (arduragabetasun): *izond.* Laxotasunez ari dana.

arta-Jofa. (luŕ-lantze): *iz.* Artoa joŕatzaaren egipena, I: Arta-jofan, arta-joŕatze, arteskata.

arta-Jofan. (Iuŕ-lantze): *iz.* Ras.: Arta-Iota. J: Arto joŕatze.

arta-jofatu. (14-lantze): *ad,* Artoa joŕatu.

arta-joŕatze. {Iuŕ-lantze): *iz.* Ikus.: Arta-joŕa. I: Arta joŕan.

arta-kaskara-batze. (joka): *iz.* Basefietako joke bat.

arta-korkotx. (auto): *iz. Ikus.:* Artaburu. j: Arta-mokol, arta-inukutz.

arts-koskol. (asked): iz. Artoaren oskola. i: Arta-makola, arta-morkol. (arto): *iz.* Berbera.

arta-langa. (dilingadura): iz. Arto-zartak esegitzeko langa. (alto); *iz.* Berbera.

arta-lasko. (soaks): ŕz. Artoaren seska. I: Artalasto. (auto): *iz.* Berbera.

arta-lokotz. (arta): *iz.* ikus.: Artakoskoŕ.

arta-lore. (lore): *iz.* Artoaren bores. (auto): *ŕ0.* Berbera.

arts-Iuma. (arto): iz. Garauak ainditla pipitu gabe dauzkan artaburua.

arta-makola. (askol): *iz. Ikus.:* Arta-koskol, I: Arta-morkol. (arto): Berbera.

arta-mendi. (arse): *iz.* Arteak dauzkan mendia.

arta-mokol. (arto): *iz.* Artaburu. j: Ikus.: Arta-mukutz, arta-korkotx, lokotx, morkol, mutxuŕ.

arta-morkol. (oskol): *iz.* Ikus.: Arta-koskol, I: Arta-makola. (arto): *iz.* Berbera.

arta-moskau. (zurmin): *iz.* Artoan sortzen dan zurmiña. [: Artapauts, artapotx, artaputs. (arto): iz. Berbera.

arta-mukutz. (arta): *iz.* Artaburua. I: ikus.: Arta-mokot, arta-korkotx.

arta-opil. (opil): *iz.* Artoaz egindako apila. (auto): *iz.* Berbera.

arta-ofi. (oŕi): *iz.* Artoaren oŕia. (arta): iz. Berbera.

arta-puska. (ontasun): *izond.* Oso biotz onekoa dana.

arta-sari.(urgazpen): *iz.* Sorospen berezia.

arta-sore. (luŕ): iz. Artoa ereinduta dagoen soloa. 1: Artasolo. (alto): *tz.* Berbera.

arta-txokof. (auto): *iz.* Artaburna aletu ondoren geratzen dana. I: Muskutxa.

arta-txorokil. (oskol): *iz.* Artesian koskola. (arta): *iz.* Berbera.

arta-urkultze. (garau): *iz.* Artoaren aletzea. (alto): iz. Berbera.

arta-uts. (arto): iz. Aletuta dagoen artaburua.

arta-zuriketa. (garau): ŕo. ikus.: Artaxuriketa. I: Artazurieta. (ado): iz. Berbera.

arta-zuriketako. (alegikeri): *izond.* Artaxuriketan esaten dan geyegikeria dana; alegizkoa dana. I: Arta-zuritzekoa. (garau): *izond.* Berbera, (alto): II *izond.* Berbera.

arta-zuritze. (garau): *iz.* Artoaren aletzea. (alto): ŕz. Berbera.

arta-znritzekon. (alegikeri): *izond.* ans.: Arta-ztui cetako. (garau): *izond.* Berbera. (arto): ii *izond.* Berbera.

artaantzu. (ado): *iz.* Antzua dan artoa.

artaare. (gaŕaztulu): *ŕz,* ikus.: Gafaztulu. I: Artara.

artaaf. (zomoŕo): iz. Margo goŕia ateratzeko, erabiltzen dan zomoŕoa. I: Ikus.: Argoŕi. j: Ezakotx, kotxarinka, ixixan-moro. .

artaaziiu. (artazi): *ad.* Ulea artaziaz gañetik ebagi.

artabae. (artza): iz. Arto-iriña baeztatzeko artza.

artabafaska. (arto): *iz.* Talo-azalakaz egiten dan janaria. I: Artaŕabaska.

artabeltz. (landare): iz. Azi atalbikoa dan iandarea; nunbait bore igaiiaz ogia egiten da.

artabera-lasto. (zurtoin): *iz.* Arto ezearen zurtoña. (alto): *iz.* Berbera.

artaberde. (arto): *iz.* Bigafen ereintzako artoa, bazkarako erabiltzen dana.

artaburu. (arto): *iz.* Artoaren igaliak batuta agertzen diran multzoa. Artoburu, arto-kozkoŕ, arto-tokotxa, arto-zuamu, arta-karkotx, arta-mokol, arta-mukutz, lokotx. I: Mitxaŕ, morkol, mukutz, mutxuŕ, pikazkaŕi, txekorta, txiloma, txokorta.

artadi. (arte): *iz.* Arteak dagozen tokia; artcan multzoa. I: Artadui, artitza, artaxu, arteaga, artedui, txapardi. (alto): iz. Arto-landareak dagozen tokia.

artadui. (arle): *iz. ikus.:* Artadi. I: Artitza.

artadun. (ardura): *izond.* Zaintzen duena. I: Artaduri, artatzaile, artazaile, artazale. (zaintza): *izond.* Zerbait zaintzen ad dana.

artaerein. (ereintza): *iz.* Artoa ereinduta dagoen tokia. (ado): *iz.* Berbera.

artagabe. (arduragabetasun): *izond.* Arduragabekoa dana.

artagabekeria. (arduragabetasun): *iz.* Ikus.: Laxotasun. Artagabetasun.

artagabeki. (arduragabetasun): *adond.* Ardurarik gab° ari-izatea.

artagabetu. (arduragabetasun): *ad.* Ardurarik ez izan.

artagai. (makil): *iz.* Ateari eusteko, atzetik jartzcn zayon makil lodi ta sendoa.

artagan. (zurtoin): iz. Arte-lnrearen zurtoña. I: Artagara. (ado): *iz.* Berbera.

artagara. (zurtoin): iz. Ikus.: Artagan. (ado); *iz.* Berbera.

artagarau. (garau): *iz.* Artoaren genius. Artakaraun. (arto): *iz.* Berbera.

artagona. (alto): iz. Artoaren axala. I: Artakapela, artamaluta, mailazto. *iz.* Artaburua biltzon duen ofia.

artegoxaki. (alto): *iz.* Artotik ateratzen dan gozagaŕia.

artai. (morokil): *iz.* ikus.: Morokll. ikus.: Artasiku.

artal(u. (margoerti): *iz.* Margaerti-laukia.

artain. (erditasun): *izond.* Ez aundi ez txiki, ez lodi ez me, ez zaŕ ez beŕi, ... ez dana. (aizoyalak): *iz.* Txaluparen erdi-oyat. (same): II *iz.* Irugaŕen semen.

artaiñen. (esku-langintzak): izond Artzafiai dagokiena.

artaiño. (aidi): *adond.* Arta. I: Arteiño.

artairin. (irin): *iz.* Artonren iriña. I: Artirin. (alto); iz. Berbera.

artaiztuŕ. (artazi): *iz.* Abereai ulea edo artilea mozteko artazia. I: Artaxtuŕ, artie, nr-tzaiztuŕ.

artajoiki. (arto): iz. Artoa txikitzeko tresna.

artajofa-daotza.(dantzakota): *iz.* Dantza-mota bat.

artajofal. (aitzuŕ): *iz.* Joŕai txikia.

artakamara. (barnebide): *iz.* Artoa gordetzen dan sapaya. (buru): *iz.* Iostagaŕizko mintzocraz burua.

artakapela. (ado): *iz. Ikus.:* Artagona. 1: Artamaluta, ado-zurikin.

artakaŕ. (ado): *iz.* Txikia dan aroa.

artakafo. (arte): *iz.* Ikus.: Arte. j: Upeŕ.

artakaskaŕ. (arto): *iz.* Artoaren buruska txikia. I: Artamatxaf, artatxamaf, artatxapaŕ, artatxafapa, artatximoŕ.

artnkerkes. (arto): *iz.* Arto kaskafa dana.

artaki. (zur): *iz.* Artearen zura. (arte): iz. **Berbera.**

artako. (arturen): iz. Ikus.: Ikus.: Arturo]. (artakotasun): *iz.* Zerbaiterako gal edo egokia dan gizona. : Artarakoa. (elizti): *izond.* Toki-asmoa adierazten duen irugaŕen malako ageŕerazica. ;: Atako.

artako-jantzia. (janztura): iz. Zerbaiterako egokia dan jantzia.

artakoko. (at): *iz.* Arto zafenn sortzen dan at orixka.

artakoskof. (arta): *iz.* Aletuta dagoen artoaren buruska. Arta-lokotz, korbutx.

ARTAKOTASUN. iz. Etburu baterako, gauza bat egokia izan dedin dagiena. I: Egikera baterako, notidek berez duten trebetasuna. j: Lanbide bat lortu edo egiteko egokitasuna. j: Dinah, egokitasun, gaimen, gertasun, jite, iribo, peskiza. /l (almen), (altasun), (ayufi), (efeztasun), (eakuantzo), (eskubide), (lanbide), (notin).

artakotu. (gertuera): *ad.* Artarako gertu.

artakotxo. (aŕ): iz. Aletu *gabe* dgoen artoan sartzen dan ara. (arto): iz. Berbera.

artakotz. (elizti): *adond.* Arengatik. I: Artakoz.

artakotzat egon. (irizpide): *ad.* Aintzakotzat izan.

artakuntza. (ardura): *iz.* Addura izatearen egipena.

artakurkuldu. *(arto): ad.* Artaburuak aletu.

artakuso. (iraizketa): *iz.* Txoriak uxatzeko txorimaloa.

artalakatza. (tortotx): iz. ikus.: Tortoxki. I: Arte-latx, arlelatz, artelazki, artela.

artalan. (Ian): iz. Auzokoen artean egiten dan lana. (auzotasun): *iz,* Berbera.

artatanda. (ereintza): iz. Artoz ereinduta dagoen ᵖanda. (ado): *iz.* Berbera.

artaiandara. (arto): iz. Arto-iandarea.

artalaŕa. (laŕe): *iz. Ikus.:* Zelai. [: Sao.

artalasto. (seska): iz. Ikus.: Arta-lasko. (alto): *iz.* Berbera.

artalde. (abelizti): *iz.* Abereen eta batcz ere abeltxeen saldoa. I: Artaldi, ato, atu, multzo, sayera, saldo, ardi-aldria, arlaldria.

artalde-batz, (abeiizti): *iz.* Jabe batmen abeltxeak, artzain batek zainduta dagoen artaldea. j: AMatde-sail.

artalde-bide. (bide): iz. Artaldcak ibiltzeko bide berezia.

artalde-ikuztoki. (opakuntza): *iz.* Opakuntzarako **abereak** garbitzeko urtegia.

artalde-sail. (abelizti): *iz.* 1kus.: Artaide-batz.

artalde-zakuŕ. (zakuŕ): *iz.* Artatdea zuzentzeko erabiltzen dan zakufa. I: Artzanora.

artaldeko. (abelizti): *izond.* Artaldeari dagokiona.

artaldu. (di): *ad.* Kale-zola aflz estali. •

artalora. (zurtoin): iz. Artoa goi-aldean biltzon duen zurtoña. (arto): *iz.* Berbera,

ertalof. (landaketa): *iz.* Artoa landatzeko lurkia. (arto): *iz.* Berbera.

artama. (zeti): iz. Zetlemea.

artamaluta. (arto): *iz.* Ikus.: Artagona. Artakapela, mailazto,

artamana, (segada): *iz.* Sarean jartzen dan segada. (sare): iz, Berbera.

artamarka. (gaŕaztutu): *iz.* Lau ziri dauzkan gafaztulua.

artamatxaf. (arto): iz. Ikus.: Artakaskaŕ.

artamendatu. (eskari); *ad.* Zerbait. egiteko edo gogoratzeko, beroki askant.

artamendu, (eskari); ŕz. Zerbait egiteko edo gogoratzeko, beroki eskatzea.

artameneko. (babes): *izond.* Babestuta dagoena.

artametatu. (gutidura): *ad.* Len esandako edo idatzitako zerbait itz gutxiagotan asan cdo idatzi. Artamentatu.

artamintan. (aldi): *adond.* Ikus.: Arestian. I: Aixtian, axtian.

artamixa. (belaŕ): *iz.* Bela beltz bat.

artanozka. (abetxu): iz. Abetxu-mota bat.

artantxu. (ardi): *iz.* Gizen-arazteko jartzen dan ardia.

artantzu. (ardi): ŕz. Kumarik ez daukan iru urteko ardia.

artaño. (elizti): *adond.* Artaraño. j: Arteraño.

artapauts. (zurmin): *iz.* Ikus.: Arta-moskan. I: Artapotx, artaputs.

artapedi. (arte): *adond.* Artadi pean.

artapeka. (luŕ-lantze): iz. Lufai ematen zayen bigaŕen joŕa.

artapekatu. (10-lantze): ad. Aloŕetatik belafak kendu.

artapen. (ardura): *iz.* Ikus.: Ardura. (adipen): *iz.* Ikus.: Adipen. : Oarmen. (mezu): II iz. Ens.: Meza,

artapika. (luŕ-lantze): *iz.* Arto-landareari egiten rayon gafaztuluaz lenengo Jana.

artapil. (alto): *iz.* Arta-meta.

artapotx. (zurmin): iz. Ikus.: Arta-moskan. j: Artapauts, artaputs, artapots. (arta): *iz.* Berbera, I: Artaburuaren erdiko mamia.

artaputs. (zurmin): *ft.* Ikus.: Arta-moskan. 1: Artapauts, artapotx, artaputs. (arto): *iz.* Berbera.

artara. (gaŕaztulu): *iz.* Artadietan, arto-landareen artean erabiltzen dan gafaztulu berezia. j: Artare, artaare.

artara-jafi. (irizkidetasun): *ad.* Besteen iritzia onartu.

artarako-eza. (baldartasun): *izond.* Ezertarako gal ez dana.

artarakoa. (artakotasun): *iz.* Ikus,: Artako, j: Artarakotz.

artarakotasun. (ariuŕe): *iz,* Elbuma.

artarakotu. (erakotasun): *ad.* Gauza bat beste batekin ayatu.

artaratu, (erabakitasun): *ad.* Ari buruz erabaki. (mugadura): *ad.* Mugatu. (bunstarapen): II *ad.* Burutaratu. I: Artarazi. (aldaera): *(ad.* Am joan, eldu. (yalkipen); j *ad.* Baste baten guraren arsuz jafi. (oikuntza): II *ad.* Zeribait Mintz oitu. (irizkidetasun): (j *ad.* Baste baten iritzia onartu.

artaraz gero. (elduera): *adond.* Artaraño eldu danetik.

artarazi. (burutarapen): *ad.* Ikus.: Artaratu.

artarc. (gaŕaztulu): *iz.* Ikns.: Artara.

artari. (egurki): *iz.* Bare enbofaren erditik ebakitzen dan egurkia.

artarik. (izenorde): *izond.* Artatik, artarikako,

artarik-landa. (uŕunde): *adond.* Artatik at, I: Artarik landara.

artaf. (ari: ŕz. Arto-iandareari, ebaki gabe luŕean dagoenean sortzen zayon aŕa, (arto): iz. Berbera.

artafabaska. (zuku): iz. Talo-zukua. Artabaŕaska.

artafsin, (aŕain): iz. Ezufezko ezurtza daukan alarm; aspaidian bare aragia jaten zan gogoz.

artasi. (artazi): ŕa. Ikus.: Artazi. !: Artesi. (birunda): iz. Ankal, jauzketa, itzulikatzea. (aŕaildura): Ii *iz.* Eskuetan egiten dan aŕaila. I: Artesi, infardura, inizaŕakala, intzebaki, iñaŕ, itsatsi. (esku): ij iz. Berbera.

artapika. (birunda): *adond* Artasi ta birundaka ari-izatea.

artasiku. (morokil): *iz.* Ikus.: Morakil, I: Ikus,: Artai.

artaska. (abeltegi): iz. Ardicntzako asks.

artasun. (gizakume): *iz.* Gizakumearen tasuna.

artatipi. (arta): *iz.* Artoaz egindako ogia.

artatsu. (eskuantze): *izond.* Eskuantzea duena. (ardura): *izond.* Ikus.: Ardurati. ^: Ardurari, arduratsu, artaxu.

artatsuegitasun. (ardura): ŕz. Geyegizkoa dan ardura.

artatsuki. (ardura): *adond.* Arduraz ari-izatea.

artatu. (ardura): *ad.* Arduraz ari-izan.

ariatx, (arte): iz. Arte antzekoak diran zngatzak dagozen toki; zugatz oyen multzoa,

artatx-opil. (opil): ŕa. Artatxearen iriñaz eta afautzaz egiten dan **optls.**

artatxamaf, (arto): *iz.* Artaburu txikia. I: Ikus.: Artatxapaŕ, artakaskaŕ, artatxaŕapa, artatximoŕ.

artatxapaf. (alto): *iz.* Artaburu txikia. I: Ikus.: Artatxamat, artakaskaŕ, artatxaŕapa, artatximoŕ.

artatxaf. (arte): *iz.* Ikus.: Artatxiki.

artatxafapa. (arto): *iz.* Artaburu txikia. I: Ikus.: Artakaskaŕ, artatxamaŕ, artatxapaŕ, artatximoŕ,

artatxe. (arto): iz. ikus.: Artatxiki. j: Artatxei, attaxe, ono-bulk', uske, xori-arto, xuartx.

artatxe-bae. (artaa): *iz.* Artatxikia eraikitzeko artza.

artatxedi. (alto): iz. Artatxe sake dagoen tokia.

artatxei. (arto): *iz.* Ikus.; Artatxe, artatxiki.

artatxikt. (aria): *iz.* Landare lastaduna; here azia, biribil, dirdiratsu ta margo zuri-oristakoa da, ta egaztientzat azkuŕi bezela erabiltzen da. I: Artatxe, artatxei, artatxaŕ, artotxe, artotxiki, artoxee, izkiribeltz, oilo-belaŕ, uske, txori jana, xori-arto, xuartx, (lekazi): *iz.* Belarkara ta lekaziduna dan landarea; bere **igalta** lekatan dauka, bat edo bi miñak leka bakoitzean,neurkin-eunekoaizaten dan mitts, gutxi gorabera, ta egosia jaten dana, bai ta batzuetan gatzaz kiskailduta ere. I: Txitxirio.

artatximof. (arto): *iz.* Artaburu txikia. Ikus.: Artakarkaŕ, artatxamaŕ, artatxapaŕ, artatxaŕapa.

artatxizuri. (ado): *iz,* Zuria dan artatxea.

artatxola. (arto): La. Artoaren goyeneko mutuŕa.

artatxorl. (txori): iz. Artadietan bizi dan troria. I: Txoaŕea, galatxori, budget, gaitxori, gari-txori, gatayo, katatxin, gufigai, guŕieta, kurloe, kuŕiloe, kuŕo, kuŕoi, kuŕoka, lastatxori, maxuxe-xori, muŕu-txori, muŕuxori, pareta-txori, paŕa-xori, patxi-zala, ormatxori, toŕetxori,

artatz. (ikuŕ): ŕa. Edozein mafatxo txikia. I: Artekatz.

artatza. (arto): *iz.* Artoen multzoa.

artatzaile. (ardura): *izond.* Ikus.: Artadun. j: Artaduri, artazaile, artazale. ^: Zaintzen ari *dana.*

artatze. (ardura): *iz.* Zaintzearen egipena. I: Ikus.: **Ardura.**

artaxal. (arto): *iz.* Taloaren azal-puska.

artaxeaire, (arto): La. Artaxearen antzekoa dana.

artaxixtoŕa. (arto): *iz*. Naasita dagoen artea.

artaxtuf. (artazi): *iz*. Abereai ilea edo artitea moztutzeko artazia. I: Ikus.: Artaiztuŕ. I: Artie.

ataxu. (arte): *iz*. Arteen multzoa. I: Artadi, arteaga, artedui. (ardura): *izond.* ikus.: Arduratsu. I: Ardurati, ardurari, artatsu.

artaxuriketa. (alkartasun): *iz*. Artoa aletzeko egiten dan bilkura. I: Arta-zuriketa, arto-zurizketa, arto-zuriketa. (garau): *iz*. Berbera. (arto):11 *iz*. Berbera.

artaz. (ardura): *adond.* Arduraz art-izatea. (ondoreko): *lok*. Ondoreaz.

artaza. (lanabesa): *iz*, Burni-olan erabiltzen dan lauabesa. I: Artatz.

ARTAZI. *iz*. Altzairuzko bi oŕietako lanabesa; bi atl oyek sorbatz bakaŕa dutelarik, gurutzatua dagoz ardatz bateau elkartuta; oŕela, ixten diranean, berm artean ipiñi ditekena ebaki al-izateko. j: Guraize, aiztute, buruxe, buruzi, buzi, artasi, artesi, goraize, guraiza, guraizak, guraizeak, peruzi, phase, pruxe, purexa, purtxa. (jauzketa): *iz*. Oñak aizean zenbait bidet gurutzatzean, dantzariek dagiten jauztea. (arte): {j *iz*. Artearen ezkuŕa. (arto): II iz. Artoaren azia. (aŕaildura): *iz*. Eskuetan egiten diran afaildurak. 1: Urebagi. If (ebaketa), (janztura), (mozketa).

artazibila. (bi-muturko): *iz*. Maŕezkiaz ari-izateko bi-muturkoa.

artazika. (birunda): *adond.* Ikotika ari-izatca. (jauzketa): *adond.* Berbera, (ereintza): iz. Ikus.: Artoazika.

artazikada. (tanpa): *ft*. Artaziaz tanpa batez egindako ebaketa. (artazi): *iz*. Berbera.

artazikatu. (artazi): *ad*. Artaziaz ebaketak egin.

artaziketa. (artazi): ŕz. Artaziaz ebaketak egitearen egipena.

artazko.(eskuantze): *izond*, Eskuantzez ari dana. (izenorde): *izorrl.* Artako, artaz.

artazofo. (arto): *iz*. Artaburua inguratzen duen otia.

artazuku. (morokil): *iz*. Morokil-mota bat.

artazuritzaile. (garau): *izond.* Artoa aletzen *ad* dana. (arto): *izond.* Berbera.

ARTE. ŕz. Zugatz koskoduua; bete igalia ezkuŕa da. E: Zugatz anen zura. I: Arits, artakafo, upet. (tarte): *iz*. Bi tokien arteko gunea. j: Zerbaiterako une edo gertaldia. (atseden): *iz.* Geldítasun, lasaitasun. (artekotasun): *iz*. Bi edo gauza geyagoen erdian dagoen egokera adierazteko erabiltzen dan ltza; baña beti atzizki batekin azaltzeko; e.b.: gizon-artean. I: Erie. (eroapen): 11 iz. Zorigaitz eta lanai(setasunez jasateko beaŕ dan onoimena. ^: Sumiñaren aurkako kristau-onoimena. (eskuantze): jj *iz*. Adimen edo esku-gaitauna. (aŕaildura): II *iz.* Gorputz gogof batean dagoen idekidura luze ta estua. (eskuarte): *iz*. Zerbait egiteko edo lortzeko dagozen bideak. (erdi): fz. Bare muturretatik gauza bat aide berdiñeen dagoen tokia. (lotura): *iz*. Otso edo beste abereak eizatzeko egiten dan segada. Txor€ak artzeko gertutzen dan xedera. (artza): II *iz.* Zetabea eralkitzeko erabiltzen dan makila. j: Askazaldi, baegui, baeol, bayol, zaldi, gaine, kartol, iraltoki, mayaro, matalgi, matalki, materaigi, mazeaga, zelabe-aga, zetabe-azpiko. (auŕetasun): 11 *iz*. Bidean batek besteari artzen dion aufea. (eritasun): *iz.* k iutsakoŕa dan legen-mota bat. (ararte): 11 *iz*. Bi gauzaen arteko bitartea. (oroimen): *iz*. Joandako asmo edo biotz-ondokoak gogapean gerta-beŕitzeko almena. if (zugatz).

arte zuzen. (neuŕitasun): iz. Neuŕitasunezkoa.

arte-alkl. (esertoki): *iz*. Talestu diteken esertokia.

arte-bili. (egazti): *iz*. Usuaren kaizua duen igeri-oinduna dan egaztia. I: Aate-tipi, atezerzeta. f: Ikus.: TJgaŕantza. I: Xarxeta.

arte-egin. (berezkuntza): *ad.* ikus.: Berezi.

arte-ezarle. (zurgintza): *izond.* Su-izkllu baton odiari kutxa jartzen duena. (esku-langintzak): *ŕzond.* Berbera.

arte-ezartze. (zurgintza): *iz*. *Su-izkllu* baton odiari kutxa jartzea.

arte-gabeko. (impala): *izond.* Tarterik izan gabe ari dana.

arte-gafasta. (arte): *iz*. Artearen ofletaz egiten dan ofea, abereai azkuŕkz emateko.

arte-gertakari. (gertakari): *iz*. Ikus.: Gertakari.

arte-gune. (erdi): iz. Erdikoa dana.

arte-izaŕ. (teat): *iz*. Ikus.: Artizaŕ. j: Arteko-izaf.

arte-iztart. (segada): *izond.* Segadak jartzen ari dana. I: Ikus.: Arteyiztari.

arte-jolas. (jolasbide): iz. Jolastekoa dana. I: Arte-josteta.

arte-josteta. (jolasbide): iz. Ikus.: Arte-jolas.

arte-kajola. (segada): *iz*. Txoriak afapatzeko gindaxa.

arte-kayola. (segada): *iz*. Segada bat daukan kayola.

arte-lan. (lan): iz. Auzokoen lana. (auzotasun): *iz*. Berbera,

arte-latx. (tortotx): iz. Ikus.: Tortoxki. I: Artalakatza, artelatz, artelazki, artela.

arte-main. (auŕetasun): *adond.* Aspaldi xamaŕean.

arte-on. (adiontasun): *iz*. Ikus.: Adiontasun, I: Aldi-on, egokitasun.

arte-oŕ€. (arte): *iz*. Artearen oŕia.

arte-safi. (ante): *iz*. Arteen usutasuna.

arte-txaŕ. (zailtasun): *iz*. Zaĺa ta erabakitzekoa dan Mtn-unea.

arteaga. (iuŕ-lantze): *iz*. Lurki bateau lenengo aldiz egiten dan luf-lautzea. (ante): *iz*. Ikus.: Artaxu. I: Artadi, artedui.

artealbo. (elizti): *iz*. Aldiaren muga adierazten duen itza. I: Arta.

artean. (ante): *adond.* Arta zugatzan egotea. (taste): *adond.* Tartean. I: Arteetan.

artean ezafi. (ezarmen): *ad.* Gauza batzuen artean beste bat edo beste batzuk

artean-sartze.(bitartekotasun): *iz*, Arazo bateau ari-izateko sartzea.

arteafitxori. (txori): *iz*, Bakafik bizi dan txoria.

arteatu. (ardum): *ad.* Zaindu.

artebaga, (eŕetasun): *izond.* Eroapenik ez duena. (zalapart): *izond* Zalapartaka ari dana.

artedui. (arte): *iz*. Ikus.: Attach. I: Artaxu, arteaga, txapardi.

artedna. (lanarte): *izond.* Lanartean dagoen; ezer egin gabe bizi dana.

arteetan. (bateratasun): *adond.* Ikus.: Bitartean. (taste): *adond.* ikus.: Artean.

arteg-arazi. (asaldura): *ad.* Asalduraz egon-eragin. I: Arteg-arazo. (aldakura): *ad.* Aldakuraz, artegaz jaŕi-eragin, ^: Artegatu, artekatu.

arteg-arazle. (aldakura): *izond.* Norbait artegaz jartzen duena.

artega. (aldakura): *ŕzond.* Geldirik egon eziñean ari dana; adakuraz dagoena. I: Artegatsu, arteka, artekatsu, egongabe, tulunpe, tunti. E: Ikus.: Zorkolo. Ketxos.

artega-sale. (nastaldi): *izond.* Assklaria dana. I: Artegatzale.

artegakizun. (aldakura): *iz,* Artegatasuna soŕerazi dezakena.

artegatasun. (aldakura): *iz.* Artegaz egotea edo ibillzea. ^: Keixadura, keixamendu, keixo, keixu.

artegatsu. (aldakura): *izond.* Ikus.: Artega. Arteka, artekatsu, egongabe, ketxos.

artegatu. (aldakura): *ad.* Bats.: Arteg-arazi. Artekatu.

artegau. (kirio): *izond.* Kirioak asaldaturik dauzkana.

artege. (baldarlasun): *izond.* Zerbaiteaz ari-izateko nor ez dana.

artegi. (baŕio): *iz.* Abeltxeak bildurik eukitzeko tokia. ;: Artei, artizun, att-oki, ardoki, artetxe, iloŕ, sarabe, samba, seyola. (mendi): *iz.* Soildurik izan diteken mendia.

artegiratu. (bafio): *ad.* Abeltxeak artegian sartu. Attegitu,

artegatu. (bafio): *ad.* ikus.: Artegiratu.

artetle. (artile): *iz. Ikus.:* Artile.

artean. (erditasun): *izond.* Artekoa dana.

arteiska. (ante): *iz.* Arte antzekoa dan zugatza. 1; Arteko, arteixka, artexka, abara, abariz, artia.

arteiskadi, (ante): *iz.* Arteiskak dagozen tokia; arteiskaen multzaa.

artejafl. (artekotasun): *ad.* Ikus.: Artekotu.

arteka. (afaildura): *iz.* Ezufean edo beste nunbait izan diteken afaildura. (zama): in. Zama bat txandaka eramatea. (eroapen): II *iz.* Ikus.: Eroapen. (aldakura): *izond. Ikus.:* Artega. I: Artegatxu, artekatsu. (bide): II *iz.* 13i etxe artean dagoen bide estua. [: Tarte. (artekotasun): II *iz.* Bi gauzaen artean dagoen tartea. (aldi): fl *adond.* Tartelca-marteka. : Af-uska, aldarteka.

artekada. (sare): *iz.* Saretxoa. (: Afantzarako sareen yaurtaldia.

artekadu. (aldakura): *ad.* Artegaturik izan edo egon.

artekaitz. (baldartasun): *izond.* Baidaŕa dana.

artekaize. (size): *iz.* Ipaŕaldetik sortzen dan aizea.

artekako. (etenaldi): *izond.* Gero jafaiteko, noizean boin gelditzen dana.

artekal-sari. (sari): *iz.* Salerostearen egipenetan bitartekaari ardaintzen zayona.

artekale. (artekolasun): *iz.* Kaleen artekoa dana.

artekalgo. (artekotasun): *iz.* Salerostearen egipenetan bitartekoa bezela ari dana.

artekau. (bateratasun): *adond.* Ikus.: Bitartean. I: -Artean.

artekari, (actekotasun): *izond.* Bitartekoa bezela ari dana. 1: Arteko, artesku. (bitartekotasun): *izond.* Berbera.

artekari-gela. (landola): *iz.* Artekari edo bitartekoaren landola.

artckaritza. (artekotasun): *in,* Bitartekoaren lanbidea. (bitartekotasun): *iz.* Berbera,

artekato. (aŕaildura): *iz.* Gorputz baten bi zatien artean edo bi garputzen artean dagoen afaildura txikia.

artekatsu. (malkartasun): *izond.* Maikaŕa dan lurkia. (aldakura): *izond.* Ikus.: Artega. I: Arteka, artegatsu.

artekatu. (aldakura): *ad.* Artegaturik izan. 1: Ikus.: Arteg-arazi, artegatu. (aldizkapen): *ad.* Lan edo arazo bateau txandaka ari-izan. (bakartasun): II *ad.* Bakartu. (aldarakuntza): [I *ad.* Bakandu. (kartak): ji *ad.* dokoan kartak egokitu. (sarkura): II *ad.* Gaikatu, sakatu. (eradonketa): II *ad.* Tartekadurak egin. (elkarpide): jj *ad.* Gauza batzuk alkafekin Mn. (adz): II *ad.* Zeribait ortzak egin. (artekotasun): *(ad.* Gauze batzuen artean besteak jaŕi.

artekatz. (ikuŕ): *iz.* Tkus.: Artatz.

arteld. (aragi): *in,* Bizkaŕ-ezufaren aldamenetako zefikia. I: Aragi-xeŕa, (gertakari): *iz.* Ikus.: Gertakari. (aŕaildura): fl iz. Ikus.: Afaildura. Artekila.

artekide. (berdintasun): *izond.* Ararte berean dagoena, (tirade): *izond.* Berbera.

arteldla. (afaitdura): *iz.* ikus.: Afaildura.

artelco. (artokotasun): *izond.* Bitartekoari dagokiona. (sendi): *iz.* Sendikoa dana, (bitartekotasua); *izond.* Ikus.: Artekari. I: Artesku, mandatalari. (eskuantze):) *izond.* Eskuantzea duena. (arte): II *iz. Tkus.:* Arteiska. Arteari dagokiona.

arteko-itz. (artekotasun): *iz.* Esakun baten it'zen artean sum or dan beste itza edo itzak, geyenetan azalpen bat emateko asmoz,

artekoso. (asaldura): *izond.* Oso artega dagoena.

artelcotarzun. (artekotasun): *iz.* Ikus,: Artekotasun.

ARTEKOTASUN. iz. Gauza bat baste batzuen artean ipintzearen egipen eta ondorioa I: Norbait bitarteko bezela jartzearen cgipena. j: Artekotarzun, arteratze, artezarketa, geikizun, sarkizun. II (ararte), (etenaldi), (ezarkera), (ezarmen), (sarkura).

artekotsu. (tafitadura): *izond.* Oiko tafitatua baño geyago dagoena.

artekolo. (erditasun): *izond.* Ez ona, ez txaŕa, erdikoa dana.

artekotu. (artekotasun): *ad.* Gauza bat beste batzuen artean ipiiii, I: Norbait bitarteko bezela jafi. I: Artejaŕi.

artekotxu, (biotzondo): *in,* Ezkututa dagoen biotzondoa. (cumin): *iz.* Asaŕc txikia.

artekoz. (artekotasun): adond. Artekotasunez ari-izates.

artela, (tortotx): *iz.* Ikus.: Tortoxki. I: Arte-latx, artalakatza, artelatz, artelazki.

artelaf. (lur3: *iz.* Buztin-luŕa baña txaŕagoa dana.

artelatz. (tortotx): iz. Ikus.: Tortoxki, I: Artalakatza, arte-latx, artelazki, artela. (ardi): *iz.* Ikus.: Abeltxe. I: Aziendaxuri, geri.

artelatz-ezko. (tortotx): *iz,* Tortotxetik ateratzen dan ezkoa. (ezko): *iz.* Berbera.

artelaz. (egurki): *iz.* Erdiko abea.

artelazki. (tortotx): iz, Ikus.: Tortoxki. I: Artalakatza, arte-latx, artelatz, artela, sapots.

artelaztegi. (tortotx): iz. Tortotxak dagozen tokia. I: Artelazti.

artelazti. (tortotx): *iz.* Eats.: Artelategi.

arteli. (abelizti): *iz.* Abeltxea. (ardi): *iz.* Berbera.

artemarta. (segada): *in,* ikus.: Segada. Egoists, stapailu.

artemein. (auŕotasun); *adond.* Ikus.: Arestian. : Artemen, aurtemein, aixtian, artunnitt.

artemen. (auŕetasun): *adond.* Ikus.: Arestian. 1: Aurtemein, aixtian, artemein, artemeindan, artemeintan, artemin, arteminan, artumin.

artemendu. (sendabidekintza): *iz.* Sendatzeko araua.

artemin. (joandako): adond. Ikus.: Arestian. I: Aurtemein, aurtemin.

artepaira. (idekidura): Le. Ura alderatzeko idekidura.

artera. (artekotasun): *adond.* Tatters, bitartera. j: Artila.

artera sartu. (usarte): *ad.* Beaŕik gabe arazo bstean cartu.

arterago, (aufetasun): *adond.* Lenago.

arteraiñoko. (aaretasun): *adond.* Lenagokaa.

artera€ñokoan. (tarts): *adond.* Ikus.: Bitartean.: Artetan, ardetan.

arterako. (gertakari): izond. Arazo bati, erabiltzean, gertatzcn zayona.

arterari. (artekotasun): *izond.* Artekotasuna jartzen duena. I: Artesku. (bilartekotasun): *izond.* Berbera.

arterarte. (aldi): *adond.* Ordurarte.

arteratu. (artekotasun): *ad.* Artekotasuna jaŕi. (bitartekotasun): *ad.* Berbera.

arteratze. (artekotasun): *iz.* Ikus.: Artekotasun. : Sarkizun. (bilartekotasun): *iz.* Berbera, I: ikus.: Bitartekotasun.

arterauki. (aldizkapcn): *iz.* Egu-aldizkapenak. (ego): *iz.* Udako egu-aldizkapsnak.

artere. (aria): *iz.* Artadietan erabiltzen dan gaŕaztulua. (gafaztulu): *iz,* Berbera.

artercite. (ereintza): *iz.* Artoaren ereintza. I: Arteite. (arto): *iz.* Berbera.

ateretsu. (artezi): *izond.* Artezia duena. j: Arteriotsu, artetsu, arteza.

arteri. (ate): *iz.* Eliza ta ormadi aundi batzuen auŕean eraikitzen dan estalitako tokia, zutañak dauzkala.

arteriotsu. (artezi): izaid. Ikus.: Arteretsu. I: Artetsu.

artef€. (ereintza): *iz.* Artoz ereindutako Iuŕa.: Ikus.: Art-creintza. j: Artotza. (arta): *iz.* Berbera. (berezkuntza): *ft.* ikus.; Berezkuntza.

artefika. (ereintza): *iz.* Artoaren ereintza. (arto): iz. Berbera.

artesa. (arteztasun); *izond.* Zuzena dana.

artesi. (artazi): iz. Ikus.: Artezi. I: Artasi. (mnia): *iz.* Ofaziaz buruan egiten dan maŕo. (afaildura): j *iz. ikus.:* Artasi, 1: Afaildura, infardura, intzaŕakala, intzebaki, inziŕitu, iŕi, itsatsi. (esku): *iz.* Berbera. (zula): II *iz.* Abeltxeen belaŕian egiten dan zuioa.: Pika. (ardi): II *iz.* Berbera.

artesitu. (aŕaildura): *ad.* Afaildura egin. Artczitu. (either): *ad.* **Enbofak** zatikatu.

arteskafa. (punp): *iz.* Punparen elburua. Artezkaŕ. (joko): iz. Birioetaz egiten dan jokoa.

arteskn. (artekotasun): *izond.* Ikus.: Arterari.

arteskulca. **(joko):** *iz.* Emakumeen jokoa, eskuz-esku bola bat ezkutatzen egiten daua, beste batek oŕen bila art dalarik.

arteskuta. (arto): *iz.* ikus.: Artajoŕa. I: Arleskutan. (lain): *ad.* irugaŕena dan baten eskuan **txina** utzi. Arteskutan.

artesne. (sane): *iz.* Ardiaren esnea. (ardi): ŕz. Berbera.

artesorbaldakia. (bulaŕ): *iz,* Bulaŕaren erdiko aldea.

artestalkia. (estalketa): iz. Estalketaren erdiko aldea,

arteta. (arte): *iz.* Arteak dagozen tokia; arteen rnultzoa. I: Artetza, arteza. (zabalera): iz. ikus.: Zubatera. (zabaldcgi): II *fa.* ikus.: Zabaldegi. I: Zabaide.

artetako. (stenaldi): *izond.* Eten egiten dana, gemjaŕaitzeko.

artetan. (tarts): *adond. Ikrta.:* Bitarlean. I: Arteraiñokoan, arteetan, artietan.

artetaugo. (tarte): *izond.* Jaŕaipenik ez duena.

artetarik. (aldi): *adard.* Aldiz-aldizka ari-izatea.

arretasun. (bilartekotasun): *iz.* Ikus.: Bitartekotasun. (naretasun): *iz.* Ikus.: Naretasun. I: Sesn.

artetik. (gertakari): *adond.* Arazo bateau ez-ustean gertatzea.

artetik gelditu. (gelditzc): *ad.* Zerbait bere bidean gelditu-eragin.

artetik mintzatu. (izketa): *ad.* Tzketa bateau beaŕik gabe sartu.

artetiko. (gertakari): *frond.* Arazo bateau ez-ustean gertatzen dana.

artetk. (aediespen): *ad.* Ikus.: Ardietsi- I: Lortu, jaretsi. (zngatz): iz. Zugatz bateau erdi igartuta dagoen zatia. (aŕaildura): jf *ad.* Afaiidu.

atetsu. (erditasun): *iz.* Erdikaaren andoau dagoena. (arts): *iz.* Arteak asko dagozen tokia. (artazi): II *frond.* Artezia duena. I: Rms.: Arteretsu, arteriotsu, arteza, artetzu. (eskuantze): *izond.* Eskuantzea duena. j: Arteza. (naretasun): *izond.* Nose dagoena.

artetsuan. (erditasun): adond. Ta erdikoan izatea edo egotea.

artetu. (zurgintza): *ad.* **Su-izkiiu** balsu adiari kutxa ipiñi. (segada): *ad.* Segada bateau sartu. (artezi): II *ad.* Arteziaz ari-izan. (otzandura): II *ad.* Otzana izan edo biurtu. (bitartekotasun): II *ad.* Ikus.: Bitartetu. (eundura):j *ad.* **Oyel** bat euntzean berdiñak ez diran arlak ipiñi. (naste): II *ad.* Bardiñak ez diran gauza batzuk nastu. (artekotasun): (*ad.* Gauza bat edo batzuk baste batzuen artean sartu. (naretasun): II *ad.* **Naretu.**

artetxe. (baŕio): *ft.* Ikus,: Artegi.

artetza. (arte): *iz.* Ikus.: Arteta. I: Arteza.

artetze. (zurgintza): *iz. Su-izkiIu* baten odiari kutxa ipintzea.

arteun. (itxasonizi): *iz.* Txalupako oltzaŕen artean dagoen mokola, bertan aŕafiak sartzen dirata. (eundura): *iz.* Soñaren zati batzuk allcartzen diluen eundura.

arteune. (naretasun): iz. Nare egoteko aldi-anea.

artex, (artezi): *izond.* **Arteziz** ari dana. (asmamen): *izond.* Asmutsua dana. (arteztasun): *izond.* Zuzena dana.

artexdura. (asmamen): *iz.* Zoŕoztasuna, zolitasuna.

artexi. (artezi): *iz.* Ikus.: Artezi,

artexian. (tarts): *adond.* **'flute ondoan** izatea. 1: Artexin.

artexka. Carta): *iz.* ikus.: Abara. I: Abariz, arteiska, artia.

arteyera. (eyeraldi): *(a.* Artoa eyotzeko eyera. (arto): *iz.* Berbera.

arteyiztarl. (eiza): *izond.* Segada ta gindax erabiltzen ari dan eiztari. I: Ikus.: Arte-iztari.

artez. (zindoxuntza): *adond.* Zuzen ari-izates. (zuzentza): *adond.* Berbera.

artez-arau. (norabide): *iz.* Zuzentzekoa dan **oraua.**

artez-artez. (arteztasun): *adond.* Oso zuzen ari-izatea.

artez-beatu. (zeiata): *ad.* **Zelatan egon.**

artcz-zuzendu. (norabide): *ad.* Norabide onean eraman.

arteza. (eskuantze): *izond.* Ikus.: Arteretsu. j: Artetsu. (arte): *iz.* Arteta. Artetza.

arteza beera. (zutasun): *adond.* **Zutasunean ari-izatea.**

artezaile. (zurgintza): *izond.* **Su-izkilnen** odiai **kutxa ipintzen diena.** (calculangintzak): *izond.* Barbera.

artezardi. (arte): *iz.* Zaŕa dan artadia.

artezari. (norabide): *izond.* Zuzentzen dueua Artezkari, artezze.

artezarketa. (artekotasun): *iz.* **Ikus.:** Artekotasuu.

artezberakoa. (zutasun): *iz.* Ikus.: **Zatasun.**

artezbide. (arteztasun): *iz.* Zuzentzeko **bidea.**

artezean. (urbiltasun): *adond.* Zerbaiten urbil. (aldamen): *adond.* Berbera. (arteztasun): (*adond.* Zuzen ari-izatea.

artezeguf. (makil): iz. Txondaŕean zutik jafitako maklla. (ikatz): *iz*. Berbera.

artezgailu. (lanabesa): **iz**, Aldizko tximist-Indafa, jafaikiaz biurtzeko lanabesa.

artezgaft. (aldakera): *izond.* Atdatu ditekena,

ARTEZI. *iz*. Zerbait egiteko eskuantze, trebetasun, maña. Arexi. (erti): *iz.* (artazi): *iz*. Guraizea. (arau): II *iz.* Yakintza edo erti batek erabiltzen duen arau-multzoa.

artezi-arauz. (artezi): *adond.* Arteztak dauzkan amuakaz ari-izatea. I: Artezi-bidez, artezi-legez, arteziz.

artezi-arauzko. (artezi): *izond.* Artezlz egiña dagoena. Artezi-bidezko.

artezi-afandi. (artezi): iz. Arteziaz atandi egitea.

artezi-bidez. (artezi): *adond.* ikus.: Artezi-arauz. Artezi-legez, arteziz.

artezi-bidezko. (artezi): *izond.* Ikus,: Artezi-arauzko.

artezi-itz, (artezi): *iz*. Arteziari buruz erabiltzen diran itz bereziak. E: Artezi-izen.

artezi-Izen. (artezi): *iz*. *Ikus.:* Artezi-itz.

artezi-Izkuntza. (artezi): *iz*. Artezian erabiltzen dan itzen-multzoa.

artezi-izkuntzazko. (artezi): *izond.* Artezi-izkuntzari dagokiona.

artezi-izti, (artezi): *iz.* Artezian crabiltzen dan itzen multzoa.

artezi-iztizko. (artezi): *izond.* Artezi-iztiari dagokiona.

artezi-jakiutza. (artezi): *iz*. Artezlarea ezagupenak.

artezi-Iegez, (artezi): *adond.* Ikus.: Artezi-arauz. I: Artezi-bidez, arteziz.

artezi-legezko. (artezi): izond. Arteziari dagokiona. I: Artezizko.

artezidun, (artezi): *izond.* Artezia duena. ^: Artezitsu.

artez€n. (menperapen): *izond.* Menperatu ezin ditekena.

artezitsu. (artezi): *izond.* liras.: Artezidun.

arteziz. (artezi): *adond.* Ikus.: Artezi-arauz. I: Artezi-bidez, artezi-legez, arteziaz ari-izatea.

artezizko. (artezi): *izond.* Arteziz egindakoa. ikus.: Artezi-legezko.

arteztzko ernalketa. (ernaltze): *iz.* Aŕarik gabeko ernattzea.

artezka. (zeaztasun): *adond.* Beat danez, zeaztasunez.

artezkailu. (zur): iz. Maŕa zuzenak egiteko estrabea. (main): *iz*. Berbera.

artezkarl. (kosno): *iz*. Sortzailea zuzentzen duen leŕoa. (norabide): *izond.* Artezten duena. I: Artezari, artezle.

artezkari-gela. (landola): *iz.* Artezkariaren landola. I: Artezkari-ola.

artezkari-orde.(jaurbide): *izond.* Artezkariaren ordez ari dana.

artezkarigati. (sen): *izond.* Zuzentzeko dagoena.

artezkaritza. (jaurbide): *iz.* Artezkariaren erakundea.

artezkaritzapen.(zentzabide):iz. Arauketaz ari-izatea.

artezkaf. (punp): *iz*. Punp-egiten sayatzeko ipintzen danjo-muga, geyenetan zuria dana. j: Xuri,

artezketa. (norabide): *iz*. Arteztearen egipena. (aldakera): *iz*. Aldatzearen egipena.

artezki. (artezi): *adond.* Arteziz ari-izatea. j: Artexki. (arteztasun): *adond.* Artez ari-izatea.

artezko. (artezi): *izond.* Arteziz ari dana.

artezkunde. (aldakera): *iz*. Aldatzearen egipena burutzeko arakundea.

artezkuntza. (norabide): *iz*. Norabidea zuzentzeko erakundea.

artezle. (jaurbide): *izond.* Ikus.: Artezari. I: Artezkari.

artezue. (esne): *iz*. Ardien emus, (anti): *iz*. Berbera.

artezpen. (norabide): iz. Zuzentzearen egipena.

artezpide. (norabide): iz. Zuzentzearen araua. (arau): *iz*. Barbera.

arteztaile. (arteztasun): *izond* Zuzentzen duena.

ARTEZTASUN. iz. Zut edo zuzena danaren tasuna. II (irudi), (norabide), (zutasun).

artezteko. (norabide): *iz*. Zuzentzekoa dana. (artakotasun): *izond.* Zuzentzeko nor dana.

arteztu. (norabide): *ad*. Zuzendu.

artezura. (maŕa): **íz.** Main zuzenak egiteko, zuraz egindako zuzenkaya.

artgazte. (ardi): *iz*. Gaztea dan ardia.

arti-mil. (landare): *iz*. llms.: Bildots-mii. j: Bortz-zañetako belata, borzain-belaŕ, borzaiñetako-belaŕ, borxain, artin-belaŕ,

artla. (arte): *iz*. Ikus.: Abara. I: Abariz, arteiska, artexka.

artlalñako. (auŕetasun): *adond.* Zerbaiten auŕakoa izatca.

artietan. (tarte): *adond.* Ikus.: Bitartean. I: Arteraiñokoan, arletan, artian.

artlga. (luŕ): *iz*. Lanbefitua dan luia.

artigordurua. (bidalketa): *¡cond.* Bialdutako zerbait artu beaŕ duena.

artigorkuntza. (bidatketa): iz. Bidalketek anal beaŕ dituena nor dan erabakitzea.

artikautxe. (etorbide): *adond.* Ordudanik bertatik,

artikarazi. (jaurtidura): *ad.* Jaurti-eragin.

artild. (jaurtidura): *ad*. Jaurti, bota, egotzi,

artikika. (jaurtidura): *adond.* Jaurtitzen ari-izatea.

artlkile. (jaurtidura): *izond.* Jaurtitzen duena. [: Artikitzaile.

ariikitzaile. (jaurtidura): *izond.* ikus.: Artikila. (ausiabartza): *izond.* Ondatzalea.

artikune. (baŕio): iz. Jaistcko toki berezia.

artil-art. (artile): *iz*. Artilezko aria. (ari): iz. Berbera.

artllan. (arto): *iz*. Artn-garauaren mintza.

arttla. (artekotasun): *adond.* ikus.: Artera.

artilagin. (artile): *izond* Artileaz lanegiten duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

ARTILE. *iz*. Abeltxeen ulea. I: Ardi-ile, axdile, ardi-ule, arteile, ertule, eile, ikki. !/ *(anti), (ari),* (burko), (bururdi), (eun), (eundura), (mozketa), (ule).

artile-biltzalle. (artile): *(cond.* Artilea biltzen ari dana. (asku-langintzak): *izond.* Berbera.

artile-eun. (artile): Sc. Artllezko oyala, guri ta tinkoa eztana. j: Artileun, artileko. (cun): Sc. Berbera.

artile-garblkete. (artile): *iz*. Arezearen ikuzketa. (garbitasun): *iz*. Berbera.

artile-gintza. (lankuntza): *iz*. Artilea lantzen duen iankuntza. (artile): *iz.* Barbera.

artile-xauketa, (ikuzketa): *iz*. Artilearen ikuzketa. (artile): *iz*. Berbera.

artile-zerga. (zerga): *iz*. Artiie-eunai jaŕitako zerga. (artile): *iz*. Berbera.

artiledun. (artile): *izond.* Artilea daukana.

artileki. (zei): fa. Erosgaya dan artilea. (artile): *iz*. Berbera.

artileko. (aun): *iz*. Artilez egindako eun aŕunta. (artile): *iz*. Berbera.

artlletegi. (saltoki): *iz*. Artilea saltzen dan tokia. j: Artil-etxe. (artile): *iz*. Berbera.

artiletsu. (artile): *frond.* Artikz esialita dagoena.

artil-etxe. (saltoki): *iz.* Ikus.: Artiietegi, (artile): *iz.* Berbera.

artII-eun. (run): *iz.* **Artllez** egindako euna. (artiĺe): *iz.* Berbera,

artilezld. (artile): *iz.* Artilezko oyala, irazkiz egiña ta aŕunta dana. (eundura): *iz.* Berbera.

artileztu. (artile): *izond.* Artllez bete edo estali.

artilun. (itzal-aldi): iz. Ikus.: Itzal-aldt.

ariilun. (itzal-aldi): iz. Ikus.: Itzal-aldi. ^: Arge.

artllundu. (itzal-aldi): *ad.* Itzal-aidia gertatu.

artiña. (luŕ-iantze): *iz.* Landutako lurkia.

artlño. (elizti): *adond. Ikus.:* Arta, I: Artie, artiñokan.

artiñoko. (auŕetasun); *izond.* Artekoa, auŕekoa.

artio. (elizti): *adond.* ikus.: Aria. I: Artiño.

artirl. (goiztiri): iz. Ikus.: Golztirl.

artitz. (leforapen): *iz.* Ikus.: Leforapen.

artitza. (arte): iz. ikus.: Artadi. I: Artadui.

artixel. (esertoki): *iz,* Zurezko aulki txikia, erdian **zulo** bat daukala.

artizagia ebaki. (ezti): *ad.* Brlategietatik ezkoa atera. (ezko): *ad.* Berbera.

artlzaf. (izaf): ír. Goizaldian batez ere ikusten *dan* **izaf** oso distiratsua. Argizaf, afats-izaŕ, arte-izaŕ, artzain-izaŕ, aurkizaŕ, ipaŕ-izaŕ.

artizki. (elizti): b,ŕ. Ezdizkia.

artlzkuma. (baŕio): *iz.* Ardiakjeixteko toki berezia.

artizkune. (baŕio): *ir. 1kus.:* **Sarobe.**

artizun. (baŕio): iz. Ikus.: Artegi. j: Artei, art-oki.

ARTO. *iz.* **Landare lastaduna, bat, bi** ado iru neurkin goyeran dituena; bere lgaliak, garaun oso clikagaŕi, lodi ta oriak dauzkaten morkolak dira. I: Artua, mileka, milerss, panizua. (ogi): Artaaz egiten dan ogia. // (laboreak), (landare), (min).

arto goiztiaf. (arto): *frond.* Goiz eltzen dan artoa.

arto tinika. (arto): *iz.* Artotiniak iñaustea.

arto-ai. (morokil): *iz.* Ikus.: Morokil. I: Artoe.

arto-ale. (min): *iz.* Ikus.: Artoazi. (arto): *ft.* Berbera.

arto-aloŕ. (iandaketa): *ft.* Artoa ereinduta dagoen kakis. : Arto-eŕi, artolanda, arto-soro. **(ado):** *ft.* **Berbera.**

arto-alpeŕa. (ado): *iz.* Etekiltik ematen ez duen **arto-landarea.**

arto-amen. (azkuŕi); iz. Artogiaren aukada. (arto): *iz.* Berbera.

arto-ardo. (edari); ír. Artoz egiten dan edaria. I: Arto-arno. (ado): *iz.* Berbera.

arto-aŕ. (aŕ): ír. Artoan egiten *dan aŕa.* (arto): *iz.* Berbera.

arto-azal. (ado): *iz.* Artoaren ofia. I: Artoaren azala.

arto-azpil. (azpil): *iz.* Artogia egosteko erabiLtzen dan azpila. (arto): iz. Berbera.

arto-bero. (arto): ír. Egin-befia dan artogia. (benetasun); *iz.* Bcnctasunezkoa dan gizona. (zindokuntza): II *iz.* Berbera. (naretasun): *izad.* Narea dana. (nekabide); (*izond.* Nekegaŕia dana. (enoa): *izond.* Enoaturik dagoena, aspertuta dagoona.

arto-biikatze. (arto): *iz.* Artoaren aletzea.

arto-biltze. (uzta): ír. Artoaren uzta. I: Artoketa. (ado): *iz.* Berbera.

arto-borka. (arto): *iz.* Arto-zarta.

arto-boska, (zuku): *iz.* Artogiaz egindako **zukua.** (arto): *iz.* Berbera.

arto-burdun, (arto): *iz.* Artogia eŕetzekoa dana.

arto-egoŕ. (ado): *iz.* Artogiak eŕetzeko jartzen dan zur-pusketa.

arto-eraidi. (eyeraldi): *iz.* **Artoaren eyeraldia.** (alto): *iz.* Berbera.

arto-ereite. (ereintza): *iz.* Artoaren ereintza. (ado): *iz.* Berbera.

arto-eñ. (ado): iz. Thus.: Arto-aloŕ. I: **Artolanda, ado-soro.**

arto-eskutan.(baikunde): *adond.* **Balkundean egotea.**

arto-eze. (arto): ír. Aidean kiskaldutako artogia. Ikus.: Art-ogi. Polenta.

arto-ezne. (esne): *iz.* **Esnez egositako artoa. (ado):** *iz.* **Berbera.**

arto-farastatu. (arlo): *ad.* **Artoaren ofiak kendu.**

arto-gara. (arto): *iz.* **Artoaren zurtoña.**

arto-gezuf. (arto): ír. Epotutako **artoa.**

arto-igaf. (ado): iz. Labean kiskaldutako artogia.

arto-ilaf. (balke): *iz.* Ikus.: **Balks. I:** Kingil, xingilando.

arto-ilendi. (ado): iz. **Artoaz egindako ikatza.** (ikatz): *iz.* Berbera.

arto-Irin. (irin): *iz.* **Artoaz egindako iriña.** I: **Arto-urun.**

arto-jaiki. (arto): *iz.* Artaburuak aletzeko maya.

arta-jate. (ado): *frond.* **Artoa jaten duena.**

arto jofatze. (luŕ-lantze): *iz,* **Artoa dagoen luŕajoŕatzea. I: Arto joŕa.** (arto): *iz.* **Berbera.**

arto-kalaka. (eyeraldi): iz. Eyerako kaiaks.

arto-kapeta. (ado): *iz.* Ikus.: Artokukulo,

arto-kirtena. (arto): *iz. Ikus.:* **Artokosko.** ^: Arto-lasto, arto-makil. (seska): *Jr.* Berbera.

arto-kozkof. (arto): *iz.* Ikus.: Artaburu. I: Artoburu, arto-lokotxa.

arto-lasto..(seska): iz. Ikus.: Artokosko. Arto-kirtena, arto-makil. (ado): *iz.* Berbera.

arto-lokotxa. (ado): *iz.* **Ikus.: Artaburu.** Artobum, arto-kozkoŕ.

arto-makil, (ado): *iz.* Ikus.: Artokosko. **Arto-lasto,** arto-kirtena.

arto-makila. (ado): *iz.* **Etekiñik ematen** ez duen **arto-landarea.**

arto-makol. (lasto): *iz.* **Artoaren lastoa.** (arto): iz. Berbera.

arto-moxkof. (arto): *Jr.* **Artaburuaren** zurtoia. I: tints.: Artokalduŕu. (zurtoin): *iz.* Berbera.

arto-muga, (ado); *iz.* Arto-soro bateu mugs.

arto-motil. (belbil): ***iz, Ikus.:*** **Belbil.: Artomokil.**

arta-orantza. (ado): ír. **Artoaren legamiña. (artzidura):** *iz.* **Berbera.**

arto-oñ, (ado): *iz.* **Arto-landareareu ofia. : Artosto.**

arto-pafu. (landare): *iz.* **Lekaziduna dan landarea; mots ontako batzuk ikutzen** dirauean ikaltzen dira.

arto-sagaf, (sagarondo): *iz.* **Sagaŕ-rota** bat. [: Emeta, ategе-sagaŕ, kanpandoja, gordana.

arto-sail, (landaketa): *iz.* **Artoaz ereindutako lurkia. (a1to):** *ft.* **Berbera.**

arto-sailtzaile. (arto): *frond.* **Artoa saltzen duena.** j: **Ikus.: Artoketari,** artolari, (saleroste): *izond.* Barbera.

arto-saka. (zama): *iz.* **Artoaz egindako zama. (ado):** *iz.* **Berbera.**

arto-saltokl. (ado): *iz.* **Artoa saltzen** dan **saltokia. I: Artotegi. (saltoki): Berbera.**

arto-seiiaru. (ado): *iz.* **Artoa gordetzeko garaotegi.**

arto-sora. (arto): *iz.* Ems.: Arto-aloŕ. I: Arto-eŕi, artolanda.

arto-sustaf. (iasto): *iz.* Artoaren sustaŕa edo lastea. (arto): *iz,* Berbera.

arto-tala. (opil); *iz.* Artoaz egindako op€la. (arto): iz. Berbera,

arto-tutxulo. (uraska): iz. Byerarako uraska.

arto-txori. (txori): iz. Lumak urdin-orlegikarazkoak dauzkan txoria. I; Arto-xori.

arto-urun. (alto): ŕz. Ikus.: Arto-irin,

arto-ustela. (ondo): iz. Ondo-mota bat.

arto-uzta. (uzta): tz. Artoaren biltzea. (arto): iz. Berbera.

arto-xeta. (arto): iz. Artogiaren *zeta.* Arto-zeta.

arto-xeya. (igali): *iz.* Bortxaiiaren igalia.

arto-xigot. (alto): *iz.* Satan kiskalitako artogi-puska.

arto-xigortzelcoa. (arto): iz. Artogia sutan kiskaltzeko erabiltzen dan tresna.

arto-xuri. (arto): iz. Arto zurixka.

arto-xurikin. (kondaŕ): *iz.* Artoareu ondakiña. (arto): *ft.* Berbera.

arto-xuritu. (alto): *ad.* Artaburuari ofrak kendu.

arto-zakil. (arto): *ft.* Ckus.: Artouts.

arto-zan^{g}o. (zurtoin): iz. Artoaren zurtoña. j: Arto-zango. (alto): *iz.* Berbera.

arto-zelai. (luŕ): *iz.* Artoz ernindako landa. (arto): iz. Berbera.

arto-zeta. (alto): *iz.* Ikus.: Arto-xeŕa.

arto-zuamu. (arto): iz. ikus.: Artaburu.

arto-zurilceta. (alkartasun): *ŕz.* Ikus.: Artaxuriketa. I: Arta-zuriketa.

arto-zurilcin. (arto): *iz.* Artaburuaren sot oa. Ė; Ikus.: Artakapela. j; Artagona, artamaluta.

arto-zuritze. (arto): *is.* Artaburuaren aletzea. (: Arto-zurizketa.

arto-zurizketa. (garau): *iz.* Ikus.: Artozuritze. : Artaxuriketa. (arto): *iz.* Berbera.

artoa-jo. (eyeraldi): *ad.* Artoa eotu.

artoazi. (min): *iz.* Artoaren mina edo aria. I: Arto-ale, artazi. (alto): *iz.* Berbera.

artoazika. (ereintza): iz. Artoaren ereintza. : Aztazika. (arto): *ft.* Berbera.

artobero-usain. (aŕokeri): *iz.* Aŕokeria, burgoikeria.

artoberotu. (enoa): *ad.* Zearo aspertu.

artobigi. (garau): *iz.* Artoaren garaua. Artobii, artobikoŕ. (arto): iz. Berbera,

artobii. (garau): iz. Ikus.: Artobigi. Artobikof. (arto): *iz.* Berbera.

artobikof. (garau): *iz.* Ikus.: Artobigi. Artobii. (arto): iz. Berbera.

artobizat. (alto): iz. Artaburuaren bizaŕa.

artoburu. (alto): iz. €kns.: Artaburu. I: Arto-kozkoŕ, arto-lokotxa.

artodun. (arto); *izond.* Antos daukana.

artoe. (morokil): *iz.* Ikus.: Morokil. I: Arto-ai.

artoefe. (ogi): iz. Artoaz egindako agia. (ado): iz. Berbera.

artogaln. (alto): *iz.* Arto-zurtoñarenzia. Artotini.

artogol. (ol): ŕz. Artoa labera eramateko erabiltzen dan Artol. (arto): ŕz. Berbera. (labe): *(iz.* Berbera.

arto^{g}l. (biurkin): *iz.* B€urkin bateko biuŕikoa.

artoka. (ludizti): *iz.* Ikus.: Arkaitz.

artokalduŕu. (zurtoin): *iz.* Artaburuaren zurtoin txikia. ikus.: Arto-rnoxkoŕ. (arto): *iz.* Berbera.

artoketa. (arto): iz. ikus.: Arto-biltze. (oats): iz. Berbera.

artoketari. (alto): *izond* Artogiak saltzen dituena. j: Ikus.: Arto-sailtzaile. Artolari. (saleroste); *izond.* Berbera.

artoki. (di): iz. Lurki aritsua.

artokosko. (seska): *iz.* Artoaren seska. Arto-lasto, arto-kirtena, arto-makil. (arto): *iz.* Berbera.

artokukulo. (arto): *iz.* Arto-zurtoñaren goiko zia. j; Arto-kapeta.

artokuso. (iraizketa): ŕz. Txori-kusoa,

artol. (ol): *is.* Ikus.: Artogol. (arto); *iz.* Berbera. (labe): II *ft.* Berbera. (arbaida): (*iz.* Arbalda-mots bat. (abelizti): 11 *iz.* Ártalde batzuen alkartasuna.

artola. (arbalda): *iz.* Sai-abereen gañean jartzen divan bi esertokien multzoa. I: Txiiimako. (etxoia): *ft.* Artzañen mendiko etxola. (opil): j *iz.* Arto-irtñaz egindako opiia.

artolauda. (landaketa): *iz.* Ikus.: Arto-slot. j: Arto-eŕi, arto-soro. (arto): iz. Berbera.

artolaudara. (arto): iz. Artoaren landarea. j: Arto-landare.

artolari, (ado): *izond* ikus.: Arto-sailizaile. I: Artoketari. (saleroste): *(rood.* Berbera.

artolaf. (otaluŕ): *iz.* Lando baten otalufa.

arto^{0}il, (joko): *oyu.* Bartul deitzen dan jokoan erabiltzen dan oyutza. Botatzen duenak "Pertolit" diño ta aurkakoa danak "Artoli!" erantzuten du.

artolili. (a€to): is. Artoaren Lorca. I: Artolits, artolore.

artalits. (lore): *iz. ikus.:* Artolili. Artolore. (arto): *iz.* Berbera.

artolorc. (arto): iz. ikus.: Artolili. Artolits.

artoluf. (luŕ-lantze):iz. Altos ereintzeko gerturin dagoen Iota. (luŕ): is. Berbera.

artomarka. (lanabesa): iz. Artoa ereintzeko eta ortarako lufa gertutzeko lanabesa berezia. I: Arto-marko.

artomein, (autetasuu): *adond* Ikus.: Arestian. $_{j:}$ Artomin, artemen, aurtemein, artemein, artomeindan,

an omie. (aufetasun): *adond.* ikus.: Arestian. j: Artomein, artemen, aurtemein, artemein.

artomintan. (araiñaldi): adond. Aurten.

artoudostatu. (alto): *ad.* Arto-landareak luŕeztatu.

artontaŕ. (armo): *is.* Ikus.: Burkaitz.: Aitzeki.

artoee. (arto): *is.* Artadi baten barna.

artopeka. Out-iantze): iz. Luton bigaŕen iota.

artopekatu. (luŕ-lantze): *ad.* Artadia joŕatu. (arto): *ad.* Berbera.

artopil. (opil): iz. Artoaz egindako upil txikia. (alto): *iz.* Berbera. I: Artoaz egindako meta. (meta): $_{II}$ *iz.* Barbera. (txerto): T xertatzeko ores.

artopil-burduña. (ends!): *iz.* Artogia eŕetzen dan endaya. (opil): *is.* Artopilak eŕetzen diran endaya.

artopil-efe. (opil): ŕa. Oso kiskailduta dagoen artopila. (arto): ŕz. Berbera.

artoputz. (undo): *iz.* Oudo-mota bat.

artore. (goiztiri): *iz.* Ikus.: Goiztiri. I: Argi begi, arginabaŕ, argi-ozkoŕi. (arto): *iz.* Artoaz egindako urea.

artos. (lastertasun): *izond.* Lastertasunez ari dana. Artois, artus.

artoski, (ardura): *adond.* Arduraz ari-izatea. : Artuski.

artoso, (artezi): *izond.* Arteziaz ari dana.

artosto. (arto): iz. ikus.: Arto-oŕi.

artotegl. (arto): iz, Ikus.: Arto-saltoki. (saltoki): *iz.* Berbera.

artoteka. (arto): iz. Artoaren ugaritasuna.

artotlni. (ado): *iz. Bros.:* Artogaia.

artotu. (usteldura): *ad.* Abafak usteldu. (abaŕ): *ad.* Berbera. (umotasun): II *ad.* Geyegi umotu.

artotxe. (arto): *iz.* ikus.: Artatxiki. I: Artoxee.

artotza. (arto): *iz.* ikus.: Arieŕi. I: Artotzaya.

artotze. (arto): iz. Artoaren ugaritasuna. (ugaritasun): iz. Berbera.

artouts. (arto): iz. Aleturik dagoen artoaren muskiña. I: Arto-zakil, korbulx.

artozezen. (ar€zidura): *iz.* Orantza, legamia. Artozesen.

artriletu. (zur): *ad.* Ezpalak egin.

arts. (afastiri): *iz.* Gabaren lenengo ordtiak; afats itzaren laburpena.

artsa. (biŕezarpen): *adond. Beŕiz,* betiro. j: Asa.

artsaldeko. (azkuŕi): *iz.* Azkaria. j: Azkaria.

artsalderdi. (egun): *iz.* Aŕatsaldearen erdia.

arten. (metal): *iz.* Burnt urtuaren antzekoa dan metalkara.

artsen edendura. (eden): *Sr.* Artsenaren bitartez egindako irodura edo edendura.

artsi. (ileondo): *izond.* Uleak purtzupiika euki€zea.

artstca. (baŕeyadura): iz. Bateyatzea.

artsu. (sasi): *izond.* Sasiak dauzkana. (aŕi): *izond.* Afak dauzkan tokia.

artu. (arpen): *ad.* Gauza bat eskuz, Ianabesaz, ontziz eta abaŕ atzematea. I: Zeribait eustea edo onartzea. I: Jan edo edan, I: Norberaganatzea. I: Zerbait jabeizea. I: Lan baterako noti iak onartzea. I: Kentzea, ostutzea. j: Arlo edo arazo bat norberarentzat jasotzea. I: Etartu, koyu, koixidu, koixu, unkitu. (artueman): *ad.* Ongi ala gaizki ekartzea, (atospen): II *ad.* Sat-erazo. (sarpen); II *ad.* Eduki. (onespen): II *ad.* Edeŕetsi.

artu-agerkai. (at'agerkai): *iz.* Ikus.: **Aŕagerkai. I:** Artu-agiri, kitantza.

artu-aglrl. (afagerkai): *iz.* Ikus.: Aŕagerkai. I: Artu-agerkai, artuen-agiri, kitantza, jaso-agiri,

artu-aldi. (arpen): *fz.* Brian bakoitzean ematen zayon sendakai-artzea. (sendakintza): *iz.* Berbera.

artu-bafi. (totalize): *iz.* **Ernaltze** bat asten duen **emakumea.**

artu-betia. (afagerkai): *iz.* Artzearen jakin-eraztea.

artu-emanak, (zenbakun): *iz.* Zenbakunak. j: Ikus. Saŕirtenak.

artu-emon. Cattleman): *ad.* Ikus.: Artueman. Artu-eman, inkunde.

artu-eŕez.(menperapen): *izond.* Menperatu ditekena.

artu-ezin. (menperapen): *izond.* Menperatu ezin ditekena.

artu-itxian. (lanarte): *adond.* Asti-unetan, txolarteetan ari-izatea. Artutzean, attu-itxi.

artn-ordaiilean, (ordaiuketa): *adond* Biattzen dan zerbaitjaso al-izateko, eskalzen dana ordaindu beaŕ-izatea.

artu-otzikoak. (arpen): *izond.* Artutako ta utzitakoak.

artu-zale. (linburdika): *izond.* Emaitzak artzeko gagoz ari dana.

artua. (aspen): *(road.* Artuta dagoena. (arto): iz. Ikus.: **Arto.**

artuarazo. (amen); *ad.* Artu-eragin. Arturazi.

artubl-bideak. (mozkin); Jr, ikus.: Mozkin. (irabazpen): *iz.* Lortutako etekiña. j: Artubide.

artudun. (toles): *izond.* Tolestuta dagoena.

ARTUEMAN. *iz.* Norbaitekin **adiskidetasun,** aleman edo erdikidetasuna izatearen egipen eta ondorioa. I: Aria, erkidetasun, at-eman, artu-emon, inkunde, igoal. /f Bizkayeraz: Artu-emon. // (adeitasun), (adiskidetasun),(alkartasun), (entzipen).

artuen. (arturen): iz. ikus.: **Arturen.**

artuen idazti. (eske-batze): *iz.* **Eske-batzeak** idazten diran **idaztia.** (idazti): *iz.* Berbera.

artuen-agiri. (atagerkai): *ir.* Ikus.: **Afagerkai.** Arlu-agerkai, artu-agiri.

artuen-afa. (at): *iz.* Artoaren kotxoa. I: Artun-aŕa. (arto): iz. Berbera,

artuendun. (arturen): *izond.* Arturen bat duena. I: **Artutzeko.**

artuera. (atospen): iz. Atostearen egipena. (amen): iz, Artzearen era.

artukizun. (erkidetza): *fr.* Ikus.: Erkidetza, j: Esku-armen. (yaraunspen): *iz.* Ikus.: **Yaraunspen.** Ekoizpen.

artule. (artile): *iz.* **Ikus.: Artile. I: Ardi-**ile, ardile, ardi-ule, arteile, artula, eile, ileki.

artumin, (autetasun): *adond.* Ikus.: Arestian. : Artemen, aurtemein, aixtian.

artulia. (ardi): *iz.* **Sere kuma** kendu dioten ardia ta beste batena elikatzen duena.

orturatu, (ordezpen): *ad.* Geznatu.

ARTUREN. *fz.* Norbaitek beste batek zerbait ordaindu edo emateko duen **cskubidea, gcyenetan artzekoatxindia** izaten dana. I: Arkien, arkin, artako, artze, artzeko. (janztura): *iz.* **Soñeko bat ertsatzeko egiten** diran toiesturak.

arturen-emanenak, (zenbakun): *iz.* Attzeko ta emateko diranak.

arturenkide. (arturen): *izond.* **Arturen** batean zerbait artzeko beste batzuen artean, **eskubldea duena.**

arturgi, (pitxi): *iz.* **Pitxia dan afia, leyartuta dagoen ikazgayaz** egiña dana, oso distiratsu ta oso gogoŕa dana.

artufakln. (ezabizi): iz, Ezabiziak.

artuŕatu. (goiztiri): *ad.* Eguna asi.

artus. (ardura): *izond.* **Arduraz ari dana.**

artusaria. (gutidura): *iz.* zerbait ordaintzeko, egiten dan **gutidura.**

artuslci. (ardura): *adond.* **Arduraz ari-izatea.**

artutsu. (arto): *izond.* Artaburua aleturik izatea.

artutzean. (lanarte): *adond.* Ikus.: Artu-itxian. !: Artutzian,

artutzeko. (arturen): *frond.* Ikus.: Artuendun.

artuz. (egin): *adond.* Ari-izatean; arituz'en laburpena.

arixa. (aŕantza): *iz.* **Ikus.: Koraña.** Gize,

artxabal. (aŕi): *iz.* **Aŕi-zati mu.; ar-lauza txikia. E:** Artzabal, aŕ-xabal, aŕilau.

artxabal-obi. (ail): *iz.* **Artxabalak ateratzen diran** aŕobia,

artxabal-toki. (aft): *fz.* Ik**us.: Artxabal-obi.**

artxabalkada. (di): *iz.* **Artxabalaz** emandako **tanpa,**

artxapezpiku. (eliz-nagusi): *iz.* Ik**us.:** Gongotzaña, Arizapezpiku.

artxapezpikutegi. (eliz-nagusi): *ir.* Gongotzañaren duintasun eta eskuera.

artxara. (abeltegi): *iz.* **Ardien** aska, hedaŕa eukitzeko agak dauzkalarik.

artxari. (ugaztun): *iz.* **Ikus.: Satitsu.** l: Satsubi.

artxarkl. (aragi): *iz.* **Ikus.: Aratraf.**

artxaf. (nakaitz): iz. **Norbaitenganako** sortzen dan **lgulntza. (iguintza):** *iz.* Berbera.

artxatu. (aŕantza): *ad.* Koraua edo artxa sarta.

artxef. (zatarkeri): *izond.* Zataŕa dana, lotsagabekoa dana.

artxeta. (zurgintza): iz. Arotz-mayan matusketa noraño erabili beat dan jakiteko jartzen dan **burnizko** zatikoa, Artxete.

artxi-pote. (Mori): *iz.* Ikus.: Ardizoŕi. I: Araba-zozo, artxori, beof-txori, heal-xori.

artxinga. (arbel): iz. Ikus.: Arbel.

artxingadui. (aft): *iz.* Ail koskoŕak ugari dagoeen tokian. I; Ikus.: Aŕ-txingadi. I: Afitxikidui.

artxintxa. (aŕi): *iz.* Aft-koskoŕak. Artxintxaŕ, artxintxof.

artxifi. (ari): iz. ikus.: Aŕi-kaskaŕ. Aŕi-kiskiŕi, aŕi-jo, artxokoŕ.

artxiteko, (txaŕanixa); *iz.* Ikus.: Txaŕantxa. I: Eskuxaŕantza.

artxo, (aŕ); Izond. Aŕez beteta dagoena. (ardi): iz. Amarengandik azkufia artzen duen bildolsa.

artxoka. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* Bizkaf-ezufaren beko mutuŕa.

artxokof. (aft): *iz.* Thus.: Aŕi-kaskaŕ, oŕi-kiskiŕi, artxiŕi.

artxori. (txori): *iz.* Ikus.: Ardizoii. j: Araba-zozo, artxi-pote, beof-txori, auacta, gaztelazozo, beoŕ-txori.

action (ardi): iz. Bizppairu site dituen bildotsa.

artxori. (atxurdin): *iz.* Ikus.: Arzuri. I: Aiznabaŕ.

ARTZ. iz. Aragi-zalea dan ugaztuna, oin-zapala; oin-zola guziaiuf-gañean ezartzen du ibiltzeko; erasotzeko ta here buruari eusteko bi oñetan jartzen da zutik. Artzako. // (kotzo), (ugaztun).

artz_antzeko. (arte): *izond.* Artzaren itxura duena.

artz-aundi. (izaŕ): iz. Izaŕ-talde bat. j: Bost-izaŕak, bost-oloak, bostortz, sal-izaŕak,

artz-eme. (artz): *iz.* Artzaren emea.

artz-gorku. (saizulo): *iz.* Ikus.: Artzei. j: Ariz-zulo.

artz-Info. (laiu): *iz.* Artzaren lafua. (artz): *iz.* Berbera.

artz-lime. (adz): *iz.* Ikus.: Artzkume. I: Artzakume.

artz-zolo. (saizulo): *Ia.* Ikus.: Artzei. Artz-gorku.

ARTZA. iz. Baeaz, gari edo baste alearen zetak aldentzea. :Oŕela garbi geratzen dan alearen egokera. j: Zati txikiak, aundietatik aldentzeko, zerbait baeaz igaro-eraztea. j: Albania, ela-bai, arial, aŕasko, aŕatzalde, aŕazko, eskubae, adze, arza, auts-bae, galbae, galbe, iraiskun, labe, maze, olabae, olabal, olabe, ondarbe, setabe, zagalbai, zerabe, zetatxe, zetatxu, zetaxu, xixtrera.1/ (araztasun), (berezkuntza), (garbitasun), (iragaztura), (kin), Oaf-. iantze), (meatze), (sendagaikintza), (sukalde), (zai).

artza-abi. (aŕantza); iz, Amuaren endaya.

artza-toki, (artza); iz, Artza erabiltzen dan tokia.

artza^y f. (ardi): *iz,* Ardi taŕa.

artzabal. (aft): iz. Ikus.: Artxabat. Aŕilau.

artzabaidu. (aft): *ad.* Artzabalez zola estali.

artzabla. (lotura): iz. Ikus.: Latura.

artzai. (esku-langintzak): iz. Ikus.: Artzain.

artzai-abesti. (abesti): *iz.* Artzañaren abestia. I: Artzai-doiñu.

artzai-adaf. (eresgalu): iz. Artzañaren adafa.

artzai-ano. (ornidura): iz. Artzafientzako ornidura.

artzal-batzarkide, (alkargo): *izond.* Artzañen batzaŕean kidea daua,

artzai-bide. (bide): *iz.* Aberecntzako bidea.

artzai-biziera.(esku-tangintzak): *iz.* Artzañen bizi berezia.

artzal-buru. (jaubide): *ft.* Artzañen buruzagia. a: Artzai-nausi.

artzai-doidn. (ahead): *iz.* Ikus.: Artzai-abesti.

artzai-eguzki. (aŕastiri): iz. Mats-apalean ikusten dan eguzkla.

artzal-epailari, (tidal): iz. Artzañen alkartasunaren buru dana.

artzal-eraz. (esku-langintzak): *adond.* Artzañak bezela ari-izatea.

artzai jolas. (olerti): iz. Artzai-olertia.

artzai-makila. (makil): iz. Artzañek darabilten makila.

artzai-mafa. (joko): *iz.* Artzañen jokoa iŕu aft koskafetaz egiten dana. Artzain joku.

artzai-meza. (meza): *iz:* Gabon'aren gau-erdian ematen dan Meza.

artzai-mutlka. (esku-tangintzak): Artzañaren moŕoi txikia. : Altzainiu,

artzai-mutll. (esku-langintzak): *iz.* Artzañarenmofoya. j: Artzain-mitila, artzain-mutil, artxamutil.

artzai-nausi. (jaurbide): *Ia.* Ikus.: Artzai-buru. I: Artzai-nagusi.

artzai-neska. (ardi): *iz.* Arizaña dan neska.

nrtzai-olerki. (olerti): iz. Landa-biziari buruz egindako olerkia.

artzai-olerti. (olerti): iz. Landa-biziari buruz ari dan olerria,

artzai-puskak. (ornidura): iz. Artza/ek daramazkiten janzkiak, azkufrak eta berte ornidurak.

artzai-saku. (landare): *iz.* Ur gutxi artzen duen landarea ta gcyaga artu ezkero oŕi geyako ateratzen du.

artzai-sare. (zizku): *iz.* Artzatien zizkoa. ^: Artzai-zarpa, artzai-zoŕo.

artzai-soiñu. (crest): *iz.* Artzañen eresia.

artzai-zarpa. (zizku): *iz.* Ikus.: Artzai-sare. j: Artzai-zofo.

nrtzai-zofo. (zizku): *iz.* Artzañen bide-zofoa. I: Thus.: Artzai-sare, artzai-zarpa.

artzaigo. (zaintza): *iz.* Artzañen langintza. f: Artzaiko, attzaiketa, artzaingo, artzaintza, unaitza.

artzaiketa. (zaintza): iz. Ikus.: Artzaigo. ^: Arizaiko, artzaingo.

arizaikunde. (abate): *iz.* Artzañen multzoa. j: Artzaindi.

art-Latin. (arpen): *izond.* Zerbait altzen duena. I: Artzaile, artzale. (saleroste): *izond.* Esne-saltzaileen bezeroa. I: Artzaile, arzalle, arlari.

artzallc-lagun. (emanketa): *izond* Emanketak arizen dituenaren kidea.

artzaln. (esku-langintzak): iz. Abereak zaintzen eta alatzen dituena. I: Aisai, alzai, artzai, artzaun, artxaun. (anti): iz. Bereziki abelixeak zaintzen eta alatzen dituena. j: Arzain, arzzen. (izaŕ); ff *iz.* Bust izaŕen taldea; artzai-makoa; artzaya makoareki. (eguzki): fi *iz.* Aŕatsaldeko eguzkla; etzan-zorian dagoen eguzkia. (aizoyaiak): fl *iz,* Txalupaetako aizoyal txikia, kaizuz seigaŕena.

artzain-astekari. (azkuŕi): iz. Aste beterako artzañei ematen zayen ogi, olio, ozpin eta gatzaren anoa.

artzain-belaf. (landare): iz. Ibayen ondoan azten dan landare-rnota bat.

artzain-borda. (etxola): La, Artzañen etxala. Artzain-ola, artzain-xola, arzkun.

artznin-del. (dei-egikunlza): iz. Artzañen deya.

artznin-egon. (zaintza): *ad.* Artzañaren lama egiten egon.

artznin-izaf. (leaf): *iz.* Artzañen izafa. I: ikus.: Artizaŕ, ipaŕ-izaŕ.

artznin-makila. (makil): *iz.* **Esne-**ontziak eramateko makil aundia.

artzain-mitila. (esku-langintzak): *iz.* Ikus.: Arizai-mutil. I: Artzain-mutil, arb:amutil, (abere): *iz.* Berbera.

artzain-musa. (landare): *iz*. Landare berezi bat.: Artzain-zoŕo-belaŕ. (igab): *iz*. *Igaii* Igor' eta Enokola, miñak dauzkana.

artzain-nexka. (esku-langintzak): fz. Artsaintsa gaztea. j: Artzainsa. (abere): iz. Berbera.

urtzain-ola. (etxoia): fz. Ikus.: Artzain-borda. Artzain-xola, arzkun.

artzain-xola. (etxola): *fz*. Ikus.: Artzain bards. I: Artzain-ola, arzkun.

artzain-zofo-belaf. (landare): *iz*. ikus.: Artzain-musa.

artzalndi. (abere): iz. Ikus.: Artzaikunde.

artzaingo. (zaintza): *iz*. Ikus.: Artzaigo. Artzaiko, artzaiketa, artzaintza, arzeingo, unailza.

artzainjoko. (joko): (z. Sei aŕi txikietaz egiten dan Jokes.

artzainka. (zainlza): *I.a.* Artzañen lana.

artzainkatu. (zaintza): *ad.* Artzañen lana egin. Artzaintu.

artzainsa. (esku-langintzak): *iz*. ikus.: Artzain-nexka. I: Artzaintsa, artzaiño. (abere): *iz*. Berbera.

artzalnio. (esku-langintzak): *iz*. ikus.: Artzai-mutiko. (abere): *12*. Berbera.

artzaintu. (zaintza): *ad*. Artzaña egin edo biurtu. j: Ikus.: Artzaiiikatu,

artzaintxo. (estebete): *iz*. Ardiaren bigaŕen urdala betetzean egiten dan buzkantza. j: Ikus.: Buzkaniz. I: Buzkentz.

artzaintza. (zaintza): *iz*. ikus.: Artzaigo. ^: Artzaingo.

artzainlzakuf. (zakuŕ): *iz*. Artzañaren zakuŕa, artzanora, artzanoa, artzaiñol, artzanora, artzain-xakuŕ, artzakuŕ, auzkari-zakuŕ, zabalo.

artzaiñen. (ardi): *(road*. Artzañari dagokiona.

artzalño. (abere): *izond*. ikus.: Artainsa. 1: Artzaintsa.

artzaiñol. (zakuŕ): *iz*. Ikus.: Artzaintzakuŕ. I: Arlzaiñora, artzanora, artzanoa.

artzaiñora. (zakuŕ): *iz*, Ikus,: Artzaintzakuŕ. j: Artzaiñol, artzanora, artzanoa, artzaiñoa.

artzaira. (atospen): *(z*. Artu edo safera ematearen egipena. j: Artzapen, artziera, pasaldi, uneste.

artzaitea. (arpen): *Ia.* Artzea.

artzaitxistu. (soñu): iz. Atzak scan sarturik egiten dan txistua.

artzaitxo. (abere): *fz*. Artzain txikia, artzañaren moŕoya.

artzaitza. (zaintza): *la.* Artzañek egiten dueen lana. I: Artzango, artzanza, arizantza.

artzaiztuf. (artazi): *iz*. Ikus.: Arlaiztuŕ.

artzaketa. (laŕinketa): *iz*. Garla aizatzea. (aŕantza): iz. Amuari jartzen zayon zatikoa.

artzakuf. (zakuŕ): fz. Ikus.: Artzaintzakuŕ. j: Artzanora, artzauoa, artzaun.

artzate. (antzerti): *izond*. Antzeziaria.

artzale. (arpen): *izond*. Artzen duena.

artzalu. (arpen): *(a.* Tximis-ziŕara arizen dues lanabesa.

artzan-kotsu. (antoxin): *iz*. Ikus.: Artzanide.

artzanoe. (00): *iz*. Abatakaz egindako OCR.

artzan-ola. (etxuia): *iz*. Artzañaren etxola.

art/aria. (abesti): *iz*. Artzarena itzaren laburpena; artza dantzan ari-izaleko soñutxoa.

artzanbide. (bide): */z*. Artzañen bides. (itzarmen): *ft*. Zuberoa'ko artzañek urtero alapideai buruz egiten zuten itunbena. j: Artzanide.

artzaneska. (abere): iz. Artzain lanetan ari dan necks.

artzango. (zaintza): fz. Ikus.: Atzaitza. I: Artzanza, artzantza.

artzanide. (antoxin): iz. Zurezko antoxiña auntzak jeisteko. : Artzan-kotsu. (itzarmen): iz. Ikus.: Artzanbide.

artzanoe. (zakuŕ): *iz*. Thus.: Artzaintzakuŕ. I: Arizakuŕ, artzanora, arizaun.

artzanora. (zakuŕ): iz. Ikus.: Artzaintzakuŕ. I; Artzakuŕ, artzanoa, artzaun, arzanor, auzkari-zakuŕ, labrit, artzanol, zabalo, zabulo.

arizantaf. (ar): iz. ikus.: At. j; Uxalapa.

artzautza. (ardi): iz. Aita dan aaria. I: Artzartza. (zaintza): *iz*. Ikus,, Arizaitza. Artzango, artzanza, artzartza, artzatza.

artzanza. (zaintza): iz. Ikus.: Artzaitza.: Artzango, artzantza.

artzapen. (atospen): iz. Ikus.: Atospen.: Artzaira, artze, artziera, pasaldi, uneste. (menperapen): *iz*. Ikus.: Menperapen. I: lrabazkida.

artzapezpikn. (eliz-nagusi): *iz*. Ikus.: Gongotzain. Apezpiku-buru, arbcapezpiku.

artzara. (biŕezarpen): *adond*. Beŕiz, beŕiro. I: Arza, arzara, arzera, ass.

artzaragafl. (ezerakotasun): *izond*, ikus.: Ezegoki. 1: Enkada.

artzaiatu. (atzerakuntza): *ad*. Atzeratu.

artzan, (ariza): *izond*. Artza darabilena. ^: Artzelari.

artzarki. (aragi): *iz*. Gatzatuta dagoen aragia. I: Artzazki.

artist. (ardi): iz, Zeta dan ardia.

artzartza. (ardi): *(a.* ikus.: Artzantza. I: Artzatza.

artzasi. (aŕaildura): *ad*. Aŕaildura egin.

artzatu. (ariza): *ad*. Artzaz lanegin. (: Baetu, artzetu, artzeztatu, arzatu, galbaetu, galbaritu, iraisi, iralki, iralgi.

artzatza. (ardi): *iz*. Ikus.: Artzantza. Artzartza.

artzaun. (zakuŕ): *iz*. ikus.: Artzaintzakuŕ. I: Artzakuŕ, artzanora, artzanoa. (abere): fz. Ikus.: Artzain. Artxaun.

artzaufe. (eliz-nagusi): *iz*. Ikus.: Gotzain.

artzaya-makoarekin. (izat): *iz*. Bost izaf dauzkan izaŕ-taldea.

artzazld. (aragi): *iz*. ikus.: Artzarki.

artze. (artza): iz. Ikus.: Artza. (atospen): iz. ikus.: Atospen. : Artzapen, artzaira, artziera. (adiruen): Adimena izatea adierazten duena. (arturen): fl *fr*. Ikus.: Arturen. (aft): II iz. Afiak dagozen tokia. ^: Artza, aŕiola, aŕitsu, aŕitza.

artze-lagun. (arturen): *izond*. Ikus.: Artzekide.

artze-sakel. (zizku): *iz*. Atzekaldean jaŕita dagoen sakela.

artzedun. (arturen): *izond*. Arturenen bat duena. Arizeduru, artzekodun, artzeko-zate, arzekodan, artzelant.

artzeduru. (arturen): *izond*. Ikus.: Artzedun. j: Aztzekodun, artzeko-zale.

artzei. (saizulo): *iz*. Artzen saizulea. Artz-gorku, artz-zuio.

artzeke. (arpen): *adond*. Arta gabe.

arzzekl. (poop): *iz*. Begizla-bides. Atiuste.

artzeklde. (arturen): *izond*. Arturen bateau zatiren bat duena. j: Artze-lagun.

artzeko. (arpen): *izond*. Arpenen bat jasotzeko. (arturen): *iz*. Ikus.: Arturen.

artzeko-emanak. (zenbakun): *iz*. Zoŕ-artzekoa.

artzeko-pilo. (arturen): fz. Artzekoa dan guzia, arturen osoa.

artzeko-zale. (arturen): *izond*, Ikus.; Artzedun. j: Artzeduru, artzekodun.

artzekoak egin. (inks): *ad*. Ziorik gabe inkaz ari-izan.

artzekodun. (arturen): *izond.* Ikus,: Artzedun.I: Artzeduru, artzeko-zale, arzekoduu, arizelant.

artzekoz beteta. (inka): *adond.* Tukaz bctcta egotca.

artzekuloka. (tanpa): *adond.* Uztarka ari-izatea.

artzelant. (arturen): *izond.* Tkus.: Artzedun. j: Artzekodun.

artzelari. (artza): *izond.* Ikus.: Artzari.

artzen. (elizti): *ad.* Ariu aditzaren oraingo asmoa adierazten duen itza.

artzeño. (artza): *iz.* Artze txikia.

artzeño-gile. (aizemale): *frond.* Artzeñoak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

artzeño-zaplada. (tanpa): ŕz. Ikus.: Artzeñokada. (artza): ŕz. Berbera.

artzeñokada. (tanpa): *iz*, Artzeñoaz emandako tanpa. J: Artzeño-zaplada. (artza): iz. Berbera.

artzeñoketa. (artza): *iz.* Artzeñoa erabiltzearen egipena.

artzetu. (artza): *ad.* Tkus.: Artzatu. J: Baetu.

artzez. (egin): *ad.* Ari-izatez.

artzeztatu. (artza): *ad.* Ikus.: Artzatu, J: Baetu, artzetu.

artzt. (artzidura): *ad.* Artzidura egin. Arzitu. (ileondo): *izond.* Tximak oŕaztu gabe dauzkana. (afokeri): *izond. Mon* dana.

artzi-aldi. (artzidura): *iz.* Ikus.: Artzidura. Artziketa.

artzl-arazi. (artzidura): *ad.* Artzldnra eragin.

artzi-arazie. (artzidura): *izond.* Artzidura eragiten duena. J: Artzi-erazle.

artzi-berotu. (artzidura): *ad.* Garb ado baste miñak, metaturik dagozenean, artzitu.

artzi-biortu. (artzidura): *ad.* Esnea mindu. (esne): *ad.* Berbera.

artzi-eragozgafi. (artzidura): *izond.* Artzidura eragozten duena.

artzi-erazle. (artzidurs): *izond.* ikus.: Artzi-arazle.

artzi-ezin. (artzidura): *izond.* Artzitu ezin ditekena.

artzi-gabeko ogi. (ogi): iz. Legamiarik gabe egindako ogia. (artzidura): *iz.* Barbara,

artziatu. (bakantasun): *ad.* Tkus.: Bakandu.

ARTZIDURA. *iz.* lkatz-gorputz bat, xomoŕolxo batzuen eragipenez, eraldatu edo usteltzea. : Erakidura, etsigo, artzi-aldi, artziketa, legamidura, txantxarpen, muztiopen. /1(ardo), (bero), (irakidura), (kimia), (landare-crizti), (agi), Condo), (usteldura), (zurmin).

artziera. (atospen): iz. ikus.: Artzaira.: Artzapen, artze.

atzigal. (artzidura): iz, Artzitu-eragiten duen gaya. J: Artziki, berantzagi.

artzigaf. (sarkura): *izond.* Uyelgaŕia dana. : Gorputz baten zibizkien artean baste gorputz batenak sartu ditzakena, egitan or nasterik cz alkarizerik izan gabe. (artzidura): *ŕzond.* Artzitu ditekcna.

artziketa. (arizidura): *iz.* Ikus.: Art idura. I: Artzi-aldi.

artziki. (artzidura): *iz.* Ikus.: Artzigai. I: Berantzagi.

artzikidin, (artzidura): *izond.* Artzitu ditekena.

artzilcin. (artile): *iz.* Ikuzi gabeko artilea.

artzitu. (aŕokeri): *ad.* Aŕo egin ado biurtu. (artzidura): *ad.* Artzidura egin, ^: Trakui, legamiatu, lemarnitu, muztiatu, artzutu.

artzitzaile. (artzidura): *izond.* Artzitzen duena.

artzkume. (artz): *iz.* Artzarcn kuma. Artz-ume, artzakume, arzkume,

artzola. (oñazpi): *iz.* Ikus.: Idulki.

artztegi. (artz): *iz.* Artzaren goregailu.

artzu. (aŕi): *iz.* Ikus.: Arkoskotegi.

artzukatu. (tiŕit): ad. Zerbait cz onartri.

artzulo. (leize-zulo): *iz.* Ikus.: Leize-zulo.

artzuri. (atxurdin): *iz.* Ikus.: Arzuri. I: Aiznabaŕ, artxuri, ketagaŕ.

artzuri-ontzi. (atxurdin): iz. Arzuriz egindako ontzia.

artzutu. (artzidura): *ad.* Ikus.: Artzitu. J: Muztiatu.

arm'. (ibias-argi-muti I): iz. Ikus.: ltxas-argi-mutil.

aruka. (zeŕi): *iz.* Zeŕikumea, erdi-aldi bateau azkena jayo dana. j: Azkenputz, kadantxeŕi, kaden, kayen, kain, kain-txeŕi.

aruler, (mintzabide): *izond.* Asko itzegiten duena.

aruleria. (mintaab€de): *iz.* Asko mintzatzea.

anal, (makil): *iz.* Makil lure ta mea.

aruu. (bide): *iz.* Ariz beteta dagoen bidea.

aruntz. (elizti): *adond.* Arantz, arontz, auntz, arunz.

aruntz-onuntz. (alpeŕaldi): *adand.* Aruntz eta onuntz, ezer egin gabe ibiltzea.

aruntza. (auntz): *iz.* Tkus.: Arauntza. Aŕi-annlz, arrante.

auntzago. (abialdi): *adond.* Aruntz eta aruntz, gero ta geyago, auŕeruntz. I: Arutzago.

aruntzako. (abialdi): *izond.* Aruntz abiatuta.

aruutzatu. (igidura): *ad.* Aruntz igitu. I: Aruztu.

arutz. (elizti): *adand.* Tkus,: Aruntz. Arontz, arunz, aruzka.

arutzago. (abialdi): *adond.* Ikus.: Aruntzago.

aruzko. (elizti): *adond.* Anrntzko.

aruzkoan. (abialdi): *adond.* Aruntz joatean,

aruztu. (aldaera): *ad.* Aruntz abiatu. (igidura): *ad.* 17ms.: Aruntzatu.

arxaluak. (eresgalu): iz. Bi zurezko zatiko konkilez egindako eresgalua.

arxarki. (aragi): *iz.* Ardi-aragi.

arxede. (ail): *iz.* Afi-goyera txikia.

arxet. (gudalari): *iz.* Aŕanbel eta dardayez gudukatzen zuen gudaria.

arxibo. (kankoŕ): *izond.* Konkorduna dana.

arxilo. (leize-zalo): *iz.* Leize txikia. J: Arzilo.

arxipot. (landare): iz. Tspiluaren antzekoa dan Tandarea, bare zurtoña naŕaskaria da ta bare oŕlak tau ta zapalak drra.

arxotx. (ezuŕ): iz. Bizkaŕ-ezufaren beko mutuŕa.

arxutx. (golde): *iz.* Golde-endaitzaren urkulua.

arza. (artza): *iz.* Ru^{g}.: Artza. Artzc. (biŕezarpen): *adand.* hu^{g}.: Artzara. Arzara, arzera.

arza-arlu. (biŕezarpen): *ad.* Beŕiz artu. (arpen): *ad.* Berbera.

arzabal-zoru.(zola): *iz.* Arzabalez estalrtako zola. *(aŕi): iz.* Barbera.

arzagi, (ezko): *iz.* ikus.: Ezko. J: Argi-gai, argizagi, argizai, argizari, arzai.

arzaile, (saleroste): *izond.* Ikus.: Artzaile. I: Bazaro.

arzain, (ardi): *izond.* hu^{g}.: Artzain.

arzaingo. (zaintza): *iz.* Abereak eta batez ere abeltxeen zaintzearen egipena.

arzaite, (arpen): iz. Artzea.

arzale. (aŕ): *izond.* Aŕak jaten dituena.

arzanka. (afandikeri): *adond.* Afandlkeriz ari-izatea.

arzantz. (auntz): *iz. Ikus.;* Arauntza. Aruntza, aŕi-auntz, arzatz. (ardi): *iz.* Berbera, barbers. : Aita dan aaria.

arzara. (bifezarpen): *adond.* Ikus.: Artzara. I: Arza, arzera. : Befiz, beŕiro.

arzaragafi. (atzerakun€za): izond. Atzera-eragiten duena.

arzaratu. (atzerakuntza): *ad.* Atzeratu.

arzatn. (laŕinketa): *ad.* Aize-sardeaz eultzia aizetu. (artza): *ad.* Ikus.: Artzatu,

arzalz. (ardi): iz. Ikus.: Arzantz.

arzauri. (iegaf): iz. Zangaŕ safes ta belaun atzcan sai-abereai egiten zayen zauridura.

arzbelafi. (landare): *iz.* Bedatz-ilikaria dan landarea; bare ofiak beitik gutxi jasoak, aundiak, aragitsu ta azpitik iletsuak dira.

arzeduru. (arturen): *izond.* Arturenen bat jasotzeko duena.

arzeilu. (zizku): *iz.* ikus.: Zizku. I: Arzelu, zarpa.

arzein. (ardi): *in* Ikus,: Artzain. Arzain.

arzern. (befitasun): *adond. ikus.:* Befiro. Beŕiz.

arzeutsa. (zerga): *iz.* Eliz-nagusiek ikustatzen dituzten elizaetatik jasotzen duten zerga.

arzi. (labaki-ai€zuf): *iz.* Ikus.: Pikotx.

arzigafi. (erabe): *(wad.* Erabez uteak zutik ipintzen dituena.

arzilo. (leize-zulo): *iz.* Ikus.: Leize-zulo. I: Leuso, arzulo, Leine, ziloka.

arzipote. (txori): ŕz. Ikus.: Beoŕ-txori. I: Araba-zozo, ardizofi, artxi-pote, artxuri.

arzitu. (artzidura): *ad.* Ikus.: Artzi.

arzki. (aragi): *iz.* Artzaren aragia. (arta): iz. Berbera.

arzku. (ugaztun); ŕz. Ikus.: Akumaŕa. I: Aixkona, akua, aŕonaŕo, azkonafa, arsko, arsku, azkenaŕo.

arzkume. (aria): *iz.* Ikus.: Artzkume.

arzkun. (etxola): iz. Ikus.: Artzain-borda. I: Artzain-ola, Atzain-xola.

arzubi. (zubi): iz. Ariz egindako zubia.

arzulo. (Icize-zulo): in Ikus.: Leize. Arzilo.

arzume. (zurtoin): *iz.* Zugatzaren muskila. (zugatz): *iz.* Barbera.

arzupin-sail. (suagalaritza): *iz.* Af-zupiñen rnultzoa,

arxuri. (atxurdin): iz. Atxurdin zeargia. ^: Aiznabaŕ, artxuri, artzuri, kelagaŕ.

arzurl-antzeko. (atxurdin): *izond.* Arzuriaren itxura duena.

arzurizko. (atxurdin); *ŕzond.* Arzuriz egiña dana.

as. (biloiatasun): *izond.* Ezer jantzi gabe dagoena. (asiera): *ad.* Asi aditzaren etna. (gerokolasun): *adond.* Gerokoan. (atsaldi): [j ŕz. Atsaldiaren egipena. Asa. (iguin): *(iz.* Ikus.: lguiu. (oyutza): Zefiari ibil dedin esaten zayon oyutza.

as-erazi. (asetasun): *ad.* Geyegi jan-eragin.

as-erazle. (asetasun): *izond.* Geyegi jatearen ondorio txaŕa egin dezakena.

as-erdi. (txintxin): ia. Eŕoma'n aspaldian erabiltzen zan txintxiña,

as-eta. (asiera): *adond.* Asi to gero.

as-gorapen. (atsaldi): *ia.* Atsanka. (gura): *iz.* Guraria adierazten dun asperena.

as-koititu. (atsaldi): *ad.* Sendabidekintzarako ats-artu.

as-ordu. (asiera): iz. Asteko arena.

as-seiren. (txintxin): *iz.* Efoma'ko burni-gofizko txintxlña.

asa. (atsaldi): *iz.* Ikus.: As. E: Ats. (oyutza): *(rya.* Sal-abereai ibil ditezen egiten zayen oyutza. (bifezarpen): *adond.* Beŕiz, befiro. J: Ikus.: Artzara.

asa-asa. (biloiztasun): *adond.* Arin jantzita egotea. I; Asasa.

asa-kerten. (aza): *iz.* Aza-buruaren cola. (baldartasun): *izond.* Baldafa dana.

asa-landara. (aza): *iz.* Azaren landarea.

asa-lapiko. (aza): *iz.* Aza-buruaren egosaria.

asab-cite. (aitona): *iz.* Ikus.: Asaba-irudi.

asaba. (anbiola): *iz.* Sendiaren askaldikoa izan zana. j; Aufaba, aufetiko. (aitona): *fa.* Aitona edo bifaitona izan dana. I; Aufaba, auŕeko,

asaba-ercn. (aitona): *iz.* Tokabilasoa izan dana.

asaba-etxe. (bizitegi): *iz.* Tkus.: Etxalondo. I: Etxalaf, etxaondo, etxeondo, etxeoausi, etxe-buru.

asaba-irudi. (aitona): *iz.* Aitonaen antza, Asab-eite, arbaskatz, arbasmen.

asaba-iruditasun. (eite): *iz.* Asabaen antza.

asaba-itz. (anbiola): *iz.* Asabak bezels ari-izatea.

asaba-ondare. (yaraunspen): Aitonaen yaraunspena. (aitona): ŕz. Berbera.

asaba-zale. (anbiola); *izond.* Asabak bezela ari-izatea maite duena.

asaba-zaletasun. (anbiola): *iz.* Azabak bezela ari-izateko jokera.

asabatz. (anbiola): *iz.* Norberaren auŕeko aitalenen efenkada.

asabaizartu.(yaraunspen): *ad.* Asabacugandik yarauntsi. j: Asabaz artu.

asabeaita. (aitona): *iz. This.:* Aitona.

asabeama. (aitona): iz. Ilms.: Amoña.

asaben. (anbiola): *izond.* Asabak bezela ari-izatekoa. (aitona): *izond.* Aitonaen antzekoa dana. I: Asabengandiko.

asabengandiko. (anbiola): *frond.* Antziñakoa dana. (aitona): *izond.* Ikus.: Asaben.

asabefi. (endeŕi): *iz. Ikus.:* Abeŕi. I: Guraso-efi.

asadatu. (nekabidc): *ad.* Nekatu-eragin.

asap. (uŕuntasun): *adond.* Uŕunekoa izatea. I: Mao. (ufuntasun): *izond.* Uŕunekoa dana. (scao): *iz.* Ikus.: Azao. Azao txikia, aorta.

nsagotasun. (ufuntasun): ŕz. Ikus.: Ufuntasun. 9: Ufingo.

asagotu. (ufuntasun): *ad.* Ufundu. (tiŕit): *ad.* Baztertu, astandu.

mat. (atsaldi): iz. Eztut aundia. (eritasun): ŕz. Gaitzepet, bulaŕetikoa, asayc. (egazti): Olagoŕa.

asaidun. (eritasun): *izand.* Gaitzepelez eel dagoena.

asaike. (atsaldi): *adond.* Eztulka ari-izatea.

asaikera. (asiera): *iz.* Ikus.: Asiera.

asain. (ayeŕ): *ad.* Zaletu.

asajeale. (joko): iz. Kurkuluxetan esku-eldiak.

asakabe: (itoaldi): *izand.* Atsa cragozten duena.

asakara. (abash): iz. Abestutako olerkia. (olerti): iz. Berbera,

asakara-zale. (abash): *izond.* Ikus.: Asakaragile. I; Asakaralari.

aakaragile. (abesti): *izond.* Asakarak abesten dituena. [: Asakaralari, asakara-zale.

asakaralari. (abesti): *izond.* Ikus.: Asakaragile. I: Asakara-zale.

asakatu. (amayera); *ad.* An-mun. bukatu.

anal. (anal): *iz. lgalien* azala.

asalda. (asaldatasun): iz. lkus.: Asaldatasun. I: Subermaldi.

asalda-ezin, (iraunkortasun): *izond.* Aldakaitza dana. I: Asaldagaitz.

asaldadura. (asaldura): *iz.* Ikus.: Asaldura. [: Asaldaketa.

asaldagaitz. (iraunkortasun): *izond.* Ikus.: Asalda-ezin.

asaldagafi. (asaldura): *izond.* Asaldura soŕerazten duena. j: Asaldakoŕ, (asaldatasun): *izond.* Asaldatasuna soferazten duena. (erabe): II *izond.* Erabea soŕerazten duena.

asaldagaŕiki. (asaldatasun): *adond.* Asaldatasunez ari-izatea. j: Asaldaka. (erabe): *adond.* Erabez ari-izatea.

asaldaka. (asaldatasun): *adond.* Ikus.: Asaldagaŕiki.

asaldaketa. (asaldura): iz. Ikus.: Asaldura. I: Asaldadura, ixurba.

asaidakuf. (asaldura): *izond.* Ikus.: Asaldagaŕi.

asaldamea. (asaldatasun): *is.* Zerbaiten aurka asaidatzea.

asaldamentu. (asaldatasun): *iz.* Asaldatasunaz zematzen duena. I: Asaldura. (erabe): *iz.* Berbera. (zalapart): II *iz.* Ikus.: Zalapart.

asaldarazi. (asaldatasun): *ad.* Asaldaturik jaŕi-erazo.

asaldarazie. (asaldatasun): *izond.* Ikus.: Asaldart. j: Asaldatari.

asaldari. (asaldatasun): *izond.* Asaldatzen ari dana. j: Asaldatari, asaldarazie.

ASALDATASUN. *iz.* Matxinadaz edo mutirikeriz jeikitzearen egipen eta ondorioa. j: Asalda, subermaldi, zalagarda, ziŕipaŕi.II (biuŕitasun).

asaldatu. (asaldatasan): *ad.* Asaldatasunean jaŕi. Managaiztu. (asaldura): *ad.* Asalduraz ipiñi. Naasi. (nekabide): (*ad.* Nekabidea soferazi. j: Asaŕe-azi.

asaldatuxe. (asaldatasun): *ad.* Neufi txikiaz asaldatasunean jafi.

asaldatzaiie. (zalapart): *izond.* Zalaparta soŕerazten duena. Asaldatza1e, asaldazale.

asaldazio. (taŕitadura): *is.* Leta batengatik eta batez ere sumiñagatik gertatzen dan tafitadura.

asaldu. (asaldura): *ad.* Asalduraz jaŕi edo egon. 1: Ixurbatu, nastu.

asaldu-eziña. (naretasun): *frond.* Setasunez ari dana. (setasun): *izond.* Berbera.

ASALDURA. *iz.* Artegaraztearen egipena. j: Nastea, naspila, durduzadura, asaldadura, asaldaketa. I: Kezkara, ixurba, naasmendu, taŕitago, txunditze, zentzordura, itxulastu. (asaldatasun): iz. Ikus.: Asaldamentu. /1 (aldakura), (alditxaŕ), (alke), (baidartasun), (erabe), (erabetasun), (ergeltasun), (gurenda), (kolokadura), (naspil), (nastaldi), (tutubin), (urduritasun), (ustekabe), (zorotasun).

asalduraz. (asaldura): *adond.* Asaldurik ari-izatea. [: Asalduz.

asaldutan.(asaldura): *adond.* Asalduraz egotea.

asaldutsu. (aldakura): *izond.* Aldakuraz dagoena.

asaiduz. (asaldura): *adond.* Ikus.: Asalduraz.

asalna. (landare): is. Ikus.: Atsun. Bedarmin, asaña.

asantu. (zurigintza): iz. Ikus.: Zurigintza. j: Xurikintza.

asaa. (uŕuntasun): *(dotal.* Ikus.: Asago; itz ∘nrtt laburpena.

asaŕko. (uŕuntasun): *frond.* Ilŕunekoa dana; efun dagoena.

asapala. (zaidizketa): *iz.* Lauoinka, Ikus.: Aparan,

asapalan. (zaldizketa): *adond.* Lauoinkaz ibiltzea. j: Lauñaz, laufian, Lau-Mikan, laurazka,laurazkan, laureanka, lauringoan, lauroinka, posta, tatapaz.

asarazi. (asiera): *ad.* Asi eragin.

asarbiudu. (atsaldi): *ad.* Atsa nekeagatik gaizki artu.

asarkeri. (asaŕe): *iz.* Ikus.: Asaŕ-akti. Asafadura, asafakuntza.

asaro. (aisetasun): *adond.* Aisetasunez egotea edo ibiitzea.

asafadura. (asaŕe): *iz.* Ikus.: Asaf-aldi. Asarkeri, asafakuntza.

asafaketan. (asaŕe): *adond.* Asafez ari-izatea.

asafakitu. (gaztañondo): *ad,* Morkotsa ideki.

asafakof. (aseŕe): *izond.* Asafetzen dana. (sumin): *izond.* Sumintzen dana.

asafakuntza. (asaŕe): *is.* Ikus.: Asaf-aldi. I: Asaŕadura, asarkeri.

asaf-aldi. (asaŕe): *iz.* Asafeturik egotearen aldia. j: Asarkeri, asaŕadura, aaaŕakuntza. (sumin): iz. Sumindurik egotearen aldia.

asaf-arazi. (asaŕe): *ad.* Asaŕetu-eragin. Asaŕ-azi, asaŕazo, asaŕe-arazi, asaŕe-azi.

asaf-asarka. (joko): *adond.* Aufen jokua, alkaf afapatzen egiten dana.

asafatu. (asaŕe): *ad.* Asaŕez egon edo ibili, 1: Asafetu, aseŕetu, kexatu, ifikotu, piŕitu, pufuztu. (sumin): *ad,* Sumiñez egon edo *ibili.*

asaf-azi. (asaŕe): *ad.* Ikus.: Asaŕ-arazi. Asafazo, asaŕe-arazi, asaŕe-azi.

asaŕazo. (asaŕe): *ad.* Ikus.: Asaf-arazi. Asaŕ-azi, asaŕe-azazi, asate-azi.

ASAI*U. *iz.* Musturi, kokintasuna.: Gauza batzuek gogoan dagiten biotz-ikutze iguingafi ta gogaikaŕia. Afengura, asatedura, aserkeri, asefe, udol-sendo, musturi, puntzu, auduŕ-uxtu, tulun, kaŕaña. (aundiera): *frond.* Ikus.: Aundi. : Oso aundia dana. (sumin): (iz. Samurgoa. (uzutasun): *frond.* Zangafa. (indaf): jj *frond.* Indartsua. (zama): jj *izond.* Zamatua dagoena. (jolasbide): (*izond.* Jolasean dabilena. (zailtasun): II *adond.* Zailtasunez, ozta-oztan.

asafe-arazi. (asaŕe): *ad. Baas.:* Asaŕ-arazi. j: Asaŕ-azi, asaŕazo, asaŕe-azi.

asafe-azi. (asaŕe): *ad.* ikus.: Asaŕ-arazi. Asaŕ-azi, asaŕazo, asaŕe-arazi. (nekabide): *ad.* Ikus.: Asaldatu.

asaŕe-bide. (asafe): *iz.* Asaŕetzeko karia dana.

asaŕe-bizi. (asafe): *iz.* Oso aundia dan asafea. I: Aseŕe-bizi.

asafe-egin. (akal): *ad.* Akaf-egin.

asaŕe-egitu. (asaŕe): *ad.* Gcyegi asafetu. (sumin): *ad.* Geyegi sumindu.

asaŕe-eman. (asaŕe): *ad.* Gogoŕ akaŕ-egin.

asafe-erakutsi. (asaŕe): *ad.* Asaŕez agertu.

asafe-erakutsiak. (asafe): *iz,* Aŕandikeriz egindako zemakuntzak. (zemakuntza): *is.* Berbera.

asafe-ero. (asaŕe): *izond.* Guztiz asaŕetuta dagoena. (sumin): *izond. Sumiñez ari* dana.

asaŕe-izan. (asaŕe): *ad.* Asaŕeturik egon.

asafe-oyu. (oyutza): *oyu.* Asaŕe-aldiaren oyua. (asafe): *iz.* Berbera.

asafe-sumindu. (sumin): *ad.* Asaŕez sumindu. j: Asaŕemindu. (asafe): *ad.* Berbera.

asafea utzi. (a^g^ate): *ad.* Asaferik gabe geratu.

asafealdi. (a^g^ate): *iz.* Asafeturik egotearen aldia. (sunlit* is. Sumindurik egotearen aldia.

asafearazie. (asaŕe): *izond.* Asafea soŕerazten duena.

asafearazte. (a^g^ate): *is.* Asafe eragitearen egipena,

asafedan. (asaŕe): *frond.* Asafeturik dagoena.

asafedura. (a^g^ate): *is. Ikus.:* Asaŕe. (cumin): *iz.* Ikus.: **Sunda**'.

asafegafi. (asafe): *izond,* Asafea soŕerazten duena.

asafegln. (asate): *izond.* Atsekabe edo iguindura adierazko, ortzen artean marmarikatzen duena.

asafego. (asaŕe): *iz.* Asaŕearen egipena.

asafekeri. (asafe): *iz.* Asaŕetzearen egipena. I: Petralkeria.

asafeki. (sumin): *adond.* Asaŕez adizatea.

asafekoi. (sumin): *izond.* Eŕaz asaŕetzen dana. I: Asafekof, asaŕeti, asaŕetsu.

asafekoitasun. (sumin): *iz.* Ikus.: Asaŕekortasun.

asafekof. (sumin): *izond.* Ikus.: Asaŕekoi, I: Aaaŕeti, asaŕetsu.

asafekortasun. (sumin): iz. Sumiñerako ayefa. : Asaŕekoitasun.

asafekortn. (asaŕe): *ad.* Asaŕekoŕa egin edo biurtu. (sumin): *ad.* Asaŕekoi biurtu.

asafekundc. (sumin): iz. Ikus.: Sumiu. Asete, asafetasun.

asafemindu. (asaŕe): *ad.* Guztiz asaŕetu. ^: Asaŕe-sumindu.

asafera. (asaŕe): *iz.* Norbaitenganako asaie edo bekozkoa.

asaf-erazi. (asaŕe): *ad.* Asaŕetu-eragin. (unadura): *ad.* Gaitzarazi.

asafero. (asaŕe): *adond.* Asaŕez ari-izatea.

asafetasun. (sumin): *iz.* ikus.: Asaŕekunde.: Aseŕe.

asaŕeti. (sumin): *izond.* Bats.: Asaŕekoi. ^: Asaŕekoŕ, asaŕetsu.

asaŕetsu. (sumin): *(rood.* ikus.: Asaŕekoi. Asaŕekoŕ, asaŕeti.

asaaetu. (asaŕe); ad. Asafea erakutsi. Asertu, aseŕetu, azkantu, gibelmindu, kexatu, assŕat s, iŕíkotu, muxakartu, muxindu, piŕitu, puntxundu, puŕuztu, salotu, zapuiztu. (zauri): *ad.* Zauri bat gorbiztu.

asafetze. (asaŕe): ir. Asafe izatearen egipena.

asafez. (sumin): *adond.* Asaŕeturik ari-izatea.

asafia. (landare): iz, Zerbakaria dan landarea.

asarta. (azarkuntza): *Izond.* Azarkuntzaz ad dana.

asartatu. (azarkuntza): *ad,* I us.: Asartu.

asartu. (azarkuntza): *ad.* Azarkuntza erakutsi. j: Asartatu.

asasa. (biloiztasun): *Izond.* Ikus.: Asaasa.

asaskadu. (zabalera): *izond.* Zabal eta lasaya dana. Ase.

astte. (etxegain): Iz, Ikus.: Egal, j; Egatx, egatz.

asats. (laspel): iz. Ikus.: Laspel. j: Aski, kemeaŕ.

asatzean.(eŕenkada): *adond.* Efenkadaz ari-izatea.

asau. (uŕuntasun): *adond.* titan, uŕuti.

asautasun. (uŕuntasun): iZ. 1kits.: Ufuntasun.

asaya.(biotzondo):ir. Biotzendoko gogoŕa zinkurifiekin.

asaye. (eritasun): *iz.* 1kus.: Asai.

asayuren. (guruin): *iz.* ikus.: Gamin. (txoskat): *iz.* Ikus.: Txoskof.

asazka. (indaŕaldi): *iz.* Leraren bat oldarmenez agertzea.

asazkaldi. (arindura): iz. Neke, Ian edo atsekabean izaten dan arindura. Askaldi.

asazkatu, (atsaldi): *ad.* Ats-artu. I: Ikus.: Atsartu. (arindura): *ad.* Neke, Ian edo atsekabean arindu. j: Asazkau, azazkatu,azazkau.

asazpi. (azpil): *iz.* Mayan erabiltzeko azpiia. j: Asazpil.

asbae. (atsaldi): iz. Atsaldi atsalkoŕaz agertzen dan eritasuna, aidletan gaŕazturik izaten dana. Txuŕuen, txuŕun. (itoaldi): iz. Berbera. I: Asbage, pantatx.

asbaetu. (eritasun): *ad.* Asbaez eritu. (atsaldi): *ad.* Berbera.

asbage. (atsekabe): ŕz. Ikus.: Atsekabe. Keremende, (itoaldi): *izond.* Asbaez eri dagoena. I: Pantatx, asbae, askabe.

asbagetu. (atsekabe): *ad.* Atsekabeturik izan.

asbai. (itoaldi): *iz.* Arnas-artzeko zailtasuna. I: Asbaidura.

asbaidura, (itoaldi): *iz.* Ikus,: Asbai. I: Asbaitura, aspitura.

asbaetu. (itoaldi): *ad.* Enoaz akitu.

asbea. (inks): *iz.* Ikus.: Asbeerapen. I: Asberapen.

ashram. (atsaldi): *iz.* Birikaetan artutako aidea botatzea, I: Asbena.

asbeerapea. (atsaldi): *iz.* Itun-zinkuriña. I: Atsanka, asberapen, asbea, asbeerazpen, asbena, asbeerazpen.

asbeerapenti. (atsaldi): *izond.* Asko asperatzen duena.

asber. (atsaldi); Jr. Ikus.: Asbena.

asbera. (atsaldi): *iz.* Zinkuriña. j: Asber, asberapen.

asberaka. (atsaldi): *adond.* Asberaz ari-izatea.

asberapen. (inka): *iz.* ikus.: Inks. I: Inkak ematea, asbea. (atsaldi): *ft.* Thus.: Asbera. I: Ikus.: Asbeerapen.

asberatu. (atsaldi): *ad.* Zinkuriñak egotzi.

asberkide.(laguntasun): *izond.* Lekaidegayaren kidea. €: Asbeŕi-lagun. (ikasketa): *izond.* Berbera.

asbero. (hero): *iz.* Sapabero.

asberotu. (itoaldi): *ad.* Abereak ost-estu izan.

asbefi. (beŕitasun): Frond. Edozein guys ikasten aster' dana. I: Aspefi. (asiera): *iz.* Asi beŕía dana.

asbefi-aldl. (lekaidego): *iz.* Lekaidegayak beren ikasketak egiten dituzten aldia.

asbeñ-biziera. (lekaidego): *iz.* Lekaidegayak egiten duten biziera. j: Asbeŕibizpide.

asbefi-bizpide. (lekaidego): *iz.* Ikus.: Asbeŕi-biziera.

asbefi-etxe. (lekaidetxe): *iz.* Lekaidegayak ikasten ari-diran etxea. Asbefitegi.

asbefi-lagun. (iaguntasun); *izond.* Ikus.; Asberkide.

asbefi-sari. (atuneza): Iz. Ikus.: Asbeŕikeria.

asbefi-talde, (Iekaidega): Jr. Ikasten ai diran lekaide-gayen taldea.

asbefi-tegi. (lekaidego): *iz, Ikus,;* Asbeŕitegi.

asbefikeria, (atuneza); iz, Asibeŕikeria. I: Ikus.: Atuneza. I: Asbeŕi-sari.

asbefitasun, (lekaidego): *iz,* Ikasten an diran lekaide-gayen tasuna.

asbefitu. (biŕezarpen): *ad,* Zerbait beŕitu,

asbest-aft. (menasta): *iz.* Iron-aŕiaren antzekoa dan menasta.

asbida. (zintzuŕ): *iz. Ikus.:* Zintzuf. Txuntxuŕ.

asbide. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Atsaldi. Arnasa,

asbide-biko. (atsaldi): *izond.* Asbaya duena,

asburu. (asiera): iz. Ikus.: Asiera. j: Asten duena,

asdun. (kirats): *izond.* Kirastuna dana.

ase. (asetasun): *ad.* Asetu, attn. 1: Aseazi, asebetetu, ataŕatu. (ugaritasun): *izond* Ugaria dana. (ezetasun): II *ad.* Ezetasunez edo ubilez gorputz bat guztiz bete. (zabalera): j *izond.* Ikus.: Asaskadu,

ase ezkof. (asetasun): *(rood.* Ikus.: Aseezin. I: Ase-gaitz, asekaitz.

ase giri-girl. (asetasun): *iz.* Asetasun bete-betea.

ase ta bete. (asetasun); *adond.* Asesondoa egitea.

ase-arazi. (asetasun): *ad.* Asetu-eragin.

ase-arazle. (asetasun): *izond.* Asetu-cragiten duena.

ase-arindu. (asetasun): *ad.* Aseturik egotca utzi.

ase-ase. (asetasun): *izond.* Guztiz aseturik dagoena. Ikus.: Aserik.

ase-ad. (asetasun): *ad.* Jatez eta edatez bete-bete egin. Ase, asebetetu.

aseazi. (azkuŕi): *ad, Beat* dan azlcuña ornitu.

ase-betean. (asetasun): *adond.* Asetasuneraño beterik egotea. Ase-bete.

ase-betegañ. (asetasun): *izond.* Asetzen duena.

ase-efez. (asetasun): *izond.* Eŕaz asetu ditekena.

ase-ezin. (asetasun): *izond.* Asetu ezin ditekena. Ase-ezindako, ase-ezkof, ase-gaitz, asekaitz.

ase-ezindalco. (asetasun): *izond.* Asetu al-izan eztana. I: Ikus.: Ase-ezin, ase-eziñezko,

ase-ezintasun. (asetasun): iz. Ase ezin-izatea.

ase-eziñez. (asetasun): *adond.* Ase-eziñean ari-izatea. Ase-eziñik.

ase eziñlk. (asetasun): *adond.* Ikus.: Ase-eziñez.

ase-gabe. (asetasun): *izond.* Aseturik ez dagoena.

ase-gaitz. (asetasun): *izond.* Ikus.: Ase-ezin. j: Ase-ezkof, asekaitz. (atsekabetasun): *izond.* Ategintasunik artzen ez duena. j: Asekaitz.

ase-fafu. (mozkorkeri): *izond.* Zearo mozkortuta dagoena. I: Aseri-laŕu.

ase-ostean. (asetasun): *adond.* Asealdi ondokoan ari-izatea.

asea. (asetasun): iz. Jatez eta edatez okiturik izatea. j: Aseturik dagoena. (Ian): *izond.* Etxeko lanetan aiduru ari dana.

asealdl. (asetasun): *iz.* Jatez eta edatez okiturik izatearen Asego, asekaldi, aseko, asemendu, zapart,

asealdl-egunak. (asotasun): *iz.* Jatez eta edatez okiturik izatearen egunak.

asebete. (asetasun): *iz.* Jatez eta edanez asetzearen ondorioa. j: Tonk-egin, tonkada.

asebetetu. (asetasun): *ad.* Asetu, okitu. Ikus.: Ase, ase-azi.

asedura. (asetasun): *iz.* Aseturik egotea.

asegai. (asetasun): *iz.* Asetzeko egokia dana. Asekai.

asegailu. (asetasun): iz. Asetzeko bides dana.

asegale. (jangura): **fz.** Jan guru duena. j: Ikus.: Jangura. I: Jan-bide, jam-gale, jan-gogo,azkufuntza.

asegafi. (emantza): *izond.* Emantza ernaten duena. (asetasun): *izond.* Asetzekoa dana. (nekabide): *izond.* Jasangaitza dana.

asegatitu. (nekabide): *ad.* Jasangaitza egin edo biurtu.

aseko. (asetasun): *iz. Ikus.:* Asealdi. Asegu, asekaldi, aseko, asemendu, zapart.

asegoitian. (asetasun): *adond.* Asetasuna gañeratu arte.

aselca. (aultasun): *iz.* Aula dan landarea.

asekada. (asetasun): iz. Geyegi jateagatik gertatzen dan egokera txaŕa. ^: Aseka.

asekaitz. (asetasun): *izond.* Ikus.: Ace-gaitz. Ase-ezin, ase-ezkoŕ. (atsekabetasun): *izond.* Ikus.: Ase-gaitz.

asekaldi. (asetasun): iz. Ikus.: Asealdi. Asego, aseko, asemendu.

asekari. (jolasbide): *izond.* Jolasbidesu ibiltzea matte duena.

asekatn. (iseka): *ad.* Isekaz ari-izan. (azkuti): *ad.* Janari ugariak egin.

asekeria. (asetasun): *iz.* Salokeriaz jatea.

aseketa. (azkuŕi): *iz.* Joststzeko asmoz, batmen artean egiten dutenjanaria.

aseki. (asetasun): *adond.* Asetasunez ari-izatea.

asekizun. (azkuŕi): *iz.* Jateko ugari dana. (ugaritasun): *iz.* Berbera.

aseko. (asetasun): *iz. Ikus.:* Asealdi. Asego, asekaldi, asemendu. (adiontasun): iz. Adionezkoa dan unealdia.

asekof. (asetasun): *izond,* Asetzekoa dana. (atsegintasun): *izond.* Atsegiñezkoa dana.

aseTe. (anbiola): iz, Belaunez-belaun, edestiak, beŕiak, edespenak, oiturak eta abafigarotearen egipena.

aseleko. (anbiola): *izond.* Aspaidiko ipuiñai dagokiena.

asemendu. (asetasun): *iz.* Ikus.: Asealdi. Asego, asekaldi, aseko.

asentslo. (landare): *is.* Ikus.: Aramenta. Aramenta, aramente, asensio, asenzio.

asentsio-belaf. (landare): *iz.* Ikus.: Aamen-belaŕ.

aseutu. (erubakitasun): iz. Ikus.: Erabnkitasun. (gogaketa): *iz.* Ikus.: Gogaldi. (zurigintza): *is.* Zurigintza-lana. (orma): *iz. Ikus.:* Orma, mufti. (etxcgintza):) *iz.* Ikus.: Ormadi.

asentzi-pozoidnra. (eden): iz. Ascntsio-edena.

asepe. (asetasun): *iz. Ikus.:* Asetasun.

asepel. (epeltacun): izond. Epela dana.

asera. (asiera): *is.* Ekes.: Asiera. I: Aseraldi. (curt): iz. Euri-erauntsi.

aserako. (asiera): *izond.* Asierari dagoki.ona.(ezaguerak): *izond.* Asi-masiai dagokiena.

aseraldi. (asiera): *is.* Ikus.: Asiera. Asera.

aseraa. (asiera): *adond.* Asieran. (anbiola): *adond.* Aspaldi-aspaldian.

aserdura. (boŕoka): *iz. Ikus.:* Bofoka. (cumin): *iz.* nos.: Sumin.

aseridantza. (izkera): *iz.* Batzuen artean erabiltzen dan izkera berezia.

aserik. (asetasun): *izond.* Aseturik dagoena. j:Ikus.: Ase-ase.

aserin. (eyeraldi): *iz.* Ikus.: Eotafi. j: Bo-aŕJ.

aserkeri. (mate): *iz.* Ikus.: Asafe.

aserkuntza. (cumin): *is. Ikus.:* Sumin.

asero. (aisetasun): *izond.* Lasai dagoena. (zabatera): *adond.* Nasaiki egotea.

aserotasun. (aisetasun): *iz.* Aisetasunez izatea.

aserotu. (lazapen): *ad.* Lazatu. (aisetasun): *ad.* Lasai ipiñi.

aseŕ. (asaŕe): *iz.* Asefe itzaren laburpena.

asefabide. (scale): *la.* Asaŕeteko bidea. I: Aseŕe-bide.

asefadura. (etiketa): *iz.* Asaŕetzearen egipena.

asefagatii. (asaŕe): *izond.* Asaŕetzekoa dana. Aseŕegaŕi,

nsefagatlzko. (aside): *izond.* Bete barnekoa asegafia dana.

asefakof. (asaŕe): *izond.* Efaz asaŕetzen dana. j: Aseŕkoŕ. (cumin): *izond.* Berbera. (ozarkeri): *izond.* Ozafa dana.

asefakortasun. (cumin): *iz.* Sumintzea. I: Asefekoitasun, asefekortasun.

nsefakuutza. (eft* *iz.* ikus.: Goŕoto. I: teŕo.

asef-aldi. (asaŕe): *is.* Asafetzearen atdia. (cumin): *is.* Berbera.

aseŕarazlc. (cumin): *izond.* Sumin-eragiten duena. Aseŕe-arazle, aŕeŕe-pizle,

asefati. (asaŕe): *Bond.* Ikus.: Aseŕakoŕ. (sumin): *izond.* Berbera. (ozarkeri); *izond.* Ozaŕa dana.

asefatu. (nekabide): *ad.* Nekarazi. (asaŕe): *ad.* Asaŕetn. I: Aseŕa.

asefazi. (sumin): *ad.* Gogait-eragin. I: Aseŕerazo, aseŕerazi. (asaŕe): *ad.* Asafetu-eragin.

asef--bide. (asaŕe): iz. Asaŕe-kari.

asefe. (sumin): iz. Ikus.: Sumin. Asafekunde, asaŕetasun, potro. (asafe): iz. Ikus.: Asafe. ; Odol-sendo, snduŕ-uxtu.

aseŕe-aldi. (sumin): B. Sunlitm sortzearen aldia.(asaŕe):iz. Asafe sortzearen aldia.

asefe-arazi. (sumin): *ad.* Sumin-eragin. Aseŕe-erazi, aseŕegitu, aseŕe-mindu. (aside): *ad.* Asafe-eragin. j: Aseŕe-crazi, areŕegitu.

asefe-arazle. (swain): *izond.* Tkus.: Asef-arazlc.I: Aseŕe-eragi j e, aseŕe-pizle.

asefe-bide. (a g ate): iz. Ikus.: Aseŕabide.

asefe-bizi. (sumin): *iz.* Sumin bizi-bizia. ^: Aseŕesua, asaŕe-bizi.

asefe-eragi j e. (sumin); *izond.* Ikus.: Aseŕe-arazle. (aside): *frond.* Berbera.

aseŕe-erazi. (asaŕe): ad. Ikus.: Aseŕe-arazi. I: Aseŕegitu, aseŕe-mindu. (sumin): *ad.* Berbera.

asefe-lizak. (asaŕe): iz. Asafea crakusteko itzak. 1: Asaŕezko iizak. (itz): *iz.* Berbera.

asefe-izan. (asaŕe): *ad.* Asaŕeturik agertu.

asefe-jasa. (asaŕe): *iz.* Mate bizian agertzea.

asefe-kafaxi. (asaŕe): *iz.* Sumin-deadaŕa. Aseŕe-oyu. (oyutza): *oyu.* Berbera.

asefe-mindu. *(asaŕe): ad.* ikus.: Aseŕe-arazi. j: Aseŕe-arazi, asefegitu. (sumin): *ad.* Berbera.

asefe-oyu. (asaŕe): *iz.* Ikus.: Aseŕe-kaŕaxi. (oyutza): iz. Berbera,

asefe-pizie. (asaŕe): *izond.* Ikus.: Aseŕ-arazle. I; Asefe-arazle. (sumin): *frond.* Berbera.

asefe-zale. (etiketa): *izond.* Etiketan ari dana. Aserzale.

asefedun. (swain): *frond.* Sumindurik dagoena. (asafe): *izond.* Berbera. j: Asafetuta dagoena.

asefedura. (swain): *iz.* Ikus.: Sumin. (asaŕe): *ŕz.* Berbera.

asefegafi. (asaŕe): *izond.* Ikus.: Aseŕagafi. (cumin); *izond.* Berbera,

asefegitu. (asaŕe): *ad.* Ikus.: Asefe-arazi. E: Aseŕe-erazi, aseŕe-mindu. (sumin): *ad.* Berbera.

asefegoŕitan. (asafe): *adond.* Aside bizi-bizian ari-izatea. (cumin): *adond.* Berbera.

aseŕegofitu. (asaŕe): *ad.* Arafe bizi-bizian ari-izan.

aseŕeka. (asaŕe): *adond.* Asaŕeturik ari-izatea.

asefekeria. (sumin): iz. Ikus.: Sumin.

aseŕekai. (asaŕe): *izond.* Eŕaz asafetzen dana. (sumin): *izond.* Eŕaz sumintzen dana.

aseŕekoitasun. (sumin): ŕz. Ikus.: Aseŕakortasun.

asefekof. (asaŕe): *iz. Ikus.:* Aseŕakoŕ.

asefekortasun. (kordamen): *iz.* Tkus.: Kordamen. (summit): iz. Ikus.: Asefakortasun.

aseŕekunde. (open): iz. Ikus.: Apen.

aseferazo. (sumin): *ad.* ikus.: Aseŕazi. I: Aseferazi. (asafe): *ad.* Berbera.

aseŕ esan. (akaŕ(: *ad.* Akaŕ-egin.

asefesua. (sumin): *iz.* Ikus.: Asefe-bizi.

aseŕetasun. (sumin): *iz.* Ikus.: Sumin.

asefeti. (as p ic): *izond.* Asafetzen dana. Aseŕetsu. (samba): *izond.* Sumintzen dana.

asefetsu, (asafe); *izond.* Ikus.: Asetati.

asefetu. (asaŕe): *ad.* Ikus.: Asaŕetu. Asertu, asaŕatu, kexatu, puntxundu.

asefetzaile. (ante): *izond.* Asaŕe-cragiten duena.

asefez. (sumin): *adond.* Sumiñez ari-izatea.

aseŕezko itzak. (asaŕe): *iz.* Ikus.: Aseŕe-itzak. (itz): iz. Berbera.

asertu. (as p ic): *ad.* ikus.: Asafetu. I: Aseŕetu. (sumin): *ad.* Sumindu. (antura): II *ad.* Zauri baten ingurukoa gorbiztu. (zauri): H *ad.* Berbera.

aserzale. (etiketa): *izond.* Ikus.: Aseŕe-zaka I: Aser-tzate.

asesia. (asetasun): *iz.* Ikus.: Asetasun.: Asczia.

asesiareki. (asetasun): *adond.* Asetasuncz ari-izatea. 1: Aseziareki.

asesiatu. (asetasun): *ad.* Ikas.: Aeetu. Aseziatu, okatu.

asesondo. (asetasun): *L.a.* Ikea: Asetasun. Asetondo.

asestitu. (asetasun): *ad.* Aeetu asi. (urdail): *ad.* Txigoi-tutuak azkufiak azkuntzarako gai egokiaz biurtu.

asestu. (atsaldi): *ad.* Ikus.: Asperendu. I: Asperen-egin.

asestu egin. (atsaldi): *ad.* Aidea biriketan sakon eta luze sartu ta gero irten, geyenetan atsekabea adierazteko.

ASETASUN. iz. Gauza tauten guraria geyegiz betetzeak soŕerazten duen gaindidura. I; Asepe, asesondo, asesia, asctc, asondo, okaldi, okidura, pot, pofa. ll (askitasun), (ayergatasun), (enoa), (gura), (iguin), (jan-gogoeza), (okidura), (salokeri), (ugaritasun), (unadura).

ante. (euri): *iz.* Lutetan euri geyegi eukitzearen aroa. (asetasun): *iz.* Ikus.: Asetasun. I: okidura.

asetoro. (atsegintasun): *adond.* Atsegintasunez ari-izatea.

asetu. (asetasun): *ad.* Betetzeraño geyegi jan edo edan. I; Asesiatu, aseziatu, okatu, okastatu, pot-egin, unbatu, zipotabiria.

asetzaile. (asetasun): *izond.* Asetzen duena.

aseurte. (ugaritasun): iz. ilgaritasun-urtea.

asezale. (asetasun): *frond.* Asetzen dana.

asezin. (asetasun): *frond.* Jaoariz edo edariz bete ezin ditekena. I: Asezkoŕ.

asezkoŕ, (asetasun): *izond.* ikus.: Asezen.

asgabe. (atsekabe): ŕz. ikus.: Atsekabe.

asgabetu, (atsekabe): *ad,* ikus.; Atsekabetu.

asgaiztoko, (eta): *frond.* Eŕaz ari dana.

asgaŕi. (iguintza): *izond.* Igningaŕia dana.

asgaŕiki, (iguintza): adond. Iguintzaz ari-izatea. I: Asgaŕiro.

asgaŕiro. (iguintza): *adond.* Ikus.: Asgaŕiki.

asgeidika. (atseden): *adond.* Txolartcetan utseden artzcn ari-izatea.

asgiro. (bide): ŕa. Bidearen egokera. Fuangiro, oin-aro, oing€ro.

asgoatu. (atsaldi): *ad.* Atsaldia zailtasunez arta.

asgora. (atsaidi): ŕa. Aidea biriketan sartzearen egipena. I: Asgorapc. (inka): *iz.* Eyagaraz egindako asperena.

asgora-amai. (atsaldi): *iz.* Asgoraren azken unealdia.

asgorape. (atsatdi): iz. Ikus.: Asgora.

asgorapen-nekeak. (atsaldi): *iz.* Atsaldi nekegaŕiak.

asgorapenez. (gura): *adond.* Zerbaiten gurari aundia izatea.

asgoratu. (atsaldi): *ad.* Aides birikaetan saŕerazi.

asi. (asiera): *ad.* Gauza bati asiera ematea; here erabiltzea astea. I;

Meilatu. (otseinketa): *iz.* Sei, mutil, motoi.

asl-aldi. (asiera): *is.* Astern cmateko aldla.

asi-arazi. (asiera): *ad.* Astern eman.

asi-asieratik. (asiera): *adond.* Asiera emateareu une-alditik.

asi-befitu. (asiera): *ad.* Asiera eman.

asi-blde. (asiera): *iz.* Asierazko era. (asoin); **is.** Berbera.

asi-izki. (izki): *iz.* Itz bairn lenengo izk€a.

asi-masiak. (ezaguerak): *iz.* Edozein jakinlzan ado bizibidean egiten diran lenengo Ikasketak. (asiera): *iz.* Bras.: Asigayak.

asi-maslzko. (asiera): *izond.* Asi-rnasiai dagokiena. (asoin): *izond.* Berbera.

asi-ofazl. (egikera): *iz.* Egipenak. (e£iketa): *iz.* Etiketan ari-izatearen egipena.

asi-tn-utzi. (torte): *adond.* Tarteka ari-izatea.: Asi-utzika.

asi-utzika. (torte): *adond.* Ikus.: Asi-ta-utzi.

asia. (naŕaskeri): *izond.* Naŕasa dana.

asinganbariak. (ijito): *iz.* ljitoak. I: Ikus.:

asinldi batean. (aldi): *adond.* Beingo.

asian-asi. (asiera): *adond.* Bein asi ezkero.

asibafi. (asiera); *izond.* Zerbait eaten duena. I: Asibeŕi.

asibefi-kide. (asiera); *izond.* Beste baten asiera berbera ematen duena; asiera batean kide edo laguna dana. (ikasketa): *izond.* Ikasketa berean kids edo laguna dana.

asibefikeria. (asiera): tz. Asiera batean norbaitek jasan beaŕ duen iseka.

asidoro. (ulermen): *ad.* Zerbaiten asmoa artu. (ernaltze): *ad.* Aurbide izan.

ASIERA. *is.* Izaki edo gauze bates lenengo unea. : Gauza baten auŕeko edo lenengoa dan ergaya. j: Gauza baten lenengo zia edo jatoŕia. I: ikasketaen lenengo ezagutza. Ikas-idazti baten ikaspidearen auŕetik agertzen dana. : As£apena, etoŕ-buru, asaikera, asbunu, asera, aserakli, asikera, asikaldi, askaldiko, askera, askin, askin, asmenta, aspen, *aspuru*, astapen, astepen, ate, leenaldi, lenengo-aldi, sorkun, sortarau, zistu. // (aintzin-soles), (asoin), (atuneza), (aufetasun), (beŕitasun), (egaera), (etorbide), (gertakari), (iraspen), (jayotza), (karkabupen), (mustuŕ), (zio).

asiera-aditz. (aditz): *ad.* Zerbaiten asiera adierazten duen ad€tza.

asierako. (asiera): *izond* Gauzen asierari dagokiona.

asieran. (asiera): *adond.* Asieraren astean ari-izatea, j; Leenbizian.

asigayak. (asiera): iz. Zerbait ikasteko lenengo gayak. : Asi-masiak.

asik. (biloiztasun): *adond. Biioiztasunez* ari-izatea.

asikaldi. (asiera): *is.* Ikus.: Astern.

asikatu. (zirikeldi): *ad.* Zakuŕak zirikatu.

asikera. (asiera): *iz.* Ikus.: Asters.

asikerakoa. (ezaguerak): *izond.* Asi-masietan ari dana; asi-masietakoa.

asiki, (aginkada): *ad.* Aginka-egin. I: Asikitu.

asiki-belaŕ. (belaŕ): iz. Likurusakaria dan belafa.

asikika. (aginkada): *adond.* Aginkadaka ari-izatea.

asilnlari. (aginkada): *izond.* Aginka-egiten duena. j: Asikitzaile. (mardail): *frond.* Marmarikatzen duena.

asikimin. (aginkada): iz. Aginka-egitearen egipena.

asikin. (zuku): *is.* Zukuaren apaŕa. (igali): *is.* Edozeñen lenengu igalia. (asiera): *iz.* Asierakoa dana.

asikindu. (azkuŕi): *ad.* Abereak gaizki jan. I: Gauza bat jaten asi ondoren bola.

asildtzaiie. (aginkada): *izond.* Ikus.: Asikilari.

asikontxo. (guruin): iz. Zlntzuf-guruñetan sortzen dan txoskofa. Asikoŕ, aikuna, asikuren, azizuŕi, kokailu, koromilo, kuŕintxo, lepamin, uzuŕi, txintxuŕ.

asikof. (guruin): iz. Ikus.: Asikontxo. Asikuna, asikuren, azizuŕi, koromilo, kuŕintxo, lepamin, uzuŕi, txintxuŕ.

asikun. (asiera): *iz.* Zerbaiten lenengoa.

asikuna. (guruin): *iz.* Ikus.: Asikontxo. I: Asikoŕ, asikuren, azizuŕi. (eritasun): Ikus.: Golando. I: Golardo, joare.

asikuren. (guruin): *iz.* Ikus.: Asikontxo. I: Asikuna, asikoŕ, azizufi,

asimasika. *(astern): adond.* Zerbaiten asieran ari-izatea. (asoin): *adond.* Berbera.

asimu. (ikumen): *iz.* Ikumenaren egipena.

asimuka. (ikumen): *adond.* Asimuz *ari-izatea.* l: Asiñuka.

asinei. (igurtziketa): *iz.* Lafua, geyenetan azazkalakaz igurtzearen egipena.

asinuka. (itsumen): *adond.* Itsu bezela ari-izatea.

asiñatu. (araztasun): *ad.* Ikus.: Araztu. Sukailuztu, sutu, Ixantu.

asipen. (asiera): *iz.* Asieraren astea.

asiroin. (zango): iz. Ikus.: Txonkatlie. Apalardatz, axiruin, aztal-beaŕi, axiroin, axuin. (oin): *iz.* Berbera.

asitaf. (endefi): *izond.* Asia'koa dana.

asitea. (asiera): *iz.* Astea.

asitzaie. (asiera): *izond.* Aster· duena.

asitzeko. (asiera): *izond.* Asi-masizkoari edo asi-masiai dagokiena. (asoin): *izond.* Berbera.

asixe. (asiera): *izond.* Zerbait asita dagoena.

ask-auŕe. (abeltegi): is. Ikus.: Aska-mantal.

ask-epai. (azkespen): iz. Ikus.: Azkespen. E: Askespen, askeste, askets.

aska. (abeltegi): *iz.* Abereak jaten duten kutxa antzekoa dan toki berezia. I: Alaska, afastela, astalami, ganbeia, korbe, korbo, korbu, iteber, maiñatera, majadera, manjatera, mañatera, askatalaska, ukuiku-aska, trisipu, xantegi, xolkox. (aztarna): *is.* Loŕatza. (oramai): (iz. Aizpira. (aoskabe): II *izond.* Sama-il. (ildo): I{ *is.* Goldeak idekitzen dituen erkak. (edari): Abereen edangua. (upa): *iz.* Upeltxoa. (aitzurketa): *(is.* Lufan egiten dan areka lure ta estua, eraikitzeetarako oñak artzeko, urak eramateko ta abaŕ. I: Gazleluen inguruan egiten zan aitzurketa. (zauri): II iz. Saimaa.

asks-bide. (abelera): ***is.*** Erabakitasun. (azkztasun): *iz.* Azkatasunaren egipena. (uaska): [*iz. Ikus.: Uaska. :* Ubaska, ugaska.

aska-buru. (abeltegi): *iz.* Askaren go€ka aldea.

aska-efaz. (laxatura): *izond.* Eŕaz aska ditekena.

asks-ezin. (kompilo): *iz.* Askatzeko eziña dana.

aska-mantal. (abeltegi): ***iz.*** Askaren auŕeko tokia. I: Ask-aide,

askabe. (itoaldi): iz. Atsaldi gabe geratzea. I: Asbage.

askabetu. (atsatdi): ***ad.*** **Atsaldi** gabe geratu. (itoaldi): ***ad.*** Atsanka ari-izan.

askabi. (eztasun): iz. lkus.: Eztasnn. I: Saibuespen.

askabiatu. (askapen): ***ad.*** Askatu. I: Lazau.

askadafa. (ausiabartza): *iz.* Ikus.; Ausiabartza.

askagaitz. (laxatura): ***izond.*** Askatzeko zala dana.

askagafi. (laxatura): *izond.* Azkatzeko eŕeza dana.

askagei. (abettegi): iz. Aska izateko dagoen enbofa.

askagune. (beera): *iz.* Zolarea beers txikia. (coin): iz, soñean egon diteken kontditasuna.

askai. (abere): iz. Abere baton itxura. (soil): *iz.* Soñaren izatea.

askaiñeko. (oyal): *iz.* Bokataren upel gañean ipintzen dan zataŕa.

askaite. (azkuŕi): *iz.* Gosaltzea.

askaitz. (ugaŕi): *iz.* ikus.: Ondaŕ-meta. Askatx, ondogune. (atsekabetasun): *izond.* Eŕaz nardatzen dana. (atsaldi): iz. Arnas-estua.

askakera. (aterapen): iz. Ikus.: Aterapen.

askaketa. (askapen): *iz.* Lokafrak askatzea.

askaldzun. (ebazkizun): *iz.* Ikus.: Ebazkizun.

askako. (atospen): *izond.* Landeŕ-etxekoa dana.

askakoi. (askapen): *frond.* Ikus.: Askakoŕ.

askakof, (aterapen): *izond.* Argitu edo askatu ditekena. (askapen): *frond.* Askakoŕa dana. I: Askakoi.

askakunte. (sendi): *iz.* Askakuntzaren atxikidura. I: Azkazkunte.

askakuntza. (sendi): *iz.* Ikus.: Aaidego. Akkazgo, askazigo, askazkuntza.

askal. (azkuti): iz. Askari itzaren aldaketa. (efiketa): *iz.* Ikus.: Efi-aginte. I: Askaldaŕ.

askal-ainzine. (azkuŕi): *adond.* Amaŕetako ado amaiketakoa artu baño lenagoko aldia. I: Askal-aitzin.

askal-ogi. (ogi): iz. Azkariaren ogia.

askal-ondo. (azkufi): *iz.* Goizean azkaria artu ondoko aldia. Askal-ondoan.

askal-tegi. (azkuŕi): *iz. ikus.:* Askaldegi.

askal-toki. (azkuii): *ats.* Ikus.: Askaldegi.

askal-zaaf. (azkuŕi): *frond.* Aldia data askatdu duena.

askal-zoñu. (azkufi): iz. Askari-itxurapen.

askaialdi. (azkuŕi): iz. Askaria artzeko aldia.

askalarazi, (azkufi): *ad.* Askaria artu-. eragin.

askaibefi. (azkrrŕi): *izond.* Arestixean askaria artu duena.

askaidaf. (jandei): *Izond.* Azkaltzera deitua izan dana. Askaltiaŕ, askaltzale. (azkufi): *izond.* Berbera.

(efiketa): iz. Ikus.: Bli-aginte. I: Askal.

askaldegi. (azkuŕi): *iz.* Azkaria artzeko tokia. Askal-toki.

askaldi. (asters): *iz.* Ikus.: Astern. (arindura): *iz.* Ikus.: Asazkaldi.

askaldiko, (asiera); *izond. Asierako.*

askaldu. (azkuŕi): *ad.* Ikus.: Azkaldu. I: Goizean edo aŕatsaldean azkaria artu. I: Askaltu.

askalgla. (azkuŕi): *iz.* Goizean azkaria artzeko tokia.

askaltiaf. (jandei): *izond.* Ikus.: Askaldaŕ. I: Askaltzale. (azkuŕi): *izond.* Berbera.

askaltzale. (azkufi): *izond.* Ikus.: Askaldaŕ, I: Askaltiaŕ, askalzale. (jaurlaritza): *izond.* Bfiaren jaurlaritza onartzen duena.

askaltzaletu. (jaurlaritza): *ad.* Eŕiaren jaurlaritza onartu.

askaixetan. (azkuŕi): *adond.* Arinki askaltzen ari-izatea. I: Ikus.: Askaritan, askariten.

askamen. (azkatasun): *tz,* Ikus,: Azkatasun.

askamtn. (gum): *iz.* Azkatzeko yorana, (yareikuntza): *iz.* Berbera.

askanafo. (ugaztun): iz. Ikus.: Akomaŕa. Aixkona, akua, azkonafa, arzku, alonaŕo, azkanaŕo, azkaoŕa, azkenaŕo.

askanda. (arte): *iz.* Arta gaztea.

askañu. (loretegi): *iz.* Ikus,: Marko.

askaui. (01): *iz.* Jaokunaren ola.

ASKAPEN. *iz.* Askatze, atsikita zegoena jarein uztearen egipen eta ondorioa. I: Eskn-zabaltasuna, atsiki-gabetasuna. Giriflik-eza, ajolakabetasuna. II (banandura),(berezkuntza), (itsasgabeketa), (lagatze), (laxatura), (lazapen), (yareikuntza).

askapenezko epal. (auzi-epai): *iz.* Azkatasun-auzi-epaya.

askapuska ibi^{1}i. (igurtziketa): *ad.* Gogoz azka-egin ari-izan.

askarakatxe. (laŕosondo): *iz.* **Ikus.:** Askaritxi. j: Askarakatxi.

askaratxi. (laŕosondo): *iz.* Baso-laŕosondoa. j: Askarakatxe, askarakatxi,

askarazi. (yarcikuntza): *ad.* Azkatu-eragin.

askare. (azkufi): *iz. Ikus.;* Askari.

askaren mingaiña. (abeltegi): iz. Aska txikia.

askari. (azkuŕi): *iz.* Goizeko edo aŕatsadeko azkaria. I: Askarc, afestiri-askari, artsaldeko. (uralde): *iz.* ikus.: Uralde.

askari-bide. (azkuŕi): *iz,* Askarirako gertumena.

askari-iski, (azkufi): *iz.* Ikus.: Askaritxo. 1: Askari-xume.

askari-ote. (azkuŕi): *iz.* Askari ariña, otza.

askari-xume. (azkaŕi): iz. Goizeko azkari txikia. ^: ikus.: Askaritxo, askari-iski..

askarlan. (azkuŕi): *adond.* Askaltzen ari-izatea. : Askariten. I: ikus.: Askatxetan. I: Askaitan.

e karitxo. (azkuŕi): *iz.* Azkari txikia. I: Askari-xume, askari-iski.

askarkariak. (landare): *iz.* Azi atalbiko landareak; beren Wreak ororen ae gañean bilduta agertzen dira, daliaren antzera.

askaf. (arte): *iz.* ikus.: Ametz. (ugaritasun): *izond.* Bat baña geyago, aunitz, asko, batzuka.

askafada. (katte): *iz. Ikus.:* Kalte.

aslcafez. (ugaritasun): *adond.* Askaŕean ari-izatea.

askafl. (gaitzespen): *izond.* Gaitzestekoa dana.

askafio. (zugatz): *iz.* Azkarkaria dan zugatza. j: Azkafio, azkaŕo.

askartasun. (ugaritasun): *iz.* Aunitzen zentzuna duen itza.

askartu, (ugaritasun): *ad.* **its** bati aunitzen zentzuna eman.

askariza. (arte): ŕz. Ikus.: Ametzaga.: Amezti, ameztoi.

askat-etsi. (azkespen): *ad.* Azketsi.

askat-itz. (azkespen): *iz.* **Askespena** ernateko esakera. (eŕugabedura): *iz.* Berbera.

askata, (oramai): *iz.* Beterik dagoen oramaya. I: Ikus.: Oramai. I: Askatara.

askatalaska. (azpil): *iz,* Arto-iriña oretzeko zurezko azpila. (abeltegi): *iz.* rims,: Asks. I; Mañatera.

askataf. (oramai): *is.* Oramayak daukana.

askatasun. (askapen): *iz.* Aske izatearen tasuna. j: Askabi.

askatasun-afen. (eŕiketa): *adond.* Azkatasunaren alde ari-izatea. (azkatasun): *adond.* Berbera.

askatasmr-jaurbide. (jaurlaritza): Azkntasunezko jaurlaritza.

askatasun-joera, (eŕiketa): *iz.* Azkatasunerako yitea.

askatasun-zale. (eŕiketa): *izond.* Azkatasunaren aide ari dana.

askatasunezko. (eŕiketa): *izond.* Azkatasunari dagokiona.

askategi. (iturburu): iz. Ikus.: Iturburu.

askets. (kirats): *iz*. Ikus.: Kirats. I: Puŕin.

askatu.(askapen): *ad.* Loturarik gabe utzi.: Askabiatu, eskatu, iazau, lexatu, lokabetu, zebatu. (enoa): *ad.* Enoatu. (atsaldi): II *ad,* Atsaldi zalak soŕerazten duets nekea.

oskatu-efez.(askagen): *izond.* Eiaz askatzen dana.

oskatu-ezin.(askapen): *izond.* Askakofa ez dana. (aterapen): *izond.* Argitu edo askatu coin ditekena. (laxatura): *izond.* Laxatu ez€n ditekena.

askatu-ezintasun.(askapen): *iz*. Askatu eziñezko egipena.

askatu-cziiiik. (askapen): *adond.* Askant eziñean ari-izatea.

askatuera.(askapcn): *iz.* Askatasunaren egipena.

askatutzako. (azkcspen): iz. Askat-etsi eman data uste-izatea.

askatz. (ugaŕí): *iz*. Ikus.: Ondaŕ-meta. Askaitz, askatz.

askatxilu. (eyeraldi): iz. Byerako *aska.* I: Askatxiñu, askazio, aidcazilo.

askatxo. (abeltegi): *iz*. Aska txikia. (ontzi): iz. Berbera.

askatz. (ugafi): *iz*. Ikus.: Ondat-meta. I: Askaitz, askatx.

askntzalie. (yareikuntza): *izond.* Yareile. (azkatasun): izond. Berbera.

askatze. (yareikuntza): iz. Yard' egitea. (askapen): iz. Ask° egiten. I: Askabi.

askazal. (azazkal): iz. Tkus.: Apo. I: Oiñazkal.

askazaldi. (artza): *iz*. Ikus.: Arta. j: Baegui, baeol, bayol, zaldi, geine, kertol, mayaro, mazeaga, zetabe-aga, zetabe-azpiko. (oramai): *iz.* Oramayaren akef a.

askazaletu. (azkatasun): *ad.* Azkatasunari atxiki.

askazgo. (sendi); iz. Ikus.: Aaidego. I: Askakuntza, askazigo.

askazi. (sendi): *iZ.* Ikus.: Aaide, aide, aaiko, aako, aaku. (min): *iz*. Ikus.: Azi. (irakaskintza):) iz. Ikus.: Irakaskintza.

askazigo. (sendi): iz. Ikus.: Aaidego. Askakuniza,askazgo,askazikunde, askazitarzun, askazitasun, askazkunde, askazkunte. (eyeraldi): iz. Erlapo.

askazikunde. (sendi): fz. Ikus.: Aaidego. ^: Askakuntza, askazgo, askazigo, aska'zitarzun,askazitasun,askazkunde, askazkunte.

askazitarsun. (sendi): ŕz. Ikus.: Aaidego. ^; Askakuntza, askazgo, askazigo, askazikunde,askazitasun,askazkunde, askazkunte.

askazitasun. (sendi): *iz*. Ikus.: Aaidego. ^: Azkakuntza, askazgo, askazigo, askazikunde, askazitarzun, askazkunde, askazkunte, askaztarzun.

askazkunde. (sendi): *iz*. ikus,; Aaidego, Askakuntza, askazgo, askazigo, askazikunde, askazitarzun, askasitasun, askazkunte.

askazkunte. (sendi): *iz*. Urns.: Aaidego. Askakuntza,askazgo,askazigo, askazikunde, askazitarzun, askazitasun, askazkunde,askazkuntze.

aske. (azkatasun): *izond.* Azke dana. (askapen): *izond.* Askatuta dagoena.

askei. (abere): *iz*. Azteko emana dan aberea. (azkura): *iz*. Berbera,

aske€Eiva. (gone): *iz*. Asteko gums.

nsken. (amai): *iz*. Ikus,: Amni, j: Azken,

askera. (asiera): iz. Ikus.; Asters. I: Askin.

askeria. (lizunkeri): *iz*. Zantarkeria.

askesgaltz. (azkespen): *izond.* Azketsi ezin ditekena.

askesgafi. (azkespen): *izond* Azketsi ditekena.

askesle. (azkespen): *izond.* Azkesten duena.

askesmen. (azkespen): *iz*. Azkesteko almena.

askespen. (azkespen): *iz*. Ikus.: Azkespen. Ask-epai, askeste, askets.

askespide. (azkespen): *iz*. Azkesteku bidea.

askeste. (azkespen): *iz*. Ikus.: Azkespen. I: Askespen, ask-epai, askets.

asketa. (atsaldi): iz. Birikaetako aidea lekorera bota. (sasi): *iz*. Sasitza.

askets. (azkespen): *iz*. Ikus.: Azkespen. I: Askespen, ask-epai, askeste, asketsipen.

asketsi. (azkespen): *ad.* Ogen, zoŕ edo besteren bat zigortu edo ordaintzeko bearturik gabs utzi. I: Azketsi.

asketsipen. (azkespen): *iz*. Ikus.: Azkespen. j: Askespen, ask-epai, askeste.

aski. (askitasun): *adond.* Naikoa izatea: Ongixko, aintxto. (landare): Lastaduna dan landarea; bete zurtofia eŕestakaria da ta bare adabegietatik efotxoak ateratzen dim. (laspel): 11 *ft.* Laspelak, j; Ikus.: Laspel. Asats.

aski-izan. (askitasun): *ad.* Zerbaiterako naikoa izan. I: Naiko-izan,

askia. (landare): iz. Askikaria dan landarea, soloetan kalte egiten duena, 1: Tldopizaŕ.

aslddazti. (idazteun): iz. idazteunaren lenengo idaztia.

askide. (ugaritasun): *iz*. Oste, saldo, zamalda,

askiespen. (askitasun): iz. Asld izatearen egipena, I: Askikuntza, askizaite.

askietsi. (askitasun): *ad.* Askitzat euki.

askigabe. (amaigabetasun): *iz*. Aslant ta amaya ez dituena.

askikariak. (landare): *iz*. Lastadunak diran landareak.

askild. (askitasun): *adond.* Askitasnnez ari-izatea. I: Askiz, askiro.

askiko. (askitasun): *izond.* Naikoa dana.

askikuntza. (askitasun): *iz*. ikus.: Askiespen, : Askizaite.

askllatu. (idekidura): *ad.* Aŕailak egin.

askin. (asiera): *iz*. Ikus.; Astern. j: Askera.

askiule. (asiera): *izond.* Zerbaiteaz asten dana.

askifieko. (galtxoin): *iz*. Landan crabiltzeko galtxoiña.

askiro. (askitasun): *adond.* lkas.: Askiki. Askiz.

askitan. (maiztasun): *adond.* Naiko bideŕetan.

ASKITASUN. iz. Aski danaren tasuna. I: Jannain, gaitasun. If (aindo), (ezabcicra), (mugadura), (ugaritasun), (zeaztasun).

askitsu. (askitasun): *izond.* la naikoa dana. I; Askitauxe.

asldtsuxe. (askitasun): *izond.* Ikus.: Askitsu.

asldfo. (askitasun): *adond.* Aski xamaŕ.

askatu. (askitasun): *ad.* Naikoa izan.

askitz. (azkespen): *iz*. Azkespena emateko erabidea.

ask€tz-bidez. (eŕiketa): *adond.* Aspaldiko legeen araz ari-izatea.

askitz-biltzaile. (anbiola): *izond.* Aspaldiko oitura, edesti, ipuin eta abaŕ biltzen ari dana.

askitz-€dazie. (anbiola): *izond.* Aspaldiko oitura, edesti, ipuin eta abaŕ idazten ari dana.

aasitza. (efiketa): iz. Aspaldiko legeen aide ari-izatea.

askitzale. (efiketa): *izond.* Aspaldiko legeen aide ari dana.

nskitzaletasun. (eŕiketa): fz. Aspaldiko legeen alde ari-izatea.

askitzeko. (edespen): *izond.* Aspaldiko ipuiñai buruz dagokiena.

askiz. (askitasun): *adond.* Ikus.: Askiki. 1: Askiro.

askizaite, (askitasuu): *iz.* Ikus.: Askiespen. Askikuntza.

asko, (ngaritasun): *adond.* Ugari, aunitz, kopurutsu. I: Ugaritasunez. I: Agitz, euragi, frango, anitx, anitz, anitxko, euregoi, ostro bete, tint, tioso, tuzto, zatiz, zeinbat, xit, xitki. (askitasun): *adond.* Naikoa. (ezargai): *izond.* Bakan.

asko-ainbat. (askitasun): *adond.* Ikus.: Asko-aiña.

asko-aiña. (askitasun): *adond.* Aski, naiko. j: Asko-ainbat.

asko-arteko. (ugaritasun): *frond.* Bildutako dagoena.

asko-beaŕa. (atsekabetasun): *izond.* Eŕaz atsekabetzen dana.

asko-eritzi. (andikeri): *fr.* ikus.: Andikeri. (aŕaudikeri): *iz.*]kus.: Aŕandikeri. (aŕokeri): *iz. Aŕo* izatea.

asko-espen. (askitasun): ŕz. Aski data erakustea.

asko-gura, (gura): *izond.* Asko nai duena. j: Asko-nai. (maitasuna): *iz.* Ikus.: Maitasuna.

asko-ibilia. (stun): *izond.* Atuna duena. I: Asko-ikasia, asko-ikusia, asko jakiña.

asko-ikasia. (atun): *izond.* Tkus.: Asko-ibilia.: Asko-ikusia, asko jakiña.

asko-ikusia. (stun): *izond.* Ikus.: Asko-ibilia. j: Asko-ikasia, asko jakiña.

asko-izan. (ugaritasun): *ad.* Asko euki.

asko-jakintza. (jakintasun): *iz.* Asko jakitearen egipena.

asko-jakiña. (stun): *izond.* tints.: Asko-ibilia. : Asko-ikasia, asko-ikusia.

asko-jale. (jangura): *izond.* Jangura aundia duena.

asko-nai. (gura): *izond. Ikus.:* Asko-gura. (eskari): *ŕzond.* Asko eskatzen duena.

askoago. (ugaritasun): adond. Asko baña geyago.

askoak. (ugaritasun): iz. Asko, aunitz, oso ugaria dana.

askoaidiz. (mskztasun): *adond.* Maiz, saŕitan.

askoberde. (tandare): *iz.* Txikia dan landarea.

askodiña. (askitasun): *adond.* Naikoa izatea.

askodun, (aberastasun): *izond.* Aberatsa dana.

askoegi. (gaindi): *adond.* Gcyegi dana.

askoen. (zenbaki): *iz.* Zenbaki askaŕa. Askoren.

askaerako. (irudi): *izond,* irndi askotakoa dana. Askotarako, askotariko.

askoetsi. (ugaritasun): *ad.* Askotzat ukan,

askogaŕen. (zenbaki): *frond.* Asko-gaŕendun.

askoitizko. (atsaldi): *frond.* Atz-artzoari dagokiona.

askoka. (ugaritasun): *adond.* Osteka ari-izatea.

askoka-saldu. (saleroste): *ad.* Aindo aundiotaz saldu.

askoka-saltzalie. (saleroste): *frond.* Aindo aundietaz saltzen duena,

askokari. (sa€eroste): *izond.* Ikus.: Askoka-saltzaile.

askoki. (antotaketa): *izond.* Gauza askoren bidez egiña dana. (ugaritasun): *adond.* Gauza askotaz ari-izatea.

askoko. (aditz): *ad.* Asko izango'ren laburpena.

askokan. (ugaritasun): *izond.* Gauzak asko dauzkan edo biltzen dituena.

askol. (landare): *iz.* Lekaziduna dan landarea; bere zurtoña belafezkoa da ta igallak lau azi ditu. I: Axkol.

askon-askotako. (alkartasun): *izond.* Askorekin afemanetan ari dana.

askora. (atsaldi): iz. Ats-artzearen egipena.

aslcoratu. (atsaldi): *ad.* Askora egin.

askorazi. (txafantxa): *iz.* Liñoa oŕazteko txafantxa.

askordin. (laŕu): iz. Laŕuan sortzen dun txoskof antzekoa dana, goŕixka ta azkura duena.

askordindu. (taŕa): *ad.* Askordiñak eukitzea.

askordura. (atzetasun): *iz.* Soñaren atzetasun edo aultasun.

askoreu. (zenbaki): iz. Thus.: Askoen. (elizti): *iz.* Berbera.

askoren aginte. (jaurbide): iz. Askoren artean egindako jaurbidea.

askorendu. (ugaritasun): *ad.* Askaŕ egin. (etizti): *ad.* Barbera.

askori. (bero): *iz.* Itsaskoŕa dan beroa.

askoro. (askitasun): *adond.* Naikoa izatea.

askof. (azkura): *izond.* Azteko ayeŕa duena. Out): iz. Luf aiiña dana. (txairotasun):11 *frond.* Txairo ta terderra daua, (indaŕaldi): I *frond,* Oldarmenez ari dana. (enoa): I[*izond.* Guztiz enoaturik dagoena.

askofazi. (txafantxa): iz. Liñoa ofazteko txaŕantxa. I: Askoŕaze,

askoferia, (enoa): iz. Nekea.

askoŕi. (goiztiri): *iz.* Goiixka agertzen dan goiztiria.

askortu. (eritasun): *ad.* Kosturnaron ondorengoz eritu. (anus): *ad.* Egaŕiz ado nekez enoatu. (ar€ndura): 11 *ad.* Arindura lortu.

askot. (joko): *oyn.* Kartetanjolastean aski daukala adierazteko jokalari batek erabiltzen duen oyutza.

askotako. (eskuantze): *frond.* Antze duena. (atmen): *izond.* Almena dueua.

askorau. (maiztasun): *adond.* Saŕitan ari-izatea.

askotan izan, (mkztasun): *ad.* Zerbait saŕitan egin edo gertatu.

askotara. (gisa): *adond.* Gisa askotaz ari-izatea. (bestelakotasuu): *adond.* Berbera.

askotarako. (irudi): *frond.* Ikus.: Askoerako.: Askotariko.

askotaratu.(orokardura): *ad.* Orokaŕa °gin.

askotariko. (irudi): *frond.* Ikus.: Askoerako.j: Askotarako.

askotasun. (ugaritasun): *iz.* Asko izatoaren egipena. I: Askotarzun.

askotaz. (ugaritasun): *adond.* Askoren bidez. I: Askoz, askozaz, askotzaz.

askoto. (ugaritasun): *adond.* Asko itzaren ñogaŕia.

askotsu. (ugaritasun): *izond.* Ugaritasunez agertzen dana.

askotu. (ugaritasun): *ad.* Ugaritu.

askotxo. (ugaritasun): *adond.* Asko xamaŕ. : Askotxu.

askotza. (batarakuutza): iz. ikus.: Oste. I: Izkilimili, samak€a. (ugaritasun): *iz.* Aska° izatea.

askotzaz. (ugaritasun): *adond.* Ikus.: Askotaz. I: Askoz, askozaz.

askoz. (ugaritasun): *adond.* Ikus.: Askotaz. I: Askozaz, askotzaz, axaz.

askoz-eragin. (geikuntza): *ad.* Geyago egin.

askozaz. (ugaritasun): *adond.* Thus.: Askotaz. j: Askoz, askotzaz.

askozko. (elizti): *ŕzond.* Askaŕari dagokiona.

asku. (indat): iz. Kemens. I: Azku.

askulgi. (sorgortasun): *izond.* Sorgoŕari dagokiona.

askun. (asiera): iz. Ikus.: Astern.

askunde. (asiera): iz. Gauza edo egipen bateaz asi. E: Zabalmen.

askuue. (ludizti): ŕz. Arkaitz goitua ta ebakita. (menasta): *iz.* Lufetik lekorean

agertzen dan menasta-aiñada. (aginkada): II *iz.* Ikus.: Aginkada.

askuntza. (oikuntza): iz. Ikus.: Oikuntza.

askuri. (atsaidi): *ft.* Atsanka. I: Askuuri.

askurtu. (ubildura); *ad. Ubll* baten bides gorputz batzuk ubildu.

askuuri. (etsaldi): iz. Ikus.: Askuri.

askueiez. (egun): *adond.* Aŕatsa€dero. I: Askusiez,

asle. (asiera): *izond.* Zerbait asten duena. Aszalea,

asletu. (aldakera): *ad.* Gauzaen izakera, irudia edn kiria aidatu.

asm-argi. (asmakuntza): *iz.* Asmaketak egiteko aimena. (asmamen); iz. Ikus.; Asmamen. (adimen): *iz.* ikus.: Adimen.

cams. (asmakuntza): *ad.* Asmatu aditzaren taburpena. (ayeru): *ad.* Egi-antzekoa danez uste-izan. (10): jj *ft.* Lo astuna. (Wickets): II *ad.* Bilaketak egin.

asma-agiri. (asmakuntza): *iz.* Asmatutako zerbait egin eta ustiatzeko eskubidea ageferazten duen agiria.: Asmakizun-agiri.

asma-belaf. (landare): *iz.* Ekikaria den landarea; bare ofiak arnas-estuaren aurka sendagaya bezela erabili dire, j: Ikozoro.

asma-ezin. (ulermeneza): *izond.* Asmatu ezin ditekena. I: Asmagaitz,

asma-gauza. (adin-antze): *iz.* Adimenean bakaŕik bizi dana.

asma-indaf. (asmamen): *iz.* Adifiaren indaŕa. (indaŕ): *iz.* Berbera.

asma-zale. (asmakuntza): *frond.* Ikus.: Asmalari. j: Asmari, asmatzaiie.

asmabide. (berezkunde): iz. Gauzak bereizteko almena.

asmaduriko. (asmakuntza): *izond.* Asmatuta dagoena.

asmagal. (asmamen): *iz.* Igartzekoa den its ado esakun baten zentzu iiuna. I: Asmagafi, asmakai, asmakari, asmakizun.

asmagaltz. (ulermeneza): *izond.* Ikus,: Asma-ezin.

asmagafi. (ulermen): *izond.* Ulertu ditekena. (bilakuntza): *izond.* Igaŕi ditekena. (asmamen): II iz. Ikus.: Asmagai.

asmagl. (iragarpen): *ft.* ikus.: lragarpen. : Zotal.

asmagin. (asmamen): *izond.* igarizen duena.

asmaginkeria. (asmamen): iz. Igartzearen egipena.

asmagintza. (asmamen): *is.* Asmagiñaren ariketa.

asmaizun. (asmakuntza): iz. Asmaketak egiteko aimena.

asmakai. (asmamen): *ŕz.* ikus.: Asmagai.

asmakailu. (irudimen): iz. lrudimenez soŕ diteken barneko irudia.

asmakaitz. (asmamen): *iz.* Asmatzeko zala dana.

asmakari. (asmakuntza); iz. Ikus.: Asmaketa. 1: Asmatze. (ebazkizun): *is.* Ikus,: Ebazkizuu. (asmamen): II *is.* ikus.: Asmagai.

asmakarizko. (asmamen): *frond.* Asmagayari dagokiona. (ulermeneza): *izond* Berbera.

asmakatu. (gogai): *ad.* Safi adigai asmutsuak crab!!!.

asmakerl-zale. (gogai): *frond.* Adigai dun eta korapiiotsuetan ari dana. I; Asnndcoi.

asmakeria. (gogaketa): *iz.* Gogaketan ari-izatea. (gezur): *iz.* Ikus.: Gezuŕ. (irudimen): il ***is.*** Irudimenezko ustea. (iragarpen): 11 iz. Aldeko ala aurkakoa izan diteken gertakaria iragartzen duen zanlzua. (amaŕukeri): 11 *iz.* ikus.: Amaŕrrkeri. I: Kaku-maku.

asmaketa. (asmakuntza): ŕz. Asmatuta izan dana. I: Beŕiskalu, asmakari, asmatze, sorkaitz. (iragarpen): iz. Igarkizuna.

asmaketan. (joko): *adond.* Asmagayetan ari-izatea.

asmaketazko. (irudimen): *frond.* Egiazkoa ez dana. I: Asmatuzko. (asmamen): *frond.* Igaŕitakoa dana.

asmekizun, (asmamen): *is,* Ikus.: Asmagai.

asmakizun-agiri, (asmaknntza): ***is.*** Ikus.: Asma-agiri.

asmakai, (gogai): *izond.* ikus.: Asmakeri-zaie.

asmakof, (asmamen): *izond* Asmamenaz ari dana. I: Asmari.

asmakunde, (asmakuntza): *is.* Ikus.: Asmakuntza. I: Ammazio, am-nazi/Me, sumakcta.

ASMAKUNTZA. *iz.* Gauza beŕ! edo ezezagun bat idorotzea edo aurkltzearen egipen eta ondorioa. I: Idora ado aurkitakoa. I: Arkitze, asmakunde, asmazio, asmaziñoe, astintza, atx-emaite, sumaketa.1/ (adin-antze), (agerketa), (ameskeri), (aurkintza), (beŕitasun), (emantza), (irudimen), (jakintza), (montio).

aorta/ad. (asmakuntza): *frond.* Asmaketak egiten dituena. J: Asmari, asmatzaile, asma-zale. (iragarpen): *frond.* lragarpenak egiten dituena.

asmaldi. (aldi): *iz.* Ikus.: Aldi.

asmalekn. (irudimen): ***is,*** Iruditu diteken tokia.

ASMAMEN. iz. Lasteŕ eta eŕaztasunez gogo-ematea edo asmatzeko burua izatea. j: Buru-auteste, bum-zolitasun, asm-argi. (berezkunde): *iz.* Gauza bien artean nabaritu jakitea. (adin-antze); II *iz.* Adln-antzearen aimena, ondorioak stem al-izateko. II (adimen), (asmakuntza), (erti), (gaztasun), (iŕi-miii).

asmantaf. (galtxoin): *is.* Menditaten galtxoña. J: Amantaŕ.

asmarazi. (agerkunde): *ad.* Ezkututa zegoena ageŕerazi. (buzipen): *ad.* Noribait asmoren bat onartu-eragin.

asmargiz, (asmamen): *adond.* Asmamenez ari-izatea.

asmargieko. (agnomen): *izond.* Asmamenez ari dana.

esmari. (asmakuntza); *izond.* Ikus.: Asmalari. I: Asmatzaile, asma-zale. (asmamen): *izond.* ikus.: Asmakoŕ. (soñu): IJ *frond.* Esnatzean otsa egiten duena. j: Asmatzaile.

asmaritasun. (asmamen): *is.* Asmamenez ari-izatearen tasuna.

assent. (ausnarlari): *iz.* Ikus.: Ausnaŕ. Asmatu, asmauri.

asmaŕu. (ausnarlari): *iz.* Ikus.: Ausnaŕ. j: Asmal, asmauri.

asmaŕuka. (ausnarlari): *adond.* Ausnaŕ egiten ari-izatea I; Asmaŕun.

asmatun. (ausnarlari): *adond. Ikus.:* Asmaŕuka.

asmartu. (ausnartari): *ad.* Ikus.: Ausnartu.

asmatu. (asmakuntza): *ad.* Asmaketak egin. : Ezagutua ez dan gauze beŕia aurkitu. j: Asmau, aztertsi, sortu. (montio): *ad.* Egitamu bat gertu. Asmau. (atun): II *ad.* Gauss baten tasunak ikus! ta sayatu. (usain): II *ad.* Usañak oartu. I: Asmau. (len-ikuste): *ad.* Zantzu batzuen bides gero gertutuko dana lendik ikusi. : Asmau. (adipen): *(ad.* Oarpidez ikusi. Asmau.

asmatuzko. (irudimen): *izond.* ikus.: Asmaketazko. (zurikeri): *frond.* Zurikcrizkoa dana.

asmatzaile. (asmakuntza): *izond.* Ikus.: Asmalari. I; Asmari, asma-zale, asmatzale, asmazale. (soñu): *izond.* Ikus.: Asmari.

asmatzaletasun. (asmakuntza): *iz.* Asmatzeko alumna.

asmatze. (asmakuntza): *is.* Ikus.: Asmaketa. Asmakari,

asmauri. (ausnarlari): *is.* Ikus.: Ausnaŕ. Ausaŕ, asmaŕa..

asmautako. (irudimen): *izond.* Irudimenari dagokiona.

asmaziñoc. (asmakuntza): *iz.* Ikus.: Asmakuntza. I: Asmakunde, asmazio,

asmazio. (asmakuntza): is. Ikus.: Asmakuntza. I: Asmakunde, asmaziñoe.

tome. (opil): *iz.* Ikus.: Opil. I: Izpi.

asmegitatu. (iragarpen): *ad.* Iragaŕi.

asmel. (ira): *iz.* Garo-metatxoa.

asmen. (atsaldi): *is.* Arnas-estuaz agertzen dan eritasuna. 1: Asneke,

asmcndu. (gupiera): *ad.* Lokafi ado ari batek bare biuŕitzea galdu.

asmenta. (astern): *iz.* Ikus.: Asters. I: Aspen.

asmartu. (atsegintasun): *ad.* Atsegindurik geratu. (asetasun): *ad.* Asetasamez geratu.

asmenan. (irudimen): *adond.* Irudimenetan ari-izatea.

ASMO. iz. Burutu nai dan oldozpen, gogai, xedea. (asmakuntza): *iz.* Asmaketa. (galdekeri): II iz. Burukeria. (eskuantze): II *iz.* Artezia. (aieru): II iz. Susmoa. (sen): II iz. Suma. (ariuŕe): II *iz,* Xedea.

asmo-agertze. (ariuŕe): iz. Ontzat artzeko asmoz zerbait agertzea. I: Asmo-erakuste. (asmo): *iz.* Berbera,

asmo-aldatu. (ariuŕe): *ad.* Ariuŕez aldatu.

asmo-aztamu. (asmo): iz. Egitamu bat aurkeztu. I: Asmo-azterpen. (sayo); *is.* Berbera.

asmo-azterpen. (asmo): *iz.* Ikus.: Asmo-astamu. (sayo): *is.* Berbera.

asmo-bilduma. (asmo): iz. Norbai*ten* asmo edo oldozkunen multzoa. (bitduma): *iz.* Berbera.

asmo-erakuste. (asmo): *iz.* Ikus.: Asmo-agertze. (arinŕe): *iz.* Berbera.

asmo-esaera. (otoi): *iz.* Azken otoya.

asmo-gai. (asmo): *is.* Ikus.: Montlo. (gai): *iz.* Berbera. (montio): II *iz.* Berbera.

asmo-gaiztoko. (ariuŕe): *izond.* Annie gaiztoaz ari dana. (gaiztasun): *izond.* Berbera.

asmo-ingi. (asmo): *is.* Montioren bat erakusten duen ingia. (montio): *iz.* Berbera.

asmo-izan. (asmo): *ad.* Zerbaiterako asmo edo ariuŕea euki,

asmo-kentze, (atzeraldi): *is.* Ikus.: Utzarazpen. (utzarazpen): *is.* Berbera,

asmo-kentzeko. (atzeraldi): *izond.* Utzarazten duena. (utzarazpen): *izond.* Berbera,

asmo-kontuak. (zenbakun): *iz.* Lan baterako edo eralgi beaŕ dana auŕetik ainbatzea, aide-aide botatzea.

asmo-kume. (asmo): *iz.* Norberaren asmoa dana.

asmo-lagatu. (atzeraldi): *ad.* Len artutako asmoa utzi.

asmo-uzte. (atzeraldi): *iz.* Ikus.: Atzeraldi.

asmo-zale. (asmo): *izond* Montioak egiten dituena, (montio): *izond.* Berbera.

asmobetekoa. (gogai): *frond.* Gognyezkoa dana.

asmodun. (asmamen): *izond* Asmamena duena. I: Asmudun.

asmogabe. (gogaldieza); *izond.* Gogaldiezaz egiñikoa.

asmogile. (asmo); *izond* Montioren bat egiten doom. (montio): *frond.* Berbera.

asmokeria. Cathie); *is,* Ausaŕegia dan ariufea.

asmolart. (irudimen); *izond.* Irudimenez ari dana. I: Asmoti, asmotsu.

asmoneko. (ariuŕe): *izond.* Ariufe onekoa dana.

asmorik-bako. (ezlen-ikuste): *izond.* Lendik uste-izan ez dana.

asmoti. (irudimen): *izond.* Ikus.: Asmolari. I: Asmotsu.

asmotsu. (irudimen): *izond.* Ikus.: Asmolari. I: Aomoti.

asmotxafez. (gaiztasun): *adand.* Ariafe txafaz ari-izatea.

asmoz. (asmo): *adond.* Ariufez ari-izatea. (ariufe): *adond.* Berbers.

asmu. (asmameu): *iz.* Yainkoa'k gizonari eman dizkion berezko ta berez-gañeko doayen multzoa. Buruzko antzeak, mate baterako: Asmamen, zuurtasuna, eta abaf. I: Ulerpide. (gogaketa): *is.* Oldozmena. (asmakuntza): ^^ iz, Asmaketa. (sen): II is. Suma.

asmu-ateratzalle. (izkutukeri): *frond.* Ikus.: Asmuiari.

asmu-erne. (irudimen): *izond.* lrudimenez ari ditekeua.

asmuka. (zalantza): *adand.* Zalantzaetan ari-izatea.

asmniangiña, (lankamtza): *frond.* Lankuntzan eta baste eginkizunetan esku-antzearen ezagupenak egipenetan erabiltzen dituena.

asmulari. (izkutukeri): *izond.* Aztikerietan ari-dana, {: Asmu-ateratzaile.

asmuius. (baldartasun): *frond.* Adlmenez baldish dana. I: Asmuluz.

asmura. (ayena): *adond.* Ayeruz ari-izatea.

asmutsu. (asmamen): *izond.* Asmamenez ari dana.

asmutsuki. (gogai): *adond.* Adigayez ari-izatea.

asmutu. (asmakuntza): *ad.* Asmaketak egin.

asmuz. (adimen): *adond.* Adiñez ari-izatea.

asnabaL (ausuarlari): *iz,* Ikus.: Ausnaŕ.

asnaf. (usain): iz. Ikus.: Usaimen. I: Mutxu, peŕote, soma, sums, usaiki.

asnafcan ari. (ausnarlari): *ad.* Ausoartzen ari-izan.

asnartu. (ausnarlari): *ad. Ikus.:* Ausnartu. I: Asnauŕ-egin, asnaurtu.

asuas. (atsaldi): *iz.* ikus.: Atsaldi. I: Asnasa, asnase.

asuas-bnitzaiu. (birika): *is.* Birika bien multzoa.

asuas-estu. (atsaldi): *is.* Arnas-estuka ari-izatea. I: Asnaska.

asnas-estuka. (atsaldi): *bond.* Arnas-estuka ari dana.

asnas-uts. (atsaldi): *is.* Atsaldiaren otsa.

asnasartu. (atsaldi): *ad.* Bizidunek aidea berenganatu, gei on batzuk artzeko ta aidea botatzen txaŕak jaurtitzeko. I: Asnas-egin.

asnasbeaf. (atsaldi): *iz.* Arnas-estu art-izatearen egipena. I: Aspera, asperen, aspamentu.

asnasean. (igeriketa): *adond.* Urpean igeriten ari-izatea.

asnaska. (atsaldi): *adond.* ikus.: **Asnas-estu.**

asnauŕ, (ausnarlari): *iz.* 1kus,: Austad.

asnauŕegin. (ausnarlari): *ad.* Ikus.: Ausnartu. : Asnaurtu.

asnauf egon. (gogaketa): *ad.* Oldozten ani-izan.

asnaurtu. (ausnarlari): *ad.* Ikus.: Ausnartu. I: Asnauŕ-egin.

asneke. (atsaldi): iz. Ikus.: Asmen.

asneke-aidi. (atsaldi): *is.* Asmen-erasoaren airlift. (itoaldi): *is.* Berbera.

asnekedun. (atsaldi): *izond.* Asnekea jasaten duena. j: Asneketsu, itogaŕi.

asneketsu. (atsakii): *izond.* lkus.: Asnekedun.

oso. (zartzaro): *iz.* Zartzaroaren aldia. (oyutza): oyn. idiak geldi ditezen egiten dan oyutza.

ASOTN. *iz.* Gayezkoa aztan gauza bati indaf eta sendotasuna emateko, erabiltzen dan izpidca edo zioa. Ormadi edo baste gauza bat zutikatzen dan oñafia. I: Jasoin, urbide-azpi. Ekin-ondo, endelu, asteŕen, runts, flints-aŕi, aztefen, kanore, iribio, sortarau, sustrai, undorio. (landare): *iz.* Atsun; aloŕ. (zamoŕo):) *iz.* Lipo (ctorbide), (gaŕantzi), (oin-ernaitza), (oñazpi), (zio), (zurkaitz).

asoindu. (asoin): *ad.* Asoñak jet.

asolfa. (zalapart): *iz.* Ikus.: Zalapart.

asona. (gura): *izond. iŕitsa* duena. (lera): *izond.* Berbera.

asonboi. (landare): *iz.* Zubelzkaria dan laudarea.

asondo. (asetasun): *iz.* Tkus.: Asetasun.

asoska. (zalapart): *adond.* Zalapartaka ari-izatea. I: Asots. (tanpa): *adond.* Tanpaka ari-izatea.

asostian. (aditzondo): *adond.* Urn ondoren.

asots. (soñu): *iz.* Odeyetatik jausten dan afiak egiten duen otsa. (kaskabaŕ): Berbera. (zalapart): II *ft.* ikus.: Asoska.

asots-adei. (odei): *iz.* Afia botaizen duen odeya. (kaskabaŕ): *iz.* Berbera.

asntza. (zartzam): *iz.* Emakumcaren zartzaraa.

aspa. (zoarkadura): *iz.* Aide batetik besteraño zearkatzen dan burnizko edo zurezko ado baste gayezko zatikoa.

aspaitu. (enoa): *ad.* Negafez meant. (negaf): *ad.* Berbera.

aspaldi. (auŕetasun): iz. Lengo ta orain arteko aidia.

aspaldi-itz. (anbiola): iz. Anbiolako itza, itz zaŕa. Aspaldiko-itz. (itz): *iz.* Barbara.

aspaldi-zala. (anbiola): *izond.* Anbiolako gauzak aztertzean ari dana.

aspaldian. (anbiola): *adond.* Anbiolako aidia J: Aspaldion, aspaldietan, garbaindian, lengo artan, oraitzina.

aspaldIdanik. (subjoin): *adond.* Anbiolatik. : Astirik.

aspaidietako. (anbiola): *izond.* Anbiolakoa dana.

aspaldiko. (orabialdi): izond. Am ontakoa dana. (anbiola): *izond.* Anbiolakoa dana. (auntie): II *(road.* Nunbaitetik uŕundatua dagoena.

aspaldiko-itz. (anbiola): *iz.* Ikus.: Aspaldi-itz. (itz): *iz.* Berbera.

aspaldioikoa. (anbiola): *frond.* Aspaldiko ta jaŕaikia dana.

aspaldion. (anbiola): *adond.* Ikus.: Aspaldian. I: Aspaldietan, garbaindian, oraitzina.

aspaldiska. (anbiola): iz. Anbiolako aldi txikia. I: Aspaldixko.

aspalditasun. (anbiola): *iz.* Anbiolakoa izatearen tasuna. : Aspaldikotasun.

aspalditik. (anbiola): *adond.* Anbiolatik etortzea.

aspaiditike. (anbiola): *(rand.* Anbiolatikoa dana.

aspalditxoan. (anbiola): *adond.* Aspaldi xamaŕean.

aspaldlxet. (anbiola): *adond.* Aspaldi xamaŕetik.

aspamentu. (atsaldi): lz. Ikus.: Asnasbeaŕ. J: Aspera, asperen.

aspantaf. (galtxoin): *iz.* Ikus.; Galante. ^: Aspartan, azmantal, azmantaŕ.

aspardindu. (luŕ): *ad.* Ikus.: Azbardindu.

aspartan. (galtxain}; iz, Ikus.: Galtxoin. Aspantaf.

aspatan. (landare): iz. Ikus.: Aamenda-bolas'. I: Amanda, aramanta, aramenta.

nape. (zearkadura): iz. Atekaren langa. I: Aspa. (ate): iz. Berbera.

aspel. (azao): iz. Garo edo beste bedaf-azaoa. (ira): *iz.* Berbera.

aspelaf. (landare): *iz.* Askarkaria dan laudarea; bare loreak tindatzeko ta bare miñak egaztiak gizen-araztcko erabiltzen dira.

aspeldu. (azaa): *ad.* Belaf azaoak egin. (belaŕ): *ad.* Berbera.

aspen. (asiera); w. ikus.: Asiera. Asmenta.

aspen-artc. (atseden); *iz.* Atsedena artzeko ald€a.

aspera. (atsoldi); iz. Ikus.: Asnasbeaŕ. I: Asperen, aspamentu.

asperapen. (inka): *iz.* Auena. Asperaren. (atsaldi): *iz.* Alde-artze lure ta sakona, ats-cgozpeuez jaŕaitua. Asperen, zizpuru.

asperbera. (span): *izond.* Apena artzen duena. [: Asperkoi, asperkoŕ.

asperbide. (span): *izond.* Apena artzeko bidea dana. : Asperbidezko. (zaingo): *izond.* Norbara zaintzeko bidea dana. I: Asperbidczko.

asperb€dezko. (apen): *(road.* Ikus.: Asperbide. (zaingo): *frond.* Berbera.

asperen. (atsaldi): *iz.* ikus.: Asnasbeaŕ. Aspera, aspamentu, atsal, asbercn, aspaŕen. : ikus.: Asperapen, zizpuru.

asperen-aztaŕen. (ilcar): *iz.* Oyutza-ikuŕa. (oyutza): iz. Berbera.

asperen-itz. (oyutza): *iz.* Ikus.: Oyutza. Oyu-itz, otxanbo.

asperen-otoltz. (otoi): *iz.* Biotzetiko otoya.

asperendu. (atsaldi): *ad.* Asperenak egin. I: Asestu.

asperengaitz. (atsaldi): *izond.* Asperenka ari dana.

asperenka. (atsaldi): *adond.* Asnasbeaŕez, ari-izatea.

aspergabe. (jarkipen): *(road.* Jarkipeu aundikoa dana. j: Aspergabeko, aspergaitz, aspeŕ-ezin.

aspergabelro. Qarkipen): *izond.* Ikus.: Aspergabe. j: Aspergaitz, aspeŕ-ezin.

aspergaitz. (jarkipen); *izond.* Ikus.: Aspergabe. I: Aspergabeko, aspef-ezin.

aspergaiztasun. (larkipen): *iz.* Jarkipen aundikoa izatearen tasuna.

aspergafi. (span); *(wad.* Apentzekoa dana. (unadura): *izond.* Aspertzekoa dana. (nekabide): Il *izond.* Nokagaŕtia dana.

aspergafiro. (asaŕe); *adond.* Asaŕetzen ari-izatea. (nekabide): *adond.* Nekatzen ari-izatea.

asperja. (efazuri): *iz.* Ikus.: Eŕazuri. I: Prantzes-poŕu.

asperkaiu. (apen): *iz.* Apen-jokera.

asperlra€ñu. Open): *iz.* Ape]] egiteko guraria.

asperkalu. (eŕugabadura): iz. Iraindu zanari bare izen ona biurtu. : Aspertza.

asperkcria. (apen): *iz.* Apen-egipena.

asperkizun. (unadura): *iz.* Aspertzekoa dana. : Gogaiketa.

asperkoi. (apen): *izond.* Ikus.: Asperbera.]: Asperkoŕ.

asperkoitasun. (apen): *iz.* Apen egiteko ayuña.

asperkoŕ. (span): *izond.* Ikus.: Asperbera. : Asperkoi.

asperkunde. (apen): iz. ikus.: Apcn.: Asper', aspergunde, aspergube.

aspen. (bero): *iz.* Bero sapa, sapabero.

aspef. (unadura): *ad.* Aspertu. Open): *iz.* Ikus.: Apen. : Asperkunde. (atsegintasun): Lasatasuna. (gura): || *iz.* Gurari bizia.

aspefaldi, (unadura): iz. Aspergaŕia dan aidia. I: Gogaizio. (asetasua): iz.

Aseturik egotearen aldia. (apen): j *iz.* Apena egitearen aldia.

aspefarazi. (unadura): *ad.* Unadura eragin. I: Aspertarazi.

aspef-arazi. (unadura): *ad.* Unadura soferazi. J; Aspert-erazi, aspertu-erazi.

aspef-aspefik. (unadura): *adond.* Guetiz aspertuta egotea.

aspesatu. (atsaidi): *ad.* Laspelak edo usañak beta. (lake): *ad.* Asperenak egin.

aspeten. (atsaldi): iz. Nekatzeagatik atsaldia estuka egin.

aspef-ezin. (jarkipen): *izond.* lkus.: Aspergabe. I: Aspergabeko, aspergaitz.

aspefl. (asicra): *izond.* Asi befia dana. Zerbait egiten edo ikasten ari dana. Aabefi.

aspefitu. (bifezarpen): *ad.* Baku, befiz ezafi.

aspefitu sue. (efealdi): *ad.* Sua befitu,

aspef-xamaf. (unadura): *izond.* Zerbait aspertuta dagoena.

aspef-xamartu. (enoa): *ad.* Zerbait enoatu.

aspert-erazi. (unadura): *ad.* Nekatu-eragin. I: Ikus.: Aspef-arazi, aspertu-erazi.

aspertasun. (cumin): *iz.* Asafeturik egotea. (unadura): *iz.* Neke ta unadnra izatea.

asperti. (apen): *izond.* Apena egin nai duena.

aspertsu. (aldakortasun): *izond.* Aldakortasunez ari dana. (aukerakori): *izond.* Kasketaidiz ari dana.

aspertu. (unadura): *ad.* Unadaraz beterik egon. (: Gogaitu, gogobetatu, gogoetsi, gogogaiztu, gogotatu, goraitu. (apen): *ad.* Apendu. (atsegintasun): *ad.* Atsegiutasuna izan.

aspertu-erazi. (nekabide): *ad.* Nekatu-eragin. I: Ikus.: Aspef-arazi, aspert erazi,aspertu-eragin.

aspertugañ.(unadura): *izond.* Ikus.: Aspertzekoa.

asperta. (apen): *iz.* Ikus.: Apen. I: Asperkalu.

aspertzaile. (apen): *izond.* Ikus.: Apentzaile. I: Apen-zale.

aspertzaka. (gura): *adond.* Gurariz, aspertzeke ari-izatea. (enoa): *adond.* Enoaturik gabe ari-izatea. Aspertzeke, aspertzaka, aspercaka.

aspertze. (nekabide): iz. Nekatzea. (unadura): iz. Aspertuta egotea.

aspertzeke. (enoa): *adond.* Thus.: Aspertzaka. (: Aspertzeka.

aspertzekoa. (unadum): *izond* Aspertu-eragiten duena. I: Aspertugafi.

aspes. (zalantza): iz. ikus.: Zalantza.

aspesatu. (zalantza): *ad.* Zalantzan egon.

aspeten. (landare): *iz.* Ikus.: Aamenda-belaf. I: Aamenda, armada, aramenta, aspatan.

aspide. (atsaldi): *izond.* Atsaldia emateko bides. 1: Ikus.: Atsaldia, atspide.

aspigofi. (auntz): *iz.* Margo gofi ta beltza daukan auntza.

aspic. (landare): *iz.* Ardi-miikaria dan bedafezko landarea; bere efoa usaintsua da.

aspikoz-goiti eman. (biufitasun): *ad.* Matxinada sorterazi.

aspil. (antoxin): *iz.* Abereai janaria emateko antoxiña. : Aspire. (oramai): fz. Ikus.: Oramai. : Aspire. (azpil): I) *in.* ikus.: Azpil. 1: Trotxoin. (igali): II *in.* Ikus.: Gurbi.

aspil-bil. (igali): *iz.* Aspiltzearen igalia.

aspil-etxe. (efedize): *iz.* Garbi-ontzia jarteko efedizea. I: Aspilpeko, aspil-toki, aspil-tresna.

aspil-ezuf. (coin): *iz.* Giza-enbafaren beko aldean dagoen uzgunea. j: Azuf.

nspil-ondo. (zugalz): *iz.* Lafoskaria dan zugatza.

aspil-toki. (efedize): *iz. ikus.:* Aspil-etxe. I: Aspilpeko, aspil-tresna.

aspil-tresna. (efedize): iz. ikus.: Aspil-etxe. I: Aspilpeko, aspil-toki.

aspildura. (gaiartzu): *iz.* Sofiekoaren ertzean jartzen dan galartzua edo bare antzekoa dan beste zerbait.

aspilkada. (antoxin): *iz.* Aspil batean betetzeko sartu ditekena.

aspilotzara. ((Oaf): iz. Aspil antzekoa dan otafa. I: Auganeta.

aspilpeka. (efedize): *iz.* Ikus.: Aapil-etxe. j: Aspil-toki, aspil-tresna.

aspiltara. (oramai): *ft.* Oramayan betetzeko sat' ditekena.

aspiltxa. (antoxin): *iz.* Aspil txikia.

aspittzaf. (antoxin): *iz.* Aspil aundia.

aspiltze. (matsondo); *iz.* Matsondo befia, igalia ematen duena. (aloft): *iz.* Igali god ta gozoa ematen duen elofta. (zugatz): 11 *12.* Ikus.: Altz. j: Altza, eztaf o.

aspiltzeta. (inf): iz. Aspiltzeak dagozen lurkia. (matsondo): fz. Berbera.

aspilu. (mokol): iz. Ogi ta gaztayaren zulotxoak. (care): *tz.* Sarearen maila edo begia.

aspilu-gabe. (trinkotasun): *izond* Aspilurik ez daukana.

aspilutsu. (mokol): *izond.* Aspilnak asko dauzkana.

aspiño. (aragi): fn. Zefiaren azpizunkitxoa. (zefi): *iz.* Berbera.

aspire. (antoxin): *ft.* Ikus.: Aspil. (oramai): *ft.* Ikus.: Aspil.

aspiri. (azpadura): *iz.* Oyalaren ertzean egiten dan azpadura.

aspitura. (atsaldi): *in,* ikus.: Bulafestu. I: Asbaitura.

aspitura-aitziko. (sendagaikintza): *izond.* Aspituraren aurka erabiltzen dan sendagaya.

aspo. (auspo): *iz.* Ikus.: Auspo. j: Aspu.

aspo-eragile. (auspo): *izond.* ikus.: Aspodun. j: Aspolari.

aspo-Iltze. (iitzc): iz. **Buru** zabala duen iltze motza.

aspo-saltzalle. (auspo): *izond.* Auspoak saltzen ditucna.

aspodun. (auspo): *izond.* Auspoa erabiltzen duena. I: Aspo-eragile, aspolari.

aspogile. (auspo): *izond.* Auspoak egiten dituena. I: Ikus.: Aspogin.

apogin. (auspo): *izond* Auspoak egiten dituena. I: Aspogile. (esku-langiutzak): *fzond.* Berbera.

aspojotzaile. (ereskin): *izond.* Auspo-eresgaluajotzen duena.

aspolari. (auspo): *izond.* ikus.: Aspodun. j: Aspo-eragile.

aspotu. (auspo): *ad.* Auspoaz aidea eman.

aspotzaf. (auspo): *iz.* Olactako aaspo aundia.

aspuru. (asiera): *iz.* Ikus.: Asiera.

ast. (ayef); *in.* Berezkoa dan ayefa. (atsaldi): *iz.* Ats itzaren aldaketa.

ast-alde. (asto): *in.* Asto-taldea. (abelizti): is. Berbera.

ast-aran.(aranondo): iz. Ikus.: Basakaran. I: Basaran, maldaran.

ast-af. (asto); *in.* Ara dan astoa.

net-afom. (landare): *iz.* Ikus.: Alkarakatx. Alkarakats.

ast-arto. (landare): fz. Efe-belarkaria dan landarea; bare efoa bunozkoa ta ifiñezkoa da.

ast-eme. (asto): *iz, Ikres.:* Asian/a. Astaña.

ast-euli. (txerketx): iz. Astoengan eta beste ugaztunengan bizi dan txerketxaren eulia.

ust ogi. (landare): *iz.* Lastaduna dan landarea, alońetan azten dana; bore mu le edentsua da.

ast-ondo. (di): iz. Aitzaren ondoa.

ast-ontzi. (eun): *iz.* Boketan eŕautsa jartzen dan enna.

ast-une. (lanarre): iz. Asti-aldi.

ast-ufaza. (kardabera): *iz.* Seudakinizan erabiltzen dan kardabera-mota bat. I: Asturaza, astaufaza, kardaberatxa.

asta. (asto): *iz.* Asto itzaren aldaketa. (golde): *iz.* Go1de edo gurdi-burtoetik atcratzen dan makil zuzena. (buztan): VI *iz.* Ikus.: Bats. j: Izapa, isopo.

asta-af. (asto): *iz.* Ma dan astoa.

asta-aŕosa. (laŕosondo): *iz.* Basoko laŕosa. Astalaiosa.

Asta-ayen. (landare): *iz.* Kukubirkaria dan landarea, lore zuriak dauzkana.

asta-azatrai. (landare): *iz.* Askarkaria den landarea; bare Wreak tindatzeko erabiltzen dire.

nsta-aztal. (igali): *iz.* Basoko igalia.

asta-bako. (xalotasun): *izond.* Xaloa dana. (gauzeztasun): *izond.* Ezertarako ez dana.

asta-bala. (ao-ugal): *iz.* Ikus.: Aŕanpel.: Astalabala, txintxa.

asta-batan. (landare): *iz.* Ezpainkaria dan bedaŕezko landarea.

asta-belaŕi. (landare): *iz.* Azi atalbikoa dan landarea.

asta-buro. (asto): *izond.* Aato-burua duena. (jakitieztasun): *izond.* dakiñeztasunoz ari dana.

asta-eme. (aato): *iz.* Astoaren emea. Astaiña.

asta-gardu.(kardabera): *ft.* Kardabera-mote bat, oso aundia egiten dana. I: Astakaiñabera, asta-laat, astalaf, astalaŕ-buru, asturkaŕ, laŕakardu, sorgin-oŕatzc, urbedeikatu-ontzi, txefi-mutuŕ, xeŕi-mutuŕ.

asta-gofliia. (eritasun): *iz.* Lafuan sortzen den eritasuna, zakaŕ aundietan agertzen dana. (leŕo): *ft.* Berbera.

asta-kardo. (kardabera): *iz.* Arantzak dauzkan kurdabera.I: Asta-kardu.

asta-kardu. (unda): *iz.* Areitz eta arteen ondoan sortzen dan ondoa; bertatik egiten da ardaya. (kardabera): *iz.* Ikus.: Asta-kardo.

asta-kipula. (eŕaboil): iz. Litikaria dan eŕabola.

asta-kirten. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana. Ikus.: Astakaiku, mamau.

asta-laaf. (kardabera): iz. ikus.: Asta-gardu. I: Astakaiñabera, astalaŕ, astalaŕ-bum.

asta-lafan. (jauzketa): *iz.* Astoak egiten dituen jauzketak. j: Asta-laŕanga, asto-iaŕan. (asto): *iz.* Berbera.

asta-late. (kardabera): iz. Ikus.: Kardabera.

asta-lill. (lore): iz. Liliparen lorea. Ikus.: Asta-lora.

asta-lora. (lore): *iz.* Zuri ta zabala dan lorea. ikus.: Asta-lili.

asta-madari. (madariondo): *iz.* Basoko madaria. J; Astamakatz.

asta-maisu. (baldartasun): *iz.* Baldafa dan irakaslea.

asta-makil. (aiztaga): *iz.* Ikus.: Aiztaga.

asta-mutil. (asto); izond. Astoak daramazkiena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

asta-nabaf. (abere): *iz.* Astoaren antzekoa dan azkazai-bateko abere ugaztuna; bore ileak zuri-orizta margoa du, leŕo nabaŕ ado beltzekin.

asta-piko. (pikondo): *iz.* Pikondoak ematen duen lenengo igalia.

asta-pustila. (utzaldi): *iz.* Astoaren korotza.

asta-pustu. (laboreak): *ad.* Laboreak erdoildura artu.

asta-saski. (arkux): *iz.* Ikus.: Arkux. (arbalda): iz. ikus,: Arbalda. Astazazki.

asta-soka. (lokaŕi): *iz.* Sai-abereentzako lokafia. (sai-abere): *iz.* Berbera.

asta-talde. (asto): *iz.* Astoen saldoa.

asta-tresnak. (abere-tresnak): *iz.* Ikus.: Abere-tresnak. Pilda-tresnak, tresen.

asta-xirio. (abetxu): *iz.* Lekaziduna dan abetxua; here enbof eta *abafetatik*, berez gerle zurixka jarioten da, sendagaikintzan eta Iankuntzan erabiltzen dana. j: Astaziri.

asta-zulo. (boil); *iz.* Lopideak dauzkan bola. (etsikipen): *iz.* Berbera.

astabafo. (landare); iz. Ibafetako lufetan azten dan landarea, lore goŕiale dauzkana.

astabikaiko. (ergeltasun): *izond.* Ergot eta setatia dana.

astabortusai. (landare); *iz.* Boskoizkaria dan baso-baskoitza. Astabostu.

ASTAGAITZ. *iz.* Ernakumcek eta abere batzuen emeek, hero, emabidetik botaten duten odola. 1: Egalate, emalegeak, er+doste, cŕegile, aste-gaitz, ilabeteak, ilabeteko, ilbera, ileko, ilete, ilvdol, imat ida, odolberak, piko, piko-aldi, piko-debeku. If (aufontzi), (odol).

astagaitz-egun. (astagaitz): *iz.* Emakume bat astagaitzez dagoen eguna.

astagaizdun. (astagaitz): *izond.* Astagaitza duena.

astagara. (zugatz): *iz.* Ezikaria dan zngatza; bore goyera ogei neurkiñeraño eltzen dal bere break bost ostotxoak dauzka, zurixka, usain€su ta sendagatia da. : Ikus.: Ezki. j: Zari.

atagorotz. (utzaldi): iz. Astoaren gorotza. : Astakorotz.

astailaf. (lekazi): iz. Tilista antzekoa dan lekazia.

astailia. (asto): *iz.* Ikus.: Asta-eme. (ergeltasun): *iz.* Ergela dan emakumea.

astakada. (tanpa): iz. Aiztagaz emandako tanpa.

astakaiku. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana. j: Asta-kirten, mamau.

astakaiñabera. (kardabera); *iz,* Ikus.: Asta-gardu. Asta-laaŕ, astalaŕ, astalaŕ-buru.

astakarta. (kardabera): *iz.* Latza dan kardabera. I; Astrakal.

astakeria. (ergeltasun): *iz.* Ergelkeri aundia. 1: Astada, izukeria, zoro-usaifak.

astaketa. (zeakadura): iz. Ikus.: Zeakadura. 1: Txealdi.

astaki. (asto): *izond.* Astoa bezela ari dana.

astaldde. (ate): iz. Ikus.: Balanga. I; Baranga, atalanga.

astakila. (aato): *iz.* Asto-eme txikia.

astakilo. (asto): *iz.* Asto txikia. Astako, astakotxo.

astako. (asto): *iz.* Asto txikia. I: ikus.: Astakilo. I: Astakote, astakotxo.

astakoloka. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankatatraba. E; Ankalepo, ankateta, astakuluxka.

astakorotz. (utzaldi): iz. Ikus.; Astagorotz. (ondo): *iz.* Ondo-mata bat.

astakote. (asto): *izond* Ikus.; Astako.

astakotxo. (asto): *iz.* Asto txikia. 1: Astakilo, astako.

astakuluxka. (zaldizketa): *Mond.* 1kus.: Ankalatraba. 1: Astakoloka, ankalepo, ankateta.

astakume. (asto): iz. Astoaren kuma.

astal. (at): *iz.* Oin-zolaren atzeko aldea.

astal ezufrneko. (ezuŕ): *izond* Aztalean atzealdeko ezuŕ ari dagokiona.

astaia, (balks): *iz.* Baso-aizkola. I: Astalaga.

astalabala. (abere-tresnak): *iz.* Ikus.: Asta-bala. (ao-ugal): *iz.* Berbera. (ede): II *iz.* Bete mutuŕ bietatik orga baton burtaga bietan lotuta dagoen ugala.

astalaga. (balke): *iz.* Ikus.: Astala.

astalami. (abeltegi): is. Ikus.: Aska. Aŕaska, iteber.

astalardi. (kardabera): *iz.* Astalaŕak dagozen tokia.

astalat. (kardabera): *iz.* Ikus.: Asta-gardu. I: Asta-laaŕ, astakaiñabera, astalaŕ-buru,laŕakardu,sorgin-oŕaize, txeŕi-mutuŕ.

astalatanga. (birunda): iz. Lufean etzanda astoak egiten dituen birundak. J: Asta-laŕan, asto-laŕan. (asto): *iz.* Berbera.

astalat-buru. (kardabera): *iz.* Ikus.: Asta-gardu. I: Asia-Iasi, astalaŕ, astakaiñabera.

astalaŕosa. (laŕosondo): *iz. ikus.:* Asta-afosa.

astalarteko. (ari): iz. Aria naspilatu ez dedin, ariltegian jartzen dan gauza bat.

astalastaira. (arbalda): iz. Ikus.: Arbalda. I: Pilda.

astalbaka. (landare): is, Ezpainkaria dan landarea; bare doe bizikoŕ eta naŕazkaria da. I: Astalbaxaka.

astalbeafi. (oin): *iz.* Ikus.: Txonkatila. I: Aziroin, aziroña.

astale. (alapide): *is.* Asto baten bazka, saralea.

astalgiie. (galtza): is. Aztalerako galtza. Galtzerdi.

astalikardo. (kardabera): iz. Garitzaetan sortzen dan kardabera.

astalka. (binmda): *adand.* Astoa birundaka ari-izatea. I: Ikus.: Ustaŕostikoka. (aldakura): *adond.* Miñen batengatik aidakuraz ari-izatea. (kako): II iz. Loŕetan aboreak daramazkiten kakoak. (ari): II *iz.* Arilkaya.

astalkai. (ari): *iz,* X itxuraz zearkatuta dagozen bi makiien multzoa. I: Aslalkari, astalkei, astaklei.

astalkaitu. (ad): *ad.* Astakayaz ari-izan. Astalkatu.

astalkari. (ari): *is.* Tkus.: Astalkai.

astalkatu. (ad): *ad.* Aria rnatazaetan jaŕi. I: Ikus.: Astalkaitu.

astalkei. (ari): iz. Goruaren antzeko dan lanabesa. I: Astakaeya.

astalketa. (ari): *is,* Astalkatzearen egipena.

astalketan. (ari): *adond.* Astalkatzen ari-izatea.

astalketari. (ari): *izond.* Astalkatzen ari dana.

astalki. (ari): iz. Arizko mataza. Astalko, astalteko.

astalko, (ad): *iz.* Ikus.: Astakki.

astalmenda. (arbendolondo): iz. Baso-arbendolondo.

astalteko. (ari): *iz.* Ikus.: Astakki, I: Astalko.

astalzatn. (giñaŕe): *iz.* Orpa-zurda. I: Ikus.: Zurda.

astama. (asto): Is. Astoaren emea. I: Astaña, ast-eme, asta-eme, astaifia, astoama, aato-eme, asto-ufixa, kalafartzin, asto-ufuxa.

astamaizadi. (basarto): iz. Basartoz ereindako lurkia.

astamakatz..(madariondo): *iz.* Ikus.: Asta-madari.

astamats. (matsondo): *is.* Kukubirkuria dan landarea, lore zuriak dauzkana. I: Astamaats.

astamenda. (landare): *iz.* Ezpainkaria dan landarea; here ofiak gañetik oriegiak dira ta azpitik zuri ta iletsuak. Bi motazkoak dira: astamendaŕ eta astamendeme. I: Estamenda, meldo, meldona.

astamu. (ikumen): *is.* lkumenez ibiitzea. ^: Aztamu.

astamuka. (ikumen): *adond.* lkumenez ari-izatea. I: Astamuko.

astan. (uŕuntasun): *ad.* Astandu aditzaren zcingea.

astanabaferi. (laŕu): *iz.* Littman sortzen dan eritasuna, bizi ta kutsagaŕia dana, zakaŕ eta pikofez agertzen dana ta galgaŕia az dana. Astanapaŕeri.

astanapaŕeri. (laŕu): *iz.* Ikus.: Astanabaŕeri.

astandu. (arbuyo): *ad.* Tiŕit-egin eta arbuyatu. (uŕuntasun): *ad.* Uŕutiratu.

astandura. (arbuyo): *iz.* Tifit-egin eta arbuyatzea. (oŕuntasun): *is.* Uŕutiratzea.

astangafi. (iguintza): *izond.* Iguingaŕia dana.

ASTANPEN. *iz.* Bereganatuta zeukan lekutik, notin edo gauss bat kentzearen egipen eta ondorioa. // (aldarakuntza), (araugabe), (bakartasun), (herezkuntza), (bercztasun), (debeku), (elkargaiztura), (ezeztapen), (eztasun), (iraizketa), (isiltasun), (itoipen), (kenketa), (kentze), (tiŕit).

astantzalie. (arbuyo): *izond.* Tiŕit-egin eta arbuyatzen duena.

astantze. (uŕuntasun): *is.* Uŕntiratzea.

astama. (asto): *iz.* Ikus.: Astama. I: Astoama, asto-eme, asto-ufixa, auto-uŕuxa, astuŕux, ast-eme, kalafarizin. (ergeltasun): is. Ergot edo buru gutxikoa dan emakumea. I: Astafiaska, astañato.

astañakerla. (argettasun): iz. Ergelkeria, astakeria.

astañaska. (ergeltasun); *is.* Ergot xamaŕa dan emakumea. : Ikus.: Astaña. Astañato.

astapalo. (landare): *is.* Azi atalbikoa dan landarea; here torten estalkiak zuŕun eta kakotsuak dim ta eunak txarantxatzeko erabiltzen dira.

astapaf. (ain): *is.* Ikus.: Atzapaŕ.

astapaf-luae. (lapuŕeta): *izond.* Lapuŕa dana.

astapen. (asiera); *iz. Ikus.:* Asiera. k: Leenaldi, lenengo-aldi, sorkun, sortarau.

astapenean. (anbiola): *adond.* Aspaldi-aspaldiau, asieran.

astapenelco. (anbiola): *izond.* Aspald€-aspaldikoa, asierakoa.

astapentsuan. (asiera): *adond.* ia asieran.

astapefezil. (landare): *iz.* Ginbailkaria dan landarea; bore gerlia edentsua da. Otzaŕibedaŕ, otzaŕibelaŕ, otzeŕi-bedaŕ, urperexil.

astapipaf. (landare): *is.* Aŕi-gereziondoa, mertxikondoaren antzekoa dana.

astaplto. (ergeltasun): izond. Ergela dana. I: Astapitotx.

astapitz. (undo): *iz.* Ondo-mota bat, edeutsua dana. I: Astaputz, astopitxa, lapuŕ-poitsa, itsu-petetxiko, trikoputz.

astaputz. (laboreak): *iz.* Laboreen erdoildura. I: Atsaputz. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana. I: Loin, tentel, tentelu, tututu. (ondo): II *iz.* Ikus.: Astapitz, astopitxa, iapuŕ-poltsa, itsu-peŕetxiko, otsoputs, otsoputz, suitsopntz, trikoputz.

astapuztasun. (ergeltasun): iz. Tentela edo adlmenik eztuenaren tasuna. }: Esan-egin tentelak. I: Uzkeriak diran esan-egiñak. I; Gaizokeria, gangurkeri, gilunkeria, tatalekeria, tontokeria, tutnlukeria, tatulikeri, txaldankeri, txotxakeri.

astapuztu. (ergeltasun): *ad.* Astotu, momofotu, tuntundu, tafolatu, totoiotu, tulunkatu,

astaaa. (ergeltasun): *adond.* Astakerietan ari-izatea.

astare. (ezetasun): *iz.* Ikus.: Ezetasun.

astari. (ad): *iz.* Arizko mataza. : Arizko albaiñua. (azkuŕi): iz. Artzañek eta beste batzuek aate onorako daramaten janaria. (ante): jI *iz.* Berbera, berbera. (eyeraldi): II *iz.* Astebeteko eyeraldia. (Ian): j *iz.* Astebeteko Tana. (ardo): *iz,* Ardoa egiten dan tokia.

estari-zare. (otaŕ): *La.* Matazak eukitzeko otaŕa, (ad): *iz.* Berbera.

astarikatu. (ari): *ad.* Ikus.: Arildu.

estaritu. (banakuntza): *ad.* Astebeterako banana.. (aate): *ad.* Berbera.

astarketan. (zaldizketa): *adond.* Zaldiagnn zankoloka ibittzea.

astaro. (ante): *adond.* Aste guztietan ari-izatea. j: Astero.

astartu. (isikortasun): *ad.* Tsitu, setatu.

astasapin. (liño): *iz.* Liño edo kalamua maŕuskatzeko Ianabesa.

astasapindu. (lino): *ad.* Liñoa xeakatu.

astasun. (biloiztasun): *iz.* Tkus.: Bilolztasun.

astategi. (abeltegi): iz. Astoentzako abeltegla. (aato): iz. Berbera.

astatipula. (eŕaboil): *iz.* Bere eŕaboilaren atalak tipularenak baña lodiago ta mingotzagoak dauzkan landarea. Asto-tipula.

astatsa. (mitxeleta): *iz.* Tkus.: Mitxeleta. Astatxa, astasta.

aetatu. (aparakuntza): *ad.* Aparau, igaŕi.

astatxltxirio. (lekazi): iz. Baso-txitxirio.

astatzale.(aparakuntza): *izond.* Tgartzeu duena.

astatzu. (azkura): *izond.* Azteko itxuraz agertzen dan abereari esaten zayo.

astauŕaza. (belai`): *iz.* Askarkaria dan belata, sendakintzan erabiltzen dana. Asturaza, ant-uŕaza, kardaberatxa.

astausalñak. (asto): *iz.* Astakeriak. Aato-usaiñak.

astayena. (matsondo): iz. Basa-matsondoa.

astaza. (landare): *iz.* Askarkaria dan landarea.

astazairai. (landare): iz. Askarkaria dan landarea; here ioreak, azpedaŕ-margozkoak diranak, tindatzeko erabiltzen dim ta bere miñak egaztiak lodi-erazteko.

astazain. (asto): *izond.* Tkus.: Astazaya. Astazai. (zaintza): *izond.* Berbera.

astazaidi. (egurki): *iz.* Abe nagusia. (etnegain): *iz.* Etxegañaren goiko aldean jartzen dan abe luzea.

astazaya, (aato): *izond.* Astoen zaindaria. (zaintza): *izond.* Berbera.

astaziri, (abctxu): iz. lkus.: Asta-xirio.

ASTE. iz. Ondozko zazpi egunen eŕenkada, igandean asten dana ta larunbatean amaitzen dana. // Ante Gurena — Garizumaren azkena. (asiera): iz. Gauza baten asera. (egun): II *iz.* Lan egiten dan eguna; asteguna. // Tgande *ta* ante = Besta ta ante — Aste ta besta = Jai ta ante = egun guztiak. 11 Ante aŕa = jai gabeko astea. // Ante emea = erdian jaia duen astea. (joko): *iz.* Leuengoa jokatzeko eskubldea. *II* (aldi), (egitegun), (igande), (mmixokada).

aate deans. (asteguren): *iz.* Ikus.: Asteguren. j: Ante Auudi, negaŕ-ante, nigaŕ-aate.

aate guziz. (ante): *adond.* Ikus.: Astero.

aste-amai. (aate): *iz.* Astearen azkena.: Asteanazken, ante-bum, anteguen, asteun.

aste-atsaŕe. (ante): *iz.* Astearen asiera.

aste-bafu. (ante): *adond.* Aste-artean, astearen barneau.

aste-bete. (ante): *iz.* Aste-osoa.

ante-biko. (ante): *frond.* Ante bietakoari dagokiona. j: Ante-biñako.

aste-biñako. (ante): *izond. Ikus.*: Ante-bike.

aste-buru. (ante): *iz.* Ikus.: Astc-amai Asteanazken, asteguen, asteun.

aste-egun. (egun): *iz.* Lan-egiteko eguna. : Astegun, astregun.

aste-eme, (ante): *iz.* Aato-barnean jaya doers astea.

ante-gaits. (ante): *iz.* Igokunde'aren astca. (astagaitz): *iz. Ikus.:* Astagaitz.

ASTE-GUREN. *iz.* Gariznma'ren azken astea, Abaŕ-igandetik Berpizkunde-iganderarte. j; Ante deuna, aate-nagusi, negaŕ-aate, ncke-ante, nigaŕ-ante. *//* (ante), (eliz-bira), (garizuma), (jai-aldi), (yaurespen).

aste-ikasgai. (ikasketa): *iz.* Ante baterako ikaskaya. (aate): *iz.* Berbera.

aste-lan. (ante): *ft.* Astebeteko lana. (lan): *iz.* Berbera.

aste-muga. (ante): *iz.* Astebetetzekoa. Aste-ondo, asteun, ante-oŕen.

aste-nagusi. (asteguren): *iz.* ikus.: Astegurena. j: Ante d^{g}una, ncke-ante.

aste-nausl. (ante): *iz.* Ante aundiagoa.

aste-ondafa. (ante): iz. Astearen azkena.

aste-ondo. (aate): *iz. Ikus.:* Aste-muga. Asteun, as€e-uŕen.

ante-sari. (ante): iz. ikus.: Anterakoa. (sari): *iz.* Berbera.

aste-txiki. (ante): *iz.* Austeŕo-egun eta uŕengo igande artean dagozen iru eguneu multzoa.

aste-oŕen. (ante): *iz. Ikus.:* Aste-muga. !: Aste-ondo, asteun, astuŕentze.

astean. (asiera): *adond.* Asieran.

astean-astean. (ante): *adond.* Astetik astern, aate guztietan barna.

astean-asteango. (ante): *izond.* Asteari dagokiona. j: Astean-beingo.

astean-beingo. (aate): *izond.* Ikus.: Astean-asteango.

astean-biko. (ante): *izond.* Bi asteai dagokiena.

asteanazken. (ante): iz. Ikus.: Aste-amai. Ante-buru, asteguen, asteun.

anted. (ante): *iz.* Jairik cz duen astea.

astearte. (egun): *iz.* Astearen bigaŕen eguna.

astearte-iaute. (iñaute): *ft.* Iñautearen irugaŕen eguna. j: Astearte-iñauteri, asteartita, astearttiote, iraut-astearte.

astearte-tñauteri. (Manta): *iz.* Tkus.: Astearte-iaute. j: Asteartita, asteartiote.

asteartero. (egun): *adond.* Astearte guztietan barna jaŕaitzean.

asteartiñele. (iñaute): *ft.* **iñaute jayak.**

asteartiote. Ratite): *iz.* Ikus.: Astearte-iaute. : Astearte-iñauteri, asteartita.

asteartita. (iñaute): iz. Ikus.: Astearte-iaute. j: Astearte-iñauteri, asteartiote, pantzart, turuturu, zanpantxart, yaute-astearte, iraut-astearte.

asteazken. (egun): *iz.* Astearen irugaŕen eguna. I: Astezken, astiazken.

astedanik. (asiera): *adond.* Asieratik.

asteguen. (aate): *iz. Ikus.:* Aste-amai. Asteanazken, aste-buru, asteun.

astegun. (elkargo): iz. Lanegiten dan eguna. (Ian): iz. Lanean ari dan eguna.

astegun burn zuri. (egun): *iz.* Astegun soils.

astegunkari. (egun): *adond.* Astegunean, asteguna dala kari.

asteguren-Liburu. (asteguren): *iz. Asteguren'erako* **otoi-idaztia.**

astei. (belie): *iz.* Ikus.: **Batio.**

asteiratu. (abeltegi): *ad.* Abereak abeltegian saŕerazi.

asteka. (aate): *adond.* Astean-astean *ari-*izatea.

[Waal. (ante): *adond.* Ante guztietan barna ari-izatea.

astekari. (ante): *iz.* Ante bateko beaŕa. (beaŕ): *iz.* Berbera. (eyeraldi): II *iz.* Ante bateko eyeraldia. (lan): II *izond.* Asteka lanegiten duena. j: Astelari.

astekaritu. (aste): *ad.* Astekariz ari-izan. (lan): *ad* Berbera.

astekaritza. *(sate): iz.* Astekariz ari-izatearen egipena.

astekatu. (iñausketa): *ad.* Adaburua iñausi.

asteke. (asiera): *adond.* Asi gabe.

asteketa. (arbalda): *is.* Moxalak ezitzeko zaldi-aulkia.

asteko. *(aate): izond.* Asteari dagokiona. Astekotz. (asiera): *izond.* Asierari dagokiona.

astekotzat. (asiera): *adond.* Asiera emateko.

astelari. (aste): *izond.* Ikus.: Astekari.

asteleengofi. (egun): *iz.* Lan-eguna.

astelegun. (egun): *iz.* Asteguna. 1: Asteleun, astelun, asteraun, asteleegun.

astelegun-gofl. (egun): *is.* Astelegun aŕunts. j; Asteleengoii.

astelegunkari. (jolasbidc): *izond.* Ardandegira astelegunetan doana.

asteleu. (egun): *iz.* Asteko lenengo eguna.: Asteleun, lien.

astelen guren. (aste guren): *iz.* Aste doneko astelena.

astelen-iaute. (iñaute): *iz,* Iñautearen bigaŕen eguna. : Astelen-iiiauteri, astelenita.

sstelen-iñanteri. (iñaute): *iz.* Ikus.: Astelen-iaute. j: Astelenila.

astelenero. (ogun): *adond.* Aste guztietan ari-izatea.

astelenita. (iñaute): *iz.* Ikus.: Astelen-iaute. 1: Astelen-iñauteri, astelen-ieta, asteleniote, marikalet, pintzirt.

asteleun. (egun): *iz.* Ikus.: Astelegun. Asteguna, astelun, asteraun.

astelun. (egun): *is.* ikus,: Astelegun. Asteleun, asteguna, asteraun.

asteluxian. (egundaño): *adond.* Ikus.: Egundaño.

asteluze. (aste): iz. Jairik eztuen sates.

astendatu. (azta): *ad.* Bare azta gutxi gorabera zein dan jakiteko gauza bat jaso. I: Astendu.

asteoro. (aate): *adond.* Aste guztietan barna. j: Astero, aste guziz.

asteoroz. (aste): *adond.* Asteoro ari-izatea.

astepen. (asiera): *iz.* Ikus.: Asiera.

aster. (asiera): *adond.* Astcko zorian.

asterakoa. (aste): *iz.* Astebeteko ordaintza. j: Aste-sari. (ordainpide): *iz.* Berbera. (sari): jj *is.* Berbera.

asteraun. (egun): *iz.* Ikus.: Astelegun. Asteleun, astelun.

asterdi. (sate): *iz.* Astearen erdia.

asteria. (azteri): *iz.* Ikus.: Azteri. (eritasun): ŕz. Abereen eritasun-mota bat.

asteridun. (azteri): *frond.* Azteria daukana.

asterlari. (azterkuntza): *izond.* Aztertzen duena.

asterle. (erle): *iz.* Thus.: Liztoŕ, listoŕ, ltxtoŕ.

asterle abia. (erle): *is.* Liztoŕen erlauntza. (kabi): *is.* Berbera.

astcrmen. (azterkuntza): *iz.* Astertzeko almena.

astern, (sate): *adond.* Aste guztictan ari-izatea.

asteroko. Caste): *iz.* Astero ateratzen dan aldizkaria. j: Aste guztietakoa.

asterpen. (azterkuntza): *is.* Ikus.: Asterkuntza. 1: Astertze, ikergo.

astelen. (asoin): *is,* Ikus.: Again. (aztarna): iz. Ikus.: Aztarna. 1: Loŕatz.

asteŕi. (eŕi): *is.* .Jatoŕizko eHa.

astetika. (bilakuntza): *iz.* Ikus.: Bilakuntza.

astertu. (bilakuntza): *ad.* Bilakuntzak egin.

astertze. (azterkuntza): iz. ikus.: Azterkuntza I: Azteŕ, asterpen.

asteun. (aate): iz. ikus.: Aste-muga. I: Aste-ando, aste-oŕen.

asteyari. (zoritxaŕ): *izond.* Zoritxafekoa dana. 1: Esteyari.

astezken. (egun): *iz.* ans.: Asteazken.

asti. (lanarte): *iz.* lkus.: Lanarte. (berantasun): *izond.* Berantasunez ari dana. (zigot): 1 *ad.* Zigortu. (artzidura): jj *ad.* Ogia artzitu. (eyeraldi): 11 *ad.* Eyerarcu gurpila ibiltzen asi.

asti-bitarte. (lanarte): *iz.* thus.: Astialdi. ^: Astiarte.

asti-emateko. (jolasbide): *is.* ikus.: Jolasbide. I: Asti-emokati.

asti-emokafi. (joiasbide): *is.* Ikus.: Asti-ematcko. I: Jolasbide, asti-ensongaŕi.

asti-min. (artzidura): *is.* Geyegizko artzidura.

asti-neurkin. (orenlari): *iz.* Aldia zeatzez neurtzen duen orenlaria.

asti-ordu. (lanarte): *is.* Ikus.: Lanarte.

asti-une. (lanarte): *is.* Ezer egin gabeko aldia.

astia-emokafi. (izketa): iz. Asti tartegaŕia.

astiadura. (iguintza): iz. Ikus.: Iguintza. 1: Astio.

astiagati. (iguintza): *izond.* Iguintza ematen duena.

astinl. (nekabide): *Lad.* Nekegaŕia dana. Astiel, astialgaŕi.

astialdi. (Imitate): *iz.* Egitekorik gabekoa dan aldia. I: Astiarte, asti bitarte,

astialgaŕi. (nekabide): *izond.* Astiala dana. j: ikus,: Astial.

astiarrzi, (nekabide): *ad.* Astiatu eragin.

astiaf. (berantasun): *izond.* Thus.: Astidun, is Astikoi, astikoŕ.

astiarte. (lanarte): *iz.* ikus.: Astialdi. Asti-bitarte.

astiatu. (eŕa): *ad.* Goŕoto-izan. I: Astia. (nakaitz): *ad.* Berbera.

astiazken. (egun): *is.* Thus.: Asteazken. Astizken, eguasten.

astidun. (bcra tasun): *izond.* Berantasunez ari dana. I: Astikoi, astikof, astiaf.

astigabe. (eŕetasun): *izond.* Efetasuncz ari dana.

astigardi. (landaketa): iz. Astigafak landatuta dagozen tokia I: Astigataga, aztigaŕaga, aztigateta.

astigaf. (zugatz): *is.* Azkarkaria dan zugatza. j: Estigaŕ, axtigaŕ, azkoŕ, azkafio, azkaŕa, gastigaŕ, gaztigaŕ, aztigaŕ, iaŕ, jaŕo, istigaŕ, saatza, yaŕo, kaxtigaŕ.

astigafaga. (landaketa): iz. ikus.: Astigardi. : Aztigaŕaga, aztigaŕeta.

astigaf-atze. (zugatz): *iz.* Ikus.: Ezki.

astigaf-lore. (lore): *is.* Astigaŕak ematen duen lorea.

astigaf osto audi, (albo): iz. Aizuna dan alboa.

astigaŕ nra. (edari): *iz.* Ezki-igaliaz egiten dan edaria.

astijo. (tanpa): *is,* Euri edo aizearen taupa.

astikai. (zigoŕ): *iz.* Ikus.: Zigof. : Nekal, nekalpide.

astikeria. (berantasun): *iz.* Thus.: Berantasun. 1: Atxola.

astiki. (berantasun): *adond.* Geldi-aldiz ari-izatea.

astikof. (berantasun): *izond.* Ikus.: Astidun. 1: Astikoŕ, astiaŕ.

astikof. (berantasun): *izond.* ikus.: Astidun. Astikoi, astiaŕ.

astilaf. (abetxu): *iz.* Txilaŕ- oota bat.

astimaldi. (indaŕ): *is.* Indarketa, egiñal, astin.

astimen. (zigoi): *is.* Zignfez emandako astikketa.

astin. (apoztasun): *izond.* Apoa.tasunezko dana. (eundura): *iz.* Kiloan beingoz jartzen dan euntzeko gaya. (indai: *iz.* Ilcus.: Astimaldi.

astin-alki. (tanpa): fr. Astintzen duen aulkia I: Astin-kai.

astin-astin egin. (rigor'): *ad.* Gogot astindu. (irabio): *ad.* Berbera.

astin-astindu. (irabio): *ad.* Bigun gera dedin, zerbait gogoŕ astindu.

astin-kai. (tanpa): *iz.* Ikus.: Astin-alki.

astindari. (irabio): *izond.* Zaureaz artilea astintzen duena. (okidura): • *izond.* Berbera.

astindu. (irabio): *ad.* Alde batetik beste batera zerbait bidder irabiotzea. Gauza bat jotzea edo, autsa kentzeko, aidean indaŕez irabiotzea. I: Jotzea, danbak ematea, jardausi, yafausi, yaŕosi, iaŕautsi, iaurdausi, igardausi, igurdi, ilaŕosi, ifiardausi, iñaŕosi, iñaŕausi, iñaŕoskatu, iñaŕostu, iñafotsi, indarausi, iraadausi, latest, irdarausi, ligurdausi, iaŕosi, sakebiuŕak, tirapilatu, zakustau, ilaiost, iñauŕetsi, irandausi, zotikatu, zukustatu. (okidura): *ad.* Zerbait betetzea.

astindute. (zigoŕ): iz. Ikus.: Astidaldi.

astingai. (zigoŕ): iz. Zigortzeko zartailua. (okidura): iz. Astintzekoa dan mordoska.

astingailn. (zigor): ŕz. Ikus.: Zigof.

astingatii. (andikeri): *izond.* Andlkeria soŕerazten duena.

astinka, (irabio): *adond.* Astintzen ari-izatea.

astinkada. (zigoŕ): *iz.* Zigofez emandako astiñada. I: Ikus.: Astiñada.

astinkaidnn. (zigoŕ): *izond.* Astinduta dagoena.

astinkari. (rigor): *izond.* Astintzen duena. I: Astintzaile, astinlari. (irabio): *izond.* Berbera.

astinkeria. (iragarpen): *iz.* Aide edo aurkako gertapena iragarizen duen ezautarazpena.

astinketa. (irabio): ŕz. Astintzearen egipena. I: Kordokaidi, joada, iaŕaaus, iaŕos, iaŕosaidi, iaŕosdura, iaŕosmendu.

astinlari. (zigot): *izond.* Ikus.: Astinkari. I: Astintzaile.

astintasun. (apoztasun): *iz.* Ikus.: Apoztasun.

astintegi. (tanpa): *tr.* Zerbait astintzeko tokia.

astintsu. (apoztasun): *izond.* Apoztasuna duena.

astintza. (asmalcuntza): *iz.* Ikus.: Asmakuntza. (irabio): iz. Astintzea.

astintzaile. (zgof): *izond.* Ikus.: Astinkari. j: Iaŕostzaile. (irabio): *izond.* Berbera.

astintze. (irabio): ir. Zigortzearen egipena. (zigoŕ): *iz.* Berbera. (biguntasun): 11 ŕz. Astinduz zerbait bigun egitea.

astid. (igidura): *izond.* Argot, arin, bizi, bizkoŕa dana.

astiñada. (tanpa): ŕr. Zigofez emandako tanpa. I: Astinkada. (zigoŕ): *iz.* Berbera.

astiñaldi. (zigor): *iz.* Zigofez emandako jipoya. : Astindute. (tanpa): ŕz. Tanpak asko ematea. I: Zafraldi. (irabio): II *Jr.* Astintzearen egipena.

astiñeko. (galtza): ŕz. Abarkaekin erabiltzen zan galtzaen antzeko euna.

astio. (iguintza): *iz.* ikus.: Iguintza. I: Astiadura.

astiotarzun. (iguintza): *iz.* Iguiña danaren bereiztasuna. I: Astiotasun.

astioti. (asafe): *izond.* Asaŕe eragiten duena.

astiotu. (iguintza): *ad.* Iguintza eman.

astiri. (goiztiri): *iz.* Ikus.: Geiztiri.

astirik. (anbiola): *adond.* Aspaldidanik. I: Aspaldian. I; Ikus.: Axtirik.

astiro. (berantasun): *adond.* Berantasunez ari-izatea. I: Astir, koxkolo, koxko€o-koxkolo, manxo.

astira-astiro. (berantasun): *adond.* Pofiki-poliki ari-izatea. I: Mails-math:, mailo-mailo.

astiroki. (atsegintasun): *adond.* Atsegiutasunez ari-izatea.

astirotasun. (berantasun): *iz.* Ikus.: Berantasun. I: Pizutasun.

astirotsu. (eresi): *izond.* Bresian erabiltzen dan neurkera.

astirotu. (lanarte): *ad.* Arazo-gabetu. I: Astir-a,

astiroz. (atsegintasun): *adond.* Atsegintasunez.

astirozki. (berantasun): *adond.* Berantasunez ari-izatea.

nstftsu. (berantasun): *Land.* Berantasunez *ari* dana.

astitu. (lanarte): *ad.* Ikus.: Astirotu. (rigoŕ): *ad.* Zigortu. (atzerakuntza): II *ad.* Atzeratu-eragin.

astiz. (berantasun): *adond.* Ikus.: Astiro; iraduz ari-izan gabe, manxo.

astizari. (txoskoŕ): ŕz. Ikus.: Txoskof. I: Bertayu. (orenlari): *iz.* Ikus.: Orenlari.

astizione. (zirikaldi): *iz.* Zerbait egiteko zirikatzea. (sen): iz. *Ius.;* Sen.

astizken. (egun): iz. Asteazken, eguasten. I: Astiazken.

ASTO. iz. Azkazal bateko aberea, zaldia baño txikiagoa ta belaŕiak luzeagoak dauzkana. Sal-abere bezels. ta zamari lez erabiltzen da. I; Notin ergeiari esaten zayo. I: Arsto, ato, jera, puŕu, zadoiño. (oltzaburu): iz. Oltzaburuen Mates. (lanabesa): II ŕz. Artoa aletzeko, liñoa jotzeko, pipolai eusteko, ta abaŕ erabiltzen dan lanabesa. (burdi): II *iz.* Gurdi bateko zama gañean jarlzen dan makila aultzeko. (baiben): II *iz.* Zerbaiterako beartua dagoen notiñaren order erantzuten duena. (arto): II *iz.* Artaburuak aletzen diran kutxa, berak jotzean. (lera-eŕesta): II *iz.* Baseta. (zurkaitz): 1) ŕz. Soñekoak makilkatzeko, ezartzen diran T antzekoa dan zurezko zurkaitza. /I (abel-azkuntza), (abere), (kotzo), (mando), (sai-abere), (ugaztun).

aato zaldi. (egurki): *ft.* Txabola baten gaindegian ipintzen diran in abe aundiak.

aato-alde. (alapide): *iz.* Astoentzako alapide-lurkia. (asto): *iz.* Berbera.

aato-ate. (alapide): *iz.* Astoentzako saralea.

aato-antzeko. (baldartasun): *izond.* Aberetuta dagoena.

aato-af. (aato): *iz. Aŕa* dan astoa.

asto-afantza. (ants): *iz.* Astoak aoaz egiten duen aotsa. I: Asto-ofo, astoŕu.

asto-astoka. (joko): ŕr. Auŕok egiten duten asto-jokoa. I: Astoketan.

asto-ayen. (matsondo): iz. Baso-matsarea.

asto-aza. (landare): *iz.* Askarkaria dan landarea.

asto-basta. (esertoks): *iz.* Sai-abereen gañean eseritzeko erabiltzen dan kotxiren antzekoa.

asto-beaŕak. (lan): *iz.* Lan gogoŕak.

asto-beiardi. (landare): *ft.* Astobelaŕak dagozen tokia; astobelafen multzoa.

asto-bipef. (mertxikondo): *iz. Bros.:* Aŕi-gerezi.

asto-bizkafa. (aindurapen): ŕz. Añenekoa,

asto-bortusai. (landare): *iz.* Ikus.: Boskotx. I: Boskoitz. I: Basa-boskotx.

asto-eme. (asto): iz. Ikus.: Astama. I: Astaña, astoama, asteme.

asto-erio. (landare): *iz.* Lastaduna dan landarea; bare zurtoña naŕaskaria da ta adabegietatik efotxoak ateratzen

zaizkio. Ikus.: Alga-belaŕ. I: Aŕosario-belaŕ, baratxuri-belaŕ.

asto-eskef. (gaŕaztulu): *iz.* Gafaztulu-mota bat.

asto-ezpain. (landare): tz. Boŕaikaria dan Iandarca.

aato-guraso. (asto): *iz.* Ernalizerako erabiltzen dan astoa.

aato-iIar. (trance): iz. ikus.: Banta. I: Arto-ilaŕ, sasi-iiaŕ.

asto-jale. (asto): *izond.* Aslo-aragia jaten duena.

asto-joku. (joko): iz. Kartakaz egiten dan jokoa. (kartak): *iz.* Berbera.

asto-kakolak, (arbalda): *iz.* Astoengan jartzen diran arbaldak. j: Asto-kurutxe, astotzara.

asto-kardo. (kardabera): *iz.* Kardabera-mota bat. I: Ikus.: Astogardu, astokardu.

asto-kurutxe. (arbalda): ŕz. Ikus.: Asto-kakolak. Astotzara.

asto-lafan. (birunda): *iz.* Lufean etzanda astoak egiten dituen ustaŕ-ostikoak. Ikus.: Asta-laŕan, astalaŕanga. (asto): *iz.* Berbera, berbera.

asto-lasterketa. (aato): iz. Ikus.: Asto-lasteŕak. Astojoko. (lasterketa): iz. Berbera.

asto-lastefak. (asto): *iz.* Astoak erabiltzen egiten diran lasterketak. I: Ikus.: Astojoko, aato-lasterketak. (lasterketa): *iz.* Berbera.

asto-lore. (landare): *iz.* Gingilkaria dan landarea; bare ofiak biotz-sendagayak egiteko erabiltzen dira. I: Aato lilt, azkutai, kuku-belaŕ, leukufraka, kuku-lore,kukupoŕu,kukupraka,inane-bedaf, sukaŕ-belaŕ, titera-lora. Ikus.: Txaalmutu.

aato-maats. (matsondo): *iz.* Basoko mata.

asto-makil. (idazketa): iz. Idazteko auŕak egiten dituzten ziŕiboŕoak.

asto-makiia. (landare): ŕz. Askarkaria dan Iandarca.

asto-mando. (aato): ŕz. Asto aundia. I: Astotzaŕ.

asto-mats. (landare): *iz.* Eŕe-belarkaria dan landarea; bare efoa bunoko ta buno-iriñezkoa da.

asto-naa£. (igali): *iz.* Sasi-aŕosaren lgalia, goŕia dana.

asto-nabaf. (asto): *iz.* Azkazal bateko abere ugaztuna, astoaren antzekoa dana; bare ulea zuri-orixta da, leŕo beltz cdo aŕeakaz zearkatuta. j: Asto-zuŕumino.

asto-nabaŕeri. (eritasun): ŕz. Ikus.: Baztanga. : Kaltegaŕia ez dana. Asto-napaŕeri. (laŕu): *iz.* Berbera.

asto-napaferi. (eritasun): *iz.* Ikus.; Asto-nabaŕeŕi. (laŕu): *iz.* Berbera.

asto-agi. (gari): *iz.* Lastadun eta gariaren antzekoa dan landarea.

asto-o£o. (ants): ŕz. Ikus.: Asto-afantza. Astoŕu.

asto-perexil. (landare): iz. Ginbailkaria dan landarea; bare garlic, egosita, edentsua da.

asto-pustil. (asto): *iz.* Astoaren gorotza.

asto-saldo, (abelizti): *iz.* Asto-taldea. I: Astotalde. (aato): *iz.* Berbera.

asto-saltzaile. (as/u): *izond.* Ikus.: Astodun. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

asto-tipula. (eŕaboil): *iz.* Ikus.: Astatipula.

asto-uli. (euli): *iz.* Astoak erasoten dituen eulia.

asto-utixa. (aato): *iz.* Ikus.: Astama. Astoria, astoama, asto-eme, asto-uŕuxa.

asto-xiri. (abetxu): *iz.* Lekaziduna dan abetxua; bare enbof *eta* adafetatik jarioten da lika zurixta, sendagaikintzan eta lankuntzan erabiltzen dana.

asto-zuri. (arduragabetasun): *iz.* Zabartasuna. (nagi): *iz.* Ikus.: Nagl.

asto-zuŕumino. (eritasun): *iz.* Ikus.: Asto-nabaf. (laŕu): *iz.* Berbera.

astoama. (asto): *iz.* Ikus.: Astama. Astoria, asto-eme, asto-uŕixa, asto-uŕusa.

astoaren arima. (mitxeleta): iz. Ikus.: Mitxeleta. I; Astoluma.

astoafosa. (laŕosondo): *iz.* Ikus.: Basa-afosatze.; Basalaŕosa,basa-aŕosa, astolaŕosa.

asiobasa, (asto): iz. Basoko astoa.

astobeafi. (ondo): *iz.* Ur-geldian izaten dan aloka edo ondo lingirdatsua.

astobeafiandi. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana. I: Astolia, astoputz, astozikiro.

astobegi. (lore): iz. Daliren antzekoa dan lorea.

astobelaf. (belaŕ): *iz.* Belaŕi-antzeko aundiak dauzkan belafa. j: Astragal.

astodnn. (asto): *izond.* Astoak erosten eta saltzen dituena. j: Asto-saitzaiĺe. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

astogardu. (kardabera): ŕz. Kardabera-mola bat. j: Asto-kardo, astokardu, astogardi, astokardi, astokardo.

astogisa. (ergeltasun); *adond.* Astoa bezeta ari-izatea. j: Astokeri.

astoiño. (asto): *iz.* Asto txikia. I: Astoixka, astoko, astokolo, astoxka, astoño, zadoiño.

astoixka. (aato): *iz.* Ikus.: Astoiño. Astoko, astokolo, astoxka.

asojoko. (jolasbide): *iz.* Mozoŕo-jayak. (lasterketa): *ŕz.* Asto-lasterketa. I: Ikus.: Asto-lasteŕak.

astoka. (zaldizketa): *adond.* Asto-gañean ari-izatea. (joko): *iz.* Kartakaz egiten dan jokoa. (kartak): (ŕz. Berbera.

astokaiku. (gaitzipen): *izond.* Itz laidogafia.

astokeri. (asto): *ŕz.* Astoa bezela jokatzea. Ikus.: Astogisa.

astoketa. (aato): *iz.* Asto-taldea. (zaldizketa): ŕz. Astozkoen taldea.

astoketa hat ikatz. (zama): *iz.* Ikata **zama** bat. (ikatz): iz. Berbera.

astoketan. (iiño): *adond.* Liiioa gabikotzen ari-izate. (asto): *adond.* Astoen Witt ibiltzea. (joko): Tkus.: Asto-astoka.

astoki. (asto): *izond.* Astoari dagokiona. Asto-aragia. (ergeltasun): *adond.* Ergeltasunez ari-izatea.

astokiia. (baŕabit): iz. Astoaren zakila. I: Astolaŕo.

astokiio. (ergeltasun): *iz.* Oso ergela danari esaten zayona. Astolapiko.

astoko. (asto): *iz.* Ikus.: Astoiño. I: Astoixka, astokolo, astoxka.

astokume. (asto): *iz.* Astoaren kuma. I; Astokolo. j: Ikus.: Astoko.

astolapiko. (ergeltasun): *izond.* Ikus.: Astokiio. : Astolopikotz.

astolapikotza£. (arbuyo): *izond.* Arbuyoz erabiltzen dan itza, norbait oso ergeltzat artzen data adierazteko.

astolaŕo. (baŕabil): *iz.* Titus.: Astokila.

astolaŕosa. (laŕosondo): iz. Ikus.: Basa-afosatre.I: Basalaŕosa, basa-aŕosa, astoaŕosa, saparlaŕ.

astolia. (ergeltasun): *izond* Tkus.: Astobeafiandi. j: Astoputz, astozikiro.

astolilia. (landare): *iz.* Lekaziduna dan iandarea, ayenaren antzekoa dana, igokaria; bare **mill** gogoŕ, biribil eta gofiak agurtza-aleak bezela erabiltzen dira. I: Tulipa, oinlodi. (lore): *iz.* Oria dan lilipopa.

astolopikotz. (ergeltasun): *izond.* Ergcla dana. j: Astolopitzeŕ. I: Titus,: Astolapiko.

astolopitzef. (ergeltasun): *izond.* Ikus.: Astolopikotz.

astoluma. (mitxeleta): iz. Ikus.: Mitxeleta. 1: Astoaren arima.

astomenda. (landare): *iz*, Ezpainkaria dan landarea; bare oŕiak gañetik oriegi ta azpitik and ta uledunak dire, oso usaintsuak.

aston. (egazti): 12. igeri-ninduna dan egaztla, urtan ibiltzea dana; bare mokoa oso laze ta zabala da; bare beko mazel-ezuŕean zizku-antzekoa dan atal bat darama bertan azkufiak ipintzeko.: Astoto, odol-ugatz, sauga, urtxori-goŕi, utxorigoŕi, ixai.

astoperejil. (landare): *iz*. Guruzkaria dan landarea,

astopitxa. (ondo): *iz*. Ikus.: Astapitz.: Astaputz,

astoputz. (ergeltasun): *izond*. Ikus.: Astobeaŕiandi. j: Astolia, astozikiro, astaputz.

astoratu. (asaldura): *ad*. Asalduraz beterik grata. 1: A^{g}ora /.

astore. (egazti): *iz*. *Ikus.:* Aztnre. (aztore): *iz*. Berbera.

astoregana. Oat/dare): iz. Ezpainkaria dan landarea, usaintsua; here oili ta loreak azkargaŕi ta ongaŕi bezela erabiltzen dira.

astorld. (landare): iz. Ikus,: Betaŕoki. I: Mendi-belat, astorki-goŕi.

astof. (apoztasun): *izond.* Apoztasunezkoa dana; lufai buruz mintzatzean esaten da, (kit); *izond.* Berbera.

astofo. (egazti}: iz. ikus,: Aston. 1: Odol-ugatz, sanga.

astofu. (ants): iz. Ikus.: Asto-aŕantza. Asto-oŕo.

astoalde. (auto): *izond.* Astoen maudazaña.

astosapin. (ari): le. Liñoa gabikotzeko lanabesa.

astosapindu. (ari): *ad.* Liñoa gabikotu.

astota. (zama): *iz*. Asto batek daraman zama. (auto): iz. Berbera,

astotalde. (asto): iz. Asto-multzoa. I: Ikus.: Asto-saldo, astoalde. (abelizti); iz. Berbera.

astoto. (ergeltasun): *izond.* Ergel xamaŕa dana. 1: Astoxe, astoxko.

astotripokan. (joke): iz. Zakaŕa dan joko bitten izena.

astotripot. (joko): *iz*. Anfen jokoa. I; Aari jauzika dana. (ondo): *iz*. Jangaŕia dan ondo-mota bat.

astutu. (ergeltasun): *ad*. Txotxolotu. I: Tuntundu, astapuztu, Tat/data. (lifio): *ad*. LiiIua gabikotu. II *ad.*

astotzara, (arbalda): *iz*. Ikus.: Asto-kakolak. 1: Asto-kurutxe.

astotzaf. (asto); iz, Ikus.: Asto-mando. (ergeitasun): *izond.* Oso tentela dana.

astotze. (ergeltasun): iz. Ergela, astoa biurtzca.

astoxirlo. (ain): *iz*. Oñaren zola.

astoxka. (asto): ŕz. Ikus,: Astoiño. 1: Astoixka, astoko, astokolo. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana.

astoxko. (ergeltasun): *izond* liens.: Astoto. j: Astoxe.

astoz. (zaldizketa): *adond.* Astoarengan jaŕita ibiltzea.

astozain. (zaintza): *izond* Astoak zaintzen dituena. [: Astozai. (asto): *izond.* Berbera.

astozesto. (otaf): *iz*. Pegaŕak eramateko Marra.

astozikiro. (ergeltasun}: *izond.* Ikus.: Astobeaŕiandi. Astolia, astoputz.

astoziri. (ergeltasun): *izond.* Tentela dana.

astozubi. (zubi): iz. Latson gañean zubia bezeia jartzen dan oltzata.

astr-ontzi. (egazkaritza): *iz*. Aidean dabden burdia.

astra. (befitasun): *adond.* Beŕiz, beŕim, (gainberadura): *adand.* Aitzitik. (soin): *izond* Soin aundia duena.

astra-ilaf. (abetxu): iz. Goitua dan aiñaŕa. I: Ikus.: Aiñaŕ.

astraka. (arbalda): *iz*. Ikus.: Zaltoki. I: Zaldun-aulki, zetalki. (aitzurketa): *adond.* Aztaŕikatzen ari-izatea.

astrakal. (kardabera): *iz*. Latza dan kardabera. I: Astrakalo, astakarlo.

astrapa. (txafantxa): *ia.* **Liñoa** garbitzeko txafantxa. E: ikus.: Txafantxa.

astrapala. (zalapart): iz. Ikus.: Zalapart. Astrapalada.

astrapalaka. (zalapart): *adond.* Zalapartaka ari-izatea.

astrapalatsu. (zalapart): *ŕzond.* Zalaparta egiten duena.

astrapalots. (zalapart): *iz*. Ikus.: Zalapart.

astrapel. (balm* *iz*. Ikus.: Astobelat.

astrogaitz. (aultasun): *izond.* Aul dagoena, : Astrugaitz.

astru. (zori): iz. Zori ona. 1: Astoru.

astrugaitz. (zoritxaŕ): *izond.* Zorigaiztokoa dana. j: Astrogaitz. (eragozpen): *iz*. Ikus.: Eragozpen.

astrugaitzki. (zoriŕxaŕ): *adond.* Zoritxafez ari-izatea. is Astrugaizki.

astrugaizkeria. (zori€xat): *iz*. Ikus.: Zoritxaf. (baldartasun): *iz*. Ikus.: Baldartasun.

astral/. (baldartasun): *izond.* Baldafa dana. : Astun, tuttuil.

astu. (biIoiztasun}: *ad.* Biloiztu.

astugafi.(aanzpen): *izond.* Aiztu-eragiten duena.

auto!. (ad): *iz*. Aitzak dagozen tokia.

astume. (asto): iz, Gaztea dan astoa.

astun. (azta): *izond.* Azta duena. I: Txatxiriko. (aŕain): *iz*. *Main-mota* bat. (baldartasun): j *izond.* Baldafa dana. I: Ikus.: Astral/. j: Turtuil. (ezetasun): *izond.* Ezea dana. (gatantzi): II *izond.* Cafantzla duena. (ernaitze): j *izond.* Aurbidean dagoena.

astun andia. (azta): iz. Azta aundikoa dana.

astun-aldi. (azta): iz. Astun egitcaren aldia.

astun-arin. (arindura): iz. Arita dan azta.

astun-ariñean ikusi. (azta): *ad.* Azta neurtu. (neuŕi): *ad.* Berbera.

astun-sunda. (usain): *iz*. Zurmin-usaya. Astun-usain. (zurmin): *iz*. Berbera.

astun-usain. (usain): iZ. Ikus.: Aatun-sunda. (zuunin): *iz*. Berbera. (Taipei): II *iz*. Egokera batzuetan gorputzetatik sortzen dan Tutuila.

astuna **kendu.** (arindura): *ad.* **Arindura** Oman.

astunago izan. (azta): *ad.* Geyago astundu.

astunagotu. (gaŕantzi): *ad.* Astunago-egin.

astundasun. (acts): iz. Astun izatearen tasuna. I: Astuntasun.

astundu. (azta): *ad.* Astun edo astunago egin. (ernaltze): *ad.* Aurdun geratu.

astundun. (azta): izond. Astundasuna duena.

astunegitu. (azta): *ad.* Astunegi egin.

astungabe. (arintasun): *izond.* Astuna ez dana,

astungabetza. (arintasun): *iz*. Astunik ez izatea. ; Astungabezia.

astungabezia. (arintasun): iz. tkus.: Astungabetza.

astungafi. (azia): *izond.* Astun egiten duena,

astunketa. (zapa): *iz*. Tinkadura egitea.

astunki. (azta); *adond.* Astunez ari-izatea.

astunko. (azta); izond. Astun xamata dana. j: Astuntzaŕ.

astuntasan. (azta): *iz*. Aaiun izatea. Ikus.: Astundasun.

astuntsu. (azta): *izond.* Astuna dana.

astuntsutasun. (trinkotasun): *iz*. Ans.; Trinkotasun. I: Trinkotza.

astuntza. (azta): *iz*. Ikus.: Astuntasun.

astuntzaile. (azta): *izond.* Astuna egin dezakena. I: Aslunlzeko.

astuntzaf. (azta): *izond.* Ikus.: Astunko.

astuntze. (azta): *iz*. Astun biurtzea.

astuntzeko. (azta): *izond.* Ikus.: Astuntzaile.

astura. (oikuntza): *iz*. Ikus.: Oikuntza. (atun): *iz*. lkus.: Atun. J: Aztura, bizikizun, (landare): *iz*. Ikus.: Bigura. I: Biwa, ostura, yostura, yura.

asturatsu. (atun): *izond.* Atuna duena. (antze): *izond.* Berbera.

asturaza. (helm): *iz*. Ikus.: Astauŕaza. 1: Ast-uŕaza, kardaberatxa.

asturkaŕ, (kardabora): *iz*. Tkus.: Astagardu.

astufundu. (jaustasan): *ad.* Endakatu. Ikus.: Endakatu. I: Asurundu,

astuŕux. (asto): iz. Tkns.: Astama. I: Astaña, astoama.

asturu. (zori): *iz*. Tkus.: Zori. : Astrn.

asturu-gaizto. (iragarpen); ŕz. Iragarpen txaŕekua dana; zantzu ixaŕekoa dana. Zotal-txat.

asturuak. (kutun): *iz*. Kutunak. I: Ikus.: Kutnn. j: Azturu.

asturugaltz. (zoritxaŕ): *izond.* Zorigaiztokoa dana.

asturugaltztu. (zoritxaŕ): *ad.* Zoritxafen bat jasan.

asturugatzki. (zoritxar): *adond.* Zorigaitzez ari-izatea.

asturutsu. (zorion): *frond.* Zoriontsua dana.

asturuz. (altasun): *adond.* Beaŕ-bada.

astustia. (landare): *iz*. Askarkaria dan iandarea, zefai azkufiz zayena. I: Astuzia.

asa. (sasi): *ft*. Ikus.: Sasl.

asu-arantza. (sasi); *iz*. *Ikus.:* Asuar.

Emus/. (sasi): iz. Masustak ematen dituen sasia. j: Asu-arantza.

asubil. (kondaŕ): *iz*. *lgail* edo arnarien kondafa. (igali); *iz*. Barbera.

asuin. (landare): *iz*. Ikus.: Atsun. j: Asun, atsuin. Iru rnota dagoz: Asuin beltz, txikia dana; Asuin borta, usain txafekoa dana; Asuin zuri, aundia dana. (oin): *iz*. Ikus.: Txonkatila.

asuki. (aginkada): *iz*. Bens.: **Aginkada.** (ausikidura): iz. **Ikus.: Ausikidura.**

asukitu. (aginkada): *ad.* ikus.: Aginkaegin. j: Usuki.

asuleku. (erdialdi): *izond.* Urte bakoitzen erdibitu dueu abere-mutea. I: Asulez, azulezko.

asun. (landare): *iz*. Ikus.: Atsun. j: Asuin, ausin, axun, azun, ozin, uzin.

asun egon, (smin); *ad.* Asaŕetula egon. Baltz egon.

asun-asa, (landare): *iz*. Ikus.: Beŕoya. j: Burbulu.

asun-bartart. (landare): iz. Auntzkornakaria dan landarea.

asun-ptkota. (laŕu): *iz*. Lafuaren eritasuna, suldaŕakaz agertzon dana, atsunez astindua izango bailitzan. (eritasuna): iz. Berbera.

asun-sendabide. (Wu): *iz*. Atsunez astindurik iaŕrran egiten dan odolblitzes.

asun-xuri. (landare): *iz*. Atsun aundia dana.

asunbeltz. (landare): *ŕz*. Txikia dan atsuna.

asundegi. (landare): iz. Atsunak dagozen tokia. Asundi, asuntze.

asundi. (landare): *iz*. *ikus.;* Asundegi. I; Asuntze, asundui.

asunert. (sukaŕ): iz. Sukam soŕerazten den eritasuna, kirlotza ta **odola** nastakatzen ditnena. (eritasun): *iz*. Berbera.

asunez ztstatu. (laŕu): *ad.* Ikus.; Asuneztatu.

asuneztatu. (Laŕu): *ad.* Laŕaa atsunez astindu. I: Asunez zistatu.

asuneztatze. (laŕu): *iz*. Lana atsunez astintzea.

asunkari. (Ida): *frond.* Atsunari dagokiona. Asunkide.

asunkide. (laŕu): *izond. Ikus.:* Asuntari.

asuntxu. (landare): *iz*. Ikus.: Aamendabelaŕ. j: Asuntzio, azuntxu, azuntzu.

asuntze. (landare): *iz*. *ikus.:* Asundegi. I: Asundi.

asuntzto. (landare): *iz*. Ikus.: Aamendabelaŕ. I: Asuntxu, asuntxio.

asuña. (efetxin): *iz*. *Ikus.:* **Eietxin.** Zuke.

asun. (ardi): *iz*. Jayo bells dan bildotsa. (piltzaŕ): *iz*. Mick atzekaldean eraman oi duten **piltzsfs.**

Rsnf. (ERsi); ŕz. IkuS.: Sasi. I: Asu.

asurunde. (jaustasun): *iz*. Endakatzearen egipena,

asurundu. (jaustasun): *ad.* ikus.: Astuŕundu.

asuska. (atsaldi): *adnnd.* Auras-estuka ari-izatea.

asuts. (atsaldi): *iz*. Tkus.: Atsanka.

aszalea. (asiera): *ŕzond.* Ikus.: Asia.

at, (lekoretasun): *adond.* Ikus.: Lekore.

at-size. (aize): iz. Ipafaldetik sortzen dan aizea. (ate); *iz*. Zelayetau sartzeko atea. Geleta, gcreta, kereta, keleta, kills, kirila, kiŕila, yela, lcia, kortal, lakate, laketa, langa, langadura, lata, palatu, partangala, portalanga, portangala, seila, zirigo. (etxola): (ŕz. Eiztarien ostapea. (eiza): jj iz. Berbera. (zelata): Il *ŕz.* Zelatan ari-izatea. : Ataizean, ateeizean.

at-alde. (lekoretasun): iz. Lekoreko aides.

at-eko-zoko. (zoko): *iz*. Tartideak diran hi mania beste batek ebakitzen dituenean cratzen diran zokoetatik, mufti ayen at-aldera geratzen diranen bakoitza.

at-elm/tie, (adipen): *izond.* Oarpidea egiten duena.

at-etxe. (ate): *iz*. **Ate-uataŕia.** Atcuzkaŕi, ate-uztai, ateuzlaŕi.

ata. (egazti): *iz*. Tkus.: Antzar. (sate): *ŕz.* Ate itzaren aldaketa.

ata-mantel. (ate): *iz*. Ate-auŕea.

ata-uztaŕI. *(ate): ft.* Atea jartzen dan ate-etxea. : Ate-albo, ate-etxe, pants.

atabaka. (kutxa): ŕz. Elizetan txindia botatzoko dagoen kutxa berezia. I: Atabake, arki]a, €runko. (antakuntza): iz. Autakuntzaetan autarkia ipintzeko , dagoen kutxa berezia. (ogasun): jj ir. Aspaldiau elizaren altxoŕa. : Atabaska.

atabakadun. (ukaf): *frond.* Elizetan boron beafetarako ukaŕak eskatzen dituena.

atabakaratu. (autakuntza): *ad.* Autakuntzaetan kutxa berezian autarkiak jaso. (kutxa): *ad.* Elizetan kutxa berezian txindia bildu. 1; Baste tokietan ere naiz ixindi nsiz beste gauzakjaso.

atabal. (slats): *iz*. Bi zolzen bidez jotzen dan afatza. j: Ataal, tabu].

atabal-joile. (aŕatz): *izond.* Ikus.: Atabalari. I: Atabalderu, atabalkari, tabalari.

atabal-lafu. *(aŕatz): iz.* Matz edo aŕaidcoaren iaŕua. (laŕu): *iz*. Berbera.

atabal-makila. (aiatz): fr. *Afatza* jotzeko zotza. I: Atabaltxotx, atabalxotx.

atabal-ots. (aŕatz): *iz*. Afazkoen otsa. (soñu): *iz*. Berbera,

atabal-saltzaile, (data): *frond.* Ikus.: Atabaldun.

atabal-sari. (azalpen): *iz.* Zerga berezia. (zerga): ŕz, Berbera,

atabal-soiñu. (afatz): ŕz. Aŕazkoen otsa. (sofiu): iz. Berbera.

atabala. (emakume): iz. Lodia dan neska. (Indiera): *ŕz.* Berbera.

atabalandi. (aŕatz): *iz.* Afatz oso aundia dana.

atabalari. (aŕatz): *izond.* Afatza jotzen duena. j: Atabalderu, atabal-joile, atabalkari, ataalari, tabalari, tabalazale.

atabalatu. (aŕatz): *ad.* Afaiza jotzean zerbait oyuztatu. J: Tabalatu. (azalpen): *ad.* Berbera.

atabalderu. (aŕatz): *fond.* ikus.: Atabalari. j: Atabal joile, atabalkari.

atabaldun. (afatz): *izond.* Afatz eta aŕaxkoak saltzen dituena Atabal-saltzaile. (saleroste): *izond.* Berbera.

atabalgile. (aŕatz): *izond.* Matz eta aŕaxkoak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

atabalka. (date): *adond.* Afatza jotzen ari-izatea. Atabaleri.

atabalkari. (aŕatz): *izond.* Ikus.: Atabalari. J: Atabalderu, atabal-joiĺe.

atabaloi. (landare): *iz.* Ekikaria dan laudarea, lo-argaŕia dana.

atabaltxo. (aŕatz): *iz. Aŕazko* txikia.

atabaltxotx. (aŕatz): *iz.* Ikus.: Atabal-makila. J: Atabalxotx. (makil): *IZ.* Berbera.

Maim. (ate): iz. Etxean sartzeko atepean dagoen aides.

atabeltx. (egazti): ŕz. Aato antzekoa dan egazti beltza.

ataburni. (erste): *iz.* Itxita geratu ondoren, ateak tinkotuta gera ditezen atzetik jartzen dan ataga. J: Ataburdin.

ataburu. (ate): *iz.* Ate gañean dagoen aldea. j: Atalburu, ateburu, ate-gain, ategoi, atekoloma.

atadi. (atalondo): *iz.* Ate auŕeko aldea. Bede, alan, atari, *ateta,* atet-auŕe, atondo, kafera, okelu, peora, kaŕera.

atadika. (ate): *iz.* Bra igaro al-izateko uraska batean dagoen atea. J: Atakida. (uraska): *iz.* Berbera,

ataga. (ate): *iz.* Ate bat ondo ixteko atze aldean zearka jartzen dan aga edo langa. I: Ataka, atal, atalaga, ateaga, atelaga, atelanga, fara, atalk. (makil): *iz.* Berbera.

atagatu. (makil): *ad.* Ate atzean ataga edo Tanga ipiñi. (ate): *ad.* Berbera.

atagayada. (ate): *iz.* Atea ixteko atagaz emandako tanpa. J: Atagaikada.

atagoiti, (ate); iz, Basefiko etxe baton-atze ta goiko aldean dagoen atea. (ke-bolaŕ); iz. Txokoŕ txikia.

atai. (atalondo): *ŕz.* Tkus.: Atalondo.

atai-auŕe. (atalondo): *iz.* Atadi auŕeko aides.

atai-txakuf. (zakuŕ): *ŕz.* Gaiztokietako atea zaintzen duen iru buru dauzkan ameskcrizko zakufa.

atalkatu. (zirikaldi): *ad.* Eyatu, zi€ikatu.

ataiko-ate. (ate): *iz,* Saferako atea.

atadl. (eyeraldi): *iz.* Eyeraren gain-añan tinkotuta dagoen burnizko zatikoa. Atala, ataia.

Malta, (aitona): *iz.* Ikus.: Aitona. J: Atala, axaita.

ataitzin. (ate): *iz.* Ate baten atzetik edo auŕetik aizea galerazteko edo otsak ibitzeko jartzen dan beste atea.

ataizlari. (zaintzale): *iz.* Ikus.: Begirale. Ataizle, so-egile, zaindari, zelatari.

atajada. (adiontasun): iz. Mugaldia, egokiera.

ataka. (ate): iz. ikazkiñaren etxolan sartzeko atea. j; Artegi edo landa baten ataizea, trankero, zirigo, at-aize, ziŕiztu. (saŕera): *iz.* Efegaya sartzeko, labe baton aoa. : Ateka. (ezti): II *iz.* Erlauntzaren atea. (bureztun): J iz. Ikus.: Bureztun. (orga): jj *iz.* Gurdiaren ate txikia. (bide): II iz. Aŕizko zidoŕa. (makil): JI *iz.* Ikus.: Ataga. I: Atal, atalaga, ateaga.

atakan. (aft): *ŕz.* Labean dagozen ondaf-añak. J; Atakafi. Oahe): *ŕz.* Berbera.

atakafatan. (aitzurketa): *adond.* Aztaŕikatzen ari-izatea.

atakañ. (aft): *iz.* Beren artean atea egiteko labean dagozen ondaŕ-aŕiak. J: Ikus.: Atakan. (tabu): *iz.* Berbera.

atakarzun. (eraso-aldi): *iz.* Ikus.: Eraso. Atakadura.

atakatata. (joko): ŕz. Baas.: Abixonka.

atakida. (ate): *iz.* Ikus.: Atadika, (umska): *ŕa.* Berbera.

atako. (elizti): *ford.* Artako. J: Ikus.: Artako. (irtera): *adond.* Lekorekoa.

atako banda. (trtera): ŕz. Lekoreruntz ibilbidea.

atako giro. (egurasti): ŕz. Lekoreko giroa. ;: At-giro.

atako zabal. (giñaŕe); iz. Ankapeko giñaŕe zabalaren lekoreko zatia.

atakoakota. (gaztañondo): ŕr. ikus.: Aŕotx.

atakume. (sate): *iz,* Aatearen kuma.: Atano.

atal, (zati): *iz,* Laranja edo beste igali baton zatia. (sendaŕ): *iz.* Sendaf-gayaren zatia. (ate): II *iz.* Ikus.: Ate. (makit): J *iz.* Ikus.: Ataga. Ataka, atalaga, ateaga. (antzerti): Jj iz. Antzerki baten zatia. (aragi): JJ *iz,* Abereengan sayets-ezuŕ eta bizkafaren artean dagoen aragia. (lauzko): *iz.* Lauzkoa dana.

atal ondatu. (zelata): *ad.* ikus,: Atalmendatu. j: Atalondokatu.

atal zakuf. (zakuŕ): *iz.* Btxeko zakufa. J: Atari-txakuŕ, atari-zakuŕ.

atal-aintzin. (ataloudo): ŕz. Atalondo auŕea. J; Atal-aufc.

atal-aintzifieko oyal. (kurbcoifiak): *iz,* Ate-auŕeko kurtxolña.

atal-audi, (lekazi): iz. lndiaba-mata bat,

atal-auŕe. (atalondo): *iz.* Ikus.: Atat-aintzin.

atal-bako. (bakuntasun): *fond.* Bahama dana. (izate): *izond.* Barbara. (bizi); lĺ *fond.* Bizitzako atalik ez duena. (batasun): *izond.* Zatitan bananduta ez dagoena.

atal-banaketa. (antolagabeketa): *ŕz.* Ataletan banantzea.

atal-banatu. (antolagabcketa); *ad.* Ataletan banandu.

atal-biko. (zat!): *izond.* Bi Mal edo anti dauzkana.

atal-buru. (ate): *iz. Ikus.;* Ainbel.: Atalaŕi, ateburu, ate-koloma, ataburu, ate-gain, ategoi, atekaloma. (idazti): *iz.* Idazti baton atalcn izena.

atal-ebagite. (ebaketa): *iz.* Soflean atal bat ebagi ta bertatik aldendu.

atal-gabe. (bakuntasun): *izond.* Ikus.: Atal-bako. J: Atalgabeko. (izate): *fond.* Berbera. J: Berbera. (bizi): Íl *izond.* Berbera.]: Berbera. (batasun): JJ *izond.* Berbera. j: Barbara.

atal-gai. (atalketa): *fond.* Ataletan banandu ditekena. (zenbanaketa): *fond.* Zenbanatu ditekena. J: Ataltzekoa. (aindoizti): *Pond.* Zatiki baton gañeko atala.

atal-gain. (leyo): iz, ikus.: Ataleyo. (ate): iz. Berbera.

atal-gaitz. (atatketa): *fond.* Ataletan banandu ezin ditekena.

atal-mintz. (igati): *iz.* Lakañen rnintza.

atal-ondaf. (kondaŕ): *12.* Zeubanaketan geratzen dan kondafa.

atal-ortz. (ate): *iz.* Ikus.: Alartze. I: Atalañ, atalas, atalatz, stalole, ataltz,

atal-zapata, atalapusta, atal-pokale, atari-pokale.

atal-pokale. (ate): *iz.* Ikus.: Alartze. I: Atalaŕi, atalas, atal-ortz, atalote, ataltz, atal-zapata, atalapusta, atari-pokale.

ataL-txakuf. (zakuf): iz. Zaintzeko dagoen zakufa.

and-zaindegi. (zaindegi): *iz.* Ataltzaña egoten dan tokia.

atal-zaintza. (zaintza): *izond.* Ataltzaña dan emakumea,

atal-zapata. (ate): *iz.* ikus.: Alartze. l; Atalaŕi, atalas, atal-ortz, atalote, ataltz, atalapusta, atal-pokale, atari-pokale.

atalaga. (ate): *fa.* Ikus.: Ataga. I: Atalai, atelaga, atelanga, ataka, atal, ateaga. (makil): *iz.* Berbera.

atalagatu. *(ate): ad.* Ate atzen atalaga ipiñi. (maid): *ad.* Berbera.

atalai. (begirantza): *iz.* Toki goitu bateau begirantza egiteko jartzen dan dotea. (ate): *iz.* 1kus.: Ataga. Atalaga, atelaga, atelanga. (makil): fl *iz.* Berbera.

atelanga. (ate): *iz.* Ikus.: Balanga. I: Baranga, astakide,

atalapusta. (ate): *iz. Ikus.:* Alartze. Atalaŕi, atalas, atal-ortz, atalote, ataltz, atai-zapata, atal-pokale, atari-pokale, ataiapiste.

atalat. (egazti): *iz.* Anka luzeak, **lepo** luzea ta isats motza dituen egaztia.

atalafi. (ate): *iz.* Ikus.: Alartze. I: Ainbel. I: Atalas, atal-bum, atalatz, atal-ortz, atalote, ataltz, atal-zapata, alalapusta, atal-pokale, atari-pokale, atelas, atepe.

atalarte. (antzerti): *iz.* Agefaldi bien arteko tartea.

atalas. (ate): iz. Ikus.: Alartze. j: Atalaŕi, atalase, atal-ortz, atalote, ataltz, atal-zapata, atalapusta, atal-pokale, atari-pokale, atelas, atepe, ate-slasc.

atalaturi. (orga): *ŕz.* Gurdiaren pertika gurdiari lotzeko zatikoa. (guide): *iz.* Ikus,: Ateta. I: Ateladera.

atalatz. (ate): *iz, Ikus.:* Alartze. I: Atalas, etalaŕi, atal-ortz, atalote.

atalayau etoti. (bilakuntza): *ad.* Bilakuntzaren bat egitera etoŕi.

ataldu. (atalketa): *ad.* Zerbaiten atalak egin. (ebaketa): *ad.* Zerbait ebaki. (azterkuntza): *(ad.* Zerbait azterlu. (kiri): *(ad.* Malaz kirlan ipiñi. I: Atalkatu. (antolagabeketa): *(ad.* Atalez jai!. j: Atalkatu.

ataldun. (antolaketa): *izond.* AtaLak dauzkana. (kiri): *izond.* Bere atalak kirian dauzkana. (zati): II *izond.* Lakaiiak dauzkana. j: Ataltsu.

atale. (ate): *iz.* Ateetan egoten dan aletxoa.

atalera. (atalketa): *iz.* Ataletan jartzeko era. j: Ataikera. (zenbanaketa): *iz.* Berbera.

ataletan, (atalketa): *reflood* Zatietan.

ataleyo. (leyo): *Ia.* Ate baton lcyatila. I: Atal-gain, (ate): iz, Berbera.

atalga. (zati): *adond.* Zatika ari-izatea. Atalka.

atalgaiki. (kondat): *iz.* Ikus.: Kondafa.

atalgaitasun. (atalketa): iz. Ataletan banandu al-izatea. Atalgaŕitasun.

ataigafi. (atalketa): *izond.* Ataletan banandu ditekena.

atalgafitasun. (atalketa): *fr.* Ikus.: Atalgaitasun.

atalgia. (aindoizti): *izond.* Zatiki baten beko atala. (zenbanaketa): *izond.* Zenbanatzen duena. j: Ataltzaile.

atalijatu. (aŕantza): *ad.* Amuak kateatu.

atalizki, (zati): *iz.* Txatal use txikia.

atalka. (etenaldi): *adond.* Etenka ari-izatea. (zati): *adond.* ikus.: Atalga.

atalkal. (zati): *adond.* Txataika ari-izatea.

atalkatu. (atalketa): *ad.* ikus.; Atal-banatu. (antotagabeketa): *ad.* Berbera. j: Ikus.: Ataldu. (kiri): II *ad.* Ikus.: Ataldu.

atalkera. (atalketa): *iz.* Ikus.: Atalera. (zenbanaketa): *iz.* Berbera.

ATALKLTA. *iz.* Gauza bat edo batzuk zatitan berezi edo banatzearen egipena. **Notin** batzuen artean, **ogasun,** oñordetza, eta abaŕen banaketa. (: Bereziera. II (austura), (aŕaildura), (banaketa), (berezkuntza), (ebaketa), (eraindu), (erdi), (zeakadura).

atalki. (zur): *iz.* Taloai eusteko zurezko zatikoa.

atalkide. (bazkun): *iz.* Bazkun bat osotzen duten bakoitza, besteenganako.

atalkln. (aindoizti): *iz.* Zeenbanaketan Ionizers dan ondorengoa. (zenbanaketa): *La.* Berbera. (antolaketa): (iz. Zerbait osotzen duten zatien bakoitza.

atalidzun. (atalketa): *iz.* Ataletan jartzekoa dana.

atalkof. (atalketa): *izond.* Zerbait ataletan banantzen duena.

atalmen. (jakintasun): *iz,* Gauza batzuk erakusteko era.

atalmendatu. (zelata): *ad.* Zelatan ari-izan. I: Atal-ondatu, atalondokatu, atemandatu, atemustatu.

stain. (gaztañondo): *iz.* Berandu datoŕen gaztaña-mota bat. I; Atalori. (lan): *iz.* Lan aundia. (aŕain): i *iz.* Biribil-itxura duen aŕaña, egatz bakaŕa duena.

atalogi. (utzaldi): *iz.* Etxe-ondoan dagoen goroztegia. I: Ataloi, atari loi, ateloi,

ataloi. (utzaldi): *iz.* Ikus.: Atalogi. Atari loi, ateloi.

ateloi-gile. (ixur-bide): *frond.* **Ur** zikiñak biltzeko ixuf-bidea egiten duena. (esku-iangintzak): *izond.* Berbera.

atalondango. (lan): *(a.* Aldin gutxikoa dan lana.

atalondarl. (zelata): *izond.* **Ateetan zelatan** ari dana.

atalondatze. (ikusmen): *iz.* Zogi-zogi zelatan ari-izatea. (zelata): *iz.* Berbera.

ATALONDO. *iz.* Ormadi baten aaŕ-tokian dagoen atari edo olbea. 1: Beam, aldabe, aperiko, eskape, eskapel, espaŕu, etsari, etxari, etxe-sartze, atai, atarbe, atarpe, atari-aide, atarte, atau, ateondo, pegoria, peora, sukaltarte. (zerga): *iz. Ikus.:* **Zerga.** // (ate), (bizitegi), (sacra).

atalondoka. (zelata): *adond.* Ateetan zelatan ari-izatea.

atalote. (ate): *iz. Ikus.:* Alartze. j: Atalaŕi, atalas, atalatz, atal-ortz, ataltz, atal-zapata, atalapusta, atal-pokale, atari-pubic.

atalpen. (atalketa): *iz.* Ataletan banantzea. (zenbanaketa): *iz.* Berbera.

ataltsn. (zati): *izond.* Ikus.: Ataidun.

ataltxo. (zati): iz. **Zati txikia.** (elizti): *iz.* itz-lagun. (olerti): *iz.* Oierki txikia. (eguneroko): II *iz.* Lgunerokoetan azaltzen dan gauza motza.

ataltxu. (zati): *iz.* **Zati** txikia.

ataltz. (ate): *iz. ikus.:* Alartze. I: Atalaŕi, atalas, atal-ortz, atalote, atal-zapata, atalapusta, ataL-pokale, atari-pokale.

ataltzaile. (zenbanaketa): *izond.* ikus.: Atalgia.

ataltzaln. (zaintza): *izond.* Atea zaintzen duena. : Atalzain, atezain.

ataltzaingo. (zaintza): *iz,* Ataltzaliaren lanbidea.

ataltze. (atalketa): *iz.* Ataletan banantzea.

ataltzekoa. (zenbanaketa): *izond.* Ikus.: Atal-gai.

ataiza!. (zaintzale): *izond.* Ikus.: Begiralc. Atalzain.

atalzaingo. (zaintza): *iz,* Atezañarcn langintza.

atalzantza. (zaintza): *iz.* axe baton goraberaen **zaintza.**

atalara. (ate): *iz.* Berin-ateen txanka tiinkotzea dan o1 lure ta eslua.

atamaiiu. (emanketa): *iz,* Erdibeŕia danari egiten zaizkion bezuzak. I: Amarkai, markari,

atamendatu. (bilakuntza): *ad.* Ezkutuki biiakuntza egin.

atan, (berarizko): *adnnd.* Berarizko eraz ari-izatea. (elizti); *izofrl.* Artan. (atalondo): II *iz. Ikus.:* Atadi. j: Mad.

atan be!. (oyutza): *oya.* Egiz, egitan. I: Atanbere.

atan-ufetan. (ancmen-aidi): *adond.* Ayetan eta besteetan. I: Atarik-atara.

atanbora. (aŕatz): *tr.* Afazkoa. E: Atanbor.

atanborkada. (aŕatz): *iz.* Atanboraz emandako tanpa.

atanda. (ezarkera): ŕa. Ikus.: Ezarkera. Parada, tokiera. (norabide): *iz.* Ikus.: Norabide. I: Jobidc, ingeraun,

atanda-gabe. (norabide): *iz.* Norabiderik ez izatea.

atandatu. (norabide): *ad.* Atanda edo norabi dea artu.

atandesak. (bide): *iz.* Ibiltzeko bides urbil daukatenak.

atangala. (ur-legoŕeko): *iz.* Ikus.: Igela. ^: Sapaigel.

atano. (aate): *fa.* Ikus.: Atakume.

atapa. (gingil-gabeko): *ŕa.* Txundafa estaltzeko erabiltzen dan goroldioa.: Atape.

ataparatu. (eŕedize): *iz.* Ikus.: Zarkin. Papareeriak, uskui.

atape. (idekidura): *iz.* Itxasontzi batean dagozen beaŕ guzietarako idekiduraen bakoitra.

atapiiatu. (meta): *ad.* Ikus.: Metatu. Pulatu.

atapostako atia. (ate): *iz.* Etxean sartzeko atea.

kaput. (ogi): *iz.* Ogiaren apuŕa.

atara. (itoipen): *ad. Ikus.:* Atera. I: Jelgi, ilki, itoi, itoitu. (izenorde): *izond.* Berara.

ataragi. (irtera): *iz. Ikus.:* Irtara.

atarakizun, (bukaera): *iz.* Ikus.: Bukacra.

atarako. (artakotasun): *izond.* Artakotasuna duena.

atarakotxe. (izenorde): *izond.* Artarakoa dana.

ataraldi, (mintzabide): iz. Asmamena adierazten dun esakuna.

atarapuzka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Apotxarkoka.

ataratze. (itoipen): *iz.* Ikus.: Itoipen.

atarbe. (atalondo): *iz.* ikus.: Atalondo. I: Atarpe, pcgoria. (aŕoztegi); iz. Ikus.; Afoztegi.

atarbetu. (aŕozku): *ad.* Atarbean onartu.

atari, (atalondo): *iz.* Ikus.: Atadi. j: Atan, atariko, ategi, ateta, atiri, atondo, atelada, okelu, peora, kafera.

atari lol. (utzaldi): *iz. Ikus.;* Atalogi. Atalol, ateloi.

atari-aide. (atalondo): *iz.* ikus,: Atalondo.

atari-txakuf. (zakuf): ŕa. ikus.: Atal-zakuŕ. ; Atari-zakuŕ.

atari-zakuŕ. (zakuŕ): *La.* ikus.: Atal-zakuŕ. ; Atari-txakut.

ataria. (itoipen): izond. Aterata dagoena. (pilota): *iz.* Pilota jokoan ateratzeko eskubidea.

atarik atara, (anemen-aldi): *adand.* Ikus.: Atan-oŕetan.

atariko. (mueta): *iz.* Mota artakoa. (edari-bizi): *iz.* Ardotik ateratzen dan edari-bizia.

atariko aizea. (izenordc): izond. Iñor ez.

ataritxo. (atalondo): ŕz. Atari txikia.

atarpe. (ataiondo): ŕa. ikus.: Atalondo. I: Atarbe.

ataf. (ardui): *iz.* Ikus.: Ardui,

atafa. (asetasun): *ad.* Ataŕatu aditzaren zeingea.

atafabi. (gezuŕ-ipuizti): *iz.* Mari'ren same ona.

atafadura. (asetasun): *iz.* Asetasunaren ondorengoa.

atafaga. (iandare): *iz.* Aslrarkaria dan belaŕezko landarea.

atafagafi. (akaŕ): *izond.* Akaŕ-egitekoa dana.

atafain. (sa$_{t}$e): *iz.* Iru sareaz egiña dagoen apailua. (aŕantza): *iz.* Berbera.

atafaldi. (akaŕ): *La.* Akaŕ gogota.

atafamendu. (irabazpen): *iz.* Gauza batetik ateratzen dan etekiña. J: Atatamentu. (ongai€asun): iz. Berbera.

atafamentu, (zalapart): *iz.* ius.: Zalapart. *(amai):* *iz.* Ikus.: Amid, !; Ataŕapen. (irabazpen): *iz.* Ikus.: Atatamendu. (ongaitasun): (iz. Berbera, (ondoreko): j *ŕz.* Ikus.: Ondorio. Ataŕapen.

ataŕapen. *(amai):* *iz.* Ikus.: Arad. I: Ataŕamentu. (ondoreko): iz. Ikus.: Ondorio. : Ataŕamentu, oputz.

atafapuzka, (ibilera): *adond.* Auŕak esku ta oñen gañean ibiltzen ari-izatea. (lan): *adond.* Lanean min egiten ad-izatea. (erabaga): $_{ri}$ *adand.* Erabagaz jartzen ari-izatea. (naspil): II *adnnd.* Naspilez ari-izatea. (gogaldieza): *adond.* Cogaketarik egin gabe ari-izatea.

atafaska. (kardabera): iz. Oso aundia dan kardabera.

atafatu. (akas'): *ad.* Gaga akaŕ-egin. (eraso-aldi): *ad.* Eraso. (asetasun): $_{11}$ *ad.* Ikus.: Me. I: Atratu. (ausiabartza): $_{II}$ *ad.* Apurtu, ondatu. (auzi-epai): II *ad.* Auzi-epaya eman. (rigor'): *(ad.* Zigortu.

ataŕatzaile. (apen): *izond.* Apentzen dana. (rigor): *izond.* Zigortzen duena.

atari. (gibelalde): *iz.* Ikus.: Gibe/aide. (zigof): *iz.* Jokalari batek galtzen duenean zigota artu duels adierazten duen itza.

atafii-puxiga. (maltzurtasun): *izond.* Maltzufa dana.

atafian. (mardail): *adond.* Noribait buruz mardailean ari-izatea, $_{f:}$ Ikus.: Atafitik Atafian

atafitik ibili. (mardail): *ad.* Noribai€ Manz mardailean ari-izan. Ikus.: Ataŕian. j: Ataŕian ibili.

Marta, (atalondo): iz. Ikus,: Atalondo. Atau, atearte.

ants, (liño): *iz.* Muloaren zati xeena, liña edo kalamua bigaŕonez igaro ondoren, txaŕantxan geratzen dana. j: Atats.

atasa. (luzera): *iz.* Gauza bat indafez luzatzea.

ataska. (ate): *iz.* Uraskaetan ura igarotzeko alit ez igarotzeko dagozen ate berezien bakoitza. Utixia. (laŕu): *iz.* Aragia agirian uzteko, lafua igatzea edo jasotzea.

ataskak. (ur): *iz.* Zutanbiloa.

ataskotxe. (arlankaitza): *iz.* Ataska baten arlankaitza. (uraska): ta. Berbera.

atastatu. (apen): *ad.* Apendu. j: Ikus.: Apendu. (atsegintasun): *ad.* Atsegiñez bete.

aats. (liño): *iz.* ikus.: Atas.

atatu. (meta): *ad.* Metatu. (sarkura): *ad.* Sartu. (eŕedize): II *ad.* Etxe batean efedizeak

atatze, (ate): *adnnd* Ate atzean.

atau. (atalondo): *iz.* Ius.: Atalondo, I: Atarte, atearte.

ataufe. (atalondo): *iz.* Ataiondo auŕean dagoen tokia. Ate-aitzin, ate-auŕe, ate-aintzin. (ate): *iz.* Ate ondoan ipintzen dun baste ate berezia, aidea igaro ez dedin cdo otsak eragozteko. I: Ate-aitzin, ate-auŕe, leorpe.

ataufeko. (asiera): *iz.* Zerbait egitoko ematen den lenengo ufatsa.

atauski. Outdate): iz. Ezpainkaria dan landarea, zauriak sendatzeko noizpaii erabili zala.

atautxi. (aitona): ŕz. Tkus.: Aitona. (aitabitxi): *iz*. Ugutzarako aitabitxia. I: Ikus.: Aitabitxi.

ataxka. (ate): ***iz***. Alaska txikia.

ataza. (ariketa): iz. Ikus.: Ariketa. (gura): *iz*. Zerbait egiteko gurari bizia. (ekaitz): II Iz. Ikus.: Ekaitz. Erauntsi, zeazedi.

atazai. (sate): iz. Aate txikia.

atazain. (zaintza): *izond.* Etxcko atea zaintzen duena. : Ate-artaduu.

atazatu. (ariketa): *ad.* Ariketan yardun.

atazaz. (ardura): *adond.* Arduraz ari-izatea.

atazko. (lekoretasun): *izond.* Lekorekoa dana.

atazotz. (aŕain): *iz*. Mafazoaren ernea.

ATE. iz. Orman ado espaŕu bateau sartu ta irteteko uzten dan utzunea. Zurez, bnrniz edo beste gayaz egiten dan abedia, esandako utzunearen aide batean opoizen edo tinkotzen dana, sartze edo irtetzea atzi ala eragozteko erabiltzen dana. Sartu ta irteteko edonun egon diteken /ulna. I: Benz, brrldara, eat. (eskuarte): iz. Zerbait lortzeko eskuartea. I: Mi. (aate): (iz. Ante itzaren laburpena. I: Antzara. (lekoretasun): ¡ *adond.* Edozein barnekotik at. II Atetik edo barnctik Lekoretik edo barnetik. Il Ateko banditti ° Lekorcko bandan. /1 Ateruntz Lekoreruntz. II Ateranizean Lekoreruntz joatean. *11* (atalondo), (habespide), (berin), (idekidura), (hi), (irtera), (leyo), (orma-arte), (saŕera), (zurgintza).

ate orpu. (txanga): *iz*. Ikus.: Txanga. Ountz, opo, untza, xanga.

ate-adelu. (ate): *iz*. Atearen orma-artea apaintzeko egiten dana.

ate-ailara. (makii): *iz*. Ateetako zur laze ta estua. (ate): *in.* Berbera.

ate-attain. (atalondo): iz. Ikus.: Atania. Ate-auŕe. (ate): *iz*. Berbera.

ate-aize. (aize): *iz*, Ipafaldetik sortzen don aizea. 1: Ateko-aize.

ate-albo. (ate): *in. ikus.:* Ata-uztaŕi. Pauta.

ate-alderantz. (lekoretasun): *adond.* Atetik Lekoreruntz. I: Ate-alduruntz.

ate-aiderdi. (ate): *in.* Atearen aide bakoitza.

ate-alderuntz. (lekoretasun): *adond.* Ikus.: Ate-aiderantz.

ate-anizeko. (ante): *iz*. Aatearen antzekoa dana.

ate-ari. (atalondo): *in.* Bamako atalondoa.

ate-artadun. (zaintza): *izond.* Etxean edo joko batean atea zaintzen duena. I: Ikus.: Atazain, ate-jagole.

ate-aterpe. (estalune): iz. Ate-auŕean egiten dan aterpe antzekoa, geyenetan leyaŕez eta burniz egiten dana.

ate-aufe. (atalondo): *ix* Ikus.: Ataure. I: Ate-aitzin. (ate): *in.* Berbera.

ate-bafen. (ate): *iz*. Ate edo leyoaren bcko aldean dagoen orma-zatia.

ate-beltz. (egazti): *iz*. Beliza dan egazti-mota bat.

ate-biko. (ate): *in.* Bi ate dauzkan tokia.

ate-bikutza. (ate): *iz*. Zutasunezko zati bi dauzkan atea.

ate-bildu. (ate): *iz*. Erdi itxita edo idekita dagoen atea.

ate-bitarte. (ate): *iz*. Ateeu artean dagoen orma-zatia. (orma): *iz.* Berbera.

ate-burdin. (ate): *iz*. Deitzeko, atean dagoen krisket aundia.

ate-danbada. (ate): iz. Mean emandako tanpa. (tanpa): *in.* Berbera.

ate-egi. (ate): ***12***. Ikus.: Ategai.

ate-eme. (aate): *iz*. Aatearen amen.

ate-epaikari. (ate): *izond.* Eñen aeetan ari-izaten zan epaikaria.

ate-erdi. (ate): *in.* Ate baten alde batean cgoten dan beste ate txikia.

ate-erlatz. (ozkadura): iz. Ateetan egiten dan ozkadura.

ate-efo. (txanga): *in.* Ate ta leyoetan aide bakoitza birakatzeko dagoen txanga. (ate): *iz*. Berbera.

ate-erskal. (ate): iz. Bi mustuŕuetan kakotuta dagoen burui-agaxka, ate edo layo baten aide batean jartzen dana tinkotnrik geratzeko erabiltzen dana.

ate-estali. (ate): *iz*. Eatalita dagoen atea. ^: Tkus.: Ateisil.

ate-este. (erste): ŕz. Txteko dagoen mofoiloa. j: Ate-esteko.

ate-etxe. (ate): *iz*. Ate-urtafian jaŕita dagozen zango biak eta atalburuaren muitaaa. I: Ikus.: Ata-uztaŕi.

ale-euskafi. (ate): *iz*. Ate-etxeko zatia; bertan ate ixten danean aide bakoitzak taupatzen du.

ate-gain. (ate): *iz*. *ikus.:* Atalburu. Ateburu, ataburu, ategoi, atekoloma.

ate-gatueko. (ate): *iz*. Ate-gañean jaŕita dagozna.

ate-gala. (ate): *in.* Leyo bezela idekitzen dan atearen goiko zatia.

ate-giie. (ate): *izond.* Ate ta leyoak egiten dituena. (esku-Langintzak): *izond.* Berbera.

ate-goiti. (ate): *iz*. Goi to atze-aldean dagoen atea.

ate-guntz. (txanga): *iz*. Ikus.: Txanga. Ontza.

ate-izun. (ate): *iz*. lzkututa dagoen atea.

ate-jagole. (zainiza): *izond.* Joko lratean atca zaintzen duena. j: Ikus.: Ate-artadun.

ate-joke. (ate): *adond.* Ate-burdiñaz jotzen ari-izatea. (tanpa): *adond.* Berbera.

ate-jokada. (tanpa): *iz*. Ate-burdiñaz jotzea. (ate): ***iz***. Berbera.

ate-joki. (ate): *iz*. Atean deitzeko dagoen krisketa. j: Kirisketa, kliska.

ate-jokots. (tanpa): iz. ikus.: Ate-jokada. (ate): *iz*. Berbera.

ate-kapenai. (egazti): *iz*. Itxasoko egaztia, urtan murgiltzen dana.

ate-koska. (ate): *iz*. Ateetan egiten dan ozkadura. I: Ikus.: Ate-ortz. (ozkadura): *iz*. Berbera.

ate-koskatu. (ate): *ad.* Ateetan ozkadnruk egin. (ozkadura): *ad.* Berbera.

ate-mail. (orma): *iz*. Erse ado bizitegi baten saŕelan dagoen main.

ate-margolari. (margoerti): *hand.* Margolari aŕunta dana. (langile-kunde): *izond.* ikus.: Margolari.

ate-moŕoi. (ate): *izond* Antzerkietan Ian afuntak egiten ari dana.

ate-man^{g}o. (ate): *in.* Ikus.: Beŕelo, I: Puŕilo.

ate-motroko. (itxidura): *iz*. Ate to leyoak tanpaz ixteko, itxigailu.

ate-oe. (ziritz): *iz*. Leŕa-atea leŕatzeko ziritza. (ate): iz. Barbara.

ate-ondoan. (atalondo): *iz*. Ate-atzean dagoen tokia. I: Ate-ostean.

ate-ondoko. (eskalego): *izond.* Ukata eskatzen ari dana.

ate-opo. (txanga): *iz*. Bien ziri baten inguruan biratu ditezken bi zaflatxocn multzoa, ate to leyoak itxi to zabal ditezkcn erabiltzen dana. Atenbala, ateste. Ikus.: Txangatu.

ate-orde. (argi-auŕe): *iz*. Lotutako dagozeu of batzuetaz egiña dagoen babeskia; of oyek tolestu ditezkelarik.

ate-orpotu. (txanga): *ad.* Ate-opoak ipiñi.

ate-oft, (ate): iz. Ate baton alderdia. I: Aterdi, uztaŕi.

ate-artz. (ate): iz. Atean egindako ozkadura. j; Ikus.: Ate-ortz, (ozkadura): *iz*. Berbera.

ate-oste. (ate): *iz*. Izkututa dagoen atea. Ate-atzean.

ate-ostean. (atalondo): *is*. Ikus.: Ate-ondoan.

ate-ets. (sou): is. Ateaz egiten dan otsa. (ate): Iz Berbera.

ate-oyal- (kurtxoiñak): iz. Ateko kurtxoña. (ate): *iz*. Berbera,

ate-sate. (ate): is. Ate bezela landan egiten dan makil-esia, J: Atesasare, j: Burni-ariz egindako atea. (burni-ari): *is*. 13urni-ariz egindako atea.

ate-sari. (zerga): *is*. Nunbait sartzeko ordaindn beaŕ dan iragan-sari.

ate-tente. (ate): *iz*. Ate baten ategai biak eta ateburuaren multzoa.

ate-tindari. (langile-kunde): *izond*. Margolari afunla.

ate-txakuf. (zakuŕ): *iz*. Etna zaintzeko erabiltzen dan zakufa. }: Ate-zakuŕ, ate/talc-ma

ate-txanka. (txanga): *is*. Ikus.: Taanga.

ate-txingeta. (ate): *is*. Krisketa, maratila.

ate-me. (ate): iz, Ate baten bon,

ate-urtai. (ate): *is*. Ikus,: At-etxe. }: Ateuzkaŕi.

ate-zaindegi. (zaindegi): *iz* Atezaña dagoen tokia. }: Atezain-gela.

ate-zaingo, (zaintza): *is*. Ikus.: Atezaigo. }: Ate-zaintza, ate-zaitza.

ate-zaintza. (zaintza): *is*. Ikus.: Atezaigo. I: Ate-zaingo, atezaitza.

ate-zaintzaie, (zaintza); *izond*. Thus.: Atezai. }: Atezain.

ate-zaitza. (zaintza): *iz Ikus.:* Atezaigo. Ate-zaingo, ate-zaintza.

ate-zakuŕ. (zakuŕ): iz. Ikus.: Ate-ixakuŕ.

ate-zaman. (atalondo): *iz*. Ate baten aufean dagoen beste bat.

ate-zango. (ate): *is*. Ate baten ategaya. }: Atepilero.

ate-zoi. (ate): *is*. Ikus.; Aiartze. j: Alarze, atalas.

ate-zur. (ate): iz. Ate baten baoa gutxitzeko jartzen dan abedia.

atea. (meartasun): *is*. Aran bateko meartasuna.

ateaga. (maid!): iz Ikus,: Ataga. Ataka, atal, atalaga. (ate): iz. Berbera.

atean. (lekoretasun): *adond*. Lekorean ari-izatea.

atearte. (atalondo): iz. Ikus.: Atarte. {: Atau.

ateasa. (ate): is. Ikus.: Alartze.

ateburu. (ate): *is*. Ikus.: Atalbara. j: Ate-gain, ataburu, ategoi, atekotoma,

ateburutu. (ate): *ad*. Ate baten gaitean atalburua ayutu.

atedanbakatu. (ate): *ad. Ateaz* tanpaka (tanpa): *ad*. Berbera.

ateen-uŕengo. (ezkontza): *izond*. Ezkontzeko adifiera eldu dana.

ateeŕ-bulta. *(cud): is*. Ikus.: Aleŕune. }; Ateŕ-arteka, ateraste,

ateeta dana. (ate): *is*. Etxeko atearen auieko guzia.

ategai. (ate): *ix*. Atearen zango bakoitxa. Ate-egi.

ategain-abe. (ate): *is*. Aiartze bateaz tinkoturik dagoen orma-artea.

ategain-antzeko. (ate): *izond*. Atalburuaz bezela jaŕita dagoena,

ategaindeyo, (ieyo); *iz*. Ate-gañean egiña dagoen teyoa. (ate); *iz*. Berbera.

ategaindu, (ate): *ad*. Ate bati atalbuma

ategi. (atalondo): *iz. Ikus.:* Atari.

ategol. (ate): *is*, Ikus.: Ataihuru. }: Ataburu, ateburu, ate-gain, atekolotna.

ategoi-mako. (uztai): *is*. Atelburua daukan uztaya.

atei. (abeltegi): *iz*. Ikus.: Abeltegi.

atelsil. (ate): *iz*. lzkutua bezela dagoen atea. j: Ate-estab.

ateistatu. (euri): *ad*. Atertu. }: Ikus.: Atertu.

ateltu. (meta): *ad*. **Metatu. }:** Aeekatu. (irtera): *ad*. Atera.

ateitxatu, (eiealdi): *ad*. Sna erabilkatu. }: Alitaatu.

ateitxazale. (eŕealdi); *izond*. Sua erabilkaatzen duena. j: Atitxate, atitxazale.

ateixka, (curt): iz. Ateŕune txikia.

ateka. (safera): iz. lleas.: Ataka. I: Trankero. (idekidura): *iz*. Orman edo beste toki bateau egiten dan idekidura. (bide): (} *iz*. Igarotzeko told estua, }: Atetxa. (estuera); *is*. Berbera.

atekaratn. (kale): *ad*. Btxarte batean **abere** edo gauza bat saŕerazi.

atekatu. (meta): *ad*. Ikus,: Ateitu. f: Metatu.

ateko. (zaintza): *izond*. Ate bat zaintzen duena. (eskalego): *izond*. Eskatzen art dana. (lekoretasun): *Íl* izond. Lekorean dagoena. (nrukerkeri): *p izond*. Muturbeltza dana.

ateko bandan. (irtera): *adond*. Lekoreruntz. (lekoretasun): *adond*. Berbera.

ateko-aize. (size): u. Ikus.: Ate-aize.

ateko-salda. (zuku): *is*. Txiroen **zukua.** Ateko-zapa. (eskalego): is. Berbera.

ateko-zopa. (zuku): iz, ikus,: Ateko-salds. (txirotasun): *iz*. Berbera.

atekota, (egurki): *is*. Ateka batean scales jaŕitako egurkta,

atekoloma. (ate): *is*. Ikus.: Atalburu. }: Ateburu, ate-gain, ataburu, ategoi.

atekoz. (mortxokada): *adond*. Talde anndietan ari-izatea.

atekume, (lekoretasun): izond. Lekorekoa dana.

aids. (etiketa): *iz*. Ems,: Etiketa. (uztaŕi): *iz*. Uztaŕiaren pertika tinkotzen duen ziria, j: Ateladera, atalaturi.

atelada. (atalondo): *iz*. ikus,: Atari. I: Atadi.

ateladera. (guide): *is*. lkus,: Atela. }: Atalaturi. (uztaŕi): *is*. Berbera.

atelaga. (ate): is. liens,: Ataga, }: Atalaga, atalai, atelanga. (rnakil): *iz*. Berbera.

atelaka. (akaŕ): *is*. Akaf gogoŕa. }: Ateleka, ateŕeka.

atelanga, (ate): *iz, Ikus.:* Ataga. }: Atalaga, atalai, atelaga. (makil): *is*. Berbera,

ateias, (ate); *is*. Ikus,; Alartze. }: Atalas, ataláŕi, atepe.

ateteka. (eiiketa): *is*. lints.: **Etiketa. }:** Atela. (akaŕ): *ix*. Ikus.: Atelaka, ateŕeka. (damutasun): *II iz*. Ikus,: Damntasun. Sepite.

atelekatu. (etiketa): *ad*. **Etiketan** ari-izan.

atetentzia. (adiskidetasun): iz, Thus.: Adlskidetasun.

ateleyo. (leyo): *iz*. Ate baton leyoa, Atetila. (ate); is. Berbera.

ateleyo-glie. (leyo): *izond. Ate* ta Weak egiten dttuena. (ate): (sand. Berbera. (esku-langintzak): }) *izond*. Berbera.

atelki. (sukalde): iz, Sukaldeko tresna; gideŕ eta mink dauzkan burni-sareaz egiña dana.

atela (utzaldi): is. Ikus.: Atalogi. }: Ataloi, atari loi.

atetondatu. (zelata): *ad*. Zelatan ari-izan.

ateman. (adipen): *ad*. Adipena nunbait jet.

atemate. (aspen): *iz*. Altman egitca. }; ikus,: Oartarazte.

atenausi. (ate): *is*, **Ate nagusia.**

atenbala. (txanga): *iz.* Tkus.: Ate-opo. Ateste.

atendusta. (bilaketa): *ad.* Jakitun ipiñi. I: Atmendatu, atumendatu, atumustatu.

atendustazale. (bilaketa): *izond.* Bare bums jakituna ipintzen deem.

ateogi. (ogi): *ft.* Eskalearen ogia. (eskalego): is. Berbera,

ateondo. (atalondo): ŕz. Atalondoaren antzekoa dana. I: ikus,: Atalondo.

atepe. (ate): iz. ikus.: Alartzc. j: Atalas, atalafi, atelas.

atepilero. (ate): *iz.* ikus.: Ate-zango.

ater-gabe. (iraupen): *izond.* Iaŕaitzen duena. : Ikus.: Aterezin. j: Ater-gabeko, aterge.

ater-gabeko. (iraupen): *izond.* ikus.: Aterezin. Ater-gabe.

ater-uste. (itxaropen): *iz.* Ateratzeko itxaropena.

atera. (itoipen): *ad.* Gauza bat baste baton baŕutik keudu edo irten-eraztea. E: Notin edo gauza bat dagocn tokitik kendu ado astautzea. j: Ikasi, arakatu edo erabakitzea. I: Zantzuen bitartez zerbait ezagutu, idoro edo ageŕeraztea. ^; Indafez edo igurdiziz norbaitek zerbait esan ado eman dezala lotzea, Gauza batetik bees osotzen duten zatictatik bat edo bat irten•eraztea. Zozketaz edo autapenez autatzea.: Zoriz zerbait irabaztca. I : Gauza bat lortu edo ardiestea. I: Lekoratu, astaneraztea, : Idazki batetik aldakiak egitea. I: Gauza bat erakustea. 1: Jokoan irabaztea. I: Gauza bat egin, asmatu edo antzeratzea. : Pilota Jokoan yaurtaldia egitea. Argiro ondoretzea. I: Elkin, atom, etara, ateratu, ideki, jelgi, ilki, irazi, itoi, delta, jaulgi, (irtera): *ad.* Urten, irten, jalgi, jali. (utzaldi): II *ad.* gorotza bota.]: Berezi, bereiztu, beretxi.

atera lean. (irtera): *ad.* Ikus,: Irten.

atera-beŕi, (irtera): *izond.* Oraintxe Irian dana.

atera-nai, (guru): *izond.* Irteteko guraz dagoena.

atera-razi. (itoipen): *ad.* Atera-eragin, esan-eragin.

aterabide. (irtera): iz. Irteteko bides.

ateradura. (ezuf): *ŕz.* Ezuf bat here tokitik atera, (irtera): iz. Irtetzearen egipena.

ateragalu. (uraga): iz. Ubilak edo laspelak ateratzeko uraga.

ateragatl. (adin-antze): *izond.* Ondnrea atera dakiokena. (ondoreko): *izond.* Berbera. (itoipen): j] *izond.* Atera ditekena.

ateragia. (itoipen): *iz.* ikus.: Ttoipen.

ATERAKERT. *iz.* Ezegokia dan egipen edo esaria. I: Adak, eriek eta abaiek eukitzen duten milikeri ado adei tdia. Mutirikeri gogaikaŕi ta aspergaŕia. Gauza baten jakin-gura, alegin edo aŕeta geyegizkoa. J: Eragoki, ezkarai, aterkeri, milikeria, paŕastada, xaxaro. *ii* (adingabetasun), (adiongabetasun), (afuntasun), (ergeltasun), (gaitzipen), (isikortasun), (mutiridura), (zurgabetasun).

ateralreta. (itoipen): *iz,* Ateratzearen egipena.

aterakiak. (galtza): iz, Galtzaetan egiten diran bildunak.

aterakidin, (itoipen): iz. Atera ditekena.

aterakin. (Iaburtza): *iz.* Tdazki batetik ateratzen dan laburpena.

ateraldzun. (adinkunde): iz. Asipen edo ustezkoa danetik, adinkundez, ateratzen dan ondorca. j: Aterapen. (ondoreko): *iz.* Berbera.

aterako. (lekoretasun): *izond.* Lekorekoa. (itoipen): *izond,* Ur edo beste ublletik ateratzen dana. I: Aterea. (irtera): jj *izond.* Berbera,

aterakof. (mailgune): *izond.* Ikus.: Irteugune. I: Jalkoŕ, (irtera): *izond* Berbera,

aterakuntza. (irtera): *iz, Ikus,:* Trtera.

ateraldi. (itoipen): iz. Ikus.: Ttoipen. (irtera): ŕz, Ikus,: Trtera. (: Ateramentu, atera-aldi. (asmarnen): *iz.* Asmamenez esaten dan nstegabeko esakuna. J: Ateramentu, atealdi.

ateramentu. (asmamcn); *ŕz.* Ikus.: Ateraldi. (irtera): iz. Berbera.

aterantzean. (irtera): *adond.* Lekoreruntz joatean. (lekoretasun): *adond.* Berbera.

ATERAPEN. *ft.* Zalantza, ebazkizun, zritasun eta abaŕi ematen zayen argitasuna. I: Auzibide, irabazpideri edo oŕelako beste zeribait ematen zayen amaya edo ondorca. I: Askakera, aterbide. (bidalketa); *iz,* Eŕi'tik at zerbait bialtzea edo saltzea. (adinkunde): jj *iz. lkus,;* Aterakizun. (ondoreko): *iz.* Berbera. II (aindoizti), (amai), (argitasun), (aurkmntza), (asmakuntza), (auzi-epai), (azaldura), (bereizpen),(bukacra),(ebazkizun), (erabakitasun), (erantzupen), (eŕeztasun), (ulermeu).

aterarazle. (itoipen): *izond.* Atera-eragiten duena,

aterarte. (baraldi): iz. Eurla gelditzearen egipena. I: Atergunc, ateri-arte, aterkuntz, ateŕaldi, aterune. (euri): *iz.* Berbera.

ateraste. (euri): iz. Ikus,: Ateŕune. I: Ateeŕ-botta, atef-arteka.

aterata. (itoipen): *izond.* Ikus.: Ateraya.

ateraterbi, (enparantza): *iz.* Etxolaen artekoa.

atereterka, (fade): *adond.* Tan aka ari-izatea.

ateratu. (Hera): *ad.* Atetik at irten,

aterntzaile. (bidalketa): *izond.* Eii'tik at saltzen (uena. (itcipen): *izond.* Eŕi'tik at ateratzen duena. (joke): (*izond.* Jokoan ateraldia egiten duena.

ateratze. (irtera): *iz.* Irtetearen egipena. (abialdi): *iz.* Abiatzearen asters. (itoipen): II *iz.* Ateratzearen egipena.

attempt. (itoipen): *izond.* Atera dana. Aterata.

aterazi. (iraizketa): *ad.* Iraizi, atera-eragin. (: Atcraazi, ateraerazi. (agermen): *ad.* Erazagutu. (itoipen): *ad.* Ondorea stera.

aterazle. (iraizketa): *izond.* Iraiztea egiten duena.

aterazo, (adinkunde): *ad.* Adinkundez ondorcak atcra. (ondoreko): *ad.* Berbera.

aterazte. (agermen): iz. Zerbait erazagutzea.

aterbe. (aterbe-leku): *iz.* Ikus.: Aterbe-leku. : Aterpe, axoihe, axolbu, axolgune, geitza, iesleku, iestoki, izkuta-ieku, izkuta-toki, maim-aŕi, tarbe. (aŕoztegi): *iz.* Ikus.: Afoztegi.

aterbe-emaile. (atospen): ŕzond. Atosten duena. (aterbe-leku): *izond.* Aterbe-tekuan artzeu duena.

aterbe-emate. (aterbe-leku): iz. Aterbe-lekuan artzearen egipena. (afoztegi): Afoztegian artzearen egipena.

aterbe-gabe. (gahntasun): *izond.* Aterberik izan gabe dagoena.

ATERBE-LEKU, iz. Noribait ematen zayon egoteko tokia. : Aterbe, aterpe, aterbu, axolbe, axolbu, axolgune, geitza, keriz, kertsima, iesleku, iestoki, legume, leyorpe, leorpe, maim-ad, pentzai. /1 (bizitegi), (gudarihza).

aterbedun. (aterbe-leku): *izond.* Aterbea daukana.

aterbegai. (estalunc): ŕz. Ikus.: Estalune. I: Olabe.

aterbemate. (aterbe-leku): *iz.* Aterbea emateko egipena. j: Atetaldu.

aterberatu. (aterbe-leku): *ad.* Aterbe-lekuan sartu ta egon. j: Aterbestatu, aterbetu.

aterbestatu. (aterbe-teku): *ad.* Bats,: Aterberatu. j: Ate betu.

aterbestazale. (aterbe-leku): *izond.* Aterbe-leku bateau sartzen eta egoten dana.

aterPetu. (aterbe-leku): *ad.* ikus.: Aterberatu. 1: Aterbestatu, aterbe-lekuan sartu.

aterbetxo. (efedize): *in.* Goyera bateau opa-mal edo jaun-alkia estaltzen ducn efedize txikia, bertatik eta atze-aldean zintzilikaria esegita dagoena.

aterbexka. (aterbe-leku): *iz.* Aterbe txikia.

aterbez sartu. (aterbe-leku): *ad.* Aterbe bateau sartu ta egon,

aterbide. (aterapen): iz. Ikus.: Aterapen.

aterbu. (aterbe-leku): iz. Ikus.: **Aterbe-leku.**

aterbustatu. (euri): *ad.* Euritik aterbetu. Aterbutu.

aterdi. (ate); *iz. ikus.:* Ate-nil. I: Ustafi.

aterea. (banandura): *in.* Bern tokitik atera dan ezuŕa. (ezur): *in.* Berbera. (itoipen): 11 *izond.* Ikus.: Aterako. (irtera): jj *frond.* Berbera.

aterezin. (iraupen): *izond.* daŕaitzen duena. j: Ater-gabe, ater-gabeko.

atergune. (baraldi): iz. ikus.: Aterarte. j: Ateri-arte, aterkuntz, ateŕaldi, ateŕarte. *(curt): iz.* Berbera.

uteri. (argitasua): *frond,* Argi dagoen eguraldia. (egu): *izond.* Berbera. (legortasun): 11 *izond.* Leger dagoen eguraldia.

aterl-aldi. (baraldi): *iz,* **l us.: Baraldi.** (etenaldi): *iz.* Tkus.: **Etenaldi.**

aterl-arte. (baraldi): *in,* ikus.: Aterarte. I: Atergune, aterkuntz, ateŕaldi, ateŕarte. (euri): *iz.* Berbera.

aterikof. (euritako): iz. ikus.: Euritako. J: Aterki, aterpetxu.

aterkeri. (aterakeri): iz. Ikus.: **Aterakeri.**

aterlcl. (euritako): iz. Ikus.: Euritako. Aterikoŕ, aterpetxu, paninekua, uritako.

aterkl-gile. (euritako): *izond* Aterkiak egiten di€uena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

aterki-ontzi. (euritako): *iz.* Aterkia uzteko, etxean dagoen told berezia.

aterkisaltzale. (euritako): *frond.* Aterkiak saltzen dituena.

aterkitegi. (euritako): *iz.* Aterkiak saltzen diren saltokia.

aterkuntz. (baraldi): iz. Ikus.: Aterarte. 1: Atari-sae, atergune, ateŕaldi, ateŕarte.

ateroutzcau. (astanpen): *adond.* Ezik, osteko. 1: Aterontzeko, ateronz.

ateronz. (astanpen): *adond.* lkus.: Aterontzean. Aterontzeko.

aterpe. (aterbe-leku): *in.* Ikus.: **Aterbe-lekn.** 1: Aterbe, axolbe, axotbu, asolgune, legorpe, mairu-añ.

aterperatu. (aterbe-leku): *ad.* Aterbe-leknan artu. 1: Aterpetu. (afozku): *ad.* Aŕozkuan artu,1: Aterpetu.

aterpetu. (aterbe-leku): *ad.* Ikus.: Aterperata 1. (aŕozku): *ad.* Berbera.

aterpetxu. (euritako): *iz. Ikus.:* Euritako. Aterikoŕ, aterki.

ateŕ. (geldialdi): *in.* Gelditzea. (etc/midi): iz. Ikus,: Etenaldi,

ateŕaldi. (baraldi): *in.* Ikus.: Aterarte. j: Atergune, ateri-arte, aterkuutz, aterune.

ateŕarte. (baraldi): *in. ikus.:* Aterarte. I: Atergune, ateri-arte, aterkuntz.

ateŕ-arteka. (euri): *iz.* Ikus.: Ateŕune. j: Ateeŕ-bulta, aterasto.

atef-aterka. (tarte): *carload.* Tarteka ari-izates.

atef-buztan. (alkondara): *in.* **Alkondara-zirdiña.**

ateteka. (akaŕ): *in.* **Ikus.:** Ateleka, Ateleka.

atet-ezin. (iraupen): *izond.* Beti irauten duena. (geldialdi): *izond.* lñoiz gelditzen ez dana.

ateŕt. (baraldi): *in.* Baraldiak irauten duen aldia. Ateŕi-aldi, ateŕune, ateŕik, (egu): *in.* Berbera, (zugatz): 1j *iz.* Altzak dagozen tokia.

atefi-aldi. (baraldi): *iz, ikus,:* Ateŕi, 1: Ateŕune.

ateŕunc. (baraidi): *iz,* Ikus.: Ateŕune. 1: Ateŕi-aldi, ateruna.

ateŕuue. (baraidi): *iz.* lkus.: Ateŕi. I: Ateŕi-aidi, aterune, ateruna, ateeŕ-bulta, ateraste, ateŕ-arteka,

atertu. (baraldi): iz. Euria gelditu. I: Bats.: Aterarte, I: Ateŕ, ateistatu. (curl): *iz.* Berbera.

atertu-gabe. (iraupen): *adond.* Bell jaŕailzen ari-izatea. (geldialdi): *adond.* Geldita gabe arI-izatea. j: Atertzeke.

atertuzki. (geldialdi): *adond.* Gelditu gabe.

atertzen. (cud): iz. Euria gelditzea.

atcrtzeke. (geldialdi): *adond.* Ikus.: Atertu-gabe.

aterune. (baraldi): *iz.* Ikus.: Aterarte. 1: Atetaldi.

aterutz. (triers): *adond.* Lekoreruntz. (lekoretasun): *adond.* Berbera.

aterxka. (euri): *in.* Atertze txikia.

atesasare. (ate): *in.* Ikus.: Ate-sare.

atesatu. (atezu): *ad.* Teink-egin. Ateza, atezatu, atezau. (luzera): *ad.* Luzatu.

ateska. (ate): *in.* Ateka, kereta.

ateskean. (txirotasun): *adond.* **Oso txtrotasun** aundian izatea.

ateste. (txanga): *in.* Ikus.: Atenbala.

atesuan lptñi. (atezu): *ad.* Teink-egitean jail. 1: Ateza.

atet-aufe. (atalondo): *iz.* Atari auŕeko aides. I: Ikus.: Atadi.

atcta. (atalondo): *iz.* Ikus.: Atadi. Atari.

atetaldu. Baerbe-leku): *ad.* ikus.: Aterbemate.

atetaŕ. (atzeŕigo): *izond.* Atzefikoa dana.

ateti. (lekoretasun): *adond.* Lekorea.

atotik. (tekoretasun): *adond.* Lekoretik.

atetiko. (lekoretasun): *izond.* Lekorekoa.

stctila. (leyo): *in.* Ate bati jaŕitako leyatiia. j: Ikus.: Ateleyo. (ate): *iz.* Berbera.

atezu. (meta): *ad.* Metatu.

atetxa. (bide); *iz.* ikus.: Atoka.

atetxo. (ate): *iz.* **Ate** txikia. 1: Alexka.

atetzaŕ. (ate): iz. Gurdietako ate aundia. (orga): iz. Berbera.

ateu. (zugatz): *iz.* Altzak dagozen tokia. Altzen multzoa.

ateuzkañ. (ate): *in. Ikus.:* At-etxe. I: Ate-uztai, ateuztaŕi.

ateuztañ. (ate): *iz.* Ate bat oatzen dan at-etxea. j: Atcuzkaŕi.

atexakuŕ. (zakuŕ): iz. **Saguak** eizatzen duen zakufa.

aterka, (ate): *iz. Ikus.:* Atetxo.

atez-ate. (eskaiego): *adond.* Atetik stem eskean ibittzea.

atez-atcko. (eskalego): *izond.* Atetik atera eskean dabilena. : Atondoko.

ateza. (atezu): *ad.* Ikus.: Atesatu. 1: Atesuan

atezabal. (ate): *in.* Maladiaren irteera.

atezal. (zaintza): izond. Atea zaintzen duena. I: Atezain, ate-zaintzale,

atezalgo. (zaintza): *iz.* Atezayaren bizibidea.: Ate-zaingo,atezaintza, atezaitza.

atezain. (zaintza): *izond. Ikus.:* Atezai. Ate-zaintza€e.

atezain-gela. (zaindegi): *iz.* Ans.: Ate-zaindegi.

atezatu. (atezu): *ad.* Ikus.: Atesatu. 1: Atezau.

atezerzeta. (egazti): *ft.* Ikus.: Aate-tipi. j: Arte-bili.

ATEZU. *is.* Eragiten duten indafen egipenagatik teink-egindako dagoen gorputz baten egokera. I: **Laspclak** edatzeko ayertzen dan indafaren areagotasuna. j: Gorputz batean agertzen dan tximist-indaŕaren mailkadura. j: Eten-nai,ief-nai, tiradura, zufuntasun. // (areagotasun), (edamen), (erakardura), (iadar), (Laspel), (lengorakortasun), (pisia), (zapa).

atezu-dardara, (atezu): *is.* Soin-dardam azkargafia. j: Atezu-dardaraketa.

atezu-gaindi. (atezu): iz. Zain,goŕieu atezu aundiegia.

atezu-laŕ. (atezu): iz, Goiko atezua.

atezu-mail. (atezu): *iz.* Zain-goŕien atezua izaten dan mala.

atezubi. (ate): *iz.* Ikus.: Alartze. 1: Alarze, atalas.

atezueri. (atezu): *iz.* Atezuak soferazten duen eritasuna.

atezueza. (atezu): *iz.* Soñaren eunduraetan aultasnna izatea.

atezutu. (atezu): *ad.* Gauza bat teinkatzean jartzea.

atezuzko. (atezu): *izond.* Atezuari dagokiona.

att. (jauzketa): *iz.* Ikus.: dauzketa. I: Jauzte, (eskuarte): *iz.* ikus.: Ate.

atia beteko gizona. (gizon): *iz.* Gizakote, aundia dan gizona.

atifa. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Zotln. j: Sopin.

atija. (oztuxe): *iz.* Ikus.: Usin. j: Atije. (atsaldi): *is.* Berbera.

atijeka. (oztuxe): *adond.* Atija edo usin egiten ari-izatea. (atsakli): *adond.* Berbera.

atijetu. (oztuxe): *ad.* Usin-egin. (atsaldi): *ad.* Berbera.

atikonka. (joko): *is.* Aufen jokoa, kukurizka jaŕi ta jauzketa egiten burutzen dana. j: Atikunka, afikoinka, a€ikunka.

atikun. (jauzketa): *iz.* Aufak kukurizka jaŕita egiten duten jauzketa txikia. Atukun, atikoin, aiikun.

atindu. (zeartasun): *ad.* Bizkaf gañean zeafez egon. j: Atiñik.

at€ntua. (ezuŕ): ŕa. Ikus.: Apon. Kaiieka, kailoka, kurkulux, tainlun, tortoles, turtuliz. (ardi): *iz.* Berbera.

atiñik. (zeartasun): *adond.* Bizkaf gañean zeafez egotea.

atiri. (atalondo): *iz.* Ikus.: Atari. j: Atadi, atondo.

atinste. (punp): *iz.* BegixtaWdirako artzekia. Begizta-bidea.

atiza. (adiontasun): *is.* Ikus.: Adiontasun,

atizatu. (oteun): *ad.* Jaunartu.

adze. (oteun): *is,* Ed dagoen bati bere etxera jaurnartzea eramatea.

ato. (abelizti): iz. Ikus,: Artalde. Multzo, saldo. (oyal): *is.* Puskak, janzki-pardela.

atoatu. (erakardura): *ad,* **ltxasontzt** ado **orga** bat beste baton atzetik eraman. Atoitu.

atoe. (erakardm'a): is. Baste baton atzetik eramaten dart **itxasontzi edo orga.** Atoi, atota, atua, atoeko, atoyeko.

atoepotin. (erakardura): *iz.* Itxasontziren bat edo beste gauza bat atzetik eramateko potiña.

atoi. (aditz): *ad.* Atoŕ, itanozko aditz-**jokoan.** (erakardura): *iz.* b us.: Atoe.

atoi-ontzi. (erakardura): iz. ItxasontzL edo **orga** bat eramaten duen beste bat.

atoi-upelak. (erakardura): is. Lotuta dagozen upel-muttzoa, **baldus antzera** cramaten dana.

atoltu. (erakardura): *ad.* Ikus.: **Ateatu.**

atolxa. (op: iz. Guztien auŕean ellzatik baztertutakoen izenak jartzen diran oltxoa.

atoma-zate. (eraso-aldi): *izond.* Ikus.: Atomatzailc.

atomada. (eraso-aldi): *iz.* ikus.: Eraso-ald.

atomatzaiie. (eraso-aldi): *izond.* Erasoten duena. [: Atoms-zale.

atomau. (azarkuntza): *ad.* Azai, ausartu.

atomendatu. (bilaketa): *ad.* ans.: Atendusta. j: Atumendatu, atumustatu.

aton. (aitona): *iz.* Ikus.: **Aitona. j:** Atilo. (efugabetasun): *izond.* Erugabea dana.

atonburuzko. (ur-legofeko): *is.* Ikus.: Apotxali. j: Apozofi.

atondo. (atalondo): *iz.* Ikus.: Atari. j: Atadi, atiri.

atondoau. (atalondo): *adond.* Ate-atzean.

atondoko. (eskalego): *izond.* Ikus.: Atez-ateko.

atondoztatu. (bilaketa): *ad.* Ixtlean jakin. j: Atondozkatu, atolondatu.

Mirada. (ezarmen): *ad.* Gauzak kiwi mean jaŕi, (kiri): *ad,* Ikus.: Antolatu. Iraatsi, mold-arazi.

atondn-gabe. (erabaga): *izond.* Eragabetuta dagoena.

atonkera. (kid): *iz.* Kirk bateaz gauzak ipintzea. (snau): *is.* Gauzak **arauz** jartzearen egipena.

atonkuntza. (gisa): *iz.* Gauzak kiri bateau egiteko **gisa.**

atontzaiie. (ezarmen): *izond.* Gauzak kiri onean jartzen dituena. (kid): *frond.* Berbera.

atontze. (ezarmen): *iz. Kiri* onean jartze.

atorantza. (azkufi): *is,* Azkufi, txindi edo baste gauzen baten banakundea. (banakuntza); is, Berbera.

atoratu. (abelizti): *ad.* **Abere bat** artaldera eraman. 1: Atorau. (atsekabetasun): *ad.* Atsekabea izan. (nekabide): II *ad.* Nekabidea izan, Atorau.

atorde. (atalondo): *iz.* Ate auŕean jafitako babeskia.

atordun. (alkondara): *izond.* Alkondarak egiten dituena. Atorgile, atoŕ-egiie. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

atorgile. (alkondara): *frond,* lints,: Atordun. j: Atoŕ-egile.

atorgintza. (alkondam): *iz,* Alkondarak egiten diran etxea edo tokia.

stoma. (iletak): is. Ikus,: lietak.

atorpeko. (alkondara): *iz.* **Alkondara-**azpian eramaten dan txartesa, Atoiapeko, atof-azpiko.

atofa. (alkondara): is, Emakumeen alkondara; gizonarena ere izan diteke; egiten, edozein alkondara. j: Emazte-atoŕa, atofamanka, nasal, mataf. (eunizti): is. Miña inguratzen duen mintza, barrio aldetik dagoena. /l Len atoŕak bi zati zeuzkan: bat lepotik geŕiraño eltzen zan eta "sakota", "samatila" edo "txaramel" deitzen zan; bestea gefitik beruntz jeisten zan eta "atoŕa" zeritzan; bi zati oyen moltzoa, "atoŕa-sakotak", "atoŕa-samatilak¨ eta "atoŕa-ixaramelak" deitzen zan,

atofa-buztan. (alkondara): *is.* **Alkondarareu** dindila.

atota-ŕola. (alkondara): iz. Tkus.: Atoŕ-lepo. j: Atoŕ-idun,

atofa-gabeko. (alkondara): *izond.* Ikus.: Atoŕ-gabe,

atota-gal. (alkondara): *iz.* **Alkondara** egiteko atonduta dagoen oyala. j: ikus.: Atotoyal, atoŕa-gei.

atoŕa-mantafak. (alkondara): **Alkondarak** eta atoŕak batera deitzeko izena.

atota-maunkas. (alkondara): *adond.* Ikus.: Atoŕaas. j: Atoia-maunkaas, atofa-utsean.

atoŕa-motx. (alkondara): *iz*. Aŕeun-xefaz apaindutako alkondara,

atofa-sakotak. (alkondara): *iz*. Atoŕa osotzen zuten bi zatikoak. I: Atoŕa-samatilak, atota-txaramelak.

atofa-samatiiak. (alkondara): *iz*. Ikus.: Atoŕa-sakotak. j: Atoŕa-txaramelak, atoŕa-xamelak.

atoxa-txaramelak. (a€kondara): *iz*. Ikus.: Atoŕa-sakotak j: Atofa-samatilak, atoŕa-xamelak.

atofa-utsean. (alkondara): *adond.* Ikus.: Atoŕaas. I: Atoŕa-maunkas, atoŕuts.

atoŕaastu. (alkondara): *ad.* Alkondara gañean baste jantzirik ipiffli gabe egon edo azaldu.

atntadun. (alkondara): *izond.* Alkondaraz jantzita dagoena.

atofaintz€ña. (alkondara): *it*. Ikus.: Atoŕ-papo, I: Atoŕ--auŕe,

atofamanka. (alkondara): iz. Bi zatiko dauzkan alkondara, : Ikus.: Atoŕa. I: Nasal, mataŕ.

atofanahaf, (alkondara): iz. Margo-alkondara.

atofapeko. (alkondara): iz, Atotaren azpikoa. j: Txiiikin.

atof aufe. (alkondara); iz, Ikus,: Atoŕ-papo. I: Atoŕaintziña.

atof-azpika. (alkondara): iz, Ikus.: Atorpeko.

a#ot diudil, (alkondara): iz, Alkondararen dindilak agirian daramazkiena, j: Atoŕ jario.

atofe-lepo. (alkondara): iz. Alkondararen iduna.

atof-egal. (alkondara): *it*. Ikus.: Atoŕ-pilda.

atofegile. (alkondara): *(toad.* Alkondarak egiten dituena. (esku-langintzak): *(toad.* Berbera.

atof-erasu. (eraso-aldi): *iz*. Gabaz egiten ran gudamafua, gudariak alkondara zuriaz estaltzen,

atof-erdi. (alkondara): *iz*. Atoŕ-papoa bakaŕik daukan alkondara.

atot eskumutuf. (alkondara): *iz.* Alkondararen eskumutuŕa, I; Atm., eskutuŕ, atoŕ-ukarai.

ato# eskutuf, (alkondara): *iz, Ikus.:* Atoŕ-eskutnutuŕ. (: Atof-ukarai.

atof-gahe, (alkondara): *izond.* Alkondararik gabe dabilena. I: Atoŕa-gabeko.

atof-gaiñeko. (alkondara): *iz.* Alkondara gañean eramaten dan txartesa. Atola-gaiñeko.

atof-lario. (alkondara): *iz*. Ikus.: Atoŕ-dindil,

atof-lepo. (alkondara): *12.* Alkondararen iduna. : Atoŕ-idun, atoŕa-lepo, atofa-fola.

atof-luze. (alkondara): iz. Beeraño luzea dan alkondara.

atofoyal, (oyal): *iz*. Alkondarak egiteko oyata. j: Atota-gai. (alkondara): *12.* Berbera.

atof-papo. (alkondara): *iz*. Bulaf aldeko akondararen zatia. I: Atoŕaintziña, atoŕapapo, atcd-auŕe, atofa-papo.

atof-pilda. (alkondara): *iz*. Atze ta be-aldeau goratzen dan ailcondararen zatia. j: Atoi-egal.

atof salteg€. (alkondara): iz. Alkondarak saltzen diran saltokia. I: Atortegi, atoŕ-saltoki.

atof-saltzaile, (alkondara): *izond.* Alkondarak saltzen dituena.

atof-ukarai. (alkondara): *iz. Ikus.:* Atoŕ eskumutuŕ. I: Atoŕ-eskutuŕ.

atortegi. (alkondara): *iz. Ikus.:* Atoŕ-saltegi.

atoru bat, atoru bi. (joko): Kurkuluxetan erabiltzen diran itzak.

atoskof. (atospen): *izond.* Atosten duena,]' Ikus.: Atosle.

atoste, (aŕoztegi): *izond.* Afoztegia daukana. (atospen): *izond.* Atosten duena. I: Atoskoŕ,

ATOSPEN. iz. Beste not€ñak norberaren etxean edo laguntasunean onartzearen egipen eta ondorioa. j: Elgarai, aŕera, aŕetondo, artzapen, artze, artzaira, aurmen, aufezkera, jera. *11* (adeitasun), (arpen), (aŕoztegi), (babes), (bamekotasun), (bestekoitasun), (eskari), (eskiertasun), (estalune), (ikustaldi), (lañotasun), (ongaitasun), (sarpen), (txera), (umezurtz), (urgazpen), (uzkunde), (zaingo), (zigoŕeza).

atoste. (atalondo): *adond.* Ate-atzean. (ate): adorn/ Berbera.

atostokia. (atospen): iz. Atosteko tokia. j: Atostegia.

atostu. (atospen): *ad.* Ikus.: Atotsi.

atostun, (atospen): *(toad.* Atosten duena,

atota. (erakardura): iz. Ikus.: Atoe. I: Atoi.

atotsi. (atospen): *ad.* Norberaren etxean norbait artu edo saŕerazi, I; Ostatu, atoste.

atatu, (bildura): *ad.* Bildu, alkartu.

atotxea, (aitabitxi): iz. **Ikus.:** Aitabitxi.

atoxa. (bafabil): *iz*. Ikus.: Baŕabil. I: Grisola.

atoyan.(erakardura): *adond.* itxasontzi edo orga bat beste baten atzetik eramaten ari-izatea.

Om!, (oyutza): *oyu*. 1, etofi! (aditz): *ad.* Berbera.

atozeal. (oyutza): *oyu*. Ikus.: Atoz! (aditz): *ad*, Berbera.

atozkit, (aditz): *ad.* Etta", nigana; itanozko era.

Tatra, (itoipen): *ad.* Atera itzaren aldaketa.

atraiiaka. (etiketa): *iz*. Etiketa txikia.

atraka-putxetan. (erakardura): *adond*, Oiñakaz nafaz erabiltzea.

atrakala. (etiketa): ŕz. Ikus.: Etiketa. I: Atralaka.

atrakaziño. (adinkunde): iz. Ikus.: Agerbide, I; Ziñespide,

atralaka. (etiketa): iz. Ikus.: Etiketa. I: Atrakala.

atralalcari. (etiketa): *izond.* Etiketan ari dana.

atraldi. (akaŕ): *iz*. Ikus.: Akaf.

atramada. (ate): *iz*. Ikus.: Efomara.

atrapa. (arpen): *ad.* Ikus.: Afapalu. I: Atrapatu.

atrapallo. (efedize): iz. Maiseri, zarkin. ^: Atrapario, atrapato, atrapo, atrapailu. (lanabesa): *iz*. ikus.: Tresna.

arapario. (efedize): *iz*. Ikus.: Atrapailo.]: Atrapato, atrapo.

atrapato. (eŕedize): *iz*. Ikus.: Atrapaiio. j: Atrapario, atrapo.

atrapatu. (amen): *ad.* Ikus.: Aŕapatu. I: Atrapa, atrapau.

atrapo. (eŕodize): iz. ikus.: Atrapaiio. I: Atraparia, atrapato.

atraputxean. (joko): *iz*. Aitken joko bat.

atrekaldi. (akalde): iz. Txalupa bat akaldean sartzea.

atrekatu. (akalde): *ad.* Txalupa bat akaldean sartu. (ardiespen): *ad.* Ardietsi, lortu. I: Atrexatu.

atrexatu. (ardiespen): *ad.* Ikus.: Atrekatu.

atrikulari. (lastertasun): *izond.* Azkartasunez ari dana.

atrikulu. (azpikeri): *iz*. Ikus.: Azpikeri.

atroyatu. (azaldura): *ad.* Azalda.

atru€z. (piltzaf): *iz*. Ikus.: Piltzaf.

atrux. (atsaldi): iz. ikus.: Usin,

ats. (kirats): *iz*. Ikus.: Kirats. (bass): Leputzez beterik dagoen tolda. (atraldi): II iz. Ikus.: Arnasa.: Ast, pafa. (atsegin): II ix, Ikus.: Atsegin.

(gau): j iz. Gabaren lenengo aldia.
(sumin): *iz*. Asaŕea, sumindura.
(laspel): II *iz*. Luŕats, gandu.
(aindurapen): aj *iz*. licus.: Aindurapen.
(gaitzespen): II iz. Berbera. (atz-nai): fj *ft*. Ikus.: Atz-nai. (arima): iE *iz*. Bcus.: Gogo. I: Megope. (asiera): iz. Ikus.: Asiera.

ats-albotu. (atsaldi): *ad*. ikus.: Atsagatu. I: Atsakatu, atsauntu, atsbaitu, atsaldu, atsanditu.

ats-apaltasun. (atekabe): *iz*. lkus.: Aoskabe.

ats-arin. (atsaldi): *iz*. Arnas ariña.

ats-arkea. (zeŕi): *iz*. 1Uztutako zeña.

ats-aro. (aldi): *ft*. Pozbidea, poz-aldia. (atseden): *iz*. Berbera.

ats-afen. (kirats): i*ok*. Kiratsagatik.

ats-artiki. (atsaldi): *ad*. Arnas-artu. Atsartu, atsaurtiki.

ats-artze. (atsaldi): *iz*. Aidea artu, birikaetan saŕeraztearen egipena.

ats-artzeko, (atsaldi): *izond*. Ats-artzeari dagokiona.

ats-atso. (lastertasun): *adond*. lraduz ari-izatea.

ats-bafada. (atsaldi): *iz*. Atsaldiaren botatzea.

ats-bage. (lastertasun): *izond*. Taŕapataka ari clans.

ats-baldura. (atsaldi): *iz*. Ikus.: Atsalbo. Atsanga, atsanka.

ats-balgafi. (itoaldi): *izond*. Ito dezakena.

ats-baitze. (atsaldi): *iz*. Ikus.; Atsanka. I: Arnas-estu, atsneke.

ats-bayezko. (atsaldi): *izond*. Ats-gabeari dagokiona. (itoaldi): *izond*. Berbera.

ats-beerapen. (inka): is. Antzi, asgora, intziri. I: Ikus.: Antzi. I: Atsberapen, ats-beeran, ats-becren.

ats-bide. (zintzur3: *ft*. Kuŕuskazko odia, kutxa baton itxurakoa, eztaŕi-zuloan *eta* estegoŕiaren auŕean dagoena. I: Eztarbide, gafangila, kuso, tzintzut, tzintzuŕi, tzuntzuŕ, tzuntzuŕ-garañoi, xinxuŕ, zuntzuŕ.

ats-botatze, (atsaldi): iz. Birikaetatik aidea botatzearen egipena.

ats-egozle, (atsaldi): *izond*. Arnasa botatzen duena.

ats-egozpen. (atsaldi): *ft*. Arnasa botatzearen egipena.

ats-emalle. (puts): *izond*. Putz-egiten duena.

ats-emale. (itzalketa): *izond*. ltzaltzen duena.

.ats-emate. (puts): iz. Putz-egitearen egipena.

ats-emote, (itsalketa): iz. Itzaltzearen egipena.

ats-eragin. (atsegintasun): *ad*. Noribait atsegintasuna eman.

ats-eragozle. (atsaldi): *izond*. Arnasa ar£zea uzten ez duena. (itoaldi): *izond*. Berbera.

ats-estu. (itoaldi): *ad*. Arnas-artzea erago£zi.

ats-estuka. (atsaldi): *adond*. Amas-artzeko estu ibiltzea.

ats-ezin. (itoaldi): *izond*. Arnas-artzeko eziña dana. Ats-gaitz.

ats-gabe. (itoaldi): iz. **Itoaldi** edo baste zioagatik atsaldia geldierazita dagoenean ila ala iltzer geratzea.

ats-gabetu. (atsaldi): *ad*. Arnas-artzeko estu

ats-gabezko. (itoaldi): *izond*. Ats-gabeari dagokiona.

ats-gaitz. (itoaldi): *izond*. Ans.: Ats-ezin.

ats-gaizto. (atsaldi): iz. Kiratsa darion atsa. j: Ao-keru, ats-gaixto. (kirats): iz. Berbera. (sumin): iz. Aseŕe bizia.

ats-gaiztoz. (kirats): *adond*. Ms kiratsaz ari-izatea. : Atsiki, atsituki.

ats-giafak. (giñaŕe): *iz*. Arnas-artzeko edo botatzeko laguntzen duten giñaŕeak. (atsaldi): *iz*. Berbera.

ats-goitiko Oaf. (giñaŕe): *iz*. Ikus.: Atsgoiti-giaŕ. (atsaldi): *is*. Berbera,

ats-goititu. (atsaidi): *ad*. Ikus.: Atsgoiti. I: Ats-goitu, ats-goratu.

ats-goititze. (atsaldi): is. Atsa artzearen egipena.

ats-goitu. (atsaldi): *ad*. lkus.: Atsgoiti.: Ats-goititu, ats-goratu.

ats-gorako gist. (giñaŕe): *iz*. ans.: Atsgoiti-giaŕ. Atsgora-giat. (atsaldi): *is*. Berbera.

ats-goratu. (atsaldi): *ad*. lkus.: Atsgoiti. Ats-goititu, ats-goitu.

ats-gura. (atz-nai): *iz*. *Bcus.*: **Atz-nai.**

ats-guren. (irukoitz dean): *iz*. Ikus.: Gogo Dam. : Arnas-guren.

ats-izkiak. (its): iz. Atsgoitiaz oguzten diran izkiak. (atsaldi): *ft*. Berbera,

ats-jesan. (atsaldi): *iz*. Ats-artzearen egipena.

ats-maŕo. Oka): *iz*. Mast.

ats-nagi. (atsaldi): iz. Arnas-artze astuna.

ats-neketu. (atsaidi): *ad*. Goi-tokietan izaten dan arnas-artzeko zailtasuna jasan.

ats-neurkin. (neuŕi): *iz*. Birikan sal diteken aide-aindoa neurtzeko lanabesa. (atsaidi): *iz*. Berbera.

ats-odi. (zintzuŕ): *iz*. Bats.: Zintzuf-este. Eztalkaitz, zintzuŕ-koskoŕ-arnasestea.

ats-ondu. (atson): *ad*. Atsonez bete. I: Moskadatu, uŕindatu, uŕintsutu, uŕundatu, uŕinstatu, uŕinztatu, usai-gozotu.

ats-ondun. (atson): *izond*. Atsuna duena. ^: Ats-oneko.

ats-oneko. (atson): *izond*. Ikus.: Ats-ondun.

ats-ongaŕi. (atsaldi): *izond* Arnas-artzeko egokia dana.

ats-ongile. (atson): *izond*. Atsonak atontzen dituena.

ats-ontzi. (egazkaritza): *iz*. Ikus.: Goronbil.

ats-ots. (salt): *is*. Arnas-arizearen otsa. (atsaldi): *is*. Berbera.

ats-ukaldi. (atsaldi): iz. This.: Atso-ukaldi.

ats-zaaf. (kirats): iz. Ikus.: Kirats.

ats-zufunka. (atsaldi); iz. Otsa ateratzen darn arnas-artzea. (sañu): *is*. Berbera.

atsaaka. (atsaldi): *adond*. Nekeagatik arnas-estuz ats-artu.

atsaan. (atseden): *ad*. Atsedena artu. I: Atsagon.

atsagatu. (atsaldi): *ad*. Zakuŕek arnas-estuz ats-artu. I: Atsakatu, ats-albotu, atsauntu, atsbaitu, atsagantu.

atsagon. (atseden): *ad*. Bets.: Atsaan.

atsain. (poz): *izond*. Puss duena. I: Atsegin itzaren laburpena. (asegin): iz. Ikus.: Atsegin.

atsak. (bide): *iz*. Kiratsa dagoen bideak. (kirats): *iz*. Barbera.

atsaka. (jan-gogoeza): *izond*. Jateko gogorik ez darns. (atsaldi): *(sand*. Amas-estuz ats-artzen darns.

atsakaba. (ardura): *iz*. ikus.: Ardura.

atsakabada. (atsekabetasun): is. Naigabe, **atsekabea. I;** licus.; Atsekabe.

atsakabagaii. (atsekabetasun): *izond*. Atsakabada soŕeraztcn duena.

atsakabe. (atsekabe): is. Ikus.: Atsekabe.

atsakabetu. (atsekabe): *ad*. Atsekabea izan. I: Atsaketu.

atsakatu. (atsaldi): *ad*. ikus.: Assagatu, Ats-albotu, atsauntu, atsbaitu, atsaldu, atsandi€u.

atsal. (gura): *iz*. Gurari bizia. f: **Ifika.** (atsaldi): *is*. Ikus.: Asperen.

atsal-izozki. (edari): *iz*. Afatsaidean artzen dun edari otza. (egun): Berbera,

atsal-ogi. (ogi): *iz.* Azkarirako ogia. (azkuŕi): *iz.* Barbera.

atsal-opari. (opari): *ŕz.* Aŕatsaldean egiten dan oparia.

atsal-otoyak. (otoi): iz. Aŕatsaldean egiten diran otoyak.

atsalaskari. (azkuŕi): *iz.* Aŕatsaidean artzen den azkuiia. ; Atsaldaskari, atsalde-azkari, krakada. j; Ikus.: Azkari.

atsalbo. (atsadi): *iz.* Arnas-estuz ats-artzea. j: Atsanga, atsanka, ats-baidura, askuri, asuts, arnasbeaŕ, areas-estu, intziri, itasa.

atsalde. (egun): iz, Ikus.: Aŕatsaide. (aldi): *iz.* Eserita egotearen aldia. Atsaŕaldi.

atsalde-erdi. (egun): iz. Aŕatsaldearen erdia.

atsalde-giro. (egun): *iz.* Aŕatsaldearen giroa.

atsaldeko. (egun): *laced.* Aŕatsaideari dagokiona.

ATSALDI. *iz.* Bizidunek aizea artzea; aizctik gai batzuk berenganatzeko ta besteak, k€miazko egipenek aldatuta, egozteko, egikera. I: Amass, asbido, aspide, eznasi, atsede, atsgorapen, atspide. *II* (aide), (birika), (bulaŕ), (oztuxe), (putz), (soiñizti), (zintzut), (zudnŕ).

atsalde. (gura): *ad.* Gurari bizia izan. (atsaldi): *ad.* Ikus.: Ats-albotu, atsauntu, atsbaitu, assakatu, atsanditu. (eriotza): II *ad.* II.

atsalkoi, (glare): *izond.* Gurari biziaz ari dana. j: Atsalkoŕ, atsandi.

atsalkot. (gura): *izond.* Ikus.: Atsalkoi. I: Atsandi.

atsan. (atseden): *iz.* Ikus.: Atseden.

atsan-arazi. (itoaldi): *ad.* Ito-erazi. Atsantarazi.

atsandi, (atsaidi): *iz.* Areas-estuz izaten dan eritasuna. I: Atsaundi. (eritasun): iz. Berbera. (gum): j *izond.* Tkus.: Atsalkoi, atsalkoŕ.

atsandidun. (atsaldi): *izond.* Arnasa artzeko estu dabilena.

atsanditu. (atsaldi): ad. Arras-arizea zala biurtu.: Atsandu. : Ikus.: Atsakatu, ats-albotu, atsauntu, atsbaitu, atsaldu.

atsandu, (atsaldi): *ad.* Titus.: Atsanditu.

atsanga. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Atsalbo. Atsanka, ats-baidura, askuri, asuts, arnasbeaŕ, areas-estu.

atsangaka. (atsaldi): *adond.* Arnas-estuka ari-izatea.

atsankatu, (atsaldi): *ad.* Nekez arnas-artu.

atsanka. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Atsalbo. I: Atsanga, ats-baidura, askuri, nuts, amasbeaŕ, areas-estu, intziri, trapa, ats-baitze, itasa.

atsankatu. (itoaldi): *ad.* Kamen eta indatak gutxitu.

atsantarazi, (itoaldi): *ad.* Tkus.: Atsan-arazi.

atsantu. (atsaidi): *ad.* Arnas-artzea zala blurts/.

atsantura. (atsaldi): *iz.* Ito-eraztearen egipena. (itoaldi): iz. Berbera.

atsapal. (aoskabe): *izond.* Aoskabea duena. j: Atsapaldurik.

atsapaldurik, (aoskabe): *izond.* Ikus.: Atsapal.

atsapatsaka. (lastertasun): *adond.* Tatapataka ari-izatea.

atsapatsaka-egin. (lastcrtasun): *ad.* iraitz baten gañcan oñak edo baste gauzaren bat leŕatu.

atsapen. (asiera): *iz.* Asieraren egipena. ^: Atsari, atsaŕe, atse,

atsaputz. (arto): *iz.* Artoaren eritasuna. ^: Ikus.: Astaputz. (eritasun): iz. Berbera. (code): iz. Ziza-mota bat.

atsargafi. (atsaidi): *izond.* Arnas-artzeko egokia dana.

atsari. (asiera): *iz. lime.:* Atsapen. Atsate, atm. (ordainketa): *iz.* Azkuiiaren ordainteea. (azkuŕi): G *ŕz.* Berbera.

atsafaldi. (atseden): *iz,* Atsedena artzeko aidla. (aidi): iz. ikus.: Atsalde.

atsafakdi batez. (atsaldi): *adond.* Atsaldi bateaz ari-izatea.

atsatanta. (birika); ŕa, Biri-odien aide-otsa.

atsafontu. (itoaldi): *ad.* Atsantura izan.

atsate. (asiera): *iz.* Ikus.: Atsapen. j: Atsari, atse, atsaŕen.

atsateko. (bizi): *izond.* Asierari dagokiona. (asiera): *(rand.* Barbara.

atsarte. (atseden): *ŕz.* Atsedena artzeko aldia.

atsartu. (atsaldi): *ad.* Ikus.: Ats-artiki. I: Amas-artu, ats-artu, asazkatu. (atseden): *ad.* Atseden-artu. (lanarte): *ad.* Berbera. I: Lanegin gabe ado alpsf egon. (arindura): jj *ad.* Arindura artu. Atsegindu.

atsauntu. (atsaldi): *ad.* Ikus.: Atsagatu.: Atsakatu, ats-atbotu, atsbaitu, atsaldu, atsanditu.

atsaz. (mintzocra): *adond.* Ants apalez itzegitean ari-izatea.

atsaztu. (mintzoera): *ad.* Ants apalez itzegin,

atsbai. (itoaldi): *adand.* Arnasik gabe. (atsaldi): *izond.* Atsandia duena.

atsbaitu. (atsaldi): *ad.* ikus.: Atsagatu. I: Atsakatu; ats-albotu, atsauntu, atsaldu, atsanditu, atabautu. j: Atsandia izan, atsbai biurtu.

atsberatu. (aldakura): *ad.* Artegarazi, kezkarazi. (inka): *ad.* Antziz, intziriz art-izan.

atsbide-jario. (zintzui'): *iz.* Zintzul-estetik ateratzen dan likilsa. (gofoketa): iz. Berbera.

atsbideko. (zintzuf): *izond.* Zintzuf-esteari dagokiona.

atse. (asiera): *iz. Ikus.:* Atsapen. I: Atsari, atsaŕe. (gai): *iz.* Bzagutzeko gaya dana.

atse Oman. (poz): *ad.* Pozik geratu.

atse-aldi. (atseden): *iz.* Ikus.: Atseden. I: Atsune. (arindura): *iz.* Ikus.: Lasapen. (atsegin): *iz. Ikus.:* Atsegin.

atse-efi. (donoki): *ŕz.* Ikus.: Atseden-tegi. ^: Atseden-toki, atsegin-baratz, atsegindegi, atsegintegi, atsegin-toki, atsegindi.

atse-galekeria. (atsegin): *ŕz.* Atsegiñetan bakaŕik ari-izatea. : Atsegin-zalekeria. Atse-zalekeria.

atse-toki. (donoki): *iz. Ikus.:* Donoki.: Atseden-tegi, atseden-toki, atsegin-baratz, atsetegi.

atse-zale.(atsegintasun): *izond.* Biziaran elburua atseginean dagoela uste duena.

atse-zalekeria. (atsegintasun): iz. Ikus.: Atse-galekeria.

atsealdi. (atsegin): *iz.* Zerbaiten gozo, atseginlasun eta alaitasuna izatearen egipen eta ondorioa.

atseandanik, (asiera): *adond.* Asieratik.

atsedan. (atseden): *ad.* Atsedena artu.

atsedana. (atseden); iz. Atsedena.

atsedate. (atseden): *ŕz.* Ikus.: Atseden.

atsede, (atsaldi): *iz.* Ikus.: Atsaldi. Atsgorapen.

ATSEDEN, *Iz.* Lan ado neka€dian gelditasun edo atsartea. I: Nekaldian eta gorputz edo gogoaren arduraetan arindura. I: Lasaitu, cgotaro, egotaŕi, agate, atseeta, etzaldi, atsan, atse-aldi, atsedate, atsaden, atscen, atseeta, atsegite, atsegin, atscin, atsen, atseren, atsiden, atsedentza, atsedate, atsodon, atxan, atxen, atzaan, atxcenondo, atsedon, atxagon, geltza, geltaldi, lasapide, lasatasun, pausa, atsune. (atsaldi): *ad.* Areas-artu. (ilzalketa); II *ad.* Ttzungi. *ii* (aisetasun), (arindura),

(berandura), (enoa), (etenaldi), (geidialdi), (geldidura), (gelditze), (jai), (lanartc), (1o), (lolotasun), (naretasun), (ontufe).

atseden-adin. (atseden): iz. Zaŕ-saritzearen adiña. j: Atseden-urteak. (adin): *iz.* Berbera.

atseden-aldi. (atseden): *iz.* Atsedena artzeko aldia. j: Pausa, pausaldi.

atseden-egln. (atseden): *ad.* Atsedena art!".

atseden-leku. (atseden): *iz.* ikus.: Atsedendegi. : Atsedengu. (leku): *iz.* Berbera.

atseden-tegi. (donoki): *iz.* Ikus.: Donoki. I: Atseden-toki, atse-efi, atsegin-baratz, atsegindegi, atsegin-toki, atsegintegi, atsegin-toki, atsetegi, atsc-toki, atsegindi, padusi.

atseden-toki. (donoki): *iz.* Ikus.: Atseden-tegi, I; Atse-eŕi, atsegin-baratz, atsegindegi, atsegintegi, atsegin-toki, atsegindi.

atseden-urteak. (atseden): *iz.* Ikus.: Atseden-adin. (adin): *iz.* Berbera.

atseden-zitn. (bizi-sari): *iz.* Ikus.: Bizl-sari, 1: Zaaŕ-aŕanda, zarbidc, zaŕ-sari.

atsedendegi. (atseden): *iz.* Atsedena artzeko lekua. I: Atsedengu, atsedcn-leku. (leku): *iz.* Berbera.

atsedendu. (tannic): *ad.* Atsedena artu. (atseden): *ad.* Berbera.

atsedenez. (atseden): *adond.* Atsedena artzean ari-izatea.

atsedengaitz. (enoa): *izond.* Iiinoatzen ez dana.

atsedengaft. (atseden): *izond.* Atsedena eman dezakena.

atscdentu. (atseden): *ŕz.* Ikus.: Atsedendegi. j: Atseden-leku. (leku): *iz.* Berbera,

atsedentu. (atseden): *ad.* Atseden-artu.

atscdentza. (atseden): *iz.* Ikus.: Atseden. ^: Atsedete.

atsedete. (atseden): *iz.* ikus.: Atseden. Atsedentza.

atsedon. (at-seder): *ad.* Atseden attn. Atsodon.

atsedota egan. (atseden): *ad.* Atsedena artzen egon.

atseen. (atseden): *iz.* Ikus.: Atseden. I: Atseeta.

atseeta, (atseden): *iz.* Ikus.: Atseden.: Atseen.

atseeten. (atseden): *adond.* Atsedena artzen ari-izatea.

atsegabe. (atsekabe): iz. ikus.: Atsekabe.

atsegabetu. (gaitzipen): *ad.* Gaitzipena egin, (atsekabe); *ad.* Atsekabea izan. 1: Atsegetu, gozakaiztu.

atsegabez. (atsekabe): *adond.* Atsekabcz ari-izatea.

atsegaitz. (atsekabetasun): *izond.* Atsegiña az dana. (nekabide): *izond,* Nekabidezkoa dana.

atsegale. (atz-nai): *izond.* ikus.: Atz-nai. ^: Atsegile.

atsegaletu. (bi tiltze): *ad.* Gaitz-arazi, gaiztatu.

atsegafi. (atsegintasun): *izond.* Atsegintasuna ematen duena.

atsege. (atsekabe): iz. Ikus.: Atsekabe. Lankerio, nardaberakeria.

atsegekol. (aldakura): *izond.* Artega dabilena.

atsegetu. (atsekabe): *ad.* ikus,: Atsegabetu. Gozakaiztu.

atsegi. (atsegin): ŕz. Ikus.: Atsegin.

atsegile. (atz-nai): *izond.* Ikus.: Atz-nai. Atsegale.

ATSEGIN. *ft.* Baŕeneko poztasuna. I: Goxoa dan konorpena. I: Jostaldia, ats, atsain, atse-aldi, atsegi, atsein, atseki, stein, atxi ta, gogakari, goxokeria, laket, naikari, naikunte, onerizko, sirats, sirctx. (lañotasun): *izond.* Laketgaŕi; mazal. (atseden): jj *ad.* Ataedendu; Lana uztea; atsartu. (atsaldi): II *ad.* Atsartu; arnastu.1/ (aiseaasun), (aragi-ifits), (atsegintasun), (done-eza), (eskugeikeri), (gaizpide), (jolasbide), (kordamen), (llzunkeri), (norberekeri), (poz), (zorion).

atsegin-agiri. (agerkai): *iz.* Jokaera ona adierazten duen agiria.

atsegin-aguŕ. (aguŕ): ŕz. Zorionakl cmateko agufa.

atsegin-aldi. (atsegin): *iz.* Poz-aldia, poz-unea. (aldi): iz. Barbera.

atsegin-arazi. (atsegintasun): *ad.* Atscgiutasuna soŕerazi.

atsegin-artu. (atsogin): *ad.* Atsegiña izan.

atsegin-baratz. (donoki): *iz.* Ikus.: Atseden-tegi. Atseden-toki, atse-eŕi, donoki, atsegindegi, atsegintegi, atsegin-toki, atsetegi, atsc-toki, atsegindi, padusi.

atsegin-egin. (asetasun): *ad. Asetu;* atsegina izan.

atsegin-eman. (atsegintasun): *ad.* Besteak nai-duenari amor-egin. (yalkipen): *ad.* Berbera.

atsegin-eskutitz. (gutun): *iz.* Besteak zerbait on lortzeagatik, atsegiña ageferazteko egiten zayon gutuna. (atsegiñagui): *iz.* Berbera.

atsegin-gabe. (atsekabetasun): *izond.* Entzungaŕitasunik ez duena.

atsegiu-gale. (atsegintasun): *izond.* Gat-atsegiñetara emanegia dana.

atsegin-gose. (atsegin): *iz.* Iŕitsa, iŕiskeria. (gura): ŕz. Berbera.

atsegin-itzak. (itz): *iz.* Atsegbiagufezkoak diran itzak. (atsegiñaguŕ): *fr.* Berbera,

atsegin-izan. (atsegintasun): *ad.* Atsegintasuna eman. : Atsegindu, gozandu.

atsegin-maitatua. (atscgintasun): *frond.* Atacgiuez maite-izatcn dana.

atsegin-maite. (atsegintasun): *iz.* Garbiro maite-izatea.

atsegin-nai. (lizunkeri): *izond,* Ikus.; Atseginkoi. j: Atsegin-zale.

atsegin-sari. (emanketa); iz, Bezuza. (lan): ŕz. Doarik egiten dan lama. (uŕutasun): *iz.* Berbera.

atsegin-sariz. (uŕutasun): *adond. Lana* doarik egiten ari-izatea.

atsegin-sarizko. (uŕutasun): *izond.* Bare onura begiratzen ez duena. (bcstekoitasun): *frond.* BestekoLtasunez ari dana.

atsegin-toki. (donoki); iz. Ikus.: Donoki. Atsegindegi, atseden-tegi, atseden-toki, atse-eti, atsegin-baratz, atsegintegi, atsegindi,

atsegin-zale. (atsegin): *izond.* Atsegifietan bakaŕik bizi nai duena. (lizunkeri): *izond.* Ikus.: Atseginkoi. Atsegin-nai,

atsegin-zalekeria. (atsegintasun): Baas.: Atse-galekeria.

atsegindasun. (zorion): *iz.* Ikus.: Zurion.

atsegindegi. (donoki): *iz.* Ikus.: Donald. Atseden-tegi, atseden-toki, a£se-eŕi, atsegin-baratz, atsegintegi, atsegin-toki, atsegindL.

atseglndl. (donoki): *iz.* ikus.: Donoki. Atseden-tegi, atseden-toki, atse-eŕi, atsegin-baratz, atsegintegi, atsegin-toki, atsegindegi.

atsegindu. (jolasbide): *ad.* Jolasean ari-izan. (atsegintasun): *ad.* Atsegintasuuez bete. I: Atsegin-izan, gozandu. (arindura): *ad.* Arindura lortu.

ntseglndun. (zorion): *izond.* Zorionez betcta dagoena.

atsegingal. (atsegin): *izond.* Atsegiña attzekoa dana.

atsegingafi. (atsegin): *izond.* Atsegiña eman dezakena. Kaan. (atsegintasun): *izond.* Atsegifla ematen duena. I: Gano, gogagati, gogaragati, gogarako, gogalgaŕi, gogoarako, gogoko, gogorako, gogozko, oldezko, opagati.

atsegingaŕiro, (atsegintasun): *adond.* Atsegintasunez ari-izatea.

atsegingafitasun, (atsegintasun): *iz.* Ikus.: Atsegintasun. Atsegintza.

atseginkari, (atsegin): *izond.* Atsegifia ematen duena.

atseginkeria. (atsegin): *iz.* Ogen-ategiña. (ogen): iz. Berbera.

atseginki. (atsegintasun): *adond.* Atsegintasunez ari-izatea.

atseginkoi. (lizunkeri): *izond.* Lizunkerlzko atsegifiai eman dana. Atsegin-nai, atsegin-zale.

atseginkoitasun. (lizunkeri): *ŕz.* Lizunkerizko atsegintasuna.

atseginkof. (atsegintasun): *izond.* Gogo-atsegiña soŕerazten duena.

ATSEGINTASUN. iz. Edntez tearen ondorioa; gogoko izatearen ondorioa. Atsegingatitasun, atsegintza, gogaragune, nayera, old; ole. II (adeitasun), (aisetasun), (atsegin), (ederlasun), (erakarpen), (kriketasun), (lañotasun), (losintxa), (ontasun), (poz), (yalkipen), (zarion).

atsegintegi. (donoki): iz. Ikus.: Donoki. Atseden-tegi, atseden-toki, atse-eŕi, atsegin-baratz, a£segindegi, atsegin-toki, atsegindi.

atsegintsu. (atsegintasun): *izond.* Oso atsegiña dana.

atsegintza. (atsegintasun): *iz.* Ikus.: Atsegiutasun. : Atsegingaŕitasun, nayera.

atseginzaletasun. (atsegin); *iz,* Zentzuen atsegintasuna.

ATSEGIÑAGUŔ *iz.* Notin batek beste bati, onek bore aldeko zerbait lortzeagatik, poz eta atsegiña adieraztearen egipen eta ondorioa. /1 (adeitasun), (awn), (gorantza), (onespen).

atsegiñez. (atsegintasun): *adond.* Gogoz, atsegintasunez egotea edo ari-izatea.

atseglñezko. (atsegintasun): *izond.* Gogozko, atsegintasunezkoa dana.

atsegite. (atseden): *iz.* Ikus.: Atseden. Atsegon.

atsemon. (atseden): *Ia.* Ikus.: Atseden. Atsegite.

atsegotzl. (atsaldi): *ad.* Arnas-artu.

atsein. (atseden): ŕz. Ikus.: Atseden. Atsen, atseren, atsiden. (atsegin): *iz.* Ikus.: Atsegin. : Atsegin itzaren laburpena.

atseinbide. (jolasbide): *iz,* Ikus,: Jolasbide. l: Kunkulusia.

ATSEKABP. *iz.* Itundasun edo nekea eragitearen ondorioa. I: Beazune, beltzaldi, alazio, biozketa, biozmin, biozteii, eñeya, erdirapen, arnain-aidi, eŕestadura, eŕetasun, ertsitasun, cstresa, estrinitate, ester's, esturalaŕi, esturlunku, estutasun, esturasun, asbage, asgabe, atsakabe, atsakabada, atsegabe, atsege, atsibage, goibeldura, goibeikeri, kexakunde, lankerio, laŕi, lot, loŕaldi, nardaberakeria, neke, itxaŕe, samin-aldi, samindm'a, turburarzun, uŕamendi, eŕestamendu, ziñak eta miñak, keremende. // (aldakura), (atsekabetasun), (atzetasun), (aultasun), (biotzondo), (damutasun), (dolu), (gogo-aldarte), (Ian), (negaf), (oñaze),' (uŕikaltasun), (zailtasun), (zoritxaŕ).

atsekabedun, (atsekabe): *izond.* Atsekabez beterik dagoena. I: Atsekabetsu.

atsekabegafi. (atsekabetasun): *izond.* Atsekabetzen edo gogait-eragiten donna. I: Erakaitz, ertun, ez-gogorako, gopaikafi, iguingaii. (atsekabe): *frond.* Atsekabea eman dezakena.

atsekabeki. (atsekabe): *adond.* Atsekabez ari-izatea.

atselrabekof. (atsekabe): *izond* Else atsekabetzen dana. (ayeŕ): *izond.* Berbera.

atsekaberik. (atsekabetasun): *adond.* Atsekabetasunez ari-izatea.

atsekabetako ama. (neskutsa): iz. Ama neskutsari emandako liens.

ATSEIZABETASUN. *iz.* Naigabe. I: Noun edo gauza batek soŕarazten duen iguiñaren adieraztea. j: Nardaberaka. II (a€dakura), (arpegi), (asaldura), (atsekabe), (gogo-aldarte), (iguin), (kalte), (nekabidc), (ozarkeri), (sumin), (unadura), (zoritxaŕ).

atsekabetsu. (atsekabetasun): *izond.* Ikus.: Atsekabedun.

atsekabetu. (atsekabe): *ad.* Atsekabez bete. E: Atsekabeztatu, atsekaberatu, atsekatu, gaitu, gaitatu, asgabetu, axola artu, gogaindu, gogaiztu, gogogaiztu, gogaketu, lazeriatu, lorpetu, malmetidu, ondikatu, pilpiratu, pozgabetu, poz-kentzaile, pozketu, neiki-izan, uŕikitu. lkus.: Nardatu.

atsekabetzaile. (atsekabetasun): *izond.* Atsekabetasuna soŕerazten duena.

atsekabez. (atsekabe): *adond.* Atsekabea artzen ari-izatea.

atsekabez egon. (atsekabe): *ad.* Atsekabeturik izan.

atsekabezko eskutiteak. (gutun): *iz.* Atsekabean dagozenai Iaguntza eskeintzeko egiten zaizkien gutunak. (uŕikaltasun): **iz.** Berbera.

atsekabeztatu. (atsekabe): *ad.* ikus.: Atsekabetu. Atsekatu, lazeriatu.

atsekaitz, (atsekabetasun): *iz.* Atsekabetasuna eragiten duena.

atseki. (atsegin): *iz.* Ikus.: Atsegin.

atsekida. (atsegintasun): ŕz. Poz-aldia izatea.

atsekiro. (atsegintasun): *adond.* Atsegintasunez ari-izatea.

atselari. (atsegintasun): *izond.* Poz-aldia ematen duena.

atseman. (putz): *ad.* Putz-egin.

atsemen. (atsegin): *iz.* Gozatzeko egipen eta ondorioa. j: Gozatzeko gaitasuna.

atsemon. (itzalketa): *ad.* ltzali. I: Atsen, atseren.

atsen. (atseden): *iz. Jkus.:* Atseden. I: Atsein, atseren, atsiden. (itzalketa): *ad.* Ikus,: Atsemon. Atseren.

atsen artu. (atseden): *ad.* Atseden situ.

atsen-aldi. (etenaldi): *iz.* Ikus.: Etenaldi.

atserdia. (aots): *iz.* Aots-erdia.

atserdiz. (aots): *adond.* Aots-erdiaz ari

atseren. (atseden): iz. Ikus.: Atseden. I: Atsein, atsen, atsiden. (itzalketa): *ad.* Ikus,: Atsemon, atsen.

atseri. (atsaldi): *iz.* Arnas-artzeko zailtasuna,

atseridun. (atsaldi): *izond.* Arnas-artzeko zailtasuna Buena,

atscrik. (atsegin): *adond.* Gogoz eta pozik ari-izatea,

atserik-eza. (kordamen): *iz.* Atsegiñik ez izatea. (atsegin): ŕa. Berbera.

atsesgañ. (itoaldi): *izond.* Arnas-artzea eskrdezakena.

atseste. (itoaldi): *iz.* Arnas-artzeko estu ibiltzea.

atsetaratu. (atsaldi): *ad.* Azken-atseraño eldu.

atsetasun. (geldidura): *iz.* Geldirik egotea.

atsetegi. (donoki): *iz.* Ikus.: **Donald. 1:** Atseden-tegi, atseden-toki, atsegin-baratz, atse-toki.

atsexko. (atsaldi): *frond.* Atsa baŕura sartzekoa dana.

atsez. (mintzoera): *adond.* Txutxumutxuka mintzatzen ari-izatea.

atsgaiztoko. (atsaldi): *izond.* Ats-gaiztoa duena. (kirats): *izond.* Berbera. (sumin): *izond.* Aseŕe bizia duena.

atsgafi. (aindurapen): *izond* Ainduratzekoa dana.

atsgite. (atz-nai): iz. ikus.: Atz-nai. Azgura.

atsgoiti. (atsaldi): *ad.* Arnas-artu. j: Ats-goititu, atsgoitu, ats-goratu.

atsgoiti-giaŕ. (glade): *iz.* Arnas-artzeko jokatzen duen gifiafea. I: Atsgora-giaŕ, ats-gorako giaŕ. (atsaldi): *iz,* Berbera.

atsgora-giaŕ. (giñaŕe): iz. Ikus.: Atsgoiti-giaf. I: Ats-gorako giaf. (atsaldi): *iz.* Berbera.

atsgorapen. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Atsaldi. ^: Atsede.

atsi. (kirats): *izond.* Kiratsezkoa dana.

atsibage. (atsekabe): *iz. Ikus.:* Atsekabe. I: Lot.

atsiden. (atseden): *iz.* Ikus.: Atseden. Atsein, atsen, atseren.

atsietaerazeki, (joko): *iz.* Joko-mota bat; irazekitako ingla eskuz-ezku igaro-erazten da, ta itzattzen zayonari galtzen du.

atsiki. (kirats): *adond.* Kiratsez ari-izatea. E: Ikus.: Ats-gaiztoz. I: Atsituki. (ausikidura): *ad.* Autsiki-egin. (aginkada): *ad.* Berbera.

ATSIKIPEN. *iz,* Eskuz artzearen egipena. j: Itxaspen. j: Maltasun, maitasafe. I: Euste, atxikitze, oratze. II (arpen), (esku), (gabi), (geiikatze), (ikumen), (kako), (kirimil), (kufika), (langaizti), (laputeta), (makil), (uzkaldura), (zapa).

atsikita. (ausikidura): *ad.* Gauza baten iraitza ortzez apurtu.

atsina. (nekabide): *izond.* Nekabidez dagoena. (atsekabetasun): *izond.* Atsekabeturik dagoena.

atsinartu. (atsegin): *ad.* Atsegin artu.

atsindu. (kentze): *ad.* I us.: Kendu. Kentu.

atsita. (kirats): *izond.* Oso kirastuna dana.

atsitu. (kirats): *ad.* Kiratsa eman.

atsitua. (kirats): *izond.* Kiratsa ematen duena,

atsituki. (kirats): *adond.* Ikus.: Atsiki. I: Ats-gaiztoz.

atsjalg€. (eriolza): *ad.* Azken atsaldia bota, ii. j: Ats-jalki.

atskabe. (itoaidi): *iz.* Ats-artzearen zaittasuna.

atskeria. (zikintasun): iz. Ikus.: Zikintasun.

atakof. (usteldura): *frond.* Usteldu ditekena.

atsneke, (atsaldi): iz. ikus.: Arnas-gabe. Arnas-neke, ats-baitze.

atsnekedun. (atsaldi): *izond.* Atsnekea duena.

also. (zartzaro): *Sc.* Urteak asko dituen emakumea. : Atxo. (gaztañondo): *iz.* Gaztañak lekorean daukan azala. (anpadura): *izond.* Anpatuta dagoena. (intxaniondo): *izond.* hitxauŕak lekorean daukan azala. (aitona): jE *iz.* Ikus.: Amoña. (kartak): Ij *iz.* Joko bateau kartarik gabe geratzen dan jokalaria,

atso ta tupiña. (joko): *iz.* Amegi ta Luzaide eŕietan erabilten duten joko berezia.

atso-agureak. (zartzaro): iz. Zaŕak diranak, agureak eta atsoak.

atso-afa. (mari-mutil): iz, Ikus.: Marl-!mail. I: Atso-gizon.

atso-gaztaña. (gaztañondo): *iz.* Gaztaña-mota bat.

atso-gizon. (mart-mail): iz. Ikus.: Mati-n-loth. I: Atso-afa. (okilketa): *iz.* Okilketaturik dagoen gizona.

atso-ipuin. (edespen): *iz.* Zaten ipuña. I: Atsokeria, atso-ipoñak, atso-ipuiñak. (zartzaro): *iz.* Berbera.

atso-korapilo. (korapiio): iz, Itxas-mutilek egiten duten korapiloa.

atso-Illi. (lore): *iz.* Irikaria dan lorea, atsondun eta apaingafia dana.: Bastoin, lirin.

atsa-lizaf. (zugatz): *iz.* Laŕoskaria dan zugatza, udalatxa bezela.

atso-laf. (ikustaldi): *iz.* Erdi beŕia danari egiten zayon ikustaldia edo bezuza. (emankota): *iz.* Erdi beŕiari egitzen zayon bezuza.

atso-lafeta. (ikustaldi): *iz.* Ikus.: Also-lot. (emanketa): *iz.* Berbera.

atso-makof. (gaztañondo): *iz.* Gaztaña-mota bat.

atso-mokotz. (gaztañondo): iz. Gaztaña-mota bat. j: Atso-morkots.

atso-malo. (kartak): *iz.* Kartakaz egiten dan jokoa.

atsa-morkots. (gaztañondo): *iz.* Ikus.: Atso-mokotz.

atso-mutuf. (landare): *iz.* Ikus.: Alga-belaŕ. : Baratxuri-belaŕ, atsoerio, atso-mustuŕ, axomutuf.

atso-opll. (jai): *iz.* Atsoen jays.

atso-palaka. (mardail): *izond.* Mardailez ari dan atsoa.

atso-pefexil. (landare): *iz.* Apirioaren autzekoa dan basa-landarea.

atso-sorgin. (izkutukeri): *iz.* Azti, sorgiña dana.

atso-ukaldi. (atsaldi): iz. Amas-artzearen aldia. j: Ats-ukaldi,

atsodon. (atseden): *iz.* Ikus.: Atseden. I: Atxagon.

atsodot-aldi. (atseden): *iz.* Atseden-aldi.

atsoeria. (zartzaro): iz. Atsoen multzoa.

atsoeria. (landare): *iz.* Ikus.: Alga-bald, Baratxuri-beiaŕ, atso-mutuŕ, axon-lad.

atsoin. (itxaron-aldi): *ad.* Ikus.: Igurikatu. I: Atxoin. (atseden): *ad.* Atsedena artu.

atsokari. (zorotasun): *iz.* Zafen detuak. (zartzaro): *iz* • Berbera.

atsokeria. (edespen): *iz.* Ikus.: Atso-ipuin• (zartzaro): iz. Berbera.

atsoluma. (mitxelcta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta.

ATSON. *iz.* Atscgingaŕia dan usaña. Ke iuŕingaŕi ta usain ona ematen dituen sutan jaŕitako ekaya. Unlit ona ematen duen edozein ekaya. (: Lekur, likurta, likai, lufin-gozo, lui^n-usai, ufin, uŕinkai, nation, usai-gozo. 11 (azal-apaintze), (laspel), (lore), (usain).

atson-saltzaile. (atson): *izond* Atsonak saltzen dituena.

atsonarana. (madariondo): *iz.* Madari gozo mota bat.

atsonleka. (abetxu): *iz.* Ostopekokaria dan abetxua; bere igalia babafunekoaren antzokoa da.

atsoño. (zartzaro): *iz.* Oso zala dan atsoa. I: Atzotso.

atsorio, (zartzaro): *frond.* Urteak asko izateagatik bere aimenak gutxituta dauzkana.

atsotasun. (zartzaro): *iz.* Emakumearen zartzaroa. Atsotza.

atsateria. (zartzaro): *iz.* Atsoen multzoa.

atsotitz. (esaera): *iz.* ikus.: Esakune. I: Esan zat, eŕan zat', itzuŕ, supita, izkizun, zuuf-itz.

atsotitz-bilduma. (csaera): *iz.* Esakune-bilduma. (bilduma): *iz.* Berbera.

atsotitz-kiltzaile. (esaera): *izond.* Esakuneak biltzen dituena.: Atsotizlari.

atsotiz-zale. (esaera): *izond.* Esakuneak maite dituena.

atsotizlarl. (esaera): *izond.* Ikus.: Atsotitz-biltzaile.

atsotiztegi. (esaera): *iz.* Esakuneak erakusten dituen idaztia. (idazti): iz. Berbera.

atsotu. (zartzaro): *ad.* Emakume bat zaŕa biur€u. (anpadura): *ad.* Beiarkink anpatu. (landare): II *ad.* Landareak txiki geratu.

atsotxo. (zartzaro): *iz.* Ikus.: Atsoño.

atsotza. (zartzaro): *iz.* Ikus.: Atsotasun.

atsotzaf. (zartzaro): iz. Itxusi ta zaŕa dan emakumea. (itxustasun): iz. Berbera,

atspide. (atsaldi): *iz. Ikus.:* **Atsaldi.** I: Aspidc.

atsti. (atsaldi): *iz.* Kiratsa duen areas-artzea. (kirats): *ft.* Berbera.

atstiri. (afastiri): *iz.* liunabaŕa.

atsuluz. (jakineztasun): *izond.* Ezer ez dakiena. : Asmutuz.

atsun. (landare): *iz.* Asunkaria dan bedafezko landarea; bete ofiak eloŕitsuak diran **uleetaz** beterik dagoz, ubil efekofa jariotzen zayena. j: Asun, asuin, ausin, axon, ausinbeltz, asalna, bedannin, azun, ozin, uzin.

atsune. (atseden): *iz.* ikus,: Atseden. j: Atse-aldi.

atsunetsu. (atseden): *ŕzond,* Atsedena ematen duena.

atsusain. (ongaŕi): *iz. Ikus.* Loragiño.

sta. (aita): *ft.* ikus.: **Alta.** l: Ale.

alabal. (afatz): *iz.* Ikus.: Aŕaxko.

alabalkada. (afatz): *iz.* Aiabalaz emandako **tanpa.**

alai. (aragi): *ft.* Azpizuna. (zati): Arnarien lakatza. j: Alas, (igali): II *ft.* Berbera. (azpil): *iz.* Lana dan **azptla.**

alala. (aultasun): *izond.* Ante dana.

alalanpo. (oñetako): ŕz. Ikus.: Eskalanpu. ^: Eskatapoin. Auŕak erabiltzen duten bra.

elan. (ixeŕen): *iz. Ikus.:* Txefen. llenganiñau.

alaneki **dana.** (ukantza): *frond.* Beste batek ukana dagoena, batez ere txetenak ukatzen duena.

ataf. (txefen): *iz.* ikus.: Txefen.

alas. (zati): iz. Ikus.: Atal. (igali): *iz.* Berbera.

ᵍala. (aitona): *iz.* Ikus.: Aitona.

ale. (lastertasun): *izond.* Lasteŕ dabilena. (meta): *iz.* **Meta** txikia.

alekuka, (meta): *adond.* Alez ari-izatea.

alerik. (lastertasun): *frond.* Iraduz ari dana. j: Lasteŕ ari-izatea.

alikoin. (ertsidura): *adond.* lkus.: Akuriko. Kokoriko, alikun.

afikon. (jauzketa): iz. Auŕak kokoriko egiten (uten **jauzketa. I:** Atikun, alikoin.

allkonka. (joko): iz. Auŕak kokoriko egiten duten **jokua. I:** Atikunka, atukunka, alikoinka.

aiikun. (jauzketa): *ft.* Ikus.: Alikon. Atikoin, (aots): *iz.* Sorgiñen deadaŕa.

atil. (igidura): *izond.* Eŕaz eta lasai igitzen dana,

alinfun. (ezuŕ): iz. Ikus.: Apon. Atautun.

whin. (aitona): iz. Tkus.: Aitona. I: Aton.

alo. (izen): iz. Auŕ batek bare bath zaŕagoa dan anayari ematen dion izena. (anal): iz. Berbera. (mintzabide): jj iz. Berbera. (asto): Jj iz. Aufek astoari ematen dioten izena.

alon. (aitona): *iz.* Ikus.: Aitona, I: Mona. (xalotasun): *izond.* Xaloa dana.

afonatu. (atzipe): *ad.* Atzipetu.

alonatzaile. (atzipe): *izond.* Atzipetzen duena.

alonburuzka. (ur-legoŕcko): *iz.* Ikus.: Apotxali. I: Apozoti, atonburuzko.

atankeria, (atzipe): *iz. ikus.:* **Atzipe.**

atut. (oyutza): *oyu.* Zearo amaitu data adierazteko oyutza. j: Amain' zan!. (amayera): *oyu.* Berbera,

alunpe. (abetxu): iz. Aunzkaria dan abetxua; bare **lore** zuriak goronbiloan alkartuta agertzen dira ta baratzetan oso erabiliak ikusten dira.

shift. (oyutza): oyu. ikus.: Ahii (amayera): *oyu.* Berbera.

atu. (eŕedize): *iz.* **Efedizeen** multzoa.: Atuxak. (abelizti): iz. Artaldea. I: Ikus.: Artalde. Sayers. (meta): II *ad.* Metatu.

atu-gabe. (efedize): *frond.* Efedizerik gabe.

atu-matu. (sortaketa): iz. Ikus.: Lopil. Bilkari,

abut. (erakardura): *iz.* Ikus,: Atoe.

atuka, (eŕedize): *iz.* **Emakume** eskonbeŕiaren eŕedize ta abaŕ.

atukun, (jauzketa): *iz.* ikus.: Atikun.

atukunka. (joko): *adond.* Buss.: Alikonka. j: Alikunka.

atulari. (eŕedize): *izond.* Ataa eraman eta zaintzen duena.

atumustatu. (bilaketa): *ad.* Ikus.: Atendusta. j: Atomendatu, aumendatu. (jakintasun): *ad. Azk.:* lakiñean egon.

ATUN. *iz.* i guneroko blzian edo edonolako jardueran artzen dan edo lortzen dan ezagupenen moltzoa, batez ere oiturazko egipenetan. j: Astura, aztura, guartikasi, bizikizun. (stain): Ega-luze, ega-labuŕ. I: Atun-beŕi, jarmota. (oikuntza): jj *iz.* Ekandu, jarduera. (nagi): *iz.* Alperkeri. (azkuŕi): iz. Afautz, **irin** eta gozakayaz egiten dan onkeria. (mozkorkerO: II *iz.* Mozkofa. II (eŕeztasun), (eskuantze), (ikasketa), (jakintasun), (sayo).

atun-aduf. (curl): *iz.* Zirimiri.

atun-aire. (aisle): *izond.* Egaluzeren antzckoa dana.

atun-aldi. (slain): *iz.* Egaluzeak aŕapatzeko aro ona. (aldikada): *iz.* Berbera.

atun-amu. (aŕantza): iz. Egaluzeak aŕapatzeko amua.

atun-angeta. (aŕautza): iz. Egaluzeak afapatzeko **lokafl sendoa.**

atun-afaitza. (aŕantza): iz. Egaluzeen afantza, !: Atun-aŕantza, atun-aŕanizu, atuneta, atunketa, atuntzu.

atun-afantza. (aŕantza): *iz. liuns.:* Atun-afaitza. E: Atun-aŕantzu, atuneta, atunketa, atuntzu.

atun-afantzate. (aŕantza): *frond.* Ikus.: Atunari, f: Atunzate.

atun-afantzu. (aŕantza): *iz. Ikus.:* Atun-aŕaitza. j: Atun-aŕantza, abducts, atunketa, atuntzu.

atun-beitizun. (aŕ° ntza): *iz.* Egaluzeak aŕapatzeko, egindako amuzkia,

atun-belafiak. (stain): *iz.* Egaluzearen zakatzak. j: Atun-zakatzak.

atun-beltz. (stain): iz. Egaluze aŕunta.

stun-befi. (slain): *iz.* Bats.: Atun. Jarmota.

stun-bide. (stun): iz. Oitura-itsua, giza-ezagupenen oñaŕitzat artzea. (jakintasun): *iz.* Oitura-itsua, giza-ezagupenen oñaŕitzat artzen duen jakintza.

atun-buruandi. (gaitzipen): *iz.* **Aokaldi bat.**

atun-gabe. (atuneza): *izond.* **Atunik en duena. j:** Atunik-eza.

atun-gabea. (atuneza): *iz.* Ikus.: **Atuneza.** J: Oitura-gabe.

utun-kala. (afantza): *ad.* Egaluzeen afantza egiten dan tokia, I: Atun-toki.

stun-ontzi. (aŕantza): *iz.* Egaluzeak atapatzeko **itxasontzi** berezia. (itxasontzi): *iz.* Berbera.

atun-salosle. (aŕantza): *izond.* Ikus,: Atunketari. (saleroste): *frond.* Berbera.

atun-samaf. (oskoldun): *iz.* Itxasoko kaŕamafoa, askaŕ. I: Atun-xamat.

atun-sare. (aŕantza): *iz.* Egaluzeak aŕapatzeko sora berezia. (sore); *iz,* Berbera.

atun-tokI. (aŕantza): *iz.* Tkus.: Atun-kala.

atun-liki. (aŕain): iz. ikus.: Egaluze. Atun-xuri.

atuu-txori. (egazti): iz. Antxeta-mota bat. I: Ikus.: Antxeta.

atun-xurl. (aŕain): iz. Ikus.: Egaluze. I: Atun-txiki, atun-zuri, atun-suri.

atun-zakatzak. (aŕain): *iz.* Ikus.: Attm-belaŕiak.

atunari. (aŕantza): *izond.* Egaluzeak aŕapatzen dituen aŕanizalea. j: Atun-aŕantzale, atunzale. (esku-langintzak): *bond.* Berbera.

atundun. (stun): *bond.* Atuna duena.

atuneta. (aŕantza): *iz.* ikus.: Atun-aŕaitza. : Atun-aŕantza, atun-aŕantzu, atunketa, atuntzu.

atunez. (stun): *adond.* Atuna erabiltzen ari-izatea. (sen): *adond.* Senez ari-izates. (zalantza): Ij *adond.* Ttsnmustuka ari-izatea.

atuneza. *iz.* Atunik ez izatea; stun gabekoa j: Asbeŕikeria, atun-gabea, oitura-gabe. II (baldartasun), (beŕitasun), (ergeltasun), (gayeztasun), (gaztezaro), (ikasketa), (jakiñeztasun), (xalotasun).

atunik-eza. (atuneza): *bond* Ikus.: Atun-gabe.

atunketa. (aŕantza): *iz.* Ikus.: Atun-afaitza. j: Atun-aŕantza, atun-aŕantzu, atuneta, atuutzu.

atunketari. (aŕantza): *izond.* Egaluzeak erosten eta saltzen dituena. j: Atuu-sa€osle. (saleroste): *bond.* Berbera.

atuuki. (aŕain): *iz.* Atunaren aragia.

atunkume. *(stain): iz.* Egaluzearen kuma.

atunstatu. (zalantza): *ad.* Itsumustuka biiatu. j: Atustatu, atunstatu. (ikerketa): *ad.* Berbera.

atuntsu. *(stain): izond.* Atun-aŕantza ona izan duen aroa.

atuutzu. (aŕantza): *iz.* Ikus.: Atun-afaitza. j: Atun-aŕantza, atun-aŕautzu, atuneta, atunketa.

atunzale. (aŕantza): *izond.* Ikus.: Atunari. j: Atun-aŕantzale.

aturalan. (biiakuntza): *iz.* Zerbait jakiteko, ufatsak ematea.

aturatu. (biiakuntza): *ad.* Zerbait jakiteko, uŕatsak eman.

aturatzalle. (biiskuntza): *bond.* Zerbait jakiteko, ufatsak ematen dituena.

aturau. (biiakuntza): *ad.* Biĺatu. (jarkipee): *ad.* Eutsi, irozo.

atuŕi. (aate): *iz.* Aate-mota bat.

atusta. (azterkuntza): iz. Aztertzea.

atustun. (zetata): *adond.* Zelatan ari-izatea.

atustatu. (zelata): *ad.* Zelatatu.

atutegi. (azkuŕi): iz. Ikus.: Jakitoki. Jaki-gets.

atuxak. (etedize): *iz.* Ikus.: Atu. Atxariak, atuxka. (pitxi): iz. Pitxiak. Ikus.: Pitxl.

atuxko. (janztura): *iz.* Iantzi bat osotzen duten zatien bakoitza.

atuzai. (abere): *bond.* Orniketak daramazkien artzaña.

atx. (aŕi); iz. Ikus.: Aitz. j: Kotoŕ, morkaitz. (oyutza): *oyu,* Zefia deitzeko edo bests abereak atzeratzeko oyutza. (siñisgabe): II *oyu.* Siñisten ez dala adierazteko nyuiza. (oñaze): jj *oyu.* Oñazea adierazten duen oyuiza. (gura): II *tz.* Gurari bizia. (urduritasun): *adond.* Urduritasunez ari-izatea Atxo, atxitxo.

atx ira. (ira): *iz.* Ikus.: Atxganeko Ira. I: Atxira.

atx-aduf. (latsun): iz. Leizeetan sabaitik esegita egoteu dan latsunezko gogordura. 1: Ai€z-negaŕ, atx-negaŕ, stx-aduŕit, ganziaŕ, kandeloi, truska, troska-bututntzi.

atx-bizkaf. (armo): *iz.* Ikus.: Burkaitz. 1: Malikoŕ.

atx-buru. (armo): iz. Aitzaren murua.

atx-ebaki. (malda): *iz.* Ikus.: Arkaitz-zut.

atx-egin. (inka): *ad.* Ikus.: Adiakatu. Sotinka-egin. (losintxa): *ad.* ikus.: Balakatu.

atx-emaite. (asmakunlza): iz. Ikus.: Asmaknutza.

atx-gaiña. (aft): *iz.* Aitzaren tontofa.

atx-kabeliña. (lore): *iz.* Basa-krabeiiña.

atx-laps. (maskordun): *iz.* Lapa aundiena.

atx-negaf. (latsun): *iz.* Ikus.: Aitz-negaŕ. j; Atx-aduŕa, ofatza, ganziaŕ, kandeloi.

atx-ukaldiketa. (eraso-aldi): *iz.* Ikus.: Atxukaldi.

atx-usain. (landare): *iz.* Ezpainkaria dan landarea, usaintsua; bore oil ta break azkargaŕi ta ongaŕi bezela erabiltzen dirs.

atx-uts. (armo): *izond.* Armoz beterik dagoen tokia.

atxa-lili. (mitxeleta): *iz.* Thus.: Mitxeleta. Atxamani.

atxablli. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta.

atxabitxi. (aŕi-biuŕ): *iz.* Ori margoa duen aft-biurtutako efetxina. (etetxin): *iz.* Berbera.

atxahofa. (landare): *iz.* Aza legoŕaren altxuma.

atxagon. (atseden): *ad.* Atsedon. j: Atsodon, atseden.

aixairatu. (ziri): *ad.* Aitzufai ziriak (aitzuŕ): *ad.* Berbera.

atxairu. (burnt): *iz.* Ikus.: Altzairu.

atxakanda. (atz): *iz.* Eri-mokoso. j: Eri-pitin, eriko, eri-txiki, atxakaude, axakonde, atxikalandara, atxikandra, atxikaŕ, atxikin, atzakande, atxikindera, kik ia, atxakandre, atxikatandra, iñaŕ, xirkande, ziñaŕ.

atxakande. (atz): *iz.* Ikus.: Atxakanda. Atxakandre, iñaŕ, ziñaŕ.

atxakandre. (atz): iz. Ikus.: Atxakanda. Atxakande.

atxaketa. (oñaze): iz. Bnru-miña. Atxaketen.

atxaki. (aitzaki): *iz.* Ikus.: Aitzaki. Atxeki, alxekixia.

atxakiaduu. (iauliketa): *izond.* Maskalduta dagoena.

atxaklatu. (orban): *ad.* Gogoan orbandu.

atxakigafi. (eŕugabedura): *izond.* Zurigaŕia dana.

atsakio. (orban): *iz.* Gogo-orbana.

atxakonde. (atz): *iz.* Ikus.: Eri-mokoso. Atxakanda, aixalcande, atxikaŕ, atxikin, kikiia, atxakandre.

atxalamarta. (zakartasun): *bond.* Zakaŕa dana. (aŕantza): iz, Ikus.: Atxamarta.

atxaldi. (kartak): *iz.* Kartak-jokoan beaŕa dan kartajasotzea.

atxamaikc. (orga): *iz.* Ardatzak gañean bira-egiten duten gurdi negartiaren zatikoa.

atxamani. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. : Atxa-lili.

atxamankan. (Oka): *adond.* Ikus.: Atxiketan. j: Atzamankan, atxemanka, aixeneka.

atxamarta. (aŕantza): *iz.* Lau amuen multzoa. j: Atxalamarta. (burdi): *iz.* Ikus.: Burdi.

atxame. (ideikidura): *iz.* Aegis igaro dedin leize ta lurpeko tolareetao egiten dan idekidura.

atxamina. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. j: Atxamini.

atxamini. (mitxeleta): *iz.* ikus.: Mitxeleta. J: Aixamina.

atxamoko. (pitota): *iz.* Pilotan ari-izateko sarea.

atxamotu. (atz-nai): *iz. Ikus,:* Atz-nai.

atxamuf. (iauliketa): *iz.* Ikus.: Zimiko. Atximuŕ, atxumuŕ, atzimuŕ, atimurtzi, koxk, txatxamuŕ.

atxan. (atscden): *iz.* Ikus.: Atseden.

atxanketa. (atsaldi): *adond.* Atsanka ar€-izatea.

atxapaf-txorl. (txori): *iz.* Txorl txikia zomoŕo-jaiea dana.

axapatu. (zirikaldi): *ad.* Zakuŕak zirikatu. I: Atxatxa.

atxapatxalca egin. (ziŕistada): *ad.* Zifistatu.

atxarde. (ao-ugal): *iz.* Ikus.: Mutuŕ-soka.

atxari. (ugaŕi): 12. ikus.: Oudaŕ-meta. J: Atxaŕi.

atxariak. (eicdize): iz. Thus.: Atuxak,

aixario. (landare): iz. Ikus.: Edurtxo. (landare): *iz.* Ezpainkaria dan landarea.

atxarko. (arts): iz, Ikus,: Aritxarno.: Karita, karkotxa.

atxaf. (mcndi); iz, Mendietan egoten dan igaro-toki estua. J: Atxarte.

atxafain. (aŕain); iz, Arkaitzen artean bizi dan aŕaña.

atxafano. (egazti): iz. Aŕapakaria dan egaztia; aitzetako aŕanoa. J: Atxanaŕo.

atxaŕi. (ludizti): *iz.* Ikus.: Arkaitz. Malkei, potxe. (ugaŕi): *iz.* Lats eta ibayetan egoten dan ugañ edo ondaŕ-meta.

atxañ-ertz. (ugaŕi): iz. Ondaŕ-metaren karela. (karat): *iz.* Berbera,

atxarte. (meartasun): *iz.* Aitzen arteko meartasuna. I: Ikus.: Abaŕ, (leize-zulo): Ia. Ikus.: Leize-zulo.

atxakarde. (sands): ŕz. Ikus.: Ireiz-sarde. Lauzi dazkan sardea. J: Iraixpata.

atxatxa. (zirikaldi): *ad.* Ikus.: Atxapatu.

atxatxo. (lastertasun): *adond.* Berealaxe.

atxeenondo. (atseden): iz. Lanegitean artzen dan atsedena. j: Ikus.: Atseden.

atxegi. (armo): iz. Tinkoturik ez dagoen burkaitza. I; Atxeki.

atxeidokoi. (burni): *(amid.* Altzairurako zaletasuna duena.

atxeidu. (burni): iz. Ikus.: Altzairu. J: Kaitzern.

atxeiratu. (ziri): *ad.* Goldeai, aitzuŕai, layai eta abaŕ ziriak

atxeiru. (burni): *iz.* Ikus.: Altzairu. J: Atxcide, atxeidu.

atxeiruatu. (Muni): *ad.* Burnt bati altzairuaren bereiztasunak eman. j: Atxiruztatu, atxeiruztatu.

atxeka. (aditz): *ad.* Aŕ ezak; "etxeki" aditzaren era.

atxekl. (aitzaki): *iz,* Ikus.: Aitzaki. I: Atxaki. ((tsaspon): *ad.* Itsatsi. (armo): JJ *iz.* Ikus.: Atsegi.

atxekl-ezin. (itsaspen): *izond.* Itsatsi ezin ditekena. I: Atsiki-ezin, atxiki-gaitz.

atxekiadun. (eritasun): *izond.* Eri dagoena.

atxekiatsu. (inks): *izond.* Bests bati buruz Inkaren bat duena. (eritasun): *izond.* Eri edo eri xamaŕ dagoena.

atxekidura. (atxikiddra): *iz.* Ikus.: Atxikaddra. (itsaspeu): iz, Ikus.: ltsaspen.

atxekigai(u. (atsikipen): *iz.* Ikus.: Euskaŕi. I: Eusgaŕi, atxikigailu.

atxekigañ. (itsaspen): *izond.* Itsatsi ditekena.

atxekitasun. (itsaspen): *iz.* Berez banandu ezlo ditezkenen itsaspena. (izate): *iz.* Berbera. I: Atxikita egotea.

atxekitu. (itsaspen): *ad.* Itsatsi. jatxikidura): *ad.* Berbera.

atxekixia. (inka); iz, Ikus.: inka. (aitzaki): *ft.* Ikus.: Aitzaki. J: Atxaki, atxeki, sinkusa.

atxekoŕak. (atz-nai): *ad.* Kili-kill egin.

atxekuru. (aitzaki): iz. Ikus.: Aitzaki. J: Atxaki, atxcki.

atxelaf. (baldartasun): *izond.* Baldaŕa dana. J: Atxcra.

atxeman. (aparakuntza): *ad.* Ikus.: Apra. J: Aparau, atzeman.

atxemana. (atzipe): *izond.* Atzipetuta dagoena.

atxemanka. (atsikipen): *adond.* Alkaf atsikitzean ari-izatea.

atxemarta. (langaizti): *ft.* Ikus.: Langai. J: Atxemarte. (segada): *iz.* Ikus.: Segada.

artxen. (atseden): *iz.* Ikus.: Atseden.

atxeneka. (joko): *adond.* Ikus.: Atxiketan. J: Atxamankan, atxemanka, atxeneka, atzamankan.

ataepekuetan. (aŕantza): *adond.* Arkaitzen artean eskuz afantzan ari-izatea.

atxera. (baldartasun): *izond.* Jkus.: Atxelaŕ.

atxera mardo egin. (auŕezki): *ad.* Gerorako garde.

Mx-ere. (madariondo): *iz.* Madari-mota bat.

ntxere-ondo. (madariondo): *iz.* Madariondo-mota bat.

atxeri ta tupin. (jai): iz, Zaidunitan Benapafoa'n egiten dan jaya. I: Axe ta tupin.

atxeta. (aŕ€): *iz.* Aitzak dagoenn tokia.

atxetef, (yarein-yardunbideak): *lz.* Ikus.: Sendagile. I: Axeteŕ.

atxetxando. (lastertasun): *adond.* Oso iasterka ari-izatea.

atxeza. (oteun): *iz.* Ikus.: Jaunartze.: Atxeze, atxezu.

atxezatu, (oteun): *ad.* Jaunartu.

atxezutegi. (oteun): ŕz. Jaunartzeko tokia.

atxganeko ira. (ira): *iz.* Garo erinkoŕa. J: Atx ira.

atxgofi. (oŕi): iz. Landaretzarik ez daukan aitza.

atxi. (bero): iz. Berotzearen egipena. (taŕitadura): *L.* Berbera. (zaintza): II *ad.* Garde, zaindu. (elduera): II *ad.* Atzeman. (atsikipen): *(ad.* Atsikitu.

atxi ta eratxeki. (joko): ŕa. Izekita dagoen ingi bat eskuz-esku igaro-eraztcan egiten dan jokoa; (task uzten dams galizen du.

atxi-atxika. (lasterketa): *adond.* Lasterka ari-izatea.

atxia-motxia. (joko): *iz.* Aramayona'ren egiten dan joko baton leloa.

atxigañ. (atzipe): *izond,* Atzipetzen duena.

atxik-indaŕ. (itsastasnn): iz. Ikus.: Atxikitasun. (erakarpen): *iz.* Erakarpenaren indaŕa.

atxika. (atsikipen): *adond.* Atsikitzen ari-izatea.

atxikakon. (kartak): *ad.* Mus-jokoan egiten dan axa (mat ezayok.

atxikalandara. (atz): iz. Ius.: Atxakanda J: Atxikandra, atxikandre, eri-pitin, eriko, eri-txiki, atxakando, atxakonde, atxikaŕ, atxikin, atxikalandra.

atxikalandra. (atz): *iz,* Ikus.: Atxakanda. Atxikalandara.

atxikandra. (atz): *iz.* Ikus.: Atxakanda. J: Atx€kandre, atxikalandara, atxakande, atxakonde, eri-pitin, eriko, eri-txiki, atxikaŕ, atxikin.

atxikarazi. (ukantza): *ad.* Euki-eragin.

atxikaraztalle. (ukantza): *Land.* Euki-eragiten duena.

atxikaŕ. (atz): *iz.* Eskuaren ate txikiena. J: Atxiki, atxikin, atxingil, atxingili, beatxiñaŕ, eriño, eri-tintil, eri-tipi, eri txikia, eri txingaŕ, eri txinkaŕ, eri-txinkeŕ, eritxume, txinkaŕ, atxakanda, atxakande, atxakonde, atxikalandara, atxikandra, atxikandre, eriko, eri-pitin, eri-txiki.

atxikeria. (zekenkeri): *iz:* Ikus.: Zekenkeri.

atxiketan. (joko); *adond.* Auŕen jokoa, alkaŕ atzitzen egiten dana. Atxamankan, atzamankan, atxeneka.

atxiki. (izate): *izond.* Berez beste gauza bati guztiz batuta dagoelako, banandu ezin zayona. j: Xagin. (atz): *iz.* Eskuaren atz txikiena. I: Atxikaŕ, atxikin, atxingil, atxingili, beatxiñaŕ, eriño, eri-tipi, eri-iinti€, eri-txikin, eritxingaŕ, eri txinkaŕ, eri txinkcŕ, eritxmne, txinkaŕ. (atxikidura ll itsaspen): *ad.* Gauza bati erantsita edo itsatsita egon. I: Etxeki, itxaki, itxaki, itxiki. (eŕu): ĺĺ *iz.* Txalma. (iraun-azte): ll *ad.* Eduki, gale. (tanpa): i *iz.* Jo. (atsikipen): *(ad.* Grata, goatu, intsigitu, obatu. (hero): ll *iz.* Bern aundia. (argi): Argi-izpi. (izeki-aidi): *(ad.* Piztu. (sendotasun): *izond.* Gatos'. (jarmaiñera): 4j *ad.* Zerbaiten barnean sarlu al-izan. I: Txiki.

atxiki-aldi. (itsaspen): *iz.* Atxikitzearen egipena. (atxikidura): *iz.* Berbera.

atxiki-eza. (elkargaiztura): *iz.* Ikus.: Elkargaiztura. I; Atxiki-gabea, lotus ezin.

atxiki-ezin. (eikargaiztura): *izond.* Atxiki ezin ditekena. : Ikus.: Atxeki-ezin, atxiki-gaitz. (itsaspen): *izond.* Berbera,

atxiki-gabe. (elkargaiztura): *(road.* Ikus.: Elkargaitz. j: Loturagabe, segida-gabeko.

atxiki-gabea. (ayergatasun): *iz.* Ikus.; Ayergatasun. Atxikirik-eza. (elkargaiztura): iz. ikus.: Elkargaiztura. ^: Atxiki-eza.

atxiki-gaitz. (eikargaiztura): *izond.* Ikus.: Atxeki-ezin.: Atsiki-ezin.

atxikia. (atxikidura): *izond.* Noribait edo zeribait atxikita dagoena. (itsaspen): *izond.* Berbera.

atxik€dun. (itsaspen): *izond.* Zeribait itsatsita dagoena.

ATX[KIDURA. *iz.* Beste baton iritzi edo alderdiari atxikitzearen egipen eta ondorioa. j: Erazkune, atxekidura, atxikimen, atxikimendu, atxikitasun, (uztarpide); *Jr.* Aaidotasun edo adiskidetasnari buruzko lotura. II (adiskidetasun), (alkargo), (ayeŕ), (bildura), (erakotasun), (eŕiketa), (esangipen),(irizkidotasun), (laguntasun), (leyaltasun), (lipizta), (maitasun), (menpetasun), (moŕoikeri).

atxikigailu. (atsikipcn): *iz.* Ikus.: Atxekigailu.

atxikigafl. (itsaspen): *izond.* Atxiki ditekena, (egozketa): *izond.* Egotzi dakiokena.

atxiklkeri. (irautasun): *iz.* Zentzu txaŕean irautea.

atxikikl. (irautasun): *adand.* Irautasunean ari-izatea.

atxik€koŕ. (elkarpide): *izond.* Atsiki ditekena. (itsastasun): *izond.* Itsatsi ditekena. (bakuntza): il *izond.* Batu ditekena.

atxikile. (ukantza): *(rand.* Eskubiderik gabe berarena eztana daukana.

atxikimen. (itsaspen): *Ir.* ikus.: itsaspen. (atxikidura): iz. Ikus.: Atxikidura. I: Atsikimendu.

atxikimendu. (atxikidura): *iz.* Ikus.: Atxikidura. j: Atxikimen. (elkarpide): *iz.* Ikus.: Elkarpide. (ayeŕ): ii iz Ikus.: Zaletasun. Maiña, makurtasun.

atxlkin. (atz): *iz.* ikus.: Atxikaŕ. Atxiki, atxingil, atxingil(, beatxiñaŕ, eriño, eri-tiniil, eri-tipi, eri txikin, eri txingaŕ, art txinkaŕ, eri txinkeŕ, eritxume, txinkaŕ, atxakanda, atxakande, atxakonde, atxikalandara, atxikandra, atxikaŕ, eri-mokoso, eriko, eri-pitin, eri-txiki.

atxildpitzet!. (oyutza): *oyu.* Aral, nork uste-izango zukeanl

atxildrazi. (zaintza): *ad.* Gorde-eragin.

atxikirik-eza. (ayergatasun): iz. llcus.: Ayergatasun. : Atxiki-gabea.

atxlkitasuu. (itxastasun); iz. Gauzak batutzeko edo biltzeko egipena ta ondorioa. I: Gorputz baten mukuluen alkartzeko duten itxastasuna. Alkartuta egoteko erakarpen-indafa. I: Atxik-€adaŕ. (atxekidura): *iz.* Ikus.: Atxikidura.

atxikitu. (ausikidura): *ad.* Ausiki, aginka-egin, (aginkada): *ad.* Berbera.

atxikitzaile. (atzipen): *izond.* Atzitzen duena. (zurkaitz): *Jr.* Zurkaizten duena.

atxildtze. (atsikipen): *iz.* Ikus.: Atsikipen. (zaintza): *iz.* Gordetzea, zaintzea. (iraun-azte): (iz. Iraun-aztea.

atxikiz. (zaintza): *adond.* Gordetzean ari-izatea. (iraun-azte): *adand.* Iraun-aztean ari-izatea.

atxiko. (pikondo): iz, !gall txiki ta gozoa ematen duen pikondaa,

atxikof. (atz-nai): *iz.* Kili-kili.

atxikuez. (makil): *iz,* Kanbotxa jokean tea botatzeko erabiltzen dan makila.

atxikune. (josketa): *iz.* Zauri baton ezpañak jostea.

atxil-amitka, (birunda): *adond.* Gorputzaz aidean egiten dan birunda, alien gañean geratzeko,

atxilimukan. (joko): *iz.* ikus.: Abixonka.

atxilipurdi. (kordakadura): *iz.* Kordokaduraz ari-izatearen egipena.

atalio. Qako): *iz.* Adak joko bat egitean uorbait atzematen dutencan egiten duten antsa, (sots): *iz.* Berbera, berbera. (giltzape): II *izond.* Giltzapcturik dagoena.

atxilo-aidi. (atzipen): *iz.* Atzipetzearen egipena. I: Atxilotze.

atxdotegl. (giltzape): iz. Ikus.: Giltzape.

atxllotu. (atzipen): *ad.* Atzitu.

atxilotua. (giltzape): *(rand.* Giltzapean dagoena.

atxilotze. (atzipen): *iz.* Ikus.: Atxilo-aidi.

atximak of. (argon); *ad.* At ezak.

atximini. (mitxeleta): iz. ikus.: Mitxeleta. j: Atximitx€.

atximintsi. (zoŕi): iz. Ikus.: Zofi. Lapazo(i.

atxlmitx1. (mitxeleta): ir. ikus.: Mitxeleta. I; Atximini,

atximizka. (iauliketa): *adond.* Zimikatzen ari-izatea, 1: Atximuzka, alximurki, atxumurka.

atximurka. (lauliketa): *adand.* llcus.: Atximizka: I: Atximurki, atxumurka.

atximurkari. (lauliketa): *izond.* Zimikatzen ari dana.

atximurkatu. (iauliketa): *ad.* lkus.: Zimikatu. I: Amitz-egin, atximurtu, azpinlxatu, imurtxi, txatxamuŕ-egin.

atximurkatxo. (iauliketa): *iz.* Zimiko txikia.

atximurk€. (iauliketa): *adond.* Ikus.: Atximizka. I: Atximuzka, atxumurka.

ata imuf, (iauliketa): *iz.* Ikus.: Zimiko. Atxamui, atxumuŕ, atzimuŕ, atzimurizi, azpindi,.azpintxa, koxk, txatximuŕ, txutxumuŕ.

atximurtu. (lapuŕeta): *ad.* Ebatsi, lapurtu. (iauliketa): *ad.* ikus.; Atximurkatu. I: Azpintxatu.

atxingil. (atz): *iz. linus.:* Atxikaŕ. I: Atxiki, atxikin, atxingili, beatxiñaŕ, eriño, eri-iinill, eri-tipi, cri txikin, eri txingaf, eri txinkaŕ, eri txinkeŕ, eritxume, txinkaŕ.

atxingili. (atz): *iz.* Ikus.: Atxikaŕ. I: Atxiki, atxikin, atxingil, beatxiñaŕ, eriño, eri-tintil, eri-tipi, eri txikin, eri txingaŕ, eri txinkaŕ, eri txinkeŕ, eritxume, txinkaŕ.

atxinini. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta.

atxintxi. (lasterketa): *iz.* Ikus.: Lasterketa. I: Atxintxiketa.

atxintxi-egin. (Iasterketa): *ad.* Ikus.: Lasteŕ-egin. j: Antxintxi-egin.

atxintxi-toki. (lasterketa): Lasterketak egiten diran tokia.

atxintxika. (lasterketa): *adond.* Lasteŕ-egiten ari-izatea. j: Atxitxapraka.

atxintxikar€, (lasterketa): *Izond.* Lasteŕ-egiten duena. 1: Atxintxilari, koŕikalari.

atxintxlketa. (lasterketa): *fa.* Ikus.: Lasterketa. I: Atxintxiketan, koŕika, iŕada.

atxiña. (auŕerakuntza): *adond.* ikus.: Aitzina. I: Auŕera, aitzinat. (anbiola): *adond.* Oso antziñean. (atsegin): II *iz.* Ikus.: Atsegin.

atxion. (itxaron-aldi): *ad.* Tkus.: Igurikatu.

atxiriko. (joko): *iz.* Joko berezia; zurezko boila sareaz aidera botatzen da, awl batzucn artean igaro dedin. Kalcka, kali, kalika, koskolinka, koxkolin, postaketa, txuŕrrka.

atx€fika. (aft): *iz.* Afi-koskoŕ eta aŕi-puskaen multzoa.

atx€frkan. (atz-nai): *adond,* Kili-kilika ari-izatca.

atxif1katu. (atz-nai): *ad.* Kai-kill egin. I: Kilikatu, kil.ikortu, kilimakatu, kilimatu.

atxlt. (izcki-aldi): *iz.* Sus ziikatzea. I: Atxitaldi. (oldargune): *ad.* Eragin.

atilt-egile. (argi-muki): *izond.* **Argi-**mukiaren zati eŕeta kentzen duena.

atxlt-egin. (izcki-aldi): *ad.* Sua ziikatu. (argi-muki): *ad.* Argi-mukiaren zati eŕeta kendu. (barn): II *ad.* Bizi-erazteko edo Indartzeko, beraa eman.

atxita-mutxlta. (mitxeleta): iz. Tkus.: Mitxeleta. J: Atxitamatatxi, atxitamatxi.

atxitaldi. (izcki-aldi): *iz.* Ikus.: Atxit.

atxitamatatxi. (mitxeleta): */2.* ikus.: Mitxeleta. : Atxitamatxi, atxita-mutxita.

atxitamatxi. (rnitxelcta): iz. Ikus.: Mitxeleta. I: Atidtamatatxi, atxita-mutxita.

atxite-mutxitarl. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta.

atxitu. (atsikipen): *ad.* Ikus.: Atzitu. (elduera): *ad.* Ikus.: Atzcman. (erica): ‖ *ad.* Begiak enoatu. (bcgi): II *ad.* Berbera. (eiza): II *ad.]kus.:* Eizatu. (aŕantza): II *ad.* Afanizan ari-izan.

atxitxa-pipa. (ke-belaŕ): *iz.* Igeltsuz egindako pipa.

atxitxapraka. (lasterketa): *adond.* Ikus.: Atxintxika.

atxitxafe. (belaŕ): *iz.* Gariari kaltegaŕia zayon belafa.

afxitxo. (lastertasun): *adond.* Lasterka ari-izatea. I: Atxitxoki,

atxitze. (atzipen): *iz. Tkus.:* Atzipen.

atxiu. (atsaldi): iz. Usiñaren ots-izena.

atxo. (ants): *iz.* Zefiak astantzeko aotsa. (joke): *iz.* Birlo txikia. (zartzaro): II *iz.* Ikus.: Atso. (antzutasun): II iz. Antxua dan cmakumea.

atxo-baldarka. (ibilera): iz. Ohs baten galiean ibiltzea.

atxo-erio. (landare): iz. Ikus.: Alga-belaf. J: Atsoerio, atso-mutuŕ, atxo-mutuŕ, kramela.

atxo-mutuf. (landare): *iz,* Tkus.: Alga-belaf. I: Atsoerio, atxo-erio, atso-mutuŕ.

atxo-opil. (jai): *iz.* Ugutzapen-egunaren zortzin egiten dan jaya.

atxoatu. (iñaute): *ad.* Mamutu.

atxobe. (iletak): *iz.* Iletaetan apaizak egiten (Men otoya.

atxoin. (atseden): *ad.* Ikus.: Atsoin.

atxok pizkat. (itxaron-aldi): *ad.* Igurikatu adi pizkat.

atxokatu. (eraso-aidi): *ad.* Eraso.

atxoko. (joko): iz. Kali-Jokoa; "golf"-jokoa. I: Atxuriko, kali, kalika.

atxola. (joko): iz. Birlo-mota bat. I: Atxote. (berantasun): *iz.* Astikeri. I: Ikus.: Astikeria.

atxolakabe.(arduragabetasun): *izond* Arduragabckoa dana. J: Ikus.: Ajolakabe.

atxolari. (joko): *izond.* Birtotan jokatzen ari dana.

atxolaria. (joko): *iz. Ikus.:* Anikote.

atxolbe. (estaldura): *iz.* Aterbe txikia. I: Aitzolbe, aitxolbe, aixolbe.

atxobe. (zur): *iz.* Joke batean muga jartzeko erabiltzen dan zur-puska. I: Zura ebaki oudoren geratzen dan ezpala. (joko): iz. Birlo.

atxobe-joko. (joko): *iz.* Birlo joko.

atxomotx. (zartzaro): *iz.* Txikia dan atsoa.

atxon. (atseden): *ad.* Atseden artu. I: Atsoon. (usain): *iz.* Ikus.: Usain. I: Atxoon,sumo.

atxondu. (usain): *ad.* Atsonez bete.

atxandun, (usain): *izond.* Atson arturik dagoena.

atxaran, (itxaron-aidi): *ad.* lkus.: Itxaron.

atxpekaetan. (aŕantza): *iz.* Urtan murgildurik egiten dan aŕantza-era,

atxna!. (oyutza): *oyu.* Neskatik txikia€ esaten zayen itz maitekota.

atxudare. (madariondo): iz. Rasa-madariondoa.

atxukaldi. (oŕi): iz. Aŕiketa. (eraso-aldi): *iz.* Aŕikada. I: Atx-ukaldiketa. (pikoketa): II *iz.* Ilnis.: Pikoketa. I: Pikokaldi.

atxukalditu, (eraso-aldi): *ad.* Aŕika-egin.

atxukatu. (aitzurketa): *ad.* Ikus.: Aitzurkatu. (lul-lantze): *ad.* Berbera.

atxukila. (itxasontzi): *iz.* Txalupaetan ura kentzeko erabiltzen dan endai txikia. I: Martanga, azpiroin. j: Ikus.: Tangart, tankaŕ, txo€et.

atxukilatze. (itxasontzi): Txalupaetan, ura kentzea.

atxulari, (aitzurketa): *izond.* lkus.: Aitzurlari. I: Aitzurle.

atxulo, (leize-zulo): *iz.* Ikus.: Leize-zulo.

atxuloetako. (leize-zulo): *iz.* Leize-zutaetan bizi zana.

atxumurka. (iauliketa): *adond.* Ikus.: Atximizka, I; Atxumurka, atximurki. (mintzoera): *adond.* Ixil-mixilka itzegitea.

atxumurka-egin. (aŕamazkada): *ad.* Afamazkadaz ari-izan.

atxumurkada. (aŕamazkada): *iz.* Ikus.: Aŕamazka. I: Aŕapu, atzamaf.

atxnmurkari. (aŕamazkada): *izond.* Aŕamazkadaka ari dana.

atxumuf. (iauliketa): iz. Ikus.: Zimiko. Atxamuŕ, atximuŕ, alzimuŕ, atzimurtzi.

atxun. (aitona): *Ia.* Thus.: Aitoua.

atxunkeru, (gozamen): *iz.* Janari edo edaritik geratzen dan aokoa.

atxuntxuf. (ammo): *iz.* Tkus.: Burkaitz.

atxur. (ur): iz. Latsunaŕizko ura. (latsun): *iz.* Berbera.

atxurbegi. (aitzuf): *iz.* Aitzufaren begia.

atxurburu. (aitzuf): *iz.* Sorbaiaren beste aldean dagoen aitzufaren zatia.

ATXURIIIN. *iz.* Latsunaŕi trinko ta leyaŕezkoa, legundura ona al dezakena. I: Aitzurdin, arbizi, nabaŕi, II (argintza), (aft), (afii-landu), (irudigintza), (latsun), (menasta).

atxurdin-Ian. (atxurdin): *iz.* Atxurdiñez egindako lana.

atxurdin-saltzalle. (atxurdin): *izond.* Atxurdñña saltzen duena.

atxurdinlarl. (atxurdin): *izond.* Atxurdiñez lanegiten duena, (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

atxurdifiezko. (atxurdin): *izond.* Atxurdiñari dagokiona.

atxurdiñeztu. (atxurdin): *ad.* **Atxundin-xakTak** batu.

atxnrdiñola. (atxurdin): *iz*. Atxurdiña lantzen dan ole.

atxurgintza. (luŕ-lantzc): iz. Ikus.: Luŕ-lan. I: Atxurkintza, atxurlaritza.

atxuri. (ardi): iz. Urte bat eta bien arteko bildotsa. (auzotasun): *iz*. Bilbeo'ko auzo bat.

atxuri-bazkari. (azkuŕi): *iz*. Ogasunik ez dutcn ezkon-beŕiek artzañai ematen dieten aparia, auek gero bildots bans bezuzaz eman dizaieten.

atxuriko. (joko): *iz*. Ikus.: Atxoko.

atxurka. (aitzuf): *adnnd.* Aitzuf-tanpaz ari-izatea.

atxurkada. (aitzurketa): *iz*. Altzutez emandako tanpa.

atxurkatu. (aitzurketa): *ad.* Aitzuŕez lanegin. I: Ikus.: Aitzurkatu, atxuŕaraztu.

atxurketa. (aitzurketa): iz. Aitzuŕez lanegitearen egipena.

atxurketau. (aitzurketa): *adand.* Aitzuŕez lan-egitean ari-izatea. I: Atxuŕan.

atxurkintza. (Luŕ-lantze): iz. ikus.: Atxurgintza. I: Lut-lan, atxurlaritza.

atxurko. (aitzuŕ): *iz*, Aitzuf-txikia. Atxutu.

atxurkula. (aitzuŕ): *iz*. Bi zi dauzkan aitzufa. : Atxurkulu, atxurkulea, eŕobiko.

atxurlari. (aitzuŕ): *izond.* Altzufez lanegiten duena. I: Atxurle.

atxurlaritza. (Luŕ-iantze): *ft*. Ikus.: UM-Ian. I: Atxurgintza, atxurkintza.

atxurortz. (aitzuŕ): *iz*. Abel-ongaŕia bafayatzeko aizuf berezia.

etxuf. (aitzuŕ): *is.* **Aitxuf** aundia I: Atxuŕ-urkila.

atxufan. (aitzurketa): *adond.* Ikus.: Atxurketan.

atxufaraztu. (aitzurketa): *ad.* Ikus.: Aitzurkatu. : Atxurkatu.

atxuŕean. (aitzurketa): *adnnd.* Atxurkatzen ari-izatea.

atxuŕeta. (aitzuŕ): iz. Aitzufez egindako lane.

atxuf-lan. (14-lentze): *is.* Aitzufez landuta dagoeua.

atxuŕ-piketx. (aitzuŕ): *iz*. Ikus,; Pikolx.

atxuŕ-saran. (Luŕ-lantze): *adond.* lraitzean golclatzen ari-izatea.

atxuŕ-saratn. (luŕ-lantze): *ad.* Iraitzean goldatu.

atxuŕurkila. (aitzuŕ): *is.* Ikus.: Atxuŕ.

atxurtu. (aitzurketa): *ad.* Aitzuŕez lanegin. (makurdura): *ad.* Makurtu.

atxuskafi. (landare): *is*, Askarkaria dan landarea; sendakintzan erabiltzen da, ta ongi xeetuta zefientzat elikatura ona da.

atxutu. (aitzuŕ): iz. Ikus.: Atxurko.

ATZ. *iz*. Gizonaren esku bakoitza amaitzen dutnn host eraskiñen bakotxa; is zubil-era dute guziek. j: Abcreengan oyen antzekoak dagozenak. I: Beatific, eri, ei, ei-beatz, ci-potots; ei-txikoŕ, ei-txikin, eribeatz, atzamaŕ, tekadi. (aztarna): *is.* Gizon edo aberearen oñak Wean uzten duen azteŕena. I: Zantzua, atze. (range): II *is.* Abereen anka. (azteri): II iz. Azgura aundia ematen duen gaitza; gorputzean barna maxkuriak soŕerazten dituena, zigafak egifiak. : Aznai, alzgaiea. (abere): II *nyu*. Bira eman gabe, atzera egin dezaten, abereai egiten zayen sofas. (gona): *iz*. Gorputzari tinkatua ez dagoen jazki baton zabalera. Efonkari'ko zaipekoaren zati goŕia. (enda): II *iz*. Leiñuaren zeindasuna, bates ere abereai buruz esaten dana. (duintasun): II *is.* Izakera, leiñurua, zelatasuna. ii Atzen izenak: Erpuru, erkoro edo orkolo. *II* Atzerakusle edo erkin, andiuŕen. *II* Atzandi, Atz lodi edo biotzeko. I: Erdiko. *Il* Atz nigh edo nagi. ^: Eraztunatz, 11 Atxakande, atxakendc, atalk s , atxakin, atxikandre, atxingili edo atxingila, ei-txikeŕ. If (abelizti), (azazkal), (esku), (ikumen), (ain).

ate gordin. (atz-nai): *iz*. Atz-egitearen egipen eta ondorioa.

ate-alde. (atalondo): *iz*. Ormadi baten atzekaldea.

ate-attn. (atz): *iz*. *Ilbil loditik* atzez aŕ diteken pucka.

ate-andi, (atz): *iz*. Erdiko atza.

atz-aundi. (atz): *ft*. Ate lodiena.

ate-azkaf. (azteri): iz. Ikus.: Azteri.

atz-beatzak. (atz): *iz*. Soin-adaŕak.

atz-bedaf. (belaŕ): iz. Atsunaren antzekoa dan belafa. I: Atz-beraf, atzbelaf.

atz-berdin. (atz): *ŕzond.* Meak, berdiñak dauzkana.

atz-bete. (mud): *is.* Ate bateko neuŕia. I: Atziat, azbete, ontza.

atz-bidun. (atz); *izond.* Bi ate dauzkana. Atz-biko.

ate-biko. (atz): izond. Ikus.: Atz-bidun.

ate-buru. (ate): *is.* ikus.: Erimuntxo. I: Ermami, eri-mami, eri-biotz, eri-man, azpunta.

atz-egin. (atz-nai): *ad.* Azkuratu. (jaurbide): *ad.* Kudeatu.

atz-emaite. (elduera): iz. Atzematearen egipena. (atzipen): *iz*. Ikus.: Atzipen.

atz-emale, (menperapen): *izond.* Menperatzen duena. (atzipen): *izond.* Atzitzen duena. I: Atz-emoile.

atz-emale. (ardiespen): *iz*. Ardiestea. (atzipen): iz. Atzitzea. (ezaguerak): II *is.* Ezagupena.

atz-emoile, (atzipen): *is.* Ikus.: Atz-emale. I: Atz-emote.

ate-erabilkera. (atz): iz. Eresgaln batzuetan, eresi onerako, atzak ongi erabiltzea. I: Atz-eragikera.

ate-eragikera, (atz): is. Ikus.: Atz-erabilkera.

atz-eragile. (atz-nai): *izond.* Atz-naya soŕerazten duena. I: Atz-oracle. (atzerapen): *izond.* Atzeruntz biur-erazten duena. (atzerakuntza): fl Izond. Berbera.

atz-eragin. (ulzarazpcn): *ad.* Utzarazi.

ate-erakusle. (atz): *iz*. Ate lodiaren ondoan dagoen beste atza. I: Zuku-atz.

ate-erozle. (atz-nai): izond. ikus.: Atz-eragile.

ate-erital. (gogaketa): *iz*. Gogo-zurtasuna.

atz-efo. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz*. Bizkaf-ezufaren efoa.

ate-etoŕi. (itzulaldi): *ad.* Atzekaldera etofi.

atz-ezafi. (atzerakuntza): *ad.* Atzekaldean

atz-gabiko. (giñaŕe): iz. Enbofaren beko zatia ta iztaŕen goikoa lotzen dituen giñaŕea, atzean dagoena. I: ikus.: Aitzin-gabiko.

ate-giaf. (giñaŕe): iz. Gorputzaren atzekaldean dagoen giñafea.

ate-ika. (erabe): iz. Ikus.: Belduŕ. I: Bilduŕ, atzikara.

atz-kapela. (atz): iz. Ate batentzat bakafik erabiltzen dan atzandela.

atz-koslcoŕ. (alz): *iz*. Atzen bilguneen lekoreko zatiak, j: Atzamaŕ-txoko. I: Azkoskoŕ, eri-kosko, eri-koskoŕ, ateen lokezufa. (lokezuŕ): iz. Atzen lolcezufa.

ate-lodi. (atz): *is.* Ikus.: Eriberatz. 1: Efi-potots, eri-potzoŕ, erkolo, erkoro, crkoru, atz-orkora,atz-nagusi,erpuru, itzorkoro, orkolo.

atz-mami. (atz): *iz*. Ikus.: Erimuntxo, I: Eri-biots, eri-mami, erkain, atz-buru.

atz-min. (lafu): *is.* Lafuan sortzen dau azkurea, steamer egiten danaren antzekoa. (atz-nai): *is.* Ikus.: Ate-aai. I: Slats.

atz-mintzaera. (atz): *iz*. Atzen bidez itzegiteko era. (mintzoera): *iz*. Berbera.

atz-motz, (ate); *izond*. Atz bat edo batzuk peitzen zaizkiona. (sakitura): *izond*. Berbera.

atz-nagi. (ate): iz, Eraztun eramateu dan atza.

atz-nagusi, (atz); *iz*. *Ikus.:* Eriberatz. Eri-potots, erkolo, erkoro, erkuru, atz-orkoro, ate-lodi.

ATZ-NAL *iz*. Soñaren tokiren batean azlcurea izatea. j: Ate, atzegale, atsegiie, ats-gura, atxamoŕu, atzegale, atzgale, atzgure, atz-rnin, azgale, azkura, azkura, azka-nai, azkaraada, azkile, azkordin, aznai, kirkirika, itxaŕe, sista, atsgite, ziñauŕiak 1/ (laŕu), (mingaztasun), (ortzikadura).

atz-okef. (atz): *iz*. Okertuta dagoen atza.

ate-orde. (lumen): *iz*. Zomoŕoak ao inguruan dauzkaten craskin tokezurdun eta igikoŕak, jaten dutenari eusteko erabiltzen dituztenak.

ate-orkoro, (atz); *iz*, Ikus.: Eriberatz. Atz-lodi, erkolo, erkoro, erkoru, atz-nagusi,

atz-oska art. (atz): *ad*. Atzen bitar£ez afatza ado beste gauza bat jotzen ari-izan. (aŕatz): *ad*. Berbera.

atz-oskol, (azazkal); iz. Ikus.: AzazItal.

at -ozki. (aztarna): *ŕz*. Abereen aztarna.

atz-txiki, (atz): *ŕz*, Eskuaren ate txikiena. j: Ikus.: Eri-mokos. j: Erinko, erixo, eri-pitin, erixo, eritxinkaŕ, eritxume, atz-txikeŕ.

ate-tximnrkada, (iauliketa): iz. ikus.: Zimiko. j: Atzimut.

atzaan. (at-sedan); iz. Ikus,: Atseden.

atzabafatu. (aŕamazkada): *ad*. Aŕamazka-egin. j: Atzaparkatu, atzapartu, atzaparka-egin, atzaŕatu.

atzaga. (ardi): *iz*. Zugatz batetik bestera jartzen dan makila, ardiak beren buruari atz-egin dizayoten.

atzaide. (aztama): *ŕz*. Atzaren aztarna. j: Atzaidcko.

ateain. (ernanketa): izond. Eŕaz ematen duena,

atzaiñez. (poz): *adond*. Pozez ari-izatea.

atzakande, (atz): *iz*. Ikus.; Atxakanda. Atxakandc, atxakonde.

atzakandel. (ate): *ŕz*. Ikus,; Atzaudel. 'l'xantxiliko.

atzakaŕitu. (aitzurkcta): *ad*. Ltrŕ-iraitza zerbait aitzurkatu, abere batzuek beren azazkaletaz egiten (baton bezela, atzakortu.I: Atzaparkatu.

atzaki. (aitzaki): *iz*. Ikus.: Aitzaki. Atxaki, atxeki, zuribide, zuripeu. (ezuŕ): iz. Atzen eaufa.

atzakortu. (aitzurketa): *ad*. Ikus.: Atzakaŕitu,

atzal-autsi. (azazkal): *iz*. Aŕailduta dagoen apoa. I: Atzal-bikoitz,

atzat-bikoitz. (azazkal): *Iz*. Ikus.: Atzal-autsi,

atzal-buru. (idazti): *iz*. Idazt€-atal baton Mena,

atzaldl-aditza. (elizti): iz. Aditz-tzenondua.

atzaldu. (azaldura): *ad*. Azaldu. (gauzeztasuu): *ad*. Gauzeztasunez geratu.

atzale. (azkuti): *izond*, Baste batentzat azkufia tortzen duena.

atzalgai. (adinkunde); */2*, Huts.: Agerbide. j: Siñisgaŕi, siñispide.

atzalili. (mitxeleta); *iz*, Ikus.; Mitxeleta.

atzalkeria. (admen): ŕz. Biribilduta dagoenareu edapena. j; Atzalkera.

atzalkl. (azaldura): ŕz. Idaztune baten azalpena.

atzalkizun. (eurkeztasun): *iz*. Tkasketa edo beste asrno edo gai bitten azalkizuna.

atzalkunde. (azaldura): iz. Ikus.: Azaldura. j: Atzaipen.

atzalpe. (bunko); *iz*, Ikus.; Kotxi.

atzalpen. (azaldura): iz. Was.: Azaldura. j: Atzalkunde.

atzaltzale. (azaldura): *Izond*. Zerbaiten azaldura egiten duena.

atzamaiie. (atzipen): *izond*. Atzitzeu dueua. j: Atzemaile.

atzamaltekan. (joko): *adond*. Alkaŕ jaŕaitzean ari-izatea; auŕen jokoa. j; Atzamankan, atxamanka, atzamaixkan.

atzaman. (atzipen); *ad*. Atzitu. Atzapaŕetaratu, atxaman, atzeman.

atzamarka. (aŕamazkada); *adond*. Afamazkadaz ari-izatea. (ain): *adond*. Atzamaŕak botatzen ari-izatea. (aitzurketa): jj *adond*. Oloa atzakaŕitzen ari-izatea.

atzamarkada. (iauliketa): *iz*. Ikus.: Zimiko.

atzamarkarl. (aŕamazkada): *izond*. Afamazka egiten ari dana. I: Atzaparkari, etzapartari.

atzamarkatu. (aŕamazkada); *ad*. Afamazka-egin. j: Atzamartu, atzamaŕ-egin.

atzamaf. (ate): *iz*. lkus.: Atz. j: Eskrten amaŕ atzen multzoa. (o€n); ŕz, Abere batzuen esku edo oña, azazkal gogoŕ eta zototzak dauzkatela. j: Atzapaŕ, azamaŕ. (aŕamazkada); jj iz. Ikus.: Afamazka. j: Atxumurkada, atzapaŕ.

atzamaŕak, (atz); *iz*. Amur' ateak. j: Atzapaŕkk.

atzamaŕ--buru. (ate): iz. Ikus.: Ermami.

atzamaŕ--egiu. (aŕamazkada): *ad*. Atzamafa bota; atzamarkatu, atzamartu. Atzapaŕ-egin.

atzamaŕetatiko astute. (lapurketa): *iz*. Azkaŕ egiten dan tapurketa.

atzamaf nuusi. (ate): *iz*. Ate luzeena. Atzapaf andi.

atzamaf-oskol. (azazkal): ŕz. Atzen azazkala.

atzamaf-txoko. (atz): *iz*. Atz-koskoŕak. I: Azkoskoŕ, cri-kosko, ori-koskuŕ. (lokezuŕ): *iz*. Atzen lokezuŕa.

atzamartu. (aŕamazkada): *ad*. ikus.; Atzararkatu.

atzamatu. (aŕamazkada): *ad*. Aŕanazka egin. (itzalketa): ad, Iteali. j: Atzamau, amatikatu, amatatu, amatau.

atzamutu, (atz-nai): iz. Ate-cal aundia.

atzandel. (ate): *iz*. Ate baton mutuŕean sarizen dan kosno antzeko tresna, josteko jostoŕatza bultzatzeko. j: Atza babesteko zoŕotxoa. I: Atzakandcl, azkapela, azkulaŕ, paniIo, tintera, titara, titare, txantxiĺiko.

atzandikada. ((anpa): iz. Ikus.; Tanya,

atzaparka. (afamazkada): *adond*. Ikus.: Afamazka. Atzaparkada, maratniko. (aitzurketa): *adond*. Atzakaŕitzen ari-izatea.

atzaparka batu. (gordaidu): *ad*. Ezer utzi gabe zerbait bildu. j: Atzaparka bildu.

atzaparka-egin. (aŕamazkada): *ad*. nuts.: Atzabaŕatu. J: Atzaparkatu, atzaŕatu.

atzaparlcada. (aŕamaz€cada): *iz*. Ikus.: Aŕamazka. j: Atzaparka, rnaŕamaska.

atzaparkari. (afamazkada); *izond*. Ikus.: Atzamarkari. I: Atzapartari. (ikurdi): *ŕzond*. Ikurdietan agertzen dan ezpekari-itxurazkoa. (lapuŕeta); jj *izond*. Lapufetan art dana.

atzaparlcatu. (aitzurketa): *ad*. Ikus.: Atzakafitu. (aŕamazkada): *ad*. Ikus.: Atzabaŕatu. I: Atzaparka-egin, atzaŕatu.

atzaparlr€n. (aŕamazkada): *izond*. Atzaparkadaka ari dana.

atzapati (oin): *iz*. Aberearen esku edo Dint, azazkal makotuta, gogoŕ eta zoŕotzakaz omitua dagoenean. Egaztiaren anka. j: Ems, erne, erpoi, astapaf. j; Ikus.: Atzamaŕ. Egaztiaren

atzamaŕa. I: Atztapaŕ, azamaŕ, (afamazkada): iz. ikus.: Atzamaŕ.

atzapaf alfef. (azazkal): *iz.* Abcreen azkazal txikia.: Atzapaŕ txipi, orkatz.

atzapaf andi. (atz): iz. ikus.: Atzarnat nausi.

atzapaf-egin. (aŕamazkada): *ad.* Ikus.: Atzamai-egin.

atzapafetaratu. (atzipen): *ad.* Ruts.: Atzaman.

atzapaŕ-min. (zur): iz. Zuretan izatea dan afaildura, azaletik erdiraño doala.

atzapaŕ txipi. (azazkal): iz. Ikus.: Atzapaŕ alfeŕ. j: Orkatz.

utzapartsu. (oin): *izond.* Atzapaŕak dauzkana.

atzapartu. (aŕamazkada): *ad.* ikus.: Atzabafatu. I: Atzaparkatu, atzaŕatu. (atsikipen): *ad.* Atsikitu. I: Oratu.

atzapartzaf. (elm): iz. Atzapaŕ aundia.

atzapatzaka. (lasterketa): *adond* Kotzoek lasteŕ-egiten ari-izatea.

atzarazi. (aanzpen): *ad.* Aiztu-eragin. (ugatz): *ad.* Umeai ta thereon kumai ugatz-ematea kendu.

atzardun. (bizkargune): *frond.* Batzuŕak dauzkana.

atzargafi. (esnaldi): *izond* Atzaŕ-arazi dezakena. (taŕitadura): *izond.* Taŕitalzen duena.

atzarki. (aragi): *iz.* Iltzera eramaten dan ardi zaŕaren aragia. (ardi): *iz.* Berbera.

atzarte. (esnaldi): *izond.* Atzaŕ-arazten duena. I: Atzaŕ-arazle.

atzarmendu. (taŕitadura): *iz.* ikus.: Taŕitadura. J: Iratzarmendu.

atzaro. (semen): *ft.* Ikus.: Aomen.

atzarpen. (esnaldi): iz. Esnatzearen egipena.

atzaf. (asmamen): *izond.* Erne dagoena.

atzaŕaldi. (begirantza): *iz.* Erne egotearen aldia. I: Urdara.

atzaŕ-arazi. (esnaldi): *ad.* Nor edo nor esnatu-eragin. I: Atzaŕarazi, atzaŕ-erazi.

atzafarazle. (esnaldi): *izond.* Ikus.: Atzarle.

atzaŕatu. (aŕamazkada): *ad.* ikus.: Atzabafatu. I: Atraparkatu, atzapartu, atzaparka-egin.

atzaŕ-azi. (turutots): iz. Turutots ado zeiñu-jotzeaz batzaŕera deitu. (dei-egikuntza): *iz.* Berbera.

atzaŕazo. (arbuyo): *ad.* Arbuyatu. (astanpen): *ad.* Astandu.

atzafaztalua. (gaŕaztulu); *iz.* "Bost-ortza" deitzen dan treats. I: Atxafaztalu.

atzaf-eman. (onu): *ad.* Onua eman. (begirantza): *ad.* Erne egon, begira egon.

atzaf-erazi. (esnaldi): *ad.* Ikus.: Atzaŕ-arazi. I: Atzaŕarazi.

atzaft. (esnaldi): *ad.* Esnatu. j: Atzartu, iralzaŕi. (begirantza): *ad.* Eme egon.

atza/lk egon. (begirantza): *ad.* Ikus.: Baŕandatu.

atzafiki. (begirantza): *adond.* Bafandatzeau ari-izatea.

atzafitasun. (adipeu): iz. Adipenez ari-izatea. : Atzartasun. (begirantza): iz. Baŕandatzea. I: Atzartasdn.

aizartasun. (adipen): *iz,* ikus.: Atzaŕitasun. (begirantza): *iz.* Berbera.

atzarte-gabeko. (sai-abere): *izond* Oñetan azazkal bat bakaŕik duet aberea, zaldia bezela.

atzarteko. (eritasun): iz. Apoan sortzen zayen art/conk abereengan egiten ducn eritasuna. I: Atzarteta, atzartzeko, pargatila. (auŕetasun): *adond.* "Atzo-arteko"-en laburpena.

atzarteta. (oritasun): iz. Ikus.: Atzarteko. Atzartzeko, pargatila.

atzartu. (esnaldi): *ad.* Esnatu.

atzartzeko. (eritasun): *iz.* Ardien eritasuna. (ardi); iz. Berbera.

atzaskal. (azazkal): *iz.* Ikus.: Azazkal. I: Atzaskol, atzazkat, atzazkol, atzazal.

atzataparka. (aitzurketa): *adond.* Aitzurketan ari-izatea.

atzaru. (ustckabc): *ad.* Ustekabez zerbait oartu. (atzeŕigo): *ad.* Atzeŕitaŕa biurtu. : Atzetu.

atzaurkez. (gainberadura): *adond.* Alderantziz ari-izatea. I: Atzauŕeaz.

atzazal. (azazkal): iz. Ikus.: Azazkal. Atzaskal, atzaskol, atzazkai, atzazkol.

atzazal-biko. (zauri): *iz.* Sat-abereen oñetan egiten clan zuuria. (sai-abere): *iz.* Berbera.

atzazal-jale. (azazkal): *izond.* Azazkalak mafaskatzeu dituena.

atzazaldun. (abere): *izond.* Apoak dauzkan aberea.

atzazalmin. (azazkal): *iz.* Azazkalen (Malian izateu dan antura.

atzazkada. (aŕamazkada): *iz.* Ikus.: Aŕamazka. I: Maŕanaska.

atzazkal. (azazkal): *iz.* Ikus.: Azazkal. f: Atzaskal, atzaskoi, atzazkol.

atzbegi. (sods): *ft.* Soin-atalak. (arpegi): *iz.* Arpegi-atalak. I: Azbegi. (gnrpil); Gurpiĺak erdian daukan zuloa.

atzbizaf. (azazkal): iz. Ikus.: Beatz-geeen.: Beatz-ezkalda, eri-bizat, azbizaŕ, azkarba, azkame, azpizaŕ, katx, kaxkamaŕ, txeŕa.

atzdura. (oikuntza): is. Tkus.: Oikuntza. I: Oidura.

atze. (atzekalde): *adond.* Ikus.: Atzekalde. (ondoreko): iz. Ikus.: Ondre. (sendi): *iz.* Sendikoa cz dana, (aanzpen): II *ad.* Aiztu. (atzefigo): *izond.* Atzafitaŕa dana. (oe): II *iz.* Abafez egindako artzañaren aea. E: Atzegi. (zugatz); II iz. Ikus.: Zugatz. (admen):) *iz.* Ikus.: Aomen. (aztarna): (iz. Ikus.: Aztarna. j: Atz.

atze-aga. (tantaidui): *iz.* Ira tantai dauzkanitxasontzlan atzekaldean dagoeua. I: Atzeko aga.

ntze-aldaska. (elizti): *iz. Ikus.:* Atzizki. I: Itz-ondoko.

alze-aide. (atzekaldo): *iz.* ikus.; Atzekalde.

atze-aldeko. (atzckalde): iz. Txopakoa dana. I: Atzekaldcko. (itxasontzi): iz. Berbera.

atze-alderatu. (atzerakuntza): *ad.* Atzeratu.

atze-aldi. (anbiola): *iz.* Ikus.: Anbiola. (joandako): iz. Tgaro dan aldia.

atze-erazi. (atzerapen): *ad.* Atzeratu, atzera-eragin.

atze-asmo. (gertuera): *iz.* ikus.: Gertuera. I: Auŕezpen.

atze-atzeka. (atzerakuutza): *adond.* Atzeruntz ari-izatea.

atze-auŕe. (azarkuntza): *iz.* Ikus.: Azarleuntza. (ezberdintza); iz, Ikus.: Ezherdintza.

atze-bcgira. (aufetasun): iz. Joandako aldira begira. (joandako): *iz.* Barbara.

atze-begirako. (aufetasun): *izond.* Joandakoari dagokiona.

atze-begiraz. (aufetasun): *adond.* Joandakoa begiratzn ai-izatea.

atzc-belaŕ. (Madame): *iz.* Azi-atalbikoa duen Iandarea; bare efoa aspaidin sendakiutzan erabili ran.

atze-bultznda. (atzerakuntza): *iz.* Atzetik eragitea, bultz-egitea.

atze-elkaŕi. (antolaketa): *izond.* Gibel-eikarkia dana.

atze-eŕeka. (joko): iz. Ikus.: Bulietan. I: Kiku-miku, abarka-zarka, govde-gordeka,.kikura-bikuraka, kubika, kukuka, kukuketan, maŕu-maŕuketan, Ixitoka, zapata-zarka.

atze-efo. (bizkaŕ-ezuŕ): *ir.* Bizkaŕ-eŕoa.

atze-gale. (atz-nai): iz. Ikus.: Atz-nai. Azkure.

atze-gela. (atzekalde): *iz.* Atzelcaideko gala.

atze-ikusgailn. (ispilu): *iz,* Atzeruntz ikusteko ispllua. Atze-ispilu.

atze-ikuspen. (ispilu): iz. Atzeruntz ikustearen egipena.

atze-ispilu. (ispilu): iz. Ikus.: Atze-ikusgailu.

atze-itz. (itz): *iz.* Atzekaldean jarizen dan itza.

atze-izki. (izki): *iz.* Atzekaldean jartzen dan izkia.

atze-jale. (mardaii): *izond.* 11'tardailean ari dana,

atze-jaŕera.(ezannen):i.e. Atzekaldean jartzearen egipena.

atze jañ. (ezarmen): *ad.* Atzekaldean

atze-josi. (josketa): *ad.* Oŕazkada batuen bitartez josi.

atze-joste. (josketa): iz, Oŕazkada batuen bitartez josi-egipena.

atze-lauki. (gibelalde): iz, Gibelaldean dagoen lavkia.

atze-makurtn. (makurdura): ad. Atzekalderuntz makurtn.

atze-ñiñi. (bizkargune): *iz,* Zugatzen azalean agcrtzen diran blzkarguneak.

atze-puntu. (josketa): *iz.* Oiazka batuen bidez egiten dan josketa. I: Atzera-puntu.

atze-tantai. (tantaidui): Ttxasontzietan txopa-aldean dagoen tantaya.

atzeau. (atzekalde): *adond.* Atzekaldean. E: Ostean. (ikerketa): *adond.* Zerbaiten bila ari-izatea.

atzean (bili. (zelata): *ad.* Zelatan (bili.

atzebelduf, (susmo): iz, Ikus.; Susmo. I: Atze-bilduŕ, uju.

atzegi. (buztan): *iz. Ikus.:* Buztan. Atzeki, (on): *iz.* Ikus.: Atze.

atzegile. (atz-nai): *izond.* Atz-na€ dagiena.

atzegitaldl. (igidura): *iz.* Igitzearen egipena.

atzegun. (egun): *iz.* Auŕeku eguna.

atzeirn. (burni): *iz.* Ikus.: Altzairu.

atzeka. (erabetasun): *izond.* Erabetasunez ari dana. j: Atzera.

atzeka-bide. (atzerakuutza): *iz.* Atzcratzeko bidea edo zloa.

atzeka-egin. (atzerakuntza): *ad.* Atzeruntz ari-izan.

atzekada. (itxasontzi): *iz.* Itxasontzi baton twos alde batera ta heaters gcyegi igitzea. (tanpa): *iz,* Erorkada. I: Atzekera.

ATZEKALDE. iz. Gibelean dagoena. Zerhaiten ostekoa, atze, atze-alde, atziri, azpikalde, gibelalde, popa, ostaide, oste-alde. II (alde), (atzerapen), (iraitz), (leku), (ufentasun).

atzekaldeko. (atzekaide): *iz.* Ikus.: Atze-aideko.

atzekaid€. (atzerakuntza): *iz.* Atzeratzearen egipena.

atzekara.(atzerakuntza): *adond.* Atzerakadaka ari-izatea.

atzekarl. (gainberadura): *(wad.* Gainberaduraz ari dana. I: Atzekoz-auŕeko.

atzekoŕ. (gona): *iz.* Eŕonkari'ko emakumeek beran zaipekoetan erabiltzen duten mendel goŕi zabala.

atzekatu, (atzerakuntza): *ad.* Berandutu, (atzerapcn): *ad.* Atzeratu. (aitzaki): *ad* Aiko-maiko ari-izan.

atzekatxu. (erabetasun): izond. Baztertzcn ari dana.

atzekera. (tanpa): iz. ikus.: Atzekada.

atzeki, (aitzaki): *iz.* Thus.: Aitzadi. (buztan): iz. ikus.: Atzegi, buztan, puztan.

atzekidun. (buztan): *izond.* Buztan daukana. (ondoreko): *iroad.* Ikus.: Ondorea. (elizti): II *ft.* linen eŕoari jaŕaitzen zaizkiou Ink! edo izkiak. (atzekalde): II *iz.* Gibela edo kinbeŕa.

atzeko. (janztura): *iz.* Eŕonkari'ko emakumeek erabiltzen duten soñekoaren dandaŕa.(atzekalde):iz. Atzekaldekoa.

atzeko ago. (tantaidui): *iz.* Tkus.: Atze-aga.

atzeko ardatz. (itxasontzi): iz. Atzekaideko ardatza. (ardatz): *iz,* Barbera,

atzeko aŕaun. (aŕaun): *ft.* Atzekaldean jaŕita dagoen aŕauna.

atzeko aŕauniari. (aŕaun): *izond.* Atzekaldean ari dan aŕaunlaria.

atzeko ate. (ate): iz. Atzekaldean dagoen ctxeko atea.

atzeko efo. (konormen): iz. Bizkaŕeko lconarmen-eŕoa. : Atzeko.

atzeko gingil. (ezuŕ): iz. Ezuŕ luzeen amayean dagoen zatia.: Atzeko mukil.

atzeko gudarlalc. (gudaritza): *iz.* Gudaroste baten atzekaidean doazan gudariak.

atzeko kriseilu. (argi-mutil): iz, Txopan jaŕita dagoeu argi-mutila. (itxasontzi): *iz.* Berbera.

atzeko masta. (tautaidui): *iz.* Txopan jaŕita dagoen tantaya.

atzeko muted. (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Atzeko gingil.

atzeko-alde. (atrekalde): iz. Atzecaideko aldea. ➨

atzeko-auŕez.(gainberadura): *adond.* Aldi ado kiri at ari-izatea.

atzeko-ois. (soñu): *iz.* Adikiñean geratzen dan saiiu hates oarpcna, soñua amaitu ondoren.

atzelcoak. (auŕontzi): *iz.* Apoztasunezko magi-area; aide batetik auŕontzlari itsatsita dago ta baste aldetik txilboŕ-estea ateratzen da.

atzekoŕ. (aanzpcn): *izond.* Gauzak aiztutzen zaizkioua. I: Atzendukoŕ.

atzekota. (atzekalde): *iz.* Etxeetako atzekaldekoa.

atzekoz auŕe. (gainberadura): *iz.* Ikus.: Gainheradura. Txaubide.

atzekoz auŕera. (gainberadura): *adond.* Atzekaa auŕcau ipintzea.I: Atzekoaz auŕera, kinbefeala, kinheŕez,

atzekoz auŕetu.(gainberadura): *ad.* Ganzak gainberatu.

atzekoz-auŕeka. (gainberadura): *adond.* Naasteka, zuŕubuŕuka.

atzekoz-auŕeko.(gainberadura): *izond.* Ikus.: Aizekari.

atzelari. (joko): *izond.* Pilota-jokoan atzelcaldoan ari dana.

atzena€lc. (atsikipen): *izond.* Atzematen duena. (stripe): *izond.* Okertzaiica dana.

atzeman. (atsikipen): *ad.* Atsikitu.: Atzaman, atxcman, atxaman, eskondu, atxitu, atzitu, goatu, jaritxi, jatxi. (elduera): *ad.* Auferago doan batekin aikartu. (aurkintza): II *ad.* Aurkitu. (aparakuutza): jj *ad.* Apara egin. Atxeman. (igurtziketa): *(ad.* Leila gauza zoŕotz edo latzaz igurtzi.

atzeman-eŕaz. (atsikipen): *izond.* Atsikitu ditekana.

atzeman-ezin, (menperapen): *izond.* Menperatu ezin ditekena.

atzemau-sari. (ordaintza): *iz.* Zerbait aurkitzeagatik ematen dan ordainketa.

atzeman. (atzipen): izond. Atzituta dagoena.

atzemanarazl. (atsikipen): *ad.* Atsiki-eragin.

atzemangafl, (menperapen): *izond* Menperatu ditekena.

atzcmanka, (joko): *iz.* Ikus.: Albiraka.]: Atzemaka. (atsikipen): *adond.* Atsikitzen ari-izatea.

atzemankeria. (maŕo): *iz.* Ikus.: Main. Azerikeria. (zurikeri): iz. Ikus.: Zurikcrl. j: Malmo, maŕokeria, mafoteria, ñabartasun,

atzemanki. (menperapen): *iz.* Ikus.: Aŕapakin, I; Gudakin.

atzematu. (atzipe): *ad.* Atzipetu.

atzcmau. (itzaiketa): *ad.* Itzali.

atzemon. (atzipen): *ad.* Atzitu.

atzen. (amai): *iz.* Ikus.: Amai. (joko): *iz.* Letoko waken birloa. (gerokotasun): II *izond.* Asmo-mota guztietan azkena dana. I: Atzeneko, atzenengo. (itzalketa): Í1 *ad.* Itzaii.

atzen-eman. (amayera): *ad.* Amaitu.

atzen-efi, (eŕialdapen): *iz.* Erbesteko lufa.

atzen-opamen, (yaraunspen): *iz.* Norbaiten azken naya adierazten duen agiria.

atzenai. (yaraunspen): ŕz. Edonoren azken nayaren adieraztea,

atzenai betetzate. (yaraunspen): *izond.* Norbaiten azken naya betetzen duena.

atzeuailari. (yaraunspen): *izond.* Bere azken naya adierazten duena.

atzenarazi. (aanzpen): *ad.* Aiztu-eragin. Atzenerazi,

atzendari. (alpeŕaldi): *izond.* Lanean Uzkuŕ ari dana, (atzekalde): *izond.* Ikus.: Atzenesku.

atzendu. (aanzpen): *ad.* Aiztu, ia aiztu. Atzendalu. (gerokotasun): *ad.* Azkendu. (iraunkortasun): ii *ad.* Aldatu gabe toki batean jaŕaitu. (atzerakuntza): ii *ad.* Atzeratu.

atzenduera. (aanzpen): *iz.* Ikus.: Aanzpen. j: Atzendura.

atzendukof. (aanzpen): *izond.* Eŕaz aiztutzen duena. j: Ikus.: Atzekoŕ.

atzeneko. (gerokotasuu): *izond.* ikus.: Atzen. I: Azzenengo.

atzenengo. (gerokotasun): *izond.* Ikus.; Atzen, i: Atzeneko.

atzenengo buerdetan. (criotza): *adond.* Azken arnasaldictan.

atzenera. (amayera): *iz, Ikus.;* Bukacra. I: Zaŕatze. (bukaera): *iz.* Berbera.

atzenesku. (atzekalde): *izond.* Dantza ta jokaetan azken tokian dagoena. I: Atzendari.

atzenez. (amayera): *adond.* Amayean ari-izatea. ; Atzenik.

atzengabe. (amaigabetasun): *izond.* Arnairik cz duena.

atzengafl. (aanzpen): *frond.* Aiztu-eragiten duena.

atzenik. (amayera): *adond.* ikus.: Atzenez.

atzenkof, (aanzpen): *izond.* Oroimen ona eztuena.

atzentrari. (ardi): *iz.* Atzeratuta geratzen dan ardia.

atzenufen. (zenbaki): *izond.* Azkenaren auŕeko zenbakia.

atzeño. (abetxu): *iz, Ikus.:* Abetxu.

atzer-aizez joan. (dam): *ad.* Aizearen aurka afaun-egin.

atzera. (atzekalde): *adond.* Atzekaldera. Atzerat. (joko): *ad,* Joke bat beŕiz asi. (erabetasun): jj *izond.* Uzkuŕ ari dana. I: Ikus.: Atzeka, atzeran.

atzera bota. (tifit): *ad.* Astandu, oildu.

atzera carte. (isiltasun): *ad,* Isil-eragin.

atzera-agindu. (eurtapen): *ad.* Ikus.: Atzeragintza.

atzera-aize. (aize): *iz.* Branka aldetik datoŕen azzea.

atzera-arazi. (atzerakuntza): *ad.* Atzeruntz eragin. : Atzeraerazi, atzeraerazo, atzerasan.

atzera-aufera. (bidaldi): *iz.* Ikus.: Bidaldi.

atzera-auferak. (anemen-aldi): *iz.* Joateak eta etortzeak. (auŕerakuntza): ŕz. Auterapenak eta atzerapenak.

atzera-auŕerakoak. (egazti): *iz.* Igarotzen diran egaztiak. (igaraipen): *iz.* Berbera.

atzera-bultzapen, (atzerakuntza): *iz,* Atzeruntz buttzatzearen egipena.

atzera-dei, (tumtots): *iz.* Gudalariai turutaz egindako deya, atzera egiteko edo gabaz gudaletxera joateko.

atzera-egin. (isti-egipen): *ad.* Isti-egin.

atzera-egke. (isti-egipen): *iz.* Ikus.: lsti-egipen.

atzera-emon. (biurketa): *ad.* Biurtu.

atzera-ezin. (ezereztasun): *izond.* Ezereztu czin ditekena.

atzera-ezlñlk. (ezereztasun): *adond.* Ezereztu ezinean ari-izatea.

atzera-indaf. (indaŕ): *iz.* Bemadutzeko indaŕa. (atzerapen): *iz.* Atzeratzeko indaŕa.

atzera-itz egin. (isti-egipcn): *ad.* Ororen autean len csandakoa ezereztu.

atzera-jo. (atzerakuntza): *ad.* Atzeruntz joan.

atzera-lege. (lege): *iz.* Atzera-egitearen legea. (isti-egipen): iz. Beste bati saklutakoa beretzat artzeko, notin batzuei eelcubidea ematen dien legea.

atzera-makuf. (makurdura): *izond* Atzeruntz makurtuta dagoena.

atzera-makurtu. (makurdura): *ad.* Atzentnt makurtuta egon,

atzera-mardo. (aufezki): iz. ikus.: Aufezki.

atzera-puntu. (josketa): *iz.* Rms.: Atze-puntu.

atzera-saldu. (salerosle): *ad.* Beŕiz saldu.

atzera-saltze. (saleroste): *iz.* Beŕiz saltzea,

atzera-zoyan. (lan): *adond.* Layaketan ari dancan lana erdian uzten eta beŕiro Satan ari-izatcan.

atzerabide. (atzerapen): iz. Atzeratzeko zloa.

atzeragafl. (atzerapen): *izond.* Atzerako botaŕzen duena. (atzerakuntza): *Land.* Berbera,

atzeragintza. (eurtapen): iz. Lengo aginŕza bat ezeztatzen beste beŕi bat. : Atzcra-agindu, aurka-agindu, kontza-agindu.

atzeragotu.(berandura): *ad.* Berandutu.

atzeralra. (atzerakuntza): *adond.* Atzeruntz ari-izatea. I: Atzerazka.

atzeralcada. (alzerakuntza): *iz.* ikus.: Atzerakuntza. I: Atzeraldi, isti-egitc.

atzerakako egin. (eskeintza): *ad.* Eskeiñi ta ez eman. : Atzerako-egin.

atzerakari. (atzerakuntza): *izond.* Atzeraka ari dana. I: Atzerakoi.

atzeraketa. (atzerakuntza): *iz.* Atzean geratzea.

ATZERAKO. *ŕz.* Jauzkatzearen egipen eta ondorioa. E: Pilotak, lufean bola ondoren, orman botatzea. I: Efaute. (saierosketa): *iz,* Eroste balean biurtzen dan txintxiña. (eranizupen): *iz.* Galdeteen danari egiten rayon erantzuna. ll (atzerakuntza), (isiadura), (jauzketa), (ostetasun), (tanks).

atzerako mearkadak. (igidura): *fr.* l]rdail eta esteen ikoidura-igidura, oiturazkoa danaren aurkakoa.

atzerakoan, (itzulaldi): *adond.* ltzultzerakoan. (atzerako): *adond.* Atzerakoz ari-izatea.

atzerakoi. (makurdura): *izond.* Atzeruntz makurtzen dana. (atzerakuntza): *frond.* Ikus.: Atzerakari.

atzerakof. (atzerakuntza): *frond.* Atzeratuta geratzen dana. (susmo): *izond.* Susmoz ari dana.

ATZERAKUNTZA. ŕz. Atzentntz itzultzeaten egipen eta ondorioa. 1: Sendatzcn asitako eritasun baten

gorbiztea. J: Atzerapena. Berotasunaren galtzca, Esti-aldi, esti-egite, atzerakada, atzeraldi, isti-egite, itzulnldi.11(atzerako), (atzerapen), (gainberadura), (ibilera), (igidura), (itzulaldi), (ostetasun).

atzera^{0}de. (atzekatde): *iz*. Zerbaiten atzekaideko zatla.

ATZERALDI. iz. Ekintza batetik aldentzea edo xederen bat egitcan gelditzearen egipen eta ondorioa. J: Asmo-uzte, itzul-aldi. (atzerakuntza): *iz*, Ikus.: Atzerakuntza. Atzerakada. 1! (aldakortasun), (atzetasun), (auziratze), (erbaltasun), (etsimen), (ezpetetasun), (lagatze), (utzarazpen), (utziera), (yalkipen).

atzeran. (atzerakuntza): *izond.* Atzeratuta dagoena. Atzeratxo. (erabetasun): *izond. Ikus.:* Atzera.

atzerantza. (atzerakuntza): *adond.* Atzeruntz ari-izatea. j: Atzerontz.

atzerantzeko. (anbiola): *izond.* Aspaldiko aldiari dagokiona. Atzeranzko.

atzeranzko. (anbiola): *izond.* Ikus.: Atzerantzeko.

ATZERAPEN. *iz*. Gibeitzearen ondorioa. Jakifieza. : Ordaindu gabe dagozen lansari edo urte-sariak. II (atzerakuntza), (berandura), (ezarmen), (gerokotasun).

atzerapide. (atzerakuntza): *iz*. Ikus.: Eragozpen. j: Zedal. (eragozpen): *in.* Berbera.

atzerasan. (atzerakuntza): *ad.* Ikus.: Atzera-arazi.

atzerat. (atzekalde): *adond.* Ikus.: Atzora.

atzeratasun. (atzerakuntza): *in.* Atzeratuta izatea. (erabetasun): Ikus.: Erabetasun. (berandura): II *iz*. Gauza baton egitea luzeagotu, atzeratu edo geldi-eraztearen egipena.

atzerateurt egin. (atzerakuntza): *ad.* Atzeruntz egin edo joan.

atzeratu. (atzerapen): *ad.* Atzera egin. j: Gibeldu, istitu. (atzerakuntza): *ad.* Atzeruntz ari-izan.

atzeratxo. (atzerakuntza): *izond.* Zerbait atzeratuta dagoena. I: Iks.: Atzeran. (erabetasun): *izond.* Erabea dana.

atzeratzaile. (berandura): *izond.* Atzera-eragiten duena.

atzerazi. (atzerakuntza): *ad.* Atzera-eragin, J; Atzerazo. (aslanpen): *ad.* Astandu. I: Atzerazo.

atzerazka, (atzerakuntza): *adond.* Alzeruntz ari-izatea. j: Ikus.: Atzeraka.

atzerazkada. (jauzketa): *adond.* Atzeruntz jauzketan ari-izatea.

atzerazkera. (atzerapen): Atzerapenaz ari-izatea.

atzerazpcn, (atzerakuntza): *iz*. Atzera-eragitea,

atzerea. (jakiñeztasun): *izond.* Gutxi dakiena. : Atzeria. (gogo-landueza): *izond.* Berbera.

atzeren. (atzekaide): *izond.* Azkenn dana. J: Atzerengo.

atzerengo. (atzekalde): *izond.* ikus.: Atzeren.

aizergetxe. (muga-zerga-etxe): iz. ikus,: Muga-zerga-etxe.

atzergetxeko. (muga-zerga-etxe): *izond.* Muga-zerga-etxean lanegiten an dana. ^; Atzergetxezain.

atzergetxezain. (muga-zerga-etxe): *izond. Ikus,:* Atzergetxeko.

atzeri. (azteri): *iz*. Ikus.: Azteri. (laŕ t): iz. Laŕuan izatea dan negala,

atzerik ara. (atzekalde): *adond.* Atzekaldetik arI-izatea.

atzerinka. (sai-abere): *adond.* Zaldiari atzeko bi ankaen gaSman bakaŕik ibiltzen eragitea.

atzerketxe. (erbestetasun): Erberterapena. j: Atzerketze.

atzero. (ereztun): iz. Ikus.: Ereztun.

atzerontz. (atzerakuntza): *adond.* ikus.: Atzerantza.

atzef-aldl. (eŕialdapen): iz. ikus.: Efiaidapen, I: Atzeŕi.aldii. (erbestetasun): *iz*. Ikus.: Erbestetasuu. Erbestean egondako aldia. (: Atzeŕi-aldi, zokoraldi.

atzed. (atzeŕigo): *in.* Norberareaa en dan eŕia. Kanpoeta.

atzefi-aldE (eŕialdapen): *iz*, fiats,: Atzeŕ-aldi, eŕialdapen. (erbestetasun): *iz.* Ikus.: Erbestetasun. j: Atzeŕ-aldi.

atzeri-etsai. (atzeŕigo): *izond.* Atzeŕitaŕarenganako eŕa edo goŕotoa duena.

atzeri-iguin. (atzeŕigo): *iz.* Atzeŕitaŕarenganako eta edo goŕotoa izatea.

atzefl-izkera. (izkera): *iz*. Atzeŕialdeko izkuntza. (atzeŕigo): in. Berbera,

atzeŕi-zale. (atzeŕigo): *izond.* Atzeŕitaŕenganako zatetasuna duena,

atzeri-zalekeria. (atzeŕigo): *iz.* Atzeŕitaŕenganako zaletasun aundiegia.

atzefl-zaletasun. (atzeŕigo): *iz.* Atzeŕitaŕenganako zaletasun.

atzeri-zaletu. (atzefigo): *ad.* Atzefitaŕenganako zaletasuna inn.

ATZERIGO. iz. Legeek agintzen dutenez, eŕialde bateau bizi dan atzeŕitaŕ baten tasun eta eskubide; bore burns eŕitaŕa egin arte. j: Eŕialde bateau bizi diran atzeŕitaŕentzatjaŕita dagozen aran, eskubide ta eginbideen moltzoa. Atzkeria, eŕatze-zaletasun. II (ausotasun), (biztanle), (endeŕi), (eŕialdapen), (eŕiarteko eskubide), (iritargo).

atzefiko. (atzeŕigo): *izond.* Atzeŕitaŕa dana.

atzefikondo. (atzeŕigo): iz. Geratzen dan atzeŕia.

atzefineria. (izkera): iz. Atzeŕitaŕaren mintzabidea. (mintzabide): *iz*. Berbera. (atzeŕigo): *(in.* Berbera.

atzefipeko. (atzefigo): *izond.* Atzeŕian yopu bizi dana.

atzefiraketa. (eŕialdapen): iz. Eŕi-aldatzea.

atzefirapen, (efialdapen); iz, Norberaren abeŕia uztea. j: Atzeŕiratze.

atzefiratu. (eŕialdapen): *ad.* Norberaren abeŕia utzi. (bidalketa): *ad.* Salgayak atzefira bialdu.

atzeflratze. (eŕialdapen): iz. Ikus.: Alzeŕirapen. (bidalketa): in, Salgayak atzeŕira bialtzea.

atzefitaf. (atzeŕigo): *izond.* Atzeŕian jayo edo atzeŕikoa dana. J: Atzetat, erbestetaŕ, tazautu.

atzeŕitartu. (eŕialdapen): *ad.* Atzeŕiko zeindasuna artu. Atzeŕitu, atzetu.

atzefitu. (eŕialdapen): *ad.* Ikus.: Atzeŕitartu. : Atzetu.

atzefo. (konormen): *iz*. Ikus.: Atzeko efo.

atzeruntz. (atzerakuntza): *adond,* Atzekalderuntz ari-izatea. j: Atzerutz.

aizeruzka. (atzerakuntza); *adond.* Atzeruntz ari-izatea.

atzeska, (igeriketa): *adond,* igeriketan son gora ibiltzea.

atzesku. (atzekaide): *izond.* Dantzaetan eta jokoetan azkena ari dana.

etzetaf. (atzefigo): *izond.* Ikus.: Atzeŕitaŕ. Erbestetaŕ.

ATZETASIIN. *iz*. Adorearenjausi-aldia. ^: Apurtasun, eroraldi, eroritasun, erori-aldi, erorkera, erorkada, erurik-eza, etsimen gogoapurtasun, gogaipen, gogogaltze, gogoiltasun, goguiitate, jaustasun, ozpen, ulundura, trebesa, trubia, uzkurdura, (notin); *iz*. Bi notiñen artean odol-loturarik ez izatea. (loturs);)J *in.* Bi **notiñen** artean odol-loturarik ez izatea. ll (apaltasun), (atsekabe), (aultasun), (egokera), (enoa), (erabe), (erabetasun),

(erbaltasun), (etsimen), (etxipen), (eziña), (koldartasun), (lolotasun), (utzarazpen).

atzetik. (atzekalde): *adond.* Norbaiten edo zerbaiten atzean ari-izatea. Atzeti.

atzetika. (jaŕaipen): *izond.* Jaŕailea.

atzetitu. (atzerakuntza): *ad.* Atzekaidcan ipiñi.: Atzetsi.

atzets. (atzerakuntza): *ad.* ikus.: Atzetitu.

atzetu. (etsaigo): *ad.* Adiskidetasunean otzitu. (atzeiigo): *ad.* lkes.: Atzeŕitartu, atzeŕitu.

atzeufen-aufeko.(zenbaki): *izond.* Atzenuŕenaren auŕeko zenbakia.

atzexe. (aanzpen): *izond.* Zerbait aiztuta dagoena. j: Atzexerik.

atzeexerik.(aanzpen): *izond.* ikus.: Atzexe.

azez. (atzekalde): *adond.* Alderantziz. j: Ikus.: Alderantzi, kimeŕ.

atzez-atze egou. (asaŕe): *ad.* Zerbait asafetida egon. j: Atzez-atzeka izkimizki.

atzez-atzeka ibili. (asaŕe): *ad.* Ikus.: Atzez-atze egon. j: Izkimizki.

atzez-auŕe. (atzekalde): *adond.* Atzetik auferuntz.

atzezarketa. (atzerakuntza): is. Atzekaidean ipintzearen egipena.

atzezka. (zeartasun): *adond.* Bizkaŕ gañean etzanda dagoena. (bizkaf): *adond.* Berbera.

atzgale. (atz-nai): *iz. Ikus.:* Atz-nai. Atzgure, azkadura, azkale, azkaili.

atzgite. (atz-nai): *frond.* Atz egin eragiten duena.

atzgite. (atz-nai): ŕz. Ate-nays eregitea.

atzgure. (atz-nai): *ŕz.* Ikus.: Ate-nai. Atzgale,azkadura,azkale.

atzi. (atsikipen): *ad.* ikus.: Atzitu. (atzipen): *ad.* Berbera. I: Atzipena egin, atzikitu, atzilotu.

atei-egile. (ertzaingo): *izond.* ikus.: Amaiiia. j: Ertzain.

atzi-egin. (atzipen): *ad.* Atzipena egin.

atzialdi. (atzipen): iz. Atzipena egitearen aldia.

atziaf. (natal): iz. Ikus.: Atz-bete. Azbete, ontza.

atzien gañera egon. (zeartasun): *ad.* Etzanda egon.

atzigaL (abere): *izond.* Atze-alde gutxiko aberea.

atzigati. (menperapen): *izond.* Menperatu ditekena.

atzika. (joko): *adond.* Auŕenjokoa, alkaŕ atzitzen egiten dana. j: Atziketan.

atzikai. (segada): *iz.* Epeŕak eta basabereak aŕapatzeko segada.

atzikara. (erabe): *iz.* Ikus.: Atz-ika, belduŕ, bilduŕ.

atzikafa. (aŕaildura): iz. Eskuetan egiten dan artesia.

atzikatu. (askapen): *ad.* Askapena egin.

ateiketa. (baikunde): *iz.* Norbaitek notin bat atxikitzearen egipen eta ondorioa, notin ori yarein uzteko txindia beaŕestean. (atsikipen): iz. Atsikipena egitea. (atzipen): (iz. Atzipena egitea.

atziketau. (joko): *adond.* Ikus.: Atzika.

atzikt. (atsikipen): *iz.* Atzitzoko egokia dana. (aile): *iz.* Ikus.: Aim . j: Lokamu, belaŕiofatza.

atzikitu. (atzipcn): *ad.* Ikus.: Atzi, atzitu. ^: Atzilotu, menpekotu.

atzllariak. (atsikipen): *izond.* Atsikitzeko diranak. (egazti): *izond.* Matel-ezufak gogoŕak, goikoa kakoduna, ta ankactan bi beatz atzeruntz jaŕita dauzkaten egaztiak.

atzilotu. (atzipen): *ad.* ikus.: Atzi, atzikitu, atzitu, atzilo.

atzlmanka. (lapuŕeta): *adond.* Lapurtzen ari-izatea.

atzimurka. (iauliketa): *adond,* Zimnikoka an-izatea. Txatxamurka.

atzimurkada. (aŕamazkada): iz. Ikus.: Aŕamazkada.

atzimuf. (iauliketa): *iz.* Ikus,: Zimiko, Atxamuŕ, atximuŕ, atxumuŕ, atzimurtzi, itzimuŕ, pipit, pitxikada.

atzlmurtzi. (iauliketa): iz. Ikus.: Zimiko. Atxamuŕ, atximuŕ, atxumuŕ, atzimuŕ, imurtxikada, piltxikada.

atzindu. (ezabapen): *ad.* Ikus.: Ezabatu,

atzindu-ezin. (ezabapen): *izond.* Ezabatu ezin ditekena.

atztp-erazi. (atzipe): *ad.* Ikus.: Atzipetu.

atzipaŕi. (zimardika): *izond.* Jnkoan eta baste gauzaetan atzipetzen duena.

ateipatu. (lapuŕeta): *ad.* Lapurtu, Norbaiten banana dana kendu.

ATZIPE. *iz.* Eglaren aurka man cdo egiten dana; maŕoa, gezuŕa. Alegiakeri, ele-xurikeria, filuskeri, finazia, afonkeria, gainta, azerikeria, garipota, azpikeri, kapaŕa, kuilera, lam mutuŕ, makurkeria, malmo, mafukeria, maŕuko, mauls, ñaka, sasi-asmo, irankart, zalagarda, igura, ziliboka, zipotz. (lapuŕeta): *iz.* Ebaskeria, I/ (alegikari),(bateraperi),(burutarapen), (erabilkeri), (eskeintza), (eskuketa), (eskurapen),(ezpetetasun),(gezuŕ), (iruzurpen), (itxaron-aldi), (itzaigaitz), (itzuli-mitzulika), (izaneza), (legunkeri), (malmuzketa), (maŕo), (maitzurtasun), (okeŕ), (salkuntza), (segada), (zimardika), (zurikeri).

atzipe-iapuf. (lapuŕeta): *izond.* Atzipez lapurtzen duena.

atzipegat. (atzipe): *iz.* Atzipetzcko bidea dana.

atzlpekarl. (atzipc): *izond.* Atzlpegayetan ari dana.

atzipelcoŕ. (atzipe): *izond.* Atzipetzcn duena. Atzipeti, atzipetzaile, atzipio.

ATZiPEN. *iz.* Oratu, atzapaŕ cdo ortzakaz atzitzearen egipen eta ondorioa. Eskuratze, atxitzc, atz-emaite. // (arpen), (atsikipen), (autsialdi), (giltzape), (guda), (ustekabe), (uzkaldura).

atziperia. (atzipe): iz. Atzipetzeko xedeaz egiten dan beŕiketa.

atzipeti. (atzipe): *frond.* Ikus.: Atzipekoŕ. I: Atzipetzaile, atzipio.

atzipetsu. (atzipe): *izond.* Atzipez beterik dagoena.

atzipetu. (maŕo): *ad.* Mafo-egin. Truzuŕ-egin. (lapuŕeta): *ad.* Osta. (atzipe): II *ad.* Egia ez dana siñistu-erazi. J: Atzip-erazi, gezurtaratu, iruzuf-egin, kandutu, lantzuri, irents-arazi, irents-azi, maimuzkatu, ogcndaidu, peatu, osatu, sokomatu, trankart-egin, tutulikatu, lifulikatu, utz-eragin, utzeratu, zaiagardatu, ilusitu, txurikatu, zilibokatu, zimardikatu, ziria eman, ziria sartu, zipotz-cgin, ziri-sartu.

atzipetzalle. (atzipe): *izond.* Ikus.: Atzipekoŕ. j: Atzipeti, atzipio.

atzipez. (atzipe): *adond.* Atzipetzen ari-izatea.

atzipio. (atzipe): *izond.* Ikus.: Atzipekoŕ. Atzipeti, atzipctzaile.

atzirarkintza. (idazketa): *iz.* Langayaz idazteko antzea. ikus.: Langai-idazkintza.

steiri. (atzekalde): *adond.* ikus.: Atzekalde.

atzirian. (atzckalde): *adond.* Atzekaidean.

atziriko. (auŕontzi): *iz.* Beyak erdibitu ondoren botatzen dean zikinkeria. Garbizkin.

atzirira. (atzekalde): *adond.* Atzekaldera.

atziritik. (atzekalde): *adond.* Atzekaldetik.

atziritu. (atzerakuntza): *ad.* Atzera-eragin.

atziñkatu. (taŕitadura): *ad.* Taŕitatu.

atzifista. (utzaldi): *iz.* Egazti atapalarien gorotza.

atzitu. (atzipen): *ad.* Indafez zerbait arto.: Atzi, atzikitu, atzilotu, atzeman, atzitu, menpekotu, ziegaratu.

atzitzaile. (ertzaingo): *izond.* Atzitzen duena.

atzizkl. (elizti): *iz.* Itzak eratzcko atzetik jartzen dan itz-atala.]: Alm-aldaska, itz-ondoko.

atzizkia erautsi. (elizti): *ad.* Atzizkiak ipiñi.

atzka. (atz-nai): adond. Atz-egiten ari-izatea.

atzkeria. (atzeŕigo): *in.* Ikus.: Atzeŕigo. Eŕatze-zaletasun.

atzo. (egun): *adond.* Gaurko egunaren auŕekoa.

atzo-bart. (egun): *adond.* Ercneguncko gnus.

atzodanik. (egun): *adond.* Atzo ezkeroztik.

atzoin. (aztama): *iz. Luŕ* gañean oñsk utzitado aztarua.

atzol. (01): *ft.* Zurezkoa dan bolikia.]: Errol.

atzondo. (atz): *in.* Ate b$_{it}$ten neuŕia. (naafi): *iz.* Berbera.

atzondoko. (antura): iz. Atzen eunduraren autura zotototza. (atz): *iz.* Berbera.

atzordoi. (azteri): *iz.* Abelgoŕien azteria.

atzoron. (atseden): *ad.* Atseden artu.

atzoto. (eskuandel): *iz.* Ikus.: Eskuandel.

atzosodun. (ugaztun): *izond.* Oiñazkala zatitu gabe, osoa, daukaten **ugaztunak.** Atzosoko.

atzosoko. (ugaztun): *bond.* Ikus.: Atzasodun.

atzotu. (apoztasun): *ad.* Arbiarcn burua apoztu.

atzula. (utzaldi): *iz.* 'rota cdo zikinkeriak botatzeko beste tokia. I: Atzulo, kristegi, preustcgi, piiastegi, karkau.

attur. (ur-ateragalu): *iz.* ikus.: *Ur-*ateragalu.

au. (izenorde): *izord.* Lenengo ageŕeraziea.]: Aur, on, onek. (ao): *iz.* Ao itzaren aldaketa. (aditz):] *ad.* Lenengo notiñaren izakaya; oh: Oŕek ikusi au = oŕek ikusi zaitu; ikako aditz-jokoan. (oyutza):]] *oyu.* Etxe bateau sartzerakoan egiten dan oyutza.

au ofen aldean.(berdintasun): *adond.* Au dekko.

au-audi. (an): *bond.* Ao aundia duena.

au-au.(zakui):iz. Zakuŕaizendatzeko auŕek erabiltzen duten itza.

au-gogof. (an): *izond.* Ana gogoŕa duena.

au-legat. (legal): *iz.* Ann egiten dan legaŕa. (ao): *iz.* Berbera. (eritasun): J] *iz.* Abereen napaŕ-miñezko eritasuna, Haan eta apatxetan agertzen dana.

au-okeŕ. (ao): *band.* Aoa okertuta duena.

au-zer-ezda. (ikusgaŕi): *izond.* Ikusgafia dana.

anal. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Atari.

nualdn. (azkuŕi): *ad.* Ikus.: Afaldu.]: Apaldu.

aaari. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Atari. I: Apart.

aunts. (kirats): *iz.* Aoan izaten dan kiratsa. (ao): *iz.* Berbera.

auaya. (itxaso): iz. Itxasoko ur-lasteŕa.

auaz-gora. (zeartasun): *adond.* Aoz-gora egotea.

auba. (gurasordetasun): *band.* Gurasordetasnn gordetzen duena. (aita): *iz.* Ikus.: Aube.

aubauba. (egurasketa): *adond.* Eguraztera joatea (auŕen itza). J: Aubaua.

aube. (aita): iz. Senaŕaren edo cmaztearen ama.]: Alba.

anbe-efanak. (aita): *iz.* Aubea ta eŕaña. (seme): *iz.* Berbera.

aubeklde. (aita): iz. Son ☙ eta emaztearen amak, alkaŕekika.

aubekidetu. (sits): *ad.* Senai'aren eta emaztearen amak alkaŕekiko anbeak biurtu.

aubero. (aŕandikeri): *izond.* Ikus.: Ao-bora.

aubi. (kabi): *iz.* Ikus.: Kabi. I: Api, gabia.

audala. (aditz): *ad.* Ilanoz "zaitudala" zentzuna.

audela. (aditzondo): *adond.* Ona amen data.

audez. (egiantz): *adond.* Egiantzez ari-izatea.

audi. (ants): *iz.* Zakuŕ edo otsoaren auria edo ulna. (etiketa): *iz.* Ikus.: Ada.

audia. (aginpide): ***in,*** Ius.: Agintaritza.

audiaka. (aŕandikeri): *adand.* Afandikeriz ari-izaten. (eztabaida): *adond.* Eztabaidaz ari-izatea. (etiketa): *adond.* Aaŕaz ari-izatea. (azalpen):]] *iz.* Ikus.: Befi. : Izpaŕ. (bilaketa):]] *iz.* Berbera.

audiaz. (ants): *adand.* Zakuŕ'ak uluka egiten ari-izatea. j: Audika.

audika. (ants): *adond.* Ikus.: Audiaz.

amt. (izenorde): *izord.* Breen dagozenai.

suck. (izenorde): *bard.* Emen dagozenak.]: Gebek, abck, oek, ok, oneik.

auon. (inka): iz. Ikus.: Adia. I: Intziri, zinkuliña, auendu, auben, augou, asperapen, aben, inkurin, laidu, inzini, lantulu, unzuri.

auendagaŕi. (inka): *adand.* Negargaŕia dana. I: Auendagaŕiko, aengaŕi.

auendari. (inka): *bond.* Auenks ari dana.

auendatu. (inka): *ad.* Adiakaz ari-izan. Auenda, auenkatu, auentu, abendatu.

auendatuld. (inka): *adond.* Adiakaz ari-izatea.

auendu. (inka): in. Ikus.: Adia.]: Anen, intziri, zinkuliña.

auenez. (inks): *adond.* Auenakaz ari-izatea.]: Auenka, auez.

auengañ. (inka): *bond.* Auendatzekoa dana.]: Ikus.: Auendagaŕi.

auenkak. (mama): iz. Itxasont'iietan maldl baten human eusten dion unama lodia.

alters. (mintzoera): *iz.* Itzegiteka era; gaizki itzegiten dutenai buruz csaten da.

auera. (eritasun): *iz.* Aoan sortzen dan eritasuna. (an): *iz.* Berbera,

auerkeria. (nag!): *iz.* Nagitasuna.

auerki. (gauzeztasun): *adand.* Gauzeztasunez ari-izatea.]: Aueŕetan.

suet. (alpefaldi): *izond.* Alpeta dans. Aueŕ-goŕi, auger. (nagi): *bond.* Berbera. (gauzeztasun):]] *izond.* Onuratsua ez dana. (lanarte): II *bond.* Zeregin-gabe dagoena.]: Aufeŕ. (zugatz):]] *izond.* Igalirik ematen ez due's zugatza.

auetetan. (gauzeztasun): *adond.* ikus.: Auerki.

sueŕ-goŕi. (nagi): *bond.* Ems.: Aucŕ.

auertasun. (lanarte): *iz.* Lanartcan ari-izatea.

aucrtc. (aŕiko): iz. Aŕi-aska.

amnia. (alpeŕaldi): *izond.* Zerbait alpeŕa dana. Auerxka.

auertu. (zugatz): *ad.* Zugatzak agortu. (nag!): *ad.* Nag! birutu.

auertzaŕ. (nag!): *izond.* Oso alpeŕa dana.

aucrxka. (alpeŕaidi): *bond.* Ikus.: Auerto.

aueta. (abesti): *iz.* Goiz-araskia.]: Angela, angel.

auetuko. (tanpa): *iz. Ikus.:* Belaŕiondoko.]: Belaŕondoko.

auetxek. (izenorde): *bard.* Auek berak.]: Octxek.

null. (oyutza): *oyu.* Atsegiña adierazteko oyntza.

anfai. (oyutza): *oyu.* Poza adierazten dual. oyutza. I: Auŕil

auferki. (lanarte): *adond.* Lanartean ari-izatea.

aufef. (lanarte): *izond.* Ikus.: Aueŕ.

auforta. (ubil): *iz.* Gatzu-gaŕaiza ur gutxitan urtsutua.

auga. (zume): *iz.* Baso-zumea. I: Augadera.

augadura. (aultasun): *in.* Ikus.: Aultasun. I: Auidura.

auganeta. (otar): iz. Ikus.: Aspilotzara.

augara. (zakuŕ): *iz.* Zakufemearen aŕ-gosca.

augari. (azkuŕi): *in.* ikus.: Afari. : Apart, auari.

augatu. (aultasun): *ad.* Ikus.: Auida.: Tataldu.

augatze. (zugatz): *iz.* Ikus.: Eltzun zuni.

angel. (abesti): iz. Ikus.: Aueta, I: Augeta.

augera. (aŕi): *iz.* Ikuz-lekuko atla. (aŕiko): *in.* Berbera.

augef. (nagi): *izond.* ikus.: Ana/. : Aueŕ-goŕi. (zezen): *iz.* Basa-beya.

augeta. (eskuaga): *in. Ikus.:* Eskuaga.

augeŕ-saldo. (zezen): *in.* Basa-beyen saidoa.

augerta.(aurkeztasun):iz. Egindako deyagatik, norbait auzkeztea.

augertu. (aurkeztasun): ad. Egindako deyagatik norbait anrkeztu,

augeta. (abesti): *in.* Ikus.: Aueta, I: Angel.

ant. (aditz): *ad.* Atoŕ, zatoz. {: Enaugi.

augiñean. (urbiltasua): *adond.* €irbil.

augordin. (mintzabide): ŕzond. Itz gordiñak erabittzen dituena.

augorio. (uzta): *iz.* Liñoarcn bigaŕen uzta. (lino): *in.* Berbera.

augofi. (aŕokeri): *izond.* Ala dana. Aogofi. (mutirikeri): *izond.* Mutiri dana.

augu. (aditz): *ad.* Zaitugu, itanozko aditz-jokoan.

augur-aztikeria. (izkutukeri): *iz.* Egaztien egazkada ta abestia oñafiz arturik egiten dan aztiatzea.

augure. (gura): iz. Gurari aundia.

aujieta. (ede): *iz.* Ikus.: Abileta, abateta. (galartzu): *iz.* Berbera.

auin, (auntz): iz. Auntzaren kunra. I: Auiñe, antxuma, antxun,e, afie. I: Tkus.: Antzuma. (itxaso): *iz.* Ikus.: Uin. I: Aŕapota, itxas-uain, naya, uain.

auiñaki. (auntz): *iz.* Antxumearen aragia. (aragi): *iz,* Berbera.

auise. (izenorde): *ŕzond.* Auxe.

aujame. (iraizketa): iz, Toki bateau uxatzeko jarizen dana.

ausaz, (zalantza): *adond.* Bearbada. I: Agian, ausaz, agiaz, auyaz.

aujiak, (ants): *iz.* Foes adierazteko deadaŕak.

aujatu. (ziri): *ad.* Tresnetan, iudartzeko, ziriak

auk. (izenorde): *izord.* "Au" agefenazlearen askaŕa. (aate): *iz.* Antzarak deitzeko deadaŕa. I: Auka. (aditz): II *ad.* Euki ezak.

auk-orde. (ortz): iz. Gezuŕ-ortzak.

auka. (gingil-gabeko): *in.* Gingil-gabekoa dan Iandarea, goroldio ta itxas-belaŕen batzatik sortua. Goroldio, jatsa, ondoraldi, ondoroldi. (gari): *in.* Galondaŕ. : Auke. (oyal): II iz. Eunaren zakaŕa. (aate): II ŕn. Ardzaŕ. (editz): II *ad.* Eukitzen au. (metal): II *iz.* Metal batzuen order ta ur-nasteen izen orokoŕa, oñaŕi gogotak bczcla eragiten dutenak. (kimia): II *iz.* Berbera. (zakuŕ): *adond.* Saunka-egiten ari-izatea.

auka edendura. (eden): *iz.* Aukaek egiten duten edentzea.

auka efekaidura. (ortzikadura): Aukael soin-eunduractan egiten duten artzikadura.

auka-auka. (ants): *in.* Anserak deitzeko deadaŕa.

aukada. (azkuŕi): *in.* Ikus.: Aamen.

aukadun. (metal): *izond.* Auka daukana. ^: Aukatsu.

aukaeri. (eritasun): *iz.* Aukek soŕerazten duen eritasuna.

aukagatza. (edari): *iz.* Ikazki-ozpifia urtuta daukan ura.

aukalari. (zakuf): *frond.* Saunka-egiten ari dana.

aukaldi. (itz): *in.* izkiña.

aukatsu. (metal): *izond.* Ikus.: Aukadun.

aukera. (azkatasun): *in.* Autatzeko azkatasuna. (autakuntza): *iz.* Autatzeko abagunea. : Autatzea, autera, autaketa, auteriza. (aisetasun): II *iz. Ikus.:* Aisetasun. j: Lasadura. (gozamen):) *iz.* Ikus.: Gozamen. (saleroste): Ij *iz.* Salgai ugari eukitzea.

aukera-ante. (berezkunde): iz. Ikus.: Berezkunde.

aukera-zale. (aisetasun): *izond.* Aisetasuna made duena. (goi-jakintza): *izond.* Irakaskela onenak bateratu nal duena, arauketa batuetakoak izan den.

aukerabide. (autakuntza): iz, lkus.: Autakuntza. I: Aukeraketa, aukeratze.

aukerabidez. (autakuntza): *adond.* Aukeraketaz ari-izates.

AUKERAKERI. *iz.* Bidegabeko edo oñaŕigabeko egipena. j: Autakeria. II (adingabetasun), (aginpide), (aifzaki), (aldakortasun), (almen), (araugabe), (auŕe-iritzi), (auskeri), (autakuntza), (azkatasun), (erabilkeri), (eskugeikeri), (gañeztasun),(gogaldieza),(guns), (irudimen), (isikortasun), (jabego), (nabarnrenkezi), (naimen), (urguritasun), (ustekizun), (uzkeri), (zcntzun), (zorotasun), (zuzengabekeri).

aukeraketa. (autakuntza): *in.* Ikus.: Autakuntza. : Aukerabide, aukeratze.

aukerakizan. (autaluntza): *iz.* Autatzeko dagoena.

aukerako, (adiontasun): *Izond.* Adiontasunezko dana.

aukeramen. (autakuntza): *iz.* Aukeratzeko almena.

aukeran. (poz): *adond.* Pozik ari-izatea. (adiontasun): *adond.* Adiontasunez ari-izates. (zalantza): *adond.* Zalautzarik gabc ari-izatea.

aukeratasun. (efeztasun): *iz.* Aukeratzeko efeztasuna.

aukeratu. (autakuntza): *ad.* Autatu. I: Aukcrau.

aukeratuz. (autakuntza): *adond.* Autatzean ari-izatea.

aukeratzalle. (autakuntza): izond. Autatzen duena.

aukeratze. (autakuntza): iz. Ikus.: Autakuntza.: Aukerabide, aukeraketa.

aukerazko. (aukerakeri): *izond.* Aukerakeriz ari dana. (zurtasun): *izond.* Azke ta zurtasunez egiten dana.

aukeza. (arbuyo): *iz.* Ikus.: Arbuyo,

aukeztu. (arbuyo): *ad.* Ikus.: Arbuyatu.

auki. (landare): *iz.* Tkus.: Bigura. !; Biguri, miura, lizka, juztura, izturi, mints, pulura, palate, puura, puure, ustura, uzturi. (iletak): *iz.* Eorzketan gorpua taguntzen duen lagun-taldea. Auku.

aukien. (izenorde): izord. Auen.

auko. (naimen): *adond.* Gogoŕ egotea. (eritasun): *in.* Zeŕiak Roan izaten dituen pikoŕek egiten duten eritasuna. (ao): II *in.* Berbera, berbera. (ao-agal): II *iz.* lkus.: Ao-ugal.

auko-kako. (ao-ugal): *iz.* Ao-ugalaren zatikoa.

aukon. (azkon): iz, lkus.: Azkon. Xabazi.

(gaizkidura), (gaŕantzi), (kaizu), (naguskasun).

aundiespen. (aintzapen): in. Ikus.: Aintzapen. Peretxu.

aundigailu. (aundiera): *iz,* Zerbait anndtzeko egokia dan gaya.

aundigaitz, (aundiera): *izond.* Aundi-aundia dana. j: Aunditzaŕ.

aundigafi, (aundiera): *izond.* Aunditu ditekena.

aundtge. (eŕeztasun): *adond, Lgiiial* edo neke aundirik gabe eteztasunez egin ditekcna.

aundign, (aundicra): *iz.* Ikus.: Aundiera. I: Andigo. (zuketa): iz. Zaupidean otz izatea.

aundeka. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunean ari-izatea.

anndtkal, (andi-manditza): *iz.* Audi-mandien izacra.

aundikalduntza. (jauniraskunde): *iz.* Ikus.: Jauniraskunde.

aundikara. (aundiera): *adond.* Aundi-eraz ari-izatea,

auudikari. (lera): *izond.* Aundi-gurazko !era duena; iŕitsa Aundi-naiko.

aundikerla. (aŕokeri): *iz.* Ainkeria izatea, edo eukitzea.

aundiki. (andi-manditza): *izond.* Audi-mandia dana. Aundikitaŕ, aundi-maundi, aundizki, aundizu. (aundiera): *adond.* Aundieraz ari-izatca.

aundiki-antzeko. (andi-manditza): *iz.* Andi-mandien aatzekoa dana.

aundiki-izeu, (duintasun): *iz.* Duintasunaren agiria.

anndikigo. (duintasun): iz. Ikus.: Duintasnn. : Zaŕengo.

aundikiro. (duintasun): *adond.* Duintasuu aundiaz ari-izatea. Aundizkiro.

aundikitaŕ. (andi-manditza): *izond.* Ikus.: Aundiki. I: Aundi-rnaundi, aundizki, aundizu.

aundildtasun. (andi-manditza): *iz.* Aundikiak izatearen tasuna.

aundikitu. (gorantza): *ad.* ikus,: Aundi-etsi.

aundikitze. (andi-manditza): *ix.* Andi-mandia biurtzea.

aundikoi. (pikondo): *iz.* Pikondoaren igalia. I: Ikus.: Piko. j: Ustciko.

aundikof. (legunkeri): *izond.* Legunkeriz ari dana.

aundikote. (aundicra): *izond.* Oso aundia dan notifta.

aundikuntza. (auudiera): *iz.* Aundi-aundia izatearen tasuna. j: Ikus.: Aunditaaun. Aundizun.

aundimin. (eritasun): ix. Aztearen ondorioz izaten dan eritasuna. (azkura): *iz.* Berbera.

aundinaitasun. (lent): *iz.* Aundia izateko /era, nays.

aundipide. (goresketa): iz. Ikus.: Goresketa.

aundiputz. (andikeri): *izond.* Andikeriz bcteta dagocna.

aundipuztu. (andikeri): *ad.* Andikeriz beteta egon.

aundiresun. (aundiera): *iz.* ikus Aunditaaun. j: Aundizun.

aundrro. (aundicra): *adond.* Aundieraz ari-izatea.

aundiskote. (aundiera): *izond.* Aundi xamaŕa dana.

aundirasun. (aundiera): *iz.* Ikus.: Aundikuntza. I: Aundizun, aundiresun.

annditi. (goyera): *izond.* Oso goilua dana.

aunditsu. (txoskof): *izond.* Lafuan sorizen dan txoskoŕ, anturazko, zotolz eta gogoda dana. I: Aunditzu, txundaŕ.

aunditsudun. (txoskoŕ): *izond.* Aunditsuak dauzkana,

aunditu, (anpadura): *ad.* Kaizuz aundiago egin. I: Taŕotu.

aunditune. (anpadura): iz. Ikus.: Anpadura.

aunditxo. (aundiera): *izond.* Aundixeagoa dana.

aunditzaile. (aundiera): *Land.* Zerbait, aundiago egiten duena.

aunditzaf. (aundiera): *izond.* Ikus.: Aundigaitz.

aundltze, (aundiera): iz. Kaizuz aundiago egiten,

aunditzeko. (aundiera): *izond,* Aundiago egitekoa dana.

aundlxe. (aundiera): *izond.* Aundi xamaŕa dana.

aundixeago. (aundiera): *Frond.* Zerbait aundiagoa dana. j: ikus.: Aunditxo. Aundixka.

anndixka. (aundiera): *izond,* ikus.: Aundixeago.

aundiz. (aundiera): *adand.* Aundieraz ari-izatea,

aundizaletasun, (andikeri): *iz.* Aundierarako zaletasuna, (ayet): *ix.* Berbera.

aundizk-izun. (andi-manditza): *iz.* Bare bunts bera dais baño aundiagotzat duena,

aundizka, (aundiera): *adand.* Auudieraz ari-izatea. I: Gain-gaindik.

aundizkatu, (gorantza): *ad.* Ikus.: Goratu.

aundizki. (andi-manditza): *izond.* Ikus.: Aundiki. ;: Auudikitaŕ, aundi-maundi, aundizu,

aundizkiak. (andi-manditza): *iz.* Aundi-maundiak.

aundizu. (andi-inanditza): *izond.* Ikus.: Auudiki. Aundikitaŕ, aundi-maundi, aundizki.

aundizu-antzeko. (andi-manditza): *fzand,* Aundikien antzera ari dana.

aundizun, (aundiera): iz. Ikus.: Aundikuntza. j: Aunditsuun, aundiresun.

aundu. (atkitasun): *ad.* Atzetasunez geratu, ogon.

aunegin, (jarkipen): *ad.* Abereak yarki.

aunek. (izenorde): *izond.* Auetxek. Aonek.

annals. (aditzondo): *adond.* Onelaxa. ikus,: Onela,

aunztz, (aundiera): *adond.* ikus,: Anitx. I: Anitz, asko, aunditz, anitxko, tioso, zatiz.

aunzz-aldi. (ahnen): iz. Almena izatea.

aunitz-izan, (askitasun): *ad.* Aski-izan.

annitz-ondoa, (auuizketa): iz. Aunizketatik ateratzen dana. I: Aunizketaren Aunizkin.

aunitzen, (orokardura): *izond.* Askorena dana. Aunitzetako.

aunitzetaku, (orokardura): *trend.* Ikus,: Aunitzen.

aunitzetan.(osterakuntza): *adond.* Askotan ari-izatea,

aunitzez. (aundiera): *adond.* Askozaz etc.

aunizgai. (auuizketa): *izond.* Aunizketaz aunditzekoa dana. *j:* Aunizkai.

aunizgafi. (aunizketa): *izond.* Aunizketaz aunditu ditekena,

aunizgin, (aunizketa): *izond,* Aunizketaz beste aindoa aunditzen duena. j: Aunizki, aunizle, aunizta iĺe, toieskin,falcale.

aunizka, (erabaga): adorn'. Gauza batzuk erabaga, metaka eskeintzea edo ematea.

aunizkaiz. (anniz.keta): *ix.* Aunizketaren bidez aundiago egiten dana.

AUNIZKItTA, iz. Ugaritu; zenbakiztian egiten dan geyagotzeko egipena. Biderkcta, koizketa, toiezketa, zenbakoitza, zenbakoizketa. /(

(aindoizti), (geikuntza), (osterakuntza), (ugalketa), (zenbaki).

aunizki. (aunizketa): *izond.* Ikus.: Aunizgin. : Aunizle, auniztaile.

aunizkide. (aunizkela): *izond.* Beste zenbaki baton ondoan, aunizgin bezela jartzen dana.

aunizkiu. (aunizketa): *iz.* Ikus.: Aunitz-ondoa.

aunizkizun. (aunizketa): ŕz. Aunizketaren ebazkizuna. (ebazkizun): *iz.* Berbera.

aunizkoitz. (aunizketa): *iz.* Aunizketaren bidez ateratzen dan baste zenbakia.

aunizkoizpe. (aunizketa): *iz.* Aunizkoitz bateau sartuta dagoen baste zenbaki bat.

aunizle. (aunizketa): *izond.* Ikus.: Aunizgin. j: Aunizki, auniztaiĺe.

auniztaile. (aunizketa): *izond.* Ikus.: Aunizgin. j: Aunizki, aunizle, auniztale, toleskin,tolesle.

auniztasun. (aunizketa): *iz.* Era askotakoa izatoaren tasuna.

auniztegi. (aunizketa): *iz.* Askoren tokia. I; Aunizketa egiteko lauki berezia.

auniztekoak. (aunizketa): *iz.* Aunizketa egiteko aunizgiñak edo aunizkiak.

auniztu. (aunizketa): *ad.* Aunizketa egin.

aunka. (ants): *iz.* Zakuŕak dagien zaunka. j: Azeriak edo otsoak dagiten ulua.

aunkalari. (aots): *izond.* Zaunka egiten duena. j; Aunkari.

aunkari. (sots): *frond.* Ikus.: Aunkalari.

aunkaz. (ants): *adond.* Zauukaz ari-izatea.

aunkia. (undo): *iz.* Olio-margoa ta lie-zirdil zuriakaz estalia dagoen aloka.

alma. (enoa): *iz.* Enoa izatea.

auno-egin. (cnaa): *ad.* Guztin enoatu, nekatu.

aunoz. (coos): *adond.* Enoaz ari-izatea.

aunpagat9. (okidura): *found.* Okidura jasan ditekena. (anpadura): *izond.* Berbera.

aunpatu. (anpadura): *ad.* Okidura egin. j: Auntu. (okidura): *ad.* Barbara.

auns-belaaŕi. (belaŕ): *iz.* Orban ia beltzak dauzkaten oŕicn belafa, bortz zaiñctakoaren antzekoa dana.

aunti. (ants): iz. Ikus.: Zaunka.

aunsimin. (inka): *iz.* lntziri, zinkulin. Auri, aurkuma, intzira, intsirina.

aunstalde. (auntz): *iz.* Auntz-taldea.

aunstika. (auntz); iz, Sei tiebete edo dituen auntz txikia.

auntaintsa. (auntz): *izond.* Anntcak zaintzen dituen emakumea.

aunti. (koldartasun): *frond.* Koldata dana.

auntsi. (ekaitz): *iz.* Ikus.: Erauntsi. j: Iñutsi,

auntu. (okidura): *ad.* Ikus.: Aunpatu. (anpadura); *ad.* Barbera.

auntura. (andikeri): ŕz. Ikus.: Andikeri. (aŕokeri): ŕz. Ikus.: Molter'.

auntx. (atsikipen): *ŕz,* Zeŕaren eltzekoa. (zeta): iz. Berbera.

auntxama. (auntz); iz, Auntzaren baste izena.

auntxume. (auntz): *iz.* Ikus.: Antxume. Antxuma, aunztika, aunztipi, auña, male.

AUNTZ. *iz.* Ausnarlaria dan elxaberea, gutxi gorabera neurkin goyera duena; bore edatak utzak dagoz, lakazdunak eta atzeruntz biurtuta. j: M ñiña, miñiñi. (intz): *iz.* Gau ozkarbian dagoen ezetasuna. (zurigintza): jj iz. Gisu-oŕe eramateko peŕala. (joko): II *iz.* Irugaŕen jokoa, bein-betikoa. (dibidicta): ^l iz. Debiletaren baste izena. (oltzaburu): iz. Enbaŕa zatatzeko jartzen dan our astna. /1(abel-azkuntza), (abere), (adaŕ), (ausnarlari), (esne), (ugaztun), (ule).

auntz-adan. (zugatz): *iz.* Bare azaletik izerditzen duen tiŕimintiña ematen ducts zugatz txikia.

auntz-aran. (landare): iz. Apirka'ko landarea; bertatik, tinkaduraz, gerli gaŕatz bat ateratzen da, sendakintzan erinkoŕa bezela erabiltzen dana.

auniz-aŕain. (stain): *iz.* Ezuŕczko ezurtza ta bizkaŕaldeko egatsan arantzazko oŕailak dauzkan aŕaña, txitxaŕoaren antzekoa dana. j: Kantuko kraba, basokoatain, sakarail.

auntz-aft. (arbel): *iz.* Ikus.: Arbcl.

auntz-aska. (eyeraldi): *tz.* Eyerako gurpil nagusiaren ardatza besarkatzeu duten lau makilen bakoitza.

auntz-ayen. (landare): *iz,* Enboŕ mca du ta goratzeko baste landareren bat beaŕ du; sasien artean bizi da, ta lore mordoska gozodunak dauzka.

auntz-aza. (aza): iz. ETdu-bako aza.

auntz-baba. (utzaldi): iz. Auntzaren altxiŕia. Aunzbaba, kaka-milikuŕi, kaka-pikoŕ. (auntz): to. Berbera.

auntz-belardi. (landare): *iz.* Kardantxok dagozen tokia edo beren multzoa.

auntz-belaŕ. (landare): *iz.* Kardantxoa.

auntz-bizaŕ. (bizaŕ): *iz.* Akeŕ edo auntzaen bizaŕa. (auntz): *iz.* Berbera.

auntz-borda. (abeltegi): iz. Auntzak gordetzeko abeltegia. j: Auutzei, auntzesne-ctxe, auntzesne-tegi. (auntz): *iz.* Berbera.

auntz-edosle. (tnaltzurtasun): *izond.* Maltzuŕa dana. (crgeltasun); *izond.* Berbera.

auntz-ezko. (auntz): izond. Auntcak aginka-egiteagatik amotatuta dagoena.

auntz-fraka. (landare): ŕz. Guruzkaria dan landarea; bare ofiak margu edefak dituzte ta bare usaiña atsegiña da. j: Auntzpraka, aunzpraka, auzpraka.

auntz-lie. (ulc): *iz.* Auntzaren ulea.

auntz-indiaf. (babaŕun): *to.* Margo goŕixkaz fiabartuta dagoen babafuna.

auntz-isats. (abetxu): *iz.* Abetxu-mota bat.

auntz-jokatu. (joko): *ad.* Bein-betiko jokaldia jokatzea.

auntz-kormio. (landarc): *iz.* Ikus.: Esnabelaŕ. : Auntz-koŕomino, auntzkuŕisni, auntzkuŕurnia, aoxkorno, auzuŕunbilo, auzuŕunmilo, kuŕumia, lorguain, satoŕ-bedaŕ, sugume, ziursa.

auntz-koŕomino. (landare): *iz.* Ikus.: Esnabelaŕ. I: Auntz-kormio, auntzkurimi, auntzkuŕumia, aunzkoromino,auzuŕunbilo, auzuŕunmuio, kuŕumia.

auntz-Iafu. (laŕu): *to.* Auntz-nafumea. j: Auña-laŕu. (auntz): *iz,* Berbera.

auntz-Iaŕugiie. (taŕa): *izond.* Auntz-naŕu mea aderatzen duena. (esku-langintzak): *frond.* Berbera.

auntz-oin. (auntz); *izond.* Auntz-oña duena. j: Anntz-oiñeko.

auntz-oindun. (auntz); *izond.* Ikus.: Auntz-oin. j: Auntz-oiñeko.

auntz-oiñeko. (auntz): *izond.* Ikus.: Auntz-oin. j: Auntz-oindun.

auntz-oŕi. (landare): *iz.* Ikus.: Untz. j: Muŕuntz, suskei-osto, untxa, uskei, ttzkei, txirosto, xira. (txingil-landareak): *iz.* Berbera.

auntz-osta. (landare): iz. Ikus.: Ezkeŕayen. j: Gaukaŕ, uztailatze, Jaungo iko-atzamaŕak.

auntz-ostokide. (landare): iz. Auntz-osotaren antzekoa dan landarea.

auntz-pila. (ule): *iz.* Auntz-ileen multzoa. (auntz): *iz.* Berbera.

auntz-saldo. (abeltegi): *iz.* *Auntz*-multzoa. j: Auntz-taide, auztaldc. (auntz): iz. Berbera.

auntz-sarde. (sarde): *iz.* Luŕa bigaienez lantzeko tresna.

auntz-satai. (dibidieta): *iz.* Dibidietaren aga edo burdiñaga.

auntz-suge. (naŕazti): *iz.* Auntza€ begiak ateratzen omen dizkien augea. (auntz): tz. Berbera.

auntz-talde. (abeltegi): *iz.* Ikus.: Auntz-saido, J; Auztalde. (auntz); iz, Berbera.

auntz-ume. (auntz): *iz.* Ikus.: Antxuma. ı: Antxume, auntztipi, auña, auñe.

auntz-zaidi. (sai-abere): *iz.* Umezketarako erabiltzen dan asio aundia cdo zaldia.

auntz-zofo. (auutz); *iz.* Iriña eramateko erabiltzen dan auntz-laŕuzko zo/oa, Auntzoŕn.

auntz-zubi. (zubi): *iz.* Ixtil, lats ado edozein ur-lasteŕ gañetik' igarotzeko ipintzen dan edozein gauza.

auntzaddf. (abetxu): iz. Piko-belarkaria dan sasia. Ikus.: Legeltxoŕ, legentxoŕ, leŕin, lurlastan.

auntzai. (auntz): *(wad.* Auntzak zaintzen dituena. : Aun€zain.

auntzai-borda. (hallo): *iz.* Auntzaentzako bafioa. j: Aunztegi.

auntzak yokatu. (joko): *ad.* Joke batean azken jokaldia jokatu.

auntzalde. (abelizti): *iz.* Anntzen saldoa. (auntz); iz. Berbera.

auntzale. (eundura): *izond.* Euntzen duena, (esku-langintzak): *izond.* Barbera.

auntzaren estula. (uzkeri): *iz.* Gaŕantzi gabekoa dana.

auntzbegi. (landare): *iz.* Lastaduna dan landare bizartsu bat.

auntzbeso. (dibidieta): *iz.* Dibidietari eusteko zatikoa.

anntzdun. (waltz): *izond.* Auntzak dauzkana.

auntze jo. (gogortasun): *iz.* Ikus.: Maskuŕ. Jodura.

auntzei. (abeltegi): *iz.* ikus.: Auntz-borda. Auntzesne-etxe, auntzesne-tegi, aunztei. (auntz): *iz.* Berbera.

anntzemeki. (azkuŕi): *iz.* Antxumen zeŕakaz egiten den egosaria. (auntz): *iz.* Berbera.

auntzena, (biŕ-jabeketa): *iz.* Galdutakoa beŕiz jabetzea.

auntzerdera, (mintzoera): *iz.* Baŕegaŕia dan mintzoera.

auntzerla. (erle): *iz. Ikus.;* Eriabio. Erlaiztan.

anntzesue-etxe. (abeltegi): *iz.* Ikus.: Auntz-borda. j: Auntzei, auutzesne-tegi. (auntz): *iz.* Berbera.

auutzesne-tegi. (abeltegi): *iz.* Ikus.: Auntz-borda.]: Auntzei, auntzesne-rice. (auntz): *iz.* Berbera.

auntzile-eun. (Mc): *iz.* Auntzaren uleaz egindako oyala. (eun): iz. Berbera.

auntzile-moltzo. (ule): iz. Auntzileen multzoa.

auutziña. (anbiola): *adond.* Ikus.: Aintziña.

auntziñalco. (enbiola): *izond.* Ikus.: Aintziñako.

auntziñatasun. (anhiota): *iz.* ikus.: Anbiola.

auntziño. (auntz): *iz.* Auntzarenkuma.

auntzkari. (auntz): *frond.* Auntzak azten dituena.

auntzkl. (auntz): *iz.* Auntzaren aragia.

auntzkulu. (azazkal): *iz.* Azkazal, apoa.

auntzkufimi. (landare): *iz.* Ikus,: Esnabelaŕ. I: Auntz-komiio, auntz-koŕomino, auntzkuŕumia, aunzkuŕimi, auzuŕunbilo, auzurunmilo, azkuŕunbio.

auntzkuŕumia. (landare): *iz.* Ikus.: Esnabelaŕ. : Auntz-kormio, auntz-koŕnmino, aunizkuŕimi, aunzkuŕumi, auzufunbilo, auzuŕunndo, azkufunbio.

auntzpraka. (landare): *iz.* ikus.; Auntz-fraka. I: Aunzpraka, auzpraka.

auntzu. (antzutasun): *frond.* Ikus.: Antzu. I: Auntu.

auntzumafian. (ausnarlari): *adond.* Ausnartzen ari-izatea.

auntzufun. (landare): *iz.* Sendagaria dan landarea.

auntzutu. (esne): *ad.* Abere batek esne ematea ı^^

aunxka. (auntz): iz. Auntz txikia.

annz. (auntz): ŕz. Auntza bera.

aunzbaba. (utzaldi): *iz.* Ikus.: Auniz.-baba. I: Kaka-milikuŕi. (auntz): *iz.* Berbera.

aunzetxe. (barn)); iz. Auntzentzako bafioa.

aunzgaro. (ira): iz. Gaztañondo zaŕen utzunetan eta baste tokietan sortzen dan garoa.

aunzk-aritzea. (joko): *ad.* Beste batekin edo batzuekin galdu dana, batek bakatik ordaindu dezala eragitea.

aunzkara, (azaldi): *iz.* Auntzaren orgasm. J: Auskera, urzidera. (auntz): *iz.* Barbera.

aunzki. (aragi): *iz.* Auntzaren aragia. (auntz): *iz.* Berbera.

aunzkide. (auntz): *izond.* Auntzaren antzekoa dana.

aunzkoromino. (landare): iz. Ikus.: Auntz-koŕomino.

aunzknflmi. (landare): *iz.* Ikus.: Auntzkuŕimi.

aunzkufuma. (landarc): *iz.* Ikus.: Auntzkutumia. (beta): *Jr.* Agiñako mina sendatzeko erabiltzen dan gerli zuria ematen duen bela/a,

aunzkefumi. (landare): *iz.* Bnis.: Anntzkuŕumia. I: Aunzkuŕubi.

aunzpraka. (landare): *iz.* Ikus.: Auntzpraka. I: Auntzfraka, auzpraka, txutxupraka.

aunztegi. (baŕio): iz. Ikus.: Auntzai-borda. (auntz): iz. Berbera.

aunztegi. (abeltegi): *iz.* ikus.: Auntzei.

auaztika. (auntz): *iz.* lkus.: Antxuma. Antxume, auntxume, aunztipi, auña, aunztika.

aunztipi. (auntz): iz. Ikus.: Antxuma. Antxume, auntxume, auaztika, auña, auñe.

aunzu. (antzutasun): *izond.* Boas.: Antzu. ^: Auntzu.

auña. (auntz): *iz.* Ikus.: Antxuma. J: Antxume, auntxume, aunztipi, auñe. (size): *iz.* Ipaf-sortaldetik datefen aizea.

auña-borda. (bizitegi): *iz.* Auñaentzako txabola. (auntz): iz. Berbera.

auña-laŕu. (taŕa): *iz. Ime.;* Auntz-Iafu. (auntz): *iz.* Barbera.

auña-mendi. (mcndi): iz, Euzkadi'ren ipafaldean asita sortalderuntz edatzen dan mendileŕoa. Añnemendi, auña, pirene, subola-mendi.

auña-osteko. (mendi): iz. Auña-mendiaren baste aldekoa dana. I: Auñaz-andiko.

auña-saltzaile. (saleroste): *izond.* Auñek saitzen dituena.

auña-usai. (usain): *iz.* Auñaengandik sortzen dan usaña. (auntz): ŕz. Berbera.

auñaki. (auntz): *iz.* Auñaren aragia. I: Auñeki.

anñamendiko. (mendi): *izond.* Auña-mendiari dagokiona.

auña/. (mendi): *izond.* Auña-mendian jayo dana.

auñate. (size): *iz.* lpaŕ-sortaldetik datoŕen aizetea.

auñaz-andiko. (mendi): *izond.* Itcus.: Auña-osieko.

auñe. (auntz): *iz. Iies.:* Antxuma. Antxume, auntxume, aunztipi, mina.

auñeki. (auntz): *iz.* Antxumearen aragia. Auñeki.

auñia. (auntz): ŕz. Auntzaren kuma.

auots. (ants): iz, Ikus.: Aots.

aim!. (oyutza): *oyu.* Eupadazko deadaŕa, ^: Ikus.: Dap!.

aup-egile. (aupada): *izond.* Tkus.: Aupagile. Aupakari, aupari.

aup-egin. (aupada): *ad.* Ikus.: Aupakatu.

aupat. (oyutza): *oya.* Ikus.: Eupal.

AUPADA. *iz.* **Eraso-akli, etiketa** edo **eztabaida** bateau sartzeko, axukatu edo zirikatzearen egipen eta ondorioa, I: **Leyatasan, eztabaida,** disiadura, eupada, aupadeak. // (aitabitxi), (apen), (biurkeri), (boŕoka), (etiketa), (etsaigo), (ezpata joku), (ieyatasun).

aupada-txartel. (armada): *iz.* Aupada egiteko **ezarkia.**

aupadaka. (aupada): *adond.* Aupadaz ari-izatea. I: Aupaka, auparaka.

aupadata. (aupada): *ad.* **Aupada-egin.** Eupadatu.

aupagafi. (gorantza): *izond.* Gorantza egiteko aiia dana.

aupagile. (aupada): *izond* **Aupadak** egiten ari dana. : Aupakari, aupari, aup-egile.

aupaka. (aupada): *adond.* ikus.: Aupadaka.

aupakari. (aupada): *izond.* Ikus.: Aupagile. !: Aupari, aup-egile.

aupakatu. (aupada): *ad.* Aupada egin. I; Aup-egin.

aupaldi. (mintzabide): *iz.* Norberak adierazi nai duena esateko ado ageŕerazteko, itzak erabiltzearen egipen eta ondorioa.

aupari. (aupada): *izond.* Ikus.: Aupagile. Aupakari, aup-egile.

aupari-itzak. (itz): iz. **Olerti-€tz** alayak,

aupada. (aupatsaldi): *iz. Ikas.:* Koŕokada.

aupastasun. (aupatsald€): *iz.* Tkus.: Sabel-aize. (: Taŕatada.

aupattu. (aupatsaldi): *ad.* Koŕokadak egin.

aupats. (aupatsaldi): *iz.* Eyo-tutuan laspelak metatzea. J: Aupats-eri, aupatx, aupatz, aupetz.

aupats-erauzgaŕi. (apatsa€di): *izond* Aupatsaen **iraizketa** eragiten duena. Aupats-erauzle, (sendagaikinlza): *izond.* Aupatsaen iraizketa eragiten dues sendagaya. I: Aupats-erauzle.

aupats-erauzle. (aupatsaldi): *izond.* Tkus.: Aupats-erauzgaŕi. Aupats-kentzaie. (sendagaikintza): *izond.* Berbera.

aupats-eri. (aupatsaldi): ŕz. Ikus.: Aupats.

AUPATSALDI. *iz.* Txigoi-odian araugeak diran laspelen moltzokatzeak soŕerazten duen ondoeza. (kirats), (laspel), (putz), (cabal), (urdail).

aupatsu. (aupatsaldi): *izond.* Aupatsak dauzkana.

aupatu. (igoera): *ad.* Jaso. (gorantza): *ad.* Goratu.

aupatx. (aupatsaldi): *iz.* ikus.: Aupats. Aupatz, aupetz.

aupatx. (aupatsaldi): iz. Ikus.: Aupats, I: Aupatx, aupetz. (ontzi); Ia. Kaiku aundia canes egosteko.

aupatzaile. (gorantza): *izond.* Aupatzen, goratzen duena.

nape. (estalpen): *Ia.* **Estalpenean** dagoena.

aupetik. (mintzoera): *adond.* ikus.: Aopetik. Aupaz.

aupetz. (aupatsaidi): *iz. Ikus.:* Aupats. I: Aupatx, aupatx.

aupez. (jatsiera): *adond.* **Burns** naiz soñaren beste atalen bat beruntz jatsi edo makurtzea. (mintzoera): *ad.* Ikus.: Aopetik, aupetik.

auplde. (aukerakeri); *iz.* Autatzeko almena.

aupez. (indaŕ): iz, Egifiala.

aur. (izenorde): *Iacd.* Au. j: Ikus.: Au. I: Onek.

aura. (izenorde): *ŕa nd.* A, ura.

aurabe. (gurasordetasun): *Load.* Gurasoen ordez ari dana.

anraka. (joko): *adond.* Apongaka ari-izates.

auraxe. (izenorde): *izord.* Uraxe, axe.

aarba. (aitona): iz. Ikus.: Aitalen. Gorazo.

aurbert. (ernaltze): *izond.* Ikus.: Aurdun. I: Axun.

aurbera. (maids): *adond.* **Malda** bera, aidapa bera, (jatsicra): *adond.* Berbera.

aurbeñ. (erdialdi): *iz.* Erdi beds dana.

aurbide. (ernaltze): iz. Ume edo umegaya sabeiean daukan erne aurduua em ari egotearea egokera. J: Autibide, auŕidantza, aurbide-aro, aztuntasun, katigutasun, aurka, laŕi, izoŕaldi, puzela, sabeialdi, sabel-katigu, umetze.

aurbide-aro. (ernaltze): *iz.* ikus.: Aurbide.

aurbidean. (ernaltzc): *adond.* Auta izateko egotean. j: Umedun.

aurbiko. (konkiltasun): *izond.* Bi konkil dituena. I: Aurbitsko.

aurbiltzc. (aurtzaro): *iz.* Auten bilkura.

aurbilatu. (surtzaro); *ad.* Ikus.: Aurbiurtu.

aurbiurtu. (aurtzaro): *ad.* Aura bezela geratu edo biurtu. I: Aurbilatu.

aurdanik. (aurtzaro): *adond.* Aurtzarodanik.

aurdara. (aurtzaro): iz. Ikus.: **Aurtzaru.**

aurdi-ekai. (iraizkin): *ŕz.* Ems,: **Iraizkin.** ^: Taurtiga!lu.

aurdigi. (jaurtidura): *ad.* Bota, egotzi. I: Aurdiki.

aurdika. (burko): *iz.* Burko aundia. I: Aurdiko.

aurdikarazi. (ausiabartza): *ad.* Eratsi, ıuŕ jo.

aurdiki. (jaurtidura); *ad.* Ikus.: Aurdigi.

aurd€kika. (jaurtidura): *adond.* Botatzen, egozten ari-izatea. J: Aurdirik.

aurd€ldtzaile. (eraindu): *izond.* Eraintzen duena.

aurdikitze. (eraindu): iz. Ersintzea.

aurdiko. (bunko); *iz. Tkus.:* Aurdika.

aurdintu. (ernaltze): *ad.* Ikus.: Aurdundu. I: Aurduntu.

aurdirik. (jaurtidura): *adond.* Ikus.: Aurdikika.

aurdun. (ernaltze): *izond.* Bare sabeiean auŕa daukana. j: Axun, aurbeaŕ. (ails): *izond. Same* bat ado batzuk dauzkan ama.

aurdun-aldi. (ernaltze): *iz.* **Ikus.:** Auŕ-beaŕ. j: Aurdunde, aurduntza.

aardunde. (ernaltze): *iz.* ikus.: Auŕ-beaŕ. I: Aurdun-aidi, aurduntza.

aurdundu. (emaltze): *ad.* **Sabelean** aura soterazi. j: Axundu, aurdintu, aurdintu.

aurduntza. (ernaltze): iz. ikus.: Ad-beat. I: Aurdun-aldi, aurdunde.

aurduntrue. (seme): *Ia.* **Seme** batmen multzoa. j: Aurduntzi, aurdunzia.

aurdunzia. (same): *iz.* Ikus.: Aurduntze. ^: Aurduntzi.

aura. (zartzaro): *iz.* Urteak asko dituen **gizmo** edo **emakumea. j: Agure. (aditz):** *ad.* Aue, aude.

auren. (andi-manditza): *izond.* Andi-mand€a dana.

aurerkeria. (arduragabetasun): *iz.* Ardurarik ez izatea. j: Aurertazun.

auref. (nagi); *izond.* Alpeŕa dana. (zezen): iz: Basa-beya.

aurertarzun. (nagi): *iz.* Alperkeria. Aurertasun.

aurertazun. (arduragabetasun): *iz.* Ikus.: Aurerkeria. Aurertasun,

aurertu. (nagi): *ad.* Alpertu, nagitu.

aurez. (egiantz): *adond.* Ausaz, bearbada.

aurgabe. (same): *izond* Semerik eztuena.

aurgabztu. (antzutasun): *ad.* Auŕak izatekn ezindu.

aurgaitz. (etsaigo): iz. Aŕemanetan otzitzea. (aurtzaro): *iz.* Oaiztoa dan auŕa.

aurgaizto. (erdialdi): *iz.* Bizirikjayo eztana; ega€zi ta izan dana.

aurgaiztu. (etsaigo): *izond.* Alkaŕenganako asafeturik dagozenak. (aurtzaro): *ad.* Auta gaiztotu.

aurgaldu. (erdialdi): *ad.* Auŕ-egotzi. I: Sciña bota.

aurganik. (joandako): *adond.* Lenagotik.

aurgile. (erdialdi): *izond.* Erdibefia dana.

aurgsn. (adiontasun): *ft.* Ikus.: Abagun, abagune. (maitasun): *izond.* Auŕak matte dituena. (erdialdi): I, *ad.* Erditu.

aurgiutz-ondoren. (erdialdi): *iz.* Erdialdi ondoko aldia.

aurgintza. (erdialdi): *in.* Erditzearen egipena.

aurgintzaki. (erdialdi): *in.* Tkus.: Ertondoko.

aurgiutze. (erdialdi): *in.* Erditzea. I: Aurgitea.

aurgifian. (urbiltasun): *adond.* Oso urbil egotea. j: Aurgiñean.

aurgisa. (aurtzaro): *adond.* Auŕ bezela ari-izatea.

aurgitea. (erdialdi): *in.* Tkus.: Aurgintze,

aurgiteko egon. (ernaltze): *ad.* Auŕa izateko egon.

aurgaizte. (erdialdi): *iz,* Aurgaiztoa izatea.

aurgora. (maida): *adond,* Aldapa gora.

auri. (inks): iz. Ikus.: Aunsimin. I: Atria. aurkuma, inlzira. (abesti): *in.* Bun eta negartsua dan abestia. (ants): ,I *iz.* Ikus.: Deadaŕ. : Alarao, goauta, lakayo. (zakuŕ): jI *iz.* Ikus.: Aiñuri. J: Ayuri, goauta, mauba, oŕobia, ofugu, ulu, ulubi, zaiaka. (euri): *(iz.* Tkus.: Euri. (izenorde): jj *inord.* Orixe.

auri-adaŕ, (uztai): *iz.* Ortzian eta atria amaitzen danean agertzen dan margo batzuetako uztaya.

auri-egilc. (inks): *izond.* Aurika ari dana.

auriaka, (ants): *adond.* Auriak ematen ari-izatea. (inka): *adond.* Ikus.: Aurikz.

auriaz, (inks): *adond.* Aurika ari-izatca. ^: Auriaka.

aurikatu, (tanks): *ad.* Topo-egin, bcaztopatu. (erorkcra): *ad.* Erori, jausi.

auriketa. (ekaitz): *iz,* Ikus.: Ekaitz. I: Amite.

auriko. (zalapart): *ŕz,* Ikus.: Zalapart.

aurin. (aogozo): iz. Aotik botatzen dan aogozo edo adaŕ ugari.

aurin-belaf. (belaŕ): iz. Zati gabeko Wreak dituen landarea, odi antzeko zurtoñez oñaŕiari batuta; oŕela bilduta dagozen toreak, idortu ta austuta, zomofo-iltzalea dan autsa ematen dute.

aurio. (txori): *iz.* Lumak ori ta egoak eta isatsa beitzak dauzkan txoria, Gaŕaztaŕo, durdura, durdula.

aurite. (ekaitz): *iz.* Ikus.: Auriketa.

auritsu. (atsaidi): *izond.* Adiaka ari dana.

auritxa. (emanketa): in. Eguefitan egiten dan bezuza.

aurin. (aots): *adond.* Uluak ematen ari-izatea.

aurizketa. (iauliketa): *iz.* Ostikatzearcn egipena.

aurizki. (iauliketa): *ad.* Ostikatu. I: Aurizkitu. (tanka): *ad.* Beaztopatu. I: Aurizkitu. (zapa): I, *ad.* Bstutu, ertsatu. (lastertasun): j *ad.* Lasteŕ-arazi.

aurizkitu. (iauliketa): *ad.* Ikus.: Aurizki. (tanka): *ad.* Berbera. (zaps): ,I *ad.* Berbera. (lastertasun): II *ad.* Berbera,

aurk-ekintza. (aurkaketa): *iz.* Zerbaiten aurka egitea.

aurka. (jarmaiñera): *iz.* Ukabilan euki diteken edozeren pusketa. (esku): *adond.* Eskukada, paŕastan. (ereintza): *(ad.* Bufustaka ereintzea. (auŕetasun): II *iz.* Auŕean dagoena. (alde): jj *adond.* Auŕezko ari-izatea. (emaltze): II *in.* Ikus.: Aurbide.

aarka-agindu. (eurtapen): *iz.* Ikus.: Atzeragintza.

aarka-egite. (jarkipen): *izond.* Jarkipena dagiena.

aurka-egin. (aurkaketa): *ad.* Gauza bat beste baten aurka ipiñi,

aurka-egite. (aurkaketa): *in.* Gauza bat baste baten aurka ipintzea. I: Aurka-ezartze, aurkatasun, aurkatze.

aurka-ezartze. (aurkaketa): iz. Ikus.: Aurka-egite.

aurka-eziña. (aurkaketa): *izond.* Aurkako izan ezin ditekena.

aurka-eziñez. (aurkaketa): *adond.* Aurkako ezin jaŕi ari-izatea.

aurka-ipintze. (aurkaketa): *in.* Aurkaketan jartzca.

aurka-itz. (aurkaketa): iz, Adierazpen bates aurka esaten dana. I: Aurkakizun.

aurka-jafi. (aurkaketa): *ad,* Zerbaiten aurka zerbait

aurka-salu. (salakuntza): *iz.* Salakuntza baten aurka egindako baste bat.

aurka-tzintzuf. (zintzur'): iz. Zintzuf-aurkakoa.

aurka-xiio. (zearkadura): *iz.* Zearka nŕupatzen dana.

aurka-zulo. (meatze): *in.* Jaŕita dagoen lerkai baten azpian ipintzen dan bestea.

aurkabel. (atsekabe): *izond.* Arpegian atsekabea erakusten duena.

aurkaburua. (jazargo): *iz.* Iritzi baten aurkakoa dana.

aurkada. (aurtzaro): *in.* Aden egipena edo esaldia. I: Aurkeri. (jarmaiñera): *iz.* Ukabilean artu ditekena,

aurkagafi, (aurkaketa): *izond.* Aurka jaŕi ditekena.

aurkagile. (aurkaketa): *izond.* Jazartzen duena. (jazarketa): izond Berbera. I: Aurkari.

aurkaindafa. (ostetasun): *iz.* Ikus.: Ostetasun. j: Ayeŕeragiña.

AURKAKETA. *iz.* Gauza bat baste baten auŕeanjartzearen egipena. I: Erkatzea. i1(erkabide), (ezarmen), (gainberadura), (jazargo), (leku).

aurkakida. (aurkaketa): *iz,* Notin edo gauza bat baste baten auŕean edo aurka jartzea. : Aurkcgo.

aurkakizun. (aurkaketa): *iz.* Ikus.: Aurka-itz.

aurkako, (aurkaketa): *izond.* Aurka jaŕita dagoena. I: Ziri-mutaf.

aurkakatasnn. (aurkaketa): *in.* Jazargokoa izatca.

aurkal, (aurtxaro): *adond.* Auŕ bakoitzarentzat banatzean ari-izatea. (banaketa): *adond.* Berbera.

aurkalari. (aurkaketa): *izond.* Aurka ari dana. I: Aurkerazle.

aurkaldeko. (aurkakota): *izond.* Aurkakoa dana.

aurkaldi. (aurkaketa): *iz.* .Jazarketaz ari-izatca. (jazarketa): *iz.* Berbera.

aurkan ari. (ernaltze): *ad.* Auŕak izateko emakumea tun.

surkari. (aurtzaro): *izond.* Aufenganako zaletasuna duena. (aye!): *izond.* Berbera. (aginpide): II *izond.* Aginpidea darabilena. (norabide): II *frond.* Norabidea ematen duena, (jazarketa): II *izond.* ikus.: Aurkagile. (ostekeri): Ij *izond.* Ostakeria jaaitzen duena. (aurkaketa): II *izond.* Aurka ari dana. (etsaigo): II *izond.* Etsaya bezela agertzen dana. (kalte): II *ŕnand.* Kaltegaŕia dana.

aurkasoinkia. (eritasun): iz. Eri-ekarleen aurka,soñean sortzen dan gai berezia.

aurkatasun. (aurkaketa): *iz.* Ikus.: Aurka-egitc.]: Aurkatze.

aurketu. (aurkeztasun): ad. Norbaiten ado zerbaiten auŕean egon. (bildura): *ad.* Nunbait alkartu.]: Aurketu. (aurkaketa):]] *ad.* Gauza bat beste baten auŕean ipifu.]: Erkatu, opo-ipiili.

aurkatzaiĺe. (aurkaketa); *izond.* ikus.: Aurkagiĺe. (jazarketa): *izond.* Berbera.

aurkatze. (arkaketa): *ft.* Ikus.: Aurka-egite. I: Aurkatasun.

aurkaz. (aurkaketa): *adond.* Auŕez egotea.]: Aurkazean.

aurkaz-aurka. (aurkaketa): *adond.* Auŕez-auŕe. : Aurkez-auŕe, aurkez-aurtze, aurkian, aurkia-aurki, aurkez-aurke, aurpegiz-aurpegi.

aurkazlco. (elizti): *izond.* Eiiztian osterako asmoa adierazten duena. (aurkaketa): *izond.* Aurkakoa dana.

aurke. (aurkeztasun): iz. Ikus.: Aurkeztasun. : Aurketzc.

aurkego. (aurkaketa): iz. Ikus.: Aurkakida.

aurkerazle. (aurkaketa): *izond.* Ikus.: Aurkalari.

aurkeri. (nagi): iz, Lancgiteko edo norberaren eginbeaŕak betetzeko mukerkeri ado iguintza. (aurtzaro): *ft.* Ikus.: Aurkada. j: Aurkari.

aru'kestaya. (aurkaketa): *ft.* **Unama** baten aurka jartzen dan Iestea. (unama): *iz.* Berbera.

aurketa. (aurtzaro): iz, Ikus.: Aurtzaro. Aurdaro, aurkunde, aurkuntza. (aurkintza): *iz.* Aurkitzcareu egipena.

aurketu. (aurkaketa): *ad.* Notin ado gauza bat baste baten auŕean edo aurka (bildura): *ad.* Ikus.: Aurkatu.

aurkezze. (aurkeztasun): iz. Tkus.: Aurke.

aurkez. (aurkeztasun): *adond.* Aurlceztasunean egotea.

aurkez-aurke. (aurkaketa): *adond.* Ikus.: Aurkaz-aprka. j: Aurkez-auŕe, aurkez-aurize,autez-auŕe, aurkian, aurkiz-aurki, aurpegiz-aurpegi.

aurkez-auŕe. (aurkaketa): *adond,* ikus.: Aurkaz-aurka. I: Auŕez-au°e, aurkez-aortae, aurkian, aurkiz-aurki, aurkcz-aurke, aurpegiz-aurpegi.

aurkez-aurtze. (aurkaketa): adond. Ikus.: Aurkaz-aurka. I: Auŕez-auŕe, aurkez-auŕe,aurkian, aurkiz-ourki, aurkez-aurke,aurpagiz-aurpegi.

aurkez-egin. (aurkeztasun): *ad.* Ikus.: Aurkeztu. I: Aurkez egon, naarmendu.

aurkez-ezln,(aurkeztasnn): *izond.* Aurkeztu ezin ditckena.

aurkezgaŕi. (aurkeztasun): *izond.* Aurkeztu ditekena.

aurkezkan. (aurkaketa): *adond.* Alkaŕen aurka ari-izatea.

aurkezkizun. (aurkeztasun): *iz.* Aurkeztekoa dana.

aurkezko. (etsaigo): *izond.* Etsaya dana.

aurkezkoi. (aurkeztasun): *izond.* Aurkezteko dagoena.

aurkezkuade. (aurkeztasun): iz Miren neskutsaren aurkezpena. (neskutsa): *iz.* Berbera.

aurkeztari. (aurkeztasun): *izond.* Aurkezten duena. Aurkezle, aurkeztaite, aurkeztatzaiĺe.

aurkezle. (aurkeztasun): *izond.* lkus.: Aurkezlari.]: Aurkcztaiie, aurkeztatzaiĺe.

aurkezpen. (aurkeztasun): *iz.* Tkus.: Aurkeztasun. 1: Aurkezte, ikusbegi.

aurkeztaiĺe. (aurkeztasun): *izond.* Ikus.: Aurkeziari. I: Aurkezle, aurkeztatzailc.

aurkeztari. (aldundi): *izond.* Aidundirako alduna dana.

AURK1 ZTASUN. *iz.* Noun ado gauza bat bertan egotearen egipen eta ondorioa. I: Ordezpena, aurkezpen, aurkezte, aurke, ikusbegi, izantze, // (bateratasun), (bizitegi), (egokera), (elducra), (izaeea), (leku).

aurkeztatu. (adierazkizun): *ad.* Aurkeztean zerbait adierazi. (antzcrti): *ad.* Antzerkia aurkeztu.

aurkeztatzailc. (aurkeztasun); *izond.* Tkus.: Aurkeztari.]: Aurkezle, aurkeztaiĺe.

aurkezte. (aurkeztasun): *iz.* Tkus.: Aurkeztasun.]: Aurkezpen.

aurkeztu. (aurkeztasun): *ad.* Norberaren burns erakutsi. I: Nunbaitean edo egintza bateau agertzea.]: Agintari ado buruzagi baton auŕean agertzea.]: Noribait zerbait eskeiñi edo ematea.]; Elburu baterako norberaren burua eskcintzea. j; Duintasun edo arazo baterako norbait eskeintzea. j; Aurkitu, aurkez-egin, naarmcndu, sortu.

aurkeztu-eza.(aurkcztasun);iz, Aurkeztasuuik ez izatea.

aurka. (lastertasun): *adond.* Bats.: Bercala. I: Aurki, laistet, laistertxe, iraiz-batean, umetxoan. (zalantza): *adond.* Zalantzik gabe. (esertoki):]I *iz.* Ikus.: Aniki. (aurkintza): *iz.* Bats.: Aurlclntza. I; Aurki-beŕi. (auŕetasun):]j in. Auŕeko aldea. (urbiltasun);]] *adand.* Zerbaiten urbiltasunean izatea-(alborakuntza): *odour'.* Gutxi gorabera. (aurtzaro): j] *adond.* Auŕen eraz. (auŕetasun): *adond.* Ikus.: Arestian, (erakotasun): H *izond.* Egokia dana.

aurki-befi. (aurkintza): iz. Btu.: Aurkintza. : Aurki.

aurki-gune. (bateratasun): ŕ .. Baterako urea.

aurkl-izpi. (bateratasun): iz. Zerbaiten gañcan jausten dan izpia. (argi): Berbera.

nurki-leku. (leku): *iz.* Aurkitzeko tokia.

aurki-sailka. (auŕetasun): *iz.* Auŕetik doana.

aurki-zoko. (zoko): *iz.* Bateratzearen zokoa. (bateratasun): *iz.* Berbera.

aurkian. (aurkaketa): *adond.* Ikus.: Aurkaz-aurka. I: Auŕez-auŕe, aurkez-auŕe, aurkez-aurtze, aurkiz-aurki, aurkez-aurke, aurpegiz-aurpegi, aurki-aurkian.

aurkiarazi. (aurkintza): *ad.* Aurkitu-eragin.

aurkibide. (aurkintza): *iz.* Aurkitzeko bides; idazti baten arkibidea. j: Ikus.: Arki-bide. : Aurkigi, aurkitegi, arkileŕo, zer-nun,

aurkide. (aurtzaro): *izond.* Urte bureau jayotako auŕak.

aurkidiño. (lastertasun): *cam!,* Lasteŕ arte, aurki arte.

aurkidio. (agut): *adond.* Aguf-egiteko era bat.

auridentza. (aurkintza): iz. Ikus.: Aurkintza.]: Iderentza. (luŕaide): *ft.* Inguru-alde, luŕ-alde.

aurkigai. (aurkintza): *izond.* Aurkitzeko al ditckena.

aurkigafi. (urbiltasun): *izond.* Urbil dagoena.

aurklgi. (aurkintza): iz. Tkus.: Aurkibide. Aurkitegi.

aurkiketa. (agerketa): iz. Ikus.: Agerketa.]: Aurkikunde.

aurkilco. (uŕentasun): *izond.* Laisteŕ jazotzekoa dana,

aurkikunde, (agerketa): iz. Ikus.: Agerketa. Aukkiketa.

aurkilot. (aurtzaro): *iz. Auŕ* txikia. j: Aurskila.

aurkin. (adiontasun): *iz.* Adiona, mugona. j; Aurkintze. (maitasun): *izond,* Auŕak matte dituena. l: Aurklosa, aurkoi, aurzilo. (aurizaro):) *izond.* Berbera,

AURKiNTZA. *iz.* Biĺatu gabe notin edo gauza bat aurkittea. I: Aurkitutakoa.]: Edireitza, aurki, aurki-beŕi, aurkientza, aurkitza, iderentza, idorogo,

idorokunde, idorokuntza, idoropen, idireite, yaŕugl. (aurtzaro): *iz.* Aufen aroa. (leku): II *iz.* Told. (gaztezaro): II *iz.* Gaztetasuna gaztedia. /I (agerketa), (asmakuntza), (ateragen), (ez-uste), (ikusmen).

aurk€ntze. (berarizko): is. Edozein gorputzaren berarizko atala. (teku): *iz.* Ikus.: Leku. I: Told. (egoera): II *is.* Ikus.: Egoera. I: Krozka, mane, zanporc. (untie): 11 *is.* liens.: Ariuŕe. (adiontasun): II *iz.* tkns,; Aurkin. I: Adiona, mugona.

aurkiña. (urbiltasun): *adond.* Urbil egotea.

aurklñean. (urbiltasun): *adond.* Oso urbil agoras. j; Aurkivan, aurkiñian.

aurkipen. (aurkintza): *iz.* Aurkitearen egipena.

aurkitegi. (aurkintza): iz. Ikus.: Aurkibide. 1: Aurkigi.

aurkilo. (lastertasun): *adond.* Berealaxe.

aurkitu. (aurkintza): *ad.* Aurkintza cgm. I: Kausitu, jaŕugi, idoro, iratu, opatu, sortatu, topo-egin, erexatu, kukatu, yaŕugi, upatu, jaŕekin, kaustu. (aurkeztasuu): *ad.* ikus.: Aurkeztu.

aurkitz. (gai): *iz.* Ikus.: Gei. j: Izgai.

aurldfza. (aurkintza): *iz.* Ikus.; Aurkintza. j: Idorogo.

aurkitzaile. (aurkintza): *izond.* Aurkitzen duena.

aurkitze. (bateratasun): *iz.* Baste zerbaiteaz bateratzea.

aurkixe. (lastertasun): *adond.* Berealaxo.

anrluz. (alde): *adond.* Alde nagusiaz ari-izatea.

aurkez-aurki. (aurkeztasun): *adond.* Ikus.: Aurkaz-aurka. j: Auŕez-auŕe, aurkez-auŕe, aurkez-aurtze, aurkian, aurkez-aurke.

aurkizat. (izar): iz. Ikus.: Artizaŕ.

aurklosa. (maitasun); *izond.* Ikus.: Aurkin. I: Aurkoi. (aurtzaro): *izond.* Berbers.

aurko. (zuzentza): *adond* Zuzentzaz ari-izatea. (aurkaketu): *adond.* Aurka egotea.

aurkoi. (maitasun): ŕzond. Ikus.: Aurkin. I: Aurklosa, aurzilo. (aurtzaro): *izond.* Berbera.

aurkola. (itxidura): *iz.* Ikus.: Itxidura. I: Itxiketa.

aurkolo. (aurtzaro): ŕz. Atli aundia dana.

aurkots. (auŕetasan): *is.* Lan baten auŕetik abesten ado jotzen dana.

aurlroxpe. (erdialdi): ŕz. Aut-egozte. I: Tkus.: Auŕegoizte.

aurkuma. (ants): iz. Ikus.; Auri.

anrkunde. (aurtzaro): ŕs. iks.: Aurtzaro. Aurdaro, aurketa, aurkuntza, aurmendu.

aurkuntza. (aurtzaro); *iz.* lkus.: Aurtzaro. I: Aurdaro, aurketa, aurkunde, aurnrendu.

aurkuntzc. (maitasuu): iz. Auŕenganako ma€tasnna. (aurtzaro): *is.* Berbera.

aurlagnu. (auŕontzi): *iz. Ikus.:* Erdoste. I: Ertondoko, auŕ-laun, auŕ-Ixaŕ, auŕ-zoŕo.

aurlagunak. (aurtzaro): *iz.* Aurtzaroko lagunak.

aurlariak. (gudaritza): iz. Gudaroste baton auŕekoak.

aurmen. (atospen): iz. Ikus.: Atospen. (azao): *iz.* Ikus.: Eskukada.

aurmendu. (aurtzaro): ŕz. ikus.: Aurtzaro. I: Aurkunde, aurkuntza, aurmentu.

aurmenka. (azao): *adond* Aurmenez ari-izatca.

aurmerda. (aurtzara): iz. Mizketuta dagoen auto,

aurmin. (ohm): *iz.* Erdialdiko oñazea. (erdialdi): *iz.* Berbera. (aurtzaro); II *iz.* Autumn oñazea; amak auŕengatik izaten dutnn oñazea.

aurmultxo. (aurtzaro); *is.* ikus.: Aurtzaro. ;; Auŕen taldea.

aurn€tu. (erakolasun): *ad.* Batera etoŕi.

aurño. (artzaro): *iz.* Ikus.: Auŕ-mamoŕ. I: Neiña, aurñi.

aurore. (arto): *iz.* Arto-ogia.

aurpeera. (rnenpokotasun): *iz.* Ikus.: Menpekotasun. I: Mendekotasun.

aurpegi. (arpegi): *iz.* Giza-buruaren auŕeko zatia, bekokiaren asikeratik okotzeraño. j: Oŕen antzekoa dan abere batzuena. ; Aorpegi, arpegi, menu. *II* Aurpegi medaŕ, meat eta abaŕ. (begi): *iz.* Belot betazat azpian egiten dan margo ubela.

aurpegi artu. (akaŕ): *ad.* ikus.: Akaf. I: Aurpegira eman.

aurpegi-aire, (arpegi): iz. Arpegiaren atalak.

aurpegi-aundi. (arpegi): *izard.* Aurpegi gogoŕa duena.

aurpeg€-beltz. (arpegi): *izond.* Aurpegi lan, buluŕ andi.

aurpeg€-egin. (jazargo): *ad.* Aurka jati.

aurpegi-estnli. (katamalo): *ad.* Mozoŕotu.

aurpegi-estallel. (katamalo): ŕz. Muzoŕoaren jantzia.

aurpegi-ezagule. (arpegi); *izond.* Arpegiz notiñak eŕaz ezagutzen dituena. I: Aurpegi-ezagutzaiĺe.

aurpegi-ezagutzaile. (arpegi): *izond.* Ikus.: Aurpegi-ezagule.

aurpeg€-ezufak. (ezuŕ): *iz.* Arpegian dagozen ezuŕak.

aurpegi-goti. (arpegi): iz. l+stali gabeko arpegia.

aurpegi-ikuste. (artueman): *iz.* Alkaŕ ikusi.

aurpegi-izan. (azarkuntza): *ad.* Azarkuntza-izan.

aurpegi-kirio. (arpegi): *iz.* Arpegiko Idrioa.

aurpegi-mozoŕo. (katamalo): *iz.* Arpegia estaitzeko erabiltzen dana. I: Aurpegi-aide, aurpegi-ordeko.

aurpegi-oneko. (arpegi): *izond.* **Arpegi** ona erakusten duena.

aurpegi-orde. (katamala): *is.* Ikus.: Aurpegi-mozoto. I: Aurpegi-ordeko.

aurpegi-ordeko. (katamalo): iz. Ikus.: Aurpegi-mozoŕa. I: Aurpegi-orde.

aurpegiera. (arpegi): *iz.* Ikus.: Arpeg€.

aurpegiko. (arpegi): *izond.* Arpegiari dagokiona. I: Arpegiko. (tanpa): *iz.* Ikus,: Belariondoko. I: Belaŕondoko.

aurpegilun. (arpcgi); *is.* Arpegi goibela duena.

aurpegira eman. (aka): *ad.* Ikus.: Akat. j: Aurpegi arts.

aurpegiratu. (arpegi); *ad.* Zerbait egiztatzeko, notin batzuk alkaŕen auŕean ipiñi-erazi. (egozketa): *ad.* Ikus.: Egotzi. j: Iratxiki.

aurpegitzaŕ. (katamalo): *iz.* Katamalo aundia.

aurpegiz-aurpegi. (aurkaketa): *adond.* Ikus.: Aurkaz-aurka. j: Aurkez-aurtze, aurkez-aufe, aurkez-aurke, aurkiz-aurki, auŕez-auŕe, aurkian, buruz-buru, bekoz-beko. (arpegi); *adard.* Berbera.

aurpeko. (bunko): iz. Burko luzea. I: Ikus.: Bunko.

aurpetik. (estalpen): *adond.* Aopean ari-izatea. (poz): *adond.* Pozez, gaga ones.

nuŕ. (aurtzaro); iz. aurtzaroan dagoena; oso gaztetxoa dan notiña. I: Nerabe, nini, ii€ñi, ñiki, sei, sein, seitxu, uau, ume. (malda): iz. Ikus.: Aldapa. (aditzondo); JI *adond. Aoŕ,* ortxe. (esku): II iz. Eskuaren barnea. (izcnorde); Ij *Lord.* "Au" €zenordearen aldaketa. (gaŕaztulu):) *iz.* Adaroaren arezaŕa. (jannaiñera): II *iz.* Ukabilan euki diteken edozeren pusketa. (joko): Ij *iz.* Itxita dagozen bi eskuetatik bateau

dagoen gauza bat zeiñean dagoen igartzeko egiten dan jokoa. I; Esku-aŕo, esku-de, esku-azpika, esku-barne, esku-balen.

aufa!. (oyutza): *oyu.* Erabagitasuna adierazteko erabiltzen dan itza, oyutza. (erabakitasun): *oyn.* Berbera. (abesti): iz. lletaetan abesten dan abestia.

aufa galdu. (erdialdi): *ad.* Bizi al-izateko baño tenago, auŕa erditu. I: Gaidu-egin, idols egin.

atria uken. (erualtze): *ad.* Emakume bat aurdun egon.

aufa-biztu. (ernaltze): *ad.* Aurdun grata. I: Auŕa-piztu.

aufa-egin. (erdialdi): *ad.* Erditu.

aufa-egotei. (utziera): *ad.* Auŕa nunbait utzi. (aurtzaro): *ad.* Berbera.

aufa-piztu. (ernaltze): *ad.* Ikus.: Auŕa-biztu.

aufaba. (aitona): iz. Ikus.: Asaba. Auŕeko. (anbiola): *iz.* Berbera. (gurasordetasrm): II *izond.* Gurasoen order ari dana. j: Auŕabe.

aufabe. (gurasordetasun): *izond.* Was.: Aulaba.

autabeaf. (ernaltze): *izond.* Bare sabelean auŕa daramana

auf-aberats.(azaldi): *izond.* Ernarazteko aimena duena.

aufalcuntza. (auŕerakuntza): *iz.* ikus.: Auferalruntza. I: Auŕerapen. (zirikaldi): *izond,* Zirikatzekoa dana.

aufalde. (aurtzaro): *iz.* Aden taldea. I: Auŕeria. (auŕerakuntza): *iz.* Auŕean dagoena.

aufaldi. (ernaltze): *iz.* Ada amaren sabelean dagoen aldia.

aufanda. (jaŕaipen): *iz.* Ikus.: Safaipen.

autandetu. (jaŕaipen): *ad.* ikus.: Jaŕaitu. I: Aufendatu.

auf-andi. (gizonkil): *iz.* Ikus.: Andraguren, J: Andrakila, auf-aundi.

auf-antzeko. (aurtzaro): izond. Audi bezeia ari ta agertzen dana.

auf-antzera. (aurtzaro): adond. Aura bezela ari-izatea.

aufaren. (aurtzaro): *izond.* Aurtzaroari dagokiona,

auf-aro. (aurtzaro): *iz.* Ikus.: Aurtzaru.

auf-astun, (erualtze): *izond.* Auŕaldian auŕeratuta dagoena.

aufatzeak. (azpegi): *ft.* Gauza baten azpegiak. 1: Ikus.: Azpegi.

auf aundi, (gizonkil): iz. Ikus.: Anderekil. Anderexka.

auŕaz. (mailegu): *adond,* Malleguz ari-izatea. (aintziñatasun): *adond.* Aintzifiatasunez ari-izatea.

auf-aziera. (aurtzaro): iz. Aurtzaroaren lenengo urteetan egiten dan aziera.

aafsale. (aurtzaro): *izond.* Auŕ-aziera egiten ari dana.

aut-aztakin, (azta): *iz,* Umeak aztatzcko aztakia.

auf-barata. (baratz): *iz.* Auŕentzako gertuta dagoen baratza.

auŕ-baŕietan egon. (ernaltze): *ad.* **Emakume** bat aura izateko egon.

auf-beat. (ernaltze): iz. Emakume batck bare sabelean atria eukitzea. I: Aurduu-aldi, aurdunde, aurduntza.

auf-biidef. (aogozo): *iz.* Auŕen [Oda.

auf-bitako. (konkiltasun): *izond.* Ikus.: Aurbiko.

aufdeskorga. **(orga): iz.** Auŕak eramateko burdia. j: Auŕ-gurdi. (aurtzaro): *iz.* Berbera.

ante. (auŕetasun): *iz,* Auŕetasunean dagoen tokia. (joandako): *iz.* **Joandake** aidia.

ante emon. (aurkaketa): *ad.* Ikus.: Auŕe-egin.

aufe-adierazi. (adierazkizun): *ad.* Auŕetik, Lendik adierazi. (aintziñatasun): *ad.* Berbera.

ante-alde. (auŕetasun): iz. Auŕeko **aldea,** I; Ikus.: **Aufetasun,** auŕekoalde, tendasun,obespen.

aufe-aldean. (auŕetasun): *adand.* Auŕeko tokian. j; Auŕean. (aurkaketa): *adond.* Zurbaiten auŕean egotea,auŕez-auŕe egotea. ; Auŕean.

aufe-artu. (auŕerakuntza): *ad.* Beste bat ban's) lenago Joan, ibili... (aintziñatasun): *ad.* Aintziñatasunez zerbait artu, edo nunbaitean egon,

aute-artzaile. (auŕerakuntza): *izond.* Auŕetik ari dana edo zerbait artzen dueua.

aufe-artze. (auŕerahmtza): *iz.* Ikus,: **Auferalruntza.** (aintziñatasun): Ikus.: **Alntziñatasun.** (montio): II *iz.* Auŕetik egindako **montio.** 1: Auŕe-asmo.

aufe-artzelco. (gertuera): *izond.* Auŕezpenean egiten dana.

aufe-asrno. (gertuera): iz. ikus.: Auŕezpen. (montin): *iz.* Ikus,; Auŕe-artze.

aufe-atezatu. (atezu); *ad.* Auŕetik atezatU.

aufe-aukeratu. (aukerakeri); *ad.* Auŕetik zerbaiterako gertu. (eldubeaŕ): *ad.* Berbera. (autakuntza): II *ad.* Auŕetik autatu.

aufe-azkenak. (asiera): *iz.* Mustuŕetakoak. (mustuf): iz, Berbera. (amai): *iz.* Barbera.

aufe-baldintza. (gertuera): *iz,* Auŕetik gertutako baldintza. (baldintza): *iz.* Barbera.

aufe-begiratu. (gertuera): *ad.* Auŕetik gertu, begiratu.

aufe-bideak. (aintzin-solas): *iz.* Ainizin-solas antzekoak diranak. Auŕekoak.

auŕe-dastatu. (gozamen): *ad.* Lendik gozatu. ; Aufe-gozatu.

ante-dofe. (dole): *iz.* Auŕean dagoen dotea.

aufe-egal. (kapel): iz. Ginbalaren auŕeko zatia. j: Txapel-egal.

auŕe-egin. (aurkaketa): *ad,* Aurka jaŕi. I: Auŕe emon.

auŕe-elkarld. (antolaketa): *iz.* Lendik antolatuta dagoena.

aufe-gabeko.(auŕetasun): *frond.* **Auŕetasunik** artuana.

ante-gels. (antzoki): iz. **Antzokietan antzerkiak ikusteko** dagoznn gels berezietako bakoilza.: Aufe-zizku.

aufe-gozatu. (gozamen): *ad.* **Ikus.:** Auŕe-dastatu.

aufe-gurintxo.(guruin): iz. **Puxikaren** lepoaz batuta dagoen **guruin txikia, ugaztunen aŕek daukatena.**

auŕe-gurifielco mills. (guruin): *iz.* **Auŕe-gurintxoaren** anpadura. (eritasun): *iz.* Berbera.

auŕe-ibildarl. (anŕerakuntza): *izond.* Nunbait lenengoa ibili dana.

aufe-ibildaf. (auŕetasun); *izond.* Auŕetik donna.

aufe-ikusi. (len-ikoste): *ad.* Lendik ikusi.

aufe-iicusle. (len-ikuste): *izond.* Lendik ikusten duena.

aufe-ikuspen. (len-ikuste): iz. ikus.: Len-ikuste.

AUŕE-IRITZI. *iz.* **Len-epaitzearen egipen eta** ondorioa, I: Oñaŕi aski gabe ado bidezko edo zentzuzkoa danetik aldenduta, norbaitek eratzen dean iritzia. I: Auŕe-susmo. ll (auŕetasun), (gogai), (gogaldieza), (irudimen), (isikortasun), (susmo), (tutubio), (zentzun).

aufe-irizle. (auŕe-iritzi): *izond.* Auŕetik iritzia ernaten Miens,

auŕe-iruditu. (irudi): *ad.* Auŕetik irudia izan edo egin,

aufe-itz. (aintzin-solasj: *iz.* Idazti baton itzaurea.

aure-izan. (izaera): *ad.* Aureetik izan.

aufe-izate. (izaera): *iz.* Aureetikizandako izaera.

aufe-izlarl. (aintzin-solas): *izond.* Itzaurea egiten duena.

aufe-jalcitun. (ten-ikuste): *izond.* Geroko gauzaen ezagupena duena.

aufe-jafi. (aufetasun): *ad.* Aureetik

aufe-joan. (aurerakuntza): *ad.* Norbait baño lenago joan.

aufe-lan. (Ian): *iz.* Aureetik egindako lana. -

aure-lege. (lege): iz. Ontufea ematen duen loges. (outdo): *iz.* Berbera.

aufe-mugatu. (abelcra): *ad.* Aureetik abelera artu.

aufe-ogi. (ogi): *iz.* Otartxo bateau ogitxo bat eramaten aoku-aurean doan emakumea.

aufe-oratu. (ore): *izond* Lendik oratuta dagoena.

aufe-elk (Idazti): *iz.* Idazti-aufea baño lenago dagoen ella.

aufe-aste. (aditzondo): *adond.* Len eta gero.

auto-sail. (gudaritza): iz. Auferuntz lenengoa doan gudari-multzoa.

aufe-sayatu. (sayo): *ad.* Aufetik sayoak egin.

aufe-sayo. (sayo): *iz.* Aureetik egindako sayoa.

aufe-seudagai. (sendabidekintza): *iz.* Aureetik erabiltzen dan senclagaya. (gertuera): *iz.* Berbera.

aure-solas. (aintzin-solas): *iz.* ikus.: Aintzin-solas.]; Ttzaufe, sar-itzaldi.

aufe-susmatu. (len-ikuste): *ad.* Barundatu, somatu.

aufe-susmo. (aufe-iritzi): *iz.* Ikus.: Aufe..

aure-tosta. (itxasontzi): iz. Txalupako aulkia.

aufe-ual. (estaldura): *iz.* Fstaltzekoa danaren aureko zatia.

aufe-zapi. (oyal): *iz.* Antzez-tokia ixten duen antzoki-oyala.

aufe-zizku. (antzoki): iz. Ikus.: Attie-gala.

aufea artu. (aurerakuntza): *ad.* Besteak baño aureragoloan,

aufean. (aureetasun): *adond. Jima.:* Aure-aldean. (aurkaketa): *adond.* Berbera.

aufean artu. (jazarpen): *ad.* Ikus.: Jazartu. : Aurean erabili,

aufean egon. (aureetasun): *ad.* Gertapen batean ikusten egon.

aufean erabili. (.jazarpen): *ad.* Ikus.: Jazartu.]: Aurean artu.

aufean Joan. (auterakuntza): *ad.* Norbaiten edo zerbaiten aureetik Joan.

aureantzeko. (gcroko): *izond.* Ikus.: Gerolco.]: Gargoroko.

aurede. (zume): *iz.* Ikus.: Zumadi,]: Auredi.

aufedun. (onture): *izond.* Ontnfea duena.

auf-eglkera. (erdialdi): *iz.* Aura crditzearen egipena.]: Aur-egite.]: Ikus.: Erdialdi.

aufegin. (erdialdi): *ad.* Ikus.: Erditu.

aur-egin. (erdialdi): *ad.* Aura erdilu.

auf-egite, (erdialdi): *fa.* Erditzearen egipena.]: Ikus.: Aur-egikera.

aur-egitelco. (canalize): *izond.* Aurbidean aureratuta dagoena.

aregitondo. (ordiatdi); iz, Erditu ondoko aldia.

auf-egoixte. (ordialdi): iz. Gaizki egindako erdialdia.

aregoixte-egIn. (erdialdi): *ad.* Umekia bizi diteken aldia bete baño lenago erdibitu.]: Umeki-galdu.

aur--egoizte. (crdialdi): iz. Umekia bizi diteken aldia bete baoo lenago erdibitzea. j: Egoxte, eketx, ekorst, ekort, ekoxpe, ekoxt, ekost, ekozpen, aur-ukeite gaizto, aur-ukaite, aur-ukaizte, auri-cgoizte, aur-ekoizte, acr-ekoxpe, aur-gaizto, ant-galtze, aur-goizte, aurkoxpe, ilor, hr.

aufegoizte. (crdialdi): *iz.* Bizi al-izateko baño lenago aura erditzea.]: Aregozte, iiaur, lid, lion, aur-ekoizte, acids galtze, seingaltzc, umeki-egoizte.

aregun. (egun): *iz.* Egun baton areko baste eguna.

aufegunago. (egon): *adond.* Areguneko areko eguna.

aufegunean. Cagan): *adond.* Areko egunean.

aufeikara. (aurkaketa): *adond.* Aureetik eta aurka etortzean ari-izatea.

aufekalde. (aureetasun): *iz.* Aureragoko aldea.

aufekaldeko.(aureetasun): *iz.* Itxasoutzt bateau branka ondoko tokia.

aufekaldi, (oraiñaldi): *iz.* Oraiñaldikoa.

arekari. (aureetasun): *izond.* Zerbaiten areko dana.

arekera. (aurerakunlza): *adond.* Auferuntz,

aufeko. (aintziñatasun): *izond.* Aureetik datorena edo doana. I: Aresko, (norabide): *izond.* Norabldea ematen duena. (aitona): Asaba. j; Araba. (aurkeztasuu):]] *izond.* Aurean dagoena. (taupa);]] *iz.* Ukabilaz ematen dan tanpa.

arekoak. (aintzin-solas): iz, lkus.: Are-bideak.

aufekoalde. (aureetasun): *iz.* Ilass,: Aureetasun. I: Anre-alde.

aufekoen, (aginpide): *izond.* Aginpidea darabilena. (asoin): *izond.* Asoiñezkoa dana. (anbiola):]j *izond.* Aspaidikoen antza duena.

aufekontu. (zenbakun): iz. Aureetik egiten dan zenbakuna.

aufekota, (aureetasun): *Iz,* Etxecn areko aldea.

aufekotasun, (aureetasun): *iz.* Aureetik dagoena edo egiten dana.

aur--ekoxpe. (erdialdi); iz, Ikus,; Aur-egoizte. I: Aur-ekoizte, aur-gaizto, aur-galtze, aur-goizte,

aufelari. (pilota): *izond.* Pilota-jokoan aurean ari dana. (aureetasun): *izond.* Berbera.

arelarttza. (aureetasun): *iz.* Aldian ado aldean izan diteken aufetasuna. Bats.: Aufetasun.

aur-eldef. (aogozo): iz. Aden aura.

aur--ele. (aurtzaro): iz. Auton esakuna.

aufelada. (tanpa): *iz.* Belaflan emandako tanpa.

aufeman. (ezarmen): *ad.* Aurez-aure

aur amasabel. (aufontzi): iz. Ikus.: Anfontzi.

aufen,(aureetasun): *izond.* Lenengoa dana. I: Areneko, areren.

aufen esku. (dantzaketa): *iz.* Autesku dantzan lenengoa dana.

aufen-benko. (asiera): *izond* Asieran asten dana.

aufen-etsi, (aureetasun): *ad.* Aufetasuna eman.

aren-ufen, (kid): iz. Tkus.: Kid. (efenkada): *iz.* Baas.: Ereska.

aufendari, (norabide): *izond.* Besteai norabidea eman eta agindu-egiten duena. (aurerakuntza): *izond* Aureetik doana.

arendaritza, (norabide): *iz.* .Norabidea emateko langintza.

arendatu. (jaraipen): *ad,* Ikus,: Jaraitu. I: Aufandetu.

arendu. (aurerakuntza): *ad.* Auferuntz Joan.

aufenean, (auŕetasun): *adond.* Lenengoz ari-izatea.

aufeneko.(auŕetasun): *izond.* Ikus.: Auŕen. I: Auŕeren.

aufenen. (auŕetasun): *izond.* Beste ifior baño aufekoa dana.

aufenengo.(auŕetasun): *izond.* Lenengoa, auŕekoa. (nagusitasun): *izond.* Nagusia dana.

aufenestea. (sabel): *is.* Este mca.

aufenetako. (autetasun): *izond.* Besteak baña gorago agertzen dana. I: Auŕengo.

auŕengo.(auŕetasun): *izond.* Ikus.: Aufenetako.

aufenik.(auŕetasun): *adond.* Lenengoz ari-izatea.

aufentaari. (ardi): *iz.* Auŕendaria dan strata.

aufenti. (mailkadura): *is.* Nagusi-mailean goiko ta nagusia dana.

aufentxa. (gerokotasun): *adond.* Datoŕen urtean. {: Auŕerantxa.

aufentzat. (aurtzaro): *adond.* Aufentzako izatea.

aufera. (auŕerakuntza): *adond.* Aruntzago. j: Eufera, aitzina, itxma. (azarkuntza): *izond.* Ausartsua dana. l: Auferea. (goiztartasun): *izond.* Ikus.: Goiztaŕ. I: Auŕera-etoŕi, auŕerea. (ereintza): *ad.* Ilan train.

aufera-aize. (aize): *iz.* Txopa aldetik elizen dan aizea.

aufera-atzeraka. (anemen-aldi): *adond.* Auŕera ta atzera ari-izatea.

aufera-etofi. (goiztartasun): *izond.* ikus.: Goiztaŕ.: Auŕera, auferea.

aufera ja.(auŕerakuntza): *ad.* Zerbaitean jafaitu edo auferatu.

aufera-razi.(auŕerakuntza): *ad.* Auŕeruntz eragin. Auferazi.

auŕera-zale.(auŕerakuntza): *izond.* ikus.: Auŕerakari. Auŕerakai.

auferakaki. (abelera): *iz.* Auŕetik artutako abeiera.

auŕerabide. (zirikaldi): *iz.* Zirikatzekoa dana. j: Aueerapen, auŕerapide, auŕerazpide.

auŕerabidez. (auŕerakuntza): *adond.* Zerbait jaŕaitzen edo aufcratzen ari-izatea.

auferakari. (ontufe): *izond.* Ontuŕea duena.

auŕeragin. (zirikaldi): *ad.* Zirikatu.

auferagolco. (auŕetasun): *izond.* Auŕekoa dana.

auferagotu. (aaŕerakuntza): *ad.* Geyago auŕeratu.

auf-eraiitza. (eriotza): *iz.* Auŕa erailtzca.

auf-erailtzaile. (eriotza): *frond.* Ikus.: Auferaile.

auferaile. (eriotza): *izond.* Aufa erailtzen duena.

auŕeraka. (auŕerakuntza): *adond.* Auferuntz joateu edo ibiltzen ari-izatea.

auferakada.(auŕerakuntza): *iz.* Auŕeruntzjoatea.

auferakari. (auterakuntza): *izond.* Auferapenen aide ari dana. l: Auŕerakoi, auŕera-zale.

auŕ-erakasle. (irakaskintza): *izond.* Auŕak irakasten ari dana.

auferaketa. (auferakuntza): *ŕz,* Auŕeruntz burututako egipena.

auferakizun.(auŕerakuntza):iz. Auferatzekoa dana.

auŕerako.(auferakuntza): *adond.* Auŕeruntz joateko ari-izatea. Auŕerazka. (azaldi): *izond.* Azaldirako dana.

auferako mearkadak. (igidura): *iz.* Urdail eta esteen oiturazko ikoldura-igidura.

auferako txofotxa. (dantzaketa): *iz.* Euskai-dantza berezi bat.

auŕerakoan.(auŕcrakantza): *adond.* Auferuntz ari-izatea. j: Auferantzean, auŕerontzean,auŕerantzian,alzinan, gaurgeyago, gaurgero, gerokoan, gerontzean, geroroz, geroz geyago, gerozkoan, gerozko, goitirik, jagoiti, jago, ordurik gora.

auŕerakoi.(auŕerakuntza): *izond.* Ikus.: Auŕerakari. Auŕera-zale.

auterakoŕ. (zirikaldi): *izond.* Zirikatzen duena.

auŕerakunde. (auŕcrakuntza): *is.* Ikus.: Auŕerapen. j: Auŕer'apide.

AUTIERAKUNTZA. *ŕz.* Auŕeruntz igitzearen egipen eta ondorioa. I: Garaipen, obekuntza aufakuntza, auŕerapen, auk-artze, auferatze, garaizaf. // (aintzinatasun), (ardiespen), (aufetasuu), (ezannen), (geikuntza), (gogo-iantze), (goresketa), (igidura), (jaŕaipen), (nagusitasun), (obekuntza), (zindokuntza).

auŕeralari. (auŕezki): *frond.* Auŕeratzen duena.

auŕeraldi. (auŕerakuntza): *adond.* Aufera jotzearen aldia.

auferale. (eriotza): *izond.* Auŕa erailtzen duena. I: Aufiltzale.

auferamen. (auferakuntza): *adond.* Aufcruntz egitea.

auferantxa.(gerokatasun): *adond.* I3atofen urtea. I: Ikus.: Auŕentxa. (auŕerakuntza): *adond.* Auŕeraxeruntz.

auferantzean. (auferakuntza): *adond.* Ikus.: Auŕerakoan, I: Auferontzean, auŕerantzian, angoro, airinan, gaurgeyago, gaurgcro, gerokoan, gerontzean, geroroz, geroz geyago, gerozkoan, gerozko, jagoiti, jago.

auferantreko. (gerako): *frond.* Gemkoari dagokiona.

auferantzerako. (geroko): *adond.* Auŕerantzeanerako.

auferantzian.(geroko): *adond.* Auferuntz ari-izatea.

auferapen. (auŕerakuntza): *is.* Auŕeruntz egitearen egipena. : Auferapide, auŕerakunde. (zirikaldi): *iz.* Ikus.: Auŕerabide, auferapide.

auferapen-kutxa.(auŕezki): *iz.* Auŕezki-kutxa.

auŕerapidc. (auŕerakuntza): iz. ikus.: Auferapen. I: Auŕerakunde. (zirikaldi): *iz.* Ikus.: Auferabide, auŕerapen.

auferatiaz. (aufetasun): *adond.* Aufetasunez ari-izatea.

auŕeratu. (auferakuntza): *ad.* Norbait edo zerbait baño auferago joan. Goyendu. (auŕezki): *ad.* Txindia auteztu.

aufcratuz. (ongaitasun): *adond.* Etekifia iortzean ari-izatea.

auferatzaile. (auŕerakuntza): *frond.* Auŕeratzen dana.

auferatae. (auferakuntza): *iz.* loss.: Auŕerakuntza.

auferaxe.(auŕerakuntza): *adond.* Zerbait auŕerago.

auferazaletasun. (auŕerakuntza): *iz.* Jaŕaitze ado auŕeratzea.

auferazl. (auferakuniza): *ad.* Ikus.: Auŕera-razi.

auferazaa. (auferakuntza): *adond.* Ikus.: Auferako.

auferazle. (auŕerakuntza): *izond.* Auŕeratzen ad dana.

auferea. (goiztartasun): *izond.* Ikus.: Goiztaŕ. [: Aufera, aufera-etoŕi. (azarkuntza): *izond. Ikus.:* Aufera.

aofereu. (aufetasun): *frond.* ikus.: Aufen. Aufeneko, miter-ten.

aufer eugo. (azarkuntza): *izond.* Ausartsuena dana,

auferia. (aurtzaro): *is.* Buts.: Aufalde.

auferontzean.(asderakuntza): *adond.* Ikus.: Auŕerakoan. I: Auŕerantzean, auŕeruntzean.

auferuntz. (auŕerakuntza): *adond.* Auŕe-aideruntz joaten ari-izatea. {: Auŕerantz.

auf-esale. (iragarpen): *izond.* Gertatu beat dana auŕetik iragartzen duena.

auf-esan. (iragarpen): *ad.* Gertatu beat dan auŕetik iragaŕi. j: Auŕesen.

aufesi. (ayuti): *ft.* Ikus.: Ayufi.

aufeskatsu. (jazarketa): *izond.* Len esandakoarcn aurkakoa dana.

aufcskola. (ikastola): *ft.* Umcentzako lenengo ikastoba.

aufeskorga. (orga): *iz.* Umeck ibiltzen ikasi dezaten erabiltzen dan lanabesa.

aufesku. (dantzaketa): *iz.* Euzkal-dantza berezia; dantza ortan lenengoa ad dana. Auŕeskulari. (ontuŕe): fz. Ikus.: Ontufe,

aufeskudun. (dantzaketa): *izond.* Auŕesku dantzan bakatik dantzatzen duena.

aufeskulari, (dantzaketa): iz. Autesku-dantzan lenengoa ari dana, j: Ikus.: Auŕesku.

aufestaya. (mama): *iz.* Tantai bati eusten dion unama laguntzen duen beste unama.

aufeta. (jarmaiñera): *iz.* Esku-barnean at ditekena. I: Aurtara, aurtra,

nufetaka. (esku): *adond.* Eskubeteka.

aufetalde. (gudaritza): iz. Auŕetik doan gudari-taldea.

auŕetango. (aurtzaro): *izond.* Aurtzaroari dagokiona.

aufetara. (aditzondo): *adond* "Ofetara" itza indartzekoa.

AUITASUN. *iz.* Notin edo gauza batek beste bad buruz duen nausitasun edo garaya.j: aukeratzen duenaren naikariagatik, batzuen artean gauza edo notin bat aukeratzea. j: Aldian leentasuna. j: Aitzintasuna, auŕe-aide, auŕekoaide, auŕelaritza, garaitoki, iendasun, lenengotasun, lentasun, obespen. 11 (aintzinatasun), (aide), (asiera), (aute-iritzi), (autakuntza), (ayeŕ), (bereztasun), (entzipen), (etorbide), (ezberdintza), (iraitz), (joandako), (lekoretasun), (leku), (iendakaritza), (nagusitasun), (onegipen), (uŕcntasun), (zuzengabekeri. (jazargo): iz. Beste batek esandakoaren aurka zerbait esalea.

aufetaz. (esku): *adond.* Ikus.: Eskukadaka.

aufetiaz. (aintziñatasun): *adond.* Aintziñatasunaz ari-izatea. j: Aufetiez.

auŕetik, (aurtzaro): *adond.* Aurtzarotk. (auŕetasun): *adond.* Auŕetasunez. j: Auŕeztik, auteti.

aufetikako. (auŕetasun): *izond.* Aufetik ad dana.

anfetikan. (gertuera): *adond.* Auŕetiaz ari-izatea.

aufetiko. (norabide): *iz.* Norabidea erakusten duena. Auŕeztari. (anbiota): iz. Ikus.: Asaba.

aufetiko jakingayak. (auŕetasun): *iz.* Gerokoari buruz iritzia izateko, len gertatutakoa dana.

aufetirik. (aintziñiatasun): *adond.* Aintziñatasunez ari-izatea.

aufetitu. (auŕetasun): *ad.* Aufetasuna eman.

aufetitz. (elizti): *iz. Itz* ball auŕetik gañeratzen zayon izkia edo izkiak.

aufetixik. (aintziñatasun): *adond.* Aufetasuncz ari-izatea.: Auŕett, (auŕetsun): *izond.* Berbera.

aufetsi. (aurtzaro): *ad.* Auŕatzat arts, (auŕetasun): *ad.* Aufetasnnez attn.

aufetu. (albi): *ad.* AIM ta indafa *Oman.*

auf-etxe. (bizitegi): *iz.* Auŕak zaintzeko etxea. (aurtzaro): *iz.* Berbera.

aufetxe. (same): *iz.* Norbaiten semeak edo ondorengoen multzoa.

aufetxeko. (scme): iz. Sasikotegiko semea.

aufetxoan. (auŕetasun): *adond.* Lentxoago.

aufetze. (same): iz. Sandi bateau lenengo jayo danaren bereiztasuna.

aufez.(autetasun): adond. Aufetasunez egotea edo ari-izatea. (aintziñatasun): *adored.* Ainlziñatasunez ari-izatea. (ugaritasun): 11 *adond.* Ugaritasunez ari-izatea. j: Euŕez,

aufez-atze. (osotasun): *adond.* Auŕetik atzeraño, aaorik.

aufez-aufe.(aurkaketa): *adond.* Alkaŕen auŕean ari-izatea. j: Biotzez-biotz, auŕez-auŕ, auŕcz-auŕetik, aurpegiz-aurpegi, bekoz-beko, musuz-musu, mokoz-moko, pekunpet.

aufez-aufeko.(tartidetasun): *izond.* Tarlideadana. (jazargo): *izond.* Aurkakoa dana. (auŕetasun): *izond.* Auŕez-auŕe jaŕitakoa. (aurkaketa): *izond.* Aurka izan edo ari dana.

eufez-aufetu. (aurkaketa): *ad.* Aurka jail. I: Auŕezkitu.

aufez-dakien. (len-ikuste): *izond.* Geroko gauzaen ezagupena duena.

aufez-egin, (aurkintza): *ad.* Alkaŕ aurkitu.

aufez-esana. (iragarpen): ŕz. Igarpena,

aufez-ikuste. (lan-ikuste): *iz.* Ikus.: Len-ikuste.

auŕez-jakite. (len-ikuste): iz. Geroko gauzaen ezagupena izatea.

aufezaintza. (gertuera): *iz.* Aufetik gertutzea.

aufezafi. (eskeintza): *ad.* Auteuil ezafi, eskeiñi. (autetasun): *ad.* Auŕean ipiiii.

aufezdik. (aintziñatasun): *adond.* Auŕetik ari-izatea. j: Auŕeztik.

aufezik, (goiztartasun): *adond.* Goizegitik ari-izatea.

aufezka, (aurkaketa): *iz.* Auŕez-auŕe jartzearen egipena.

auŕezkagafi. (aurkaketa): *izond* Auŕez-auŕe jaŕi ditekena.

aufezkalde. (iruzoko): *iz.* Iruzoko zuzenaren alde luzeena.

aufezkale. (aurkaketa): *izond.* Aurka yardesten duena.

auŕezkarl. (aurkaketa): *izond.* Auŕezka ari dana. : Iazarkari, jazarlari, jazarle,

auŕezkatasun, (aurkaketa): iz. Bi iritzien artean izan diteken yardokitzea.

auŕezkatu. (aurkaketa): *ad.* Ikus.: Auŕez-aufetu.

aufezkera. (atospen): ŕz. Ikus.: Atospen.

AUŔEZKI. *iz.* Eguneroko eralketarako beaŕa danetik zerbait bereiztu ta gordetzearen egipena. j: Autezten dana, 1: Aldapen. 1: Aldarakunde, aldarapen, aldarakiñak,aldaratzapen, bizkuntza, ezamaŕen, atzera-mardo, geiñu, gordagi, gupida.II (aberastasun), (elikutasun), (eralketa), (eŕi-ondasun), (irabazpen), (iraun-azte), (jabetza), (txin), (zekenkeri), (zikoiztasun).

aufezki-guiun. (auŕezki): iz. Aufezki-idaztiñoa,

aufezki-kutxa. (auŕezki): iz. Auŕezkiak jartzen diran elxe berezia. Autezkitegi.

auŕezkitegi. (aufezki): *iz.* Ikus.: Aufezki-kutxa.

aufezko. (aurkaketa): *izond.* Aurkakoa dana.

auŕezkolari,(dantzaketa): *izond.* Auŕesku dantza egiten duena.

aufezkotasun, (auŕetasun): iz. Beste gauzak baño tenago artzeko edo ipintzeko izatea.

aufezkuntza. (eŕi-ondasun): *iz.* Auŕeztcaren egipena.

aufeziaii. (aufezki): *izond.* Auŕezkiak egiten ditaena. j: Aufeztaile.

aufezpen. (gertuera): *iz.* Elburu baterako gauzak aufez araberatu ta jarizearen

egipen eta ondorioa. Galbideren bat baztertzeko gertuera edo ardura. J: Atze-asmo, auŕe-asmo.

aufezpeneza. (ezlen-ikuste): *iz.* Aufezpenik ez izatea; oarpen gabekoa.

anfeztaile. (auŕezki): *ŕzond.* Ikus.: Auŕezlari.

aufeztart. (norabide): *izond.* Ikus.: Aufetiko.

aufezte. (aintziñatasun): iz. Ikus.: Aintziñatasun.

aufezti. (aintziñatasun): *adond.* Ikus.: Aufetixik. j: Auŕeztik,

aufeztia. (afaitasun): iz. Maya dan auŕa. (aurtzaro): iz. Berbera.

aufeztu. (aintziñatasun): *ad.* Aintziñatasunez ari-izan. (auŕezki): *ad.* Auŕezktak egin. J: Geifiatu, gerokoratu, gogortu, koitatu, soberatu, soberetsi, txurtu.

auŕ-ezuf. (esku): *iz.* Eskn-mutuŕ eta atzen artean dagoen eskuaren zatia.

auf-gabe. (antzutasun): *izond.* Aufik eztuena.

auf-gaizto. (erdialdi): *iz.* Ikus.: Auŕ-egoizte. j: Auf-ekoizte, auŕ-ekoxpe, auŕ-galtze, auŕ-goizte.

auŕ-galtzaile. (erdialdi): *booed.* Gaizki erditu duena.

auŕ-galtze. (erdialdi): *iz.* Auŕ-gaya bizi al-izan baño lenago erditzearen egipena. Oŕela jayo dana. J: Ikus.: Aut-egoizte. J: Auŕ-ekoizte, auŕ-ekoxpe, auŕ-gaizto, auŕ-goizte, iroltu, umeki-egoizte.

auŕgaltzeko. (erdialdi): *izond* Auŕ-galtzea eragin dezakena.

auŕ-goizte. (erdialdi): *iz.* ikus.: Auŕ-egoizte. I: Auŕ-ekoizte, auŕ-ekoxpe, auŕ-gaizto, auŕ-galtze.

auŕ--gorn. (malda): *adond* Aldapa-gora. (igoera): *adond.* Berbera.

auf-gozo. (aurtzaro): *booed. Auŕ* ezti, auŕ naroa. (aŕaitasun): *laced.* Berbera.

auf gune. (konkiltasun): *izond.* Konkiltsua dan aldea.

auf-gurdi. (orga): *ft.* flats.: Auŕ-deskorga. (aurtzaro): *ft.* Berbera.

aufi. (etxola): *iz.* Ikus.: Etxola. (landare): iz. Ero loan ta oft zabala dauzkan landarea. (aultasun):j *izond.* Aula dana.

auñ-egin. (erdialdi): *ad.* ikus.: Aufizan, erditu. J: Aufuken, aursortu, auŕ-ukan, auŕ-egin.

aufi-eraile. (eriotza): *izond.* Auŕ bat erailtzen doom,

aufinla. (ereintza): *ad.* Han ereintzea.

aufian, (auŕetasun): *adond,* Auŕez-auŕe izatea. (aintziñatasun): *adond.* Zerbaiten lenago egotea edo izatea.

aufibide. (emalize): iz. Ikus.: Aurbide. Auŕidantza, puzela.

auñdantza. (ernallze): iz. Ikus.: Aurbide. Auŕibide.

amide. (anai): *iz.* Anal edo neba dana.: Aufi-ide, aofide. j: Aufiderdi.

auflde-artean. (anal): *adond.* Anal-nebaen artean ari-izatea.

aufide-arteko. (anal): *bond.* Anai-nebari dagokiona.

aufide-oso. (anal): *ft.* Alta ta ama berberaen anaya.

aufidego. (anal): *iz.* Anai-nebaen arteko alkartasuna. : Auŕidetasun, aoŕidego. (anaidi): *iz. Ikus.:* Anatdi.

auñderdi. (anai): *iz. Ia* anal edo neba dana. J: Ikus.: Auricle. J: Amide.

auñdetasun. (anal): *iz,* Ikus.: Auŕidego.

aufide. (zezen): iz. Bikote batzuk alkafekin doazenean, auŕetiko idiak. I: Auŕeri.

aufik-eza. (antzutasun): *iz.* Semerik ez eukitzea.

aufikera. (adaŕ): *iz.* Kotzo baton adafen muitzoa.

auf-ikusgaŕi, (lennikuste): *ŕzond.* Auŕetik ikus ditekena.

auf-ikusi. (len-ikuste): *ad.* Auŕetik ikusi.

auf-ikusle. (len-ikuste): *izond.* Auŕetik ikusten duena.

auf-ikuste. (ten-ikuste): *iz.* Auŕetik ikustearen egipena. Ikus.: Len-ikuste.

aufilketa. (eriotza): ŕe. Auŕ bat erailtzea. Auf-iltze.

auf-iltxiutsa. (zeiñu): *ft.* Dofeko zeiñu txikiena. J: Auŕ-iitxintza.

auf-iltsintza. (zeiñu): ŕz.Leiñu txikia. I: Auf-iltxintxa.

aufiltzaile. (eriolza): *izond.* Auŕ bat erailtzen duena.

auf-titze. (eriotza): *ft.* Aoŕ baten iltzea edo erailtzea. j: Ikus.: Auŕilketa.

auf-ileta. (eorzketa): *ft.* Ad baton eorzketa.

aufin. (uŕe): *izond.* Ufezkoa dana.

aufindu. (erakotasun): *ad.* Ayutu, egokitu.

auŕ-irakasgo. (irakaskintza): *iz.* Aden irakastea ta azitzea aztertzen dituen yakintza. j: lrazkintza, auf-irakaste.

auf-irakasle. (irakaskintza): *izond.* Aufai irakasten dien irakastea.

auŕ-irakaste. (imkaskintza): *iz,* Ikus.: Auŕ-irakasgo. I: lrazkintza.

auñtu. (aultasun): *ad.* liars.: Auldu.

anŕ-itz. (aintzin-solas): *iz.* Idazti edo beste gauza baton asiera.

aufix, (emanketa): *iz.* Gabon-egunetan egiten dan bezuza.

auf-ixil. (same): *iz.* **Ezkontzatik** at jayotzen dan aufa.

auf-ixtu. (txistu): *iz.* Eskuaren atzen bidez egiten dan xixtua. J: Auŕ-uxtu.

aufizaite. (erdialdi): *ft.* Brditzearen egipena. J: Auŕ-ukaite, aurtizate, erdialdi, auŕ-ukeite.

auf-izaite. (erdialdi): *iz.* Erditzearen egipena. : Auŕ-izate, sein-egikera.

aufizan. (erdialdi): *ad.* Ikus.: Erditu. Auŕuken, aursortu, auf-ukan, auŕ-egin, auŕi-egin.

anŕ-izan. (erdialdi): *ad.* Ikus.: Erditu. J: Leŕ-egin, sein-egin.

auŕ-izki, (el€zti): *our.* Ikus.: Aintzinki.

aufizki-keutze. (elizti): *iz.* Itz baton auŕetik izki bat edo batzuk kentzea.

auñzkiztatu. (elizti): *ad.* Itz baton auŕetik auŕizkiren bat ipiñi.

auñzlari. (iragarpen): *izond.* Ikus.: Iragarle.

auŕ-jate. (mamu): *ŕzond.* Giza-aragia jaten zuen efaldoya. J: Auŕ-yale.

auf-jasotze. (aitabitxi): *iz.* Aid baton aitabltxia izatea.

auf-jostaleku. (jolasbide): iz, Auŕentzako baratza.

anŕ-kiñu. (gune): *iz.* Aufen poilikeria. (aurtzaro): *iz.* Berbera.

auŕ-lan. (aurtzaro): iz. Auŕa€i dagokiona. (azaldi): iz. Umezketa.

auŕ-Iañ. (emaltze): *izond.* Aurduna dan **emakumea.**

auŕ-lafu. (laŕtt): iz. Laŕuai pikoŕak ateratzeko **lanabesa. (eskuandel):** *iz.* Eskuandelaren baste **izena. (ate): jJ** *iz.* Aztandela.

auf-laun. (aufontzi): *iz. Ikus.:* Erdoste. J: Ertondoko, aurlagun, gaŕutz.

auf-leku. (ikastola): iz. Ikasten arteko auŕak biltzen diran tokia.

auf-lerde. (aogozo): *iz.* Atha' txikia.

anŕ lorea. (aurtzaro): *iz.* Am' gozoa dana. Auŕ-naroa. (aŕaitasun): *ft.* Berbera.

auŕmai. (aurtzaro): *iz.* Auŕentzako mai berezia. Auŕ-maitxo. (mat): *ft.* Berbera.

auf-mamof. (aurtzaro): *ft.* time koskoŕa dana. J: Aurño, neiña. I: Auŕ biguna.

auf-min. (erdialdi): iz. Erdialdiaren oñazea. j: Semin.

aufanintzo. (mintzoera): *iz.* Aden mintzoera.

auf-multxo. (anrtzaro): *iz.* Aden saldoa. I: Ikus.: Auf-talde. i : Umedi, umetalde, umeteri.

auf-muturga. (aurtzaro): *iz.* Aden asafea. j: Auŕ-muxiakeria. (asaŕe): *iz.* Berbera.

auf-muxinkeria, (aurtzaro): *iz.* Ikus.: Auŕ-muturga. (asaŕe): *iz.* Berbera,

auf-naroa. (aurtzaro): *iz.* Tkus.: Auŕ-lorea. (aaitasun): *ft.* Berbera.

aufnegaf. (aurtzaro): iz. Jayo-beŕiaren negaŕa. (inka): *iz.* Jayo-beŕiareu zinkuliña.

auf-obengiak. (eŕugabetasun): iz. Eŕugabeko auŕak.

auŕoe. (auŕontzi): fz. *Ikus.:* Aufontzi. I: Auŕoya, imuntzi.

aufoe, (auŕontzi): fz, Ikus.: Aufontzi. (cm): *iz* Auŕentzako oetxoa.

aufogi, (ogi): *iz.* Elizan auŕengatik cskcintzen dan ogia. Eortzetan gar,mama auŕetik eramaten diran amaint ogiak.]: Auŕe-ogi.

aot.ogi. (og€): fz. Elizan auŕek eskeintzen duten ogia.

aufai-min, (oñaze): *ft.* Aufontzian izaten dan oñazea. (auŕontzi): *iz.* Berbera.

aufol. (ziri): La. Tantai bati eusten zaizkion ziriak. (urka): *iz.* Ikus.: lfrka. Lotsa-abe, sarpio, urkabieta, zentoi. (aurtzaro): Adiñekoa dana aurtzat artua.

auf-ondo, (erdialdi): *iz.* Erditu ondorengo aldia. j: Ikus.: Erdi-ondo. Ant-ondoren.

aufondoko. (auŕontzi): *iz.* Auŕontzian umegaya inguratzen duen mintza.

auf-ondoren. (erdialdi): *ft.* Ikus.: Auŕ-undo,

AU1.ONTZ1, *iz.* Utz dagoen eŕaya, ugaztunen emeen aspil-ezufean dagoena; umegaya eukitzeko dana. Amasabel, emasabel, amatzaŕ, eskimaŕa, auŕoe, auroya, auŕemasabel, auŕ-oe, nuŕuntzi, aurtoki, imuntzi, umetoki, ume-untzi, mot, umuntzi, sabai, umontzi, umuntzi, urdabil (azaldi), (emakume), (eritasun), (kunde), (Iizunkeritza), (ninikizti), (sabel), (seudakintza).

auf-ordaika, (ezkontza): *ad.* Sendi bateko neba-aŕebak beste sendi batekoekin ezkondu.]: Auŕ-ordarizka, aut-ordeak, auf-ordainka.

auf-ordainka, (ezkontza): *iz.* Bi sendien anai-aŕebsen ezkontza.]: Ad-ordarizka, auŕ-ordeak, orde, senitczkontza.

auf-ordarizka. (ezkontza): La, ikus.: Auŕ-ordainka, auŕ-ordeak, auŕ-ordaika, orde.

auŕorde, (acme): *Ia.* Semea ez dana semetzat attzen dana.

suŕ--ordeak, (ezkonlza): *iz. ikus.:* Auf-ordainka, auŕ-ordarizka, auŕ-ordaika.

auf-otz. (anrtzaro): iz. Auŕ gaztea.

aufoya. (auŕontzi): Is, lkus.: Aufontzi.]: Auŕoe.

aufoyal. (oyal): *iz.* Auŕentzako oyalak.]: Auŕ-Ixataf, auŕ-xataŕ, auŕ-zapi, ad-zataŕ, am/6, mayolak, napilda, txiz-oyal, troxa, trons, txataŕ, zegodun, xatuŕ.

auŕ-oyal. (aurtzaro): iz. Umeak biltzeko erabiltzen dan oyala. : Ñapilda, koñere, sein-oyat, pix-oyal, pizoyal.

auŕ-pala. (estalpen): *adond.* Zerbait eslaltzen ari-izatea.

auf-seme. (same): *iz.* Seme aŕa. I: Xeme. (aurtzaro): iz. Gizasemea dan auŕa.

auf-sendagile.(sendakintza): *izond.* Auŕentzat bereziki ari dan sendagilea. (aurtzaro): *izond.* Berbera. (yarein-yardunbideak):]J *izond.* Berbera.

auf-sendagintza. (sendagintza): Auŕentzako sendakintza. (aurtzaro): *iz.* Berbera.

anf-talde, (aurtzaro): *iz.* Autos multzoa. l: Auŕ-multxo, umedi, umetalde, umeteri, (abesti): *iz.* Abesteko amen multzoa.

auf-txapel. (Impel): iz. Auŕentzako txanoa.

aui-txaf. (auŕontzi): *is.* Ikus.: Erdoste. I: Aurlagun, aut-laun, auŕ-zoŕo.

auf-txataf. (zapi): k. Ikus.: Auŕoyal.: Auŕ-xatat, aut-zapi, auŕ-zataŕ, mayolak, pizoyal, txataŕ.

auf-ukaite. (erdialdi): iz. Ikus.: Auŕ-egoizte. Auŕ-ukeite gaizto, ekorst, ekort, auŕ-ukaizte.]: Auŕizaite, auŕ-ukeitn, aurtizate, **erdiakli.**

auf-ukaizte. (erdialdi): *iz.* ikus,: Auŕ-egoizte.]: Auŕ-ukaite, auŕ-ukeite gaizto, ekort, ekort.

aut-ukalztu, (erdialdi): *ad.* Sasi-erdialdia egin.

aufukan. (erdialdi): *ad.* Ikus.: Erditu. I: Auŕ-izan, aursortu, auŕuken.

auŕ--ukeite. (erdialdi): iz. ikus.: Erdialdi. ^: Aur€izate, auŕizaite, auŕ-ukaite.

auf-ukeite gaizto. (erdialdi): iz. Ikus.: Auf-egoizte.]: Ekorat, ekort.

auŕuken. (erdialdi): *ad,* ikus.: Erditu. I: Auŕizan, aursortu, anŕ-ukan.

aufun. (aurtzaro): *lz.* Auŕ ona.

auŕuntzi. (auŕontzl): iz, ikus.: Aufontzi.

minute. (aurtzaro): iz. Beste bat jayo dan urte berean jayotzen dan cuŕa.

anŕustu. (atsaldi): *ad.* Aŕausi-egiu.]: Auŕusti,

auŕuxtu. (txistu): *iz.* Ateak aoan sarturik egiten dan txistua.

auŕ--xataf. (oyal): iz. Tkus.: Auŕoyal,; Auŕ-txataŕ, auf-zapi, auŕ-zataŕ.

auf-xurx. (utnczurtza): *izond.* Ikus.: Umezurtza.]: Auŕ-zurxx, auŕ-zurtz, umezurtz, auŕ-zurxa.

auŕ-zain. (zaintza): *izond,* Ikus.: Aurtzain. : Urdaya, zenzai. (aurtzaro): *izond.* Berbera.

auf-zaintegi. (oe): iz. Auŕak zaintzeko tokia.]: ikus.: Aurtzaindegi. (zaintza): *is.* Berbera. (umezurtza): €] iz. Tkus.: Egozti-etxe,

auf-zapi. (oyal): *iz.* Ikus.: Auŕoyal.]: Auf-txataŕ, auŕ-xataŕ, auŕ-zataŕ, pix-oyal, piz-oyal, txosa, troxa, xalaŕ.

auf-zataf. (oyal): *ŕz.* Ikus.: Aufoyal.]: Auŕ-txataŕ, ant-xataŕ, auŕ-zapi.

auf-zilo. (maitasun): *izond.* Ikus.: Aurtzale. : Aurtzan. (aurtzaro): *izond.* Berbera,

ant-Zito. (aurtzaro): *iz.* Ikus.: Aurtzaro. Aurzaro, aurzutu, aurzitu.

auf-zoŕo. (auŕontzi): *ft.* Ikus.: Erduste. I: Aurlagun, auŕ-laun, auŕ-txaŕ, gatutz, karan, karen, ur-zoŕo.

aut.zurtx, (umezurtza): *izond.* Ikus.: Umezurtza. : Auŕ-xurs, auŕ-zurtz, umezurtz, auŕ-zurxa.

auf-zurtz. (umezurtza): *izond.* Ikus.: Umezurtza. j: Auŕ-zurxx, auŕ-xurx, umezurtz, auŕ-zurxa, umazurtz.

auf-zurxa, (umezuriza): *izond.* Ikus.: Umezurtza.]: Auŕ-zurxx, auŕ-xurx, auŕ-zurtz, umezurtz.

aurseko. (tanpa): *iz.* Ukabilaz emandako tanpa.

aurseme. (aurtzaro): *iz.* Ala dan auŕa,

aurskila. (aurtzaro): iz. Ume goŕia.]: Aurkilot.

aurso. (aitona): *iz.* Ikus.: Semeso.

aursortu. (erdialdi): *ad.* Ikus.: Erditu. I: Auŕizan, auŕuken, auf-ukan.

aursortze. (jayotza): iz. ikus.: **Jayorza.]:** Jayoera, jayotera, sortze, sorzario, **sorzaro.**

aursusi. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Afausi. Nat gabe aoa ideki ta asgorape sakona egin.

awl!. (oyutza): *oyu.* Abereak atzera,joan dilezen egiten dan **oyutza.**

aurt-aldi. (atzerakuntza): iz. Atzera egitea. (pilota): *iz*. PilOtA joint= ipintzeko egiten dan lenengo ateraldia.

aurt-egite. (atzerakunlza): *izond.* Atzeruntz eragiten duena.

aurt-egin. (atzerakuntza): *ad.* Atzeruntz egin.

aurt-egite. (atzerakuntza): *iz*. Atzeruntz egitearen egipena.

aurt-erazo. (atzerakuntza): *ad.* Atzera bota, gibel-arazi.

aurta. (jarmaiñera): *iz*. Ukabilan euki diteken edozeren pusketa.

aurtada. (jarnraiñera): *iz*. Bi eskuen utzuneau sat ditekena.

aurtailu. (iraizkin): *iz*. Jraizkiñak botatzeko aspaldian erabiltzen zan lanabesa.

aurtaka. (esku): *adond.* Eskukada, paŕastan.

aurtanik. (aurtzaro): *adond.* Txikitatik. Aurtarik, aurtandik.

aurtara. (jarmaiñera): iz. Tkus.: Auŕeta. !: Aurtra.

aurtaraka. (jarmaiñera): *adond.* Auŕetaka ari-izatea.

aurtanik. (aurtzaro): *adond.* Ikus.: Aurtanik. !: Aurtandik.

aurtarzun. (aurtzaro): *iz*. **Ikus.:** Aurtzaro. j: Aurtasun, umetasun.

aurtasun. (aurtzaro): iz. ikus.: **Aurtzaro. I:** Aurtarzun, miltzul-aro, seintzaro, umetasun, sentzaro.

aurtegi. (jolasbide): *is*. Auŕentzako baratza.

aurtemein. (joandako): *adond.* **Ikus.:** Arestina. I: Aurtemin, aurten-bein, aurtentsu, aurtenbcintan. I: Ikus.: Aztin. I: Artemin, lengoan, nustenean, oaistian, orai bertan, ostixon, uŕagoro.

aurten. (urte): *adond.* Orain bizi geran arts ontan. I: Aurtcn-bintan. j: Amino, late au.

aurten-bein. (joandako): *adond.* Ikus.: Arestian. I: Aurtemein, aurtemin, aurtentsu.

aurten-bintan. (urte): *adond.* fleas.: Au ten.

aurtenbeintan. (joandako): *adond.* Ikus.: Arestina. I: Aurtemein, aurtemin, aurten-bein, aurtentsu, aurten-beindan.

aurtengo. (urte): *adond* Orain bizi geran urte ontakoa dana.

aurtentsu. (joandako): *adond.* Ikus.: Arestian. : Aurtemein, aurtemin, aurten-bein, aurtenbeintan.

aurti. (jaurtidura): *ad.* Ikus.: Aurtiki.

aurtikaidi. (jaurtidura): *is.* Ikus.: Jaurtidura.

aurtikarazi. (jaurtidura): *ad.* Jaurti-eragin.

aurtiki. (jaurtidura): *ad.* Indaŕez jaurti. Aurti, aurtik, aurtuki. (makurdura): *ad.* Ikus.: Irauli.

aurtikl-aldi. (punp): iz. ikus.: Pimp.

aurtikilari. (jaurtidura): *izond.* Ikus.: Aurtikitzaile.

aurtikitzaile. (jaurtidura): *izond.* Jaurtitzen duena. I: Aurtikilari.

aurtikitze. (jaurtidura): *is.* Jaurtitzearen egipena. (eztanda): *is.* Eztanda eragitea.

aurtiku. (burko): iz, 8urko aundia.

aurtiku-belaf. (halal): iz. Lilikaria dan belafa, azeri-matsa deitzen dana; bore efoa okagaŕia da.

aurtizate. (erdialdi): iz. Thus.: Auŕizaite. Auŕ-ukaite, auŕ-ukeite, **erdialdi,** aurtitzate.

aurta. (aurtzaro): iz. Aurtxo txikia. Aurtxo, aurxo, aurxo,

aurtold. (auŕontzi): *iz*. Ikus.: **Aufontzi.** J: Sabai, umai.

aurtokiko. (auŕontzi): *(sand.* **Aufontziari dagokiona.**

aurtomintan. (urte): *adond.* Orain bizi geran **urte onen aldia.**

aurtoxik. (oin): *adond.* Oliak biluzik izatea.

aurtra. (jarmaiñera): *is.* Ikus.: Aufeta. Aurtara.

aurtsu. (azaldi): *frond.* Auŕak asko danzkan **emakurnea.**

aurttu. (aurtzaro): *ad.* Aids bezela biurtu.

aurtzo. (aurtzaro): iz. Ikus.: Aurto. I: **Aerxo.**

aurtza. (itxasontzi): *iz*. **Txaiuparen** ola, **albotik esegiten dana. Aurtzol, aurz-ola.**

aurzzain. (zaintza): *izond.* **Auŕak zaintzen dituena. I:** Auŕ-zain, aurtzai, aurzai, aurzain, orzaya, seintzain, tata, urdaya, zenzai. (aurtzaro): *iz*. *Beren* lenengo urteetan auŕak azi ta zaintzea

aurtzaindegi. (zaintza): *iz*. Auŕak zaintzeko tokia. : Auŕ-zaintegi. (aurtzaro): *iz*. Berbera.

aurtzaka. (itxaskuntza): *adond.* Aurkako aizeaz **itxasoz ibiltzen ari-izatea.**

aurtzate. (aurtzaro): *izond.* Auŕak matte dituena. j: Aurtzan, auŕ-zilo, aurzale.

aurtzan. (aurtzaro): *izond.* Ikus.: Aurtzale.

aurtzantza. (aurtzaro): *is.* Ikus.: Aurtzain.

AURTZARO. *iz*. **Giza-biziaren aroa,** jayotzetik gaztetasun arte irauten duena. : Aurdaro, aurketa, aurkunde, aurkuntza, aurmendu, aurmultxo, suŕ-aro, aurzaro, auŕ-zitu, aurzutu, aurtasun, mintzul-aro, seintzaro, aurtarrun, umetasun, sein-aro, seindasun, seinzaro, zeizaro, sentzaro, aurzarotarzun, ume-aro, umeta, umezaro, umetaro, umetasun, umetzaro, xipizaro. II (adin), (atuneza), (gaztezaro), (gizakume), (gizon), (gurasordetasun), (kama), (no€in), (acme).

aurtzatu. (itxaskuntza): *ad.* **Aizea** datoŕen **alderuntz branka makurtu.**

aurtze. (aurtzaro): *iz*. **Aid txikien** multzoa.

aurtzekuloka. (tanpa): *adond.* **Uztarka** ari-izatea.

aurtzol. (itxasontzi): *is.* Ikus.: Aurtza. Aurz-ola.

aurxataf. (oyal): *is.* time tipiak biitzeko **oyala.**

aurxixtu. (txistu): *iz*. **Eskuaren atzen** bides egiten dan xixtua. I: Auŕ-ixtu.

aureixtuka. (txistu): *adond.* **Eskuaren atzen bidez xixtuka ari-izatea.**

aurxka. (aurtzaro): *izond.* **Aid bezelakoa dams.**

aurxo. (aurtzaro): *is.* **Ikus.:** Aurto. I: **Aurtxo.**

aurxun. (aurtzaro): *izond.* Amaizun balm pean dagocn aufa.

aurxurx. (umezurtza): *izond.* Umezurtza dana. : Aurzurtz.

aurzai-senaf. (zaintza): *iz*. Aurzyaren seflata.

aurzain. (aurtzaro): *frond.* Auŕak zaintzen dituena. : Orzaya, seintzain, txatxa.

aurzaro. (aurtzaro): iz. Ikus.: Aurtzaro. I: Auŕ-zitu, **aurzutu.**

aurzarotarzun. (aurtzaro): *is.* **Ikus.: Aurtzaro. I: Sentzaro.**

aurzilo. (aurtzaro): *frond.* Ikus.: Aurkin. Aurkoi.

aurzurtz. (umezurtza): *izond.* Ikus.: Aurxurx.

aurzutu. (aurtzaro): iz. Ikus.: Aurtzaro. I: Aurzaro, auŕ-zitu.

aus-zufunbilo. (ants): *iz*. **Lufetik** jasotzen dan **auts-aindoa:** I: **Auts-aldi.**

ausa. (zalantza): *adond.* Ikus.: Bearbada. I: Ausaz, ausaa.

ausa-doki. (edeŕ): iz. Edufa mendietan metatzen dan tokia.

ausagaiIuketa. (jolasbide): *adond,* Jolasteko nrngonen bila ari-izatea.

ausamendu. (jolasbide): *iz.* Jostarazi, pozarazi.

ausapai. (ao): iz. Ikus.: Aosapai. Aosabai.

ausarazi. (jolasbide): *ad.* Jolastu-eragin. Ikus.: Agusatu.

ausardi. (azarkuntza): *iz,* Ikus.: Azarkuntza, : Ausaŕ. (albi): *Az.* Ikus.: Albi. I: Usardi.

ausardikerl. (azarkuntza): *iz.* Ausarkeri, ozarkeri.

ausardiro. (azarkuntza): *adond.* Ausardiz ati-izatea.

ausarditsu. (azarkuntza): *izond.* Ausazen dana, biiduŕ-gabea. I: Ausardizko.

ausarditu. (azarkuntza): *ad.* Bats.: Ausartu. I: Ozartu, ausarkatu.

ausardiz. (azarkuntza): *adond.* Azarkmrtzaz ari-izatea.

ausardizko. (azarkuntza): *izond.* Ikus.: Ausarditsu.

ausargo. (albi): *iz.* Albia izatea.

ausarkatu. (azarkuntza): *ad.* Ausartu, ausartatu. I: Ausarditu.

ausarkeria, (azarkuntza): *iz.* Ikus.: Azarkuutza. I: Ausarpen, ausartza, ausartze, azkarkeri, nabarbenkeria.

ausarkeriz, (azarkuntza): *adond.* Azarkuntzaz ari-izatea. I: Ausarki, ausarkiro, ausartuz, ausartxakiro, ausartaki, ausartki, ausartsuki.

ausarki. (azarkuntza): *adond.* Ikus.: Ausarkeriz. Ausarkiro, ausartuz, ausartxakiro.(geikuntza): *adond.* Gañeratuz ari-izatea. (ugaritasun): II *adond.* Ugaritasunez beteta egotea.

ausarkian. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez ari-izatea.

ausarkiro, (azarkuntza): *adond* Bras.; Auzarkeriz. I: Ausartuz, ausarki, ausartxakiro.

ausarkixko. (ugaritasun); *adond.* Ugaritasunez aski ari-izatea.

ausarkuntza. (aibi): *iz.* Albia izatea.

ausarlari. (uzutasun): *izond.* Uzutasunez ari dana.

ausaro. (eduf): *Az.* Aizeak erabilitako edufa. (aize): *iz.* Berbera.

ausarpeu. (azarkuntza): *iz.* Ikus.: Azarkuntza. I: Ausarkeria, ausartza, ausartze, sanfreta, ozartasun.

ausaf. (azarkuntza): *iz.* Ikus.: Azarkuutza, I: Ausardi.

ausafaldi. (tanpa): iz. Ausarkiz emandako tanpa.

ausafegi. (zurgabetasun): *izond.* Zurgabetasunez ad dana. I: Ausartegi.

ausart-egintza, (azarkuntza): *iz.* Eginkari urena.

ausart-izan. (azarkuntza): *ad.* Ikus.: Ausartatu. : Ausarkatu, ausartu.

ausarta. (azarkuntza): *izond.* Azarkuntzaz ari dana. Ausarti, ausartsu, ausart, ausarzale, azarti, izigaitz, mitiri, pijo, sardana, sartua, sudun, urtentxu. (albi): *izond.* Berbera.

ausartaki. (azarkuntza): *adond.* Azarkuntzaz ari-izatea. I: Ausarki, ausarkeriz, ausartki.

ausartasun. (albi): *iz.* Ikus.: Albi, I: Kopeta. (azarkuntza): *iz.* Berbera. I: Ausartgo, ausartzi.

ausartatu. (azarkuntza): *ad.* Azarkuntzaz ari-izan. I: Ausarkatu, ausartu, ausart-izan, azai'i, azartu, kaskaŕotu,seyatu.

ausartegi. (zurgabetasun): *izond.* Ikus.: Ausaŕegi.

ausartgu. (azarkuntza): *iz.* Ikus.: Ausartasun. I: Ausartzi.

ausarti. (azarkuntza); *izond.* Ikus.: Ausarta. I: Ausartsu, ausarzale, azarti, izigaitz, oldarkoi, oldarkoŕ, pijo, sudun.

ausartki,(azarkantza): *adond,* Ikus.: Ausartaki. J: Ausarkeriz, ausarkiro, ausarki, (erabakitasun): *adond.* Erabakitasunez ari-izatea. (ugaritasun): Ii *adond.* Ugaritasun aundiaz ari-izatea.

ausartsu. (azarkuntza): *izond.* Tkus.: Ausarta. I: Ausarti, ausarzale, azarti, sartua.

ausartsuki. (azarkuntza): *adond.* Ikus.: Ausarkeriz. : Ausarki, ausarkiro, ausartaki, ausartki.

ausartu. (azarkuntza): *ad.* Ikus.: Ausartatu. I: Ausarkatu, ausart-izan, ausarditu, azaŕi, azartu, kaskaŕotu, seyatu, sustatu.

ausartuz, (azarkuntza): *adond,* Ikus.: Ausarkeriz. I: Ausarkiro, ausarki, ausartxakiro.

ausartxakiro.(azarkuntza): *adond.* Ikus.: Ausarki. I: Ausarkeriz, ausarkiro, ausartuz.

ausartza. (azarkuntza): *iz.* Ikus.: Azarkuntza. : Ausarkeria, ausarpen, ausartze.

ausartzi. (azarkuntza): *iz.* Ikus.: Ausartasun. I: Ausartgo.

ausarzale. (azarkuntza): *izond.* Ikus.: Ausart, ausarta, ausarti, ausartsu, azarti.

ausati. (egiantz): *izond.* Egiautzekoa dana.: Ausazko.

ausatu. (jolasbide): *ad.* Julasbidean ari-izan.

ausaz. (altasun): *adond.* Ikus.: Bearbada. Otean, ustez. (zalantza): *adond.* Berbera. I: Agian, apika, menturaz, Mean.

ausazko. (egiantz): *izond.* Ikus.: Ausati.

ausaai, (artza): *iz.* Oso trinkoa dan artza. I: Ausbae.

ausaeratu. (boketa): *ad.* Efauts-boketan ipiñ€.

ausbero. (eŕauts): *iz.* Eŕautspean izekita dagoen txiñaŕa. I: Ausbizi, auspero, auspeŕi, autsbero, autskaldaŕ, sutil, suto.

ausbizi. (efauts); *iz,* flats.: Ausbero. Auspero, auspeŕi, sutkl.

ausc. (zurigintza): *iz.* Zuritzaileek darabiiten tresna, zurezko elbidea duen burni-ofia dana. I: Pailota, palota, palote.

ausc-aldi. (endai): *iz.* Ausean artzen dan igettsu edo latsuu-aindoa. (igeltsu): iz. Berbera.

ause-ukaldl. (tanpa): *iz.* Auseaz emandako tanpa, latsun edo igeltsua nunbait jarteko. (endai): *iz.* Berbera.

ausesa. (txoskoŕ): *iz.* lkus.: Zorne-zofo.

auseta. (txori): iz. Ikus.: Beoŕ-txori.: Araba-zozo, artxori.

ausgaitz. (austura): *izond.* Autsi ezin ditekena. I: Auskaitz.

ausgafi, (auskortasun): *izond.* Eŕaz autsi ditekena. I: Ausikoŕ, auskizun, auskoŕ, auspera, linpre, singil, single, zaboŕ, zartakoŕ.

ansi. (austura): *ad.* Puskatu. Adausi, eusi. (epeltasun): *ad.* Ikus.: Epeldu, epelkatu, ausitu. (lokezuŕ): II *ad.* Ezufak elkartu. (erauzketa): II *ad.* Zeaŕez erauzi. (zearkadura): II ad. Berbera. (mintzabide): II *ad.* lizegiten asi. (aldaketa): II *iz.* Txintxin baten aldaketa. (gurenda): II *ad.* Gurenda lortu. (urdail): II *ad.* Ikus.: Egosi, txegosi. I; Azkuntzarako gai egokiaz azkudak urdailean aldatu, (aots): II Boas.: Aausi. Auxi, jaunsi, jaunka, iausi, ñaunsi.

ausl-befi. (luf-lantze): *iz.* Landu beŕia dan lrrrkia.

ausi-befitu. (luŕ-lantzc): *ad.* Lurki bat lenengoz landu.

ausi-ezin. (auskeri): *izond.* Ausi edo uŕatu ezin ditekena. I: Ausi-eziñezko.

ausi-eziñezko, (auskeri): *izond.* Ikus.: Ausi-ezin.

ausi-eziiiik. (auskeri): *adond.* Ausi-eziiiean ari-izatea,

ausi-oso. (azarkuntza): *iz.* Ikus.: Erabakitasun.: Ausi -uŕatu. (erabakitasun): *iz.* Berbera.

ausi-osuak,(aldizkapen): *is* Zoriaren goraberak. (zori): iz. Berbera.

ausi-unc, (austura): *iz.* Ikus.: Austura. {: Ausiuna.

ausi-ufatu. (azarkuutza): *iz.* Erabakitzea. j: Ikus.: Ausi-oso. j: Autii-uŕatu.

ausia. (aultasun): *izond.* Aultasunez jausita dagoena.

ausia union. (atalketa): *ad.* Zerbait ataletan zatitu.

ausiabarka Ibili. (ibilera): *ad.* Nekatu arte aide batetik bestera ibili.

ausiabaŕ. (aldakura): *iz.* Aldakuraz ibiltzea. (aldaera): ŕz. Joan-etoŕiak, Ian aundiak.

AUSIABARTZA. iz. Egintza edo beste edozein gayezko gauza pofokatzearen egipen eta ondorioa. j: Ondapen, zafaski, osatu-eziña dan galtzea. {: Apurtze, erauzketa, erauzpen, eŕauste, askadaŕa, ezeztatze, autsiabartz, autziabartz, auziabartz, kaskailtza, kaskailtze, kazkadaŕ, itxes, abaŕakintza, potokaketa, sakail, sakaila, saŕazki, soltsi, suutsidura, suutsiketa, suntsipen, uŕatzapen, uŕatze, txikizio, zaŕaski, zatikatze, xaupen, zutigo. (autsialdi): *iz.* Aurkakoa garaitzea. (zalapart): {{ *iz.* Iskanbila. I: Antsiabartza. II (antolagabeketa), (austura), (eraindu), (crorkera), (ezeztapen), (gaizkikuntza), (guda), (izaneza), (jaustasun), (kalte), (naŕiadura), (suntsidura), (zaboŕeri), (zingorapen).

ausian. (zearkadura): *adond.* Zeaŕez ari-izatca.

ausletara. (aitzaki): *adond.* Aitzakiz eta itzurpidez ari-izatea. (itzurpide): *adond.* Berbera.

ausiezkof. (austura): *izond.* Autii ezin ditekena. {: Auskaitz.

ausika. (aots): *adond.* Zaunka-egiten ari-izatea. (erakardura): *ad.* Eseak egiten aŕiak efestatu. (zearkadura): {{ *ad.* Berbera.

auslkabetasun. (koldartasun): *iz.* Ikus.: Koldartasun.

ausikari. Coots): *izond.* Zaunka-egiten duena. {: Ausilari.

auslki. (ausikidura): *ad.* Ikus.: Aginka-egin. Ausikikatu, glask-egin, kosk-egin, isugi, ortzekaldi, ortzikaldi-egin, ortzukaldi, ozka-egin. (aklakura): *ad.* Zerbait gaizki edo egipen txaŕa egin ondoren bamean sortzen dan aldakura.

ausilci-bclaf. (bela(); ŕz. Likurusakaria dan belafa.

AUSTKIDURA. !z. Gauza bat ortzakaz, ortzak, noski, bertan sartzean, atxiki ta estutrearen egipen eta ondorioa. Akota, asuki, usika, usikada, usikaldi, usiki, utsikada. // (andeapcn), (ao), (atz-nai), (ebaketa), (mamurketa), (ortz), (sakitura), (tanpa), (zakuŕ), (zauri), (zomoŕo).

ausiklka. (ausikidura): *adond.* Aginka-egiten ari-izatea.

ausildkatu. (ausikidura): *ad.* Ikus.: Aginka -egin. {: Ausiki.

ausikilari. (ausikidura): *izond* Aginka-egiten duena. Ausikitari, ausikitzaiie, ausikikari.

ausikin. (ausikidura): *ft.* Aginka-egitearen egipena.

ausikitari. (ausikidura): *izond.* Ikus.: Ausikiiari. {: Ausikitzaile.

ausikikza$e. (ausikidura): *izond.* Tkus.: Ausikiiari, ausikitari.

ausikof. (auskortasun): *izond.* Tkus.: Ausgaŕi. {: Auskizun, auskof, auspera.

ausilari. (sots): *frond.* Ikus.: Ausikari. (auskeri): *izond.* Auskeria egiten duena.

ausia. (landare): iz. Ikus.: Atsun. I: Ausinbeltz.

ausinaastu. (austura): *ad.* Zerbait batera ausi ta nastu.

ausinbeltz. (landare): Iz. Bare ofiak aŕauzkara dauzkan atsuna. I: Ikus.: Atsun. j: Ausin.

ausitu. (epeltasun): *ad.* Ikus.: Ausi. Epeldu, epelkatu.

ausitura. (austura): *iz.* ikus.: Austura.

ausitzaile. (austura): *frond.* Austen duena.

ausjantzi. (janztura): *iz.* Oyal ariñaz egiña dagocn gañekua.

ausk. (ausikidura): *iz.* Ausikitzearen egipenaren ots-izena.

auska. (boŕoka): *iz.* Baas.: Bofoka.

auskabetu. (garbitasun): *ad.* Autsa kendu. (auts): *ad.* Berbera.

auslcada. (agiukada): *iz.* ikus.: Aginkada. : Jangune, pizadura, ortzakada.

auskailu. (auts): *iz.* Ubil bat ants biurtzeko lanabesa. (lanabesa): tz. Berbera.

auslraiñeko. (oyal): *iz.* Bokataren gal-lean jarizen diran zatafak. : Auskaldaŕ, auspuruko. (iragaztura): *iz.* Berbera.

auskaita. (austura): *izond.* Ikus.: Ausiezkoŕ.

auskaiztasun. (austura): *Iz.* Austeko jarkipena. (jarkipen); *iz.* Berbera.

auskaldaf, (efauts): iz. Bokata egiteko erabili dan efautsa. {: Auskaldef, auskeldaŕ, auskeldeŕ. {: Autskaldot, auskandaf. {: Ikus.: Ausbero. (oyal): fz, Ikus.: Auskaiñcko. (iragaztura): I{ iz. Berbera.

auslcaldaŕ-iixiba. (bokcta): *ft.* Efautsetik ateratzen dan lixiba. I: Autsbero-iixiba.

auskaldi, (etiketa): *in.* Ikus.: Etiketa.

auskan. (bofoka): *adoed.* Boŕokaz ari-izatea.

auskara. (eŕauts): *izond.* Eŕautsaren antzekoa dana, (: Auskarako, autskara.

auskarako. (eŕauts): *izond.* Ikus.: Auskara. j; Autskara.

auskari. (aldakortasun): *frond.* Aldakortasunez ari dana, (boŕoka): *izond.* Boŕokaz ari dana.

auskafeztu. (eŕauts): *ad.* Zerbait auskaldafez cstali.

auslcafi. (auts): *izond.* Autsa biurto ditekena.

auskatu. (nuts): *ad.* Autsean irauli. (putt): *ad.* Auspoaz putz-egin.

auskatzaile. (putz): (mod. Putz-egiten duena.

auskeldaf. (eŕauts): fz. Ikus.: Auskaldaŕ.

auskeldef. (eŕauts): *iz.* Ikus.: Auskaldaŕ. 1: Auskendeŕ.

auskelozer. (salneufi): *iz.* Zerbaiten aldiñaren geyegizko ustea.

auskera. (auntz): *iz.* Ikus.: Aunzkara. I: Urzidera. (azaldi): *iz.* Berbera.

AtJSKERI. *iz.* Agintza, itunben eta abafen austca.: Epaikizun, auskeria, ogendura, ogen-egite, sayeskeria. // (araugabe), (biurkeri), (debeku), (eŕu), (ezpetetasun), (eztasun), (gonburu), (lege), (ogeu), (zuzengabekeri).

auskeria. (snaked): *iz.* Ikus.: Auskeri. (esangaizpen): *iz.* Ikus.: Esangaizpen. Autskeri, mende-iges.

ausketa. (eŕauts): *iz.* Efautsen meta, (meta): *iz.* Berbera.

auski. (iraitz): *iz. Ikus.:* Iraitz. j: Auzki. (adalu): *iz.* Ikus.: Adalu. (oñetalco): i(iz. ikus.: Oñetako.

auskiklu. (ortz): *ad.* Ikus.: Aginbera. Auskitu.

Ruskin. (zati): iz. Ikus.: Zati. I: Puska, pusketa.

auskitu. (ortz): *ad.* Ikus.: Agiubera. Agiubera loan, auskildu, kauskitu, ozkamin.

auskizun. (auskortasun): *izond.* ikus.: Ausgafi. I: Ausikor, auskoŕ, auspera.

ausko. (auspo): iz. Ikus.: Auspo.

ausko-egun. (eŕauts): iz. Esauts-egin. Austeŕe, (egin): iz. Berbera.

ausko-ukaldika. (auspo): *adond.* nuts.: Auspokada.

auskorbegi, (azpegi): *iz.* Aspegi auskofa.

auskorki. (auskortasun): *adond.* Auskortasunez ari-izatea.

auskoŕ. (auskortasun): *ŕzond.* Ikus.: Ausgaŕi. j: Ausikor, auskizuu, auspera, linpre, singil, single, zabot, zartakoŕ.

AUSKORTASUN. *iz.* Zatikoŕa ta eŕaz puskatzen danaren izakera.: Xabortarzuu. lf (aŕaildura), (aultasun), (austura), (denduneza), (menasta).

auskortu. (auskortasun): *ad.* Auskoŕa egin edo biurtu. Zartakortu.

auskun. (austura): *ft.* Ikus.: Auskura.

auskura. (austura): iz. Austearen egipena. j: Auskun.

auslandaf. (eŕauts): *iz,* Efauts xeea.

ausle. (auskeri): *bound.* Auskeria egiten duena. j: Auts-zaile.

ausmaiñatu. (Iaŕu): *ad.* Latuak zuriz landu.

ausmaiñu. (laŕu): iz. Lafuak zuriz lantzearen egipena.

ausmarle. (ausnarlari): *izond* Ikus.: Ausnarlari. j: Ausmaŕilzale.

ausmaf. (ausnarlari): *iz.* Ausnartzearen egipena. j: Ausnaŕ, ausmeŕ, ausnarketa, ausnaŕe, ausnauŕ, ausnafi, auzmaŕ, auznaŕ, auznafi, azmaŕ, aznabaŕ, ausmafi, auzmaŕi.

ausmafean. (ausnarlari): *adond.* Ausnartzen ari-izatea. j: Ausnaŕean, ausnaŕian,ausnafuan.

ausmas-egin. (ausnarlari): *ad.* Ausnartu. Ausnaŕ-egin, ausnafitu, auzmartu, auzumartu, auznaf-egin, auznaŕitu, auznartu.

ausnafi. (tximista): fz. Ikus.: Tximista. (aurnarlari): iz. Ikus,: Ausmaŕ, Auzmafi.

ausmafitzaie. (ausnarlari): *Izond.* Ikus.: Ausnarlari. j: Ausmarle.

ausmarttu. (ausnarlari): *frond.* Ikus.: Ausnarkoi.

ausmurtu. (adin-anize): *ad.* Gogo-eman. l: Ausnaŕ-egin, ausnartu. (gogaketa): *ad.* Berbera.

ausmordo. (auts): *iz.* Lulea jasotzen dan nuts ugari.

ausnarka. (ausnarlari): *adnnd Ausnartzen* ari-izatea.

ausnarkari, (ausnarlari): *izond.* Ikus.: Ausnarlari. Ausnaŕetzaile, ausnaŕezale, ausnarti, ausnartzaile.

ausnarketa. (ausnarlari): *iz.* Ikus.: Ausmaf. j: Ausnaf, ausmer, ausnaŕe, ausnauŕ.

ausnarkoi. (ausnarlari): *izond* Asko ausnartzen duena. j: ausnaŕ-zale. I: Ausmartsu.

AUSNARLARI. *iz.* Azkazal bikoitzeko to erditzailea dan aberea, goiko masail-ezufean ortz sarkofak ez dituena, ta urdala tau utzunetaz crania daukana. Ausnarkari, ausnaŕetzaile, ausnaŕezale, ausnarti, ausnartzaile, ausmarle, ausmaŕitzale, aoznaŕelea, aoznafezalea. II (abelizti), (abere), (adaŕ), (ardi), (auntz), (kotzo), (ugaztun), (zezen).

ausnaf. (ausnarlari): *iz.* Ikus.: Ausmaŕ. Ausmeŕ, ausnarketa, ausnafe, ausnauŕ, auzmar, auznaŕ, auznaŕi, asmaŕ, asmauu, asmauri, asmartu, asnabaŕ, asnauŕ, ausnartu, asnartu, asnauŕ-egin, asnaurtu.

ausnafe, (ausnarlari): iz, Rcus,: Ausmaŕ. ^: Ausmef, ausnaf, ausnarketa, ausnauf, ausnaŕi.

ausnaŕean. (ausnarlari): *adond.* **Ikus.:** Ausnaŕean. : Ausnaŕian, ausnafuan,

ausnat-egin, (ausnarlari): *ad.* Ikus.: Ausmaŕ-egin, Ausnartu, ausnafitu, auzmartu, auzumartu, auznaŕ-egin, auznafitu, auznartu, azzartu. (gogaketa): *ad.* Ikus.: Ausmartu. Gogo-eman, ausnartu.

ausnafetzailc. (ausnarlari): *Land.* Boas.: Ausnarlari, j, Ausnarkari, ausnaŕezale, ausnarti, ausnartzaile.

ausnafezale. (ausnarlari): *izond.* Bcas.: Ausnarlari. j: Ausnarkari, ausnaŕetzaile, ausnarti, ausnartzaile.

ausnaf-gangafa. (gurkadura): iz. Ausnarlaren este-goŕia.

ausnafian. (ausnarlari): *adond.* Ikus.: Ausnaŕean, j: Ausnaŕean, ausnaŕuan.

ausnafitu. (ausnarlari): *ad.* Ikus.: Ausnaŕ-egin, I: Ausnartu, ausnaŕ-egin.

ausnafuan. (ausnarlari): *adnnd.* Ikus.: Ausnaŕean, : Ausnafean, ausnaŕian.

ausnaf-zale. (ausnarlari): *izond.* Ikus.: Ausnarkoi. (gogaketa): *bound.* Gogaldietan isilik ari dana.

ausnarti. (ausnarlari): *izond.* ikus.: Ausnarlari. j: Ausnarkari, ausnaŕetzaile, ausnaŕezale,ausnartzaile.

ausnartoki. (ausnarlari): *iz.* Ausnarlariek ausnartu beat dutena gordetzen duten utzunea.

ausnartu, (ausnarlari): *ad.* Ausnarlariek azkufia urdailetik aom eraman eta beŕiz mamurtu. Ausmaŕ-egin, ausnat-egin, auzmartu, auzumartu, auznaŕ-egiu, auznafilu, auznartu, azzartu, asnartu, asnauf-egin, asnaurtu. (gogaketa): *ad.* Was.: Ausmartu. I: Ausnaŕ-egin.

ausnartn-gabe. (gogaldieza): *izond.* Gogaketarik egiten ez duena.

ausnartuz, (gogaketa): *adond.* Gogaketaz ari-izatca.

ausnartzaile. (ausnarlari): *izond.* Ikus.: Ausnarlari. : Ausnarkari, ausnaŕetzaile, ausnatezalc, ausnarti, ausnarzale.

ausnauf. (ausnarlari): iz. Bras.: Ausmaŕ. I: Ausmet, ausnarketa, ausnaŕ, ausnaŕe, auzmaŕ. (gogaketa): *iz.* Ikus.: Gogaldi.

ausnaurte. (gogaketa): *iz.* Ikus.: Gogaketa.

ausnaurtu. (gogaketa): *ad.* Gogaketak egin.

51150. (aize): *iz.* Aize ta edufez dagoen erauntsia. (edeŕ): *iz.* Berbera, (ekaitz): II iz Ikus.: lsrauntsi.

auso-efi. (size): *iz.* Aizeak eduŕa metatu duen tokia. j: Ausotegi.

ausotaf.(auzotasun): *izond.* Auzokoa daua.

ausotegi. (aize): *ft.* Ikus.: Auso-eŕi.

ausotsu. (aize): *izond.* Ausoak izaten diran aldi edo tokia.

auspaatu. (auspo): *ad.* Auspoaz sua piztu-eragin. (xirikaldi): *ad.* Geyegikeriren bat egiteko, norbait zirikatu.

auspae. (artza): *iz.* Autsa baetzeko artza. (auts): **iz.** Berbera,

auspagin. (auspo): *izond.* Auspoak egiten dituena. : Auspogile, auspogin. (esku-langintzak): *brand.* Berbera.

auspara. (endai): iz. Endai txikia. Ausparn.

auspartan. (eŕauts): iz. Bokata egiñean janzkien gañeanjartzen dan oyala.j: Auspartana. (iragaztura): *iz.* Berbera.

auspaz. (an): *adond.* Aoa beruntz jartzean ari-izatea. : Auspez, auspezka, auzpaz, auzpeki, zetai.

auspaztu. (ao): *ad.* Aoa bemntz jaŕita luferaño beetu. j: Auspeztu, auspekatu,

auspazkatu,auepaztu,auzpezkatu, auzpeztu, auzpetu.

auspe. (eŕauts): *adond.* Eŕauts peon egotea. j: Auspean. (an); *ft.* Auspaztuaren egipeua. I: Aurpegia beruntzjaŕita, etzanda egotea.

auspean. (eŕauts): *adond. Ikus.;* Auspc.

auspeka. (ao): *adond.* Aurpegia beruntz jaŕita norbaiten auŕean etzanda jartzea.

auspekagafi.(yaurespen): *izond.* Gurgaŕia dana.

auspekuldi. (ao): *iz.* Begirunea adicrazteko, norbaiten auŕean auspeztearen egipena.

auspekatu. (ao): *ad.* Aurpegia beruntz dalarikjaustca J: Aurpegia beruntz jaŕita norbaiten autcan ctzanda jartzea. I: Ikus.: Auspaztu, auzpaztu, auspeztu, auspezkatu,auzpeztu,auzpetu.

auspeko. (arto): iz. Efautspean egosten dan opiia. Auspekotu, auspen, suopil. (eŕauts): *iz.* Berbera.

auspekatu. (ado): *ad.* ikus.: Auspcko. J: Opila efautspean egosi. (cŕauts): *ad.* Berbera.

auspel. (Ira): *iz.* Besoen artcan eraman diteken garo-azaoa.

auspen. (mantra): iz. ikus.: Austura. (txoskoŕ): *iz.* Abelgoŕiari mingain azpian sortzen zaizkientxoskofak. (ogi); JJ *iz.* Eŕautspean egositako !via. j: Auspeko, suopil, supeko, sustopi, sorgin, auspen, ogi-aitaŕ. (egosketa); JJ *is.* Berbera. (ctauts): J iz. Berbera.

auspeozu. (txoskoŕ): *izond.* Auspenak dauzkana.

auspero. (auskortasun); *izond.* Ikus.; Ausgaŕi. J: Ausikoŕ, auskizun, auskot.

auspero. (eŕauts): *iz.* Ikus.: Ausbcro. Ausbizi, suspeŕi.

auspeŕctxika. (undo): *iz.* Artoan egoten don ondoa. (arto): *iz.* Berbera.

auspefi. (unadura): *iz.* ikus.: Unadura. (eŕauts): *Is.* Ikus.: Ausbero. J: Ausbizi, auspero.

auspefitu. (luf-lantze): *ad.* Luŕak lenengo aldiz goidatu.

auspeska. (so): *adond.* Aurpegia beruntz jaŕita ari-izatea.

auspeta. (auspo): iz. Auspoa erabiltzearen egipcna. j: Ikus.: Auspoketa.

auspez, (ao): *adond.* Ikus.: Auspaz.: Auspezka, auzpaz, auzpeki, zelai.

auspezka, (an): *adond.* Ikus.: Auspaz. Auspez, auzpaz, auzpezka, auzpez, auzpeki,

auspezkatu. (ao): *ad.* Ikus.: Auspaztu. Auspeztu, auzpaztu, auzpezkatu, auzpcztu,auzpetu.

auspeztu. (ao): *ad.* Ikus.: Auspaztu. J: Auspezkatu, auzpaztu, auzpezkatu, auzpeztu, auzpetu.

auspiurtu, (ants): *ad.* Autsa biurtu.

AUSPO. is. Aizea artu to norabide bateruntz egozteko lanabesa; lankuutza ta langintza batzuetan erabiltzen da, bai to eresgaiu batzuetan ere. j: Buade, aspo, ausko, autsetako, auspu. (birika); *iz,* Birika deitzeko izena. II (ereskin), (eŕealdi), (lobe), (mailuz landura), (putz).

auspo-antzeko. (auspo): *izand.* Auspoaren antis duena.

auspo-ardatz. (auspo): *iz.* Sutegietan auspo aundiaren ardatza.

auspo-eragile. (auspo): *izond.* Auspoa erabiltzen duena. j; Auspolari.

auspo-puyoi. (auspo): *izond.* Olaetan auspo aundia erabiltzen duena.

auspo-saltzaiie. (auspo): *izond.* Auspoak saitzen dituena.

auspo-soiñu.(piano): *iz.* Aires jokatzen dan eresgalua, auspo antzeko tresna erabiltzean. J: Soiñu-txiki.

auspo-trabaila. (auspo); *iz.* Auspoa zeaŕez erabiltzeko aspaldian zegoen gideŕa.

auspo-untie. (iitze): *is.* Katxeta.

auspoaga, (auspo): *iz.* Sutegietan auspoaren makila.

auspodun,(auspo): *izond.* Auspoak dauzkana edo saltzen dituena.

auspoetako gatxa. (eritasun); *iz.* Birikaetako oritasuna.

auspogile, (auspo): *izond.* Ikus.; Auspagin. j: Auspogin.

auspagin. (auspo); *izond.* Ikus.; Auspagin. I: Auspogile.

auspogiotza. (auspo); *is.* Auspoak egiten dituen lankuntza.

auspakada. (auspo): iz. Auspoaz egindako putz-egitaldia. : Ausko-ukaldika.

auspoketa. (aspo): *is.* Auspoaz egindako putz-egotea. J: Auspeta.

auspoketan. (auspo): *adond.* Auspoaz putz-egiten ari-izatea.

auspoiari. (auspo): *izond.* Ikus.: Auspo-cragile.

auspotegi.(lankuntza): *is.* Olaetako lantcgia.

auspotu. (auspo): *ad.* Auspoaz putz-egin.

auspotzaf.(auspo):ŕz. Olautan egoten zan auspo oso aundia.

auspuru. (chats): is. Ikus.: Autsagoko.

auspuruko, (oyal); iz. Boketako piltzaŕak. I: Autsaako, autskaldaŕ, autstnaŕas, auts-oyal, auts-zapi.

aust-ezin. (austura): izond. Autsi ezin ditekena.

aust-ezintasun. (ubildura): iz. Urtu ezin-izatea.

austa. (garizuma): *iz.* Garizumako lenengo eguna;eŕauts-asteazkena.

austadura. (ants): iz. Autssz estaltzea.

austaile. (austura); *Izond.* Austen duena. (auskcri): *izond.* Agintza bat austen duena.

austarka. (jauzketa): *adond.* Ustarkatzen ari-izatea.

austaŕ. (auzotasun): *izond.* Auzoko berberakoa dana.

:lustful. (di): *is.* Bokataren upel azpian dagocn afiia. (iragaztura); *is.* Berbera, (chants): II iz. Supaztef bateau efautsa geratzen dan aŕia. I: Autsaŕi. (arbel): II *iz.* Ikus.: Arbel.

austasun. (auto): iz. Autsarentasuna.

austatu. (ants): *ad.* Autssz estali.

auste. (jabot): iz. Janzki zuriaren Ikuzketa. I: Austci, austondo. Cogan): *iz.* Elauts-eguna, garizumarcn lenengoa. I: Austegun, austci, austeŕe, austeŕegun, austcŕi, austcŕi-egun, outs- etc, auztc. (chants): JJ *iz.* Berbera. (ants): Jj *iz.* Ants egitca. (austura):11 *is.* Bats.: Austura. (argi): Jj *iz.* Gai batetik igarotzcan argi-izpiaren norabidea aldatzca.

auste bikotxa. (argi): *iz.* Bikoiziu egiten ducn austca, argi-austca.

auste oso. (argi): *iz.* Osorik egiten dan argi-austca.

auste-bilco. (isladura): *izond.* Biŕislakoŕa dana.

auste-zoko. (zoko): *iz.* Eslaidura egiten dan zokoa.

austeaf. (austura): *adond.* Austcko zorian egotca.

austegi. (eŕauts): *iz.* Efautsa biltzen dan tokia. J: Austoki. (ontzi): *iz.* Berbera.

austegun. (eŕauts): *iz. ikus.:* Austc. Austei, austeirgun, austcŕi, austefi-egun, auto-eŕe. (eguu): *iz.* Berbera.

austel. (jaboi): iz. ikus.: Auste. (egun): *iz.* Ikus.: Auste. : Austegun, austelegun, austeŕi, austeŕi-egun, auto-de. (eŕau€s): II *is.* Berbera.

austeke. (austura): *adond.* Autsi gabe.

austef. (eŕauts): *iz.* Ikus.: Efauts. I: Su, ants.

austefazio. (iñante): *iz.* **lñautearen** inu egunak.

austefe. (efauts): iz. Ikus.; Auste, I: Austei, austegun, austeŕegun, austefi, austeŕi-egun, ausko-egun, auts-efe, auzte. (egun): *iz.* Berbera.

austeŕegun. (eŕauts): az, l eus.; Auste. Austei, austegun, ansteŕe, austeŕi, austeŕi-egun, auts-eŕe. (egun): *iz.* Berbera.

austetezko. (efauts): *izond.* Bŕautsezkoa dana.

austeŕi, (efauts): *iz.* Ikus,: Allstate. I: Auste, austei, austegun, austefegun, austeŕi-egun. (egun): *iz.* Berbera.

austefi-egun. (efauts): *iz.* Ikus.: Auste. Austegun, austei, austefe, austefegun, austeti, austa. (egun): *iz.* Berbera.

austi. (outs): *izond.* Ikus.: Austsu.

austiatu. (egosketa): *ad.* Ari-matazak irakin. (ari): *ad.* Berbera.

austoki. (eŕauts): iz. Ikus.: Austegi. (ontzi): iz. Berbera.

austondo. (jabot): *iz.* ikus.: Auste.

austontzi, (eŕauts): *iz.* Efautsa botatzen dan ontzia. (ontzi): *iz.* Berbera.

austore. (egazti); *iz,* ikus.: Aiztore. Arbitamoso, apalatz, buzoka, sat, austore.

australiat. (eft): izond. Australia'n jayo edo bizi dana.

austsu. (auts): *izond.* Autsez beterik dagoena. Austi.

austu. (ants): *ad.* Auts egin. Autatu, irindu, txetu, zartarazi.

austun. (efauts): *izond* Autsa edo e autsa duena.

AUSTURA. iz. **Iudaŕ** aundiagoz edo gutxiagoz, osoa dan zerbait zatltan banatzearen egipen eta ondorioa. I: Etenune, eteite, ausi-une, auspen, ausitura, autsidura, auste, autskura, sutsura, kraskaldi, krokaidi, ausdura, xeakadura. If (arabaki), (afaildura), (atalketa), (ausiabartza), (suskortasun), (berezkuntza), (eztanda), (gabi), (gaizkikuntza), (katte), (naŕaskeri), (natiadura), (piltzaŕ), (zati), (zeakadura).

austzaile. (austura): *(rand.* Austen duena. j: Auszaile.

austzale. (argi): *izond.* Argiaren norabidea alda-erazten (Tacna.

ausun. (atsaldi): iz. Ikus.: [fain. j: Surtin.

aut. (aditz): *ad.* Ika aditz jokoan "zaitut".

aut-agiri. (agerkai): iz. Izendatzearen agiria.

aut-emaldi. (asmamen): *iz.* Atematea.

aut-emale. (ikerketa): *izond* Ikertzen ari dana.

aut-erki. (autakuntza): *iz.* Autakuntzarako eŕi-baŕutia. J: Autes-baŕuti.

aut-itz. (autakuntza): *iz.* Ikus.: Autarki. Auteski.

auta. (atsegin): *frond.* Atsegiña ematen duena. (ao): *iz.* Aoan bakoitzean sartzen dan azkuti-zatia. (bikaintasun): JJ *izond.* Gauza batzuen artean bikañagotzat artzen dana. j: Autena, goyeu.

auta-eman. (aukcrakeri): *ad.* Autatzeko almenaz ari-izan,

auta-ezin. (autaku ntza): *Load.* Autatu ezin ditekona. I: Auta-eziñezko.

auta-eziñezko. (autakuntza): *izond.* Ikus.: Auta-ezin.

auta-gaiizan.(autakuntza): *ad.* Autatzeko gays izan. (eskubide): *ad.* Autatzeko eskubidea ukan; autatua izateko eskubidea ukan.

auta-mai. (autakuntza): *iz.* Autakuntzak egiteko jartzen dan rnai berezia. I: Autets-mai. (mai): *iz.* Berbera.

auta-zale. (autakuntza): *izond.* Berdiñak ez diran irakaspide onak bateratu *nai* dituena.

autabide. (autakuntza): *iz.* Autatzeko almena. I: Autaera.

autadun. (autakuntza): *izond.* Autatzea berea duena.

autadun. (autakuntza): *izond.* **Autakuntza** egin dezakena.

autaera. (autakuntza): iz. Ikus.: Autabide. I: Autara.

autagailu. (lanabesa): *iz.* Autatzea egiteko lanabesa. (autakuntza): *ft.* Berbera.

autumn-I. (autakuntza): *frond.* Autatzeko gaya dana.

autagaiitasun,(autakuntza): *iz.* Autatzeko gays izatea.

autaka, (so): *adond,* Autaz ari-izatea.

autakeria. (aukerakeri): iz. Ikus.: **Aukerakeri.**

autaketa. (autakuntza): *iz.* Autatzearen egipena, Autatze, aukera, autera, auteriza.

autakizun. (autakuntza): *izond.* Autatzeko dagoena.

sultana. (adiontasun): *izond.* **Adiantasunezkoa dana.**

autakof. (autakuntza): *frond.* Autatzen duena.

autakunde. (bikaintasun): *ft.* Gauss batzuen artean onena edo egokiena autatzea. (autakuntza): *iz.* Berbera.

AUTAKUNTZA. *iz.* Notin bat edo gauss bat elburu baterako autatu edo obestearen egipen eta ondorioa. Autatzearen bidez bizibide, goyengo **leku** edo aginbide baterako, norbait izendatzea. : Aukerabide, aukeraketa, aukeratze, autamen, autapen, auteskun, auteskunde, autespen, auteste. (I (auŕetasun), (batzaf), (berezkuntzs), (eldubeaŕ), (itoipen), (izen), (naimen).

autala. (autakuntza): *adond.* Autatzean aske ari-izatea.

autaldi. (autakuntza): *iz.* **Autakuniza** egiteko **aldia.**

autalege. (autakuntza): *iz.* **Autakuutzak** egiteko legea. (legs): Ia, Berbera,

autamen. (autakuntza): *iz.* Ikus.: Autakuntza. 1: Autapen, autespen, auteskun, auteskunde.

sultan **artu. (ao):** *adond. ikus.:* Autofean.

autapen. (autakuntza): *iz.* Ikus.: Autakuntza. 1: Autamen, autespen, auteskun, auteskunde.

autapide. (naimen): *iz,* Naimenaren jokeraen artean aukeratzeko **almena.** (agerkai): *iz.* Izendatzeko agerkaya.

autara. (jarmaiñera): iz. Ukabilan euki diteken edozeren pusketa.

autaraka. (esku): *adond.* Eskukada, pafastan.

autaratu. (izen): *ad.* Ikus.: Aipatu. I: Aotan artu.

autarazi. (autakuntzs): *ad.* Autatu-eragin.

autari. (autakuntza): *izond.* Bare autarkia ematen duena. J: Autarle, autatzaile. (aukerakeri): *(rond.* Zerbait berez ankera dezakena. (antolabide): II *izond.* Berbera.

autari-saiE. (autakuntza): *iz.* Autakuntzak egiteko erakundea. J: Autes-talde.

autarkaiari. (autakuntza): *izond.* Autakuntzaen lanean ari dana. J: Auterkilari.

autarki. (autakuntza): *iz.* Autakuntzaetan bakoitzak bore nays ageferazteko duen eskubidea; ori betetzeko erabiltzeu dan txartels. Auteski, aut-itz.

autarki-bide. (autakuntza): *iz.* Autarkia emateko dagoen bides.

autarkl-eŕolda. (autakuntza): *iz.* Autatzeko gayak d€rancn izen-lefokada.

autarki-mafo. (autakuntza): *iz.* Autakuntzaetan egin oi dan mafoa. (maŕo): 12. Berbera.

autarki-ontzi. (autakuntza): *is.* Autakuntzaetan autarkiak botatzoko jartzen dan onfzi edo kutxa berezia. Autarkuntzi, autest-ontzi. (kutxa): iz. Berbera.

autarki-zale. (autakuntza): *izond.* Zerbait autatzeko autarkien bidea erabiitzeko zaletasuna duena.

autarkidun. (autakuntza): *izond.* Autarkia emateko berez gaya dana. I: Autarkizko.

autarkilari. (autakuntza): *izond.* Auteskundeetan ari dan ordezkaria.

autarkizko. (autakuntza): *izond.* Ikus.: Autarkidun.

autarkuntz. (autakuntza): *iz.* Autarkiak ematearen egipena, I: Ikus.: Autarpen.

autarkuntzi. (autakuntza): *iz.* Thus.: Autarki-ontzi, autest-ontzi, (kulxa): *is.* Berbera.

autarle. (autakuntza): *izond.* Ikus.: Autari. (: Autatzai1e.

autarpeu. (autakuntza): *is.* Autarkiak ematearen egipena. I: Autarkuntz.

autarpide. (autarkuntza): *is.* Autarkia emateko eskubklea.

autatsu. (mintzabide): *izond,* Mintzalzean atsegifia dana. 1: Autotsu.

autatu. (autakuntza): *ad.* Gauss batzuen artean egoki edo obea iruditzen dana artu. j: Autetsi, autu, autzatu.

autatua. (autakunbra): *izond.* Zerbatterako izendalua izau dana.

autatuki. (autakuntza): *adond.* Era autatuaz ari-izatea. 1: Autuki.

autatzade. (autakuntza): *(sand.* Thus.: Autarle, j; Autari,

autatze. (autakuntza): iz. Ikus.: Autaketa. j; Aukern, m¡ters, auteriza.

autatzeko. (aukerakeri): *Izond.* Autapidez autatu ditekena.

autazko. (aukerakeri): *izond.* Zerbait berez aukeratzen duena,

ante. (aditz): *ad.* Ika aditz-jokoan "zaitue",

auteeste. (gura): *is.* Abere baten guraria edo jokers,

autemaiie. (asmamen): *izond.* Eŕaz atematen duena. (ikustaldi); *izond.* Ikustaldia egitera doana.

autemaite. (ikustaldi): *is.* Ikus.: Ikustaldi. 1: Autemaitza.

autemaitza. (ikustaldi): *iz.* Ikus.: Ikustaidi. I: Autemaite.

auteman. (ikerketa): *ad.* Ikertu. E Autetsi, aiteman, ubartu.

auteman-galtz. (sorayodura): *izond.* Sorayoa dana.

autemangafi. (adipen): *izond.* Oartu ditekena.

autemate. (ikerketa): is. Arakatzea,

autena. (zurtoin): *iz,* Barazkien baŕukoa. (bikaintasun): *Izond. Ikus.:* Auta.

autera. (autakuntzaj: *iz. Ikus.:* Aukera. Autatzen, autaketa, auteriza.

auteresti. (guru): ŕz. Zerbait lortzeko guraria edo iŕitsa. I: Auteski, pelemesa. (aitzaki): *is. Ikus,:* Aitzaki.

auterate. (aŕandikeri): *is.* Ikus.: Aŕandikeri,

auteriza. (autakuntza): *is.* Ikus.: Autaketa. Aukera, autatze, autera.

auterkilari. (autakuntza): *izond.* ikus.: Autarkalari.

autes-agirl. (autakuntza): iz. Autakuntzaen gorabera erakusten duen agiria. (agerkai): *iz.* Berbera.

autes-bafuti. (autakuntza); *is,* Ikus.: Ant-erki.

autes-talde. (autakuntza); *is.* Ikus.: Autari-sail.

autesgal. (autakuntza); *hand.* Autakuntzaetan autatua izan dedin aurkozten dana.

autesgafl. (autakuntza): izond. Autatua izan ditekeua. j: Auteskaŕi,

autesgafitasun. (autakuntza): *is.* Autatua izateko al-izatea.

autesi. (jakintasun): *ad.* Ezagutu. I: Autetsi.

autesk-aldi. (autakuntza): *iz.* Autakuntza egiteko bereizten dan addia.

auteslcañ, (autakuntza): *izond.* Ikus.; Autesgaŕi.

auteslci. (gura): *is.* Ikus.: Auteresti, 1; Pelemesa. (autakuntza): iz. Ikus.: Autarki. j: Aut-itz.

auteskide. (autakuntza): *izond.* Autakuntza bateau aukeratuta izau diranen artean, bakoitza besteenganako dana.

auteslcun. (autakuntza): *iz.* ikus.: Autakuntza. I: Auteskunde, aulamen, autapen, autespen, auteste.

auteskunde. (autakuntza): *iz.* Ikus.; Autakuntza. 1: Auteskun, autamen, autapen, autespeu, auteste.

auteskunde-akdi. (autakuntza): Autakuntza baterako egiten dan zabalkundea,

auteskunde-batzafe. (autakuntza): is. Autakuntzaetan egiten diran batzaŕak,

auteste. (autakuntza): *izond.* Autatzen duena.

autesleria. (autakuntza): *is.* Autesleen multzoa.

autesmen. (autakuntza): *is.* Autatzeko almena.

autespen. (autakuntza): *is.* Ikus.: Autakuntza. I: Autamen, autapen, ateskun, auteskunde, auteste.

antespeneko. (autakuntza): *izond.* Autatzeko dagoena.

autest-onfzi, (autakuntza): *iz.* Ikus.: Autarki-ontzi. : Autarkuntzi. (kutxa): *is,* Berbera.

auteste. (autakuntza): *iz.* Ikus.: Autakuntza. I: Auteskun, auteskunde, autespen. (inka): *iz.* Ikus.: Inka. (asmamen): (iz. Asmamen-zoŕoztasuna.

autesti, (bekaizkeri): *iz,* Ikus.: Bekaizkeri. (ariuŕe): *iz.* Ikus.: Ariute.

autets-mai, (autakuntza): *is.* ikus.: Auta-mai. (mai): *is.* Berbera.

autetsi, (jakintasun); *ad.* Noribait peitzen zayona ezagutu. I: Ikus.: Autesi. (ikerketa): *ad.* Ikus.: Auteman. j: Ikertu. (autakuatza): jj *ad.* Ikus.: Autatu. (eldubeaŕ): II *ad.* Aufetik zerbaiterako zerbait berezi.

autetsia, (eldubeaŕ): *izond.* Auŕetik zerbaiterako berezita dagoena.

mitt. (yainkoa): *iz.* Yainkoa'ren *Itza.*

autindari. (matsondo): *izond.* Autiñan lanegiten duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

autindari. (matsondo): *is.* Ayenak gordetzen diran tokia.

autiña. (matsondo): *iz,* Matsondoak landatuta dagozen lurkia. j: Autin.

autio. (izkutukeri): *iz,* Ikus.: Sorgin. Lamin, itxitxo.

autiokeria. (izkutukeri): Sorginkerietan ari-izatea.

autuki. (mintzoera): *iz.* Ilzegiteko toki berezia.

autoleska. (negaŕ): *adond,* Zinkuliñak egiten ari-izatea. I: Tkus.: Ao tolesak.

autorgita. (lekukotasun): *Izond.* Lekukoa dana.

autorka. (mintzabide): *izond.* Argi mintzatzen dana.

autorkera. (aitorkun): *is.* Autortzeko era.

autorldzun. (mintzabide); iz. Adieraztearen egipena.

antorkuntza. (aitorkun): *iz.* Ikus.: Aitortza. Aitortzapena, aitortze, autoŕ, autormen, autorkintza, autortza, obaitorpen.

autormen. (aitorkun): iz. Ikus.: Aitortza. Aitortzapena, aitortze, autoŕ, autorkuntza.

autof. (aitorkun): *iz.* Ikus.: Aitortza. j: Aitortzapena, aitortzc, autorkuntza, (lekukotasun): iz, Ikus.: Lekulcotasun, autoŕera. (agermen): 1 *iz.* Ikus.: Agermen.

autofean. (ao): *adond.* Aoan ckartzen edo erabiltzen ari-izatea. Autan artu.

autotera. (lekukotasun): *iz,* Ikus.: Lekukotasun. : Autoŕ.

autof--leku. (aitorkun): *iz.* Elizetan dagoen aitortzak egiteko toki berezia.

autof-txabola. (lekukotasun): *iz.* Lekukotasunaren kapardia.

autortu. (aitorkun): *ad.* Aitortza egin.

antotsu. (lañotasun): *izond.* Lañoa dana. (mintzabide): *izond. J: Ikus.:* Autatsu.

autreatu. (adin-antze): *ad.* Izpidcak eman edo erabili.

ALTS, iz. Legoŕ eta eraindutako lof-apuŕen mollzoa, oso eŕaz aidean zabaltzen dana. I: Zearo txikituta, sendafetatik geratzen dana. j: Alden_ dagozen apuŕ seek, eta gauzaen gañean jalkitzen diranak. I; Firfil, aus. (cŕauts): *iz.* Zur, ikatza ta abaŕ zearo etc ondoren geratzen dan autsa, margo urdin argitsua duena. (aditz): *(ad.* Autsi, aditzaren efoa. (masail): *(iz.* Masaiaren beste izena (ikusi: masail itza). (atzetigo): II *izond.* Parantziaŕa. // (eŕalz), (eyeraldi), (zeakadura), (zikintasun).

auts-aldi. (ants): *iz.* Ikus.: Aus-zuŕunbilo. Acts-eclat, auts-zuŕumilo.

auts-antzeko. (eŕauts): *izond.* Efautsaren margoa duena.

auts-argaiiu. (erakarpen): iz. Autsa erakartzeko lanabesa. : Auts-askailu, irensgailu, irestailu.

auts-argi. (argi): *iz.* Eŕautsareu margoa ducn argia. Waists): *iz.* Berbera.

ants-ari. (ad): *iz.* Artiiearen albaifiuetaz egiña dagoen aria.

ants-aro. (edeŕ): *iz.* Edeŕa aizeaz cragiña metatua dagoen tokia.

auts-afotu. (ants): *ad.* Zerbaiten gañean autsa bola. Auts-astindu.

auts-artze. (davits): *iz.* Garizumaren lenengo egunean efautsa artzea. Ants-emaite.

auts-askallu. (erakarpen): *iz.* Ikus.: Auts-argailu. j: Auts-xurgailu, irensgailu.

auts-astindu. (ants): *ad.* Ikus.: Auts-aŕotu.

auts-astinketa. (irabio): Iz. Astintzearen egipena.

nuts-babes. (janztura): *iz.* Oyal arifiaz egindako gañekoa. : Autsetako.

auts-bae. (artza): iz. Ikus.: Artza,

auts-bafa. (cŕauts): iz. Ke-bidean efautsa geratzen dan tokia.

auts-bedff. (belaŕ): *iz.* **Itxase** undoan azten dan belafa, lore usaintsuak dauzkana. Ants-beste.

auts-befetxiko. (undo): *iz.* Artoak euldten duen ondoa. (arto): iz. Berbera.

auts-biurbera. (ants): izond. Auts biurtzen dana. I: Auts-biurkoi, ants-biurkoŕ,

auts-biurkoi. (ants): *izond. Ikus.:* Auts-biurbera, Auts-biurkoŕ.

auts-biurkof. (nuts): *izond.* Ikus.: Ants-biurbera. Auts-biurkof.

auts-biurtu. (ants): *ad.* Auts-egin.

auts-biurtze. Wants): iz. Zerbait chats egitea.

auts-edaketa. (ants): iz. Autsa edatzearen egipena.

auts-egin. (ants): *ad.* Austu.

auts-emaite. (eŕauta): *iz.* Ikus.: Auta-artze.

auts-endai. (ants): *iz.* Kebideetan efautsa eragin eta biltzeko erabiltzen dan metal-endai txikia.

auts-efe. (cŕauts): *iz.* Buss.: Auste. Austegun, austci, austefe, austeŕegun. (egun): iz. Berbera.

auts-efex. (auskortasun): *izond.* Efaz austen dana.

nuts-ezarki. (cŕauts): ŕc. Efautsez egiten dan txaplata.

ants-ezin. (austura): *izond.* Autsi ezin ditekeua. I: Autzi-ezin.

auts-ezne. (egosketa): *Sc.* Boketarako erabiltzen dan ants edo efauts eta uraren egoskera. Autsoste, auts-or.

auts-garbitze. (auts): iz. Autsa kentzea. 1: Auts-kenlze.

auts-kentze. (nuts): iz. Ikus.: Ants-garbitze.

auts-kolore. (esangaizpen): iz. Ikus.: Esangaizpen. (margo): *Sc.* Uŕ-margoa,

auts-lcutxa. (efauts): iz. Ikus.: Autsezko.

auts-lotura. (eŕauts): Iz. Ikus,: Bizidura. ^: Eŕauts-bizidura, auts-mantaf, ants-txaplata, auts-xafla, estal-oyai.

auts-mautaf. Wants): *tz.* ikus.: Bizidura, Auts-lotura, auts-txaplata, auts-xafla.

auts-mugs. (cŕauts): *iz.* Kebideko eŕantsa biltzeko tokia.

auts-odei. (nuts): *iz.* Ikus.: Auts-aldi. Ants-zuŕumilo.

auts-oroyak. (odei): *iz,* Goi-goyan ikusten diren odeyak.

auts-oyai. (oyai): *iz.* Ikus.: Auspuruko. Autsmaŕas, autskaldaŕ, auts-zapi, ausorial. (iragaztura): *iz.* Berbera.

auts-txaplata. (eŕants): *iz.* Ikus.: Bizidura. Auts-lotura, auts-manual, eŕauts-bizidura, auts-xafla.

auts-untzi. Wants): iz, Efautsa eukitzeko ontzia. I: Ikus.: Autategi.

auts-ur. (egosketa): *iz.* Ikus.: Auts-ezne. Autsaste.

auts-utxa. (cŕients): *iz.* Efautsa gordetzeko kutxa. (ontzi): *iz.* Berbera.

auts-xafla. (eŕauts): iz. Ikus,: Bizidura. I: Efauts-bizidura, auts-lotura, ants-mental, auts-txaplata.

auts-xurgaiiu. (egoskiera): *iz.* ikus.: A uts-askailu. I: lrensgailu.

auts-zaile. (austura): *izond.* Austen duena. I: Ausle, autsle.

auts-zapi. (iragaztura): *iz.* Ikus.: Auspuruko. Autskaldaŕ, autsmaŕas, auts-oyal. (piltzaŕ): *iz.* Berbera.

auts-zufumila. (ants): *iz.* Ikus.: Auts-aldi. Auts-odei.

autsa. (aŕantza): *iz,* Aŕain-sare mota bat. (ondo): iz. Ilms.: Erdoil. j: Erdoi. (aditz): *(ad.* Ilrako aditz jokoan "aŕ zak".

autsa-kentzeko. (ants): *iz.* Autsak kentzeko tresna.

autsaako. (oyal): *iz.* Boketarako ontzia estaltzen duen zataŕa. j: ikus.: Auspumko. I: Autsaki, autsaoko, autsarako.

autsaga. (eŕauts): iz. Karobi batetik efautsa ateratzeko erabiltzen dan **makila.** (makil): *iz.* Berbera.

autsagoko. (eŕants): *iz.* Boketa egitean lixiha bakaŕik igaro dedi janzkiaren gaftean jartzen dan oyala. Auspuru. (iragaztura): *iz.* Berbera.

autsaile. (auskeri): *izond.* Auskeria egiten duena,

autsak batu. (boŕoka): *ad.* Bofokatu.

autsaki. (oyal): *iz.* Ikus.: Autsaako. I: Auspuruko, autsaoko, autsarako. (eŕauts): *iz. ikus.:* Autsagoko. (iragaztura): *iz.* Berbera.

autsaki-lixu. (boketa): *Iz.* Antsakitik ateratzeu dan lixiba oso sendoa.

autsaldi. (irabio): *iz.* Astintzearcn egipena.

autsaoko. (oyal): iz. Ikus.: Autsaako. Auspuruko, autsaki, autsarako,

autsarako. (oyal): *iz. ikus.:* Autsaako.: Anspuruko, autsaki, autsaoko.

autsarazi. (austura): *ad.* Autsi-eragin. (auskeri): *ad.* Aginizaren bat autsi.

autsarazte. (austura): iz. Autsi-eragitearen egipena. (auskcri): *iz.* Agintzaren bat austca.

autsaŕi. (arbel): iz. Ikus.: Arbel. I; Loza-beltz. (efauts): *iz.* Ikus.: Auslaŕi. (aft): II iz. Berbera.

autsbero. (efauts): *iz.* Ikus.: Ausbero.

autsbero-lixiba. (boketa): *iz.* Ikus.: Auskatdaŕ-lixiba.

autsberoztu. (cfauts): *ad.* Lixiba botatzean urtu gabc geratzen dan efautsaz cstaii,

autsbirieri. (eritasun): iz. Birikactan autsa sartzeagatik gcrtatzcn dan eritasuna. J: Ikus.: Autscri.

autsdun. (ants): *izond.* Autsa daukana.

autse. (austura): *ad.* Ikus.: Autsi.

autsegun. (eŕauts): iz. Efautsa artzearen eguna. (egun): *iz.* Berbera.

autsek. (mamu): *iz.* Etxe bateko jainko aizunak. I: Autzok, patuek.

autseko. (tanpa): *iz.* Masalean esku zabalik ematen dan tanpa.

autsemautse. (itzarmeu): *ia.* ikus.: Itzarmen.

autserazi. (austura): *ad.* Autsi-eragin.

autseri. (eritasun): iz. Autsak egiten duen eritasuna. Ikus.: Autsbirieri.

autsesnea. (esne): iz. Auts egiña dagoen esnea.

autsetako. (janztura): iz. Ikus.: Auts-babes.

autsetara. (efauts): *ad.* Wants biurtzea. I: Autsetaratu.

autsez eperdi-ibili. (lan): *ad.* Lanean naŕaz ibiIi. I: Autzez eperdi.

autseeko. tents): *izand.* Autsak eukiteko dagoena. J: Auts-kutxa.

autseztadura. (ants): *iz,* Autsaz betetzea. I: Autseztaketa, autseztapen.

autseztaketa. (outs): iz. Ikus.; Autseztadura. j: Autseztapen.

autscztapen. (cots): *iz.* Ikus.; Autseztadura. j: Autseztaketa.

autseztatu. (efauts): *ad.* Eŕautsez bete,

autseztu. (auts): *ad.* Autscz bete.

autseetun. (cŕauts): *izond.* Efantsez bctcta dagoena.

autagni. (ants): iz. Aids edo lufarcn lenengo gaiki, lengai.

autsgafi. (nuts): *izond.* Autsa biurtu ditekena.

autsi. (austura): *ad.* Indaŕez oso baten zatiak banandu. j: Krak-egin. Puskakatu, puskatu aotse, trak-egin, zapart-egin, zintzikatu, ziŕingilatu. (epeltasun): *ad.* Epeldu. (gurenda): Jj *ad.* Ikus.: Garaitu. (eten alcli): II *ad.* Gauza baten jaŕaipena eragotzi. (aultasun): II *ad.* Azko auldu.

autsi-efez. (auskortasun): *izond.* Eŕaz autsi ditekena. I: Autsikoŕ, autskizun, 'autskoŕ.

autsi-ezin. (austura): *izond.* Ikus.: Ants-ezin. I: Autsi-eziña.

autsi-Iiskaf. (auzi-mai): iz. Amaitn baño lenago auzi baton cgokera,

autsi-mautsika. (etcna€di): *adond.* Etenaldiz ari-izatca.

autsi-mautsiko epea. (cpc): Itzarmeneko epea. (itzannen): Berbera.

nutsi-mautsiz. (naimen): *adond.* Norberaren naimenez ari-izatca. (antolabide): *adond.* Berbera.

autsi-oso. (eztabaida): *iz.* ikus.: Eztabaida. (ezerakotasun): *iz.* Erkatzetik sorteen dan ezerakotasun.

autsi-ufatu. (erabakitasun): *ad.* Erabaki, I: ikus,; Ausi-uŕatu.

autsia. (ezpain): iz. Ezpain labuŕa.

autsiahaŕ. (erorkera): iz. Austura ta zarata aundiaz zerbaiten erorkera.

autsiabartzatu. (naastura): *ad.* Nastu, naastu.

AUTSIALDI. iz, Etsaya danaren garaipen osoa. I: Aŕutia, pofokada, uŕaldi. Ii (ausiabartza), (efiarteko cskubide), (guda), (gudaritza), (menpekotasun), (zoritxaŕ), (aids).

autsidurn. (austura): *iz.* Ikus.: Austura. I: Autskura, autsura, kraskaldi. (kondaŕ): iz. Kondafen multzoa.

autsigafi, (sumin): *izond.* Sumindu ditekena. (ezereztasun): *izond* Ezereztu ditekena.

autsika. (tarte): *adond.* Tarteka ari-izatca. (austure): *ad.* Geyago autsi.

autsiki. (ausikidura): *ad.* Ikus.: Aginka-egin. : Autsiki-egin, kausk-egin, ask-egin, oskatu.

autsiki egin, (ausikidura): *ad.* ikus.: Aginka-egin. 1: Autsiki, usegi, usegin, usigi.

autslkika. (ausikidara): *adond.* Aginka-egiteu ari-izatea.

autsikin. (ontzi-gaiera): iz. Outzi-galera batetik geratzen diran ondaŕak. (kondaf): *iz.* Berbera.

autsikitu. (ausikidura): *ad.* ikus.: Autsiki. : Aginka-egin.

autsikizun, (austura): iz, Austeko dagoena.

autsikof. (auskortasun): *izond.* Tots.: Autsi-eŕez. I: Autskizun, autskol.

autsimautsi. (itzarmen): iz. Ius.: **Iizarmen.**

autsindu. (auts); *ad.* Autsa kendu.

autsitu. Outs): *ad.* Auts biurtu.

autsitze. (austure): *iz.* Austeareu egipena.

autskaldaf. (oyal): *iz.* Thus.: Auspuruko. ^: Autsmaŕas, auts-oyat, auts-zapi, autskaldoŕ. (izeki-aldi): *iz.* Ikus.: Ausbero. (iragaztura): II *iz.* Berbera.

autslcaldof. (eŕauts): *iz.* Ikus.: Auskatdaŕ.

autskara. (slants): *izond.* Ikus.: Auskara.

autskeri. (esangaizpen): *iz.* Thus.: Esangaizpen. I: Auskeria.

autskizun. (auskortasun): *izond.* Ikus.: Autsi-eŕez. I; Autsikof, autskof.

autskoŕ. (auskortasun): *izond.* Thus.: Autsi-eŕez, I: Autsikoŕ, autskizun.

autskura. (austura): iz. ikus.: **Austura.** I: Autsidura, autsura.

autsle. (austura): *izond.* Austen duena. Ikus.: Ants-zaile.

autsmafas. (oyal): *iz.* Bats.: Auspuruko. I: Autskaldaŕ, auts-oyal, auts-zapi. (iragaztura): iz. Berbera.

autsoutzi, (upa): iz, Bokata egiteko ups. (iragaztura): *iz.* Berbera. (eŕauts): II iz. Vaasa biitzeko ontzia. I: Autsuntzi.

autsopiL (opil): iz. **Efauts** pean egositako (eŕauts): *iz.* Berbera.

autsoste. (egosketa): *iz.* **Ikus.: Auts-**ezne. I: Auts-ur. (jabot); iz. **Jaboyez** ikuztearen egipena.

autsosteko. (bokcta): *iz.* Ikus,: Boketa.

autstegl. (efauts): *iz.* Efautsa botatzen dan tokia. I: ikus.: Auts-untzi,

autstei. (eŕauts): *iz.* Efautsa ipinlzeko tokia. I: Autstegi,

autsteti. (cleats): *iz.* Efautsa artzen dan asteazkeua, garizumarun lenengo eguna.

autstu. (auts): *ad.* ikus.: Austu. I: Irindu, ixetu.

autsu. (karkabupen): *frond.* Gerbait lortzeko gogo biziaz ad dana.

autsura. (austura): *iz.* **Ikus.: Austnra.** I: Autsidura, aulskura.

autu. (autakuntza): *ad.* Autakuntza egin. I: Autzatu. (izketa): iz, ikus,; lzketa. Autucra, autueta, autugai. (edespen): {j *iz.* Egia ez dan ipuña. (auŕetasun): 1] *ad.* Auŕetsi.

aulu-ausle. (edespen): *izond.* Norbaiten edesten duena, adiongabetasuncz elan-egiten duena.

autu-autuzka. (adiontasun): *izond.* Oso adionezkoa dana.

autu-autuzko. (auŕetasun): *izond.* Aufetasunezkoa dana,

autu-batzalle. (elemele): *izond.* Elemelez ari dana.

autu-eman. (adipen): *ad.* Auteman, oartu.

autu-idazle. (izketa): *frond.* Alkaŕ-izketak idazten ditueua.

autu-mautuak. (edespen): *fz. Ipui* ta zarbeŕink.

autu-mautuzko. (edespen): *frond.* Zarbefietakoa dana.

autu-txartel. (agerkai): *iz.* Izendatzearen agerkaya.

autua. (autakuntza): frond. Autatua dana. (eldubeaŕ); *izond.* Lendik autatua dagoena. (bikaintasun): 11 *frond.* Bikaña dana. I; Autuzko.

autuan ibili, (erkidetza): *ad.* Arazo bateau erkidetza ukan. Autuan-izan.

autuan izan. (erkidetza): *ad.* Tkus.: Autuan ibili.

autudun. (izketa): *izond.* izketan ari dana. Autugin.

autuera. (izketa): *iz.* Tkus.: izkcta. Autu, autuela, autugai.

autueta. (izketa): *iz.* Tkus.: izketa. Autu, autuera, autugai, jardueta, jarduketa.

autugai. (izketa): *iz. Ikus.;* Izketa. Autu, autuera, autueta.

autugañtasuu.(autakuntza):is. Autakuntzaz ari al-izatea. Autuzkotasun.

autugin. (izketa): *frond.* Tkus.: Autudun.

autuka. (autakuntza): adond. Autakuutza egiten ari-izatea.

autuketa. (autakuntza): fz, Autatzearen egipena. (eldubeaŕ): *iz.* Berbera.

autuki. (antakuntza): adond. Ikus.: Autatuki.

autukide. (izketa): *izond.* Alkaŕ-izketan ari danbakoitza.

autuka. (autakuntza): *izond.* Autatzekoa dana.

autulari. (izkcts.): *izond.* Izketaetan ari-izatea maite duena.

auturala. (autakuntza): *adond.* Autaknntzaz ari-izatea.

aututxo. (izkcta): *iz.* Alkaŕ-izlreta txikia.

aututze. (autakuntza): fz. Autatzearen egipena. {: Autza, atzapen.

autuz. (autakuntza): *adond.* Autatzean ari-izatea.

autuzko. (izketa); *izond.* Alkaŕ-izketari dagokiona. (autakuntza): *frond.* Autatzekoa dana. (aufetasun): {{ *izond* Gogokoa dana. (bikaintasun): *fzond.* Ikus,: Autna. (ontasun): II *frond.* Onena dana,

autuzkotasuu. (autakuntza): az. Ikus.: Autugaŕitasun.

autx. (mintzoera): fz. Purantziafen miutzoera. {: Autx-edeŕ, autxera, autx-erdera. (zeŕa): *iz,* Zezaren atsikipena.

autx-edef. (mintzoera): *iz.* Tkus.: Autx. {: Autxera, autx-erdera.

autx-erdera. (mintzoera): *iz.* lints.: Autx. j: Autx-edeŕ, autxera.

autx-eti. (eŕi): *iz.* Soraluze efia.

autx-efikn. (iritargo): *izond.* Soraluzetafa dana. (biztanle): *izond.* Berbera.

autxera. (mintzoera): fz. Ikus.: Autx. {: Auts-edef, autx-erdera.

autxerio. (mintzoera): *iz.* Autxeraz beterik dagoen mintzoera.

autxika. (joko): *ft.* "Golf deitzen dan jokoa. Tuŕoka.

autxin. (gelditze): *ad* Gelditu, geldi geratu.

autxko. (lasto): *iz.* Lasto txikia. j: Autxo.

autxo. (lasto): *ft.* Tkus.: Autxko.

autxulunta. (egazti): iz. Anka-luzeak dauzkan egaztia, aundia, ega txikiak dauzkana; oŕengatik Isere egaldia labuŕ eta aztuna da. {: Auxulunt.

autxurdia. (mintzoera): *izond.* Autxeraz nastuta dagoena.

anti. (ao): *iz.* Anaren atzeko aldea. (zintzuf): *iz.* Aoaren atzean aster' dan odia, azkuŕia igarotzekoa dana. (masail): jj *fz.* Tkus.: Masai!. I: Lodia dan masala. (lasto): {{ *iz.* Tkus.: Agotz. (makurdura): || *frond.* Oyefa dana.

autz-audia. (masait): *izond.* Arpegla biribiĺa duena.

autz-antzeku. (masail): *izond.* Massli lodiak dapzkana.

autz-aralde. (masa0): *iz.* Masail biak.

autz-ezuŕ, (mason): *fz.* Mateleko ezuŕa. {: Mazel-ezuf, uzta€zuŕ.

autza. (autakuntza): *iz.* Ikus.: Aututze. Autzapen.

autzapen.(autakuntza):fz.Ikus.: Aututze. {: Autza.

autzat. (ao): *iz.* Ao osa aundia.

autzatu. (autakuntza): *ad.* ikus.: Autu. Autatu.

autue. (no): *iz.* Bakoitzean arzen dan janari-puska. (aizto): iz. Bi sorbatz dauzkan aiztoa. I: Auze.

autzek. (manta): *iz. Ikus.:* Autsek. {: Paluek.

autzeko. (tanpa): iz. Esku zabalaz aurpegian emandako tanpa.

autzeman. (adipea): *ad.* Oartu.

autzeta. (ao): *iz,* Bakoitzean artzen dan janari-puska, aundixeago, naiz txikixeago izan. Auzeta. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Aamen. {: Autzetañi.

autzetaka. (ao): *adond.* Ikus.: Aamenka. ^: Autzetaz.

autzetako. (auspo): *iz.* Ikus.: Auspo. Auspoaren baste izena. (tanpa): iz. Belaŕiondoko aundia, autzeko audia.

antzetañl. (so): *iz.* Bakoitzean artzen dan janari-puska txikia.

autzetañlka. (ao): *adod* Aamen txikietazjatean ari-izatea.

autzetaka. (satokeri): *adond.* Aamen aundietaz jatean ari-izatea.

autzetaz. (salokeri): *adond.* Salokeriz jaten ari-izatea.

autzez eperdi. (urduritasun): *adond.* Aŕapataka ari-izatea. j: Autsez eperdi, autsez eperdi-ibili.

autzi. (iagatzc): *ad.* Laga, utzi.

autzkulu. (azazkal): *iz.* Azkazal, apoa.

auxak. (izen): iz. Efonkaritaŕek Zuberoa'koai ematen dieten €zena.

auxaf. (zirikaldi): *ad.* Ikus.: Aisatu. II Iruña'n eta Muskaria'n esaten danez.

auxe. (izenorde): *fzord.* Au bera. Auxen.

auxi. (ants): *ft.* Ikus.: Aausi. I: Ausi, adausi, eusi. (inka): *iz.* Tkus.: **tuka.** (aldaketa): { *iz.* Txintxtn baten aldaketa.

auxikabekerl. (koldartasun): iz. Ikus.: Koldarkeri. {: Bildurtikeri. (zatarkeri): iz. Ikus.: Zatarkeri. I: Andurkeria.

auxikada. (ausikidura): *fz.* Aginka-egitearen egipen eta ondorioa.

auxiki. (ausikidura): ad. Safi edo azaletik aginka egin.

auxilarl. (aldaketa): *frond,* Txintxiñak trukatzen dituena.

amidst. (oyutza): *oyu.* Ago ixilik emakumea. (isittasun): *ad.* Berbera.

auximin. (inka): *iz.* Tkus.: Eyagora. {: Oyumin.

auximiñezko. (inka): *izond.* Auxuniñak egiten ari dana.

auxka. (ants): *adond.* Gaŕaisika ari-izatea.

suxlcalari. (etiketa): *izond.* Mokokaldika ari dana.

auxko. (puts): *iz.* Aidea eragiteko tresna.

auxnak. (atxikidura): *izond* Frantzia'ren aide ari dan bests eŕialdekoa.

auxo. (ants): *is.* Glzonek alkaŕi deitzeko erabiltzen duten aotsa. (dei-ogikuntza): *iz.* Dei-egiteko aotsa.

auxpofu. (eŕaboil): is. Basa-poŕua.

auxu. (aŕ): *iz.* Ikus.: Arita. I: Antxa, kalamika.

auz. (ao): *adond.* Aoz. (itz): *adond.* Itzez.

auz-arteko. (auzotasun): *izond.* Auzoari dagokionat.

auz-beera. (ao): *adond.* Ikus.: Aozbarna. I: Aozpez, auzbaŕena, aoz beera.

auz-endure. (udal): *is.* Auzoko endorea.

auz mukulu. (lasto): *iz.* Lasto-meta. (meta): is. Berbera.

auza-batze. (auzotasun): *is.* Auzokoen alkartzea.

auzaande. (auzotasun): *iz.* Ikus.: Auzo.

auzaballca. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Aŕausi. I: Auzabalte.

auzabalte. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Maus'. j: Auzabalka.

auzabide. (bide): iz. Auzora dean bides. (auzotasun): *ft.* Berbera.

auzagailu. (lanabesa): *iz.* Batzuena dan lanabesa.

auzaiide. (auzotasun): *izond.* Beste auzokoenganako auzo berean bizi dana.

auzalan. (tau): *ft.* Ikus.: Auzolan. (auzotasun): *iz.* Berbera.

auzama. (aita): iz. Gizon alargunarekin ezkondutako emakulnea aren semeenganako.

auzapal. (an): *ft.* Ikus.: Ao-sabai. I: Ausapai.

auzapez. (tidal): *is.* Ikus.: Endore. Auzendore, udalburu, ugaidun, uri-nagusi,zigordun.

auzapezgo.(tidal):i*z.* Endorearen lanbidea. Auzi-apezgo.

auzapeztasua. (tidal): *ft.* Endorearen duintasuna.

auzbakide. (auzi-mai): iz. Ikus.: **A/14-**me.

auzbafena. (ao): *adond* Ikus.: Aozbarna, j: Aozpez, auz-bcera, soz beers.

auze. (aiztu): *is.* Bi sorbatz dauzkan aiztoa. j: Ikus.: Autze. (ezpata): *iz.* Ikus.: Sastakai. : Sastagai, ukabizi. (zurgiutza): j iz. Upagilearen maŕuskcta.

auzendore. (tidal): *iz.* Ikus.: Auzapez.]: Endorc.

auzera. (auzotasun): *iz.* Tkus.: Auzo. (aldauri): *is.* Ikus.: Aldaurl.

auzeraz. (auzotasun): *adond* Auzotasunari dagokionez.

auzeri. (omidura): *is.* Azkufi-ornidura. Axuari. (azkuŕi): *is,* Berbera.

auzefi. (auzotasun): iz. auzokoak diran etiak. (cii): *is.* Berbera,

auzeta. (ao): *iz.* Titus.: Autzeta. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Aamen. Auzotani, aatra, pozin.

auzetaka. (ao): *adond. Ikus.:* Aamenka.

auzetañi. (azkuŕi): *is.* Auzetaren nogaŕia. |: Titus.: Aamon. j: Assets.

aunt-lie. (tidal): *iz.* Udaletxea.

anzgora. (an): *adond.* Titus.: Aozgora. Aozgoiti, auzkora, auzkoz.

auzi. (auziratze): *iz.* Bien edo batzuen artean epai-eskatirna. E: Auzi-mauzi, yardukari, jardun.

auzi-abaŕ. (auziratze): *iz.* Epai-eskatirna.

auzi-agindu. (auziratze): *izond.* Bpai-eskatiman erabakita dagoena.

auzi-agiriak. (agerkai): *iz.* Epai-agerkayak.

auzi-aitzin. (auziratzo): *is.* Epaiketa egin bano lenagokoa dana. : Auzi-auŕe.

auzi-aidi. (auziratze): *iz,* Auziketa.: Auziratzearen egipena.

auzi-alki. (auzi-mai): *iz.* Auzi-mayaren aulkia.

auzi-alkitxo. (auzi-mai): *iz.* Auzipekoaren aulkia.

auzi-antolak. (auziratze): Auziratzearekiko antolapenak. I: Auzi-uŕatsak.

auzi-antzeko. (auziratze): *izond.* Epai-antzekoa dana.

auzl-apezgo. (tidal): iz. Ikus.: Auzapezgo.

auzi-areta. (auziratze): *iz.* Epaiketarako aretoa.

auzi-aufe. (auziratze): *ft.* Ikus.: Auzi-aitzin.

auzi-baiio. (auziratze): *is.* Epaiketa batest eralketa. I: Auzi-eralgi, (ordainketa): *is.* Berbera.

auzi-bafuti. (eskuera): *iz.* Epai-luŕaldea.

auzi-burn. (auzi-mat): iz. Auzi-mayaren lendakaria. (lendakaritza): *iz.* Berbera. (gat): (iz. Oiiaŕizko gays.

auzi-egun. (auziratze): *is.* Auziketaren eguna.

AUZI-EPAI. *iz.* Epayaren azalpena ta epailearen erabakia. j: Arasta, epai, epai-aldi, epai-crabaki, epai-arauzko erabaki, epaibidezko erabaki, epaiketa, epailc-erabaki, epaitze, erabakide, crabakipen, auzi-erabaki, azken-epai. // (aginpide), (antolabide), (auzi-mai), (auziratze), (biurkeri), (erabakitasun), (zentzun).

auzi-epaiia. (auzi-gizon): *is.* Ikus.: Epaile. : Auzi-epaile.

auzi-erabaki. (auzi-epai): *is.* Ikus.: Auzi-epai.

auzi-eralgi. (auziratze): *iz.* ikus.: Auzi-Iralio. (ordainketa): *iz.* Berbera,

auzi-ertzain, (amaiña): *iz.* Epai-ertzaña.

auzi-etendura. (auziratze): *iz.* Auziratze bat uztea.

auzi-etxe. (auzi-mai): *iz.* Auzi-mayaren etxea.

auzi-gabe. (auziratze): *izond.* Auziketan sartu ezin ditekena.

auzi-gal. (auziratze): *iz.* Auziratzeko gaya dana. (gai): is. Berbera.

auzi-galtze. (autsialdi): iz. Epaiketa galtzea. (auziratze): *iz.* Berbera.

auzi-gela. (auzi-mai): *iz.* Auzi-mayaren etsaria.

auzi-glie. (auziratze): *izond.* Auziak soŕerazten dituena. j: Auzi-sattzaile.

AUZI-GIZON. *is.* Goyeneko eŕi-gizona, batez ere zuzentza-arduraduna. : Goi-arduradun edo epaikariaren duintasun edo ogit idea. I: Goiko zuzentzaren auzi-mayean dagoen arduraduna. (yarein-yardunbideak): *is.* Berbera. /1 (auzi-epai), (auzi-mai), (auziratze), (buruzagi), (duintasun), (eskuera), (jaurbide), (lanbide), (zeutzun), (zuzentza).

auzi-ieskari. (biuŕitasun): *izond.* Biuŕia dana. Auzi-iezi.

anzi-iez. (biuŕitasun): *iz.* Ikus.: Biuŕitasun.

auzi-iezl. (biuŕitasun): *izond.* Ikus.: Auzi-ieskari.

auzi-ikertze. (auziratze): is. Auzi-aldia.

auzi-jaatziz, (lanztura): *adond.* Epaile-jantziaz. (auzi-gizon): *adond.* Berbera.

auzi-jaso. (auzi-mat): *ad.* Anti baten eralketak ordaindu.

auzi-jaunak. (auzi-gizon): *iz.* Epaileak.

auzi-jauregi. (auzi-mai): *is.* Auzi-mayaren etxea.

auzi-kaupoko. (auziratze): *izond.* Auzitik at dagoena.

auzi-laburgo. (auziratze): *iz.* Ikus.: Auzi-labuŕ.

auzi-Iabuŕ, (auziratze): *iz.* Auzi bateau izaudakoaren laburpena. I: Auzi-laburgo.

auzi-lagun. (auzi-mai): *(rand.* Ikus.: Auzikide.

auzi-lan. (eskubide): iz. Lege-gizonaren lanbide ta Jana. (auziratze): *iz.* Ikus.: Auziratze. : Zuribide-auzi.

auzi-lege. (lege): iz. Auziat dagokieua arauratzen duen legea.

auzi-liburu. (gal): *iz.* Auzien gayak erakusten dituen idaztia.

auzi-luzakari. (gai): *ft.* Auzien crabaki€zearen luzatzea.

At7ZI-MAi. *iz.* Zuzentza erakusteko ta epayak emateko, cpaileak biltzen diran tokia. Zuzentza erakusten duten arduraduncn moltzoa. I: Berea auŕcan egiten diran azterketak, leyaketak, eta abaŕ, crabakileko dagozan epaileen moltzoa. j: Ebazt-aulki, epai-mai, auzbakide. *11* (auzi-gizon), (auziratze), (eskuera), (siñes-zaindi), (zuzentza).

auzi-maisu. (auzi-gizon): iz. Ikus.: Epaile.

auzi-mauzi. (auziratzc): *iz.* Ikus.: Auzi.

auzi-mauzidun. (auziratze): *izond.* Auzian ari dana.

auzi-mende. (eskuera): *iz.* Auzi-mai bati dagokion eskuera.

auzi-nai. (auziratze): *izond.* Ikus.: Auzikari. Auzikot, auzilari, auzi-zale, auzkari, auzkin, auzigure.

auzi-opof. (jai): iz. Epai-mai batek dagien jaia.

nazi-oft. (auziratze): iz. Auzi bates, oŕia. (ingi): *iz,* Berbera.

auzi-pezak. (argibidc): *iz.* Auzi-ingiak,

auzi-salizaile. (auziratze): *(road.* Ikus.: Auzi-gile.

auzi-toki. (auzi-mai): *iz.* Ikus.: Auzitegi.

auzi-txostcn. (auziratze): *iz.* Auzi baten argibidea. (argibide): *iz.* Berbera.

auzi-txostenlari. (auziratze): *izond.* Auzi bates' argibidea egiten duena.

auzi-ulcaldi. (czpata): iz. Noribait sastayaka sartzea.

auzi-uŕatsak. (auziratze): *iz.* Ikus,: Auzi-antolak.

auzi-zale. (auziratze): *izond.* Ikus.: Auzikari. I: Auzikot, auzilari, auzi-nai, auzkari, auzkin, auzigure.

auziberi. (azkura): *iz.* Azkura beŕia.

auzibide. (auziratze): *iz.* Auziratzerako bide ta Ianak.

auzide. (awl-man: *izond.* Baste batekin alkartuta epaiketa bateau ari dana.

auzidun. (auziratze): *Wad.* Auziketak soŕerazteu ari dana.

auzictako. (auziratze): *(road.* Auziratzeari dagokiona.: Auzitegietako, auzitegiko. (auzi-mat): *izond.* Auzi-mayari dagokiona.

auzigure. (auziratze): *(road,* Ikus.: Auzikari. : Auzikoŕ, auzilari, auzi-nai, auzi-zale, auzkari, auzkin.

auzikan. (auziratze): *adond.* Auzitan ari-izatea.

auzikari. (auziratze): *izond.* Auzietan ari dana. I: Auzikoŕ, auzilari, auzi-nai, auzi-zale, auzkari, auzkin, auzigure.

auzikatu. (auziratze): *ad.* Auzietan Sri-izan. I: Auzitaldu.

auzikeria. (eztabaida): *iz.* Ikus.: Eztabaida. (etiketa): iz. Ikus.: Etiketa. Jardukitza.

auziketa. (auziratze): iz. Auziaren egipena.

auziketari. (arduradun): *izond.* Ikus.: Arduradun.

auzikide. (auzi-mai): *izond.* Auzi bateau beste bates' laguna dana. I: Auzi-laguu.

auzikin. (mintzoera): *izond.* ìtz zikin eta zataŕak erabiltzen dituea.

auziko. (auzi-mai): *izond.* Auzi-mayari dagokiona.

auzikoL (auziratze): *izond.* Ikus.: Auzikari. j: Auzilari, auzi-nai, auzi-zaic, auzkari, auzkin, auzigure.

auzilari. (auziratze): *izond.* ikus.: Auzikari. j: Auzikoŕ, auzi-nai, auzi-zalc, auzkari, auzkin, auzigure.

auzipean artu. (auziratze): *ad.* Auzipctu, auzitara eraman. j: Auziperatu.

auzipeko. (auziratze): *izond.* Auzipctuta dagoena. E: Auzipetua.

auziperatu. (auziratze): *ad.* Ikus.: Auzipean ark,. (: Auzipctu.

auzipetu. (auziratze): *ad.* Ikus.: Auzipean virtu. : Auziperatu.

auzipetua. (auziratze): *frond.* Ikus.: Auzipeko.

auzipetze. (auziratze): *iz.* Auzipean artzea. Auziperatzea.

auzira-gat. (auziratze): *izond.* Auzl-mai baten peas, egotekoa dana. (gal): *izond.* Berbera.

AUZIRATZE, *iz.* Arlo *bat* eztabaida ta aburuaren bidez crabilizearen egipen eta ondorioa. I: Epaikari ta auzi-mayek aztertzen dituzten arloen jakite ta auzi-bidez eramatca. j: Auzi-lan, zuribide-auzi. *11* (arduradun), (auzi-epai), (sari-gizon), (auzi-auai), (azterkuntza), (biurkeri), (eskubide), (ask-tiara), (gorabide), (zcntzun), (zuzeniza).

auzitaldi. (auziratze): iz. Auzi baten aldia.

auzitaldn. (auziratze): *ad.* Ikus,: Auzikatu.

auzitan. (auziratze): *adond.* Auzietan sarluta ari-izatea. : Auzikan.

auzitaratu. (auziratze): *ad.* Epaile baten aufean salatu.

auzitegi. (auzi-mai): **ia.** Auzi-mai batek lancgiten duen tokia. I: Auzi-toki.

auzitegi nagusi. (auzi-mai): la, Cal-goyeneko auzi-maya.

auzitegietako. (auziratze): *izond.* Ikus.: Auzietako. j: Auzitegiko.

auzitegiko. (auziratze): *izond.* Ikus,: Auzietako. I: Auzitegietako.

auzitu. (auziratze): *ad.* Zerbait auzi bates' pean

auzitzaf. (ezpata): *iz.* Traketa aundia. Ikus.: Traketa.

auzixetango. (auziratzc): *izond.* Auzietan ari dana.

auzixka. (uzkeri): *iz.* Gafautzi gutxiko arazoa.

auziz-ateko. (auziratze): *(road.* Auzitik at dagoena. I: Auziz-besteko, auziz-kanpoko, auziz-lasdako.

auziz-besteka. (auziratze): *(rand.* Ikus.: Auziz-ateko. Auziz-kanpoko, auziz-landako,

auziz-kanpoko. (auziratze): *(rand.* Ikus.: Auziz-ateko, I: Auziz-besteko, auziz-tandako.

auziz-Iandako. (auziratze): *ŕzond.* ikus.: Auziz-ateko. I: Auziz-besteko, auziz-kanpoko,

auzka. (etiketa): *ft.* Ikus.: Etiketa. j: Sesla, (cztabaida): iz. Ikus.: Eztabaida. (boŕoka): *iz.* Ikus.: Boŕnka. : Jaitc.

auzkada. (etiketa): iz. Gizonen arteko etiketa.

auzkaka. (taupa): *adond.* Belaŕondokoka ari-izatea. (boŕoka): *adond.* Boŕokaz ari-izatea.

auzkalari. (boŕoka): *izond.* Bofokan ari dana. Auzkari, auzkazale.

auzkalde. (aide): *adond,* Aauntzagoko aidea.

auzkari. (leyatasun): *izond* Norbaiten aurkakoa dana. (auziratze): *izond.* tints.: Auzikari. j: Auzikoŕ, auzitari, auzi-nai, auzi-zale, auzkin, auzigurc. (bofoka): *izond.* Ikus.: Auzkalari. j: Auzkazale.

auzkari-zakuf, (zakuŕ): *iz.* Ikus.: Aitzaintzakuf. I: Artzanora.

auzkatu. (baŕoka): *ad.* Ikus.: Boŕokatu. I: Buŕukatu, gataskatu.

auzkazale. (boŕoka): *izond,* ikus,: Auzkalari. I: Auzkari.

auzkera, (azaldi); iz, Auntzaren aŕ-gases. (auntz): iz. Berbera.

auzki. (iraitz): is. Ikus.: Iraitz. Auski.

auzkide. (auzotasun): *izond.* Beste auzokoenganako aukoa.

auzkin. (auziratze): *izond.* Ikus.: Auzikari, : Auzikoŕ, auzilari, auzi-nai, auzi-zale, auzkari, auzigure.

auzkn, (aditzondo): *adond.* Arunzkoa. Arzzkoa.

auzkora. (ao): *adond.* ikus.: Auzgara. I: Aozgoiti, auzkoz.

auzkoz. (so): *adond.* fiats.: Auzgura. Aozgoiti, auzkora.

mutual. (ausnarlari): *iz. Ikus.:* Ausmaŕ. I: Asians!, ausmeŕ, ausnaut, auzmaŕi.

auzmafi. (ausnarlari): *is.* Ikus.: Ausmaŕ. Auzmaŕ, ausmafi.

auzmartu. (ausnariari): *ad.* Ikus.: Ausnartu. 1: Ausnaŕ-egin, ausmaŕ-egin, auzmertu, auzumarlu, auznaŕ-egin, auznaŕiŕu, auznartu.

nuznargaŕi, (ausnarlari): *izond.* Ausnartu ditekena.

auznarka, (ausnarlari): *adond.* Ausnartzen ari-izatea. 1: Auznatlean.

alumni!. (ausnarlari): *is.* Ikus.: Ausmaŕ. I: Ausnaŕ, auznaŕi, azmaŕ, aznabaŕ.

minutia, (ludizti): *iz.* Ludiztizko eraketa; bere tiukotasuna geyenetan arola da.

auznaŕeau. (ausnarlari): *adond.* August.-egiten ari-izatea. : Ikus.: Auznarka.

auznaŕ-egin. (ausnarlari): *ad.* Ikus.: Ausnartu. 1: Ausnar-egin, ausmaŕ-egin, auzmertu, auzumartu, auzmartu, auznaŕitu, auznartu.

auznafi. (aginkada): *iz.* iaŕaskatzearen egipena. (ausnarlari); iz. Ikus.; Ausmar, ausnaŕ, auznaŕ. (tximista): (iz. ikus.: Tximista. [: lbartziri.

auznafitu. (aginkada): *ad.* Kataskatu. (ausnarlari); a4 Ikus.: Ausnartu.: Ausnat-egin, ausmaŕ-egin, auznaŕ-egin, auzmartu.

auznartu. (ausnarlari): *ad.* ikus.: Ausnartu. 1: Ausnaŕ-egin, ausmaŕ-egin, auzmartu, auznaŕ-egin, auznaŕitu. (aginkada): *ad.* Ikus.: Auznaŕitu. (: Kaŕaskatu.

auzo. (auzotasun): is, Ikus,: Auzotasun. j: Auzera, auzoera, auzopilo, auzotegi, auzuna, auzune, auzaande, txandria, zozkera. (biztanle): *iz.* Auzokoa dana. I: Eli edo uri bateau bizi dana. (luŕ): II *is.* Ororena dan lurkia. : Auzo-baso. (auzupen): 11 *izond.* Auzupenezkoa dana. (ants): *(iz.* Gizonek alkali deitzeko darabilten itza. (dei-egikuntza): II *iz.* Berbera. (id): *(is.* Eli edo uri bat erdibitzen dan zatietako bakoitza.

auzo-agiri. (auzotasun): *is.* Auzotasunezko agerkaya. (agerkai): iz. Berbera.

auzo-aldatn. (auzotasun): *ad.* Auzotasunetik alde-egin.

auzo-alde. (auzotasun): *iz.* Auzokoen artean zerbaiterako egiten duten txanda. (aldizkapen): *iz.* Berbera.

auzo-alkate. (udal): *iz.* Auzorako endorea. Auzo-endore.

auzo-arte. (auzotasun): is. Auzo bateko biztanlecn multzoa. j: Auzotegi, auzu,

auzo-baso.(auzotasun): *is,* Ororena dan lurkia. (Id): *iz.* Berbera. 1: Ikus.: Auzo.

auzo-bazkaleku. (alapide): iz. Alapidea dagoen lurkia.

auzo-bide. (auzotasun): *is.* Auzo bateau egiña dagoen bidea. (bide): *is.* Berbera.

auzo-bildu. (tidal): *iz.* Auzo bateko ud ala.

auzo-eliza. (eliza): *iz.* Auzoko eliza beste eŕi batenarenpean dagoena.

auzo-endore. (udal): *iz.* Auzo baterako jafita dagoen endorea. t: Bats.: Auzo-alkate.

auzo-epaile. (auzi-gizon): *is.* Auzo baterako izendatuta dagoen epailea.

auzo-erdi. (auzotasun): iz. Auzoko osoa ez dana.

auzo-di. (auzotasun): *iz.* Auzotik urbil dagoen efia.

auzo-efolda, (auzotasun): *iz.* Auzokoen lefokada. I: Auzo-leŕo, auzo-zeŕenda. (leŕokada): *iz.* Berbera.

auzo-etxe. (udal): *is.* Ikus.: tidal. I: Ziñegotzigo,

auzo-gabe. (eŕi-uŕitze): *iz.* Ikus.: Eremu.

auzo-gabetu. (eft-ufitze): *ad.* Efi-uŕitu.: Auzo-utitu.

auzo-gizon, (auzotasun): iz. Auzoaa nagusia dana.

auzo-lagun, (auzotasun): *izond.* Ikus.: Auzogo. I: Auzoki, auzoko, auzotaŕ, auzotiaŕ, auztaŕ,

auzo-langlle. (auzotasun): *izond.* Auzo-aide txandaka ari diranen bakoitza. Auzolankari.

auzo-lege. (auzotasun): *iz.* Auzotasun alde norbcrak dagien lana.

auzo-leŕo. (leŕokada): *iz.* Ikus.: Auzo-eŕolda, 1: Auzo-zeŕenda.

auzo-loŕ. (Ides): *iz.* Auzokoen artean egiten dan loŕeta. (auzotasun): *iz.* Berbera.

auzo-luŕ. (auzotasun): *iz.* Auzoko guziena dan lurkia. (let): *is.* Berbera.

auzo-une. (auzotasun): *iz.* Ana) baten zatia.

auzo-ufitu. (eŕi-uŕitze): *ad.* Auzo edo eŕi bat biztanierik gabe geratu. Auzo-gabetu.

auzo-uŕitze. (eŕi-uŕitze); iz. Ikus.: Eñ-uŕitze. I: Jendc-bakantze.

auzo-zeŕenda. (leŕokada): *is.* Ikus.: Auzo-eŕolda, I: Auzo-leŕo.

auzodi. (eskuera): *iz.* Auzo baten eskuera.

auzoera. (auzotasun): *iz.* Ikus.: Auzo. Auzera, auzopilo, auzotegi.

auzogo. (auzotasun): *iz.* Uri bateko edo bare zati bateko auzokoen moltzoa. Eli bateko auzokoen izen-zeŕenda. Ikus.: Auzoko.): auzkkoa dana, auzoki, auzo-lagun, auzotaŕ, auzotiaŕ, auztaŕ,

Suzuki. (auzotasun): iz. Ikus.: Auzogo. Auzoko, auzo-lagun, auzotaŕ, auzotiaŕ, auztaŕ,

auzokide. (auzotasun): *izond.* Alkaŕekiko auzokoen bakoitza.

auzoko. (auzotasun): *izond.* Auzo batean bizi dana. : Auzogo, auzoki, auzo-lagun, auzotaŕ, auzotiat, auztaŕ.

auzoko-eglu. (auzotasun): *ad.* Ikus.: Auzokotu. 1: Auzotu.

auzakotu. (auzotasun): *ad.* Auzo bateau bizi-izateko izena eman. j: Auzotu, auzoko-egin.

auzolan. (auzotasun): *iz.* Auzokock alkaŕekin egiten duten Jana. j: Auzulan, eŕemesari, aizelan, daada. (Ian): *iz.* Berbera,

auzolankari. (auzotasun): *izond.* Ikus.: Auzo-langiie, j: Aizelankari.

auzopilo. (auzotasun): *is.* Ikus.: Auzo. 1: Auzera, auzoera, auzopilo, auzotegi.

auzoratu. (zei): *ad.* Zeira irten.

auzotaf. (auzotasun): *izond.* Ikus.: Auzogo. I: Auzoki, auzoko, auzo-lagun, auzotiar, auztaf.

AUZOTASUN. iz. Eñ berean, auzo edo etxe bureau, bizitza berezian, bizi danaren tasuna. I; axe bateko bizitzaetan bizi diran notilien moltzoa. Bertakotza, bizi-lagungo, etxamuga, auzatasun, auzo, auzera, auzune, zozkera. (laguntasun): *is.* Auzokoen arteko adislddetasuna. (zerga): Ej *iz.*

Auzo-zerga. 1/ (aldamen), (aurkeztasun), (bizitegi), (biztanle), (endefi), (efiarteko eskubide), (eskubide), (iri), (iritargo).

auzotegl. (auzotasun): *iz*. Ikus.: Auzo. I: Amara, auzoera, auzopilo. I: Ikus.: Auzo-arte. I: Auzote ᴮi, auzu.

auzotcri, (auzotasun): *iz*. Ikus.: Auzo-arte. j: Auzotegi.

auzotiaf. (auzotasun): *izond.* Ikus.: Auzogo. Auzoki, auzoko, auzo-lagun, auzotaf, auztaŕ.

auzotu. (auzotasun): *ad.* Ikus.: Auzokotu. j: Auzoko-egin.

auzotze.(auzotasun):iz. Auzokotzearen egipena.

auzoz egin. (Ian): *ad.* Auzokoek alkaŕekin lanegin. (auzotasun): *ad.* Berbera.

auzoz-auzo. (auzotasun): *adond.* Auzotik auzora.

auzpara. (endai): ***iz***. Endai txikia.

auzpaz. (ao): *adond.* Ikus.: Auspaz. Auspez, auspezka, auzpez, auzpeki.

auzpaz-gora. (zcartasun): *adond.* Aoz-gora etzanda egotea.

auzpaztu. (ao): *ad.* Ikus.: Auspaztu. I: Auspeztu, auspezkatu, auspekatu, auzpeztu, auzpetu, luefaztu.

auzpe. (so): *izond.* Begirunea adierazteko, norbaiten aufean auspezten dana.

auzpekaldi. (ao): iz. Auzpaztearen egipena.

auzpekatu. (ao): *ad.* Begirunea adierazteko, norbaiten aufean auspezturik jartzea.

auzpeki. (ao): *adond.* Ikus.: Auspaz. I: Auspez, auspezka, auzpaz, auzpez.

auzpetu. (ao): *ad.* Ikus.: Auspaztu. I: auspeztu, auspezkatu, auspekatu, auzpaztu,auspeztu.

auzpez. (ao): *adond.* Ikus.: Auzpaz. I: Auzpeki.

auzpez egin. (ao): *ad.* Auzpez jaŕi,

auzpez-toki. (ollza): *iz*. Auzpezteko azpi-oltzatxoa.

auspezka. (ao): *adond. Ikus.:* Auzpaz. j: Auspez, auspezka, auzpez.

auzpezkatu.(gainberadura): *ad.* Gainberaduraz jaŕi. (ao): *ad.* Thus.: Auspaztu. j: Auspeztu, auspezkatu.

auzpaztu. (ao): *ad.* Ikus.: Auspaztu. Auspeztu, auspekatu, auspezkatu, auzpaztu, luefasta.

auzpraka. (landare): iz. Ikus.; Aunlz-fraka. I: Auntz-praka, aunzpraka, txutxupraka.

auztalde. (auntz): *iz*. Ikus.: Auntz-saldo. Auntz-talde.

auztaf. (auzotasun): *izond.* Ikus.: Auzogo. j: Auzoki, auzoko, auzo-lagun, auzotaŕ, auzotiaŕ.

auzte. (egun): *ft. Ikus.:* Auste. : Austere. (elauts): *iz*. Berbera.

auztegi. (lasto): iz. Lasko metatzen dan tokia. j: Ikus.: Lastotegi. (supaztef): *ft.* Lantzeko, metal* berotzen (titan supazteŕa.

auztetxe. (auzi-mai): *iz*. Auzi-mayak diarduen etxea.

auztika. (sonic): *iz*. Bi urteko auntza.

auztore. (egazti): iz. Ikus.: Buzoka. 1: Apalatz, sai, aiztore, austore.

auzu. (auzupen): *frond.* Auzutzen dana. (udat): *iz*. auzo baten udala. (auzotasun): If iz. Ikus.: Auzo-arte. Auzotegi.

auzua-egin. (udal): *ad.* Auzuaren batzaŕa egin.

auzue. (arpen): *ad.* Ukaa ezazute.

auzukl. (zuzentza): *adond.* Zuzentzaz ari-izatea.

auzulan. (lan): *iz*. Ikus.: Auzolan. (auzotasun): *iz*. Berbera.

auzumartu. (ausnarlari): *ad.* Ikus.: Ausnartu. I: Ausnar-egin, ausmaf-egin, auzmertu, auzmartu, auznaŕ-egin.

auzuna. (auzotasun): *ft*. Ikus.: Auzo. I: Auzune, ausune.

auzune. (auzotasun): *iz*. Ikus.: Auzotasun. Auzo, auzuna, ausune, txandria.

AUZUI'ITN. *iz*. Zerbait egiteko ematen dan batmen ado onarpenaren egipena. I: Naibai, man, zilegigo, zileitze. *ll* (l,ftmen), (azkatasun), (bereztasun), (eroapen),(eŕeztasun),(eztasun), (ge€dotasun), (igaraipen), (neimen), (uŕunde),(uzkunde),(yalkipen), (yareikuntza).

auzufunbilo. (landare): *ft*. Ikus.: Esnabelaŕ. Auutz-kormio, aunts.-koŕomino, auntz-kuŕimi, auntzkuŕumia, aoxkorno, auzuŕunmilo, auzuŕungilo.

auzutasun. (zuzentza): *iz*. Zuzentzazkoa dana.

auzutu. (auzupen): *ad.* Zerbait egitea ontzat attu.

ax. (aize): iz. Ais eta sic esan ordez Bizkaya'n esaten dutena.

axe!. (oyutza): *oyu.* Zamariai ibili ditezeu egiten zayen oyutza.

axa-gofi. (efaboil): *iz*. Berakatz-mota bat. I: Axal-goŕi.

axagite. (joko): *izond. Joke* batzuetan egiten dan dema. I: Axalari.

axagoxi. (landare): *iz*. Azi-atalbikoa dan landarea, zurtoin eta abaf korapilotsuak dauzkana.

axaikarl. (zirikaldi): ***izond***. Kilikagafia dana.

axaita. (aitona): *ft*. Aitona. 1: Ikus.: Aitona.

axaixa emon. (zirikaldi): *ad.* Abere uzuak zirikatu. I: Axalatu.

axakatu, (zirikaldi): *ad.* Ikus.: Axatu. I: Axazi, axiatu, axialatu, axikatu, axalatu, axekatu, axetatu.

axal. (azal): *iz*. Ikus.: Azal. (iraitz): Huts.: Iraitz. (Iaŕu): *(is*. Ikus.: Lain. (jakintasun): II *L*. Guziek ezagutua dana.

axal-apain. (poz): *izond.* Poz-pozik dagoena.

axal-got. (eŕaboil): ŕz. Ikus.: Axa-goŕi,

axal-ikutu. (igaraipen): *ad.* Axalean ikutzean igaro. (ikumen): *ad.* Berbera. (azal-apainlze): iz. Arpegian egiten dan azal-apaintze.

axal-sendatu. (sendabidekintza): *ad.* Azaletik bakaŕik sendatu.

axal-ukitu. (ikumen): *ad.* Azalean ikutu.

axal-unlcitu. (igurtziketa): *ad.* Azalean igurtzi.

axal-ufatu. (aŕamazkada): iz, Azalez egindaka afamazkada.

axalari. (joko): *izond. Ikus.:* Axagile.

axalatu. (zirikaldi): *ad*. Zirikatu. I: Ikus.: Axaixa eman. I: Axatu, axazi, axiatu, axialatu, axikatu, axakatu, axetatu.

axaldu. (seal): *ad.* Azala egin.

axaldun. (biribilkapen): *izond.* Biribilkatuta dagoena. (azal): *frond.* Berbera.

axaiean.... (iraitz): *adond.* Ia iraitza ikutzean ari-izatea.

axaleko. (azal): *izond.* Iraltzean dagoena. (iraitz): *izond* Berbera.

axaleratu. (iraitz): *ad* Iraitzera atera,

axalet€k. (laburtza): *adond.* Laburtzaz ari-izatea.

axaletikako. (iraitz): *izond.* Iraitzekoa dana.

axaleza. (bururdi): iz. Bururdia biribilkatzen duena.

axalezko. (laŕu): izond. Laŕn me ta guriari dagokiona. (koipe): *izond* Guriiiezkoa dana.

axaleza. (eon): fz. Tiobianjartzen dan euna. (oyal): fz. Opa-maya estaltzen duen oyala. (otaŕ):) *iz*. Onetsita dagoen

ogia eukitzeko otafa. (ogi): j *iz.* Berbera.

axalkara. (iraitz): *adond.* Iraitzean xamaŕ egotea.

axalkatu. (azal): *ad.* Azala kendu. Mozkintu.

axalkiro. (iraitz): *Mond.* Iraitzean ari-izatea.

axalko. (azeri): *iz.* Azeri txikia. I: Axeriko, axerikume, axarko.

axalkoŕ. (iraitz): *izond.* Iraitzean ari dana.

axaltsu. (koipe): *izond.* Koipetsua dana.

axarua. (aitona): *iz.* Ikus.: Amoña. (cane): *iz. Ikus.:* Amaiñude, amaiñu, amaiño.

aandalo. (mitxeleta): *iz.* Ikus.; Mitxeleta. j; Axandilo. (ergeltasun): *izond.* Kokolo-mokoloa dana,

aandilo. (mitxeleta): *iz.* ikus.: Mitxeleta. j: Axandalo.

axandolo. (ergeltasun): *izond.* Txotxoloa dana.

axanpa. (atsekabe): *iz.* Ikus.: Elkaitz. Biotz-estura, iradura.

axaupa-gabe. (atsekabe): *izond.* Axanparik ez duena.

axanpagaŕi. (atsekabe): *izond.* Biotz-estura, axanpa soŕeraztco duena.

axanpatu. (atsekabe): *ad.* Axanpaz bete.

axanpaz. (atsekabe): *adond.* Axanpaturik ari-izatea.

axattpei. (mozkorkcri): iz. ikus.: Mozkorkeri. j: Axeri-latu.

axanpia. (sotto): *ad.* Otsa egin.

axarabatx. (data): iz. Breka baño txikiagoa dan aŕaña.

axarl. (azeri): *iz.* Ikus.: Azeri. Axei. (mozkorkcri): *izond.* Erdi mozkortuta dagoena. (seine):]; *Ia.* Ezkontzatik at izandako semea. j: Liskeŕ.

axarikume. (aurtzaro): *iz.* Umetxoa.

axario. (abetxu): *iz.* Ezpainkaria dan abetxua. : Oyan-sabi, bekaizmin.

axarka. (madariondo): *iz.* Basa-madariondoa. j: Axere. (gaztezaro): *is.* Igitariai janaria erarnapen dien gaztea.

axarko. (azeri): *iz.* Ikus.: Axalko. I: Axeriko, axerikume.

axaskal. (azazkal): *iz.* Ikus.: Azazkat.: Axaxal, axaxkal.

axatu. (aize): *ad.* ikus.: Aizaratu. I: Aizeatu. (zirikaldi): *ad.* Zirikatu. Axalatu, axazi, axiatu, axialatu, axikatu, axitu, axkatu, axakato.

axaxa. (zirikaldi): iz. Zirikatzea.

axaxal. (azazkal): *is.* Ikus.: Azazkal. Axaxkal, axaskal.

axaxkal. (azazkal): *is.* &us.: Azazkal. Axaxal, axaskal, azazkal, betazkazal, malko-ezuŕ, negaŕ-ezuŕ.

axaz. (ugaritasun): *adond.* Ikus.: Azkoz.

axazale. (ugaran): *izond.* Itxasaldeari dagokiona.

axazi. (zirikaldi): *ad.* Zirikatu. I: Ikus.: Axalatu, axatu, axiatu, axiaiatu, axikatu, axakatu, axetatu.

axazobea.(obekuntza): *Land.* Askoz obea.

axbakaf. (aŕi): *iz.* Aske dagoen aitza.

axe. (zama): iz. Ikus.: Zama. (meta): *iz.* Ikus.: Meta. (azao): *iz,* Ikus.; Azao. (izenorde): II *izond.* Ura, a bera. (zigoŕ): *iz. Ikus.:* Zigof. (aize): *(iz.* Ikus.: Aize.

axe ta tupin. (dantzaketa): iz. Luzaide'n egiten den dantza berezia.

axe-blvd. (aize): *iz.* Zuŕumilotuta dagoen aiaea.

axe-buxi. (biurdura): *izond.* Odol-bizi, urduria dana.

axea. (zama): iz. Ikus.: Zama. I: Bekaŕ.

axealari. (zama): *izond.* Zamak ipintzen dituena.

axean. (adiontasun): *adond.* Adiontasunez ari-izatea.

axebide. (idekidura): *iz.* Aizea igaro dedin idekidura.

axei. (axeri): *iz.* Ikus.: Azeri. j: Axari.

axei-buztan. (landare): *iz,* Otxarkaria dan landarea; bare zurtoñak ikumenari latzak zaizkio ta gauzak asko leguntzcko egokiak dira.: Axed-buztan,laatx,laax.

axeiru. (ardi): *iz.* Bildotsaren eŕaikiak.

axek. (izenorde): *izord.* Ura berak, axe berak; agile iragankoŕa.

axeka. (azao): *adond.* Azaoen bila ari-izatea. (aditz): *ad.* Eldu adi ari.

axelcalarl. (iseka): *izond.* Isekaz ari dana. I: Axekari.

axekaldi. (zirikaldi): *iz.* Ziltzaldiaren aldia.

axelcan. (iseka): *adond.* Isekaz ari-izatea.

axekari. (iseka): *izond. Ikus.:* Axeka€ari. (zama): *izond.* Zamak daramazkieua. I: Axeketari, axelari, axero.

axekatu. (zama): *ad.* Bazka-zamak egin. (zirikatdi): *ad.* Ikus.; Axakatu. I: Axetatu.

axeketari. (zama): *izond.* Ikus.: Axelari. Axelari.

axel. (gabi): *iz.* Arbelgiñaren malua.

axelari, (kutxa): *izond.* Pardelak eramaten ad dana. : Axero, axeketari. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

axelburu. (anti): *is.* Azeriaren burua.

axelel. (zirikaldi): *oyu.* Zakuf bat axekatzeko ayutza.,

axeleme. (azeri): *is.* Azeriaren emea. I: Axeri-eme,

axelendu. (oyal): *ad.* Liño-oyalak garbitu.

axen. (lera-eŕesta): *is.* Ikus.: Arba. I: Arbutz.

axerda. (landare): iz. Ikus.: Elaŕ. I: Erie-belaŕa, ezkai, ispiĺika, txarpot.

axere, (madariondo): *is.* lkus.: Axarka.

axed. (axeri): *iz.* Ikus.: Azeri. I: Axxeri.

axeri-bide. (bide): *iz.* Aldenduta dagoen bides.

axeri-buztan. (landare): *iz.* Ikus.: Axei-buztsn.j: Laatx, iaax.

axeri-dantza. (dantzaketa): Napaŕoa'ko Arano ta Goizueta eŕietan egiten duten dantza berczia.

axeri-eztei. (ostagizti): *iz.* Eguzki ta enria batera dagozen uneaidia. j: Axeri-pests.

axeri-laŕu, (mozkorkeri): *iz.* Ikus.: Morkorkeri. I: Axaupel.

axeri-masts. (mats): *iz.* Txiki ta beltza dan matsa.

axerikeria. (zatarkeri): *iz.* Itxuskeria.

axeriki. (azeri): *iz.* Azeriaren aragia.

axeriko, (axeri): *iz.* lkus.: Axalko. I: Axerikume, axarko.

axerikume, (azeri): *iz.* Ikus.: Axalko. I: Axeriko, axarko.

axerinka. (joko): *iz.* Auŕek akuriko ibiltzean egiten duten jokoa.

axeritegi. (saizulo): *iz.* Azerien gordegaiiu. : Axerizilo.

axer€zilo, (saizulo): *iz.* Ikus.: Axeritegi.

axero. (zama): *izond.* Ikus.: Axelari. I: Axekari. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

axetatu, (zirikaldi): *ad.* Ikus.: Axatu. Axakatu, axazi, axiatu, axialatu, axikatu, axalatu, axekatu.

axete. (size): *iz.* Aize zakaŕa.

axeteria. (sortaketa): *iz.* Lopilak egiea.

axetof. (sendakintza): *iz.* Sendagilea. I: Ikus.: Sendagile. j: Atxeteŕ. (yarein-yardunbideak): *iz.* Berbera.

axeunontzi, (itxasontzi): iz. Aizoyalaz dabilen itxasontzia.

axexka. (azao): iz, Azao txikia.

axezain. (zama): *izond.* Mataratzuak zaintzeu dituenak. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

axi!, (zirikaldi): *oya.* Zakuŕ bat zirikatzeko oyutza.

axialatu. (zirikaldi); ad. Ikus.: Axalatu. (: Axatu, axazi, axiatu, axikatu, axakatu, axetatu,

axiarte. (aŕ!): *adond.* Aitzen artean.

axiatu. (zirikaldi): *ad.* Zirikatu, zakuŕak zirikatu. j: Ikus.: Axalatu. Axatu, axazi, axialatu, axikatu, axakatu, axetatu.

axiaxika. (joko): *iz.* Itiatsez-uŕats. ,loko berezi bat.

axikatu. (zirikaldi): *ad.* Ikus.: Axalatu. Axatu, axazi, axiatu, axialatu, axakatu, axetatu. (atsckabc): *ad.* Atsekabetu.

axiki. (arintasun): *adond.* Arintasunez ari-izatea.

axili-mulukan. (joko): *iz.* Joko-mota bat.

axin[g]. (laudare): *iz.* Ikus.: Aamenda-belaŕ. 1: Axinxe. (zama): *iz,* Zama aundia.

axiuxe. (landare): ŕz. Ikus.: Aamenda-belaŕ. I: Axina, axinlxa, axintxo, axintxe, axinxo.

axio, (joko): *iz.* Auŕen jolcoa; alkali eskuetan zimikoak egiten burutzen dana.

axiona. (cskicrtasun): ŕa. Oso nabaria dan egia.

axiruin. (ohs): *iz.* Txonkatila. 1: Tints.: Apalarda€z, apalardotz, axoin, axiroin, axurin.

axit, (arintasun): *izond Ariña* dana.

axitamatxi. (mitxeleta): *iz.* Ikus.; Mitxeleta.

axitasun. (arintasun): ŕz. Ikus.: Arintasun. 1: Txolintasun. (goyera): *iz.* Lerdentasuna; lazo onekoa izatea.

axitki. (arintasun): *adond.* Arintasunez ari-izatea.

axitu. (arintasun): *ad.* Arin-egin. 1: Axitatu. (zirikatdi): *ad.* Ikus.: Axatu, axkatu.

axizale. (zirkaldi): *izond.* Zakuŕ bat zirikatzen duena.

axka!. (zirikaldi): *oyu.* Zirikatzeko oyutza. (askitasun): *adond.* Ikus.: Naiko.

axkalo. (aŕain): *iz.* Ikus.: Eskalu. 1: Exkalu.

nxlcauda. (arts): iz. Areitz txikia. 1: Arixkanda.

axkarbe. (sendabidekintza): *izond.* Txaplatak ipintzen edo egiten ditucna. (yarein-yardunbidcak): *izond.* Berbera.

axkatu. (zirikaldi): *ad.* Ikus.; Axatu. 1: Axitu.

axkaxilo. (azazkal): *iz.* Azazkal txikia.

axkazilo. (eyeraldi): iz. Ikus.: Askatxiju.

axkenka. (joko): iz, Auŕek alkaŕ atzematen egiten duten jolcoa.

axlcidantza. (adiskidetasun): iz. Ikus.: Adiskidetasun. 1: Maitarasun, soinkidetasun.

axkidatu. (irizkidetasun): *ad.* Alkaŕengand€k aldenduta zegozenak beŕiz irizkidetasunera etoŕi.

axlcidc. (adiskidetasun): *iz.* Ikus.: Adiskide. 1: Adixkide, aiskide.

axklxalu. (azazkal): *iz.* Ikus,: Azazkal.

axkoa. (aizkora): *iz.* Ikus.: Aizkora. I: Axkora.

axkol. (balke): *ft.* Ikus.: Aizkol. 1: Garilaŕ. (landare): *iz,* Tkus.: Askol.

axkolkari. (aizkora): *izond.* Ikus.: Aizkolari.

axkolta. (aizkora): *iz.* Aizkora txikia.

axkora. (aizkora): *iz.* Ikus.: Atakora. 1: Axkoa.

nxkura. (atz-nai): *iz. ikus.:* Azkurc, I: Axkurc.

axkuragaŕi. (atz-nai): *izond.* Azkurea soferazten duena.

axlrnretu. (atz-nai): *ad.* Azkurea soŕerazi.

axmel, (ira): iz. Garo-meta txikia.

axo. (nuntz): *iz.* Ikus.: Antxume. 1: Antxuma. (pilpilada): iz. ikus.: Pilpilada. I: Bazi.

axo-saltzaile. (auntz): *izond.* Antzumcaren aragia saltzen duena.

attain. (oin): *iz.* Txonkatila. 1: Ikus.: Apalardatz, apalardotz, axiruin, axuin.

axol. (begirune): *iz.* Ikus.: Begirune. (ardura): *iz.* Ikus.: Ajola. j: Axola.

axol-gabeko. (neuŕibideza): *izond.* Begirunerik ez duena.

axol-kabetu. (arduragabetasun): *ad.* Ikus.: Axolagabetu. : Axolakabetu.

axola. (ardura): *iz.* Tkus.: Ajola. 1: Axol, azola. (aintzapen): *iz.* Ikus.: Aintzapen.

axola artu. (atsekabe): *ad.* Ikus.: Atsekabetu.

axola dio. (ardragabetasun): *ad.* Ba dio ajolik.

axola-bage. (nagi): *izond.* Thus.: Alpeŕ. 1: Tuntun, ustel, jandala.

axola-bagetu. (nagi): *ad.* Nagi biurtu.

axola-gabelco. (arduragabetasun): *izond.* Ororen siñispen edo oikuntzai buruz ajolarik ez duena.

axoiadun. (ardura): *izond.* Ikus.: Arduradun. 1: Axoladuri, axolati, axolatsu, axolduri, axolti, axoldun, axoltsu.

axoladuri. (ardura): *izond* Ikus.: Arduradun. I: Axoladun, axolati, axolatsu, axolduri, axolti, axoladuru, axoltsu, axoldun.

axoladuritu. (ardura): *ad.* Tkus.: Arduratu.: Axolatu, axolduritu.

axolagabe. (arduragabetasun): *izond.* Mos.: Ardura-gabeko. j: Axolakabe, zajagauzi, zanbel.

axolagabelceria. (arduragabetasun): *iz.* Ardura-gabeko egipena.]: Axolakabekeria, axolakabezia.

axolagabelci. (arduragabetasun): *adond.* Arduragabetasunez ari-izates.

axolagabetasun, (arduragabetasun): iz. Ardurarik ez izatea.

axolagabetu. (arduragabetasun): *ad.* Axolagabea egin edo biurtu. I; Axolakabetu, axol-kabetu.

axolaguti. (arduragabetasun): *iz.* Ardurarik cz izatea.

axolakabe. (arduragabetasun): *izond.* Tkus.: Axoaagabe.

axolakabekeria. (arduragabetasun): *iz.* Ikus.: Axulagabekeria. I: Axolakabezia.

axolakabetu. (arduragabetasun): *ad.* ikus.: Axolagabetu. I: Axol-kabetu.

axolakabezia. (arduragabetasun): *iz.* Bats.: Axolagabckeria. I: Axolakabekeria.

axolaki. (ardura): *adond.* Arduaez ari-izatea.

axolarik. (ardura): *iz.* Arduraen bat.

axolartu. (aldakura): *ad.* Ikus.: Kardabatu.

axolati, (ardura): *izond.* Ikus.; Arduradun. j: Axoladun, axoladuri, axolatsu, axolduri, axolti, axoltsu, axoldun.

axolatsu. (ardura): *izond.* Ikus,: Arduradun. j: Axoladun, axoladuri, axolati, axolduri, axoiti, axoltsu, axoldun.

axolatu. (ardura): *ad.* Ikus.: Arduratu. j: Axolduritu, axoladuritu, jeiñatu, yagon, zoñutautu.

axolau. (asaldura): *ad.* Asaldatu, artegarazi.

axolaz. (ardura): *adond.* Ikus.: Arduraz.

axolazko. (ardura): *izond.* Ikus,: Ardurazko. (gaŕantzi): *izond.* Gaŕantziduna dana.

axolbe. (a€erbe)eku); *iz. Ikus.:* Aterbc-leku. 1: Aterbe, aterpe, axolbu, axolgune, izkuta-leku.

axolbedun. (aterbe-leku): *izond.* Axolbean dagoena.

axolbu. (aterbe-leku): iz. Ikus.: Aterbe-telcu. ; Aerbe, aterpe, axolbe, axolgune.

axoldun. (ardura): *izond.* Ikus.: Arduradun. Axolduri, axoladun, axoladuri, axolati, axolatsu, axolli, axoltsu.

axolduri. (ardura): *izond.* Ikus.: Arduradun. 1: Axoladun, axoladuri, axotati, axolatsu, axolti, axoltsu, axoldun.

axolduritu. (ardura): *ad.* Ikus.: Arduratu. j; Axolatu, axoladuritu.

axolgabe. (neuŕibideza): *iz.* Begirunerik ez izatea.

axolgune. (aterbe-leku): iz. Ikus.: Aterbe-leku. 1: Aterbe, aterpe, axolbe, axolbu.

axolik gabe. (arduragabetasun): *izond.* Ardurabakoa dana. I: Axotkabe.

axolilc-eza. (arduragabetasun): *iz.* Ajolik ez izatea.

axolkabe.(arduragabetasun); *izond,* Ikus.: Axolik gabe.

axolti. (ardura): *izond.* Thus.: Arduradun. 1: Axoladun, axoladuri, axolati, axolatsu, axolduri, axoltsu, axoldun.

axoltsu. (ardura): *izond.* Thus.: Arduradun. 1: Axoladun, axoladuri, axotati, axolatsu, axolduri, axolti, axoldun.

axomutut. (landare): *iz.* Tkus.: Alga-beta. 1: Atsoerio, atso-mustut, atso-inutuŕ, baratxuri-belaŕ.

axon. (usain): *iz,* Thus.: Usain.

axorbe. (zomoŕo): *iz.* Txitxiteraren antzekoa dan zomoŕoa, luze ta estuago, ega-egiten ez duena ta beti luŕ-baŕuan bizi dana.

axot-orban. (axote): *iz.* Axotez egindako orbana.

axota. (arkatz): *iz.* Ikus.: Idazbola. I: Bolaluma. (axote): *iz.* Ikus.; Axote,

axotaf. (ijito): *iz.* Agoteai ematen zayen izena.

AXOTE. *iz.* Geyenetan beltza dan ubila, idazteko erabiltzen dana. I; Beltxagi idazkur, axota, idaztur, tindu. // (belztasun), (idazketa), (irarkala), (landola), (maŕazki).

axote-ontzi. (axote): iz. Axotea eukitzeko ontzia, j: lekiribiña.

axoyal. (itxaskuntza): *iz.* Ikus.: Aizoyal. Ttxas-oyal.

axpil. (ira): *iz.* Garoaz egindako meta txikia.

axpil. (igali): iz. Gorostiareu igalia.

axpildura. (galartzu): iz. Soñekoaren mendela indartzeko jartzen dan galartzua. (tolestura): iz. Janzkiari burutzeko egiten zayon toles eta josketa. j: Axpiltu, axpiltxun, axpilgura, axpilkura, axpilsun.

axpilgura. (tolestura): *iz.* Ikus.: Axpildura. 1: Axpilkura.

axpiltu. (iauliketa): *ad.* Itzez iauli. (tolestura): *iz.* Ikus.: Axpildura. (gozoki): 11 *ad.* Gozokl ta okoreai ertz iandua egin.

axpiltxun. (talestura): iz. Ikus.: Axpildura. j: Axpilsun.

axplltze. (zugatz): iz. Laŕoskaria dan zugatza; bere Wreak zuri edo zuri-goŕiak dira.

axpisuna. (zed): *iz.* Ikus.: Axpixin. Axpixun.

axpixin. (zeti): ŕa Zeflaren azpizuna. Axpisuna, axpixun.

axtalci. (azta): ŕz. Azta txikia.

axtapaŕ. (oin): iz. Ikus.: Aztapaŕ. 1: Aztapat itzaren ñogaŕia.

axtapato. (ondo): *iz.* Ondo mota bat.

mite!. (oyutza): *oya.* Abereai atzera eragiteko egitzen zayen oyutza. Axtil.

axtean. (joandako): *adond.* Ikus.: Arestian. 1: Axtiau, axtixon.

axtegi. (armo): iz. Burkaitzez beterik dagoen tokia.

ax^{p}il. (oyutza): *ow.* Ikus.: Axto,

axtiadraiño. (joandako): *adond.* Arestian arte.

axtian. (joandako): *adond.* Ikus.: Arestian. 1: Axtean, axtixon.

axtigat-atze. (zugatz): iz. Ikus.: Ezki.

axtiko. (joandako): *adond.* Axtianeko.

axtirik. (aldi): *adond.* Grain gutxi data, Grain asko eztala. : Ikus.: Astirik.

axtitu. (atzerakuntza): *ad.* Abereak atzera-eragin.

axtixon. (joandako): *adond.* Ikus.: Arestian. I: Axtean, axtian, axtixotan.

axtizale. (atzerakuntza): *izond.* Idiak atzera-eragiten dituena.

axtora. (egazti): *iz.* Ikus;: Sapelaitz. I: Sapelatz.

axtuzkaf. (naŕazti): *iz.* ikus.: Musket. E: Muskat, sukandcla, xuxkeŕ.

axuari. (onridura): *iz.* ikus.: Auzeri,

axubeta. (galartzu): *iz.* ikus.: Abileta. j: Abuieta, axuleta.

axudare. (madariondo): iz. Ikus.: Bass-madari. 1: Basamakatz, basa-udare.

axuin. (oin): *iz.* Ikus.: Txonkatila. Axiroin, axurin, axoin.

axuka. (armada): *ad.* Ikus.: Axukatu.

axukalari. (aupada): *izond.* Axukatzen duena, 1: Axukari,

axukaldt. (aupada): *iz.* Aupada-aid€a.

axnkari, (armada); *izond.* Ikus.: Axukalari.

axukatu. (apada): *ad.* Aupada-egin. Axuka. (zirikaldi): *ad.* Zirikatu.

axulabage. (arduragabetasun): *izond.* Arduragabetasunez ari dana.

axulei. (adalu): *iz.* Margo batzuk dauzkan adalua, estalkietan erabiltzen dana.

axuleta. (galartzu): *iz.* Ikus.: Abileta.: Abuieta, axubeta.

axume-Iiño. (liño): *iz.* Oso ona dan liñoa.

axon, (ernaltze): *izond.* Ikus.: Aurdun; zetieme, katueme edo zakuŕemeari buruz esaten da. Aurbeaŕ. (landare): iz. Ikus.: Atsun. 1: Asun, axune, azun.

axnndu, (ernaltze): *ad.* Thus,: Aurdundu.

axunkero. (mngaztasun): iz. Ikus.: Mingaztasun, Axuntasun.

axuntasun. (rningaztasun): *iz.* Ikus.: Mingaztasun, Axunkero.

axur-ariko. (ardi): *iz.* Bildots txikia. I: Axur-artxo.

axur-artxo. (ardi): iz. Ikus.: Axur-ariko.

axurdun, (anti): *izond.* Erditzeko dagoen ardia.

axurduntu. (ardi): *ad.* Axuriak erditu.

axuri. (ardi): *iz.* Jaya beŕia dan bildotsa. Axuru, aixuri, azuri. (praka); *1z.* Auŕai praka atzetik ateratzen zayen piltzafa. I: Axuri-buztan.

axuri-arikoak. (ardi): *iz.* Aŕak diran axuriak.1: Axuri-artxoak. I: Axuo-aariak.

axuri-artxonk. (ardi): *iz.* Ikus.: Axuri-arikoak.

axuri-blzitako. (ardi): *iz.* Azibiderako utzita izan dan axuria.

axuri-buztan. (praka): iz. Ikus.: Axuri.

axuri-kuku. (ardi): *iz.* Beaŕa dan atdia baño geroago jayotzen dan axuria. Axurkuku.

axurl-Iafu. (ardi): *iz.* Axuriaren lafua. (Iaiu): iz. Berbera.

axuri-zutu. (ardi): *iz.* Axurien aroa edo aldikoa. I: Axurt-aro. (aldikada): *iz.* Berbera.

axuriki, (aragi): *iz*. Axuriarea aragia. !: Axurki. (ardi): iz. Barbera.

axurin, (oin): *iz*. Ikus.: Txonkatila. I: Axiroin, axuin, ixurin. (alo): *iz*. Olaŕaren orkatxa. Orkatz, txarpa.

axuritalde. (ardi): iz. Axurien saldoa. I: Axurtalde.

axuritegi. (baŕio): iz. Axurientzako sarobea. I: Axurtegi, axurtzengi.

axurkan. (ardi): *adond.* Axuriak erosten ari-izatea.

axurketari. (ardi): *izond.* Axuriak erosten eta saltzen dituena, I: Axurkari. (saleroste): *izond.* Berbera.

axurki. (aragi): *iz*, ikus,: Axuriki. (ardi): fz. Berbera.

axurkuku. (ardi): iz. Ikus.: Axuri-kuku.

axuf. (igali): *iz*. Igaliaren ezufa.

axurt-aro. (ardi): *iz*. ikus.: Axuri-zutu. (aldikada): *iz*. Berbera.

axurtegi. (ardi): *iz*. Bats.: Axuritegi, I: Axutegi. (bafio): *iz*. Berbera.

axurtlle. (ardi): ŕz. Axurien artilea. (artile): *iz*. Berbera.

axurtuin. (azazkal): ŕz, Zamariengan apoaren ondoan dagoen zatia. I: Axurtun.

axurtzengi. (ardi): *iz*. Ikus.: Axuritegi. I: Axurtegi.

axuru. (ardi): *iz*. Ikus.: Axuri.

axutl. (oyutza): *oyu.* Aupada-ilza. !: Azut!. (aupada): iz. Berbera.

axut-bufukari. (aupada): izond. Axut-gudan ari dana.

axut-egin. (aupada): *ad.* Aupada egin. I: Axutkatu.

axut-guda. (aupada): *iz*. Bien artean egindako bofoka. (boŕoka): *iz*. Berbera.

axut-leku. (aupada): fz. Axut-gudaren tokia. I: Axutoki.

axutari. (albi): *ŕzond.* Aupadaka ari dana. (aupada): *izond.* Berbera.

axutkatu. (aupada): *ad.* Ikus.: Axut-cgin.

axutoki, (aupada): *iz*. *Ums.:* Axut-leku,

ayt. (oytthna): *oyu.* Oñaze edo inka adierazteko erabiltzen dan oyutza,

ay enel. (oyutza): *oyu.* Gogo-oñazezko oyutza. (inka); tz, Inka mingaŕia, I: Koita.

ay ene ba!. (oyutza); *oyu.* Estutasunezko oyutza.

ay one baratatxo **ba!.** (oyutza): *oyu.* Goyeneko estutasunezko oyutza.

ay-arazi. (aultasun): *ad.* Kamen eta indafak gutxieraztea. I: Galagotu.

ayal, (akulukada): *oyu.* Sai-abereak akulatzeko oyua. (sendi): *iz*. Sendla izeodatzeko baste itza. (iuka): iz. Ants unkigaŕiaz ziukuriñatzearen egipen eta ondorioa. (morokil): *is.* lkus.: Morolcil. I: Kurutxa, morakil, ornigon, zifrain. (azkufi): I ŕz, Auŕai ematen zayen azkuña.

aya-aya. (uŕats): *adond.* Uŕatscz-uŕats.

ayabe. (abesti): iz. Alaitasunezka abestia.

ayada. (inks): *iz*. Oñazezko inka.

eyaika, (negaŕ): *oyu.* Negaf eta zinkuriñez egiten diran oyutzak. *(inks): oyu.* Berbera.

ayaitau. (azkuŕi): *adond.* Afaltzen ari dala adierazteko erabiltzen dan "ayaritan" itzaren laburnum.

ayal-tenore, (oren): *iz*. Afaltzeko ordua. I: Ayalordu. (azkufi): *is.* Berbera.

ayalaldi. (azkuŕi): *is.* Afaltzeko aldia.

ayalarazi. (azkuŕi): *ad.* Afalerazi. I: Ayaltarazi.

ayalbefi. (azkuŕi): *izond.* Afaldu cocoa.

ayaldeko. (zaintzale): *iz*. Zerbait gordetzen eta zaintzen duena. I: Ucus.: Yagole. (laguntasun): *is.* Ezkontzcn danean emazteak dituen laguuak. (ezkontza): *iz*. Berbera. (erabetasun): ŕz. Told bateau uzaerazteko jartzen dana. (urgazpen): II *iz*. Edonor urgazi ta laguntzeko aidaurencan dagoena.

ayalgalu. (azkufi): *iz*. Afaria egiteko gayak. I: Ayalgei.

ayalgi. (azkuŕi): *iz*. A£altzen dan tokia. I: Ayaigune.

ayalondo. (aldi): *iz*. Afari ondoko nidia.

ayaltiaf. (azkuŕi): *izond.* Afaltzcra deitua izan dana. (jandei): *izond.* Berbera.

ayaltu. (azkuŕi): *ad.* Afaldu-asmoa emateko baste itza.

ayalteale. (jandei): *iz*. Afaltzeko mai-lagoon. (azkuŕi): *is.* Berbera.

ayaixetan. (azkufi): *adond.* Afaria amaitzen ari-izatea.

ayalzol"iu. (azkuŕi): *is.* Mari ariña.

ayamorma. (armiarma): *iz.* Armiarmaren baste izen bat.

ayan!. (oyutza): *oyu.* lkus.: ARM!. I: Aaraiz!. I: "Agian" itzaren laburpena.

ayargatu. (gertakari): *ad.* Egipen bat gertatzea, edo gertatu al-izatea.

ayari, (azkuŕi): *iz*. Afsriaren baste izena. (negaŕ): *iz*. Negafez egindako inks. (inka): II *iz*, *Ants* unkigaŕiaz afanguratzea. I: Oñazezka inka.

ayaritan, (azkuŕi): *adand.* Afaltzen ari-izatea.

ayarko. (adaŕ): *iz*. Urtero orkatzen buruan sortzen diran adafak. Orkatz.

ayarkunde. (guns): iz Kaltea egiteko gurari bizia.

ayarkunte. (gura): *iz*. Erabetasunez nastuta izaten dan guraria. (erabetasun): *iz*. Berbera.

ayaf. (legortasun): *izond.* Legoŕa dagocna. (gogortasun): *izond.* Zuŕun geratu dana. (lxeŕen):) *iz*. Txefenaren baste izena. (susmo): ;j *izond.* Gogoanbeartsu ta ayerutsua dana, (eŕa): II iz. Goŕoto, etaaigo, muturkeria. (ayeŕ): ^^ iz. Bere gogoko edo izaerazkoa danari buruz, notin edo gauza baten jitea.

ayafa-aya, (txeŕen): iz. Norberaren aŕemanetan ari dan txefena.

ayartasnn. (eŕa): *iz*. Etsaigo, gaŕotaa.

ayarte. (landare): *is.* Zurtoin arola duen landarea, tnutilek efe-egiteko erabiltzen dutena.

ayartu. (araai): *ad.* 11-eraztea, galeraztca. (meera): *ad.* Auldu, makaldu, argaldu. (legortasun): I *ad.* Ezetasuna ateratzea.

ayatu. (akulukada): *ad.* **Abereak** akulatzea. (zirikaldi): *ad.* **Notin** edo abereak taŕitatzea. (taŕitadura): ((*ad.* Berbera.

ayau. (landare): *is.* lgokaria dan landarea, cdaskaria dana. (uzkaldura): *iz*. Sal-abere bateko oñak lotzeko erabiltzen dan lokafia ado **lotura.** (lotura): II *iz*. Berbera, barbers. (naspil): II fz. Berbera, berbem.

ayayazkoa. (abazuzitasun): *izond* ikus.: Ertsakoŕ. I: Ertsagaŕi.

ayaz. (zalantza): *adond.* Apika, ausaz; "agian" itzaren laburpena bide da.

aye. (oñaze): *is.* Ondoez, makuf, eritasuna izatea. (gaizpide): *iz*. Gaizki jokatzeko oitura. I: Zerbaiterako iŕika, beratzaz geyegi erabilteeu gogoa izatea. ^: Egipenetan zuzen-legea ez jaŕaitzea. (eritasun): !! *iz*. Oituzko eritasuna.

ayeago. (ezpetetasun): *adond.* Arcago peitzea.

ayebita. (ede): *iz*. Janzki ado oñetakoa lotzeko edo egokitzeko erabiltzen dan edea edo galatzua. (lokaŕi): *iz*. Berbera, barbers.

ayei. (oyutza): *oyu.* Ayeneka ari danaren oyua. (inka): *oyu.* Berbera. (izenorde): *izond.* Opakizun-asmoz irugaŕen mail askaŕari dagokion izenordea; **izenondea** ere izan ditekena.

ayeika. (inka): *adond.* Norberarekiko bamean **inkaz** ari-izatea.

ayek. (izenorde): *izond.* irugaŕen mail askaŕari dagokion izenordea; izenordea ere izan ditekena. {: Angoak.

ayeka. (aide): *iz.* Zerbaiten alboa. ı: Ikus.: Aide, alderdi. (endeŕi): *iz.* Endefi edo lateŕi baten alderdia. (luŕalde): *iz.* Bazteŕaldca. (baterapen): (iz. Indarka ta biufitasunez ari dan taldearen jokera. (soin): ıı iz. Soñaren albolcoa.

ayekatu. (enoa): *ad.* Aunatzea, nekatzea. (aultasun): *ad.* Aul biur£zea.

cycle. *iz.* Landare bero-aldeko ta layezkoa bare zurtoñak, zimail eta zalak, loturak, itsutak, ennak, esku-makiJak eta abaŕ egiteko erabiltzen dire, II (abetxu), (landarc), (landarizti), (seska), (txingil-landarcak), (zurtoin). (izenorde): *izond.* Irugaŕen mail askaŕari dagokion ukanekikoizenordea; izenondea ere izan diteke, (matsondo): j *iz.* Matsondoaren aldaska. ı: Kezten, laira, titsa, mats-adaŕ, matsayen, maxati, txerden, kezten. (aŕain): (ŕz. Main ezurtzaduna, bizkafeko eskaldak besezufak arantzatsu dituena ta aragi oso one daukana. (igorztura); iz. Ertauntzak egiteko gaya satsaz lardatua. (ezti); (iz. Berbera, berbera. (itxasontzi): *iz.* Txalupak estekatzen threes tokia. (abesti): iz. Aspaidiko abestia. (etxegain): ı iz. Etxegañean abeak asko gurutzatzen diran tokia, (zume): ıı iz. Mimena. (eŕaboil): ıı *iz.* Poŕuaren aldaska.

ayen and. (txingil-landareak): *iz.* Azi atalbiko Iandare igokaria esi ta sasletan igoten dana. ı: *Ikus.:* Apozuf, ayeŕ-xuri, exkeŕayen, ezkeŕayen beltz, ayentzuri.

ayen-antzeko. (matsondo); *izond.* Aldaskatsua dana.

ayen-arszi. (suntsidura): *ad,* Suntsieraztea, ayenaeraztea.

ayen-aukera. (matsondo): *iz.* Ayenketa, ayenen ugarltasuna.

ayen-axe. (azao): iz. Aldasta-sorta. (matsondo): *iz.* Berbera.

ayen-bedaŕ. (txingil-landareak); *12.* Itzulkoya edo txingila dan zurtoña duten landareak, agaetan edo irteten d ran gauzaetan biribilatzen diranak. ı: Biurdika ta betikoa dan landarea, zurtoin ayentsu ta txingils duena, baratzetan apaingaŕia izateko landatzen clans. ı: Beren zurtofia igokaria da.: Ezkarte-zuri, ezkeŕayen, ayen-belaŕ, kanpanteiia-bedaŕ, ileŕi-lilia, lufontza, lutuntza, luruntz, pipila, txoi-bazka. II Muetak: "Ayen zuri", "Ayen-txuri" Kiribil antzeko azten dan ayena, lore zuria daukana; zaurien aunt^y-osto edo belafa dana. if "Ezkeŕ-ayen", "Ayen-ezkef — Eskaleen belaŕa, sasi ta txarakaetan azten dana; bast lore zuri dauzka; oŕiz cstaltzen dan lenengo landarea da.

ayen-belaf. (txingil-landareak): *iz.* Ikus.: Ayen-bedaŕ, ı: Kanpantxila-bedaŕ, luŕontza, Infanta, luruntz.

ayen-befi. (matsondo): *iz.* Matsondoaren euboŕ befia.

ayen-broka. (matsondo); *iz,* Matsondoaren ninikoa.

ayen-elesti. (matsondo): *iz.* Matsonda ta bere lantzea aztertzen deco jakiniza.

ayen-efo. (matsondo): *iz.* Aycn-ondoko efo nagusia.

ayen-eskuta.(azao): *iz,* Ayen-azaoa. (matsondo): *iz.* Berbera.

ayen-ezkef. (txingil-landareak): *is.* Edaskaria dan landare igokaria.

ayen-ezkllunts. (ayen): *iz.* Zaure, makil edo beste gauze irtenetan naspiltzen dan landarea, zurtoin igokaria duena, ı: Zurtoin igokari ta ayenetsua duets landarea, apaingafi bezela lorategietan landatzen dana. (matsondo): *is.* Matsondoa erasoten duen ori-orlegi-margoko eltxafa.

ayen-gerbiketa. (matsondo); *iz.* Matsondoa ayenez garbitzearen egipcna.

ayen-gozo. (matsondo): *is.* Ayenen gerlia. (urin): iz. Barbera.

ayen-iskaf. (abetxu): iz. Egurtsu ta aziostoduna dan sasia, zurtoin igokaria ta lore usaintsu ta lili-osto orikara duena.

ayen-kentze. (matsondo): iz. Ayenak kentzeko egipena.

ayen-kolte. (landaketa): *is.* Mastietako urkila. (matsondo): *iz.* Berbera.

ayen-kurutxe. (landaketa): *iz.* Mastietan erabiltzen dau gurutze itxurako urkila, (matsondo): *iz.* Berbera, berbera.

ayen-laya. (matsondo): *iz.* Matsondoko muskil gaztea.

ayen-lurpiL (matsondo): Matsondoen inguruan zapaltzen dan luŕ--meta, efoak ondo estaltzeko.

ayen-mozle. (matsondo): izond. Ayenak kentzen dituona.

ayen-mozte. (matsoudo): *is.* Ayenak kentzea.

ayen-muzteko. (iñausketa): *is.* Ayenak iñausteko lanabesa.

ayen-sari. (itxasontzi): *is.* Itxasontziak akaldeetan lotzeko ordaintzen dan zerga. (zerga): *iz.* Berbera, berbera.

aye n-sun. (ayen): *is.* Ayenak dauzkan soloa edo landa.

ayen-sorta. (azao): *iz.* Ayen-azaoa. (matsondo): iz. Berbera.

ayen-ukondo. (matsondo): iz. Lurpean geratzen dais ayen ukondokatua.

ayen-urin. (urin): *iz.* Ayenen garbs. (matsondo): *iz.* Berbera.

ayena. (aŕain): *iz.* Main mota bat, "margo-txistu¨", deitzen dana.

ayenadaf, (matsondo); iz, Matsondoaren aldaska, zauli ta korapilotsua dana.

aycnagafi. (suntsidura): *izond.* Erabakiren bat indaf gabe ta ezeztatuta wten duena. (ezeztapen); *izond.* Berbera. (iraizketa): *izond.* Iges-eragiteu duena.

ayenaire. (matsondo): *izond.* Aldaskatsua dana.

ayenatu. (suntsidura): *ad.* Suntsitu, ezeztatu. : Ttots eman, (ezeztapen); *ad.* Noribait bere lanbide, ariketa edo otseinketa kentzea. (enoa): *ad.* Enoatu.

ayenatzaile. (suntsidura); *(sand,* Suntsierazten duena, uxatzailea.

ayenatzeko. (suntsidura): *izond.* Suntsilzen duena, uxatzen duena.

aye/Mai-meta. (azao): *iz.* Aldaska-sorta-meta. (matsondo): *is.* Berbera.

ayenbegi. (matsondo); *is.* Matsondoaren altxuma.

ayenbildu. (matsondo): *ad.* lñansitako aldaskak biltzea.

ayendegi. (matsondo): is, Aldaskak gordetzen diran tokia.

ayendi. (matsondo): iz. Aldaskaen multzoa; aldaskaz beteta dagoen mastia,

ayendratu. (ardiespen): *ad.* Nai dan zerbait lortzeko alegiñak egitea.

ayendu. (matsondo): *ad.* Ayenak sortzea. (igoera): *ad.* Landareak igotea. (suntsidura): *(ad.* Suntsitu. (uŕuntasun): ıı *ad.* Ikus.: Uŕundu, Uŕutiratu.

ayenduarazi. (uŕuntasun); *ad.* Uŕundu-eragin.

ayendun, (txingil-landareak): *izond.* Igoten duen laudarea. (matsondo): *izond.* Aldaskatsua dana.

ayeneka. (inka): *adond.* Intzirika, ayene ta ayene ari-izatea, negaŕ-maŕaka. Eneka.

aycnskatu. (inka): *ad.* Aots unkigaŕiaz zinkurinatzea. (negaŕ): *ad.* Berbera.

aycneko. (itxaskuntza): iz, Beko malako itxas-gizona.

ayenetsu, (matsondo): *izond.* Ayenak asko dauzkan matsondoa.

ayenka. (itxasontzi): *iz.* ltxasontzictau tinkatzen dan aga, aizoyala aizeak eramanda izan cz dedin.

ayenkada. (matsondo): *iz.* Ayenctaz ematen dan tanpa. (tanpa): *iz.* Berbera.

ayenkarlak. (abetxu): *iz.* Matsondnaren antzckoak diran landare igokariak, (ayen): *iz* Berbera, berbera.

ayenketa. (matsondo): *is.* Ayen-ugaritasuna.

ayenki. (zurtoin); is. Landareen atala, efoaren bide aurkakoan luzatzen dana, oh, lore ta igaliai eustekoa dana,

ayenlili. (matsondo): *is.* Matsondoaren lorea.

ayenondo. (matsondo): *iz.* Matsondoaren enbota edo andua. E; Andu.

ayenosto, (matsondo); iz. Matsondoaren ofia.

ayenpoŕu. (eŕazuri): iz, Tkus,: Eŕazuri, I; Zainxuri.

ayenskatu. (iñausketa): *is,* Matsondoa iñaustearen egipena. (matsondo): *iz.* Berbera. (: Ayenstatu.

ayeutegi. (matsondo): iz. Ayenak gordetzen diran tokia.

ayentsu. (matsondo): *izaed.* Ayenak asko dauzkan matsondoa,

ayentxo. (matsondo): iz. Ayen txikia.

ayentza. (matsondo): *ŕz.* Ayen-ugaritasuna.

ayeutzaŕ, (matsondo); *iz.* Aundia dan ayena.

ayentze, (matsondo): iz. Matsondoz beteta dagoen lurkia.

ayera. (ayeru): is. Gerokoa ezagutu edo auŕez ikustea. Tani beaŕ dana auŕez iragartzea, I: Ikus.: Eyera. (ezautarazpen): iz. Izkututa dagoena ezagutzeko zantztta.

ayerbidc. (zio): iz. **Gototorako zio** edo karia, (eŕa); *is.* Berbera.

aycrga. (ayergatasun): *iz.* **Notin** batenganako edo gauza bati buruz, ez ekardura ez nai-eza esz duenaren gogo-egokera, : Ayergatasunezkaa dana.

ayergabe. (ayergatasun): *izond.* ikus.: "Ayerga".

ayergaŕi. (iguintza): *izond.* Gauze edo natiñai buruz iguin cdo eŕa duena. (iguin): izond. Berbera.

AYERGATASUN. iz. Ez notlñaganako ez gauzatarako apetarik edo iguuuk ez duen gogoaren egokera. I: Antxigabetasun, etxamon, ez-ajolatasun, ezansiatasun, ezantsi, ezantsiatasun, ozaxolakeria, a€xiki-gabea, atxikirik-eza, jaramonik-eza, narga, orobat, orobatasun, orobatade. *11* (arbuyo), (asetasun), (atzetasun), (erbaltasun), (eskcrgailz), (jan-gogocza), (lolotasun), (nagi), (naretesun), (=berthed), (ozarkeri), (sorgortasun).

ayergo. (iguintza): *iz.* Norbaitcnganako goŕoto edo gogo gaiztoa. (nakaitz): *is.* Notin batenganako edo gauza baten aurka izaten dan narda edo okaztadura.

ayerla. (inks): ŕz. **Inka** mingaŕia,

ayeriaka. (inka): *adond.* Bamako inkaz ari-izatea.

ayerkari. (iguintza): *izond.* Sumiñez ari-izateko emana dana. (eta); *izond.* Efaz beterik dagocna.

ayerkera. (sutnitr): *iz.* Norbaitenganako samurkeri cdo cŕagunca.

ayerkeria. (casino): *iz.* Gauza bat, ustez edo goganbeaŕez, onela edo ala data intditzearenegipena. (bekaizkeri): *is,* Urkoaren onaz naigabea izatea. (apen): ~ iz. Artutako irain edo kalteaz jasotzen dun ordaintza, bereziki beste irain edo lcalte baten bidez. (eta): II *is,* Zerbaitengatik gaitzitu edo asaŕatzearen cgipen eta ondorioa. (aŕokeri): *iz.* **Andikeriz** edo **afakcriz** ari izatea.

ayerki. (iguintza); *adond.* Notiñak edo gauzak gaitzesten edo araokatzen ari-izatea.

ayerkindafa. (ostetasun): Ostetasnnezko indaŕa.

ayerkoi. (etiketa): *izond.* Eskatimaka ta mokoka ari-izateko emana dana. (ankerkeri): *izond.* Ankeŕa dana.

ayerkoki. (ctiketa): *izond.* Ikus.; **"Ayerkoi".**

ayerkof. (ayeŕ): *izond.* Ayefa duena. (apart): *izond.* Apena egiten duena; ayerkundcari omeus dana.

ayerkunde. (ayeŕ): *iz.* **Sere gogokoa edo** izaerari buruz **notin** edo gauza baten jokera. : Ayeŕa izatea. (apen): iz. Artutako irairt edo kaltearen ordainketa lortzeko egiten dana. I: Ikus.: **Apen.** (gaztasun): Ej *iz.* Norbaitengan geratzen dan gaitzondo edo nayeza. (eta): II iz. **Notin** edo gauza batekiko iguin edo nakaitza. I: Giaŕe, inkuŕio, iukuŕe. (susmo): II *iz.* Ayernzbakaŕikuste-izatea. (jazargo): *iz.* Gauza baten aurka beste bat jartzca, bare ondorioari jarkitzeko. (artakotasun): II *iz.* Zerbaiterako, gauze bat egokia dagiena. (cumin): jI iz. Trauten ducn asefea.

ayerkundekeri. (spen): *iz.* Aycrkundearen egipena.

ayerkundetsu. (eŕa): izond. Norbaitcnganako iguin edo nakaitza Attalla.

ayerkune. (iguintza): *iz.* **Gaitzondo, goŕoto, nazka. (eta):** *is.* **Berbera.**

ayerkuntza. (aycŕ): *is.* **Norberaen** gogoko eda izacrari buruzko **jokera.**

ayerla. (apes): *izond.* **Apena betetzen duena. I:** Ikus.; Mendakoŕ, mendakari.

ayerle. (apen): *izond.* Artutako irain edo kaltearen ordainkota lortzeko egipenik dagiena.

ayerpen. (lore): *iz.* Gogoaren eragabeko edozein leya.

AYEIL *iz.* Bare gogoko edo izaerazkoa danari buruz, **notin cdo gauza baton** jitea, 1: Ayaŕ, tsutatun, iaidura, deidura, eiŕi, ekardura, ekaŕimendu, ekaŕitasun, etsigitasun, jita, jite, lixtertasun, jaugite, jaungin. (eŕa): *is.* Taŕaitzen dan mindura edo asaŕea, (ustekizun): jj *iz.* Gauza bat data edo dagoela uste-izatearen egipen eta ondorioa, (iguintza); II *is.* Iguingaŕia dan gauza batek soŕerazteu (uen zauzkada nardagaŕia, (iguin); II is, Barbera, berbera. (aŕokeri): II iz. Bare borne geyegi on-iriztea. (andikeri): *iz.* Erakaitz eta andiputza dan norberaren gorespena. (gura): Ij *izond.* Tŕikaz beterik ari dana, baña beti asmo txaŕaz. (artakotasun): II *izond.* Antzetsu, zerbaiterako trebea dana. *11* (ariuŕe), (aufetasun), (ayuŕi), (ersi), (galbide), (gura), (lera), (maitasun), (sen).

ayefak egon. (gate): *ad.* Zerbaiterako guraria izatea.

ayeŕak eman. (ayeru): *ad.* Gauza bat izan edo dagoela egitzat artzea.

ayefaldi. (ikustaldi): *is.* Adeyez, **adiskidetasunez edo baste zioaz** norbait ikustera joatea. (agermen): ŕs. Agertzea, bere **burua azaltzea.**

ayef-arazi. (sumin); *ad.* Acute edo sumiña **soŕeraztea. (natitadura):** *ad.* Berbera,

ayeŕeragingafia. (ostetasun): *izond.* Ostetasuna eragiten **duena.**

ayeferaginkiña. (ostetasun): iz. Ikus.: Ostetasun. I; **Ayeteragiña.**

aycferagiña. (ostetasun): *iz.* Ikus.: Ostetasun, Ayeferaginkiña, aurkaindaŕa.

ayeŕ-izan. (apen): *ad.* Ayerkoŕa izan. (guru): *ad.* Zerbait sutuki nai-izatea.

(ustekizun): II *ad.* Gauza bat ba-dala ontzat artzea. : Uste-izan. (ayeŕ): II *ad.* Norberaren gogoko cdo izatasunarena danarekiko jokera. ikus.: Ayertu.

ayet-xuri, (landare): *iz.* Azi atalbiko landarc igokaria. I: Ayen zuri, apozuŕ, exketayen.

ayeŕ-ealc. (apen): *izond.* Artutako Train edo kaltearen ardainketa lortzeko alegiñetan ad dana.

ayertasun. (etsaigo): *iz.* Beste baten edo batzuen aurka notin baten nakaitz edo gototoa. (nakaitz): iz. Berbera, berbera. (eta): *iz.* Berbera, berbera.

ayerti. (apen): *izond.* Artutako train edo kaltearen ordainketa lortzeko alegiñetan ad dana. (biuŕikeri): *izond.* Ariufe txata duena. (susmo): *izond.* Bilduŕ dana, gogoanbeartu ta susmatzen duena. (salkuntza): II *izond.* Beata dan leyaltasun edo zintzotasuna austen duena.

ayertsu. (apen): *izond.* Artutako irain cdo kaltearen ordainketa lortzeko alegifietan ari dana. (biuŕikeri): *izond.* Ariuŕe txata duena. (susmo): *izond.* Bilduŕ dana, gogoanbeartu ta susratzen duena. (salkuntza): *izond.* Beata dan ieyaltasun edo zintzotasuna austen donna.

ayertu. (ayet): *ad.* Bere gogoko edo izaerari buruz, notin edo gauza bat leratsu izatea. j: Ayet-izan. (jazargo): *ad.* Zerbaiten edo norbaiten aurka jaŕi. (eta): If *ad.* Notin edo gauza batekiko iguin cdo nakaitza izatea. (iguintza): ¦ *ad.* Berbera, berbera. (sumin): II *ad.* Norbaiten aurka amotatzea.

ayertzatle. (eta): *izond. Notin* edo ganza bati buruz narda duena.

ayertzale. (apen): *izond.* Artutako train edo kaltearen ordainketa lortzeko alegiñetan ari dana.

AYERU. *iz.* Erdi-beteko zeaztasuncz edo aztarnaz, eta zantzunez eratzen dan egi antzeko izan diteken iritzia. I: Ustekizuna. 1: Amen-omen, paycru, sosma, usma, usmaketa, usmatze, usnaldi, usnatze, usno, uste-aidi, uste uts, uzi, zantzu, zur-mar. (ikuŕ): *iz.* Keiñu. l: Gero gogoratzeko egiten edo artzen dan edozein maŕa edo ikufa. (susmo): II iz. Irud€pen edo ustekeriz zerbait bururatu edo asmatzearen egipen eta ondorioa. j: Ayeru ukan edo izau. (zalantza):) *iz.* Aurkakoak diran gayen artean, gogoaren geraldi, kordokaldi edo aiko-maikoa. E *iz.* Begiaz egiten dan keiñua. l/ (egiantz), (ezautarazpen), (gogai), (iragarpen), (kolokadura), (len-ikuste), (siñiskizun), (ustekizun), (zalantza), (zentzun).

ayeru egin. (ayeru): *ad.* Ayerua izan, eratu.

ayeru-egiie. (fazakcri): *izond.* Berezkotasunik gabe ari dana. (len-ikuste): *izond.* Gerokoa ezagutu edo ten sumatzen duena. I: Jazo beat dana auŕetik iragartzen duena. (ustekizun): ^) *izond.* Zerbait ba-dala edo ba-dagoela ante duena.

ayeruka. (ayeru): *adond.* Ixilean edo gordeketan ari-izatea. (ustekizuu): *adond.* Zerbait ba-dala uste-izatea. (gone): 1 *adond.* Oitura edo eritasunez, azpegiak geyegi igitzea.

ayerukari. (ayeru): *izond.* Susmoak izateko emana dana. (susmo): *izond.* Berbera,

ayerukoŕ. (susmo): *izond.* Entzintzen ez dana, goganbeatez ari dana. (ayeru): *izond.* Susmoak izateko ayeta duena.

ayerukortasun. (ayeru): *iz.* Susmoak izatea. (sumo): iz. Entzindu ez izatearen tasuna.

ayerupen. (ayeru): *iz.* Argi ez dagozen zeaztasuuez, edo zantzuz bakatik eratzen dan egirudizko zentzua.

ayerutsu. (susmo): *izond.* Entzintzen ez dana, goganbeatez ari dana.

ayernz. (ayeru): *adond. Susmoz* eta goganbeatez ari-izatea. (susmo): *adond.* Berbera. (ustekizun): II *adond.* Gauza bat ba-dagoela uste-izatea. (zalantza): II *adond.* Naasteka ta kolokaduraz yardutea.

ayernzko. (ayeru): *izond.* Gertatu ala ez gertatu izan ditekena. : Ustezko.

ayeska. (aots): *iz.* Mifiez edo izu-aldiko deadata. (oñaze): *ix.* Berbera. (inka): II *iz.* Zinkurin mingaŕia.

ayestu. (aide): *ad.* Alboratu,

ayeta. (zurtoin): *iz.* Lurpeko ta zeartasunezko zurtoña. *(eŕa): iz,* Berbera.

ayetaratu. (aldaera): *ad.* Berengana joatea.

ayetxek. (izenorde): *izord.* Ayek berak.

ayetz. (aizto): *iz.* Ezpata baña motzagoa dan izkilua, zabala, aztuna ta sorbatz bakaŕa duena. I: Ayotz. (ezpata): *iz.* Berbera. (izen): *iz,* Aezkoa'koa dana.

ayez. (egin): *adond.* Egin eta egiñean ad-izatea.

ayezin. (iraunkortasun): *izond.* Aitu eziña dana. (iraupen): *izond.* Berbera,

ayezka. (inks): *adond.* Ayeneka ari [illegible] ari-izatea. (nagaŕ): *adond.* Berbera.

ayezkoak. (ate): iz. Auŕai ematen zaizkien zuku lodiak. (azkuŕi): *iz.* Berbera.

ayi. (aots): iz. Deadata. (sofa.* *iz.* Otsa.

art. (itxaron-aldi): *iz. Nai* dana lortzeko itxaropena izatearcn egipen eta ondorioa. (aitabitxi): *iz.* Ezkon-laguna, senargai naiz emaztegai-aldekoa. (guns): *iz.* Nayari, guraria. (oyutza): *oya.* fbilerazteko idiai egiten zayen oyua.

ayo-ayo. (egurasketa): iz. Egurastea (anŕ-itza).

ayo-gaizto. (gura): *iz.* Nayari edo gurari txata. (lera): *iz.* Berbera. Zuzen-lege edo oitura onetatik at sortzen dan lera txaŕa.

ayoan eman. (itxaron-aidi): *ad.* itxaroten egon- I: Ayaan egon, ayo eman, aye egon.

ayokaitz. (gura): *iz.* Ayogaitz bezela. Nayari edo gurari txata. (lera): *iz.* Berbera, berbera.1/ Zuzen-lege edo oitura onetatik at sortzen dan lera txaŕa.

ayorL (esne): *iz.* Aŕautz-esnekia. (azkuti): *iz.* Berbera.

ayorna. (pago): *iz.* Lodia ta zuʸa onekoa dan pagoa.

ayofa. (oyutza): *oyn.* Ibiĺerazteko idiai egiten zayen deadaŕa.

ayorx. (lanabesa): *iz.* Abaŕ sneak ebakitzeko lanabesa.

ayote. (luŕ-lantze): *iz.* Luŕa lantzeko lanabesa berezia.

ayots. (inks): *iz.* Negargaŕia dan abotsaz ayeneka ari-izatearen egipena. (aizto): *iz.* Sasiak ebakitzeko **aizto** armdia.

ayotn. (giño): *izond.* Egokia, antzetsua dana, aukerakoa. (burni): *ad.* Aitzuŕ eta beste lanabesak azkartu edo gaitzaratu. flats.: Altzairatu. (lastertasun): II *ad.* Abereak, lasteŕ ibil ditezen, jo. (aisetasun): *ad.* Aisetasunez bizi-iran.

ayotz. (aizto): *iz.* Ezpata baño izkilu labuŕagoa, zabal, aztuna ta **sorbatz** bakaŕa duena. I: Gurguilua, ariotz, ayetz, pedoi, pakin, puda, puyo. (lasto): *iz.* Garaua kendu ondoren geratzen dan laboreen laseo luzea. j: Uztondoa. (inka): (iz. Zinknriña. I: Intziri. (iñausketa): *iz,* Iñausteko tresna. (ezpata): iz. Ikus.: Ayetz.

ayoz-korapilo, (korapilo): *iz.* Itxas-gizonek, bi unamuk alkartzeko egiten duten korapiloa.

ayozkatu. (aizto): *ad.* Ayotzaz tanpak ematea.

ayozlari. (aiztu): *izond.* Ayotzaz tanpak ematen dituena.

ayu. (aletxo): *i.e. 11cm.:* Aletxo. J: Aletxe, maskilu.

ayube. (cots): iz. Oñazezko deadaŕa.

aynbeta. (ede): iz. Janzkia edo oñetakoa tinkotzekoa dan ede edo galartzuaa, mutui bakoitzean Muni-mokaa daukana. (lokaŕi): *iz.* Berbera, berbera.

ayubi. (abesti): *iz.* Alaitasunezko abestia. (aots): iz. Azerien ulua. I: Ayuri.

ayufu!. (oyutza): aya. Tifita adierazteko oyutza. I: Tla, tiŕit, luŕut, u!, at!, u€ikan!.

ayugile. (aletxo): */wad.* Aletxoak egiten dituena.

ayui. (oyutza): *iz.* Alaitasun aundia. J: Alaitasunezko oyutza. (cots): *iz.* Pozezko deadafa.

aynika. (oyutza): *adond.* Deadaŕ-egiten ari-izatea.

cyole. (iraizkin): *iz.* Ikus.: Abail. J: Mendel.

ayuma. (inka): *iz.* Oñaze edo nekeagatik sortzcn dan aots unkigaŕia. J: Ayuna. J: Ikus.: _Enka.

ayumaka. (inka): *adand.* Ayumaz ari-izatca.

ayumatu. (inka): *ad.* Auenka ari-izan.

ayumaz. (inka): *adond.* ikus.; Ayulnaka.

aynri. (cots): *iz.* Otsoen ulua. j: Ayabi, aiñuri, auri.

ayube. (ayuti): *ft.* Ikus.: Ayuñ.

AYIJII. *iz.* Besteengandik edo besteetatik bereizten diran notin edo gauza baten izakera, seta edo tasunen moltzoa. I: Notiñaren izakera berezia. J: Gogo-goramen eta osotasuna. Notifien gizarte, sendi edo bizibide-izakera.]: Erti ta elertizko lanetan, aŕuntasunetik nabariz ezberdintzen duten berezitasuna. J; Tankera, J: Ayuŕe, berari, edegin, cin, ekaŕai, ariuŕi, auŕesi, aztura, kanaitate, jaidura, jite, ipo, izkrma, izkune, mendu, see, seta, tantef, soŕ-su'sn, zima. *Il* (ayel), (bereiztasun), (berezitasun), (egoera), (gisa), (gaga-aldarte), (izate), (moats), (soiñizti).

ayutu. (erakotasun): *ad.* Gauzaren bat egin edo ipiñi, beste bateaz adiutzean, (sorbatz): *ad.* Tresna bat zoŕoztu. (osotasun): JJ *izond.* Ongi eratua, marduba.

ayutuko. (laguntasun): *izond.* Laguna, lankidea. (auŕetasun): *izond.* Aldekoa, gogokoa.

as. (edits): *ad. 1* az, i aiz, aitanozko aditz jokoan, zu zera aditzeraren zentzuaz. (oyutza): *nya.* Zeña perekatzeko oyutza. (azkura): II *ad.* **A21** aditzaren zeingea. (aanzpen): H *ad.* Aztu aditzaren zeingea. (coda): iz. Jatoŕia, etorkia. (atz); IJ *iz.* Atz itzaren aldaketa. (aŕij: JJ *iz.* Aitz itzaren aidaketa.

az-arte. (ereintza): ŕz, Frain gabe dagoen zatla.

az-azi. (aza); is. Azaren-azia. (min): *iz.* Berbera.

az-eruzi, (azkuŕi); *ad.* Elikatu-eragin.

az-eŕez. (azkuraj: *izond.* Ikus.: Azeŕatx. Azeŕetx, azeŕex,

az-jale. (atz-nai): *iz.* Ate-nai izatee.

az-leku. (igurtziketa): *iz.* Abereak igurtzitzen diran tokia. j: Aztoki. (atz-nai); fz, Berbera. (azkuŕ1): jj *iz.* Azkuña ematen dan tokia.

az-lodi. (atz): iz. Ikus.: Erpura. I: Atz-lodi, itzorkoro.

az-mami. (eta): iz. Ikus.: Erimunixo. J: Eri-mami.

az-molde. (azkuŕi): iz. Azkuña artzeko neuña.

az-neke. (azkuŕi): *iz.* Azkufia naikoa ez aztzearen egipeu eta ondorioa.

az-uŕi. (azkuii): *iz.* Azkuñ aski ez artzeagatik, soñaren auldura.

az-zaile. (azkuli): *ŕzand.* Azkuña ematen duena.

AZA. *iz.* Ortu landare gurntzkaria, oil oso zabalak dituena; bare zuztaŕak lodiak dire; baratzekari bezela asko erabiltzen da. : Galgeda, azagara, azatze, galkide, garikota, txaja.1/ Aza-motak: "Txakuŕ-aza¨, "Aza-toŕ", "Aza-berde¨. "Galego-aza¨,'Bitoriako aza" = Abereai ematen zayen aza gordiña. "Loraza¨ = Aza-lili. II "Matxingaŕatz" = Jatekoa ez dan aza berezia. *II "Zerba"* Bebeda. l/ "Aza baltza¨ = "Aza sari" edo "Azako". II "Kukulu=aza¨ = Oso curia, galtzondoekin landatzen dana. II (barazki), (landare),

aza zango. (azk): is. Ikus.: Aza-kirten. J: Azx-kirtoiña, aza-kozkoŕ, aza-sustaŕ, aza-trontxel, aza-trukutz, aza-zanko, aza-zangaf, aza-zirtoin, aza-zurten, aza-zurtoin, aza-zuztaŕ.

aza-arte. (aza): *iz. Ikus.;* Aza-baratz. Aza-efi, azadi.

aza-azi. (aza); *iz.* Azaren azia. (min): *iz.* Berbera.

aza-baliza. (aza): iz. Margo iluna duen aza. : Basabaliza.

aza-baratz, (aza): *iz.* Landatutako azak dauzkan baratza. J: Aza-eñ, aza-arte, azadi,

aza-bilo. (aza): iz. Azalilia.

aza-borboil, (aza): iz. Oŕiak estututa dauzkan azaboil bat bezala eginda. J: Azaburu, azaburumo, azaburubildu, kikilu, gurume, kofa.

aza-buruxka. (aza): *iz.* Azaburu txikia.

aza-eperdi. (aza): *iz.* Aza-sustaŕa; azaren mutxikiña.

aza-eñ. (azaj: *iz.* ikus.: Aza-baratz. J: Aza-arte, azadi.

aza-girtoin. (aza): iz. Azaren zurtoiña. Aza-ondo.

aza-goñ. (aza): ŕz. Ikus.: Azailoŕ.

aza-ila. (gogortasun): *iz.* Azal ila, ikortzirin. j: Kizkilu, maskurdura.

aza-ixurtu. (aza): iz. Ikus.: Aza-kizkuŕ.

aza-kerten. (aza): **iz.** Azagramaren azala, (baldartasun): ŕzand. Baldaŕa dana.

aza-kima, (aza); *iz.* Azaren muskila.

aza-kirten. (aza): iz. Azaren zurtoifia. J: Aza-kirtoiña, aza-kozkoŕ, aza-sustaŕ, aza-trontxel, aza-trukutz, aza-zangaŕ, aza-zango, aza-zanko, aza-zirtoin, aza-zurten, aza-zurtoin, aza-zuztaŕ, azondo.

aza-kirtoin. (aza): *iz.* Ikus.: Aza-kirten. J: Aza-kozkoŕ, aza-girtoin, aza-sustaŕ, aza-trontxel, aza-trukutz, aza-zangaŕ, aza-zango, aza-zanko, aza-zirtoin, aza-zurten, aza-zurtoin, aza-zuztaŕ.

aza-kizkuŕ. (aza): *iz.* Oŕiak kizkurtuta dauzkan aza. J: Aza-ixurtu.

aza-kolcots. (aza): iz. Ikus.: Azagrama. J: Azagurume, azako, azakoba, azakofa.

aza-koskof. (aza): *iz.* Azaren zurtiña. Aza-kozkoŕ.

aza-kozina. (era): *iz.* Aza-zukua. (zuku): *iz.* Berbera.

aza-kozkoŕ. *(azaj: iz.* ikus.: Aza-kirtcn. J: Aza-kirtoin, aza-sustaŕ, aza-trontxel, aza-trukutz, aza-zangaŕ, aza-zango, aza-zanko, aza-zirtoin, aza-zurten, aza-zurloin, aza-zuztaŕ.

aza-landara. (aza): *iz. Ikus.:* Azako. J: Aza-landare, aza-landare. (joko): iz. Amen jokoa, auŕelariaren guneak antzeratzen egiten dana.

aza-lapiko. (egoskcta): *iz.* Azagrama egosita.

aza-lilika. (aza): *iz.* lkus.: Azalib. J: Azalore.

aza-lore. (am): *iz.* Bretaña'ko aza mota bat.

aza-loretsu. (aza): *izond.* Azaloreak asko dauzkan tokia.

aza-mindegi. (aza): ŕz. Azak ateratzeko sorgia. j: Aza-muntegi.

aza-muntegi. (aza): *iz.* Ikus.: Aza-mindegi.

aza-ñaño. (aza): iz. **Aza** txikia.

aza-ñlñi. (aza): *iz.* Aza-zurtoiñaren altxumak. Azapota. (zurtoin): *iz.* Berbera.

aza-olio. (aza): *iz.* Olioaz eta baratxuri eŕegosiakaz egosita dagoen aza.

aza-ondo. (aza): iz. Ikus.: Aza-girtoin, azantxu.

aza-orpo. (aza): iz. Azaren zurtaiña.

aza-osto. (aza): *iz.* Azaren ofia.

aza-ostokako. (aza): iz. Zurtain goitua daukan aza. I: Aza-ostokatzekoa.

aza-ostokatzekoa. (aza): iz. Ikus.: Aza-ostokako.

aza-pinpirin. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta.

aza-saida. (saida): *ft.* Azaz egindako smith. I: Ikus.: Aza-zopa. (aza): iz. Berbera.

aza-sustaf. (aza): *iz.* Ikus.: Aza-kirten. Aza-klrtoida, aza-kozkoŕ, aza-trontxel, aza-trukutz, aza-zangaŕ, aza-zango, aza-zanko, aza-zirtoin, aza-zurten, aza-zurtoin, aza-zuztaŕ.

aza-trontxel (aza): *iz,* Ikus.: Aza-kirten. ^; Aza-kirtoiña, aza-kozkof, aza-trukutz, aza-sustaŕ, aza-zangaŕ, aza-zango, aza-zanko, aza-zirtoin, aza-zurten, aza-zurtoin, aza-zuztaf.

aza-trukutz. (aza): *iz.* Ikus.: Aza-kirten. I: Aza-kirtoiña, aza-korkoŕ, aza-sustaŕ, aza-trontxel, aza-zangaŕ, aza-zango, aza-zanko, aza-zirtoin, aza-zurten, aza-zurtoin, aza-zuztaŕ, aza-truxa.

aza-txori. (txori): iz. Txori-mota bat. j: Aza-xori.

aza-ximal. (aza): *ŕz.* Kizkurtuta dagoen aza.

aza-ximats. (aza): ŕz. Oŕi aundi ta orlegikarak dauzkan aza.

aza-zangaŕ. (aza): iz. Thus,: Aza-kirten. I: Aza-kirtoiña, aza-kozkot, aza-sustaŕ, aza-trontxel, aza-trukutz, aza-zango, aza-zanko, aza-zirtoin, aza-zurten, aza-zurtoin, aza-zuztaŕ.

aza-zirtoin. (aza): *iz.* Ikus.: Aza-kirten. I: Aza-kirtoiña, aza-kozkoŕ, aza-sustaŕ, aza-trontxel, aza-trukutz, aza-zango, aza-zanko, aza-zangaŕ, aza-zurten, aza-zurtoin, aza-zuztaŕ.

aza-zopa. (zuku): *iz.* Azaz egindako zukua. Ikus,: Aza-saida. (aza): *iz.* Berbera.

aza-zuri. (aza): iz. Bere ofiak zuri dauzkan aza. I: Aza-xuri.

aza-zurten. (aza): iz. ikus.: Aza-kirten. I: Aza-kirtoiña, aza-kozkoŕ, aza-trontxel, aza-trukutz, aza-zangaŕ, aza-zango, aza-zanko, aza-sustaŕ, aza-zirtoin, aza-zurtoin, aza-zuztaŕ.

aza-zurtoin. (aza): *iz.* Ikus.: Aza-kirten• ^: Aza-kirtoiña, aza-kozkot, aza-sustaŕ, aza-trontxel, aza-trukutz, aza-zangaŕ, aza-zango, aza-zanko, aza-zirtoin, aza-zurten, aza-zuztaŕ.

aza-zuztaf. (aza): ŕz, Thus,: Aza-kirten, I; Aza-kirtoiña, aza-kozkof, aza-sustaf, aza-trontxel, aza-trukutz, aza-zangaf, aza-zango, aza-zanko, aza-zirtoin, aza-zurten, aza-zurtoin.

azaba. (uŕuntasun): *adond.* Uŕun, uŕuti.

azabondo. (lasto): iz. Laŕañean jo gabe geratu dan lastoa.

azabra. (itxasontzi): iz. Bi masts dauzkan itxasontzia, Bizkaya-itxasoan czagutu dana.

azabroka. (aza): *iz.* Azaren muskilak. Azazima. (zurtoin): ŕz. Berbera,

azaburn. (aza): *iz.* Ikus.: Aza-borboil. I: Azabummo, azaburubildu, kikilu, gamma, koba.

azaburubilda. (aza): iz. Ikus.: Aza-borboiL I: Azaburu, azaburumo.

azaburumo. (aza): iz. Ikus.: Aza-borboil. I: Azaburu, azaburubildu.

azabuzi. (naspil): iz. Nastuta dagozen gauza batzucn multzoa.

azadera. (landare): iz. Ikus.: Belargazi. I: Andra-bedaŕ, andra-gaŕatz, andre-belaŕ, erbiada.

azadi. (aza): *iz.* Ikus.: Aza-arte. I: Aza-baratz, aza-efi.

azaga. (amayera): *iz.* Biziaren edo beste. gauza baten iraupenaren azken aldia. Egipen baten amayera. : Itu. (ariufe): *iz.* Ikus.: ?Cede. I: Zertarakotasun.

azagai. (azkon): *iz.* Ikus.: Azkon. (gezi): ŕz. ikus.: Dardai. ^: Izto, trial.

azagara. (aza): iz. Aza-mota bat. I: Azalora. i: Azalore. : Ikus.: Am.

azagari. (azeri): iz. Thus.: Azeri.

azagefiko. (zerga): ŕz. Mendian ordaintzen zan zerga mota bat.

azagrama. (aza): *ŕz.* Ofiak alkaŕ oso cstututa dauzkan am. I: Azagurume, azako, azakoba, azakofa, aza-kokots, azagroma.

azagurume. (aza): iz. Ikus.: Azagrama. I: Azako, azakoba, azakofa, aza-kokots.

azai. (egazti): iz. ikus.: Oilagoŕa. I: Iztingoŕa, akal. (ligarda): *ŕz.* Sudufari diñotson muki urtsua.

azailof. (aza): ŕz. Ubel margaa duen aza. l: Aza-goŕi.

azaln. (ezautarazpen): *ft.* Nun stein dan adieraztekojartzen diran abartxoak. I: Ikus.: Ezautarazpen. (ereintza): *iz.* Berbera. (otseinketa): II iz. Norberaren otseinketa.

azaisa. (azkura): *izond.* Azteko eŕeza Mina,

azaita. (aita): ŕz. Norbaitentzat azkufia ematen duon aita.

azaitun-adaf. (ondo): iz. Zekalean izaten dan ondoa. (zekale): *iz.* Berbera.

azakau. (aukerakeri): *izond.* Kasketalditsua dana. Azakan-gura. (salokeri): *izond.* Mizkiña dana.

azakan-gura. (aukemkeri): *izond.* Ikus.: Azakan.

azaki. (barazki): *iz.* Ikus.: Beta. I: Bezaf.

azako. (aza): *iz. Ikus.:* Azagrama. !: Azagumme, azakoba, azakofa, aza= kokots. (landare): ix. Aza-landarea. j: Aza-landara, aza-lantare.

azakoba. (aza): *iz.* Ikus.: Azagrama. Azagumme, azako, azakofa, aza-kokots.

AZAL. *iz.* Lekoretik zngatzak daukan estalkia, efoetatik abafen mutuŕetaraño estaltzen duena. j: Arnari batzuen eta baste gauza batzuen Ickorcko oskol edo zatia. Axal, azalpriotz, kale, kaputu. (tankers): iz. Gayezkoa eztan gauza baten lekoreko itxura. (ur, oskol): iz. Uraren eta arazoen iraitzea. (lafu, oskol): II iz. Gizaki ta abere batmen soña estaltzen duen estalki aritsu ta biurkoya. (agermen, oskol): II iz. Nabaria dana. II (biribilkapen), (enboŕ), (landarizti), (lekoretasun), (let), (igali), (sendagaikintza), (zugatz), (zur).

azal-aitzurtu. (aitzurketa): *ad.* Sakondu gabe aitzurtu.

aza]-apaindu. (azai-apaintze): *ad.* Arpegia margotu.

azal-apaingafi. (azal-apaintze): *iz.* Ikus.: Ile-gantzu.

azal-apainketa. (azal-apaintze): *iz.* Ikus.: Azal-apaiutze. I: Azal-apaiñak, margoladura.

AZAL-APAINTZE. iz. Arpegia apaindu ta txukuntzea. I: Ederkizuna, azal-apaiñak, azal-apainketa, margoladura, azaturiña, azalurinkaya. II (apaingailu), (arpegi), (bizitegi),

(igorztura), (ikuzketa), (ileondo), (margo).

azai-apaiñak. (azal-apaintze): *iz.* Ikus.: Azai-apaintze. I; Azal-apainketa.

azal-apaltasun. (apaltasun): *iz.* Gezutezkoa dan apaltasuna.

azal-autst, (luf-lantze): *ad.* Lufaren azala apurtu.

azal-azaletik. (iraitz): *adond* Iraitzean ari-izatea.

azal-azpiko. (ithi): *iz.* Lafuaren azpikoa.

azai-bakaf. (maskoŕ): *iz.* Alaska bat bakatik daukan maskorduna. I: Azal-bateko, azal-batun.

azal-bakotu. (azal): *ad.* Azala kendu.

azal-batelco. (maskoi): iz. ikus.: Azal-bakaŕ. j: Azal-batun.

azal-batun. (maskoŕ): iz. ikus.: Azal-hakaŕ. ; Azal-bateko.

azai-edeŕ. (edertaaun): *izond.* Azalez edeŕa dana.

azal-ezarle. (azaleztapen): *Land* Azaleztapena egiten duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

azai-gabctu, (azal): *ad.* Azala kendu. (tortotx): *ad.* Tortotxari tortoxkia kendu.

azal-gai. (azaldura): *iz.* Azallzekoa dan gaya, (adinkunde): *iz.* Ikus.: Agerbide. (montio): II *iz.* Egiteko danaren month).

azai-gezurkeria. (zurikeri): *iz.* Norbera ez dan bezeta agertzea. I: Azal-txurikeria.

azai-gezuf. (zurikeri): *izond.* Beta ez dan bezela agertzen dana. : Azal-txuri, azaltzale. (alegikeri): *iz.* Egizkoa cz dana. j: Azal-txuri.

azal-gogortu. (laŕu): *ad.* Laŕuaren iraitzean, ezabizi batzuk irten ditezen, saŕastak egin.

azai-igerika, (igeriketa): *adond.* Ur-azalean igerikatzen ari-izatea.

azai-inguru, (neuŕizti): *iz.* Irudi baten ingurua.

azai-iñozo. (irudimen): *izond.* Itxurapenez agertzen dana. (jakiñeztasun): *izand.* Jalciñeztasuna adierazi nai duena. (itzalgaitz): II *izond.* Itzalgaitzez ari dana.

azal-itxura. (azpegi): *iz.* Lekoreko azpegia.

azal-jakiutsu. (jakintasun): *izand.* Azaletik dakiena.

azal-kentze. (azal): iz. Ikus.: Azalkatze.

azal-lodi. (azal): *izond.* Azal aundia daukana. I: Azaltsu.

azal-me. (intxauŕondo): iz. Intxauŕ mota bat.

azai-mea, (menasta): iz. Luf-azalean dagoen menasta. j: Azal-menasta. (irtera): *iz.* Berbera.

azal-menasta. (menasta): *in.* /km.: Azal-ruea. (intera): *iz.* Berbera.

azal-otaf. (zarando): *iz,* Azalkin bete zarandoa. I: Azal-saski, azal-zare.

azal-ozgaft. (otz): *izand.* Ozkiltzen duena.

azal-pilo. (oŕi): *iz.* Alegaŕez beteta dagoen tokia. (mats): *iz.* Batzak botatzen diran tokia.

azai-saski. (zarando): *iz.* Ikus.: Azal-otaf. j: Azal-zare.

azal-satof. (saga): *In.* Landaetako sagua. Lupeko.

azal-txuri. (zurikeri): *izond* Ikus.: Azal-gezuŕ. I: Azalizale. (alegikeri): *izond.* Berbera,

azal-txurigafi. (azal-apaintze): *in.* Azal-apaintze zuria.

azal-txurikeria. (zurikcri): *iz.* ikus.: Azal-gezurkeria.

azal-uldu. (anal): *ad.* 1kus.: Azaldatu. (tortotx): ad. Tortotxari tortexkia kendu.

azal-unc. (sakonera): *iz.* Sakon txikia duen gunea. (metro): *iz.* Oso mea dan aides.

azal-urdin. (lafu): *iz* Garbi ta leguna dan lafua.

azal-uskcria. (zurikeri): *iz.* ltxurazkoa dana. j: Ttxurakeria.

azal-uskeriz. (zurikeri): *odond.* Zurikeriz art-into..

azal-uts. (zurikeri): *izond.* llxur ontzia. Azal-zale, azai-zuri, kaparkuxelukari, irudi-zale, itxuralari, itxurati, ongezufa, mr-iclrtriko, iruditzaŕ, itxulari, itxura-adeŕ-agile, itxura edeŕetako, itxura edertzale, itxura-gezurti, itxurakeria, itxurontzi.

azai-utsczko. (zurikeri): *izond.* Itxura bakaŕik duena.

azal-xeakatzeko. (laiu): *izond.* Labial azala kentzen diena.

azal-zale. (zurikeri): *izond.* Ikus.: Azal-uts. I: Azal-zuri.

azai-zare. (zarando): *iz.* Ikus.: Azal-otaŕ. Azal-saski.

anal-zari. (zurikeri): *izond.* Ikus.: Azal-uts. I: Azal-zale, itxur-ontzia, kaparkuxelukari, itxuralari, ongezufa.

azala-pintz. (laŕu): *iz.* Ikus.: Lahr, j: Laŕ€a.

azalak. (oskol): *iz.* Zuritzean ateratzen diran zurikiñak.

azalakentzeko. (oskol): *iz.* lgaliai oskol edo azala kentzeko tresna.

azalalde. (iraitz): in, Goiko iraitza.

azaialdi. (agermen): *iz.* Agirian crakustea.

azalapiko. (aza): *iz.* Azak egosteko lapikoa; azak cgosten diran lapikoa.

azalatera. (ikatz): *iz.* Ikatz egiteko eguf-metak ozkiitzca, batzuetan uraz egiten dana. Ikus.: Azalotzitu, azaloztu.

azalatu, (tuŕ-lantze): *ad.* Lufa iraitzean goldatu.

azalatzaile, (14-lantze): *ŕzand.* Azalalzen duena. (esku-langintzak): *izand.* Berbera.

azalben. (azaldura): *iz.* Ikas.: Azaldura. Azaldera, azaldutc.

azalbide. (cdcspen): *iz.* Ikus.: Edespen. (azaldura): *iz. ikas.:* Azaldura. {; Azaldera, azaldute. (argitasun): *(iz.* Argitasuna egiten.

azalda. (agermen): *ad.* Ageratum egin. Azaldatu. (azaldura): *ad.* Azaldu. (azalpen): jf *ad.* Azalpena egin. (aurkeztasun): *(ad.* Aurkeztu. Azaldatu. (taŕitadura): II *ad.* Tafitaduraz ari-izan. ^: Azaldatu. (asaldatasun): (acl. Azaldatasunez yardun. Azaldatu. (esku): II *ad* Eguzkiaz edo aideaz eskuen laŕua gogortu. j; Azaldatu. (lipizta): II *ad.* Gentzatsuak diran notiñen artean lipizta soterazi, is Azaldatu. (landaketa): II *ad.* Azak toki batetik atera ta baste batean landatu. I: Azaldatu. (aza): *ad.* Berbera. I: Azaldatn.

azaldaketa. (agermen): *iz.* Agermena egitea. (aurkeztasun): Aurkezpenaren egipena. (taŕitadura): *in.* 1Lñtaduraz ari-izatearen egipena. (asaldatasun): II *in.* Asaldura, zalapartaka.

azaldari. (azaldura): izond. Gai baten azaldura egiten duena. (adierazkizun): *izond.* Izkuutza batean esandako ado idatzitakoa baste batean adierazten duena.

azaldaf. *(anal): in.* Gaizki egositako arto-ogian jasotako azala.

azaldatu. (agermen); *ad.* Ikus.: Azalda. (aurkeztasun): *ad.* Berbera. (taŕitadura): II *ad.* Berbera. (asaldatasun): II *ad.* Berbera. (esku): II *ad.* Berbera. (lipizta): II *ad.* Berbera. (landaketa): *ad.* Berbera. (aza): II *ad.* Berbera.

azaldatzc. (argibide): *iz.* Argibidez zerbait agartzea. (azaldura): *fz.* Zeredozer azaltzea. I: Azalee.

azaldau. (agermen): *ad.* Agermena egin. l: Azalda, azaldatu, azaldu. (auzkertasun): *ad.* Aurkeztu. I: Azaldatu, azaldu. (taŕitadura): II *ad.* Tafitaduraz ari-izan. : Azaldatu, azaldu. (asaldatasun): II *ad.* Asaldatasunez yardun. I: Azaldatu, azaldu. (esku): II *ad.* Eguzkiaz edo aidcaz eskuen laŕua gogortu. I: Azaldatu, azaldu. (lipizta): II *ad.* Gentzatsuak diran notiñen artean lipizta soŕerarazi. I: Azaldatu, azaldu. (landaketa): II *ad.* Azak Iuŕ--tokiz aldatu. I: Azaldatu, azaidu. (are): II *ad.* Berbera.

azalde. (azaldera): iz. Ikus.: Azaldatze. (aterapen): iz. Ebazklzun bates aterapena.

azaldera. (azaldura): *iz.* Ikus.: Azaldura. I: Azalben, azatbide, azaldute.

AZALDi, *iz.* Notiñengan eta aberecngan, norberaren odoteko izakia soreraztearen egipen eta ondorioa. I: Emartasun, eŕaldi, sentza, sentze, sortzapen, umealdi. (erdialdi): *iz.* Erdialdiaren asmoa adieraztako best° ilza. (kuma): 11 *12.* Umealdia. II (abel-azkuntza), (abere), (aita), (aragi-iŕits), (aufontzi), (baŕabil), (egin), (=airtime), (emantza), (eritasun), (ernaltze), (gizakume), (jayotza), (kunde), (lizunkeri), (lizunkeritza), (mardultasun), (ninikizti), (osasunbide), (soin), (soiñizti), (ugalketa).

azaldo, (ezrnaiztasun): *iz* Gutxitan gertatzcareu egipena.

azaldordun. (antura): *izond.* Azaldoŕ bat daukana.

azaldof. (antura): *iz.* lkus.: Eati.

azaldofa. (lafu): *iz.* Eritasun baten ondorioaz Iaŕuan egiten dan zakaŕa,

azaldortu. (lalit): *ad. Uhil* edo ezabizi batzuen ateratzea aŕaetutzeko laŕuan ebaketak irailzeaz egin.

azaldortze. (lanr): *iz.* Ubil edo ezablzl batzuen ateratzea efaztutzeko Mina = iraitzean ebaketak egitea.

azaldu. (azal): *ad.* Azalea estall. I; Azaldan, azaldatu. (azaldura): *ad.* Azaldurak eman. I: Tipiltu, xeatu. (azalpen): II *ad.* Azalpenak egin. Kridatu, otsandu. (sendabidekintza): II *ad.* Eri bat bizkortu. (agermen): II *ad.* Ikus.: Azaldau. (aurkeztasun): II *ad.* Barbara. (taŕitadura): II *ad.* Berbera. (asaidatasun): II *ad.* Berbera. (extra): II *ad.* Berbera. (lipizta): II *ad.* Berbera. (landaketa): II *ad.* Berbera. (aza): II *ad.* Berbera.

azaldu-ezin. (azatdura): *izond.* Ondo azaidu ezin ditekena.

azaldun. (azal): *izond.* Azala daukana,

AZALDURA. iz. Norbaitek oldozten duena agertu, adierazi, ezagueraztearen egipen eta ondorioa. I: Idazki batean idatzitakoa edo uiertzeko zala izan diteken esaldia, eŕaz ikusteko eraz ageŕeraztearen egipena. I: Irakasguan irakastearen egipena. I: Argimen, argimendu, atzalpen, atzalkunde, azalben, azalbide, azaldera, azaldute, azalgeta, azaikizun, azaikuntza, azalpide, azaltze, azalpen. II (adierazkizun), (argibide), (argitasun), (aterapen), (bereizpeu), (eŕeztasun), (idaztoaŕ), (mintzabide), (zeaikuntza).

azaldute. (azaidura): *iz.* lkes.: Azaldura. I: Azalben, azalbide, azaldera.

azale. (izaera): *izond.* Soŕerazten duena.

azalean. (azpcgi): *adond* Itxuraz agertzen ari-izatea. (iraitz): *adard.* Iraitzean ari-izatea.

azateika. (egosketa): iz. Egosaria, eltzekaria. (aza): *iz.* Aza ta babañmakaz egiten dan eltzekaria.

azalcico. (azal): *izond.* Azalari dagokiona. (iraitz): izond. Iraitzari dagokiona. 1: Azalezko. (satmnera): II *izond.* Sakonezkoa ez dana. (ur-gañeratze): II *izond.* Ur gañean ari dana, (arduragabetasun): II *izond.* Arduragabetasunez diarduena. (iraneza): II *izaed Ikus.:* Itxurazko. I: Azaletiko, azalczko, idurizko. (atzipe): II *izond.* Atzipetzen duena. (lekoretasun): II *izond.* Lekorekoa dana. (iknsmen): I *izond.* lkusten dana. (aurkeztasun): II *izond.* Aurkezten dana.

azalera-neufiiak. (iraitz): iz. Iraitza neurtzeko neuflak. (naafi): *iz.* Berbera.

azaleratn. (iraitz): *ad.* Traitzera irten. (lekorctaaun): *ad.* Lekorera atera. (erabe): II *ad.* Ikaralu.

azaieratze. (irtera): *iz.* Azalean agertzea.

azaleri, (laŕu): *iz.* Laŕuaren eritasuna.

azaletik. (lckoretasun): *adond.* Lckoretik ari-izatea- I: Azalea. (iraitz): *adond.* Iraitzean ari-izatea. : Azalea.

azaletiko. (izaneza): *izond.*]leis.: Azaleko. (tekoretasun): *izond.* Lekorekoa dana. (imitz): II *izond.* Iraitzckoa dana. (azpil): II *iz.* Sakona cz dan azpila.

azalez. (lekoretasun): *adond.* ikus.: Azaletik. (iraitz): *adond.* Barbera.

azalez-josgaŕi. (azaleztapen): *izond* Ikus.: Azalezgaŕi.

azalezgafi. (azaleztapen): *izond.* Azaleztatu ditekena. I: Azalez-josgaŕi.

azalezko. (iraitz): *izond* Ikus.: Azaleko. (izaneza): *izond.* Ikus.: Azaleko. (azal): II *izond.* Azalez egiña dana. (aindo): il *iz.* Azal-aindo aundia.

azaleztadura. (ezarmen): iz. Gauza bat bare azalean baste bateaz estaltzea.

AZALEZTAPEN. iz. Ingi-oŕi batzuk alkartu, batu ta jostea, eta azalak ipintzearen egipen eta ondorioa. I: Babestuta uzteko idaztiai jartzen zaycn azal edo estalkia. 1: Azaleztatzen dan lantegia. I: Azatkola. (idazti), (irarkola), (lanabcsa), (oŕadura).

azaleztatu. (azaleztapen): *ad.* Azaleztapena egin. I: Azaleztu. (oŕadura): *ad.* Ofadura ipiñi. I: Azalcztu. (ieki): II *ad.* Bumi-ostoz estali.

azaleztu. (azal): *ad.* Aznlez estali. (azleztapen): *ad.* Ikus.: Azaleztatu. (oŕadura): II *ad.* Berbera.

azaigaitz, (azaldura): *izond.* Azaldu Cain ditekena.

azalgaŕi. (azaldura): *izond.* Azaidu (Nakano.

azalgeta. (azalciura): *iz.* ikus.: Azaldura. 1: Azaikuntza, azaikizun, azalpide, araltze,azatpen.

azalgofi. (lwna): *izond.* Lumarik gabe dagoen egaztia.

azali. (eresi): *iz. Iien.:* F.reserki. I: Kantore.

azalili. (aza): *iz.* Zurtoin txiki Iranian muloa ateratzen duen aza. I: Aza-lilika, azalore, loraza, orio-aza.

azalila. (gogortasun): *iz.* Laŕuan egiten dan gogorclura. : Aza-ila, rnaskurdura.

azalkadura. (banandura): *iz.* Eguf-euna osotzen duenn geruzak banantzea. (zur): *iz,* Berbera.

azalkai. (czautarazpea): *iz.* Asmo, gal edo lan bat iragartzeko erabiltzen diran itzak edo csakune labuŕak.

azalkatu. (azaldera): *ad.* Azaldu, azaldau. (azal): ad, Azala kendu. I: Azal-uldu.

azalkatna. (banandura): *izond.* Eguŕ-euna geruzak bananduta dauzkan zura. (zur): *izond.* Berbera.

azalkatze. (azal): *iz.* Azala kentrea. I: Azal-kentze.

azalkera. (laŕu): *iz. Ikus.:* Larmintz, I: Lamle.

azalkeratu. (agermen): *ad.* Agertaratu, ageŕarazi. (bilaketa): *ad.* ikus.: Satan].

azaikeri. (agermeu): *iz.* Zori-txatekoa dan agerpena. (zurikeri): *iz.* Azal-gezuŕezkoa dana. Tolozadura.

azalkerizkco. (agerkai): *izond.* ltz besteka esaten edo egiten dana.

azalketa. (azal): *iz.* Azala kentzea. (agermcn): *iz.* was.: Agermen. I: Nabarkunde.

azalki. (barazki): *iz.* ikus.: Bebeda. (gutun): iz. Gutunaren azala.

azalkin. (azai): iz. Zeribait kendutako azala.

azallciztatu. (oŕadura): *ad.* Ofadura

azalkizun. *(gal): iz.* Azaltzekoa dan gays. (agennen): *iz.* Adinkundeen bitartez amtcesten dan adierazpena. (azaldura): fl fz. rims.: Azaldurn. J: Azalkuntza, azalgeta, azalpide, azaltze, azalpen. (laburtza): ſf *iz.* Lan baten auŕean ageŕerazten dan bare gayen laburpena. (mintzabide): ,j iz. Labuŕ, nagi ta garbi asmo bat azattzea.

azalkizuna. (egi): *iz.* Egiztatu diteken egi bat bayezten duen adierazpena.

azalkola. (azaleztapen): *iz.* ikus.; Azaleztapen I: Tdaztazalkola.

azalkuntza. (azaldura): *iz.* ikus.: Azaldura, f; Azalgeta, azalkizun, azalpide, azaltze, azaipcn.

azalmargakia. (laŕu): iz. Laŕuaren margokia.

azalmea, (landare): *iz.* Lurki istiltsuetan azten dan laudarea.

azalmintz. (laiu): *iz.* Lafnaren lekoreko geruza. {; Azalprintz.

azalnai. (ospa): iz. Ospaz ari-izatea.

azulnufu. (begi): iz. Begiko zuriaren lenengo mintza, lodi ta gardens dana.

azalore. (aza): iz. Ikus.: Azalill, j: Aza-lilika, azaloretsu, loraza, orio-aza.

azatotn. (zauri): *ad.* ikns.: Orbaindu.

azalotzitu. (otz): *ad.* Txondaŕa ozkildu. I: Azaloztu. (ikatz): *ad.* Berbera,

azatoztu. (otz): *ad.* Tkus.: Azalotzitu. (ikatz): *ad.* Berbera.

azalpe. (aitzaki): iz. Ikus.: Aitzaki.

azalpe-eunusi. (eunizti): *iz.* Kizkiñen antura.

AZALPEN. *iz.* Ororen ezagutzeari elerazteko gauza bat agiri ta nabaria egitearen egipen eta ondorioa. Argitaratutako ertiz edo elertizko lana. ^: Ezkontzarako egiten dan deikun edo deya. : Zabalpen, xai. (azaldura): *ft.* Ikus.: Azaldura. : Azalgeta, azalkizun, azalkuntza, azalpide, azaltze, krida. /1 (agerketa), (agerkunde), (agermen), (bilaketa), (edapen), (eguneroko), (ezarki), (idazti), (iragarpen), (irarkola), (jakintasun), (mardail).

azalpenkeri. (zeazkuntza): *iz.* Zeazlcuntzazko erokeria.

azalpide. (azaldura): iz. Ikus.: Azaldura. Azalgeta, azalkizun, azalkuntza, azaltze, azalpeu, krida.

azalprintz. (taŕu): *iz.* ikus.: Azaimintz. (azal): *iz.* Tkus.: And.

azaltasun. (iraitz): *fz.* Gauzakiraitzez erabiltzea.

azaltegi. (azal): iz. Azalak biltzen diran tokia.

azaitsu. (anti): *frond. itcus.:* Azal-lodi.

azaltxiortu. (sukalde): *ad.* Ogi mamikatuz dagoena egosi.

azalzxn. (landare): iz. Landareak daukaten azal men.

azaltxu. (azal): *iz.* Anti Inca. (laŕa): *iz.* Lain mea.

azaltzaile. (azaldura): *izond.* Zerhait azaltzen duena. (geikuntza): *iznnd.* Zabaltzen eta aunditzen duena.

azaltzale. (iraitz): *izond.* lraitzean dagoena edo ari dana. (zurikeri): *izond.* Ikus.: Azal-gezuŕ. I: Azal-txuri. (azaldura): *izond.* Ldatzitako zerbaitean dagoena azaltzen duena.

azaltze. (azaldura): iz. ikus.: Azaldurn, Azalgeta, azalkizun, azalkuntza, azalpide, azalpen. (irtera): iz. Let azalean agertzea.

azaltzeko. (azaldura): *izond.* Azalduko duena.

azalurl6a. (azal-apaintzc): *iz.* Ikus.: Azal-apaintze. I: Azalurinkaya.

azalufatu. (aitzurketa): *ad.* Luŕak aitzurtu. (luŕ-lantze): *ad.* Berbera.

azaiof. (aza): iz. Ubel-margoa dun aza.

azama. (sita): ŕs. Tkus.: Amaixun. Amaizun. (esne): *iz.* Ikus.: Aiña. I: Amaiñudea, aña.

azamaf. (oin); iz. Ikus.: Atzamaŕ. I: Atzapaŕ.

azamin. (lekaz€): *iz.* Ikus.: Arbi-asai.

saan. (azao): is. Amabi czpaleko azaoa.

azanean. (aditz): *ad.* Zaitzanean aditzerari dagokion ikako beste aditzera.

azari. (eyeraldi): *iz.* Eyeraren beko gurpila.

azautxu. (aza): *fz.* Aza-landarea. : Aza-ondo.

azantz. (soffit): *iz.* Ikus.: Ots. I: Kranka. (Indar : u. Indarketa. j: Inegu, intzerka.

azuntz egile. (soñu): *izond.* Otsa egiten duena. Soñna ateratzen duena.

azantzile. (rnamu): *iz.* Gabaz otsa ateratzen duen iratxoa. I: Taŕataiic.

azantzio. (landare): iz. Ikus.: Aamenda-belaŕ.

azantzu. (soñu): *izond.* Otsa ateratzen duena.

AZAO. fz. Labore, belaŕ, eguf eta abaŕen zatiko lotuta. Etorbide bateko izpi argidunen moltzoa. I: Armen, eskuria, eskuta, asago, aultzau, axe, garba, azauto, azauxkota, kordatara, ilduski, eskumencta, maizo, paxu, poila, puŕuztada, putzuka, sorts, txanget-azao, zamatzo, zattdca, zerdatara, xorta. II (eguŕ), *(itaite).*

azao-leŕo. (azao): *iz.* Ezpalak biltzen diran tokia. I: Azao-meta, azao-pima, azaotegi, azao-toki.

azao-Iotzaile. (azao): *izond.* Ezpalak lotzen dituena.

azao-meta. (azo): fz. Ikus.: Azao-leŕo. E: Azao-pila, azaotegi, azao-toki.

azao-piia. (azao): *iz.* Ikus.: Azao-meta. ^: Azao-leŕo, azaotegi, azao-toki.

azaa-toki. (azao): iz. Ikus.: Azao-tefo. Azao-meta, azao-pila, azaotegi.

aaoak egin. (azao): *ad.* Ezpalak egin. Azaotu.

azaotegi. (azao): *iz.* ikus.: Azao-lefo. Azao-meta, azao-pila, azo-toki.

azaotu. (azao): *ad. Ikus.:* Azaoak egin.

azapate. (gozoki): is. Ugutzetan apaiz-buruari eskeintzen zayon gozolci-arlaua. (ugutza): *iz.* Berbera.

azapiletaraiño. (osotasun): *adond.* Bete-betcrik izateraño.

azapofa. (zurtoin): *iz.* ikus.; Aza-ñiñi. (aza): iz. Berbera.

azarazi. (azkufi): *ad.* Elikatu-eragin.

azarazo. (aanzpen): *ad.* Aztu-eragin.

azarbindu. (enoa): *ad.* Enoaz akitu. I: Azammindu. (inka): *ad.* Lagunak inkaz ari-izan.

azari. (azeri): *iz.* Ikus.: Azeri. (mozkorkeri): *iz. Ikus.:* Mozkorlceri. Mekoilo.

azari-bustan. (belaO: *iz.* Belaŕ-mota bat.

azari-dantzu. (dantzaketa): iz. Aufeskuaren zati bat. I: Azeri-dantza.

azari-eme. (azeri): *iz.* Azeriaren emea. Azeleme, azeri-eme.

azari-ezkontza. (ostagizti): *iz.* Aikaten ondoren eguzki ta curia izatearen aldia.

azari-mats. (abetxu): *iz.* Txilarkaria dan abetxua. I: Otso-mats.

azari-txakuŕ. (zakuŕ): *iz.* Azeriak eizutzeko erabiltzen dan zakuŕa, I: Azeri-txakuŕ, azeri-zakuŕ.

azarkatu. (ustekabe): ad. Gerturik egon gabe artu. I: Azarka. (aparakuntza): *ad.* ikus.: Apra, apara-egin, aparau.

azarkera. (azarkuntza): *iz.* ikus.: Azarlcuntza.

azarlceria. (azarkuntza): iz. Bildutik gabeko azarkuntza.

azarlciu. (arabaki): *is.* Abarkacn arabalcia. (oñetako): *iz.* Berbera.

azarlcindu. (arabaki): *ad.* Abarkai arabakiak ipiñi. (ofietako): *ad.* Berbera.

AZARKUNTZA. *ft.* Galbidezkoa dan csari edo egipeneu bat burutzeko, erabakitzearen egipen eta ondorioa. I: Berkotu, bipildura, ardieza, eskudantza, atzc-auto, ausaŕ, ausardi, ausarkeria, ausarpen, ausariza, ausartze, azarkera, kapeta, nabarbenkeria, sanfketa, ozartasun, ozaŕeri, urtenkeria, usardi. (dci-egikuntza): iz. Bi notin edo geyago alkai ikusteko ta alkaŕi mintzatzeko, egun, ordu ta tokia berciztea. Esaten edo jaulkitzen dana egiztatzeko, txatal bat aipatzea. II (albi), (aŕandikeri), (azafitasun), (azkatasun), (biurdura), (egizaletasun), (erabakitasun), (galbide), (gogaldieza), (itzalgabelccri), (karkabupen), (mutirikeri), (neuŕibideza), (txairotasun), (zurgabetasun).

azarmindn. (cnoa): *ad.* Ikus.: Azarbindu. (usteldura): *ad.* Usteldu.

azaro, (ereintza): *iz.* Erelutza egiteko aldia edo aroa. (aldi): *iz.* Berbera. (il): is. Azila. (blitz): H *iz.* Otien gañeko lntz-tantak. (euri):) *is.* On egitekoa dan curia. (min): II *iz.* Miñaren aŕautzatxoa.

azaf. (bafabil): *iz. Ikus.:* ATa-sengi. I: Salto-sengi, sengi aŕ.

twain. (albi): is. Ikus.: Adore.

azaŕkatu. (gaztafiondo): *ad.* Morkotsa bare gaztaoaz ideki. (intxauŕondo): *ad.* Oskola bore intxautaz ideki.

azaŕe, (galbide): *iz.* Galbide baton autcan egotea.

azaŕl, (esnaldi): *ad.* Tkus.: Esnatu. (azarkuntza): *ad.* Azartu. (: Azartau, ausartatu, ausartu, azkortu, menturatu, sustatu. (azaŕitasun): II *ad.* Azaŕitasunez egin edo itzegin. (gaitzespen): II *ad.* Akat-egin. (albi): II *izond.* Ausartia dana. (landare): II *iz.* Ezpainkaria dan landarea, usain onekoa, ongatia bezela erabiltzen dana.

azafia. (landare): iz. Ezpainkaria don' landarea, usain aundikoa dana ta naiz apaingati naiz ongaŕia bezeta erabiltzen da.

AZABITASITN. iz. Lasaitasun, ozartasun, eŕeztasuna. j: Lizunkerla, bates ere emakumeengan. Mintzatzean, eŕeztasun eta aisatasuna. (mintzoera): iz. Mintzatzeko eieztasuna. II (azarkuntza), (biurdura), (egokera),(eŕeztasun),(eskuantze), (italgahekeri), (jokaera), (kriketasun), (lizunkeri), (mutirikeri), (neutibideza), (txairotasun).

azartasun. (azarkuntza): *iz.* Azarkuntzaz ari-izateko tasuna.: Biiduŕik gabe ari-izateko tasuna.

mortal'. (azarkuntza): *ad.* ikus.: Azati. Azartu.

azarteku. (eritasun): iz, ikus.: Elkarteko.

azarti, (azarkuntza): *izond.* Rms.: Ausarla. I: Ausarti, ausartsu, ausarzale, mitiri.

azartona. (ogasun): *is.* Aberastasuna.

azartu. (azarkuntza): *ad.* Galbidezkoa dan zerbait esan edo egiteko ausartu. Time.: Ausartu. Azati, azartau, ausartatu, kaskaŕotu, menturatu.

azatal-balcaf. (landare): *iz.* Azi-atal bakafa daukan landarea. I: Azatal-bateko.

azatal-bateko. (landare): *ft.* ikus.: Azatal-bakat.

azatal-bilco. (tandare): *iz.* Bi azi-atal dauzkan landarea.

azate. (etxegain): iz. Tkus.: Eau]. I: ŕigatx, egatz.

azatu, (azkura): *ad.* Ikus.: Azi. j: Kantitu.

azatxo. (aza): *is.* Aza txikia.

azatz. (ildo): *is.* Ikus.: Ade. (ereintza): *iz.* Ereintzekoa dan saila. ikus.: Txatal. (ezautarazpen): Ereindako lurkietan arbastakaz egiten diran czautarazpcnak. (norabide): *iz.* Ikus.: Norabidc. 1: Atanda, jobide.

nzatze, (aza): iz. Ikus.: Am.

nzau. (aditz): *ad.* Ezagun itzaren laburpena. (azao): *iz.* Azao itzaren aldaketa. (liño): II *iz.* Liño edo kalamu-sorts. (bete): jj *iz.* Belaŕ-mota. (meta): iz. Berbera.

azau-meta. (azao): iz. Bala-meta.

azauka. (azao): *adand.* Bataka, garbaka biltzea edo ipintzea.

azaukari. (azao): izond, Ikus.: Ezpalkari.

azaukatu. (azao): *ad.* Balaetan ipiñi. I: Azartu, ezaukatu.

azauf. (aurtzaro): *iz. Oindiño* ugatzaz etikatzen dan umea. (seme): Semetzako artzen dan auŕa.

azauto. (azao): *iz. Ikus.:* Azao.

azauxkota. (azao): *iz.* ikus.: Azan.

azaya. (egazti): *is.* Ikus.: Akai.

azayada. (sayo): *iz.* Tkus.: Say). I: Sayaera.

azayaki. (aragi): iz. Akayaren aragia. (egazti): *iz.* Berbera.

azayatari. (sayo): hour/. Sayoak egiten dituena.

azayatu. (sayo): *ad.* Sayoak egin.

azayau. (ariketa): *ad.* Ariketa hatean yardun.

azayera. (irakaskintza): ŕs, Titus.: Aziera. j: Azikera, azkuutza.

azazal. (azazkal): *is.* Abere ugaztunen beatza.

azazanku. (aza): *iz.* Ikus,: Aza-kirten. Aza-kirtoiña, aza-kozkoŕ, aza-sustaŕ, aza-trontxel, aza-trukutz, aza-zango, aza-zangaŕ, aza-zirtoin, aza-zurten, aza-zurtoin, aza-zuztaŕ,

azazima. (aza): *iz.* Azaren muskila. I: Azabroka, azamixa. (zurtoin): *iz.* Berbera.

azazlca. (soñu): *(Wand.* Otsa egiten ari-izatea.

AZAZKAL. iz. Soñaren zatia, adaŕezkoa, atz eta beatzen mututetan jayo ta azten dana. I: Apoa. Beatzal; beatz-azal, spats, erkazal, erkazal, ezkazal, ezkizal, azkakal, atzal, atzazal, atzkaaal, atzaskal, atzaskol, atzazkal, atz-oskol, axaxal, axaxkat, axkixalu, axaskal, azazkulu, azkamel, azkalzail, azuzkul, ezkizal. li (abelizti), (atamazkada), (atz), (esku), (kako), (iatu), (oin), (peŕa), (soin).

azazkal-luze. (la,,uŕeta): *izond.* Laputa dana.

azazkaf gazi. (azteri): *iz.* Ikus.: Azteri.

azazkau. (arindura): *ad.* Thus.: Asazkatu. ^: Asazkau, azazkatu.

azazkulu. (azazkal): *iz.* Ikus.: Azazkal, I: Azazkalu, azazkuli, erkisal.

azbardindu. (lut): *ad.* Tresna bat igaro ondoren lufa atondu ta berdindu. I: Aspardindu.

azbegi. (arpegi): *is.* Arpegiaren mustupilak, I: Azbegi-atz, azpegi, mustra.

azbegi-atz. (arpegi): *is, Iien.*: Azbegi.

azbete. (neuŕi): fz. Ikus.: Atz-bete. I: Atziaŕ.

azbetelco. (idazketa): *iz.* Aspatdian erabiltzen ziran izki aundiak.

azbide. (azkuri): iz. Elikaturarako jartzen dan neufia.

azbizaf. (Litz): in, Ikus.: Atzbizaŕ. j: Beatz-ezkalda, beatz-geŕen, eri-bizaŕ, eskuazal, ezkarda, ezkerba, azpizaŕ.

azdun. (azteri): izond. Azteria duena.

azkura. (oikuntza): *in.* Ikus.: Oikuntzu. I: Astura, ekandu. (azkuŕi): iz. Elikatura ematea. I: Janaria.

aze. (ereinta): *ft.* Ereiña dagoena.

aze-alki. (esertoki): *iz.* Otarglieen aulkia.

azeatu. (zirikaldi): *ad.* Abercak zirikatu.

azegari, (azeri): *iz.* Ikus.: Azeri. I: Axari, axed, azari, aztari.

azegia. (meartasun): *ft.* Mendien artean dagoen meartasuna.

azegun. (ereintza): iz. Ereintzarako autatu dan eguna.

azeleme. (azeri): iz. Ikus.: Azari-eme.

azelin. (urizti): fz. Ur-gurpila, inguruan gupizko endaitxoak daramazkiena. Azenai.

azelo. (zelata): **iz.** ikus.: Zelata.

azeme. (auŕontri): fz. F.maltze baño lmago, izaki bell baten asia daukan aŕautxa.

azeme-ktakada. (auŕontzi): *iz.* Arauztegian azeme batek berez egiten duen askatzea.

azena. (ontzi): fz. Ikus.: Bonbil. I: Kubi, limeta, pataxa. (jarrnaiñera): iz. Jarmainerazko naafi bat, pitxat erdikoa dana.

aenai. (gurpil): *iz.* ikus.: Azelin. I: Turtukoi.

azenia. (gurpil): *iz.* Eyera baten beko gurpila. (cyeraidi): *iz.* Berbera.

azentzio. (landare): *ft.* Ikus.: Aamenda-belaŕ.: Azantzio, azenzu, azenzio, ixen.

azenzu, (landare): *iz.* Ikus.: Aamenda-belaŕ.: Azantzio, azentzio.

azepel. (epaltasun): *izond.* Bern xamaŕ dagoena.

azereete. (berandura): iz. Berandutzea.

AZERI. *iz.* Aragi-zalea dan ugaztuna; mustufa zofotza, bekokia laua, belaŕiak tentc, buztana zuzen eta lodia ta ilea, geycnetan, aŕe gotista dauzkana. I: Asmutsu ta maltzuŕa dan notiña. I: Aixeri, aizari, aizeri, aizteri, axari, axei, axed, azegari, azari, azegari, azeari, azeru, luki. /1 (kotzo), (ugaztun).

azeri oztin. (azeri); ŕn. Izoztutako eiialdeetan bizi dan azeria; bare labia laŕugiutzan apaingaŕia bezela erabiltzen da.

azeri-antzcko. (azeri): *iz.* Azeri bezelakoa dan aberea.

azeri-betaf, (helaŕ): in. ikus.: Ezpata. I: Ezpata-belsl, azeri-buztan, azeri-isats,

azeri-buztan, (belal): *in.* ikus.: Ezpata. Ezpata-bclaŕ, azeri-beaaŕ, azeri-isats, azari-buztan, toki-buztan.

azeri-eme. (azeri): *iz.* Ikus.: Azari-eme. Azeleme.

azeri-isats. (belaŕ): iz. Ikus.: Ezpata. 1: Ezpata-beiaŕ, azeri-beaaŕ, azeri-buztan.

azeri-isipu. (belaf): *iz. lkas.:* Ezpata, Ezpata-beaaŕ, azeri-isats.

azeri-Iaŕu. (anti): *iz.* Azeriaren laŕna. (lain): *iz.* Berbera.

azeri-masts. (mats): iz. Basa-matsa. Ardorako autatua dan mats onena.

azeri-malrzurkeria. (maltzurtasun): iz. Azeriarou ranaŕukeria.

azeri-plkof. (iraizkin): in. Azeriak eizatzeko erabiltzen dan berun-txifia. I: Azeri-txiŕi.

azeri-txakuŕ, (zakuŕ): iz. ikus.: Azari-txakuŕ. I: Azeri-zakuŕ.

azeri-txifi. (iraizkin); *ŕn,* Was.: Azeri-pikoŕ.

azeri-zakuŕ. (zakuŕ); in. Ikus.: Azari-txakuŕ. 1: Azeri-txakuŕ.

azeri-zulo. (saizulo): *iz.* Ikus.: Azeritegi. Azenizilo. (azeri): *iz.* Berbera.

azeriatasun, (maltzurtasun): Maltzerrtasunez ari-izatearen tasuna. I: ikus,: Azcrikeria. I; Azeriketa.

azerikeria. (maltzurtasun): In. Zitalkeria. Azcrikcta. ikus,: Azeziatasan, mauls. (lapuŕeta): *iz. ikrrs.:* Lapuŕcta. Azeriketa. (maŕo); iz. Bars,: Main. I: Azeriketa. j: Lamutuŕ, irusaku, maŕokcria, atzumankeria. (atzipe): 11 *iz.* ikus.: Atzipe. I: Azeriketa, makurkeria, ñaks.

azeriketa. (maitzurtasun):_in. Ikus.: Azcrikeria, I: Zitalkeria. : Ikus.; Azeriatasun. (lapuŕeta): *iz.* Ikus.: Azcrikeria. (maŕo); II in. Berbera. (atzipe): 11 *iz.* Berbera. I: Maŕukeria.

azeriki. (aragi): iz. Azeriaren aragia.

azeriko. (azeri): *iz.* Azeri txikia.

azerikume. (azeri): iz. Azeriaren kuma.

azeritegi. (saizulo): *iz.* Azerien saiznloa. Azeri-zulo. (azeri): *iz.* Berbera.

azerizko. (azeri): *izond.* Azerlari dagokiona.

azefatx. (azkura): *izond.* Azteko eŕeza dana.]; Azeŕetx, azalea, az-eŕez.

azeen, (azeri): fz. ikus.: Azeri. I: L AI.

azeya, (egazti): in. Ikus.: Akai. : Azai.

azeyaka. (egazti): *iz.* Ezcyen eiza. (eiza): in, Berbera.

azeyakari. (eiza): *izond.* Azeyen eizaria.

azeyaki. (aragi): in. Azcyaren aragla.

azgabe. (azkuŕi): *ft.* Elikatura aski ez artzeagatik soñak duen aultasuna.

azgai. (abet-azkuntza): *iz.* Abereen eta batez ere zeŕiaren kuma. (auztzaro): *izond.* Azten ari dana.

azgailu. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Azkufi. Azkuntza.

azgale. (atz-nai): iz. Atz-egitea eskatzen duen ate-naya. (gura): iz. Gurari hizia.

azganeko. (oñetako): *ft.* flats.: Galtzoin. Galzoin, txapin, xapin.

azgarba. (txaŕantxa): iz. Ikus.: 'i'xafantxa.

azgarbatu. (Ho): *ad.* Liñoa aletu.

azgaŕi, (arindura): *ŕn,* Ikus.: Aazgaŕi.: Azkaŕi. (azknŕi): iz. Giza-biziari eusteko beaŕa dan azkuŕia.

azgatx. (azkura): *fzond.* Gutxi azten dana. 1: Azikaitz.

azgei. (azkaŕi): *fzond.* Gizentzeko dagoena.

aze^{g}ri. (aurtzaro): fz. Gizentzen dan aura.

azgia. (azkuŕi): *in.* Abereak gizentzen dituzten tokia.

azgiltz-eri. (anpadura): ieatd. Ezueria duena.

azgin. (alz-nai): *ad.* Atz-nai izan.

azgordin, (anpadura); fa. Eskuetan, oñetan eta belafietan otzak soferazten duen anpadura, goŕiduraz agcrtzon dana ta azgura aundia ematen duena. Azkordin, azkale, maskuri, nospel, 'newel, muspel, muzpel, opel, zai-zuri, zai-xuri, zuzpel.

azgura. (atz-nai): /n. ikus.: Atz-nai, I; Azgalc, azkura, atsgitc, zbiauŕiak.

azguren. (azkura): *izond.* Aundia izango dala autza duena.

azi. (min): *iz.* Landarearen alumina daukan anon igaliaren zatia. I: Baste gauzacn kari edo sorburua dana. I: Ereintzcn dan ate edo biya. I: Biker, askazi. (azkura): *ad.* Berezkoak diran soñak igaŕi gabe kaizuz aunditzea. I: Azatu, kantita, gurendu, gurentu. (azkuŕi): II *ad.* Amak edo iñudeak umea elikatu ta iñutzea. ; Egazti edo baste etxabereak elikatu, zaindu ta gizentzea. Abere batek bare umeak sortarazi,

zaindu ta elikatzea. I: Iñudatu. (irakaskintza): 11 *ad.* Zuzendu, bideratu, ezagutarazi, gizatu, gizazi, mendu. (azaldi): jj *iz.* Aŕek azaldirako jarioten duten urgaya. (enda): II ŕz. Narea edo leiñuaren zeindasuna I: Abere-mota batzuk biratałtzen diran taldeak. I: Abendak: Latu-margoaz edo beste bereizgaŕiengatik gizakiak nabaritzen diran taldeak, ots, abenda zuri, beltz, ori ta bcltz-gofia.

azi-agiriko. (landare): *izond.* Azia agirian daukan landarea. (min): *izond.* Berbera.

azi-arazi. (azkura): *ad.* Azi-eragin.

azi-arazte. (artzidura): *izond.* Artzidura eragiten duena.

azi-arindu. (gam.): *ad.* Garauak erdizka egin.

azi-afaultze. (azaldi): *iz.* Azia daukan arau z txikia, ernaltzea egin baño lenago.

azi-askodun. (min): *izond* Aziak asko dauzkan landarea. (landare): *izond.* Berbera.

azi-atal. (min): *iz.* Ernamiña inguratzen duen miñaren zatia. I: Azi-osto.

azi-ataldun. (min): izond. Azi-atal bat edo bi dauzkana. I: Aziostodun.

azi-auts. (min): *iz.* Garbitzean miñak uzten duten autsa.

nzi-axal. (min): *izond.* Azi-azalekoa dana.

azi-aztal. (min): iz. Aziaren estalkia. I: Azi-estalki.

azi-bakaf. (rain): *izond.* Azi bat bakaŕik daukan igalia. I: Azi-bateko, azi-batun, azi-bakun.

azi-balcun. (min): *izond. Ikrrs.:* Azi-bakaŕ. : Azi-bateko, azi-batun.

azi-bateko. (min): *izond.* Ikus.: Azi-bakaf. I: Azi-batun, azi-baknn.

azi-batun. (min); izond. Ikus.: Azi-bakaŕ. I: Azi-bateko, azi-bakun.

azi-botatze. (azaldi): *iz. Ikus.:* Azi-ixuri.

azi-egile. (azaldi): *izond.* Azia egiten duena. 1; Ikus.: Azidun.

azi-erazi, (azkuŕi): *ad.* Azi-eragin, elikatu.

azi-ereile. (ereintza): *izond.* Ereintza egiten duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

azi-eŕauts, (min): *iz.* Loreetan dagoen emaltzeko auts mca. ; Azi-irin, kaduri. (lore): iz. Berbera.

azi-cfaz. (azkura): *izond.* Azteko ayefa duena. I: Azikoŕ, azi-eŕetx.

azi-efetx. (azkura): *izond Tkus.:* Azi-efaz. : Azikoŕ.

azi-efeztasun. (azkura): *iz.* Azteko ayeŕa.

azi-estalki. (min): *iz. tkus.:* Azi-azlak

azi-gabe. (min): *izond.* Pipitak kcndu zaizkiona.

azi-garitxa. (azaldi): iz. Azia daukan xixkua.

azi-irin. (min); iz. Ikus.: Azi-eŕauts.: Kaduri. (lore): *iz.* Berbera.

azi-ixuri. (azaldi): *ad.* Azia atera. : Azi-botatze, loi-ixurtze, azi-jario.

azi-ixurtze. (azaldi): iz. Azia ateratzea. I: Azi-ixurte.

azi-izpi. (azaldi): *iz.* Aziaren gal ernarazlea.

azi-jario. (azaldi): *iz.* Azia geyegi jariotzeaz izaten dan eritasuna. j; Azi-ixuri, loi-ixurtze. (eritasun): *iz.* Berbera. I: llarbiko koko-eri.

azi-jariodun. (azaldi): *izond.* Azi jarioa jasaten duena. : Azi jariadun.

azi-mintz. (baŕabil): *iz.* Giza-azkia inguratzen duen mintza.

azi-miñak. (azkura): *iz.* Soin-atal baten azkura aundiegiagatik sortzen diran oñazeak. I: Azipenak. (oñaze): *iz.* Berbera.

azi-naspil. (min): *iz.* Min batzuen nastea. 1: Azi-naste.

azi-naste. (min): *iz.* Tkus.: Azi-naspil. (azaldi): ŕa. Azaldirako at eta emea batutzea.

azi-odi. (azaldi): *iz.* Azia igarotzen dan odia. (ixtun): *iz.* Berbera.

azi-ondaf. (kondaf): *iz. Miñen* kondata. (min): *iz.* Berbera.

azi-ofaziak. (egin): *iz.* Gizonaren egipenak. (gerlakariak): *iz.* Biziaren goraberak, gertapenak.

azi-oŕazian. (eztabaida): *adond* Eztabaidaetan ari-izatea.

azi-osto. (min): L. Ikus.: Azi-atal.

azi-otzara, (otaŕ): iz. Ikus,: Azigare. I; Azi-sakel. (ereintza): iz. Berbera.

azi-saka, (min): iz. Zugatz edo abetxu bat landatzeko lufean egiten dan zuloa. (landaketa); *iz,* Berbera,

azi-sakabanatze. (ereintza): Iz. Aziaren ereintzea,

azi-sakcl. (ereintza): *iz.* Ikus.: Azigare. I: Azi-otzara. (zoŕo): *iz.* Berbera,

azi-saltzaite. (rain): *izond.* Miñak saltzen dituena.

azi-ur. (min): *iz.* Miñatik ateratzen dan ubila.

azi-uzkin. (kondaŕ): *iz.* Azick uztcn dituzten kondatak. (rain): *iz.* Berbera.

azi-xakuto. (azaldi): iz. Azia daukan pusputoa. I: Azi-xixku.

azi-xixku. (azaldi): *iz.* Ikus.: Azi-xakuto.

nzi-xofo. (min): *iz.* Azia daukan zofntxoa.

azi-zaballzaile. (ereintza): *izond.* Azia ereinlzen Minna. (esku-langintzak): *izond* Berbera.

azi-zala, (ereintza): *iz.* Ercintzeko zuloa.

azi-zofo. (ereintza): *iz.* Azia eramateko zoŕoa. I: Ikus.: Azizari. (zoto): *iz.* Berbera.

azialde. (garau): *iz.* Garan-puska.

azialdi. (azaldi): *iz.* Abere batzuek beiñez erdibitzen dituzten kumnen multzoa.

aziale. (lore): iz. Loreak bare umotzean ematen duen azi beŕia.

aziatal-bakaf. (min): *iz.* Azi-atal bat bakafik daukan miña. I: Aziatal-bateko.

azlatal-bateko. (rain): *iz.* Ikus.: Aziatal-bakaŕ.

aziatal-biko. (min): iz. Bi azi-atal dauzkan mills.

aziatsu. (adinkunde): *Lard.* Guztiz izpidean dagoena.

aziatu. (zirikaldi): *ad.* Zahn 'Mk zirikatu. Azika, azikatu.

azibide, (azkura): *iz.* Ikus.: Aziera. I: Azikaspen, azikera, aziketa, azipide, azitasun, gisakotasun. (irkaskintza): *iz.* Berbera.

azibizi. (len-bizidun): *iz.* Ikus.: Len-bizidun. I: Azibizitarizko.

azidun. (azaldi): *izond* Azia duena. 1: Ikus.: Azi-egiie.

azidura. (azaldi): *iz.* Azia irteteko egipena.

azie. (adilz): *ad.* Ezazute.

aziegi. (azkura): *iz.* Geyegi aztea.

aziegi-miñak. (azkura): iz. Geyegi aztearen ouazeak. ((glaze); iz. Berbera.

aziegitu. (azkura): *ad.* Geyegi azi.

azienda. (abelizti): iz, Abereen multzoa. I: Azinda.

azienda-beltza, (zeŕi): *iz.* Zefii-aberea. Azinda-beltza.

azienda-goñ, (zezen): *ŕz.* Abelgoŕia.

azienda-lañ. (abere): *L.* Oso aundia dan aberea.

azienda-xee. (abere): *iz.* Txikia dan aberea. E: Azinda-xee.

aziendatsu. (abelizti): *izond.* Abereak asko dauzlcan etialdca. (aberastasun): *Land.* Berbera.

aziendaxuri. (abelizti): *iz*. Ikus.: Abeltxe. I: Artelatz, azinda-zuri. (ardi): *iz*. Berbera.

azkra. (irakaskintza): ŕz. Zuzentze, bideratze, irakastearen egipen eta ondorioa. Azibide, azikaspen, azikera, aziketa, azipide, azikuntza, azitasun, azayera, azkcra, azketa, azkun, azkunde, azkuntza, gisakotasun. (azkura): *iz*. Aztearen egipen eta ondorioa. f; Azibide, azikaspen, azikera.

aziera-gabea.(gogo-landueza): ŕz. Azierarik ez izatea,

azigai. (azaldi): *iz*. Almenez dagoen azi-aŕaultzea, (azkuŕi); *iz*, Azteko egokia dan azkufien gaya.

azigai-eme. (auŕontzi): IZ. Emeen azigaya.

azigare. (otaŕ): *iz*. Zamukazko otnf txikia, ereintzarako garana cramateko erabiltzen dana. I: Azi-otzara, azi-sakel.

azigafi. (geikuntza): *izond.* Gañeratzekoa dana.

azigurcn, (txoskor: iz. Aundi xamaŕa dan txoskoŕa.

azika, (ereinlza): *iz*. Ikus.: Ereintza. (zirikaldi): *ad.* Tkus.: Aziatu, azikatu.

azikadura, (zirikaidi): ŕz. Zirikatzcaren egipena.

azilcaitz. (ertsidura): *izond.* Maskaŕa dagoena. I: Maskaŕa dagocn aberea; txikia geratu dan zugatza. : Ikus.: Azgatx.

azikan. (ereintza): *adond.* Ereintzen ari-izatea.

azikari. (garau): *izond.* Garauaz elikatzen dana.

azikafi. (zirikaldi): *izond.* Zirikatzen duena. j: Azikatzaiie.

azikaspen. (azkura): *iz*. Ikus.: Aziera. I: Azibide, azikera, aziketa. (irakaskintza): ŕz. Berbera,

azikatu. (ereintza): *ad.* Ikus.: Brein. I: Eregin. (zirikaldi): *ad.* Ikus.: Aziatu, azika. (eskurapen): II *ad.* Liluratu. I: Azitu.

azikatzaile. (zirikaldi): *izond.* ikus.: Azikaŕi.

azikera. (irakaskintza): *iz*. ikus.: Aziera. ^: Azibide, azikaspen, aziketa, azikuntza, azitasun, gisakotasun. (azkura): *iz*. Berbera.

aziketa. (azkura): *iz*. Ikus.: Aziera. I: Azibide, azikera, azikaspen. (irakaskintza): *iz*. Berbera. (geikuntza): II *iz*. Geitzea.

azikontxo. (guruin): *iz*. Ikus.: Cumin. j: Azipen, azikurintxo,

azikof. (azkura): *izond.* Ikus.: Azi-eŕaz. Azi-eŕetx.

azikosko. (min): iz. Bataan miña daukan oskola. (igali): *iz*. Berbera, (oskol):) *iz*. Berbera.

azilcoxkoia. (baŕabil): *iz*. Giz-aziaren odia.

azikut. (mi II): iz. Ereintzeko garauak eramateko kuycz egindako antoxiña. (antoxin): *iz*. Berbera.

azikunde. (azkura): *iz*. Ikus.: Azkura.

azikuutza. (irakaskintza): *iz*. Ikus.: Aziera. Azikera.

azikutxa. (auŕontzi): *iz*, Emeek daukaten umezkctaren soin-atala, azi-afaultzeak dauzkana.

azil. (II): *iz*. Urteko amaikagaŕcn ilea. I: Goroizil, lenabendu, zemendi. (ereintza): *Iz*. Ikus.: Ereintza.

azilaf. (egosketa): iz. Aza ta bahafunakaz egiten dan eletzekaria.

azitaun. (landare): *iz*. *Ikus.:* Kardilaun.

azilika, (min): *iz*. Min batzuk inguratzen dituen liska. I: Aziliska.

aziloka, (sagaŕondo): *iz*. Sagaŕ-mota bat.

azimut-alkai. (izaŕ-yakintza): iz. Mutut bakoitzean, erdian aŕaildura duen metal-oltxoa daukan zuzenkaya, tokielestiaren lanabesetan jaŕita, begi-bideak zuzentzeko erabiltzen dana. (zoko): *ft*. Berbera, berbera.

azimut-zoko. (izaŕ-yakintza): ŕz. Ludi'ko gune batetik igarotzen dan zutikako oboak, lurburu bietatik . igarotzen dana obo nagusiarekin egiten duen zokoa. (zoko): *iz*. Berbera, Berbera.

azi^{g}ai. (azkura): *iz*. Besoak zabaidu ta luzatzearen egipena, ildura ez izateko. J: inxes, itxaz, fixes.

azinaynn. (azkura): *adond.* Azinaiz ari-izatea. 1: Edakari egon, sagai-sagai egon,

azinda. (ardi): *iz*. ikus.: Abeltxe, Gibed.

azinda belie. (ceŕi): *iz*. Zeŕi-aberea.

azindaŕ. (azkura): *iz*. Azteko indafa.

azindategi. (abeltegi): *iz*. Ikus.: Abeltegi.

azinju. (landare): *iz*. Iints.: Aamenda-belaŕ, I: Azintzu.

azintzu. (tandare): *iz*. Bats.: Aamenda-belaŕ. 1: Azinju.

aziondo. (zati): *iz*. Ague goritik kentzen diran pusketak. (burni): iz. Berbera. (luŕ): 11 *iz*. Landareak crauzten dirauean lufean geratzen dan mkkola.

aziostodun. (min): *izond. Ikus.:* Azi-ataldun.

azipen. (guruin): *iz*. ikus.: Guruin, I; Azikontxo, sabi.

azipenak. (azkura): iz. Ilnts.: Azi-miñak.

azipide. (irakaskintza): *iz*. Ikus.: Aziera. Azibide, azikera, azitasun, gisakotasun. (adeitasun): *ft*. lkus.: Adeitasun.

azira. (oin): *iz*. Oñaren bcatz lodieoa.

aziralco zaidiak. (sai-abere): iz. Ernaltzerako erabiltzen diran zaldiak,

azirazi. (geikuntza): *ad.* Geyagotu.

aziriko. (irakaskintza): *izond.* Eratsua dana.

azirin-aida. (min): *iz*. Lore-xakiraño azi-iriña eramatea. 1: Azirinketa.

azirin-tutu. (azaldi): ŕz. Aziriña igarotzeko odia. Oxtail): *iz*. Berbera.

azirinketa. (min): *iz*. Ikus.: Azirin-aida.

aziroin. (oin): *iz*. Ikus.: Txonkatiia. 1: Astalbeaŕi, azirolia.

aziroña. (oin): *iz*. Ikus.: Txonkatiia. 1: Aziroin, astalbeaŕi.

azitaka. (landare): *12. Miñak* emateko landatzen dan landarea.

azitakoan. (aundiera): *adond.* Aunditzean.

azitarako. (azaldi): *izond.* Ernaltzerako erabiltzen dan aberea. (min): *iz*. Ereintzarako gordetzen dan ada. (ereintza): hI iz. Uztatik ereintzarako bereizten dana,

azitasun. (irakaskintza): *iz*. Ikus.: Aziera. I: Azibide, azipide, azikera, gisakotasun.

azitatara. (azpil): *iz*. Azpil betea.

azitegL (garau): *iz*. Ikus.: Biitegi. I: Garltegi, garautegi, (landaketa): *ft*. Miñak gertutzen diran tokia. 1: Azitoki. (rain): *iz*. Aziak ereintzen diran tokia, gero beste toki egokian landatzeko.

azitetxe. (apaiz): ŕz, Apaizgayen ikastetxea.

azitoki. (irakaskintza); *iz*. Norbera azita izan dan tokia. *Iz*. Ikus.: Azitegi.

azitrai. (laudare): *iz*. Ezpainkaria dan landarea, oso usaintsua dana, apaiugaŕia ta ongaŕia bezela erabiiita. 1: Azitzail.

azitsu. (min): izand Aziak asko dauzkan igalia. (igali): *Land.* Berbera.

azifo. (auŕontzi): iz. Azemea sortzeko biltzen diran kizkin aŕa ta kizkin emea; bakoitza.

azitu. (zirikaldi): *ad.* Zakufak zirikatu. (garau): *ad.* Landareak garauak atera. (azkura): 11 *ad.* Azi egin. (igoera): 11 *ad.*

Maukak, prakak, gonak eta abaŕ gorantz jaso.

azitxo. (azkura): *izond.* Azituta xamaf dagoena. j: Azixe.

azitzaile. (azkuŕi.): *frond.* Azitu ta elikatzen duena. j: Ikus.: Azitzeko. J: Azizailc.

azitze. (azkura): *iz.* Azkara eragitea. (irakaskintza): *iz.* Azi ta irakastea.

azitze-sari. (salneuŕi): {r. Azilzea egiteko ordaintzen dana.

azitzcko. (azknŕi): *izond.* Noribait azkuña ematen diona. j: Ikus.: Azitzaile, azizaile.

azixe. (azkura): *izond.* ikus.: Azitxo.

azixko. (indat); *izond.* lndartsna dana.

aziyario. (odol): *iz.* Odolaren jarioa.

azizaile. (azkuŕi): *izond* ikus.: Azitzailo. Azitzeko.

azizari, (ereintza); iz. Ereintzarako azia eramateko otaŕ txikia. {: ikus.: Azizoŕo. (otaŕ): iz. Berbera.

azizon. (naŕazti): iz. Sugearen mingaña.

azizufa, (aza): iz. Kizkurtuta dagoen aza.

azizuñ. (txoskoŕ): iz. Urns.: Asikontxo. Asikaŕ, asikuna, asikuren, kokailu. (guruin): iz. Berbera.

azka. (atz-uai): *adand.* Azkatzen ari-izatea. j: Azkaka, azkan. (azkura): *iz.* Azteko almena.

azka-egin. (atz-nai): *ad.* Atz-egin, azkatu. j; Azkaka.

azka-nai. (atz-nai): iz. ikus.: Atz-nai.

azka-puzka. (indaŕ): iz. Indarketa.

azkaa. (azaldi): iz. ikus.: Arkara. Azkara, azkalda, azkera. (neuŕi): *iz.* ans.: Ma. I: Aŕabete.

azkaaŕan. (aitzurketa): *adond.* Aztafikatzen ari-izatea. j: Azkaefokan, azkaŕatan.

azkaaŕokan. (aitzurkcta): *adond.* Ikus.: Azkaaŕan, j: Azkaŕatau.

azkabaŕatu. (aitzurketa): *ad.* Aztaŕikatzen ari-izan.]: Azkabazkatu, azkobazkatu. (aŕamazkada): *ad.* Aŕamazka ari-izan. (atz-nai): II *ad.* Azkatzen ari-izan. j: Azkaboratu.

azkabazkatu. (aitzurketa): *ad.* Ikus.: Azkabaŕatu. j: Aztaŕikatu.

azkabe. (azteri): *iz.* Ikus.: Azteri. Irodum, zai-atza, zalakaf.

azkabi. (azteri): *iz.* Abereen azteria. I: Ikus.: Bzkabi.

azkaboratu, (atz-nai): *ad.* Azkatzen ari-izan. J: Ikus.: Azkabafatu.

azkaboŕa, (aŕarnazkada): *adond.* Ikus.: Azkabozka. J: Arkagoŕa, azkaofa.

azkaboz-toki. (aitzurketa): *iz.* Aztaŕikatzen ari dan tokia. 1: Azkaoŕleku.

azkabozka. (aŕaruazkada): *adond.* Egaztiak hub aztafikatzen ari-izatea. 1: Azkaboŕa,azkagoŕa,azkaoŕa,azkaorka.

azkabozkari. (aŕamazkada): *frond.* Lute aztaŕikatzen ari dans.

azkabozkatu. (aŕamazkada): *ad.* Egaztiak lute aztaŕikatzen ari-izan. J: Aztakaŕatu.

azkada. (atz): *iz.* ikus.: Beatzada. J: Beaztara, beazkada, eritara, eri-puruta.

azkadat. (ausiabartza): iz. Ondamen, ondamendia.

azkadura. (alz-nai): *iz.* Atzgurea. Atzgale, azkale, azkaiii, azkaordin, azkaura.

azkagoratu. (kaŕakadura): *ad.* Kaŕakatu. Azkagora, taŕakatu.

azkagoŕa, (aŕamazkada): *adond.* Ikus.: Azkabozka. I: Azkabofa, azkaoŕa.

azkai, (zeli): iz. Arakaya izateko azten den zetia. j: Azkei. (azkura): *izond.* Azteko dagoena. j; Azkoŕ, azkei. (biguntasun): II *iz.* ikus.: Azkaieko. Azkaŕi, azgaŕi. (ileondo): JJ iz. ileondoen eŕo ondoan, buruan egiten dan ezkatatxoa.

azkaiii. (atz-nai): *iz.* Ikus.: Azkadura. Atzgale, azkaordin.

azkain. (armo): *iz.* Bakaŕik dagoen **armoa. (oŕi);** *iz.* Aitzaren goiko aldea.

azkaiñeko. (oyal): *iz.* Boketa estaltzeko zataŕak. (iragaztura): *iz.* Berbera.

azkairu. (metal): *iz.* Burni-urtuaren antzekoa dan metalkara.

azkaitasun. (azkura): *iz.* Azteko ayeŕa.

azkaiztu. (azkura): *ad.* Ikus.: Opatu.

azkajofai. (luŕ-lantze): *iz.* Luf-lanerako lanabesa.

azkak. (azazkal): *iz.* Abereen azazkalak.

azkaka. (atz-nai): *adond. Ikus.:* Azka. Azka-egin.

azkaketa. (kitaŕa): *iz.* **Kitaŕa** zaŕastakaz jotzea. j: Azkaldi.

azkai-nzkat. (ikerketa): *adond,* ikerketan ari-izatea.

azkalanga. (enboŕ): *iz.* Ardiek beren burua azkatzen duten enbaŕa. (atz-nai): iz. Berbera.

azkalarteko. (sai-abere): *iz.* Zaldiek anketan izaten duten gaitza.

azkalbasaka. (landare): *iz.* Bzpainkaria dan landarea, usaintsua dana.

azkalda. (azaldi): *iz.* Ikus.: Arkara. I: Azkaa, azkura, azkena.

azkaldi. (kitaŕa): *in.* Ikus.: Azkaketa.

azkaldoŕa. (tanpe): *iz.* Maki! lodiaz emandako tanpa.

azkaldu. (azaldi): *ad.* Auntza arkaraz egon. J: Azkardu. (suntz): *ad.* Berbera. (azkuŕi): II *ad.* Aŕatsaidean jaten dana.: Askaldu, askeltu, aŕastiri-askaltu.

azkaldu-azi. (azaldi): *ad.* Arkaraz egon-eragin.

azkale. (alz-nai): *iz.* Ikus.: Atzgurea. Atzgale, azkadura. (azteri): *iz.* Ikus.: Azteri. j: Azkabe. (laŕu): Jj iz. Ikus.: Azgordin.

azkaltoki. (azkufi): *iz.* Azkaria artzeko tokia.

azkaldu. (azaldi): *ad.* Ikus.: Azkaratu. Azkardu. (auntz): *ad.* Berbera.

azkaluzka. (zalantza): *adond.* Zalantzaz eta aiko-maiko ari-izatea.

azkaizail. (azazkal): *iz.* Ikus.: Azazkal. j; Azkamei.

azkamato. (apaingabetasnn): *iz.* Zarpailtsua dan emakumea.

azkamatu. (apoztasun): *ad.* Artilea apoztu. (artile): *ad.* Berbera. (irabio): JJ *ad.* Notin bat astindu. (kentze): II *ad.* Amari ta bunoai azala edo oskola kendu. J; Ikus.: Zuritu.

azkamatzaile. (antolagabeketa): *izond.* Gauza bat osotzen duten atalak aldendu. (lanabesa): *iz.* Itunari bildunak kentzeko tresna. J: Azkamatzeko.

azkamatzeko. (lanabesa): *iz.* Ikus.: Azkamatzaile.

azkame. (atz): *iz.* Ikus.: Beatz-geŕen. J: Beatz-ezkalda, atzbizaŕ, azbizaŕ, eri-bizaŕ.

azkamel. (azazkal): *iz.* Ikus.: Azazkal. Azkalzail.

azkamilka. (igidura): *adond* Azta sundial igitzen art-inks. (azta): *adond.* Berbera.

azkamila. (di): *iz.* Oso aundia dan aitza.

azkan. (amai): iz. Ikus.: Amai. Azkanengo. (armo): *iz.* Ikus.: Armo.

azkanaŕo. (ugaztun): iz. Ikus.: Akomaŕa. Aŕonaŕo, azkonaŕa, askanaŕo, azkaoŕa, arkoi, szkoin. (zatarkeri): *izond.* Gizatzaŕ, zitala dana. (dolortasun): II *izond.* Berbera.

azkandi. (erauzketa): *iz.* Erauztea. (indaŕ): *iz.* lndaŕ-egitea.

azkanengo. (amai): *in. Ikus.:* **Amai.** J: Azkan, azkena dana.

azkantu. (etiketa): *ad.* Etiketan ari-izan. (asaŕe): *ad.* Ikus.: Asaŕete. Muxakartu, muxindu.

azkaordin. (atz-nai): *iz.* Ikus.: Azkadura. I; Azkaili.

azkaofa. (ugaztun): iz. Ikus.: Akomaŕa. Aŕnnaŕo,askanaŕo,azkanaŕo,azkonaŕa, azkoi, azkoin. (aŕamazkada): *adond.* lkus,; Azkabozka. ; Azkaboŕa, azkagoŕa.

azkaof-leku. (aitzurketa): iz. Ikus.: Azkaboz-toki.

azkapela. (atz): iz. ikus.: Beatz-zoŕo. I: Ikus.: Atzandel, azmantal, azmantar.

azkapuzka. (indaŕ): *iz.* Gogoŕezko indarketa. (indarkeri): *iz.* Berbera. (enoa): Nekadura.

azkara. (azaldi): *iz.* ikus.: Arkara. I: Azkaa, azkalda, azkora, ozkara. (auntz): *iz.* Berbera.

azkarai. (esku): *Tn.* Ikus.: Esku-gain. Eska-gan. (di): *In.* Goitua dagoen aitza.

azkaraldi. (artza): iz. ikus.: Bangui.

azkaranda. (ends): *iz.* Abere-enda. (atz-nai): *iz. Ikus.:* Atz-nai.

azkarandaŕ. (enda): izond. Abere-endakoa dana.

azkaratu. (azaldi): *ad.* Auntza arkaraz jaŕi. I: Azkardn, azkaltu. (aunts): *ad.* Berbera. (igurtziketa): II *ad.* Maŕuskatu.

azkarba. (atz): *iz.* ikus.: Beatz-gefen, Beatz-ezkalda, atzbizaŕ, azbizaŕ, eri-bizaŕ, azkame.

azkarbatu. (garau): *ad.* Garauak atera, askatu.

azkardu. (azaldi): *ad.* ikus.: Azkaratu. Azkaltu. (aunts): *ad.* Berbers.

azkargailu. (sendabidekintza): *iz.* Soñari indaŕa ematen diona. I: Azkargaŕi. (babespide): *iz.* Gotoŕ-lekua, aŕesia. Azkargaŕi:

azkargati. (sendabidekintza): *izond.* Ikus.: Azkargailu. (babespide); *in.* Ikus.: Azkargailu.

azkari. (ikasketa): iz. Ikaslea dana. (azkuŕi): *iz.* Aŕatsaldean artzen dan azkufia. I: Atsalaskari, artsaldeko, brepeil, krakada, kulikadera.

azkarl-gaitz. (ikasketa): *izond.* Aztcko zala dana.

azkarka. (indaŕ); *izond.* Azkaŕ xamaia dana.

azkarkariak. (landare): *iz.* Azkaŕaren antzekoak diran landareak.

azkarkeri. (mutirikeri): *iz.* Ausarkeri, ozarkeri.

azkarki. (indsi); *adond.* Indafcz ari-izatea. I: Azkaiara.

azkaf. (indaŕ): izond Indartsua dana. (zugatz): iz. Ikus.: Astigaf. j: Axligaŕ. (lastertasun): H *adond.* Lasteŕ, bizkaŕ.

azkaŕa eman. (abazuzitasun): *ad.* Abazuzitasunez ari-izan.

azkaŕa-garai. (boŕoka): *adond* Nor indartsuago ikusteko, bofokan ari-'sates.

azkafada. (ausiabartza): *iz.* Oudamena, poŕokaidia.

azkaŕaga. (landaketa): *iz.* Azkaŕez tandatutako tokia. (zugatz): *iz.* Berbera.

azkaŕaldi. (indar): *iz.* Indartzearen egipena.

azkafara. (indaŕ): *adond.* Ikus.: Azkarki.

azkafatan. (aitzurketa): *adond.* lkns.: Azkaaŕan. I: Azkaaŕokan.

azkafazi. (sendabidekintza): *ad.* Erioudokoa jagi-eragin. I: Azkaiarazi.

azkafegi.(zurgabetasun): *izond.* Zurgabetasirnez ari dana.

azkafeko. (biguntasun): *iz.* Zerbait biguntzcko egokia dana. : Azgaŕi, azkaŕi, azkoi.

azkaŕeria. (indaŕ): *iz.* Azkartasun, kemena.

azkaft. (biguntasun): iz. lkus.: Azkaŕeko. Azgaŕi, azkai. (indaŕ): *izond.* Indartsua dana. (artzidura); iz. Orantza. I: Lamen, lami, lamiña, lebarnami, lemami, ligamin, txantxadura. (apaingailu): *(is.* Gauza baten iraitzean goragunez egiten dan apaingailna. (zugatz): H *iz.* lkus.: Alkizi. I; Arkazia, arkesi, azkizi, azkasi, setin. (adimen): *(izond.* Adtmentsua dana,

aekari tantaya. (zugatz): *iz.* lñausi gabe dagoen alkizia edo azkaŕia.

azkaŕi-mutuŕ. (lore): in. Lore-Matzen zatia, lore-xakiari eusten Mona.

azkafi-muturtsu. (lore): *izond.* Lore-oŕatzak asko dauzkana,

azkafiki. (zui): iz. Azkaŕiaren zura.

azkafio. (zugatz): *in. Ikus.:* Astigaŕ, 1; Azkaŕo, gastigaŕ, jafo, istigaŕ, ezkaŕio, yaŕa.

azkaiitu. (luŕ-lantze): *ad.* Lafa azkaŕiz landu.

azkaf-leku. (babespide): *iz.* ikus.: Babespide. I: hum, jaure-babes, zaindoki.

azkafo. (zugatz): *iz. Ikus.:* Astigaŕ. I: Azkaŕio, gastigaŕ.

azkaŕaan. (aitzurketa): adond. Aztsŕikatzen ari-izatea. j: Azkaŕozka, azkatazka.

azkafozka. (aitzurketa): *adond.* Ikus.: Azkaŕoan. 1: Azkatazka.

azkafozkari. (aitzurketa): *lzand* Azkaŕozkatzen ari dana. (esku-langintzak): *izond.* Berbera,

azkafozkatu. (aitzurketa): *ad.* Aztaiikatu.

azkarska. (indaŕ): *izond.* Azkaf xamaia dana.

azkartasun. (indaŕ): *iz.* Azkaŕa izatearen tasuna. : Azkartarzun. (ardura): *iz.* Arta, aŕeta.

azkartegi. (babespide): *iz.* Babespideturik dagoen tokia.

azkartu. (indaŕ): *ad,* Azkaŕa egin, biurtu. Kemen eta indaŕa eman. j: indartsua biurtu. (lastertasun): *ad.* lraduz ari-izan, (adimcu): II *ad.* Adimena esnatu. (akulukada): II *ad.* Pizgaŕia eman; zirikatu.

azkartxo. (lastertasun): *izond.* Lasteŕ xamaŕ ari dana.

azkartza. (zugatz): *iz.* Azkaŕez landuta dagoen tokia. (landaketa): *iz.* Berbera.

azkartzaile. (indaŕ): *izond.* Noribait indaŕa emateu diona.

azkartze. (indaŕ): *iz.* Indafa ematearen egipena. (ugutza): *iz.* Ikus.: Sendotza. Sendatz, siñist-indaŕ.

azkarxka. (lastertasun): *adond.* Lasteŕ xamaŕ ari-ixatea. (indai): *adond.* Azkarki xamai ari-izatea.

azkarxko. (indaŕ): *izond.* Zerbait indurtsuegia dana.

azkarzaile. (indaŕ): *izond.* Indartzen duena. I: Azkarzalc.

azkarzale. (indaŕ): *izond.* Ikus.: Azkarzaile.

azkasi. (zugatz): *iz.* Ikus.: Azkafi. I: Azkiri, setin. (zirikaldi): *ad.* Zirikatu. (sendi): iz. Ikus.: Aide. I: Azkazi, noberenki.

azkatan. (azkura): *adond.* Azten ari-izatea.

AZKATASUN. *iz.* Giza-naimenaren berczko gait-mum, bare egipenak bare olden erabakitzeko. j: Yopua ez danaren egokera edo izakera. I: Espetxeratuta ez dagoenaren egokera. I: Mendepean edo eskumendepean ez dagoenaren egokera. I: Burn-jabetasuna. I: Lege ta oitura onen aurka ez dan guzia esan eta egiteko alumna. I: Egokera bereziengatik eginbide batzuk betetzeko bearturik ez dagozcn notiñen izakera. I; Bare eskukotasun. : Bere-jabetasuna, eskukune, askamen, jareitasun, lakemen, lasapide, zepeda. (zerga): *iz.* Zergarik eza. (txairotasun): II in, Ikus.: Txairotasun. !! (autakuntza), (bereztasun), (bunrjabetasun),

(eŕaztasun), (eskiertasun), (guda), (naimen), (yareikuntzn).

azkatazka. (aitzurketa): *adond.* Ikus.: Azkaŕoan. j: Azkatozka.

azkatu. (azao): *ad.* Azaoak egin. (ikumen): *ad.* Ikutu. (igurtziketa): II *ad.* Azka-egin. (igoera): *(ad.* Jaso. (azkuŕi): II *ad.* Elikatu, azkufia eman. (azkatasun): II *ad.* Azlcatasuna eman edo lortu. : Azketu, latzakatu, menkatu.

azkatu-ezin. (ubildura): *izond.* Ubildu ezin ditekena.

azkatuta. (enoa); *izond.* Enoatuta dagoena. (azkatasun): *ŕzond.* Azkatasuna lortu duena.

azkatx. (meera): *izond.* Me; argala dana.

azkatzaile. (azkatasun): *izond.* Azkatzen duena.

azkaurdiña. (atz-nai): *iz.* Azka-egin gura-izan.

azkazal. (azazkal): *iz.* Abereen azazksla. ^; Azkazkal, axkaxal.

azkazal-autzeko. (azazkal): *izond.* Azkazalaren itxura duena.

azkazal-artesi. (azazkal): *izond.* Azazkala aŕailduta daukana j: Azkazal-ausi, azkazal-autsi, azkazal-biko, azkazal-bikoitz.

azlrazal-atz. (azazkal): ŕz. Azkazalak uzten (Men atza.

azkazal-aundi. (azazkal): *izond.* Azkazalak oso aundiak dauzkana.

azkazal-ansi. (azazkal): *izond.* Ikus.: Azkazalartesi. j: Azkazal-autsi, azkazal-biko, azkazal-bikoilz.

azkazal-autsi. (azazkal): *izond.* Ikus.: Azkazal-artesi. I: Azkazal-ausi, azkazal-biko, azkazal-bikoitz.

azkazal-aztikeria. (azazkal): ŕz. Mote guztietako aztikeria. (izkutukeri): ŕa. Berbera.

azkazal-bateko. (azazkal): *izond.* Azkazala osoa, siaildu gabe daukana. I: Azkazal-oso.

azkazal-biko. (azazkal): *izond.* ikus.: Azkazal-artesi. : Azkazal-ausi, azkazal-autsi, azkazal-bikoitz.

azkazal-bikoitz. (azazkal): *izond.* Ilars.: Azkazal-artesi. : Azkazal-ausi, azkazalautsi, azkazal-biko.

azkazal-ari. (eritasun): *iz.* Azkazalen oñaŕian egiten dan antura. I: Azkazat-min. (azazkal): *iz.* Berbera.

azkazal-garbitzeko. (azazkal): *iz.* Azazkalak garbitzeko tresna.

azkazal-jale. (azazkal): *izond.* Azazkalak ortzikatzen dituena.

azkazal-kako. (azazkal): *ft.* Berezkoa ez don azazkalenrnakurgoa.

azkazal-mami. (azazkaL): *iz.* Azkazalaren manriña.

azkazal-min. (eritasun): *iz,* ikus.: Azkazal-cri. (azazkal): *iz.* Berbera.

azkazal-maztc. (azazkal); *iz.* Azkazalaren adatezko zatia, aragizkoatik banantzea.

azkazal-oso. (azazkal): *izond.* Ikus.: Azkazal-bateko.

azkazal-piko. (azazkal): *iz.* Azkazalctan egiten dan zauria. j: Aztal-saki. (zauri): *iz.* Berbera.

azkazaldun. (azazkal): *izond.* Azkazalak dauzkana.

azkazalean. (jaŕaipen): *adond.* Ikus.: Bereala. j: Berealaxe, oixtan.

azkazalka. (joko): iz. Soko-mota bat. (azazkal): *iz.* Azazkalaz ematen dan bultzada.

azkazalkara. (azazkal): *iz.* Azazkai-itxura duena.

azkazaltsu. (azazkai): *izond.* Azazkalak dauzkana.

azkazl. (sendi): *ft.* ikus.: Aide. I: Azkasi, noberenki, uŕa.

azkazi-ondafuk. (sendi): *iz.* Utuneko aideak.

azkazikunde. (sendi); *iz.* ikus.: Aidetasun. 1: Azkazitarzun.

azkazilo. (eyeraldi): *iz.* Eyeran garauak botatzeko dagoen ebakitako txuntxuŕaren itxura duen kutxa.

azkazitarzun. (sendi): *iz.* Ikus.: Azkazikunde.

azkazkal. (azazkal): *iz.* Ikus.: Azkazal.

azke. (mokol): iz. Gauze bateau dagoen mokola, button baste bat gardaiñatzeko. (azkatasun): *izond.* Azkatuta dagoena. j: Bare egipenak erabakitzeko azkatasuna duena. Yopua eztana. j: Espetxeratuta eztagoena. I: Mendegabe dagoena. j: Ask; menpekua eztana. Lokabe ta yarei dagoena. (agerketa): II *izond.* Agerian dagoena. (zerga): (*izond.* Zergarik ordaindu beat eztuena. (ezkongetza): Ij *frond.* Ezkondu gabe dagoena.

azkci. (azkura): *iz. Ikus.:* Azkura. (abere): *iz.* Azteko ayeŕa duen aberea.

azkcitu. (azkura): *ad.* Azkura tortu.

azkeki. (azkatasun): *adond.* Azkatasunez ari-izatea.

azlcemin. (azkatasun): iz. Azkatasrm-lcya.

azken. (amai): ŕz. ikus.: Amat. Azkeneko, azkenen, azkenengo, osterenga. (gerokotasun): *izond.* Gerokotasunean amaitzekoa dana. (atzekalde):jj *frond.* Atzekaldean amaitzekoa dana. (tini): II iz. Ikus.: Tint. (erabakitasun): j ŕzond. Erabakitzckoa dana. (gelditze): j L. Egiten ari dan zerbaitean gclditzea.

azken aidiak. (aldi): iz. II ondoren dagozen aidiak.

azken asnas. (eriotza): *iz.* Etzcr egotea. Azken-ats.

azken etorkizun. (uzkurtzizti): *iz.* Biziaren azken am edo urteak. j: Gauza baten iraupenean, azken aroa, azkcn-bum, gerorenga, urenbuni.

azken-agin. (ortz): *iz.* Zentzunezko agEa. j: Bartefagin.

azken-agiudu. (aginpide): *iz.* Azkcncz egindako agintzea.

azken-agiñak. (ortz): *iz.* Azkenak ateratzen diran agiñak.

azken-agiri. (agerkai): *iz.* Azken gogoaren agiria. : Azkeuai-agiri. (yaraunspen): *iz.* Berbera.

azken-aguf. (aldenagur): *iz.* Norbaitengandik aldentzeko egiten dan aguŕa.

azken-agurtu. (aldenagur): *ad.* Noribait azken aguŕ egin.

azken-aitzineko. (zenbaki): *izond.* Azken-auŕekoa.: Azken-aintzincko.

azken-alde. (amayera): *iz.* Amaitzeko aldea.

azken-aldian. (uzkurtzizti): *adond.* Azken-azkenean ari-izatea. Azkenaldean.

azken-aldiko. (kicol): *izond.* Nor geyagoko bateau azken leyaketan ari dana.

azken-aldiralño. (amaycra): *adond.* Azken aid' arte.

azken-anŕz. (olerti): iz. Guztiz ongi egiña ez dagoen atskidca.

azken-autzeko. (olerti): *izond.* Otzkidetua dagoena.

azken-apain. (apaingailu): *iz.* Amaitzeko apaingailua.

azken-apari. (uzkurtza): *iz.* Yasukristo'k bare ikasieekin egin zuen azkenengo aparia.

azken-arnasa. (eriotza): *iz.* Iltzean egiten dan amass.

azken-arnasetan egon. (eriotza): *ad.* Iltzet-egon.

azken-arnastu. (criotza): *ad.* II; ilik geratu.

azken-afi. (uztai): *iz.* Giltzaŕia.

azken-ats. (eriotza); *iz.* Ik€s.: Azkentze. I: Azken asnas.

azken-auŕeko. (amaycra): *izond.* Azkenaren auŕean dagocna. I: Azken-aufen, atzen-aufen, azkcn-bigafen, azken-uŕen.

azken-auŕen. (amayera): *izond.* Ikus.; Azken-auŕeko. I: Atzen-auŕen, azken-bigaŕen,azken-uŕen.

azken-auzi. (auziratze): *iz.* Aldien amayean Yosukristo'k gizadi guziari egingo diou auzia.

azlcen-azken. (amai): *izond.* Azken amaya dana.

azken-azlenengo. (amai): *izond.* Amaya dana.

azken-balco. (amaigabetasun): *izond.* Amairik eztuena.

azken-bazkari. (jandei): ŕz. Aguŕ-egiteko izaten dan bazkaria. (aidenaguŕ): Ia. Berbera.

azken-beltzean. (amayera): *adond.* Amaycan. Azken-buruan.

azken-berdin. (olerti): *izond.* Ots-kidea dana.

azken-bide. (oteun): *iz. Il-zorian* dagoenari oteuna cramatca.

azken-bigaŕen. (amaycra): *izond.* Ikus.: Azken-auŕeko. 4: Azken-auŕen, atzen-auŕen.

azken-buru. (mustuŕ): *iz.* &us.: Mustuf. (amayera): *iz.* Ikus.: Amayera. I: Azken-buruko. (uzkurtzizti): j *iz.* Ikus.: Azken-etorkizun.

azken-buruan. (amayera): *adond.* Amayean. I: Azken beltzean.

azken-buruko. (amayera): *izond.* Ikus.: Amayera. Azken-buru.

azken-burutu. (amayera): *ad.* Ikus.: Utzaldi. j: Zerbait utzi.

azken-diosal. (aldenaguŕ): *iz.* Ik€s.: Aldenaguŕ.

azken-cgun. (egun): iz. Ikus.: Larunhat. Neskanegun. (egitegun): ŕz. Zerbait egiteko azken egiteguna.

azken-epai.(auziratze): *iz.* Azken aldietan Yosukristo'k gizon guztiai egingo dien epaya. (auzi-epai); Ikus.: Auzi-epai.

azken-epc. (epe): iz. Zerbait amaitzeko jartzen dan cpea.

azken-erabaki. (erabakitasun); *ŕz.* Azkenean artzen dan erabakitasuna.

azken-eren.(oguzkera): *izond.* Azkenetik auŕeruntz irugaŕen izkiñean egiten dan sendoŕatza.

azken-erendu. (oguzkera): *ad.* Azkenetik auŕeruntz irugaŕen izkifican sendotatza ipifii.

azken-ertz. (zoko): *iz*, Ikus.: Zoko. Bazteŕ.

azken-gabe. (amaigabetasun): *izond.* Amairik eztuena. j: Azken-gabeko, azkenge, azkengabetaŕ.

azken-gabeko. (amaigabetasun): *izond.* Ikus.: Azken-gabe. I: Azkenge, azkengabetaŕ.

azken-gabetasun. (amaigabctasun): *iz.* Ikus.: Amaigabetasun. I: Amaigetasun.

azken-gaizto. (zoritxaŕ): *ŕz.* Zoritxafezko amaya. (galpen): *iz.* Gallon aundia.

azken-gantzu. (azkenigurtzi): iz. tints,: Azkenigurtzi. : Azken-gantzudura, azken-igortze,azkcn-igurzketa.

azken-gantzudura. (azkenigurtzi): *iz.* Ikus.: Azkenigurtzi. I: Azken-gantzu.

azken-gogo. (yaraunspen): *iz.* Norbaiten azken nayaren adieraztea.

azken-igortze. (azkenigurtzi): ŕz. Ikus.: Azkenigurtzi, j: Azken-ganlzn, azken-gantzudura,azken-iguszketa,azken-igurtza, oleazio.

azken-igurtza. (azkenigurtzi): *iz.* ikus.: Azkenigurtzi. j: Azken-igortze.

azken-igurtza eman. (azkenigurtzi): *ad.* Azken olioak eman.

azken-igurzketa. (azkenigurtzi): *iz.* Ikus.: Azkcnigurtzi. I: Azken-igortze, azken-gantzu,azken-gantzudura.

azken-ikutuak. (ikumen): *iz*, Zeribait egiten zaizkion ikupenak, ikupen beŕiak edo azken-ikupcnak. I: Azken-uki, azken-ukitu.

azken-irugaŕen. (zenbaki): *ŕzond.* Azken-auŕckoaren auŕekoa. Azken-uŕcn auŕeko.

azken-itz. (itz): *iz.* Zeribait buruz egiten dan azkenengo itza.

azken-izki. (izki): *iz.* Zeribait buruz egiten dan azkenengo izkia.

azken-laugafen. (oguzkera): *izond.* Azken-eren auŕeko izkiñean egiten dan sendoŕatza.

azken-lefo. (eŕenkada): *iz.* Amayean agertzen dan lefoa.

azken-mintzoŕ. (oguzkera): *izond.* Azkcn izkiñean egiten dan sendoŕatza.

azlcen-mnga. (amayera): *iz.* Azkenengo amaya.

azken-oaf. (amayera): *iz.* Azkenez egiten dan aaŕa. (gutun): ŕz. Gutun bat amaitu ondoren gañeratzen dana.

azken-oin. (bizitegi): *iz.* Goi-goycneko azken bizitza.

azken-oitura. (janztura); *iz.* Azkeneau onartuta dagoen jazkera. (apaindura): *iz.* Onartuta dagoen azken apaindura.

azken-olio. (azkenigurtzi): *iz.* Azkenigurtzian erabiltzen dan olio deuna.

azken-ondoko. (lanaren bizia):. *ŕzond.* Azken tolcian ari dan ogipekoa.

azken-ondore. (amai): *iz.* Amayaren ondoren.

azken-oteun. (oteun): *iz.* Iltzer dagoenari eramaten zayon oteuna.

azken-otoi. (atop; *iz.* Elizetan edo beste nunbait egiten dan azkenengo otoya.

azken-otoitzak. (otoi): iz. Iltzer dagoenari buruz egiten diran azkeneugo otoyak.

azken-oyal. (oyal): *iz.* Antzez-tokiaren azken-aldean jartzen dan oyala. Azken-zapi.

azken-uki. (Acumen): iz. Ikus.; Azkeu-ikutuak. I: Azken-ukitu.

azken-ukitu. (ikumen): *ft.* ikus.: Azken-ikutuak. I: Azken-uki.

azlcen-ufen. (zenbaki): *izond*, Ikus.: Azken-auŕeko. I: Azken-auŕen.

azken-uŕen auŕeko. (zenbaki): *izond.* Ikus.: Azken-irugaŕen.

azlcen-xede. (amai): ŕz. Ikus.: Amai. I: Azkentza.

azlcen-zapi. (oyai): iz. Ikus.: Azken-oyal.

azlcen-zotin. (eriotza): *iz.* Iltzeko ematcn dan azken atsa.

azkena emon. (amai): *ad.* Amaya emon, amaitu.

azkena jo. (mustuŕ): *ad.* Gauzak mustuŕeraño eraman.

azkenai. (naimen): *iz.* Azkenean ageferaztcn dan naimena. I: Azken-nai, ordaiñu, ordeiñu.

azkenai-agiri. (agerkai): *iz.* Ikus.: Azken-agiria. (yaraunspon): *iz.* Berbera.

azkenai-betetzaile. (yaraunspen): *Load.* Norbaitcn azkcn naya betctzeko izendatuta dagoena. j: Azkenai-gile.

azkenai-betetze. (yaraunspen): *iz.* Norbaiten azken naya betutzcan ari-izatea.

azkenai-gile. (yaraunspcn): *izond.* Ikus.: Azkcnai-betetzailc.

azkenai-zabaltze. (yaraunspen): iz. Norbaitek egindako azken nayaren agiria idekitzem

azkenak egin. (gerokotasun): *ad.* Azkenengoak egin. (eriotza): *ad.* II.

azkenaldeko. (amayera): *izond.* Azken aldietakoai dagokiena.

azkenald€. (gerokotasun): *iz.* Azken izango dan aldia.

azkenaren buruan. (amai): *adond.* Amal azkenean.

azkenaren-aintziñeko. (gerokotasun): *frond.* Azken-auŕekoa.

azkenarotu. (otazi): *ad.* Ikus.: Ofaztu. I: Bilo-aŕotu, ercinsi, ereinzi, erenxi, ietsi, oŕaizkatu, oŕazatu.

azkenafo. (ugaztun): iz. ikus.: Akomaŕa. ^: Aixkona, akua, azkonaŕa, arzku, askanato, azkanaŕo, azkaofa, aŕonaŕo, arsko, azku, azkuin, azkoi, azkoin, azkona. (ileondo): *iz.* Ongi otaztutako ulea.

azkenasdun. (eriotza): *frond.* I€irer dagoena.

azkenaycn egiĺe.(yaraunspen): *izond.* Norbaiten azken naya betetzen ari dana.

azlcenaz-goiti. (amai): *adond.* Amayean ari-izatea.

azkendi. (kondaŕ): *iz.* ikus.: Kondaf.

azkendu. (amai): *ad.* Azkena izatera eldu. I: Azkentu. (saycskuntza): *ad.* Bidetik aldendu. (amayera): *(ad.* Amaitu. (atzerapen): II *ad.* Atzean geratu. (kondaŕ): *(ad.* Kendall/ bezela geratu.

azkendulcitu. (ikumen): *ad.* Beŕiz ikutu.

azkendmc. (amai): *frond.* Amaya duena. (cnugadura): *izond.* Muga duena.

azkenean. (amai): *adond.* Amaya eltzean. : Azkenekotz, azkcnekoz, azkenik, azkentsun.

azkenelco. *(amai):* *izond.* Ikus.: Azken. I: Azkenen, azkenengo.

azkenka be. (amai): *adond.* Azkenez.

azkenekotz. (amai): *adond.* Ikus.: Azkenean. Azkenekoz, azkenik, azkentsun.

azkenekoz. (amai): *adond.* Ikus.: Azkenean. j: Azkenekotz, azkenik, azkentsun.

azkenen. (amid): *frond.* Ikus.: Azken.: Azkeneko, azkenengo.

azkenengo. (amai): *izond.* Ikus.: Azken. Azkenen, azkeneko.

azkeneraiñotu. (elducra): *ad.* Nai-izandako amaira eldu. j: Azkeneratu.

azkeneratu. (elduera): *ad.* Ikus.: Azkeneraiñotu.

azkenetan. (uzkurtzizti): *adond.* Azken-azkenean.

azkenez. *(amai): adond.* Amaycan ari-Izatea. ; Azkeneko be.

azkengabetaf. (amaigabetasun): *frond.* Ikus.: Azken-gabe. I: Azken-gabeko, azkcnge.

azkengafi. (amayera): *izond.* Amaita ditekena.

azkenge. (amaigabetasun): *izond.* Buis.: Azken-gabe. I: Azken-gabeko.

azkengetasun. (amaigabetasun): iz. Ikus.: Azken-gabetasun. Amaigabetasun, amaigetasun, ondo-gabctasun.

azkengofi. (mustuŕ): *iz.* Azken mustufa.

AZKENIGURTZI. iz. lltzer dagoenari olio sagaratuaz apaizak egiten dion gantzuketaren bider ematen dan ikurtona. (: Anontzio, anonzio, azken-gantzu,azken-gantzudura,azken-igortze, azken-igurzketa, oleazio, oliadura. If (eriotza), (igorz.tura), (ikurton).

azkenik. (amai): *adond.* Ikus.: Azkenean. Azkenekotz, azkenekoz, azkentsun.

azkenka. (joko): *iz.* Auŕen joko bat.

azkenki. (zati): iz. Pucka. (uzkurtzizti): iz. Azken-aldi, azken-egunak.

azkenki-izti. (uzkurtzizti): *iz.* Eriotca ondorengo siñismen eta irakaskintzari buruzko yardun-iztia.

azkenicidetu. (olerti): *ad.* Itz baten amaya beste batena bezela izan dedila eragin.

azkenopari. (opakuntza): *iz.* Goyeneko opakuntza.

azkenputz. (zed): *iz.* Erdialdi batean ateratzen dan azken zeliikuma. Ikus.: Kain. I: Aruka, kadantxefi.

azkentasun. (amai): *iz.* Azkenengoa dana.

azkentsu. (amai): *izond.* Ta azken dana.

azicentsuan. (amai): *adond.* Amai alderuntz.

azkentsun. (amai): *adond.* Ikus.; Azkenean. I: Azkenekotz, azkenekoz, azkenik.

azkentxo. (erabetasun): *frond.* Erabea dana.

azkentza. (amai): *iz.* Ikus.: Amai. Azken-xede.

azkentzaile. (amai): *izond.* Zerbait amaitzen duena.

azkentze. (eriotza): iz. lifter egotea. I: Azken-ats, azkenze.

azkera. (azaldi): *iz. Ikus.:* Arkara. I: Azkaa, azkaida, azkara. (auntz): *iz.* Barbara. (irakaskintza): (iz. Ikus.: Aziera. j: Azketa. (aanzpen): jj in. Ikus.: Aanzpen. (azkura): *(iz.* Ikus.: Azkura. I: Azken, azikunde.

azkerokoan.(gerokotasun): *adond.* Ondoren, gerokoan.

azkesgaitz. (azkespen): *izond.* Azketsi ezin ditekena.

azkengafi. (azkespen): *izond.* Azketsi ditekena. Azkeskoŕ.

azkeskof. (azkespen); *:frond.* Ems.: Azkesgaŕi.

azkesle. (azkespen): *frond.* Azkesten duena.

azkesmen. (azkespen): *in.* Azkeneko almena. Azkezpide.

AZKESPEN. ŕz. Irabazitako efu-nekearen barkapena. j: Eginbeaŕ baten betetzea barkatuta uztea. j: Ask-epai, askespen, askeste, askets, asketsipen, azkets, nekazka, parkamen, parkamendu. II (aitorkun), (auzi-epai), (bestekoiinsure),(eŕugabedura), (eztasun), (gentza), (lagatze), (onberatasun), (onegipen), (ontasun), (uŕikaltasun), (uzkunde), (yalkipen), (yareikuntza), (zigoŕeza), (zuzentza).

azkespera. (azkespen): *frond.* Azkeseko gerturik dagoena.

azkespide. (azkespen): iz. Ikus.: Azkesmen.

azketa. (ludizti): *iz.* Pikotezko burkaitza. (azkura): ŕz. Aztearen egipena. (irakaskintza): II *iz.* Ikus.: Aziera. Azkera.

azketan. (igurtziketa): *adond.* Azazkaletaz lafua igurtziz ari-izatea.

azketasun. (azkatasun): in. 7opu batek azkatasunaImires,

azkets. (azkespen): *ŕz. Ikus.:* Azkespen. ^: Nekazka.

azketsi. (azkespen): *ad.* Azkespena eman. I; Barkatu, parkatu.

azlcetu. (yareikuntza): *ad.* Yarei egin. (ezabapen): *ad.* Ezabatu. (azkatasun): II *ad.* Ikus.: Azkatu. Lotzakatu, menkatu.

acid. (landare): *iz.* Laztaduna dan landarea; bere zurtoña nafazkaria da ta bare begietatik efotxoak ateratzen dito. Bare egoztea erdib€tu duten emakumeai ematen zaye. : Mugita, ildo-izaŕ, soropilo, erio-belaŕ. (uinikizti): *iz.* Aŕauztegian dagoen ernamiña.

azki-azal. (ninikizti): *iz.* Aŕautzñoak estaltzen duten mintza.

azki-ekarle. (landare): *izond.* Azkia ematen edo aoŕeraztcn duena. Azkikari.

azki-estalki. (ninikizti): iz. Ikus.: Azki-azal.

azki-klada. (ninikizti): iz. Aŕatzñock berez egiten duten beren askatzca.

azki-luf. (landare): iz. Azkia ematen duen iota. (luf́): *iz.* Berbera.

azkikarl. (landare): *izond.* ikus.: Azki-ekarle.

azkiki. (urdai): *iz.* Ikus.: Urdai.

azkile. (atz-nai); ŕz. Ikus.: Atz-nai.

azkon. (ardura): *izond.* Etxeko lanetan arduratsua dan emakumea.

azkiñelro. (oñctako): *iz.* Ikus.: Betatxu. Azkiñiko.

izkisaIn. (azazkal): *iz.* Atzetako azazkalak.

azkitsu. (landare): *izond.* Azkiak sortzcn diran tolda.

azkitz. (azkespen): *ad.* Azketsi. (belaŕ): iz, Lufa estallzen duen helot zee ta usua. (edespen): *iz.* Eŕi-ipuiita.

azkizi. (zugatz): iz. ikus.: Alkizi. J: Azkazia, arkesi, azkaŕi.

azkizun. (azkura): *iz.* Aztcko dagocua.

azko. (anno): *iz.* Ikus.: Burkaitz. (ngaztun): *iz.* Ikus.: Akomaŕa. J: Azkonat.

azkobazkatn. (aitzurketa): *ad.* Ikus.: Azkabafatu. I: Azkabazkatu, aztaŕikatu.

azkoi. (ugaztun): *iz. ikus.:* Akomaŕa.]: Afonato, askanaŕo, azkaoŕa,azkanaŕa, azkanaŕo,azkoin,azkona,azkenaŕo, azko, azku.

azkain. (biurkin): *iz. Ikus.:* Binfiko. (ugaztun): iz. lkus.: Akomaŕa. 1: Aŕonaŕo, azkanaŕo,azkaaŕa,azkonaŕa, azkanato, azkoi,azkona,azkenaŕo.

azkoindu. (biurkin): *ad.* Karabilaz biurkiñak landu.

azkoiti-gaztaifla. (gaztañondo): *iz.* Gaztaña-mota batzuk.

AZKON. iz. Yaurtigaya dan izkiiva, aiztaga txikiaren antzekoa. J: Aukon, azagai, xabazi. (azkura): *iz.* Andikoya dana. (abere): ŕz. Azkonaŕa. Azkona, akomaŕa. II (aiztaga), (burdin xuri), (gezi), (izkilu).

azkon-adaf. (eresgalu): *iz.* Adaŕez egindako turuta.

szkona. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Akomaŕa. J: Aŕonaŕo, askanaŕo, azkaoŕa,azkonaŕa, azkanaŕo, azkoi, azkoin, azkenato.

azkonaf. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Akomaŕa. Aŕonaŕo, askanaŕo, azkaoŕa, azkanaŕo-, azkoi, azkoin, azkora, azkonato, azkenaŕo, aixkona, akua, ipurtatx, azko. (abere-tresnak): *iz.* Idien uztaŕiari ipiñi zaizkion apaingailuak, azkonaŕaren laŕuaz egiten diranak. I: Ipuruko.

azkonafo, (ugaztun): *iz.* ikus.: Akomaŕa. Aŕonaŕn,askanaŕo,azkaoŕa, azkanaŕo, azkoi, azkoin, azkonaŕ, azkona, azkenafo.

azkonartu. (ziri): *ad.* lldoki edo zirien bitartez tinkotu.

azkondari, (bilakuntza): *izond.* Bilatzailea, bilatzen ad dana. Azkondatzale, (azkon): *izond.* Azkonak yaurtiten dituena.

azkondatan.(bilakuntza): *adond.* Bilatzen ari-izatea.

azkondatn. (bilakuntza): *ad.* Bilakatu, aztertu. !: Azkontu.

azkondatzaie, (bilakuntza): *izond.* Ikus.: Azkondari.

azkondatze. (bilakuntza): ŕz. Bilatzea, azterketa.

azkondof. (lokeau f): *ft.* Atzen lokeznfa. Azkonkoŕ.

azkondunaga, (orizi-gefi): *iz.* Ortzi-geñaren bederatzigaŕen ikufa.

azkonegi, (saizulo): *iz.* Azkonaŕen saizulaa.

akonestu, (gezi): *ad* Geziaz josi. I: Azkoneztu.

azkoukof. (lokezuf): iz. Ikus.: Azkondot.

akontu. (biĺakuntza): *ad.* Ikus.: Azkondarr.

azkoozka. (afamazkada): *adorn].* Azkabozkatzen ari-izatea.

azkora. (aizkora): iz. Ikus.: Aizkora. J: Azkore, ainzkora.

azkora-alboak. (aizkora): *iz.* Aizkoraren aldeak.

azkorakada. (aizkora): *iz.* Aizkoraz emandako tanpa.

azkorayen.(etxipen): *iz.* Jasaten dan etxipena. Eŕetana'ren iztegian (XLV) asmo au okeŕ artuta bide dago. Lardizabal'en idaztian "azkoŕ ayen" irakurtzen dalaka.

azkordin. (anpadura): ŕz. Ikus.: Azgordin. j: Azkurdin, azku€di, maskuri, muzpel, zai-zuri. 1: Atz-egiteagatik lafuan agertzen dan anpadnra zuria, nospel, opal, saldaŕ, ozpel, zaldaŕ, zuzpet. (txoskoŕ): iz. Zornatzen ez dnen zuldafa. : Mastaŕ, mastaŕ itsu, zaldaf, zaldaf itsu, zaldoŕ, zeldoŕ itso. (ate-nai): H *iz. lkus.:* **Atz-nai.**

azkordinbedaŕ. (landare): *iz.* Ikus.: Erabedaf. J: Tornaloko.

azkordun. (gogo-aldarte): *frond.* Aldarte onekoa dana.

azkordura. (enos): iz. Ikus.: Enos. (oñaze): ŕr. Asko ibiltzeagatik soñean eta batez cre anketan sortzcn dan raffia.

azkore. (aizkora): *iz. Ikus.:* Alzkora. I: Azkora.

azkorgafi. (albi): *ŕzond* Adorea ematen duena.

azkorketa. (anpadura): *iz.* Ikus,: Anpadura. : Afodura.

azkorki. (ixairotasun): *adond.* Txairotasnnrz ari-izatea.

azkormen. (azkora): *iz.* Azleura-almena. J: Azmcn.

azkof. (azkura): *izond.* Ikus.: Andigai. I: Andigei, azkai. (liño): *iz.* Liñoaren buraska. I: Liño-mota bat. (txairotasun): H *izond.* Txalrotasuna duena. I: Zalu, zalui. (lur3: Jj *iz.* Ariña dan Iota. J: Gagoŕa dan luŕa. (aanzpen): JJ *izond.* Eŕaz aztutzen duena. (mukerkeri): II *izond.* Mukeŕa dana. (zekenkeri): *izond.* Zekena dana.

azkofazi. (bereizpcn): ŕz. Ulea, artilea edo zirikoa bereizteko tresna. (oŕazi): *iz.* Berbera.

azkof-azi. (albi): *ad.* ikus.: Adoretu. 1: Pizkortu.

azkof-gun. (azkura): ŕz. Azknrarako dagoen guns.

azkofi. (mango): *iz.* Goiztlrian eta aŕatzean odeyek artzen duten margo goŕixka. J: Gozkoŕi, azkaŕi, iluondo. (goiztiri): iz. Ikus.: Gaiztiri. I: Azkuŕi.

azkortasun. (edamen): *iz.* Gorputz batek alde edo aldi aundiagaa beretzearen tasuna; here edamen edo mukulua aunditzearen egipena, anpatzeko berelztasuna, (txairotasun): *iz.* Ikus,: Txairotasun. J: Sendari. (gogo-aldarte): Ji iz. Aldarte ona. (naŕitadura); JI in, Berotasun, gogobera, pozkaŕ.

azkortu, (ude); *ad.* Ulna laztu, (azarkuntza): *ad.* Ikus.: Azafi. (albi): JJ *ad.* Adores eman. (igali); 11 *ad.* Umotu baño lenago igalia gogortu. (bananduna): H *ad.* Zur-oska batetik zatiko bat atera. (azkura): II *ad.* Azi egin.

azkortxo. (lokezuŕ): *iz.* ikus.: **Lokezuŕ.** J: Azkoska, azkosko, azkoxkof.

azkortze. (azkura): iz. Ikus.: **Azkura.**

azkortze-kiriotza, (ezabizi): ŕz. Ibis.: Adore-kiriotza.

azkoska. (lokezuŕ); *iz,* Ikus.: Lokeznf. Azkortxo, azkosko, azkoxkoŕ.

azkoskoƒ. (atz): *iz.* Ikus.: Atz-korkoƒ. I: Atzamaƒ-txoko, eri-kosko, e€i-koskoƒ, (lokezuƒ): iz. Berbera.

azkoxkoƒ. (lokezuƒ): iz. ikus.: Lokezuƒ. I: Azkortxo, azkoska, azkosko, azkoskoƒ.

azkoya. (azkon): *iz.* Azkonaren antzekoa dan izkilua.

azkoyen. *(aƒi): iz.* Arkaitzaren goyeneko mustuƒa.

azkoyendaƒ. (iritargo): *izond.* Peralta'koa dana.

azku. (eskuantze): *iz.* Ikus.: Eskuantze. (gura): iz. Gurari bizia. (hula* ƒí iz. Gaƒa, kemen, asku, kalapio, kalapu. (ugaztun): Ij *iz.* ikus.: Akomaƒa.: Azkenaƒo, azkonaƒa, azkuin, azkunat, azkoi, azko. (eƒealdi): ƒí *iz.* Gaƒik gabe eƒctzen dana.

azku-aldakin. (tximist-indaƒ): is. Txirnist-indaƒaren atezua aldatzeko lanabesa.

azku-eustailu. (tximist-indaƒ): *iz.* Tximist-indaƒa aranratzen duena.

azku-gabe. (arduragabetasun): *izond,* Zerbait ikasteko edo egiteko ardurarik ez duena.

azkuin. (ugazhm): *iz.* Ikus.: Akomaƒa. Azkenaƒo, azkonaƒa, azku, azkunaƒ, arzku.

azkulaƒ. (atz): iz. Ikus.: Atzandel. I: PaniÍo.

azkulu. (azazkal): *is.* Sai-abereen azazkala.

azkun. (irakaskintza): iz. Ikus.: Aziera. Azkunde. (azkura): *iz.* Arles. Azkunde, azkuntze.

azlcunaƒ. (ugazun): *iz.* Ikus.: Akomaƒa. ^: Azkenaƒn, azkonaƒa, asks., azkuin,

azkmrde. (irakaskiniza): *iz.* Ikus.: Aziera. I: Azkun. (azkura): *iz.* ikus.: Azkun.

azkune. (menasta): *iz.* Luƒetik at agerizen dan menastaren zatia.

azkuuen. (oin-cmaitza): *is,* Litt pean dagoen etxe edo ormadi baten zatia, beren oñaƒia dana. I: Azoin.

azkuntaƒ. (ornidura): *izond.* Ornitzen duena.

azlcuntza. (azkuƒi): *iz.* Ikus.: Azkuƒi. I: Elikatzeko egipen eta ondorioa. Sorki, azgailu. (irakaskintza): iz. Ikus.: Aziera. (oikuniza): II *iz.* ikus.: Oikuntza. I: Oiiara, ekandu.

azkuutzabide. (azkura): *iz.* Lantzearen bidm.

azkuntzategi. (azkuƒi): *is.* Elikatzeko tokia.

azkuntze. (azkura): *is.* Ikus.: Azkun. 4: Azkunde, aztea. (can): *iz.* Esneaz aztca.

azkuntzizti. (azkure): iz, Azkuraren yarduna.

AZKURA. ƒz. Izatexko gorputzak igaƒi gabe kaizuz aunditzearen egipena. I: Azikunde, azkei, azkera, azkortze, azte, aztura, gorakada, gorakada, gurcndura, gurentasun. (atz-nai): *iz.* Ikus.: Atz-nai. (guru): Jorana, lays. (adin), (aundiera), (geikuntza), (jayotza), (lodiera), (soiñizti).

azkuraka. (atz-nai): *adond.* Atzmiñaz ari-izatea.

azkuratn. (atz-nai): *ad.* Latua azkazalakaz edo baste gauza batcaz igurtzi. Azkure-egin, aznai-egin.

azkure. (atz-nai): *iz.* Mingatia dan konorpena,eƒedurak edo gauza eƒekayak egiten dutenaren antzekoa. Aizkore, dustman, eƒekoto, eƒemin, etemindura, atze-gale, axkura, axkure, aznai, itxaƒe, malura.

azkure-auts. (atz-nai): *iz.* Atzmiña soƒerazten **dnen** autsa. I: Azkurc-ofi. (auts): *iz.* Berbera.

azkure-egin, (atz-nai): ad. ikus,: Azknratu. : Aznai-egin.

azkure-on, (atz-nai): is. &us.: Azkure-auto. (auto): *iz.* Berbera.

azkurcn, (azkura): *izond.* Aaten ari dan aberea.

azkuretu. (atz-nai): *ad.* Azkura-ogin.

azkuƒc. (azkuƒi): *iz. Ikus.:* Azkufi. f: Azkuƒu.

AZKUi 1. *iz.* Sofia elikatzeko egokia dan edozein gaya, 9: Bizigaƒi, bizi-gai, bizikari, bizirnaña, bizitzeko, elikagaƒi, elikai, elikagai, azkuƒc, azkuƒu, azkuntza,geiñu,jankai,jan-edari, ixegu, geinku, otontze, otorontza, otorontze, oturuntza, otruntza, sorki, zitzi, mantenu, purika, otontze, otruntza, otontze, atorontz, otoruntz, otoruntza, sorki, azgailu, alikagai, alikaya, zitzi. /I (gozamen), (jandei), (mamurketa), (ornidura), (osasunbide), (salokeri), (sukalde), (urdail).

azkuñ-aukera. (azkuƒi): iz, Azkuƒi-ugaritasuna.

azlcazi-bideak, (azkuƒi): *iz,* Eunen azkuntzaren bides.

azkuñ-dun, (azkuƒi): *izond.* Azkuñrako gayak saltzen dituena. I: Azkuƒi-sattzaile.

azkuti-gabe. (azkuƒi): *izond.* Azkuñrako ezer ez dana.

azkufi-saltzaile. (azkuƒi): *izond.* Ikus.: Azkuƒi-dun.

azkuñ-tegi. (azkuƒi): *iz.* Azkuƒrako gayak saltzen cliran tokia.

azkuti-zugatz. (zugatz): is. Igaliak asko ematen dituen zugatza. (igali): *iz.* Berbera.

azkufiatu. (akaƒ): *ad.* Ikus.: Akartu. Akaƒ-egin.

azkufltsu. (azkuƒi): *izond.* Azkuñrako ona dana.

azkuƒc. (azkuƒi): *iz.* ikus.: Azkm9. Azkuƒe, geinku, otontze.

azkuƒunbio. (landare): *iz.* ikus.: Esnabeluf. I: Auntzkuƒimi, auntzkuƒumia.

azkufuntza. (jangura): *iz.* Ikus.: Jangnra. I: Asegale.

azkutai. (landare): iz. Ikus.; Asto-lore. I: Astolili.

azkuti. (albi): *izond.* Ausarta dana. I: Azkutsu.

azlcutsu. (aibi): izond. Ikas,: Azkuti. I: Ausarta.

azkuzi. (sendi): iz, Ikus,: Sendi. I: Senitalde.

azlari. (azkure): *izond.* Azten duena, (irakaskintza): *hand.* Aziera irakasten duena.

aziau. (azpil): *iz.* Metal, zur edo beste gayezko azpil zabala, ondo iuma duena, edoneziak, katiluak eta ohm' erarnatcko erabiltzen dana; bai to gozokiak, uñoñak edo baste azkuñ gogotak cuki to eskeintzeko izaten dana. !: Sabil.

ask. (cone): *izond.* Esneaz azten duena. (irakaskintza): izand, lrakasteu ari dana. (azkufi): II *izond.* Azkuƒia ematen duena.

azmantal. (galtxoin): *iz.* Ikus.: Galtxoin. Aspantaƒ, azmantaƒ, (atz): *iz.* ikus.: Beatz-zoƒo. I: Azkapela, azmantaƒ.

azmantaƒ. (galtxoin): *is.* Ikus.: Galtxoin. Aspantaƒ, azmantal, amantaƒ, zango-zoƒo, zanka-zoƒo. (atz): iz, Ikus.: Bcatz-zoƒo. j: Azmantal, azkapeta.

azmaf. (ausnarlari): *is.* ikus.: Ausrnaƒ. I: Auzuaƒ, aznabaƒ.

azmartu. (ausnarlari): *ad.* ikus.: Ausnartu. I: Ausnaƒ-egin.

azmen. (azkure): *iz, limo.:* Azkormen.

azmendatu. (gizengaƒi): *ad.* ikus.: Galkatu.

azmendatze. (azkrtƒi): is. Oitura dan baño azkuñ geyago seizes.

azmendu. (ogi): *is.* Ikus.: Ogi, I: Mandro, urtogi. (azkuƒ): *iz.* Azkuƒi artzea.

azmin. (azkura): iz. Azteko jokera.

azmotz. (atz): *izond.* Atzak motzak dauzkan notlita. E: Atzak eztauzkaua.

azmuka. (ikumen): *adond.* Ikututeen ari-izatca.

aznabaf. (ausnarlari); ŕz. Tkus.: Ausmaŕ. Auznaŕ, azmaŕ.

aznai. (atz-nai): iz, ikus.; Atz-nai. 1: Azkure, kirkirika.

aznai-egin, (atz-nai): *ad.* ikus.: Azkuratu. I: Azkure-egin.

aznai-eragile. (atz-nai): izond. Azkurea soŕerazten duena.

aznaika. (atz-nai): *adond.* Abereak burua azkuratzcn ari-izatea.

azoga. (zei); *iz. Ikus.:* Zei, E: Azoka. (igaraipen): *iz.* Alde askotan barna ihiltzea edo igarotzea. E: Azoka.

azoilia. (abeltegi): *iz.* Zefien abeltegia. E: Azoie.

azoin. (oin-emaitza): iz. Ikus.: Azkunen.

azoka. (zei); *iz, Ikus,:* Zei, E: Azoga, zeya. (igaraipen): iz. Ikus.: Azoga. (parau): 1 2. Garauak erosten eta saltzen diran tokia. Ikus.: Zerkauzi.

azoka-egun. (zei): iz. Zeyan saltzen eta erosten ari dan eguna.

azoka-gal. (zei): ŕn, Erosteko ta saltzekoa dan gaya.

azoka-sari. (ernanketa): iz. Zeiko bezuza. (zei): *iz.* Berbera.

azoka-zale. (eei): *izond.* Zeyetan barna erosten edo saltzeu ari dana.

azokako. (zei): *izond.* Zeyari dagokiona.

azokalari. (saleroste): *iz.* Salerostean ari dana.

azokaldi. (zei): *iz.* Zeyan ari-izateko aldi egokia.

azokari. (saleroste): *izond.* Zeyetan ari dana.

azokaritza. (saleroste): *iz.* Zeyetan ari-izatea.

azola. (ardura): *iz.* Titus.: Ardura. Axola, ajola. (gaiantzi): *ad.* Gaŕan€zi-izan. E: Ajola, axola.

azoiabage.(arduragabetasun): *izand.* Arduragabekoa dana. : Azolagabe.

azolagabe. (arduragabetasun): *izand.* Ikus.: Azolabage.

azonbol. (landare): iz. Altzakaria dan landarea. j: Azonbol-ondo.

azonbol-ondo. (landare): in. Ikus.: Azonbol.

azondo, (aza): *iz,* Aza-landare. j: Ikus.: Aza-kirten.

azoratu, (albi): *ad.* Adores eman. (zirikaldi): *ad.* Berbera. I: Azorau.

azorau. (erabe): *ad.* Abereak izutu, (atsegin): *ad.* Atsegiñez unkitu. E: Azoka. (zirikaldi): EE *ad. Ikus.:* Azoratu.

azorazio. (birloraldi): *iz.* Ikus.: Birloraidi. I: Malataldi.

azorde. (min): *iz.* Epetan arht zan azia eman zuenari biurtzen zayona,

azof. (egazti): *iz. ikus.:* Gabirai. Zapelaitz.

azofl. (euri): *iz.* Euritea, ugaŕea. (zigoŕ): *iz.* Zartailua, astinkaya. (aza): EE in. Aza-ofla. E: Azosto.

azoŕiatu. (zlgoŕ): *ad.* Zartaiivaz jo.

azostean. (aditzondo): *adond.* Au, ori edo urn baño geyago.

azosto. (aza): iz. Ikus.: Azoŕi.

azots. (soña): *iz.* Ikus.: Ots.

azotz. (naastara): *izond.* Gogoetatu gabe ari dana. (asaldura): *izond,* Berbera,

azotza. (bizkargune): *iz.* Aboreen isatsaren bizkargunea.

azpa. (lera-efesta): iz. Lera-ofestaren zur-ziria. (azpadura): *iz.* Ikus.: Xingola. (ipurakintza): EE *iz.* Berbera. (zerga): EE *iz.* ikus.: Azpe,

azpa-lan. (azpadura): *iz.* Azpaduraz egiten dan lana.

azpa-puzka. (indat): *iz.* Tndarketa, indaf atdla, (erauzketa): iz, ikus.: Erauzketa.

azpa-xango. (azpadura): *iz.* Azpadurazko lanak egiteko erabiltzen dan abedia,

AZPADURA. *iz.* Oyalean edo laŕuan ariz egiten dan apaindura. Ertzadura. II (apaingailu), (eundura), (ipurakintza), (janztura), (joaketa), (xeŕa), (zapi).

azpagintza. (azpadura): *iz.* Azpadura-langintza.

azpal, (eguŕ): *iz. Tkus.:* Ezpal.

azpaleku. (ondaŕaldi): *iz.* Itxasontzi batek ondaŕ edo añetan jotzen duen tokia, geldirik geratzeko.

azpalkatu, (azan): *ad.* Balak egitea.

azpantaŕ. (galtxoin): *iz.* Ikus.: Galtxoin.

azpaŕen. (aft): *iz,* Aitzaren beko muatuŕa.

azpafn. (Ian): *iz.* ltxita dagoeu lurkia. (itxidura): *iz.* Berbera. I: Ikus.: Itxidnra.

azpatatu, (hoŕoka): *ad.* Ezpataz boŕokatu.

azpatn. (azpadura): *ad.* Azpadura-lana egin. j: Kadelatu.

azpatzaile. (azpadura): *izond.* Azpadura-lana dagiena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

azpe. (konkiltasun): *iz.* Aitz-pean dagoen konldltasuna. (aft): *iz.* Berbera. (zerga): jE iz. Ikus.: Zerga. E: Azpa.

azpe-sari. (zerga); *iz.* Zergarako txindia.

azpeatzak. (soin): *iz.* Ikus.: Azpi-egatzak. E: Azpi-agatzak.

AZPEDAIII *iz.* Azi-atal bateko bizkoŕa dan landarea; here Wreak goŕi-orista margozkoa dan lore-xaki dauka, dingilizka dagozen ins zatitan erdibitua. j: Atzgurea sendatzeko, zofiak iltzeko ta abaŕ erabiltzen da. E: Azpelaŕ. (landare), (ongafi), (tindu).

azpedartu, (azpedaŕ): *ad.* Ubil bateau azpedafa ipiñi. E: Azpelartu.

azpedartza. (azpedar'); *iz.* Azpedafa dagoen tokia. j: Azpelardi.

AZPEGI. *iz.* lkustean gauzak duten itxurapena. E: Ormadi batetr letokatzea. Begitarte, bekarantze, bekunize, alaka, betxuste, alderdi, aldexka, ardore, eskutura, auŕatzeak, kara, karantz, karantzia,jaso,jaŕera,ikartze, ikusbegi, azbegi, izate-alde, mana, orkoi, ortkoi, mustra, mutuŕ, taitu, tab, traka, ulerpide, zalantzu. // (aitzaki), (arpegi), (bereiztasun), (egiantz), (egokera), (eite), (eskuketa), (gaigabetasun), (ikusmen), (irudi), (izaneza), (jokaera), (lekoretasun), (uzkeri).

azpegi-ezantzaile. (azpegi): *izond.* Arpegiaren azpegiaz ezagutzeko eŕaztasuna duena.

azpegi-giltze. (ziri): *iz.* Gurpilaren mastaŕean sartzen dan zlrla. (gut-pit): in. Berbera.

azpei. (gurpit): iz. Lekoretik ikusten dan gurpilaren ardatzaron mustuŕa.

azpel. (mama): iz. Zama txikia. (luŕ-lantze): *iz.* Ereintzarako landuta dagocn lufa. (lasto): E iz. Lasto-eskukada. (antzutasuu): II *izond.* Antzua dana. j; Arkotx, arpel.

azpelardi. (azpedaŕ): *iz.* licus.: Azpedartza.

azpelarkarl. (azpedaŕ): *izond.* Azpedafaz lanegitcn ari dana. I: Azpelaŕ-zale.

azpelaf. (azpedaŕ): iz. ikus.: Azpedaŕ.

azpelaf-ereile. (azpedaŕ): *izond.* Azpedafa ereiten duena.

azpelaf-zale. (azpedaŕ): *izond.* Ikus.: Azpelarkari.

azpelartu. (azpcdaŕ): *ad.* Ikus.: Azpedartu.

azpeltz. (oiu): *izond. Oiñak* beltzak dauzkan aberea.

azpero. (bere): iz, Atsaldia eragozten duen beroa.

azpefitu. (ikatz): *ad.* Lapiko inguruan ikatLak azkortu.

azpersa. (eŕazuri): iz. Ikus.: Efazurl.

azpi. (bekotasun): *adond.* Zetbaiten bean cgotea. (oñetako): iz. Oñetakoaren zeta. (jabego): ll iz. Ikus.: Jabego. (oe): ll *iz.* Abereen iñaurkiña. (gibelalde): (*iz.* Ikus.: Gibelalde. Ankon, azpigun, ipurdi-mala, ipurdi-mazelak. (zango): *iz. ikus.: Iztaŕ.* (intxauŕondo): (ŕz. lntxauŕaren atala. (aragi): *iz.* Aragiaren giafa. I: Ikus.: tJrdazpiko. (susmo): iz. ikus.: Susmo.

azpi-abe. (egurki): *iz.* Bete gailean dagoen beste bat indartzeko jartzen dan egurkia,

azpi-ate. (ate): *iz.* Gaztcluctan nagusia ez dan atea.

azpi-auferabide. (oberaldi): *iz.* Beat' dan aña azita ado obetuta ez egotea.

azpi-azpikoak. (menekatasun): *izond. Oso* menekoak diranak.

azpi-azpitik. (etxegintza): *adond.* Oiñaŕitik izatea.

azpi-batzorde. (alkargo): *iz.* Beko edo bigaŕen batzordea.

azpi-beltz. (abere): *iz.* Gañetik goŕizta ta beitik baltza dan abelgoŕia. (undo): *iz.* Peŕetxikoa.

azpi-beŕitu, (etxegintza): *ad.* Onnadi bad oiñaŕia befit-a.

azpi-beŕitze. (etxegintza): *iz.* Onnadi baii oiñaŕia beŕitzea.

azpi-bilco. (up): *izond.* Upa baten ondoa lokafiz edo zimitzaz tinkotuta dagoena,

azpi-egatzak, (sobs): *iz.* Soiñataiak. ^: Azpeatzak, azpi-agatzak.

azpi-egin. (salkuntza): *ad.* Saklu, saldukeria egin.

azpi-egitura. (etxegintza): iz. Beko egitura.

azpi-egoera. (etxegintza): ŕz. Beko egoera.

azpi-erdiak. (oñctako): *iz.* Bake zolak.

azpi-eŕe. (belaŕ): iz. Itaitzeko dagoen belafa.

azpi-ezuŕ. (ezuŕ): *iz.* Meakako ezuŕ'a. (gibelaldi): *iz.* Berbera.

azpt-gainka. (birunda): *adond.* Itzulipurdika an-izatea.

azpi-gona. (gona): *iz.* Baŕuko gona.

azpi-goratu. (gainberadura): *ad.* Gainberaduraz jail.

azpi-indarki. (etxegintza): iz, Ormadi bati oiñaŕia beŕitzea.

azpi-indartu. (etxegintza): *ad.* Onnadi baii oiñaŕia beitik beau.

azpi-jale, (salkuntza): *izond.* Saltzalea. Ezpikari, azpikeritsu, azpikerizko, azpijantzale,azpi-suge,judas.

azpi-jan, (aitzu€keta): *ad.* Azpitik zulalu. /: Azpi-lan. (atzipe): *ad.* Atzipetu. (maldail): *ad.* Murmur ari-izan. (ebaketa): ll *ad.* Zugatz edo beste gauza bat azpitik ebagi. (baterapen): *ad.* Ikus.: Azpikatu. (lapuŕeta): *(ad.* Ebatsi.

azp€-jana. (salkuntza): *iz.* Saltzaiearen egipena.

azpi-jantzaie. (salkuntza): *izond.* Ikus.: Azpi jale. j: Azpikari, saltzalea.

azpi-jate. (aitzurketa): *iz.* Lufari edo baste zeribait azpitik zerbait kentzea.

azpi-ja. (ondaŕaldi): *ad.* Itxasontzi batek ondaf edo afietan jo.

azpi joka egin, (salkuntza): *ad.* Azpiko jokoa egin. I: Azpi jokatu.

azpi jokatu. (salkuntza): *ad.* ikus.: Azpi-joka egin.

azpi joko. (zatarkeri): *iz.* Ikus.: Zatarkeri. I: Azpiko-joko, ixil-joko.

azpi joku. (zatarkeri): iz. Joke zikiña,

azpi-Ian. (aitzurketa): iz. Azpitik egindako lana. j: Ikus.: Azpi-jan, (baterapcn): iz. Ikus.: Zimarku.

azpi-langiie. (baterapen): *izond.* Belzturaz ari dana.

azpi-lapuf. (maŕo): *izond.* Ordaintzeko asmorik gabe, txindi edo aldiñezkoa dan beste zerbait atzipez oskatu edo ateratzen doom. (lapuŕeta): *izond.* Atzipez ostutzen duena.

azpi-lapuŕeta. (maŕo): *iz.* Mafoa egitea. (lapuŕeta): *iz.* Ikus.: Lapuŕeta; azpi-lapuŕak egiten duena.

azpi-lauko. (bizkaŕ): *iz.* Bizkaŕean dagoen laukoa.

azpi-leŕo. (idazketa): *iz.* Zuzen idazteko, idatzi beaŕ dan ingi-ofi baton azpian jartzen dan beste oŕi bat, mafak use sendoak daramazkiena. I: Gezuŕ-leŕo. (iugi): *iz.* Berbera, berbera.

azpi-leŕotu. (Ind): *ad.* lt-zen edo esakunen azpian maŕa egin.

azpi-maŕa. (main): *iz.* leak azpitik matatzea.

azpi-mafatu. (maŕa): *ad.* ltzen azpian maŕa-egin. j: Aŕastoztu, leŕabeztu.

azpi-multzo. (mortxokada): *iz.* Bigaŕen multzoa.

azpi-oaf. (amayera): *iz.* Gutun batcan izenpetu ondoren ipintzen diran its labuŕ hatzuk.

azpi-obi. (aitzurketa): iz. Zerbaiten pean egiten dan aitzurketa,

azpi-oltza. (oltza): *iz.* Igi-eŕeza dan oltza,

azpi-ordeko. (oñazpi): *iz.* Oñazpia bezela erabi1 . en dana..

azpi-ordezkari. (ordezpen): *izond.* Ordczakiaren ordez ari dana.

azpi-ordezkaritza. (ordezpen): iz. Ordezkaritzaren ordez jaŕitakoa.

azpi-oyal. (oin-azpiko): *iz.* Zamuka, ii, palmoŕiz eta abarr, egiten dan eundura lodia, gelaetako zolak estaLtzeko ta baste erabilketa batzuetarako erabiltzen dana. Gereta, lastai, ziŕi, rotten.

azpi-puntukatu. (idaztoaŕ): *ad.* Its edo esakun baten azpian tiniak egin, nabari-erazteko.

azpi-sail. (meta): *iz.* Sail baten ordez jaŕitakoa, bigaŕen saila bezela.

azpi-salketa. (salkuntza): *iz.* Saltzalearen Lana egiten.

azpi-sape. (salakuntza): *h and.* Azpikerietan ari dana, Azpizapo, (azpikeri): *izond.* Berbera.

azpi-sari. (bustikeri): *iz.* Ikus.: Bustikeri. I: Emaitzago.

azpi-sartzaiie. (saŕera): izond. Nunbait beste baten order sartzen dana.

azpi-sartze. (saŕera): iz. Norbait beste baten ordez nunbait sartzea.

azpi-soiñu. (soñu): *iz.* Beko soñua.

azpi-suete. (linburdika): *izond. ikus.:* Binkerkari. j: Bizkakoi,

azpi-suge. (salkuntza): *izond.* Saltzalea dana. : Azpisapo, isilkari, ixilkoi, isilkoi, Judas, azpi jale.

azpi-taket, (ain-emaitza): iz. Oin-emaitzarako jartzen dan taketa.

azpi-tira. (igoera): *iz.* Zerbait jasotzeko, beitik laguntzea.

azpi-xuri. (egazti): iz. Ikus.: Egabera. I: Ega-makuŕ, aspizuri, panels

azpi-zabal. (lauzko): *iz.* Ur gutxitan IislE diteken itxas-untzia. (itxasontzi): *iz.* Berbera.

azpi-zulatu. (aitzurketa): *ad.* Beitik zulatu.

azpi-zala. (aitzurketa): *iz.* Bcitik zulatzea,

azpi-zuri. (txori): *ŕz.* Enara-mota bat, isatsa ondoan margo zuria duena.

azpi-zufrm. (itxasontzi): *iz.* ltxasontziarcn brankatik txoparaño dagoen kaskoa, beitik jaŕita dagoena ta bete gañean abedi guztia kokatua dagoelarik. j: Ikus.: Sabot.

azpia, (bekotasun): *iz.* Zefiaren beko alde°. (zeŕi): *iz.* Berbera.

azpiagiri.(gainberadura); *izond,* Atzealdeko zatla ageŕerazten duena.

azpiaide. (bekotasun): *iz.* Beko aldea.

azpialderatu. (bekotasun): *ad.* Beruntz joan.

azpialdi. (ondaŕaldi): *iz.* Itxasontzi batek ondat edo afietan jotzea.

azpian. (aditzondo): *adond.* Zerbaiten pean egotcan.

azplango. (menpetasun): *izond.* Norbaiten pean dagoena. I: Azpiko. (moŕoikeri): *izond.* Berbera.

azpiafi. (oŕi): Ia. Eyeraren beko afia. (eyeraidi): *iz.* Berbera. (ofiazpi): I) *iz.* Ikus.: Oñazpi. I: Oiñaitz.

azpiatze. (boŕoka): ia. Bern botatzeko bofoka.

azpibide. (bide): *iz.* Beko bidea.

azpigai. (belaŕ): iz. Matilda cgiteko erabiltzen diran belafak eta beste gayak. Azpigei, azpigaŕi, azpiko, sats-otea, uzkupe.

azpigain. (gainberadura): *adond.* Gainberaduraz ari-izatea.

azpigafl. (heist): *iz. Ikus.:* Azpiga Azpigei, azpiko, sats-otea.

azpigiltz. (coin): *iz. Ikus.:* Gia. j: lztai, iztei, iztegi, izteŕondo, iztondo, istalogi, isfaloki, izta-zaki, azpixoko. (lokezuŕ): *iz.* Tstalokiaren lokezufa.

azpigofi. (spin): *iz,* Giaetan dagozen guruiñak. I: Azpizoŕi, estami. (gamin): *iz.* K3esapean eta istalokian sortzen dan gurulña.

azpigun. (gibelade): *iz.* ikus.: Ipurdi-mazelak. Ankon, azpi, ipurdi-maia, gibelalde.

azpiguu-kirio. (kirio): *iz.* Meakan dagoen kirio.

azpigun-min. (oñaze): *iz.* Meakan izaten dan miña. (kirio): *iz.* Berbera.

azpij afi. (etxegintza): *ad.* Ormadi baten azpian zerbait jail.

azpik-oyal. (oin-azpiko): iz. Ikus.; Oin-azpiko. j; Azpiki.

azpika. (salkuntza): *adond.* Salkuntzaz ari-izatea. (naŕazti): *iz.* Buruko ezkatak soñekoak bezcla dauzkan laŕe-sugea. (azpikeri): Ikus.: Azpikeri. I: Malmo.

azpilcalde. (atzekaldc): ŕz. ikus.: Atzekalde.

azpikari. (baterapen): *izond.* Zimarkuan ari dana. j: Azpilari. (zimardika): *izond.* Zimardikaz ari dana. (maltzurtasun): *ŕzond.* Maltzurtasunez jokatzen duena. (salkuntza): *izond. Ikus.:* Azpi-jale, azpikeritsu, saltzalea, azpikerizko, azpi-jantzaie. (zetata): (*izond.* Zelatan ari dana.

azpikatu. (baterapen): *ad.* Zimarkuan ari-izan. j: Azpi-jaa.

AZPIK ERK, *iz.* Elburu bat lortzeko erabiltze maltzuŕa. j: Naspila, naaskeria. ^: Truzuŕa, atrikulu, azpika, kako-mako, kaparkuxelu, kiskitlasun, kuilera, isuL joko, naasgura, maim°, masti-atxuŕ, tiri-bira, zapokeria. (atzipe): *iz.* ikus.: Atzipe. (zimardika): II ŕz. Zimardikaz ari-izatea. // (baterapen), (biuŕitasun), (elemele), (eskuarte), (gizabide), (iruzurpen), (kalte), (montio), (naspil), (sallcuntza).

azpikeritsu. (salkuntza): *izond.* ikus.: Azpi-jalc. I: Azpikari, saltzalea, azpikerizko.

azpikeriz. (atzipe): *adond.* Atzipez ari-izatea.

azpikerizko, (salkuntza): *izond.* Ikus.: Azpi jale. I: Azpikari, azpikeritsu, saltzalea.

azpilci. (aragi): iz. Azpitiko giaŕea. Ankako aragia. (oin-azpiko): *iz.* ikus.: Otn-azpiko. j: Azpik-oyal, ou-oifieko.

azplko. (ntenekotasun): *izond.* Menekoa dana. j: Ikus.: Azpiangu. (moŕoikeri): *izond.* Berbera. (kurtak): H *iz.* Ageŕ. Azpikoetariko. (yoputasuu): II *izond.* Yopua dana. (aragi): (ŕz. lkus.: Urdazpiko. I: Antzat. (bclat): (ŕz. Ikus.: Azpigai. I: Azpigei, azpigati. (otadura): jj *iz.* lkus.: OËadura.

azpiko-gona. (gone): iz. Emakumeek soñekoaren pean erabiltzen duten zaipeko antzekoa dana.

azpiko joko. (zalarkeri): *iz.* ikus.: Azpi-joko. : Txil-joko.

azpiko-zai. (gona): ŕa. lzkilu-gizonek geŕitik belaunetaraño erabiltcn zuten gone aundia.

azpikoa ezafi. (etxegintza): *ad.* **Oin-**emaitza egin. (oin-emaitza): *ad.* Berbera.

azpikoa ipiñi. (janztura): *ad.* Janztursen barneko aldean oyala

azpikoetariko. (kartak): iz. 9kus.: Azpiko.

azpikogaiñez.(gainberadura): *adond.* Gaiuberaduraz ari-izatea.

azpikoitz gold. (gainberadura): *adond* Ikus.: Azpikoz-gain. I: Azpikoz gora, azpikoa gain, azpikoaz gain.

azpikokatu. (menpekotasun): *ad,* Menperatu.

azpikotasun. (jabego): *iz.* Sabego pean agates.

azpikotu. (menpekotasun): *ad.* Menderatu.

azpikotzatu. (menpekotasun): *ad.* Menderatu.

azpikoz-gain. (gainberadura): *adond.* Alderantziz, goiko bere. I: Azpikoz goo, azpikoa gain, azpikoaz gain, azpikoitz goiti, azpikoz-gai era.

azpikoz-gañeratu. (gainbcradura): *ad.* Zerbait beitik gora edo aide batetik bestera ipiñi edo aldatu. j: Azpikoz-garakatu, azpikoz-goratu.

azpikoz-gora. (gainberadura): *adond.* Ikus.: Azpikoz gain.

azpikoz-gorakatu. (gainberadura): *ad.* Ikus.: Azpikoz-gañeratu. j: Azpikoz-goratu.

azpikazgarakatze.(gainberadura):iz. Zerbait beitik gora edo aide batetik bestera ipintzea edo aktatzea.

AZPIL. *iz.* Lautua ta biribita dan morkoa, erdiau konkitduta dagoena ta crtzea laua ere daukana; mayetan janariak ipintzeko ta bertatik jateko erabiltzen dana. I: Azpil trontxoin, txali, txalin, cab. (oramai): *iz.* Abereai jateu eta cdatcn emateko ta aŕikoa egiteko erabiltzen dan aska. Kubel. *11* (antoxin), (katilu), (mai), (mai-ocni), (ontzi), (sukaidc), (zuku). (coin): jj ŕz. Soñaren utzunea, enbofaren beko aldean dagoena. (josketa): H *iz.* Ikus.: Azpildura. (zugatz): *(iz.* ikus.: Aitz. Aspiltze, maspila.

azpil sakon. (antoxin): *iz.* Aotik zabalagoa dan buztifiez egindako antoxiña, azpilak garbitzcko erabiltzen dana. (azpil): iz. Zukua artzcko azpila.

azpil-bete. (azpil): *iz.* Zerbaiteaz betcrik dagoen azpila. j: Azpilkada.

azpil-bikoitz. (tolestura): iz. Bi bidet egindako tolestura.

azpil-erdi. (tolestura): *ft.* Egindako tolestura erdia.

azpil-estalgi. (estalketa): *iz.* Azpila estaltzekoa dana. j: Azpil-gain.

azpil-etxe. (antoxin): *iz.* Eskuak garbitzeko antoxin berezia. I: Azpii-toki.

azpil-ezarle. (azpadura): *izond.* Soñekoetan edo oñetakoetan azpiiak ipintzen dituena. j: Azpil-gile, azpittzaile. (esku-langintzak): ***ŕzond,*** Berbera.

azpil-ezuf. (ezuŕ): iz. Giza-sofiean enbotaren beko aldean dagoen ezufa. I: Azpileko-ezuŕ.

azpii-gailu. (estalketa): *iz.* Zerbait estaltzekoa dana.: Ikus.: Azpii-estalgi.

azpii-gile. (azpadura): *izond.* Azpildurak egiten dituena.: ikus.: Azpil-ezarle.

azpii-gorailu. (azpii): iz. Azpilak gora jasoteko lanabesa. j: Ikus.: Azpil-jasotzeko.

azpi]-jasotzeko. (azpil): iz. Azpilak norabaitjasotzekoa dana. j; Azpi1-gorailu.

azpil-undo. (zugatz): *iz. ikus.:* Bass-piko. j: Azpiltze.

azpii-toki. (antoxin): *ŕz. ikus.:* Azpil-else.

azpil-zumurtu. (tolestura): *ad.* Tolesturak egin.

azpilandu. (baterapen): *ad.* Zimarkua egin. (atzipe): *ad.* Atzipetu.

azpilari. (baterapen): *izond.* Zimarkuz ari dana. ikus.: Azpikari.

azpildu. (tolestura): *ad.* Tolestura egin. Azpiltu.

azpildura. (tolestura): iz. Josketan egiten dan tolestura. j: Azpil, azpiltza, azpilzun, azpiltzun. (ayuŕi): *iz.* Alegikeriz edo zurikeriz ari dana.

azpilduratu. (tolestura): *ad.* Soñeko edo jantzietan tolesturak egin.

azpilduria artu. (tolestura): *ad.* Josketan tolesa artn.

azpilgiaŕtxintxuŕ. (spin): *iz.* Azpii-ezuŕean dagoentxintxuŕa.

azpilkada, (azpii): ŕz. ikus.: Azpii-bete.

azpilotzara. (azpil): *Ia.* Zurezko azlautxoa. j: Otartxo edo saskitxoa.

azpilpeko. (antoxin): *iz.* Garbi-ontzia jartzeko tresna.

azpiltxo. (azpii): *iz.* Azpil txikia.

azpiltxun. (tolestura): *iz.* Totesturaren egipena.

azpiltza. (tolestura): *iz.* ikus.: Azpildura. Azpil, azpilzun, azpiltzun.

azpiltza-xuri. (praka): *iz.* Batuko praka.

azpiltzaile. (napadura): *izond.* Ikus.: Azpii-ezarle.

azpiltze. (zugatz): iz. Tkus.: Basa-piko. Azpii-ondo. I: Ikus.: Altz. I: Maspila.

azplltzun. (tolestura): *iz.* Ikus.: Azpildura. j: Azpil, azpiltza, azpilzun.

azpilxuu. (tolestura): *iz.* Tolesturaren egipena.

azpilxuu. (tolestura): *iz.* Ikus.: Azpildura. I: Azpil, azpiltza, azpiltzun.

azpileko-ezuŕ. (ezuf): *iz.* Ikus.: Azpil-ezuŕ.

azpilcratu. (azpil): *ad.* Azpilara eraman.

azpllezuŕ-giaŕ. (giñaŕe); *iz.* Azpil-czuŕeko giñaŕea.

azpin. (atz): iz. Ikus,: Beatz-zoŕo. Peakaiulu. (aragi): *iz.* Abereengan sayets-ezuŕ eta eŕemu-ezuŕaren artean dagoen aragia. j: Azpintxu, azpixuu, azpizain, azpizin, azpizuin, azpizun, gibel-iziteŕ. kalatz, kaldatz, solomotxu, solomu, izizkoŕ, xixteŕ. (beera): *adand.* Bean, azpian.

azpin-egin. (ordezketa); *ad.* Legearen aurka, beste baten ordez ari-izan.

azpindartn. (etxegintza): *ad.* Or'madiai azpitik ziriak

azpindi. (iauiiketa): *iz.* Ikus.: Zimiko, j: Atxunuŕ, azpintxa.

azpintxa, (iaulikcta): *ŕa,* Ikus.: Zimiko. Azpindi, atximuŕ.

azpintxatu, (iauliketa): *ad.* Ikus.: Ziinikatu. j: Atximurkatu, atximurtu.

azpintxu. (aragi): iz, Ikus.; Azpin. Azpixun, azpizain, azpizin, azpizuin, azpizun.

azpioiña. (oñazpi): *iz.* Ikus.: Oñazpi. Ondope.

azpiontzl. (until): *iz. ikus.:* Gabontzi. Kufo, kutxu, murko, pixuntzi, pixuntzi, pis-pot, pixa-pot.

azpipe. (itzalgaitz): *adond.* Itzalgaitzcz ari-izatea.

azpiaa. (bokotasun): *adond.* Beta joan edo ipintzea. j: Azpirat. (oramai): *iz.* Ikus.: Oramai. j: Izpira.

azplra-aŕaska. (kafakadura): *iz.* Oramaya kaŕakatzcko Irosna.

azpiraka. (ausiabartza): *adond.* Beta botatzean ari-izatea.

azpiraka egin. (boŕoka): *ad.* Bera botatzeko boŕokatu.

aepirakatu. (ausiabartza); *ad.* Beta bota. ~: Azpiratu.

azpiraketa. (boŕoka): *iz.* Bera botatzeko boŕokatzea.

azpirako. (beera): *adond,* Beerako; azpian dagoenerako.

azpirapen. (menpekotasun); *iz.* Meupekotasnnaren egipena.

azpirat. (bekotasun): *adond.* Ikus.: Azpira.

azpirat-cmanka. (bofoka): *adond.* Bees botatzeko boŕokatzen ari-izatea.

azpiratu, (menpekotasun): *ad.* Norbait menpekotasuncan jaŕi-erazi. Aspiratu. (ausiabartza): *ad.* Ikus.; Azpirakatu.

azpiratu-ezin. (mcnpekotasun): *frond.* Mcnperatu ruinditekena.

azpiratzaile. (jabego): *izond.* Norbait edo norbaitzuk menperalzen dituena.

azpiratze. (jabego): iz, Norbait edo norbaitzuk menperatzea.

azpiroin, (endai): (a. Txalupaetatik ura aleratzeko endaya. I: Atxukila, martanga.

azpltan. (beera): *adand.* Bean edo azpian.

azpltarte. (konkiltasun): *iz.* Bi aitzen artean dagoen konleiltasuna. (aft): *iz.* Berbera.

azpiti-goiti. (maids): *adond.* Aldapa gora. j: Azpitik-goiti, azpitik-gora.

azpitik. (bekotasun): *adand.* Battik ari-izatea. (estalpen): *adond.* Estalpenez ari-izatea. : Azpiz, azpiz-azpi,

azpitiko. (zango): *Ia. Ikus.:* Urdazpiko. I: Tztarki, ontzaki, urdantzaki. (aragi): iz. Berbera. (menpetasun): II *izond.* Men-egiteko beartuta, aginpide baten peon dagoena.

azpitiku. (zomoŕo); ia. Kilkeŕaren antzekoa dan zomoŕoa, zerbait aundiagaa.

azpitrota. (maskordun): *iz.* Maskordun-mota bat.

azpitu. (zapaldura): *ad.* Zapaldu.

azpixko. (egazti): *iz.* Egaztien anka.

azpixoko. (soin): iz. ikus.: Gia. I: lztai, iztci, iztegi, iziteŕondo, iztondo, istalogi, istaloki, apigillz, izta-zaki. (lokezuŕ): *iz.* Zangoak eta saheb alkartzen diran aides.

azpixun, (aragi): *iz.* Ikus.: Azpin. Azpintxu, azpizain, azpizin, azpizuin, azpizun.

azpiz. (cstalpen): *adond.* Ikus.: Azpitik. Azpiz-azpi.

azpiz ibill. (satakuntza): *ad.* Azpikerietan ari-izan. j: Azpiz-jokatu, azpiz joko egin. (azpiker"i): *ad.* Berbera.

azpiz joko egin. (salakuntza): *ad.* Ikus.: Azpiz ibili. j: Azpiz jokatu.

azpiz-azpi. (estalpen): *adond.* Thus.: Azpitik. j: Azpiz.

azpiz-gain. (gainberadura): *adond.* Gainberaduraz jartzea. I: Azpiz-gora.

azpiz-gaiñeko.(erabaga): izond. Erabagaz ari dana. j: Azpiz-goitiko.

azpiz-goitiko. (erabaga): *izond* Ikus.: Azpiz-gaiñeko.

azpiz-goititu. (gainberadura): *ad.* Zerbait gainberaduraz

azpiz-gora. (gainberadura): *adond.* Ikus.: Azpiz-gain.

azpiz-jokatu. (salakuntza): *ad.* Azpikerietan ari-izan. ikus.: Azpiz

ibili. I: Azpiz joko egin. (azpikeri): *ad.* Berbera.

azpizai. (oyal): *iz.* Bien artean corm jartzeko ta aea estaltzen duten bi oyalen goikoa. (oe): *iz.* Berbera.

azpizain, (aragi): *iz.* Ikus.: Azpin. I: Azpintxu, azpixun, azpizin, azpizuin, azpizun.

azpizapo. (salkuntza): izond. Ikus.: Azpi-suge.

azpizat. (atz): *iz.* Ikus.: Atzbizaŕ. I: Azbizaŕ, cri-bizaŕ.

azpizenburu. (izen): *iz.* ldazti baten atal bakoitzari ipini oi zayon bigaŕen izenpurua.

azpizgaiu uzkaili, (gainberadura): *ad.* Ikus.: Gainberatu. I: Gainbeeratrr.

uzpizln. (aragi): *iz.* Ikus,; Azpin, I; Azpintxu, azpixun, azpizain, azpizuin, azpizun, txizkoŕ.

azpizoti. (coin): *is.* Tkus.: Azpigoŕi. E: Estarni. (gamin): *iz.* Azpixokoan izaten diran guruiñak.

azpizoru. (oñetako): *iz.* Oñetakoen zola.

azpiztu. (tapuŕeta): *ad.* Ostu, lapurtu.

azplzuin. (aragi); iz, Titus.; Azpin. I: Azpintxu, azpixun, azpizain, azpizin, azpizun.

azpizun. (aragi): *iz.* Tkus.: Azpin. Azpintxu, azpixun, azpizain, azpizin, azpizuin, gibel-izteŕ, kalatz, kaldatz, solomotxu, txizkof, tzizkof, xixteŕ.

azpizun-Iatu. (laŕu): *iz.* Eŕemu-ezuŕaren lafua.

azpizunkt. (aragi): **iz.** Eŕemu-eznŕaren aragla. (bizkaŕ): *iz.* Berbera.

azpoa. (zerga): *iz.* Tkus.: Zerga. Lebain.

azpunta. (atz): iz. ikus.: Erimuntxo. Ennami, eri-mami, atz-burn.

azpurea. (kutxa): iz. Kutxa-mota berezia.

azpuru. (oval): *iz.* Boketa azpian jartzen diran zataŕak. ; Azpumko, (iragaztura); iz. Berbera. (tontof): II is. Aitzaren tontofa. (ari); *(is,* Berbera.

azpuruka. (liña): *iz.* Trugaten nolakotasunezko liñna.

azpuruko. (oyal): *iz.* Ikus.: Azpuru. (iragaztura): *is.* Berbera,

azsari. (ordainketa): *iz.* Azknfiagatik ordaintzen dana. (azkuŕi); is. Berbera.

azsoto. (atz): *iz.* Zanri baterako beatz-zoŕo.

azt-ikerie. (azta): *izond.* Aztak eta neuŕiak aztertzcn dituena. (zerga); *Land.* Barbera,

azt-undo. (aŕi): *iz.* Aitzaren oucloa.

azt-ofatz. (jostoŕatz): iz. Soñaren utzuneak edo zaurien sakontasuna aztertzeko erabiltzen dan oiatz berezia. (oin-emaitza): iz. 0M-emaitza bat egiteko asmoz, lufaren nolakotasuna aztertzeko erabiltzen dan burnt-age berezia,rnustuŕean ortzetaz ornitue dagoena.

AZTA. *iz.* Gai batean erakaŕ-indaŕak dagiena. I: Legez gauza batek aztatu beat duon neufia. j: Asia, aztaii, aztunbidc. (ikurncn): *iz.* ikutzeko zentzuna. (aditza): H *ad.* Aztatu aditzarcn eŕoa. (azkatasuna): II *iz.* Giza-naimcnaren gaitasuna, berez, egipenak crabakitzeko dana. (atsikipen): j *iz.* Kirten borobila, kirten bestelakoa. I: Euskafia. (urge): j *iz.* Gurdiaren pertika. II (ikertze), (bideŕ), (kordokadura), (langaizti), (neuŕi), (pisia).

azta-aztaka. (zalantza): *adond.* Aztamuka ari-izatea.

azta-berdin. (dendun): *iz.* tints.: Oreka. ^: Azta-berdinkai, azta-berdintza.

azta-berdindu. (dendun): *ad.* Orekan jaŕi.

azta-berdinkai. (dendun): *iz.* tires.: Oreka. j: Azta-berdin, azta-berdintza.

azta-berdinketa. (dendun): *is.* Orekan jartzeeren egipena.

azta-berdintza. (dendun): *is.* Ikus.: Oreka. I: Azta-berdin, azta-berdinkai, azta-berdintze.

azta-berun. (zingo): *iz.* Tkus.: Zing°. I: ltxas-neurkin, pendul, surma.

azta-beruudu. (zingo): *ad.* Uraren sakontasuna zingoaz neurtu.

azta-etxe. (azta); is. Ororentzako azta egiteko tokia.

azta-ezin. (azta): *izond.* Aztatu ezin ditekena. Aztagaitz.

azta-gaindi. (azta): iz. Geyegia dan azta. Azta-gei.

azta-galtze. Ottumwa): iz. Ikumenaren galtzea.

azta-gei. (azta): *iz.* Ikus.: Azta-gaindi,

azta-giltz. (azta): *iz.* Erakaŕ-indaŕaren erdi-unea.

azta-giltzeko. (azta): *izond.* Erakaŕ-indafaren erdi-uneari dagokiona.

azta-ikergu. (azta): *is.* Azta-ikertzeko landola. 1: Aztakari-etxe. I: Aztakaritza.

azta-ilcerle. (azta): *frond.* Azta-ikertzea egiten duena. I: Aztakari.

azta-leku. (azta): *iz.* Aztatzeko tokia.

azta-makildegi. (aiztaga): *iz.* Azta-makilak jartzeko lokia.

azta-makikln. (aiztaga): *ad.* Ikus.: Azta-makila jamtiki. I: Azta-makilkatu.

azta-makildun, (aiztaga): *izond.* Azta-makila darabilena.

azta-makilkada, (aiztaga): *iz.* Ikus.: Azta-makilada.

azta-makilkatn. (aiztaga): *ad.* Ikus.: Azta-makila jaurtiki. I: Azta-makildu.

azta-makila. (aiztaga): **Is.** Aiztagaren antzekoa den izkilua, bera baño txikiagoa dana.

azta-makila jaurtiki. (aiztaga): *ad.* Azta-makilaz jo. Azta-makitdn, azta-makilkatu.

aztu-makilada. (aiztaga): *iz.* Azta-rnakilaz emandako tanpa. I: Azta-makilkada,

azta-menda. (landare): iz. 13aso-alarnenda.

azta-moko. (aiztaga): iz. Alztagaren mustuŕa, I; Azta-mutuŕ.

azta-mutuf. (aiztaga): *iz.* Ikus.: Azta-moko.

azta-neurkin. (azta): *iz.* Azta neurtzeko lanabesa.

azta-uarmen. (ikumen): iz. lkumenezko konarmena.

azta-ontzi. (azta): iz. Aztagaren capita.

azta-utatz. (azta): iz. Ikus.: Aztakin-otatz. {: Pixu-oŕatz.

azta-zai. (azta); izond. Aztatzen duena.

azta-zain. (azta): *izond.* Aztak eta neuñak begiratzen eta ikcrtzen ditucna.

azta-zaindegi. (azta): is. Azta-zaiñaren landola.

azta-zi. (aiztaga): *iz.* Aiztagarc mustaŕa. Azta-zizt.

azta-zizt. (aiztaga): iz. Hum.: Azta-zi.

aztabelafi. Coin): *iz.* Orkatila.

aztabide. (ikurnen): *is.* Soñaren lekoreko zatietan atzak jartzeau egiten dan aztertzca.

aztaborka. (aŕamazkada): *adond.* ligaztiak lute aŕamazkatzen ari-izatea.

aztada. (tanpa): iz. Aiztagaz emandako tanpa. (aiztaga): *is.* Berbera.

aztadata. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Ajaŕ.

aztadun. (azta): *izond.* Azta duena. (aiztaga): *izond.* Aiztaga daukana.

aztadura. (Humeri): *is.* Soñaren lekoreko zatietan arteak jartzean aztertzea egitea.

aztaera. (ikumen): iz. Ikututzearen egipena. (azta); iz. Aztalzearen era.

aztaga. (azta): is. Aztatzeko Iauabesa.: Aztailu, aztaki, azlakin, txonpela.

(ortzi-geŕi): *iz.* Ortzi-geŕiareu ikuf bat. (ezpata): jj *iz.* Ikus.: Ezpata. I: Maŕaz.

aztaga-zain. (azta): *izond.* Aztaga-epailea.

aztagabelco. (arintasun): *izond.* Arifia dana.

aztagabetasnn. (arintasun): iz, Aztarik ez izatea.

aztagai. (azta): *iz.* Azta-neufia; itxasontzi baten daukan azta-izaria. Aztatu ditekena.

aztagaitz. (azta): izond. Ikus.: Azta-ezin.

aztagañ, (azta): *izond.* Aztaen ditekena. (ikumen): *izond. ikutu* ditekena. Aztamugali. (zingo): *izond.* Zingoaz neurtu ditekena.

aztagile. (aiztaga): *izond.* Aiztagaz ari dana.

aztaile, (ikumen): *izond.* Ikutzen duena.

aztakin. (azta): iz. Ikus.: Aztaga. 1: Aztaki, aztakin,

aztajoŕai. (aitzuŕ): *iz.* Arto-landaetan erabiltzen dan aitzuŕ txikia.

aztaka. (ikumen): *adond.* Ikulzen ark izatea. j: Kautiguka, tatarka, aztakan, aztatxkan, utsuka. (atz-nai): *adman'.* Atz-egiten ari-izatea.

aztaka-aztaka. (zalantza): *adond.* Itsumustttka ari-izatea. j: Aztamaka, aztamaztaka, aztamoztaka, aztamuka, aztuka-ibili, aztuka, geri-geri, kautiguka, utsuka.

aztakamaŕen. (azta): *iz.* Aztaki-anzaŕena daukan azta.

aztakaneiren. (azta): *iz.* Aztaki-aneiren daukan azta.

aztakari. (zirikaldi): *izond.* Zirikatzeko gogoa duena. (ants): *izond.* Ikus.: Azta-ikerle.

aztakari-etxe. (azta): *iz.* Ikus.: Azta-ikergu.

aztakari-sari. (azta): *iz.* Azta-ikertzeagatik ordaindu beaŕ dana.

aztakarilza. (azta): iz. Rms.: Azts-ikergu.

aztakaŕaka. (aitzurketa): *adond.* Aztaŕikatzen ari-izatea.

aztakaŕatu. (aŕamazkada): *ad.* licus.: Azkabozkatu.

aztakatu. (ikerketa): *ad.* Aztaka-aztaka zerbait biĺatu. (ikumen): *ad.* Aztaka-aztaka zerbait ikutu.

aztakatze. (ikumen): iz. Ikutzearen egipena.

aztaketa. (azta): iz. Aztatzearen egipena.

aztakeunen. (azta): *iz.* Aztaki-eunena daukan azta.

aztaki, (azta): *iz.* Utzean eta lau maileko berotan,urluŕindutako seikondearen Rota. Aztaren nenti-oñaŕia. j: Ikus.: Aztaga. 1: Aztailu, aztakin, txonpela.

aztaki-amanen. (azta): *iz.* Aztakiren amaŕena.

aztaki-aneiren. (azta): *iz.* Aztakiren aneirena.

aztaki-eunen. (azta): *iz.* Aztakiren eunena.

aztakin. (azta): *iz.* Ikus.: Aztaga. j: Aztailu, aztaki,

aztakin-maisu. (azta): iz. Aztaen erakusmena.

aztakin-etatz. (azta): *iz.* Aztagaren nnia. Azta-ofatz, pixu-oŕatz,

aztako. (azta): *izond.* Azta duena.

aztaL (zango): *iz.* Belaunetik beruntz dagoen zangoaren giñafezko zatia, Aztat-sagaŕ, aztal-zoŕo, sagaŕ, zango-aŕaba, zango-aztal, zangosagaŕ, zanko, zanko-sagaŕ, xango. 1: Ikus.: 'Ixonkatila. j: Aztal-beaŕi, aztal-belaŕi, aztal-kabila. (oin): *iz,* Oñaren atzeko ta beko zatia. (oñetako): II *iz.* Abarketak darama oyalaren atze-aldeko zatia. (zurkaitz): II *iz.* Etxe zaŕai eusteko zurkaitza. (egurki): ;j iz. Berbera. (maIda): (iz. Mendiko malda. Zerbait maldaz dagoen lurkia. (orkatx): II L. ikus.: Orkatx. j: Aztai-ezten, aztalki, (igitai): lj *iz.* Gardantxiluaren albokoa edo atze-aldekoa.

aztal-aundi. (zango): *izond.* Aztal lodiak dauzkana. 1: Aztaltsu.

aztal-beañ. (zango): *iz.* Ikus.: Txonkatila. j: Aztal, azkai-belaŕi, aztal-txunku, astal-beaŕi, apalardatz, asiroin, axiruin, aztal-belaŕi.

aztal-heañko. (zango): *izond.* Txonkatilari dagokiona.

aztal-bcalz, (aŕandikeri): *iz.* Andiputza dana. I: Beaten ganeko, oiu-eri, oin-eri, zango-azkak. (atz): *iz.* Beatza, oñaren atza.

aztal-belad. (zango): *iz.* Ikus.: Txonkatila. j: Aztal, aztal-boaŕi, aztal-txunku.

aztal-berdin. (iruzoko): *iz.* Bi alde berdin dauzkan iruzokoa. 1: Aztalkide.

aztal-ebate. (ebaketa): *iz.* Zangoak belaunpetik ebakitzea.

aztal-ezten. (orkatx): *iz.* Ikus.: Orkatx, I; Aztal, orkatila, orpo-ezten, orpokin.

aztal-ezuŕ. (ezuŕ): *iz.* Belaun pean dagoen auŕeko ezuŕ nagusia. j: Aztal-exuŕ.

aztal-geŕen. (ezuŕ): *iz.* Aztal-ezuŕaren atzean dagoen ezuŕa.

aztal-giaf. (giñaŕe): iz. Aztalaren giñaŕea.

aztal-gibel. (sai-abere): iz. Sai-abereen puztafa.

aztal-kablla. (zango): *iz.* Ikus.: Txonkatila, j: Aztal, aztal-beaŕi, aztal-belaŕi, aztal-txunku.

aztal-sagaf, (zango): iz. Aztalaren aragizko zati lodia. j: Aztal-zoŕo, zango-aŕaba,zango-sagaŕ,zanko-sagaf, aztal, zanko.

aztal-sagalkideak.(zaugo):iz. Aztaletako bi aragi-zati berdiñak.

aztal-saki. (zauri): *iz.* Sal-abereen ofretan egiten dan zauria. Ikus.: Azkazal-piko.

aztal-txunku. (zango): *iz.* Ikus.: Txonkatila. 1: Aztal, aztal-beaŕi, aztal-belati, aztat-kabila.

aztal-ual. (ede): iz, Sal-abereen ugala. Sai-abereen isatsa aattzen dan ugal baton aletxea. I: Aztal-ugal, korpera, kotpiera.

aztal-ukaldi. (orkatx): *iz.* Ikus,: Aztalkada.

aztal-zabal. (azazkal): *izond.* Azazkalaren beko aldea laua edo ganbila daukan sal-aberea,

aatal-zaln. (giñaŕe): iz. Orpo ta aztalaren artean dagoen giñafeareu piru-sota. (zain): *iz.* Aztalaren zain-aundia.

aztal-zapi. (praka): iz. Guitza-erdiak.

aztal-zauri. (orkatx): *iz.* Orkatxaz sai-abereari egitzen zayou zauria.

natal-solo. (zango): *iz.* Ikus.: Aztal-sagaŕ. j: Zango-aŕaba, zango-sagaŕ, zanko-sagat, aztal, sagaŕ.

aztal-zuri. (zango): *izond.* Ankaren beko aldea zuria daukan sal-aberea. I: Aztal-xuri.

aztala-mazlceri. (zalapart): iz. Zalapartaka ari-izatea.

aztalalc ebaki. (ebaketa): *ad.* Orpoa eslaltzen duen oyal edo naiva ebaki. j: Soñekoa ebaki. (mardail): *ad.* Noribait buruz marmarioka ari-izan.

aztalak ezafi. (igitai): *ad.* Gardantxiluaren saetsa indartu. Aztalezati.

aztaldi. (ikumen): *iz.* tkutzcaren ogipcna. (azta): *iz.* Aztatzearen egipena. (zingo): ~ iz. Zingoaz neurtzearen egipena.

aztaldun. (oin): *izond.* Orpoak dauzkana.

aztale. (irakaskintza): *frond.* Azten duena.

aztaleko. (zango): *iz.* Aztalak mukulutzeko erabiltzen dan galtza.

aztaletakoak. (oñetako): *iz.* Olt babesteko, eskalapoiñctan erabiltzen diran nahizko azmantaŕak.

aztalezaŕi. (igitai): *ad.* Ikus.: Aztalar czati.

aztalgaiñ. (oin): *iz.* Orpo gañean dagoen oKaren zatia.

aztalgefen-giaf. (giñaŕe): *iz.* Aztai-goŕcnarcn ondoan dagoen giñafea.

aztalka. (birunda): *advert.* Nonbait edo zeinbait luf gañcan birundada ari-izatea; iraulzkatzea. (indaŕ): *iz.* Indarketa. (sai-abere): fl *iz.* Bi puztaŕ ematean zaldiak egiten duen jauzketa. I: Uztarko, putinka, uztaŕ-ostikoka.

aztalkada. (orkatx): *iz.* Orkatxaz tanpa ematea, j: Aztai-ukaidi.

aztalkatu. (orkatx): *ad.* Orkatxaz Jo. I: Aztalkiu. (ordezkata): *ad.* Legecn aurka baste baten ordez agertu edo zerbait °gin.

aztalki. (orkatx): *iz.* Ikus.: Orkatx.: Aztal-aztal-ezten.

aztalklde. (iruzoko): *iz. Ikus.:* Aztat-bcrdin.

aztalkin. (orkatx): *ad.* Ikus.: Aztalkatu.

aztalmin. (zur): *iz.* Zur batzuen dagozen aŕailak. (kalte): *iz.* Berbera.

azta$^{\beta}$pe. (azazkal): la. Abere baton azalkalpeko calla.

aztaltsu. (zango): Izoad. Ikus.: Aztal-aundi.

aztalugal. (ede): *iz.* Sai-abereen isatsa sartzen dan ugal baton alctxea.: Ikus.: Aztal-ual, korpera, korpicra, kutupe, ipuŕ-makila, uxtarin, uztain, uztare, uztari, uxtarin, uzterin, uzteriña, uzturi.

aztamaka, (zalantza): *adond.* Ikus.: Aztaka-aztaka. Aztamaztaka, aztamoztaka, aztamuka, geri-geri.

aztamakil-motz. (aiztaga): *iz.* Azta-makil txikia.

aztamako. (kako): *iz.* Ikus.: Kakoa. (lanabesa): iz. Ilteeak ateratzeko edo beren buruak sakatzeko erabiltzen dan tresna. (aŕaun): Jj *iz.* Thus.: I(izki-makl. ^: Krokero.

aztamatu. (aztcrkuutza): *ad.* Aztertu.

aztamaztaka. (zalantza): *adond.* Aztaka-aztaka, aztamaka ari-izatea, aztamoztaka, aztamuka. (azterkuntza): *advert.* Aztamatzen ari-izatea.

aztamen. (ikumen): iz. Ikus.: Rumen. I: Azlamu.

aztamentu. (azta): *ad.* Ada neurlu. Eskuetan ipintzean gorpu€z baton azta neuttzeko eskuantzea.

aztamoztaka. (zalantza): *adond.* Ikus.: Aztaka-aztaka. I: Aztamaka, aztamaztaka, aztamuka.

aztamu. (ikulneu): iz. Ikus.: Ikuman. I: Aztamen, astamu.

aztamugafi. (ikumen): *izond.* Ikutu ditekena. j: Ikus.: Aztagati.

aztamuka. (zalantza): *adond.* Tlcns,: Aziaka-aztaka. 1: Aztamaka, aztamaztaka, aztamoztaka, aztuka-ibiii, geri-geri, kautiguka.

aztamukari. (ikumen): *izond.* Ormak ikutzen ari dana.

aztamukatu. (ikerketa): *ad.* Aztaka-aztaka bilatu. (ikumen): *ad.* Berbera.

aztamuz. (ikumen): *adond.* Ikumenez ari-izatea.

aztanbal. (ede): iz. Zaltokiko ugala.

aztanda. (cztanda): *ad.* ikus.:Eztanda. Eztauda-egin, aztandatu.

aztaudata. (eztanda): *ad.* Eztanda-egin. ^: Ikus.: Aztanda.

aztandol, (atz): *iz.* Ega-labuŕaren afantzan erabiltzen dan aizandela. (aŕantza): *iz,* Berbera.

aztandu. (aidarakuntza): *ad.* rims.: Alde-egin. E: Aldendu.

aztaorka. (aitzurketa): *iz.* dearer/ aztafikatzearen egipena.

aztapardun. (ain): izond. Aztapaŕak dauzkana.

aztapari. (tanka): *izond.* ikus.: Beaztopari.

aztaparka. (aitzurketa): *advert.* Aitzurkotaz ari-izatea, j: Aztaŕika, aztaŕikan, azteŕietan. (aŕamazkada): *adond.* Aŕamazkadaz ari-izatea.

aztaparka lotu. (isikortasun): *ad.* Zeribait buruz isikortasunez ari-izan.

aztaparkada. (aŕamazkada): *iz.* Ikus.: Afamazkada.

aztaparkan. (aŕamazkada): *advert.* Aŕamazkadaz ari-izatea.

aztaparkara. (calm): *iz.* Esku-baŕcnaren antzekoa dana.

aztnparkari. (aŕamazkada): izond. Aŕamazkada egiten duena. l: Aztaparkin, aztaparkatzaile.

aztaparkatu.(aŕatnazkada): *ad.* Afamazkada egin.

aztaparkatzaile. (aŕamazkada): *izond.* Ikus.: Aztaparkari. I: Aztaparkin.

atuparkin. (aŕamazkada): *(aced.* ikus.: Aztaparkari. j: Aztaparkatzailc.

aztapat. Coin): *iz.* Azazkal gigot eta zoŕotzak dauzkan abere baton oiña. j: Axtapaŕ, atzapar, aixapaŕ. (aŕamazkada): iz. Ikus.: Aŕamazka.

aztapafada. (oin): *iz.* Atzapaŕaz emandako taupe. 1: Aztapaŕ-ukaldi,

aztapaf-arteko. (atz): iz. Atzen multzoa. (critasun): *iz.* Abereen eritasuna. I: Ikus.: Apatx-arteko. I: Aztapaŕetako gaitza.

aztapaferatu. (boŕoka): *ad.* Boŕokatu, boŕoka-egin. j: Aztapatetarutu.

aztapafetako. (eritasun): *iz.* Abereen eritasuna. I: Aztapaŕetako gaitza, aztapaŕ-arteko.

aztapaŕetako gaitza. (eritasun): *iz.* Ikus.: Apatx-arteko. I: Aztapaŕ-arteko.

aztapaŕetaratu. (boŕoka): *ad.* Ikus.: Aztapaŕeratu.

aztapaŕ-fuze. (laputeta): *hoed,* Lapuŕa dana.

aztapaŕ-ukaldi. (oin): *iz.* Ikus.: Aztapaŕada.

aztapartsu. thin): *izond.* Aztapaŕak dauzkana.

aztapatu. (tanka): *ad.* Oiñakaz oztopo bateau tanka egin.

aztapen. (ikumen): *iz,* Ikumenaren egipcua. (zingo): *iz.* Zingoaz ari-izatea.

aztapo. (tanka): *iz.* Ikus.: Oztopo.; Aztapu.

aztapoka. (tanks): *adond.* Oztopoz ari-izatca.

aztapu. (tanka): iz. Buts.: Oztopa. Aztapo.

aztaputz. (ergeltasun): *Izond.* Ergola dana.

aztapzka. (coos): *iz.* Enoatzearen egipena.

aztarea. (atzekalde): *iz,* Zaarkeriak gordetzen diran gels. I: Aztoria.

aztargailu. (aitzuŕ): *iz.* Aztaparkatzeko lanabesa. I: Azterkailu.

aztari. (luŕ-azpiko): *iz.* Ardangcla. (aurtzaro): iz. Ugatza artzen duen umea. (aiztaga): *izond.* Aiztaga erabiltzen duena.

aztarka. (aitzurketa): *adond.* Aztaparkatzen ari-izatea. I: Azterka, aztraka.

aztarkada. (hitunda): *iz.* Lufera bola edo jausi, gem bertan birundaka ad-izatea. I: Aztaŕi, aztaŕiaka.

aztarkari. (aitzurketa): *izond.* Aztaparkatzen ari dana.

aztarkatu. (aitzurketa): *ad.* Aztaparkatzen ari-izan. I: Aztaŕekatu, aztaŕikatu, katatu.

aztarketa. (aitzurketa): Aztaparkatzearen egipena. Azlaŕikaldi.

aztarki. (areagotasun): *adond.* Areagotasnnez ari-izatea.

AZTARNA. *iz.* Gizon edo aberearen oftak iufean uzten duen zantzua. I: Baste batean geratzen dan gauza baten zantzu ado atza. iugian edo irartzen dan baste gauze batean burn-ostoak edo iekiak edo irarkola-orkoi batek uzten dud zantzua. j: Erpuruak ikutzen duen izaki batean uzten duena. I: Berexa, erex, erexa, eŕatza, eŕazten, eŕei, eteka, etesta, eŕestatza, ereatada, aŕaka, aŕasto, asteŕen, atze, garatz, aztaŕ, loŕatz, nabarben, oiñaŕasto, oiñaŕasta, oiñata, ondoran, suntsu, urebilte, efesto, zizina, uifiatz. *Ii* (berezkunde), (ezautarazpen), (ikuŕ), (irarkola), (ain), (orban), (zauri), (zen).

aztarna-ezin, (ezintasun); *izond.* Aztamatu ezin ditekena. I: Aztarna-gaitz, azteŕ-gaitz, azteŕ-ezin.

aztarna-gaitz. (ezintasun): *izond.* Ikus.: Aztarna-ezin. Azteŕ-gaitz, azteŕ-ezin, (aztarna): *izond.* Berbera.

aztarnadun, (iragarpen): *izond.* lragarpenak egiten dituena. (ezautarazpen); *izond,* Ezautarnzpenak egiten dituena.

aztarnagabetu, (aztarna): *ad.* Aztarna galdu.

aztarnak artu. (aztarna): *ad.* Bilakuntzak egin. Aztamatu. (bilakuntza): *ad.* Berbera, (ikerketa): *ad.* Berbera.

aztarnak atera. (bilakrmtza): *ad.* Bilakuntzak aŕetaz egin.

aztarnak jakin. (jakiutasun); *ad.* Zeribait buruz zerbait jakin.

aztarnari. (aztarna); *izond.* Aztarriari jaŕaitzen diona. (ikerketa): *izond.* Ikerketan ari dana.

aztarnategi. (aztarna): *iz.* Aztarna, zerbaiten aztarna dagocn tokia.

aztafnatu. (ezautarazpen): *ad.* Ezautarazi. (artarna): *ad.* Aztarnak a€tu.

aztarnatznile. (aztarna): *izond.* Ikus.: Azterte. I: Azterlari.

aztaf. (aztarna): *iz.* liens.: Aztarna.

aztaŕain. (aŕain): *iz.* Afain-€nota bat.

aztafanatu. (konormen): *ad.* Biotz-eragin, bame-eragin. (azterkuntze): *ad:* Aztertu. j: Aztafenatu.

aztafekatu. (aitzurketa): *ad.* Ikus.: Aztarkatu. j: Aztafikatu, kafatu.

aztafen. (aztarna): *iz.* Zerbaiten efoa, aztarna. I: Aztafoudo, asteŕen.

aztafenatu. (zingo): *ad.* Zingoaren bidez uraren sakonera neurtu. (bilakuntza): *ad.* Iakin nai danaren bilakuntzan ari izan.

aztafendu. (iragarpen): *ad.* Iragaŕi.

aztaŕendun. (iragarpen): *izond.* Iragarpenak egiten ditucna.

aztafi. (azta): ŕz. ikus.: Azta. (birunda): iz. Ikus.; Aztarkada. : Aztaŕika.

aztaŕialca, (birunda): *adond.* Luŕean birundaka ari-izatca. I: Was.: Aztarkada. I: Aztaŕi, aztaŕika,

aztaŕika, (aitzurketa): *adond.* Ikus.: Aztaparka. I: Aztafikan, aztetietan, (birunda): iz. Ikus.: Aztaŕi. Aztaŕiaka.

aztafikaldi. (aitzurketa): *iz.* Ikus.: Aztarketa,

aztafi.kari. (aitzurketa): *izond.* Aztaŕikatzen ari dana.

aztafikatu. (aitzurketa): *ad.* Ikus.: Aztarkatu. Aztafenatu, kafatu.

aztaŕondo. (aztarna): *iz.* Ikus.: Aztaŕen, Asteŕen,

aztarti. (gogaketa): *izond.* Gogakotaz mintzatzen eta ad dana.

aztartoki. (aitzurketa): *in.* Aztarkatzen ad dan tokia.

aztartu. (zigof): *ad.* Zigofez jo. (aztcrkuntza): *ad.* Ikus.: Aetertu.

aztatara. (azta): iz. Aztatzearen egipea.

aztatsu. (azta): *izond,* Azta duena.

aztatu. (ikumen): *ad.* aunt. (arta): *ad.* Azta nolakaa dan ikusi edo neurtu. I; Aztun-izan, toildu. (zingo): *(ad.* Zingoaz ari-izan, (gozamen): *ad.* Gozatu. (atz-nai): II *ad.* Atzaparkatu.

aztatxo. (aiztaga): iz, Aiztaga txikia.

aztatzaile. (sarkura): *izond* Barneratzen, sarizen dana.

aztatze. (azta): *iz.* Azta nolakaa dan ikustearen egipona.

aztatzeko. (gozamen): *izond.* Gozatzekoa dana.

aztaz elikatze. (azkuŕi): iz. Zingoaren bitartez azkufta artu ado elikatu,

azte. (azkura): *in,* ikus.: Azkura. (aanzpen): iz. Ikus.: Aanzpen.

azte-zala, (zain): *iz.* Lopoko zain aundia. I: Bura-besorako aztczain.

azteri. (landaketa): iz. Altzak laudatuta dagozen tokia. (atz-nai): *iz.* Abereak beren bursa atz-egiten duten tokia.

aztei. (acted): *in.* ikus.: Azteri; itz onen laburpena. (abeltegi): *iz.* Auntzen abeltegia. : Astei.

aztei-belaf. (landare): *in.* Ginbailkaria dan landarea.

azteko. (azkura): *izond.* Azkura lortzeko dagoena.

azterazo. (aanzpen): *ad.* Aiztu-eragin.

azterberun, (zingo); *iz,* Tkus.: Zingo.

aztergari. (azterkuntza): *izond* Aztertu ditekena.

aztergile. (bilakunlza): ***izond.*** Bilakuntzak dagizkiena.

AZTERi. *in.* Aznai aundiaz agertzen dan eritasuna, zigaŕak soñaren barna soterazten dituen maskurietaz. I: Azteria, atz-azkaŕ, atzeri, azazkaŕ gazi, azkabe, azkale, aztei, irodura, zai-atza, zalakaŕ, zaragaŕ. /i (abel-sendagintza), (txerketx).

azteri-bilduf. (azteri): *iz.* Azteria eukitzeko bildufa izatea.

azteri-zigat. (azteri): *iz.* Azteriaren armiartnakaria.

azteriadun, (legenaf): *izond.* Legenafa daukana.

azteriatsu. (acted): *izond.* Azteria daukana. : Azteridun, azteritsu.

azteridun, (azteri): *izond.* Ikus.: Azteriatsu. I: Azterisu.

azteritsu, (azteri); *izond* Tkus.: Azteriatsu. I: Azteridun.

azteritu. (azteri); *ad.* Azteriz bete.

azterka. (aitzurketa): *adond.* ikus.: Aztarka.

azterkailu. (aitzuŕ): *iz.* lkus.: Aztargailu.

azterkaldi. (azterketa): ŕz. Azterketak egiteko aroa. I: Azterkaro. (stun): *in.* Atuna izatearen aldia,

azterkari. (azterkuntza): lama. Bilakuntzak egiten dituena. Azterketar, aztertari. (kid): *izond.* Zerbait antolatzen duena. (begirantza): ll ***izond.*** Ikus.: Begilari. (bilakuntza): *izond.* Berbera,

azterkaro. (azterketa): *iz.* Ikus.: Azterkaidi.

azterkatn. (azterluntza): *ad.* Azterketak egin.

AZTERKETA. *iz.* Eskuantza edo yardun-bideren baterako, edo ikasketan egindako auŕerapena onartzeko, norbaiten gaitasuna egistatzeko egiten dan argibidea. : Gauza edo egipen bateaz egiten dan ikertze ta ikasketa, I; Lan bateaz egiten dan ikertzea. (aitzurketa): *iz.* Atzaparkatzea, // (auzi-mai), (azterkuntza), (bilakuntza), (ikastola), (irakaskintza),

azterketan. (bilakuutza): *adond.* **Bilakuntzak** egiten ari-izatca. (azterkuntza): *adond.* Berbera.

azterketari. (azterkuntza): *izond.* Ikus.: Azterkari. j: Aztertari. (bilakuntza): *izond.* Berbera.

azterketazko. (azterkuntza): *izond.* Azterketak egiteko dana.

azterkin. (iŕati): *iz.* Ikuaten cz dan gorputz bat oartzeko, ifatiaren bidez jokatzen duen lanabesaren goi-ari. E: Aztef-sare, azterkari.

azterkizun. (azterkuntza): Load. Aztertzeko dagoena.

azterkizunak. (azterkuntza): *iz.* Aztertzeko egipenak.

azterkof, (azterkuntza): *izond.* Sakon aztertzen duena.

azterkunde. (azterkuntza): *iz.* Azterkuntza egiten.

AZTERKUNTZA, *iz.* Gauza edo egipen bati buruz egiten diran ikertze ta ikastea.: Norbaiten gaitasuna atemateko egiten dan ikerpidea, yardun-bldeten bat betetzeko, edo ikasketan lorta duen auŕerapena ikasteko. j: Bilakuntza, astertze, asterpen, acted, ikergo, ikerpide, kusa, kuza, ikartza. li Azke-azterkuntza: Norberaren zentzunaz eta Elizaren aginpidea ukatzean,siñeskizunena egiten dana. li (adipen), (begirantza), (ebazkizun), (erkabide), (gal), (galdera), (gogaketa), (ikasketa), (ikerketa), (ikusmen), (sayo).

azterzarl. (azterkuntza): *izond.* Bibakuntzak egiten dituena. : Azterle, aztarnatzaile. (bilakuntza): *izond.* Berbera.

azterlaritza. (azterkuntza): *iz.* Azterketak aŕetaz egitea.

azterle. (aztcrkuntza): *izond.* Ikus.: Azterlari. I: Aztamatzaile.

azterniatu. (ikerketa): *ad.* Ikus.: Arakatu. I: Aratu.

azterpen. (bilakuntza): *ŕz.* Ikus.: Bilakuntza. I: Eski.

azterplde. (argibide): *iz.* Ikus.: Argibide.

azterpidez. (azterkuntza): *adond.* Azterketak egiteko arauaz ari-izatea.: Aztefencz.

aztef. (azterkuntza): *iz.* Azterketa. Aztertzc.

aztef-agiri. (agerkai): *iz.* Azterketaeu agiria. (azterketa): *iz.* Berbera.

aztefaldi. (azterkuntza): *iz.* Ikerketa egitcaren aldia.

aztef-afi. (ad); *iz.* Ufezko edo zilafezko zerbait aztertzeko erabiltzen dan afi-nabaŕ beitza.

aztef-bae. (azterkuntza); iz. Azterketaren baea.

aztef-bide. (azterkumtza): iz. Aztcrketak egiteko araua. Aztcŕ-pidc.

aztefen. (aztarna): *iz.* Ikus.: Aztaŕen. E: Aztaŕondo. (asoin): iz. Ikus.: Acoin, **(bilakuntza):** *(iz.* Ikus.: Bilakuntza.

aztefen-zakuf. (zakuŕ): *iz.* Eizan ari dan zakuŕa.

aztefenez. (azterkuntza): *adond.* Ikus.: Azterpidcz. (tnintzoizti): *adond.* Itzen etorbideaz ari-izatea. (itz): *adond.* Berbera.

aztefefalda. (bilakuntza): *iz,* Ikus.; Bilaknutza. I: Galdeketa.

aztefetxe. (adipen): *iz,* Oarpideak egiteko antolatnta dagoen etxea.

aztef-ezin, (ezintasun); *izond.* Ikus.: Aztarna-ezin. I: Aztarnagaitz, azteŕ-gailz. (aztarna): *izond.* Berbera.

aztef-gai. (azterkuntza): *iz.* Ikasteko gaya.

aztef-gaitz. (ezintasun): *frond.* Ikus.: Aztarna-ezin. ; Aztarnagaitz, azteŕ-ezin.

aztef-galdera. (azterkuntza); *ŕz.* Zerbait aztettzeko egiten dan galdera.

aztefl. (azterkuntza): *iz,* Ikus,: Azterkuntza.

aztefietan. (aitzurketa): *adond.* Ikus.; Aztaparka. j; Aztarika, aztaŕikan.

aztefika. (azterkuntza); iz, Ikus.; Bilakuntza. (bilakuntza): *iz.* Berbera.

azte$lan, (azterkuntza): *iz,* Azterkuntzak egiteko lana.

aztet lantegi, (bilakuntza); *iz,* Bilakuntzak egiteko lan-tokia.

aztef-leku. (aitzurketa): *iz.* Abereak aztaparka ad diran tokia. I: Aztet-toki.

aztef-sare, (iŕati): *iz.* Ikus,; Azterkin,

aztef-sayaketa. (azterkuntza): *iz.* Azterkuntzaren egipena.

aztef-toki. (baŕio): *iz.* Zezenketarako zekoŕak aztettzen diran tokia, (aitzurketa): *iz. Ikus.:* Azteŕ-leku.

aztertari. (azterkuntza): *izond,* Ikus,; Azterkari. Azterketari.

aztertsi. (asmakuntza): *ad.* Ikus,: Asmatu. j: Sortu.

aztertu. (azterkuntza): *ad.* Zerbait zcatzez aorta, edo aztertu. j: Aztertu, miatu, mirigin, surtnatu, urkusi.

aztertu-ezin. (azterkuntza): *izond.* Aztertu edo ikertu ezin ditekena. Aztertu-eziñezko. (ezintasun): *izond.* Berbera.

aztertu-eziñezko. (azterkuntza): *izond.* Ikus.: Aztertu-ezin. (ezintasun): *izond.* Berbera.

aztertuz. (azterkuntza): *adond.* Aztcrtzen ari-izatea.

aztertuzko. (azterkuntza): *izond.* Aztertzekoa dana.

aztertzalle. (azterkuntza); *izond.* Aztertzen ari dana. j: Aztertzale. (bilakuntza): *izond.* Ikertzen eta bilakatzen ari dana. j: Azterzale.

aztertze. (bilalcuntza): iz. Ikus.: Bilakuntza. (azterluntza): *iz.* Metalak aztertu ta neurtzea. (metal): II *iz.* Berbera.

aztertzeko. (azterkuniza): *izond.* Azterkuntzaz begiratzekoa dana.

azterzale. (bilakuntza): *izond.* Ikus.: Aztertzaile.

aztetxe. (ikastetxe): *iz.* Ikus.; ikastetxe.

aztetxeko. (ikasketa): *izond.* **Ikastetxe** bateau ikasten ari dana. (ikastetxe); *izond.* Berbera,

aztezain-antura. (zain): *iz.* Biotzeko ezkeŕ-aldetik sortzen dan zaiu aundiaren antura. I: Aztezain-suat, aztezain-usi. (antura): *iz.* Berbera, berbera.

aztezain-aranbal. (zain): *iz.* Azte-zaiñaren makoa. j: Aztezain-mako.

aztezain-aunditu. (zain): *ad.* Biotzeko ezkeŕ-aldetik sortzen dan zain aundia anpatu. (antora): *ad.* Berbera, Berbera.

aztezain-mako. (zain): *iz.* Biotzeko ezkeŕ-aldetik sortzen dan zaiu aundiaren makoa. 1; Ikus.: Aztezain-aranbel.

aztezaiu-suaf. (zain): *iz.* Ikus.; Aztezain-antura. I; Aztezain usi. (antura): *iz.* Berbera.

aztezain-usi, (zain): *iz. Ikus.:* Aztezain-antura. Aztezain-suaŕ.

azti, (izkutukeri): *izond.* Gorokoa igartzen ari dana. j: Aztiatzaile, azticn, gero-asmatzaile.

azti-ayeru. (iragarpen): *iz.* Norbaitcn biziaren gertapenak auŕetik igartzeko, here jayotzaren aldian ortziaren egokeraz oaztzea.

azti-erantzun. (iragarpen): *iz.* Aztiatzaileen erantzuna.

azti-gaizkile. (izkutukeri): *izond.* Aztiatzaile gaiztoa.

azti-ifz. (izkutukeri): *iz.* Aztikcrizko itza, eritasunak sendatzen zituela aate zutena. (itz): *iz.* Berbera, berbera.

azti-liburu. (izkutukeri): *iz.* Aztikerietan ari dan idaztla. (idazti); ŕz. Berbera.

azti-sendablde. (sendabidekintza): *iz.* Aztikeriz sendatzeko bides. (izkutukeri): *iz.* Berbera.

azti-sorgin, (izktttukeri): *iz.* Aztikerietan ari dam.

aztiago. (izkutukeri): *iz.* Gerokoa igartzen ari-izatea. Aztiantza, aztiatze, aztigo, aztikuntza, aztieta, aztintza.

aztiaira. (iragarpen): iz. Ikus.: Aztiketa. Aztinanza, aztinkeri, aztiñarze.

azdantza. (izkutukeri): iz. Ikus,: Aztiago. Aztiatze, aztigo, aztikuntza, aztieta, aztintza.

aztiarazi. (gaitzespen): *ad.* Gaitzetsi-eragin.

azttaren. (izkutukeri): *izond.* Aztikeriari dagokiona. l; Aztikerizko.

aztiatu. (iragarpen): *ad.* Gerokoa igartzen Ikus.: Aztinatu. (gaitzespen): *ad.* Gaitzetsi. j Nagatu.

aztiatzaile, (iragarpen): *izond.* Ikus.; Azti. l: Azticn.

aztiatze. (izkutukeri): iz. Ikus.: Aztiago, l: Astiantza, aztigo, aztikuntza, aztieta, aztintza.

aztibegi. (ameskeri): *izond.* Ameskerietan ari dana.

aztien. (izkutukeri): *izond.* Ikus.: Azti. 1: Aztiatzaile. (zoritxaf): *izond.* Zoritxaŕak igartzen ari dana.

aztieta. (izkutukeri): *iz.* Buts.: Aztiago. l: Aztiantza, aztigo, aztikuntza, aztiatze, aztintza,

aztigai. (izkutukeri): *Land.* Aztia izateko ikasten ari dana.

aztigat. (zugatz): *iz.* **Ikus.:** Astigaŕ. Gastigaŕ, gaztigaŕ, aztiaŕ.

atigaŕaga. (zugatz): *jr.* Eras.: Astigaŕaga. (: Astigardi, aztigaŕeta.

aztigafeta. (zugatz): *fr.* Ilcus.: Astigaŕaga. (: Astigardi, Attigaŕaga.

aztigayak. (izkutukert): *Sr.* Aztikerizko jokerak.

aztigo. (izkutukeri): *iz.* Ikus.: Aztiago.: Aztiantza, aztiatze, aztikuntza, aztieta, aztintza.

aztikeri. (izkutukeri); *dz.* Yakintza izkutua, gauza oi-gabeko ta gelgatiak egitea nai duena, j; Atsegin eta txunditzen duen gauza baten zorabidea. Patukeria, pitxi-salketa, xorginko.

aztikeri-itzak. (izkutukeri): Aztiantzak egiteko itzak. (itz); Berbera.

aztikeri-sari. (azta): *ir.* Aztak eta neuŕlak aztertzen zituen erakundeari ondainizen zitzayon zerga. (zerga): *iz.* Berbera, barbera.

aztikeri-txeŕen, (izkutukeri): iz. Aztikerietan art dan gogos edo ixeŕena. (txeŕen): *iz.* Berbera.

aztikeriz. (izkutukeri): *adond.* Aztikerietan ari-izatea.

aztikerizIeo. (izkatukeri): *izond.* Ikus.: Aztiaren.

aztiketa. (iragarpen): *iz.* Aldezko ala aurkako gertapena iragartzen duen ayerua. Aztinanza, aztiaira, aztinkeri, aztiñarze.

aztiketari, (siñiskeri): *izond.* Siñiskertetan ari dana Aztizale.

aztikizun, (izkutukeri): *ŕz.* Iragartzekoa dana.

aztlkuntza. (izkutukeri): *Sr.* Titus.: Aztiago. j: Aztiantza, aztiatze, aztigo, artists, aztintza.

aztin. (joandako): *adond.* Grain nun gutxi izan data. l: Ikus.: Aurtemein.

aztina. (izkutukeri): *iz.* Aspaldian iragartzeko doayak omen zituen emalcume jakituna.

aztinantza. (iragarpen): *iz.* Gertatzekoa dan zerbait on ala txaŕa auŕetik iragartzen donna.

aztinanza. (izkutukeri): *iz.* 1kus.: Aztiketa. {: Aztiaira, aztinkeri, aztiñarze.

aztinatu. (iragazpen): *ad.* Gcrokoa igafi. Ikus.: Aztiatu.

aztinkert. (izkutukeri): *iz.* lkus.: Aztiketa. j: Aztiaira, aztinanza, aztiñarze.

aztintza. (izkutukeri): iz. Ikus.; Aztiago. Aztiantza, aztiatze, aztieta, aztigo, azkikuntza.

aztiñarze. (izkutukeri): *Ir.* Ikus.: Aztiketa. j: Aztiaira, aztinanza, aztinkert.

aztisa. (izkutukeri): *iz.* Iragartzen ari dan ernakumea.

aztitu. (izkulukeri): *ad.* Iragaztzen ari-izan.

aztitza. (izkutukeri): *iz.* Aztikerietan yardutea.

aztizaiña. (izkutukeri): *iz.* Aztitzeko alumna.

aztizale. (siñiskeri): *izond.* Ikus.; Azliketari.

aztoi. (zugatz): iz. flats.: Attzueta.

aztold. (atz-nai): iz. Ikus.: Az-leku. (azkufi): *iz.* Norbaitek azkuña artu duen tokia.

aztondalceta. (azterkuntza): iz. Bilakuntzak egitea. Ems.: Aztondatu.

aztondatu. (azterkuntza): *ad.* **Biiakuntzak** egin. Ikus.: Aztondaketa.

aztontzi, (oyal): *iz.* ŕlokctaren azpiak jartzen diran oyalak. (iragaztura): Berbera.

aztopatn. (tanks): *ad.* Ustekabean zerbaiten aurka jo.

aztopo. (tanka): iz. lkus.: Oztopo. Aztapo, aztapu.

aztoputz. (aŕandikeri): *frond.* Ezertarako ez izan eta afandlkeriz aŕo ari dana.

aztor-cite. (aztore): *iz.* Aztoreak zaintzen diran tokia. Aztore-tegi.

aztor-eiztari. (aztore-eiza); *frond.* Eizarako erabiltzen dan **aztorea.**

aztor-eziketa. (aztore-eiza): *iz.* Eizarako, aztoreak czitzca.:1kus.: Aztore-eiza. l: Mirotz-eize.

aztoraga,i. (asaldura): *ŕzond* **Asaldura** soŕerazten donna.

aztoramendu. (asaidura): *iz.* Asalduraren egipena.

aztoratu. (zirikaldi): *ad.* Biuŕikerirako zirikatu. (asaldura): *ad.* Asalduraz ari-izan. l: Aztoatu.

aztoratzale. (zirikaldi): *izond.* Biuŕikerirako zirikatzen art dana.

aztoratze. (asaldura): *iz.* Asaiduraz ari-izatea.

AZTORE. *iz.* **Eguneko egazti** aŕapakaria; baste egaztiai ta ugaztun txikiai ere eraso egitea die. Eŕaz etxekotzen da ta ten eizarako crabiltzen zan; eiza ori aztor-eizea deitzen zan. Saya. Bcltzinga, estamrnd-an, aztore-belatz, azztore, kabre, kapel-aztore, sapeluts, zai-zuri, zakalatz. // (aztore-ciza), (egazti).

aztore-andi. (aztore): iz. **Aztore** antzekoa clan egazti aundia.]: Aztore-antzeko.

aztore-antzeko. (aztore): *ir.* Ikus.: Aztore-andi.

aztore-belatz. (aztore): iz. Ikus.: **Aztore.**

AZTORE-E1ZA. *iz.* **Aztoreak ezi** ta irakastearen antzea, baste egazliak eizatzen erabiltzeko. Irakssitako **aztoreen** bitartez eizatzea, j; Egatz-eiza, egazteiza, egazti-eizea, egazti-iizi, aztoŕ-eziketa, mirotz-eize. (aztore), (eiza), (kayola), (kiral), (luma), (sotiltasun),

aztore-kapek (kapel): iz. **Adored** jartzen zayen kapel aztzekoa. (aztore): *iz.* **Berbera.**

aztore-tegi, (aztore): iz. Ikus.: Aztor-eile.

aztore-ual. (ede): *iz.* Aztorcen ankak lotzeko erabiltzen dan ugala. (aztore); *iz.* Berbera.

aztore-zain. (aztore): *izond.* **Aztoreak zaintzen** dituena.

aztoredun. (aztore): *izond.* Aztoreak dauzkana.

aztoria. (atzokalde): *iz.* Ikus.: Aztarea.

aztoŕazketa. (azterketa): iz. Tresna baton bidez egiton dan azterketa.

aztortu. (bilakuntza): *ad.* Bilakuntzak egin: I; Aztertu, miahi, mirigin,

aztraka. (aitzurketa): *adoad.* Tkus.: Aztarka.

aztrapa. (liño): iz. Liñoa xaŕantxatzcko oŕazia.

aztrapatu. (txaŕantxa): *ad.* Liñoa otaztu. (liño): *ad.* Berbera.

aztru. (izkutukeri): iz. Ikus.: Aztua. 1: Azturu.

aztrugaitz. (ncuŕibideza): *iz.* Ttzetan edo egipenetan neufibideza izatea. (zoritxaŕ): *iz.* Zorigabeko gertapena.

aztu. (aanzpen): *ad.* Ikus.: Aiztu. Azzta, gogotarik yoan, gogotik galdu.

aztu-aldi, (aanzpen): *iz.* Aanzpenarcn aldia.

aztu-arazi. (aanzpcn): *ad.* Aiztu-eragin. Aztu-erazi.

aztu-arazlc.(aanzpen): *frond.* Aiztu-eragiten duena.

aztu-erazi, (aanzpcn): *ad.* Ikus.: Azta-arazi.

aztu-ezin. (aanzpen): *izond.* Aiztu ezin ditekena. 1: Aztu-eziñeko, aztugaitz.

aztu-eziñeko,(aanzpcn): *frond.* Ikus.: Aztu-ezin. : Aztugaitz.

aztu-eziñik, (aanzpen): *adond.* Aiztu eziñean ari-izatea.

aztu-xamaŕ, (aanzpon): *izond* Ia aiztuta dagoena. j: Aztuxe.

aztua. (izkutukeri): *iz.* Gcrokoa edo izkututa dagoena iragartzen duena. j: Aztru, azturu.

aztuerain. (oikmllza): *ad.* Oiturak aiztu-eragin.

aztugaitz. (aanzpen): *frond.* Ikus.: Aztu-ezin. j: Aztu-eziñeko.

aztugati. (aanzpcn): *izond.* Aiztu ditekena.

aztuka. (zalantza): *adond.* Aztaka-aztaka ari-izatea, j: lkus.: Aztaka-aztaka.

aztuka-ibili. (ibilora): *ad.* Ikus.: Aztaka-aztaka, ; Aztamuka. (zalantza): *ad.* Berbera.

aztukeria. (izkutuketi): *iz.* Aztikerizko egipena.

aztukof, (aanzpen): *izond.* Eŕaz aiztutzen zayona. j: Aztuoŕ.

aztul, (atsatdi): *iz.* Ikus.: Eztul.

aztun. (azteri): *frond.* Azteria daukana. (azta): *izond.* Azta duena.

aztun-indaf. (azta): *iz.* Luŕeko erdiruntz erakartzearen indaŕa. j: Ikus.: Eŕakaŕ-indaŕ, beraturdaŕa, erorindaŕ,

aztun-izan. (azta): *ad.* Azta izan edo euki. Ikus.; Aztatu.

aztunagotu. (azta): *ad.* Aztunago egin.

aztunbide. (azta): *iz.* Ikus:'Azta.

aztundu. (azta): *ad.* Azta

aztunga. (abetxu): *iz. ikus.:* Eltsutsa.

aztnnpa. (joko): *iz.* Alunpez egindako jostailua.

aztuntasun. (zama): *iz.* Burma edo urdailean oartzen dan zarne. (emaltze): *iz.* Titus.: Aurbide, laŕi, izoŕaldi, sabelaldi, sabel-katigu. (azta): f *iz.* Bera-naya. j: Erakarpen orokaiarcn agerpena.Luŕ'aren baŕu-erdiruntz gorputzak bultzatzen dituena. j: Aztungoa, aztunkortasun.

aztuntza. (azta): *iz.* Lufeko erdiruntz dagoen erakarpena.

aztura. (ayuŕi): *iz.* ikus.: Ayufi. lzkuna. (oikuutza): *iz. ikus.:* Oikuntza. Oitura, aztur, maiña. (azkura): jl *iz.* lkus.: Azkura. (atun): jj *iz. Ikus.;* Atun. j: Guartikasi. (scn): jj iz. ikus.: Sen. j: Suma, soma.

aztura-bide. (oikuntza): *iz.* Oikuntzaren bidea. (atun): *iz.* Giza-ezagupenen oñaŕilzat atuna artzen duen goi-yakintzazkoirakaspena.

aztura-ezaugafiak. (ayuŕi): iz. Ayufizko zantzuak.

azturantzean. (gerokotasun): *adnnd.* Oso gerokotasnnean.

azturatsu. (atun): *frond.* Atunez ari dana.

azturatu. (oikuntza): *ad.* Oikuntzaz art-izan. (zirikaidi): *ad.* Ikus.; Zirikatu. Izaatu.

azturuz. (atun): *adond.* Atunez ari-izatca. (arau): *adond.* Aram ari-izatea.

azturazku. (atun): *izond.* Atunez ari dana. (oikuntza): *izond.* Oikuntzaz ari dana. (arau): lj *izond.* Aram ari dana.

aztuf. (artazi): *fz.* Artazi aundia.

azturu. (kutun): *iz.* Ikus.: Kuban. j: Asturuak, kutun-izunak. (izkutukeri): *iz.* lkus.: Aztua. j: Aztru.

azturugaitz. (mutiridura): *izond.* Mutiria dana.

azturumendu. (izkutukeri): *iz.* Bizi-indafen galtzea.

aztutze. (aanzpen): iz. Ikus.: Aanzpen. Uzkunde.

aztutzeka. (aanzpen): *adond.* Aizta gabe.

aztuxe. (aanzpen): *izond. Tkns.:* Aztu-xamaŕ.

aztzaile, (azkuŕi): *frond.* Azlcufia afcrazten duena. Aztzale, az,-zaiie.

aztuf. (sasi): *iz.* Ikus.: Sasi.

azubil. (igali): *iz.* Arnari baton muxikiña. {; Kuzkuŕ, kuxknta.

azukara. (gozagaŕi): *iz.* Ikus.: Gozagafi. Azukre.

azukarontzl. (gozagafi): *iz.* Gozagafia eukitzeko onizia. j: Azukre-ontzi. (ontzi): iz. Berbera.

azukeŕezau. (gozagafi): *iz.* Zirotaz eta zuringoaz egiten dan ofe legof eta apotza, ura gozatzeko erabiltzen dana. Azukrezau.

azukralari. (gozagaŕi); *izond.* Gozagaŕia saltzeu duena.

azuuratu. (gozagaŕi); *ad.* Zerbait gozagaŕiz gozatu. j: Azuketu, azukreztatu, azukreztn.

azukre. (gozagaŕi): *iz.* Ikus.: Gozagafi. Azukara.

azukre-aldl. (gozagafi): *ft.* GozagafI-seekaren biltzea. j: Azukre-aro.

azukre-antza. (gozagaŕi): iz. Gozagafiaren antzekoa dana. j: Azukre-antzcko.

azukre-antzeko. (gozagafi): *iz.* Boss.: Azukre-antza.

azukre-arbi. (landare): iz. Tkus."Udarbi.

azukre-aro. (gozagafi): *iz.* Tkus.: Azukre-aldi.

azukre-gernu. (gozagaŕi): *ft.* Gozagaŕia daukan gamma. j: Azukre-pixa.

azukre-igara. (gozagaŕi): *iz.* Gozagafia atcratzcko eyera.

azukre-jarlo. (gozagafi): *iz.* Gozagafiaren iñostea.

azukre-koxlcof. (gozagafi): *iz.* Gozagaflz egindako mokoŕa. j: Azukre-tontoŕ.

azukre-lapa. (gozagafi): iz. Gozagaflaren leyartzetik geratzen dan koudafa, ubil Lodi ta afe-margoa duena to oso gozoa dam. I: Azukre-ondaŕ, azukre-uzkin.

azukre-neurbide. (gnzagaŕi): *iz.* Ubil batek daukan gzagaŕia jakiteko edo neurtzeko egikera. (neuŕi): *iz.* Berbera.

azukre-neurkin. (gozagaŕi): *iz.* Ubil batek daukan gozagafia neurtzeko lanabesa. (need): *iz.* Berbera.

azukre-ogi. (ogi): *iz.* Gozagaŕi-ogia. (gozagaŕi): *iz.* Berbera.

azukre-ala. (gozagaŕi); iz. ikus.: Azukregintza.

azukre-ondaŕ. (gozagaŕi): *iz.* ikus.: Azukre-lapa I: Azukre-uzkin.

azukre-ontzi. (gozagaŕi): *iz.* flats.: Azukarontzi. (ontzi): *iz.* Berbera.

azukre-apil. (gozagaŕi): iz, Gozagafiz egindako opila. (opil): iz. Berbera.

azukre-pixa. (gozagaŕI): iz. Ikus.: Azukre-gernu.

azukre-seska. (seska): iz. Gozagaŕia ematen duen seska, (gozagaŕi): *iz.* Berbera.

azukre-seskadi, (seska); iz. Gozagaŕi-seskaen multzoa.

azukre-tontof, (gozagaŕi): *iz.* lkus.: Azukre-koxkoŕ.

azukre-nr, (or): iz. Gozagaña daukan ura. (gozagafi): *iz.* Berbera.

azukre-uzkin. (gozagati): *iz.* Ilcus.: Azukre-lapa. E: Azukre-andaŕ.

azukredun. (gozagaŕi): (coed. Gozagafia daukana, j: Azukretsu.

azukregañ. (gozagaŕi): *izond.* Gozagafia sofetazi dezekena.

azukregiie. (gozagaŕi): *izond.* Gozagafia egiten duena.

azukregintza. (gozagaŕi): *iz.* Gozagafra egiten dean ola. I: Azukre-ola.

azukretegi. (gozagaŕi): *iz.* Gozagafia dagoen tokia.

azukretsu. (gozagaŕi): *izond.* Ikus.: Azukredun.

azukretu. (gozagaŕi): *ad.* lkus.: Azukratu. I; Azukreztatu, azukreztu.

azukrezko. (gozagaŕi): *izond.* Gozagafiz egiña dagoena.

azukreztatu. (gozagaŕi): *ad.* Ikas.: Azukatu, I: Azukretu, azukreztu.

azukreztu. (gozagaŕi): *ad.* Gozagaŕz gozatu. j: Ikus.: Azukratu. j: Azukratu, azukreztatu.

azul, (maiztasun): iz. Ilcus.: Maiztasun. Narotasun, saŕiera.

tzulo. (zeŕi): iz. Zefia astantzeko erabiltzen dan itza.

azun. (ernaltze): (wed. Kuma egiteko dagoen aberea. I: Azundua. (landare): *iz.* Ikus,; Atsun. Axuu, asun.

azun ori. (landarea): *iz.* Basoko landarea, oŕi zabalak eta lore oriak dauzkana; ezea da.

azun auri. (landare): *iz.* Atsun antzekoa dana; bare loreak zuri ta politak dim; esietan eta bideetan irteten da ta ikutuaŕen ez du miñik egiten.

azun-ura, (edari): iz. Atsunak or beroan jaŕita, ateratzeu dan ubila.

cannot. (landare): iz. Ma dan atsuna cdo azun.

azunborta. (landare): *iz.* Basoko landare lerdena, aeon zuriaren antzekoa dana; bete oŕiak aundi ta ezeak dira; ta here loreak gofixka-margoa dute.

azundi. (landare): iz. Atsunen multzoa.

azundu. (ernaltze): *ad.* Abereemea kuma izateko jaŕi, ; Azuntu.

azundua. (ernaltze): *izond.* Ikus.: Azun.

azuntxu. (landare): *iz.* Eats.; Aarnenda-belaŕ. : Asuntxu, asuntzu.

azuntz. (landare): *iz.* Baratzetan landatzen dan landare zerbakaria; bare afiak jangaŕiak dire. !: Ikus.: Azuntza.

azuntza. (landare): *iz.* Zerbakaria dan landarea, (: Atsunak ugati dagozen tokia. Azuntz.

azuittcu. (landare): *iz.* Ikus.; Aamenda-belaŕ. j: Asuntxu, azuntxu, azuntzio, azunzo.

azurduitsu. (erloketa): iz. Erloketan lenengo zenbakia.

azurdun. (ezuf): *(wad.* Ikus.: Azurtsu.

azuri. (zapi): iz. Auŕ-oyalak,: Ikus.: Auŕoyal. (ardi): ŕa. Ikus.: Axuri.

azurki. (ezuŕ): *iz.* Ezuf-puska.

azurkin. (aitzurketa): iz. Aitzurketan ari-izatearen egipena,

azurlari. (yarein-yardunbideak): *izond.* Giza-sofiaren makestasunak zuzentzen dituena.

azuf. (ezuŕ): iz. ikus.: Ezuf, ; Zaki. (soin): iz. Ikus.: Aspil-ezuŕ.

azuf-anditu. (txoskoŕ): *iz,* Ezuf baleen cgiten dan txoskofa.

azuf-baltz. (ezuf): *iz.* Arbuyozkoa dan

azuf-batiak asi. (ernaltze): *ad.* Aurbidean asi. j: Acid beŕi izan.

azufeatu. (akaŕ): *ad.* Ikns.: Akartu.

azufia. (zigor): iz. Zerbait egiteagatik etnaudako zigofa. I: Azuŕialdi.

azuflaidi. (zigot): iz. Ikus.: Azuŕin.

azufratu. (zemakuntza): *ad.* Ikus,; Zetnatu. (zigoŕ): ad. &us.: Zigortu. (ur): *ad.* Uraz btai-blai egin.

azuñatzaile. (zigot): *izond.* Zigortzen duena, (akaŕ): *izond.* Akaf-egiten duena.

anti lick. (eent); iz. Sonatikjaulkitzen dirak sent legoŕak.

azufindu. (ezuf): ad. Azuŕak kendu.

azuf-mazuf. (azkuŕi): *iz.* Janari baten kondarra. (kondaŕ): iz. Berbera.

azuf-min. (mingaztasun): *iz.* Sagardoaren mingatea.

azuŕobi. (giltzape): iz. Aspaldian bizi guzirako zigoŕa artzen zutenak sattzen zituzten leotza. (7) (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Azurtegi. Azuŕ-toki.

azuŕotz. (gorpu); iz. Ikus.: Gorpu. Ilotz.

azuf-toki. (ezut): iz. ikus.; Azurtegi. I: Azuŕobi.

azuŕun. (landare): *iz.* Ikus.: Ezkai. Ezkai-belaŕ, ezki.

nzufustn. (ezuŕ): *ad.* Ezuŕutscan geratu.

azufuts. (ezuŕ): *iz. Ikus.:* Ezututs. I: Ezurts.

azurtasun. (oin): *iz.* Ikus.: Bituŕ. I: Butuŕ, azurtuin.

azurtegi. (ezuŕ): *iz.* lien ezuŕak metatzen diran tokia. I: Azuf-toki, azufobi. (buru): *iz.* ikus.: Garezurtegi.

azurtsu. (czut): *frond.* Ezufak dauzkana. Azurdun.

azurtu. (czuŕ): *ad.* h aute egin edo biurtu.

azurtuin. (oin): iz. Oiiiarcn goiko zatia. ^: 1kus.: Biŕuŕ, butuŕ, azurasun.

azutasun. (uzutasun): iz. Ikus.: Uzutasun. I: Ankertasun, izutasun, oiltasun.

azutsu. (aza): *iz.* Itxura ona ez duen aza.

azuzki. (kondaŕ): iz. Ikus.: Fondaf. I; Azuzkin.

azurkin. (kondaŕ): iz. Ikus.: Kondaŕ, I: Azuzki, izendru.

azuzkul. (azazkal): iz. Atzen azazkala. I: Ikus.: Azazlcal.

azuzknle. (azazkal): iz. Abereen azazkala. j: Azuzkulu, apatx, apatz, azuzkuli.

azuzlculu. (azazkab): *iz.* Ikus.: Azuzkule. I: Apatx, apatz, azuzku€i, autzkulu.

B

b. (iaid): *iz.* Abedcaren bigaŕen izkia, Batzuetan u gediñaren ordez ipintzen da, e.b.: gau + on gabon. *II* Eliztian, auŕizki bezela, aditz-jokoan eta irugaŕen notiñen norekiko izenordeetan agertzen da. Lenengoan, agintzeran bakatik eta jasalea bezela: bego, betoz, ben. Bigaŕenetau "-er-" sendotzeko crdizkiaren aufetik jartzen da: berm, berori, bera, berok, berak. *11* Ba-dirudi, Ian edo izan zan hi irugaŕen notiñaren lzenorde batetik geratzen dana dala, bcste notiñen izenordeakaz erkatzean: ni, i, bi.

ha. (izki): *lok.* "Buda¨ lokafitzaren laburpena. I: Aditzondo bezela, "bai" aditzondoaren laburpena. II Oyn-itz bezela ere erabiltzen da, siñis-gogortasuna adierazteko.

ha-akust, (iloldura): *ad.* "Ba-dalcust" aditzaren laburpena.

ba-al, (aomen): *ad.* Bai al-izan.

ba-antzut. (ikoldura): *ad.* "Ba-dantzut" adilzeraren laburpena.

ba-edo. (egiantz): *adond.* Egianztasunez egotea. Ez-edo, edo.

ba-et. (aomen): *adond.* Ba-omen. : Ez-ei.

ba-ete. (zalantza): *adond.* Zalantza-asmoa adierazteko. I: lkus.: Etc. I: Ote, ^: Ez-ete.

ba-omen. (aomen): *adond.* Bayetz diñote.

ba-yagok obarik. (obekuntza): *adond,* Ba-dago obea dan zerbait; (iŕi-miŕiz esaten da.

baabues. (etorbide): *iz.* Basabum'n (z.) jayo dana,

baakatu. (artza): *ad.* Zetahearen bidez zaitik iriña bereiztea. Berdin, autsaz biurturik baste gayak erabili ezkero.

baaketa. (artza); iz. Kurkuru batean tinkoturik zulotxoak dituen nab edo baste gayezko zerbaiteaz egindako ianabesa, baetzeko erabiltzen dana. |: Baetze-egipena,

baakin. (kondaŕ): *iz. Gun* edo beste blyak baean garbitzen diranean geratzen dan kondaŕa edo ondakifia. (aragi): /a, Aragiaren uriña, (urin): Ej iz, Berbera.

baalant. (iseka): *izond.* Jostagaŕi; iseka edo josteta adierazten duena.

(mintzoera): *izond.* Asko ta zentzunik gabe mintzatzen dana; zurtasunik gabe ari dana.

bald. (masail-ezuŕ): *iz.* Beko mate€-ezuŕa; "barala" itzaren laburpena.

baanlala. (ikoldura); *iz,* Otsail; "barantala¨ itzaren laburpena. (ii): *iz.* Berbera, berbera,

baaro. (artza): *ad.* Zetabea inguratzen duen estuna.

baart. (gau): *adond.* Atzoko gaba.

baaska. (notin); *iz.* Notin zakaŕa. (zakartasun): *iz.* Berbera. (aŕandikeri): *izond.* Aŕokeriz edu afandikeriz ari dana.

haaskaki, (gogaldieza): *adond.* Gogoetaturik izan gabe ari-izatca.

baaskatu. (mintzoera): ad. Asko ta zentzunik gabe itzegin. (itzurpide): *ad.* ingurukeriz ari-izan, (naspil): II *ad.* Gauzak alkaŕekiko naaskatu.

basst. (zakartasun): *izond.* Zakaŕ, zarpail ta azi-gabe dana. j: Baunte, baldaŕ.

haategi, (artza): iz. Baakatzen edo baetzen dan tokia.

haato. (esne); *ad,* Axuriai edaski-erazi. (artza): *ad.* Zetahearen bidez zaitik iriña bereiztea. I: Baetu, irailki.

baatzaile. (artza): *izond.* Baakatzcn edo baetzen ari dana.

baatzatu. (artza): *ad.* Zetabeaz za€tik iriña bereiztea.

baatze-krexua, (landare): *iz.* Miña dan beŕna; landare gurutzkaria.

baatzekaliia, (landare): *iz.* Landare lekaduna; bare igaliak bii zapalduta batzuk dauzka, ta bii oyek, ur gaziaz berates ondoren, jan ditezke.

baaz-banok. (izketa): *oya.* Mutikoen artean egindako eskatima batean, garaile ta garditua izan danaren arlean izaten clan alkaŕ-izketa; onela: "Baaz garaitua? - Ba-nok¨; onen laburpena.

baazale. (gelditze): *izond.* Gcratzen edo gelditzen dana.

baaztatu. (artza): *ad.* Zetabeaz zaitik iriña bereiztea.

bab-abeltxo, (zomoŕo): iz. Babaetan bizi dan kotsoa. 1: Babulitxa, burburio, baba-zoŕi,

bab-efi. (lekazi): iz. Baba-landareak dagozen tokia, lurkia.

baba. (lekazi); iz, Belarkara ta lelcaziduna dan landarea; here Igaliak bost edo set miñak dauzka, ta oyek jan ditezke. I: Landare onen igali ta miña. *11* Baba-muetak: II "Mando-baba¨ edo "babazabal¨; abereari jateko ematen zayen baba aundia. // "Baba txiki", "baba miar¨, "baba baltz¨ edo "baba xe¨; baba txikia, baba beltza. /1"Bake-baba¨; berandu eltzen dan baba. II "Goiz-baba¨, "baba zuri¨ edo "ortu-baba¨; goiz eltzen dan baba. Ii "Otso-baba¨; basoko baba. I/ "Baba-zorro¨; berezia dan baba, auŕekoaren antzeko edo dana. (utzaldi): *iz,* Abeltxeek dagiten gorotz biribila. (maskulu): I) iz. Laŕuan egiten dan maskulua. I: Tzorzirin. (habaŕun): II iz. Babaŕunaren igaliak daukkn miña; baltz, zuri ala gotta izaten dana. (baŕabil): Buztan-moko,

baba-ate. (lekazi): *la.* Baba-meta.

baba-azal. (lekazi): iz. Babak edo babafunak duten azala.

baba-bait, (landare): *iz,* Orma-bedaŕa; zauriak sendatzeko ta ertsigaŕi bezela erabiltzen dana.

baba-eltzeko. (azkuŕi): tz. Bahakaz edo babaŕunakaz, urdai ta odolosteaz egiten dan eltzekaria.

baba-koko, (zomoŕo); *iz,* Garaua ondatzen duen kotsoa.

baba-lain. (maskulu): *iz, Laŕuan* egiten dan maskulua.

baba-lafntsu, (maskulu): izond. Bere lafnan maskuluak dituena.

baba-lafatu, (laŕu): *ad,* Eskuen €n/can babak edo maskuŕak egin.

baba-leiko. (salda): *iz,* Babakaz edo babafuuakaz, urdai ta odolosteaz egiten dan eltzekaria.

baba-leka. (utzaldi): *Iz.* Abeltxeek dagiten gorotz biribila. (lekazi); *iz.* Landare lekazidunen igalia ta onen azala. I: Babaŕuna,

baba-lore. (lore): *la.* Baba-landarearen loren, (lekazi); iz, Berbera. (xalotasun): ^j *izond.* Adin gulxikoa dana; enemela, xaloegia dana, babalora.

baba-malkaŕ, (zurtoin): **iz.** Baba-landarearen zurtaña.

baba-mulo. (lekazi): *iz.* Igalla kendu ondoren geratzen dan baba-landarea.

baba-nabaŕ. (babaŕan): *iz.* Ikus: Babafun. I: Babeŕun, itaf. (lekazi); *iz.* Babaŕun. I: Indiaba.

baba-ondo. (landare): *iz.* Baba-landarea.

baba-sail. (lekazi): *iz.* Baba-landareak dauzkan lurkia.

baba-txinkef. (lekazi): *iz.* Baba txikia.

baba-txiof. (lekazi); *iz,* Baba txikia, baba bellza.

baba-see. (lekazi): *iz.* Irintsua dan baba,

baba-zizkof (baba-xixkof). (kaskabaŕ): *iz.* Odeyetatik jausten dan or izoztua, aundiago edo txikiagoa dan bikof egiña. j: Babaziztof.

babada. (intz): iz. Intzaren beste izena. (ezetasun): *iz.* Gau-giroan, izaŕetan, eguan oartzen dan ezetasuna.

babadi. (lekazi): *iz.* Babak ugari dauzkan lurkia.

babagile. (sendagaikintza): *izond.* La-ban maskuluak ateratzen dituen gaya edo sendagaya.

babagnne. (lekazi): *iz.* Babak dagozen tokia.

babail. (il): *iz.* Garagaŕila, bagila.

babalca. (utzaldi): *iz.* Abeltxeek dagiten gorotz biribila.

babakari. (ayeŕ): *izond.* Babak laketetsi oi dituena. (lekazi): *frond.* Berbera.

babairoi, (ayeŕ); *frond.* Babak lakesten dituena. (lekazi): *izond.* Berbera.

babalaŕutu. (maskulu): *ad.* Lafuan maskuluak egin.

babalasto. (nagi): *frond.* Arlote, alpefa dana. I: Mutil aundikote, kirten. (zurtoin): *iz.* Baba-landarearen zurtoña. (lekazi): fi iz. Berbera.

babalastotzaŕ, (gogo-landueza): *frond.* Astotzaf, kirtenko.

babalaut. (mintzocra): *ŕzond.* Asko *ta* zentzurik gabe mintzatzen dana.

babanafu. (maskulu): *iz.* Nafuan egiten dan maskulua.

babanndo. (tekazi): *iz.* Baba-landarca.

babafaso. (egazti): *iz.* Itxas-bela, afautzarako murgiltzen dana.

BABA1;iUN. iz. Urteko belaf-Iaudarea, lekaziduna, zapaldutako lekaetan igalia dakafela; leka bakoitzean giltzufin itxurazko miii batzuk ematen. Landare onen igalia. E: Landare onen miña. j: Gailegu-baba, baba-nabaf, babeŕuma, babeŕun, benabaŕa, kirkila, babuŕun, ilaŕ, ilaŕ-leka, indaba, indidaf, indiraf, indi-baba, intxaba, leiko, mai-ilaŕ, maikol, mailaŕ, nafailaŕ, maid, panzilar, poixa, abu, ilartze, indiaba, xuduarima. II (landare), (lekazi) (lekazi): *iz.* Berbera,

babartc. (lekazi): *iz.* Babak dagozen tokia; babaen arteko tokia.

babateka. (lekazi): iz. Landare lekazidunen igalia ta onen azala.

babatsu. (lekazi); *frond,* Babak edo baba-landareak asko dauzkana. (Ida): *izond,* Maskuŕak asko dituena. (gogortasun): f *frond.* Lafuan babak edo gogortasuua dauzkana.

babatu. (gogortasun): *ad.* **Esku** edo often lafuan gogortasunak egin. (Wu): *ad.* Eskuak maskafez betetzea.

babau. (mamu): *iz.* Idurizko mamua, aufak izutzeko aipatu oi dana.

babaxixkof. (kaskabar): *iz.* Oso txikia dan txingoŕa.

babazale. (lekazi): *izond.* Babakjateko gogo bizia duena. (nagi): *bond.* Arlote, alpefa dana.

babazango. (lekazi): *iz.* Baba-landarearen zurtoña.

babazanko. (lekazi): *Jr.* Baba-landarearen zurtoña.

babazao. (mintzoera): *frond,* Asko ta zentzurik gabe itzegiten duena.

babazeza. (kaskabaŕ): *iz.* Oso txikia dan txingoŕa.

babazoro. (lekazi): ŕz. Baba-mota bat.

babazofr. (zomofo): *iz.* Babaetan bizi dan kotsoa. : Bab-abellxo, babulitxa, babeltxo, burburio, xamufoa.

babazofo. (lekazi): *iz.* Zofo bete baba. (izen): izond. Arabaiaren izen-goitia. (xalotason): II *frond.* Memela, xaloegia dana. (nabarmentasun): *frond.* Zarpail, zakafa dana.

babazuri. (lekazi): *iz.* Baba curia, babafun curia.

babazuza. (kaskabaŕa): *iz.* Odeyetatik jausten dan txingoŕ lodia, ; Abazuza.

babeke. (azta): *iz.* Eŕoma-aztakiña.

babeltxo. (zomoŕo); ŕz, Babaetan bizi dan kotsoa. I: Baba-zofi, bab-abeltxo, babulitxa, burburio.

BABES. *iz.* Lagundu, ongi-egin, maldatzearen egipen eta ondorioa. I: Altzope, altzutasun, egabe, ardurape, eskumape, geriza, gordegafi, keriza, kerizu, jaufpe, magalpe, magal, agape, itzalpe, magalpe, pabes, pabez, pabeza, paubes, zaidi, zaipe, zantza, itzalgi. (estalpen): *iz.* Gorde-lekua. Gomendio. (otaf): jj *iz.* Saski Ian ta zabala. (babespide): *iz,* Maldatzeko egokia dana. (baralda): (I iz. Zubietan, zurubietan eta abaf, ec erortzeko egiten dan orma edo baralda. (aize): I) *iz.* Aizetik gordetzeko told egokia. /1 (atozpen), (auŕetasun), (biribilkapen), (bitartekotasun), (eskiertasun), (eskuarte), (gurasordetasun), (iraun-azte), (kalte-gabetasun), (onegipen), (praka), (utgazpen), (ustutx), (yareikuntza), (zaingo), (zaintza)

babes-anal. (babes): *iz.* Zerbait babestekoa dan estalkia.

babes-emaile. (babes): *iz.* Babesten duena.

babes-efi. (babes): *iz.* Baste eft edo lateŕiren agintaritza pean dagoen **attn.**

babes-etxe. (babes): *iz.* Txiro ta bidetariak abetaldu ta aterpetzeko gerturik dagoen etxe edo tokia.

babes-eusle. (ikurdi): ir. Mazmaŕoari eusten dioten **gizon** edo gotzonen inidia.

babes-gabetasun. (babes): *iz.* Babes Edo zurkaitzik gabe dagoenaren tasuns.

babes-gabetu. (babes): *ad.* Norbait edo zerbait babesik gabe ulzi edo eukitzea.

babes-gabezia. (babes): iz. Norbait edo zerbait babesik gabe utzi edo eukitzearen egipen eta ondorioa.

babes-gune. (babes): *tr.* Bahesdun edo afesiduna dan tokia. I: Babestuta dagoena.

babes-ini. (babes): iz, Babespidetuta dagoen uria.

babes-izkilu. (babes): *iz.* Zaindu edo custekoa dan izkilua. (izkilu): *iz.* Berbera.

babes-lan. (babes): *iz.* Babestu ta estalpetzekoa dan yardun-bidea.

babes-lain. (babes): iz. Lafuzko babeskiña.

babes-leku. (babes): iz. Lagundu, babestu edo estalpetzekoa dan **etxe** edo lekua.

babes-lefo. (babes): *iz,* **Guda** batean aide bakoitzaren egoitza babesteko egiten diran babespideen lefna,

babes-zale. (babes): *frond.* Babeskoi.

babesatanda. (babes): *iz.* Am txaŕetik babestuta dagoen **lekua.**

babesdun. (babes): *frond.* Babespetuta dagoena.

babesdura. (babes): *iz.* Notin edo gauza bat, aufetik, **kalte** edo galbide batetik babestu edo azkatzearen egipen eta ondorioa.

babeseratu. (babes): *ad.* Norbaiten babesean here burua jaŕi. (zurkaitz): *ad.* Babes bila, gauza bat beste baten pean edo alboan ipiñi.

babesgai. (babes): *is.* Zerbait edo norbait lagundu, babestu edo estalpetzearen egipen eta ondorioa.

bahosgailu. (babes): is. Zerbaiten habespe ta eskiertasuna tinkatzen diran zerkia.

babesgaitz. (babes): hand. Zaindu edo babestu ezin ditekena,

babesgafi. (babes): L. Babespe edo estalpca izateko izateu edo egiten dan arms edo esia. ; Babes ditekena.: Babespegaŕi.

babesgintza. (babes): is. Norbait edo zerbait lagundu, babestu edo esŕalpetzea.

babesgo. (babes): *is.* Bests ell edo lateŕiren agintaritza pean cgotea.

babeslci. (babes): *is.* Lagundu, babestu edo estalpetzekoa dana. : Orma, muŕua. (ikurdi): *is.* Mazmaŕoa. (argi-auŕe): II iz. Ke-bidezko gordegailua. (ate): (iz. Ate-ordea, size-geriza.

babeskin. (babes): iz. Adargo, mazmaŕoa.

babeskoi. (babes): *izond* Lagundu, babestu edo estalpetzearen aldekoa dana. Eŕialde baten nekazaritza ta lankuutza zaindu ta babesteko, erbestetik el ditezkcn etekiñai zergak jartzea beaŕezkoa dalakoan dagoena.

babeskuntza. (babes): iz. Lagundu, babestu edo estalpetzearen cgipen eta ondorioa.

babesle. (babes): *izond.* Lagundu, babestu edo estalpctzen duena.

babesnai. (babes): /sand. Babeskoi.

babespe. (babes): is. Laguntasun, itzalpe, zaiupe, aterpe, gorku, iesleku. I: Babestekoa dan orma edo esia. (atospen): *iz.* Norbaiten gerizapenean eskiertasuna bitatzea edo gozatzea. (zaintza): II iz. Gauza batean jartzcn dan babes, zalntza, edo eskiertasuna.

babespen. (babes): is. Lagundu, babestu edo estalpetzearen egipeu.eta ondorioa.

babesperatu. (babes): *ad.* Notin edo gauza bat gaitzufe batetik babesteko, edonora ondoratzea.

babespetu. (babes): *ad.* Gayezko naiz gogozko babespen bateaz ustiatu, I: Zaindu, estalpetu, yagon. I; Babeskiz edo mazmaŕoz aspaldian egiteu zan babesa. : Itzalpetu.

BABESPIDE. *is.* Eli bat naiz edozein lelcua indartzeko egiten clan bum cdo lanen moizoa. j: Azkaŕ-leku, jaurc, jaure-babes, moro, zaindoid. *11* (doŕe), (guda), (ikurdi), (inguratze), (iri), (izkilu), (orma), (zaingo)

babestolci. (babes): *iz.* Lagundu, babestu edo estalpetzekoa dan etxe edo tokia.

babesta. (babes): *ad.* Eŕi edo told bat indartsua egitea, arerioen erasoaldiari buru-egin al-izateko. j: Babeskiz edo mazmaŕoz gorde. Babespetu, jauŕi, itzalpetu (salutes): *ad.* Norbait edo zerbait zaindu, estalpetu, magalpetu, egapetu, gerizatu. Jaubetu, magaleratu, magalperatu, maldapetu, maldatu. (estaldura): 1] *ad.* Gauss baten iraitza baste bateaz estaltzea, iraun-erazteko.

babestzaile. (babes): *izond.* Lagundu, babestu edo estalpetzen duena,

babi. (ikuzkcta): *ad.* Ikuzi (auŕen itza).

babi-egin. (zemakuntza): *ad.* Noribait lcaltea egiteko xedea adierazi. 1: Zerbait egiteko asmoa agertu,

babia. (arte): iz. Areitzaren ezkuŕa.

babiaka. (kordokadura); *iz.* Bere orekatik aidentzean, naiz hatera naiz beaters, gorpatz batek dagien kordokaldia.

babil. (argi-muki): iz. Arkai edo zuziaren erdian dagoen mukia. (arte): *is.* Ezkuŕa.

babil-zirta. (pinda0: is. Argi baten babiitik jauzi dagien pindafa.

habilatu. (argi-muki): *ad.* Arkayak piztutzeko, bercn mukia gertutzea.

habilun. (etxegain): is. Lau isurietara egiña dagoen etxegaña.

babitu. (ikuzketa): *ad.* Auŕen aoan ikuzi. Babi[u. II Garbitu itzaren aldaketa dirudi. auŕek egindakoa.

babo. (ergekasun): *izond.* Jakin al edo beat' zuena ez dakiena. [: Adin gutxikoa dana.

baboin. (ospa): *is.* Andi-mandikeri, itxurazko ospa, aŕandi iduriduna.

babel. (isladura): *iz.* Ikus.: Isladura, I: Goma,

babas. (landare): *iz.* frusta gotta, j: Baux, faraxa, lefu. j; Babox.

babatu. (anpadura): *ad.* Belarkiak (arbiak, lusagafak) anpatzca.

babu. (manna): *is.* Idurizko mamua, auŕak izutzeko aipatu oi dana.

babulitxa. (zomoio): *iz.* Babactan bizi clan katsoa. I: Bab-abeltxo, burburio, baba-zoŕi, mamoxo.

bada. (lokaŕitz); *bk.* Esalcun batzuetan baldintzezko zentzua du, ta besteetan jaŕai edo ondorearena. (aditz): *ad.* Baldintza-zentzua: ba- + da. j: Bayetz-zentzua: ba-da,

bada be. (elczti): *loin.* Edozein eraz.

bada ere. (elizti); loin. Aŕen, naiz + aditza.

bada-ezbada. (elisli): adond. Ozta-ozta, doi-doya, ia-ia, ia ez. I: Zer gerla ere, bear bada err. (zalantza): *iz.* Enura, zalantza,czbai.

bada-ezbadako. (zalantza): *izond.* Ezbaiko, zalantzazko, enurako; eskier eziana.

bada-ezpada. (elizti): *adond.* Beaŕ bada ere, zerjazo ere.

bada-ezpadako. (altasun): *izond.* Edozein gertakariak aids dezakena. (zalantza): *izond.* Ezbaiko, cnurako; eskier eztagoena. (igaraipen): f *'sand.* Eŕaz igaro ditekena. (susmo): j *izand.* Susmoa izateko karia ematen duena. (eztabaida): (*izond.* Eztabaidakatu ditekena.

bada-ezpadan. (gertuera): *adond.* Zerbait gertatuko ote dan. j: Auŕetik arduraz begilatzean.

bada-tezpada. (clizti): *lok.* Izan ala ez izan; edozein eraz; alit beaks.

badamin. (salmi): *iz.* Gaitz-agerkaria, soueko berotasuna geitzean erakusten dana. (gibcl): *is.* Barearen antnra.

badana. (garizuma): *iz.* Garizuma'ko bigaŕcn astea. // lkusi: ana.

badare. (gaŕantzi): *adond* Berarizko, bcreziki. (ustekabe): *oyn.* Badarel. Zcrbait gogaratzen danean egiten den oyutza. j: Badere.

badarlak. (eragozpen): *adond.* Ala ere, alaz ere, alarik ere, ala ta guztiz be. I: Bedariak.

badarik. (astanpen): *ad.* Beintzat, bederen, bederik.

badarik ere. (eragozpen): *adond.* Ala ere, alas crc, alai* ere, ala ta guztiz be:

badaska. (saieskuntza): *ŕzmrd.* .laŕaitu beat' dan bidetik ater'a edo alderazita dagoena.

badatabal. (ustekabe): *oyu.* Zerbait gogoratzen daucan cdo brute zia dala kari, egiten dan oyutza.

badatezpadako. (bear'): *izand.* Izan edo gertatu be g dana, ezinbcsteko. (eginbide): *izond.* Eginbeaŕez egiten edo betetzeu dana.

badaur. (aragi-uzte): is. Janez edo edanez, zerbait edo zcaro, gabetzearen egipena. Bader.

badezpadalcoan. (zalantza): *adond.* Zalantzau, enuraz, ezpayan.

badia. (iz-adaŕ): *iz.* Itxasoutziak babesean egoteko egokia izan diteken itxasartea.

badil. (argi-muki): *iz.* Babil.

badoi. (soingain): *iz.* Lekaimeen burna estaltzeko erabiltzen dan zapia.

badulaf. (sukaide): iz. Zati txikitan ebakitako okelaren egosaria.

ba^{P}. (artza): *iz.* Gari edo baste miñetik zikiirak bereizteko erabiltzen dan lauabesa. I! Bae-motak: Zizpae, bota-galbae, garia garbi€zeko; galbae, gari-bae, gari-iriñerako; artabae, zurdabae, arto-iriñeraku; cskubae, bae olabac. (maskordun): *iz.* Sabel-oinduna dan maskorduna, maskofik eztuena, ta aduŕ zuri to likitsa jariotzen duena. **(gibel):** *fz.* Cumin odiduna, saiespeko ezkeŕ-aldcan dagoena, sabel-sabayaren atzeau, este-lodi ta beko sayets-ezuenn aitean. II Bare itzaren laburpena.

bae-azuf gune. (ezuf): *in.* Baczuŕaren gelatxoa.

bae-odi. (artza): *iz.* Baezko ontzia.

bae-ondaf. (kondaŕ): *iz.* Baetzeu (Braman, gari edo bests miñetatik geratzen Bran kondafak.

baea. (lokaŕitz): *lok.* Ikus: Baño. I: Bahia, baiño.

baeguf. (artza): *iz.* Bare gañean zetabea eragiten dan egurkia. j: Arta, askazaldi, baeol, bayol, zaldi, azkazaldi, geifie, kartol, iraitoki, iriñalki, irifiieralki.

baekatu. (artza): *ad.* Zerbait zetabe-zeaŕ igaro.

baeketa. (artza): *iz.* Baeaz garia edo baste miñak garbitzearen egipena.

baekin. (kondaŕ): *in.* Baetzen diranean, gari edo baste miñetatik geratzen divan lasto, azalkatu gabe garauak,buruskak eta abaf.

baekindegi. (kondaf): *iz.* Carl to baste miñen baekiñak artu ta gordetzen diran tokia.

baelañ, (artza): iz. **Zulo** aundiak dauzkan baea.

baeol. (artza): *iz.* Bare gañean zetabea eragiten dan egurkia. j: Arta, askazaldi, baegut, bayol, zaldi, geine, kartoi.

bacaitn. (jazarpen): *ad.* Nutin naiz aberea, eten gabe, jazaŕi.

baest. (nabarmentasun): *izond.* Zakaŕ, karkail, yarduera txafak darabilzkicna.

bactara. (artza): *iz.* Beteta dagoen baca.

baetegi. (artza): *iz.* Bae to zetabeak saltzen diran saltokia.

bastu. (artza): *ad.* Zetabearen bidcz lrlña zaitik bereiztea. 1: Artzatu, iraisi.

baetxc. (artza): iz. Artzeño, artze txikia.

baetzaile. (artza): *izond.* Baetzen duena.

baetze. (artza): *iz.* Baetu egitearen egipen eta ondorioa.

baexee. (artza): *iz.* **Zulu** txikiak dauzkan baea.

baexka. (maskordun): *iz.* Bare nrdiña.

baeztadura. (artza): !a. Baetzearen egipen eta ondorioa.

baeztaketa. (artza): iz. Baetzearen egipen eta ondorioa.

baeztatn. (artza): *ad.* Zetabearen bidez iriña *zaitik* bereiztea.

baezuf. (Kidd): *fi.* Sudufean dagoen ezufa, bekoki-ezufeko musaŕaduran ezaŕita dagoena. (ezuf): *iz.* Berbera, berbera.

baezuf-ega. (suduf): iz. Baezuŕak duen ego. 1: lints,: Ii smakixkuŕ.

baezufeko. (suduf): *Land.* Baczuŕari dagokiona.

bafa. (laspel): *in.* Egokera batzuetan gorputzetalik sortzen dan Miuna.

bafada. (laspel): *iz.* Gorputz edo gauza batek botatzeu duen bafa. Lañape. (eguzki): iz. Eguzkiaren dirdirapena.

bafadako. (laspel): *iz.* Ataltxu txiki-txikien egozpena.

bafaño. (laspel): *iz.* Gorputz edo gauza batetik sortzen dan !dun me-mea. (aide): iz. **Aide beroa.**

baga. (gabetasun): *art,* **Gabetasun** edo peitzeareu asmoa adierazten duen **itza** cdo atzizkia. : Paga. (lokaŕi): *iz.* Zamuka edo kalamuzko **lokafi** India.

baga egon. (gabetasun): *ad.* Zerbait pcitzen dala egotea.

baga-uso. (uso): *fi.* **Uso** aundia, **lepo** orlcgikara ta **lepoko** zuriaz ebakita, egak arbel-margodunak eta anka amuskoak dituena.

bagadi. (pago): iz. Pagoen baso edo **mendia;** pagoen anortxokada.

bagadoi. (pago): fz. Pagoen **mortxokada.**

bagat. (arta): brand. Azta aundikoa dana. Bagi. 1: lbiltzeko aztuna dana. (berantasun): *izond.* Berandukoŕ, ekitean alpeŕa dana.

bagaila. (pago): iz. Pagoen igalia. I: Pagoaren **oft** ta igalien agerketa. Gabai^{j}a, bagala, bagatxa, magaila.

bagaitasun. (nagi): *iz.* Nagi, ajolagabekeri, lazakeri.

bagaitu. (berantasun): *ad.* Berandukoŕ, aztun biurtzea.

bagako. (gabetasun): *atz.* Zerbaiten gabe dagoena. : Beterik eztagoena. beartsu. (txirotasun): *Land.* Bizi-itzateko beaŕa dana eztuena; uiitasunez bizi dana.

bagardoi. (pago): *in.* **Pagoen** multzoa.

bagarik. (gabetasun): *atz.* Gabetasunaren asmoa duen itza edo atzizkia. 1: Bags itzaren gañezkakoa.

bagarte. (pagu): iz. **Pago** tantaycn **basoa.**

bagasa. (basa): *iz.* Basaz beterik dagoen tokia.

bagaskeri. (zikintasun): *iz.* Zarama, zikinkeria.

bagasmotz. (lizuukeritza): *in.* **Obaria** lortzeko, lizunkeriz bizi don **emakumea..,.**

bagasoka. (lokaŕi): *in,* Sal-abereengan zamak tinkotzeko erabiltzen dan lokura edo soka.

bagasta. (pago): *iz.* **Pago** gazte edo txikia.

bagastadi. (pago): *iz.* Bagastacn multzoa.

bagastegi. (ixur-bide): *iz.* **Ur** zikin eta zikinkeriak ixur-bidetik joan-erazteko jafita dagoen odia.

bagastoi, (pago): *in.* Bagastaen **mortxokada.**

bagatasun. (gabetze): *iz.* Muŕiztu edo kentzearen egipena. (gabctasun): *iz.* Zerbaiten peitze edo gabe-uztea.

bagatsa. (basa): *iz.* **Basaz beteta dagoen** tokia.

bagatu. (lotura): *ad.* **Lokaŕlz, katez eta** abaf lotu to tinkotu. (gabetze): *ad.* Gabe geratu, eliku inn.

bagatxa. (pago): *iz.* Pagoak dakaŕen igalia. j: Gabatxa, bagaila, magaila, magala.

bagatsa. (basa): iz. **Basaz** beterik dagoen tokia.

bagazi. (pago): *iz.* Pagoaren **igalia.**

bagazizkof. (kaskabaŕa): *iz.* Kaskabafaren beste izena.

bagaztoi. (pago): *iz.* Bagastaen mortxokada.

tinge, (gabetasun): *atz.* **Gabetasuna** adierazteko itza edo atzizkia. Izena bezela, beaŕ dana ez duena adierazten du. (artza): *iz.* Bite itzaren aldaketa. (txirotasun): *(iz.* **Txlrotasun** oso aundia. (eritasun): $_{il}$ *izond* Geixo, erkin.

bage **erden zen.** (gabetasun): *ad.* **Gabetasunean geratu zan.**

bagealdi. (gabetze): *in.* **Gabetzeareu** egoera.

bageko. (gabetze): *fzond.* Barnekorik eztuena; zerbait peitzen zayona.

bagera. (aŕantza): *iz.* Ttxas-zabaleko atantza-tokia.

bagetanik. (gabetasun): *atz.* Gabetasunaren asmoa adierazten duen ltza edo atzizkia.

bagetasun. (gabetasun): iz. Gahetasuna adierazten duen itza. (lolotasun): *iz.* Zerbaiten gahe geratzea edo aztea. I: Zerbait egin gabe uztea. (eritasun): II *iz.* Ondoeza, eritaarma.

bagetu. (gabetze): *ad.* Noribait daukana edo gozatzen duena kentzca, geyenetan indaŕez. (lolotasun): *ad.* Zerbaiten gabe geratu edo utzi. I: Zerbait egin gabe atzi.

bageustai. (artza): iz. Bae-kroskoa.

bagezko. (artza): *iz.* Liñoaren kuskuak garbitzekoa dan baetxoa.

bagi. (berantasun): *izond.* Ibiltzeko motela dana. Bagai. (nagi): *izond.* Alper', arlotea dana.

bagil, (ii): *iz.* Garagaŕila.

bagiril. (ii): *iz.* Garagaŕila.

bagitu, (berantasun); *ad.* Motel eta aztan biurtzea. I: Bagaitu.

bago. (pago): iz. Pago itzaren aldakera. (aditz): *ad.* "Ba-dago'ren laburpena. (joko); II iz. Jokaetan egiten dan ezarkia.

bago-ezkufa. (pago): iz, Pagoaren igalla.

bagoa. (joko): *iz.* Jakoan egiten dan ezarpena.

bagodi. (pago): *iz.* Pagoen multzoa.

bagola. (pago): iz. Pago zuraz egindako txabola.

hagondo. (pago): iz. Ikus.: **Page.** I: Pagondo, pago zugatza.

bagope, (pago): iz. Pagoen pean dagoen landaredia.

bat. (bayetza): *adond.* Bayetza adierazteko erabiltzen dan aditzoudoa, geyenetan galderai erantzuteko. 1: Ua. (baiben): *is.* Zerbaiten baikunaz eskeintzen edo jartzen dana; baitura. (artza): II *iz.* "Bae" itzaren aldakera. (jazargo): II adond. Bietan bat, bai ala ez esakeraen zentzua emateko itza. (iŕimiŕi); II nyu. Iŕimiŕizko zentzua emateko erabiltzen dan itza, afitze-doñuaz.

Bai, baldin bare. (baldintza): *esak.* Bai, ziurki.

bai bide. (azpegi): *adond.* Dirudienez.

bai ufeanak. (susmo): ŕz. Susmoak. I: llcus.: Susmo.

6si-ala-ez. (autakuntza): *adond.* Bi gauzacn artean autatzeko esaten dana.

bai-bela. (jazargo): *adond.* Ala ere, alaz ere, alarik ere, ala ta guztiz be.

bai-dalazkoa. (izaera): *is.* Izatearen egipena.

bal-edo-ezeko, (indaŕ): *izond.* Indat eta kemena duena. (setasun): *izond.* Ayufi setatsua duena.

bal-egile. (artza): *is.* Zetabea egiten edo sattzen duena.

bai-eiki. (eskiertasun): *adond.* Bai orixe, bar ziñez.

bai-emaile. (baiben): *izond.* Noribait bearturik dagoenerako, baibenez erautzugile jartzen zayona.

bai-onartze. (irizkidetasun): *iz.* Baste baten iritzia ontzat artzea.

bai-ondaf. (kondaŕ): *iz,* Carauak baetzetik geratzen dan ondafa.

bai-ordean. (aditzondo): *adond.* Ala ere, alaz ere, alarik ere, ala to guztiz be.

bal-urte. (ugaritasun): *is.* Oparotasunezkoa dan urtea. (urte): *iz.* Berbera.

baiba. (zalantza):'*adond.* Noski; ezpairik gabe.

baibatean.(gerokotasun): *adond.* Bereala, berealaxe.

BAIBEN. *iz.* Itundutakoa betetzea egiz bayeztatzearen egipen eta ondorioa. I: Baitura, baikuna. I: Esldertasuna edo babesa eskeintzen duena. I: Berme, kaudimen, onestapen. (izeupe): *iz.* Zerbaiten baibenezjartzen dan izenpea. /1 (bayetza), (gotortza), (zaindegi), (zaingo), (zoŕ), Ocalte-gabetasun), (eginbide), (eskeintza), (aŕangura), (babes), (mailegu), (aŕagerkai), (eskiertasun).

baibendn. (erabakitasun): *ad.* Gat edo zailtasun bati ondorea ematea. (irizkidetasun): *ad.* Batera etoŕi, batera jaŕi.

baidura. (aŕangura): *iz.* Oarpc, aŕeta. (baiben): iz. Ftzartutakoa beterik izan dedin egiz tinkotzearen egipen eta ondorioa.

baiduri. (auzupen): *iz.* Gauza bat bayestearen egipen eta ondorioa.

baigafi, (baiben): *izond* Baituraz zergapeturik jartzekoa dana.

baigiie, (artza): *is.* Zetabeak egiten edo saltzen dituena.

baiki. (bayetza): *adond.* Bayetz, eskierki, ziñez. (biotzondo): *oyn.* Min edo biotzondoa adierazteko oyu-itza. (ondorezko): II *adorn!.* Izan ere, imditzen zitzaidan.

baikin, (baiben): *is.* Bearkizun baton baibenez ematen edo jartzen dana.

baiko. (aldi): *adond.* Noizkotz. (bayetza): *adond.* Bayetz esateko, *II* Eko = ezctz; baiko, bai-eki = bayetz, baiba.

balkot. (irizkidctasun): *izond.* Bests baton iritzia onartzeko gerturik dagoena. (zorion): *izond.* Gauzetan onezko azpegia ikusteko emana dana. Oro-onesle, zurikuspera.. (izaera): II izond. Egiazko, ziiiezko, eskieŕ dana.

balkofegl. (irizkidetasun): *izond.* Baste baten guraria, ontasunez, geyegizko neufian onarizen duena.

baikortasun. (irizkidetasun): *iz.* Gauzetan onezko azpegia ikusteko jokera.

baikoz. (aldi): *adond.* Zerbait egin edo jazota gem.

haikun, (auzupen): *iz.* Baimena, eskua.

BAIIKUNDE. *iz.* Bspailearen agintzaz, ogasunen atxikitze, eragozpen edo baitura. (baikuntza): *is.* Baitura. (baiben): II *iz.* Baikun. (eragozpen), (zoŕ),

baikuniza. (zigof): *is.* Gebenduta dagozen salgayetan salerosten ari danak bereganatzen duen efu-nekea, salgayak galtzea izaten dana. j: Baituta geratzen dan gauza. I: Galkizun. (baikunde): *iz.* Baitura, bikuntza. (baiben): *iz.* Balkan. I: Zerbaiten baibenez jartzen edo ematen dana. II (salcrostc) (isun): II *iz.* Ikus.: Tenn.

bailitz. (aditz): *ad.* I3alitz.

baiba, bala. (bizitegi): *iz.* Etxe ta baste ormadietan egotcn dan ormaetaz edo selauruetaz itxitako tartea, atari zabalean geratzen dalarik. I: Afazpel. (baŕio): *iz.* Etxe ta ormadi batzuetan ormaz itxita izaten dan tokia, alas zabalean uzten dana.

bailaratu. (itxipen): *ad.* Abereak bafioan sartu ta incr. (alkargo): *ad.* Baikun bat eratzea.

baiiarka. (zailtasun): *adond.* Nekez, ozta-ozta.

baiiarta. (arkux): iz. Tartideak diran bi agakaz eta erdian daramaten oltzatxoaz egiña dagoen abedia, gal batzuk eramateko crabiltzen dana.

baiiesta. (makil): *iz.* Ila ta luzaran dagoen abere baton soin-adaŕaieusten dien makiia. (lepoko): iz. Zeflai ipintzen zayen lepokoa, ereindako soloetara joan ez ditezen, I; Kartol, korlola. (otaŕ): II iz. Been pean eramaten dan otafa.

batmen. (auzupen): *iz.* Besteak zerbait egin edo ez egiteko, norbaitek bayestea.

Eskudantza, gogakida, nai-on. (uzkunde): iz. Norbaitek diñoena bayestea.

baimende. (auzupen): *iz.* Besteak zerbait egin edo ez egiteko, norbaitek bayestea. (itzarmen): iz. Bi notin edo geyagoen artean egindako itunbena. (baiben): jj iz. Baibena, eskiertasuna, ltza.

baimendu. (auzupen): *iz.* Besteak zerbait egin edo ez egiteko, norbaitek bayestea. 1: Baimena, oneritxi.

BAIMENDURA. iz. Gauza bat onartzcaren egipen eta ondorioa. I: Onarpon. (auzupean): *iz.* Bayetza. I: Besteak egifia onartzea. II (aomen), (atsegiñagur, (gorantza), (gotortza), (irizkidetasun), (legunkeri), (oyutza), (onespen)

baimentu. (auzupen): *iz.* Besteak zerbait egin edo ez egiteko, norbaitek bere baimena ematea.

baiñaitzitik. (lokafitz): *Iok.* Asrno bi alkaŕen aurka dagozela adierazteko, erabiltzen dan Iokaiilza.

baipen. (auzupen): *iz.* Besteak zerbait egin edo ez egitea, norbaitek ontzat artzea. (bayetza): iz. Esaten dana bayeztearen egipen eta ondorioa. (arpen): Jj *iz.* Auzi-gizonak edo nor dan beste agintariak zerbaiten eukitzea artzearen egipen eta ondorioa. (baiben): M *iz.* Baitura edo bearkun baten baibenez gauza bat eman edo uztea.

baira. (atzipe): *iz.* Esatean edo egitean dagoen maŕoa edo egia eztana.

bairatari. (atzipe): brand. Atzipetzen duena. I: Bairati, bairatzaile.

bairati. (atzipe): izond. Atzipetzen duena. I: Ikus.: Bairatari, bairatzaiie.

bairatsu, (atzipe): *ŕzond.* Atzipetzen duena edo atzipetzeko bidea eruaten duena.

bairatu. (atzipe): *ad.* Atzipetu, mato egin. (burutarapen): *ad.* Argibidez noribait zerbait buruan sartu.

bairatzaile. (atzipe): *ŕzond.* Atzipetzen duena. Ikus.: Bairatari, bairati.

baisakaran. (aranondo): iz. Baso-aranondoaren igalia. I: Baisaran.

baisaran. (aranondo): *ŕz.* Baso-aranondoaren igalia. Baisakaran.

baisari. (obari): iz. Baitutako izakiagatik jasotzen dan obaria.

haisten. (azpegi): *adond.* Agi danean, agian, agi dance.

baita. (zio): *lok.* Bait-atzizkiaz egindako itza, antzekoa dan zentzua emateko: bait- + da. (bayetza): *adapto*ŕ, Ere itzaren zentzua indartzeko bezela erabiltzen dana: Ni egon naiz, baits Imanol ere. (bizitegi): II *iz.* Etxea (Laburdi'n). (elizti): Í9 *izord.* -Gan atzizkiaren zentzna: Nire baitan, fire baitara, ... Niregan, niregana, ... j: Beita.

baitako. (barnekotasun): *izond.* Barneko, berekikoa dana.

baitakoan. (itzatgaitz): *adond.* Norbaiten oldozkun,biotzondo edo xedeak estaitzeko crabili diteken jobs.

baitakoi. (arima): *izond.* Cizonaren nortasun edo gogoari dagokiona.

baitakof. (atsegin): *frond.* Baste batek diñoenari edo nai duenari amor dagiena.

baitango. (bamekotasun): *frond.* Barneka, berekikoa dana.

baitara-gabe. (gogaldieza): *izond.* Gogartzen cztuena.

baitaragaitz.(gogaidieza): *Land* Gogartu gabe art dana.

baitarakof. (bakartasun): *Land.* Bore baitan sartzeko emana dana.

baitaratu. (bakartasun): *ad.* Bere baitan sartzeko **makurtu.** (gogaketa): *ad.* Beŕiz eta astiro zerbait gogoan crabilli. I: Beitaratu. (neuŕitasun): II *ad.* Zoŕoztasusn edo geitasuna neuŕitu, zuzendu edo eztitu. (ulermen): II *ad.* Ulertu, oartu. (kordamen): *(ad.* Gogo edo zentzunen birloralditik irtetea. Baitarazi, beitarazi. (bizitegi): ~I *ad.* Bizitokia nunbait jartzea.

baitariko. (egin): ŕzond. Sortutakoa eztana.

baitatu. (neuŕitasun): *ad.* Geitasuna neuŕitu edo eztitu. (ayeŕ): *ad.* Maitasafea izatea.

bake. (otaluf): iz. Urtebetean edo **urte** batzuetan ereintzen ez dan lufa.

baitean. (gisa): *adond.* Bests baton jardueraz edo izenean.

baitegi. (giltzape): iz. Baituak sartzen eta gordetzen diran espetxea.

baitegi-zai. (giitzape): *iz.* Espetxea zaintzen duena.

baitegi-zaintza. (giitzape): *iz.* Baitegi-zaiaren bizibidea.

baitegiko. (giltzape): *izond.* Espctxcan edo beste nunbait atxilotuta dagoena.

baitetsi. (baimendura): *ad.* Gauza bat ontzat artzea. I: Irilzi ala irakaspen bat aintzakotzat artzea. Soristatu.

baitetxe. (mailegu): *iz.* Mailegu-etxea.

baitetxe-jabe. (mailegu): iz. Baitetxe bat daukana.

baitezpada. (gertucra): *adond.* Baldin ere, bada-ezpadakoan.(beaŕ): *adond.* Beat-beafezkoa dana. (ez-uste): *adond.* Ustegabeko, noskiko. (ezinbestetasun): (*adond.* Zerbaiterako oso beaŕa dana.

baitezpadako. (ezinbestetasun): *izond.* Zerbaiterako ezinbestekoa dana. (araugabe): *izond.* Berezko edo oiturazko kiriedo arautik lekorekoa dana. (altasun): (*izond.* Edozein gertakariari galbidetsua dana.

baitiaf. (irizkidetasun): *broad.* Beth bayeztatzen duena.

baltik bat. (berezitasun): *adond.* Berarizkoz, berezitasunez.

baitikbai. (berezitasun): *adond.* Berezitasunez, berarizkoz.

baitin. (eskiertasun): *ŕzond.* Eskieŕ, ezpaigabekoa.

baitintasun. (eskiertasun): *iz.* Zerbaiten ezagupen eskieŕa.

baitipat. (berezitasun): *adond.* Berarizkoz. II "Baitik bat'en laburpena.

baitsu. (nafiokera): *izond.* Akastun, naŕiotsu dana.

baits'. (baiben): *ad.* Bearkizun baten baibenez pilxl edo baste gauza bat eman edo utzi. I: Baibeua eman. (jabetza): *ad.* Norberaren lurkian bests baten abereak jabetzea, egiazko jabea agertu ta kalteak ordaindu arte. (auzupen): *(ad.* Galva bat onartu. (atzipen): *(ad.* Zerbait atxiki edo indafez artrr. (egiobide): ji *ad.* Zerbaiterako norberaren burns Iota, (irizkidetasun): *(ad.* Zerbaitean batera etoŕi. (Ian): It *ad.* Lurid bat lenengo aldizlandu.(arpen):(*ad.* Legezkoa dan agintari batek zerbaiteaz jabetu. (bakartasun): II *ad.* Salerosteari buruzko elkarbidea aldendu. (berandura): II *ad.* Zerbait betetzea atzeratu.

baitu-sail. (gillzape): *iz.* Atxilotuen satdoa.

baitara. (baiben): *iz.* Bearkun edo **zof** bati erantzuteko, ontasunak eta batez ere etxeak eskeintzea edo ipintzea, erantzunezik ayen ordez emateko. I: Baibena. (atzipen): re. Beaŕ ez dana egitagatik **notin** bat atzemaitea. Abere bat, beat etzan tokian egoteagatik eldutzea. (bakartasun): li *ŕe.* Salerosteari buruzko elkarbidea aldentzearen egipena. (mailegu): E *iz.* Noribait dirt edo gauza bat eman edo uztea, epe batean erabiltzeko ta gero biurtzeko baldintzaz.

baitura-emaile. (baiben): *ieosd.* Baibenen zerbait eskeiñi edo ematen duena.

baitura-kentze. (baiben): iz. Baikundea ezeztatzea.

baitura-lege. (baiben): ŕz. Baiturari dagokion legea.

baiturazko. (baiben): *izoud.* Baiturari dagoliona, Baituraz tinkotua dagoena.

baituretxe. (mailegu): *ŕz,* Maileguak eskeintzen eta ematen dituen etxea.

baituretxe-jaun, (mailegu): *izoud.* Maileguak eskeintzen eta ematen dituena.

baituri. (baiben): *iz.* Balbenez lotus geratzen dan notin, babespide, eŕi edo beste gauzaren bat.

baitutzalle. (mailegu): *izond.* Maileguak eskeintzen eta crnaten dituena.

baitzaile. (atzipen): *izord.* Atxikitzen duena. (baikunde): *izond.* Epaileen aginduz ogasunak atxikitzen dituena. (baiben): *ŕzond.* Noribait bear ducnari buruz baibena eskeintzen edo ematen dion notlña.

baixo. (alditxaŕ): *iz.* Aldigaitz, gaitzaldi, alditxaf txikia.

baixuka. *(size): iz.* Ipaŕaldetik saitaldaruntz zuzentzen dan aizea.

baiz-ertz. (karat): iz, Ondaf-metaren karel edo ertza. I: Bide-ondoan dagoen lurki-zati estua.

baiza. (ugaŕi): iz. Ur-iraitzean dagocn ondaf-meta. I: Baixa.

baizen. (crkabide): *adand.* Idetasun-erkatzea adicrazkeko erabiltzeu dan itza. (lokaŕitz): Iok. Ezezkoa dan ammo baton aurka aurkezten dan bayezkoa. I: Llano, baizik. (astanpen): II *iz.* Ororen arautik notin edo gauza bat baztertzea, edo aldcntzea.

baizik. (lokaŕitz): *lok.* Ezexkoa dan ammo bitten aurka ageŕerazten dan bayezkoa dan baste bat. I: Baizen, baño, baizikan, beizilc beizi, bezik, bezi, baizika.

baizik-eta. (iokaŕitz): *Ink.* Baizik eta baizikan itzcn zentzu bera duen lokafitza.

baizikan. (lokafitz): *Ink.* Tkusi: Baizik. *ll* Gipuzkeraz -ik atzizkiaz amaitzen diran itzai, -an beste atzizkia gañeratzon zaye zentzua aldatu gabe,

baizilare. (lokaŕitz): *lok.* Baizik itzaren ordez nunbait crabili dan lokaŕiitza. I: Baizik, baizikan, baño, baizik-eta.

baizko. (auzupen): iz. Zerbait egiteko esku, baicnen edo bayetza.

baizpen. (auzupen): *iz.* Zerbait egin al-izateko bayetza, batmen edo esku.

baizura. (aŕantza); *fi.* ltxas-zabalcan dagoen afantza-tokia. !: Bertan egiten dan afantta. (itxaso): *ŕz.* Berbera.

baka. (ordainketa): *ad.* Ordaindu. (zortaketa): iz. Lekuz aldatzen dan lopil edo zama. (zama): II *iz.* Berbera, berbora. (ardi): H *iz.* Ardiaren maŕaka, bea. (zezen): II iz. Txuliatn beat diran zezenak itxita eukitzen diran tokia.

bakain. (batasun): iz. Berdiñik eztuena.

bakaizmin. (landare): *fi.* Belarkara ta ezpainkaria dan landarea.

bakal. (bakaldun): *iz.* Bakaldunaren Jaurlaritza.

bakai-aldi. (ended): iz. Bakaldun batek irauntzen duen aldia.

bakal-izan, (bakaldun): *ad.* **Bakaldun** bezela aginpidea ombili.

bakaldaf. (bakaldun): *ŕzond.* Balcalduntzaren aldekoa dana. 1: Bakaltzalc.

bakaldegi. (bakaldun): ŕz. Bakaldunarcn etxea. I: Bakaidetxe.

balcaldefi. (ended): *iz.* Bakalduna duen Ef ia.

bakaldetxe. (bakaldun): **iz.** Ikus.: Bakaldegi.

bakaldi. (bakaldun): *iz.* Bakaldun bat jaurtzan ari dan aldia.

bakaddu. (bakaldun): *ad.* Iauŕitzen ad-bean.

BAKALDUN. iz. Efialde baton goiko nausia edo buruzagia I: Efegexkot. II (buruzagi), (duintasun), (goiko nausi), (jabego), (aurbide), (lanbide)

bakaldun-agindu. (bakaldun): *in.* Bakaldunaren agintza.

bakaldun-alaba. (bakaldun): *in.* Bakaldun baten alaba.

bakaldun-alboko. (bakaldun): iz. Ikus.: Eiege-gizou. J: Bakaldun-ondako.

bakaldun-aldeko. (bakaldun): *imnd.* Ikus.: Efegctaŕ. : Eŕegetiaŕ, eŕege-zale.

bakaldun-aldi. (bakaldun): *iz.* Ikus.: Eŕegego. : Eiegeko, efegetzaldi, eñeñaldi.

bakaldun-alki. (bakaldun): *iz.* Bakaldunarcn esertolci bcrezia, malak eta refia dauzkaua. j: Eŕi-alld.

bakaldun-alklratu. (bakaldun): *ad.* Bakaldun-alkian norbait jaŕi.

bakaldun-arte. (bakaldun): ŕz. Ended bat bakaldun gabe dagoen aldia. I: Bakaldun-bitarte, bakaldun-utzune.

bakaldun-emazte. (bakaldun): *iz.* Bakaldun batekin ezkonduta dagoen emakumea.

bakaldun-eraiitza. (bakaldun): ŕr. Bakaldun bat eraitzearen egipena.

bakaldun-eralltzale, (bakaldun): *ŕzond.* Bakalduna erailtzen (Mena.

bakaldun-craile. (bakaldun): *ŕzond.* Bakalduna erailtzen duena.

bakaldun-efi. (bakaldun): *iz.* Bakalduna duen efia.

bakaldun-eskubide. (bakaldun): *iz.* Bakaldun batek duen almen berezia.

bakaldun-etorki. (bakaldun): ŕn, Sendi baten balcaldunen eŕenkada. Bakaldun jatoŕi, bakaldun-lediu, bakaldun-sail.

bakaldun-gordalu. (bakaldun): ŕa. Bakaldunarcn aitxoŕa. : Bakaldun-oudasun.

bakaldun-ldazkari. (bakaldun): ŕzond. Bakaldunaren ikufatza gordetzen duena.

bakaldun-idazkaritza. (bakaldun): *iz.* Bakaldun-idazkariaren lanbidea.

bakaldun-jaŕaigo. (bakaldun): *in.* Bakaldunaren scndiko ta bore ondoan ari diranen muitzoa.

bakaldun jatofi. (bakaldun): iz. Efi batean izan diran Sendi bateko balcaldunen efenkada.

bakaldun-nai. (bakaldun): ŕzond, Bakaldun lean nai duena.

bakaldun-ordain.(bakaldun); *fi.* Bakaldun-eŕa bateau, adiña ez izateagatik edo bestc zio data kari bakaldunaren ordez, jaurtzen duena.

bakaldun-ordarl. (bakaldun): Bakaldunaren ordezlraria.

bakaldun-ordego.(bakaldun):in, Bakaldun-ordauarenlanbidea.

bakaldun-ordelari. (bakaldun): *frond.* Bakaldun baton izenean nunbait jaurtzen duena.

bakaldun-seme. (bakaldun): in. Bakaldunaren seme ta bureztunaren oiñordekoa dana.

bakaldun-utsune. (bakaldun): *fi.* nuts,: Bakaldun-arte. j: Bakaldun-bitarte.

bakaldunezko. (bakaldun): *(nand.* Bakaldunari dagokiona.

bakaldungabe. (bakaldun): *adond.* Bakaldun cii bateau, karia edozein lean, bakaldun gabe dagaan **aldia.**

bakaldungai, (bakaldun): *iz.* Bakaldun izateko dagoena.

bakaldungi, (bakaldun): *iz.* Bakaulki baten ofiordekoa.

bakaldunlcide. (bakaldun): *izond.* Bakaldun-yardutean kidea dana.

balcalduntxo. (bakalduu): *iz.* Aginpide gutxiko bakalduna.

bakalduutza. (bakaidun): *iz.* **Bakaldun** batek jaurtzen duen Eŕia.: Bakaldun baten jnurbidea.

bakalduri, (bakaldun): iz. Balalduna bizi dan uria.

bakalduritaŕ, (bakaldun): *izand.* Bakaldurian eta bakaldun ondoan bizi dana.: Bakalduriko, bakaitsein.

bakalgai. (bakaldun): *iz.* Bakaldunaren semen, geyenetan seme nagusia, bakalduna izateko dana.

bakalkide. (bakaldun): *iz.* Bakaldunaren batera jaurtzen duena.

bakalkidegn. (bakaldun): *iz.* Eŕi batean bi bakaldunek alkaŕekin betetzen duten ,jaurbidea.

bakalmen. (jaurbide): *iz.* Aginpidea batek bakaŕik erabiltzea. 1: lñauskalmen.

bakalmemjaurbide. (jaurbide): iz, Bakalmendun batek ekiten duen aginpidea.

bakalmendun. (jaurbidc): *izond.* Lateŕi bateau aginpide osoa ckiten duena, j: lñauskaldun.

batalmenczko. (jaurbide): frond. Bakalmendunari dagokiona.

bakalseme. (bakaldun): *iz.* Bakaldunaren semea.

bakaltseñ. (bakaldun): *iz.* Bakaldunareu seña. I: Bakaltsein.

bakaltxezai. (bakaldun): *ŕzond.* Balcaldunaren etsea zaintzen duena.

bakaltza, (ended): *iz.* Bakalduna duen ŕia.

bakaltzale. (bakaldun): *izond.* Balcalduntzaren aldekoa dana. : ikus.: Bakaldaŕ.

bakaltzaletasun. (bakaidun): *lz.* Bakatduntzaren aldcko jokera.

balcalao. (makalao): *iz.* Ezuŕezko ezurtza dueu afaña; jangaŕia da, ta gazitu ta tinkotua iraunarazten da. Ona emeu mota batzuk: *ll Bakalao-aŕunde* iribila dana. II Bakalao-beltz : Beltxaraua, gaizki igartua. 11 Bakalao-bed : Artu-bedia dana. *11* Bakalao-gaxa : Gazitua dagoena. *II* Bakalao-eze : Bed ta atondua dagoena. Ii Bakalao-ori : Ori dana, onena. 1/ Bakalao-idoŕ : Ondua dagoena. II Bakalao-labuŕ : Lodi-erdia dana. 11 Bakalao-laŕi : Aragi asko duena. II Bakalao-aadira : Bakalao-beŕi.

balcalau-ontzl. (makalao): *iz.* Makalao-aŕantzarako erabiltzen dan itxasontzia.

bakalau-zale. (makalao): *izond.* Makalao-aiantzan ad dan aŕantzalea.

bakalauketa. (makalao): iz. Makaluo-ugaritasuna.

bakalauketari, (makalao): *iz.* Makalao-afantzan ad dan itxasontzia, baita aŕantzalea ere.

bakalauki. (makalao): *iz.* Makaluoaren nragia.

hakan, (bakantasun): *izond.* Oi-gabeko, hanaka, berezia dana. Banaketan. 1: Bckan. (gardentasun): *izond.* Beraren zeal' gauzak undo ikusi ditezken gorputza. (ari): j *iz.* Lift° zakaŕ edo mulo zarpatsuaz egiña dagoen aria.

balcan-bakanetan. (osteraknntza): *adond.* Gutxitan.

bakan-bakanka. (berantasun): adond. Erneki, taka-taka, potiki.

bakan-ezin. (berezkuntza): *ŕzond.* Banantzea eziña dana. (atalketa): *izond.* Zatikatzea eziña dana.

bakan-josi. (joskcta): ad. Gera josi beat dana atontzeko oŕazkada luzeetaz josketa egin.

bakan-zale. (aldarakuntza): !zonal. Bore legezko burutik aldentzen dana.

bakanagatu. (bakantasun): *ad.* Bakanagoa biurtu.

balcanaldi. (aldikada): *in.* Bakasik ibiltzen dan aldia. (ozarkeri): *iz.* Bakaŕ-guraren aldia.

balcanbide. (azterkuntza): L. Oro baten zatiak bereizten eta banakatzen egiten dan azterketaz, erabiltzen dan araubidea.

bakandasun, (baŕeiadura): iz. Alkartuta edo metatua dagoena sakabanatzearen egipen eta ondorioa. (aldarakantza): *iz.* Zerbait kendu edo banautzea zabaldi azke uzteko.

bakandatu. (aldamkuntza): ad. Zabaldi azke uzteku, zerbait kendu edo banandu. I: Bakantu.

balcandeau, (eŕenkada): *adond.* Eŕenkan, leŕoan, leŕo-lcio.

bakandera. (bakaldun): *iz.* Bakaldunaren emaztea edo jnurbidea ekiten duen emakumea.

balcando. (bikaintasun): frond. Oso gain-gañeko ta gozoa dana. (urguritasun): izond. Itzetan eta egipenetan urguritasun gcyegi adierazten duena.

bakandu. (bakantasun): ad. Laspelezko gorputza cdatzea, bakanago biurtzcan. I: Artziatu. (uŕitasun): ad. Gauza bat gutxitu. : Miaztu. (iñausketa): H *ad.* Tñausi; zugatz baten adaburua lepatu. (ezberdintza): II *ad.* Gauzaen artean bereiztea egin edo czberdintasuna erakutsi. (atalketa): II *ad.* Zatikatu. (aldarakuntza): (*ad.* Gauza bat bestetik cdo gauz^y batzuk naiz netin batzuk, alkaŕengandik aldendu. Batzindu.

bakandura. (bakantasun): *iz.* Laspelezko gorputza edatzea ta bakanago biurtzea.

bakanduz. (azterkuutza): *adond.* Oro baten zatlak bereiztea eta bauakatzen egitean azterkatzea.

bakanduzko. (azterkuntza): *ŕzond.* Oro baten zatiak bereizten eta banakatzean azterkatzen dana.

bakane. (zezen): *lz.* Ikua.: Bei. I: Grumiña.

bakanetan. (osterakuntza): *adond.* Gutxitan.

bakangaitz, (berezkuntza): *izond.* Banautzea eziña dana. (atalketa): *izond.* Zatikatzea ezifia dana.

bakangaŕi. (bakartasun): *izond.* Gauza bat besteetatik berezita izan ditekena. I: Bakangai, bakantagaŕi.

balcaugu. (atalketa): *iz.* Zisku itxita.

bakanik. (bakantasun): *adond.* Oi-gabeko, banaka, berezia izatea edo ari-izatea.

balcanko. (berantasun): *adond.* Noiztenka, noiz edo noiz, nuizean bein. (batasun): *adond* Banan-banan, bana-banaka. (bakantasun): (*adond.* Gutxitan, bekanki, bekanka, bekanki.

balcanketan. (bakantasun): *adond.* Bakanki, gutxitan.

balcauki. (bakantasun): *adond.* Bakanketau, gutxitan.

balcansko. (uŕitasun): *izond.* Gutxi, uŕitsua dana. : Bakañi.

balcant. (batasun): *izond.* Bakaŕik, beretariko besterik gabe. : Bakal, bana-banako, baztartua. (otseinketa): izond. Saritzeaz moŕoiketan act dana.

BAKANTASUN. *iz.* Meats, usuena edo bakanduta dagoenaren izakera. Bekantasun. *II* (aldarakuntza), (apoztasun), (arintasun), (bafeyadura), (admen), (eredu), (gardentasun), (laspel), (lazapen), (pisia), (uŕitasun).

bakantu. (aldarakuntza): *ad.* Zabaldi azke uzteko, zerbait banandu edo kendu. Ikus.: Bakandatu.

bakantufzi. (bakartasun): *ad.* Bakaŕik utzi.

bakantzate,(berezkuntza): *frond.* Bereizten duena; berezkuntza maite duena.

bakantze. (argitasuu): *iz.* Basoak, landaretegiak eta abaŕ argaltzea.

bakantzeko. (azterkuntza): *izond.* Oro baton zatiak bereizten eta azterkatzen duena. Ii Bakartzeko zerak Bereizteko zerak.

bakañi. (uŕitasun): izond. Uŕitsua dana. Bakansko.

bakardade. (bakartasun): *iz,* Laguntzarik ez izatea. 1: Eremua. I: Bakardare.

bakardi. (bakartasun): *iz,* Laguntzarik ez izatea. I: Eremna.

bakardun. (batasun): *izand.* Zer-nai dalarik, bat bakaŕa duena.

bakardura. (bakartasun): *in.* Laguntasunik ez izatea. I: Toki baztartua.

hakargaitu. (bakartasun): *iz.* Bern ta tximist-indaŕaren igarotzea eten egiten duen gorputza edo lanabesa.

bakarkaŕi. (hakartasun): *hood,* Gauza bat besteetatik berezita *izan* ditekena.

bakarguue. (hakartasun): *iz.* Laguntasunik ez izatea. j: Toki baztertua.

bakari. (atospen): *iz.* Bore etxean edo lagunen artean norbait artzearen egipen eta ondorioa.

bakarka. (batasun): *adond.* Bat-bana, banan-banan.(berezkuntza): *adond.* Berezkundeaz.

bakarkari. (ozarkeri): *izond.* Bakaŕik egotea nai edo maite duena.

bakaraauu. (bakaitasun): *ad. Gauza* bat hesteetatik bakatik eta banandua utzi.

bakarkeri. (bakartasun): *iz.* Bakartzea, atzeratzea. (atxikidura): *in.* Notin edo asmo bati geyegizko atxikidura.

bakarketa. (bakartasun); *iz.* Notin edo gauze bat edo batzuk artuemonik gabe uztearen egipen eta ondorioa. I; Bakartasuna.

bakarlci. (izate): *iz.* Leibnitz goi-jakintzatearcn arauketan, izaki guzia osotzen duen bakun eta atalgaitza dan gaya. ; Ikus.: Bakun (goi jakintza). (bakantasun): *adond.* **Bakuntasunez.** (bakuntasun): *izond.* Ezerekin elkartzerik eztuena; garhi ta utsa dana.

bakarlari. (abesti): *ŕzond.* Abestean edo **eresgaiu** bat jotzean bakaŕik ad dana.

bakarleku. (bakartasun): *iz.* Laguntasunik cz dagoen tokia.

bakarne. (izen): *iz.* Emakumearen berarizko izena.

bakarpe. (jaurbide): iz. Eŕi baton lege nagusietatik at indafez ari dan jaurbidea.

bakaŕ. (batasun): *Land.* Bakaŕk, soil, lagun-gabe,batka.(bakantasun): *adond.* Gutxitan, bakanki. I: Batasuna. Banango. (banaketa): *izand.* Bakoitza. (bakuntasun): jj *izond.* Antotamendurik eztuena.

bakaŕa. (ants); *iz.* Ardi, aari, bildots, auntz, oreiin eta orkatzaron aotsa.

bakaf-abeslari. (abesti): *Land.* Bakafik abesten duena.

bakaŕaldi. (bakartasun): *in.* Notin ado gauza bat toki batetik aldendu edo banantzearen egipen eta oudorioa.

bakafareldko.(erabateko); *izond.* Alkarkizunik alden€zen duena.

hakafarena. (berezitasun); *izand.* Banakokoa; banango zenbakia.

bakaŕ-auzi. (auziratze): *ŕz.* Bakoitzarcn auzia. ; Ikusi: Bakoitz-auzi.

bakaŕ-buŕuka. (armada): *iz.* Aupada berczia.

bakaf-dantza. (dantzaketa); *iz.* Bakal* egiten dan dantza.

balcafean. (laguntasun): *adond.* Iñoren laguntasun edo Laguntzarik gabe.

bakaŕ-egun. (bakartasuu): iz, Bakartzeko eguna.

bakafeko. (entzipen): *izand,* Gutxien auŕean,ixilean edo etxekoen artean egiten dana. (abesti): *Load.* Bakaŕik abesten edo eresgaiu bat jotzen duena. /1 llakaŕezko ere esan diteke.

bakafen. (berezitasun): *Land.* Borezia dana.

bakaferatu. (bakartasun): *ad.* Bcsteekin izan diteken aŕemanetik aldendu.

bakaf-etxe. (lekaidetxe): *iz.* Arana ertsikiago gordetzcn dan lelcaidetxea.

bakaŕezko, (berezitasun): *izond.* Bakal' bati dagokiona.

bakaf-geia. (trot): *iz.* Etxeko gela txikia, bakarteko dana. : beat-gala, iroldegia.

bakaŕ-gura, (ozarkeri): *iz.* Bakaŕik cgon-nays.

bakaŕik (laguntasun): *adond.* Era bateaz, besterik gabe ari-izatea. [: Bakaŕbakaŕik. ; Utzetan. (bakartasun): *adond.* Bakartasuuez, bakafean.

BAKAŔ-1ZKETA. *iz.* Antzezlari bakaŕ batek itzegiten duteu antzerkia. Buritz.11(antzerti), (bakartasun), (elerti), (gogaketa), (mintzoera), (oguztaldi)

bakaf-izketari. (bakaŕ-izketa); *izond.* Bero buruari itzegiten diona. // Bakaŕ-izlari ere esan diteke.

bakaf-kiroliza, (kirol): *iz.* Kiroletau yarduteko jokers; kirolai buruz dagokiona.

bakaf-lan. (Ian): iz. Norberaren Jana.

bakaŕ-Inge. (bereztasun): iz. Noribait ematen zaion eskeŕ, auŕe edo eskubide.

bakaf-Ieku. (lcku): *iz.* Lagunen-talde t:i bare zaratatik aldendutako tokia.

bakaŕ-min. (uŕunde): *izond.* Bakartia, bakartasuna maite (Mena. (atsekabe): *iz.* Maite dirn gauze edo notiñen ufrrndeak soŕerazten duen atsekabea.

bakaŕ-mintzatu. (bakaŕ-izketa); *ad.* Norberak bore buruari itzegin.

bakaf-nai. (ozarkeri): *Land.* Aketo to zakartsua dana, gizonekin yardutea gogaitzen zaiona.

bakaf-salgu. (bakaŕ-saltze): *iz.* Bertan bakaŕik zerbait saltzeko dagoen tokia.

BAKA1. SALTZE. *iz,* Salcroste edo lakuntzaen bat soilean ustiatzea. Gayak erabakitako salneuŕiaz saltzeko, saicrosleek dagiten itzarmena. I: Saldu-dchelm,1l (baterapen), (bereztasun), (efi-ondasun), (gordaidu), (ondasun).

bakaf toki, (hakartasun): *iz.* Norbait aldendu ado banantzeko tokia. (tekaidogo); *iz.* Tkusi: Bakartegi.

bakaf-une. (bakartasun): *iz.* Baztertuta dagocn tokia,

bakaf-zorakcri. (zorotasun): *iz.* Asma bati buruz zedaŕitua dan zoradura.

bakaf-zoro, (zorotasun): *izond,* Asmo bati buruz, zoradura zedaŕitua duena.

bakartade. (bakartasun): *iz.* Bakardura, bakaŕ-Ieku,

bakartaldi. (bakartasun): *iz,* Notin edo gauza bat toki batetik aldendu edo banantzearen egipen eta ondorioa. (aldi): iz. Norbait aldendu edo banantzearen aldia.

bakartaro, (bakartasun): *in.* Bakartasuu-giroa.

bakartaf,-(bakartasun): *iz.* Lekaidea, lekaimea, eremutaŕa.

BAKARTASITN. *iz.* Alde guztietatik uraz ingnratzeareu egipon eta ondorioa. titziera, babes-gabca. **Notin** edo gauza batbesteengandik aldentzearen egipen eta ondorioa. : Bakaŕik geratzea. Berextasun, xoildura. II (aldarakuntza), (antolagabeketa), (araztasun), (askapon), (bakuntasun), (bakandura),(barnekotasun),(batasun), (berezitasun), (berezkuntza), (elkargaiztura), (eŕi-uŕitze), (itxidura), (itxipen), (tagatze), (norberekeri), (ozarkeri), (uŕunde), (utziera).

bakartegi. (bakartasun): *iz.* Babaŕ-lelsu. (lekaidego): *in.* Lekaideen etxea.

bakartetxe. (LEKAIDETXE): in. Lekaidetxe edo iekaimetxe berczia,

geyenetan gizakiak bizi diran tokietatik at dagoena.

bakart€. (ozarkeri): *izond.* Aketo ta zakartsua dana, gizonekin yardutea gogaitzen zayona. (bakartasun): Lekaidea, eremutaŕa.

balcarti-biziera. (bakartasuu); Lekaide edo eremutaŕ baten biziera.

bakartiaŕ. (berezitasun); *izond.* Notin edo gauza bali bakatik dagokiona.

bakartsu. (bakartasun); *izond.* Bakaŕ, aldendua, askatua dagoena. balcartasuna maite duena; bertan bizi dana.

bakartu, (bakartasun): *ad.* Notin edo gauze bat besteetatik berezi edo bakandu. I: Otto. (berezkunde): *ad.* Gailendu, besteen artean nabarrnendu.

bakerzale. (ozarkeri): *izond.* Aketo ta zakala dana, gizonekin yardutea gogaitzen zayona. Bakartzale. (bakartasun): *frond.* Lekaidea, eremutaŕa; ()yen biziera maite duena. [: Bakartasuna maite duena. I: Bakal, aldendua dagoena. (berezkuntza): *frond.* Endefi batetik bere zati bat aldentzea *nai* duena. (atxikidura): *frond.* Notin edo asmo bati geyegizko atxikidura duena.

bakarzalekeri. (batasun): iz. Latelietan batasunaren aldeko gaycgia dan jokera.

bakarzki. (bakartasun): *adond.* Laguntasunik gabe egotea.

bakarzulo. (bakartasun): *iz.* Bakaŕleku,

bakasta. (armiartna): iz. Zintzuf-csteko armiarmakaria, aŕoitzekara, abere batzuengan txerketx bizi dana ta berm odolaz anpatzcn dana ia borobila biurtu arte.

bakasta. (gcrcziondo): *iz.* Gerezi-mota bat.

bakatz. (ikuŕ): *iz. ltz* baton bi atalak alkaŕtzeko edo baste belt bat egiteko bi itz batutzcko erabiltzeu dan mafatxoa.

bakaulkatu. (bakaldun): *ad.* Bakaldun bat bore aginpidetik kendu.

bakaulld. (csertoki): *iz.* Goiko nauslak eta duintasun aundiko baste notlñek darabilten mail eta eŕesela dituen esertolda.

bakaulkitu. (bakaidun): *ad.* Bakautkian uzaŕr.

bake. (gentza): *iz.* Gogoan naretasun eta lasaitasuna ematen dituen onbidea.: Alkaŕenganako adisicidetasun eta aŕeman ona soŕerazten dituena. j: Pake, ongo.

bake-opari. (opakuntza): *iz.* Efuki-opa, ibi-opa.

bake-une. (gentza): iz. Etsaikeriak aldi baterako gelditzea, edo bein-betiko den.

buke-uŕuti. (etiketa): *frond.* Etiketan ari dana.

bakealdi. (geutza): iz. Gentza dagoen aldia. Pake-aldi.

bakearazie. (gentza): *adnnd* Ustez edo iritziz alkaŕen aurka dagozenak batera erakartzen ditrtena. I: Alkaŕcn aurkakoak diran erakusbideak bateratzcn dituena. j: Bakegile, bakelari.

bakeanste. (gentza): *iz.* Gentza ta adiskidetasunaren naspilatzca.

bakebide. (gentza): *iz.* Guda dagoenean edo alkaŕen aurka ari diranen artean gcntza ta adiskidetasnna jartzeko bidea.

bakedun. (neuŕitasun): *izond.* Ongi azia dana; oitura onak dituena.

bakeeza. (lipizta): iz, **Naimenen** artoko jardukipena edo inki-anka; aburuen artean ezberdintasuna.

bakegatzaile. (biuŕitasun): *izond.* Agintarien aurka binfitasunez art dana; matxin-zalea.

bakegile. (gentza): *izond.* Guda zegoenean edo alkaŕen aurka ari diranen artean gentza ta adiskidetasnna jartzen dituena. I: Ems.: Bakearazle, bakelari, bakemaile,

bakegin. (gentza): *ad.* Ikusi: Baketu. (neretasun): *ad.* Gentza ta gclditasuna jaŕ€.

bakekuntza. (gentza): *iz.* Guda dagoenean edo alkaŕen aurka ari diranen artean gentza ta adiskidetasnna jartzearen egipen eta ondorioa.

bakelari, (gentza); *izond.* Guda zegoenean edo alkaŕen aurka ari diranen artean gentza ta adiskidetasuna jartzen dituena. I; lkus,, Bakearazle, bakegile, bakemaile.

bakemaile. (gentza): *izond.* lkusi: Bakegile, bakelari. (done-ondaŕ): iz. Apaizak Mezatan muinemateko, eskeintzen duen oteun-azpil edo done-ondaŕa.

bakenŕ, (gentza): *izond.* Geldi, nare, ta gentza maite duena.

bakepen. (gentza): iz. lkusi: Bakekuntza.

bakerazi. (gentza): *ad.* Ustez edo iritziz alkaŕen aurka dagozenak batera erakati.

baked. (gentza): *izond.* Tkus.: Baketiaŕ. Baketsu, baketzale.

baketasun. (gentza): iz. Centzaren tasuna. (atseden): *iz.* Gelditasun, naretasuna.

baked. (gentza): *izond.* Tkusi: Baketsu, baketzale, bakctiaŕ, bakezko.

baketiark€. (gentza): *frond.* Gentza ta gelditasunez,

bakctiaŕ. (gentza): *izond.* Geld', nare, ta gentza maite duena. : Baketi, baketsu, baketzale, bakezko, bakeri.

baketsu. (gentza): *izond. Geldi,* narc, ta genies maite duena. : Baked, baketzale, baketial, bakezko, bakeri.

baketu. (gentza): *ad.* Guda dagoenean edo alkaŕen aurka ari diranak gentzatu ta adiskidetu (naretasun): *ad.* Gentza ta gelditasuna jaŕi.

baketu-ezin. (gentza): *izond.* Baste batekiu beŕiz adiskidetu nai cztueua.

baketxaf. (lipizta): *iz.* Naimencn arteko jardukipcna edo inki-anka; aburnon artean ezberdintasuna. I: Bakeeza.

baketzaile. (gentza): *izond.* Ikusi: Bakegile.

baketzale. (gentza): *frond.* Geldi, nare, to gentza maite duena. j: Bakezale, bakeri.

bakezaletasun. (gentza): *fi.* Guda guzien aurka ad diranen irakaskizuna.

bakezlci. (gentza): *adond.* Gentza ta gelditasunez.

bakezko. (gentza): *izond.* Geldi, flare, ta gentza maite duena. Baked, baketsu, baketzale; baketial.

bakeztatu. (gentza): *ad.* Akkaŕen aurka art diranak batera ekafi ta adiskidetu.

baki. (hildura): iz. Balzaŕa, bilera.

bakiak. (bildura): *iz.* Urzainki'n **urtean** bi bidet egiten diran biidurak, artzañen arteko eskatimak epaitzeko.

balcide. (eite): *izond* Gauza bi edo batzuk alkali buruzko e€tean anzkidea.

bakidetasun. (cite): *iz.* Anzkide izatca.

bakindaf. (cite): ■*zond.* Kimian gauza batek beste bati buruz duen cites.

bakio-bedaŕ. (landare): *fi.* Zurtoin korapilotsua duets an atatbiko landarea, gozagaŕiz erabiltzen dana.

bakins. (bildura): *iz.* Blidura, batzaŕa.

bakizun. (biŕ-jabeketa): iz. Salneufiz edo indafez notin edo gauza bat beŕiz eskuratzearen egipen eta ondorioa.

bakite. (bakuntza): iz. Bateratzearen egipen eta ondorioa.

bakizun. (batuketa): iz. **Batuketa** egiteko multzokatu beat diran **aindoen** bakoitza.

baku. (gabetasun); aŕz. Gabetasuna adierazteko erabiltzen dan atzizkia. (okcf): *iz*. Ajolakabez edo oarkabez egiten dan olceŕa. (narctasuu): (I *la.* Gelditasuna, baretasuna.

baku-nne,, (azkatasun); ŕz. Asti azke, atdi azke.

bakoiti. (zenbaki); *ŕzond.* Bikoteak ez diran zenbakiak. Kote, koter, kotez, koti. !! Batoi ta bakoiti = Bakotxi ta biritxi. l/ Bakoiti edo bakoli.

bakoltz. (banaketa); *ŕzond.* Banaka, bat-bedera, banako, tad-, kako-. (zenbaki): *iz.* Bikoterik ez dagiena. (kartak): jj ŕz. Batckoa. (batasun): (*izond.* Bakaf, bakun, bakotz, bakotx.

balcoitz-auzi. (auziratze): *iz.* Bakoitzaren auzi. j: Beust; Bakal-auzi.

balcoitz-bufuka. (aupada): iz. Bere biziko aupada edo bakoitz-guda. 1: Ikusi: Bakoitz-guda.

balcoitz-guda. (aupada): *iz.* Ikusi: Bakoitz-bufuka.

bakoitzale, (bakartasun): *ŕzond.* Giza-alkarkizunetan bakartasunez eta norberekeriz *ari* daua.

bakoitzaren. (bakartasun): izond. Bakoitzari dagokiona.

balcoitzeko. (osterakuntza): *adore!.* Txandakaz art-izatea.

bakoitzian. (osterakuntza): *adond.* Txandaka ari-izatea. Bakotxian.

bakoitzkal. (banaketa): *adond.* Bakoitzna. j: Bakoizkat.

balcoitzlci. (batasun): adond. Bakafik edo alabeatez. I: Bakoizki.

bakolzdun. (banaketa): *izond.* Bat baizik eztuena.

bakolzlca. (banaketa): *adond.* Banaka, bat-banaka.

bakoizkeri. (bakartasun): *iz*. Giza-aikarkizunetan bakartesuna eta norberekeria.

bakoizkl. (batasun): adond. Era bakaŕcan, besterik gabe. I: Bakoitzki.

bakoizpen. (hakartasun); *iz*. Gauza bati blintz berezitasunez begiratu edo ari-izatearen egipen eta ondorioa.

bakoiztasun. (jabetza): iz. Gauza bat eukitzeko ta bera azke crabiltzeko eskubidea. (bakartasun): ŕz. Notin edo gauze baton tasun berczia.

bakoiztu. (bakartasun): ad. Gauze batzuen artean bat nabaritu. (azaldura): *ad.* Gauze bat zaidu, bakoiztasunez agertu.

bakonde. (bakartasun): *izond.* Bakafik abesten edo eresgalu bat jotzen duena.

bakotasun, (gabetasun); iz. Zerbaiten pcitzea, eztasuna; utzunea. (utziera): iz. Lerak edo gaizpideak menperatuta bere burua uztearen egipen eta ondorioa. (nagi): j *iz.* Lanegiteko edo bere beafak betetzeko, norbaiten mukerkeri edo iguindura.

balcotx. (batasun): *ŕzond. Bakaŕ*, bakun; norbera; bakotxi, bakotxa. 1: Bakoitz.

bakotxa beretu. (buru-jabetasun): *ad.* Bakoitzak bere burua azke agertu. Tkus.: Beregain.

balcotxabere. (banaketa): ŕzorl. Norbera bere buruarentzat. j: Bakotxaberex.

bakotxi. (=bald): iz. Bikotea ez dan zenbalda. I: Bckotxi, 11 Bakotxi ta biritxi = Batoi ta bakoiti. I! Bakolxika eta biritxika.

bakoxka. (zenbaki): *iz.* Bilcoteak ez diran zenbakiak. ikusi: Bakoiti; batoi ta bakoiti = Bakotxi ta biritxi.

bakoxki. (hakartasun): *adond.* Gisa bateaz, soiJik, besterik gabe.

balcoxtasun. (jabetza): *iz*. Gauze bat eukitzeko ta bera azke erabiltzeko eskubidea. (bikaintasun): *iz.* Yaukaltasun, doai, gaitasun.

baku. (ʼzei): *iz.* Lendik erabakitako lelcuan eta egunetan salgayen salerosketa orokaŕa. ;'t'oki ori bora. I: Saltokia. j: Huts.: Bakiak. Iŕ Biritx ala baku? = Bikotz ala bakotx?

balcun. (egizaletasun): *izond.* Lafio, egizale, tolesgabea dana. (bakartasun): *izond.* Laguntasunik gabe. Bakartasuna mane duena, edo bertan bizi dana. (ezoso): 11 *izond.* Bikoitirik eztueua. (uzta): (*iz.* Labore eclo igalien biltzea. (goi-jakintza): H *iz.* Leibnitz'on gold aldntzaren arauketan, izaki guzia osotzen Mien gai bakun eta zatigaitza. 1: lkus.: Bakarki (izate) (abar): (iz. Sarde-itxura eztuen abate.

bakun-zale.(bekuntasun): *izond.* Bakantzen duena; bakantzekojo kera dueua.

bakunde. (egizaletasun): iz. Laño, egizale, tolesgabea izatea.

bakننdu. (ezkontza): *ad.* Senat naiz ernaztea artu. (ezkontzauste): *ad.* Bananduta dagozen sen **cl** eta emaztea beŕiz alkartu. (uzta): II *ad.* Labore edo 'gallon biltzea egin. (aldarakuntza): Ij *ad.* Banandu, berezi, aldendu. (bakuntasun): II *ad.* Gauze bat bakunago egin. (bakuntza): (*ad. Bata,* bateratu, alkartu. (bakartasun): *(ad.* Bakartu, bakandu.

balcungaitz, (gutidura): *ŕzond.* Gutitu ezin ditekena.

bakungafi, (gutidura): *izond.* Gutitzeko gai dana. (bakuntasun): *izond.* Gauza bat bakunagoa izateko dana.

bakunki. (egizaletasun): *adond.* Leto, egizale, tolesgabe izaten ari-izatea.

bakunko. (itzanmen): *iz.* Ororen elburu haterako itundu edo bateratzea. (batzaf): iz. Elburu baterako lagun batzuek dagiten bilkura.

bakunta. (bakartasun): *izond.* Bat bakaŕik dana.

BAKIINTASUN. *iz.* Banako edo atal-bakoa danaren tasuna. j: Xalotasun, lañotasun. ii (araztasun), (batasun), (berezkotasun), (elkargaiztura), (eŕeztasun).

bakuntasun. (egizaletasuu): *iz.* Lao, egizale, tolesgabea izatearen tasuna, jalkitasun, soillasun, xalokeria, xalotasun.

bakuntu. (aldarakuntza); *ad.* Banandu, berezi, aldendu. (antolagabeketa): *ad.* Atalduna danaren zatiak aldendu. (bakartasun): (*ad.* Besteetatik gauze bat bakaŕik eta aldenduta utzi.

BAKUNTZA. iz. Bi gauza edo geyago alkartzea, guzien artean bat egiteko, egipen eta ondorioa. : Gauza bat beste batekin alkactasunean egotea. 1: Naimen edo iritzien kidetasuna. I: Gann batzuk nastatzetik egiten dan antolaketa. 1: lzkutuzko blztaren yaukaltasuna; onen bidez arima here Trazale'arekin, goi-maitasunaz, alkartzen dalarik. I: Alkartasuna, batza. ;: Zauri baton ezpañen gotortzea. I: Batarzun, elkarganamendu, otkarte, lagunkidetasun. (ezkontza): *iz*. Ezkon-itz. II (aldarnen), (alkargo), (antolaketa), (aŕaildura), (batuketa), (erakotasun), (eratxikidara), (gardaiñatze), (idetasun), (itsastasun), (mortxokada), (uzkaldura), (uztarpide).

bakuntzale. (bakuntza): *ŕzond.* Bakuntzen dueua. (bakartasun): *izond.* Aldentzen duena, zerbait bakaŕik uzten duena.

bakuntze. (ezkontza): *iz*. Ezkon-itza. (bakuntza): *iz*. Gauza bi edo geyago alkartu edo batutzearen egipen eta ondorioa,

bakura. (mugadura): *iz.* Eñ, late!, erki, bazteŕ eta abafcn crtz edo mugaldea. (zerga): *iz.* Zergaz ordaindu beat dana; zerga bera.

bakutsu!. (ustekabe): *aye.* Ustekabea adierazteko erabiltzen dan oyutza aditzeraren laburpena.

bakutxi. (zenbaki): *izond. lkus:* Bakotxi.

bal. (azao): *iz.* Gari-azaoak. I: azaozko neufia. I: Fal. (gait): iz. Berbera. (laŕinketa): *iz.* Eultzitzeko, laŕañcan zabaltzen dan laborea. (aize): 11 iz. Irauntzen ez darn zirimola. (otaf): II tz. Bi mutuŕetan elbidcak dituen saskia, ol bat daramana to labera ogia eramateko erabiltzen dana. (artza): iz. Goruntz botatzean garia garbitzeko erabiltzen dan galbae biribil eta aundia. (neuŕi): II Eun azaozko neufla.

bal-baE, (irakidura): iz. irakidura gogofa adierazteko ots-izenezko itza. I: Bm-bro, gal-gal, galgaŕ, gal-gal, gargaŕ.

bal-meta. (azao): *iz.* Asagoak dagozcn tokia. Azaoaneta.: Ikus.: Baltegi.

bal-zetenda. (azao): *iz.* Lutgañean itailariek uzten duten asagaen leŕokada.

bala. (otaŕ): *iz.* Bare estalkia duen otafa. I; Gaztañondozko zeŕendakaz egindako zoko biribildutak dituen otaŕ laukiznzenduna. (gari): *iz.* Garandu bañn lenago edatua dagoen garia. (aize): II *lz.* Irauntzen ez duets zirimola. (azao): *iz.* Azao, asago.

balaari. (laŕinketa): *izond.* Aldera botatzean garia garbitzen ari dana. (gari): *izond.* Berbera, berbera.

balabalatu. (azalpen): *ad.* Beŕiak azaldu ta zabaldu.

balabara. (urdai): *iz.* Urdaya izendatzekn ijitoek darabilten itza.

baladre. (landare): *iz.* Azpeiarkaria dan landarea; here eŕoa, austuta, usineragilea bezela sendakintzan erabiltzen da; bai ta aarien ezkabia sendatzeko ere. j: Balandre.

balaan. (jauzketa): *iz.* Uaitzen gañetik aŕañek dagiten j auzketa.

balaka. (ants): *iz.* Abeltxcen maŕaka. (losintxa): iz. Lcgunkeri, losintxa, labankeria. // Balakatu aditzaren mugatugabea.

balakagafi. (losintxa): *izond* Itxurazko to mcicngez pucka edo maitasunagermena dagiena.

balakaldi. (losintxa): iz. ltxurazko ta melczgez egitcn dan pereka, losintxa edo maitasun-agennena, laztanketa.

balakari. (losintxa): *izond.* Itxurazko ta mciczgcz pereka edo maitasunagermena dagiena.

balakatu. (losintxa): *ad.* ltxurazko ta mclengcz pereka edo maitasunagermena egin. I: Atx-egin, gaintzuritu, lorindatu, torindau, lorinjau. (otzandura): *ad.* Otzandu, ibi-erazo, eztitu.

balakatzale. (losintxa); *izond.* Losintxa ta perckak dagizkiena. (otzandura): *izond.* Otzandu, ibi-erazo, eztitzen duena.

balaki. (al): *iz.* Erdian gideŕa daraman oltxoa, labeko zieŕa pilakatzeko erabiltzen dana. (gordaidu): *iz.* Zabofa biltzeko lanabesa.

balaku. (losintxa): iz. Itxuraz egindako pereka edo maitasun-agermena.

balakugaŕi. (sariztatzc): L. Neutia bete ondoren, saltzaleek eman oi dutnn gafierakoa.

balanba. (kordokadura): *iz.* Koloka, bilist-balast ibiltzea,

balanbatu. (kordokadura): *ad.* Kolokatu, seaskatu,

balanbatzatle. (kordokadura): *izond,* Balanbatu eragiten duena.

balanga. (ate): iz. Baratzetan, baŕioetan, soloetan, ate bezela jartzen dan makil edo olen sarea. I: Astakide, baranga, atalanga. (sotiltasun); ŕz..Ezi-makil aundia.

balango. (abaŕ): *iz,* Igaliak biltzeko saskia esegitzen dan abata.

balantx. (mozkorkeri): *izond.* Mozkof dagoena.

balautzategi. (mozkorkeri): *iz.* Mozkortzearen ondorioa. It/ au berarizko lzena bezela erabiltzen da. Itz aŕunta da.

balapunpa, (joko): *iz.* Intausaren thatzati bateaz egiña auŕak jostatzen diran jostailua, mu]ozko polokak botatzean dunbadak egiteko. : Aikanduz, boloka, aratrztiln, bixistulu, tikilitako, tulut, funpa, txipistol, txipisturu, zibuzte, zifizte,

balaro. (otaŕ): iz. Bere estalkia duen otafa.

balasta. (itxaso): iz. ltxaso edo aintzlrako ur iraitzean bein-banan guested eta beeratzen dan ur-aindoa.

balata. (abesti): *iz.* Ahead lau ta biotzalditsua, doñu bereziaz abesten dana. (oterti): iz. ipuyetako egipenak gogoratzeko alerki biozkoya.

balatta. (uzlcaldura): iz, Ikus.: Balazta.

balau. (itxasontzi): *iz.* Bizkaya'n erabilitako ihasontzi txikia.

balaun. (crorkera): ŕz. Erorkera zaratatsua adicrazten duen itza.

balaunka. (kordokadura): *adond.* Kulunkatzen ari-izatca.

balauri. (aogozo): *ft.* Aogozo lodia, aduŕa.

balauf. (cskeintza): iz. Noribait egitarau, irabazpide to altar' onartzeko, eskeintzaren egipen eta ondorioa.

balazao. (gari): iz, Gari-asago aundia. (azao): iz. Berbera.

balazta. (gezi): iz. Aspaldiko gudatramankulua, atiak edo geet andiak iraizteko erabiltzen zana. : Gudu-uztai. (lotura): *iz.* Urka Iruzokoduna, iru makilakaz egiña, abere batzuen (bei, zeti,...) lepoan jartzen dana toki batzuetan sat' ez ditezken. I: Balezta, paldesta, teildof. (uzkaldura): iz. Berbera, berbera, (gelditze): iz, Lanabesa berezia, langai edo burdiareo igipena geldi-erazleko erabiltzen dana. (otaŕ): jj iz. Artoa eramateko otafa. (ao-ugal): II iz. Aokoa.

balaztada. (ao-ugat): *iz.* Ibili dabilen nor, zein edo zerbait geldierazteko egitcn dana.

balaztatu. (ao-ugal): *ad.* Aokoa czaŕi; . eutsi. : Ibdi dabilen nor, zein cdo zerbait geldierazieko egin. I: Balaztu.

balaztu. (ao-ugal): *ad.* Ikus.: Balaztatu.

balazu. (ule): ŕzond. ille asko daukana. (losintxa): iz. Pereka, leunketa, maitekeri.

balba!. (anti): *oya.* Zori gaiztoa data adierazteko erabiltzen dan oyutza.

balbara. (irakidura): *iz.* Ots egitean urak irakitzearen egipena.

balbati. (zoritxaf): *izond.* Elgaitz cdo zoritxaŕrak soŕcrazten dituena.

bathe. (eriotza): *iz.* Eriotzaren baste izena. I: Balba. (zoritxaf): *izond.* Besteai zorigaitza ekartzen dien notiña, I: Balbctsu.

balbeen. (aindurapen): *iz.* Eriotza eskatzean egitcn dan aindura.

balbetsu. (zoritxat): *ŕzond.* Besteai zorigaitza ekartzen diena. I: &us.: Batbe.

baldadura, (mutidura): *iz.* Etbaŕitua izatearen eritasuna.

baldaki, (zapalda): I.a. Zapalda-multzoa.

baldan. (naŕaskeri): *izond.* Nafas, arlote, zoldatsua dana. I: Sazkel, zirzil.

baldandu. (aultasun): *ad.* Soñcan lazotasuna izatea.

baldanlceri. (gaitzipen): *iz.* Itz ado egipenen bidez norbait gaitzitzearen egipena. (nagi): iz. Lanerako edo eginbeaŕen bat betetzeko mukerkeri edo nakaitza. (arduragabetasun): iz. Laxotasuna.

baldanki. (baldartasun): *adond.* Igipen azkerik ez izatea, edo berankoŕ eta aztun ibiltzea.: Baldarki.

(arduragabetasun): *adond.* Lazokeriz eta ardurarik gabe ari-izatea.

baldantzaf. (baldartasun): *izond.* Baldaŕ, kankail, aztuna dana.

baldarkeri. (baldartasun): *iz.* Igipen azkerik ez izatea edo aztun ibiltzearen egipena.

baldarki. (baldartasun): *adond.* Igipen azkerik ez izatea, edo berankoŕ eta aztu ibiltzea. I: Baldanki.

baldarlciro. (baldartasun): *adond.* Ikus.: Baldarki.

baldarna. (anaidi): *iz.* Zerbaiteaz ati-izateko egitcn dan bilgu odo batzafa. I: Aran batzuen pean, eliz-lanbideetan yarduteko apaizen alkartasuna. (eliza): iz. Eleizan dagoen anaigoa. I: Balderna.

baldaf. (giñogabe): *izond.* Giñogabea dana. (baldartasun): *frond.* Igipen azkerik eztuena, cdo berankof eta aztuna duena. j: Baunte, ganoka, ganorabako,banorabagako, gripe, makel, Wide, troskote, zartzail, xinuŕi. (aragi): II *izond.* Notin batengan dagozen aragiak ugari. (odei): II *iz.* Zeaŕ-aizeak fafastaka daraman odei aztuna. I: Edon-aunt, (aide): Ij *iz.* Zcarkatua dagoena. (gabi): II *iz.* Ia zortzi aztako malua, iltzc aundiak tankatzeko erabiitzen dana. (batzaŕ): Ij *iz.* Bilkura, anaigoa. (ikatz): II lkaztokia lautzeko,ikazkiitek darabilten tresneria.

baldaŕatn. (giltzufin): *ad.* Notin edo abere baton bizkar-ezuf edo bizkaf elbafitu, undo ez ibittzeko neutian.

baldafazka. (giñogabe): iz. Emakume naŕasa.

baldaferi. (ez uste): iz. Ez ustean lortzen dan ontuŕea.

baidaf-ingure. (baldartasun): *iz.* Baldartasunari eusten diona.

baldaf-ipurdi. (baldartasun); *izond,* Oso baldaŕa dana.

baldafo. (aultasun): *izond.* Soñean lazotasuna duena.

baldafontzi. (baldartasun): *frond.* Baldaŕ-baldaŕa dana.

BALDARTASUN. *iz.* Baldafa danaren tasuna. I: Egipen edo esari batdafa. I: Berjes, berjeskeri, berjestasun, butusgo, antzerik-eza, efenbeltasun, eskalapoinkeria, astrugaizkeria, kakolatasun, kertenkeria, mandokeria, moldagaizkeria, moldegabekeria, palokeria, pizutasun, saskarkeria, saskartasun,taxugabekeria,trakestasun, trakatskeri, irakezkeri, eŕebeskeria, efebestasun, zakartasun, zartzaildura, zarizailkeri, zartzailtasun, zatartasun, zuntzunkeria, zuntzuntasun, zufuntasun.l/(adimen),(aparaeza), (atuneza),(baŕegafikeri),(berantasun), (ergeltasun), (gayeztasun), (gelberatasun), (gogo-landueza), (jakiñeztasun), (nabarmentasun), (naŕiokera), (okef), (aria)

baldartu. (sakitura): *ad.* Bere soña edo soin-atat baton igipen eta erabiltzea galdu. j: Gaizotu, lazutu, dint.

baldaska. (enboŕ): *iz.* Enbof-zati edo pusketa. j: Baldaxka.

baldats. (naŕaskeri): *izond.* Nafatxa, apaineza, arlotca dana.

baldatu. (naŕiadura): *ad.* Zerbait andeatu.

baldatx. (piitzaŕj: iz. Dilingan dagoen piltzafa. (giñogabe): *iz.* Nafas eta zikoitza dan notiña. (aultasun): Ij *izond* Soñean lazotasuna duena.

baldax. (naŕaskeri): *frond.* Ikus.: Baldats edo baldatx.

baldaxkatn. (aultasun): *ad.* Soilean lazotasuna izan.

battle. (azpegi): *frond.* Beste baten antzekoa dana.(atsikipen) :iz, Masa, arasa edo beste gauza baton elpidea. (eziña): j *frond.* Ain enik eztuena. (ustutx): II *iz.* Kutxatila, andela. (estalketa); jI iz. Bairn, estalkia. (antzeraketa): II *izond.* Beste gauza baten antzeko, zerbait dagiena. (bizitegi): II *iz.* axe baten goi-aldean dagoen gala berezia, sarale bateaz idekitzen dana.

baldera, (zeŕi): *iz.* Kumarik gabe geratu dan zeŕiemea.

baldernapez. (tidal); iz. Eudorea. I: Baldarnapez.

baldetza.(kutxa);iz. Alasa bateko kutxa aundien moltzoa.

baldetzaĹe, (antzeraketa); izond. Besle gauza baten antzera zerbait dagiena.

baldi. (apaltasun): *frond,* Apala (tuna, (birloraldi): *frond.* Lou, soŕ ta loŕ, txundituta, (estalketa); II *iz,* Zerbait estaltzeko egokia dan zatikoa. I: Palde. (kutxa); II iz. Alasako kutxa aundia. (edo): II *iz.* Gurdiaren aga edo goldearen endaitza uztafiari lotteko erabiltzen dan ode gogoŕa.

baldiak, (uztaŕi); *iz.* Uztaŕiaren nafuzko estunak, bertan gurdiaren aga sar dedin.

baldidura. (birloraldi): *iz.* Aŕitasun, zoraldi, labofi.

baldigafi. (begiespen): *izond.* Aŕitasun aundia soŕerazten duena.

baldin. (baldintza): iok. Baldintzaren asmoa indartzeko erabiltzen dan itza. I: Balin.

baldin ere. (zalantza): *adond.* Zerbait gerta ote ditcken zalantzaz egotea.

baldin-esaldi. (baldintza); *in.* Baldintzazko esakuntza. Ikus.: Baldintz-esaera.

baldin-esapide. (baldintza): *iz.* Baldintzazko esapidea.

baldin-itz. (baldintza): *iz.* Zerbait egiteko itundutako bearkizuna.

baldinza. (zalantza): *adond.* Bada-czpadakoan.

baidinbezere. (baldintza): *adond.* Bada-ezpada ere.

baldindef. (zalantza): *adond.* Bada-ezpadakoan.

baldindu. (batdintza): *ad.* Baldintzak ipintzea edojartzea.

baldinkizun. (baldin€za): in Baldintza; zerbait cskeintzeko edo egiteko jartzen dan baldintasuna.

baldinpetu. (baldintza): *ad.* Baldintzak ipintzea edo jartzea.

baldartasun. (baldintza): *iz,* Zerbait egiteko eskatzen edo jartzen dan baldintza.

baldintz-esaera. (baldintza): *iz.* Baldintzazko esakuntza. Ikus.: Baldin-esaldi.

BALDINTZA. iz. Gauzaen tasun edo izatasuna. I: Gauza bat egiten edo agintzen danean, ortarako auŕetik jartzea dan nolakotasun edo beaŕezkoa dan tartckoa. I: Deal, balditz, lets. If (alkartasun), (czabelera), (ezinbcstetasun),(gertakari),(gisa), (menpetasun), (mugadura), (saleroste), (ustekizun), (zernola).

baldintza-gabe. (baldintza): *adond.* Alkartzerik ez izatea.

baldintzaera. (baldintza): *iz.* Aditzaren era bat. I: Batdintzcra.

baldintzapen. (badintza): *iz.* Baldintzak ipintzearen egipena.

baldintzapetu. (baldintza): *ad.* Baldlntzapcan zerbait jartzea.

baldintiatu. (baldintza): *ad.* Baldintzak eskeiñi cdo ipiñi.

baldiñeko. (baldintza): *izond.* Bakllntcazkoa dana. I: Baldintzari dagokiona.

baldiñetan. (baldintza): *adond.* Bada-ezpada. I: BaidiIietariak, baldiñez.

baldiñetariak. (baldintza): *adond.* Bada-ezpada. I: Baldiñetan, baldiñez.

baldiñez. (baldintza): *adond.* Bada-ezpada. I: Baldiñetan, baldiñetariak.

baldiñezko. (baldintza): *izond.* Berarekin baldinhzaren bat dammana.

balditu. (birloraldi): *ad.* Txundituta geratu. (apaltasun): *ad.* Apaldu, becratu. (estalketa): H *ad.* Estali; zuloak ixtea.

balditz. (baldintza): *iz.* Ikus.: Baldintza.

baldiztu. (ebaketa): *ad.* Gaztañai, obete egosi ditezen, ebaketa bat egin. I: Ikus.: Baltziztu, I: Paidiztu, paltziztu, otsikalditu.

baldn. (ziri): *ŕz.* Zurezko ildaki motz eta lodia; ezpal aundia. j: Txuru. (zur): *iz.* Berbera, berbera. (baldarlasun): II *izond.* Baldaf, kankalua.

baldoka. (ziri): *iz.* Zurezko ildoki motz eta lodia; ezpal aundia. (zur): ŕz. Berbera, barbaric.

baldoki. (buru): *iz.* Bere ezurtze osoa egin baño lenago, garezuŕean dagozen mintzezko uzgunectatik bakoitza. I: Loki, iokunea. (arpcgi): *iz.* lkus.: Adegi. I: Erayoki, logune, lo-Icku, lokune.

baldoki-ezuŕ. (bun): iz. Lokietako ezuŕa. j: Lokune-ezuŕ.

baidarasun. (baldartasun): Adimenaren almenak peitzea. (ergeltasun): *iz.* Jakin al zuen edo bed zuena ez jakitea,

baldoztatu. (zola): *ad.* lldokietaz **zolatu.**

baldran, (arduragabetasun): *izond.* Zerbait egitean ardurarik gabe ad dana. (nagi): *izond.* Zerbait egitean nagiz ari dana. (aundiera): j *izond.* Gaitza, lads dana.

baldraska. (emakume): *iz.* **Emakume** zarpa1a, zatarduna.

baldraskeri. (aŕuntasun): *ft.* ikas-gabe, eŕi xearena dana,

baldraski. (zakartasun): *adond.* Zakaŕ, zarpail, trakets ari-izatea.

baldrasto. (matzerdura): *izond.* Eraz ado gabe, araa-bakoa dana. (itxustasun): *izond.* Edertazunik eztucna.

baldres, (naŕaskeri): *izond.* Naŕas, zarpailtsu, piltzarduna. j: lkus.: Baldan. (baidartasun): *izond.* Balder' eta kankala dana.

baldreskeri, (naŕaskori): *iz.* Lazokeri, zabarkeria. (xirxiikeri): *iz.* Baldaŕa dan egipena,

baldreski. {xitxilkeri): *adond.* Baldaŕ eta xixilkeriz ari-izatca.

baldrestu. (xin ilkcri): *ad.* Naŕaztu, zirtzildu, zikindu.

baldro. (nagi): *izond.* Alpeŕ, zabaŕ, iana onartzen eztuena. (pittzaŕ): *izond.* Pitzaŕezjantzita dagoena. (: Zartail. (nabarmentasun): *izond.* Zakaŕa, gaizki azia.

baldrotu. (nagi): *ad.* Enul eta alpeŕa izan.

baldu. (azao): *ad.* Azanetanjartzea.

baldufo. (makil): *iz.* Makil India, gogoŕa.

BALDUS. *iz.* Batu ta lotuta dagozen egurkiak nr-gabeko zurola dagitela. ll (abedi), (burdi), (ibai), (itxasontzi), (Lerida), (oltza).

balduskada. (zur): *iz.* Mai batean barna, baidusetan eramaten (titan zuren multzoa. (baldus): *iz.* Berbera, berbera.

bale, (izabere): *iz.* Ogetamaf ncurkin baño luzeago izaten ditueu izaberea, I; Balei, arbano, turners, sain-aŕain. (ondo): iz. Atoka-sendiko **landarea,** ostail pinttsutan agertzen dana.

bale-aide. (abedi): *iz.* Bate-bizaŕen tresnatzea.

bale-bizaf. (izabere): **iz.** Baleak goiko matel-ezuŕean dauzkan adafezko ta lengorakoŕak divan ostoen multzoa. I; Balen-bizaŕ.

bale-egaztun. (izabere): *iz.* Groenlandia'ko bale aundia.

bate-gorontz, (janztura): iz. Bale-bizaŕez egindako gorautza.: Bale-gorantz.

bale jipoe. (alkondara): *iz.* Bale-bizaŕez egitia zegoen samatila, ten emakumeak erabiltzen zutena.

bale-lumera. (koipe): *iz.* Balcaren koipe antzekoa dan gaya, bere garezuŕean dagoen ollo-gayetik sortzen dana.

bale-mafazo. (izaberej: *iz.* Oso aundia dan maŕtzoa.

bale-nrin. (koipe): *iz.* Ikus.: Bale-lumera.

baleatzale. (izabere): *izond.* Baleen aŕantzalea. : BalezaiĹe, balezale, bale-aŕantzalea.

baiekio, (betaŕ): *iz.* Gariarekin, Mackin eta beste **landare** batzuekin azten dan belm'txaŕa.

baleko. (azao): iz. Cari-azaoa. j: Asago aundia. I: thus.: Balazao.

balen-odeyak. (odei): iz. Buŕuntzi-udei; afain-itxurazko odeya. : Balen-orei.

balesa. (kale): iz. Bi kaleen artean dagoen etxartea. (bumi-ari): *iz.* Edozein metaletik ateratzen dan aria.

balenafi. (iudizti): *iz.* itxasoan agiri dagoen arkailza; bertara baleak joaten dira azkatzeko, mazkaŕak kentzeko. Bale-ad.

balendrin. (aukerakeri): *izond.* Oñaŕi gabeko asmoa edo xedea, geyenetan bakana dana.

balengo. (ate): iz. Landa-atea, zizurika ideki ta ixten dana. I: Balenga.

balera. (kordokadura): *adond.* Zabuka.

baleran. (zeiñu): *iz.* Zelñuen iraulketa.

baleri. (al): *izond. Ikus.*: Baleyu.

balesta. (eragozpen): **ia. Bras.:** Balazta. Balczta. Baleztra.

baleyn. (aŕ): *izond.* Mak dituena edo berakjanda dagoena. I: Baleri. (aultasun): *izond,* Aula dana. I: Baku.

baleyutu. (aŕ): *ad.* Igall batek afez bete.

balezale. (izabere): *izond.* Baleak aŕapatzen ari dana.

balezta. (segada): *iz,* Satoŕak artzeko segada. (ao-ugal): *iz.* Sal-abereen mutuŕ-ugaia, aokoa. : Ikus.: Balazta, baieztra, balesta.

baleztata. (alkondara): *ad.* Geŕontzeak edo bestejanzturak bale-bizaŕez atondu. I: Baleztu. (ao-ugal): *ad.* Aokoa ipiñi.

balgaŕ, (luŕ): *iz.* Aidapaz dagoen lurkia.

balima. (zalantza): *adond* **Altasun eta** zalantza batera adiemztea. (altasun): *adond.* Berbera.

balk bada ta czpada. (zalantza): *adond.* Baldin bada; baldin ezpada.

balinba!. (gura): *oya.* Zerbait gertatzeko gogo bizia adierazteko erabiltzen dan oyutza. (eskierlasun): *adond.* Eskiertasunez.

balinbadako. (baldiniza): *izond.* Berarekin haldintzarea bat daramana, edo baldintza bat adierazten duena.

balinbadazkoan. (baldintza): *adond.* **Baldintzaz** ari-izatea.

balinbakari. (gura): *izond.* Eŕiketazko etiketan eta baste buŕuka edo eztabaidetan, bare alderdikideen garaipena, besterik egin gabe, nai duena. I: Ikus.: Baliztaŕ.

balinbe. (zalantza): *adond.* Aitasuna adierazten duen zalantzazko aditzondoa. Agian, bearbada, apika, ausaz.

baliñetan. (zalantza): adond. Zalantzazko aditzondoa, zerbait izan ditekela adierazteko erabiltzen dana.

balitxo. (zed): *iz.* Ijitoen aotan, zeña.

balitzeka. (ustekizun): *izond.* Baldintzakoa dana. (baldintza): frond. Berbera. (altasun): Ii *izond.* Izan

ditekena. (zalantza): Jj *irond* Eztabaidakoa dana, zalantzazkoa.

balizka. (ustekizun): *iz.* Gauza bat badagoela ustea. I: Ondoric bat ateratzeko egiten dan ustektzuna. ii Balizka ari Balir.katu.

ballzkako. (ustckizun): *izond* Ondorioa ateraizeko egiten dan ustekizunarekiko dagokiona.

balizkart. (ustekizun): *izond.* Balizka ari dana.

balizkatu. (ustekizun): *ad.* Uste-izan.

balizketa. (ustekizun): *iz.* Gogoetazkoa dan ezagupena, ezartzekoa ote dan begiratu gabe. l: Ustekizuna.

baliztaf. (gura): *izond.* Ikus.: Balinbakari.

baliztoi. (aizoyalak): *iz.* Txaluparen aizoyala, kaizuz laugaŕena. Baliztoitxiki: Uŕeagoa.

balkan. (txori): *iz.* Muzkaria aldean ezagutznn dan txoria.

balkara. (naafi): iz. 'Bat " bati dagokion amnia.

BALKE. *iz.* Landare lekaziduna; bare min legoituta abereentzat bazka bezela erabiltzen da. 1: Landare onen igalia ta miña. j: Arto-ilar, asto-illatt, kingil, sasi-ilaŕ, xingilondo. (bald): *fi.* Abereentzat ona dan belaza. Iŕ (landare)

balkote. Camden): *iz.* Amaŕen baten neufia. (azao): *iz.* Gari-aaaoa.

baloma. (kordokadura): *fi.* Aide batetik bestera gorputz batek dagien Icordokadura. l: Balunba.

balore. (nagi): *iz.* Lazotasun, naikaŕ, zabartasuna.

balota. (itxasontzi): *iz.* ltxasontzi-mota bat.

balotra. (artza): iz. Gari-iriñerako zetabea.

balotzara. (otai): *iz.* Bare estalkiai duen otaŕa.

balpildu. (azao): *ad.* Asagoak bildu; azaaak metatu.

balpila. (azao): iz. Gari-azaoen multzoa. Balpilo.

balsa. (mortxokada): *iz.* Iraki edo gauzaren mortxokada, oso bat edo mueta bat eratzcn duena, flair gayezko naiz buruzko maean artuta. Kopostatu ala margoztutako irudien mortxokada. : Notiñen bildura edo taldea. I: Bflera, cili, moltso, moltzo, tmila. (urmaei): *iz.* A#añak eukitzeko urtegia. (bustialdi): (iz. Notin batzuk haters ureztatu ditezken urtegia. (iturburu): (iz. Osin. (odol): *(iz.* Odolguri. Odolaren gatraketa. (istinga): (iz. Istingadi. (Balsa edo Baĺxa). (bildura): || iz. ***Alkaŕi*** itzegitcko biltzen diran adiskide barium bilkura.

balsatsu. (odol): *izond.* Odal-gogortzen dana.

balsatu. (naastura): *ad.* Mota batzuetakoak diran gauzak naastu, batzuek besteetatik ez oartzeko eraz. Ikus.; Baltsatu.

baits. (aŕain): *iz.* Saltzeko dagoen Icbatzmeta.

baltegi. (azao): *iz.* Asagoak dagozen tokia. l: lkus.: Bal-meta.

baltza, (bildura): *iz.* Bilera, lagungoa. (stain): *in.* Xardiñen saldoa. (odol): (iz. **Odol** gatzatua.

baitsakeri. (gizartc): *iz.* Bakoitzarcn jabetasuna kendu nai duen gizarteirakaskizuna.

baitsan. (bakuntza): *adond.* Toki edo beste zerbait bateau bi gauza edo geyago batzea edo batera etorizea.

baltzaratu. (bakuntza): *ad.* Batu, alkartu.

baltsatu. (bakuntza): *ad.* Gauza batzuk alkaŕekin batu. (naastura): *ad.* Ikus.: Balsatu.

baltsusi. (orban): *iz.* Orban beltza.

baltz. (belztasun): *izond.* Oso iluna dan margoa. Beltx, beltz. (erabe): *izond.* Izugaŕia dana.

baltz pltln. (gereziondo): *fi.* Txild ta beltza dan gerezia.

baltz-Ilun. (margo): *izond.* Gaztañen oskolak duen margo. I: Margo on duena.

baltza. (ogasun): *iz.* Obarlak ematen dituen ogasunen rnultzoa. (stain): *in.* Saltzeko gerturik dagoen lebatzanultzo guzia.

baltza-zuzlcipenalc. (ornidura): *iz.* Ororentzako ornidura.

baitzaŕ. (alkargo): *iz.* Ekintza batzuen alkartzea.

baltzeraico. (mango): ***izond.*** Belzkara dan marga iluna, l: Baltzaran, baitzeran.

baltzeran. (margo): *izond.* Belzkara dan margo iluna. l: Baltzaran, baltzerako, beltxaan, beltxan, beltxaran, beltxaño.

baltztgei. (ke): *iz.* Satan egoss diran sartagin edo baste antoxiñai itsasten zayen ke edo kedata.

baltzilca. (mango): *frond.* Baltzarana, is baltza dan margoa. j: Baltzizka edo bal€zezko.

baltzikatu. (margo): *ad.* Baltzez jaŕi edo tindatu. j; Baltzizkatu.

baltzin. (zikoiztasun): *frond.* Doloŕ, zikoitza dana.

baltzisko. (margo): *izond.* Belzkara, ia beltza dan margoa. j: Baltzizka.

baltzitasun. (belztasun): *in.* Beltz margoaren tasuna.

baltzitu. (margo): *ad.* Zerbait beltzez margoztea, edo berez beltza biurtzea. Eguraldia i1undu, goibeldu. (jarkipen): *ad.* Amorckaitza jartzcaren jokers tutu.

baltziztu. (gaztañondo): *ad.* Gaztaiiai ebaketak cgitea obeto egosi ditezen. I: [kus.; Baldiztu. : Baltzizkatu, paldiztu.

BALTZU. iz. Aram edo lege baten pean dagoen notiñen alkargoa, batez ere salerosteari buruz egindakoa. l; Ekigo. (bazkun): *iz.* Berbera, berbera. (itzarmen):] *iz.* Ze€bailerako egiten dan itunbena edo alkartasuna. l: Baltzo.

baltzu-arau. (arau): *iz.* Aindo bat iaiñeko zatitan banatzea erakusten dries araua.

baltzu-araudi. (arm): iz. Bazkun bates araudia.

baltzu-izen. (bazkun): *iz.* Saleroste-bazkun bates izen berezia, anh ta izenpetzeko erabiltzen dana.

baltzukatu. (bazkun): *ad.* Elbow baterako bazlcun batean alkartu.

baltznkeri. (aukerakeri): *iz,* Aukerakerizko agintza.

baltzukide. (bazkun): *iz.* Besteenganako guzien bazkunean sartuta dagoena.

baltzuko. (bazkun): *izond.* Bazkun bath dagokiona. j: Berlan elkartuta dagoena. l: Garazkidea, baltzuzko.

baltzukotu. (bazkun): *ad.* Bazkun batean sartu. ; Baluutu, baltzuratu.

baltzuna. (tarte): *iz.* Baltziluta dagoen tartea. (mango); *in.* Berbera,

baltzuratu. (bazkun): *ad.* Ikus.: Baltzukotu, haltzutu. (emate); *ad.* Norbaiten ogasunak lateŕiratu edo baste oro-bazlcun bath ematen.

baltzutu. (bazkun): *ad.* Bros.: Baltzukotu. j; Baltzuratu.

baltzuzko. (bazkun): *izond.* Bras.: Ballzuko.

balunba. (kordokadura): *iz.* Bros.: Baloma.

balune. (albi): *iz.* Ekintza aundietan sartzeko ta bilduŕ gabe gaibideai buru egiteko kemena.

balnri, (legal): *iz.* Zolitu gabe dagoen zauridura.

balus-aizto. (ule-guri): *iz.* Ule-guria ebakitzeko erabiltzen dan aiztoa.

balusa. (uie-guri): *iz,* Ziriku, elgudoi edo baste gayaz egindako eundnra, gibeletik uie tinkoaz estalita dagoena. llainti.

balusa-antzelco. (ule-guri): *izond.* Batusa bezelakoa dana. : Tripa-antzeko.

balusagile. (etc-gun): *izond,* Uie-guriak lantzen dituena.

balusari. (ulc-guri): *izond.* Toki batzueta zirikoz lanegiten duena, bafia batez ere balusaz dagiena.

balusatu. (ule-guri): *izond.* Uie-guriaren antzekoa dana. j: Balustatu, balusaztu. (ule-guri): *ad.* Balusaren antzera eundu.

balusazko, (ule-guri): *izond.* Balusaren antzera eunduta dagoena.

balusaztu. (uie-guri): *ad.* Tkus.: Balusatu, balustatu.

balutre. (cycraldi): *iz.* Eyeraku xuŕua.

balutz. (anpuiu): *iz.* **Ardi, bei** ta baste abere batmen aoan egien dan aguna.

baluxa. (ulc-guri): *iz.* Uke motza duen balusa.

balzki. (margo): *izond.* Belzkara dan margoduna.

balzkote. (inargo): *izond.* Oso baltza dan noun edo gauze aundia.

balztasun. (margo): *iz.* Baltza danaren tasuna.

balarta. (arkux): *iz.* Tartideak diran bi agaetaz cgindako abedia, erdian oltzalxoa daramana; bertan bi **notilen** artean gauze batzuk daraniazkitela.

balarte. (kutxa): *iz.* Sakona eztan **Icutxa** aundia, tau age dituena ta bi not€ñen artean, zaboŕa, abel-ongafia ta abaf erainatcko erabiltzen dana.

balesta. (cinakumc): *iz.* Lasaitasun, ozartasun, likistasuna duen emakumea.

baliko. (belaŕ): *iz.* Mendien maldaetan bizi dan belaŕ-mota bat. I: Ikus.: Laŕepo.

baluf. (atapide): *iz.* Efiko guztien alapidea.

bana. (bakautasun): izond. Bakana dana. (ezerabiikuntza): *izond.* Erabiltzen ez dana; oiturazkoa ez dana.

bane. (banakcta): *adond.* Bat-banaka banatzea.I: Banaan. (ezberdintza): *(cond.* Berdin eztana.

bane **dire.** (ezberdintza): *ad.* Ezberdifiak dire.

bana-arazi. (edapen): *ad.* Zabaterazi.

bana-arazle. (erdi): *izond.* Lateŕiaren jaurlaritzak erkietako erakundeai bete yardun-bideak uztea dagiena.

(banaketa): *(coed.* Banatzea cragiten duena.

bana-bana, (banaketa): *adnnd. Bat-*banaka yardutea. j: Bana, barman, banara.

bana-banaka. (bikaintasun): *adond.* Beste gauzaen artean bikaintzat artzen dana.: Banaan-banako.(dantzaketa): *iz.* "Auŕesku" dantza egitcan ematen dan ufats herezia.: Banako,

bana-banatu. (edapen): *ad.* Sakabanatu, baŕcyatu.

bana-banazka. (jafaipen): *adond.* Bakoitza baste baten atzetik joan edo igarotzea.: Edozertarako, batzuk &eta erabiltzca ado ari-izatea. I: Bana-bana, (bakantasen): *hand.* Oi-gabeko, bakan, berezia dana. (joko): ¡ *ad.* Bakotxika ta biritxika jokatu. (berezitasun): *adond.* Bereziki ari-izatea. (bakartasun): ii *izond.* Bakaŕik, astanduta dagocna.

bana-beafa. (zenbanaketa): ŕz, Baste zenbaklbatek zenbanatuta izan beat dana. j: Eras.: Banagai.

bana-bertze. (banaketa): *adond.* Era batera, gcyenctan.

bana-ezln. (crkidetza): *ŕzond.* Erkidetu czin ditckena.: Ikns.: Banagailz.

bana-lefo. (berezkuntza): *iz.* **Berezkuntza** adierazteko jafita dagoen mada. (main): *iz.* Berbera.

banaan. (banaketa): *adond.* Bat-banaka ari-izatea. I: Bana, bana-bana.

banaandu. (baŕeiadura): *ad.* Bilduta zegoena sakabanatu. (ezberdintza): *ad.* Gauzaen artean dagoen ezberdintza oartu edo adierazi.

banabaf. (babaŕun): iz. Babefunaren baste izena.

banabufatu. (berezkuntza): *ad,* Usuegi dagoena banakatu.

banade. (berezkuntza): 1z. Gauza bat beste baten ikutze edo urbiltasunetik aldentzcaren egipena.

banagal. (zenbanaketa): *iz.* Baste zenbaki batek zenbanatutaizateko dana. lleas.: Bana-beaŕa, bana.

banagaiki. (zenbanaketa): *iz.* **Zenbanaketa** egitean geratzen dan kundafa. (kondaŕ): *iz.* Berbera.

banagailu. (berezkuntza): *iz.* Berciztekoa dan lanabesa.

banagaitz. (erkidetza): *izond.* Erkidetzeko eziña dana. I: Ikus.: Bane-czin.

banagafi. (erkidetza): *izond.* Banatzeko gaya dana. (zenbanaketa): *(cond.* Zenbana ditckena.

hanagin. (zenbanaketa): *iz.* Banagaya zenbanatzen duen zenbakia. I: Ikus.: Banaki, banal-ain.

banal. (ezberdintza): *izond.* Ezberdintasun, bestelakotasuna dana; berdin cz dana. (berezitasun): *izond.* Bakaŕa, banakoa dana. (ararte): I) *iz.* Bi gauzaen artean dagoen tartea. (lipizta): jj *iz.* **Nalmen** edo iritzien artean dagoen inki-anka.

banaindeko. (baldintza): *iz.* Zerbait cgiten edo eskeiutzen dan tasuna edo zeaztasuna.

banaita. (berezkunde): *iz,* Gauza batzuen arlean dagoen ezberdintasuna ezagutzearen egipen eta ondorioa.

banaitasun. (ezberdintza): iz. Baste batzuei buruz gauza batzuek duten berdiñeztasuna.

banaiatu. (ezberdintza): *ad.* Gauzaen artean dagoen ezberdintasuna ikusi, oartu edo arakatu.

banaitu. (berezkunde): *ad.* Gauze batzuen artean dagoen ezberdintasuna ezagutu.

banaiz. (berezkuntza): *adond* Gauze bat baste baten ikutze edo urbiltasunetik aldentzca.

banaizti. (banakuntza): iz. Ikus.: **Banakuntza.** j: Banakundc, xcatzapcn.

banak. (batasun): *izond.* Batzuk. (uŕitasun): *izond. Gutxi,* uŕi.

banak dira. (czmaiztasun): *ad.* Bakanak dira.

banaka, (jaŕaipen): *adond.* Ikus.: Bana-banazka, oucn zcntzu guztictan. Tarikako.

banaka batzuk. (banakcta): *adond* Batzuk edu besteak. Banako batzu.

banaka-biñaka. (jafaipen): *adond.* Bat bana, bi biñe, alkaŕen ondoren.

banaka-saltzale. (saleroste): *izond.* Gutxika saltzen duen.

banakako. (berezkunde): *ŕzond.* Berdin eztana; beste gauza dan bezela eztana.

BANAKAKUNTZA. *iz.* Baŕeyatzea edo ereintzearen egipen eta ondorioa Sakabanaketa.

banakari. (banakuntza): *ŕzond.* Ogasunak edo beste gauzak zaintzen edo zuzentzen dituena; bai ta banatzcn ditucna arc. j: Pentzudiin. (banakuntza): *izond.* Berbera.

banakatu. (ezarmen): *ad.* Bat-banaka ezaŕi, edo azatdu. I: Sailkatu. (banaketa): *ad.* Berta banatu. (banakuntza): *ad.* hat, zaitu, laŕatu. (ornidura): II *ad.* Elburu baterako beat diran gauzak aufez gerlu eta bildu.

(ezberdintza): II *ad.* Notin edo gauza bat baste bati buruz erberdiña egitea. (berezkuntza): I: *ad.* Alkartuta zegozenak alkaŕengandik aldendu, sakabanatu. (baŕeyadura): II *ad.* Berbera, berbera.

banakatzale. (berezkuntza): *izond.* Alkartuta zegozenak alkaŕengandik aldentzen dituena. (bakartasun): izond. Batuta zegozenak alkaŕengandik bakartzen dituena. (banaketa): {j ŕzonnd. Gauzak banatzen dituena.

BANAKETA. *iz.* Batzucn aitean zerbait banatzearen egipena. I: Emanaldi, zatiketa. (banakuntza): *iz.* Berbera. (zenbanaketa): *iz.* Zenbanatzearen egipena. II Banaketa ondargabea: kondafik eztuena. II Banaketa ondarduna : kondaŕaren bat duena. (eŕiketa): *(iz.* Lateŕiaren,jaurlaritzak erkietako beste erakundeai egikizun batzuk uztca. (ezinbestetasun): Zerbait egiteko bearizen duen utz-eziña dan bearkuna. (banakuntza): *(iz.* Jaurtzca, zaitzea, lafatzea. (berezkuntza): II ŕz. Batuta zegozenak aldentzearen egipena. (ikerketa): H L. Bein eta beŕiro bilatzea; bilakatzea. I: Txordoketa. ii (atalketa), (emanketa), (emote), (giño), (kid)

banaketako. (araugabe): *izond.* Iñoiz entzun eztana; oiturazko kid edo arautik at dagoena.

banaketan. (bakantasun): *adond.* Gutxitan, batzuctan. ((eku): *adond.* Banakoak diran tokictan.

banaki. (zenbanaketa): *iz.* Ikus.: Banagin, banat-oin.

banakizun. (banaketa): iz. Mozkin-lain, irabazpena.

banako. (berezitasun): *izond.* Orokaŕ eta oiturazkoa danaren aurkako izaten dan bakan edo berekikoa. (joke): *iz.* "Bost ad" deitzen dan auŕen jokoaren esku-aldi *bat.* (dantzaketa): jj *iz.* "Auŕezku" dantza egitean ematen dan ufats berezia. I: Bana-banako. (batasun): II *izond.* Bakaf, oiz-besteko, berekikoa. "Banako zaaŕa' esaten da Durango aldeko efialdean.

banalola. (hanakuntza): iz. Jaurtu edo zaitzeko dagoen landola.

banakola-sail. (banakuntza): Banakuntza bateau. dagozen sailetako bakoitza.

banakof. (banaketa): *izond.* Banatzeari dagokiona.

banakortasun. (banaketa): iz. Banatzca egitearen tasuna.

banakunde. (banakuntza): iz. Arau batzuen poan edo aukeran batzuen attean banatzearen egipen eta ondorioa. I: Batmen artean banatzen dana. I: Jaurtzeko ta zaitzeko dagoen erakundea. j: Ikus.: **Banakuntza.** I: Banaizti, moŕoi-nagusigo, xeatzapen.

BANAKUNTZA. iz. Jauŕi, **burn-**izateareen egipena. I: **Lanbide** bateau yardutearen egipena. 1: Ardduradunaren lanbidea. Arduradunaren **etxe** edo landola. j: Begiranza, banakunde, eraentza, eraginbide, eŕesia, etxegizongo, banizti, banakantza, moŕoi-nausigo. (berezkuntza): *iz.* Osoa dan baten zatiak aklentzearen egipena; edo alkarturik zegozen gauzak aldentzea. I: Banakunde. (ezkontzauste): II iz. Epaikari batek eikondutazegozenak alkaŕengandik aldentzea. l! (jaurbidc), (lanbide).

banaldi. (irarkola): iz. Iraŕitakoak emotes.

banalege. (lege): iz. Banatzcko egiña dagoen lege berezia. (banakcta): *iz.* Berbera.

banan. (jaŕaipen): *adond.* Ikus.: "Bans-banazka" lendabiziko bi adicraztetan.

banan-banako. (berezitasun): *izond.* Lagun bakoitzari dagokiona.

banan-banan. (banaketa): *adond.* Bat-banaka ari-izates; naizjartzeko, naiz zenbatzeko ta abaŕ, notiñak edo gauzak begiratzea edo erabiltzca. (berezkuntza): *adond.* Notiñak edo gauzak alkaŕengandik bereiztea.

banandu. (aldarakuntzaj: *ad.* Gauzaen artean, naiz aldean naiz aldian, **arartea** jaŕi. Bat-bana ipiñi. (banaketa): *ad.* **Arms** batzuen **neuftz** ala aukeran, batzuen artean zerbait bana eman. Banatu, laindu, uzindu. (baŕeyadura): *ad.* Alkartuta edo metaturik dagaena zabaldu edo sakabanatu.(eraindu):Ij *ad.* Zerbait eraindu edo ondatu. (banandura): II *ad.* Gardañaturik zegoeea aldaratu (berezkunde); II *ad.* Gauza batzuen artean dagoen ezberdintasuna ezagutu, oar-1u edo adierazi. (ezberdintza): II *ad.* Berbera, berbera. (berezkuntza): II *ad.* Gauze bat beste baten ikutze edo urbiltasunetik aldendu.

banandun. (ezargai): *izond.* Bakal), berebiziko, berezi, oi-ez-bezelako. I: Arauz-landako,iñondiko,iñundiko.

BANANDURA. iz. Gardaifiatua dagoena bereiztea edo lokatzea. Miiztatua dagoena bereiztea edo lokatzea. *11* (antolagabeketa), (askapen), (bcrezkuntza), (denduneza), (elkargaiztura), (eraindu), (erauzketa), (itoipen), (itsasgabeketa), (langaizti), (laxatura).

banango. (bakantasun): *izond.* **Egon** guztietakoa eztana; noizcan-beingoa bakafik dana. (batasun): *izonnd.* Bakafa dana. I: Oi-gabekoa. I1 Banango **zenbald ° Zenbakibakaŕa.**

banantzale. (berezkuntza): *izond* Bakantzeko edo aldentzeko tasuna ducna. (berezkunde): *izond.* Gauzaen arteko ezberdintasuna ikusi edo ezagutu.

banapatu. (zenbakun): *ad.* Batzuen artean gauza bat zenbatu.

banapen. (banaketa): iz. Aran batzuen bidcz ala aukeran, balzuen artean zerbait banatu. I: lkus.: Banatza.

banara. (banaketa): *adond.* Ikus.: Bana-bana.

banarazi. (edapen): *ad.* Zabaldu, cdaztu eragin.

banaraztaile. (edapen): *izond.* Zabaldu, edaztu eragiten duena.

banaketa. (sane): *iz.* Izkirak aiapatzeko erabiltzen dan tare txikia. j: Banardeta, panatela, zarakote-sare. (notin): Iz. Lengo azi-oŕazi txaŕak dituena. j: Banaŕota.

banafitza. (txori): L. Lumak oriegikara-urdin margoz dituen txoria. 1: Baratz-nod, miafitz, minaŕitz. I: Ikus.: Eperta

banaŕota. (emakume): iz. Nabarmena izaten dan **emakumea. :** Ikus.: Bandera.

banasta-laiñelco. (otaf): *iz.* Zeira saigayak eramateko erabilizen dan otaŕ zabala.

banat-oin. (zenbanaketa): iz. Ikus.: Banagin, banaki.

banataldi. (adikabe): iz. Notin batengandik edo gauze batetik **adipena** aldentzea.

banatara.(ezerakotasun): *izord.* Baste gauza bateaz berdindu, arautu edo idekotzen eztana.

banatasun. (ezerakotasun): iz. Baste gauze batzuei buruz berdin edo antzekoa ez izatea. (bestelakotasun): iz. Berdin-eza, ezberdintasun, antzik-eza. (soñu): II iz. Atsegiña eztan soñua.

banati. (batasun): *izond.* Bakaŕa dana; bat baño geyagorik eztana.

banatu. (bafeyadura): *ad.* Bildurik edo metatuta dagoena banantzea, zabaltzea, sakabanatzea egin. I: Sailkatu. (berezkuntza): *ad.* Gauza bat beste baten ikutze edo urbiltasunctik alclendu.

(edapen): *ad.* Azaldu, zabalerazi, edaztu. (austura): ii *ad.* Apurtu, zatitu, poŕokatu. (txintxin): II *ad* Txintxin bat baste txikiago batzuctan xeakatu. (eralketa): II *ad.* Txautu, eraggi. (suntsidura): II *ad.* Gorputz bat moitzoz osotzen duten zatiak batcyatu, itzali, (aldenaguf): ii *ad.* Noribait, gozatzen zuen lanbidea kendu. I: Notin batek baste batengandik edo batzucngandik Wentzell dancan adeiezko itzak esan, (zenbakun): II *ad.* Gauzak kopurutu edo ainbatu. (banaketa): II *ad.* Batzuen artean gauza bat banandu. j: Lagindu, Iaindu, uzindu.

banatza. (banaketa): *iz, Ikus.:* Banapen.

banatzaile. (bonbonkada): *frond.* Ondatu, paŕastatu, xaulzen Minna. I: Banatzale. (edapen): *izond.* Zabalerazi, edaztu, azaitzen donna. (naŕiadura): II *izond.* Zerbait andeatzen edo naŕiatzen duena.

banayatu. (bafeyadura): *ad.* Alkartuta edo metatuta dagocna aldendu, zabaldu edo sakabanatu.

banaz. (berezkuntza): *adand.* Bakarka, banal-an.

banaz baste. (aindo): *in.* Zenbaki batzuk batu ta ateratzen dana zenbaki oyen aindoaz zenbanatzen geratxen dan. Banaz bcrtze.

banazate. (berezkuntza): *frond,* Bereiztcn Mama,

banazi. (bateiadura): *ad.* Sakabanatu eragin.

banazka. (aidarakuntza): *ŕzond,* Berea atalak geyenetan dagozen eraz babo sakabanatuago dauzkan gauzak, (jafaipen): *adond.* Bakoitza baste baten atzetik ad edo besteen aldetik oŕela artu.

banazkatu. (baŕeyadura): *ad.* Bildurik zegozen gauzak sakabanatu (jaŕaipen): *ad.* Gauza batzuk bat-bans ezaŕi. (ezarmen): (ad. Berbera. Banaztu.

banazkatzale. (bakartasun): *izand.* Gauza bat besteetatik bakaŕik eta aldenduta uzten duena.

banazketa. (baŕeyadura): *iz.* Bildurik zegozen gauzak sakabanatzearen egipena..

banazkoa. (berezkunde): *izand.* Bestelakoa dana.

banaztu. (baŕeyadura): *ad.* Bildurik zegozen gauzak sakabanatu. Banazkatu.

banba. (pump): *iz.* Izkilu batek iraiztean dagien otsa. I: Tanpa baten otsa.

baubada. (gat): *iz.* Laisteŕ itzaltzen dan gat aundia.

banbaka. (tanpa): *adond.* Geyagotutako tanpaz ari-izatea,

bambini. (karkabupen): *Land.* Zerbait lortuaŕen iŕikaz beterik ari dana. (aŕokeri): *ŕzond.* Andigura, burgoi, afoputza dana.

banbulatu. (mintzoera): *ad.* Beŕiketan ari oso.

banda. (etxegain): *in.* Etxegañeko galuŕa. (egurki): *iz,* Berbera. (gurpil): II *in.* Gurpilaren makobila. (lakaŕi): II *iz.* Aingirak aŕapatzeko lolcaña. (landare) jj iz. Belatxeta, izpiko. (txanga): *in.* Opo, untza. (norabide): (iz. Zuzenbide, yo-bidea. (ayef): II iz. Joera, abafen gupiera. (makurdura): *in.* Zerbaiterako apeta bizi-bizia.

handabidea. (bide): *in.* Norabide-bidca.

bandakan. (azterkuntza): *in.* Gauza edo told bat birundaka aztertzea, ikertzea, arakatzea.

bandaluz. (aots): *in.* Auŕ-joko batean, besteak bilatu beaf dituen auŕak ematen duen deadaŕa. I: Bandaluxa.

bandaluzka. (joko): iz. Auŕen jokaa onela egiten dana: Izkututa dagozen auŕak baste batek bilatu ta atapatu beat ditu.

baudartu. (norabide): *ad.* Norabidea artu.

bandata. (aurtzaro): *iz.* Ume txikiak biltzeko erabiltzen dan izaratxoa.

bandalu. (albi): *ad.* Adoretu, pizkortu.

bandera. (emakume): *iz.* Nabarmen ari dan emat umea. I: Ikus.: Banaiota.

bandeta. (cud): *iz.* Aizeaz ari dan zapatada.

bandidura. (goitegi): *iz.* Etxegañarcn azpian dagoen etxeko tilde goikoena. Bandiura.

bandit. (utzicra): *izand.* Ardurabako, naŕas, arlotea dana.

bandio. (kordokadura): iz. Alboka edo kordoka ari-izatea. (estalune): *iz.* Lastoz egindako estaiunea.

bandio. (bizitegi): *iz.* Basetxeetan beinf, garau ta abat gordetzeko erabiltzen dan gela. j: Ikus.: Mandio.

bandres. (laŕn): *iz.* Landuta dagoen lafua, bigun eta auk dana, eskuandelak eta baste gauza batzuk egiteko erabiltzen dana.

bancatu. (ardura): *ad.* Gauza bat egitcan aŕeta ta ajola ipifii. (lankuntza): *ad.* Lankayen bidez zerbait egin edo cratu. (ongafi): jj *ad.* Janariak ontarazi.

banela. (kale): *iz.* Kale estu ta labuŕa. I: Igarotzeko told estua.

banks. (mcnasta): iz. Menastaren zatia.

banko. (ail): *iz.* Luf-landutakoan dagoen afieta edo aitz-zatia.

bano. (biguntaaun): *izond.* Biguna dana. Ikus.: Bab. (aultasun): *izand.* Aula dana.

banoki. (biguntasun): *adand.* Bigunkiro ari-izatea. (gauzeztasun): *adond.* Alpefik ari-izatea.

banotasun. (biguntasun): *in.* Ayufiz biguna izateaten tasuna. (arduragabetasun): iz. Sorayotasun, lazotasuna.

banttu. (atzctasun): *ad.* Gogoa oztu, biozkatu, kokildu.

banpa. (soñu): iz. Ibiltzean añak dagiten otsa. (gaŕ): iz. Laisteŕ itzaltzen dan **gat** aundia.

banpako. (eztanda): *in.* Eztanda bat egitearen egipen eta ondorioa.

banpalaara. (eztanda): iz. **Eztanda** baten ots aundia. (tanpa): *iz.* **Tanpa** baten edo batzuen ots aundia.

banpe. (okidura): *frond,* Gonburuz dagoena.

bantxa. (ugati): *iz.* Ia uraren iralizean dagoen ondaf-meta.

bantzu. (orga): *in.* Gurdiaren gogorgatia. Ikus.: Ingila.

banzo. (oñaze): iz. Biotz ondaan ziztadakaz izaten dan **oñazea.** I: Barean oartzen dan oñazea.

bails. (lokaŕitz): *lok.* Aetna bat baste bates aurka jartzeko erabiltzen dan lolcaŕitza.: Bella, mena, bañan, ordeal,.

bails email. (yarkipen): ad. Amor-egiteagatik, zuzen, egiazko edo bidezkoa eztana, baldintzaz edo aide baler, (martu.

bañabako. (gaitzespen): *ŕzond.* Akaŕ-egin, aurpegi eman, larderiatu czin ditekena.

bañan, (iokaŕitz): lair. Asmo bi alkaŕen aurka jartzeko erabiltzen dan **lokañtza.** j: Ikus.: Baoa. J: Mena, ordean.

bañande. (baidintza): *iz.* Zerbait egin edo eskeintzeko bidea jartzen dan baldintza.

bañeeko. (sunlit* *iz.* Zerbaiteagatik scale egotea.

baits. (lokaŕitz): *lok* Geyagotasun eta gutxiagotasun-erkatzea agiteko erabili bed dan lokafitza. j: Ezezkoa dan asmoaren aurka bayezkoa dan baste bat jartzeko erabiltzen dan lokaŕitza. Ikusi: Baizik. j: Baiia lokaŕitzarcn urdez ere

erabiltzen da. : Betio, beno, baea, baifia, bathe, bayo, bciño. (batasun): *iz.* Hato; nimiño, txiki-txikia dana.

bañon. (tokaŕitz): *lok.* Asmo bi alkaŕen aurka jartzeko crabiltzen dan lokafitza. l: Bañan.

bao. (mokol): *izorad.* Konkil, rrtz dagocna, bamean ezer eztaukana.

baola. (artza): *iz.* Are batean ezaŕita dagoen loro-sarez edo zurdakaz egindako oyala duen ianabesa, zati txikiak aundietatik bereizteko erabiltzen dana; ayek sareki zeaŕ igarotzen dira, aundiak gañean geraturik.

baolatu. (artza): *ad.* Carl edo baste miñak bacaz garbitu. Baoatu.

baometa. (nr-zuŕumile): *iz.* Aizeketa baton bizkoŕ eta itzul-birazkoa dan igipcna, allcaŕen aurkakoak diran bi aize-lasteŕakjotzean eragiten dutena.

baotu. (mokol): *ad.* Zerbait molcol, utz geratu.

baoxa. (bald): *iz.* Belafezko landare lekaduna, bare aŕlak ia biribilak dire irunaka giderdunak.

bapaka. (batasun); *adond.* Bat-banaka ari-izatea; e.b.: jokatu.

bapaka. (joko): iz. Auŕen jokoa, oncla egiteko: botxo batean bi intxauŕ sartu beat' dira, jokalari bakoitzaren bat.

bapana. (izenorde): *izond.* Bakoitz.

bapanaketa, (zenbaki); *iz.* Zenbakien kirian zentatzearen egipen eta ondorioa.

bapnnatu. (berezkuntza): *ad.* Gauza bat beste baton ondotik aldendu. (berezkunde): *ad.* Gauz^{y} batzuen artean dagoen ezberdintasuna ezagutu. (zenbaki): *ad.* Zenbatu. (batasun): *ad.* Bat-ba^{P}aka ari-izatea.

bapanazka. (batasun): *adond.* Bat-banaka ari-izatea; e.b.: jokatu.

bapanazko. (berezitasun): *iznnd.* Berarizko, norberarena dana.

bapañu. (laspel): iz. Lufetik, ats-esŕu dagoen abereagandik eta abut, sortzen dan lufuna.

baparo, (egazti); iz. Egaztiek janaria artzeko lepoaren aute-aldean duten mintzezko zoŕotxoa. j: Bapuru.

bapat. (berdintasun): *izond.* Gauza batzuk berdin dirala adieraztcko erabiltzen dan itza.

bapatean, (ezlen-ikuste): *adond.* Laisteŕ, gerturik egon gabe. Bat-batean. I: Bapatetan, bapetan, bapatian. (aldi): *adand.* Aldi harem.

bapateka. (joke): *adond.* Oŕatzak crabiltzen aufek dagiten jokoa.

bapateko. (ezlen-ikuste): */med.* Len gerturik egon gabe jazoten dana.

bape. (izenorde); *izrnrl.* Zerbait. ltz onek ez aditzarekin doanean alderantzizko zentzua artzen do; bape 1- cz = bapez – ezer cz.

bapen. (lokezoŕ): *iz.* Balu edo elkartzcaren egipen eta ondorioa.

bapeste. (entzipen): iznnd. Entzipenez esan edo egiten dana. j: Bapesteko.

bapestean. (entzipcn); *adond.* l3apcstez ari-izatea.

bapez. (izenorde): *ŕzord.* Iñor ez. Bat bere ez = bapere ez = bapez, batbez Ezer ez. j: Bapeza, paper..

bapezto. (ezereztasun): *ad.* Erabakiren bat ezereztu edo indafik gabe utzi.

bapide. (antolaketa): *iz.* Bcre zatien biltzeaz ore baten antolaketa.

bepigakatu. (geikeri): *ad.* Egiazko, berezko edo egokia danetik gaindiluz zerbait esan edo egin. II Bapiakatu, bapikatu, bapikotu.

bapika. (geikeri): *adond.* Geyegikerietan ari-izatea.

bapikatu. (bikoiztasun): *ad.* Gauza bat bi bidet aundiago egin. j: Bi-alakotu, bikatu. (geikeri): *ad.* Ikos.: Bapigakatu. (goresketa): ll *ad.* Noun edo gauza bat goretsi, goraipatu, aintzatu.

bapikatzade. (geikeri): *iznnd.* Geyeg€kerieton art dana.

bapikatzeko. (geikeri): *iznnd.* Oso aundi la bikaba dana.

bapilketa. (antolaketa): *iz.* Bore zatlak alkartzcan osoa dan zerbait antoiatzcaren egipen.

bapio Ian. (joke): *iz. Auŕ* batek, bnrua niakurturik, "bapio tau, lan, tau" itzakaz asten dan abesti bat abesten du, ta bitartean besteak ezkutatzen dira; te auek "bate" itza diñotenean ura berm bila asten da,

bapogofi. (txori): *iz.* Nabazi-txori bezin txikia dan txoria, bulata gotta duena.

bara. (gelditze): *iz.* Gelditzeko une-aldia ala unc-aidea. (eragozpen): iz. Zerbait egiteko eragozten duena. (burdiñaga): *iz.* ted ondoren, ate a atekak tinkotzeko jartzen dan aga edo tangs. (landare): *iz.* Belarkia,

bara gaimel. (olio): *iz.* Azkufidura dan olioa.

bara-ezin. (gelditze): *izond.* Gelditzeko eziña dana; ubil bati buruz esaten da, batez ere odolarekiko.

bara-leku. (gelditze): *iz,* Gelditzeko tokia; batez ere itxasontziai buruz esaten da. l; Bara-toki.

bara-told. (geld'tze): iz. Itxasontziak gelditzeko tokia. j; Bara-ieku. : Eclonor, edozein'edo edozer gelditzeko tokia.

baradex. (ucska): *iz.* Oltza lodi to sendotua, aide bietatik zirifz bateau aokatzen dana, bertan gore ta bera ibili ditekena; neska ta uraskactan jartzen da, ura igaro dedin ala ez.

baragailu. (eragozpen): *iz.* Zerbaiterako eragozpidea dana. *j:* Baragafi.

baragat. (eragozpen): *iz.* Zerbaiterako eragozpidea dana. j: Baragailu.

baragi. (gelditze): L. Gelditzen edo geldierazten duena.

barago. (geldialdi): *iz.* Egiten art dana uztea.

barail-ezuf. (ezuf): *iz.* Baraileko ezoia. Maŕail-ezur, onnaza, barailezur.

barall-miñondotafteko. (ezuŕ): iz. Mingailaren atzean dagoen ezuŕa.

baraila. (masail-ezuŕ): *iz.* Beko matel-ezuŕa. (erabaga): *iz. Naspil,* naste-bolaste.

barailati. (crabaga); *izonrl.* Naspil eta ardailetan ari dana. : Barailari.

barallezuf. (masait-ezur); *iz.* **Ortz** eta agiñak aokatuta dagozeu buruaren bi ezufetatik bakoitza. j; Barail-ezuŕ.

baraistu. (eroapen): *iz.* Zoritxat eta lanak setasunez jasatzeko izaten dan onbidea. (berantasun): *iz.* ltzcgin edo ekitean izaten clan berantasnn eta kemen gutxi.

baraitz. (berantasnn): *adond.* Geldiro, taka-taka, tipt-tapa.

barakaitz-bedaf, (efaboil): *iz.* Gurutzkaria dan landarea, barakatzaren usain antzekoa duena, ongaŕia beads cre erabiltzen dana.

barakafn. (maskordun): L. Sabel-oinduna dan maskorduna, maskoŕik eztuena ta aduf zurizko ta liki€sa jariotzen zayona. l: Barakurkuloa, baranga, baran.ka, barckaŕo.

barakatz. (efaboil): *iz.* Lilikaria dan iandarea; bore eŕabota, zuri, biribila ta usain gogofekoa dana, ongaŕia.bezela erabiltzen da. ; Baratxuri, berakatz, bedekatz.

barako, (eritasun): *iz.* Ardiek izaten duten eritasuna; ortzakaz ots egiten eta aguna botatzen dutelarik ezagutzen da. (ardi): iz. Berbera, berbera.

barakuil-une. (rnaskordun): iz. Barakurkuloak izaten diran totcia, Baraskoil-toki.

barakulo. (maskordun): *iz.* **Sabel-**oinduna dan maskorduna; bore maskoia biońizkoa da; bi edo lau efo ditu ta auen mutuŕetan bens beglak dagoz. 1: Barekorkoil, barckuikulo, barekurlo, barakulio, baŕasklI, baŕaskilo, baŕaskoil, bafaskel, kurkuilo.

barakulora. (landare): iz. Babaŕunaren lorea bare-itxura duena.

barakuutza. (atzeraldi): *iz.* Ekintza batetik aldentzea edo asitako zerbait uztearen egipen eta ondorioa.

barakurkulo. (maskońdun): iz. Ikus.: Barakulo. j; Barakurkulu, barakuŕilo, baraskoil.

BARALDA. *iz.* Toki batzuetan, batxz ere gaituetan, jausteak eragozteko ipintzen dan karela edo ormatxoa. 1: Aldamu, bulauŕe, erletxa, kabel, salmeriak. (zubi): iz. Zubi bateko karola.1/ (babes), (babespide), (etxegain), (itxasontzi), (leyo), (orma), (zaingo), (zubi), (zurkaitz).

BARALDI, iz. Itxasoan egoten dan eguraldi bare ta oskarbia. j: Edefaldi, arin-arts, ateri-aldi, jabal, jabaldura, arifiarte, naro-aldi, onantza, angiro, ugeraldi. (geldidura): *iz.* Nekaldi baton ondorengo atseden-aldia. // (size), (egu), (curl), (itxaskuntza), (itxaso), (naretasun), (odei).

baramendu. (tanka): *iz.* Eragozpidc baton aurka oñakazjotzea,jaustcka zorian geratzeko craz. (eragozpen): *iz.* Zerbait egiteko eragozten duena.

baramin. (gibel): iz. Bare-gaitza, ardiek izaten dutena. (ardi): *iz.* Berbera.

haran. (landare): iz. Ikus.: Elaŕ.

baranda. (baralda): *iz. Zurubi,* sapaloetan eta abaf, baralda bezela jartzen clan aŕoinxka edo abetxoen moltzoa. j: Faranda, kalostra, taket-sare, kalustra. (makil): *is.* Matil luzc ta mea, garbitutako janzkia esegiteko edo gaztañak erasteko. (ate): jj iz. Eliza edo bests ormadi edofen aufean egiten dan told estalia eta zutafietaz apaindua. Eipc. (orga): ¡ *iz.* Uaga. II (zutaŕi).

barandall. (II): *is.* Olsail. Barantail.

barandalcatu. (bilakuntza): *ad.* Restock dagitena jakiteko nayean ibili.

barandarl. (zelata): *izond.* Itzalgaitzez eta ixilcan zerbait bilatzen ari dana, orixe jakin duenari agertzeko.

harandati. (bilakuntza): *izond.* Bestcek dagitena jakiteko nayean dabilena.

barandatu. (zelata): *ad.* Zelatan ogon, ikuska ibili. j; Barandakatu.

barandegi. (landare); is. Elardia, elaŕ asko dagoen tokia. (baso): *iz.* Baso txikia tarte labuŕetan ebakitzen dana. (zelata):) *iz.* Zelatan egoteko tokia.

barandoi. (egazti): *iz.* ligaztien nrdala. Paparardin, papardi.

baranga. (abaŕ): *iz.* Abaf lodle, makotua, lufcruntz makurtuta. (nagi): *iz.* Sorayo ta alpefa dana. (maskordun): jj is. 1kus.: Barakafo, barakurkuloa, baranka. (ontzigintza): jj iz. Ontzipean jartzen dan zatikoa, ezkefaldetik eskuiñalderaño zeartuta, ontzi-sayetsa cratzeko. j: Barenga. (baralda): ij iz. lkus.: Baranda. (burni-esi); jj *iz.* Makilakaz egiten dan esia, baratzetan, baŕioetan eta abaf, ate bezela jartzen dana. (itxitura): j1 *iz.* Lufean sartutako taketakaz egiten dan itxitura. Balanga, astakidc, atalanga.

barangadura. (baralda): is. [kits.; Baranda.

barangatu. (abaft *ad.* Abaŕ India, makotua, luferuntz makurtu.

barangan. (gupiera); ŕznnd. Uztaitu, makotua dagoena.

baron°. (inguru); *adond.* Zerbait inguratzon (Mena edo bare inguruan egiten dan igipena adierazteko erabiltzen dan ltza.

haranoko. (inguru): *izond.* Inguratzen, hirundatzcn duena.

haranotu. (itxitura): *ad.* Toki bat esiz edo ormaz inguratu.

hararozi. (gcldítze): *ad.* Geiditu eragin.

barasare. (giñaŕe): *iz.* Bulaf eta sabel artean dagoen giñaŕe zabala.

harasaŕi. (zcŕi): *iz.* Zeŕiaren zati kolpetsua sayets-ezuŕen artean egoten dana ta osa gozagaŕia dana.

baraskoil. (maskordun); iz. lkus.: Barakulo, barakurkulo, barakurkulu, barakuŕilo.

baraskoil-tolci. (maskoidun): *iz.* Barakurkuloak izalen diran tokia. j: Barakuil-une.

barasma. (ant-Mu-ma): *iz.* Bois.; Armiarma, ayamorma, aiña-barbariña, aiñaborma, aifiamarma, aiñamerma, aiñamorma, aiñarba.

baratarl. (saleroste): *is.* Salerosketan ari dana, bates ere sal-ahereakaz. (agerkai): *iz.* Eŕi-glzona; ilunetan, azkenayetan eta abaŕ, aitof egiteko almena duena.

baratari-etxe. (saleroste): iz. Baratari batek bore lana burutzen **duen landola.**

baratarigo. (saleroste): *iz.* Baratari-ariketa. j: Barataritza.

barataritza. (agerkai); *iz.* Iclazkariaren langiniza. (saleroste): is. Baratari-ariketa. Bartarigo.

baratasun. (baraldi): iz Aizea, eztagoenean eguaren egokera. Naretasuna. : Barctasun.

baratatu. (atzipe): *ad.* Egia ez dana egitzat aŕ dezan, norbait €imurtu.

baratila. (aŕi): *iz.* Igarotzcko, lekuan-iekuan jartzen diran afictako bakoitza, batxz ere et-lasteŕetan egiten danez. Mien ordez bests zerbait jaŕi ezkero, berdin esaten da.

baratsu. (narcctasun): *izond.* Nardi dana. Naro, patxadazko, sosoal, ixiltsu.

baratu. (gelditze): *ad.* Egiten ari dana gelditn. 1: Geaatu. (aurkintza): *ad.* Bilatzen ari dana aurkitu. (gertekari): *ad* Zerbait gertatu. (aterapen): II *ad.* Zcnbakun bat gerorako geratu. (baraldi): ¡ *ad.* Barctu, eztitu, yabeldu.

baratugabe, (jaŕaipen): *izond.* Eten gabe jaŕaitzen, egiten edo irauntzen duena.

baratuxe. (gelditze): *ad.* **Galati.** Egiten ad sane lipaf batean geidilu.

buratx. (ostcrakuntza): *adond.* Bakan, banaketan, baratsi. (berantasun): *adond.* Poliki-poliki, taka-taka, tiŕiki-taŕaka, geldiroki. j: Baratxe. j: Bards, batx, batxe, gitxika, muxi-muxi.

haratxe. (maskordun); iz. Bare txikia, baraxika. (berantasun): *adond.* Gcldiro, geldi-geldi, astiro-astiro. j: Baratx, gitxika,;: Baratxe batik, muxi-muxi.

baratxeto. (berantasun): *adond.* (3eldi-geldika, tape-lap; maro-maro.

baratxetu. (gutidura); *ad.* Abialdia gutxitu, baratxeagoa egin.

baratxi. (aldi): *adond. Noizean* bent, noiz edo noiz. (osterakuntza): *adond.* Bakes, banaketan, bands. (zenbaki): jj is. Ideko edo berdtñik eztuena.

baratxila. (altos); *iz.* Artoaren goiko mutofa.

baratxinko. (berate): *iz.* Baratzetan barazkiak erciten diran laukia. : Baratz-sloŕ. j: Baratxiko.

baratxu. (naretasun): *izond.* Geldi, nare, ekuru dana edo dagoena. j: Baratsu, ixiltsu.

baratxugaitz. (urduritasun); *izond.* Zalapartari, asaidari, nastaria dana.

baratxugaizkeri. (urduritasun); *iz.* Zatapamta, aiabots, asaldura, nasketa.

baratxuri. (eŕaboil); *iz. lkus.:* Barakatz.' j; Bedekatz, berakatz.

baratxuri-belaf. (beta): *iz.* Belaŕezko ta lastaduna dan hetaŕa; bcrc **zurtoña** luŕondokoa da ta adabegictatik **eŕo-**

bbzafak ematen ditu, I; Aiga-belaŕ, aŕosario-belaŕ, asto-erio, axomutuŕ, baratzuri-belaŕ, iidapizaŕ.

baratxnri-bizif. (eŕaboil): *ft.* Baratxuriaren ezpañak.

baratxnri-buztan. (eŕaboil): *iz.* Baratxuri-buruaren zurtoña.

baratxuri-istet. (eiaboil): *iz.* Baratxuriren atala. j: Baratxuri-xisteŕ, baratxuri-buru, baratxuri-alal, batxuri-azpi.

baratxuri-kari. (efaboil): *izond,* Baratxuri jateko zalea dana.

baratxuri-ki. (eŕaboil): *iz.* Baratxuriz egindako pilpilada. (pilpilada): iz. Berbera.

baratxuri-zuku. (zuku): iz. Ogi.ta baratxuriz egiten dan pilpilada. (pilpilada): ŕo, Berbera.

baratxurilcada. (pilpilada): ŕz. Baratxuriz egiten dan pilpilada. I: Baratxuri-kutsu, baratxuri-salda.

baratxuriuŕe. (eŕaboil): iz. Baratxuri antzekoa dan efabuilzko landarea.

BARATZ. iz. Lekaziak, barazldak eta arnari-zugatzak landatzeko erabiltzen dan **luŕa. ll** Baratz = luf legoŕekoa.1/ Karteiri = **tut** garastatua. (berantasun): *frond.* Berankoŕa. (baraldi): ıl iz. Yabalpcna. 11 (aza), (barazki), (itxitura), (landaketa), (landarizti), (loretegi), Out). (zugatz).

baratz-alof. (baratz): ŕz. Tkus.: Baratxinko,

baratz-antzeratu. (loretegi): *ad.* Loretegietan dagozen bezela, zugatz eta baste landareak landatu ta antolatu. Baratz-biurtu, baratz-egin, baratz-eratu.

baratz-belaf. (barazki): iz. Ikus.: Baratzekari. I: Baratze-belaŕ, baratzeki, barazki.

baratz-eti. (baratz): *iz.* **Barateetatik** bizia ateratzen duen eŕia, otelakoak asko dituelarik.

baratz-etxe, (baratz): iz. Landan dagoen cguras-etxea.

baratz-gintza, baraz-gintza. (baratz): *iz.* Baratzak landatzeko antzea. I: Alola, alorlan.

baratz-inn. (baratz): iz. Baratzak lantzea.

baratz-langile. (baratz): *ŕzond.* Baratza lantzen duena. (eslcu-langintzak): *izond.* Berbera.

baratz-lore. (lore): iz. Sortzezko larea.

baratz-xori. (txori): iz. Ikns.: Banaŕitza, baratz-berdantz, baraztxori, miaŕitz, minaŕitz.

baratzai. (barau): ŕz. Baratza lantzen eta zaintzen duena. I: Baratze-zain, baratzain, baratzale. (esku-langintzak): *iz.* Berbera. I: Baratzeko, baratzezai, baratzgile, baratzgin.

baratzaile. (geldilze): *Sound,* Geldierazten ducna.

baratzaki. (itxaso): iz, Ugiña apurtzen danean egiten dan ur naasia.

baratzalda. (salda): *iz,* Lapikoan eta eltzari batzuetaz egiten dan salda.

baratzaŕi. (aurkintza); *iz.* Bi gauza edo geyago toki bateau alkartzearen egipena.

baratze. (baratz): *lo.* Tkus.: Baratz, I: Lorategi. (eritasun): *izond.* Osamu uti duena.

baratze-aixtuf. (itiausketa): *iz.* Iñausteko erabiltzen dantresna berezia, sorbatza uztaitua ta kirtena zurezkoa dituena.

baratze-aldekn, (baratz): *izond.* Baratzen ondoan bizi dana.

baratze-artazale. (baratz): *frond.* Baratza lantzen duena.

baratze-egile. (baratz): *ŕzond.* lkus.: Baratzai, baratzazai, baratze-zain, baratzekari, baratzezai, baratzelari, baratzgile, baratzgin, baratz-langile.

baratze-krexu. (landare): ŕz. Gurutzkaria dan landarea, toki urtanetan bizi dana; bere Oak gatz-onpiñetanjaten dies; landare onen gatatza dan mots.

baratze-lan. (baratz): *iz.* Tkus.: Baratzezaingo, baratzeka.

baratze-landareak. (barazki): *iz.* Ortu ta baratzetan landatzen diran landareak.

baratze-mail. (eŕenkada); iz. Malez-mail antulataa dagoen lurkia.

baratze-malubi. (landare): ız. Baratzetan lantzen dan landarea ta bere igalia; au ia biribila da, gotta eltzen danean eta oso gozoa.

baratze-sagaŕ, (sagaŕondo): *iz.* Sagat-mota bat.

baratze-zain. (baratz): iz. ikns.: Baratzai, baratzazai, baratze-egile, baratzezai.

baratzeka, (baratz): *iz.* **Baratzak** lantzeko **langintza. I:** Baratzezaingo, baratze-lan, barazgintza, barazkintza.

baratzekafi. (landare): ŕo. Lekaziduna dan **landarea; bete igaiba leka bat da,** garau motz batzuk dituena.

baratzekailu. (baratz): ŕz. Baratzak ematen duen etekiña.

baratzekari, (barazki): *iz.* Baratzetan lantzen diran eltzekariak, jatekoak diranak. I; Baratz-belaŕ, baratzeki. (baratz): i ond. Ikus.: Baratzai, baratzazai, baratze-zain, baratze-egile.

baratzekb, (barazki): *iz.* brus,; Baratz-heist, baratzekari, baratze-belaŕ, barazki.

barazzeya. (itzal): ŕo. Lorategi batean dagoen itzalpeko tokia.

baratzezai, (baratz): *iz.* Tkus.: Baratzai, baratzazai, baratze-egile, baratze-zain.

baratzezaiugo. (baratz): *iz.* Tkus.: Baratzeka.

baratzuri. (etaboil): *iz.* **Landare** lilikaria; bete **efabola,** zuri, biribil eta usain gogoŕekoa, ongailu bezela erabiltzen da, ta ataletan zatitua dago. Berakatz, maratzuri, beta-bin. // (ongaŕi).

baratzuri-belaŕ. (landarea): *iz.* Gurutzkaria dan landarea; berm miñak, baratzuriaren aokera dutenak, ongaŕitzat erabiltzen dint. I: Baratzuri-belaŕ.

baratzuri-lekeda. (itsaspen): *iz.* Baratxuriekin egositako laŕu-pusketaetaz egiten dan itsasteko lekcda.

barau. (aragi-uzte): *iz.* Zearo ala zerbait jan edo edatea uztearen egipen eta ondorioa. I: Atsegiña izan diteken zerbait aztca. I: Eliz-agintzagatik eguneroko janarien bat edo jakicn bat artu gabc uztea. I: Barad, bun^{g}, jaunt.

barau-aaste. (azkuŕi): *ad.* Gosaldu.

barau-autsi. (aragi-uzte): *ad.* Baraua uztea, utzi.

barau-egin. (aragi-uzte): *ad.* Oituraz artzen dan azkufla baño gutxiagu jan. I; Barautu.

barau-ixte. (aragi-uzte): *ft.* Aragi-uzte egiteatcn agintza.

barau-zaro. (aragi-uzte): iz. **Aragia jaten** uztea. j: Baranaldi.

baraualdl. (arag^{i}-uzte): iz. Baran egiteko aroa. I: Barau-zaro, baraurte.

barazgile. (aragi-uzte): ŕ und. Baraua dagiena.

haraugofl. (aragi-uzte): *iz.* Baran estu-estua.

haraule. (aragi-uzte): izond. **Baraua** egiten ducna.

baraurlk. (aragi-uzte): *adond.* Gosaldu gabe egotea. I: **Ezerjan edo edan gabc egotea. j: Barautan.**

baraurtu. (aragi-uzte); ***ad.*** **Erdibete ala osoki jan edo edatea** utzi.

banns. (anpulu); iz, **Ubilen iraitzean egiten diran anpulu txiki-txikien** I: **Barauts.** (usain): iz. Urdailetik irten **dan janari ado edariaren usaña.**

barauti. (azkuŕi): *ad.* Gosaria artu. {: Baraulsi. j: Gosatdu.

barauskafi. (azkuŕi): *iz.* Gosaria; goizean artzen dan lenengo janari edo edaria.

baraustu. (naastura): *ad.* Gauza batzuk nastatu, batzuk besteetatik zeintzeko ezitiean. I: Zeindu, antolatu edo ulertzeko eziña dan eraz, gauzak atondu edo asmoak erakutsi. I: Zerbait okcrtu cdo lardaskatu.

barautan. (aragi-uzte): *adond.* Ikus.: Baraurik.

barauti. (aragi-uzte): *izond.* Aragi-uste dagiena. I: Barautzale.

barauts. (anpulu): *iz.* Anan egiten dan aguna. I: Baruts, baraus. (an); iz, Berbera.

barautsi. (azkuŕi): *ad.* Ikus.: Gosatdu. I: Gosaltu.

barautu. (aragi-uzte): *ad.* Zearo ala zatikako jaten edo edaten utzi. I: Ilcua.: Barau-egin.

barautxu. (aragi-uzte): iz. Barautan egiten dan aagozoa. (aogozo); *iz.* Berbera.

barauti. (taratulu): *iz.* Ukondo bikoitzaren itxura duen lanabesa; bare mutuŕ batean esku-tokia du ta onen inguruan biratu diteke; baste mutuŕean faztabin bat tiukatu diteke burula zulatu al-izateko. j: Ofela erabiltzen dan laztabin berezia. Arifazki. (ardatz): *iz.* Kosno-itxurazko aoa due ts laztabiña, zulatzeko erabiltzen dana.

barnutz biufi. (taratnlu): *iz.* Ingurubilez egiña dagoen barautza.

barautz-etxe. (taratulu): *iz.* Barautza sartzekoa dan tresna.

bnrautzale. (aragi-uzte): *izond.* Ikus.: **Batauti.**

barax. (berantasun): *adond.* Zerbait fuku-fuku, astir°, egitea. : Baraxe.

baraxefo. (berantasun): *adond.* Oso geldi-geldi, ttapa-lapa.

baraxixa. (maskordun): *iz.* Bare edo barakato txikia.

baraxka. (landare): *iz.* Ubel-lore antzekoa dan landare lilikaria.

baraxm. (berantasun): *adond.* Geldi-gcldi, poliki-poliki, tapa-tapa. I: Ikus.: Baraxño.

baraxito. (berantasun): *adond.* Guztiz gekil-geldi, poliki-poliki. j: Ikus.: Baraxñi.

baraxten. (otzandura): *adand.* Otzantzen, ibi-crazten, eztitzets, biguintzen.

baraxin. (berantasun): *adand.* Geidi-geldixegi, poliki-polikiegi.

baraxtu. (berantasun): *ad.* Beranket, ckiteko nagi biurtu. (otzandura): *ad.* Otzandu, ibi-erazi, eztitu, biguindu.

barazale. (bizi): *hand.* Beste baten ondoren, ii dan baste baton ondoren; edo gertakari naiz epe baten ondoren bizi dana.

barazi. (geldialdi): *ad.* Zerbai amain] edo eten-egin. (size): *ad.* Aizea yabaldu.

barazizkof. (kaskabaf): iz. Kaskabaf, txingoŕ, ageta, babazuza, barazuza.

barazka. (itxaso): *iz.* Apurtuta, oso itzulaztuta dagoen uiña,

barazkaitan. (azkuŕi): *adand.* Iaten ari-izatca. I; Barazkaritan itzaren laburpena.

barazkal. (azkuŕi): iz. Bazkaria, barazkaria.

barazkaidu. (azkufi): *ad.* Ikus.: Bazkaldu. j: Bazkaltu.

barazkalgi. (azkuŕi): *iz.* Etxeetan jateko erabiltzen dan gala. j: Jangu, barazkalgu, barazkaltoki.

barazkalgin. (sukalde): iz. Laugiutzaz sukaldean Jana dagiena.: Sukaldati.

barazkalgu. (azkufi): *iz.* Jateko erabiltzen dan etxeko gels. C; Barazkalgi, jangu, barazkaltoki.

barazkaltiaf. (jandei): *hand.* Bazkaltzeko jandeya artu duena. I: Barazkaltzale. (azkufi); *izond.* Mei berean jaten dulenen bakoitza.

barazkaltu. (azkufi): *ad.* Eguerdian jan edo bazkaidu. j: Barazkaldu.

barazkaltzale. (azkuŕi): *izond.* Bazkaltzeko deitua izan dana. Barazkaltiaŕ.

barazkari. (azkuŕi): iz. Eguerdiko janaria. j: Bazkari, barazkal.

BARAZKI. *iz.* Ortuetan laadatzen diran baratzekariak eta bests laudare jangaŕiak. j: Barezki, perdaila, perdailuki. I! (baratz), (buno), (eraboil), (eŕazuri), (kardabera), (kuyaki), (lekazi)

barazki-efatitu. (gatz-ozpin); *iz.* Gate-ozpiña eramaten dan azpil berezia. (azpil): iz. Berbera. I: Barazki-ontzi.

barazld jale. (barazki): *izand.* Barazkiak soilik jaten dituena.

barazki-janarau. (barazki): iz. ikus.: Barazkijate.

barazki-saltoki. (barazki): *iz.* Barazkiak saltzen diran saltokia.

barazki-saltzale. (barazki): *izond.* Barazkdak saltzen dituena.

barazkidun. (barazki): *izond.* Barazkiak dauzkan edo saltzen dituena. I: Barazki-saltzalea.

barazkijate. (barazki): *iz.* Barazkiak soilik jateko araua. I: Barazki-janarau.

barazti. (baratz): *iz.* Aundia dan baratza.

baraxtu. (berantasun): *ad.* Berankoi, ekiteko nagi biurtu. I: Baraxtu.

barazuza. (kaskabaf): *iz.* Gogoia dan kaskabaf, babazuza.

harba. (abaf): iz. Lufean sartzen dan Antŕa, likaz likistutako agaxkak dauzkana ta txoriak aŕapatzeko erabiltzen dana.

barbail. (etiketa): *hand.* Buŕuka ta mokokaldietan an-izateko zaletasuna duena.

barbailtasun. (etiketa): *iz.* Barbailak diranen jokera. J: Takartasun.

barbaiña. (aŕain): iz, **Main** baten izena.

barbal. (piitzaf): *izand.* Piltzafez beteta dagoena.

barbala. (ozka): *iz.* Bokartak eragiten duen ozka.

barbalaka. (gaf): *iz.* Gad aundia, bereala itzattzen dana.

barbalaka. (irakidura): *adond* lrakidura aundian ari-izatea.

barbalot. (zomoŕo): *iz.* Zarata dagien zomofoa.

barban. (oyai): *iz.* Erabili ta erabiltzean oyaletatik jaulkitzen dan ile zea. I; llcun, ilu€a, oyal-pindil. (ule): *iz.* Buruan eta auipegian izanezik, giza-soñean sortzen dan ilea. I: Bilo.

barbanaka. (bafeyadura): *adond.* Baŕeyatzen ari-izatea.

barbanari. (bonbonkada): *izand.* Ogasunak ondatzen, pafaatatzen dituena.

barbanatu. (baŕeyadura): *ad.* Baŕeyatu, sakabanatu, puŕnstatu, barbanakatu.

barbanda. (ule): *adond.* Banaka agertzen diran uleai buruz esaten da. (matsondo): *adond.* Banakatuta dagozen ayendi buruz esaten da.

barbara. (aots): *iz.* Itz-otsa, moratoria (atsekabetasun): *iz.* Muŕuskada egitean atsekabetasuna adieraztea. (abaf): *iz.* Zugatza egin dedin, landatzen dan aldaxka edo abafa.

barbaratu. (ants): *ad.* Marmaratu, ixilka esamesaka ari-izau.

barbarikot. (rnakil): *iz.* Legortu nai dan janzkia esegiteko erabiltzen dan **makila.**

barbarin. (afain): iz. Ezurtza ezuiiezkoa duen afaña, margo gofizka duena ta aragla oso jangaŕía ere.

barbarin-abia. (armianna): *iz.* Armiarmak dagien oyala.

barbarita. (satin): iz. Atal gabeko €a iluntsua dan soñua. (azalpen): iz. Orman artean dabilen aotsa. I: Aotsen ors iiuntsua. (atz-nai): II iz, Latuan txinguŕitzea nabaitzea. I: Barbarista, barbaritatxea. (ubil): jI *iz,* Irakitzean edo nunbaitetik ateratzean ubil batek ateratzen duen otsa. (igurtziketa): *iz.* Gauza baten iraitza, ozta-ozta ikulxean zerbait igarotzea.

barbaritatu. (igurtziketa): *ad.* Gauze barest izaitza ozta-ozta ikutzcan zerbait igaro.

barbaritatxon. (atz-nai): iz. Barbarita txikia. I: Ikus.: Barbarita.

barbaritazlcn. (dardara): *izond.* Dardaratzen dana.

barbaf, (irakidura): *ft.* lrakitearcn otsa. (mintzoera): *ad.* Txatxala-patxala ari-izan. (baŕeyadura): II *ad.* Baieyatu, sakabanatu, barbanatu. (zalapart): II *iz,* Ants goratu ta gozagaitzakaz cgitcn dan naastura. (eztanda): II *iz.* Eŕetzen dauean egufak ateratzen duen otsa. (zomoŕo): II *iz.* Nunbait dabilen zomofoak ateratzen duen otsa. I: Labe-zomoŕoa. (soñu): Ij *iz.* Oyartzunez edo buŕunbaz luzatzen dan soñua. I: Trinkotasunik cz duen gorputzak jaustean dagien otsa. : Ofien gañean mire jaustearcn otsa.

barbartu. (mardail): *ad.* Asaŕea adiereztean, aopean mintzatu. tires.: Aŕamuskatu.

barbasta, (atz-nei): iz. Soñeannunbait, zerbaitek ziztatzen duenean cragiten duen azt-nai edo zimikoa.

barbatila. (abetxu): iz. Ofi bigunak dauzkan abetxua; bete (gala txiki ta goda da.

barbau. (erabe): *ft.* Iza-arazteko nunbait jartzen dana. I: Erabea soŕeraztekoa clan edozer.

barbaza. (matsondo): *iz.* Matsondo landarea.

barbin. (admen): *iz.* Biribilkatuta dagoena edatzea,

barbo. (zed): iz. Baztan'en seipazazpi ilebeteko zeŕía barbo deitzen da; irupabost izan ezkero, barbiko. (stain): iz. Ibayetako afaña, jangaŕía dana. I: Lutria.

barbot. (matsonda); *iz.* Etotua dagoen matsondoa.

barbula. (zalapart): *iz.* Alaitasunezko afabotsa. (soña): iz. Oargatia dan atsa. ^: Buŕunba. (ergeitasun): jI iz. Ergelkeria.

barbulatu. (ergeltasun): *ad.* Ergetkeriak esan. (luzckcri): *ad.* Luzekerietan ari-izan.

barbuleri. (jolasbide): iz. Gizaki aŕuntak dutenen jolasbide zaratatsua.

barbko. (crgeitasun): *izond.* Jakin al anon edo beat zuena eztakiena.

barbulotu. (ergcltasun): *ad.* Ergcla biurtzea, biurtu.

barbuta. (txori): *iz.* Zomoto jalea dan txoria, urzapala bezin aundia, lawman lama. zutikoŕen matoa duena.

barda. (gau): *adoud.* Atzoko gaua. I: Bart. (abut): *iz.* Zugatzeko abafa, berak baste txikiagoak dituena. I: Barderi. (sabel): II *iz.* Sabela aundituta dagoencan. (belie): II *iz.* Etxe-ondoan edo landau dagoen aize zabalean eta esi baton barnean atondutako tokia.

bardail. (arintasun): *la ed. Arin,* azta gutxikoa.

bardiidu. (birloraidi): *ad.* Norbait jostaraztu, zorabiaturik atzi arts.

bardailkeri. (ergeltasun): *iz.* Bead edo egite ergela.

bardaila. (austura): iz. Abere batzuei belafian egiten zayen ozka; belaŕiaren erdian egiña ta luzeena izaten dana.

bardaki. (sabot): *iz.* Estekia, jatekoa dana.

bardaslca. (baldartasun): *izond.* l3aldaŕa dan emakumea. (emakume): *izond.* Berbera. (nalaskeri): II *izond.* Arloteri, apaingalurik eztueua, xirxiikeriz are dana. (that): II iz. Abut txikia.

bardats. (naspil): *izond.* Gauzak naspilatzen eta naastekatzen ditucna.

bardazka. (makil): *iz.* Aga luzea.

bardazka. (eguŕ): *iz.* Eguf zati Ixikia ta txorbela, efetzen diranean gat aundia ateratzen dutenak.

burden'. (that): *iz.* Baste abut txikiak dituen abafa. : Banta.

bardia. (ede): iz. Gurdi-aga edo endaitza uztafiari lotzeko erabiltzen dan **ede** sendoa.

bardiki. (alaka): *iz.* **Orma** batean cgindako lantzeŕa ate ado leyoen etxea jartzeko.

bardin. (berdintasun): *izond.* Baste gauza baten izatasun, aiudo edo tasuna tiara duena.: Berdin. (limurtasun): *la ed.* **iraitz** berdiña, laztura ta koskarik gabe agertzen dana.

bardinbero. (oe): *iz.* Oea deitzeko itz aŕunta.

bardindu. (berdintasun): *ad.* Baste batekin, **notin** edo gauza bat berdin edo artu. I: Bardintu, berdindu. (iimurlasun): *ad.* Gauze bat berdin eta laua ipiñi. (zcartasun): II *ad.* Lau-unea zeaŕez jartzea. I; Zelaitu. (irizkidctasun): II *ad.* Alkali **itz** arizen diotenak bateratu.

bardinga. (usteidura): *izond.* Beren tasuu onak, aldiaz, geltzen dituzten koipe ta baste gayai buruz esaten dana.

bardingafi. (erkabide): *izond.* Bests main edo gauza bateaz erkatu ditekena.

bardingetasun. (ezberdintza): Berdifa ez danaren tasuna. I: Berdiñcztasun.

bardingo. (orditasun): *izond.* Erdiko tasuna ducna, ez oso aundi ez oso txikia dana. j; Bardingote, bardinko.

bardinkatu. (crkabide): *ad.* Bi edo gauze geyago aztertu, beren artcko eiteak edo ezberdintasunak oartzeko. I: Erkatu.

bardinki. (bsrdintasun): *adoud.* Berdintasunez; berebat, I: Bardinzki.

bardinlcuntza. (erkabide): iz. Berdintza, alderakizun. I: Bardintza,

bardinska. (alborakuntza): *adond.* Ufentasunez, urbiltasunez.

bardintasun. (berdintasun): iz. Alkali buruzko kidetasun osoa, I: Bardintarzun, idetasun.

bardiutsu. (bcrdintasun): *ŕzand.* la berdifia dana.

bardintza. (erkabide): *iz.* Berdintza, bardinkuntza, aiderabidea.

bardintzale. (berdintasun): *izand.* Bardintzen duena.

bardintze. (irizkidetasun): *iz.* Alkali itz artzen diotenak bateratzea.

bardiii-eutsia. (arduragabetasun): *izond.* Ajolakabe, naŕas, zilriiia dana.

bardiñ-eza. (ezberdintza): *izond.* Berdiña eztana. j; Berbera eztana.

bardiñcan. (berdintasun): *adoud.* Baldintasun berdiñetan.

bardiñeko. (erditasun): *izond.* Bitartekoa dan lacuna duena. I: Ez oso andi ez oso txikia dana. I: Bardinko.

bardiircritxi, (berdintasun): *izond* Eritxi berdiñekoa dana, naiz gorespena naiz gaitzespena berdin zayona.

bardiñeztasun. (ezberdintza): *iz.* Berddia ez danaren I; Berdingetasun.

bardlñuna. (zabaldegi): *iz.* Zabaldi laua. Bardin-une.

bardisatu. (basa): *ad.* Basaz betetzea, basaz bete.

bare. (gibe!): iz. Guruin odiduna, ezkerŕ-aldeko sayespean dagoena, estelodi ta sayets-ezuŕ aizunen artean. Are. (maskordun): *iz.* Sabel oinduna dan maskorduna, baña maskelik eztnena, to aduŕ zuri ta itsaskoŕa iñosten duena. I: Bariña, belori, blanka, mare. (baraldi); *iz.* ltxasoan egoten den eztialdia. (berantasun): $_{lk}$ *izond.* Motel, gibel aundi, baratxa dana. (onberatasun): $_{11}$ *izond. Aŕai,* adeitsu, begitsua. // itxasua hare-bare dago. (naretasun): $_{ll}$ iz. Itxasoan, aizea geldigeldirik dagoencan bereziki esaten da,

bare edefekoa.(berantasun); *izond.* Berantasuncz dabilena.

bare-andi. (kolokadura); *izond.* Aikolomaikolo, bakoaneko, kilikolo dabilena. (berantasun): *izond.* Berankoŕ, baretsu, luzakoŕa dana.

bare-auditsu. (txoskoŕ); iz. Barean sortzen dan txoskoŕa.

bare-crtsi. (itxugindura); *iz.* Abereak izaten duton tupuzke eritasuna, Barean aldaketak soŕarazten dit sena. Bareri. (eritasun); *iz.* Berbera, barbers.

bare-etendura. (etendura): iz. Barean egiten dan etendura.

bare-korkoil. (maskordun): *iz.* Ikus.: Barakulo, barakurkulo, barakuŕilo, barekulo. j: Bare-kurkula, bare-kurkulo, bare-kurlo, bare-kurkulu, baŕauski I, kurkuilo, maikorkoil, marakilo, maranka, maŕakilo, maŕakuŕilo, maŕakulo.

bare-lui. (gibe!): *iz.* Barean sortzen diran txoskortxoak dagitena. {: Bare-mami.

bare-mama!. (gibe!): *iz.* Ikus.: Bare-Mi.

bare-oskol. (eunizti): *iz.* Mintzazko zoŕoa, bare-zoŕoa, Malpihi'ren oskola.

bare-care. (sabel): *iz.* Sabel-sarearen luzaketa, esteak auŕetik estaltzen dituena. ; Baregantxa.

bare-rme. (baraldi): *iz.* Ezti-aldi-lipaŕa,

bare-zofo. (gibel); *iz.* Barearen zoŕoa.

barealdi. (baraldi): iz. Ikus.; Baraldi. I: Upake.

baredara. (otzandura): iz. Gogozko naiz gayczko gauz^{y} baton oidaŕ edo lazkeria gutxitu, biguindu edo arintzea.

bareeste. (itxugindura): *iz.* Geyegi edateagatik barearen opilatzea.

baregalu. (uzkeri): *izond.* Kazkaf, ixataŕ, ustela.

baregantxa. (cabal): *iz.*]kus.: Bare-sare.

baregafi. (otzandura): *izond.* Bekozkoa kenerazten duena.

barejaid. (sukalde): *iz.* Zikiroren bareaz, ogl kiskailduaz eta ezufakaz egiten dan egosaria.

barekan. (crorkera); *adond.* Norbait j ausi-erazi ta luŕean birundak emanerazten ari-izatea.

barekatz. (txori): iz. Itxasoko enara.

barekeri. (ikumen): iz. Ikutzearen egipena (baŕabil): iz. Gizaziaren ixurtzea. (zikintasrus); 11 *iz.* Zikinkeria. Barekari.

bareko min. (eritasun): *fi.* Ardlengan izaten dan eritasuna, lanpara deitzen dana. (ardi): *iz.* Abeitxeengan izaten dan lanpara. j: Baremin.

barekurkulo. (maskordun): iz. Sabeloinduna dan maskorduna, bioŕiz biurtutako maskoŕaz, hi edo Ian efo dauzkana, ainmtaz adafak deitzen diranak, eta anon mutuŕetan begiak daramazki. Ltd eta ur-motak asko dagoz. 1: Barekurlo, kokolaiko, maikorkoil, bare-korkoil, marakilo, marikorkoila, marikurkuilu, maŕakilo, maŕakuŕilo, maŕaknlo, maŕaskilo, maŕaskulo, inaŕaskulu, maskulo, matxiniŕillo.

barekurlo. (maskordun): *iz.*]kus.: Barekurkulo. l: Barakurlo, bafaskilo, kokolaiko.

baremin. (eritasun): iz. Abeltxeengan izaten dan eritasuna, lanpara deitzen dana. (ardi): *iz.* Berbera, barbers.

baren. (sin): iz. Oña, beko soin-adafa.

barene. (azkufi): *iz.* Egazti edo abere bates barneko zati batzuk (gibel, arandoi, ado!, afautz-este Is abut') azkuŕi bezels erabiltzen diranean.

bareri. (itxugindura); iz. Ilrus.; Bareertsi.

bares. (laŕu): *iz.* Laŕuaren beko geruza, ludiena dana. j: Lafu-arte, laŕu-axal, laŕube. (gardentasnn); *izond.* Garden, argala. (aldarakunlza): ll *Izond.* Gauzaen artean tarlea jartzearen egipenaz geratzen dana.

bares-barakila. (maskordun): iz. Koskol aundia duen bares.

baresaremin. (sabel); iz. Bare-sarearen aunditzea.

bareskurlo. (maskordun): *iz.* Barcarun eltxaŕa. : Baretxe, baretximaŕ, bareziza, bare-zoŕi.

barestasun. (gardentasun): *iz.* Bare zeal gauzak ondo ikusten diran gorputzaren tasuna.

barestu. (eundura): *ad.* ELM edo oyal bat andeatu.

baretaldi. (baraidi): iz. Itxas-austeetan, "cretin" deitzen diran irs edo lau ugiñen artean, oarizen dan baraldioboa.

baretasun. (naretasun): *iz. Geldi,* flare, ekura danaren tasuna, patxada.

baretegi. (maskordun): *iz.* Bareak asko dagozen tokia.

baretsn. (berantasun): *izond.* Nare, artetsua.

baretu. (naretasun): *ad.* Gelditu, naretu, ekurn egon, bare geratu.

baretxe. (maskordun): *iz.* Bare txikia. Bare-tximaŕ, bare-ziza, bare-zoŕi. lkus.; Bareskurlo. (berantasun): *adand.* Berantasunez ari-izatea.

bareazale. (naretasun): *izond.* Baretzen duena.

barezti. (gozagaŕi): *lz.* Bars.: Gozagaŕi.

barga. (zeakadura): *iz.* Liñu ado kalamua zeakatzeko lanabesa ta oŕela izpia seskatik bereizteko erabiltzen dana. I: Garga. (arms): *iz.* Burkaitz; aitz aundi ta goitua. (amiltegi): } *iz.* Malkortegi. (malda): ll *iz.* Lurk! baten aldapa.

barga-zale. (mintzoera): *izond.* Asko ta ganorabako mintzatzen dana.

bargaketa. (lino): *iz.* Liño edo kalamua, garbariaz astindu ta beratzearen egipen eta ondorioa.

bargando. (gizon): *iz.* Gizakotea.

bargari. (Ho): *iz.* Liñoaz lanegiten duen emakumea. Bargatzate, bargazale.

bargari-zilo. (istinga): *iz.* Liño edo kalamua urtatzeko istila. l: Bargazilo, bargera-xilu, bargari-zulo, bargazula.

bargasta. (zeŕi): *iz.* Befogei edo beŕogetamaŕen bat xenika dituen zeŕiemen. I; Bargaxta. (aurtzaro): *iz.* Azten ari dan mutil koskoŕa. (emakume); !l *iz.* Aipu txaŕekoa dan emakumea. Bargaxta. (biurdura); *izond.* Artega, geldigaitza.

bargastc. (incurs): *izond.* Medal, inca!!, mea dana.

bargasto. (zeŕi): *iz.* Zeŕiaren baste, izena.

bargatu. (zeakadura): *rrd.* Liño edo kalamua zekatu, izpia seskatik bereizteko.

bargaxta. (zeti); iz. Turf! txikia, 204u-ilea. (emakume): *iz.* Alps onekoa ez dan emakumea.

bargazta. (cmakume): izard. Emakume zantaŕa.

bargea. (zeakadara): *iz.* Liiroa bargatzearen egipena.

barget. (matsondo): *iz.* Betia dan matxondoa. l: Bargot.

bargo. (zeŕi): *iz.* Tru ta zazpi ilebetekoa dan zeŕikumea. l: Bargosta, bargoxta, bargolxa, iraiñeko txeŕi.

bargonde. (aldanri): *iz.* Auzo, auzotegi, aldiria.

bargot. (matsondo): *iz.* Matsondoko zutoya. j: Barget.

bargoxta. (zeŕi): *iz.* Oso biguna dan bargoa. l: Bargaxta, bargosta, bargotxa.

bariestoen. (ugatz): iz. Ugatzuren gogortasuna.

batik. (gabetasun): *ow:* Gabetasun cdo peitzea adierazteko erabiitzen dan itza.

bariku. (egun): *ŕz.* Ostiralaren bestc izena. 1: Bariaku, barieku, bariko.

barlkurt-ze. (ante guren): ŕz. Ostiral donna.

baril. (masail-ezuŕ): iz. nuts,: Motel-czar'.

baril-ezuf. (mason-emit): *iz,* Barilean dagocn ezuŕa.

barila. (masail-ezuŕ): *iz.* Beko matel-czuŕa.

barka. (otaŕ): iz. Rtzeak eramateko, zumezko otafa. (eorzketa): *iz.* Il-kntxa aŕunta.

barka-agiri. (auzi-gizon): *iz.* hpaileak beste anzi-maira auzibidea edo atxilotua biaitzeko egiten duen agiria.; Barka-idazki.

barka-efeztasun. (azkespen): *iz.* Ikus.: Barkaberatasun. Barkatiartasun, barkakoitasun, barka-zaletasun.

barka-ezin. (azkespen): *ŕzond* Azkestekoa ez dans. j: Barkatugaitz, barkagaitz.

barka-itz. (azkespen): *iz.* Beat', neke edo ogenetik azke uzteko, erabiltzen dun erabidea.

barka-miisi. (gorpu): *iz.* Ilnbirako, gorpua biltzen dan,janztura.

barka-nai. (azkespen): *ŕzond.* Tkus.: Barkakoi. Barkabera, barkakoŕ, barkatiaŕ.

barka-zale. (azkespen): *izond.* Ikus.: Barkatzale.

barka-zalekeri. (azkespen): *iz.* Edozer azkesteko jokers.

barka-zaletasun. (azkespen): *iz.* Ikus.: Barkatiartasun. j; Barkaberatasun, barka-eŕcztasun, barkakoitasun.

barkabera. (azkespen): *izond.* Eŕukitsua, azkesteko cinema dana. l: Barkakoi, barkatiaŕ, barkakoŕ, barka-nai.

barkaberatasun.(azkespen): *iz.* Uŕikaltasun, bota-beratasun. Barkatiartasun, barka-edeztasun, barkakoitasun, barka-zaletasun.

barkadoain. (azkespen): *iz.* Doipurn'ak ematen duen azkespen odoa.

barkagaitz. (azkespen): *izond.* Azkesteko aña eztana. l: Barka-czin, barkatugaitz. (yalkipen): *ŕzond.* Amore emateagatik, bidezko, zuzeneko, eigazkoa ez dala uste dana, aide batez edo haldtntzaz, uztea edo onartzea.

barkagazi. (azkespen): *ŕzond.* Azkesteko arm dana.

barkatcizun. (azkespen): *iz.* Azkcstekoa dana.

barkakoi. (azkespen): *frond.* Azkesteko emana dana, eŕukitsua. l: Barkatiaŕ, barkabera, barkakoŕ, barka-nai.

barkakoitasun. (azkespen): *iz.* Was.: Barkaberatasun. E: Barka-eŕeztasun, barkatiartasun, barka-zaletasun.

baricalcoŕ. (azkespen): *izond.* lkus.: Barkakoi. Barkabera, barkatiaŕ, barka-nai.

harkaldi. (azkespen): ŕx, Azkespen-aidia.

barkalun. (baralda): *iz.* Baraldak eratzen dituzten zutabe txikien bakoitza.

bartcamen. (azkespen): *iz.* Azkespena. Barkamendu, haiku, barkapen.

barkamen-nrte. (azkespen): *iz.* Barkadoana ematen dan urtea.

barkamenduketa. (azkespen): Azkespen-eske ari danaren egipena.

harkamendun. (azkespen): *ŕzond.* Azkepaya donna.

harlcapen. (azkespen): *iz.* Efiketa-ogenak azkesteko ematen dan legea. Azkespena. 1: Barkamen, barkamendu, haiku.

barkare. (onberatasun): *izond.* Biozpera, ona egiteko emana dana.

harkatiaf. (azkespen): *izond* dots,: Barkakol, barkabera, barkakoŕ, barka-nai.

barkatiartasun. (azkespen): *iz.* Biotz-beratasun, uŕikaltasuna. l: Barkaberatasun, barka-eŕeztasun, barkakoitasun, barka-zaletasun.

harkatu. (azkespen): *ad.* Zoŕa, iraña edo besteren bat azketsi. 1: Barkapcna eman. (: Azketsi, barketsi, parkatu.

barkatngaitz. (azkespen): *izond. Ta* ezin azkestekoa dana.: Barkagaitz, barks-ezin.

barkatx. (landarc): *iz.* Azi-atal batcko ta efaboilduna dan belaŕezko landarca, bare loreen edertasun eta atsonagatik loretegietan lantzen dana. j: Landare onen Imea. (lore): *iz.* Berbera, bcrbera.

barkatzale. (azkespen): *izond.* Bŕaz azkesten duena. Barka-zate.

barke. (pertz): *12.* Efetxina eramateko erabiltzen dan pertza.

barlcelesti. (landarizti): *iz.* Landariztiaren zatia, landareen zeazkunĺra dagiena.

barketsi. (azkespen): *ad* Azkctsi, barkatu.

barki. (landare): *fŕ.* Landareai dagokiena.

barkilario. (txori): *iz.* Ariz-txoria; burn lodia, moko luze ta zuzena, ta buruan lumadi orlegi distikota dituena. Sardintxo, txatiko.

barkilo. (azpit): *iz.* Zilafezko azpiltxoa.

barkizale. (barazki): *izond.* Belarkiak bakaŕikjaten dituena.

barku. (azkespen): *iz.* Azkesteko eteztasuna; azpespena.

barkuin. (endai): *iz.* Supazteŕetan eta sutontzietan sua ta efautsa igi to biitzeko erabiltzen dan endaitxoa.

barkunbe. (kordokadura): *iz.* Mutuŕetan eserita, kutunkatzeko erabillzen dan zabulun-abca.

baria. (mite): *iz.* Etxeetan estaldu gabe uzten dan zabaldia, ormaetaz edo baste eraz esitua izaten dana. : Baŕigo.

barian. (kartak): *iz,* Kartak erabiltzean egiten dan jokoa.

barlasal. (leyo): ŕz. Leyo-bafena.

barle. (ogi): *iz.* Gutxi eralkia dagoen iriñaz egindako ogia.

barlet. (zurgintza): *iz.* Arotz-mayetan egurlci edo olai custeko erabillzen dan burni okeŕa.

barleta. (orga): *iz.* Curdiko burnizkoa dan zatikoa.

barns. (barnekotasun): *adond.* Bameko tokian egotea. (zesrkadura): *adond.* Galva baton barnetik igarotzea; aide baterik beaters mendietan, kaleetan, bideetan eta abr ibiltzea. j: Baŕuna.

barna-kutxa. (begi): *iz.* Begiaren barneko zoŕoa. j: Utxabalda, itsutĺla, kutxabaida, kutxatila.

barnagotu. (sakoncra): *ad.* Zerbait sakonago egitea.

barkakoŕ. (sakoncra): *ŕzond.* Sakontzen duena. (sarkura): *izond.* Sartu, barneratu.

barnari. (sarkura): *izond.* Sartzen dana, barnatzen dana.

harnarin. (aŕain): *iz.* Main bat, bitzafai.

barnatasun. (sakonera): *iz.* Sakona dan tasuna. Barnatarzun.

barnategi.(barnekotasun): *iz.* Barneratutakoa egoteko tokia. ikasleen barnategia. j: Barne-ikaslego.

barnatn. (z€ngorapcn): *ad.* Ondoan, zingoan sartu, murgildu. (sakoncra): *ad.* Sakondu.

barne. (barnekotasun): *izond.* Baŕukoa dana. I: Bahr, batun.

barne-adiera. (azterkuntza): iz. Zentzunetatik at, giza-gogoak here burua begiratzearen ogipen eta ondorioa.

barne-agindu. (gogape): *ad.* Gogapeak eragin.

barne-aldaska. (elizti): *iz.* E,rdizkia. j: Barnc-izki.

barne-alkarki.(antolaketa): *izand.* Osoa dan zerbait, barnetik antolatzen duena. Barne-elkarki.

barne-alozna. (tangaizti): *iz.* Alkaŕekiko lanegiten dulcet tolesak. J: Barne-totes.

barne-ate. (ate): *iz.* Beste ate baten atzean dagoen atea.

barne-atse. (arindura): *iz.* Gogoaren atsaldia.

barne-azal.(biotz): *iz.* Biotzaren uzguneak estaitzen dituen minlza.

barne-aztergati. (azterkuntza): izond. Barnes aztertzcari dagokiona. : Barne-aztertuzko.

barne-azterpen. (azterkuntza): iz. Barnett aztertzearen egipen.

barne-bilkuntza. (bakartasun): *iz.* Norberaren oldozkunetan biltzcarcn egipena.

barne-biziera. (bizi): iz. Norberaren barncko bizia. j: Barnc-bizi.

barne-dardaraketak. (dardaritze): iz. Bafuko dardaritzeak.

barne-egospen. (arpen): *iz.* Zerbait norberaganatzearen egipena.

barne-erag€n. (eginbide): *iz.* Gogapearen eginbeaŕ.

barne-ezaguera. (takintasun): *iz.* Barman ezagutzearen egipena. Barne-ezagutza.

barne-giro. (ayuŕi): *iz.* Norberaren berezko izakera.

barne-ikasle. (barnekotasun): iz. Barnetegi batean dagoen ikaslea.

barne-indaŕ. (zio): *iz.* Zerbait eragiten duen barneko zioa.

barne-itxura. (inguru): iz. Inguru baten barnean dagozen iduri baton cation maŕadura.

barne-Iddetu. (ulermen): *ad.* Notin batzuen artean guztien asmo edo biotzondoak ulertu ta norberenganatu.

barne-lege. (auzi-mai): *iz.* Auzi-mayek auziak entzuten eta atontzen dituzten tokiko barne-iritzia.

barne-lilura. (birloraldi): *iz.* ttirloratzearen egipen eta ondorioa.

barne-lilnratu. (birloraldi): *ad.* Birloratu; berarenganatu, bare buruarenganatu.

barne-luzego. (etiza): *iz.* Eliza baten zabal-unca,

barne-muin. (nuin): *iz.* Gogoarcn **muña.**

barne-oarmen. (kordamen): ŕz. Ikus.: Kordamen. j: Biotz-nai.

barne-oarmen galtze. (sorayodura): *iz.* Kordamenaren galtzea.

barne-poztasun. (donoki): *iz,* Zorion osoa.

barne-toles. (langaizti): *iz. Ilms.;* Barns-atozna,

barne-zimiko. (damutasun): *iz.* Egipen txaŕ bat egin ondoren, geratzen dan damutasun edo artegatasuna.

barns-zuri. (atzipe): *izond.* Ituzuŕ dagiena edo atzipetzcko bides ematen duena.

barnealde. (barnekotasun): *iz.* Bafuko aides.

BARNEBIDE.1 1 Etxe ta ormadietan gelaetatik getaetara joateko dagoen igarangua. Js Bidestu, anbaŕ, getarte, gela-arte, kalistro, kalostre, ibilgu, iragabide, torio-bide, silaru, sukatte-arte, sukaltarte. ll (atalondo), (bizitegi), (eliza)

barnebiidu. (bakartasun): *ad.* Norberaren oldozkunetan bitdu.

barncdegi. (alkargo): iz. Alkargo baton lagunak biltzen diran Iekua.

barnedeya. (dei-egikuntza): Yainkoa'ren edo barncko dei-egikuntza, uzknrtzarako edo bests zerbaiterako.

barnedun. (sakonera): *izond.* Barnetasun, sakontasuna duena. j: Barnetsu.

barnegitura. (antotaketa); iz. Barneko azpegien banatze ta kiria..

barnekidetasun. (Mennen): ia. Notin batzuen artean guztien asmo edo biotzondoak ulertu ta norberenganatzearen egipen eta ondorioa.

barneks. (janztura): *iz.* Maukarik gabeko jazkia, bulaŕ eta bizkaŕa estattzean geŕiraño eltzen dana. Barnegoŕi, barncko-motx, barneko-peko. (barnekotasun): *iz.* Baŕukoa, bere baitakoa. (sakonera): JJ iz. Edozein utzuneko ondoa, antik uŕutian dagoenean esaten da. (adiskidetasun): *izond.* Oso adiskide on eta marten dana. (maŕazki): ll *izond.* Trudi baten barnean beste bat egitearen egipena, bere une-alde batzuek alkaŕ ikutzen dutelarik. (sarpen): ll *ft.* Zorbaiten baŕuan sartzen dana.

barneko zain. (zain): *iz.* Sakon dagozen zaiñak.

barnekoi. (barnokotasun); *hand.* ll amneko edo gogozko biziari emana dana. I; Barnekoŕ, barnetial, befunkoi.

barnekof. (sakonera): *izond.* Oso sakona dana. j: Barnekoi, barnetiaŕ.

BARNEKOTASUN. *iz.* Baŕuko aldean dagoenaren tasuna. E: Notiñen, sendicn edo eralcundeen ezkutukoa.I!(erdi), (estalpen), (ezarkera), (leku), (sarkura), (sarpen).

barnelozain. (zain); *iz.* Baŕuko lepozain-zaingoŕia.

barnemintza, (acts): iz. Bameko aotsa.

barneola. (sakonera): iz. Mokola dan gauza baten llama la beko aides. J: Sakontasuna.

barneraketa. (tarpon): *ft.* Sartzearen egipen eta ondorioa.

barnerakoi. (azterkuntza): *izond.* Zentzunetatik at, bere burua begiratzen duen giza-gogoa.

baruerakof. (bakarlasun): *izond.* Bakartu ditekena, bilduta eta lekorerako izkututa geratzeko.

barneraldaketa. (eŕialdapen): *iz.* Eŕialde batetik eŕialdatzen dana beste eŕialdc batean kokatzeko, ontara eltzearen egipen eta ondorioa.

barneraldatu. (etialdapen): *ad.* Eŕialde batetik eŕiatdatzen dana baste eŕialdc bateau kokatzeko, ontara etciu.

barnerapen. (azterkuntza): Zentzunetatik at, giza-gogoak bore burua hegiratzea.

barneratu. (saŕera): *ad.* Sartu; barnera jo (erdi): *ad.* Aldenduta zegoena erdi batean bildu. (itxipen): il *ad.* Notin edo gauza bat irten ezin diteken tokian saŕerazi. (murgiltze): *ad.* Ur edo bests ubil bateau norbait edo zerbait sartu.

barncratzc. (harnekotasun): *iz.* Notin edo gauza bat luŕaldearen barna eramatea. j: Lufaldez edo itxasoz barneruntz auŕeratzea. J: Norbaiten

ezkutukietan cdo adiskidetasunean sartzea.

barnetasun, (sakunera): iz. Sakontasuna. (barnekotasuu): *iz.* Bataan dagoenaren tasuna.

barnetiko. (barnekotasun): *izond.* Oso baŕukoa dana.

baruetsu. (sakonera): *izond.* Ikus.: Barnedun

baruetu, (sakonera): *ad.* Sakondu. (sarkura): ad. Gauza bat baste batean sartu edo saŕarazi.

barncxka. (adz): iz. Ortzaa kokatua dagoen matel-ezuŕeko utzunea.

barnexoilezico, (adimen): *izond.* Adimenari bakaŕik dagokiona.

barnialatu. (sarkura): *ad.* Zebaiten barnean saitu ado baŕendu.

barnuts. (soin): *iz.* Soiñeko utzunea. Etaitegi, eŕayctarako utzune.

barn. (afantza): *iz.* lzokiak aŕantzateko erabiltzen dan tresna berezia. (antura): *iz.* Abereengan sortzen dan antura koko batek egiña.

baroli-zubi. (kirio): *iz.* Burumuiñean dagoen garuntxo-zubia.

bats. (bate): *iz,* Aoskagabeak diran soñuak ematen, alaitasun eta poza adieraztearen egipen eta ondorioa.

baŕs-baŕs. (jaŕaipen): *adond.* Jaŕaikitzean eta neurtuaz egiten danari csaten zayo. (bilaketa): *adond.* Zabaltzen dan beŕiari buruz esaten da.

bats-burn. (bum): iz. Geyenetan ziorik gabe zerbait leporatzen zaion flotilla.

bafa-samut. (bate): *izond.* I/i-bate dagiena. : Batebera.

bata-txiñnta. (bate): iz. Ikus.: Baŕa-txiŕiña.: Baŕe-txiŕinta.

baŕa-txiŕiña. (bate): *iz.* Bate-egiteko zirika. !: Baŕa-txiŕinta, bate-txiŕinta.

baŕabalkatu. (katakadura): *ad,* Ikus,: Ba`abaskatu.

bataban, (txcten): *iz.* Txeŕenari ematen zayon baste izena. (zatarkeri): *izond.* Zalat, dolot, lotsagabekoa dana, porakilo, ixorikeria, ziriboto, zuŕul.

baŕabanka-aritzea. (mintzoera): *iz.* 'l'xakutenak castes.

baŕabankari. (gaitzespen): *izond.* Iguindu ta narda-egiten duena.

bafabankeri. (zatarkeri): ŕn. Zitalkcri, txarkeria.

hafabas. (etiketa): *izond.* Mokoka ta buŕukart cmana dana. (indarkeri): *izond.* Oldarkol, zalaparlaria.

baŕabas-belaŕ. (bald): *is.* Txaŕa dan belaŕa.

batabaska. (morokil): *f/.* Arto ta esuca nastatzean egiten clan morokila.

batabaskatu. (katakadura): *ad.* Ogia kaŕakatu. I: Baŕabalkatu.

baŕabaslceri. (biurdura): *iz.* Biurdura aundia.

BAŕIABIL. *iz.* Gizazia iñoslen duten bi guruillen bakoitza.: Dandabela, atoxa, grisola, koskabiĺo, koskolo, ixtet-xagu, gatun-muloak, izteŕ-sagu, palm, zilczkuŕ, potraskel, potrokii, potroskil, otaxa. li (azaldi), (guruin), (kundc).

bafabil-gandof. (obi): iz. Baŕabilaren atze to goiko aidean dagoen zati txiki ta luzanga.

baŕabil-giaf. (batabil): *iz.* Bafabilaren giñaŕea.

baŕabil-min. (baŕabii): *iz.* Baŕabilaren antura.

baŕabil-sakei. (batabil): *iz.* Tkus.: Bafabil-zoto. j: Potrazal.

baŕabil-zofo. (batabil): *iz.* Bafabilak estaltzcn ditucn lafozko zotoa. j: Potrazal, baŕabil-sakel.

bafadaka. (binmda): *adond.* Birundaka iblitzes,

baŕadera, (ucaka): *f/.* Ate erdia, urari eusteko ueskactan jartzen dana. (uraska): *iz.* Itxaskuntzarako uraskaetan egiten dan, infers ta saŕera-ateakaz ormazko baŕutia. (ugain): *n in.* Ural eusteko akaldectan egiten dan ormatzaŕa.

bafaga, (zeŕi): iz. At-gose dagocn urdemea. Baŕedera, banienda, baŕionda, xausi, zeŕiraus.

bafagale. (bate): *iz.* Ikus.: Baŕegura, baŕegure, baŕagura, baŕigura.

baŕagafi. (baŕegaŕikeri): *izond.* Ikus.: Baŕcgaŕi.

baŕagatikeri. (bategatikeri): *iz.* Bras.: Bafegafikeri. I: Paŕegatikeri.

bafagatiro. (beŕegaŕikeri): *adond.* Tkus.: Baŕegaŕiro.

baŕagafitu. (bategatikeri): *ad.* ikus.: Baŕepaŕitu.

baŕagile. (bate): *izond.* Matz hate-egiten ducna. : Baŕegiĺe. (jolaseta): *izond.* Jolasetan bate-eragiĺea izaten dana. Baŕcikari.

batagura. (bate): *iz.* Thus.: Bategura, baŕcgure, baŕagale, bat9gura.

bafuitu. (askapen): *ad.* Lotula dagoena askatu. j: Baŕaya€u ltzaren laburpena.

bafalu. (edamen): iz. Karahilkatuta dagoena edatzea.

bafaka. (urduritasun): *adond.* Urduritasunez mintzatu cdo beste zerbait egitca.

baŕakarkiĺa. (bate): *iz.* Algara zaratasua. I: Batakinka.

batakinka. (bate): *iz.* Ikus.: Batakarkila.

baŕako. (gaztezaro): *iz.* Nagai eta deadat asko egiten duen multi oso gaztea.

baŕakot. (bate): *izond. llcus.:* Baŕekoŕ. Bategila, baŕegiĺe, baŕeti,

batal. (tot): *iz.* Lantzekoa dan lurki oso zabala, esitua ta jabe batzuenak diran zatitan erdibitua.

baŕalari. (iscka): *izond.* Jostagati ta *paŕ-*eragilea dana. I: Baŕelari.

bataldi, (bate): *iz.* Baŕe-oldaŕaldia.

bafau-etxola. (begirantza): *f/.* Esolen gañean egindako txabola, bertatik mastia batandatzeko.

bafanba. (soffit): *iz.* Ots gaitza, abaŕotsa. Batanbala.

baŕanbari. (satin): *izond.* Ots gaitza, abatotsa dagiena.

bafanda. (zelata): iz, Zelatatzen egoteko tuba. j: Batandegi, baŕandci. I: Ikus.: Erizian, zelata, ikusta. (satin): *iz.* Oso aundia dan otsa.

bafanda-xilo. (idekidura): *iz.* Atea fork joizen duen jakiteko edo ikusteko, bertan egiña dagoen idekidura.

baŕandalgo. (zelata): iz. Ikus.: Baŕenda.

batandari. (zelata): *izond.* Jakin nai ducnari esateko, ixiikeriz eta ezkutukiz zerbait autematzen art dana. (zaintzale): *izond.* Zerbait oartzen edo sorozten ari dana. Baŕendari, batandazale, baŕendatzaĺe. (bilakuntza): II *izond.* Gauza edo tokiren bat auteman, bilakatu edo arakatzen duena.

bafandatu. (zelata): *ad.* Zelatan egon. (begirantza): *ad.* Noun edo gauza bati Mime begiratu edo adi egon. j: Baŕendatu, atzaŕik egon.

baŕandazale. (zelata): *izond.* Ikus.: Baŕafdari, batendari. I: Baŕendatzale.

batandegi. (zelata): *iz.* Ikus.: Batanda. (abetxu): iz. Txarakaria dan abetxua, beti orlegi dagoena; bete abafak aŕe-goŕixka la lore zuri aundiak dituenaren tokia.

batanduan. (zelata): *adond.* Zelatan egolea. I: Baŕendan, baŕonde, batandu.

bafankof. (sarkura): *izond.* Zebbaiten banners sartzen dana.

bafantetse. (ZAINTZALE): *izond.* Begiralearentzako zaitxola.

bataolatu. (bakartasun): *ad.* Moŕoĺoa jaŕita here harm ertsi cdo bakartu.

bafasaket. (antzutasun): *izcmd.* Arnaririk edo etekiñik ematen ez duena; bet edo ardiari buruz esaten da. (kunde): *iz.* Bi kundeak dituela dirudiena.

bafaskatu. (eraindu): *ad.* Zati txiki-txikitan gauza bat eraindu.

bafaskcl. (maskordun): *iz.* Boas.: Barakulo, barakullo, baŕaskilo, baŕaskil, baŕaskkil, barekorkoil, barekurkulo, barekurlo, bafauskil, baŕazkulo.

bafaskeriz. (naŕaskeri): *adond.* Nafaskeriz ari-izatea.

bafaski. (ugain): *fa.* Itxasoan auŕcratzen dan ugaña akalde bat babesteko.

bafaskilo. (maskordun): *iz.* Ikus.: Barakulo. : Bafakulio, baŕaskil, bafaskoil, bafaskel, barekorkoil, barekurkulo, barekurlo, baŕauskil, baŕazkulo.

bafast. (ots-izen): *iz.* Zarastada, maŕa ta abafen ots-izena.

bafasta. (garau): *iz.* Garan-eskukada. (ugaritasun): *iz.* Mukulu, samalda. (lastertasun): II iz. Egikera bateau Iastertasun geyegi.

baŕastan. (esku): *adond.* Zerbait antzez egiteko, eskuan dagoen eskiertasun edo sendotasuna erabiltzea. E.b.: Erein. j: Baŕastaz, baŕataka.

bafast tu. (baŕeyadura): *ad.* Bilduta zegoena efuz edatu. (oft): *ad.* Landare edo lore bati oflak kendu.

bafastaz. (esku): *adond.* Ikus.: Baŕastan, bafataka.

bafata. (upa): ŕa. Ups, upel eta oŕelakocn acme gupiak eratzen dltuzten olacn bakoitza. (ardi): *iz.* Erdi irendutako aria.

bafala. (baŕabil): *iz.* Hombre que tiene um solo testiculo.

bafatu. (bateyadura): *ad.* Alkartuta edo metatuta zegoena aldendu, zabaldu, sakabanatu. (aizkoyalak): *ad.* Jasota dagozen aizayalak jeitxierazi.1/ Mozkoŕ baŕatu — Oso mokortuta dagoena.

bafatuegi. (luzekeri): izond Luzegatxa, be,itxua dana.

haŕatzale. (bonbonkada): *izond* Ondatzaie, ogasunak alperkerietan paŕastatzen dituena.

baŕanke. (zezen): iz, Beientzako aterpea.

bafauskil. (maskordun): *iz.* Ikus.: Bare-korkoil, I: Baŕaskilo, batakulio, baŕaskie, baŕausoil, baŕasket, barekurkulo, harekurlo, baŕauskil, baŕazkulu.

bafaxko. (bate); *iz.* Bafe-iŕi, innate, iŕiñoa. j: Baŕaxka, bate-abaŕ.

bafaxtak. (idazkera): *iz.* Aipaerak eta adibideak idazten diranean,auŕetik eta atzetik jartzen diran ikuf bereziak (" °).

bafayadura. (suntsidura): ŕa. Gorputz bat moltzuketaz eratzen duten zatiak bateyatu ta suntzitzea. j: Baŕeyadura.

bafayaldl. (haŕeyadura): *iz.* Alkartuta edo metatuta dagoena aldendu, edatu, baŕeyatzearen egipcn eta ondorioa. j: Baŕeyatdi, baŕayu.

batayamendu. (atsegin): *iz.* Jostakil ta atsegiñezko bizla edo egipena

bafayari. (azalpen): *izond.* Guztien ezaguttda izan dedin, zerbait aoz eta goraki azaltzen duena. (bonbonkada): *izond.* Pafastatzen, ondatzen, ogasunak potokatzen dituena. j: Baŕeyari, baŕcari.

bafayatu. (baŕcyadura): *ad.* Alkartuta edo metatuta dagoena aldendu, edatu, baŕeyalu, batastatu. Batetu, bateatu, baŕiatu, egabanatu, iauŕt, iiertu, criau, erixau, orabiatu, zirpizindu. (suntsidura): *ad.* Gorputz bat moltzuketaz eratzen duten zatiak baŕeyalu ta suntsitu. (egoskiera): II *ad.* Gorputz sendaf batek ubila dan beaten erakaŕi ta bere batten saŕerazi.

bafayatzale. (azalpen): *izond* Ikus.: Baŕayari. (bonbonkada): *izond.* Ikus.: Baŕayari. I: Baŕeyatzate, baŕeazale, bafeatzale.

bafayu. (bafcyadura): *Ia.* Tkus.: Baŕayaldi. j: Baŕeyatdi.

bafazinka. (bate): *iz.* Bafe oldartsu ta zaratasua. : Algara. Bate-algara, bate-santzo, baŕigarkara, baŕezinka, garkila.

bafazkatu. (atalketa): *ad.* Gorputz bat edonola zatitu.

BA1tE. *iz.* Aosgabcko soñuen bitartez, ao ta arpegiaren beste zatien igipen batzuek lagunduta, alaitasun eta poza Fat, fafa, pafa, fate, iŕi, pat, pate. /l (bategaŕikeri), (ezpain), (gaztasun), (jolabide), (poz).

bate-abaŕ. (bate): *iz. dens.:* Bataxko, bataxka.

bafe-algara. (bate): *iz.* Bcus.: Baŕazinka. Algara. j: Bate-santzo, batigarkara, batezinka, baŕikara, garbila, iŕi-aldi.

bafe-cragile. (itimiti): *izond.* Alai ta ituna alkartzen dituen ifi.miŕi maitekoŕa darabilena.

bate-gist. (bate): *iz* Bafe-egitean berezikijokatzen duen giñafca.

bate-glaf. (giñaŕe): *iz.* Bate-egitean zabaltzen dan giñaŕea.

bafe-muff. (bate): *iz.* Ikus.: Baŕeiŕi, batexko, bate-zuri, faŕ-antz.

bafe-samuf. (bate): *izond.* Bafe-egiteko emana dana.

bafe-santzo. (bate): *iz.* Algara zaratatsua. j: Baŕazinka, bate-algara, batigarkara, baŕezinka, batikara.

bafe-zurt (bate): iz. Ikus.: Beŕoiŕi. l: Baŕexko, baŕexo, bate-muŕi, far-antz.

bafeadura. (baŕcyadura): *iz.* Alkartuta edo metatuta dagocna aldentzea, edatzea, bafeyatzea. j: Baŕeradura.

bafeagafi. (baŕeyadura): izond. Bereyatu ditckcna.

baŕeakuf. (adikabe): *ŕzond.* Okeŕerazten duena.

bafcaldi, (bare): *iz.* Lasaitasun, bakuntasun, poztasun. : Batialdi. (azaŕitasun): *iz.* Berbera, (idekidura): jj *iz.* Ideki-egipena.

baŕeamendn. (adikabe): *iz.* Gogo-zabartasuna. j: Bafearzun, baŕcyarzun, baŕiainendu.

bafearzun. (adikabe): *iz.* Ikus.: Bateamendu. j: Bateyarzun, baŕiamendu.

baeeatu. (azalpen): *ad.* Guzien ezagupenera eldu dedin, zerbait nabari ta aged egin. (zugatz): *ad.* Zugatz bat bere arnarietaz muŕiztu. j: Erautzi. (baŕeyadura): II *ad.* Ikus.: Baŕayatu. (suntsidura): jj *ad.* Ikus.: Baŕayatu.

bufehera. (bate): *(wad.* Bafe-egiteko emana dana. j: Bata-samuŕ.

bafegari. (belaŕ): *iz.* Zokodikatia dan belata; bere otiak eltzarian jaten dira.

bafegafi, (gaztasun): *izond.* Bere azpegiak begikotasuna duen edo gauzari esaten zayo. (baŕegaŕiketi): *izond.* Bere bitxikeriagatik baŕe-eragitcn duena. j: Baŕagaŕi.

1IAŕEGAŕIiKERI. L. Bere bakankeri edo nabarmenkeriagatik bate-eragiten duenaren egipena. j: Baŕagaŕikeri, bitxikeri, fatagatikeri, paŕagatikeria, paŕegaŕikeri. (I (arbuyo), (bate), (gaztasun), (iŕi-miŕi), (iseka), (itxustasuu), (itzalgabekeri), (kriketgabetasun), (mozofokeri), (nabarmenkeri), (naŕaskeri), (urguritasun), (uzkeri).

bafegaflro. (baŕegaŕikeri): *adond.* Bafegañkeriz ari-izatea. I: Bafagaŕiro.

bafegafitasun. (baŕegaŕikeri): Jostagaŕi, pateragilea danaren tasuna. (gaztasun): *iz.* Berbera. (bate): jj iz. Iti-egingaŕia dan joke edo egipenaren tasuna.

bafegafitu. (baŕegaŕikeri): *ad.* Bere bategafikeria nabari-erazten nolin edo gauza bateaz isekatu. Batagaŕitu, iŕigaŕihi.

bafegei. (iseka): *iz.* Jostagaŕi ta paŕ-eragilea dan esaria.

baŕegila. (bale): *izond.* Arpegian baeea erakusten duena. I: Baŕegile, baŕekot, bateti.

bafegura. (bate): *iz.* Bafc-egiteko gogoa. Baŕegure, bafagale, gaŕagura.

bafei. (baŕeyadura): *izond.* Baŕeyatua, zabalduta dagoena. (adikabe): *ŕzond.* Etaz adikatzen dana.

bafeikarl. (gaztasun): *ŕzond.* Gaztasuuez beterik dagoena. (jolascta): *izond.* ikus.: Batagile.

bafeikati. (bate): izond Bate-cgiteko gal dana.

bateikeri. (baŕeyadura): *iz.* Bilduta zegoena aldendu ta sakabanatzcaren egipena.

bafel& (bate): *iz.* Zerbait edo arinki bafe-egitearen egipena. I: Baŕexko, bate-mini, bate-zuri, fat-antz, fatapista, faŕatxo.

bnfekera. (bate): *iz.* Bafe-egiteko era.

bafekizun. (bate): *iz.* Bafe-egiteko gays.

bafekot. (bate): *izond. Ikus.:* Bategila. Baŕegile, baŕeti, batakoi.

bafel. (baŕio): *iz.* Sarobe. [: Alaune, saletxe.

bafelari. (iseka): *izond.* Ikus.: Baŕalari.

bafen. (mustuŕ): *in,* Beko mustufa. *11* Baton lastoak – Artoaren ofi igartuak. (barekotasun): *iz.* Baŕukoa. (azpil): j] *in.* Eŕatilu sakona. (erabaga): jj *in.* Naas-€naas eta sakabanatzean dagoena. (sakonera): Sakona dana. (eun): *iz.* Eunaren mendela. j: Baztet, eipazteŕ. (aldi): *iz.* Igaro-aldia.

bafen zokodi. (zokodi): *iz.* Makobil barnean dagoen zokodia, onen erpin guziak makobila ikutzen dutelarik.

bafen-adaf. (abaŕ): *iz.* Zugatzak iñausten diranean, izerdia igo dedin eta enbofa ez usteitzeko, ebaki gabc uztcn dan abafa.

bafen-aize. (size): *in.* **Luf** aldetik sortzcn dan aizea, gabekoa.

bafen-ate. (ate): in. Ate baten atzcan dagoen bestea.

bafen-azal. (tofu): *in.* Lafuaren barneko azala.

bafen-azterpen. (azterkuntza): Gogape-azterketa. (gogapc): *iz.* Berbera.

bafen-bafa. (itxaso): *in.* Aicaldeko safera guzia ixten duen ugin-aldi gogoŕa,

bafen-bafendu. (gogaketa): *ad.* Sakonki gogoetatu,

bafen-berotu. (tatitadura): *ad.* Gogoa berotu, gartu, asaldu.

bafen-bide. (barnebide): *in.* Batuko ibilketa.

bafe€ₑ-galtxak. (janztura): *in.* Galtza motzak.

bafen-gona. (gona): *iz.* Beko gona, gonazpikoa.

bafen-goferi. (gortasun): *iz.* Gogo-gortasuna.

bafen-gofi. Condo): in. Gotia dan ondoa.

bafen-ikusle. (tdermen): *izond.* Gauzak argi ulertzeko gaitasuna duena.

bafen-]cezka. (damutasun): *in.* Ikus.: Baŕendamu. (gogape): *in.* Gogapea artegarazten duen zalantza cdo 8u5€12oa.

bafen-kezkatu. (aldakura): *ad.* Baŕengo narctasuna galde.

bafen-lastoak. (arto): *iz.* Artoaren ofi igartuak.

bafen-ieyo. (leyo): *iz.* Leyoetan berinen ondoan jartzen dan Baŕu-ieyo.

bafen-makobila. (gupiera): *iz.* Lekorean zokodi bat duen makobila, zokodi oŕen aide guztiak makobila ikutzen dutelarik.

bafen-so. (ikusmen): *iz.* Bameko lkusmena.

bafen-txarakil. (zain): ŕz. Zaiñen barneko txarakila. Ikus.: Sakeltxo.

bafen-zoko. (zoko): *iz.* Tartideak diran bi mafa baste batek ebakitzen dituenean eratzen diran zokoetatik, mata ayen artean geratzen diranen bakoitza. Bame-aldean, makobilean erpiña daukan zokoa.

bafen-zutiko. (sabel): *in.* Ondo-ertzearen bameko zatia. j: Izteŕ-aitzin-artez.

batena. (norabide): *adond.* Nunbaiteruntz norabidean. (zearkadura): *adond.* Zerbaiten barna. (sakonera): jj *ŕzond.* Sakona. j: Batin. (bamekotasun): (*izond.* Baŕukoa. (uŕitasun): ((*adond.* Gutxienez.: Gitxienez.

bafenagotu. (sakonera): *ad.* Zerbait sakonago egitea.

baŕenaldelm. (bamekotasun): *ŕzond.* Baŕenekoari dagokiona.

bafenaldu. (sarkura): *ad.* Sartu. ; Bras,: Baŕenaratu.

bafenaratu. (sarkura): *ad.* Gauza bat baste gbatcan sartu edo saterazi. Baŕenaldu.

bafenatu. (sakonera): *ad.* Gauza bat sakonago egin. : Garza bat bests batcan, dagoen baño geyago sartu. (zentzabide): *ad.* Su-izidluen odiak beaŕa zayen zoŕostasunean

baŕenda. (zelata): *iz.* Zelatatzea; beste batek esaten cdo egiten duena ezarian-baiarian begiratzea. : Batandalgo.

bafendamu. (damutasun): *in.* Egipen txaŕ bat egin ondoren geratzen dan damutasun edo latitasuna. 1: Bafen-kezka.

batendan. (zelata): *adond.* Ikus.: Baŕanduan, ; Batonde.

bafendari. (zelata): *izond.* Ikus.: Baŕandari. I: Batandazalc, baŕandatzale. (asmamen): *izond.* Burutsu, antzedun, ernaia. (usarte): *izond.* Beat ez duenean sartzeko oi dana.

bafendatu, (zelata): *ad.* Ikus.: Bafandatu.

baŕendatzale. (zelata): *izond.* Ikus.: Batandazale. I: Batandari, batendari.

bafendegi. (itxitura): *iz.* Esi bateaz inguratuta dagoen baratz, zeiai edo beste tokia. (barekotasun): Batukoa.

bafendei, (argi-aldi): *iz.* Naiz idazlea, naiz izlaria edo ertilariak boron lana ondo ta *ℓt'az* burntzeko, bamean pizkaŕia dan zerbait oartzearen ondorioa. I: Bain-itz.

bafendi. (gaiztoki): *iz.* Su-leizea.

bafendikako, (atz): *iz.* Atzen kizkiñ-eunduran egiten dan antura zoŕotza.

baŕenditaf. (txeŕen): *iz.* ikus,: Txefen. j: Gokaizto.

bafendu. (sakonera): *ad.* Sakonagoa izan dedin, zerbait aitzurtu. (sarkura): *ad.* Sartu, baŕuratn. Ca ftan): *(ad.* Leporafto sartu, ondoratu. (azterkuntza); j[*ad.* Baŕeneraño azterkatu. (ulermen): ıı *ad.* Ulertu, somata. (sarpen): ıı *ad.* Euki, ertsitu, baŕutu. *ii Buruz* batendu — Sakonki gogoetatu.

bafendu-ezin. (sarkura): *izond.* Batendu ezin ditekena.

bafendura. (sakonera): *iz.* Sakona danaren tasuna,

bafeudutu. (ziᴾ): *ad.* Gogoan zilegizko ala biotzeko oldargunea soŕerazi.

bafenean.(barnekotasun): *adond.* Bahian ari-lzatca. j: Batenen.

bafeneko. (janitors): *iz,* Niaukarik gabeko janzteko jazkia, gorputza

estatzen duena ta gcfiraño eltzen dana. (barnekotasun): *iz.* Baŕukoa. 1: Baŕengo. (luŕ-lantze): 11 *izond.* Beeman ari dan layaia. (estalpen): (*izond.* Ezkutukoa. (sakonera): 11 *izond.* Sakon, ondokoa. II Bateneko ata ito ° atenkurak kendu.

bafcnen, (barnekotasun): *adond.* Baŕuan, bafenean.

baŕenera, (barnekotasun): *adond.* Baŕura.

baŕeneratu. (sarkura): *ad.* Ikus.: Baŕenaratu.

bafengaite. (sarkura): *izond.* Barneratu ezin ditekena. (bilakuntza): *Land.* Auteman ezin ditekena.

bafengaizto. (biuŕikeri): *izond.* Ankeŕ, biuti, baŕubakoa.

bafengaŕi. (zingo): *Load.* Zingoa neurtzekoa dana.

baŕengo. (barnekotasun): *izond.* Batukoa dana.

baŕengo aŕa. (damutasun): *is.* Gauza txaŕ bat egin ondoren geraizen dan damutasuna.

bafengo-zain. (zain): *iz.* Ikus,: Barneko zain.

bafenkai. (zulo): iz. Zerbaiten zeal' zuloa egin dezaken lanabesa edo langaya.

bafenki. (barnekotasun): adond. Baiukoan.

bafenkidetu. (ulermen): *ad.* Alkafen asmo edo biotzoudoak notin batzuek berenganatu.

baŕenkizun. (sarkura): *izond.* Batentzekoa dana.

baŕenlcizuntasun. (sarkura): *is.* Bafenkizuna dan tasuna.

baŕenkoi. (bakartasun): *(sand.* Bakatik eta ezer esan nai ezean dagoen edo bizi dana. I: Baŕenkoŕ.

bafenkoitasun. (bakartasun); Besteengandik aldenduta, norberaren baitan bakaŕik bizi edo egotea.

bafenkoŕ. (sakonera): *(sand.* Baŕenekoa dana. (bakartasun): (zond. Wis.; Batenkoi.

bafenola. (landola): *iz.* Eŕialdebaŕeneko landola.

bafentasun. (sakonera): *iz.* Sakona danaren tasuna.

bafentatu. (iragarpen): *ad.* Ezkutntaa ala ezezaguna dan gerokoa iragati.

bafentzale. (bean): *izond.* Eskuetaz edo besoetaz zerbait inguratzen duena. 1: Begirapenaz edo oldozkunaz orixe bera dagiena.

bafera, (abere-tresnak): *iz.* Zaldunak oila jartzeko daukan zatikoa, zaltokitik jeisten dan ugal batetik zintzilika egoten dana. Dendel, oin-burn, oin-told. (sai-abereak): *is.* Zaldikatzeko oin-burnia. : Sal-abereak lotzeko erabiltzen dan lotura. I: Zaldi-mala. (lotura): *iz.* Berbera, barbers.

baŕeradura. (baŕeyadura): iz, Bats.: Baŕeadura.

bafero. (aŕain): *is.* Baŕetero, erla, baŕeta.

baŕerugel. (ede): iz. Baŕera esegitzen dan edea.

bafesarko. (bum): *is.* Kaskezuŕaren zati goitucna.

bafet. (anizutasun): *izond.* Semerik eztuen emea.

baŕeta. (aŕain): *iz.* lkus.: Baŕero. (ups): Tkus.: Baŕata.

bafetasun. (bakuntze): *is.* Gauzak batutzeko edo batcratzeko tasuna peitzearena.

bafeti. (baŕe): *(sand.* Ikus.: Baŕegiia. 1: Baŕekoŕ, baŕegile.

baŕetsu. (barc): *(sand.* Jostagaŕi, aiaitsua dana.

bairn, (baŕeyadura): *adond.* Batuta zegoena sakabanatzen art izatea.

baŕexko, (bale): *is.* Ikus.: Baŕeiŕi. I: Baŕexo, baŕe-muŕi, bate-zuri, far-antz.

BAŃEYADURA. *iz.* Bilduta zegoena edo egon beat zana banandu ta sakabanatzearen egipen eta ondorioa. 1: Baŕayadura. II (aldarakuntza), (antolagabeketa), (ants), (bakartasun), (berezkuntza),(edamen),(edapen), (eraindu), (ixuritasun), (jaurtidura), (sayeskuntza), (suntsidura).

baŕeyagafi. (ubildura): *izond.* Ubildu ditekena. (azalpen): *izond.* Zabalerazi ditekena.

haŕeyakeri. (adikabe): *iz.* Oarpenaren peitzea. (eskugeikeri): *iz.* Lazokeri, nasaikeria.

baŕeyaketa. (bafeyadura): *iz.* Less bilduta zegoena aldendu ta baŕeyatzearen egipena.

baŕeyakof. (adikabe): *izond.* Adikatzeko emana dana.

baŕeyamendu. (atsegin): iz. ikus.: Baŕayamendu.

baŕeyari. (bonbonkada): *izond.* ikus.: Baŕayari.

baŕeyarzun. (adikabe): *iz.* lkus,: Bafeamendu. ii Bafearzun, baŕiamendu.

baŕeyatu. (baŕeyadura): *ad.* Ikus.: Baŕayatu. j: Bafeatu, baŕetu, baŕiatu, iauŕi, ilertu, eriau, erixau, orabiatu, zapartatu, zirpizindu.

bafeyatzale. (bonbonkada): *frond.* Ikea.: Baŕayatzele.

bafeyu. (baŕcyadura): *adond.* Baŕayatzen ari-izatea.

baŕezale. *(bate): izond.* Bak dagiena.

baŕt. (beŕitasun): *izond.* Azken-azkenean egin edo ezagutu dana. Baŕi. (bilaketa): iz. Ikasten edo jakin-erazten dana. (uŕentasun): (*adond.* Lentxoago jakin, ikasi edo ezagutzea.

bafi-aldi. (baŕeyadura): *is.* Batuta ala metatuta dagoena aldendu, edatu, sakabanatzearen egipen eta ondorioa. (idekidura): *is.* Idekitzearen egipena.

baŕi-batzale. (eguneroko): *izond.* Ikus.: Baŕiztale, (bilaketa): *izond.* Baŕitasunen bila ari dana.

bafi-lapiko. (usarte): *(sand.* Tarteratzen eta zarataz ad dana.

bafia. (ede): *is.* Uztafiko edea. 1: Baton.

bafiatu. (baŕeyadura): *ad.* ikus.: Baŕayatu. l/ Bafetu, haŕeatu, baŕeyatu.

baŕiaztu. (biŕezarpen): *ad.* Gauza bat beŕiz egin edo bare lenengo egokerara biurtu. Baŕieztu.

halide, (auzotasun): *(sand.* Eli, auzo edo axe batean beste batzuekin bizi dana. Auzotasuna, f, Auzoa, baŕideko.

barieramale. (mezu): *izand.* Mezu bat daramana.

bafigarkara. (baŕe): *is.* Ikus.: Baŕazinka. Algara. j: Baŕe-agara, baŕe-santzo.

bafigin. (beŕitasun): *izond.* Befitasunen bides gauzak aldatzen dituena.

bafikeri. (beŕitasun): is. Eginbeŕi edo asibefiak diran gauzaen egokera. (gurs): *is.* Zerbait jakin edo autemateko guraria.

bafiketa. (mintzoera): *is.* Asko ta ganora gabe mintzatzea.

bafiketa-bako. (eredu): *izond.* Erakuspide onak erakusten dituelako eredutzat at ditekena.

baŕiketalari, (mintzoera); *izond.* Asko mintzatzen dana. Baŕiketatsu.

baŕikctaldi, (mintzoera); *is.* Solasketa-aldia.

baŕlketatsu. (mintzoera): *izond.* Ikus.: Baŕiketalari.

baŕil-sagaŕ, (angsŕondo): *iz.* Sagaŕ-mota bat.

batan. (sakonera): *bond.* Sakona.: Bafena.

bulindatu, (adipen): *ad.* Adi-adi ta aŕetaz begiratu tn aztertu.

BA111O. *iz.* Landau edo etxe-ondoan egoten dan toki esitu ta atari zabalekoa. 1: Beratxarko, esiola, astei, kolaŕ,

nekotxe, orue, urube. (letinketa): iz. Lafañe. // (abel-azkuntza), (abeltegi), (abere), (alapide), (ardi), (aŕoztegi), (auntz), (bizitegi), (egazti), (itxitura), (lut), (olo), (saizulo), (zezen).

batioalte. (baŕio): *iz.* Bafioko inguruneak.

bafioloi. (utzaldi): *iz.* Bafioan edo laŕañean metatutako satsa.

bafion. (atsegiñagof): *iz.* Zorionak. (idezteun): iz. Batt one.

bafionda. (zeŕi): iz Tkus.: Baŕega. Baŕcdera, baŕienda, xausi.

bafiraztasun. (biŕezarpen): *iz.* Gauze bat Ion bezela beŕiz egitearen egipen eta ondorioa.

bafiraztu. (biŕezarpen); *ad.* Gauza bat len bezela beŕiz. egiten. 11 Baŕita, baŕiztau, baŕistau, baŕiztadu, baŕiztu, betiztatu.

bafira. (osterakuntza): *adond.* Gauza bat bcin eta bein esan edo egitea. Baŕiz, betide, baŕiren-baŕi, baŕez, baŕite.

bafistari. (hiŕezarpen): *izond.* Zerbait beŕiz eratzen duena edo lengora biurtzen duene. I: Baŕitzale, baŕiztau.

bafistau. (biŕezarpen): *ad.* Ikus.: Baŕiraztu. j: Baŕitu, batiztau, baŕistu, baŕiztadu, baŕiztu.

baŕistu. (biŕezarpen): *ad.* Ikus.: Baŕiraztu. I: Baŕiztu.: Baŕistau, batiztau, bafitu, baŕiztadu. (osterakuntza): *ad.* Len egindakoa beŕiz egin.

hafistute. (biŕezarpcn): iz. Gauze bat betiro bezela egin edo lengora biurtzearen egipen eta ondorioa.; Baŕizteta.

bafitan. (beŕitasun): *adond.* Baia dancan. (bitaketa): *adond.* Baŕien bile ari-izatea.

batitarik. (beŕitasun): *adond.* Ikus.: Baŕiro. (osterakuntza): *adond.* Baŕiro.

bafitasun. (beŕitesun): *iz.* Ikus.: Befitasun.

bafitsu. (mintzocra): izond. Asko mintzatzen dana. I: Baŕitxu.

bafitsulceri. (azalpen): *iz.* Susmuŕa, esamesak, izki-mizki.

bafitu. (biŕezarpen): *ad.* Ikus.: Batiraztu, baŕiztau, baŕistau, batistu, baŕiztadu.

baŕitzale. (biŕezarpen): *izond.* Ikes.: Baŕistari.

bafiz. (osterakuntza): *adond.* Ikus.: Baŕiro.: Baŕiz, baŕilz. (ordezketa): *adond.* Zerbaiten ordez baste zerbait esan, egin, ulertzea.

bafizale. (aldakortasun): *izond.* Eŕazegi ta arinki, oldozkunez, maitasaŕez eta abet eldatzen dana.

bafiztadu. (ikusmen): *ad.* Zerbait betiro begiratu edo ikasi. (biŕezarpen): *ad.* ikus.: Betiraztu, haiku, baŕistau, baŕiztau, baŕistu.

baŕiztale. (eguneroko): *izond.* Beŕiak edo albistcak biltzen dituena edo daramazkiena. I: Baŕi-batzale.

bafiztari. (irudi): *izond.* Batiz eratzen duene, iruditaratzen duena. 1: Baŕitzale, baŕistar.

bafiztatu. (lore): *ad.* Loreak beŕiz sortu. (biŕezarpen): *ad.* Ikus.: Baŕiraztu. Baŕita, baŕistau, baŕiztau, batiztadu, baŕiztu.

baŕiztau. (biŕezarpen): *ad.* Tkus.: Baŕiraztu, baŕistau, bafitu, batiztadu, batiste, baŕiztatu.

baŕizteta. (biŕezarpen): *iz.* Ikus.: Batistttte. (osterakuntza): *iz.* Len egindakoa beŕiz egitea.

baŕa. (ardi): iz. Urtebeteko aria. (sarpen): izond. Gauze bat beste baton bemoan dagoena. // Baŕo-egin = Atzeman, aŕapetu.

batoil. (erste); 1z, Metalezko kisketa, gidef hat duelerik. 1: Baŕel, faŕaila.

bafoin. (adalu); iz. Adaluaren beste izena.

baŕoja. (mats); *iz.* Mets-mordotik geratzen dan zuzteŕa.

bafoki. (abeltegi): *iz.* Abereak gordetzeko toki estalia. j: Baŕuzki.

baŕokiak, *(lama): iz.* Lemaren endayan jartzen diran kate ado unamak, bare zufurnan matxureren bat izan ezkero lematu al-izateko.

bafolapen. (itxidura): *iz.* Ormaen artean norbait itxi ta demanik gabe uztearen egipen eta ondorioa.

bafolatu. (erste); *ad.* Baŕolez itxi. Bafolatu.

batonde. (zelata): *adond.* Zelatan egotea. I: Baŕanduan, baŕendan.

bafoñaztatu. (adalu): *ad.* Zoladura adaluz catch.

bate. (barnekotasun): *adond.* Barrie. Baton, baŕunen. (aldi): *adond.* Aldiaren igarotzea. (sakonera): *(iz.* Ontzi baten bameko ta beko zatia. (eskuera): (İz. Lutalde baten eskuera. (elduera): 111z. Atzemanaren egipena. (mokol): *iz.* Zerbaiten batukoa dana.

bafu-adiera. (crime): *iz.* Zentzuak alderat uztean, giza-arimak bere burua begiratzearen egipen eta ondorioa.

baŕa-azterkin. (argitza): iz. Sohn bizi baten utzuneak argitzeko lanabesa.

batu-eragin. (biotzondo): *ad.* Gogoa ikaratu, kordokatu.

bafu-erdi. (crdi): iz. Obo baton barneko tinhe, mako bileko guziak taste berean dagozkiolarik.

bafa-estua. (aldakura): *izond.* Geldirik eztagoena, ayuŕi bizia duena, artega dana.

baŕtr-ii. (aultasun): *izond.* Aulduta dagoena.

bate-Its. (argi-aidi): *iz.* Ikus.: Baŕendei.

bafu-ixuriko. (iñosketa): iz. Bame-iñosketa duten guruñai dagokiena.

baŕa-legortasun. (utzaldi): *iz.* Esteak oudo ez ibiltzeagatik gorotza gogortzea ta iekoreratzeko zalago egitea.

bafu-mendel. (longain): *iz,* Lougañaren barnean eta mendel ondoan jartzen diran mango ezberdiñeko hi zrlendaen bakoitza.

batu-toki. (bakarlasun): *iz.* Besteengandik baztertzeko tokia. (itxipen): *iz.* Norbait, irten ezin diteken told batean sartzearen egipen eta ondorioa.

baŕa-txikika. (cstalpen): *izond.* Aopekoa gordetzen eztuena.

bafu-zabal. (cgizaletasun): *izond.* kgizaletastrnez eta xatotasunez ari dana.

bans-sale. (birloraldi): *izond.* Besteengandik, nolabait, bere bums baztertzen duena. I: Gogoz bakuntzen dana. I: Band'.

baŕuau. (elducra): *adond.* Eskna edo begirakuna eltzen diran tokirauo dagoenaren izatea. (itxasontzi): *adond.* ltxasnntzian egotea.

batubako. (gogape): *izond.* Gogaperik eztuena.

baŕugain. (barnebide): *iz.* Gorape baten galleon dagoen gela edo bizitegia.

bafuki. (azkuŕi): iz. Abereen eta batez ere egaztien baŕukoa, ots, gibel, arandoi, odol, afautz-esteren multzoa, azicuŕirako crabiltzen danean. I: Batunbe, eŕegibel, moni, ondaki, pikatxa, sabli. (abeltegi): *iz.* Abercak sartzeko told estalita. I: Banda], baŕoki.

bafulco. (barnekotasun): *izond.* Biotz-biotzeko, kutuna dana. I: Bafuan dagoena. (abeltegi): *iz.* Tegi, ukulua. (neuŕizti): *frond.* Truth baten barnean maŕezten dan beate bat, bien tint batzuek alkat ikutzen dutelarik.

bafuko-lagun. (itxasontzi): *iz.* Itxasontzian lanegiteko onartuta dagoena. I: Baŕuko-gizon.

baŕuko-nayez. (eritasun): *iz.* Ondo-eza, eritasun arin eta iragankoŕa,

bafukoi. (sakonera): *izond.* Sakona dana. Baŕunkoi.

bafukoitasun. (adiskidetasun): *iz.* Baŕa-baŕuko adiskidetasuna entzipen aundia soŕeraztcn donna,

betukof. (bakartasun): *izond.* Gogartzeko, bereganatzen dana, bere baitan bakartzen dana.

bafukutasun, (barnekotasun): iz. Blots-biotzeko, kutuna danaren tsarina.

haŕukotu. (barnekotasun): *ad,* Bameratu, barnekoa aztertu. (bazkun): *ad.* Bazlrunekoa, barnekoa egin.

befukotza. (ikasketa): *iz.* Ikastetxe baton bamean bizi dan ikasle baten egokera.

bafukuma. (ikasketa): *iz.* lkastetxe baton bamean bizi dan ikastea. I: Baŕukume.

bafuna. (zearkadura): *adond.* Told bateau barna edo told bateruntz ibiltzca. Bama. (bamekotasun): *izond.* Bamekoa.

batman. (atzipen): *ad.* lges-egiton duena artu ado atxiki. (iraun-azte): *ad.* Zafoan zerbait gorde.

bafunbaka. (soñu): *adond.* Oztots-otsaren antzera dan otsaz got-erazotzca.

baftutban. (lastertasun): *adard.* Arintasuna ensatea edo eraztea.

bafunbe. (azkuti): iz. Ikus.: Baŕuki. Eŕegibel, moni, pikatxa. (tarte): *iz.* Zeindutako bi unealdien artean dagoen aldia.

bafunbete. (gozoki): iz. D iduriz egindako gozokia, baŕuan goxo duena, €a lekoreko ofea gogoŕ eta zuria dana.

bafunda. (ayeru): iz. Ayeroz, ikufaz ado beteak ez diran zeaztasunetaz egiten dan itxurazko ustea.

bafundagetl. (ayem): *izond.* Ayeru at ditekena.

bafundatsu. (sarkura): *izond.* Sartzen dana,baŕuratzen dana.

baŕundatu. (ayeru): *ad.* Ayeruz, ikufaz edo beteak ez diran zeaztasunetaz itxurazko ustea egin. I: Baŕuntatu.

bafundi. (bamekotasun): *iz.* Barnekoa.

befundu. (sarkura): *ad.* Gorputz bat baste been baŕnan sartu. (bilakuntza): *ad.* Gauza bat bare zeatasun guzietan barna aŕetaz aztertu.

bafungn. (alkondam): *iz.* Alkondara motza, mankarik gabe, idunik eztuena la eshr dana. I: Barneko.

bafupe. (gogapc): iz. Ikus.: Gogape. I: Batt', baŕu-aide, baŕunpe.

baŕuraldi. (birlora€di): *iz.* Norabait baztertzearen egipen eta ondorioa.

baŕuratu. (safer,* *ad.* Baŕura sort' edo igaro. (iraun-azte): *ad.* Gorda, yagon.

bafureta. (itxasontzi): iz. Batela jasotzeko txiŕita,

bafutnidu. (txiringada): *ad.* Txiringadak

bafutegi. (itxitura): *iz.* Beratz, zelai edo baste told bat csiaz inguratuta dagoena.

bafuti. (nrugadura): *iz.* Mugatuta dagoen lurkia. (eskuera): *iz.* Eskualde ado lufalde butt burazko eskuera. (che-nagusi): II iz. Gotzain baten eskuerari dagokion lufaldea. (baŕio): II iz, Artegi, sarobea. (birloraldi): jj *izond.* Nolabait bare bum baztertzen duena. I; Baŕu-zale.

bafuti.mugak. (eskuera); *iz.* Eskuera bat inguratzen duten mugak.

bahrtiratu. (eliz-nagusi): *ad.* Gotzain batek cliz-gizon bat bere menpeko izatca onartu.

befutu. (sarkura): *ad.* Norbaitek toki batcan here burua sartn. (sarpen): *ad,* Gauza bat baste baleen edo bare rnugaen baŕnan sartu edo ipith . (neuŕi); II *ad.* Baruz-baŕuz jauzketak neurtu.

bafutzale. (geŕikatze): *izond.* Eskuaz adobesoetaz edo begirakunaz zerbait inguratzen duena,

bafuz-bafu. (jauzketa): *iz.* Abiatzean Milan mutuŕetatik,jaustean orpoetaraño dagoen luzera egiten duen jauzketa. I: Oin-baŕn, oin-garbian,

bafuzki. (abeltegi): *iz.* Ikus.: Baŕoki.

barl. (gau): *adond.* Atzoko gaua,

bart-afats. (gnu): *iz.* Auteko egunaren gana. (aŕastiri): *iz.* Atzoko ilunabaŕa.

barta. (basa): *iz.* Eurlagatik edo ugoldeagatik eta abaŕ cgiten dan tut eta uraren nastea. 1: Lokatza.

bartadera. (bum): *iz.* Txaugan kokntzen dan ate baten burnikia. (txanga): *iz.* Ate baton txanga, (ate): II *iz.* Itzulikatu al ditezlcen, ateetan eta leynetan ipintzen dan txarka edo opoa.

bartal. (main): *iz.* Ur gezako stain bcizkara. I: Bumiltxuri, budiol, budion, burtai, burtol, buruilxuri. J: ikus.: Maskaŕ. {: PaBlo, xargu.

bartalatu. (basa): *ad.* Basan iraulzkatu. Loiztatu. (birunda): *ad.* Jausi ta lufean birundaka art. I: Jatozkatu, estakatu, yaŕoska, iñalozkatu, iñauskatu, irautzkatu, iruxkatu, itzailkatu, itzaloskatu, itzuiaŕikatu, itzulerauzkatu, nasakatu, iaunzkatu.

bartale. (bass): iz. ikus.: Leputz. Lokatza, bartal, idoi.

hartaluŕ. (garastaketa): *iz.* Garastaketaz erabiltzen dan lufa.

barlan. (galtxoin): *iz.* Landelako galtxañak.

bartanki. (gaitxoin); *iz.* Azmantaŕen oyala.

baste. (ogi): *iz.* Ogi moknla, bigaŕeneko iriñaz egiña.

bartolika. (joko): iz. Mustuŕ biak zototzak dituen makil txiki bateaz cgiton dan jokua; luŕean jaŕita, baste makil luzeagoaz jo-ta, aideanjauzi egiten du ta an baste tanpa bat arturik uŕunera dos.

bartolomesa. (mats): *iz.* Mats-mota bat.

bartzin. (endai): *iz.* Endaitxoa.

bartsn. (zoŕi); *izond.* Bartzak dauzkana.

bartx. (zofi): *iz.* Zoflaren afautzatxoa. !: Bartz, barxa, baspi, fartz, farz, partz, patz, pazpi.

bartza. (korapilo): iz. Unamak alkartzeko, itxas-gizonak egiton duten knrapiloa.

bartze-mafubf. (masusta-goŕi): Lafos-margoduna dart landarea; bare zurtnña lartsua da, bere igalia zearnaŕaren autzekoa da, to onen aokera gazigeza ()so goxoa. {: Bartze-maiubi.

bartzuu, (endai): *iz.* Metalezka endaitxoa, sukalde ta txiñntontzictan txingaŕak igitn ŕa bi tzeko erabiltzon dana. j: Bertzoin, barzun, barzuin, bartzin, bartzu, bertzuin, horizun, berzuin, berzun, burzin, pertxun, pertzun,

bartzunkada. (endai): *iz.* Bartzunak emandako taupa.

barn. (aragi-uzte): iz. Zcaro ala zerbait jan edo edan uztea. Bamr.

baru-aldi. (aragi-uzte): *iz.* Barua egiten dan aidia. I: Baru-egun, barur-egun, bam-zaro.

baru-egun. (aragi-uzte): *iz.* Banta egiten dan eguna. I: Baru-aldi, barur--egun.

baru-izan. (aragi-uzte): *ad.* Barur-egin, bamr-izan.

baruil. (il): *iz.* Iraila.

barukaldi. (aragi-uzte): *iz.* Lau urtezaroen asicran baru-cgiteko aldia.

Barur--izan. (aragi-uzte): *ad.* Baru-egin edo barurik egon. I: Bantu, barurtu, baru-izan.

barurausgaŕii. (azkuŕi): *iz.* Gosari ariña. ^: Baruskaŕi. (aragi-uzte): ŕz, Berbera.

barurdiaf. (aragi-uzte): *ŕzond.* Baru dagiena. I: Barurti, barurzale, banitzale, baruzale, barudun, barugile, baruŕtiaŕ.

barurotz. (aragi-uzte): *iz.* Zearo barurik egotea. j: Baruruts, barur-tipi ę, barurats, baruts-uts, barur-uts.

barurki. (aragi-uzte): *ŕzond.* Ems.: Barurdiat. j: Baruzale, barurzale, barutzalc, barudun, barugile.

barnrzale. (aragi-uzte): *izond.* lkus.: Barnrdiaŕ. Barurti, barutzale, baruzale, barudun, barugile, barurtzale, bantrzale, barutiaŕ.

barusaru. (aragi-uzte): *iz.* Aragi-uzteaz egiten dan barua. I: Banisaro.

barusi. (azkuŕi): ad. Gosaldu.

barnte. (garizuma): *iz.* Garizumaren baste izena. I: Baru-zaro.

bands. (anpulu): *iz.* Aoko aguna. Ikus.: Barauts.

bariitu. (aragi-uzte): *ad.* Ikus.: Barur-izan. : Barurtu.

baruza. (abaft *iz.* Zugatz eta baste landareen abaŕen multzoa.

barza. (pago): *iz.* Pago txikia.

barze. (zearkadura): *ŕz.* Landako ateetan jartzen clan langa. (zurubi): *iz.* Zurubi batcn mail bakoitza.

barza. (zauri): *iz.* Ziaz egindako zauria. (oñaze): *iz,* Bat-bateau oartzen dan min bizia ta bereala kentzen dana.

barzia. (creztun): *iz.* Burniz edo zurezko atone:, gurdi-agari uztafia tinkotzeko erabiltzen dana. Bartubel, bartugal, barzon.

barziatu. (zauri): *ad.* Ziaz zauri bat egin. (oñaze): *ad.* Bat-bateau min bizia oartu.

bas-abesti. (abesti): *iz.* Baseŕitaŕen abestia.

bas-aitzat. (aitzuŕ): *iz.* Aitzuŕ aundia. I: Basatxuf.

bas-akara. (lore): *iz.* Basoko akara.

bas-amanda. (arbendolondo): *iz,* Basoko arbendola.

bas-arakats. (lannals): *iz.* Basoko arakatsa.

bas-artefi. (arto): *iz.* Basoko arta multzoa. j: Basa-arto, basarto, bas-artolanda, basatordia.

bas-artzantz. (ardi): *iz.* Basoko aaria.

bas-egazti. (egazti): *iz.* Basoko egaztia.

bas-egun. (egun): *iz.* Landau igaroten dan eguua.

bas-ikatza. (pikondo): *iz.* Basoko pikondoak dagozen lurkia.

bas-oliondo. (oliondo): *iz.* Basoko oliondaa.

bas-antza. (zornoŕo): *iz.* Ega-gogoŕeko ta bost atalekoa dan zomotoa. Mota batzuk dagoz.

BASA. fa. Earl ado ugoldeengatik zolan egiten dan jut eta uraren nastca. I: Basadi, basa-tikiio, apakin, linsa, lintsc, lista, loitza, ogala. (basatasun): *ŕzond* Basati. (eŕi-uŕitze): *ŕz,* Eremu. (erabetasun): *ŕzond* Ikarakoŕ. *!I* (buztin), (istinga), (jalkin), (luŕ), (ore), (uraska), (zikintasun).

basa-aaide. (abesti): *iz.* Jai-abestia.

basa-aalge. (begirune): *iz.* Giza-begirunea.

basa-aate. (aate): *iz.* Basoan edo landau bizi dan aatea.1: Bas-ate.

basa-autzara. (egazti): *iz.* Basoan edo landau bizi dan antzara. : Basantzar.

basa-arbi. (barazki): *iz.* Basoan edo landan sortzen dan arbia.

basa-ardi. (basurde): *iz.* Basurdearen emea.

basa-aŕagatze. (landare): *iz.* Bost ostotako izaŕ-belaŕa.

basa-aŕosatze. (lafosondo): *iz.* Basoan sortzen dan latosondoa. I: Basalaŕosa, basa-afosa, astoaŕosa, astolaŕosa, itxulaŕosa, saparlaŕ.

basa-arto. (arto): *iz.* Basoan edo landau_ sortzen den artoa. j: Basarto, bas-arteŕi, bas-artolanda, basatordia.

basa-auntz. (auntz): *iz.* Orkatz, orcin, saŕioa.

basa-ayen. (matsondo): *iz.* Basoan ado landau sortzen dan matsondna.

basa-azafrai. (landare): *iz.* Atatduna dan landarea; bere loreak azpedaŕ-margoa dute ta tindatzeko erabiltzen dim eha bere miñak egaztiak asebetetzeko. Basatrai, basazafŕana.

basa-baratxuri. (landare): *iz.* Gurutzkaria dan landarea; bare miñak baratxuriaren antzeko usaña date ta angaŕi bezela erabil ditezke.

basa-beot. (sai-abere): *iz.* Basoan bizi clan beofa.

basa-brasila. (landare): *iz.* Basoan sortzen dan brasila.

basa-burdi. (orga): *iz.* Baso ta oyanetan erabiltzekoa dan gurdia.

basa-eiztari. (eiza): ŕzond. Ikus.: Bass-iizlari.

basa-etze. (legortasun): *izond.* Told elkoŕa.

basa-ezti. (ezti): *iz.* Basoan erleek dagiten eztia. I: Basezti.

basa-garagaŕ. (garagar): *iz.* Basoko garagaŕa,

basa-gaŕiiska. (tandare): ŕz. Ezpainkaria dan belafezko landarea,urtebetekoa; bare lorezko erpiñak sendakintzan erabiltzen dira, azkargafi ta kirio-ibigaŕi bezela. : Basa-meliza.

basa-gerezi. (gereziondo): *iz.* Basoko gerezia. I: Basa-kereiza.

basa-giltz. (glitz): *iz.* Etxe bateko isturi guziak idekitzen dituen giltza. -

basa-goga. (gogo-landueza): *iz.* Basataŕen oldozkcra.

basa-guda. (guda): *iz.* Gudariak talcle txikietan sartuta egitcn dan guda.: Basa-gudu.

basa-idazie. (idazketa): *izond.* Idazle bezela ona ez dana.

basa-idi. (zezen): *iz.* Zezen-endako ausnarlaria, adaŕak atzeruntz biurtula dituena. I: Baridi.

basa-idisko. (zezen): *iz.* Idisko basatia.

basa-igel. (ur-legoŕeko): *iz.* Basoko 'gels.

basa-lize. (abere): *iz.* Uzua dan aberea. Basiize, baseizi, baso-iizi, baseize, basiizi.

basa-iizlari. (eiza): *izond.* Ixileko eiztaria. : Basa-eiztari, basa-iiztari, basiizlari,

basa-iratze. (ira): *iz.* Iriaŕa. I: Basa-iatze, basayatze.

basa jaid. (azkuŕi): *iz.* Landako janaria.

basa-julufrai, (lore): *iz.* Basako krabeliña. I: Basa-xulufrai, bedats-lili, naŕo.

basa-krexun. (landare): *12.* Gurutzkaria dan bedafezko landarea, baratzetan lantzen dana; bere aokera gaŕatza da ta gatz-ozpiiiean jaten da.

basa-kui. (untxi): *iz.* Basoko untxia.

basa-landare. (landare): *iz.* Landatzen dan landarearen basoko mota.

basa-lafe. (basal): *iz,* Nun-nai baña batez ere eta beroetan dagoen oyan aundi ta usua. : Basabero, basa-oyan.

basa-leku. (leku): *iz.* Leku basatia. I: Basatoki, basalde, basagune, basalte.

basa-leŕ. (lea): *iz.* Let goŕia.

basa-lildfu. (basa): *iz. lkus.:* Basa, basadi, linsa.

basa-madari. (madariondo): *iz.* Basoko madarioudo ta bere igalia. Basamakatz, basandari, basa-asta, bass-udare, axudare.

basa-maluki. (maŕubi): *iz.* Basoko mafubia. I: Basa-mafubi.

basa-mika. (txori): *iz.* Balaton antzekoa dan [aorta, baña txikiago ta urdin-amusku margoduna.

basa-mineta. (landare); iz. Basoko argi-belafa. j: Poŕastu, prantzes-belaŕ.

basa-mozketa. (baso): *iz,* Baso moztutzea.

basa-naus€. (fazakeri): *izond.* Bcre bnrua, ezorcncan, jakituna bezela ageŕerazten duena, edo izan gabe jakituna bezela agertzen dana. j: Basa-jakintsu. (jabego): *izond.* Lege-gabe, gogoŕ, larderiaduna.

basa-oiturak. (oikuntza): *iz.* Oltura ankefak.

basa-arburu. (orburu): *iz,* Basoko orburua.

basa-ote. (landare): *iz.* Basoko otaka. J: Erbiota, estilaŕa.

basa-ozte. (baterakuntza): iz. Aldeŕai dabilen basatien saldoa. j: Basa-talde, basati-talde, basati-eli.

basa-petenta. (abetxn): *iz.* Asto-belafa, bare lore goti-beltzengatik landatzen dana.

basa-piko. (pikondo): ŕz. Basoko pikondoa. ; Basa-pikotze, basa-piku, basiko, basikondo, basiku, bas-pikatza, azpil-ondo, azpiltzc, pikozoro.

basa-sagartze. (sagaŕondo): *iz.* Basoko sagaŕondoa.

basa-sagun. (sagu): *ƒŕ.* Basoko sagua.

basa-talde. (bateraku ntza): iz. Ikus.: Basa-ozte. J: Basati-cli. (sai-abere): *iz.* Sai-abereen saldoa. j: Abelgoŕiai burur. ere esan diteke.

basa-udare. (madariondo): *iz.* Ikus.: Basa-madari. J: Basamakatz, basandari, basa-asta, axudare.

basa-ugarte. (ugarte): iz. Ibai batean dagoen ugarte txikia.

basa-ur. (zikintasun): *iz.* Zikinkeria, batik bat ekortzen danean.

basa-uŕondo. (zugatz): iz. Basoko uritza. ^: Basa-urtze, bas-urtze, bas-uŕaitz, bas-uŕitz.

basa-xulufrai. (landae): iz. Basoko HU-ubela. Basa julufrai, bedats-lili, nano.

basa-z.allce. (lekazi): iz. Basoko ilaŕa. Basazalga, basailaŕ.

basa-zezen. (zezen): *iz.* Basoko zezena, konkoŕ-idia.

basa-ziapia. (belaŕ): *iz.* Belaŕ txaŕa, lore oriak dauzkana.

basa-ziazerba. (landare): *iz.* Basoko ziazerba.

basabafen. (bizitegi): *iz.* Eft batean beenean dagozen basetxeai deitzen zayc onela.

basabaztef. (uŕuntasun): izond. Uŕun dagoena.

basabazterxka. *(ufuntasun): adond.* Efitik uŕutixean dagoena edo egotea.

basabeaf. (txori): ŕz. Zomofo jalea dan txoria usapalaren kaizukoa dana ta human moĺo zutikofa daukana. Basaolaŕ, basoilaŕ, gabi-ollaŕ.

basabci. (zezen); *iz.* Basoan bizi dun beya, basatia dana.

basabera. (baso): *iz.* Basoan azten diran zugatz ta abetxuak, guziak haters itz ontaz deitzean,

basaberalcatz. (belaf): *iz.* Berakatzaren antzekoa dan belaf txaf a.

basabere. (abate): *iz.* Basoan bizi dan aberea. : Baso-abera, lafabere.

basabere-tegi.(abere):iz. Abere basatien etxca.

basabero. (baso): Iz. Eli beroetan dagoen oyan aundi ta usua. J: Basa-late,

basabi. (landare): *iz.* Basoan sortzen dan arbia. I; Basarbi, azirako uzten dan arbia.

basabide. (hide): iz, Malkaŕa dan bidea.

basabil. (mendi): tz. Biribila dan mcndia.

basabipef. (landare): iz. Zurtoin eta abaŕak mazkaŕak dituzten azi atalkiko laudareetako bat.

basabortu. (month); *iz.* Uŕutian dagoen mendia.

basabortuzale. (mend* ŕzond, Mandl goituetan maiz dabilena.

basaburu. (bizitegi); iz, Eli batean goyenean dagozen basetxeai deitzen zaye onela.

basaburutaŕ. (hi): fz. Basaburuko baseŕitaŕa.

basadi. (baso): fz. Basokk asko dagozen tnkia. J: Basodi. (basa): *iz.* Bass ugaria dagoen tokia; leputza, basatza. J: Bass-likita.

basadute. (landare): iz. Belaf beltxazko landarea, bizi luzea duena.

basafikotze. (pikondo): iz. Ejipto'ko pikondoa, ustet-eziña dan zura duena; aspaldian 11-igaŕak ersteko erabiltzen zana. j: Basapiko, basapikotze, bass-piku, basabiku, basabikondo, basa-iko.

basagaitz. (abere); *iz.* lkus.: Basapizti, basopizti, patari.

basagaizta. (naŕazti): *iz.* Nafaztiaren baste izena. (ur-legoŕeko): iz. Zaŕapoa.

basagari. (landare): *iz.* Lastaduna dan landarea nabazarako erabiltzen dana. j: Basaolo, basolo, lafaolo, lafegari, laŕealm

basagaro. (intz): *iz.* Often gaiiean egoten diran intz-tantoak. Cardin): *iz.* Leyatsua dan flotilla.

basagaztafia. (gaztafiondo): *iz.* Basoko gaztañondoa. I: Basa-gaztañatze, basa-gaztena, baxagaztaña.

basagerezitze. (gereziondo): *iz.* Basoko gereziondoa.

basagintari. (aginpide): *izond.* Bete agintaritza erabilkeriz diarduena.

basagizon. (gizon): *iz.* Basoan lanegiten ari dan gizona. (basatasun): *izond.* Basatia, aide uzuak dituena. J: Basakume, baseŕikoi, laŕagizon.

basago. (sagaŕondo): *iz.* Basoko sagafondoa. Basasagaŕ,sagarmin.

basagune. (leku): iz. Leka basatia. Basalde, basalte, basa-leku, basatoki.

basaguren. (basa): *iz.* Basa-muga.

basailaf. (landare): *iz.* Basoan sartzen clan flab.. j: Basazalga, basa-zalke.

basailora. (agi): *iz. Gari* [a zekalez egindako ogla, afunta dana. J: Basalo, basaroi, basatc, basiloi, basolea, basailorea, larti, pasailora, ongaitz, ales,

basaintz. (ausnarlari): *iz.* Orkatzemea. Orkatzari urtero adaf nagusictan sortzen zaizkion adaŕ txikiak. J: Bas-antxunse.

basairi. *(iri): fz.* Baseŕia. (aldauri): *iz.* iritik at dagoen auzoa.

basajainko. (gizirudi): *iz.* Yainko-aizunaren irudia, yaurestcka ematen zayona.

basajats. (abetxu): *iz.* One antzekoa dan landarea.

basajaun. (basa): iz. Basoko jauna, euzkal-ipui-edestian aipatzen dan ametsezko gizakia. (gizon): *iz.* **Erdi** basati ta mukefa dan gizona. Basojaun,baxajaun,baxabon,leeren.

BASAKA. ŕa. Azi atalbiko zugatza; bete igalia exurduna da, txiki, borobil, beltz eta jangaŕia. j: Basaka-zitu. (zugatz): *iz.* Barbera, berbera. (igali): *iz.* Txertxatuta ez dagoen zugatzaren arnaria. (abaŕ): II iz, Txertatuta dagoen zugatz batetik sortzen diran abafak, baña txertoaren azgian.(gaztañondo):JI *ƒŕ.* Oso borobila dan gaztaiia-mota bat. (baso): jj *fzond.* Basokoa dana. (aranondo): II *iz.* Basakarana.

basakaitz. (mendi): iz. Arduiz beteta dagoen mendia.

basakana. (orma): iz. Etxeetan gelak beieizteko egiten dan orma mca. l: Basakanc, basakanat.

basakana karden. (begi): iz. Begiko gardcna din basakana. I: Lcyo-karden.

basakapoi. (egazti): iz. Aŕapalaria dan egaztia. I; Aŕaipardo.

basakaran.(aranondo): *iz.* Basoko arana, Baxakaran, basaan, baxaranatze, basaantze, basaote, basaran,basarantze,basokaran,basotapatz, batxakana, baxa-aran, haxakan, baxakaran, baxaran, baxakarandi, atximilo, eloŕarantza, elosike, aranokaran, aranori, aran-tximilo, aranbaxaka, ararantze, aŕantximilo, maldaran, ast-aran, maxakan, maxaran, okan-txibilo, sabi, txaran, txuŕi, xeriaran,

basakardabera. (kardabera): iz, lkus.: Basalaŕ, j; Basa-kardo.

basakaŕ, (basatasun): *izond,* Basokoa dana, basatia. j; Basataŕ, basartz, basazi, basako, basaurde, basustulenka.

basakartasun. (basatasun): iz. Titus.: Basatasun. : Basatarzun.

basakatu. (katu): *iz.* Basoko katua, isatsa luze la iodia ducna, j: Basagatu, baxakatu, gatu-basa, gatu-pitotx, katumamu, ipurtctxc, txineta.

basakeri. (basatasun): iz. Basati baton esari edo egipena. Mandakeria, oyankeri, piztikeria, otsokeria, zakartasun.

basakef. (auntz): iz. Irenduta dagoen akefa.

basaki, (aragi): iz. Basoko aberearen aragia. (basatasun): *adond.* Basati baten antzo ari-izatea.

basako. (ugaztun): iz. Muxafa; kafaskaria dan ugaztuna, saguaren antzeko baila askoz aundiagoa; neguan ezkututa eta lokartua egoten dana. Basaku, basakuio. (gogo-landueza): *izond.* Basoko jokera darabilena. Basartz, basazi, basataŕ, basakaŕ, basati, basaurde, basustulenka, basoaf, basoko, basoti, peŕu.

basakoi. (erabe): izond. Efaz izutzen dana.1: Basapera, basazale.

basakora. (zakuŕ): iz. Basoan bizi dan zakuŕa. Ikus.: Etxakora,

basalcorda. (late): *iz.* Auzoko guziena dan laŕea. Abelgoŕiak abaroan egoten diran lafea.

basakotu. (baso): *ad.* Landutako Iandaretik basokoa biurtu. I: Basokotu.

basakume. (basatasun): *iz.* Ezer ea dakien mendiko glauna. I: Basagizon.

basakuto. (ugaztun): *1z.* Muxaŕ txikia. I: Basako, basaku.

basalan, (kentze): iz. Basoan ebakitako zugatzen zati zakaŕenak kentzea. l: Basoko lava, basolan. (ikatz): *iz.* lkazkintza.

basalandu. (zakartasun): *ad.* Landu beat' dan gauza baton anti zakaŕenak kendu.

basalapatz. (landare): *iz.* Ginbailkaria dan landarea, soloetan sortzen dana; here igalia txiici ta arantza zalakaz lazkatuta da. Ems.: Ooin-soro.

basaiapazti. (landare): *iz.* Basalapatz askoren multzoa.

basakaŕ, (kardabera): *iz.* Azi atalbiko to bizkoŕa don landarea. !: Basakardabera.

basalaŕosa, (laŕasondo): iz. Ikus.: Basaaŕosatze. : Basaŕosa, itxuiaŕosa.

basalde. (leku): iz. Leku basatia.: Basagune, basalte, basa-leku, basatoki.

basalizaf. (zugatz): *iz.* Basoko lizaŕa.

basalore. (lore): *tz,* Basoko lorea. l: Basolora, basolore.

basalt-añ. (ludizti): iz. Sumendiko arkaitza, beltza edo orlegikara ta oso gogofa dana. Basaltu.

basaluŕ, (luŕ): iz. Basalrlean dagoen lufa. l: Nolakotasun txafekoa clan luŕa. I: Basamortu, basamutu, basalte.

basalt). (egazti): *iz.* Anka-luzeduna dan egaztia, ego ixikiak dituena; ofengatik here egazkada labut eta aztuna da. Basoko aka. : Basa-olo, basolo.

basalora. (ogi): *iz,* Ogi aŕunta.

basamakatz, (madariondo): *iz,* Basoko madariondoa. : Basandari, basa-asta, basa-madari, basa-udare, axudare.

basamasti. (matsondo): iz. Basoko matsondoa. I: Basayen, basa-maasti.

basamats. (mats): *iz.* Basoko matsa. Basa-maats, basomats, bexomats, basamasti. (sense): *in.* Eŕaña.

basamenda. (landare): *iz.* Basoko batana.

basamilo. (landare): *iz.* Ginbailkaria dan belafezko landarea, atsonduna, ongati bezela erabiltzen dana.

basamordo. (sasi): tz. Basoko arduya. 1: Basalnota.

basamortu. (eŕi-uŕitze): *iz.* Eremu. Basaluŕ, basamutu.

basamoztu. (baso): *ad.* Basoak moztu.

basnmutil, (guda): *iz.* Talde txikietan sarturik, guda egiten duen gudaria, goyenetan gaztea dana. : Basa-gudari, basogudari.

basanburu. (efaboil): *iz.* Basa-poŕu. Basapofu.

basandari. (madariondo): *to.* this.; Basamakatz, basa-asta, basa-madari, basa-udare.

basandere. (ameskeri): iz. Arnctsezko bidutzia, emaknme edeŕaren arpegiaz eta cren-sugearen gorputzaz. : Labina.

basandre. (eritasun): iz, Laŕuko eritasuna. ; Baxa-andre.

basandura. (abetxu): iz, Basoko andura. Basantuŕuta, basantuta. ;: Ikus.: Aindura,anduŕa,anyura,jandura, rnaus, mausa, mausa-bedaŕ, mausabelaŕ, ablate, uixta, traustagei, ututxizta.

basantuŕuta.(abetxu): *iz.* Basoko intsusa. E: Basandura, basantuta, basantura, basanutu.

basaolo. (landarc): iz. liens.: Basagari, basolo, lafagari, laŕegari, saats-belat, saax-belaŕ.

basaolaŕ. (Mori): *iz. Ikus,;* Basabeaŕ. Basoko olafa, basolaf.

basapera. (itzal): iz. Baal aundia dagoen tokia.

basapefetxilco. (ondo): ŕo. Jatekoa ez dan onds-mola bat.

basapefezil. (landare): *iz.* Basoko peŕezila. j: Sixare-peŕezil.

basapikozale. (pikondo): *ŕzond.* Basapikoak landatzen dituena.

basapipera. (mertxikonds); *iz,* Basoko mertxikondoa.

basapipeŕ. (landare): *iz.* Azi ataibiko landarea, aim crtsagaŕis duels.

basapizti. (abate): *iz.* Kaltegafia dan basaberea. j: Basagaitz, basopizti, patari, pirizti, pisti, pistizi, plotia, pizliri,

basapoŕu. (eŕaboil): *iz.* Lilikaria clan landarea, **basoan** sortzen dana. : Basafoŕu, basanburu, amnia, amulo, amulu, paŕasta, sapapoŕu, trunbil.

basaaa. (utzaldi): *iz.* Edozein aberearen gorotza.

basaran. (aranondo): iz, Basoko arana. j: Maidaran, basakaran, ast-aran, okantxibilo, sabi, sasikaoran, txuŕi.

basarandi. (aranondo): *to.* Basaranondoen multzoa.

basaranondo.(aranondo):to. Basoko aranondoa. : Bas-arantze, matxakan, mat-Kokomo.

basarantza. (eloŕi): iz. Elov makatza.

basuratiste. (iñaute): iz. lñaute-igande auŕeko igandea. I: Basaratuste.

basarazi, (erabe): *ad.* Bilduŕa soŕerazi. Baseazi. (saieskuntza): *ad.* Bide galdu ado galerazi,

basarbi, (landare): *iz.* Gurutzkaria dan Iandarea; hereiriña sendakintzan erabiltzen da, bai ta ongatia bezela ere. I: Yeben, mnstarda, urdunpa, urdunpatxa, zerba, ziape.

basarbi-gurśi. (landare): *iz.* Basoko pastana.

basardi. (ausnariari): is. Orein-auntz antzekoa dan ausnarlaria, auntz baton kaizukoa, adaf beltzak eta amuaren antzera anaitzen diranak. j; Basauntz.

basarekatu. (gaŕaztulu): ad. Alofetan *gafaztulua igaro.*

basari. (istinga): *tz.* istingadia, itxasako edo ibaiko uraz urpeints geratzen dana.

basariluta. (joko): *iz.* Jostailua. Zurezko tutua da; bore mustuŕ bateau ingiz edo muioz egindako zipotz bat sartzen da, ta beste mustuŕetik, txinbo bat bezela, mahii bat sartzen da aidea tinkaizeko *ta* oŕela zipotza iraitzita irteten da. Basantura.

basarotz. (zurgintza): *iz.* Mendiko arotza.

basan. (id): *to,* Basoko eŕia, j: Basalt.

basart. (basatasun): *iz.* Tzugaŕikeria.

basarte. (baso): *iz.* lkus.: Basa. Basoen tartea, ŕuku. (bakartasun): ŕz. Ifior-gabe dagocn tokia.

basarte-soro. (aria): *iz.* Artox erindako basoko solos. j: Basarto-tuŕ, basarto-Sara.

BASARTO. iz. Urteko *landarea,* lastaduna; bare seskak hi edo iru nourkiñckoak dim goyeran;loreak malutan dagozenak *eta* garaunak garsande-aziak balm andiagoak dituena; auek egaztien azkuiirako erabiltzen dira. J: Eskartz, jaltsa,jats, marsnaro. *if* (laboreak), (landare), (into).

basasagaf. (sagaŕondo): *iz.* Basoko sagaŕa. j: Sagannin, basago, basosagaf, baxaki.

basasiñeste, (siñiskeei): *iz.* Boas.: Siñiskeri. j: Siñesketia, ziñeskeria.

basastakume. (asto): *iz.* Basastoaren kuma.

basasto. (asto): *iz.* Basoko astoa. Basoasto. (txoskoŕ): *iz.* Laivan, mingañean eta abaŕ sortzen diran zuldat kaltekotak. j: Laŕnan sortzen dan txoskof suztagaŕia, zoŕotz eta gogoŕa dana. j: Basazto, hero-urten, mastaŕ-mikoŕ, piport, pixŕka, zeldoŕ.

irasasu. (ixoskoŕ): *iz.* Laŕuan sartzen diran negal edo zuldartxoak. j: Buts.: Negal. I: Nagel, negelaŕ, bero-urten, txaŕaminu.

busasul. (orban): ŕa. Barn aurbidean emakurneen aurpegian cartoon diran orban iiunak.

basata. (etiketa): *iz.* Boŕoka, mokokaldi, eztabaida.

bassist. (basatasun): *izond.* Basoan bizi dana. Oso urge! edo ezigaitza dana, uzua, {: Basati, basakaf, basartz, basazi, basako, basaurde, basustulenka, basotaŕ, basalt. (baso): *izond.* Barbera, (zugatz): ŕz. Makatza dan zugatza. Areki, mentatzaga.

basatarzun. (basatasun): *to.* ikua.: Basatasun. Basakartasun, basatikeri, saitasun.

BASAiASUN. *to.* Basatien izaera edo jarduera. j: Basatarzun. j: Besatasun, lataberetasun, saitasnn, saskarkeria, saskartasun. Ii (ankerkeri), (gogo-landueza), (indarkeri), (nabarmentasun), (uzutason), (zakartasun).

basate, (zurtoin): *iz.* Egindaka *txerto* azpian, zugatz bati sortzen zaio.kion altxuma makatzak. (sagaŕondo): *iz.* Basa-sagaŕondoa,txertatzekn ad; onena dana. (ogi): ŕz. Bats.: Basaŕlora, basaroi, basato, basiloi, basolca.

basateebuza. (landare): *ŕo,* Bi-urteroko beiafezko iandarea, azi atalbikoa; bore efoa ardatzkara, zuri, bigun eta jangaŕia da.

basatesxe. (bizitegi): *iz.* Txabola.

basati. (basatasun): ŕzoon, lkus.: Basataŕ, basalt. Basakaŕ, basartz, basazi, basaka, basoko, basaurde, basustulenka,basati-antzeko,baxakai, baxati, peŕu. (madariondo): *iz.* Madari mota bat.

basati-ell. (baterakuntza): *iz.* Gizon basalien baterakuutza, edo bilkura. J; Basati-talde, Basa-talde.

basatiaf. (biztanle): *izond.* Basoan, eremuan edo mendian bizi dana.

basatikof. (uzutasun): *izond* tlzu, ezi-gabe, lazgafia dana.

basatipula. (eŕaboil): *iz.* Basoko tiputa. Basakipula, basatupta.

basatoste. (azkuŕi): iz. Urdayaz, txistoŕakaz eta afautzakaz egiten dan janaria.

basatsu, (bass): *izond.* Logiz beterik dagoen tokia. (baso): *frond. Baso* askotako Iota, j: Basotsu.

hasatu. (baso): *ad.* Basatia blurts,. j: Basoitu. (saieskuntza): *ad,* Bidea edo norabidea galdu. (bass): *ad.* Blintz beteta geratu. j: Basaztu.

basatxakuf. (also): *to.* Otsoari esaten zayo.

basatxaŕi. (basurde): *iz. lkus.:* Basurde. Basatxeŕi, satyr*.

basatxann. (alias): *iz.* Landau edo basoan dagoen cliza txtkia.: Baseliza, baseleiza, basatxadon, basatxauno.

basatxauno-zai. (ehza): *izond,* Bastxaunoa zaintzen duena.

basatxintxita. (tckazi): iz. Basoko tilista.

basatxori. (txori); *iz.* Basoko txoria. (ozarkeri): *b ond.* Mukeŕ, aketo dana. I: Basaxori.

basatza. (basa): iz. Mts.: Basadi. Leputza.

hasaul, (indarkori): *izond.* Berezko egokeratik at dagoena; bereziki aizeari buruz esaten da. Basul.

butt/tabulate. (ausnarlari): *iz.* Basaunizaren Rama.

basauntz. (auntz): *iz.* Orkaizaren antzekoa dan ausuarlaria, an baño txikiagoa, isats motza, ankak oso meeak eta adatśak firs bezels makotuak dituena. {: Basoko auntza, saŕio.

basauntz-belaŕ, (betaŕ): *ŕz.* Oreñen Want, Attire antzekoa.

basauntz-txakuf. (zakut'): *iz.* Orein eta orkatzak eizatzeko erabiltzen dan zakuta.

basaunzkara. (azaldi): *iz.* Oreñen aunzkara.

basaunzki. (ausnarlari): *iz.* Oreñaren aragia.

basauraza. (landarc): iz. Told busti ta itunetan azten da; here oŕiak lodi, koskatsu ta arantzadunak dira.

basaurde. (zefi): *iz.* Bunko lade edo zeliia. Basurde, basotxaii, basatxaŕi, basatxeŕi. (basatasun): *izond.* Ikus.: Basataŕ. Basati, basakaŕ, basartz, basazi, basako.

hasauri, (iri): *to.* Basoko ltla.

basauŕ, (igali): *iz.* Basoko afa.

basaurze. (zugatz): iz. Basoko o#itza. Basa-uŕondo.

basaxiroia. (eresgaiu): *iz.* Basoko txilibitua.

basaxka. (baso): *tz.* Basa txikia.

basaxko. (basatasun): *ŕzond,* Zerbait basatia.

basayatze. (ŕra): *iz.* Bunko aŕa dan ira.

basayotz. (igitai): *iz.* Gardantxiluaren baste ŕzena.

basazain, (zaintza): *izond. Mendi ta basoak* zaintzen dituena. j: Basazai, baso-aztedari, baso-jaole, egurai, late-zain.

basazakuf. (zakuŕ): *iz.* Otsoaren antzekoa dan ugaztun aragizaica.

basazaldi, (asto): *iz.* Azkazal-bateko ugaztuna, astoaren antzekoa dana, ilea zuri-orikara duena zeafozko zeŕenda ale edo beltzakaz.

basazalga. (lekazi): *ŕz.* lkus.; Basa-zalke. J: Basailaŕ, baso-zalga.

basazefama. (zeŕi): *iz.* Basurdearen emea, basurdeme.

basazi. (basatasun): *frond.* ikus.: Basataf. J: Basati, basakaf, basartz, hasako, basaurde, basusŕulenka, baso-usaiñcko.

basazume. (zume): *iz.* Basoko zumea. J: Basazumatze.

basdaska. (ardui): iz. Sasi ta arduiz beteta dagoen landa.

baseliz-zain. (elizaj: *iz.* Baseliza zaintzen duena.

baseliza. (ahza): *iz.* Gizakien Ida€-tokietatik at eta aezo oao txikietan dagoen yauretxe apala. J: Baseleiza, basatxaun, baso-eliza, elixato, elizato, elizto, baselitz, eliztxo.

basepef. (epeŕ): *iz.* Basoko epefa.

baserie. (arte): ŕz. Basoko erlea. Liztoŕ, abadote, edubio, leizafin, lezafin.

basefama. (zugatz); *iz.* Beti orlegi dagoen zugatza,ereñotz-antzekoa dana; bare oŕlak ongafi bezela erabiltzen dim, bai ta sendagaikintzan ere.

basefe. (baso): *iz.* Eŕeta dagoen mendi edo basin.

baseŕi. (iri): iz. Biztanle DSO gutxi duen efia. J: finis.: Basaŕi, baso-eŕi, basuri, baseŕi-etxe, baseŕi-oskol, bas-iritxo, based, elika, eŕi-bazteŕ, eŕiska.

basefiko. (baso): *iz.* Baseŕian bizi dana.

basefitarkeri. (gogo-landueza): Basalt-fen oiturako esari edo egipena.

basefitaŕ, (iii): ŕzond. Baseŕian bizi dana. ^: Basctxetaŕ, basuritaŕ, basauritaŕ, baztertat, etxaldetaŕ.

basefitartasun.(gogo-laudueza): *ŕz.* Basefitaŕen oiturazko tasuna.

basefitartu.(gogo-landueza): *ad.* Basefitafa Marto.

baseta. (lera-eŕesta): *iz.* Lera-efesta indartzeko erabiltzen dan zatikoa.

basetxatde, (bizitegi): *iz.* Baseŕiko etxea. ^: Basctxe.

basetxe. (bizitegi): *iz.* Baseŕiko etxea. J: Basetxalde, baso-etxe, borda, mendi-etxe.

basetze. (efi-uŕitze): ŕa. Iñor gabeko landa.

basezpel, (abetxu): *iz.* Azi ata€biko abetxua, oft irunkoŕa duena,

basi. (pilpilada): ŕz. Gai batzuetaz egiten dan nastea, janaria ongaŕitzeko. (emakunse): *izond.* Naŕasa dan emakumea. (naŕaskeri): JJ *izond.* Naŕasa dan edonor. (bustialdi):) *iz.* Gorputza, oso ala ez, urtan sartzearen egipena. J: Basi-basi egin.

bast-aidi. (bustialdi): *ŕt.* ikus.: Bustialdi.

bast-naas. (eundura): *iz.* Artile to algadoyez egindako eundura. j: Basi-nabas.

basi-nabas. (eundura): *iz.* Maŕczki ezberdiñak dituzten bi aldeen eundura.

basi-ontri. (bustialdi€): *iz.* Bustialdia artzeko ontzi bcrezia.

basi-sendabide. (sendabidekiutza): *ŕz.* Bustialdien bidez eritasunak sendatzeko bides.

basin. (basa): iz. Logi, itsaskoŕa dan baso.

basidi. (zczen): *iz.* Goi-Amerika'ko basoan bizi dan idi anizeko ausnarlaria. J: Baso-idi, Ikus.: Ur•-be€, J: Ur-idi.

basikeri. (zikintasun): iz. Ikus.: Zikintasun. J: Lertzotasun, loigafi, teyarzun, zerema.

basiko. (pikondo): *iz.* Ejipto'ko pikondoa.

basiti-bedaŕ. (landare): *iz.* Ezpainkaria dan landare atsonduna.

basiloi. (ogi): *iz.* Ikus.: Basailora. I: Basalo, basaroi, basate, basolea, ongaitz.

basilaf. (ondo): *12.* Laboreak erasoten dituen ondoa.

basilora. (din): *iz.* Oso aŕunta dan €rin-rnola,

basiñusi. (baso): *ŕzond.* Ebakita dagoen basoa. j: Baso-iñausi, basomotz, basiñautsi,

basitu. (zikintasun): *ad.* Lotto, lupeztu. (igorziura): *ad.* Ixurkia dan gat bat nunbait iraitzean ezaŕi, asko edatzean. (kentze): J *ad.* Azpiletan geratzen dan janari-ondafa ogiz edo baste eraz kendu. J: Bazi, bazitu. (bustialdi): jJ *ad.* Gorputza, oso ala ez, urtan sartu. (sarkura); II *ad.* Basi-basi egin.

basitzale. (zikintasun): *Izond.* Lo€tzcn cdolupeztuten duena.

basks. (janztura); iz. Janztura motza, txartes antzekoa dana, emakumeek atala gañean erabiltzen dutuna. (basa): *iz. ikus.:* Logi. j: Loi-hel€z.

baskafo. (otz): *izond.* Oso otza dana; egunari buruz esaten da.

baskatu. (ongaŕi): *ad.* Ougaf€tzeko, lufetan lokatza hota.

bask€la. (eritasun): *iz.* Abeltxeak duen eritasuna, "mingain oztiña ¨ deitzen dana.

basme. (ezabizi): ŕz, lkus.: Usi. I: Gerle.

basmetsu. (ezabizi): *izond.* Gerlitsu; gerlia soŕerazten duena.

basmubelaf, (belar): iz. Zibuin antzekoa dan bclaŕa sendagaŕi bezela erabiltzen dana.

basnef. (elate): *iz.* Labea garbitzeko crabiltzen elan elate aundia. J: Basnero.

BASO. *iz.* Zugatzez hetetako tokia. Basarte. I: Beresi mortu, bortu, espil, luku, oyan, oxan, use, usi, zara, zuaizpe. (anpulu): iz. Uraren iraitzean ogiten diran puspuluak. // (ardui), (landarizti), (leŕeki), (luŕ), (zugatz) (ardatz): || iz. Gurdiaren burtetxea jaŕita dagoen ardatzaren zatia,

bast) berezi. (baso): iz. Baso ertsia.

baso-arte. (mend!): iz. Mendian asko dagozen luŕaldea.

baso-azterlarl. (zaintza): *izond,* Ikus.: Basazin, basazai. (salneuŕi): *ŕzond.* Basoko gayetan salneuŕia aurkezten duena. J: Basuneurle.

baso-bedaŕ, (belat): *iz.* Landu gabeko €andetan sortzen dan belaŕa.

baso-epeiketa. (ebaketa): *iz.* Mendi bateau, zatika ado osoan, zugatzak eta sasiak ebakitzcaren egipen eta ondorioa.

baso-iñausle. (baso): *izond.* Basoko zugatzak ebakiten dituena. J: Baso-mozle.

baso-jatetxe. (azkuŕi): iz. Iii ta eŕietatik at, landan egoten dan jetetxea. J: Ikus.: Basoaŕoztetxe.

baso-jaube. ((abelza): iz. Jaubea dan basazafia.

bass-koipetsu. (igande): *iz.* Agate Deun'aren ufengoko otsailaren igandea, Durango eŕialdean, urdai, txistof eta abaŕ jateko, mendira joaten dalarik.

baso-lamia. (gezuŕ-ipuizti): *iz.* Bnso ta mendietan bizi omen zan maitedeŕa. J: Baso-maitagaŕi.

baso-lubaki. (aitzurketa): iz, Basoan egindako lubakia.

baso-mazic. (baso): *ŕzond.* Basoko zugatzak ebakiten dituena.

baso-sail. (mendi): *ŕz.* Mandl edo basoko ataia.

baso-txarotu. (baso): *ad.* Baso edo mendiko zugatzak ebaki.

baso-zale. (baso): *izand* Basea maite duena.

basoafoztetxe. (afoztegi): *iz.* Bideetan afoztegia emateko egoten dan etxea. Baso-jatetxe.

basobera. (zugatz): *iz.* Landu gabe dagozen mendietan sortzen dan zugaztia.

basogi. (bald): *iz.* Ogetabost neurkin-eancnetako belafa artoaren antzekoa.

basogin, Out-ionize): *iz.* Basoan ari dan iuf-tantzalea.

basoglntza. (basu): *iz.* Baso ta mcndien lantzca. I: Lantze oŕi buruz ari dan yalcintza. `: Baso-lan.

basoi. (gogo-landucza): *izand.* Mandl ta basoetan azi dana, ta oŕela czar ikasi eztuena.

basoki, (sukalde): *iz.* Sukaideko mutiia_ I: Baserki.

basokoafain. (aŕain): iz. Ezurdura ezufezko ta bizkaf-egatzaren oŕalak arantzazkoak clituen affia, txitxafoaren antzekoa dana. Auntz-afain, salcaraiL

basola. (itxasontzi): iz. Itxasontziko ontzi-gañetan dagozen leyati jen saŕera indartzen duen karela.

basol°. (landare): *iz.* Ikus.: Basagari. }; Basaola,laŕaolo.

basolanda. (egazti): ia. Olo-antzekoa dan egaztia; gingil-ordez Iema-moto bat du buruan; bare lumak oriegi-goŕixka ditu margoz, eta bete aragia oso onetsia da.

basolaf. (txorzabal): *iz.* Xomofo-jalea dan txoria; kaizuz nrzapalaren antzekoa, buruan luma-zutikofen moloa daramana, "molko¨ teen berezia duen motoa. 1: lzirioiiaŕ, erbi-olaŕ, luŕ-txori, mendi-oiiaŕ. (cgazti): *iz.* Olo-antzekoa dan egeztia; bare lumak aŕe-baltzezkoak dire margoz, urdin-nabartuta.1: Bas-olasko, argi-olaŕ, kukuruxta, laŕe-oiiaŕ, laŕoile., martin-and, martx-oilaf, oyanoilo.

basolasko. (egazti): *iz.* Basolandaren kuma. I: Lafe-oiiaŕ, martx-oilaŕ.

basolo. (Pia): *iz.* Basoko oloa. k: Laroilo, soropil-oibo.

basonmotz. (baso): *iz.* tibakita dagoen basal.

basoneurle. (salneufi): *rzand.* Mendi edo basoai salneufia ipintzen diena. I: Luf-neurkintzalea, baso-azterlari.

basorakaari. (abere): iz. Basorajotzen duen aberea.

basoriondo. (oliondo): iz. Basa-oliondo.

basosto. (ofi): !z. Negurako osto-biltzea.

basote. (abetxu): *iz.* lpuru.

basotu. (zugatz): *ad.* Zugatzez bete.

basotxolafa. (masusta-goŕi): *iz.* Ikus.: Masusta-gofr.1: Mugardi.

basougarazlo. (ur-legoŕeko): *iz.* Landaetako igela osa artegia dana.

baspi. (zaŕi): ŕa. ikus.: Bartx. I: Bartz, barxa.

baspilari. (naspil): *iznnd.* Naspiltzen duena.

baste. (abere-tresnak): *iz* Zaldiz ibiltzeko zaldiengan jartzen diran tresnak. (josketa): *iz.* Oŕazkada luzeetaz egiten dan josketa, gero undo josh beat dana gertutzeko. k: Xatu.

baste-ari. (josketa): iz. Arilkatzeko aria. (ad): *iz.* Berbera. j: Bastari.

basta-estalki. (abere-tresnak): iz. Arbalde gañcan jartzen dan cstalkia, busti ez dedin. Bastestali, bastcstaiki, basto-estalgi.

basta-osta. (esertoki): iz. Traiñeruko esertokla.

basta-zain. (abere-tresnak): *iznnd.* Abere-tresnak zaintzen dituena.

bastagin. (arbalda): iz. Arbaldak egiten dituena. (esku-tangintzek): *iz.* Berberak. I: Bastagiie.

bastagintza. (arbalda): iz. Arbaldak egiteko lasrgintza.

bastagufin. (lanabesa): *iz.* Txalmak josteko ezten luzea. Bastabufin.

bastaitze. (iltze): *iz.* Iltzeen aundiena. j: Baste-itze.

bastaketari. (mando): iz. Zamak daramazkien mando edo asto edo eaidia.

bastaki. (arbalda): *iz.* Arbaldaren antzekoa dana.

bastakol. (arbalda): tz. Arbaldak daramazkien aberea. (share): iz. Berbera.

bastanga. (eritasun): 12. Eritasun zoŕotza, kutsakoŕa, lafuan mikoŕ eta olaufak soŕerazten dituena. (aŕain): Itxas-lakatzaren antzekoa dan afaña.^; Aingeru guardako, afaintzabai, maztranga, paztanga.

bastaofatz. (jostoŕatz): iz. Bururdiak egiteko erabiltzen dan justofatz berezia. Bastofatz.

bastarde. (bizitegi): iz. Etxe baten beko gala ta nagusi artean dagoen bizitza.

bastafetsi. (Iiŕit): *ad.* Tifit-egin.

basterta. (goitegi): *iz. Bras.:* Goitcgi. Sepal, zaartegi.

bastartu. (azadi): *ad.* Zalcufak aŕemetrr.

bastatu. (arbalda): *ad.* Arbaldaz mandoa atondu. (josketa): *ad.* Oŕazkada luzeetaz gem jasi beat dana gertu. I: Bastiatu.

bastefarazi. (saieskuntza): *ad.* Gauze bat Isere oiko told, bide eda norabidetik aldendu.

bastcfegitasun. (gcikeri): iz. Gauze bat egiazko, berezko edo egokitik igaroten, esan edo egiearen egipen eta ondorioa.

bastestalk (abere-tresnak): iz. Basta estaltzekoa dana.

bastil e. (ari): *iz.* Josteko, jostofatzan ipintzcn dan ari-zatia.

bastiña. (atz): *fz. Ikus.:* Atz'. Tekadi.

basta-kako. (arbalda): *iz.* Ikus.: Arbatda. I: Bastordi.

bastoin. (lore): *iz.* Atsolili. j: has.: Also-lili, (bin.

bastofatz. (jostoŕatz): *iz.* Ik.: Bastaoŕatz. (slain): *iz.* Afaitaren egatza (zi): L1 *iz.* Sage, erbi ta abaŕen miztoa.

bastuztai. (arbalda): *iz.* Txalma gaiiean jartzen dan makiiakaz egindako abedia, zamak tinkoago eramateko.

bast's. (ortzi-muga): *iz.* Sartaldea, aizea. 1: Baxua.

basuL (aize): iz. Aize zakafa.

basur. (iutz): iz. Intzaren baste izena. I: Bazur, iŕiontz, sapaburu, taruza. (bass): *iz. Basoko* logia. (bow); 11 *iz.* Mendietatik jeisten dan uaŕea.

basuratu. (garastaketa): *aad* Iraitz baten gaŁean era edaztu, edo zerbait uraz zirtatu.

BASIJRDE. *iz* Lafu-lodiko ugaztuna, zeñaren antzekoa,baña berm aundiagoa, mustuŕa luzeagoa ta betagiñak aundi ta aotik irteten zaizkiolarik. (uzutasun): *Land.* Izu, ezigaitza dana. Ikus.: Basaurde, basatxaŕi, basatxeŕi, saturde, urde-bass. ii (kotzo), (ugaztun),

basurde-ats. (kirals): iz Basurdearengandik sorizen dan kiratsa. Basurde-bafa.

basurde-azpi. (aragi): *iz.* Basurdearen urdazpikoa.

basurde-iizof. (zakuO: iz. Basurdea eizatzeko erabiltzen dan zalcuŕen multzoa.

basnrdc-ume. (zeŕi): iz. Basurdearen kuma. j: Basurde-kume.

basurdeki. (zeŕi): *iz.* Basurdearen aragia. I: Basurdaki, basaurdeki.

basurdeme. (zed): iz. Basurdearen emea.

basuritaŕ. (iri): *izond.* Ikus.; Baseŕitaŕ, j: Basetxetaŕ.

basusa. (aogozo): *iz.* Aotik efuz botatzen dan angozoa. j: Basus.

basuso. (uso); *iz.* Mendiko usoa. I: Basauso, basurtzo, pagauso, mandauso, pauso, zoluma.

bat. (batasxun): izond. Batasuna adieraztekoa dan zenbakia. j: Pat,

bat au ta baste ori. (bikoiztasun): *izond* Biak.

hat-andi. (bakuntza): *izond.* Oso batrda dagozenak.

bat-banakako gudua. (aupada): *iz.* Aupadagatik edo, Men arteko bui'uka.

bat-bateka. (ezlen-ikuste): *Bond.* Bat-batean agertzen dana. j: Zankez, itsumust, ziztan.

bat-bederakatu. (berezitasun): *ad.* Gauza bat bere berezitasun eta zeaztasun guziakaz esan,

bat-bcstean, bapestcan. (entzipen): *adond.* Entzipenez ari-izatea. (lckukotasun): *adond.* Lekukorik gabe.

bat-egite. (bakuntza): *izond.* Batutzea egiten duena. // Bat-eragiĺe, bateratzale, batutza1e.

bat-eta-berdin. (berdintasun): *izond* Bcste bad buruz berdin dana.

bat-eta-beste. (ezberdintza): *izond.* Beste bati buruz berdin eztana.

bat-ja. (bakun za): *ad.* Batu, alkartu.

bata-bestez. (naste): *adond.* Nastuta agertzea.

bata-bira. (joko): *adond.* Txist jokoan ari-izatea.

batakaŕa. (stain): *iz.* Afain-mota bat.

batan. (taudare): *iz.* Belarkaria dan landarea, ezpainkarietakna. Baxaranatze, aitz-batan, aizpatan, bixi-belaŕ, iñuntzi, itzcbelaŕ, patan, peldo. // Lau mota dagoz: *N* "Aizpatan¨, aitzetan sortzen dan. II "Asto-batan¨, asto-aramanta; asto-menda. N "Batan urdin", at: manta oztiña. // "Sapo-batan¨, apo-aramanta. // Ba-dagoz baste meta batzuk ere: // "Basa-menda", "baxanaratze¨", "astamenda¨", basoko menda dana, "Mendasamuŕ¨. *N* "Kukuso-belaŕ¨, oŕi biribila duena. "Biota-belaŕ¨, loretegietan ikusten dana. II "Menda beltz¨, beltza dana. II "Xipaŕ-beisi¨, "Txipa-belaŕ¨, ur-tokietan izaten dana. *II* "Urtnenta", Arabia'ko menda. // "Batanitz, nun-nai agertzen dana.

batanol. (ugorid): iz. Metilo-ugorkla.

batarazi. (cane): *ad.* Kumak edozki-eragin. Txalari butuz esaten da. Bildots eta antxumeai buruz "erauski" csaten da. (batasun): *ad.* Gauza askotaz bat egin. I. Bataratu.

batarzun. (beau-Liza): *iz.* Tkus.: Bakuntza. Batetarasun.

batasakea. (joko): iz. Kurkuluxetan.

BATASUN. *iz.* Berez berbera izan gabe erdibitu ezin diteken izaki baten tasuna. Gauzaenzati-gabetasuna, auniztasun edo bestelakotasunaren asmo aldcrantzizkoa dana. j: Zenbakian edo tasunean berezitasuna. j: Bat-egite edo kidetasuna. j: Mueta berberako aindo batzuctarako neufi edo erkatzeko batez-bestckoa artzen dana. Alkartasun.// (aindo), (araugabe), (bakuntasuu), (bakuntza), (berezitasun), (credit), (idetasun), (zenbaki).

batasun-zale,(batasun): *Bond.* Batasnnerako zaletasuna donna.

batazi. (azaldi): *ad.* Abereak estal-erazi.

batbanakatu. (ezarrncn): *ad.* Notin, aberc edo gauze(batbana ipiñi. Batbanatu, batbanazkatu.

batbanatu. (zenbakun): *ad.* Zenbatu. (ezarmen): *ad.* Ms.: Batbanakatu.

batbanazko. (berezitasun): *izond.* Gauza bad bakaŕik dagokiona; berezia. Batezko.

batbatera. (lastertasun): *adond.* Bat-bateau ari-izatea. j: 13at-batetan, bapatean, bat-bateau, beingoz, pipustean, zanbez, zaratadan, ziplo, zuputz.

batbedcra.(banakuntza): *Bond.* Bakoitza, batbederazka, bat-berez. (idetasun): *Bond.* Batbem.

batbertzeratu. (aldacra): *ad.* Notin edo gauza bat told batetik baste batera joan edo eraman.

batbestetu. (ezarmen): *ad.* Bat baste baten ordez jaŕi. (naastura): *ad.* Gauza batzuk nastu, batzuk bestcetatik bereizi ezifean.

batbiak. (aldi): *iz.* Bat bi, aldi biak.

batbigakatu. (geikeri): *ad.* Zerbait edestean geyegitu.

bateau. (bateratasun): *adond.* Aldi berean. /I Batetan.

bategin. (bakuntza): *ad.* Batu, alkartu, bildu. I: Bat-eragin.

bates etc. (kartak): *ad.* Jokaldi bat burutzeko, karta batek utz-egin.

batckikn. (maŕs); *izond-* Kulatz bat bereizi ta nabaritzeko, egiten diran mafaetatik bakoitza.

batcko. (kartak): *iz. Bat* zenbakia daraman karta. (eorzketa): *iz.* Trugafen motazko eorzketa. (gent): jj *iz.* Gezuf aundia.

batel. (itxasontzi): iz. Itxasontzi txiki ta aozabala. j: Txalupa; potiŕla; txanela; ontzixka. j: Batel. I/ Efletan barna itz onen oguzpena aldatzen da.

betel-sari. (ontzi-zama): *iz.* Bate edo txalupa baten erabiltzea ordaintzeko salneufla.

batelari. (itxasontzi): iz. Batel baten nagusia. j: Batel-nausi, baxeraketari, basetazain.

bateliku. (Itxasontzi): *iz.* Batcl oso txikia. j: Bed, beelike.

bateltara. (zama): iz. Bate(batek eramaten duen zama.

baten. (aindo): izond. Bat'en. j: Ederto baten, polite baten, geyen baton,

batesi lainta. (zati): iz. Batentzako puska edo zatia.

batera. (idetasun): *Bond.* Aldi berean. Batetan, batetarat. (bakuntza): *izond.* Alkaŕckin.

batera agitu. (bateratasun): *ad.* Batera etoŕi.

batera-eza. (bateratasun): iz. Bateratasunik ez izatea. j: Batera-gabe.

batera-ezin. (czerakotasun): *izond.* Alkaŕckin bizi edo egoteko eziña dana.

bateragaitz. (irizkidetasun): *Bond.* Batekin edo batzuckin batera etoŕi ezin ditekeua. I: Batezin, batu-ezin.

bateragaŕi. (aikargo): *Bond.* Besteekin alkartzeko egokia dana.

bateragune. (bateratasun): iz. Ikus.: Elkargune. j: Bilgune, alkargune, bilguue, laka.

bateraketa. (erdi): ŕz. Guztien erdi bateau alkartzearen egipena.

baterakide. (erdi): *izond* Told bateau baste batekin edo batzuekin alkartzen dana.

baterako. (mats): iz. Kulatz baton tokia mugatzeko crabiltzen diran maŕai esaten zaye; baits mats oyei dagozkien ardatz etalau-uneai ere. (batcratasnn): *izond.* Aldi hereon beste gauzaekin gertatzen dana.

baterakol. (erdi): *Bond.* Bateraketa cgilea maite duena.

baterakoitasun. (erdi): iz. Bateraketa egitekojokera. j: l3atera-nai.

BATERAKUNTZA. iz. Notin aunitzek dagiten bildura. I: Gauza edo gertakari batzuen bateratasuna. I. E[kartopa, jaikera, saŕaira. // (antzerti), (anintasun), (bildura), (ekusketa), (eliz-

boa), (gaindi), (mortxokada), (notin), (orokardura),(ogaritasun).

RATERAPEN. iz. Gauza bat, bi notin edo geyagoen artean erabiltzearen egipen eta ondorioa. Kluka, adiskidekeri, satorkeria, satoŕ-lan, ero-asmakeri (sendakintzan), soro-asmakeri, ziñartze, zirnarku, zin-artze, ziñazkida, zital-kluka, zoko-batzaŕ, zoko-biltzaŕ. II (alkargo), (azpikeri), (bildura), (biurkeri), (biuŕitasun), (irizkidetasun), (itzarmen), (sin-its).

BAPERATASIIN. *iz,* Gauza bat egiten dan aldi berean egin edo gertatzen danari burnzko tasuna deitzen dugu. (: Aldikidetasun, aldibateratasun. I1 (adiontasun), *(gertakari),* (oraiñaldi).

bateratsu. (batasun): *izond.* la batera.: Batetsn, bateraso.

bateratu. (bateratasun): *ad.* Baste batzuekin haters etoŕi. (bakuntza); *rrd.* Batu, alkartu. Batetaratu, bat-etoti, (bildura): il *ad. Beta eta beer bat* egin. (erkabide); jj *ad.* Erkatu, berdinkatu.

bateratzala (baluketa): *izond.* Bututzen duena, batuketa dagiena. Batetaratzale.

bateriko. (mueta): izond. Mueta batekoa dana.

batetaa, (lastertasun): *adond.* Bat-batean, bat-batez. (idetasun): *izond.* Aldi berean. {: Bateta.

batetaz ere. (gaŕantzi): *adond.* Oro baño auŕetik. j: Bates ere.

batetik bat. (aslant); *adond.* Lenengoz, lendabiziz.

batetik besterako. (czberdintza): Berdiñeztasun.

batez. (bestelakotasun): *adond. Bat* ez data adieraaztea,

hatcz ere. (auŕetasun): *adond.* Orneen auŕetik. I; Batezpe, batik-bat, batez-bat, xa,

bates eufcko, (naspil); *izond,* Naspilatsua dana. j; Batezauŕeko.

batezhatasun. (makurdura): Ia. Es haters ta CA bestera ez makartzea.

batezbateko. (inakurdura): izotrd Batena ez bestena ez dana. Ez haters ta ez bestera makurtzen ez dana.

bateztasun. (bakuntza): *iz.* Bukuntza peitzea.

bateztu. (berezkunde): *ad. Garza* bat baste batetik bereizi.

bati, (crabakitasurr): *iz.* Erabakì zototz hat artzearen egipen eta ondorioa. (eroapen): (z. Eruapeua.

batI-egin. (erabakitasun): *ad.* Erabaki zoŕotz bat artu. j: Batitu.

(menpekotasun): *ad.* Etsia artu, amor cumin. (eroapen): *(ad.* Eroapena izatea.

batiala. (gisa): *adond.* Gisa bateaz. Batiala ado bestiala.

batiekd, (rmenpekotasun): *adond,* Ertsia artzea, amnr ematea.

batigabe. (eŕetasun): *izond.* Eroapenik eztuena.

batik-bat. (auŕetasun): *adond,* lkus.: Batez *cre.* j: Batez-bat, batezpc, xa.

batiked. (eroapen): *izond. Eroapena* duena.

batikunde. (crabakitasun): *iz.* Erabaki zoŕotz bat wizen.

bath'. (eskiertasun): izond. Eskieŕ dana. (osterakuntza): *adond.* Batzuetan.

batio. (soñs): *iz.* Zerbaiteaz, e.b. zeiñuaz, ateratzen dan soñua.

batitu, (menpekotasun): *ad. Etsi,* bat-etoŕi.

batka, (hatasun); *izond,* Ikus.: Bakaŕ. j: Bakatik. *(elizti): izond.* Izenetan bat danean here izenondoa.

batkari. (laguntasun): *iz.* Ikastetse, bazkun, bizibidc ta abaŕeko laguna. Batzaikide.

batkide, (irizkidetasun): *izond,* Baste batekin edo batzuekin, guzien elburu baterako ituntzen duena.

batkunde, (irizkideŕasun); *iz.* Batzuen batzuk, alkaŕekin, elburu baterako ituntzearen egipena. I: Batkuntza,

bated, (mortxokada): *iz.* Maeta berberako hi *notbr* edo gauzaen multzoa. I: Batgoiti. // "Batoi ta bakoiti", "Batoi-bakoiti",

hatoitu. (bikoiztasun): *ad.* Batoyak egitean gauza batzuk batn.

batoki. (bakuntza): *iz.* Bi gauza edo geyago batzen edo alkarizen diran tokia,

bats-iakafi, (lotura): *ŕz. Batea* estutzeko erabiitzen don lokaŕta.

bats-told. (jaurtidura): is, Kondaf eta zikinkeriale hotatzen diran etxeko tokia.

batsai. (aurtzar'o); *iz.* Neskatxa.

batsi. (balartasun): *izond.* Baldaŕ, astun, buru-gogoŕ.

bateu. (berdintasun): *adond.* ta berdin diranak.

batsutsa. (ondoreko): *is.* Egipen bairn ondorc ta ondorioa.

halo, (batasun): *izord.* Bat zenbakiaren tipitzekoa, bat txikia, j; Batxu, batño, batxo.

butt.(gordidu): *ad.* Aldenduta dagozen notin edo gauzak bildu edo alkartu. Batun. j; Bateratu, batetaratu,

batzaindu, batzaitu, gañeratu. (esne): *ad.* Ugatza lauskitzean esuea stera. (aurkintza): jj *ad.* Atka(' aurkitu, (bakuntza): II *ad.* Bateratu, gañeratu.

batuera. (bildura): *iz,* Bildura, bilkura, bdlera, batzaaŕ.

batuerazo. (bildura): *ad.* Bildu, bate, elkartu. Baturazi.

hatugal. (batuketa): *iz.* Batuketa egiteko jartzen diem aindaen bakoitza. !: Batuki, batukari, batzekoa.

batugafi. (bakuntza): *izond.* Batutzeko (Mai ala aimena duena.

BATUICETA. *ŕz.* Kopuratu; zenbalciztian *cgiten* dan batzeko egipcna. !: Baturnen, bilduketa, geiketa, geikun, kopuratu, zenbakeiketa, zenbakeiki. I1(aindoizti), (alboko), (bakuniza), (geikuntza), (ntortxokada), (osotasun), (sarpen)

batmen. (batuketa): *iz.* lkus.: Batnketa.I:Kopuratu.

baton. (gordaidu): ad. Ikus.: Batu. (bakuniza): *ad.* Alkartu. j: Batzandu. /l "Batun-batun" — John bat, onela egiten dana: Sendikoak zenbaŕzuk divan esanez, oyea sendia rein dan igartzeko. (odol): jj *ad.* Odola toditu.

batune. (gizarte): *iz.* Gizartean norberaren giza-maia.

batune-ebaketa. (bakuntza): *ia.* Betazal eta ezpañak bezelako subtotal bikonteetan ebakcta egitea. I: Bilgune-ebaketa.

batupareaka. (joko): *is,* Itsu-itsuka dedtzen dan jokoa. Kuxi-kuxika, abixonka.

batuza. (batuketa): *iz.* Batuketaren ondorea. f: Bates.

batufata. (banaketa): *ad.* Banatu; balm onela egiteko: Napaŕoa'n aspaldian oitura edo lege au zegoen; semerik gabe ta it-nays agertu barik, anai bat iltzen zancan, bore ondasunak baste anayen ariean hanatu beat ziran.

batutasuu. (bakartasun): *iz.* Notiña baste batengandik edo Mkt batetik aldentzearen egipen eta ondorioa.

batutza. (alkargo): *is.* Orman elburu baterako, gizaki batzuk alkarizen edo ituntzea.

batuxi, (mortxokada): *iz.* Musts berberako eztiran nutin edo gauzaen multzoa. Bikoak eztiranak. I: Batxi.

batxet. (joke): *iz.* Txirikilaren bi nrustuŕetako bakoitza.

batxt. (zenbaki): *izond.* Bitaz ezin zenbana ditekena. j: Batzain, (baldartasun): *izond.* Baldaŕ, ganorabakoa dana.

batxo. (laŕn): *iz.* Baba, maskuŕa. I: Batzaŕ.

batxugaitz. (mukerkeri): *izond.* Ezigaitz, biuŕi, mukeŕa dana.

batz. (mats): L. Matsaren maats-lapa, I: Bats, lapa, mas-patsa, maspits, maspitz, mats-fats, zapakin. (oliondo): *ŕz.* O€€aranaren lapa. (jalkin): II *iz,* Ubil batzuetan sortzen dan jalkiña, gcyenetan alpeŕezko edo ka€tegaŕia dana. 1: Bats, aŕeuka. (eduŕ): II iz. Erdi lurmenduta dagoen edufa.

batza. (atkargo): *iz.* Orerun elburu baterako, batzuk alkartzea, I: Batzakuntza, batzalde. (barazki): iz. Aza-fili. (batuketa): II iz. tkus.: Batura.

batzadi. (batzaldi): *iz,* Laguntza, gizataldea.

batzai, (uzta): iz. Zituen biltzea. (ezargai): *iz.* Gauza baten izanarena eztana. (bakantasun): II *iz.* Bakanaren tasuna.

bafzaiki. (kuŕika): *iz,* Zurezko kuŕika morkotzak biitzeko erabiltzen dana.

batzaikuntza. (bildura):]z. Arazo bat erahiltzcko, notin batzuen bildura. I: Batzakuntza.

batzaile. (elikutasun): *ŕzond,* Eralketan zuuŕa dana. J: Batzaila, batzale. (gordaidu): *izond.* Batutzen duena.

batzaindu. (gordaidu): *ad.* Bildu. I: Batzaitu.

batzareen. (gordaidu): *adond* Artzen ar€-izatea.

batzaitu. (gordaidu): *ad.* Ikus.: Batzaindu. I: Bitds.

batzaketa. (alkargo): *iz.* Alkargoaren egipena.

batzakuntza. (bildura): iz. Ikus.: Bildura. I: B€lkura.

BATZALDI. *iz.* Lanbide edo sari baterako egiten dan leyaketa, irabazi nai duen bakoitzak here lanak, bere ezagupenak edo here onegifiak aurkezteu dituefarik. I: Lan bat egiteko edo egiu-beat bat betetzeko egiten dan deya, asmo-agertze egokiena aukeratzeko. 1: Primaka, sariketa. (aurtzaro): *ŕz.* Ant-oyalak. (uzta): II *iz.* Biltzearen aldikada. *//*(aupada), (azterketa), (elerti), (irakaskintza), (jazargo), (lanbide), (leyatasun). (bateraknntza): II iz, Bildura-egipena. J: Nor-geyagoka, ereskcta.

batzaldi-sarltxo. (ardaintza): iz. Norgeyagoka batean, saria ez irabaziaŕen, egindako tan onagatik ematen dan ordaintza.

batzaldu. (getikatze): *ad.* Ilama geŕiaz bildu.

batzalkide. (laguntasun): *iz.* Beste norbait zerbaiterako laguntzen duena. I: Batkari.

batzalpen. (bakuntza): *iz.* Gauza bati baste bat bats.

batzamaŕ. (aŕaia): *iz.* Bokarta-nfea.

batzandu. (bakuntza): *ad.* Alkartu. I: Batun. I: Batzaldu. (gentza): *ad.* Aldenduta zegozten semaŕ-emazteak onezkoak egin. (ezarmen): II *ad.* Egoski dezan auŕ txikia amarekinjaŕi. (ezkontza): *Ii ad.* Ezkon-itza eman. (itxitura): II *ad.* Ingurate.

batzari. (aurkintza): *iz.* 13i notin edo geyago alkaŕekin aurkitzea.

batzarkide. (batzaŕ): *iz.* Batzaŕa egiten dutenen bakoitza. I: Batzaŕ-lagun.

batzarle, (batzaŕ): *izond.* Batzaŕbatean yarduten duen bakoitza. I: Batzartaŕ.

BATZAŔ, *iz.* Elburu baterako deitarik inn diran notin aunitzen bilera. I: Batzaŕe, batzaŕen, batzakuntza, bilkura, bilkuntza, bilduma, biltzaŕ, biltzaŕc, batzaŕen, bilzaŕe, bilkui. *//* (bikuntza), (bazkun), (bildura), (eliz-batzaŕ nagusi), (loge), (mortxokada), (tidal).

batzaŕ-aglri, (batzaŕ): *iz,* Bat-caisson bilem hatcan erabilitako gayen agiria.

hatzaŕaldi. (batzaŕ): *iz.* Batzaf edo batzorde bat biltzen dan aldia.

Batzaf-aldi. (batzaŕ): iz. Batzaf bat egiteko aldia.

batzaf-burn. (batzaŕ): *iz.* Batzaŕ edo bazkrm bat zuzontzen duen batzordea.

batzaŕ-dei. (basalt): iz. Batzaferako deya.

batzafe. (batzaŕ): ŕz. Ikus.: Batzaŕ, batzaŕen, batxaŕe. (atospen): *iz,* Atospena. I: Batzaŕi. (crabaga): JI *iz.* Giza-taldeen ardala.

batzaf-egiu. (atospen): *ad.* Bere etxcan edo bare laguntzan baste notinak arts. I: Batzaŕe-cgin, batzaŕi-egin.

batzaŕeko. (batzaŕ): *izond.* Bat/afar(dagokiona.

batzaŕ-epale. (auzi-rnai): *ŕz.* Uritaŕen artean eratzen dan auzi-mai berezia, salatuta dagoenaren eŕuduntasunaz erabakitzeko bakaŕik egiten dana.

batzaf-efi. (udal): *iz.* Ikus.: Udal.

batzaŕ-etxe. (udal): iz. Udal-etxe.

batzaŕ-gela. (batzaŕ): iz. Batzafa egiten dan aretoa, eda tokia. I: Batzaf-leku, batzaŕ-areto, batzartegi, batzaŕ-toki.

batzadi. (atospen): iz. Atospena.

batzaŕune, (batzai): *iz.* Batzaf edo batzorde bat biltzen dan tokia.

batzartegi. (batzaŕ): ŕz. Batzafak egiten diran tokia. I: Batzartoki.

bat-iartold. (batzaŕ): *iz.* Bras.: Batzartegi.

batzartu. (batzaŕ): *ad.* Batzaŕean edo batzordoan bildu. I: Batzaŕeatu, batzaŕeratu, batzau.

batzatore. (pertz): *ft.* Pertz txikia. I: Butzatore.

batzatu. (aikargo): *ad.* Elburu baterako ado batzuetaraka alkartu.

batzazpen. (bilduma): *iz.* Ikus.: Bilduma.

baste. (kirio): iz. Kir'ioen alkartzea. I: B€lgune.

batz€ndu, (berezkuntza): *ad.* Ikus.: Bakandu. I: Berezi. I: Alkartuta edo batuta zegoena atdendu.

batzoki. (bazkan): iz. Ikus.: Baskun.

batzorde. (ordczpen): *iz.* Bazirun edo agintaritza batek, beren ordezkari bezela yarduteka, izendatzen duten notin-multzoa.

batzorkide. (ordezpen): *izond.* Bazirun batek ordezkari bezcla yarduteko izendatzen dutena.

batu. (ezabelera): *ŕzond.* Zcinba€tzuk. I: Batzuk,hatzuek,batzuen batzuk.

batu ta bertze, (ezabelera): *izcnrd.* Batzuk eta besteak.

batzuendu. (mortxokada): *ad.* Askaŕ egin.

batzuentasun. (mortxokada): iz, Askaŕ egitearen tasuna.

batzuetan. (adiontasun): *adond.* Bain edo beds, beta edo baste. I: Batzutan, zenbaitan. (leku): *adond.* Nun edo nun.

batzuka. (ugaritasun): *ŕzond* Ilcrrs.: Askaŕ. (elizti): *izond.* Izenctan bat baño geyago dirancan baron izenondoa.

batzun. (batzuutasun): *frond.* Ekai batzukk osotua daguena.

BATZUNTASUN. *iz.* Gaiki askotsuetaz cgiña dagoenaren tasuna. ***ii*** (antolaketa), (bestelakotasun), (naastura), (naspil), (zailtasun).

batzuf. (oin): *iz.* Oñaren beatz lodiaren ezuŕa, be aldean geycgi ateratzen dana. I: Tipul. Ems.: Tipuladun.

batzurtu. (oin): *ad.* Beatz lodiaren atzeko ezuŕa geyegi aunditu.

batzutariko. (zati): *ŕzond.* Guziaren sat! bati dagokiona.

ban. (galpen): *izond.* Galduta dagaena. I: Baut.

haulm (landare): *iz,* Zibuimiandarea, sendakintzan asko erabiltzen dana, ofl ta lorectan duen ligardagatik.

baum!. (pang): *iz.* Ikus.: Poop.

baumeta. (aize): ŕa. Oso zakaŕa dan aizea, buŕunbaz obo aundietaz birakatzen dana.

baun. (pilota): *ƒŕ.* Pilota aundia, aizez beteta dagoena. j: Baloi.

baunbateko. (soñu): *iz.* Ots oso aundia.

baunte. (baldartasun): *izond.* Ikus.; Baldaŕ. : Baast, haute, ganoka, ganorabako,ganorabagako.(gogo-landucza): *izond.* Zakaŕ, aŕunt, ikasi-gabea dana.

haute. (soñu): *iz.* Naiz abereek, naiz itxaso, ueska, ortzantza edo baste zioaz egindako nŕoa.

bauŕelari. (soñu): *izond.* Asko gaŕasi-egiten duena.

bout. (gezuŕ): *izond.* Gezurtia dana.

bantila. (zapi): *iz.* Miisezko zapia, burnt-aka erabiltzen dana.

bouts. (aogozo): iz. Adair!. I: Bautz. f: Aduŕa daukana, zurzuil,

hoax. (belar'): *iz.* Belafezko landarea, urtekoa, lekaziduna; bare oŕiak biribilak dira ta irunaka giderdun. Faruxa, babas, irusta, feŕu.

balm. (arniltegi): iz. Ikus.: Amiltegi.: Tulunbio.

baxaka. (gaztañoado): *iz.* Oso biribila dan gaztain-rnota bat. (sagaŕondo): *iz.* Basoko sagaŕondoa.

baxakadura. (jaustasun): *iz.* Landareetan gertatzen dan endekatzea. (landare): iz. Berbera.

baxaki. (sagaŕondo): *iz.* Basoko sagaŕa.

baxalandre. (Soria): ŕz. Ots aundia, abaŕotsa. (uso): ŕz, Usoen igarotze aundia.

basalt), (kaltceza): ŕzond. Kalterik ez dagiena.

baxera. (crkabide): *adond.* Bezin, bezain.

baxera. (antoxin): *iz.* F,ltzea, huztiñez egindako antaxlña. E: Baxereria, batxera.

baxeraketari. (itxasontzi): iz. Bate! baten jabea. ; Baxetazain, hatelarii, batel-nausi.

baxeraki. (loretegi): *iz.* Morkna; Tamara baten puska.

baxerakintza. (antoxin): iz, Buztiñezkn antoxiñak egiteko antzea.

baxerategi. (antoxin): iz, Baxerak egiteko lantegia.

baxeregile. (antoxin): *iz.* Baxerak dagizkiena. (esku-langintzak): *Ia.* Barbara. j: Buztinlari, baxaregile, baxeragile, baxerakari, baxereile, baserilc.

baxet. (itxasontzi): *iz.* lkus.: ltxasontzi. ^: Ugontzi, untzi.

baxinka. (sendaŕ): *iz.* Sendaf bateko puska bat.

baxota. (lo): *iz.* Bazkal-ondoan egiten dan lokuluxka.

baxoin. (joko): iz. Joko berezi bat.

baxura. (aŕantza): *iz.* ltxas-crtzetik urbil, leko batez edo, dagoen afantza-tokia. Ems.: Majura.

baya. (lokaŕitz): *lok.* Asmo bat baste been aurkakoa bezela aurkezteko erabiltzen dan lokafitza; "baua'ren aldakera dala dirudi. (bayetza): *adond.* "Bai¨ itza mugatua. (golden): (*adond.* "Bai¨ itza ga€dcizcko zentzuaz: Baya ?; Ban ?'antzcko. (naŕiokera); *iz.* Gorputz edo gogozko natiokera.

bayadun. (naŕiokera): *ŕzond.* Akastuna dana.

bayagabe. (natiokera): *ŕzond.* Akatsik eztuena.

bayagafi. (ospege): *izond.* Irain ado laidoa irabazi duena.

bayagoan. (zailtasun): *adond.* Bein-betiko kinka zalean egotea.

bayalako. (izen): *iz.* Notin baton izenaren order erabiltzen dan itza. I: Urlia, sandia, berendia.

bayalde. (artza): iz. Bae-kroskoa. (aŕatz): *iz.* Afatz-kroskoa.

bayaldi. (ugaritasun): iz. Ugaritasun-aroa.

bayamen. (auzupen); iz. Besteak zerbait egin dezaten ala ez dezaten, norbaituk bare bayetza ematearen egipena. Baimen.

bayarta. (arkux); *iz.* Abedi berezia; tartideak diran bi agak erdian oltzatxoa daramatela, egiña dana; bertan, bi notiñek eramatean, etxeak egiteko gayak edo baste gauzak eraman ditezkelarik. Bayarte.

bayartadun. (arkux); *ƒŕ.* Arkuxa daramana. I: Angailari, andazain.

bayatsu. (naŕiokera): *izond.* Akastuna dana.

bayatu. (salakuntza): *ad.* Noribait edo zeribait buruz iritzia eman. j: Norbait edo zerbait salatu. (auzupen): *ad.* Zerbait bayestea.

bayedo. (egiantz); *adond.* Bai noski.

hayel. (azpegi): *adond* Dirudienez. (admen): *adond.* Esaten danez.

bayeko. (gertuera): *adond.* Badaezpada, badaezpadakoan.

bayeman. (uzkunde): *ad.* Eman, bayetsi, bah-liana cman, bidea utzi.

hayemon. (auzupen): iz. Zerbait egiteko, Amen, esku edo baimena.

bayendu. (gotortza): *ad.* Baipenen bat argibide betiakaz egiztatu.

bayerako. (bayetza): Land. Zerbait bayezten edo ziñeztatzen duena.

bayeri. (zigoŕ): 12. Abereen baitura.

bayeŕamusa. (landare): iz. Egurtsua dan landare oso gogof a.

bayesgaitz. (itxuragabetasun): *ŕzond* Zerbait gertatuko dala usteko, ziorik eztuena.

bayesgafl. (baimendura): *izond.* Bayetza emateko egokia dana. (egiantz): *izond.* Egiztatu ditckcna. I: Zerbait gertatuko dala usteko, zioak ditucna.

bayeskizun. (uzkunde): *iz.* Bayestea edo baimena ematcaren egipena. I: Bayestea cman dakiokena.

bayesle. (baimendura): *izond.* Gauza, iritzi edo irakaskintzaren bat onartzen ado aintzakotzat artzen duena. (bayetza): *izond.* Bayetzak dagizkiena; zeribait eusten diona. (uzkunde): *izond.* Zcribait bayestea ematen diona. (yalkipen): jj *izond.* Baste baten guraria, ontasunez bakaŕik, ontzat artzen duena,

bayespen. (auzupen): ŕz. Zerbait egiteko baimena. (bayetza): *iz.* Zerbait bayeztea.

bayetsi. (hayetza): *ad.* Zerbait egla dais bayeztea. Ziñeztu. (baimendura): *ad.* Galva bat ontzat ematca. I: lritzi edo irakaskintza bat aintzakotzat artu.

bayetsizko. (uzkunde): *izond.* Bayestea edo baimena cmaten duena, edo ematekoa dana.

bayetz. (bayetza): *adond.* Bayetza arcagatzca. (dents): *adond.* Aditz bati gatieratzean, demo bat egiteko erabiltzen dan itza; eb.: Guzti on egin bayetz !. I: lkus.: Bzetz.

BAYETZA. iz. Gauzaren bat ziurtu edo ziñezkotzatarizearen egipen eta ondorioa. E: Bayeztasun. II (adiokunde), (burutarapen), (erantzupen), (gotortza), (lekukotasun), (mintzabidc), (siñiskizun), (zin-itz).

bayetzean. (bayetza): *adond.* Bayetz ustean; baycztcan.

bayez. (zaiantza): *iz.* Enura, zalantza, ezpai; (ikusi azken itz au, ezpai).

bayezartea. (zaiantza): *iz.* lkus.: Zalantza. j: Enura.

bayezi. (baimendura); *ad.* Gauza bat ontzat ematea. (auzupen): *ad.* Zerbait scan edo egitea utzi.

bayezkk. (zailtasun): *adond.* Kinka batean ogotea.

bayezila. (lokaŕitz): lok Ezezko asmo bati, baste bayezko bat aurka jartzeko egokia dan itza.

bayezka. (bayetza): *adand.* Bayeztean; bein eta beŕiz bayetz esatean.

bayezki. (bayetza): *adand.* Bayeztu-eraz.

bayezko. (auzupen): *iz.* Zerbait bayestea; auzu-egitea. (bayetza): *iz.* Gauza bat egitzat artzea. (lekukotasun): II *iz.* Ontzat artzearen autorpena. (zalantza): II *izond.* Ezpaizkoa dana. (artza): J *iz.* Zetabe txikia. (zin-itz): *iz.* Bayezki egindako zin-itza.

bayezkoan. (hayetza): *adand.* Bayetz ustean. J: Bayezkuan.

bayezpen. (auzupen): ŕz. Besteak zerbait egin ado ez egiteko, norbaitek baimena ematearen egipena.

bayezta. (eztabaida): *iz.* lzkatzca, bai ta ezka ari-izatea. (zalantza): *iz.* Zerbaitean jardukitzea, enuraz crab iltzea.

bayeztapen. (gotortza): *iz.* Esan edo egindakoa onartu edo biŕestea.

bayeztari. (bayetza): *frond.* Bayezten duena.

bayezta[p]un. (bayetza): *iz.* Bayeztearen egipen eta ondorioa. j: ikus.: lkus.: Bayetza.

bayeztatu. (bayetza): *ad.* Zerbait ontzat artzea ado gogoŕ csatea. J; Bayeztu, ziñeztatu. (irizkidetasun): *ad.* Beste baten iritzia onartzea.

bayeztu. (bayctza): *ad.* Zerbait ontzat *artu* edo gogoŕ scan. J: Zalkatu, bayeztatu, ziñeztatu. (irizkidetasun): *ad.* Beste baten edo batzuen iritzia ontzat artu. (gotortza): JI *ad.* Esan edo egindako zerbait biŕetsi.

bayok (artza): *ŕz.* Baca eralkitzeko, azpian jartzen dan makila. J; Ikus.: Baeol, mayaro.

bayon-gerezt. (gereziando): iz. Gerezi dindula.

baza. (artza); iz. Oso estua dan artza.

bazafaldiko. (zaintza): *iz.* Noiztenkako begiralea. /1 Bazeŕaldiko.

bazart. (bidaldi): iz. Bidaldietan eramaten diran gauzaen mulizoa.

bazeta. (abet): *iz.* Areitz ala pago-abafak, lera-efestarako zolaz erabiltzen diranak.

bazi. (pilpilada): *iz. Jkus.:* Pilpilada. J: Axo. (mango): iz. Beluri, mango ifa. (kentze): Jj *ad.* Azpiletan geratzen dan janari-ondaŕa ogiz edo baste eraz kendu,; Bazitu, basitu, lerdatu, ustiatu, ustiau, txirimizkau, zibizkau. (orarnai): JJ iz. Eubof cull hates egindako oramaya, bertan abereak jan dezaten. (oyal): II *is,* Joskura oso zabala ducn esku-zataŕa edo baste euna.

bazi-katilu. (katilu); *iz.* Pilpiladarako katilua. j: Bazi-ontzi.

bazi-oatzi, (antoxin): *iz.* Pilpiladarako antoxiña. J: Bazi-katila.

baziloi, (ogi): *iz.* Zai ta birzayez egindako ogia.

bazitu. (kondai): *ad.* Azpil edo antoxiñetan geratzen diran ondaŕak ogiz edo baste zerbaiteaz kendu. j: Bazi, lerdatu, ustiatu, ustiau, txirimizkau.

bazitzalo. (kondaŕ): *izond.* Azpll edo antoxiñetatik ondaŕak kentren dituena.

bazizkoŕ. (kaskabaf): *is.* Ikus.: Kaskabaf. j: Kazkabaŕ.

baziztale, (sortaketa): *izond.* Txarpaz sortaketa egiten duels. (esku-langintzak): *izond* Berbera.

baziztu. (sorlaketa): *ad.* Txarpaz sortaketak egin.

bazka. (alapide): *iz.* Mandl ts landetan dagoen abereentzako alapidea. (azkuŕi): *fi.* Barbara, : Bazkailu.

bazka motzak. (bear); iz. Udazkeneko belaf i1ak.

bazka-ale. (azkuŕi): *iz.* Gizengairako bazka. I: Bazka-azi.

bazka-azi. (azkuŕi): *iz.* Gizengairako banks. J: Gizen-ale.

bazka-belardi. (alapide): *iz.* Aaapiderako laboreen bazka.

bazka-belaf. (alapide): *iz.* Abereek, bazkaz, jaten duten belafa. j: Bazkailu.

bazka-gun. (landarizti): *iz.* Ernetzeko guns.

bazka-late. (alapide): *is.* Alapidersko lafea, bakagi, bazkagu.

bazkagitu. (alapide): *ad,* Lurki bat alapiderako gertu.

bazkagn, (alapide): *iz.* Alapidea, bazka dagoen tokis. I: Bazkagi, bazkategi, bazkalaŕe, bazkaleku, bazka-toki.

bazkaiketari. (azkuŕi): *ŕzond.* Berea tan-tokietara langlleai bazkaria eramateko dagoena. j: Bazkalketari.

bazkaketa. (azkuŕi); *is.* Abereentzako belafa moztu ta biitzearen egipena.

bazkaketari. (azkuŕi); *(sand,* Abereentzako belafa moztu ta biltzen duena. (esku-langintzak): *ŕzond.* Berbera,

bazkal-aintziñeko. (jangura): *iz,* Jangura azkartzekoa dana. Bazkaldi-leya.

bazkal-alfziñeko. (azkuŕi): *iz.* Gosari arifia.

bazkal-azken. (azkuŕi): ŕz. Bazkaria amaitzeko artzen diran amariak, gozokiak eta abaŕ, Bazkai-buruko,

bazkal-def. (jandei): *iz.* lkus.: Jandei. Jatei.

bazkal-ondoko, (cgun): *fz.* Aŕatssideari dagokiona. (lo): ŕz. Bazkal-ondoan egiten dan kuluskada.

bazkal-ordeko. (azkuŕi): *ŕz.* Bazkari ordez aŕ diteken otamen oparotsua. I: Bazkari-ordeko.

bazkal-ordu. (azkuŕi); *iz.* Eguerdian bazkaltzcko orena.

bazkal-ustako, (1o): *fz.* Bazkalondoan egiten dan lo adita. j: Bazkalondokc, bazkal-ausu,beskalosteko.

bazkal-otaŕe. (azkuŕi): *ŕz.* Azkuñak eramateko otaŕea, j: Bazkal-saski.

bazkal-sarl. (salneuŕi): iz. Bazkariaren salneufla.

bazkalalnzine. (azkuŕi): *iz.* Bazkaldu auŕeko aldia. j; Bazkalaitzin, bakalauŕe.

bazkalapari. (azkuti): *iz.* Berandu egiten dan bazkaria.

bazkalarte. (azkuŕi): *iz.* Bazkariak irauten duen aldia, j: Bazkal-bitarte, bazkarikoan.

bazkalaufe. (azkuŕi); *iz.* Bazkaldu auŕeko aldia. I: Bazkalainzine, bazkalaitzin.

bazkalaufeko. ((neapen): *ŕn.* Bazkaltzerakoan egiten dan ouespena.

bazkaldaf. (azkuŕi): *izond.* Bazkaltzeko deitua. I: Bests hatzuekin bazkaitzen ari dana. : Bazkaldiaŕ, bazkaltiaf, bazkale, bazkatkide, bazkaltzale, bazkalzale, bazkaldari, bazkalier.

bazlcaldegi. (azkuii): *iz.* Tanga; bazkaitzeko tokia. J: Bazkaltegi.

bazkaldi. (alapide): iz. Abereai ematen zayen janaria..

bazkaldu. (azkuŕi): *ad.* Eguerdian jan. I: Bazkaltu, baxkaldu, bezkaldu, barazkaldu.

hazkalgarai. (azkuŕi): ***adand.*** Bazkalondoko aldia. : Bazkaria jateko arena, bazkal-ordu.

bazkalgi. (azkuŕi): *iz.* Jangu; nekazariak, mendian dagoztenean, jateko biltzen diran tokia. J: Bazkal-gela, bazkalgu.

bazkalglbel. (azkuſi): *iz.* Ikus.: Bazkalondo, bazkaloste.

bazkalgin. (sukalde): *iz.* Sukaldean janariak sukaltzen dituena. (esku-langintzak): *iz.* Berbera. j: Bazkarigin.

bazkalgu-aitzin. (azkuŕi): *iz.* Jangu auŕeko gela edo tokia. j: Bazkaitegi-auŕe.

bazlcalondo. (azkuŕi): *fi.* Bazkaidu ta gem dagocn aldia. j: Bazkalgibel, bazkaioste.

bazkaloste. (azicuti): *iz.* Ikus.: Bazkalondo, bazkalgibel. (Ian): *iz.* Bazkalondoan auzokoen artean egiten dan landetako lana.

bazlcaltan. (azkuŕi): *adand.* Eguerdian bazkaltzen ari-izatea. j: Bazkaritan, bazkaitan.

bazkaltiri. (azkuŕi): *adoad.* Bazkal-ordurako urbil.

bazkaluxu. (azkuŕi): *iz.* Bazkari ariña, j: Bazkarizka, bazkarizki, bazkarizko, bazkalusen, bazkarin, bazkari-usi, bazkarixko, bazkarixkot, bazkal-nsixe. // Jan dugula adierazleko erabiltzen diran esakunak: 1/ "Jantzakoa egin dogu¨, // "Gosea lasterkatuxe dizugu", II "Zuzena galdu dit¨, "Gosea kamustuxe dugu¨., 1! "Gosea use dugu", *11* "Izki bat egin dogu¨, II "Zoiñu bat egin dizugu¨, // "Bazkari-legea egin dugu".

bazkarera. (azkuŕi): *iz.* Bazkaltzeko era.

bazlcari, (azkuŕi): *iz.* Eguerdiko janaria. j: Bazkai, bazkal, baxkari, beskari, bezkari, eguerdidxe.

bazkatt-dantza. (dantzaketa): *iz.* Oturuntz-dantza. j: Bazkariko dantza.

bazkari-lastef. (azkuŕi): *iz.* Bazkari ariña.

bazlcari-sotari. (azkuŕ(): *Ia.* Bazkari-sotoa zuzentzen duena. I: Bazkasotari.

bazkari-soto. (azkufi): *iz.* Janari añtntak jateko emazen diran tokia. j: Bazkasoto.

bazlcarin. (azkuŕi): iz Bazkari txikia.

bazlcaritxo. (azkufi): *iz.* Bazkari motza. I: Bazkarito, bazkarizka, bazlarizko, bazkarixko, bazkarixkot.

bazkaf. (antolaketa): *izand.* Antolatuta dagoena.

bazkategi. (alapide): *iz. Ikus.:* Bazkagu. I: Bazkagi, bazkalaŕe, bazkaleku, bazkaltegi.

bazkatsu. (alapide): *iz.* Bazka asko dagocn tokia.

bazkatu. (alapide): *ad.* Abereak mendian edo landeetan jars. I: Jan-arazi, bazkarazi, bazkeragin. I: Bazkandu. (jaurbide): *ad.* Jauŕi.

bazkatzaie. (abere): *Land.* Bazka crazten duena; artzaña. I: Bazkazale.

bazkide. (bazknn): *izand.* Besteenganako, bazkun batean dagoena. Bazpazkide.

bazkide-zof. (bazkun): iz.

bazkidetasnn, (hazkun): iz. Bazkide izatearcn tasuna.

bazkidetu. (bazkun): *ad.* Bazkun batean bazkide bezela sartu.

bazldutz-artezkari. (bazkun): *iz.* Bazkuna zuzcntzen duen bazkintza.

bazkintza. (bazkun): *iz.* Arazoren bat erabiltzeko, notin batzuk biitzea. Bazkun bat zuzentzeko izendatzen dilation multzoa.

bazkof, (gizarte); *izond.* Glzartean besteai buruz adeitsuki ari dana.

BAZKUN, *iz.* Berez edo ittmbenez egiita dagoen notifien biltzea, biziaren edo **asmo** edo xede berezien eiburua bctetzekoa dana. Notiñen alkargo cdo baltzua, lege edo araudi baten pean jafita. j: Batzoki. j: Bazpatz, aikardi, etkartasun, lagun-arte, lagunbatz, laguncri, lagungo, partzantzu. ll (alkargo), (bakuntza), (bildura), (mortxokada).

bazkun-antzera.(bazkun): *adond.* Baltzu, batzaŕ edo bazkunde-eraz ari-izatea.

bazknn-buru. (bazkun): *is.* Bazkun haters lendakaria dana.

bazknn-zale. (etiketa): */sand.* Bazkunde edo lateŕien artean jaŕi diteken alkartasun-arauketaren zalea dana.

bazknnde. (bazkun); *ra.* Aran batzuen pean, alkaŕekin bizi diran notiñen anaidia; lekaidego, aspaidiko ikas-elkargo ta abaŕ bezela. I: Bi egurki, hi iokaŕi to abaŕ mutuŕetatik alkartzea, zati bakoitza bestearen jaŕaipena bezela izateko. j: Bazkintza, j; Bazkun.

bazkune. (bildura): *is.* Biltzearen egipen eta ondorioa. j: Bildutako nafiñen multzoa.

bazkuntza, (alkargo); *iz.* Notiñen artean bai ta endefi ta lateŕien artean ere egindako **alkargoa** edo itzarmena.

bazpatz. (bazknn): iz. Ikzts.: Bazkun. I: Lagun-arte, lagunbatz.

bazpatzatn. (bazknn): *ad.* **Eŕi˙en** artean cgindako **alkargoa.** (alkargo): *ad.* Berbera.

bazpazlcide. (bazkun): izand. Ikus.: Bazkide.

bazpi. (zoŕi): *is.* 7.oŕiaren aŕautzatxoa.

baztan-pertz. (antoxin): iz. Sabelki-pertza.

baztanga. (eritasun): *iz.* Kutaugaŕia dan eritasun kiligaŕia; lafnan soŕerazten dituen pikoŕ eta zakarez azaltzen dana. I: Asto-nabaŕeri, nafaferi, nafaŕei, nafaŕeri beltz, napaŕeri, sakute, zakute, xuŕunpiñoak, xufunpitxoak, zuŕumiño, zurunpi.

baztanga-orbantsu. (eritasun): *adond.* Arpegian baztangak cgiten dituen ziloak dituena. : Baztangatsu.

baztanga-tita. (eritasun): *iz.* Baztangak Iafoan egiten dituen zilocn bakoitza.

baztangaduu. (eritasun): *band.* Baztanga jasaten edojasan duena.

baztangatu. (ruin): *ad.* Baztanga antzera zuloz bete.

baztarda. (bizitegi): *iz.* Etxe bateko bizitegia, beko ta nagusiaren artean dagoena. j: Baztatpe.

baztardn-ifze. (iitze): *fi.* Iltze aundi baten antzekoa.

baztarka. (anemen-aldi): adord, Aide batctik beaters xederik gabe (blitzes.

baztaf. (zoko): *iz.* Bi orma alkartzen dirancan eratzen dan bameko zokoa. Bastaŕ, bastes', baztef. (bizitegi): Etxe bitten ondoan dagozen etxaldeak.

baztafadaf. (oŕi): ŕz. Landare batmen ofictan sortu oi dan xeŕaren antzekoa. (abaŕ): *iz.* Zugatza iñausten danean ebaki gabe uztcn clan abatis, izerdia igo dedin eta enbofa cz usteitzeko. Bazteŕadaŕ.

baztaf-aitzuf. (aitzuŕ): *iz.* Estu ta luzea dan aitzuŕa bazteŕak garbitzeko erabiltzen dana.

baztaf eguf. (eguŕ): *iz.* Gabonetan **su** ondoan jartzen dan enbofa.

baztafeko. (ethos"): iz. Sutan jartzen dan enbuf aundia, bests txikiai eusteko.

baztaf iresle. (gura): *(sand.* Oso andigura dana.

baztaf jaube. (ogasun): *is.* Onibaten jabea. j: Bazteŕ jabc, bastertsu.

baztaf-nasle. (etiketa): *(sand.* Auzi ta etiketak aoferazteko emana dana.

baztaf-ola. (absO: iz. Oso Lodi edo nagusia dan abafa.

baztartu. (zoka): *ad.* Norbait edo zerbait bazteŕ haters craman, edo nunbaitetik kendu. : Baztcŕ-erazi, baztefera€u, baztertu, txokoratu, zokoluratu, zokoratu.

bazterbide. (bide): *is.* Gurdiskaetarako bides.

bazterdun. (karel): *izand.* Karclak dituena.

baztergabe. (amaigabetasun): *izond.* Neuŕirik eztuena, mugagabekoa. I: Bazterge.

baztergabetasun. (amaigabetasun): *ŕz.* Mugagabekoa dam.

baztergaitz, (aŕangura): *izond.* Aldendu edo eragotzi ezin ditekena. (: Baztertu-ezin.

baztergad. (ondoreko): *izand.* Ondorioren bat dakaŕen edo ekaŕ dezakena.

bazterka. (zoko): *adond.* Bazteŕez-bateŕ ari-izatea. (karat): *adond,* Ertzeetatik ibiltzea.

bazterkari. (zoko): *izond.* Bazteŕetan ibiltzea matte duena, edo taldetik aldendu.

bazterkatu. (baŕeiadura): *ad.* Alkartuta edo metatua dagoena aldendu, edatu edo sakabanatu. (aide): *ad.* Aide batera aldendu. (karat): i *ad.* Erizeetatik

bazterki. (gatartzu): *iz.* Soñeko edo oñetako baton ertza indartzeko ipintzen den galartzua edo baste antzekoren bat. (batuketa): *iz.* Gauza *baŕi* gañeratzen zayon baste bat. Bazterkin.

bazterki-egin. (galartzu): *ad.* Soñeko edo olletako baten ertza bazterkiz indartu.

bazteŕ. (zoko): *iz,* Bi orma alkartzen diranean sortzen edo eratzen dan coke sarkoŕa. j: Baztaŕ, soku, zokolo, zokolu, zokomoko. (ukantza): *iz.* Etxe bati dagozkion ukantzak. (idazti): *iz.* Idazti baten ertza. (mugadura): Mugaldea. (berezkuntza): Ij *izond.* Berezita dagoena. (aldarnen): II *Land,* Zerbait ikututen dagoena. (cue): *(iz.* Eunaren mendela. j: Baden, eiparteŕ. (ended): *12.* Eŕialdea.

bazteŕadaf. (abar): *iz.* Ebagi gabe uzten dan abafa,

baztefagin. (ortz): *iz.* Adin-agitia. I; Azken-agin, ondaŕagin, onda-agin, xuut-agin.

baztef-alaba. (seine): *iz.* Ezkontzatik at jayo dan alaba.

baztefalde. (luŕ); *iz.* Lan-luf lauaren lekune aundia.

bazteŕaldi. (aldarakuntza): *iz.* Aldentzearen egipen eta ondoriaa. (crbestetasun): *iz.* Erbestetzcaren egipen eta ondorioa. (utzerazpen): ii *iz,* Noribait zerbalteaz gabetzearen egipen eta ondorioa.

bazteŕ-arazi. (aldarakuntza): *ad.* Aldendu-eragin. I: Baztartu.

baztef argi. (obo): *iz.* Doneen irudien buru atzean jartzen dan obo argitsua. I; Ikus.: Ostraila.

baztef--aŕi. (aŕi): *iz.* Etxeetako ertzeetan jartzen dan ad landua. I: Aŕisko zutikoa etxeetako ertzak babesteko jartzen dana.

bazteŕ-ayen. (matsondo): *iz,* Enboŕetik ateratzen dan ayen endekatua.

bazteŕ-beat. (aŕangura): *izond,* AIdendu edo eragotzi beat dana.

baztefeko. (karel): *izond.* Ertz edo aide batekoa dana. (jaustasun): *izond.* Bere h ate edo jatoŕi£ik endekatzen dana. (ekusketa); *izond.* Ekusketa bateau begiratzen ari dana.

baztefeiiza, (eliza): *iz.* Apaiz-burua bizi dan eŕiko elizaren ordekoa dan baste alike eliza,

bazteferat man. (berezkuntza): *ad.* Berezi, aldendu. (utzerazpen): *ad.* Norbait bare langintzatik aldenerazi. (auŕezki): II *ad.* Eguneroko eraiketatik zerbait aldendu ta gorde.

bazteferatu, (zoko): *ad.* Ikus.: Baztartu, baztertu. I: Zokoluratu. (aldarakuntza): *ad.* Aldentzearen egipena bete. (utzerazpen): *(ad.* Noribait zerbaiteaz gabetzearen egipena burutu. (astanpen): *11 ad.* Notin edo gauza bat zagoen tokitik kendu. (erdi): f *ad.* Lateŕiaren jaurlaritzen eginkizunak erkietako emkundeai utzi.

baztet-efi. (iri): *iz.* Aldenduta dagoen eŕia. j: Bazterxko.

baztefetsi. (atdarakuntza): *ad.* Aldendu, baztertu.

baztefetxe. (bizitegi): *iz,* Baseŕiko etxea; aldenduta dagoena.

baztef-gela. (bizitegi): *iz,* Aldenduta dagoen gels.

baztef-jabetu. (ogasuir); *ad.* Onibaten jabea egitea.

baztef-Icku. (aldarakuntza): *ix.* Notiñak, burdiak edo gauzak aldentzeko tokia. Baztet-toki.

baztefmaain. (mai): *iz.* Opa-mai ondoan egoten dan mai txikia Mezatarako beaŕak diran gauzak ipintzeko. 1: Bazteŕ-mai, atbo-maitxo, eliz-maitxo.

baztef-naasie. (asaldatasun): *izond.* Matxinada soŕerazten duena edo bertan sartzen dana. I: Bazteŕ-nasle, bazteŕ-nastale.

baztef-seme. (same): *iz.* Ezkontzatik at jayo dan semea.

baztef-salas. (itz-antze): *iz.* Izketaren arian erabiltzen dan gaitik aldentzea.

bazteŕ--toki. (aldarakuntza): *iz.* Ikus.: Bazteŕ-lekn.

baztefune. (leku): *iz.* Aldenduta dagoen tokia.

bazterso. (ikusmen): *iz.* Zeaŕezko begirapena, itzaika egiten dana.

baztertaf. (iri): *izond.* Basefian jayo ta bizi dana. j: Basteŕetxaŕ, hasteŕetxetaŕ.

baztertiaf. (lipizta): *izond.* Trakaspen, si/aspen edo jarduera batetik aldentzen dana.

baztertsu. (mugadura): *adond.* Mugalde-urbil. (ogasun): *iz.* Ikus.: Baztaŕ jaube:

baztertt. (bakartasun): *ad.* Nunbaitetik edo besteengandik aldendu. I: Zeateratu. (zoko): *ad.* Ikus.: Baztartu. I: Baztet-erazi, bazteŕeratu, txokoratu, zokoratu. (birunda): 19 *ad.* Biratu. (bildura): II *ad.* Miele, alkartu. (auskeri): II *ad.* Lege, itunben eta abaŕ autsi. (pilots): II *ad.* Pilots ezkeŕeko ormara alboratu.

baztertu-ez€n. (atangura): *izond.* Aldendu edo eragotzi ezin dilekena. Baztergaitz.

baztertzale. (tiŕit): *izond.* Gorputz bati buru-egiten diona, atzeratu eragitean,

bazterzain. (zaintzale): *iz.* Landa ado mendietako zaintzalea. I: Baztertzai, irurazai.

bazterzulo. (zulo): *iz.* Aldendutako bazteŕa.

baztiatu. (josketa): *ad.* Oŕazkada luzeetaz josi, gem ondo josi beat dana gertutzcko.

bazur. (ietz): *iz.* lime.: Iota. I: Baser.

he. (aditzondo): *adond.* 'Bare' (ere) ltzaren laburpena. (ants): *iz.* Abettxeen aotsa; jaube, jauba, jauga, beoi, bete, murzuri. (zola): II *iz.* ikus.: Zola. I: Pe. (oyutzak): *oyu.* Beyari esaten zayon oyutza, ibil dedin. (ardi): *iz.* Alden ezparietan ardiaren izena. (beera): II *adond.* Beerako sides. I: Pa.

be-abuts. (sots): *iz.* Beko malan abesten duenaren aotsa.

be-buru. (Iurbsrru): *iz.* Egoaldeko lurburna.

be-etxe. (bizitegi): *iz.* Ikus.: Bee-gala.

be-izen. (izcnpc): *iz.* Ikus.: Izenpe. 1: Izenbe.

be-izen aufe. (izenpe): *iz,* Izenpearen auŕekoa.

be-zizltu. (antzoki): *iz.* Antzokiko be-gala,

ben. (adipen): *adond.* Adi-adi egon edo entzun edo begiratzea. E: Adipena eskatzeko deya. (ardi): oyu. Galduta dabilen ardiari dci-egiteko oyutza. (itxaron-aldi): II *adond.* Itearoten egotea.

bea-egoile. (azterkuntza): *izond.* Gayezko ala gogozko zerbait aŕetaz aztertzen duena.

bea-egoite. (itxaropen): *iz.* Gerokoan zerbait lortzeko ltxaropena.

bea-egon. (itxaropen): *ad.* Ikus.: Itxaron. ^: Itxadon, itxadotu.

beaalde. (arpegi): *iz.* Begitartca, azpegia.

beada. (beitiko): *iz.* Battik° berezia, gate aundiaz eta batzuetan odolaz ere egiten dana. j: Ikus.: Belau. [: Beirako, beitikako.

beadi. (entzupen); *iz.* Entzuten ari dan notiña.

beaka. (soin): *iz,* Beko sayuts-ezufak eta ankagañeko baste eznŕen artean dagozen bi utzuneetatik bakoitza. I: Meaka.

beakada. (begi): *iz,* Tkus.: Begirakun. j: Beak°, beakunde, beakuntza.

beakasia. (losintxa); *iz.* Erakuspen txcratsua, geyenetan notin edo abere baten gorputzean eskua legunki igarotzean egiten dana.

beakatutx. (ergeltasun): iz. Jakin al edo boat' zana ez jakitea. Ergelki jokatzea. Ergela. I: Beakaputx, (art); Arilkatzean aria biltzeko erabiltzen dan ingi edo zataŕ-pucka.

beaketa. (adipen): *iz.* Begi-ematearen egipen eta ondorioa.

beakin. (aŕangura): *fi.* Eragozpideak alderatzeko edo aufez ikusteko oafs. (zurtasun): *izond* Zurtasunez *adi* dana.

beako. (ikusmen): *iz.* Ikustearen egipen eta ondorioa. I: Begirapena. I: Beakunde, beakuntza, bealdi. (beitiko): iz. Sabeloko jarioa.

beakortu. (begirune): *ad.* Noribait begirune aundienetakoa erakutsi.

beakuna. (ekusketa): *iz.* Ikus.: Ekusketa.

beakunde. (ikusmen): *iz,* Begirapen bizkofa. I: Beako, beakuntza, begirakuntz.

beakurgafi. (begirune): *izond.* Begirunea zoŕ zayonari.

beakuf. (begirune): *fi.* Ikus.: Begirune. I: Zcr-esana.

beakurtsu. (begirune): *izond.* Begirunea ageŕcrazten zayona.

beakurtu. (begirune): *ad.* Lotsa erakutsi.

beakurtzale. (begirmie): *izond.* Begirune aundia erakusten duena,

bealari. (biakuntza): *izond.* Gauza bat bere zeatz guztietan azterkatzen donna.

bealde. (bekotasun): *iz.* Beko aldea.

bealdi. (eorzketa): *iz.* Lurpean jartzcaren egipena. (lido): *iz.* lruntzeko kalamu edo beste gal baten muloa. (ikusmen): *fi.* Begirapena.

bealdu. (bidalketa): *ad.* Notin edo gauza bat norabait joan-erazi. j: Bialdu itzaren aldaketa. (rigoŕ): *ad.* Zigofez tanpa gogoŕak eman.

beale. (u€zaldi): *iz.* Kaka egiteko gura, kaka-gale.

beamuga. (rnugadura): *iz.* Gauza bat eltzen dan azken mugaldea, (amai); iz. Muga, azken.

beankof. (bcrandura): *izond,* Joateko, etortzeko, ettzeko,... berandutzen dana. Berankaŕ.

beant. (berandura): *adond.* Berandu, luzapenaz ibiltzea, E: Berant itzaren laburpena.

beanzagi. (artzidura): iz, Orantzaz egindako area, legamia. I: Beantzagi, bcntzagi, beran€zagi,

beañez. (askitasun): *adorn!.* Aski eraz.

beargai. (ikusmen): ad. Begirarazi.

bearbada. (zalantza): *adond.* Zalantzazko aditzondoa, izan ditekena ore adicrazten duena. j: Apika, apike, apokei, apuka, eldu-bada, ausa, ausaz, gertuz, agian, menturaz, otean, otian, ote-otean, ustez, zeordubait.

bearbeste. (bear): *izond.* Noraezeko, cat la nai ez izan edo gertatuko dana. Eginbidez bunitzen dana. I: Elburu baterako ezinbestekoa dana, Beardanezko.

beardanezko. (beat): *frond.* Tkus.: Bearbeste.

beardun. (txirotasun); izond. Txiroa, gauza bat edo asko peitzen zaizkiona. Bearsun, beartsu, noaŕoin, bearti.

beardnra. (atezu): iz. Enuetan eta mintzetan atezu gogoaa egitearen egipen eta ondorioa. (irtera): iz. Ezuŕen bat edo beste gauza here tokitik ateratzea. (karkabupen): II *iz.* Gorputz-indaŕa gogoŕ erabiltzea.

beargabe. (gañeztasun): *adond.* Beat'a ez izatea. : Beargabe.

beargabe. (txeŕen): *izond.* Txetenak artuta dagoena. j; Beargabe. (zoritxaŕ): *iz.* Auŕezko edo zori-gaiztoko gertapena; zorigaitz, ezbeaf.

beargabedun. (ukantza): izond. Beste baten gogoak ukana dagoena. Txefenak ukana dagoena.

beargabekeri. (ezerakotasun): *iz.* Egokia ez dan egipena.

beargabetarik. (gañeztasun): *adond.* Beat' ez dan craz.

beargabetasun. (adiongabetasun): iz. Adiontasunaren peitzea. (aisetasun): Ikus.: Aisetasun, I: Bizi lasai; lasaitasuna.

beargai. (langintza): *iz.* Ikus.: Langintza. I: Beargei. (gai): *iz.* Ari-izaten dan gaia.

beargalu. (lanabesa): *iz.* Zerbait egitekoa dan lanabesa.

beargaŕi, (abazuzitasun): *izond.* Zerbait lasteŕ egiteko beartzen duena.

beargei. (asarte): iz, Deitzen ez zayonean edo berari ez dagozkion arazoetan sartzearen egipena. (: Beargai.

beargile. (Ian): iz. Lan edo beat's dagiena. I: Beargin, langile, tanari.

beargin-zale, (Ian): *frond.* Langileen aldeko ta adiskidea.

beargiutza, (Ian): iz. Gorputz edo gogozko lana. I: Egitekoa Langintza, langite.

beargoŕi. (txirotasun): *iz.* Txirotasun oso aundia.

beargune. (bear): *iz.* Ikus.: Beaŕ. I: Bearkunde, beaotasun, beaŕatdi.

beari, (biurkeri): *izond.* Gaizkileak artzen duen arduraz, jauspiderik gabe bere biurkeria dagiena. (lekukotasun): *izond.* Tkusmenez lekukoa.

beariketa, (biurkeri): iz. jauspiderik gabe here biurkeria egiteko, gaizkileak artzen duets ardura.

bearin. (landare); iz, Ginbailkaria dan landare-mota. (ortz): *iz.* Bros.: Oi.

bearin-bclaŕ, (belaŕ): Ginbailkarietako belaŕa.

bearketa. (ariketa): *iz,* **Lao,** eginkizun edo zeregin baean adi-izatea. j: Beafune, bearkintza,

bearki. (eginbide): iz. Ekanduzko eskakizuna aukera azkea mugatzen duena. I: Legezko edo itzannenezko lotura, zerbait egin edo ez egiteko menderatzen duena. j: Bearkun. Eginbeaŕ. (bear"): *iz,* Beaŕaldi, bearkun.

bearkintza. (lanbide): iz. Lanbidebaten egipen edo jarduera. I: Langai baten igipena.

bearkitu. (beat): *ad.* Beaŕa eragin edo biurtu. I: Beaŕetsi.

bearkizun. (bear): *tz.* Beta beat dana; beaŕa izatekoa.

bearkn. (egiubide): *adond.* Ezinbestcan.

bearkn€. (eroapen): *izond.* Lanak eta ezbea'ak eroapenez jasaten dituena.

bearkun. (eginbide): tz. Ikus.: Bearki. (baldintza): to. Zerbaiterako beaŕa dan baldintza. (lanbide): (I *t0.* Lanbidca eukitzea. (bear): Íi *iz.* Gauze baten beartasun edo gahetasuna.

bearkunde. (beat); to. Ikus,: Beaŕ. I: Bearkuntza.

hearkuntza. (Ian): *ŕz,* Edozein lana. I: Aldi mugatuan egin beat dan lane. I: Beat, bearkunde.

bearleku. (lelm): iz. Lanegiteko tokia. Beaitoki.

bearnadi. (landare): *iz.* PeteziI antzekoa don landarea.

bearpe. (cginbidc): *iz.* Ikus.: Eginbide.

bearpen. (bcaŕarazpen): *iz.* Zerbait esan edo egin dozen, noribait egiten zayon indafa,

BEAŔ *iz.* Noraezekoa dana. I: Gauzak, nai to nei ez, norabide batean jokatzea eragiten ducna. j: Bertatik aldendu eziña egiten duena. j; Gosea; auk erazten duen azkutirik ez eukitzea. I: Berealakotaguntza eskatzen duets galbidea. j; Beargune, bearkunde. I: Beataldi, beartasun , ezinbertze, ezinbes€e, gabentz, men, mango, mengoa, meets-aldi, oparin. (Ian): *ŕz.* Soin edo gogoaren lndat edo cgimena eburu mugatu baterako erabiltzearen egipena. (tx€rotasun): II *(wad.* Bizi-izateko beaŕa dana ez daukana edo nso guts/ daukana. Ii (eginbide), (eldubeaŕ), (ezinbestetasun), (gertakari), (zori).

beaŕ-atde. (ordezketa): *iz.* Len artutako eginbide baten ordez bestc betia onartzearen egipena. Beat-ordain,

beataldi. (ornidura): *iz.* Zerbaiteko beatak diran gauzak lendik atondu edo biltzearen egipen eta ondorioa. (beat): *iz.* Beat-area aldia. j: Ikus.: *Beat'.* (txirotasun): (*iz.* Jan, jantzi ta beste beatetarako noraezekoa dana ez eukitzea. j: Beateria.

beafatteko. (tanpa): *to.* Ukabilaz emandako tanpa.

beaf-añako. (artakotasun): *izond.* An€zetsu, trebe.

BEA1 ARAZPEN. *iz.* Zerbait cgin edo esan dezan, noribait beartzeko egiten rayon indarkeria. *1l* (abazuzitasun), (aginpide), (almen), (bear), (burutarapen), (eginbide), (galdekeri), (iauliketa), (indarkeri), (indaŕ), (jabego), (zebadura), (zirikaldi).'

beaf-azkatasun. (yareikuntza): *iz.* Zama bateaz azkahi. !: Beat-yareite.

beaf-badakoak. (altasun); *iz.* Gcrta al ditekena edo ezin ditekenak.

beaŕ-beaŕ. (ezinbestetasun): *izond.* Utzi-eziita dana.

beat-beateko. (eziobestetasun): *izond* Ez utzi ez aldezkatu ezin ditekena.

beat-beaten. (ezinbcstetasun); *izond.* Elburu baterako guztiz beaŕa dana.

beaf-beafeneko. (boat): *izond.* Beat-beaŕena dana.

beaŕ-beaŕenetako. (gaŕantzi): *izond.* Elburu baterako egiazki arduratu, oa-izan edo onura artzekoa dana.

beat-beaŕetako. (abazuzitasun); *ŕzond.* Gerorako utzi ez€n ditekena.

heaŕ-bezela. (eginbide): *adond.* Egin beat danez ali-izatea.

beaŕ hidean. (ordezketa): *adond.* Zerbaiten order. (aditz-izenarekin erabiltzen da; c.h.: irabazi bear-bidcan galdu egin du) j: Norbaiten ordez. I: Beaten, beaŕian.

beat dan besteko. (askitasun): *izond.* Beat dancrako aski dana.

beat-daneko. (gertuera): *izond.* Zerbaiterako, gauzak autetik gertutzearen egipena antolatuta.

beatean. (beat): *adond.* Beatozkoa danean agotea. I; Beatian. (tan): *adond.* Lanean. (ordezketa): II *odour!.* Zerbaiten order. (aditz-izenarekin erabittzeko; e.b.: ikasi beaŕean), I: Beaŕ-bidcan. (uŕentasun): H *adond.* Agian, zorian, beaŕik. (gabetasun): I *adond.* Zerbaiten gabe egotea. (ariate): II *adond.* Zerbait ariufez esan edo egitea.

beafegin. (Ian); *ad.* Elburu baterako egiinena edo gorputz naiz gogoaren kemena crabili,

beafeko. (txirotasun): *izond.* Bizi-izateko beaŕa dana peitzen zayona, edo oso Taft daukana. j: Bearti, beartsu, beartun. (ezinbcstetasun): *izond.* Ezinbestekoa dana.

beatenean. (beat): *addad* Beatena dan unealdian edo egoke.ran

beaferatu. (beat); *ad.* Beafean ipiñi edo beatera eldu.

beat ere. (zori): *adond.* Beaŕik ere, zorionez.

beafert. (bear): *iz.* Txirotasun osea. I: Beaŕezia.

beaŕ--eŕaz. (Ian): *izond.* Lantzeko eŕaza dana.

beaŕetsi. (galdekeri): *ad.* Larderiaz zerbait askant edo galdekatu. j; Zerbait esan edo egiteko beartu. j: Ikus.: Bearkitu, erekaŕi.

beafez. (indar): *adond.* Zerbait indaŕez egin edo esatea. j: Biaŕcz. (zoritxat): *adond.* Zoritxafezko agokeran izatca.

beaŕez-besteko. (ezautarazpen): *kola.* Osakai bat erabiltzetik alzeratzekoa dana.

beaŕ-ez-bezalako. (ezerakotasun): *izond.* Egokia ez dana.

beafezdenkeri. (adingabetasun); *t0,* Ulerkaitz, ezegoki edo erabakoa dan egipen edo esaria.

beatezia. (beat): *iz.* Ikus.: Beaŕeri.

beaŕezko. (eginhide): *izond.* Ezinbesteko, nai-ta-naiez izan edo gertatu beat dana. : Eginbidez egiten edo betetzen dana. j: Zerbaiterako baitezpadakoa dana. ; Bare hetetze edo egiterako beartzcn ducna. Eginbidezko. (bear): *izond.* Noraezekoa, beata dana. j: Biaŕezko.

beaŕ-eztako. (gañeztasun): *ŕzond/* Beata eztana. j; Beateztan.

beateztan. (adingabetasun): *iz.* Adin-aurkako, ezegoki edo nmga-gaitzeko esana edo egipena. I: Beaŕ-eztako. (izkutukeri): *iz.* Sorgiñen laguntzaleak. I: Aidetikako.

heat-eztenkerl. (zoritxaŕ): *iz.* Ikus.: Zoritxat. I: Xnritxaŕ.

heat-gabetu. (eztasun): *ad.* Zamak, eginbideak, ardurak eta abaŕen azkatu.

beaf-gai. (tan): *iz.* Lanketa.

beaŕ-gela. (not): *iz.* llcus.; trol, Beartegi, beat-told, loitegi, zikin-toki.

beaŕi. (adikin): *iz.* Ikus.: Belaŕi, (slain): Atañen zakatza. (gaŕaztutu): II *iz.* Cafaztuluaren zurezko zalikoa, ziria tinkotzeko dana. (Mk): II *iz.* Gibilia.

beafl xat. (adikin): iz. Zoŕotza dan adikiiia.

Matt-and'. (aŕain): *iz.* Medittaneo itxasoko ega-luzea.

beaŕi-aztal. (zango): iz. Oñaren ondoan dagozen zangoaren bi eznfen bakoitzaren mokoŕa. j: Ankakoxkoŕ. (oin); *iz.* Berbera, berbera.

beati-baten. (adikin): *iz. Baŕuka* adikiña. I: Belatd-baŕcn, belati-barue, • belaŕi-baŕu.

boati-belaf. (belat): *iz.* Azi-atal bateko landarea, garau anizeko igalia ta eŕoa luŕondokoa dituena, eŕazuriaren antzekoa. j: Begaŕi-belaŕ, belaŕi-belaŕ, belaŕi-bedat.

beafi-dilindakari. (pitxi): *iz.* Emakumeek batez ere belaŕietan daramaten pitxla, zintzilika dagoelarik. Beaŕictako, beaŕitako.

bcafi-egal. (adikin): iz. Adikiñaren etxola. I; Belaŕi-egal.

bcafi-frintz. (adikin): *iz.* Belaŕi-mintza. I: Beaŕi-printza.

bcafi-gingll. (adikin): *iz.* Belaŕien ganglia. j: Beaŕi-kinkila, beat-pal-pal, beaŕi-tintila.

beaŕi-kala. (adikin): *iz. Belaŕi* barnetik sortzen dan ezkoa. : Beaŕi-zakaŕ, belaŕi-zakaŕ.

beaŕi-karats. (landare): *ŕz.* Usain gogof eta okaztagaŕia duen landarea; azi atalbiko landarca.

beafi-knfalo. (abere); *frond.* Belafi niakuŕak dituen aberea.

beafi-kiukila. (adikin): *iz,* Belaŕiaren gingila. j: Bclaf-gingil, beaŕi-parpail, beaŕi-tintila, beafi-gangala.

benfi-kurkulo. (adikin): iz. Beaŕi-xiloa.

beaŕi-luze. (sate): *iz.* Astoaren izen bat. (zeŕi): *iz.* Zetiaren teen bat. I: Belaŕiiluze.

beafi-ondoko. (tanpa): iz. Matelean esku zabalaz ematen dan taupe, Beaŕondoko.

beaŕi-soñu. (adikin): iz, Adikiñean buŕunba,

beaŕi-lapa. (adikin): *iz,* Belatiaren txuntxu txikia, xiloaren auŕean dagoena.

beafi-tutu. (gortasun): *iz.* Gotek erabiltzen duten iufua. j: Beaŕi-iuiu, bead-tuts, (adikin): *iz.* Adikiñaren ixtuna.

beaŕi-zakaf. (adikin): *iz.* Belaŕietako ezkoa.

beaŕi-zilogabe. (maskordun): Itxasoko maskordun-mota bat.

beafi-zoti. (antura): *iz.* Belaŕondoko guruñen antura. I: Beaŕondela, beaŕondoela.

beaŕidun. (adilcin): *ŕzond,* Belaŕiak dituena; adildn ona duena.

beafietako. (pitxi): *iz.* Tkus.: Beaŕi-dilindakari.

beafik. (adiontasun): *adamd.* Adionez. (ufentasun): *adond.* Agian, zorian. Beafean, beaŕik ere.

beafik-eza, (lan): *iz.* Lana peitzea.

beaŕikako. (beat): *ŕzond.* Beata dana.

beafika, (ustaitxo): *iz.* Emakumeek belati bakoitzcan daramaten nstaitxoa. ^; Beaŕietako. (atz): *iz.* Tkus.: beatxinkaŕ.

beaŕilari. (sendakintza): *iz,* Adik€ttaren eritasunetaz bereziki ari dan sendagilea. (yarein-yardunbideak): *iz.* Berbera.

beafizaldcko,(tanpa):iz. Arpegian ukabilaz ematen dan tanpa.

beat-lean. (beat): *ad.* Notin ado gauza baten beaŕcan edo astutasnnean egon. j: Beat-ukan. (eginbide): *ad.* Zerbaiterako beartuta egos,

beaf-izana. (beat): *iz.* Beata. I: Beat dana.

beaŕiztu. (ada): *ad.* Gibili ball ede bat lotu.

beaŕ lolo, (burn); fz, Beimki, belaŕi ta matelen artean dagoen buruaren hi zatien bakoitza.

beafondelak. (txoskoŕ): iz. Suztagaŕi ta kutsugatis dan txoskofa, amass-ixtunaren saŕeran ado masailpeko gongoictan sortzen dana. Bcaŕondoclak.

beafondo. (masail): *iz.* ikus.: Masail. Maid.

beafondokatu. (tarps): *ad.* Beafondokoak eman.

beatondoko. (lanpa): *iz.* Tkus.: Beati-ondoko. : Beaŕalteko, beaŕondoka, mutxikun. (butts): *iz.* Ikus.: Burko.

beaŕondokotxo. (burko): *iz.* Burko txikia. E: Belafondokoño.

beaŕordu. (beat): *iz.* Beata sortzen dan ordua. j; Beaune, beaforduan, beatozduz.

beaf-orduko. (adiontasun): *ŕzond.* Adionczkoa dana.

beat-sari. (sariztatze): *ŕz.* Lan edo otseinketaeen ordez ematen edo arteen dan sarlztatzea. j: Beartsari.

beaf-ukan. (eginbide): *ad.* Zerbaiterako bearturik egon. ; Beat-iran.

beafuna. (gisa): *iz.* Zerbait egiteko araua. I: Egitada.

beatunant. (beat): *ŕzond.* Txirotasuu aundian dagoena.

beafune. (beat): iz. Beata gertatzen dan unea. I: Beaŕordu. (ariketa): ŕz. Lan, eginkizun edo zeregin batean ari-izatea. I: Bearketa. (adiontaaun): II *iz.* Zerbait egiteko sortzen dan adiontasuna.

beart-arazle.(beatarazpen): *izond.* Bcaŕcrazteko indafa duena.

beartaf. (berezitasun): *frond.* Gizarteko be-malakoa dana.

beartarzun. (txirotasun): iz. Biziari eusteko beafa dana peitzea. I: Beartasun, biartasun, kaukezia, txirotasun.

beartasun. (beat): iz. /Las.: Beat. j: Bcargune, bearkunde, beaŕaldi, beŕune, bcartarzun, men. (txirotasun): *iz.* Txiroa izatearcn tasuna.

hearts, (bear"): *ŕzond.* Beata duena. Ems: Beardun. Txiro.

beartoki. (lankuntza): iz. Lana egiteko tokia. I: Bearleku.

beartsu. (txirolasun): *ŕzond.* ikus.: Beardun. : Bearsun, beartun, noatoin.

beartsutegi. (atospen): *iz.* Txiroak atosteko etxea.

beartsutu. (txirotasun): *ad.* Txiro biurtu.

beartu. (beat): *ad.* Bearfsua biurtzea ado egitea. (eginbide): *ad.* Zerbait egitcko ado cz cgiteko norbait indafez arazi. I: Biartu, crtsatu, mengoatu. (kalte): II *ad.* Tndarketa egitcagatik kaltea jasan.

beartu-ezin. (auskeri): *ŕzond.* Autsi edo naŕiotu ezin ditekena.

beartuzko zutuu-egoera.(sorgortasun): *iz.* Bros.: Soŕaldien.

benrtxu-los. (utzaldi): *iz.* Kaka itzaren eatal-itza.

besrtzale. (gabetze): *ŕzond.* Noribait zerbait indafez kentzen diona.

Itearu. (atalondo): *iz.* Ikus.: Atalondo. I: Sukaltaite.

bcasks. (biurdura): *ŕzond* Biuŕikeriak dagizkiana.

beategi. (adipen): *iz.* Ikustatzeko tokia. I: Bea-toki.

beaters. (landare): *iz.* Edaskaria dan landarea.

beaiaf, (bereteŕ): *iz.* Meza erazoteko ta opa-maiko baste eginkizunetan laguntzeko ari dan auta. j: Beatet, beetet.

beatu. (ilobi): *ad.* Ilobian zendua edo sartu; gorputz ila lurperatu. (biguntasun): *ad.* Bigundu; beratu itzaren laburpcna. (ikusmen): II *ad.* Begiratu.

beatuki. (zurtasun): *adond.* Zurtasunez. (adeitasun): *adond.* Adeitasunez.

beatxakat. (atz): *iz.* Ekes.: Beatxikaŕ, I: Beatz-txakat.

beatxakaŕ. (atz): iz. Eskuaren atz txikiena. I: Beatziiiaŕ, beatz-txikit, beatxingaŕ, beaŕiko, beatz-txakaŕ, beatxakaŕ,

beatxakaf. (atz): ŕz. Ikus.: Atxikaŕ, I: Atxiki, atxikin, atxingil, atxingili, txinkaŕ.

beatz, (oin): *iz.* Oñaren atza. I: Biatz, allied. (azszkal): iz. Bare azazkalaz estalita, apo-bikoitza duten abereen ate bakoitza. : Ikus.: Azazkal. ; Apo,

(begi): JJ *iz.* Begictako eritasuna, begi-muloaren iluntasunaz gertatzen dana, argia igarotzea eragozten duen eun meak egiña; abelgotiengan izaten dana. J; Begi-lauso. (tantaidui); J *iz.* Ontzi-tantayaren oitaŕia. (atz): il *iz.* Atza. J; Eskuaren lenengo atza, lodicna dana. I: Beatz-andi.

beatz bete. (neuŕi): ŕz. Luzerazko neuña ogetairu neurkin-aneiren baño geixeago daukana,

beatz lodi. *(atz): iz.* Beatz lodicna dana. Polzof.

beatz-antzeko. *(oŕi); iz.* Esku zabalaren atzcn antzera, oŕitxoak dauzkan oft atalduna, (atz); *izond.* Atzaren antzekoa dana.

beatz-afi. (atz): ŕz. Beatzetan egiten diran rnaxkoŕen aurkako aŕi betzka.

beatz-aundi. (atz): *iz.* Eskuaren eta lodiena. *II Beatz-audi,* beatz-lodi, beatz-molz.

beatz-azal. (azazkal): *iz.* ans.: Azazltal.

beatz-erdira. (bide): *adond.* Bide-erdira.

beatz-eri. (eritasun): *frond.* Lokezutetan egiten dan antura jasaten duen eds.

beatz-eskaldu. (atz): ŕz. Ikus.: Bealz-geŕen. I: Edarate.

beatz-ezufak. (ezuŕ): ŕz. Beatzetako ezuŕak. J: Beatz-zakiak.

beatz-geŕen. (azazkal): *iz.* Azazkalen endear' jeikitzcn dan laŕu-zatitxoa. Beatz-ezkalda, eri-bizaŕ, eskuazal, czkarda, ezkerba, atzbizaf, azbizat, azkarba, azkame, katx, kaxkamaŕ, bcatz-eskaldu, edarate, txeŕa.

beatz-gogordura. (atz): iz. Atzen gogortasuna, igipena eragozten duena. ^: Beatz-gogortasun, beatz-kikiitasun.

beatz-izkera. (mintzoera): *iz.* Atzen bidez itzegiteko antzea. j: Beatz-mintzoera.

beatz-jardun. (atz): Ia. Atzen erabiltze ta igipena.

beatz-kako. (atz): *izond.* Atzak edo beatzak igipen gabe ta kakotuak dituena. J: Beatz-okef.

beatz-kapelu. (atz); *iz.* Bentzean babesteko jartzen dan lafuz edo $este gaiezka estalkia. I: Beaz-kapelu, beatz-zafo.

beatz-kaputx. (atz): ŕz. Arilkatzaleak erabiltzen duten beatz-zoŕoa.

beatz-koskoŕ. (lokezuf): *iz.* Atzaren lokeznfak. *j:* Beatz-kosko, beatz-korapilo, beatzezut-txunku, beatz-ezuŕetako txunku,heaz-koskoŕ.

beatz-koxka. (atz): iz. Len beatz-lodiaz atzitua izandako baste atzaz luzatzean ematen dan taupa. J: Beatz-tanka, bcatz-ukaldi, beatz-zunpako, beazkada.

butt-mama. (atz): *iz.* Erpuru, eri-mamia. j: Beatz-mutuf.

beatz-mutuŕ, (atz): iz. Ikus.: Beatz-mami. J: Eri-mamia.

beatz-ondaf. (kondafk iz. Abereen apart. zakata. J: Beatz-uzkin.

beatz-ots. (dz.): ŕz. Aŕatza jotzen dan antzera, atzakaz ol bateau edo besteren bateau jotzea.

beatz-oyal. (oyal): iz. Atzak garbitzcko, apaizak erabiltzen duen oyala.

bcatz-somindura. (alz); *iz.* Atzen gogordura.

beatz-tanka, (atz): *fi.* liens.: Bcatz-koxka. I: Beatz-ukaldi.

beat -topa. (tanka): *iz.* Erortzeko zorian jartzen duen oñetaz zoztnt baton aurka jotzea. j: Beaztapa, beaztopa, beaztopo, beazt-ati,

beatz-uzkin. (kondaŕ): u. Ikus.: Beatz-ondaŕ,

beatz-uzteri. (atz): *frond.* Atzetan legenafa ducna. J: Beata-uztertun.

beatz-xaruna. (atz); *iz.* Atxikia.

beatz-zaltialt. (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Beatz-ezuŕak.

beatz-ziafa. (landare): ŕa. Ekikaria dan landarea, lo-eragdezkoa ducna.

beatz-zigaf. (txerketx): iz. Laŕtt pean sartzen dan txerketxa. I: Martin-mongolo, berozigar.

beatz-zofo. (atz); *iz.* Atz bateau babesteko jartzen dan lafnzko edo beste gayazko estalkia. J: Azkapela, azmantal, aernantaŕ,azpin,peakalulu.

beatzada. (atz); *iz.* Ubil lodi batetik atzaz *at* diteken puska. j: Beaztara, beazkada, eritara, eri-puruta, azkada.

beatzadd. (atz): iz. Atzetako ezuf bakoitza. Oñaren bastion ezutak. Beatz-cxuŕ, beatz-ezuŕ,m beatz-zaki.

beatzal. (azazkal): *iz.* lkusi.: Azazkal. I: Beatz-azal.

beatzaldi. (afamazkada): *iz.* Atamazka. (iauliketa): *iz.* Zimiko. (zati): jj *iz.* Ubil Lodi batetik atzaz aŕ diteken za€ia.

beatzale. (eorzketa): *izond.* Ilobiak ideki ta flak ilobiratzen ditucna. (esku-langintzak): *ŕzond.* Berbera,

beatzaŕi. Onager): *iz.* Urge mugertsua, leyaŕezko diztiradun eta margo ruri duena; margo au aldatzen da nastutzen dan gaycn arauz. j: Izaŕ-kaka, izatati, suaŕiki, sutaŕi, erbitza, tximistaŕi, zinguin. (aŕi): iz. Katxoak irazi ta sendatzeko erabiltzen dan baltzezko aŕia. I: Arkosko; aŕizko puskak. (cragozpen): J *iz.* Oztopo, bcaztopa, lin$uŕ-aŕi. oiñatzaŕi.

beatzarteko. (eritasun): *fi.* Abereen eritasuna. J; Apatxarteko.

bcatzartsu. (mugeŕ): *ŕzond.* Beatzaŕizkoa dana,

beatzeko. (luzera): fr. Luzerazko neufia, ogetairu neurkin-miĺaen baño lazctxoa dana, Beatz-bete, bcazbete.

beatzen gañeko. (atandikeri): *izond* Aŕanditzen, urgoitzen, ilaŕaitzen dana. Aztal-beatz, oin-eri, uin-eti, zango-azkak.

beatzetalto. (oñetako): *iz.* Abarketan ipintzen diran eun-pusketak, baŕuan noski.

beatzezuf-txunku. (atz): *iz.* Beatzakien artcko lokeznfa. : Beatz-ezufetako txunku, I: Beatz-korapiĺo, beatz-kosko, beatz-koskoŕ.

beatzpe. (azazkal): *iz.* Abere baton apoaren beko aidea.

beatztopatu. (tanka): *ad.* Eragozpen baten aurka oñakaz tanka-egin, jausteko zorian jartzen duena. Beazopatu, beaztopatu.

beaurka. (opamai): *iz.* Opamai-auŕeko.

beaste. (ao-ugal): iz. Aŕanpelak bare mutuŕcŕan dauzkan zurezko euskaŕiak. Beaste.

beaz egon. (begirattea): *ad.* Zelatan egon.

beazain. (taste): ŕz. Uztatu ondoren luŕean geratzen dan ereiiien lasto-kundafa, j: Beazan, biŕistada. (lnŕ): *iz.* Uztatua geratu dan alota. Lana.

beazain-uada, (uralde): *iz.* Uztatua dan aloŕan gerlalzen dan uraldca.

beazate. (begiranlzs): *izond.* Itxasoa edo landa-zabala zelalatzen ari dana, (ekusketa): *izond.* Ekusketa bateau edo bcste tokian begiratzen dagoena,

beazbete, (luzera): iz. liens.: Beatzeko. Beatz-bete.

beazkn. (igurtziketa): *adond.* Azka egiten an .

beazkari. (ibilera): *(road.* Katua bezeia, oin-mutuŕen gañean dabilen aherea.

beazkatu, (ikumen): *ad.* Eskuakaz zerbait ikutu, ihumenez nolakoa dan jakiteko. J: Beazketa.

beazketa auts. (ants): *iz.* Bi atzakaz artzen dan autsa.

beazkin. (at): *iz.* Abere baten azkzzal pean sortzen dan artxo zuria. Rms.: Zibel.

beazka. (antura): *iz.* Atzen kizkin-cunaren antura zoŕolza.

beazt-afi. (tanka): iz. Ikus.: Bcatz-topa. (eragozpen): *iz.* Zerbaiterako eragozpidea dana,

beaztapa egin. (tanka): *ad.* Erortzeko zorian jattzen duen eragozpen bat oñakazjo.

beaztapagafi. (biufitze): *izond.* Galdubiderako karia. (tanka): *iz,* Eragozpen baten aurka oñakaz tanka-egitea. j: Beaztopatzeko karia dana.

beaztapakoi. (tanka): *izond.* Beaztopatzeko egokia dana. (malkartasun): *Mond.* Malkoŕa dana.

beaztapakof. (tanka): *izond.* Beaztopatzeko zoria dagoen tokia. Beaztopakai.

beaztapalari. (tanka): *frond.* Beaztopatzen dana.

beaztaparazi. (biutitze): *ad.* Norbaitek gaizki jokatu edo oldozteko zioa cman dezakcn egilcera edo itza email edo esan. j: Galdubidea sortarazi. (tanka): *ad.* Beaztopatu-eragin.

beaztapatu. (tanks): *ad.* Kordokatu ado oinkada txaŕ emateagatik jausi.

bcaztapaxka. (lanka); iz. Beaztopa txikia.

beaztapo. (tanks): iz, Ikns,, Beaztopa. *II* Beaztapogu.

beaztara. (atz): *iz.* Ems.; Beatzada. Beazkada, eritara, azkada.

beaztatu. (igurtziketa): *ad.* Gauza zoiotz ado iatzaz, geyenetan azazlcalakaz lafua igurizi. I: Beaztu. (idazketa): *ad.* Idaztean ziŕi-maŕa egin.

beaztiro. (gozotasun): *adand.* Gozatasunoz.

bcaztopa. (tanks): *iz.* Oiiez jausteko galbideaz,zoztof bateanjotzearen egipena. j: Auferatzeko eragozten duen zoztoŕ batangatik gelditzearen egipena. |: Estrapu, bcaztapa, beaztopabide, beaztopo, jausgaŕi, istipu, itsumustu, murtzijo, muturka, osotropotz, ostropoz, ozpo-ziri, oztapa, oztopo, tebuku, terebuku, apafika, trebuka, trebukaldi, trebukadura, trebukamendu, trutnilko, tupust-aŕi, xarka, xedeba, jausgi, zoztopo.

beaztopa-aft. (biuŕitze): iz. Oztopo-afi, gaizpidea. Beaztopabide, trebuka.

beaztopa-egin. (tanka): *ad.* Beaztopa eman.: Itsumushregin.

beaztopabide. (tanks): *iz.* Eragozpen baten aurkako tanka. j: Beaztopagaiiu. Ikus.: Beaztopa. (biuŕitze): *iz.* Beaztopa-aŕi, j: Trebuka.

benztapagalln. (tanka): *iz.* lkus.; Beaztopabide.

beaztopagafi. (tanka): *iz.* Ikus.: Beaztapagaii. j: Beaztoparazgaŕi. (biuŕilze): *iz.* Berbera.

beaztopakai. (tanka): iz. Eŕaz bcaztopatzen dan bide malkoŕa. (bide): *iz.* Berbera.

beaztopaldi. (tanka): iz. Beaztopa egiten dan unealdia.

beaztoparazi. (biuŕitze): *ad.* Oztopo-di izan, gaizpidetu. (tanka): *ad.* Beaztopatu-eragin.

bcaztoparazle. (biuŕitze): *izand.* Gaizpidetzen duena.

beaztopari. (tanka): *izond.* Beaztopatzen dana. : Aztapari.

beaztopatu. (tanka): *ad.* Erortzeko zorian jartzean, oñetaz zoztoŕ baten aurkajo. j: Beazztopatu, beaztapakatu, beaztapatu, biaztopo-egin, muturkatu, mux-egin, sostoŕegin, terebukatu, tupust-egin, tzupust-egin.

beaztopot. (lanka): *iz.* Beaztopa aundia.

beaztun. (sabelur): *iz.* Ikus.: Beazun. Beazuma, bedamin, biaztun, mcazkin, miaztun. (aŕain): *iz.* Aŕañen bcazun-puxika. (atz): jj *izond.* Atz eta beatzak dituena.

beaztundu. (sabelur): *ad.* ikus.: Beazundu.

beaztuntsu. (sabelur): *izond.* Beazun ugari duena. j: Beazuntsu, beazundun.

beazuma. (salaam): *iz. Ikus.:* Beazun. Beaztun.

beazun. (sabelur): *iz.* Gibel-ur, bedamin. : Beaztun, beazuma, beraztun, biaztun, biazun, bidaxun, bieztun, gibelmin, meazkin, miaztun, min, ugormin, urdail-min, miaztun, ugormin, urdalmin.

beazun ubinak. (sabelur): *iz.* Sabelurean dagozen gefatzak.

beazun-afi. (ad): *iz.* Gibelean egiten dan afla.

beazun-bide. (ixtun): iz. Beazuna igaroten dan ixtuna. j: Beazun-efeten, beazun-odi, beazun-zoŕoten,beazun-odi, beazunbide afunt.

beazun-dario. (ozarkeri): *izond.* Aŕ-emanetan latz eta gozakaitza dana.

beazun-egozie. (sabelur): *izond.* Sabelura ateratzeko laguntzen duen sendakaya. Beaztun-egozle,beazun-aterazle.

beazun-eragile. (sabelur): *izond.* Sabelur ateratzea eragiten duena. Beaztun-emgile.

beazun-efeten. (ixtun): *iz.* Ikus.: Beazun-bide. j; Beazun-odi.

beazun-gatzak. (sabelur): *iz.* Sabelurean dagozen gatzak.

beazun-gatzak. (sabelur): iz. Beazunean dagozoen gatzak.

beazun-gelditze. (sabelur): *iz.* Bcazuna irten gabe geratzea. j: Beaztun-gelditze.

beazun-kentze. (sabelur): iz. Beazun-peitzea.

beazun-mazkuri. (sabelur): *iz;* Ikus.: Beazun-xixku.

beazun-odi. (ixtun): iz, ikus.: Beazun-bide. j: Beazun-efeten, beazun-zoŕoten, beazun-odiño.

beazun-xixku. (sabelur): *iz.* Beazun-maxkuria, puspuloa. j: Beazun-tnazkuri.

beazun-zirta. (sabelur): iz. Beazunez zntatzca.

beazun-zofoten. Oxtail): *iz.* Ikus.: Beazun-bide, j: Beazun-odi.

beazundztu. (sabelur): *ad.* Beazuncz nastatu. I: Beazundu, beazuneztu.

beazundura. (sabelur): iz. Zcrbait beazun bezin mingots (atsekabe): *iz.* lkus.: Atsekabe.

beazuneko. (sabelur): *iz.* Gibeleko tniña, beazun-mina.

bebaka. (utzaldi): *iz.* Auntzaren gorotz borobila.

bebafu. (atatondo): iz. lkus.: Atadi. Eskaratz. j: Bede. (bizitegi): iz. Etxe batcko beko ta ga p_nagusiaren artean dagocn bizitegia.

babe.(zezen):iz. Aufen izkuntzan Hi edo beya. j: Beben.

bebeda. (barazki): *iz.* Zerbakaria dan baratzeko landarea; jangaŕia da. Zerba, azalki.

bebeine. (landare): iz. Ezpainkaria dan landare oso usainduna; apaingafia da ta ongafia bezela erabiltzen da. Beberina.

bebera. (begi): *izond.* Begietan jario arin cta jaŕaikia duena. (malko): *ŕzond.* Makafak asko clituena.

bebereka. (afain): *adond.* Aŕ-goseaz dagoen aŕain-emeari esaten zayona.

bebileta-zulo. (dibidieta): *iz.* Burdiiiagak sartzeko, dibidietaren kapelak dituen uzgunen bakoitza.

beda. (aditz): *ad.* Edan begi, edan beza.

bedagin. (izkutukeri): *iz.* Sorginaren aspalcliko izena. j: Bedegin.

bedain. (aldaera); *ad.* Bijoa;joanbedi.

bedaiskadi. (mendi): iz. Eremu ta ondartzetan aizeak egiten eta bultzatzert duen **ondaŕ-menditxo** igikoŕa.

bedaixka. (ardui): 12. Urteetan bizi den landarea, zurtoñe mote, abartsu la egurtsua duena. I: Bedaiska, bedaixka, bedaxka, bedaxkadi,

bedaixko. (ardui): *iz.* Tkus.: Ardui. I: Bedaixka, bedaiska, bedaxka, bedaxkadi, sepal, sargatze, txaramordo.

bedajo. (abere): iz, Belaŕaren ezetasunaz anpatua dagoen abelgoŕi edo abeltxea. (afokeri): is. Afokeriz beteta dagoen notiña. (odot); izond. Soñaren alderdi bateau odol geyegi pilotuta daukana.

bedaka. (ilade): is. Ikus.: Itake. I: Be[aka, dean, pikaidi, opera.

bedalcari. (alapide): *izond.* Alapiderako erabiltzen diran landareak, osoki ala zatika.

bedalcatu. (itaite): *ad.* Laboreak edo belaŕak moztu.

bedalcazale. (italic): *izond.* Laboreak edo belafak moztutzen duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera,

bedalapa. (landare): iz. Belarkari ta zatiduna landarea, ofiak azpitik zurikara ta alde bictan tile €uzeak dituena. I: Bedelapa.

bedamin. (alsekabc): is. Biotzondozko mingoztasnna. (sabelur): iz. Tkus.: Bcazun. j: Bcaztun, biaztttn, bieztun.

bedana. (zulakaitz): iz. Zulakaitz estu ta makotua. 1: Bcdapil, bedarina.

bedao. (ladi): *iz.* Bcdaŕa moztutzeko aldi cgokia. I: Bedaro. (belaŕ): is. Berbera.

bedardt. (late): *iz.* lkus.: Late. I; Lardi, solo.

bedardun. (belaŕ): *izond* Beiataz betea dagozna. 1: Bedartsu.

bedargiñan. (belat): *adand.* Belaŕa ebabitzen, tnozten.

bedariak. (azpegi): *adand.* Agian, agiaz, agi dancz. j: Badariak.

bedarketarl. (belaŕ): *izond.* Lafe-belaŕa biltzen duena. (esku-tangintzak): *izond.* Berbera.

bedarkl. (landare): iz. Iktts.: Landare. I: Landara,lantare, ozkoŕo,

bedarluze. (bc€aŕ): *is.* Lastaduna dan landarea. I: Abereen azkufirako, ebakita eta legortua dagoen belafa. I: Bedaŕondu, bedaŕ zimel,

bedarmin. (landare): is. Ikus.: Atsun. j: Asalna.

bedaro. (held): iz. Belafa moetutzeko a[di one.]: Ikus.: Bedao.

bedaŕ. (bela^{y}): *is.* Ikus.: Bciaŕ. J: Ont-belaŕ. (meartasun): *izond,* Zabaltasun txikia duena.1: Bedaŕera. (esttlers): II *izond.* Medaŕa.

bedaf-beltza. (heist): *iz.* Urteko landare belarkaria, lekazidnna; bere ofiak is biribilak dira inmaka giderduna.

bedaŕe. (kale): ŕs. ikus.: Kale. I: Txaidc.

bedaŕera. (meartasun): *iz. Ikus.:* Bedaf,

bedaf ero. (beteŕ): *iz,* Udan let istiltsuetan sortzen diran beta laŕesuak. Bedaŕ zoro.

bedaf-gaizto. (landare): *iz.* Azi atalbiko landarea; bere igalia la borobila da, ziriak asko ditttena.

bedaŕ-gaŕatz. (landare): iz. Azi atalbiko landarea, ongafi bezels erabiltzen dana. I: Arvada-bedaf, gaxi-gaxa, baxi-goxo, lcka-belay, mattingaŕatz, matxin-bedaŕ, mineta, mineta-belaŕ, mingatatx, mingafatz, mingospelaŕ, mingots, mingotx, papera, txintxun, txomingaŕatz, zaŕaupin, txtm betel.

bedaf gogof. (landare): *is.* Azirako uzten dan arbi legoŕa.

bedaf-goŕi, (landare): *iz.* apirka'ko landarea; bertatik, tinkaduraz, gerli oso gaŕatza ateratzen da,sendakintzan aringaŕi bezela erabiltzen dana.

bedaf-landareak. (belaŕ): *iz.* Landare belarkara.

bedaf-malak. (heirs): iz. Ebakita dagoen belafaren lefokadak.

bedafondu, (belaŕ): iz. Abereen azkuŕirako, belaf ebakita eta legoŕa. 1: Betel zimel, bedarluze.

bedaf-sail. (belat): *iz.* Zuañez ereindutako soloa.

bedaŕ-urlculu. (gaŕaztulu): *is,* Belaferako gafaztulua.

bedaf-zelai. (laŕe): *iz.* Belafa daukan zeiaya,

bedartu. (meartasun): *ad.* Zerbaiten zabaltasttna gutxitu.

bedartza. (heist): *iz.* Belafez betea dagoen tokia. I: Bedartzaia, bedartze.

bedaskatsu. (ardui): *izond.* Sasle betcrik dagoen tokia. Ė: Bedaxkadi.

bedaspil. (gatz-ozpin): iz. dots.: Gate-ozpin,

bedasteñ. (leku): iz. Arnariak goiz sortzen diran toki baron.

bedats. (urte): *iz.* Udabeŕia. 1; Bedatse, balance.

bedats-lili. (lore): *iz.* Larategielan sortzen dan lore aria, ginhail-itxura duena. 1: Bedats-tore, martxo-lili, primadera-lili, Sanjosep-lore, udatore.

bedatsetxori. (tend): is. Tkus.: Amilotx. j: Bedateori, kaskaiñeta, pinpingaratxa.

bedauf. (buno): iz. haul-belafak duen efoan egiten diran bunaen bakoitza.

bedaurtegi. (bona): iz. Bedauŕ-ortxata egiten dan eeea,

bedaxka. (abetxu): *iz.* Urte batzuetan dan landarea, zurtoin tnotz, abarlsu ta egurtsu daukana.

bedaxkadi. (abetxu): *is.* Bedaxkak ugari dagozen tokia; bedaxkaen multzoa.

bedayo. (abere): *is.* Abelgoŕia. I: Sarda, crkaele.

bedayotzea. (eritasun): *is,* Belaf eldu-gabe geyegi jatcagatik abereak duten eritasuna.

bedazi. (bclaŕ): *iz.* Belafaren azia.

bedaztegi. (belaŕ): iz. Bedaŕondua gordetzen dan tokie.

bade. (ata[ondo): *iz. tkus.:* Atadi, j: Bebaŕa.

bedegaf. (berarizko): *izond.* Notin edo gauz^{y} bat nabaritzeko, tasun berezia.

bedekatu. (debeku): *ad.* Zerbait egitca gal-erazi. j: Debekatu, bedekau, debekau, bedatu.

bedekl. (cite): *izaad.* Baste zerbaiten antza duena.

bedelapa. (landare): *iz.* Azi atalbikoa dan bedaŕezko landarea, aspaldian bere efoa sendakintzan erabilia izan zala. I: Bcdalapa.

bedeli. (lika): iz. Usain gozoa ta aoko gaŕatza dituen lika-efetxiña, senkagaikintzan erabiltzen dana.

bedera. (idetasun): *izond.* Notiu edo gauzan bates idetasuna adierazten duen izenandoa. I: Drestin. (banatceta): *izond.* Bakoilzarenteat bat. J: Bakoitza. (batasun); li aoari. Bakoitza bakoitzareniest. Bat bees, bat bedera — norbera, hakoitzaren nortasuna.

bederaka. (batasun): *adand* Bat hateaz. 1: Bederakarka, bederazka, bedereka.

bederatz-alde. (neuŕitz): iz. Bederatzi aldeko aldedia.

bederatz-ertzeko. (zokodi): iz. Bederatzi zoko dittten zokodia. I: Bederatz-zokodun, bederatz-zokozko.

bederatz-izkindun. (itz): *iz.* Bederatzi izkiñekoa.

bedcratzi, (zenbaki): izond. Zortzi to bat. ^: Bederatzu, bedektzu, bederezi, bederezi.1: Bederatzigaŕen, bederatzugaŕen.

bcderatzi-arte. (egun): *iz.* Zenduen aide egiten dan bederatziuieneko edozein eguua. (iletak): iz. Berbera, berbcra.

boderatziñakatu. (banaketa): *ad.* Bederatziiiaka banatu. I: Bederatzirakatu.

bederalzireun. (renbaki): *izond.* Eun bederatzi bidet. I: Bederatzieun, bederatzueun.

bederatziuŕen. (ariketa): iz. Eraspenezko eginkizuna,bederatziegunetan egiten dana. Bcderatziuŕun, bcdcratzeŕen, bederatzuŕun,

bederazka. (berezkuntza): *adoad.* Bereztasunez.

bederazicatu. (banaketa): *ad.* Bat-banaka banatu.

bedere. (lokaŕitz): *ink.* Izan-aŕen, izanik are, bada ere. I: Bederen, bederik, bcrerc, bereren, dremenden, ezpere, ezperen, ze.

bedereko. (araugabe): *oyu.* Aŕigaŕia!

bederezkatu. (berezkuntza): *ad.* Bat-banaka banandu.

bederilc, (lokaŕitz): *Ink.* lzan-aŕen, izanik ere, bada ere. j: Bedere, Bederen, bentzait, bentzit, beñepein, benezpen, beñik bein, beñipein, beñipeñlan, beintzat, beraik, berarik, berate, bereren, bezere, gitxienez, gutxienez, gitxienean.

bedertsi. (belaŕ): *iz.* ltxita dagoen belaŕ-landa.

bedoi. (iñausketa): *ƒz.* iflauskai anndia.

bedoltegi. (apaiz): *iz.* Apaizgayentzako ikastetxea.

bedopil. (belaŕ): *iz.* Bedaŕondu ebakita dagoen soioa.

bee. (cola): *iz.* Lufarcn iraitza. : Gauza batzuen beko iraitza. Ormadi baten zola. : Gala baton zola. I: Beere, beeti. (etxegintza): iz. Etxe bairn cola. (beera): jj *iz,* Gorputz baten beko zatia. I: Goyera gutxikoa. I: Beko tokian dagoena. (ants): II *iz.* Abeltxeen aotsa. Bcedi

bee-adaŕalc, (oin): *iz.* Gizonaren beko soin-adaŕak.

bee-bafu. (atelondo): *iz.* Estalita dagoen gala, etxe baten atalondoa dana.

bee-barrel. (buruzagi): *iz.* Buruzagi-ardeko.: Bee-buruzagi.

bee-gela. (bizitegi): *iz.* Beko **bizitegia.** I: Be-elxe, bee-bizitza, beegañeko.

bee-giro. (ego): *iz.* Egu-goibera.

bee-idazicari. (idazketa): *iz.* Idazkarii-ordeko.

bee-laño. (laño): iz. Bean dagoen lañoa.

bee-maia. (lagunabaŕ): *iz. Eŕi* batean dagoen beko biztanleen multzoa.

bee-mota. (mueta): iz. Bcko mueta dana.

bee-multzo. (mortxokada): *iz.* Beko multzoa dana.

bee-muskil. (zurloin): *iz.* Lurpeko zurtoñean sortzen dan muskiĺa.

bee-ordezkari. (ordezpen): Ordezkari-ordeko.

bee-ordezkaritza. (ordezpen): *iz.* Ordezkaritza-ordeko.

bee-sail. (zati): iz. Sail-ordeko.

bee-talde. (mortxokada): iz. Talde-ordeko.

bee-tokk (beera): *iz.* Beko tokian dagocna.

bee-zuzeudari. (norabide): *iz.* Zuzendari-ordeko.

beebango. (ustekizun): *izond.* Ondorio bat ateratzeko, egiten dan nstekiznna.

beebatzorde. (ordezpcn): *iz.* Zerbaiteaz ari-izatcko, batzuen ordczkariak betetzen duen multzoaren baste multzo txikiagoa.

beegin. (ants): *ad.* Abeltxeen aotsa egin.

beegindu. (autakuntza): *ad.* Autatu, bcrczi.

beegoera. (ezarmen): *ƒz.* Egoerapeko.

beelti. (bekotasun): *adond.* Beko toki edo zatia. : Beera.

beeitiaf. (ugaran): *tzond.* Ugaran aldekoa dana.

beeitiko. (bckotasun): *izond.* Bekoa dana. I: Bectikako. (beitiko): *iz.* Ikus.: Beitiko. j: Becrako, bcetiko, beetikako.

beeitimendu. (beera): *iz.* Beeititze, apaltzcaren egipen eta ondorioa. Beeranrcndu.

beeltirako. (etorbide): *izond.* Goiko toki batetik beko baste batera jeisten dana. (odol): iz. Odolaren jarioa.

beeitiratu. (erorkera): *ad.* Jausi-eragin.

beeltitasun. (jatsiera): *iz.* Jeistearen egipena.

beeltitu. (gutidura): *ad.* Zerbaiten edadura, areagotasun edo aindoa txikiago egin. 1: Beetitu.

beeltitze. (jaustasun): *iz.* Jaustearen egipcna.

beejafi. (ezarmen): *ad.* Guziaren peen

beeki. (bccra): *adond.* Beeran, goyera txikian egotca. (zatarkeri): *adorn!.* Zatarkeriz ari-izatea.

beekidatu. (apalkantza): *ad.* Norbaiten aŕokeria beeratu. j: Beeragotu.

beeko. (bekotasun): *izond.* Baste gauza baten pean edo beta ban() beerago dagocna.

beeko txopa. (eltze): *ƒz.* Eltze txikia, abc bien artean eta gala bateko sabai edo cola jartzeko egiten dana.

beeko zotaŕaña. (ardo): *in.* Ardoa egiten *eta* gordetzen dan beko tokia.

beekoen. (bekotasun): *izond.* Oso bean dagoena, ezagutzen dan toki beenean.

beekoi. (moŕoikeri): *izaad.* Moŕoikerisko, uŕuñagaŕia dana.

boetaŕt, (atsikipen): iz. Burnizko gidela.

beeman. (gogake€a): *ad.* Zeribait baruz aŕctaz oldozlu, gogartu.

beena. (bekotasun): *izond.* Guztia balm beeago dagoeua. (merketasun): *izond.* Merkeena dana. j: Beeneko.

beenelco, (bekotasun): *izond.* Guztia balk) beeagokoa. j: Beena.

beengoa. (eresi): *ŕz.* Abots beena duen eresgaiva.

BEERA. *iz.* Gorapenik eztuena. I: le-aldea. (bekotasun): *adond.* Beeiti. *11* (irucii), (labuŕera), (neuŕi), (sakonera), (txikiera).

beera-gime. (jatsiera): iz. tkus.: Beerabide. I: Becraste, beertaste. .

beerabide. (jatsiera): *iz.* Jeisteko egipena, jeistearen egipena. I: Beeraste, beera-gune.

beeradura. (gutidura): iz. Zerbaiten goyera, iraitza edo galga gutxitzea, beago egitea. (aindc): *iz.* Aindo edo satneuŕi bat gutxitzea. j: Beeratzea. (apalkuntza): jj *iz.* Zatarkerizko egipena. I: Beerapena, Norbaiten apaltasuna. I: Beeratasun. (apattasun): H *iz.* Norbaiten apaltasuna. Beeratasun. (salneuŕi): iz. Salncuŕi bat txikiago egitea.

beeragafi. (beera): *izaad.* Becratzen duena.

beeragotu. (jatsiera): *ad.* Zerbaiten goyera gutxitu. (apallcuntza): *ad.* ikus.: Beekidatu.

beeraka. (bekotasmn): *adond.* Bcruntz.

beeralcada. (bekotasuu): iz. Lurid edo trait!, bairn malda. (zezenketa): *iz.* Zezenaren lepoan ematen dan aiztokada, bulaŕ eta birikaetaraño sartzen dana.

beeraketa. (merketasun): *iz.* Salneuflen jeistea.

beeraki. (apattasun): *adond.* Apattasunez. (zatarkeri): *adond.* Zatarkeriz,

beerako. (bekotasun): *adond.* Bekorakoa danaren izatea. I: berako. (beitiko): *iz.* ikus.: Beitiko. j: Bccitiko (oztuxe): 111z. *Suduŕ-kostuma.*

beerako-eia. (sabel): *iz,* Okada, sabeleko min idoŕa,

beerakon egin. (haiku): *ad.* Utzald€a egin, (utzaldi): *ad.* Berbera.

beerakoŕ. (jaustasun): *izond.* Gutxitzera donna.

beeralde. (beam): iz. Becran dagoen tokia.

becraldi. (jaustasun): iz. Gutxitzeruntz joatearen ald€a. (beitiko): *iz.* Utzaldia egitea. (utzaldi): JJ *iz.* Berbera, (merketasun): iz. Bans.: Merketasun. (itxasaldi): JJ iz. Itxasaldiaren berunzko igipena. 1: Beerapen.

beeramen. (jatsiera): *iz.* Jeistearen cgipena eta ondorioa. (gutidura): *iz,* Zerbaiten edapena, indaŕa edo aindoa gutxitzeren egipen eta ondorioa.

beeramenda. (beera): *iz,* ikus.: Beeitimendu.

beerantza. (zatarkcri): ŕz, Zital eta kaxkaŕa dan egipcna. Beeratarzun, beeratasun.

beeranza. (erabetasun): *iz.* Erabetasun, kikiltasun.

beerapen. (jatsiera): *lz.* Jeistearen cgipen eta ondorioa. (izaŕ mutil): ŕz. Ilargiaren beraldia. (atetasun): JI *iz.* Atzetasuna eragitea.: Beeratzapen. (apalkuntza): JJ *iz.* Zatala dan egipena. j: Beeradura. (gutidura); J *iz.* Zenbakun batean zerbait jeistea. (inka):] *iz.* Antziz egiten den €ntziria. (itxasaldi): JJ *ŕz.* lkus.: Beeraldi.

beerapendu. (izaŕ-mulil): *iz.* ilargiaren beerapena.

beeraspen. (inka): *iz.* Eyagora, intziria. Beerazpen.

becratasun, (apalkuntza): ŕz. Ikus.: Beeradura. *1:* Beeretarzun. (apaitasun): ŕz, Bcus,; Beeradura.

becratsu. (apalkuntza): *izond.* Apaitasuna duena.

beeratu. (apaltasun): ad. Apaldu, burua makurtu. (ando): *ad.* Aindo edo salneuŕi bat gutxitzea. : Beeradura. (salneuŕi): JJ *ad.* Salneufia txikiago egin. (jatsiera): JJ *ad.* Jetsi. 1: Goyera gutsitu. (ospege): II *ad.* Notin edo gauza bati buruz gaizki mintzatu. J: Notin bati ospea kendu.

beeratzale. (beers): *izond.* Beeratu-eragiten duena.

beeraxe. (beers): *adond.* Zerbait beerago egotea. j: Beeraxigo.

beero. (sofa): *iz.* Ikus.: Bee. I: Been, (beam): iz. Gorputz baton beko zatia.

becreko. (size): *iz.* Sartaldeko aizea.

beerekoudo. (beera): ŕz. Zokondoaren mutuŕa.

beereratu. (beers): *ad.* Beerara etoŕi cdo ekaŕi.

beeretaf. (beam): *izond* Be-aldekoa dana. : Beeritaŕ.

beesubil, (eundura); *iz.* Eundegiaren langaya igiarazteko, oñakaz igitzen diran makiletako hakoitza. (eguŕ): iz. Egufa ebakitzeko jartzen dan otaska.

beetaŕak.(bekotasun); *izond.* ltxasertzeruntz dagozen hek o lufetakoak. J: Beeŕitaŕ.

beetasun. (bekotasun): *iz.* Ikus.: Bekotasun. j: Gutiagotasun.

beeti. (zeta): *iz.* Ikus.: Bee.

beetitu, (gutidura): *ad.* 1kus.: Beeititu. J: Beetu. (jatsiera): *ad.* Jetsi.

beetu. (beera): *ad.* Zerbaiten galga edo €raitza jetxi-erazi. J: Beetitu.

beexa. (joke'); *iz,* Txirio-jokoa; sci ixirloetatik bost botatzea,

heezatitu. (atalketa): *ad.* Zatitan banandu ta beŕiz, banandu.

beezpaiña, (ezpain); *iz.* Beko ezpalña.

begaizkera. (bekaizkeri): *iz.* ikus.: Beka€zkeri. J; Begaizko.

begaizte. (arbuyo): *iz.* Uŕuin, narga.

begaiztu. (gaiztasun): *ad.* Begi-gaitza eragin.

begaldi. (acumen): iz. Begiralzearen egipena. J: Begirada arifia.

begafi. (adikin): *iz.* liens.: Bath.

begafi-belaf. (held): *iz,* Etzegañetan azten dan belaŕa, helaŕien miña sendatzeko erabili dana. I: Beall-bad, betaŕi-bedaŕ,

begafitako. (adikin): *iz.* Emakumeek, apaingailuz, belaŕietan eramaten duten ustaitxoa.

begartatze. (ikerketa): *iz.* Zerbait aŕetaz ikustatu ta aztertzearen egipena.

begats. (biguntasun): *izond.* Bigun, sarnuŕa dana, tinkadurari eŕaz okatzen zayana.

begela. (bizitegi): *iz.* Beko bizitzako gcla.

begefi. (eskiertasun): *ŕzond.* Eskieŕ, argi, zalantza gabekoa dana.

begef-mende. (auzi-gizon); ŕc. Aspaldiko auzi-gizon balms eskuera pearl_ zegoen luŕaldea.

BEGI. *iz.* Gizon eta abereen ikusmenaren atala. (msitasun): *iz.* Maitasuna, begikotasuna. (ardura): *iz.* Gauzaren bat undo egiteko arts, leya, aŕeta. (pipil): jJ *iz.* Ofi edo Weak egiten due/ muskila. (rxoskoŕ): iz. Zaldaŕ bafen zuloa. (iotura): JJ *iz.* Gorapil baten begi ado zuloa. (uŕitasun); JJ *adond.* Tipilzekoa dana. (aria): II iz. E?rlauntzako atetxo, erleak irten eta sartzekoa dana. (orga): 11 *12.* Gurdiko gurpilaren azpegia. (lanabesa): II *iz.* Lanabesa baton zulea, kirtena sartzeko. (jostoŕafz); *(iz.* Jostofatzaren uz eta. (mokol): JI *iz.* Ogian, gaztayan eta abaf izaten clan utzunea. (koipe): JJ *iz. Ubil* bateau gad egiten duen koipe-tanta. (zugatz): (iz. Abakondoa. (legal): II ŕz. Zauriduraetan, inguruan agertzen dan obo gofizka. (ugatz): 11 iz. Born inguruan agertzen dan obo gorizka iluna. ll (abelizti), (ikusmen), (margo), (soin).

begi bete. (gozamen): *ad.* Zerbait gozatu.

begi minbera. (begi): *ŕzond.* Malcaŕak asko dituena. J: Begietako mina.

begi on. (maitasun): *iz.* Maitasaŕea.

begi piŕindarako. (kirio): *iz.* Begiko kirloa. J: Ikns.: Bekirio. j: Ikuskirio.

begi utsez. (ikusmen): *adond.* Begien bidez bakaŕik ikustea.

begi zuri. (maitasun): *adond.* Maitasaŕez. (e.b.; begi curt egin dio = niaitasaŕez begiratu do).

begi-akuliak, (ikus-leyaŕ): *iz.* Belaŕietan tinkotzeko, hi zangoño daramazkiten betauŕekoak. J: Begien akulak.

begi-alc. (begi): ŕz. Begien baila. I: Begiboil.

begi-amets. (argizti): iz. Amets-utsaren agerkaria. J: Begi-lilura.

begi-andi. (landare): *iz.* Landare mota bat. (maskordun); *iz.* Ikus.: Begi-aundi.

begi-apal. (begi): *izond.* Begiak jausita dituena, beruntz zuzenduta. (ikusmen): *izond.* Begirakuna beoratuta duena. (txukuntasun); JJ *izond.* Zen/a, zentzuduna dana. I: Begi-gorde.

begi-apal, (begi); *izond.* Begiak jausita bczela dauzkana. : Begi-beem, bepera.

begi-argal. (begi); *izond.* Ikus.: Begi-labuŕ. II Begi-makutsa, begi-gaixto, begi-labo, begi-motel.

begi-argi. (argilasun): *izond.* Argiz beterik dagoena. (begi): *iz.* Alayak diran begiak.

begi-afanpalo. (begi): *izond.* Begi-urtenak dituena. I: Bee-tail, begi-nabarmen,begi-uuten.

begi-artazale. (begi): *iz.* Begi-sendagilea. (yarduu-yardunbideak): *iz.* Berbera. J: Begi-sendatzale.

begi-arta. (arpegi); *iz,* Arpegia. 1: Begitarte, begibitarte.

begi-arteko. (begi): *izond.* Begien artekoa.

begi-asegafi. (begi): *izond.* Ikus.: Begi-betagaŕi. j: Begi-atsegaŕi, begi atsegin, begien atsegaŕi.

begi-astun. (bee): izond. Lo-astuna,

begi-ateratzale. (zomoŕo): iz. Ikus.: Begiak-ataratzeko.

begi-aul. (beg!): *iz.* Beg! aulak dituena.

begi-auldura, (ikusmen): *iz.* Begi-sarean izandako zauriagatik ikusmena ream galtzea. I: Begi-auleria.

begi-aundi. (maskordun): iz. Txibi aundia. j: Begi-andi.

beg!-aufeko. (begi): iz. &us.: Bctauŕeko. I: Begi-orde, begi-tresna, begi-lagun, begi-ordetala, ikun-miserak.

begi-babes. (beg!): *iz.* Ginbail batzuek begiak babesteko, auŕe-aldean izaten dutcn egaren antzekoa. Begi-malda.

begi-balcaŕ. (begi): *izond.* Bee bat bakaŕik duena. j; Begi-bakoitx, beg!-okeŕ, begi-bbatetako, isterbegi; otxolo.

begi-bakedtx. (beg!): *izond* lkus.: Beg€-bakaŕ, begi-okeŕ. j: Begi-bakoitzdun, begi-bakotx, bee-bakotz, begibatetako, begi-bakoitz, isterbegi.

begi-barne. (beg!): *ŕa, Ikus.;* Begi-kosko. Begi-baren, begi-oge, begi-zulo, begi-zilo, begi-xilo.

begi-barne **garden. (begf): iz.** Begi-muloaren gardena.

beg!-batu. (bakartasun): *izond.* Besteekin aŕemanetan sartu gabe baztertuta bizi dana. (birloraidi): *frond.* Inguruko gauzaetatik aldenduta,sorgoŕ dagoena.

begi-bazka. (beg!): *ŕzond.* Ikusmenari atsegin zaiona. (alsegintasun): *izond.* Berbera. /: Begiongaŕi, begi-beteko.

begi-baztef. (beg!): iz. Betertza. I: Begf-zoko.

begi-beera. (beg!): *izond.* **lkus.: Begi-apal.** Bepera. (ikusmen): *iz.* Beruntz egiña dagoen begirakuna.

begi-beira. (beg!): *izond. Skus.:* Begi-bera.: Begi-ezkel, begi-ezpel, begf-mintzale, begi-txatxu, **begibela.**

begi-beira. (begf): iz. Ikus.: Begi-mulo. /\: **Begi-leyaŕ.**

begi-beira lauso. (begi): *iz.* **Begi-muloan jartzen dan** laño-antzekoa dana. j; **Begi-lauso, begi-leizu.**

begi-beiraren. (begi): *iz.* Betileen multzoa.

begi-belaf. (belaŕ): iz. Azi-atalkikoa dan belafezko landarea.

begf-beltz. (aŕain): *iz.* Ezurduna dart afaña; bare aragi ta afaba onartzen **dira oso. Begi-goŕi.**

begi-beru. (begi): *ŕzond.* **Begietan jario** arm eta jaŕaikia jasaten duena, I; Begi-befla, begi-ezkcl, begi-ezpel, begi-mintzale, beg€-txatxu.

begi-betagafi. (begi): *frond.* Edeŕa dana. I: Begi-betegaŕi, begf-asegaŕi. (cdertasun): *izond.* Berbera.

begi-beteko. (atsegintasun): *izond.* Beglentzat atsegiña dana. II Begi-bazka, begiongafi.

begf-bide. (ikusmen): *iz.* tins.: Begirabide. j: Begi-leŕo.

begi-bide. (begi); *iz.* **ikus.: Betile.** I: **Begiko bika, betule.**

begi-bitarte. (arpegi): *iz. Ikus.:* **Arpeg€.** /\: Aurpegi.

begi-biuii. (ozarkeri): *izond.* Besteengandik iges-egiten eta izkutatzen dana.

begi-borobil. (begi): *iz.* Bekoki erdian **begi** bat bakaŕik rum eŕaldoya.

begi-bozkari, (begi): *izond.* **Beg!** alayak dituena. ; Begi-bizi.

begi-buru. (bekain): *iz.* **Ikus.: Bekain.** Bekoin, betrurda.

begi-erdl: (arbuyo): *iz.* Arbuyaa erakustea.

begi-ersian. (begi): *adond.* Ikus.: Begidekian.

begi-ertsaldi. (begi): *ft.* Ertsaldiko begi-ñika. Begi-estura, begi-ikara, begikara, begi-itxbild.

begi-ertz. (beg!): ŕa. Begiaren ertza.

begi-espen. (azterkuntza); *iz.* Gayezko naiz gogozko zerbait afetaz azterizea.

begi-estura. (beg!): ŕz. Ikus.: Begi-ertsaldi,

begi-etxi. (begi): *ad.* Begi-itxi.

begi-ezkel. (begi); *izond,* Begiratzean begiak okertzen dituena. I: Begi-ezpel, begi-makuŕ, begi-okef, **begi-irauli,** begi-izkiribiz, begi-zeyaŕ, belezkel, eskirib€z, betokeŕ, ezkail, creel, ezkelo, okel, otxenko, olxenta, zearbegi. (begi): *(rand.* fiats.; **Begi-beila. Begi-bera, begi-mintzale, begi-txatxu, begibeka, begi-ezpel,**

begi-ezkeldu. (beg!): *ad.* Ezkel geratu.

begi-ezpel. (beg!): *iz, Ikus.;* **Betazal. Begfzpal, beteskol, betezpai.**

begf-ezpel. (begi): *ŕzond,* Bras.: Begibela. 1: Begibera, begi-ezkel. /1 ikus.: Begi-ezket. I: Begi-okeŕ,

begf-ezuf. (beg!); *iz.* **Begiko ezufa.**

begi-gaixto. (gaiztasun): *iz.* **Begi-gaitza egitearen egipen eta ondorioa. I:** Begi-gaizto. I: Begi-gaixtodun. I; Begizko, begizkonesa. (ikusmen): *ŕzond.* Gatzlu begiratzen deem. (begi): II *frond.* **Buis.: Begi-labuf.** I: Lustre, luzko, begi-txatxo. (itzalgaitz); *frond.* Maltzurkeriz ari dana. (bekaizkcri): *ŕzond.* **Bekaizkeriz** ari dana; begi-uŕi.

beg!-gandutu. (begf): *ad.* **Begiak lañoturik geratu.**

beg!-geruza zaintsu. (beg!): *iz.* **Begla** eratzen duten mintzen bigaŕena.

begi-geruza zaintsu jauspen. (beg!): *ft.* Begi-geruza zaintsuaren jaustea.

begi-geruza zaintsulco za€ngofiak. (beg!): *iz.* Begi-geruza zaintsuak dagozen zaingoŕiak.

begi-geruza zaintsusl. (beg!): *iz.* **Begi-geruza zaintsuaren antura.**

begi-goi. (beg!): *frond.* Bee aŕoak dauzkana.

begi-gorde. (beg!): *izond.* ikus.: Beg€-apal.

bee-gorotz. (utzaldi): *iz.* Abelgoŕien gorotza. !: Beigorotz.

begi-gofi. (begi): *izonid.* Ikus.: Begieŕe. I: Beg!-kiskuŕ, begi-lapaŕ. (afain): *iz.* fleas,: Begi-beltz.

begi-gozagafi. (ikusmen): *ŕzond.* lkusmenerako biguna dana.

begi-ikara. (beg!): *iz.* **Ikus.: Begi-**ertsaldi, I; Begfkara.

begi-lkun. (atsekabe); *frond.* ituna dana. Begilun. (ikusmen): *izond.* **Arpegira begiratzen ez aorm. I: Bcg!-lauso.**

begi-ilundura. (beg!): *iz.* **ikus.: Begi-€eaf.**

begf-ludaf. **(begi):** *iz.* **Ikusteko indafa, mena. (ikusnren):** *iz.* **Berbera.**

begi-€rauli. (begi): ŕzond. Ekus.: Begi-ezkel.

beg!-itxi-edegitxu bat. (to): *iz.* **Lo-aidi** aria bat. I: Begi itxidegf baten.

beg!-itxlte. (begi): iz. Begi bat lipaf bateau ixtea, bestea idekita geratzen ean aldi hereon. I: Begikeiñu, begiñika.

begi-itxnka. (beg!): *adond.* **Begiakitxita** ibiltzea. 1: Begi-itxutan.

begi-itzali. **(tutubio):** *frond.* Tutubiotu, **ikusmena nastuta duena.**

begi-izan. (ayeŕ): *ad.* **Beg€ on izan.**

begi-izaf. (beg!): ŕz. Begietako eritasuna; begi-muloan jartzen dan laño antzeko bat era argia igarotzea eragozten duena, (eritasun): iz. **Berbera, berhera. I: Begiko zuri, begi-lauso, begi-ilundura, betlzaŕ, zamaŕ,**

begi-izkiribiz. (begi): *ŕzond. Ikus.:* Begi-ezkel.

begi-izti. (begi): *iz.* Begien eritasunak artentzen ditnen yakintza.

begi-jakitate. (begi): *iz.* Begien eritasunak aztertzen dituen **yakintza.** (yarein-yardunbideak); ŕz. Berbera.

begi-kamuts. (begi): *izond.* Ikua.: Begi-labuŕ. j: Begi-argal, begi-gaixto, begi-lebo, begi-argal.

begi-kiliska. (begi): *iz.* Betazalen igipen azkat eta jaŕaikia.

begi-kimu. (zurtoin): *ŕz.* Altxuma.

begi-kiskuf. (begi): *izond.* Tkus.: Begiefe. Begi-goti, begi-lapaŕ, begi-kizkut.

begi-konef. (begi): *izond.* Zeaŕezko begiak dituena.

begi-kosko. (begi): *iz.* Begi-zuloa. Begi-barne, begi-baŕen, begi-oge, begi-zilo, begi-xilo.

begi-kuku. (ikusmen): *ŕzond.* **Ikusmen** aula izateagatik, ikusi al-izatcico, begiak txilotu beat dituena.

begi-iabuf. (begi): *izond.* Ikusmenaren bagetasuna, begietatik urbil dagoena bakatik ikusi uzten duena. 1: Begi-gaixto, begi-kamuts, begi-labo, begi-argal, begi-motel, begi-txatxu, lustre, luxko,luzko, lobo, Maim, mutxuko, nito, ñitro-ñaŕo, ñirñirika, ñiin, ñaŕo.

begi-lapaŕ. (begi): *ŕzond.* Ikus.: Begieŕe. Begi-gofi, begi-kiskuŕ. j: Ilcus.: Bekain.

begi-laŕi. (begi): *izond.* Ikus.: Begt-aŕanpalo. j: Begi-nabarmen.

begi-lafu. (begi): *iz.* Abereen begietakoa, laŕuzkoa izaten dims.

begi-lasto. (begi): *iz. Ikus.;* Betilc. J; Begi-bilo, begiko bibo.

begi-lanso. (begi); *iz.* Begi-muloan jartzen dan lañoa. (laño): *iz.* Barbara. I: Begiko zuri, begi-izaŕ, begi-laño, keuso, zamaŕ. (ikusmen): jj */cond.* lkus.: Begi-dun.

begi-lausodun. (begi): *frond.* lndianan aldaera egiten duen begien akatsa duena.

begi-laxn. (erakotasun): *izond.* Guziari burns edefesten duena.

begi-lefo. (ikusmen); *iz.* Tkus.; Begirabide. j: Begi-hide.

begi-lilnra. (irudimen); *iz.* Zentzuen ametsa edo irudimenaren itxurapena. (argizti); iz. ikus.; Begi-amets.

begi-lore. (begi): *iz.* Gozoak diran begiak.

begi-luze. (bekaizkeri): *izond.* Bekaiztia dana. (gura): *izond.* .iakin edo auteman nai duena. ; Begiluz, begira, gaueko txori, ikerarrin, ikusbera, ikusgura, ikusgin, ikuamera, ikuspera, kukukari, itingin, iringin, leyo-zale, nonzebeŕi, nun-ze-baŕi, beŕi-ipurdi, kontu-katilu, ikusizale, xokokari,

begi-makuf. (begi): *frond.* ikus.: Begi-ezkel, begi-ezpel, begi-oket. (begi): *iz.* **Began** izandako makuŕa.

begi-malcla. (begi): ŕz, lkus.: Begi-babes.

begi-min. (eritasun): *ŕz.* Tkus.: Begikumin. I: Begi-usi.

begi-mingati. (bekaizkeri): *izond.* Bekaizkeriz ari ;Jana,

begi-mintz. (begi): iz. Begiaren auŕeko zatia estaltzen duen rnintra. Ikus.: Betazain. ; Betzain.

begi-mintzale. (begi): *izond, llcus.:* Begi-bera, j: Begi-beila, begi-ezkel, begi-ezpel, begi-txatxu.

begi-mintzusi. (begi): iz. Betazal-baŕeneko antura. Tkus.: Betzain-usi.

begi-motel. (begi): *izond* Ikus.: Begi-labuŕ. : Begi-gaixto, begi-karnuts, begi-labo, begi-argal.

begi-moteltasun. (begi): *iz.* Ikusmenaren bagetasuna, begietatik urbil dagoena bakaŕik ikustea.

begi-muio. (begi): *iz.* Begiñiñi atzean dagoen tilista-antzeko gorputza. Begi-beira, begi-leyaŕ.

begi-nabarmen. (begi): *ŕzond.* ikus.: Begi-aŕanpaln. I: Begi-laŕi.

begi-nabaf. (ulermen); *frond.* Gaizki egiñak ado ezagutzen ex diran izkiakaz idatzita dagoena ta oŕoengatik igaŕi ezin ditekena. (itzalgaitz): *frond.* Burman duena adierazten eztuena. (begi); *ŕzond.* **Margo** batzuetako begiak dituena.

begi-nasi. (begi): frond Sumiña adierazten duten begiak dituena. Begi-ulun.

begi-neuŕiz. (begi): *odond.* Zeribait buruz begiratzean bakaŕik erabakitzea.

beg/Alto. (begi): *frond,* Ikus.; Begiñaŕo.

begi-oge. (begi); *iz.* **ikus.:** Begi-kosko.: Begi-barne, begi-baŕen, begi-ue, begi-zulo, begi-zilo, begi-xilo.

begi-okef. (begi): *izond.* Tkus.; Begi-ezkel. I; Betezkcl. I: Begi-ezpel, begi-makuŕ, betoket, ezkiribiz. (begi): *ŕzond.* ikus.; Begi-bakaŕ, begi-bakoitx.

begi-okertu. (begi): *ad.* Begi-ezkel gera€u.

begi-ondo. (undo): *iz.* ldi-ondo,

begi-mrdo. (begi): *adond* Begi ondoan egotea.

begi-orde. (begi); ŕz. Ikus.; Betauŕeko, begi-auteko, begi-ordeko. j: Begi-lagun, begi-ordetala, begi-tresna.

begi-pikoŕ. (begi): *iz.* Begiñ fiian sarzen dan txoskortxoa. (txorkoŕ): iz. Berbera. I: Begi-zuldaŕ.

begi-sendagile. (begi): *iz.* ikus.: Begi-artazale. j: Begi-sendatzale.

begi-sista. (beg!: *iz.* Ikus.: Begiraldi j; Begirada, begi-lxista, begi-xixta, begi-zizta. (oñaze): *iz.* **Begin** izaten dan min zoŕotz, bat-bateko ta iragankotra.

begi-tresna. (begi): ŕz. Ikus.; Betauŕcko. ^: Begi-auteko, begi-orde, begi-lagun, begi-ordetalu.

begi-tresualari. (begi): *iz.* Begi tresnak egiten edo saltzen dituena. (yarein-yardunbideak): *iz.* Berbera.

begi-txaf. (bekaizkeri): *iz.* Ikus.: Bekaizkeri.

begi-txatxo. (begi): *ŕzond.* Iens.: Begi labut. : Begi-txatxu, begi-gaixto.

begi-txatxu. (begi); *izond.* Ikus.: Begi-bera. Begi-beila, begi-erkcl, begi-ezpel, begi-mintzale, begi-txatxo.

begi-txikin. (begi): *izond.* Begi txikiak dauzkana.

begi-txoko. (begi): *iz.* Suduf ondoan dagoen begiaren mututa, bertan malkoak ateratzen dituen atala dagoelarik. I; Begi-xoko, begi-zoko.

begi-ukaldi. (ikusmen): *iz.* lkus.: Begireki.

begi-ulun. (ikusmen): *izond.* Sum€ifa adierazten duen begirakuna. j; Begi-nasi.

begi-ura. (negaf): *Er.* Eten gabeko negafa. I: Begiur.

begi-urdin. (begi): *frond.* Begi-urdiñak dituena.

begi-rrfi. (begi); *frond.* Margo batzuk ougi oartzen ez dituena edo bestc batzuei buruz nastatzen dituena. (bekaizkeri): *izond.* Bekaizkeriz ari dana. I: Begi-gaixto.

begi-urten. (begi): *frond.* Ikus.: 130g/-eta/kaki. I: Begi-lati, begi-nabannen.

begi-xabaldu. (poz): *ad.* Alaitasunean ari-izan; begiak zabaldu.

begi-zain. (begi): *iz.* Regimen ltirio.

begi-zarkul. (ikusmen); ŕzond Begien akatsagatik, urbil dagozen gauzak ongi ikustcn ez dituena.

begi-zeaf. (ikusmen): *frond.* Begirakun aizuna duena. (begi): *izond* Berbera.

begi-zeyaf. (begi): *iz.* **lkus.: Begi-ezkel.**

begi-ziaf. (begi); *izand. Bros.;* Begi-koneŕ.

begi-ziio. (begi): *iz.* Ans.: Begi-kosko. Begi-zuloa.

begi-zinta. (begi): *iz.* Ikus.: Betazal. BetaxaL

begi-zoardi. (ikusmen): (z. Begirakun argia, mazala.

begi-zoko. (begi): *iz.* Begiaren txokoa. Begi-bazlef, begi-xoko.

begi-zoli. (begi): *izond.* Ikusmen oso zoŕotza duena. (asmamen): *izond.* Asmamen zofolza duena. Begi-zoŕotz, begi-zuaŕ, begi-xofotx.

begi-zoradura. (hirloraidi): *iz.* Aŕituta, txundituta geratzea.

begi-zofotc. (begi): *izond.* Begi zolia duena. j: Begi-zuaŕ, begi-xofotx, bogi-zol i.

begi-zulelaŕ. (beg(); *iz.* ikus.: Begi-pikof. (txoskmt): L. Berbera.

begi-zulo. (begi): *iz.* Begi bakoitza dagoen utzunea. Begi-kosko, begi-zilo, begi-xilo, begi-bame, begi-baten, begi-oge.

begi-zuriugo. (begi): ŕz. Begiaren zati zuria. 1: Begiko zuri, betoskol garden.

begi-zurinko. (begi): iz. Lodi ta gardens dan mintza, begi-ales osotzen duten lenengoa. 1: Begiko zuri.

begi-zuaŕ. (begi): *izond.* lkus.: Begl-zoŕotz.

begia eman. (ikusmen): *ad.* Ikus.: Begiratu. (begirune): *ad.* lints,: Bcgiramen.

begin gose. (azkuŕi): *izond.* Jatun jean etc eta maya betea daukanagatik esaten da.

begia dun. (atsekabe): izand. Itun dagoena.1: Begi-ilun.

begia jo. (autakuntza): *ad.* Autatu.

begia-lafL (atsekabe): *izond.* Kezkaturik dagoena.

begiak garbitu. (burutarapen): *ad.* lzpideen bidez norbaitek here iritzia utzi edo alda dczala lortu.

begiak irazi. (begi): *ad.* Beglak atera.

begiak ñif-ñiŕ. (begi): *adored.* Bctazalak arm itxi ta idekiten ari-izatea.

begiak xuringoturik. (begi): *adond.* Begiak xurituta egotea.

begiak yabaldu. (begi): *ad.* Eats.: Epeldu.

begiak-ataratzeko. (zotnoŕa): *iz.* Sorgin-oŕatz; geyenetan ur ondoan eta gañetik arin eta egaz dabilen zomoŕoa. : Begi-atcratzale.

begiak-xuritu. (begi); *ad.* Begiak goruntz biurtu ia beren zuritasuna bakaŕik agerian jail arty.

begiaren. (ikusmen): *izond.* Ikusmenari dagokiona.

begird. (aŕ): iz. Lafu batuan egiten dan ate.

begiaŕa. (atokeri): *ŕzand.* Ate ta urgoya dana.

begiaunditu. (zurtoin): *ad.* Landareak bcŕiz muskilak atera.

begibela. (begi); *izond.* Begiak add malkoz betcrik dauzkana. I: Begibera, bcgi-ezkel, begi-ezpel, begi-beila.

begibera. (begi): *izond.* Ikus.: Begibela. ^: Begi-ezkel, begi-ezkel,

begibitu. (lo): *ad.* Kuluskada egin.

begiboil, (begi): iz. Bats,: Begi-ale.

begidekian. (begi): *adond.* Lipat batean. Begi-ersian, begi-idekian, begi-irekian, begi-itxian, begi-zabalartian.

begidun. (begi): *Land.* Begiak ditnena.

begieman. (gogaketa): *ad.* Zerbait aŕetaz oldoztu edo gogartu.

begieri. (begi): *iz.* Begien gaitza. (eritasun): iz. Berbera.

begiefe. (begi): *izond.* Begi-goŕiduna dana. : Begi-goŕi, begi-kiskuŕ, begil-lapaf. (trail): iz. Txoriño bat. (eritasun): Pikortsu ta kutsukofa dim betsain-usia, itsueria soŕerazii dczakena.

begiesle. (gogaketa): *izond.* Zerbaiteaz aŕela oldozten duena.

BEGIESPEN. *iz.* Ez-usteko gauza baten burutapenak soterazten duen aŕitasun edo berotasuna. (lauza edeŕ edo oi-gabekoa begiratzeak ematen dress atsegiña. I: Edeteskunde, edeŕesmenclu, aŕigaŕitasun, aŕiera, aŕimen, airmen, atitasun, mira, mireskunde, mieskuntza, mirespen, mireste, txunidura, zuŕundura. *ii* (araugabe), (begirune), (birloraldi), (edertasun), (ikurgaŕi), (oyutza), (ustekabc), (zindotasun).

begietako. (begi): *izond.* Egiazko, nabari, zaiantzik gabekoa dana. (lkus-leyaŕ): iz. Ikus.: Bctauŕeko. Bcgi-akuliak, uŕnn-ikuski.

begietakomin. (eritasun): iz. Beglen antura. 1: Begikocnin, begimin.

begietan artu. *(eta): ad.* Esa-izan. 1: Begietan izan Oilcan).

begietan eman. (aurkeztasun): *ad.* Zerbait erakutsi, norbaiten auŕcan ^: Begietan cmon, begietara eman, begietarat eman.

begietan cmon. (ikumen): *ad.* Ukigaii egin. Begietan eman. (pikoketa): *ad.* Norbait zerbaiteaz akaetu. I: lritxi edo salaketa gaiztoakaz larderiatu.

begietan izan (ukan). (eta): *ad.* Eta-izan. I: Begietan artu.

begietaratu. (aurkeztasun): *ad.* Norbaitek here burua aurkeztu. (adipen): *ad.* Ateman, oartu. (agermen): ll *ad.* Norhaitek 'acre bona azaldu.

begletsi. (azterkuntza): *ad,* Naiz gai naiz gogozkoa dan gauza bat afctaz aztertu. (begi): *ad.* Begia jtxj.

begietzafi. (lumen): *ad.* Begiratu.

begieztatu. (azterkuntza): *ad.* Aztertu.

begigardi. (zugatz): *iz.* Begigaŕen multzoa.

hegigaŕ. (zugatz): *iz.* Basoko zugatz, gotta ta okertuta, aura oso gogota ematen duena.

begiko. (begi): iz. Eta ala aseŕe iraunkoŕa. (sunlit* iz. Berbera,

begikada. (begi): *ft.* Begirakun, begirakuna, begirakune. I: Begikalde, begikeldu, begikaldi, begite, begitze, begitzun, begikuste, so, so-ara. sobegi.

begikari. (begi): *iz.* Begien eritasunak aztertzen ditnen sendagilea. (yarein-yardunbideak): iz. Berbera. j: Begilari.

begikatu. (estaipen): *ad.* Noun edo gauza bat ikusi izatea cragotzi. (suntsidura): *ad.* Auŕetik zerbait kendu, estali.

beglkeiñu. (begi): ŕz Bens.: Begi-itxite. 1: Begiñika.

begikera. (ikusmen): *iz.* Begiratzeko era.

begiko. (begi): *izond.* Begiari dagokiona. 1: Atsegiña, aŕailant. (ayet): *ŕzand.* Notin batenganako zaletasun berezia, duena, lagunai, lagungin, lagunkari, nrtzargi. (gai): *(iz.* Adimen-gaitasunari dagokiona. (txerto): (iz. Txerto berezi bat.

begiko atzegela. (begi): *iz.* Beglaren atzekaldeko geiatxoa. j: Begiko ostegela.

begiko anfegeia. (begi): *iz.* Begiaren auŕeko gelatxoa.

begiko bilo, (begi): iz. Rms.: Betbo. I: Begi-b lo, begiko de.

begiko ile. (begi): is. Ikus.: Batile. 1: Begiko bi1a.

begiko jutafa. (begi): *iz.* Begiko zikinkeria. (zikintasun): *iz.* Berbera.

begiko zuri. (begi): *iz.* Begi-zuringo. I: Begi-zuringo. j: Begi-xuri, begiko xuri, begi-xurinko, begi-txuri, begiko-txuri, zuringo. (lalto): *iz.* Begi-muloan jartzen

begitsu. (begi): *bond* Begiak asko dihtena. (lañotasun): *izond.* Ikus.; Begitartetsu.

begitu. (ikusmen): *ad.* Titus.; Begiratu. So-egin, sogin.

begitun. (AITZT : *iz.* Kirtena sartzeko uitzuŕak duen zuloa. j: Begite, toil.

begitxandu. (irudimen): *ad.* Irudimenez zerbait soferazi, edo itxuratu.

bcgitxaziiiio. (irudimen): *iz.* Tkus.: Trudimen.

begitxi-edegitxu. (10): *iz.* Lo-kuluskada.

begitxindoŕ. (begi): *iz.* Betazal baten ertzean sortzen dan txoskortxoa. j: Begi-txingat, begi-txingot, belsor, beitoŕ, beltxoŕ, bekatxo, tnimoŕ, tnur-txingoŕ, mitxindoŕ, mitxingoŕ, bitxingoŕ, pindof, pilot, txintxm`, txotoŕ, txuntxuŕ.

hcgitxo. (begi); iz. Begitxikia.

begitxuan egin. (joko): *ad.* Ttsukctan ari, jokatu.

begitxuaa. (begi): *adard.* Ttsu-itsuan ar!-izatea.

bcgitzun. (begi): iz. Huts,: Begirakun. j: Begikada, begitada, begitaldi, bogite, begitze.

begiundu. (Midi men): *ad.* Tkus.: Begitandu.

begiune. (atospeo): iz. Atospenaren egipen eta ondorioa.

begiur. (sendakinlza): *iz.* Beglen eritasunctan erabiltzcn **dan** lekoreko sendakaya. : Begi-ura.

begiurtenkof. (begi): *bond.* Begl urtenak dauzkana.

begixeda. (aparakuntza): *iz.* Traizten danaz teŕciikan jotzeko spars ta autzea. Begixta.

begixlcel. (beg(): *izond.* Begi bat erdi itxita dagoena.

begixta. (aparakuntza): iz. Bats.: Begixeda.

begixtakii. (aparakuntza): *iz.* Begixtatzcaren aldia cdo egipena.

begixtari. (aparakuntza): *bond.* lzkilua ondo zuzentzen duena. j: Begiztau, begi-ziztari. (azterkuutza): *bond.* Aŕetaz aztertzen duena. j: Begiztatzale.

begixtatu. (adipen): *ad.* Aŕetaz begiratu ta aztertu. (autakuntza): adI Autatu. Begiztatu, begiz jo. (aparakuntza): jj *ad.* lzkilua ongi zuzendu.

begixtatzale. (aparakuntza): *bond.* lzlciiva ondo zuzentzen duena. j: Begiz-joile.

begixtazule. (azterkuntza): *frond.* Autatzeko aztertzen deem,

begiyo. (aparakuntza): *iz.* lkus.: Aparakuntza. j: Kausicra, kausitze.

begiz. (begi): *adond.* Begien bitartez ari-izatea.

begiz artu. (adipen): *ad.* Zerbait aŕetaz artu, j: Notin edo gauz[y] bat zaindu.

begiz **jo.** (adipen): *ad.* Aŕetaz begiratu ta aztertu, j: Begixtatu, begiztatu. (ikusmen): *ad,* So-egin, begiratu. (autakuntza): [Ij] *ad.* Aukeratu.

begiz-begi. (begi): *adond.* Auŕez-auŕe ari-izatea.

begiz-begiko. (uleanen): *Land,* Ikus.: Begiraluzlco.

begiz-egin, (tutubio): *ad.* Zoratu, zorabiotu.

begiz joile. (aparakuntza); *izond.* ans.: Begixtatzale.

begiz-opoko. (ikus-leyaŕ): iz, lkus-leyaŕaren opoa.

begiz-toki. (goyera): iz. ltxaso edo luŕune zabala ikus diteken goyera.

beglzabalartian. (begi): adond. Tkus.: Begidekian.

begizka. (ikusmen): *adond.* Begiratzean ari-izatea.

begizko. (gaiztasun): ŕz. ikuc.: Begi-gaixto. ; Begaizko.

begizko egin, (gaiztasun): *ad.* Begi-gaitza egin. j: Begizkoa sendatzeko, arao aizunak egin.

begizko-egile. (gaiztasun): *izond.* Begi-gaitza dagiena.

begizkodun. (gaiztasun): *bond.* Begi-gaixtoaz jo-ta dagoena.

begizkonesa. (gaiztasun): iz. ans.: Begi-gaixto.

begizkun. (ikusmen): *iz,* Tkus.: Begirakun.

begizpal. (beg!): *iz. Ckus.:* Betazal. Begi-ezpal, tteteskol, betezpal,

begizta. (iotus): *iz.* Bare mutuŕ batetik erakartzean eŕaz askatzen dan **Intura** edo knrapiloa. J: Bcgista, begizte, bilisti, iraztua, mingila, paste, pastio, siristilo, tximistilo, txiristilo, tximiztu, bietxin, bixte, xiŕistilo, xolarte, zindre, zintre, ziristilo. (kale): *iz.* Kate baton estuns. (ikusmen): lj *iz.* Tkusmenari dagokiona. J: So-egilearen begitik izakayeraño egifia data uste diteken main zuzena

begizta-allcai, (tokiclesti): *iz.* Mutuŕ bakoitzean metal-olatxo bat daukan zuzeukaia; olatxo bi oyek luzerazko fdekidura dote, ta tokielestian erabiltzen dituzten lanabesaetan begi-bideak aurkitzeko egokiak dies.

begizta-bide. (norabide): *iz,* Begixtaldia giteko artzekia,

begizta-ezin. (ozarkeri): *bond.* Tkus.: *Begizta-gaitz,*

begizta-gaitz. (ozarkeri): *bond.* Aztertu ezin ditekena. j; Begizta-ezin.

begiztaketa. (norabide): iz. ',milk jaŕitako amai edo tokiruntz zerbait zuzen eraman edo zuzentzearen egipen eta ondorioa.

begiztaldi. (ikusmen): *iz.* Tkus.: Begirakun. (azterkuntza): iz. Seitz gindako ikustaldia, azterkuntza.

begiztalu. (argazki): *iz.* Argazki-iauabesaetan dagoen begi-bizkirudia, tutu nai danaren izakayaren irudia erdiratzeko erabiltzen dana.

bcgiztari. (aparakuntza): *bond.* ikus,: Begixtari. : Begi-ziztari, begixedari. (azterkuntza): *bond.* Berbera.

begiztatu. (ikusmen): *ad.* Uŕundik zerbait ozta-oztan Heusi. j: Begiztau. Begiratu, aŕetaz ikusi, legistatu. (autakuntza): *ad.* Aukeratu. j: Begiztu. (azterkuntza): jj *ad.* Aztertu. Begixtatu, begiz jo. j: Begiztau. (aparakuntza): *ad.* Tzkilua ondo zuzendu. j: Begi-ziztatu. (gura): jj *ad.* Aberastasunak edo beste ogasunak leyaz nai-izan. (bekaizkeri); || *ad.* Bckaitz egon,

begiztatzale. (azterkuntza): *bond.* Tkus.: Begixtari. j: Begiztazale.

begizten aunat. (ikusmen): *ad.* Begiratzen ant, emakume.

begizto. (lotura): *iz.* Begizta batcn begia.

begiztu. (autakuntza): *ad.* Tkus.: Begiztatu.

begizu. (begi): *band.* Begi askotakoa; c,b. saldaz mint'zatzcan,

begot. (zezen): *iz,* Bei txikia. (sakonera): iz. Baŕentasuna.

begoitetu.(gainheradura): *ad.* Gauzaen kin edo ezarpena aidatu edo gainberatu.

begon-belai (landare): *iz.* Betikoa dan landarea; bore loreak eztute lore-ostorik eta seen kukuluak xuri-goŕizko margoa du.

begondotu. (zorion): *ad.* Bdonori zorinna opa-izan.

bei. (zezen): *iz,* Zezenaren emea. j: Brumiña, bckane, ñi, ñoño, (-tabula. (zola): *iz.* Zolaren bcste **izena** (bce'tik aldatutako itza). (oyutza): jj *opt.* Beyari esaten zayon oyun, auŕeruntz ibilarazteko.

bet-aide. (zezen): *iz.* Beyen artaldea. /1 Betaide, beiketa, beisaldo, beixail, bei-saii, bei-talde.

bei-afi. (eyeraldi): *fí.* Olio-eyerak duten zola egiten duen obo-afia edo uztai-etien multzoa.

bei-bedaf. (landare): *fí.* Belafezko landarea, alofetan azten dana. II Bei-belaf beibegibeiaf

bei-bideko anderea. (cgazti): fz. Udabefiko egun batzutan agertzen dan egazti aundia.

bei-dolbeki. (urdail): iz. Beyen urdalikia.

bei-e1e. (zezen): *iz.* Bei-taldea. 1: Bei-cli.

bei-gelki. (aragi): *iz.* Beyaren urdazpikoa.

bei-gofi. (zezen): *iz.* Efialdeko bei armdia.

bei-konkof. (zezen): iz. lpaf-Amerika'n bizi dan abelgofia.

bei-lafe. (lafe): *iz.* Beyentzak alapidea dagoenlafea.

bei-lafu. (lafu): *iz.* Txaiaren lafua atondua.

bei-lafu-ondu. (tafu): *iz.* Berlan margotu edo idazteko beyaren edo txalaren lafu atondua.

bei-leorpe. (estalune): *fí.* Abercentzako estalunea.

bei-nafu. (lafu): *iz.* Beyaren lafua.

bei-niarsu. (begi): *izond.* Makafak asko dituena.

bei-oIeela. (aragi): iz. Beyaren aragia.

bei-undo. (ondo): iz. Idi-onslo, edentsua dan ziza-mota bat. j: Bei-ongo.

bei-umuts. (zezen): *iz.* Dagoeneko kumarik ematen cz duen beya. I: Bei-utz, bei-zagi, bai-zaf.

bei-zak. (zezen): *izond.* Beyak zaintzen ari dana.

bei-zerga. (zerga): *iz.* ldien jabeak ordaintzen zuen zerga.

beigorotz. (utzaldi): iz. Ikrrs.: Begi» gorotz. j: Beikorotz.

beikari. (saleroste): *izond.* Beyer" salerospenetan art dana. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

beiki. (aragi): *iz.* Beyaren aragia.

beilconde. (zezen): iz. Abelgafia. Beikunde.

beikume. (zezen): *iz.* Beyaren kuma.

beikuntza. (isun): *iz.* Ikus.: bun. Efegaii.

beila. (biguntasun): *Lord.* ans.: Bigun. j: Bi ota, ustef. (hildura): fz. Alkafekin mintzatzeko egiten dan notin batzuen bildura. (esnaldi): iz. ikns.: Esnaldi.

beau-makil. (esku-makil): *iz.* Beilariaren esku-makiia.

beilagaft (biotzondo): *izond.* Blotz-ukitzen duena.

beiiari. (bidezkunde): *izond.* Eraspenen edo ziñeskeintzagatikjauretxe bat ikustatzera doan notiña, I: Benatiai, bei latiaf.

heilafn. (Ida): *iz.* Txalaren lafua, ondua ta landua.

bellafu-antzeko. (Lafn): *izond.* Lafutxaren antzekoa dana.

beilasko. (burin): *iz.* Zulatuta dagozcn beriñezko gondcracnmultzoa; gondera oictako bakoitza.

beilatasun. (limurtasun): iz. lkutzean limuri ta lagun agertzearen egipena.

bcilatu. (biguntasun): *ad.* Zerbait bigun bsurtu. (ezetasun): *ad.* Gauza bat uyeltzen ipiñi. (biotzondo): *ad.* Biotz-ikara aorta. (bildura): *ad.* Beila egin. (esnaldi): 11 *ad.* Esnaldia egin.

beik. (begi): *iz.* Bats,: Bettie,

beililcatu. (antzutasun): *ad.* Len ernalarazten zuen boys antzu geratu.

bein. (aidi): *adond.* Aldi bat. j: Noizpait. Aldia. Bcintxo, beintxu. (oraiñaldi): *adond.* Oraingo unealdi arte. : Oraingo unealdia. Noizpait. j: Bein-batte. (asiera): II *adond.* Lenengoz. (jalkin): Il *iz.* Ubil batzuetan cgiten dan jaliduia, geyenetan alpcfezko edo kaltegafia dana.

hem banatan. (berezkuntza): *adond.* Gauza bat baste batetik aldenduta aurkeztea edo ikustea.

bein baton. (aldi): *adond.* Alako batcan. j: Bain batean, beingo batean.

baits bitartean. (aldi): *adond.* Ikus.: Bitartean. j: Bitartio.

befit-banan. (atzekatde): *adond.* Bat edo batzuk baste bat ado batzuei jafaitzean ari-izatea.

ban-beñeko. (aditzondo): *adond.* Anartekoa dana. j: Bein-beingo, ara-bitartcko.

bein-senartua. (ezkontza): *izond.* Emakume batekin bakafik ezkonduta.

beinbat. (eskiertaasun): *adond.* Ziñez, beintzat. j: Bcin-berere, beifiik bat. I: Noizpait. 1: Eskierki.

beindola. (uldi): *adond.* Baste aid/ bateau. : Beiñola, bein jols, beyola, beingo bateau, bciu dolako.

beingo. (aidi): *adond.* Beifiezkoa dana. j: Ikus.: Beingoan, beingo bateau.

beingoan. (aidi): *adatd.* Bereala, beingo, beingo baten, beingo-beingoan, beingo-beinguan. (lastertasun): *adond.* Thpustean, bat-batean, gertuerarik gabe. II Beinkoan, bein-beingoan, beinguan.

beingoan. (aldi): *adond.* Batiko, betirako. j: Beingotz, bcingoaztzat, beinkoaz, beingoz, beingozko, beingotzat.

beingoaztzal. (aldi): *adond.* Bcderen, bederik, beiñik-bein.

beingotzat. (aldi): *adond.* Alditzat, aidiren batentzat.

beingoz. (kastertasun): *adond.* Ikus.: Bat-batean. 1: Bat-batera, beinguan, ziplo.

beinkameza. (meza): fz. Nntin baton eriotzaren beratziufen aufeko igandean ematen dan meza.

beintzat, (eskicrtasun): *adond.* Ziñez, bein-berere, beiñik bat, beinbat. I: Bentzait, bentzit, j: Eskicrki. (lokafitz): *Ink* Gutxienez, beñazbein, beñazpein, gitxicnez, gitsienean,

beintzatilt. (eskiertasun): *adond.* Eskierki.

beiña. (mats): *iz.* Matsa lauskitu ondoran geratzen dan patsa. (balm): *iz.* Latsen ertzetan azten dan betafa, zarboekjaten dutena.

beiñago. (aufetasun): *Bond.* Aufetasunean izatekoa dana.

beifiardi. (ardi): *iz.* Bi edo tru uric dituen ardia.

beiñazbcin. (iokafitz): *bk.* Bederik, bederen, beiñik bein, beñepein. Beiñazpein. j: Bein-bein, beiñezpen, beiñipein, I: Gutxienez.

beiñena. (aufetasun): *izand.* Aufetasunean lencngoa dana.

beidezpen. (lokafitz): Ink. Titus.: Beiñazbein. j: Beiñazpein, bein-bein, beifiipein. j: Gutxienez.

beiñik bein. (lokafitz): *lok.* Ikus.: Beiñazbein. j: Beiñazpein, beindik bein, bein-bein, beiñezpen, beiiiipein, beñepein, beiñik bat, beintzat, biñipin, beindanik bcin. j: Gutxienez.

beiñikako. (etenaldi): *izond.* Geldierazten eta gero jafaitzen edo befitzen dana.

beiñnla. (aidi): *adond.* Ikus.: Beindola. I: Bein-jola, beñola, bein baten, beiñolako, bei-ola, beiñala.

beiñolako-egunak. (anbiola): *iz.* Aspaldiko aldiak.

beir-arasa. (alasa): *iz.* Ager-toki, alasa edo Matta berezia, ate edo eskalkiak icyafezkoak dituena, pitxiak, ertizko ala salerosteko gayak erakustcko dana.

beir-aterpe. (estalune): *iz.* Leyafezko estalkia, ate, maladi edo atadi baten gañeanjartzen dana.

aize z k da I: eta
e a. zakaŕa. }:
ea.
uztende ataxia,
uzten dan abafa,
Lariat, (big isntasun):
ia.
rabetasun)'. ŕzand,
.rtxikoa dana.
arkuntza): izond.
dana.
llama): izond.?lierezko
lute dagoen.
at): ad. Bel laondua
;aitu. (igitai): ad
ztasun): iz. Betaki-
n abereak. (abate): Z.
dcide.
ldura): ad. Landareak
ere): ad. Berbera,
inn): iz. ltxasok o apotz
lorputza piru-sareaz
nukulu oristabezela
r, oso zai di ta zilotsua. II
orputza etaeetan asko
edozein ubiia alas
a, sakatzean, lazatzen
lelogi, beloki, belaiki. I:
nth, aŕold, ezplarnie. I:
(oyal): iz. Liño, kalamu
iaz egiten dan oyala.
. iz. Alz oyalak egiteko,
lan eunkd aŕunta ta lodia.
cos,: Belaiki.
1C): is. Tacos.: 0e-sare.
1. (apoztasun): iz. Erabiltzen
ia jartzeko ontzia. (ontzi)'. iz.
izond. Zil°lxua
ztza, bare kaizuari buruz oso
•taide. (apoztasnn): is,
multzoa.
(apoztasun): ad. Gorputz bat
go egin.
(igitai): iz. Game ebakitzeko
(erabe): iz. Erabea eragiteko,
curagatik erabiltzen dan edozein
Kuixu, mama, kuka, kuku,
mozoŕo, sets, txori-jagola, tnoti-
i.
kn. (egazti): iz Bras.: Belabaltz. I:
in
in. (bald); iz. Mingotia dan beat-

ariuŕe iz. Norbaitek
b jokatt ko duen ariufe, asmo ado
elbw'ua (egazti iz. Belaren kuma
emea.
6eiangei• (igrtar): ft.Otaka ebakitzek o
igttaya.
beiaño. (Ibo): iz. Beko lama. I:
Lanbroa,eŕilao°.
bciapaf. (be ko)),tzz l'i otaz tev s eta
belaraki. () n dan
oŕelako jokoetan erabiltze
lanabesa, zuredt batek gidefa duelarik
e teinkatutik dagoen sare bati
ta inguratzen eta eusten diona.
belar di. (bald): is. Beloit undue
gordetzen clan labia. j: Belartegi,
beluztegi. Pie):: iz. Late, zelai; belaŕ
asko da dugouttokia. }: Belasa, euntze.
beiardidun. (bald): izond. Late ta
zelayak lantzcn diiuena. (esku-
langintzak): izond. Berbera. }:
Belarkigile, belardigin, belardikari,
belardi-zain.
belardigintza. (bald): iz. Late ta
zelayak lantzea kegin
erakusten duen iangintaa. (es ku-
langintzak): iz. Berbera. j: Belardi-lan.
belardiratu. (abere)': ad. Abereak lafean
alapidetu
belarditu. (late): ad. Landa bar late
biurtu. }: Belaŕeztatu, belafeztu.
belergazi. (held): is. Zokokaria clan
belafa, ongafi bezala erabiltzen dana. ^:
Andere-betaŕ, andra-bed af, mint-
gaŕatz, ardangaxi, erbiada, azadera,
kuskuil-belaŕ.
belarjalcinde. (Landarizti): iz, lkus.:
Landarizti. I: Belaŕjakintza,
belarka. (belat): iz. Belaf onduaren
itaitea.
belarkara. (bald): izond. Belafaren
tasuna duena. {: Belarkari, bclarkidc.
belarkari. (bald): izond. Belafa
moztutzen (Mena. I: Belalaten tasuna
duena. I: Belarkara. (Landarizti): izond.
Landarizti-jakintza aztertzen duena.
(yarein-yardunbideak):II izond.
Berbera.
belarkatu. (bear): ad. Belaf-ondua
baths,, moztu. (itaite): ad. Berbera.
belarketa. (held): iz. Belaf-uzta. (uzta):
is. Berbera.
belarketari. (belat): izond. Belaŕondua
galtegira daramana.
belarki. (landaTllltj)d iz. a ndzak a i, bizi
dagokiena.}:
naimenezko igipenik es duena. }: a
Bedarki. (landare) : iz. Berbera, barbaric

(bald); ft.lkus.: Belaŕigaŕ. }:
II, bek us.: B af j at. I:
belarki-jale. (landariztr). izond
Azkufitzat belark'sak jaten dituen•
h Belarkizko azl uflak. rr "
belarki-kizkin. (eunizfs): iz. Be ar e
soiñatai-iztiko gal nimiñoena.
belarki-salda. (Landarizti): iz. Be ar e
bel iSt bat.
cltz ba oŕi): iz. Zugatsctatik
eroritak° often multzoa.
belarlari. (belaŕ): izond. Beiatak bjltzen
eta ari rtzen drtuena.
belarlatz. (bald): iz. Ayen-bedafa. }:
Kanpantxijaf, luruntz. (kardabem):
Txorientzako kardabera.
belarluze. (sell): iz. Belaŕi Weak dituen
zeña. (asto): iz. Astna deitzcko baste
izena. t: Belaŕi -luzeak.
belarmeta. (held): is. Zutik dagoen
makil baten iinguruan estuki jetitako
berbera.: B }taf-mUndoil, b taŕa xe.
berbera. I:
belarmin. (belaŕ): iz. Askokaria dan
bald usalntsua. {: Briñotz-zuri,
ereiñ°tz-zurr.
beiarmintza. (landare) : iz. Lilikaria dan
laandarea; bete ofietatik
sendagaildntzan erabiltzen clan twin
oso mingotza ateratzen da.
belarmotz. (raft): iz. Belafi motzak
dituen zefra.
belarpe. (adikin): is. Adikiñaren saŕera.
BELAŕ i s. Zur to ln biguna duets
landare txild guzia. Belaf eŕe beaŕak
Txinduŕitegietan etetzen diran ant-bold.
belafelc. `: Bedaŕ, beraf,
(arpegi): is. Arpegiaren goiko zatia, bi
lokien artesn eta begien gañetik
kaskezuferaño dagoeua. II
Ogiaen a. O belst,
(itatte), (lsn landare) (landar zt), (late),
(loretegi), (sendagaikintza).
belafalu.(sŕain): is. Ezurtza ezurduna
duen dada; bare aragia oso
aintzakotzat artzen da. }: Bele-aŕain,
kalaputa.
belaf-afasteiu. (getaztutu) : is. lkus.:
Gafaztulu : }: Belaf-aŕatela, bald-
aŕestelu.
belaf-bellza. (Wafi): iz. Ekikaria den
landare edentsua. (landare): is. Zaran-
belafa, neurkin bete arte aunditzen
dana; bare zurtoña bizargabekoa dana,
ta bete Wreak rnaluta luzean azaltzen
diranak. }: Belaŕ-beltxa, beltza-belaŕ.

sabeterengo, sabcl-yario, tafatario, tif in,
tiŕiñeri, tiiŕiteri, ustioi, uxada, uxada,
meayeri, meaŕeri, meafi, piriri,
sabeldura, sabelki, sabelko, sabelmin,
tafatario, tifiteria, erigaizto, xirin, zirin,
zirion-abio, zirindura, ztrineri, ziriller. //
(sabot), (urdail), (utzaldi).
beitira. (jatsiera): adond. l3eruntz
jatsiera egitea.
beitiratu. {jatsiera): ad. Jetxi. j: Beititu,
bcitu.
beitizun. (gizengefI): iz. Eskuz egindako
baits.
beitizun-arnu. (afantza): is. Beitizunez
jaŕitako amua.
beltu. (jatsiera): ad. Jalsi, jets'.
beituts. (gizengaŕi): is. Berezkoa dan
beita.
beixeil. (zezen): iz. Bei-taldea.
Beisaldo.
beixka. (zezen): is. Bid Beixko,
beitxu.
beizagi. (zezen): iz. Kumak eztituen
beya.
beizai-maiztef. (abere): is. Unai-nausia.
beizain. (abase): is. Unai, beyen zaindari.
1: Beizai, beizale, beitzai.
beizaindegi. (saran): iz. Beyak zaintzeko
tokia. {: Beizaingo, beizaintza.
beizapo. (aŕain): iz, Burn aundi, outs
zofotzak eta laŕu mea dituen afaña.
beizendu. (izenpe): ad. Izenpetu.
beizko. (saran): izond. Jdi ala beyari
dagokiona.
bej aisle. (azta): iz. Aztatzeko erabiltzen
dan lanabesa; bete erdi-unean
zintzikatuta dagoen aga bat da, bare bi
mutuŕetan bi azta-ontriak
daramazkiela.
bejaitsi. (kordokadura): ad. Zibuak egin,
zibu-egin.
bejala. (gist): adond Nolako, basin. I:
Bejaia, bejalako, bejelako.
bejeiste. (ondoreko): is. Asiera edo uste
batetik ondorelcoak ateratzearen egipen
eta ondorioa.
rejondeizuelal. (aguŕ): oyn. Zorionezko
agufa, ongi dabilztenei egiten zayena. j:
Bejondeizulat, bejondaikela!.
eka. (to): iz. Lo-unealdi ariña. (tots):
adond. Be ta be ad-izatea. : Bekada.
EKAJN. in Begi-ziloa gañetik
tedafitzen duen zati goitua ta lefo-
nakardun, ulear estalita dagoen {:
Jle on beta. I: Bepuru, berpuru,
etagain. Begi-bekain, begi-bum,
egi-kasko, begi-lapaŕ, begi-gain,
'kan, bekoin, bckanc, belapaf,

belat beltza. (belaŕ): *iz.* Belafezko laudarea; here urin oria garatxoak kentzeko erabili da.

belaŕ bitdn. (belaŕ): *ad.* Belaf eta landareak bildu ta aztertzeko landau ibili,

belaf-bilketa. (belaŕ): *L.* Belaf eta landareak bildu ta aztertzeko tendon ibiltzearen egipena.

belafi bittz, Chetah: iz, Belaŕen loredi,

belaf-biltzale. (belaŕ): *izond.* Belafak biltzen eta aztertzen dabilena. Belarketari.

belafe. (arpegi): *iz.* Ems.: Bekoki.

belafelco. (ezautailu): *iz.* Galartzu zuria, aspaldin bakaltasunaren ezautailua bezela buru-inguruanipintzen zana,

beiafepale. (igitai): *izond.* Belaŕa segaz edo gardantxiluaz mozten duena. (esku-€angintzak): *izond.* Berbera. j: Belaŕ-igitzaie.

belaf-giro. (belaŕ): *iz.* Belaf-ondua gertutzeko aro egokia. j: Belaf-aro.

belaf-gizen, (belaŕ): *iz.* Zauri-belaf mota bat.

belaf-goñ. (halal): *iz.* Urteka belafezkoa dan landarea, aspaldiko keltafen landare sagaratua. j: Belberin, izusta, ikusta. (landare): *iz.* Berbera.

belafi. (adikin): *iz.* Adikiñaren lekoreko zatia. j: Beaŕi, bedafi, begaŕi, biati. (stain): *iz.* Mullen zakatza. (wile): jj *iz.* Pralcaen gibilia. (golde): jj ŕz. Golde-cgala.

befall zintzoak. (adikin): *iz.* Adikin zoŕotzak. j: Belaŕi ona, belaŕiak euki, belaŕi zur, belati zoli.

belafi zuf. (adikin): *iz.* Ikus.: Belaŕi zintzoak. j: Belati zoli.

belafi-apal, (sai-abere): *iz.* Beiaŕiak jausita dituen sai-abere.

belafi.-aŕantz. (adikin): iz. Belaŕi-mintza. ^: Belaŕi-aŕatz.

belafi-afatz, (entzupen): *iz.* Erdiko adikifia.

belafi-azterketa. (adikin): *iz.* Adikiñaren azterketa.

belafi-azterkin. (adikin): *iz.* Adikifiaren azterketa egiteko tresna.

belafi-bako. (adikin): *izond.* Belaŕiak ebakita dituena. (zatarkeri): *izond.* Dolor, kaldaŕa dana.

belafi-bafen. (adikin): ŕz. Barneko adilcifia. /1 Beth-baler!, belaŕi-baŕu, belaŕi-barne.

belafi-bedaf. (bald): iz. Kardaberaren antzekoa dan belaf lodi-lodia. j: Beaŕi-belaŕ, belaŕi-belaŕ, begaŕi-belaŕ.

belañ-belaf. (balm): iz, Ikus.; Belaŕi-bedaŕ. j: Beaŕi-belaŕ, begaŕi-belaŕ.

belafi-bide. (adikin): *iz.* Adlldñaren lekoreko ixtuna. Belaŕi-adi, belaŕi-tutu.

belañ-bikof, (adikin); *iz.* Abere batzuen adildn-barnean dagoen gogordura. Belaŕi-pikoŕ.

belafi-egal. (adikin): *ŕz.* Ikus.: Beaŕi-egal,

belafi-ezpain. (adikin): iz. l3elafiaren ertza.

belañ-gangaila. (adikin): *iz.* Belaŕiaren gingila.

belañ-gazuŕ. (adikin): iz. Belaŕi-ur.

belafi-gogof. (adikin): izond. Eresiari buruz adikin txaŕa duena.

belafi-izti. (adikin): *iz.* Gaitz-eriztiaren zatia, adikiñaren eritasuuak aztertzen dituena.

belañ jario. (adikin); *iz,* Adikiñaren ndol-jario. : Belaŕi-odol.

belafi-mami, (adikin): iz, Tlctcs.: Belaŕi-parsala.

belafi-mingafi. (soft): *izond.* Lizun edo deungea izateagatik, entzutean miña ematen duen itza.

belafi-motx. (ardi): *iz.* Belaŕi oso txikiakaz jayotzen dan bildotsa.

belafi-oste. (ezuŕ): iz. Lokiai dagozkien buruko bi ezufen bakoitza. Belaŕondo-ezuŕ.

belafi-parsala, (adikin): *iz.* Belafiaren gangala. j: Belaŕi-mami.

belafi-sueri. (adikin): ŕz. Adikiñaren antura.

belafi-teink. (mertxikondo): ŕz, Aidetan eta eguzkitan legortutako merixikaren aragi-mamia, (gortasun): iz. Entzun al-izateko gotek darabilten Mina. j: Bead-tutu.

belafi-ur. (adikin): ŕz. Ems.: Belaŕi-gazuŕ.

belañ-zakaf. (adikin): *iz.* Ikus.: Beaŕi-kala, j: Beaŕi-zakaŕ,

belaŕiak atzeratu. (adikin): *ad.* Sal-abere ta baste abereak erasoizeko, belaŕiak atzeruntz jaŕi.

belafikk berotu, (adikin); *ad,* Belaŕondokoak jo.

belaflak momoŕotn. (entzupen): *ad,* Entzupena galdu.

belafibilco, (mats): *iz.* Berandu datoŕen mats-mota.

belafibikoa. (mats): iz. Garau txikiai duen matsa, txakoliña egiteko erabiltzen dana.

belaf Moist. (heist): *iz.* Lastadun landarea. j: Abereen azkuñrako, belafi ebagi ta legortuta. I: Belaf ondua, beluze.

belaf-idortze. (belaf): *iz.* Belafondua aide zabalean iegortzea. Belaf-ontze.

belafietako. (ustaitxo): ŕz. Emakumeek belaŕietan eramaten dates "'stair/ma. j: Belaŕietako, belafiko, belastun, pelendengo, tintila, zintzilikario.

belafietaratu. (adikin): *ad.* Adikiñetara eldu edo eraman. j: Beiaŕiratu.

belañgaf. (betas): iz. Belaf ondua. Belaŕonde, belafondu, belaŕidor, belarki,

belafikatu. (apalkuniza): *ad.* Belaunikatu. Norbaiten ofietara, begirunea adierazteko, apaidu.

belafiko. (ustaitxo): iz, Ems.: Belatietako. j: Belaŕitako, belastun, pelendengo. (gad): *iz,* Zekalez nastutako gar€a. (zekale): jj *fz.* Gariz nastutako zekalea. (begirune): jj *Iz.* Begirunea adierazteko, belauna lateraño jeistearen egipena.

belafilo-mamofo. (at): *iz.* Belatiaren barman sortzen dan afa, egafi danean mills ematen duena.

belafilari, (adikin): iz. Adikiñaren eritasunak aztertzen dituen sendagilea. (yarein-yardunbideak): *La.* Berbera. j: Belafi-sendagile.

belafiluze. (untxi): *iz.* Erbia; bal ta zefi ta astoa ere. j: Beaŕi-laze.

belafimin. (adikin); *iz.* Adikiñean izaten dan miña.

belafimotz. (arbuya); *izond,* Euzkalduna ez danari, arbuyoz, esaten zaion itza. Belafimotx, beaŕimotz.

belafiño. (adikin): iz. Belaŕi txikia, belaŕitxo.

belafiondo. (adikin): iz. Belaŕiaren atzeko aides.

belafiondoko. (tanpa): iz. Esku zabalaz matetean ematen dan tanpa. j: Belaŕondoko, belaŕizaldekoa, blaustada, dsartako, dzabradako, dzapartada, dzartako, dzirdzartada, eskuzarta, auetako, auletako, aurpegiko, koat, bilist-batasl, mustupileko, mustupiletako, matelako, matel-ezuŕeko, matrailako, matraileko, matsadeko, mokoetako, inokoko, mosuetako,mosuko, mustupilako, mustufeko, pastikuna, txast, zapardako.

belaflofatza. (aide): *iz. Ikus :* Aile. j: Atziki,

belafiratu. (buzipen): *ad.* Norbaiten baitan asmoren bat saŕerazi,

belatatako. (maze): *iz.* Aopekoz emandako mezna.

belaf-jakintza. (landarizti): iz. Buis.: Landarizti. j: Belarjakinde.

belat jale. (baleŕ): *izond.* Belaŕa jaten duen aberca. (abere): iz. Berbera. I: Belat-zale.

belaf-karobi, (belaŕ): *iz.* Belaferako ziloa. I: Belaŕobi, helot-zilo, belatt-zulo.

beiaf kentzale. (belaŕ): *izond.* Belafak kentzen ad dana. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

belaf-ldlika. (landare): iz, Lekazia dan landarea; bare oñtxoak aiotza dan gorputza ikutu czkero jeikitzen eta alkartzen dira ŕa bitartean osto-gideŕa zintzilika geratzeu da, landarea zimelduta egongo bailitzan. Usna-belat.

belaf-karats. (belaŕ): iz, Askarkaria dan belafa, urdailerako ta zizareak iltzeko erabili dana. Bela`-kirets.

belaf-kirets. (abetxu): *iz.* Ekikaria den ayen antzeko aletxua;bane zurtoin adartsuak hi ta ire. neurkin zizkortzen dire, I: Belaŕ-kirats.

belaf-lore. (lore): iz. Belaŕonduaren lorea.

belaf-luf. (Ed): iz. Belafa mozfu ondoren, aldaskatzen clanaren lute. I: Abercentzako bazkaz ereindutako [via.

beiaf-maizta1. (belaŕ): *izond.* Lafeetako belafa maizterkuntzaz artzen duena. I: Belaŕ-akurari, belaf-alokari, belaŕ-egoki.

belaf-mala. (betel): iz. Moztubeŕi to edatua dagoen belaŕondna.

beiaf moko. (ezuŕ): iz. Beso-ozpalaren irten-gunea.

belaf-mofoko. (azao): *fi.* Belaf-azaoa. (helm): *le.* Berbera.

belaf--uaya. (bala): iz. Belat moztutzen danean eratzen diran lefokadak.

belafoba. (befall: *iz.* Bras.: Bclaŕ-karobi.

belaf-on. (belaŕ): iz. Ezpainkania den belaŕczko landarea, usain ona duena. Belatxet, belaxet. // Belafon = Akelaŕeetan erabili omen zan belaf aztikaria, oturuntzetako ezufak biguntzen zituena.

belafonde. (belaŕ): iz. Beiaf ondua. Belaŕondu, belaŕigaf, belafaluze, baled-zimci, laŕeolo.

belaŕondo. (masail): *iz.* Ikus.: Masail.; Beafondo.

belaŕondo-ezut. (ezuŕ); *iz.* h ue.: Belafi-oste.

belaŕondo-giaf. (giñafe): *fi.* Lokictan (lagoon gblaŕea. I: Belaŕondoko-giaŕ.

belafondo-guruin. (guruin): *iz.* Adikiñaren azpian dagoen gurulna.

belafondo-guruin gene. (guruin): *iz.* Belaŕondo-guruiñanen gelatxoa.

belaŕondoko. (tanpa): iz. Ikus.: Belaŕiondoko. I: Blaustada, belaŕizaldekoa, dsartako, dzabradako, dzapartada, dzartako, dzirdzartada, arpegiko, eskuzarta, auatako, auletako, aurpegiko, koat, bilist-balast, mustupileko, tnustupilelako, matelako, matel-ezufeko, mosuetako, mosuetako, mustupilako, mutuŕeke, mutafetako, pastikuna, txast, zapardako, zibli, zit/eta, ziplizinezko. (bunko): *iz.* Thus.: Bunko. (bizar): II iz. Masail bakoilzean azi uzten dan bizataren puska. : Mazet-bizaf, papilote.

belafondoko ezuŕ, (ezuŕ): *iz.* Buruaren erdiko ta alboetako aldeetan dagozen bi ezufen bakoitza.

belafondoko guruillalc. (guruin): iz. Adikiñen pean dagozen bi guruin, :loan aogozoa ixtun batetik ixurtzen dutenak.

belafondoko sail. (arpegi): Belatendoan irteten dan zatia.

belafondoko-giaf. (giñaŕe): *iz.* Ikus.: Bekondo-giaŕ, j: Bekondoko giaf.

baled ondua. (bela^{y}): *iz.* Lastadun landarea. Ahereen azkufirako, bald ebagita legortuta. I: Albitz, aibiz. J: Belaŕ idoŕa, beluze, lafeol°.

bclat-ontze. (belat": *iz.* Belaŕondua aide zabalean legortzea. : Belaŕ-idortze.

belaŕormatu. (bela^{y}): *iz.* lzoztutako belafa. j: Apirica'ko landarea.

belaŕosi. (zezen): iz. Bigantsa, txata.

belafoztin. (abetxu): *iz.* Abetxu lekaziduna; here zurtoin eta oñetatik oztin margoa duen gays ateratzen da. Belafurdin.

belaf-padura. (istinga): *iz.* Belatez estalitako told istiltsua. (beta* *iz.* Berbera. j: Belaŕ-aintzim.

belafsaltoki. (beIst): *iz.* Bela eta landareak saltzen diran saltokia.

belafsaltzale. (saleroste): *iz.* Bclaŕak saltzen dituena.

belafsarde. (BELAŔ): *iz.* Belaŕondua enabiitzeko sardea. (sarde): *iz.* Berbera. Belaŕ-sagarde.

belaf-ssre. (sate): *iz.* Sane afunta, zanlrailtsua; zanmka-sarea.

belaŕ-sendagile. (sendakiniza): *iz.* Sendagilea izan gabe senda-belaŕen bidez sendatzen ari dana.

belaŕ-soin. (zama): iz. Belaf-zaata.

belaf-soro. (belaŕ): *iz.* Relater creindako soloe,

belaf-€xaplata. (sendagaikintza): *iz.* Belaŕez egindako lekoreko sendagaya, zingilca dana **ta** biguingaŕia bezela erabiltzen dana. Mat-sat-la.

belaf-txima. (beaan): *iz.* Belafez estalitako mend-brim.

heist teed. (Mat): iz. Let onean azten dan belata, bore oŕiak txiutxin txikiaren antzekoa dana.

belai ura. (belaf): *iz.* Belaf bat edo batzuen egoste ariñetik ateratzen dan edari sendagaŕa. (edari): *fi.* Berbera, berbera.

belaf-xugun. Cedar* iz. Biguna dan belafa.

belaf xut. (abetxu): ***iz.*** Ezpainkaria dan abetxua, oso usaintsua; here loraetatik olio berezia ateratzen da. : Belaf-txut, bestearen antzekoa dana. Belartseta, belatxeta, belaxet, eŕeipoŕu, ispiau, ispiliku, zelartxut.

belaf-zale. (betel): *izond.* Yakintza-ezagupenak gabe belaŕ eta landare sendagaŕiak biltzen ari dana. I: Tkue.: Mat :ink.

beiaf-zankagotia. (beat): *iz.* Zurtoña goŕia duen belaŕa.

belaf-zotal. (helm): *iz.* Luf-zati bat belaf txakaŕez estalita.

belaf-zuku. (zuku): *iz.* Belafez egindako zulcua.

belarte. (artile): iz. Gain-gañeko artileaz cgindako aspaldiko oyala.

belartegi. (belaf): iz. Belaf ondua gordetzen dan tokia. I: Belardi, belasa, Martel, beluztegi.

belarti. (late): iz. Tkus.: Late.

belartxe. (aldogoi): iz. Ilcus.: Algodoi. I: Kotoin.

belartaleŕsua. (aldogoi): *izond.* Belartitezkoa dana.

belartoxa. (ke-bela^{y}): *iz.* Autsaz egindako ke-belafa gordetzeka kutxa. Belaŕ-ontzi, belaf-zizku.

belartsu. (belaŕ): *izond.* Belaf asko dagoentokia. C: Belarzu.

belartu. (belaŕ): *ad.* Zerbait belafa biurtu. I: Zerbai€ belafez catch. (zimelduta): *ad.* Zerbait zimeldu.

belartxa. (laŕe): iz, Ikus.: Late. I: Belartza. (beled): *iz.* Lute estaltzen duen belaf txikaŕ eta tapitua.

belartxe. (finite): iz. Itaitearen aroa.

belartxeta. (abetxu): *iz.* Ikus.: Bela xut. I: Bclatxeta, belartxut, belaxet, eŕeipoŕu, espika, ispiau, ispiliku, zelarixut, ixpelko, izpiko.

belarixiio. (heist): *iz.* Sabayan egindako sabai-zuto, aska gañean belafa botatzeko egiña dana. I: Belaŕ-zilo, belaŕ-zulo.

belartzatu. (belaŕ): *ad.* Lurid bat alapide biurtu. (skeptic): *ad.* Berbera.

belartze. (atdi): *iz.* ltaiterako aldia. I: Belartxe. (itaite): iz. Berbera. (bclaŕ):) *iz.* Bold onduaren meta.

belasa. (beta): *iz.* Belaŕa dagoen tokia.

belasaran. (otaŕ): iz. Txaluparen aizoyala eukitzeko otafa. 1: Belolaŕ, belotzara.

belaska. (bcrandura): *ŕzand.* Gauzak egiteko berandu dabilena. (biguntasun): *ŕzond.* Biguna dana. I: Belaxka. (coos): II izond. Asko nekatzen dana. (zimeidura): j *ŕzand.* Zimel, mardultasunik eztuena.

belaskatu. (biguntasun): *ad.* Gauza bat biguna biurta, edo samuŕa egin. I: Be€axkatu.

belaske^{g}i. (biguntasun): iz. Biguna izatea. I: Belaxkakeri.

belaskiko. (baldartasun): *adond.* Baldartasunez ari-izatea.

belaskiro. (baldartasun): adond. Baldartasunez ari-izatea.

belasko. (cgazti): *iz.* Belakume. j: Belatxkume.

belasoro. (laŕn): *iz. ikua.:* Late. 1: Belatcgi, belaze, belarpe.

belastun. (apaingailu): fz. ikus.: Belaŕictako. I: Belaŕiko, tintila.

belategi. (late): *iz.* Bras.: Late.: Belasoro, belastegi, belaze.

belats. (egazti): *iz.* Aŕapakaria dan egaztia. I: Belaoiza, belaŕoi, belatx, belatxari, belartz, belatxaki, belatz, belaxau, apaŕa-laza, aloe, esparber, pelatx. : Belaren antzekoa dan egaztia, bore lumak auskara ilun margoz dituena. I: Belaxta, belateika, belatxinga, belabaltz, bclamika.

belatxate. (egazti): *iz.* Bizkafean eta bulafcan margo ezberdiña duen beiabaltza. : Belabaltz, helots, belax, belatxinga, beta-xori, belaxta, txo.

belatxe. (uric): *iz.* Boas.: Udabefi. j: Bedats, betatse, belaste, laden, udasiera.

belatxi. (egazti): fz. ikus.: Belaixka. j: Bclatxiki, bele-txiki, beleŕoi. (lotus): *iz.* Galarizuen edo onelako beste zerbaiten lotura edo kurapiloa apaingailuz erabiltzen dana.

belatxiki. (egazti): *iz.* Ikus.: Belaixka. I: Belatxi, belaxiki, eskilaso.

belaskiko. (txori): *iz.* Zomofa jatea dan txoria; bere isatsa luzc ta sardekara da; ta bere itxura eta jokaeractau enararen antzekoa da. : Beltxijoi, bentzario, añari, burgoi, buŕoi, buŕuol, erlegi, etazki, eŕentxori, aŕanerea, katabi, kataki, grilo, kriku, krisku, kiŕikii, kiŕingiĺo, kiŕiskaŕo, kristu, blade, bid, iñara, iñara-sagu, Mare, tia-iŕa, iŕigo, maikoŕ-sorbeltz, inamartolo, matin, meletxiko, mitxigo, mitxiruba, pranizes-txori, sorbe€tz, udabeltx, udatxori, totetxori, txaŕapatari, txiŕibiŕi, txiŕin, txiŕio, txiŕi txori, zeŕin, kanpantxori.

belatxinga. (egazti): *fi.* Belearen antzekoa dan egaztia, margoa auskara daudana. j: llaxaga, iskiñaso, iskirixo, iskisu, iskixu, izkiñuso, pergaxal, plaxaga, plaxaro, oskilaso, oskinaxo, otsefoi, otso-afai, ozkiñaxo, uskinaxo, uskuñaxo,uxkiñaxo,txaŕa,uzkilaxo, uzkinaxo, uzkinaxo,xaŕa.

belatz. (egazti): iz. Ikus.: Belats. Belatx, belartz, apaŕa-latea. (ayeŕ): *izond.* Notin batek beste batenganako zaletasuna duena, onen izakera ta biotzondoak dirala kart. (biguntasun): Ij *izond.* Biguna dana.

belatza. (egazti): iz. Belaen saldoa.

belatzinga. (aztore): *iz.* Aztorea; aŕano txikia.

belau. (igitai): *iz.* Iyak ebakitzeko igitaya. I: Belaugegi, belaugu, belauri.

belaugei. (lanabesa): *is.* Otaka ebakitzeko lanabesa.

belauki. (ol): *iz.* Tkus.: Belaiki. : Peraiki, pertxun.

belauko. (mokol): is. Landetako itxiduraetan notin bat igaro al-izateko uzten dan mokola.

BELAUN. iz. Tztaŕ eta zangoa alkartzeko soñaren atata, batez ere here suŕeko zatia. : Belain. (sendi): *is.* Aidetasuneko mala. I: Gizaldia, ondorego. (kulu): II iz. Kale edo bide batzuk alkaŕekiko gurutzeratzen citron tokia. (azaldi): II *iz.* Azaldiz zuzen etortzea. (zurtoin): $_{II}$ *iz.* Ikus.: Belain, // (abelizli), (lokezuŕ), (soin), (zango).

belann ati. (aft): *iz,* Bern galleon oskileek zolua jotzen duten belaunetan jafitako ails.

belaun-aldi. (azaidi): *iz.* Azaldi bati dagokion aldia.

belaun-alditako. (sendi): *izond.* Belaun batekoa dana. (: Belauneko.

belaun-azpi. (belaun): iz. Ikus.: Belainpe, I: Belaun-txoko, belaunpe, belaun-zulo, xangaŕ, zankabe, zankaloste, zankape.

belaun-babes. (belaun): *iz.* Belauna babesteko jurtzcn dana. I: Belauneko, belaunetako, belaun-oial, belaun-zapi.

belaun-barne. (zango): *izond.* Zangoak lekore-aldera okcŕ dituena ta belaunak biltzen dituena. 1: Belaun-josi.

belaun-belaf. (belaŕ): *iz.* Ofia oso zabala duen beliefa, ke-belafaren antza duena.

belamn-egin. (tolestura): *ad.* Belauna tolestu. : Bela-undo. (helmet): *ad.* Berbera.

belaun-etxe. (bizitegi): *is.* Sortetxea, sendiaren iraslearengandik ondarez artuta. E: Oiñetxe, purube. (azaidi): *iz.* Azaldietako etxea. (sendi): $_{II}$ *fz.* Belaun bati dagokion etxea.

belaun-ezuf. (belaun): iz. Ikus.: Belainkunkuŕ. 1: Belaimezuŕ.

belaun-giltz. (belaun): *is.* Belauneko lokezufa.

belaun-joa. (tolestura): *iz.* Gariarea zurtoña tolestea, landarearen criotza dakaŕela.

belaun-kosko. (belaun): *iz.* Tkus.: Belainkunkuŕ. $_{I.}$ Belain-ezuŕ.

belaun-koskof. (belaun): iz. lkus.: Belainkunkuf. j: Belain-ezuf, zankabizkaf.

belaun-kunkuŕ. (belaun): *iz.* Ikus.: Belain-ezuŕ. I: Belainkunkuŕ.

belaun-laŕu. (txaŕantxa): *iz.* Txafantxatzeko txaŕantxarick belaunean ipintzen duten naŕua.

belaun-lotzaiki. (lokaŕi): *iz.* Ikus.: Belain-zildi. (galtza): *iz.* Galtzaetarako lokaiia, belaun-zildi.

belaun-lupu. (txoskoŕ): *fr.* Zangaŕean sortzen dun txoskoŕa,

belaun-oudore. (sendi): iz. Belaunez-belaun sendi batean artzen diran ogasuu, eskubide ta eginbldeak.

belaun-txoko. (belaun): *fi.* lkus.: Belainpe. I: Belaun-azpi, belaunpe, belauntzulo, xangaŕ, zankabe, zankaloste, zankape, iztatu, iztazai, iztazain.

belaun-ugak (ede): *iz.* Oln eta belaunetik oskigileek oskiari eusleko igarotzen duten ugala.

belaun-zaki. (ezuŕ): *iz.* Zangoaren aufeko ezaŕa.

belaun-zildi. (galtza): Ia. Ikus.: Belaun-lotzaiki.

belaun-zugatz. (sendi): *iz.* Bela-men jaŕaipena. 1: Sortalo.

bclaunaldi. (sendi): iz. Sendi baten ondorekoenjaŕaikera,zuzen-zuzen datoŕela. 1: Belaume.

belaunati. (aŕi): iz. Bere Olean zorua jotzeko oskigiieek darabilten afia.

belaunburu. (belaun): ŕz. Ikus.: Belainkunkuf. j: Belaukatilu, belauntxuku, belaun-txuŕu, belaun-ezuŕ, belaunkonkoŕ, belaunkoskof, belaun-koxko, belaun-mulo, belainburn, belaunfeŕela, belain-ezuf, xurbil. (zango): ŕz. Iztataren aufcko zatia belauneko aldetik goraxcago dagoena.

belaundi. (sendi): *iz.* Sendi baten aidetasunen lauki zeatza. j: Belaun-zugatz.

belaundu. (tolestura): *ad.* Zerbait malgutu, kupiturik jartzean. Belaunkatu. (belaun): *ad.* Belauna tolestu, belaun-egin. : Ikus.: Belaunikatu. j: Belailkatu.

belauneko. (etorbide): *Bond.* Sandi baton belaunaldietatik datofena. ^: Ikus.: Belaun-alditako.

belauneritu. (eritasun): *ad.* Belaun aldean sai-abereak eta baste lcotzoek gexotu.

belaunez. (belaun): *adond* Ikus.: Belau/ako.

belaunez-belaun. (azaldi): *adond.* Azaldiz-azaldi ari-izatea.

belanngañeratu. (belaun): *ad.* Belaunen gatłean ipiñi.

belaungo. (zurtoin): iz. Lastadunen zurtoiñak malgutzea.

belaungofi. (belann): *B.* Biluzita dagoen belauna.

belaungozo. (igidura): *ŕzond/Olŕz.* Idaz eta ganoraz igitzen dana. j: Efaz eta ganoraz igitzea.

belaungune. (zurtoin): ŕa. Zurtoiñaren adabegiak.

belaunikabli. (belaun): iz. Luterano jeistean belauna tolestearen egipcna. Belaunika.

belaunikaleku. (belaun): ŕz. Belaunikatzeko efedize berezia edo beste gauzaren bat. j: Belaunka-alki, belaunpeku, belaun-alki.

belaunikarazi. (belaun): *ad.* Norbait belaunikaturik jaŕi-erazi. I; Belaunkarazi.

beiaunikatn. (belaun): *ad.* Beiaunak tolesturik lufean jaŕi. II Belaurikatu, belarikatu, belaunbikatu, belaunikotu, belaunkatu, belaurkatu, be€aikatu, bclainkatu, belaunbikatu, belailkatu, belaiukatu, belaundu, belaurikatu.

belaunikn. (belaun): *adond. Belaunak* tolesturik eta Wean jatita egotea. 1: Beutauriko, belaunbiko, belaunikoka, belaurika, belaurinka, belaunko, belaurinko, belaiko, belainko, belaunez, belairuko.

beiaunka. (joko): iz. Auŕen jokoa, belauniko jaŕita alkaŕ atzematen egiten dana. (belaun): iz. Luferaño jeisteko belauna tolestearen egipen eta ondorioa.

belaunkabila. (lokezuŕ): iz. Belaunaren lokezuŕa. (belaun): *iz.* Berbera. *ii* Belaun-kail, heiaun-txoko, belaun-txuku, belaun-txunku, belaun-txuŕu.

belaunkada. (belaun): ŕs. Belaunaz emandako tanpa. Belauneko, belaun-ukaldi. (tanpa): *iz.* Berbera.

belaunkadlu. (belaun): *iz.* Ikus.: Belainkunkuŕ. 1: Belaunburu, belaunkosko, belaun-koskoŕ, belaun-txoko, belaun-txuku, belaun-txuŕu, belaun-mulo, belaun-konkoŕ, belain-ezuŕ.

belaunkatu. (toleskua): *ad.* Ikus.: Bclaundu.

belaunpe. (belaun): ŕz. Tkus.: Belainpe. 1: Belaun-azpi, belaun-txoko, xangaŕ, zankabe, zankaloste, zankape, iztatu, iztazai, iztazain, ixtazain.

belaunpe-giat. (giñaŕe): iz. Belaunpeko giñatea.

belaunpeko. (bunko): *iz.* Belauniko jartzeko kotxi.

belauntasun. (send* *iz.* Notin batzuen artean dagoen odoleko aidetasuna.

belauntesi. (igaraipen): *iz.* ltxitura bateau notiñentzat egindako igaropidea.

belauntxuku. (belaun): B. Ikus.: Belainkunkuŕ. j: Belaun-txuŕu, belaunburu, belaukatilu, belain-ezuŕ, zangabizkaŕ,zankabizkaŕ.

belaantxutu. (belaun): *iz.* Ikus.: Belain-czuŕ. 1: Belain-kunkuŕ.

belauntza. (landare): *iz.* Untz mots bat.

belaurikatu. (belaun); *ad.* Ikus.: Belaunikatu. j: Belairukatu.

belauriko. (belaun): *adond.* ikus.: Belaiko. j: Belairuko, belaunikn.

be/Rate. (igaraipen): *iz.* Itxita dagoen solo baten sateran dagozen iru an goituen multzoa, main batentzat igaropidea egiten eta abereentzat eragozten.

belaxaka. (aranondo): ŕz. Basa-aranondoa.

belaxet. (korapilo): *iz.* Tkus.: Belaxte. (abetxu): B. Tkus.: Belartxeta.

belaxka. (apoztasun): *izond.* Apoztasunezkoa dana. (biguntasun): *Bond.* Bigun samafa dana.

belaxkakeria. (biguntasun): *iz,* ikus.: Biguntasun. Uxtertasun. (losintxa): iz. Notin edo abere baten soin gañean eskua bigunki igarotzearen egipena.

belaxte. (korapilo): iz. Teinkatzean estutzen dan koraplloa. Belaxet.

belaz. (ardura): *adond.* Arduraz, artaz.

belaze. (late): iz. lkus.: Late. I: Be€asoro, belategi, belaŕ-arte, belaza, pentze.

belazi. (min): *iz.* Belafaren azia. I: Beraza.

belazki. (txairotasun): *adond.* Txairotasunez ari-izatea.

belaztu, (taŕitadura): *ad.* Aŕitasunak gogoan soferazten duen bero-aldla, gaŕa.

belberin. (landare): *iz.* Urteko landare belartsua, izuztakaria; aspaldian keltaen landare sagaratua bezela aipu aundikoa izan zana. j: Iilz-belat, be€aŕ-goŕi, izusta. (darn): *iz.* Ezurtza ezuŕezkoa duen itxas-afaña; bare gorputzaren zati batzuetan goŕizko margoa duena, ta bare aragia oso onartua dana.

BELBIL. iz. Berez dabilena. Bragitailua daukan burdia. : Berebil, beiibil, babel, ariñabil, burdibil, gurtarin, taŕanta. !/ (burdi), (igidura), (knot), (orga).

belbii-toki. (belbil): iz. Betbila gordetzen dan tokia.

helbilarl. (belbii): iz. Belbila daramana. Belbilzai.

belbilola. (belbil): *iz. Belbilak* egiten dituzten ola.

beldarlari. (zomoŕo): iz. Zomofo ega-gogorduna ta bost-oñekoa; mota batzuk dagoz.

beldaf. (zomoto): B. Ñlitxeletaen antzekoak diran zomofoen eltxaŕa. I: Kaputxin. (at): iz. M txiki-txikia. (landarc):) ŕa. Gurutzkaria dan belaŕczko landarea, zaboŕaren artean sortzen dana. 1: Zaboŕ-.lore, zakuŕ-belaŕ. (oskol): 11 *ŕz.* Intxauŕ eta baste igalien baŕuko oskoia.

beldaf-zilo. (zomoŕo): *iz.* Beldaŕcn kabia.

beldordun. (laŕu): *Bond.* Eun batek eratutako latu-pean dagoen geruza.

(longain): *izond.* Longain bateaz bilduta dagoena.

belduf. (oskol): *iz,* Igali ta lekazi batzuk estaltzen dituen lafn mca.

beldoftsu. (eunizti): *bond.* Mintzak dituena,

beldruxera. (ibilera): *frond.* Asko ibiltzen dana. (guŕ): *iz.* Oso matt dan egnfa, lodia danaren kondafa.

beldu. (bidali): iz. Tints.: Bidali.

beldukaf. (bidali): *ŕzond.* Bidaliai dagokiena.

beldukide. (bidali): *izond. Bidali* edo belduaren lanean berean art dana.

beidurbera. (erabe): *ŕzond.* Eŕaz ikaratzen dana.

beldurdun. (erabe): *ŕzond.* Belduŕ dana.

beldurdura. (erabe): ŕz. 1kus.: Erabe.

beldurgabe. (erabe): *ŕzond.* Bilduŕ cztana Beddurkabe. (azarkuntza): *izond.* Ausarta, galbideetan ezer begiratu gabe sartzen dana.

beldurgabeki. (albi): *adond.* Albiz jokatzea.

beldurgabetasun. (albi): *iz.* Ikus.: Albi.

beldurgarbal. (atsekabe): iz. Betiko nekeen bildufez Yainkoa gaitzitzeaŕen atselcabc ta min izatea.

beldurgafi. (erabe): *izond.* Beldufa aferazten duena, izu-ikara soferazten duena.

beldurgañra. (erabe): *adond.* Erabe aundiaz ari-izatea.

beldurge. (azarkuntza): *ŕzond.* Galbideen aufean bilduf eztana.

beldurkeri. (erabe): *iz.* Bildufezkoa dan erabetasuna. I: Makalkeria. (erabetasun): *iz.* Berbera.

beldurlci. (erabe): *adond.* ifrabeaz art-izatea. j: Beldurtiki.

beldurkoi. (crabe): izond. lkus.: Beldurkoŕ. j: Beldurti.

beldurkondu. (erabe): *iz.* Ikus.: Erabe. Beldurkunde.

beldurkaf. (crabe): *izond* Izutia, adore gutxikoa. j: Beldurti, bciclurkoi, uxkuŕ.

beldurkortasun. (erabe): *ft.* Ikus.: Erabe. (erabetasun): *ft.* ikus.: Erabetasun.

beidurkartu. (erabe): *ad.* Erabea izan.

beldurkunde. (erabe): iz. Ikus.: Erabe. Beldurkunte.

belduf. (erabe): *oft,* Egiazko ala ustezko kalte baten auŕean estutasunaren biozketa. [: Bilduŕ, atz-ika, atzikara, lotsa.

beldufarazi. (erabe): *ad.* Erabea izan-arazi. j: Belduŕerazi.

beldufarazle. (erabe): *izond.* Erabea izan-arazten duena. ;: Belduŕ-arazkoŕ.

bclduf-darnu. (atsekabe): *iz,* Betiko nekeen bildufagatik, Yainlcoa'ri min-emateaven atsekabea.

belduf-damutu. (atsekabc): *ad.* Belduf-damna izan.

belduf-goñ, (erabe); *iz.* Bilduŕ-izugaŕia.

belduf-ikara. (erabe): *iz.* Izualdia.

beldurtasun. (erabe): ŕz. Onbidea bezela izaten dan erabea.

beldurti. (erabe): *izond.* [kus.: Beldurkof. I: Belduŕ-ontzi, uzkuf. (erabetasun): *izond.* Ikus.: Erabetasun. ^: Bcldurxko.

bcldurtiki. (erabe): *adond.* Ikus.: Beldurki.

beldurtitasun. (erabetasun): ŕz. Adore gabekoa, bildurtia dana.

beldurtitu. (erabetasun): *ad.* Adoregabetu, bildurtia biurtu.

beldurtsn. (erabe): *izond.* Bilduŕ dana.

beldurtu. (erabe): *ad.* Izutu, uzlmrtu.

beldurxko. (erabetasun): *izond.* Adoregabekoa dana. j: Ems.: Beldurti.

beldutasun. (bidali): iz. Bidalien Ian berezia.

beldutza. (bidali): *fz.* Bidalien lanean ad-izatea.

belt. (egazti): iz. Ikus.: Bela. j: Belabatz, otsefoi.

bele-alorti. (egazti): iz. Landetako belea. ^: Beletzaf.

bele-efui. (egazti): iz. Bete zaŕa, beletzaf, beltzurda.

bele-oin. (landare): iz. Edaskaria dan urteko landare belartsua, oso edentsua dan nrlña duena. Ufe-potoin.

beleda. (barazki): *iz.* Ems.: Beletea.

belegi. (arpegi): iz. Boas.: Arpegi. (azpegi): iz. lkus.: Arpegi.

beleka. (aoko): *iz.* Beleka-jokoa, pilots-jokoa. (pilots); ŕa. Berbera.

belekume. (egazti): *iz.* Belearen kuma. Belexo.

belemendu. (gaztañondo): *iz.* Bcrandu datofen gaztafia, azilan umotzen dana.

belena. (mokol): iz. Etxe-admit dagoen mokola. (trial): *iz,* Zikinkeriak botatzeko tokia. I: Belenatza. (margo): *ŕzond.* Belzkara dan margoa, (eden): *izond.* Ikus.: Eden. Itzadura, lupu, izufi, pozobe, puntzoi, sataŕi, zipi.

belendrin. (emakume): iz. Emakume zitala.

belenera. (afain): *iz.* Itxas-afain mota bat.

belenga. (baralda): *iz.* ltxasontzietan dagozenidekiduraen baralda.

belentzale. (emanketa): *izond.* Urtatsen eskalaria.

beleratz. (begirantza): *ŕzond.* Zelatatzen duena.

beleratz-etxeki. (bcgirantza): *ad.* Goait egon.

beleraz. (ardura): *adond.* Arduraz. Belerazki.

beleza. (egazti): fz. Aŕapakaria dan egaztla, afano baten kaizukoa.

belete. (landare): *iz.* Zerbakaria dan ortuko landarea, jangaŕia dana. {: Beleda, beleta.

beletxiko. (txori): *iz.* Iragailea dan txoria, moko beltza duena; bare gorputza gañetik baltz dundua ta azpitik zuria da; bere egoak zofotz eta isatsa luze ta oso sardekara dituena. 1: Enara.

beleixinga. (egazti): *iz.* Ikus.: Aran-bcitz. E: Beltzuŕ.

beleuskari. (sane): *iz.* Sareak nrtan eusteko, berun eta txorkoak jafita dagozen lokatretako bakoitza.

belexaga. (egazti): *iz.* Bele-mota txikia. Belexega, belexina.

belexari. (Iizunkeritza): *ŕzond.* Emakumeen lizunlceritzaz salerostea dagoena,

belgundari. (lekaidego): *izond.* Lakaidcgo edo lekaimegoko laguna, siltisgabekoen artean lcrIstantasuna zabaltzen ari dana.

belgunde. (lelcaidego): *iz.* Ikus.: Belguntza.

belguntza. (lekaidego): *iz,* Lekaidego edo lekaimegoko lagunak, siñisgabekoen artean kristautasuna zabaltzen art diran tokia. Belgunde.

bell. (otso): izond. Otsoa laŕuta ala lo-eragin duena. (esnaldi): *ad.* Esuatu.

belin. (belztasun): *fzond.* Beltza dana.

belkaranki. (gereziondo): *Iz.* Gereziondoaren antzeko zngatza.

belegi. (apoztasun): Ia. Ikus.: Belaki. !: Beloki.

belogoi. (igitai): *iz.* ikus.: Igitai. Puda.

belori. (gibel): *iz.* Was.: Barea.

belorita. (let): *iz.* Oso aundia egiten dan leŕa; here zura oso unetsia da.

belorltu. (margultasun): *ad.* Thrall biurtu; bcrezkoa dan margoa galdu.

belofoi. (egazti): *iz.* Bela aundia taldeetan ez dabi1ena ta arkumeai begiak ateralzen dizkiena.

belotaf. (otaŕ): *iz. ikus.:* Belasaran. G: Belotzara.

belots. (ants): *Iz.* Belearen aotsa.

belotzara. (otaŕ): *iz.* lkus.: Belasaran. j: Bclotaŕ.

belsnin. (akalde): ŕz. ikus.: Itxas-zubi,

beltxagi. (axote): *iz.* Ikus.: Axote. 'rinds". (tindu): *Iz.* Tiudu beltza. j: Ganbusia, Iarlatz, tindura.

beltxagitu. (tindu): *ad.* Beltzez titans.

beltxate. (abetxu): *Iz,* Oliokaria dan abetxua, j: Beltxali.

beltxamuru. (landarc): *iz.* Azi atallciko, urtulue ta bclaŕezkoa dan landarea, laboreen ereintzetan oso ugari sortzen dana. j: Beltxanburu, beltxata.

helixaran. (belztasun): *izond.* Oso beltza dana. : Beltxeran, beltxista, beltxan. *II* Ikus.: Belxka. (egazti): ŕz, Usoa baño anndixeagoa dan egazti anka-luzeduna.

beltxaran mota bat. (zugatz): *iz.* Boŕaikaria dan zugatz txikia; bare igalitik ateratzen da sendalcintzan erabidi dan ligarda.

beltxarandu. (igali): *ad.* Igall batzuk bettzitzen astea, mnotzen dirala adieraztean. : Beltxerandu.

bettxarga. (sate): *iz.* Lepazuta. j: Lepa-zailu.

beltxafai. (aŕai): *iz.* Itxas-aingira mota bat, bizkaŕa iluna duena. I: Beltxaŕain.

belzxatu. (belztasun): *ad.* Baltzitu; beltz biurtu.

bdtxeri, (iluntasun): *iz.* Soin-eunen araugea dan iluntasuna.

beltxingo. (burumuin): *iz.* Burns/min eta bizkaŕ-muña osotzen dituzten hi gayetako bakoitza. j: Beltxungo.

beltxiof. (okef): *iz.* "Aŕereka" jokoan egindako okefa.

beltxkura. (orban): *iz.* Orbantxo beltza. Beltz-gone.

beltxori. (tandare): *iz.* Boŕaikariadan urtcko bandare belartsua.

beltxof. (begi): *iz.* liens.: Begitxindoŕ. I: Bekatxo.

beItxun. (benetasun): izond. Egipenetan eta yardunetan ben, itzaltsu ta zuuŕ dana. I: Beltxuntxe, beltxuri. (Ice): *frond,* Keaz beltzituta dagoena. (iluntasun): jj ŕzond, Malezkietau ilunduta agertzcn dana.

beltxundu. (iluntasun): *ad.* Argia itzaltzen ari. j: Malezkiak edo baste gauzak ilundu edo beltzitu.

beltxunga. (burumuin): *iz.* Burumuñeko bi zatietako bat.

beltxuri, (sumin): *iz.* Auŕengan bekozko muxin-egitea. I: Bcltzuri. (snargo): *izond.* Urdin, ale, bezxuri.

beltxunin. (giltzuŕin): *iz,* Ikus.: Giltzufin.

beltxuritu. (mango): *ad.* Urdin egin edo biurtu.

beltz. (belztasun): *izond. liun-€luna* dana, margorik gabckoa. j: Beltx, (atsckabe): *izond.* Itun dagoena.

beltz-gofi, (margo): *izond.* Burnt-gofizko margoa. j: Belzgoŕi.

beltz-jario. (odol): *iz.* Odolbeitz joatea.

beltz-ori. (mango): *izond,* Kedaŕez egiten dan margo orikara. j: Beltz-orizkam,

beltz-salerosle. (salcroste): *izond.* Gizon beltzak crosten eta saltzen ari dana. Beltz-saltzale, belzketart.

belts-table. (Iuŕ-lantze): *iz.* Etxalde bateau lanegiteko gizon beltzen taldea. Beltzeria.

belts-uts. (sai-abere): *iz.* Beltz-beltza dan zaldia.

belts-xuri. (margo): *frond.* Ale margoa dana.

beltzagi. (eritasun): *iz,* Abeltxcak efen-eragiten dien erttasuna. j: Elkarteko, eltoŕ, ekes', eriarteko, efeneri.

beltzail. (belztasun): *frond.* la beltz margoa duena.

heltzaildu, (belztasun): *ad.* Bcltzez margotu edo tindatu.

beltzajen. (belztura): *iz.* Iess.: Belztnra. *II* Beltzapen, beltztura.

beltzaldi. (atsekabe): *iz.* Ikus.: Atselcabe. (urban): *iz.* Beltzez egindako orbana. j: Betlzkura, beltz-gune.

beltzale. (belztasun): *izond.* Beltzen dumb, beltzez margotzen edo tindatzen duena. (belztura): *izond.* Beltzatzen, iraintzen duens. j: Beztaile.

beltzapen. (belztura): *iz,* Kaltea egiteko, amaŕuz egiten dan salaketa aizuna. ikus.: Betztura. I: Beltzajen.

beltzaran. (margo): *frond.* Margo iluna, ia beltza dana. I: Beltzeran, belzaaan, belxaran, belxare, bet€zerantz, bettzuntza, belxlco, beltxeran.

beltzarandu. (margo): ad Bettzaran Spirit edo biurtu. j: Bettzkaratu, belxarandu, beltzerandu. (ode* *ad.* Goibeldu.

beltzarankariak. (margo): *frond.* Burni-ori margoa ematen dutenak. Bettzarazleak.

beltzarautasun. (margo): *iz.* Bum/-ori margoa artzea edo ematea.

beltzaraki. (belztasun): *ad.* Zerbait beltz margoz jari, j: Beltzitu.

beltzarka. (bclztasun): *frond,* Margoz beltz xamala dana. j: Beltzixka, beltzkara, beltzkoi, belxdura.

beltzaf. (egazti): *iz.* Bete aundi-mota bat. I: Beltzurda.

beltzafe. (belztasun): *frond.* Beltz-ilun margoa donna. j: Bcltz-ilun.

beltzatu. (belztura): *ad.* Noribait laidozko zerbait edo okerkeriren bat gezaŕez edo amaŕuz egotzi. j: Belztu, belztatu, txatxartu, ximika€u. (belztasun): *ad,* ikus.: Beltzarazi. Beltzitu, belztu, belxtu, beztu.

bcltzatzale. (belztura): *frond.* lien ona kendu, aipua galerazten duena.

beltzazale. (belztasun): *izond.* Beltzez margotten edo lindatzen duena.

belt-zeal". (indaŕ): *adond.* Indafez ari-izatea. j: Beltzian.

beltzeria. (zatarkeri): *iz.* Maŕokerietan eta lapuŕetan bizi-izatca. j: Beltz-talde.

beltzgat. (ke): *iz,* Keaz ado kedalez zikintzen duena.

beltzgañ. (belztura): *frzond. hen* am kendu edo aipua galerazi dezakena. Belzgaŕi.

beltzidazki. (ospege): ŕz. Norbaiten aomen aurka egindako idazkia.

beltztl. (it): *iz.* ilbeltz, urtaŕil; batzuentzat lotazila.

beltzilun. (bekozko): *frzond.* lkus.: Beltzuritsu. (ankerkeŕi): *izond.* Ankara dana.

beltzinta. (aztore): *iz.* Aztorc txikia. Sapeluts.

heltzitu. (be€ztasun): *ad.* ikus.: Beltzarazi. : Belzatu.

bdtzizka. (belztasun): *izond.* la beltza dan margokoa.

beltzica. (bclztasun): *izond.* Beltz xamaŕa dana. j: Beitzto, belxaño, belxño, belxto, belzka, belzko, beltzirka, belzkara, belzkote, boixare, belxka, betxkara, be€xko.

beltzkara. (belztasun): *frzond.* Ik.:Beltzarka. j: Bettzixka, belzkara.

beltzkaratn. (belztasun): *ad.* €kus.: Bettxarandu. j: Belzkuratu.

beltzkeri. (ospege): ŕa. Aipu txafeko egipena. I: Belzkeri.

beltzkoi. (belztasun): *izond.* lkus.: Beltzarka.

beltzkara. (orban): *iz. Ikus.:* Beltzaldi. Belxkura, beizkura.

beltztarzun. (belztasun): iz. Boltz margoaren tasuna. j: Be€tztaaun, belxtasun, belztasun.

beltztura. (belztura): *iz.* Ikus.: Belztnra. Beltzajcn, beltzapen, gon^g gaizto, gezuŕ-laido, gezuŕirain.

beltztxuri. (mango): *izond.* tirdin. l: Beltzurdin, beltz-xuri, beixuri.

beltzun. (mango): *izond.* Lili-ubelaren margoa, amusko-argi.

beltzune. (orban): *iz.* Orban beliza.

heltzuntze. (benetasun): *izond.* Egipenetan eta jokeran men, zni eta zentzuduna dana. j: Beltzuri, bclzuntzc, beltxuntxe• (zomofo): *iz. Hi* egaleko zomoŕoa, aŕe margozkoa, sai-abereai eraso egiten diena. l: Beltzuntza, belzuntza, espara, espare, espari.

heltzura. (atsekabe): *iz.* Ttun-atdl, goibeldasun.

beltzurdin. (margo): *izond,* Beitztxuri, belxuri, beiztxuri, beltz-urdinako. (txori): *iz.* Bcltzurdin oliokara margoa duen txoria, igali to zomofoak jaten dituena.

beltzuri. (bekozko): *iz.* Bekañak alkartzen eta kuzkurtzen, arpegiaz egiten dan naigabe cdo zoŕoztasunezko agerpena. {: Belzuri, beltzur, beltauŕi, belaxta, belu-antza, beltxuri. (atsekabe): *izond. ltuh.* (benetasun): ‖ *izond.* Tkus.: Beltzuntze.

beltzuri-egin. (bekozko): *ad.* Beltzuriz azaldu ta jokatu.

beltzurigoñ. (ule): *ad.* Tile zuri ta beltza ducna.

beltzurilea. (bekozko): adond. Beitzuriz azatizen ari-izatea.

hcltzurikume. (seme): *iz.* Zuri ta beltzaren semea.

beltzuritsu. (bekozko): *izond.* Bcltzuri edo bekozko duena. j: Beltzilun, beltzufitsu.

beitzuritu. (bekozko): *ad.* Beltzuritsu jail. j: Puntsu egon.

beltzuf. (egazti): *iz.* Ikus.: Aran-beltz, Beletxinga.

beltzuŕ't. (bekozko): *iz.* Bekozkoa dan begirakune. j: Belzuŕi. (erabe): *iz.* Begirakunc izugaŕia.

beltzufin. (giltzuŕin): *iz, lkus.:* Giltzufin.

belu. (berandura); *adond.* Barandu izatea. (arto): *iz.* Artoaren ofia.

betu-baba. (lekazi): *iz.* Berandu eltzen dan baba.

beluaga. (itxasontzi): *iz.* Itxasontziaren makiia, tantaya.

belubegi. (berandura): *adond.* Berandutxo. j: Bclusko, bclutxo, beluzko, beluosko, beluxe, beluxko•

helubi. (istinga): ŕz. Tkus.: Istiuga. j: lxingira.

beluko. (berandura): *izond.* Garaya ez danean eltzen dana. j: Belukoŕ.

belukof. (berandura): *izond.* Berandu dabilena. Bclumendu, belurengo.

belumendu. (berandura): *iz.* Berandu ibiltzea. : Belukoŕ. j: Beluntza. (gaztañondo): iz. Berandu eltzen dan gaztafia-mota bat.

belun. (iluntasun): *izond.* Argi edo argiera ez ducna. (nagi): *izond.* Alpeŕa, lanetik maltzuŕez iges-egiten duena. Astir° ad dana.

belundu. (iluntasun): *ad.* Belun egin edo biurtu.

beluntza. (berandura): *iz.* Ikus.: Belumendu.

belurengo. (berandura): ŕzond. Belukoŕena, azkena.

beluzi. (margo): *izond.* Igarotako margoa; zurbil.

beluritasrm. (mango); *iz.* Oritasun, zurbiltasun.

beluritu. (mango): *ad.* Oritu, zurbildu.

belus, (ule-guri): *iz.* Ikus.: Ule-guri. Belos, ileguri, iruleta.

belusatu. (ule-guri): *ŕzond.* Ule-guriaren antzekoa.

belutu. (berantasun): *ad.* Adionez ez eldu, berandutu.

beluzi. (gabetze): *ad.* Noribait daukana gabetu edo kendu (e.b. etxe bat). (biloiztasun): *ad.* Soñekoa edo bere zati bat kendu.

beluzkn. (berandura): *adond.* Ikus.: Beiubegi. l: Beluxko, berandulxo.

belxaño. (belztasun): *ŕzond* ikus.: Beltzka.

belxaŕain. (aŕain): *Iz.* ltxas-aingiraren antzekoa dana, bizkafak margo iluua dueia. l: Belxeŕain.

helxka. (belztasun): *izond.* Beltz xamaŕ dagoena. j: Beltzaran. l: Belxko, beltxeran, beltxeran, beltxaan, beltxan, beitxexka, beltxka, bcltxko, beltxkara, beltxto, bcltzaan, belts_

bebxlcara. (beiztasun): *izond.* Beltz xamaf dagoena. j; Beitzaran. Belxkanta, beltxkara.

belxkotu. (belztasun): *ad.* Oso beitziluta jaŕi. j: Belzkotetu.

beixoŕi. (landare): *iz.* Botaikaria dan urteko landare belartsua.

belxtura. (belztasun): *iz.* Ta beltza dana. Belxdura.

belz. (belztasun): *izond.* Beltza dana. l: Helx.

boizatu. (belztasun); *ad.* Beltzez margotu edo tindatu. l: Belxtu.

belzgende. (janztura): *iz.* .Ianztura beltz-mota batzuk.

belzkanta. (mango): *izond.* Zerbait argitsua dan beltza.

belzkara. (margo): *izond.* Baltzezkoa dana. Bexkera, bezkara, beztaka.

belzkeri. (salkuntza): *iz.* Oso txaŕa dan egipena. Zintzotasunaren aurkakoa dana. j; Bezketi.

beiztd. (belztasun): *ŕzond.* Belzkara dagoena.

belzkume. (belztasun): ŕz. Beltza dan auŕa.

bclztale. (belztasun): *izond.* Beltzez margozten edo lindatzen duens. (belztura): *ŕzond.* Beltzatzen ducna.

BILLZTASIIN. ŕz. lkatz-margozkoaren zeindasuna. J: llun-iluna dana. l: Beztasun, bexkura. (belztura): *iz.* Zitalkeri, txarkeri. l/ (iluntasun), (mango).

belztu. (belztura): *ad.* Ikus.: Beltzatu. j: Beztu, ximikatu.

BELZ'l'URA. *iz.* Kaltea egiteko, amaŕuz egindako salakuntza aizuna. l: Okerkeri baten egozketa aizuna. l: Beltzapen, belizajen. j: Beztasun, beztura, beltztura, gezuŕ gaizto, gezuŕ-laido, gezuŕirain, salgaitza• (belztasun): *iz.* Boltz izatea. I: Beztura, bezturako, bezkarako, bezkara. (iluntasun): jj *iz.* Iion izatea. (atsekabe): jj ŕz. /tun izatea. |: Beztura. /1 (biurkeri), (elemebe), (gaitzespen), (gezuŕ), (kalte), (lekukotasun), (mardail), (ospege), (salakuntza), (zurikeri).

beta. (biguntasun): *irons!,* Biguna dana. (eskeintza): iz, Zerbait eman edo egiteko norberak bore bums beat-izatea.

beta-eteaf. (briar): iz. Neurkin bat 'Fuze da luŕ gañebk, baso ilunetan bizitzen; bere oŕiak eze ta aundiak dim, ta loreak txilinen antzera zintzilika dagoz.

beiago. (limurtasun): *iz.* Tkutzcan limuri ta bigun agertzearen egipena.

belakatu. (ausiabartza): *ad.* Zerbait jausi edo ondatu, edo kalte aundia egin.

belaki. (limurtasun): *adond.* Limuriz eta bigunez agertzea.

beiatarzun. (biguntasun): iz. Biguna izatearen tasuna.

belaztu. (biguntasun): *ad.* Bigun egin edo biurttc. l; Belatu.

beiegL (margo): *izond.* Auñamendi'ko bcyaren margoaren antzekoa dana• j: Ori, ori bizia.

beiegitasun. (margo): iz. Ori-margoz agertzea. (eritasun): iz. Beazun zuŕupatzeaz eta laŕu ta betazañak ori-margoz azattzean agertzcn dan eritasuna.

belegitu. (margo): *ad.* Ori-margoz margoztu.

beleska. (margo): izond. Orikara dana. I: Belezta.

beleztatu. (margo): *ad.* Orianargoaz azaldu.

bell. (esnaldi): *ad.* Ikus.: Esnaŕu.

belo. (bero): ŕz, Beroskoa dana; anion itza. : Bero xamaŕ izatea. I: Beloska.

belo-belo. (mozkorkeri): *ŕzond.* Mozkortia. I: Beloska.

betoki. (zaingo): iz. Aizearen itzalpean dagoena. (aize): iz. Aizetik babestuta dagoen tokia.

belope. (bero): *iz.* Bero ta atsegifia dagoen tokia.

beloska. (inozkorkeri): *izond*, Erdi mozkortuta dagoena; bero samaŕ.

belotu. (poz): *ad.* Poztu, ataitu, (mozkorkeri): *act* Orditu, mozkoitu, (bero): 11 *ad.* Berotu.

belt'. (korapilo): *iz.* Eunduran euntzen dancan egiten dan korapiloa.

Bellini-txoria. (solo): fz. Belini txuntxutak.

bemail. (lagunabaŕ): fz. Ikus.: Lagunabaŕ. I: Memeria.

bemoleko, (iletak): *iz.* Lenengo mambo ileta.

ben. (benetasun): *izond.* Ziñezko ta egizalea dana. E: Benatsu, hentsu, bene, smezko.

ben-alai. (antzerti): *ŕzond.* Izugaŕi ta pozgaŕia dan elertizko lana.

ben-arazi. (neuŕitasun): *ad,* Arpegian eta jokeran benetasun eta erabidea erakutsi.

ben-benetako. (betetasun): *izond* Ontasunez mail goituenekoa dana. j: Bcne-benetako, benetako,benetazko.

bean. (Jokaŕitz): *lok.* ikus.: Bata.

benabaŕa. (babaŕun): *iz.* Ikus.: Babafun.

benajo. (luŕ): *iz.* Beste batmen artcan dagoen luf-zatia.

benaka. (sare): *iz.* Zipak atzemateko sarea.: Mast. (su-izkilu): *iz.* Txisparen katuaren beko zatla. : Oilaŕ.

benal, (isun): ŕz. Abere batek egindako kalteengantik jartzen dan isnna.

benafifz. (txori): fz. Oso txikia dan txoria, lumak margo diztiratsu dituena. Benaŕiz.

benafitza. (haratz): *ŕz.* Baratzaak lantzen eta zaintzen duena. (esku-langintzak): *iz.* Berbera.

benatsu. (benetasun): *izond.* Tkus.: Ben. Siñezko.

benaz. (betetasun): *adond.* Eginbidea betetzean,yardunean edo iritzietan zindotasunez, zeazlasunez eta iraupenez ari-izatea. I: Benazki, benetan, benatz.

benaza. (csertoki): *iz.* Atze-aide gabeko, edo Ian anka dituen esertakia.

benazki. (betetasun): *adond.* Egiazki, benetan. : Ben-ben, ben-benaz, ben-benetan,

benazko. (naimen): *izond.* Norberaren naimenez eta bead-Link izan gabe egiten dana edo egiten duena.

bendau. (sotiltasun): ad. Abereak eskuperatu, mnenderatu. (jabego): *ad.* Azpiratu, niendetu, uztarpetu.

betide. (jabego): *iz.* Ikus.: Jnbego. I: Mende.

bendean. (bekotasun): *adond.* Zerbaitcan azpian egotea. I: Bendian.

bcndebal. (ezetasun): *iz.* Ormaetan egoten dan ezetasuna.

bendeko. (menpekotasun): *izond.* Ikus,: Mendcko,

benderatti. (menpekotasun): *ad.* Ikus.: Menperatu.

benderatzale. (menpekotasun): izond. Benderatzen (Mena.

beneatu. (gertuera): *ad.* Zerbait egiteko gauza bat adelatu ta lajutu,

beneditaŕ. (lekaidego): *frond.* Benito donearen lekaidegoan dagoena.

beneta. (betetasun); *iz.* Benaz ari-izatea. ^: Tkus,; Benaz itza.

benetako. (betetasun): *ŕzond.* ikus.: Ben-benetako, (egi): *izond.* Egiazkoa dana.

benetakotasun. (egi): Ia. Egiazkoa danarentasuna.

benetalari. (betetasun): *ŕzond.* Benetakoa dana. (egi): izond. Egia maite duena.

benetan.(betetasun): *adond.* Ikus.: Benaz. I: Bene-benetan, mene-menetan, (egi): *adond.* Egiaz ari-izatea. I: Zuncta.

BENETASUN. iz. Egipenctan eta jokeractan, zuuf, burudun eta eratsu ari daimon tasuna. J; Eraztasun, kako-mako, sintasun, xaxara. (betetasun): Eginbidea betetzean, glzabide ta aburuetan zindojokatzean,zofoztasun, zeaztasun eta irautasuna izatea. I: Egiera edo yardun-bide bat zeatzez egiteko era. 1: Egipen batean gordetzen dan mentasuna edo zurtasuna. Buturtasun, andiketa. II (beginme), (oorc), (ozarkeri), (zoŕoztasrm), (zurtasun).

benezo. (antoxin): iz. Etxe bateko antoxidak. J: Luŕezko antoxin aundia.

henia. (ardura): *iz.* Ikus.: Altura,

beniatsu. (ardura): *izond* Arduratsua dana.

beak. (oŕazi): *iz.* Oŕaziaren zizpita; ofazi-agin.

henkut. (zi): *izond.* Ziriak eta ziak dauzkana.

beuoagoak. (geikuntza): *adond.* Geyagatasun-erkatzea adierazteko itza.

bentana. (eunizli): iz. Main batzuen urdail zati bat bametik estaltzen duen mintz beltza. (aŕain): iz. Berbera, berbera.

bentertz. (main): *iz.* Mendl bateau ura batzuk bestc batzuelatik atdentzen dituen ustezko maŕa.

bentosiñ. (oyal): iz. Oyal-mota bat.

hentsu. (benetasun): *ŕzond.* Ikus.: Ben.

bentugofi.(gaztañondo): *fi.* Gaztaña-mota batzuk.

bentzagi. (actzidura): iz. Orantzakaz egindako area. I: Bcranizagi, beanzagi.

bentzario. (txori): *iz.* Ems.: Beiatxiko, I: Beitxijoi, bentzayo.

hentzilo. (mauka): iz. Esicuaren ondoan dagoen maukaren zatia. j: Bentzulo.

benuzi. (azkuŕi): *iz.* Lebatzaren gibel, kikiioi ta abaŕen multzoa. (aŕain): iz. Berbera, berbera.

henzilo. (mauka): iz, Eskutik ondoen dagoen maukaren zatia. Bentzulo, bentzuio.

beñ. (gaŕantzi): *izond.* Nagusia, obea.

heñago. (auŕetasun): *ŕzond* Notin edo gauza batek beste baten gañetik geyagotasun edo nausitasuna duena. I: Beñen.

beñardi. (ardi): iz. Bi edo iru urteko ardia.

Beñen. (gaŕantzi): *izond.* Nagusia, gatantziduena. j: Beñen, beñennk.

beñeon. (aidi): *adond.* Unealdi ontan.

beñepein. (iokaŕitz): lok. Titus.: Beiñazbein. I: Bederik, bederen, beñipein,beñezpen,beindikbein, beintzat.

beñere. *(atdi): adond. Iñoiz* ez. I: Beñere ez, beñerez, beinbere. I: Ito/7.

beño. (lokaŕitz): *lok.* Ilcus.: Bate.

beñola. (aidi): *adond.* Bein-batean, being° batean. Beyola, bciñola, bein-Meta. (anbiola): *adond.* Aspaldian.

beobide. (bide): *iz.* Beotentzako bidea.

bed. (ardi): iz. llcus.: Be. I: Beee, murzuri.

beolc. (beat): *ad.* Beat dok.

beolca. (sai-abere): *iz.* Beat gaztea.; Beokka, beorko, bigoka, bioka, bioki, biorkume, booka.

beokalde. (sai-abere): iz. Beoŕ-satdoa. Beoŕalde, beortalde.

beolcategi, (Weld): *iz.* Beokak aztcn diran lafelcia.

beola. (antzutasun): *izond.* Antzua dan emalcumea. j: Beat.

beondaztu. (ikusmen): *ad.* Zerbait aŕetaz begiratu.

beondo. (zugatz): ŕc. Azitik zuzen datoten zugatza.

beordl. (sai-abere): *iz.* Beaten satdoa. Beorkela, beoŕeli, beortalde,

beordun. (sai-abere): *Bond.* Beata daukana ala beetagan dabilena.

beorketa. (sai-abere): ŕz. Beaten artaldea. I: Beoŕ-saldo, beat-taldc, beokalde.

beef. (sai-abere): *iz.* Zaldiarcn mica. j: Bed, blot, boot. (oltzabum): *iz.* Oltzabururen enskaŕia. (eyeraidi): (iz. Eyerako ardatzaren euskatia.

beat-lokafi. (lepoko): iz, Beaten lepoan jartzen dan naŕnz ala belakizko lepokoa. 1: Beat-ede.

beof-saldo. (sai-abere): *iz.* Ikus.: Bcorketa. : Boot-trade.

beof-talde. (sai-abere): *iz.* Ikus.: Bcorketa.: Benŕalde,

bed-lxori. (12011): *iz.* Burn txiki, iurluiu-moko ta lumak amusko ta orlegizko dirdiratsuak dituena. Bcorxori, boo/-curl, araaba-zozo, ardizoŕi, artxi-pate, artxori, at-xori, arzipote, auseta, gaztelazozo, xoxoba, zozaba°.

beofume. (sai-abere): iz. Bcoŕ-arcn kuma. j: Beoŕ-kume.

beof-xori, (txori): iz. Burn txiki, tutuiu-molco la lumak beltz eta dirdlea orlegi ta Libel dituen txoria. : Beoŕ-txori, booŕ-xori, ardizoŕi, araba-zozo, artxori.

beortegi. (abeltegi): *iz.* Beoŕentzako ukulua.

beortzale. (sai-abere): *iz.* Beoŕak zaintzen dituena. j: Beorzai, beorzain, biorzai, biorzain.

beorzain. (sai-abere): *iz.* Beoŕak zaintzen dituena. j: Beorzaintzale, booŕ-zain.

beorzaintza, (sai-abere): *iz.* Berrien zaingoa.

beoya. (acts): ŕz. Abeltxeen aotsa.

bepakartasun, (begi): *iz.* Bepakat izatearen tasuna.

bepako. (begi): *izond.* Ikusmena begi batean bakaŕik duena. I: Bepakotx, bepakat, bepakoitz,

bepakotx. (begi): *izond. Ikus.:* Bepako. I: Bepakaŕ.

bepazteŕ, (begi): *iz.* Begiaren zokoa.

bepelaf. (bekain): iz. lkus.: Saluda. I: Bepuru, bepilo, bepurzi.

bepelaf-ondo. (bekain): *iz.* Bekañcn ondoan dagoen bekokiaren zatla. Bepurugain.

bepelartsu. (bekain): *Band.* Bekañak iletsuak dituena, ia alkartzen zaizkiola. ^: Bepurutsu.

bepera. (notin): *iz.* Begictan cgariten duen uotiña. I: Beruntz begiratzen duen notiña. (begi): *izond. I:* Ikus.: Begi-apal, j: Begi-beera.

bepetan. (aldi): *adond.* Bat-bateau. I: Aldi baten, batera.

bepintz garden. (eunizti): iz. Begien lnintz mea.

bepurn. (bekain): *iz.* Ikus.: Bekain. Bepelaf, bepilo, bepurzi, betpuru, betagain.

ber. (lokaŕitz): *lok.* Oŕela jean ezkero.

ber eman. (eztasun): *ad.* Zama, eginhide, arduraetatik eta abaŕ azkatu.

ber-atxiki. (eratxikidura): *iz.* Benz eragiten dan eratxilcidura.

ber-ber. (berdintasun): *adond.* Bcrdin izatea.

her-berelco. (idetasun): *Bond.* Ikus.: Berbera.

ber-bertako. (aldamen): *izond.* Aldamenean la ikutzen dagoena.

ber-bertantxe. (idetasun): *adond.* Ikus.: Barbel-tan,

ber-bidali. (bidalketa): *ad.* Attu dan gazza bat baste noribait edo beste toki batera bialdu.

born. (biguntasun): *Bond.* Biguna dana. j: Beraatasun. Beratz, beratx, beeax, god, malats, malgo, malgoŕ, =Ion, samuŕ, nxteŕ. (onberatasun): *Bond.* Onbera, adeitsua dana. j: Beraa. (bekotasun): (*adond.* Be-aide; beko tokia, beira, piala. (oparotasun): II *Bond.* Klotz aundi, ezberekoya dana. (ayeŕ): jj iz. Zerbaiterako ayefa. (gurentasun): jj *izond.* Landareetan indaf, ezetasun eta ostala duena. Gizon eta abcreengan bizitasun eta ganora duena. (izenarde): j izord. Uraxe, axe. // Berm' = auxe; berori orixe; bera = axe. (zugatz): *(iz.* Azi-atalbikoa dan Amerika'ko zugatza.

bera girs. (berezkuntza): *ad.* Berezkuntzaz gagoz.

bera-botaka. (botoka): *adond.* Bolaizeko boŕokan ari-izatea.

bera-nai. (azta): *iz.* Gorputz batek, lufaren erakarpenagatik,jausteko duen ayeŕa.

bera-zale. (joka): ŕzond. Beraldiaz jokatzen duena.

beera. (onbemtasuu): *ŕzond.* Onbera, adeitsua dana. 1: Sera.

beraats. (bakantasun): *izond.* Buren zatiak oso aldenduta dauzkatcn gauzak. I: Banana, bcrarats, bcrats.

beraatu. (otzandura): *ad.* Otzandu, yabaldu. (biguntasun): ad. Bigun egin.

beradura. (albi): *iz.* Adorcrik ez izatea.

beragalu. (batuketa): k. Osagalua; geitzeko erabil ditcken gauza edo gaya.]: Beragaŕi. (gcilcuntza): *iz.* Berbera.

beragan. (izenorde): *izord.* Bcrarengan (zentzunclun bati buruz). (zentzutasun): *adond* Bare aburuz, bare ilitziz. (berezkuntza): *adond.* Bereiz, banatan.

beraganatu. (jabetza): *ad.* Norbaitek zerbait berarentzat artu. : Beragandu.

beragandn. (jabetza): *ad.* Ikus.: Bcraganatu. (salpen): *ad.* Bcrarengan euki, czaŕi. (atdarakuntza): *ad.* Bestcengandik aldeudu beragan bakaŕik egotekc.

beragango. (izenorde): *izord.* Berarenganako,here buruarenganako.

beraganikalco. (izenorde): *izord.* Berarcngandilc clans.

beragañeko. (jabetza): *iz.* here buruaren jabc.

beragafi. (batuketa): *Bond.* Ikus.: Beragalu. (biguntasun): *izond.* Bigundu ditekena edo dezakena. j: Berarazle. (geikuntza): Ij irmd. Geitzen duena. I: Berstzale.

beragasa. (sagaŕando): *iz.* Sagaŕmata bat.

beragaz nasi. (alkartasun): *adond.* Berarekin alkartuta egotea.

beraganko. (izenorde): *Bard.* Berarenganako.

beragiaz. Osaka): *adond.* Txantxetan ari-izatea. J: Beraizik, berariaz, berariz.

beragin. (izkutukeri): *iz.* Sorgiña.

beragoko. (aditzondo): *adond.* Bekaa intact.

beragune. (sakonera): ŕz. Ikus.: Sakonera.

berailci. (gaŕaztulu): *iz.* Ikatz-kondafak biltzeko erabiltzen dan zurezko lanabesa, ilargi-erdi itxura duena. I: Laŕañetan garauak hiltzeko erabiltzen dan baste zurezko lanabesa. I: Barak'.

beraikiz. (gogaldieza): *adond.* Oaŕikezaz ari-izatea. (naimen): *adond.* Norberaren naimenez berc oldezko ari-izatea.

beran. (abere): iz. Ezbcaŕ bateaa il don aberea. j: Beril.

herein. (aditzondo): *adond.* Alaz ere, alabaña, ala ta guztiz he. (naimcn): *izorrd.* Bete oidezko ari dana.

beraiñez. (izenorde): *izord.* Berez bereiñik, (visa): *adond.* Baste eraz.

beraiñik. (izenorde): *izord.* Norberaren igiduraz eta naimenez. (naimen): *adond.* Berbera.I!Nirainik (niregandik), irainik (iregandik), gurainik (guregandik).

beraizenen. (zio): *adond.* Onengatik, ofengatik, arengatik.

beraizlk. (ariufe): *adond.* Arrlufez, erabakiz. j: Beraizkatikan. I: Berarikoz. (iseka): *adond.* Ikus.: Beragiaz.

berak. (izenorde): ***izord.*** 1° - thaxek, axek (egiĺea) II Beronek = onetxek; beroŕek = oŕetxek; berak = aretxek, /1 2° - Ayetxek (jasale ala egiĺea). 1: Erak, eurak.

beraka. (bekotasun): *adond.* Ikus.: Barrantxa. 1: Beretta. (aŕ-am): iz. Aŕain batzuen afautzatxock cratzcn duten orea. j: Eŕuteko aŕaiñek ondoko lufean uzten duten Edna.

beraka-beaf. (jaustasun): *iz.* Ezinbestckoa danjaustasuna.

berakada, (rnerketasun): ***iz.*** Zcrbaiten salneufla gutxitzea.

berakari. (joko): ŕzond. Bckotik jokatzen duena.

berakatux. (iaŕa): iz. Atzen artean erabiltzen dan naŕuzko edo piltzaŕezko pnskatxoa, arilkatzen dan ariaren ignrtziaz cz zaurtzeko.

berakatz. (efaboil): iz. Landare lilikaria; berc efaboia, zuri, biribil eta usoin gogoŕekoa, ongaiĺu bezela erabiltzen da, ta ataletan zatitua dago. j: Berakatz, baratxuri, bcdckatz, maratzuri, betatxa.

berakatz-aieta. (eŕaboil): iz. Berakatz biguna, umotu gabea.

berakatz-atal. (ofaboiI): iz. Baratxuri-xixteŕa, berakatzaren zatltxoa.

berakatz-buru. (eŕaboil): iz. Aral baton peon bilduta egoten diran berakatzen muitzoa.

berakatz-eti. (ataboil): iz. Bcrakatzez ereinduta dagocn lurkia. 1: Berakatz-luŕ, berakazdi.

berakatz-pilpiiada. (pilpilada): ŕa, I3erakatzaz egindako pilpilada. j: Berakatz-pi lpi lkada.

berakatz-salda. (salda): *iz.* Berakalzaz egiten dan snide berezia.

berakatz-txnrta. (efenkada): *ft.* Berakatzen efenkada, txortatutako beren zurtoñakaz batuta.

berakatz-zuku. (zuku): iz. Berakatzaz egindako zukua.

beralcazdun. (eŕaboil): *izond.* Berakatzak dauzkana.

berakazki. (eŕahoil): *iz.* Berakatzazkoa dana.

herald. (higuntasun): *adond.* Biguntasunez. (koldartasun): *adond.* Koldarkeriz. (gaŕaztulu); ŕa. Ems.: Beraiki.

beraki-helartze. (txabona); Berakibelaŕez ereindako lurkia.

berakibelaf. (txabona): iz. Zcnbakaria dan laudare adartsua; aukazko gatzak dituzten bare efautsak txabona egiteko erabiltzen dira. : Efauts oyck berak. j: Bori-belaŕ.

heralcibelaf-landareak. (txabona): *iz.* Beralcibelaf eman dezaketen laudareak.

beralco. (beitiko): ŕz. Ikus.; Beitiko. j; Berantxeko, berantzako, gufuntzi, meayeri, piŕi-piŕti, berako. (bekotasun): *adond.* ikus.: Beerako.

heralco. (aide): *iz.* Bcruntz doan albodia. j: Berako odi. (adikin): iz. Adikiñean benrntz dean oditxaa. ; Berako odi,

heralco aztezain. (zain): *iz.* Aztezaiñaren heko zatia.

heralco este lodi. (sabot): iz. Beruntz dean este lodiaren bigaŕen zatia.

berako odi. (aide): iz. Ikus.: Berako malda. (adikin): *iz.* Berbera,

beraked. (gutidura): *ŕzond.* Gutitzen duena.

berakosun. (naimen): *adond.* Norberaren igiduraz eta naimenez ari-izatea.

berakuntza. (geikuntza): iz. Ikus.: Geikuntza. I: Berman, berapcn.

hernia. (gerokotasun): *adond.* ikus.: Bereala. j: Berlan, berealaxe, beralakoan, (bcrdintasun): *adond.* Onelaxe, oŕelaxe, aiaxe.

beradko. (berezitasrm): *ŕzond.* Bcrezi, berarizkoa dana. j: Berezitasuna.

beralde. (astanpen): *izond.* Ikus.: Bcrezirik.

beraldi. (itxaso): *iz.* ltxasbazteŕean uiñek dagiten berunzko igipena, i; tlheraldi, ucrka. (eguzki): iz. Eguzkiaren sartzea: (jatsiera): 11 iz. Jeistaldi, jeistea.

beraldiko. (bikaintasun): *(rand.* Bikaña dana. (gaitzipen): *iz.* itz-gaizto, iraña. (amaigabetasun): II *ŕzond.* Neuŕirik eztucua, amaigabekoa dana.

beraldikotasun. (amaigabetaasun): *iz.* Amaigabeka tasuna, neuŕirik eztuenaren tasuna.

heraldu. (zatarkeri): *ad.* Zatartu, doiortu.

beralgaŕi. (ospege): *ŕzond.* Laidotuta izateko zioa eman duena.

beraltz. (gaitzipen): *iz.* Noribait esaten rayon gaitzipena.

beran. (zulakaitz): iz. Oso eshra dan euilakeitza.

boraudetsarazi. (itxaron-atdi): *rrd.* itxaron-eragin.

beraudi. (pertz): *iz.* Pertz aundia.

berandu, (berandura): *adond.* Aldl egokia igaro ondorengoa. 1: Berandu izatea, beraudau, berantau, I:Goiz berandurn, gau beranduan. I: Berant, beranta, hermit-a,

berandu-markola. (gaztañonde): Gaztaña-mota bat.

berauduaŕ. (berandura): *Land.* Gabaz ibiltzea !unite duena. j; Berandutaŕ.

berandukof. (berandura): *izand.* Berandu dabilena. I: Berankof, beranta, berantkoŕ, berantaŕ, beranduka, berankioŕ, berantaroko, beranzeko, berantkari, berantkioŕ, berantko, berantkoŕ, berantoŕ, beankoŕ. 1: Ikus.: Kadendu. (berantasun): *frond.* itzegitean edo egitean berantasunez edo kemenik gabe ari dana. (eroapen): 91 imnd. Eroapenez ari dana.

BERANDURA. *iz.* Berandutzea, atzeratzea, geroratzearen egipena. *II* (adiongabetasun), (atzerapen), (berantasun), (bukaeraeza), (ape), (geroko), (gerokotasun), (igidura), (itxaron-aidi), (uŕuntasun), (zailtasun).

berandutasun, (berandura): *iz.* Ikus.: Berandutza. (berantasun): *iz.* Ikus.: Berantasun. 1: Geldiera.

berandutu. (berandura): *red.* Beat danean ez eldu. 1: Berantu, berandau, berantau.

berandutza. (berandura): *ŕz.* Berandu izatearen egipena. : Beranketa, berankeri, berantarzun, bcrantkeri, berantze, berandutasun, bcrandutze, gibelamendu, gibeladura, gibelamen, gibelapen, gibelatzapen.

beranduxko. (berandura): *adond.* Berandutxo izatea. Berankara, bcrantkara, berantxigo, beranxki, berantxko, berantxe.

beranez. (izenorde): *ŕzond.* Norberari dagokionez. I: Berañcz, berartatik, berartaz.

beranga. (gaztañondo): *iz.* Berandu, azilan umotzen dan gaztaña.: Beranka.

berangoñ, (atain): *iz.* Ezufezko ezurtza ta eskardako besazakiak arantzadun dituzten itxasoko afañetako mota bat.

bernnkatu. (berandura): *ad.* Atzeratu, gerorakotu,

beranketa. (berandura): *iz.* Ikus.: Berandutza. j: Berantze, berantza.

berankoi. (berantasun): *lined.* Berantasunez ari dana. j: Berankof, berantiaŕ.

beranska. (berandura): *adond.* Berandu edo beranduegi ibiltzea. I: Beranski, beransko, berantxe, berantegi, berantki, beranio, beranxka, beraxko.

berant-alof. (landaketa): *iz.* Bcrandu datozen igalien landaketa. : Bcrant-arnari, berant-erein.

berant-ardi. (ardi): *iz.* Berandu dabilen ardia.

berant-arnari, (igali): *iz.* Berandu datozen armaria. : Berant-alof.

berant-asefe. (berantasun): *frond.* Sumiñerako astiro ad dam.

berant-ernai, (emaltze): *izond.* Aurbidean beranduta dana.

berant-euri. (euri): *iz.* Bcrandu izandako atria.

berant-iku. (pikondo): *iz.* Bcrandu dateden piko txikia.

berantaro, (berandura): *adond.* Beranduago.

berantarbi, (eŕaboil): *iz.* Berandu eltzen dan arbia.

berantardi-talde. (ardi): *iz.* Eri dagozen bildotsen saldoa, besteengandik aldenizen dana.

berantaro.(aldikada):ŕn Berandua izandako aroa.

berantarto. (arto): ŕz. Berandu umotzen dan artoa.

BERANTASUN. *iz.* Gauze bat egiteko izaten dan beranketa edo baretasuna. E: Berandutasun, astikeria, astirotasun, geldiera, gelkera, geraidi, pizutasun. *II* (berandura), (nagi).

berartean. (berandura): *adond* Berandu izatean eldu, etoŕi joan,.... I; Berantin,

berautegitu. (berandura): *ad.* Beranduegi izan.

beranten.(berandara): *adond.* Beranduen.

berantera. (berandura): *adond.* Beranduagora.

berantesteku.(berandura): *ŕzond.* Berandutzagatik etsiaraztekoa dana.

berantctsarazi.(berandura): *ad.* Berandutzagatik arbindu-eragin. 3: Berantetsiarazi.

berantetsi. (eŕetasun): *ad.* Eroapena galdu edo galerazi. j; Berandu data iruditu. I: Berandutu. I: Berandetsi, berandu-etsi.

berantetsitu. (efetasun): *ad.* Artega, efeta egon.

berantgafi. (berandura): *izond.* Atzean jafi edo berandutzen ducna. Berantzaŕi.

beranturdn. (oren): *iz.* Berandukoa dan ordua.

berantxa. (bekotasun): *adond.* Beruntz, berantz, bcrantza, beraka, bcrantz-aldi, beratzapen.

berantxeko. (beitiko): *fi.* Ikus.: Beitiko. ^: Berako.

berantzagi. (artzidura): *fi.* Bus.: Artzigai. j: Artziki.

berapert. (izaf-rnutil): *iz.* llbera, il-berapen. (jauetasun): *iz.* Zerbaiten aultasun edo ufitze-asikera.

berara. (aditzondo): *adond* Anise. (ornidura): *ŕzond.* Ongi ornitua dagoena. (bakantasun): II *ŕzond.* Ikus.: Beraats.

beraraki. (zomoŕo): iz. lkus.: Eltxaŕ. I: Mozoilo.

berarazi. (geikuntza): *ad.* Geitu-eragin, areagotu. (biguntasun): *ad.* Bigun-eragin. I: Berezi. (ausiabartza): *(ad.* Pofokatu, tut jo-eragin.

berarazle. (biguntasun): izond. Ikus.: Beragafi. (geikuntza): *izond.* Geitzen duena.

berardi, (belaf): *iz.* Belafak asko dagozen tokia. (late): *iz.* Ikus.: Late.

berarekiko.(izenorde): *izod.* Berarenganako.

berarendu. (arpen): *ad.* Barak jabelu.

berarl. (ayut9): *iz.* Mts.: Ayufi. (izenorde):ŕzord.Irugafen notiñaren opakizuna.

berariaz, (berezitasun): *adond.* Bereziki, bereziz, berarik, berariz. j: Berariazki, beraríiez, berarizko, beroguz, beraifiik, ixenduz, jakiara, jakiñez, bereriz. (iseka): *adond.* lkus.: Beragiaz. Aŕaleriaz, iostetaz, ixenduz, jostatzez.

berariazki. (berezitasun): *adond. Ikus,:* Berariaz.

berarik. (berezitasun): *adond.* Bcrezitasunez ari-izatea. j: Berariz.

beraritasun. (berezitasun): *iz.* Berezi izatearen tasuna.

berariz, (berezitasun): *adond.* Iktrs.: Berarik.

BERARIZKO. izond Orokaf eta afunta eztana; bestelako, banako. Zerbaiterako adiñon edo egokia dana.]: Bererizko.: Beraizko, berariazko, zenbaiten. (ayufi): *izond.* Ayuflari dagokiona. I: Naiz natin naiz gauze bat bereizteko tasun nabaria.

berarizlcotasun, (berarizko): *iz.* Berizgafia izatea. I:)3erarizkera.

berariztu. (ziridokuntza): *ad.* Ontasunez edo bikaintasunez goyeneko maiean jartzean, lan bat zearo burutu. (arid): *ad.* Notin edo gauze baten tasun bereziak zedatitu, besteengandik nabaritzeko.

beraro. (gura): *adond.* Zerbait jakin edo arakatzeko gurar'iaz ari-izatea. I; Begiluz. (aisetasun): *adond.* Aisetasunez.

berat. (belaf): *iz.* Tkus.: Bela. (meartasun): *izored.* Estu, meaf.

beraf-andi. (belaf): *iz.* Sorgiñek crabiltzen omen zuten belaf-mota bat. I: Bcrarbcltza.

berafen. (adeitasun): *adond.* Berarenganako adeiez.

berarsarde. (garde): *fi.* Belafa biltzeko sardea.

berartan. (izenorde): *izod.* Bertan edo bcragan.

berartasun. (biguntasun): *iz.* Tkus.: Biguntasun. (ufikallasun): *iz,* Samuŕ izatearen tasuna.

berartatik. (izenorde): *izord.* Tlnrs.: Beranez, berartaz. (idetasun): *izond.* Bertatik.

berartaz. (izenorde): izort . Tkus.: Berartatik. (elizti): *frond.* Berazaz,

berartean. (birloraldi): *adond.* Norberaren baitan egon, ari, ...

berartekotu. (birloraldi): *ad.* Norberetu, beregandu.

berartralcari. (ayuŕi): ia. Beste baiter' aztura berekoa.

berartu. (meera): *ad.* Mean, argaldu.

berara, (ukantza): *ad.* Ogasunak eŕuz euki.

berase. (ezetasun): *iz.* Ezetasun aundia.

beraska. (cite): *iz.* Eztla ipintzeko, crleek crlauutzan egiten duten

gelatxoen multzoa. (ezti): *iz.* Berbera, berbera. I: Aberaska itzaren laburpena. I; Berazka, berexka.

beraska-aga. (erle): *iz,* Beraskai eusleko, erlauntzaren ontzian zearkaturik jarizen diran makilen bakoitza.

beraskatu. (biguntasun): *ad.* Zerbait bigun biurtu.

beraski. (gordaidu): is. Laŕañetan eta aletegietan garaua biltzeko erabiltzen dan lanabesa. (eŕealdi): is. Labeetan sua irabiatzeko burnizkoa dan eslcu-aga. l: Ijetia.

beratan, (izenorde): *izord.* Bertan, berbertan.

beratantxe. (izenorde): *izord.* Berberean.

beratara. (leku): *adand.* Bests told batean. I: Beratera,

beratariko. (jabctza): *izond.* Norberarena dana. (arabaki): *is,* Arabakiz oyal bati jartzen zayon beraren antzekoa dan adoba.

beratasun. (biguntasun): is. Ikus.: Biguntasun. I: Beratarzun, beraxtasun, bcraztasun, malinkeri. I: Biguna dan tasuna. I: Adeya, lañotasuna.

berati. (otzaadura): *izond.* Naretzeko cŕaza dana.

beratiaf. (bakartasun): */sand.* Laguntasunik gabe dagoena. I: Bakartasuna maite duena edo bertan bizi dana.

beratikan. (tetra): *adond.* Andixetik.

beratindafa. (indaŕ); *is,* Ikus.: Aztun-indaŕ. I: Erakaŕ-iadaŕ.

beraxtasun. (atsegintasun): *iz.* Ikus.: Atsegingaŕi izatearen tasuna.

berats. (enoa): *iz.* lkus.: Enna.

beratu. (biguntasun): *ad.* Ikus.: Beraxtu, beratxatu. I: Beraztu, beraixta. (gutidura): *ad.* Zerhaiten edapena, indafa edo nindaa txikiagoa egin. (ezetasun): II *ad.* Zerbait urtan uyeldu, (Jatsiera); II *ad.* Urak jetxi. I: Peratu. (geikun€za): *ad.* Geitu, areagotu. I: Beretu.

beraturi. (iaztabin): iz. Zulatzeko tresna berezia, biraka jokatzen duena.

berate. (biguntasun): *izond.* Biguna dana; samuŕa. I: Beratz, beraxka. (sotittasun): *izond.* Bere izaeran biozpera ta aŕaya dana.

beratxrrko. (baŕio): *iz.* Thus.: Ratio.

beratxatu. (biguntasun): *ad.* Ikus.: Beraxtu, beratu.

beratxlko. (etxegain): *iz,* Arbeiezko etxegaña, mazel txikia duena.

beratxo. (iazapen): *(sand.* Oso tinkoa ez dana.

berate. (bclaŕ): *iz.* Belafa ugari dagoen tokia. I: Beraza. (biguntasun): *izond.* Ikus.: Beratx. I: Samar'. (ur): II iz. Edufcz nastuta jausten dana. (lazapen): II *izond.* Tinko ez dana edo atezuan ez dagoena. (atz): II iz, Erpurua.

beratzale. (biguntasun): *izond.* Zerbait bigundu egiten duena.

beratzapen. (geikuntza): *iz.* Ikus.: Geikuntza.

beratzi, (zenbaki): *izord.* Bederatzi; zortzi ta bat.

beratzi-ufen. (egun): *iz.* Bederatzi eguneko asti-unea.: Bederatzi egunetan egiten dan eraspcnezko eginkizuna. I: Beratzi-dun.

berau. (izenorde): Lord. Auxe, (zulakaitz): *is.* Ozkadurak egiteko erabiltzen dan zulakaitz estua.

beraun. (izenorde): *izord.* Auetxeen.

beraren. (berun): *iz.* Ikus.: Rerun,

berauri. (igitai): *iz.* Gideŕ labnŕa duen igitaya, garoa ebakitzeko crabiltzen dana.

berauf. (izenorde): *izord.* Au beta.

beraurtako. (izenorde): *land.* Orixetakoa.

berautsi. (otz): *ad.* Zerbaiten beraa gutxitu. *it* (Bero i autsi).

berax. (uŕikaltasun): *(sand.* Baste batek jasan beaŕ duen gaits edo ezbeaŕengatik eŕuki-biotzondoa duena. I: Beraxgura.

beraxgura. (biguntasun): izond, Sarnufa dana. (uŕikaltasun): *izond.* Eŕukitsua dana. I: Borax.

beraxka. (biguntasun): *izond.* Ikus.: Beratx.

beraxtasun. (uŕikaltasun): *is.* **Ikus.:** Ufikaltasun. I: Beraztasun.

beraxtu. (uŕikaltasun); *ad.* Baste baten zoritxaŕaz ofikitu, norberarena bezela artu. (biguntasun): *ad.* Zcrbait bigundu. I: Beratxatu, beratu, beraxtu. (beran(1ura): II *ad.* Berandu ibili. I: Beraztu.

beraxtuxe. (epeltasun): *izond.* Bpel camel dagoeaa.

beraxula paid!. (jaŕaipen): *oyu.* Jaŕai ziatcz ongil

berayek. (izenorde): *izord,* Ayctxek.

beraz. (tokaŕitz): lair. Ondoreggoz. I: Begaz, bias, ondorez, alakotz, perfosta, oŕetakoz, oŕezkero, ala-beraz, aletau non, ieroz. (aisetasun): *izond.* Egoki, adioneko eŕaza dana. Beraza. *Ii* Beratz Beaten aldaketa,

beraza, (balm): *iz.* Belafa asko dagoen tokia. I: Beratz, berates. (tut): *iz.* Beko Ws laua ta emankoŕa. (aisetasun): II *(satd.* Ikus.: Beraz. (sagaŕondo); *is.* Sagaf-tnota bat. (oparotasun): II *(sand.* Biotz aundi dana, ongi-nai utsez ari dana. (biguntasun): II *izond.* Biguna (aldia).

berazau. (iasto): *is.* Carta ebaki ondoren lufean geratzen dan lasto-kondafa. l: Berezan, II Berazana — oŕeta gcratu dan luŕa.

berazatasun. (oparotasun): *is.* Biotz aundi ta ongi-nai utsa izatearen tasuna. Berazataxun.

berazkaldi. (biguntasun): *iz.* Zerbait biguntzea, maluskatzean, jotzean cdo ubil bateau sartzean,

berazkaŕi. (sendagaikintza): *(sand.* Sabela lasaitzeko artzen dan sendagaya. I: Eringaŕi.

berazki. (biguntasun): *adond.* Bigunki. (adeitasun): *adond.* Adeyez ari-izatea,

berazko. (beitiko): *iz,* Ikus.: Beitiko. (jatsiera): is. Ikus. Jatsiera.

berazkoaldi. (jatsiera): *is.* Jeisteko txanda. I: Berakoaldi.

berazknne. (ad): *iz,* Afi baten zuloa edo zati biguna.

beraztapogu. (eragozpen): *is.* Zerbaiterako eragozpidea dana. I: Beraztapu.

beraztasun. (biguntasun): *iz.*]kus.: Biguntasun, I; Samurtasun, malastasun. (adeitasun): is. Tkus.: **Adeitasun. I:** Sotiltasun, (uŕikaitasun): II iz. Baste batek jasatzen duen gaits edo ezbeaŕarengatik eŕokia izatea.

berazti. (biotzondo): *izond.* Minberakofa dana.

beraztu. (biguntasun): *ad.* Ikus.: Beraxtu, I: Beratu, beratxatu. (berandura): *ad.* Berandu ibiii. I: Beraxtu,

beraztun. (sabeluŕ): *iz.* Tkus.: Beazun. I: Berazun.

berba. (itz): *is.* Ikus.: **Itz.** I: Sofas.

berba erotu. (zorotasun): *ad.* Zorakeriak edo tentelkeriak esan; burua galduta izan.

berba gozo. (gaztasun): *is.* Esari zoŕotz eta bitxia.

berba Jan. (itz): *ad.* flees agindu dana bete gabe utzi,

berba-egikera. (adiskidetasun): iz. Gatreko yarduna.

berba-egikuna. (mituzoera): is. Itzcgiteko era.

berba-egin. (mintzoera): *ad.* ltzegin, mintzatu.

berba-ernari. (pikoketa): ŕa. Notin bat pikokatzeko edo akaŕ-egiteko, zeafea esaten dan itza edo esaria. : Berberdi.

berha-laban. (lañotasun): *(wad.* Izketan itz-gosoz art dana.

berba-lapiko. (mintzoera): *Land.* Asko ta ganora gabe itzegiten duena. I: Berbaidun, berbuts, berha-merke, berbontzi, berbazti.

berbabako. (aldakortasun): *izond.* Oldozpenez, maitasunez eta abut, arin eta oso eŕaz aldalzen dana. j: Ttzik eztuena.

berbabide. (adinkunde): *iz.* Izpidea, bayetzaren egia. (izketa): iz. izketaren aria. I: Tzketaren arazoa,

berbadun. (itz): *Load.* lizegiteko doaya duena, (ondoreko): *ŕzond.* Diñoena dagiena.

berbaera. (mintzoera): *iz.* ikus.: Mlntzoera.

berbaeriola. (mintzocra): *ŕzond.* Asko ta lotsagabekeriz itzegiten duena.

berbaguratu. (mintzoera): *ad.* ltzegiteko gurariz jaŕi.

berbagure. (mintzoera): *izond.* ltzegiteko emana dana.

berbaikera. (mintzoera): *iz.* Itzegiteko era. I: Berbakera.

berbaikune. (mintzoera): *iz.* Ikus.: Mintzoera. j: Berbakune.

berbakizun. (mintzoera): *iz.* Esamesak crabiltzeko karia.

berbako. (itz): *izond.* Itzekoa dana; itzai eranizuten dion gizona, zintzoa.

berbakoi. (ardi): *ŕzond.* Bakartasuna matte duen ardia.

berbakoita. ((detasun): *ŕzond.* Berbera ta bakaŕa. j: Berbat.

berbakune. (mintzoera): *iz.* Ikus.: Miutzoera. I: Berbakuntza, berbaikune.

berbakuntza. (izkera): *iz. lkus.:* lzkera. l: Berbakune, izkonga.

berbalari. (mintzoera): *izond.* Asko itzegiten duena, naiz zentzu onaz naiz txaŕaz. E: Berbati, berbatsu.

berbaldaua. (jakintasun): *izond.* Gai askotan jakituna dana.

herbaldi. (izketa): *iz.* Bi notin edo geyagoen artean egiten dan izketa.': Berbetaldi.

berbaldu. (mintzoera): *ad.* Beŕitxu biurtu. (eginbide): *ad.* ikus.: Berbatu.

berbaldun. (mintzoera): *izond.* Ems.: Berba-lapiko. j: Berburts, berba-merke, berbontzi, berbazti.

berbaleku. (itz): iz. Itzegiteko edo beŕiketan ari-izateko gizalagunak biltzen diran tokia.

berbalots. (ants): *iz.* Aotsen afamantza iluna. J: Berbaro, berbarots, berbots, itz-ots.

berbandi. (landare): iz. Ginbailkaria dan landarea, tatsen ertzetan azten dana.

berbabako. (credo): *adond.* Esate baterako.

berbari. (mintzoera): *izond.* ltzegitcan mintzoera garbi la txukuna darabilena.

berbarsu. (oguzkera): *ad.* Etenka ta atalak beŕizten itzegin edo irakuŕi.

berbartuu. (oguzkera): *izond.* Etenka ta itz-atalak beŕizten itzegiten edo irakurtzen duena. j: Elegatx.

berbat. (izcnorde): *izord.* Berbera- I: Berbakoitz.

berbataldi. (izketa): *iz.* lkus.: lzketa.

bcrbategi. (izkintza): iz. Elizetan apaizak mintzatzeko dagoen oltza txiki ta goitua.

berbatek. (izenorde): *izord.* Berberak (egilea dan irugaten notiña).

berbati. (mintzoera): *izond* Ikus.: Berbatari. j: Berbatsu.

berbatsu. (mintzoera): *izond.* thus.: Berbatari. I: Berbati, eluntzi, iztsu.

berbatu. (bildura): *ad.* Bildu, alkartu. *II* (Ber -1. bat) (Azkue). (eginbide): *ad.* ltzaren bidez eginbide bat onartu. Berbaldu.

berbatza. (itz): *iz.* linen ugaritasuna. I: Itz utsatak ask() esaten.

berbauŕe. (aintzin-solas): *iz.* ltzaldi bat esan edo Ian bat egin auŕetik csaten edo egiten dan zerbait.

berbat irakatsi. (irakaskintza): *ad.* Itzegiten irakatsi.

berbeetan. (mintzoera): *adond.* Itzegiten an-izatea. j: Berbetan.

barbel. (afain): *iz.* Ezurtza ezufezkoa ta bizkaf-egatzaren besazaki arantzadunak dituen itxasoko afaña. I: Salpia.

berbeña. (landare): *iz.* Ginbailkaria dan landare belartsua, usaintsua, ongafi bezela erabiltzen dana. I: Anado, aneta, anis-bedaŕ, erbasanta, ezamilo, meilu, morale, meula, mieloi, miclu, rnierlu, miilu, milu, mldura, mirilu, mire, mirn-belaŕ, miuli, molu, pukuli, pukulu, puuilu, xerpot.

berbera. (tzenorde): *ŕzord.* Bera-bera. Barer ibiltzea. C: Ber-bereko. (bakartasun): *ŕzond.* Laguntasunik gabe dagoena.

berberaz. (aintzheatasun): *adond.* Bere kabuz.

berberberau. (izenorde): *(wed.* Auxe-auxe, auxe berbera, berberau. .

berberbertan. (leku): *adond.* Antxe barter, Il Berberlatian.

berberdi. (itz): iz. Its erdi. Tkus.: berha-ernari.

berberdika. (itz): *adond.* Its erdizka.

berberditxu. (itz): *iz.* Its erditxu.

berbereon. (oraiñaldi): *adond.* Oraintxe, Berberian. (leku): *adond.* Told berean; emenlxe, ortxe, antxe.

berbereaueala. (gisa): *adond.* Era berbereantxe.

berbereon. (uŕentasun): *adond.* Laistef, bereala. : Berbertatik.

berberiña. (landare): *iz.* Ezpaiukaria dan landarea, oso usaintsua; apaingaluz eta ongafi bezela erabiltzen da.

berberori. (izenorde): *ŕzond.* Orixe bera.

berbertan. (idetasun): *adond.* Aetxe, antxe bertan. 1: Ber-bertantxe, berpertan, berpetan. (urbiltasun): *adond.* Oso urbil.

berbertasun, (idetasun): iz. tkus.: idetasun. I: Kidego.

berbertatik.(uŕentasun): *adond.* Thus.: Berbereon.

berbertatiko. (ezlen-ikuste): *(wad.* Laisteŕen, uste gabeko, ezien-ikusita.

berberton. (leku): *adond.* Ementxe bertan.

berbeta. (izketa): *iz.* Tkus.: Izketa, (mintzoera): *iz.* Tkus.: Mintzoera.

berbeta-lau. (itz-tau): *iz,* Ikus.: Itz-lau.

berbidertu. (aunizketa): *ad.* Eiñera jaso.

berbidura. (aunizketa): *in.* Bigaŕen eiña.

berbizoiztu. (aunizketa): *ad.* Beŕiz bikoiztu.

berbilatu. (ikerketa): *ad.* Befiz bilatu.

berbixi, (berpizte): *ad.* Il dana bizira itzuli. j: Berbizi, berbiztu.

berbizi. (berpizte): *ad. lkus.:* Berbixi, berhiztu, pitz.

berbizkaldt. (jai-aldi): Yosukristo'ren berpiztea ospatzeko egiten dan jai-aid/a,

berbizkera. (sea): *iz.* Betiz izandako oaŕgabeko egipena. I: Ikus.: Berezketa,

berbizkortu. (atbi): *ad.* Beth albia eman. (indar3: *ad.* Ben indafa eman.

berbizkunde. (berpizte): *iz.* Piztuera, pizkundc. j: Berbizte, berbizmen.

berbizle. (berpizte): *ŕzond.* Berpizten duena.

berbizmen. (berpizte): *iz.* Ikus.: Berpizte. j: Berbizkunde, pztuera, pizkunde.

herbizmendn, (berpizte): *ad.* Bizi beŕia eman.

berbiztu, (berpizte): *ad.* Ikus.: Berbixi, berbizi.

berbontzt. (mintzoera): *izond.* Asko itzegiten duena.

berbontzikeri. (mintzoera): iz. Berbontzien beŕiketa.

berbuts. (mintzoera): *izond.* Ganora gabe asko ta asko itzegiten duena, oso baba-lapikoa dana. j: Berbaldun, berba-merke, berbontzi, berbazti.

berdaildun. (aranondo): *iz.* Aran-zuri, txiliporta; aran-mota bat. I: Berdaldun.

bertha. (abaŕ): iz. Abet mca, arbaztak dituena, ta euliak axatzeko crabiltzen dana.

berdanztz. (landare): *iz.* Ginbailkaria dan landarca, iraunkoŕa; bare efatik lika-efetxin bat ateratzcn da.

berdamin. (din): *iz.* Aza gordiñen urlña. (ari): *iz. Ikus.:* Bachman,

berdan-belaf. (bald): *iz.* Zuldaŕak sendatzeko belaf berezia, J: Berdan,

berdandu. (zuritasun): *ad.* Etxeko boketaz zuritu.

berdanga. (isikortasun): *izond.* Isi, bunt gogoŕa dana.

berdangilo. (igitai): *iz.* Belaŕa ebakitzeko Igitai berezia.

berdantza. (gau): *adond.* Erenegun gabean. I: Bardantzat. 1/ Berdantza-gau, bcrdantza-bart. *II* Berdantza-antxiti = Ira gau dirala; bcrdantzat-antziti — iru gau dirala. I: Bcrdantzaara, berdanteart, berdatza. (aldi): Jr. Aldi gogoŕa. Berdate, berdate. (txori): Abeslaria dan txoria, buŕigoyaren ka'szukna, lumak orlegi ta natu oristak dituena.: Berdel, berdesila, iio-txori, mendi-txoŕu, ota-xori, toŕna, toŕot, torot.

berdantzaara, (gau): *adond.* Was.: Berdantza. j: Berdantzart, berdantzat, berdatza,

berdanizaki. (zango): *Iz.* Zango-zakia.

berdantzu, (goiztiri): iz. Ikus.: Coiztirl.

berdate. (kimia): *iz.* Mitriol-olin ta burni ado burni-gafla dituen gatza. 1/ Oztiña, burn/-goŕia duena. !! Zuria, zinga-mitriola duena. // Goŕia, burnia duena. lI Ortegia, barbera.

berdatednn. (Mena): *izond.* Berdatea duena. : Berdatetsu, berdaezko.

berdats, (asto): *iz.* Gaizki ircndutako astoa.

berdatu. (sumin): *ad.* Sumindu, aseŕetu.

berdatza hart. (gau): *adond.* Ereneguneko gnus.

bordeja baitza. (mats): *iz,* Ale txiki ta gozoak dituen matsa.

berdeja bera, (mats): */2.* Mats-meta bat.

berdel. (slain): *iz.* Xardiña baño aundixcagoa dan itxas-aŕaña, aragia ariña dams. : Berdela, berdelka (txikiagoa dana), makael, kailaputa, kuliaua. (txori): *iz. Jkus.:* Berdantza. Berdesila, berdauza, iio-txori, mendi-txoŕu, ota-xori.

berdel begi-andia, (aŕain): *iz.* Aŕain-mota bat.

berdeztu, (mozkorkeri): *ad.* la mozkortn. Berdoztu.

berdin, (berdintasun): *izond.* Izatasunez, aindoz edo tasunez, gauza baten kidego barbera, : Berdinki, drestin, ide, orabateko. (limurtasun): *izond.* Latina dana. (aditzondo): j *adond.* Alaz ere, alarik ere.

berdin izan, (aintzapen): *ad.* Alkaŕi buruz ainbat izan.

berdin-antzean. (berdintasun): *adond.* Is berdln izatea.

berdin-etsi, (erkabide): *ad.* Ikus.: Bcrdinkaratu.

berdin-eza. (ezberdintza): iz. Antza ez duena, berdin cc. dana. I: Berdiiteza, nabarteria.

berdin-gabetu. (ezberdintza): *ad.* Notin edo gauza bat baste bati buruz ezberdiña egin.

berdin-lan, (Iauzko): iz. Lufa lauht ta berdintzeko lana.

berdinbe, (berdintasun): *atz.* Berdiñik eztuena. €: Berdingabe. j: -Be, bage edo gabe itzaren laburpena.

berdinbero. (oe): iz. Oearan baste infra (all xearen itza).

berdinde. (berdintasun): *iz.* Ezautzeko bat edo geyago duen berdintasuna.

berdindu. (berdintasun): *ad.* Notin edo gauza bat baste batekin berdin ipiñi edo artu. Partu, idatu. (ezartncn): *ad.* Zerbait egokiro ezaŕi.

berdindura. (giño): *iz.* Zatiak alkaŕekin eta osotzen dutenarekin duten giño egokia.

berdinga. (eguf): *iz* l;guŕ lodia. I: Berdizka. // Berdinga-ikatz = erdi kaizuzkoa dan ikalza.

berdingabe. (eredu): *(rand.* Jatoŕizkoa dana. (berdintasun): *frond.* Berdiñik eztuena. Berdinbe, berdinge, bardintzaka.

berdingabeki, (crkabide): *adand.* Erkabiderik gabe ari-izatea.

berdingabetasun. (berdintasun): *iz.* Berdiña cz danaren tasuna.

berdingai. (dendun): *iz.* Dendunez dagoen gorputza, beraren gain ari diran alkaŕen aurkako indaŕak berdiñak diranean. j: Berdingaŕi. (azta): iz. Baste batekin berdintzen dan azta.

herdiugaitz. (ezerakotasun): *izond.* Irizkidea ez dana.

berdingalu. (zurigintza): *iz.* Erdian elpidea duen ultxo launa, arlangaiztutako orma-aldeak laintzeko crabiltzen dana. (lauzko): *iz.* Lufak lautu ta berdintzeko ianabesa.

berdingafi. (berdintazan): *izond.* Baste batekin edo batzuekin berdindu ditekena. (dendun): *izond.* Ikus.: Berdingai.

herdinge. (berdintasun): izond. ans.: Berdingabe. I: Berdintzaka, berdinbe.

berdingera. (berdintasun): *ad.* Ezberdiña egin.

herdingilo. (igilai): iz. Ikus.: GardantxiĺIu.: Berdugila, zcbota.

berdinkai. (zeartasun): *iz.* Zeaŕekoa dan lau-unean berean bi kulatz edo geyago ote dagozen ikusteko lanabesa. Galga. (dendun): iz. Ibis.: Berdingai. (acts): !! *iz.* lkus.: Bcrdingai. (lauzko): *iz.* Tkus.: Berdingalu.

berdinkaitu. (zeartasun): *ad.* Bi gauza edo geyago zeaŕekoa dan lau-unean ezati.

berdinkatu. (luzcra): Iz. Lazera-ezberdintasun txiki-txikiak neurtzeko erabilteen dan ianabesa.

berdinkaratu. (erkabide): *ad.* Beren antzak edo ezberdintasunak ikusteko, hi gauze edo geyago aztertu. Berdinkatu, bardimetsi,

berdinkatu. (erkabidc): *ad.* Ikas.: Berdinkaratu. (lauzko): *ad.* Luŕak lautu ta berdindu.

berdinlcatzale. (lauzko): *(mad.* Lantzen eta berdintzen duena. j: Berdinketari.

berdinkera. (berdintasun): Berdintzearen cgipen eta ondorioa. Berdinketa.

berdinketa. (erkabide): *iz. ikus.:* Erkabide. : Bcrdinkuntza, berdintza. (berdinlasun): *iz.* Ears.: Bcrdinkera.

berdinketari. (lauzko): *izond.* Ikus.: Berdinkatzalc.

berdinld. (berdintasun): *adond.* Berdiña dan eraz. j: Berdintsuki, berdinzki.

berdinkuntza. (erkabide): *iz.* Ikus.: Erkabide. j: Berdinketa, berdintza.

BERDINTASUN. *iz.* Bi gauzaen arteko kidego osoa. j; Bi aindoen artcko ainbatasunaren adierazpena. Bardintasun, bardintarzun, idetasun, paretasun. *11* (alkartasun), (arteztasun), (batasun), (eite), (erakotasun), (erkabide), (ezabeiera), (idetasun), (ordainpide).

berdintsu. (berdintasun): *ŕzond.* Ia berdin dana. : Berdintxu, berdinxu.

berdintsuki (bcrdurtasun): *adond.* la bcrdiña dan eraz. 1: Bcrdinki, berdinzki.

berdintsutu. (berdintasun): *ad.* Baste zera bati buruz ia berdin cgin.

berdintza. (erkabide): *iz.* Baum bat edo batzuk baste bati edo batzuei buruz erkatzearen egipen eta ondorioa. *l*! lkns.: Erkablde. I: Berdinketa, berdinkuntza.

berdintzaka. (berdintasun): *ŕzond.*]kas.: Bcrdingabc. j: Berdinge, berdinbe.

berdintzale. (berdintasun): *ŕzond.* Berdintzen duena. j: Berdinzale.

berdiutzazko. (erkabide): *ŕzond.* Ezkatzen dana edo erkatzeko egokia dana. j: Berdintzeko.

berdintze. (itzarmen): *iz.* Egiune, itunbena, batera etortzea. (berdintasun): *iz.* Berdindu aditzaren izena.

berdiñean. (berdintasun): *adond.* Berdintasunean ari-izatea.

berdhieza. (czberdintza): *iz.* Tkus.: Ezberdintza. j: Berdiñeztasun, berdineza, kideke, makuŕ.

berdiñeztasnn. (ezberdlntza): *ŕz.* Ikus.: Bcrdiñeza.

berdizlca, (eguŕ): *iz.* lkus.: Berdinga.

berdol. (gaztafiondo): *iz.* Gaztañaren baŕtiko azala.

berdola. (gaztañondo): *iz.* Gaztañen mota batzuk.

berdoldu. (eŕealdi): *ad.* Zerbait gañetik ole.: Berdoztu, iraldu, sugarastau, sugafastu, sukaraztau, txurumau.

berdoroztu. (sukalde): *ad.* Janariak ur berotan igaro-erazi. Berdoztatu, bcrdoztrr.

herder. (mozkorkeri): *ŕzond.* Ia mozkortuta.

berdoztasun. (imago): *iz.* Ubel margoaren tasuna.

berdoztu. (makable); *ad.* Janariak ur irakitan igaro-erazi. j: Berdoroztu, berdoztatu. (efealdi): *ad.* lkus.: Berdoldu. : Iraldu, sugarastau, txokafatu, txokatazi, txurumau. (mozkorkeri): jj *ad.* Ems.: Berdeztu. (margo): *ad.* Ubeldu, ubel margoa artu.

berdugila. (igitai): *iz. Tkus.:* Gardantxilu. Berdingilo.

berdumen. (art): *iz.* Ari-berdamin. Igata dagoen *aria.* I: Berdalnin.

berdura. (artile): *fz.* Artilc-kizkoŕa, irazkia baño meeagoa dana. (eundura): iz. Sol. aŕa luzca dan eundutako atala.

berdurakeri. (naspil): *iz.* Naspiltzearen egipena. : Berdureria.

berduratu. (baŕeyadura): *ad.* Alkartuta zegoena baŕeyatu,sakabanatu.

berdura. (langaizti): *Ir.* Bere gaitasunari buruz aundiegia dan langaya. (eŕedize): *iz.* Bore gaitasunari buruz aundiegia dan cŕedizea. (aundiera): j *izond.* Oso aundia dana.

here. (izenorde): izord. Berarena. (adilzondo): *adond.* Len aipatutako beste bati buruz, gauza baten erkabide, antza,kidetasun edo alkarbidea adierazteko crabiltzen dan itza. j; Ere, be. (ioka#ifza): jj *lok.* Aŕen, bederen, bederik. (zentzu au izateko "ba" aditz-auŕizkiarekinjoan beat du; e.b.: Ondo itzegin baduzu bere).

here altc. (bakartasun): *frond.* Bakafik, bakartua, bereber,

bere baita. (izenorde): *ŕzond.* Bare burua, bere beita.

bare haitaratu. (birunda): *ad.* Bere egokera onera bcŕiz etofi. Berebeitaratu.

bere berefo artan. (egoera): adond. Berarena dan egokeran.

bere berez. (izenorde): *adond.* Berarena danec. j; Bere buruz.

bere buruz. (izenorde): *adond.* 1Tars.: Bert berez.

here egin. (eskurapen): *ad.* Erakaŕi edo ardietsi,

ben egitez. (izenorde): *izori.* Betez, berean, bank.

here erako. (berdzntasun): *irord.* Gauza bati bakaŕik dagokiona.

bere esku. (azkatasun): *ŕzond.* Azke dana. I; Bete eskuko.

here eskukotasun. (azkatasun); Jr. lkus.: Azkatasun.

bare gain jail. (buru-jabetasun): *ad.* Bere csku, bare jabe, bere eskuko jaŕi.

here Iegezko. (nabarmenkeri); *frond.* Ekiteko moron cratik at egiten edo esaten dana. : Bare moduko (araugahe): *frond.* Berbera.

bere modukotasun. (araugabe): *iz.* Ekiteko ororen eratik at egindakoa edo esandakoa.

here oneratu. (otzandura): *ad.* Otzandu, ibi-erazo, ezlitu, arindu.

bere orduko. (adiontasun): *frond.* Egokia danean egiten edo gertatzcn dana.

bere-beretilc. (tarte): *adorn!.* Bcin-beñean, oraingoz.

bere-biziko. (erakotasun): *frond.* Baste gauza bati oso ondo egokitzcn zayona. Berebixiko, beren-biziko (bikaintasun): *izond.* Bcsteak baño hikañagoa dana edo oŕelakolzat artzen dana. It Nere-biziko, ire biziko ta abut ere esan dileke. (berezitasun): II *izond.* Berczia dana.

bere-burutiko. (burr-jabetasun): *izond.* Tkus.: Bcreber. 9: Bere-bum, here-burnko.

bere-gisa. (gisa): *ŕzond.* Bare older; bere eraz; bereise.

bere-jabetasun. (azkatasun): *iz.* Ikus.: Azkatasun. j: Jareitasun. It Beregaintasun.

bere-naiko. (isikortasun): *izond.* Bum-gogorkeri, mukerkeriaz ari dana.

bereala. (gerokotasun): *adond.* Geroxcago. j; Berealaxe, berala, beralan, beraalakoan, bearala, beilaxen, beralako, beralakoan, bercalakoan, berealan, bcrealatik, aurki, auski, azkazalean, gaur-gitxi, gaur-gutxik, bezu, herealatik, betirekian, laisteŕ, laistertxe, iraiz-batean, pistan, orain hereon, pixtan, oraisaŕi, saŕi, sastakoan, sistan, unetxoan, uxtuz, ziztakoan. ii Laburpenak: Beela, beelan, bcian.

berealabat. (aditzondo): *adond.* Onelaxe, oŕclaxe, alaxe. j: Bcrebat.

berealako. (lastertasun): *ŕzond.* Oso la^{g}er gertatzen dana. (ezlen-ikuste): *ŕzond.* Ustegabekoa, bat-batckoa. Beelako, belako.

berealako isurketa. (ixuritasun): *iz.* Sofiatik iñosketaren bat indaŕez irtetea.

berealakoan. (gerokotasun): *adond.* lkus.: Bereala. j: Berealan, bcrealakuan, sastakoan.

berealakorik. (uŕentasun): *adond.* Beingoan, bcreala, I.asteŕ.

berealatasnu. (lastertasun): *iz.* Zerbait egiteko lastertasuna.

berealatik. (gerokotasun): *adond.* Bereala, berealaxe.

berealaxe. (gerokotasun): *adond.* Ikus.: Bereala. I: Berebereala, bercalaxen, azkazalean, gem, herealatik, betirekian, lastertxe, oixtan, pistan, orain berean, pixtan, oraisaŕi, ara eta bereala, tsiktamist, uxtuz, xista-pixta, xixtakoan.

berealdiko. (araugabe): *izond* Berezko ta orotako arau ta kiri at dagoena.

berean. (izenorde): *izo,rl.* Berarenean, berenean, bereatan. I: Berian. (idetasun): *izond.* Bera, berbera. I: Berian.

bereandu. (ardicspen): *ad.* Bare buruarentzat lortu.

bcreariaz. (ariuŕe): *adond.* Ala nairik, ariufez. f: Bcreariazko.

hereatan. (geldidura): *izond.* Geldirik dagoena; ez aufera ez atzera egiten ez duena. (eri bati blintz esaten da) I: Bereattan. (izenorde): *izond,* ikus.: Berean.

berebaitako. (izate): *izond.* Tzaki batekin guztiz hat egiña dagoena. Tzaki baten baitan dagoena.

berebaitasun. (izaera): *iz.* Zerkiaren azken betebidea; here baitan, here gogoan dagoena. lkus.: Beregantasun.

berebat. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Bcrcalabat. (adin): *Is.* Gizaro; gaztczaroari jaÑitzen diona.

berebateko. (langaizti): *is.* Gorputzak afdi berdifietan lekune berdiñak ibittzeko darabilten igikuna. (irudi): *izond.* Gauza bi edo geyago, batzuek, duten irudia bora,

bereber, (buru-jabetasun): *Land.* Menpetasunik jasaten ez duena. I: Beremeneko. (bakartasun): *izond.* Ikus.: Bere rate.

berehereala. (gerokotasun): *adond.* Ikus.: Bereataxe.

berebergo. (buru jabetasun): *is.* Menpetasunik ezjasatea. I: Berebertasun.

bereberki. (bcrezitasun): *adond.* Bereziki-bereziki.

berebertasun. (buru jabetasun): *iz.* Ikus.: Berebergo.

berebidelro. (bide): *izond.* Bere Mean dagoena edo aurkitzen dana.

berebidezko. (arau): *(sand.* Berezkoa dens, bere bidetik datoŕena.

berebil. (belbil): iz. Ikus.: Belbil. I: Gurdibil gurtarin.

berebizikotasnn.(eredu):is.Jatoŕizkoa danaren tasuna.

bereburu kntsaketa. (kutsu): L. Bere bunua kutsutzea.

beredin. (ugaritasun): *izond.* Asko. I: Bereft:. It Asko, geyenctan, izenaren atzetik jarteon da; batzuetan, auŕetik. Beredin beti auŕetik erabiltzen da; orobat berein. (izenordc): *izord.* Bere buruarentzat ainbat. Zentzu nnezaz, "here din¨ bi itzetan erabiitzeko obe,

berega. (sukalde): *iz.* Ogi, gazta ta abaŕ apurtzean, kafaskatzeko lanabesa.

beregain. (zentzun): *adond.* Bere zentzunaz ari-izatea. (berezkuntza): *adond.* Besteengandik at egotea edo ibiltzea. Bakotxa bereft:. (buru-jabetasun): *toad.* Menpetasunik jasan beef eztuena,

beregain artu. (arpen): *ad.* Zerbait egiteko Lana norberak berarentzat onartu.

beregain erori. (erorketa): *ad.* Beŕiz crori.

bercgaindu. (zentzun): *ad.* Norbaitek beregain jaŕi. (arpen): *ad.* Berendu, beretu. I: Beregain zerbait artu.

beregainki. (berezitasun): *odond.* Bereziki, batez ere.

bcregaintasun.(burujabetasun): *iz.* Ikus.: Bnru jabetasnn. (berezitasun): *iz.* Berezia danaren tasuna.

beregaintiaŕ. (buru-jabetasun): *(sand,* Efien buru jabetasunaren aide ad dana.

bereganakoŕ. (erakarpen): *(sand.* Beregana erakartzen duena.

bereganatu. (erakarpen): *ad.* Tkus.: Beretzakotu. Beregandu.

bereganatzale. (arpen): *ŕzond.* Besteak euki cz dezatcn alegiñetan, berarentzet zerbait artzen duena.

beregande. (naretasun): *is.* ATare dagoenaren tasuna. I: Beregandetasun.

beregandiko. (eotrbide): *izand.* Bere etorbidekoa.

bcregandu. (erakarpen): *ad.* Berarenganuntz erakaŕi. Tkus.: Beretzakotu. I: Bereganatu. (itzulaldi): *ad.* Berarengana itzuli. I: Boren-baitarazi, hereratu. (arpen): II *ad.* ikus.: Berendu, bereft:.

beregango. (izaera): *izond.* Iran, izandua dana. (izenorde): *izozŕ.* Berarenganako.

beregaitasun. (izaera): L. Zerkiaren azken betebidea, beste batengana ezin igaro ditekena; soñean dagoena. Iires,: Berebaitasun.

heregantze. (erakarpen): iz. Was.: Erakarpen. I: Ekar'keta,

beseganzale. (arpen): *izond.* Beste baten gauza bat beretzea, geyenetan indaiez egitcan. Beregantzale.

beregarlatzale. (arpen): *ŕzand.* Gauzak asko ta asko beretzen dituena.

beregarleko. (bikaintasun): *izond.* Oso bikaña dana. j: Bere-gafiezko.

beregañezko. (berezitasun): *izond.* 01-gabekoa, bakaŕ, bakana dana.

beregañ. (arpen): *izond.* Boren:, ditekena.

beregatzpe. (sabai): *adond.* Sabai beraren pcan.

beregi. (norberekeri): *izond.* Berekoya dana. j: Bcreegi, bercki, berekoi, berekoŕ, bored, berezale, txaŕaposo, xaoŕa. (bekotasun): *adond* Beitiegi izatea.

beregin. (txairotasun): *(sand.* Sofia erabiltzean ganora ta liraintasuna erakasten dituena.

beregindn. (goresketa): *ad.* Oorez edo czaupideren bateaz norbait goratu.

beregindura. (apaingailu): *iz.* Apaindu ta ederrzearen egipena.

beregisako. (beŕitasun): *Land.* Nolabaiteko beŕitasunaz agertzen dana. I: Beregizko.

berezitasun. (aintzapen): *is.* Bert buruarekiko aintzapcn anndiegia.

beregitez. (berezkotasun): *adond.* Norbera dan bezels.

beregitezko. (berezkotasun): *izond.* Norbera danez agertzen dana.

herein. (ugaritasun): *izond.* Tkus.: Beredin. j: Asko. (lokatitza): *ŕok.* Bade ore, bederik. (berdintasun): (*frond.* Berdin dana. I: Bereñeko.

herein-aide. (neuŕizti): *iz.* Ikus.: Aided:.

bereistu. (berezkuntza): *ad.* Ikus.: Berezi. (autakuntza): *ad.* Autatu.

bercitsi. (cldubeaŕ): *ad.* Elburu baterano noun edo gauze bat herein edo izendatu. j: Bereitxi.

bereixtasun. (ezberdintza): *is.* Jirus.: Ezberdlnhza.

bereiz. (berezitasun): *isand.* Gauza batena bakaŕik dana. (alderakuntza): *odond.* Beste toki bateau egotea. (berezkunde): jj *ad.* Bereizi aditzaren €aburpena.

bereiz-ezin. (berezkunde): *izond.* Bereizi ezin ditekena.

bereiz-gabe. (berezkunde): *frond.* Bestc batetik bereizten ez dana.

bereiz-ikufintxo. (ezautailu): *ŕz.* Tkuŕintxo berezia, ezaugaŕi bezela erabiltzen dana.

bereiz-kakotx. (elizti): *iz.* ldazkeraren ikufa, gediñen bat peitzen dais adierazten duena. 1: Berezkatz.

bereizaldi. (aldarakuntza): *iz.* Banandu edo aldentzearen egipen eta ondorioa. Bereiztantza.

bereizgai. (berezkuntza): izond. Banandu ditekena.

bereizgalu. (berezkuntza): *izond.* 13anantzen duena. (astapen): *izond.* Bcreizten duena.

bereizgaŕi. (berarizko): *izond,* Notin edo gauza bat ezagutu edo bereizteko, nabarmentzen dan tasunari borne esaten da. : Ezaugaiizantza. (berezitasun): *izond.* Gauza bat nabaritzen duena, bereizten duena.

bereizgaŕiro. (berezitasun): *adond.* Nabatiturik izatea.

bereizgo. (berezkunde): iz. Berezitasuna. Ezagutza. (bcrezkun£za): *iz.* Bereizpena.

bereizgura. (bcrezkuntza): *iz.* Bereizi nai-izatea. Bereiz-nai.

bareizi. (bereekunde): *ad.* Gauza batzuen artean dagoen ezberdintza ezagutu. (berezkuutza): *ad.* Gauza bat baste barer' ondotik aldendu.

bereiziko. (ezberdintza): *izond.* Bestclangoa, ezberdiña dam.

bereizitasun. (berezitasun): *iz.* lkus.: Bcrezitasun.

bereizkaitz. (berezkantza): *izond.* Aldendu ezin ditekena.

bereizkeri. (berezkunde): *iz.* Zoŕozkeriz egiten dan bereizpena.

bereizketa. (atalketa): *iz.* Zerbait atalketan zatitu ala aldentzearen egipen eta ondorioa. (berezkuntza): *iz.* Bereztearen egipena. (bakartasun): *iz.* Gauza bat besteetatik aldenduta uztea. (lipizta): $_{II}$ *ft.* Adi-eziña; ir€z-kidetasunik ez izatea, (mueta): $_{I]}$ *iz.* Muetaz antolatzea edo tajutzcaren egipena. (ezberdintza): II iz. Bereiztasun, gauzaen artean dagocn berdiñeza er'akustearen egipen eta ondoriaa.

bereizid. (auŕetasun): *adond.* Gauza batek besteak baño leentasuna edo gaña izatea.

bereizlcizun. (autakuntza): *iz.* **Notin** edo gauza bat besteen artean autatzca.

bereizkkl. (efiketa): *izond.* Norbaitengandik aldendu oat duena. I: Baturik dagozenak alkaŕengandik aldendu-eragiten duena, I; Bereiztale, bereiztiat, bereiz-zale.

bereizkof. (berezkuntza): *izond.* Baturik zegoena aldeutzeko, indaŕ edo almena duena.

bereizkunde. (berezitasun): iz. Yakintza edo ertiaren adet bateau ari-izatearen egipen eta ondorioa. I: Notin edo gauza baten berezia daua. I: Bereizkuntza.

bereizkuntza. (berezkunde): iz. Gauza batzuen artean egiten dan bereizpena. (bcrezkuntza): *iz.* Ikus.: Berezkuntza, targoa. (beiitasun): *iz.* Baste baten antzik izan gabe egiadakoa. (astanpen): *iz.* Ot'ot'ena dan arautik norbait baztertzea. (aute-iritzi): $_{I}$ *iz.* Notin edo gauzaen aide edo aurkako zuzena eztan auŕe-iritzia. (berezitasun): $_{II}$ *iz.* Ikus.: Barer/Auntie.

bereizle. (berezkuntza): *izond.* Banatzen edo aldentzen (Juana.

BEREIZPEN. iz. Naspila ezbiribilkatzearen egipen eta ondorioa. (berezkuntza): *iz.* Ikus.: Bereskuntza. $_{I:}$ Berciztaldi. *I1* (aterapen), (eŕeztasun), (kiri).

bereizpide. (zurtasun): *iz.* Egiteko edo epaitzeko zurtasun eta antzea. (berezkunde): *iz.* Gauzaen artean dagoen ezberdintza ezagutzearen egipena.

bereiztale. (autetasun): *Izond.* Notiñen bat baste baten auŕetik onatizen duena.

bereiztautza. (aldarakuntza): *iz.* Banatu edo aldentzearen egipen eta ondorioa $_{I:}$ Bereizaldi.

BEREIZTASUN. *iz.* Notlñak ado gauzak aikaŕengandik bereizten dituzten tasun edo xeetasunen bakoitza. ^: Esteria, gisagune, gisatasun. (berezitasun): *iz,* Berezkoa, berarizkoa danaren lasuna. (itz): $_{I]}$ *is.* **Itz** baton adiera. II (ayuŕi), (berezitasun), (elizti), (gisa), (goi-jakintza), (izate), (mueta), (zernola).

bereiztegi. (zati): *iz.* Osoa dan zerbait banatzearen ondorioz geratzen dan zati bakoitza. (burni-bide): *iz.* Bultzi-orga bitten bultzi-gela bakoitza.

bereiztorma. (onus): *iz.* Etxeetako gelak bereizteko egiten dan orma mea.

bereiztu. (berezkuntza): *ad.* Gauza bat beste batetik aldendu. (autakuntza): *ad.* Zerbaiterako, notin edo gauza bat naiago-izan. (berezitasun): II *ad.* **Yalcintza** edo ertiaren add bati buruz ari-izan. $_{I:}$ Elbunt edo erabiltze baterako gauza bat mugatu. (utzaldi): $_{II}$ *ad.* Gorotza bola. I: Beretxi, berezi, crio.

berejabe. (burn-jabetasan): *ŕzond.* Menpetasunik jasaten eztuena. I: Bere-nausi, berez-bere, berez-beren, beregañeko,burujabe.

bereka. (eritasun): *is.* Eŕialde bateko abere-mota bat edo batzuei aldi berean sortzen mien eritasuna. (losintxa): *iz.* Notin edo abere baten soñean eskua legunki igarotzean egiten dan erakuspen txeratxua. (ildo): $_{II}$ *iz.* Main batzuen aŕauatzeko,zongo-luŕean igurtzian dagiten ildoa. (aŕautz): II is, Aŕañen emeak beren aŕautzak uztea.

herekadura. (igurtziketa): iz. igorzpen ariña. (losintxa): *iz.* Soin baten Olean eskua legunki igarotzea.

bereicari. (losintxa): *frond.* Abereai losintxak egiten dizkiena.

berekatu. (losintxa): *ad.* Notin edo abere baten soñean eskua tegunki igaro. (igurtziketa): *ad.* Gauza bat beste batean gal-lean indafez tnaŕuskatu. (ziŕistada): $_{Ii}$ *ad.* Ziŕistatu. (iiztadura): $_{II}$ *ad.* Zerbaiteo gañean nra edo baste ubilen bat tents xeetaz baŕeiatu, (igorztura): $_{I}$ *ad.* Ixurbera dan gai bat, asko edatzcan, iraitzez (apaingailo): Rod. Apaingailuz zerbait edertu. (ongaŕi): $_{II}$ *ad.* Ongatitu.

berekatuts. (ergeltasun): *izond.* Txaldana dana.

berelcatatxa. (ingi): *iz.* Bare inguruan aril bat egiten dan ingi-zatta.

berekautako. (rnintzoera): *adond.* Bare buruarekin itzegitearen egipena.

berekautau. (berezkotasun): *adond.* Berez, ardurarik gabejokatzean, zerbait egitea. $_{I:}$ Berkautan.

berekaxn. (zentzun): *adond.* Bete irilziz, berekiko, I: Berekaxaka, bere kasa.

berelcazale. (losintxa): *izond.* Legunkerietan art dana. : Berekatzale.

berekeri. (aukerakcri): *iz.* Norberaren burualdia.

bereketa. (azkuŕi): *iz.* Azkuŕien beretzea, j: Beretakotu, norberetze.

herald. (jabetza): *izond.* Norberarena dana. I: Berki. (arabaki): *is. Oist* bali jartzen zayon bera bezelakoa dan zitinda. (mortxokada): $_{j}$ *izond.* Erantsita dagoena. (norberekeri): *bond.* linrs.: Bercgi, berekoi, berekoŕ, beretaŕ.

berekietxe. (bizitegi): *iz.* Oiu-etxea.

berelcigañ. (azkuŕi): *ŕzond.* Azkuña bezela beretzeko egokia dana. Berekizun.

berekiko. (izate): *izond* lzate berekoa dana. (eite): *izond.* Besteren antza egindakoa. I: Berekikoan.

berekiko-azta. (azta): *iz.* Berekikoa dan **azta.**

berekilako. (laguntasun): *izond.* Laguna dana. (izenorde): *ŕzond.* Bere buruarenganako.

berekitian. (gisa): *adond.* Bare gisaz, berez. I: Berekitez, berekі€ean,

berekitu. (azkuŕi): *ad.* Azkufiak beretu.

berekiz-azte. (azkuŕi): *iz.* Gorputzbaten bere gayaz elikatzea.

berekizko. (rnueta): *frond.* Mucta berekoa dana. (jayotza): *frond.* Sortzezkoa, norberarekin jayoa hernia dana.

bereko. (izenordea): *izond.* Bcrarena dana. Bereio.

berekoi. (norberekeri): *izond.* Ikus.: Beregi. I: Bere buruarekiko rnaitasun aundiegia duena. Bereko!, bereki, bcreegi, beretaŕ, bekoi, beregoi, berekin, berekoitz, berenkoi, berenkof, bereikun, berekai, bereti, berikun, berkoi, berezale, berki, norberekoi, txaŕaposo, xaoŕa.

berekoikeri. (norbereketi): *iz.* Bere burua geyegi maite-izatea; egipen ori. Berkoikeri, norberekoikeria.

berelcoilci. (norberekeri): *adond.* Berekoilceriz ari-izatea.

berekoitasun. (norberekeri): *iz.* Berekoi izatearen tasuna.

berekoitu. (norberekeri): *ad.* Berekoi biurtu.

berekoŕ. (norberekeri): *frond.* Ikus.: Beregi. : Berekoi, bereki, bercegi, beretaŕ, bcrenlcoi, berenkof, norberekoi. (isikortasan): *frond.* Burn gogoŕa, setati izaten dana. (żekenkcri): *izorrd.* Zekena dana.

berekortu. (norberekeri): *ad.* Bern burualdikoa biurtu.

berekotaf. (ielor): *frond.* Leku berberakoa dana.

berekuntza. (arpen): iz. Gauzaren bat norbcrarentzat artzea.

beremeneko. (buru-jabetasun): *frond.* lkus.: Scrcber.

beren. (izenorde): Irugaŕen notin askafen. I: Screen.

berm bet-emit. (oyutza): *oya.* Sumin edo aŕitasuna adierazteko oyutza.

beren-baitarazi. (itzulaldi): *ad.* Berarengana itzulerazi. j: Beregandu.

berena eman. (zuzentza): *ad.* Zuzeutza egin.

berenaizko. (naimen): *frond.* Bern naimenaz ad dana.

berenaz. (bcrezkotasun): *adond.* Berez, norberez ari-izatea.

berenazko. (izenorde): *izord.* Beraren edo berena dana.

berendaf. (atxikidura): *frond.* Berena, beren aldekoa dana.

berendia. (ezabelera): *izond.* Bern Izena aipatu nai ez dan notin bali buruz adierazteko itza. j: Beriala, sandua, ulinaya, ulci, ulijain, urlain, zera.I*I* Urlia, sandia ta berendia.

berendu. (arpen): *ad.* Berentzat zerbait artu. I: Bcretu, beregaindu, beregandu, beretakotu, berenganatu, berengandu, beregganntu.

berenez. (izenorde): *frond.* Beren aldetik. Berengisa.

berenga. (landare): ŕz. Azi atalbiko ta belafezkoa clan landarea, bizkoŕa, loretegietan lantzen dana.

berengango. (izaera): *frond,* Bcnetakn, egiazko izaera duena.

berengisa. (izenordc): frond. Ems.: Berenez. Bereisa, bereise.

berengo. (bekotasun): *izond.* Bekos, bekoena dana.

berentxi. (lain): *ŕz.* Auŕek, Deunoro edo Hen egunean, berentzal eskatzen dueen txindia.

berentzalcotu. (arpen): *ad.* Berarentzat edo berentzat artu. I: Berentzateko, berenlzatekotz. (senzetzakotasun): *ad.* Semen ez dana semetzat onartu.

berkño. (biguntasun): *frond.* Oso biguna dana.

bereolaxe. (gisa): *adond.* Era berberaz.

berera. (aisetasun): *izond.* Egnki, adioneko,eŕeza dana. (efeztasun): *adond.* Lan eta metre gab; eŕaz izatea. I: Bererako. Ii Euri bcrera, luf berera, andere berera. (joko): *iz.* Pilotak, birloak eta abut erabillzcagatik jasotzen dan txiudia. (NM): II ŕz. Berbera, berbera. (izenorde): *lzorrl.* Berarenera edo berenera.

bereradun. (joko): *in.* Jokatzeagatik jokalzen dutenen txindia artzen duena.

bereralco. (aisetasun): *frond.* Ikus.: Berera.

bererat. (izenorde): *izond.* Berarenganuntz.

bereratasun. (aisetastn): iz. Egoki, adioneko, eŕeza danaren tasuna.

bereratu. (atospen): *ad.* Atotsi, gorkuratu. (izenorde): *ad.* Berenera itzuii, zentzua heŕiz berarenganatu. (zentzun): *ad.* Berbera, berbera.

berere. (lokaŕitz): *Ink.* Ikus.: Bedere, bederen, bederik, bereren, bererik.

bereriko. (mueta): *frond.* Bere muetakoa dana. : Berctariko.

bererizko. (berezilasso): *frond.* Notin edo gauza batena bakaŕik dana.

beds!. (arte): *iz.* Arens txilcia. (auŕezki): *ad.* Aufcztu.

berm! mortu. (baso): ŕz. Bcus.: Baso. 1: Oyan.

berekka. (ezti): *iz.* Ikus.: Abaraska. I: Markets.

bereztemio. (ozarkeri): *frond.* Tzakera mukeŕ eta zakaia donna, gizakienganako efa duena. I: Beretiaŕ, berezale, bereztemio, bereztimio, beristimio. (eta): *izond.* Berbera.

berestu. (berezkuntza): *ad.* lkusi: Berezi. Beretxitu.

beretalco. (izenorde): *front.* Bcrcna dana.

beretakotu. (arpen): *ad.* Ikus.: Bcrendu. (azkufi): *ad.* Azkuŕiak herein. j: lkus.: Bereketa. j: Norberetze.

beretaf. (endeŕi): *frond.* Et'iaklekidea dana. (laguntasun): *frond.* Laguna dana. (norberekeri): II *frond.* Ikus.: Beregi, berekoi, berekoŕ, bereki.

beretadun. (bereiztasun): *iz.* Norberaren bereiztasuna. (lanbide): *ŕz.* lkus.: Lanbide. (izaera): *iz.* Bats.: Beregantasun.

beretergei. (apaiz): *fr.* Apaiz izateko here burns gertutzen ari dana.

beretergo. (apaiz): *iz.* Apaizaren laugintza. ;: Apaizaren duintasun eta izaitea.

bereterkiro. (apaiz): *adond.* Apaizari dagokionez.

BERETElI iz. Eliza bakoitzcan, eliza zaintzeko **ta** upaiza laguntzeko dagoen gizona. I: Be(aŕ, beret, elizain, elizgetari, giltzain, openari, pitxeldun, txadontzai, txontzai. (apaiz): *iz.* Apaiza adierazteko beste izena. (otseinketa): II Moŕoya eztan mail goragokobeste menpekoa, idazkaria bezcla. // (eliza), (meza).

beretersa. (apaiz): *iz.* Apaiztutako nines.

beretertegi. (bereteŕ): *iz.* Elizetan, apaizak janzten eta yaurespenerako izakayak gordetzen divan gels edo tokia.

beretertegi-aintzin. (bereteŕ): iz. Beretertegiaren aufeko gela edo tokia.

heretertu. (apaiz): *ad.* Apaiztu, spate egin.

beretiaf. (ozarkeri): *frond.* lbis.: Bereztemio.

beretik. (idetasun): *adond.* Berarenetik. I: Beretikako. (bakartasun): *adond.* Bakaŕik. (izenorde): frond. Berez, berencz.

beretiriak. (id): iz. Berenez iriak diranak, bunk-jabetasunaz.

beretsi. (auŕetaaun): *ad.* Nayago-izan.

beretu. (arpen): *ad.* Ikus.: Bercndu. I: Beregaindu. I: Beregandu. (ordainketa): *ad.* Etxe baten zofak ordaindu. (zoŕ): II *ad.* Berbera. (geikuntza): II *ad.*

Zerhaiten sindoa, kaizna edo indafa andiagoa egin. I: ikus.: Berate.

beretu-ezin. (arpen): izond. Jabetu ezin ditekena.

beretxi. (utzaidi): *ad.* Ikus.: Atera. I: Bereiztu, berezi, toots, erio.

beretzako. (erakarpen): *frond.* Bere buruarena baste guuia baño lenago begiratzen duena.

beretzakotu. (arpen): *ad,* Zerbaitjabetu, berarenizat artu. I: Beretzatu. (erakarpen): *ad.* Zerbait norberarenganuntz erakati. Bereganatu, beregandu.

beretzale. (arpen): *Land.* Iabetzen duena.

beretzateko. (izcnorde): *izond.* Berenlzako.

berex man. (berezkuntza): *ad.* Berezi, aldendu. (eztasun): *ad.* €Itzi, tektite, ickoratu. (astanpen): j *ad.* Berbera.

berexa. (aztarna): iz. Ems.: Aztarna.

berexerat. (leku): *adond.* Baste lekura.

berexgaŕi. (ezbcrdintza); *frond.* Ezberdifia dana. : Beexgaŕi. (bcrezkunde): *frond.* Gauzaen artean dagoen ezherdintza ezagutzeko antzetsua dana.

berexgo. (atalketa): *iz.* Zatitan aldentzearen egipcn eta ondorioa. I: Becxgo.

berexgune. (astanpen): *iz.* Zerbait ororena dan aldetik aldentzearen egipen eta ondorioa.

berexi. (autakuntza): *ad.* Autatu, beresi, berctxi. I: Beexi.

berexiki. (berezitasun): *adand.* Bcrezitasunez. I: Berexki, heexiki.

berexitu. (aldarakuntza): *ad.* Aldendu, banandu. : Berezitu. (autakuntza): *ad.* Baste balzuen artetik bat ego geyago autatu.

berexka. (erle); iz. lkus.: Beraska. Bereska, herezka.

bereakatu. (berczkunlza): *ad.* Gauza bat baste baten ikutzc edo urbiltasrmetik aldendu. (herezkunde): *ad.* Gauzaen artean dagoen ezberdintza ezagutu.

berexkeri. (auŕetasun): *iz.* Notinen artean bat edo batzuk obestearen egipena. I; Bereozkeri, beezkeri. (zuzengabekeri): *iz.* Berbera.

berexketa. (berezkuntza): *iz. lkus.:* Berezkuntza.

berexkida. (berezitasun): *la.* Ikus.: Berezitasun.

berexko. (autakuntza): is. Elburu baterako, norbait edo zerbait autatu edo naiago-izatearen egipen eta ondorioa. (berezkuntza): *iz.* Galin bat baste batetik aidentzearen egipen eta ondorioa. (auŕetasun): Autqatzen duenaren aldeko ayefagatik norbait edo zerbail autatzearen egipcn eta ondorioa.

berexkuntza. (berezkunde): *iz.* Ikus.: Berezkunde, I: Berexkuntzo, bercxkunde, beexkunde.

berexte. (berezkuntza): *frond.* Aldentzen duena. : Berextale, berezle, beexle. (autakuntza): *frond.* Autatzen duena.

berexola. (berezkuntza): *iz.* Berezkuntza egiten duen ola.

berextantza. (berezkuntza): *iz.* flats.: Berezkuntza.

berextasnn. (bcreztasun): iz. Thus.; **Bereztasun. !:** Galaldi, legazka. (bakartasun): *iz.* Was.: Bakartasun. Xoildura.

berexte. (autakuntza): iz. Autatzea, hereistea.

berextiaf. (iipizta): *izond.* Besteekcn zeuzkan asmoetatik alde-egiten duena.

berextu. (berezkuntza): *ad,* Berezi, atdendu. (berezkunde): *ad.* Tlcus.: Berezi.

betas. (izenorde): izond. Beraren aldetik. I: Berez-bereko, berez-berez, herezki, berkautan. (berezkotasun): *adond.* Berez ari-izatea. (berezkuntza): *adond.* Banan-banan, banaz. I: Berex, becz.

berez-beta. (buru-jabetasun): izond. Burn-jabetasunaz bizi dana.

berez-dan. (izaera): *iz.* Berez dana, berez bizi dana.

berez-egintza. (sen): *iz.* ez gogaperik cz naimenik erabillzean, egipen batzuk cgitea.

berez-gain. (irate): *adond.* Berez-gañeko izatea. **Berez**-gainka.

berez-gañelco. (irate): *frond.* Izatez besteko, barer ez bezelako, berez-eztan. Berezgaindiko.

berez-lege. (bereztasun): *iz.* Noribait ematen zayon esker, outuie edo bcreizkuntza.

berez-toki. (bidalgo): *iz.* Bidalga-etxectan gutunak eta abaf norberarentzat bereiztekn dagoen **kutxa** bcrezia.

berez-zoida. (eratxikidura): iz. Berez eratxikitzen dana.

berexa. (ezberdintza): iz. lints.: **Ezberdintza. I:** Berezdura. (aldarakuntza): *iz.* Bans.: Aidaralcuntza. : Uŕuntze. (berezkotasun): *frond.* Tolcsgabe, zintzo, egi-zalc, rnalcnuzkeririk gabe I: Berezkna izatea; berezkoak dizan gauza gnztien asiera.

berezagutza. (eskartasun): *iz.* Eskartasun izan edo adieraztearen egipen eta ondorioa.

berezain. (lasto): *iz.* Itaitu ondoren lufean geratzen dan lastnaren ondaŕa. I: Berezan, berezen.

berezale, (bakartasun): *izond.* Bakartasuna maize duena edo bertan bizi dana. (ozarkeri): *izond.* Ikus.: Beresternio. (norberekeri): II *izond.* ikus.: Beregi.

berezdura. (berezkuntza): iz. Thus.: Berezkuntza. (ezbcrdintza): *iz.* Tkus.: Ezberdintza. : Bereza, bcrezka.

berezen. (lasto): iz. Laŕinketako ta metan jafitako lastoa; berezain, bereza.

berezertñalc. (luŕ); iz. Aitzen artean eta arduiz heteta dagoen luf malkaŕa.

berezgaindiko. (izate): *frond.* Tzatetik at dagoena I: Berez-gañeko.

berezgaitz. (berezkuntza): *izond.* Aldendu ezin ditekena. I: Berezi-ezin, berezi-gaitz.

berezgañ. (ezberdintza): *izond.* Berbera eztana, berdin eztana. (berezkuntza): *frond.* Berezi ditekena. ; Berezikizun.

berezgaŕitu. (mugadura): *ad.* Notin edo gauza baten tasun bereziak mugatu, besteengandik edo bestcetatik argi czagutreko.

berezgo. (berezkunde): iz. lkus.: Berezlcunde. (berezkuntza): iz. lkus.: Berezkuntza. Berezpcn, beezgo. (berezitasun): II *lz.* Lkus.: Berezitasun. (astanpen): *iz,* Orerun arautik notin edo gauza bat aldentzcaren egipen eta ondorioa. ; Berezikuntza.

berexgune. (berezkunde); *iz.* thus.: Berezkunde. (berczitasun): *iz.* Thus.: Berezitasun. (berezkuntza): E iz. Tkus.: Berezkuntza. j: Bcrczte.

berezi. (herezitasun): *frond.* Bakal edo banakoa, orokaŕ eta afunta en dana. Zerbaiterako adifion edo egokia dana. Berezin, berezinde, herezko, berezkako, bcrezkiroko, berezkirozko, berexi. (berezkuntza); *ad.* Gauza bat beste baton ikutze edo urbiltasunetik aldendu. Bereistu. ; Berezitu, bcrezkatu, berestu, berextu, beezi, esbaŕatu, csleitu, arte-egin, jauzi, batzindu. *11Iz.:* Banazkoa dana, bcrextea.It Aditzon.: Beres. (autakuntza): II *ad.* Aukeratu; eburu baterako **notin** edo gauza bat autatu. (mugadura): 4 *ad.* Baŕuti-mugak (astanpen): II *ad.* Ororen arautik **notin** edo gauza bat atdendu.

(berezknnde): II *ad.* Gauzaen artean dagoen ezberdintza ikusi.: Berextu. (banaketa): jj *ad.* Bakoitzari dagokiona banatu. (utzaldi): II *ad.* Ikus,: Atera, I: Bereiztu, beretxi, bota, erio.

berezi-eziñik.(berezkuntza): *adond.* Aldendu ezin-izatea.

berezi-mortu. (mendi): *iz.* Beko mendietako aide soya.

berezian. (astanpen): *adond.* Ororen arautik notin edo gauza bat aldentzea.

bereziera. (herezkrrntza): iz. Ikus.: Berezkuntza. (atalketa): *is.* Ikus.: Atallceta.

berezigañ.(banakuntza): *izond.* Bakoitzari dagokiona erakutsi edo banatu ditekena.

bereziki. (berezitasun): *adond.* Berariaz, berezkiro, berezki, berezkiro, beexuki.

berezikizun. (berezkuntza): *iz.* Berezi ditekena. I: Berezgafi.

berezikuniza. (astanpen): is. Ororen arautik norbait edo zerbait aldentzearen egipen eta ondorioa. I: Berezgo.

berezin. (berezitasun): *izond.* Ikus.: Berezi. Berezkako.

berezinde. (banaketa): *iz.* Bakoitzari dagokiona banatzea. j: Berezi. (berezkuntza): *iz.* Ikus.: Berezkuntza. Berezka.

berezirik. (astanpen): *frond,* Ororen arautik aldenduta dagoena. Berezituan, beralde.

bereziro. (berezitasun): *adond.* Berezitasunez.

BEREZITASUN. iz. Berarizkoa dana, zeiñezkoa, bakoztasuna. I: Gauze baten zeatz edo zertzeladaen bakoitza. Bereizitasun, berexkida, berezgo, berezgune. II (araugabe), (batmen), (bereiztasun), (berezkunde), (eredu), (ezmaiztasun), (izate), (nabarmenkeri), (notin).

berezitu. (berezkuntza): *ad.* ikus.: Berezi. (autakuntza): *ad.* Ikus.: Berexitu.

berezituan. (aldarakuntza): *adond* Aidaratutako tokian.

bereziz. (berezitasun): *adond* Berezitasunez ari-izatea.

berezizko. (astanpen): *izond.* Ororen arautik at dagoena edo begiratu beat' dana.

berezka. (lipizta): *is.* Len zegoen batasuna apurtzea.

berezkaitu. (berezitasun): *ad.* Berezitasunen bat lortu.

berezkalcn. (berezitasun): izond. Ikus.: Berezi. j: Berezin, berezkiroko, bcrezkirozko.

berezkaratu. (berczknndc): *ad.* Ikus.: Berezkarazi.

berezkarazi. (berezkunde): *ad.* Gauzaen artean dagoen ezberdintza ezagutu.I: Berczkaratu.

berezkatu. (berezkuntza): *ad.* Ikus.: Berezi. (ezberdintza): *ad.* Gauzaen artean dagoen ezberdintza ikusi, aztertu edo erakutsi. (berezkunde): *ad.* Besteen artean nabarmendu.

berezkatz. (elizti): iz. Idazkeraren ikuŕa: Bereiz-kakotx.

berezkerl. (auŕitasun): iz. Notigen artean norbait obestea. j: Berexkeri, berezkuntze,heezkeri.(zuzengabekeri): *is.* Notiñen artean bat edo batzuk nayago-izatea.

bcrczketa. (sett): *iz. Oat'* gabe izandako egipena.: Buts.: Berbizketa.

berezki. (izenarde): izord. ticus.: Berez. (biufitasun): *iz.* Biufitasuuez ari dan gizeri aiderakoi matxinatuta. (berezkuntza): jj *adond..Berezkuntzaz.* (berezitasun): II *adond.* Titus.: Bereziki, berezkiro,

berezkien. (berezitasun): *adond.* Berczikienik ari-izatea.

berezkiro. (berezitasun): *adond.* lkus.: Bereziki,

berezkiroko. (berezitasun); *frond.* ikus.: Berezi, j: Berezin, berezkako, berezkirozko.

berezko. (berezkotasun): *izond.* Tolesgabe, zinlzoa dana. I; lzatezko, zerekiko, izaitezko. (naimen): *frond.* Berez eta bare naimenez ari dana. Bereztaŕ. (berczitasun): H *izond.* ikus.; Berezi. j: Bergizko. (betetasun): izond. Eginbidea beletzean, yardutean edo irilzietan ongi, zofotz eta zeaztasunez ari dana. (txoskoŕ); j) *iz.* Lafuan sortzen dan **txoskoŕ€xo** kaltegafia. (berezkunde): Gauzaen artean dago ezberdintza ezagutzearen egipen eta ondorioa. (crabateko): *izond.* Ikus,: Erabateko. // Berezko ta lekuzko Erabateko ta alkaŕekiko.

berezko argil/. (lege): iz. Berezkoa dan legea.

berezko argitasun.(zentzun):is. Gauzak zentzunez artu ta erabiltzearen almena.

berezko azta. (azta): iz. Borekiko azta, osaa dana.

berezko umeki-galtze. (crdialdi): *is.* Berez egitcn dan umeki-egoiztea.

berezkof. (bikaintasun): *izond.* Onak diran azpegietan nabarmentzen dana.

BEREZKOTASUN. *iz.* Izatczkoa danaren tasuna. j: Lañotasuna, yardutean xalotasuna.j; Arauezko kiriari buruz gauzaen kidetasuna. (ezberdintza): *iz.* Rms.; Erberdintza. (nairnen): jj iz. Norberaren naimenez, herez egiten danaren tasuna. (adeitasun), (artueman), (azaŕitasun), (bakuntasun), (egizaletasun), (entzipen), (lañotasun).

BEREZI(UNDE. *iz.* Gauzaen artean dagoen ezberdintasuna ezagutzearen egipen eta ondorioa. J; Gauza bat baste bat ez izatearen ezberdintasuna. Norbait edaz erbait besteengandik edo besteetatik bereizteko eskubide ado bereztasuna. j: Gauzaetan egon diteken ona edo argitasuna ado zeaziasuna. I: Berezgo,berexkunde, berexkuntza,berezgune,ankera-ants. (astanpen): *iz.* Ororentzako arautik notin edo gauss bat aldentzea, edo aide batera uztcaren egipen eta ondorioa. Araugea dana, edo bare motazko besteetatik banantzen dana edo baste izaera duenaren egipena.1/(abelera), (argitasun), (berezitasun), (bcstclakotasun), (ezberdintza), (idetasun), (Mermen), (zen), (zentzun).

BEREZKUNTZA. *iz.* Gauze bat beste baten ikulze edo urbiltasunetik aldentzearen egipen eta ondorioa. Bayesteagatik edo epai-erabakitzeagatik ezkonduen alkaŕ-bizia etentzea.(berezkunde):is. Gauzaen artean dagoen czberdintasuna ezagutzearen egipena. Bereizkuntza. II (aldaragune), (aldarakuntza), (aldenaguf), (antolagabeketa), (ararte), (artza), (asknpen), (astanpen), (atalketa), (anstura), (autakuntza), (bakantasun),II bereizpen, berezgo, berexkuntza, berextantza, borezgune, bereziera, berezinde, berexketa, berezdura, aldegiñaldi, arteŕi, berezte, berezpen, tangos. //(banandura), (baŕeiadura),(batasun),(ebaketa), (edamen), (elkafgaiztura), (eraindu), (erauzketa), (iraizketa), (itcipen), (itsasgabeketa), (kenketa), (kentze), (lipizta), (uŕuntasun), (zabaleru), (zati).

berezkuntze. (adeetasun): iz. Rms.: Berezkeri. (berezkundc): *iz.* Gauza bat beste batetik banatzeuren egipen eta ondorioa.

berezier, (berezitasun): *izond.* **Yakintza** edo ertiaren adaŕen bat bereziki lantzen duena ta bertan nabarmentzen dana.

berezle. (berezkuntza): ŕzond. Berezten ducna. j: Berexle. (bcrezkunde): *izond.* Zeintzen duena. Berezitzale.

berezmen. (berezkuntza): *iz,* Berezteko almena.

bcrezna. (zomoto): *iz.* Ega zaintsuak dituon zo►nefo-mota.

berezpen. (berezkuntza): *iz.* lkus.: Berezkuntza. il Berezga, berezinen. (lipizta): *ŕe.* Berdiiieztasun, alderdikeria. (banaketa): I) *iz.* Batzuen artean, arau baten pean edo aukeran zerbait banatzearen egipen eta ondorioa.

bereztale. (berezkuntza): *ŕzond.* Aldentzeka tasuna duena.

bereztamen. (berezkuntza): *iz.* Bazkun edo elkargo bateko lagunen artean berezkuntza sortzea. j: Berexmen.

bereztaf. (naimen): *izond.* ikrts.: Berezko.

BEREZTASUN. *ŕe.* Noribait ematen zayon eskeŕ, gain, bereizkuntza. j: Emate ori agertzen dan agiria. j: Berextasun, galaldi, kutuntasun, legezka. /1(almen), (auŕetasun), (auzupen), (azkatasun), (balcat-saltze), (burujabetasun),(eskubide),(eztasun), (kalte-gabetasun), (onegipen), (uzkunde), (znzengabekeri).

berezte. (berezkuntza): *ŕe,* Ikus.: Berezkuntza. Berezgune.

berezttaŕ. (berezkuntza): *izond.* Endefi batetik bare zati bat aldentzeaŕen ari dana.

bereztu. (ausiabartza): *ad.* Abafak, sasiak eta abat eratxi. (atalketa): *ad.* Gauza bat bi zatitan edo geyagotan zatitu.

berezutegi. (eŕi-eliza): *iz.* Ems.: Efi-eliza. j: Erika elies, pont-eliza.

bergs. (una€na): *iz.* Itxas-untzi baton unama edo tresna. I: Kantoin-lokaŕi, pertxal, xartxi. (itxasontzi): *iz.* Txalupako unama. (burnt); II iz. Un€zeak egiteko gertuta dagozen burnizko zatikoak. (neuŕi): jj *iz.* Neurtzeko media, neurkin bat eta laurden luzerakoa. (zezen): jj *ŕe.* Idi-zila. (lotura): II ŕz. Zugatz-abafez cgindako lotura. (ingurubil); j j *iz.* Altzairuzko ingurubila.

berga-belaŕ.(landare): *iz.* Belafezko landare urtrunca; bore afiak ia biribilak dira, irunaka giderduna, j: Bergara-belaŕ, frantxia-belaŕ, irukosta, irukotx, malporta.

berga-erdi. (stead): *iz.* Neurkin bateko India danaren erdia.

bergain. (almen): *adond.* Bere almenean. Bere-gain'en laburpena,

bergaintu. (ardiespen): *ad.* Ardietsi, lortu.

bergamalu. (gabi): iz. Olaetako gabia. Bergamaso.

bergantz. (saleroste): *iz.* Burnizko ala baste metalezko salgayak egiten edo saltzen dituena. (csku-lengintzak): Berbera.

bergari. (landare): *iz.* Belafezko landare lekaduna aloŕetan agertzen dana.

bergario. (izketa): *iz.* Befiketa.

bergerdi. (txikiera): *izond.* Txikia dana.

berget. (sare): *iz.* Aŕantzarako sare txikia.

bergisan. (aditzondo): *adond.* Okla, era berean.

bergitez. (berezkotasun): *adond.* Berez, tolesgabe ari-izatea.

bergiza. (zume): *iz.* Zumadi.

bergizen. (eritasun): iz. Landareen eritasun-mota bat. Bergitzen, bergizun. (sukalde): *iz.* Gaizki eŕeta dagoen sagal edo gaztana.

bergizendu. (sukalde): *ad.* Sagaŕak edo gaztafiak arinki ate.

bergaatu. (pipil): *ad.* Pipit edo altxuma betiak atera, tipulak, gaztañak eta abaf.

bergu. (pipil): *be.* Zugatzaren altxuma. Bergo. (abaŕ): *iz.* Otafak egiteko, zumitra edo abaŕ mea.

bed. (atalondo): *iz.* Atadia.

beribil. (betbil): *iz,* ilcus.: Bethel. j: Berez-ibil.

beribil-bide. (belbil): *iz.* Belhilentzako bide-zabala. j: Belbil-bide. (bide): *iz.* Berbera,

beribil-lasterketa. (lasterketa): *iz.* Belbil-lasterketa.

beribiltcgi. (belbil): *iz.* Belbilak gordetzeko toki berezia.

beribilzain. (belbil): iz. Belbila zuzentzen duena.

beribilari. (belbil): *izond.* Belbila erabiltzen duena. j" Beribildun, beribil-zale. j: Belbilari, belbildun, belbil-zate.

ben d. (zugatz): *iz.* Zugatz igalidunak landatuak dagozen tokia.

berigaza. (laudare): *iz.* Igokaria dan landarea; bere aziak, auŕek efetzeko erabiltzen duten bixaŕa duels.

berikun. (norberekeri): *izond.* Ikus.: Beregi, berekoi.

berikusi. (adipcn): *ad.* Aŕctaz begiratu ta aztertu.

beril. (abere): *iz.* Ezbeaŕ bateau iidako aberea. (notin): *iz.* Ajolagabekoa dan notiña. (aŕi):) *iz.* Ialugeŕezko aria, traitza legun, egitura berdifia ta margo batzuk dituena. (landare): jj *to.* Piŕinpinkaria dan landarea, lore goŕiak eta azia baltzezka dituena. 1: Abiboli, melingoŕi.

berilki: (aragi): *ŕz.* Ustelduta dagoen aragia.

BERTN. *ŕz.* Gaga, auskoŕ eta geyenetan gardena dan gays; mugefa, txabonaz edo potasaz, baste gezaen apuŕakaz egiten dana. I: Beira, birdigoi. (loyaŕ): iz. Leyoetako leyafa. /1 (gardentasun), (inki), (lerdoki), (leyo).

berin-antzeko. (loyal): *izond* j: Beriñezko.

berin-arasa. (leyaŕ): *iz.* Leyaf-alasa.

berin-aterpe. (estalune): *iz.* Ate, zurubi edo atalondo gatiean jartzen dan bnrni ta leyafezko estalunea.

berin-bakaf. (ikus-leyaf): *be.* Begi bakaŕarentzako ikus-leyaf.

berin-etxe. (abedi): ŕe. Leyaf-uztafia.

berin-gozontzi. (antoxin): *iz.* Beriñezko antoxiña eŕeximeta ipintzeku.

berin-leyo. (leyo): *iz.* Leyo aundiaren berin-etxea.

berin-sare. (berin): *iz.* Leyartza bat babesteko jartzen da loro-sarea. (sare): To. Berbera.

berin-txintxili. (berin): *iz.* Argidiaren dindila.

berinadura. (berin): ŕz. Berin-ctxea.

berlualceri. (leyat): *iz.* Leyafczko gauzak egiten edo saltzen diran tokia. 1: Bcrineri.

berinaki. (berin): *iz.* Berinez egindakoa. j: Berinazkoa, berin-gauza, berin-puska, berinki,

berinategi. (alasa): *tz.* Berin-ateak dauzkan alasaren antzekoa dana, benzin irudiak, toskak eta abaŕ ipintzeko.

berinaztatu. (leyaŕ): *ad.* Leyaŕak

berindu. (zitistada): *ad.* Zcrbait itistakota biurtr€ eda egin.

berinld. (berin): *iz.* Berinezko zatikoa.

berinkin. (berin): iz. Berliiezko gauzak egiten edo saltzen dituena. j: Berindun, berin-egile, beringile, berin-saltun, berin-saltzale. (eskrt-langintzak): *iz.* Berbera,

berinpe. (barnebide): *iz.* Sclauru; leyoak asko dituen gels luze ta estua.

berth. (ubil): *iz.* Ur gelditan, esnean eta beste ubiletan, iraitzean egi€en dau otal Inca.

berja. (golde): *iz.* Goidearen nabaŕa.

berjabe. (buru-jabetasun): *izond.* Bere buru-jabe. : Berjabedun, berlegeko.

berjabetasun. (buru jabetasun): *iz.* ikus.: Burn-jabetasuu. I: Ber-jabetza, berlegetasun.

berjabetu. (buni-jabetasun): *ad.* Galdutakoa beŕiz jabetu.

beriafi. (biŕezarpen): *ad.* Belie ipiñi edo jaŕi.

berjayo. (jayotza): *ad.* Beŕiro jayo.

berjayoŕza. (jayotza): *iz.* Belie jayotzea.

berjayuz. (etorbide): *adond.* Etorbidez ari-izatea.

berjel. (gauzeztasun): *iz.* Alper' eta kankala dan ardia. (ardi): *ŕzond.* Berbera. (matzcrdura): *(iz.* Marketsa dan notin edo aberca.

berjes. (baldartasun): *Laud.* Kankail, antzerik eztuena. : Baldartasun, berjesk.eri, sastarkeria. (pilota): *iz.* Pilota bi biter ikutzea, jokoan utza dana. (mandotasun): *izond.* Abercen edo belarkien bi-muetakoengandik sortu dana.

berjeskeri. (baldartasun): *iz.* Ikus.: Baldartasun. J: Berjestasun, buries, satarkeria, taxugabekeria.

berjestu. (ozarkeri): *ad.* Mukeŕ egln edo biurtu.

berjin. (landarizti): *iz.* Berez sortzen dana, ots, crain edo landatu gabe. (gaztasun): *Iz.* Gaztasunezkoa dan csaria. (leafs): ii *iz,* Norberaren izakera. ^: Berjite.

berkain. (gisa): *adatd.* Edozein crnz.

berkainz.(ostcrakuntza): *adond.* Gutxitan.

berkautan. (naimen): *adaed.* Bane ari-izatea.

berki. (norbcrckeri): *izand.* ikus.: Berekoi. (send* *iz.* Aidea. (atxikidura): j| *izond.* Alderdi edo talde bat jaŕaitzen duena. (bcrezitasun): ii *izand.* Norberarena dana. (site): II izond. Zerbaiten antza duena.

berkotu. (azarkuntza): *iz.* Tkus.: Azarkuntza. Urtenkeria.

berla. (uŕentaaun): *adond.* Titus.: Bereala. J: Berlan, beiau, beriadanik,

indent. (landare): *iz.* Beŕo-mota bat, baña bera bano aŕuntagoa ta ec da jangatia. I: Erns.: Beŕo.

beriaŕi. (ad): *iz.* Buztiñezko afin

beriegeko.(buru jabetasun):izond. Ikus.: Berjabe. J: Berjabedun.

berlegetasun. (baru jabetasun): *iz.* Ikus.: Buru-jabetasun. j: Berjabetasun, ber-jabetza.

berlenka. (aŕain): iz. Txikiagoa dan lebatzaren antzeko afoña.

bermagailu. (zurkaitz): *Iz.* Tkus.: Zarkaitz. j: Bermaiĺu, bermagunc, oztiko, sendagaŕi, tenka.

bermagafi. (baiben): *Land.* Baibengalia dana.

bermako. (karkabupen): *iz.* Zama bat jasotzcko indarketa. j: Ber€naka, bennakunde, bermantea.

bermakuntza. (sctasun): *is.* Scndotasun, irautasun, isikortasun.

bermarazi. (zurkaitz): *ad.* Zurkaiztu-cragin.

bermaraztale. (zurkaitz): *izand.* Eusten duena.

bermafatu. (zen): *ad.* Beŕiz sends edo maŕatu.

bermategi. (kutxa): *iz.* Txindi ta txindi-gayak gordetzeko kutxa gogoŕa, gcyenetan txindi-etxeetan egoten dana.

bermatu. (sendotasun): *ad.* Tinkotu, sutsi, zurkaiztu. (aŕangura): *ad.* Afangura iean, baitura ernan. (zurkaitz): II *ad.* Zurkaiztu. (sayo): JJ ad. Sayatu, leyatu, Ian ikusi. (indaŕ): (ad. Indafak erabili.

bermazaki. (eskuaga): *iz.* Ikus.: Eskuaga. j: Zatai, zanka, bertnatzaki, satai.

bermazale. (babes): *bond.* Babesten dueua.

berme. (baiben): *Land.* Zordun-orde, crantzugilea. Baiben. I: Bermego, kaudimen.

bermeduu. (baiben): *ŕzond.* Balbenan dueua.

bermego. (baibcn): *iz,* Ikus.: Berme. I: Bermeko, kaudimen.

bermekide. (baiben): *izand.* Baibena ematen duenarcn kidea.

bermetasuu. (sendotasun): iz. Ikus.: Scndotasun. (baiben): *is.* Baibena ctnatearen tasuna.

bermetu. (sendotasun): *ad.* Sendotastma eman.:Bermutu. (baiben): *ad.* Baibena eman.

bermldof. (landare): *ad.* Ginbailkaria dan belafezko landarea; bere efoak, gorbizgaŕia bezela erabiltzen dan uriña dauka.

bermigarza. (abetsu): iz. Azi atatbikoa dan sasi egurtsua; zurtoñak igokariak eta Wreak usaintsuak lore-osto orikaraz. j: Andrena maria, eskeŕ-ayen, sasiatna, ayentzuri.

bermotaz. (izate): *adond.* Bare izateaz. I: Bcrnrutaz.

bermu. (sandal): *!sand.* Ikus.: Sendaf. (z ukaitz): *iz. ikus.:* Zurkaltz.

berna-zaki. (zango): *Iz.* Ikus.: Anka-czuŕ. I: Anka-zaki, zango-makil.

berna-zaiciko. (zango): *iz.* Zango-ezuŕa babestekojartzen dana.

berm-zeta. (galtxoin): *iz,* ikus.: Galtxoin.

bernaga. (sendi): Is. Edozein sendiaren etorbide ta ondorengoa. J: Bernaje.

bernaje. (sendi): is. Aide uŕena. Bernaga.

bernasain. (iazapen): *ad.* Lazatu, amor eman, nasaitu, lasaitu.

bernasaita. (lazapen): *iz.* Lazatzearen egipcn eta ondorioa.

bernatzakl. (zango): *iz.* Zangoaren ezufak.

bernantsika. *(uŕats): iz.* Arin ematen dan uŕatsluzea.

bernasaki. (zango): *iz.* Ems.: Zango. I: Bernatzaki, meak-azuŕ.

bcrnazanko. (zango): *iz.* Aztaiaren mamula.

hernazuf. (zango): *is.* Zangoaren zangafa. I: Bernezuŕ.

berm. (zango): iz. Txonkatila.

herneil. (txatupa): *is.* Ikus.: Beŕil. Bemiel, baBel.

bernezuf. (zango): *is.* Zangoko ezufa. (ezuŕ): *iz.* Berbera.

berni. (eritasun): *iz.* Landareetan agertzen don oneletxo txerketxa, ants orikara itxuraz. (landare): *iz.* Berbera.

bernika. (atackabetasun): ŕzond. Eŕaz naigabetzen dana.

bernokef. (Dingo): *izand.* Zango bat edo biak okertuta dauzkana,

bernus. (longain): is. Artile lodiaz egindako longain mates.

bernuts. (zango): *iz.* Zango biluzia. Bernutsik.

bernuzari. (irudigintza): *iz.* Antzezkaria. Bernuzatzale.

bernnzatu. (irudigintza): *ad.* Kopostatu, ildaskatu. J: Bernuztatu. (itzalgaitz): *ad.* Ostendu, zurikatu.

BERO. Is. Indafaren era bat, efetzean bereziki sortzcn dana; sendaŕen urtzea ta ubilen lutuntzea eragilen ditucna. Beroagoa dan beste bat ikutzean bizidunen soñak artzen Mien zentzupena. j: Seta batek jasaten dean giro aundia. Suartasun edo sututzea. I: Egipen baten scndotaun biziena. J: Babes eta abegi oua. j: Berotsu, orolde. 1/ (beroketa), (egurasti), (eguzki),

(eŕealdi), (tahe), (neuŕi), (ostagizti), (pisia), (sukar').

hero tupitua. (hero): in lkus.: Sapa-hero. j: Spero, sargori.

bero urten. (arpegi): *ad.* Arpegian pikortxoak irten. j: Bern-zipsŕ.

hero-aide. (luŕ): *iz.* Kiskaigaŕia dan lurkia, zeŕenda itxuraz oso edatua dana.

lure-Woke. (luŕ): *izond.* Eki-itzul mugetakoa dana.

bero-arazle. (hero): *izond.* Adore ta albia soferazten duena.

bero-arindu. (bero): *ad.* Arinki berotu.

bero-azti. (bero): *iz.* Bero-neurkiiia.

bero-babes. (hero): *iz.* Beroa gordetzen duena.

bero-berdin. (born): in Giro berdiñean dagoena.

bero-bildu!. (pcŕa): *ft.* Zurezko Iangaya, pefatu al-izateko, zamariak eta abelgoŕiakostekatzeko. I: Beta-toki, sopiño.

bero-egile. (hero): *izond.* Berea soŕerazten duena. 1: Berogile.

bero-erazo. (bero): *ad.* Bero-eragin.

bero-eŕc. (bero): *ŕzond.* Kizkalgaŕia dana.

bero-giro. (bore): ŕz. Bern aundikoa dan giroa.

hero-goñ. (bero): *iz.* 'togaŕia dan beroa. ^: Bern-pod/ia, hero-saps, berotzai.

bero-igarokot. (bero): *iz,* Beroaren igarotzeari eŕeztasuna ematen dion gorputza.

bero-indaŕ. (born): iz. Bero-neufra; or-pinta baten beroa mail batez igo-erazteka dana.

bero-izti. (bero): iz. Beroa azterizen duen yakintza.

bero-mail. (bero): *iz.* Berorakn neuŕia.

bero-mugak. (izaŕ-yakiniza): *iz.* Lurbiran begiratzen diran bi oboak, let-geŕiarcn bi aldeetara dagozenak, bitarte bernen eta berari buruz tartideak diranak.

bero-neurketa. (bero): *iz.* Bern-neurtzearen egipena beteizen duen iztia. Bern-neurkiztt.

bero-neurkin. (bero): *iz.* Berea neurtzeko lanabesa. 1: Bero-neurtalu, beraneuŕi, gironeuŕi.

bero-neurkizti. (bero): *iz.* Bero-neurtzea dagion yakintza. 1: Bern-neurketa.

bero-ala. (bero): *iz.* Beroa soŕerazten ducn ola.

bero-sapa. (hero): *iz.* Ikus.: Bero-goŕi. 1: Bcrotzaŕ.

bero-sartu. (bero): *ad.* Eguzlciaren beroagatin sortzen dan eritasuna jasan. (eritasun): *ad.* Berbera.

hero-sendabide, (hero): *fn.* Beroaren bidez sendatzea.

bero-una. (hero): ŕz. Sargori -fa ostosketa dagozen alditxoa. j: Bern-one.

bero-urten. (txoskoŕ): ŕn. finis,: Basato. 1: Basasu.

bero-xira. (bero): *iz.* Beroaz egiten dan xira.

hero-zigaŕ. (txerketx): *iz.* Laŕu pean sartzen dan txerketxa. 1: Lakets, goŕindol, beatz-rigsŕ. (late): *iz.* Berbera. 1: Laŕuan sortzen diran pikortxoak. j: Pinpor£.

bero-zigartu. (laŕu): *ad.* Lafua pikortxoakaz bete.

beroaldi, (bero): *iz.* lraduz edo iraizean berotzearen egipena. : Berotasuna. (zigaŕ): *iz.* Zigoŕez emandako tanpada. (aldikada): ii *iz.* Aldikada beroa. (eraspen): 11 iz. Eraspen beroa.

beroarazi. (bero): *ad.* Berotu, suziatu, berotu-cragin. (azaldi): *ad.* Abereak aŕ-pose cdo eme-gose jaŕi. j: Beroazi, berocrazi, bcroerazo, berorazi.

berodi. (beroketa): *iz.* Beroketarako lanabesu, odi batzuetaz egifia, odi oyetan barna luŕin edo ur beroa igarotzcn dala. 1: Bern-odi, bern-tutu.

berodura. (hero): *iz.* Benz berotzearen egipen eta ondorioa.

beroegitu. (hero): *ad.* Geyegi berotu, kizkaldu.

bernen. (eritasun): *iz.* Eguzlciaren beroak human soŕerazten dues eritasuna. I: Berotasun. (auks!): iz. lkus.: Sukat. I: Sugaŕ. (laŕu): 111z. Lafuan agertzen diran pikoŕak, orbanak edo maxkuriak.

bereen-aldi. (sukaŕ): iz. Sukaŕa goratzea.

beroerazle. (hero): *izond.* Berotu-eragiten duena. 1: Bero-eragile.

berogalu. (beroketa): *iz.* Etxe bat edo gela bat berotzeko erabiltzen diran lanabesak. (bem): *iz.* Berotzeko egokia dana.

berogaŕi. (babes): *izond.* Otzetik babesten duena. Berokaŕ1. (zirikaldi): *izond.* Zerbait egiteko norbait eragiten edo akulatzen duena.

berogatxa. (bero): iz. Bern geyegi izatea.

berogela. (hero): *iz.* Berntuta dagnen gela.

berogi. (bero): *iz.* Berotzekoa dana.

berogintza. (hero): iz. Beroa eragitea.

beroguz. (naimen): *adond.* Bere naimenez ari-izatea.

heroin. (uzta): *iz.* Ikus.: Maspatze. Beronatu.

beroindaŕ-neurketa. (bero): *iz.* Bern-indataren neurtzca.

beroindaŕ-neurkin. (bero): *iz.* Bern-indafa neurtzeko lanabesa.

beroindaŕ oin-ale. (bero): *iz.* Bernindaŕ-neurketaren neuŕi-batekoa.

beroiska. (iraizkin): ŕz. Eizarako iraizkin bezela erabiltzen dan berun-txiŕia.

heroin (izenorde): *izard.* Auctxck cdo oyetxek.

berokaŕi. (babes): *hand.* finis.: Mogan, 1: Babestutako tokia dana.

berokatu. (bero): *ad.* Beroaz bizi-erazi.

berokerl. (azaldi): iz. Liznn-gosea,

BEROKETA. *iz.* Berotzeko egipen eta ondorioa. (bero): *iz,* Berotzeko egipena. *ll* (bero), (efealdi), (kedats), (labe), (supazteŕ).

beroki. (gañeko): iz. Ikus.: Gañeko. (atospen): iz. Aterpea, gorde-leku. (bare): 11 *adond.* Beroz ari-izatea. (itxaropen): *iz. lkus.:* ltxaropen.

beroki guti. (itxaropen): iz. ltxaropen txikia.

beroidn. (beroketa): *iz.* Metalezko edo toskazko kutxa bateau ogiten dan sutegia, gelak berotzeko erabiltzen dana.

berokitu. (atospen): *ad.* Nunbait aterpea edo gorde-Iekua aurkitu.

beroko. (aŕandikeri): *izond.* Andikeriz eta aŕokeriz beteta daguena. (hero): *izond.* Bero-aideko, berotau.

berokoŕ. (hero): *izond.* Berotsu, berorakn bideduna dana.

berolcunde. (hero): *iz.* Bero-aldi, su-aidi.

boron. (izenorde): *izond.* Beren. (biziagotata).

beronatu. (uzta): *ad.* Maspatzea egin. Beroin.

berondu. (anpadura): *iz.* Ohs, esku ta belafietan batez ere otzagatik egiten dan anpadura, latent goŕituz eta azgura hiziaz agertzcan.

bernnek. (izenorde): *izond.* Onek berok (egile iraunkoŕa).

heronen. (izenorde): izairl. Onen beraren.

beronetan egon. (naretasun): *ad.* Nare egon. 1: Bernntan egon.

berontz. (aditzondo): *(Ɔland.* Bcruntz.

berontzi. (bera): *iz.* Berotzekoa dan ontzi berezia.

beronzko. (beitiko): iz, Tkus.: Beitiko.

berope. (hero): *it.* Berotuta dagoon tokia. j: Bero aundia.

bedori. (izenorde): *izord.* Ori hera. I: Zu, bedori.

berorika. (zuketa): *iz.* Begirune aundiagoko zuketa.

beroriketa. (zuketa): *iz.* Notin bati agertzen zayon gizabidezke aśera.

berorixe. (izenorde): *izo'd.* Orixe herbera.

beret. (bera): *izond.* Gorpera, beroa eŕaz oartzen donna. j: Berotua.

berofek. (izenardc): *izord.* Oŕek berak. J: Zuk. (agile iraunkoŕa).

berofeldko. (izenorde): *izord.* Beroŕenganako. I: Beroŕekilako.

beroŕelaxe. (aditzondo): *adond.* Era bolo oŕezaz.

berofen. (izcnorde): *izord.* Berarcna.

berosko. (bera): *izond.* Epel, otzil dagoena. Bcroxko, beroxka, beroxe, berotxu.

berotasun. (bera): iz. Bero izatearen tasuna. I: Beroen, I: Bero-aldi. I; Bcrotarzun. (sukaŕ): *iz.* Tkus.: Sucri.

berote. (atdikada): *iz,* Aldikada berea. (bera): *iz.* Berbera.

berotegi. (bare): *iz.* Berotzen clan tokia.

berotsu. (bera): *Load.* Beta xamaŕa dana. I: Berolo, berotuxe, orolde.

berotu. (bcro): *ad.* Giroa jaso-erazi. Beroa soŕcrazi. (albi): ad. Albla attu, adorca attn.

berotea. (hero): *izond.* lkus.: Gorpera.

berotxu. (hero): izond Zerbait barotuta dagoena. I: Beroxe, beroxka, bcroxko, berosko.

berotzale. (eŕeatdi); izond. Lufin-langayetan eta labeetan eŕealdia zaintzen duena. Berozale. (aibi): *izond.* Adore, so-to-gal soŕerazten duena. : Berozale.

berotzaf. (hero): *iz.* Eguzlcitan hero-bero dagoenean. I: Bero-gofi, beta-sape.

beroyek. (izenorde): *izord.* Oyek berak.

berozko. (aumin): *izond.* Muturgo, asafetida dagoena. (bern): *izond.* Beroari dagokiona.

beroztara. (hero): *adond.* Berotuta egotea.

berpatu. (bildura): *ad.* Befit, batu. I: Bildu, alkartu. Berbatu (bet + bat) itzaren aldaketa.

berpera. (izenondo): *izond.* Bera bera, berbera.

berpertan, (aditzondo): *adond.* An bertan. j: Berpetan, antxe.

berpertati. (oraiñaldi): *adaad.* Oraintxetik. I: Berpertatik.

berperton. (aditzondo): *adond.* Emen bertan, ementxe.

berpizi. (berpizte): *izond* Berpizŕuta dagoena.

berplzkunde. (berpiztc): *iz.* Rms.: Berpizte.: Berpizkuntza, berpiztaidi, berpiztuera, pizkundc.

berpiztale. (berpizte): *izond.* Berpiztu-eragiten duena.

BERPIZTE. iz. Befit bizi-izatearen egipena.]: Bereztki Yosulzidsto'rena. Berhizmen, berpizkunde, birpizte, bitzbeŕitze, biztttera, biztule, biztrdze, bizte, afapitzarazi, afebiztea, pizkunde, piztaldi, pizte, piztuera, piztutze. // (bizi), (itzulaldi),

berpiztegun. (bcrpizte): *iz.* lgaratza, berpizte-eguna, berpizte-jaya.

berpiztu. (berpiztc): *ad.* Tla zegoena bizira befit etoŕi. j: Berpiztu, aŕabiztu, aŕesortu, berbizi, pitz, pizbeŕitu.

berpuru. (bekain): iz, lkus. j; Beknin.

beŕa-toki. (pets): *iz. Ikus.:* Bero-bilduŕ,

bef-abiatu. (abialdi): *ad.* Beŕiz abiatu.

befabide. (osaba): iz. Bigaŕen tengrtsua. I: Ikus.: Abide.

beŕadi. (landare): *iz.* Krexuak ugari dagozen tokia. j: Beŕatza.

befagertu. (agennen): *ad.* Beŕiz azertu.

befagindu. (aginpide): *ad.* Beŕiz agindu.

beŕaitona. (aitona): *iz.* Aitonaren aita,

bef-aitzurtu. (aitzuŕ): *ad.* Befit aitzurtu.

befukuntza. (geikuutza): *iz.* Tkus.: Geikuntza. 13eŕetsapen, beŕapen, beŕatzapen, beŕantza.

befakura. (eritasun): iz, Eritasunean befit jaustea.

befaldatu. (landaketa); *ad.* Belarki bat landatuta zegoen tokitik baste haters aldatu.

bef-ammia. (aitona): *iz.* Amoñaren ama.

beŕanda. (zeŕi): *iz.* Xeŕierauts, irusia zefiraus.

befandi. (landare): *iz.* Gainbailkaria dan landarea, latsen ertzetan azten dana.

befantolatu. (antolaketa): *ad.* Befiz antolatu.

befaña. (ur): *iz.* Ur geldian, bare iraitzean, eratzen dan mintza.

befapen. (geikuntza): *iz.* Tkan.: Geikuntza. I; Geilasun.

befarazi. (pefa): *ad.* Pefatu-eragin.

befargitaldu. (irarkola): *ad.* Befit, argitaralu. j: Befargitaratu.

beŕ-argitaraldi. (irarkola); *iz.* Befit, egindako argitaldia.

beŕ-asi., (aciera): *ad.* Befit sal.

beŕastak, (idazkera): *iz.* Esakun batzuen aufetik eta atzetik jartzen dan idaz-ikuŕa: " .

befatu. (arpen): *ad.* Len eukitzen edo uzten tans beŕiz artu.

befatu. (batuketa): *ad.* Geyagotu, gañcmtu.: Beŕetu. (eritasun): *ad* Eritasunean beŕiz jausi. (pefa): II *ad.* Abereai peŕak jaŕi.

befatzate. (geikuntza): *izond.* Geitzen duena.

beŕ-aukeratu. (atttakuntza): *ad.* Befit aukeratu. ; Beŕautu.

befautu. (autakuntza): *ad.* Befit autattt. Ikus.: Beŕ-aukeratu.

beŕautugañ. (autakuntza): *izond.* Be "iz autatu ditekena.

befazi. (min): *iz.* Lands berean bigaŕen azia.

befaztatu. (azta): *ad.* Befit aztatu.

beŕ-aztertu. (azterkuntza): *ad.* Befit aztertu.

beŕeatu. (ezarmcn): *ad.* Befit

befebergo. (tortoni); iz, Tkus.: Altxuma.

heŕedura. (aindoizti): *iz.* Aindoiztian ebb.

beŕ-egaldl. (egazkada): iz. Bigafen egazkada.

beŕegalu. (batukcta): *iz.* Gaiieratzen duena.

beŕ-egile. (egin): *(toad.* Befit dagiena.

beŕegin. (egio): *ad.* Befit egin. I: Befegindu (apaingailu): *ad.* Apaindu. (txairotasun): I *izond.* Txairo, lazo onekoa dana.

befegingalu. (apaingailu): *iz.* lkus.: Apaingailu.

befcgingaŕi. (apaingailu): *izond.* Apaintzeko egokia dana.

befeginizi. (apaingailu): *adond.* Egokiro apaintzea.

befegintasun. (txairotasun): *iz.* lkus.: Txairotasun. : Zardaitasun.

befegintza. (apaingailu): *iz.* Aundikerizko apaingailu.

befegintzale. (apaingailu); *(road.* Apaintzen duena.

befegiztatu. (sendotasun); *ad.* Len bayeztutako zerbait sendoago befiz esan.

bef-egosi. (egosketa): *ad.* Befit egosi.

befegun. (zenbaki): iz. Beŕeun, beŕein, bi eun.

befegune. (geikuntza): *iz.* Geitzearen cgipen eta ondorioa.

befeiki. (atdaki): *iz.* ikus.: Aldaki. ; Beŕ-idazki, icki, ziŕiztada.

befekaf. (loŕeta): *ad.* Beŕiz ekaŕi.

befekerl. (geikeri): *iz.* Ikus.: Geikeri.: Nobrzto.

befeketa. (aindoizti): iz. Aindotztian einketa.

bef-eldn. (biŕezarpen): *ad.* Beŕtiz akin.

befektzun. (aindoizti): *iz.* Aindoiztian cin baten oñaŕia.

befelkarkidekuntza, (irizkidctasun): *iz.* Ikus.: Biŕ-adiskideŕze. 1° Biŕ-alkartze.

beŕeman. (emote): *ad.* Befiz eman.

befentzun. (entzupen): *ad.* Belli entzun.

beferaendu. (maizterkuntza): *ad.* Norbaitek maizterkuntzan daukana baste bati alogeraz amen edo utzi.

beferaiki. (etxegintza): *ad.* Bcŕiz craiki.

beferantzun. (erantzupen): *ad.* Beŕiz erantzua.

beferosi. (erorkera): *ad.* Beŕiz erori.

bef-erorpen. (erorkera): *iz.* Benz cgindako erorkera.

beŕeros-ezin. (yareikuntza): *frond.* Yarein aria ditekena.

beferosi. (yarcikuntza): *ad.* Yoputasunetik, salneufl baten bitartcz, yopua azkatu. I: Eginbide batctik norbait azkatu. (biŕ-jabeketa): *ad.* Beŕiz crosi. (salcrostc): II *ad.* Len berarena izau zana beŕiz crosi.

beferoskarazi. (biŕ-jabeketa): *ad.* Bcfiz yaregin.

beferosketa. (yarcikuntza): *iz.* Yoputasunetik yopua azkatzea. I: Elf-erostca.

beferosle. (yareikuntza): *trued.* Yoputasunetik yopua azkatzen deans. I: BerterosI .

beferospen. (yareikuntza): *iz.* Yoputasunetik yopua azkatzearcn egipena.

beferoste. (saleroste): *iz.* Beŕiz erostea.

befesan. (mintzabide): *ad.* Bcŕiz dean. (osterakuntza); ad. Berbera,

befeskailu. (aintzapen): *tz.* Bare bakantasunagatik onetsita dana. *II* BeŕeskeiIu.

befeskeñi. (eskeintza): *ad.* Beŕiz eskeiñi.

befeskuratu. (biŕ-jabeketa): *ad.* Beŕiz eskuratu.

befetarazi. (azkura): *ad.* Befiz azi-eragin.

beŕetgaŕi. (geikuntza): *ŕzond.* Geitzen dana ala geitzen duena.

befetofi. (itzulaldi): *ad.* Beŕiz etoŕi.

befetsapen. (geikuntza): *iz.* lkus.: Geikuntza. j: Beŕakuntza.

beŕetu. (batuketa): *ad. Ikus.:* Beŕatu. (aindoizti): *ad.* Eiñerajaso, aindoizfian.

befetura. (bb.czarpen): *iz.* Befextearen egipena. ; Befidura, beŕedura, befiapen.

befetuz. (batuketa): *adond.* Geigafitzat cmatea edo artzea. E: Geigaŕitzat ematea edo artzea. I: Gauze bati gañetzen zayona.

beŕctuz, (batuketa): *adond.* Geigafitzat.

befetxi. (biŕezarpen): *ad.* Gauze bat befiz bezels egin; bore lengo egokerara eraman edo itzulerazi. j: Beŕitu.

heŕetzale. (geikuntza): *izond.* Geitzen duena.

befetzapen. (goresketa): *iz.* Gorestearen egipena.

beth tzaren. (sukalde): *Iz.* 01-gabeko janaria.

befezagutza. (jakintasun): *iz.* Beŕiz ezegutzearen egipena.

heŕezarle. (biŕezarpen): *izond.* Reitz ezartzen (Mena,

beŕezarpen. (biŕczarpen): *iz.* Zerbait ten zegoen eraz beŕiz *jai.* I; lkus.: Bifezarpen.

beŕezafi. (biŕezarpen): *ad.* Beŕiz ezafi.

beŕezkondu. (ezkontza): *ad.* Beŕiz ezkondu.

beŕezkontzn. (ezkontza): *iz.* Benz ezkontzcaren egipena.

beñ. (befitasun): *izond* Oraintxe egin edo ezagutu dana. (bilaketa): *iz.* Jakin-arqzten clan gertakaria edo izpaŕa. Audiaka, izpaŕ, iratgo. (aldi): (*adond.* Arestian gertatzea.

befi-aldi. (itudi): *iz,* Benz iruditaratzearen egipena, befikuntzaren egipena.

beñ-bialtzale.(eguneroko): *izond.* Eguneroko beti beŕiak bialtzen dizkiona. j: Beŕi-biltzale, beŕi-idxzle. (saleroste): *izond.* Salerostean etxc nagusiari befiak bialtzen dizkiona.

beŕi-bilduma. (bilduma): *iz.* Beŕi batzuen bilduma. : Beŕi-sorla.

beŕi-elcarle. (mezu): *(zond.* Mezus dakafena. j: Beŕi-ekartzale, beŕi-emalc, beŕi-eramalo, bcŕikari, beŕikarle.

beŕi-emale. (mezu): *frond.* Mezua daukana edo daramana. Beŕi-eramale, beŕi-ekarle, befikari.

beñ-eman. (edespen): *ad.* Jaulki, edestu.

beñ-emate, (azalpen): iz. Beŕiak ematearen egipen eta ondorioa.

beŕi-eramale. (mean): *izond. Ikus.:* Beŕi-emale.

befi-erazle. (bitezarpen): *frond.* Endekatu zanari beŕiz izate beŕia cmaten diona.

beñ-ctxe, Wickets): *ŕz.* Bilakcta ta beŕiak ematen duen etxea.

beñ-griña, (beŕitasun): *iz.* Gauza beŕietarako zaletasuna.

befi-gura. (bilaketa): *izond.* Ikus.: Beŕikari. (beŕitasun): *izond.* Oraiugo befitasunetarako zaletasuna duena.

beñ-ipnrdi. (gura): *izond. Ikas.:* Begi-luze. J: Nonzebefi, kontu-katilu.

beŕi-jario. (elemele): *izond,* Elemeleak eraman eta ekaŕi.

beŕi-labuf. (bizi): *iz.* Norbaiten bizi-edesti txikia.

beñarai. (bilaketa): *izond.* Ikus.: Beŕikari, beŕi-gura. (eguncroko): *frond.* Ikus.: Beŕikari.

beŕi-narda. (beŕitasun): *iz.* Beŕikerietarako iguifia.

beŕi-ñabaŕ, (befitasun): *iz.* Beŕi nabarmena.

beñ-ontzi. (mintzoera): *izond.* Asko mintzatzen dana.

beñ-onzale. (mitxeleta): *iz.* lkus.: Mitxcleta.

beñ-pilo. (beŕitasun): iz. Beŕi ado gaycn mortxokada.

beñ-mrtzi. (usarte): *izond.* Nun-zc-baŕi ta zikiŕi-bakaŕa dana.

ben-east. (edespen): *iz.* Alegiazko gertapen edo egipena, elertian esaten edo idezten dana.

beñ-yaurle. (bilaketa): *izond.* Befiak zabalizen dituena.

hempen. (biŕezarpen): iz. Ikus.: Beŕetura,

beñarazi, (biŕezarpen): *ad.* Beŕitu-eragin.

beñdatzi, (idazketa): *ad.* Beŕiz idatzi.

beŕ-idazki, (Wald): *iz.* ikus.: Aldaki. ^: Beŕeiki.

beñde. (auzotasun): *izond.* Auzokoa.

befiduki. (biŕ-jabeketa): *ad.* Beŕiz iduki.

beñdun, (beŕitasun): *izond.* Beŕiak dauzkana.

befidura. (biŕezarpen): *iz.* Ikus.: Bctctura. j: Beŕedura, beŕiapen, befipen.

beŕieltzale. (mintzoem): *izond* Bats.: Beŕipurdi.

beñgaitz. (etsimen): *izond.* Ukakoŕa dana.

hefigalu. (azalpen): *iz.* Beŕiak emateko bidca.

befigarki. (landare): iz, lkus.: Berbcña.

bef-igaro. (igaraipen): *ad.* Bcŕiz igaro.

befignñ, (biŕezarpen): *izorrd.* Era-beŕitu ditekena.

beñgisatu, (zarbui iketa): *ad.* Bcŕiz antolatu.

hcŕ lgnñ, (bidalketa): *ad.* Bcŕiz igott.

beñka. (bilaketa): *adond.* Beŕien bila ihiltzea.

heiikari. (bilaketa): *izond.* Zerbait jakin edo autarnan mat duena. I: Begiluze, beŕigin, beŕikai, beŕi-gura, heŕi-nai, beŕi-zale. (cgunerako): izond. Bed: txikiak lortu ta biitzen dituena. Beŕimin, (meza): I1 izond, Ikus,: Bed-ekarle, beŕi-emale.

hcŕ-ikasi, (ikasketa): *ad.* Beŕiz ikasi,

betikatu. (eritasun): *ad.* Eritasunean beŕiz erori, biŕezarpen); ad. Gauze hat, ten zeukan egocran cdo on-iritzian beŕiz ipioi. : Bedrotu. (bilakota): *ad.* Beŕiak eman.

beñkera, (antolaketa): *iz.* Beŕiz antolatzea.

beñkeri, (martian); iz. Mardailkeri, erakaitz eta ez-egokia dan esarin. I: Beŕitsukeri, heŕitsuketa, (beŕitasun): *fi.* Oraingo gauzaekiko zaletasuna. I: Beŕi-zalekeri.

befikeri-zale. (oikuntza): *izond.* Oitura heŕietarako zaletasuna duena. I: Beŕiki-zale.

beñketa. (mardail): *iz.* Ikus.: Mardail. I; Ordu gaitzean eta erakaitzean egindako esaria. ; Yarduketa, marmuri, talenta, funiura. (beŕitasun): *adotnd.* Beŕien bila ari-izatea. J; Bergen mortxokada.

beŕiketaldi, (mintzoera); iz. Solasaldi, jarduketa.

beŕiketari. (bilaketa): izond. Beŕink daramazkicna.

heñketazale. (inardait): *izond.* Mardailkerietau ibiltzea matte duena.

beñketontzi. (rintzoera): *izond* Ikus.: Befitsu.

heñlci, (bofitasun): *adond.* Seitz, beŕiro, I: Gauze bade. (aldi): *adond.* Arestian, aurtemeiir, bcrrikitan.

befilcitan. (aldi); *adond.* Aurtemein, arestian, beuiki. I: Bedkiŕo, beŕiroki, beŕiroski, befitsuki.

befikttasun. (beŕitasun): *iz.* lkus.: Befltasun. I: Gaitz-heft,

befikitlaf. (beŕilaasun): *frond.* Gaurko gauze baiter/ zaletasuna (Juana,

befikizale. (befitasun): *izond. Beŕihzrak* sarizean gauzak aldatzen dituena. I; Berriturak matte dituena. I: Beŕizale.

beñkizalekerl. (beŕitasun); iz. Gaui'ko gauza beŕien zaletasuna.

befikotik. (beŕitasun): *adond.* Befiz, befiro.

beñkuntza. (beŕitasun): *iz.* Gauzak aldatzea, befiturak sat-Ewan. I: Beŕikintza, beŕikunde, beŕitara.

befikuntzarl. (beŕitasun): *izond.* Befiturak sartzean, gauzak aldatzen dituena.

befikusi. (ikusmen): *ad.* Beŕiz ikusi.

befikuzi. (ikuzketa): *ad.* Beŕiz ikuzi.

befil. (txalupa): *iz.* Txaluparen aulki bat. I: Bernell, bcmicl, beŕiel.

befilaritza. (hilakota); *iz.* Beŕiak eraman eta ekartzeko langintza. (yarein-yardunbideak): ŕz. Berbera,

befilari. (bilaketa): *(cond.* Beŕiak erarnaten edo ekaatzen dituenn,

befimin. (gura): *iz.* Zerbait jakitearen guraria. (beŕitasun): *iz.* Gauze beŕien zaletasuna. (bilaketa): jI lz. Berbera. (egunerako): ie *izond. rkns.:* Befikari.

beflon. (zorion): *(zooid.* Baikoŕa dana. (atseginaguŕ); oyu. Zorion-aguf, biotz-aguf. (idazteun): II *Ir.* Yosuleristo'ren bizi, irakaskintza ta Matzen edestia. I; Guzpaŕ, goizpaŕ.

befion-ekarle. (idazteun); *izond.* Yosukristu'ren beŕiona zabaltzen duena. j: Befionlari,

beflon-emale. (azalpen): *izond.* Bed onak etnaten dituena.

beflon-sari. (emanketa): *iz.* Bed onak dakarzkienari ematen zayon hezuza, edo berarcntzat eskatzen dana.]: Bed-sari.

beflplñl. (ezarmen): *ad.* Befiz

befipurdi. (mintzocra): *izond* Bcusten eta entzuten men guztia edesten duena. Nunzebaŕi, beŕ eltzale, beŕi-lapiko, befi-ontzi.

befiragi. (eraikintza): *ad.* Beŕiz iragi.

befirakufl. (irakurketa): *ad.* Befiz irakuri.

befiren-befi. (beŕitasun): *adond.* Befiz, beŕiro, beŕirotikan.

beŕiro. (hefitasun): *Mond.* Bain eta beŕiz heŕitzea. j: Beŕiz, beŕitz, beŕirotikan, ostahe, ostera, arzera.

heŕirolci, (añdo): *adond. Jkm.;* Beŕikitan. I: Arestian, aurtemcin, bcfiki, beŕiroski, beŕitsski.

befirotu. (biŕezarpcn): *ad.* Ikus.: Beŕikatu.

befifatsnyo. (emote): *iz.* Iŕatiz beŕiz ematen clan iŕatsayoe.

befiskalu. (asmakuntza): *iz.* Ikus.: Asmaketa. I: Sorkaitz.

befitan. (beŕitasun): *adond.* Beŕia izatean, I: Beŕitarik. (osterakuntza): *is.* Bi bideŕ. I: Biŕetan, biŕitan.

befitandu. (gatdera): *ad.* Beŕiz itandu, galcletu.

BEŔITASUN. ŕz. Egin ado ezagun beŕiak diran gauzaen egokera. Zerbaiten ustekabekn atdakuntza. Gertakari edo izpaŕ beŕia. : Ondoeza edo eritasuna. : Nabarmenkeri cdo afitasuna. I: Modazko salgayak. I: Barritasun, beŕikitasun, gaitz-beŕi. /! (aldaketa), (biŕezarpen), (egitegun), (credo), (oraiñaldi), (un'entasun).

bcñtik erabilt. (ezlen-ikuste): *ad.* Bat-hatean, lendik gertu gabe zerbait cgin. Berritik esan.

befitsu. (befitasun): *izond.* Ia beŕia dana. ^: Beŕixka. (mintzoera): *Land.* Asko itzegiten duena. I: Befiketontzi, bcŕitxu, beŕizu, ele-aireŕ, baŕitsu, eleontzi, elejario, ele-meletsu, ele-untzi, clekin, itzmizti, itzontzi, itzuntzi, itz-potrika, itzuts, izkilimin, izkario, izkin, izmizti, erasontzi, izkilipxya, txintxaŕ, txiŕitola, tartail, utz-ontzi, txifipofo, ziripara.

beŕitsukerl. (mintzoera): iz. Elezoroen ugaritasuna. I: Beŕitxukcri, bcfizukeri.

befitsuki. (aldi): *adond. ikus.:* Beŕikitan. Befiki xamaf, I: Arestian, aurtemein, beŕiroski.

befitsutasnn. (mintzoera): *iz.* Asko itzegitearen tasuna. 1: Bofizutasun.

befitu. (biŕezarpen): *ad.* ikus.: Beret-xi.

befitura. (beŕitasun): *iz.* Berrikuntza, aldaketa.

beŕituzko. (zarbefiketa): *izond.* Zarbeŕitu ditekena,

befitzale. (biŕezarpen): *Lund.* Zerbait heŕiztatzen duena. : Befiztari, befiztatzale.

befitzamen. (biferarpen): *iz.* Ikus.: Belizkatura. j: Beŕitzapen, beŕitzepen.

befitzelco. (bifezarpen): *izond.* Zerbait, len zuen egokeran edo onespean beŕiz

beñtzere. (adi tzando): *adond.* Oraindik, oindiño, I: Befiz be, beŕiro be.

beŕitzuli. (norabide): *ad.* Beŕiz itzuti. I: Norahidea aldatu. (dibidieta): *ad.* Dihidietari binurdak eman.

beŕixka. (uŕentasun); *adond.* Egin-beñ edo gerta-beŕia izatea. (bilaketa): iz. Beŕi labufa.

befixka-sail. (biiaketa): *iz.* Beet labuŕea sale..

beŕiz. (beŕitasun): *adond.* Bern eta bein, bein eta beste befitzea. ; Befitz, befiro, ostabe, ostera, arzera. (lokaŕitz): *tal.:* Baña, alabaña. (aditzondo): jE *adond.* Bestalda, gañcra, arobat, beŕiz oraño.

befiz artio. (aldcnaguŕ): iz. Aguŕ-egiteko era. I: Baste bat arte.

beñz be. (aditzondo): *adond.* Bcfiz ere, betiro be, beŕitzere.

beñz gaindu. (hiŕezarpen): *ad.* Norbait bere lengo tokian beŕiz

beñz-egite. (osterakuntza): iz. Ikus.: Osterakuntza. I: Befizkunde, beŕizkuntza.

befizaroan. (befitasun): *adond.* Beira den bitartean. (bateratasun): *adond.* Berbera.

beŕlzgafi. (osterakuntza): *izond.* Beŕiz esan cdo egin ditekena.

befizkatu. (aldaki): *ad.* Baste batean idatzita, maŕeztuta edo egiña dagoena, nunbait idatzi, tnaŕeztu edo egin. (osterakuntza): *ad.* Len egindakoa beŕiz egin. j: Befiztu.

beñzkatura. (biŕezarpen): *iz.* Gauza bat befia izango baLitz bezela egin edo bore lenengo egokeran jartzearen egipena. I: Beŕitzamen, beŕitzapen.

befizketa. (hiŕezarpen): *ft.* Len zucn egokeran edo on-iritzian zerbait beŕiz ipintzcaren egipen eta ondorioa. I: Beŕiztapcn.

befizki. (beŕitasun): *adorn!.* Befiz, beŕira egitea edo ari-izatca.

betake. (osterakuntza): *izond.* Befizkatuta, belie egiña.

befizkof. (osterakuntza): *izand.* Befizten dana.

beilzkunde. (osterakuntza): iz. Ikus.: Beŕiz-egite. I; Befizkuntza.

befizkuntza. (bifezarpen): *iz.* Gauza bat beŕia izango bailitzan egitea edo bere lenenga egokeran jar,zea.11 Ikus.: Beŕiztatu. (indaŕ): *in* tndaŕ gaztearen antzekoa ematearen egipen eta ondorioa.

befiztapen. (bifezarpen): iz. ikus.: Beŕizketa, baits beŕizkuntza ere.

befiztari. (biŕezarpen): *izond.* ikus.: Beŕitzale. j: Beŕiztatzale.

beŕiztatu. (biŕezarpen): *ad.* Gauza bat befia izango bailitzan egin edo bere lenengo egokeran jaŕi. I: Beŕiztu, befiztau. I: Ikus.: Befizkuntza. I: itxurabeŕitu.

befizte. (biŕezarpen): iz. Zerbait bere tango eraz jartzea.

befiztu. (biŕezarpen): *ad.* Ikus.: Beŕiztatu. I: ltxurabefitu. (osterakuntza); *ad.* Ikus.: Beŕizkatu.

beŕo. (artc): *iz.* Areitz talkie. (landare): *iz.* Gurutzkaria den landarea, told urtsuctan azten dana; bere oŕiak gatz-ozpiña bezela jaten dira. Befondo, buminka, buminta, krexu, oindotx, beriaña, utuŕi-belaf, aria, zintzuŕ-belaŕ, itrtŕi-belaŕ, (leku): [*in.* Told czetsua. (luŕ): II *iz.* Befiro lantzen dan lufa, (itxitura): iz. Artetuta dagozen makii eta zaaroetaz egiten dan estura. (sari); II *iz.* Ikus.: Sasi. (eloŕi): II *iz.* Arantza.

beŕo-esi. (itxitura); *iz.* Sari edo abetxu bizietaz cgindako itxitura.

beŕa-masts. (landare): iz. Pats.: Abi.

befo-mendi. (mendi): *iz.* Arduiz beteta dagoen mendia.

befoaga. (sasi): *in* Sasiz beteta dagoen tokia. I: Ikus.: Befoeta.

befodun. (eloti); *ŕzond.* Elofiak dauzkana. I: Befotsu.

befoeta. (sasi): *iz.* Sasi asko dagoen tokia. j: Befoaga.

befogei. (zenbaki): *izond.* Ogei + ogei, bi ogei. I: Befogoi.

befogeikaro. (aldi): *ft.* llcus.: Beŕogeyaldi. j: Befoikaro.

befageilci. (uric): *izond.* Befogei urte dituena.

befogeiko. (txintxin): *iz.* Befogei crleko nŕezko txintxina. (adin): *frond.* Beŕogei arte dituena. Bcfogei-uŕun, (cgunetan, urteetan, c.a.).

befageiren. (zenbaki): *frond.* Gauza baten beŕogeigaŕen zatia.

befogeitamarkaro. (aldi): *iz.* Beŕagetamaŕ eguneko aroa.

befogeitamafcu. (zenbaki): *izond.* Gauza baten befogetamargaŕen zatia. Beŕoitamaŕen.

beŕogeya. (garizuma): *iz.* Thus.: Garizuma,

befogeyaldi. (aldi): iz. Befogei egun edo orduko aldia. I: Beŕogeikaro.

beŕogol. (zenbaki): *izond.* Befogei.

beŕogoi egunetaka sukafa. (sukaf): *iz.* Sukaf-ustela dan sukafa.

befogoita-amaf. (zenbaki): *izond.* Beŕogetamaŕ.

beŕogotak. (zenbaki): *in.* Befogei ta ... beste batzuk.

befngoya?. (aindurapen): *iz.* Aindura txikia. (oyutza): *aye.* Berbera.

beŕs& (sobers); *ŕz,* Abere emcee ugatzaren antura.

befoka. (seal): *adond.* Sasiak garbitzen ari-izatea.

befolo. (Crete): *iz.* Metalezko mingera, gideŕa darainana ta zearretara eŕestun batzuek eutsita dagoena. Ate-mofoilo, fitŕilo, moŕoil, moŕoilo, €nuŕilu, pintroil, pintzail, saris, saŕails, scrapo, Wed, zefagailu, zoŕodlu.

bef-onetsi. (gotortza): *ad.* Len esan edo egin den gauze bat befiz onetsi edo egiztatu.

beŕoslco. (ardui): *adond.* Luf befian arduya efetzearen egipena. j: Befoxko.

beŕospe. (luŕ): *izond.* Landari dagolciona. (zakartasun): *izond.* Zakafa dana.

befotsu. (sasi): *izond.* Snsiz beterik dagocn tokia.]: Befodun.

befotu. (gable): *ad.* Lufak lcnengo aldiz goldetu.

befoya. (txefen): *iz.* Debrua itzaren aidaketa. (landare): *iz.* Bofaikaria dan landarea, jangaŕia dana; here lorea izerdigaŕia bezela erabiltzen da.: Asun-asa, burbulu, latzura. (antura): *ŕz.* Soin-atal baten antura.

beta. (ur-legoŕeko): ŕz. Muskeŕaren antzekoa dan ugaraidea, beitz margokoa ta orban on batzuk dituena. Elubia.

beŕui. (Iandare): *iz.* Landareen eritasuna. lkus.: Goŕiña. Katanadu. (eritasun): *iz.* Berbera.

befukete. (slain): *in.* Ezurtza ezufezkoa duen aŕaña, itxasokoa; here aragia Oar onartuta da.

berta. (urbiltasun): *adond.* Urbil.

bertage. (erste): *iz.* Beŕoloren mindeya, raffia. I: Krismi, mindei, minder-a, mingaintxo.

bertaite. (arpegi): iz. Ikus.: Arpegi.

bertako. (etorbide): *izond.* Toki berekoa dana.

bertakotu. (egurasti): *ad.* Berea ez dan bcste egurastian bizidun bat oitu. Bertaka egin. (auzotasun): *ad.* Auzoko bezela nunbait auzotu.

bcrtakotza,(anzotasun); iz. Ikus.: Auzotasun.

bertan. (aditzando); *adored.* Antxe, antxe bertan.: Berean. E: Aurki, bereala. I: Bertantxe, bertetan.

bertan-bera. (ezlcn-ikuste): *adond* Itsu mustuan, otoz-otoan =bait ikustea edo egitea.

beroñari. (mats): *iecmd..* Matsen biltzea dagiena. I: Beruinzalc. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

herein. (izenorde): *izond. Bera,* herbera.

berutasun. (sukaŕ): iz. Thus.: Sueri.

berutza. (belaun): *iz.* Belaunetik bcrako soin-atala.

beruzko, (beitiko): *iz.* Thus.: Beitiko. I: Beruutzako. (beers): *iz.* **Jatsiera.** Berutzko. (jatsiera): jj *izond.* Jeisten dana.

beruzko estelodi. (sabel): *iz.* Bate lodiaren bigaŕen zatia.

beruzko koipetsu. (eritasun): iz. Sabeleko critasuna. Beerazko koipetsu. (cabal): *iz.* Berbera,

beruzkotu. (eritasun): *ad.* Beitikoa jasan.

beruztu. (jatsiera): *ad.* Jatsi, jeitsi, jetsi.

berxikatze. (muxikondo): *iz.* Arbcietxeko (zugatza).

berxin. (ezti): *iz.* Batt uts, ezti garbia.

berxko. (pertz): *iz.* Pertz txikia, bcrzko, bczko, bexko, bexkota.

berzkintza. (pertz): *iz.* Pertzak dagizkien langintza.(esku-langintzak): *iz.* Berbera.

berzoirlean. (aldi): *adond.* Aldi berean, Bcrzoñian, berzoñin.

berzuin. (zurkaitz): iz. Su ondoan eltzeai custen dicn burnizko zatikoa. (endai): iz. lkus.: Bartzun. j: Bcrtzoin, bertzuin, bertzun, bcrzun.

bes-alpef. (nagi): *izond.* Nagi dana.

bes-izuŕi. (anpadura): *iz.* Soin-atal baten anpadura.

besa-biuf. (lotura): *iz.* Abere baten ankak lotzeko abafa.

besa-bnrni. (beso): *iz.* Besoa babesteko burn-zatikoa.

besa-buuuko. (been): *Lord.* Besoari dagokiona.

besa-ertz. (mauka): *iz.* Eskuarcn ondoan (lagoon maukaren zatia.

besa-ensle. (lanabesa): *iz.* Lepotik z ntzilik jartzen dan **lanabesa,** zaurtutako besoari eusteko.

besa-giaf. (giñaŕe): *iz.* Besoan dagoen giñafea. j: Besondo-giaŕ.

besa-gurutze. (bean): *iz.* Besoak gurutz-craz jaŕita.

besa-langiie. (lank frond. Egun-sariz lanegiten duena. I: lkus.: Aitonume. Soil, besalangin.

besa-leku. (atsikipen): iz. Mazma1;0aren eldu-lekua.

boss-man-1i. (bean): *iz.* Besoko mania. I: Beso-mami.

besa-otzara. (otar): *iz.* Afautzak eramateko otafa. I: Besa-saski.

besa-aorta. (bean): *iz.*]kue.: Bcsaldi. (agar): *iz.* Beingoz besartetu diteken eguf, makil eta abaŕen aindoa.

besa-zare. (otaŕ): *iz.* Besoan eramaten dan otafa.

besa-zearka. (pilots): *adond.* Pilotaz, beruntz eta gogoŕ botatzean jokatzen ari-izatea. I: Beso-zabal, beso-zabalka, besozabaletik. (aizkora): *adond.* Aizlcora zeaŕetara crabilizea.: Besazabaletik.

besa-zearkada. (pilots): *iz.* Jokatzean zeaŕez botatzen dan pilots,

besaa. (bean): ŕz. Besoetaz egiten dan igipena, auŕeruntz edatzean eta gero ikoltzcan.]: Besada, besarkada, besets, besatara, besakada, besatre, besamen, besartada, besartekara, besatra, besokada, besotara, besoetara, besoira.

besaba. (zapi): *iz.* Zapi aundia, emakumeek snrbaldaen gat-lean eramaten dutena.

besabe. (neuŕi): iz. Aspaldiko neuŕia, bi oin luzekoa. (golde): *iz.* Bost, zazpi edo bedcratzi zi dauzkan goldea. (bean): jj *iz.* Besoaren asi-aldeko zatiak eta sorlak dagiten lconkiltasuna. j: Besape, besazaki, besaki, besazpi, besope.

besabesaka, (bean): *adond* idiek duten ibiltzeko era, ankak zabaltzean eta zama aldagainka, uztarturik dagozenean,alkaŕenganako estutzean.1: Besalayan, besatiraka. (aldaera): *adond.* Gauze batzuk, notiñen artean, batbanaka eskuz-esku ematen, tokiz aldaizea.

besabesakari, (aldaera): *iz.* Gayak eskuz-esku alkaŕi ematen dizkioten bakoitza,

besabete. (neuŕi): *iz.* Ukondoa, leŕio-neuria. 1: Besakada, besanko, besaerdi. II Besabetean pilota jo.

besabetu, (luŕ-iantze): *ad.* Luis irauli, goideaz ildoak egiten. (gable): *ad.* Berbera,

besabez. (bean): *adond.* Ptlotaz jokatzen edo zerbait jaurtitzean, besapetik ari-izatea. Besapez, besazpi, besazpiz, besapetik, besope.

besaburu. (enboŕ): *iz.* Gizonaren soin-enbofaren goiko zatia, albokoa, beaus asten dan tokia. j: Besagan, besapuru. (ezuŕ): *iz.* Bizkaŕeko aide bietan dagozen bi emu' zabal eta lauen bakoitza. j:Besagain-txunku, besain-txunku,beso-ozpal,soin-gurutz, soinkarrrtz, ukalki. (bean): jj *iz.* Besagainka pilots jotzea. (pilots): II *iz.* Berbera. I: Besagain, besain.

besaburu-ezuf. (beso): *iz.* Besoaren ezufa. j: Besagain-ezm', besagoen-ezuŕ, besa-makil, besondo-ezuŕ. (ezuŕ): *iz.* Berbera.

besaburu-gain. (ezu): *iz.* Besaburuan, goi-aldean dagoen zuloa. j: Besozpal-gain.

besada. (been): *iz.* Besoen artean arts diteken ira edo beste belafa-zama. Besata, besatara, besatra, besaidi. j: ikus.: Besaa.

besadaka, (beso): *adond.* Besoak igitzean ari-izatea. 1: Besotaraka, besotraka.

besadaf. (abut): *iz.* Zugatz bitten abaf nagusia. j: Besoka, besanga.

besadatu. (zama): *ad.* Zama txikiak egin.

besacri, (sendi): *iz.* Sendi batek, lanerako, bere bamean duen lagun onuratsua.

besara. (gurpil): *iz.* Gurpiiaren aŕaia.

hesagai, (izkiʲu): *iz.* Jaurtitzeko ez elan izkiiva.

besagain. (enboŕ): *iz.* Jkus.: Besaburu. (beso): *is.* ikus.: Besaburu. j: besondoa. Ukondotik eskumutuŕerañoko zatia, ukai, uko. (pilota): jj ir. Berbera. j: Besain. j: Besabete, besogain. (burdifiaga): 11 *iz.* Burdiñagaz bulafetik jokatzea. (zama): II iz. Zama bat sorbaldan eratnatea. (tanpa): 11 *iz.* Aizkoraz goitiberako **tanpa** ernatea. (di): jj *iz.* Afiak birundaz botatzea.

besagain-ezuf. (ezuŕ): *iz.* Jkue.: Besaburu-ezuŕ. j: Beaagocn-uzuŕ.

besagain-giaf. (giñaŕe): iz. Bcsondoan dagoen giñaŕea. j: Besagaiicko.

besagain-txunku. (ezuf): iz.]kue.: Besaburu,beso-ozpai.I: Soinburuaren txunkua.

besagaindu. (pilota): *ad.* Pilotaz besagañezjokatu.1: Besa-gainkatu.

besagainka. (pilota): *adond.* Pilotaz besagañez jokatzen ari-izatea. j: Besainka, besa-ganeka, besogainka, besagainko.

besagan. (enboŕ): *is.* lkus.: Besaburu, besapuru. (pilots): *iz.* Pilots besagañez ematea. : Besagane, besain.

besagañeko. (giñaŕe): *iz.* Jkus.: Besagain-giaf.

besagañez. (pilots): *adond.* Besagainka pilotazjokatzea.

hesagari. (bean): iz. Besoaren antis sorbaldatik ukondoraño. j: Besomakiia,

besondo,besogoen.(aurtzaro): *iz.* Oso txcratsua dan auŕa.

besagiaf-estura. (zapa): *iz.* Norbait besoctako giñaŕeetatik artu eta estutzcaren egipena.

besagoen-ezuŕ. (ezuf): *iz.* Ikus.: Besaburu-ezuŕ, I: Besagain-ezuŕ.

besai. (tuŕ): *ft.* Luf-zatia.

besain. (bean): *iz.* Was.: Besaburu, besagain. (pilots): *iz.* Ikus.: Besagan. I: Besagane.

besainka. (beso): *adond.* Besoaren gañctik.

besainkatu. (beau): *ad.* Ukondoan tintcatu.

besainki. (beso): *iz.* Ukondoa. l: Bexainko. I: Berainko, besainku, besakoxlcoŕ, besauŕe, bcsakosko, besango, bexango. (bide): *iz.* Bidearen biurgunea.

besainki. (bean): *12,* lkus.: Ukondo. I: Besaiuŕu, besatxufu, bexainko, bexango,beso-kozko,bese-txuŕu, ukalondo, ukaondo, ukando, ukundu.

besainki-ezuf. (ezuŕ); *iz.* Besoan ukondotik eskumuŕeraño dagocn ezuŕ bat. I: Ikus.: Besatuŕu-ezuŕ, basatxuŕu-ezuŕ, bcsotxufu-ezuŕ, ukai-ezuŕ.

besainko-ezuf. (ezuŕ): *iz.* Salado goiko aidean zearka dagozcn bi ezufetako bakoitza. : Beso-ustci, soin-ustai, soiñustei.

besainku-giltz. (bean): *iz.* Ukondoaren bilgunea, lokezufa. I: Beso-kortxo.

besaire. (bean): *iz,* Beans igitzean erakustcn dan ganora. I: Besantze.

besaize. (eyeraldi): *iz.* Aize-eyerako egala.

besaka. (abed): iz. Ikus.: Busadaŕ, besanga. I: Zugatz baten gurutzea egiten dutnn abafaz. (best)); *adond.* lkus.: Besabesaka. (eskn): II *adond.* Eskuz-esku ari-izatea. (ereintza): II *adond.* Gari, garagaf, arto ta abut ercintzeko era berezia; besagainka creintzca.

besakada. (beso): iz. Ikus.: Besaa, besada, besakatze, (naafi): *iz.* Ikus.: Besabote. I: Besakara.

besakaldi. (loŕeta): *iz.* Eskuz edo zarandoan zama bat eraman edo Lekuz aldatzearen egipena.

besakari. (zezen): *izond.* Uztafiko tagunaren gañean zama botatzeko jokers Mien idia. (beso): *izond.* Besoak asko igitzen dituena.

besakatiiu. (eritasun): *iz.* Azkazat bateko abereen belaun-txokoaren barne ta beko aidean sortzen dan txoskofa. (ezabizi): *iz.* Abereengan, soñaren edozeintokian,arauzkoa eztan ezabizi gerlitsuaren metatzea.

besakatu. (beso): *ad.* Besoetan kulunkatzen euki, crate bateraku au/bat.

besaketa. (beso): *iz.* Besoenigipena oldaŕcz egiña.

besaketau. (bcso): *adond.* Besoak asko igiten ari-izatca.

besaketari. (beso): *frond.* Bcsoak igitzen diluena; batez ere zaldiai buruz osaten da.

besaki. (ustaitxo): *iz.* Ikus.: Besoko. I: Beso-estun, beso-zirgilo. (bean): Ikus.: Besabe.

besalagun. (bean): *izond* Besoa ematcn duena.

besalako. (arkux): *iz.* ikus.: Arkux. I: Zaŕaka, xeŕaldo.

besalakolari. (arkux): *izond.* Besalakoa daramana.

besalangileria. (Ian): *iz.* Besa-langilccn nmltzoa.

besalayan. (bean): *adond,* Ikus.: Besabesaka.

besaldi. (bean): *iz.* Ikus.: Besada. I: Besa-aorta, besotara, beasts.

besalegean. (boŕoka): iz. Aikaŕ lufera botatzean egiten dan bofuka. I: Besataka, bcsoicgc, egozka.

besalki. (esertoki): *iz.* Besoak dituen alkia, bizkaf-aldea atzeruntz markurtuta daulcana. 1: Besaulki, beso-slid, taulet.

besamalo- (gabi): *iz.* Tanpa bakoitzcan obo bat ateratzean, gauza bat jotzeko erabiltzen dan malua.

besamaunka. (mauka): *iz. ikus.:* Mauka. l: Maanka, ukordc.

besamenka. (beso): *adond.* Besaaka ari-izatea.

besamotz. (bean): *izond.* Beso bat edo esku bak, edo biak, galdu dituen notin edo aberea. I: Besatxango, besobakaf, besomotz, kuŕn.

besamutuf. (bean): iz. Besondo ta eskua alkartzen diran soin-atala. I: Eskubitoŕ, eskubituŕ, esku-ituŕ, eskubutuŕ, eskumutuŕ, eskutuŕ, ukarai.

besana. (zapi): *iz.* Emakumeek sorbaldaen gañean, geyenetan berokitzeko darabilten zap! aundia; Len batez ere crabiltzen zana.

besanga. (abed): *iz.* Ikus.: l3esadaŕ, besaka. I: Besanka, besankoi. I: Zugatz baten abut nagusia edo nagusiak. I: Besanka, besankoi. (mendi): *iz.* Mend€-Le/n, rnendi-besanga. (longain): II Lepoan eta sorbaldaen gañcanjartzen dan jauztura, gcŕiraño eltzen dalarik. (zurkaitz): II iz, Zamarako zurkaltza. (izki): II iz. Tzki India.

besangaondo. (abaf): iz. Enbof ondoan dagoen abaŕa.

besangatsu. (abaŕ): *izond.* Abartsua dana.

besangatu. (jarkipcn): *ad.* Zalitasunak eta eragozpenak muskartu edo arpegi eman. : Beso gogortuen indaŕa aurka indaŕ guztietaz buru-egin.

besantze. (beso): *ft.* Ikus.: Besaire.

besape-ltirets. (beso): ŕz. llesapeetan sortzen dan izerdia ta here usaintzafa crc.

besape-kirio. (kirio): *iz.*]lcus.: Galtzarbe-kirio.

besape-zaingod.(bcso): *iz.* Besapeko zain-gaŕia.

besape-zalilurdlat. (bean): *ft.* Besapeko zaifia.

besapeko. (beso): *iz.* Makola, main-dun. I: Kakzaŕ-makila, xanka,

besaperatu. (beso): *ad.* Besape azpian zerbait artu edo eranlan, I: Sonekoak besaperaño jaso. I: Besapetu, besazpiratu.

besapez. (beso): *adond.* Bi troth] alkaŕi beso arturik joan edo ibittzea. *l:* ikus.: Besabez, besoz-beso, besape.

besapuru. (enbof): *iz.* Ikus.: Besaburu, besagan, besagane.

besara-ortz.(golde):i.e. Coldeko nabsŕa.

besaratu. (itoipen): *ad.* Ereindako luŕetik belaŕak erauzi ta kendu.

besa^{p}e. (sarde): iz, ikus.: Sarde. I: ldurka. Besaresarde, sagarde.

besaretu. (luŕ-lantze); *ad.* Luf eta aloŕetan egiten dan Ian berezia. (itoipen): *ad.* tkus.: Besaratu,

besarka. (beso): ŕz. Besarkada I: Besarkadak ematen,

besarka-dantza. (dantzaketa): *iz.* Besarkatuta egiten dan dantza, I: Nasta-dantza.

besarkada. (beso): *iz,* Besnetaz inguratu ta estatzeko egipena. I: Ikus.: Besaa, besada, iinla. I: Besarkatdi, besarkara, bcsartekara, besarkadura, apu, apupa, laztan-aldi, taztankada, orakada.

besarkagalu. (uzkatdura): iz. Zerbait inguratuz uzkaltzeko, metalcz edo beste gayaz egindako zatikoa.

besarkagafi. (beso): *izond.* Besarkatzeko ona dana. I: Besargaŕi, beaagaŕi.

besarkaldi. (beso): *iz.* lkus.: Besarkada. Besarkara, laztan-aidi, orakada.

besarkari. (bean): *izond.* Besarkatzen duena. Bcsarkatzale.

besarkatu. (bean): *ad.* Besoetaz inguratu ta estutu. I: Besartetu, besotarteratu, laztandu,

besarkatzale. (bean): *izond,* ikus.: Besarkara.

besaf. (beso): iz, Ikus.; Besazuŕ, besazaki, besezuŕ.

besarte. (best)); *adond.* Bastian artean egotea edo eukitzea. (mauka): *iz.* Alkondaiarea mauka.

besartekada. (beso): *iz.* Besoen artcan eutsitako zama, bai ta besabean cutsitakoa ere.

besarteko. (beso): *izond.* Boti besoetan egoteko oituta dagozen autai buruz esaten da.

besartetu. (bean): *ad.* Mos.: Besarkatu. I: Laztandu.

besata. (beso): iz. lkus.: Besaa. (atsikipen): iz, Igitaiaren gideŕa.

besataka. (boŕoka): *iz,* Ikus.: Besalegean.

besatara. (itxaso): *iz.* Itxas-mutuŕ. *li* Besatada, luŕ-mutuŕ, bessta.

besatera. (idekidura): *iz.* Soñeko baten maukaren idekidura. Bcsazila, besazulo. (makil): iz. Zefa aundiaren alboetako makil txikia. (zeta): *(iz.* Berbera.

besatiraka. (beso): *adond.* Zama ez onartzean, abereak lekoeruntz jotzea. I: Ikus.: Besabesaka.

besatoki. (baralda): *iz.* Fara ta eskudelez egifia dagoen baralda. (atsikipen): Ikus.: Besa-leku.

besatra. (beso): *iz.* Besoan eramaten dan same. j: Besatze, besotara.

besaluŕu. (beso): *iz. Ikus.:* t;kondo, Besatxuŕu, besainki, bexainko, bexango, beso-kozko,beso-txuŕu, ukalondo, ukaondo, ukando, ukundu.

besaluru-ezuf. (czaŕ): *iz.* liens.: Besatxuŕu-ezuŕ. : Besainki-ezuŕ, besotxuŕu-ezuŕ, bexango-ezuŕ.

besatxaugo. (beso): *izond.* Eskumotza dana.

besatxoko. (beso): *iz.* Beso ta bcsondoaren artoko utzunea, ukondoaren baste aideko zatia. j: Besa-xoko, besa-zoko. (lokezuŕ): *iz.* Ukondo-txunkua.

besartoko zaiñurdin nagusi. (beso): Besoko solo nagusia.

besatxufn. (beso): *iz,* Ukondo. Besaluŕu, besatxulu, besa-txunku, besa-txuŕu, besotxuŕu, besainki, bexainko, bexango,b'eso-kozko,ukalondo, ukaondo, ukando, ukundu, ukolondo.

besatxufu-ezuf. (ezut): *iz.* Besondoan dagozen hi ezufetatik lodi ta luzeena dana. j: Besokozko-ezuŕ, busainki-.ezuŕ, besatuŕu-ezuŕ, besotxufu-ezuŕ, ukal-ezuŕ, ukai-ezuŕ, ukandezuf, ukezuŕ, uko-ezuŕ, ukondo-ezuŕ, ukundo-ezuŕ.

besau. (sotiltasun): *ad.* Basatia dan aberea eskuratu ta gizonarekin hizi-izateko oitu-erazi.

besaulki-zabal. (esertoki): iz. Oiturazkoa baño apalago, zabalago ta aiseagoa dan besaulkia.

besausi, (zoŕ): iz. tkus.: Zof. j; Besauzi, koska, zooŕ,

besayalan. (zezen): *adond.* Uztarturik dagozen idiak same alkali botatzen ara-izatea.

besazabal. (bean): *izond.* Besoak zabalik dauzkana.

besazagai. (aiztaga): iz. Esku-aiztaga.

besazaki. (bean): *iz.* Besoaren ezuta. I: Benzin'. I: Ikus,: Besabe, besape, beast. (ezuŕ): *iz.* Berbera.

besazeaf. (pilota): *ad.* Pitotaz jokatu, beruntz eta gogof botatzean. 1: Besazabaletik, besa-zabalka, besozabal, besozabalka. (aizkora): *ad.* Aizkoraz zeaŕetara taupe bat email. I: Besabazaletik. (tanpa): *ad.* Berbera.

besazpi. (beso): *adond.* Ikus.: Besabez, besazpiz, besoazpiz. (zango): *iz.* Zeñaren anka. (pitota): H *iz.* Punpez jokatzea.

besazpiko, (beso): *izond.* Besabeari dagokiona.

besazpiratu. (beso): *ad.* Ikus.: Besaperatu.

besazudu. (neuŕi): iz. Neufi berezi baten intrena; ukondo baten irurena. f: Bess-. sudu.

besazulo. (idekidura): iz. liens.: Besatera. I: Besazilo,

besazuf. (beso): *iz.* Besoaren bi ezufen bakoitza. I: Bats.: Besazaki, beast, besezuŕ. (ezuŕ): *iz.* Barbara. I: Besezuŕ,

bese. (oñetako): *iz. Oin-zola,* beatzak eta oñaren zati geyena estaltzcn duen oiletakoa, lokafiz edo edez tinkotzen dana. j: Sata.

besedun. (oñetako): *izond.* Bezeak dauzkana.

besenge. (antzutasun): *izond.* Igalirik ez eta etekiñik ematen ez duena. I: Semerik izan ezin dezaken emea. I: Besengetasun, besengia.

besengetasun. (antzutasun): ŕz. Besengea danaren tasuna.

besengia. (zezen): izond. Antzua dan bays. Ikus.: Besenge.

beserdi. (neuŕi): *iz.* Olubetc luze zan aspaldiko naafis.. I: Besaerdi.

beseria. (saleroste): *iz.* Saltoki batera doazen crosleen multzoa.

beserotu. (arpide): *ad.* Arpidelu.

besertzeko. (mauka): iz, Besa-ertzeko apaingailua.

besestun. (ustaitxo): iz. Txonkatiletan erabiltzen dan besokoaren anlzekoa dana. ; Besa-estun.

besezufeko. (beso): *izond.* Basal' edo bezezufari dagokiona.

besezuŕ-kunkuf. (beso): *iz.* Besondo-ezufaren mutuf biribila.

besidekiteko. (janztura): *iz.* Janztura motza, txartesaren antzera, emakumeek atotaren gañean darabiltena.

besldeldtekua. (alkondara): *iz.* Umetxoentzako alkondaratxo tnotza.

besindeta. (luŕ): *iz.* Soloa, aloŕa.

beska. (itsaspen): iz, Txoriak aŕapatzeko like. (lika): iz. Berbera. E: Beske.

beskalostelco. (lo): iz, Bazkal-ondoko loa.

beskon. (izkilu): *iz.* Aspaldiko izidlu-tnota bat.

besku. (zi): /mini. Zia **me-m.es** duena.

BESO. *iz.* Gorputzaren zatia, sorbaldatik eskuraño dagoena. I: Sorbaldatik ukondoraño dagoen zatia. j: Sal-abere tn baste kotzoeagan, aufeko ankacn bakoitza.: Jarleku batzuetan eseritzen danaren besoak tinkatzeka dagozen euskaŕien bakoitza. j: Argi-mutil batzuetan erditik ateratzen diran abafen bakoitza.: Aztakiaren aide bakoitza. I: Bess, bexa, galtzaf, galzaŕ, goi-soiñadaŕ. II (abelizti), (losintxa), (mustuŕ), (soin), (itxaso): *fi.* Itxas-beso. (baralda): li *iz.* Eskudela, eskuzala. (orga): iz. Gurdiaren lardaya. (egurki): II *iz.* Abcai eusteko zurkaitza. (zugatz): II *iz.* Zugatz baton abet nagusia. (neuŕi): H *iz.* Bi oin luzea zan aspaldiko neufia.

beso-aka. (aitabitxi): *iz.* Ikus.: **Aitabitxi.** Ozaita, ugutz-aita.

beso-eitatu. (aitabitxi): *ad.* Ikus.: Besoetan arts,.

beso-amalu. (aitabitxi): *ad.* Amabitxiak besoetan artu.

beso-as. (beso): *adaad.* Ikus.: Beso-goŕi, beso-motzetan, beso-uts.

beso-ausia. (zakartasun): izond. Oso zakaŕa dana.

bcso-babes. (beso): *izond.* Besoa babesteu duen soin-burniarcn zatia.

beso-buruareklko. (beso): izaad. Bess ta buruari dagokiona,

beso-emaile. (beso): *izond.* Beste bati besoa ematen diona, bertan tinkatn dedin.

beso-erabilte. (gune): *iz.* Geyegizkoa dan gunea,

beso-craginka. (bean): *adond.* Besoak eragiten ari-izatea.

beso-eskeiki. (bean): *iz.* Lepotik eaegita dagoen lanabesa, zaurtutako eslcu edo besoari eusteko. I: Beso-euskaŕi, beso-eusle.

beso-eats. (zigof): *izond.* Zigofez besoak gurutzaturik eta sorbaldatik egurki edo beste gauza bateau lotuta zeramazkiena. ^: Beso-Iatu.

beso-estun. (ustaitxo): *iz. Ikus.;* Besoko. Beso-zirgilo, beso-ustai.

beso-euskati. (beso): *iz.* Ikus.: Beso-eskeiki. I: Beso-eusle.

beso-ezkiak burustan. (bean): *adard.* Besoak jausita, ezer egin gabe egotea. •

beso-ezut. (ezuŕ): iz. lkus.: Besomakila, besondo, besozaŕ. (beso): iz. Berbera.

beso-gain. (bean): *iz.* Gauze bati aidean, luzera jausi baño len, emandako tanpa. (pilota): *iz.* Pilota aideanjotzea. I: l3esagain.

beso-goŕi. (bean): iz. Mantra jasota daukan besoa. j: Beso-as, beso-motzetan, beso-uts.

beso-igaŕ, (bean): *iz.* Me ta igata dan besoa. I: Beso-zimel.

beso-kortxa. (bean): *iz.* Besoaren iokezuŕa. I: Besainku-giltz,

beso-kozko. (been): *iz.* Mts.: Ulcondo.: Besainki, besaiuŕu, besatxuŕu, bexainko, bexango, beso-txutu, ukalondo, ukaondo, ukando, ukundu.

beso-langilc. (Ian): *iz.* Besoz lanegiten duena.

beso-laurdco. (tied* *iz.* Oin-erdi luze dana.

beso-leku. (mazmaŕu): *iz.* Mazmatoren eldu-lekua. I: Beso-tokii,

beso-lotu. (zigoi): *izood.* Ilcus.: Bean-estu.

beso-luzedun. (aberastasun): *frond.* Aberastasun eta eragimei aundikoa dana. (aimen): *ŕzand.* Berbera.

beso-luzern. (bean); *iz,* Beso biek zabalduta dagiten luzera.

beso-motzetan. (beso): *adond.* Ikus.: Bess-gotii, beso-as, beso-uts.

beso-mutuf. (bean): *iz.* Eskumutuŕa, esku ta besoa alkartzen diran told edo zatia.

beso-ozpal, (ezut): *iz. lkus.:* Besaburu. I: Besospal, besozpal, soin-gurutz.

beso-ozpal-tipi, (emir); iz. Besn-ozpalaren goiko zatia.

beso-txufu. (been): *iz.* Ekes.: iĺkondo. I: Besainki, besaiufu, besatxufu, beso-kozko, bexainko, bexango, ukalondo, ukaondo, ukando, ukundu.

beso-ukaldi. (bean): *iz.* Besoaz ematen dan tanpa. (tanpa): iz. Berbera.

beso-ustai. (ustaitxo): *iz.* llens.: Beso-estun. I: **Besoa** inguratzen duen ustaitxoa. I: Beso-uztai.

beso-ustei. (ezuŕ): *iz.* Ikusi.: Besainko-ezuŕ. : Besusteka, soin-ustei, sorbalda-ustei, besustei, soin-ustai, soiñustei.

beso-uts. (beso): iz. Ikus.: Bess-go/i, beso-as, beso-motzetan.

beso-zabal. (besn): *iz.* Aiiikarien antzeko dagozen besoak. (pilota): *iz.* Besa-zearka. : Beaozabaletik.

beso-zabailca. (pilota): *adond.* Ikus.: Besa-zearka.

beso-zetenda. (beso): iz. Besoa inguratzen duena, naiz metalezko, naiz oyalezko naiz bests gayezkoa izan.

beso-zimel. (beso): *iz.* ilcus.: Beso-igat.

beso-zirgilo. (ustaitxo): *iz.* Buts.: Besoko. : Beso-estun, besaki, been-ustai.

beso-zulo. (mauka): *iz.* Maukaen idekidnra.

bess-zuri. (sai-abere): *ŕzand.* Bi eskuak edo eskumako eskua to czkefeko oña edo alderantziz zuri dauzkan sal-aberea.

besoak uzkaklu. (bean): *ad.* Bcus.: Auma-egin. J: Aumatu, uztartu.

besoaren. (bean): *adond.* Besoa arturik ari-izatea. j: Besoen. E: ikus.: Bcsoz-bean.

besobakaf. (beso): *iz. liens.:* Besanmotz, besomutz, besn-bakoitz, beso-bakotx, besamotx, besomutz.

besobiluŕ. (cragozpen): *iz.* Ezkibcla dan abereari, cratzi beat zayon aldeko auŕe-belaunean jartzen zayon eragozpena. Besobuluŕ.

besodun. (bean): *ŕzand.* Besoak dauzlcana.

besoerdi. (eskuandel): *iz.* Lanegitcko, ukondoraño maukerdi.

besoetako. (aitabitxi): *iz.* Aitabitxiarenganako edonor. I: Besotako, besoetako seme, semebilxi, semcratxi, semaatsi, semeatxi, semedeŕ, seme-gutxi, semeponteko, semesasan, selnesasi, semaitxi, umebitxi.

besoetako aita. (aitabitxi): *iz.* Ikus.: Aitabitxi. I: Alta besteko.

besoetako acme. (aitabitac»: iz. Ikus.: Besoetako. j: Besotako.

besoctau artn. (aitabitxi): *ad.* Aitabitxia izan, I; Beso-aitalu.

besogainkari. (burdiñaga): *izond.* Burdiñaga jaurtitzen duena.

besogati. (beso): iz. Besoaren goiko zatia, sorbaldatik ukondoraño. I: Besogoen.

besogoen. (beso): *iz,* Besoaren goiko aldea. : Besagaŕi.

besogoen. (beso): iz. Ikus.: Besoodo. Besagaŕi.

besoinka. (aitzurkcta): *adond.* Lufa atzamartzen ari-izatea.

besokada. (bean): *iz.* Besaa edo besada bat. Besotara.

besokatu. (bean): *ad.* Besoak igitu.

besoketa. (beso): iz. Besoak igitzea. Kiñuka ta ayernz ari-izatea.

besoko. (ustaitxo): iz. Metalezko edo beste gayezko ustaya, apainduraz, besoa inguratzen, erabiltzcn dana. 1: Besostun, ukarai-ustei, besokotxo, ukaireko, ukaraiki. (neuŕi): iz. Aspaldiko media, gaurlco neurkifiaren antzera, lantan toloztatzen zana; bi oin luze zana. j: Besoki, beso-esten, beso-zirgila, besuztai. (bests): Il *iz.* Besoa inguratzen duen oyalezko zeŕenda.

besokonkoŕ. (bests): iz. lkus.: Bexango. I: Besokozko.

besokotxo. (beso): *iz.* Ikus.: Besoko. I: Besoan eramaten dan ustaitxoa.

besokozko. (beso): iz. lkus.: Bexango. I: Besokonkof.

besokozlro-ezuf. (ezut): iz. Besagañaren bi ezuŕetatik haze ta Indiana dana. I: Besatxuŕu-ezuŕ.

besolege. (bofoka); *iz.* Alkaŕ botatzeko indaŕ-neurketa baña etsai-erazo gabe. I: Ikus.: Besalegean.

besomakil. (beso): *iz.* Iicus.: Besagaŕi. Besondo, beso-ezuŕ.

besondo. (beso): iz. Besoaren goiko zatia, soñetik ukondoraño dana. I: Besogoen, besagati, beso-ezut,

besotnakila. (enboŕ): iz. Abatak ebakita izan diran zngatzaren enboŕaldea.

besondo-aitziñeko. (bean): (z. Besondoaren aufeko zatia.

besondo-auste. (aushua); !z, Bcsnaren austura. (: Besozpai-auste.

besondo-bikoitz. (giñaŕe): *iz.* Besa-ozpaletik besezuŕetaño doan giñaŕea. Besondo-bizkiaic.

besondo-bizkiak. (giñaŕe): *iz.* Ikus.: Besondo-bikoitz.

besondo-ezuf. (bcso): *iz.* lkus.: Besaburu-ezuf. (ezuŕ): *iz.* Berbera.

besondo-giaf. (giñaŕe): *iz.* Besondoko giñaŕea.

besondo-giaŕ irukoitz. (giñaŕe): iz. Besondoko giñaŕe irukoitza.

besondoko. (beso): *iz.* Aspaldiko solo-burnian besagafia estaltzeko zatia. (giñaŕe): *iz,* Besondoaren giñaŕea.

bcsora. (orma): *adond.* Landareak orma baten babespean landatzea.

besorakoak. (onna): *iz.* Besoran jaetzeko madarioudoak.

besoratu. (beso): *ad.* Bzkeŕeko besoa mazmafoaren beso-leknan sartu.

besostun. (beso): *iz.* ikus.: Besoko. I: iJkarai-ustei.

bcsotara. (beso): iz. lkus.: Besokada. 1: Besalza.

besotaralca. (beso): *adond.* ans.: Besadaka.

besotarteratu. (beso): *ad.* This,: Besarkatu.

besotxo. (beso): *iz.* Beso txikia.

besotsail-ezuŕ. (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Besatuŕu-ezuŕ. 1: Bcsaurki-ezuŕ, besatxuŕu-ezuŕ,bexango-ezuŕ.

bcsoz-beso. (beso): *adond.* Ikus.: Besapez, I: Besoaren, besoen.

bcsozabalctik. (pilota): *iz.* Ikns.; Besa-zearka. : Beso-zabal.

bcsozpal-auste. (austura): iz. Iktts.: Besondo-auste.

besozpal-gain. (ezuc`): *iz.* Ikus.: Besaburu-gain.

besozpal-tini. (ezuŕ): *iz.* Besagain-txunkuaren zati goikoena, beau-usteyarekin lotutzen dana.

besozpalheko. (giñaŕe): *iz.* Beso-ozpal peko giñaŕea.

besozpalgañeko, (giñaŕe): *iz.* Beso-ozpal gafieko giñaŕea.

bestaburu. (jai-aldi): *iz,* Jai aundia.

bestagiak. (izaŕ-mutil): *iz.* ilargiaren goraberak.

bestalde. (berczkuntza): *adatd.* Beste aldelik. I: Bestalde. (batuketa): *redond.* Au, on edo ura baño geyago. I: Bestalte. (bestelakotasun): II *adond.* Beste burtttapenai dagokienez. Bestcnaz, bestenez, bestcñaz, besteñez, bestcñiz, bestelakoan, bestañez, bestañik. (astanpen): II adonr. Ikus.: Bestc.

bestaldeko mugaldea. (aide): *iz.* Beste aldeko aldea,

bestalderatu. (aldaera): *ad.* Noun edo gauza bat beste told batera aldatu.

bestaldetaf. (aide): *izond.* Beste aldekoa dana.

bestaldez. (aide): *adored.* Beste aldean.: Gañera.

bestaldi. (aldi): iz. Bigaŕen oldie.

bestamcnda. (landarc): *iz.* Ezpainkaria dan belaŕezko landarea.

bestañez. (hestelakotasun): *adond.* Ikus.: Bestalde. I: Bestenaz, bestenez, besteñaz, besteñez, bestelakoan. (gainberadura): *adond.* Osterantzean, bestclan.

bestañik. (aide): *adond.* Beste aidetik.

bestarte. (egun): *iz.* Di jayen arteko eguna.

beste. (bestelakotaaun): *izond.* Itzegiten danaren ezberdiña dana aipatrcko erabiltzen dan itza Bestea, bestia, bcze, bertze. (erkabide): izond. Ainbatasuna edo berdiutasuna adicrazteko Oita. (astanpen): { *izond.* Noribait edo zerbait lekoratzea. j: Bestalde. (berdintasun): II *izond.* Onenbeste, oŕenbeste, ainbeste.

beste ainheste. (aditzando): *adored.* Onenbeste, ofenbeste, ainbeste. Bertzainhertze, bcrtze ainberize, bertze oinbertze, bertze oŕnnbertze, bertze uncnbertze, bertzc anbat,

baste alderatu. (igaraipen): *ad.* Bestc aldera igaro.

beste egin. (eriotza): *ad.* Bere burua erail.

beste gabe. (bestelakotaaun): *adond.* Geyagorik gabe.

beste urduz, (aldi): *adond.* Aspaidian, anbiolan. : Bestorduz, bestordian.

beste-aldiko. (egitegun): *izaed.* Gcttakari bati egiazkoa ez dan egiteguna ematearen okcfa.

beste-antzeko. (itzalgaitz): *L.and.* Norbcraren xedea antzez edo maltzurkeriz estalita dagoen, I; Beste-baitako, bestela-baitako.

beste-baitako. (itzalgaitz): *izond.* Ikrts.: Beste-antzeko. {: Besteaa-baitako.

beste-besteka. (berezkunde): *adond.* Gauzaen arteko ezberdintasuna czagutzea.

beste-erako. (ezberdintza): *izond.* Berdin ez dana.

beste-ertzeko. (jazargo); *izond.* Aurkakoa dana.

beste-gauztu. (aidakera): *ad.* Zerki bat hesteaz zearo aldatu.

beste-iritzi. (ezerakotasun); *iz.* Gauza batzuk alkali buruz erkaV.can sorizen dan ezberdintasuna.

beste-lekuratu. (loŕeta): *ad.* Norbait edo zerbait toki batetik bestc batera eraman.

besteak ez-bezalako. (araugabe): *ŕzond.* Besteak bezela eztana.

bestebanck. (bestelakotasun): *izond.* Besteak, beste batzuk.

besteen gañelco, (gaŕantzi): *izond.* Gafantzi aundikoa dana.

bestegana-ezin. (emate): *hand.* Gauza batiburuz dagoen eskubidea bestcratu czin ditekena.

besteganagafi. (emate): *izond.* Gauza bati bnruz dagoen eskubidea bestegana ditekena.

besteganatu. (emate): *ad.* Gauza bati bnruz dagoen eskubidea beste noribait ematea.

bestegin. (ezberdintza): *ad,* ikus.: Bertzegitu. : Berzcgitu.

besteka. (joko): *ft.* Atzipetzen ari-izatea; auŕen jokoa dana.

bestekalde. (aide): *adorn-I.* Beste aides..

besteko. (bestelakotasun): izond. Besteaa dagoena. (aide): *izond.* Bet aldetik. (erkabide); II *izond.* Bezin, bezain.

bestcicoi. (bestekoitasun): *izond.* Bestcen **ana** lortzeko, norbcrarengan sortzen dan bintzondoa duena, naiz eta berarena baztertu beat-izan. : Guzien-zale.

BESTEKOITASUN. *iz.* Norberarena balm lenago besooen ona lortzeko, eragiten digun bioŕzondo edo jokabide-araua. I! (adeitasun), (andi-manditza), (endeŕi), (gudalari-clkargo), (onberatasun), (oncgipen), (ontasun), (nore), (oparotasun), (setasun), (uŕikaltasun), (zuzen-tegetasun).

bestela. (gisa); *adond.* Brute gisaz, beste eraz. Bertzela, bcstelan, beaten.

bestela ere. (beatelakotasun): *adond.* Gañera, bestaldcz, bestenez, bestenez, besteñaz, besteñez.

bestela-baitako. (itzalgaitz): *ŕzond.* Ikus.: Beste-antzeko, I: Beate-baitako.

bestelako. (bestelakotasun): *izond.* Ezberdintasunezko izatea, mote, zenbaki, itxura, eta abut.: Ezberdifia, osterantzekoa. (arbuyo): *izond.* Ikus.: Bestelango.

bestelakoan. (besteiakotasun): *adond.* Ikus.: Beatalde. i: Bestenaz, bestenez, besteñaz, besteñez.

bestelakoŕ, (aldakera): izond. Zerbait aldatu al dozakena, edo aldatzen ducn.

BESTELAKOTASUN. *iz.* Berdiñ-cza, antzik-era, ezbardintasuna, nabartcria. II (elkargaiztura),(czberdintza), ' (ezerakotasun), (naste).

bestelakotu. (bestelakotasun): *ad.* Gauzaen izate, itxura edo kiria aldatu. ^: Bestelatu, bestalakotu, bestelakatu, zatartu.

bestelakote. (ezabelera): izond. Oŕelakorik,

bestelan, (gisa): *adond.* Beste eraz, J: Bestelaz, beater.

bestelango. (arbuyo): *frond.* Aŕitasunean arbuyozko iritria adierazten du. I: Bestelako. (erkabi<ie): *izond.* Bestea hereto.. (adiontasun): J *frond.* Onuratsu. (bikaintasun): 11 *frond.* Bikaña.

bestelatara. (gisa): *adorn".* Beste erakoa.

bestelatu. (bestclakotasun): *ad,* ikus.: Bestelakotu. I: Boatetu, zatartu.

bestelengusiña. (send!): *iz.* Bigaŕen lengusitia. j: Bcstengusia, bestengusiiia. ^: Ikus.: Ergusiña.

bestelengusu. (sendi): *iz.* Bigaŕen lengusu.: Bestengusu. Ikus.: Ergusu.

bestemutil. (trefoil): *iz.* Tkus.: Txefen. I: Bcste muti1a.

beaten audnko bizi. (bizi): *fz.* Beste baten erlotzarcn ondoren edo gertari edo epe baten ondoren bizi-izatea.

bestenatsu. (ezberdintza): *frond.* Ezberdintza gutxikoa dana.

bestenaz. (besteiakotasun): adond. Ikus.: Bestalde. J: Gañera, bestaldez, bestcnez, besteñaz, besteñez, besteñiz, bestcla cre.

bestera. (jazargo): *adond.* Aldez, aldiz, nstere. J: Bestiala. (izenorde): *izond.* Beste batera.

besteraka, (gainberadura): *Mood.* Alderantziz.

besternko. (jazargo): *frond.* Aurkakoa dana. (izenorde): *frond.* Bestearcntzat.

besterantzu. (aldakera): *fz.* Notin edo gauza bat itxuraz edo izaeraz aldaeraztea.

besteratu. (biurtze): *ad.* Gaunt bat besteaz aldatu. J: Siñis-gabekeritik siñistera norbait eldn edo erakati. J: Bestetu.

besterekiko. (alkartasun): *frond.* Elkarbidezkoa dana. J: Besteren baitako.

besterekiko azta. (azta): iz. Neufiz artutako gorputz baton azŕsrckiko erkatzen dan mukulu berbcra ducn beste gorputzaren azta.

besterekiko-azta. (azta): *iz.* Besterckikoa dan azta.

besteren. (jabctza): *izond.* Bostc batena dana.

besteren bitartez. (bitartekotasun): *adond.* Bitartekotasunez ari-izatea.

besterendu. (jabetza): *ad.* Gauze baten jabego edo borari buruzko eskubideren bat el-arazi.

besterendu-ezin. (jabctza): *izond.* Besterendu ezin ditekena.

besterenganako. (igaraipen): *izond.* lgaro ditekena.

besterenganatu. (ezkontza-loitze): *ad.* Gizon eta emalcume, bien arteko batutzea egin, bat edo biak beste batekin ezkonduta egotean. (izenorde): *ad.* Beste batengana joan.

besterengoa. (areagotasun): *oyu.* lzenondoai gañeratzen zayen itza, berm zentzua aunditzeko; e.b.: gaizto besterengoa!, ots, gaizto alena!

besterik. (bestelakotasun): izond. Beste gauza. 1: Bertzerik. (astanpen): *adond.* Ezik, lande.

besterik. (czberdintza): *adond.* Ezbcrdintasunez.

besterikan. (astanpen): *adond.* Iran ezik, landa,iekora.

besterilco. (jazargo): *frond.* Aurkakoa dana.

besteriz. (jazargo): *adond.* Aurka ari-izatea.

bestetango. (izenorde): *izorl.* Besleetakoa.

bestetarako. (edapen): *frond.* Besteetara edatzen dana.

bestetaratu. (adikabe): *ad.* Norbaiten adipena zerbaitetik astandu, (saieskuntza): *ad.* Erabiltzen clan arazotik sayestu. (emate): Jj *ad.* Noribait zerbait eman edo utzi.

bestetaz. (bitartekotasun): *adond.* Baste baten bitartez. J: Bestez.

bestetoldratu. (loŕeta): *ad.* Told batctik bestera zerbait eraman.

bestetu. (aldakera): *ad.* Gauza bat bests batean aldatu.

bestetzu. (izonordo): *izord.* Beate batzuk.

bestez. (gisa): *adond.* Ikus.: Bestela. J: Bestelan.

bestlagorik gabe. (gabetasun): *adond.* Busted': gabe.

bestiaia. (jazargo): *adond.* Ikus.: Beaters,

bestian. (erkabide): *adond.* Idetasun erkatzean erabiltzen dan aditzondoa.

bestiduritu. (aldakera): *ad.* Notin edo gauza baten itxura atdaerazi.

bestiragafi. (ategikeri): iz. Gauza bat, bera en dan bezola ageferaztea.

bestondo. (nekabide): *iz.* Egun batcan egindako bazkari edo apart aundiegiarcn ondoren gertatzen dan snñaren onclaeza.

bestuntzi. (urguritasun): *frond.* Milikari, kikili-makala dana.

besubi. (neuŕi): iz. Eunetarako neufi berezia.

besubil. (eskuaga): *iz.* Ereskiñaren °M-eta, oñaren bider eragiten dana. (ebaketa): iz. Sukaldeetan aragia puskatzeko egoten dan zurezko motzotea.

besnin. (ugain): *iz.* Ikus.: Ugain. I: Ontzi-aska, urarka. (aitzurketa): *iz.* Gaztelu baten inguuan egitcn ran aitzurketa. : Luŕean egiten dan aitzurketa lure ta estua.

besutsik. (beso): *iz.* Lain-goŕian dagoen besna.

besuztai. (ustaitxo): *iz,* Ikus.: Bcsoko.

bet. (begi): *iz.* "Begi¨ itza berbcra da; bcraren bidez egiten diran bcstc itzak eratzeko, "gi¨ itzatala "t'"az blurtzen dalarik. (zezen): *iz,* Bei itzaren aldaketa boste batekin alkartzen danear.

bet-aduf. (indaŕ): *in.* Begicn aztikerizko indaŕa.

bet-egin. (aparakuntza): *ad.* Aparau, kausitu. (zindokuntza): *izond.* Ontasun eta bikaintasunez geycna duena. (bukaera): !I *ad.* Amaitu, burutu. Ontasunez eta bikaintasunez zerbait edo norbait bete.

beta. (aldi): iz, Zerbait egitcko aldia. I: Noiz-aldi. (egoera): *iz.* Gogoaren cgokera ana, gogo-aldarte ona. J: Bentz, tunka. (aisetasun): Ikus.: Aisetasun. (rnaŕa): JI *iz.* Gat bat= mafa echo geruza, bere tasun, mango echo beste zeraz, dagoen nrean nabarmentzen dana. (aditza): N *adond.* Betatu aditzaren zeingca. (landare): 11 *iz.* Zerbakaria dan barazkia, jangaŕia dana. j: Zerba, betarga, azaki, pieta. (ariuŕe): 11 *iz.* Egipcn batek jafaitzen

duen elburua. (arpegi): ^^ iz. Ikus.: Arpegi.

beta-gogof. (sagaŕondo): *iz.* Sagaŕmota bat.

betabardail. (arpegi): *frond.* Zozo-arpegia duena.

betabel. (arpegi): *izond.* Arpegian atsekabe edo izu-ikara erakusten duena.

betabilatu. (ancmen-aldi): *ad.* Aide batetik bestera, xedcrik gabe ibili.

betadun. (lanarte): *ŕzond.* Lanartea duena.

betadura. (ugaritasun): *iz.* Igalien ugaritasuna. : Betedura.

betagaiu. (bekain): iz. ikus.: Bekaiu. I: Bepuru.

betagafl. (cgu): iz. Txondaŕean, ileatia egiteko, steak eragiten duenean, botatzen diran eguŕ-puskak. I: Betegaŕi. (batuketa): iz. Obea edo beteagoa egiteko, gauza bati gañeratzen zayona. (ikatz): jj *iz.* Txondoŕa atsan-arazi, guzia efauts egin cz dedin.

betagin. (ortz): iz. Ortz gogof eta zoŕotza, aide bakoitzcko azken ortz eta lenengo agifiaren artean dagoena. I: Begirakoriz, betortz, biltz-agin, lategin, agingiltz, agin-ordotx, izagin, matagin, ortzagin, telagin, arezoŕoiz.

betakaf. (ikus-leyaŕ): *iz.* Begi baton' batentzat ikus-leyaŕ.

betaid. (urdail): *iz.* Urdalaren antura.

betakin. (maltzurtasun): *izond.* Atzipetzeko edo atzipean ez jausteko igurdizia duena.

betalcinkeri. (maltzuitasun): Atzipetzeko edo atzipean ez jausteko igurdizia.

betako. (orokardura): *(zone,.* Begiematen diran lagun guziai dagokiena

betakof. (zugatz): *izond.* Adabegiz beterik dagoena. (igali): *izond.* Igetiak asko ematen ditucna.

betalcortasun. (mardultasun): *iz.* Ikus.: Mardultasnn.

betakortu. (mardultasun): *ad.* Igaliak asko eman ditzan, 'Ma ugaldu, atondu edo ongaŕitu.

betalai. (poz): *frond.* Begia alai dams. (begi): *izond.* Berbera.

betalaila. (makil): *iz,* Uŕetx-zaurea.

betalasto. (begi): *iz. Ikns.:* Batik. I: Betileak.

betalatu. (artza): *ad.* Baeaz zaltik frill aldendu.

betalde, (zezen): *iz.* Beyen saldoa. (ikusmen): iz. Begirakune, begirapen.

betaidi. (urdail): *iz.* Azkuŕiak undo ez egosteagatik izaten dan ondoeza. I: Betealdi, ok, oka, okaldi-betekada, puzela.

betaldu. (apemen): *ad.* Ororcntzat erakutsi.

betalimori. (argi): iz. Arpegi dirdaitsua. (arpegi): *iz.* Berbera.

betaitze. (agennen): iz. Ororcntzat erakustearen egipena.

betamara. (crate): iz. Mofoloaren burnizko zaiki.

betamin. (ozarkeri): *izond.* Yardunean zakaŕ eta gozakaitza dana. I: Tkus.: Betastun.

betan. (aldi): *adond.* Bateau, erabatean.

hetande. (aurkeztasun): iz. Auŕean egotearen egipena.

betantsu. (aldi): *adond.* Erabat, ia beingoan.

betapen. (zindokuntza): *iz.* Lan bat osoro ainaitzea, ontasun edo bikaintasun aundienaz.

betarga. (landare): *iz.* ikus.: Beta. Zerba, pieta.

betargi. (poz): *izond. Alaya* dana.

hetargiro. (poz): *adond. Alaiki,* pozkiro.

betargitsu. (poz): *frond.* Alaya dana.

hetargitu. (poz): *ad.* Poztu, alaitu.

betari. (sendakintza): *izond.* Begien eritasunak zaintzen dituen sendagilca. (yarein-yardunbideak): *izond.* Berbera.

betaro. (berantasun): *adond.* Poliki, geldiro, astiro, geldi-geldi. I: Thus.: Betatzu.

betaroki. (min): iz. Azia iraurtzeko zedaŕitzen dan lurki-zeŕenda. j; Betaŕoki.

betarori. (landare): *iz.* Zerbakaria den landare-mota bat.

betaf. (bekotasun): *izond.* Bekoa dana. (berantasun); *frond.* Astiro dabilena. Betatsu.

betafas. (urte): in 366 egun dauckan urtea.

betafi. (mugadura): *iz.* Lufalde baton mugak erakusteko dagoen zedaŕia.

betaro. (txoskof): *iz.* Betazalaren ertzean irteten dan txoskortxoa. : Betatxo. Betazal goŕi, Betaŕu, betof, betxindoŕ, betxoŕ, betxaŕo, bitof, initxingoŕ, petaŕo, pattern', pintot, pintzindoŕ, pitoŕ, txindot, txindoii, memaŕ, biiof.

betafoki. (landare): *iz.* Lekaduna dan belafezko laudarea, bizikoŕa; here lore god ta atsondunen edertasunagatik loretegictan landatzen dana. I: Astorki, medinbetaŕ, metga.

betarte. (bekain): *iz.* Bekañen artean dagoen tartea. j: Bezintarte. (arpegi); Aurpegia. : Begitarte. j: ikus.: Arpegi.

betaslun. (ozarkeri): *frond.* Mukeŕ eta sets txaŕekoa dana. I: ikus.: Betarnin.

betatski. (okidura): *adoid.* Bete ta osoturik izatea.

betatsu. (oyal): *izond.* Zataŕcz estalita dabilena. (berantasun): *izond.* Astidun, berandukoŕa dana. : Tkus.: Betaŕ.

betatu. (okidura): *ad.* ikus.: Bete. (itxitura): *fŕ.* Legez edo beste agintzaz itxita (lagoon lands ado beste tokia.

betatx. (arabaki): *iz.* Ems.: Arabaki, Betatxc, betatxu.

bctatxa. (efaboil): ŕz. Ikus.: Baratxuri. Berakatz.

betatxatu. (arabaki): *ad.* Zaŕa edo apurtuta dagoena arabakien bidcz beŕitu, I; Bctatxutu.

betatxo. (txoskoŕ); *iz.* Tkus.: Betaŕo. J: Bekatxo.

betatzu. (eon): iz. Abarkak janztean, oñetan ipintzen diran eun-zatiak. Betatxatuta dagoena. I: Azkincko. (arabaki): *iz.* ikus.: Betatx.

betatzu. (berantasun): *frond.* Aatitsu, gibel-aundia dana. I: Tims.: Betaro.

betauleri. (aultasun); iz. Ikusmenaren aultasuna, begietan zauririk izan gain.

betaundi. (begi): *ftand.* Astunduta, anpatuta dagozen begiak dituena,

betaufe. (ikus-leyaŕ); iz. Ikus.: Betaufeko. Betauŕ.

betaufeko. (ikus-leyaŕ): *iz.* Argiztigalua, ikus-leyaf bi edo geyago daramazkicna, ufuti dagozcn izakayak ikusteko crabiltzen dana. : Argizti-galua, abedi batean jafitako ikus-leyafak daramazkiena, suduf gañean eta begien auŕean ipiñi ta obeto ikusteko erabilizen dana. j: Begietako, betaufe, begi-auŕeko, begi-orde, betauf, ilun-iniscrak, miserak, uŕun-ikuski, uŕun-ikustaile.

betaufeko yaokun. (ikus-leyaŕ): Betauŕekoak gordetzeko kutxatila. Bctorde-ontzi.

betaufeko-gile, (argizti): L. Argiztiari dagozkion ekai ta lanabesak egiten edo saltzen dituena. (yarein-yardunbideak): *iz.* Berbera. I: Betorde-gile, hetorde-saltzaie.

betaz. (aide): *adond.* Alderdi onen aidetik. (aldi): *adond.* Garaiz. (gogo-aldartc): jl *adond.* Gogo-aldarte onaz. I: Beta.

betaz-beta. (aurkaketa): *adond.* Alkaŕen auŕean. : Mokoz-moko.

betazabal. (arpegi): ŕzasd, Arpegl-zabala dana.

betazain. (begi): iz. Bctazalaren barneko mintza. : Betazat-baŕena. I: Betzain, begi-mintz.

betazal. (bcgi): *ft.* Begla zaintzeko igikota dan mintza. : Begi-lausoa. I: Betazal, bctespal, betoskol, betezpal, beturuzte, betisats, begi-ezpal, bcgizpai, begi-perpera, begi-txapel, begi-baŕen, begi-zinta, bekuruste, beteskol.

betazal bcltz. (begi): ŕz. Begi-goronbilo eratzen dueen mintzaen bigaŕcna. I: Betazal zaintsu.

betazal goŕi. (txoskoŕ): *iz.* Ikus.: Bekatxo.: Memot, mitxindnt.

betazal iruntzi. (begi): iz. Betazalak iekoreruntz iraultzea. Betazal irauli.

betazal zaintsu. (begi): *iz.* Ikus.: Betazal beltz. j: Izpi mako.

betazal-baŕen. (begi): *iz.* Betazalaren barneko mintza. I: Betazalbaŕena.

betazal-eri. (begi): *iz.* Betazalen antura. Betazal-usi, betespal-su.

betazal-ertz usi. (begi): *iz.* Betazalen antura.

betazal-eza. (begi): *iz.* Betazalik ez izatea. I: Betazal-gabe.

betazal-giaf. (begi): iz. Betazalen gitiatea. I: Betazal-obo.

betazal-obo. (begi): *iz.* Ikus.: Betazal-giaŕ.

betazale. (okidura): *izond.* Betetzen duena.

betazaleko. (tanpa): *iz.* Begian emaudako ukahilkada.

betazkazal. (azazkal): *iz.* Ikus.: Azazkal. I: Axaxkal, malko-ezuŕ, negaŕ-ezuŕ. (begi): iz. Ikus.; Malko-ezuŕ. I: Negaŕ-ezuŕ.

betazpi. (begi): *iz.* Beko betazalaren inguruan agertu oi (tan ubel-margo. I: Beteraztun.

betazpldun. (begi): *ŕzond,* Betazpiak ditucna. : Betazpitsu.

betaztu. (aurkaketa): *ad.* Burn egin, bun cman. (aldi): *ad.* Aldiz lasai egon.

betbetako. (ezlen-ikuste): *izond.* Ustegabeko, tupustekoa dana. I: Betbetango.

betbetan. (aldi): *adond. Aldi* berean, bat-batean, bapatean, era bateaa.

bete. (okidara); *ad.* Utz dagoen told bat zerbaiteaz okitu. I: Betatu. (betetasun): *ad.* Zerbait egiu, burutu, istea. (zenbaki): II *izand.* Aste, atz, il, obi, ordu ta urte itzekin batutzen da, bat zenbaki ordez agertzean: Astebete, azbete, ilabete, oinbete, ordubetc. Baste zenbakiekin ezta erabittzen, it itzarekin izan ezik: Bi ilabete, amaŕ ilabete.... Jarmain eta nettŕta adicrazten dituzten itzekin ere, bat zenbaki ordez erabiltzcn da: Edontzi bete ardo, otaŕ bete sagaŕ, (edamen): Toki bateau_ agates ado jartzearen egipena. (aŕokeri): *ŕzond.* Aŕo, andiputz, Bela. (atandikeri): *izond.* Aizatsu, burn-eritzi. (erkabide): II *izond.* Baste batekin eekatu ditekena. (unadura): II *ad.* Aspertu, gogaitu. (emattze): II *ad.* Aurdun geratu. Bates egon.

bete-beaŕeko. (cpe): *izond.* Aldi bateau bete beat dana; epeai buruz esaten da. (beletasun): *izond.* Bore aldian bete beat dana.

bete-bete. (okidura): *ŕzond.* Guztiz beteta dagoena. I: Bete-beterik.

bete-betean. (zindokuntza): *adoud.* Neuŕi bateau, oso undo, ezin obeto. I: Egin-egiñean,ule-uleau.(azarkuntza): *adond* Ausardiz beteta ari-izatea. (burutarapen); II *adoud.* Etsi-etsita egotea. (entzipen): II *adond.* Uste-onez yardutea. (zeaztasun): II *adond.* Egin-egiñean. (osotasun): II *adond.* Ugariki, gañezka. (zaiitasun): II *adond.* Ozta-ozta, doi-doi.

bete-betekoa. (cantata): *ŕzond.* Estu, ertsia dana. (erakotasun): *Land.* Egokia, noiz nolakoa dana.

bete-Ian. (zurigintza): iz. Orma bat eraikitzean geratzen diran zuloak balditzea. (luŕ): *iz.* Lan bat egiteko, jasotzen dan luf-piloa. I: Lurid baten berdintzea. (muskulia):) *iz.* Izaki bat egiteko, muskulio bateau urtutako metal edo biguna dan baste gaya sartzearcn egipena.

bete-luf. (luŕ): *iz.* Zerbait beŕiz betotzcko erabittzen dan lufa.

bete-une. (gupitasun): *is.* Bats.: Gupitasun. I: Ganbiltasun, ukurdura, ustaidum. (zindokuntza): *is.* Lan bat ongi ta egokicuik betetzearen egipena. (osotasun): II *iz.* nuts.: Osotasun.

bete-zuakef. (ontzigintza): *is.* Okidurarako zuakeŕa, sayets-ola.

bctealdi. (asctasun): iz. Janez eta edanez asetzeareu egipena.

betean. (zenbaki): *ŕzond* Bateau, (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunean. (uŕats): II *adond.* Ufats onaz.

betearazi. (betetasun): *ad.* Burutu-eragin. I: Betarazi,

betebeaf. (ezinbestetasun): *is.* Iraduz eragitea; zerbait laisteŕ egin dezala norbait eraztearen egipen eta ondorioa. (eginbide): *iz.* Thus.: Eginbide. Eginbcat, bearkun. : Aukeramena mugatzcn duen gogo-eskabidea. (ariketa): I *is.* Lanbide edo arazo bateau ari-izatea.

betebide. (ariuŕe): *is.* Ikus.: Ariufe. I: Xedc.

betedura. (okidura): *iz.* Bias.: Olddura. (ugaritasun): *iz.* Ikus.: Ugaritasun. I: Tzapen, anitxtarzun. (osotasun): II *iz,* Osoa, czar peitzen ez zayona. (biŕezarpen): II iz. Norbait edo zerbait betiz ipintzea.

beteeziila. (asetasun): *izond.* Asetu ezin ditekena. I: Betezin.

betegabetn. (jannaiñera): *ad.* Jarmainerazko neufiari mukuŕua kendu.

betegaitz. (ezpetetasun): *izond.* Burutzeko eziña dana.

betegalu. (batuketa): *hand.* Zerbait betotzcko edo obetzeka dana.

betegafengo. (bukaera): *adond.* Baten bukaeran.

betegafi, (okidura): *izond.* Betetzen duena. (olerti): *iz.* Bertsoa betetzeko erabiltzen dun alpeŕikako itza edo csakuna. (eguŕ): (*iz.* Ikus.: Betagaŕi.

betegafiztu. (okidura): *ad.* Toki bat mukuŕuz bete.

betegi. (okidura): *izond.* Geyegiz beteta dagoena. I: Betegiz, beteya.

beteglle. (betetasun): *izond.* Beat dana betetzen duena.

beteginki. (zindokmitza): *adond.* Bikaintasunez, osotasunez.

betegintzafe. (zindokuntza): *iz.* Ontasun eta bikaintasunez beterik agertzen dana. I: Beteginzaŕe, betegune, betekunde.

betegune. (zindokuntza): iz. Ikus,: Betegintzaŕe. I: Beteune.

beteka. (mozkorkeri): *is.* Ardo edo beste edari-biziak geyegi cdateagatik gertatzen dan almencn naspil igeskoŕa. I: Mozkorkeri. (akidura): *adond.* Bete-betcrik izatea.

betekada. (asetasun): iz. Janez, eta edancz egindako ase-aldia. I: Ikus.: Betaldi. I: Punta.

beteketa. (okidura): iz. Beŕiz betetzearen egipena.

beteld. (okidura): *adond.* Betetzen ari-izatca. I: Guztiz beteta izatea eda egotca.

betekizun. (betetasun): ŕz. Bete egin bed dam'. I: Betetzekoa dana.

beteko. (erakotasun): *izond.* Onuratsu ta adionekoa dana. (eite): *izond.* Antzekoa dana. (kaizu): jj *izond.* Zerbaiten neuŕiko, kaizukoa dana. (irabazbidc): izond. Ainhateko, sariga`ia dana.

betekof. (igali): *bond.* Igalia ematen duena. (mardultasun): *bond.* Asko ematen ducn luŕa. I: Gayczkoak ez diran gausal buruz zentzu bcrberaz mintzatzen da.

betelzunde. (zindok ntza); *ŕz.* Yaukaltasuna, zintzotasuna. (batuketa): iz. Osotuago izateko zeribait gañeratzen zayona.

betekuntza. (egikera): *iz.* Zerbait egitean jartzea.

betesu. (zezen): *iz.* Urte Verdi duen idia. Beticlo.

beten-bete. (okidura); *adond.* Guztiz beteta egotea, j: Beteren-betez, bete-bete.

bcteraztun. (bekain): iz. Ikus.: Bekain, Beterastun. (begi): *iz. Ikus.;* Betazpi. (arpegi): jĒ *iz.* Ikus.: Arpegi. j: Arpegiaren betertza.

beteraztun edeŕa du. (arpegi): *ad.* Arpegi edeta du. j: Betertz edeŕa du.

beteri. (begi): *iz.* Begien gaitza.

beteriatsu. (begi): *bond.* Begi criak dituena. j; Beteritsu. (eritasun): *izond.* Berbera.

beterik. (okidura): *adond.* Boteta egotea. ^: Belerikako.

Ireterilzo. (okidura): izond. Bete-betea, mukuiuta dagoena.

beteritsu. (begi); *izond.* Begietan ziñak eta miñak ditucna.

beterizti. (begi): *iz.* Begien eritasnnak aztertzen dituen yakintza.

betero. (okidura): *adond.* Bete-botean, osoro, oso ta bizi.

beteŕ, (bereteŕ): *iz. ikus.:* Etiz-mutil.

betefe. (begi): *izond.* Begiak eŕeta, goŕituta dituena.

beteŕi, (iri): iz. Beko etia, (beera): *iz.* Berbera.

betefalzo. (biztanle): *izond,* Itxasertzeko edo beko lufeetan bizi dan biztanlea. Beteŕitaf.

betertz. (begi): ŕz. Begiaren cokes. (arpegi): iz. Ikus.: Arpegi. : Begien ondoan dagozen bekokiaren aldeen bakoilza.

betertz edeŕa du. (arpegi): *ad.* Ikus.: Beteraztun edefa du.

beterizeraku. (kith)); *iz.* Begian dagoen lekoreko kirk) igikoŕa.

betesa. (malko): *iz.* Gogortuta dagoen makata. : Tkus.: l3ckaŕ.

betesegi. (zezen): *iz.* Klima ducn boys. Bctzegi, betsegi, betzegi.

beteskol. (begi): iz, Tkus.: Bctazal. Begi-ezpal, bcgizpal, betezpal,

betesle. (azterkuntza): *izond.* Gayezko naiz gogozko gauza bat aŕetaz aztertzen duena.

betespal. (begi): *iz.* Ikus.: Betazal. Bctezpal, beturuzte, betisats, begi-ezpal, begizpal, Begi-perpera, begi-txapel, begi-baŕen, begi-zinta, bekuruste, betaxal, betoskol.

betespal-su. (begi): *iz.* Ikus.: Betazal-eri.

betesten. (ikusmen): *adond.* Ertsiki begiratzen ari-izatca.

betestu. (ikusmen): *ad.* Ikus.: Bcgiratu, So-egin.

BETETASIIN. *iz.* Egitca, burutzcarcn egipena eta ondorioa. : Zerbait egiteko cran osotzea. Betetarzun, gordetze, kobru, betetze, lasatasun, sakatze. (eta): *iz.* Notin edo gauza bati buruzko eta. II (amai), (ardura), (baldintza), (hukaera), (egin), (egikera), (eginbide), (erinkuntza), (esangipen), (eskeintza), (irautasun), (karkabupen), (lege), (leyaltasun), (zeaztasun), (zindotasun), (zuzen-lege), (zuzen-legetasun).

betetsi. (azterkuntza): *ad.* Zerbait atetaz aztertu.

betetu. (betetasun): *ad.* Zerbait egin, burutu.

betetzale. (okidura): *bond.* Betetzen duena, ascizen duena. (asetasun): *bond.* Berbera.

betetze. (betel-as-an): iz. liens.: Beterasun. ^; Betetarzun, sakatze.

betexe. (okidura): *bond.* Bete xamat. Betexko.

betexlzel. (begi): *ŕzond.* Begi negartsu ta bigunak dituena. j: Belexkal,

betezale. (ibai): *iz.* Bud batera doan beste ibaia.

betezati. (astute): *iz.* Adinrenezko edo zentzunezko ezagupen-gayaizan diteken guzia.

betezkel, (begi): *bond.* Ikus.: Begi-czkel, begi-okeŕ, betokeŕ.

betezpal. (begi): *iz.* Ikus.: Bctazal, Begi-ezpal, begizpal, beteskol.

bete. (aidi): *adond.* Edozein aldian eta aid! guzian. j: Betik, betiro, guztian, orduoro, une-oro, unoro.

beti-aldi. (aldi): ŕz. Ikus.: Betikotasun.

beti-be. (aldi): *adond.* Noizcan bein. Beti-bere.

beti-bertango. (aldi): *bond.* Ibaŕeko aberea, aldeŕai cztabilena.

beti-gaztetasun. (gaztezaro): ŕ.e. Zartzen ez danaren egokera.

beti-gero. (berandura): *bond.* Zerbait edo asko gcrorako utzi ai (Mena.

beti-lanbefl. (aldakortasun): *bond.* Eŕaz eta salt, oidozpen, maitasaŕe, leyaz eta abat aldatzen dana.

beti-ni. (norberekeri): *ŕzond.* Norberarenganako zalctasun edo maitasun aundiegia duena, ; Nerekoi, zurekoi, berekai,...

betibizi. (landare): *iz.* Orma-bedata, iraunkofa; berc loreak ezlira zimellzen: Betilora, biati-belat.

betidabiokoan. (egundaño): *adond.* Iñoiz ez orain arte.

betidanik. (aldi): *adond.* Gogoratzen eztan aldidanik, aspa[di-aspalditik. Betiganik, sekulaz geroz.

betidanikako. (aldi): *izond.* Aspaldi-aspaldiko, betiko gau-za. I: Betidaiñoko, betidaniko.

betide. (aldi): *bond.* Betikotasunean kidea dana. j; Bctikide.

betiera. (aldi): iz. Betikotasuna. Betiere, betikoera, betiraun, betieran.

beticre, (eskiertasun): *adond.* Eskierki. Betikere. (aldi): *iz. rkus.:* Bctiera.

bctiereko. (aldi): *bond.* Betikoa dana. Betierezko, betiralioko, betierako, jakoitiko.

beticrelzotasun. (aldi): iz. Betikotasuna. Betiguzti, betieretasun.

betieretu. (iraupen): *ad.* Gauza bat edo here gogorapena betikotu.

betigarai. (gurcnda): *izond.* Bet'!" gurenda torts duena,

betiguzti, (aid* *iz.* Ikns.: Betierekotasuo. j: Beti-guziko.

betik. (beers): *adond.* Batik. (aidi): *adond.* Ikus.: Beti, betiro, guztian.

betikara. (begi): *iz.* Betazalen igipen arm eta befitua. j: Nimirdura.

betikartze. (azpegi): iz. Arpegiaren azpegia.

betiko. (ald!): *adond.* Betidaniko; betirako; betiereko, betikoŕ, sekulako, sekulakotz, jagoitiko.

betikoera, (aldi): *iz.* ticus.: Beticra, betikotasuna, betikoiraun.

betikoi. (aldi): *bond.* Eten gabe jaŕaitzen dana.

betikora. (ebazkizun): *iz.* Zalantzazkoa dan gays.

betikoŕ. (atdi): *izond.* Betierekoa, bctikoa dana.

betikotasnn. (aldi): *iz.* Ikus.: l3etiera, betikocra, betirarm. j: Betikotarzun. Beli-aldi.

betikotu. (aldi); *ad.* Gizonen oroimencan zerbait betierekoa egin.

betikoz. (aldi); *adond.* Betirako, betiko. ^: Betikotz.

betilora. (landare): *iz.* Tkus.: Betibizi.

betilaŕ. (begi): *iz.* Begi-muloa. j; Begi-ñiñi aizcan dagoen txilista-antzekoa dan atala.

betilaŕ galanda. (begi): Ia. Zinn' en' lotzakia. Buruntzaki, buruntzi, karel, Zinn-loki.

betilaŕ toil, (Mat): *iz.* Otaien Roan ertzak egiten duen uztaya. Exegi-loki.

betile. (begi): *iz.* Betazaleen ertzetan dagozen liken bakoitza. j: Betila, bcgi-bilo, begiko bilo, begiko de, begile, bade, begilasto, betlasto, betule, piztule.

betile-antzeko. (begi): *izand.* Betiieen antzekoa dana.

betiledun. (begi): izond. Betile aundiak dituena. I: Betile-luze, betiletsu.

betilun. (atsekabe): *Land.* Ttun dagoena. Betulun.

betilundu. (atsekabe): *ad.* Itundu, itun biurtu.

betingurn. (begi); *adand.* Begi-ondokoa. ^: Betondo.

betintza. (bekain): iz. lkus.: Bekain. Bekoin.

betiraun. (aid* *iz.* Ikus.: Betiera, betikotasuna. j: Betiraunde, betiraute. Betirain. Betirauntasun. : Betirainde. (iraupen); *izond.* Betiko irautzen eta egoten dana. j; d3izi osorakoak diran lanbide batzuei bnruz ere esaten da. j: Beti-aldia.

betiraungaŕi. (aldi): *izond.* Betikoa, ilezkoŕa dana.

betirauntasun. (iraupen): iz. Amai gabekc irautasuna.: Irautasun oso luzea. j; Egundañotasun, sekula.

betireki. (idekidura): *iz.* Begien idekitzea. (begi): *iz.* Berbera,

betirekian. (aldi): *adorn!.* ans.: Bereala. Berealaxe.

betiren beti. (aldi); *adond.* Beti, egundaŕro. j: Betiren betiko.

betiren betilco. (aldi): *adond.* Betiko ta betirako. J: Betiren beti. j; Beti ta betiko.

betiri sauti. (jangura): ***iz.*** liars.: Ouse. I: Betiri sants.

betirin. (malko): *iz. Ikus.:* Bakal.

betirintsu. (malko): *Land.* Betirifiak dituena. Betiritsu.

Betirisans. (teen): *iz.* Gizon baten izena.

betiro. (aidi): *adond.* Ikus.: Beti, betik, guztian, orduoro.

betisats. (begi): *iz.* lkus.: Betazal, betcspal.

betitasun. ~~Ora~~ pen): iz. Amaya ikusten etzayon iraupena. j: Betirautasun.

betitu. (jatsiera): *ad.* Jatsi, jeitsi, jetxi. (gutidura): *ad.* Zerbait gutitu edo andeatu,

betizz. (begi): *iz. Tkus.:* Begikada. Begikaldi, begikaldu.

betiza. (begi): *iz. Iktts.:* Begiraidi.

betizaŕ. (beg): *iz.* Begian egiten dan kiina. j: Lausa, Musa.

betizo. (basatasun): *izond.* Basatia dana.

betizo-talde. (abere): *iz.* Abere uzuen taldea, saldoa. I: Betizu-talde.

betizu. (ozarkeri): *izand.* Lagunengandik iges-egin *eta* izkutatzen dana. Gozakaitza dana. j; Betuxu.

befizukeri. (ozarkeri): iz. Ezkibelkeri, muŕizkeri, mukerkeri.

betoil. (ozarkeri): *izand.* Begirapena tanker duen notin edo aberea.

betoil. (ankerkeri): *hand.* Ankeŕ, basatia.

betokeŕ. (begi): *izand.* Ikus.: Begi-ezkel. Begi-okeŕ, betezkel.

betondo. (begi): *adond. Ikus.:* Betingum. (amnia): iz. Asaŕea adierazteko egiten dan bekañen alkartze ta ximurizea. Betosko.

betondoko. (tango): iz, Begi andoan emandako **tanpa.** (begi): *iz.* Berbera.

betondotu. (sumin): *ad.* Asaŕea adierazteko bekañak alkartu ta ximurtu.

betorde. (begi): iz. Begibaterako iknsleyaŕa.: Betauŕeko,

betorde-ontzi. (ikus-lcyai): iz. Bros.: Betaufeko yaokun,

betorin. (begi): *iz.* Betsarearen orban oria. j: Mail, orban ori.

betorma. (orma): *iz.* Gurutzatuta dagoen orma autean dagoen bestea.

betoŕ. (txoskoŕ): *La.* Ikus.: Betaŕo. Beio*r*, beltxof, memoŕ, (zugatz): *iz.* Igali asko ematen duen zugatza. (aditz): *(ad.* Etoŕi aditzaren agintzeraren era; bera beta!,

betortz. (wiz): *iz.* nuts.: Betagin. Latagin, letagin, izagin.

betosko. (swain); *iz* Huts.: Betondo. (bcgi): *iz.* Tkus.: Betzulo. ; Kosko.

betoskol. (bekain): iz. Begi ta bekañaren arteko zatia. (begi): iz. Eats.; Betazal.

betoskol garden. (begi): *iz.* Begi-zuringo gardens.

betosicolkarden edo garden. (bcgi): *iz.* Gardena dan bcgi-zuringaa. j: Ikus.: Bcgi-zuringo. j: Begiko zuri.

betoskol-erantzun. (begi): iz. Begi-zuringoaren isladura.

betoskol-txerto. (begi): *iz.* Begi-zuringoarcn aldaketa.

betoskni-zauridura. (bcgi): *iz,* Begi-zuringoan sortutako legafa.

betrimuxoin. (g ain): *iz.* Uŕandura-mata bat.

betsare. (begi): *iz.* Bee baŕeneko mintza; bertan argi-irarpenak artzen dira.

betsare-min. (begi): *ft.* Betsarearcn antura.

betseln. (begi): iz. Begiaren ninikoa. Bescin, begisein, nini, niniko, ninika, niñiriku, ñiñika, ñiñiku.

betsein-anditsu. (begi): *iz,* Betseuean eginciako txoskortxoa. (txoskoi): Berbera.

betsein-panta. (begi): *iz. Begiñiñia.* I: Betsein-pantex.

betsein-pantex. (ate): iz. Ate edo leyoen uztaŕia. j: Panta.

befan-a. (zornoŕo): *iz.* Txitxaŕa, txiŕita. I: Betanaf.

beferlco. (border): *iz.* Bereteŕaren lanbidea.

befi. (abeitegi); *iz.* Txeŕitegi, urdandegia.

betu. (atzetasan): *ad.* Atzetasuna izan edo soŕerazi. (apalkuntza): *ad.* Norbaiten aŕokeria beeratu.

betu-ezin. (gurenda): *izand.* Gainditu ezin ditekena, azpiratu-ezina dana.

betuge. (jazarketa): *izand.* Jazartu ezin ditekena.

betulantzeko. (begi): *Land.* Betilearen antza duena.

betide. (bcgi): *iz.* Tkus.: Betile. I: Begi-bile, piztulc.

betulckiko. (begi): *izand.* Betileai dagokiena.

betun. (txerto): *iz.* Txerto-orea. (ore); *iz.* Berbera.

betundu. (txerto): *ad.* Txertoa betunez eslali. (ore): *ad.* Berbera.

betir. (ezebizi): *iz.* T3rezkoa dan ezabizia.

betura. (sendakinlza): *iz.* Begien eritasunetan erabiltzen dan lekoreko sendakaya.

beturdin. (begi): *izand.* Begi urdiñak dituena.

beturusta. (bekain): *iz.* Tkus.: **Bekain.**

beturuzte. (begi): *iz.* Ems.: Betazal, betespal, betezpal,

betustatu. (gogaketa): *ad.* Aŕetaz zerbait oldoztu, gogattu.

betuste. (begirune): iz. Ikus.: Begirune. Ikusate.

betuxu. (ozarkeri): *izond.* Muketa dana.

betxindof. (txoskoŕ): *iz.* Ikus,: Betafo. I: Betxoŕ, bitoŕ, mitxingoŕ, petaŕo, petxoŕ.

betxof. (txoskoŕ): *iz.* Tkus.: Betaŕo. I: l3itoŕ, betxindoŕ, pitot.

betxuste, (azpegi): iz. Ikus.: Azpegi.

betzain. (begi): *iz. Ikus.:* Betazain. Begi-tnintz. (kirio): iz. Begiaren kirioa. (abere): ‖ iz. Abelgoŕien artzstia.

betzain-usi. (begi): *iz.* Betazañaren antura. j: Begi-mintzusi.

betzarkul. (begi): *izond.* Begiaren akatsagatik Men dagozen gauzak ondo ikustcn ez dituena.

betziarka. (ikusmen): *adard.* Arian-ezarian begiratzea.

betzigo. (gaitzipen): iz. Iraña; itzez ado egipenez egindako beltzkeria.

betzlnte. (bezain): *iz.* Ikus,: Bekain.

betzintze. (ule): *iz.* Bekafiaren ulea. I: Betzinte.

betziztu. (aspege): *ad.* Aamen, ospa, dedu ta on-iritzia kendu.

betzulo. (begi): *iz.* Begi bakoitza dagoen utzunea. J: Betosko, kosko.

betzurda, (bekain): *iz.* Iktts.: Belcain, Bogi-buru, bezinta, bezurda.

betzuri, (begi): *iz.* Begia osoten cluten mintzen lenengoa, ladi to gardens dana. Betzuringoa.

beude. (aditz): *ad.* Egon aditzaren aginizeraren era; berak egon bitcz,

beuee. (gelberatasun): *izond.* Politasunik eta bizitasunik ez dituena.

beuleki. (gelberatasun): adond. Politasunik eta bizitasunik ez izatea.

benletasun. (gelberatasun): iz. Politasun *eta* bizitasun-eza.

haunt. (baldartasun): *izond.* Baldaŕa dana.

beunte. (irakaskintza): *ŕzond.* Azieraz ari eztana,

beuntu. (baldartasun): *ad.* Baldaŕa biurtu.

beurtn. (karkabupen): *ad.* Arkumak, indarketak egin.

beurtxori. (txori): *iz.* Burt txikia, moko {urlutu ta dirdai orlegi ta amuskoak dituen lumadia dauzkan txoria; eskuratzen da ta ondi ta eŕaz abesten ikasten du.

beurzai. (txori): iz. Txori-mots bat, belea balk) txikiagoa clana. I: Eskauxo, exkauxo.

beutzun. (begi): *iz.* Begi-barne, begi-zulo, betosko.

bexailtatu. (igoera): *ad.* Maulcak, prakak, gonak eta abaŕ goruntz jaso. I: Besailkatu, besailtatu.

bexainko. (bcso): iz. Beso ta besandoaren arteko lokezuŕaren ateko aldea. J: Bexaingo, bexango, besainki, besatuŕu, besatxutu, beso-kuzko, bean-txuŕu,ukalandu,ukando,ukaondo, ukondo, ukundu. (bide): *iz.* Biurgune, bide-ukondoa.

bexaka. (naafi): *iz.* Euleen neuŕia; sei afako laze dan bilbea.

bexalde. (zezen): *iz.* Beyen taldca.

bexango. (beso): *iz.* Ikrts.: Ukondo. J: Basainki, besainko, besatuŕu, besatxuŕu, beso-kozko, beso-txuŕu, ukaoondo, ukaondo, ukando, ukundu, bexanko, besokonko`, beso-ondo.

bexango-ezuŕ. (ezuŕ): *iz.* Tkus,: Besatuŕu-ezuŕ. I: Beso-teuŕu-ezut.

bexate. (ari): *iz.* Ari-besakada, gonttik aterutzen danez.

bexenga. (zezen): *iz.* Dagoeneko erdibitzen ez duen beya.

bexenge. (zezen): *iz.* Antzua dan beya.

hexindoŕ. (begi): *iz.* Begiku niflia, betscña.

hexko. (peitz): iz. Bois.: Pertz. I: Pertz txikia.: Besko. (beiztasun): *izand.* Belxko, ia beltza dana.

bexlcata, (gizengaŕi): *In.* Tkus.: Gizengaŕi. l: Gizcn-ale, galka, gizenkari, xori-bszka. (portz): *iz,* Pertz batcan euki edo artu ditekena. : Tkus.: Pertz.

bexkura. (era): *iz.* Efa txiki bat. (orban): *iz. Ikus.:* Orban. 1: Belztasun, loitu-une, izpilo, nark), nata, tuna. (bclztasun): II *iz. Ikus,:* Belztasun. J: Bezdura.

bexo. (been): *iz.* Kotzoen auŕeko ankaen zatia, ukondo ta belaunen artean dagoena.

bexomaats. (mats): iz. Basa-matsa.

hextalal. (oyutza): *oys.* Tifit adierazteko oyutza. l: Bextela.

bexuri. (margo): *iz.* Sai-aberecngan inter, dart zuri ta beltzez nastutako idea.

beyala. (aldi): *adond.* Aspaldi, J: Beyalako. (anbiola): *adond Jims.:* Anbiola. J: Zartasun.

beyalako. (anbiola): *izond.* Aspaldikoa. Oyalako, oyolako. (izen): *iz.* Notln baton izen-orde erabil€zen dan itza.

bum. (gerokotasun): *adond.* lkm.: Gero. J: Gerokoan.

boyaramen. (egun): *adond.* Edozein egunaren uŕengoa. J: Biarainon,

beyaf. (zezen): iz. Tkus.: Zezen.

beyesnetxe. (sane): *iz.* Bei-esnca salt-zeta dan ctxea.

beyun-eskc. (gorantza): *adond.* Gorautzaen bila ibiltzea.

beyun-gale. (gorantza): iz. Gnrantza lortzeko naya.

bezu. (oikuntza): *ad.* Zerbaiterako oitu. Bezi. (aditz): *ad.* Izanen agintzeraren era. (zori): Ii *iz. Iktts.:* Zorl. (zorion): iz. lime.: Zoriou.

bezadun. (zorion): *izond.* Zorionez beterik dagoena.

bezadura. (sotiltasun): *iz.* Ezitzearen egipena.

bezagaite. (jabego): *izond.* Menderatu Cain ditekena.

bezagafi.(zebadura): *izond.* Getdi-erazo, eragotzi ditekena.

bezein, (erkabide): *adond.* Tasunean idetasun-erkatzea adierazteko itza. I: Bezin, hezainbat, Invent, bezen, bezenbat,bczainhateko,bezain-bertze, bezain-beste, bezenbateko, bezen-bertze, bezinbat, bezinbateko, bezanbat, baxen.

bezain bateau. (erkabide): *adond.* Al diteken eraz. I: Bezanbatean, bezan-batetan, bezein-batean, bezenbatean, bezinbatean.

bezaingo. (crkabide): *adond. Idetasun-erkatzea* adieraztekoa dan itza.

bezainsafi. (erkabide): *adond.* Bezin laisteŕ.

bezal-bezalaxe. (berdintasun): *izond.* Berdin-berdiña dana. l: Bezalaxe.

bezala. (orkabide): *adond.* Aditzeu artean egiten clan erkatzea adierazteko erabiltzen dan itza. I: Bexela, bezelako, bezelakoxe, bezelaxe, bezalako, bezalakoxe, bezalaxe, bebezala, bejala, bejela,bejalako,bezalaixen,bezalaxen, bezelantxe, letxe, letz.

bezalakatu. (cite): *ad.* Baste baton antza izan. Bezelakotu, bezalakotu.

bezalakotasun. (eite): *iz.* lklts.: Eke.

bezalakoxe. (bereintasun): *izond.* Bereiztasun berekoa dana. l: Bezelakuxe, bezelakotxc.

bezalatsu. (alborakuntza): *adond.* Alde-aide, ortxe-ortxe, gora-bera. Bezalakotsu, bezelakotsu, bezelatsu.

bezaldi. (sotiltasun): iz. Abereak menderatu, otzandu, eskruatzearen egipena. (zobadura): *iz.* Larsen zebadura.

bezan. (crkabide): *adond.* Aindoan idetasun-crkatzea adieraztcko itza. Ainbat, aña, bezanbat, bezanbeste, bezenbat, bezainbeste, bezainbat, bezanbatean.

bezaf. (landare): iz. Zerbakaria dan landare barazkaria;jangaŕia. I: Zarba, zerba, azaki.

bezatn. (sotiltasun): *ad.* Abereak uskuperatu, ezi, otzandu. I: Bezi, bezau.

bezbeztu. (belztasun): *ad.* Sendoki baltzitu.

bezela. (erkabide): *adond.* Ikus.: Bezata. ^: Bezelan, alanola, letxe, lets. (zio): *adorn?.* Zerbaitcn legez, zioz, eras.

bezeri. (saleroste): *iz.* Notin, saltoki edo erakunde baten bezcroen multzoa.

bezero. (sateroste): iz. Saltoki edo beste toki bateau oituzko croslea I: Bezern, beseru.

bezerotu. (saleroste): *ad.* Bezeroak bildu, irabazi.

bezgati. (ospege): *(wad.* Ospea kendu, aipua galerazten donna.

bezgoti. (margo); *izond* Goŕi-min eta oztin arteko margoa.

bezi. (lokaŕitz): *lok. Ikus.:* Baizik. (oikuntza): *ad. llc€€s.:* Bcza.

bezlen. (abetxu): *iz.* Ezpainkaria dan mulua, atsonduna dana; bare loreetatik nnusketa-olioa ateratzon da.

bezila. (abetxu): *iz.* Aicn-belarkaria dan abetxua, zurtoin hue ta lmrondokoak dauzkana.

bezinta. (bekain): *iz.* lkus.: Bekain. j: Bctzurda.

bezintarte. (bekain): *iz. Ikus.:* Betarte.

bezkai. (Ice): *iz.* Beltzez zikintzeko gaya.

bezkara. (mango): *izond.* Ikus.: Belztura. ^: Bezturako, bezkarako.

bekain. (pertz): *izond.* Pertzak egiten edo saltzen dituena. (esku-langintzak): *izond.* Pertzak egiten dituena.

bezko. (per€z): *iz.* Pertz txikia.

bezo. (erkidetza); *frond.* Ororena dana.

bezoin. (luŕ): *iz.* Zerbait egiteko, jaaotzen dam luŕ-pilots I; i3ezuin, lezoin, lizuin.

bezoiñaska. (aitzurketa): ŕz. Gotof-lelcua inguratzen ducn aitzurketa sakona. Pezunaŕola, luhaiki, lukaki-aska, pezun-aŕoila.

bezpeya. (azkuŕi): *iz.* Aŕatsaidean artzen dan janari txikia.

heztasun. (belztasun): *iz.* Tkus.: Belztasun. (belztura): *iz.* Ikus.: Belztura.

beztatu. (atsekabc): *ad.* Atsekabetu.

beztu. (ospegc): *ad.* Aomena, ospe ta on-iritzia kendu. (mango); *ad* Beltz ado biurtu.

beztugañ, (ospege); *izond.* Anmena, nape ta on-iritzia kentzen dituena.

bezu. (oikuntza): *iz.* lkus.: Oitura.

bezurda, (bekain): *iz. Time.;* Beicain, Betzurda.

bezurdatsu. (bekain): *izat.d.* Ikus,; Bekozkodun. : Bekozkotsu.

bezuza. (emanketa): *iz.* Nayez egiten dan emaitza. j: Raw, doari, korban, ikusgai, opari, opakizun, ukantza. (omidura): *is.* Ikus.: Ornidura.

hezuzatu. (emanketa): *ad.* Adiguri egiteko xedeaz, noribait gauzaren bat doarik ematea. j: Gozarotu.

bi oindun. (Din): *izond.* Bi nin dauzkana.

bi tiñikn, (biotz); *iz,* Biotzaren ezkeŕeko biotz-sapai eta utzune artean dagoen atoona.

bi-adardun. (sarde): *izond.* Sarde-itxura duena.

hi-aitajaun. (aitona): *iz.* Aitonaren aita, edo amoñaren ails.

hi-aide. (neuŕizti): *iz.* Bi aldekoa dan zokoa. j: Bi-aideko.

hi-aldedun. (aide): *ŕzond.* Bi aide dituena. j: Bi-aldeko, bi-aldetako.

bi-aldizko. (tximist-indaŕ): *izond* Aldizkia dan bi tximist-zifaraen araukela duena. (osterakuntza): *izand.* Beds esan edo beds egiten donna.

bi-aldiztu. (bikoiztasun): *ad.* Gauza bat len zanaren hi aldiz geilu. I: Bikoiztu, bi-alakotu, bikatu, bapikatu.

td-amandre. (aitona): *iz.* Aitona edo amoñaren ama.

hi-ardatzeko. (ardatz): *ŕzoad. Bi* ardatz dauzkana.

hi-arpegiko. (arpegi): *karat* Bi bekoki edo bi arpegi dituena.

hi-afaunletoko. (itxasontzi): *iz.* Bi stann-Info dauzkan itxasontzia.

hi-arteko. (sate): *izond.* Bi astekoa dana, hi aste irauten duena. I: Bi-asterako, bi-asteroko.

hi-atedun. (ate): *ŕzond.* Bi ate dauzkana. ^: Bi-ateko.

bi-etz. (oin): *izond.* Bi nin dauzkana. Bi-oindun, bi-zangoko, bi-zangotako,

bi-beaf. (Ian): *iz.* Ri bidet' egindako lana. ^: Bilbcaŕ.

bi-begietako. (begi): *izond.* Bi begietarakoikus-leyaŕak dauzkan betauŕekoa.

hi-bian. (bakartasun): *adond.* Bakaŕen bi egotea.

bi-biotztasun. (biotz): iz. Biotzaren bikoiztasuna.

bi-biren. (zenbaki): *adond* Bi bestc biren aurka. j: Bi-biri.

bi-burn. (giñaŕe): iz. Besoko giñafea. 13Iburudun, biburuko.

bi-egal. (ncuŕizti): *iz.* Aikaŕ ebakitzen duten bi lauzkoek egiten duten zokoa. I: Bi-ertzcko.

hi-egaleko. (zomoŕo): iz. Bi ega dauzkan zomofoa.

bi-einetua. (aindoizti): *iz.* Bigaŕcn eiña.

bi-eledun. (izkera): *izond.* Bi izkera darabilzkiena. I: Bi-ete.

hi-endatiko. (ends): ŕzond. Bi endactatik sortua edo datoŕena.

bi-erako. (incdi): *izond.* Bi irudikoa dana.

bi-eralgi. (artza): *ad.* Bigaŕenez eralgi.

hi-eridun. (atz): *izond.* Bi eri edo atz dauzkana. I: Bi-criko.

hi-eskudun. (csku): *izond.* Bi esku dauzkana. I: Bi-csku, bi-eskuko.

bi-eskuin, (cskn): *izond.* Bi eskuak antze bereaz darabiizkicna.

bi-ezpaindun. (ezpain): *izond.* Bi ezpain dauzkana.

hi-ezpainkari. (ezpain): *izond.* Bi ezpañen bidez oguzten dan soñua; soft oŕi dagokion izkia. I: Bi-ezpañetako.

bi-galuŕ, (tontoŕ): *iz.* Bi tontof.

hi-gurpil. (txiŕindukcta): *iz.* Bi gurpil dauzkan piŕipita. : Bi-gurpilcko.

hi-ilabetekari. (eguncroko): *iz.* Bi ilabetero ateratzcn dan zpaŕ ngix. I: Bi-ileko, bi-ileroko, hi ilabeteko.

hi-ilari, (ordainketa): iz. Bi ilabctcroko ordainketa. I: Bi-ilsari.

bi-izkeradun. (izkera): *izond.* Bi izkera itzegiten dituena. Bi-izkerazko.

bi-izki, (izki): *izond.* Bi izkikoa dana.

bi-kaizuko. (kaizu): *izond.* Bi kaizu ditaena,

bi-konkoŕ. (sai-abcre): *iz.* Zaldia dan baño ausnarlari aundiagoa, repo luzea, burn txikia ta bizkaŕean bi konkof dituena. : Kable.

bi-lefoko. (maŕa): *iz.* Beren erkatzea crosoago egin al-izateko, idaz-txatalak hi zeŕendaetan jartzea.

bi-margodun. (margo): *Land.* Bi margo dituena. Bi-margoko.

BI-MUTURKO. iz. Zotozki amaitzen diran bi zatiko luzcen bitartez egiña dagoen lanabesa; hi zatiko oyek goiko mutuŕean alkartuta dagoz ideki ala ixteko era cgokiaz; gupiak mafatzeko edo tarteak arizeko erabiltzen dana. J: Bi-oŕatzeko. // (gainers), (irudigintza), (maŕa), (maŕazki), (neuŕi), (obo).

bi-mutufeko. (lanabesa): *iz.* Bi mutuŕ dauzkan tresna.

bi-neufiko. (kaizu): *izard. Bi* kalzukoa dana.

bi-oñetako. (oin): izond. Bi oin dauzkana. J: Bi-oindun, bizangotako.

bi-ofatzelco. (bi-muturko): *iz.* this.: Bi-muturko.

bi-urtedun. (urte): izond. Bi urte bete dituena. J; Bi-urteko.

bi-zaldiko. (orga): *iz.* Bi zaldik daramaten gurdia.

bi-zangodun. (zango): *izaad.* Buts.; Bi-atz. ; Bi-zangoko, bi-zangotako, bi-oindun.

bi-zcntznlco, (zimardikatasun): *Land.* Bi zentzu edo geyago di Mena.

bi-Alto. (bi-muturko): *iz.* Gupiak maŕatzeko edo tarteak artzcko erabilizen dan lanabesa berczia.

bia. (kartak): *iz.* Kartakjokoan bigafen zeubakia. (game): *iz. ikus.:* Garau.

biʸgo. (10): *iz.* Bazkal ondoan egiten dan kuluskada. J: Biao, biyago, biyao, cguerdiko-lo.

bialgu. (aditz): *ad.* Eta bedi, etoŕ bekigu.

biajun. (ongaitasun): *ad.* Iandakoa ondo artua izan dedila nai-izaa.

biaka. (anai): *iz.* Erdi-aldi batean jayotako anaynk. I: Biaxkin, bibiro, bibitxi, biakin, biben, biboru, biatkin.

bialdingo. (aldintasun): *izard.* Bi aldin ainbat dana.

hialdu. (bidalketa): *ad.* Notin edo gauza bat norabaitjoan-erazi. J: Biali, biraidu, binli, egoti, igoli, irion, iriondu, oiltu.

bialgai. (bidalketa): iz. Bialtzen dana edo bialtzekoa dana. I: Bialketa.

blatant. (bidaiketa): iz. Bialtzeko erabiltzen dan lanabesa.

bialkin. (eŕiarteko eskubide): iz. Etiiarteko eskubidean goyeneko malan dagoen jaurlaritza baten ordezkaria. (bidali): iz. [kus.: Bidali.

bialkinde. (etiarteko eskubide): *iz.* Eliarteko eskubidean goyeneko malan dagocn janrlaritza baten ordezkaritza.

bialtzale. (bidalketa): *izard.* Zerbait biaitzen ducna,

biamenagoan. (egun): *iz.* Biaramonaren uŕengo eguna. : Biamunagoan, biamenago.

biamun. (egun): *iz.* Bi egun gero. Biamuna, biaramunago, biamon, biamen.

biana. (zeŕi): *iz.* Zefiaren auteko ta atzcko ankaen arteko saiets-ezuŕetako aragia. : Biena.

bianda. (ogi): iz. Ogi beltz, ogi aŕunta.

biando. (abere): *iz.* Abelgofien iena.

bianka-zurl. (sai-abere); *iz.* Anka zuriak dituen sal-aberea.

biao. (lc): *iz.* Bazkaldu ondoren egiten dan lo ariña. j: Biao-lo, bigao, lo-uxi, lo-xixka, lo-xuxta, to-zuma, lo-zuŕunga, eguerdiko-lo.

biao-lelcu. (itzal): *iz.* Eguerdiko berotik abereak gerizatzen diran itzal-tokia. I: Abaro.

biao-orda. (hero): *iz.* Eguzkiaren dirdirapcnak soŕerazten duen beroa. Bare on izaten dart tokia bereziki.

biaore. (zalapart): *iz.* Giza-saido batck egindako iskanbila, zalaparta. J: Biaorka.

biaotakotasun. (bikoiztasun): Bikoitza danaren tasuna.

biaotegi. (lo): is. Biaoa egituko tokia.

biar. (egun): *is,* Gaudio eguuaren uŕengoa. : Bigaŕ. (beaŕ): *iz.* Beat' itzaren aldaketa. 1; Biaŕezana. (at): ^ iz. Min eta igalien artxoa.

biar ilundea-bafu. (aldi): *adond.* Biarko ilunabafa baño lenago.

biar-rtzi. (egun); *adond.* Iru egun hafts.

biaramon. (egun): *iz.* Edozein egunaren uŕengoa. ; Biaramun, biamen, biamenagoan, biamenagoan, biamon, biaramo, biaramonean, biaratnunean, hiramon, biramcn, bidaramun, higamon, bigraamon, bixamon, diaramon. (nekabide); *iz.* Oi-ez-bezelako egun baten ondoren izaten dan soñaren undoeza,

biaramon biaramona. (egun): *iz.* Biaramonaren uŕengo eguna. I: Biaramunagoa, birameneanago, birameneango, birainonago.

biaramoneratu. (bcrandura): *ad.* Zerbait egitea atzeratu, gerorako utzi.

biaramunago. (egun): *adond.* Etzi uŕengoko eguna. j: Biaramenago. 1: Ik.: Biaramon biaramona. J: Biarameneanago.

biarbide. (langintza); is. Ikus.: Langintza. J: Biargai, biargci, biarginiza.

biardamu. (egun): *iz.* Biar egunaren uŕengoa. I; Era'.

biargai. (langintza): *iz.* Ikus.: Biarbide. 1: Biargei, biarginiza.

biargin. (Jan): *fi.* Lana dagiena, esku-langilea.

biargintza. (Ian): iz. Lana, sofiekoarena edo gogoarena.

biarginzale. (lan): izond. Langileen eskubideen aide ari dana.

blari. (ari): iz. Biuŕila dagoen aria.

hiaridun. (art.): *izond.* Bi zukun dauzkan aria. j: Biarizko.

biarkotu. (aldi): *ad.* Egan batetik beste batera atzeratu.

blarknn. (eginbide): *is.* Ikus.: Eginbeat. j: Lotezben, ertsakunde.

bidaragun. (Ian): iz. Laneko laguna.

biaf. (aŕ): *iz.* Tximelctaren antzekoak diran zomoŕoen eltxaŕa.

biana-egin. (Ian): *ad.* Lan-egin.

biaŕ egun. (tan): *iz.* Lanegiteko eguna, aste-eguna. (egun): iz. Berbera.

biaferatn. (egun): *ad.* Biarko egunera eldu.

biaŕ(-belaŕ. (landare): *is.* Bats.: Betibizi.

biafik-eza. (Ian): *iz.* Lanik cz eakitzea.

biaŕin, (auzotasun): *iz.* Auzo berean edo aldamenean bizi dana.

biatiti. (zomofo): *izanr!* Eltxaŕcz andeatuta dagoena.

biarsari. (sariztatze): *iz.* Lan-egun bakoitzean irabazten dana. I: Biartsari.

biartasun. (txirotasun): iz. Ikus.: Txirotasun. J: Beartasun, beartarzun.

biarteko. (leku): *izond.* Bien artean dagoena. (erdi): *(sand.* Erdian dagoena. J: Bidarteko.

biartsari. (sarizlatze): *iz.* Egan bateko lanagatik ordaintzen dana.

biartsu. (txiroiasun): *izond.* Txiroa dana.

biusak. (zizku): *is.* Zizku bikoitza, bidaldirako ta lofetarako erabiltzen dana. I; Biaskak.

biasola. (aize): iz. Txirimiloaren autetik izaten dan aizea.

biatof. (indaŕ): *(rand.* Bizi, bizkoia dana.

biatxin. (korapilo): *is.* Anbulua, korapilna, Ixiripa.

biatz, (oin); iz, Buts.: Beatz.

bianrbaso. (aitona): *is.* Semesoaren scmea.

bianri. (aditz): *ad.* Betoŕ.

biauŕitu, (iturburu): *ad.* Ubil bat irten-erazi.

biazka. (zenbaki): *adond.* Biñaka, bikoteakaz.

blazkal, (azazkal): iz. Apo-bikoitzaren azazkala.

b€aztopardun. (azazkal): ŕzond. Apo-bikoitzaren azazkala duena.

biaztun. (sabelur): iz. Ikus.: Beazun. I: Bedamin, bieztun, meazkin.

bibaranza. (kordokadura): iz. Bare bi mutuŕetatik goyan lotuta dagoen lokafia, ta oŕeia bean dagien txiringolau notin hat cserita kulunkatu diteke.

bibe. (artza): iz. Burni-ariz edo naŕuz egindako artza. I: Bihi.

bibelaf. (belaf): *iz.* Belaŕarenbigaŕcn ebaketa. j: Bibedaf.

bib'. (igati): *iz. Igalia* dan guzia, txindia ta abaf. (artza): *iz.* Ikus.: Bibe. *(aatc): iz.* Aatea deitzcko deadaŕa, (aots): II *iz.* Berbera.

blbi-atze. (zugatz): *izond.* Arnariak ema€en dituen zugatza.

biblak. (aurkintza): *it.* Bien artean bakafik aurkitzea.

bibida. (kulu): *iz.* Kale edo bide bi naiz geyago gurutzatzen diran tokia.

bibieta. (itxasontzi): iz. ltxasontziaren alboan jartzen dan lekoreko zatikoa. ikus.: Txaiupcn-bibieta.

bibika. (joko): *iz.* Intxauŕakaz egitcn dan aui-lokoa. I: Bilauka.

blbikoa. (toles): *iz.* Zartzaroan begi bakoitzaren lekoreko zokoan sortzen dan bi mafako zimuŕa.

bibil. (biribilduta): *izond.* Biribil ado boil-itxura duena. (maskulu): *iz.* Ur-maskulua. (ur-zufumilo): 1111z. Ikus.: **Ur-zufumilo.** 1: libilada, uŕo-boŕoi. (biurkin): jj *izond.* Markin aiitzera biribilduta dagoena.

bibilkatu. (zubil): *ad.* Borobil-itxura artzeko, zerbait biribildu.

bibilko. (boil): *it.* Ikus.; Boil. (biribildum): *iz.* Biribila dan edozein izakaia. (truku joko): (iz. **Truku-**jokoan erabiltzen dan potoŕa.

bibiltu. (bakuntza): *ad.* Gauza batzuek alkaŕekin batu. (elkarpide): *ad.* Gauza batzuk alkaŕekin tartekatu.

bibiro. (anal): iz. Ikus.: Biaka. 1: Bibitxi.

bibititingo. (zomoŕo): iz. Ega-gogoŕeko zornofo txikia, afauzkara, **bum** tzikia, mintzazko cgoak, gañetik gori distiratsua; ega bakoitzcan irn tini belts eta bulnivan baste bat dituena.

bibista. (korapiio): *iz.* Mutuf batetik erakafita etas askant diteken lotura edo korapiloa. : Bibizta, silibroste,

bibita. (ezkontza): is. Senargai eta emaztegayen eleketa.

bibitxi, (anai); *iz. lkus.:* Biaka. (bikoiztasun): iz. Bakotxi ta bikotxi.

bibora. (landare): *iz.* Beti orlegi dagoen landare bizkarkaria, zugatzen enbof eta abafetan bizi dana.

biburdiña, (burni): *iz.* Aide bietatik bi mutuŕ zofotzak dituen ingurca.

biborudan. (baru): *izond.* Bi **burn** dauzkana. j: Biburuko.

bida. (zenbaki): ŕzond. Bi zenbakia.

bidabarki. (taratulu): *is.* Bi ukondoko lanabesa; aide batetik eusten zayo eta bestean taratulu bat jail dakioke. I: Bidcbarkin.

bidabile. (bidaldi): ŕzond. Taus.: Bidazti. j: Bidaile.

Wadi. (biotzondo): *is.* Ikus.: Biotzonda. : Sentikizun.

bidagabe. (zuzengabekeri): *iz.* Zuzentzaren aurkakoa dana. (gaitzipen): iz. Train.

bidagin, (ibilera): *izond. lbiltzen* dana, bates ere Iaugiutzaz dabilcna. j: Bidekari, bidezofa, (bide): *iz.* **Bideak** zaintzen dituena. (eska-langintzak): *is.* Berbera. j: Bidazain, bidezai, bidezain, bidegiie, bide-zaitzale, bidezai, bitzai.

bidagintza. (ibilera): iz. Bidagiñaren **langintza.** I: Bidegintza. (bide); *is.* **Bideen** befiztea.

bidagiro. (egu): *is.* Ibiltzeko eguraldi ona. j: Bidaro, bidegiro. (bidaldi): *iz.* Ikus.: Bidaldi. (bide): jl *iz.* Oln-giro. j: Bidaro, bidegiro.

bidago. (bidaldi): *iz. Itcus.:* **Bidaldi.** (bidezkunde): *is.* Titus.: **Bidezkunde.** Seniorelatasun, txonbideztaldi. (lo): jj *iz.* Bazkalondoan egiten dan Io ariña.

bidaguue. (lekn): *iz.* Toki, **ieku.** I: Bide-gune. (ararte): iz. Ikus.: **Ararte.** Bidaune, tartealde, (aurkintza): jj *iz.* Bi **noun** edo geyago aikaŕ aurkitzearen egipena. (adiontasun); Ij *iz.* Zerbait egiteko sortzen dan **adinntasuna.**

bidagurdi. (orga): is. Bi gurpilelco **orga,** auteko aides idekita duena ta txal-Iafuzko estalkia daramana. j: Bide-gurdi.

bidagurutze. (bide): *iz.* Bi kale edo **bide ala geyago** gurutzatzen diran tokia. j: Bidarte. j: Bida-kurutze, bide-kurutze, hide-kurtze, bide-buru, bide-gurutze, bide-xuntagune, bideurteera, bidekurutxadura, bide-belaun, bide-kurutxe.

bidai. (bidaldi): iz. Ihis.: Bidaldi. (bidalgo): is. Ikus.: Bidaigo.

bidai-bnitzi. (bumi-bide): iz. Bidalgoa daraman bultzia.

bidai-buru. (bidalgo): *iz,* Bidalgoaren buruzagia.

bidai-egazkin. (bidalgo): iz. Bidalgoa darainan egazkiña.

bidai-ekarle. (bidalgo): it. Gutuuak eta abaŕ banatzcn dituena. I: Bidal-zain, bidaridun, bidari-mutil.

bidai-etxe. (bidalgo): *iz.* Bidaigo-elxea. I: Bidal-etxe, bidari-etxe.

bidai-kale. (bidalgo): *iz.* Bidalgo-kalea.

bidai-ontz€. (bidalgo): iz. Bidalgoa daraman itxasontzia.

bidai-txartel. (bidalgo): *it.* Catunaren ordez bidaigoz bialtzen dan ixartela.

bidai-zaidiak. (bidalgo): *iz,* Len bidalgoa erainateko erabiltzen ziran sai-abereak.

bidai-zufu. (kutxa): *iz.* Ikus.: Pardel.

bidaide. (bide): is. Bideko iaguna. j: Bidelagun.

bidaiga€ln. (bidaldi): *iz.* Bidaldi-karia.

bidailari. (bidalgo): *iz.* Eldutako gutunak banatzen dituena.

bidaka. (zenbaki): *adond.* Biñaka edo biraka jaŕi edo ibiltzea. I: Bidanaka,

bidakai. (ornidura): *iz.* Ikus.: Bidari. I: Bidamen, bideko, bidekai.

bidakaiiz. (gaitzipen): iz. Ikus.: **Gaitzipen.** I: Bidekaitz, sastarkeria, (kalte): *iz.* Ikus.: **Kalte.**

bidakaiztu. (saieskuntza): *ad.* Bidea galerazi. j: Bidekaiztu. (biufitze): *ad.* Norbaitelc gaizki egin edo oldoztu dezala eragin.

bidakaria. (gogo-aklsrte): *is,* Soilaren aldarte txaŕa.

bidalcatu. (bikoiztasun): *ad.* Bikoa egiteko batu ado alkartu.

bidakiñez. (aldaera): *adond.* Nunbaitera joatean.

bidakol. (arkux): *iz.* Titus.: Bide-oe.

bidakurn. (toles): *iz.* Okotzpean egiten dan aragi-aloza. : Bidakuri, (txoskoŕ): *iz.* Ardick izaten duten zintzuŕ-sakatzeko **txoslcofa.**

bidakusle. (bide): *iz.* **Bideen** ikuslaria.

bidai-b€llcin, (emate): *iz.* Argailu-bialgailua.

bidal-ezin. (emate): *ŕzond.* Emateko eziña dana.

leg): *izond.* Legearekiko
ana. (zuzentza): *izond.*
aren arauzkoa dana. (bide): {{
kus.: Bidasti, bidazti.
ndari. (bidezkunde): *ŕzond.*
Bidezkari.
.KUNDE, iz. Erbestera egiten dun
dia. j: Eforna'ru, told dnneetara
raspenez eliz edo baselira batera
:n dan ibilaldia. {: Bidago,
:ztaldi, bilera, afotz-aldi, aŕozgo,
3eieria, seniorelatasun,
mbideztaldi. /1(bidaldi), (elsz-bira),
3aldapen), (eslftlego), (jai), (jai-aidi),
aurespen).

teznfd, (bidalgo): *iz.* Ikus.: Bidari-
.otn. j: Bide-kulza, bide-xofo. (ibilera):
izond. Bens.: Bidagin, bidekari.

ideznfogile. (zizku): *izond.* Ikus.:
Bidasadun.(. Bidezotogin.

nideztaldi. (bidezkunde): Iz. Ikus.:
Bidezkunde, j: Won dagoen told
batean zerbait egiteko asinoz egiten dan
txango edo bidaldia.); Landeŕaldi,
(bidaldi): iz. Baten edo batmen
txangoa, ibilaldia.

bidezts-aterbe. (afoztegi): iz. Bidezti-
taideentzako afoztegia.

tddixio. (at): iz, Esteetan egiten dan
zizarea.

bidogain. (maizterkuntza): iz. Abereen
maizterkuntza,

bidoi. (bikoiztasun): izond. l3ikoitz dana,
}: Bidui. (anai): *bond.* Erdialdi batean
jayotako anayen edo aizpaen bakoitza.
I: Bidui, biki, bikoitz, bikotx, biitxi,
biitxi, biritau, biritxi, biritxiki, bizki,
biroki, bixki, bizki, anai-biitxi, erkide,
sorkide.

bidoi-zofo. (oe): *iz.* l3idekoe eran;ateko
estalkia.

bidoiñu-arte. (soñu): *iz.* Bi doñu dituen
bitartea.

bidondo. (bide): *iz.* Bide baterako safera.

biduo.(ukantza): *izond.* Iii dauzkana.

bidura. (or): ŕa. Arekaetatik joaten dan
ura.

biduf. (gepiera): *iz.* .Zuzena data gauza
bat makurtu edo malgutzearen egipen
eta ondoriaa. (lotura): *iz.* Izuta, latura.
I: Blots, binkal, bi3uz, biyuŕ, bubrta,
biĺufi, biut, ertztxeski, estekari,
katenbiuŕ, kibistera, itdroski, ersaki,
tiza biluŕ, liza-biuŕ, lira loki, izota,
mako, (bide): i{ *ix,* Ikus.: Bide-lasteŕa.
(naspil): j{ *iz.* Lokaflen naspil eta
txanbiin'ak.

an

pen
ea.

dez.

bidurtu. (lotura): *ad.* Biduŕez lotu, (gupiera): *ad.* Birunda batzuk etnanda zerbait biuŕitu.

bidutz-abere. (ameskeri): *iz.* Ameskerizkoa dan aberea.

bidutzi. (makestasun): iz. Tzatasunaren Iciritik at dagoen berezkoa ez dan sorkaria. [: Apotoro, tnamutzaŕ.

bidutzi. (makestasun): *iz.* Araugea dana; izatasunaren arauzko kirlareu aurkakoa dana.

bieko. (zenbaki): *adond.* Bigaŕenerako.

bielcotasun. (bikoiztasun): iz. Bikoitz izatearen tasuna. Bictakotasun.

bids. (zenbaki): *izond.* Bi ekayez osotnta dagoena.

bielkol. (abetxu): *iz.* Txilarkaria dan abetxua, abartsua, lore txiki, zuri-orlegi edo goŕixkak dauzkana. l: Bierkol.

bier-arte. (edamcn): *iz.* Tkus.: Edamen.

bierarteko. (nen/itasun): ŕzand. Neuŕltasunaz ari dana.

blerletco. (txintxin): *iz.* Hi erleko txintx€ña.

biesola. (zur): *iz. Iru* zati berdiñetan cbakitako zura.

biestin. (lotura): iz. Begizta baten begia.

biestu. (itoipen): *ad.* Gauzaen artetik batzuk atera.

bletako zenbald. (zcnbaki): *iz.* Zenbald nastua.

bietakokide. (bikoiztasun): frond. Bikoitza dana.

bietan bateko. (adinkunde): *iz.* Aurkako adierazpen bien artean egindako agerbidea; bietako bat ukatu ala onartua izan ezkero, adierazi nai zana egiztuta geratzen da. I: Bietatik bat. I: Bietan, bidetan.

bietara. (bikoiztasun): *adond.* Bikoiztasunez ari-izatea.

bietila. (ari): iz. Kiŕuaz egiten dan art xca.

biets. (banantasun): *izond. Alkaŕi* buruz arauzkoa bath:, aldenduago dagozen gauzactaz esaten da. J: Mentz itzarcn aidakcta.

bietxln. (lotura): *ŕz.* Ikus.: Begizta. J: Mingila.

bietza€t. (tanka): *iz,* Gaitzaren bat soŕerazi dezaken beaztopa. (notin): iz. Notin gaiztoa.

bietzilco. (galtza): *iz.* Azmantafa, abarkaetaz erabiltzen dana.

biezago. (aditz): *ad.* Bern berari egon bekio.

biga. (zenbaki): iz. Bi zenbakiaren beste izeua.: Bigot. (zezen): iz. Bi urteko bigantxa. j: Bigac, bigain, bigaintxa, bigat, binga, diga, mia.

biga-biotz. (ezabelera): *izasd.* Batzueu batzuk.

biga-bostetan. (maiztasun): *adond.* Oso maiz, saŕitan.

bigabartu. (austura): *ad.* Bairn biŕindu. (eyeraldi): ad. Benz xeakatu.

bigabost. (ugaritasun): *adond.* Asko ta asko, aunitz.

bigaiz. (aditz): *ad.* Gaitza.

bigaldu. (bidalkcta): *ad.* Bialdu itzarcn aldaketa.

biganderia, (open): iz. Aberekerizko ogena.

bigantxa. (zezen): *iz.* Amaŕ ilebeteko txaia J: Beyantxa, beigantxa, beyentxe, beintxe, biaya, biantxa, bigots, bigaitxu, bigantsa, bigaintxa, bigaintxe, beyentxa, bei-gai, beika, beitxu, beixka, beixko, biriga, biga, binga, aretxa, aretzia, mia, miga, miratxua, birintxa, ufis. J: Tkus.: Bilaŕausi.

bigantoai. (zecen): iz, Bigantxak zaintzen dituena.

bigar. (egun): *adond.* Ikus.: Biar; biar itzaren antzekoa.

bigafen e[9]ñeko dos. (aindoirti): iz. Zenbaki bat lortzeko, beraren bitartez auniztu beat dan aindoa.

bigafen esteme. (sabel): iz. Este mearen zatta.

bigafen goya. (bizitegi): *iz.* Bigaŕen bizitza.

bigafen iroiren. (oren): *iz.* Iroiren bat osotzen duten irurogei aldi-zati berdiñen bakoitza. J: Iroiren txiki.

bigafen ortzaldi. (ortz): iz. Aufengan lenengo ortzak bigaŕenen bider aklatzea.

bigafen zo€. (notin): iz. Bigaŕen tokian dagoen layaria. (iuf-lantze): iz. Berbera.

bigafendu. (zenbaki): *ad.* Bigafena izatera eldu; bigafen tokian ipiñi.

bigafenekotz. (osterakuntza): *adand.* Bigaŕenez, bigafeneko, bigafengo, bigaŕengoz, bigaŕenekorik, bigaŕenik.

bigafenetikako. (etorbide): *ŕzand.* Bigaŕcnetik datotena.

bigafenez. (zenbaki): *adand.* Lenengoaren uŕengo egotea edo izatea.

bigaii. (lokaŕ1): iz. Ondo teink-egindako eztagoen iokaŕi edo burni-ariaren txitingola.: Bigurzai, bigurtzai, txiringol, txirinkorda, txuntxurko.

bigatasun. (bikoiztasun): *iz.* Tkus.: Bikoiztasun.

bigazte. (lotura): *iz.* Gibili balm begia. !: Bigita, bigizta.

bigel-aŕayak. (ardi): ŕz. Bildotasren gibel-eŕayak.

bigela. (garau): iz. Buts,: Biitegi, garautegi. Bii-gcla.

bigelka. (atzekaldc): *adond.* Atzetuntz. Gibelka.

bigeltuak. (atzckalde): izond. Atzeratuta dagozcnak. I: Gibckluak.

bigen. (zenbaki): *izond.* Hiena dana.

bigira. (bildura): *iz.* Iostaldi edo joias-aldircn baterako, notin batzuek gabaz dagiten bildura. : Bigera, olas.

bigira-zale. (bildura): *izond.* Bigiraetam joatea maite duena.

bigiran egon. (bildura): *ad.* 7olas-aldian ari-izateka egitcn dan bilduran egon.

bigita. (lotura): ŕz. Tkus.: Bigazte.]: Bigizta, bigeta. (kate): iz. Katcaren cstuna. (lepoko): J) *iz.* Lotuta eramatcko, abere baten lepnkoa. (creztun): H *iz.* Burnizko edo bests metalez%o kurkuru lodia, atxikitzeko edo zerbait lotzeko erabiltzen dana, uxtai.

bigitxin. (lotura): iz. Galartzuen edo baste olako =batten aŕosa itxurazko begizta.

bigizai. (garau): *iz.* Biitegia zaintzen duena.

bigiztadura. (oreztun): iz. Kate bat egiteko, bigitak aikaŕekin lotzea. Bigiztapen.

bigiztatu. (ereztun): *ad.* Bigitak alkaŕekin Iota.

bigo. (sarde): *iz.* Nekazarien sardea.

bigodain. (erdi): *adond.* Erdibana. (itzarmen): *adand.* Luf edo abere-ogasun bat auzoz cranrateko egin dan itzarmenez ematcn dana. J: Bigadoin, bidogain.

bigot. (zintzuŕ): *iz.* Zlntzuf-estearen goiko zatia.

bigotz-min. (biotz): *iz.* Biotzeko miña. J: Buts,: Biotzeko min.

bigotz-txafaka. (konormcn): *iz.* Biuzturan oartzen dan eŕedura hotels antceko konorpena.

bigtirin. (auntz): iz. Antxumea; auntzaren kuma. Bitirin.

higuin-biguiñilc. (limurtasun): *adond.* B iguintasunez.

biguinketa. (limurtasun): *iz.* Biguintzearen egipena.

biguinkoŕ. (biguntasun): *izond* Biguintzeko egokia dana.

bigun. (limartasun); *izond.* Smut, lcuna dana; tinkadurari etaz amor-egiten diaaa, I; Biguin, biguñ, biun, beila, ustet, uxteŕ. (indaŕ): *iz.* lkus.: lndat.

bigun-beratu. (biguntasun): *ad.* lkus.: Bigundu. Malaskatu.

bigun-migunkeria. (losintxa): Melenga dan maitasaŕe-adierazpena.

bigun-zale. (lazapcn): *izond.* Zuzenlege lasaya bidez artzcn dam arauketa tnaite donna.

bigunaldi. (biguntasun): *iz.* Bigun biurtzearen egipena.

bignnbera. (biguntasuna): *izand.* Samuŕa dana.

bigundu. (biguntasun): *ad.* Zerbait bigun cgin edo biurtu. j: Biguindu, biguindukatu, bigun-beratu, bigun-bigundu, guritu, gurikenitu, malaskatu, malotu, nasaitu, mardotu, marduttu, mazotu, merziklu, tiraniu, uztettu.

bigundura. (biguntasun): *iz.* Biguntzcaren egipena. Biguindura.

bigungaft. (limurtasan): *izand.* Biguntzen duena edo bigunizeko dana. Biguuigaŕi.

bigunkari. (biguntasun): *izond.* Bigun, mardut, beratza dana.

bigunkeri. (biguntasun): *iz.* Tkus.: Biguntasuu. I: Biguinkeri, (aultasun): *iz.* Ayuŕi-aultasuna. (aisetasun): j *iz.* Aisetasun-zale izatea. I; Biguinkeri.

bigunki. (biguntasun): *adond.* Biguntasunez. : Biguinki, bigunkiro.

BIGUNTASUN. *iz.* Biguna danaren izakera. Belaxkakeria. I; Beraraasun, beratasun, bcraztasun, gurigune, guritasun, malastasun, malinkeri, mazotasun, merziltasun, uxtertasun. Ii (aultasun), (lazapen), (limurlasun), (pisia), (umotasun).

biguntu. (bikoiztasun); *ad.* Bikoitza egin.

biguntzale. (neuŕitasun): *izond.* Gogortasuna edo geikeria neuŕitu edo eztitzen duena, j: Biguintzale.

bigunune. (aultasun): *iz.* Zerbaiten aide aul ado biguna.

bigura. (landare): *is.* Miurkakaria dan landarea, beti orlegi dagoena, zugatzen enbnt eta abatetan, bizkaŕ-landare, bizi dana. J: Biguri, bizko, alkisan, miura, busunlz, dati, durdura-bedat, astura, auki, aulk, lizka, juztura, irturi, midura, migura, miru, mirub, miura, miura, pigura, pulura, pulure, puura, puure, sagaŕ-migura, ustura, uzturi. (itsaspen): *iz.* Lekedatsua dan gaya.

bigurda. (zugatz): *iz.* Zngatzaren aldaska, erauna.

bigurgei. (tolestura): *izond.* Tolestu ditekcna, malgutu ditekena.

bigurkuda. (jatsiera): *is.* Burua edo beste min-al ʒa beruntz makurtzea. (gupiera): *iz.* Bira batzuk cmatean zerbait asko biuŕikatzea.

biguf. (tnakil): *iz.* Zalua dan zur-zaurea, zerbait Iota ado tinkotzeko, kurkuns eras malgutzen dana. (biurdura): *iz.* Mafia dan notin edo aberea.

biguf-beatz. (makil): *iz.* Biribildu gabe geratzen dan biguŕaren he-aldea.

bigufi. (biuŕikcri): izond. Iiras,: Biufi. I: Buuŕi, zorgin-oŕatz.

bigufikatu. (biribilkapen): *ad.* Biribil-eraz zerbait bildu. Biguŕitu.

bigufikerl. (hi-Liam:i): *iz,* Ikus.: Biufikeri. (mukerkeri): is. Tkus.: Mukerkeri. j: Mozkeria, sotilkeria.

bigutipen. (biutitze): *is.* Tkus.: Biufitze (egipena) I: Limurikeria.

bigutitu. (naspil): *ad.* Bi ariko lokafia naspildu. (biribilkapen): *ad.* Rms.: Bigufikatu. (gupiera): II *ad.* Bira batzuk cmatcan zerbait asko biuŕikatu.: Bz jausteko ala tanparen bat ez artzeko, Sofia aldatu edo biurtu. Bigurta.

bigurt. (indaŕ): *Isom!.* Indartsua dana.

bigurtu. (gupiera): *ad,* Ikus.: Biguŕiti. (indat): *ad.* Norbait edo zerbait indartu. (babespide): II *ad.* Azkartt, babestu.

bigurzai. (lokati): *iz.* ikus.: Bigaŕi. ^: Txiringoi, txuntxurko.

bii. (garau): *iz.* Tkus.: **Garau. j:** Bigi, biixlca, zizkot. (igali): *iz.* **Bess.: Igali.** Zito. (utitasun): (*odour/*. Gutxi dana, gut-xi izatea. (uzta): H *iz.* Ikus.: Uzta. Zeto. (agurtea): j *iz.* 1(underaren ales.

bii-antzeko. (garau): *izond.* Garnu-antzekoa dana. (sendagaikintza): *izand.* Osapilaren autzekoa dana.: liras.: Biiizko.

bii-beaat, (landare): *iz.* Boŕaikaria dan belafezko landare urtekoa; here ofi aŕauzkara orlegiak dira urban zuri batzuekin eta bulaferako bezele sendalcintzan crabiltzen da.

bii-Iaeltz. (landare): *is.* Gari-mola bat, oso gogota, zai askota irin gutxi ematen dituena; gari beltza ere deitzen da. (mats): *iz.* Mats beltz-mota bat.

bii-gintza. (laboreak): *iz.* Laboreen lantzea.

hii-gofi. (abetxu): *iz.* Gurbiz-garau (igati): *is.* Berbera.

bII-jale. (garau): *izond.* Garauak azkuŕitzat dauzkana.

bii-mcta. (garau): is. Garauetaz cgindako ineta.

bit-moltsa. (igali): *iz. Igalien* barneko mintza, miñak estaltzcn ditucna.

bii-ontzi. (azpil): *iz.* Arnariak eukitzeko erabiltzen clan azpila.

bii-samut. (gari): *iz.* Garau biguna duen gari-mota. : Bii-zutnut.

bii-tipil. (cgazti): *iz.* Lertxunaren kunta, (garau): *izond.* Biitegiak zaintzen dituena.

bii-zerga, (zerga): *is.* Garauen salkctari jaŕita dagokion zerga.

bii-zergari. (zerga): *izond.* Bii-zerga jasotzcn duena.

biidun. (garau): *izond.* Garauak dauzkana.

biidura. (games): *iz.* Igalien biyak sottu ta aztearen egipena.

biilca. (garau): *iz.* Uzta egin ondorcn geratzcn diran garauak.

biilcarl. (garau): *izond.* Tkus.: Biitzale.

biiicatu. (mats): *ad.* Mats-mordoai zaztotakkendu. (gamer): *ad. Bat-banaka* garauak aleru.: Biikortu.

bilkaz-biika. (garau): *adond.* Garauz-garan ari-izatea.

bliketa. (garau): *is.* **Garau-aindoa.:** Ems.: Biite.

billdn. (kondaŕ); *is.* Garauen garbitzetik gcratzen dan kondaŕa. I: Bii-ondaŕ.

biikorna. (estaldura): *iz,* Zauri bateau odola legortzen danean egiten dan zakaŕ txikia. : Bii-zorna.

biikof. (mardultasun): *ŕzond.* Emankoŕa dana. I: Biikoi.

bilkortu. (garau): *ad.* **Eskuz** garauak alehi.

billeko. (ii): *izand.* Bi ilebetekoa dana. I: Bi ilabeteko, bi iiabeteroko.

billnf. (lot): *iz.* Garauak asko createn dituen luŕa. 1. Ereiteko gettatuta dagoen Iota.

biirik. (garau): *iz.* Garau edo arnariren bat. (izaneza): *izond.* Beer cz, iñor ez, ukatzean. Bikotak.

biistasun. (sendaŕ): *iz.* Gatzatzen dan **ubil** baten tasuna. (garau): *iz.* Garauak eratzearen tasuna.

biistatu. (garau): *ad.* **Landare** bat garauez. bete. I: Biiztatu.

bike. (garau): *is.* Garau-aindo aundia; garau-uztaedeŕa. :Ikus.: Biiketa, hiitze, biiti.

hiitegi. **(garau): iz. Garauak** biltzen eta gordetzen diran tokia, (: Bigela, bii-

gcla, biikagi, biitoki, bigitegi, galtegi, galtxikin degi, garaotegi, garde, garaundegi, garaotegi, gare, garitegi, azitegi, selatu, selauri, selaburu, soilaru. (igali): iz. Igalien bildegia.

biitnki. (laŕinketa): *iz.* Ikus.: Laŕain. (garau): iz. Ikus.: Biitegi. j: Galtegi, gaitxikindcgi.

biits. (aultasun): *izond.* Aula dana. I: Biitz. (sendaŕ): *izond.* Gatzatzen den ubil baten zntia,

biitsu. (garau): *Goad.* Garauak asko ditttena.

biltu. (garau): *ad.* Sortu diran landaretik garauak atera. ; Bikortu, bikortatu. (laboreak): *ad.* Laboreetan garauak mamitu.

blitz. (mom): *izond.* Mee dana. I: lkus.: Albitz. j: Gai, giñaŕi, igurizi, seal], segail.

biitzale. (garau): *izond.* Garauak biitzcn ditucna. Biikari, biikazale, bii-zale.

biitze. (garau): is. Garau-aindna. I: Tktts.: Bii€e.

biizko. (sendagaikinlza): *frond.* Osapilai dagokiena; beren antzekoa dana. Tkus.: Bii-antzeko.

bijou. (aditz): *ad.* Joan bedi. I: Bioa, bivaz, bivatza.

bijoazko. (aditz): *ad.* Joan zaitezkete.

bijok. (aditza): *ad.* "Beat jok" aditzcraren laburpena.

bijofai. (aitzuŕ): *iz.* Bi aldeelan ortzak dauzkan aitzut txikia.

bijofatu. (iuŕ-iantze): *ad.* Bigaŕenez goldatu.

bikain. (bikaintasun): *izond.* Baste gauza onen arletik, bete nntasun, eskeŕ edo oncspenagatik nabarntentzen dana.: Bikañeko, bikaintu. (bikoiztasun): *izond.* Bikoitza dana. (sane): II *iz.* Ease-spate.

bikainbat. (erkabide): *adond.* Ainbat, bezcnbat.

bikaindu. (bikaintasun): *ad.* Bikaintasun aundiena ematean, zerbait osoro amaitu.

bikaingaŕi. (bikaintasun): *ŕzond.* Bikaindu ditekena.

bikainki. (bikaintasun): *adond.* Bikain eraz ari-izatea.

BIKAINTASUN. *is,* Bare muetako bestc gauze onen artcan, ontasunez, sarigaŕiz edo on-iritziz galentzen danaren tasuna. j: Andizuren, gantasun, geyeutasun, goitasun, goyentasun, goyentza,goragaŕi,iayotasun, yayotasun. Ii (adeitasun), (aomen), (araugabe), (aundiera), (begiespen), (gafantzi), (ikusgaŕi), (nagusitasun), (obekuntza), (ontasnn), (oore), (zindoknntza).

bilcaiñeko. (bikaintasun): *izond.* Guztiz bikaña dana.

bikala. (gisa): *adond.* Ikus.: Gisa. I: Porta solo.

bikalalco. (cite): *(sand.* Zerbaiten antza ducna.

bikalakotu. (cite): *ad.* Zerbaiten antza egin. (erkabide): *ad.* Besteekin zerbait erkatu.

bikañ-arid. (bikaintasun): *ad.* Bikain aurkitu.

bikañen. (bikaintasun): *ŕzond.* Bikain-bikaña dana.

bikaf. (bikoiztasun): izond. Biena, biñakoa. I: Bikoa. (bcrczkuntza): *(sand.* Berezita dagozenak,

bikatu. (bikoiztasun): *ad.* Gauze bat hi bidet aundiago egin. I: Bikoiztu, bikotu.

hikatzale. (bikoiztasun): *izond.* Bikatzen ducna.

bike. (ikatz-pike): *iz.* Zur batzuctatik, luŕun€zeaz, ardiesten dan ekai lekeda€su, margo god ilunduna. I: lstinkatzeko erabiltzen dan bike, pike, bilgoŕ eta oliozkc nastea. I: This.: Matz-pike. I: Bikcki, biki, ikatz-mundrun, ikatz-tii, ul. (eyeraldi): *iz.* Eyera baten zati baten jabea.

bike.aidi. (ikatz-pike): *iz.* Pikez egindako eman-aldia.

hike-antzeko. (ikatz-pike): *izond.* Pikez igtutzita dagoena. I: Bikedun.

bike-bits. (ikatz-pike): *is.* Pikez egindako estalki,

bike-kolpe. (ikatz-pike): is. Ontzi-arotzak darabilen pikes.

bike-latir. (ikatz-pike): ŕz. Pikez igurtzitako *'sŕun.*

bike-oyal. (ikatz-pike): iz, Pikez igurtzitako nyala.

bike-xafla. (ikatz-pike): is. Pikes egindako txaplata.

bikedun. (ikatz-pike): *izond.* Pikez gantzututa dagcena.1:Ikus.: Bike-antzcko.

bikegile. (ikalz-pike): *izond.* Pikez zerbait estaitzen duena. I: Bikelari.

bikeki. (ikatz-pike): *is.* Ikus.: Bike. (lerdoki): *is.* Oskigileren arirako lerdokia.

bikera. (gisa): iz. Biko eraketa.

bikestatu. (zarbefiketa): *ad.* Itxasontziareu kroskoa baŕiztu.

biketegi. (ikatz-pike); *iz.* Pike ta ikatz-pike ateratzcko, let-egufa eŕetzen dan zuloa.

biketsu. (itsaspen): *izond.* Efaz itsasten dana. j: Etzayoŕ.

biketu. (ikatz-pike): *ad.* Pikez edo ikatz-pikes. igurtzi. : Bikeztatu.

bikeztaldi. (ikatz-pike): is. Zurezko itxasontziak bikeztatzea.

bikeztatu. (ikatz-pikc): *ad.* lira aartu es dedin, zuresko itxasontziak pikes istindu ta igurtzi. I: Ems.: Biketu. I: Bikeztu.

bikl. (anai): *izond.* Ikus.: Bidoi, I; Bidui, bikoi€z, bikotx, anai-biitxi, erkide. Bikiak, birkiak, bizkiak, sorkide. (tartidetasun): *izond.* Tarts berdiiiekoa dana. (bikoiztasun): (*izond.* Ikus.: Bikoitz. (oguzkera): II *is.* Oguzkeran izkin bat dagiten gcdiñen multzoa. Bikonde, bikun.

biki-zuzenkaiak. (tarlidetasun): *is.* Tartideak diran zuzenkayak.

bikide. (iruzoko): *iz.* Bi aide bakatik bcrdiñak dauzkan iruzokoa.

bikitu. (ognzkera): *ad.* Oguzkeran biki ado bikondeak egin. j; Bikundu.

biko. (bikoiztasun): *iz.* Berdin edo uso antzekoak diran bi nntin cdo bi gauzaen multzoa. I: Bikotx, bikoitz. (kartak): *is.* Kartak-jokuan bia. (bakuntza); *iz.* Bi gauza cdo geyago alkartzen eta batzen diran tokia. (joko): Neskatilen lokaŕl-jokoan egiten dan jauzi bikoitza. (pikondo): *(is.* Tkus.: Piko.

bikobidun okeŕa. (laualdeko): *iz.* Lau zokoak tenteak ez dauzkan lauki bokobiduna.

bikobiduu triukoa. (laualdcko): *is.* Lau aldeak berdiñak dauzkan lauki bikobiduna.

bikobidun trinkokeŕa. (laualdeko): *is.* Lau aldeak bcrdiñak dauzkan bikobidun okeŕa.

bikobidun-tentea. (laualdeko): *is.* Lau zokoak tenteak dauskan lauki bikobiduna.

bikoite. (ezarmen): *is.* Tpintze, ezartze, lekuratzea.

hikoiti. (zenbaki): *ŕzond,* Biñakoa dana; zenbaki biñakoa, zenbaki bikoitz. I: Bikoizki, biŕitxi.

hikoitz. (bikoiztasun): izond. Berdin edo aikaŕen antzekoak diran bi zatietaz osotzen dana. I: Bikonde, bikoŕ, hikote, bikoti, bikotx, bikan, biki, bikutz, bitoki, bitxonda, bi-alako. (bakuntza): *iz. ikus.:* Biko. (lore): il *iz.* Lore bat.

zati gaŕantzitsuenaren azalpen labuŕa. 1: Bilduera, bildutna, bilgunde.

bildun. (bakartasnn): *ad.* Besteengandik aldendu edo bare baitan bafuralu. (eon): ***Ia.*** Eunean izan diteken ixpi edo txakaŕa.

BILDURA. *iz.* Bartz alkartzearen egipen eta ondorioa. I: Bilduta dagozen nutiñcn taidea. Bilaldia, bil, bilgune, bilkura, bilkuntza, batzakunŕza, kobe, kobu, kurieta, bilera, mardoskatze, mordotxo, mordoxko, xalkaŕ. (dardara); *iz,* Zañetako ikara. j: Billcui. I! (alkargo), (bakuntza), (baterakuntza), (batzaŕ), (bazkun), (dei-egikuntza), (laguntasun), (mortxokada).

bildurgafi. (erabe): *ŕzond.* Bilduŕa soŕcrazten duena. I: Biiduŕezgaŕi.

bildurgafiro. (erabe): *adond.* Erabez ari-izatea. j: Bildurki,

bildurgat tasun. (erabe): *is.* Bildurgaŕia izatcaren tasuna.

bildurgafitu. (erabe): *ad.* Oso bildurgaŕia egin edo biurtu.

bildurge. (naretasun): *izond.* Nare, bilduŕ ez dana. (azarkuntza): *frond.* Ansarta, bioztuna dana. {: Bilduŕ-gabe, urtentxu.

bildurki. (erabe): *adond.* Ikus.: BildurgaŕIra.

bildurkilan. (erabe): *adond.* Bilduŕez ilda egotea. I: Bildurkilik.

bildurkoi. (erabe): *izond.* Bilduŕez ari dana. I: Ikus.: Bildurkoŕ, bilduŕeko.

bildurkoitasun. (erabe): *is.* Bildueia danaren tasuna.

bildurkof. (erabe): *izond.* Ikaratia dana. I: Bilduŕa soferazten duena. I: Bildurkoi.

biidurkunde, (erabe): *iz.* Ikus.: **Erabe.**

bilduf. (erabe): *is.* Egiazko edo amctsezko kalteren baten **urbiltasunagatik** sortzen dan biotz-estura. 1: Bildurdura, belduŕ, lotsa, izidura, izieri.

bilduf-arazi. (erabe): *ad.* **Erabea** eragin. 1: Bilduŕ-erazi, bildut-azi.

b€ldufafen. (erabe): *izond.* Bildnŕcz dagoena.

bilduf-damu. (atsekabe): iz. Betiko nokeen bilduŕez, **Yainkoa** naigabetzearen atsekabe ta miña. I: Bilduŕ-garbai, bilduŕezko damu, iztamu, izu-damu, izu-garbai.

bilduf-damuduu. (atsekabe): *izond.* Bilduŕ-damuz heterik dagoena.

bildufeza. (erabe): ŕz. Bilduŕ ez danaren tasuna. {: Bilduŕeztasun, bilduŕik-eza.

bildufezko. (erabe): *frond.* lkus.: Bildurkoi.

bildufeztasun. (erabe): *iz.* Ikus.: Bilduŕeza.

blldufgarbai. (atsekabe): *is.* Ikus.: Bilduŕ-datnu. **Iztamu.**

bildufl. (belaŕ): *is.* F.dazkaria dan belafa; bare aldaskak sortu bcfiak diranean toki batzuetan jaten dira, ta bare adaŕakaz otaŕak egin ditczkc.

bilduf-iduri egin. (crabs): *ad.* Bilduŕ data itxura-egin. {: Bilduŕ-itxura egin.

bilduf-ilcara. (erabe): ***ŕzond.*** Izua soŕerazten doers.

bilduf-izan. (erabe): *ad.* Bildnŕez egon.

bilduf-jario. (crabs): *izond.* Guztiz bilduŕ dana. {: Ikua.: Bitdurti.

bilduf-ont i. (erabe): *izond.* Guztiz bilduŕ dana. 1: Bilduŕ-uls.

bikini-tits. (erabe): *izond.* Ikus.: Bilduŕ-ontzi. (koldartasun): *izond.* Oso koldaŕa dana.

bildurtasun. (crabs): *iz.* ECUs.: Erabe.

bildurti. (erabe): *izond.* Saŕitan bilduŕez dagoena. I: licus.: Bilduŕ-jario. {; Bildurtsu, odol-otz, yanab.

bildurtikeri. (koldartasun): *is.* Ikus.: Koldarkeri. 1: Auxikabekeri, kadcntasun, izikeria, makalkeria.

bildurts. (erabe): *ad.* lkus.: Bildurtu.

bildurtsu. (crabc): *izond.* Ikus.: Bildurti. {: Odol-otz, yanali.

bildurtu. (crabc): *ad.* l)zkurtu, izutu, laŕitu, bildurtsi, oilate.

bildurttaka. (crabe): *adond.* Bilduŕezaz ari-izatea.

b€ldurizeko. (crabe): *izond.* Bilduŕ-izatckoa dana. (galbide): *izond.* **Galbidea soŕcrazten duena.**

bildutasun. (bakartasun): *iz.* Guzia utzi ta norbcraren baitan baŕuratu.

b€ldutegi. (zaindegi): *iz.* **Ikus.: Zaindegi.** Bildu-toki.

bilduz. (antolaketa): *adond.* **Zatietatik orora igarotzcan, antolaketaz** yarduten duena.

bilesi. (ilxitura): *ad.* Toki bat esiz naiz **ormaz** inguratu, inugatua edo itxita gera dedin.

bllgai. (gordaidu): ***izond.*** Bildu ditekena. Bilgci. (uzta); *frond.* Uatatu dilekena. Bilgei.

bilgailu. (biribilkapen); iz. Gauss bat lekoretik estaltzen duen estalkia. j: Ugaztumeak biltzen diran janzkiak. Xofato. (gordaidu): *iz.* 7,erbait artzeko ado biltzeko erabiltzen dan lanabesa.

biigafi. (estaldura): *is.* Lekoretik zerbait cstaltzen duena. (zebadura); *frond.* Zebatu ditekena. (atxikipen): { *iz.* Artzekoa dana, artu ditekena.

bilgi. (bildura): *iz,* €kus.: Bilgo.

bilgin, **(estoka): is. Bats.: Estoka,** I: Bulgin,

bilgin-txirbil. **(ieki): iz.** Estukatzen danaren txirbila.

bilgingile. (estoka): *is.* Bilgiñak dagizkiena. (esku-langintzak): *is.* Berbera.

bilgintzai. (estoka): *iz.* Bilgiñean lanegiten duena. : Bilgintzain. (esku-langintzak): *iz.* Berbera.

bilge. (bildura): *iz.* **Bildura-tokia.** Bilgu, bilgune, bilgi, hiigio, bilku. (uzta): *is.* Ems.: Bilera. (sortaketa). {{ is. Lckoretik estalita dagoen zerbait, 1: Puntzuzoin. (zubil): *iz.* Zubil-eraz bilduta dagoena. j: Bilkari. (argi): {{ *is.* Dirdiratulako argi-izpiak alkartzen diran gunelxoa.

bilgo-aintzin. (bizitegi): *iz.* **Etsari-auŕean** dagonn gels. 1: Bilk-aintzin.

bilgo-banatzale. (banaketa): *izond.* Bilgoak banatzen dituena.

bilgo-salgayak. (sortaketa): *iz.* Bilgoak egiten diran tokia.

bilgogile. **(sortaketa):** *ŕzond.* **Bilgoak** dagizkiena, (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

bilgoratu. (argi): *ad.* Dirdiratutako **argi-izpiak gnnetxo batean alicartu.**

bilgoratu. (koipe): *izond.* Bilgoŕez beteta dagoena. 1: Bilgortsu, bilgordun, bilgoŕezko.

bilgorgile. **(koipe):** *izond.* Bilgoŕa dagiena. (asku-langintzak): *izond.* Berbera.

bilgorld. (koipe): *is,* Gorputz keipetsuai iraundura ematen dien **gal zuri** ta geza.

bilgof. (koipe): *iz.* Belaf-jaleak diran abereengandik ateratzen dan **koipe sendaf eta** gogoŕa. {: Edazein **lodiera-mota.** I: **Bigot', biligof, bikoi, bi€koŕ, bilgogoŕ, xio, zioto.** (alkondara): *iz.* **Zitala, zirdina. (zezen): {{ iz. Klima azita daukan beya.**

bilgofezko. (koipe): izond. Rats.: Bilgorazu. j; Bilgorkitsu. I; Bilgartsu, bilgordun.

bilgof-j ariа. (iñosketa); *iz.* **Lafu-alde** batzuetan sortzen dan arauzlcoa =tan iteipe-dioskiña. I; Bilgoŕcri, bilkoŕ-jario, bllkoŕeri.

bilgortsu, (koipe): *izond.* lkus.: Bilgorazn. : Bilgordun, bilgoŕezko, bil^{g}ordun, bilkortsu.

bilgorztatu. (koipe); *ad.* Bilgoŕez igurtzi.

b€Ign. (bildura): *iz.* 1kus.: Bilgo. Bilgune, bilku. (aragi): *fi.* Abeltxeen barneko aragi-zatiak: Urdail, gihela, barea, odola ta abaŕ.

bilguma. (udal): iz. Ikus.: Udal. (bildura): /2. Ikus.: Bilgo, bilgu.

bilgun. (antolakcta): *izond.* Antolatuta dagoena.

bilgunde. (lahuriza): *iz.* Ikus.: Bildumen. ¡: Bilduera, bilduma.

bilgune. (lokezut); iz. Ikus.: Lokezuŕ. I: Ezuŕ-giltz. (bildura): iz. Ikus.: Bilgo. I: Bilgu. I: BiĹera. : Tkus.: Bildura. Elkargune, bateragune. (gordaidu):) iz. Ems.: Gordaidu. j: Metatze. (laka): II *iz.* lkus.: Laka. I: Alkargune, bateragune.

bilgnra. (bakuntza): *iz.* Batu edo alkartzcaren egipen eta ondorioa.

bilguf. (muskulio): iz. ikus.: Muskullo. j: Eikontzi, molda-aska, urdu, eroduontzi. (irudi): *iz.* Bros.: Irudi.

bilikume. (auto): *iz.* Aateren kuma. Bilio.

bilin-balan. (kordokadura): *adond.* Kulunkatzen ari - izatea.

bilin-balatu. (kardokadura): *ad.* Kordokatzen, binbilika ibili.

bilinbolo. (ur-legoŕeko): iz. Igclaren kuma.

bilindrin. (utzaldi): *iz.* Abeltxeen gorotzaren boiltxoa.

bilinganga. (kordokadura): ŕz. Goyan bore bi mutuŕetatik lotutako lokufi gogoia; oŕela bean egiton dan txiringolan norbait eseri ta kulunkatu al-izateko. j: Binhi, kulunka.

bilintxlko saldu. (saleroste): *ad.* Lasteŕ saldu.

biiintzilco salda. (salda): *fi.* Mozkortien salda. j: Lasteŕ-salda.

bilist-balast. (tanpa): *iz.* lkus.: Belafiondoko. j: Belaŕondoko.

bilkari. (sortaketa): *iz.* Ikus.: Lopil. j: Lopilo, lotukari, atu-matu. (zubil): *iz.* Ikus.: Bilgo.

billcatu. (pilota): *ad.* Pilota aundiak bildu edo metatu. (ore): *ad.* Orea egin edo eratu.

bilketa. (ordainketa): *iz.* Bilkura bateau dagozeneagaudik bcren gogozko emaitzak biltzea. j: Bilkui, biltzapen. (bilduma): fr. 1kus.: Bilduma. (uzta): jl *iz.* Labore ta igaEien uzta. j: Bilkun. (antolaketa): jj ix. Bore cation alkartzeaz egiten dan oro baton antolaketa. (erdi): (ix. Aldenduta zegoena erdi bateau biltzearen egipen eta ondorioa. (bakuntza): I *iz.* Batzearen egipena.

bilketari. (ordainkcta): *izond.* Bi€ketak dagizkiena.

bilkida. (baterakuntza): ix. Notiñak asko toki bateau biltzea.

hillcin. (ordainketa): *iz.* Bilketa bateau jasotakoa. (mentasun): *izond.* Eskurakoya dana.

bilkin-zai. (ordainketa): izond. Bilketan jasotakoa zaintzen duena.

bilkindeg€. (ordainketa): ŕz. Jasotakoa biltzea dan tokia.

bilkizun. (batuketa): *iz.* Batukcta egiteko dagozen zenbakien bakoitza.

bilko. (bilduma): *iz.* Ilcus.: Bilduma.

bilkoi. (auŕezki): *izond.* Auŕezten duena. Zintzo, zintzotasun. (uzta): i2. Uztaren multzoa, (ornidura): j *iz.* Ikus.: Drnidura. I: Bilkoigite, mikalet.

bilkoigite. (ornidura): *iz.* Ornitzea; kaiak diran gauzak ornitzea. j: Bilkoi.

bilkof. (sabel): *iz.* Ikus.: Sabel. j:Puntz, zinguf. (koipe): *iz.* lkus.: Bilgoŕ. (bildura): ji *iz. Ckus.: Bilgo.* (piltzaŕ): iz. ikus.: Piltzaf. 1: Mantaŕ, rnaŕoi. (atzcrakuntza): jj *izond.* Lekorerako bildu ta czkututa gcratzean, baitaratu ditekena.

bilkofeztatu. (koipc): *ad.* Bilgoŕez igurtzi.

bilkortasun. (atzcrakuntza): *iz.* Lckorcrako bildu ta ozkututa geratzcan, baitaratu ditckenaren tasuna.

bllkartatu. (senda0: *ad.* Esnea, odola ta beste nbiiak sendartu.

bilku. (bizitogi): *iz.* Etsaria. (bilclura): *iz.* Ikus.: Bilga.

bilkui. (bilclura): *iz.* lkus.: Bildura. (batzaf): *iz.* ikus.: Batzaf. (ordainketa): II *iz.* Ikus.: Bilketa.

bilkun. (uzta): *iz.* € ros.: Bilketa.

bilkuna. (batuketa): *iz.* Batulcetaren egipena.

bilkuntza. (bildura): ŕz. Ikus.: Bildura. Bilkunde, bilkui, mordoskatze. (batzaf): *iz.* Ikus.: Batzaf.

bilkura. (bildura): *iz.* ikus.: Bildura. I: Batzakuntza, kobe, bilgura. (batzaŕ): *iz.* Ikus.: Batzaf. (eiiz-batzaŕ nagusi): If ix. Ikus.: Eliz-batzaf nagusi.

bilkurategi. (bildura): iz. Bildurak egiteko tokia.

billcuraxka. (bildura): fr. Bildura tx€kia.

bilkuŕ--etre. (bildura): *iz.* Bilkurak egiteko etxea.

bilmendu. (bakartasun): *iz.* Besteengandik baztertzea, j: Biltasun. (meta): *iz.* Gauzak metatzea.

bilortxe. (zezen): *iz.* Urtebeteko aratxea; bi urtetik iris arte, ergia; gero, zezena.

bilpide. (uzta): iz. Uzta jasotzeko era.

hiltari. (ordainketa): *izmrd.* Ikus.: Bildari.

hiltasun. (bakartasun): *iz.* Ikus.: Bilmeudu.

Biltegi. (saltoki): iz. Salgai odo beste edozein gayakinordoan gordetzeko erabittzen dan etxe odo ormadla. Biltoki, zertegt.

biltegiratu. (zaindegi): *ad.* Gauzak biltegian saint ta gorde. : Biltokiratu.

biltiaf. (zaindegi): izond. Biltegiko lanctan ari dana. (esku-iangintzak): *izond.* Berbera. j: Biltokidun, biltoki-jabe.

Witold. (lam): *iz.* Lagun batzuk elburu batcrako edo batzuetarako alkartzen diran lekua. I: Biltegi, zertegi. (zaindegi): *fi.* Ikus.: Bildegi, Biltegi.

biltoki-ontzi. (zaindegi): *iz.* Biltokirako jaŕita dagoen €txasontzia. (itxasontzi): *iz.* Berbera.

biltolci-sari. (zaindegi): *iz.* Biltoki bateau gauzak gordetzeagatik ordaintzen dana.

biltolc€-za€. (raindegi): *izond.* Biltokia zaintzen dnena.

biltolddun. (zaindegi): izond. Biltokia daukana edo zaintzen duena. Biltokizai.

biltokiratu. (zaindegi): *ad.* Biltokian bildu.

b€ltokizai. (zaindegi): izond. Zaindegia zaintzen donna. j: Wes.: Biltokidun.

biltu. (gordaidu): *ad.* Ikus.: Bildu. (aufezki): *ad,* Eguneroko beaŕetarako erabiltzen danetik zerbait aldendu ta gorde.

biltuneratua. (ubildura): *izond.* Ubilduraz ipiaitakoa gogortzen dana.

biloo. (boil): *iz.* Birla edo boil txikia. (egazti): iz. Egaztien gorgoia.

blitz. (laburtza): *iz.* Idazki naiz itzaldi baton lahurtza.: Butz, (batzuntasun): iz. Ekai batzuetaz erataa dagoena. (morixokada): *iz,* Berdin edo ezberdiñak diran gauza batzuen piioa. (elkarpide): II iz. Gauza batmen elkarpidea.

biltza. (uzta): iz. Ikus.: Uzta. j: Biltzapen, labore. (batuketa): ix. Batuketaren egipena. (bildura): *iz.* Bileraren egipena.

billzaile. (auŕezki): izond. Auŕezten duena. Biltzale, bilzale, bilzaile. (gordaidu): *izond.* Jaso edo biltzen duena. j: Biltzari. (bakustza): II *izond.* Laburtzaz eikartzen duena.

biltzainkin. (igidura): *iz* Itzulikazko igiduraz dabilen lanabesa, bare itzulika-ardatza atdatu gake toki batetik baste batera ibil ditekena. I: Bir-azterkin. Luŕaren i€zutika egiztatzeko Foucault jakintsuak egindako lanabesa.

hiltzsi{ide. (baterakuntza): *izond.* Biltoki batean baste lagun batzuekin biltzen dana.

biitzale. (uzta): *izond.* Uztajasotzen duena. (auŕezki): ŕzond. Auŕezten duena.

biltzapen. (ordainketa): *iz.* Ikus.: Bilketa. (uzta): iz. Ikus.: Uzta. I: Biltza.

biitzari. (gordaidu); *izond.* ikus.: Biltzaile.

hiltzarkide. (batzaŕ); *izond.* Batzaŕekoa dens. J: Biltzartiaŕ, biltzaŕeko.

bittzaro. (nzts): *iz.* Uzta jasotzeko arm. Bilzaro.

biltzaŕ. (batzaŕ): iz, Tktzs.: Batzaf. I: Bilzaŕe, biitzaŕen, bilzaŕ, biltzaŕe.

biltzsz-ante. (batzaŕ): *iz.* Bileraren artcko astia.

biltraf-bide. (batzaŕ): *iz.* Jaurbiderako batzaŕ-iraskundea. : Tkus.: Biltzaŕ ikasbide.

bitted-burn. (lendakaritza): *iz.* Batzaŕ edo bilera baten lendakaritza.

biltzaŕeratu. (batzaŕ): *ad.* Batzafean bildu.

biltzaf-etxe. (batzaŕ): *iz.* Batzafaren etxea.

biltzaŕ-geia. (iandola): *iz.* Batzafaren bilerak egiteko aretoa. I: Biltzategi, bit tzaŕ-toki.

biltzaŕ-ikasbide. (batzaŕ): *iz.* Batzaf-iraskundearen irakaskintza. I: Ikus.: Biltzaŕ-bide.

biltzaŕ-legez. (batzar): *adond.* Bateaf-arauaz ad-tastes.

biltzafune. (batzaŕ): *iz.* Batzafean cgiten dan bilera.

biltzaŕ-zale. (efiketa): *izond.* Erakundeen naiz endetlen arteko etkargoaren aide jokatzen duena.

biltzartegi. (lsndota): *iz.* ikus.: Biltzaŕ-gala. : Biltzar-toki.

biltzazpen. (htlduma): *iz.* Tkus.: Bilduma. : Batzazpen.

blaze. (nzta): iz. Ikus.: Uzta. : Kopuru, lurgozo, urtaro, zitu. (gordaidu): *iz.* Zerbait aindoz jasotzearen egipen eta ondorioa. (bildura); II iz. Edozertarako egiten dan bilera.

biltziia. (il): *iz. Uŕilaren* baste izena.

biltziñlcs. (txiŕinduketa): *iz.* Txiŕingaren baste izena.

bilzaro. (uzta): *iz.* Beta jasotzeko aroa. (aldikada): *iz.* Berbera.

bila. (ikerketa): *adond.* Zerbait biiatzen ari-izatea. J: Bila-ibili, bira. (eundura): *iz.* Eundegiko subilari birak emanerazten dizkion esku-aga txikia.

bila-ibiĺi. (ikerketa): *ad.* Bilatzen ari-izan.

bila-sari. (sariztatze): *iz.* Zerbait aurkitzeagatik ematen dan saria.

bilabide. (leŕokada): iz. Tdazti baten gayen lefokada.

bilaburu. (mugadura): *iz.* Azken muga.

bilaerazi. (aldakera): *ad.* Eraz edo baidintzaz norbait edo zerbait aldaerazi. (biurtze): *ad,* Noribait siñismenera naiz oitura onetara ekartzea.

batman. (ikerketa): *izond.* Bilatzeko gal egokia dana.

bilagofi. (ule): *izond.* Ulea goŕia duena.

hilail. (gad): *iz.* Zurtoin aula duen garia. (tile): *izond.* Lies barban dana.

bilainzgnŕi. (biloiztasun): *izond.* Biloiztuta dagoena. i: Bilaiz, bilaizi, bilaizgoŕi, bilainz goili-goili, biiainzu, bileiz, biloiz, bilas, ba Ps, bilosik, biluxi, hiluzi, biluz, buluz, biiuzgoŕi, biloz, hiloxik, biluts, bilux, biiuz, buluxi, butuzgoŕi, buluzi, buluzkoŕirik, buluxgoŕi, buluz, buluzkoŕi, buluts.

bilaiska. (boŕoka): *iz.* Ikus.: Bilo-biloka.

bilsixieaŕ. (guda): *iz.* Buŕuka, eraso-aldia.

bilaizi. (gabetxe): *ad.* Noribait edo zeribait, daukana kendu, geyenetan indarkeriz jokatzen. : Bilaintzi, bilaiztu, bileizi. (biloiztasun): *ad.* Bitoiztu. I: ikus.: Bilainzgoŕi, biiainz, bilaiz, bildostu, bileiz.

biinka. (boŕaka): *iz.* ikus.: Bofoka. I: Bitaska. (aldakera): *iz.* Ikus.: Aldakera. (aditz): II *ad.* Bilakatu aditza mugatu gabea.

biiakahide. (auŕerakuntza): *iz.* Auterabidearen aiiziñaldia.

bilskaera. (au/erakuntza): iz. Auŕerahidea. J: Bilhkkuntza, bilakatze.

hiLtkaide. (boŕoka): iz. ikus.: Bofolca. (etiketa): *izond.* Etiketaan ari dana.

bilakaitz, (aidakera): *izond.* Aidatzeko zala dana.

biiakakoŕ. (auŕerakuntza): *izond* Auŕerabidcaz ari dana.

bilakarazi. (aldakera): *ad.* Aldatu-eragin.

bllakari. (bilakuntza): *izond.* Zerbait bilatzeko edo argitzeko alegiñak egiten dituena. (ikerketa): *izond.* Zerbait ikertzen ari dana. J: Bilaketari.

bilakatu. (atsikipen): *ad.* Atxiki, atzapartu, artu. (atzipen): *ad.* Atzapaf ado agifiakaz aŕapaketa egin. (ule): *ad.* Uleetatik teinkatu. j: Bilaxkatu, bilaskatu, bilaxka ari. (aldakera): *ad.* Aldatu. j: Bilatu. (ctiketa): II *ad.* Etiketan ari-izan. (gertakari): II *ad.* Gertatu, izatera eldu. (bilakuntza): II *ad.* Bilatu, ikertu.

hilakatee. (auŕerakuntza); iz. Ikus.: Btlakaera. I: Biibakuntza.

BILAKETA. iz. Gauza baten beŕia ematea, jakin-eraztearen egipen eta ondorioa. I: Egipen edo biurkeri baten legezko edo zuzenbidezko arakatzea. Lanbide edo aipamen baterako noribait egiten zaizkion srgibideak. J: Lege-Batzaŕaren batzorde berezi bati mezutzen zayon arakatzea. I: Argitarzun, dune, izperketa. (bilakuntza): *iz.* Bilatze edo ikcrtzcaren egipena. I: Bilapen.1/ (azaipen), (jakintasun), (mintzabidc).

bilaki. (zernola): *iz.* Ikus.: Zernola.

bilakinde. (bilakuntza): *iz.* Ikus.: Bilakuntza, I Bilekinde, ikeŕikaslan, zokomira.

bilakindu. (azterkuntza): *ad.* Aŕetaz zerbait aztarnatu, aztertu. (bilakuntza); *ad.* Zerbait auteman naiz egiaztalzeko alegiñak egin.

bilakizun. (bilakuntza): iz. Bilatzeko edo egiaztatzeko dagoena.

BILAKUNTZA. iz. Zerbait auteman edo ezaguterazteko alegiñak egitearen egipen eta ondorioa. Bilakinde, aratze, astefika, galdekuntza, galdeketa, azteŕika, azteŕen, ikarkuntza, ikarpen, ikardura, kusa,]cuxkux, irilze-azattze, azteŕeŕotda, xerku, iketikaslan, zokomira. (azterkuntza): *iz.* Ikertzea. (bilaketa): II iz. Ertzain edo epai-bilaketa. Il (adipen), (agerketa), (ebazkizun), (galdera), (ikerketa), (jakintza), (ulennen).

bilakuntza. (bilakuntza): *adond.* Oro Eaten zatiak aztertuz eta ikertuz begiratzea.

bilaldatu. (tile): *ad.* Abereak ulez atdatu. I: Biialtatu, bilastatu.

bilalde. (inguru): iz. Lekoretik gorputz edo crams bat mugatzen duten mall edo iraitzen muttzoa. J: Ingnrn bitten egutea, edu izatea.

bilaldean ibiİi. (inguru): *ad.* Inguratu.

bllaldeko. (ingunr): *izand.* iklugatzen edo ingnratzen duena.

Wald!. (bildura): *iz.* Ikus.: Bildura. (bilakuntza): *iz.* Bilatzea, ikertzea.

blIale. (bilakuntza): *izond.* Zerbaiten bila dabilena.

bilaltxa. (zeŕí): *iz.* Zeŕí txikia.

bilantzut. (joko): *ad.* "Amaf allude deitzen dan auŕ-jokoaren esakcra. Ba-dirudi " ba-dantzut" esan nai ducla.

bilapen. (bilakuntza): *iz.* Ikus.: Bilakeia.

bilarazi. (bildura): *ad.* Atkartu-eragin, (dei-egikuntza): *ad.* Leku batera erdu ditezen, notin batzuei dei-egin,

bilarazie. (bildura): *frond.* Bilaraztcn duena.

bilari. (bilakuntza): *izond.* Zerbaiten bila ad. dana. (ad); *iz.* Biurtuta dagoen ari lodia.

bilafausi. (zezen); *iz.* idiskoa. ; Bilaŕozi, bilafuzi, bilaŕoxi, bilauŕasi, bildofaxe, bilaŕosi, bildoŕaxa, betaŕosi, hilorazi, bilorxe, bitortxe, bintxe (bitantxa itzaren laburpena). ; Ikus.: Bigantxa, biriga.

bilarta. (aztarna): *iz.* Burdi baten gurpilek luŕ-azalean uzten duten aztarna.

bilasica. (etiketa): *iz.* Eztabaidan ari-izatea.

bilaslcari. (e€iketa): *izond.* Etiketan art dana.

bilaso. (aitona): *iz.* Aitona edo urntoñaren ama.

bilastatu. (ule): *ad.* Ulm aldatu.

bilasto. (gari): *iz.* Cariaren ibiña.

bilatu. (ikerketa): *ad.* Norbait edo zerbait aurkitzeko alegiñak egitea. Aŕakastatu, txerkalu. (karkabupen): *ad.* Berbera. (aldakera): II *ad.* Ikus.; Biiakatu.

bilatu-gabeko. (salmon); /mad. Bore naimenez eta gogoz ari dana.

bilatuzlco. (fazakeri): *izond.* Fazakeriz ari dana, edo ofela esaten edo agertzen dana.

bilatxo. (joke): *in.* Baste makil luzeago bateaz mutiiek jauzi-eragiten duten makiltxoa. j: Bats.: Ganbatxoka. I; Ganbaixo, kanbotxo; katoselika, pertika, pertoli, pilotxo, toko, toko, txidkila.

bilatzaile. (ikerketa): *frond.* Bilatzea ari dana. Bilazale, bilatzale, bilazale.

bilatze. (ikerketa): *iz.* Bib ibiltzearen egipena. j: Kusa.

bilan. (ayuŕí): *frond. Ayuŕi* aula duena. (koldaŕtasun): *fraud.* KoidaŕA dana. (afain): *iz.* Buru aundi ta ao zabala dituen aŕaña, ondoa la ikutzen dabilena. Bilaun, mii-aŕain, paluxa, patuxa, plahxx, platuxa, platuxa. lkus.: Txabatu, xabalo, xabatu, man,

bllau-antzcko. (lagunabaŕ): *frond.* Bilaunen bezela ari dana.

bilauka. (joke): *iz.* lkus.: Bibika.

biaukeri. (lagunabaŕ): *iz.* Bilaunen jokera. j; Bilautasua. (zatarkeri): *in.* Zatarkeriz ari-izatea.

bilauki. (zatarkcri): *adond.* Zatarkeriz ad-izatea. : Bilaukeriz.

hilaun. (lagunabaŕ): (mot, Lagunabafekoa dana. Bilau, bilautzaŕ. (garbaltasun): *izond.* Buru-sola dana.

bilnuntn. (lagunabaŕ): *ad.* Bilaun biurtu, cgin. j: Bilautu.

bilautasun. (lagunabaŕ): *in.* Ikus.: Bilaukeri.

bilautzaf. (lagunabaŕ); *izond.* Ilaun aundia dana. I: Bats.: Bilaun.

bilaxka. (boŕoka): *adond.* Boŕokan ari-izatea. (ulc): *adond.* Uleetatik teinkatzen ari-izatea.

bilaxku ari. (tile): *ad.* Ikus.: BiĹakatu. Bilaxkata, bilo-biloka ad.

bilaxkari. (etiketa): *frond.* Etiketan ani dana.

bllaxkatu. (etiketa): *ad.* Buŕukatu, auzkatu, bilaxka ari. j: Bilazkatu. (ule): *ad.* lkus.: Bilaxka ad. I: Bilazkatu, biio-biloka ari,

bilazkatu. (tile): *ad.* fiats.: Bilaxka ad. j: Bilaxkatu.

bllazu. (ute): *izand.* Ule sake duena.

bil-bil (bildura); tzaad. Estu-estu bilduta dagoena. (isladura): *in.* 'Madura gertatzcaren egipena.

bilbilaite. (isiadura): *iz.* Argia nunbait isiatzcaren egipena.

bilebalge. (ebaketa): *izond.* Buztan-mokua ebagi gabe daukana. ;: Epaige.

bilebalketa. (ebaketa): *iz.* Buztan-mokoa ebagitzea. I: Bilebaikunde.

bilebaikunde, (ebaketa): *iz.* Ems.: Bilcbaiketa.

bilebaltu. (ebaketa): *ad.* Buztau-mokoa ebagi. j: Bilebaki,

bilebakl. (ebaketa): *ad.* Ikus.: Bilebaitu.

bilegaŕo. (egazti): *in.* Lumak orlegi iiunak dauzkan zozoa. : Birigafo, biligaŕo, biligafo.

bilera. (bildura): *iz.* lkus.: Bildura. j: Bilgune, bilerea, kurlota, xalkuŕ. (bidezkunde): *in.* Ikus.: Bidezkunde. (zeŕí); II *iz.* Il eta eŕe-beŕí dagoen zefiari ebakiten dizkioten zilbof eta atdameneko zenbait aragi. (uzta): ¡ *ŕz.* Uzta-txanda. I: Bilge.

bilera-zale. (bidezkunde): *izond.* Bidezkundeetan ibiltzea made duena.

bileraldl. (bildura): *iz.* Batzaŕbaten bilera fiakoitza.

bilerarte. (bildura): *iz.* Bilduraen arteko aldia.

bilerazi. (gordaidu): *ad.* Bildu-eragin. Bilzrazo.

bilerazi. (bildura): *ad* BiIdu-eragin.

hilerazle. (gordaidu): *izond.* Bildu-eragiten duena.

bileŕaz. (biŕezarpen): *frond.* Biŕezartzeku eŕaza dana.

bllefaztasun. (inentasun): *in.* lkus.: Mentasun.

bilefextasun. (mentasun): *iz.* Bil-eŕex ta cskurakoi izatearan tasuna.

bilesi. (itxitur'a): *ad* inguratu.

bil-etxe. (bizitegi): *iz.* Bilerak egiteko etxea.

bill. (kondaŕ): *in.* Lafañean, gari ta lastoa bildu ondoren geratzen dan kondafa. Bilia, bulia. (aate): *iz.* lkus.: Ante. j: Bill-bill, Nita.

bilia. (belaŕ): *in.* Otxarkaria clan belaŕa; bare efoetatik ateratzen da tindu goŕí bat. ; Ikus.: Bili.

biligardatu. (bifezarpen): *ad.* Abereak osasunean ondo beŕíz anti. j: Biliartu. (txairotasun): *ad.* Txairotasuna lortu.

biligardo. (zatarkeri): *izond.* Doloŕ, zataŕ, zilat, totsakabca dana. j; Biligaŕo.

biligato. (egazti): *iz.* Ikus.: Bilcgaŕo. j: Birigaŕo, bilagafa, biliafo, biligaŕo-goŕí, biligaŕo-auts, biligaŕo-xume, bilirigaŕo. (zatarkeri): *izond. Jkus.:* Biligardo, bilingafo.

bilikatu. (etiketa): *ad.* Buŕukatu, auzkatu.

lama. (zati): *iz.* Zerbaiten izpi ado pinta. (made): *iz.* Artile-zergada.

bilimatu. (zati): *ad.* Bilimaz biurtu, zatitu.

bilintxilco. (jauzketa): *iz.* Jauzi, ikotia.

bilio. (aate): *iz.* Aate edo antzararen ixita. j: Bilikume, bilta.

bilisti. (lotura): *iz.* Ikus.; Begizta. Paste, siristilo. (korapilo): *in.* Ikus.: Korapito. j; Torapil.

bilo. (ule): *iz.* Buruan eta arpegian izanezik, giza-soñaren baste told batzuetan irteten dan nlea.: llama, pile. (landare): *in,* Landare lastaduna;

Kizkaiduta ez dagocn afiaren baŕuko zatia. (arabaki): H *iz.* Besapeko arabakia, (ogi): j ŕz. Ogiaren apnŕa. (adaŕ):) *iz.* Adafaren baŕuko erdian dagoen urin zurista. (ildo-bizkaŕ): 11 Iz. Layck jasotzen dituzten luf-pusketaen artean, ikutu gabe geratzen dan luf-zatia.11(abeiizti), (irudi), (leba), (odol), (soin), (zain).

biotz emon. (biotz): *ad.* Indaŕ, bizkortasun eta kemen aŕerazi, I; Ikus.: Biotzari-egin biozgaŕi. I: Biotz man.

biotz efe. (urdail): *iz,* Urdalatik zintzuŕcraño igoten dan oarpen eŕekoŕa. I: Biozteŕ, bioztefc, bioztat, bioztof, bioz-txaŕe, bioztura, biotztaŕ, bioztaŕi, biotxate, biotzteŕ, biotz-txaŕe, eŕemin.

biotz eunetarteko ibilgmr. (zain): *iz.* Lepoko zain aundian dagocn ibiltzca. I: Bunak azteko ibilgun.

bintz on. (albi): *oyu.* Itzcgiten zayonari adorea opa-izateko erabiltzen dan esakera. Ikus.: Biotz-gora.

biotz ormaraku. (biotz): *iz.* Ikus.: Biotz-ormarako zain.

biotz xixerak. (biotz): *iz.* Biotzaren xotoak.

biotz-aguŕ, (aguŕ): iz. Aguf maitekata.

biotz-alako. (biotz): *frond.* Biotz-ilxura duena. l; Biotz-antzeko.

biotz-alde. (biota): *iz.* Biotz-ondokoa.

biotz-aldeko. (bulaŕ): ŕz. Biotzari dagokion bulafaren aldea. j: Biotz-auteko.

biota-aldi. (biotz): *iz.* Senezko oldargune. (sell): *iz.* Berbera.

biotz-andi. (albi): *izond.* Adorez beteta dagoena. I: Biotz-aundi.

biotz-anditasun. (albi): iz. Adorez beteta dagoenarentasuna.

biotz-apal. (koldartasun): *ŕzond.* Adorerik eztuena, koldaŕa.

biotz-apaltu. (atzetasun): *ad.* llcus.: Biozkatu. I: Biotza galdu, biotza kendu.

biotz-artu. (albi): *ad.* Ongi adoretu.

biotz- asneke. (biota): *iz.* Biotzaren asnekea.

biota-auMeta. (biota): *iz.* Biotzaren zatien multzoa.

biotz-ausi, (alsekabe): IL Was.: Biozketa.

biotz-axalmeat. (kordamen): *ŕzond.* Minberaegia dan notiiia.

biotz-aztofazketa.(biotz): *iz.* Biotzean egiten dan azterketa.

biota-bage. (kuldartasun): *frond.* *us.: Biotz-uti. : Biotz-mee, biotz-gabe, biozka, biotz-erori.

biotz-baka. (biotz): *iz.* Biotzaren mokola. I: Biotz-utsune.

biotz-barne. (gogape): iz. Bros.: Gogape.

biotz-barne-axai. (biota): *fr.* Biotzaren utzuneak estaitzen dituen mintza. Biotz-baten-azal.

biot7 baŕu. (biotz): iz. Biotzaren bame-barnekoa. : Biotz-biotz, biotz-erdi, biotz-baŕune.

hiotz-bafune. (biotz): *iz.* Was.: Biotz-baŕu. j: Biotz-biotz.

biota-bateko. (erakotasun): *izond.* Baste batekin edo balzuekin batera datoŕcna.

biotz-beafiak eraiki. (asmamen): *ad.* Asmamenez jokatu. I: Bigotz-beaŕiak.

biotz-beafilio. (biota): ŕz. Biotzaren goi-aldeko bi mokolen bakoitza. I: Biotz-bclaŕiño, biotz-sapai, biotz-sapaitu.

biotz-beila. (biota): *ŕzond.* Efuak azkesteko edo eskaŕak cmatcko gerturik dagocn, j: Biotz-mardo, biotz-bcratz. (azkespen): *ŕzond.* Berbera. (ufikaltasun): *izond.* lifikaltasuna duena. j: Biotz-bcra, biotz-bcratza. I: Biotz-mardo, biotz-samuŕ.

biotz-belaf. (landare): ŕz. Boŕaikaria dan belafezko landarea; urtekoa, oriegi-margo ta natal zuriak dauzkaten oft aŕauzkarak dauzkana; bulaferako, sendakintzan erabiltzen da.

biotz-beltz. (biotz); *imnd,* Beaŕik gabe edo laket-izateko, bizidun bati kaltea egiten Mona, ; Besteen oñazeengatik atsegiña artzen duena. f: Biotz-gogoŕ. j: Bintzagaixto, hiotz-kaixto. (ankerkeri): *izond.* Berbera, berbera. j: Biotzik-bako, biozgabe, biotz-hako, biotzgabe.

biotz-belzkcria. (ankerkeri): iz. Beaŕik gabe edo laket-izateko, nnribait kaitca egitea. I: Besteen oñazeengatik atsegiña artzea. : Biozbelzkeria.

biotz-bcra. (biotz): *band.* fiats.: Biolz-beila, Biotz-beratza, biozbera, biotz-mardo, biotz-samuŕ, biozpera, hiotz-bela. (azkespen): *izond.* Berbera, (uŕikaltasun): *izond* Berbera.

biotz-beragañ, (biotz): i ond. Zerbait egiteko, akulatzen duena. (zirikaldi): *izond.* Berbera,

biotz-bcrakcri. (bigunlasun): iz. Biotz bigunegia.

biotz-beratasun. (biotz): iz. Yardueran atsegin, onbera, maitagaŕia danaren tasuna. j: Biotz-beratarzun. (lañotasun): ŕz, Berbera. I: Ikus.: Binzberatasun.; Biozperatasun.

biotz-berati. (kordamen): *frond.* Saŕastadak izaten dituena edo izan ditzakena.

biotz-beratu. (uŕikaitasun): *ad.* Uŕikalpena izan. Biozberatu.

biotz-beratz. (biota): *izond.* Ikus.: Biotz-beila. j: Biotz-mardo, biotz-berats, biotz-samuŕ.

blotz-berezketa. (biotz): *iz.* Oaf gabeko biotzaren igidura.

biotz-bero. (taŕitadura): *fond.* Bipil eta adorez beterik ari dana.

biotz-berogaŕi. (biotz): *izond.* Indaf eta adorea ematen dituena. (indat): *izond.* Berbera.

biotz-berotasun. (biota): iz. Ekintza aundictan bipilki sarteko gogo-tasuna. (aibi): iz. Berbera, berbera.

biotz-berotu. (biota): *ad.* Ekintza aundielan bipilki sartzeko gcrtutu. (albi): *ad.* Berbera, barbers.

biotz-biguintasuu. (biota): *iz.* Bcsteen oñaze edo atsekabeae uñkaltasuna izatearen lacuna. (uŕikaitasun): *iz.* Berbera, berbera.

biotz-bigun. (biotz): *ŕzond.* Besteen oñaze edo atsekabeaz utikaltasuna duena. I: Biota-biguin. (uŕikaitasun): *ŕzond.* Berbera.

biotz-biotzez. (biota): *adond.* Biotz osoaz. I: Biotz-biotzetik, biotz-erditik, biotzcz.

biotz-blrik-arteko ibilgun. (igaraipen): *iz.* B€atz eta birikaen artean egiten dan odoL-betitzcaren ibitguna.

blotz-bizi erortze. (biota): *iz.* Biotzaren aldltxafa.

biotz-blzkorgafi. (biotz): ŕzond. Biotza Indartzcko gaya dana.

biote-damu. (atackabe): ŕz. Nor danari buruz Yainkoa iraintzeagatik naigabca izatea. I: Biotz-garbai, biota-min.

biota-danba. (biota): *iz.* Ikus.: Biotz-eyera.]: Biotzeko rnin, biotzeko ola, biotz-kisketada, biotz-paupa, biota-panpots, biota-ola, biotz-pilpil, biotz-taupada.

biotz-dei. (argi-aldi): *iz.* Biutzetik edo sortzen dan argi-aldia.

biota-etesti. (biota): *iz.* Biośzaren igidurak aztertzeko bidca.

biotz-eragile. (biotz): *izond.* Bietz-danbadak eragiten dituena.

biori-eragin. (biutzondo): *ad.* Biotzean saŕastadak cragin. I: Biotz-erdibitu, biotz-erdiratu, biota-erditu.

biotz-erdigafi. (atsekabe): *ŕzond.* Guztiz atsekabetzen donna. Biotz-erdiragafi, biotz-ukigaŕi.

biotz-erdiratu. (biotzondo): *ad.* ikus.: Biotz-eragin.: Biotz-erdibitu, biotzerditu.

biatz-erditik. (biotz): *adond,* Buts.: Biotz-biotzcz.J: Biotz-biotzetik.

bintz-eri. (atz); *iz.* Luzeena dan atza, erdikoa. (uŕikaltasun): *izond.* Uñkaltasuna duena. Biotz-guri, bioztiaŕ.

biotz-erigaŕi. (biotz): *izond.* Atsekabez biotza eri ditekena.

biote-erori. (koldartasun): *izond.* Ikus.; Biotz-uŕi. I: Biotz-bage, biotzgabe, biotz-mec, biozka.

biotz-erstura. (atsekabe): *iz.* Itundasun, estutasun,laŕitasuna.I; Biotz-estura, biotz-tali.

biotz-estaldura. (azta); ŕz. Betekada baten ondoren izaten dan aztuntasuna.

biota-estukura. (biotz): *iz.* Tkus.: Biotzeko min. : Biozmin. (eritasun): *iz.* Berbera.

blotz-estura. (biotz): *iz.* Atsekabea, ondoeza. (atsekabe): iz, Berbera. I: Biotz-erstura, biotr.-laŕi, biotz-kezka, biotz-min, axanpa.

biotz-etendura. (biota.): *iz.* Biotzean gertatzen dan etena.

biotz-etsi. (erbaltasun): *ad.* Gogoa jausi, uzkut geratu, amor-egin.

biotz-eyera. (biotz): *iz.* Biotza aldizka ikoidu ala anpatzearen egipena. I: Biotzeko min, biotzeko ola, biotz-kisketada, biotz-panpa, biotz-panpots, biotz-danba, biotz-oia, biotz-pilpil, biotz-taupada, dardar.

biotz-gabekeri. (biotz): *iz.* Beafik gabc cdo laket-izateko, bizidun bati kaltea egitearen egipena. I: Besteen oñazcengatik atsegiña artzea. (ankerkeri): *iz.* Berbera, berbera. (koldartasun): *iz.* Biota-uŕi izatea.

biotz-gabeko. (sorayodura): *ŕzond.* Scrap, biota gogoŕa donna.

biotz-garbai. (atsekabe): *iz.* lkus.: Biotz-damu. I: Biotz-min.

biotz-garbi. (araztasun): *iz.* Ikus.: Araztasun. : Biozgarbi. (txautasun): iz. lkus.: Txautasun.

biotz-gat. (maitasun): *iz.* lkus.: Maitasun. Jera, laztantasun. (eraspen): *iz.* Ikus.: Biozgaŕ.

biotz-gelditze. (blotz): *iz.* Biotzaren igidura gelditzea.

biotz-giaŕ. (biotz): *iz.* Ikus.: Biotz-giñaŕ. Biotz-mami.

hiota-giñaŕ, (biotz): iz. Giñaŕezkoa don biotz-aldea. I: Biotz-mami, biotz-giaŕ.

biotz-giro. (olerti): iz. Abestekoa dan olerkia geyegizko neufian erbiltzea.

biotz-gogorkeri. (ankerkeri): *iz.* Ankerkerizko egipena.

biotz-gagnt. (biotz): *izond.* lkus,: Biotz-boitz, : Biotz gogoŕeko, biotz-gaixto, biotzgoŕ, biotz-gorotz, biozgogoŕ. (ankerkeri): *izond.* Berbera.

biotz-gogortasun. (ankerkeri): iz. Aakeŕ izateaten tasuna. j: Sorayokcria.

biote-gogortu. (biotz): *ad.* Guztiz ankeŕa biurtu. (garbayeza); *ad.* Garbai gabekoa bezela agertu.

biotz-gogortze. (biotz): *in.* Biotzaren enna gogortzea.

biotz-gora. (albi): *in.* Larderia, zangartasun. Ikus.: Blots on.

biotz-gorako. (biotz.): *iz.* Biotz-latialdia. Biotzondoko.

blotc-gune. (biatz): *iz.* Biotzaren lekunca.

biotz-guri. (uŕikaltasun): *izond.* Ikus.: Biotz-eri, bioztiat.

biotz-gutun, (eraspen): *in.* Lepotik zintzilika eramaten dan kutuna. I: Biotz-kutun,

biotz-idoŕ. (biotz): *izond.* Biotz gogoŕa donna, j; Biotz-igaŕ.

biotz-idortasun. (biotz): ŕz. Blots gogoŕa izatea. Biotz-gabekeria.

biotz-igat. (landare): *iz.* Ekikaria dan landarea lo-eragiteko tasuna donna. (biotz): *izond.* Ru[B].: Biotc-idoŕ.

biotz-igialdi. (biolz): *iz.* Biotz-igiduraren aldi bakoitza.

biotz-igintza. (maitasun): *iz.* Maitasaŕe, zaletasuna.

biotz-ikara. (biotzondo): *in.* igarokota dan zio batengatik sortzen dan gogo-dardara. I: BitAz-iŕ'era, biotz-ukaldi, biotz-uki, biotz-unkidura, biotz-zaŕapo, pikpira, pirpira, iŕiada, sauskada, zataztada.

biotz-ikaratu, (biotzondo): *ad.* Biotz-ikaraz bete.

biotz-ikugaŕi, (ondoreko): *ŕzond.* Ondorekoa nabari-erazten ari dana.

biotz-ikuitzale. (biotzondo): *izond.* Saŕastada-eragiten duena.

biotz-ikutze. (biotzondo): *iz.* Saŕastada-eragitea.

biotz-iluudu, (atsekabe): *ad.* Itun biurtu.

biotz-indaf (biotz): *iz.* Biotzaren oldargunea.

hiotz-iŕara. (biotzondo): *iz.* Ikus.: Biotz-ikara. I: Biotz-ukaldi, biotz-uki, biotz-unkidura, biotz-zaŕapo, zaŕaztada.

biotz-irudi. (biotz): *Bond.* Biotzaren irudia doena. I: Biotz-tajuko, biozkara. ~: Biotz-irudiko.

biota-istura. (atsekabe): *iz.* /tun egotea. I: Ituntasuna.

biotz-ixuria. (biotzondo): *izond* Bere biotzondoak kartsuki adierazton dituena. (biotzondo): *iz.* Bioztitasuna, lañotasuna.

biotz-izti, (biotz): ŕz. Biotzaren eritasunak aztertzen dituen yalcintza.

biotz-jabetu. (irabazpen): *ad.* Norbaiten gogoa irabazi.

biot-i-jauste. (biotz): *iz.* Biotzaren erortzea. I: Biotz-jausi.

bintz-jeratsu. (biotz): *ŕzond.* Maitekoŕa dana.

biotz juandura. (atzetasun): iz. Gogo-atzetasuna.

biotz-kaltegaŕiak, (biotz): *in.* Biotzarentzako gai edentsuak. Biotz-galgaŕiak.

biotz-kezka. (atsekabe): iz. Ikus.: Blotz-estura. j: Biotz-erstura, biotz.-laŕi, biotz-min.

biotz-kirloak, (biotz): *in.* Biotzean dagozen kirloak.

biotz-kisketada. (biotz): *iz.* Ikus.: Biotz-eyera.: Biotzeko min, biotzeko ola, biotz-panpa, biotr,-panpots, biotz-danba, biotz-pilpil, biotz-taupada.

bintz laŕi, (atsekabe): *in.* Ikus.: Biote-erstura. Biotz-estura.

biotz-loturak. (biotz): *in.* Biotzaren atxikidurak.

biotz-makoak, (biotz): iz. Biotzaren uztayak.

biotz-mami, (biotz): ***in.*** lkus.: Biotz-giñaŕ. j: Biotz-giar.

biotz-mardo. (biotz): *izond.* Ikus.: Biotz-beila. Biotz-bera, biotz-beratz, biotz-samuŕ. (azkespen): *izond.* Berbera. (uŕikaltasun): (*izond.* Berbera.

biotz-mee, (koldartasun): *izond.* lkus.: Biotz-uŕi.: Biotz-bage, biotz-gabe, biozka, biot-erori.

bintz-miko. (atsekabe): iz. ikus.: Biozmin. k: Biozketa, biozteii, biotzteŕ, biotz-zaŕasta, biotz-neke.

hintz-min. (atsekabe): *iz.* Ikus.: Biotz-estura. j: Biotz-erstura, biotz-laŕi, biotz-kezka. j; Ikus.: Biotz-damu, biotz-garbai, biozmin, bigatz-min, neke, stuvlunku, (ertasuna): *Ia.* Biotzaren eritasuna. (dardaritze): II *iz.* Tkus.:

Biotzeko min. (biotz): ı) *iz.* Biotzaren eritasuna.

biotz-min-aldi. (dardaritzc): *iz.* Biotzeko miñaren txaŕaldia.

biotz-mindu. (atsekabc): *ad.* lkus.: Biozteŕittt. j: Biotech-tn.

biotz-mindun. (atsekabe): *izond.* Giobeltasuncz betea dagoena. Biozmindun.

biota-mingafi. (atsekabe): *izond.* Saŕastada-eragiten duena.

biotz-nai. (biotzondo): *iz.* ikus.: Biotzondo. (kordamen): *iz.* 1k.: Kordamen. 1: Kupira, barne-oarmen.

biotz-neke. (atsekabe): *iz.* Tkus.: Bioztefi. j: Biozketa, biozmin, biotz-m ka, biolzteŕi, hiotz-zaŕasta.

biota-ola. (biota): *iz.* Biotz-eyera gogoŕa. lkus.: Biotz-eyera.

biota-olerkari. (alert* *iz.* Biotz-olerkiak idazten dituen olerkaria.

biotz-olerki. (olerli): ız. Abestekoa dan olerkia.

biotz-ormarako zain. (zain): Biotzeko zain berezia dana.: Biotz-onnarako.

biotz-osabide. (biota): *iz.* Biotzaren sendabidekintza. I: Biotz-sendabide.

biotz-otoitz. (otoi): *in.* Mob: eta kartsua dan otoya. l: Biotz-otoi.

biotz-panpa. (biota): *in.* Ikus.: Biotz-eyera. : Bioiz-panpots, biotzeko min, biotzeko ola, biotz-kisketada, biotz-danba, biotz-pilpi I, biotz-taupada, dardar.

bioti-pilpil. (biota): *in.* ikus.: Blots-eyes. I: Biotzeko ola, biotz-kisketada, biotz-panpa, biotz-panpots, biotz-dauba, biotz-ola, biotz-taupada, dardar.

bioti-pilpiratu. (teba): *ad.* Lebarcn igipena aldatu.

biotz-pizgafl. (biota): *izond.* Biotza sendatzeko gaya dana. I: Biotz-pizkaŕi.

biotz-sabai-ertsakun. (blots.): *in.* Biotzaren erlsidura-igipena, sapayan gertatzen dana.

biotz-sabeltxo-ñolcun. (biotz): *in.* Biotzaren ertsidura-igipena, sabeitxoan gertatzen dana.

biotz-samuf. (uŕikaltasun): *frond.* ans.: Biatz-beila. I: Biota-maulo, biota-beratz, biotz-bera, biotz-xamuŕ.

biota-samurtasun. (utikattasun): *iz.* Biotz-samuŕ izatearen tasuna.

biotz-sapai. (biota): *iz.* ikus.: Biotz-beaŕiño. 1: Biotz-belaŕiño, biotz-sapailu.

biotz-sapalu. (biota): *iz.* Ikus.: Biotz-sapai.

biotz-sare. (biotz): *in.* Biotza inguratzen dues mintza. I: Biotz-zoŕo.

biotz-sendabide. (biotz): *iz.* Huts.: Biotz-osabide.

biotz-sendagañak. (biota): *iz.* Biotza sendatzeko gayak.

biotz-sendalari, (biota); *;nand.* Biotzaren eritasunak zaintzen dituen sendagilea. (yarein-yardnnbideak): *izond* Berbera.

biotz-suaŕ. (albi): ız. Albi izatearen tasuna.

biotz-sueri. (biota): *iz.* Biotzaren giñafe-ennduraren antura. : Biotz-usi. (critasun): *in.* Berbera.

biotz-susmo. (len-ikuste): *iz.* Gogo-igipen batez edo lekoreko zantzuen bides gertatu bear dana auietik ikustearen egipena. Biotz-usmo.

biotz-tajuko. (biota): *Loud.* Ikus.: Biotz-irudi, I: Biozkara.

biotz-taupada. (biota): *iz. Ikus.:* Biotz-cyera.: Biatzeko ola, biotr-kisketada, biotz-panpa, biotz-panpots, biota.-danba, biotz-ola, biotz-pilpil.

biotz-tximiko. (zoritxaŕ): *iz.* Eragozpide aundia.

biotz-ukaldi. (biotzondo): ız. Ikus.: Biotz-ikara, I: Biotz-iŕara, biotz-uki, biotz-unkidura, biotz-zafapo.

biotz-uki. (biotzondo): *in.* Ikus.: Blots-ikara.): Biotz-ifara, biotz-ukaldi, biotz-nnkidura,biotz-zaŕapo.(eraspen): *izond.* Oneraspenez jokatzen duena.

biutz-ukigafi. (atsekabe): *izond.* Ikus.: Biotz-erdigafi. I: Biotz; erdiragaŕi, biotz-unkigaii.

biotz-ukitu. (utikattasun): *ad.* Uñkaltasuna soterazi.

biotz-un. (antasna): *izond.* On-on, onbera dana, Biozzun. (oparotasun): *izond.* Bioztun, Mots onekoa dana.

biotz-unkidura. (biotzondo): ız. Ikus.: Biotz-ikara. 1: Biotz-iŕara, conmocic5n-ukaldi, conmocibn-uki, conmocic n-zaŕapo.

biotz-unkigañ. (biotzondo): *izond.* Satastada soferazten duena. j: Biotz-ukigaŕi,

biotz-uŕagaŕi. (atsekabe): *bond.* Atsekabea soŕerazten duena.

biotz-uŕatu. (biotzondo): *ad.* Zioren batengatik hiotza dardaratzen jaŕi edo dardara-eragin.

biotz-nñ. (koldartasan): *inane!,* Koldaŕa dana. I: Biotz-bage, biotzgabe, biotz-mee, biozka, biotz-erori, biot-ileko,

biotz-usi. (biotz): *in.* Ikus.: Biotz-sueri.

hints-nsta. (arindura): *iz.* Neke, Ian edo atsekabearen arindura.

biotz-utsune. (biota): *in.* Ems.: Blotz-baka.

biotz-xapala. (apaltasun): *inane/.* Biotzez apala dana.

biotz-xau. (egizalctasun): *izond.* Berez egi-zalea dana. I: Biolz-xuri.

biotz-xuri. (egiraletasuu): *inand.* &us.: Biotz-xau. I: Biotz-zuri.

biotz-yareitasun. (azkatasun): *in.* Gogo-azkatasmt.

biotz-zabat. (oparotasun): *(nand.* Zindotasun,oparotasun eta goi-gogoa dituena. Biotz-zindo.

biotz-zabatki. (entzipen): *adond.* Entzipenez ari-izatea.

biotz-zabaltasun. (egizaletasun): *iz.* Egiz, azpikeririk gabe jokatzea. (oparotasun): *in.* Gogo aundikoa danaren tasuna.

biotz-zatngofi. (biota): *iz.* Biotzean dagoen zaingotia.

biotz-zaingoŕieri. (biota): *iz.* Biotzeko zaingofiaren eritasuna.

biotz-zale. (lera): *ŕzond.* Lora baton jota dagoena. I: Biotrale.

biotz-zaletu.-(lera): *ad.* Lera batek eragindajokatu. I: Biotraletu.

biotz-zaŕapo. (biotzondo): *iz.* lkus.: Biotz-ikara. I: Biotz-itara, biotz-ukaldi, biotz-uki, biotz-unkidura.

biotz-zaŕasta. (atsekabe): ız. Ikus.: Biozketa. I: Biozmin, biozteti, biotzmiko, biotzteŕi, biotz-neke, biotz-zartako, biotz-zaustada.

biota-zartako. (atsekabe): *in.* Ikus.: Biozketa. : Biotz-zaŕasta.

biotz-zaustada. (atsekabe): *iz.* lkus.: Biozketa. : Biotz-zartako, biotz-zaŕasta.

biotz-zeyardura. (biota): *iz.* Eskuma-aldera biotzaren sayestea.

biotz-zimiko. (aldakura): *iz.* Zerbait gaizki egiteagatik geratzen dan. aldakura. I: Biotz-tximiko, biotz-tximiko, biotz-ximiko.

biotz-zindo. (oparotasun): *ŕzond.* lkus.: Biotz-zaba€. : Bioiz-zintzo.

biotz-zifara. (biotzondo): *iz.* lgaroko/a den zio batetik sortzen dan gogo-eragitea.

biotz-ziztada. (biotz): *in.* Biotzean egindako **ziztada.** (ziztada): Berbera,

biotz-zoko. (zoko): *iz.* Oboaren biolzean erpifia daukan zokoa.

biotz-zof. (eskartasun): iz, Bros.: Eskartasun. 1: Eskaŕ.

biotz-zofo. (biotz): iz. Ikus.: Biotz-sare.

biotz-zofo itsaspeneri. (biotz): iz. **Biutz-zoŕoaren** antura itsasgatia.

biotza. (neuŕizti): iz. Gupia dan left) edo makobilarcn erdiko tinia.

biotza. (biotz): *ad.* Saŕastada-eragin. Biotzak-egin. (biotzondo): *ad.* Berbera. (uŕikaltasun): Ii *ad.* Uñkaltasuna sortu.

biotza autsi. (biotzondo): *ad.* Zaŕastada soŕerazi.

blot za galdu. (biotz): *ad.* Adorca galdu, kikildu. (atzetasun): *ad.* ikus.: Biozkatu. j: Biotza kendu, biotz-apaltu, biotzbakotu, biotz--galdu.

biotza II. (biotz): *ad.* Itundasun naiz naigabea Iran. j: Atsegiñik peitu. (atsekabe): *ad.* Barbara.

biotza **kendu.** (atzctasun): *ad.* ECUs.: Biozkatu. j: Biotza galdu, biotz-apaltu, biotzbakotu.

biotza-iipitu. (uŕikaltasun): *ad.* Beata baten zoritxafaz naigabetu.

biotzaiña. (zain): *iz.* **Biotzaren** ezkeŕeko xoŕotik irteten dan zaln-goŕia.

blotzak-egin. (biotz): *ad.* lkus.: Biotza laztu. (biotzondo): *ad.* Berbera. (ufikaltasun): Ii *ad.* Berbera.

biotzaldu. (burutarapen): *ad.* Bcŕiz eta beile esatean norbaiten buruan asmoren bat saŕerazi,

biotzale.,(lera): *frond.* Leratsua dana.

biotzarditu, (indaŕ): *ad.* **Indaf eta kernen eman edo artu.**

biotzarelciko. (biotz): *frond.* biotzari dagokiona.: Biotzeko.

biotzari-egin, (biotz): *ad.* **Indaf, bizkortasun eta kemen soŕcrazi. I: Biotz** eman, **biozgaŕi. (albi):** *ad.* **Albla befiz artu. j: Bioztu.**

biotzbakotu. (atzctasun): *ad.* Ikus.: Biozkatu. j: Biotza galdu, biotza kcndu, biotz-apaltu,

biotzean ikutu. (biotz): *ad.* Ikus.: Biotza laztu. (biotzondo): *ad.* Berbera.

biotzeko. (maitasun): *izand.* Maitca, laztana. (biotzondo): *izond.* Maitasaŕaa duena. (eritasnn): II iz. Bioteoan izaten dan **eritasuna.**

biotzeko mill. (biotz): iz. ikus.: Blotz-eyera. {; Biotzeka ota, biozmin, biotz-kisketada, biotz-panpa, biotz-paupots, biotz-danba. (dardaritzc): *iz.* **Luf-miñeraño** eldu gabe, biotzcan min izatea, j: Biotzeko ola, biotz-min. (eritasun): II iz. Burtzorafdi ta **dardaritzez izaten diran aklietaz agertzen clan eritasnn orokaŕa. j:** Biozm€n, biotz-min, Bigolz-min, biotz-eshikura. (urdail): Urdalaren goiko zuloan izaten dan oñaze bizia.

biotzcico ala. (biotz): *iz. 1knıs.:* Biotz-eyera, j: Biotz-kisketada, biotz-panpa, biotz-paupots, biotz-danba, hiotz-pilpil, biotz-taupada. (dardaritze): *iz.* Ikus.: Biotzeko min. (eritasun): II iz, Ikus.: Biotzeko min.

biotzeko-kirio-muladi. (kirio): *iz.* **Biotzeko kirio gongoiltsua. j: Biotzeko-kirio-muloa, kirio-muladi, kirio-muladi-eguki zkara.**

biotzeko-kirio-mulocta. (kirio): *iz.* **llars.; Biotzeko-kirio-rnuladi. j: ICirio-muladi, kirio-muladi-egukizkara.**

biotzeralco zain. (biotz): *iz.* **Biotzcra dean zaiña.**

biotzeraso. (biotz): iz. Biotzaen erasoa.

biotzeratu. (blair.): *ad.* **Biotzera erakaŕi.**

biotzerdibitu, (biotzondo): *ad.* **ikus.: Biotz-eragin.I: Biotz-erdiratu, biotzerditu.**

biotzerditu. (biolzondo): *ad.* Ikus.: Biotz-eragin,: Biotz-erdibitu, biotz-erdiratu.

biotzcri. (maitasun): ŕz. Maitaketa, maitakeria. (kordamen): *frond.* Minbera dana.

biotzeridun. (biotz): frond. Biotzaren critasuna jasaten duena.

biolzeritasun. (biotz): *iz.* **Biotzaren critasuna.**

biotzeŕa. (sumin): *iz.* **Ikns.: Sumin.** Asafea.

biotzetikako. (egizatetasun): *izond* Egizale, zintro, tolesgabea dana.

biotzctikako-zain, (biotz): *iz.* **Biotzetik ateratzen dan zaifia. I: Biotzetiko zain.**

biotzetiko. (biotz): izand. Biotzari dagokiona.

biotzetikn zain. (biotz): *iz.* Ikus.: Biotzetikako-zain.

biotzcz. (biotz): *adond.* **Blitz osoaz ari-izatea,**

biotzcz-bintz. (BIOTZ): *adond.* Biatzetik biotzera.

biotzczko, (biotzondo): *izand.* Maitasaŕezkoa dana.

biotzgabe. (koldartasun): *izand.* ikus.: **Biotz-uŕi, j: Biotz-mee, biotz-bage, biozgabe, hiozka,** biotz-erori, biozge, lepa-zale, lepozale. (ankerkeri): *frond.* **Ikus.: Biotz-beltz. Biotzik-bako, biozbage,** hiotz-bako,biozgabe.

biotzgabetasuu. (sorayodura): *iz.* **Biotzaren sorayndura,**

biotzgabetu. (atzetasun): *ad.* Ikus.: Biozkatu. j: Biotzindu, biozgabetu.

biotzgaixto. (ankerkeri): *izand.* Bats.: Biotz-bcltz. j: Biotz-gogof, biotzkaixto,

biotzgandura. (atzetasun): *iz.* Adorea galtzea, gogo-uŕitzea, kikiltzea.

biotzgañ, (biotz): *frond.* **Biotza** sendo dezakena. I: Maitagafi, aŕaitsua, biozgaŕi,

biotzgiaŕ--min. (biotz): *iz.* **Biotz-giiiaŕarcn antura. (eritasun):** *iz.* **Berbera.**

biotzik-bako. (ankerkeri): *Land.* Ilnis.: **Biotz-heltz, j: Biotz-gogoŕ, biotzgaixto.**

biotzk. **(atsekabe):** *frond.* Itun dagoena. Ituntasuna.

bioteindu. (atzetasun): *ad.* **Buts.:** Biozkatu. : **Biotzgabetu.**

biotzoi. (albi): *frond.* Zangsŕ, adoretsua dana. j: Biozdun, bioztoi, biotztoi, bioztun.

biotzoiki. (albo): *adond.* Zangaŕ, adoretsu ari-izatea. j: Biotztoiki.

biotzoitasun, (albi): iz, Zangartasun, adores.

BIOTZONBO. iz. Gogo-zentzunrcna atematzearen egipena. j: Gertapen ado zerbait data kari atsekabea. j: Gogo arazoek ariman dagiten biotz-cgokera. j: **Bidadi, biotz-nai, biozketa, gogoantza, sentikizun, sentipen, zaintzozte, zaŕazta, zausk, zauskada, zdara, ziŕiada, zututza. Ii (arima), (gogai), (leordamea), (fora), (taŕitadura), (uŕikaltasun).**

biotzondolco. (biotzondo): iz. Gogoan agitcn dan saŕastada. j: Zafazta, zirarra.

biotzontasun. (ontasun): iz. Biotzaren ontasuna. (bestckoitasun): iz. Buts.: Goi-maitasun. 1: **Jaumaitasun.**

biotzostoa. (landare): *iz.* **Ezpainkaria dan iaud'arca.**

biotzsare-min. (biotz): *iz.* **Blotz-sarearen antura.**

biotztefi. (atsckabe): *iz.* Ikus.: Biozketa. I: Biozmin, biozteŕi, **biotzmiko,** biatz-zm'asta, biotz-nekc, biozte i.

biotztefitu. (atsekabc): *ad.* Was.: Bioztefitu. I: Biotz-mindu.

biotzukitze. (biotzondo): *iz.* **Barneko saŕastada izatca.**

biotzune. (biotz): *iz.* **Ikus.: Blitz.** I: Biotzaren ondokoa. 1: Bioztunc.

biotzusi-aldi. (dardaritze): iz. Biotzaren txaŕaldia.

biozbage. (ankerkeri): *frond.* lkus.: Biotz-beltz. j: Biozge.

biozbera. (azkcspen): *izond.* Utikaltsua dana. Biozpera, ongikoi.

biozberatasun. (azkespen): iz. Zuzentzaren gogortasuna eztilzen duen oubidea, Biozperatasun. (uŕikaltasun): *iz.* Berbera. I: Ikus.: Bieir.-beratasun. I: Biozperatasun.

biozberatu. (utikaltasun): *ad.* Ufikaltasuua izan.

biozdun. (albi): *izand. ikus.:* Biotzoi.: Bioztsu, bioztun. (azarkuntza): *izond.* Ausartiegia dana. !: Bioztsu, bioztun, biotzdun.

biozdura, (uŕikaltasun): *iz.* Saturn-Mama.

biozgabekeri. (zatarkeri): *iz.* Zitala danak egindakoa.

binzgabeki. (ankerkeri): *adond.* Ankerkeriz ari-izatea.

biozgabetasun. (biotz): iz. Aibirik ez izatea.

biozgaf. (craspen): *iz.* Titus.: Eraspen. {: Biotz-gat.

biozgafi. (albi): *izond.* Albia ematen duena. (biotz): *izond.* Bizkortasun eta kernen ematen dituena. j: Ikus.: Biotzari-egin, biotz emon. I: Biotzgaŕi.

biozgetasun. (koldartasun): *iz.* Koldaŕa danaren tasuna.

biozgetu. (biotz): *ad.* Ikns.: Biozkatu. (atzetasun): *ad,* Berbera,

biozka. (koldartasun): *izond.* Tkus.: Riotz-uŕi,.^: Biotz-bage, biotzgabe, biotz-mee, biotz-erori, biotzka, lepa-zale.

biozkada. (leba): iz. Iktts.: Leba-a€di.

biozkara, (biotz): *izond, Titus.;* Biotz-irudi. 1: Biotz-tajuko.

biozkatu. (atzetasun): *ad.* Adores galdu, gogo-uŕitu, kikildu. I: Biotza galdu, biotza kendu, biotz-apaltu, biotzbakotu, biotzgebetu, biotzindu, biotzkatu, biozgetu. (atsekabe): *ad.* Atsekabetu, goibeldu. (gogaketa): *(ad.* Gogoetan setaz ari, zeribait gaŕantzi geyegi ematen.

biozlce. (atsekahe): *izond.* Oso atsekabetuta dagoena.

biozlceria. (maitasun): *iz,* Maiteminduta dagozenen arteko aŕemana.

biozlceta. (atsekabe): iz, Irns.: Atsekabe. ^: Biozmin, biozteŕi, biotzmiko, biotzeteŕi, biotz-zatasta, biota-susi, biotz-neke, biotz-zartako, biotz-zaustada. (biotzondo): *iz.* Ikus.: Biotzoudo. j: Zaintzozte. (argi-aldi): Í1 *iz.* Tkus.: Argi-aldi, ; Burargi.

biozlci. (biotz): *adond.* Mailer°, blotzaz ari-izatea, I:

biozkide. (erakotasun): *izand.* Beste batekin edo batzuekin batera datotena.

biozlcoi. (biotz): *izond.* Tkus.: Biozkor. I: Txeratsu.

blozkoitasnn. (biotz): *iz.* Maitero, biotzez ari danaren tasuna. Bioztamen,

biozkof. (biotz): *izond.* Maitero, biotzcz ari dana, I: Biozkoi, txeratsu.

biozkuntza. (naimen): iz. Ikus.: Naimen.

biozmin. (biotz): *iz,* Titus.: Biotzeko min, Bigoztnin. (eritasun): *iz.* Ikus.: Biotzeko min. I: Biotz-estukura. (atsekabe): *iz.* Ikus.: Biozketa, biozteŕi, biotz-milca, biotztefi, biotz-zatasta, biota-min, biotz-neke, samin-aldi.

•biozmin-antzeko, (dardaritzc): *izond.* Biozmiñaren zantzuak dituena.

biozmindu. (atsekabc): *ad.* Atsekabetu, naigabetu.

biozmindun. (atsckabc): *izond.* Naigabetuta dagoena. I: lkus.: Biotz-mindun.

bioztamen. (biotz): ŕa. Ikus.: Biozkoitasun.

bioztameneza. (biotz): *iz.* Maitasaŕerik ez izatca. Biozkoitasuneza.

bioztaf. (biotz): *izond,* Biotzez ari dana,

bioztasun. (biotz): *iz.* Maitero, biotzez jokatzcaren tasuna. : Biotztasun.

b€oztefi. (atsekabe): *iz. Iktts.:* Atsekahe. 9: Biozketa, biozmin, biotz-miko, biotzteŕi, biotz-zaŕasta, biotz-neke.

biuztefitu. (atsekabe): *ad.* Giobeltasttn naiz nines soŕerazi. I: Biotzteŕitu, biotz-minds.

biozti. (maitasun): *izond.* Maitasunez, tnaitasaŕezjokatzen duena, j: Biotzli.

bioztiaf. (uŕikaltasun): *Land.* Tkus.: B€otz-ari. j: Biotz-guri.

biozgetasun. (maitasun): iz. Maitasunez, amitasaŕezjokatzearen tasuna.

bioztoiki. (albi): *adond.* Zangat, adoretsu ari-izatea. 1: Biotztoiki.

Mutsu. (albi): *izond.* Ikus.: Biozdun. I: Bioztun. (azarkuntza): *ŕzond.* ilcus,: Biozdun. j: Bioztun.

bioztu. (gura): *ad.* lŕikaz gura-izan, itikatu. (atsekabe): *ad.* Atsekabetu, naigabetu. (albi): ((*ad.* Titus.: Biotzari-cgin. I: Biotztu. (tatitadura): [9 *ad.* Blutzondo, lera edo igipinen bat soŕcrdzi.

biaztttn. (biotz): *izond,* Biotza daukana. (albi): *izond.* Albia duena. (: Zangaŕ.

bioztundu. (albi): *ad.* Albi-eragin, zaugat biurtu.

bioztune. (biotz): *iz.* Thus.: Biotz.

bioztxu. (landare): iz. Zauri-belafezkoa dan landarea; epel-etialdeetan ematen da ta ba-dirudi zuloz beteta dagoela.

biperdi. (pipet): *iz.* Pipefez ereindutako lurlcia. J: Bipeŕ-sail.

blperdun. (atz-nai): ŕzond. Atz-nai sot erazten duena.

biperkide. (landare): iz. Pipet-beliza cmaten duen landarea.

bipefada. (piper): *iz.* Pipeŕeŕegosiak.

bipef-auts. (pipet): *iz.* Pipef-beltzaren autsa.

bipeŕ-belaŕ. (belaŕ): *iz.* Onkaluen bu sts.

bipeŕ-beltz, (pipet): *iz.* Pipeŕ-landarearen igalia; ale biribila da ta igartzen danean aŕe ala baltzezka-margna artzen du; iuŕinkai to samiña da; ongatia bezels erabiltzen da. j: Bipet-belbc.

bipef-egin. (uŕunde): *ad.* Egon beat danean cz agertu. Bipet=joan.

bipefeztatu. (pipet): *ad.* Bipeŕ-betzez onkalutu. j: Biperztatu.

bipef-joan. (uŕunde): *ad,* Tkus.: Bipet-egin. (utziera): iz. Itundutako lutes amaitu baño 1en, moŕoiaren etxe-uztea. Motoi oti bipet deitzen zayo.

bipef min. (pipet): iz. Min ematen duen pipefa. Bipeŕ-mingaŕ.

bipeŕ-npil, (gozoki): iz. Pipef-beltzarekin egindako okorea.

bipeŕ-salda, (salda): *iz.* Mozkortien salda.

bipeŕ-udare. (madariondo): *iz.* Madari-mota bat, parantzeraz "verte-longue" deitzen dana.

bipeŕ-mttzi. (abetxu): *iz.* Piperkaria dan abetxua, bare igalia bipet-beitza data.

bipet-ura. (piper): *iz.* Bipeŕ-beltzez nastutako ura.

bipeŕ-zulcu. (zuku): *iz.* Pipet, berakatz eta gaztarberaz egindako znkua.

hipertu. (ongaŕi): *ad.* Pipet beltzaz ongaŕitu. Biperztatu.

bipiadura. (mitxeleta): *iz.* Pipiak dagien zen edo zuloa.

bipiatu. (mitxeleta): *ad.* Janzkiak ado bests gauzak pipiak zirtzikatu. I: Bipitatu, bipiztatu.

bipil. (azarkuntza): *izond.* Oso ausarti ta izukailza dana. j: Zia edo zarteko. (abaŕ): *iz.* Zurgatzean sortutako abut gaztea. (apaingailu): *ŕzond.* Apaingailurik ez duena. II Lelcu bipit = Alai ta zabala dan tokia.

bipil-arazi, (luma): *ad.* lires,: Bipildn.

blpildu. (luma): *ad.* Eritasunagatik egazti bat Lumak galdu. j; Egazti bati Lumak kendu. j: Bipit-arari, bipiltu, (lapufeta): *ad.* Lapurtu, mutildu, aŕapakatu.

bipildura. (azarkuntza): *iz.* Ikus.: Azarkuntza.

bipilkeri. (azarkuntza): *iz.* Ausartia izan gabe, ausarti bezela agertu nai duenaren egipena.

bipilki. (ozarkeri): *adond.* Egiak gaŕazki ta zoŕozki esatea. j: Bipilik.

bipiltasun. (azarkuntza): *L.* Ayufiz erakusten dan ausartasuna. (egizaletasun): *iz.* Yardneran lañotasuna.

bipiltzaie. (turns): *izond.* Egazti bati Lumak kentzen dizkiona. (lapuŕeta): *izond.* Lapurtzen eta mutiltzen duene.

bipilald€. (luma): *L.* Lumak kentzea, jokuan ezer gabe geratzea,

bipilean. (agerketa): *adond.* Atari zabalean.(egizaletasun): *adond.* Egizaletasmcez ari-izatea.

bipita. (jarkipen): *izond.* Jarduki ezin ditekena. (biPiitasun): *Land.* Biufia dana.

bipitsu. (zomoŕo): *izond.* Pipiz edo zomofoz beterik dagoena,

bipotz. (estalketa): *iz.* Antoxin edo baste zerbaiten bat estaltzeko zipotza,

bipu. (zomofo): *iz.* Txcrketxa dan armiarmakaria, oso txikia, Mtn azpian sartzen dana ta azteria soŕerazten duena. (armiarma): ŕz, Berbera, berbera.

bir-azterkin. (birunda): iz. Ikus.: Biltzainkin.

bira. (birunda): *iz.* Tini baten edo bare ardatzaren inguruan birundak ematearen egipen eta ondoriaa. Solasa, arazo bati ta abai ematen zayon norabidea. I: Mintzoeran edo eran, esakuntzaren egitura. j: Bats,: Birunda. Iboil,jira, jirabira, inguru-giitz, moltzo, tipifi, xirulika, ziruriketa, (zenbaki): *adond.* Bakoitzari bi ematea. I: Biña, birana. (aditz): (ad Izan bitez. (ikerketa): jj *adond.* Ikus.: Bila.

bira-azterkin. (birunda): iz, Lufaren itzulika egizlatzeko lanabesa. I: Biraskopi.

bira-bira. (ibilera): *adond.* Ibili ta ibili ibiltzea.

bira-bira. (zenbaki): *adond. Biri* bi.

bira-biraka. (birunda); *adond.* Birak ematen ari-izatea. j: Bire-bireka.

bira-birakatu. (birunda): *ad.* Birak eman. j: Bira-egin, birakatu.

bira-birako. (birunda): *izond.* Inguruki biratzen dana. Birakari, birakoi.

bira-bitarte. (itxasontzi): *iz.* Itxasontzi batek bi biraldien artean dagien itxaspidea.

bira-egin. (birunda): *ad.* Ikus.: Bira-birakatu.

bira-erdi egin. (birunda): *ad.* Aurkako norabidean birak eman.

bira-efex. (birunda): *ŕaond.* Eŕaz eta azkaŕ biratzen dana. : Birakoŕ.

bira-igidura. (igidura): iz. Birundakaz egiten dan igidura.

bira-€tuli. (iturburu): *iz.* Iturictan jartzen dan lanabesa biragaŕia daukan iturŕia.

bira-leyo. (leyo): iz. Leyatil batean jaŕitako kutxa hirakaria, gauzak aide batetik bestera igarotzeko erabiltzen dana, ematea ta artzaleak alkaŕ ikusi gabe, ; Biratco ate, birate.

bira-odei. (aize): *iz.* Txina'ko itxasoan sortzen dan aize zakaf eta oso oldartsua, zuiunbiloka obo aundietaz biratzen dana.

bira-M. (dibidieta): *iz.* Ari-lodia sartzeko, dlb€d€etanjartzen clan unama.

birabarkak. (taratulu); ŕz. Tinkatutako esku-toki baten inguruan bira egin dezaken ukondo bikoitza, bare mutuŕean taratulu bat jartzeko ayuturik dagoela, Birabarki, birabarkiak, biraberki, birebarki.

birabide. (gupiera): *iz.* Bare aldaeran izaf batek dagien gupia.

birabis. (biurkin): ŕz. Biurlciñak sartzeko edo ateratzeko tresna.

birada. (eiiz-bira): iz. Ikus.: Eiiz-bira. Bireda.

btradako. (birunda): *L.* Zaidiari eman-eragiten zayon bira ariña, eskuetatik jaso ta oñetan tinkattnik bira egitean. Bira-aku, birako, biradura.

biradera. (atsikipen): *iz.* Esknz birakatzen diran gurpil eta mekanikeriak dotes gideŕa,

biradet. (dibidieta): *ŕz.* Ikus.: Dibidieta. ^: Iruoin, tabieta.

biragalu. (birunda): *iz.* Tximist-otanezko langayaren birak ematea dituena. Berezko egazkiñaren euspena lortzeko erabiltzen dan endai biragaŕien eraketa.

birago. (aindurapen): *iz.* Ikus.: Aindurapen. j: Birao, birau, boo, buro, buto, eiegaitz, itz-goŕi.

biraitobe. (attunes): *L.* Aitonaren naiz arnoñaren aita. j: Biŕaitobe, biŕitoa, biŕaitaita, biŕaitoba, biŕaiton.

birak-aznf. (ezuŕ): *iz.* Besezuŕa; ukai-ezuŕarekin besondoa eratzen dues ezuŕa.: Birak-ezuf, birakazuf, birakezuŕ.

biraka. (birika): *iz. Ikus.:* **Birika.** (estebete): *fŕ.* Zeñ-estebete, lukainka eztana. (birunda): jj *adond.* **Blrundaka** ari-izatea. (zenbaki): *adond.* Ikus.: Bitiaka. j; Biranaka, birazka, biñan.

birakari. (birunda): *izond.* **Birundak** damazkiena. j: Ikus.: Bira-birako, birakoi.

birakatu. (birunda): *ad.* **Ardatz** edo zerbaiten inguruan **birundak** eman. Biratu. (itxasontzi): *ad.* Ditxoan dagoenean **itxasontiiak** bere **unamnen** gañean biratu. (crate): *(ad.* Ixten daneruntz **ate** edo **leyo** bat bivatu. I: Biratu.

birakatx. (eŕaboil): *iz.* **Basoko** berakatza. (aragi): *iz.* Zauritutako soñatal batetik sortzen dan **aragi** andeatua, j: Birekatx, biregatx, biriki.

birakazuf. (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Birak-azuŕ. Birakezuŕ.

birakeradun. (obo): *izond.* Obo-era duena.

biraketa. (birunda): *iz.* **Birundak** ematcaren egipena. j: Brrakuntza, birapen.

birakezuf. (ezuŕ): ŕz. Buts.: Birak-azuŕ. Birakazuŕ.

Wald. (ncuŕizti): *iz.* Oboa ixten duen mafa gupia. j: Makobila.

birakite. (aditz): *ad.* Irakin bezate.

birako. (birunda): *iz.* Ikns.: Biradako. (aidakortasun): *izond.* Aldakoŕa dana.

birako aize. (size): *iz.* Aldakoŕa dan aizea.

birako maladi. (zunibi): *iz.* **Ingurubilez** egiña dagoen **zurubia.**

birakof. (birunda): *izond.* Ikus.: Bim-eŕex.

birakulu. (ur): *iz.* Ura jasotzeko lanabesa berezia. j: Arkimedes'en kiribila.

birakulu-kirio. (entzupen): *iz.* Adikiñaren kirioa. j: Entzun-kirio,

birakuntza. (birunda): *iz,* Bats.: Biraketa.

biraldaketa. (auŕerakuntza): *iz.* Egokera batetik baste haters, auŕerantzean, igarotea.

biraldakuntza. (auterakuntza): *iz.* Egokera batetik bestem, gauzen ado zozkoen malakako auferakuntzaren egipen eta ondorioa. j; Bireda.

biraldatu. (aldaera): *ad.* Toki batetik baste batera aldatu. j: Birlandu.

bif-bereizpen. (berezkunde): €a. Beŕiz berezkundea egitearen egipena,

bif-berezi. (berezkunde): *ad.* Beŕiz berezkundea egin.

bif-betetze. (okidura): *iz.* Okidura belle egitea.

bif-biki. (laualdeko): *iz,* Auŕezko aldeak beren artean tartideak dauzkan lanaldekoa.

bif-bif- (edamen): iz. Edatzearen ots-izena, (ixuritasun): *iz.* Ixuritzearen ots-izena.

bifboŕ. (aupatsaldi); *iz.* Sabel-oŕoaren ots-izena.

bif-bosten. (zcnbaki): *izond.* Bigaŕen bosten.

biteba. (anal): iz. Huts.: Bimeba. I: Biŕanai.

biŕebaki. (zula): *ad,* Beŕiro ebaki.

bifegaldi. (egazkada): *iz.* Bigafen egaldia.

bifegi. (gaztañondo): *iz.* Morkotz edefa daukan gaztalia-mota bat.

bif-egile. (egin): *izond.* Befiz dagiena.

bifegtn. (egin): *ad.* Beŕiz egin.

b€f-egosi, (egosketa): *ad,* Beŕiro egosi.

bif-ekafi. (latent): *ad.* Beŕiro ekaŕi.

bifeldu. (umotasun): *ad.* Bigaŕenez ulnotu. j: (goiztartasun): *izond.* Uunotu gabe dagoena. (aidi): jj *ad.* Here aldia bete hallo lenago gertatu.

bif-eman. (emote); *ad.* Betiz man.

bif-eo. (josketa): *ad.* Beŕiro josi.

bif-epe. (ape): *iz.* Bigaŕen epea.

bif-eraendu. (maizterkuntza): *ad.* Ikus.: Bir-maiztertu. j: Biŕ-alcumtu,

bi#eraiketa. (erdikintza): u. Bigaŕenez egindako eraiketa.

bif-eraiki. (eraikintza): *ad.* Beŕiro eraiki.

bif-eraikile. (eraikintza): *izand.* Belie eraikitzen duena. j: Biŕ-eraikitzaie.

bit-era/kin. (eraikintza): *iz.* Beŕiz egindako eraikitzea.

bif-eraik€tzale. (eraikintza): *izond.* Ikus.: Bit-eraikile.

biŕerautzun. (erantzupen); *ad.* Beŕiro erantzun.

biŕ-erasketa.(bakuntza): iz. Bigaŕen erasketa.

bif-eraso. (eraso-aldi): iz. Bigaŕen erasoa.

bit-eratsi. (bakuntza): *ad.* Befiz eratsi.

biferazo. (osterakuntza): *ad.* Belie erazo. I: Len egin cans belie egin.

bif-erdia. (erdialdi): ŕz. Bigaŕenez erdibittl dana. j: Ems.; Bit-anY. j: Biŕ-erditua.

bif-erein. (ereintza): *ad.* Bigaŕenez erein.

bif-erori, (erorkera); *ad.* Beŕiz erori.

bit-erosgatii. (yareikuntza): *izond.* Beŕiro yards ditekena.

biferosi. (saleroste): *ad.* Belie erori, (biŕ-jabeketa): *ad,* Salneufiz ala indafez notin edo gauza bat beŕiz artu.

bif-erosle. (yareikuntza): *izond,* Beŕiro yareiten duena.

bif-erospen. (yareikuntza): iz, Beŕiz egindako yarelkuntza. (saleroste): Bigaŕen crospena.(biŕjabeketa):ijiz. Salneufiz naiz indafez notin edo gauza bat belie artzearen egipena.

bifefatu, (xigordura): *ad.* Zerbait suaren egipenari zuzen jali, ezetasuna galdu arte edo nai dan eraz gem. dedin,

biŕ-efe. (eŕealdi): *ad,* Beŕiro ale.

biŕ-efegosi, (sukalde): *ad.* Belie efegosi.

bif-eŕolci. (sukalde): *iz.* Beŕiro eteki ado deb dagoena.

bif-efeten. (uraska): iz. Uraska nagusitik egiten dan hasten.

bife$tu. (di): *ad.* Ef€ edo uri bat belie egin.

bifesan. (ruintzabidc): *ad.* Belie esan.

bit-esitu. (itxitura): *ad.* Wiz esitu.

bif-es€tzale. (itxitura); *Land,* Belie esitzen duena.

bifesku. (dantzaketa): iz. Auŕesku deitzen dan dantzan bigaŕena ta azken-auŕekoa dana; berdin bigaŕena "nuts" jokoan eta abaf. (joko); iz. Birla jokoan leŕoka jaŕita dagoznn birloen bigaŕena,

biŕ-eskuragafi. (bif-jabeketa): *izond.* Beŕiz eskura ditekena.

bif-eskuratu, (biŕ jabeketa): *ad.* Beŕiro eskuratu edojabetu.

bif-estalki. (estaidura): *iz,* lkus,: azal.

biŕetan. (osterakuniza): *adond.* 131 bidet.

biŕ-etsi. (gotortza): *ad,* 1?gin edo esan dana sendotu. j: Biŕ-onartu, biŕ-sendotu.

bifeundu. (condors): *ad.* Belie eundu.

bif-euskin. (again): iz. Beaten igarotzea eragozteko,lufaz edo beste gayaz egiten dan bgaŕen ugatta.

bit-ezarle. (biŕezarpen): *Izond,* Retie ezartzen duena.

1U1.EZARPEN. *iz.* Bette ipintzearen egipen eta ondorioa. j: Biŕipiutze, beŕezarpen. Notin edo gauza bat, len zeukan bizibidean, tokian edo egokeran jartzearen egipena. j: Nunbaitetik stars zana edo peitzen dana osotu edo ordainizearen egipena. j: Beŕezarpen. // (beŕitasun), (ezarmen), (obekuntza), (osterakuntza), (ostetasun), (zarbeŕiketa),(zentzabide).

bitezafi. (bifezarpen): *ad.* Belie ipidi. I: Notin edo ganza bat, ten zeukan bizibidean, tokian edo egokeran jaŕi. Nunbaitetik stars zana edo peitzen dana °Setu edo ordaindu. Belie ezaŕi, birezaŕi, leneratu, lengoratu, lengorazi, zaŕabeŕitu. (ezannen); *ad.* Barbera.

bif-ezkondu. (ezkontza): *ad. Belie* ezkondu.

bifezkontze. (ezkontza): iz. Bigaŕen ezkontza.j: Biŕezkontza.

bif-ezponda. (naaknrdura): iz. Bigaŕen ezponda.

bif-eztl. (ezti): iz. Gozaki-seskatik ateratzen dan bigaŕen eztia.

bif-gai. (crest): *iz.* Eresian bgaŕen leloa, nagusiarekin alkartzen dana.

bif-galdatu. (urtze): ad. Belie urtu.

bifgaldatzale. (urtze): *izond.* Beŕiz urtzen duena.

bif-galdera. (galdera): *iz.* Belie egindako galdera.

blf-garbitze. (ikuzketa): *iz.* Belie ikuztea.

bif-gertatu. (gertakari): *ad.* Belie gertatu.

bit-glltz. (glitz); *iz.* Bigaŕen glitza, Giitzari bigaŕen bira enan.

bif-giltzatu. (glitz): *ad.* Di giltzaz zerbait j: G€ltza bi bidet cmanda itxi.

bif-gizatu. (aragi): *ad,* Belie gizatu. Bir-gizondu.

bif-gizendu. (urdai): *ad.* Aragian gizen-xeŕak sartu,

bif-goldaketa. (golde): *iz.* Belie goldatzearen egipena,

bifgoldatu. (golde): *ad.* Benz goidatu. lkus.: Bif-saraldi, bit-saratu.

biŕ€-bata. (baŕeyadura); *adond.* Baŕeyatzen ari-izatea.

bif-ibazi. (menperapen): *ad.* Beŕiz tnengeratu.

b€fibindu. (gaztezaro): *ad.* Gaztezaroan izaten dan iudaŕa beŕiro arts. (gurentasun): *ad.* Landak eta landareak belie gurentasuna tutu. (austura): 1(*ad* Zearo agbaŕikatu. j: Biŕindu, biŕingatu, puxketatu, xautu.

bifidatzi, (idazketa): *ad.* Bairn idatzi.

bif-idae.k1. (a€daki): fz. Ikus.: Aldaki.

bif€dazle. (idazketa): *frond.* Belie idazten duena, (aldaai): *izond.* Aldaldak dagizkiena.

bif-igaro. (igaraipen): *ad.* Belie igaro.

bif-igazi. (iragaztura): *ad.* Betiz igaei. Biŕ-irazi.

i
.uk
xto
ña,
ortzen
aldu.
b baste
ña.
rea
naiz
ŕ beltz
ikien
jztearеo
;;b€zlra
idafak
ta albla
na.
u.
en dan
atx,

bifigln. (apaingailu): *izond.* Garbi ta oso apaindua dagoena. 1: Biŕigiñatu.

bifiglndu. (bitezarpen): *ad.* Gauza bat beŕiz egin edo here lunango egokerara biurtu.

biŕ-ikasi. (ikasketa): *ad.* Beŕiro ikasi.

bifikatu. (makurdura): *ad.* Zerbait tilde batera makurtu. (malda): *ad.* Maldaetan ibili. (saieskuntza): j1 *ad.* Bare bidetik edo zuzenbidetik norbait edo zcrbait aldondu,

bifikatzadun urak. (ur): *iz.* Biŕikazgatza duten urak.

bifikatzatu. (ikatz): *iz.* Biŕikazgatza.

bifikusi. (ikusmcn): *ad.* Belie ikusi.

biŕ-ikusi. (ikusrnen): *ad.* Bcŕiz ikusi.

bit-Hin^{g}e. (ikusmen): *izond.* Beŕiz ikusten (Mena, (azterkuntza): *izond.* Zerbait aztertzen duenaren ordekoa.

biŕ-iku#u. **(ikumen):** *ad.* Bcŕiz ikutu.

biŕ-ikuzi. (ikuzketa): *ad.* Bigatenez ikuzi.

biñlanua. (gezi): *iz.* Ikus.: Dardai.

bffimlli-bafamala. (soffit): *adond.* Aŕabots oso aundiaz ari-izatca. j: lkus.: Biŕinbi, biŕinbi-baŕanba, biŕinbili.

bifin. (irin): *iz.* Eyeraldian gcratzcn den garauaren oskol xeatua. : Bigaŕen irhia, birzai, zagimotz, zagixe. (zati): *iz.* Puxka, apuŕa.: Bitin-bitin.

bifin-Biŕin. **(zati):** *iz.* Puxkatxo, apurlxo. Ikus.: Biŕin. (soñu): *iz.* Bufunbaka ari dan otsa.

bifinbi. (soñu): iz, Aŕabots oso aundia. 1: [kus.: Biŕimili-baŕamata, biŕinbi-baŕanba, biŕinbili,

bifinbi-baŕanba. (Bolin): *adond.* Ikus.: Bitirnili-baŕamala. 1: Biŕinbi, biŕinbiti.

bifinbili-bafanbala. (satin): *adond.* Ikus.: Bilimili-baŕadnala. ^: Biŕinbi, biŕinbili, biŕinbi-baŕanba.

bifinda. (uzta): *iz.* Alan-olako uzta.

bifindu. (austura): *ad.* Ikus.: Biŕinbindu. Bii9ngatu, puxketatu, xautu. (ants): *ad.* Zerbait autz biurtu.

bifindura. (beitiko): *iz.* lkus.: Beitiko.

bitingailu. (nuts): *iz.* Austutzeko lanabesa.

bitingafi. (auts): *izond.* Ants biurtu ditekena. (austura): *izond.* Biŕindu dilekena.

bifingatu. (austruʿa): *ad.* 1kus.: Biŕinbindu, biŕindu.

bifintsu. (ants): *izond.* Ants biurtuta dagoena.

bifintzalc, (austura): ***izond.*** Biŕintzen duena.

bifipintze. (biŕezarpen): iz. Ikus.: Biŕezarpcn.

bit-irabazgaŕi. (biŕ jabckcta): *izond.* Bit-jabetu ditekena.

biŕ-iragan. (igaraipen): *ad.* Beŕiz igaro.

bif-frakfn. **(irakidura):** *ad.* Beŕiro irakin.

bif-irukuri. **(irakurketa):** *ad.* Belie irakuŕi.

bif-irafaldi. (irarkola): iz. Bigafen irarpena.

biŕ-irafi. (irarkola): *ad.* Benz irafi.

biŕ-irazi. (iragaztura): *ad.* Ikus.: Bit-igazi.

bifiretsi. (gurkadura): *ad.* Beŕiz iretsi.

bit-irin. (zai): *iz.* lkus.: Birzai. I: Bilks, bit-emu, birtzai.

biŕ-iruditu. (irudimen): *ad.* Beŕiz iruditu.

bifisdun. (isladura): *izond.* Distirak dagizkfena.

biŕist. (dirdai): *iz.* Dirdai edo distladura.

bifista. (dirdai): *iz.* Dirdir aldakoŕetaz eta mango batzuekaz distiratzearen egipena.

bifisiada. (lasto): *iz.* Tkus.: Eeazain.

biŕ-ltaitu. (itaite): *ad.* Bigafenez itailu.

bifitako Ortiz. (osterakuntza): *adond.* Bigaŕen eldiz.

btfitan. (osterakuntza): *adorn'.* Bi bidet. !: Bide.

bifitxi. (zenbaki): *izond.* Ikus.: Bikoiti. Bikoizki.

bif-itzuli. (itzulaldi): *ad.* Beŕiro itzuli.

biflxkllet. **(txori):** iz. Lumak ori dauzkan txori txilua, oso ondo abesten duena.

bit-izen. (izen): *iz.* Sendiaren izena; abizena, izenburu.

bifizen. (izen): iz, Tkus.: Abizen.

bifizki. (arto): *iz.* Garauak gutrxi dituen ariaburu lxikia.

bit-laid. (he): *iz.* Bi bidet erabilitako izkia.

biŕizkildu. (sukalde): *ad.* Azaletik bakafik de.

bitiztu. (indaŕ): *ad.* Indaŕ beŕia ta kemena eman.

BIIl-JABEKETA. *iz.* Len eukiizen zana befiro jabetzearen egipee eta ondorioa. Bit-jaubetza. (menpeprapen): *iz.* Belie menperatzea.11(amen), (biurketa), (erosketa), (ordainpide), (ostetasun), (yareikuntza).

biŕ jabetu. (menperapen): *ad.* Belie menperatu. (hit-jabeketa): *ad.* Len norberarena zana belie artzea. : Biŕ-artu.

bit-jabetzelro. (biŕ jabeketa): *izond.* Biŕ-eskuratzeko erabiltzen dana.

bit-laid. (azkuŕi): *iz,* Janarictan artzcn dan higaŕon azpilekoa.

biŕ-jaso. (bit-jabeketa): *ad.* Len eman zana beŕiz artu.

biŕ-jasogaŕi. (bit-jabeketa): *izond.* Len emandakoa belie artzekoa clana. I: Biŕ-jasotzeko.

biŕ-jaubetu. (biŕ jabeketa): *ad.* Lett eukitzen cane belie artu.

biŕ jaubetza. (biŕjabckcta): *iz.* Ikus.: Biŕ-jabeketa.

biŕ-jausi. (erorkera): *ad.* Belie jausi.

biŕ-janzi. (atzerako): *ad.* Bede jausi.

biŕ jayo. (jayotza): *ad.* Belie jayo. I: Bit-sortu.

biŕ-jo. (soñu): *ad.* Beŕiz jo.

biŕ-jofa. (gaide): iz. Soloetako "midi beŕiro golden sartzearen egipen eta ondorioa. 1: Biŕ joŕaldi.

biŕ-jofatu. (golde): *ad.* Soloetako lufak beŕiro goldeaz landu.

biŕ-kimatu. **(iñausketa):** *ad.* Beŕiz iñausi. ^: Biŕ-moztu.

blt-kusiña. **(sendi):** *iz.* Bigaŕen lengusiña.

bit-kusu. (sendi): *Ia.* Bigaŕen lengusu. 1: Bit-abide.

bit-Ian. (Ian): *iz.* Beŕiz egindako lang.

biŕ-lanaldi. (Ian): *iz.* Bi bidet egun berean egindako lanaldia.

biŕ-landagafi. (landaketa): *izond,* Toki batetik bestera alda€zeko gai dan belarkia. j: Bit-aldagati.

blf-langela. **(landola):** ***iz.*** Mendekoa dan landoia.

blt-lautu. (lauzko): *ad.* Beŕiz berdindu, zelai€u.

bit-legundu. (limurtasun): *ad.* Belie leunkatu. 1: Birleundu.

biflepo. (lepo): *iz.* Soñeko batean jartzen dan Bigaŕen iduna.

bifleyaŕ. (berin): *iz.* Bigaŕen leyartza.

biŕ-leyo, (leyo): iz. Leyoetan jatizen den zurezko orb.

biŕ-lilitu. (lore): *ad.* Belle loretu. Birloratu.

biŕ-lore. (lore): iz, Biogaŕen lorea.

biŕ-lortu. (biŕ jabeketa): *ad.* Bcŕiz lortu, beŕiz artu.

bit-maitatu. (maitasun): *ad.* Bcŕiz Inaite-iran,

biŕ-maiztergo. (maiztcrkuntza): *iz.* Bigatenez egindako maizterkuntza. j: Bit-akura.

biŕ-mtiiztef. (maizterkuntza): *izond.* Bigaŕen rnaizteŕa.

blf-matztertu. (maizterkuntza): *ad.* Bigaŕenez akuratu, maiztergoan utzi. J: Biŕ-akuratu, biŕ-eraendu.

bif-margotu. (margo): *ad.* Beŕiro margotu. I: Biŕ-margoztu.

biŕ-maŕatu. (mPh): *ad.* Bi bidet' maŕatu.

bif-merkatze. (gutidura): *iz.* Beŕiz egindako merkatzea. I: Biŕ-merkealdi.

bif-merkealdi. (gutidura): iz. Bcus.; merkatze.

biŕ-milikatu. (mingain): *ad.* Beŕiz milizkatu.

biŕ-mica. (zenbaki): *izond* Bi roila, bi anei.

bid-moztaida. (ale): iz. Beŕiz mutiltzea.

biŕ-moztu. (iñausketa): *ad.* Thus.: Biŕ-kimatu.

biŕ-muiko. (erle): *iz.* Bigaŕen erle-piloa.

bif-muskildu. (oskol): *ad.* Beŕiz zuritu, tipildu.

blfnagusi, (burnzagi): *iz.* Nasugi-ordekoa dana.

blf-neurketa. (naafi); iz. Bigaienez egindako neurketa.

bit-nenfi. (ncuŕi): *iz.* Bigaien legs-neuŕia.

biŕ-neurtu. (neuŕi): *ad.* Legezko media beŕiz egin.

biŕ-ogi. (ogi): ft. Bigaŕen ogia.

biŕ-oin. (oltza): *iz.* Bi oiieko azpi-oltza.

bifokotz. (bizaŕ): *iz.* Bizaŕazpian izaten dart aragi-anditze araugea.

biŕ-onartu. (baimendura); *ad.* Ikus.: Biŕ-etsi.

blŕ-ontziratu. (itxasontzi); *ad.* Beŕiz ontziralu.

bit-ordain. (ordazpen): *(coed* Ordezkariaren ordeakoa. J: Bit-ordeko.

bif ardegafi. (ordezpen): *izond.* ordekoa ukan dezakena.

biŕ-ardei. (kimia): iz, Ordeyaren hi kiziekin eŕo bat alkartuta.

bif-ordekotu. (ordezpen): *ad.* Bare almena bests batengan utzi.

biŕ ardezko. (ordezpen); *tz.* Ordezkaritzaren ordekoa dana.

bifordu. (orenlari): iz. Ordnak bi bidef ematen dituen oreniaria.

bit-oral', (ore): *ad.* Betiz oretu.

bif-osotu. (osotasun): *ad.* Beŕiz osotu.

bifotari. (txiŕinduketa): *iz.* Txiŕingan dabilena.

bifotxa. (ezkongetza): *izond.* Ezkongai dagoen adiñeko emakumea.

bif-saidu. (saleroste): *ad.* Betio) saldu.

hit-sallceta. (saleroste): *iz.* Beŕiz egindako salketa.

biŕ-saltzaie. (saleroste): *izond.* Beŕiro saltzen duena.

biŕ-sapai. (sabai): *iz.* Bigaien sabaya, lenengoa sendotzeko edo bakartzeko jartzen dana.

bif-saraldi. (golds): *ft.* Ikus.: Bit-goldatu.

blf-saratu. (gable): *ad.* ikus.: Bit-goldatu.

biŕ-sare. (care): *iz.* Sat'eki zahal eta gogoŕak dauzkansaras,afañak gaterazteko baste baten alzean jartzen dana.

biŕ-sari. (ordaIntza): iz. Lan batzuetarako ematen dan bigaŕen saris.

bif-sufera. (saŕera): *iz.* Bigafen safera.

bif-sartu. (sarkura): *ad.* Beŕiro Carlo.

bit-says. (sAyo): dz. Beŕiz egindako sayoa.

biŕ-seme. (aitona): *iz.* Ikus.: Semeso, biloba, birloba. (same): *iz.* Lcncngo semearen ondoan jayolzen dan bigaŕen semea.

bif-semetza. (seme): *iz.* Bif-semearen duintasuna edo eskubklea.

bif-sendotu. (gotortza): *ad.* Ikus.: Bit-etsi. I: Bit-onartu.

biŕ-sorketa. (azaldi): *iz.* Beŕiz sorizea. I: Bit-sorkunde.

bifsorkunde. (azaldi): *iz. lkus.:* Biŕ-sorketa.

biŕ-sorkuntza. (azakti): *iz.* Beŕiz egindako umezketa.

bif-sortu. (jayolza): *ad.* Beŕiz jayo. Ikus.: Bit-jayo. (azaldi): *ad.* Beŕiz ernatu.

biŕsortzale. (azaldi): izond. Beŕiro ernatzen duena.

bif-subastu. (artiĹe): *ad.* Artileari bigaŕen birunda eman.

bif-txertatu. (txiringada): *ad.* Beŕiro txertatu.

biŕ-txerto. (txiringada): *iz.* Txertoa bcŕiz egitea.

bif-txigortu. (xigordura): *ad.* Beŕiz txigortu.

biŕ-ugutzatu. (ugutza): *ad.* Bigaŕenez ugutzatu.

biŕulet. (zubil): ta. Agungintzako zubila.

bifumetu. (aurtzaro): *ad.* Norbait befit umea biurtu.

biŕ-uŕatu. (luŕ-lantze): *ad.* Befiro golden/.

bif-urtu. (u tze): *ad.* Beŕiz urtu.

bif-nrtutzate. (urtze): *izond.* Befit urtzen duena.

biŕ-ustai. (erextun): *iz.* Ilpelen mutuŕak tinkotzeko erabiltzen dan bigaŕen kurkurua.

bif-xakitu. (ikuŕatz): *ad.* Bigafenez xakitu.

bif-xede. (arinfe): *iz.* Len izandako xede baler] aurka egiten dan bestea.

bif-xurgatu. (egoskiera): *ad.* Befiro xurgatu. J: Biŕ-zufupatu.

blf-zama. (zama): *iz.* Artutako bigaŕen zama.

bif-zamatu. (zama): *ad.* Befit zamatu.

bif-zatigafi. (atalketa): *izond.* Bigaŕenez zatigafia dana.

blfzatiketa. (atalketa): *iz.* Bigaŕenez zatitzea.

hifzatitu. (atalketa); *ad.* Bigaŕenez zatitu.

bif zena. (zen): *Iz.* Bigaŕen zena.

bif-zenatu. (zen): *ad.* Bigaŕenez zenatu.

bif-zeubaketa. (zenbaken); iz. Bigaŕenez egiten dan zenbaketa.

bif-zenbatu. (zenbakun): *ad.* Bigaŕenez zenbatu.

blf-zotatu. (oñetako): *ad.* Beŕira zolatt.

blŕ-znnpada. (punp): *iz.* Bigaŕenez egindako zunpada.

bif-zufrrpatu. (egoskiera): *ad.* Ikus.: Bit-xurgatu.

birsaltzale. (saleroste): *izond.* Bells saltzun duena.

birtargi. (argi): *iz.* Odei-muŕuen artean, argi-unca. I: Ikus.: Bitargi.

birtautsiki. (damutasun): *iz.* Damutasun eta kezkaz egotea. (aldakttra): *iz.* Berbera.

birterne, (zurtain): *ad.* Laudareak altxumak beŕiro eman.

birtsaldu. (salerosle): *ad.* Beŕiz saidu.

birtsalpen. (snieroste): iz. Betiz sallies.

birtu. (gup/era): *ad.* Ikus.: Birunkatu.

birtxln. (aurtzaro): *(cond.* Geldigaitza dan amfa.

birtzal. (an): *iz.* Zai antzekoa dana.

birtzamatu. (alma): *ad.* Beŕiz zamatu.

birul. (estebete): *iz.* Odoloste aundia.

birun-btrun. (birunda): *adond.* Birundaka ari-izan. I: Birundan.

BIRUNDA. *iz.* Tini baten inguruan edo bere barmen biraka, zerbaiten oboz egindako !Octant. I: Toki edo bide baten guplera. E: Gauza batean biribiltzen dan bests baten itzul-inguru bakoitza. : Bira, birunga, birunkn, burunda, aŕuntzada, iboil, jira, jirabira, inguru-giltz, moltzo, tipifi, utzulipurdi, giltza, ziruriketa. (oho): *iz.* Ikus.: Oba.

(banaketa); Í *iz.* Ingurualdean alkartuta dagozenen artean ardo-edontzlak edo baste gauzak banatzoaren egipen. (bildura):) *iz.* Itzegiteko edo baste elburuz, unties batzuek inguntaldean egiten duten bilduru. II (gupiera), (gurpil), (igidura), (ing uu).

birundaka. (birunda): *adond.* Birundak ematen ari-izatea.

birundatu. (inguru): *ad.* Inguruan ibili. ^: Norbait edo zerbait inguratu, erdian arturik. (geŕikatze): *ad.* Gauze bat beste bateaz ertsi edo inguratu. Bats,: Bildu. (biribilkapen): II *ad.* Oyal, ingi edo beste gayaz zatika ala acorn zerbait estali edo crtsatu. J: Ikus.: Biribilkatu.

birunga. (birunda): ŕz. Bras.: Birunda. 1: Birenka, jirabira.

birungotu. (birunda): *ad,* Birunda ematea, inguratu. I: Birungatu.

birunkatu. (gupiera): *ad.* Bere ardatz nagusiaren Inguruan gauze baten mutuŕari birundak eman, baste matuŕa tinkoturik eukitzean edo, aldez baste, birundak ere ematean. Birtu. (birunda): *ad.* Itzuli, biranda eman.

birutu. (biurize): *ad.* Gauza bat hesle batean aldatu.

biruztai. (uztai): *is.* Gupi laua, itxita; bare tini guziak erdian dagoen beste batetik ararte berean dagozelarik.

birzai. (zap: *iz.* Biŕin-mota bat. I: Ikus.: Burin, biŕ-itin, bit-urun, birzzai, zagimotz, zagixe.

birzai-ogl. (ogi): *is.* Zayaz egindako ogia. : Birzayezko.

bisaidu. (aunizketa): *ad.* Bikondera jaso.

bisardo. (oskoidun): *iz.* Leize txikiko xanguŕua.

bisaf. (katu): *is.* Basakatu oso txikia.

bisbis. (tnintzoera): *adond.* Asko **ta** fuutsik gabe itzegitean ari-izatea.

bisdun. (anpulu): *ŕzond.* Agunez beterik agertzen dana.

biseldun. (uric): *izond.* Irareun eta irurogetasei egun dauzkan urtea. I: Biseiko.

bisestura. (txiringada): iz. Bere aufe-aldetik tuia batean amaitzen dan odi bateaz egiña dagoen lanahesa, bamean txinbo bat jokatzen dalarik, ubilak uŕupatu ta egozteko erabiltzen dana.: Bisestura, bisuslu, bixustura, bixiztura, bixustura, biziztura.

bisika. (at): *is.* Thus.: Zizere. j: Bisina, chaste, txintxaren, txisare.

bisistu. (mozkorkeri): *ŕzond.* Erdi mozkortuta dagoena. 1; Ikus.: Bisustu.

hicks. (itsaspen): *iz.* Txoriak aŕapatzeko ii ta zumeek likisten diran gai lekedatsua. j; Bixka, bizka. (gura): *iz.* Oldaŕaundiko gura,

bislcardo. (bizkaŕ-ezuŕ): iz. Notin eta abelgoŕien bizkaŕ-ezufa. : Biskarke.

biskafes. (utzaldi): *iz.* Abel-gorotza metatzen den tokia.

biskafo. (zartzaro): *is.* Osasun onean bizi dan agurea.

biskatu. (itsaspen): *ŕzond.* Gal lekedatsua. (basa): *izond.* Basaz haterik dagoena.

biskatu. (itsaspen): *ad.* Biskaz gantzutu.

biskoŕ, (ezuŕ): *iz.* Oln-lepoan dagoen ezuŕmotze, apona. (joko): *iz.* Aariaren aponaz egiten dan jekoa; kurkuluxetan, kubika ere dcitzen dana.

bisoseko. (txintxin): *is.* Aspaldiko txintxiña.

bisots. (aide): *iz.* Aide otz-otza.

bistu. (lerdoki): *ad.* Lerdoki email edo zabaldn.

bisuntxa. (ekaitz): *iz. Ikus.:* Bisuts. j: Bisuspe.

bisuskara. (size): *iz.* Aize ta euriaz emandako taupe.

hisusleku. (sakonera): *is.* Edda zuŕunhiltzen dan zolagunea. Bisustegi. : Ikus.: tiisuts-leku. (leku): *is.* Aizeak gogoŕjotzen ducn leku zabala.

hisustu. (txiringada): *is.* ikus.: Bisestura. Biseslura. (egu): *iz.* Eguko aro txaŕa. I: Tkus.: hisuts. (mazkorkcri): Ij *izond.* Erdi mozkortuta dagoena.: Bisistu. (aogozo): II *ad.* Ezpañak aogozoz ugari estali. I: Ikus.: Bisuts.

hisustura. (txiringada): *is.* Ipurtzulotik maize!) dan sendagaya. ; Bixustura.

bisusturte. (urte): is. Irureun eta irurogeitasei egun dauzkan urtea. (: Bisisturte.

hisuts. (ekaitz): *iz.* Aize ta edufez sortzen dan zirimola. Bisuntxa, bisuspe. (iluntasun): *iz.* Odeyak metatzeagatik ekaitzen auŕean egiten dan iluntasan aundia. (aogozo): *is,* Ikus.: hisustu. Aopits, aopitz.

hisuts-size. (aizc): iz. Aize ate eta zakaŕa.

bisuts-leku. (ekaitz): *iz.* Eduf eta izotza metatzen diran lekua. : Bisuts-told, bisusleku,lauso,lausom.

bisutsu. (ekaitz): *izond.* Eduŕa zirimolaz dabilen tokia.

blsutz. (abetxu): *iz.* Lekaziduna den susia, dame ta ugari dauzkana, oflak aizto irudikoak eta loreak on diralarik,

hits. (biurkin): *iz.* Ikus.: Biurkin. j; Biuŕ-iltze, torioju.

bitai. (apaingailu): *is.* Apainkeri, girgiieri.

bitako. (zenbaki): *adand.* Bikoa izetca.

bltaldl. (eske-baize): *iz.* Emaitzak jasotzearen egipen eta ondorioa.

hitan. (zenbaki): *adond.* Bi zenbakitan, alditan, tokitan eta abaŕ. Ez da berdin "bitan" eta "bictan" esatea; lenengoak zein-gabeko zentzua du,bigaŕenak zeatza.

bitandn. (atalketa): *ad.* Elkin ataidu. (aunizketa): *ad.* El bidet geitu.

bitanol. (ugorki): *is.* Urgai-ikatzezko ugorkia.

bitenol neurleeta. (ugorki): *is.* Ugorkien neurkelaren egipena.

bitanoleri, (ugorki): *iz.* Ugorki-edariak geyegi edateagatik gertetzen dan eritasnna,

bitantzale. (aunizketa): *ŕzond.* Bi bidet geitzen duena.

bitara. (zenbaki): *adond.* Bi zenbakitaca; bi erazkoa.

bitarako. (zimardikatasun): *ŕzond.* Zentzun bi edo batzuk ukan ditzakena.

bitarakotasun. (aldintasun): *is. B*i aldin ainbat danaren bereiztasuna.: Bialdingotasun.

bitaratu. (aldaragune): *ad.* Bi adaŕ. beso, abut edo zietan banandu.

bitargi, (euri); ŕz, Egun curitsuetan izaten diran ateŕaldiak. I: Tkus.: Birtargi. I; Bitargi-une,

bitariko. (meta): *adond.* Bi motazkoa.

bitarte. (Mite): *iz.* Aldi batetik bestera edo egipen batetik bestera eizaten dan tartea. I: Bizkitarte, (adiontasun): *ŕs.* Zerbaiterako izen diteken adiontasuna. (hitartekatasun;, ii *iz,* Norbaiten edo zerbaiten aide arartetzearen egipena.

bitarte-jakiak, (azkuŕi): *is.* Janaria artu bulb lenago mayanjartzen diran zizka-mizkak,

bitarte-sari. (sariztalze): iz. Otseinkettress ordez ordaintzen dana.

bitartean. (bateretasun): *adond.* Zerbait gertatzen edo egiten dan artean, unean. I: Bitarteo, bitartaño, binbitartean, bizkitartean, bitattio, hiztartlo, arteetan, artekan, arteraiñokoan, artetan, arteetan, gainkartan, biztartio, hein bitartean, bizkiterte. (zenbaki): *adond.* Bien artean.

bitartelca. (torte): *adond.* 7'arteka ari-izatea.

bitarteko. (bitartekotasun): *izond!* Norbaiten edo zerbaiten tilde arteratzen duena. I: Bidarteko, erdiratzale, crditsuko. (itxasontzi): *iz,* Txatupacn crdiko aizoyala.

bitarteko-aro (aldikAda): *iz.* Erdi-aroa.

bitarteko-izan. (bitartekotasun): *ad.* Norbaiten alde jokatu. j; lkus.: Bitartetu, aldezkatu.

BITARTEKOTASUN. *iz,* Buŕukan edo auzitan ari diranen artean, adiskidetzeko asmoz, sartzearen egipen eta ondorioa. I: Arartekotasun, arartetasun, artcratzc, artctasun. (almen): *iz.* Eskutartea. Ii (artekotasun), (eskuarte), (irizkidetasun), (urgazpen), (usarte).

bitartekotu, (bitartekotasun); *ad.* ikus.: Bitartetu. I: Arartekotu, arartetu.

hitartekotza, (bitartekotasun): *iz,* Beste baten order bitartetzearen egipena. Bitartetza, bitartekuotza.

bitarteo. (bateratasun): *adond.* lkus.: Bitartean.

bitarteratu. (artekotasun): *ad.* Gauza bat beste batzaen artean ezaŕi.

Bitartetu. (bitartekotasun): *ad.* Norbaiten edo zerbaiten aide arateetu. Ê: Bitarteko-izan, bitartekotu, arartekotu, arartetu, artetu.

bitartez. (bitartekotasun): *adond.* Bitartekoen bi tien ari-izatea. Bitartekoz.

bitasun. (bikoiztasun): iz. Ikus.: Bikoiztasun.

bitatilc. (zenbaki): *adond.* Bi zenbakitatik. I: Bitik, bid, bitikan.

bite. (aditz): *ad.* Begira zaru.

batean Ibi►i. (ibilera): *ad.* Arin-arin ibili.

bitezarde. (iraspen): *iz.* Xede berezi bateaz irasi ta dagoena.

bitezaf. (agerkai): *iz.* Iicuŕatz bateaz onetsia dan agerlcaya.

bitezafi. (iraspen): *ad.* Xede berezi bateaz zerbait irasi.

bitezko burni. (burnt): iz. Bi tez landutako burnia.

bitik bateko lokafitz. (lokasitz): *Ink.* Bereizgaŕia dan lokafitza.

bitika. (auntz): *iz.* lkus.: Antxumea, able, bitiñ, bitiña.

bitiñalci. (aragi): *iz. Bitiñ* edo antxumearen aragia.

bitoak, (itxasontzi): *iz.* Itxasontziko zurezko zatikoak.

bitoki. (zenbaki): ŕzond. Ikus.: Bikoitz.

hitore. (artakotasun): *Bond.* Zerbaiterako antzetsua dana. : Bikaña.

bitoŕ. (txoskoŕ): *iz.* Ikus.: Betaŕo, I: Betxindoŕ, betxoŕ, betafu, betxaŕo, beta. mitxindoŕ, petaŕo, petxoŕ, piloŕ. (bizkargune): iz. Zerbaiten iraitzean egiten dan koxkoŕa.

bitofondo. (tanpa): iz. Oin-zolaz emandako tanpa.

bitoxka. (ertsidura): *adond.* ipuŕ-mazelak orpoen gañcan jaŕita, sofia uzkuŕegotea.

bits. (anpulu): *iz.* ikus.: Agun. I: Pits.

bits-aldi. (jaboi): *iz.* Jaboyez egindako eman-aldia. (lerdoki): *iz.* Lerdokiz egindako eman-aldia.

bits-egin. (anpulu): *ad.* Saldari aguna kendu. I: Apaŕ-egin.

bits-erdlz. (lerdoki); adond. Antoxiñak aide batetik bakaŕik lei-bitsez egotea.

bits-jario. (anputu): *frond.* Bitsa kentzen ari dana. I; Bits-kentzale.

hits-uin. (itxaso): *iz.* Bitsez beterik dagoen uña.

bitsadera. (anpulu): *iz.* Saida ado baste ubiletik bitsa kentzeko erabiltzen dan endaitxo biribila. I: Bitsirazki, bitxirazki, buŕuntzali-sare, agunzali.

b€tsetan. (anpulu): *adond.* Agunctan. (atsegin): *adond.* Atsegiñez egotea.

bitseztatu. (metal): *ad.* Metal baton gañean bestc baton gcruza

bitsindu. (anpulu): *ad.* Ikue.: Bits-egin. I: Apaŕ-egin.

bitsu. (bikoiztasun): *frond. Bata fa* bestea, biak. I: Bitzuak, bitzuck, bitzu, bitzuk, bitzuok. (anpulu): *Bond.* Bitsa edo aguna daukana.

bitsura. (ur): *iz.* Ikazki-ozpiña daukan ura, edatekoa dana.

bltsuri. (ereztun): iz. lkus.: Ereztun. I: Uztun.

bitsustu. (anpulu): *ad.* Bits egin.

baits. (esne): *iz.* Esne-mintza.

biin-une. (erd!): *iz.* Aldenduta zegoona erdi bateau biltzearen egipena. (trinkotasun): *iz.* Gauza bat trinkoago egin.

bitu. (bikoiztasun): *ad.* Bikoiztu. (bakuntza): *ad.* Batu, alkartu. (gordaidu): II *ad.* Beŕiz artu. J: Aldenduta dagozenak bildu. (mats): II *iz.* Mats-landarea.

bituf. (oin): *iz.* Oñaren goiko zatia. Onela esaten da: Oinbituŕ = txonkatil; bai ta: Eskubituŕ = eskumutuŕ. I: Butuŕ, azurtasun, azurtuin.

bitxabai. (bide): *iz.* Ororentzako hide zabala, gurdi ta belbilentzat bereziki atondua. j: Bitzaba€, bidezabal.

bitxaleka. (landare): *iz.* Baso-arbitxoa.

bitxafain. (main): *iz.* Ezutezko ezurtza duen afain bat; bare aragi ta aŕauak oso onartuak izaten dira. j: Bitsaŕain, bitzaŕai, korkon.

bitxato. (ugaztun): *iz.* Saguaren antzekoa dan ugaztun kaŕaskaria,baña ura bane askoz aundiagoa.

bitxeleta. (lore): *iz.* Ikus.: Bitxilora.

hitxi. (pitxi): iz. Ikus.: Pitxi. 1: Autai, lepoan edo geŕitik zintzilika, ipintzen zitzayen apaindura. I: Emaknmeek eta gizonek ere. apainduraz, eramaten duten pitxi edo edergaŕien bakoitza. I; Efonkari'ko emakumeek bulatean daramaten metalezko pitxia, dindaiu, metale, parpail. (nabarmenkeri): *(road.* lkus.; Bitxikeriazate. I; Bitzi. Egiteko era sfuntatik edo kiritik at egiten edo esaten dana. (joko): II iz. Jostalua. (zenbaki): II *iz.* Bien muttzoa. (bikointasun); jj fz. Bilcain-bikaña danaren tasuna. I: Bikaña dana. (Apaingailu): *izond* apainduta dagoena. (gaŕantzi): II *In.* Gaŕantzi gabeko ganza, hafts pout eta apaña dana. (aŕain): II *in.* Ezurtza ezufezkoa daukan aŕain bat; bare aragia zuri, jangaŕi to onartua dana. (gaztasun): II *izondd. Gat;* bitxitasun edo jostakeria duena. (bikoiztasun): II iz. Mueta bateko bi notin edo bi guuzaen moltzoa. (sendi): Gogo-aidetasun. (-bitxi).

bitxi-antzeko. (txirlaŕi): *izond.* Txirlaŕiaren margoa duena. : Bitxi-margodun, bitxi-margozko.

bitxi-apain. (apaingailu): frond. Oso apainduta dagoena.

bitxi-apal. (eŕedize): *iz.* Gauzatxoak jartzeko eŕedizea.

bitxi-ari. (txirlaŕi): *iz.* Ari batean jatitako txirlaŕien mulizoa.

bitxl-biiduma. (bilduma): *iz.* Atsegii"rak diran gauzaen bilduma.

bitxi-dirdira. (txirlaŕi): *iz.* Txirlañen dirdira.

hitxi-eritxi. (aterakeri): *Bond.* Catzaduna dalakoan aterakeriz art dana. I; Bitxi-nai.

bitxi-ezarle. (pitx€); *izond,* Pitxiak gardairatzen dituena. (esku-langrntzak): *izond.* Berbera.

bitxi-gabetu. (pitxi): *ad.* Nunbaitetik pitxiak kendu. 1: Bitxi-kendu.

bitxi-gela. (pitxi): iz. Pitxiak gordetzeko gels berezia.

bitxi-goñ. (pitxi): iz. Gott ta oso edcŕa dan pitxia.

bitxi-jurio. (apaingailu): *izond.* Apaingailuz beterik dagoena.

bitxi-kutxa. (ustatx): iz. Ikus.: Bilxutxa. ^: Bitxitegi, bitxitoki, bitxizai.

bitxi-margodun. (txirlaŕi): *izond.* Ikus.: Bitxi-antzeko. Bitxi-margozko.

bitxi-nai. (aterakeri): *izond. Ikus.:* Bitxi-eritxi.

bitxi-ondafeko. (apaingailu): *iz.* Bu!af gañean pitxi batetik esegiten zan zatiko apaingaŕia,

bitxi-ontzi. (ustutx): *iz.* Ems.: Bitxutxa. I: Bitxi-kutxa.

bitxi-salerosketa. (pitxi): ŕr. Bitxi-saierostea.

bitx‹-sallceta. (saleroste): *iz.* Soñekoai dagozkien gauza txakaŕak sakzen diran saltolda.: Bind-saloki, bitxi-saltoki, bitxitegi, bitxi-zoko.

bitxi-saltoki. (pitxi): *iz.* Pitxiak saltzen diran tokia.

b€tx‹-saltzale. (pitxi): *frond.* Pitxiak saltzen dituena. I: Txitxiri-bitxiriak saltzen dituena. I: Kinkilari, kinkiiero.

bitxidoŕ. (bide): iz. Oso estua dan bidea. I: Bitzidoŕ.

bitxidun. (pitxi): *izond.* Pitxiakaz here burua apaintzen duena. I: Kirkixa.

bitxigile. (pitxi): *ŕzond* Pitxiak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

bitxigin. (janztura): iz. Andersen soñekoak dagizkien emakumea. (apaingailu): *iz.* Apaingailuak jartzen ari dana.

bitxigintza. (pitxi): iz. Pitxiak egiten diran lantegia.

bitxikeri. (gaztasun): ŕz. Gaztasuna duena. (apaingailu): *iz.* Egokia ez dan apaingailua. (nabarmenkeri): ^^ ŕa. Ikus.: Nabarmenkeri. j: Pitxitasun, sorjeskeria. (mozoŕokeri): j *iz.* Jostakiñaren egipen edo esaria. (fazakeri): (iz. ltzegitcan edo jardueran ageŕerazten dan tazakeria. (baŕegaŕikeri): *(iz. Ikus.:* Bafegafikeri. (araugabe): II iz. Befikeriak.

bitxikeriazale. (nabarmenkeri): *izond.* Oiturazko kiritik at esaten ado egiten duena. : Bitzi.

bitxiki. (gaztasun): *adond.* Bitxikeriz ari-izatea. (: Bitziki.

bitxilco. (gaztasun): *izond.* Gaztasunez beterik ari dana.

bitxilora. (lore): *iz.* Laŕanbiloaren lore ta belafa. I: Bitxeleta, bitxileta, bind-lore, bitxingurai, bixilore, ostaiska. (landare): *iz.* Atalduna dan belafczko landarea; here loreak erdia oria du ta onen inguruko ofitxoak zuri. Markatx, pasko-lili, putxi, txibirita.

bitxilore. (mitxcicta): *iz.* Mitxeletaren beste izena.

bitxingofi. (landare): ŕz. liaso-landare berezia.

bitxingurai. (landare): *iz.* Ezpainkaria dan urteko landarea; aspaldian edam aurkako sendagaya egiteko erabiltzen zana. 1: Ikus.: Bitxi-lora.

bitxiño. (pitxi): ŕa. Pitxi txikia.: Ikus.: Bilxiska.

bitxiro. (bikaintasun): *adond.* Poliki, ederki.

bitxiska. (pitxi): *iz.* Aldin gutxikoa dan pltxia. I: Ikus.: Bitxiño.

bitxitasun. (gaztasun): *iz.* Berezko doaya, daukanari atsegiña izatea egiten diona. j: Arpegiaren edertasunetik at, notin batzuen begitartean oartzen dan alako begikotasuna. I: Gaztasunezko esari zuuŕa. : Txantxaz ari-izateko emana dan ayuŕia. (iseka): *fi.* Jostaria dan ariuŕia.

bitxite^{g}i. (pitxi): *iz.* Pitxi askoren multzoa.

bitxitu. (gaztasun): *ad.* Bitxi ta jostagŕi biurtu. (apaingailu): *ad.* Apaindu. [: i3itxiztatu.

bitxiztatu. (pitxi): *ad.* Pltxietaz edo txirlafietaz apaindu.

bltxonda. (zenbaki): *izond* lkus.: Bikaitz.

bltxurl. (intz): *iz.* Was.: Aintzigat.

bitxutxa. (ustutx): *iz.* Pitxiak gordetzeko ustutxa. I: Bitxi-kutxa, bitxitegi, bitxitoki, bitxizai.

bite. (berpizte): *ad.* Biztu aditzaren zeingea.

bitzal. (bide): *frond.* Ikus.: Bidagin. j: Bidezai, bide-zain.

bitzarazi. (indaŕ): *ad.* Indaŕ befiak eman. (izeki-aldi): *ad.* Be£iz izeki.

bitzarazitzale. (indaŕ): *izond.* Indaf beŕiak soferazten dituena.

bitzarazie. (zio): *ŕzond.* Eztabaida ta eskatimak soferazten dituena.

bitzbefitze. (berpizte): *iz.* Ikus.: Berpizte.

bitzi. (bizi): *iz. ikus.:* Bizi. (nabarmenkeri): izond. Oiturazko kiritik at esaten edo egiten ad dana.

bitzi.aldagafi. (antzerti): iz. Baŕegaŕia dan antzerkia.

bitzigafi. (azknŕi): ŕz. lkus.: Elikatura. 9: Elikaturarako artzen diranjakiak.

b€tziro. (bizi): *adond.* Bizi-bizi ari-izatea.

bitzubenak. (bikoiztasun): *ŕrond.* Bitsuenak.

bitzuetan. (bikoiztasun): *Adana'.* Bitsuetan.

bitzugafena. (bikoiztasun): *izond* Bigaŕen taidea.

bitzuk. (zenbaki): *ŕzond.* Bi talde. I: Bitzuok.

(zenbaki): *izond.* B€. (adilz): *ad.* Beza,

biu€l. (guipil): *iz.* Gurpilaren ardatzbegiaren burni borobila.

biuka. (ipurakintza): *iz.* Ziriko, algodol, artile edo beste gayaz egindako lokafi biribila.

biuiet. (ate): iz. Ateko ziria.

biura. (egurki): *iz.* Laŕañetan zola zapatu ta berdintzeko erabiltzen zan egurkia.

biurbeatz. (ari): *iz.* Itsuta batean biurtu gabc uzten dan pusketa, lotura tinkotu dezan.

biurbera. (biurdura): *izond.* Zerbait adol-bizl ta artega dana.

biurbide. (itzulaldi): *iz.* Itzultzeko bidea.

biurda. (heist): *iz.* Ikus.: Birigaña.

biurdika. (landare): *iz.* Maastietan sortzen dan landarea, loreak zuri ta txikiak dauzkana.

biurdikatu. (gupiera): *ad.* Birunda hatzuk emanda, zerbait asko biurtu. E: Biufi-egin, biuŕikatu, biurtu, biotin, kizkolatu, txirbildu.

biurdikatzale. (itzuli-mitzulika): *izond* Egipenak bestclakotu, argibideak okertu eragiten dituena.

BIURDUTA. *iz.* Kalterik egiteko asmorik izan gabe, arinkeriz eta igurdiziaz egiña izaten dan egipen akargafia. j: Gaizta usaiñak, jostakeiia, morko, moxtarc, okerkeria, trabeskeria, jaunfutrekei, zuŕulkeria. (gupiera): *iz.* Bare ardatzaren inguruan, gauza baten mural bati birak ematca, baste mutufa tinkoturik euki ala aurkako aldetik birak ere ematen zaizkion bitartean. ($^{emu"}$): (iz. Yardokidura. I: Emu' baten kolokatzea. I: Bluff, draskada, erausdura. (biuŕitze): *iz.* Biurtzearen egipen eta ondorioa. I: Biuŕaldi. (egikera): H *iz.* Kalterik egiteko asmo gabe, arm eta nolabait antzez ere egindako egikera akargaŕia. If (aumaro), (biufikeri), (ezpetetasun), (gaztezaro), (gogaldieza), (irabio), (joko), (naslaldi), (poz).

biurgai. (abaŕ): iz. Loturarako egokiak diran abaŕ biurtuta. 1: Biurgei, biurkai, biurkei, biurki, biukal. (tolestura): *izond.* Apurtu gale tolestu ditekena. 1: Biurgei.

biurgaitz. (itzulpea): *izond.* Itzuli ezin ditekena.

biurgalu, (estoka): *iz. Ikus.:* Estoka.

biurgafi. (birunda): *izond.* Birunda eman dezakena. (jabctza): *izond.* Len here jabea izan zanaren jabetzara zerbait biurtu ditekena,

biurgaŕitasun. (jabetza): *iz.* Len bare jabea izan zanaren jabetzara zerbait biurtu al-izatea.

biurguna. (itzulaldi); iz. Ikus.: itzulaldi. j: Biurpen. (biurketa): *iz.* Ikus.: Biurketa, (: Biurkunde, biuŕera.

biurgune. (biurtze): *iz,* Ikus.: Blurtze. 1; Biurpen. (gupiera): iz. Bideak edo kaleak dagien gupia edo ukondoa. j; Biuŕune, manguna, zokolanda, zokobi.

biurgunetsu. (gupiera): *izond.* Biurguneak dituena.

biurgurutz. (lotura): *iz. Bi* bibiztaz egindako lotura.

biurka. (gupiera): *adond.* Biuŕitzen ari-izatea.

blurkabiltza. (iltze): *iz.* Burua biribilduta daukan iltzea, baste mufti^onk kamusten dana.

biurkaitz. (biurtze): *izond.* Biurtu ezin ditekena.

biurkatu. (gupiera): *ad.* Birundak ematen zerbait asko biuŕikatu. Biuŕaldikatu, biuŕitu, murtekatu, murtu.

biurkera. (itzulpen): *ŕr.* Ikns.; Itzulpen. I: Biurketa, itzulera.

BIURKERL *iz. life,* gaiztakeri, okef, legeauste, auskeria. 1: Mot. (mukerkeri): *iz.* Mentasunik peitzea. A (auskeri), (biuŕikeri), (bustikeri), (eriotza), (eŕu), (cskugeikeri), (gaizpide), (gaiztasun), (indaŕ-eataldura).

BIURKETA. *iz.* Gauza bat len zeukan tokian betiz ezartzearen egipen eta ondorioa. I: Biurguna, biurkunde, biuŕera. 1: Itzulmen. It (biŕezarpen), (emote), (ordainpide), (ostetasun), (tiŕit). (itzulpcn): iz. Ikns.; Itzulpen. 1: Biurketa. (gupiera): 11 iz. Biurkatzearen egipena. (aldakera): 11 *iz.* Ikus.: Aldakera. (dardaritze): H iz. Dardarazko ta araugabeko igipena. 1: Biuŕ-min, biuŕikcta.

BIURKIN. *iz.* Metalezko, zurezko edo beste gayazko zubila, bioŕiz egindako irtenguneaz, biuŕikoau sartzeko. j: Bits, biaf-iltze, torloju, torlojo, biurgiltza, biufiltz, biufi. If (iitze), (ingurubil), (langaizti), (uzkaldura).

biurkindu. (biurkin): *ad.* Biurkilia sartu. Biurkiltzatu, biufitzatu.

biurkoi. (birunda): *izond.* Itzuleŕeza dana; birunda eŕaz dagiena. (tolestura); *izond.* Ikus.: Biurkoŕ.

biurkof. (tolestura): *izond.* Apurtu gabe tolestu ditekena. 1: Biurkii.

biurkortasun. (tolestura): iz. Biurkoŕ izatearen tasuna.

biurkunde. (biurketa): iz. Ikrrs.: Biurketa. 1: Biurguna, biuŕera, biurkuntza, itzulmen. (yareikuntza): *iz.* Eginbeaŕ batetik askatzearen egipena.

bin/lark (itzuipen): *izond.* Itzulpenak edo biurkerak dagizkiena. 1: Biurketari, biurtzale.

biukni, (burni): iz. Alkaŕen beste aldeetan bi mustuŕ dauzkan ingurea.

biurpen. (biurtze): *iz.* Ikus.: Biurtze. Biurgune, biufera. (itzulaldi): iz. ikus.: Itzulaldi. ; Biuŕaldi.

Mat. (lotura): iz. Gauza bati ',Aura bateaz egiten zaizkion birundak, estutzen eta tinkatzen. I; Biduŕ, hiluŕ, biluri. (biuŕitze): *izond.* Oso gaiztoa dana. j: Bluff, tefeil-mefeil, turtuki, xixiku. (gupiera): 11 *ŕzond.* Okeŕa dana. (lokaŕi):{ *iz.* Lolcaflen tolesturak.

biuŕada, (tanpa): *iz.* Makilaz emandako zigorkada. (gupiera): *iz.* Gupi edo birak izatea.

biufaga. (langaisti): *iz.* Langai bateau zatiko bat baste batekin gardaiñatzean, igidura bera eraman dezan ipintzea edo sartzea; belbiletan abiarazteko erabiltzen da.

biuŕaldi, (aldakera): *iz.* Laidogaŕia dan aldakcra. I: Biutialdi. (itzulaldi): *12.* Ikus.: Itzulaldi. I: Biurpen, iraulte, onantzaldi. (biuŕitze): Ej *iz.* Ikus.; Biurdura. 1: Biuŕikadura.

biuŕ-arazgafi. (biurtze): *izond.* Blur dezakena.

biufarazi. (biuŕitze): *ad.* Biurtu-eragin, (irentze); *ad,* Biurduraz irendu.

biufaria. (ingurubil): ŕz. Claus.: Kiribil.

biuŕc. (lotura): *iz,* Ikus.: Biduŕ. I: Biukal.

biufera. (biurketa): *fi.* Ikus.:Biurketa, I: Biurguaa, biurkunde. (biurtze): *iz.* Ikus.: Biurpen. (itzulaidi): 11 *iz.* Ikus.: Biurpen.

biuferazi. (biurketa): *ad.* Itzutcrazi. 1: Biuŕerazo.

binfezandiko. (ended): *izond.* Itxaso-aindikoa dana.

biuŕ-ezin. (tolestura): *ŕzond.* Tolestu ezin ditekena. (aldakera): *izond.* Aldatu ezin ditekena. (biurtze): El *izond.* Biurtu ezin ditekena.

biuŕi. (gupiera): *izond.* Zuzena ez dana, gupiak dagizkiena edo makurtuta dagoena. I: Zuren okertasun, biguŕi, buuŕi. (ulermeneza): *ŕzond.* Ulertzeko zala dana. (ezuŕ): H *iz.* Ikus.: Biurdura. (biufitze): *izond.* Ikus.: Blur. 1: Teŕeil-meŕeil, turtuki, xixiku. (mukerkeri): H *ŕzond.* Eskurakoya eztana. 1; Buuŕi, biguŕi, zorgin-oŕatz. (makurdura): 11 *izond.* Zutiko en zeafeko ez dana. (lokaŕi): Luzaroan biribilduta egoteagatik lokati batek artzen duen yita. (jarkipen): 11 *ad.* Yarduki, bum egin, biufi-egin. (ur-zuŕumilo); j *iz.* Eats.: Ur-zuŕumilo.

biufi-egin. (asaldatasun): *ad.* Matxinadan sartu. (gupiera): *ad.* Ikus.: Biurdikatu. (jarkipcn): II *ad.* Ikus.: Biud.

biuII-egon. (asaŕe): *ad.* Alkaŕekiko asafetuta egon.

biuŕi-eragile. (asatdatasun): *izond.* Matxinadan sartzen dana.

biuŕialdi. (asaldatasun): *iz,* Matxinada. (aldakera): *iz.* nos.: Biuŕaldi. (itzulaldi): 11 *iz.* Tkus.: Biuŕaldi. (biutitze): 11 *iz.* Ilcus.: Biuŕaldi.

biuŕian. (ingurubil): adond. Ingurubilean ari-izatea.

biufian ibili. (ibilera): *ad.* Zeafen ibili.

biufikadura. (biuŕitze): iz. Ems.: Biala/di. 1: Biuŕiald€.

biuŕilcatu. (gupiera): *ad.* Indafez biurdikatu. 1: Eaus.: Biurdikatu,

BIIFMKI RI. iz. Notiñengan izan diteken goyencko gaiztotasuna. 1: Biguŕikeri, damu-gabekeria, gaixtarasun, gaizgoa, gaxtagintza, makurkeria, okerkeria. (tolestura): *iz.* Lokati baten izurdurak. (biuŕitze): 11 iz. Biufitzearen egipena. (basatasun): II *iz.* Egipen basatia. II (ankerkeri), (ayuŕi), (biuŕitze), (eskugeikeri), (gaizpide), (gaiztasun), (zuzen-lege).

biuflki. (indarkeri): *adond.* Tndarkeriz ari-izatca.

biufiko. (biurkin): *iz.* ingurubilez egindako uzgunea daukan pusketa, biurkitiarcn ziriaz egokitzen dana. 1: Bioŕi, dranbal, ardatzilo, gaŕanga, azkoin, golde-estuki.

biuñlco-antzeka. (biurkin): *izond.* Biurkin-erakoa dana.

biuŕikotu. (biurkin): *ad.* ikus.: Biurkiudu.

biuf-iktze. (biurkin): *iz.* Ikus.: Biurkin, ı: Bita, torloju.

biufiltzeztcn. (biurkin): *iz.* Biurkiña lotuta dagoenetik aseatzeko tresna.

biuflndaf. (indaŕ): *iz.* Iraulketa egiteko indafa.

biufipen. (biuŕitasun): iz. Beata dan esangipenaren aurka jeikitzearen egipen eta ondorioa. j: Iraultza. (jarkipen): *iz.* Mukertasuna. j: Zaltasun.

BIUŔiTASIIN. *iz.* Mentasunik ez izatea. I: Auzi-iez, gorbizikeri. (indarkeri): iz. Suminkoŕa izatea. *II* (baterapen), (biurkeri), (buru-jabetasun), (eiiketa), (esangaizpen), (garbayeza), (jarkipen), (jazargo), (mukerkeri), (nastaldi), (uzutasun).

biuŕitu. (sai-abere): *ad.* Sai-abereak daraman zama edo nekegati zayon beste gauzaren bat astindu. Atzealdeko ankaetaz sai-abereek tanpak eman. (jarkipen): *ad.* Isituki buru-egin. (gaizpide): H *ad.* Oiruta onak, siñismena ta abaŕ, irakaspen txaŕen bider edo erakuspide t taŕetaz, galdu-crazi, pozoatu. (gupiera): jj *ad.* Ikus.: Biurkatu. j: Murtekatu. (biutitasun): H *ad.* Onartu beat dan esanekotasunaren aurkajaso.j:Jauzi.

biufitza. (biuŕitasun): *iz.* Eti-matxinada, afabotsa.

biufitzaŕ. (biuŕitasun): *izond.* Oso gaizto ta biuŕia dana.

BIU1lTZE. *iz.* Gauzaen kirl edo egokera naspilatzearen egipena. I: Oituraen lazokeri edo ustalkeriaren egokera. j: Biguŕipen, bmurikeria, ustelkeria, zakaŕaldi. *II* (azalpen), (biuŕikeri), (gaizkikuntza), (gaizpide), (gaiztasun), (kalte), (lizunkeritza), (usteldura), (zatarkeri), (zurikeri).

blufitzeko. (biurkin): iz. Biurkiñak sartu ado ateratzeko erabiltzen dan traces.

blufiane. (sayeskuntza): *iz.* Ikus.: Sayeskuntza. j: Soraderia. (gupiera): *iz.* Biurtzearen egipen eta ondorioa.

biuflzko. (gupiera): *izond.* Biurdikatzen duena.

biuf-loki. (lotura): *iz.* Lokafi edo galartzu bat botatzean eratzen dan lokalua.

biuf-makila. (gupiera): *iz.* Biurtzeko erabiltzen dana.

bluf-min. (dardaritze): iz. Ikus.: Biurketa.

biufune. (erantzupen): *iz.* Erantzupen txaŕa. (gupiera): *iz. Ikus.:* Biurgune. 1: Mangum, zokolanda.

biuŕ-zail. (itzulpen): *izond.* Ikus.: Biurtu-ezin.

biuŕ-ziri. (zaps): iz. Lotnra bat estrtrzeko makil labuŕa edo agatxoa.

biursari. (olerti): iz. Bertsoak dagizkiena. j: Biurtsari. (obari): iz. Ikus.: Obari. j: Irabazgoi. (irabaspen): jj *iz.* Ikus.: lrabazpen. j: Soberakin.

biurt-ezin. (biutize): *izond.* Biuŕ ezin ditekena.

biurtarazi. (birunda): *ad.* Biurtu-eragin.

biurtasun. (lengorakortasun): iz. lkus.: Lengorakortasun. Lenerakortasun, itzultasun.

biurte, (laŕinketa): *iz.* Eultzitzeko erabiltzen zan lanabesa. I:Dxibita, arta-esi, esi, estasi, estrazia, estraze, eunizi, paaleria, paileru, treiñeru, xibita.

biurte-une. (late): *iz.* Bi urteko aldia. I: Biurte-uŕen.

biurterako. (urte): *izond.* Bi urtero beŕitzen dana.

burtsu. (biurdura): *izond.* Odol-bizi, artega, naastale dana. Biurxea. (gupiera): *izond.* Gupiak asko dauzkana.

biurtu. (gupiera): *ad.* lkus.: Biurdikatu. Biortu, bu-urtu, kizkolatu, txirbtldu. (biŕezarpen): *ad.* Notin edo gauza bat ten zegoen egokeran beŕiz ezafi. (itzulpen): jl *ad.* Izkuntza bateau esan edo idatzi dana, baste bateau adierazi. (biurketa): jj *ad.* Gauza bat len zeukanari atzera eman. j: Jabelaadi, leneratu, lengoratu, utzuli. (biurtze):) *ad.* Gauza bat baste bateau aldatu. I: Biortu. (irtera): II ad. Bidetik irten. (antzutasun): ij *ad.* Kotzoa dan at bat antzutu. (laburtza): jl *ad.* Gauza bat edo batzuk laburturik adierazi. (jarkipen): *ad.* Buru-egin, jardoki. (mingaztasun): jj *ad.* Gauza bat gaŕaztu. (zain): ɹj *ad.* Zain bat murtu. (banandura): 11 *ad.* Soñeko bilgune bat bare tokitik atera. (eskartasun): *(ad.* Esketak eman. (bidalketa): *(ad.* Noribait berarengandik artu zana atzera bialdu.

biurtu-ezin. (itzulpen): *izond.* Esan edo idatzita dagoena itzuli ezin ditekena. Biuŕ-zail.

biurte-odi. (argi-muki): *iz.* Argitaratzeko kanabesa batzuetan argi-mukia jartzeko dagoen edia.

biurtuazi. (biurketa): *ad.* Atzera biurtu, eman.

biurtukizun. (biurketa): *iz.* Biurtzeko dagoena.

biurtute. (biurketa): *iz.* lkus.: Biurtzapen.

biurtza. (biurketa): *iz.* Ikus.: Biurtzapen. (aldakera): iz. fiats.: Aldakera. (itzulaldi); H *iz.* ltzultzearen egipena. (osterakuatza): jj *iz.* Beŕegitearen egipen eta ondorioa. (biurtze): II *iz.* Biurtzearen egipen eta ondorioa.

biurtzale. (gupiera): *izond.* Biurtzen duena. (itzulpen): *izond.* Ikus.: Biurlari. j: Biurketari. (biurketa): jj *izond.* Biurtzen edo atzera ematen edo bialtzen duena.

biurtzapen. (biurketa): *iz.* Biurtzearen egipena. j: Biurtute, biurtza.

BIURTZE. iz. Gauza bat besteratzeko egipena. j: Bizi txaŕetik onera aldatzea. j: Okturak zentzatzea. I: Biurgune, biurpen, ate-itzui, itzularaztaile. il (aitorkun), (obekuntza), (ogen), (sElls-auste), (ugutza), (zentzabide), (zin-auste).

biurtzika. (dardaritze): iz. Araugabe ta dardarazkoa dan igipena.

biurtzil. (ate): *iz.* Ate batetik bat-banaka igorotzeko, gurutzaren autzeko jaŕita dagoen Ianabesa.

binrxka. (biurdura): *frond.* Ikus.: Biurtsu.

biusturi. (urdail): *iz.* Ikus.: Urdall. j: Biuzturi.

biutxin. (korapilo): *iz.* Ikus.: Bibista. j: Bibizta.

biuztura. (sabel): iz. Bulaf-ezufetik zileraño edatzen dan sabelaren zatia. j: Biuzturi.

biuzturl. (sabel): *iz. Ikus.:* Biuztura. (urdail): *iz.* Ikus.: Urdail. Biuzturiko min. j: Biusturi, urdabil.

bix-bix. (garnu): *iz. I ros.:* Gurnu. (Auŕen ltza).

bixa-beiardi.(zugatz): *iz.* Bixa-belaŕen multzoa.

bixa-belaf. (zugatz): *iz.* Azi atalbiko zugatza, igali azkordunak dituena; bere aziak, beratzeaz, gotiz tindatzeko gays ematen du.

bixaleka. (landare): *ŕz.* Gurutzkaria dan belafezko landarea, zaboŕen artean sortzen dana.

bixandika. (txikiera): *adond.* Txikierakaz ari-izatea.

bixaf-gurl. (zurgabetasun): *izond.* Zurgabetasunez eta beaŕik gabe dakien guztia diñoena.

bixafot. (fazakeri): *(rood.* Oitasunak jaŕaitzeko ta bere apainduraz geyegi arduratzen dana.

bixartsu. (ule): *izond.* Belarkiak eaten duten bib biguna duena.

bixelet. (landare): *in.* Urtekaria dan belafezko lauadarea; bare break egosita, kirio-emangaŕi la ilodol-cragile bezela erabiltzen dim.

(bizi): *iz. Blzi* itzaren xumegaŕia. I: Biziki. (oft): *iz.* Batan-oŕe-puska; gaŕatxa. (mingaztasun): *izond.* Mingotza dana.

bixi-belaŕ. (landare): iz, Ikus.: Batan. I: Tñunlzi.

bixi-bixi. (lastertasun): *adond.* Bizitasunez ari-izatea.

bixidura. (bizi): *fz.* Blzi luzakoŕa izatea.

bixigafi. (tafitadura): *izond.* Zirikatzekoa dana.

bixika, (gernu): *iz.* Zoŕotxo baten antzckoa dan mintzezka sain-atala; bertan giltzuŕhlek jariotzen duten garnua jalkitzen da. J: Misika, putxika, uisiga. (txoskoŕ): iz, !Afton eratzen dan txorkaf anpagafi, zofotz eta gogoŕa. : **Eritasun** lot ondorioz iztondokoan sortzen diran txorkof zuriak. Pirika. (zeii): JJ *iz.* Zeŕiak aoan eukitzen dituen pikoŕak. Aŕobia.

bixika-antzeko. (maskulu): *ŕzond,* Maskulu txikiaren anlzekoa dana.

bixika-beiardi. (abetxu): *in.* Bixika-belaŕen multzoa. I: Bixika-belartza.

bixika-belaf. (abetxu): *iz.* Azi-atalbiko abencua, Ereiñoski.

bixika-gilc. (garnu): *izond.* Puxika jasotzeko erabiltzen dan bizidura.

bixika-legorte. (anal): iz. Zauri, zauridura talegaŕetan,legortzen diranean egiten dan zaldaŕa.

bixikadore. (ortzikadura): *izond.* Aragi-eunak ortzikatzen eta cragaltzen dituena.

blxikatsu. (znrtoin): *izond.* Altxumaz beterik dagoena.

bixiki. (bizi): *adond.* Biziro xamaf wi-izatea.

bixiko. (ezherdintza): *izond.* Berbera ez dana. (naste): *izond* Naslutako gal batzuen multzoa. (txoskoŕ): JJ iz. Lulu= sortzen dan txoskortxoa.

bixikotasuu. (naste): iz. Gal batzuk nastutzearen egipena.

bixingauxa. (izaneza): *adond.* Tzate guziaren eztasun osaa. : Ezer ez.

bixintxo. (izen): *iz.* Bingen eta Bingen daunt.

bixiŕika. (txiŕinduketa): *fŕ.* Bi gurpil berdiñak dauzkan bigurpila; txiŕinga.

bixistulu. (abetxu): iz. Azi atalbikoa dan abetxua, goronbiletan alkartuta dagozcn bare lore zuriengatik loretegietan landatzen dana. (joko): Ikus.: Balapunpa. J: Ziŕizte.

bixitu. (mozkorkeri): *ad.* Txerbel jati.

bixka. (gura): *in.* Gurari bizia.

bixkaŕ. (bizkaŕ): ***in,*** Blzkaf itzaren xumegaŕia; bizkaŕ txikia. (mend* *in.* flats.: Muru. J: Luŕ-bizkaŕ, metatxiki. (igidura): (*izond.* Eŕaz eta ganoraz igitzen dana.

bixkaŕatu. (mozketa): *ad.* Abereai tie edo artilea moztu. (iñauskcta): *ad.* Epaitu, iñansi,

bixkafazale. (mozketa): *izond.* Abereai ile ado arlilea moztcn diena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

bixkaf xut. (mendi): iz. Muru txikia.

bixkondo. (aŕatz): iz, Gaztañak etetzeko danboliña. I: Maskela, maskilo.

bixkof. (igidura): *izond.* Etas eta ganoraz igitzen dana. j: Tkus.: Bizkoŕ. (lastertasun): izond. Igipenean arin eta zoli dana. (poz): Jj *izond.* Bizi ta artega dana.

bixkofatxiko, (biloiztasun): *izond.* Biloiz, lain-goŕi.

bixicortu. (indaŕ): *ad.* Sonde, indartsu jail. (garau): *ad.* Zeribait garauak kendu.

bixte. (leturs): *iz. lkus.;* Begizta. l3egizte,

bixtela. (txeŕen): *iz.* Itz-estaliz txeŕena.

bixtof. (mingaztasun): *frond.* Mingotza dana.

bixurgnue. (apaingailu): *in.* Oyalaren ertzean egiten dan **azpadura.** (azpadura): *iz,* Berbera.

biyarazi. (garau): *ad.* Garauak aletu-erazi. I: Biikarazi.

biyuf. (ekaitz): iz. Ekaitzetan izaten dan zuŕunbilo. Bcus.: Zufunbilo. : Euri-biyuŕ, aize-biyuf.

biz. (osterakuntza): *iz.* Bi bidet. (aditz): *ad.* "Bedi" aditzeraren aspaldiko era. (oyutza): Iĺ *nyu.* Ostera esanda katuari dei-egitcko erabiltzen dan oyu-itza. (gisa): *adond.* Bi eraz. (zenbaki): II *izond.* Bitaz.

biz-biz. (gamma): *oyu.* Piz-egin dezaten umeak zirikatzeko erabiltzen dan oyutza. J: Bix-bix.

lliz-izpeŕ. (bizi): *iz.* Bizi-edesti baton ziŕiboŕoa.

bizabal alkaf-betegafl. (zoko): iz. Bi bizabal tente betetzen dituzten bizabalak.

bizabal alkaf-osagafi. (zoko): *iz.* Bizaba] tente bat osotzen duten bizabalak.

bizabal alkaf-urko.. (zoko): *iz.* Alkaŕi buruz aldamenean dagozen bizabalak.

bizabal estua. (noko): *ft.* 90 mail baño gutxiago duen bizabala.

bizabal gurutzatuak.(zoko):in Ertzaldetik alkaŕen aurka dagozen bizabalak.

bizabal irikia. (zoko): *iz.* 90 mail balm geyago duen bizabala.

bizabal tentea. (zoko): *iz.* Alkafi buruz zutasunez dagozen bi zabaldeak egiten duten bizabala.

bizabal zeafa. (zoko): *iz.* Tentea ez dan bvizabala; 90 mail ez ditucna,

bizabera. (zomoŕo): *iz. Metalezko* magoak dauzkan ega-gogofeko zomofoa. Kotxo, mamoŕoa.

bizarazi. (taŕitadura): *ad.* Birbiztu, azkartu, bizi-araza, bizierazi, bizierazo, hizieragin.

bizardi. (ʒain): *iz,* Lebatzareu zeŕa. onena, zakatzen ondokoa.

bizardun. (bizaŕ): *fzond.* Bizaŕa duena. Bizartsu, bixardo, bixardun, bizarti, bizartzut, bizarzu, bixarki, bizardo.

bizargabeko.(bizaŕ): *izond.* Arpegian uleak ez dauzkana, J: Bizaŕ-peitu.

hizargabetu. (bizaŕ): *ad.* Bizafak kendu.

bizargile. (bizaŕ): *in.* Besteai bizafa kentzen diena. j: Bizargin, bizaŕ-kentzale, bizaŕ-egile, bizaŕcle, bizaŕile, bizarkenle, bizarkin, bizarmozle, bizarmoxtale, bizaŕ-kentzale, bizarlari, bizaŕ-moztaie, bizaŕ-ile. (esku-langintzak): *iz,* Berbera.

hizargintza. (bizaŕ): *fŕ.* Bizaŕa kentzeko oroentzako toki berezia. J: Bizaf-leku, bizartegi, bizaŕetxe, bixargintza, bizarkintza, bizargintegi. (langintza): Bizargilearen **langiutza.**

bizargitu. (bizaf): *ad.* **Bizaŕa** egin, bizafa kendu. j: Bizarmoztu.

bizarkentzalc. (bizaŕ): *izond.* ikus.: Bizargile. I: Bizarlari.

bizarki. (bizaŕ): *in.* Sudurpekoaren ilea.

bizarldn. (mailgune): *fŕ.* Trains batzuen erizean ado urtutako metal-zatikoen erizean egiten dan mailgunea.

bizarleku. (bizaŕ); *iz.* 1kus.: Bizartegi. : Bizaŕ-etxc.

bizarmoztu, (bizaf): *ad.* Ems.: Bizargitu.

BIZAŔ, *fŕ.* Arpegiaren beko aldean eta masaletan sortzen dan ulea. j: **Auntz** eta akeŕen beko masail-ezufetik zintzilika dagoen ile-zergada. I: Bizet,

bixei. (guilt): *iz*. Lebatzarenkokotxa. (laboreak): II iz. Labnreen garaua biltzen dean agotzak daukan piru latza. (arpegi): *iz.* Arpegiaren okolza. (aizto): *(iz.* Ebakitzeko lanabesarcn **sorbatza.** // (abelisti), (margo), (oŕazi), (ule). (zeti): *iz*. Izpia.

bizaf aldi. (bizaŕ): *iz.* Bizafa kentzearen egipena. I: Bizaŕ-egite.

bizafbakan. (bizaŕ): *izond.* Bizaf gogoŕ eta barbana duena. j: Bizaŕ-barban, bizat-lataki.

bizaf-belaf. (aigodoi): iz. Algodoi-landarca.

bizaf-egile. (bizat): *ŕzond.* Bizafa, lanbidez, kentzen duena.

bizaf-egin. (bizaŕ): *ad.* Arpegiko ulcak cbagi. Bizaf-moztu.

bizaŕ-cile. (bizaŕ): *ŕzond. ikus.:* Bizaŕ-egile.

bizaŕ-eruuzte. (bizaf): *iz*. Bizafrak erauztearen egipena.

bizaferi.(gauzeztasun):ŕz. Alpeŕezko gauzaen multzoa.

bizaf-etxe. (bizaŕ): *iz.* ikus.: Bizartegi. Bizarleku.

bizaŕgoili. (bizaf): *izond.* Bizata goŕi duena. Bizaŕ-goŕasta, bizaŕ-goŕidun.

bizaf-ile. (bizaŕ): *iz*. Ikus.: Bizargiic. 1: Bizarlari.

bizafindu. (bizaŕ): *ad.* Arpegiko edo buruko uleak eskucn bidez bein eta befiz erauzi.

bizafkunkuŕ. (bizaŕ): ŕz. Ikus.: Okotz.

bizaf-kutsu. (bizaŕ): *iz.* Surpeko ongi iraun-azteko, etxean edo man, zerbaiten zeŕenda bat bezela gañean ipintzen dana.

bizaf-labain. (bizaŕ): iz. Ikus.: Bizaŕ-labaña. 1: Bizaŕ-laban.

bizaf-labantxo. (bizaŕ): *iz.* Bizafa kentzeko metalezko ofia.

bizaf-iabaiia. (bizaŕ): *iz.* Bizafa kentzeko labana. Bizaŕ-nabal, bleaŕ-nabala, bizaŕ-nabela, bizat-labain, bizaŕ-iaban.

bizaŕ-mutx. (bizaŕ): *ŕzond.* Bizafik cz dean gizona. : Bizarpeitu, bizargabc, bixat-gabe, bixarki, bizat-bako, bizaf-gabeko, bizaf-meatz, bizaŕ-motz, b€eaŕ-ozta, bizaŕ-uŕi.

bizaf-mozte. (blear): iz. Bizafa agitearen egipena.

bleat **moztu.** (bizaf): *ad.* Ikus.: Bizaŕ-egin.

bleaf-mufitz. (bizaŕ): *ŕzond.* Bizafa kenduta duena. : Bizaŕ-soil.

bizaf-mufizte. (bizaf): *iz*. Bleats kenduta izatea.

bizaf-okotz. (bizat): *iz.* Okotzcko bizafa.

bizaf-ontzi. (bizaŕ): *fi.* Bizargilcaren antoxin berezia.

bizafoyal. (bizaŕ): *iz.* Bizafa kentzeko jartzen dan oyala.

bizaf-peitu. (bizaŕ): *ŕzond.* Ikus.: Bizargabeko.

bizaf-lala. (iosintxa): *iz*. Bizaf azpian egiten dan icunketa. (bizaŕ): *iz.* Berbera.

bizaf-txo/u. (bizat): *iz.* Ule ado blzataren ile-zofoa. j: Iletxoŕo, ile-zoŕa, ilzofo, We-txoŕu.

bizaf-txukun. (bizaŕ): *izond.* Ikus.: Bixaŕot: (fazakeri): *izond.* Berbera.

bizaf-urdin. (bizaŕ): *izond.* Bizafa urdin ado zuri duena.1: Bizaŕ-zuri.

bizaf-ufu. (biza): *izond.* Bizafa usua duena. j: Bizaf-usi, bizat-usu, bizaŕ-safi.

bizartasun. (oparotasun): *iz.* Oparo ad-izatearen tacuna.

bizartegi. (bizat): iz. Bizaŕak kentzen diran tokia. Bizarleku, bizaf-etxe.

bizartsu. (bizaf): *izond.* lkus.: Bizardun. 1: Bizarti, bixardo, bixardun, bizartzut, bizarzu.

Warta. (bizaf): *ad.* Gizonak bizafak egin cdo Mel.

bizattdun. (zati): *ŕzond.* Bi coin-stat dituene.: Bi-zatiko.

bizttz. (abetxu): *iz.* Ugarian den abetxu-mote.

bizbatean. (aldizkapen): *adond.* Gauze batzuk, bat-bana, aikaren ondoan egitee. j: Bizbeinka.

bizbateku. (aldizkapen): *izond.* Gauza batzuk, bat-bana, alkaŕen ondoren dagizkicna, edo oŕela egiten dana.

bizbeŕltu. (berpizte): *ad. lie* zegoena betiz bizira aide. I: Bizbiztu.

bizbizka. (joko): iz. Anton jokoa; balek besteai pllota bat botatzen egiten de. 1: Bix-bixeau.

bizdun. (anpulu): *izond.* Bits ugari duena.

bizenta. (otaŕ): iz. Otaf-mota bat.

bizerna. (arpegi): iz. ikrrs.: Arpegi.

bizgai (bizi): *fi.* Bizaa ematen duen ekaya. I: Bizi-gai.

bizgalu. (su-izkiiu): iz. Lergaŕiaren pizgelua.

hizgafi. (bizi): *izond.* Bizaa soferazi dezakena. (bero): *izond.* Berm ematen deans. (gat): 11 *tuned.* Aimctxakoa.

BIZ'. *iz.* Soin-izakien iñarkun-egimena; berm ireun-aztereko ezinbestekoa dana. j: Soin-izakien egimenaren egokera. 1: Anima te soñaren betza. 1: Soin-izaki baten jayotzetik bare ariotzararte irauntzen dean aldia. Notin baton bizikcra. : Notin baton egipcn nabarigaŕien edestia. j: Bizidun eta erne *ans.* I: Bitzi, bizi, bizitza, bixitza, rnenta(aldi), biztaidi, soŕaldi. (mingaztasun): *izond.* Gaŕatz. I: Bixi. (minbizi): j ŕzond. Txorkof galgefia Soin-euuak ondatzen dituena. (zomofo): j *iz*. Beyeu lafua, ridden ondoan, barneratzen duena. // (abclizti), (izaera), (jayotza), (ainikizti), (soiñizti), (uzkuttzizti).

bizi-aitziketa. (txotx): *iz.* Txotxen aziketa eregoztca.

biz€-alargnn. (ezkontzauste): Alkaŕcngandik aldenduta dagozen ezkontideak. j: Bizi-alarguntsa, bizirik-alargun, bizik-alargun, bizikalargun.

bizi-alargundu. (ezkontzauste): *ad.* Ezkontideak aikaŕengandik aldendu.

hizi-alarguntza. (ezkontzauste): *iz.* Ezkontideak alkaŕengandik aldentzea.

bizi-ante. (bizi): iz. Bizi baten befi-labufa.

bizi-antze. (antze): *iz*. Bizirako antzea.

hizi-arazi. (bizi): *ad.* Bizi-eragin, bizi-erazi, bizirazi. : Bizt-arazi.

bizi-arnasa. (etsaldi): *iz.* Il€ziarea atsa. (bizi): *fi.* Berbera.

hizi-arte. (hint): *in.* Biziaren aldia. Ikus.: Bizialdi, bizi-baŕu, bizi-bitartean.

hizi-arteko. (bizi): *izond.* Riz€-iraupen guziari dagokiona. : Bizi-bilarteko, bizidaifioko.

bizi-azi. (azkuŕi): *ad.* Elikatu, janaritu.

bizi-balcaf. (ezkongetza): *izond.* Ezkondu ez dan gibona.

bizi-beko. (bizi): *ŕzond.* Bizirik eztuena.

bizi-befi. (bizi): iz. Bizi-edestia.: Ikus.: Bizidazle.

bizi-befitu, (bizi): *ad.* ikus.: Biziagotu. j: Bizi-indeta amen. (luf): ad. Latzlñcan egondako lufak indaf befia artu.

bizi-bideko. (lanbidc): *ŕzond.* Lanbideari dagokiona.

bizi-bidezko. (bizi): *izond.* Bizi-bideai dagokiena.

bizi-hlzika. (saterostc): *adond.* Gauzak apurka-apurke saldu edo erostea. (joko): *iz*. Neskatiien jolcoa; saltzen eta erostcn.

bizi-biziro. (bizi): *adond.* Gee bizi-bizi azi-izatea.

bizi-bizitu. (bizi): *ad.* Gem ta geyago biziagotu. I: Ikus.: Biziagotu.

bizi-ebaketa. (ebaketa): *iz.* Azterketarako, there biziak zatitzearen egipena. I: Bizi-ebakuntza.

bizi-edesti. (attest* *iz.* Biti basen edestia.

bizi-ekal. (eunizti): iz. Kizkiñaren izatez zati bizita eraginkoŕa danaren ekai zuringotsua.

bizi-emale. (erdialdi): *ŕzond.* Bete semeak bizirik erdibitzen dituen aberea. (bizi); *izond.* Ilcns.: Biziarazle. I: Biziaraztale, bizierazte.

bizi-erantzun. (erantzupen): *ad.* Argibide ado erantzupen bat yardesteko auŕezkatu.

bizi-erortze. (alditxaŕ): iz. **Bizi-indafak** galtzea.

bizi-eŕule. (abate): *ŕzond.* Azaldia afautzen bidez dagien abere-mota.

bizi-ezin. (bizitegi): *ŕzond.* Bizi-izateko eziña dana. I: Bizigaitz, bizitzeko-eza.

bizi-gabeize. (bizi): *iz.* Bizi-bideen gabezia.

bizi-gal. (azkuti): *iz.* Ikus.: Azkuñ.

bizi-giro. (inguru): ŕa. Bizi-izateko inguru, giro.

bizi-gogo. (bizi): *iz.* Biziaz beterik dagoena; bizi-izateko gogoa.

bizi-indaf. (bizi): *iz.* Bizi-izateko indaŕa. Bizindaŕ. (indaŕ): *iz.* Berbera.

bizi-indafizti. (bizi): iz. Bizi-indafak aztertzen dituen jakintza.

bizi-iñarkun. (bizi): *iz.* Bizi-blde, bizirako iñarkun.

bizi-irten. (bizi): *ad.* Baste bat il ondoren ala gertakari edo ape baten ondoren bizi-izan.

bizi-izan. (bizi): *ad.* Bizia euki; biziaz iraun.

bizi jakintza. (bizi): ŕn. Ikus.: Bizizti.

bizi-jale. (bizi): *izond.* Abereen aragiaz elikatzen dana.

bizi-jafaitu. (bizi): *ad.* Bizirk jaŕaitu.

bizi-kimizti. (kimia): le. Biziztiaren zatia, bizi-bideetan auzkezten diran kimiaren agerkizunak aztertzen dituen yakintza. 1: Bizi-k mikizli.

bizi-lagun. (bizitegi): *Land.* Baste batekin edo baste batzuekin told berean bizi dana. (biztanle): *in.* Ikus.: Biztanle. Bizikari, bizilari, bizizate.

bizi-lagungo. (auzotasun): ŕz. Ikus.; Auzotasun.

bizi-laguntza. (bizi): *iz.* Ikus.: Bizikidetasun. j: Bizikidego.

bizi-lege. {bizi): *iz.* Bizi-izateko ayutzea.

bizi-leku. (bizitegi): *iz.* Ikus.: Bizitegi. Bizitoki, bizi-izateko tokia, gala, ogoki, paramen.

bizi-lengayak. (bizi): *iz.* Biziaren lenengo gayak.

bizi-lutelesti. (lutelesti): *iz.* Ludi'ko bizidunen banatzea aztertzen duen lutelestiaren zatia.

bizi-Iuzahide. (bizi): *iz.* Baia iraun-erazteko antzea.]: Bizi-luzaera, bizi-luzapide.

bizi-1uze. (bizi): *izond.* Bizi iraunkoŕa duena. I: Bizi-luzeko. (zartzaro): *izond.* Oso agurea dana.

bizi-moduko. (bizi): *izond.* Bare etxearekiko aidurua dana.

bizi-molde. (bizi): *ft.* Bats.: Bizimaña. I: Bizimodu, bizikera, bizimulde. (lanbide): iz. Ikus.: Bizikatura. 1: Biziko.

bizi-muga. (bizi): *iz.* Bidden amaya.

bizi-ordeigai. (kimia): *iz.* Biziaren beaŕa zayon mctalkara.

bizi-ostagizti. (bizi): *iz.* Blziaren ostagiztia.

bizi-pnz. (bizi): *iz.* Bizl-izatearen poza.

BIZI-SARI. iz. Egindako lama edo emandako laguntzagatik noribait ematen zayon urteroko aindoa. Atsedcn-zitu, zaaŕ-aŕanda, zaŕ-sari, zarbide, zaf-bii, zaŕ-sari, zaŕ-zad, zaŕ-zitu. // (alarguntza), (lanbide), (sariztatze), (urgazpen), (utzerazpen).

bizi-saridnn. (bizi-sari}: izaed. *saris* jasoten duen. I: Zaaf-saridun, zarbidedun, zarbidun, zat-saridun, zaŕ-zatidun, zaŕ-zitudun. (bizi): *ŕzond.* Berbera.

hizi-sariordain. (bizi-sari): *iz.* Bizi-saria ordaintzea.

bizi-soiñizti. (bizi): *iz.* Biziztiaren zatia, bizi-bideetan aurkezten diran pisiaren agerkizunak aztartzen dituen yakintza.

bizi-tentun. (bizi): ŕz. Bizi-denduna.

bizi-tentun-ibilizti. (bizi): *iz.* Biziztiaren zatia, bizi-bideetan aurkezten diran langaiztiaren agerkizunak aztertzen dituen yakintza.

bizi-txilcikuskin azterketa. (bizi): *iz.* Biziztiaren zatia, bizi-bideetan aurkezten diran txikikuskiñaren bidez oartzen diran agcrkizunak aztertzen dituen yakintza.

bizi-tximist, (bizi): *iz.* Biziztiaren zatia, bizi-bideetan aurkezten [titan **tximist-indafaren** agerkizunak aztertzen dituen yakintza.

bizi-une. (bizi): *iz.* Bizi-izateko beaŕa dan tokia, unea.

bizi-zugatz. (bizi): ŕn. Biziaren zugatza. (zugatz): *iz.* Berbera.

biziagotu. (bizi): ad. Biziari **indai** beŕia eman. (areagotasun): *ad.* Kamen aundiagoa eman. I: Bizi-befitu, bizi-bizitu.

bizialdi. (bizi): iz. Biziaren aldia. I: Bizi-am, bizi-arte, bizitzaldi, bizitzaro, biztaldi, bizialdiko, biztaldiko. (aldi): *ft.* Berbera.

biziale. (cunizti): *iz.* Ikus.: Kizkin. I: Xizkin.

biziale bizizti. (eunizti): *iz.* Kizkifiaren biziaren yakintza.

biziale kukulukoi. (eunizti): *iz.* Kukulu-antza duets kizkiña.

biziale tnukiñosleak. (eunizti): *iz.* Marcia ateratzen duten kizkiñak.

biziale tarleko. (lokaŕi): *Ink.* Kizkiñen artean dagoen itsasketa.

biziale-apurtze. (cunizti): *iz.* Kizkiñen apurtzea. I: Bizialc-suntsitze.

biziale-barne gorpuzñoalc. (eunizti): *iz.* Kizkiñaren barnean dagozen pikoŕak.

biziale-batze. (eunizti): *iz.* Bi kizkiñen batutzea.

biziale-edentzale. (eunizti): *izond.* Kizkin edentsua.

biziale-elikatzale. (eunizti): *iz.* Elikatzen duen kizkiña.

biziale-eragile. (eunizti): *izond.* Eragiten duen kizkiña.

biziale-erailtzale. (eunizti): *izond* Erailtzen duen kizkiña.

biziale-erakarkera. (eunizti): *iz.* Kizkiñaren erakarpena.

biziale-erakarkoŕ. (cunizti): *izond.* Erakarkoŕa dart kizkiña.

biziale-ezeztatze. (cunizti): *iz.* Kizkiñaren ezereztatzea.

biziale-igarketa. (eunizti): *iz.* Kizkiñen bitten eritasunak aztertu. Biziale-igarkuntza.

biziale-ikusgalu. (eunizti): *iz.* Kizkiñak ikustcko lanabesa.

biziale-ikuska. (cunizti); *ft.* Kizkiñak ikustea.

biziale-andatzale. (eunizti): *izond.* Ondatzen duen kizkilia.

biziale-ore. (eunizti): *iz.* Kizkiñaren ores.

biziale-sorburu. (eunizti): *iz.* Kizkiñen yatoŕia.

biziale-zatitze. (cunizti): *iz.* Kizkiñen zatklura.

bizialeizti. (eunizti): *iz.* Kizkiñak aztertzen dituen yakintza.

bizialen alkaf-jate. (eunizti): iz. Kizkiñak alkaŕ jatea.

bizialeri-izti. (eunizti): *iz.* Kizkiñen eritasuna aztertzen dues yakintza.

biziamin. (azkuŕi): *iz.* Azkuñ batzuen zati txiki-txikia.

biziamina. (azkuti): ŕz. Azkuñ batzuen zerki edo zati txiki-txikiak, asasunerako ezinbestekoak diranak.

biziamindun. (azkuŕi): *izand.* Biziaminak dauzkana.

biziamineza. (azkati): *iz.* Biziamiña peitzea. j: Biziamingeri.

biziamingeri. (eritasun): *iz.* Bieiamina batzuk peitzeagatik sortzen dan eritasuna. j: Ikus.: Biziamineza. (azkuti): *iz.* Biziaminen peitzea.

biziarazle. (bizi): *izond.* Bizi-arazten duena, j: Biziaraztale, bizierazle, bizi-emale.

bizibeaf. (bizi): *iz.* Biziaren beats. (beat): *iz.* Berbera,

bizibedika. (bizi): *adond.* Goes ta goraka ari-izatea.

bizibide. (lanbide): iz. ilcus.: Lanbide, Bizipide, bizpide, lan-molde, ogipide.

bizibide-gabeko. (lanbide): *ŕzond* Lanbiderik gabe geratu dana.

bizidazle. (bizi): izond. Bizi baten idazlea. I: Ikus.: Bizi-beŕi. I: Bizi-edeslari, bizi-idazle, bizitz-idazle. (yarein-yardunbideak): *izond.* Berbera.

bizidun. (bizi): *izond.* Bizi dan izakia.: Bizizsun, biztun.

bizidura. (sendagaikintza): *iz.* Ziape-autsaz egiten dan sendagaya. 1: Auts-lotura, auts-mantaŕ, eŕauta-bizidura, auts-txaplata, auts-xafia, estal-oya€. (mingaztasun): *iz.* Edari baton mingaztasuna. (bizi): *(iz.* Bizitasun, zoŕoztasun.

bizien. (minbizi): *iz.* Was.: Minbizi. Mingaizto, min jale. (bizi): *izond.* Bizi aundiena duena. I; Bizi dirancna. (txoskoŕ): li *iz.* Zugatzen txoskofa. (zugatz): fl *iz.* Berbera.

bizien-aitzitiko. (minbizi): *izond.* Minbiziaren aurkakoa dana.

bizien-beiaf. (landare): *iz.* Berunezkaria dan landarea.

biziendun. (minbizi): *izond.* 1Y1Inbizia jasaten duena. I: Ikus.: Bizientsu.

bizientsn. (minbizi): *izand.* Minbizlari dagokiona. I: lkus.: Biziendun.

biziera. (bizi): iz. Bizi-izatearen egipena. 1: Bizi-izatearen era, bixikera.

bizieragiie. (bizi): *izond.* Bizl-eragiten duena. I: Bizigaŕi, biziragile, bizitzale.

bizieragin. (bizi): *ad.* Bizi-erazi. I: lkus.: Bizarazi.

biz-tail. (endeŕi): *iz.* Abeŕi.

bizietxe. (bizitegi): *iz.* Bizl-izateko etxea.

bizieza. (bizi): *Jr,* Bizi peitzea.

bizigabe. (bizi): izond. Bizirik eztuena. Buts.: Bizi-bako. (mintzabide): *izond.* Mintzabiderik eztuena. (egikera): ii *izond.* Geldi, ezer ez dagiena.

bizigai sendabide. (bizi): *iz.* Bizigayen sendatzea. I; Bizigai osabide.

bizigai-osabide. (sendabidekintza): *iz.* Bizigayaren sendatzea. I: Bizigai-sendabide.

bizigattz. (teku): *iz.* Bizi-izateko on eta osasuntsua ez dan tokia. fiats.: Bizigati.

bizigalu. (bizi): *iz.* Bizi-izateko bides. (azkui): *iz.* Bizigatia, azkuña, bizigai.

bizigaluketari. (azkuŕi): *izond.* Azkufien bus dabilena.

bizigafi. (azkuŕi); *iz.* Ikus.: Azkufi, (leku): *iz.* Bizi-izateko on eta osasnntsua dan tokia. 1; Ikus.: Bizigaitz. Bizitzeka. (erakarpen): iz. Eroakatia dana. (bizi): II *izond.* Ikus.: Bizieragiie, bizitzale. Bizitasun.

bizigafi-leyaketa. (bizi): iz. Bizi-leyaketa,

bizigafitasun. (leku): *iz.* Etxe edo toki batean bizi al-izatearen tasuna.

bizigel. (bizi): *izond.* Blzl-izateko dagoena. Bizitarako.

bizigikera. (bizi): *iz.* Biziaren igi-neurkera.

bizigile. (bizi): *Land.* Biziaren sorizailea.

bizigo, (at); iz. Estectako zizarea.

bizigura. *(Ian): izand.* Egikot eta zuuta dana. Bizigurako, bizikari, bizinai, bizitoi.

bizika. (laŕu): *iz.* Latuan sortzen dan pikota. (txoskoŕ): *iz.* Latuaren mardoeran eratzen dan Ixoskoŕ gorbiztua, zototz eta gogofa. I; Pirika.

bizikoi. (azkuti): *iz.* Ikus.: Azkuñ. (ezkontza): *iz.* Bizi-lagun, ezkontide.

bizikaiu. (azkuŕi): *iz.* Azkuñrako gaya dana.

bizikaldi. {bizi): *iz.* Biziaren aldia.

bizikari. (Ian): *izand.* Ikus.: Bizigura, bizigurako, bizinai. (biztanle): *iz.* Rms.: Biztanle. I: Bizi-Iagun, bizilari, bizizale, bizikoi. (azkuti): *iz.* Ikus.: Azkuŕi.

bizikafatu. (mozketa): *ad.* Abereen ule edo artilea artaziaz moztu; notiiiai buruz ere esatcn da.

bizileatura. (lanbide): *iz.* Ikus.: Lanbide. ^: Bizi-molde biziko.

bizlkera. (bizi); *iz.* Bizi-izateko era. I: Bizimodu, bizi-molde, bizimaña, bizkera. (gizabide): *iz. Ikus.:* Gizabide.

biziketa. (jolasbide): iz. Ume txikien jolasbidea.

biziki. (lastertasun): *adond.* Lastertasuuez eta oldster ari-izatea. {: Biziro, bizikiro, zale-zalia. (aundiera): *adond.* Aundiera osoaz.

bizibide. (ezkontza): *izond.* Bizi-lagun, ezkontide.1: Bizkide. (bateratasun): *izand.* Beste batekin batera bizi dana. I; Bizkide.

bizikidego. (bizi): *12.* Baste batzuekin bizi-izatea. : Thus.; Bizikidctasun, bizi-laguntza. I: Bizkidego.

bizikidetasun. (ezkontza): *Ir.* Ezkonkideen bizia. I: Bizkidetasun. (bizi): *iz.* Baste batzuen laguntasunean hizi-izatea. j: Bizikidego, bizi-laguntza, bizkidctasun.

bizilddetu. (hizi): *ad.* Beste batekin edo batzuckin bizi-iran, ; Bizkidatu, bizkidetu.

bizikiro. (bizi): *adond.*]kus.: Biziki. I: Biziro, zale-zalia. (lastertasun): *adond.* Berbera.

bizikizun. (bizi): *iz.* Bizi-izatekoa dana. (atun); *iz. Bros.:* Atun. I; Astura.

biziko. (lanbide): *iz.* ikus.: Lanbide. Bizikatura, bizi-molde.

bizikoan. (bizi): *adond.* Biziak diraunean, diraun artean.

bizikoi. (biztanle): *ŕzond. Ikus.:* Bizikari. ^: Bizilari.

bizikondoko. (bizi): *izond.* Beste bat it ondoren ale gertakari naiz epe baton ondoren bizi dana.

bizikof. (Ian): *ŕzond,* Tkus.: Bizig ra. j: Bizikoi, bizitoi. (igidura): *izond.* Etaz eta ganoraz igitzen dana. (abere): *izond.* Berandu iltzen dan aberea.

bizikortasun. (bizi): *iz.* Bizi iraunkoŕa duenaren tasuna. (igidura): *iz.* Etaz eta ganoraz igitzen danaren tasuna.

bizikase. (elikutasun): *izond.* Eralketan zuuŕa dana. E: l3izikoxe.

bizilagundu. (auzotasun): *ad.* Nunbait auzoko bezels bizi-izateka jaŕi.

bizilan. (bizi): *iz.* Bizi-izateko alegiña.

bizilari. (biztanle): *iz. ekus.:* Biztanle.: Bizikari, bizi-lagun, bizizale, biziliaŕ, bizitzale, bizikoi.

bizimail. (bizi): *iz.* Biziaren ofiaska, galga.

bizimaña. (azkuŕi): iz. Ikus.: Azkuŕi. 9: Elikatura. If Bizimañan gaude, bizimañan diardugu. Oneia erantzutcn dute jaten ari diranek, zer dagiten galdetzen dietenean. (bizi); iz. Bizi-izateko era. I: Bizimodu, bizi-molde, bizikcra.

bizimen. (bizi): iz. Bizi-izatcko gaitasun.

bizlmodu. (bizi): *iz.* Tkus.: Bizimaña.: Bizi-molde, bizikera.

bizinai. (Ian): *bond.* Ikus.: Bizigura. I: Bizigurako, bizikari.

bizio. (aŕ): *iz.* Sabelean egiten den zizarea.

bizio-aurkako. (aŕ): *izond.* Sabeleko zizarea kentzeko sendagaya.

bizio-auts. Car): *iz.* Sabeleko zizarea iltzeko sendagaya dan autsa.

bizio-bedaf. (landare): *iz.* Atelduna dan belafezko landarea, oft oso meeak dauzkana.

blziodun, (aŕ): *izond.* Sabclean zizarcak dauzkana. : Biziozko.

bizipide. (tanbide): *iz.* Ilcus.: Lanbide. Ogipide.

b€ziraukunfza. (bizi): *iz.* Norbaiten cdo zet%aiten geyago bizi-izatea.

biziraupen, (zarizaro): *iz. Bizi* Fuze ta iraunkofa izatea.

biziro. (lastertasun): *adond.* Ikus.: Biziki. I: Bizikiro.

bizisendakialc, (bizi): iz. Txotxen aztea eragosten duten sendagayak.

bizitaiiu, (bizi); *iz.* Bizi-al-izateko bidca.

bizitarako. (bizi): *izond.* Bizi-izatckoa dana. j; Tkus.; Bizigei, bizitako.

bizitasun. (bizi): *iz.* Egipenetan lastertasuna, bizkortasuna. I: Bizitarzun, bixitasun, bizitzetasun. (arpegi): *iz.* **Arpeglan** erakusten dan bizia.

BIZITEGI. *iz.* Bizi-izateko erabiltzen dan ctxea edo onen zatia. j: Etxe baten etxe-mail edo gela. ^: Bizi-leku, bizitoki, bizitza, bizitei, bizitze, biztegi, biztoki, egitegi, egongi, egongu, egotegi, egonera, egontegi, egontoki, etxauntza, gala, ola, xolopio. II (abere), (aŕozku), (afoztegi), (aurkeztasun), (eliza), (eraikintza), (eŕialdapen), (etxegintza), (Iangintza), (leku), (osasunbide).

bizitei. ([andaketa): Az. Zngatz gazteak, mintegitik ateratzean, landatzen diran baste told berezia. (slain): *iz.* Afañak, maskordun eta abaŕ azteko, uraz dagoen tokia. (bizitegi): j *iz.* Bizitegi Bearen laburpena.

bizitefi. (di): *iz.* Bizi-izaten dan efia.

bizitetxe. (bizitegi): *iz.* Bizi-izaten dan etxea.

bizitiaŕ. (bizi): *izond.* Bizi dana.

bizttoi. (Ian): *izond.* lkus,; Bizigura. I: Bizikaŕ, bizikoi.

bizitoki. (bizitegi): iz. Ikus,: Bizitegi. I: Bizi-leku, biztoki, paramen.

bizitore. (egin): *izond.* Dagiena cdo egiteko kemena duena. (karkabupen); *izond.* Artaz ari dana. I: Bizitorio.

bizitsu, (mingaztasun): *izond.* Mingatza dana. (ozpin): *izond.* Ozpintsua dana.

bizitu. (taŕitadura): *ad.* Lera, eztabaida eta abaf sustatu. (mingaziasun): *ad.* Zerbait mindu ta gaŕaztu.

bizitz luze. (bizi): iz. Bizia laze izatea.

bizitz-atal, (bizitegi): iz. Bizitaazen atala.

biz€tz-etxe. (bizitegi): Az. Bizi diteken etxea.

bizitz-zugatz. (zugatz): *iz.* Ileŕietan eta obi ondoan agcrtzen dan zugatza, itxaropenaren irudiz,

bizitza. (bizi): *tz.* Bizidunen iñarkun-egipena, beren iraun-azterako ezinbestekoa zayena. j: Biziduncn egipenetan yaldutca. I; Arina ta soñaren alkartasuna. j: Jayo danctik eriotzaraño, bizidun bakoitzerako irauten dan aldia. I: Bizi, bixitza, biztaldi. (bizitegi): Az, Etxe bateau edo bare call batean, bizi-izateko erabiltzen dana. j: Etxc bateko gela. I: Bizitegi, brat-nail,

bizilzagin. (bizi): *imnd.* Biziaren Egilea.

bizitzako. (bizi): *izond.* Bizi-edestiari dagokiona.

bizitzalart. (bizi): *izond.* Biziztiaren gayetan ari dana. j: Bizizttiari.

bizitzaldiko . (bizi): *izond.* Bizi guzirako dana.

bizitzale. (bizi): *izond. Ike.:* Bizieragile. J: Bizigaŕi, biziragile.

bizitzaro. (bizi): *iz.* Biziaren aroa. Ems.: Bizialdi.

bizitze. (bizi): **iz.** Bizi-izatearen egipena. (bizitegi): iz. Ikus.: Bizitegi.

bizltzeko. (Ieku): Az. lkus.: Bizigaŕi. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Azkuf€.

bizitzeko-eza. (bizitegi): *izond.* Ikus.: Bizi-ezin.

b€zitzez. (bizitegi): *adond.* Egoitzaz ard-izatea.

bizitzozkea. (bizi): iz. Biziaren epea.

biziuna. (Id): **iz. Ikus.:** Birika.

biziza le. (biztanle): iz. Tkus.: Biztanle, I: Bizikari, bizi-lagun, bizilari.

bizizko. (bizi): *izond.* Bizia duena. (atz-nai): *izond.* Azkurea dagiena.

bizizkotasun. (bizi): *iz. Bizirik* dagoenarontasuna.

bizizti. (bizi): iz. Biziaren legeak aztertzen dituen yakintza. j: Bizi-izti, bizitz-izti, bizi-jakintza. // (gat), (scndakintza).

biziztilari. (bizi): *izond.* Biziztiaz aid dana. J: Ikus.: Bizitzalari. (yarein-yardunbidcak); *izond.* Berbera.

biziztun. (bizi): *bond.* Ikus.: Bizidun.

bizlztura. (txiringada): *iz.* lkua.: Txibiztum. I: Merezima.

bizlca. (itsaspen): fz. Txoriak aŕapalzeko tekeda. Biska, (urin): *is.* Landarc batzuck jaulkitzen duten u in lekedatsua.

bizka-adaf. (itsaspen): *iz.* Txoriak aŕapatzeko lekedaz igurtzitako agaxka. Lilca-adaŕ.

bizkai, (mendi): *iz.* Ikus.: Meru. j: Lepoka, mendikume. (ma[da): *iz.* Egi, aldapa.

bizkai-dantza. (dantzaketa): *iz.* Bizkaya'ko dantza berezia.

bizkal-gaztaña. (gaztañondo): *iz.* Oso gozagaŕia dan gaztaña, goiztafa, slide ufictan txikia, ori margozkoa. I: Bizkai-zuriegi, bizkai-zuriena.

bizkai-zuriegi. (gaztañondo): *iz.* Ikus.: Bizkai-gaztaña. : Bizkai-zuriena.

bizkaiiu. (indaŕ): *iz.* Indaŕak beŕitzekoa dana, biztz-bizkorgaŕia bezela.

b€zkaitaf. (izate): *izond,* Bizkaya'n jayo dana.

blzkanbia. (eztabaida): *L.* Mokokaldia, eskatima.

blzkarberotu. (tanpa): *ad,* Noribait zigoŕ eta taupak asko eman.

bizkardo. (konkoŕ): *izond.* **Konkofa** duena, Bizkarkonkoŕ, bizkarmaksn', bizkaŕ-uŕi.

b€zkargain. (linburdika): *izond.* lkus.: Linburdikari. I: Bizkarkin, bizkarkari, bizkarkoi, bizkarkoŕ, bizkaŕoi, zazpi-suete.

bizkargi. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* il dan zefiaren bizkaŕ-ezuŕa. (soin): *bond.* Kuskuŕa dana.

bizkargiñen aurkakoa. (txcrketx): *izond.* Txerketxen aurkakoa dana.

bizkargoikerla. (mutiridura): *iz.* Nekagaŕi, mutiri, ez-egokia izatea,

bizkargora. (bizkaŕ): *izond.* **Blzkaŕa** goratua duena.

BIZKARGUNE. *iz.* Bare **inguruan** dagoenetik, gauza baten **goyera.:** Konkofo, su. (mend(); Az. Mufioa. l/ (anpadura), (goyera), (gupitasun),

(karel), (lekoretasun), (mailguno), (mustaf).

bizkari. (mozkin): iz. Noribait bizi-guzirako geratzen zayon mozkiña,

bizkaridun. (mozkin): *izond.* Bizi guzirako mozlciña duena.

bizkarka. (bizkaŕ): *adond.* Bizkaf gañean zerbait eramatea.

bizkarkari. (saleroste): *iznnd.* Txitxiri-bitxiriak daramazkicnak edo saltzen dituena. (linburdika): *izond.* Ikus.: Lingurdikari. Bizkarkin, bizkarkoi, bizkarkoŕ, azpi-suete, iŕikin, iŕizkin, lepotaŕ, limikari, nun-ze-atapa. (zarna): 1/ *(wad.* Zamak daramazkiena,

bizltarkatu. (bizkaŕ): *ad.* Bizkaŕ gañean zerbait *artu* edo *eraman.*

bizkarketa. (zama): *iz.* Ikus. Zama. j: Lopari, soingaiuta.

bizkarketari. (loŕeta): *iz.* Pardelak eta bilgoak daramazkiena.

bizkarki. (tontof); iz. Ilcus.: Tuntoŕ, (bizkai): iz. Blzkateko aragia, 1: Sorbaldaki. (lanbide); jj *iz.* Semeak, etxea ta abaŕ zaintzeko lanbidea.

bizkarkin. (linburdika): *iznnd.* &us.: Linburdikari. Bizkargain, ifizkin, bizkarkari.

bizkarkludu. (linburdika): *ad.* Linburdika ari-izatearen oboes artu.

bizkarkinkeria. (linburdika): *iz.* Bizkarkariareen egipena. j: Bizkarkintasun, bizkaŕoikeria.

hizkarklutasun. (linburdika): *iz.* Ikus.: Bizkarkinkeria.

bizkarkoi. (linburdika): *ŕzond.* ikus.: Bizkarkari. J: Bizkarkoŕ, bizkarkin, bizkargaisi, linburdikari, bizkatoi, azpi-snete, iŕikin, lepotaŕ, usandun. (mutiridura): *(wad.* Mutiri, nekagaŕia dana. j: Bizkarkoŕ.

bizkarkonkof. (konkoŕ): *izond.* Ikus.: Bizkardo. j; Bizkaf-makuŕ. (aŕain): *iz.* Aŕain-mota bat.

bizkarlatu.(gañeko) :iz. Irazgaitza clan gañekoa.

bizkarmakuf. (konkof); *izond.* Konkoŕa doom. i; Bizkaŕ-uŕi, bizkaro. (makurdura): *iznnd.* Bizicaŕa makurduta *duena.*

BIZKAIL *iz.* Giza-soñaren gibeleko aatia, sorbaldaetatik *geŕiraño* zabaltzen dana. j: Ahere batzuekiko ere esaten da. ¦: Bizkaŕ, bizkaŕ-alde, soin-egi, soñegi, suñegi, soingain, soin-buru, sorburu, kibel. (saiñizti}: *iz.* Berbera. (mendi); Íi iz. Mendien lepaka. (leku) :ıı iz. Gorcneko tokia. (keno): jj *iz.* Eralketa eragiten duena. (etxcgain): ^1 iz. Etxegañeko zati goycnean dagoen ertz zeaŕa, aurkako ur-egi biak alkartzean *egitcn* dana. II (abe)izti), (bizkaŕ-ezuŕ), (soin).

bizkaf-aldc. (bizkaŕ); *iz. ikus.:* Biakaf. (esertoki): iz. Bizkaŕa ezartzeko esertoldaren aidea. (atzekalde):)) iz. Atzoko aldea, aufekoaren aurkakoa.

bizkaf-andi. (bizkaŕ): *frond.* Bizkaf aandia duena. Bizkaŕ-aundi.

bizkaf-antzeko. (bizkaŕ): *(rand.* Bros.; Bizkartsu. Bizkaŕ-mako.

bizkafatu. (mozketa); *ad.* Abereen lie ado artilea artaziaz moztu.

bizkaf-aulki. (esertoki): *iz.* Bizkaf-aldea daukan besaulkia.

bizkaŕ-autsi, (bizkaŕ): *ad.* Bizkafa apurtu. : Bizkar-ezuf-autsi.

bizkaŕ--azal. (idazts): iz, Idaztiaren bizkafa.

bizkat-azut. (bizkat-ezuf): iz. lkus.: Bizkaŕ--ezuf. 1: Korao.

bizkaf-babes. (gudu jantzi): *iz.* Sorbaldak estaltzen zituen guda-jantziaren zatia.

bizkaŕ-beltz. (aŕain): *iz.* Ezurtza ezufeskon ducn afara; bete aragia ta aŕabak **oso** onartuak izaten dirs.

bizkaŕ-bera. (urguritasun): *(road.* Lafu urguria dncns.

bizkaf-besozpal-arteko, (bizkaŕ); ŕz. Bizkafaren atzeaideko zatia.

bizkafbesta. (jai): iz. Egiten ari dan axe bati etxegañaren abedia jartzen dutenean langileek dagiten jays. Bizkaŕ jai, galduŕ-jai. II Goyan ipintzen doter adaxkak aldaska du izena.

bizkaŕ-ede. (sat-abere): *iz.* Zaldiaren bizkaf-gafia.

bizkafeko. (tanpa): *iz.* Bizkafean emandako tanpa. (longain): *iz.* Langain motza, bnlaŕ eta bizkaŕa estaltzen dituena, (bizkaŕ): *izond.* Bizkafari dagokiona.

bizkaferatu. (zama): *ad.* Blzkaŕean zamatu. (arpen): *ad.* Norberarentzat attn. (salakuntza):1I *ad.* Bests bati, eŕu, gaiztakeri edu egipena egotzi.

bizkaŕeta. (bizkaf): *iz.* Bizkafean eramandako zama.

bizkafetan. (bizkaŕ): *adand.* Sorbaldan zamatzen ari-izatea.

bizkafez Oman. (atria-men): *ad.* Gausa bat baste baten ondo-ondoan jafi edo beta tinkatu.

bizlcafez *eraman.* (bizkaŕ): *ad.* Bizkaŕean eraman.

bizkatez-bizkaŕ, (mendi): *adand.* Muñoz-muño ibiltzea. : Bizkaŕik-bizkaŕ.

bizkaŕ-czurbako. (bizkaŕ-ezuŕ): *izond.* *Omnorik* eztuena. I: lkus.: Bizkaŕ-ezurdun.

bizkaf-ezurdun. (bizkaŕ-ezuŕ): *izrnsd.* Ornoak dauzkana. Was.: Bizkaŕ-ezurbako.

bizkaf-ezttrmin. (oñaze): *iz.* Bizkaf ezuŕaren lnzeran izaten dan miña.

BICKAŔ-EIUI[j] *iz.* Ugaztrnr eta egazti enbofean dagoen ornoen moltzoa, gaŕondotik ipertxuntxuŕeraño edatzen *dana.* Bizkaŕ-aznŕ, eŕemu-ezuŕ, eŕosarioko azuf, korao, kofo, orno-borka, ornagun, onto-butt, orno-botiz, saln-zetun, orno-abezuf. il (abelizti), (bizkaŕ), (ezuŕ), (zzuŕ),

bizkaŕezufeko *gist lime. (giñaŕc):* Bizkaŕ-ezuŕeko giñaŕe luzea.

bizkaf-ezut-eri. (eritasun): *izond.* Ezufen biguntzeagatik ers dagoen auŕa.

bizkaŕ-eznf-eritasun. (critasnn): Ezuŕen biguntzeagatik sortzen dan eritasana.

bizkaf-ezuŕ-giafak. (giñaŕe): *iz.* Bizkat-ezufari dagozkion giñaŕeak.

bizkaŕ--ezut--kate. (bizkaŕ-ezuŕ): iz. Bizkafeko ornoak, bizkaf-ezuŕeko ornoak.1: Bizkaŕ-orna.

bizkaf-gañeko. (bizkaŕ): ft. Apaizak sorbaldaen ganean)artzen duen eon Atria. j: Bizkaŕ-oyai, bizkaŕ-eun.

bizkaŕ-goroite. (tokaŕi): ŕz. Bizkaŕ-eko lokaŕia.

bizkaŕ-guŕi, (egazti): *iz.* Egazti-mota bat.

bizkaf-ildura. (bizkaŕ): *iz.* Bizkafa *autsi,* Attu edo astintzearen egipen eta ondorioa,l: Bizkaŕ-austc.

bizkafitze. (iitze): *iz,* Iltzeen aundiena.

bizkaf-jai. (jai): *iz.* Ikus.: Bizkaŕ-besta.l: Galdur jai.

bizkaŕ-landareak. (landare): *ft.* Besteen lepotik zurgari bizi diran iandareak.

bizkaf-lodi (aizto): *iz.* Sorbateatik beste aldean aiztaak *(ken* zati kamutza,

bizkaf-malco. (bizkaŕ): *(amid.* Bros.; Bizkartsu. j: Bizkai-antzeko, bizkaŕ-zubitu.

hialraf-makurdura. (bizkaŕ-ezuŕ): ŕz. Bizkaf-ezuŕaren albo-okerdura. j: Bizkaŕ-okerdura.

bizkaŕ-makurtn. (makurdura): *ad.* Bizkafa beruntz makurtn.

bizkaf-min. (ofiaze): *iz.* Bizkareko miña.

bizkaf-muin. (main): *iz.* Bizkaf-ezufeko muña,

bizkafoi. (linburdika): *izond.* Ikus.: Linburdikari. I: Bizkargain. (txerketx): *iz.* Ikus.: Txerketx. J: Zoma.

bizkaf-okerdura. (bizkaf-ezuf): iz. 11(115.: Bizkaŕ-makurdura.

bizkaŕon. (zugatz); *iz.* Astigaf-mota bat.

bizkaŕ--ordi. (zatrando): *iz.* Ikus.; Kanpaza. J: **II** edo zumeakaz egindako kanpaza sastaŕa. I: Bizkaf-orde, bizkaŕ-otaŕe, bizkaŕ-saki, bizkaŕ-saski. Araiza, ortonde.

bizkaf-orno. (bizkar): *iz.* Bizkafean dagozen ornoak. (bizkaŕ-ezuf): Bizkaŕ-ezuŕ-kate.

bizkaf-ofatz. (etxegain): *iz.* Etregañeko abea.

bizkaf-oyal. (bizkar): *iz. Thus.:* Bizkaŕ-gañeko.J: Bizkaŕ-eun.

bizkaf-teln. (tela): iz. Teia mota bat, aundiena.

bizkaŕnne. (mendi): *iz.* Morn txikia.: Bizkarxko. (gupiera): *izond.* Goragune egiten duen boronbil-itxurakoa dana. j: Bizkarxko.

bizkaŕ-uŕi. (konkoŕ): *izond.* Konkofa ducna. ;: Ikus.: Bizkarmakuŕ, bizkardo.

bizkaŕuts. (zaldizkcta): *adond.* Zaldi bat zaltokirik gabe zaldikatzea. (ule): *adond.* Ule gañean.

bizkaŕ-uzkurdura. (atz-nai): *iz.* Sorbaldak eta bizkaŕa igitu, bertan ats-nai edo azkuraren bat izango bailitzan.

bizkaŕ-xut. (bizkaŕ); *izond.* Bizkaŕ goitua duena.

bizkaŕ-zabal. (bizkaŕ): *izond.* Bizkaf aundia duena.

bizkafzakeia. (solo); *iz.* Tanariak edo beste gauzak eramateko, norbaitek bizkafean ipintzen duen zotoa. j: Bizkaŕ-zoŕo.

bizkaŕ-zare. (otaŕ): iz. Zumez egindako otaf aundia, masbiitzean matsa eramateko erabiltzen dana. J: Bizkaf-sare.

bizkaŕ--zoru. (Tar): *iz.* Eatalpeko oltza.

bizkaŕ-zubitu. (bizkaŕ): *izond.* Bras.: Bizkartsu. Bizkaŕ-antzeko, bizkaf-mako.

bizkaŕ--zur. (etxegain): iz. Etxegañeko galuŕa.

bizkaŕ-zuri. (bi'skaŕ); *izond.* Bizkafu zuria ducna.

bizkartara. (zama): *iz.* Bizkaŕean eraman diteken zama. j: Bizkarta.

blzkartsu. (bizkaf): *izond.* Bizkafitxura duena. j: Bizkaŕez makurtuta dagoena. Bizkaŕ-mako, bizkaŕ-antzeko, bizkaf-zubitu.

bizkartn,(etxegain); *ad.* Etxegañean galuŕa eraizea, e.b., ura aide bietara jausi dedin. (babes); *ad.* Babestu; noribait bizkafa zaindu.

bizkartxiki. (bizkaŕ): iz. Leporako aberoen anŕeko mazela.

bizkatu. (itsaspen): *ad.* Agaxka edo besteren bat bizkaz igurtzi. J: Tkns.: Bizka.

Bizkaya. (ended): *iz.* Euzkadi'ren eta Euzkadi'ko erki bat. !! Ba-dgoz beste tokiak its an bera dutenak.

bizkayera. (izkera): iz. Bizkaya'ren izkeigia.

bizke. (akulukada): *iz.* Erle edo liztoŕarcn miztoa.

bizkeida. (eteegintza): iz. Ormadi baten sabayari eusten dion abea.

bizketasun. (izaneza): *iz.* Ikus.: **Izuneza.** Bizigetasun.

bizki. (anal): *izond.* Ikus : Bidoi. J: Bidui, biki, bikoitz, bikotx, biitsi, bli nd, biritau, biritxi, biritxiki, birki, biroki, bixki. (tartidetasun): iz. Boren artean, naiz eta nal ads iuzatu, beti tarts berea duten bi leŕo zuzen,

bizki zatiak. (maŕa): iz. Leto bizkien zatiak,

bizid ezak. (tartidetasun): *iz.* Tartideak ez diranak.

bizkidatu. (bizitegi): *ad.* Bests batekin edo batzuckin bizi-izan. I: Bizkidetu. j: Ikus.: Bizikidetu.

bizkide, (ezkontza): *izond.* Ezkontza betctzen dutenen bakoitza.

bizkidekeria. (oaidego); iz. Ikus.: Oaidego. j: Bizkidetza.

bizikdetu. (bizitegi): *ad.* Etxe bateau bestc batekin edo batzuekin bizi.

bizlcidun albo-tentea, (neuŕizti): iz. Alboctako zokoak tentean dituztenak.

bizkidun azpi-tentea. (neuŕizti): iz. Oñazpietako zokoak tenteak dituztenak.

bizlcirudi. (neuŕizti): ŕz. Zolak deitzen diran irailz lau, tartide ta berdiñakaz eta cola bakoitzak dituen aldeak ainbat hirbikietaz amaituta dagoen mukulua. *j:* Zubal,

bizlcirudi bizkiduna. (neuŕizti); Onazpi biak bizkiak dituena.

bizkirudi motza. (neuŕlzti): *iz.* Moztuta dagoen bizkirudia.

bizkirudi tentea. (ncuŕizti): iz. **Zoko** guztiak tentc dituenak.

bizkirudi zeafa. (neuŕizti): iz. Bere zokoak tente es dituena.

bizliitartc. (batcratasun): *adand.* Ikus.: Bitartcan. J; Bizkitartean.

bizkitarteau. (bateratasun): *adond.* Bitartcan, anartean, bizkitarte.

bizkitarten. (aditzondo): *adand.* Tkus.: Alabaña. J; Ala ere, alabaiña, bizkitarte.

bizkitza. (edamen); *iz.* Biribilduta dagoena edatu.

bizko. (iandare): *iz.* Ikus.: Bigura. J: Biguri.

bizkonde. (indaŕ): *frond.* lndartsua dana.

bizkordura. (indaŕ): *iz.* lndafak beŕiz artzea. J: Bixkordura. (aibi): *iz.* Luŕ jots dagoenari hero ta biotza eman.

bizkorgafi. (indaŕ): *izond.* Indaŕa soieraztekoa dana. (albi): *izond.* Albia ematen duena.

biskorki. (indaŕ): *adond.* Indafez eta kemenez ari-izatea. (albi): *adond.* Gogoz eta biotzeez ari-izatea.

bizkorko. (igidura): *izond.* Bizkoŕ dabilena edo ari dana.

bizkoŕ. (igidura): *izond.* Eŕaz eta ganoraz igitzen dana. J: Bizkortxa, bixkoŕ. (karat): *izard.* **Indaŕ** eta kemena dituena. (lastertasun): *izond.* Laster' ari dana. j; Zalu, zabu. (osasun): *izond.* Osasun ona duena.

blzkotagotu. (iastertasun): *ad.* Kera eman.

bizko/aldi. (indaŕ); *ft.* Bizkoŕ eta kemen ibiltzearen aldia.

bizkoŕ arazi. (albi): *ad.* Albia aŕerazi. Bizkoŕ-erazi, bizkoŕ-erazo. (radar): *ad.* **lndaf** eta adores eman. (akuiukada): II *ad.* Ari-arazi, suztatu.

bizkoŕ-belaŕ. (belaŕ): *iz.* Pizgaŕia (Ian belaŕa.

bizkofean. (biloiztasun): *adond.* Laŕu-goŕian egotea.

bizkoŕ-erazo. (akuiukada): *ad.* Akuluaz xixtatu. J: Ikus.: Bizkoŕ-arazi.

blzkor`--putz. (albi): izard. Bztuenaz ilaŕaintzen dana, **ao** andi, aŕoputza dana.

bizkortasun. (aim*: *iz.* Ekiteko almena, yarduteko almena. J: Bixkortasun. (lastertasun): *iz.* Tkus.: **Lastertasun.** l: Abiaduraz ibiitzearen tasuna, zaloitasun.

bizkartn. (igidura): *ad.* Bizkortasuna lortu edo eman. (indaŕ): *ad.* **Indaf** eta kemena lortu edo eman. J: Bixkortu. (biŕezarpen): II *ad.* Eritasun batetik seudatu. (eritasun): II *ad.* Berbera.

bizkortxa. (igidura): *izond.* Bizkoŕ ari dana. J: Ikus.: Bizkot.

bizkortzale. (indaŕ): *izond.* **Indaf eta** lcemen befia ematen duena.

bizkota. (elcdi): *iz.* Ziri antzeko otiak dauzkan elońioa; here igalia, god., gozo ta ezurtxo biribil bakaŕekoa da.

bizkoya. (sagatondo): *iz.* Baso-sagaŕondoaren igalia, (igali); Iz, Berbera.

bizkunde. (jayotza): ŕz. Nolabait beŕiz jayotzearen egipena. 1: Bizte. (agermen): *iz.* Beŕiro agertzearen egipena,

bizkuutza. (autezki): *iz.* lkus.; Aufezki.

bizle. (izeki-aldi): *izond.* Izetzen duena. 1: Biztale. (taŕitadura): *izond.* Talitatzen, sustatzen duena. : Biztale.

bizmen. (bizi): *im.* Bizi-izatearen **almena.**

bizmendu. (bizi): *ad.* Bizia eman.

bizmendun. (bizi): *izond.* Bizmena duena. j; Ikus.: Biztukoŕ.

bizpabost. (geikuntza): *adond.* Geyago ala gutxiago.

bizpairu. (zenbaki): *adond.* Bi edoiru. {: Bizpairer.

bizpairuna. (zenbak1): *adond.* Bakoitzari hi edo ire eman, banandu, ... {: Bizpairurna.

bizpairunaka. (zenbaki): *adond.* Bifiaka edo irunaka ipintzea, jartzea, ... Bizpairurnazka.

bizpairunetan. (osterakuntza): *adond.* Bi edo ire bidefetan.

bizpairur. (zenbaki): *adond.* Bi edo iru izatea, ematen, banatzea, Bizpor, bizpur, bizpairu, bizpiru.

bizpalauna. (zenbaki): *adond.* Bakoitzari bi edo lau eman, banandu, ...

bizpalaur. (zenbaki): *izord.* Batzuen batzuk. j: Bizpalau.

bizpateko. (aldizkapen): *izond.* Alkaŕen ondoren gauza batzuk dagizkiena.

bizpidun. (eresi): iz. Kakotx-erdi; eresiaren creski-mota bat.

bizpor. (zenbaki): *izart.* Batzuk. Ikus.: Bizparrur. j; Bizpur, bizpairu, bizpiru.

biztako. (zed): *iz.* Txaŕi txikia.

blztaldi. (bizi): *iz.* Ikus.: Bizi. j: Bizitza, soŕaldi.

biztandu. (bizitegi): *ad.* Nunbait bizi-izan.

biztandu-erazi. (bizitegi): *ad.* Toki bat biztalilez bete.

B!ZTANLE. iz. Bizi ta egotez dagoena. I: Auza, **uri, eñ** edo eŕialde batean bizi diran lagunen bakoitza. j: Bizikari, bizi-lag n, bizilari, bizizale, biziliaŕ, bizitzaie, egoile, egoiiiaŕ, ekoiliaŕ, lagun, izale. Ii (auzotasun), (bizitegi), (enda), (endeŕi), (iri), (iritargo), (zenbaketa).

biztaule-elesti. (biztanle): *iz.* Eŕialde bateko **biztanleai** buruz ad dan **yakintza.**

biztanlc-Ictokada. (biztanle): *iz.* **Eli** bateau biztanleak zenbat diran eta beren izenak jakiteko egiten dan **lelokada,**

biztanlegabeko. (biztanie): *izond.* Biztanlerik ez daukan tokia.

biztartio. (bateratasun): *adond.* Ikus.: Bitartean. j: Bitartio.

biztasun. (almen): *iz.* Ekiteko gaitasuna.

biztelesti. (bizi): *in.* **Norbaiten biziaren** elestia. {: Bizizpeŕ, biztedesti.

biztelestilari. (bizi): *izond.* **Norbaiten** biziaren elestia idazten duena.

biztu. (berpizte): *ad. Ila* zegoena **bizira** biurtu. Biztuazi, j: Ikus,: Piztu. (izeki-aldi): *ad.* Izeki, iziotu. (ernaltze): II *ad.* Eme bat emalduta gerata. (indaŕ): jj *ad.* **Indaŕak beŕiz artu. (landarizti): j{** *ad.* Belarkiak ***eme*** ta azi. (mingaztasun): *ad.* **Trakitako edariak mindu, gaŕaztu.**

biztu-erazo. (asmamen); *ad.* **Asmamena azkarlu. 1: Biztu-erazi.**

biztuazi. (berpizte): *ad.* Biztu-crazi. I: Ikus.: Biztu. j: Biztuerazo.

biztubeŕi. (berpizte): *izond.* Biztu dana. Ikus.: Bizturiko.

biztuera. (berpizte): iz. Ikus.: **Berpizte.**

biztugaŕi. (bero): *izard.* Zeribait **beroa ematen** diona.

biztukol. (bi d): *izond.* Bizi-izateko almena duena, j; lkus,: Bizmendun.

biztun. (bizi): *izond.* Bizi dana, bizia duena.

bizturiko. (berpizte): *izond.* Biztu dana. tkas.: Biztubeŕi.

biztute. (berpizte): iz. Ikus.: Berpizte. Biztutze.

bizu!. (aditz): *ad.* **Begira ezazu** aditzeraren laburpena.

bizuntza. (ekaitz): *iz.* **Ikus.: Elcaitz.**

blai, (ezetasun): *izond.* Oso bustita dagoena. j: Blei-blei, bici. Ikus.: Blai-egin, Tximu, txinu.

blai-egin. (ezetasun): *ad.* **Uraz zearo** bustita egon, Ikus.: Mai. j: Txipa-egin, txipatu, txitxakatrr, txitxikatu, txitxiikatu, txopairatu, txopatu, txiralkatu.

blanga. (neboŕ): *iz.* **Sutarako enbol-ezpala.**

blangatu. (ebaketa): *ad.* **Zura enbol aundietaz ebaki.** (enbuŕ): *ad.* Berbera, (arto): II *ad.* **Arto-oli bat xirtxikatu.**

blanka. (maskordun): *iz.* Sabel-oinduna dan **maskorduna,** aduŕ **argi ta likitsua jario zayona. lkus.: Bare.**

blankets. (izabere): *iz.* **Sabela erakusten dean izaberea. j:** Blankia.

blastada. (tanpa): iz. **Urtan** emandako **tanpa-otsa; ikuzten ari** danjaunzkuraz **afi** gauean ematen dan **tanpa-otsa. {: Blast,** blaustada.

blastadatsu. (de): *izond* Ole antzekoa dan gauza biguna.

blastiau. (zigoŕ): *ad.* Noribait edo zeribait **zigol eta tanpak eman.**

blastio. (zigor: iz. Zigol eta tanpak ematearen egipena.

blau. (aots): iz. Ots-antzekoa dan aotsa, masaleko baten edo urtara naiz leputz batera jausten dan zerbaiten otsa adierazten duena. j: Blaust, bla, blast, blaustateko.

blaustada. (tanpa): *iz.* Belalondoko, masalekoa. I: Hats.: Belaŕiondoko, belafondoko, belatizaidekoa, blastada. (erorkera): *in.* Urtan edo leputz batean zerbaiten jauste zaratatsua. j: Blaust.

bleitu. (ezetasun): *ad.* Oso bustita afo ul edo geratu. j: Txiralkatu, txirikatu.

bleka. (pilots): *iz.* Ble edo **orma** baten aurka pilotazjokatzea; bai ta gauza bera zabalera ta ormarik gabe egitea, Ble, ple, pleka.

blelcari. (pilots): *izond.* Ricks jokatzen duena.

blenda. (zinga): *iz.* Zinga-sulbuŕa.

bleta. (BARAZKI): *iz.* **Zerbakaria dan landarca,** baratzetan landatzen dana; jangaŕia da,

bli-blai. (tanpa): *iz.* **Tanpa bat; tanpa batek saŕerazten duen otsa. j: Blisti-blasta.**

bli-bli. (olddura): *izond.* Beteta dagoena.

blin-blan. (crorkera): *adond.* **Birundaka** jausi. (zeifu): *iz. Zeiñuen* **soñua.**

blink. Oats): *iz.* Zuŕut batez zerbait edatearen egipena adierazteko ots-izena.

bliutxa. (egazti): *iz.* Anka luzeak eta **buruan bospasei Mina** kizknrtuta dauzkan **egaztia. (burusi):** iz. **Artilezko burusia.**

blist-blast. (soñu): *iz.* Belaŕondoko **batzuen otsa adierazten duen** ots-izena. I; Bbu-biau, blin-blan, matsalekoka.

blist-blaust. (lastertasun): *adond.* Iraduz ari-izatea.

bliu. **(lastertasun);** *adond.* Otoz-otoan, sostean.

bloka. (oyal); iz. **Eunaren** ilauna.

blonlcada. (tanpa): *iz. ikus.;* Bojada.

blunda. (oyal): *iz.* Seska batean sartutako piltzaŕa, sukafiaren sua artzeko ta otela pipa pizteko erabiltzen dana. |: Drunda.

bol. (bayetza): *Gyn.* Bayetza adierazten duen oyutza.

boa. (aditz): *ad.* Ba-doa aditzeraren laburpena, j: Bijoa aditzeraren laburpena. (afaun): *iz.* Afaunatzearen egipena; boga itzarcn laburpena. (aŕain); II *in.* Afain txiki bat. j: Ikus.: Bog..

boalda. (indarkeri): iz. Ikus.: Indarkeri. ^; Mutirikeria, uku.

boaldari. (biuŕitasun): *Land.* Eŕi-matxinada eragiten duena ala bertan ari dana.

boaldatu. (biuŕitasun): *ad.* Eŕi-matxinada sortu ala eragin.

boata. (dantzaketa): iz. Aspaidiko dantza, bi eres-neurkiñez egiten zana.

boatu. (kalte): *ad.* II^{y}daya galdu. (urdai): *ad.* Berbera.

hobo. (ergeltasun): *izand.* Adimen gutxikoa dana. (In): *iz.* Loaren asmoa ad€erazteko auŕen itza.

boboi. (again): *iz.* Ontza; gabeko egaztia, begiak aundi ta buruaren anŕe-aldea jaŕita dauzkana, ta bum gañean belafiak dirudizkiten lumak dauzkana ere.

babotu, (ergeltasun): *ad.* Ergela b urtu. I; Bobototu.

bolus. (mamu): *in.* Ameskerizko ikuspena.

bodin. (zama): *in.* Amaŕ azaoen zama ado azta. (azta): *iz.* Berbera. (neat); ll *iz.* Latsun-neufia, iau onka dituena; onka batek ogetazortzi pinta edo d duel arik,

bodoi. (gurpil): iz. Gutpilaren azpegian sartzen diran zatikoen bakoitza; gurpil batean lau ipintzen dira ardatza bere erditik atera ez dedin.

boga. (damn): *iz.* Arkaitzen arteko afain zuria. I: Boa, (aŕaun): *iz.* Afauntzearen egipena. j: Boa. (gabi): II *in.* Gabi-igunari eusten /lion burnizko zalikoa. I: Bogia.

bogada, (iragaztura): *iz.* Lixiba beroaz joste-zuria zuritzearen egipen eta ondorioa, ; Bokata, boketa, gobada, zuri-garbi.

bogada-ondokn. (iragaztura): iz. Bogadaren aŕatz azpian jartzen dan afia. I: Boja-zaldi.

bogada-otzara. (iragaztura): Bogadarako aŕatza. j: Bogada-zaran, boketeŕ, bokatera.

bogadari. (sfann): *izond.* Afauna darabilena. I: Bogari.

bogatu. (ulermen): *ad.* Zentzuen bitartez lekoreko konorpenak ulerto, (konormen): *ad.* Nabaitu, somata, oartu.

bogedera. (ikuzketa): *ŕzond.* ikuzten duen emakumea. j: Bogadera.

bogu. (aditz): *ad.* Badogu aditzeraren tabu-Tana.

boikot. (eikargo): iz. Zioen batengatik ekintza batek, aldi batet ako, here yarduketak egin gabe uztea.

BOIL. *iz.* Iraitz gupia danaz zedaŕitua dagoen mukitlua; iraitz °ten tini guziak erdian dagoen baste batetik torte berdiñean dagozelarik. : Bibilko. (zubil): *iz.* Zubli-era ducna. (biribildura): II *izond. Biribila* dana. (ondo): *iz.* Luipean sortzen dam ondo aragiduna I: Bolufa. II (biribildura), (garau), (gupiera), (gupitasun), (iraitz), (irudi), (neuŕizli), (sendaŕ), (tini).

boil-alderdi. (boil): *iz.* Ikus.: Bail-atala. I: Goronbil-geŕiko.

boil-ardatza. (boil): *in.* Boi1-erditik igarotzen don ardatza, boil-sortalearena bera dana.

boil-atala. (boil): *in.* Bo1I batean, ebakitzen duten bi makobilen arlean geratzen dan boil-azalaren zatia. Boil-alderdi.

boll-atalaren txapela. (boil): iz. Makobil batek boil bat ebakitzen duenean, goruntz edo berttntz geratzen dan boil-azalaren zatia.

boil-azala. (boil): *in.* ans.: Boil-zabalgunea.

boil-erdi. (eltze): *in.* Bolaren erdiko eraz egindako eltzea, ormadi bat edo bare zati bat estaltzeko egiten dana. J: Goipulati. (boil): *iz.* Boilaren erdla.

boil-erdiko. (boil): *ŕzood.* Boilaren erdiko itxura duena. I: Boil-erdizko.

boil-iruicl bi-tentea. (boil): *iz.* Zoko-tente hi dituen boil-irukia.

boil-iruki iru-tentea. (boil): *in.* Tru zoko-tente dituen boil-irukia.

boil-iruld-tentea. (boil): iz. Zoko-tente bat duen boil-irukia.

boil-irukla. (boil): *iz.* Biñaka alkaŕ ebakitzen duten int makobil aundien artean geratzen dan boil-azala.

hail-laurden. (ozkadura): *iz.* Konbila dan ozkadura, bare inguramena obo-laurdenekoa da.

boil-neurkin. (boil): *in.* Boila neurtzeko lanabesa.

boil-pusketa. (boil): *iz.* Epai zabalgune batek edo bi zabalgune bizkiek eratutako bofllarcn zatia.

boil-sortzaile. (boil): iz. Makobil-erdi batek, here hi mutuietatik igarotzen dan ardatzaren inguruan bira egitean eratzen duena.

boil-told. (boil): iz. Boilak dauzkan tokia, lurkia.

boil-zabalgunea. (boil): *iz.* Bollaren iraitza. : Boil-azala.

boil-zati, (boil): *iz.* Biaren iraitzean egin ditaken obotik erdiraño dagocn boil-zatia.

boil-zoko. (boil): *iz.* Boil baten tini batetik igaroten diran hi makobilek tinitik egiten duten zokoa.

boiido. (lodiera): iz. Lodia dana.

boildu. (biribildura): *ad.* Biribildu; gauza bat biribil egin.

boilta. (indaŕ): iz. Zerbait egiteko oldaŕa, indaf aundia.

boiltasun. (boil): *in.* Boilezkoa danaren tasuna,

bollix°. (boil): *iz.* Boil txikia dana. I: Maskuilo.

bollezko. (boil): *izond* Boiltsua dana. Boiltsu,

boileztatu. (boil): *ad.* Boilez bete.

boill. (cull): *iz. Zaldi,* asto edo mando-eulia. j: Boof-uli, bouli, boulu.

boilufa. (boil): *iz.* Udako boils.

boiña. (azkuti): *in.* Bakoitzean soon sartzen dan janari-puska.

boiskel. (oyutza): *oyu.* Sai-abereai egiten zayen oyutza, akulatzeko edo ezkeŕ-aidera jo dezaten. I; Boiski, ueske.

boixindu. (galpen): *ad.* Ubil baten tasuna galdu.

boizeta. (tengorakortasun): *in.* Tzkiiu-etxeko bultzalua, egiazkoaren aldean txikia dana.

boj a. (iragaztura): *iz.* Bogadaren ura ateratzen dan iraztokia. Bojaio.

boja-zaldi. (iragaztura); iz. Bogada-upelerako asta-zaldia.

bojada. (tanpa): *iz.* Aize-tanpa. j: Bionkada. (aize): *in.* Barbera.

bok. (aditz): *ad.* Badok aditzeraren laburpena.

boka. (aŕi): iz. Aŕi-kozkoŕ, ur-aŕi gofia.

bokada. (etxegain): In. Etxe-auŕe gaiiean irleten clan etxegain-zatia. I: Bokalia.

hokadera. (oapi): iz. Sakelan eramateko zapi txikia.

bokain. (etxegintza); *iz.* Etxe ta ormadi batzuek be-atdean izaten duten gorapea.

bokal. (uaska): *iz.* Uaska baten ataka.

bokale. (ibai): *iz.* Mai baten uobia. j: Ubao, uobi.

bolcaleta. (uŕentasun): iz. Akalde baten saŕeran ondaŕ-metaren ufentasuna.

bokaletu. (ixuritasun): *ad.* Ubil edo zeak ixuri edo baŕeyatu.

bokana. (atatundo): iz. Ormadi batzuetan dagoen estalitako tokia, geyenetan gorapeetaz inguratuta egoten dana.

bokantza. (itz-antze): iz. ltzogiteko antzea, entzuleak dardarazi ta eragiteko eraz.

bokaran. (oyal): *iz.* Arizko oyala, lodi ta zarpatsua.

bokart. (aŕain): iz. Ezuŕezko ezurtza, goiko model-end igikoŕ eta ofazi-antzeko zakatzak dauzkan stain txikia, jangaŕia bezela oniritzia dana. I: Bokarta, bokarte.

bokata. (iragaztura): *iz,* Ikus.: Bogada. I: Bukata, bokata, buata.

bokatar€ (iragaztura): *izond.* Iragazten duena. I: Bokata-latsari, boketari.

bokatatn. (ezetasun): *ad.* Gorputz bat ezetasunez edo ubilez uyeldu.

bokatera. (iragaztura): *iz.* lkus.: Bogada-otzara. I: Boketeŕ, bokata xufia, bokateŕ, boketa-suil.

boke. (auntz): iz. Trendu gabe,dagoen aketa.

bokero. (sakonera): iz. Lurid baten zakona.

BOKETA. iz. Auka edo auka-ikazkien urtan ubildura; ikuzi, zuritzeko ta baste elburuetarako erabiltzen dana. j: E, ee, egatondo, cyatondo, condo, des., autsosteko, tatsa, latsagailu, leixiba, lixia, lixiba, lixibare, lixu, lixueda, Iixuede, lixzueŕe, poyata, puyata, pujeta, puxeta, ur-txuri. (naspil): Nasketa. (basa): Pa. Lokatza, I: Ans.: Leputz. it (aŕiko), (eŕauts), (garbitasun), (ikuzketa), (jabot). (iragaztura): II *iz.* Ikus.: Bogada. I: Lixiba, leixiba, zuri-garbi. (naste): (iz. Edonolaz egiña dagoen gauza askoren nastea.

boketaldi. (iragaztura): iz. Boketa baten aldia.

boketategi. (ikuzketa): *iz.* lkuzten don tokia.

bokctatu. (iragaztura): *ad.* Iragazi; boketa egin. (Paste): *ad.* Zerbait naaskatu.

boketatzale. (naste): *ŕzond.* Naaskatzen duena.

bolceteŕ. (iragaztura): *iz.* ikus.: Bogada-otzara. I: Bokatera.

bol. (biribildura): *izond.* Ikus.: Biribil.

bol-bol. (ants): *iz.* Irakitzearen otsa, ondotik sortzen dana. I: Barba, bolbolbol, borborboŕ, Il Iraitzetik sortzen dana, fil-f'il edo txiŕ-txiŕ dcitzen da.

bola. (boil): *iz.* T irlo-jolcoan erabiltzen danbola. I: Pirlo. (eon): *iz,* Ermak tanpatzeko ta tinkatzeko erabiitzen dan zur-gahi ladiak dauzkan langaya. I: Bolara, bola. (egazti): j *iz.* Egazti edo txori-taldea.

bola-buztin. (buztin): *iz.* Garbitzekoa dan huztiña.

bolada. (baterakuntza): *Ia.* Oste. I: liens.; Oste. I: Jendalde. (adiontasun): iz. Aukera, egokiera, bolai, bolara. (oldargune): II iz, Bultzakada ematearen egipen eta ondorioa. (txoskof): II *fi.* Txoskoŕ otza, gongoil batzuen anpaduratik sortzen dana. I: Bolaga, bolara, bolaga, boliaga, apatzale. (aldizkapen): II *iz.* Baste batekin atdizkatzen, norbaitek egin dezakena. Bolara. (zori): II *iz.* Ikus.: Zori. J: Bolara.

boladan. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez.

bolaka. (boil): *adond.* Birlo-jokoan ari-izatea.

bolakada. (boil): *iz.* Bolaz emandako tanpa. (tanpa): *iz.* Berbera. 1: Bola-ukaldi.

bolalcari. (boil): *izond.* Birlo-jolcoan jokatzen duena. I: Bolari.

bolakatn. (izkutukeri): *ad.* Sorgiña egin.

bolaketa. (boil): *iz.* Birlo jokoa. !: Bola-joko,bola-joka.

bolaldi. (boil): *iz.* Bola botatzearen egipena.

bolalcku. (boil): *iz.* Birlo-jokoan ari-izateko tokia. I: Bolatoki, bolategi.

bolaluma. (arkatz): *iz.* Ikus.: Tdazbola. I: Axota.

bolan. (boil): *adond.* Birlo-jokoan ari-izatea. I: Bolaka.

bolara. (adiontasun): *iz.* 3kus.: Bolada. (aldizkapen): *iz. Tkus.:* Bolada. (zori): *iz.* Ikus.: Zor€ I: Bolada. (egoera): *(iz.* Egoteko aldia. (euri): Aize zakaŕaz izaten dan earl ugaria, laisteŕ amaitzon dana. (aizo): *(iz.* Zirimola. (eun): (iz. Ikus.: Bola. (txoskof): Íl iz, Eats.; Bolada. I: Botaga. (bero): jj *iz.* Gorputzetan dan bero aundiago ala gutxiago.

bokaran. (aomen): *adond.* Omen aundian izatea.

bolardo. (lotura): iz. Ttxasontzia estekatzeko lufean dagoen ails edo baste gauza,

bolarin. (zomofo): *iz.* Ega-gogorduna dan zomoio txikia, aŕauzkara, burn txikia, egak gañetik goŕiak dauzkan, ega bakoitzcan iru tini beltz agertzen dirala ta Mai-Mclean baste bat.

bolategidun. (boil): *frond.* Bolaleku bat daukaua. j: Bolatoki-jabe.

bolatu. (austura): *ad.* Zatitu, abaŕikatu.

bolazain. (eon): *izond.* Bola-langayaz lanegiten duena. j: Bolazale, bolatzale.

bolbol-ituñ. (iturburu): *iz.* Bal-bolka sortzen dan iturburua. I: Ikus.: Borboŕ-ituŕi.

bolbolgile. (irakidura): *izond.* Urari borboŕ-cragiten diona. I: Borborgile.

bolbolka. (irakidura): *adond.* Iraklion ari-izatea. j: Borborka,

bolboratu. (cumin): *ad.* Sumindu, asafetu.

bolborin. (aatc): *iz.* Ikus.: Ante. I: Murgil-aate, piro. (egazti): *iz.* Bulaŕa soda duen ltxas-uso beltza, murgiltzen dana. I: Antxeta, abisoi, bolorin, egasuri.

bolborita. (ezuŕ): *iz.* Oin-lepoko ezuŕ motza, apona deitzen dana ta neskatilek jokatzeko erabiltzen dutena. I: Boltxafi, atinlun, lotzut, mail, mailtxof, molteakati, saka, tortoles, torlolox, tortolozka, turtuliz, txantxabizkaŕ, txarpako,txoko,txorpako,saka.

balboŕ. (zoko): *iz.* lkus.: Zolco. j: Baztaŕ, baztef, kutroilo.

bolda. (aldi): *iz.* Aldi-bitarte bat. (golde): iz. Ikus.: Golde.

bolda-aŕo. (ildo): *iz.* lkus.: lido. I: Ildaska.

bolda-otasi. (goldc): *iz.* Goldearen znra, nabaŕajasotzeko alajeisteko zulo batzuk dituena.

boldairona. (goldc): *iz.* Bndaitza.

boldatu. (goldc): *ad.* Goldatu, goldetu.

boldria. (lodiera): *izond.* Lodikotea dana. I: Boldro, bolclroski, boldrozko.

boldroko. (meta): *iz.* Multzokatze, metakatzearen egipena.

bolei. (txiŕita): *iz.* Ikus.: Txhita. I: Bolci-f ila.

Wets.. (egazti): *iz.* Sai-antzekoa dan egaztia.

boletxiko. (Ixori): *iz.* Ikus.: Enara.

boleztatu. (buztin): *ad.* Ufeztatzeko, bola-buztlda eman. I: Bolcztu.

bolfran. (metala): *iz.* Altzairu-urdiña margoa duen nietala, oso gogota ta urtzeko zala dana.

boll. (ortz): *iz.* Elefanteen betagiiiak eratzen dltuen gaya. J: Ortzen zati gogoŕa, one-ambit estaltzen duena.

boli-antzeko. (ottz): izond. Bolia dirudiena. J: Boneko.

bolinda. (oldargune): iz. Igidura eragiteko bultzakada. (eraso-akti): iz. Oidaŕez erasotzearen egipen eta ondorioa,

boligintza. (ortz): iz. Bolia lantzca.

boliki. (eskuaga): iz. Piaanu, ereskin eta oycn anizekoak diran beste eresgaluak jotzeko dagozen eskuagatxoen bakoitza, geyenetan bolie estalita dagoena.

boliki-lefo. (eskuaga): iz. Eresgalu bateau dagozen bolikien multzoa.

bolikldi. (eskuaga): *iz.* Botikicn midterm. ^: Txipistol.

holikin. (ortz): *izond.* Bolia lantzen duena.

bolilcitan. (craskin): *adond.* Bolikiak erabiltzen ari-izatea.

bolin. (lokaŕi): *iz.* Aizoyalak auŕetik teink-egiteko lokaŕia. j: Dahlia. (eresgalu): *iz.* Alpes'en erabiltzen dan eresgalua, aundia, eaamiolaren antzckoa dana.

bolinbia. (kordokadura): *iz.* Bi muturetatik goyan lotutako lokaŕi scndoa, bean egiten duen utzunean norbait eseri diteken kulunkateko. Bolindea, bolindia, bolanda.

bolingoi. (antoxin): *iz* lie estalitako bonbiltzaŕa.

bolingozo. (eresgalu): *iz.* Aizez crabiltzcn dan eresgalua.

bolinkari. (itxasontzi): *iz.* Askotan zearka doan txakupa. J: Ems.: Boliñari.

bolintxu. (arte): *iz.* Areitzctan egiten dan orboa. j; Kuskuila, kuskuiio, ktskulu, kuskulubita, kutii. (oskol): ix. Olo-garauen knxkola.

bolintxe. (kapel): *iz.* Txapularen ordian sortzen dan artilezko geikia. (asto): *iz.* Astoko gaztea.

boliñaei, (itxasontzi): *izond.* ltxasoan boliñaz dabilen itxasontzi. I; Boiinkari.

bollsa. (oŕauts): ie. Aizatutako efausaren autsa. (eduŕ): *iz.* Eduŕarcn maluia txikia.

bobz. (gari): *iz.* Laŕañean, lañnketaren ondoren, gerstzen dan autsarekin nastutako gari-izkia.

bolo. (txin): *iz.* Eñ batzuetan ugutza baton ondorcn kalean botatzen dan txina. (biribildura): iz, Biribila dana. (alkondara): jJ le. Alkondararen zirtzila.

boloka. (joko): iz. iks.: Balapunpa. J: Tikibtako. Oxtail): *iz.* Aria biltzeko erabiltzen dan oditxoa.

boloka-ziri, (joko): *iz.* Boiokan zamuka-putukak zapatzeko erabiltzen dan zotza.

bolon-bolon. (lo): *ad.* Lo-egitea; rotten itza.

boloñaic Icendu. (antolagabeketa): *ad.* Atalduna danaren zatiak banandu.

boloŕ. (iapuŕeta): *iz.* Igaliak eta landako beste etekiñak ostutzea.

bolote. (aft): *iz.* Biribildutako arkaitzen muLtzoa.

botza-neurkin. (lximist-indaŕ): *iz.* Tximis-indaŕez egiten dan uraren bereztea egiztatzeko Ianabesa.

boltai. (tximist-indaŕ): *iz.* Tximist-indaŕezko langai bateau diarduten boltien multzoa.

boltatef. (dardara): iz. Dardara eragitearcn egipen eta ondorioa.

bolti-neurkin. (tximist-indar3: iz. Tximist-indafezko eragindaŕak neurtzeko Ianabesa.

boitsaratn. (euska): *ad.* Zokogune bat uraz betctzearen egipena burutu.

boltxaŕi. (eznl): *iz.* Ikus.: Bolborita. Alinlun, moltxaaŕi, lotzuŕ, saka.

hulu. (eycraldi): iz. Biota anizekoa dan eyera. (gnrpil); *iz.* Efotako bean dagoen gurpit aundia.

bolu-sari. (eyeraldi): *iz.* Eyeraldian bolukariari dagokion 'Latta.

boluaga. (cyeratdi): *iz.* Boluak dagozen tokia.

boludun. (cyeraldi): *izond.* Eyeran lanegiten duen. Bolukari, bolu-zain, bolu-gizon.

bolueta. (eyeraldi): *iz.* Eyerak dagozen tokia. j: Boluaga. (gurpil): *tz.* Gmpilen multzoa.

bolulcari. (eycraidi); *izond.* Eyeran lanegiten duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

bolunzulo. (eyeraldi): *iz.* Lycra ondoko zakona.

bolus. (ule-guri): *izond.* Leguna, ule-guriren antzckoa.

bolaŕ. (bulaŕ): *iz.* Ikus.: Hula.

bolaŕain. (s ain): iz. Lain laun, zilaŕ-antzeko ta dirdiratsua duen aŕaña, Lufarteko ltxasoan Mai dam.

bolo. *(larva): iz.* Orduña'ko Arkaitz'ean, bail eta uŕilaren egun *ateŕi* ta berotsuetan egiten dan laño ladia, zuhil aundi baten antzera agertzean.

boloa. (egazti): *iz.* Drake, olagoŕa.

bolorin. (aatc): *iz.* Ikus.; Aate. (egazti): *iz,* Buru beltza tu bulaŕ atria dituen antxeta.

holorita. (ezuŕ): iz. Bildotsaren apona. (: lkus.: Apon. I: Txarpako, zapakon.

boluŕa. (ondo): *iz.* lkus.: Boil. I: Bolura,

bomio. (joko): *iz.* Mutikoen jokoa, alkali eskuak zimiko-egiten dizkiotela. I; Otxio, mutxio, komio.

boo-bon. (eralketa): iz. Gaindiko eralketa.

bon. (txoskoŕ): *iz.* Arpegian sortzen dan pikoŕa, zornatu egin dezala nai danean, oñaze blabs ematen (Mena.

bonalcauza. (eletxin): *iz.* Lupe-lerdo urdiña.

bonatsu. (txoskoŕ): *izond.* Bonn beteta dagoena.

bonbafa. (janctura): *iz,* Soin-gañeko lasaya, maukak dauzkana.

bonhasi. (oyal): *iz.* Algodoizko oyal India, aide batetik ulea duena.

bonbazen. (oyal); ŕz. Oŕadurako oyala. I: Bonbazin, bonbazi, bonbazein.

bonbazia. (aiandikeri): *iz,* Geyegizko neuñan zerbait nabari-eraztea.

bonbczia. (itxaso): iz. Itxasoko uiss gonna. I: Bonbeziña.

bonbil. (antoxin): iz. Lepo luzc ta estua duen antoxin biribil eta zabata, batez ere edariak oztutzeko erabiltzen dana. I: Bonbiltzaŕ, kubi, sapaŕ. J: Beriñezko antoxiña ubilak eukitzeko egokia dana, iepoa estu ducna. I: Arena, kubi, limeta, pataxa. (akalde); *Iz,* Aŕantza-sarcrako ur-gañean cgoten clan kulubia, (lodiera): jj *izond.* Potzolo, todikote, bonhili.

bonbil-okef. (antoxin): *iz.* Sayotegietan erbilizen dan lepo lure ta makoduna duen antoxiña. j: Bonbil-orde, ontzi-biuŕ, ontzi-biuŕi.

bonbil-txapel. (estaldura): *iz.* Bonbil eta bonbilñoak, zipoztu ondorcn, estaltzen dituen metalezko astalkia.

bonhildun. (antoxin): *izond.* Bonbilak saltzen dituena, I: Bonbil-saitms, bonbil-saltzale.

bonbilgile. (antoxin): *izond.* Bonbilak dagizkiena.

bonbilño. (antoxin): *iz.* Bonbiltxo, potntxin, capers.

bonbiltzaŕ, (antoxin): *iz,* ha‹ s.: Bonbit, Sapaf.

bonbinada. (tanpa): *iz.* Bonbilaz emandako tanpa. I: Bonbilkada.

bonblleratu. (antoxin): *ad.* Bonbilak ubil bateaz bete.

boubileratzale. (antoxin): *izond.* Bonbilak betetzen dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

bonbili. (lodiera): *izond,* Lodi xamaŕa dana.

bonbin. (alegikeri): *izond.* Bera ez dana ado berak uste ez duena, batez ere onbide edo eraspena itxura egiten duena.

bonbo. (itxasontzi): *iz.* Itxasketa labuŕ dagien itxasontzia.

bonbolia. (anpadura): *iz,* Tanga bat artzeagatik buruan egiten dan anpadura.

banbolo. (anpulu): *iz.* Ikus.: Anpulu. (maskulu): *iz.* Ikus.: Maskulu.

bonboloketa. (anpulu): *iz.* Anpuluak egitcaren egipena.

bonbon-eŕi. (endeŕi): *iz.* Jauja deitzen dan eŕialdea.

bonbona. (ieki): *iz.* Zuratik tresna bateaz ateratzen dan ieki rnea. I: Borbona, txibiri.

bonbonada. (gaf): *iz.* Laistcŕ iizaltzen dan gut aunclia.

bonbondu. (bonbonkada): *ad.* Paŕastatu, ondatu, xautu.

bonbonka. (eralketa); *adond.* Paŕastaizen ari-izatea. j: Bonbonki.

BONBONKADA. *12,* Paŕastatzea, ondatzea, ondasunak poŕokatzearen egipcn eta ondorioa. j: Bonbonkeri, bunbu, saubide, xaute. /! (aberastasun), (ausiabartza), (eralketa), (galpen), (gañcztasun), (merketasun), (oparotasun), (ospa).

bonbonkeri. (bonbonkada): *iz.* Ikus.: Bonbonkada.

bonbontzale. (bonbonkada): *izond.* here ogasuna alpeŕik ondatzcn duena.

bonburu. (gonburu): iz. Ikus.: Gonburu. j: Gonburutasun, mokoru,

bono. (utzaldi): *iz.* Itxasoko egaztien gorotz-gaya, Amerika'ko itxasalde batzuetan aindo aunditan metatuta dagoena ta ongaŕis bezela erabiltzen dana.

bontz. (sabel): *iz,* Oso aundituta dagoen sabela. Ikus.: Zoŕolo, zoŕoto, bards, bilkoŕ, gantz, gilboŕ, marda, maribarna, parda, txilboŕ, zilboŕ, zilbot.

boo. (1o): *iz.* Lo-egitearen asmoa adierazteko auŕen itza. (oyutza): *opt.* Gurdi-zamariak zuzentzeko erabiitzen dan oyutza.

hooiñak. (orga): iz. Gurdi baten gurpilen burutoak sendotzeko jartzen diran burni-zati biribilak.

boolu. (zomoŕo): *iz.* Kotxoŕo.

booŕ-biltzale. (size): *iz.* Txistu dagien sizes.

boorish!. (euli): iz. Euli-mota bat. j; Bonin, bouli.

hoozu. (aditz): *ad.* Ba-dozu aditzeraren laburpena.

hors. (ondo): *iz.* Jangaŕia dan ondoa, urintsua, muxketauntzak ematen ducts muxketa-gozameua duens.

borat-meatze. (meatze): *iz.* Boratua ematen duen meatzea. I; Borat-ohi.

boratu. (kirnia): *iz.* Boro-ozpiñak geza batekin dagien alkarketa.

borax. (kimia): *iz.* Boro-ozpiña, txabona ta uraz egiña dagoen gatz zuria.

boraxa. (aurtzaro): *iz.* Umetxoak biltzen diran izaratxoa. (soingain): *iz.* Ziriko, artile edo baste eunaz egindako janztura, emakumeek birna estaltzeko erabiltzen dutena.

borbelaka. (Irakidura): *adond.* Irakidura aundiaz agates.

borboil. (otaf): iz. Aŕantzale-otaŕa. (irakidura): *iz.* Bass.: Irakidura. Kalkarika. (pipii): ji iz. lkus.: Pipil.

borbol. (zintzuŕ): *la.* Zintzuŕeraño ubil bat eleraztearen egipena, an irentsi gabc eukitzean eta bide batez birikactatik sizes soŕerazten dalarik. Bass.: Xafaŕikatu.

borbolada. (irakidura): *iz.* Urak, irakiten dagoenean naiz iturburutik ateratzen danean egiten duen jalgitea.

borbolaka. (irakidura): *adond.* Ura borboladaka ari-izatea.

borboralcada. (irakidura): *adond.* Barboŕ egiten ari-izatea. j: Borboraka, borborka.

borborakatu. (irakidnra): *ad.* Irakin. (eresi): *ad.* Ereskiak esan gabc eres-irakuŕi, gedin bat bakaŕik erabiltzcan.

borborkada. (irakidum): *iz.* Urak irakiten danean edo iturburu batetik irteten danean egiten duen jalgitea.

borborkatu. (Irakidura): *ad.* Urak borborkadak egin.

borboroka, (irakidura): *iz.* lrakite pilpila.

borbof. (irakidura): iz. lkus.: Bol-bol. (mardail): *adond.* Mardalez ari-izatea.

borboŕ-egin. (irakidura): *ad.* Ikus.: Iraki. ^; Taztari.

borboŕ-itufi, (iturburu): *iz.* Ikus.: lturburu. : Bolbol-ituri, ugayotz, ugastegi. (irakidura): *iz.* Ubilek, irakiten diranean, egiten dituzten igipen eta otsaren egipena.

borbortn. (irakidura); *ad.* Borboŕ egiten snrtu.

borboskeria. (benetasun): *iz,* Benetasun eta zentzutasuna, geyegizko eraz.

borbots. (poz): *izond. Alai* ta aŕaya dana. (benetasun): *izond.* Benazko ta mans dana.

bo'da.-(bizitegi): *iz.* Ikus.: Basctxc. Borda. (baŕio): *iz.* Sai-aberecntzako sarobea. (etxola): *(iz.* lkus.: Etxola. Sala.

borda-azire. (eztasun): *izond.* Itxasontzlan zergaetatik azke dagoena. Borda-zabal.

borda-leku. (iri): *iz.* Etxolak dagoznn tokia. j: Borda-toki.

borda-mutil. (luŕ-lantze): *iz.* Nekazaritzan lanegiten duen mutila.

borda-nagusi, (etxola): *iz.* Etxola bat edo batzuk jaurtzen diluents.

borda-urde. (abeltegi): *iz.* Zeflentzako abeltegia.

borda-zabal. (eztasun): *izond.* lkus.: Borda-azke.

borda-zizari. (aŕ): iz. Lufeko zizare aundia.

bordadi. (iri): *iz,* Iri bat osotzcn duen etxolaen multzoa. : Borda-cŕi.

bordadun. (baŕio); *izond.* Bafioa daukana.

bordagile. (bizitegi): izond. Etxolak dagizkiena.

bordakari. (etxola): *iz.* Etxolan bizi dana. j: Bordako.

bordakuntze, (leku): *iz.* Etxola baten tokia, iraitza.

bordal. (jabetza): *iz.* Botch/ daukan bordaldea.

bordal-aide. (sendi): *iz.* Ezkontzaren bidez aide dana.

bordal-aidego, (sendi): *iz.* Ezkontzaren bidez egiten dan aidegoa.

bordal-aldetu, (sendi): *ad.* Ezkontzaren bidez aidegoa egin.

bordal-beñ, (ezkontza): *izond.* ikus.: Ezkonbaŕi.

bordal-eraztun. (ezkontza): *iz.* Ezkontzen diranak daramaten creztuna. Bordal-eaztun.

bordalde. (jabetza): *iz.* Landako jabetza. j: Bordalte.

bordaldu. (ezkontza): *ad.* Ezkondu. Bordaltu.

bordalgaŕi. (ezkontza): *ŕzond* Ezkondu nai duena.

bordalgel. (ezkontza): *frond.* Ikus.: Ezkongai. I: Bordelgoi,

bordalgu. (ozkontza): iz. Ezkontzearen egipen eta ondotioa.

bordalsari, (sariztatze): iz. Bzkonlza onesten duen apaizari ematen zayona.

bordaltako. (ezkontza): *frond,* Bzkontzeko dagoena. : Bordaltuteko itzaren laburpena.

bordaltu. (ezkontza): *ad.* Tkus.: Ezkondu. I: Ikus.: Bordaidu, senaŕ-emaztetu.

bordaratu. (bathe): *ad.* Abereak sarobera eraman.

bordari. (maizterkuntza): *ft.* Bertan bizl-izateko, etxe bat edo etxe baton atal bat alogeraz artzen duena.: Ofela artutako etxea bera.

bordarigo. (biztanle): iz, Bertan bizi-izateko, notin-taldea Joan dan *eŕiaidean* bizi data.

hordaritu. (erosketa): *ad.* Luŕak erosi, jabetu.

hordalo. (azeri): iz. Azerlari jartzen rayon leen-goitia.

bordazaln. (bizitegi): ŕzond. Borda bat naintzen duena. (esku-langinzak): *izond.* Berbera. I: Borda-zai.

bordazale. (bizitegi): *izond. Bordara* doan basefitaŕa.

bordazaf. (bizitegi): *iz.* Borda bat izan zan tokia ta bertan aren aztaŕondoak geratren diralarik,

horde. (zurtoin): *iz.* Zugatzen enboŕaren muskila, ayentzat kaltegaŕia dana. (matsondo): iz. Matsondo baton muskila, kaltegaŕi zayona. I: Bordizo. (landare): II *iz.* Basatia dan iandarea. (estalune): (ŕr. Basetxe ondo-ondoan dagoen estalune.

bordenkatu. (basatasun): *ad.* Landare bat basatia biurtu.

hordenico. (basatasun): *ŕzond* Berez sortzen dan zugatz edo landarea.

bordeya. (baŕio): *iz.* Ikus.: Sarobe.

bordion. (lizunkcritza): *iz.* Obaria ateratzeko, bare sonar salerostea dagien emakunrea. I: Oŕelako salerostea egiten dan etxea.

bordni. (txod): iz. Gipuzkoa'ko txori-mota bat.

bardon-dantza. (dantzaketa): ŕz. Toiosa'n egiten dan aspaldiko dantza.

bordenkatu. (zurkaitz): *ad.* Zurkaiztu, tinkatu.

bordoña. (zutati): ŕz. Titus.: Zutaŕi.

bordoñafi-buru. (zutaŕi): iz. Zutafiaren goiko zatia.

bordoñafipeko. (entail.): iz. Zuiaŕiaren oñaŕia, ofiazpia.

borfosta. (ardui): *iz.* ikus.: Ardul.

borgatx, (Tatum): *iz.* Latsun-labeko efautsa irabiatzeko makila. I: Agai, txuxaga, estaŕaga. (makil): *iz.* Berbera, berbera.

bori-belaŕ. (teabona): ir. Thus.: Berakibelaŕ.

borja. (liño): *iz.* Liño zakafa.

borjel. (piltzai): ŕr. Nunbaitetik esegilzen dan piltzafa.

borjeleria. (gauzeztasun): *iz.* Ezertarako ez diran gauzaen multzoa.

borka. (eŕenkada); tz. Beren zurtoñez loturik baratzuri edo tipulaen eŕenkada.

borkats. (^{g}arde): *iz.* Bi ziri dauzkan burnizko sarde txikia. E: Borkatx.

borkatu. (eŕenkada); *ad* Baratzuri edo tipulak borkan ezati.

borkila. (mortxokada); ŕr. Edozein landareren molkoa.

borliña. (aŕain): *iz.* Begi lxikiak eta ezkata gofia dauzkau afaña; bore aragia,jateko oso gozoa dalarik. I: Andeja, antics, burbiña, andcx.

bormatu. (anna): *ad,* Orma bat edo batzuk egin, jaso.

bornika. (aŕaun): iz, ikus.; Mann. Palenka.

bornikari. (afaun): *frond.* Tkua.: Aŕaunlari. (esku-langintzak): *ŕzond.* Berbera.

bornikatu. (afaun): *ad.* Itxasontzia urtan auŕera dedin, aŕaunak egokiro erabili.

boron. (inguru): *iz.* Gauza baton ingurna. (aingura): *iz.* Tkus.: Aingura.

boron-ate. (ate): iz. Ate aundia.

bornu-ola. (aingura): iz. Aingurak egiten diran ola.

borougile, (aingura): *frond.* Aingurak dagizkiena. (esku-langintzak): *frond.* Berbera,

boro-ozpin. (mingaztasun); iz. Boro-mingatza.

borobil. (biribildura): *frond.* Obozko edo boilezko itxura duena. I: Boronbil. Biribila dana. (boil): *izond*, Berbera. (uztai): *iz.* Tkus.: Ilztai.

borobll-ante. (boil): ŕr. Bolaren antzekoa dana. I; Borobil-antzeko.

Irorobil-erdi. (boil): *iz.* Boil-erdi.

borobll-neurkin. (boil): *iz,* Bola neurtzeko lanabesa.

borobllldi. (boil): *ŕr.* Boil-itxura duena.

borobildu. (biribildura): *ad.* Gauza bati borobil-itxura ema il. Borobiltu.

borobilkatu. (birunda): *ad.* Bore ardatzaren inguruan gauza batek birundak elan.

borobilki. (boil): *Adond.* Boil-eraz zerbait egitea.

borobiltasun. (biribildura): *iz.* llcus.: Biribildura.

borobiltsu. (biribildura): *frond.* Biribi Iduta dagoena.

borobilztatu. (adaŕ): *ad.* Adafen zietan bolak

boron. (aŕi): *iz.* Biribilkatzen ari-izatcagatik labandutako afia.

boronbil-ereztun, (boil): *iz.* Bolaren zeŕonda.

boronbil-txapel. (boil): *iz.* Bolaren iraitearen zatia, bere erditik igarotzen ez dan lau batek ebakita.

borondin. (stain): *iz.* Goŕixka clan aŕain-inota bat, I: Ikus.: Kolondrin. : Urta, txclba.

boronte. (bizitegi): *iz.* Etxe baten atboko zatia.

boroska. (sukalcie): *iz.* Jangafi batzuetaz egindako janaria.

borosta. (ardui): ŕr. this,: Ardui. (aindurapen): *izond.* Guztiz gaiztoa dana.

borostu, (aindurapcn): *ad.* AFienak bota, araokatu, ainduratu. Borostatu.

bats. (gabi): *iz.* Gabi aundia. I: Borostu. (su-izkiiu): *iz. Su-izkiluan,* lergaya eetutzeko, eiztariak sartzen duena.

hofa egin. (Ian): *ad.* Katazkaz lanegin.

bofaxa. (oyal): Jr. Auŕakbiltzeko erabiltzen dan oyala. : Abereai bazka eramatoko erabiltzen dan oyal lodia.

bofaxan. (zauri): *ad.* Zauri bat kaŕaskatzean gorbiztu.

bofazin. (eŕaboil): *iz.* Jasotako tipularen muskila.

boŕiztlau. (Ian): *iz.* Soloetan egiten dan Ian artful.

bofa. (negar): ŕr. Auŕaren zinkulin eta negafa. (notin): *iz.* Berandu zizkortzen dan notiña. Abereai buruz ere esalen da. j: Boŕox. (txikiera): (iz. Oso txikia dana. J: Boŕox. (ardi): j ŕr. Urtebeteko aaria.

BOROXA. *iz.* Bi noiiñen artean besarkaturiic ',Works ad diran buŕuka, batek bestea Infers bola arte. I: Mokokaldia, gudaketa, eskatima,

baŕzaidla. j:Bilaka, bilakaide, bofokaidi, buldueka, buŕuka, apaxka, aŕufela, aserdura, auzka, auzka, garaiketi, gataka, gataska, katzaka, kazaŕ, jardukiera, liskaŕ, makurkeria, matakaidi, jaite, katzakada. IJ (aupada), (ekusketa), (esku), (etiketa), (jolaseta), (kirol), (leyatasum, (soin-kirot).

hotokagilc. (guds): *ŕzond.* Gudan ari dan eŕiaidea.

botokagriña. (etiketa): iz. Boŕokaria danaren jokera.

bofokaka. (boŕoka): *adond* Bera botatzeko botokan ari-izatea. I; Borrokete.

bufokaldi. (boŕoka): *iz.* Botoka egitearen elBa. j: Ikus.: Bafoka, matakaldi,

botokari. (boŕoka): *ŕzond.* 1tofokan ari-izateko emana dana. Butukari, befokalari, botokazale, jazarti.

bofokategi. (leku): *iz.* Boŕoka egiteko tokia. j: Boŕokatoks.

botokatu. (botoka): *ad.* Botolcan ari-iran. j: Butttkatu, auzkatu, gataskatu, jazartu, kroskatu, izkurdukatu.

bofonbete. (gozoki): *iz. 1)* izkiaren itxuraz egindako gozokia.

buŕoti. (negaŕ): *ŕzond.* Zinkulin eta negarka ari dan auta.

batotu. (Azkura): *ad.* Gutxi azkortu.

boŕox. (txikiera): *iz.* Ikus.: Boŕo.

bofozkatn. (austura): *ad.* Zerbait zatitu, poŕokatu.

bufu. (orma): iz. Ikus.: Motu. j: Aŕasu, eti-moŕoils, uri-orma.

botukotc. (aizoyalak): *iz.* Dratupaen aizoyala, kaiznz laugaŕena.

bofunbera. (azkati): *iz.* Landako jatordu edo azkari aundia, bereziki aragiz egiten dana.

bofaztu. (arto): iz. Artaaren burn edo igalia estaltzen duets otia, legoŕ dagoenean. Maluta.

bort. (seme): *tumid.* **Eskontzatik** at izandako senreari deitzen zayo. Gurasoek gutxi matte duten semea. Laxtart, sasiko, sasikume, uriko, uriko acme. (ozarkeri): *izoud.* Aketo, muketa dana. (landere): jj ŕz. Atalduna dan landare mingotza ta usaintsu xamaŕa dana,

Borta. (makil); *iz.* Ontzikariek darabilten aga. (umezurtza): *iz.* Baseŕian azten dan sasiko aeskatila. J: 1kus.: Bortc,

bortabarne. (satera): iz. Etxe baten satera.

bortako. (zeŕi): *iz.* Bstal-itzez zefiari ematen zayon beste izena.

bortakontza. (txarlga): *iz.* Ikus.: Txanga.

hortalde. (ate): *iz.* Ate ondoko aides.

bortalderdi. (ate): *iz.* Ate-nfia.

bortalzain. (ate): *Land.* Atea zaintzen duena. }: Bortazain.

bortafi. (ate): *is.* Aaarze, ate baten beko aldea. j: Borta-alartze, bortalatze, bortalarze.

bortasun. (seme): *iz.* Ezkontzatik at izandako semearen tasuna.

butte. (umezurtza): *iz.* Basetian azten dan sasiko mutiia. I: Ikus.. Borta. (olasko); *iz.* Etxean jayo ez dart olaskoa. (ozarkeri): *(ŕzond.* Zakaŕ, mukeŕ, aketoa dana. (zenbaki): *izoud.* Bost.

bortitz. (indaŕ): *izo,td.* Indartsua dana.

bartizgalu. (indaŕ): *iz.* Indata ematen duen gaya.

bortizkeri. (indarkeri): iz. Indarkerizka egipena.

bortizid. (indarkeri): *adon.* Indarkcriz ari-izatea. j: Bortxatuki, bortxaz, bortxakaz, bortxuz, bortitzki.

bortizko atofa. (alkondara): *iz.* Indaf-atoŕa, indaŕ-alkondara.

bortiztasun. (indarkeri): *iz.* Iima.; lndarkeri. J: Bortxa, bortxu, bortiztarzun, bortitztasun.

bortiztu. (indarkeri): *ad.* Sumiukoŕa biurta. (indaŕ): *ad.* Indafa arte. (tningaztasun): *ad.* Edari itakituak mindu.

born). (abetxu): *is.* Txilarkidea elan abetxua; bere zurtoñak iruzpalau mark lure izaten dire, ta bere igalia ixikia, borobila, goŕia ta iraitz pikortsua du. j: Abetxu omen igalia.

hortu. (eŕi-uŕitze): *is, Ikus.:* Eremu. (mendi): *iz.* Ikus.: Mendi. (baso): (iz. Ikua.: Base,. (jaustasun): jj *ad.* Endekatu, bere izatasnnetik jausi.

burtu-uste. (mendi): ŕz. Mendietatik at dagoen eŕialdea,

bartu-xsxo. (txori): *is.* Araba-zozoaren antzekoa dan txorla, beltz-beltza dana.

burtulcari. (esku-lengintzak): *frond.* Lafez-laŕeko artzaira. J: Bortuzale.

burturatu. (igaraipen): *ad.* **Neguko** laŕekietatik udakoetara artzañakberets abereekin igaro, ta alderantziz.

bartusai. (landere): iz. Boskoizkaria dan urteko Iandatea, usain gogoŕ eta iguingatia duena, sendakintzan erabiltzen dana. js Bosk tx, boskoitz, boskonde, boskote, eskeŕ-belaŕ, aŕoda, moskatx.a. (etxota): *iz.* Iiars.: Sortuzai.

bartrttxari. (txorzaba!): iz. ikns.: Txorzabal.

bortuzai. (etxoia): iz. Artzañen etxola. Bortusai.

bortuztatu. (egoera): *ad.* Mendietan artaldeekin aldiko baleen egon.

bortxa. (aletxo): iz. Len batzuetan erabiltzen can ufezko edo zilarezko aletxea. (indarkeri): iz. Ikus.: Indarkeri. Bortiztasun, bortxapen. (bunts): jj *iz.* Bests aundiarekin batuta ateraizen dan lusagaŕ txikia,

bortxa-aginte. (aginpide): iz. Ertsatzen duen aginpidea.

bortxa-ezin. (truckeri): *izond.* Autsi ezin ditekena.

bortxa-lege. (lege): *iz.* Beafezkoa dan iegea.

bortxagati. (beafarazpen): *izond* Beaŕerazteko indafa duena.

bortxain, (landare): iz. Zurtoña duen belafez.ko landarea, toki ezeetan asko izaten dana. J: Brotxain, ardi-bedaf, ardi-belaŕ, plaintain.

bortxakaz. (indaŕ): *adond,* Auudiagoa dan indafez. j: Bortxaz, bortxuz.

bortxaketa. (indaf-estaldura): *iz.* Ľmakume bat indafez estaitzea.

bortxaldi. (indaŕ): iz. Zerbaii indefez egitearen aidia,

hortxañi. (zailtasun): *adond,* Zailtasuu aundiaz.

bortxaken, (indarkeri): iz. Bats.: Bortxa,

bnrtxara. *(indaŕ): adond.* Indaŕez ari-izatea. Bortxaz ere, bortxuka, bortzaz, (jarargo): *adond.* Norbaiten naimenaren aurka ari-izatea.

bortxari. (indarkcri): *ŕzond.* Indarkeria dagiena. Ikus,: Bortxatiaf. Bortxatzale, bortzarstzaJe, bortxazale, bortxazale.

bortxatiat. (indarkeri): *ŕzond.* Indarkerietan ari dana. j: Ikus.: Bortxari. Bortxatrale, bortxarilzale, bortxazale, bortxazale.

bortxatu. (indarkeri): *ad.* **Indarkeria** egin.

bortxatuki. (indarkeri): *odond.* Ikus.: Bortizkr. {: Bortxaz, bortxakaz.

bortxatzale. (indarkeri): *izond.* Ikus.: Bortxari. f: Bortxatiaŕ, bortxaritzale.

bortxatziri. (indarkeri); *adond.* Bos'tzatzen ari dan **neufian.**

bortxaxaa. (aldizkapen): *is.* Beste batekin edo batzuckin aldizka zerbait egitea.

bortxaz. (indarkeri): *adond.* Ikus.: Bortizki. Bortxakaz, bortxatuki, bortxuz, bortxaka, bortxatka, bortxaka, bortxuz, bortzaz.

bortxaz ere. (indar): *adand.* Bun.: Bortxara.

bortxazko. (eginbide): *izond.* Beat-beaŕa dana. j: Bortxuzko.

bortxu. (indarkeri): ŕz. ikus.: Indarkeri, Bortiztasun, bortxa.

bortz. (zenbaki): *izond.* Ikus.: Bost. Borte. (ugaritasun): *adond.* 11c-us.: Bost. (ate): II *iz.* Ikus.: Ate. I: Bortza.

bortz-amaf. (zenbaki): *izond.* Beŕogetamaŕ. j: Bost-amaŕ.

bortz-zañetako belafa. (landare): *iz.* ikus.; Bildots-mii. Borzain-bclaf, borzaiñetako-belaf, borxain, arti-mii, artin-belat.

bortzaz. (indaŕ): *adond.* Ikus.: Bortxara. ^: Bortxaz.

bortzegun. (esangaizpen): *izond.* Norbaitek agintzen diotena egiten ez duena. (mukerkeri): *ŕzond.* Mentasunik ez duena.

bartzein. (zenbaki): *izond.* Bosteun. Bortzegun, bortzeun, bostegun, bostein.

bortzetarik-bat. (zenbaki): *iz.* Ikus.: Bosten,

bortzeun. (zenbaki): *izond.* Bosteun.

bortznazkatu. (ezarmen): *ad.* Bosnaka jafi.

bortzpasei. (zenbaki): *izond.* Bost edo sei. Bospasei, bostpasei.

bortzufeu. (zenbaki): *iz.* Bost zenbalrien multzoa. f: Bost batasunetaz edo zenbaldetaz osotua dana. Bostuŕen.

borxaka. (karkabupen): *iz.* Ikus.: Ark uma.

borxaltaki. (karkabupen): *adand.* Borxakaz ari-izatea. (ezlen-ikuste): *adond.* Ez ustean, ustekabean ari-izatea.

borxakatn. (karkabupen): *ad.* Borxakaz ari-izan.

borzogel. (zenbaki): *izond.* Bun, Bortz-ogoi, bost-ogei,

borztan. (osterakuniza): *adond.* Askotan.

boss. (ezarmen): *ad.* Egazti edo txori bat nunbait geralu.

bosaketa. (andeapen): *iz.* Ur edo size ado baste zetbaitek egiteagatik luŕetan gertatzen dan andeapena.

bout. (oparotasun): *izond.* Ontasun eta oparotasunez ari dana.

hosaltasun. (oparotasun): *iz.* Ontasun eta oparotasuncz ari-izatearen tasuna.

bosatu. (egikera): *ad.* Urak lufari zerbait kentzeko dagien egipena. (arpen): *ad.* Beingoz eta indarkeriz autean aurkitzen dan guztia artu.

bosatzale. (gurenda): *izond.* Oztopo ta gauza guztiak gaintzen dituena.

bosbldertu. (aunizketa): *ad.* Zenbaki edo aindo bat bust bidet ainiztu. Boskoiztu, bost-alakotu, bost-aldiztu.

bosel hat. (zenbaki): *ŕzond.* Bost sei bat esakunaren iaburpena. j: Bospasei.

boska. (ogi): *iz.* Zukua egiteko ogi-puskak.

boskada. (ogi): *iz.* Zukua egiteko ogi-puska asko. (aindo): iz. Ikus.: Aindo. 1: Zenbate.

boskaran. (orban): *iz.* Tntxautaren sokaranak uzten duen orbaua. Boskan.

boskaf. (zenbaki): az. Bosten multzoa.

boskafen. (zenbaki): *izond.* Bost zenbakiaren ainbat gaŕenekoa.^: Boskeŕen,bosgaŕen,bosgefen, bortzgaŕen, bortzgefen,borzgafen, bostgetn.

boskaŕendu. (zenbaki): *ad.* Baskaŕen tokian jati.

boskatu. (ogi): *ad.* Zukua uyeldu.

boski. (zenbaki): *iz.* Bostaz osotua dagoena. (jayotza): *iz.* Bost ileetaz bakaŕik jayo dan auk. I: Bost-ileko. (zokodi): *iz.* Bost zoko diten zokodia,

boski-bizkirudia. (neutizti): *iz.* Odazpi biak boskiak dituena.

boski-txuntuŕ. (neutizti): *iz.* Bern oñazpia boskia duena.

hoska. (olerti): *iz.* Bost bertsoen alkarketa,

boskoitz. (zenbaki): *L.* Bust bidet ainiztuta dagoena. j: Boskotx, boskun, bost-alako, bost-aidizko. (landare): *iz.* Ikus.: Boskotx. 1: Bortusai, boskonde, esket-belat, atoda, asto-bortusai, moskatxa,

boskoizkariak. (landare): *iz.* Boskoitza bezelakoak thrall landareen motakoak.

boskaiztu. (aunizketa): *ad.* Tkus.: Bosbidertu. Bost-alakotu, boat-aidiztu.

boskonde. (zenbaki): *iz.* Bo^{g}en multzoa.

boskotx. (landare): *iz.* ikus,: Bortusai, Boskoitz, boskonde, boskote, boskotx, esket-belaŕ, aŕoda, asto-bortusai, nnoskatxa. (zenbaki); *adond.*]kus.: Boskoitz, boskonde, hoskete, boskonte, hoskonticko, boat-alako, bost-aldizko.

boskun. (zenbaki): *iz.* Ikus.: Boskoitz. Boskotx, bost-alako, bost-aidizko,

ham. (banaketa): *adond.* Bakoitzari host. I: Bortzna, bostna, bozna.

bosnaka. (zeubaki): *adand.* Bosteko taideetan jartzea. j: Tkas.: Botnan.

bosnakatu. (banaketa): *ad.* Bosnaka banatu. I: Bosten-banatu.

bosnako. (zenbaki): *izond* lkus.: Bostkun.

bemoan. (ezarmen): *adond.* Bosnaka jartzea, arlrea, examatea, .., j: Bortznaz -a, bosnazka, bostnan.

boat. (zenbaki): *izond.* Lau ta sei arteko zenbakia. Bortz, borz, borte. (ugaritasun): *adand.* Asko, ainitz. I: Ikus.: Amaika, bortz, borztan, bostan, bostetant. (siñisgabe): *iz.* Begiespenean siiiisgabea adierazien du.

boat ortzeko. (gafaztulu): iz. Bost ortz dauzkan gaŕaztulua. Eskobara. Bortz ortzetako.

host-al. (isurbide): *iz.* Bosten jaurbidea.

bost-alako. (zenbaki): *iz,* ikus.: Boskoitz. j: Boskotx, boskun, host-aldizko.

bost-alakotu. (aunizketa): *ad.* Ems.: Bosbidertu. Boskoiztu, bost-aldiztu.

boat-aide. (neutizti): *L.* Bast aide dituen aldedia. j: Bost-aldeko,

bost-aldi. (aldi): *iz.* Bost urteko aldia, j: Bost-urte, bost-urtebete, bost-urteko.

bost-aldiko. (aldi): **iz.** Bost urteko aldiari dagokiona.

bast-aidizko. (zenbaki): **iz.** Bias.: Boskoitz. j: Boskotx, boskun, boat-slake.

bost-aldiztu. (aunizketa): *ad.* Ikus.: Bosbidertu. j: Boskoiztu, bost-alakotu.

bost-ariko. (eresgalu): *iz.* Bost ari dauzkan eresgalua.

bost-aste. (igande): *iz.* Zaldunita; Garizuma asi-auŕeko igandea.

bost-ataleko. (zati): *iz.* Bost zatikoa dana. Bost-zatiko.

bost-ertz. (zokodi): iz. Bost aide dituen zokodia, : Bost-zoko.

bost-ertzeko. (zokodi): *izond.* Bost aide dituen zokodiari dagokiona. j: Bost-zokodun, bost-zokozko.

bost-idazti. (uzkurtzizti): *iz.* ldazteunaren boat idaztien multzoa. Bostidaztidi.

bost-izafak. (tzar): *iz.* Bost izaŕen taidea. f: Bost-oloak, bostortz, artz-aundi, sei-izaŕak, idi-ooiñak.

bost-izidn. (izki): *iz.* Bost izkirteko itza. Bost-izkindun, bost-izkiñeko.

bost-kirol, (kirol): *fi.* Olinpu'ko kirolen bostjoko.

bast-leto. (eresi): *iz.* Bost mafa zuzen, zeaf, tartide eta tarte berdiñekoak, baron gañean eresia idazteko erabiltzen diranak. I: Bost-leŕoko, boat-leŕotza.

bast-≈ook. (izaŕ): *iz.* Ikus.: Bost-izaŕak. ^; Bostortz, bostoilo, idi-oaiñak.

host-oñelm. (oterti); iz, Eladeraz edo laterazko bertsoa, lenengo bi oin ondoren bi izkin luzeko oin bat eta baste iru izkin, auetako lenengo biak labuf eta bestea laze, dituena.

bost-urteratik. (aldi): *adond.* Bost urteko aldian ari-izatea.

bust-urteroko. (aldi): *izond.* Bost urtetan, bast urtetan beŕiz gerlatzen dana.

bost-zoko. (zokodi); *iz.* Bost aide ta boat zokn dauzkan zokodia.

boats. (ardui): *iz.* Tkus.; Ardui.

bostaŕika. (joko): iz. Neskatilen jokes, boat afiakaz egiten dutena, j: Bost aŕiak, bost-aŕiketa, boxtaŕiketa, sarterein, sartereinka, uztaŕiao, uzkaiika.

bostatzapafeko. (landare); *iz.* Laŕoskaria dan landarea, bare zurtoñak luŕ gañean nalasten dirala. : Bostoŕi.

bosteko. (esku): *iz.* Aguŕ-egiteko erabiltzen dan itza, cakes adieraztean; e.b.: Ona emen nire bostekoa. Bortzeko. (joko): *iz.* Eteulcadan jafitako txirloen lenengoa.

bostekote. (olerti): *iz.* Bost bertsoen multzoa. (eresi): *iz.* Bost abots edo eresgaluen multzoa.

bostekotx, (joko): *iz.* Txirlo txikia; txirlo-jokoan ertz batean jartzen da, besteetatik u vn xamaŕ eta besteak baño aldin aundiagoa duena, lau edo boat erabiltzen diralarik.

hosier'. (zenbaki): *izond.* Gauza bat host zatitan, berdiñak diran zatitan, zenbanatzen bada, zati oyetako bakoitza. j: Bortzetarik-bat.

bosten-banatu. (banaketa): *ad.* Bost zatitan banatu. j: Ikus.: Bosnakatu.

bosten-eskein. (geyagoka): *iz.* Boskaŕen zatiaren geyagora egitea.

bosten-zerga. (zerga): ŕz. Eunkal-ogeiko zerga.

bostetan. (oren): *adond.* Bost orduetan. (zenbaki): *adond.* Bost gauzetan, boat tokietan, bast aldietan,... (osterakuntza): jj *adand.* Bost bidet. I: Askotan, bortzetan.

bostetara. (zenbaki): *adond.* Boston artean. j: Bost cratan.

bosteun-buru. (gudaritza): *iz.* Aspaidian bosteun gudari-saldoaren buruzagia.

bosteuneko. (gudaritza): *iz.* Aspaidian boat eunekoen gudari-saldoa, j: Bosteuntza. (ingi): *iz.* Ingi-oŕien ricotta.

bosteunen. (zenbaki): *iz.* Oso baten edo zenbaki baton bosteun zati berdiñen bakoitza. : Bosteungaŕen.

bosteunkatu. (gudaritza): *ad.* Bosteun saldotan gudarlak banatu.

bosteuntza. (zenbaki): iz. Bosteunen multzoa.

bostki. (anai); *iz.* Erdialdi batean jayotako boat anayen bakoitza.

bostkun, (zenbaki): *izond.* Bostekoa dana. : Bosnako.

bostofi. (landare): iz. Laŕoskaria dan belafezko landarea,luŕondoko zurtoñak dituena. j: Bost-osto, bortzostotako, bostatzapaŕeko, bast-ostotako.

bostortu. (luŕ-lantze): *ad.* Bostortzaren bides Iota landu.

bostortz. (golde): *iz.* Bost ortz dauzkan goldea. I: Bostanka. (izaf): *iz,* Bras.: Bostizaŕak.

bostu. (zenbaki): *ad.* Bost bidet aundiago egin.

bostufen. (zenbaki): *iz.* Bost zenbakien multzoa.

bosturte. (urte): *iz.* Bost urteko multzoa.

boszabala. (neuŕizti): *iz.* Bost zabalde dituen zabalduna edo aldedia.

bola. (iraizketa): *ad.* Gauza bat baste tokira joan-erazi, eskuz edo bests eraz egoztean. j: Idoki, jetxi, urtigi, jaurti, urtiki. (zurtoin): *ad.* linus.: Muskil, (slain): jj iz. Amaŕ eŕo dauzkan stain goŕis. (garau): *(in.* Bare mintza daukan gaigaraua. j: Galburuan host galgaraucn leŕokada; bate. (merketasun): jj *ad.* Salneufla jetxi. (konkof): ‖ *iz.* Ikus.: **Konkof.** (utzaldi): II *ad.* Ikus.: Beretxi. j: Berczi, aria, ifiotsi.

bota-eŕez. (bonbonkada): *izond.* Bere ondasuna uzkerietan paŕastatzen duena. I: **Botatzale.**

bota-galbae. (artza): *iz.* **Garirako artza. (irin): iz. Gari-lriña** eralkitzeko zetabea.

bota-koraña. (aŕantza): *iz.* Bota deitzen dan **aŕaña** aŕapatzeko erabiltzen dan korain txikia.

beta-lafl. (goitiko): *is.* **Ikus.:** Botagaie.

bota-luze. (joko): iz. Luzean egiten dan pilots-jokes. (pilota): iz. Berbera.

bota-urtxilo. (makil): *iz.* Latsun-labean afia erabilkatzeko erabiltzen dan makila. (latsun): *iz.* Berbera, berbera.

botadñ. (aizto): *iz.* **Laŕugiñaren aiztoa.** (afi): iz. 1'k-us,; Bataŕi.

botabeŕi. (pipit): *iz.* Ikus.: Pipil.

botada. (beso): *fi.* lgarian egiten dan besoaren igipen bakoitza.

botaerazi. (iraizketa): *ad.* Bota-cragin. Botcrazi, boterazo.

botagaba. (azkufi): iz, Senargaya cmaztegayaren etxera lenengo aldlz doanean egiten dan aparia.

hotagale. (goitiko): *iz.* Goitika-egiteko gora-laŕi izatea. 1: Bota-laŕi.

botaka. (aŕangura): *adond.* **Zama** alderagiteko, uztarturik dagozenean eta gurdia daramatenean, geyegi makurtzen diran idiai buruz esaten da, (pilots): *adond.* **Pilots** botegiten ari-izatea. (bonbonkada): jj *adond.* Ogasnnak paŕastatsen ari-izatea. (iraizketa): *adond.* Traiztean ari-izatea.

botakada. (oldargune): *iz.* Bultzaldia.

botalcako. (ziri): iz. Gurdiaren burtagan jarizen dan ziria, uztartutako idiak ondokoegi Joan ez ditzen. 1: Botakako eguŕa, txiŕitola.

botakaf. (slain): *iz.* Txitxaŕoarcn antzekoa dan afaila, lirañago to gogoŕagoa dana, j: Batakoŕ, potakoŕ. (itxasontzi): iz. Aundia ez dan ixalupa.

botalako. (euri): *izond.* Eraunŕsia.: Bota-ala.

botaldi. (iraizketa): iz. Traiztearen egipena.

botalore. (pilota): iz, **Pilau** atzeko ormaraño eltzeko egiten dan jokaidia.

botana. (uraska): *iz,* Ikus.; **Uraska.** Botinazilo, istun. (arabaki): *iz.* Zagi ta zatoetan egiten dan **arabakia.**

botaragi. (estebete): *is.* Zerikiz egindako urdanka.

botarga. (katamalo): *izond.* **Katamaloz jantzita dagoena. ;** Botargadun, Aspaldiko galtza zabala daramana.

botari. (pilots): iz. Pilota ateratzend can jokalaria. (joko): iz. Berbera, j: Botazale.

botario. (amil€egi): *is.* **Enbofak botatzekoa dan** amil-tokia.

botañ. (aŕi): *iz.* **Pilots ateratzeko bota-eragiten dan aria. j:** Botaaŕi, botagafi, boteaŕi.

botafoi. (zaragi): *iz.* Zato aundia.

botatu. (zurtoin): *ad.* **Landareak** muskilak helm cmatea. (jaurtidura): *ad.*

Indafez zerbait bota. (tanpa); jj *ad* Noribait tanpak eman.

botatzale. (iraizketa): *izond.* Iraizten duena. (bonbonkada): *frond.* ikus.: Bota-eŕez.

botaxa. (antoxin): *iz.* Bonbila. j: Botexa.

botaya. (iraizketa): *izond.* Iraitzita dagocna.

botayolz. (aŕain): iz. Atom laŕia, jaten ez dana ta amuzkiz erabiltzen dana. Potato_

botazale. (pilota): *iz.* Bats.: Botari.

botazoŕt. (garau): ŕz. Bare rnintzan bilduta dagoen galgaraua, naiz eta bigaŕenez tanpaturik izan.

bote. (pipit); iz. Zugatzaren pipila. Ikus.: Boto, botu, botebeŕi. (pilota); iz. Pinta baten edo lengoratasxuna duen baste zerbaiten pampa. j: Aŕepunpa. (eŕenkada); jj *ŕz.* Galbuntan dagoen bi, iru, lan edo bast garauen eŕeska. Bola.

botebeŕt. (pipit): iz. Ikue.: Bate.

botegin. (jauzketa): *ad.* Be edo orma baton aurka tanka egiteagatik pilotak jauzi egin.

botern. (aŕantza): iz. "Bata" deitzen dan aŕaña aŕapatzen dan oso sakona dan aŕantza-tokia. (luŕ): iz. Layen bidez ateratzen diran luf-koskoak botatzeko dagozen era txaŕa ala ona.

botereskatu. (indat): *ad.* Azkartu, indartu.

botexa. (antoxin): *iz.* Txongila. I: ikus.: Botaxa.

botexadun. (antoxin): *ŕzond.* Botexak saltzen dituena.

boti. (bakuntza); *ŕzond.* Batuta, alkartuta. ^: Botin, boti. (erkidetza): *adond.* Gauza baten ustiatzean batzuk alkarturik egotea. j: Botin.

boti-gabe. (eŕetasun): *ŕzond.* Eroapenik eztnena. (aidakura): *izond* Baretasunik eztuena.

boti-izen. (izen): iz. Alkartasun balen izena.

boti-zale. (eŕi-ondasun): *izond.* Norberaren jabegoa kendu nai duen irakaskintza jaŕaitzen duena.

botiga. (sa€toki): in. Ikus.: Saltolds.. I: Saldegi, saltegi. (hasp€l): *izond.* Naspilduta dagoen arazoa.

botiges. (saltoki): *iz.* Saltokia daukana.

botigo. (anaidi): *iz.* Tkus.: Anaidi. Botigo, senidego, teŕama. (alkargo): *iz.* Ikus.: Aikargo.

botikerla. (dentate): *iz.* Xuxu-muxuka ari dan bildura.

botikoka. (ibilera): *adond,* Abereen antzera, notiñak eskuz eta oñaz ibiltzea.

botinpe. (mortxakada): *iz.* Multzo txikiagoa.

botiri. (bakuntza): *adond.* Alkaŕekin ari-izatea.

botiritu. (bakuntza): *ad.* Batu, atkarlu. Botitu. (naste): *ad.* Nastuta.

boto. (leku): *iz.* Pguf--meta egin eta ikatza egiteko, laŕañean aukeratzen den tokia. (pipil): iz. Zugatzaren pipila. Ikus.: Bote. I: Boloin, botu.

botondo. (aŕaun): iz. Brankaruntz begiratzean, zutik afaunkatzea.

bolakin. (goiliko): *iz.* Bats.: Goitiko, J: Gotikoz botatakea. (kondaŕ): *ŕz.* Ustiatu czin diteken koudafa. Botaki.

both. (pipit): *iz.* Zugatzetan sortzen dan lenengo pipila. I: Ikus.: Bote, boto. (etenkada): *iz.* Galburuan dagoen garauen eteska. j: thhs.: Bole.

botxa. (maitasun): izond. Maitetsua, txeratsua. I: Ikus.: Boxa.

bntxe. (amiltegi): *iz.* Buts.; Amiltegi. I:

Botxu. (añ): *iz.* Aŕitsu ta malkartsua dan tokia. j: Botha. (aots); *iz.* Auto txikiari dei-egiteko erabiltzen dan aotsa. (sal-abere):] *iz.* Sai-abereen kuma.

botxi. (aragi): *iz.* Egosari bateko aragi-zatia. (nulo): *iz.* ,foko batzuetarako, mutilek lufean dagiten zulna. (aŕi): Ij iz. Arkaitza.

botxika. (joko): *adond.* Anŕak botxe deitzen dun jokoan ari-izatea. Botxoka, botxolan, botxoloka, kuskuluka, pleitcan, plotean, txuloka.

botxizu. (armo): *izond.* Armoz beteta dagoen tokia.

botxo. (joko): iz. "Botxe" deitzen dan jokoaren baste izena. j: Botxola, botxolo.

botxuto. (katilu): *iz.* Aundia dan lcatilua.

botz. (poz): *izond.* lkus.; Poz. j: Boz, bozkalent, bozkari. (aditz): *ad.* Boztu aditzaren zeingea.

botz-ii. (atsekabe); ŕz. Luzaroan izaten clan alanolako ituntasuna.

botzario. (poz): *iz* Poztasuna. j: Bozkario, but/aria, bozgune, bozkaientzia, boztario, boztasun, bozkida.

botzerazi. (poz): *ad.* Poztu-eragin. Bozkariarazi.

botzik. (poz): *adond.* Pozik ari-izatea. Bozkalentki. (atsegintasun): *adond.* Atsegintasunez. j: Bozik.

botzol. (itxasontzi): iz. Txaluparen masta aundicnari eusten dion oltxoa.

boulu. (cull): *iz.* Asto-eulia. : Bou[illegible]. Ikus.: Boorulu. (zomofo): *iz* Liztoŕa. Edubio.

boxa. (lañotasun): *ŕzond.* Yardutean atsegin, on eta maitagaŕia dana. Botxa.

boxazaldi. (abedi); iz. Iraztontziaren iruroñekoa.

boxi. (zati): *iz.* Zatitxoa. ; Boxin, boxinka, boxiño.

boxinka. (zati): *iz.* Thus.: Boxi. (azkuŕi): *adond.* Aamenka.

boxinkatu. (eraindu): *ad.* Zatitxoak eginda zerbait eraindu.

boxn. (lanabesa): iz. Ugatzetik kentzeko txalai aoan jartzen zayen mutuŕekoa.

boxo-ezarle. (lanabesa): *izond.* Mutuŕekoajartzen duena.

boxo-ezartze. (lanabesa); *iz,* Mutuŕekoa jartzea.

boya. (lokaŕi): *iz.* Iges-egin ez dezan, sai-abere baten auŕeko ankak totzen ditucn Iokaŕia. (aditz): *ad.* Ba-Soya aditzeraren laburpena.

boyatu. (lokaŕi): *ad.* Sai-abere bat boyaz Into.

boza. (aditz): *ad* Bozatu aditzaren zeingea. (unarm): *iz.* Unama baton rnutuŕekoa.

bozadera, (urmael): *iz.* ikus.: Ur-leze. Bozaera, patin, urbel.

both'. (snags): *iz.* Ura atcratzeko uraga.

bo^{y}atu. (estaldura): *ad.* Aoa mutuŕekoaz bczola estaidu. (isitlasun): *ad.* Isildu, mututu. (estalketa): H *ad.* Estali.

bozgaŕi. (arindura): *izond.* Lasaupenaren karia dana. (poz): *izond.* Poza soŕerazten duena. I: Ikus.: Pozgati. j: Bozkariagaŕi, bozkariogaŕi, boztaricgaŕi.

bozgntiki. (poz): *adond.* Pozik ari-izatea edo ibiltzea.

bozgune. (poz): iz. lkus.: Botzario.

bozinga, (jolt()); *iz.* Urtan jolasean ibiltzca.

bozkari. (poz): *izond.* Poza duena. Ikus.: Botz.

bozkariatu. (atsegin): *ad.* at-batten gozo, atsegintasun eta alaitasuna izatea. (poz): *ad.* Poztu.

bozkario. (poz): *iz. Ikus.:* Poz. Surlario.

bozkariotasrm. (poz): *iz.* Poza ageŕcrazten don egipenaren tasuna.

bozkariotsu. (atsegin): *frond.* Atsegiñez beterik dagoena.

bozkariotu. (poz): *ad.* Poztu, alaitu. I: Bozkarioztatu, boztariotu.

bozlcariotzale. (poz): *ism].* Pozten duena.

bozkariozko. (poz): *izond.* Pozez beterik dagoena. I: Bozkariozka.

bozkarioztatu. (poz): *ad.* Poztu. : Ikus.: Bozkariotu.

bozkariunde. (poz): *iz.* tkus.: Pea.

bozkafi. (poz): *izard.* Poza soŕerazten duena.

bozkafrkl. (poz): *adond.* Pozez an-izatea.

bozlci. (atsegin): *adond.* Atsegiñez egotea. j: Bozkira.

bozku. (poz): *iz.* Gogoz pozik egotca. Bozkuntza.

bozkuntza. (poz): *iz.* Ikus.: Bozku.

bozle. (arindura): *izond.* Norbaiten atsekabea arintzen duena. Pozle.

boztari. (poz): *izond.* Alai, pozez beterik dagoena.

boztarloz. (paz): *adond.* Poztasunez ad-izatea.

boztasun. (poz): *iz. lkus.:* Botzario. Bozkario, botzarin, bozgune, bozkalentzia, boztario.

bozteko. (paz): *adond.* Pozik egoteko.

bozfn. (poz): *ad.* Pozcz bete. I: Poztu.

boztun. (albi): *izard.* Biozduna dana.

bra. (dci-egikuntza): *iz.* Artzañek beren ardiai egiten dieten deya.

bra-bra. (ots-izen): *iz.* Peep baten otsarcn ots-izena. (punp): *iz.* Berbera.

braera. (to): *izond.* Lotan dagoena.

bragadiza. (albi): *iz.* Ez danaz, batez ere albiz, aŕanditzearen egipena ado esana.

braganiko. (laŕu): *iz.* Abelgoŕiaren lafna, atondu ta teinkatua, bertan idatzi ditekela, ta aŕela ldaztiak egiteko erabilita izan dana.

bragaro. (txori): *iz.* Ikus.: Enara. Bukoka.

bragatu. (atsegin): *ad.* Gauza bateaz alaiki poztu.

blamer. (itxasontzi): *iz.* Txalupetan, barne-aldean eta milkier) azpian; eskudel antzera jartzen dan ola.

bragera. (aŕain): *iz.* Afain-mota.

brat. (egazti): *iz.* Itxas-egazti bat.

braka. (zurtoin): *iz.* Ikus.: Altxuma.

brakaka. (gura): *iz.* Geyegizkoa dan guraria.

brama. (abetxu): iz, Iĺaŕe, efatzak egiteko erabiltzen dan iñaŕa. I: Braila.

branda. (zeiñu): *fi.* Zeiñu aundia.

brandatu. (zeiñu): *ad.* Zeiñuak jo.

branga. (zugatz): *iz.* Garazta, base-zugatza : Edadega, mentatzaga. (itxitura): *iz.* Toki bat ixteko makilakaz edo olakaz egiten dan itxitura. I: Branka. (zati): jj *iz.* Ikus.: Branga.

brangatu. (znr): *ad.* Zur bat Ian zeŕenda edo geyagotan ebaki.

brank-aufe, (itxasontzi): *iz.* Brankaren lekoreko lanketa.

branka. (itxasontzi): *iz.* Ur-ontzi baten auŕeko aldea. j: Brankera, branka-mutuŕ, itxas-golde, ur-epai, utepaira. (itxitura): iz. Ikus.: Branga. (iitxasontzi): M *iz.* Itxasontziaren auŕeko zatia.

branka-apaingafr. (itxasontzi): iz. Ur-outzien brankan ipintzen dan apaingailua.

branka-burdhta. (itxasontzi): *iz.* Txalupaen brankan indartzeko jartzen dan burnizko zatikoa. j: Brankordc, karasta.

branka-gain. (itxasontzi): *iz.* Brankako masta sartzeko, zuloa erdian daukan pia. j: Brusol, burtzol, burtzuol, zoka.

branka-loki. (unama): iz. Len ur-ontzia lotzeko, brankan jartzen zan unama berezia.

branka-ondoko. (itxasontzi): *iz.* Brankako afauna darabilen ontzi-mutila.

branka-plaustada. (itxasontzi): *iz.* IIr-ontzi batcko brankaren bat-bateko jeistca.

brankadun. (itxasontzi): *izond.* Branka edo oŕcn antzekaa dan zerbait daukana.

brankaga. (makil): iz. Ur-ontzictan brankatik at ateratzen dan zeaŕez, mad]. india. I: Maupres, armpits.

brankalde. (itxasontzi): iz. Branka-aidcan dagoen ontzi-gaña.

branke. (abaf): *iz,* Txakotiña dagoen tokictako **ate** gañean jartzcn dan ereñotz-abafa, saltzen dutcla adierazteko.

brankolin. (egazti): iz. **Anka-luzeduna** dan **egaztia, aragia** oso jangafia duena.

bransa. (aŕain): iz. Aŕañengan buruko aragizko zatia.

brantza. (meers): *iz.* Erkiña dan **notin** cdo **aberea. (laŕu):** *iz.* **Eŕapc ta zangoaren arteko** dilingan bezela dagoen **laŕua.**

brantzaundi. (estebete): iz. Gantza betetzean egiten dan buzkantzaren lama.

brasada. (pilpilada): *iz.* Yebenaren miñez egiten dan pilpilada.

brasil. (landare): *iz.* Ekikaria dan belafezko landarea; bore o iak sendagaya bezela erabilita izan da.: Brasileko lorea.

brasila. (landare): iz. Ezpainkaria dan landarea, atsonezko usaña duena. Brazilia.

braska, (erle): *iz.* Erle-mandoaren erla-zuloa.

bract. (ots-izen): *iz.* Zerbait zaŕastakaz erauzteko egipena adierazten dean itza.

brasta. (ots-izen): *iz.* 17fats berdin eta bipilaren ots-teena.: Bms.: Brika-brika.

brastada. (tanpa): *iz.* Ikus.: Tanpa.: Braustako, tosna.

brastadako. (igidura): *iz.* Zerbait aŕapatzeko egiten dan igipen zakaŕa. I: Brastako.

brastaka. (esku): *adond.* Eskuaren indict guziaz edo bi eskuetaz ari-izatea.

brastakatu. (indarkeri): *ad.* Indarkeriz jokatu.

bratcen-luf. **(luŕ):** *is.* Laboreak ebaki ondoren bet iz muskiltzen diranen lufa.

brau. (ots-izen): *iz.* Zerbaiten jaustea, taupa baten otsa, bat-bateko agerpen edo egipen zakaŕa adierazteko crabiltzen dan itza. (itxaso): *iz.* Itxasoaren otsa antzeratzeko itza.

brauka. (aots): *adand.* **Zezenak** edo baste abereak metu-egiten ari-izatea.

brauki. (baldartasun): *adond.* Baldartasunez ari-izatea. (indaŕ): *adond.* Indafez ari-izatea.

brace. (soft): *iz.* Tanpa batek dagien soñua adierazteko itza. j: Braust!.

braustako. (tanpa): *iz.* ikus.: Tanpa, Brastada.

brayel. (abaŕ): iz. Men dan abafa. Breyel.

brazen. (gari): iz. Gariaren altxuma. (lasto): *iz.* Itaitearon ondoan geratzen dan lastoaren kondafa.: Bratzen.

brazeri. (sariztatze): *iz.* lkatz-sendoŕ bakoitzagatik ikatz-langileari ematen zayon lan-saria.

breka. (slain): *iz.* ltxas-afain bat.

brena. (landare): *iz.* Lastaduna dan beiaŕezko landarea; zurtoña luŕondokoa do ta eŕotxoak botatzen ditu.

brenk. (tontoŕ): *iz.* Matdatsua dan toutofa.

breuka. (eresgalu): iz. Lolcaŕiz egindako eresgalua.

brenkari. (eresgalu): *izond.* Brenka jokatzen duena.

brenkatu. (cresgaiu): *ad.* Brenka eresgalua jo.

bran. (zikintasun): *iz.* Ur-geldian izaten dan zikintasun orlegikara.

brepci. (azkufi): *iz.* Azkaria. j: Brepeil.

breaks. (ezti): *iz. Ikus.:* Aberaska. I: Aberaska, berexka itzen laburpena, orase.

breska-garbialdi. (EZTI): *iz.* Udabefian sartzerakoan abarasketan, zikin dagoena kentzeko egiten dart ebakia. I: Breska-garbitze, breska-mozketa, breska-moztaldi, breska-mozte.

breska-ondaf. (ezti): iz. Abaraskaren zati bat, orlegi edo belzka dana ta eztirik ez dankana.

breska-ontzi. (ark): iz. Erlategia estaltzeko dana.

breta. (aŕain): iz. Maŕazoaren antzekoa dan afaña.

bri. (dei-egikuntza): *iz.* Galduta dagoen ardiari egiten zayon days. (dirdai): *izond.* Dirdaitsua dana. I: Bri-bri.

brial. (piltzaŕ): iz, Nunbaitetik zintzilika dagoen piltzafa.

brianda. (aŕain): *iz.* Afain-mota bat, Noruega aldean "Er deitzen dana.

briatiario, (txori): iz. Enararen antzekoa dan txori xomoŕo jalca, isatsa oso laze ta sardekara daukana.

briaut. (oŕs-izen): *adond.* Aŕapataka ari-izatea adierazteko ltza. I: Brin-brau.

brids. (laŕu): iz. Oñarenbeatzak estaltzen dituen naiu-zatia, eska[apoin batean ipiñi oi dana. I: Ikus.: Bridatu.

bridatu. (laŕu): *ad,* Eskalapoin bat naŕuz estali. I: Tkus.: Brida.

brien. (txeŕen): *iz.* Itz-estaliz txefena deitzeko itza. I: Bricpola, briepolatu, briespolatu.

brigs. (critason): *iz.* Gaitz bat, sabel-miñaren antzekoa dana.

brika-brika. (ufats): *adond* Ufats bipilaz ibiltzean ari. I: Ikus.: Brasta.

briket. (aurtzaro): *iz.* Pout eta txotila dan umea,

brila. (makit): *iz.* Landuta dagoen makil bat, kosno edo zubil-eraz egifia ta zutik egon al-izateko be-aldea taus duena.

briu. (lastertasun): *iz.* Igiduran arintasun edo lastertasuna. (zati): *iz,* Gauze baten anti txiki-txikia.

brin-bran. (lastertasun): *adond.* Arintasun eta lastertasunez *ari-izatea,*

brin-braun. (soffit): *iz.* Naasia dagoen metal-otsa adierazteko ots-izena.

brinbel. (ate): *iz.* Etxe batean sartzeko atearen beko aides. I: Brinbale.

brinean. (lastertasun): *adond.* Arin ari-izatea.

brings. (zati): *iz.* Zura apurtzean ateratzen dan puska luze ta loBe. I: Branga.

bringatu. (zati): *ad.* Zura batetik puska luze ta lodiak atera. I: Bringau.

bringo. (ir aŕ): *iz.* Gauza bat egiteko indaf eta oldea.

brintxoat. (oyutza): *oya.* Aŕidura adierazteko oyutza.

brintxolau. (kriketasun): *izond.* Argi ta kriketa danari esaten zayon itza.

brintza. (agar): *iz.* Egufanen aŕaila. (eunizti): *iz.* Ems.: Mintz. : Mintzi. (aŕain): *iz.* Aŕain-arantza. (isladura): II *iz.* isladura bizi ta dirdiratsua.

brintzal. (leyaltasun): *izond.* Zintzo ta leyala dana. I: Brintzcl.

brintzatsu. (isladura): *izond.* Zerbaitek argia eman edo asko dirdiratzen dana. Briztaratsu.

brintatu. (aŕaildura): *ad.* Zala dan gorputz bateau idekidura estu Is luzea egin. : Brintzau, brinzau.

brinza. (zati): *ft.* Gauza baten zatiño laze ta mea. I: Egaztien afautzek berets oskolaren barne-aldean Milan oyal mea.

brinzada. (aŕaildura): *iz.* Gauzetan agertu oi dan afaildura baten asiera.

briña. (aŕantza): *iz.* Ega-luzeak aiapatzeko lresnaren zati bat. (irazgaiztasun): *izond.* Traizgaitza dana. (soñu): II iz. Lokafi, goroiki, abalen fiŕinda. I: Briñots.

briñalu. (iragaiztasun): *ad.* Iraizgaitz egin.

brlñeuna. (eundura): iz. Nylon-eundura.

brioliña. (landare): *iz.* Idaŕ baltza, juiufiaya.

bri^{g}s. (intz): *iz.* Ikus.: Aintzigaŕ.

brisela. (lanabesa): iz. Sukaldeko tresna, burnizko saretxoa dana. J: Aŕanpaŕitla.

bricks. (egikera): *iz.* Gazteen egipen aria.

brixko. (igali): *ft.* Aragi urintsua ta ezufari itsatsita daukan igalia. I: Eristo.

briskoka. (txori): iz. Txori-mota bat.

briskondo. (zugatz): *iz.* Briskoak ematen dituen zngatza.

brist. (tximista): *iz,* Iñusturiaren agetpena adierazteko erabiltzen dan ots-luzea.

brist-brist. (dirdai): *adond.* Dirdiratzen egotea. 1: Briz-briz.

bristada. (tximista): *iz.* lkus.: Iñusturia.

britxi. (zei): *iz.* Gaŕoze'ko aalos-batzaŕ-eguna. I: Brixti.

briu-brau. (indaf): *iz.* Kemena, indafa. I: Bri-brau.

briutu. (mozkorkeri): *ad.* Mozkortu, mozkoŕa afapatu.

briuzale. (mozkorkeri): *izond.* Mozkortuta dagoena. j: Briu, briu-aŕai[, briu-lapa, briuxko, briuxka.

brixak urten. (alke): *ad.* Lotsatu, margoak arpegira atera-erazi.

brixikatu. (eyeraldi): *ad.* Sendafa dan gauza bat zatitu nuts biurtzera eldu gabe.

brixko. (igali): *iz.* Mertxikaren antzekoa dan igalia.

brixt. (tastertasun): *izond.* Igidnraz ariñegi eta bizkoŕ ari dana.

brixta. (txiŕinduketa): *ft.* Ikus.: Txiiinga. j: Piŕipiŕa,

brixtaltoan. (lastertasun): *adond* Ariñegi ta bizkof ari-izatea. I: Brixtez.

brizt-egin. (dirdai): *ad.* Argi-eman.

brizt-eragin. (dirdai): *ad.* Zeribait distira ematea.

briztara. (argi): iz. Nair, eguzkiak naiz baste gorputz argidunak ematen duen argi argitsua.

briztaratsu. (dirdai): *izond.* Argia eman edo asko dirdiratu egiten duena.

bro-bro. (ots-izen): *iz.* Irakitzea adieraztcko ots-izena. (irakidura): iz. Berbera. I: Bal-bal, gal-gal, gaigaŕ, gat-gat, gargaŕ.

brodakin. (oñetako): iz. Auŕetik idekita dagoen oñetakoa, txonkatila baño goraxeago eltzen dana.

hroga. (itxasontzi): iz. Txalupaetako txatadela.

braju. (egazti): iz. Itxas-egazti aundia, bare burns goitik botatzean murgiltzen dana.

broka. (lanabesa): *iz.* Burnizko tresna zoŕotza zuloak idekitzeko erabiltzen dana. (pipit): *is.* Tkue.: Pipit,

brokada. (tanpa): iz. Baste bates bulafean eskuz ematen dan taupe gogofa.

brokal. (obo): iz. MutiLck jokatzeko erabiltzen dotes xapaia. I: Brokel, borket.

brokatu. (estaldura): *ad.* Zugatzak lore edo amari ugariz estali. (lore): *ad.* Loretta.

brokel-dantza. (dantzaketa): *iz.* Makilakaz egiten dan dantza.

broketa. (dutxuiu): *iz.* Upaetan jaŕita dagoen dutxulua, I: Bruket.

brokil. (aza): *iz.* Udabefian sortzen diran azaren ofitxoak. : Brokoliza, brokul, brekul, brokule, brokulili, brukul.

bromu. (kimia): *iz.* Metal-antzekoa dana; margin· goŕi-aŕcska ta usafia gogoŕ eta iguingaŕia dituena; aŕunta dan giroan ubila da ta oso edentsua.

bromu. (kitnia): *iz.* Bakuna dan gorputza, bero ta tximist-indaŕa ondo artzen ez dituena, gofixka dana ta usain gogoŕ eta iguingafia duena.

brontzat. (egazti): iz. Anka luzeak dauzkan egaztia, epeta bezin aundia en dana, aragia one jangaŕia duena.

broria. (egazti): *iz.* Igeri-oñekoa dan Br-egaztia. j: Bruku.

brosela. (ardui): *iz. Ikus.:* Ardui,

broska. (arto): iz. Garganda deitzen dan tresna berezian eietzen dan artogia.

broskatsu. (ardui): *izond.* Arduiz beteta dagoena. I: Brosta, brosttsu.

broskatu. (zuku): *ad.* Artogi-zukua eskuz egin.

brosta. (Ilxitura): *iz.* Olesia; makila gurutzatuetaz egindako istura.

broya. (etiketa): *iz. Ikus.:* Etiketa. (txikiera): iz, Gauza txikia, aldiñik gabekoa dana.

broya-makiba. (zuku): *iz.* Egosten ani dan bitartean morokiloa irabiatzeko erabiitzen dan maldla.

broyeleria. (gauzeztasun): *ŕz.* Ezertarako ez thrall gauzaen multzoa.

brozel. (orga): iz. Geyenetan ongafia eramateko erabiitzen dan gurdia; bere ardatzean bira emanda, bere zama tanpakaz botatzen dalarik. I: Bore bi aldeak keretaz itxita dauzkan gurdi baton erdiko zatia. I: Gorordi.

brozel-zain. (orga): *izond.* Brazela daramana. (esku-langintzak): *ŕzond.* Berbera.

brrrrrra. (oyutza): *oyu.* Arizañek beren ardiai dei-egiteko maitekiro erabiltzen (Luton itza.

brrrrtxo. (oyu£za): *oyu.* Zefiak lekorera bo£atzeko erabil£zen dan itza.

bru-bru. (azalpen): *iz.* Zuŕumuŕuaren ots-izena.

brujalce. (longain): *iz.* Idunik gabe ta era berezirik gabe erabili dan longañaren antzeko bat. j: Buru-jake, buru-jaka.

bruka. (guri): *iz.* Galauts eta galburuak, laborealc aizatzean alegatu gabe geratzen diranak eta oloai ematen zaizkienak.

brularta. (ekaitz): *iz.* Txirimilo txikia.

brumaŕuak. (odei): *ŕz.* Ortzi-mugan agertzen diran geŕiko-erazko (Mayen multzoa.

brun-brun. (soñu): *in,* Adikiñetan entzun oi dana bezelako eta sorgof eta jaŕaitua adierazteko ots-izena.

brunitu. (lera): *frond.* Leraren bat duena.

brunki. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasun aundienaz zerbait egitea.

Brunner guruñak. (guruin): *iz.* Brunner'en guruiñak,

bruntzau. (bekozko): *ad.* Bekozko ado bekokia zimurtu.

brus. (itsaspen): *frond.* Atxikitasunik ez duen gorputzari edo usteltzeko dagoen zeribait ematen zayen izena.

bruskanbis, (matsondo); *iz.* Basoko matsondoa.

bruskil. (leku): iz, Axuri ta an£xumeak saferazten diran argi gabeko tokia, beren amaeegandik aldentzeko.

brusol. (itxasontzi): *iz. Ikua.:* Branka-gain. I: Bruxol.

brustu. (biguntasun): *ad.* Gorputz bat bigundu, usteltzen as€.

brute. (biribildura): *iz.* Urns.: Builute.

bruxka. (auskortasun): (zone/. Zuraetaz itzegitean suskoŕa dana.

bu. (aditz): *ad.* Beza.

boa. (critasun): *iz.* Nabaferia; kutsugafia den eritasun bizia, zakaf eta pikofak agertzen edatzen dana. I: Baba. (cŕcaldi): iz. Auŕen ezpañetan sua. (putz): H *izond.* Putz-egitean ari-izatea. (aldaera): *Ad.* Joan bedi.

bands. (size): iz. Bereala amaitzen dan size-tanpa, (atseden): *iz.* Lauean egindako atseden-aldia.

bnadaf. (aba(): iz. Sutarako izan dedin, zugatzean ebakitzen dan abafa.

buade. (auspo): *iz. Ikus.:* Auspo,

buadera. (sukalde): in. Sutegi edo sukaldeko auspoa. (gezuŕ): *izond.* Gezurti aundia.

buadura. (putz): iz. Ikus.: Putz. Buake, beau.

buak. (azaldi): ŕz. Aragizka afemanetik sortzen dan gaitza.

bualca. (urduritasun): *adond.* Urduritasunez itzegitea, guztia batera esan nayean. (psi): *adond.* Zerbait gafez su-artzean ari-izatea.

buakaizdura. (sumin): iz. Notin edo gauza baten aurkako sumiña, asaŕe aundia.

buakaiztu. (tiŕit): *ad.* Izu-ikaraz astandu.

buakiña. (saizulo): iz. Satofaren afitxiloa.

buako. (putn): *iz.* Ikus.: Putz. I: Buadura, bualdi. (iraizketa): iz. Arnastutako sizes iraiztea.

bualdi. (putz): *iz.* Jkus.: Putz.

bualsare. (giñaŕe): *iz.* Giñafe zabala, bulateko utzunea sabelekotik aidentzen duena. I: Ikus. Bulaŕ-sare,

buamezko iris. (ijito): *iz.* ljitoen uria.

buami-belaf. (belaf): iz. Pitzien betaŕa.

buarot. (intxauŕondo): *iz.* Utzik dagoen in£xaufa.

buatasun. (azaldi): *iz.* **Eritasun** loi bat, odoletikoa dana.

buatsu. (eritasun): *ŕzond.* Buaz edo nabaŕeriaz eri dagoena. (azaldi); *izond.* Odoletikoa dan eritasun loya duena. Bubatsu, bubadun,

busts. (putz): *ad.* Putz-egin. (ilzalketa): *ad.* Argiak itzali.

buatzale. (salakuntza): *Land.* Aopean eta afetaz salatzon duena. j: Buazale,

buaz-anai. (anai): *iz.* Ezne-anai. Jkus.: Bulaf-aizpa, bulaŕ-kide.: Bulaŕ-anai.

bobs. (lo): *ad.* Lo-egin; auŕen itza. (eri£asun): *iz.* Ikus.: Bua.

buba-bubaka. (10): *adond.* Lo-eragiten ari-izatea.

bube. (legaf): *iz.* Zauri tu zauriduraetan egiten dan £ipuria, legortzen ari diranean.

bubezka. (igurtziketa): *adond.* Atz-egiten ari-izatea.

budaf. (bulaf): *iz.* Ikus.: **Bulaf. 1**: Rural',

budigo. (etsaigo): iz. Ikus.: Etsaigo.

budin. (gozagintza): iz. Esne-opil. (latsun): ŕz. Latsun-neufia, /au onka edo añakoa. : Budun.

budin-aran. (gozagintza): *iz.* Budiña egiteko muskulio. j: Budin-axal, budin-ontzi.

budiupiku. (txanga): *iz.* Ikus.: **Txanga**.

budiol. (afain): *iz. lbai-afaña,* ezurtza ezufezkoa ta eskardaren oŕalak arantzazkoak dauzkana; bare aragia jangaŕia da. j: Budion, bartai, bumiltxuri.

budulcan. (bofoka): *adond.* Idien botokan ari-izatea. j; Budaka.

budukari. (bofoka): *ŕzond.* Adarka art dana.

budukatu. (bofoka): *ad.* Adarka ari-izan. Budurkatu. (guda): *ad.* Guda-egin. Gudukatu.

budmr, (neuŕi): iz. Latsunerako neufia. (latsun): L. Berbera.

budurka. (boŕuka): *in,* Abereen bofoka.

budurkatu. (add): *ad.* Adafakaz tanpak eman.: Ikus.: Budukatu.

buerda. (eriotza): *iz.* Iltzeŕ dagozenen aoa idekitzearen egipena. (naastura): iz, Ots eta naas-maas aundiak. I: Buerde.

buerdaka. (eriotza): *adand.* Buerdak crnaten ari-izatea.

buerde. (erabaga): *iz,* Nasle-boŕaste, erabaga. Buerda.

buerdi, (bururdi); tz, Urns.: Bururdi.

buet. (size): iz. Ipaŕaldeko aizea.

buezka. (rnintzoera): iz. Asko ta funtsik gabe itzegiten duena.

buezkatu. (mardail): *ad.* Mannar ari-izan, mannarikatu.

bufa. (ants): iz. Zezen eta beyaren aotsa. (atsekabetasun); iz. Ortzen artean murdukatzea.

bufada. (atsekabetasun): iz. Ortzen artean murdukatzean,atsekabetasun edo sumiña ageŕeraztearen egipcn eta andoriaa. j: Burfada, bufaz, befuabaka, buŕufada, buŕunbiada, butuskada, bnŕustada, buŕuabaka, burtaz. (putt): *iz.* ikus.: Putz. : Butz, pafa. (iraizketa): II iz, Laspel, luŕun edo usañak botatzea. I: Bufaide, bofada. (gaitzipen): iz. Itzez edo egipenez nuribait egindako iratia edo laidoa. (laspel): *iz.* Ikus.: Luŕun, I; Lano, sapore.

bufadura. (okidura): *iz.* Anpadura.

bufakatu. (pikoketa): *ad.* Noribait iseka egitea, egipenez edo itzez zirikatu.: Bufatu,

bufaz. (atsekabetasun): *adond.* Ortzen artean murdakatzean, atsekabetasun edo sumifia ageŕerazten ari-izatea. Tkus.: Bufada. I: Buŕuabaka, burtaz.

hufffl. (oyutza): *oyu.* Otza adierazteko uyutza.

bufunta. (zugatz): iz. Erditik eta azaletik azten dan zugatz-mota bat, makalaren antzekoa dana; bare oŕialc aizeaz efaz igitzen dira. Buyunta.

buges. (arbuyo): *iz.* Arbuyozko keiñua. Bujes.

bugre. (sodomakeri): *izond.* Sodomakerla dagiena.

bui. (akalde): *iz.* lkus.: Kulubi. Buyarin, buitxo, tanga, urgain, tuntux. (atantza): *iz.* ltxaso gañean azaleratuz jartzen dan txongil antzelco bat, eta bertatik eŕoselaak aŕapatzelco tresna dilingan dago.

bui-soka. (akalde): iz. Jaurtitako aingura bati kulubi bat tinkotzcn dion unama.

builta. (igidura): *iz.* igidura min eta zakaŕa.

builazo. (sai-abere): iz. Atzeko ankaetaz sai-abereak etnaten duten taupa.

built. (erle): *iz.* Ikus.: Ahadote.

builufi. (makil): iz. Zurezko zaurea, zalua dana ta uztai-eraz malgutu ditekena, zrbait iota edo tinkotzeko. I: Ikus.: Biluŕi, biluti-mataza, biuŕ, bide, hiyru, bulurta.

builute. (biribildura): iz. Eun edo baste gayaz egindako zerbait biribila, erdian utz-une bat duela ŕa, zama eramateko, buru gañean jartzen dana. I: Linde, bruite, bulute, bulute, burute, buneko, burkain, burn-aurki, buruko, bunrkote, burukate, buruleta, burutin, burnite, kapete, izota, izuta, pulute, setio, surki.

builuzgofi. (bilorztasun): *izond.* Biloiztuta, lafu-goŕian dagoena.

buiraka. (gezi): *iz.* Dardayak eramateko kutxa I; Boiraka. (gari): *iz.* Galburua.

buiska. (zomoŕa): *iz.* Iguingaŕia dan zmnofoa,

buitasun. (irautasun): iz. Erabakietan gogo sendoa izatearen tasuna.

buitotu. (isikortasun): *ad.* Isituki eztabaidakatu taizkatu.

buitu. (anpadura): *ad.* Zerbait mukuiuz aundierazi.

huja. (gamut: *iz.* ikus.: Cantu; auŕen itza. (botceta); iz, Bokata-aŕatza, (iragaztura): *iz.* Berbera.

bujos, (kondaŕ): *ia,* Artzatu ondoren geratzen diran **gari-kondafak.**

bujuru, (gurpil): tz, Gurpil baten gurpegia.

buka-beaf, (bukaeraeza); *izond,* Amain' gabe dagoena. [: Buka-gabeko, bukatugabe, bukatzeko.

buka-beaŕa. (bukaeraeza): *iz.* Amaitu gabe egotea.

buka-ezin. (amai): *izand.* Amai ezin ditekena. [: Buka-eziñeko, bukagaitz.

bukadun. (amai): *izond.* Amaya duena.

BUKAERA. *iz.* Gauza bat zearo burutzearen egipen eta andoriaa. Ga./ma baton mays. I: Gai bati buruz artutako erabakia. I: Bukana, bukantza, atarakizun, atzenera, zaŕatze. ii (abelera), (amai), (ardiespen), (argibide), (betetasun), (egin), (egoera), (erabakitasun), (geldialdi), (ondoreko), (osotasun), (zindotasun).

BUKAERAEZA. *fa.* Amaitu edo bukatu ez danaren egoera. Ez-bukatze. II (bukaera), (egoera), (ezoso), (ezpetetasun), (gelditze), (geroko), (itxaron-aldi), (naŕiokera), (zalantza).

bukaerako. (gerokotasun): *izond.* Azkena. (mat): *izond.* Amaitzekoa.

bukagabetasun. (amaigabetasun): iz. tkus.: Amaigabetasun.

bukagaitz. (amai): *izond.* Amaitzen ez dana.

bukagaŕi, (amai): *izond.* Amai ditekena.

bukaknf. (amai): *(wad.* Amaya duena.

bukal. (ucska): iz. Ikus.: Ueska. I: Palanga. (uraska): *iz.* Itxaskuntzarako uraskan egitcn dan baŕutia, sartu ta ateratzeko ateakaz.

bukata-lkuzie. (ikuzketa): *(road.* Ikuzten duena.

bukatatu. (iragaztura): *ad.* Bokela beroazjanzkia zuritu.

bukatu. (amai): *ad.* Gauza bati azkena ipintzea. I: Gauza batek azkena izatea. Burutu, ikuketu, ikuketu, iraungitu,ncitu, mukautu, puka, pukatu. (bonbonkada): *ad.* Paŕastatu, ondatu.

bukatzale. (arnai): *izand.* Amaitzen duena.

bukea. (Ufa): iz. Lafuan sorizen dan azteria, aznaya ematen duena.

buketabesta. (abaŕ): *iz.* Etxegaiu befia jartzcn dancan ipintzcn dan abafa, gem langileai janari bat emateko.

buko. (amai): *iz. Ikus.:* Amai. I: Uadaŕ, urentze.

bukoka. (txori): *iz.* Ems.: Enara. I: Bragaro.

but-bul. (iturburu): *iz.* Ubil bat ateratzearen egipena adierazteko ots-Izena.

bularbafirko. (balm): *iz.* Bulafaren barneko aldea.

bulardetsu. (indaf): *izond.* Zerbait egiteko **ludaf** eta kmmen ditnena. [: Bulartsu.

bulardun. (ugaztun): *izond.* Eats.: **Ugaztun. I:** Titidun, ugazdun.

bulargoŕi. (txori): iz. Lumak aŕe-goŕixka, egaetan eta isatsan belzka ta buruan goŕi dauzkan txoria; ongi abusten du ta eŕaz ezitzen da.

bularka. (itxasontzi): iz. Urperakoya dan ur-ontzlaren zatia.

bularka jaŕl. (indaŕ): *ad.* **Indarketan** ari-izan.

bularki. (cgazti): *iz.* Egaztiaren bulafeko aragia.

bularkoi. (albi): *izond.* Biozdun, ausarta dana. : Bulartsu.

bularmindun. (critasun): *izond.* Ikus.; Bulaŕetiko. I: ilulaŕeri.

bularpe. (bulaŕ): *iz.* Bulaŕ-ondoa.

BULAŔ *iz.* Giza-soñaren utzunea, lepotik sabeleraño edatua dagoena. Utzune onen aufe ta lekoreko zatia. I:

Lau oñekoen enboŕaren auŕeko zatia, lepo ta auŕcko ankaen artean dagoena. Emakumeen ugatz bakoitza. I: Bold, budni, burać, bularte, buleŕ, galtzać, papa, papo. (soiñizti): *iz.* Berbera. I: Budd, burać, bold, kolko, golgo, golko, galtzać. (cane): H *iz. Uhil* zuri ta gozoa, emakumecn eta above batzuen emeen ugatzetan sortzen dana. (zutabe): jj iz. Orma-aide edo zubi bat indartzeko zutabe irtena. (ikatz): jJ *iz.* Ikatza egiten dan zuloaren ondoa. *II* (abelizti), (atsaldi), (birika), (coin).

bulaf-aintzin. (burać): *iz.* Ikus.: Bulać-gañeko.

bulaf-ainteiñeko. (gudu-jantz€): *iz.* Burnizko edo altzairuzko guda-jantzia, bulaf--oskol eta bizkaf-babeskiz osolna. I: Ikus.: Bulać-babeski.

bulać-alzpa. (anai): iz. Ezne-aizpa, Ikus.: Buaz-anai, burać--kide, bulać-aŕeba, bulać-anai,

bulaf-alde. (bulać): *iz.* Ikus.: Bulaf-kayola.

bulafandi. (ugatz): *izond.* Ems.: Sulać-aŕo.

bulaf-aŕain. (alaildura): *iz.* Bulaŕean egiten dan artesia. j: Amentzen, araituak.

bulaf-aŕo. (ugatz): *izond.* Ugatz aundiak dauzkan. j: Bulartsu, bulaŕandi.

bulaf-arte. (burać): *iz,* Sofieko ta bulać artean dagoen tartea.

bulaf-artu. (oztuxe): *iz.* Bulaŕeko kostuma. j: Bulać-etsi, bulać-ilxi.

bulaŕauf. (ugatz): *iz.* Edoskitzen duen auŕa.

bulaf auŕeko. (sai-abere): iz. Sal-abereen bulafa babesteko jartzen dan abere–tresnaen zatia,

burać-auspo. (birika): *iz.* Boas.: Birika. J: Bulaŕausko, gibei-eŕai.

burać-azterkin. (lanabesa): *iz.* Bulaŕeko utzunea aztertzeko erabiltzen dan **lanabesa. j:** Bulaf-ikuskin.

bald-babes. (ikurdi): *iz.* Mazrnaŕo biribil eta mea.

burać-babeski, (gudu-jantzi): *iz.* Burnizko edo altzairuzko **guda-jantzia. J:** Bulać-mala, bulać-sare, bulać-aintziñeko, guda-bulaŕeko, saregorontz, oxkol, suibumi.

bulaf-belaf. (landare): *iz.* Gingil-gabeko landarea, undo ta alokaz alkartutakoa dana. 1: Biri-belaŕa.

bulać-bizieu. (minbizi): *iz.* Bulaŕetako min-bizia.

bulaŕe. (uralde): *iz.* Lurkiak eta batzuetan uriak ere uraz estakzea. Bulafi.

bulaf-ede. (ede): *iz.* Sal-abereen bulafeko ugala. Bulaf-ugala.

bulaf-egatzak. (aŕain): *iz.* Afañek igeri-egiteko, bulaŕean dauzkaten rnintzak.

bulaŕeko. (bald): *iz.* Bulafeko erabili diteken ede edo ugala. j: Bulaŕetako, bulaŕetikako. (aurtzaro): *iz.* Ugatz-unsca.: Bulaŕetako. (ol): II iz. Eliz-ilobietako ezkoa artzeko erabiltzen dan oltxoa.

bnlafeka auŕ, (esne): *iz,* Edoskitzen art dan auŕa. : Bulafetako, pipi, unide-auf, unitauŕ.

bulaŕeko este me. (sabel): *iz.* Ikus.: Amabi beatzbeteko.

bulafeko m€n, (hula): *iz.* Ugatz edo eŕapearen gogortasuna.

bulaŕeko ozka-giaL (giñaŕe): *iz.* Bulaŕeko ozkak dauzkan g€ñafea.

bulafeko **zaŕa.** (atsaldi): *iz.* Iltzeŕ dagozenek izalen duten atsaldi estua.

bulafeko-dun. (gudu-jantzi): *izond.* Attzairuzko ieki txiki ta gainkatuakaz egiña dagoen guda-jantzia daramana.

bulaŕeko-gile. (gudu-jantzi): *izond.* Bulaŕeko guda-jautziak dagizkiena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

bulaf-emale. (esne): it. Berea ez dan umeari ugatza ematen dion emakumea. Aiña, aña, eredozkitzale.

bulać-eman. (erne): *ad,* Ugatzetako esuea umeai eman. J: Bulartatu, bulaŕestatu, bularstatu, bulastatu.

bulatengo. (eritasun): *iz.* B€rikaren edo bere zati baten antura.

bulaferako. (bular): izond. Bulafari on zaiona.

bulaferatu. (burać): *ad.* Bulafera ekafi.

bulaf.erdiko, (burać): *iz.* Bulać-erdian dagoen zatia.

bulać-erei, (esne): *iz,* Esne-aria.

bulaferi. (eritasun): *izond.* Ikus.: Bulaŕetiko, j: Bularmindun,

bulaf ertsi. (oztuxe): *iz.* Bulaŕeko kostuma. J: Bars.; Balaŕestu.

burać-est. (itxitura): *iz.* Ikatza egiteko laŕañean metatuta dagoen luŕa sayestu ez dedin egiten dan eusteko esia.

build-es/le. (cane): *it.* Amaren esnea.

bulafestatu. (cane): *ad.* Ikus.: Bulaf-eman. j: Bularstatu, bulastatu, bulartatu, bulartu.

bulafestu. (oztuxe): iz. Kostuma- I: Bulać-ertsi. (Mar): *iz.* Bulafaren estutasun. (eritasun): jj *iz.* Aldizko gaŕaztasunezko atsaldi estuaz agertzen dan eritasuna. j: Aspitura.

burać-estutu, (oztuxe): *ad.* Bulać-kostuma teat,.

bulafeta. (lanabesa): *iz.* Eduŕ gauean ibiitzeko oñetan ipintzen dan lanabesa, makilakaz egiña dagoena ta ikatz-zotoen estalkien antzekoa dana

bulaŕetako. (bulaf): *it.* Bulać-umea. ikus.: Bulaŕeko, bulaŕetikako, bulaŕeko auŕ, pipi. (eritasun): *iz.* Kock' an txotxak soŕerazten dun eritasuna, Bulać-galdu. (alkondara): jJ *iz.* ikus.: Geŕontze. (geŕikatze): ij *iz.* Bulaŕak ertsatzeko emakumeek darabilten janzkia.

bulafetik **egon.** (eritasun): *ad.* Bulaŕetiko izan,

bulnŕetiko. (eritasun): *izond.* Kock'en txotxak soŕerazten duten eritasuna duena. I: Bularmindun, bulged.

bulaf-etsi. (oztuxe): *iz. Bras.:* Bulać-artu. Bulać-itxi.

bulaf-eztul. (oztuxe): *iz.* Bulafetik egiten dan eztula.

bulaŕezuf. (ezuf): *iz.* Bulafcan dagoen ezufa. : Bulaŕexuŕ, bularteko ezuŕ, bulart-ezuŕ, bularteko ezuŕ, balartezuŕ,

bulaf-ezuf. (ezuŕ): *iz.* Bulafaren aide-aldean dagoen **ezuf** zabala. j; Bularteko ezuŕ, bulartezuf.

bulaf-gain. (bulać): *iz.* Bulaŕaren lekoreko zatia.

bulaf-galdu. (eritasun): iz. burs,: Bulafetako.

bulaf-gabeko. (bulać): *iz.* Bulaŕean jartzen dan janzkia. j: Bulać-aintzin, bulać-oyal.

bulaf-g€af. (giñaŕe): *iz.* Bulafeko glñafea. j: Bular-giać aundi, bulaŕgiać nausi.

bulat-giaf aundi. (giñaŕe): iz. Bulaŕeko giñafe aundia. : Ikus.: Bu€ać-giać. J: Bulać-giać nausi.

bulaf-giaf nausi. (giñaŕe): *iz.* Ikus.: Butać-giać aundi. J: Titus.: Bulać-giać.

bulaf-giaf **txikl.** (giñaŕe): *iz.* Bulaŕeko giñaŕe txikia.

bulaf-ikuspen. (azterkuntza): Bulafeko utzunea bulaf-azterkiñez aztertzea.

bulaŕinguru. (bula): *iz.* Bulafaren makobila.

burać-inguru. (hula): *it.* Bulafaren ingurupena.

burać-kayola. (bulać): *iz.* Bulafaren utzunea. J: Bulać-koltza, bulać-alde,

bulaŕormazuŕak, sayets-koltza. (solo): iz. Soñaren goyaldean dagoen bulaŕ-kutxa,

bulaf-kide. (anal): iz. Ezne-auai edo ezne-aizpa. : Ikus.: Buaz-anai, bulaf-aizpa. j: Bulaŕ-senide, unitauŕide.

bulaf-koltzako giatalc. (giñafe): *fr.* Bulaf-aldeko giñafeak.

bulaf-maha, (gudu jantzi): iz. Il us.: Bulaf-babeski, bulaŕ-sare, suiburni.

bulaf--min. (eritasun); *iz.* Bulafeko eritasuna.

buiaŕ mun. (MIA: *iz.* Thalami gogortasuna. Bulafeko.

bulaf-mutuf. (ugatz): iz. Ikus.: Efo. (bulaŕ): iz. Berbera. : Titi-buru, titi-moko, titi-musko, titi-mutuŕ.

bulaŕ-mutufetalco. (ugatz): iz. Bulafa ematen duten emakumeek ugatz-eŕoak estaltzeko erabiltzen duten zatiko biribi1a, gai batzuetakoa izan di lekena. l: Bulaŕ-buru, bulaf-matuŕetako, muxku, bcopera.

bulaŕ--oin. (itxasontzi): *iz.* Branka eratzen duen zatiko lodi ta uztatdunaren oña.

bulaf-ondoko, (tanps): iz. Bulaf-tanpa.

bulaŕ-ormazufak. (solo): *iz.* Ikus.: Bulaf-kayola. (: Sayets-koltza. (bulaf): iz. Ikus.: Bulaŕ-kayola.

bulaf-oskol. (gudu jantzi): iz. Altzairuzko laid txiki ta gainkatuakaz egiña dagoen guda-jantzia. (zomoŕo): *iz.* Zomofoen bulaf-aldea.

bulaf-oyal. (buSNO: iz. thus.: Bulaŕ-gañeko.

bulaf-sagaf. (bald): iz. Ikus.: Ugatz. Titi, Iiti, titi-ernari, titi-sagaŕ. (ugatz): iz. Ugatz-guruña.

bulaf-sakel. (zirku): *iz.* Bulaf-ondoan eramaten dan zizku aundia.

bulaŕ--sare. (giñaŕe): *iz.* Bulaf-utzunea sabelarenetik aldentzen duen giñafe zabala. j: Ikus.: Bualsare. (gudu-jantzi): iz. Ikus.: Buiaŕ-babeski, bulaŕ-mala. I: Bulaŕ-saretxo, guda-bulaŕeko, safe-gorontz.

bulaf-sayets. (coin): *iz.* Besoen azpian dagozen soñeko zati bien bakoitza.

bulaf-txakuf. (zakut): *iz.* Eri egoteagatik, emakume baton bulaŕari urbiltzen zaion txakuŕ-kmnea.

bulaf-ugal. (ede): iz. lkus.: Buldt-ede.

bulafuts. (idekidura): *iz.* Soñekoetan lepo-aldean egiten dan idekidura. Lepa-as, medaŕone.

bulartatu. (acne): *ad.* Ikus.: Bulaŕ-emau. Bulartu, bularztatu, bulastatu, bulaztatu, bulafestatu, bularstatu, bulartatu. (bulaŕ): *ad.* Bulaŕaz bultzatu.

bularteko ezuf. (bulk): *iz.* Ikus. Bnlaŕ-eznŕ, j: Bularlezur. (ezuŕ): *in,* Berbera,

bularterl. (leku): iz. Zintzuf eta bulafen artean dagoen tokia.

bulartezuf. (bulaŕ): *iz.* Ikus.: Bulaŕ-ezuŕ. ^: Bularteko ezuŕ. (ezuŕ): *iz.* Berbera.

bulartraka. (bulaŕ): *adond.* Birikak beteta ari-izatea. (birika); *adond.*. Berbera.

bulartsu. (albi); *frond.* Boas.: Bularkoi, (ugatz): *izond. Urns.:* Bulkf-aŕo. Bulaŕandi. (indaf): *n izond.* Ikus.: Bulardetsu.

bulartsuki, (añbo): *adond.* Kemenez, bildurgabez ari-izatea.

bulartsutasuu. (albi): in. Ausartasuna, kemena.

bulartu. (garnu): *ŕzond.* Garnuaz itzegiten zikiña dagoena. (ibai): *izond.* ibayez edo ur-lasteŕez itzegiten aundituta dagoena. (azkura): *j a.* Kaizuz aunditu, (gupiera): 1 *ad.* Gupi-era artu.

bolartatu. (esne); *ad,* Amak edo amañudeak edoski-erazi.

bulaute. (baralda): iz. I ĸus.: Baralda. Salmeriak.

bulburuta. (arpen): iz. Batzuek zerbait artu nai dutenean afapataka artzea.

BULDA, iz, Siñismenari buruz edo ororen onurako Bnipuru'ak ematen duen agiria. j: Me-egunetan aragia jan aal-iateko Dolpuru'ak ematen duen agiria, j; Gurutzekoa: EIiz-gizonai esne-jakiak artzeko baimena ematen diena. // Gurutz-guda donearena: Siñisgabekoen aurka buŕukatzeko, gudara zijoazenai ematen zitzayena. // (aginpide), (agerkai), (azkespen), (bereztasun), (doipuru), (eliz-legedi), (Eŕoma'ko eliz-auzitegi), (lege).

bulda-banatzale. (bulda): iz. Buldak banatzen dituena. I: Buldari, bulda-sailzaje.

buldara. (ate): iz. Tjitoen aotan atea. Ems.: Ate.

buldarotz. (estoka): *iz.* Estokan lanegiten duena. (langile-kunde): iz. Berbera.

buldartu. (estoka): *ad.* Estokaz lanegin. Buldatu.

buldategi. (bulda): iz. Buldaen bilduma. Bulda-xorta.

buldatxo. (doipuru): iz. Dotpuru'aren agerkaya, doipuru'aren bidaritza eramateko,

buldu. (zubil): *iz.* Alpeŕ-añ, aŕizko zubil aztuna, luŕa lautu to zapatzeko edo bitxabalen at-zola tinkatzeko erabiltzen dana.

buldurka. (boŕoka): *iz.* Thus.: Bofolca. Buŕuka.

buldurkatu. (boŕoka): *ad.* Buŕukatu, buŕukan yardun.

buleka. (joko): *iz.* Ikus.: Abixonka. Buleketan, bulesekan, bule, laba-labaka, txepetx ala pexka.

bulet, (bulaŕ): *iz.* Bulaf itzaren aldakuntza. j: Ikus.: Buldŕ. (balm): in. Late bateau nabarmentzen dan belaf-piloa.

buleska. (bonbonkada): *adond.* Patastadaz ari-izatea.

buleski. (eskuantze): *adond.* Eskuantzez ari-izatea.

bulest. (eskuantze): *izond.* Antzetsua dana.

bulezta. (bilaketa): *iz.* Bail, albistea. (azalpen): *iz.* Susmuŕ, esamesa.

bulezka. (eskugeikeri): *adond.* Gaizpideetan ari-izatea.

hulgat. (gari): iz. Gariaren bizafa.

bulgin. (estoka): *iz.* Ikus.: Estoka. Estukal.

bulia. (kondaf): *iz.* Ikus.: Buyo.

hulietan. (joko): *adond.* Kukumikuka ari-izatea. : Atze-eŕeka, kiku-miku, abarka-zarka,gorde-gordeka,kikura-bikuraka, kubika, kuika, kuikuika, kukubikoka, kukubiko sala, kukuka, kukuketan, kukulauka, kuknmaŕoka, kuku-miku, kukuxka, maŕu-maŕuketan, osten-ostenka, txitoka, zapata-zarka, txoko-txokoka.

buliga. (zuku): *iz.* Umeai ematen zaien zuku lodia. j; Buliga.

bulk. (oldargune): iz. Bat-batean eta lndaŕez bultzatzearen egipen eta ondorioa. I: Bulks, bulkada, bultz, bultzada, bultzakada, bulkadako, bultzizko, bulkaldi, bultzadura. (lo): *iz.* Lo-kuluxka. j: Bulks, buyao.

bulka. (biotz): iz. Biatzean egiten dan odol-bultzada. J: Bultzada, odol-bulk. (to): *adond.* Kuluskadak egiten ad-izatea. j: Bulkaka.

bulka-efex. (almen): *izond.* Eragiteko efeza dana.

bulka-neurkin, (leba): *iz.* Leba neurtzeko lanabesa.

bulkagai. (zirikaldi): *ŕzond.* Zirikatzeko gays dana.

bulkalra. (t akurdura): *(Mond.* Idiak gurdi-agaren gañean makurtzen ad-izatea.

buikaldi, (Ilfit): *iz.* Tutut-egitcko egipena. (oldargune): *iz.* Ikus.: Bulk.

bul^g^atu, (oldargune): *ad.* Zerbaiten aurka indaŕ-egŕtea. j: lkus.: Bultzatu, bultz-egin, bultzikau, bulgatu, saka egin, taratu, zakatu. (dei-egikuntza): *ad.* Ate batean dei-egin.

bulkatzale, (zirikaldi): *izond.* Zerbait egiteko norbait zirikatu.

bulkazain. {Cain): iz, kkus.: Zain-goŕi. j: Buttzain, dardartzain, talkazain.

bulk!. (bildura}: iz. Bŕkduraren bat egiteko tokia,

Who. (asmamen): *Fz.* Asmarnen eta gaztasuna adierazten dituen itxaroten ez dan esaria. (gogai): *iz.* Ikus.: Gogai. j: Bulku, otozoto.

bulku. (gaztasun): *iz.* Adirnen eta gaztasuna adierazten dituen ustegilbeko esaria.

Mani. (salokeri): *izond.* Salokeriz jaten duena.

bulta. (luŕ): *ŕz.* Artatdeak ibiltzekoa dan lurkiaren edadura. (oldargune): *iz.* Igidura eragiten duen bultzada,

bulta artuz. (jauzketa): *adond.* Jauzketa abiadaz egiten ari-izatea.

bultaka. (oldargune}: *adond.* Oldafez ari-izatea.

bultakarl. (oldargune): *Frond.* Oldaŕez ari dana.

bultarazi. (oldargune): *ad.* Oldafez ari-izan.

bultatu. (azarkuntza): *ad.* Bat-batean oldartu.

bultaz, (osterakuntxa): *adond.* Noizean bein, noiz eda nuiz.

bultiudafa. (indaf): *iz.* Oidaŕ-indafa.

buitsu. (aldakura): *izond.* Artega dabilena.

bultz, (oldargune): iz. Zerbaiten aurka Indaŕ-egitearen egipen eta ondorioa. ikus.: Bulk, buttzada, bultzara, bultza, tuñako, lkus.: "Zirika-mirika'.

bultz-egin, (oldargune): *ad.* Bultzatu egin. j: Pusan, saka-cgin.

bultza-eghn. (oldargune): *ad.* Ikus.: Bultzatu. j: Bultz-egin, bultz-eman.

bultza-indarkai. (oldargune): *iz.* Oldargunea eragiten duen hulaŕa. (indaŕ): *iz.* Berbera,

bultzada. (labs): *iz.* Ikus.: Lelia, (oldargune): *iz. tires.:* Butte. Buitzara, tudako,xinkako,zunkako,zuupatako, zunpateko, zuntako. {biotz): *iz.* Ikus.: Bulka.

buitzagat, (zirikaldi): *Frond.* Zerbait nai-izatera edo egitera zirikatzen duena. Bultzageii, bultzakai.

buttzagailu. (langaizti): iz. Ikus.: Bultzakin. Bultzailu.

bultzagafi, (zirikaldi): *Frond.* Sustagaŕia dana.

bultzaglie. (oldargune): *Frond.* igidura eragiteko oidargunea ematen duena. (: Bultzakot, bultzegile.

bultzaile. (oldargune): *Frond.* Bultzatr_en duena. J: Bultzalari, bultatzale, bultzaizale.

buitzain, (zain): ŕz. ikus.: Zain-goti. j: Buikazian, talkazain, zaingeti.

bultzain-zugatz. (zain): Fr. Soireaa dagozea zain-goŕien mulizoa. (: Zain-gotien pirua.

bultzaka. {oldargune): *adond,* Zerbaiten aurka indaf-egiten ari-izatea. 1: Bulzaka, bultzizaa, busaka, pultzaka, puizaka.

bultzalcada, (oldargune): *iz.* Was.: Bulk, j: Bulks, bulkada, bultz, buttzada, bultzikko, bultzaldi, xinkako, zunkako.

buktzakari. (jaurtidura): *Frond.* Auzokoari zama botatzea, oitura duen idi edo mandoa.

bultzakatu. (oldargune): ad. Tanpaka bultz-egin. j: Bros.: Bultzatu.

bultzaketa. (oldargune): iz. Auŕerutz bultzatzea.

bultzald. (lengarakortasun): Ia. ***Ordargunea*** emateko iengorakortasunezko tresna. j; Bultz-indafa. (oldargune): *iz.* Berbera.

bultzakin. (langaizti): *iz.* Igidura eragiten duen langaya. k: Bras.: Langai. j: Bulzkin, bulizagailu, buttzaiki, bultzalu, bulzki.

bultzalari. (oldargune): *izond.* lkus.: Bultzaile. J: Bultzatzale, buitatzale,

bultzatdi. (oldargune): *iz.* lints.: Bultzakada.

bultzapen. (oldargune): *iz.* Bultzatze edo zirikatzearen egipena.

bultaarazi. (oldargune): *ad.* Bultzitu-eragin.

bultzarazie.(oldargune): *izond.* Beaŕarazten duena. j: Bultz-eragile.

bultzata. (oldargune): *Frond.* Bultzatuta dagoena.

buttzatasun, (indarkeri): *Fr.* Zerbaiten aurka indaŕ egitearen *egipena.* J; Oldaŕa, ekintza bat erasotzeko erabittzen dan bipiltasuna. Lltze batek edo Iufek, eusten dituzten or,uaen aurka dagiten astuutasunaren indarketa.

bultzatu. (oldargune): *ad.* Ikus.: Buikatu. j: Bulti egin, bultzikau, bultza-egin, bultzakatu, pusaur, saka egin,taratu, zakatu.

bultzeragin. (oldargune): *ad.* Bultzatu eragin.

bultzi. (burni-bide): *is.* Burnt-bideetan barns notifiak eta salgayak eraniateko, alkaten artean lotuta dagozen orgaen tnoltzoa. Suburdi.

bultzi-alda. (burni-bide): iz. Bultien aldatzea. j: Bultri-aldaketa.

bultzi-aldatu. (burn-bide): *ad.* Buttzien aldatzea egin.

bultzi-baiza. (baltzu): *iz.* Bulizien ***baltzua.***

bultzi-bide. {burni-bide): *iz.* Bultzia ibiltzeko burnizko bidea. Ikus.: Burnt-bide. Burdinbide.

bultzi-eraingi. (burni-bide): *iz.* Bultzia ibili-erazten duen langaya.

buitzi-eramaile. (burni-bide): *ŕzond.* Bultzia daramana.

battzi-geraleku, (burni-bide): ŕa, Bultzitik jeisteko toki txikia; bai ta igoteko ere.

bnlŕzi-gizon. (burni-bide): *Frond.* &us.: Bultzibide-langile, j: Bultzibide-mutil.

bultzi-gurdi. (burni-bide): Fz. Bultzia osotzen duten orgaen bakoitza

bultzi-laugai. (burni-bide): iz. Bultzia ibil-erazten duen su-gurdia.

bultzi.lastef. (burni-bide.): Fz. Arin-arin dabilen buttzia.

bultzi-lefo, (burni-bide): *iz.* Bultziaren orga-taldea.

bultzi-orga. (burni-bide): *iz.* Burni-bide bateko urge. j: Burdi, buzkurdi.

buitzi-ofatz. (burnt-bide): *iz.* Bultziaren norabidea aldatzeko oŕatza.

bultzibide-alde. (bur-al-bide): *iz.* ***Burni-***bidekaluf-zeŕenda.

bultzibide·langile, (burni-bide): *Frond.* Burni-bidean tanegiten duens. Bultzibide-mutil, bultzi-gizon.

bultzibide-mutil. {baud-bide): *izond.* Ikus.: Bultzibide-langile. j: Bultzi-gizon.

bultzibide-txartel. (burni-bide): *iz.* Burni–bldean ibiltzeko atera beat dan txarteta. j: Buitzi-txartel.

bultzibide-zain. (burni-bide): *izond.* Bsrnl-bideko burdinbideak zaintzen dituen.

du. (begiespen): *ad.* Aŕiturik, *soŕ* geratu.

et, (itxustasnn): *band.* Baldai, tska dan emakumea.

rin. (orga): is. Zalburdi .rin.

stu. (zati): *ad.* Zurezkoa dan tit izpika egin.

Is. (mustuf): *iz.* Zugatz bates aren ado abere baton isatsaren tufa. (zati): iz. Abaf bat izpika ;aren egipena.,.,

etu. (makurdura): *ad.* Makurtu, ;tu.

In, *(txin): is. ikds.:* Txin.

etz. (ardatz): is. Gurdi-ardatza.

.DI. iz. Aide batetik boaters, naiz ;ñak, naiz abereak edo gauzak aratzeko erabiltzen dan orga edo ar- ˃l, egazkin ado baste tramankulua.

:rdi. j: Bidaztoutzi, atxamarta, lgai^{j}u, ibiltresna, burditaiiva. (bund- le): *iz. ikus,:* Buitd-orga, (burni): Ikus.: Burni. (burko): *is.* Tkus.: erko. }: Burdiko. *l/* (atdacra), idaldi), (burni-bide), (igidura), irol), (loŕeta), (orga), (zama).

rdi-aga. (orga); *is.* Gurdiaren pertika. nirdiñaga): iz. Ikus.: Burdiñaga.

rdi-ardatz. (ardatz): *iz.* Gurdiaren rdatza.

rdi-ayen. (gurpil): *iz.* Beteak ez diran turpiletan ardazbegi ta uztai arteko :atikoen bakoitza; ofaida.

irdi-bide. (bide): *iz.* Gurdietarako ridea.

}rdi-iauga. (maid!): iz. Gurdiaren nakilak. j: Burdilata. Ikus.: Gurdi- anga, gurdi)ata. j: lints,: Burdi-ol.

ardi-ol. (al): *is.* Gurdiaren alboetako abedia. I:Ikus.: Burni-langa. (orga): *is.* Berbera, berbera.

ardi-ola. (orga): iz. Gurdiak egiten edo beŕitzen diiuzten lantegia.

urdidun. (orga): *ŕznnd.* Gurdia daukana.

urdigile. (orga): *ŕznnd.* Gurdiak egiten dituena. (esku-langintzak): *(sand.* Berbera.

urdikada. (orga): *iz.* Gurdi batek daraman Santa.

urdiketa. (orga): iz. Gurdi ta gurdiiskaetaz egiten diran joan-etoŕerak.

urdiko. (burko): *is. Ikus.:* Burko. I: Buurdiko.

ordtlgatn. (erabaga): *ad.* Soñekoak, eundurak eta abaf, erabagaz erabili.

BUEDIN NURI. *is.* Altziaruzko ofia duen izkilua, ezpata bezelakoa. Burnt. iI (ebaketa), (ezpata), (ezpata- joku), (izkiin), (zi), (ziztada).

hnrdin-aduf. (zikiutasun): *iz.* Lisatutako oyaletan lisa-burdiñak uzten duen zikintasuna.

burdin-agatu. (burdiiiaga): *ad.* Zerbait burdiñagakaz tinkotu.

burdin-agatxo. (burdiñaga): *iz.* Burdiñaga txikia.

burdin-agatzaf. (burdiñaga): *is.* Burdiñaga aundia.

burdin-aitz. (magi): *iz.* Burnizko menasta, metal onen bi ordeyez ataiduna dana, ta burna, altzairua ta baste mukulu batzak erakartzeko indafa duena. (otanizti): *is.* Berbera, barbers. }: lkus.: Otan.

burdin-aje. (abedi): *iz.* Burnizko abedia.

burdin-ari. (burnt-ari): iz. ikus.: Burni- ari. Burdun-ari.

burdin-aro. (aldi): is Burnl-aldikoa, aroa.

burdin-bafa. (burnt): *is.* Laandu gabe dagoen metalezko aga, burdiñezko aga. {: Burdunbai'a.

burdin-bers. (burni): iz. Burni-geza, burui-ezti, burdin-ezti, burdin-gozo.

burdin-bizi, (otanizti): iz. ikus.: Otan. }: Surni-bizi, burdin-aitz.

burdin-biz's zabalde. (otanizti): *iz.* Otantza-edadura. I: Burnt-bizi zabalde.

bu^{r}din-esi. (baraida): *iz.* Burnizko baranda. Burnt-esi, (burnt): *iz.* Eapaŕu bat ixteko erabiltzan dan burdin-agatxo edo burdin-arten multzoa. {: Burn-esi.

burdin-estun. (ereztun): *iz.* ikus.: Kurkuru. }: Burdiñazko begituna, argilo.

burdin-gakla. (adze): *iz.* Urtutako burna, j: Burdin-urtu. (burna): *iz.* Berbera. j: Burnt urtu, bumi-galda.

burdin-gadaketa. (urtze): *iz.* Burni- urtzea. (burnt): *iz.* Berbera.

burdin-gatu. (lanabesa): *is.* Mukulu aztunak jasotzeko tanabesa.

burdin-gesal. (burui); *iz.* Burnizko zieŕ ubila. i: Burdtm-eŕauts, burñaeŕauts.

burdin-guraize. (burni): *iz.* Malu- tanpaka burial otza ebakitzeko erabittzen dan zuiakaitz sendoa. Burdin-piko, oarni-guraize.

but'din-kablla, (burial): *iz.* Burnizko zotza.

burdin-kaka. (burni): *iz.* Burnizko zieŕ sandals. j: Burdin-letzo, burdin-tertzo, burna-eŕauts, zabaŕ.

burdin-kaldara. (ontzi): *iz.* Esnea egosteko burnizko ontzla.

burdin-kutxa. (kutxa): *iz.* Burials egindako kutxa. j; Burni-kutxa.

burdin-laaf. (buma): iz. Astindariek zigofean ipiñi oi zuten burnizko zatikoa. j: Buroilaŕak.

burdin-letzo. (burn): iz. ikus.: Burdiu- kaka. j: Burdin-lertzo, zabaŕ, zaŕa.

burdin-mala, (burnt): iz. Burnizko agapurua.

burdin-mutit, (zurgintza): *is.* Arotz- maiko burnizko euskafi,

burdin-ori. (burnt-goft): iz. Burial-gofc ta ziraidaren nastea. }: Burdiñoŕi, burniori.

burdin-ofatz. ((anabesa): *iz.* Berezkoak divan utzunc ta ixtunak, bai ta zaurien sakontasun eta norbaideak ikustatzeko tanabesa me ta launa. I: Burni-oŕatz.

burdin-ofazi. (ofazi): iz. Kunaren ulea panpakatzeko jasotzen duen burnizko ofa'Cia. 1: Burn(-ofazi.

burdin-piko. (burnt): *iz.* Was.: Burdin- guraize. Burni-pike.

biardin-sarde. (sarde): *iz.* Burniz egindako sardea. Burni-sarde.

bnrdln-saretu. (burna-esi): *ad.* Bnrni- esiz zerbait itxi. j: Burni-sareztn, burnt- sarcztatu, burdintsaretu.

burdin-txlugaf. (eŕeaidi): iz. Burnizko txingaŕa.

burdin-ur. (agua ferruginosa): iz. Burni- ura; *ur* goŕta. j: Bardon-or, burnt-ur, buŕ ii-nra.

burdin-urtu. (adze): *iz.* Ilcus.: Burdin- galda.

burdin-uztai, (ereztun): *is.* Upaen upel- olak inguratzen dituen kurkurna. l: Bnmi-aatai.

burdin-xafia. (ieki): iz, ikus.: Burni- zafla. I: Supin.

burdin-xuri. (burui-oti): *is.* Ikus.: *Burial-oñ. j:* Burni-iyetu.

burdin-zotz. (makil): iz. Burnizko zotza. j: Bumi-zotz.

burdinbide. (burui-bide): iz. liras.: Burnt-bide. }: Buitzi-bide.

burdindegi. (bumi): *ŕs. Burnla* saltzen dan saltokia. (lankuntza): iz. Bumia lantzen dan ola,

burdindu. (bumi): *ad.* Bunciz estati. Burdiñaztatu, burdiiiaztu, burdiñeraztu, burdinztatu, burnitu.

bulunku. (arto): *iz.* Atetutako artaburua. ^: Korbutx.

bulufa. (uztaŕi): L. Goldearen endaitza sartzen eta tinkotzen dan nztaŕjaren uztaya.

bumiltxnri, (afain): *iz.* Ikus.: Bartai, }: Budiol, buddon.

bun. (zeitiu): iz, Dangadaren ots-lzena.

bunatu, (landarizti): *ad. Landarea* lufetik *aorta. J;* Landarean zurtoin, rnuskii, all tn abaŕ sorts. (landare): *ad.* Berbera, berbera,): *Pipil* niniko ta aldaskak landarean surtu.

btmlra, (punp): iz. Danbada edo erorpen baten ots iluna. j: Ikus.: Pun. Bunbake.

ñunbada. (aize): *iz. blister* igaroten dart aize-tanpa. J: Ikus.: Aize-bolada, (poop): *iz.* Ikus.: Punp.

Vunbaka. (punp): *adand.* Punpaka ari- (satea.

unbrun. (abesti): *arlond.* Aots-erdi abeslutcn *ari-izatea.*

inbu. (^{b}onbonkada): *iz.* Ikus.: ^{3}onbonkada. J: Bun-bun, saubide.

mbulunka. (kordokadura): *adond,* I ilin-balan, dinbili-danbala.

nbu^{J}a. (landare): *iz.* °fiak adaburaan ^{a}kaŕik dauzkan landarea,

^bulo. *(anpulu): iz.* Urtan egiten diran tpuluak. j: Ikus.: Anpulu,

da. (estalketa): *iz. Zulu* bat lalizeko zipotza upeletan erabittzen raven anizekoa. (argi-muki): *is. Su-* tekoaren argi-mukia.

3iuplku. (b angs): *is. Ikua.:* Txanga,

uña. (ups): *is.* Upa balkien sapotza. unduin. (estalketa): Is. Berbera,

gt. (burlco): *is.* Taus.; Burlco.

lr. (lanabesa): iz. Buruun belafa tzeko tresna.

a. (neuŕi): *is.* Lau amaŕ-pintako.

). *is.* Landare batmen zatietan Sen da aunditzea, batez ere an; litsagaŕa bezela. (; Landareen niña. }: Landareen altxuma. *j:* ;afarcn muskila. }; Bunn, e[n- potoŕ, po(af, all. /1(eŕo), trizti).

cttzeko. (bano): izorrrl. Bunoaren Arena.

BUN. *is.* ^{Bel}*nrkietatik* ateratzen ts Suds; ikazgai, urgai ta iyas eratua dana, ta eras a urai egiten dana. ; ^{Ir}in_gai. *II* ¡ *Orin).*

(buno): (sand. Bunosk asko la.

bu'dindura. (burni): *iz.* Zerbait estaltzeko erabiltzeu dan burnien multzoa. I: Burdintzearen egipena.

burdingai. (menasta): iz. Burnt-menasta. J: Burdingei, burni-meatz. (burnt): ŕz. Berbera,

burdinaako. (burnt): *iz.* Burniz egindako gakoa. (kako): *iz.* Berbera.

burdingile. (langile-kunde): ***iz.*** ikus.: Etementari. j: Burdingin.

burdingintza. (metal): *iz.* Ikus.: Metalgintza.

burdingila. (burnt): *iz.* Lengorakota dan bu'ni-zatikoa. 1: Bumigita.

burdingola. (joko): iz. "Zezin ala urdaika" deitzen dan auŕ-jokaa.

burdingofl. (bumi-goŕi): *iz.* ikus.: Burni-gofi. J: Okain.

burdingune. (leku): *iz.* Burnianenasta dagoen tokia. (burnt): *iz.* Berbera. j: Burdungune, burnt-gene.

burdingurl. (burnt): *iz.* Zapaldu ta iekietan,ieki meetan, edatu diteken burnia.

burdinkara. (burnt): *iz.* Burniaren antzekoa dana. I: Burdinkarako.

burdinkara. (saleroste): *izond.* Burniz saleroslea dana.

burdinkato. (kufika): *iz.* Agoa erabiltzeko kuhka aundia.

burdinketarl. (langile-kunde): ***izoard.*** Bats.: Meatzagile.

bnrdinkt. (bumi): iz. Burnizkoa dana.

burdinkintza. (langintza): *iz.* Burni-langintza.

burdlnlantae. (lankuntza): /z. Bu'nt-zatiko bati maluz lenengo era emateko antzea.

burdinlaua. (burnt-MO: *iz.* Ikus.: Lisa-burdin. I: Lisa-burdun.

burdinsare. (burni-esi): iz. Burariz egindako esia. j: Burdunsare, burdintsare. J: Burnt-sue.

burdintsaredun. (burni-esi): izond. Ikus.: Burnt-est. j: Langa-sare.

burdlntxa. (sagafondo): *iz.* Iraunkoŕa dan sagal-mota bat.

burdintxori. (egazti): *iz.* Egazti-mota bat. : Burni-txori.

burdintzali..(mai-ornt): iz. Zali oso aundia. j: Burduntzali.

burdintze. (burnt): *ŕz.* Burnizko gauzaren meta.

burdintzilaf. (zilaŕ); iz. Burdintsua dan zilafa j: Burni-zilaŕ.

burdiuzali. (mai-orni): ***is.*** Oso sakona dan salt aundia. J: Burdunxali, burdunizali, burduntzatu, berduntzulu, burdunzali, bulunzali, buluntzali, burdintzali, burfiazali, burna-zali, burdinxali, bufuntzali, buŕunzali, zali-aundi, zalikote.

burdinziri. (ziri): *iz.* Burnizko ziria, eaabof gogoŕak zatikatzeko erabiltzen dana. I: Burdunziri, burdin-xiri, burdin-zi, burniziri, burñaziri, buŕuña-ziri.

burdlña. (burnt): ŕz. Ikus.: Burnt.

burdiña-txataŕ. (burnt): *iz.* Utzitako burni-puskak. j: Burdiñeria, burnizaŕ.

BURDIÑAGA. *iz.* Burdiñezko ranks, gcyenefan bizkirudi edo zuhil-kara deans; baste gayaz ere oŕen antzekoak dagoz. I: **Bi** mutuŕak zomztuta dituen zanka, ekoizteko jokoan erabilizen dana. j; Ahak zulatzekoa dan zanka berezia. J: Ufez, zilaŕez edo baste metalezko zubila. J: Burdunaga, burdi-aga, altxakoda, altxaprena, burni-aga, tzanka, zetai. /! (burnt), (dibidieta), (eskuaga), (itxidura), (makil).

burdiñaki. (burnt): *izond* Burnizkoa dana. I: Burdiñezko.

burdiñara. (gorde): *iz.* Bost, zarpi edo bederatzi **ortz** dauzkan goldea. Burdiñare.

burdiñaratu. (golde): *ad.* Burdiñaraz Mi'a goldetu.

burdiñare. (golde): *iz.* Golde-mota bat.

burdiñari. (burnt-ari): *ŕ.* Ikus.: Burni-ari.

burdizaŕi, (burnt): iz. Burni-menastaz egiña dagoen ati-mokoŕa.

burdiñategi. (burnt): *iz.* Eŕementariaren lantegia.

burdiñatsu. (burnt): *izond.* Burniz aberatsa dana. : Burdintsu, burduntsu, burnitsn.

burdiñatu. (burnt): *ad.* Burnt biurtu; burdintsua biurtu.

burdiñazko. (burni): *izond.* **Burniz** egiña dana, j: Burduñazko,

burdiñazko begituna. (ereztun): *iz.* Ikus,: Kurkuru, J: Mctalezko kurkuru, zerbait estekatzeko erabiltzen dana. Burdiu-estun.

burdiñaztatu. (burni): ad. Zerbait burniz estali. : Burdifiaztu, burdiñeraztu, burdinztatu, burdindu, burdit,eztatu, burduñaztatu, bumeztu.

burdiñaztn. (burnt): *ad.* Burniz estali.

burdifieria. (burnt); ***iz.*** Burnizko saleroskien multzoa. I: Ikus.: Burdiña-txataŕ. j: Burduñeria.

burdiñetan. (burnt): *adond.* Burdiñen artcan egotea. (giltzape): *kond.* Giltzapean cgotea.

burdiñizaŕ. (izaf-muttl): tz. Gizauak egindako izaf-mutila.

burdnñola. (lankuntza): *is.* Burnia ateratzen dan eta. j: Burniola, burdun-ola.

bnrdiñura. (ur): *iz.* Urburniatsua.

burditailua. (burdi): *iz.* Iiens.: Burdl. I: Ibilgailu.

burditegi. (orga): *iz.* Orgak gorde ta zaintzeko tokia.

burdizain. (orga): *iz.* Orga bat daramaten sai-abereak zaintzen ditucna. j: Burdi-zai.

burdu. (burni): ŕz. Makilaren burnizko zia. (burko): *iz.* lkus.: Burko.

burdun-afastelu. (sarde): iz. Ikus.: Sarde.

burdun-borta. (supazter'): *iz.* Supaztef atzean ado ke-bidearen orman dagoen burnizku zafla.

burdun-burdun. (jauzketa): iz. lauzika dabilena.

bu'dun-efauts. (burnt): *iz.* Ikus.: Burdin-gesal. j: Burñaeŕauts, burnt-efauts.

burdun-koka. (burnt): iz. Ezpataetan, traketaetan eta abaf, eskua zaintzeko jartzen dan babesa.

burdun-malu. (gabi): *is.* Burnizkoa dal) malua. J: Bradman!.

burdun-sagaf. (sagaŕondo): *iz.* Urdin eta txikia clan sagaŕ-mota bat.

burdun-sukulalc. (burnt): *iz.* .lanariak eŕetzeko, tupiñai eusteko ta abaŕ, supaztefean erabiltzen diran **au-**burniak.

burduntz-brumafua. (odei): *iz.* less.: Burduntzi. J: Burduntzi (odei) etatua.

burduntzaldi. (sukalde): *ŕ.* Ikazkiñck koipea urtutzeko daukaten zartagiiisren antzekoa dan padera.

burduntzi. (sukalde): iz. Zoŕutza clan burnizko ziria, bertan sutan cŕc nai dana sartzeko. ,, bufuntzi, burdunzi, buduntzi, bututzi. I: Burduntza, bufuntzi, buruntxi (txikia), geŕen, gietain, gideiin, gtngafain, gingaŕin, keŕen (odei): *iz.* Galartzu luzeen antzekoak diran **odei** belizak, saŕi curia iñotsi-erazten dutenak. j; Burduntz-brumafua, buŕuntzi-odei. (zamoŕo): (^ *iz.* Aoa mamurtzeko eraz daukan. **zomofoa, oztin margo** edeta **ducna ta** egaz arin dabilena. J: Buŕuntzi, bufuntz, lerezna, mari-burduntzi, marioŕatz, mumu-oŕatz, ofazgin, sorgin-orotz, suburduntzi, subufuntzi, txeten-burdunizi, zorgin-oŕatz.. (ezautarazpcn):][iz. **Zugatzetan** egindako xakia.

burduntzi-zulo. (zulo): *iz.* Abeltxeen belaŕian egiten dan zulo biribila.

bureskunde. (bureztun): *iz.* Burestearen egipena. I: Burestttze.

burestu. (bureztun): *ad.* Bureztuna buruan ezati. I: Burestundu.

bores *tutu.* (bureztun): iz. Tkus.: Bureskunde.

bureta. (tanta): ŕz. Ubil bat tantaka botatzeko lanabesa,

buretx. (arto): *iz.* Aletutako artaburuaren txortena. : Buŕetx, bunts.

buretze. (kondat: ŕz. L.iñoaren kondafak, sna pizteko erabiltzen diranak. (liño): *iz.* Berbera, berbera.

BURETZTUN. *iz.* Abaf edo loreen uztaya, burns inguratzeko dana, naiz apaindura naiz oore edo garaitasusn edo gurentasunaren ezaugaŕia bezcla cramateko. I: Burestun, bureztun, buruntza, buruntz, buru-ustai, ataka, bckostun, koro. II (bakaldun), (ezautailu), (gurenda), (ileondo), (lore), (ordaintza), (pitxi).

burezuf. (ezuŕ): iz. Burumuña dagoen ezufezko kutxa. : Buru-koskoŕ, (burn): *Ia.* Berbera. Burgan, burkoska.

burezurtz-lekune. (bunt): ŕz. liars,: Garezurtz-lekune. I: Garezurtz-kokamen.: Burezttrtz-kokamen, I: Kaskezuŕaren jarmaiñera.

burfda. (aŕokeri): ŕz. Bats.: Afnkeri.: Burfidia.

burfidiatu. (aŕokeri): *ad.* Motu, aŕopuz€u, oilartu.

burfudi. (isikortasun): *ŕz.* Burn-gogoŕa danaren tasuna. j: Ilcus.: Burfuria, burgaiztasun.

burfudiatsu. (albi): *(wad.* Berez ez danaz, batez ere ausartiaz afanditzen dana.

but-ruin. (burumuin): iz. Burumuñaren zatia, beko garondoko obietan dagoena. Burun, burmuin.

burfuria. (isikortasun): ŕa. Ikus.: Isikortasun, j: fiats.: Burludi, burgaiztasun, oztriñamendu.

burgain. (burn): iz. Buruaren goiko zatia. I: Buru-zelai, mungain, buruaren ezuf osoa. (mnendi): *iz,* Mendien tontofa.

burgaitz. (isikortasun): *izond.* Setatsua dana. : Burkoi, burkoitz, bnrukoi, buru-dekoŕ, burukoŕ, burukin.

burgaiztasun. (isikortasun): iz. liens.: Isikortasun.: Burfuria, burtudi. (iraupen): *iz.* Ikas.: Iraupen. I: Iraupen luzea, iraipen.

burgan. (burn): *iz. ikus.:* Burozuŕ. I: Burkoska.

burgari. (auzotasun): *iz. I ñ* txikietan txandaka landa-begirale bezela doarik ari dan anzokoa.

burgaŕats. (thin): *iz.* Ezkaluaren antzekoa dan ibai-afaña, buruan adartxoak dauzkala. Burgaŕatx, burlats, burulats, burulatz.

burgatoi. (itxasontzi): *iz.* Txaluparen kareletan aulkiak tinkotzen dituen burnizko zatikoa. (zur): *ft.* Okeŕ dagoen zur-zatikoa.

burgel. (gari): ŕz. Gaiburuaren bizaŕa.

burgeskide. (yaraunspen): k-ond. Yaraunspen baten jabegoan baste baten edo batzuen kidea dana.

burgi. (abetxu): *iz.* Abarkaria dan abetxua. -

burgo. (txapilo): *iz.* Ikus.: Txapilo. Burki, bunko, sarakata, txolet, txotiño,

burgoi. (txori): iz. Enararen antzekoa dan txoria, zomofo-jalea, isatsa oso luze ta sardekara daukana. I: Buŕuoi, bufuol, buŕoi, belatxiko, bcltxijoi, bentzario, añari, erlegi, efazki, blade, malkof-sorbeltz, mamartolo, fxiŕibiŕi, (afokeri): *izond.* Afoa dana.

burgoikeri. (afokeri): *iz.* Afokerizko egipena.

burgoilti. (atokeri): *adond.* Afokeriz ari-izatea.

burgoitasun. (aŕokeri): *iz.* Ikus,: Afokerl. I: Jope, antetsi.

burgoiti. (afandikeri): *izond.* Aŕanditsua dana.

burgoitu. (aŕnkeri): *ad.* Ala cgin edo biurtu.

burgoratu. (biŕezanpen): *ad.* Gaidutako osasuna beŕiz artu, zuzpertu. I: Edozein kalte edo galena bairn eskuratu.

burialatn. (argi-aldi): *ad.* Gogoan asmoak, maitasunak, xedeak eta altar' aferazi.

buriazpi. (afandikeri): *iz.* Aŕanditzearen egipen eta ondorioa.

burilatu. (amai): *ad.* Amayera eldu, bukatu.

burin. (gozotasun): *ft.* Goŕingo, esne ta gozagaŕiaz egiten dan gozakia. I: Buren.

burintxa. (abere): iz. Ugaztun kaŕaskaria, buztan aundia daukana; adaburuz-adabunjauzika ani da ta zugatzen igaliak jaten ditu. : Burintza, katagoŕi, katajoxintxa, katakuxantxa, katamixaf, katarnixin, katapuntxin, katapurtxintx, katarde, katardi, untxinlx, urtxintea.

burio. (egazti): *iz.* Igarokaria dan egaztia, anka-luzeduna, neurkin bat ingurtt goyera, lepo luzea ta egak bcltzak dituena; dofeetan eta zugatz goituetan egiten du bare kabia. j: Amiano, amiamoko, buŕio.

buritz. (bakaŕ-izketa): *iz.]kus.:* Bakaf-izketa.

burjabe. (buru-jabetasun): *frond.* . Menpckoa ez dana, menpetasunik jasaten cztuena.: Burujabe.

burjes. (iritargo): *izond hi* bateau jayo dana edo bare anzokoa dana.

hurjeskide. (iritargo): *ŕzond.* Iritarkidca dana. j: Burjies.

burjin. (NM): *iz.* Tkus.: Txiu. I: Burdin (seni-itza).

burkada. (orga): *iz.* Gurdi batek daraman cams.

burkail. (amiltegi): *iz. Tkus.:* Amiltegi.

burkain, (biribildura): iz. Tlctts.: Builute. Bulute, bulute, buneko, bruite, brute, burute, burkainuba, kapete.

burkaitz. (ammo): *iz.* Aitz aundi ta goitua.]: Amiltoki, Aitzeki, artontof, atx-bizkaŕ, atxuntxuŕ, azko, malkoŕ.

burkaiztu, (armo): *ad,* Told goitu batetik norbait edo zerbait bats. Burkaiztatu. (amiltegi): *ad.* Berbera. Amiltegi batera bota.

burkama. (orga): *iz.* Gardiaren pertika. Burkame, burtaga, burtegun, burtigun. I: Gurdiaren beaŕezkoa ez dan galuŕa edo burtaga. : Burkane, burkana, burkame.

bnrkata. (bum): *iz.* Buruaz emandako tanpa.

bnrkeiñu. (gttne): *ŕz.* Buruaz egindako games. (bum): *iz.* Berbera. I: Burkeñu, burkiiiu.

burketu, (orga): iz. Eskuz eramaten dan gurdi txikia. I: Burkete, burtxoi, esku-burdi, esku-gurdi, eskuorga.

burki. (zugatz): *iz.* Urkikaria dan zugatza, amaŕen bat neurkin garai dana; bare azalak olio berezia dams Eŕusia'ko latua landu ta uŕindatzeko erabiltzen dana. J: Urki, purki, tufki. (txapilo): iz. Ikus.: Bingo.

burkide. (adiskidetasun): *iz.* Mail berekoa dan adiskide edo laguna. I: Burkokide. (laguntasun): *iz.* Berbera. (leyatasun): (*izond.* Gauza bera lortu nai dutenen artean leyatzen diranen bakoitza.

burkidego. (leyatasun): *iz.* Ikus.: Leyatasnn. : Naikidetasun, zuñ-lcentzcka.

burkila. (ad): *iz.* Artilea irutzeko gorua. ^: Burkuila.

burkitzu. (zugatz): *iz.* Burkien multzoa.

burldzki, (uzkaldura): *iz.* Gauza batzuk uzkaltzeko erabiltzen dan burnt edo beste metal bate') zatikoa, bere mustuŕak malgutu ta zotoztuta ditucna, adietan sartzeko eraz.

BURKO. *iz.* Burua ezartecko crabiltzen dan bururdiñoa. : Bearondoko, belafondoko, bunegi, burdi, burdiko, burdu, burnegi, buŕuku, buŕukoa, buruild, bumiko, buruki, burukita, bumko, buruazpi, buruketa, burupeko, bumrdiko, bumrko, bumlzi, buurdiko, aurpeko, guurdi, kotxiña, ikon, kuxin, lepapeko, lumatxa, oabumko, oebumko, oge-bumko. (matsondo): *iz.* Ivloiko, mastondaŕ, morka, morko. // (esertoki), (kurtxoinak), (oe). (rid): II *iz.* Olako galbiari eusten dioten aldabarak tinkotzen dituzten ziri aundien bakoitza.

bnrkoi. (isikortasun): *izond.* Ems,: Burgaitz. I: Burkoitz, burkoitsu, bumkoi, buru-dekoŕ, burukoŕ, bumkin,

bnrkoikeria. (ozarkeri): iz. Egipen baldartsua. 1: Butakeria, burkoizdura.

burkoiki. (isikortasun): *adond.* lsikortasunez ari-izatea.

burkoil. (konkoŕ): *izond.* Konkofa duena.

burkoila. (katte): *iz.* Kalte aundia.

burkoitasun. (isikortasun): *iz.* ikus.: Isikortasun. : Burkoitarzun, burkoikeria, itsudura, takela, teenteri.

burkoitsu. (isikortasun): *izond.* Isikortasunez ari dana.

burkoitu. (isikortasun): *ad.* Geyegi, bcaŕezkoa dan neufitik at leyatu, 1: Burkoiztu, butatu.

burkoizte. (efa): *iz.* Zioren batengatik sortutako eta. (isikortasun): iz. Geyegi leyatzea.

burkoka. (to): *adond.* Mai baten gañean makurtzean lo-egitea, Soin-atal bat sumintzea. (mutidura): *adond.* Soin-atal bat sumintzea.

burkoko. (buru): *izond.* Burua cskuen artean eta ukondoak mai gañean jaŕita dagoena.

burkoltza. (orga): *iz,* Gurdiaren alboetan jartzen diran olen edo makil-sareen bakoitza.

burkontzi. (pertz): *iz.* Ilctrs.: Pertz. 1: Burni-pertza, pazi.

burkontzigile. (pertz): *izond.* Pcrtzak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond* Berbera.

burkoska. (buru): *iz.* Ikus.: Bureau'. I: Burgan.

burkotxo. (burko): *iz.* Burka txikia. 1: Burkato.

burkotxodun. (bunko): frond. Burkotxoctaz jaŕita dagoena.

burkoyal. (zezcn): *iz.* Uztafiak zuritu ez ditzan, idiai bekokianjartzenzayen burkotxoa.

burkozofo. (burko): *iz.* Burlco-azala.: Ocbumko-azal.

burkuila. *(ari): iz.* lkus.: Burkila. (argi-mutil): iz. Aste Done'aren elizkizrmetan erbiltzen dan amabost arkai dauzkan imzokoko argi-mutila.

burlantx. (ardi): *iz,* Enda-nastukoa dan aaria.

buriafu. (lab): *iz.* Uztafia estaltzeko erabiltzen diran naŕuzko zatikoak.

burlats. (atain): *iz. Ikus.:* Burgarats. 1: Burgaŕatx, burulats.

burliña, *(aŕain): iz.* Oso goŕia dan afaña.

burloskeri. (oore): *iz.* Ooreari burnz geyegikerietan ari-izatea.

burlots. (oore): iz. Ooreari dagokiona.

burlotsof. (oore): *izond.* Bare buruaren ooreari oso atsikia dana.

buriuz. (luzera): *izond.* Zabala bails] luzeagoa dana. (matzerdura): *(road.* Era-gabekoa dana; gaizki biribilduta.

burla. (crate): iz. Ateak eta Ieyoak ixteko zurezkoa dan zatikoa.

burinc. (burni-oŕi): *iz.* Tkus.: Burnl-ofi.

burmc-saltoki, (burni-oŕi): *iz.* Burni-ofi saltzen dan saitokia.

burme-saltzale. (burni-aŕi): *izond.* Burni-ofla sal€zen duena.

burmeariu. (alurnini): iz. rims.: Alumini. 1: Alun-aŕi, burmezuria.

burmegeza. (zinga): iz. Ikus.: Zinga. I: Zink.

burmegin. (burni-aŕi): *iz.* Burni-ofiaz lanegiten duena. (csku-langintzak): *iz.* Berbera. 1: Burmcgile.

burmegintza. (burni-oŕi): *iz.* Burni-oŕla cgiten dan lantegia. I: Burma-01a.

burments. (auttaaun): *(road.* Gogoz aula dana. (efugabetasun): *izond.* Efuŕik cztuena.

burmeontzia. (borni-aŕi): *iz.* Burni-ofiz egindako ontzla.: Burmontzia.

burmeofia. (burni-aŕi): *iz.* Burni-oŕizko burni-ostoa.

burmezuria. (alurnini): *iz* Ikus.: Alumini, I: Burmearin.

burmots. (ebaketa): *ŕzond.* Buruko ulea ebakita duena.: Burmotz.

burmoztu. (ebaketa): *ad.* Buruko ales ebaki edo moztu.

burmuin. (egazti): *iz.* ltxasoko beta. I: Gotzuŕi. (burnmuin): *iz.* Ikus.: Burfuin.

burmuiñeko. (bummin): *izond.* Bunnuiiiari dagokiona,

burmurtzika. (jauzketa): *iz.* Ikus.: Jauzketa. I: Burmutxika. 1: Burmutxika, burmutxi, burmutzi.

burmuts. (gari): *iz.* Bizafik cztuen garia. ^: Burmots, burmotx. (arto): *iz.* Estalki gabeko artabutua. 1: Burmots, bunuutx, burmutx, buŕux, burumotx.

burmutxi. (jauzketa): *iz.* Ikus.: Jauzketa. Ikoti, bunnutzi.

burmutz. (burn): *izond.* Bururik eztuena. Burtnutx. (iñausketa): *izond. Iñausita* dagoena.

burmutzi. (jauzketa): *iz.* Ikus.: Jauzketa. Ikoti, burmutxi.

burn-arotz. (burni): *iz.* Ikus.: Burni-arotz, eŕementari, burn-egile. (langile-kunde): *iz.* Berbera.

burnt'. (pipit): *iz.* Ereindako garauaren lenengo altxuma. : Burno, bumna. (zi): iz. lkus.: Zi, I: Sista.

burna-efauts. (burni): *fa.* Ikus.: Burdin-kaka. 1: Burdin-letzo, burdin-lerizo.

burnaizaki. (eundura): iz. Eundegi bateko aundienak diran burnizko iris zatikoak. 1: Buŕuntzi.

burnari, (bumi-ari): iz. Tkus.: Burnl-ari. I: Lora. (soilu): ŕa. **Soñu** baten luzapena edo aldapena.

burnari-arantza. (burni-ari): *iz.* Ziztak dauzkan burni-aria.

burnariesia. (itxitura): *iz.* Burni-ariz egindako itxitura.

burnaritza. (piano): ŕa. Ikus.: Pianu. Loreskin.

burnafi. (menasta): iz. Buruizko menasta. (burni): iz, Berbera,

burnaŕi goŕi. (menasta): *iz.* Burnizko menasta, ordeitua, goŕia ta batzuetan aŕea.

burnafu. (landarizti): *ad.* Belarkiak ernatu, garatzen asi. I: Ninikoak sorterazi,

burnestalgi. (longain): *iz.* Ikus.: Longain motz.

burnetu. (burni-aldi): *ad.* Bumitu. Kaxatu,

bnrneztatu. (babes): *ad.* Zerbait lekoretik burniaz babestu.

BURN!. *iz.* Metal edakof, iezkoŕ eta iraunkoŕa, urdin margokoa, lanlcuntzan eta antzeetan asko erabiltzen dana. I: Burdiña, burdun,

Isekabetasun): *adond.* ikits.: igada, buŕuabaka.

nlo. (uztafi): iz. Uztafiaren [Loa.

edo): iz. Gurdiaren edeak.

(orga): *iz.* Ikus.: Burkama. j: burtigun.

(orga): *iz.* Pertikaren gañean diran adesiak, gurutzak a boron gañean gurdiaren gitcn dalarik. I: Burtafala.

rga): *iz.* Gurdiaren esia. rata, gereta, kautxcla, txereta.

oorga): *iz.* Gurdi'batzuei do zurak eramateko erabiltzen uatikoa.

:orga): *iz.* Gurdiarea zala. E urtol, gurtetxe, kurtetxe.

rdatz): *iz.* Thus.: Burtardatz.

a. (makit): *iz.* Zama abereon .usi ez dedin, burtetxean, a atzean, jartzen diran

(orga): ŕz. Ikus.: Burkama. burtegun.

(tximist-indar): *iz.* ren erdokia.

. (endai): *iz.* Endaitxo batek zaŕdezakena. Burtziñada.

urn): *iz.* Buruaren goiko zatia,

aldakortasun): *izoruŕ.* Aldakota

(soñu): ŕz. Gurdiak dagien

. (orga): *iz.* Berbera.

(aztama): *iz.* Thus.: Burtaŕai. i, burteŕei, burtaŕasto, t, burteŕestu, burtatz.

r. (orga): *iz.* Burtagaren zur-zatia; bertan gurdia n abereen katea tinkotzen da,

ga): *iz.* Thus,: Burtetxe. I: irtetxe, kurtetxe.

(gurpil): iz. Gurpilaren a agertzen diran uutzeak, lenengoan tinkotzeko.

(ziri): *iz.* Gurdiaren ardatza a, erabiltzen diran lau ziri. tinkotzeko ere baste batzuk itik beruntz jartzen diranak deitzen diva, ta beitik goruntz liranak "orpaziri".

:uztai): *iz.* Gurpilek beren i E itzen duten burnizko ;urpil): iz. Berbera.

orga): iz. Idiek edo beyek r gurdiaren burnizko (erezttm): *iz.* Berbera,

burtxin. (endai): *iz.* Txingaŕak igitu ta biltzeko erabiltzen dan metalezko cndaitxoa. J: Ikus.: Burtzin. Burtxingo.

burtxintx. (ztrgatz); *ŕz.* Ezki antzekoa dan zugatza; here oñak aizeaz eŕez igitzen dira. Ikus.: Burontza.; Burtxuntx, burtxiña, burtzuntza, buzuntz.

burtxiñka. (gurpil): iz. Gurdiaren gurprla.: Burtxifinka, burtzeil.

burtxoi. (orga): iz. Ikus.: Burketa. Burkete, esku-burdi, esku-gurdi, eskuorga.

burtxoratu. (alditxaŕ): *ad.* Zorabioak nabaitu. I: Burtzoratu, burzoratu.

burtxoro. (gogaldieza): *izond.* Gogaketarik egin gabe ari dana. I: Buru-arin, hurzoro, burzoro, girgil, gogoarin.

burtxura. (In): *iz.* Oso aztuna dan loa. Burizoro.

burtzain. (orga): iz. Gurdia zuzentzen duena. I: Burtzai.

burtzale. (norberekeri): *ŕzond.* Bore burua bakaŕik maite duena.

burtzaletasun. (aintzapen): *iz.* Norbenren aintzapena.

burtzegi. (jabotza): *iz,* Zerbaiten jabea dana.

burtzi. (burdiñaga): *ŕz.* Ziaz amaitzen dan burdiñaga.

burtzikada. (zezenketa): *iz.* Zezena burtziaz zauritzearen egipena. I: Burtziketa.

burtzikari. (zezenketa): *izond.* Zezena burtziaz zauritzen duena. I: Burtzikatzale, burtzilari.

burtzikatu. (zezenketa): *ad.* Zezena burtziaz zauritu. I: Burtzitu.

burtzll. (ardalz): *iz. Ikus.:* Burtardatz.

burtzin. (endai): *iz. Iicus.:* Endaitxo. Burtxin, burtzingo, burtzinko, burtzun.

burtzin-ukaldi. (endai): *iz.* Burtzifiez emandako tanpa, (tanpa): *iz.* Berbera.

burtziñada. (endai): *iz* Burtziliean artu ditekena.

burtzol. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Brankagain. I: Burtzuol, brusol, zoka.

burtzoradura. (alditxar(: ŕz. Thus.: Burtzoraldi. j: Burtzoro, burtxoradura, burtzora, burtzorapen, burtzoraldi, ingoxa, laŕi-aidi.

burtzoragañ. (alditxaŕ): *izond.* Burtzoraldia soŕerazten ducna.: Burtxoragaŕi.

burtzoraldi. (alditxaŕ): *iz.* Alditxaf, inflater) aultzca, zentzunaren galtzea. I: Aldigaitz, aldigaizto, burtzoradura, buruko-ala, buruko ariña. I: Burttkozoro. I: Burutzo, anu, engoxa, engoxadura, erilde, ariña, ilgiro, ilgune, ingoxa, joandura, laŕi-aidi, lilura, izergaitz, izerkaitz, mintxuri, ondoez-aldi, poto, uko, txabal-aldi, txaŕaldi, txorabiatu, zelorio.

burtzorapen. (alditxaŕ): iz. Ikns.: Burtzoradura.

burtzoru. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana. (alditxaŕ): iz. Thus.: Burtzoradura. (1o): II iz, tkus.: Burtxura.

burtzorokeri. (ergcltasun): *iz.* Ergeltasunaren egipena. Burzorokeri.

burtzoruki, (ergeltasun): *adond.* Ergeltasunez ari-izatea.

burtzerotasun. (alditxaŕ): *iz.* Zorabioetan egotea. Burtzoratasun.

burtzoratu, (asaidura): *ad.* Zentzuen gelditzea, asaldu. I: Ilus.: Burn-ain. Burtzoratu, buru-arindu.

burtzurokeri. (asaldura): *iz.* Asaltzea, zentzuen gelditzearen egipena.

BURU. ŕz. Giza-soñaren goiko zatia, burumuin eta zentzunen atal nagusiak dauzkana. I: Abere-soñaren zati nagusia. j: Aurpegia alderatzean geratzen dan giza-burua. : Gauza baton mutuŕa. j: Mendl baton tontoŕa. Buiraka, buu, anpuia, karkaxa, kern, jero, kali, kalo, kukulu, kukula, puru. (tontoŕ): *iz.* Mend!, muño ta muruen goiko zatia. (buruzagi): *(iz.* Landola, lantegi edo erakunde baten artezkaria. (laboreak): (iz. Ororena dan zurtoin batek eutsitako lore edo igalien moltzoa. I: Galburu = gariaren burua. (asiera): II iz. Gauza baten izaeraren lenengo unealdia. (amai): II iz. Gauza baton mutuŕ edo bukaera. (notin): *iz.* Bestcengandik zeintzen dan gizalagun bakoitzaren berezitasuna. Nire burn, zure buru, ta abaŕ. (geikunlza): II *izond.* Oso aundia. Geyena. (ezarmen): II iz, Bilkura edo oturuntza baton yesaŕ-leku nagusia edo lendakaritza. l/ (abelizti), (burumuin), (eritasun), (ezuŕ), (soin).

burn ausitze. (aidakura): *ft.* Thus.: Buruauste. I: Bunr-aŕailtze, buru-ausketa, buru-yope, bura-berogaŕi.

burn autsikizun. (burn): iz, Aldakura izatea,

burn bero. (taŕitadura); *izond.* Oldarkoya dana. (lipizta): *izond.* Naastale, odol-bizia dana.

burn berokeria. (taŕitadura): *iz.* Bornaldia, azaldaketa.

doubt) ingoŕezko zubiltxoaren burnizko zatia. j: Burni-zi.

burni-mokaztu, (burni); ad. Burni-andelak ipiñi, (su-izkilu): *ad,* Su-izkiluen iugoŕezko zubiltxoetan burnizko zatiak

burul-abo, (ereztun): (z. Metalezko ereztuna. : Burni-ustai.

burnt-0d, (metal-ttastadura): *iz.* Burni-go#i ta ziraidaren nastea, orixka-goŕixka dan margoduna.

burni-orkatx, (izkilu): *iz.* Sardeareu antzekoa dan burni-izkilua. j: Burni-. urkula.

BURNI.Okr. *iz.* Burniz edo altzairuzko **ostoa,** *aide* bietatik ziraidatua dagoena. Burdin-xuri, burme, burni-nrirttza. II (ieki), (ziraida).

burni-ostu. (ieki): *iz.* Burnizko iekia. I: Burdin-osto.

burni-pertza. (pertz): fz, Buis,: Pertz. I; Burkontzi.

burni-puxlca, (burni): *iz.* Burnizko zatiko txikia. j: Bumixlca.

burni-saltegi. (bump: ŕa. Burula saltzen dan saltolcia. j: Saltoki, burnitegi.

burni-sare. (burni-esi): *iz.* Ate, leyo edo itxitura bat bezela egiña dagoeu burni-esia.

burni-sareketa, (burni-esi): *iz.* Ate, leyo edo espaŕu bat ixteko erabiltzen dan burni-esia.

burni-sugaŕi. (burni): *iz.* Austutako burnia, aideaz ikutzean bemz isiotzen dana.

burni-toki. (burin): iz. Banda dagoen lurkia.

burni-usaa. (burni): ŕz. Ikns.: Burni-min.

burni-ustai. (ereztun): *iz.* Ikus.: Burdin-uztai. I: Burni-obp. I: Abereak lotzeko lcako edo ereztuna. I: Ikus.: Burni-mako. I: Burnizko euskaŕia.

burni-zatla. (ieki): *iz.* Burnizko ieki me ta fauna. I: Itxasontziak egin eta babesteko erabiltzen diran gogoŕ eta zailtasunezko zatien bakoitza, I: Burdin-xaila, burni-xaiia, supin.

burni-zi. (su-izkilu): ŕz. Ibis.: Burnt-moko.

burnia jo. (mailuz landura): *ad.* Sunda mailur. landu. I: burnia landu, mailukatu, garbitu.

burnia landu. (mailuz-landura): *ad.* Mailuz burnia landu.

burnia zabaldu. (ieki): *ad.* Buriria zaflatan biurtu. I: Burnia tekitu.

burn erne. (begirantza): *adond.* Begirantza aundienaz ari-izatea.

burn izan. (artakotasun): *ad.* Gal-izan, nor izan.

buru jail. (burazagi): *ad.* Bare burua buruzagi jaŕi.

burn jauzi. (ergeltasun): *izond.* Zentzunik eztuena. I: Bunt-yauzi.

burn narks'. (gogaldieza): ŕzond. Ikus.: Burumeux.

burn xaal. (urlegoŕeko): *iz.* Igelaren kuma. j: Zapaburu, butxapula, anpugulare, aifonburuzko, burn-andi, apaburu, apaiburu, apuzarko, ardantxipa, ardantzipa, aretxe-buru, aŕai buru-andi,kaikuburu,knskuŕunpin, lardantxipa, txalburu, zapogoŕi, zapo-txipa.

bunt zoli. (asmamen): *iz.* Asmu argia. (adimen): *izond.* Adimentsna dana.

buru-aguŕ, (aguŕ): *iz.* **Aguŕ-egiteko burua makurtzea.**

buru-aila. (ezautailu): *in.* **Buruan ezautailuz ipintzen dan bureztun antzekoa dan apaingailu.**

burn-atn. (asaldura): *izond.* Asalduta an dana. j: Ikus.: Burtzorotu. .

buru-andi geratu. (ustekabe): *ad.* **Ustekabez txindituta geratu.**

buru-antze. (asmamen): iz. Asmamen bizia. I: Bunt-argitasun.

buru-antzeko. (aza): *izond* Bare oŕiak alkaŕekin estututa dauzkan aza-mota bat, bola baten autzcra agertzen dalarik.

buru-apain. (apaingailu): *iz.* **Emakumeen apaingailu.**

burn-apal. (apaltasun): *izond.* Apala dana.

buru-argitasun. (asmamen): in. Ilctus.: Buru-antze.

buru-arin. (gngaldieza): *izond.* **Ikus.: Buttxoro. E: Gogoarin.**

buru-arindu. (asaldura): *ad.* **Ikus.: Burtzorotu.**

buru-aŕailtze. (aldakura): ŕz. Ikus.: Buruauste. j: Buru-ausketa, burs-yope, bum ausitze, buru-auskeria, buru-berogaŕi.

buru-afo. (aŕokeri): *izond.* **Aŕoputza dana.**

buru-afokeria, (aŕokeri): *iz.* **Bern txairotasuuez aŕandikeri agertzea. (aŕandikeri):** *iz.* **Berbera.**

buru-atxiki. (jarkipen): *ad.* **Zerbaiten aurka jail. I: llais.: "Buru-egin" I: Buns emsn, burn emon.**

buru-aurlci. (zama): iz. Ikus.: Builute. Rumba, burukote, burukate, bunite. (buruzagi): *iz.* Bidden buruzagi.

buru-ausgafi. (aldakura): *izond.* Burn-austeak ematen dituena. **Bunt-auskaŕi.**

buru-auslceria. (aldakura): *iz.* **Ikus.:** Buruauste. I: Bunt-aŕailtze, bum-ausitze, bunt-ausketa, buru-berogaŕi, buns-yope.

buru-ausketa. (aldakura): iz. Ikus.: Buruauste. : Bum-aŕailtze, buru-yope, buts ausitze.

burn-ausle. (tutabio): *bond.* **Adiña iluntzen duena. I: Buru-austeko.**

buru-anstailu. (ebazkizun): *iz.* Argitzeko zaia dan **ebazkizuna.**

buru-auteste. (amamen): *iz.* **Rms.:** Asmamen.

burn-azterben, (irizpide): *iz.* Norberaren irizpidea. I: Buru-azterpen, buts-espen.

buru-azurtegi. (buru): ŕz. Buruezuŕak dagozen tokia.

burn-babes. (gudu jantzi): *ŕz.* **Buena babesten duen guda-jantziaren zatia.** Buru-babeski,

buru-bakaf. (berezitasun): *iz.* **Notin** edo gam bakaŕa dana.

buru-bako. (ergeltasun): *bond.* Ikus.: Buru-gabe. Buru-gabeko, buru-gabe, buru-bagako, burunbura, cragabeko, naaba.

buru-bakotu. (ergeltasun): *ad.* Ergela biurtu.

buru-baltz. (zentzun): *bond.* **Zentzunduna dana.**

buru-barneko zorne. (txoskoŕ): *in.* **Buru-batnean egiten dan txoskofa.**

burn-bafu. (burumuin): *iz.* Ikus.: **Garuntegi.**

buru-batzaf. (jaurbidc): iz. Bazkun bat zuzentzen duen batzaia. Buru-biltzaf.

buru-beafiak crnatu. (entzupen): *ad.* Afeta aundienaz entzun.

buru-beltx. (landare): *iz.* Askarkari ta **iraunkoŕa dan landare** oso zabaldua I: Buru-beltz. (txori): *iz.* **Amilotxa.** Burubeltz, aritz-txori, ariztxori, aŕaposo, **aŕastabcori, kaxka-urdin, kortika-txori, parete-txori, txaraposo, txori-arotza, zeŕenxori, zctentxori. (zomoŕo): ᴹiz, Soña oso zapalduta daukan zomofoa, margo goŕi duns duena, giza-odola uŕupatzen duena.**

buru-bera. (aguŕ): *in.* **Ikus.: Agurka.**

buru-berogafi, (aldakura): iz. Ikus.: Buruauste. j: Buru-aŕailtze, buru-ausketa, buru-ausitze, buru-auskeria, buru-yope.

buru-beroki. (bero): *unload.* **Bero-bero ari-izatea.**

buru-berotzale. (hero): *izond.* **Burua zerbait egiteko berotzen duena. I: Buru-berozale, buru-betezale, (lipizta):** *bond.* **Lipiztak soŕerazten dituena. Buru-berozale, buru-betezale, bnru-alzinazale.**

buru-berotze. (buzipen): *iz.* **Baste baten gogoan asmo edo gogai bat saŕeraztea.**

buru-bertxin. (txapilo): *in.* Aspaldiko **txapiloa, sorbaldaraño eltzen zan cgala zeramana.**

buru-besoralco aztezain. (zain): Burutik besora doan zaiña. I: lkus.: Azte-zain. •

buru-bilkof-jario. (bunt): *iz.* Kaskezuŕaren bilkoia.

buru-biloiz. (garbaitasun): *bond.* **Buruko ulea galdu duena.**

buru-biloiztu. (garbaltasun): *ad.* Noribait **ileondoa** zearo kendu.

buru-biribil. (burn): *bond.* Kaskezuŕa is biribila duena.

buru-bulafa. (soin): iz. Giza-soñaren burn ta enboŕaren goiko zatia.

buru-burn. (geikuntza): *adond* Geyenez.

buru-buruan. (bum): *adond.* Buns erdian.

buru-buruko. (asiera): *izond.* Lenengoa dana edo dagoena.

buru-buruzka. (aurkeztasun): *adond.* Alkaŕen auŕean egotea.

buru-buruzkatu. (aurkeztasun): *ad.* *Bien* artean alkaŕen aurka jokatu, buŕukatu ta abaf.

buru-buztanka. (gainberadura): *adond.* **Gainberaduraz ari-izatea.**

buru-dantza. (dantzaketa): iz. Labayen efian zegiten dantza-mota bat.

buru-dekof. (isikortasun): *bond.* Setati, burutia dana.: ikus.: Burgaitz. I: **Burkoi, burkoitz, burkoitsu, burukoi, burukin,** burukoi'.

buru-edergalu. (ileondo): *iz.* **Zorongaren apaingailua.**

burn-egin. (jazargo): *ad.* **Aurka atera. Bunt-etnan.**

buru-emale. (jarkipen): *bond.* **Burn-egin ado ematen duena.**

buru-eman. (jazargo): *ad.* **Ikus.: Bunt-egin.**

buru-erabaki. (abelera): iz. Norberaren **erabakia.**

burn-eraginda. (bunt): *adond.* **Burua igitzen ari-izatea.**

buru-eragotzlcafi. (eginbide): *iz,* Tkus.: Eginbide.

buru-erailtza. (eriotea): *iz.* Norberaren burna crailtzearen egipena. j: Buru-erailte, buru-erio, buruilketa.

buru-eralie. (eriotza): izond. Ikus.: Buru-iltzale. j: Buru-i€tzale.

buru-erctxi. (afokeri): iz. ans.: Afokcria. 1: izenon. Burgoya, buru-critxi,

buru-eretxitasun. (aŕokeri): *iz.* Andikeria, afokeria.

buru-eri. (ezabizi): *izond.* Soñaren edozein atalean ezabizi gerlitsua daukana. l: Buru-eridun.

burn-eritxia. (aŕokeri): *izond.* Andikeri ta afokeriz beteta dagoena, J: Burugoi, buru-iritxia, buru-iritzia, bum-eretxia. |: iz. Ems.: Aŕokeri.

buru-erizkeria. (fazakeri): iz. Jakite ugariaren atandia otdugaitzaz agcrreraztea,

buru-ernari. (gogaketa): *izond.* Bere gogaketan murgilduta dagoena.

buru-eskeintza. (opakuntza): *iz,* lkus.: Opaknn(zu, Buru-eskain, buru-cskein.

buru-espen, (irirpide): *iz.* Ikus.: Buru-azterben.

burn-astral. (estaldura): iz. **Burua estaltzeko erabittzen** dana: buruko, buru-zapi, burujazki,...

buru-etxe. (bizitegi): *iz.* Bazkun baton **etxea.**

buru-ezagutza. (jakintasun): *iz.* Norberaren ezagupcna.

buru-ezurtegi. (ezuŕ): *iz.* Buruezufen **mendia.**

buru-gabe. (ergeltasun): *frond.* Ergcla dana. j: Buru-gabeko, buru-bage, buru-bagako, buru-bako, burukabeko, burunburu, burage, naaba.

buru-gabekeria. (ergcltasun): iz. Ergela izatearen egipena. Buru-gabekotasun, bum-bagakotasun,buru-bakotasun, burubagetasun,burubakokeria, burugabetasun, burugekeri, sayestutze.

burn-garatx. (atain): *iz.* Ezufezko ezurtza, goiko matel-ezufa igikof eta zakatzak ofazizko craz dauzkan **afaña; that ta aintziraetan** bizi da ta aragla jateko oso ona du.

buru-gafo. (maskordun): *iz,* Zoŕoarcn antzeko maskofa duen **maskorduna;** olagaŕoak bezela. l: Buru-oindun.

burn-gasna. (estebete): *iz.* **Gaztaren** antzekoa dan estebetea.

buru-gogoetari. (gogaketa): *izond.* Gogaketatik zuzen datofena, egikuntzan erabili gabe.

buru-gogorkeri. (isikortasun): iz. Isikortasunezko egipena

Mira-gaga. (irautasun): *izond.* Oso iraunkoŕa, beti bat dana. (ergeltasun): *ŕzond.* Txaidan eta ergela dana.

buru-gorde. (buru): *izond.* Bnru iekutua.

bunt-god. (bakuntasun): *ŕzond.* Antolarik gabe dana. : Tins.: Buru-zuri. (txori): iz. Lumak ate-gofizko, egalak eta buztana belzko ta burna goti-bizia dauzkan txoria; ongi abesten do ta cŕaz eskuratzen da.

burn-gut. (gupiera): *izond* Uztaitu, makur uta dagoena.

buru-ibiii. (ardiespen): *ad.* Nat dana lortu.

buru-lltzaic. (eriotza): *izond,* Bete **burua erailtzen duena. j:** Buru-eraile.

burn-iietsu. (burn): *izond.* **Burman Me ugari daukana,**

buru-inguru. (burn): *iz.* **Bonner gizirudictan burua inguratzen** duen **oboa.**

buru-irltrd. (aŕokeri): *izond.* **Afokeriz-**beterik dagoena. J: Burs-iritzi,

buru-itz. (leŕorapen): *iz.* licus.: **Letorapen.**

buru-izaite. (buru jabetasun): iz. **Ikus.: Buru-jabetasun.** j: Buru-jabetza.

burn-irate. (lendakaritza): **iz. Ikus.: Lendakaritza.**

buru-jabe. (jabetza): *iz.* Bern buruaren jabea dana. l: Burjabe, bcrejabe, berjabe.

BURU-JABETASUN. iz. Menpetasun gabekoa. j: Beste iñorenpean ez egoteagatik, giza-lagun, Ed edo Latch bat dagoen azkatasuna j: Norberaren osotasuna, izakeraren sendotasuna. j: Bercgaintasun, berjabetasun, ber-jabetza, berlegetasun, buru-jabetza, buru-izaite, jabetasun, gogo jabetasuu. /l (azkatasun), (berezkunde), (biuŕitasun), (etkargaiztura), (erabateko), (esangaizpen), (jaurbide), (sctasun), (yareikuntza).

buru-jabetza. (buru-jabetasun): *iz.* Ikus.: **Buru-jabetasun. j:** Buru-izaite, gogo-jabetza.

buru-jaka. (longain): *iz.* **Longain matzo., txapiloa daramana.**

burn-Pad. (gogaldieza): *izond.* Gogoctatzen ez duena. (asmamen): *izond.* Asmukoa dan **gizana.** (kriketasun): jj *izond.* Apain eta kriketa dana.

burn-jarduua. (ariketa): *iz.* Adimenez egindakojarduna.

buru-jazki. (soingain): *iz.* Emakumeek burns estaltzeko erabiltzen duten zirikoz, **ariilez** edo beste eunezko janzkia. l: Burukoyal, kupixina, iluriko, mantaliña, manteliña.

buru joangafi. (galpen): *izond.* Burua galerazten duena.

burst-joile. (buru): izond. Bunta jo-cgiten than edaria.

buru-kendu. (buru): *ad.* Tkus.: Burugetu.

buru-kulunka. (buru): *adond.* Burua igitzearen egipen eta undorioa. (Io): *adond.* Lotan aster; dana kuluskadak cmaten ari-izatea.

burrs-Ian. (Ian): *iz.* Adimeuaz egiten dan **lana. : Buru-lanketa.**

burn-ianaldi. (lan): *iz.* Buru-lana egiteko ald[a.

buru-lanketa. (tan): *iz. Ikus.:* Buru-lan.

burn-lad. (abere): *iz.* Aundia dan **aberea.**

burn-lean. (lendakaritza): iz, Ikus.: **Lendakari,**

buru-leku. (lanbide): iz. Artezkariaren tokia.

burn-lute. (mugadura): *iz.* Eguekiaren itzui-mugaen **[etoa.**

buru-liiurapen. (eskuragen): *iz.* **Norberak** Isere **burns** lilnratzearen cgipena.

buru-liiuratu. (cskurapen): *ad.* Norberak here **bursts** liiuratu.

buru-lokafi. (galartzu): *iz.* **Zorongaren esteka.**

burst-Loki. (abere-tresnak): *iz.* Ikusi.: Esteka.

buru-totu. (esta[dura): *ad.* Baratzutako **landare batzuk** biguntzeko **Iufaz** estali.

buru-maisu. (irakaskintza): *iz.* Bern buruari irakasten Mona,

burn-nice. (aldakortasun): *izond.* Aldakoya dana.

buru-mozle. (buru): *izond.* Lepo-egile, **burna** ebakitzen duena.

buru-muŕi. (garbaltasun): *izond.* Buruan ulerik edo u[e gutxi baño eztuena. j: Bum-soil, buru-xoil, buru-ulclu, galbaŕ, ulutsune.

buru-mufatu. (garbaltasun): *ad.* Noribait **buruko ule** guzia kendu, muŕiztu. J: Buru-mutiztu, buru-mutuldu.

buru-mutnldu. (garbaltasun): *ad.* **Ikus.: Buru-muŕitu.**

buru-nagusi. (eliz-nagusi): iz, Ikus.: Eliz-nagusi.

burn-nausl. (burring* *iz,* Boas,: Buruzagi.

buru-neurkin. (bum): *iz.* Kaskezuŕaren neat batzuk artzoko lanabesa.

buru-oindun. (maskordun): iz. Ikus.: Buru-gaŕo.

buʳu-olde. (gogai): *iz.* Nayczko ta berezko igipenekoa danaren tasuna. I: Oldozpenaren eŕaz eta berezkoa dan adierazpena.

burn-olio. (oho): *iz.* Buruan erabittzeko olioa:

buru-onesle. (askitasun): izond. Bare burua askitzat duena.

buru-onetsi, (askitasun): *ad.* Bare burns askitzat ukan.

buru-orde. (lendakaritza): izond. Lendakari-ordekoa.

buru-ardego. (lendakaritza): *iz.* Lendakari-ordekoaren langintza.

burn-ordelco. (janriaritza): *iz.* Jaurlari-ordekoa.

buru-ordetxe. (jaurlaritza): *iz.* Jaurlari-ordekoaren landolak dagozen etxea.

buru-ofatz. (otatz): *iz.* Buruan zeribait eusteko crabil€zen dan ofatza.

buru-oskol. (bum): *I.* Borne babesteko erabiltzen dan burukoa.

buru-oyal. (kapel): iz. Sortaldeko efi batzuetan burua estaltzeko erabiltzen duten kapelaren antzekoa dana, burua inguratzen duen oyalczko zeŕenda luzeaz egiña.

buʳu-salapen. (salakuntza): iz. Bare burua salatzearen egipena.

buru-soil. (garbaltasun): *izond.* Ikus.: Buru-muŕi. j: Buruxoil, galbaŕ.

buru-soildu. (garbaltasun): *ad.* Bunt-soil geratu.

buru-soilgafi. (garbaltasun): *izond.* Buru-soiieri egiten duene.

buru-soileri. (garbaltasun): iz. Bros.: Garbaltasun.

buru-sotiltasun. (asmamen): *iz.* Asmamena erakusten duena. j; Buru-suspertasun.

buru-suspertasun. (asmamen): *iz,* Ikus.: Buru-sotiltasun,

buru-tiñi. (burn): *iz.* ikus.; Burugain.

buru-tontof. (txapillo): *iz.* Ingizko klixketa; aspaldian zigoŕa bezela erabiltzen-zana.

buru-txataf. (kapel): *iz.* Txanoren anizekoa dan lotailua.

buru-txlmio. (igali): iz. Iluruxka zimelak. Buru-tximuŕ.

buru-ueri. (eritasun): iz. Buruko ur-eria. (beau); *fi.* Berbera.

buru-uertu. (tile): *ad.* Buruko ulea zuri biurtu.

buru-ugal. (ao-ugal): fz. lkus.; Burubil-ede. I: Buru-ual.

buru-ukaldi. (tanpa): iz. Buruan ernandako edo artutako tanpa.

buru-ukaldika. (bofoka): adond. Abere adarkarien bofoka.

buru-nkale. (zoŕozlasun): *izond.* Zofotz, lanteriatsua dana.

buru-ukatu. (bestekoitasun); *ad.* Yainkoa'ren ado lagun-urkoaren aide yarduteko, norberaren maitasun ado ekoizpenak ukatu.

buru-ukatze. (bestekoitasun); *iz.* Yainkoa'ren edo lagun-urkoaren aide yarduteko, norberaren maitasun edo ekoizpcnak ukatzearen gogoa. I: Bura-uko.

buru-ukazale.(bestekoitasun): *izond.* Yainkoa'ren edo lagun-urkoarers aide yarduteko, bare maitasun edo ekoizpenak ukatzen dituena.

buru-uldu. (garbaltasun): *izond.* Ham.: Buru-mufi. I: Bum-soil, buruxoil.

burn-una. (burumuin): *iz.* Ikus.: Garuntegi.

buru-upa. (gore): iz. ikus.: Buruyape.

buru-urdindu. (ule): *ad.* Ulea urdin biurtu. j: Buru-zuritu.

buru-urduritasun. (aidakortasun); irudtmenaren urduritasun eta aldakortasuna. (irudimen); *iz.* Berbera,

buru-ukatu. (gogaketa): *ad.* Gogoetatu, oidoztu.

buru-usi. (eritasun): *iz.* Buruaren anturʿa. (burumuin): iz. Burnrnuñaren antura.

buru-ustal. (bureztun): *iz.* lkus.: Bureztun. j; Buruztai.

buʳu-utsik. (agerketa): *izond.* ilkus,: Buruas.

buru-utz. (aŕokeri): *izond.* An-bero, aŕoa dana. (ergeltasun): *izond.* Berbera.

buru-xagi. (buruzagi): *iz.* Asaldarien buruzagia.

buru-xare. (sare): iz. Burureko saretxoa.

buru-yope. (aldakura): *iz. Ikus.;* Buro-auste. I; Buru-aŕailtze, buru-ausketa, buru-ausitze, bum-berogaŕi. (aŕokeri): *iz.* Andikeri ta afokeriz beteta ari-izatea I: Aŕokerizko guraria. (gura): II iz. ikus.: Buruyape. I: Burujope, buriope.

buru-zabal. (aŕain): *iz,* Burn aundia duen afaiña. I: Buruxabal, buru-zapal.

buru-zat. (bum): iz. Ikus.; Buruko zai. Zokolda.

burn-zaletasun. (oore): iz. Burlolsaz ari-izatca; norberekoitasuna. Burzalctasun.

buru-zapi. (zapi); *iz.* Buruan erabiltzen clan zapia.

buru-zare. (Mai): *iz.* Otaf aundi to idekia.

buru-selat, (bum): iz. Ikus.: Bargain. Mungain.

buru-zentz. (zentzun): *izond.* Ikus.: Bnrunguru, I: Bnruxola, bnruxko, burutxola, buru-zilo.

buru-zilo. (idekidura): iz. Ukuluan abereak burua atcratzeko dagoen idekidura. I: Baru-zuto, buru-xulo. (zentzun); *izond.* lkus.: Burunguru. j: Buruxola, buru-zentz, buru-xilo.

buru-zoltasun, (adimen): iz. Ikus.: Adimen. (asinamen): *iz.* Tkus.: Asmamen,

buru-zofozkeria. (asmamen): *iz.* Asmamena crakusten duena.

buru-zuri. (ule): iz. Ulcaren margo saris. (bakuntasun): *izond.* Bikoitz edo bikoiztu izan edo egon ditezken gauzaekiko csaten da. I: Ikus.: Buru-goŕi. (nagi): (*izond.* Alpeta, lanari iges-egiten ducna. (notin): Ii *is.* Bum zuria duen notiña. I: Buru-xuri, buruzi, 1! (zuritasun),

buru-zuritasun. (bum): *iz.* Buruko idea zen biurtzee.

buru-zuritu. (bum): *ad.* Ikus.; Burn-urdindu.

buru-zutitu. (biufitasun); *ad.* Biufitu, matxinatu.

burua agertu. (agent/en): *ad.* Norberaren burua agerian jaŕi.

burua arindu. (alditxaf): *ad.* Burtzoraldia izan.

burua atara. (bizi): *ad.* Bizi-izateko irabazi. I: Bunts stere. (nagusitasun): *ad.* Besteai buruz gaindilu. (onegipen): II *ad.* Norbaiten aide irten.

burua bete. (gogaketa); *ad* Gogaketaz edo ikasketaz burua nekatu.

burua bitu. (estaldura): *ad.* Burua estati.

burua egotzi. (jaurtidura): *ad.* Bare burua jaurti.

burua crail, (eriotza): *ad.* Bare burua erail.

burua goraldu. (aŕandikeri): *ad.* Aŕandikeriz ari-izan, j; Boma goretsi.

burna goretsi. (ańandikeri): *ad* Ikus.: Burua goraldu.

burua gurutzntu. (gurutze): *ad.* Gurutzearen ikitta bekoki ta bulafaen tartean atzen bidez egin.

burua Joan. (oroimen): *ad.* Oroimena galdu.

burun ardeitu. (aanzpen): *ad,* Aiztu. J: Azŕu.

burua sukartu. (alke): *ad.* Lotsatu.

bursa ukatu. (bestekoitasun): *ad.* Bestekoitasunez ari-izan.

hurua urkatu. (opakuntza): *ad.* Norberaren burua opakuntzaz eskeiñi.

burua zuritu. (argibide); *ad.* Norberaren jokera edo egikera argibidez azaldu.

burun-gora. (burs): *adond.* Lasaiki egon, bizi.

burua-ukale. (zebadura): *izond.* Lcrak zehatzen dituena.

buruaga. (makil): iz. Esku-lokitik baste mutuŕeruntz gem ta lodiagoa *dan* makila edo esku-makila. j: Burumakil.

buruale eman. (irud€men): *ad.* Ustekabean asmo bat irud€menean sortu. J; Otu.

burualatu. (argi-aldi): *ad.* Gogora etoŕi, goi-argitu.

hurualde. (oe): iz. Oran halvah dagokion tokia.

buruan. (amai): *adond.* Amayean, azkenez. J: Dorian, but-in.

buruantgaŕi. (burs): *frond.* Burua anpatzen duena.

buruargi. (asmamen): *frond.* Ammamen argia duena.

buruari uko-egin. (beslekoitasun): *ad.* Besteenganako maitasunaz norberaren egokitasuna ukatu ta baztertu.

buruari uko-egipen. (bestekoitasun): *is.* Besleenganako maitasunaz norberaren egokitasuna ukatzea ta baztortzea.

buruarinkeri. (gogaldieza): *12.* Zentzugabekeriz ari-izatearen egipena.

buruas. (agerketa); *frond.* Buena estaltzeko ezer eztaukana. j: Bururas, bursts, burutsik, buru-utsik.

buruastu. (agerketa): *ad.* Barium eramaten dan txapela edo bcstejanzkia kendu.

buruatu. (ongaitasun): *ad.* Onura atera.

burnattle. (laburiza): *iz.* Idzlan btten txatal bakoitzaren caftan dagoen gat-laburtza.

buruauste. (aldakura): *iz.* Artegatasunez egotea. Buru-aŕailtze, burn-ausketa, buru-yope, buru-ausitze. J: Bum-auskcria, buru-berogati, buru-gattze, kardaba.

buruautsi. (karkabupen): *ad.* Zerbait lortzeko yoranez arduratu.

bums. (gura): *adond.* Gurari aundienaz ari-izatea.

buruazpi. (burko): iz. Ikus.: Burko. J: Buruiki, buruiko, buratd, burukita, buruko.

burubardindu. (gortiaidu): *ad.* Gant gusts itzindu. (gari): *ad.* Berbera,

burubatez. (irizkidetasun): *adond.* Bi edo geyago batera etortzea.

burubegitalu. (ispilu): iz. Bats.: Ispilu.

buruberotu. (bero): *ad.* Zerbait egiteko burua berotu. (lipizta): *ad.* Lipiztetan ari-izan. (lera): *ad.* Lera aundia soŕerazi.

burubidatu. (onu): *ad.* Onuak eman.

buruhide.(azarkuntza): *iz.* Erabaki biribila artzearen egipen eta ondorioa. Burupide, buruzbide, burupide, dune, oarmen, onod-esan. (out!): iz. Ikus.; Onu. : Buruzbide. (zailtasun): *is.* Zala ta erdbatekoa den aldi-unea. (min): (iz. Gayezkoa cz dan gam ball indata emateko erabil diteken argibido edo zioe. (zentzutasun): iz. ikus.: Zentzutasun. J: Zentsutasun, xuurtze. ((aurbide): *is.* Iktus.: Jaurbide. I: Buruzpide. (eskuantze): *is.* Ikus.: Eskuantze. (ariufe): *iz.* Ikus.: Ariute. j: Uisi. (aŕaungura): *iz.* Ikus.: Afangura. (zentzun): *iz.* Aburu. I: Was.: Zentzun.

burubide-emoile. (onu): *izond.* Onuak ematen dituena. J: Onulari.

burubide-gabezko. (gogaldieza): *izond.* Gogarterik gabe egiten dana.

burubideratu. (jaurbide): *ad.* Zaindu, zuzendu.

burubidezko. (gogai): *frond.* Gogayei dagokiona.

burubiko. (bunt): *izond.* Et burn dituena. (giñaŕe): *iz.* Besondoan dagoen giñafea. J: Bunt-bidun.

burubil-ede. (ao-ugal): *iz.* Ao-ugalaren edea. Buru-ede, buru-ugal, buru-ual.

burubildu. (biribildura): *ad.* Zerbait, biribila egitea.

burubilketa. (laburtza); *is.* Zabalik azaldutakoa laburki adieraztea.

burubiltxo. (estaldmu): *is,* Umeai Mittman jartzen zaycn oyalezko txapiloa. (txapilo): *iz.* Berbera.

burubila. (it): *iz.* Urteko bederatzigaŕen ilea.

bumble. (asaldura); *is.* Edozein zio dala-ta, zentzuen asaldura. I: Burubira.

burudin. (burko): iz. Burko lama. J: Bururdin.

burudun (zuntzutasun): *frond.* Zuaŕa, zentzuzko, gurbila dana. (asmamen): *izond.* Asmutsua dana.

buruentaf. (maitasun): *izond,* Bere burin matte duena.

buruera. (gogai): *iz.* *Ikus.:* Gogai.

burnetan. (gogaketa): *adond* Gogaketan ari-iza€ea.

buruezuf. (buru): *iz.* Aragi ta lafa gabe geratzen dan giza-burua. I: Buruaren eznŕkutxa, buruazuŕ.

birrufada. (sumin): iz. Bereala amaitzen dan asaŕea.

buruluin. (burumuin): iz. ikus.; Garuntegi. J: Burumuin, gadun, maid.

burufuñetako. (burumuin): *is.* Muñazaten antura.

burugabeki. (ergeltasun): *adond.* Ergeltasunez ari-izatea.

burugabeko. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana.

burugabetasun. (burn): *is.* Bururik ez izatea. : Burvgetasun.

burugabetu. (gaipen): *ad.* Burua galdu. (buru): *ad.* Berbera.

burugain. (bum): *is.* Buruaren goiko zatia. I: Bargain, buru-tiñi.

burugaixto. (burn): *izond.* Buruz gaizki dabilena. (notin): *izond.* Bunt-aria, txori-burua.

burugaixtokeria. (isikortasun): *iz.* Isikortasunez ari-izatea. J: Burugaiztasun.

burugaixtotu. (oroimen): *ad.* Oroimena galdu.

burugalgafi. (burn): *izond.* Burma galdu-eragiten duena.

hurugañeko. (ileondo): *iz.* Ikus.: Bursko.

buruge. (buru): *izond.* Bururik eztuena. Burugabe.

burugekeri. (ergeltasun): *is.* Ikus.: Burn-gabekeria.

burugetasun. (buns): *iz.* Bururik ez izatea. Bururik-eza, burugabetasun.

burugetu. (buru): *ad.* Bueua ebaki. Bunt-kendu.

burugin. (bizi): *izond.* Kezka ta eŕenkurarik gabe bizi dana.

burugintza. (norberekeri): *iz.* Norberekerizko egipena..

burugita. (lo): *is.* Ikus.: Burukada.

bump. (lendakaritza): iz. Ikus.: Lendakaritza. {: Lenenburutra.

burugogorka. (isikortasun): *adond.* Islkortasuuez ari-izatea.

burugogortasun. (isikortasun): ŕz. lkus.: Isikortasun. |: Par, ximja.

burugogortu, (isikortasun); ad. Bere burubideetan isituki linkotu.

burukoi. (afokeri): *izond.* Tkus.: Bunt-eritxia.

burugoikeria. (aŕokeri): iz. ikus.: Afakeri.

burugoititze. (apen): *iz.* Ikus.: Apart. I: Intxapia.

burugoitu, (aŕokeri): *ad.* Motu, puztu. I: Burujaso.

burugortnsun. (ezintasxun): *iz.* ikaateko eziutasuna.

buruikenda. (oyal): iz. Abereai bazka eramateko erabiltzen dan miesa lodia.

buruiki. (barite): L. Tkus.: Burko. I: Bumiko, buruki, burtikits, buruko, buruazpi, buruketa•

buruiko. (sane): *iz.* I1eonda biltzeko, buruanjar€zen dan sarea. (burko): *ft.* Tkus,: Burko. Buruiki, buruki, burukita, buruko, buruazpi, bumketa.

burnt!. (it): *iz.* Burubila, burul.

buruilketa. (eriotzA): *iz.* ikus.: Bunr-erailtza.

buruilxuri. (aŕain): iz. Zamoaren antzekoa da afaira, ibayetan bizi dana.

buruila. (ozarkeri) : *frond.* Muturboltza, aketoa dana

buruite. (idle): iz. Aŕtmtena dan liñoa.

buruite• (pupil): iz. Ems.: Aitz-buru. I: Buoin, buuin, buruki, bumku..

burukn. (kapel): *iz.* Apaizek erabiltzen duten Ian mokodun txanoa.

buruindu. (ebaketa): *ad.* Lepoa ebaki.

buruiske. (alias): *L.* Ikus.: Aiñaŕ. I: Buruiskexilar,

buruite. (ileondo): *iz.* iimakumeek ileondoaz egiten duten ustaya, ulea bilduta eukitzeko. I: Burukote,

burujaso, (afokeri); *ad.* Ikus.: Burugoitu.

burujopetsuki. (gura): *ad.* Burujopez ari-izatea.

buruko. (igali): *iz.* Zurtoin batek eutsita dagoen igaiien multzoa. (gad): iz. Uzta jaso ondoren,landan geratzen diran galburuak.

burakada, (tanpa): *ft.* Buruaz ematen dan tanpa. (lo): *iz.* Eserita In-egiten duenak nai-izan gabe dagien buru makurtzea. I: Burugita.

burukaguen, (iandare): La. Edaskaria dan iandarea, igokaria ere dana.

burukai. (buruzagi): iz, Ikus,, Buruzagi.

burukal. (aindo); *iz.* Buru bakoitzari dagokion edo entaten zayon aindoa. I: Buruko, (burn): iz. Berbera, berbera,

burukaldi, (aukerakeri):: iz. ikus..: Buruki..

burukaldika. (boŕoka): *iz.* Abereen bufuka.

burukari, (aŕokeri): *izond. Azna* dana. I: Burutxut, burtzut.

burukaritu, (aŕokeri): *ad.* Bere burua burgoitu..

burukasta.. (kondaŕ): *La,* Landau geratzen diran lgallen kondafak.

burukatu. (gordaidu): *ad.* IJzln jaso ondoren geratzen diran galburuak bildu.

burukeñuka, (gone): gdond. Buruaz keinadaka ari-izatea.

burukeri. (aukerakeri): iz, Burukiz ari-izatearen egipena. I: Xoro-gale.

buruketa. (burko): iz. Jima.: Burko. I: Buruko, buruiki, buruiko, buruki, burukita,

burulcl. (bunko); *iz.* Ikus.: Burko. Buruiki, buruiko, I: Lumatxa. (aukerakeri): *frond.* Kasketaldiz ad dana. I : iz. Burukaldi. (zama); II iz. Afain-zama daramana, (aragi): II Buruaren zati *edo* aragia, (mustuŕ): II *iz. Ikus.;* Murtuf.

burukiko. (bunt): *frond* Buruari dagokiona.

burukln. (isikortasun): *frond.* Ikns.; Burgaitz. I: Burkoi, burkoitz, burukoi, buru-dek f, burukof.

burnkita. (burko): *iz.* Ikus.: Burke. I: Buruiki, buruiko, bumki, burrko, buruazpi, buruketa. (oe): *L.* Buruari dagokion oe-aldea.

burulcitu. (ardiespen): *ad.* Ardietsi, lortu.

burukitxo. (burko): iz. Burko txikia.

buruldtscoduo. (bunko): *frond.* Burukitxoetaz egiña dana.

buruko. (bunko): *iz,* Ems.: Burko. I: Buruiki, buruiko, buruki, bumkita, buruketa, ileun, oabumko. (ileondo): *iz.* Buruko zoronga edo buru-estalkia. I: Burugañeko. (zapi): II ŕa. Buruko zapia. (uztafi): II *iz.* Tkus.: Uztafi. (kapel): II *iz.* Zapela. I: Jeroko. (bureztun): I *iz.* Aria biuŕitzen dutenek buruan ipintzen duten zume-bureztunaren antzeko bat; ontatik "txiŕikol" edo "tortzel" deitzen dana zintzilika dago. I: Soolki. (aindo): II iz. Tkus.: Burukal. (zoom): II ŕz. Zomak eramateko buru garreanjartzen dan oyalez edo baste gayez egindako ustaya.: Bantu, buru-aurki, burukote, buruite.

buruko ariña. (alditxaŕ):: *iz.* lkus.: Burtzoraldi, I: Bumko-ala. I: Aria igarotzen dan ondoeza,

buruko axal. (landare); iz. Azi atalbikoa dan landarea, ongaŕia bezela erabiltzen dana.

buruko and. (burko): *iz.* Burkuarentzako azala.

buruko giatak. *(giñaŕe):: iz.* Buruko girtafeak.

buruko mindun. (orlaze):: *frond,* Buruko-miña dueua.

buruko sukaf. (sukaŕ): *iz.* Sukaf-us€ela.

buruko zai. (iieondo); iz. Ileondoaren cfoan egiten dan colds. I: Zagi, zai, zalgi, zoi, zakpida, buru-Zai.

buruko zoro, (alditxaf); *iz.* Ikus.: Burtzoraldi.

buruko-ala. (alditxaŕ); iz. Ikus.; Burtzotaidi. I: Buruko ariña.

buruko-bit. (gari): *iz.* Gari-mota bat.

buruko-gije. (kapel): *iz.* Zapelak dagizkiena. (esku-langintzak): *iz.* Berbera.

buruko-lcorizgafi. (Impel): iz. ikus.: Kapel.

buruko-koskof, (burn) I *iz.* Burumuña dagoen ezuf-kutxa. I: ikus.: Burman. I: Burgan, burkoska, burukosko.

buruko-miu. (Maze): ia. Bunton izaten dan oñazea. I: Bat-aka-mum burumin, burureango.

buruko-ola, (burn): *iz.* Burma= bi aldeetako bakoitza; bekoki, beiaŕi ta matelaren artean dagoena.

buruko-pitxi. (pitxi): *iz.* Burnam jaŕitako pitxia.

buruko-soi. (garbaltasun): *iz.* Uleajausi dan buruaren zatia.

burukodun. (kapel): *frond.* Burua babesteko, guda-jantziaren atala berezia zeramana.

burulragiutea. (kapel): *iz.* Zapelak egiten dituen lantegia.

burukoi. (isikortasuu): *fraud.* Ikus.: Burgailz. I: Burkoi, burkoitz, bumkoŕ, buru-dekof, burukin.

burukoi-eza. (bestekoitasun): *izond* Bete irabazkiagatik ari ez dana.

burukoikeri. (norberekeri): iz. Hats.: Norberekeri. Zerekoitasun.

burukoitasun. (moo): *iz.* Norberarenganako maitasun aundia. Burumaitakeri, buru-maitekeri.

Bunrzkaindika,buruzkainka, buruzkanka, buruzpikoka, buruzgainclika, buruz-gaintika.

buruzgan. (buru): *adond.* Burua beruntz birunda ernatea. (birunda): *adond.* Berbera. t: Buruzkain, ganburu, buruzgain,

buruzganeti egin, (birunda): *ad.* Itzulipurdikak eman. J: Buruzgañetik egin, zilipurdika.

bnruzgañelik egin. (birunda): *ad.* liens.: Buruzganeti egin. J; Zilipurdika.

buruzia. (jarkipen): *iz.* Ikus.: Jarkipen. Burutz1a.

buruzkain. (buru): *adond.* lkus.: Buruzgan. Ganburu. (sarkura): *adond.* Norbera eldu ezin diteken arazoetan sartzea. (birunda): JJ *iz.* Ikus.: I3uruzgain. I: Buruzgan.

buruzkain egin. (nagusitasun): *ad.* Nagusitasuna lortu.

buruzkal. (alto): *iz.* Aletutako artburua. (notin): iz. Nntin bakoitza.

buruzkaul (bum): *adond* Euruz titian sartzea. (birunda): *adand.* Buts.: Buruzgan.

buruzkari. (leyatasun): *izond.* Zerbait lortzeko asmoz besteen artean leyatzen ari dana.

buruzkatu. (jarkipen): *ad.* Gauza bat edo bided bat beste baten arnica jaŕi. J: Ikus.: "Buru-egin".

buruzki. (ikusmen): *adond.* Begiratzean ari-izatea. (aurkaketa): *adond.* Auŕez-auŕe ipintzea. (ereztun): JI *iz,* Zerbaiten goiko kurkurua.

buruzkiikatu, (gainberadura): *ad.* Beitik gora edo aide hatetik hestera zerbait uzkaili.

buruzkin. (isikortasun): *izond.* Ikus.: Buruti. Burutuz.

buruzkindatu. (isikortasun): *ad.* Norberaren bunrbidean bidezko ta zurtasunezkoa danetik gora isitu. J: Buruzkindu.

buruzkingo. (isikortasun): *iz.* Burn-gagortasun, tenkortasun. J: B uruzkintasun.

buruzkinka. (tanka): *adond* Alkat tanka ta beaztopatzen ari-izatea.

buruzkinkeri. (isikortasun): *iz,* Buru-gogortasunaren egipena.

buruzkinki. (isikortasun): *adond.* Guru-gogorlasunez ari-izatea.

buruzkintasun. (isikortasun): *iz.* ikus.: Buruzkingo.

buruzkiutza. (jarkipen): *iz.* Bats.: Jarkipen.

buruzko. Catni P): *iz.* B tasoko afain txikia. (burn): *iz.* Buruari dagakiona, e. b. lana.

buruzkokuma, (aŕain): *ŕz.* Buruzkoarcn antzekoa dan afaña, bera balk] txikiagoa dana. 1: ikus.; Abruzko.

hurnzicunde. (bureztun): *iz.* Bureztuna ipintzcaren egipena.

buruzpeeratze. (apalkuntza): *iz.* Norberaren burgoitasuna becratzea, apaltzea, j: ikus.: Buruz-beeratrr.

buruzpera. (apalkuntza): *iznnd.* Beeratu, apalatuta dagoena. (arbuyo): *izond.* Arbuyatuta dagoena.

hurnzp€datu. (jaurbide): *ad.* Etxe bat zuzendu.

buruzpide. (gizabide): *iz.* Ikus.: Gizabide. (jaurbide): *iz.* lcus.: Jaurbidc. j; Burubide, bupicle. (ariketa): 11 *iz.* Biel-izatcko ariketa. (aldi): *iz.* Zala dan uneaidia.

burazpidedun. (banakuntza): *izond.* Zerbait yauŕitzen duena.

huruzpldeko. (banakuntza): *izond.* Banakunizari dagakiona.

buruzpidetu. (jaurbide): *ad.* Aginbideaz zerbait zuzendu, agindu, jauŕi.

huruzpikoka. (birunda): *adand.* Ikus.: Buruzgainka. (erorkera): adond. Burazbcra erortzea. J: Buruxkin.

buruztarazo. (kentze): *ad.* Burus astaltzeko eramaten dana kendu-eragin.

buruztatu. (bunt): *ad.* Burea estali.

buruztopa. (tauka): *ŕz.* Oñetaz zerbaiten aurka tauka egilea, erortzeko zorian gcrtaturik.

buraztu. (oroirnen): *ad* Buruz ikasi.

buruzut. (gizon): *iz.* Konen andiko gizona.

buruzuti. (buru): *adond* lints.: Buruz beera. j: Buruz barns, buruz-bera, buruz-bceti, buruz piko.

buruzut€k. (aŕokeri): *adond.* Afokeriz ari-izatea.

huruzutika, (atdakura): *iz.* Abereen aklakura. (abere): *iz.* Berbera. (biutitasun): JJ *adond.* Biuŕipenean ari-izatea.

hurxaka. (longain): iz. Mendiako longain-molza.

burxin. (e!ealdi): izond. Sua irabiatzen duena.

burxoro. (ergeltasun): *ŕzond.* E,rgeln dana.

burxuri. (egizaleŕasun): *izond.* Egizalea dana.

burzain. (orga): *ŕz.* Gurdia zuzentzen duena. j; Burtzain,

burzako, (egurki): *iz* Mayan agerizen dan egurkia, urak ekaŕi zituen egufetalik zetoŕela.

burzaldi. (makil): *iz.* Oltzaŕak erainateko gurdietanjartzen dan malcil lodia.

burzcgitu. (gurenda): *ad.* Etsaia arpiratu.

burzi. (KO: *iz.* Burnizko zia.

burzin. (endai): *iz.* Ikus.: Bartzun. Pertxun.

burziniz. (aŕsaldi): *12.* Zarataz eta indaŕez aotik eta sudufetik atsaldiaren aizea botatzearen egipena.

burz€ri. (iltze): iz, Burn txikia ta txuntxuŕ-zia ditrren €ltzea, burn!-ariaz egiña dana.

burzo, (zutabe): iz. Muir) bat sendoago egiteko jarfzen zayon zutabea.

burzoradura. (alditxaŕ): *iz.* Ikus.: Zorabio. I: Burzoro, buriora, txorabio.

burzoragaŕi. (zorotasun): *izond.* Zoratu eragiten duena.

bureoraldi. (alditxaŕ): *iz,* Zorabiatzearen aldia. 1: lints.: Bur oro-alcli.

burzorazu. (alditxaŕ): *ad.* Zorabiatu, burua galdu.

burzoratze. (eritasun): *iz,* Abeltxeen eritasuna. J: Eats.: Burunguru, burxora.

burzoro. (zorotasun): iz, Zoro edo ero dagoena. (eritasun): *iz.* Ikus.: Burzoratze, 1 : Burunguru, burxora. (akiitxaŕ): fJ *iz.* Ikus.: Zorabio, burzoradura, zorobil.

burzoro-aidi. (zorotasun): iz, Zorotasunak jo-aldia. I: Burzoraldi.

burzorozu. (alditxaŕ): *ad.* Zarabioa ernan. J: Burzuratu.

burzulatu. (zulo): *ad.* Kaskczufa lanabesa bereziaz zuiatu.

burzunzki. (zugatz): *ŕz.* Burzuntzaren zatia. (atson): iz. Buruntzaren atsona.

burzrrnztegi. (zugatz): *iz.* Burzuntzak ugari dagozen tokia.

busa. (ants): *iz.* Lastoak uzten duen autsa.

busaka. (oldargune): *adond.* ikus.: Bultzaka.

busalo. (eraso-aldi): *iz.* Abelgoŕien eraso arifia.

busaiotu. (atsekabetasun): *ad.* Ortzen artean murdukatu.

basaoka. (abere): *iz,* Adaŕetankilikoŕa dan aberea.

busara. (aŕain): *iz.* Ezurtza ezufezkoa duen ixasoko afaña.

buska. (azkufi): Iz. Ogiaz eta koipean eŕegasitako arta-txikiaz egindako artzañen janari gozoa. J: Urin-buska.

(asaldura): iz,
tzunaren galtzea.
a): *ad.* Zentzuna

ura): *izond.*
!alduta daukana.
z. Lt
aren aziak

I. Seraskaria dart
iña ta aŕia aide
zkana. J: Zurxuria,
taunts, busuntsa.
Bureztun.
): *iz.* Ikus.:
itz. (karel): *iz.*
luzeran dagoen
(azkadura): 11 *12.*
paten erlatzearen
III ŕz. Makabil
ᵗen arteko unea. J:

,*z.* Bi ziierdien
ntzaren zatia.
ztun): *izond.*
a.
eztun): *iz.* Buruntza
a.
n): *iz.* Otaŕ baten
Buruntzi. (Drat): /c,
ŕz. Ikus.: Betiiaŕ
ti, zinn-loki,
tun): *ad.* Noribait
a ipiñi. 1: Buruntzitu.
Illus.: Betilaŕ
bald, karat, Zinn-loki,
(rn): *iz.* Otafen
I erabiltzen diran
ligai. (abar):

an): *ŕzond.* Beste bati
.diona.
Ala): *izond.* Txapiioa
ego): *iz.* Patx€
,egoan dagoen
arean jaŕitako txapilo

: *iz. Ikus.:* Txapiio.
I: *iz,* Ikus.: Aginpide.
bus.: Afandikeri.
riz ari dana. J: Burupe-
un. (entzipcn): II *iz.*
^: Siñeste, siñiste.
): iz. Ikus.: Burko.

Aced): *iznnd.*
dana.
aŕandikeri): iz. liens.:
Itrupo.

buskal. (arto): *iz.* Aletu ondoren geratzen dan artaburuaren biotza.

buskantz. (sabel): İz. Ikus.: Sabel. I: Mari-barna, zilba. (estebete): İz. Eras,: Aitalope. j: Mari-barna, urdaiñ.

buskil. (bizitegi): İz. Eskaratzan egoten dan gelatxoa, ateaz egiña; bertan auntzak sartzcn dituzte.

bustaldi. (ezetasun): İz. Bustita geratzea. I: Bustialdi.

bustaraza. (burdi): *iz. Ikus.:* Agase. Burtalbo, burtaraza.

bustsŕ. (ede): İz. Sai-aberecn buztan-ga1uŕa sartzen dan zuloa duen ugal berezia. : Buztanpeko, buztarin.

bustega. (lema): İz. Ikus.: Lema.

busteldu. (usteldura): *ad.* Biziduna dan gaya andeatu, amaratu. j: Usteldu.

bustelkoŕ. (usteidura): izond. Usteldu ditekena.

busteltasun. (usteldura): İz. Ustelduta dagoenaren tasuna.

busti. (ezetasun): *ad.* Uraz edo beste ubilaz zerbait ezetu. j: Ikus.: Ezetasun. I: Basta. (bustikeri): *iz.* Zerbait lortzeko egiten diran emaitzak. (iiztadura): *ad.* Zerbaiten gañean ur edo baste ubil baten tantak zirpizindu.

band ala legorka. (joko): adond. Zotz egitean jokatzea, aidera aide batetik bustita eta baste aldetik legot dagoen di bat botatzean. : Busti-legorka, ardogi, kurutx-alx-pil, iruntz ala legoŕ, ogi ala ardao, ogi ala arno, pit, xuri ala belts.

busti-giro. (ezetasun): İz. Ikus.: Ezetasun. j: Bustiro.

busti-legoŕ. (ald€zkapen): *iz.* Euri ta legofaren aldizkatzea. I: Busti-idol, busti-idorka, busti-idorte. (legortasun): İz. Eunkiak ongo busti ondoren eguzkitan legortzea, bigundu ta zuritzeko xedeaz.

busti-ontzt. (bustialdi): ŕn, Bustialdia artzeko ontzi berezia.

busti-sati. (euri): *iz.* Maiz izaten diran euriak.

BUSTIALDI. *iz.* Sofia edo bere zati bat urtan sartzearen egipena. j: Ubil bateau murgiltzea. j: Basi-aldi, bustiketa, czkotze, mustaldi, ureztada. (jabot): L. Bizafa kentzeko, janzkia ikuzteko ta abf egiten dan jaboi-aldia. !/ (igeriketa), (ituruburu), (murgiltze), (osasunbide).

bustibide. (garastaketa): *iz.* Garastatu diteken lurkia.

bustidera. (ezetasun): *ŕzond.* Busti-egiten duena. j: Bustitza1e.

bustidura. (ezetasun): İz. Ems.: Ezetasun.

bustiera. (ezetasun): iz. Busti egitearen egipena.

bustigafi. (igorztura): *ŕ end.* Bustilzekoa dana; igurzki.

busti.Iratu. (istinga): *ad.* Istiitxoetaz edozein iraitza bete.

BUSTIKEBI. *iz.* Norbaitengandik zerbait lortzeko, emaitzaz gaiztatzearen egipen eta ondorioa. I: Koipatzeko ematen dana. 1: Norbait edeŕesteko edo berc naimena eskuratzeko zaletzen duen edozein zioa. j: Emaitzago, eroskeria, esku-azpikeri, azpi-sari. II (auzi-gizon), (Winked), (biuŕitze), (emanketa), (eskugeikeri), (eskurapen), (lanbide), (zirikaidi).

bustiketa. (bustialdi): İz. Ikus.: Bustialdi.

bustikoi. (aŕiko): İz. Ipitza, zamuka zapatuaz cgindako zataŕ antzekoa, afiko egiteko batez ere erabiltzen dana. Espartzu, ipitx, ipizki, mostratxa, mustraka, mustratxa, mustuka, mustukal, zatll, zataŕ-mordoska. (oyal): iz. Sukaldean batik bat garbitzeko erabiltzen dan zataŕa. I: Ikus.: Zatat, landerki, landeski, oyal-sorki, sorki.

bustikoin. (janztura): *iz.* Bustitako janzkia.

bustilo. (anpulu): *iz.* Ikus.: Anpulu.

bustiuzuri. (buztin): iz. Zuria dan buztiña.

bust-Mo. (ardo): iz. Artzitu balm lenago matsetik ateratzen dan gerlia. j: Bustio, buzti, buztio.

bustiotz. (ezetasun): ŕz. Ezetasun eta otza egotca. (otz): in. Berbera,

bustipelatu. (ezetasun): ad. Ezuŕetaraño busti. : Bustipelakatu.

bustirazi. (ezetasun): *ad.* Busti-eragin.

bustiro. (ezetasun): *iz.* Ikus.: Ezetasun. ^: Bustitasun, bustitarzun, busti-giro.

bustitasun. (ezelasun): in, Ikus,: Ezetasun. j: Bustilarzun, bustiro.

bustite. (ezetasun): İz. Ezetasun-aldikada. j: Bustitze. I: Eurien aldilcada.

bustltsu. (ezetasun): *izond.* Ezetasuncz dagoen.

bustitu. (ezetasun): *ad.* Busti-egin. Bustatu.

bustitza. (istinga): *iz. Ilcus.:* [sill. j: 1stil txikia.

bustitzaie. (ezetasun): *ŕzond.* Ikus.: Bustidera. (bustikeri): *izond.* Zerbail lortzeko emaitzak egiten dituena. j: Busti-zale.

bastions. (ezetasun): iz. Ezetsua dagoen zatla. : Busti-une.

bustixurla. (ezetasun): İz. Ezetasunacen jokera.

bustontzi. (ezetasun): İz. Bustialia artzeko ontzi berczi aundia.

busturi. (txirnista): İz. Ikus.: Ortots, I: Oztots.

basalt. (zugatz): *iz.* Ikus.: Buruntz. j: Busunts.

busuntz. (tandare): ŕz. iirus.: Bigura.

butt. (oyutza): *oyu.* Aide ortik!

butt. (isikortasun): İz. Ikus.: Isikortasuu.

butokeria. (ozarkeri): İz. Baldaŕa clan egipena, j: Butoikeria, burgoikeria.

butatu. (isikortasua): *ad.* Ikus.: Burkoitu. j: Burkoiztu.

butazale. (isikortasun): *frond.* Ikus.: Buruti. j: Bum gogoŕa, setati, buruzkin, burutus, buxkoi.

butoi. (ozarkeri): izond. Baldaŕa, zakaŕa, buru-gogoŕa dana. j: Butus.

butoikeria. (ozarkeri): *iz.* Zakaŕa izatearen egipena.

butniki. (isikortasun): *adond.* Isituki ari-izatea.

bustitasun. (isikortasun): iz. Ikus.: Isikortasun. (irautasun): İz. Ikus.: Irautasun.j: Gogu-scndasun, sendortasun, seta.

buttitu. (isikortasun): *ad.* Setati, buru-gogofa biurtu.

buii. (mortxokada): *adond.* Mortxokadaz. j: Buti.

butu!. (oyutza): *oyu.* Egon!, pizkanaka-pizkanaka!. j: Bututul.

butugot. (biurdura): *izond.* Okefa; auŕ okeŕa.

butun. (gutun): *iz. Ikes.:* Gutun.

butuf. (oin): iz. Oraen goiko zatia, zanga ta bcatzen artean dagoena. ikus : Biuŕ. j: Auzrtasun, auzrtuin. (esku): iz. Eska itsita.

butusgu. (ozarkeri): İz. ikus.: Baldartasun.

butxa. (janztura): İz. Janzturarako edozein oyal-mota.

butxapula. (ur-legofeko): İz. Ikus.: Buru xaal. I: Zapaburu.

butxatu. (zikintasun): ad. Ems,: Zikindu. Zitaldu.

butxe. (asto): iz. Asto gaztea.

butuu-butxu. (ezetasun): ŕzond. Uyelduta dagoena, blai-blai dagoena.

butz. (putz): in. Boas.: Putz. j: Bufada.

bu(z-aldi, (pute): *iz,* Putz-egitearen egipena.

bute-egin, (putt); ad, lkus,; Putz-egin. Ufalu,

butzi. (jauzketa): iz, liras,: Burbutzi. Putinka.

buuli. (zomoŕo): *iz.* Eztenduna dan zomofoa, atzeko mustuŕean zizta bat daukana, ta **onen** bidez, zizlatzen duenean, antura mingaŕiak egiten dituen ezabizia sartzen duena.

buunba. (aize): *iz,* Aize-bufunba zakafa. I: Buunbada.

buunbatu. (murgiltze): *ad* Norbait edo zerbait urtan n?urgil-erazi.

buunbe. (murgiltze): iz, Murgiltzearen egipena.

buurdura. (gupiera): iz. Bigurtzearen egipena,

buurekatu. (gupiera): *ad,* Indafez bigtutu.

bunt. (gupiera): *izond.* Bigurtuta dagoena.

bunfada.(gupiera): *iz.* Bidearen biurdura. (bide): iz. Berbera.

buufi. (gupiera): *izond.* lkus.: Biufi. (mukerkeri): *izond.* Ilcns.: B M, I: Biguŕi. (biuŕitasun): II *izond,* Mutiria dana.

buufune. (soin): *iz.* Biurdura jasaten (Men soin-atala.

buurtu. (gupiera): *ad.* ikus.: Biurtu.

baud. (burusi): *iz.* Aspaldiko burusia. I: Rms.: **Burusi.**

buxalo. (atsekabetasun): iz. Eŕemuskatzean atsekahetasuna adieraztearen egipena.

buxatu. (ikuzketa): *ad.* Au ta urtzak uraz edo beste ubil bateaz garbitu.

buxeu. (ondo): *iz.* Ziza txikia jangatia dana.

bnxi. (zati): iz. Gauza baton zatia. I; Busi, buzi, buzinka. (aragi): iz. Eltzariko aragiaren zat€a. (uŕitasun): is. Gutxitxo. f: Buxinka, buxiñi.

buxika. (zati): *iz.* Puskatxoa. Buxinka, buxiñi, buxiñiñi, buxiño.

buxinka. (zati): *iz.* Ikus.: Buxika. I: Buxitti, buxiñiñi, (uŕitasun): *iz.* Tkus.: Gutxi. J: Sarum', tingi, urjel, zeebete,

buxinkatu. (zati): *ad.* Puskatu, zatitu.

buxiñi. (zati): *iz.* Ikus.: Buxilca, Buxinka, buxiñiñi, buxiño,

buxka. (eŕa): *is.* Norbaitenganako gogo-gaiztoa,

buxkanda. (oyal): *iz.* Ikus.: Buntxkando. ~: Buxkando.

buxkun, (tanpa): *iz.* Ukabilaz emandako tanpa.

Mau. (gari): *iz.* Aizatu ondoren geratzen dan galgaraua, bere aotzan biribilduta.

buxtan, (ingi): *Iz.* Idatzitako €ngi-puska. (Ice-belaŕ): *iz.* Ete ondoren zigatotik geratzen dan kondata.

buxtan-gofi. (txori): *iz.* Bulafa gaŕt-goŕia duen txori (Takla.

buxtan-zurL (txori): *iz,* Xomoŕo-jalea clan txori-mota. I: Buztanxuri.

buxtandun. (zi): izond. Ziak ado zati zoŕotzak dauzkana.

buxtanka. (txori): *iz,* iogiz egindako txo ri-itxurazkoa..

buxtanxale. (zomoŕo): *is.* Tximeletaen antzekoak diran zomoŕoen eltxaŕa.

buxtatii, (joko): iz. Afictaz jokatzen dan kurkuluxeta.

buxu. (birika): is. Ikus.: Birika.

buyao. (10): *iz.* Ikus.: Bulk,

buyatu, (tut): *ad.* Goldeaz iufa iraulkatu.

buyo. (kondaŕ): iz. Gamu, lasto to abater' kondaten **meta,** latañean egiten dana. I; B uyu, bulia.

buyunta..(zugatz): *iz.* Tkus.: Bufunta. (argitza): *iz.* Argi-ontzi talkie.

buzinkatu• (atalketa): *ad.* Puskatu,

BUZIPEN. *iz.* Norbaiten gogoan asmo bat saŕeraztearen egipen eta ondorioa, nolabait idarokitzean edo ikuseraztean. I: Tsui. li (adierazkizun), (argi-aldi), (burutarapen), (elerti), (ezabelera), (goiburu), (iti-miŕi), (lo-cragintza), (mintzablde), (onu), (saycskuntza), (zirikaldi).

buzitu. (buzipen): *ad.* Norbaiten gogoan asmoren bat saferazi. I: Gogoalatu, idaroki, gogorarazi,

bucks. (nagi): *Izond.* Alpef ontzia dana. (putz): *adored,* Putz-egiten ari-izatea.

buzlcan. (zi): *iz.* Zia edo mutuŕa.

buzkantz. (estebete): *is,* Aariaren baŕukiak bare urdail-zotaan sastuta egiten dan odolki aundia. : Buzkentz, artzaintxo. (sabot); iz. Este-ontzi. I; Buzkentz.

bucket. (aupatsaldi): *iz.* **Sabel-aim** zaratatsua. j: Gibel-aize, putut, sabel-aize, utz.

buzkerti. (aupatsaldi): *izond* Sabel-aizeak sad egozten dituena..

huzkin. (igidura): *iz.* Igidura soŕerazten duen langaya.

buzlcindari. (langaizti): *izond.* Langai bat darabilena.

buzkintu. (isikortasun): *ad.* Bere asmo edo burubideetan gogoŕ Ieyatu, isitu,

bunko, (idazketa): *is.* Lenengoz idatzitakoa.

buzkondaka. (tango): *adored.* Ukabilkadaz ari-izatea.

buzkurdi. (burni-bide): *iz.* Ikus.: Bultzi-orga.

buzoka. (cgazti): *iz.* Aŕapakaria dan egaztla, oso aundia, aragi ilaz elikatzen du bere burns ta taldeka bizi da. j: Sai, buztan-urkulu, i: Apalatz, arbitasnoso, auztore, aiztore, austore, ilain, ilantxa, sayaŕe, sapalalz, sapelaitz, sapelatz; xapelatz,

buzoka-amuzlci. (gizengaŕi): is. Burokak eizatzeko erabiltzen dan gizengaŕia.

buzoka-eiztari. (eiza): *iz.* Buzokak eizatzen dituena.

buztailn. (lanabesa): *iz.* Gat baten galleon aide edo bests Impel baten zuŕusta bzotatzeko erabiltzen dan lanabesa.

BUZTAN. *iz.* Egaztiek iper-txuntxuŕean daukaten lama Iuze-moltzoa. j: Zerbaiten atzeko snutuŕa. I: Abereen isatsa. Bunten, atzegi, atzeki, opa, puztan, aka, txispegi. (kunde): *is.* Aŕaren ernaritako sain-atala. (pipit): *iz,* Ereindako garautik **sortzen** dan lenengo zia. (goiera): II *izond.* Motza, kaizu I, txikia dana. (zi): lh *iz.* Ilcus.: Zi. (atsikipen): j *iz.* Lanabesa baton gidefa. (buztin): f *is.* Tkus.: Buztin, // (abelisti), (dilingadura), (lunra), (muster"), (sai-abere), (soin).

buztan ziri. (buztan): iz. Ash Erugabe'en egunean aŕeta-gabekoaiesegitzen zitzaien buztan,

buztan-egatz. (luma): *iz.* **Luma** aundia, egaztiek isatsean dutena. I: Buztan-luma.

buztan-gain. (buztan): *iz,* Ikus.: Buztan-galur. : Buztan-konkoŕ.

buztan-galuf. (buztan): ŕz. Abereen buztaneko goiko zatla. I: Buxtan-gain, buztan-konkoŕ, buztan-olaŕ, buztanlzotz, buztan-zotz.

buztan-ilrara. (apez-txori): *iz.* Rms.: Apez-txori. I: Alpe-xuri, alpi-zturi, alpetxuri, alpezuri, iluŕ-xori, negu-txori.

buztan-konkof. (buztan): iz. Ikus.: Buztan-galuŕ. I: Buztan-gain.

buztan-lat. (buztin): *iz.* Buztiña duen lnfa. (: Buztin-luŕ, buzbsn-luf,

buztan-luxe. (landare): *iz.* Lastaduna dan landarea neurkin bat bath) luzeago izatera ettzen dana; soloetan sortzen da

bete miñaren irifia edentsua da.: Buzianluze.

buztan-moko. (baŕabii): *ft.* Zakilaren mokoa estaltzen dun tofu igiketa. Buztanzotz, buztan-moto, mokonaŕu.

buztan-motz. (buztan): izond. Buztanik eztuena. k: Buztan-mutx, buztan-mutz, buztange.

buztan-mozketa. (ebaketa): Iz. Ardi ta aariari buztana ebakitzearen egipena.

buztan-moztaldi. (ebaketa): *iz.* Ardi ta aariai buztaua ebakitzearen aldia.

buztan-olaf. (buztan): fz. Ikus.: Buztan-galuŕ.1: Buztan-gain, buztan-konkoŕ.

buztan-urdin. (natazti): *iz.* Buztan zuriska duen muskeŕa. j: Buztan-zuri.

buztan-urkulu. (egazti): *iz.* Ikus.: Buzoka. 1: Sai.

buztan-zabal. (use): *iz.* Besteakbaño buztan zabalagoao duen usoa.

buztanbaltz. (stain): *iz.* Ezurtza ezufezkoa duen aŕain-mota bat, jateko arag€ ona duena. I: Buztanbetx.

buztandu. (landarizti): *ad.* Landareak jayo ta azten asi.

buztandun. (buztan): *izond.* Buztan aundia duena.

buztaneko. (aŕantza); fz. Tertzan peitzen dan amna, beŕiz jaŕi beat dana.

buztanelxa. (aŕain); iz. Afain-mota bat.

bnztaneztena. (zi): fz. Armiarma batk eta baste zomoŕo batzuek ere soñaren atzekaldean daukaten eztena.

buztanga. (egazti): iz, Ola-antzekoa da egaztia; buruan iuma-mokoa du ta lumak orlegi ta gotizka margoaz; jateko aragi gozoa duena. I: Fasi-oilar, naudeŕ.

buztange. (burtan): *izond.* Buztanik ez duena. I: lkus.: Buztan-motz.

buztangofi. (Iced): iz. Buztan goda duen txoria. I: Uztalan. (txeŕen): *iz.* Ikus.: Galtzagoŕi. 1: Buztengoŕi.

buztanka. (aide): *adond.* Albotik egotea edo erainatea. (birunda): *adond.* Itzulipurdika art-izatea.

buztankada. (tanpa): *iz.* Buztanaz emandako tanpa.

buztanluze. (txori): *fz.* Buztana gorputza baño luzeaga duen txoria. (landare): *ft.* Ikus.: Buztan-luxe.

buztanotx. (abere): iz. Maŕaskaria dan ugaztuna; zugatzen adaŕetanjauzika bizi da ta zugatzen igaliak dira here azkufia.

buztanpeko. (ede): *iz.* Ikus.: Bustaŕ. I: Buztarin.

buztantzotz. (buztan): *iz.* Ems.: Buztan-galuŕ. j: Buztan-gain, buztan-konkoŕ, buztan-olaŕ, buztan-zotz.

buztanxuri. (txori): *iz.* Euli ta beste zomntaetaz elikatzen dan txari txikia, ondo abesten duena.

buztapaf. (ardi): *ft.* Erdibitzean beren kutna matte ez duten ardi edo auutza, gem maite dezaten egikera.

buztarpe. *(stain): ft.* Ezurtxuria duen afaña, gorputz zapalduta, biribil eta erdi neurkin inguni lodia dana; bare aragia jangatia da.

buztaŕ. (tanpa): iz. Sai-abereek ankaz ematen duten tanpa. 1: Uztaŕ. j: Ikus.: Buztaŕostiko.

buztaŕ-ede. (uztaŕi): fz. Uztatlka edeak. ^: Buztaŕ-ualak. (ede): iz. Berbera.

buztaf estaliak. (uztaŕi): *iz,* Uztafla estaitzeko erabiltzen diran naŕu-zatikoak; geyenetan zakuf-nstuzkoak diranak.

buztafi. (uztaŕi); *iz, lkus.:* Uztaf€. I: Buzteti, uzteti. (zezen): iz. Mien bikotea. I: Buztaŕidi. (lanabesa): 11 12. Liñoa lantzeko lanabesa. (ostagizti): *iz.* Oztadaŕ, uztargi. (eskantza): 11 12. Ezkonbetien eŕezela. (osotasun):) *iz.* Oso, esakun ontan: "Lukainka-buztaŕi"

buztafl-beaai. (uztaŕi): iz. Uztafiaren aketsak.

buztafia. (eresgalu): iz. Aibokaren bi adaŕei eusten dice zatikoa.

buztaflan. (erakarpen): *adond.* Brakartzen dana zerbaiten alboan jartzca.

buztafibel. (zezen): *ft.* Beyen bikotea.

buztatigai. (uztaŕi): iz. Uztaliak egiteko gaya.

buztañgin. (uztaŕi): fz. Uztaŕiak egiten ari dan arotza. (esku-langintzak): *iz.* Berbera. j: Buztargin.

buzta iko. (zeta): *iz.* Zeŕaren abedian dagozen goiko ta beko makilak.

buztafostiko. (tanpa): *iz.* Sai-abereek atzeko bi ankaetaz ematen duten tanpa. I: Ikus.: Buztaŕ.

buztafualalc. (uzlaŕi): *iz.* Uztafiko ugalak.

buztartu. (naafi): *ad.* Idiai edo beyai stalls ipiñi. I: Buztarpetu, buztaŕitu. (liño): *ad.* Liñna €andu. (ezkontza): 1€ *ad.* Ezkontza-mezan ezkontzen diranai etezela ipiñi. j: Zapikatu.

buztega. (lema): iz. lkus.: Lama.

buzti. (ardo): *iz. Ikus.:* Bustiño.: Buztio.

buztile. (ubil): ***iz. Itms.:*** Ubil.

BUZTIN. iz. Menasta gaya, saŕi curia dana, mugef eta aluminazko batzea. 1: Uraz uyeldua oso beratz biurtzen da ta luŕezko ontziak, tela ta buztiñeŕeak egiteko erabilizen da. 1: Bustin, buztiño, buztun, buztan, buxtun. (ogi): *iz.* Gaza ta zokila dan opts. II (adalu), (buztingintza), (ludizli), (luŕ), (menasta).

buztin gordin. (buztin): iz. Bustin legoŕa.

buztin oft (kimia): *iz.* Margokuntzan erabiltzen dan burnl-ordei goŕia.

buztin nr€. (menasta): *iz.* Margokuntzan erabiltzen dan ori margoa duen luŕezko menasta. ; Suaŕigai.

buztin-arte. (buztin): iz. Buztinlariek labean iru-oñeko antzera darabilten loi-lanabesa.

buztin-burnigai. (menasta): *iz.* Burnt menasta, buztiñarekin nastuta agertzen dana. I: Buztin-burniki.

buztin-buztinka. (joko): *iz.* Anton jokoa; ayenetako bat bore makila bila demean, besteak berenak lutean sartzen dituzte. I: Bustin-bustinka.

buztin-gotitsu. (kimia): *izond.* Buztin goŕia asko dagoen tolda. I: Buztin-goŕitza.

buztin-goŕiztu. (kimia): *ad.* Baztin gotiaz tindatu.

buztin-laugintza. (lankuntza): iz. Buztingintzaren lankuntza.

buztin-luŕ. (buztin): iz. lkusi.: Buztan-tut. I: Buztan-luŕ.

!Dustin-mufti. (itxitura): *iz.* Lid zapalduaz egiten dan latest ode esi-onna. I: Buztin-orma.

buztin-ontzi. (antoxin): iz. Buztlñez egindako antoxiña.

buztin-suil. (antoxin): iz. Lufez egindako suila. I; Lusuil.

buztin-xuri. (buztin): *iz.* Bustin legartsua, eunak, koipeaz garbitu ta orbanez ere garbitzeko erabiltzen dana. Buztinzuri, tupa-aŕi, zulgi, zurikaŕ. (buztingintza): fz. Toska, buztin zuri utsa dana. I: Buztin-zuri.

buztin-zuban. (ontzi): fz. Latsun, latsun-beltz eta abut nastatzeko erabiltzen dan ontzia.

buztin-zuriztu. (buztin): *ad.* Buztin-xuriz Oman.

buztindegi. (basa); *iz.* Ikus.: Leputz. 1: Kinta, lodigoi, loitzaga.

buztindui. (buztdñ): *iz.* Buztiña dgoen tokia. I: Buztindoi, buztundoi, buztin-toki, buztintza, buztindui.

BUZTINGINTZA. *iz.* Buztiñez, toskaz edo lut..xuriaz, ontziak eta baste gauzak egiteko antzea. (: Buztinkintza, eltzakintegi, eltzaola. /1(antoxin), (basa), (buztin), (erti), (irudigintza), (terdoki), (lur), (ore), (zarkinizti).

buztinkara. (buztin): iz. Buzttñaren antzekoa dana.

buztiuki. (buztin): *iz.* Buztiñezko gaya. (buztingintza): iz. Azpit, katilu ta abaŕ egiteko erabiltzen dan lot on, ere ta lerdokiztatua.

buztiuki-arasa. (alasa): *iz.* Buztinkietarako sapalda. : Buztinki-apal.

buztinlari. (buztingintza): iz. Buztingintzan tanegiten ducna. (eskulangintzak): iz. Berbera. j: Buztingin. (buztin): H iz. Buztiñaz Ian dagiena; buztinaz ontzl ta antoxiñak egiten dituena.

buztintsu, (buztin): *izond.* Buztiña duena. : Buztindun, buztiñezko.

buztintza. (buztin): *iz.* Buztiŕla (lagoon tokia.

buztiñefe. (adalu): *iz.* Ikus.: Adalu. I: Buztiñaŕi, piaka, surdakei.

buztiñefala. (adalu): *iz.* Adaluak egiten dituzten ola.

buztiñertu. (adalu): *ad.* Toki bat adalukaz estali. Adaluak egin.

buztiñeztatu. (buztin): *ad.* Buztiña botatzean luf mugertsuak obetu. Buztiñatu, buztindu, buztiñeztu.

buztiño. (garagardoa): *iz.* Sagardo utsa, urik eztuena. (buztin): *iz.* Ikus.: Buztin.

buztidola. (buztin): *iz.* Buztiñaz lanegiten dan tokia. : Buztingintza, buztinkintza.

buztre. (basa): iz. Luf-urbilean dabilen janzkiari itsasten dan basa; basa-orbana.

buzunia. (eden): *iz.* Osasnnerako edentsu ado galgaŕia dan gnya.

buzuntz. (zugatz): iz. Fkus.: Burtxintx. Buzontza.

D

d. (izki): *iz.* Abedearen irngaŕen izkia. Batzuetan adi€v jokoan agertzen da izki geikia bezela ezer adierazi gabe, e.b.: ikusi ninduen, joan nadin, ibil dedin. *ft* lragankoŕa dan aditz jokoan, oraiñaldian, era guzticn lenengo izkia da, ta irngaŕen notiñarcn izakaya adierazten do, e.b.: Dot, duzu, du, ..., dczadan, dezazun, dczan, ..., daramat, dakarzu, daki, ... Iragangaitza dan aditz jokoan, oraiñaldian ere, irugaŕen notiñarcn erak izki onezaz asten dira, eb.: duo, datof, dago, do, ..., dedin, ditezen; noun on adieraztean. II D, batzuetan, T'az aldatzen da, otsiztiaren arauz, e.b.: ez + da = ezta, ez + dago eztago, ... Bestectan, N to L atzetik, D D'az aldatzen da, c.b.: indaŕ'etik indaŕ, bilduŕ'etik bilduf egiten da, ñogaŕi zentzunaz. If Ba-dirudi galdu dan izenorde baton (D') kondaŕa data, irngaŕen notiñarena.

da. (aditz): *ad.* Izan aditzaren oraiñaldiko irugaŕen notiña, e.b.: Gaiztoa da, ikusgaŕia da. (lokaŕitz): lok. Ta'en ordez erabiltzen da, c.b.: Emen da of = emen eta oŕ.

da eman. Banjul): *ad.* Tanpa emen, jo.

da-da. (tanpa): iz. Atean edo deitzeko egiten dan tnpa. I: Esku zabalaz norbaitcn masalean ematen dan tanpa.

daailu. (zamau-zapiak): *iz.* Ikus.: Ezpain-zapi. j: Dafaila.

daak. (aditz): *ad.* Itanozko aditzera: Didak eraren laburpena.

daate. (aditz); *ad.* Didate eraren laburpena.

daatelu. (taratulu): *iz. fkus.:* Taratulu. Daaturi, daaturu, daratelu, deatulu.

daati. (eraso-aidi): *izond.* Oldarkoi, oldarkofa dana.

daaturi. (taratulu): *in.* Eras.: Taratulu. {: Daatelu, daatura, daratetu, deatulu.

dabeneko. (aditzondo): *adond.* Ofen goiz. j: Dagoaneko, yadaneko. I: Daburduko, daborduko, dagoneko, dabaneko,dagoaneko,dauaneka, daucneko, dauneneko, gaingoitik, onezkero.

dabesk. (abesti): *ad.* Abesten duk.

dabeta. (slain): *iz.* Korkañarcn anlzekoa dan afaña, baña benetalcoagoa; arkbilzen artean bizi da.

dabilkona. (aditz): *ad.* Dabilkiona.

dabdur. (ur): iz. lbiii dabilen ura.

dabba!. (tanpa): *oyu.* Tanparen zentzuna ematen duen itza. (auspo): *iz.* Sukaldcko auspoa.

daburduko. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Dabeneko. I: Daborduko, dagoneko, dabordcko,dabaneko,dagoanelco, dauaneko,daueneko,dauoneko.

dadais. (ergeltasun): *izond.* Tcntel, zozo.

dadasala. (aditz): *ad.* Edasi aditzaren era; itzegiten ducla.

dadicla. (aditz): *ad.* Dedila edo dadila eraren aldakuntza.

dadien. (aditz): *ad.* Dedin edo dadin eraren aldakuntza.

daduka. (aditz): *ad.* Eduki aditzaren era; berak dauka.

dafail-arazuak. (zamau-zapiak): ikus.: Zamau-zapiak. : Oyal-arazuak.

dafail-azpiko. (zamau-zapiak): *iz.* Beko zamaua.

dafail-gañeko. (zamau-zapiak): *iz.* Zamauak gordetzeko dana.

dafail-ontzi. (zamau-zapiak): *iz.* ikus.: Zamau-zapiak.

dafaila. (zamau-zapiak): *iz.* Ikus.: Ezpain'zapi.: Zamau, daaila, tafaila.

dafatla. (zamau-zapiak); iz. Zamau txikia. I: (garbitasun): *iz.* Esku-zapia. I: Dafailuua.

dagenil. (ile): *iz.* Urtearen zortzigafen ilea. I: Dagonil.

dagist. (egin): *ad.* Egiten dit.

dago. (aditz): *ad.* Egon aditzaren era, oraiñakliko irugafen notiñarena: Tiara dago. ; Auŕ bat ibilizen danean esaten da: Dago egiten dau; dago, dago, beta dago. j: Tago.

dago egin. (egoera): *ad.* Zutik egon. I: Dagoka, logo egin, txutitu.

dagoanelco. (aditzondo): *adond.* lkus.: Dabcneko.j: Yadaneko, dagoneko, dabaneko, daborduko, daburduko, dauaneko,daueneko,dauoneko, duancko, deneko, gaingoitik, onezkero.

dagoka. (osterakuntza): *adond.* Zutik egoteko soul bat alegiñctan ari-izatea. (egoera): *adond,* Ikus.: Dago egin. I: Tagoka, txutirik.

dagoldenelco. (erakotasua): *izond.* Zeribait dagokiona. : Dagokioneko, dagonekiko.

dagonila. (ii): *in.* Urteko zortzigaŕen ila. I: Tilistaro.

dagun. (ufentasun): *ad.* Ufengo datoŕen(a). : Daigun. // ltz au, "aigu" gaur erabiltzen ez dan aditzaren era bat da; agintzcraren zentzunaz izanezik, aditz on cz da ezagutzen.

daidi. (aditz): *ad.* Berak egin dezake.

daigun. (aditz): *ad.* Ivan aditzaren menekoera da, iraunkoŕa. Ikas.: Dagun. (ustekizun): *ad.* Eman dezagun.

dada. (igitai): iz. ikus.: Gardantxilu. Da itt, daya, kodaiña, makatz, podailia.

dailari. (igitai): *frond,* Igitayaz edo gardantxiiuz laboreak edo belafak ebakitzen dituena. I: Dalari.

daliaŕi. (aft): iz. Igitaya zofozteko afia. j: Dabaŕi, dailu-aŕi. (igitai); *iz.* Berbera.

dailu. (igitai): iz. Ikus.: igitai. : Daila, daya, dalusa, tails, teila.

daiña dada. (aditz): *ad.* Dana dala, zana zala.

daitof. (aitorkun): *ad.* Aitortzen du.

daitsi. (iraizketa): *ad.* Dota, egotzi.

daitzaldi. (none): *iz.* Eraistearen egipena. j: Daizpen, daizte.

daitzi. (cane): *ad.* E.raitsi, eratxi, jctzi.

daizte. (nine): *frond,* Eraisten ducna. Daitzalc, daiztale.

daizpen. (esne): *iz.* Ikus.: Daitzaldi. Daizte.

dakad. (aditz): *ad.* Daukat aditzeraren aldapena. j: Dakat.

dakas. (ikasketa): *ad.* Ikasten du.

dakidik. (aditz): *ad.* Dakikek erak adierazten duena esateko aspaldian erabiltzen zan beste era.

dakio. (isikortasun): *ad.* Ekiten du.

dakiola. (aditz): *ad.* EKIN aditzaren era: lanean jaŕai dezala.

dako. (oramai): *iz.* Ikus.: Oramai; abereai jaten eta edaten emateko erabiltzen dana, bai ta ikuzi, aŕikoa egiteko to abaŕ.

dakut. (ikńŕ): *ad.* Ikurtzen du.

dabs. (afiko): *iz.* tJaxera to beste gauzak ere garbitzeko afi-aska. (ixuritasun): iz. Zerbait ixurikatu edo botatzeko tokia.

(landare): II *iz.* Peŕezilaren antzekoa dan landarea. (aditz): If *ad* Bera data.

dalako. (arbuyo): *izond.* Bera dan bezela; arbuyoz esaten da.

dalanba. (kordokadura): iz. Kordokaldia. ^: Dalanda.

dalandaka. (kordokadura): *adond.* Kordoka ari-izatea. I: Datendaka.

dalandakatu. (kordokadura): *ad.* Kordokatu. I: Dalandatu.

dalatu. (igitai): *ad.* Ttaitu. : Dalalu.

dalaxe, (abere): *12.* Ikus.: Abere.

dalayez. (poz): *ad.* Alaitzen dituzte.

dalda. (eritasun): *iz.* Aden eritasun dardarazkoen izena.

daldai. (dardara): *adond.* Dardaraka ari-izatea. I: Daldal, daldaz, dardagan.

daldaixa. (emakume): *iz.* Naŕasa dan emakumea.

daldal. (dardara): *iz,* Dardaratzea, ikaratzea. I: Tkus.: Daldai. J: Daldaz, dardagan.

daldarako. (dardara): *iz.* Gorputzean izaten dan durdara.

daldara. (dardara): *iz.* Ikus.: Dardara.

daldaraka. (dardara): *adond.* Dardaraz ari-izatea. I: Dardaraka, daldaran, daldarutan, datdarez, daldaz, daidai, daldai, dardagan.

daldaratsu, (dardara): *izond.* Dardaraz ad dana.

daldaraku. (dardara): *ad.* Dardaraz ari-izan. (dardaritze): *ad.* Dardarizatu, ikaratu.

daidaxa. (naŕaskeri): *iz.* Naŕasjantzita dagoen emakumea.

daldaz. (dardara): *adond.* Ikus.: Daldai. Daldat, daldaraka, dardaraka, daldaran, daldaretan, datdarez, dardagan.

dalei. (igitai): *izond.* Dalatzeko eŕeza dana.

daliku. (makurdura): iz. Gauza bat zutikako, zeaŕeko, alkaŕ-zutikako edo tartidetako egokeratik aldentzearen egipen eta ondorioa.

dalitu. (isikortasun): *ad.* Lenago esan dana beŕiro bayeztu.

dama. (aŕain): *iz.* Lafu loom eta guria duen itxasoko afaña, margo xaua duena ta arkaitzen artean bizi dana.

damasa. (antoxin): *iz,* Berb'lezko antoxiiia, lepo estuaz zabal-zabala dana.

damasaran. (aranondo): *iz.* Aran-mota bat. I: Damasa-aan, damaskaran.

damask'. (antoxin): iz. Amabi pintako sapafa.

damaskaŕi. (landare): *iz.* Apainkaria dan Amerika'ko landarea.

damaxen. (kuyaki): ŕz, Ura eramateko kuya. Damage, damasin.

damintxauf. (intxauŕondo): iz. Ira ataleko azala daukan intxaufa.

damn. (aisekabe); iz. Itundasun goibel eta iraunkoŕa.

damost. (emote): *ad.* Ematen dit.

damotso. (emote): *ad.* Ematen dio,

damn. (damutasun): *iz.* Zerbait egiteagatik izaten dan naigabea. I: Damuari. (uŕikaltasun): *iz.* Beste baton gaitzak seferazten duten ufikaltasuna. (loan): fl *iz.* Ikus.: Kalte. (atsekabe): II *iz.* Negargaŕia dana. I: Damugaŕi,

damu-aragi. (aragi): *iz.* Atpeŕik galdutako abelgoŕi baten aragia.

damu-arazi. (damutasun): *ad.* Garbai-arazi.

damu-ausi. (inka): *iz.* Abere balm erosta. I: Damu-erosta, damu-0ŕoi. (saint): iz. Lokaŕien maŕaska.

damu-egin. (gaitzipen): *ad.* Gaitz-egin, iraindu. j: Damugin.

damu-egingafl. (gaitzipen): *frond.* Gaitz-egiten donna. I: Damugaŕizko. (pikoketa): *frond.* Nekegaŕi, mingaŕia dana. j: Damu-egitekoa.

damu-egitekoa. (pikoketa): izond, Ikus.: Damu egingaŕi.

damu-eresiak. (salmu): *iz.* Damutasunezko eresiak, salmuak.

damu-erosta. (inka): iz. Ikus.; Dame-ausi. I: Damu-oŕoi.

damu-gabekeria. (biuŕikeri): *iz.* lkus.: Biufikeri.

damu-gaitz. (damutasun): *izond.* Damutasunerako gogoŕa dana.

damu-gaitzik. (atsekabe): *adond.* Deitoragaŕia izatea. I: Damu-gaixtorik.

damu-izan. (damutasun): *ad.* Damutasuna izan. I: Dmnutu.

damu-kalteak. (kalte): iz. Kate ta gaitzuŕeak.

demu-lan. (damutasun): *iz.* Damu-egitea. I: Damu-neke.

damu-min. (damutasun): *iz.* Damn sakona.

damu-neke. (damutasun): *iz.* Ems,: Damu-lan.

damu-ofoi. (inka): *iz.* Ems.: Damn-ausi. Damu-erosta.

damu-afoz. (Cots): *adond.* Abelgoŕiak mafumaz an-izatea,

damualdi. (atsekabe): *iz.* Noribait here atsekabeagatik uŕikalpen edo btotzondoa jakin-erazteko erabiltzen dan esakuna.

damuari. (damutasun): *ŕz.* lkus.: Datuu,

damurrtu. (gaitzipen): *ad,* Gaitzitu, muturtu. I: Damuriatu.

damuausika. (inka): *adond.* Abere bat erostaz ari-izatea.

damubide. (zio): *iz.* Damu-izateko kari. ^: Ikus.: Damngai.

damudnn. (damutasun): *izond.* Damutasuna duena.

damuegile. (damutasun): *izond.* Naigabea soŕerazten duena. (gaitzipen): *izond.* Gaitz-egiten duena.

damugabe. (gaebayeza): *izond.* Damurik eztuena. I: Datnubage, damu-bako, damu-gabeko.

damugai. (zio): iz, Damu-izateko gays. I: Ikus.: Damubide.

damugafi. (atsekabe): *izond.* Negargaŕia dana. I: lkus.: Damn. (damutasun): *iz.* Damutasuna soŕerazteko kari. (kalte): II *izond.* Kaltea egiten duena, edo egin dezakena.

damugaŕiki. (gaitzipen): *adond.* Gaitz-egiten ari-izatea.

damugaŕiro. (atsekabe): *adond.* Atsekabez ari-izatea.

damugañzko. (gaitzipen): *ŕzond.* Tlcus.: Damu-egingaŕi. (pikoketa): *frond.* Iln s.: Damu-egingaŕi.

damugile. (kalte): *izond.* Kalte egiten duena.

damugin. (gaitzipen): *ad.* Gaitz-cgin. I: Eats.; Dann-cgin.

damukioa. (damutasun): *iz.* Ogena egiteagatik damu-izatea.

damukizun. (damutasun): *fr.* Damutasuna soŕeraztekoa dana. I: Damudura.

damukof. (damutasun): *izond* Damu-izateko emana dana. I: Damuoŕ. (gaitzipen): *izond.* Eŕaz minberatzen dana. (sumin): II *frond.* Minberakoŕa dana,

damukortasun. (sumin): *ŕz.* Suminkortasuna.

damulart. (damutasun): *ŕzond.* Damn-Ian dagiena.

damuri. (atsekabe); iz. Itundasun goibel eta iraunkoŕa. I: Damon.

damuriatsu. (gaitzipen): *izond.* Gaitzitzen, muturtzen dana.

damuriatu. (gaitzipen): *ad.* Tkus.: Damuartu. (atsckabe): *ad.* Itundasun goibel eta iraunkoŕaz geratu.

damurik. (damutasun): izond. Damuz beterik dagoena. (zoritxaŕ): *adond.* Zoritxaŕez.

damurik-eza. (dam-Masan): iz. Damurik ez izatea.

damutiatl. (atsekabe): *izond* Itundasun goibel eta iraunkoŕa duena. Damoŕigaŕi, damuŕiatua.

damnstatu. (gaitzipen): *ad.* Irain-egin, iraindu, laidotu. j: Damuztatu.

DAMUTASUN. *iz.* Zerbait egiteagatik garbaya; damu-izatea. }: Ateleka, garbae, garbai, garbaitasun, koropilo, inks, obengarbai, sapite, ufikimendu, tuikimentu, uŕikimin, uŕikitasun. /1 (atsekabe), (gogape), (zcntzabide), (obekuntza), (aitorkun), (ogen), (alke).

damutsu. (atsckabe): *ŕzond* Atsekabeturik dagoena. (damutasun): *izond.* Damuturik dagoena.

damutu. (atsekabe): *ad.* Atsekabetu, naigabetu. (das utasun): *ad.* ikus.: Damu-izan. (gaitzipen): II *ad.* Mindu, minberatu.

damutu-tzakoa. (damutasun): izond Sasi-damularia.

damuxe. (uŕikaltasun): *iz.* Eruki xanraf.

damuz. (dorm/lawn): *adond.* Damuturik izatea. (naimen): *adond.* Naimenik gabe ari-izatea. (zoritxaf): *adond.* Zoritxafez.

damuztapen. (gaitzipen): *iz.* Ikus.: Gaitzipen.

damuztarazi. (gaitzipen): *ad.* Iraindu-eragin.

damuztatzale. (gaitzipen): *izond.* Iraintzen duena.

dan. (aditz): *ad.* izan aditzaren era, irugafen notiñari oraiñaldian dagokiona. Mugitzarekin "dana" dagi ("da" aditera +"-n" alkaŕekikoa +"-a" mugitza ado izenordea). Ageŕerazleekin onela dagi: "Damn", "danori", "danbk" **("diranak¨);** lenengo biak "ni" ta "au", ta irugatenak "gu" ta "zuek" izenordeen zentunak ukan ditzaketc. "Danak" ("diranak¨)'en ordez danok ere esan diteke. (tanpa): iz. Deitzeko ate bateau ematen dan tanparen ots-izena. Dandan.

dan bests. (zeaztasrm): *adond.* Zeaztasunez ari-izatea. j: Dan beste be.

dan-erosi. (bakaŕ-saitze): *ad.* Salgayak asko erosi salerostean bare egokitasunera eragiteko.

dana. (izaera): iz. Zerbaiten izatea, egitan dana. (osotasun): *adond* Guztra. Dan-dana.

dana-dakin. (jakintasun): izor¢d. Guzia dakiena.

dana-dezaken. (almen): izoird. Guzia dezakena.

dana-gurako. (gura): *izond.* Andinai, goranaya dana.

dana-jakite. (jakintasun): *iz.* Guzia jakitea.

danafen. (osotasun): *adand.* Guztiagatik.

danba. (punp): iz. Poop baton otsa adierazteko, erabiltzen dan ots-izena.

danba-danba. (isikortasun): *adond.* Lsituki ari-izatea. j: Danba-danbaka.

danba-danbari. (uŕats): *ŕzond.* Ufals luzea ematen dune.

danba-egin. (eztanda): *ad.* Eztanda egin.

danbada. (tanpe): iz. Ems.: Tanpa. j: Kolpe, kelp; panpar'iko, pluk, tokoŕada, ziadura (punp): iz bees.: **Pimp.** kaitzi, paunkada, tuŕnnba.

danbadaka. (punp): *adond.* Punpak botatzean ari-izatea.

danbadako. (tanpa): *iz.* Buŕunbazko tanpa. Danbako. (sotto): tz. Ots anndiko tanpa. j: Ikus.: Danbafots.

danbadatsu. (soñu): *izond.* Ots aundia dagiena.

danbadatu. (soñu): *ad.* Ots aundia egin.

daubagin. (au-izkilu): *iz.* Su-izkiluak irauzten dituena.

danbalca. (taupe): *adond.* Tanpaka ari-izatea. j: Danbadaka.

danbakara. (tanka): *iz. Di* bolaen arteko tanka. j: Danpada.

danbalada. (kordokadura): *iz.* Kordokatzearen egipena. j: Danbalaka, danbadalaka, danbaladaka.

danbalari. (kordokadura): *izond.* Kordokatzen ari dana.

danbaldi. (joko): iz. Lufcan Wanda, bi natin edo geyagok dagiten jokaa, beso ta ankak bein-banan jasotzean eta alkafi zartak eta esku-zartadak ematean.

daubafada. (soñu): *iz.* Zalaparta, abariotsa.

danbafots. (eztanda): iz. Ikus.: Eztanda. Danbots, sutots, zartada. (soñu): *iz.* Ots andia. j: Was.: Danbadako.

danbateko. (tanka): *iz.* Ems.: Tanka. Danbatako, tunka.

danbatu. (tanka): *ad.* Otsaz tanka-egin.

danbazko. (eztanda): *izond.* Eztandak dagizkiena.

danbestean. (erorkera): *adond.* Auspez jaustean, otsa ateratzean, j: Dangiño, dangiñoan. (gisa): *adond.* Dan bezin ainbat.

danbolin. (aŕatz): ŕz. **Matz** txikiia. Matz, katamore.

danboiin-ede. (edo): *iz.* Danboliña eramateko edo eusteko edea.

danbolindari. (aŕatz): *frond.* Danboliña jutzen duena. Danbolinjole.

danbore. (afatz): *iz,* Afazko; tanpaz jotzeko eresgalu, zurezko kurkuru bateau jaŕitako lafu teinkatuaz egiña, txirinbilak daramazkiela.

danburia. (eresgalu): *iz.* Lau ertzeski daramazkien salteria; erizeskietan zeta bateaz jotzean erabiltzen *(la.*

danda, (zeifiu): iz. Zeiñnan zeiñu-miñek ematen (Men tanpa. j: Danga. (epe): iz. Mortxakada ordaindu beat' dan agintza baten epe bakoitza. (crorkera): jj *is.* Atzekaldera jaustea. (auzotasun): II *iz.* lk.us.: Auzolan. j: Auzolan.

dandabela. (bafabil): iz. tkus.: **Bafabtl:** I: Koskabilo, potraskel.

dandii. (egoera): iz. Ozta-oztan dabilen umea zutik geratzea. (zugatz): *iz.* **Zugatz** gazte ta goitua.

dandaitu. (zugatz): *ad.* Zugatzak goituak izan.

dandaka. (zeiñu): *adand.* Zeiñuaz tanpaka ari-izatea. j: Dandalaka, dandara. (epe): *adond.* Ordaindu bed dana epeka egitea.

daudaiako. (zeiñu): *iz.* Ikus.: Dangada. Dandana.

dandalatu. (zeiñu): *ad.* Zeiñua dandaka ari-izan. Dangadakatu, dangadatu, dangakadatu.

dandana. (zeiñu): *is.* Was.: Dangada. Dandalako.

daudanentafa. (efiketa): *izond,* Alien guztia lateŕian erabiltzeko jokers jafaitzen duena.

dandara. (zeiñu): *Iz.* Meza edo afats-otoyak iragartzen dituzten dandak.

dandaf. (piltzaŕ): *iz.* Naŕazka eramaten dan soñekoaren piltzafa. (utziera): *iz.* Ardurabako notiña.

dandafaz. (erakardura): *adored.* Naŕazka ari-izatea. j: Dandaŕez.

dandil. (ezkongetza): *(send.* Ezkondu gabe dagoen adiñeko emakumea.

danengandu. (orokardura): *ad.* Ororena egin. j: Danegandu.

danentzakotu. (arokardura): *ad.* Ororentzat egin.

danerako. (orokardura): *Lend.* Orotarako dana. j: Danetako, danetarako.

dardarizti. (lufikara): iz. Lufcicarak aztertzen dituen yakintza.

dardarktu. (dirdira): *ad.* Ikus.: Dardarikatu.

dardarizu. (ikoldura): ŕz. Giftafe batzuen naigabeko ikoldura mingaŕia. (dardaritze): iz. Ikus.: Dardaritze.

dardarka. (dirdira): *adond.* Dirdiratzen ari-izatea.

dardarkai. (dirdira): iz. Dirdiratzeko gaya.

dardarkari. (dirdira): *izond.* Dirdiratzen dana.

dardarketa. (dirdira): iz. Dirdirazko igidura. (dardaritze): iz. Ikus.: Dardaritze. 1: Zain-duldum, ziŕara.

dardarld. (dardara): *adond.* Ems.: Dardarz. 1: Dardaraka, dardaraz, dardarika, dardarizan.

dardaro. (mutirikeri): *ŕzond.* Lotsagabe, mutiri, eragaitza dana.

dardafako. (dirdira): ŕa. Ikus.: Dirdira.

dardazeatu. (irabio): *ad.* Tkus.: Dardaratu. j: Dardarikatu.

dardaf-zautzn. (dardara): *iz.* Dardararen asikera.

dardart. (dardara): *iz.* Ikus.: Dardara. f: Dardaka, dardakada, dardaizoka, dardaki, dardaraldi, dardariza, dardarizo.

dardarti. (dardara): *izand.* Dardaraz dagoena. E: Dardarati.

dardartsu. (dardara): *ŕzond.* Ikus.: Dardaradun. 1: Dardarati.

dardartzain. (zain): iz. Tkus.: Zain-goŕi. Bulkazain, zangaitz.

dardas. (igidura): *iz.* Ziba baten igidura astuna. 1: Dardax.

dardateko. (dardara): *iz.* Ikus.: Dardari.

dardatu. (irabio): *ad.* Astindu. 1: Ikus.: Dardaratu. I: Dardaŕatu. (dardara): *ad.* Tkus.: Dardarazi. (zauri): *(ad* Eŕaiñuek zauritu.1: Iiens.: Dardeyatu.

dardax. (jauzketa): M. Ziba, pilots, intxauŕak eta abaŕ jokatzen egiten duten jaiki edo punpa. 1: lkus.: Dardas.

dardaaafu. (irabio): *ad.* Irabiotu, astindu.

dardeyatu. (zauri): *ad.* T?guzkiaren eŕaiñuek zauritu. 1: Ikus.: Dardatu.

dardo. (zatarkeri): *izond.* Doloŕa, petrala dana.

dardots. (gaztañondo): *iz.* Gaztañaren morkotza.

dardoztatu. (igidura): *ad.* Dirdirazko lgiduraz zaulia dan zerbait igierazi.

darfara. (dardara): *iz.* &us.: Dardara.1: Daldara.

darga. (zeakadura): iz. Liño edo kalamua zeakatzeko erabiltzen dan Ianabesa. (lanabesa): *iz.* Berbera.

dargatu. (edoskipen): *ad. libil* bat uŕupatu.

dargi. (aditz): *ad.* Argia egiten du. (argi): *ad.* Argitzendu,

dario. (ezabizi): *iz.* Soñaren edozein tokian egiten dan ezabizi gaixoen biltzea. (iturburu): *ad.* Ubil bat irten.

darizadan. (aintzapen): *ad.* Neronek onetsia izan dedin. (aditz): *ad.* Berbera. I: Eritzi aditzaren era.

daror. (erorkera): *ad.* Erortzen da.

daros. (saleroste): *ad.* Erosten du.

dat. (arpen): *ad.* Artzen du.

data!. (jazarpen): *ad.* Iazartzen du.

daŕain. (aldamen): *izond.*]kus.: Datxikona.

dafayatn. (erakotasun): *ad.* Egoki-izan.

dart. (konormen): *iz.* Konorpen zakaŕa. I: Dartada. (dardara): iz. Konorpen nŕengatik sortutado dardara. 1: Dartada. (austura): 11 iz. Lokafi baton austura adierazten duen ots-izena. I: Dartada. (tanpa):) *iz.* Tanpa adierazten duen ots-izena. 1: Dartada. (gelditze): 11 *ad.* Bat-batcan eta zearo gelditu. 1: Dartada.

dart-dart. (dardara): *iz.* lkus.: Dardal. E: Dardar.

dart-egiu. (gelditze): *ad.* Bat-batean gelditu. (soda): *ad.* Durundatu. (eztanda): fl *ad.* Ikus.: Dart-oragin.

dart-eragin. (eztanda): *ad.* Lertu, eztanda-egin.

dartada. (tanpa): *iz.* Tanps aundia.

dartadi. (abetxu): ŕz. Txamka gaztea.

dartalara. (bukaera): *adond.* Argi Ea erabatekoa izatea.

daraau. (aŕaildura): *ad.* Gorputz gogoŕ batzuk gutxi edo izaizean aŕailatu.

darte. (erditasun): iz. Zugatzetaz mintzatzean erdikoa. (zugatz): *L.* Iñausi gabeko zugatza. I: Zugatzaren landare gaztoa. (pago): *iz.* Pago gaztea. (ardui): 11 *iz.* Sasi, lapaŕ. (zurtoin): ^ iz. lkus.: Altxuma.

dartedut. (pago): *iz.* Darteen multzoa.

dartetsu. (ardui): *izond* Saaiz beterik dagoen tokia. 1: Dardetsu.

dartigo. (igali): *iz.* Ipuruaren igalia. f: Dartiko.

dartu. (zurtoin): *iz.* Zugatz-enboŕaren altxuma. 1: Altxuma auek ebakitzen diran txaraka. (ardui): *iz.* lkus.: Ardui. (arpen): 11 *ad.* Artzen du.

dasa. (mintzabide): *ad.* Dille, esaten du.

dasta. (sayo): iz. Txastatzeko puska. 1: Daste.

dasta-ezin. (gozamen): *Land.* Gozatu ezin ditekena.

dasta-kotxo. (sayo); *lz.* Dastarien edontzitxoa. I: Dasta-ontzi.

dasta-leku. (sayo): iz. Ddastatzeko tokia.

dasta-ontzi. (sayo): *iz.* Ikus.: Dasta-kotxo. 1: Dast-ontzi.

dastarazi. (gozamen): *izond.* Gozalzekoa dana.

dastaka. (edoskipen): *adond:* Xurgatzen ari-izatea.

dastaketa. (gozamen): *iz.* Ddastatzea. I; Dastapen.

dastamen. (gozanren): ŕa. Gozatzeko zentzua.

dastapen. (gozamen): *iz.* Ikus.: Dastaketa.

dastarazi. (sayo): *ad.* Txastatu-eragin.

dastari. (sayo): *Load.* Txastatzen duena. Dastatzale.

dastatu. (gozamen): *ad.* Ubil-aindo txikia awn sartu, bore aokera nolakoa dan ezagutzeko. I: Ñastatu, dastatu, murtxa, rauitxatu, muskatu, tustatu.

dastatzale. (sayo): *ŕzond.* ikus.: Dastari.

data. (igali): *iz,* Palmondoaren igalia.

data-ondo. (zugatz): iz. Pahnondoa. 1: Datatze, datil-ondu.

dati. (landare): *iz.* Ems.: lligura. 1: Biguri, bizko, alkisan, miura, busuntz.

datil. (maxkur): *iz.* Kusku luzeak dauzkan maxkuta.

datil-molko. (igali): iz, Datiŕ-mordozka. I: Datil-mordo, datil-txordo.

data'. (taratulu): iz. Ikus.: Taratulu.

daturtean. (urte): *adond.* Datoŕen urtean.

datxeko. (aditz): *ad.* Itxekiten dio.

datxikola. (aldamen): *adond.* Tartekorik gabe izatea. j: Datxikolako.

datxilcona. (aldamen): *ŕzond.* Aldamenean dagoena. 1: Wain, dautsan.

datzaz. (zeartasun): *ad.* Etzanik dagoz; etzaten dim.

dauaneko. (aditzondo): *adorn!.* Ikus.: Dabeneko. 1: Dauoneko, yadaneko, dagoneko, daborduko, daburduko, dauoncko.

(taught. (uŕentasun): *Land.* Aldian urbil dagoena.

daukataite. (lobs): iz. Leba-aldi sendoa. 1: Ikus.: Leba-aldi. 1: Takateko, tanp.

dauko. (landare): *iz.* Basoko pastanaka.

daukun. (lañotasun): *izond.* Maitagaŕi, mazala.

daon. (tanpa): *iz.* lkus.: Tanpa.

daunado. (igurki): *izond.* Igurkiaz leguntzen duena. Daunadu, daunatu.

daunatua. (sendakintza): *frond.* Sendagilea izan gabe, sendabsen ari dana.

daunb. (soft): *iz.* Ots aundia adierazten duen ots-izena. j: Daunbatako.

daunba. (tanpa): iz. Tanpa baten ots-izena. (pump): *in* Jkus.: Punp. j: Bunpada.

daunbada. (soñu): fz. Bulaŕean emandako tanpa aundiaren antzeko otsa. (kordokadura): iz. Zabua, kulunka, kulunkada.

daunbadaka. (kordokadura): *adond.* Zabuka ari-izatea.

daunbaka. (soffit): *adond.* Oso ots aundia cgiten ari-izatea.

daunbatu. (kordokadura): *ad.* Kulunkatu, zabu-egin.

dausi. (aots): *iz.* Zakufak dagien aotsa. I: 1kus.: Adausi.

dausiz. (ants): *adond.* Zakufa dausika ari-izatea.

dauz. (aditz): *ad.* Uzten du.

dauzi. (jauzketa): *ad.* Jauzi-egin. I: Dautzi.

daxe. (abate): L. ikus.: Abere.

daya?. (aditz): *ad.* da?

dazabe. (jakintasun): *ad.* Ezagutzen dute.

dazauzuz. (jakintasun): *ad.* Ezagutzen dituzu.

dazkes. (aditz): *ad.* Azkesten du.

d. (izki): iz. Gure abedearen laugaŕen izkia. II D izkiaren aldaketa da, in, il eta ñogaŕien atzetik agertzen danean. E.b.: Indaŕ'ctik, indaŕ; bitduf'etik, bilduŕ; egin duk'elik, egin duk; isildu'tik isildu; it dau'tik, it dim; andere'tik, andere; dundu'tik, dundu; danbulin'etik, danbotin.

dalandal. (okidura): *adond.* Bete-beterik. j; Dalan-dalan.

danda. (eliza): *iz.* Eliza esateko auŕcn itza. j: Ddandaŕ.

dandan. (zeiñu); iz. Arden aoan zel.iiu txikia. j: Ddindin.

dandaf. (eliza): *iz.* ikus.: Eliza (auŕen itza).

dastatu. (gozamen): *ad.* Zerbait gozatu, txatatu. j: Ikus.: Dastatu. j: Ñastatu.

deusak. (ezkontza): iz. Eztegurako emaztegayak daramana.

dindi. (txin): iz. Aileen area txindia.

dindil. (adikin): *iz.* Belaŕiaren gangala. (ao): iz. Ao-sabayaren gangala. (olo): iz. Olaŕaren gingilak, j: Dindilen.

dindin. (zeiñu): ŕz. Auŕen moan zeiñu txikia, Ddandan.

dundu. (margo): *frond.* Dundu margoa duena; dundutxua dana. 1: Ddunduxka, dunduka, dunduzka, dunduxka, oztinkara.

des. (aditz): *ad.* *"Da"* aditzeraren aldaketa, gaidera cgiteko "al" atalaren zentzuna dana; e.b.: Eta/i "al" da? etoŕi dea'l. Ipaŕaldeko izkelgietan erabiltzen dan era.

deadarka. (ants): adond. Deadaŕak egiten art-izatea. j: Deadaŕez, dearka, didarka.

deadarkar. (ants): *izond.* Deadarka ari dana. I: lkus.: Deadarti.

deadarkatu. (ants): *ad.* Deadaf-egin.

deadaf. (ants): iz. lndaf aundiaz emandako aotsa. j: Deaf, deedaŕ, diadaŕ, didaŕ, deyadaf, diaŕ, eju, aŕa a, Gailasi, auri, gaŕasi, gaŕaxi, gafaisi, gedaŕ, karaisi, kafaixi, kaŕaxi, karexi, kafasi, kaŕesi, kaŕezi, idago, iliska, irago, ixkiritu, mzin-gafaxi, osti, oulgu, uyu, uju, uŕizkida, uŕizka, txaminara, xiririta, jaupat.

deadaf-aldi. (ants): In Oyu-aldi, zarata.

deadaf egin. (ants): *ad.* Deadaŕez ari-izan. 1: Uŕizka-egin.

deadaf-itz. (oyutza): iz. Lekayo sendoa. I: Patafi. (ants): *iz.* Ants erdiragaŕía. (aomen): jj *iz.* Ants edo aomen nabaria.

deadarti. (aots): *izond.* Deadarka ari dana. j: Deadarkari.

deadartsu. (ants): *izond.* Zaratatsu, oyutaria.

deada. (isikortasun): *adond.* lsituki ari-izatea. j: Derado.

deaño!. (txeŕen): iz. Ikus.: Txefen. (oyutza): nyu. Aŕanetan), beŕoyal, enemiena!.

deatulu. (taratulu): iz. Ikus.: Taratulu. Deadelu, daratelu, datum.

debadio. (eztabaida): Iz. Ikus.: Eztabaida. j: Debedio, izkaldi, izkione.

debaiau. (eriotza): *ad.* Sugea erail. Kalitu.

debaf. (eraspen): *izond.* Eraspenez ari dana. j; Deutaf.

debeditu. (erabakitasun): *ad.* Erabaki.

debekadu. (zen): *ad.* Burnt goriaz zendu.

debekagafi. (debeku): *frond.* Debekatua izateko dana.

debekato. (debeku): *ad.* Zerbait egitea eragotzi. j: Debetatu, debekau, galerazo, galorozo, gebendu, mugatu, tebekatu.

debekatzale. (debeku): *frond.* Debekatzen duena. 1: Dcbetazale.

debekia. (oguzkera): *tz.* Etenduraz eta izkiñak berikatzen oguztea.

DEBEKU. *iz.* Zerbait egiteko edo erabiltzeko eragoztearen egipen eta ondorioa. Debredera, eragozkera, utzarazi. If (aginpide), (eragozpen), (gayeztasun), (jazargo), (mugadura), (ukapen), (zebadura).

debeku-aldi. (debeku): *iz.* Eizatzeko edo aŕantzatzeko debekatutako dagoen aldia.

debeku-lege. (debelcu): iz. Zerbait debekatzeko egiten dan legea.

debekn-leku. (debelcu): *iz.* Debekatuta dagoen tokia. j: lkus.: Debeku-sail.

debeku-sall. (debeku): *iz.* *Mendi* batean debekatuta dagoen sala. j: Bras.: Debeku-leku.

debeku-salgai. (debeku): iz. Saltzeko gebenduta dagoen salgaya. j: Debetu-salgai.

debekuz. (debeku): *adond.* Gebeaduta dagoen salosketan ari-izatea.

debekuzko. (debeku): *izond.* Debekatuta dagoena.

debeogi. (mozkin): *iz.* Gariz ordaintzen *dan* mozidña.

deberatu. (swain): *ad.* ikus.: Debeyatu.

debet (otaluŕ): iz. Lurki bat laaki egotea. 1: Eltze.

debetatu. (debeku): arL lkus.: Debekatu.

debetu. (debeku): izond. Es legez ez zuzen-arauz baycstuta ez dagoena.

debetudun. (oguzkera): *izond.* Etenduraz eta izkiñak beŕikatzen oguzten duena.

debetura, (oguzkcra): iz. Etenduraz eta izkiñak beŕikatzcn oguztea. I: Debedura, debetdura, deetura.

debeyagafi. (sunlit* *izond.* Gogaikaŕía dana. I: Debeagaŕi.

debeyagafikl. (sumin): *adond.* Gogaikafiz ari-izatea.

debeyagafitu. (sumin): *ad.* Norbaitek bare burua gogaikaŕía egin.

debeyarzuu. (sumin): iz. Bekozkoa, debeyua.

debeyatu. (sumin): *ad.* Gogaitu, sumindu. j: Debcratu.

debeyazle. (nekabidc): *izond.* Nckatzen duena.

debeyu. (sumin): iz. Iguin, nardakeria.

debilano. (bateratasun): *adond.* Dabilen artean.

debileta. (dibidieta); *iz.* Ikus.: Dibidieta. Jiragora.

debileta-satai. (dibidieta): *iz.* Debiletaren eskuaga.

debizti. (uzkurtzizti): iz. Ikus.: Urkurtzizti. I: Jainko-izti.

deblauki. (egi); *adond.* Egitan, egin. I; Debloki, deplauki, desplauki. (ezlen-ikuste): *adond.* Bat-bateau, itzetik-ortzcra, itsumustuan. (azarkuntza): *adond.* Laistc/, zolitasunez, azkartasunez. j: Debloki.

deboildu. (ausiabartza): *ad.* Zerbait eraindu edo ezerestu.

deboiladura. (nastaldi): iz. Gauzacn kiria ado notiñen naretasuna edo zentznna bestelakotzen. (galpen): *iz.* Ondarnendia, galena aundia.

deboilagafi. (asaldura): *laced.* Gauza baton berezko egokera nastatzen duena.

deboilamendu. (naastura): *iz. ICiri* ta argitasunaren peitzea. I: Debulakeria.

debodari. (ausiabartza): *izond.* Lufafde bat craintzen duena. I: Deboilatzale.

deboilatu. (nastaldi): *ad.* Gauzaen kiria edo notifien naretasnna edo zentzuna bestelakotu. (ausiabartza): *ad.* Lufafde bat craindu, bare etxeak luferatzean eta bete landak ondatzean. Demasiatu, dcbolatu.

deboilatzale. (ausiabartza): *izond* dkus.: Dcboilari.

deboilu. (ausiabartza): iz. Lufafde bat crainduta geratzea.

debora. (eresi): *iz.* Gabaz eta aize zabalean norbait uspatzeko egiten dan eresia.

debredera. (debeku): iz. Ikus.: Debeku.

debru-znr. (zugatz): iz. Efialde beroen azi atalbiko zugatza; bore Wreak molko ubeletan agertzen dint, usain gozoa dutelarik. (abetxu): iz. Oliokaria dan abetxu mola bat.

debulakeria. (naastura); ŕz. Ikus.: Deboilamendu.

dedate. (edari): *ad.* Edaten dute.

dedu. (aintzapen); iz. 13egirune, lotsa, oncra.

dedu-apaindura. (ezautailu): *ft.* Deduzko ezautailua. : Dedu-dom.iña.

dedu-apaingafi. (ezautailu): iz. Ikus.: Ezautailu.

dedu-domiña. (ezautailu): iz. Ikus.: Dedu-apaindura. I: Dedu-iduri.

dedu-galtze. (zatarkeri): iz. Oore galtzea. (core): iz. Berbera,

dedu-iduri. (ezautailu): iz. Ikus.: Dcdu-domiña.

dedugafi. (aintzapen); *izond.* Aintzapena gozatzekna dana. I: Deduzko.

dedutsu. (aintzapcn): *izond.* Ikus.: Deduzko.

deduzko. (aintzapen): izond. Aintzapen aundikoa dana. I: Dedutsu. j: Ikus.: Dedugaŕi.

deduzkotu. (goresketa): *ad.* Deduz edo dedu-apainduraz norbait gorelsi.

defot. (ardi): *iz.* m/ urteko ardia. (antzutasun): *Land.* Antzu dana. Deota.

degaitu. (aultasun): *ad.* Kamen eta indafen gutxitu. ; Dekabitu, dekaitu. (atzetasun): *ad.* Gogoa oztu, kokildu.

degudiatu. (mintzoera): *ad.* Asko ta funtsik gabe itzegin.

degut. (estucra): *izond.* Estuegia dana. (labuŕera): *lzand.* Labuŕegia dana.

dei. (zeiñu): *iz,* Zeiñuaran deitzea. (del-egikuntza): *iz.* Aotsez deitzea. Deimen, deizio. (argi-aldi): H iz. Yainkoa'k norbait egokera baterako deitzea. I: Egokera edo bizibide baterako zaietasuna. I: Deitpen, deitza. (ezkontza): II iz. Ezkontzeko xedea elizetan ororen auŕeanjakin-eraztea. j: Debeyera, deyon, deyuna, deyune.

dei-adaf. (cresgalu): *iz.* Uŕutira itz-egiteko eresgaltra.

dei-agari. (bilaketa): *iz.* Ororentzako zerbaitjakin-eraztea.

dei-agindu. (aginpide): iz. Deibidczko agintza.

dci-aldi. (dei-egikuntza): iz. Norabait ertzeko dei-egitearen egipena.

dei-bide. (dei-egikuntza): *iz.* Norabait ertzeko dci-egitea.

DEi-EGIKUNTZA. *iz.* Ants. gune to abaŕen bidez norhaiten adiera erakartzearcn egipena, gugana etoŕ dedin edo zerbaiteaz oaŕerazteko. Uztcurtzlztian, Yainkoa ' k biotzak ukitzeko darabilen goi-eragiketa. Zerbaiterako notiñak de€tzearen egipena. : Epako, gaztiapen, otsiñara, txitako. II (argi-aldi}, (bildura), (ape), (gudaritza), (izen), (oyutza), (turutots), (zuketa).

dei-egile. (dei-egikuntza): *;Toed.* Norabait ertzeko dei-egiten duena. Deigile, deiiari.

dei-egin. (dci-egikuntza): *ad.* Deitu. I: Gandeitu, gci-egin, gei-cmon, geitu, ots-egin.

dei-eresi. (abesti): iz. Salmuaren bertso bakoilzean abesten eta beŕitzen dars leloa.

dei-ntoi. (dei-egikuntza): *iz.* dots.: Deyagora.

dci-su. (gaŕ): iz. Lendik ontzat artutako ezautarazpena bezala, oaf-tokietan egiten dan su-andia.

deidura. (ayeŕ); iz. ikus.: Ayeŕ.

deigailu. (soñu): iz. Soñu edo aotsa indartzeko lanabesa. (lanabesa): Berbera.

deigafi. (dei-egikuntza): *izond.* Deitzekoa dana.

dcigun. (adilza): *ad,* Daigun eraren aldaketa; uste-izan daigun eraren laburpena. I: Ikus.: Dcmagun.

deigune. (zeindin): iz. Zeintzen duena. Deikune.

defka. (eskari): *adond.* Ikus.: Deyezka.

deikidatu. (dci-egikuntza): *ad.* Norabait ertzeko notin batzuei dei-egin.

deiko. (dei-egikuntza): izond. Deyari dagokiona.

deiltun. (izen); *iz.* Eliza edo deun-irudi bati ematen zayon izena, izen berezia: Deikunde.

defkunde. (azalpen): iz. Zerbaiten beŕia ematearen egipen eta ondorica. (izen): *iz.* Ikus.: Deikun.

deiiari. (dei-egikuntza): *izond.* Ikus.: Dei-egile.

deimen. (dei-egikuntza): *iz.* Ikus.: Dei.

dein. (aindo): *iz.* Aski dan aindoa. I: Din, dci, duin, ein.

deiñu. (eskuarte): *iz.* Lanerako eskuartea. Jeiñu.

deiñuzu. (eskuarte): *(rand,* Eskuarte duena. Dediutsu.

deitagaŕi. (aomen): *laced.* Oroigafi, aipagaŕi, cape aundikoa dana, deitatua.

deitarazl. (dei-egikuntza); *ad.* Deitu-eragin.

deitata. (izen): *ad.* Izendatu.

deiters-txlzkin. (kirio): *iz.* Ktrio-iztia.

deitnra. (zoritxaŕ): *iz.* Auena, zinkurifla. I: Ikus.: Deitore.

deitoragafi. (zoritxaŕ): *izond.* Negargaŕia dana. I: Deitorezko, deitoregaŕi.

deitoragaflki. (zoritxar): *adond.* Auenaz ari-izatea.

deitnragafitasun. (zoritxaŕ); *iz.* Auengaŕia dan egokem.

deitorari. (nagsl): *izond.* Auengaŕiz negaŕ-egiten dena. I: Eortzeetan orixe dagien emakumea.

deitoratu. (abesti): *ad.* Zendua dagoen baton aide abesti ituna egin, edo negaŕ-egfn. I: IJcitoretu. (atsekabe): *ad.* Norhait iltzcagatik atsekabea adierazi. Tamal-izan.

deitoratzale. (atsekabe): *izond.* Atsekabea adierazlen duena.

deitore. *(inka): iz.* Inka mingaŕia. : Ikus.: Deitora.

deitsi. (jatsiera): *ad.* Jetsi, jetxi, jautsi, jatsi, jeitsi.

deitu. (dci-egikuntza): *ad.* Abotsez, keñuz ode baste eraz norbaiten adikune urakaŕi, etortzeko edo zerbaiteaz oaŕ-crazteko. j: Dei-egin. j: Tzenez izan. Gandeitu, gei-egin, gui-emon, geitu, ots-egin. (maskordun): iz. Muskat luzeak dauzkan maskordnna, aizto baten kirtenaren antzekoa dana. I: Datil, ketxo.

deitura. (izen): *iz.* Notiñak eta gauzak ezagutzeko erabiltzen dan Izena. Deitzione, mota-izen.

deitza. (argi-aldi): *iz.* flats.: Dei.

deitzaldi. (esne): *ft.* Deizteko ardia.

deitzale. (dei-egikuntza): *izond.* Deitten duena. Deitzale, deizale.

deitze. (dei-egikuntza): *iz.* Dei-egituaren cgipena.

deltzi. (cane): *ed.* Ugatza lauskitzcaz canes atcra. j: Eratzi, jatsi.

deizko. (dei-egikuntza): *ŕzond.* Dcitzeko dana.

deitze. (cane): *izond.* Deizten duena. E: Deiztari.

delzpen. (esne): *iz.* Deiztcaren egipena. I: Deizte, deiztaldi.

deiztaldi. (esne): *iz. Tkus.:* Deizpen.

deiztari. (cane): *izond.* Ikus.: Deizie.

deiztegi. (esne): *iz.* Ardiak deizteko tokia. j: Deiztei.

deizteko. (ardi): ŕz. Deizten dan ardia.

dekabitn. (aultasun): *ad.* lkus.: Degaitu. 1: Dekaitu.

delcero. (ibilera): *izond.* Asko ibiltzen dana.

dekore. (zelata): iz. Ikus.: Zelata. I: Zelatasun.

dekoi (eritasun): *izond.* Sofia motel-aldian duena, makal dagoena. (isikortasun): *izond.* Buru-gogofa, isikofa dana. (gortasun): II *izond.* Frdi goŕa dana.

delmrtu. (eritasun): *ad.* Soria moteidu, makal biurtu.

debt. (aditza): *ad.* Data; dedila.

delako. (izen): *izond.* lzendatua izan dana. j: Arako. (ustckizun): *ŕzond.* Uste-izan dana.

delderl. (entasun): *ŕz.* Aldi bateau aft edo eŕialde bateau lagunak sake jasan beat duten cdonolako eritasuna.

delient. (azarkrmtza): *ŕzond.* Ausarta, biozduna dana.

deltantzeko. (giiiaŕe): iz. Lepa-uztaitik bcsozpalcra dean giilafea.

DEMA. *iz.* Bayezta batean edo egindako iragarpenean, izpidean egon zediñak edo kausitu zezanak lendik erabakitako aindoak edo izakiak jabetzeko, bi gizaki edo geyagoen artean ituntzearen egiipen eta ondorioa. j: Dema-egiten dana. j: Esku-ontza,joku, leya, ispiso, ispisoin, ixpixo, ixpixo, izpizoin, tuna. *II* (aupada), (eztabaida), (ezmste), (galbide), (joke), (kartak), (lcyatasun), (pilota).

demagun. (aditza): *ad.* Eman dezagun. I: Ikus.: Deigun.

demafi. (dema): *iz.* Idi-demaetan eŕestatzen dan ails. (di): *iZ.* Berbera.

demasiatu. (ausiabartza): *ad.* Ems.: Deboilatu.

demasiatzaie. (ausiabartza): *ŕzond* Lufalde bat eraintzen duena, here etxeak luŕcratzen eta bere landak ondatzen.

dematu. (denim): *ad.* Demaz ari-izan, Tema-egin.

demendari. (ardi): iz. Ardi edo bildotsaren etaya edo gibela. (gibel): *iz.* Berbera.

demendren. (txikiera): *izond.* Txikiena.

demofin. (txrten): *iz.* Ikus.: Txefen. I: Demontxc, demuntre, demand:..

den. (aditza): *ad.* Dan aditzeraren aldaketa. (lokaŕitz): *Ink,* Naiz lokaŕitzaren zentzua daena: Den au den on ° naiz au naiz ari.

den-gutien. (txikiera): *adond.* Ñimiñnena izatea.

den-zer-den. (embalm): *Lord.* Nor-nai, edonor.

dens. (aditza): *ad.* Dana aditzeraren aldaketa. I: Guzia.

dena-eznf. (ezuŕ); *izond.* Ezuf aundiak dauzkana.

dena-filda. (piltzaŕ): *izond.* P€ltzstez beteta dagoena.

dena-nigaf. (atsekabe): *izond.* Atsckabez beterik dagoena.

denaz are. (aundicra): *adond.* Geyeuez.

dendagafi. (zingo): *izond.* Zingoa botatzeko egokia dana.

dendal. (gabi): *iz.* Olaetan gabiaren euskaŕia.

dendalafi. (gabi): iz. Dendala tinkotzeko olactan dagoen afia.

deudaldi. (ziugo): iz. Ziugoa botatzearen egipena.

dendalgo. (josketa): *iz.* Jostunaren langintza. I: Dendaltza, dendarigo, dendarikintza, dendaritza, dendaritzu.

dendari-bota. (a'ain): *iz.* I3otayotz; afain-mota hat.

dendari-lzaf. (izaŕ): *iz.* Tlunabaŕean ikusten dan !enrage Izafa.

dendari-txorl. (txori): *iz.* Igokaria dan txoria, burn India, moire luze te zuzena ta lumak human margo orlegi distiratsuak dauzkana. Endari-txori, martin-afantzalc, martin, martinekoto, martincta, martin-oniz, martin-txori, mirtxiñeta, ur-makineta, ur-martiñeta, nr-oilo, urtxori, ur-xori, urxori-goñ, urzori.

deudarlktntza. (josketa): *iz.* Jostunaren langintza. : Ikus.: Dendalgo.

dendatu. (ikumen): *ad.* Zcrbait aztertzcko eskuz ikutu. (karkabupen): *ad.* Zerbait egiteko, yorancz abiatu. (apaingailu): jj *ad.* Zerbait egokiro apaindu. (igoera): *ad.* Bcre utzaldia egitcko, ad bat jaso.

dendalzalc. (zingo): *Izond.* Zingoa botatzen duena.

dendel. (makil): *iz.* Gurdiaren igunari eusten dion makila. (egurki): *ŕz.* Etxe cal baten orma ban eusteko jartzen clan egurkia. (orga): (iz. Gurdiaren atzcko sidearm erdiko zatia. (piltzaŕ): *ŕz.* Janzkiaren piltzaŕa. (abere-tresnak): II *iz.* Ikus.: Baŕera; bereziki zalburdi batena. : Oin-burni.

dendel-ugal. (ede): *iz.* Baŕerai eustcu dieten ugalak.

denden. (egoera): *ad.* Ibiltzen asi dan umea zutik egon.

dendent. (jazargo): lol. Naiz eta gutxi izan.

dendo. (cumin): *iz.* Mindura, samurkeria.

dendos. (nekabide): *izond.* Alamena eragiten ducus.

dendoska. (zailtasun): *iz.* t)stegabeko zailtasuna.

dendoskatn. (nekabidc): *ad.* Eroapena galdu-eragin.

dendozlca. (karkabupen): *adond.* Katazka aundietan ari-izatea.

dendu. (dendun): *ŕz.* Tkus.: Dendun. Orcka, muilai.

dendu-gabe. (denduneza): *iz,* Ems.: Denduneza. I: Tinkogabezia.

DENDUN. *iz.* Alako egokera bateau iraupena. I: Deudu, iraundura, muilai, ten, tentun. ll (geldidura), (gelditze), (iraunkortasun), (iraupen), (sendot-asun), (uzkal.dura).

dendun gabetu. (dendun): *ad.* Denduna gaktu. Dendungatu.

dendun-aga. (dendun): iz. Denclunez egoteko agañoa.

dendun-izti. (dendun): iz. Langaiztiaren zatia, denduaren legeak aztertzen dituena.

1)ENDUNEZA. *iz.* Dendunik ez daukanaren egokera. I: Dendu-eza, dendu-gabe, egonaŕirik-eza, tinkogabezia. // (aldaketa), (auskortasun), (igidura).

deneko. (lastertasun): *adond.* Ikus,: **Dagoneko.**

denez. (aditz): *ad.* ikus.: Danez.

denga. (longain): *iz.* **Longain** motz txikia, geŕit-añn eltzen dana.

denganial. (oyutza): *opt.* Aŕanetan!

dengauiñau. (txeŕen): *iz.* **ikus.: Txeŕen,** J: Denganiño, anganiño, diaño, atan.

deno. (osotasun): *adond.* Osorik.

dentu. (egin): *ad.* Ezerezetik zerbait egin, irazan.

deutzale. (egin): *ŕzond.* Ezerezetik zerbait dagiena.

deoea. (antzutasun): *izond.* Ikus.: Dcfot.

depen. (aots): *iz.* Txalupa baten brankan datoŕenari, **tanka** bat alderatzeko, egiten zayon deadafa.

deraatza. (aanzpen): *ad.* Aiztu-eragiten dio. j: Era-aatz. (aditz): *ad.* Berbera,

deragio. (egin): *ad.* Eragiten dio.

deraidi. (egin): *ad.* Berak cragiten dizu.

derauntsano. (putz): *ad.* Barak putz-egiten dun artean, j: (Irauntsi aditzatik). (aditz): rd. Berbera.

derbil. (txeŕen): *iz. ikus.:* Txeŕen. Derbu.

derden. (nagi): *izond.* Alpet, ardura-bakoa dana.

derdil. (txirotasun): *izond.* Txiro darn,

derduil, (afantza): *iz.* Lebatza aŕantzeko apailua bi ltzeko, dagoen zurezko laualdelcoa.

dereza. (austura): *iz.* Auskoŕak diran gauzaen austura zaratatsua,

deritxalcon. (aditz): *ad.* Dcitzen dana. I: Daritxon, deritzayon, deritzan; deritzatenak, derizana.

darer. (aditz): *ad.* Beta erortzen da.

defa. (aditz): *ad.* Ik diñok. j: (Eŕan aditzetik).

defot. (arteztasun): *adond.* Znzenean, arteztasunean.

defotean. (gelditze): *adond.* Gelditu gabc.

des!. (oyutza): *oytr.* Utzi!, aska!, askatul

desagindu. (usteldura): *ad.* Abatak usteldu. (abaf): *ad.* Berbera.

desaisgi. (esne): *iz.* Eraixteko tokia.

desak. (karkabupen): iz, Arkuma aundiak, katazkak.

desakitu. (atseden): *ad.* Lana utzi, atseden artu.

desaldu. (zoritxaŕ): *ad.* Eragozpen aundiak ipiñi.

desara. (azaŕitasun): *izond* Leyatsu, yayo. (eroapen): *ŕzond.* **Eroapenik** gabe.

desafa. (lipizta): *iz. ilrtis.:* **Lipizta,**

desafauatu. (antolagabeketa): *ad.* Antolagabetu.

desafatu. (tanpa): *ad.* Tanpa eman.

desbekara. (zama): *iz.* Itxasonlzi baten zama kentzearen egipcna.

desbekartoki. (zama): *iz.* Zama nunbaitetik kendu ta bests leku bateau ipintzeko tokia.

deseita. (asaldara): *izond.* Gogartu gabe ari dana.

deselddari. (ausiabartza): *izond.* Poŕokatzen duena.

desert. (eskuantze): *iz.* Zerbait egiteko eskuantzea. J: Deskultzu, deskulzu.

desga. (antoxin): *iz.* Buztin-ontzizko antoxiña, sabeltsua dana, ondo txiki la an aundikoa, ura, oliva ta bests ubilak eukitzeko erabiltzen dana.

desgantzol. (eskugeikeri): *izond.* Oitura onetatik at dabiiena. I: Desgintzal, deskantsail.

desgantzolatu. (eskugeikeri): *ad.* Oitura onetatik at

desgune. (Iekn): *iz.* Elize zala duen lekua. J: **Ikus.:** Deskosteŕ,

desidu. (zemakuntza): *iz.* Ems.: **Zemakuntza.**

deskat. (matzerdura): *izond.* Maketsa dana.

deskeila. (inka): *izond* Espatsu, aŕankuratsu.

deskeiladuu. (salakuntza): *izond.* Epailearen auŕean **salakuntza** dagiena.

deskeilaka. (inka): *adond* Espatsu tn aŕankuratsu ari-izatea.

deskorga. (orga): *iz.* Auŕak ibiltzen ikasteko erabiltzen dan gurditxoa.

deskostef. (ofi-uŕitze): *iz.* Uritik uŕnn dagoen bazteŕalde basa-bazlertuta. J: Deskusteŕ, desgune.

desknitzu. (eskuantze): *iz,* ikus.: Deseyu. I: Deskulzu.

deskuitzu-bako. (eskuantze): *izond.* **Eskuantzerik** eztuena.

deskultzu-bakotasun. (cskuantze): *iz.* Deskultzurik ez izatea. j: Deskultzurik-eza.

deskcdtzurik-eza. (eskuantze): *iz.* Ikus.: Dcskulizu-bakotasun.

deskultzuz. (eskuantze): *adorn!.* Deseyuz, eskuantzez.

deslai. (aldarakuntza): *izond.* Zeyarkatuta dagoena. (utziera): *izond.* Utzita dagoena.

deslaidatu, (ospege): *ad.* Norihail buruz gaizki itzegin.

deslaitsu. (arduragabetasun): *ŕzond.* Arduragabelcoa dana.

deslaitu. (aldarakuntza): *ad.* Besteengandik aldendu.

deslayan.(arduragabetasun): *adond.* Ardnragabetasunez ari-izatea.

deslei. (begi): *izond.* Begiratzean begiak okertzen zaizkiona.

desleitu. (bererkunde): *ad.* Gauza batzuen artean dagoen ezberdintasuna oartu.

deslokatu. (askapen): *ad.* Askant. J: Deslotu.

desmenandu. (ospege): *ad.* Noribait ospea kendu.

destneratu. (jaustasun): *ad.* Gutxitzen ari-izan.

despildatu. (abere-tresnak): *ad.* **Sal-abereai abere-tresnak** kendu.

despiska. (aŕain): *ad.* Afain bati eŕayak kendu.

destarld. (gogo-landueza): *adond.* Aŕunki ari-izatea.

dcstart. (baldartasun): *ŕzond.* Baldaŕa dana.

deslatu. (ikusmen): *ad.* Tkus.: Begiratu.

dcstayu. (zalantzn): *adond.* Zalantzan egotea. (lanarte): *izond.* Zeregin gabe dagoena.

destetsa. (zalapart): ŕr. Gorako **aots** doñugaitzen naas-maas. I: Destetxa.

destu. (zernakuntza): *iz.* lkus.: **Zemakuntza.**

deto. (nabarmenkeri): *iz.* Kezka alditsua. Detu, deta, etxasu, kaskin, kosokeri. (gezi): *iz.* Tkus.: **Gezi. j:** Ixtoŕ.

dets. (Ian): *iz.* Erabakitako aldi batean egiteko edo egindako **lana. (montio):** *iz.* Tkus.: Montlo. j: Langai, ziŕiboŕu.

detu. (zorotasun): *iz.* **Zorotasunaren antzekoa.** I: **Bitxikeri,** kardaba alditsua. Araugabeko naya. I: Deta, deto, emskail, etxasu, kaskin, kosokeri, delute, koskadura, koskaidi. '

detu-bakaf. (nabarmenkeri): *izond.* Asmo bakat bati buruzko detoa.

deuen. (Joko): *iz.* Geldierazitako jokoa beŕiz asten dala adierazteko auŕck darabiltcn itza.

DEUN. *iz//05izond.* On-ntsa ta eŕurik gabekoa dana. j: Eliza'k norbait ofela dala bayezten duena. j; Onoirnen eta erednzkoa danari gañeratzen :rayon izenondoa. j: Yainkoa'ri bereziki opetsia danari ematen rayon izeuondaa. I: Uzlcurtza-kariz agurgaŕia danari deitzen zayon. j; Berplzte aufeko astea ta onen egun bakoitzari deitzen zayena. I: Yainkoa'ren legeari arauzkoa dana. I: Done, dontsu, endone, guren, guru. 1/ (donoki), (islamtasun), (onbide).

deun-egikof. (dean): *izond* Deuna cgiten duena. j: lens.: Deuntzaie.

deun-irudi. (irudigintza): *iz.* Done baton irudia.

deun-izendegi. (deun): iz. Deun-izenen reŕenda.

deunbide. (onbide); iz. Kristau-yaukaltasuna lortzeko xedeaz ari-izatea.

deundegi. (deun): iz. Dena baten irudia jartzen dan tokia.

deundu. (deun): *ad.* Deuna izan edo biurtu edo egin. Deunetsi, donetsi, deuntu, zindotn, donttu.

dennetsi. (dean): *ad.* ikus.: Deundu. I: Donetsi. j: Deuntzat onartu.

deunga. (biufikeri): *frond.* Oso gaiztoa dana. j: Deunge.

deungago. (binfikeri): *izond.* Deunga baño areagoa dana.

deungakeri. (biuŕikeri): *iz.* Gaiztakeri aundia. j: Deungekeri.

deungaro. (biuŕikeri): *adond.* Gaiztoki ari-izatea. j: Deungcro.

deungaŕi. (deun): *izond.* Deuutzat onartzekoa dana.

deungatu. (biuŕikeri): *ad.* Deunga hiurtu edo egin edo cragin. j: Deungetu.

deungez. (ariuŕe): *adond.* Ariufe txaŕaz ari-izatea.

deunoro. (dean): iz. Deun gurtiak. (jai-aldi): iz. Azilarcn lenengo egunean ospatzen dan jai-aldia.

deuntasun. (deun): *iz.* Dann izatearen tasuna. : Deundasun.

deuntsu. (donoki): *frond.* Betiko zorionean bizi dana.

deuntsuro. (donoki): *adond.* Deuntsuak bezela egotea edo bizi-izatea.

deuutza. (irxskoitz deun): *iz.* Irukoitz deun'ari abesten zayon ereserkia.

deunlzale. (dean): *izond.* Deuntzen duena. : Deun-egikoŕ.

deuntiatu. (deun): *ad.* Eliza'k norbait deuntzat onartu.

deus. (izenorde): izond. Zerbait, ezer. I: Dcuski, jeus.

deus-anbat. (aindo): *adond.* Ainbestekoa izatea.

deus-gutxiko.(gauzeztasun): *izond.* Ezertarako ez dana,

deusa. (ardura): *iz.* Zerbaiterako ardura izatea.

deusak. (ezkontza): *iz.* Bzkontzen danak ezkontzara daramana. I: Ddeusak.

deuserez. (izaneza): izond. Ezer ez dana.

deusetaratu. (izaneza): *ad.* Ezer ez izatera^{g}o eldu.: Deustaratu.

deuscz, (uzkeri): *adond.* la utza dana. Dildaĺu.

deuseztu. (uzkeri); *ad.* Ezcreztu; ezer ez izatera eldu. I: Deuseztatu.

deusgai. (ongaitasun): *izond.* Zerbaiterako ona dana. j: Deuskai.

deuskai. (ongaitasun): *izond.* Ongaitasunezkoa dana.

deusld. (izcnorde): *izord.* Ems.: Deus. j: Jeus.

denskun, (obari): *izond.* Obariak dauzkana.

deutaf. (craspen): *izond* lkus.: Debaf.

deutsan. (aldamen): *izond.* Aldamenean dagoena.

deutsi. (jatsiera): *ad.* Iatsi, jetxi.

dexes. (leku): *iz.* Aran'eko Buru-batzaŕarm baimenik gabe ez erein ez eta landu ere ezin diteken luŕe.

deyadarka. (dei-egikuntza): *adond.* Deika ari-izatea. j: Deyadafez, deyez, deituz, deyezka.

deyadarkari. (ante): *izond.* Deadafa dagiena.

deyadaf. (ants): iz. Tkus.: Deadaŕ. (aidakura): *iz.* Kezka, aldakura edo bat-bateko erabea.

deyadartl. (aldakura): *izond.* Deyadaŕa zabaltzen duena.

deyagora. (ants): iz. Deadaŕ aundia, I: Eyagora. (azalpen): iz. Erabaki, agintza edo lege baten azalpena, ospetsuki egiña. (dei-egikuntza): j *iz.* Norberaren aide irteteko, beste bati deitzea. j: Dei-atai.

deyagoratu. (ants); *ad.* Deadarka goratu.

deyera. (bilaketa): *iz.* Oarpena, oarkizuna. (ezkontza): iz. Ikus.; Del.

deyez. (dei-egikuntza): *adond.* Doi-egiten art-izatea.

deyezka. (eskari): *adond.* Monica ta negafez zerbait eskatzen ari-izatea. Ikus.: Deyadarka. I: Deika.

deyon. (ezkontza): *iz. lien.:* Doi. 1: Deynna, deyune, xai.

dcyuna. (czkontza): iz. Ikus.: Dei. Deyon, deyune.

deyune. (ezkontza); *iz,* ikus.: Dei. j: Deyon, deyuna, xai.

deyuneak. (onu): *iz.* Onuak ematearen egipen eta ondorioa.

dezebitu. (aultasun): *ad,* Makaldu, aitu.

deztatu. (neuŕi): iz. Zazpi ai.n lankier' luf-neuzia.

dcztcra. (sorbatz): *iz.* Zoŕozteko erabiltzen dan al^{g}a. j: Desterafi, destera, cetera.

dezteratu. (sorbatz): *ad.* Zoŕoztu.

dia. (ugaritasun): *iz.* Notln edo gauzaen aindo aundia. (aindo): *iz.* Berbera.

diada. (aditza): *ad.* Emango dikiat; bizkayerazko aditzera zaŕa.

dingo. (batukeeta): *adond.* Au, art edo ura baño areago.

dialdun. (aberastasun): *izond.* Aberatsa dana. j: Ikus.: Diarudun.

diamutxua!. (oyutza): *oyu.* Afimena adicrazten duen oyutza.

diaño. (sumin): ayu. Nor diaño! esaten da asefea edo sumiña adierazteko. (txeŕen): *iz. Ikus.:* Txefen. I: Denganiiiau; auŕen itza.

diaradundu. (aberastasun): *ad.* Tints.: Aberastu. Diarudundu.

diaramon. (egun): *iz.* ikus.: Biaramon.

diardu. (aditz): *ad.* larduten du. I: Ari da.

diardukatu. (aikartasun): *ad.* Norbaitekin aŕemanetan ari-izan.

diardun. (egikera): *frond.* Yarduten duena.

diarge. (sabai): *iz.* Sabaiko ola. (ol): iz. Berbera.

diari. (txin): *iz.* Ikus.: Txin. Txindi, diaru, diau, diuru.

diaru-ontzi. (ukal): *iz.* Ukafak edo beste cmaitzak, txindi-emaitzak, jasotzeko atabaka.

diaru-pausagia. (txindi-etxe): iz. fiats.: Txindi-etxe.

diarudun. (txin): *izond.* Txin edo txindia daukana. I: Dialdun, diaradun.

diarukari. (eske-batee): *izond.* Txindia edo besteren aindoakjasotzen ari dana.

diarutu. (Wu); *ad.* Txintxiña egin.

diaru. (emanketa): *ad.* Gogo-doayak eman. (iri); *ad.* Iriak irasi ta bertan notifiak sartu.

diaubide. (irabazpen): *iz.* Irabazpenen bidea.

diaugei. (ariketa): *iz.* Ogasunak ematen dituen irabacpidea.

diaugose. (txin): *izond.* Txindi-egaŕi dana.

dibesa. (ezberdintza): *iz.* Ikus.: Ezberdintza, j: Dibeza.

dibezi. (egun): ŕz. Ras.: Egun.

dibeziera. (zizku): iz. Aspaldin geŕitik esegita eramaten can zizku-mota Dibezila, diizila.

DIBIDiETA. iz. Tente jaŕitako estnka, itzulbiratzen danean unama edo sokatzaŕ bat biribiltzen duena. I: Biradef, debileta,jiragora, irunin, irurin, tabieta. II (gindax), (langaizti).

dibilo. (zorotasun): *izond.* Zoro dagoena.

dibiza. (itxaskuntza): *iz.* Txalupa batek itxasbideareldn dagien zokoa. 1: Dibizi, dibizu.

dibli-dabla. (tanpa): *adond.* Tanpa beŕiztea adierazteko erabiltzen diran itzak, bat ta here otsa ere. 1: Di-da.

dittO. (kordokadura): *iz.* Bare bi mustuŕetatik lotuta, goitik esegita dagoen lokafi sendoa, bean egiten duen bigaŕian eserita norbaitek kulunkatu egin dezan. I: Dintza-dalantza, diniziLi-dantzalaka, girgin, girgin-gorgoin, gongola, gorabelari, gordanzibil, gorgoin, gongola, gorabelari, gordanzibil, gorgoin, gorgoi ia, jibo, jolunpa, leria, junpa, jardunpa, junpagiz, ongola, sardamilo, sign, tilinga, tilintalanka, zabu, zabunt, txinbo, zanbalabuzka, zanbulu, zanbafia, zaraanda, zarabanda, zaŕamilo, zcatdo, txurdunpat, zibuĺu, zibirio, zibo, zibu, zibuĺu, ziburu, ziburu-zauria,zibiri-zaburu,zigulau, zigulu,xintxa, zinguru, xurdunpa, ziŕun-zaŕtm, zoraburu, zebra.

diburta. (aŕaun): iz. Afaunaren zuzendaria.

didarti. (cots): *ŕzond.* Deadarka ad dana.

died. (cndeŕi): *iz.* Ikus.: Ended. I: layo-lttŕ.

diga. (zezen): *iz.* lkus.: Biga.

digaro. (igaraipen): *ad.* lgaroten da.

digaf. (aditz): *ad.* Igartzen dot.

digo. (geikuntza): *adond.* Gcyago itzaren asmoa adierazten duena; geyago **itz** onen aldaketa.

digorte. (bidalketa): *ad.* Bialtzen dute.

diizilketari. (zizku): *izond.* Bizkaŕ-zuŕoa eratnateko dana.

dik-dak. (punp): *iz.* Danbaren ots-izena.

diket, (aditz): *ad.* Ikertzen du.

dil. (aditz): *ad.* Iltzen da, (eriotza): *ad.* Berbera.

dildalu, (uzkeri): *iz.* Ikus,: Deusez. (piltzaŕ): *iz.* lkus.: Dindil, plitaaf.

dildaya, (dardara): iz. Ikus.: Dardara. I: Dildira, dildara, dildil.

dildilkatu. (dardara): *ad.* Dardar-egin, dardaratu, dildiratu.

dildira, (dardara): iz. Dardara ariña. I: Ditdara, dildaya, dildil, ikara, ikaraldi.

dildiratu. (dardara): *ad.* Ikus.: Dardaratu. I: Dildilkatu. (dirdai): *ad.* Zerbait diztira batzuetaz distiratu.

diletsisak. (otoi): *iz.* Ildakoen aide egiten dan otoya. (: Diletsitak,

dilin. (dilingadura): *adond.* Zintzilika agates.

dilin-dalan. (zeiñu): *iz.* Zeiñuen soiina. Dilin-dala, dilin-dolou, din, dili-dalan, dilin-dalaun, dilin-dilin.

dilinda. (ligarda): *in.* Mukiak. : lkus.: Muki. (dilingadura): *iz.* Zinlzilika dagoen ze€baiten egokera. (zalantza): II *iz.* Ikus.: **Zalantza.**

dilindaka. (dilingadura): *adand.* F.segita cgotea. j: Dilindan, dilingan, dilingo, dindilizka, dindilka, dindilika, dindilirik.

dilindakatu. (dilingadura): ad. Esegi. Dilindatu, dilingatu, xilintxautu.

dilindaketu. (ustaitxo): *iz.* Belaŕietan eramaten dan **ustaitxoa. I:** Dilindatti.

dilindoka, (dilingadura): *(wad,* Zintzilika dagoena.

dillndan, (dilingadura): *adond.* Zerbait zintzilika egotea. Dilindo, dilindoka, dilingan, dindilika, dindilirik. (kalokadura): *adond.* **Kolokaduraz ad-izatea.** (zalantza): ji *adand.* Zalantzan ari-izatea.

dilindari, (ustaitxa): *iz.* Tkus.: Dilindaketa. (zeiñu): *izond.* **Zeiñuaren** autos dagiena.

dilindatu. (dilingadura): *ad* Ikus.: Dilindakatu, I: Esegi.

dilindo, (dilingadura): *adand.* **flats.:** Dilindan, I: Dilindoka, dilingo, dindilizka, dindilka, dilin-dilin, dilindon, dingilizka.

dilinduka. (dilingadura): *iz.* Esegitzearen egipena.

dilinga. (nagi): *izond.* Alpe'a dana. 1: Dilingo. (kolokadura): iz. Ikus.: **Kolokadura. :** Dilindan, dilingan.

DILl1VGADURA. *iz.* Goyan edo aidean jaso, esegi edo eustearen egipen eta ondorioa. l/ (kako), (txiŕita), (uzkaldura), (zurkaitz).

dilfngalu. (dilingadura): *iz.* lanzkiak edo baste gauzak esegiteko tresna,

dilingankeria. (aisetasun): *iz.* Legunkeri ta aisetasunerako zaletasuna.

dilingo-dalango. (nagi): *adond.* Alperkerietan arî-izatea.

dilista. (tckazi): *iz.* Lekaziduna dan belafezko landarea;bere miñak azkufi oso onekoak dira.

ditistazapa. (zomoŕo): *iz.* Dilistaren zedena.

diturrai, (tore): *iz.* Margo askolako bores oso atson ouekoa dana. j: Xulufrai, juiufrai.

dimu. (gotde): *iz.* Guldearen endailza.

dlmu-giltz. (guide): *in.* **Guldearen cndaitzaren ziria.**

din. (aditza): *ad.* Ikako aditzera, emakumeari itzegitean "da " esan nai duena. **(zeiñu):** *iz.* **Zeiñuaren scuba. Boss.:** Dilin-dalan.

din-dan. (zeiñu): *iz.* **Zeiñuen soñuaren ots-izena.** l: **Dinbilin-danbalan, din-daun, dindi-danda.**

din-din. **(erditasun):** *izond.* Alan ola dana. (zailtasun): *adond.* Ozta-oztan egotea.

din-diña. (irabazbide): *izond.* Gorespen aundiak irabazi dituena.

din-diñean. (zailtasun): *adond.* **Zailtasunaz, ozta-oztan.**

dana. (berdintasun): *adand,* Ainbat, ainbeste. I: Diña, din, dinbat, diñako. (etakotasun): *izond.* Aldekoai egokia zayena. (irabazbide): II *frond.* Sarigodi edu txalogaŕia dana. (alborakuntza): ^) *adond.* **Urbil-urbil egotea.**

dinbat. (crbabide): *adonnd.* Was,: Ainbat. |: Kainbat.

dinbi-daubs. (tanpa): *adand.* Tanpaka ari-izatea. j: Dinbili-danbala.

dlnbl-danbstu. (tanpa): *ad.* **Artilea** naiz beste gauzaren bat tanpnka erabili.

dinbibanka. (indarkeri): *adanit* lndarkeriz ari-izatca.

dinblli-dantza. (kordokadura): *in,* Kulunka ari-izatea.

dinblli-dantzari. (kordokadura): *izond.* Kordokatzen ari dana.

dinbilidanbalaka. (kordokadura): *adond.* Tausteko zorian kordoka ari-izatea.

dinbilin-danbalan. (zciñu): *iz.* **ikus.:** Din-dan.

dinda. (gereziondo): *iz.* Ginga; gereziaren antzekoa dan **igalia.** (soils): *iz.* Zinizaŕiaren soñua. j: Dindai. j: Ots sorgoŕ' eta jaŕaikia.

dlndai. (hero): *iz.* Arteka-marleka ateratzen dan eguzldaren beroa. (eguzki): *iz.* Berbera.

dindala. (dilingadura): iz. Esegita dagoena. (pitxi): L. ikus.: Bitxi. Dindilu, parpail.

dindanean. (zeiñu): *adond.* Zeiñuak jotzcn ari-izatea, (kordokadura): *adond.* Kordokatzen ari-izatea. !: Dindaukan.

dindatu. (soñu): *ad.* Zintzafiaz soñua egin.

dindaukan. (kordokadura): *adond.* lints.: Dindanean.

dindcu. (au-izkilu): iz. Su-izkiluen biurkoŕa,

dindez. (giño): *adand.* Giñoan erabiltzea.

dind€. (tanta): iz, Ubil haters tanta.

dindil. (piltzaŕ): *iz.* Ikus.: Piltzaf. (: Dildalu, dindilikario, peŕuka, pilda. (dilingadura): iz. Dingilizka dagoena ta binbilika ibit ditekena. (guruin): Estegoŕiaren saferan, aide bietan dagozen bi guruiñen bakoitza.

dindll-ots. (zeiñu): iz. Zeiñu txikia edo txiliñaren otsa.

dindildun. (mailgune): *izond.* Ddindilak dituena. : Dindilezko, Colo): *frond.* Gingilak dauzkana. (: Dindilen, dindil.

dinditikarlo. (piltzaŕ): *iz.* Ikus.: Dindil.

dindilkara. (mailgune): *frond.* Ddindiiaren antzekoa dana.

dindiltsu. (dilingadura): *frond.* Ddindilak asko dituena.

dindileria. (dilingadura): *iz.* Apaingailu esegita. (apaingailn): *ia.* Berbera.

dindileako. (mailgune): *frond.* Ilcus,: Dindildun. (olo): *izond.* ikus.: Dindildun.

dindilizka. (dilingadura): *adond.* Zintzilika egotea. Dandilizka, dindilka, dangilizka.

dind€n-dandan.(soña): *iz.* Zeiñuaren soñua.

dindinka. (tanta): *adond.* Tantaka ari-izatea.

dindira. (gofoketa): *iz.* Gofoketa bakoitzean egozten dana.

dinditi. (ligarda): *iz.* Sudufetik sortzen dan ureria. : Dindiŕiu, kekleŕ, okaran, tintifi, zintz. (soin): *iz.* Abereen soñean dagozen efayak. (piltzaŕ): ((*iz.* Nunbaitetik esegiten dan piltzafa. (janztura): jj iz. Sañeko baton zia. (: Dindifin.

dindifitu. (ligarda): *ad.* Dindifia esegi.

dindon. (aldakura): *iz.* Bame-barnean sartzen dan aldakura. (kordokadura): iz. Ikus.: Kordakadura. (dirdira): Dirdira-igiduraren era berezia. I: Hertz'en dindon.

dindon-eragile. (kordokadura): *hand.* Kordokatzen eragiten duena.

dindon-igi. (kordokadura): *iz.* Kordoka-igipena. : Kulunka-igi.

dindu. (giño); *ad.* Gauza bat giñuzkoa izan dedila egin.

dindul, (gereziondo): *iz.* Gerezi, anpolai.

dindulu. (ustaitxo): *iz.* Apaingailuz belafietan emakumeek daramazkiten ustaitxoak.

dinga-dinga edan. (edari): *ad.* Zufupa aundietaz edan. (: Dingo-dingo, dingu.

dingaka. (zeiñu): iz. Zeiñuaz emandako dangada. j: Ikus.: Dangada.

dingi-danga. (zeiñu): *iz.* Zeiñuaren jetzea.

dingiL (dilingadura): *izond.* Esegita dagoena. I; Dingili.

dingili-dangala. (kordokadura): *adourl.* Kulunkatzen ari-izatea. (: Dingili-dongolan, dingili-dangala.

dingili-ontzi, (loŕeta): iz. Notlñak edo gauzak toki hatetik baste bates aldaratzen dituena, I;]kus.: Dingili-zubi.

dingili-zubi. (lofeta); *iz.* Notiñak edo gauzak toki batetik baste batera aldaratzeko zubia. j; tkus,: Dingili-ontzi.

dingiiikatu. (dilingadura): *ad.* Esegi. I: Dingiliztu.

dingilin-buztan. (birunda): *adond.* liiribilkatzen ari-izatea.

dingiliz. (dilingadura): *adond.* Esegita egotea. (: Dingilizka, gingilizka.

dingiliztu. (dilingadura): *ad.* Ikus.: Dingilikatu.

dingolondango. (kordokadura): *iz.* Zerbaiten kulunkatzea.

dinki, (ezinbestetasun): *adond.* Ezinbestez ari-izatea. (zeaztasun): *adond.* Zenztasunez.

dint. (sendotasun): *adond.* Sendotasunez egotea.

dintasun. (askitasun): *iz.* Beat danerako aski dana.

dintsu. (askitasun): *izond.* la ash dana.

dintza-dalantza. (kordokadura): *iz.* Ikus.: Dibo. (: Dintzili-dantzalaka, girgin, girgin-gorgain, gongola, gorabelari.

diña. (erkabide): *adond.* Onen, of-en, aren.

diñala. (artakotasun): iz. Ikus.: Artakotasun.

diñarzu. (ariketa): *ad.* Yarduten duzu.

diñeko. (gala): *izond.* Giñozkoa dana.

diñeztasun. (egikera): *iz.* Gaitzesgaŕia dais egipena.

dio-dipon. (joko): *iz.* Pilota bateaz egiten dan auŕen jokoa.

diosala. (adeitasun): *iz.* Apaltasunezko gurka, menpctasuna adieraztean.

diasaldu. (agar): *ad.* Aguŕ-egin.

dipidi. (sukalde): *iz.* Rots.: Dipifia.

dipika. (antoxin): *iz.* Lapiko txikia.

dipiña. (sukaide): *iz.* Metalezko lapikoa, bare baldia daramala. Dipidi. (antoxin): *iz.* Eltze, lapikoa.

dipiña-utsu. (aufezki): iz. Itxita dagoen antaxiña, afaldura estua duena, bertatik, gordetzeko txintxiñak sartzen diralarik,

dipiñutsu. (ergeitasun): *izond.* Bagels dana.

dipon. (janztura): *iz.* Jaka, jake, txamaŕa.

dipon baŕenekoa. (janztura): *iz.* Gorantza, barnekoa.

dipuztu. (etiketa): iz.]kus.: Etiketa.

dir-dir cgiu. (dirdai): *ad.* Ileas.: Dirdaritn, (: Distirakatu.

diraki. (aditz): *ad.* Irakiten du.

dirakien. (irakidura): *frond.* Irakitzen dana.

diraueño. (iraupen): *adond.* Irauten dan artean.

diraun. (iraupen): *frond.* Iraungaia, Irauten duena.

diraust. (mintzabide): *ad.* Esaten dit.

DJRDAJ. *iz.* Legun eta labain dagozcn gauzaen iztasnna. (: Disti, aŕanditasun, dizti, arazgai, zirt-zirt. II (argi), (argizti), (garbitasun), (isladura), (ispilu), (izaf), (lerdoki), (limurtasun), (mango), (uŕekara).

dirdai-aldi. (dirdai): *iz.* Argi-tanpa, bizi ta iragankoŕa, (: Dirdiraldi, di€diz-aidi.

dirdni-egin. (dirdai): *ad.* Argi asko eman,

dirdai-cm. (dirdai): *iz.* Dlydairik eztuena. I: Disti-eza,

dirdai-gabetu. (dirdai): *ad.* Dirdaya kendu. I: Dizdiz-gabetu.

dirdai-ikuskin. (dirdai): *iz.* Dirdai edo distira oaferaztekoa dan lanabesa.

dirdai-iltze. (iltze): *iz.* Gurdien endaitzaren agaren lltzea.

dirdaidun. (dirdai): *izond.* ikus.: Dirdaitsu. j: Dirditsu, dirdaikof, dirdaizko, dirdaritsu, disditsu, distiko, diztirakof, distirari, dizdirazko, diztirazko, dizdiztun.

dirdaidura. (dirdai): *iz.* Izpi meatx-rneatxak iraitziaren egipena. (jaurtidura): iz. Norabide guztietara argi edo bero-izpiak iraiztearen egipena.

DIRDAIEZA. *iz.* Dirdai ta distirarik eztuena. II (gaizkikuntza), (igadura), (igurtziketa), (itxustasun), (margo), (naŕaskeri), (naŕiadura), (okiltasun), (zakartasun).

dirdaigafi. (dirdai): *izond.* Dirda€-egin ditekena, 1: Dirdizgafi.

dirdaikuf. (dirdai): *ŕzond.* Ikus.: Dirdaitsu. E: Dirditsu, dirdaidun, dirdaizko, dirdaritsu, diztirakoŕ.

dirdaitasun. (dirdir): *iz.* Dirdaitsua izatearen tasuna.

dl^{y}daitsu. (dirdai): *izond.* Dirdaya duena. ;: Dirditsu, dirdaidun, dirdaikkl, dirdaizko; dirdaritsu, dirdiratsu, dirdirtsu, distiratsu, dititsu, dizdiratsu, diztratsu, dizditsu, diztitsu.

dirdaitu. (dirdai): *ad.* Norabide guztietara argi edo bsro-izpiak iraitzi.

dirdaiz. (dirdai): *adond.* Dirdayaz agertzea.

dirdaizko. (dirdai): *izond.* Ikus.: Dirdaitsu. j: Dirditsu, dirdaidun, dirdaikof, dirdaritsu, distiko.

dirdarako. (isladura): iz. Gorputz lean bateau argia islatzearen egipcna. Dirdirazio.

dirdarL (argi): *Az.* Ikus.: Distira. Dirditasun, izarne.

dirdaritu. (argi): *ad.* Aegis eroan edo zerbait asko dirdiratu, distiratu. I: Dirdiatu, distiatu, distariatu, d€stirakatu, disturatu, diztayatu, dizdiz-egin, dizdiz-emao, dizdizta, dirtegin, iñatu, izafitu, izpitu, izpiztatu, dir-dir egin.

dirdarka. (pindaŕ): *adond.* Pindafak botatzen ari-izatea.

dird!. (dirdai): *iz.* Musa Distira.

dirdlIka. (isladura): *adond.* Gorputz lelm bateau argia islatzen ari-izatca.

dirdir-bero. (bero): *iz.* Eguzk!aren dirdirapenak ematen duen beroa. Dirdir-gune.

dirdir-gune. (hero): *Az.* Ikus.: Dirdir-bero.

dirdir-zoko. (isladura): *iz.* Isladuraren zolcoa.

DIRDIRA. *L.* African zikai, aiztaga edo oyen antzeko beste zerbait irabiotzearen egipen eta ondorioa. E: Dirclirazko igipen bakoitza. I: Buŕundara, dardaŕeko. (isladura): *iz.* Isla. I: Eguzkiaren dirdaya, dirdiz, distiria, iztasun, pindardura. (argi): *iz.* Argi-izpia. 11 (igidura), (irabio), (kordokadura), (ozka), (sodu).

dirdiradun. (dirdai): *izond.* Distira duena. I: Dirdiragafi, dirdizari, distikoŕ, distiant, diztizari, dirdirazko, distiradun.

dirdiradura, (dirdai): *iz.* Berarena don argiaz egiten duen distira, distiadura.: Dirdiratasun, distiradura, distada, distiatasun.

dirdtragafi. (dirdai): *ŕzond.* Ikus.: Dirdiradun. I: Dirdizari, d€stikoŕ, distiragaŕi, dirdirazko. (pindar): *izond.* Pindafak ateratzen dituena.

dirdira€lu. (dirdai): *iz.* Argia dirdiratzeko lanabesa, distiragailu, dizdizgaitu.

dirdiraka. (argi): *adond.* Distirak ematea. {: Drrdizka.

dirdirakatu. (dirdai): *ad.* Ikus.: Dirdiratu.

dirdirakoi. (argi): *izond.* Distiratzen dana. j: Dirdirgile, dirdizkari.

dirdiramen. (isladura): *iz.* Argi, hero, soñuaren norabidea aldaerazteko edo atzeracrazteko aimena.

dirdirant. (isladura): *iz.* Gorputz leun bateau argia islatzea. I: Distirant.

dirdirapen. (isladura): *iz.* Argi, bero, soñuaren norabidea aldaerazi edo atzeraeraztearen egipcna.

dirdirarazi. (argi): *ad.* Distiratu-eragin. Distiarazi, dirdirazi, dirdirerazi, distierazi, distir-arazi, distirazi, dizdiz-eragin.

dirdirarazle. (lerdoki): *izond,* Lerdokia ematen duena. I: Dirdirarazten duena.

dirdirari. (isladura): *izond.* Dirdiratzen dana. (dirdai): *izond.* Berbera.

dirdiratasun. (dirdai): *iz.* Ikus.: Dirdiradura. j: Dirditasun, diu-dis, distiratasun.

dirdiratsuki. (dirdai): *adond.* Dirdaiz azaltzca.

dirdiratu. (isladura): *ad.* Gorputz leun bateau argia islatu. (dirdai): *ad,* Ikus.: Di daritu. Diztiratu, dirdiratu, dirdirakatu, dirdizatu, dirdiratu, distiratu, dizdiratu, dizdizatu, izarniatu, izaŕiatu, izaŕitu. (dirdira): II *ad,* Dirdira egin. I: Xingartu.

dirdiratzale. (dirdai): *ŕzon(1.* I)istiratz..en dana. I: Distiratzale, diztiratzale.

dirdirazio. (isladura): *iz.* Ikus.: Dirdarako.

dirdirazko. (dirdira): *izond.* Dirdirak egiten ditucna.

dirdirgile. (argi): *izond.* Ikus.: Dirdirakoi. : Dirdizkari.

dirdirakatu. (argi): *ad* Sendoki dirdiratu.

dirdifi. (bcimist-indaŕ): *iz.* Tximist-indafaz egindako ikutzea.

dirdiñtalco ortza. (ikumen): iz. Tximist-ikupena egiteko artza.

dirditasun. (argi): *Az.* Ikus.: Distira. I: Dirdari, dirdiratasun, pikailadura.

dirdi, (isladura): iz. Ikus.: Dirdira. Distiria, dirdir.

dirdizari. (dirdai): *izond.* Ikus.: Dirdiradun. I: Dirdiragaŕi, distikoŕ, dirdirazko, dizdizari, diztizari.

dirdizka. (argi): *adond.* Bats.: Dirdiraka. Dizdizka.

dirdizkari. (argi): *ŕzond.* ikus.: Dirdirgile. Dirdirakoi.

dirdizidrak. (idazketa): *iz.* Idaztean egiten diran ziŕi-boŕoak.

direki. (aditz): *ad.* Irikitzen du.

d€ru. (almen): *ad.* Beral al du. (aditz): *ad.* Berbera: "eroan" aditzaren era.

dif-diŕ. (dirdai): *iz.* Dirdiratze, pindar€zea adierazteko ots-izena.

dif-dif-egin, (dirdai): *ad.* Dirdiratu, distiratu, diztiz-egin.

dlŕinda. (soñu): ŕz. lndaŕez egozten eta dirdiratzen duen gauza baten egiten duen otsa adierazteko ots-izena. (dirdira): *iz.* Berbera, Berbera.

diŕindatu. (dirdira): *ad.* Indafez egozten dan gauza batek dirdiratu.

dirtada. (tximista): iz. Ilcas.: Iñusturi.

diru. (txin): iz. Ikus.: Txin.

diru-aldatzale. (cant): *izond.* Dirua, txiña, aldatzen duena.': Txin-aldatzale.

diru-antura, (txin): *iz.* Txintxiñaren antura.

diru-aundidun. (Orin): ŕzond. Dim asko daukana; diru-arazoetan ari dana. I: Diru-erabiltzale, diruketari.

diru-aztalari. (txintxin): *izond.* Dirukindegietan txintxiñak eta metalak aztatzen dituena. 1: Diru-aztakari.

diru-batzale. (txio): *izond.* Dims jasotzen edo biltzen ducna. j: Dint-biltzalo.

diru-batze. (eske-batze): *iz.* Ikus.: Eske-batze. I: Diru-biltze.

diru-bilduma. (txintxin): *iz.* Txintxiiien bilduma.

diru-efementari. (zekenkeri): *izard.* Ikus.: Dirukoi.: Diruzale.

diru-ertz. (txintxin): *iz.* Txintxiñen azpi Idura.

diru-ezarle. (obari): izond. Obaria jasotzuko, dirua nunbait jartzcn duena.

diru-ezarpen. (obari): iz. Obaria jasotzeko asmoz, dirua nunbait jartzearen egipena.

diru-ezafi. (obari): *ad.* Maria jasotzeko, dirua nunbait jaŕi.

diru-gañezka. (aberastasun): *adond.* Aberastasun aundiaz bizi-izatea.

diru-garatz. (txindi-etxe): *iz.* Ikus.: Txindi-etxe.

diru-garbiketa. (zenbakun): *iz.* Epe baten bum egiten dan bein-betiko zenbakuna.

diru-gayak. (txindi-etxe): iz, Tkus.: Aldiñak.

diru-girgilatze. (txintxin): in Ikufatz eta gargaraz txintxifak eta domiñak girgilatzearen cgipena.

diru-gogortze.(auŕezki): *iz.* Auŕeztearen egipena.

d€ru-igarle, (bonbonkada): *ŕzond.* Ondatzen, paŕastatzen duena. Diru-xautzale.

diru-itzuli. (txrn): *ad.* Len eman zan dint-aindo bat beŕiz jaso.

diru-izain. (txin): *izond.* Lagun-urkoari, atzipetuz, dina ateratzeku antzea duena. I: Diru-kentzalea.

diru-lzt€. (txun): iz. Txintxin eta domiñai buruzko gayak aztertzen dituen yakintza.

diru-kalte. (eralketa): iz. Eralketa aundiegia. I: Dint-xautze.

diru-mtn. (zekenkeri): *iz.* ikus.: Dirugose.

diru-ukertu. (lapuŕeta): *ad.* Norbaitek zaintzeko dauzkan besteen dirutzak beat' ez dan bezela erabili.

diru-ala. (txintxin): iz. Txintxina egiten dan ola. I: Dint-etxe. }: Ikus.: Dirukindegi.

diru-peitu. (Ixirotasun): *izond.* Dirurik eztucna, txiro dana.

diru-saleroste. (saleroste): *iz.* Dirua saldu ta erostea. likus.: Txindi-etxe, dirutegi.

diru-sari. (ordainketa): iz. Diruz ordaintzen dana.

diru-txartel. (lxin); *iz.* Diruaren ordezkoa dan €xartela, diru-ctxe-txartela deitzen dana.

diru-yagole. (Lain): *izond.* Dim-zaindegia gordetzen duena. I: Diru-zaña.

diru-zalegitu. (txin): *ad.* Diru-zalekerian yardun. I: Dim-zaletu.

diru-zigoŕ. (isun): iz. Diru-Isuna. Dinzko zigof.

diru-zun. (txin): *adond.* Diruaren bila ari-izatea. I: Diru-zuŕioan.

dirua de. (Lain): *iz. Diru-aindoa,* diratza, diruketa, diru-mordo, diru-pila, dim-pula, dirutze. j: Dim-bolada, diru-moltso, diru-moltxo, diru-mordo, diru-mordoska, dinr-mordoxka, diru-pilo.

dirualdi. (joko): *iz.* Joko-aldia.

dirubide. (irabazpcn): *iz.* Irabazpenak ematcn ditucn ariketa.

dirndl. (adilz): *ad.* Irudilzen du.

dirudun. (txin): *frond.* Dirua daukana. Dinitsu, diruti, diru jario. *II* Diruduna balm dirugina da obea.

dirugile. (txinlxin): *izond.* Txintxiña dagiena. Dinkin.

dirugin. (saleroste): *izond.* Salerosten ari dana.

dirugordairu. (ogasun): *iz.* Altxoŕ, dintza, dindata. (ondasun): *fi.* Ororen ogasnna.

dirugose. (zekenkeri): *iz.* Aberastasunen zalekeria. I: Dirumin, diru-egaŕi, diru-gale, diru-iŕits, dimkoikeria, dirt-nays, diru-zalekeria,

diruketa. (txin): *iz.* Ikus.: Diruslde.

diruketa-lutelesti, (lutelesti): *iz.* Dirt la ogasunai buruzko lutelestla.

diruldndegi, (txintxin): *iz.* Txlnlxiñak egiten diran etxea. Dirugintza, dim-ola, diru-etxe.

dirukintza. (txintxin): *iz.* **Txintxiñak** egiteko langintza,

dirukoi. (zekenkeri): *izond.* Zekena dana. !: Diruzale, diru-eŕementari.

dirukoitasun. (zekenkcri): iz. ikus.: **Zekenkeri, :** Dirukoikeri.

dirulari, (aberastasun): *izond.* Bere burua aberastu nai duena.

dirulata. (ogasun): *iz.* Ikus.: Dirugordairu. Altxuŕ, dirutza.

diruntzi. (ogasun): *iz.* Dirua ta beste ogasunak gordeizeko **kutxa. j:** Elizetan dirua jasotzeko egaten dan atabalca. Dint-untzi, dint-baltsa, diru-ontzi.

dirupilatu. (tide): *ad.* Dim ta ogasunak metata.

dirutegi. (txindi-etxe): iz. Ikus.: **Txindi-etxe.:** Dint-saleroste.

diruti. (Min): *izond. Ikus.:* Dirudun. Dirutsu.

dirutoxa. (zizku): *iz.* Dina eramateko zizkua. I: Dint-txoxa, diru-moŕa.

dirutsu. (txin): *izond.* Ikus.: Dirudun. Diruti,

dirutu. (txin): *ad.* Dirua bildu.

dirutxu. (Wit): *izond.* Dina salerosten ari dana.

diruzai-tegi. (lain): **iz.** Diru-yagolearen **!amble'.**

diruzainga. (txin): *iz.* Dim-yagolearen lanbidea. I: Di l-zaitza, diru-zaintza.

diruzale. (zekenkeri): *izond.* Ikus.: Dirukoi. : Diru-eŕementari.

diruzoŕo. (zofo): *iz.* Dirua eransateko zofoa. I: Diru-zizku.

dis-dis. (argi): *iz.* Ikus.: Dirdiratasun. Dizdi, diz-diz, dizdizara, dizdizera, dizdiza, dizdizada, diztiria.

dis-dist. (isladura): *Land.* Dislira ta islak dauzkan edo dagizkiena.

disdiatu. (argi): *ad.* Ikus.: Dirdaritu. Distiatu, distariatu, dizdiatu.

disdisera. (dirdai): iz. Ems,: Dislira. I: Disdizera, dizdizera, diztizera.

disiadura. (zemakuntza): *iz.* Ikus.: Zama, disida, disidu, ditxiadura, ditxida, dixiadura, dixida, dixidu. (aupada): *iz.* Ikus.: Aupnda.

disidari, (aupada): *frond.* Aupadatzen duena. Ditxidari, dixidari, ditxidatzale.

disidatu. (zemakuntza): *ad.* Zematu. Ditxidatu, dixidatu.

disidu. (zemakuntza): *iz. Zema. I:* Disida, ditxida, dixida, disiadura, dixiadura.

disipula. (eritasun): *iz.* Lafuaren iraitzeko antura, sukaŕarelcin agertzen dana. : Diziputa.

dispos. (lodiera): *izond.* Lodi ta koipatsua dana.

dispostu. (lodiera): *ad.* Lodi ta koipatsu egin.

dist-egin. (dirdai): ad. Distiatu, distiratu.

disti. (dirdai): *iz.* Ikus.: Dirdai. j: Dizti, distia, arazgai.

distiadura. (argi): iz. Argiaz dirdiratzearen egipena. I: Dirdiradura, distiradura, diztiadura.

distiunt. (dirdai): *Land.* ikus.: Dirdiradun. I: Dirdiragaŕi, distirant, dirdirazko.

distiarazi. (dirdai): *ad.* Dirdiratu-eragin. 9: Dirdirarazi, distirarazi, diztlarazi.

distiatsu. (dirdai): *izond.* Ikus.: Dirdiradun. j: Dirdiragaŕi, distikoŕ, distiant, diztitsu, dizditsu, diztiratsu.

distiatu. (argi): *ad.* Argia eman edo zerbait distiratu. Ikus.: Dirdiratu. Distiratts, diztiatu. (dirdai): *ad.* Dis€irak eman.

distiatzale. (dirdai): *izond.* Distialu-eragiten duena. (: Dizdiatzale, dizdiratzak, dizditzale, diztiatzale.

distikof. (dirdai): *izond.* Ikus.: Dirdiradun. I: Dirdiragafi, dirdizari, dizdikoŕ, dizdizari, diztikoŕ, dirdirazko.

distioz. (argi): *izond.* Thus.: Distiradun.

distira. (dirdai): *iz.* Erlantz edo istasun.]: Nabaritasun. j: Ospe, aintza. Dirdira, dirdari, dirditasun, disdisera, dislura, diztira, dirdi, disdira, dizdira, diztira, argi-ziŕi, erlatz, dizdiz, iska, ista, leiñnru, leñuru, izarne, iztasun, nir-nir, ñir-ñir, pikailadura, pindardura, txastadnra. *II* (pindaŕ).

distira-egin. (argi): *ad.* Dirdai-cgin, argi-cgin.

distiradun. (argi): *izond.* Distirak ernaten dituena.]: Distioz, diztiradun, istatsu, izpitsu.

distiradura. (argi): *iz.* ticus.: Dirdiradura. j: Distiadura.

distiragafi. (argi): *fzond.* Thus.: Dirdiragaŕi. (: Dirdizari, distikoŕ, dizdizalari, diztakari.

distiragile. (argi): *izond.* Berorik eman gabe, batzuetan argia ematen duen gorputza.

distiralcari. (dirdai): *frond.* Distira-eragiten duena.

distiralcatu. (argi): *ad.* Ikus.: Dirdaritu.; Disturato, dir-dir egin.

distiraldi. (isladura): *iz.* Tsladura bizi ta distirakofa. j: Diztiraldi.

distiria. (isladura): *iz.* lkus.: Dirdira. I: Dirdiz, diztira, diztiria.

distirnr (isladura): *iz.* Isladuraz agertzen dana.

distura. (dirdai): *iz.* Thus.: Distira,

disturatu. (dirdai): *ad.* taus.: Dirdaritu. 1: Distirakatu, iñatu, izaŕitu, izpitu.

ditare. (atz): *fi.* Atz baten €nustuŕcan sartzen dan tresna, jostean **jnstofatza** bultzatzeko erabiltzen dana. I: Ditari.

ditaretara. (atz): *iz.* Ditare bateau artzen dana.

ditaretralca. (atz): *adond.* Ditarcetan sartzen ari-izatea.

ditekeintasun. (neufi): iz. Neurtu ditekena.

diti. (ugatz): iz. Thus.: Eŕo. j: Ditiburu, diti-moko, diti-motro, diti-mutuf. (cane): iz. Amaren esuea.

diti-anai. (esne): fz. Esne-anaya. (anal): *iz.* Berbera.

diti-aŕain. (ugatz): iz. Ugatza gogortzea.

diti-belaŕ. (ugatz): *iz.* Eŕoak sendatzeko belaŕa,

ditian min, (minbizi): *iz.* Emakumeen ugatzetan sortzen dan minbizia.

ditidun. (ugatz): *'zone!.* Ugatzak dituena.

ditiko. (ugatz): iz. Edoskitzen dun umca.

ditimin. (ugatz): *iz.* Ugatzaren antura.

dititsu. (ugatz): *izond.* Diti lodiak dituena. Dititu. (cane): *izond.* Espy asko daukana.

ditizale. (esne): *izond.* Edoski maite duena.

ditu. (ijito): *iz.* Buss.: Ijita,

ditxaki, (izate): iz. Notin edo gauza baten izatezko tasuna.

ditxarot. (itxaropen): *ad* ltxaroten dut.

ditxo. (aingura): iz. Ttxasalde, akalde edo itxas-adaŕ edo ibai batean dagonn tokia,itxasoutziak ainguratu al ditezken egokia dana. ErEzetoki, ondotegi. II Ditxo-sareak = Zokondoku sareak. !/ Ditxo-ankila = Aŕi bati gogoŕ lotutako taketcz egindako Angara,

ditxn-ankila. (aingura): *iz.* Mukilakaz egindako aingura.

ditzn-baztef. (aingur): *iz.* Ditxoa izan diteken baztеŕa. Ditxorako.

ditxn-sare. (aingura): *iz.* Zingoan erabiltzen dan sarea. (safe): *iz.* Berbera,

ditsn-sari. (zerga): *fi.* Ditxoan egoteko ordaintzen dan zerga. : Ditxo-zerga,

ditxnlcoa. (aingura): *iz.* Ditxoan erabiltzen dan argi-ontzia. (argitza): fz. Berbera.

dixidagafi. (zemakuntza): *frond.* Zematzen ari dana.

dixidatu. (zemakuntza): *ad.* Zomatu,

dixidu. (zemakuntza): iz. Bats.: Zemalcuntza. I: Disidu.

dixidulca. (zemakuntza): *adond.* Zematzen ari-izatea.

dizdiz, (dirdai): ŕz. Ikus.: Distira. Dizdira, diztira, dizdizera, iska.

dizdizalari. (argi): *fzond.* Titus.: Distiragaŕi.

dizpil. (argi): iz. Dirdiratutako argi-izpiak edo bero-izpiak biltzen diran tokia.

dizt-cgin. (dirdai): *ad.* Distiratu. Dirdiratu.

dizti. (dirdai): iz. Ikus.: **Dirdai.** I: Zirt-zirt.

diztiarazi. (dirdai): *ad.* Distiratu-eragin.

diztiatu, (dirdai); *ad.* Tkus.: Diztiratu.

diztikoŕ, (dirdai): *izond.* Diztiratzcn dana,

diztiradun. (dirdai): *izond.* Distirak dauzkana.

diztiraeza. (dirdayeza): *iz.* **Distira** gabekoa dana.

diztiratu. (dirdai): *ad.* Distirak email Diztiatu.

diztiria, (istadura): *fi.* Tkus.: Isladura. I: Coma, lama.

diztizari, (dirdai): *fzond. Dir-dir* dagiena.

doa. (emanketa): fz. Tkus.: Emanketa. I: Doe itzarea aldaketa.: Doai, doe, doesmen, dua, duga, duba. (aditz): *ad.* Joan aditzaren era.

doagabetu. (zoritxaŕ): *ad.* Zoritxaŕa cgin. I: Doagaiztu, doakabetu, doakaiztu.

doagnitzki. (zo€itxaŕ): *adond.* Zoritxaŕez ari-izatea.

doagaiztu. (zoritxaŕ): *ad.* Ilcus.: Doagabeta.

doai, (emanketa): iz. Ikus.: Doa. I: Beatnik, dobai, doe, doesmen. (baldintza): *iz.* Eats.: Baldintza.

doaigile. (oparotasan); izond. Biotz aundiz eta ongi-nai utsez ari dana. I: Deakin.

doakkbetu. (eskartasun): *ad.* **Eskartasuna** izan edo agederazi.

doain, (zori): *iz.* Tkus.: Zori. (ufutasun): *adond. Uŕurik* izatea, duaik, doainik, dobarik. (emanketa):) fr. Bczuza.

doaiudu. (emanketa): *ad.* Doayak eman. (gorantea): *ad.* Gorctsi, goratu.

doaingaitz. (zoritxaŕ): *izond.* Zori-gaiztokoa dana. I: Doaka, doakabe, doainkaitz, doakaizdun, esteya.

doaiugafi. (emanketa): iz. Ezkongayek ezicontza auŕe egunean alkaŕi bialtzen dizkioten bezuzak.

doaingile. (ontasun): *izond.* Besteai ona egiten diem. I: Doaigile.

dnaingo. (emanketa): ŕz. Emaitza, hezuza.

dnainld. (uŕutasun): *adond.* Uŕurik eman edo aŕtzea. j: Doan, doañik.

doaintasun. (uŕutasun): *iz.* Uŕurik eman edo artzearen tasuna.

doaintza. (emanketa): *iz.* Ematcaren egipena.

doainztatu. (emanketa): *ad.* Email, doatu.

doaiñean egon. (zailtasun): *ad.* Estualdi aundian egon.

dnaiñuu. (zorion): *iz.* Ems.: Zorion.

douistu. (emanketa): *ad.* Eman. (saristatze): *ad.* Saristatu.

dooitsu, (zorion); *izond.* Zoriontsua dana. I: Thua.: Doatsu.

doaitu. (edertasun): *ad.* Doaya edo edertasuna eman.

douka, (zoritxaŕ): fzond. *us.: Doaingaitz. Doakabe.

doakabe. (zoritxaŕ): *iz.* Eats.: Zoritxaf. Ems.: Doaingaitz, doaka, doainkaitz, esteya.

doakabekeria. (zoritxaŕ): *iz.* Ikus.: Zoritxaf. I: Doakaitz, doakeri, doagaitz, negargaŕikeria, zorigabetasun, zorigaietasun.

dakabeki. (zoritxaŕ): *adond,* Zoriteaŕez ari-izatea. I: Doagabeki, doakaizki.

doakabetasun. (zoritxaŕ): *iz.* lkus.: Zoritxaf. : Doagabctarzun, doagaitztarzun, doakaiztasun.

doakaitz. (zoritxaŕ): *iz. Iktcs,:* Zoritxaf. ^: Doakeri, doagaitz, doakabekeria, patugaitz, urgaixto.

doakaizdun. (zoritxaŕ): *izond.* ikus.: Doaingaitz. I: Doaka, doakabe, doainkaitz, esteyagati.

doakaizld. (zoritxaŕ): *izond.* lkus.: Doakabeki. Doagabeki.

doakaiztasun. (zoritxaŕ): *iz.* fiats.: Zoritxaf. Doakaitz, doakeri, doagaitz.

doakerl. (zoritxaŕ): *iz,* ikus.: Zoritxaf:: Doakaitz, doagaitz, doakabekeria.

doakin. (oparotasun): *izond.* Emaitzetan oparo ari dana. : Dnaigite.

doakinde. (oparotasun): *iz.* Etnaitzetan oparo ari-izatea.

doako. (uŕutasun): *izond,* Uŕurik eman edo artutakoa. j: Doarik, doarikako, dubako, duako, dugaan, dugarik, eskaŕezku, cskerzaroan.

doakotasun. (ufutasun): *iz,* Ikus.: Ufutasnn.

doakunde. (carton): *iz.* fiats,: Zorion. I: Doatasun, doakuntza, doañon, patuon, zorun.

doakuntza. (zorion): iz. llacs.: Doakundc. : Doatasun, doañon.

doalcurtza. (ezautaitu): iz. Ikus.: **Ezautailu.**

dolmen. (eldubeaŕ): *iz.* Ikus.: Eldubeaf. ^: Ata-beaŕa, galdu-heat,

doan. (uŕutasun): *adond.* Uŕutasunez eman edo artzea. I: Doainki, daafrik, dogan, duban, duan, emoyik, uŕirik, ufurik.

doantsu. (etanketa): *izond.* Emanketak artu dituena.

doafron. (zorion): *iz.* Ilcus.: **Zorion.** l: Doakunde, doatasun, doakuntza.

doari. (emanketa): *iz.* Ikus.: Bezaza.: Opari.

doarik. (uŕutasun): *izond.* **lkus.:** Doako. ^: Doarikako, dobarik, doariko, dogarik, dubarik, duarik, dugaan, dugarik, eskaŕezko, eakcrzaroan, duan, kitoik, kitarik, kiturik, uŕirik, uŕurik, uŕu, uturik.

doatasun. (zorion): iz. lkus.: Zorion. Doakunde, doakuntza, doañon.

doatsu. (donoki): *izond.* Donokian Yainkoa ikusten eta eukitzen dagoena. Doaitsu, zoriontsua.

doatsn-leku. (donoki): *iz.* Ikus.: **Donoki.** I: Doatsutegi, zeuru.

doatsuera. (zorion): *iz. Ikus.:* **Zorion.**

doatsugiie. (donoki): izond. Zoruntza ematen duena. j: Doatsu-erazie.

doatsuketa, (clonal): *iz.* Norbait doatsua dala aitortzearen egipena.

doatsuld. (zorian): *adond.* Zorionez ari-izatea. I: Doatsuro.

doatsupcn. (donoki): *iz.* Doipuru'ak norbait donokian bizi dala azaltzearen egipena.

doatsuro. (zorion): *adond.* lkus.: Doatsuki.

doatsutarzun. (zorion): iz. Ilcus.: Zorion. : Duztarzun. (donold): *iz.* Donoki'an bizi-izatea. j: Doatsutasun.

doatsutasun. (zorion): *iz. lkus.:* **Zorion.** Doatsutarzun, duztarzun. (donoki): iz. Donolcian Yainkoa ikusten eta eukitzea.

doatsutu. (donoki): *ad.* Zoruntza eman.

doatu. (emanketa): *ad.* Baste bati gauzaren bat edo berari buruzko eskubidea doarik eman.

doatzate. (emanketa): *izond.* Zerbait doarik ematen duena.

doba. (pilpilada): *iz,* Ardoz egindako pilpilada. 1: Doga.

dobatu. (btu): *ad.* Lafnak ondu, landu.

dobatxakuf. (zakuŕ): *iz.* **Sum** eta **lepo** mote eta lodi dauzkan zakufa, !add eta albi aundikoa dana.

dobelafi. (aŕi): iz. Amabi tn ogetabat azbetekoan artekoa dan afi luzea, giltzad bezela erabiltzen dana. Bober-aŕi.

dobera. (eresi): iz. Gabaz eta size zabalean notin bat ospatzeko egiten clan eresia. : Obeta. (zaindegi): *iz.* Eyeran garau-zaindegi edo sutegian aize-zaindegia.

dobera-bafu. (eltze): *iz.* Eltze edo natal baten barneko iraitza,

dobera-gain. (eltze): In. Eliza edo natal bitten lekoreko iraitza.

doberadrnc. (eitze): *izond.* Eltze gogofaren eraz egiña dagoena.

doberagintza. (eltze): iz. Eltze-eraz egindako lane, Dobera-lan.

doberatu. (eitze): *ad.* Zerbait eltzeaz estali.

doe. (emankcta): *iz.* iima.: Boa. : Doai, doi, doesmen, don, dom.

doednn. (emanketa): *izond.* Dora artzen duena.

doekabetasun. (zoritxaf): *iz.* Ikus.: **Zoritxaf.**

doesmen. (emanketa): *iz.* Ikus.: Dos. l: Doai, doe, doi.

doestatu. (deun): *ad.* **Deuna** egin.

doi. (zeaztasun): *(wad.* Neuti bati buncz **berdintasuna.** l: Doi-doi, doi-doya, dui, dui-duł, dui-duyan, dui-duin. (neuŕitasun): *izond.* Mustuŕen artean erdia gordetzen duena. (jafaipen); ij *adond.* Bereala.

doi-doi. (afitasun): *adond.* Gutxiagatik izatea.

dul-doyako. (zailtasun): *izond.* Doi-doya dana. : Doidoyeko.

doi-eg€n. (askitasun): ad. Aski izan.

doi-eritzi. (salneuŕi): *ad.* Zerbaiti salneuŕia jaŕi. Doi-etsi.

doibatza. (eliza): iz. Ilcus.: **Eliza.** l: Eleiza, donabatz,

doibazkatu. (elizatik erauzte): *ad.* Eliza'tik erauzi,

doibazkesle. (eliz-legedi): *izond.* Eliza'ren begirale,

doika. (neuŕitasun): *ada nd.* lkus.: Doyan. E: Doixka, doixko. (aindo): *adond.* Apurka, gutxika.

doikatu. (aindo): *ad.* Apurka banatu. (banaketa): *ad.* Berbera.

doiki. (aakitasun): *adond.* Askitasunez ari-izatea.

doilidu. (aldakura): *ad.* Naretasuna galdu edo kendu. : Dolidu.

doiliuf, (aldakura): *izond.* Naretasuna galtzeko emana dana. j: Dolior.

doilorgafi. (zatarkeri): *izond.* Doilortzen duena.

doitorkeria. (zatarkeri): *iz.* Doiloŕaren tasuna.

doitorki, (zatarkeri): *adond.* Doilorkeriz ari-izatea.

dollorkumc. (zatarkeri): *izond.* lkus.: Doiloŕ. j: Kaxkeil.

doito£ (zatarkeri); *izond.* Zatata, zitala, uŕuingaŕia dana. j: Dolioŕ, doilorkume, kaxkeil. (erabe): *iz.* Ikus.: **Erabe.**

dotlof-antzeko. (zatarkeri): izond. Gizatxaŕa, zitala clan.

doilortasun. (biuŕikcri): *ia.* Zatarkeri aundiena.

doilortu. (zatarkeri): *ad.* Doiloŕa biurtu, (ausiabartza): *ad.* Ezeztatu, kalte aundia cgin.

doilu. (aitzuŕ): *iz.* Aitzuŕaren burnizko begituna.

doiñu. (uŕitasun): *izond.* Oso gutxi dana.

doiñu. (soñ).): *iz. Doñu,* aboskera. Doiñuera, okasta. (eresi): iz. Berbera.

doiñu-abesle. (abcsti): *frond.* Abesti alai ta ariñak egiten dituena. (eresi): *izond.* Berbera.

doiñu-alda. (soñu): iz. Eresian soñaaren aldatzca. J: Doiñu-aldaketa, doiñu-aidakuntza, doiñu-aldatu. (eresi): Berbera, berbera.

doiñu-aldatu. (soñu): *ad.* Ikus.: Doiñu-aida. J: Doiñu-beŕitu. (eresi): *ad.* Berbera.

doiñu-arau. (satin): *iz.* Neuŕiz eta arauez egiten diran soñuen egipen eta jaŕaipena. : Doiñu-neuŕi. (eresi): L. Berbera, barbers.

doiñu-arte. (soñu): *iz.* Bi doiñuen artekoa. I: Doiñu-tarte. (eresi): L. Berbera.

doiñu-bakaf. (soda): *izond.* Doiñu berekoa dana. (eresi): *frond,* Berbera.

doiñu-beŕitu. (soñu): *ad.* Ikus.: Doiñu-aldatu. (eresi): *ad.* Berbera,

dolñn-emale. (soñu): *frond.* Eresian doiñua smitten duena. : Doiñulari. (areal): *izond.* Berbera.

doiñu-emateko. (soñu): ŕz, Doiñua cmaten duen lanabesa. (eresi): *iz.* Barbera.

doiñu-erdi. (soñu): fz. Dolñu baten tartca erdibitzen dan bi zatien bakoitza. (eresi): *iz.* Berbera.

doiñu-gaitz. (soñu); *iz.* Arauzkoa ez dan doiñua. (eresi): *iz.* Berbera.

doiñu-maii. (soñu): *iz,* Doiñuaren maila. (eresi): iz. Berbera.

doiñu-neufi. (soñu): *iz.* Bars.: Dolñu-arau. (eresi): fz. Berbera.

doiñu-oin. (soñu); *iz.* Doiñaarea astea. (erect): fz. Eres-malaren lenengo ereskia.

doiñu-tecnta. (soñu): *iz.* Alsegiña ez dan doiñua, (eresi): ŕz, Berbera.

dofñuera. (soñu): *iz.* Ikus.: Doiñu.

doiñugailu. (soñu); *iz.* Ikus.: Dolñu-emateko. (eresi): iz. Berbera.

doiñukide. (soft* *ŕzond.* Baste batekin edo batzuekin batera doiñua emateo duena, (eresi); *ŕzond* Berbera.

dolñukidego. (soñu): *iz.* Batzuen artean doiñua batera ematea. (eresi): *iz.* Berbera.

doiffnkidetasun. (soffit): *iz.* Rms.: Doiñukidego. (eresi): *iz.* Berbera.

doiñukidetu. (soñu): *ad.* Batzuen arlean doiñua batera man. (eresi): *ad,* Berbera.

doiñukidetznle. (saint): *ŕzond.* Abuts batzuk batera eman-eraztcn dituena. (eresi): *izond.* Berbera.

doinulari. (soñu): *izond* Doiñua ateratzen duena. j; Ikus.: Doiñu-emale. (eresi); *izond.* Berbera.

doiñutasun. (soñu): iz. Smitten arauketa. (eresi); iz. Barbera.

doiñutegi. (satin): ŕz. Salmuen autetik edo atzetilc abesten diran abesti txikien idaztia. (eresi): *iz.* Berbera.

DOWURU. iz. Eŕoma'ko gotzai-buru gayena, Yosukristo'ren ordezkaria, Eliza Katolika'ren burn agiria. J: Apaizguraso, apaiz-nagusi, apez-nausi, cliz-aita, elizpuru, jainkorde. !! (apaiz), (bulda), (huruzagi), (duintasun), **(eliz-**legedi), (Eŕoma'ko eliz-auzitcgi),

doipururen. (doipuru): *izond.* Doipuruari dagokiona. l: Apaiz-buruko.

doitarzuu. (zenbaki): *iz.* Aindoa. [: Doitasun, (aindo): *iz.* Berbera.

doitasun-eza. (ezabelera): *iz.* Zeaztasunik es eukitzea.

doitc. (uŕitasun): *iz.* lkus.: Ufitasun,

doitu, (erakotasun): *ad.* Baste bati zeatzez ayututzeko, gauza bat egin eta jafi. (giño): *ad.* Beat dan giñoan rerbait gertu ta ipiñi. (uŕitasun): II *ad,* Ufiki eman, uŕitu.

doitxera. (izkera): *iz.* Alemania'n mintzatzen dais izkuntza.

doitzale. (erakotasun): izond. Baste bati zeatzaz ayututzen diona. J: Ayututzen duena.

doixlca. (neuŕitasun): *adond.* Was.: Doyan. I: Doika, doixko,

doixtaf. (endeŕi): *izond.* Alemania'koa dana.

duke. (joko): *iz.* Mafaren jokoa.

doke-dolceka. (ibilera): *adond.* Oin baten gañean ibiltzea. J: Dokeka, andandari.

dole!. (leku); iz. Ikus.: Toki. J: Oki, **leku.**

dolamen. ()nka): *iz.* Mingaŕia dan **inka.** J: Dolalki. (biotzondo): iz. Bame-bameko biotzondoa.

dolamentsu. (negaŕ): *izond.* Negarti la kupigaŕia dana.

dolara. (ardo); iz. Matsa naiz olioaran naiz sagafa, **ardo, olio** edo sagardoa egiteko, zapatzen diran tokia. Dolare, dolara, dolada, tolara, tolare, doilara, dolade, dolaga, dupategi, lako, tolada, totera, xai.

dolarari. (ardo): *ŕzond.* Dolaran lanegiten duena.

dolaretxe. (ardo): iz. Dolara daukau ctxca.

dolatu. (zur): *ad.* Zura landu.

dolbeki. (urdail): iz. Bei, txal edo aariaren urdaleko zatiak egosariz jaten diranak.

dolda. (dardara): *iz.* Ardoak elm dagoenaren dardara. (ugorki): iz. Berbera.

dolda-belaf. (landare): *iz.* Orma-bedaŕezkoa dan landarea; bare Wreak ez dim zimeltzen.

dolcz. (zailtasun): *adond.* Zailtasunez ari-izatea. J: "Doi doya".

dolezgabe. (xalotasun): *izond.* Bakun, lañoa dana.

dolia-belaf. (belaŕ): *iz.* Zuria dan belaf-inots bat.

dolkai. (dol): *iz.* **Doluzko** soñekoa. (janztura): *fi.* Berbera.

dolom-aitz. (aft): L. Latsunaŕiaren antzekoa dan arkaitza. J: Dolom-arkaitz, dolom-afi.

dolouda. (soñu): *iz.* Edozein eresgaluaren tofu berezia.

DOLU. iz. **Notin** baten eriotzagatik lekorean eramaten dan atsekabearen **ikuta.** 1: Samintasun, atsekabea. J: lletacn bitartean zenduen etxeetan eta elizetanjaitzen diran oyal bettzak. (damutasun); *iz.* Garbaya. /t (atselcabe), (belztasun), (eorz_keta), (ezutailu), (iletak).

dulu-egingañ. (uŕikaltasun): *ŕzond.* Eŕukaŕia dana. I: Dolugaŕi.

dolu jautzi. (janztura): *iz.* Dolua adieraztean erabiltzen clan jantzia. Dolu-soñeko.

dolu-soñeko. (janstura): *iz.* Doiu-longaña.: Tkus.: Dolu jantzi.

doluarazi. (damutasun): *ad.* Dame-eragin.

doluduu. (damutasun): *izond.* Zerbait egiteagatik edo ez egiteagatik damn duena. I: Dolu-ekarle.

dolueugañ, (oñaze): *frond.* Oñazea soŕerazten duena.

dolugaŕi. (uŕikaltasun): *izond.* Eŕuk gaŕia dana. J: Dolu-egingafi. (damutasun): *fzond.* Damugaŕis dana.

dolujañ. (janztura): *iz,* Emakumeek erabiltzen zuten dolu jantzia.

doluki. (zoritxaŕ): *adond.* Zoritxaŕez, zorigaiztoz,

dolukof. (damutasun): *izond.* Damu-izateko emana dana.

dolumen. (damutasun): *ix.* Ogena egitcagatik sortzcn dan damutasuna. (uŕikaltasun): *ix.* Ikus.: Ufikaltasuu.

dolumiña. (dolu): ix. Dolu estu-estma. (atsekabe): *ix.* Noribait bere atsekabeagatik ufikalpena adierazteko erabiltzen dan esakuna. I: Tamal-aguf.

dolutaide. (laguntasuu): *ix.* Rea aokua.

dolutiaf. (atsekabe): *izond.* Atsekabea duena. (dolu): *izond.* Dolua ducat'.

dolutsu. (atsekabe): *izond.* Atsekabez beterik dagoena.

dolutu. (damutasun): *ad.* Damu-izan. (uŕikaltasun): *ad.* Uŕikaldu.

dolarkeria. (zatarkeri): iz. Gaitza egiteko jokers. Petralkeria. (gaiztasun): *iz.* Berbera.

dolorki. (zatarkeri): *adand.* Dolorkeriaz ari-izatea. (gaiztasun): *adard.* Berbera.

doloŕ. (zatarkeri): *izond.* Maixkaŕ, kaldaŕa dana. Matxaŕ, mutuŕ-zimuŕ, xixtrin.

DOLORTASUN. *ix.* Zital, iguin eta uŕuñagaŕia danaren tasuna. : Doloŕ edo uŕuñagaŕia dan egipena. Kabazkeri, kakeraldi, kaskartasun, kaxkarkeria, lenkeri, maixkartasun, putrunkeri, sapokeri, zapokeria, zatartasun, zirinkeria.

dolortu. (zatarkeri): *ad.* Kaxkartu, zarpaildu.

domentxa. (sagafondo): *iz.* Sagaŕ-mota bat.

domesantore-lilia. (landare): *ix.* Azi-azalbikoa landare usaintsua. Domisantore-lilia, San Martin lore.

domineneak. (salmu): *iz.* Ilen egunean Eŕi'ak ileŕian otoizten dituen damu-eresiak.

domino. (joko): *ix.* Ogctazortzi ezarki laurgitxoen bidez egiten dan jolcoa; bakoitzak bere gibelean ozkatutako tini batzuk daramazki edo bat bakaŕik edo bat are ez. I: Ezarki oyen moltzoa. (otaŕ): *iz. Otaŕ* aundi berezi bat; bertan eŕosela-kotxeraen ogetamaŕen bat zaretxo sat ditezke.

domino. (done-andd): *ix.* Done-ondaŕak gordctzeko lcutxa edo ustutxa. j: Ins.: Donategi.

domiña. (txintxin): *iz.* Mctalczko txiŕitola edo txiŕindola, irudi edo ikuŕen bat irafita daramana. j: Domiñu, damiñe, paz.

domu. (txin): *iz.* Txin-kopurua. (salneuŕi): iz. Zerbaiten ordain-sari.

domu-akii. (salncuŕi): *iz.* Salneufiaren neuŕia cmatea.

domu-bide. (lanaren bizia): *ix.* Ondasunal buruz domua nagusia dan erakundea. (tain): *ix.* Txin-nagusitza oñaŕiz arturik, ogasunen araubidea.

clomugafi. (txin): *ŕzond.* Domua egin ditekena.

domuide. (bcrdintasun): ŕzond. Aldiñez berdin dana. (aldintasun): *izond.* Berbera,

domulceta. (txin): *ix.* Domua tinkotzea; domuari obariak gañeratzea. E: Ikus.: Domutu.

domukide. (tabs): *ŕzond.* Domu-bidea onartzen duena; domu-bidez art dana. Dornutau.

domutsu. (salneuŕi): *izond* Domu aundikoa dana. (tain): *ŕzond.* Ikus.: Domukide.

domutu. (txin): *ad.* Domua tinkotu. Ikus.: Domuketa.

donabatz. (eliza): *iz.* Ikus.: Eliza. I: Elciza, doibatza.

donabera. (inka): *ix,* Inka mingatia.

donaberak. (otoi): *iz.* Aste Done'an egiten diran otoi bereziak,

donaberar. (argi-mutil): *ix.* Amabost arkai dauzkan argilari iru zokoduna, Aste Done'aren elizkizunetan piztutzen dana.

donado. (ezkongetza): *izond.* Ezkongabe dagoen gizona. J: Donadu, donau.

danadogo. (ezkongetza): *iz.* Ikus.: Ezkongetza. Donaugo, donautasun.

donadotu. (czkongetza): *ad.* Ezkongabe geratu.

donadutasun. (ezkongetza): Ezkongabe egotearen tasuna,

donaperi-eguna. (eriotza): *ŕz.* Ilen aldeko otoyen eguna.

donari. (ordaintza): *iz.* ikus.: Ordaintza. I: Saris.

donariotu. (naretasun): *ad.* Otzandu, naretu.

donataf. *(emanketa): iz.* Ezkontzari gañetik egiten dan bezuza.

donategi. (done-ondaf): *ix.* Done-ondaŕen alasa. Ikus.: Domino,

donatiak. (czkontza): iz. Ezkontza-eginkizunean ematen diran amairu txintxiñak.

donatu. (sendakintza): *ix.* Sendagilea tzar); gabe sendaketak egiten ari dana.

donauskof. (naŕiotze): *izorrd.* Gauza, notin edo told gurgaŕia naŕiotzen duena. : Donausle.

donausle. (naŕiotze): *izond.* lkus.: Donauskof.

donauste. (naŕiotze): iz. Sagaratuta dagozen notin, gauza edo tokia naŕiotzea. I: Elizkeri.

donautasun. (ezkongetza): *ix.* Ikus.: Ezkongetza. Donagogo, donaugo.

donautsi. (natiotze): *ad.* Nafiotu.

done. (deun): *ix.* Ikus.: Deun. j: Dontsu, dons, guren, gum.

done-ebaki. (ebaketa): *iz.* Yon Done Ugutzari'renlepo-ebaketa. I: Done Juane buret-emana,

DONE-EZA. *ix.* Sagaratua ez dana; sagamtzekoa ez dana; gauza sagaratuai dagokien begirunearen aurkakoa dana. 1: Aŕontasun, sekulartasun. // (atsegin), (naŕiotzc), (uzkurtza-eza), (uzkurtzizti).

DONE-ONDAŔ *iz.* Done baten gorputz-zatia, agurgaŕia izaten dana. Apuf, gorpuzki, gorpuzkonda, ondokin. II (deun), (eliza), (gizinrdi), (ikusgaŕi), (kutun),(yaurespen).

doneanira. (Ira): ix. Yon Done aldian elizan onesten dan ira ta ortots egiten danerako gordetzen dana.

doneberezi. (jai-aldi): iz. Kepa Deun'aren irakastegiaren eguna edo jaya.

donede. (uzkurtza): *iz.* Uzkurtzatasuna.

donegafl. (deun): *izond.* Derma izateko gaya dana.

donegile. (deun): *izond.* Deun egiten ducna. j: Donetzaile.

donekuntza. (deun); *iz.* Norberaren bnrua deun egitea.

doneragin. (deun): *ad.* Norbait deena data ospetsuki adierazi. I: Donau.

clones. (aditz): *ad.* "Donestu" aditzarcn era: Barak dones. I: "Donestu" edo "donetsi" aditzaren zeingea, j; Onesten du.

donestatu. (deun): *ad.* Norberaren bnrua deun egin. I: Donestn. Donetu. I: Ikus.: Donetsi, iskiñi.

donetasun. (deun): *iz.* Deuna izatearen tasuna.

donetegi. (drun): *ix.* Deun baten kutun edo irudi bat ospatzen dan eliza,

donetsa. (aditz): *ad.* Donetsi aditzarcn era: Berak donetsa.

donetsi. (baimendura): *ad.* Gauza bat ontzat aria. (demo): *ad.* Norbait deuntzat euki. Donestatu, donestu, iskiñi.

douctsu. (deun): *izond.* Yainkoa'ri eskeiñita dagoena.

donctu. (deun): *ad.* Done egin edo biurtu,

donetzaile. (dean): *(rand* Ikus.: Donegile.

donga. (biutikeri): izond. Biufi, zitala dana. : Donge, donega. (gaiztasun): *izond.* Berbera.

dongakeri. (biuŕikeri): *iz.* Gaiztakeri. 1: Dongatasun, dongckeri, tzarkeria. (gaiztasun): *iz.* Berbera. j: Ikus.: Gaiztasun. (uzkurtza-eza); j *iz.* Jaungoiko-zaletasunik eta Eiiza-zalotasunik ez izatea.

dongaro. (biuŕikeri): *adond.* Gaiztakeriz ari-izatea. (gaiztasun): *adond.* Berbera.

dongatasun. (biufikeri): iz. Ikus.: Dongakeri. : Donegatasun. (gaiztasun): *iz.* Berbera.

dongatu. (biuŕikeri): *ad.* Gaiztoa egin, gaiztoa eragin. j: Dongetu. (gaiztasun): *ad.* Berbera.

donge. (biufikeri): *izond.* Ikus.: Donga. (arduragabetasun): *izond.* Alpeŕa, arduratik eztuena. (gaiztasun): jj *(rand.* lkus.: Donga.

dongeki. (biuŕikeri): *adond.* Biuŕikeriz ari-izatea. j: Dongezki, (gaiztasun): *adond.* Berbera.

dongetsl. (gaitzespen): *ad.* Gaiztetsi.

dongetsigafi. (gaitzespen): *frond.* Gaitzesgaŕia dana,

dongilak. (pilota): *iz.* Pilota txikiak.

donian-madarl. (madariondo): iz. Yon Done'rcn aldiko madaria.

doniane-belaf. (landare); *iz,* Likurusa dan belafezko landarea.

donian-ira. (ira): *iz.* Doniane aldian apainduta agertzen dan ira-mota bat. Ikus.: Trumoi-ira.

doniene. (egun): *iz.* Yon Done'ren eguna.

doninidi. (ira): *iz.* Loretan dagoen ira.

donkitu. (dean): *ad.* Yainkoa'ri eskeifii. Donekitu.

dono. (ayef): iz. Zerbaiterako deya, zaletaauna.

DONOKL. *iz.* Yainkoa ikustea gozatzen duten zoriondunen bizi-Iekua. Doatau-leku, atseden-tegi, atsegin-baratz, atsegindegi, atsegintegi, ataetegi, atse-toki, atsegindi, aundibide, zeiru, zeru, zelu, zoom, zoruntza. *II* (deun), (gezuŕ-ipuizti), (umiltoki), (uzkurtzizti), (zorion).

donokiko. (donoki): *Land.* Donokiari dagokiona.

donuntzi. (oteun): *iz.* Oteuna egoten dan ontzia.

dontsotasun. (zorion): iz. liens,: Zorion. ^: Dontsotasun,

dontsu. (deun): *frond.* Ikns.: Dean. j: Done, guren. (aŕandikeri): *izond.* Aŕandikeriz aipatzcn dana,

doutsobage. (zuritxaŕ): *frond.* Zorigabekoa.

dontsuketa. (sagaratze): *iz.* Ems.: Sagaratze. j: Opalben.

dontsutasnu. (zorion); *iz,* Ikus.: Zorion. Dontsotasun. (deun): *iz.* Deunaren tasuna.

dontsutu. (sagaratze): *ad.* Sagaratu. Notin edo gauza bat sagaratua egin.

dontxu. (zurgabetasun); *izond.* Buru aria,sen-gabckoa dana.

dontzeiia. Wain): *iz.* Aitzen artean bizi dan aŕaña; ben laŕua legun eta guria da, ta margo polita duena. j: Dontseiia parabeltxa.

doñu. (soñu): *iz.* Soñuaren goratze edo beratzea,soŕerazten duten dirdlracn lastertasun arauz, eresian batez ere oaŕerazten dana,; Okasta, xinda. (eresi): *fz.* Berbera, berbera.

dupa. (upa); iz, Ikus.: Upel. j: Tupa.

dorada. (thin): *iz.* Afain-egaidunari jaŕaitzen diona. j: Ezurtza ezufezko ta bizkaŕeko egatzaren oŕailak arantzazkoak dauzkana; bore aragia jangaŕi ta gozoizat artean da.

dordo. (zo€itxaf): *iz,* Anitzei eltzen zaien zoritxafa. j: Ikus.: Zoritxaf.

dordolo. (zakartasun): *izond* Basatia, oyesa.

dori-eraikera. (etxegintza): *iz.* Doriko-egikera.

dorla. (gatz): *ŕz.* Gatza egiten dan bildu-tokia.

dorleta. (gatz): *iz.* Dorlak dagozen tokia.

dorna. (zola): iz. Ikus.: Zola. j: Soladura, sotargain,

dornadura. (op: *iz.* Oletaz egindako solairua,

dornagatlu. (01): iz. Domadura egiteko ol berezia,

dornarazi. (ol): *ad.* Domadura egin-erazi.

dornatu. (ol): *ad.* Domadura ipiñi.

dornutzale. (of); izond. Domadura jartzen duena. (esku-langintzak): *(road.* Berbera.

dornu. (obo): *(z.* Biribil eta laua dan zatikoa. (legortasun); *iz.* Legortzearen egipen eta ondorioa: Beda a dornuan dago.

darnu-bai. (artza): *iz.* Langayez erabi Itzen dan baea.

darnu-goru. (ari): iz. Langayez igitzen dan gorua.

dornu-makil. (makil): iz. Liño-lanetan **Zama** baton lokafia estutzeko, birundaka ematen, erabiltzen dan malcila.

dornu-maratila. (atsikipen): iz. Estokaren gideŕa.

doruu-zila. (ardatz): *iz.* Estokaren ardatza.

dofaixka. (dote): *iz.* Dote txikia.

DOIkE. ŕa. Ormadi goitu ta sendoa, bertatik etsayen crasoetatik obeto burn-egiteko. i: Elizetan ormadi goituago, zeñu ta joaleak ipintzeko dana; ta etxeetan ikusmenerako zabal-aidi edo apaingailu izatekoa. l: Nake-jokoan erabiltzen clan zatikoa, artezean eta sayeska ibili ditekena. j: Kolitxa, tote. l/ (begirantza), (eliza), (etxeginiza), (zeiñu).

dote-abedl. (doŕe): *iz,* Dofearen zuredia. Do`e-zur.

dofe-argi. (dote): *iz.* Dofean dagocn argia.

doŕe-oren. (dote): iz. Dofean dagoen oreulari.: Doŕe-ordu. (orentari): ŕa. Berbera.

dofe-aai. (dote): *fzoad.* Doŕea zaintzeko dagoena.

dofe-zur. (dote): iz. Ikus.: Doŕe-abedi.

doŕeño. (doŕe): *iz.* Dofe txikia. t: Dofetxo, doŕexka.

dofetxo. (dote): iz. lkus,: Dofeño. |: Doŕexka.

dofetzaf. (dote): *iz.* Dofe aundia, gaztetuetan babespidez egiten zana.

dofeztatu. (doŕe): *ad.* Uri edo gaztelu bat dofeakaz ornitu edo inguratu. l: Doŕeztu.

dortoilo. (nabarmeatasun): *frond.* Saputz, oyesa dana, (gogortasun): *ŕzond.* Okertu edo tolesteko eziña dana, biuŕ-eziña. j: Dordoilo.

dortoka. (xaberama): *fz.* Itxasoko xaberama.

doru. (aitzuŕ): *(a.* Aitzuŕaren ereztnna.

doskain. (opaknntza); *iz.* ikus.: Opakuntza. j: Opari.

dosta. (jolasbide): *iz, Ikus.:* Jolasbide. Dostc, dostaketa, tosta.

dostagai. (jolasbide): *iz,* Jalasbiderako gays dana. j: Dostakai.

dostagallu. (joko): *iz.* Ems.: Jostailu. 1: Dostailu, jostagailu, soatagaŕi.

dostagati. (joiasbide): izond. Jolasbidez ibi[j]erazten duena. j: Dostatzale.

dostagura. (jolasbide): iz. Jo/ash/deal-an ari-izateko guraria. j: ikus.: Dostakin.

dostailu. (iseka): iz. Bitxi ta joslagaŕia data esakuntza.

dostaketa. (joiasbide): *in.* Ikus.: Jolasbide. Dosta, doste, dosteta.

dostalcetatu. (jolasbide): *ad.* Jolastu, jostakatu.

dostakin. (jolasbide): *izond.* Jolasbideak matte dituena. j; ikus.: Dostagura.

dostaidi. (jolasbide): iz. Jolasbiderako aldia.

dostatu. (jolasbide): *ad.* Jolastu, jostatu. (iseka): *ad.* Isekatu, txanixetan

dustatzale. (jolasbide): ***izond.*** Ikus.: Dostagaŕi.

dosteta. (jolasbide): iz. Ikus.: Jolasbide. I: Dosta, doste, dostaketa.

dostetalari. (jolasbide): *izond.* Jolasten ari dana. Dostetari, dostetatzale.

dostetatzale. (jolasbidc): *izond.* Ikus.: Dostetalari. I; Dostetari.

dostoiatz. (jostoŕatz): iz. Ikus.: Justofatz. (: Oŕatxiste.

dotore. (kriketasun): *izond.* Kriket, apain.

dotorekeria. (fazakcri): iz. Ikus.: Fazakeri.

dotareri. (kriketasun): iz. Ikus.: Kriketasun. j: Dotoratasun.

dotoretasun. (kriketasun): iz. Ikus.: Kriketasan. : Dotoreri.

dotoretu. (apaingailu): *ad.* Apaindu.

dottretzale. (apaingailu): *izond.* Zerbail apaintzen edo adelatzen donna.(eskulangintzak): izond. Berbera.

dotorexi. (aŕokeri): *in.* Andikeri, andiustekeri.

doxa. (ke-belaŕ): *iz.* Auts egindako ice-belaŕa eramateko kutxa edo ziskua.

doyan. (neuŕitasun): *adond.* Neufitasunez ari-izatea. I: Doyaz, doika, doixka, doixko.

doyean. (aditzondo): *adond.* Zerbait egin bezin laisteŕ. j: Doyen.

doyeko. (askilasun): *izond.* Aski dana. I: Doyerko.

doyez. (txirotasun): *Land.* 'l'xiro, abcratsa en dana. (zailtasun): *adond.* Zailtasunez ari-izatea. 1: Doi-doi, doi-doyetan.

dra. (aditz): *ad.* "Dira¨ aditzeraren aldaketa. (soilu): *in.* Tanpa edo erorkera baten otsa adierazteko ots-izena. (ots-izen): 11 12. Berbera.

drags', (orga): *iz.* Ourdietan aŕasta bezela erabiltzeko aga. : Drageguŕ.

dragatz. (aizto): iz. Otaka txikitzeko otajoiki berezia.

drai-drai, (Ian); iz. Lan aundiaren zentzua emateko ots-izena. (ots-izen): iz. Berbera.

drain. (ixur-bide): *iz.* tibideketarako odia.

drak. (ats-izcn): iz. Bat-batean gelditzea adicrazteko ots-izena. I: Draka. (gelditze): iz. Berbera.

draka. (gelditze): iz. ikus.: Drak. (orga): iz. Gurdia zearkatzen ipintzen diran egufak, zacnarcn aztatik babesteko ta nŕela apurtu ez dedin.

draka-draka. (sai-abere): iz. Zaldia arin ibiltzea adierazten dun ots-izena. Drauan, droke. (ots-izen): iz. Berbera.

dralcada. (ezlen-ikuste): iz. Notin ado abereen igipen bat-batekoa, ustegabekoa. (aldaera): iz. Bat-bateko ta ustegabeko etortzea. (lufikara): *iz:* Luitkara txikia.

drakildu. (berezkuntza): *ad.* Osoki bat eratzen dulen zatiak berezi.

dramuna. (izabere): *iz.* Bale, balaya.

dran-dran. (tanpa): *iz.* Ate baler' tanpak.

dranbal. (biurkin): *iz.* Ikus.: Biuŕiko.

dranbala. (joko): in. Mafaren jokoa. (erorkera): iz. Ikus.: Draunba.

dranbalada. (soñu): iz. Abereak askan egiten dituzten tanpaen otsa. (tanpa): *in.* Berbera, barbers.

dranbalaka. (lanka): *-adoud.* Beaztopetan, trinkili-trankala ibiltzea.

dranga. (liño): *iz.* Liñoa biguntzeko iresna. (lanabesa): *iz.* Berbera.

drangada. (zeiñu): iz. Zelduarenjotrea adierazten duen ots-izena. J: Drangateko. (ots-izen): *iz.* Berbera. (tanpa): jl iz. Agapuruaz ematen dart tanpa.

dranbal, (bizitegi): *iz. lkus.:* Draul.

dranbalako. (irabio): *ft.* Astinketa.

drango, (soñu); iz. Zulonpoen artean gurdiak egiten duen trinkolotronkoloaren otsa.

drank. (satin): *in.* Zeiñuarcn soñua. 1; Draun. (zeiñu): iz. Berbera.

drapa. (tanpa): iz. Tanparen zentzuna adierazteko ots-izena. : Draska, draskada. (ots-izen): *iz.* Berbera.

draska. (tanpa): *iz.* lkus.: Drapa. I: Draskada. (ots-izen): *in.*]kus.: Drapa.

draskada. (tanpa): *iz.* Ikus.: Tanpa. 1: Draska. (czar): iz. Ikus.: Biurdura, Drauskada. (wart asun): 11 *iz,* Dintpiles.

drast. (egikcra): iz. Egikera ariña adierazteko ots-izena, (ots-izen): *in.* Berbera.

drauan. (sai-abere): adond. Draka-draka ibiltzea. I: Ikus.: Draka-draka.

drauku. (actitz): *ad.* "Derauku" aditzeraren laburpena = digu, dauku.

dranE. (bizitegi): in. Else aundi ta zarpala. j: Drangal. (gizon): *izond.* Gizon baidaŕa. (baldartasun): Jj *izond* Berbera.

drauldu. (erabaga): *ad.* Etxa bat eragabetu.

draunba, (egikera): iz. lndarkerizko egikera adierazteko ots-izena. I: Drisk-drask. (ots-izen): *iz,* Berbers, (erorkera): *iz.* Indarkerizko erorkern adierazteko ots-izena. I; Dranbala.

drausk. (ots-inn): iz. Aginka-egin egipena adierazten duen ost-izena. (ausikidura): iz. Berbera. I: Kausk, mau, orizikaldi, ortzukaldi, oxk, oxke, ozka, ozkada, usika, usikada.

drauskil, (zakartasun): *izond.* Zakaŕ, leuna eztana.

dl'auskilkeria. (zakartasun): iz. lkus.: Zalcartasun. I: Sastartasun, zaŕastaidi.

draust cgin, (gurkadura): *ad.* Bat-bateau irentsi.

draustada. (kordokadura): *iz.* Kulunka. 3: Ikus.: Dringilin-don, dringilin-drangan.

draya. (iraizkin): *iz.* Eizarako pikoŕa.

dremenden, (lokaŕitz): iak. lkus.: Bedere. I: Bederen, bederik, berere, bereren,

dremendenik. (mugadura): *izond.* Gauss bat txikitu diteken azken zedaŕia.

drestiu. (idetasun): *izond.* Berbera. I: Ikus.: Bedera. (berdintasun): *izond.* Eros.: Berdin. j: Ide.

deatxu. (burnt): *iz.* Agoearen puska.

drezu. (eskuantze): *izond.* Antzeduna dana.

dri-dra. (azarkuntza): *in.* Erabaki€xea adierazteko **ots-izena.** (ots izen): *iz.* Berbera.

drin. (soñu): *iz. Lokaŕi* goroiki, abailen buŕunba. 1: Drin-ots.

drindo. (soñu): iz. Sam baten luzatze edo aldakuntza,baste gorputzen aurka jotzeagatik egiŕia. l: Drindots.

dringa. (soñu): *iz.* 'foam taints-inn edo txiŕiñaren soñua, bat ta edontziak alkaŕekiko tanks egiñez egiten dana.

dringa edan. (cdari): *ad.* Baldarkiro edan. Dringez.

dringili-drangalak. (abesti): *iz.* Seaska-abestiak. Dringilin-drangon.

dringilin-don. (kordokadura): *iz.* Kulunka adierazten duen ots-izena. Dringilin-drangon, draustada. (ots-izen): *iz.* Berbera.

dringilin-drangon. (abash): *iz.* ikus.: Dringili-drangalak. (kordokadura): *iz.* Seaskaren kulunka. I: Ikus.: Dringilin-don.

dringo. (sendaf): *izond.* lkus.: Sendai. (trinkotasun): *Land.* Tankera trinko, sendoa dana ta zilotsua cztana.

dris-dris. (dirdai): *iz.* Distira adierazten duen ots-izena. I: Drist-drist. (ots-izen): *ft.* Berbera.

drisaera. (itxasontzi): iz. Txaluparen bederatzigaŕen aulkia. (kako): *iz.* Ikus.: Drizadera.

drisk-drask. (egikera): *iz.* flats.: Draunba.

driska. (zalapart): iz, Ikus,: Zalapart. I: Drixka, urdukeria.

drist eta draust. (oldarguae): *iz.* Bultzaldi ta oldarkeria adierazteko ots-izena. (ots-izen): iz, Berbera.

dritxo. (gaztasun): *iz.* Itz bitxia.

drixolari. (ezlen-ikaste): *izond.* Otoz-otokari, itzetik ortzera itzegin al duen.

drizadera. (kako): *iz,* Txaluparen kareleanjartzen dan kakoa, lekorc aldean, aizoyala obeto jasotzeko. j: Driza-kako, drisaera.

drizdriztadako, (isladura): *iz.* Luf, ondaŕeta abaŕen gañean eguzkiaren argiak dagien isladura. j: Drizdriztarako.

drugs. (eztabaida): *iz.* Mokokaldi, eskatima.

drogatu. (itzuli-mitzulika): *ad.* Egikerak bestetu, okeŕ adierazi, argibideak okertu.

drageru. (etikela): *izond.* Etiketan ari-izateko emana dana. 9: Drogoso.

drake. (sai-abere): *ft.* ikus.: Draka-draka.

drolekeria. (iseka): *iz. ikus.:* Txantxa.

drunha. (zeiñu): *iz.* Abereai lepotik zintzilika jartzen zaien zeilu txikia.

drunda. (oyal): *iz.* Sutaŕiaren sun artzeko ta pipa pizteko, seska batean sartutako zataŕa. j: Dronda, dnrnka, dunda, biunda. (su-izkilu): *iz. Ikus.* Su-izkilu, I: Su-izkilo.

drungulu. (azkuŕi): *iz.* Makalao ta pizkailu batzukaz egiten dan janaria. (morokil): *ft.* Ikus.: Morokil. Dungulu.

dsaisgi. (esne): *iz.* Ardiak eraisteko toki esitua. (ardi): *ft.* Berbera.

dsalcila-ara. (lastertasun): *iz,* Gauzak bat-batean egitea. I: Eats.: Dxanpala-ara.

dsanga-egin. (jauzketa): *ad.* Igeri egiteko, urtara jauzi,

dsanpez. (ozarkeri): *izond.* Tupustean, sostean.

dsapart-egin. (atzipen): *ad.* Alzitu,

dsart-egin. (pilots): *ad.* Zokoan ematcagatik pilotak punparik ez egin.

dsartako. (tanpa): *iz.* Ikus.: Belaŕiondoko. : Belaŕondoku, belaŕizaldekoa, blaustada.

dsast. (sarkura): *iz.* Indaŕezko sarkundca adierazten duen ots-izena. j: Dsaust. (ots-izen): *iz.* Berbera.

ds€bi-azuf. (maskordun): *iz.* Txibi-azufa, tximinoi.

dsilipurta. (iiztadura): €z. Ubil bat tantaka iiztatu, zirpizintzearen egipena,

dsinka. (ondareko): *iz.* Ondoreko gogoŕa; eguzkiaz mintzatzen csaton da.

duaka. (isikortasun): *izond.* Isikoŕ, setatsua dana.

duakakeria. (mukerkeri): *iz.* Ikus.: Mukerkeri.

dualer, (ups): *izond.* Upelak egiten dituena. I: Dubeleru, dubelgin, dupagin, (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

duan-emaile. (emanketa): *izond.* Doarik ematen duena.

duandu. (ufutasun): *ad.* Doazik eman,

duaneko. (aldi): *adond.* Oraingo aldirako; den laisteŕ. C: Ikus.: Dagoaneko.

duangu. (linburdika): *izond.* ikus,: Linburdikari.

duaxa. (muxikondo): *iz.* Arbeletxeko igalia.

duaxatze. (zugatz): *iz.* Duaxa ematen duen zugatza. (muxikondo): *iz.* Berbera.

duhcleru. (upa): *izond. Ikus.:* Dualer. Dubelgin, dupagin.

duduka, (adar): *adond.* Adaŕezjoka ari-izatea.

dudnkari. (adar): *izond.* Adaŕez jotzen duena.

dudukatu. (adaŕ): *ad.* Adaŕez jo.

duga. (aŕi landu): *iz.* Ilztai, eltzeak eta abaŕ egiteko aŕ€ landua. I: Dubs.

dugaan. (ututasun): *adond.* ikus.: Doako. j: Doarik, dogarik, dubarik, dugarik.

dui. (zeaztasun): *frond.* Ikus.: Doi. (eskuantze): *izond* Eskuantze duena.

duiduyan. (alborakuntza): *adond.* Ikns.; Doi. J: Doi-doi.

duin.(berdintasun): *adond.* Aindorako idetasun-crkatzea adierazteko itza. (irabazbide): *izond.* Nor dana. (artakotasun): (*izond.* Zerbaiterako gaya dana. (aailtasun): II *izond.* Aski dana. (bereiztasun): *iz.* Mail, koska. (duintasun): (*izond.* Diña.

duin-duin. (erakotasun): *adond.* Zeribait buruz neuŕi berberakoa izatea. (zailtasun): *adond.* Ozta-oztan. I: Duin-duyan.

duinbage. (duintasun): *izond.* Dina, nor eztana.]: Duingabe, (gauzeztasun): *izond.* Gai ez dana, geldoa.

duindu. (duintasun): *ad.* Duin-egin edo eragin. *ad.*

dub/gait. (duintasun): *izond.* Dina izan ditekena. *izond.*

DUINTASIIN.IZ. Aingaŕia izatearen Issues. Bikaintasuna. I: Bizikeran ageŕerazten dan benetasun eta gurbiltasuna. j: Aundikigo, gaitasun, garaitasun, geyengo, goyende, goratasun, zaŕengo. //(andi-manditza), (aomcn), (buruzagt), (gaŕantzi), (goiko nausi), (gudalari-elkargo), (izun), (lanbide), (zuketa).

duintzale, (duintasun): *izond.* Norbait diña egiten duena.

duintze. (duintasun): *iz.* Diña egitea,

dull-ez. (duinlasun): *izond.* Diña ez dana, nor ez dana.

duiñagatu,(duintasun): *ad.* Diñago, duiñago egin.

duiñeztasun. (gauzeztasun): iz. Aal-eziña, gai-eza.

duitn. (baldintza): *ad.* Baldintza bat edo batzukjaŕl. (bereiztasun): *ad.* Nolakotasun bat eman.

duka. (zuketa): *adond.* Bigaien notiiia, irugaiena izango bailitzan, begirunez yardutea.

duketza, (zuketa): *iz.* Ilegirunezkn yardutea.

dulabre. (karkabupen): *frond.* Arduralsu, ajolatsua dana. I: Dulaŕe.

duldura. (dardara): *iz.* Kirio-dardara.

duloŕ. (ulermen): *ad.* Ulertzen du.

dulun. (zeiñu): *ft.* Zeiñuarcn soñua adierazten duen ots-izena. : Dun. (ots-izen): *iz.* Berbera.

dulunda. (Iximista): *iz.* Ikus.: Ortots. E Dunda, odai.

duluuia. (sagafondo): *iz.* Sagaŕ-mota bat.

dulunka. (soñu): *adond.* Eresgaluren bat jotzen ari-izatea.

dunago. (emanketa); *izond.* Emanketa aundiagoa arm duena.

dunba. (zeiñu): iz. Abereen zintzaŕia; aua atzekoa baño estuagoa du. 1: Dunbaŕan, dunbu, dulunba, dunbara, kalaska, tunba, tunbal, tulunta.

dunba-gain. (zeiñu): iz. Zintzaŕiak, Norma emateko, baŕuan darama metalczko zatikoa. j: Dunba-mingain, dunka.

dunbada. (soñu): *iz.* Zintzaŕiaren soilua. Oyartzuna, tunpada.

dunbadaka. (coral): *adond.* Buŕunba egitea, buiunbatzen ari-izatea. Dunbateko, dunboska.

dunbadatsu. (eztanda): *izard.* Eztanda eragiten duena.

dunboka. (tanks): *adond* **Tanka** egiten ari-izatea. (tanpa): *adond.* Tanpa ematen ari-izatea.

dunbal. (zeiñu): *fr.* Zintzaŕi aundia. (aŕatz): iz. Matz aundia.

dunbalari. (aiatz): *izond.* Afatz aundia jotzen duena.

dunbalots. (zeiñu): *iz.* Dunbalaren otsa. Ots aundia.

dunbarazi. (tanka): *ad.* Tanks eragin.

dunbasots. (soñu): *iz.* lkus.: Ots.

dunbateko. (tanpa): *iz.* Tanpa aundia.

dunbatsu. (ants): *frond.* Oso gogoŕa dan aotsa.

dunbatu. (tanks): *ad.* Tanka-egin, talka-egin, alkaŕjo.

dunbo. (iletak): *iz.* lletaetan elizan jartzen dan zurezko abedia, oyal beltzakaz estalita.

dunboska. (soñu): *adond.* Tkus.; Dunbadaka.

dunboslarl. (sofiu): *izond.* Buŕunbatzen ad dana. : Dunbotslari.

dunbots. (soñu): ŕz. Ots aundia.: Dunbalots.

dunbotsu. (soñu): *izond.* Ots aundia egiten ducna.

duubuiio. (lodiera): *iz.* Edozeren mukulo edo laiantza.

dunda. (oyal): *iz. Ikus.:* Drunda. Tunda, tundra. (tximista): *iz.* Tkus.: Ortots. 1: Dulunda, dundara, duunda, duñmda, dusturi, busturi, iortziri.

dunda-afi. (mugeŕ): *iz.* Suaŕia, mugeŕ-aiha.

dunda-odi. (oyal): iz. Dundaren odia.

dunda-ziri. (suagalaritza): *iz.* Mutuŕean dunda piztuta daraman makila,

dundaŕan. (zeiñu): iz. Yoale aundia.

dundu. (margo): *iz.* Odeirik gabeko ortzearcn margoa. (iluntasun): *izond.* Dun dana. (jabetza): *ad.* Jabea egin edo biurtu.

dundun. (coati): iz. Ikus.; Dunduri. j: Durundi. (zeiñu): iz. Ikus.: Zciñu.

dunduntza£ (zeiñu); iz. Zeiñu aundia.

dundura. (goresketa): *iz.* Norbait goresteko, giza-saldoa deadarka ari-izatea. (soñu): *iz.* Ikus.: Dunduri.

dunduratu. (soda): *ad.* Dirdiratzeagatik ado bufunba egiteagatik, soiiu bat jaiaitu.

duuduri. (soñu): iz. Sofia baten jaŕaipen edo aldapena, here dirdiratzeak edo beste gorputzetan egindako bufunbak egifia. Dundun, durundi, durun, durundio, durundu, durundots. 1: Ots cntzungoi eta jaŕaitua, batzuetan adiklñetan oartzen danaren antzekoa durdurio, dundura, giŕinda.

dunduriatu. (soñu): *ad.* Durundia jaŕaitu. (gorantza): *ad.* Txalo-egin. I: Dunduritu.

durudurio. (soñu); *iz.* Iskanbilezko buŕunba.

dunduritu. (gorantza): *ad.* 1kus.: Dunduriatu. (soñu): *ad.* Dunduria egin edo sortu.

dundutu. (margo): *ad.* Dundu margoa eman. (iluntasun); *ad. Ilun* egin.

dungulu. (morokil): *iz.* Ikus.: Morokil. Artoaz egindako aya, esneaz artzen dana.

dunka. (kordokadura): *adond.* Kordokatzen ari-izatea. (zeiñu): *iz.* ikus.: Dunba-gain.

dunkide. (ukantza): *izond* Eskubiderik gabe bareS eztana daukanaren kidea.

duntu. (jabetza): *ad.* Jabea egin. I: Dundu.

dupa. (ups): iz. Upel aundia. Ikus.: Upel.

dupa-erdi. (antoxin): *iz.* Zurezko antoxiña upa-erdiaren antzekoa dana.

dupa-estalld, (ups): *is.* Upelaren estalkia.

dupa-gai. (upa): iz. Upaen ormak eratzen dituzten olaen gays.

dupa-laztabin. (laztabin): *iz.* Upaetan zulaketak egiteko laztabiña.

dupa-mailu. (gabi): iz. Malu aundia.

dupa-zulo, (upa); iz. Upatxotxa jartzeko, upaetan egiten dan zuloa.

dupagin. (upa): *ŕzond. lkus.:* Dualcr. Dubeleru, dubelgin, dupagiie, dupelgile.

dupagintza. (upa): *iz.* Upelak egiten diran lantegia,

duparatu. (ups): *ad.* **Ardoa** upaetara bota.

dupatara. (upa): *iz.* Upel batek euki dezakena.

dupategi, (ardo): *iz.* Ardoa egiten eta gordetzen dan tokia. 1: Ikus.: Dolara, dolare.

dupel-gai. (upa): in. Upak egiteko **ola,** upel-ola.

dupela. (ontzi-aldaketa): *iz.* Zurezko onila, upeletarakoa dana.

dupettegi. (upa): *iz.* Ups Ia upelak egiten diran lantegia.

dupin. (sukalde): *is.* Sukaldean erabiltzen dan lanabesa, metalezko lapikoaren antzekoa dana, estalki ertsia daramana. l: Dupifia, eltzc, kantxin, tupin.

dupin-itsu. (antezki): iz. Itsulapiko, eltze-itsu, eltxetxu, eitxegogoŕ. Eltzegoi, eltze-itsu, eltzitsu, eltxetxu, luŕ-kutxa, tipifiutsu, tupin-itsu, utxa-lapiko.

dupiñatara. (sukalde): *iz.* Dupinbatek eukidezakena.

durangaŕ. (ur-legoŕeko): iz. Ikus.: Zaŕapo.

duraza. (mertxikondo): *iz.* Ikus.: Mertxika.

durditu. (asaldura): *ad.* llurtzoratu, zorabiatu.

durdo. (aŕahn): *iz.* itxasoko aŕain bat. Ikus.: Durdoi. : Dunlu, xaŕo. (margo): *iz.* libel, amusko.

durdoi. (aŕain): iz. ltxasoko afain-mota bat. 1: Durdu, durdo, xaŕo.

durdoikume. (aŕain): *iz.* Afain txiki bat.

durdu. (aŕain): *iz.* 1kus.: Durdoi. I: Durdo. (zailtasun): iz. lkus.: **Zailtasun.** Sasi-arte.

durdukatu. (asaldura): *ad.* Narotasuna galdu; norberaren gaitasun edo antzeak galdu. Durdunkatu, durduratu.

durdura. (lxori): *iz.* Zozo-sendikoa dam txoria, loti, buru txikia, moko mea ta lumak, gañetik margo aiea, dituena.

drrrdulaska. (birunda): *adond.* Birundaka ari-izatea.

durdulekatu. (igidura): *ad.* Igitu, ibiicrazi. (irabio): *ad.* Irabiotu.

durdunkatu. (asaldura): *ad.* Gauza baton berezko egokera edo ibilbidea aldatu edo kordokatu.

durdura. (txori); *iz.* Garastaŕoa; biligaŕoaren antzekos dan txnria Durdula, aurio.

durdura-bedaf. (landare): *iz.* Ikus.: Bigura. I: Biguri, miura.

durduradura. (aiditxaŕ): iz. ikus.: Zorabio.

durduzatu. (kolokadura): *ad.* Ikus.: Durdurikatu. I: Durduzatu. (asakdura): *ad.* Picas.: Durdudatu.: Durdurkatu.

durduri. (aldakura): *izond.* Artega, kezkatsu dagoena.

durdurika. (aldakura): *adond* Artegatasunakaz egotea. (soñu): iz. Ots entzungoŕa. : Ikus.: Dunduri.

durdurikatu. (kolokadura): *ad.* Soñez edo gogoz kolokatu; erabakietan auldu. I: Durduzatu, durduratu.

durduriu. (saw)/ *iz.* Adikiñean izaten dan eta entzungoŕa. I: Ilcus.: Dunduri.

durduritu. (dardara): *ad.* Ikus.: Dardaratu,

durdus. (alditxaŕ): iz. Burtzoro, zoraldia. Durduzadura, durduz.

durdusia. (zemakuntza): *iz.* Ikus.: Zemakuntza. I: Durduzia. (artueman): iz. Artueman latza; buŕuskada.

durdusatu. (zemakuntra): *ad,* Zematu. Eskaiñi.

disrduzadura. (asaldura): *iZ.* Ikus.: Asaldura. I: Durduza. (alditxaŕ): *iz.* Ikus.: Durdus,

durduzakof. (biotzondo): *frond.* Biotz-ukitua izateko efaza dana.

durduzaldi. (asslders): *iz.* Burtzoraldi, zoralda.

durduzarazi. (asaldura): *ad.* Asaldura soferazi. (austura): *ad.* Norbaiten erabakia autsi.

durduzatu. (kolokadura): *ad,* Kolokaerazi. /: Ikus.: Durdurikatu. I: Durduratu. (atzetasun): *ad.* Biozkatu, gogoa kendu.

durduziatzale. (zenrakuntza): *izond.* Zematzen duena.

dureta, (esertoki): *iz,* Zurezko esertolcia.

durmienda. (mailuz landura): *iz.* Burni-olako zatiko aundiena.

duroi, (aŕain): fz. Aŕain aundia.

dufunbada. (soñu): *iz.* Ots duŕundaria.

durunda. (satin): *iz.* Ots drundatsna. 1: &us.: Dunduri; ots entzungoŕ eta jaŕaitua,]: Durunda. (tximista): ***iz,*** Ikus.: Ortots. j: Durunda, ilungi.

dufuudaka. (soñu): *adond,* Durundatzen ari-izatea. 1: Durundata, durundika.

dufaudaldi. (turutots): iz, Turutaen jotzca.

dufuudarazi. (coñu): *ad.* Duŕunda-eragin.

dnfundari. (soñu): *frond.* Askoz goratua dan soñua. : Soñu aundia dagiena.: Ots aundia dagiena.

dufundatsu. (soñu): *fzond.* Ots soŕ eta jaŕaitua dagiena. 1: Durundatsu.

dufundatu. (soñu): *ad.* Ots aundia egin. Durundatu.

dufutera, (gaŕaztulu): iz. Laŕañetan erabiltzen dan zurezko gafaztulua, eultzituta dagoona aizeatu heal dan tokia eramateko.

durtiku. (zurtoin): *iz.* Ebagi edo iñustu ondoren zugatzak ateratzen duen niuskila,

durto. (baso): *iz.* Soildutako basoa. 1: Durtio.

durun-dundun. (Sofia): iz. Afatzaren soñua. (afatz): *iz.* Berbera.

durun-zarata. (soñu): *iz.* Ots sot eta jaŕaitua.

durunda-egin. (soda): *ad.* Gogoŕ durundatu.

durundada. (soñu): *iz.* Butunba, danbada. j: Durunda.

durundallu. (soffit): iz. Durundatzen dean lanabesa.

durundi. (soñu): *iz. ikus.:* Dunduri. j: Dundun, durun, durundio, durundu, durundots.

durundi-egin. (soffit): *ad.* Buŕunbaz durundatu. I: Dumnditu, otsendu.

durunditsu. (soiiu): *frond.* Durundia dagiena. : Durunkoŕ.

durundats. (Sofia): *rs:* dots,: Dunduri. I: Dundun, durun, durundi, durundio, durundu.

durundu. (satin): *iz.* Ikus.: Dunduri. 1: Durundi, dundun, durum, durundio.

durundu-egin. (soñu): *ad.* Duŕunda-egirr.

durundura. (soñu): *La.* Durundutzearen cgipena.

durunkof. (soñu): *izond.* Ikus.: Durunditsu.

durunlarl. (crest): *fzond.* Ereslaria.

duste. (ustcĺcizun): *ad.* Date dute,

dusturi. (tximista): *iz.* Ikus.: Ortots.]: Jostoi, yurtziri, odots.

dota. (argi): iz. Ans.: Argi. Surta.

BUTE. *iz.* Azi atalkiko abetxua; here oŕlak bizkoŕ, alclizkako, afautz-obozko, zofotz, ozkatu ta zalak dira. j: Abctxu onen ofia, legortuta, biribilduta eta arin kiskalduta. : Ilrtan, ur irakitan jaŕitako abetxu onen ofiakaz egiten dan edaria, pizgafia bezels. crabiltzen dana. j: Te, txiñuŕi-belaŕ. II (abetxu), (edari).

dute-ontzi. (date): fz. Bute egiteko ta emateko ontzia.

dutxulo-afi. (uraska): *iz.* Eyerarako uraskako all zulatuta.

DUTXULU. *iz.* Odien [wan jartzun dan giltza, edo ontzi baten ziloan ere dagoena, nayez ixurki bad ateratzeko bides zabsldu edo ixteko. 1: Dutxula, dntxulo, dutxuli, duxulu, antxuxa, esku-ziri, suslroe, sustroil, tutxulu, tutu, zapotz, xoŕota, zipotz, zufu-zulo. *11* (estalketa), (giltz), (iturburu), (itxidura), (ixtun), (ups).

dutzuiokeria. (ergeltasun): iz. Ergelkeria.

duul. (txin): iz. Ikus.: Txin. j: Txindi, dnuru.

duulate. (txin, txindi): *iz.* Txindi-meta. (meta): *iz,* Berbera.

duulzain. (tain): *izond.* Etxe baten dirutza zainlzen duena.

duzil. (ups): iz. Upaetan egiten dan zulotxoa ardoa ateratzeko, ta gem bilgoŕez edo zurezko ziriaz estaltzen dana. j: Dozil.

duzti. (osotasun): *fzond.* Glad itzaren aklaketa.

duztiz. (osotasun): adond. Osoki, osoro. Guztiz itzaren aldaketa.

duzunto. (uŕitasun): adond. Zuretzat zerbait dana.

dxanpala-ara. (lastertasun): *adond.* Bat-bateau, itsumustuan, j: Ikus.: Dsakila-ara.

dxibiria eman. (tanpa): *ad,* Makilakaz **tanpak** eman.

dxibita. (laŕinkcta): *La. Ilars,:* Biurte. 'l'reiñeru.

dxibitaka. (laŕinketa): *adond.* Laŕintzean ari-izatea.

dxibitalari. (laŕinkota): *fzond,* Lalintzean Sri dana. (eaku-langintzak): *izond.* Berbera.

dxibiten. (lotura): *iz.* Txibista, kibists. 1: Dxibiztun, dxibiztuŕ.

dxurdxiduta. (okidura): *izond.* Mukufuta dagoena.

dxurdxitu. (okidura): *ad.* Mukufutu, gainditu.

dxxi. (su-ikusgaŕiak): iz. Suziriaren otsa adierazten dam ots-izena, (ots-izen): iz. Berbera.

dzabradako. (tanpa): *iz.* fiats.: Belaŕiondoko. Beiaŕoudoko, blaustada, belafizaldckoa, dsartako.

dzugada. (kordokadura): *iz.* Daunbada, danbalada.

dzagadatxu. (edari): *iz.* Uŕupatxu, zuŕutatxua.

dzagadura. (edari): *iz.* Uŕttpa, zuŕut. ikns.: Dzangada.

dzalapartaka. (igidura): *adond.* Baldarkiro igitzean.

dzanga. (mu giltze): *ad.* Bras.: Bulunbatu. : Dzanga-egin. (edari): *ad.* Arnasartzean edan.

dzanga-dzanga. (edari): *ad.* Ikus.: Danga. : Danga-danga.

dzanga-egin. (murgiltze): *ad.* Ikus.: Bulunbatu. j: Dzanga.

dznngada. (murgiltze): iz. Bulunbatzea. (edari): iz. Zuŕutada. I: Dzagadura.

dzangaka. (murgiltze): *adond.* Murgiltzeetan ari-izatea.

dzanp. (gelditze): ŕa. Ustegabe gelditzea adierazteko ots-izena. (austura): *ad.* Autsi, apurtu.

dzanpez. (ezlen-ikuste): *adond. Bat-* bateau, otoz-otoan.

dzapurt. (jauzketa): *iz.* Jauzi-egitea. Txapart. (ots-izen): ŕa. Belaŕondokoa adierazteko ots-izena. : Dzapaŕ.

dzapart-egin. (jauzketa): *ad* Jauzi-egin. Dzapartatu. (eztanda): *ad.* Eztanda-egin. 1: Dzapartatu.

dzapartada. (jauzketa): *iz.* Ikus.: Jauzketa. (tanpa): *iz.* Tlctzs.; Belaŕiondoko. I: Belaŕondoko, belaŕizaldekaa, blaustada, dsartako, dzabradako.

dzapartaka. (igidura): *adond.* Indafez igiŕzcan.

dzapartakatn. (aŕamazkada): *ad.* Atzaparkatu, zaŕamazkatu. (etiketa): *ad.* Bufukatu, gudukatu.

dzaŕa-dzafa.(idazketa): *iz.* Idazketaren ziŕi-bolo araugabeko ta bitxia. (ots-izen); *iz.* Berbera.

dzafaska. (austura): *iz.* Uŕadura, taŕatada.

dzafast. (austura): *iz.* Uŕalzee adierazteko ots-izena. (ots-izen): ŕa. Berbera. (zuŕusta): jI *iz.* Ur-zuŕiista adierazteko ots-izena. (ots-izen): II la. Berbera.

dzafastada. (zuŕusta): iz. Ur-zuŕusta.

dzart. (tanpa): *iz.* Tanpa baton otsa adierazteko ots-izeua. I: Dzartada. (azarkuntza): iz. Erabaki sendo ta zaloya adierazteko itza. j: Dzartada. (austura): II iz. Lokafi baten austea adierazteko ots-izeua. j: Dzartada.

dzart-egin. (austura): *ad.* Lokafi bat autsi. (Mimi* *ad.* Berbera.

dzartadako. (azarkuntza): *izond.* Erabakisendota zaloya artzeko nor dana.

dzartakatu. (tanpa): *ad.* Igaliak botatzeko, mad' ado agaz zagatzetan tanpak eman.

dzartako. (tanpa): iz. Ikus.: Belaŕiondoko. I: Belaŕondoko, blaustada, belaŕizaldekoa, dzabradako, dzartada.

dzartaiaara. (ur): *adond.* Iturburutik irteten danean edo irakiten danean urak bare iraitzean muskuloak egitea.

dzartatu. (margoerti): *ad.* Ormak aŕuzkitu, zartatu.

dzartez. (aldi): *adond.* L€paŕ bateau.

dzast. (soñu); *iz.* Zerbait nunbait indafez sartzearen otsa adierazteko crabiltzen dan ots-izena. I: Dzartada, dzatada. (gone): *iz.* Auŕen bostaŕi-jokean, beans bat-bateau luzatzearen girnea adierazteko itza. j: Dzartada, dzatada.

dzat-egin. (pilots): *ad.* Zokoan emateagatik, pilotak punperik ez email. I: Dzast-egin.

dzauan. (kordokadura): *adond.* Astiro ta daunhatzeanjoatea.E; Dzauan-dzauan ere esaten da.

dzaust. (satin): ŕa. "Dzast" itzaran zentzua, beta sarize sakonagoa adierazten duen itza.

dzaust-egin. (gurkadura): *ad.* Janaria aŕapataka ircntsi.

dznustada. (jauzketa): *iz.* Ikus.: Jauzketa. I: Dzapartada. (gurkadura): *iz.* Janaria aŕapataka irenstearen egipena.

dziko. (tanpa): *iz.* Buiafean tanpa bat ematearen ots-izena.

dzilipurta. (iiztadara): *iz.* Ubilcn bat tantaka iiztatzea.

dzinka. (eguzki): *iz.* Eguzkiaren egipen gogoŕa,tofuan miña dagiena.

dzinkatu. (cguzki)_ *ad.* Eguzkiaren egipen gogoŕaak taŕtian mite egin.

dzipaz. (negaŕ): *adond.* Negaŕ-zotinka ati-izatea.

dzipo. (aindurapen): *aye.* "Jinko" itzaren aldaketa, ainduratzean erabittzcn dana: ALA .ITNKOA! = ALA DZIPOI.

dzirdzartada. fiance): *iz. ikus.:* Tanpa. ^: Ikus.: Be€ariondoko, belaŕondoko.

dzif-dzaf. (dirdai): *iz.* Distiratzearen ots-izena. (ots-izen): *iz.* Berbera.

dziŕin-dzauan. (aeŕa): iz. Zefatzearen ots-izena. (ots-izen): *iz.* Berbera. (satin): II iz. Sate zoŕotzaren ots-izena.

dzifist. (stain): *iz.* Ziŕista baten otsa, irailzitako nrak dagiena. I: Dzist.

dzirt-dzart. (taupe): *iz.* Tanpak adierazten dituen ots-izena. (ots-izen): *iz.* Berbera.

dzist-dzast. (ziztada): *iz.* Bein eta beŕiro xixtatzea adierazten duen ots-izena. (ots-izen): *iz.* Berbera. (Ian): I) Zatpailki lau-egitea.

dzist-egin. (pilote): *ad.* Zola ezean pilotak laban-egin.

dzistada. (tximista): *iz.* Ikus.: Tximista. (ptndai): *iz. Bras.:* Pludaŕ, 1: Pildaŕ, sirta, txatai.

dzistadalco ura. (or): *iz.* Laspei-ura, pinport-ura.

dzistadatsu. (dirdai): *izond.* Distiratsua dana.

dzit. (egikera): *iz.* Egikera lasteŕa adierazten duen ots-izena. (ots-izen): *iz.* Berbera.

dzuinta-egin. (soitu): *ad.* Ots kaŕaskaria epic.

dzuintaz. (lastettasun): *adond.* Lcyaka, zaŕapastaka ari-izatea.

dzurgatu. (edoskipen): *ad.* Edoski, uŕupatu. (gozamen): *ad.* Gozatu, txastatu, zurgatu.

E

e. (izki): *iz.* Abedearen boskaŕcn izkia, (oyutza): ayrt. Aŕeta edo arta oaŕerazteko erabiltzen dan ayutza, Et!, izt!. (boketa): Ikus.: Baketa. j: Ee itzaren aldaketa. (aditz): II *ad.* Aditz baten eŕoa (bearbada "EN") gaur agintzeran bakaŕik erabiltzen dana, beste izkelgien "IN¨ dirudiena. (elizti): *ow:* Auŕizki, crdizki ta atzizki izan diteke.

e-lnbuŕ, (izki): *iz.* Eladeran dagoen €zkia, epsilon deitzen dana.

ea!. (oyutza): *ayu.* Noribait zerbait egin dezan, akulatzeko erabiltzen dan oyufza: Ea bada!, ea erakutsi aril, I: Earl!. II Batzuetan, ea'en order., €a ere entzuten da. (zalantza): *adond.* Calderaetan erabil€zen da, zalantza, adierazteko. E.b.: Neuk ea? = neuk ote?.

eadan. (edari); ad. Abereak eradan; aditz onen laburpena.

eaidura. (eundura): iz. Eundegian oyala egiteko, tartidez jartzen divan alien multaoa.

ealgo. (urdail): *iz.* Azkuŕiak azkuntzarako gal egokia biurtzekoegipena, egosi-bidean egiten dana.

eaile. (eundura): *izond.* Euntzen ari dana; rule itzaren edo eratofia. Eagin, eragin, eeila. (esku-langintzak): *izond.* Berbera. (eriotza): *izond.* Gizaki bat eraiitzen duena; eraile itzaren laburpena.

eailtegi. (ari): *iz.* Iruteka lantcgia. (eundura): iz. Liana egiteko lantegia.

ea€n. (urdaii): *ad.* Egosi-bideaz, azkuŕiak azkuntzarako gai cgokia biurtu. j: Eaitu. (eundura): *ad.* Boas.; Eundu, rein, eaindu.

eain-eziña. (urdail): *iz.* Azkuŕlen egosi-eziña.

eainlza. (eandura): iz. Luna egiteko antzea. : Euna egiteko egipena. (pilota): *ŕzond.* 1'€lotan eskuz jokatzen duena.

ea€ñaska. (lanabesa): *iz.* ikus.: Anezka. Añezka. (abazuzilasun): *adond.* Abazuziz ari-izatea.

eaipazteŕ. (eundura): iz. Eunaren crtza. (curl): *in.* Euria izateko araubidca. J: Euri-lege.

eaipuztau. (ari); iz. Eunginiza egin ondoren geratzen dan liño edo kalamuaren pirua. (laxatura): *izond.* Askatu edo laxatu ezin ditekena.

calf. (aditz): *ad.* "Ez aut¨, "ez ait" aditzeraren laburpena. (malda); *iz.* Ezponda craz dagocu malda.

ealte. (cycraldi): *iz.* Eyotzeko egipena. (aditz): *ad.* "Eo¨ aditzaren aditz-izena. Ikus.: Eo.

eaitu. (urdail): *ad.* Ikus.: Eain.

ea€tza. (eundura): *iz. lkus.:* Enndura. Txanteidia.

eaiz. (aditz): *ad.* "Ez aiz" aditzeraren laburpena. J: Eaizela, esizelako, ...

eak-erazi. (irakidura); *ad,* Traki-eragin, I: Ikus.: Eakitarazi.

eakl. (igocra): *ad.* daso, eraiki, I; Zerbait beitik goruntz igitu. J: Eraiki edo eraki itzaren laburpena. (atz); iz. Zoldua. Ikus.; Eati. J: Ecrata, eyaki, ei-buruko, zarnatu.

eakitarazi. (irakidura): *ad.* Iraki-eragin. Eak erazi,

eakitu. (irakidura): *ad.* Ubil bat hero ado artzi duragatik irabioz igitu. Iraki, caki.

eakitze. (irakidura); *iz.* Irakitzea.

ealde. (irin): *iz.* Eyeraldia amaitzen danean geratzen dan iriña.

ealdi. (cycraldi): iz. Ara baterako, beingoz egiten dan eyeraldia.

ean!. (oyutza): *oyu.* lkus.: Ea. (eriotza): *ad.* Erail.

eandura. (cundura): *iz.* Enna egiteko, caiduraz gurutzeratzen diran alien multzoa.

eangia. (aragi): *iz.* Elikaturarako, abereak iltzen dituzten tokia.

eantai. (kutsu): *ad.* Kntsugaŕia dun er€tasun bat baste noribait aŕerazi. J: Oitura edo baste gauzai blintz ere esan ditckc. I: Erantsi itzaren laburpena.

eantzi. (biloiztasun): ad. Janztura kendu, zerbait edo oso. J: Eranlzi itzaren laburpona.

eapazteŕ. (eon): ŕz. Eunaren mendela, crtza.

earkl. (edertasun): *adond.* Zerbait ondo, ederki dagoela adierazteko itza. Ederki itzaren aldaketa.

eat. (legortasun): *ŕzond.* Lcgoŕa dana. J: Eyaŕ itzaren laburpena.

eartetu. (eundura): *ad.* Eundu,

earth. (legortasun); *ad.* Legortu.: Eyartu itzaren laburpena.

easan. (erbaltasun); *ad.* Zerbait edo norbait makaltzen asi. (makurdura); *ad.* Makurtu, uzkurtu. (mintzabide): II *ad.* Erasan itzaren laburpcna.

easangaŕi. (makurdura): *Land.* Makurtu-eragiten duena.

cuskin. (elkarpide): *iz.* Gauza bat baste batekin Iota, elkartu. j: Eraskin itzaren laburpena.

easo. (cud): *iz. !* lroldezko curia. Eraso itzaren laburpena.

rate. (gezuŕ-ipuizti): iz. Aranez-aran eta mendiz-mendi ekaitz-odeyak zuzentzen dilater! sasi-yainkaa. J; Ecata, egeta.

eati. (antura): in. Atzen cunaren anhrra. J; Eaki, edarate, antutxu, eliot, eltoie, eltzeko, ereraki, crburuko, eri-buruko, ertul, ertitz, ertiztc, azalkoŕ, minxuri, opila, postuma, zindirio, zingirio, zoldu. (atz): *iz.* Barbera.

eatz. (eŕatz): *iz.* lkus.: Eŕatz.

eatzun. (lanabesa): iz. Batt ondua eramateko lanabesa.

eaulkierazo. (irtera): *ad.* irten-eragin.

eauntsi. (lanbide): *ad.* Lanbidean yardun. : Erauntsi itzaren laburpena.

eausi. (aots): iz. Zakuŕaren sates, Erausi €tzarea laburpena.

eautzi. (gaztañondo): *ad.* Gaztafiak zugatzetik agakatuz bota edo jausi-erazi.

eazatl. (ekaitz): *iz.* lkus.: Ekaitz. J: Erazaŕi itzaren laburpena.

eaztazale. (eŕatz): *izond.* Eŕatzaz garbilzen duena. (csku-langintzak): *frond.* Berbera.

eaztun. (ereztun): *iz.* Burnizko ereztun aundia; edo zcin crcztuna. : Eraztuu €tzaren laburpena.

Eba'ren-sagat. (calf): *iz.* Zintzuŕ-auŕean dagoen ezuŕa. J: gangaŕia, gorgal, gorgail, gorgoil, zintzuŕ-orapilo, zintzm'-sagar, zuntzuŕ-orapilo.

ebagi. (ebaketa); *ad.* Lanabesa zoŕolz bateaz zerbait erdibitu edo bare zatiak banandu. ; Ebaki, ebakidura, ebakin,

ebakondo, ebakuna, ebate, ebakera, ebai, epai, erabaki, €nofoxtu, ebakitu, paŕautu, paŕuntu, sokomatu, truntxatu, txarotu, txikertu, zertzendu. (oguzkera): *ad.* Oguzi. ; Itzegiteko min bereziak egotzi to aoskatu. Ebaki. (erabakitasun); ii *ad,* Bein-betiko erabakia artu. (uzta): H *ad.* Luŕaren zituak jasotzeko laak egin. (enoa): ij *ad.* Nekez enoatu, akitu. 1: Ebaindu. /1 Ebagi itza, izena bezela erabiltzean, zentzu auek ditu: Ebaketa, oguzketa edo erabaki.

ebagi-bedaf. (landare): iz. Sendatzekoa clan landarea, zauri ta ebaketan jartzen dana.

ebagile. (ebaketa): *frond.* Ebagiten duena.

ebagita. (karcl): *adond.* Kareletaraño.

ebagitu. (aultasun): *ad.* Aultasuna eragin.

ebagune. (kulu): *iz.* Bi mafa gurutzatzcn diran gnnca.

chat. (cbaketa): *ad.* Ikus.: Ebagi. I: Ebagi itzaren laburpena. J: Epai, ebaki.

ehaikatu. (cbaketa): *ad.* Belarki edo abere ila batcn gorpua zatitan ebagi, beren ogitura aztertzeko.

ebaikatze. (cbaketa): *iz.* 13ciarki cdo abate ila baton gorpua zatitarr ebagitea.

ebaiketa. (cbakcta): iz. Ebakuntza-egikundea. 1: Ikus.: **Ebaketa.** 1: Ebakiketa,

ebaiki. (zeŕa): iz. llama Zeta. 1: Sega.

chalk. (neuŕizti): *iz.* Neufiztian epai-leŕoa. j: Ebakalde, cbamaf.

attain. (aultasun): *izond.* Aula dana, (€nutidura): *izond.* Ei.bafituta dagoena.

ehaindu. (tanpa): *ad.* Taupak eman. (enoa): *ad.* Ikus.: Ebagi. (austura): jj *ad.* Zatitu, abaŕikatu. (sakitura): *ad.* Soñean sakitura cgin ado cragin. j: Baintu, ilanditu, ilaunditu, Timm u, (eriotza): ii *ad.* Norbait crdi da utzi. (jaustasun): 11 *ad.* Kaskaildu, indafak, galdu.

ebakdura. (aultasun): *iz.*]kus,: Aultasun.

ebaingasi. (aultasun): *izond.* Aultzen duena. Ebaindugati.

cbainki, (mutidura): *izond.* Elbaŕituta bezels dagoena.

ebaintasun. (aultasun): *iz.* lkus.: Aultasun.

ebaintasun. (mutidura):- *iz.* Elbaŕitasuncz dagocnaren egocra.

ebaisten. (lapuŕeta): *adond.* Lapuŕetan ari-izatea.

ebak-ortz, (ortz): *iz,* Sarkoŕa dan ortza.

ebalcailu. (ebaketa): *iz.* Ebakitzeko lanabesa.

ebalcaitz. (oguzkera): *izond.* Oguzi czin ditekena.

ebakaizto. (aizto): *Ir.* Aiztoaren antzekoa dan lanabesa,giza-soñean chakctak egitekoa dana.

ebakaldi. (ebakera): iz. Ebakidura, ebakera. j: Ebai€aldi, ebaitze, ebakuna, abate, ebakitze, ebadura.

ebakarazi. (ebaketa): *ad.* Ebagi-eragin, (erabakitasun): *ad.* Erabaki-eragin.

ebakera. (ebaketa): *iz.* Tkus.: Ebagi, ehaki, ebakuna, abate, ebakaldi, ebakidura, ebaitze, ebakitze, ebaera. (oguzkera): iz. ikus.: Oguzkern.

EBAKETA. iz. Lanabesa zoŕolz baten bidcz gauza bat zatitan puskatzearen cgipen eta ondorioa. 1: Sofieko, oñetako cdo baste gauzak zatitan ebakitzearen antzea. j: Ebaiketa, spat, epaitz, epaigo, epain, epaite, epaizdura, mutulketa, pikadura, pikaldi, pikatze, frantxa, txistada, zaŕastada, zaŕastako, zaŕastaldi, zatitze, zastako,l/(aizkora), (aizto), (artazi), (aŕaildura), (astanpen), (ataiketa), (austura), (baso), (berezkuntza), (eragozpen), (emindu), (etenaldi), (ezoso), (gutidura), (igitai), (lido), (inausketa), (janztura), (kentze), (kulu), (mokol), (sorbatz), (txikiera), (zati), (zauri), (zeakadura), (zeŕa), (zulakaitz).

ebaleetari. (ebakuntza): *frond.* Ebakuntzan ari dana. 1: Zauri-atxeteŕ.

ebaki. (ebaketa): *ad.* Tkus.: Ebagi. 1: Ebakidura, ebakondo, ebakuna, abate, ebak, ebakera, epai, erabaki, mofoxtu, ebakitu, paŕautu, paŕuntu, txarotu, txikertu, zertzendu, zintxilikatu, zintxirikatu. (oguzkera): *ad.* Tkus.: Ebagi. 1: Ebakin. (debeku): j *ad.* Gebendu, debekato. (irentze): E *(rand.* Trenduta dagoena.

ebaki-alboak. (zauri): *iz.* Burdin xuriaz egindako zauriaren alboak.

ebaki-ezin. (ebaketa): *izond.* Ebaki ezin ditekena. j: Ebaki-eziñeko. (oguzkera): *izond.* Oguzi ezin ditekena.

ebalddura. (ebaketa): *iz.* Was.: Ebagi, ehaki, ebakondo, ebate, ebakitze, ebatura. (afaildura): *iz.* Lanabesa zoŕotzaz egiten dan ebaketa edo aŕatldura, ebakigia.

ebakiera. (ebaketa): *iz.* Ebakitzeko era. (oguzkera): *ft.* Oguzkeko era.

ebakigati. (ebaketa): *frond.* Ebaki ditekena. (oguzkera): *fzond.* Oguzi ditekena.

ebakile, (ebaketa): *(road.* Ebakitzen duena. 1: Ebakitzale.

ebakin. (ebaketa): *iz.* Ikus.: Ebagi, ehaki, ebakuna, abate, ebakera, cbakitze, moŕoxtu. (oyal): iz. Ebakiteko **oyal-**ziŕinda.

ebakiude. (ebaketa): *iz.* Ebakitzearen egipena. (zauri): iz. Tkus.: Zauri. Sakets, ukaidura, zauri, zau€idura.

ebakintza, (langintza): *iz.* Ttailariaren langintza,

ebakiondo. (cbaketa): *iz.* Ebagi ondeko aldE,. (aldi): iz, Berbera.

ebakitn. (ebaketa): *ad.* Ikus.: Ebagi.: Ebaki, sokomatu.

ebalcitza. (ebaketa): *iz.* Ebakitearen egipena.

ebakitzale. (ebaketa): *izond.* Ebakiten duena. 1: Ebakile, ebakintzale, ebatzale.

ehakitze. (ebaketa): *iz.* Tkus.: Ebakaidi. (: Ebakidura, ebakera, ebaialdi, ebaitze, ebakrma, abate, ebakin. Buztan-mokoa oboki **ebakitzea.**

ebakondo. (ebaketa): *iz.* Ikus.: Ebagi, ehaki, ebakidura, abate.

ebakoŕ. (ebaketa): *izond.* Ebakitzen dana edo ebaki dozakena. 1: **Ebakuntzan** erabilizen dan tremaz esaten da. (ebakuntza): *izond.* Berbera.

ebakuna. (ebaketa): iz. [kus.: Ebagi, ebaki, ebakin, ebatc, ebakun. (zauri): *iz.* Tkus.: Zaurl. j: Malkadura, pclakura.

ebakune. (ebaketa): iz. Ebakitzearen gunea.

EBAKUNTZA. iz. **Sendakintzaren zatia, eritasunak** sendatzeko, **eskuz eta** lauabesaz egindako ebaketaen bidez ari dan antzea.j: Osatzebaketa, sendalebaketa. II (auŕontzi), (ebaketa), (eŕenkura), (etendura), (ezuŕ), (gonna), (gaxotegi), (matzerdura), (octol), (sendabidekintza),(sendakintza), (txoskof), (zain), (zauri).

ebali. (igidura): *ad.* lgitu, erabili, zirkindu. (irabio): *ad.* Irabiotu, eragin.

ebaraki. (aterapen): *ad.* Erabaki, argitu, garbitu.

ebaralettzale. (auzi-gizon): *iz.* Ikus.: Epaile.

ebaren sagaŕ. (cad): iz. Ats-bide gañean dagoen ezuŕa.

ebasgañ. (biotzondo): *izond.* Sakonki biotz-ukilzen duena.

ebaska. (estalpen): *adond.* Txilean, ixiika ari-izatea. j: Ebatsian, ebatsika.

(lapuŕeta); adond Lapufetan ari-izatea. I: Ebasten.

ebasiceria. (lapuŕeta): iz. Ikus.: Lapuŕeta. j: Ebasko, ebasgo, ebasdura, ebasketa, ebatsizko, cbatsko, oiñakeria, ooinkeria, xorikeria.

ebaski. (lapuŕeta): *in.* Lapuŕetatik datniena. I: Ebaskin.

ebaskindegi. (lapuŕcta): *iz.* Ebaskerien zaindegia,

ebasko. (lapuŕcta): *in,* Ems.: Lapufeta. I: Ebasgo, ebaskeria, ebaste.

ebaskot. (lapuŕeta): *izond.* Katua bezela, tapufetan oituraz ari dana.

ebasle. (lapuŕeta): *izond.* Ebasten, lapurtzen duena.: Ebastale, ebastalc, cbaszale, ebatxale, ebaskari, ebatsizale, cbatsale, lapuŕ, lapurti, laŕutzale, ogin, coin, xixku-ebaste.

ehaspila. (lapuŕeta): *iz.* Gudariai mcnperatutako etsayengandik artzeko, uzten zieten aŕapakiña.

chasten. (lapuŕeta): *adond.* Lapuŕetan ari-izatea. ikus.: Ebaska.

ebate. (ebaketa): *iz.* Ikus.: Ebagi, ebaki, cbakidura, ebakin, ebakondo, ebakuna. Ebagite itzaren laburpena. (oguzkcra): iz. Skus.: Oguzkera. (aterapcn): 1€ *iz.* Erabakitze, argitze, garbilzc.

ebaten. (ebaketa): *adond.* Ebagiten ari-izatea.

ebatondo. (zauri): *iz.* Zauri-ondo; zauri batck uztcn duen zena.

ebats-aldi. (lapuŕeta): *in.* Gudariek cgiten duten lapufeta.

ebatsi. (lapuŕeta): *ad.* Lapurtu, ostu. 1; Bcstearcna dana beretzat artu. J: Ebas, cbaskatu, ebaste, ebats, apiztu, onstu, txorda, lapurtu, xixatu, xorkatu, xoritu.

ebatsian. (estalpen): *adond.* Ikus.: Ebaska. Ebatsika.

ebatu. (atsikipen): *ad.* Atzapartu, eldu, oratu.

ebatuna. (aŕaildura): iz. Eskuelan egiten clan aŕala.

chutes. (auzi-mai): iz. Tkus.: Ebazpen. 1: Ebazketa, ebazkune, ebaztaldi.

ebatzi. (erabakitasun): *ad.* Erahaki bat artu. 1: Ebatzidu, ebatz. (aterapen): *ad.* Zalltasunen bat argitu. (auzi-gizon): 11 *ad.* Epaikatu, epaitu.

ebazgafi. (auzi-gizon): *izond.* Epaikata ditekena.

ebasgo. (auzi-gizon): iz. Epailearen lanbidea.

ebazi. (irabazpen): *ad.* b'abazi,

ebazketa. (auzi-mai): *iz. Tkus.:* Ebazpen. Ebatza, ebazkune, ebaztaldi, ebazte.

EBAZKIZUN. iz. Argitu beat dan arazoa.j: Zalantzazko adicrazpena. Ebazkun, askakizun, asmakari, gaide-buru, arkigatia, yardukari, jardun, auzi. Ii (aindoizti), (azterketa), (cztabaida), (galdera), (tartegaŕi), (ulermeneza), (zailtasun), (zalaniza).

ebazkune. (auzi-mai): *iz. ikus.:* Ebazpen. Ebatza, ebazketa, ebaztaldi, ebazte. (erabakitasue): *iz.* Zeribait buruz artzen dan buruzkide, erabakia.

cbazkuntza. (auzi-mai): *iz.* Auzi-mat batek auzi batean dagiena.

ebazla. (irizkidetasun): *izond.* Lipizta batean lrizkidetasunatortzeko ari dana.

ebazle. (auzi-gizon): iz. Ikus.: Epaile.

ebazle-erabaki. (antotabide): *iz.* Antolatzale baten ebazpena.

ebazpen. (auzi-mai): *iz.* Ebazkuntza batean auzl-mayak ematen duen crabakia. I: Ebatza, ebazketa, ebazkune, ebaztaldi, ebazte.

ebazpide. (auzi-rnai): *in.* F,paitzea egiteko era.

ebazt-aulici. (auzi-mai): iz. Ikus.: Auzi-mai.

ebaztegi. (auzi-map: *iz.* Auzi-gizon eta epaileak yarduteko daukaten etxe edo toki berezia.

ebaztegnn. (auzi-rnai): *in.* Auzia egiten dan eguna:

ebe. (aditzondo): *adond.* Emen. 1: Eben.

ebeikutz. (egun): iz. Ostirala.

ebek. (izenordea): izond. Auek. Ebetara.

ebeldi. (egu): *iz.* Tkus.: Eguraidi.

eben. (aditzondo): adond. Emen. (aditz): *ad.* Laguntzale iragankoŕaren lenaldiko aditzem, irugaŕen notiñari dagokiona, askaŕean.I: Ebezan.

ebenkotu. (lekn): *ad.* Emengoa bezela egin.

eberdi. (egrm): *in.* Eguzkia gcyenean dagoen egunaren arena. j: Eguerdiaren laburpena.

eberdi-oste. (lo): *iz.* Bazkaldu ondnren egiten dan lo-aldia,lo-kuluska.

eberlcera. (izkera): *iz.* Ebertaŕen izkuntza.

chute. (egun): *adond.* Eguerdiaren inguman. 1: Eguarle itzaren laburpena. I: Ebertean.

chi. (enri): *iz.* Ems.: Euri. I: Ebri.

ebi-aize, (aize): *iz.* Eui'iaz izaten dan sizes.

ebi jasa. (curl): iz. Euri jasa, zapaŕada, ebitxaŕaka, erauntsi, eraunsi-zuperna, erazaŕi, euri-isota, labasi, uaŕ, txaŕaka.

ebi-langaŕ. (euri): iz. lkns.: Lantzurda.

ebi-laño, (Latin): *iz.* Ebiaz edo euriaz dagoen lañoa.

ebi-txartes, (gañeko); *in.* Euritarako gañekoa.

ebi-ura. (curl): *in,* Euri-ura.

ebiakoitz. (egun): iz. linus.: Larunbat. ?: Egubakodx, egiakoitz, iakoitz, irakoitz, ibakaitz, zapatu, jakoitz.

ebilari. (ibilera): *izond.* Asko ibiltzen dana. 1: Ebildari, ebildaun, ebilkoi, ebilizale, cbilzale, ebildai.

ebilgia. (ibilcra): *iz.* ibiltzen dan tokia.

ehilkaro, (ibilcra): iz. Tbiltzeko, Iuŕ eta aldiaren egokera.

ebilkera, (ibilera): *in,* Ibiltzeko era.

ebilkoi. (ibilera): *izond.* Ikus.: Ehilari. I: Ebildari, ebildaun, ebiltzale, ebilzale, ebildai.

cbiltako, (ibilera): *ad.* Ibiltzeko.

ebilaro. (zola): *in.* Zularen egokera. Ebilkaro.

ebili. (ibilera): *ad.* Ikus.: Ibili. : Ebil, ebli, eili, ibilkatu.

cbitanto. (tanta): iz. Euri-tanta.

ebite, (euri): *iz.* Euri-aroa, I: Ebrite.

ebitsu. (curl): *i nd.* Euritsu. j: Ebrizu, ebizu.

ehli, (cull): *iz.* Ikus.: Euli. (ibiicra): *ad.* ll us.: Ebili, I; Ebil.

ebofatu. (txaŕantxa): *ad.* Inm-aldirako, eungayatxafanixaz adetatu.

ebrada, (aindo): *iz.* Aindo gaitza, izugaŕía. j: Ebro, ebroai.

obro. (aindo): iz. Aindo aundia. I: Ebroya.

ebroka. (aindo): *adond.* Aindo aundictaz ari-izatea.

ebroya. (aindo): iz. ikus.: Ebro.

ebrus. (landare): *iz.* Azi-atalbiko ta belafczko landarca, intsusaren antzckoa.

eburkara. (imago): *iz.* Boliaren margoa.

eburni. (gaiztaki): iz. tkus.: Gaiztoki. Ebume, iburni, su-leize.

eda. (edamon): *ad.* Edatu aditzaren don. I: Edabanatu. (cdari): *ad.* Edan aditzaren eŕoa.

eda-ezla. (edainen): *izond.* Edatu ezin ditekena.

eda-gale. (egaii): *izond.* Egaŕi dana.

eda-galetu. (egaŕi): *ad.* Egañ-izan.

edaansuge. (gezuŕ-ipuizti): *iz.* Euzko-gezuŕ-ipuiztian ezagutzen dan mamua,

suge aundi baten itxtua duena; batzuetan buru bakaŕ, besteetan zazpi buruduna dana. I: Erensuge, eŕensuge, ensuge, erainsuge, edensuge, edeinsuge, egansuge, igensuge, €aunsuge, lerensuge, edansuge.

edabanatu. (edamen): *ad.* Edatu. I: Ikus.: Eda.

edabe. (edari): *iz.* Sendalrintza-edaria. I: Erabe. (azkufi): iz. Abercai ematen zayen erdi ubiia dan azkufia. I: Edaki, crabe.

edabezale. (edari): *izond.* Edatea matte duena.

edabide. (edapen): *iz.* Edapenerako bidea.

edadega. (zugatz): *ft.* Tantaya dan zugatza. ; Edagera, edarega, egabega, erarega, branga, mentatzaga.

edadon. (txerto): *ad.* .Z.ugatzak txertatu. ^: Edadu, edan, eraandu, eradendu, eradon. (txiringada): *ad.* Xertatu, pikotatu.

edadura. (edamen): *iz.* Ikus.: Edamen. Edago, edagune, luze-zabal, zabali, edari.

edaduradun. (edamen): *izond.* Gogo zabala duena.

edaduragabe. (edamen): *izond.* Gogo estua duena.

edaenzi. (iñausketa): *ad.* Epaitu, iñausi.

edaera. (gozamen): *iz.* Edarien aokera. lkos.: Jaera.

edaga. (agerketa): *ad.* Agertu.

edagabe. (edamen): *izond.* Edapenik cztuena.

edagai. (ubil): *iz.* Ubilezkoa dan gaya. (edan): *izond.* Edatekoa dana.

edagaiiu. (edapen): *iz.* Edapena dagiena.

edagaitz. (edamen): *izond.* Edatzeko zaia dana.

edagale. (egad); izond. Egati dana.

edagaŕi. (edamen): *izond.* Eda ditekena. (edari): *izond.* Edan ditekena.

edagañtasun. (edamen): iz. Edatzeko tasuna.

edagi. (zeartasun): iz. Ikuzitako janzkia legoŕ dedin, atontzen dan idortegia, Edago, edaga, edagune.

edagiro. (egaŕi); *iz,* Egafia soŕerazten duen aldia. (edamen): *iz.* Belafak, janzkiak eta attar' edatzeka giroa,

edago. (zeartasun): *12.* Ems.: Edagi. Edaga, edagune. (edamen): *iz.* Ikus.: Edamen.: Edadura, edagune, edag na, edaleku,

edagune. (zeartasun): iz. lkus.: Edagi. Edago.

edaiia. (zeartasun): *izond.* Etzanda dagoena. : Edaiio, edalo.

edaiio. (edamen): *izond.* Auspcz edatua.

edak. (aditz): *ad.* Eman ezaidak.

edaka. (edamen): *adond.* Edatzen artizatca.

edakni. (kurtxoñak); iz. Ormak, sapaioak eta abaŕ estaltzen eta apaintzeko erabiltzen diran kurtxoñalc eta beste oyalak.

edakari egon. (azkura): *ad.* ikus,: Azinayan. : Sagai-sagai egon.

edalcaŕi. (edamen): *adond.* Gogordura kentzeko, besoak edatu ta Iuzatzean arizatea. (mutidura): *adond.* Berbera.

edakatu. (edamen): *ad.* Ikus.: Edatu. (baŕeyadura): *ad.* ikus.: Edatu.

edakera. (gozamen): *iz. Ikus.:* Aokera. j: Clhilen guzamena. I: Edatea, edataro. Edateko era, saiñete. (edamen): Edatzeko era.

edaketa. (edamen): iz. Edatzearen egipena.

edaki. (azkuŕi): ŕz. Ikus.: Edabe. (edan): *iz.* ikus.: Edari. I: Edarikia. (ede): II iz. Ede-zatia.

edalcin. (kondaŕ): *iz.* Edarien kondaŕak. (edari): ŕz. Berbera.

edakizun. (edari): *izond.* Edatekoa dana. ikus.: Edanari, edankizun, edangafi.

edakof. (edamen): *izond.* Edatzeko gaya dana, edatzen duena.

edalcortasun. (edamen): iz. Edatzeko danaren tasuna. j: Zabalkortasun.

edalcun. (botz): *iz.* Biotz eta zain-goŕien edamen-igidura.

edakuntza. (edamen): *iz.* Ikus.: Edamen. ; Edatasun. (edapen): *iz.* Ikus.: Edazkunde. j: Edatasun.

cdal-eslreintza, (edari): *iz.* Edari baten dastatzearen egipena.

edal-untzi, (edontzi): iz. Tkus.; Edontzi. ^: Edanontzi, edalontzi, untzi.

edakari, (edari): *izond.* Edaten duena. Edaie, edan-saŕi, edatun, edarikoi, edataie, ada^{g}e, edan-zale, erala, erale, erangile, eranzale, uŕupari, zufunpakari, zuŕuntari.

cdaidegi. (edari bizi): iz. Edari biziak saltzen diran tokia.

edaldi. (idekidura): *iz.* Tkus.: Idelcidura. ^: Tdekedura, zahalaldi, (edamen): *iz,* Edaketa, zabalketa.

edale-abesti. (abesti): fr. Moskoŕ-abesti.

edalc-Iipi. (edari): *izond.* Edan-utia dana. Edale-xuŕ, edangartxu, edam-trend, edantzuŕ.

edale-zoro. (edari): *izond.* Edateko lera aundia duena. I: Edan-gate.

edaleku. (edamen): iz. Ikus.: Edamen. I: Edago, edagune.

edaleku. (edari): *ad.* Edarizalea egin edo biurtu. (egaŕi): *ad.* Egatll-izan.

EAAIVIEN. iz. Gauza baten iraitza aunditzearen egipena, len betetzen zuen tokia zabalagoa izateko. j; Malgutua, biribilkatu edo kizkortua dagoena edatzearen egipena. j: Zabaltzea, bauatzea, edaeraztea, edadura. : Bierarte, edago, edaleku, edakuntza, edatasun, ado, gcigaŕi, luze-zabal, zabati, zabalketa, zabaltze, edari. (edapen): *iz.* Ems.: Edapen. *II* Edamen Edatzeko almena edo. II Edapen Edatzearen egipena. /1(ararte), (artezlasun), (atezu), (aundiera), (bakantisun), (erakardura), (gal), (geruza), (kaizu), (laxatura), (lodiera), (luzera), (pisia), (toles), (zabatera).

edamendu. (igaraipen): iz. Aldentzen dituen mintz baten bama, ubil batzuen alkaiekiko igarotzea. (edatzen): *iz.* Edatzearen egipena. (azaldura): (iz. Lan baten azalpena egiten duen idazkia.

edan. (edari): *ad,* Uhil bat aotik urdaiiera igaro-eraztea. I: Zentzun berezian, ugorkizko edariak gaitzbidez sail artzea.: Eran, piautu, pintukatu, zeba, kastiratu. (edamen): *izond.* Edaturik dagoena. (aditz): *(ad.* Edan aditzaren agintzeraren aditzera, emakume bati mintzatzean esatekoa dana. (txerto): j *ad.* Ikus.: Edadon; itz onen laburpena. (garau): ¡ *ad.* Garia, e.b. garautu. II (gurkadura).

edan-bero. (edari): *ŕzond.* Edateagatik eyatu, sustatua dagoena.

edan-del. (jandei): iz. Edateko deya. Edatei,

edan-ezin. (edari): *hand.* Edan ezin ditekena. I: Edangaitz,

edan-gale. (edari): *kosd. ikus.:* Edale-zaro.

edan-galekeria. (edari): iz. Edateko lera aundia izatea,

edan-kutsu. (edari): *iz.* Irbil edo edari hatek uzten duen kerua. Edan-ondoko. (ubil): *iz.* Berbera.

edan-naizukoa, (ear(); *izond.* lkus.: Edangati.

edan-ondoko. (edari): *iz.* Ikm.: Edam kutsu. (ubil): *iz.* Berbera.

edan-sari. (salneuŕi): *iz.* Edan danaren salneufia. (edari): iz. Berbera.

edan-saŕ€. (edari): *izond.* Satitan edaten donna. I: Ikus.: Edalari. I; Edate, edatun.

edan-sendabide. (edari): ŕa. Edateagatik sorizen diran eritasunak sendatzeko bidea.

edan-ufi. (edari): izond. Ikus.: Edali-tipi. ^: Edalean zuŕa dana,

edan-xamartu. (edari): *ad.* Edateagatik poztu.

edana. (edari): *izond.* Geyegi edan donna. Edandakoa, edanda. Edansko.

edanaldi. (edari): İz. Uŕupa, zuŕut. 1: Edataldi.

edanarazi. (edari): *ad.* Edan-eragin. {: Ikus.: Eradan, edanerazo, cdanazi, edaran, edarazi, cdarazo, edanerazi, ederan, eranazi.

edanari. (edari): *izond.* Edatekoa dana. Edakizun, cdangaŕi, eankizun.

edandu. (itoipen): *ad.* Zerbaiten gait edo ubila atcra, itoitu.

edanerazie. (edari): *izond.* Edan-eragiten, eradan duena. Edan-arazle, edan-azle, edarazle.

edangaitasun. (edari): *iz.* Edangati izatearen tasuna.

edangaixto. (edari): *ŕzond.* Edateagatik gaizki jokatzen donna. I; Edantzat.

edangafi. (edari): *ŕzond.* Edateko ona dana. I: Titus,: Edanari, edakizun, edankizun,edangai,edan-naizukoa.

edangafitasun. (edari): *iz.* Edangati izatearen tasuna.

edangartxu, (edari): *ŕzond. Ikus.:* Edale-tipi.

edangiro. (edari): *iz.* Edateko aldi egokia.

edango, (edari): *iz.* Abereak edan dezaten tokia. j: Edangu, edangio, edantokia, edarangi, edarangio, edarangu, edaratoki, edaska, edandegi, edarango, edatoki.

edangozo. (edari): *izond.* Edateko gozoa dana.

edangura. (edari): *iz.* Edateko gogoa duena. j: Edan-naya.

edaukatu. (edari): *ad.* Edandegiz-edandegi edaten

edankidin. (edari): *iz.* Edateko asmotan egotea.

edankin. (edari): *Iz.* Edaria gordctzen dan kuya.

edankizun. (cdari): İz. Edatekoa dana. Vats.: Edakizun.

edankof. (edari): *izond.* Edateko zaletasuna duena. : Edarizalc.

edankui. (edari): *iz.* Ardoa eramateko kuya, j; Anokui. (ardo): L. Berbera.

edannntzi. (edontzi): İz. Ikus.: Edoutzi. Edal-untzi, edanunizi, cdatontzi.

edansko. (edari): *izond.* Geixeago edan duena. Ikus.: Edana. : Edantxe, edanxka.

edantegi. (edan€): İz. Edanetxea. [: Edantoki, edandegi, erantegi.

edantxaf. (mozkorkeri): Mozkorkeriak uzten duen aldigaitza. Edantzaf.

edantxe. (margo): *iz.* Me, urdin.

edantza. (edari): İz. Edatearen egipena.

edantzaf. (mozkorkeri): *iz* Ikus.: Eclantxaŕ.

edantzurtasun. (edari): *iz.* Edan-uŕi izatearen tasuna. : Edan-utitasun.

edaondu. (txiringada); *ad.* Txertaketa egin.

EDAPEN. İz. Metatua, alkartuta edo usua dagoena sakabanatzearen egipena. j: Baŕeyatzea, ixutitzearen egipen eta ondorioa; ubileai buruz batez ere esaten .da. Edatasun, edakuntza, goate. II (agerkunde),(azalpen),(baŕeyadura), (emate), (orokardura), (ugalketa). (admen): İz. Ems.: Edamen. Ii Edamen w Edatzeko almena edo, // Edapen = Edatzearen egipena.

edapetu, (atospen): *ad.* Norbait atotsi. Nunbait gorde.

edapide. (etxegain): İz. Etxegañaren egaŕsa.

edar. (edari): *iz.* Ura eramateko antoxin txikia, geyenetan metalezkoa dana ta estalgi bat daramana. (antoxin): *iz.* Berbera.

edara. (janztura): İz. Edatnta dagoen janztura.

edarale. (edari): *izond.* Iaunak edan dezan, edontzia daramana. j: Edarizai, edarizain, edarazie.

edaran. (edari): *ad.* Bazkarietan ado aparietan eta abaŕ, ardoa ta baste edariak edontzietan bota.

edarangu. (edari): *iz.* Abereak edateko tokia.

edarate. (antura): *iz. Ikus.:* Eat/. E: Eaki, ereraki, erburuko, cri-buntko.

edarategi. (edari): *iz.* Edariak saltzen diran tokia. j: Edatoki, edaritegi.

edarazi. (edari): *ad.* Ikus.: Edanarazi. I: Edarazo, edaratu, edaran, ederan. (edamen): *ad.* Edatu-eragin.

EDARI. İz. Edaten dan edozein ubll bakarki ala askoki. 1: Zentzun berezian ugorkiz egindakoa. I: Edaki, cdarifo, erango, erari, edarikia. (zeŕi): *iz.* Zefiaren janaria. // (a0), (ardo), (date), (edari-bizi), (edoskipen), (egafi), (mozkorkeri), (osasunbide), (sukaide), (ubil), (ugorki). (cdamen): jj *izond.* Ikus.: Edamen. {: Edadura.

edari gaizto. (edari): *iz.* Edateko atsegiña eztan edaria. [: Edaritxaŕ.

edari-aztalcin. (edari bizi): İz. Edari biziak aztatzeko lanabesa.

EDARI-IIIZI. *iz.* Luŕingailuz irazitako edar€ ugorkiduna. I: Erari-bizi, ardo-bizi, mama-goŕi, pantantun, tintiŕin. /1 (ardo), (edari), (mozkorkeri), (ubil), (agorki), (urin).

edar€-etxe. (edari): İz. Edari oztuta saltzen dan tokia edo etxea.

edari-saltzale. (edari): *frond.* Ardo ta baste edariak saltzen dituena.

edaridun. (edari-bizi): *frond.* Edari biziak dituena.

cdarigile. (edari bizi): *frond.* Edari biziak dagizkiena.(esku-langintzak): *frond.* Berbera.

edarikia. (edari): *iz. Ilcus.:* Edarl. I: Edaki.

edaritegi. (ardo): *iz.* Ikns.: Ardandegi. 1: Edaritegi.

edaritu. (gutidura): *ad.* Edariaic neuñz eman. (edari): *ad.* Berbera.

edarizaletu. (edari): *ad.* Edateko zaletasuna artu.

edarizti. (edari): *iz.* Edar€ai buruz aztertzen ari dan yakintza.

edarkki. (eginbide): *ad.* Bcartu, beaŕarazi.

edaroski. (cane): *ad.* Ikus.: Edoski.

edaf. (anpulu): *iz.* Ikus.: Agun. j: Apaf.

edafa. (antoxin): *iz.* Zurezko unkzla, bealdean goyaldean bubo zabalagoa dana. j: Patera, uzula. (ontzi): *iz.* Berbera. (neuŕi): *iz.* Atnaŕ pitxaŕeko neufia.

edaŕa-buru. (antoxin): İz. Edaŕa jartzeko tokia. [: Edaŕa-leku.

edaŕaga. (antoxin): ŕz. Edaŕa sorbaldan eramateko aga.

eclat/gin. (antoxin): *frond.* Edaŕak dagizkiena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

edafakada. (at/toxin): ŕa. Edafa betea.

edafakatilu. (antoxin): İz. Pefauntzi, peŕontzi. ;: Kantxil.

edafapi. (kurtxoñak): İz. On-zuraren beko aide estaltzen duen zeŕia txikia.

edaŕaz. (antoxin): adond. Ugaritasunez.

edafol. (01): *iz.* Edaŕan eramaten dan ur gañean ipintzen dan ol txiki biribila, ura zirpizindu ez dedin.

edaŕustai. (antoxin): *iz.* Edaŕaren kurkurua. (ereztun): *iz.* Berbera.

edasendakal. (sendagaikintza): iz, Ikus.: Scndagai.

edasi. (mintzoera): *ad.* Itzegin, mintzatu. Edas, edatsi. Asko ta gazirik gabe itzegitea. J: Edaste.

edaska. (mintzocra): *iz,* Itz alpeŕen ugaritasuna. (gaitzespen): *Iz.* Beste batek esandakoa ontzat ez artzea.

edasiatsu. (mintzoera): *izond.* Asko itzegiten duena. l; Edasle.

edaska. (landare): *iz.* Edaskaria dan helaŕezko landarea, ruin gaŕatz eta oso edentsua dankana. J: Edaski, edaski-belaŕ, (edari): *iz.* ikus.: Edango.

edasle. (mintzoera): *frond.* Asko itzegiten ducua. I: Ao-andi.

edaso. (ordoki): *iz.* Ems.: Ordoki. I: Lantada, uŕupc, zabalde.

edaspcn. (edespen): iz. lkus.: Edespen.

edaste, (iintzoera): iz. Ikus.: Edasi. j: Asko ta gazirik gabc itzegitea.

edastegi. (mintzocra): *iz.* Gizaseme gutxi mintzatzeko atonduta dagocn gala edo baste tokia.

edat-itzak. (edari): *iz.* Topa-itzak.

edataro. (gozamen): *iz.* Edariaren aokera.

edartasun. (admen): iz. Ikus.: Edamen. l: Edatarzun, edari. (edapen): *iz.* lkus.: Edapen,

edate. (emanketa): *iz.* Donestcbe'ko IJdal'ak Jai-Berl egunean txiroai egiten zien emanketa, ogi, ardo ta gaztayaz egiña zana. (edari): iz. Edan-egipena. (gozamen): Il *iz.* J: lkus.: Edakcra. l: Ankara.

edate-dantza. (dantzaketa): iz. Euzkal-dantza-mota bat.

edatea. (edari): *iz.* Edan egitearen egipen; edan aditza izena biurtuta. (gozamen): iz, ikus.: Edakera.

edategi, (edamen): *iz.* Janzkiak edo baste gauzak edatzeko toki berezia. l: Edatoki.

edateile. (edari): *frond.* Edatera dei-egiten duena.

edatekeria. (mozkorkeri): *iz.* Ikea.: Mozkorkeri. j: Jipa.

edatsi. (mintzoera): *ad.* ikus.: Edasi.

edatsu. (edamen); *izond.* Edatua dana.

edatsuki. (edamen): *adond.* Edamenez ari-izatea.

edatu. (cdamen): *ad.* Gauza batek, bete iraitza geitzean, len bete zuen tokia baño aundiagoa dan baste bat bete. l: Edaztu, edakatu, eskarpitu, zabaldu, zabalkatu, zapartatu. (baŕeyadura): *ad.* Bafeyatu, sakabanatu. J: Edaztu, edakatu.

edatuld. (edamen): *adond.* Edamenez ari-izatea.

edatun. (edari): *frond.* Asko edaten duena.

edatzale. (edamen): *frond,* Edatzen duena. J: Edatzale, edazale, edatzaile, edagile.

edauzki. (trek.): *iz.* Ikus.: Pohl.

edaxu. (aditz): *ad.* Eman ezaidazu. J: Edan ezazu. j: Edaneizu, edaizu aditzeraen labmpena. j: Edazu.

edaz. (edamen): *adond.* Edatzean ari-izatca.

edazale. (edamen): *frond.* Edatzen duena. Edatzale, cdatzale, edazailc.

edazaŕi. (esnaldi): *ad.* Esnatu. l: Ikus.: Irazaŕi. j: Idatzaŕi.

edazkide. (iraitz): *frond.* Iraitz berberakoa dana.

edazkof. (edapen): *frond.* Edata, baŕcyatzeko egokia dana.

edazkunde. (edapen): *iz.* Gauza baten czagupcna cdatzea. J: Edakunde, cdakuntza.

edazlari. (cdapen): *izond.* Edazkundea egiten duena. J: Edazle.

edazpide. (cdapen): *iz.* Edazkundea egiteko bidea,

edaztale. (edamen): *frond.* Edatzen ado edatu-cmgiten duena.

edazte. (edamen): *iz.* Edatu egitea.

edattu. (edamen): *ad.* Ikus.: Edatu. J: Zabaldu. (baŕcyadura): *ad.* lkus.: Edatu.

edazu. (edari): *ad.* Eden ezazu aditzeraren laburpena. j: lkus.: Edaxu. (kdeta): *ad.* Eked ezaidazu. Ikus.: Edaxu.

ederki. (edertasun): *adond.* Edef eta atscgiñez ari-izatea.

edef. (atsegintasun): *frond.* Edeŕ eta atsegiña izateagatik atsegintasuna soŕerazten duena. : Ejef, eyeŕ. (edertasun): *bond.* Berbera. : Edeŕ itzaren ñogaŕia.

EDE. *iz.* Naŕuzko zeŕenda lure ta estua. Ugal, partugal, take, ual, ubal, ubcl, ugel, jostubal. (boketa): *iz.* Auka edo auka-ikazkien urtan nbildnra. (btu): II *iz.* Lafukiñaren patiña. l/ (aberc-tresnak), (dilingadura), (geŕikatze), (langaizti), (lotura), (oñetako), (taupe), (uste), (ximus).

ede-antzeko. (cde): *izond.* Naŕuaren anlzekoa dana.

ede-koska. (austura): ŕz. Edeak tinkotzeko, uztafian egiten dan koska. (uztaŕi): *iz.* Berbera.

ede-piko. (sai-abcre): iz. Estekaren igorzpenak sai-abereari egiten dion zauria. I: Ede-saki, ede-zauri.

ode-saki. (ao-ugal): *iz.* ikus.: Ede-piko. Ede-zauri.

ede-saltzale. (ede): *frond.* Ede ta ugalak saltzen dituene.

ede-xuri. (ertzaingo): *ŕz.* Parantzi'ko ertzaña.

ede-zabal. (ao-ugal): *iz.* Ikus.: Esteka.

ede-zauri. (sai-abere): iz. Ikus.: F.de-piko. J: Ede-saki.

edeak. (ede): *iz.* Zerbaiterako erabiltzen den edeen moltzoa.

ededun. (sai-abere): *izond.* Bare ao-ugal eta baste abere-tresnakaz gertuta dagoen zaldia. (ao-ugal): *frond.* Berbera.

edegi. (idekidura): *ad.* Ikus.: Ideki. J: Edeki, edei, edaga, eregi, idiki, zebaktu. (kentze): *ad.* lkus.: Kendu. J: Edeki.

edegikof. (idekidura): izond. Eŕaz idekitzen dana.

edegikuntza. (idekidura): *iz.* ldekitzearen egipena.

edegile. (ede): *frond.* Edeak dagizkiena. (esku-langintzak): *frond.* Berbera.

edegin. (ayuŕi): *iz.* Ikus.: Aynfi.

edegintza. (ede): *iz.* Edeak egiten diran lantegie.

edegitzale. (idekidura): *frond.* idekitzen duena.

edeile. (aurkintza): *frond.* Aurkitzen duena. (naretasun): *izond.* Nate jaŕaitzen dana.

edein. (aditz): *ad.* Emma ezaidazu zuk, emakumea.

edelte. (jarmaiñera): *iz.* Gauze bat bests baten baŕuan egitea.

edeka. (ede): *iz.* Uztaflaren edea.

edekan. (linburdika): *izond.* Ikus.: Linburdikari.

edeki. (kentze): *ad.* lkus.: Kendu. (ideikidura): *ad.* lkus.: Ideki. j: Edegi, edei.

edekitzale. (kentze): izond. Kentzen duena.

EDEN. *iz.* Edozein bidetik sartzen dan gaya, apufa bade ere, eriotza edo goraberako oñazeak eragiten dituena. J: Belem, ira, itzadura, lapu, iztadura,

izuŕi, mizto, pozobe, pozoi, pozoin, pozoni, puntzoi, sated, ziki, zipita, zital, zitalgaŕi, zitai-ikutu. (aditz): *ad.* "Eman" esan nai ducn aditza baten agintzcra bezela erabiltzen dana: Edeik, edein, edcizu. (jarmaiñera): II *ad.* Gauza bat baste baten baŕuan egon al-izatea. (ziztada): *ad.* Zomofoek ado cltxock dagiten sista. (naretasun); II *ad.* Yabaltzea. (iletak): j *iz.* Eortzeta edo ilkizunak ospatzeko betetzen divan eginkizunak. // (criotza), (eritasun), (gaizkikuntza), (gazi), (kalte), (kimia), (nafazti), (sendagaikintza).

eden-aitzitiko. (eden): *iz.* Ikus.: Eden-aurkako.

eden-aurkako.(eden):is.Edenaren ondorioak jarkitzeko sendagaya. I: Eden-aitzitiko.

eden-gehe. (eden): *izand.* Edenik ertuena.

eden-sendaki, (sendagaikintza): iz. Eden aurkako sendagaya.

edenaitzi. (eden): iz, Edengaiaren aurkakoa dana.

edenaitzi eztituak. (eden): *ŕz.* Txertoetan erabiltzen diran edenaitziak.

edenaitziño. (eden): *izond.* Edentsuak dime gayen aurkakoa dana. Edenetsai.

edendu. (usteldura): *ad.* Ura usteldu. (eden): *ad.* Edenez kutsutu. j: Iratu, luputu, mizturatu, pozobetu, pozoindatu, pozoindu, pozondu, pozonitu, zilaldu, zitalkatu, zitalkitu. (limurtasun): II *ad.* Legun egin. (laŕar); Il *ad.* Ahere baten gorputzari laŕua kendu.

edendun. (eden): ŕzond. Edena duena.

edendura. (eden): *is.* Edenaz kutsutu edo zitaltzearen egipen eta ondorioa. Edentze, zitaldura.

edenei. (jarmaiñera): *izond.* Eŕaz edeiteta dagoena.

edenetsai. (eden): *izond.* Ikus.: Edenaitziño.

edengaitz. (aldakura): *izond.* Oso artega.

edenkiña. (eden): *iz.* Kakotxoek ateratzen duten gaya, edentsua dana.

edentasun. (eden): *is.* Eden eukitzearen tasuna

edentsu. (eden): *izond.* Edena daukana. Irotsu, zitaltsu.

edentee. (eden): *iz.* ikns.: Edendura. j; Zitaldura.

ederbera. (edertasun): *ŕzond.* Edertasunari buruz oso samuŕa dana.

ederdura. (edertasun): iz. Edertzearen egipena.

edergai. (apaingailu): iz. lkus.: Apaingailu. j: Edergei.

edergailatu. (apaingailu): *ad.* Apaindu.

edergailu. (apaingailu): *is.* licus.: Apaingailu. : Edergaŕi, ederkadura. (otzandura): *iz.* lbitu, yabaltzeko egokia dens. j: Edergaŕi, ederkadura. (agermon): *adond.* Ongi agettzeko izatea. j: Edeegailuz.

edergailukeria. (apaingailu): Apaingailu kazkata. : Edergailuska.

edergailuxka. (apaingailu): *iz.* Lore oso andi baten itxuraz egindako apaingailna, margoertian eta etxegintzan erabiltzen dana.

edergailuztatu. (apaingailu): *ad.* Apaindu. j: Edergaŕiztu.

edergainkatu. (edertasun): *ad.* Gaindik edertn. j: ikus.: Edertu, ederkitu, edeŕarazi,

edcrgaŕi. (apaingailu): iz. ikus.: Edergailu. j: Ederkadura. (atzandura): *iz.* Ikus.: Edergailu. j: Ederkadura. (ate): ^^ ŕz. Ate edo leyo baten ingurua egiten duten zatiko zutun bietatik bakoitza. (begirune): *adond.* Begirunez ari-izatea.

edergafidun. (maŕazki): *izand.* 'Waŕazlci edefak daramazkiena.

edergañtasun. (edertasun): *iz.* Ems.: Edertasun.

edergaŕiztu, (apaingailu): *ad.* Apaindu.: Ems.: Edergailuztatu.

edergatx. (edertasun): izond. Edeŕegi.

edergintza. (erti): *iz.* Ertizko sorkizuna.

deria. (ads); *iz.* Zerbaiterako diran edeen multzoa.

derkadura. (gorantza): iz, Notin edo gauza baten garantza.(otzandura): *iz.* Ikus.: Edergailu, j; Edergaŕi, ederkatura. (apaingailu): II is. Ems.: **Apaingailu. j:** Edergailu, edergaŕi, ederkatura.

ederkai. (apaingailu): *iz.* Tkus.: Apaingailu. (bereiztasun): *iz,* Ontasuna.

ederkatu. (otzandura); *ad,* Ibitu, yabaidu.

ederkatzaile,(otzandura); *ŕzond.* Ibitzen duena.

ederkeria.(azal-apaintze):Jr. Arpegian, edertzeko, azal-apaintzea ipintzearen egipena,

ederketa. (edertasun): iz. Edertzearen egipena.

ederki. (edertasun): *adond.* Edefez ari-izatea.: Edeŕ o, carki, eijerki, ejerki. (atsegintasun): *adond.* Atsegintasunez ari-izatea.

ederkitasun. (core): *iz. lkus.:* Once. I: Agerpen one. I; Ederkitarzun. (benetasun): iz. Sotiltasun, zcntzutasun.

ederkitu. (edertasun): *ad.* Edda edo edclagoa biurtu. j: Ikus.: Edertu, edergainkatu, edeŕarazi.

ederkixko. (ontasun): *adond.* Ondo xamaŕ.

ederkizun. (azal-apaintze): *iz.* Thus.: Azad-apaintze. (apaingailu): *is.* Ikus.: Apaingailu.

ederko. (edertasun): *izond.* Edeŕ itzaren ñugaŕia; goitizena bezela erabiltzen bide da.

ederkun. (edertasun): *is.* ikus.: Edertasun. (donoki): *is.* Zoruntza, doatsutasun.

ederkuntza. (apaingailu): iz, Gauze edo tokiren bat apaintzearen egipen eta ondorioa.

ederlan. (erti): iz. Erti-lana.

ederlari. (erti): *izond.* Ertilaria.

edermen. (apaindura): *is.* lkas.: Apaindura, 1; Panpinadura.

edermiliska. (maitasun): *iz.* Andikeriz bakaŕik, atsegin edo maite-enindu nai-izatea.

edermin, (erti): iz, Ertiari bunizko bintzondoa. (biotzondo): *iz.* Berbera.

edef. (edertasun): *izond.* Edertasnna duena. 1: Bidet, eijeŕ, ejeŕ, taxa. (atsegin): *izond.* Atscgiña dana. (gaindi): ij *adond.* Gaindi-asmoa ematen duen **aditzondoa.:** Oso.

edeŕa-sakatu. (geikeri): *ad.* Geikeriz itzegin edo ari-izatea. (atzipe): *ad.* lkus.: Edeŕa-sartu.

edeŕa-sartu. (atzipe); *ad.* Atzipetu, iruzuŕ-egin.: Edeŕa-sakatu.

edetagatik, (zio); *adond,* Zerhaiten zioaz.

edeŕagotu. (edertasun): *ad,* Ikus.: Edertu.

edeŕaitzitiko. (edertasun): *Land.* Edeŕiztiaren legeen aurkakoa dana. Edeŕ-aurkako.

edeŕak artu, (autsialdi); *ad,* Autsialdi bat jasan. (zigoŕ): *ad.* Zigotak artu. (joko): i! *ad. Tokoan* galdu.

edeŕak both. (geikeri): *ad.* Geikeriak esan,

edefak emon. (zigoŕ): *ad.* Zigoŕak eman. (gurenda): *ad,* Etsaya garaitu. (joko): Ij *ad.* Joknan irabazi.

edeŕaldi, (oberaldi): *iz.* Obctzearen egipena. j: Dais.: Obcraldi. j: Oberako, oberanzko, (baraldi): iz. Ikus.: **Baraldi.** (nagusitasun): Ij iz. Zerbaitean nagusi ateratzea.

edefarazi. (edertasun): *ad.* Titus.: Edergainkatu, ederkitu, edertu. I: Edertarazi, edertatu, cderteraz.

edefaren egin. (itzalgait2): *ad.* Ikus.: Ederztatu. Edertatu.

edeŕariaz. (edertasun): *adond.* Edertasunari dagokionez.

edef-asmu. (era): *iz.* Erti-zentzua.

edef bikaintasun. (edertasun); *ŕz.* Edertasun osoa.

edef-bitxitua. (apaingailu); *izond.* Oso ondo apainduta dagoena.

edef-edeŕa. (garbitasun): *izond.* Guru's garbi ta edeta dana. (edcrtasun); izond. Berbera.

edef-egin. (agermen): *ad.* Ongi iraditu.

edef-eman. (dirda): *ad.* Dirdiratu, diztiratu. Edeŕ-eman.

edex`-eritxi. (atsegintasun): *ad.* Atsegingaŕitzat artu. j: Edeŕ-iritzi.: Edeŕ-eretxi.

edef-ertiak. (erti): iz. Edertasuna ageŕerazteko divan ertiak.

edeŕesgafi. (begiespen): *izond.* Aŕigaŕi, zoragaŕi. I: Edcŕeskaŕi.

edeŕeskunde. (begiespen): *iz.* Ikus.: Begiespen. j: Txundidura.

edeŕesle. (begiespen): *izond.* P,deŕesten duena. 1: Edertzale.

edeŕesmen. (begirune): iz. Begirunez yardutea.

edeŕesmendu. (begiespen): *iz.* Ikus.: Begiespen.

edefespen. (atsegin): *iz.* Zerbaitean atsegiña izatea.

edefetsi. (atsegin): *ad.* Zerbaiteaz atsegindu. (atscgintasun): *ad.* Gogoko-izan, laket-izan, laketetsi. (goresketa): II *ad.* Norbait goretsi. j: Edefitzi. (begiespen): II *ad.* Edefa clan zerbaiten auŕean aŕigaŕitasuna izan. (aintzapen): jj *ad.* Aintzalcotzat art'.

edefetsierazi. (aintzapen): *ad.* Edetetsi-eragin.

edef ez bezela. (ospege): *adond.* Nardagaŕi, laidogafiz ari-izatea. j; Edna ez bezetako.

edeŕ-ez•den-bezela. (gaiztasun); *adond.* Gaizki; ongi ez dun eraz.

edeŕ-gabea. (zoritxaŕ): iz. Ikus.: Znritxaf.

edefik. (edertasun): *adorn!.* Edertasunez ari-izatea. j: Ederto.

edef-ikusi. (dirdai): *ad.* Was.: Edeŕ-eman.

edef irizmen. (edertasun): *iz.* Edertasuna onirizteko almena. j: Edeŕ-irizpide.

edeŕ-itxusi. (core): *iz.* llcus.: Aizen.

edeŕ-izan. (aintzapen): *ad.* Aintzakotzat art". (atsegin): *ad.* Atsegiña eman.

edefizti. (erti); *iz.* Ertiari buruzko yakintza.

EDERTASUN. *is.* Begiratzean, gogo-atsegiña eragiten duen gauze"), egokitasuna. Edergafitasun, ederkun, edertarzun, edertza, ejcrtzarzun, atu lotasua, karantasun, marotasun, taxatasun, zirastasun. ll (adertasun), (apaindura), (arpegi), (azpegi), (eat), (kriketasun), (obekuntza), (zindokuntza).

ederti. (erti): *iz.* Ikus.: Erti.

ederti-aranz. (erti); *adatd.* Ertiz ari-izatea.

ederti-areto. (erti): *ŕz.* Erti-lanak age!erazten diran aretoa.

edertide. (erti): *frond.* Ertizkoa dana.

edertidi. (erti): iz. Erti edeŕak.

edertilari. (erti); *izand.* Erti-lanean ari dana.

ederto, (edertasun): *adond* Ikus.: Ederki. (ontasun): *adond.* Oso ondo.

edertaskn. (atsegintasun); *adond* Eclat eta atsegiña izateagatik atsegintasuna soŕeraztea.

edertu. (edertasun): *ad.* Edef egin, edefago egin. j: Edeŕagota, edertzatu, edertalu, edergainkatu, ederkitu, ejertu. (gutidura): *ad.* Zerbaiten gaŕantzia gutxitu.

edertza. (edertasun); ***iz,*** Ikus.: Edertasun.

edertzaile. (edertasun): *izond.* Edertzen duena. j: Edertzale.

edertzale. (begiespen): *izond.* Ikus.: Edeŕeste.

edertzapen. (edertasun): *iz.* Edertzearen egipena.

edertzatu, (edertasun): *ad.* tkus.: Edertu.

edertzekn. (apaingailu): *izond.* Apaintzeko egokia dana.

ederzale. (edertasun): ***izond.*** Edeŕa dana matte duena, edertasunaren bila dabilena. j: Edertzen ari dana.

EDERZTADURA. is. Apaingaifnen hidez zerbait edertzearen egipena ta ondorioa. j: Apainmendura. /1 (etsegintza), (Irozkai), (truth), (irudiginlza), (mailgune), (margoerti), (ozkadura), (sabai), (tint), (zutaŕi). (apaingaibu); *iz.* Apaintzea, ederztalzea.

ederztatu. (apaingailu): *ad.* Apaindu, adelatu. (mango): *ad.* Margotu. (itzalgaitz): 1 *ad.* Ariuŕea antzez astendu, j; Edeŕaren egin.

edes. (edespen): *is.* Ikus.: Edespen. I: Edeski.

edes-egln. (edesti): *ad.* Edestia idazteko antzea Iran.

edes-egite. (edesti): *iz.* Edestearen egipena. j: Edeskun.

edeskera. (edespen): *iz.* Iaulkitzeko era.

edeski. (edespen): *iz. Ikus.;* Edespen. Kondatze, edes.

edeskizun.(edespen): *iz.* Iaulkitzekoa dana. (elebeŕi): *iz. Ikus.:* ELebefi. Edestizun, ipui-bed.

edeskun. (edesti): is. Ikus.: Edes-egite.

edeslan. (edesti): *iz.* Edestiari buruzko lana.

edeslari. (edespen): *izond.* Edespena dagiena. j: Edesle. (edesti): *Land.* Edestia idazten duen. 1; Edeski-idazle.

edeslaritza. (edespen): iz. Edeslariaren lanbidea.

edesle. (edespen): *frond.* Ikus.: Edeslari.

edesle-gela. (cdespen): *iz.* Edesleaten landola.

EDESPEN. *is.* Gertatutakoa edestu edo yaulkitzearen egipen eta ondorioa. 1: Mintzaera-arauz egiten dan itzaldi batcn zati berezia; bertan, yardukitzcaren oñaŕía bezela egipenak yaulkitzen dira. 1; Edaspen, edeski, eraste, esago, azaibide, kondatze, kontu, edes. II (azaldura), (edesti), (elebeŕi), (elcnti), (oguztaldi), (zearkuntza).

EDESTI. is. Igarotako gertakari ta oroigaŕiak diran gauzacn eglazko ta zuzenezko edespena. j: Edozein yakintza edo ertiari dagozkicn egipen, irakaspen eta abet', aldiz-uŕenka ta kirian-kirian egiten dan azaldura. Edesiariek yaulkitzcn dituzten gertakarien moltzoa. : Idazle batek antolatutako edesti-lana. j: Edozcin gertakari edo jazokunaren edespena, naiz eta iñorena izan. j: Alegia, ipuña, kondaira, kondera. *II* (bizi), (edespen), (egitegun), (elerti), (gertakari), (idazti).

edesti done. (idazteun): *iz.* Run zat eta beŕian aurkitzen diran edespenen bilduma.

edesti-arauz. (edesti): *octant!.* Edestlari buruz ari-izatea.

edesti-aufe. (edesti): *iz.* Edestia idazten asi zan baño auŕeko aldia.

edesti-idazie. (edesti): *izond.* Ikus.: Edeslari.

edesti-zain. (edesti): *frond.* Edesli-zaingoaren lagunkidea..

edesti-zaingo. (edesti): iz. Edestitzaindi; edesti-lanetan ari-izateko dagoen crakundea.

edestiko. (edesti): *izond* Edestiari dagokiona.

edestlño. (edesti): *iz.* Edesti txikia.

edestizun. (elebeŕi): iz. Ikus.: Elebefi. Edeskzzun.

edestizun-idazle. (elebeŕi): *izond.* Ikus.: Edestizundari.

edestizundari. (elebeŕi): *izond.* Edestizunak idazten dituena. I: Edestizun-idazle.

edestizunezko. (elebeŕi): *izond.* Edeslizun antzekoa dana.

edestu. (edespen); *ad.* Gertatutako zerbait jautki, edatsi. : Edesi, kondatu.

edetegi, (edo): iz. Ede ta ugalak saltzen diran saltokia.

edetsu. (zabalera); *lank).* Oso zabala dana.

edetxe, (ede): iz, Edeak saltzen diran saltokia.

edetzaf, (ede): *iz.* Oso aundia dan edea.

edeztatu. (uzkaldura): *ad.* Edeen bidez uzkaldu.

cdin. (aurkintza): *ad.* Aurkitu, idoro. j: Ediren, ideren, idiro, iriden, idaro.

edireile. (aurkintza): *izond.* Aurkitzen duena.

ed€reite. (aurkintza): *iz.* Aurkitzearen egipena. 1: Ikus.: Edireitza.]: Edireitze.

edireitza. (aurkintza): *iz.* Ikus.: Aurkintza. !: Edireite.

ediren. (aurkintza): *ad.* Ikus.: Edin. Ediro, edireite, ideren, idiro, iriden, idaro, idiren.

ediren-sari. (sariztatze): iz. Zerbait aurkitzeagalik ematen dan saris.

edirengi. (ezautarazpen): *iz.* Aurkibide. Ediregia, edirengu.

ediro. (aurkintza): *ad.* Ikus.: Ediren. {: Idiro, idaro.

edo. (lokafitz): *lok.* Berdintasunezko lokafitza. (egiantz): *lok.* Egianztasuna adierazten duen lokaŕitza. : Edota, ba, edo.

edoi. (odei): *ŕz,* Ikus.: Odei. 1: Odai, ugoi. (laño): *iz.* Goruntz doan lañoa.

edoi-adaf. (odei): *iz.* Odei aundia. f: Edoi-lodi.

edo£-argal. (odei): *iz.* Odei zuri ta ariña, artilea dirudiena.

edoi-artze, (odei): *Ic.* Odeyen edapena.

edoi-asots. (kaskabaŕ): *iz.* Odeitik jausten asi danean, aŕiabaŕaren otsa.

edoi-gari. (gari): *iz.* Eliz-araoen sariz, basefitafck ematen duten garia.

edoi-lodi. (odei): *iz.* Urez beteta dagoen odeya. I: Ikus.: Edoi-adaŕ.

edoi-xefenda. (odei): iz. Xingola-itxura duen odeya.

edoika. (odei): *adond.* Odeyetan ar€-izateko.

edoikatu, (octet): *ad.* Odeyez estali.

edoimuru. (odei): *iz.* Baldaŕa; mendiaren antzekoa dan adeya.

edoipe. (laña): *iz. Ikus.:* Edoi.

edoiska, (odei): *iz.* Odei txikia.

edaitara. (odei): iz. Odd aundi to dana.

edoitsiki. (ukantza): *ad.* Ukan, euki, irabiatu diteken aditza (Azkue). Edoki, eduki, euki, edugi. (iraun-azte): *ad.* Gorda.

edoitsu. (labo): *izond.* Edoipez dagoena.

edoitu. (odci): *ad.* Ortzea odeyez estali. llcus.: Edoiztatu,

edoiztatu. (odei): *ad.* Ikus.: Edoitu.

edoken. (jarmaiñera): *ad.* Gauza bat beste baten batuan sartu al-izatea.

edoad. (ukantza): *ad.* Ikrrs.: Edoitsiki. Eduki, euki, edugi. (cane): *ad.* Ikus.: Edoski.

edolabere. (lokaŕitz): *Ink.* Bederen, bederik, heñepein, edolan, edola, edola ere, edolan bare, edolae, edolarik.

edolatxa. (lofura); *iz,* Gorapil, lokailu.

edonoiz. (aditzondo): *adond.* Noiz-nai, edontz, edonox. 1: Edonoizko, nai-noz.

edonola. (aditzondo): *adond.* Nola-nai. Edonolako, nalakoa-nai, edozelanbe, edozetara, nolabait, iñolazko, zelanai, zelanbaist, zelanbait, zelangura.

edonondat. (aurkeztasun): *izond.* Toki guztictan dagoena, (zabaldi): *izond.* Ludi guzia bere abeŕitzat arizen darns. (anemen-aldi): *izond.* Emetic euki gabe aide batetik beaters dabilena.

edonondi. (aditzondo): *adond.* Edonundik,nundik-nai.

edonongo. (aditzondo): *adand.* Edonungo, nungoa-nai.

edonor. (izenorde): *iza d.* Nor-nai; eu, or€, ura edo baste. j: Nai-nor, nork ere, nork-erenai, nork-nai, nor-ere, zeiñak ere.

edonor-aro. (hero); *iz.* Edonorajoateko aroa.

edonora. (aditzondo); *adond.* Nora-nai; ona, °fa, sea edo beste tokira. j: Nai-nora.

edonorako. (aditzondo): *adond.* Edonunerako, norakoa-nai,

edouaranfz, (aditzondo): *adond.* Edonoruntz, noruntz-nai.

EDONTZL *iz,* Metalez, beriñez edo baste gayaz egindako ontzia, edateka erabiltzen dana. 1: Edanontzi, edal-untzi, gondola, gadalet, gobelct, gadalet, kopoŕ, opal. untzi, urkotxo, txol. // (=toxin). (edari), (katiiu), (mai), (ontzi), (sukalde).

cdontzi-xabal. (katiiu): *iz.* Kadin zabala.

edontzi-zofo. (zoŕa): *iz.* Edontzla babesten duen zofoa.

edontzikada. (cdantzi); *adond.* Edontzika edatea; edontzi bat.

edontziratu. (cdontzi): *ad.* Edontzikn ixuri, bota.

edontxitxu. (edontzi): iz. Edoofzi txikia.

edontzizai. (edontzi): *izond* Jaunari edontzia ekartzeko lana duen moŕoya.

edonun. (aditzondo): *adond.* Nun-nai, cdonai, cdonon.

edosi. (saleroste): *ad.* Erosi.

edoskai. (edoskipcn): iz. Edoskitzekoa dana. j: Edoskailu, edoski-tutu, tutu, tutu.

edoskaldi. (edoskipen): *iz.* Ikus.: Edoskipen. I: Edasketa, edoski-aldi.

edosketa. (cane): *iz.* **Esne-emate.** I: Edoskitzaro. (edoskipen); iz. Ikus.: Edoskipen, edoskaldi, edoski-aldi, jurgadura.

edoski. (edoskipen): *ad.* Gauza baten urin, gerli edo auen antzeko baste gaya, ezpañak jartzean, atera-erazi edo unman], I: Belarkiek ura edo ezea zurgatzea. j: Norbaiten ondasuna aiko-maikoz edo maŕoz kentzen edo eralgltzen ari-izatea. (: Jaye, idozki, murtzatu, muxkau, xurgalu, zargatu, mdizkatu, miliztu, minazkatu, murtxatu, murtzatu, mustakatu, mutxatu, muxkau, ugatza artu, ugatza edan, muxtatu, tustatu, txurgatu, txutupatu, xurkatu, zupatu, zurpatu. (esne): *ad,* Ugatzetatik aoz esnea utupatzea. I: Egoski, edoskitu, idoski, xurgatu, erauski, j: Ikus.: Eredoski. I: Edaroski, idetsi, miazkatu, miazkau, miaztatu, edoki.

edoski-bozal. (uraga): iz. Edoski-aga, zuŕut-aga,

edoski-tutu. (edoskipen): iz. Ikus.: Edoskai. : Edoskailu, tutu, tutu. (uraga): iz. Ikus.: Edoski-bozal.

edoskiarazi, (cane): *ad.* Edoski-eragin.

edoskide, (anal): iz. Ugazkide, baste batekin haters **ugafz-esnea** artu zuena. Unitauŕide.

edoskinde. (edoskipen): İz. Edoskitzearen egipena. Edoskitza.

EDOSKIPEN. İz. Gauza baten urin, gerl€ edo auen antzeko beste gaya, ezpañakjatizean, atera-erazi edo uŕupatzcaren egipena. I: Edoskaldi, edosketa,edoski-aldi,jurgadura. //(ao), (atsaldi), (egoskiera), (erakarpen), (ezpain), (uzgune).

edoskitza. (edoskipen): İz. Tkus.: Edoskindc.

edoskitza^i^e. (esne): *izond,* Edoskitzen duena. I: Edosle.

edoskitzaro. (cane): *iz.* Ikus.: Edosketa.

edosle. (cane): izond. Ikus.: Edoskitzale.

edotariko. (mueta): *ftond.* Edozein muetakoa dana. Edozclalco, edozetariko, edolako.

edotasun. (egiantz): *iz.* Egiantzekoa dana.

edozein. (izenorde): *izond.* Zein-nai, zein edo zein. : Edozeinbere, edozeñ, edozoin, edozuin, ediozoin, zoinaiden.

edozelnbere. (izenorde): *izond.* Tkus.: Edozein. j: Zoinaiden.

edozeinbeste. (aditzondo): *adond* Nai dedin baste. I: Edozenbat.

edozela. (aditzondo): *adond.* Wan-flat, edozelan.

edozelako. (aditzondo): *adorn/.* ikus.: Edotariko. j: Edozetariko, edolako, edozolango.

edozelan. (aditzondo): *adond.* Edozein eraz. Nai-zelan, zelan-nai, nolabait,

edozelanbe. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Edonola.

edozenbat. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Edozeinbeste.

edozer. (izenorde): *izarf.* Zer-nai; au, on edo ura. I: Nai-zcr.

edozertako. (aditzondo): *adond.* Ongi ornitua cgotca.

edozertarako. (ongaitaaun): *fzond.* Guzitarako ona dana. (eskuantze): *izond.* Guzitarako antzcduna dana. Edozetarako.

edozertarakotasun. (eskuantze): *iz.* Guzitarako eskuantzea.

edozetan. (izenorde): *izord.* Edozein gauzatan. j: Edozertan.

edozetara. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Edonola,

edozetariko. (meta): *izond.* Ikus.: Edotariko. : Edozelako.

edu. (aindo): *adond.* Ainbat, bezenbat, aña. (arau); *iz.* Gordo beaŕ dan araua. (mailkadura): *(iz.* Mail, giza-mail. (eredu): II *ft.* Ems.: Eredu. I: Eredu itzaren laburpena.

edu-orde. (credo): /wad. Eredu-aurkakoa.

edubio. (erle): *iz.* Ikus.: Abadote. I: Liztota, baserle, bouli, boulu, elzaŕ, kurukio.

eduki. (ukantza): *ad. ikus.:* Edoitsiki. I: Edoki, edugi, euki. (iraun-azte): *ad,* Ikus.: Edoitsiki.

eduki-sari. (zerga): *iz.* Gorde-sari. I: Biltegiratzeko ordaindu bed dana.

edukiera. (ukantza): *iz.* Edukitzearen egipcn eta ondoria. (jarmaiñera); *iz.* Ikua.: Jarmaiñcra.

edukile. (ukantza): izond. Edukitzen duena, daukana. Edukitzale. (iraun-azte): izond. Gordetzen duena.

edulcitzale. (ukantza): *izond.* Ikus.: Edukile.

eduko. (eite): izond. Eitekoa dana. (berdintasnn): *fzond.* Ainbestekoa dana.

edurlandaf. (eduŕ): *iz.* Leyaŕetan geratzen clan edufautsa.

edurnabaf. (eduŕ): *iz.* Eduŕa gogortu gabe geratzen dana.

edurnaf. (eduŕ): *iz.* Eduŕaren jalgitzea.

EDUŔ İz. Odeyetatik jaulkitzen dan lufun izoztuta, Icyaf txiki-txikietan eratua ta mrlo zurietan pilotuta. E: Eluf, mot. // (egu), (ekaitz), (izotz), (tutelesti), (mendi), (ostagizti), (olz), (tontoŕ).

eduŕn-egrtzi, (eduŕ): *ad.* Eduf-izan. Eduŕa-erakutsi.

edufak jardun. (eduŕ): *ad.* Edufa ari-lean.

eduf-atdi, (eduf): İz. Edufizatearen egipen eta ondorioa. I: Eduŕ jauste.

edufamila egin, (eduŕ); *ad.* Eduf-bola aundia egin.

edufbaltz. (eduŕ): İz. Urtsua dan eduŕa.

eduf-bera. (eduŕ): *iz.* Eduf-izateko zantzua.

eduf-bisutx. (eduŕ): *iz.* Edufa dagoen tokia. : Eduŕ-zula, I; Edurtegi,

eduf-busti. (odd): İz. Euri ta edufa alkaŕekin diranean esaten da. j: Hui-curl.

eduf-egotzi. (eduŕ): *iz,* Mendietan oldaŕez eta buŕunbaz amilizen dan eduf-mukuloa,

edufezko. (eduŕ): *izond.* Edufez egiña dana.

eduf-gazura. (eduf): *iz.* Tkus.: Eduŕ-geldc, eduŕ-txingo.

eduf-geldo. (eduŕ): *iz.* Eduf xeea, meas. Eduŕ-txingo, eduŕ-gazura.

eduf-gesal. (eduŕ): İz. Eduŕa, ugari ez dagoenean. j: Eduf-keaal.

eduf-gixi. (edur): *iz.* Eluŕ-ma e aundia.

eduf-iñoste. (eduŕ): İz. Ikus.: Edurte.

eduf-iñutsi. (add): ŕz, Edufarekin egindako crauntsia. I: Tkus.: Erauntsi.

eduf-jauste. (eduŕ}: *fz.* Eon.: Eduf-aldi.

eduf-kresala. (eduŕ): İz. Lokaztutako edufa.

eduf-luma. (Mot): İz. Eluŕ-malo, eluŕ-malko, I: Eduŕ-maluta, eduŕ-mataza, eduŕ-lapats, kapatx.

eduf-maluta. (eduŕ): İz. Ikus.: Eduf-luma. j: Echlinoatasa, kapatx.

eduf-mataza. (eduŕ): İz. Ikus.: Matta, mataza.

eduf-moilo. (eat): İz. Edut-pllotatxoa. ^: Edut-mailo, eduŕ-moiloka, ednŕ-mukil, eduŕ-poila.

eduf-ortoz. (Mid): *iz.* Eduŕerako oñetako kazkaŕa. (oñetako): Berbera.

eduf-pikoŕ. (eduf): *iz.* Aletxotan jausten dan edufa.

eduf-salda. (edur): ŕz. Zapaldutaku edufa.

eduf-txingo. (eduŕ): *iz.* Ikus.: Eduŕ-geldo, eduf-gazura.

eduf-zulo. (eduŕ): *iz.* Ikus.: Eduŕ-bisutx.

edurte. (eduŕ): İz. Eduf-aroa. I: Ednŕ-iñoste.

edurtegi. (eduŕ): *iz.* Edufa biltzen dan tokia. : Ikus.: Eduŕ-bisutx.

edurti. (eduŕ): *izond.* Edufari emana.

edurtsu. (add): *izond.* Eduŕezbeterik dagoena.

edurtu. (eduŕ): *ad.* Edufez estati.

edurtxo. (eduŕ): iz. Edurtza txikia. (landare): *iz.* Azi atalbiko landarea, belafezkoa, abartsu ta lufondokoa. Atxario.

edurtza, (eduŕ): ŕa. Eduf-ugaritasuna; eduŕ-meta aundia.

edutasun, (berezkotasun): *iz.* Berezkotasunean egotearen tasuna.

eduru. (tankers): *ad.* Eratu, era eman.

eduz. (gisa): *adond.* Eraz, itxuraz.

eduzki. (eorzketa): *ad.* Luf azpian jail. I: Gorpu bat lurperatu, eortzi.

eduzko. (arm): *izond* Arauzkoa dana; araua erakusten duena.

ee. (ur): ŕz, Boketa-ura. j: Ei. (boketa): *iz.* Berbera. (oyutza): Noribait deitzeko oyutza; bai ta afiidura adierazteko ere. (ea!).

eei. (eŕeztasun): *izond.* Eŕeza dana. Ei. (egin): *izond.* Egin ditekena.

eein, (eundura): *ad.* Eonda,

eeiñatu. (ardura): *ad.* Arduratu, ajolatu. ^; Eeñatu, eenatu. (sendabidekintza): *ad.* Fri bat zaindu.

eeiñatzale. (ardura): *izond.* Ardurafzen duena. 1: Eeñazale.

eelegagañ. (taŕitadura): ŕzond Tafitatzekoa dana.

eelegakof. (taŕitadura); izond. Tatitatzen duena. j: Ikus.: Eelegatzale.

eelegatu. (tafitadura): *ad.* Asaŕc, gogobero, alaitasunaz eta abaŕ, berotu. Eelega. (cumin): *ad.* Sumindu, amoŕatu.

eelegatzale. (taŕitadura); ŕzond. Taŕitatzen ari dana. 1: Ikus.: Eelegakoŕ.

eelegu. (sumin): iz. Amain, asaŕea.

eepizio. (tartegati): *iz.* Gogoko tartegaŕia. Ikus.: Tartegafi.

eer. (izenorde): *izond.* Ayei.

eerata. (atz); *iz.* Iines.; Eaki. ; Eati, eyaki.

eexa. (aztama); in. Oñaren aztarna. j; Erexa.

efez-zuri. (egazki); *iz.* do-sendikoa dan egaztia, epefaren itxuraz eta kaizukoa dana.

EGA. *iz.* Abere batzuen soñaren zatia, egan egiteko darabiltena, ; Ego, egal, (etxegain): iz. Etxegañaren ertza, ormatik at, ateratzen dana. /1 (egazkada), (egasti), (ola), (zomoŕo).

ega-andidun. (ega): *ŕzond.* Ega andiak dauzkana. j: Egandi.

ega-anizeko. (ega): izond. Egaren antzekoa dana.

ega-afain. (aŕain): iz. Egatzen duen data. j: Egaletsu, egaŕain.

ega-askodun. (egazkaritza): *izond.* Eusteko bi Waltz bait() geyago dauzkan egazkiña.

ega-biko. (egazkaritza): iz. Bi ega dauzkan egazkiña.

ega-birak egin. (ega): *ad.* Birundak egiten egatu. : Ega-biraka egabiratu, egaeragin, egaldakatu.

ega-erori. (aultasun): izond. Aula dagoena. 1: Egal-apal, egal-erori, agape,

ega-gogot. (zomoŕo): ?z. Ega oso gogoŕak dauzkan zomoŕoa,

ega-kulunkari. (egazkaritza): iz. Bulxkiñik ez daukan egazkiña.

ega-luma. (luma): iz. Egaen lama luze ta gogofa.

ega-makuf. (egazti): iz. Ikus.: Egabera. I: Egalbera, kiña, itxaxori, miauta, minauta, zabal-zozo.

ega-murgil. (egazkada): *iz.* Egalti aŕapalariarcn egazkada.

ega-neskame. (otseinketa): Egazkiñetan lanegiten duen neskamea. 1: Egazkin-neskamc.

ega-xori. (egazkada): *iz.* Egatzeko gerturik dagoen txori gaztea.

ega-zabal. (ega): *ŕzond.* Ems.: Egatzabal. (txorzabal): *iz. Ikus.:* Txorzabal, Egatxabal, late-txori, miaŕitx.

egaasko. (egazkada): *izond.* Egatzen duena ado egatu al dezakena. j: Egagaŕi, egakoi, egakoŕ.

cgaaskof. (egazkada): *izond* Safi egatzen duen ohna.

cgaaslari. (cgazkada): *izond.* Ikus.: Egaixti. : Egaldakari, egaltari, cgagile, egalari, egazlari.

egaatu. (egazkada): *ad.* Ikus.: Egatu. j: Egabanatu, egaldatu, egaraz-egin, egaraztu, ega-egin, egan-egin.

egaatz. (egurasti): *iz.* Ilcus.: Egurasti. Egurats.

egabanatu. (egazkada): *ad.* ikus.: Egatu. l: Egaatu, egaldatu, egaraz-egin, egaraztu, ega-egin, egan-egin. (baŕeyadura): *ad.* Baŕayatu.: Egaberatu, eganatu, egabanadu.

egabe. (ega): *iz.* Egaen pean dagoen habeas. 1: Ikus.: Babes, egalpe, agape.

egabega. (zugatz): iz, Txertatu gabe dagoen zugatz arnariduna, gereziondoa izanezik. ; Ikus.: Edadega; itz onen aldaketa.

egabeltz, (txori): iz. Txori-mota Eaten azena.

egalera. (txori): iz. Ikus.: Adiara, enara. ji Egabela. (egazti): iz. Anka-luzea dan egaztia, human bost edo sei lama kizkurtutako mototsa duena. Egalbera, ega-makuŕ, azpi-xuri, gaztelutxarko, kiña, lanpaŕ-muxu, lanpeŕ-muxu, itxaxori, itsastxori, miauta, minauta, panego, paneu, sugarima, xugarima. (utziera): II iz. Notin edo gauza bat babesik gabe aztearen egipen eta ondorioa.

egaberatu. (bafeyadura): *ad.* lkus.: Egabanatu. I: Baŕayatu, eganatu.

egabiada. (egazkada): iz. Egatzearen abiada.

egabiraketa. (ega): iz. Ega-birak egitea. ^: Egaldaketa.

egabiratu. (ega): *ad.* ikus.: Ega-birak egin. 1: Egaeragin, egaldakatu.

egada, (egazkada): *iz.* Ikus.: Egazkada. Egaltaldi, egaa, egakaldi, egalda, egaldaldi, egalaldi, egaltara.

egadun. (ega): ?zo*d. Ikus.:* Egaldun. Egatkarako, egaasu, egadun.

egaeztun. (ega): izard. Egak ez dauzkana. : Egal-gabe, egal-gabeko, cgalge.

egagalu. (ega): iz. Egatzen duen izakaya.

egagañ. (egaskada): *izond.* Ems.: Egaasko. I: Egakoi, egakoŕ, egazki.

egagile. (egazkada): izond. Ikus.: Egaixti. 1: Fgaaslari, cgaldakari, egaltari, egalari, egazlari.

egagafi. (egazti): iz. Amerika'ko egaztia, zozoa halo aundixeagoa, mustuŕinguruan itoltza beitza ta mo'o gala ditucna.

egaize. (condors): *izond.* Euntzen duena. (esku-langintzak): *izond* Berbera.

egaiten. (eundura): *adond.* Euntzen ari-izatea.

egaitu. (esku): *ad.* Eskuetaz zerbait crabili. j: Egai. 1: Egartu.

egaixti. (egazkada): izond. Egatzen doena. 1: Egaldakari, egaltari, egalari, cgazlari.

egatz. (egazkada): *adond.* Ikus.: Egaka. Egaldaka, egaltaka, egaltaz, egan, egaran.

egaize. (aize): iz. Ikus.: Ego-aize.

egaizka. (ega): *adond.* Ega-egiten ari-izatea.

egaka. (egazkada): *adond.* Egatzen ari-izatea. Egaldaka, egaltaz, egaltaka, egan, cgaiz, egaran, egalka, egakan.

egakada. (cga): iz. Ikus.: Egaketa. I; Egalketa.

egakaldi. (cgazkada): ŕz. Ikus.: Egazkada. : Egada.

egakari. (egazkada): *izond.* Ikus.: Egaixti. {: Egaldakari, egaltari, egazkari. (cgazkaritza): *izond.* Egazkiña eramaten duena.

egakatu. (ega): *ad.* Egatu egin gabe egak igitu. : Egaleztatu.

egaketa. (cga): iz. Egan/ egin gabe egak igitzea. : Egakada, egalketa.

egakl. (ega); iz. lkus.: Ega. Egazti batck dauzkan egacn multzoa.

egakldun. (ega): *izond.* Egak, egakiak dauzkana.

egakindu. (ega): *ad.* Egazti bati lumak kcndu.

egaltitu. (ega): *ad.* Egaztiek luma-oŕatzak atera.

egakoi. (egazkada): *izond.* Ikus.: Egaasko. 1: Egagaŕi, egakoŕ, egazki.

egaltof. (egaskada): *izond.* Ems,: Egaasko. 1: Egagaŕi, egakoi, egaldakof, egazki,egazkoŕ.

egakortasun. (egazkada): *iz.* Egakoŕa izatearcn tasuna.

egal, (ega): iz. Buts.: Ega. (etxegain): *iz.* Etxegañaren karela, ormatik iekorera ateratzen dana. j: Egarbe, egastegi, egatz, egatx, egats-uiten, asate, azato, kaneria, gorozpc, korazpe, saka. (tnai): II iz. Mayaren karela. (coin): j *iz.* Meaka; beyaren eŕape ta ankaen arteko aragi-zatia. (aŕainj: [j iz. Malian egatsa. (janztura): jj *iz.* Janzkiaren mendela. Egaitxo. (kaput): II *iz.* Kapelaren ega.

egal-apain. (apaingailu): *iz.* Idazti, eŕedize edo beste gauzetako zokoetan apaingailnzjartzon dan zatikoa.

egal-aŕl. (karel): *iz.* Ertzeko aña,

egal-biko. (ega): *iz.* Ega bi dituena. (zomoŕo): iz. Ega bi dauzkan zomofna.

egal-bitxi. (apaingailu): *iz.* Sofiekoaren ertzeko apaingailna.

egal-edadura. (ega): *iz.* Egaztien egak zabalduta dagozenean, ega oyen mutuŕen artean dagoen tartea. : Egal-zabalera.

egal-egin. (karel): *ad.* Ertzak atera edo egin.

egal-eragite. (ega): *iz.* Egaen igipena. j: Egaskada.

egal-kulunka. (egazkada): iz. Ega-kulunkariaren bidez egiten dan egazlcada.

egal-ordoki. (ordoki): *ŕz.* Ordoki tsikia. I: Ikus.: Ordoki.

egal-ofatz. (ofatz): *iz.* Bildutako gonak tinkotzeko len erabiltzen zan ofatz lodia.

egal-tela. (eteegain): *iz.* Egal edo egarbearen tela.

egal-ukaldi. (ega): *iz.* Ikus.: Egalada. (lanpa): *iz.* Berbera,

egal-zabatera. (ega): *ŕz.* Ikus.: Egal-edadura.

egal-zafratze. (egazkada): *iz.* Egazkada dardaratua.

egal-zai. (longain): *izond.* Eliz-nagusien Iougañaren atzekoa jasota eramaten duena.

egal-zuzendun. (zomoŕo): *iz, Bi* egal-gogoŕ eta beste bi mintzezko dauzkan zomofoa.

egala autsi. (txautasun): *ad.* Txautasuna galdu:

egalabuŕ. (aŕain): *iz.* Zimaŕoya, egatsa labuŕak dauzkan atcma. j; lkus.: Egaluze. j: Atun-egalabuŕ, zimaŕoi.

egalada. (ega): iz. Egaz emandako tanpa. j: Egalda, egal-ukaldi. (tanpa): iz. Berbera.

egalalde. (eyeraldi): iz. Eyera-atlaren ertza.

egalauda. (egazkaritza): *iz.* Egazkin eta egurastontziak, boron crabiltzcan, irteteko ta eltzeko atondua duten tanda. Egazkin-landa, egazkin-zelai.

egalari, (ega): *izond.* Egatzen duena, Egatzen duen gizona. I: Xori-gizon.

egalate. (astagaitz): iz. ikus.: Astagaitz.

egalda. (egazkada): *iz.* Tkus.: Egazkada. Egada, egakaldi, egaltaldi, egaldaldi, egaltara.

egalda-arazi. (egazkada): *ad.* Egatu-eragin.

egaldaka. (egazkada): *adond.* ikus.: Egaka. Egaltaka, egaltaz, egan, egaran, egaiz.

egaldakarl. (egazkada): *izond.* Ikus.: Egaixti. j: Egaltari, egaaslari, cgakari, egalari, egaldari, egagile, egazlari.

egaldalcatu. (ega): *ad.* Tkus.: Ega-birak epic, I: Egabiratu, egaeragin.

egaldan. (ega): *adond.* Aizean erabiltzen ari-izatea.

egaldarazi. (egazkada): *ad.* Egatu-eragin.

egaldari. (ega): *izond.* Egaldakatzen ari dana. Egaltari.

egaldatu. (egazkada): *ad.* Ikus.: Egatu. Egabanatu, egaatu, egaraz-egin, egaraztu, ega-egin, egalda, egan-egin.

egalde. (egazkada): *iz.* Txori baten egazkada.

egaldi. (egazkada): ŕz. Bain batez egiten dan egazkada. j: Egaltaldi.

egaldan. (ega): *izond.* Ega edo egak dauzkana. j: Egadun, egalkarako, egatsu.

egalera.(egazkada): *iz.* Egatzea egiteko era. j: Egakera, egaldera.

egalcfiak. (eŕi): iz. Alkaŕen ondoan dagozen eŕiak.

cgaletsu. (aŕain): *iz. Ikus.:* Ega-aŕain.

egalez, (egazkada): *adond.* Egatzen ari-izatea. j: Egaka, egaltaz.

egaiczkatadun. (zomof 0): *izond.* ltxuralda egin ondoren zomofoa. agertzen danean, bere burn txikian bi adartxo luzeak eta suduŕ-biuŕaren antzeko bat dauzkana, bai ta ezkata dirdaitsuetaz estalitako lau ega ere.

egaleztatu, (ega): *ad,* Ikus.: Egakatu.

egalgila. (ega): *iz.* Egatzen ertza.

egali. (igali): *iz. Ikus,: igali.:* Erernaitz,

egalindu. (ega): *ad.* Egalak kendu.

egalka. (egazkada): *adond.* Ikua.: Egaka. ^: Egaldaka, egaltaka, egaltaz, egan, cgaiz, egaran, egalez.

egaikarako. (ega): *ŕzond. Ikus.:* Egaldun. I: Egadun.

egalkari. (anemen-aldi): *izond.* An-emenka, inguruka art dana edo dabilena.

egaidd. (artza): *ad.* Artzaren bidez gari edo baste miñaren zakarkeria alderatu.

egalpe. (ega): *iz.* Egaztien galtzarpea. lkus.: Egaee, agape.: Egaen pean. j: Egazpi, egapeko, egazpeko, egazpi, egazpiko.

egalperatu. (gona): *ad.* Gona aundietara atxiki.

egalpef. (egazti): *iz.* Lasterkaria dan egazti aundiena. j: Mortu-sai, saye, ostruka, tat-egazti.

egaltaldi. (egazkada): *iz.* Ikus.: Egazkada. j: Egada, egakaldi, egalda, egaldaldi, egaltara, egaltaka.

egaltara. (egazkada): *iz.* Ikus.: Egazkada. Egada, egaltaldi, egaa, cgakaidi, egalda, egaldaldi.

egaltari. (egazkada): *izond.* Ikus.: Egaixti. I: Egaldakari, egaaslari, egakari, egagile, egalari, egazlari.

egaltatu. (egazkada): *ad.* Egazkada abiatu.

egaltaz. (egazkada): *adond.* Ikus.: Egaka, j: Egaldaka, egaltaka, egan, egamn, egaiz, egalka, egalez.

egalti, (egazti): *iz.* Afapalaria dan egaztia.

egaltotsez, (egazkada): *adond.* Olsen egan egitea.

egaltsu. (zoko): izond. Zokoak dituena.

egaltxo. (ega): *iz.* Egaren mutufa. (egazkaritza): *iz.* Egazkiñen egak atze-aldcan erarnaten duten ega txikia.

egaltxurl. (txori): *iz.* Abetxuetan tiniz-tint dabilen txoriñoa. I: Egal-xuri.

egaltzaf. (ega): iz. Ega aundia. Egatzaf.

egalumatxa. (luma): *iz.* Luma txikia,

egalun. (azpadura): *iz.* Oyalaren ertzean egiten dan azpadura, j: Oxka.

egalundu. (azpadura): *ad.* Egalunez apaindu.

egaluze. (aŕain): *iz.* Egatsa luzeak dauzkan atuna. j: Ikus.: Egalabuŕ. Atun-txiki, atun-xuri.

egaluzete. (slain): *iz.* Egaluzeak aŕantzatzeko aldia.

egalxka. (aŕain): *iz.* Aŕañen egatza.

egamin. (egazkada): *iz.* Egatzeko gogo bizia.

egan. (egazkada): *adond.* Ikus.: Egaka. I: Egaldaka, egattaka, egaltaz, egaran, egaan, egaiz, egalka.

egan-asle. (egazkada): *tzond.* Egan egiten asterr dana. flans.: Egarako.

egan-egin. (egazkada): *ad.* Ems.: Egatu. Egabanatu, egaldatu, egaraz-egin, egaraztu, ega-egin, egaz-egin.

eganagi. (egazti): *iz.* Anka bizeduna dan egaztia, aundia ta ega ixikiak dauzkana; oŕengatik bare egazkada labuŕ eta lofa da. : Eganagisa.

eganatu. (baŕeyadura); *ad,* lams,: Egabanatu. Baŕaya€u, egaberatu.

egantxa. (eg^{g}): *iz.* Egad aundia. I: Tkus.: Egarmin.

agape. (babes): iz. lkus.: Babes. ; Egabe.

egapeko. (ega): *izond.* Egalpeari dagokiona. ; Egazpeko, egazpi, egazpiko. Ikus.: Egalpe.

egaperatu. (zaingo): *ad.* Galbide batetik zaintzeko notin edo gauza bat norabait alboratu.

egapetu. (babes): *ad.* ikus.: Babestu (zaintza).

egara. (leku): *iz.* liens.: Leku. j: Toki.

egarako. (egazkada): *izond.* Egan-egiteko gerturik dagoena. &us.: Egan-asle.

egaran. (egazkada): *adond.* lkus.: Egaka. Egaldaka, egattaka, egaltaz, egan, egalka.

egaraz-egin. (egazkada): *ad.* Tkus.: Egatu. j: Egabanatu, egaldatu, egaatu, egaraztu, ega-egin, egara-egin, egan-*egin.*

egarbe. (etxegain): iz. Rasa Egad. I: Egastegi, egatz, egatx, egats-urten.

egarbera. (egar5): *ŕzond.* Egad dana. ikus.: Egarmin, egarti, egaŕidun, egarzale.

egarberatasun. (egad): *is.* Egad danaren egoera.

egarberatu. (egad): *ad.* Egarbera izan.

egardukitu. (eztabaida): *ad.* Eztabaidatu, yarduki. 1: Egarkitu.

egarduklŕiale. (eztabaida): *ŕzond.* Yardukitzen duena.

egarei. (eroapen): *izond.* F.gariteko eŕaza dana.

egargaitz. (eroapen): *izond.* Jasangaitza dana.

egargalu.(oñaztapen): *iz.* Oñaztapenerako lanabesa. (lanabesa): *is.* Berbera.

egargañ. (egad): *ŕzond* Egafia soŕerazten dunes. : Egaŕitsu.

egargel. (etxegain): *is.* Etxegañeko olaxka.

egari. (eroapen): *ad. Juan,* eman, pairatu. J: Egar, egartu. (erabilkuntza): *ad.* Erabil-eragin. Egai. (gotortza): *ad.* Gotortu, sendortu. (ibilera): II *ad.*

egarin. (ego): *izond.* Ega ariñak dauzkana; azkaŕa.

egarkitu. (eztabaida): *ad.* Ikus.: Egardukitu.

egarle. (eroapen): *ŕzond.* Jasaten duena. I: Egartzale.

egarmin. (egad): *iz.* Egafi oso aundia. Ticus.: Egarbera, egarmindu, egartsu, egantxa, egaŕimin, egaŕidun, egati-min, egafii-xuri, egarzale, egartxa.

egarmindu. (egad): *ad.* Egañ-egaŕi izan. ^: Ikus.: Bgarmin, egarmindu.

egaŕ-aamenak. (egm): *is.* Sutargia pizteko eguŕ meak, (eŕea€di); tz. Berbera.

egafara. (egad): *iz.* Egad-Matta. I: Egaŕialdi.

egaŕtu. (egad): *iz.* Egafi-giroa.

EGAI?;i. *is.* Edateko gogo ta beafa. I: Zerbaiterako goga bizia. j: Gauza batzuek, !Ida, landareak eta abet, uren edo ezetasunaren beaŕa izatea. I: Egaŕidura. (gogape): *iz.* Gogapea artegarazten duen zalantza edo susrnoa. (gura): II is. Gurari bizi-bizia. // (edari), (jangura), (legortasun).

egad uñ. (egad): *is.* Egaŕirik ez izatea.

egad xuri, (egad): is. Egad oso aundia.

egaŕi-arazle. (egad): *isand.* Egaŕi-eragiten duena. I: Egaŕi-egile,

egaŕi-eza. (egaŕi): *is.* Egad ez izatea.: Egaŕi-gabe, egaŕirik-eza,

egañ-izan. (egad): *ad.* Egatiz egon.

egaŕi-zale, (egad): *izond.* Egad dana; edateko beti gerturik dagoena.

egañak gargailda, (egaŕi); *ad.* Egaŕi aundi-aundia izan. ikus.: "Egad soda". Egaŕiak it, egaŕiak ito.

egafiak Ito. (itoaldi): *ad.* Egaŕiagatik ito.

egañarazi, (egad); ad. Egañ-eragin.

egañdun. (egad): *(sand.* Ikus.: Egarbera. Egarmin, egaŕiti, egarti, egarzale.

egañdura. (egad): *iz.* liens.: Egad. (eta): *iz.* Tzkututako goŕoto-bintzondoa.

egaŕikeria. (egaŕi): M. Oyezkoa dan egafia.

egaflte. (egad): *is.* Egad orokaŕa.

egaŕitsu. (egad): *izond.* ikus.: Egargaŕi.

ega^su. (egad): *ad.* Egafi-izan.

egaŕ-opilak. (egad): *iz.*

egarsari. (obari): *is.* Obari aundiegia.

egarsu. (egad): *iz.* Eten gabeko egaŕia. Thus.: Egartsu.

egarte. (ega): *is.* Egaen arteko tartea.

egarti. (egad): *izond* Ikus.: Egarbera. Egarmin, egaŕiti, egafidun, egarzale.

egartsu. (egad): *iz.* Ikus.: Egarmin.: Egarsu, egartxu.

egarle. (aitabitxi): M. Altabitxi izatea.

egartu. (esku): *ad.* Zerbait eskuakaz crabili. (lanbide): *ad.* Norbait zerbait egitcan jail. (loŕeta): *(ad.* Braman. (eroapen): *(ad.* Baas.: Egari.

egartura. (urgazpen): *iz.* Bats.: Urgazpen.j: Lagungo, lagunketa, soroski.

egartzale. (eroapen): *(sand.* Rms.: Egarle.

egartzeko, (eroapea): *izond.* Egari ditekena.

egartzekotan. (croapen): *adond.* Egari czkcro. lkus.: Egari.

egarzale. (egad): *adorn".* Ikus.: Egarbera. ^: Egarmin, egarti, egaŕidun.

egarzola. (oin-emaitza): *is.* Else baten oin-emaitza.

egaskada. (ega): *iz.* lkus.: Egal-eragite.

egastegi. (etxegain): iz. Bats.: Egarbe, egal. I: Ikus.: Etxegain. j: Etxegain pean dagozen arbaen artean geratzen dart mokola. j: Egasti, egatx, egaztegi, teiladura.

egasti. (etxcgain): *iz.* Ikus.: Etxegain. j: Egastegi itzaren laburpena. j: Egats, cgats-urtcn.

egastin. (egazti): is. lkns.: Egaztl. I: Egazte, egatztin.

egastiño. (egazti): iz. Egaztt txikia.

egastun. (ega): *izond.* Egak dauzkana.

egata. (soñu): iz. Odeyetatik jausten dan aŕia crori baño lenagoxe ant-nit= dan otsa. I: Egata-soñu, egata-ots.

egataldl. (egazkada): *iz.* Ikus.: Egazkada. Egazkaldi, egazkera, egaztada, egaztara.

egatondo. (boketa): ŕz. lkus.: Boketa. Leixiba, poyata.

egats. (luma): iz. Idazteko luma. I: Egaztien Lana aundia.: Egatx. (etxegain): is. Balsa Etxegain. j: Egasti. I; lkus.: Egastegi. Egal, egarbe. (stain): II iz. Aŕañen egatza. I: Egatx.

egats-bale, (izabere): *iz.* Ogetamaŕ neurkin laze izaten dan balea.

egats-urten, (etxegain): *iz.* Ikus.: Egarbe, egal, egasti, egatx, egastegi.

egatseztatu. (turns): *ad.* Norbait edo zerbait lumakaz estali.

egatsu. (ega): *izond.* Ikus.: Egadun. [: Egaldun, egalkarako.

egad'. (egazkada): *ad.* Aidean, egaztiak, zomofoak, goronbilak edo egazkifiak joan eta ibiitzca. j: Goronbilak eta egazkiñak aidean bama ibiltzea [: Mill edo lasteŕ-egin, iraduz, arm eta leyaz. [: Gauza bat arin eta ustekabean itzaii ado ayenatzea. [: Indafez jaurtitako gauza bat aidean joatea. [: Gauzak arintasuncz egitea. [; Aunitzen artean befit-en bat arin edatzea. 1: Lergairen baton bidez zerbait ezianda eragitea. j: Egaatu, egabanatu,egan-egin, ega-egin, egaldatu, egaraz-egin, egaraztu, egau, egaztu, egaz-egin. (aŕ)keri): *ad.* Burgoitzea. j: Andikeriz bete. (suntsidura): ʃ *ad.* Ondasunak andegatzea. (bonbonkada): [[*ad.* Ogasunak ondalu.

cgatx. (Exegain): *iz.* Ikus.: Egal. Egarbe, egastegi, egatz, egats-urten, asate, azate, kaneria, gorozpe, koŕazpe, saka. (lu,ua): *iz.* Ikus.: Egats. (aŕain): [I iz. Ikus.: Egats.

egatxa. (aŕain): *iz.* Marten sabel aldeko egatza.

egatxabal. (txorzabal): *iz.* Ikus.: Txorzabal. [: Egatzabal, ega-zabal.

egatxibi. (aŕain): *iz.* Buru-gaŕoa dan maskorduna, txibiaren antzekoa dana, jangaŕia. j: Egaxibi, potxat. (maskordun): *iz.* Berbera, berbera.

egatxuri. (txori): *iz.* lztueta'k aipatzen duen txoria. j: Ikus.: Egaxuri.

egatz. (aŕain): *iz.* igcri-egiteko afaiiek duten mintzezko ega, j: Ems.: Egats. [: Egalxka, aŕain-egala, aŕain-egatsa, eskardi. (luma): *iz.* Egaztien Iuma inzea. j: ikus.: Egats. (malda): [[*iz.* Ikus.: Maida. [: Mendiko malda, mazela. (exegain): ‖ *iz.* Ikus.: Egal, egarbe, egastegi. Egazx, asate, azate, kaneria, gorozpe, Ikitin.

egatz-ankadun. (ugaztun): *ft.* Azkazalduna dan ugaztuna, igcri-egiteko lau soin-adafak, laabuŕ eta zabalak dauzkana.

cgatz-eiza. (aztore-ciza): *iz.* Ikus.; Aztore-eiza. [: Egazteiza, egazti-cizea, egazti-iizi.

egatz-galbc, (ega): *izond.* Egarik cztuena.

cgatz-luze. (ega): *izond.* Ega luzeak dauzkana.

egatz-piio. (Iuma): *iz.* Egaztiek eta txoriek dauzkaten lumaen multzoa.

egatz-tontof. (aŕain): *iz.* Zakatzak motoen antzcra dauzkan afaña.

egatz-zain. (kirio): *iz.* Egaren lciriaa.

egatzabal. (ega): *izond.* Egak zabalak dauzkana. [: Ega-zabal, egatxabal.

egatze. (igoera): iz. Aidean zerbait jasotzea.

egatzontzi. (egazkaritza): iz, ikus.: Egazkin. Egazki.

egatztin, (egazti): *ft.* Ikus.: Egazti. [: Egastin.

egausi. (ega): *izond.* **Ega** autsita daukana. [: Egautsi.

egaxi. (emakume): *iz.* Ikus.: Emakume. (otseinketa): *iz.* Etxeko anderea.

egaxka. (Iuma): *iz.* Egaztien lima.

egaxkln. (cgazkaritza): *iz.* Egazkin txikia. [: Ikus.: Egazkin. [: Egazkintxo.

egaxo. (gizon): *iz.* Ems.: **Gizon.** (otseinketa); ***to.*** Etxaguna, etxeko jauna.

egaxti. (egazti): iz. Egazti txikia, egaztiñoa, egaztitxo, egaztitxu, egaxtin.

egaxu. (ijito): ***to.*** Berea endakoa ez dan guziari ijitoek ematen dioten izena.

egaxuri. (egazti): *iz.* Itxas-usoa. : Ikus.: Abisoi, antxeta, antxieta, antxita, bolborin, bolorin, egatxuri.

egaz. (egazkada): *adond.* Egatzen ari-izatea. [: Egazka.

egaz-egin. (egazkada): ad. fiats,: Egatu. Egan-egin.

egazdun. (ega); *izond.* Egak dauzkana,

egazcartu. (egazkada): *ad.* Zeaŕez egatze.

egazka. (egazkada): *adond.* flats.: Egaz.

egazka-bide. (egazkaritza): *iz.* **Ikus.: Egazkaritza, [:** Egazketa, egaketa-araudi.

EGAZKADA. iz. Aidean, egaztiak, zomoŕoalc, goronbilak edo egazkiñak joan edo ibiltzearen egipena. [: Goronbilak eta egazkiñak Rideau jasotzea ta toki batetik beste batera joatea. j: Gauza bat aidean igotzea ta geyago edo gutxiago bertan ibiltzea. Egada, egataldi, egakada, egalda, egaltara, egazkera, egaztada, egaztara, egazkaldi, egakaldi, egokada. *II* (aldaera), (ega), (egazti), (igoera), (lastertasun).

egazkaldi, (egazkada): *to.* Ikus.; **Egazkada. [:** Egaztada, egaztara, egazkera, egataidi, egaztaldi.

egazlcari. (egazkaritza): *izond.* Egazkifiez egatzen duena. Egazkilari.

EGAZKARITZA. *iz.* **Aidean ibiltzeari** dagokion guzia. [: Egazkia-bide, egazketa, egazketa-araudi. /l **(burdi),** (ega), (egazkada), (guda), (gudalari), (gudaritza), (kirol), (Impel), (lofeta).

egazkatu. (ega): *ad.* Egak igitzea.

egazkera. (egazkada): *iz.* Ikus.: Egazkada. [: Egaztada, egaztara, egazkaldi, egataldi.

egazketa. (egazkaritza): *iz.* Ikns.: Egazkaritza. [: Egazka-bide, egazketa-araudi.

egazketa-araudi. (egazkaritza): iz. *ikus.:* **Egazkaritza [:** Egazka-bide, egazketa.

egazketa-legeak. (egazkaritza): *iz.* **Egazkaritzari** buruzko legeak.

egazki. (egazkaritza): iz. Tkus.: Egazkin. Egatzontzi. (egazkada): *iz.* Ikus.: Egaasko, Egagaŕi, egakoi, egakoŕ.

egazki-bide. (egazkaritza): *iz.* Joan-etoŕietarako ipiñita dagoen egazkiñen bides.

egazkin. (egazkaritza): iz. Eragitailu bat edo batzuk daramazkien egutontzia, ibiltzean eusteko **ega bereziak** daramazkiena. I: Egazki, egazkin, egatzontzi.

egazkin-aitziko. (egazkaritza): *izond.* P,gaziciñen egikeraren aurkakoa dana.

egazkin-eramaile. (guda-ontzidi): *iz.* Egazkiñak daramazkien itxasontzia.

egazkin-landa. (egazkaritza): iz. Ikus.: Egalanda. : Egazkin-zelai.

egazkin-o,itzi. (itxasontzi): *iz.* Egazkifiak daramazkien **itxasontzia. [; Egazki-ontzi.**

egazkin-talde. (egazkaritza): *iz.* **Egazkarien aikargoa. I: Egazie-talde.**

egazlcintza. (egazkaritza): *ft.* **Aides** baño aztunagoak diran **burdien** bitartez egiten dan aide-ibilpidea.

egazkof. (egazkada): *izond.* Egaz-egiten duena.

egazkunde. (egazkaritza): *iz.* Egazketaren antolabidea.

egazle. (egazkaritza): *izond.* lkus.: Egazkart. ; Egazkilari.

egazle-talde. (egazkaritza): to. Ikus.: Egazkin-talde.

egazori. (egazkada): iz. Egatzera abatzen dan **txeria.**

egazpe. (etxegain): iz. Etxegain txikia. I: Egi.

egazpi. (ega): *iz.* **Ikus.: Egalpe. I: Egabe, agape.**

egazpi-txuri. (txori): *iz.* **Ikus.: Aiñara. [: Anara,** egabera, egazpi-zuri.

egazpi-zuri. (txori): ***to. Ikus.:*** Aiñara. Enara, anara, egabera, egazpi-txuri.

egaztau. (egazkada): *ad.* **Egaztiek** kabitik again.

egaztegi. (etxegain): *iz.* **Rats.: Etxegain.** ^. Egastcgi, egastegi. (tini): *iz.*

Egastegipeko erlaxa. (egazti): II *iz.* Egaztiak eukitzeko tokia.

egaztegiratu. (etxegain): *ad.* Etxegañera igo.

egaztefen. (egazti): iz. Oiokaria dan egaztia, luma oso edeŕak dauzkana, margo oztin eta uŕeztatuakaz apainduta; aŕaren isatsa neukin eerdi luzeraño eltzen data. : Oilo-papo, palun, pauma.

egaztetxe. (egazti): iz. Egaztiak euki cdo azteko tokia. ,: Egazti-ctxe, egaztitegi.

EGAZTI. iz. Abere omoduna, afulea, birlkaen bidez arnas dagiena; odol beroa ta soña lumaz estatita daukana; atzeko bi soin-adafak ibiltzeko ankak dira, ta auŕeko baste biak egan-egiteko egak. I: Egaxti, egastin, egaztin, egati, egaxtin, egazte, erazki, lumaki, egatztin, txutxu. 1/ (abel-azkuntza), (abelizti), (aztore-eiza), (ega), (egazkada), (luma), (olasko), (o1)), (txitaldi), (txori), (txori-beŕitsu).

egazti-afaba. (auŕontzi): *iz.* Egaztien poioña. I: Ikus.: Potoin, Uŕutoi.

egazti-aslca. (abeltegi): *iz.* Egaztientzako aska.

egazti-azkuntza. (egazti): *iz.* Egaztiak azteko antzea. I: Egazti-azketa, egaztizaintza.

egazti-azle. (egazti): *izond.* Egaztiak azten dituena. j: Egaztizain. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

egazti-azti. (iragarpen): *iz.* Egaztien bidez egiten ran igarpena. I: Egazti-aztikeria.

egazti-aztikeria. (iragarpen): *iz.* Egaztien egazkada ta abestien bidez gerokoaren igarpena. I: Ikus.: Egazti-azti.

egazti-ergel. (egazti): *iz.* Igeri-oinduna dan egaztia, lurburu-itxasoetan bini dana; oñak oso motzak dauzka ta zatik dabil, burua at eta kulunka.

egazti-gibel. (gibel): *iz.* Abere tsikien eta batez ere egaztien gibela.

egazti-igolcari. (egazti): *fr.* Igokaria dan egaztia.

egazti-iizi. (aztore-eiza): *iz.* lkus.: Egatz-ciza. j: Aztore-eiza, egazteiza, egazti-cizca.

egazti-iraga€te. (egazti): *iz.* Egaztien luŕ-aidatzea. : Egazti joaite, egazti-joate, egazki jokera. (eŕialdapen): ***iz.*** Berbera.

egazti-lconlcof. (egazti): iz. Isatsaren lumak dagozen egaztien atzeko mutuŕ igibera.

egazti-sail. (egazti): *iz.* Dcus.: Egaztinkcta.

egaztl-zezen. (egazti): *iz.* Koartzaren antzekoa dan egaztia, margo orail iluna duena. I: Egazti-zerentxo.

egazti-ziri. (egazti): *iz.* Egaztiak sartzeko ziritxoa,

egazti-zirin. (egazti): *iz.* Egaztien gorotza,

egaztilari. (egazti): *izond.* Egaztiai buruz aztertzen duets abeliztiaren yakintsua. j: Dnrs.: Egaztizti.

egaztin-sare. (sara): *iz.* Egaztiak cizatzeko sarea. j: Egazti-sare.

egaztindegi. (kayola): *iz.* Egaztiak cukitzcko kayola.

egaztinketa. (egazti): *iz.* Egazti aunitzen multzoa. : Egazti-sail, egazti-talde, egaztiteria, egaztitza.

egaztinketari. (egazti): *izond.* Egazti ta afautzen saterospenean yarduten duena. I: Egazti-saltzale. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

egaztitegi. (egazti): iz. Ikus.: Egaztetxe.

egaztitza, (egazti): iz. Ikus.; Egaztinketa.

egaztitzaf. (txori): *iz.* Beer izena ezagutzen ez dan txori aundia,

egaztitzaf ziiiña. (egazti): *iz.* Itxusia dan egaztia.

egaztizaan. (egazti): *izond. Ikus.:* Egazti-azle.

egaztizaintza. (egazti): iz. Ikus.: Egazti-azkuntza, I; Egazti-azketa.

egaztizti. (egazti): *iz.* Egaztiak aztertzen dituen yakintza. I: Ilus.: Egaztilari.

egaztiztilari. (egazti): *izond.* Egaztiztiz art dana.

egaztun. (ereztun): iz. Iieus.: Ereztun. I: Eraztun.

egeta. (ekaitz): *tr.* Ekaitzaren zemaknntza. (zemakuntza): *iz.* Berbera.

egetotsa. (suñu): *iz.* Abazuzaren'Matteo otsa.

egetu. (ausiabartza): *ad.* Ogasunen kalte aundia izan.

EGI. iz. Gogamenean eratzen dan gauzaen usteaz, gauzak berak duten kidetasuna. 1: Oldozmen edo zentzunean dagoenak esaten danaz duen kidetasuna. I: Guztiz nabaria dan adierazpena. (mendi): *iz.* Ezkai, mendi-mazela. I: Mondial/ maŕa. (etxegain): ‖ *iz.* Egazpe. (karat); Ertz, kantal, ei. ^: Ikus.: Karel. (ordoki); ^^ iz. Areza, amiltegi gañeko lau txikia. (janztura): ‖ *iz.* Soñeko-mendeia. Ikus.: Egazz. (malda): (iz. Ikus.: Malda. j: Katalo, islegi, iztei, naba, pataitz, sayatz. (zoko): (iz. Ertz. (aditz): ‖ *ad.* Egin aditzaren aldaketa, eratortzeetan. *//* (egizaletasun), (eskiertasun), (zeaztasun).

egi-agirl, (argibide): *iz.* Egia erakustekoa dan agiria.

egi-antzez. (egiantz): *adond.* Egia dirudienez ari-izatea.

egi-baztef. (karel): *iz.* Ikus.: Karel, ertz.

egi-beteko. (egi): *izond,* Egizkoa, oso egizkoa dana.

egi-erdi. (malda): iz. Aldapa-erdi.

egi-ezkutu. (uzkurtza): *iz.* Uzlmrtzaetan bereziki, ezagutu ezin ditekena ta siñismenez ontzat artzen dana.

egi-gai. (jakintasun): *iz.* Zerbaiten ezagupenerako auŕekojakingaya.

egi-garbi. (egi): *izond.* Eskiertasuneskoa dan egia.

egi-itxura. (egiantz): ir. Huts.: Egirudi, I: Egitxura.

egi-ixiltze. (egi): *iz.* Egia ezkutatzea. I: Egi-izkutatze.

egi-€zan. (eskiertasun): *ad.* Zalantzik gabe zerbait egi-egia izan.

egi-izkutatze. (egi): *iz.* Bats.: Egi-ixittze.

egi-sapalda. (mailkadura): *tr.* **Malda** batean egiten diran luŕ-mailak.

egiaamon. (antolaketa): iz. Zerbaiten zatien antolaketa.

egiaki. (egi): *adond.* Egiaz ari-izatea.

egial. (almen): *iz.* Zerbait egiteko abnena. (zentzun): *iz.* Ikus.: Zentzu.

EGIANTZ. Iz. Egi-antza duena. I; Egia dirudiena. : Gezufezkoa bezela agertzen eztalako, siñistu ditekena, Egirudi, siñisgaŕitasun. // (altasun), (egi), (gertakari), (siñiskizun).

egiautz-gabeko. (itxuragabetasun): *izond.* Egia ez dirudiena.

egiantzeko. (egiantz): *izond.* Egia dirudiena, fiats,: Uste-sendoko.

egianzgabetasun, (itxuragabetasun): *iz.* Egianztasunik ez duenaren egipena. Siñiisgaiztasun.

egianztasun. (egiantz); *iz.* Egi-antzekoa dana.]: Uste-sendotasun. (altasun): tr. Aal ditekena, I; Zerbait izan ditekela dagiena.

egiara. (etsaigo); iz. Mokokaturik egotea. (egi): iz. Egia.

egiarazi. (err): ad, Eragin.

egiari. (obekuntza): iz. Etxe batean egindako obekuntza. (txin): *L.* Maiztetak, abekuntzak (egiariuk) ordainteko, mozkiñetik kentzen duen txiña edo dirua.

egiatan. (egi): *adond.* Egiaz, egiazki ari-izatea. I: lkus.: Egiaz, egiazkiro.

egiati. (egi): *izand.* Egia diñoena. I: Egiatiat, egiatsu, egiazti, egiti, egikari, egikoŕ, egierale, egitzari, egizale, egizari.

egiatsu. (egi): *izond.* Ikus.: Egiati.

egiatn. (argibide): *ad.* Zerbait egia dala erakutsi ado adierazi.

egiaz. (cgi): *adond.* Egiari burn ari-izatea. : Ikus.: Egiatan, egiazkiro.

egiaz ere. (egi): *adond.* lzan ere, izan be, arean.

egiazki. (egi): *adond.* Egiaz ari-izatea. I: Egiezki, egizki.

egiazkiro. (egi): *adond.* lkua.: Egiaz. Egiatan.

egiazho. (egi): *izond.* Egiari dagokiona. ^: Egizko, ziiiezko.

egiazltotasun. (eskiertasun): *iz.* Egiazkoa dala eskicrtasuna.

egiaztagafi. (argibide): *izand* Egiaztatzeko eŕ-aza dana.

egiaztatu. (argibide): *ad.* Zerbait egia data ikusi, zuritu.

egiazti. (egi): *izond.* Bell egia diñoena. Egikari, egikoŕ, egierale, egiati, egiti, egitzari, egizale, egizari, egitsu, egizti, zindozale, ziñezko, zinti.

egiaztu. (cgi): *ad.* Zerbait egia data ikusi, zuritu. j: Egipetu. (argibide): ad Berbera. (gotortza): II *ad.* Zerbaiten egia sendotu.

egibide. (argibide): iz. ECUs.: Argibide.

egidun. (cgi): *ŕzond.* Egia duena, izpidean dagoena.

egiduri. (siñiskizun): *izaad.* Siñistu ditekena.

egielti, (egi): *adond.* Ikus.: Egitan.

egiera. (cgikera): *iz.* Egipena. I: Egin-aldi-unca, egimen. (sayeskuntza): iz. Birlo jokoan, baled emandako burpilaz egiten ducn sayeskuntza.

egierale. (cgi): *(coed,* Tkus.: Egiazti, I: Egikari, egiko/, egiati, egiti, egitsu, egitzari, egizale, egizari, egizko, egizti.

egieramon. (antolaketa): *iz.* Lan baten zatien antolaketa. j: Tkus.; Egitura. Egitamu, egidamu, egigera, eitemo.

egietsi. (egi): *ad.* Egitzat onartu.

egieza. (zcaztasun): *iz.* Zeaztasunik gabekea.

egigabe. (zurikeri): *izond.* Aizun, gezuŕczkoa dana.

egigabezia. (alegikeri): ŕz. Egizuletasunik ez izatea.

egigaild. (betetasun): *ŕzond.* &us.: Egigayaren.

egigaŕa. (zugatz): *ft.* Zura oso gogoŕa duen zugatza, zura on sstokazko lanetan erabiitzen da.

egigayaren. (betetasun); izond. Benetasunez ari dana. : Egigaiki.

egige. (zurikeri): *izond.* Egizkoa ez dana.

egigedun. (zurikeri): izond. Egigez ari dana.

egigera. (antolaketa): *iz.* lkus.: Egieramon.

egigo. (cŕa): *iz.* lkus.: Eta. I: Goŕoto. (jazargo): *iz. Tkus.:* Jazargo.

egigotu. (a^{g}ate): *ad.* Norbaitekin asaietu.

egij aria. (egi): *izond.* Egiak argi diñozkicna.

egijan. (egin): *ad.* Egin eutson, egin Zion.

egik, (kentze); *ad.* Kendal, aide otiik! (aditz): *ad.* Egin aditzaren aditzera; ik egik, mutit. (egia); II *ad.* Barbera.

egika. (jazargo): *adond.* Jazarguan ari-izatea. (etsaigo): *adond.* Etsaigoan egotea. (egin): $_{1f}$ *adond.* Egin gabe egotea. I: Egintzaga.

egikai. (egin): iz. Zerbait egiteko gays.

egikari. (egikera): *iz.* Ikus.: Egikera. I: Eginkari. (egi): *izond.* ans.: Egiazti. I: Egikuŕ, egiati, egierale, egiti, egitzari, egizale, egizari, egizko, egizti, egitsu.

egikaritu. (betctasun): *ad.* Bete. (egikera): *ad.* Egitean zerbait jaŕi. (alien): II *ad.* Gogoan nagusitasuna eragin.

egikatu, (berezkuntza): *ad.* Kiŕimiŕi egon. I: Ems.: Kiŕituiŕi, lipizta.

egiktsu. (igtutziketa): *ad.* Muŕuskatzen igaro.

ECIiCERA, iz. Indaf edo alien baten egiketa. I: Egiketa onen endorioa. Egitzaren ondorekoa. : Egokera, gunea. I: Mintzatzen danak diñoenari bizitasun aundiagoa emateko dagien zeiñu edo **igidura. I:** Zerbait egiteko atmen edo altasuna. I: Antzerkian, elebeŕian eta abaŕ, egikune osea dagiten alkartutako egipenen moltzoa. I: Pisian: Egile batek duen indufa. I: Auzitegien zerbait eskatzeko eskubidea. Eskubide on erabiltzeko legczko era. I: Egikari, egiketa, egikizun, egikuntza, egindura, eginde, eginkari, cgitada, eginkintza, egiñaidi, egite, cgiteko, egitza, egizko, eikun, erabiltza, eragintza, eragite, jardunketa. (gizabide): *iz.* Jokatzearen era. /1 (aldintasun), (alien), (adketa), (atun), (bukaera), (egin), (emantza), (erabilkuntza), (erkidetza), (igidura), (indaŕ), (izaera), (karkabupen), (ondoreko), (usarte).

egiketa. (egikera): *iz.* Eras,: Egikera.

egiki. (egi): *adond.* Egitan ari-izatea.

egikide. (lank *izond.* Baste batekin edo batzuekin Ian berean ari dana. I: Eginkide.

egikidetasnn, (tan): *iz.* Egikide izatearen bereiztasuna.

egikidin. (alien): *izand.* Egin ditekena. /: Eginkidin

egikintza. (egikera): *iz.* Zerbait egitearen egipen eta ondorioa.

egikizun. (ariketa): iz. lkus.: Ariketa. I: Egiñen, zer-egite. (egikera); *iz.* ikus.: Egikera. I: Jardunketa. (egin): *iz.* Egiteko dagoena. Eginkizun, eildzun.

egikizunde. (almen): *iz.* Zerbait egiteko al-izatea.

egiko. (etsaigo): *iz.* Ikus.: **Etsaigo.** I: Etsaiko.

egiltof. (egikera): *frond.* Gogoz egiten diarduna. Egile, egiloŕ, eginkoŕ, inkoŕ. (egi): *izond. th uss.:* Egiazti. Egikari, egiati, egierale, egiti, egitzari, egizale, egizari, egizko, egizti, egitsu.

egikortasmt. (egikera): *iz.* Egikuŕ izatearen bereiztasuna. I: Eginkortasun.

egikuna. (irudi): ŕa, Tkus.: **irudi.** I: Egiluma. (ezautarazpen): iz. Norberaren zantzua. I: Egikun. (egikera): II iz. Egikuntza, egikundea. (ondoreko): *iz.* Egikuntza bati daŕayona.

egikunde. (egikera): *iz.* Jardunaren egipen eta ondorioa. I: Egikune. I; Ikus.: Egikuna. I: Eginkunde, egikune.

eglkuntz. (emantza): iz. Tkus.: Emantza. Egoizpen.

egikuntza. (egikera): iz. Ikus.; Egikera. Egikunde.

egiliii. (iandare): *iz.* Ezpainkaria dan landarea, usain atsegiña duena ta sendakintzan erabiitzen dana. I: Egilitxa.

egilitxa. (landare); *iz.* Etna; Egilili.

egiluma. (irudi): *iz.* Ikus.: Irudi. I: Egikuna.

egiaa. (mendi): iz. Ikus.: Mum. I: Muño.

egile. (egin): *izond* Zerbait egiten cda eragilen duena. I: Eglia, eginkari, eginzale, eginkari, eile. (lank *band.* Lan egiten duena. (egikera): II *izond.* Ikus.: Egikuŕ.

egileot. (etxola): *iz.* Ikus.: **Etxola.** Txaboia, egiloŕ, eiteoŕ. (matda): *iz.* Malkoŕa dan egia.

egiletasun. (egin): iz. Egikoŕ izatearen bereiztasuna.

egilof. (etxola): *iz.* Tkus.c-Etxola: ^: 'I'xabola, egileoŕ. (egikera): *izond.* ikus.: Egikoŕ. I: Egile.

egimen. (egikera): *iz.* Almenean dagoen egipena. I: Ikus.: Egiera, egin-aldi-unea.

egimeneza. (eziña): *iz.* Egimenik ez izatea.

egimenezko. (egin): *frond,* Egimenek egindako.

egimntz. (alaka): *iz.* Was.: Alaka.

EGIN. *ad.* Gauzʸ bat ernaraztea, soferaztea, lenengo izatea ematea. (: Lantzea, gauze bat eratzea. Bururatzea. Adimen-izana ematea, asmatzea, idorotzea. I: Egitu, egiztatu, ein. (emanketa); *ad.* Eman. (dema): *ad.* Tokoan omen. (ustekizun): H ad. Uste-izan. II (antolaketa), (befitasun), (egikera), (emantza), (eraikintza), (iraspen), (Ian), (lankuntza), (ugalketa).

egin-aala. (altasun): iz. Al ditekena. I: Egi -ala, egiñal. (almen): iz. Egiteko almena.

egin-aalezlco. (lan): *izond* Lau aandia ematen duena. I: Egin-alezko.

egin-antze. (gizabide): ŕz. Ikus.: Cizabide. (egin): *iz.* Egiteko era.

egin-bako. (egin): *frond.* Sortugabekoa, sortu ez dana. Egingabeko.

egin-bafi. (egin): *izond.* Oraintxe egifia dana. : Egin-beŕi egipaŕi.

egin-beafa. (abazuzitasun): *iz.* Lenbailen egin beat dana. I: Eginbiaŕa. (eginbide); ia. Ras.: Eginblde.

egin-beaŕelco. (beat): *frond.* Ezinbestean egin beat dana. (abazuzitasun): *izond.* Beat-beda dana.

egin-beafez. (abazuzitasun): *adond.* Beat-beatean ari-izatea.

egin-befi.(egin): *izond.* Orduantxe egindakoa.

egin-ei. (eŕeztasun): *izond.* Eteza dana, egin ditekena, egin-eŕez.

egin-erazo. (egin): *ad.* Eragin. I: Egin-arazi.

egin-ezin. (ezintasun): *iz.* Ikne.: Ezintasun. : Egin-eziñeko, *egin-eziñezko.*

egin-gogo. (aside): *iz.* Ikus.: Arinfe. (egin): ŕz. Egiteko asmoa.

egin-sari. (sariztatze): *iz.* Egindako zerbaiten sariztatzea. I: Egisari.

egin-saritu. (sari): *ad.* Egindakoagatik saris eman. (sariztatze): *ad.* Berbera.

eginai. (ariuŕe): *iz.* Tkus.: Ariufe.

eginbeaf. (eginbide): *iz.* Arks dan aukera zuzentzen edo mugatzen duen zilegizko eskaera. I: Zerbait egiteko edo ez egiteko beartzen duen legezka edo itunezko lotura. j: Artetako onari dagokion ordaña; eskeŕona. j: Egin beat dana; betetzeko beaŕezkoa dana. I: Biarkun, token, lokune,lotezben, crtsakunde. II (baidintza).

eginbeartu. (eginbide): *ad.* Zerbait egiteko beartu.

eginbetsu. (otseinketa): *frond.* Besteari laguntzeko gerturik dagoena edo ortan ari dana.

ECTNBIDE. iz. Zerbaiterako beartua egotea. I: Zerbait ordaintzeko beam zoŕean egotea. 9: Eskeŕon edo lotsa erakusteko beꝏs. j: Gizonak, bere gogapez edo zilegicko agintzaz, zerbait egiteko bere barns beartua ikustea. Bakoitzari, bere bizikera, lanbide edo beste zergatik, dagokion egin beats. I: Bearpe, betebeaŕ, buru-eragotzkaŕi, egin-beats, egipide, egitatc, egiteko, einbide, eikizun, einkei, esleimendu, inbide, lokan. II (abazuzitasun), (arpide), (baldintza), (beat), (beaŕarazpen),(eskeintza), (ezinbestetasun), (itzarmen), (izenpe), (z01), (cozen-lege).

eginbidetsu. (eginbide): *izond.* Bete eginbideak betetzen dituena.

eginbidezko. (eginbide): *izond.* Tkus.: Beaŕezko.

eginburu. (ariuŕe): iz. Zerbait egitean lortu nai clan elburua.

eginda. (egin): izond. Egiña dagoena.: Egindako, cinda, egiña.

eginde. (egikera): *iz.* Ikus.; Egikera.

egindura. (tankers): *iz.* liens.: Tankers. Moidura, pilaya, taiien, zantzu. (egikera): *iz. Ikas.:* Egikera.

egingai. (egin): iz. Egitekoa dana. I: Egingei, egingo, egiñen.

egingallu. (egin): *iz.* Egitekoa dan gays.

egingaitasun. (Amu): ŕz. Egiteko almena.

egingaitz. (zailtasun): *izond.* Zak dana.

egingafi. (egin): *izond.* Egin ditekena. I: Eginkizun.

egingaŕitasun. (almen): iz. Zerbait burutzeko almena.

egingatu. (eraindu): *ad.* Eras.: Eraindu. Egingetu, lert-arazi, saperñi, zaŕaskitu.

eginge. (lolotasun): *frond.* Ezer egin gahe dagoena.

egingi. (altasun): *iz.* Ikus.: Altasun. Egiteko almena.

egingia. (egin): *iz.* Eskuz cgindako lana.

egingo. (egin): *iz.* Ikus.: Egingai. Egingei. j: Egin aditzaren gerokoa.:]kus.: Egiteen. I: Eingo. (nottn): iz. Adiñeko notiña. (langintza): 11 ŕz. Zerbait egiten dan tokia.

egingu. (egin): *iz.* Zerbait egiteko tokia.

eginkal. (utzaidi): *iz.* Sabelaren utzaldia.

eginkara. (egin): *izond.* Egiteko eŕaza dana. I: inkara.

eginkari. (egin): *izond,* Ikus.: Egile. I: Egila. (egikera): *iz.* Tkus.: Egikera, I; Egikari, einkari.

eginketu. (egin): *ad.* Erdizka egin. i; Eginka.

eginkera. (egin): *iz.* Egipen teats.

eginketu. (egin): *ad.* Egin ni-izan.

eginkidin. (egin): iz. Egin beat dana edo egin ditekena. : Egitekozu.

eginldn. (yarein-yardunbideak): *iz.* Tkus.: Maisu.

eginicintza. (egikera): *iz.* Tkus.: Egikera.

eginkiznn. (egin): *izond.* Tkus.: Egingati. I: iz. Bus.: Egikizrm.: Eikizun.

eginkof. (almen): *izond,* Man ditekena. (egikera): *frond.* Ems.: Egikoŕ. j: Inkoŕ. (azkura): II *izond.* Azteko dagoela dirudiena.

eginlari. (egin): *izond* Tkus.: Egile. j: Eginkari. I: Eros.: Egiñaraztale.

egintxe. (egin): *frond,* Ta egifia dagoena. Eginxe.

egintza. (egikera): *iz. Ieas.:* Egiera.]: Egimen, egipena, egin-aldi-unca, egintz. (langintza): *iz.* Ikus.: Langintza.

egintzaga. (egin): *adond.* Ikns.: Egika.: Egintzaka.

egintzapen. (egikera): iz. Egikeraren egipena..

eginzako. (oraiñaldi): *izond.* Egitean dagoena.

eginzale. (egin): *izond.* Ikus.: Egile. Egila, eginkari, egintzale, eintzale.

egiña. (egin): *izond.* Ikus.: Eginda. Egindako.

egiñaalez. (Ian): *adond.* Gogoz lanegitez ari-izatea.

egiñak. (egikera): *izond.* Egindakoak. j: Egikerak. II Eŕanak eŕanik, parka; egiñak egiñik,parka.(Aldenaguŕean esaten dana).

egiñal. (altasun): *iz.* Egli! ditekena.: Ikus.: Alegin. I: Egin-aai, eiñala, eiñalako.

egiñalaz.(karkabupen): *mime.* Bizitasunez ari-izatea.

egiñaldi. (egikera): *iz.* Ikus.: Egikera. I: Eifialdi.

egiñalean. (egin): *adond.* Al diteken cgiñcan. Egiñalka, iñalka. (isikortasun): *Mond. Alegin* aundienean.

egiñarazi. (egin): *ad.* Eragin. 1: Egiñerazi, egiñarazo, egifierazo, egiñazi, egiñazo, iñazi.

egiñaraztale. (asicra): *izond.* Zeribait asiera crnaten diona. 1: Flocs.: *Eginlari.*

egiñarindu. (egin): *ad.* Erdizka egin.

egiñarteko, (eskuantze): *izond.* Gizonaren eskuantzez egindakoa.

egiñcan-egiñean. (ibilera): *adond.* Pizkanaka-pizkanaka ibiltzen ari-izatea.

egiñen. (ariketa): ŕa. Pals.; Ariketa. [: Egikizun. (egin): *ad.* Egin aditzaren gerokoa. Egiñen = egingo. I: lkus.: Egingo. I: Egingai, egingei.

eglñenak. (agerkai): *iz.* Agerkai nagusiak.

egiñeeutu. (Midi); *ad.* Zeribait irudia eman; eratu.

egiirerazle. (egin): *ŕzond,* Eragiten duena.

egiñerazo. (egin): *ad.* Eragin, egin-eragin.

egiñez. (egin): *adond.* Egiten ari-izatea.

egiñezko. (egin): *izond. Egiña,* eginda, egindakoa, egiñikakoa, egiñiko,

egiñikako. (egin): *izond.* Egiria, eginda, egindako, egiñezkoa, egiñiko.

egiñon. (onegipen): *iz.* Ikus.: Onegipen. Onegin.

egipaŕi. (egin): *ŕzond.* Ikus.: Egin-bafi. I: Egin-beŕi.

egipe. (egurasketa): *iz.* Egurasketa egiteko told estalita.

egipen. (egin): iz. Egitearen ondorioa.

egipen efakinf, (eraspen); ŕz. Goi-maitasuna yarduteko iraskunde eŕukioŕa.

egipetu. (egi): *ad.* Ikus.: Egiaztu.

egipide. (eginbide); La. Ikus.; Eginbide.

egira!. (oyutza): *opu.* Aŕitasuna adierazten duen oyutza. (eyeraidi); *iz,* Igara itzaren aldaketa.

egiramu. (gune); ŕa. Arpegian egiten dan keiñada. (fazakeri): *iz.* Nabarkeriz egiten dana.

egiratu. (egin): *ad.* Gauza bat egitan egin.

egirudi. (egiantz): *ŕzond.* Siñesgaŕia dana edo izan ditekena, 1; Ikus,; Egiantz. f: Egi-inrdi, egi-itxura, siñisgaŕi, siñiskaŕi.

egisari, (ordainketa): *iz.* Ikus.: Ordainketa. I: Egin-sari.

egista. (mendi): ŕz. Mario, mendixka.

egiste. (rnalda): *iz.* Malda txikia.

egita. (itaite): *iz.* Itailaricn taidea.

egitada. (gisa): *iz.* Gauza batzuk bururatzeko gisa. j: Beaŕuna, eitate, irate. (egikera): ŕa. Tkus.: Egikera. 1: Egiteko era, egitade, agitate.

egitai. (igitai): iz. Ikus.: lgital. j: Egitei.

egitako. (egi): *ŕzond.* Egizkua dana. 1: Egitango.

egitaldi. (egin): iz. Egiteko aldia. (aldi): L.. Berbera.

egitamu. (montio): *iz.* Zerbait egiteko xedea. (antolaketa): *iz.* feas.: Egieramon. I: Egidamu, egilamu, egilimu, egitaran, eiterno. (maŕazki): iz. Egiteko dagoen zerbaiten mefazkia.

egitan, (egi): *adond,* Egiz ari-izatea. j: Egieki, egietan, zuneta,

egitandi. (albi): *iz.* Goren-goreneko egipena. 1: Egite-andi, egitsari.

egitango. (egi): *izond.* Egia diñocna. I: Egitazko. (izaera): *ŕzond.* Egiazko izaera duena.

egitaratu. (egikera): *ad.* Zerbait egin. (antolaketa): *ad.* Oro baten zatiak kirian ipiñi ta antolatu.

egitarau. (manila): iz. Egin beat' dan zerbaiten egitamua. j: Ikus.: Egitamu.

egitari. (itaite): *izond.* Egitaaren duena. 1: F,gitarle.

egitaro. (karkabupen): *iz.* Zerbait egiteko karkabupena.

egitarpe. (aŕi): *iz.* Olio-eyeretan dagoen zoia-aŕia.

egitaf. (egi): *izond,* Egiaren aide art dana.

egitasmo. (montio): *iz.* Ikus.: Mouth). (ariuŕe): *iz.* Ikus.: Ariufe.

egitasun. (egi): *ŕa.* Egis ari-izatearen bereiztasuna. I: Egiberatasun, egizaletasun. (egizaletasun): *iz.* Berbera. k: Tkm.: Egizaletasun. I: Zinlasun, zintzotasun.

agitate. (eginbide): *iz.* Ikus.: Eginbide. Eitate. (egikera): *ŕz.* Tkus.: Egitada. (salerostu): *iz.* Salkuntza ugari.

egitatetsu. (adeitasun): *izoml.* Adeyez ari dana.

egitatu. (itaite): *ad* Moztu, ebaki, itaitu. 1: Egitu.

egitazleo. (egi): *(zone!.* Tkus.: Egitango. (lasers): *izond.* Ikus.: Egitango.

egite. (egikera): *iz.* Tkus.: Egikera. I; Bite. (eite): iz. Ikus.: Eite.

egitc-astean. (itaite): *adorn!,* Itaite-astean.

egite-Ingun. (zio): ŕz. Tresnerizkn zion.

egite-sayoak. (egikera): *ŕz.* Egipenaren sayoak.

egite-zale. (egin): *izond.* Gcrtari-zalca dana.

egitegabe. (maizerdura): *ŕzond.* Arauzko erarik eztuena.

egitegi. (bizitegi): *iz.* Was.: Bizitegi.

EGI'T'EGUN. ŕz. El unc-aidi mugatuen artean igaroten dan eguna. I: Oraingo edo unea. I: Idazki edo gutun baten asieran, eguna adieraztekojartzen dana. 1: Egunkiña, eguntz, egun-urteak, gerta-egun, noizko, nunda-noizkoak, nun-da-noiz, arte-egunak, zenbagaŕena. d (adiontasun), (aldi), (aidikada), (bateratasun), (edesti), (egun), (egu€egi), (ape), (gutun), (jai-aidi), (leŕorapen).

egltei-belaf. (landare): *iz.* Liñokaria dan beiafczko landarea.

egiteila, (zio); La, Almenezko zioa.

egiteko. (egin): *iz.* Egiña izan dedin dagoena. (: Egitearen etburua. (ernattze): *ŕzond.* Erdibitzeko dagoen alma. (egikera); jj ŕa. Ikm.; Egikera. (eginbide): li *iz. Ikus.:* Eginbide.

egitekotan. (erabakitasun): *adond.* Erabakia artzeko kinkan egotea.

egltekotsu. (ariketa): *izond.* Lantsu, arazotua dagoena.

egitekotu. (lank *ad.* Lancan abazuziz yardun.

egitekotz. (cgin): *adond.* Egitckotan, egiteko buldintzaz. I: Egitokoz.

egitekozu. (egin): ŕa. Egin ditekena. I; Ikus.: Eginkidin. (aterakeri): *ŕzond.* Geyegiz gupera dana.

egiterako. (abnen): ŕzard. Egiteko indaŕ eta alumna dituena,

egiteratu. (egin); *ad.* Zerbait egitean jaŕi.

egitefaz. (egin): *izond.* Egiteko eŕeza dana.

egitetsi. (argibide): *ad.* Ikas.; Egiztatu. 1: Egiztu, egitu.

egiten. (egin): *adond.* Egitean ari-izatea.

egitezko. (egikc;a); *ŕzond* Egitean art dana. (berczitasun); izond. Berezia dana.

egiti. (egi): *ŕzond.* Egia diñoena.

egitiafik. (egin): *adond.* Egiteagatik.

egititasun. (egizaletasua): *iz,* lkus.: Egizaletasun.

egitolu. (langintza); La. Langintza batean ari-izateko tokia; lan-tokia.

egitordu. (oren): *iz.* Egiteko ordua, orena.

egitsari. (albi): *L.. Ckus.:* Egitandi. Egite andi. (egi): *izond.* lkns.: Egitzari.

egitsu. (egi): *izond. Ikus.:* Egiazti. j: Egikari, egikoŕ, egiati, egierale, egiti, egitzari, egizale, egizari, cgizke, egizti.

egitu. (egin): *ad.* Ikus.: Egin. ^: Zertu. (argibide): *ad.* lkus.: Egiztatu. Egitetsi, egiztu. (begi): Il *ad,* Kciñu-egin.

egitura. (antolaketa): iz, Gorputzaren edo baste gauze baten zatien autolaketa. I: Eiture, egicramon, eraikidura.

egituratu. (antolaketa): *ad.* Gorputzaren edo beste gauza baten zatiak ondo antolatu.

egitxuralco. (egiantz): *frond.* Egia dirudiena.

egitza. (egikera): *iz.* lkus.: Egikara.

egitzari. (egi): *frond.* Ewe.: Egiazti. i: Egikari, egikot, egierale, egiati, egiti, egizale, egizari, egizko, egizti, egitzari,

egiune. (itzarmen): iz. Ikus.: Garatza.

egiune-atalak, (itzarmen): *iz.* Egiune baten zatiak.

egiunegile. (itzermen): *frond.* Egiune bat dagiena.

egiuneko. (itzarmen): izond. Egiuneari dagokiona.

egiz. (egi): *adond.* Egitan ari-izatea.

egiz-egiz. (mendi): *adond.* Mendien islaetan barna joan edo ibilizea.

egizale. (egi): izond. Tıkus.: Egiazti. E Egikari, egikoŕ, egierale, egiati, egiti, egizari, egizko, egitsu, egizti, zindozale, zinezko, zinti.

egizalekerla. (egi): *iz.* Geyegizko egizaletasuna.

EGIZALETASIIN. iz. Egitasuna; mintzatzcan zimardikarik ez erabiltzea. Egitasun, ogititasun, zabaltarsun, zabaitasun, zintasun, zintzotasun. II (berezkotasun), (egi), (cntzipen), (gizabide), (leyattasun), (xalotasun).

egizke. (makurdura): *adond.* Zutasun eta zeartasunctik at ari-izatea, makurka, sayeska. (etsaigo): *iz.* Nonbaitenganako etsaigoa.

egizkatu. (makurdura): *ad.* Sayetseko bides artu; zearkatu, sayestu. (etsaigo): *ad.* Norbaitenganako etsaigoa izan.

egizki. (egi): *adond.* Egiz ari-izatea.

egizko. (egi): *Laud.* lkus.: Egiazti. I: Egikari, egikoŕ, egierale, egiati, egiti, egizale, egizari, egitzari, egitsu. 1: Ikus.: Egiazko. (cgikera): iz. ikus.: Egikera.

egizko antzezki. (gizirudi): *iz.* Egizkoa dan gizirudia.

egizko siñeskintza. (kristautasun): iz. Eliza katolikoaren siñiskizuua ontzat artzca.

eglzkotasun, (egi): *iz.* Egizkoa izatcaren bereiztasuna.

egizta-ezin, (argibide): *izond.* Egiztatu ezin ditekena. I: Egizta-eziñczko, egiztagaitz, egiztu-ezin.

egizta-gabeko. (bilakuntza): *frond.* Egiztaturik ez dagoena.

egiztabide. (argibidc): *iz.* ikus.: Argibide. I: Argibe, siiicsbidc, siñespide, ziñisbide, zuribide. (lekukotasun): iz. Egitzat artzcan zerbaitbaycztearcn egipena.

egiztabidezko. (argibide): *izond.* Egiztatzekoa dana.

egiztagaitz. (argibidc): *frond.* Egiztatu ezin ditekena. I: Egizta-ezin, egiztu-ezin.

egiztagañ. (argibide): *izond.* Egiztatzekoa dana.

egiztagiri. (lekukotasun): iz. Egiztatzen duen agiria.

egiztakizun. (argibide): *iz.* Egiztatzeko . dagoena.

egiztakoŕ. (egin): *frond.* Egin ditekena.

egiztaliri, (argibide); *frond,* Egiztatzen dueea.

egiztale. (argibide): *frond.* Egiztatu dezakena.

egiztapen, (argibide): is, Egiztatzearen egipena. (lekakotasun): *is.* Egitzat artzearen egipena.

egiztapide. (lekukotasun): *iz.* Egiztatzekoa den bidea edo agerkaya.

egiztaratu. (Iekukotasun): *ad.* Lekuko berela zerbait bayeztn. !: Egiztu. (argibide): *ad.* Mts.: Egiztatu.

egiztarazle. (lekukotasun): *frond.* Egiztaratu dezakena.

egiztatu. (argibide): *ad.* Zerbait egizkoa dala ikusi. I: Egiztu, egitetsi, egitu, egiztaratu, egiztau, egiztandu. (egin): *ad.* Ikus.: Egiu. I: **Burutu, zertu.**

egiztatzale, (lekukotasun); *frond.* Lekukoa dana.

egiztatzeko. (argibide): *frond,* Ikus,: F.girtabidezko.

egiztau. (stun): *ad.* Zerbaiten zeindasunak aztertu ta begiratu, hai ta sayatu ere.

egizti. (egi): *izond.* Egizkoa dana.

egiztu. (argibidc): *ad.* Ibis,: Egiztatu. (lekukotasun): *ad. ikus.:* Egiztaratu.

egiztu-ezin. (argibide): *frond.* lkus.: Egizta-ezin, egiztagaitz.

egiztutzeko.(lekukotasun): *frond.* Lekuko-egin dezakena.

ego. (ega): *iz.* Ikus.: Ega. (ortzi-muga): *is.* Ortzi-mugaron aide nagusi bat, ipaŕaren beste aldckoa dana. Egoalde, egoe, egoi, egnaldi, eguerdi. (ol): j iz, Aŕantzaieek aize aldetik esegiten duten ala, iranitzeko galbidea ez izateko, (stain): II *is.* Aŕañen agates. (kartak): II *ad.* Kartak nastutzeko erabiĺi. (urdail): *ad.* Txigoikuntza egin.

ego-aize. (aize): iz. Ego aldetik datoŕen sizes. I: Eguaize, egaize, galgaize.

ego-alderatu. (ortzi-muga): *ad.* Egoalderuntz abiatu.

ego-ardazpuru. (lurburu): *is.* Ikus.; Egoburr.

ego-aŕotz. (pindaŕ); is, Pindaŕak botatzcaren egipena.

ego-bakaŕ, (cga); is. Ega bat bakaŕik daukana.

ego-beltz. (bero): *iz.* Odeyekin eta curtain dagoen sargoria.

ego-ego-eid, (ortzi-mugak): is. Egoalde-egosortaldea. j: Ego-ego-sortalde.

egu-ego-sartalde, (ortzi-mugak); is. Egoalde-egosartalde.

ego-ego-sortalde. (ortzi-mugak): is. Iras.: Ego-ego-old.

ego-ekera, (ortzi-mugak): iz. Egoalde-sortalde. I: Egoeki-alde.

ego-gailupa. (txori); ŕz. **Lumak** aŕe-gorixka, egaetan eta isatsan bclzka ta batman goŕi-bizia dauzken txoria.

ego-galgoe. (aize): *is.* Egoaldc-ego-sartaldetik sortzen dan aizea.

ego-gogoŕ, (ega): *iz.* Ega gogoŕa dana.

ego-lurburuko mugs. (lurburu); *iz.* Egoaldeko lurburu-ingunrko obua. Ego-obo.

ego-luŕak. (lurburu): *iz.* Egoburu aldeko luŕak.

ego-luŕalde. (Waldo): *iz.* Egoaldeko tuŕaidea.

ego-oxezki. (size): *iz.* ikus.: Egorncndebal.

ego-sartalde. (ortzi-mugs): *iz.* Alde nagusietako bat, ego ta sartaldearcn artekoa.

ego-sortalde, (ortzi-muga): *iz.* **Aide** nagusietako bat, ego ta sortaldearen artekoa.

egoabegi. (ortzi-muga): iz. Egoaldera jaŕita dagoen tokia. I: Egobegi.

egoaidatu. (aize): *ad.* Aires ibil-erazi, 1; Bizitegietan edo baste tokietan sizes beŕitu. j: Egoairatu, egoaztu.

egoaizatu. (zimeldura): *ad.* Ego-aizeak landareak zimeldu.

egoakatz. (Ma): *iz.* Burunda aldetik irten eta Otzaurtc Mclean gelditzen dan lama.

agora. (zori): *iz.* Ikus.: Zori, igual.

egoalde. (ortzi-muga): *iz.* thus.: Ego. j: Egoaldi, egoko, egualde.

egoaldeko. (ortzi-muga): *izand.* Egoaldeari dagokiona.

egoaldetaŕ. (ortzi-muga): *ŕzond.* Egoaldean jayo dana, egoaldekoa dana. Egualdetaŕ.

egoaldi. (ego): iz, thus.: Eguraidi. I: Egoyaldi, egualdi. (ortzi-muga): *ft.* Ikus.: Ego. j: Egoalde. (aize): Ij iz. Egoaldetik eltzen clan aizea.

egoalekoa. (zori): *izand* Zori ona duena,

egoari. (ari): *iz.* Anezkako aria.

agora. (berantasun): *iz.* Itzegitean edo ihiltzean berantasun aundiaz edo kemen gutxiaz ari-izatea. : Itxedate, egonaŕi. (Ian): *iz.* Lana egiteko astia. (esertoki): j *iz.* Añzko esertakia. (jai-aldi): Ij iz. Egubeŕi-egnna.: Egoeti.

egoañdun, (berantasun): *(rand,* Ibis,: Egoile.

egoañtsu. (eroapen): *(sand,* Eroapena darabilena. : Egonaŕitsu.

egoartu, (adipen): *ad,* Zerbait oartu, zerbaiteaz adipena izan. (oroimen): *ad.* Oroimenean zeredozer aorta; zerbaiteaz gogoratu.

egoatsi. (aize): *ad,* Aizeak bota edo artu.

egoatxa. (ibai): *iz.* ikus.: Thai. Eguatx, ibaso, uaitz, ubel, ugatx.

egoatxa-txori. (txori): *iz.* ikus.: Aiiiara.

egoatxañ. (di): *iz. Uraŕi,* gibel-aŕi, aŕi borobil.

egoaxuri, (size): *iz,* Ego-sortaldetik eltzen dan aizea.

egoaztu. (aize): *ad.* thus.: Egoaidattt. 1: Egoairatu.

egoburu. (lurburu): *iz.* Egoaldeko Iurburua. j: Ego-ardazpuru.

egodun. (ega): *(sand.* Egak edo egoak dauzkana. thus.: Egadun.

cgoduudu. (ega): *ad.* Egodun egin edo biurtu.

egoeki-aize. (aize): *iz.* Egoalde-sortaldeko aizea.

egoeki-aide. (ortzi-muga): iz. ibis.: Ego-ekera.

egoeki-uraizete. (aize): *iz.* Ego-sortaldetik sortzen dan aizea, euri iraunkoŕarekiu ad dana.

EGOEI1A. *iz.* Notin edo gauza baten egoitza, ta aldaket-ak jasan ditzakelako, bare tankers ere aldatu ditekelarik. I: Norberaren bizia dagoen mail edo einean. j: Egoitza, cin, cstante, aurkintze, krozka, man, tcrmain, zanpore. (bizitegi): *iz.* Told, etxe edo alderdi batean dagoen bizitegi, egoitza edo egon-lekna. 1/ (aŕoztegi), (aurkeztasun), (ezarkera), (gisa), (goi-jakintza), (izaera), (zernola).

egoge. (ega): *izond.* Egarik ez daukana. Ego-gabe.

egoki. (erakotasun): *hand.* thus.: Egoki. ^: Egokairo. (eskuantze): *izond.* Eskttantzeduna dana. : Ikus,: Eskuantze.

egni. (ortzi-muga): *iz,* Egoe itzaren aldaketa. : Ikus.: Ego. (stain): *iz.* Baru aundi, aragi bigun eta ao zabala dauzkan aŕana.

egoidiargu. (bildura): *iz.* Egoyargu egiten dan tokia.

egoidiaf. (bizitegi): *ŕzond.* Nunbait dagoena edo egiten dana. I: Egoyaŕ, egoitiaŕ. (bildura): *izond.* Egoyargu bateau dagoena.

egoile. (biztanle): *izand.* Thus.: Biztanle. ^: Egoiliaŕ, izale. (berantasun): *izond.* Berantasun aundiaz dabilena edo itzegiten duena. Egoaŕidun.

egoiliardun. (biztanle): *ŕzond.* Egoiliat edo biztanleak dauzkana.

egoilia#. (maizterkuntza): *izond.* Zerbait alogeraz artzen duena. I: Egoiliarsa. (biztanle): *ŕzond.* Was.: Biztanle. Egoilo, egoilier, egoiteliaŕ, egoliaŕ, lagun, egoilaŕ.

egoiliarsa. (maizterkuntza): *hand.* Emakumea dan cgoiliaŕa. j: Ikus.: Egoiliaŕ. : Egoiliatsa.

egointza. (bizitcgi): *iz.* Bizi-izaten dan bizitegia.

egoistea. (erorkera): *ft.* Jausi-eraztearen egipena.

egoitaldi. (gelditze): *iz.* Gelditzeko aldia. (yaurespen): *iz.* Eliz-otoyaren zentzunez egonaidia.

egoite. (egoera): *is.* Egotearen egipena. Ikus.: Egoitza.

egoitegi. (eliza): *is.* Yauretxearen barneko zabal-gunea.

egoitxi. (iraizketa): *ad.* Egotzi, aurtiki, bola. j: Egoitzi.

egoitza. (egoera): *is.* Nunbait egotearen egipen eta ondorioa. j; Ikus.: Egoera. I: Egoite, egoitze, egoitz-etxe, egontza.

egoitzaratu, (egoera): *ad.* Egoitzara joan edo etoŕi.

egoitzarazi. (egoera): *ad.* Egoiliaŕ bezela egoitzan gera-erazi.

egoitzatu. (bizitegi): *ad.* Nunbait bizi-izan. : Bizi-izateko egointza aukeratu ta jaŕi.

egoitzi, (tiŕit): *izand.* Zapuztuta dagoena.

egoizgafi. (tiŕit): *izond.* Astantzekoa dana.

egoizpen. (iraizketa): *iz.* Egoztearen egipen eta ondorioa. j: Egoizte. (emantza): *iz.* Ikus.: Emantza. 1: Egikuntz, sortaldi.

egoka. (egazkada): *adond.* Egatzen ari-izatea.

egokada. (egazkada): *iz.* Ikus.: Egazkada.

egokairo. (erakotasun): *adasd.* ikus.: Egoki. ; Egogi.

egokari. (eyeraldi): *iz,* Ikus.: Eyeraldi.

egokafi. (erakotasun): *ŕzond.* Antolatuta dagazen gauzaen artoan sartu edo Milli ditekena.

EGOKEIBA. *iz.* Notin cdo gauzaen egoitza edo izaera. j: Giza-soñaren egoteko era. I: Abere baten egoteko era. Gogo-aldartea, gizakera, jarkera, pilaya. il (antzerti), (azpegi), (ezarkera), (ezarmen), (gisa), (gone), (itz-antze), (jokaera), (mintzabide), (mintznera).

egokeratu. (baldintza): *ad.* Baldintzak eman.

egoki. (erakotasun): *hand.* Onuratsu, adioneko, erako, elkaŕekiko. I: Egogi, egokairo, eoki, elkaŕ-egoki, erazko, gano, gixa. (saleroste): iz, Salerosle bati burnz, oiturazko eroslea. j: Ikus.: Egokiuk. (erakotasun): j *ad.* Norbait, bare egipenetan, zeribait edonola jartzea, (sendi): j *ŕzond.* Beste batekin aaidetasuna duen notin bati buruz esaten da. (Ian): Ij iz, Noribait, mugatua dan aldian egiteko, jaŕi edo eskatu zayon lava, (jabetza); j *ad.* Norbaitek zerbaiten jabetasuna izatea. (aditz): (* *ad.* Egokitu, jauŕi,

egoki egon. (egoera): *ad.* Geratu.

egoki-aidi (erakotasun): *iz.* Gauzak ondo ta kirian ipintzea. (adiontasun): *iz.* Zerbait egiteko mugona.

egoki-erazi. (aisetasun): *ad.* Aisetasunez

egoki-erazie. (aisetasun): *izond.* Norbait edo zerbait aisetasunez jartzen duena.

egoki-eroso. (adiontasun): *(road. Ikus.:* Egokiera-zale.

egoki-eza. (adiontasun): *iz.* Adiontasunez ari ez izatea. I: Egoki-eztasun, egoki-gabea, egoki-gabetasun.

egoki-ezin. (erakotasun): *hand.* Egokitu ezin ditekena. j: Egoki-gaitz.

egoki-eztasun. (adiontasun): *iz.* ikus.: Egoki-cza.

egoki-gabe. (adiontasun): *iznnd.* Ikus.: Egokiez.

egoki-gabea. (adiontasun): iz, Bats.: Egoki-eza. j: Egoki-gabetasun.

cgoki-gabetasun. (adiontasun): *iz.* Ikus.: Egoki-eza. j: Egoki-gabea.

egoki-gaitz. (erakotasuu): *izond.* ikus.: Egoki-ezin.

egoki-izan. (erakotasun): *ad.* Aukerako edo adiñonekoa izan. j: Ustekidatu.

egold-talde. (saleroste): *iz.* Saltoki baten erosleen multzoa.

egokiagotu. (erakotasun); *ad,* Egokiago egin.

egokiak. (sendi): iz. Sendikoak diranak. (erakotasun): iz. Adioneko, erakoak diranak. (saleroste): jj iz. Oiturako erosleak. j: Ikus.: Egoki.

egokida. (gafantzi): iz. Ems.: Gafantzi.

ego€cidura. (erakotasun): *iz.* Gauza bat baste batekin egokitzearen egipena.

egokiera. (aisetasun): *iz.* Aisetasunaz jartzea.

egoklera-zale. (adiontasun): *frond.* Adlontasunez ari dana edo art maite duena. I: Egoki-eroso.

egokiez. (ezerakotasun): izond. Ezegoki dana. (adiontasun): *izond.* Adiontasunez ari eztana. j: Egoki-gabe.

egokikeria. (adiontasunj: *iz.* Adiontasunez ari-izatea.

egokiude, (goi jakintza): *12. l*kns.: Goi-**j akiutza.**

egnkintsu. (goi-jakintza): *iz.* Goi-jakintzaz ikasten eta ikertzen ari dana.

egukira. (adiontasun): *iz.* ticus.: Adiontasun.

egokiro. (erakotasun): *adond.* Adiñonez, dagokionez.

egokitasun. (erakotasun): *iz.* Berdiñak ez diran gauzaen attean erakotasuna. I: Antolatzea, ongikizun. (aisetasun): Ikus.: Aisetasun. (adiontasun): II *iz.* Ikus.: Adiontasun. I: Mugaldi, utzarte. (artakotasun): *fr.* Ikus.: Artakatasun. I: life, iribo. (giño): ((12. rims.: **Glib,** (elizti): II *iz.* Itzen arteko erakotasuna.

egokitasun-eza. (ezerakotasun): *iz.* Ikus.: Ezerakotasun. : Ukoŕ.

egokitu. (erakotasun): *ad.* Zerbait egokiro ipiñi. I: ldekotu, eiriiatatu. (alkartasun): *ad.* Ikus.: sogin. j:]an11, jauŕidu. (elizti): H *ad.* ltzak alkaŕekiko erakotu. (giño): II *ad.* Gauzak alkaŕenganako gidoanizan,egon edo jaŕl, (auzatasun): Ij *ad.* Nunbait auzakoa bezela jaŕi. (gertuera): *ad.* Zerbaiterako gertu, adelatu. (adiontasun): II *ad.* Adiantasuna izan edo aurkitu.

egokitza^{j}e. (bereiztasun): *izond.* Atontzen duena. : Zeribait bereiztasunen bat ematen duena,

egokiz besteko. (erakotasun): *izond.* Egokia ez dana. Egokia bezela uste zana aurkakoa biurtzen dana.

egolatx. (segada); *iz.* Ikus.: Segada. I: Lakio, segara, txedera, xegada.

egote. (aurkeztasun): izond. Norbait edo zerbaiten auŕean dagoena.

egomen. (bizitegi): *iz.* Ikus.: Egongi.

egomendebal. (aize): *iz.* Ego-sartaldetik eltzen dan aizea. j: Egornendebatde, ego-oxezki.

egon. (egoera): *ad.* Notin edo gauza bat toki, snail edo nunbait egotea edo aurkitzea. I: Egondu, oon. (zurkaitz): *ad.* Zerbaitcan tinkotzea. : Zia baten ondorioa izatea. I: Gauza bat beste baten baŕnan egotea. (erakotasun): (*ad.* Norberaren egipenetan gauza bati egokitzea. (izatra): I] *ad.* Cauza bat egiz izatea. (bizitegi): (*ad.* Nunbait sendatasunez egon edo Bizi-izatea, Bete bizibide edo nagusitasunagatik, nunbait norberaren blintz egotea. Gayezkoa eztan edozer matte batengan egotea,eskubideak,gaitasunak, antzeak eta abaŕ bezela. I: Told batean edo gauza batean arazoaren untzea egotea.

egon-arte. (gelditze): iz. Gelditzearen egipena. I: Gelditzen dan tokia.

egon-beaf. (eginhide): iz. Nunbait egotearen beaŕa.

egon-gela. (egoera): iz. Egoteko gels.

egon-gune. (ezarkera): *iz.* Nunbait jartzearen egipen eta ondorioa.

egon-lekua. (leku): iz. Zerbait ipiñita dagoen tokia.

egon-sari. (lanbide): *iz.* Lanik gabe egoteagatik saria.]: Egongiaren saris.

egonaldi. (egoera): *iz.* Nunbait egoteko aldia. Egopen, egotaldi, egotaro, ego£aŕi. (aldi): *iz.* Berbera.

egonafi, (eraapen): *iz.* Ikus.: **Eroapen,** I: Egoyaŕe, iragopen, onegitasun, zafira. (irautasun): *iz.* Ikus,: lrautasun. (naretasun): *(iz. liens,:* **Naretasun.**

egonafirik-eza. (denduneza): *iz,* tkus.: Denduncza.

egonañtsu. (eroapen): *izond.* Ikus.: Egoaŕitsu.

egonañzko. (iraunkortasun): *izond.* Aldakoŕa ez dana.

egondu. (usteldura): *ad.* lira edo baste zerbait usteldu. : Egontatu. (ur egondua). (egoera): *ad.* Ikus.: Egon. (iraunkortasun): *(ad.* Aldatu gabe, tasun, toki edo egokera bercan jafaitzea. j: Egonerazi, tokitu.

egonegi. (event): *ad.* Luzaroegi egon.

egonen egonak. (egoera): *adond.* Egoteaz bakaŕik.

egonera. (bizitegi): *iz. Ikus.:* Egongi. Bizitegi, egongu, egon-leku, egotegi, egote.

egonerazi. (egoera): *ad.* Egon-eragin. (iraunkortasun): *ad.* Ikus.: Egondu.

egongabe. (akiakura): *izond.* Artega dagoena. : Ikus.: Artega. I: Artegatsu.

egongaŕi. (bizitcgi): *izond.* Bizi-izateko told egokia.

egongi. (bizitegi): iz. Egon edo bizi-izatearen tokia. I: Ikus.: Biz€tegi. Egongu, egon-lelcu, egotegi, egonera, agate, egomen, egontza, egotaro.

egonki. (gelditze): *iz.* Ura geldirik egotea. (ur): iz. Berbera. (egoera): (*iz.* Egotearen egipena.

egonkidnn. (egoera): *izond.* Egoitza, egonlekua duena.

egonkoi. (irauten); *izond.* Ikus.: Egonkoŕ.

egonkof. (iraupen): *izond.* Beti edo Luzaroan irauten duena. I: Egonkoi.

egonkurtasun. (iraupen): *iz.* Luzaroan irauten duenaren tasuna.

egonkgrtu. (iraupen); *ad.* Luzaroan iraun-erazi.

egonlekuko. (bizitegi): *izond.* Egongiarekiko dagokiona. I: Egotezko.

egonluze. (itxaron-aldi): iz. Ikus.: Itxaron-aldi. I: Iŕxaron-aldi luzea.

egontatu. (usteldura): *ad,* lkus.: Egondu.

egontegi. (bizitegi): *iz.* Etxeao edo baste tokian dagoen egoitza. Ikus.: Bizitegi. Egontoki, egotegi, egongi, egongu, egon-leku, egonera, egotaro, egotoki.

egontxoa egin. (etenaldi): *ad.* Geldi-aldi txikia egin. j: Egontxua eginda.

egontza. (bizitegi): *iz.* Ikns.: Egongi. Egongu, egon-leku, egomen, egonera, egote, egotegi.

egope. (izate): *iz.* Ikus.: Zerki. : Izape. (ega): *12.* Ega-pean.

egopen. (egoera): iz. Ikus.: Egonaldi. Egotaldi, egotaro, egotaŕi.

egopide. (egoera): *iz.* Nunbait egon at-izateleo edozein bides. Egotea bcartzen duen izketa, jostaketa edo brute zerbait.

egoputz. (aize): *iz.* Ego-sizes. (zentzun jostagaŕiaz).

egorketa. (bidalketa): *iz.* Bializen dana. I: Ikus.: Bidalketa, j: Egorte, cgortze. Egorpen; bialtzearen egipena.

egorkin. (eŕatz): *iz.* Efatzaz biltzen dan zikinkerien multzoa. j: Egartzearen egipena.

egorle. (bialketa): *izond.* Egorketaren bat dagiena. j: Egortzale, igorle. (bonbonkada): izond. Ondatzen dnena. j: Egortzale.

egormen. (bidalketa): iz. Ikus.: Bidalketa. Bialtzen dan gutun edo mezua.

egoŕt. (bidalketa): *ad.* lkus.: Bialdu. Bia§i, biraldu, birali, igoŕi, egos', egoŕotxi. (bonbonkada): *ad.* Ondatu. (efatz): jj *ad.* Ikus.: Egorte. j; Egos'. (landare): j iz. Askarkaria dan inndarea, sendakintzan erabiltzen dana.

egoŕitu. (jaurtidura): *ad.* Jaurti, irten-erazi.

egortu. (eŕatz); *ad,* Zoian edo beste nunbait dagozen ants edo zikinkeriak eŕatzaren bidez kendu. j: Ekortu, egos', egoŕi, xaatu, xautu.

egortzale. (bonbonkada): *izond.* floss.: Egorle. (eŕatz): *izond.* Eŕatzaz garbitzen duena. j: Jatslari.

egortzi. (ilobi): *ad.* Ilobian ildakoren bat sartu. j: Norbait edo zerbait lurpean ipiñi. j: Tkus.: Eortzi. j: Egortxi. (igurtziketa): *ad,* Gauza bat beste baten gañean indafez igaro-erazi. j: Tkus.: Igurtzi. (ikumen): jj *ad.* Geyenetan biguntzeko xedeaz zerbait eskuztatu.

egos-aisa. (egorketa): *izond.* Efaz egosten dana.]: Egosbeila, egosbera, egosberatz, egosbigun, egospera. lkus.: Egosgaitz. j: Egos-aisatasun.

egos-aisatasun. (egorketa): *iz.* Egosteko eŕeztasuna, j: Ikus.: Egos-aisa. j: Egos-biguntasun, egoskortasun.

egos-andi, (egosketa): *izond.* Gaizki egosita dagoena. j: Egosarin, egostarin, egos/ Lain, egosi-andi.

egos-anditu. (egosketa): *ad.* Zerbait gaizki egosita utzi. j: Egos-arindu.

egos-arindu. (egosketa): *ad.* Ikus.: Egos-anditu.

egos-beratasun. (egosketa): *iz.* Egosteko eŕeztasuna. j: Ikus.: Egosbeiia. *j:* Egos-biguntasun, egosperatasun.

egos-berate. (egosketa): *izond.* Ikus.: Egos-aisa. j: Egosbeila, egosbera, egosbigun, egospera, egosi-eŕez,

egos-biguntasun. (egorketa): iz. Egosteko-eŕeztasuna. I: Ikus.: Egos-beratasun. : Egos-eŕestasun, egos-aisatasun, egoskortasun, egosperatasun.

egos-ezin. (urdail): iz. Janondo txaŕa izatea.

egos-gal. (urdaii): *iz.* Egospen edo txigoikuntzarako gays.

egos-tutu. (urdail): *iz.* Soñean dagoen txigoikuntza egiteko dagoen odia. Ikus.: Egosgailu.

egosaldi. (egosketa): iz. Ikus.: Egosketa. j: Egospen, egosdura, egoskera, egostaldi, egosi-aldi.

egosarazl. (egosketa): *ad.* Egosi-oragin. Egosazi, egoserazi, egoscragin.

egosarazle, (egosketa): *izond.* Egosi-eragiten duena. j: Egoserazle.

egosari, (lekazi): *Iz,* Ikus.: Lelcazi. I: Jateko, sutan gertutzen diran Lekaziak. j; Leka-ale, mautx.

egosarin. (egosketa): iz. Gaizki egositako jakia. j: Egostarin, egosi arin. I: Ikus.: Egos-andi. j: Egosk-arin, egost-arin.

egosaritu. (sukaide): *ad.* Azkuŕiak sutan gertu, batez ere egosten.

egosazi. (egosketa): *ad.* Egosi-eragin. lkus.: Egosarazi.

egosbeila. (egosketa): *izond.* Tkus.: Egos-aisa. j: Egosbera, egosberatz, egosbigun, egospera, egosi-eiez, egos-beratz. j: Ikus.: Egosgaitz.

egosdura. (egosketa): *iz.* Ikus.: Egosketa. : Egosaldi, egospen, egoskera.

egosaaitu. (urdail): *iz.* Naiz notiñarengan naiz aberearengan txigoikuntza egiteko dagoen bide osoa. ^: Egoskin, egos-tutu. (egosketa): *iz.* Egosteko crabil ditekena.

egosgaitz. (egorketa): *izond* Zailki egosten dana. 1: Egosgatx, egosgogoŕ. Ikus.: Egos-aisa, egosbeila Egoskaitz, egoskatx, egoskogoŕ, egosgatx, egosgogoŕ, Lisirkaitz.

egosgaiztu. (urdail): *ad.* Txigoikuntza gaizki egin.

egosgafi. (egosketa): *izond.* Egosi ditekena. (urdail): *izond.* Txigoikuntzarako egokia dana

egosgañtasun. (urdail): iz. Txigoikuntza egiteko tasuna.

egosgo. (egorketa): iz. Ikus.: Egosketa. Egospen, egostaldi. (urdail): Txigoikuntza.

egosgogoŕ, (egorketa): *izond,* Ikus.: Egosgaitz. j: Egoskogoŕ, eosgoŕ, eoskoŕ. (isikurtasun): *izond.* Burugogoŕ, mukeŕa dana. I: Egoskogoŕ.

egusgogortasun. (isikortasun): *ƒ/.* Kirmentasun, sendotasuna.

egosi. (egosketa): *ad.* Jaki bat sofas jaŕi, jan al-izateko. I: Egos, egoste, eraotzi, ixatu. (urdail): *ad.* Egoskailuan, azkuntzarako egokiak izan ditezen, azkufiak biurtu. I: Ausi, txegosi, txigoitu. (ausikidura): # *ad.* Crardamuak kaŕaskatu. (itzalgaitz): jj *izond.* Maltzuŕ, malmutza dana. (sukalde): jj *iz.* Barazki, aragi ta urdayaz gertutzen dan egosaria. (bero): *(iz.* Sargori-eguna. I: Egostua. j: Auŕ lodick eskumutuŕetan, kokozpean eta abut' jasaten duten beroa.I: Egostuak. (aragi): II *iz.* Egositako aragia. (igurtziketa): jj *ad.* Lepo, besape, iztaya igurtzi. j: Sotu.

egosi arin. (egorketa): *izond.* Gain-gañetik bakaŕik egosita dagoena.: Ikus.: Egosarin.

egosi-efez. (egosketa): *iz.* Ikus.: Egosbeila. (urdail): *izond.* Txigoikuntza egiteko elaza dana.

egosiriko. (egosketa): *izond.* Egosita dagoena. : Egositako, egoski.

egoska. (egorketa}: *adond.* Egosi gabe dagoena. : Egoxka.

egoskai. (urdail): *izond.* Txigoikuntzarako egokia dana. (egosketa): *!cond.* Jateko egosten dana. Zukui.

egoskaitu. (urdail): *izond.* Txigoikuntza laguntzen duena. j: Egoskalu.

egoskaitz, (egosketa): *izond* Ikus.: Egosgaitz. (urdail): *izond.* Txigoikuntzarako egokia ez dana. I: Lisirkaitz, txigoigaitz.

egoskaldi. (ugatz): iz. Umeak bakoitzean edoskitzen duets esne-aindoa.

egoskari. (lekazi): *iz.* Ikus.: Lekazi. Egosari, egoskai.

egoskaŕi. (urdail): *izond.* Egosi ditekena. Txigoigaŕi.

egoskera. (egorketa): *ƒ/.* Ikus.: Egosketa. I: Egosaldi, egospen, egosdura, zartariko.

egoskerazi. (esne): *ad.* Edoski-eragin. Egosk-arazi, egosk-crazi.

egoskerla. (itzalgaitz): *iz.* Mattzurkeri aundia.

egoskero. (esne): *izond* Asetzen ez dan egoskizalea.

EGOSKETA. *iz,* Janari bat beroaren eragipenean jartzea, jan al diteken. Gauza batzuk beroaren eragipenean jartzea, zeindasun bereziak aŕ ditzaten.

^: Egosaldi, egospen, egosdura, egoskera, egostaldi, zartariko. 1/(hero), (etealdi), (irakidura), (kimia), (murgiltze), (ogi), (sendagaikintza), (sukalde), (xigordura).

egoski. (egoskiera): *ad.* Gorputz sendaŕ batek, bere zibizkien artean, ubil edo laspeltsua dan beste bat erakaŕi ta iraun-arazi. (esne): *ad.* lkus.: Edoski. (edoskipen): II *ad.* Txurgatu, zurgatu. (egosketa): II *frond.* Thus.: Egosiriko. Egositako.

EGOSKIERA. iz. Gorputz sendaŕ batek, ubil edo laspel-egokeran dagoen heste bat erakartzean eta bare mukuluen artean eustearen egipena. : Irenstura, ireste, surgatze, nfupakuntza, uŕupatze. /ŕ (arpen), (atospen), (Edoskipen), (ozetasun), (sarkura).

egoskigati. (egoskiera): *ŕzond.* Zurgaturik izan ditekena.

egoskile. (egoskiera): *ŕzond.* Zurgatzen duena. I: irensgati.

egoskin. (egosketa): ŕz. Urtan abere edo belarki-gayak egostearen egipen eta ondorioa.

egoskizale. (esne): *izond* Edoskitzen duena. I: Egoskitzale.

egosbizun. (azkuŕi): *izond.* Beren azkufirako soñak artzen duena.

egoskogof. (cgosketa): *frond.* Ikus.: Egosgaitz. I: Egosgatx, egosgogof. I: Ikus.: Egoskaŕ. (isikortasun): *frond.* Tkus.: Egosgogof.

egoskoi. (egosketa): *izond.* Thus.: Egoskoŕ.

egoskof. (egosketa): *ŕzond.* lkus.: Egos-aisa. I: Egosbeila, egosbera, egosberatz, egosbigun, egoskoi. I: Thus.: Egoskogof. (ozarkeri): *izond.* Ozarkeriz ari dana.

egoskurtasun. (egosketa): *iz.* lkus.: Egos-aisatasun. I: Egos-biguntasun.

egoskortu. (urdail): *ad.* Txigoikuntza gaizki egin.

egosla. (ikatz): *frond.* Piztu ondoren ikatz-obia zaintzen duena.

egosle. (egosketa): *izond.* hgosten duena.

egosmende. (zailtasuu): *iz.* Kezkaz izan diteken estu-aldia. j: Egosmen.

egospen. (cgosketa): *iz.* lkus.: Egosketa. Egosaldi, cgosgo.

egospera. (egosketa): *frond.* Ikus.: Egos-aisa. I: Egosbeila, egosbera, egosberatz, egosbigun.

egospide. (egosketa): *iz.* Egostearen egipena.

egostaldi. (cgosketa): *iz.* Ikus.: Egosketa. I: Egosgo, egospen, egosaldi, cyopen.

egostari. (sukalde): *izond.* Sukaldean azkuŕiak gertutzen lanegiten duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

egostoki. (urdail); iz. Jkris.: Urdail. I: Mandika, pantika, sabeltxo. (egosketa): *iz.* Egosteko tokia.

egostua. (bero): iz. Ikus.: Egosi. (lafu): *ŕzond.* Eŕemin, sumindura. : Egosun.

egostuak. (bero): *iz.* Tkus.: Egosi.

egosunak. (arto): *iz.* Artotzaen aide usuak.

EGOTALDI. *iz.* Toki baton" ogotearen egipen eta ondorioa. I: Eliz-gizon batek here ogibidc-lekuan cgon beat' ducn aldia. (geldidura): *iz.* Notin edo gauza bat geldirik eta aldatzerik gabe egotearen egipen eta ondorioa.

egotaro. (atseden): iz. Tkus.: Atseden.; Egolaŕi. (egoera): *iz.* Tkus.: Egonaldi. I: Egopen, egotaldi, egotaii. (egurasti): *iz. Ticus.:* Egurasti. I: Aizetorgi, aizetorkc (bizitegi); Ij *iz.* Tkus.: Egongi.

egotaŕ. (luŕalde): *ŕzond.* Egoaldekoa dana.

egotaŕi. (egoera): iz. €kus.: Egonaldi. I: Egopen, egotaldi, egotaro. (atseden): ikus.: Atseden. I: Egotaro.

egote. (aurkeztasun): iz. Notin edo gauza baten egon-aldia. (aldikada): *iz.* Thue.: Aldikada. j; Unada. (etenaldi): II *iz.* Geldi-aldia. (atseden): H *iz.*]kus.: Atseden. (iraunkortasun): I *iz.* Tkus.: Iraunitortasun. I: Traukortasun. (egoera): II *iz.* Egon aditzeraren izena. (bizitegi): II *iz. I:* Tkus.: Egongi.

egotegi. (bizitegi): *iz.* Tkus.: Bizitegi. I: Egongi, egongu, egon-leku, egonera, egontegi, egontoki, egote, egotoki.

egotetxe. (bizitegi): iz. li ns.: Egongi. I: Egon edo bizi-izateko etxea.

egotordu. (lanarte): *iz.* Lanarte-astia.

egots. (ega): iz. Egak igitzearen otsa. I: Eats.

egotsari. (maizterkuntza): *in.* Alagera ordaintzea.

egotu. (tanpa); *ad.* Makilaz gogoŕ jo. (egoera): *ad.* Egon aditzaren aldaketa.

egoturi. (eŕi): iz. Bizi-izatearen *eña.*

egotxerazi. (iraizketa): *ad.* Bota-eragin.

egotxerazle. (iraizketa): *izond.* Botatzen duena. I: Egotxle, egoxte, egotzle.

egotsi. (iraizketa): *ad.* Bota, egotzi. I: Egotx, egotxe, oildu. (goitiko): *ad.* Goitika-egin. I: Egotzi. (ezarmen): II *ad.* Gauza beste baten gañean edo ikutzean zomoŕoa; lcnengo bietaz alkar jotzen, sort zoŕotza egiten du.]: girgitx.

egotxifi. (zomofo): *iz.* Bi ega gogof eta beste hi mintzezkoak dauzkan

egottaldi. (iraizketa): *iz.* Egoztearen egipen eta ondorioa.

egotzale. (maizterkuntza): *ŕzond.* Zerbait alogeraz artzen duena.

egotzl. (egozketa): *ad.* Noribait edo zeribait egipen edo tasunen hat ezartzea. I: Noribait, bore gaitasunekoa hezela, zcrbait xcdatzea. I; Gauza bat, beste baton ziotzat artzea. I: Egoz, egotz, aurpegiratu, iratxiki. (iraizketa): *ad.* Eskuz edo beste eraz, gauza bat norabait joan-eraztea. I: Bata. I: Tkus.: Egotxi, idoki, oildu. (lagatze): II *ad.* Galva bat nztea. (eginbide): li *ad.* **Zama,** eginbeaŕa edo beste zerbait ipintzea. (jatsiera); II *ad.* Jetxi-eraztea. (salakuntza): II *ad.* Gaiztakeri edo egipen baton etas, noribait leporatu. (itsaspen): II *ad.* Bi gauzak alkali itsatsi. (atxikidura): H *ad,* Berbera. (ezarmen): II *ad.* Ezaŕi, ipiñi, egotxi. (jatsiera): II *ad.* Jetxi-eragin. (goitiko): II *ad.* Thus.: Egotxi. (oldargune): II *ad.* Oldartu, bultzatu.

egotzundaŕ. (ausiabartza): *iz.* Zerbait jausi ta ezeztatzearen egipena.

egoxte. (erdialdi): iz. ikus.: Auŕ-egoizte.

egoya. (aize): *iz.* Egoaldeko aizea.

egoyaldeko. (ortzi-muga): *izond.* Egoaldekoa dana.

egoyargu. (bildura): *in.* Alkaŕekin egoteko edo mintzatzeko null" batzuek egiten duten bildura.

egoyaŕe. (eroapen): *iz.* Thus.; Eruapen. I; Tgurikortasun, zinlarzun.

egoyofi. (betto[5]): *in.* Ekikaria dan belaŕa.

egozgale. (goitiko): iz. Boas.: Okada. I: Laŕigura, laŕiketa, nags.

egozgafi. (salakuntza): *frond.* Noribait ogen edo egipen baten etas egoztekoa dana.

egozgafitasun. (salakuntza): *iz.* Noribait ogen edo egipen baten dun egoztearen tasuna.

egozgo. (ausiabariza): *fz.* Etxe edo ormadi bat bota edo luŕeratzea. I: Egozketa.

egozka. (hoŕoka): *iz.* Ante') artean aural hotatzeko egiten dan boŕoka: : Ikus.: Besalegean, I: Besataka, besolege, egoxka.

egozkaldi. (iraizketa): *in.* Botatzearen egipen eta ondorioa. : Egozketa.

egozkari. (boŕoka): *ŕzond.* Bofokan saŕi ari dana.

egozkafi. (ezarmen): *izond.* Gauze bat beste baten gañean edo bera ikutzean ditekena.

EGOZKETA. iz. Notin edo gauza bati, ustez, egipenak edo tasunak eranstearen egipena. j: Iratxikitze. /1(asoin), (belztura), (bereiztasun), (eta), Gabe), (mardail), (ustekizun), (zio). (ausiabartza): in. Ikus.: Egozgo. (iraizketa): j] iz. Ikus.: Ira€zketa.]: Ikus.: Egoztaldi, oiĺketa. (ordezketa): {] *iz.* Egitcko eskubiderik gabe bcste baton ordez jai edo ari-izatea. (salakuntza): {) *iz.* Ogen edo egipen baten duct noribait egoztearen egipena.

egozki. (ordezketa): *Loud.* Beste baton ordez artzen eda jartzen dana. Egozkoi. (semetzakotasun): *izond.* izan gabe, semetzat artzen dana. (iraizkin): in. Ikus.: Iraizkln. {: Mole. (emantza):]] *iz* Emantzaren bidcz iortutakoa.

egozki-etxe. (umezurtza): iz. Egozkitako umeak artzen eta azten diran etxca.]: Auŕ-zaintegi.

egozkin. (itzalgaitz): *izond.* Itzalgaitzez bialtzen edo botatzen dana.

egezkitu. (semetzakotasue): *ad.* Norbait semetzat onartu.

eguzkiznn. (bereiztasun): *iz.*]zaki baton bereiztasun bakoitza. (satakuntza): *iz.* Ikus.; Egozketa. j: Egozketa egiteics dagoena.

egozko, (landare): *iz.* Selafezko landarea, azi-atal bateko ta uretakoa dana, ii antzera zurtoin luzea duen, ta bere mutufean mukutz zubitkara daukana.

egozkof. (igidura): *izond.* Igitu ditekena.

egoziari, (iraizketa): *izond.* Ikus.: Egozle.]: Egoztale.

egozle, (iraizketa): *izond.* Egoz'en duen. Egozlari, egoztale. (satakuntza): *izond.* Vita noribait egozten diona.

egozpen. (emantza): *iz.* Soŕcrazi, egin, lantzearen egipena.]: Ikus.: Emantza. 1: Egoizpen, egozte. (jaurtidura): *iz.* lkus.: Jaurtidura, (lagatze); iz. Eukitzen clan gauza bat ado eskubideren bat nayez uztea.

egozpide.(egosketa): *iz.* Egostearen egipena.

egoztaldi. (iraizketa): *iz.* Egoztearen egipena edo aldia.

egoztarazleak. (iraizketa): *izond.* Iraizketa egiten dutenak.

egozte. (emantza): *iz.* Ikus.: Egozpen, emantza. (iraizketa): *iz,* Iraiztearen egipena. (ezarmen):]] tz. Gauze bat beste baton Olean edo ikutzean ipitti. (oldargune): *iz.* lkus.: Oidargune. {: Jauz: indaŕ.

EGU. iz. Lute inguratzen duen aidetza. I: Egurats, egutz, amas-size, laspeldi, orzoski, ostantza, ost. *If* (aide), (giro-neurkin), (ostagizti). (egun): *iz.* Egun itzaren laburpena.]: Caur. (aize): {] iz. Egoaldetik sartzen dan aizea. (yainkoa):] *iz.* Ikus.: Goikoa. I: raungoikotasun. (aditz): ll *ad.* "Eguruki", "iguriki" aditzaren tabu/pc/la.

egu-aldaketa. (aidaketa): iz. Eguaren aldatzea. {: Egualda.

egu-giro. (egurasti): *iz.* Ikus.: Egurasti. F,guaro.

eguairatu. (aide): *ad.* Zeribait aidea ematea egin, oztutzeko. {: Egurastu, egualdatu.

eguakiŕza. (egun): *iz.* Ostirala. {: ikus.: Egubakoitz. : Egubakotx.

eguala. (alapide): *fo.* Alapide-tokia.

egualdatu. (aide): *ad.* ikus.: Eguairatu.]: Egurastu.

eguantz. (argi): *iz.* Eguzkia irten baño lentxoago dagoen argi xabala.]: Eguantzean, eguardian eta iluntrean. {: Egunantz, egubantz, egunantzean, egunas, egun-senti, egun-usain, ollarite, oilaritza, ordundo, orzundo, ortzargi, ortzedcŕ, ozkofi.

eguardi-alde. (egun): *iz.* Lutelesti'ari buruzko eguerdia.

eguardl-aufe. (egun): *iz.* Eguerdia baño lcntxeago dagoen goizearen 'Latta. I: Eguerdi-auŕe, eguerdi-auŕeko, cguartc-auŕeko, eguarteko, eguerdi-aitzineko.

eguargi. (cgun): *iz.* Egun argitsua. {: Egun-argi. (argi): *iz.* Berbera. I: Argi osoa, cgun-argi.

eguaro. (egurasti): *iz.* ikus.: **Egurasti.]:** Egu-giro. (inguru): *fo.* Gorputz baton inguruan dagoen ixurkiak dagien lekunea.

eguarte. (egun): *iz.* Egunak irauten duen artean. : Eguerdi ondokoa.]: Egubarte, eguartean, eguberdartia, eberte. (to): *iz.* €3azkalondoan egiten dan loa. If Bizkaya'n "cgun on", "aŕatsatdc on" eta abet wan ordcz, "eguarte on" edo "eberte on" esaten da. (Azkue).

eguarte-aufeko. (egun): *iz.* Egucrdi-auŕeko.]: Eguarteko, eguerdi-aitzineko, eguardi-auŕe, eguerdi-auŕe, eguerdi-auteko.

eguasten. (cgun): *iz.* Asteazken.

eguesten-guren. (cgun): *iz.* Aste gurenarcn eguastena. Eguasten-zuri.

eguasten-zuri. (egun): *iz.* Aste gurenaren eguastena, asteazkena.]: Eguasten-guren.

egubakoitz. (cgun): iz. Ostirala.]: Bgubakotx, eguakitza, egukotx.

egubafi. (egun): iz. Lotazilaren ogetaboskaŕen eguea. {: Egubeŕi, egueŕi, eguaŕi, sekularo, sekularun, sukil-aro.

egubera. (eguzki): iz. Eguzki-begi, eki-begi.

eguberdaf. (egun): *izond.* Eguerdiari dagokiona. : Egucrdiko.

egubide. (egun): *iz.* Itxasonlzi batek ogetalau ordutan egiten duen bides. {: Egun-bete, egunbide.

egubiclezil. (aditz): *ad.* Zoaz gaud. I: Egu bidcz.

egnen. (egun): iz. Osteguna. j: Ortzegun. II Eguen largero Eguen gizen Eguen larders astegun gizen= cguen-zuri. j: Gizcn.

eguen-zuri. (cgun): *iz.* Ostegun gizen. I: Ikus.: Eguen. : Egun-zuri, glean.

eguerdi. (egun): *iz.* Egun erdi aidia. Eguardi, eguberdi, eguerdi-erdian, eguerdiko, egurdi, egerdi, egordi, eberdi, goizerdi. II Eguerdi on! (aguŕa). (ortzi-muga): *iz.* Ems.: Ego. ll Eguerdi-ezkiia = Ague Miren'en yoalca. Egucrdi-zeñu. II Eguerdi-garai = Aŕatsaldeko ordu bats.

eguerdl-aitzineko. (cgun): *iz.* Eats.: Eguarre-auieko. j: Eguerdi-auteko, Eguarteko, eguardi-aufe, eguerdi-auŕe, eguerdi-auŕeko, eguerdi-auŕetik.

eguerdi-lefu. (lutelesti): *iz.* Lufaren obo aundieua, lufaren ardatzarekiko elkaŕ-zut dagsena. j: Eguerdi-obo, luŕ-geŕi.

eguerdi-lili. (landare): ŕz. Edaskaria dan landarea. I: Derr lorea.

eguerdi-lili. (lore): *iz.* Edasksria dan landare batek ematen duen lorea, margo batzuetako ta distiratsua daukana.

eguerdi-lo. (lo): *iz.* Ikus.: Eguerdi-ondo. Eguercliera, eguerdi-osteko.

eguerdi-mafa. (lutelesti): *ŕz.* **Lurburu** batctik besteraño doan ustezko mafa.]: Eguerdi-ustai, egumaŕ.

eguerdi-oudo. (lo): *iz. Ikus.:* Egucrdicra. Eguerdi-ondoko, eguerdi-osteko, eguerdi-lo.

eguerdi-ondoan. (egun): ŕz. Eguerdiaren ondokoan, eguerdi-oste.

eguerdi-oste. (egun): *ŕo.* Eguerdi-ondoko alrlia.]: Ikus.: Eguerdi-ondoan.

eguerdi-osteko. (egun): *io.* ikus.: Eguerdi-ondo. : Eguerdi-ondoko.

eguerdi-ustai. (lutelesti): ***iz.*** liens.: Eguerdi-maŕa.

eguerdi-zeñu. (zeifiu): *iz. Ikus.:* Eguerdi. ' {: Eguerdi-czkila.

eguerdialde. (egun): iz. Ikus.: Eguerdiri. Eguerdi-aldeko.

eguerdidxe. (azkufi): iz. Ikus.: Bazkari.

eguerdiera, (lo): *iz.* Bazkalondoka lo-aldia.j: Eguerdi-ondo, eguerdi-ondoko, eguerdi-osteko, eguerdi-lo.

eguerdiko. (egun): *izond.* Ikus.: Eguberdaŕ.

eguerdiko-lo. (lo): *is. Ikus.:* Biago. l: Biao.

eguerdiri. (egun): *ŕz.* Eguerdiaren urbil. Eguerdiliri, eguerdi-aidea, eguerdialde.

eguerditsuan. (egun): *adond.* Eguerdi urbil.

eguefe. (size): *is.* Egoaize oso beroa.

eguef-aldi. (egun): *iz.* Gubeŕi-aldia.

egukl, (itxaron-aldi): *ad.* Itxaron, igurikatu. : Eguruki itzaren laburpena.

egukoaufe. (egun): *iz.* Egunaufearen auŕeko eguna. : Ikus.: Egunauŕe.

egulen. (egun): *is.* Ikus.: Egunauŕe.

EGUN. *iz.* ltxuraz eguzkiak Luŕ'aren inguruan bira bat emateko beat duen aldle. 1: Ortzi-mngan eguzkiaren argia dagoen aldia. l: Notiñari bunuz izena artuta duen donea edo jaya Eliza 'k ospatzen duen egiteguna. I: Notin baten jayotzaren urtebeteko eguna. {: Dibezi, *11* Lan-eguna = jaya eztana. /l Me-eguna aragia jaten eztana. (oraiñaldi): *iz.* Gaur, egu. // Egun = Gaur, egunez. /l Gaur = Egun, gabaz. 1/ (actin), (aldi), (egitegun), (eguzki).

egun karazkoa. (egun): *iz.* Egun egokia.

egun-amarnako. (egun): *iz.* Amaŕ eguneko aroa.

egun-andiz. (gau): *adond* Ilundu baño lentxoago.

egun-ano. (ornidura): is. Eguneroko ornia. I: Egunari.

egun-aralde. (eŕenkada): *iz.* Egun-efenkada. (egun): *is.* Berbera.

egun-aufetik. (egun): *adond.* Egun edo epea baño lenago.

egun-begi. (mitxeleta): *is.* Mitxeleta-mota bat.

egun-beflak. (bilaketa): *iz.* Eguneko izpatak. l: Egunekoak, egunerokoak.

egun-bete. (egun): *iz.* Egun osoa, again eta gaba. : Ikus.: Egubide, egunbide.

egun-bira. (birunda): *iz.* **Egun** bateko birunda.

egun-bitarte. (tune): ***iz.*** Egun bateko tartea.

egun-giro. (born): *is.* Egunez dagoen otz-berua, {: Eun-giro.

egun-itzak. (idaztcun): *is.* Paralipomeno'en idaztia.

egun-lan. (Ian): *iz.* Egun bateau cgitcn dan Tana.

egun-langile. (langile-kunde): *is.* Aldizkako langile soĺa.

egun-nabaf. (egun): *is.* Ikus.: Eguantz. {: Egunantz, egun-abaŕ.

egun-sari. (sariztatze): *iz.* Bare otseinketa eta lanaren ordez noribait ordain£zen zayona.

egun-sarizko mailegu, (mailegu): *is.* Obariz egindako egunetarako mailegu.

egun-senti. (argi): *iz.* Ikus.: Eguantz. I: Egunantzean,egunantz,egunas, egubantz, egun-usain, eguntxinta, oiiarite, ordundo, orzundo, ortzargi, azkoŕi.

egun-sukaf. (sukaŕ): *iz.* Igarokoŕa dan sukafa.

egun-uŕatu. (egun): *ad.* Ems.: Egun-senti. I: Eguntxinta, eguntzc, egun-ufatze, egun-zantzu, egun-usain, egun-zabalkera.

egun-usain. (argi): *is.* Ikus.: Eguantz. I: Egunantz, egunantzean, egunas, egubantz, egun-senti, eguntxinla, agonize, egun-uŕatu, egun-uŕatze, egun-zantzu, egun-xinta.

egun-zabaikera. (egun): *iz.* Tkus.: Egun-ufatu. {: Egun-zabal£ze.

egunabaf, (goiztiri): ŕz, Ikus.: Gniztiri, {: Goiztargi.

egunabartu. (egun): *ad.* Eguna asi. {: Ikus.: Egundu.

egunaldi, (aldi): *is.* Eguraldi ona. (sariztatze): *iz.* Lan-egun batagatik ematen dan sariztatzea. j: Egunari.

egunargite. (egun): *iz.* Ikus.: Egundu. {: Egunabartu, egunargitu, egun-argitze.

egunari. (egun): *iz.* Egun batean egindako Janagatik ematen eta artzen dan sariztatzea. I: Lan£sari. (ianaren bizia): *iz.* Berbera. (sariztatze): *iz.* Berbera. l: Ikus.: Egunaldi. (egutegi): iz. Ikus.: Egutegi. {: Egundi, urtekari. (eguneroko): *iz.* Ikus.: Eguneroko. Egunkari, egunoroko. (ornidura): II *iz.* Ikus.: Egun-ano.

egunaritu. (ornidura): *ad.* Egun baterako Ornitu.

egunaro. (egun): *adond.* Egun guztietan berdin ari-iratea. {: Eguneru, egunean-egunean, eguneango, egunoro, egunoroz.

egunarte. (egun): *iz.* Jarduera gabeko eguna.

egunaufe. (egun): *iz.* Egun bakoitzaren auŕeko eguna. {: llrus.: Egukoauta. {: Evian.

egmtaz, (egun): *adond.* Egunak irauten duen bitartean. {: Egunez.

egundalako. (astanpen): *izond.* Ihis.: Egundañoko.

egundanik altzina. (aditzondo): *adond.* Gaurgero.

EGUNDAÑO, *adond.* iñoizko **aldian;** iñoiz ez. Egundo, eguno, eundaño, asteluxian, igundaño, iguiño, igundaiño,egundañokoetan, oral ez gem, sekula, sekulan. (oraiñaldi): *adond.* Oraindik, oindiño. {: Egundano, egundanokotan,egundiño.(egun): *adond.* Gaur artc. (oyutza): j{ oyu. Afimena adicraztcko oyutza. (ustekabc): {{ *oyu.* aŕanoa!. II (aldi).

egundañoko. (astanpen): *izond.* Berebizikoa, at ez bezelakoa. {: Egundalako,egundoko,eundañoko. (erakotasun): *izond.* Add-yam, aukerakoa dana.

egundañokoetan,(egundaña): *adond.* fleas.: Egundaño. : **Egundo.**

eguudañnkutan, (aditzondo): *adond.* Oraindik, oindiño. j: Tkus.: Egundaño.

egundañotasun. (frail/ten): *is.* Betirauntasuna. I: Ikus.: Betirauntasuu. Sekula.

egundañotilr. (aldi): *adond.* Betidanik. {: Egundañotikako,egundañoz.

egundañoz. (aldi): *adond.* Ikus.: Egundañotik.

egundt. (egutegi): *iz.* Ikus.: Egutegi. {: Egunari.

egundo. (egundaño): *adond.* Ems.: Egundaño. {: Eguno, eguiño, iguifio, egundañokoetan.

egundoko. (astanpen): *izond.* Ems.: Egundañoko.

egundo. (egun): *ad.* Eguna asi. j: Ikus.: Egunabartu. I: Egunargite, **eguntu.**

egunean-egunean. (egun): *adond.* Egun guztiak. l: Egnneango, egunaro, egunero. j: Egunean eguneango, egunoroz.

eguneango. (egun): *adond.* Ikus.: Egunean-egunean, egunaro, egunero, egunoroz.

eguneko, **(egun):** *izond.* Egunari dagokiona.

egunekotasun. (befitasun): *iz.* Lengo gauzak oraingo eraz ipiñi edo atontzea.

egunekotu. (beŕitasun): *ad.* Lengo gauzak oraingo eraz ipiiti edo atondu.

eguneratu. (egun): *ad.* Gaurko eraz jaŕi, ezer atzeratuta utzi gabe.

eguneratze. (erakotasun): iz. Tajutzearen egipen eta andorioa.

egunero. (egun): *adond.* Ufenez-uŕen again guztietaa ari-izatea.

EGUNEROKO. *tz.* Egunero argitaratzen dan irarkia, I: Egunkaria, aldirokoa, egunari, egunkari, egunoko, izpaŕingi. A (arpide), (azaipena), (hilaketa), (elcrti), (idazti).

egunezko. (egun): *izard.* Egunez egiten dana.

egunizaf. (izat): *fi.* Goizeko izafa.

egunka. (egun): *adand.* Egunez-eguu, egunetan-egunetan.

egunkal. (egun): *adand.* Egun bakoitzctik ain bat. : Egunero.

egunkari, (Ian): *izond.* Egunariz lanegiten duen langilea. I: Egunsaripcko. (eguneroko): *iz.* Ikus.: Eguneroko. I: Egunari, izpaŕingi. (egun): jj *iz.* Eguneroko bctiak biltzen dituen idazkia.

egunlcaritegi. (eguneroko): *fi.* irakufI al-izateko, egunerokoak biltzen diran tokia.

egunki. (urte): iz. Eun urte, monde.

egunldfia. (egitegun): iz. Ikus.: Egitegun. : Eguntz, noizko, zenbagaiena.

egunlangintza. (langile-kunde): iz. Lang& solen Jana.

egun. (egundaño): *adond.* Ikus.: Egundafro. j: Egundo, eguño, iguiño. (oyutza): *oyu.* Minima adierazteko erabiltzen dan oyutza.

egunoroz. (egun): *adond.* ikus.: Egunaro. Egunean-egunean, eguncango, eguncro, eganoro.

egunorozko. (egun): *frond.* Egunerokoa dana. I: Egunoroko.

egunsaripeko. (Ian): *izond.* llcus.: Egunkari.

eguntaifoko. (adiontasun): *adond.* Adiontasunezkoa dana.

eguntara. (egun): *adond.* Egunez.

eguntu. (egun): *ad.* Eguna eldu.

eguntxinta. (egun): *iz.* Ikus.: Egun-senti. Egun-usain, eguntze, egun-uŕatu, egun-uŕatze, egun-zantzu, egun-txintx, egun-xinta.

eguntz. (egitegun): ŕz. dune.: Egitegun. I: Egunlciña, nun-da-noizkoak.

eguntz-auŕc. (cgitegun): *iz.* Egitegun-anŕe.

eguntz-oste. (egitegun): ŕz. Egitegun-note.

eguntzatu. (egitegun): *ad.* Egiteguna ipiñi.

egunzaro. (egun): ŕz. Jandci-eguna. (jandei): iz. Berbera.

egunztu. (egitegun): *ad.* Egiteguna jaŕi.

egnoitu. (egurasti): *ad.* Baste cgurasti bateau bizi-izateko oitu.

egura. (tnt): *iz.* Ikus.: Lands.

cgurai. (zaintza): izond. Ikus.: Basazain.

eguraldi. (egu): *iz.* Eguaren egokera. I: Ebeldi, egoaldi, egualdi, egueldi. 1/ Eguraldi eroria = aldi ituna. II Eguraldi lasa = Aldi edeta. // Eguraldi justaŕa aldi lxaŕa.

eguras. (aide): *iz.* Zerbaitean legunkiro ematen duen aidearen putzaldia. I: Egurats, egurats-aldi. (egurasketa): *iz.* Ikus.: Egurasketa. : Ibilketa, zutibilte. (jolasbide): II iz. Atsegintzea.

eguras-gabe. (egurasketa): *izond* Luzaroan itxila dagoena, egurastu gabe.

eguras-gizon. (egazkarilza): *iz.* Goronbil edo egazkiiietan dabilena.

egurasean. (aide): *adond.* Aide zabalean.

egurasetxe. (bizitegi): *iz.* Landa-etxe. I: Egurasl-etxe.

EGURASKETA. *iz.* Jolas edo yarduteagatik ibiltzearen egipena. I: Eguras, Egurats-aldi, ibilketa, ibiltaldi, zutibilte. (anemen-aldi), (bidaldi), (bide), (enparantza), (ibilera), (igaraipen), (iri), (irtera), (jolasbide).

egurast-ontzi. (egazkaritza): *iz.* Aidean zed: dabilen burdia. I: Egut-onizi.

egurastetu. (egurasti): *ad.* Egurasti bateau ongi oituta egon.

EGURASTI. *iz.* Alderdi bateko egu-egokeraen moitzoa. I: Aizetorgi, aizetorki, egotaro, eguaro, egu-giro, egurats, egute, egutaro, egaatz. II (beta), (lutelesti), (astagizti).

egurastizti. (egurasti): ŕ.e. Egurastiak aztertzen dituen yakintza.

egurastoki. (egurasketa): *iz.* Egurasteko lokia.

egurastu. (aide): *ad.* Egurasa artzea. E: Etxea aideztatu. Janzkiak aideztatu, eguratsi, eguairatu, zutibili. (jolasbide): *ad.* Atsegindu. (egurasketa): j *ad.* Egurasketan ibili. j: Zut ibili. (aize): II *ad* Carla aizatu. j: Eguratsi.

egurastn-azi. (egurasketa): *ad.* Egurastu-eragin.

eguraszale. (egurasketa): *ŕzond.* Egurasten dab-data.

egurats. (aide): *iz.* Egu-aidea. j: Ikus.: Eguras. (egurasti): *iz. ilcus.:* Egurasti. 1: Egute, egaatz, (ego): *ŕz.* Ikus.: Egu. Laspeldi, oslantza.

egurats-aldi. (egurasketa): *iz.* Ikus.: Egurasketa. (aide): *iz.* ikus.: Eguras.

eguratsezko. (aide): *ŕzond.* Aideari dagokiona.

eguratsi. (size): *ad.* Iinus.: Egurastu. (aide): *ad.* lkus.: Egurastu. I: Zutibili,

egurbide. (bide): *iz.* Zidoŕ ganbera zur edo eguna botatzeko, la nai dan tokira eldu-erazteko. (egut): *iz.* Egu/a eramateko bides. (mendi): *iz.* Auzokoek urte bakoitzean beat duten eguŕa atera dezaketen, zedatitzen dan mendia.

egurdasi. (tanpa): *ad.* Egurkada man.

egurdul. (egut): *iz.* Eguaa egiten dan tokia.

egurgafi. (tanpa): *izond.* Astinketa bat irabazi duena.

egurgile. (esku-langintzak): *ŕzond.* Egufa ebakitzen edo saltzen ari dana. Egurgin, egurkin, eguŕ-moztale, eguŕile, egurzaie, eguŕ-hiltzale, eguŕ-agile. (agar): *ŕzond.* Langintzaz eguta ebaki edo saltzen duena. I: Egurkari, egurtxikitzale.

egurgintza. (eguŕ): *iz. F.guŕa* egiteko langintza. : Egurkintza.

egurgiñafi. (zur): iz. Ongi egifia dagoen zura.

egurik-antza. (itxaropen): *fi.* Ikus.: Itxaropen.: Gurik.antza.

eguriki. (itxaron-aldi): *ad.* Ikus.: Igurika€u. I: Iguriki, eguruki, eguri.

egurikitzalc. (itxatnpen): *izond.* Itxaroten dagoena. j: Egurukizale.

egurka. (eguŕ): *iz.* Eguf-aindoa. I: Ikus.: Egurkan, eguŕ-bila, egurketa.

egurkada. (tanpa): iz. Malcilaz emandako astinketa. I: Ikus.: Egurdasi.

egurkan. (eguŕ): *adond.* Eguf-bila ari-izatea. j: Egurketz, egurka, egurketa, eguŕctan.

egurkari. (egun): *izond.* ikus.: Egurgile. Egurgin, egurkin, eguŕ-moztale, eguŕrle, egurzale, egurtxikitzale, egoŕ-biltzalc.

egurkatze. (eguŕ): *iz.* Eguŕa egitearen egipena.

egurketa. (eguŕ): *iz.* Eguf--meta. I: Eguŕ-In/eta, egufeta, eguŕ-pil. (la/eta): *!z.* Eguŕa ekaŕi ta eramatea. !: Egoŕeta, (ornidura): (iz. Eguŕ-ornidura.

(gordaidu): II iz. Tkus.: Egurka. j: Egurkan, eg f-bila, egurketz, egurzun. (meta): II La. Eguŕaz cgindako meta.

egurketa-ibai. (that): *iz.* Zurak ur-geEean eramateko egokia dan ibaya.1; Egurketa-bide.

egurketari. (apt): *izond* Egufa metatzen eta lofetatzen duena.

egurketz. (eguŕ): *adond. ikus.:* Egurkan. Egurka, cgurketa, eguŕctan, egurzun.

EGURKI. iz.Zur-zati luzea, laukituta edo borobila. : Eraikintzan erabiltzen dan lau-aldeko aura, zurboil. (eguŕ): *iz.* Zur-giaŕa. (zugatz): II iz. Ondozkoa. il (enbof), (kaizu), (makil), (maniac), (oltzaburu), (zota), (zur), (zuredi), (Zurgintza), (zurkaitz).

egurkintza. (eguŕ): *iz.* Eguf-ebaketa.]: Eguŕ-moztc, eg rgintza. f: Egurgilearen langintza.

egurko. (eguŕ): *iz.* Egufa etxeratzeko eguna, (egun): *iz.* Barbera.

egurloŕean. (loŕeta): *adond.* Egufaren lofetan ari-izatea.

egurprintz. (eguf): *iz.* Ezpala.

egurprintzatu. (eguŕ): *ad.* Ezpalak egin.

ECM'. iz. Txapaŕo, abafak edo zur-puskak eŕegai beecla erabiltzen diranak. !1 Eguŕaren zatiak: "Caiii", "abat", "zotz" = eguŕaren zati meena, bare mutufa; "Txaria¨ = egufaren zeazezko abartxo meeak; "Adaki" = eguŕ rneea; "Eguf-lodi¨, "ashtame, "berdinga", "besanga¨ = eguŕ India; "Ildoki", "ondo¨ = eguŕ oso India. !/ "Bguŕ apuŕak¨, "egur-milikak¨, "eguŕ-brintzak¨, "eguŕ-txamaŕak¨ = eguŕ meen kondaŕak. // "Eguŕ atail¨ = eguŕ uŕatua. !1(abaŕ), (ham), (eŕealdi), (iñausketa), (zur).

eguŕ--abaf. (awn): *iz,* Egufa egin dan zugatzarcn abut meak.

eguŕ-aŕail. (enboŕ): iz. Zatikatzckoa dan enboŕa. (ague): *iz.* Pitzatuta dagoen egufa. J: Txostabira.

eguf-afalldu. (enboŕ): *ad.* Eubank ebaki.

eguf-afailatxale. (txori): *iz.* Igokaria dan txoria, mokoa haze, me ta oso scndoa duena; zugatzen azal-artean aurkitzen dituenzumofoetaz elikatzen da. j: Eguŕ-aŕalatzale.

eguf-aŕal. (enbuŕ): *iz.* Ezpaletan ebakitako enbota.

eguŕ-arte. (eguŕ): iz, Ikus.: Egurtegi. I: Egurtoki.

eguŕ--axe. Cagan): *iz.* Ilnas.: Eguŕ-sorta. Eguŕ-besada, eguŕ-soin, eguŕ-txondof.

eguf-belaŕ. (landare): iz. Ezkortakaria dan laudarea, bi urteko belaŕczkoa, ihai ta iatsen ertzetan azten dana; bare oñak saratsenen antzekoak dira.

eguf-besada. (eguŕ): iz. Ikus.: Eguŕ-sorla. I: Eguŕ-axe, eguŕ-soin, eguŕ-txondoŕ.

eguŕ-bil. (eguŕ): *iz.* **Zuredietan** eta beste gauzetarako erabiltzen clan eguf-bola.

eguf-biltzaie. (eguŕ): *izond.* Ikus.: Egurgile. j: Egurgin, egurkari, egurkin, eguŕiie, eguŕ-moztale, egurtxikitzale, egurzale.

egufb€la, (eguf): *adond. Ikus.:* Egurkan. Eguŕa bilatzen ari-izatea. : Egurka, egurketa.

eguŕ-biotz. (eguŕ): *ŕz.* Egad edo zuraren erdiko zatia.

egad-boil. (emu): iz. Borobildutako egufa. j: ikus.: Egut-bil.

eguf-brintzaL (eguŕ): *iz.* Eguf xea ta ostola, gaf aundia dagitelarik.]: Eguŕ-kima, eguf-milikak, eguf-txamaŕak.

eguf-elearle. (eguŕ): *hand.* Eguf-Iofeta dagiena.

eguferosle. (eguŕ): *hand.* Egufa erosten duena. I: Ikus.: Eguŕ-sallzale.

egufeta. (egad): *iz.* Eguŕ-loŕeta. J: Ikus.: Egurketa. (loŕeta): iz, Berbera.

egufetan. (egad): *adond.* Ikus.: Egurkan. Egurka, egurketa, egurketz, egurzun.

eguf-ikatz. (ague): *iz.* Egufez cgindako ikatza. (ikatz): *iz,* Berbera.

eguŕikatz eragindu. (ikatz): *iz.* Ikatz sendagaŕia. : Senda-eguŕikatz.

egufile. (eon): *Land.* Tkus.: Egurgiie, Egurgin, egurkin, egurkari, eguŕ-moztale, egurzale.

eguŕ jale. (eguŕ): *ŕzand.* Eguf jaten duena.

eguŕ--jan. (azkuŕi): *iz.* Egufa jasotzean laguntzen dutenei ematen zayen jan-edatea.

eguf-kima. (egad): *iz.* Ems.: Eguf-brintzak.]: Eg f-milikak; eguŕ-txamaŕak.

eguf-kozleof. (ziri): *iz,* Ikus.: Itdoki.

eguf-laurgi. (eguŕ): iz. Zoko zuzenezko ezpal lodia. : Eguŕ-laurki.

eguŕ-fits. (eguŕ): iz. Ezpala.

egut-milikak. (agar): *iz.* Ikus.: Eguf brintzak. I: Eguŕ--kima, eguŕ-txamaŕak.

eguf-mokof. (eguŕ): *iz,* Enbofaren zatia. I: Eguf mosko. (enbor): *iz.* Berbera,

eguf-mosko. (egu): *La. Ikus.:* Eguf mokoŕ. (enboŕ): *iz.* Berbera.

egufmozketa. (ebaketa): *iz.* Botatzeko, zugatzean egiten dan ebaketa.

eguf-mozle. (eguf): izoud. Eguf ebakitzen duena. I: Eguŕ-moztale.

eguŕ-moztale. (eguf): *izond.* Bus.: Egurgilc. : Egurgin, egurkin, egurkari, eguŕiie, egurzale, apt-Palate, eguŕ-rnozie, eguŕ-muzle.

eguf-mozte. (egur): iz. Ikus.: Egurkintza.

eguf-moztu. (egu): *ad.* Eguŕa ebagi.

eguŕ-neurldn. (eguf): *iz.* Eguf neurtzeko neutla. (naafi): *iz.* Berbera.

eguf-ud€ño. (eguŕ); iz. Egufean dagozen odiñoen bakoitza.

egnfola, (eguŕ): iz. Egufa egiten dan tokia. (zurgintza): *iz.* Ikus.: Zurgintza.

egufpil, (egur): *iz.* Ikus.: Egurketa.

eguf-saltzale. (eguŕ): *izond.* Egufa saltzen duena.:1kus.: Eguŕ-erosle.

eguf-sari, (eguŕ): *iz.* Mend baton ugazabari, eguf edo zurak ebakitzen dituenak ordaintzcn dion on egiteko eskubidea. (mendi): *fa.* Berbera. (cskubide): iz. Berbera.

eguf-so€n. (eguŕ): iz, Eguŕ-zama. j: Tkus.: Eguŕ-axe, eguŕ-besada, eguŕ-sorta, eguŕ-txondoŕ,

eguf-sorta. (eguŕ): iz. Abafetaz egindako sorta. 1: Eguŕ-besada, eguŕ-axe, eguŕ-soin, eguŕ-txondoŕ, eguŕ-xorta,

eguf-lelatu. (eguf): *iz.* Egufez egindako txabola baten etxegaña.

eguf-txanrafak. (eguf): iz. I.kus.: Eguf-brintzak. I: Eguf-kima, eg f-milikak.

eguf-txinpart, (egur): *iz.* Egufez cgindako suaren pindafa. (pindat'): *iz.* Barbera,

egtfdxondof. (egur): *iz.* Ikus.: Eguf-soin. I; Eguŕ-axe, eguŕ-besada, egad-aorta.

egufxeatu. (eguŕ): *ad.* Bats.: Egurtu. Egufa egin.

eguf-xeatzale. (ague): *izond.* Egurtegian egnfa xeatzen duena.

eguf-ziztada, (eguf): *iz.* Landare baten enbof edo abafen zad zoŕotzaz egindako zauria. (zauri): *iz.* Berbera.

egurtegi. (eguf): ŕa. Eguf-zaindegia, eguŕa gordetzen dan tokia. Egurtoki, eguf-arle.

egurtsu. (eguf): *izond.* Bare egitura egufezkoaren antzeko egifia duena.

egnrtu, (eguf): *ad.* Eguŕa biurtu, zerbait eguŕa biurtu. I: Zura gogortu. I: Eguŕ-xeatu, (zur): *ad.* Zura gogortu. (tanpa): II *ad.* Makiiaz astinketa bat eman.

egurtxikitzale. (eguŕ): izond. Ikus.: Egurgiie. I: Egurkari.

egurtza. (eguŕ): *iz.* **Egut-aindoa.** Egurtze.

egurtzca egin. (eguŕ): *ad.* Eguŕ-ornidura egin.

egurtzi. (igurtziketa): *ad.* Ikus:: Igurtzi. Igurtsi, perekatu.

egurukiz. (berantasun): *adond.* Astiro ari-izatea.

egurzale. (uguŕ): *izond. lkus.:* Egurgile. I: Egurgin, egurkin, eguŕile, egut-mortals, egurkari.

egurzun. (eguŕ): *adond.* Ikus.: Egurkan. ^: Egurka, egurketa, egurketz, eguŕetan.

egusai. (jai): *iz.* Jai-eguna. I: Eguzari, cgusari, egusari. II Egusai-erdi — Jai-egun-erdi.

egnsi. (malda): **iz.** Zugatzen cstalitako goyera baten malda.

egut-aiiz. (ortzaŕi): *iz.* Ikus.: Ortzaŕi, I: Egut-aŕi.

egut-ontzi. (cgazkaritza): *iz.* Ikus.: Egurast-ontzi.

egutaize. (size): *iz.* Sartaldetik eltzen dan aizea. l: Edozein aize biguna. I: Egutaide.

egutarn. (egurasti): iz. Ikus.: EgurastI I: Aizetorgi, aizetorki, egotaro, eguaro, egu-giro, egurats, egute,

egute. (egurasti): iz. Tkus.: Egurasti, Egurats, aizetorgi, aizetorki, egoism, eguaro, egu-giro, egutaro.

EGUTEGI. *iz.* Urteko egun guztien bilduma, ileetan banatuta, izaf-yalcintza, eiiz-jayak, gizarte egipenak eta abati bmrzzko zeatzak daramazkiela. ^: Egunari, eguudi, urtekari, II (deun), (egitegun), (egun), (idazti), (iragarpen), (jai-akti), (astagizti), (yaurespen).

egutegidun. (egutegi): *ŕzand.* Egutegiak dsuzkana. I: Bats,: Egutegigile.

egutegigile. (egutegi): *izond.* Egutegiak egiten dituena. I: Ikus.: Egutegidun. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

egutera. (eguzki): *iz.* Eguzlciak ematen ducn tokia. Eguzkibegi, eguzbegi, eki-yalkigi, kera, eki-begi, eki-jalkigia, ekisargi, eguzkitsu, euzkitsu. (ortzi-muga): *iz.* Sortaldea, eguzkialde.

eguterago. (ortzi-muga): *iz.* Lau aide nagusiai buruz norbait edo zerbait ezartzea.

egutera ᴳo. (ortzi-muga): *ŕzond.* Sortaldekoa. I: Eguzki-aldeko, ekaldeko, ekaldetat.

egutik guru. (aditzondo): *adond.* Gaurgero.

egutseme. (aitabitxl): *iz.* Semebitxia. I: Eguz-auŕ, eguz-seme, gotseme.

eguz. (ugatz): *adond.* Ugaz itzaren aldaketa. I: Ikus.: Ugatz.

eguz-aiaba. (ai€abitxi): iz, Ugntzan alabatzat artutakoa.

eguz-ama. (aita): *iz.* Az-ama, ugaz-ama. Eguzama. (aitabitxi): *iz.* Uguizan amabitxia dana. I: Ezkontzan amabitxia dana. I: Titus.: Aitabitxi.

eguz-anaya. (anal): iz. Esnez anaya dana. : Eguzanai.

eguz-aŕcba. *(anal): iz.* Esnez aŕeba dana.

eguz-auf. (aitabitxi): iz. ikus.: Egutseme. l: Eguz-seme, gotseme.

eguz-neba. (anal): *iz.* Esnez neba dana.

eguz-seme. (aitabitxi): *iz.* Ikus.: Egutseme. I: Eguz-aut, gotseme.

eguzaita. (aita): iz. Az-aitu, ugaz.-aita.: Egutzaita. (aitabitxi): *iz.* Ugutian aitabitxia dana. l: Ezkontzan aitabitxia dana. : Ikus.: Aitabitxi.

eguzaizpa. (anal): *iz.* **Esnee** aizea dana.

eguzari. (jai): *iz.* Jai-eguna. j: Ikus.: Egusai. I: Eguzaro.

eguzaro. (jai): iz. Jai-erdiko eguna. 1kus.: Eguzari.

eguzaufide. *(anal): iz.* Gogoari buruzko anaya.

EGUZKI. iz. Izaŕ argitsua, gum izarbel-eraketaren erditokia. I: Eguzku, ekeeŕi, eki, argiama, euzkibegi, iduzki, iguzki, iki, iduzki, iuzki, iki. /I (etxeginiza), (izaŕ), (izaŕ-yakintza).

eguzlci sartua. (eritasun): iz. Eguzkiaren beroegiagatik buruan egiten dan eritasuna. : Eguzki-erasana, eguzkilada, eguzki-siska, eguzki-zizta.

eguzki-aize. (size): *iz.* Sortaldetik egzen dan aizea. : Eguzki-aiza.

eguzki-aldeko. (eguzki): *ŕzand.* lkus.: Eguterako. I: Ekaldeko, ekaldetaŕ.

eguzki-argazki. (eguzki): ŕa. Eguzkiaren argazkia.

eguzki-aŕ. (zomoŕo): *iz.* Eguzkiak ematen damn lurkian bizi dan afa edo baste aberaxka.

eguzki-stano. (egazti): ŕz. Is beltza dan aŕanoa.

eguzlci-ati. (eguzki): iz. Eguzkiak eguan uzten duen aztarna argitsua.

eguzlci-arize. (eguzki): *iz.* Eguzkitan zerbait jartzearen egipena.

eguzki-belaf. (landare): *iz.* Askarkaria dan landarea, bi urtekoa, zurtoña belaŕezkoa duena ta bare miñak ugariak dim clioa ematen dutenak.: Eguzki-bedaŕ.

eguzki-bcren. (eguzki): *iz.* Izarbel bat eguzkitik urbilenik dagoen unealdia. I: Eguzki-urbil. (izarbel): iz. Berbera.

eguzki-bide. (eguzki): iz. Eguzkiaren ibilbidea. l: Ikus.: Eguzkialdi.

eguzid-deun. (oteun): *iz.* Guztien jaurespenerako,oteunajartzen dan uŕezko, zilafezko edo baste metalezko lanabesa.

eguzlci-elesti. (eguzki): iz, Eguzkiaren zeazketa aztertzen dues yakintza.

eguzki-erasana. (erilasun): *iz.* Ikus.: Eguzki sartua. I: Eguzkilada, eguzki-siska, eguzki-zizta,

eguzki-erdllco. (eguzki): *izond.* Eguzkiaren erdiko zatiai dagokicna.

eguzlci-estun. (eguzki): iz. Eguzkiaren argi-uztaya.

eguzlci-galda. (eguzki): *iz.* Gogoi eta oso berogaŕia dan eguzkiaren ekipena. Eguzkitzaŕ.

eguzki-galdatu. (eguzki): *ad.* Eguzkitan eguzki-galdaz berotu. I: Eguzkikatu.

eguzki-galgatan. (eguzki): *adond.* Eguzki bcroenean dagoenaren one-aldian egotea edo ari-izatea.

eguzki-ginga. (eguzki): iz. l.guzkiak gcycn berotzen damn aldia.

eguzid-gurtz. (eguzki): *iz.* Eguzkia jaurestea.

eguzkl-ikuskin. (eguzki): *iz.* Eguzkia begiratzeko, gambits dagoen betauŕekoa.

eguzki-ilune. (eguzki): *iz.* Eguzkia ikusten ez dan ilun-aldia. j: Eguzki-itzaltze.

eguzki-inguruko. (eguzki): *iz.* Eguzkia inguratzen duena.

eguzki-intza. (landare): iz. Goroldio ondoan aintzira-toki lokatzetan bizi dan landarca; bare oŕiak txali-itxura dote txorten aundia dudenak; zomofo jalea da.

eguzki-irarki. (eguzki): *iz.* Eguzkiak imŕita clagoena.

eguzki-iŕlpa. (eguzki): *iz.* Neguko eguzki berogaŕia.

guzki-irudi. (eguzki): *iz.* Odeyetan agertzen dan eguzkiaren Isladura.

eguzki-itzaigi. (eguzki): *iz.* Sartaldea.

eguzki-itzaltze. (eguzki): iz. Ikus.: Eguzki-ilune.

guzki-lzaŕ-arte. (egzki): *iz.* Eguzki to izarbeiak alkaŕenganako duten araubidea.

guzki-lore. (kardabera): *iz.* Baso-kardubera.

eguzki-malda. (estalpcn): *iz.* Baztertu ta estalita dagoen told edo txokoa, zerbait ezkutatzeko edo gordelzeko egokia dana.

cixaŕ, (legortasun): *izond.* Ikus.: Eyat.

eiz-egazti. (egazti): *iz.* Eizarako irakasita dagoen egaztia.

eiz-izkilu. (su-izkilu): *iz.* Eizarako txispa.

EJZA. iz. Eizatzearen egipena. I: Basabereak, eizatu bath len eta geroago ere, I: Abe, aizi, einza, cizi, eize, eitza, eiztaritza, eizaze, iiza, iza, izi. // (aztore-eiza), (atzipen), (egazti), (kirol), (lankuntza), (punp), (sare), (segada), (txort), (zakuŕ).

eiza-anbartokla. (eiza): *iz.* Eizarako itxita dagoen lufaldea.

ciza-axetef. (yarein-yardnbideak): *iz.* Ikus.: Abel-osalari. (abet-sendagintza): *L.* Berbera.

eiza-aztarita. (ciza): iz, Eiza-atza, eiza-loŕatza.: Eiz-atz.

eiza-bide. (eiza): iz. **Eiza-agiria. j:** Eize-txartel.

eiza-debeku. (ciza): *iz.* Eiza gebentzea.

eiza-egin. (eiza): *ad.* Tkus.: Eizatu. Eizi-egin.

eiza-egun. (cgun): *iz.* Zori oneko eguna.

eiza-txiŕi. (ciza): iz. flats.: Eizakin.

eiza-zain. (eiza): *izond.* Landako edo mendiko eiza zaintzen duena, j: Eize-zain. (esku-langintzak): *Load.* Berbera.

eiza-zakurketa. (zakuŕ): iz. Eiza-zakufcn taldca. j: Eiza-zakurtalde.

eiza-zakuf. (eiza): *iz.* Eiza egiteko erabiltzen dan zakuŕa. I: Eiza-txakuŕ, eizlari-txakuŕ, **eiz-txakuŕ,** eize-txakut, eize-zakuŕ, eizi-txakuŕ, eizi-zakuf, eizor, einzatxakuŕ, iza-txakui, iziko-zakut, untxari, xakuŕ-iiztoŕ.

eizabaf. (ildo): *iz.* Eisa deitzen dan goldeaz egiten dan **ildo. j:** Eizara.

eizaga. (eiza): *iz.* **Eiza-ugaritasuna.**

eizagin. (ottz): iz. Betagiña.

eizaketa. (ciza): *iz.* Elza-aldia. j: Eizaldi, cizeketa, ciziketa, cizketa, eizta, eiztara, iizakli, iizckata-tara, iizeta, iize€a-tara, iiziketa.

eizaki. (aragi): *iz.* Eizatutakoaren **aragia.**

eizalcin. (ciza): iz. **Eiza-ornia.** I: Eiza-txiŕi.

eizako. (eiza): *izond.* Ikus.: Eizatai. Eizeko, ciziko.

eizakli. (eiza): *iz.* licus.: Eizaketa. Eizeketa, eizikcta, cizta, eiztara, iizaldi, iizekata-tara, iizcta, lizeta-tara, iiziketa.

eizamin. (golde): *iz.* Goldearen mutuŕa. Nabaŕ, eizopil, eiz-tnin.

eizara. (ildo): iz. lkus.: Eizabaŕ. (jaustasun): *iztta.* Berezko bare lenengo izeratik jausi dana.

eizara erein. (ereintza): *ad.* Eizabaŕetan gad edo beste laborcak erein.

cizare. (segada): *fi.* Eizatzeko **segada.** I: Biza-sare, eizi-sare, iizare.

eizari-beluf. (zugatz): *iz.* Laŕoskaria dan zugatza. j: Udalutzondo; bere **igalla** udalatxa da.

eizaro. (eiza): *iz.* Eizatzeko aroa.

eitaŕ-egin. (luŕ-lantze): *ad.* Eisaz Mira tandu. I: Eizatu. j: **lkus.:** Visa.

eizartu. (luŕ-lantze): *ad,* Ems.: Eizaŕ-egin. I: Eizatu.

eizataf. (eiza): *izond.* Eizari dagokiona. Eizako, eizeko.

eizategi. (eiza): *iz.* Eizatzeko tokia. Eizatoki, eizitegi, cizi-toki, iizetegi, iize-toki.

eizatu. (eiza): *ad.* Afapatzeko edo **erailtzeka,** abereak edo egaztiak jaŕaikatu.j: Eiza-egin, eizets, eiztatu, atxitu, iiztatu, iizekatu. (lut-lantze): *ad.* lkus.: Eizaŕ-egin.

eizazale. (eiza): *izond. Ikus.:* Eiztari. Eizari, eizatari.

eize-adaf. (adaŕ): *iz.* **Eizarako** erabiltzen dan **adaŕa.**

eize-antze. (matzo): iz. **Eizarako antzea.**

eize-araudi. (arau): *iz.* Eizarako aradia.

eize-baltzu. (baltzu): *L.* Eizarako egiña dagoen baltzna.

eize-egazIdn. (egazkaritza): *iz,* Gudarako egazkin berezia.

eize-iflka. (gura): *izond.* Aŕapatzeko gogo bizia duena.

eize-jakeleria. (zauri): *iz.* Eiza-zakuŕen gorputzak orbaintzeko duen gaitasuna. (eiza): *iz.* Berbera.

eize-lain. (laŕu): *iz.* **Abere basatiaren talus. j:** Eizi-laŕu.

eize-sare. (zizku): *iz.* Geŕitik esegita eramaten dan zizku-mota bat.

eize-txakuf. (eiza): *IZ.* Eizarako erabiltzen dan zakuŕa.

eize-zaletasun. (eiza): iz. Eizarako zaletasuna.

eize-zofo. (zizkn): *iz.* E€ztariek daramatemzizku berezia. j: Eizi-zoŕo.

eizean, (eiza): *adond.* Elza egiten ari-izatea. j: Eizika.

eizeketa. (eiza): *iz.* Eizaldia. : Eizaketa, eiziketa, eizketa, eizta, eiztara.

cizeki, (izeki-aldi): *ad.* **Are ado bcroa eman dezan, gauza bat** izeki edo goritu.

eizetxakuŕ--zai, (zaintzale): *izond.* Eizetxakuŕen yagolea.

eizi, (abers): iz. Basaberea. (eiza): *iz.* **Ikus.: Eiza. 1/ Eizi xeea =** Eiza txikia, II Eizi nagusia = Eiza aundia Eizi-laŕi.

eizi-azpiko. (zango): *iz.* Oreiñaren.iztaŕa.

eizi-batuti. (mugadura): *iz.* Eizarako mugatuta dagoen lurkia. j: Eizi-debeku, eizitxi, cizixtura.

eizi-biltzaile. **(eiza):** *izond.* **Eiza-bila** dabilena. I: Eizlari.

eizi-bilatu. (eiza): *ad.* **Mendietan eiza bilatu ta jazati.**

eizi-janari. (gizengaŕi): *iz.* **Zakufai ematen zayen lenengo gizengaŕia.**

eizi-lafi. **(eiza):** *iz.* **Eizi nagusia, eiza aundia. lkus.: Eizi.**

eizkera. (eiza): iz. Eizatzeko era.

eizkin. (kondat': iz. Ustiatu ezin diteken **tcoudafa.**

eizlari-txakut. (zakti): *iz.* Eperzakuŕa. lkus.: **Eiza-zakuf.**

eizopil. (guide): *iz.* Ikus.: Eizamin. Eiz-ru in.

eizar. (eiza): *iz.* Ikus.: **Eiza-zakuŕ,** I: **Untxad.**

elztari. (esku-langintzak): izond. Egazti, basabere, pizti ta beste ahereak, aŕapatu edo iltzeko bilatu ta jazar zen dituena. j: Eizari, einzlari, eizazale, eizatari, eizlari, **eizale,** isteri, iztari, iztari, usozale, xoriketari. (eiza): *izond.* Langintzaz edo kirolez eizatzen duena.

elztari-meza. (meza): *iz.* (iaberdiko meza.

eiztariño. (eiza): *izond.* Eiztari erne.

eiztaritza. (eiza): *iz. Tinis.:* Eiza.

eiztu. (ebaketa): *ad.* **Euboŕ bati, aizkoraz, both bath lentxeago** adaguneak ebaki. (estuera): *izond.* Estu.

ejerkl. (edertasun): *adand.* Tkus.: Ederki.

ejertarzun. (edertasun): *iz,* lkus.: **Edertasuu.**

ejertu. (edertasun): *ad.* **Ikus.:** Edertu.

ejerxka. (cdertasun): *adond.* Polit xamaŕ.

eji. (aditz): *ad. Jail* adi.

eju. (aots): *iz.* tkus.: Deadaŕ. (atsaldi): ŕz. Tkus.: Equ.

ek, (izenorde): *izord.* Ayek. I: Aek, aik, kayek, kek, ekiek, ekek.

elca. (zenbaki): *frond.* Bat.

ekadoi. (auzi-gizon): *iz.* Ikus.: Epaile.

ekai, (Ian): *fi.* ikus.: Lan. j: Bearbada egin + kai batzetik sortutako itza. (ariketa): *iz.* lkus.: Ariketa. j: Berbera, ekaira. (gat): *iz.* Zcrbait egiteko gaya. Elkai, ekei. (zio): *iz.* lkus.: **Zio.** Gayezko zioa. (inka): II *fi.* Mingaŕia dan auena,inlca.

ekaigabe. (gaigabetasun): *izond.* Ekairik ez dana **edo ez** daukana,

ekaika. (inka): *adond.* Inkaka ari-izatea.

ckaikari. (inka): *(coed,* Inkaka art dana. Ekaisu, ekayunzi.

ekain. (iie): *fz.* Garagaŕila. j: Erearo, ereilero, oŕil-beŕi. (izat-yakintza): *iz.* Tres.: Ginga.

ekain-aldi. (eguzki): *fr.* Itzul-mugaen gañcan eguzkia dagoen aldia.

ekain-argi. (argi): *iz.* Gingatik datoŕen argia.

ekaira. (ariketa): iz. ikus.: Ariketa. Ekai.

ekaisu. (inka); *fzond.* Tkus.: Ekaikari. I: Ekayunzi, ekaitsu, ekai-untzi, ekaizu.

elcaitsu. (eragozpen): *izond* Eragozten duena. Ekaitsura.

EKAITZ. iz. Eguaren naasinendua; nra, tximist-punpadaetaz eta saŕi aize ta Icaskabafaz lagunduta gcrtatzen dana. Itxasoko uraren naasmendua, aizeen oldaŕ eta indaŕak egiña. : Bizuntza, buŕuskada, eazaŕi, egaitz, ekarkera, ekaitzaldi, elcaitzari, ekatx, ekaŕaldi, epesi, eraontsi, eraso, erason, craunsi, erauntsi, erauntsiketa, erazati, ataza, auriketa, pest, apes), ortze, osti, sobema, soperna, aize-maoma, tulubia, tulubiu, turebio, xirinbota, zirimol, zuŕunbilo. *lf* (aim), (egu), (nun)), (itxaskuntza), (itxaso), (odei), (ostagizti).

ekaitz-aate. (aate): *iz.* Margo biziak dituen aatea.

ekaitz-arau. (ekaitz): iz. Ekaitz-legea, araubidea.

ekaitz-artean. (ekaitz): *adond.* Ekaitz-erasoaz ari-izatea. I: Ekaitz-erasoaz.

ekaitz-aztikeria. (iragarpen): fz. Elaitzen bidez iragarpenak egitea.

ekaitz-bera. (ekaitz): *frond.* Ikus.: Ekaitzu. I; Ekaizdun, ekaizkari, ekaizkoŕ, ekaizpera, ekaizti.

elcaitt-txiŕin, (cgazti): *12.* II us.: Ekaitz-xori. I: Ekaiz-xori, ekaitz-txori, txikia.

ekaitz-uŕe. (ekaitz): *fr.* Ekaitzaren urbiltasuna.

ekaitz-xori. (txori): *iz.* Itxaso epeletako txori txiki igeri-oinduna. I: Ekaiz-xori, ekaitz-txifin, ekaitz-txori aundia, ekaiztiaŕ, ekaiz-txori, ekaiz-txiŕin.

ekaitzaldi. (ekaitz): *iz.* Ekaitza dagoen aldia. : Ikus.: Ekaitz.

ekaitzu. (ekaitz): *ŕzond.* Ekaitza dagoen giroa. j: Ekaizdun, ekaitz-bera, ekaizkari, ekaizkoŕ, ekaizpera.

ekaizdun. (ekaitz): *ŕzond.* ikus.: Ekaitzu. Ekaitz-bera, ekaizti.

ekaizperatu. (ontzi-galera): *ad.* ltxasontzia ondoratu.

ekaizpuru. (ekaitz): *iz.* Ekaitz-buru.

elcaizte. (ekaitz): *iz.* Ekaitzen aldia edo aroa.

ekaizisu. (ekaitz): *ŕzond.* Eltaitzaz dagoen aldia. I: Ekaiztun, ekaizti.

ekaiztu. (ekaitz): *ad.* Ekaitza sorb.).

ekaiztuu. (ekaitz): *izond.* Boas.: Ekaiztsu. ~ Ekaizti.

ekalde. (ontzi-muga): *iz.* Sortaldea.

ekalde-aize. (size): *iz.* Sortaldetik eltzen dan aizea.

ekaldeka. (ortzi-muga): *izond* ikus.: Eguterako. I: Eguzki-aldeko, ekaldetaŕ.

ekaldi: (aldizkapen): iz. Zerbait egiteko notiñen artean izaten dan kini edo aldizkatzea. (ke): *iz.* Ke dagoen aldis.

elcalo. (ke): *fz.* Ke-mordoa, ke-piloa.

ekan. (aditz): *ad.* Ekaŕi ezan.

ekandu. (oikuntza): *iz,* Matz betetzen dan erabilkuntza, oitura biurtzen dana, E: Ems.: Oikuntza. Ekutc, oitura, jite, izkune, oatz, oikunde. Ad. Oitutzea.

elcandu-ipuyak. (zuzen-legetasun): fz. Zuzen4egezkoak dim ipuyak. I: Ekanduzko ipuyak.

ekaudubidez. (zuzen-legetasun): *adond.* Zuzen-legez ari-izatea.

ekandudun. (oikuntza): *izond.* Oituta dagoena.

elcandnkeria. (usteldura): *iz.* Tkus.: Usteldura.

ekandun. (onbide): *iz.* ikua.: **Onbide.** I: Anzi.

elcandunez. (onbide): *adond.* Onhideaz ari-izatea.

chant*Y*). (tontoŕ): *iz.* lkus.: Toutoŕ.

ckantz. (irudi-antz): fz. Tkus.: irndi-antz.

ekantzatu. (ertzapain): *ad.* Trail; zerbait irndictan atera.

ekantzola. (imdigintza): iz. **Edesti** edo geitapenen bat iduritaraizen dituzten irudicn multzoa, margolu ala kopostatuta izan ditekena. I: **Opa-mai** baton atzean egotcn dan irudigintzazko lana.

ckardura. (ayeŕ): *iz.* ikus.: Ayef. I: Jita, tsutasun.

ekargal. (loŕeta): *ŕzond.* Eŕaz eraman edo ekaŕi ditekena.

ekargailu. (loŕeta): iz. Lotetapidea. (cmantza): *iz.* Etekiña lortzeko bidea.

ekargaitz. (ozarkeri): *frond.* Ozat, zakaŕa dana. Ekaŕ-gaitz. (azutasun): *fzond. Ezi* ezin ditekena. (antzutasun): ;j *ŕzond.* Etekiñik ematen ez (Juana.

ekargaiztasrm. (ozarkeri): *fr.* Zakaŕa izatearen tasuna.

ekargaiztu. (tacta): *ad.* Eramateko zala egin.

ekargati. (loŕeta): *izond.* Eraman edo ekaŕi ditekena. (emantza): *frond.* Etekiiia eman dezakena.

ekargei. (nth *iz.* **01** mea, czberdiña ta legundu gabe dagoena.

ekarkari, (yalkipen): *fzond.* Baste baten gurariari ontasunez amor-egiten duena. Ekarkoŕ.

ekarkera. (ekaitz): *iz.* Ikus.: Ekaitz.

ekarlceta, (erakarpen): *iz.* lkus.: **Erakarpen. I:** Beregantze. (loŕeta): *iz,* Zerbait eraman edo ekartzea.

ekarkidin. (loŕeta): *iz.* Braman beat dana; eraman ditekena.

ckarkot. (emantza): *izond.* Emankoŕa dana, **emantza** dakatena. (yalkipen): *fzond.* Yall[ipenez ari dana. j: Eats.: Ekarkari. (erakarpen): *(ŕzond.* Erakartzen duena.

ekarkortasun. (emantza): !z. Ilgalmena, yoritasuna,

ekarlari. (loteta): *(rend.* Told batetik bestera zerbait eramaten edo ekartzen duena. I: Ekarle, ekaŕizaile, ekartzale, ekarzale, ekaŕaraztaile, ekarla.

ekarle. (emantza): izond, Etekiña ematen duena. j: Ekarŕi, ckartsu. (loteta): *izond.* lkus.: F,karlari. j: Ekaŕizaile, ckanizale, ckarzale.

ekarle txeke. (txindi-etxe): *iz.* Txekea ekartzen duenari ordaindu beat zayona.

ekarmen. (e[nantza): *iz.* Etekifia emateko almena.

ekarpen. (emantza): *iz.* Emandako etekiña.

ekarpen-odolbatze. (odol): iz. **Odol-metatze** eginkoŕa.

ekai. (bakuntasun): *izond.* Bakuna dana.

el[aŕal. (ayuŕi): *iz.* Ikus.: **Arai.** (ayeŕ): *iz.* Ikus.: Zaletasun. Zalegale.

ekaŕaizko. (berezkotasun): *izond.* Gauzaen izateari dagokiona.

ekaŕaldi. (ckaitz): L. Erns.: Ekaitz. (loŕeta): Ic. Gur[lian zerbait eraman edo ekaŕi.

ekaŕara. (curt): *iz.* Zapaŕada.

el[aŕarazi. (lm'eta): *ad.* Ekaŕi-eragin.: Ekaŕiazi. (emantza); *ad.* Etekilia eman-eragin.

ekaŕ-arazle. (loŕeta): *izond.* Ekaŕi-eragiton duena. j: Ekaŕ-araztale.

ekatelakoan. (loŕeta): *adonr!* Zekartela ustean.

ekitoitzian. (eguzki): *adond.* Eguzkitan betean.

ekitu. (eguzki): *ad.* Eguzkia dirdiratu.

ekitxulo. (idekidura): !z. Sutunpak jartzeko, itxasontziaren alboan edo babespide bateau naiz baste tokiren batcan egitcn dan idelcidura. J: Ekizulo.

ekitzali. (eguzki): *ad.* Eguzkia aŕatzean sartu. Tkus.: Ekitzaitze, ekitzalgi.

eldtzaltu. (eguzki): *ad.* Eguzkia ifunda, sartu.

elcitzaltze. (cguzki): *iz.* Eguzkiaren iluntzca, sartzea Ekitzali, ckitzalgia.

ekitzaf. (eguzki): iz. Eguzki galda.

dds. (aldi): *adond.* Gaurger°. (Ezta ezagutzen itz au nundik datoŕen).

ekiztadura. (cguzki): *iz.* lime.: Eki-xinka. (critasun): iz. Berbera. J: Eki-zinka, eki-zinta.

ekiztaldl. (eguzki): *iz.* Zerbait eguzkitan aldi haterako jartzea.

eiciztatu. (eguzki): *ad.* Eguzkitan zerbait edo norbaitjaŕi. Ekitatu.

eko. (ezetza): *adond.* Ezetz. (lanpa): *ad.* Gogoŕ jo.

ekoiliaz. (biztanie): *lzand.* Ikus.: Biztanle. I: Ekoile.

ekoitzdun. (mardultasun): *izond. Was.:* Ekoizle. j; likoitz.

ekoitse. (igali): *iz.* lkus.: Arnari.

ekoitzefolda. (zenbaketa): *iz.* Ekoiztearen zenbaketa.

ekoitzi. (igali): *ad.* Zugatz eta best° landareek 'Rana eman.

ekoizgaŕi. (mardultasun): *izond.* Etekiña eman dezakena. I: Ikus.: Ekoizkoŕ.

ekoizgaŕitasun. (niarduitasun): *ŕi:* Etekiña emateko cgokitasuna.

ekoizkoŕ. (mardultasun): *ŕzond.* Etekiña cmateko gaya dana. j: lkus.: F.koizgaŕi.

ekoizle. (mardultasun): *Land,* Yori, etnankoŕa dana. I: Ekoitzdun, ekoitzle.

ekoizpen. (mardultusun): *iz.* Emankoŕa izatearen egipena. J: Egoizpen. (ondoreko): *iz.* Ikus.: Ondorelto. (luŕ): iz. Lutaren etekiña. (irabazpen): (ŕz. Txiñaren irabazpena. (UM): iz. Berbera. (yaraunspen): *iz.* Thus.: Yaraunspen. j: Artukizun, lege-etorkin, ondare. (ontuŕe): *iz. Ilcus.:* Ontufe. Ohealde. (ongaitasun): *iz* Zerbaitetik ateratzen dan ougaitasuna. (erdialdi): iz. Tkus.: Ekozpen.

elcoizte. (jaurtidura): *iz.* Jaurtitzea, botatzca. j: Egoiztc. (zugatz): *iz.* Zugatzaren etekitia. (igali): in. Zugatzaren igalia. (emantza): *iz.* Berezkoa dan edozein eginkariaren etekiña.

ekoiztu. (igait): *ad.* Zugatz eta la ndareek igalia eman.

ekola. (landola): /n. lkus.: Landola. ldazkola,idaz-lantegi,langia.

ekopresia-belat. (belaŕ): iz. Laŕoskaria dan belaŕa, bizkoŕa dana ta apaingaŕia bezela landatzen dana.

ekoratu. (isiltasuu): *ad.* Isildu. 1: Ekuratu aditzaren aldakera.

eicordin. (ogi): *iz.* Gaizki egositako ugh.

eltorketa. (elate); *iz.* Ekortzearen egipena.

cicorltin. (zikintasun): *iz.* Efatzaz biltenn diran zikinkeri ta zaboŕeria, edo kondaŕak. I: Ekortze. (kondaŕ): *iz.* Berbera.

eltorltin-orga. (zikintasun): *iz.* Sarama eramateko gurdia.

eliof. (kimia): *iz.* Edentsna dan metalkara, eŕaz izekitzen dana, ta berororik soŕerazi gabe, iĺuntasunean argitzen dana.

ekoŕaldi. (c/atz): *iz.* Etafzaz egiten dan garbiketa. J: Ekortaldi.

ekorst. (erdialdi): *iz.* Ikus.: Auŕegoizte. Ekott, ekoxpe, ekoxt, ekost, ekozpen, auŕ-ukeitc gaizto.

ekin t. (erdialdi): *iz.* Bros.: Auŕ-egoizte. I: Ekorst, ekoxpe, ekoxt, ekost, ekozpen, auŕ-ukeitc gaizto.

ekort-egin. (erdialdi): *ad,* Auŕgaya bizi al-izan baño Imago erditu. j: Ekoxpe-egin, ekost-egin.

elcnrtailu. (zikintasun): *iz.* Zikinkeria jasotzeko langaya.

ekorte. (erriŕaitii): *ŕzond.* Bear dan baño Icnago jayo dana.: Ekoxpeneko.

elcortu. (eŕatz): *ad.* Eŕatzaz auts eta zikinkeriak kendu. j: Egortu, xaatu, xantu. (labe): *ad.* Labeko txingaŕa berdindu.

ekortzaga. (labe): *iz.* Labeko txingaŕa berdintzeko aga. J: Ekortaga.

ekortzaile. (zikintasun): Lund, Eŕatzaz zikinkeria kentzen duena.(esku-langintzak): *izond.* Berbera.

eleortze. (zikinlasun): *iz.* Ikus.: Ekorkin. J: Efatzaz zikinkeria kentzearen egipena.

ekorzte. (igurtziketa): *iz.* Igurztearen egipena. J; Igortze.

ekosari. (lekazi): *iz.* lints.: Lekazi. (babaŕ n): iz. Baba.

ekoxi. (ikusmen): *ad.* Ikus.: Ikusi. J: Ekus, ekusi.

elcost-egin. (erdialdi); *ad.* Tkus.: Ekort-egin. j: Ekoxpe-egin, ekoxi-egin.

ekost-eragile. (erdialdi): *izond.* Ekost-eragiten duena.

ekoxpe. (erdialdi): *iz.* Ikus.: Auŕ-egozile. J: Ekorst, ekort, ekoxt, ekost, ekozpen.

dtoxpe-egin. (erdialdi): *ad. Ikus.:* Ekort-egin. J: Ekost-egin.

koxpenelco. (erdialdi): *izond.* Ikus.: Ekorte.

ekoxt. (erdialdi): *iz. ikus.:* Auŕ-egoizte. J: Ekorst, ekort, ekoxpe, ekost, ekozpen, ekoxte.

ekozpen. (erdialdi): *iz.* Bats.: Anŕ-egoizte. J; Ekorst, ekort, ekost, ekoxpe, ekoxt, ekoizpen, ekospen. (ongaitasun): *in.* Etekin, °nura.

eku. (naretasun): *izond.* Hare dagoena. hm. (aditz): *ad.* Ukan aditzaren aldakera.

elcura. (geldidura): *izond.* Geldirik dagoena: j: Ekuri.

ekura-arazi. (gelditze): *ad.* Getditu-eragin. I: Ekuerazi, ekurerazi.

elcurae azle. (gelditze): *Land.* Gelditu-eragitan duena.

ekuraldi. (gelditze): *iz.* Gdditzeareo egipena.

elcuratu. (naretasun): *ad.* Nara egon eta iraun. J: Ekuritu, ekurutu, ekoratu. (geldialdi): *ad.* Egiten ari zana utzi. (gelditze): JJ *ad.* Gelditu. I: Ekuatu. (itxasontzl); II *ad.* Itxasontxia akaldera eldu.

ekuri. (geldidura): *izond.* Geldirik dagoena. (naretasun): *frond.* Thus.: Ekuru.

ekuritu. (egoera): *ad.* Egon eta bertan oŕela iraun.

ekurte. (ongaitasun): iz. Ougaltasunezkoa dana egitea.

ekurtu. (ongaitasun): *ad.* Ongaitasunezkoa dana egin.

ekurtzi. (ikuzketa): *ad.* Bois.: Ekuzi. Ekuz.

ekuru. (naretasun); *izond.* Nare dagoena. J: Ekuri. (sendotasun): *izond.* Sendo, gotoŕ.

ekurugaitz. (aidakura): *izond.* Geldirik ez dagoena, arlega dabilena. Ekuragaitz.

ekurugaiztasuna. (aldakura): *iz.* Artcgatasuna, gogoan beat.

ekurngaiztu. (aldakura): *ad.* Artegatu, kezkatu, ckurugaitza biurtu.

ekurutasua. (naretasun): *iz.* Tkus.: Naretasun. J: Narotasun.

ekusala. (ikusmen): *adond.* Ikusmena eldu diteken guzia.

ekusbide. (ikusmcn): iz. Ikusteko bides.

ekuserazi, (ikrrsmen): *ad.* Ikusi-eragin.

ekusgafi. (ekusketa): iz. ikus.: Ekusketa, j: Ekuskart.

elms!. (ilcusmen): *ad.* Ikus.: Ikusi. Ekosi, ekus, intrust, ukusi.

ekuska. (ekusketa): *adond.* Ikusten art- ix–stmt.

ekuskari. (ekusketa): *iz.* Ikus.: Ekusketa. I: Ekuskizun, ekusteko, ekusgaŕi. (orcdu): *iz.* Aipatzen dan egipena, jokaera edo esana,oriborn egiteko ala ez egiteko credit izan dedtt. I: Adibide, ulerbide.

elcuskaritasun. (ekusketa): *iz,* Aŕigaŕia izatearen tasuna.

ekuskafi. (begiespen): *izond.* Tkusgaŕia dana.

ekuskatu. (ikustaldi): *ad.* Karia edozein izan, norbait edo zerbait ikustera jaan. j: Ikuskatu.

EKUSKETA. tz. Edozein etxe edo tokian egiten dan jaya edo ororentzako jostaldia; ikusteko, beŕtan giza-lagunak biltzen diralarik. : Ikusmen edo adimenaren ikustaldirako zudugaŕia bezela aurkezten dana. j: Begirakizun. Beakuna, ekusgaŕi, ekuskari, ekuskizun, ekusteko, jaikizun, ikuski, ikuskizun, ikuskuntza, ikusgai, ikusmira. ii (baterakuntza), (jai), (jolasbide), (jolaseta), (mozoŕokeri), (ospa).

ekuskizun. (ekusketa): az. Ikus.: Ekusketa. j: Ekusteko, ekuskari, ekusgaŕi, jaikizun, ikusmira.

ekuslari. (lckukotasun): *izond.* Lekukoa dana.

elcusiaritza. (lekukotasun): *iz.* Azkuŕien orniketa begiratzen ducnaren bizibidea.

ekuste. (ikusmen): *ŕzond.* Ikusten duena.

ekusmen. (ikusmen): iz. Ikustearen egipen eta ondorioa. I: Ikus.: Tkusmen. j: Ekuspen, ekuste.

ekuspen. (ikusmen): *iz.* Ikustearen egipena.

ekustamen. (ikustaldi): ŕa. Ikus.: Ikustaidi. j: Ekuste.

ekuste. (ikusmen): *iz.* Ikustearen egipena. j: Ikus.; Ekusmen. (ikustaldi): *iz.* Ikus.: Ikustaldi. j: Ekustamen,

ekustegi. (ikusmen): iz. Ikus diteken tokia.

ekusteko. (ekusketa): *iz.* Tkus.: Ekusketa. : Ekuskizun, ekuskari, ekusgaŕi.

ekusu. (aditz): *ad.* Ikusi ezazu; aditzera onen laburpena.

ekute. (oikuntza): *iz.* Ikus: Oikuntza. Oitura, ekandu.

ekuzi. (ikuzketa): *ad.* Zerbait uraz edo baste ubilaz garbitu. j: Ekuz, ekurizi.

elcuzkin. (atiko): *iz.* Afikoan crabilitako ura, elikatura bezela zeñai ernaten zayena.

ekuzle. (ikuzketa): *ŕzond.* Ikuzten duena. I: Ikuzle, ikuzta. (esku-langintzak): *ŕzond.* Berbera.

el. (aditz): *ad.* Eidu aditzaren zeingca. (eritasun): *iz.* Eri itzaren aldakuntza. (atz): II *iz.* Eri (atz) itzaren aldakuntza. (urgazpen): j *oyu.* Laguntza eskatzeko oyutza. (oyutza): Ij *oyu.* Berbera. (izkera): *iz.* Ems,: Izkera. I: Eta, izkuntza.

el-arazi. (mate): *ad.* Eskubide edo beste gauzaren bat noribait utzi edo email. I: El-erazi,

el-arazle. (emate): *izond.* Eskubide edo beste gauzaren bat noribait utzi edo ematen diona.

el-agile. (eskari): *izond.* Epaile batengana eskari bateaz erduten dana.

el-egin. (eskari): *ad.* Epaile batengana eskari bateaz erdu. (negaf): *ad.* Negafez zerbait eskatu.

el-elez. (utziera): *izond.* Laguntzarik gabe dagoena, j: Laguntza eskatzen ad dana.

el-ezin. (elduera): *ŕzond.* Eltzeko eziña dana.

el-gaiztu. (zari): *ad.* Gogoŕ zauritu.

el-leku. (bizitegi): *iz.* Bizileku bat nun dagoen jakiteko itzak edo ikuŕak.

ela. (edespen): ŕz. Ikus.: Ipuin, I: Elazaaŕ. (aguf): *oyu.* axe bateau sartzerakoan egiten dan aguf-oyutza. (oyutza): *oyu.* Berbera. (zati): Ij *iz.* Gorputz batcn zati oso txikia. j: Kizidun, soin-kizkin, (gat): *iz.* Gai bateau izan diteken zati txikiena la bere barnean kizki asko dauzkana. 1: Zibizki, ela, kizkin.

ela-aburu. (goi jakintza): ŕa. Ludiaren erakela elaen egipen itsuaz azaldu nai duen irakasketa.

ela-artiko, (artekotasun): *iz.* Zibizkien artean dagoena. (soñizti): *iz.* Berbera.

eta-bai. (artza): *iz.* Ikus.: Artza.

ela-ikuf. (soiuizti): *iz.* Zibizki-ikuŕa.

elabergile. (elebeŕi): *izond.* Elebeflak idazten ditucna.

elabcrglnlza. (elebeŕi): *iz.* Elebefiai dagokicna.

elabefi. (bilaketa): ŕa. Beŕiak, albisteak. j: Elebeŕi.

elabefiti. (mintzoera): *ŕzond.* lks.: Aazabal, I: Elabeŕitsu, elakari, elakeri.

eladekeria. (mintzocra): ŕa, Eladera'k duen ıtzegiteko gisa.

cladera. (izkera): *iz.* Grezitafen izkera.

elae. (txori): iz. Eats.: Aiñara. j: Etxelai, elizclai, elai, elayama, goronbilo, kiñuri, mitxio. j: Aiñara antzekoa dan baste txori bat, zomofo-jelea dana €•a isatsa luze ta urkaduna duena. : Eliz-elai.

elagiu. (lañatasun): *izond* Aŕemanetan on eta atsegma dam.

elagucn, (aditz): *ad.* Egon etzedila.

elai-belaf. (landarc): *ft.* Bedaŕezko landarea; bere uriña ori ta ortzikadura egiten duena da la garitxak kentzeko erabili da. : Tñara-belaŕ, zelidona.

elaikume. (ixori): ŕa. Aiñararen kuma.

elaire. (mintzoera): iz. ikns.: Mintzoera. ltzegiteko era. (adiskidetasun): *iz.* Adiskidetasnmcra eldu gabe notiiien artean izan diteken aŕemana. j: Elaide.

elairetu, (artueman): *ad.* Alkaŕenganako ezagupena artu.

elaite. (aditz): *ad.* Ezin izan liteke.

elaka. (ol): ŕz. **01** batzuek ertzeetan duten moztura antzekoa. (mintzocra): *adond.* Mintzatzen ari-izatea, (alaka): Jj *iz.* Ikus.: Alaka. I: Aleka, ernai, xobaki. (dei-egikuntza): II *adond.* Aeika ari-izatea.

elakari. (mintzoera): *izond.* Asko itzegitea duena. j: Elabefiti, aazabal, etabeŕitsu, elaired, elekari, elegile, clati.

eialcatu. (ol): *ad.* Elakak egin. (mintzoera): *ad.* ltzegin, mintzatu. j: lkus.: Elaztatu.

elaketan. (izlccta): *adond.* Bi notin edo geyago alkaŕckitr itzegitean ari-izatea.

elakof. (mintzocra): *izond.* Ikus.: Elan. j: Elazi,

elalcri-lumla. (aurtzaro): *iz,* Ijitoek semen txaŕekoak diran neslcai ematen dieten izena.

elaldi, (elduera): *iz.* Tkus.: ETduera. I: Etoŕaira,jingi.

elan-urdin. (ugazti): *iz.* Margo oztiña duen egazti-mota bat.

chintz. (eritasun): *iz.* Aspaldiko eritasuna. j: Elarantz, j: Elarzun, iraunkoŕ-cri. (zernola): *iz.* Ikus.: Zernola. j: Blarla. (gertakari): *(iz.* Ikus.: Gertalcari. [: Elarantz. j: Elarantza.

elantza. (mintzoera): iz. flats.: Elasturi. I: Elausturi.

elantze. (mintzuera): iz. Itzegitean erabiltzen dan zurtasuna.

elaotz. (erle): *is.* Erleek baron abaraskak jartzeko daukaten utzunea.

elapide. (mintzoera): *iz.* Itzegiteko karia, gaYa.

elarantza. (gertakari): *iz.* Ikus.: Gertakari. j: Elantz.

elarantzara. (gertakari): iz. Gertakari gogaikafia.

elaratz. (supaztef): *iz.* Ke-bidcan, jaŕita dagoen katea, pertza esegitcko. : Elatz, elaŕ, ela-atz, elatzu, gaiatz, labatz.

elarazmen. (elduera): *iz.* Eldu-eraztearen egipena.

elardi. (abetxu); *iz.* Elafak asko dagozen tokia. I: Elarki.

elarin. (umotasun): *izond.* Ongi urnotua ez dagoena.

darn. (umotasun): *iz.* t imotzeko aroa.

elaf. (abetxu): *iz.* Txilarkidea dan abetxu abartsua; bare Wreak txikiak dira, zuri-orlegi ala gotixkak. (landare): *iz.* Landare egurtsua, bi urteko, ezpainkari ta oso usaintsua dana. 1; Axerda, ispilika, txarpot, txerpol. (supaztef): 11 *ft.* lkus.: Elaratz.

elaŕezko, (landare): *iz.* Ezpainkaria dan belafezko landarea, bi urteduna ta oso uŕinduna dana.

clad. (di): *iz.* Xixelatutako idazkia jartzen dan afi laua.

Waite. (zemola): *iz.* Erns.: Elantz. j: Zernela.

elartsu. (abetxu): *iz.* Mat asko dagoen tokia.

clarzuu. (eritasun): *is.* Ikus.; Eritasun. Elantz.

clarzuu. (eritasuu): *iz.* liars,: Eritasun.: Erarzun.

east. (zama): iz. Itxasontzian sartzen dan ail, ondat edo baste gaya, urtan beat dan aifia sat al diteken. j: Erns.; Elazt. j; Lasts.

elasta. (izketa): *iz. Ikus.:* lzketa,

elastatu. (izketa): *ad.* Izketan ari-izan. Elatu. (zama): *ad.* Itxasontzi batean elazta jail.

elastiko. (ol): *iz.* Dolateen estalkia ayutzeko erabiltzen diran olak.

elastikutasun. (lengorakortasun): *is.* Ikus.: Lengorakortasun.

elasturi. (mintzoera): *iz.* Asko ta galzik gabe tnintzatzea. I: Elausnul, elantza, elasturitci.

elatari. (izketa): *izond.* Izketa atsegifia egitea dakiena. : Eletari.

elati, (mintzoera): *izond.* Asko ta gatzik gabe mintzatzen dana. 1: Elazi, elakoŕ. I: Ikus.: Elakari.

eiatsarl. (oore): *iz.* Eras,: Oore. I: Elesari.

elatsu. (mintzoera): *izond.* Asko ta eŕaz mintzatzen dana. 1: Elazu.

elatsulceria. (mintzoera); az• Asko ta funtsik gabe mintzatzea.

data. (erakardura): *ad.* Norberarenganuntz zerbait ekartzeko indaŕak egin; erakaŕi, (erakarpen); *ad.* Berbera. (izketa): jj *ad.* Tkus.: Elastatu,

elatxo. (zomaŕo): iz. Garagafaren kotxoa. (garagat): iz. Berbera.

elatz. (supaztef): iz, Ikus.; Elaratz. I: Elatzu, labatz. (irarkola): iz. Irarkolako raid edo irarkia,

elauso. (eduŕ): Iz. Menditik jausten dan eduf-mukrtlu aundia.

elauzi. (itxitura): iz. Lutean sartutako csolen bitartez egiten dan itxitura. I: Elausi.

elaxka. (uzkeri); iz. Tkns.: Uzkeri. Illikeria, xeadura. (ergeltasun): iz. Esari ergela,

elaya-belaf. (belat): *iz.* Pitinpikaria dan belafa; here uriña on ta eŕekaya da ta garatxak kentzeko erabilia izan da. Elai-belaŕ, elai-bedaŕ.

elayama. (txori): *iz.* Ikus.: Aifiara. Elan, elai• I: Ama dan aiñara.

elazaaŕ. (edespen): *iz.* Ikus.: Ipuin. 1: Ela.

eazt. (zama); *is.* Itxasontzi baten ondoan ipintzen dan zama, beat daneraño murgildu dedin. : Elast, lasts.

elaztnldi. (irarkola): *is.* Argitaratzeko egiten dan idazlan baton irartzea.

elaztatu. (mintzoera): *ad.* Itz-egin, mintzatu, !; Elakatu. (irarkola): *ad.* Irarkolan irafi.

elaztegi. (irarkola): *is.* Ikus.: Irarkola. I: Moldiztegi.

elattu. (izketa): *ad.* Gure egunetako notin eta gertapenai buruz itzegitea.

elaztun. (ereztun): iz. Ikus.: Ercztun. Elastun.

elazu. (gezut): *izond.* Gezufak diiiozkiena. (mintzoera): *izond.* Erns.; Elatsu.

elbakaf. (izkera): *izond.* Izkera bakat bateau itzcgiten duena.

elbaf. (mutidura): *is.* Tkus.: Elbaŕitasun.: Kadentasun, mange],

elbaf-aldi. (sakitura): iz. Elbatitasun txikia, igaro ditekena.

elbaŕen. (eft): *is.* Efi baten beko aldea.

elbafi. (sakitura): *izond.* Soin-akatsen bat duen no6ña. 1: Norbaiten sakitzea. I: Maingu, elbat, eternal, mange!, trako. (zauri): *iz.* Befiz egindako zauria. (mutidura): 11 *is.* Soñaren zati bateau edo batzuetan, kordamen edo igimenaren gabetzea edo gutxitzea. 1; Elbatituta dagoena. (bilakuntza): li *iz.* Eltzearen beŕia. (elduera): Eltzearen beŕia.

elbafi-arazle. (mutidura): *izond.* Elbaŕito-cragin dezakena.

elbaŕidun. (mutidura): *izond.* Elbaŕituta dagoena.

elbafidura, (sakitura); *is,* Elbaŕituta geratzea.

elbafigeren. (sukaŕ): *is.* Irugaŕen eguncan beŕitzen dan aldizkako sukafa. I: Brener-think, eren-aldiko.

elbaflgerendun. (sukaŕ): *izond* Elbaŕigeren-sukafa duena.

elbafikatu. (mutidura): *ad.* Elbaŕituta gcratu.

elbafitasun. (mutidura): *iz.* Soñaron atat bat edo batzuen igimen edo kordamenaren gabetasun edo uŕitasuna. j; Kadentasun, ctbaŕ.

elbafitu. (mutidura): *ad.* Soin-atal bateau norbait zaurilu, bare erabiltzea cragoztean. 1: Erbaildu, erbaldu, kadendu, ilaunditu, mangeldu. (zauri): *ad.* Zauri bat beŕitu. I: Elbeŕitu.

elbera, (eritasun): *izond.* Osasuna naikoa eztuena. *l:* Beŕtz art geratzen dana. 1: Gaitz-bera.

ether]. (eritasun): *iz.* Efi edo iufalde hatean aldi bates irauten duen eritasuna, notiñak ask(' jotzean. !: Elbe, elderi.

elbafi. (zauri): *fi.* Be/itu dan zauria. (elduera); *izond.* Oraintxe eldu dana.

elbefitu. (eritasun): *ad.* Eritasun berberean jausi beŕitn. (zauri): *ad.* Zauri bat beti€u.

elbi. (euli); *iz. Ikea.;* Euli. 1: iii, tali. (at): *is.* Lusagatean egiten dan aŕ orlegi aundia. (ezuf): V *iz.* Ezufbatean egiten dan !egaŕa. Txantaŕ, eltxaŕ.

elbi-mando. (auk): *iz.* Euli aundia. I: lkus.: Elbilxaŕ.

elbi-txori. (txori): *is.* Bizitegiak euliz garbitzeko erabiltzen zan txori beltza.

etbide. (bide): *fi.* Elburu batera cltzeko bidea. (atsikipen): *is.* Zerbait artzcko dagoen zatia. ^: Gantsa, lokia, cskugune.

elbidean. (eŕeztasun); *adond.* Zerbait lortzeko efeztasuna izatea. *l:* Elbidian.

elbidedun. (bide); *izond.* Elburu batera eltzcko bidea duena.

elbideko. (norabide): *Land.* Bialtzen zayon zerbait artzeko dagoena.

elbiko. (txintxin); *iz.* Len erabiltzen zan bi eŕealeko txintxlña.

elblast°. (cub): *iz.* Euliak aŕapatzcko erabikzen dan bedat-sorta edo baste gauzaren bat, sabaitik esegita jartzen dana.

elbisare. (euli); iz. Eltxoak sat ez ditezen jarizen dan albain-oyala.

elbitxaŕ. (cub): *iz.* Aragia kutsatzen duen cull aundia. I;Ikus.: Elbi-mando.

elbitz. (meera): *(wad.* Meetuta dagoena. (belat); iz. Brain gabe sortzen don belaŕ-ondua. I: ikus.: Albiz. I: Abbitz, (landare): |I ŕz. Esku-efatzak eta iñaurkiña egiteko erabiltzen den landarea. (uke): Ij *iz.* Mee dan ulea.

elbiztasun. (meera); iz. Meetuta izatea.

elba. (egazti): *iz.* Gabaz dabilen egazti arapakaria, ontzaren antzekoa dans.

elburni. (atsikipen): ia. Ikus.: Elduleku.

elburu. (amai): ŕz. Egikera bat zuzentzen dan azken jo-muga. Zertakotasun.

elburu-zahe. (goi jakintza): *Land.* Azken Ann jakintzaren aldekoa dana, gai-jakintzan batez ere.

elburugafi. (credo): *frond,* Ikus.: Eredu.

elburukn, (norabide): *ŕzond.* Bialtzen zayon zerbait artu beat duena.

eldajo. (eritasun): *izond.* Eritasunen bat duena.

eldari. (eritasun): iz. Edozein eritasunaz, eh' naiz Intake bateaII_ eta batera uotiñak asko jasan, aldi luze xamaŕean Matzen dan gaitza. I; Bide, eldeera, elderl, eli, gizeldea.

eldarniatu.(zorotasun): *ad.* Itz-eratu, burua galdu.

eldarnio. (lo): *iz.* Ikus.: En, I; Lobo. (csnaldi): *fzand.* Esnatuta dagoena. (zorotasun): II iz. Ameskeri, zorabio.

eldarniotu. (esnaldi): *ad.* Esnatuta egon.

eldaŕ. (aogozo): *iz.* Ikus.: Add. I; Bildeŕ, eldeŕ, eldoŕ.

eldayo. (enoa): *izond.* Guztiz cnoaturik dagoena. (naŕaskeri): *iz.* Ikus.: Nafaskert. I: Naŕnskeriz ari dana. (gauzeztasun):Ej *irond.* Alpeŕezkoa dana, ezdeusa.

aide. (eritasun); iz. ikus.: Eldari. I: Eldeera, elderl, elde-antza, eli, gizeldea. (baterakuntza): *iz.* Aindo sunditan biltzearen egipena. (zori): *iz.* Ikas.: Aldion.

elde-antza. (eritasun): *iz.* Ikus.: Elde.

elde-zantzu. (eritasun): *iz.* Eldearen ayerua.

eldeka. (galbide): *adond.* Galbideetan ibiltzea.

eldeko. (galbide): *izond.* Galbideetan dabilena.: Eldezoi.

eldekoma. (zikintasun): iz. Zolda, ugeŕa.

eldekon. (txoskoŕ): *iz.* Zoldituta ez dagoen txoskoŕa.

eldekonia, (zikintasun): *iz.* Oso itsatsita dagoen zikintasuna. j: Eldekoŕi itzaren okeŕa.

eldekoutsu. (txoskoŕ): *ŕzond.* Eidekona duena.

eldekofi. (zikintasun): *iz.* Ikus.; Eldekonia.

eldekoŕltu. (zikintasun): *ad.* Eldekoŕiz zikindu.

eldergirli. (aogozo): *frond.* Ikea.; Adurti. Elderti, eldertu, eldcrtsu, adurtsu.

elderl. (kutsu): *iz. Ikus.:* Kutsu. j: Kozo, ozatura.

eldeŕ. (aogozo): *iz.* Ikus.: Add. I; Eldoŕ.

eldeŕatu. (aogozo): *ad.* Aduŕa both~ I: Eldertu.

eldef-jario. (aogozo): *iz.* Aduŕa botatzea.

eldef-oyal. (aogozo): *iz.* Auŕai aduŕa kentzeko jartzen zayon zapia. 1: Eldeŕ-zapi, erdoyal, pantota.

elder& (aogozo): *ŕzond.* lkus.: Adurti. j: Eldcrzu, eldortsu, eldergirli, adurtsu, eldertsu, zurzuii. (eritasun): *izond.* Ikus.: Eldezko. I: Eldertun.

eldertsu. (aogozo): *hand.* Ikus.: Adurti. ^; Elderti, eldortsu.

eldertu. (aogozo): *ad.* Adm`a bota.

eldertun. (eritasun): *izond.* Ikus.: Eldezko. I; Eidarti.

eldezko. (aogozo): *frond.* Ikus.: Adurti. l; Elderti, eidortsu, eldergirli, adurtsu, eldertsu.

eldezko. (eritasun); *frond.* Eldeari dagokiona. : Elderti, eldertun.

eldoŕ. (aogozo): *iz.* Ikus.: Eldaŕ. I: Bidet.

ldoŕi. (ule): *iz.* Buruan uleen bean egiten dan ezkatatxoa.

ldaŕoi. (urban): iz. Mateletan sortzen dan urban goŕixka.

rldortsu. (aogozo): *frond.* Edda botatzen duena.

eldeo. (goyera): *izond.* Ikus.; Efaidoi. Gizandi, zentoi.

eldu. (elduera): *ad.* Notin edo gauze bat leku bateraño etortzea edo joatea. I; Alako aro edo aldi arte zerbaitek irautea. I: Bare kiriz edo txandaz zerbait etortzea. I: Nai dan elburua bortzea. j: Gauze batek baste bat ikutu edo atzematea. 1; Zerbait izateko edo egiteko aldia etortzea. I; Eltu, eildu, erstu, iritsi, iritxi. (umotasun): *ad.* Igalia edo baste gauze bat ontzea. j: Eldu-arin = guztiz ongi ez ondua. (atsikipen): *ad. Oratzea.* (clod): II *ad.* Norbaitenganatzea edo zerbaiteratzea. (jabetza): II *ad.* Norbaitenjabegoa izan. (urgazpen): I *ad.* Sorostea. (ausikidura): II *ad.* Orzka-egin. (antura); II *ad.* Zauri ado zauridura bat gorbiztea. (zentzun): jj *ŕzond.* Notin senduna, zentzunduna.

eldu-arazle. (umotasun): *trend.* Eldu-eragiten duena.

cldu-arin. (umotasun): *Load.* Ondo umotuta ez dagoena.

eldu-bada. (zatantza): *adond.* ans.: Bearbada. I: Apika, apike, apokci, apuka.

eidu-bako. (goiztartasen): *ŕzand.* Umotua ez dagoena; dagokion sasoira iritxi ez dam: I:'Ongatx. (umotasun): iznnd. Berbera. I: Eldu-gabe, elduez, elduge, clduka.

eidu-bakotasun. (umotasun): in. Umotu gabe egotearen egipena. I: Eldu-gabetasun.

eidu-bap. (bilaketa): *iz.* Elduera baten albistea. !: Eldu-beŕi. (elduera): *iz.* Berbera.

eldu-eldua. (zindokuntza): *frond.* Betegiña, bikaña dana.

eldu-ezin. (elduera): *frond.* Ikus.: Eldugaitz. I; Eidu-eziñeko.

eidu-eziriean, (elduera): *adond.* Eldu-ezin ari-izatea. Eldu-eziñik.

eldu-eziñik, (elducra): *adond.* Tkus.: Eldu-eziñean.

eldu-gabe. (umotasun): *izond.* Ikus.: Etdu-bako.I; Eiduez,eiduge,elduka, ongatx. (goiztartasun): *frond.* Umoturik ez dagoena.

eldu-gabetasun. (umotasun): iz. Ikus.: Eldu-bakotasun.

china. (send!): iz. Sendikoa dana edo egin dana.

ELDUBEAIl fz. Gertapenen ondorengo beaŕa ta ezinbestekoa. I: Zori on edo txaŕa. I: Ala-beats, doamen, galdu-beat, jinbeaŕ. II (abelera), (Bride), (autakuntza), (beat), (egozketa), (geroko), (gertakari), (gertuera), (uzkurtzizti), (Yainkoa), (zori).

elduegixea. (adin): *frond.* Adlñean zerbait auferatuta dagoena. j: Elduxea.

ELDIIERA, *iz,* Notin edo gauza bat leku bateraño etortzea edo joatearen egipen eta ondorioa. Elald€, etoŕaira, etortzapen, jingi. /I (akaldo), (aidaera), (berdintasun), (bidaldi), (ibilera).

elduez. (goiztartasun): *frond.* Titus.: Eldu-gabe.

eldugaitz. (elduera): *izand.* Bertara eltzeko eziiia dana. I: Eldu-ezin, eldu-eziñeko.

elduka. (bofoka): *adond.* AIkaŕ botatzeko, auŕek dagitcn bafoka. (uiuotasun): *izond.* ikus.: Eldu-bako. I: Elduez, elduge, eldu-gabe.

eldukatu. (boŕoka): *ad.* Atka botatzeko boiokatu.

elduleku. (atsikipen): u. Zerbait eitzeko tokia. : Elbumi, eldu-toki.

eldura. (urgazpen): *iz.* Galbide edo beat bateau noribait emandako laguntza. (zindokuntza): *iz.* Anŕeruniz joatearon egipena; obetzea. (mnotasun): *JJ iz.* I3mo izatearen egipena, eldutze.

elduren. (atdakura): *izond.* Narotasunean ez dagoena.

eldutasun. (zentzun): *iz.* Zentzuncz beterik egotcaren tasuna.

eldutze. (atsikipcn): *iz,* Eldu egitearen egipena.

ele. (abere): *iz.* Eros.: Abere. I: Elemendi, kalaba. (itz): *iz.* **liz. 1:** Mu. (edespen): *Il iz.* Ikus.: ipuin. (elernele): Ij *iz.* Ikas.: Elemele. J: Lapatinkeria. (mortxokada): *Ij iz.* Artatde. I: Abere-talde. j: Eli itzaren aldakuntza. (guda): II iz. Ikus.: Gudaldi. (nekabide): *Ii izond.* Nekabidea soŕerazten ducna. (etiketa): II *iz.* Ikus.: Etiketa. (izkera): *(iz.* Ikus.: lzkera. j: Izkara.

ele znri. (alegikeri): *iz.* **tic** ustelak, aizunak.

ele-all'ef. (mintzoera): *izond.* Ikus.: Benton. : Eleontzi, ele-metetsu.

ele-antura, (itz-antze): *iz.* Goi-goyenekb itz-antzca.

ele-antze. (elerti): iz. A€segin-ema€eko, siñisterazteko edo biotz-ukitzeko, mintzairari eragimena naikoa emateko antzea. : Antze au erakusten duen idaztia edo irakaskintza. I: Ele-edeŕa.

ele-aro. (izketa): *iz.* Izketa-susmuŕa.

ele-afo. (nabarmentasun): *izond* ltzegitean zakaŕa dana.

ele-bafegaŕi, (mozofokeri): *iz.* Baŕe-egitekoa clan mozofoaren osana edo egiña.

ele-egln. (mintzoera): *ad.* Itzegin, minlzatu. : Elegin.

ele-gaizto. (ospege): *iz.* Ospea kendu.

ele-goxo. (itz): *izond.* Fazakeriz mintzatzen dana. J: ikus.: Eleguri.

ele-ixilka. (mezu): *adond.* Mezuak ixilka eanan.

ele-jakintza. (mintzoizti): *iz.* Ikus.: Mintzoizti.

ele-jakintzazlco. (mintzoizti): *izond.* Mintzoiztiari dagokiona.

ele-jakitun, (mintzoizti): *izond* **Mintzoiztiari** buruz jakintsua dana.

ele-jariotasuu. (mintzoera): *iz.* Asko itzegitea.

ele-Iegnn. (maltzurtasun): *izond* Maltzuŕa dana.

ele-meletsu. (mintzoera): *izond.* lkus.: Beŕitsu. I: Ele-alfer, eleontzi, elekin.

ele-melezko. (edespen): *Load.* Gal berezi baten edespenezkoa dana.

ele-naas, (zorotasun): iz. Sukaf-aanets; ezagun-argia naspilatzea.

ele-uaasi. (mintzoera): *iz.* Asmoak nastatzeagatik ulortzen ez dan miutzoera iluna.

ele-tutatu. (mintzoera): *ad,* Ardail aundiaz mintzatu.

ele-txaŕ. (itz): iz. Itz aŕunta.

ele-utz, (itz): iz. lkus.: Elezoro.

ele-xagaf. (esaera): *iz. Ikus.:* Esakune.

cle-xurigafl. (atzipe): *izond.* ltzen bidez atzipetzen ducna.

cle-xurikeria. (atzipe): *iz.* Tkus.: Atzipe.

elc-xuritzale. (amid-Lira): *izond.* itzegiten dan guziari buruz azalpenak eskatzen dituena. j: ikue.: Elesartu.

ele-xurtasnu. (laburiza): *iz.* Naiz mintzalzen naiz idazten labuŕ ari-izatea.

elc-zuritu. (azaldura): *ad.* Azalpenak eaian.

elealdi. (izketa): iz. Tkus.: Izketa, I: Elaldi.

clean. (ez€abaida): *adond.* Eztabaidan ari-izatea.

elcaskodun. (izkera): izond lzkera batzuetan itzegiten duena.

eleba. (osaba): *iz.* Ikns.: Iloba. j: Birloba.

ELEBEŔI. *iz.* Elertizko Ian; bcrtan irakurlea adi-eragin edo biotzean ikutzeko, egiazko edo irudizko egipen bat edesten dalarik. J: Edeskizun, elebaŕi, gertantzo, gert-irudi, cdestizun, ipui-befi.11(edespen), (elerti), (idazti).

eebeŕi-antzeko. (eleheŕi): *frond.* Elebefiaren antzekoa dana.

elebefl-elerti. (etched): *iz.* Elebeñen bidez egiten dan elertia.

elebeŕi-idazkera. (etched): *L.* Eleheŕizko tankeraz idaztearen egipena.

elebefl-Idazle. (eebeŕi): *izond.* Ikus.: Elebefigile.

olebefi-izti. (etched): *iz.* Elebeŕi jardun.

elebeŕigile. (etched): *izond.* Elebefiak idazten dituena. J: Elebeŕi-idazle.

elebefitsu. (elemele): *izond.* Elemeletan ari dana. j: Elebeŕiti.

etebefitu. (elebeŕi): *ad.* Elebeŕiak idatzi.

elebeŕitzaf. (Eebeŕi): *iz.* Elebeŕi oso aundia dana.

elebide. (izketa): *iz.* izketaren gaya. Flefanbide, elepide.

elebidun. (izkera): *izond.* Izkera bitan itzegitcn duena. j: Ele-biko.

elehitasun. (izkera): iz. Ikus.: Elcbitza.

elebitza. (izkera): *iz.* Bi **ickera** jakitea edo erabiltzea. J: Elebitasun.

eleburu. (abere): *iz.* **Abere-buru.**

eledari. (itz-lau): *iz. Ikus.:* ltz-lau.

eledef. (miutzoera): *izond.* Itzcgitcan oso egokiro dagiena. I: Ele-edeŕ.

eleefakari. (bilaketa): *izond.* Beŕiak biltzen dituena.

elefante. (abere): *iz.* Kaizu aundiko ugaztun suduf-tuta. Belaŕiak oso aundi ta dilindak, sudufa txit tuzatuta, suduŕ-biuŕ, eskua bezela darabilcna, ta bi betagin oso aundiak ere dauzkana. /7 (kotzo).

etefanteri, (legend): *iz.* Lafua elefantearena bezelajartzen duen legenafa. J: Elefantzi.

elefanteridun, (legenaŕ): *frond.* Elefanteria daukana. J: Elefantzidun.

elegaitz, (aindurapen): *iz.* Ikus.: **Aindurapon. J:** Alaka, birago, birao, birau, bun, burn, buŕo.

elegntx. (oguzkera): *izond.* llma.: Borbartun.

elegule. (mintzoera): *frond.* Garbitasunez eta egokiro mintzalzen dana. J: Elakari, elekari, eleketari, clestari, eletari, eletsu, eleti.

elegin. (dei-egikuntza): *ad.* Norbait dcadarka deitu.

etegose. (mintzoera): *(road.* Asko mintzatzen dana.

eleguri. (itz): *iz. ltz* biguna, gozoa. Ikus.: Ele-goxe.

elel. (txori): *(a.* Tkus.: Aiñara. (aditz): *ad.* Ezin diteke.

elelz-inguru. (eliz-bira): *iz. ikus.:* Eliz-bira. I: Elezinguru, elez-inguru.

eleiz-itzaldi, (izkintza): *iz.* Ikus.: Mintzaldi.

eleiz-otoilco. (yaurespen): *izond.* Eliz-otoyari dagokiona.

eleizagizon. (apaiz): *iz.* B rs.: Apaiz.

eleizaka. (ikurton): *iz.* A ,ken ikurtonak.

eleizaliaf. (eŕi-eliza): L. Ikus.: Elciztaŕ. Elextaŕ.

eleizarte. (eŕi-eliza): *iz.* Eŕl-eliza batean dagozen elizkidecn multzoa.

eleizatiko. (eliza): *Izond.* Eliza'ri dagokiona.

elcizbide. (irakaskintza): Uzkurtzarcn arauz egiten dan azitasuna. (uzkurtza): *iz.* Berbera.

eleizdei. (ezkontza): *iz.* Ezkontzako deikuna. I: Etezdei, eleztei.

eleizkart. (iletak): *iz.* Ems.: Ijetak. (eraspen): *frond.* Eraspenez ari dana-

eleizlcizun. (jai-aldi): *iz.* Eliza'ren jai-aldia.

eleizluf. (luŕ): iz. **Luf** donetsia.

eleizpe. (ate): *ŕz.* Estalitako tokia, zutaŕiak dauzkana elizaen edo beste ormadi bikañen auŕean egiten dana.

eleiztaf. (eŕi-eliza): iz. Efi-eliza bateau_ dagozen elizkideen bakoitza. Eleizaliaŕ, elextaŕ.

eleiztxori. (txori): *iz. lkus.:* Buŕigoi. Txoaŕe, ormatxori, buŕingoi, butugoi, ele-txori, elexa-txori, elizatxori, eliztxori.

elejabe. (abere): *ŕz.* Abereen jabea.

elejaria. (mintzoera): *Izond.* Tkus.: Beŕitsu. j: Ele-alfeŕ, elcmelelsu, eleontzi, cle-untzi, pergario, erasontzi, utz-ontzi.

elelca. (izketa): *adond.* Izketan ari-izatea. Elekan, clesta. j: Ikus.: Eier.

eleka-meleka. (izketa): *adond.* izketan ari-izatea. j: Elemeleka.

elekari. (mintzoera): *ŕzond.* Was.; Elegilc. j: Elakari, eleketari, elestari, eletari, eletsu.

elekatu. (izketa); *ad.* lzlcetan ari-izan. j: Eleztatu, elesaatu.

elekazale. (itz-antze): *frond.* **itz-antzez** mintzatzcn dana.

eleketa. (izketa): *iz. Ikus.:* **Izketa.** Izpide. (mintzoera): *iz.* Asko itzegitea. Eletsutasun.

eleketari. (izketa): *frond.* Bats.: Elegiie. Elakari, elekari, elekelari, elestari, eleztari.

elekin. (mintzoera): *ŕzond.* Tlcus.: Befitsu. I; Ele-alfer, ele-meletsu, eleontzi.

delta. (betetasun): *frond. Mena* **dana.**

elekuade. (Izkera): *iz.* Boas.; Izkera. Elekuntza.

eickuntza. (izkera): *iz.* Ikus.: Tzkera. I: Elekunde.

elcluma. (ugaritasun): iz. Izaki aunitzen **aindoa. :** Elemenia.

elemani. (artzidura): *iz.* Orantzaz betetako area. I: Element.

ELEMELE. *iz.* **Notin** batzuk alkaŕekiko gaizki erakartzeko caan eta beŕizten dan beŕia, egizkoa naiz gczuŕezkoa izan, edo norbait buruz marmar ari-izateka. I: Etc, lapatinkeria, iski-miski, linbuxkeria, izkimizki, naasikeria, maxio, saputinkeria, solaskeria, ulumulu, trapuzeya, Luŕi-irrŕi, txanplet, xuxurla, xuxumuxu, izkinde. *II* (azalpen), (azpikeri), (belztura), (bilaketa), (bitartekotasun), (edespen), (etsaigo), (gezaŕ), (izketa), (lipizta), (mardail), (naspil), (usarte), (uzkeri), (zurikeri).

elemele-zale. (elemele): *Izond.* Embalm ele-meletsua.

elemeu. (ugaritasun): *iz.* Hats.: **Ugaritasun.**

elemendi. (mcndi): *iz.* **Alapide-mendia.** (alapide): *iz.* Berbera.

elemenia. (ugaritasun): *iz.* Bros.: Eleluma.

elemenlaka. (ugaritasun): *adond.* **Ugaritasunez** izatea.

elemotz. (itz): iz. **Itz** motza. j: itz gutxi dagiena. (isiltasun): *frond.* Itzegin ezin dezakena. j: Elemutz.

elendaf. (endeŕi): *frond.* Grezia'njayo dana.

elengatu. (irudimcn): *ad.* Bumtapenez zerbait iruditu; **irudimenean sortu.**

eleontzi. (mintzoera): *frond.* Ikus.: Befitsu. j: Ele-alfeŕ, elejario, elemeletsu, elc-un€zi, eluntzi, itzmizki, tartai I.

deaf. (estalunc): *iz. Tkus.:* **Estalune.**

elepide. (mintzoera): *iz.* **Itzegiteko abagunea. j: Elapide, elebide.**

elera. (indaŕ): iz. Gurdi bat eŕcstatzean abere batek dagien oldaŕa.

elerdi. (Ixintxin): *iz.* **Erleko erdia. (he):** *iz.* **Itz-erdiak.**

elerkatze. (mintzoera): L. **Mintzoeraren yalcintza.**

elefan. (mintzoera): *ad.* **Mintzatu,** itzegin.

elefanbide. (izketa): *iz.* **Eats.: Elebide.**

ELERTI. *iz.* **Itzaren** bidez asmo ta **biatzondoak** adieraztekoa dan **ertia.** I: Elertizko itz-elkartzearen ezagupena. Elertizko emantzaen multzoa. j: Ttzerti. II (aintzin-solas), (bilaketa), (eguneroko), (elizti), (erti), (idazketa), (idazti), (itz-antze), (itz-lau), (kriketasn), (lili-bilduma), (mintzoizti), (olerti), (ots-izen).

elerti-arauzko. (elerli): *frond.* **Elertiari dagokiona.**

elerti-eredu. (elerli): *frond.* **Elertian creduz at ditekena.**

elertilari. (elerti): *frond.* **Elertia lantzen duena. j:** Etertzale, elortun.

elertun. (elerti): *ŕzond.* Eterti-lanetan ari dana. j: Ikus.: Elertilari. j: Elertzale.

eiertzale. (elerti): *ŕzond* ikus.: Elertilari. Elertun,

des. (zeazkuntza): *iz.* Jima.; **Zeazkuntza.**

eies-egin. (zeazkuntza): *ad.* **Eats.:** Elestu.

elexa. (ogi): *iz.* Zayaz egindako ugh.

lesarl. (goresketa): *ŕz.* Norbait goresteko burutzen diran egipenak.

lesartu. (azaldura): *ad.* Azalpenak eskatzera joan. j: Ikus.: Ele-xuritzale.

eleskari. (zeazkuntza): *frond.* **Zeazkuntzaz ari dana. j:** Elestari, cleztari.

eleski. (margocrti): *iz.* **Lands, baso edo lurkiren bat itxuratzen dan margo edo mafazkia.**

cleats. (izketa): *iz.* **Ikus.: Izketa. j: Eleka, clezta.**

elestaldi. (izketa): *iz.* **Ikus.: Izketa.** Elestalde, elezta ldi, perpausa.

elerti. (zeazkuntza): *iZ.* **Ikus.: Zeazkuntza. j: Ikus.:** Elesti. I: Zeapen.

elestin. (zeazkuntza): *frond.* Elestiari dagokiona.

lesta. (zeazkuntza): *ad.* **Miutzoeraren** bidez **notin** edo gauzak nolakoak diran csan edo aurkeztu. j: Eles-egin:

eleta. (eztabaida): *iz.* Ikus.: **Eztabaida. Trenta.**

eletalde. (abere): ŕz. Aberc-saldoa.

eletalde-zai. (ardi): *Izond.* Jabe batzuen ardi-taldea zaintzen duena. (esku-langintzak): *ŕzond.* Berbera.

eletari. (mintzoera): *ŕzond.* Ikus.: Elegile. j: Elakari, elekari, eleketari, clestari, eleztari, eletsu, elatari.

eletatu. (za1apart): *ad.* **Zalapart-egin.**

eletegi. (abeltegi): iz. Ikus.: Abeltegi. Itegi, tei.

eletel. (itz): iz. Itzen eŕenkada.

eletero. (elemele): *ŕzond* **Eiemelez ari dana. j: Eleztun.**

eletrol. (kizi): *iz.* **Ezezko tximist-indafez beteta dagocn kiziaren atata.**

eletsu. (mintzoera): *izond.* Ikus,, Elegile. F,lakari, elekari, eleketari, elestari, eletari, eleti.

eletsutasun. (mintzoera): *iz.* Ikes.: Eleketa.

eleio. (itz): *iz. T2ko,* izño.

eletu. (mintzoeta): *ad* Asko ta funtsik gabs inintzatu. Elatu, eleketatu.

eletunt. (itz): iz. Ikus.: Itz. I: Ezeizean, ezer ez: Eztrt eletuntik atera.

eletuta. (ants): *is,* Ants sarkoŕa, zoiotza.

eletxea. (tnintzoera): *iz.* Izkuntza zaintzeko erakundea.

elettale. (izkera): *izond.* Izkerai buruz yakintsua dana.

oletzaf. (itz): *iz.* **Itz** zakaŕa. I: Ele-zaŕ.

cletzofua. (aots): *izond.* Ants aundiak dagizkiena.

clew/ft. (zugatz): *iz.* Ereŕiozkaria dan zugatza, beti orlegi dagoena ta here oñak ongafi bezela erabi ltzen dira bai ta sendagaikintzau ere. t: Ikus.: Ereŕiotz.

elexarabide. (eraspen): *iz.* Ikus.: Eraspen. I: Elizarakoitasun.

clextaf. (eŕi-eliza): *is.* Ikus.: Eiciztaŕ. I: Eleizaliar, eliztaŕ, eliz-baŕutiaŕ, elizkide, cliztiaŕ.

elexuri. (legunkeri): *iz.* Logan eta gogarakoa dan ltza; bai ta otelako itzak darabilzkiena ere. I: Elezuri.

elexurika. (bilakunlza): *adond.* Zerbait biiakatzen ari-izatea. (iragarpen): *adond.* Ikus.: Elexuriketa. (legunkeri): *adond.* Atzipetzeko, legun eta gogarako itzak erabiltzea.

elexuriketa. (iragatpen): *adond.* Zetbait igattzen ari-izatea. (itz): *L.* Itzen jokoa. ^: Elezuritzen, elexurika.

elexuritu. (argibide): *ad.* Egi bat egiztatu. (egi): *ad.* Berbera.

elexuf. (laburtza): *izond.* Naiz mintzatzen naiz idazten labuŕ ari dana.

elez. (mintzoera): *adond.* Mintzatzen ari-izatea. I: Thus.: Eleka.

elezaaf. (edespen): *iz.* Egiazkoak balk) irudimenezko gertapenak aurkezten dituen edespena. I: Elezaŕ, eletzaf, elexaaŕ, eliele.

elezai. (langintza): *iz.* Ikus,: Abelzai. I: Abelzain, elezain.

elezain. (minlzoera): *iz.* Mintzoera zaintzen ari dana. (laugintza): *iz.* lkes.: Abelzai. I: Abelzain, elezai.

elezainbatz. (mintzoera): *iz.* Mintzoera zaintzeko erakundea.

elezarlari. (edespen): *izond.* Elezaŕak edesten dituena. : Elezaŕ-lari.

eleznf-izti. (rnintzoera): tz. Izkuntzaen lenengo edestia aztertzen duen jakintza,

elezinguru. (eliz-bira): *iz.* Ikus.: Eliz-bira. I: Eliz-inguru.

elezoro. (its): iz. Utsala dan itza. I: Ele-utz.

elezofotz. (itz): *izond.* Itz zoŕolzez tnintzatzen dana.

elezta-egin. (izketa): *ad.* Batmen artean zcribait borne itzegiten ari-izan.

eleztakidin. (izketa): *Land,* Elestan ari-izateko egokia dana.

eleztaldi. (izketa): *is.* Izketan ati-isatearen aldia.

eleztale. (mardail): izond. Ikus.: Aapekari.

eleztatu. (itzalketa): *ad.* Itzali. (zketa): *ad.* Ikus.: Elekatu, elestatu, eiezkatu.

eleztei. (bilaketa): *iz.* Ezkondu nai dutenen edo apaiz edo eliz-gizon naiz eliz-emakume izateko dagozcnen asmoa, elizan, guziei jakin-eraztea.

eleztun. (ereztun): *iz.* Ikus.: Ifreztun. Elestrtn, zerzilo. (elemele): *izond.* thus.: Eletero.

elezuri. (zurikeri): *izond.* Aizun, gezurti. Ikus.: Aizun. I: Elexuri, on-antzeko, sabel-ustel.

elga. (bakuntza): *adond.* Bakuntzaz ari-izatea. (aindo): *12.* Beingoz at' diteken eguf, makll edo beste gal baton aindoa.

elgabe. (gaztezaro): *izond.* Nerabetasunera oindiño eldu eztana. I: Elge, elduge.

elgai. (ad): *iz.* Matazak arilkatzeko jarizen diran abedi itzulkaria.

elgeitz. (sukaŕ): *iz.* Aldizkako sueria. I: Elgerena, crcn-aldiko, elgaiz, elkaitz. (umotasun): *L.ond* Bide gabe dagoena; arnatiai buruz esaten da. j: Elge.

elgaizdun. (sukaŕ): *izond.* Sueriaz dagoena. I: Elgaitzdun.

elgaizki. (zoritxaŕ): *adond.* Zoritxaŕez ari-izatea.

elgaizte. (sukaŕ): *iz.* Sukafa sortzea.

elgaiztul-antzeko, (eritasun): *Load.* Asuneriz ed dagoena.

elgaiztula. (eritasun): *iz.* Gaitz, zoŕotz eta sukafezkoa dan eritasuna, kiriotzaren nasketa eta odolaren iraulketaz agertzen dana.

elgalztun. (sukaŕ): *izond* Sueriz dagoena.

elgarai. (atospen): *iz.* Ekes.: Atospen.

elgaro. (aidi): iz. Eliz-otoyari buruz. Gabon auŕeko laugaŕen igandean asi ta **jai** ad cldu arte igaroten dan aldia.

elgaf. (alkartasun): *izond.* lkus.: Aikaŕ. I: Algal, elkaŕ.

elgafa. (sukaf): *iz,* lion.: **Sukaf.** I: Sekera.

elgaf aditu. (irizkidetasun): *ad.* Ororen elburu baterako irizkidetn. I: Elgaŕ-artu, elgaŕekila€u.

elgaŕ-aditze. (irizkidetasun): iz. Edozein batzaŕean arteen dan crabakia.

elgaŕ-artu. (irizkidetasun): *ad.* Tkus.: Elgaf-aditu. I: Elgaŕekilatu.

elgafekilako. (ordaintasun): *Land.* Alkaŕidagokiona.I: Elgafekiko.

elgafekilatu. (irizlcidetasuu): *ad.* Thus.: Elgal-aditu. Elgaŕ-artu.

elgaŕeldtsu. (urbiltasun): *izond* ta aikartuta dagozenak. (alkartasun): *izond.* Berbera. j: Tiris.: Alkafekitsu.

elgat.entzute. (irizkidetasun): iz. Arazo bateau egin bear' danaz alkafen artean crabakitzea.

elgaŕetaratu. (alkargo): *ad.* Ikus.: Alkartu. : Elgartaratu, elgartu.

elga11. (ordaintasun): *Woad.* Alkali buruz ari-izatea.

elgartako. (erkidetza): *izond.* Ororena dana.

elgartaratze. (laka): *L.* Toki bateanbi edo geyago ur-larteŕ edo bideak alkartzea.: Told berean giza-taldea biitzea. II (ibai).

elgata. (goyera): *ŕzond.* **Luf** gañetik goratuta dagoena.

elgatako. (erkidetza): *izond* Batzuena edo ororena dana.

elge. (luŕ): iz. Landutako lands. (umotasun): *izond.* Thus.: Elgaitz. (asmatnen): II *L.ond.* Asmu gutxikoa. I: Tkus.: Elgeria. (lauzko): 4i *izond.* Lauzkoa dana.

eige-gafatoin. (sagu): iz. Baso-sagua.

elgera. (lzkers): *iz.* Izkera baton aldakera.

elgerena. (sulcaŕ): *iz,* Tkus.: Elgaitz.

elgerendun. (sukaŕ): *izond.* Elgerena duena.

elgeria. (asmameu): iz.Asmu gutxi izatea. j: Thus.: Elge.

elgerki. (ergeltasun): *adond.* Ergelki.

elgef, (elgetaasun): *izond* Ergela dana. (naŕaskeri): *izond.* Nafasa dana.

elgetasun. (umotasun): *iz.* tlmotu gabe dagoena.

elgezain. (zaintzale): *is.* Landaetan ari dan zaintzalea. I: Irasain.

elgi. (izkera): *iz.* lzkcra bairn era berezi bat. j: Tzkelgi, elki.

elgieta. (sagaŕondo): *iz.* Sagaŕ-mota bat.

elgoen. (eft): iz. Efiaren goiko aides.

elgoniza. (txanga): *iz.* Ikus.: Txanga. Gontza, gonde.

elgoh. (erilasun): *iz.* Sukatezko eritasuna, katsugaŕia dana ta lafuan sortzen diran **orban** txiki ta goŕietaz agertzen dana. I: Goŕi, gotiaire, goŕiña, lufunpi, zutunpi, nabarmin, nabaŕeri, god, nafaŕei-goŕi, napafei-goti, mingoti, paoloak, txutunbi, txuŕunperi, txunmperia, xutunpe, zutunpi. (landare): *iz.* Landareetan sortzen dan eritasuna, goŕiña deilzen dana.

cigofi-xume. (landare): iz. Otxarkaria den landarea; bere efoa legortu ta austuta margogai gotia egiteko erabiltzen da.

clgune. (bide): *iz.* Bide zabala, alboetan zugatzak dauzkana.

ell. (mortxokada): *iz.* Izakien balsa, oro bat eratzen dana. {: Eli, ele. (abere): *iz.* Abereen fairies. I: Eliot, eli. (eritasun): ll iz. lkus.: Eldari. j: Elde, eldeera, elderi. (bikoiztasun): {j *Ia.* Mota berako bi noon edo gauzaen multzoa.

ell edo banaka. (joko): *adond,* Norbaitek noribait bi esku ilxita, barnean gauza batzuk dauzkaleta, aurkezten dizkio, gauza oyek banaka ala bitiaka ote dagozen igartzeko.

li-sari. (abere): *iz.* Mando-samalda.

iiagora. (sots): *iz.* Deadaŕ sendoa.

elilca. (aditz): *ad.* Elikatu aditzaren zeingea. (azkuti): *ft.* Janaria. Gabetu. (zorion): { *izand.* Pozik dagoena. Eliku. (eti): II *iz. Ikus.:* Based.

elika-bideak. (azkuti): iz. Tñarkun elikagatiak. Ikus.: Elikatze-iñarkun.

elika-edendura. (eden): iz. Azkutien bidez edentzea.

elikadura. (azkuti): iz. Ikus.: Elikatura. Tgaropide.

elikagai. (azkufi): *iz.* Ikus.: Azkuti. Mantenu, otrontze.

elikagailu. (azkuŕi): *Land.* Elikatzen duena; elikatzeko [anabesa.

elikagaitz. (azkuti): *izond.* Elikatzeko zala dana.

elikagafi. (azkuŕi): *iz.* Eats.: **Azkufl.** Elikai, ixegu. j; izenon. Elikatzeko egokia dana. j: Elikatu-etez.

elikagafitasun. (azkuti); iz. Elikagaŕia dan almena.

clikai. (azkuŕi): iz. Ikus.: Azkuŕi. {: Elikagaŕi.

elikatu. (azkuŕi): *ad.* Trauteko ta azteko, izaki bizidunai azkuña man. j: Etakitatu, janaritu, gabetu, elika, jandu. (gabetze); *ad.* Zerbaiteaz gabetu. (karkabupen): *ad.* Zerbait lortzeko artak egin. (zorion): II *ad.* Pozik gr atu.

elikatu-eŕez. (azkuŕi): *izond.* Thus.: Elikagati.

likatura. (azkuŕi): *iz.* lzaki bizidunai, beren azte ta iraun-azteko beat dana ematearen egipena. I: Alikatura, elikadura, entsegu, igaropide.

elilcaturaerl. (azkuŕi): *iz.* Elikaturaz sot di€eken critasuna.

elikatxo. (azkuti): *iz.* Afari milts.

elikatzale. (arkm'i): *izond.* Elikatzen duena; gays.

elikatze-iñarkun. (azlrnŕi): *iz.* E[ikatzeko ifiarkuna. I: Tkus.: Elika-bideak.

elild. (betetasun): *iz.* Gurari ado atsegiña betetzea.

eli[co. (abesti): *izond.* Abes-talde baten abeslaria.

eliku. (zorion): ŕzond. Ilcus.: Elika. (neuŕitasun): *iz.* Lerak neuŕitzen dituen oniridea.

elilcu-gabe. (salokeri): *frond.* Salokeriz jaten duena. {: Saloberio.

ELIKUTASUN. iz. Eralgietan crabiltzen dan neufitasuna. j: Zentzutasun, zuurtasuna. II (auŕezki), (eralketa), (neusilasun), (zekenkeri), (zikoiztasun), (zurtasun).

ellkuti. (neutitasun): *izond.* Lerak neutitzen dituena. I; Elikutsu.

likutsu. (neuŕitasun): *Land.* Ems.: Elikuti.

elikuz. (neutitasun): *adond.* Lerak neufitren ari-izatea.

elinta. (kit): *iz.* Abereak egunez egoteko, etxe ondoan dagoen lurki txikia.

elintxa. (ikatz); iz. Ke lodia atratzen duen eŕealdiz dagoen zatikoa. Ikus.: Matz.

allot. (abere): iz. ikus.: Eli.

elipuruta. (zati): *iz.* Gauza bitten zati oso txikia.

elismin. (anture): *iz.* Atzen kizkin-eunean egiten dan nature.

elito. (salmi): *iz.* Ikus.: Salmu.

elitsa. (gupiera): *la.* lkus.: Afautz-obo.

elilo. (salmu): *iz.* Arimaen egunean, ileŕian abesten dan damu-eresia.

elito. (bildura): *ad.* Bildu, alkartu.

elitxo. (eliza): *iz.* **Eliza** txikia; elizatxo itzaren laburpena. {: Elixa, elizato.

elixaka. (eundura): *ft.* Arilkaya igaro diteken, ariak aldentzen dituen run-langayaren zatiko berezia.

elixato. (din): tz. Tkus.: Baseliza. Elizato, cliztxo, elixako, elizto.

elixazain. (eliza): *iz.* Elixatoa zaintzen duena.

eliz-aha. (eliza): *iz.* Eliza'ren attn. Eliz-guraso.

eliz-abesle. (abesti): *iz.* Eliza nagusien deduzkoa dana, eres-tokiko abestia zuzentzen duena.

eliz-abesti. (abesti): iz. Elizan egiten dan abestia.

eiiz-agindu. (legs): ŕz. Eliza'ren legea. Eliz-arau.

eliz-agintari. (eliz-nagusi): iz. Ikus.: Ellz-nagusi.

eliz-aglntez. (aginpide): *adond.* Eliza'ren aginpideaz ari-izatea.

eliz-aita. (doipuru): *iz.* Tkus.: Doipuru.

eliz-aizelci. (aizemale): *iz.* Elizaetan erabiltzen dan aizemalea.

eliz-aldeko. (eliza): *izond.* Apaizen jokeraren alde dagoena. (apaiz): *izond.* Berbera.

eliz-alki. (eliza): iz. Eliz-itzaldiak oguzteko, etizetan jaŕita dagoen oltza.

eliz-apaingaŕiak. (ederztadura): *iz.* Elizako janzturak eta apaingailuak.

eliz-apaiutzale. (apaingailu): *izond.* Elizak apaintzen dituena.

eliz-apaiz. (apaiz): *iz.* Lan bereziaz edo toki berezian art dan apaiza.

eliz-arao. (txeten); iz. Txefen aurka egiten dan araoa. {: Eliz-birau.

eliz-arau. (eliza): *iz.* Elizan egiten dan elizkizuna. (lege): *iz.* Ikus.: Eliz-agindu.

eliz-araudi. (lege): iz. Elizaren legeen multzoa.

eliz-arauzko. (loge): *izond.* Eliz-araudiari dagokiona.

eliz-ardura. (ardura): *iz.* Eliza zaintzea.

eliz-arduradnn. (ardura): *ŕzond.* E€i'z-ardura betetzen duena. {: Elizdira-zaya.

eliz-argi, (argi): *iz.* Elizan egiten dan argitza.

eliz-artzai. (eliz-nagusi): *iz.* Ikus.: Gotzain.

eliz-atari. (Mize): *iz.* Ikus.: Eliza-leyorpe. I: Elizape, elizpe, e[izaute, eliz-ataŕe.

eliz-atze. (cliza): *iz.* Elizaren atzeko aldea. j: Eliz-gibel.

eliz-aurkako. (eliza): *izand.* Elizaren eta. apaizen auks ari dana.

eliz-aufe. (eliza): *iz. Ikus,;* Elizabelaŕ. Elizaiutziu. l: Etiz-atalondo.

eliz-auzitegl. (auzi-mai): *iz.* Eliza'ren auzl-maya.

eliz-babestu. (eliza): *ad.* Elienn edo sagaratutako baste toki bateau babesa bilatu edo aurkitu.

el€z-bako. (eliza): *izond.* Eliza'ren legetik at ad dana, Eliz-gabeko.

eliz-bafen. (eliza): *adond.* Elizako eres-tokiaren azpian.

eliz-baŕu. (€uŕalde): *iz.* Eŕi-elzaren luŕaldea, (eŕi-eliza): *iz,* Berbera.

eliz-bafuratu. (eliza): *ad.* Eliza'ra itzuli. l: Elizaratu.

e€iz-baŕuti. (luŕalde): *iz.* Ikus.: Elizteri. (eskuera): *iz.* Eliza'ren eskuera. (eŕi-eliza): II Le. Ikus.: Elizarte. Elizete, eliztere,

eliz-baŕutiaf. (eŕi-eliza): *izond.* Ikus.: Elextaŕ, l: Ella-baŕutika, etiztiaf. (luŕalde): *izond.* Elizteri batena dana.: Eliz-baŕutika, eliz-mendeko.

ELIZ-BATZAI1NAGUSI. (Eliz-Batzaŕ Nagusi); *Ia.* Siñiskizun eta araubideari buruz yarduteko, Eliza Katoliko'aren gotzain eta baste agintarien batzafa. Bilkura. *11* (batzaf), (bildura), (cliz-legedi), (eliz-nagusi).

eliz belaŕi. (eliza): *iz.* Ikus.: Eliza-bulaŕ,

elie-besoalc, (eliza): *iz.* Eliz-gurutze, kurutze-beso, kurtzeŕ, kurutze-beso,

eliz bil. (alias): *iz.* Eliza borobila. f: Eliz-biribil.

ELIZ-BTRA, *iz.* Etburu batez, notiñak asko toki batetik bestera kfrian-kirian joatea; geyenetan eliza batek antolatzen duena. I: Birada, eleiz-inguru, elizbirada, elizbiribil, eliz-inguru, eliz-itzuli, ibildeun, elezinguru, leterin, txaunbira. *11* (arautasun), (aste guren), (baterakuntza),(ekusketa),(eŕenkada), (ibilera), (jai), (jai-a€di), (yaurespen).

liz birako. (eliz-bira): *izond.* Elie-birari dagokiona.

liz-bulaf. (eliza): *iz.* Eliza-ormadiaren atzekaldean abarmentzen dan zatia, eltzez egiña dana. j: Txadon-buial,

eliz-bulaŕ inguru. (eliza): iz. Eliza baten eliz-bulafa inguratzcn duen eliz-barnea.

eliz-burn. (eliz-nagusi): *iz.* Ikus.: Eliz-nagusi.

eliz-buruzagiak. (eliz-nagusi): *iz.* Eliz-nagusien alkartasuna.

eliz-debeku, (debeku): ŕa. Eliza'k jafitako debckua.

eliz-ebaste. (eliza): iz. Eliza'ri bere ogasunak kentzea.

eliz-egutegi. (egutegi): ŕz. Eliza'ren egutegia.

eliz-ekoizpen. (ongaitasue); ŕz. Eliz-opideen oagaitasuna.

eliz-elni. (txori): *iz.* Ikus.: Elae (bigafen zentzukoa).

cliz-elkarte, (eliza): ŕz. Eliza'ren baldarna,

eliz-epaile. (auzi-gizon): iz Eliza'ren epailea.

eliz-erakunde. (eliz-legcdi): *ŕz.* Eliza'ren agintariek jaŕitako erakundea.

eliz-eratsia. (eŕi-eliza): *iz.* Ikus.: Etiza-lagun.

eliz-erki. (lufaide): iz. Eliza'ren erkia.

eliz-eskubide. (eliz-lcgedi): *iz.* Yarduteko, Ellza'k dean almena, eskubidea, azkatasuna.

cliz-eslari. (auzi-gizon): *izond.* Eliza'ren izenean elertizko break eta baste aztertzen diluena.

eliz-etorials. (mozkin): *iz.* Elizacn mozkiñak. l: Eliz-funts.

eliz-etsaigo. (uzkurtza-eza): *iz.* ikus.: Urkurtea-eza.

liz-gela. (beretef): *iz.* Elizako gala, beretefak zaintzen duena, I: Txadon-gala.

eliz-gibel. (eliza): *iz. Jlais.:* Eliz-atze.

eliz-guraso. (eliza): *iz. Ikus.:* Eliz-aba.

liz-ikefaldi. (ikustaldi): *iz.* Opamayen ikustaldia. j: Eliz-ikusketa, eliz-ikuste.

eliz-ilketa. (eriotza): *iz.* Elizkerizko erailketa.

eliz-ilobi. (eliza): *iz.* Eliza baten iurpekoa, ten gorpuak lurperatzen ziranak.

eliz-inguru. (eliz-bira): *iz.* Ikus.: Eliz-bira. I: Elizbirada, birada, eleiz-inguru, elizbiribil, elizjira, cliz-itzuli, eliz-ungura, ibeldeun, elezinguru, txaunbim. (alias): *iz.* Eliza ondoan dagoen ingurua. : Ikus.: Elizalde. : Eliz-unguru, eliza-bazteŕ, eliz-itzuli.

eliz-irudi. (eliza): *iz.* Eliza baten maŕezkia.

eliz-itun. Kra): *iz.* Eliza'k cndefi batekin egiten dean itzannena. j: Eliz-itunbe.

cliz-itzaldi. (itz-anlzc): *iz.* Elizan egiten dan itzaldia. E: Elizjardun. (alias): *iz.* Berbera.

eliz-itzuli. (eliz-bira): *iz. ikus.;* Elta-bira, i: Elizbirada, birada, eleiz-inguru, elizbiribil, elizjira, eliz-inguru. (alias): *iz.* Tkus.: Eliz-inguru.

cliz-izlari. (izkintza): *izand.* Eliza'n itzaldiak egiten dituena.

eliz-jagole. (dean): ŕz. ikus.: Elizjauŕi.

eliz-jaikizun. (eliza): *iz,* Ikus.: Elizkizun. Eliz-jarduera.

eliz-jalcintza, (gogo-lantze): *iz.* Eliza'ri buruzko gogo-lanhzea.

eliz-jantzi. (ederztadura): *iz.* Ikus.: Eliz-apaingaŕiak.

eliz-jardnera. (eliza): *iz.* Ikus.: Elizkizun. Eliz-jaikizun.

elie-jnurlari. (aurlaritza): ŕz. Eliza'ren jaurlaria. Eliz-jaurie.

elizrinn, (eliza): iz, Eliza baten ardurarako beads dana. I: Eliz-lantcgi.

ELIZ-LEGEDI. iz, Eliza'ren agintariek jaŕitako irakas-arauak, lege ta crabakiak. A (amaŕen), (auzigizon), (bulda), (elizatik erauste), (eliz-batzaŕ nagusi), (Efoma'ko eliz-auzitegi), (eskubide), (eskuera), (siñes-zaindi), (uzkurtzizti),

eliz-Icgclari, (eliz-legedi): *iz* ikus.: Elizlege-gizon.

eliz-Icgezko. (eliz-legedi): *izond.* Eliz-legediari dagokiona.

eliz-longaña. (longain): ŕa. Elizkizunetan apaizek janzten duten longaña.

eliz-lufun. (kedats): *iz* Ikus.: Kedats. j: Eliz-ke.

eliz-mail. (ikurton): *iz.* Apaiza izateko ikurtona.

eliz-maitxo. (opamai): *ŕa.* Ikus.: Albo-maitxo. l: Baztef-maain, baztet-mai.

eliz-mende. (lufalde): *iz.* Ikus.: Elizteri, (eskuera): *iz, Bans.:* Etiz-baiuti.

eliz-mendeko. (lufalde): *izond.* Ikus.: Eliz-bafu€iaŕ.

eliz-mcnpe. (eskuera): *iz.* Eliz-legeari dagokiona.

eliz-mutil, (bereteŕ): *iz.* Elizctan Meza erasoteko egoten dan aura, j: Be(eŕ, apez-xume, argi-sein, eŕeketero.

ELIZ-NAGUSI. *iz.* Eliza'ren alkargo bakoitzean burn dana; ots, Gotzain, Gongotzain, lekaide-buru, Ickaime-buru diranak. I: Buru-nagusi, apez-geyen, eliz-agintari, eliz-buru. *11* (apaiz), (buruzagi), (doipuru), (duintasun), (eliz-batzaŕ nagusi), (eliz-legedi), (kardenal).

eliz-nagusitza. (eliza): *iz.* Eliz-giznnen mail guztien multzoa.

eliz-odolkeri. (biurkeri): *iz.* Sagaratutako notin bat edo batzuk crailtzea.

eliz-ogipeko. (apaiz): *izond.* Elizaren onegipenen bat gozatzen duena. I; Eliz-opidedun, eliz-otsein. (onegipen): *ŕa.* Berbera.

eiiz-apide. (onegipen): iz. Elizaren onegipena. : Eliz-sari. (eliza): *iz.* Berbera.

eliz-opidedun.(onegipen):izond.Ikus.: Eliz-ogipeko. Eliz-otsein, eliz-saridun. (eliza): *izond.* Berbera.

eliz-opiE. (ogi): iz. Ikus.: Elizogi.

eliz-orde. (eŕi-eliza}: *izond.* ikus.: Eliza-lagun.

eliz-ordezko. (doipuru): *iz.* Endetietan izaten dan doipuru-ordekoa edo ordelaria.

eliz-utai. (eliza): *iz.* Eliz-eginkizunak ospaizeko, Eliza'k jaŕita daukan etai-arena. I: Elizkizunkera. (yaurespen): *iz.* Berbera.

eliz-otoitza. (eliza): iz. Apaizek egunero egin beat dituzten otoyen multzoa.

eliz otoizko gayak. (opamai li yaurespen): iz. Ellz-otoyak egiteko dagozen izakayak.

eliz-otsein. (apaiz): *frond.* Ikus.: Ella-ogipeko. Eliz-opidedun.

eliz-oyal. (ezautailu): *iz.* Efi-eliza baten oyalezko ezantat ia. (eŕi-eliza): iz. Berbera.

eliz-sagu. (bereter): *iz.* llnzs.: Eliz-mutil. (izen bitxia).

elia sare. (burni-esi): *ft.* Eliza baten burni-esla.

eliz-sari. (onegipen): *iz.* Ikus.: Eliz-opide.

eliz-saridun. (onegipen): ŕzond. ikus.: Eliz-opidedun,

eliz-saritu. (onegipen): *ad.* Ellza'ren onegipenen bat eman.

eliz-sartze. (eliza): *iz.* Elizan egindako aurkezpena. : Eliza-sartzearen labia.

eliz-seine. {siñisldzun): iz. Siñismena duena.

eliz-tresaak. (eliza): *iz.* Elizako apaingailuak.

eliz-txango. (bidezkunde): *iz.* Done bat bereziki ospatzen dan elfin edo baseliza batera egiten dan ibilaldia Oŕelako toki baten ondoan egiten dan eft-jays.

, eliz-ugontzi, (eliza): iz. Ur onetsita daukan outzia. (onizi): *iz.* Berbera,

eliz-yagole. (auzi-gizon): iz. Eliz-legeai eusten dizkion epailea.

eliz-yaurle. (apaiz): iz. Eliz-lanbideen mozkiñak zaintzen dituen apaiza.

eliz-zat. (abere): *izond.* Abere-saldo baten artzaña.

eliz-zain. (eŕi-eliza): iz. Ikus.: Apaiz-bore. I: Apaiz-nagusi, apez-aita, apetxaun.

eliz zale. (eraspen): *izond.* Ikus.: Elizakari. I: Elizakoŕ, elizarakoi, elizatiat, elizkoi, elizoi, eliz-maite.

ELIZA. *iz.* Yesukristo'k eta bere ordezkaria dan Bolpuruak jaurtzen dituzten zintzoen senidegoa. Eŕialde bateko apaiz eta eŕitaŕ kristauen moltzoa. I: Kristauen yauŕetxea. I: "Eliz-gudaria¨, Ludi'an bizi diran katolikoen moltzoa. I: "Garbi-tokikoa", Garbi-tokian dagozen katolikoen moltzoa j: "Zerukoa¨, Zeruan dagozen arima katolikoen moltzoa. Ddandaŕ, eleiza, eleixa, eleja, elexa, elitxo, kangcy, jauretxe, doibatza, donabatz, liana, jaureskin. /I (apaiz), (dote), (eŕi-eliza), (kristaulasun), (otoi), (yaurespen).

ELIZA'TIKEIIAUZTE. *iz.* Siñistunengandik eta ikurtonen erabiltzelik Eliza'k egiten duen aldentzea; setati ta biuŕici egiten zayena. *N* (astanpen), (debeku), (iraizketa), (siñes-zaindi), (zigoŕ).

eliza-atoŕa. (din): iz. Meza emateko apaizek janzten duten janztura zuria. J: Eliza-mantaŕa. : Elizatoŕa, elizako atofa.

eliza-baztef. (eŕi-eliza): *iz.* Eliza ondoan dagen eti-elzaren zatia. E: Ikus.: Elizalde, eliz-inguru, eliz-bazteŕ.

eliza-boŕokari. {eliza): *ft.* Ludian barns bizi ta art dan eiiza. Eliza-beereko, eliza-gudukari.

ellza-buiaŕ. (eliza): iz. Elizaren zatia, eltzeduna, geyenetan crdi-obo itxura duena ta atzekaldean ateruntzjaŕita dagoena. I: Eliz-belaŕi, eliz-bulaŕ.

eliza-ezkaratz. (dim): *ft.* Eliz-barne. Elizezkaratz. I: Eliz-barneko zoladura.

eliza-garaiko. (eliza): *iz.* Donokiko eliza.

ciiza-jutsa. (landare): iz. Lastaduna clan landarea,seskaluzeak dauzkana; bere loreak molkoan agertzen dima, ta bere aleak egaztlen elikaturaz erabiltzcn dira.

eliza-lagun. (eŕi-eliza): *izond.* Efi-eliza baten peal' dagoen beste eliza. I: Ella-eratsia, eliz-orde.

eliza-leyorpe. (eliza): *iz.* Elizako gorapea, aufe-aldean dagoena eliz-atari, elizpe, eliza-gorape, eliz-leorpe.

eliza-mantaf. (janztura): *iz.* Ikus.: Elizatoŕ.

eliza-nagusi. (eliza): *iz.* Eliz-baŕuti bateko ebza beñena.

eliza-pairakari. (eliza): iz. Carbitokian dagoen eliza.

eliza-sapai. (cilze): *iz.* Elizako eltzea.

eliza-selauri. (eliza): iz. Elizaen goyaldean gizonenizakoak diran iraganguak. I: Eliza-selau, elizalde-gain.

eliza-zulo. (eliza): *izond.* Eraspenezko eginkizunetan geyegiz art dana.

elizabelaf. (eliza): iz. Eliza baten auŕe-aldea.^: Elizaintzin, eliz-auŕe.

elizabide. (eliza): *iz.* Eliza bafeneko iiobi zaŕetan argia ipintzeko eginbidea. (bide): *ft.* ii-kutxakerarnateko bides. I: Elizakobicle, eliz-bide.

elizadi. (eŕi-eliza): iz. iku's.: Eñ-eliza.

elizain. (bereteŕ): *iz. Ikus.:* Bernet. j: Elizgelari, eliz-zai, operari, pitxelduo, txadontzai, txontzai.

elizaingo. (bereter): *iz.* Bereteŕ-langintza. Elizaintza, elizantza, eliz-zaingo.

elizaintza. (berateŕ . *iz.* Ems.: Elizaingo.

elizaintzin. (eliza): *iz.* Ikus.: Elizabelaŕ. ^: Eliz-auŕe.

elizakari, (eraspen): *izond.* Eraspenez ari dana. I: Elizakoŕ, elizarakoi, elizatiaŕ, elizkoi, elizoi, aiiz-zale, elizakoi.

eltzako-kapataina. (soingain): Elizara joateko emakumeek darabilten burukoyala.

elizakoak. (ikurton): iz. Ikurtonak, batez ere Bidari dana.

ellzalcoŕ, (eraspen): *izond.* Ikus.: Elizakari. Elizarakoi, elizatiaŕ, elizkoi, etizot, eliz-zalc, elizakoi, eliza-zale.

elizakote . (eliza): *ad.* Bizi ontako ogasunai buruz minizatzen, gogokoitu. Elizarakotu. (arima): *ad.* Berbera.

elizalde. (din): *iz.* Eliza ondoan dagoen tokia. lkus.: Ellz-inguru, eliza-bazteŕ.

elizalde-gain. (eliza): *iz.* Ikus.: Eliza-selauri.

elizatiaf. (eliza): *(sand.* Elizara maiz doaaa. j: Ikas.: Elizkizunlari.

elizanausi. (eŕi-eliza): *iz.* Thus.; Efi-eiiza. j: Eŕitxadon, txadonagusi, txonausi.

eliarabide. (eliza): *iz.* Elizara doan bidea.

elizarakoi. (eraspen): izond. Eraspenez ari dana.

elizarakoltasun. (eraspen): iz. Ikus.: Eraspen. Elizarakotasun, elexarabide, elizatiartasun, elizakoitasun.

elizaraokatu. (txeŕen): *ad.* Txeŕeu aurka araoak bota. [: Eliz-araotu.

elkafekilako. (ordaintasun): *izond.* Alkaŕi buruz egindakoa. Elkarganako, elkaŕentzako, elkaŕekiko, elkafengo.

elkatekttasun. (alkartasun): *iz.* Alkaŕenganako alkartasuna. (biiakets): *iz.* Alkaŕekiko egiten dan biiaketa.

elkatekitsu. (bakuntza); *izond.* Ia batuta dagoena. I: Ikus.: Alkarekitsu. Elgaŕekitsu.

eikafekitze. (aĺkartasun): *iz.* Ikus.: Alkartasun.

elkafenga. (alkartasun): *izond.* ikus.: Alkaŕekiko.: Elkaŕekiko,elkafezko, elkaŕekilako.

elkaŕentzako. (ortlaintasun): *izond.* Ikus.: Elkafekilako. j; Elkarganako.

elkaf-eragiña. (alkartasun): iz Elkarenganako alkartasuna.

elkaf-eramau. (eroapcn): *ad.* Tires.: Eikaŕjasan.

elkaf-erautzun. (ordainpide): *ad.* Alkaŕen artean maitasaŕeak, deyak, laguntzak eta abaŕ eskeiñi edo izan.

elkaf-eraste. (itsaspen): *iz.* Aikaŕ itsastea.

elkaf-erazle. (irizkidetasun): *izond.* Batera etoŕi-erazten duena. Etkaŕ-zale.

elkaf-esaldi. (elizti): *iz.* Elkartzekoa dan esaldia.

elkafetaratu. (bakuntza): *ad.* Tkus.: Alkartu. I: Elkaŕeratu.

elkatetarazi. (bakuntza): *ad.* Alkartu-eragin.

elkaf-etxe. (Iekaidetxe): *iz.* Geyenetan uritik at dagoen lekaidctxe. I: Elkart-etxe.

elkafez. (crkidetza): *adond.* Ikus.: Elkarki.

ellcaf-ezin. (irizkidetasun): *(road,* this.: Elkargaitz. j: Elkart-ezin, elkartu-ezin.

elkafezko. (alkartasun): *izond.* Tkus.: Elkarengo.I: Elkaŕekiko.(bakuntza): *ŕzond.* Zerbaiten ondoan dagoena.

elkaf-geyengo. (autakuntza): *iz.* Autakantza batean lortzen diran autarkic!' geixeago.

elkaf-gogortu. (alkargo): *ad.* Alkarganatzean sendotu.

elkaf-ikuskatu. (ikusmcn): *ad.* Alkaŕ iknsi.

elkaf ikuste. (izketa): *iz.* Zeribait buruz ari-izatcko, **bi** notia cdo batzuk nunbait alkartzea.

cikaf-indaf. (kimia): iz. Ikus.: Elkaŕ-jocra. (kizi): *iz.* Berbera.

elkaf-irudiak. (cite): *iz. Alkaŕi* bum citea dutenak.

elkaf-itz. (lokaŕitz): *is.* llcus.: **Lakafitz.**

elkaf-itzaldi. (izketa): *iz.* lkus.: Elkaŕ-izketa. j: Elkaf-itz.

elkaf-izan. (laguntasun): *ad.* Alice lagundu.

elkaf-lzenorde, (izenorde): *izord.* Alkaf-gayezkoizenordea.

elkaf-izketa. (izketa): *iz.* Alkaŕi-buruz cgindako **izketa. I:** Ikus.: Alkat-izketa. I: Maltz, eikaŕ-itzaldi.

elkaf-izketari. (izketa): *izond.* Elkaf-izketaz ari dana.

elkaf-jasan. (eraapcn): *ad.* Alkafenganako eroapena izan. Elkaŕ-ereman.

clkaf-jo. (tanks): *ad.* Alkaŕi tanka-egin. I: 1kus.: Allcaf-jotze.

elkaf-jaaldi. (tanka); iz. Elkaŕ-jotzearen egipena.

elkaf-joera. (kimia): *iz.* Allcaŕekin batutzeko kiziek dutenjoera. (OA); *iz.* Berbcra.

clkaf joko. (alkartasun): *iz.* **Elkafenganako** aikarkizuna.

elkaf jotze. (bateratasun): *iz.* Bt gauza edo gcyago batera etoŕi ado eldu.

elkafdagun. (irizkidetasun): *izond.* Trizkidetzen duena. (elizti): *iz.* Alkaf-gayari dagokiona.

elkaŕ-laguntza. (ordaintasun): *iz.* Baste batzuekin batera lanegitea.

elkaf-laguntzaie. (ordaintasun): *izond.* Etkaŕen artean egitez ari dana.

elkaŕ-lan. (ordaintasun): *iz.* Baste batzuekin batera lanegiten ari-izatea.

elkaf-lege. (lege): *is,* Alkartzeko legea.

elkat-leya. (isikortasun): *iz.* Zerbait lortzeko egipen bat jaŕaitu ta beŕitu.

elkaf-lokitz. (lokaŕitz): *iz.* **Elkartzekoa dan lokafitza.**

elkaf-tutu. (elkarpide):'ad. Gauza batzuk alkaŕekin latu. I; Elkaŕ-artu, alkar-tofu. (antolaketa): *ad.* Gauza batzuk alkaŕekin **antolatu.**

cikaf-lotura. (elkarpide): *iz.* **Gauza batzuk alkaŕekin lotzea. I: Alkaf-lotura.**

elkaf maitatu. (maitasuu): *ad.* Alkaŕ maite-izan.

elkaf-naste. (ozka): iz. Zcntzu berean zabaltzen ari diran **ifatl-ozkak alkaf** ezereztu ala alkat indartzearen egipena.

elkaf-neurkaitz. (neuŕi): *izond.* **Neurtu** ezinditekena.

elkaf-sartu. (sarkura): ***ad.*** Bata bestean satin ta alderantziz.

clkaf-sendotu. (indaŕ): ***ad.*** Alkaŕ scndoa egin.

elkaŕ-trukatu. (aldaketa): *ad.* Alkali aldatu.

elkaf-truke. (aldaketa): *iz.* **Alkali egindako aldakela.**

elkaf-une. (bakuntza): iz. Bi egurki, bi lokafi ta beste onelakoak mutuŕetatik batu, zati bakoitza bestearen jaŕaipena bezels geratzean, I: Eikartze.

elkaŕ--zale. (irizkidetasun): *izond.* [kus.: Elkaŕ-erazle. (bakuntza): *izond.* **Batu-**sales dana.

elkaŕ-zaletasun. (eliketa): *iz.* **Endeŕiak** alkartu nil duen efiketa-jokera.

elkaf-ziri. (elizti): *is.* Tkus.: Elkaŕ-aztaŕen.

elkaf-zut. (zutasun): *iz.* **Beste mafa edo laws batekin zoko zuzena** dagien main ado lama.

elkaf-zutasun. (zutasun): *iz,* Mafa edo laun **batek** bests batekin **zoko** zuzena egitearen egipena edo tasuna,

ellcaf-zutik. (zutasun): *adond.* Elkaŕ-zut cgotea.

elkart-arazi. (bakuntza): *ad.* **Batu-eragin.**

elkart-erazle. (bakuntza): *bond.* Batu-cragiten duena.

elkart-eziñezka. (irizkidetasun): *izond.* Alkartzeko eziña dana.

elkartasun, (alkartasun): *is.* **ans.: Alkartasun. I: Elkarte,** etkerkunde, elgartasun, zer-ikusi. (alkargo): Alkartzearen egipena. (bazkun): II *is.* **Ikus.:** Bazlcun. Partzantzu.

elkarte. (bakuntza): *is.* Tkus.: **Bakuntza.** I: Lagunkidetasun. (alkargo): iz. liras.: Alkargo. (: Alkarte. (alkartasun): II *iz.* llcus.: Alkartasun. j: Elkartasun, elkartze.

elkarte-norabide. (bazkun): iz. **Bazkun** baten **izena.**

elkartegi. (bazkun): *iz.* Alkartzeko tokia. Elkaf-toki.

elkartekide. (alkartasun): *izond.* Eilearte batean sartuta dagocna.

elkartelco. (eritasun): *iz.* Tkus.: Beltzagi. !: Abeltxeen eta abelgoŕien apoan sorties dan afak egiten duen eritasuna. I: Eliot', elteŕ, dental, azarteko.

elkartopa. (baterakuntza): *iz.* Rcus.: **Bateralcuntza.**

elkartu. (alkargo): *ad.* Ikus.: Alkartu. I; Elkartetu.

elkartu-gabe. (elkargaiztura): *izond.* Elkarpiderik eztuena.

elkartuz. (antolaketa): *adond.* Elkartzeari buruz ari-izatea,

elkartuzko. (antolaketa): *izond.* Antolatuta dagoena.

elkartzale, (bazkun): *frond.* Bazkunean saŕerazten daena. (bakuntza): *izond.* Alkaŕerazten duena.

elkartze. (bakuntza); *iz,* 'Altura, elkarpide, I: liras.: Elkaŕ-une.

elkartzeko. (bakuntza): *frond.* Batulzekoa dana.

elkerazi. (ictera): *ad.* Men-eragin. Elkierazi.

elkerazle. (Mara); *frond.* Irten-eragiten duena.

elki. (itoipen): *ad.* Atera. (irtera): *ad.* Men.

elle€gia. (irtera): *iz.* Ikus.; Irtera. Urtayera, urtekera. (rulo): *iz.* Eats.: **Zulu. I:** Sakune, txulo, rub,

elkipide. (irtera): *iz.* Trteteko bides.

elkite. (beitiko): iz. Tkus.: Beitiko. Otters); *iz.* ikus.: Irtera.

elkite-egin. (kutsu): *ad.* Kutsugaŕia dan eritasuna baste bati aferazi. (aragi-tilts): *ad.* Norbaitek bare human atsegin hzuna aŕerazi.

elkizale. (itoipcn): *frond.* Ateratzen duena.

elkoit. (astanpen): *adond* Notin ado gauza bat ororentzako arauetik astantzea.

ellcordin. (sukatde): *frond.* Gutxi ateta dagoena. (egosketa): *frond,* Gaizki egosita dagoena.

elkordindu. (cgosketa): *ad.* Erdizka egosi.

elkoriceri. (zekcnkeri): *iz.* Zekenkerizko egipena. I; Ellcoŕeria.: Tkus.: Zekenkeri, elkortasun, ongose,

elkorki. (gortasun): *adond.* Gortasunez egon edo ari-izatea. (ozarkeri): *adond.* Ozarkedz ari-izatea.

ellcoŕ. (luŕ): *iz.* Legoŕ eta ekargaitza dan lufa. 1: Elkoŕune. (igali): *iz.* Umotzen en dan igalia. (zekenkeri): II *izond.* Zekena (Tana. (gortasun): II *izond.* Gob dana.

elkoŕ-azal. (luŕ): *iz.* Luf legataren azaia.

elkoferia. (gortasun): iz. Ems.: Gortasun. j: Elkortasun, gogoŕcri, safari, (zekcnkeri): *iz.* Ikus.: Zekenkeri. I: Elkorkeri, etkotasun.

elkoñ. (sukar3: *iz.* Lafuan pikot, **urban** edo maxkuriak soferazten dituen sukafa,

elicofune. (luf): *iz.* Ikus.; Elkoŕ.

elkortasun. (zekenkeri): iz. Ems.: Zekenkcri. I: Elkorkeri, olio/feria. (goitasun): *iz.* Ikus.: Gortasun. Elkoŕcria, gogoŕeri.

elkortu. (zekenkeri): *ad.* Zeken egin ado biurtu. (gortasun): *ad.* Got egin ado biurtu. (antzutasun): II *ad.* Antzu egin cdo biurtu. (legortasun): (*ad.* Legortu. Out): *(ad.* Lufa asko gogoitu, (gogortasun): II *ad.* Berbera.

elkortzale. (antzutasun): *frond,* Antzu biuŕcrazten duena.

elmen. (elduera): *iz.* Atzematearen egipen *eta* ondorioa. (eskuera): *iz.* Ems.: **Eskuera.** Uridi.

elmuga. (lasterketa): iz. Lasterketa bati jaii rayon amaya.

clotn. (eta): *iz.* Gototo-biozkada txaŕa, (zio): iz. Tints.: Kari. I: Erakai.

eloka. (ardui): iz. ikus.: **Ardui.** Sostrapo.

elokada. (tanpa): iz. **Atz** andiaz kaskezutean emandako tanpatxoa.

elokadi. (ardui): *iz.* Ikus.: Ardui.

don. (lzketa): *iz.* Edit eta atsegiña dan izketa.

elonizi, (inintrocra): *frond.* Ikus.: Beŕitxu. j: Eluntzi.

elordi, (clot!): *iz.* Itiofiak dagozen tokia; eloŕien mulizoa. !: Elordui, elordoi, eloŕiaga, eloŕidi.

eloŕ. (etxola): iz. Tkus.: **Etxola.** (kardabera): *in.* Arantzak dauzkan kardabera. j: 1kus.: Kardabera.

cloŕarantza. (aranondo): *iz.* Tkus.: Basakaran.

ELOTtI. *iz.* Laŕosantzekoa dan zugatz txikia, abaf arantzadunak dituena. Bare azala margogintzan eta lafu-ongaŕia bezela erabiltzen da. j: Elofi beliza, .basakaranak dainazkiena.j: Berundo, alkaratx, arantza, arantze, arantzondo, arantz-xuri, eñuriatze, eŕolaniz, iioŕ!, duel, ilnŕitze, laŕantza, €arantza-xuri, lartz, saspai, llnŕT-suri. (igali): iz. Elofiaren arnaria. j: Eloŕi-sagaŕ. *II* (abetxu), (itxitura), (landarizti), (sasi).

eloti lcriska. (landare): iz. Lekaziduna dart **)andarea,** zaldale bezela erabiltzen dana. j: Eloŕi-triska,

doh (Kurt. (eloŕ!): iz. Zuria dan elotia, arantzuria. : Eloŕi suri, clot! zuri.

eloth-ale. (eloŕi): *iz.* Elofiaren pikoŕa edo garauna.

elofi-aŕain. Wain): *iz.* **Main-mote bat.**

eloŕ€-esi. (itxitura): *iz.* Elofiakaz egindako esia.

elot-gabe. (cloŕi): *frond,* Eioŕik ez duen **)andarea,** (landare): *izond* Berbera.

cloth-latz. (cloŕ!); *in,* Lekaziduna dan sasia, abaf meak asko dauzkana, **aizto-**irudizko ofiak eta lore oriak.

elofi-sagaŕ. (cloŕi): iz, Elofiaren arnaria. (igali): *iz.* Berbera.

eloñaga. (aloft): *iz.* Eloŕlak dagozen tokia. ; Ikus.: Elordi. : Elordui, elordoi, eloŕidi, clotieta.

e€ofiaŕ. (doh); iz. Gal erinkoŕa ematen duen elofia.

elofibaitz. (cloŕ!): *iz.* Basakaŕa dan elotia. Eloŕiberltz, elorberltz.

elofidi. (clori); *iz. Ikus.:* Elordi. Elordui, elordoi, eloŕiaga.

eloñdun. (cloŕ!): *izond.* Elothak dal/Anna. : lkus.: Eloŕitsu, sasitsu.

elofieta. (clot!): iz. Elofiak dagozen tokia.

eloñlaf. (east): iz. Thus.: Sash.

elutho. (nekabide): iz. Naigabea, nekea. Eloŕioko. : Eioŕioak Hats! = Gaizki lbili.

elnño-egin. (nekabide): *ad.* Naigabe, nekea eman.

eloñstatu. (deli): *ad.* **Elofiakaz estali.:** Eloŕiztatu.

elofitsu. (al**ai):** *frond.* Elofiz betea dagoena. j: Tkus.: Eloŕidun, laartsu, sasitsu.

elofixka. (atoŕl): iz, Arantza ixikia.

eloñztatu. (cloŕ!): *ad.* Elañzko ubarrakaz zugatzak babestu.

elortza. (landare): *iz.* Laŕak dagozen tokia. j: Elortzu.

elortzuri. (cloŕ!): *iz.* Elofi zuria. I: Last-arantz.

elosike. (aranondo): *iz.* lkus.: Basakaran. ^: Elosika.

eloska. (ergeltasun): *frond.* Erdi zozoa dan,.: Tkus.: Eio, j; Ero itzarcn hi bidet ñogaŕia. j: Eloska.

elosua. (sasi): *iz.* Sasiak dagozen tokia.

dote!. (garau): *iz.* **Eloñaren garan** goŕlak.

elpide. (gorabide): *iz.* Epaile edo agintari batengana **gorabidez** crtzea. (urgazpen): *iz.* Ikus.: Laguntza. j: E€tura. (atsikipen): jj *iz.* Atsikitzekoa dan **zatia. I: Eltoki.**

elp€dez.(urgazpen): *(World.* Laguntza bereziar, agile,.

elpidezko. (urgazpen): *frond.* Laguntza berezia dan,. I: Elpideko.

elso. (eltxo): *iz, Ikns.:* **Eltxo. j:** Ellxu, eitso, axe, eltzo.

eisuns. (cull); *iz.* Ikus.: Abe, abia. Elsus, eitsunts, cltzabaltaŕ, elsun.

elt-arin, (umetasun): *izond.* Ikus.: Eltzaka, cltzaga.

eltari. (urgazpen): *frond.* Laguntza ematcn duena.

eltasun. (umotasun): *iz.* Ikus.: Umotasun. I: Kira, intura, narotasun, osodasun.

eltegi. (eritasun); *iz.* Eriak zaintzen diran tokia. : Ikus.: Eritegi.

eltolci. (atsikipen): iz. Ikus.: Elpide.

eltxf. (critasun): *iz.* Ikus,; Beltzagi. Elkarteko, eriarteko, chef, eŕeneri. (txoskor): *iz.* Betazalaren ertzcan sortzen dan txoskortxoa.

eltsuns. (zomoto): *iz.* Ikus.: Iteoli. 1: Ituli.

rltsutsa. (abetxu): iz. Auntzkaria dan abetxua; ben enbotak azal ate ta zimuŕa dauka, ta mamia zuri ta ugari. Aztunga.

eltubada, (zalantza): *adond.* Bearbada, apik, ausaz. j: Eldu = bada.

eltubefi, (bilaketa); *iz.* Eitzearen bed edo izpaŕa. (elduera): *iz.* Berbera.

eltura, (urgazpen): *iz.* ans.; Laguntza.: Elpide.

eltura-egin. (urgazpen): *ad.* Urgaiztu, urgaztu.

eltuŕ. (aragi): *iz.* ikus.: Arabirika.): arabiriki, aragibirika, arakaitz, arakaizto, arakatx. (antura): iz. Ikus.: Eati. j: Eaki, edarate, ant-abut, elide, ettzeko, erpuruko, minxuri, opila, pastuma, txistoki, zindirio, zingirio, zolditu, zoldu, zolitu, zornatu, zorne.

eltxf-belaf. (build): *ŕz.* Bats.: Birigaiia. [: Eun-morapilo, itutzarbi, leuntz, itzemin-belaŕ, odol-beraŕ, txori-bazka, txori-mii, txuŕutx, txulusta-beiaŕ, ziauŕi.

eltzaka. (zentzutasun): *izond* Zentzutasun gutxikoa dana.

eltxano. (sukalde); *iz.* Luŕez edo metalezko antoxiña, biribila, zabala, janaria egosteko, nra berotzeko ta abat erabiltzen dana. I: Eitze, tupin. j: Lekazi egosariak. [: Eltzada.

eltxanoka. (joko): iz. Eltze zaŕak erabiltzean eta apurtzean egiten dan **jokoa. j:** Eltzeka.

eltxarin. (aldakortasun): *izond.* Aldakota dana.

eltxaf. (zomoŕo); *iz,* Afautzetik irten dan zomofoa, bait lenengo aldaketa egin ez duena; gorputza bigun, luzatua ta zuhil antzekoa daukana. j: Beraraki, elizaŕ, eŕeren-xakuŕ, zeruko katu, mozoilo. (aŕ): *iz.* Maduraetako artxoa. (zauri): [[*iz.* Ezuf baten zauria. j: Txantxaŕ, txatxaŕ. (cull): jj *iz,* Ziztatzen eta aragiak usteterazten dituen sulfa. (zefi): [[iz. Urdai-bipia. (ardi); [I *iz.* Arkorotza. (gorpu): *(iz.* Txotxa; gorpuen aŕa. (azkuŕi): 11 12. Kardankatutako jakien at zuria. // (kuma).

eltxaŕ-asiera, (ke-belaŕ): *iz,* Xeatutako lte-belaŕa.

eltxaŕ-eraile. (txotx): *izond.* Eltxatak emittzen dituena,

eltxaŕ--eri. (eritasun): *iz.* **Ezurdunak** diran abereengan egoten dan eltxaŕak soferazten duen eritasrma,

eltxaf izti. (txotx): iz. Txotxen biziari buruz aztertzen diten yakintza.

eltxartegi, (at): *iz.* Aŕak sortzen edo dagozen tokia.

eitxartu, (at): *ad.* Aragia afez beterik izan.

eltxauŕ, (intxauŕondo): *iz.* Intxaufondoaren igalia. j: Tkus.: Intxauŕ, eltzauŕ, cltze-uŕ, elzauŕ, eltzaguŕ, exabut.

eitxegogof. (autezki): *iz.* Ikus.: Dupin-itsu. j: Eltxetxu.

ettxera, (zugatz): *iz.* Azkarkaria dan zugatza. : Eskaŕio.

eltxeto, (sukalde): *iz.* Eltze txikia. Eltxe, eltxoto.

eltxeturatu. (auŕezki): *ad.* Ikus.: Eltze-itsuratu.

eltxetxu. (auŕezki): *iz.* **Tkus.:** Dupin-itsu. ^: Eltxegogoŕ.

eltxetxukada. (auŕezki): *iz.* Eltze-itsuaz emandako tanpa. I: Eitxetx-tikaldi, eitze-ukaldi. (tanpa): iz. Berbera,

cltxezu. (zaintzale): *izond.* Endefien mugak zaintzen dituena.

eltxilci. (txintxin): *iz.* Erleko bat.

ELTXO. *iz.* Bi egaleko zornofoa, gorputza zubil-antzera ta oso txikia duena; bere burua bi adafekaz eta suduŕ-biuŕaz; onek, batuan, ziztailu bat darama. Emeak flotilla" odola xurgatzen du, antttra bat soŕerazten, azkura batera egitean. j: Bern antzekoa dan edozein zomofoa. I: Elsa, eltxe, eltxu, eltzo, elzo, eultxo, euli-alpeŕ, ititxa, uliño, ulitxa, nlutxa, xankaiio. (laboreak): *iz.* Laboreenkotxoa. *II* (cull), (txerketx), (zomoŕo).

eltxo-belaŕ, (landare): *iz.* Askarkaria dan tandarea.

eltxo-eun. (eltxo): *iz.* Eltxoengandik babesteko erabiltzen dan oyala. Eltxo-sare.

eltxo-gurdetzale. (eltxo): *ŕzoid.* Eltxuen bildumaria.

eltxo-gofi. (eltxo): iz. Txiki ta gofixka dan eltxoa.

eltxoŕ, (txoskoŕ): *iz.* **Lafuan** sortzen diran pikortxoak. (laŕu): *iz.* Berbera. (gari): II *iz.* Galgaraua.

eltxu. (otaŕ): iz. **Zumezko** otafa, erle-kuma jasotzeko ta erlauntzan jartzeko erabiltzen dana. (zomoto): iz. Txi€xaŕa, txiŕita, martinaŕ, petan-at, ote, tiŕita, liŕiia, iiŕita, txitxaŕandi, xifixka, zintzot. (eltxo): jj iz. Ikus.: **Eltxo. j;** Elso, ilitxa.

eltxun. (zugatz): iz. Makalaren antzekoa dan zugatza; bere oŕlak aizeak eraginda efaz igitzen dim. I: Lertxun, eltzun, ikara, ikara-atze, ikarayua, lertxoin, lertzun, otikara, saltatxa, u£uta, urlo, ikara-zugatz, zurzuri.

eltz-gaitz. (esku): *izond.* Eskuz zuzenizeko zala dana.

eltza-balde. (estaldura): *iz.* Eltzearen estalkia, I: Eltze-baldi, eltze-estalki, eltze-gain, elzestaiki.

eltzabaltaŕ, (null): *iz.* Ikus.: Abe, abia. Elsuus, elsns, eltsunts, eltzabartet.

eltzuhartaf, (null): *iz.* Erlastaŕ, iteutia. J: Eltzabaltaŕ.

eft-Luba. (eresgalu): iz. Abereak aisatzeko erabiltzen dan **eresgalua. [: Kutxa biribiĺa aide batetik idegita eta** bestetik tinkatutako Tufuz estalita dagoena; laŕu onen erdian, ondo lotuta, **seska bat** dago, bera eslcuaz igortziz soñua ateratzcko. [: Eltzagoŕ, elzaboŕa, eltzutsi.

eltzaburdiña. (sukalde): iz. Eltzeari eusteko erabiltzen dan burnlzko zatikoa. J: Eltza-burni, eltzondoko, eizeondoko,elzondoko,elzeburdin, elzebume, eltze-burni.

eltzada. (sukalde): *iz.* Eltxano aundia. 1: Tkus.: Eltxano.

eltzagite. (opamai): *izond.* **Opamai-buruak** dagizkiena. (esku-langintzak); *izond.* Berbera,

eltzagof. (antoxin): *iz.* Utza dagoen eltzoa, ta ots aundia atera-eragiten zayona. (ergeitasun): izond. Ikus.: Elo. j: Zozo, ergel, eloska, eltzaka, eltzakoŕ. (eresgalu): j[iz. Ikus.: Eltzaboŕ, elzaboŕa, eltzutsi.

eltzagortu. (gortasun): *ad.* Goŕa biurtu.

eltzaile. (zakur): *izond.* Aginkaria dan zakufa. (aginkada): *izond.* Berbera.

eltzaka. (umotasun): *izond.* Utnotu gabe dagoena. [: Elt-arin, eltzada, eltzeke, etzeka. (ergellasun): *izond.* Ems.: Flo. Zozo, ergel, eloska, eltzagoŕ.

eltzakai, (satda): iz. Ikus.: Eltzekari. I: Eltzeko, eltzekai, eltzari,

eltzakintegi, (buztingintza): iz. Ikus.: Buztingintza. [: Eltzaola.

eltzale. (edapen): *izond.* Edapena egiten duena.

eltzandi. (antoxin): *iz.* Eltze aundia. Eitzekote, eltzetarf.

eltzaola. (buztinghitza): *iz.* Ikus.: Buztingintza. j: Eltzakintegi.

eltzari. (aginkada): *izond.* Aginka-egiten ducna. (zakuf): *iz.* Aginka-egiten duen zakuta.

alizarin, (igali): *iz.* Umotu gabe dagoen arnaria. Elzarin. (umotasun): *iz.* Berbera.

cltzarintasun. (umotasun): iz. Umotagabe dagoenaren tasuna.

cltzaro. (umotasun): iz. Ilcus.: Umotasun. I: ELLasun.

elizaurdi. (intxaufondo): iz. Intxaufandoak dagozen tokia. Eltzaurdoi, eltzaufeta, eltzaufaga, intxaurdi, intxausti.

eltzaurld. (intxaufondo): *iz.* Intxaufondo-pusketa.

eltzaurpe. (intxaufondo); iz. Intxanfondoaren itzala. (itzal): *iz.* Berbera.

eltzauf. (intxaufondo): *iz.* Ikus.: Tntxauf. ^: Intzauf.

eltzauf-angel. (intxaufondo): *ft.* Inchauf minkofa.

eitzaufeta. (intxaufondo): iz. Ikus.: Elizaurdi. j: Eltzaurdoi.

eltzaufezko. (intxaufondo): *trend.* Tntxaufez egifia dana. I: Intxaufondo-zurezkoa.

eltzauf-ixtef. (intxaufondo): *ft.* Intxaurki, intxauf-mami. {: Elzaurki.

eltzauf-jale. (txori): *iz.* Belakaria dan txoria, bare mokoan ortz-antzeko zi ta muxafadurak dauzkana.

eltzauflili. (lore): iz. Intxaufondoaren lures.

eltzauf-mami. (intxaufundo): iz. Intxaufaren mamiña. j; Elzauf-mami.

eltzauf-mintz. (lafu): fa. Eltzauf-matnia bilizen duen mintza.

eltzanfondo. (intxartfondo): iz. ikus.: Intxaufondo. j: Elizaurtze.

eltzauf-tindu. (margo): *iz.* Aft iluna dan margoa; urtan urtuta, zurai iutxaufondoaren itxura emateko erabiltzen dana.

eltzaurtze. (intxautondo): iz. Ikus.: Intxautondo, I: Eltzautondo.

cltzayera. (atospen): *iz.* Atospenaren egipen eta ondorioa.

ELTZE. iz. Ormadi-egintza kakotaa, hi orals edo zutabe batzuen artean dagoen unea estaitzeko, sapai baten anizera egiten dana. Elze, arkadura, ganga,kasko,kern,labera, sabai, uztagei, zeru. (antoxin): *iz.* Boztiñez edo metalez egindako morko biribila, ao zabala ta lopideak dauzkana, janariak egosteko, ura beroizeko ta abaf erabiltzcn dana. I: Ikea.: Dupin.: Elze, kantxin, lapiko, piria. (luO: iz. Lugofia. Landis gabe dagoen lurkia. I: Ikus.: Debet. (lafinketa): iz. tkus.: Eultzi. (ardiespen): *iz.* Ikus.: Ardiespen, I: Lorpen. I/ (birihildura), (dote), (eliza), (etxegain), (etxegintza), (orma), (cabal), (uztai).

eltze-aundi. (ergeitasun): *Land.* Ergeia dana. I: Eltze.

eltze-baldi. (estaldura); *iz.* Ikus.: Eltza-batdc. j: Eltze-estaiki, eltze-gain.

eltze-dantza. (dantzaketa); iz. Garizumarcn tenengo igandean egiten zan katamalo-dantza.

eltze-estalkl. (estaldura): *iz.* Ikus.: Eltza-balde. Eltze-baldi, eltze-gain, elzestalki.

ettze-gain. (estaldura): ia. Ikus.: Eitza-balde. : Eltze-baldi, eltze-cstaiki, eizestallci.

eltze-igande. (garizuma): Garizumaren lenengo igandea.

eltze-itsu. (aufezki): *iz.* fiats.: Dnpin-itsu. I: Eltzegot, eltze-utsia, eltzitsu, eltxetxu, eltz-itsu, itsu-lapiko, luguntxa, luf-kutxa.

eltzc-itsuratu. (aufezki): *ad.* Eltzc-itsuan gorde. : Eltxeturatu.

eitze-loi. (buztin): *iz.* Buztinlariak darabilcn buztiña.

eltze-pito. (antoxin): iz. Ikus.: Eltzedi.

eltze-saltzade. (antoxin): *iz.* Ikus.: Eltzedun.

eltze-zal. (sukalde); iz. Askorentzako haters egiten dan bazkaria atontzen eta zaintzen duena.

eltze-zaln. (sukalde): *iz.* Sukal-mofoya.

eltze-zaingo. (sukalde): iz. Eltze-zafien langiutza.

eltze-zali, (mai-orni): iz. Eltzeetarako erabiltzen clan zalia; gae, gaika.

eltzedi. (antoxin): iz. Eltze-multzoa. j: Eltzn-pilo, elizeteri.

eltzedun. (antoxin): iz. Saltzeko eltzeak dauzkana. I: Eltze-saltzatc.

eltzegile. (esku-langintzak): *fzoiid.* Eltzeak eta lapikoak dagizkienak. I: Eltzegin, eltzekia, tupiñagile.

eltzegintza. (antoxin): *iz.* Buztiñezko antoxiñak egiten dituen lankuntza.: Eltzekintza, eitzeri. E: Eltzetegi, cltzegintegi, eltzekintza.

eltzegof. (adaf); iz. Gabaz jotzen dan adafa, basabereak eta piztiak uxatzoko. (aufezki): *iz.* Tkus.: Dupin-itsu. : Ellzc-itsu, tipiñutsu.

eltzeka. (joke): *iz.* Eltze zatak apurtuten egiten dan jokoa.

eitzekada. (onlzi): *iz.* Eltze batek daukana. E: Eltzetara.

eltzekari. (lekazi): fz. Ikus.: Lekazi. Elzari, perdatit. (salda): fa. Eltekariakaz egiten dan salda.: Eltzeko, eltzakai, cltzari, eltzekai, sukui.

eltzeki. (ontzi): *iz.* Eltze-pusketa.

eltzekintza. (buztin); *iz.* Buztiñez eltzeak egiten dituen langintza.

eltzeko, (antura); *fz.* tkus,: Eati. I: Baki, edarate, antuxu, eliot, eltufe. (atsikipen): *iz.* Ikus.: Aldaleku. I: Arhide. (salda): j *iz. Tkus.:* Eltzekari. Eltzakai.

eltzekonda. (salda): *iz.* Gaberako gordetzen dan eltzekoa.

cltzekote. (antoxin): *iz. Tkus.:* Eltzandi.

eltzelabe. (Labe): fz. Eltzegiñarcn labea.

eltzeño. (antoxin): iz. Eliza txikia.: Eltzeto.

eltzerk (antoxin): *iz.* Ikus.: Eltzegintza. Elizekintza. I: Hats.: Eltzedi. I: Eltzeteri.

eltzetaro. (iraun-azte): *iz.* Iraun-crazteko jartzen dan aragia. (aragi): iz. Berbera.

eltzetara. (salda): *iz.* Beteta dagoen eltzea.

eltzetegi. (antoxin): *iz. Tlcus.:* Eltzeginiza.

eltzetari. (antoxin): iz, fiats,: Eltzedi. Eltze-pilo, eltzeri.

eltzeto. (antoxin): *iz.* Eliza txikia. I: Eltxata.

eltzo. (crle): iz. Erle-saldoa. I: Eixo, Giza, clzo.

eltzondoko. (sukaide); *iz.* Ikus.: Eltzaburdiña.: Eltza-burn, clzcondoko,elzondoko,eizebardin, elzebmne, eltzc,-burni, eltzondo.

eltzu. (lafinketa): iz. Eros.: Euttzi.

eltzuka. (lafinketa): *adond.* Lafinketaz ari-€zatea.

eltzukattt. (lafinketa): *ad.* Latindu, eltzutu.

eltzuma. (zugatz): fa. Tpafaldeko boilerdian, lufalde epel eta ezeetan bizi dan zugatza, om goitua izaten dana.

eltzun. (zugatz): iz. Ikcas.: Eltxun. I; Lertxun, ikara, ikara-atzc, ikarayua, lcrtxoin, saitatxa.

eltzun baltz. (zugatz): iz: Eltzuma baltza, : Eltzun beitz, efexalbaltz.

eltznn zuri. (zugatz): iz. Eltzuma curia. Ostazuri, eŕexalzuri, augatze.

eltzuf. (txoskoŕ): iz. Sotiean sortzen dan txoskortxoa, batzuetan cornea dariola. (aitzuf): iz. Ortz-bikoa dan aitzufa.

eltzufe. (ogasun): *iz.* Ikus.: Altxoŕ. Ondasuntegi.

eltzutsi. (cresgalu): *iz.* Ikus.: Eltzaboŕ. Eltzagoŕ, elzabofa, eltzutxi, eltzutxu.

elu. (ants): iz. Amaiña urbiltzen danean, debekatutako jokoetan ari diranai cgiten zayen deadaŕa.

elubia, (ur-legoŕeko): iz. Ikus.: Beŕu.

elume. (abere): fz. Abere txikien taldea.

etuntzi. (mintzoera): izaad. Asko mintzatzen dana. Iztsu, berbatsu.

eluntzikeria. (mintzoera): *iz.* Asko to funtsik gabe nrintzatzea.

eluoso. (edut): iz. Tkus,, Eluŕ-auso. J: Eluŕ-lauso, eluŕ-meta, elut-mukuru, elut-pilota, eluŕauso, eturbizi, elot-pil, eluf-afi.

elurbildu. (eduŕ): iz, Aizeak edufa bitdutako tokia. J: Eluŕ-muilo, eluŕ-oxin, cluŕ-bil, elurtegi.

elurbisuts. (eduŕ): *iz.* Eduf-zirimola,

elurbizi, (eduŕ): ŕz, Tkus.: Eluŕ-auso. I: Eluŕ-lauso, elut-meta, eluŕ-mukuru, eluŕ-pilota, eluŕauso, eluoso.

elurdun. (eduŕ): *izaad.* Edufa daukana edo saltzen duena. I: Elurketari, eluŕ-saltzale.

elurgabetu. (eduŕ): *ad.* Edufs *urtu* edo gesaldu.

eurgilo. (eduŕ): *iz.* Eduf-maluta txikia. Eluŕ-lapatx, eluŕ-pikoŕ, clurpiŕin, eluŕ-xintxaŕ, elurxe, eluf-pikorta, elurtxe, alum, eluxe.

elurketa. (edut): iz. Eduf-aiudna. 1: Elurtze.

elurpiŕin. (eduŕ): *iz.* Ikus.: Eturgilo. I: Elut-lapatx, eluŕ-pikoŕ, etuŕ-xintxaŕ, elurxe, eluf-pikorta.

eluŕa. (eduŕ): iz. lkus,: Eduŕ-, (txintxin): iz. Laurleko erdia. J: Eluŕi.

elufa-eratxi. (eduŕ): *ad.* Eduŕa-izan.

elufa-gezaldu. (eduŕ): *ad.* Edda urtu.

elufaldi. (edut): fz. lkus.: Eluŕ-piŕinta. Elurtxo-aldi, eluŕatdi, cluŕ-ziri.

elufantze. (eduŕ): *izond.* Edru`a bezelakoa dana. j: Eluŕezkoa.

eluf-auntz. (ausnarlari): *iz.* Toki edurtsuetan bini dan ausnarlaria, auntz antzekoa dana. j: Eluŕ-orein,

eluŕ-auso, (edw): *iz.* Mendietatik indafez eta buŕunbazjausten dan eduŕ-mukulua. j: Liu/-lama, eluŕ-meta, eluŕ-mukura, eluŕ-pilota, eluŕauso, eluoso, elurta, elurbizi, cluŕ-aŕi, eluf-olde, eluŕ-oso, elut-urta.

elut-baltza. (eclat): iz. Erdi urtufa dagoen eduf-lokatza. j: Elut-gezal, ehlf-baltsa, eluŕ-basa.

eluŕ-baztergalu. (eduŕ): *iz.* Kale fa bideetatik eduŕa kentzeko lanabesa. Eluf-geriza, clurkengalu.

eluf-belaf. (landare): iz. Azi atalbiko duen belafczko landarea, abnrtsu ta naŕaztaria dana. j: Elu€laña, ziurda.

eluf-bisutsa ari. (eduŕ): *ad.* Edict ariña izan, : Elurtxo izan.

ant-bust". (edur'): *iz.* Eduŕ-ura. : Eluŕ-tar, elut-euri.

eluŕdirdai. (dirdai): *iz.* Edufean ikusten dan distira.

eluf-erauntsi. (eduŕ): *iz.* Eluŕ-ekaltza, erauntsia.

cluŕ-geldo. (eduŕ): *iz.* Tkus.: Elutsa. j: Elurtxe, elurtxi,

cluf-geriza. (eclat): iz. Nunbait jausten dan eduta bercala kentzeko lanabesa. Ikus.: Eluŕ-baztergalu.

eluŕ-gezal. (edut): iz. Eduf-basa. j: Ikus.: Eluŕ-baltza.

eluf-giro. (odor): *iz,* Eduŕ-izatcko giroa. Eluŕ-kara, elurtara, elurkara,

eluf-izan. (eduŕ): *ad.* Ikus.: Eduf-izan. Eduŕa jauzi.

eluŕ-kana. (add): *iz.* Eduf-maluta. I: Eluf-kanu, eluŕ-malko, eluŕmalo, clot-maluta, eluŕ-marota, eluŕ-osto, eluso, eluŕ-luma.

eluf-lapatx, Cedar): iz. Ikus.: Elurgilo. Eluŕ-pikoŕ, elurpiŕin, eluŕxintxaŕ, elurxe, eluŕ-pikorta, eluŕ-lapats.

eluf-lauso. (eduŕ): iz. Ikus.: Eluŕ-auso. Eluŕ-meta, eluŕ-mukuru, eluŕ-pilota, cluoso, elurta.

eluf.lera, (lera-efesta): iz. Eduŕean ibiltzeko lera-efesta. j: Eluŕ-naŕa,

eluf lili, (lore): iz, Edurra dagoen tokian sortzen dan lorea.

eluf malko, (eduŕ): *iz.* Ikus.: Eluŕ-kana. j: Eluŕ-kanu, eluŕ-malo, eluŕ-maluta, cluŕ-marota, eluŕ-osto, eluso, kapatx.

eluf-maluta. (eduŕ): iz. lkus,: Eluŕ-kana. Eluŕ-kanu, eluŕ-mato, cluŕ-marota, chit-onto, eluso, kapatx, eluŕ-pikoŕ, ehit-txintxaŕ.

eluf-matazn. (eduŕ): *iz.* Lodi dagoen edufa.

eluf-meta. (edict): is. Tkus.: Eluŕ-auso. I: Eluŕ-]auso, eluŕ-mukuru, eluŕ-pilota, eluoso, elurta.

eluf-muiIo. (eduŕ): iz, Tkus.: Elurbildu. I; Eluŕ-osin, cluŕ-oxin, eluŕ-bii, elurtegi.

eluf-mukuru, (edor'): *iz.* Ikus.: Elnŕ-auso. j: Eluŕ-lauso, clot-meta, eluŕ-pilota, eluoso, elurta.

eluŕ--obi. (eduŕ): *iz.* Eduŕa gordctzen dan obia. : Eluŕ-zilo, elurtegi.

eluf-ontzi. (izotz): iz. Ubil bat izozteko ontzia.

eluf-osin. (eduŕ): *iz.* Tkus.: Blurbildu. Elut-muilo.

eluŕeso. (eduŕ): iz. Eduŕ-zirimola.

eluf-0sto. (eduŕ): *iz. Ikus.:* Eluŕ-kana. j: Eluŕ-kanu, eluŕ-malko, cluŕ-malo, cluŕ-maluta, eluŕ-marota, eluso.

eluf-pela. (eduŕ): *iz.* Eduŕ-goronbila.

eluŕ-pikoŕ, (eduŕ): in. lkus.: Elurgilo. J: Eluŕ-lapatx, elmpiŕin, elut-xintxar, elurxe, eluŕ-pikorta, eluŕ-piporta, cluŕ-maluta, eduŕ-malo, eluŕ-txintxaŕ.

elnŕ-pilota. (edur'): iz. ikus.: Eluŕ-auso. I: Eluŕ-lauso, eluŕ-meta, eluŕ-mukuru, eluoso, elurta.

eluf-piŕinta. (eduŕ): *iz.* Maluta txikietaz eduŕ-izatea. I: Eluŕaldi, eluf-ziri, eurtxo-aldi.

eluf-piŕipia. (txorzabal): iz. Adafak dauzkan txorzabala.

eluf-saluki, (eduf): *iz.* Edufa edo izozkiak saltzen diran saltokia.

eluf-txintxuŕ, (edur'): *iz. lion.:* Eluŕ-maluta. I: Eluŕ-pikoŕ, eluŕ-xintxaŕ.

elut-txori. (txori): *iz.* 'l'xori txikia; bere lumak arpegian, bulaŕean eta sahelean margo god iluna date, ta bizkafean aŕe-gorixka. I: Eluŕ-xori, katatxin, muiu, txonta, paanda, panda, paranda, pintxana, xorxinta.

eluŕ-ur, (eduŕ): iz. Ikus.: Eluŕ-busti. Elot-euri.

eluf-xintxsŕ. (eduŕ): iz. Ikus.: Elurgilo. J: Eluŕ-lapatx, eluŕ-pikoŕ, clurpiŕin, elurxe, eluŕpikorta, eluŕ-txintxaŕ.

etuŕ-zila. (eduf): *iz.* Eduŕa rnetatzen edo gordeizen don tokia.: Eluŕ-zuto, clot-obi, elurtegi.

elurta. (eduŕ): iz. lkus.: Eluŕ-auso. I: Eluŕ-]auso, eluŕ-meta, cluŕ-muktuu, eluoso, eluŕ-pilota.

elurtara, (eduf): *fi.* lkus.: Eluŕ-giro, J; Elurkara,

elurte. (eduŕ): iz. Eduŕ-aldia.

elurtsu. (eduŕ): *izaad.* K duŕcz beteta dagoentokia.

elurta. (eduŕ): *ad.* Edda jausten asi.

elun ce. (eduŕ): is. Eluŕ-maluta txikia.

elurtza. (eduŕ): iz, Eduŕ-izatearen egipen eta ondorioa.

elurtzaga. (eduŕ): iz, Eduŕa dagoen tokia.

elurtze. (eduŕ): *iz.* Ikus.: Elurketa.

elurtzulo. (eduŕ): *iz.* Eduŕa metatzen dan tokia.

elurxe. (edut): *iz.* Ikus.: Elurgiio. I: Eluf-lapatx, eiuŕ-pikoŕ, elurpiŕin, eluŕ-xintxaŕ, eluxe.

elurzatla, (eat): iz. Eduf-maluta aundia. I: Eluŕ-zaplada.

eluso. (eduŕ): le. Ikus.: Eluŕ-kana. Eluŕ-kanu, eluŕ-malko, elot-main, eluf-maluta, eluŕ-marota, eluŕ-osto, eduf-maluta.

elusto. (aoskabe): *izond.* Tkus.: Erlats.

chits. (itzal): *iz.* Itzal aundia dagoen tokia.

elutsa. (eduŕ): *iz.* Eduf xe-xea. j: Mac geldo, elurtxe, elurtxi, eiuŕ-txingo.

elutxa. (sakonera): *iz.* Lurk€etan izaten dan sakonera txikia.

elzabofa. (eresgalu): *iz.* Ikus.: Eltzaboŕ. I: Eltzagof, eltzntsi.

eizakitz. (urgazpen): *iz.* Ikm.: llrgazpen, I: Lagantza.

elzari. (lekazi): *iz.* lkus.: Lekazi. I: Elizekari,

elzat. (ar): *Iz.* Aragi gardingaetan sortzen dan a:f zuria. (erle): *iz.* Tkus.: Abadote. I: Baserle, bouli, boulu, edubio, liztoŕa.

eizaurki, (intxauŕondo): iz. Ems.: Eltzauŕ-ixteŕ.

eize. (antoxin): iz. &us.: E.ltze. ;: Elzeto. (eltze): *iz.* Berbera. 1: Labearen cltzea, sabai.

eizeundoko. (sukalde): iz. Ikus.: Eltzaburdiña. I: Eltza-bumi, eltzondoko, eizondoko, eizeburdin, etzeburne, eltze-burni.

elzestalki. (estalketa): *iz.* Eltzearen estalkia. I: Eltzestalki, eltze-estalki, eitza-balde, eltze-baldi, eitze-gain.

clatu. (zorotasun): *ad.* Zoro egin edo biurtu.

do. (ergeltasun): *izond.* Zozo, ergela dana. I: Ero itzaren ñogaŕia. I: Tkus.: Eloska. I: Eltzagoŕ, eltzaka, eloska, elo.

clef. (gortasun): *izond.* Oafs dana.

eloska. (ergeltasun): *izond.* Ikus.: Eli,. I: Eloska, elo, eitzagoŕ, eltzaka.

elotasun. (ergeltasun): *iz.* Ikus.: Ergeitasun I: Elokeri.

du. (cub): *iz,* finis.: Eull.

clu-kalca. (at): *iz.* Afaren eltxaŕa.

ems. (kunde): *iz.* Emetarikoa dana. I: Eme. (limurtasun): *izond.* Leuna dana. I: Eme. (aditz): II *ad.* Email] aditzaren zeingea.

ema-azia. (baŕabil): *iz.* Emaki, emakumeen azia.

ema-bakaf. (ezkontza): *izond.* Emazte bat bakafik izan duena.

ema-gose. (lizunkeri): *ŕz.* &us.: Emagale. 1: Emajoera. (aye* iz. Berbera,

ema-kutsu. (aragi-ifits): *iz.* Aragi-ifitsetan ari-izatea.

ems-lizundu. (emakume): *ad.* Emakumea galdu.

ema-mintza. (neskutsa): *iz.* Emakumearen neskustasuna. I: Ema-pintza, ema-printza.

ema-pintza. (neskutsa): *iz.* Ems.: Ema-mintza. : Etna-printza.

ema-sabelekeri. (kirio): *iz.* Emakumeen kiriu-miña jasatea.

ema-sengi. (maskulu): *iz,* Bizidun beŕi baten ernemiña daukan maskulua, erualtzea egin baño lenago.

ema-tutu. (auŕontzi): *iz.* Emeengan emakuntzatik auŕontziraño doan Warta, j: Emabide.

ema-xakil. (auŕontzi): *iz,* Emeen emakuntzan dagoen ataltxo aragidun eta zutikofa. I: Emazaki,

emaatu. (otzandura): *ad.* Laztasun edo gogortasuna bigundu.

emabera. (aragi-ifits): *izond.* Emakoya dana.

emabide, (anŕontzi): *iz.* Emeengan emakuntzatik aufontziraño doan ixtuna. I: Ema-tutu.

emadura. (urguritasun): *iz.* Ikus.: Urguritasun. I Zipertasun.

emaebasketa. (indaŕ-estaldura): *ŕz,* Emakume bat, indafcz edo iruzufez eta zantarkerizko xedcaz, bere etxetik eramatean betetzen dan biurkeria.

emagaitz. (zoŕoztasun): izond. Beratu czin ditekena,

emagaldu. (lizunkcritza): *iz.* Airu-trukean bere aragia emoten duen emakumea. I: Lilitxo, julis, urdaiñ, urdanda.

emagaldutza. (lizunkeritza): *iz.* Ikus,: Lizmdreritza. I: Emalizunkeri, emalorokeri, loitze.

emagale. (lizunkeri): *iz.* Lizunkerirako ayeta. j: Ema-gose, emajoera. (ayeŕ): *iz.* Berbera.

emagaletu. (lizunkeri): *ad.* Gizonari emal-gosea eyatu.

emagalu. (baraldi): *iz.* Baretzen duena.

emagafi. (baraldi): *izond.* Eztiarazten duena. I: Lcunbide, eztigailu, leunbide, leungaŕi, leunkoŕ.

emagafitasun. (baraldi): *iz.* Eztiaraztekoa danaren tasuna.

cologne. (baraldi): *izond.* Ikus.: Emarazitzale.

emagin. (erdialdi): *iz.* Erdialdietan laguntzen duen emakumea. I: Emagintsa, emain, emegin, sortzain, erdiarazie.

emagin-burniak. (erdialdi): *iz.* Erdiaidi zaletan umeak ateratzeko lanabesa,

emagindu. (erdialdi): *ad.* Erditzeko dagoen emakumea lagundu. 1: Emaindu.

emagintegi. (erdialdi): iz. Ama izateko dagozenen told edo etxe berezia.

emagintza. (erdialdi): iz, Ernaldi, erdialdi ta erdi-ondoa aztertzen dituen sendakintzaren zatia. Erdialdia. Emaintza. : Emagifiaren langintza.

cmagizau. (gizon): *iz.* Bore jokeraetan emakume bezela all dan gizona. Emazte-gizon.

emagizondu. (gizon): *ad.* Gizon bat emakumearen jokeraetan ari-izan. I: Emakumetu, emazte-gizondu:

emagizonki. (gizon): *adond.* Emakumearenjokeraetan gizon bat ari-izatea.

emagoki. (emakume): *iz.* Emeari dagokiona. I: Emaki.

emai. (emanketa): *iz.* Doarik ematen dana. I: Emaitz, emaitze. (emote): *ad.* Eman itzaren aldaketa. (ezabizi): II *ŕz.* Soñeko ezabizi txaŕak ateratzen diran ixtuna. I: Emoi, emon.

emai-on. (onegipen): iz. Ikas.: Onegipen. : Onkite.

emaikotasun. (aragi-iŕits): iz. Ikus.: Arne-Hits. I: Emaikoitarzun.

emailiaf. (eske): *ŕzond.* Esku bat galdu duen notiña edo aberca. I: Emailier.

emaile. (emanketa): *hand.* Ematen duena. j: Emale.

emaintza. (emantze): ŕz. Eras.: Emantza. (erdialdi): *iz.* lkus.: Emagintza.

emaite. (cite): *iz,* 1kus.: Eite. I: Emuite.

emaiteko. (emanketa): iz. Ematen dana.

emaitefen. (emanketa): *adond.* Emateaaen.

emaitz. (emanketa): *iz. 1kns.:* Emai. Emaitze. (oparotasun): iz. Oparotasun zabala. (zerga): II *iz.* Burukal ordaintzeu zan zerga.

emaitzago. (bustikeri): *iz.* ikus.: Bustilreri. I: Azpi-sari.

emaitzakcta. (emanketa): *iz.* Emaitzaen muttzoa. I: Emaitzaen biltzea.

emaizpa. (anai): *iz.* Ikus.: Ezkon-aizta, ezkon-aizpa.

cmajautza. (azaldi): *iz,* Ikus.: Emakorasun. (lizunkeri); az. Berbera.

emajauzi. (lizunkeri): *ad.* Ezkontzatik at aragi batu. j: Emakoitu.

emajauzle. (lizunkeri): *izond.* Ezkontzatik at aragi batzea dagiena.

emajoera. (lizunkeri): *fź.* Ems.: Emagale. j: Ema-gose. (aye): *iz.* Berbera.

emak. (aditz): *ad.* Eman ik, gizona.

emakaitz. (zoŕoztasun): *izond.* Eskariengatik amor-egiten ez duena. (emakume): *iz.* Emakume asaldaria. (antzutasun): (!z, Ezer ematen ez duen lufa. (luŕ): *(iz.* Berbera.

emakari. (emanketa): *iz.* Ikus.: Emarkai.

emakaxto. (emakume): *iz.* Gaiztoa dan emakumea.

emaki. (emakume): ŕz. Ikus.: Emagoki.

emaldda. (uzkunde): *iz.* Ems.: Uzkmrde.

emakidatu. (uzkunde): *ad.* Uzkundea egin. I: Emankidatu.

emakiutza. (oparotasun): *iz.* Ilcus.: Oparotasun. I: Emanaitasun, emankortasun, emankintza, emantasun, emakortasun, emanai.

emakal. (mardultasun): *izand.* Asko ematen duena edo eman al duena; geyenetan lufari buruz esaten da. I: Emakoŕ. (lizunkeri): *izond,* Ikus.: Aragikoi, I: Emakumekoi, emaztekari.

emakoitasun. (tizunkeri): *iz.* Ezkontzatik at aragl batzearen egipena. j: Emajautza.

emakoitu. (lizunkeri): *ad.* Ikus.: Emajauzi.

emakorgin. (emaltze): *izond.* Ugaltzen donna.

emakof. (mardultasun): *izand.* Ikus.: Emakoi. (Asmoa indartsuagoa edo dalarik). ; Emankoŕ, emantsu, emankara. (lizunkeri): izond, Berbera.

emakortasun. (baraldi): *iz.* Eztiarazteko tasuna. I: Emankortasun. (oparotasun): *iz.* Ikus.: Oparotasun. I: Emanaitasun, emankirtasun, emankintza, emantasun, emakintza, emankortasun.

EMAKUME. *iz.* Emczkoa dan notiña. I: Adikera eldu dan emakumea, andrakume, egaxi, emazte, emazteki, emakuma, gizanjere, giza-ema, gizeme, makume, mazte, mazteki, miruni. *JI* (garerdi), (gaztezaro), (gizon), (kunde), (notin).

emakume gutzale. (guda): *izond.* Aspaldi-aspaldian bizi-izan omen zan emakume guda-zalea.

emakume iragarle. (iragarpen): izond. Iragarlea izan zan emakumea.

emakume sarbasta. (emakume): iz. Gogoŕ eta lantzatea dan emakumea.

emakume zaldizkari. (zaldizketa): *izond.* Zaldizketan art dan emakumea,

emakume-eri. (eritasun): 12. Emakumeek kundean izaten dituzten eritasun guztien izena. (emakume): *fź.* Berbera.

emakume-gela. (emakume): *fź.* Maomataŕen etxeetan cmakumeak egoteko dagoen gels.

emakume-ordats. (mari-mutil): *iz.* Ems.: Mari-mutil. I: Emaztekiaŕ.

emakume-toki. (emakume): iz. Eladetaŕen etxeetan emakumeak egoteko tokia.

emakumearte. (emakume): *iz.* Emakumeen multzoa. I: Emakumeta, emaztekunde.

emakumekeri. (ernakume): iz. Gizun bat emakume bezela ari-izatea.

emakumeki. (emakume): *adond.* Emakume bezela jokatzea. Emakumekiro.

emakumekoi. (emakume): *izond.* Emakumeenganako zaletasun aundia duena.

emakumeño. (ernakume): *iz.* Emakume txikia. {: Emazteño, emaztelo, emaztexkot, emaztika.

emakumerizti. (auŕontzi): *iz.* Emakumearen eritasmt bereziak aztertzen dituen sendakintzaren zatia.

emakumeta. (emakume): ŕz. Emakume-multzoa. j: Ikus.: Emakumearte, emaztekunde.

emakumetasun. (emakume): *iz.* Emakumearen tsarina.

emakumeau. (emakume): *ad.* Gizon batek emakumeen jokerak artu. I: Emagizondu, cmazte-gizondu.

emakumezrte. (emakume): *izand.* Emakumeenganako zalelasun aundia duena.

emakumezko. (kunde): *izond.* Emezkoa dan izakia.

emaicunde. (egun): *iz.* Sei-Aste'aren osteguna. I: Emakunde-egun; emakumeen eguna.

emakunde-egun. (egun): iz. Sei-Aste'aren osteguna. j: Ikus.: Emakunde; emalumeen eguna.

emakunde-igande. (egun): *iz.* Sei-Aste'aren igandea.

emakundeko. (kunde): ŕz. Emakumeen kundea. I; Emakuntze. (emakume): Berbera.

emaknntza. (auŕontzi): *iz.* Ema-bidearen lekoreko idekidura inguratu ta osotzen duten **zatiak.** Lakuntza, matxan, menatura, moltso, potxin, potxoŕ, tortola, tutu.

emalari. (emanketa): *Izond.* Ematen duena.

emaldi. (emantza): iz. Emantzaren ondorioa. Emankin, emopen. (matzerdura): *iz.* Marketsa dan izakia. (erdialdi); iz. Ikus.: Erdialdi. Soŕaldi, sorrairu.

emaiditu. (aultasun): *ad.* Auldu.

emaldura. (ernaltze): iz. Ernalizearen egipena.

emalege-egun. (astagaitz); iz. Astagaitz-eguna.

emalege-eten. (astagaitz): iz. Astagaitzak eten egitea. I: Emalegeten.

emalege-miu. (astagaitz); iz. Astagaitzaren oñazea.

emalegeak. (astagaitz): *iz.* Ikus.; Astagaitz. I; Odolberak.

emalegedun. (astagaitz): *izond.* Emalegeen pean dagoena.

emalegezko. (astagaitz): *izond.* Astagaitzari dagokiona.

emalizun. (emakume): *iz.* Aipu ona ez duen emakumea. : Ikus.: Ematxaŕ.

emallzunkeri. (lizunkeritza): *iz.* Eras.: Liznnkeritza. j: Emagaldutza; ematorokeri, tikixkeria.

emalopa. (landare): *iz.* Piŕinpinkaria dan landarea; here b reak goŕiak dim ta azia baltzezka. j: I.alikola, kulikola, landapinta, maruka-beiaŕ, mikelete, mitxoleta, pipefeta, kikifiki, urdamutuŕ, zapalora, zorgoin.

emamiu. (azaldi): *iz.* Atsegin lizunetik sortzen dan gaitza.

man. (emanketa): *ad.* Eskuratu, utzi, amor-egitea. I: Adierazpen bati buruz haters etortzea. : Norbaitek baste baten pcan zerbait uztea. I:Eartetan kartak banatzea. I; Zeribait buruz uko-egitea. 1: Noribait samin-aguŕa jakin-eraztea, edo **zorionak** opa-izatca. 1: **Orenlariak** orduen dangadak jotzea. I; Ekari, emon, onion, terexatu. (ezarmen): od. Ezaŕi. (eskeintza): | *ad.* Opaetsi. (oikun£za); (*ad.* Oitu. (azpegi): II *ad.* Irudi. (janztura): II *ad.* Jantzi. (crest): (j *ad.* Jo (eresia). (biotzondo): jj *ad.* **Biotz-za€tu.**

eman-agiri. (emote): *iz.* Emotearen agiria.

eman-azi. (emanketa): *ad.* Eman-eragin. ^: Eman-erazi, eman-erazo.

eman-erazte. (ardainketa): *iz.* Ordainketaren bat egiteko beaŕestea,

eman-ezin. (emate): *izond.* Esku-aldatzeko eziña dana.

eman-naitasun. (oparotasun): iz. Ikus.: Oparotasun.

emanaitasun. (oparotasun): *iz.* Ikus.: Emakintza. 1: Emankintasun, emankintza, emantasun, emakintza, emakortasun, emanai.

emanaldi. (emanketa): iz, Emateko aldia. j: Emunaldi. (aldi): *in.* Berbera. (banaketa): ‚ *in.* Ikus.: Banaketa. Zatiketa. (jaurtidura): jJ *iz.* ;<fatiz edo ikus-iŕatiz oarpideak, itzak, soñuak, irudiak eta abet eman edo egoztea. J: Emankizun.

emanarazle. (emanketa): *izond.* Eman-eragiten duena. j: Emanaraztale.

emanbide. (emanketa): *in.* Emateko era.

emangabeko. (ornate); *izond.* Utzi-gabe ala saldu gabe dagoena.

emaugai. (mate): *izond.* Beate noribait eman dakioken agiri batean agertzen den eskubidea.

emaugaitz. (antzutasun): *izond.* Ezer eman ezin dezakena.

emangati. (emate): *izond.* Eman, saldu edo utzi ditekena.

emangiro. (emanketa): *in.* Emateko giroa.

emanka. (emanketa): *adond.* Ematen ari-izatea.

emaukara. (mardultasun): *izond.* Ikus.: Emakot. 1: Emankoŕ, emantsu.

emankari. (emankota): *izond.* Eŕaz eta oparo ematen duena.

EMANKETA. *iz.* Norbaitek beste bati, zerbait edo eskubide bat uŕurik emalea edo uztearen egipen eta ondorioa. j: Doe, doe, eskuikusi, esku-erakutsi, eskeikusi, moitz, uzkuntza.11 (banaketa), (bizi-sari), (bustikeri), (mate), (emote), (ezkontza), (irabazpen), (jabetza), (onegipen), (opari), (oparotasun), (salneuŕi), (sariztatze), (txera), (ukaŕ), (urgazpen), (ututasun), (uzkunde), (yaraunspen).

emankl. (erakotasun): *adond.* Zeribait buruz egokiro jartzen ari-izatea.

emankidatu. (uzkunde): *ad.* Ikus.: Emakidatu.

emankiu. (emaniza): *in.* Ikus.: Ernaldi. 1: Emopen. (oparotasun): *izond.* Oparotsu, esku-zabal.

emankindu. (oparotasun): *ad.* Oparotsua egin, biurtu.

emankintasun. (oparotasun): *iz.* Ikus.: Oparotasun. j: Emakintza, emantasun, emanaitasun, emankintza, emakortasun.

emankizun. (emanketa): iz. Ematekoa dana. J: Emakizun, (jaurtidura): *iz.* Ikus.: Ernanaldi.

emankoi. (ernaoketa): *izond.* Emateko bell gerturik dagoena. J: Emankoŕ,

emankoitasun. (emanketa): *iz.* Emateko beti gerturik dagoenaren tasuna. (oparotasun): *iz. Ikus.:* Oparotasun. I: E.mankortasun.

emaulcoŕ. (emankota): *izond.* Ikus.: Emankoi. j: Emonkof. (mardultasun): *izond.* Ikus.: Emakoŕ.

emankortasun. (oparotasun): *fi.* Ikus.: Oparotasun. j: Emakortasun, emankoitasun. (mardultasun): *in.* Asko ematearen tasun.

emankorlu. (mardultasun): *ad.* Luŕa edo beste zerbait emakoŕago egin.

emanpide. (sariztatze): *iz.* Zerbat egiteagatik ematen dan sariztatzea.

emantasun. (ayet): *iz.* Zerbaiterako cysts izates. (oparotasun): *iz.* Ikus.: Oparotasun. j: Emankintasun, emakintza, emanaitasun, emankintza, emakintza, emakortasun.

ementsu. (mardultasun): *izond.* Ikus.: Emakoŕ. J: Emankoŕ, emankara.

EMANTZA. iz. Soŕerazi, egin, atontzearen egipen eta ondorioa. Egindako gauza. J: Atontzeko egipen edo era. J: Lufaren edo lankuntzaren etekiñen moltzoa. J: Egoizpen, egozpen, egozte, ekartze, emoyera, egikuntz, sarkunde, sorpen, sortaldi, sortukizun, sortuki.1/ (azaldi), (edapen), (egin), (irabazpen), (lankuntza), (mardultasun), (ongaitasun), (ugalketa), (zio).

emanuel. (nagi): iz. Ban,: Nagi.

emanzale. (emanketa): *izond.* Ematea inciteduena. J: Emantzale, emonzale, emonzale, emote, emoia, emole, emotzale, emuile, emunizala.

emarazi. (baraldi): *ad.* Eztiarazi. J: Emarikatu, ernerazi.

emarazitzale. (baraldi): *izond.* Eztiarazten duena. 1: Emagile, emarazle.

emari. (emanketa): iz, Doarik eta gogoz ematen dana.

mart-anti. (emanketa): *iz.* Eskeŕ-aulki.

emarikatu. (baraldi): *ad.* ikus.: Emarazi. I: Eztiarazi.

emarkai. (emanketa): *in.* Erdibeŕiai egiten zayen bezuza. j: Emakari,

emarkari. (jandel): *iz.* Jaya bed bat data kart emakumeai egiten zayen jandeya.

emaro. (bmantasun): *adond.* Astiro, pitinka-pitinka. I: Emero.

emarpen. (azaldi): *in.* Biziduna soŕeraztearen egipena. j: Emartza.

emaŕ. ()made): *iz.* Ikus.: Kunde.

emaŕ-bukaera. (elizti): *in.* Kuntze-amayera.

emartasun. (azaldi): *in.* Ikus.: Azaldi. I: Sortzapcn, urnealdi,

eman tu. (azaldi): *ad.* Biziduna soterazi.

emartza. (azaldi): iz. Ikas.: Emarpen.

emartzale. (azaldi): *izond.* Biziduna soŕerazten duena.

emasabel. (auŕontzi): iz. Ikus,: Aufontzi. (kirio): *izond.* Emakumeen kirio-miña jasaten duena. j: Emasabeleko.

emasabeldaŕ. (landare): *iz.* Urtebetekoa dan belafezko landarea, askarkaria; bore Wreak, egosila, kirio-emagaŕia bozela erabiltzen dire. Emasabel-bedaŕ.

emasabeleko. (kirio): *izond.* Ikus.: Emasabei.

emasi galmen. (astagaitz): *in.* Astagaitza geldítzea. J: Emasi geldimen.

emaskidatu. (banaketa): *ad.* Banatu.

emasuge. (ameskeri): *iz.* Ameskerizko izakia; aurpegia emakume edef baton antzo, ta soña erensngearen antzeko.

ematasun. (lañotasun): *in.* Ataitasun, mazaltasun.

EMATE. *iz.* Aldatze, besteratzearen egipen eta ondorioa. // (emote), (juubegai), (lagatze), (saleroste), (yaraunspen), (zerga).

ematoro. (lizunkeritza): *iz.* Bore sotiaz salerosten ari dan emakumea. Emazabal, emazte galdu.

ematorokeri. (lizunkeritza): *iz.* Boas.: Lizunkeritza. J: Emalizunkeri, cmagaidutza.

ematsu. (baraldi): *izond.* Otzan eta baratsua dana.

ematu. (baraldi): *ad.* Eztitu, yabaldu, jabaldu.

emata-ezin. (gentza): *izond.* Gentzatu ezin ditekena.

ematuta gafanpa. (autontzi): *in.* Erna-tutuaren ertsaldia.

ematuta-ebaketa. (autontzi): *iz.* Ematutua ebagitzearen egipena.

ematutu-minbizi. (minbizi): *iz.* Ematutuan egiten dan minblzizko txoskoŕa.

ematutusi. (auŕontzi): *in.* Ematutuaren antura.

ematuxe. (baraldi): *izond.* Zerbait eztituta dagoena.

ematxarkeria. (lizunkeritza): iz. Ikus.: Lizunkeritza.

ematxaf. (emakume): iz. Aipu txaŕeko emakumea. j: Ematxot, emalizun, ematzaŕ, emaxte, emaxtot.

ematxartcgi. (lizunkeritza): *iz.* Lizunkeritza egiten dan etxe edo tokia.

ematxort. (emakume): *iz.* Emakume zantaŕa. j: Ematxot.

ematxot. (emakume): iz. Titus,: Ematxaŕ. Ematxort.

ematzale. (baraldi): *izond.* Eztitueragiten duena. 1: Emazaile.

emaxurx. (umezuriza): *iz.* Eats.: Umezurtz.: Emaxurtz, emaxurtx, emazuriz, smezurtz.

emayen. (emanketa): *iz.* Befl on bat dakaŕenari ematen zayon bezuza.

emazabai. (lizunkeritza): *iz.* Ikus.: Ematoro,

emazain. (lizunkeritza): *iz.* Emakumeen Iizunkeritzaz bizi dana.

emazaintza. (lizunkeritza): *iz.* Emazafiaren bizikera. (lupugintza): *iz.* Ikus.: Lupugintea.

emazakil asiegi. (ninikizti): *iz.* Emazakila aundiegi izatea.

emaznaya. (anai): *iz.* Ikus.: Ezkon-anat.

emazte. (ezkantza): *iz.* Dore senaŕarenganako,ezkonduta dagoen emakumea. j: Thus.: Emakume.

emazte-askodun. (ezkontza): *izond.* Bi emakumeekin edo goyagorekin ezkonduta dagoen gizona. j: Emaztetsu.

emazte-askotza. (ezkontza): iz. Gizon batek emazte batzuk eukitzearen egipena.

emazte-atefa. (alkondara): *iz.* liens.: Atofa.

emaztebakaf. (ezkontza): *izond.* Emazte batekin bakaŕik czkonduta dagoen gizona. j: Emazte-bateko, emebakaŕ.

emazte-bead (ezkontza): *izond.* Ezkondu diteken emakumea, ado ezkontzeko dagoena.

emazte-erailtze. (eriotza): *iz,* Gizon batek bare emaztea crailtzearen egipena.

emazte-eraile. (eriotza): *fennel.* Bete emaztea erailtzen donna. j: Emazteiltzale,

emazte-gizon. (gizon): iz. Betts.: Emagizon. (emakume): *iz.* Gizonaren antzekoa dan emakumea. j: bieskamutil.

emazte-gizondu. (gizon): *ad.* Ikus.: Emagizondu. Emakumetu.

emazte-sail. (emakume): *iz,* Emakumemuitzoa.

emazte-urdin. (emakume): ŕc. Gaiztoa dan emakumea, mingaln €xaŕekoa dana.

emazteaganatu. (emakume): *ad.* Emakumeagana eldu.

emaztedun. (ezkontza): *izond.* Ezkonduta dagoen gizona.

emaztegabe. (ezkontza): *izond.* Ezkondu gabc dagoen gizona.

emaztegai. (ezkontza): *iz.* Ezkontzeko dagoen emakumea. j: Emaztegei, emazte-beat,

emaztegai-aldi. (ezkontza): Emakume bat emaztegaya bezela bizi dan aldia. j: Emaztagai-aro.

emaztegaitasun. (ezkontza): *iz.* Emakume batentzat emaztegaya izatearen tasuna.

emaztekara. (emakume): *adond.* Emakume-bila ari-izatea.

emaztekari. (lizunkeri): *izond.* Ikus.: Aragikoi, : Emakumekoi, emakoi.

emazteki. (emakume): *iz,* Ikus.: Emakume.

emazteki-buliga. (emakume): iz. Berari ez dagozkion arazoetan sartzen dan emakumea.

emaztekiaf. (mari-mutil): *iz.* Ikus,: Mari-mutt]. I: Emakurne-ordots, mariakeŕ,

emaztekitasun. (emakume): *iz.* Zuzenjokers daraman emakumearen tasuna.

emazteldtu. (emakume): *ad.* Emakumea egin edo biurtu.

emaztckitzaf. (emakume): ŕz. Oso armndia don emakumea. l: Ikus.: Emaz€eto. Emaztetzaŕ,

emaztekni. (ezkontza): iz. Bete emaztea asko mane duen sonata.

emaztekunde. (emakume): iz. Ikus.: Emakumearte. j: Emakumeta.

emazteto. (emakume): *iz.* Gizona dinidien emakume aundia. 1: Ikus.: Emaztekitzaŕ, emaztetzaŕ.

emaztctsu. (ezkontza): *iznnd.* Ikus.: Emazte-askodun.

emnztetu. (ezkontza): *ad.* Emaztea egin edo biurtu.

emaztorde. (oaidego): iz, Ezkonduta izan gabe, gizon batekin emazte bozola bizi dan emakumea. {: Emazte-ordeko, emazte-orde.

emaztordcdun. (oaidego): *izond.* Emaztordea daukan gizona.

emazurtz. (umezurtza): iz, Ikus.: Umezurtz. (gerokotasun): *izond.* Alta edo egitea ii ondoren jayotzen dan semea edo agertzen dan lana.

eme. (kunde): *iz. Aŕa* ez dan kundekoa. Gizema, uŕoze, uŕixa, uŕiza, uŕuxa, ufuza. (limurtasun): *izond. lkutzean* li muri ta leguna dana. (soliltasun): *izond. Otzan eta* sotila dana. (aditzondo): jj *adond.* Emen itzaren aldakuntza eratoŕitako batzuetan: Emekoa, emetik, ... (naretasun): *(iz.* lkus.: Naretasun.

erne-alderdi. (emakume): *iz,* Gizarteiritzia, emakumeai gizoncn eskubideak berak onartu nai dizkiena.

eme-alderditaf. (emakume): *izond.* Eme-alderdiaron aide yarduten duena.: Emu-alderdiko.

eme-bakat. (emakume); *izond.* Emazte bat baked(duena. I: Ikus.: Emazte-bakaf. j: Eme-bateko, eme-batun.

eme-zaletu. (emakume): *ad.* Emakumcenganako zalotasuna adu.

emegoa. (kunde): *iz.* Emearen kandetasuna.

emekalde, (aditzondo): *adond.* Emengo aides.

emekeria. (emakume): *iz.* Giza-kemena galemztea ta emakumeen izakera wizen,

emeki. (limurtasun): *adond.* Leguntasunez ari-izatea. j: Emekiro, emerc. (berantasun): *adond.* Pizkanakapizkanaka, pitinka-pitinka, emekicmeki, gitxika.

emekitu. (neuŕitasuu): *ad.* Laztasun edo geikeria eztitu.

emeko, (aditzondo): *adond.* Emengo.

emelegi-min. (as€agaitz): *ŕz,* lleroko astagaitzak geldi-egitea.

amen. (aditzondo): *adond.* Told organ. j: Gen, omen, ebe, eben, en.

emendagailu. (geikuntza); iz, Geitzen duena. I: Emendailu.

emendagaŕi. (geikuntza): iz, Geitzen dana.

emendatu. (itzalketa): *ad.* ltzali. Emendau, emetau. (baraldi): *ad.* Etiketa bat eztitu. (asetasun); ll *ad.* Beaŕak asetu. (geikuntza): jj *ad.* Geitu. Emendu.

emendatzale. (geikuntza): *hand.* Geitueragiten duena. j: Emendazale.

emendatzale. (itzalketa): *izond.* Itzaltzen daena.

emende. (geikuntza): *iz.* Ikus.: Geikmrtza. j: Emendu.

emendiko. (aide): *adond.* Alde ontakoa.

emend€o. (ornidura): *iz.* Ikus.: Ornidura. j: Ornidura lortzeko aldia. (gcikunlza): *iz. limo.:* Geikunlza.

emendio-olak. (al): iz. **Itxasontzi** baton azala lekoretik estaltzeko erabiltzcn diran **ol** aundiak. j: Emendio-zurak. (itxasonlzi): *iz,* Berbera,

emendiozko. (asotasun): *izond.* Osotzekoa dana.

emengo. (aditzondo): *adond.* Told ontako.

emengotaf. (izenorde): *irond,* Emengoa dana.

emengotu. (aditzondo): *adond.* Emengoa bezela egin.

emengoxe. (aditzondo): *adond.* Emcntxekoa. j: Emenkoxe, emetxeko, emetxeko.

ementxe. (aditzondo): *adond.* Emen bertan. j: Unaxe.

ementxeko. (aditzondo): *adond.* Emen bertako.

ementxetarik. (aditzondo): *adond.* Bertatik. j: Ementxetik.

ementxetik. (aditzondo): *adond.* Bertaatik. : Ementxetarik.

emerazi. (gentza): *ad.* Gentzatu.

emerdi. (emakume): *iz.* Erdibilu beŕia clan emakumea. I: Makal dabilen emakumea. Emeti. (eritasun): iz. Eri dabilen emakumea. (crdiatdi): II *iz.* Berbera.

emerditu. (erdialdi): *ad.* Sam egin, erditu, crdibitu.

emeretzi. (zenbaki): *izond* Amazortzi ta bat. I: Emeretzu, amaratzi, imeretzu, emetzi.

emeretziko. (txintxin): iz. España'n aspaldian erabiltzen zan ufezko txintx€ñoa, emeretzi crleko aldifia zuena.

emeretziña. (banakuniza): *adond.* Bakoitzari emeretzi banatzea.: Emeretzika.

emeretziñaka. (banakuniza): *adond.* Emeretziko taldeka. I: Emeretziraka,

emeretzira. (banaketa): *adond.* Emeretzi bakoitzari banatzea.

emeretziraka. (ezarmen): *adond.* Emeretzi taldeka ipintzea. : Ikus.: Emeretziñaka, emeretzuraka.

emcee. (limurtasun): *adond.* lkus.: Emeki.

emesoinkia. (kunde): iz. Emeen kunde-atata.

emetariko. (kunde): *frond. Ma* ez dan kundeari dagokiona.

emetasun. (ayuŕi): *iz.* **Ayuti** lañoa. j: Emetarzun, oletastm, olatasun. . (eroapen): *iz.* Ikus.: **Eroapen.** (limurtasun): *(tz.* Leguntasun.

emeti. (emakume): *izond.* **Emakumeen** tankcra.artzen duen gizona, j: Saun.

emetirengo. (aditzondo): *adond.* Emendik urbilen egotea. (urbiltasun): *adond.* Barbera.

emetu. (limurtasun): *ad.* Legundu. (soliltasun): *ad.* Ezi. (emakume): II *ad.* Giza-kemena gaiduerazi ta emakumeen izakera aria. I: Emeti, saundu.

emezko. (emakume): *izond.* Emakumeari dagokiona.

emezortzi. (zenbaki): *izond.* Amazazpi to bat.

emilauna. (jarmainera): darmainerazko neuŕia, lau laka-erdi dituena.

emo. (aditz): *ad.* Emon itzaren atdakuntza; eratoŕietan erabiltzen dana. Emoi.

emoi. (emanketa): *iz.* Bezuza, emaitza,: Emoitza, emokari, emonen. (ezabizi): iz. Ikus.: Emai. I: Emon. (aditz): j *ad.* Ikus.: Emo; emoiten, emoteko.

emo€le. (emanketa): *izond.* Ematen duena. I: Emote, emola, amok, emonzale, emonzale, cmanzale. (marduitasun): *(rand.* Yori, emankoŕa dana. j: Emokoŕ, maiutz, matizel.

emoltza. (emanketa): *iz.*]kus.: Emoi.: Emokari, emonen.

emokadura. (zurigintza): *iz.* Latsun eta ondaŕezko area emakatzeko.

emokaldi. (zurigintza): *iz.* Latsun eta ondarezko oreaz emokatzearen egipea,

emokari. (emanketa): *iz.* lkus.: Emoi. I: Emoitza, emokai, emokun, emonen,

emokatu. (igoera): *ad.* Zerbait jaso ta rail geratu. (zurigintza): *ad.* Ormak latsunez zuritu. j: Sartatu.

emokatzale. (zurigintza): *izond.* **Latsunez umiak** zuritzen dituena. (esku-langintzak): *(rand.* Berbera.

emokeran. (emauketa): *adond.* Ematean.

emokizun. (emanketa): iz. Ematekoa dana.

emokof. (mardultasun): *izond.* Ikus.: Emoile. Malutz. (oparotasun): *izond.* Esku-zabala dana.

emokortu. (mardultasun): *ad.* Emokoŕa egitea.

emon. (emanketa): *ad.* Bats,: Entan. Emun, onion, terexatu. (ezabizi): Ikus.: Emai. j: Emoi. (aditz): II *ad.* Eman ezayon.

emonazo. (einankcta): *ad.* Eman-eragin. ^: Emonerazo.

emondu. (igadura): *ad.* Zerbait audeatu, baler ere **janztura.**

emonen. (emanketa): *iz.* Bats.: Emoi. j: Emoitza, emokari.

emauez. (sendotasun): *adond.* lsitzen, akin eta ekin ari-izatea.

emongafi. (emanketa): *(rand.* Eman ditekena.

emonik. (uŕutasun): *adond.* Uŕurik, doarik.

emoniko. (eite): *izond.* Eitea duena.

emontarzun. (zerga): *iz. Unus.:* **Zerga.**

emontxu. (oren): *adond.* **Orenlarian** ordua man ondorengoxe **aldia.**

emopen. (emantza): *iz.* Ikus.: Emaldi. I: Emankin.

EMOTE. *iz.* **Notin** edo gauza bat baste baton eskuetan edo almenean ipintzearen egipen eta ondorioa. Eskuratze. // (atospen), (banaketa), (biurketa), (edapen), (emanketa), (emote), (jabetza), (lagatze), (mailegu), (uzkunde), (zaindegi).

emotordu. (emanketa): *iz.* Emateko ordua.

emoyera. (emantza); *iz.* Edozein emantza. €: Ikus.: **Emantza.** Sorkunde.

emoyik. (uŕutasun): *adond.* Ikus.: Doan.

emu€le. (emanketa): *izond.* Ikus.: Emanzale. I: Emantzale, cmanzale, cmanzale, emote, emola, emote, emotzate.

emurgaitz, (gogo-aldarte): *izond.* Gogaldi txaŕean dagoena.

emustu. (sariztatze): *ad.* Norbait emutsa bezela ari-izateko jaŕi.

emuts. (sariztatze): *iz.* Egun bateko lanagatik irabazpena artzen duena. (txiratasun): *(rand.* Bizi-izateko biderik eztuena.

emutsgo. (txirotasun); *iz.* tkus.: **Txirotasun.**

emutskeri. (lxirotasun): *iz.* Azkenbeltzeko **txirotasuna.**

emutstu. (txirotasun): *ad.* Txirotu.

en. (izenarde): *izad.* Auen.

en bat. (ezabelera): *Lord.* **Ezabelcra** adierazteko erabiltzcn diran itzak, Gizonen bat, egunen bat. (aindo): *iz.* Zein gabeko **aindoa** adierazten duten itzak; geyenetan ageŕerazleekin

erabiltzen dim: Zenbat, onenbat, arenbat, aenbat, ainbat.

eua. (osterakuntza): *iz.* Solasean erabiltzen dan kalaka. : Ona, una.

cnabasa. (aogozo): *izond.* Aduŕ asko botatzen duena.

enada-bela[y]. (bela[y]): iz. Piŕinpinkaria dan belaŕ-mota bat.

enadakume. (txori): *iz.* Enararen kuma.

enado. (txerto): *ad.* Txertatu. Edadon aditzaren aldaketa edo.

enaitu. (enoa): *ad.* Enoatu, nekatu.

ekaiz jangura. (azkuŕi): *ad.* Ez dut jateko gogorik.

alumna. (zurtoin): iz, Ereindako garauak ateratzen duen ienengo muskila. I: Erne-muin.

enantzo. (lastertasun): *adond.* Lasteŕ, aguro.

enanzu. (eskuantze): *is.* Ikus.: Antze.: Endrezu, enantzu, enantsu. (antze): *is..* Berbera.

enara. (txori): *iz.* Iragailea dan txoria; mokoa belts eta iruzokoduna du; soña oztin-baltza gañean eta zuria azpian; ega zofotzak eta isatsa luze ta sardekara. Enada, aiñara, anara, añara, afiera, eifiara, eyam, elae, alai, elei. Eliz-elai, iñara, txiŕio, enabera, enada-bettz, bragaro, bukoka, meta, boletxiko, erlai, ernara, emani, aŕandera, etxalai, etxenara, etxelai, etxe-clai, ctxe-enara, goronbilo, kiñuri, iñade, inganera, ipurtxuri, ipuŕ-goŕi, mitxio, ur-iñara, zagaro, txiŕingilo.

enarabelaf. (balm-): *ŕz,* Odol-belaŕaren antzekoa dana.

enarabuztan. (bela[y]): *iz.* Osin-belaŕaren antzakoa dan balaŕa.

enardatu. (banandura): *ad.* Soiñatal bat bare tokitik irten.

enarduna. (banandura): *is.* Biurdura; ezuf bat bare tokitik irtetzea. Enartadura.

enarekilan. (izenorde): *izond* Ayenarekin,

enartatu. (indaŕ): *ad.* Indafez beartu.

enasa, (zikintasun): *iz.* Zaipekoaren mendeleko zikintasuna. I: Enaxa, enas. (gona): *is.* Berbera. (janztura): *iz.* Gaizki jaatzita dagoena. I: Endelo, endesa, endes. *iz.*

enaskeri. (zikintasun): iz. Zikilia dan egipena.

enatsa. (naŕaskeri): *izond.* Nafaskeri aundiaz dabilena.

enaugi. (aditz): *ad.* Atof, zatoz. j: Bats.: Augi,

enauke. (aldakura): *izond.* Getdirik egon ezin ditekena. Ez nagoke'tik ado datoŕ. I: Euauki.

enbadi, (okilketa): izond. Emakumeen jokerak darabilzkien gizona. I: Enbai, enbaldi, enblai. (afokeri): izond. Arm dana. [: Enbaldi.

enbaditu. (okilketa): *ad.* Emakumeen jokerak erabili. (naŕiadura): *ad.* Zerbait naŕiatu. I: Enbalditu.

enbat. (Size): *iz.* Lufaren aldetik sortzen dan aizea. : Bero aundi baten atzetik sortzen dan size biguna. Ipaŕ-soctaldetik sortzen dan aizea. (iluntasun): *iz,* Itxasotik datofen iiuntasuna. (ekaitz): II iz. Erauntsi aundia, I: Enbat-aize. (laño): j *iz.* Lañu iluna.

enbat-aize. (ekaitz): Is. Ikus.: Enbat, I: Oso enbat aundia.

enbat-aizeketa. (aize): *iz.* Ipaŕ-sortaldetik sortzen dan size zal aŕa. I: Enbai-aizete, enbat-aldi, enbat-bufunba, cnbat-erauntsi, enbat-maŕuma.

enbat-aldi, (size): *is.* Ikus.: Enbat-aizeketa. 1: Enbat-aizete, enbat-bufunba, enbat-erauntsi, enbat-maŕnma.

enbat-bufunba. (aize): *iz,* Ikus.: Enbat-aizeketa. I: Enbat-aldi, enbat-aizete, enbat-buŕunda, enbat-bolada, enbat-erauntsi, enbat-maŕuma.

enbat-eraantsi. (size): iz, Ikus.: Enbat-aizeketa. I: Enbat-aizete, enbat-aldi, enbat-buŕunba, enbat-maŕuma.

enbat-mafuma. (size): *is.* Ikus.: Enbat-aizeketa. I: Enbat-aizete, enbat-aldi, enbat-buŕunba, enbat-eraantsi.

enbei. (gum): *iz.* Gura bizia.

enbeleka. (belaŕ): *iz.* Argi-belaŕaren antzekoa dan belaf-mota bat, abereek jaten dutena.

enbeleku. (eragozpen): *iz.* Ikus.: Eragozpen.

enberka. (luŕ): iz, Azia iraurtzcko bereizten dan lurkia.

enbido. (dema): *iz.* Mus jokoan egiten dan dema.

enbidogile. (dams): *izond.* Enbido-dema dagiena.

enbit. (jazargo): *is.* Jazargo bizia.

enblai. (mutidura): *izond.* Elbaŕitasunaz eti dagoena,

enbokald€. (latsun): *iz.* Zarpiatzeko erabiltzen dan latsun eta ondafaren nasketa.

enbokatu. (latsun): *ad.* Latsun eta ondaŕaren nasketaz ormak zarpiatu.

enbokatzale. (ialsun): *izond.* Latsun eta ondafaren nasketaz ormak zarpiatzen dituena.

enbolokatu. (estalpen): *ad.* Estali, ezkutatu.

enborki. (enboŕ): *iz.* Enbof baten zatia.

ENBOŕ[j]. *iz.* Zugatz eta zugazñoen zurtoin sendo ta trinkea. I: Aldaroko, enpoŕ-aretx-ondo, ildokin, markola, motzoŕ, motzoŕ, pikotsa, sokil, sunpil, Ma, unku, zaubel, zenboŕ, urki, zonboŕ, zuaitz-geci, zugil, zunbil, zunbef, zunpuf. (soin): *is.* Soin-enboŕ. Giza-aorta edo abereena, burn ta soin-adaŕak gabe. (: Soin, soin-motzof, ruin-aldaroko, zutondo. (sendi): II iz. Bi sendi edo geyagoenjatoŕia bera. *II* (abaŕ), (landariztI), (makit), (zugatz), (zurtoin).

enbof-alzkora. (aizkora): ŕz. Enbofak ebakitzeko erabiltzen dan aizlcora aundia. (enboŕ): *iz.* Berbera,

enboŕ-asks. (enboŕ): *iz.* Enbof bateaz egindako asks. (abeltegi): iz. Berbera.

enbaŕatu, (lxaŕantxa): *ad.* Artilca txaranixatu. (artilc): *ad.* Berbera

enbof iltze. (enboŕ): *iz.* Eubofak ado egurkiak naiaztuteko, kate bateaz erabiltzen dan iltzea. (ittze): *iz.* Berbera.

enbof neurketa. (enboŕ): is. Enbofa neurtzea. (neuŕi): is. Berbera.

enbof-odi. (cnbot): *iz.* Uraskaren antzera aŕotrdako enbofa.

enbof-utz. (cubed): *iz.* Mokol dagoen enbofa.

enbortu. (zartzaro): *ad.* Zartu, zaia biurtu.

enbortzaf. (enbof): *is.* Enbof aundia.

enborzllo. (enbof); *iz.* Enbofaren zuloa.

enboska. (sumin): *iz. Ikus.:* Sumin.

enboska-andian, (sumin): *izond.* Sumiñez bete-beterik dagoena. I: Enboskagaitzian.

enboskagaitz. (sumin): *izond.* Sumiñari emana dana.

enbot. (zango): *izond.* Zangoetan akatsa duen natiña.

ENDA. (cii): *is.* Jatofi edo leñuaren etorki edo tasuna. I: Abere-motaetan barezita dagozen taldeen bakoitza. Giza-endak. Boren lafnaren margoagatik eta beste berarizkoak dirala-ta, ezagutzen diran giza-taldeak. I: Aria, iraulgi, zuŕi. (ari): *iz.* Albania. (lokaŕitz): II *bk.* **Lokaŕitz** zafa, eta'ren zentzunaz. (eŕi): *iz.* Abenda. I: Mina. ii (biztanle), (endefi), (gizarte), (gizon), (lutelesti), (mandotasun), (sendi).

enda nastapen. (enda): iz. Enda bi edo batzuen artean nastatzea.

enda oneko. (araztasun): *izond.* .latoŕa dana.

enda-elesti. (di II enda): iz. Enda edo eñen ikaste ta zeazketa aztcrtzen dituen yakintza.

enda-izti. (enda): iz. Endak aditaltzen dituen yakintza.

endagora. (oin): *iz.* Oin-zolaren atzeko aldea. I: Indagora, oindagora.

ENDAL ŕz. Zurezko ogol edo burnizko xafla, luzeago ala motzagoa dan gidef bateaz egiña dagoen lanabesa. I: Para, pare. *II* (babespide), (baratz), (itxasontzi), (lanabesa), (loretegi), (luŕ-iantze).

endai-saltzale. (endai): *izond* Endayak saltzen dituena.

endaidun. (endai): *izond.* Endayaz lanegiŕen duena. j: Endailari.

endaigile. (endai): *izond.* Endayak dagizkiena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

endaikada. (endai): iz. Beteta dagoen endaya.

endailari. (endai): *ŕzond.* Iints.: Endaidun.

endaitxo. (endai): *iz.* Itxura askotako endai txikia. 1: Burtzin.

endaitz. (goide): ŕz. Goldearen iguna. 1: Erdaitza, erdoka, kama, nabas-igun. (lema): fz. Ikus.: Lema. 1: Endeitz, andaitz, lema-zuŕuma.

endaitz-gurpil. (endai): *iz.* Endaitxoakaz egindako gurpila. (gurpil): *iz.* Berbera.

endaitz-neurlrin. (Tema): *iz.* Lemaren norabidea adierazten duenlanabesa. (lanabesa): iz. Berbera.

endaleka. (endai): *iz.* Naste batzuk egiteko sendaigileak eta margolariak erabiltzen duten endaitxo txikia. ^: Paliota.

endaiziari. (lema): *izond.* Lema zuzentzen duena.(eska-langintzak): *izond.* Berbera.

endaiztatu. (endai): *ad.* Zerbait endayaz igitu.

endaka. (jaustasun): *izond.* Bare lenengo izaeratik oso jausita dagoena. 1: Endeka.

endakatasun. (jaustasun): *iz.* Lenengo izaeratik jaustea.

endakatu. (jaustasun): *ad.* Bete lenengo izaeratik jausi. : Endekatu, endegatu, asturundu.

endaki. (bereiztasun): *iz.* ikus.: Nolakotasun. j: Idea, jira, leŕun. (mueta): *iz.* Tkus.: Mueta, mota, leŕun, iraizki.

endakide. (berdintasun): *izond.* Izaera berberakoa dana.

endalardi. (abetxu): ŕz. Endalaŕak dagozen tokia; endalaŕen multzoa.

endalaf. (abetxu): *iz.* Azi-atal bateko abetxua; bare igalia ilaŕaren antzeko bikoŕ pikortsua da, ta efoak pirutsu ta is zubilkarak dira. Arkasats.

endana. (efenkada): *iz.* Bras.: Leib,

endari-txori. (txori): iz. Ikus.: Dendari-txori. 1: Martin-aŕantzalc, martin, martinekote, martincta, martin-ontz, martin-txori, mirtxiñeta, ondaŕ-xori, uri-xori, ur-oilo, urtxori.

endazaletasun. (ends): *iz.* Endaganako zaletasun aundia.

endea. (uŕunde): *iz.* ikus.: Ufunde. Uŕin-aldi, uŕuntze.

endegatu. (jaustasun): *ad.* Bere tango izatetik jausi.

endeilaf. (iandare): *iz.* Naŕazkaria dan landare-mota bat. : Endratxa.

endeiñari. (yarein-yardunbideak): fz. lkus.: Maisu.

endeka. (jaustasun): *ŕzond.* Bere lenengo izacratik jausita dagoena. : Endekatua.

endekagal. (jaustasun): *izond.* Bere lenengo izaeratik jausi-erazteko gaya dana.

endekagafi. (jaustasun): *izoad.* Lenengo izaeratikjausi-eragiten duena.

endelgamendu. (adimen): *fi.* Tkus.: Adin. I: Endelgu.

endelgameudutsu. (adimen): *izond.* Adimen argia duena.

endelgatu. (ulermen): *ad.* Ulertu.

endelgu. (adimen): fz. lkus.: Endelgamendu, adin.

endelgu-arazi. (Mennen): *ad.* Ulef-eragin.

endelgu-gaitz. (Mennen): *izond.* UTertzeko zala dana.

endelgutzale. (ulermen): *izond.* Ulertzen duena.

endelu. (asoin): iz. Ikus.: A.soin. Sortarau.

endefa. (janztura): *fi.* Ikon.: Enasa.

ENDE*I. *iz.* Enda baten Eŕia. I: Edalde bateko biztanleen moltzoa, jaurlaritza batek zuzenduta. 1: Dieŕi, jayo-luŕ, jendaya. *II* (auzotasun), (enda), (eŕiketa), (gizarte), (iritargo), (jayotza), (lufalde), (lutelesti).

endefi batuen erakunde. (ended): *iz.* Endefiek alkafekin egin duten erakundea.

endeñ-arteko. (ended): *izond.* Endeñ guztiai dagokiena.

endefi-artetasun. (ended): *iz.* Endeñ-artekoaren egipena.

endeñ-edestia. (endeŕi): *iz.* Endefiarena dan edestia.

endeñ-gaindiko, (endeŕi): *izond.* Endefitik gorakoa dana.

endeñ jai. (jai): *iz.* Ended guztiari dagokion jays.

endeŕi-legez. (endeŕi): *adond.* Endefian dagakionez. j: Endeŕiz.

endefikeria. (ended): *iz.* Endeŕiarekiko geyegi dan zaletasuna.

endeŕikoi. (ended): *ŕzond* Endefiaren aide ari dana. I: Endeŕizale.

endefitasun. (ender* *iz.* Endeftaren bereiztasuna.

endefiz. (ended): *adond. ikus.:* Endefi-legez.

endefizale. (ended): *Land.* Ikus.: Endeŕikoi.

endes. (egu): *iz.* Eguraldi txaŕa.

endes-el. (zikintasun): *ŕzond.* Zikintzeko eŕeza dana.

endeskeri. (zikintasun): *fi.* ikus.: Zikintasuu.

endeski. (zakartasun): *adond.* Zakartasunez ari-izatca.

endestu. (zikintasun): *ad.* Zikindu.

endeza. (aŕaildura): *iz.* *Aŕails,* artesia.

endezera. (leku): *iz.* Ikus.: Leku. Endrezera.

endikuf. (ends): *iz.* Enda-goiburu. (goiburu): iz. Berbera.

endai. (labe): *iz.* Labeko endaya. (endai): *iz.* Berbera.

endone. (deun): *iz.* ikus.: Deun.

endure. (tidal): *iz.* tidal batean zifiegolzien bum dana. j: Eŕinagusi, auzapez, auzendore, udaiburu, ugaldun, uri-nagusi, zigordun.

endare-gela. (tidal): *iz.* Endorearen Ian-tokia.

endore-zarta. (udal): *iz.* Endorearen aginpide-makiia.

endorego. (tidal): *iz.* Endorearen lanbidea. : Endoretza.

endoretxe, (tidal): *iz.* Ikus.: Udal.

endoretza. (tidal): *ŕz.* Ikus.: Endorego.

endratxa. (iandare): *iz.* Ikus.: Endeilaf.

endrezu. (eslcuantze): iz. Ikus.: Enanzu. (otseinketa): *iz.* Ikus.: Otseinketa. (zatarkeri): *(ŕzond.* Zitala dana. Ikus.: Porakailo.

endu. (igidura): *ad.* Igitu gabe egon.

endurgafi. (aultasun): *izond.* Aulerazten duena.

enduf. (aultasun): *izond.* Auk dana.

enduferi. (zikoiztasun); iz. Ikus.: Zikoiztasun. Aulkeri, xidoŕeri, xinkurkeri, zikoikeria, zimelkeria, xugurkeria.

endurtu. (gutidura): ad. Zerbait gutitu. (aultasun): *ad.* Norbait auldu.

ene. (izenorde): /wed. Nita, nere, (oyutza): *oya.* Estualdietan edo afimena adierazteko erabiltzen dan oyutza. (esne): (I iz. Esnearen baste ltza; aufena.

ene baitan. (aditzondo); *adond.* Nire barnean, gogoaren zentzuaz. i/ Enegan = Nire soñean. // Ene ba'stan – Nire gogoan.

ene-ots. (inka); iz. Intziri, asperena.

eneagafi. (sumin): *izond.* Asafetzekoa dana. I: Enegaŕi,

enearazi. (sumin): *ad.* Eneatu-eragin.

eneatu. (sumin): *ad.* Asaŕea soferazi. Eneyatu, enetsi, enetn, eneyatu, enatu. (In): *ad.* Tayo befia dan umea lotarako jaŕi. (unadura): (*ad.* Unatu.

enedura. (enea): *iz.* Bats.; Enna,

enegaiti. (aditzondo): *adond.* Niregatik, nigatik.

enegau. (aditzondo): *adond.* Niregan, nigan.

enegana. (aditzondo): *adond.* Niregana, nigana,

eneganatu. (aditz): *ad.* Nireganatu, niganatu.

eneganik. (aditzondo): *adond.* Niregandik, nigandik.

encgaz. (aditzoado): *adond.* Niregaz, nigaz, I; Enekln,

enetu. (zailtasun): *iz.* Eragozpide, eragozpena.

ene^{y}a. (inka): *adond.* Ikus.: Ayeneka.

enekatu. (enoa); *ad.* Enoatu.

enekin. (aditzondo): *adond.* Nerekin. I; Enekila, enekilan, I; Hots.: Enegaz.

enemienal. (oyutza): *oyu.* Naigabezko zentzua duen oyutza,

endue. (cane): *is.* Ikus.: Esne. (auŕen mintzoeraz). I: Nene.

eneño. (maitasun): *izond.* Maite, laztana. I; Ikus.: Enetxo,

enerazi. (enoa): *ad.* Enoatu-eragin.

enerazle. (enoa): *izond.* Enoatzen duena.

enetakotu. (jabetza): *ad.* Nerau jabe egin, jabetu. j: Enetu,

enetu. (jabetza): *ad.* Ikus.: Enetakotu.

enetxo. (maitasun): *izond.* Ikus.: Eneño.

enetze. (alditxaf): *iz. Ikus,:* Engoxa. I; Engoxadura,engoxamentu,engoxeri.

eneu. (sumin): *iz.* Ikus.: Eneya. : Eneyu, enoyu.

enexitu. (sotiltasun): *ad.* Ezi.

eneya. (sumin): iz. Asaŕca. I: Eneu, encyu, coca, eñu.

eneyn. (sumin): iz. Ikus.: Eneya. I: Encu.

enezale. (enoa): *izond.* Enoatzen dana.

enfet. (jarkipen): *iz.* licus.: Jarkipen.

enfefarazi. (jarkipen); *ad.* Aurka-eragin.

enfertu. (jarkipen): *ad.* Aurka-egin. Enfeŕatu.

engalas. (gona): iz. Zaipekoaren mendela. (zikintasun): *iz.* Zaipeko la prakaren mendelean egiten dan zikintasuna. (otz): II *iz.* Izotzak soŕeraztcn duen utza. (izotz): II *is.* Berbera.

engarassu. (izotz): *ad.* Leyafa izotzcz estali.

engara. (gogapc): *iz.* Gogapea artegatzen duen susmoa. j: Ingara, ingera. (iguintza): iz. Ikus.: Iguintza. Narda, somata.

engaraka. (inka): *adond.* lntzirika ari-izatea.

engaratsu. (ardura): *izond.* Bare osasunari buruz ardura aundiegia duena. : Ingirati.

engaratu. (iguin): *ad.* iguindu, iguin-izan.

engaraz. (iguintza): *adond.* Iguintzaz ari-izatea.

engeL (adol): *izond.* Odala txirotuta daukana.

england-detudun. (fazakeri): *izond.* England'eko oiturak itxuratzen ari data fazakeriz art dana.

england-eliza. (eliza): *is.* England'an jafita dagoen ostekeri eliza berezia.

england-esaera. (mintzoera): *iz.* England-izkuntzaren itzegiteko era. I: England-itz.

england-ettai. (etsaigo): *izond.* England'ganako arerioa.

england-gofoto. (etsaigo): *is,* England'ganako goŕotoa.

england-Itz. (mintzoera); *iz.* Ikus.: England-csaera.

england-saŕail. (itxidura): *is.* Ikus.: Giltzatapo. I: Giltz-safapo.

england-zale. (adiskidetasun): *frond.* England-adiskide.

england-zaleegi. (ayeŕ): *izond,* England'enganako detua duena.

england-zalekeria. (ayef): *is.* England'enganako dctua.

england-zaletasun. (ayeŕ): England'enganako zaletasuna.

englandaf. (ended): *izond.* England'en jays) dana.

englandera. (izkers); *iz.* England'eko izkuntza.

engoitik. (aldi): *adand.* IJagoaneko, yadaneko. I: Engointik, engoiti, ingoitik, ingoiti.

engorgadura. (sabel): *iz,* Gorotza gogortzen duen esteen eritasunezko ibilera, (abereai bunts mintzatzen).]: Enkorgadura, enkorgantza, engorgantza.

engorgatu. (sabel): *ad.* Gorotza gogortzen duen esteen eritasunezko ibilera izan, (abereai buruz mintzatzen). Enkorgatu, entipafatu.

engofatxau. (zauri): *ad.* Zauri bat gofiztatu.

engoxa. (alditxaŕ): *iz.* Ikus.: Burtzoraldi. Engoxadura, engoxamentu, engoxcri, enetze. I: Engotxa.

engoxacrazi. (alditxaf): *ad.* Burtzoratdia eragin.

engoxagaŕi, (asaldura): *izond.* Burtzoragaŕia dana.

engoxaldi. (asaldura): *is,* Burtzoratdia.

engoxamentu. (alditxaf): *is.* Ikus.: Engoxa. !: Engoxadura, engoxeri, enetze.

engoxan. (egun): *adond.* Gaur goizean.

engoxatu. (alditxaf): *ad.* Burtzoratdia izan, j: Tngoxatu.

engoxazale. (alditxan: *izond.* Engoxatzen dana.

engoxeri. (aiditxaŕ): *iz.* Ikus.: Engosa. Engoxadura, engoxamentu, enetze.

engreiñamendu. (aukerakeri): *is.* Kasketaldi.

engreiñatu. (aukerakeri): *ad.* Kasketaldiz ari-izan. I; Engreinatu.

engreiñu. (azkuŕi): iz. Aufai egiten zayen janari bigun eta guria.

eugrenatu. (entzipen): *ad.* Entzindu.

ern'. (izenorde): izord. NM, neri.

enia-bania. (arduragabetasun): *iz.* Sorayotasuna.

enjogi. (ayef): *frond.* Ayerkoŕa dana.

enjogidura. (ayef): iz. Ayertzea, ayef-izatea. Enjogidua, ejogidura.

enjogitu. (ayef): *ad.* Ayertu, ayef-izan.

enjubitu. (ayef): *ad.* Zeribait bunts zaletu, iŕikatu.

enkabas. (eragozpen): is. Ikus.: Eragozpeu,

enkada. (ezerakotasun): *iz.* lkus.: Ezegoki. J: Enkata, artzaragaŕi.

enkaila. (egurki): *iz.* Gurdian zearka jartzen dan egurkia, zama-astuntasunctik babesteko ta oŕela apurtu ez dedin.

enkaitu. (leku): *ad.* tokiz aldatu.

enkalikatu. (naŕiadura): *ad.* Andeatu, muskildu.

enkuntatu. (ezintasun): *ad.* Ezifiezkoa egin.

nkaran. (aldi); *adond.* Zorian; e,b.: i]-zorian.

enkaratu. (gertuera): *ad.* Zerbait egiteko gertutu.

enkario. (gertuera); *iz.* Zerbait egiteko gertutzea.

eukartxatu. (mcera): *ad.* Oso me geratu.

enkci. (ayergatasun): *izond.* Odol-gabe, geldoa dana. : Enkel.

ankel. (aultasun): *izond.* Aula dana. (intxauŕendo): iz. Intxauŕ beltza jan ezin ditekena.

entŕain, (ergeltasun): *izond.* Ergel, zozoa dana.

enkeñu. (gene): *iz.* lkus.: Zeiñu. I: Enkeiñu.

enkeñnka, (guiše): *adond* Zeiñuka ari-izatea. j: Enkeiñuka.

enkeŕetxeka.(cgokera): *adond* Eskuak geŕian eta ukondoak lekoreruntz jaŕita norbaiten egokera.

enkoan. (aldi): *adond.* Noizean bein.

enkoildua, (ertsidura): *izond.* Ikolduta dagoena.

enkoniadnra. (atsekabe): *iz.* Itundasun.

enkaniatu. (atsekabe): *ad.* !tun geratu.

nkorgadura. (sabot): *iz.* Ikus.: Engorgadura.

onkargagafr. (sabel): *izond.* Engorgaizen duena. I: Engorgagaŕi.

enkorgantza. (sabel): *iz.* Ikus.: Engorgadura. j: Engorgantza.

enlasti, (txori): *iz.* Gañetik aft la beilik zurixka margoak dituen txoria, ta moko ondoan zurda beltz eta tweak dauzkana.

ENOA. iz. Nekatzearengatik gertatzen dan indafen peitzca. I: Berets, enedura, eñeya, arika, sun, aunaidi, azkordura, jotada, laa, nekaldi, nekaketa, neke, onadura, one, unasun, akikuntza. *II* (asetasun), (atzetasun), (aultasun), (ayergatasun), (irabio), (Ian), (mutiridura), (nekabide), (unadura).

enoageti. (unadura): *izond.* Gogaikaŕia dana. : Kilieŕagaŕi.

enoatu. (unadura): *ad.* Aspertu. I: Ikns.: Engage. : Enoaz geratu. I: Aunatu, ayenatu, gogobete, irangitu, taunt, oiñatu, plot-egin, ultu, un-arazi, unatu, txakaldu.

enor. (laŕu): *iz.* Lafuaren kozkoŕa. Enora, mafoka, maiuka.

enoradun, *(laŕrs): izond.* Enorak dauzkana. Enoratsu.

enoratsu. (laŕu): ŕzond. tkus.: Enoradun. ^: Enortsu.

enosotasun. (tidal): *iz.* Odola txirotzea.

enotxun. (atsaldi); *iz. Ikus.:* Usin, 4; Isin, usai.

enotxun-egin. (atsaldi): *ad,* Ems,: Usin-egin.

enotxunga. (atsaldi): *adond.* Usin-egipen ari-izatea. J: Gentxunez.

enoyatu. (losintxa): *ad.* Am' bati leunketak egin. j; Enoratu, enoitu.

enpago. (unadura): *iz.* Aspertzea. : Ikus.: Enoatu.

enpagu. (ugain): *iz.* Ikus.: Ugain. Enpayu, enpari.

enpairu. (gaindi): *ad.* Ikus.: Enparadu. I; Enparau.

enpalatu. (naspil): *ad.* Naspilatu.

enpanadie omon. (emanketa): *ad.* Salneuŕi motzaz zerbait emon.

enparadu. (gaindi): *ad.* Gainditu, gañez-egin. j; Enparatu, enparau, enpairu, enpaidu.

ENPARANTZA, *iz.* iri edo uri-barnean toki zabal eta edatua.: Uriko told edatua, zeaak, salerosteko bilkurak edo ororen biĺerak egiteko izaten dana.: Zelai. (estalune): *iz.* Aldategi. *II* (egurasketa), (iri).

enparatu. (gaindi): *ad.* Ikus.: Enparadu. (baiben): *ad.* Erabakitakoari eusteko eskierlasuna Oman. (babes): II *ad.* Begiratu, maldatu.

enparauko. (beslelakotasun): *izord.* Besteak. I: Ta.

enparu. (eragozpen): *iz.* Ikus.: Eragozpen. I: Eparu, epau.

enpatxatu. (eragozpen): *ad.* F.ragotzi. I: Enpaxatu.

enpatxu. (ernaltze): *iz.* Emakume ezkongai edo alargunaren ernaltzea. Enpaxtu, enpaxu. (biuŕitze): *iz.* Norbaitek gaizki egin edo oldoztu dezan, zioa dan egipen edo itza.

enpeltatu. (txerto): *ad. Pipilen bat* dean landare zatitxo bat beste landare batekin ikutzean ipiñi. I: Enpeldatu, enpeitu, enpeldu.

enpeltazale. (ixerto); *izond.* Txertatzen duena.

enpeltuko. (gaztañondo): *iz.* Gaztaña-mote batzuk.

enpeñu. (eztandagai): *iz.* Ezetutako sutauts-bola,pizkanaka-pizkanaka gartu dedin.

pernika. (undo): *iz.* Jangafis ez dan ziza-motabat. : Alpernika.

enpetxura. (eritasun): iz. Oizko eritasuna. (margo): *iz.* Goŕi-argi margoa.

anpi-enpi. (zailtasun): *ad.* Zailtasunak ipintzen ari-izan.

enpike. (itsaspen); *ad.* Gauza bat baste bati itsatsi.

enpla. (itsaspen): *ad.* Itsatsi.

enpo. (okidura): *izond.* Bete dagoena. I: Enpu, eunpo.

enpoildu. (ausiabartza): *ad.* Zerbait ondatu, poŕokatu. (asetasun): *ad.* Asetu. (belai): II *ad.* Bela oso azita luŕeratu.

en/insult. (ezabizi): *ad.* Ardiai sabelean ezabizizko zoŕotxoa sortu, ta ondorioz iltzen dira. (ardi): *ad.* Berbera.

enpu-egin. (okidura): *ad.* Ase, okitu. j: Entakatu.

entakatu. (asetasun): *ad.* Asetu. I: lkus.: Enpu-egin. 3: Okatu.

entañadera. (estoka): *is.* Eskuzko estokatxoa.

entenga. (iltze): iz. Oso fuzes dan iltzea. J: Entengauntze, ezienga. (: lkus.: Jostuntze.

entengatu. (iltze): *ad.* Entengakaz iltzatu.

ntenkoŕ. (jakiñeztasun): *frond.* Ezeren beŕirik eztuena.

cntcnkortu. (jakiñeztasun); *ad.* Adimenez baldaŕa biurtu.

entipaŕatu. (utzaldi): *ad.* Ikus.: Engorgatu.

entail. (nagi): *izond.* Alpeŕa. (enoa): *frond.* Nekez enoatuta dagoena.

entoildu. (nagi): *ad.* Atpeŕa biurtu. (ones): *ad.* Guztiz enoatu.

entoka. (egurki): *iz.* Aimadiakariek, uŕitz-zardaya sartzen duten zulotik egurkiaren mutuŕerañoko zatiari deitzen diotena.

entokadura. (zurigintza): *iz. Ormak* estaltzeko espaloya, gisu-eŕes.

entokaldi. (zurigintza): *iz.* Espaloyaz ormak estaltzeko egipena.

entokata. (zurigintza): *ad.* Espaloyaz ormak estali.

entokatzale. (zurigintza): *izond.* Espaloyaz ormak estaltzen dituena. (csku-langintzak); *izond.* Berbera.

entartu. (goitiko): *ad.* Goitik-egin.

entrabai. (egikera): *iz.* Zerbait egiteko bidea. I: Entradal. (ararte); *iz.* Tkus.: Ararte. (zailtasun): *Iĺ iz.* Tkus.: Zailtasun.

entrabaleko. (erditasun): *izond.* Erditsuko, a1a-olakoa dana. (zimardikatasun): *izond.* Era batzuctaz Wei ditekena. (eztabaida): *iz.* Eztabaida luzc ta zcatza. I: Entrebal.

entrabalo. (ezarmen): *iz.* Gorputz edo crabaki baten zaiantzazko egokera, aide batera edo bestera makuŕ ditekena.

entraeleko. (zalantza): *izond.* Zalantzazkoa dana. Entrebal, entrebaleko.

entrealean. (aditzondo): *adond.* Ala ere, alan eta guzti.

entregu. (cskuantze): *izond.* Eskuantzea donut.

entregutu. (eskuantze): *ad.* Entregu biurtu.

entreiñak.(czuf): *iz.* Soñeko lokaezufak; batzuci buruz csaten da bakaŕik.

entrus. (ur); *iz.* Gelditrda dagoen ara.

entsaŕe. (cduŕ): iz. Edurteen aroa, aldia.

entsaŕi. (giltzape): *iz. lEus.:* Ciltzape.

entsegn. (azkuŕi): *iz.* Eras.: Elikatura.

entxea. (untzi): *iz. Ikus.;* Untzi. I; Kekumixa, untxe, ilapi.

entxiada. (janztura): *iz.* Ikus.: Entzera. (bakuntza): *La.* Zeribait batutzen zayona.

entza. (aditz): *ad.* Etzan aditzaren era.

entzaguf. (intxauŕondo): (a, Ikus.: Intxauŕ.

entzarazi. (iagatze): *ad.* Laga-eragin.

entzera. (janztura): *iz.* Motza dan soñeko bati, adobakiz jartzen zayon puska. Entxiada, entzerada. (korapilo): *iz.* Goraiteak lotzeko knrapilo berezia.: Entzera-egin = Lotu. E: Entzemda.

entzerau. (laspel): iz. Leyaf batean jartzen dan luiuna,ikustea eragozten donna,

entzi. (lagatze): *ad.* Laga. 1: Ikus.: Lags.

entzikeria. (entzipen): iz. Geyegizko entzipena.

entzimen. (entzipen); iz. Entzipenerako almena.

entzin. (entzipen): *ad.* Entzipena izan. Ziñistu.

entzin-efaz. (entzipen): *izond.* Entzinkoŕegia dana.

entzinbera. (entzipen): *izond.* Oso entzinduta dagoena.

entzinbide. (entzipen): iz. Ikus.: Entzipen, j: Lasapide, pentzu, pezkiza, ustantza.

entzinda. (entzipen): *adond.* Entzipenez ari-izatea. I: Entzinik, entzitez.

entzindn. (entzipen): *ad.* Eskiertasunez eta sendoki itxaron. I: Entzun, enzindu, engrenatu.

entzingaitz. (entzipen): *izond.* Entzipenik eztacna.

entzingaŕi. (entzipen): *L.and,* Entzintzekoa dana.

entzinkof. (entzipen): *izond.* Entzinduta dagoena.

entzeiik. (entzipen): *adond.* ans.: Entzinda. Entzitez.

ENTZIPEN. *iz.* Notin edo gauze baten izakeretanjaŕl diteken ltxaropena. (: Burupe, entzite, entzinbide, lasapide, pentzu, penizuda, penzuda, pezkiza, safaira, siñestc, siñiste, ustantza, ustakida, ustekida, ustetasun, ustekizun, ustepide. II (adeitasun), (adiskidetasun), (artuemau), (aufetasun), (berezkotasun), (egizaletasun), (itxaropen), (lañotasun), (leyaltasun), (naretasun), (setasun), (siiuskizun).

entzite. (entzipen): iz. Ikus.: Eutzipen,

entzitez. (entzipen): *adond.* Ems.: Entzinda. Entzinik.

entznaldi, (entzupen); iz. Entzuteko ematen ado artzen dan aldia. Entzunde.

entzuera. (entzupen): iz. Entzutearen egipen eta ondorioa.

entzueri. (entzupen): *iz.* Zerbait entzuten dan tokia.

entzueŕi, (entzupen): *iz.* Ikus.: Entzutefe. I: Enzueŕi, entzutefi.

entzugailu. (entzupen): iz. Entzuteko lanabesa. I: Entzukin, cnizungailu, entzutailu. (lanabesa): iz. Berbera,

entzugafi. (entzupen); *izond.* Entzunik iran ditekena.

entzuki, (entzupen); *iz.* Entzumena. I: Entzukin.

entzukin-erdika ezur bath., (adikin): *ft.* Adikiñean dagozen canttxikien multzoa.

entzukiu-erdiko kutxa,(adikin): *iz.* Belaŕi mintzaren kutxa.

entzukiñaren.(entzupen): *(rand,* Entzun a1 ditekena.

entzukiñeri. (entzupen): *iz.* Entzukiñaren eritasuua.

entzukizun. (entzupen): iz. Entzutekoa dana.

entzula. (entzupen): iz. Entzuten duena.

entzulari, (entzupen); izond. Entzuteko lanbidea duena. Entzungile, entzunle, entzunliaŕ, entzuntzale, entzunzate.

entzularitza. (entzupen): iz. Entzulariaren landola, edo lanbidea. E: Entzulego.

entzule. (entzupen): izond. Entzuten deans. j: Enizula, entzuiie, entzunle, entzunliaŕ, enzunle, entzutzale.

entenlego. (entzupen): *ft.* Entzulariaren landola. I: lkus.: Entzularitza.

entzumea.(entzupcn): *iz.* Entzuteko zentzua. I: Entzuki, enizunmen, entzupide,

entzumen garun-gune. (entzupen): iz. Soñu ta otsen entzutearen adikin-erdia.

entzumen gene. (entzupen): *iz.* Entzumenaren zabalera.

cntzumendun. (entzupen): *frond.* Entzun dezakena.

cntzumeneurbide. (entzupen): iz. Entzumena neurteko bidca.

entzumeneurgalu. (entzupen): Entzumena neurtzoko lanabesa.

entzumeneurketa. (entzupen): Entzumena ncurtzearen egipena.

entzun. (entzupen): *ad.* Soñuak adilzea. Norbaiten eskacra edo narpenai amor-ematea. ; Itzegiten diotenaz atematea. I: F.nzun, intzun, nabaitu, inzun. (aomen): *izond.* Ospetsua. 1/ (adikin).

entzun odi. (entzupen): *iz.* Enizun ikaya.

entzun-arazle. (entzupen): *(rand.* Entzun-eragiten (Mena.

entzun-bako. (entzupen): *frond.* Tñoiz entzun eztana. I; Entzun-gabe, entzun-gabeko.

entzun-da-gof. (itzalgaitz): iz, Ikus.: ltzalgaitz.

entzun-erantzun.(eztabaida); *iz.* Eztabaida bateau egiten diran erantzunak eta izki-mizkiak.

entzun-ezin. (entzupen): *izond.* Entzun ezin ditekena.

entzun-gabe. (entzupen): *izond.* Ikus.: Entzunmbako.1: Entzun-gabeko.

entzun-gale. (entzupen): *izond.* Ikus.: Entzunai. I: Entzungura, entzun-min.

entzun-gogof.(adikabe): *iroad.* Meta gabekoa dana.

entzun-lkasi. (ikasketa): *ad.* Entzutearen bidez ikasi.

entzun-kirio. (kirio): *iz.* Adikiñeko kirioa.

entzun-Idzkiŕi. (adikin): iz Abere batzuen adikin-baŕuan gertatzen dan gogordura. j: Entzun-pikoŕ.

entzun-min. (entzupcn); iz. Entzuteko gogoa. : Ikus.: Entzunai, ern-tin-gale, entzungura.

entzmr-oneko. (esangipen): *izond.* Esanekoa dana.

entzun-pikof. (adikin): *iz. Ikus.;* Entzun-kizkiŕi.

entzunaL (cntzupen): *izond.* Entzuteko gogoa duena. Entzun-gale, entzungura, entzun-min, entzun nai.

entzunaldi. (entzupen): iz. Entzuteko aldia.

entzunarazi. (entzupen): *ad.* Entzun-eragin.

entzunbera. (onbcratasun): *izond.* Entzuteko emana dana.

entzunbide. (cntzupen): iz. Entzutcko era, I: Enzunbide.

entzuude. (entzupen): iz. nuts.; Entzualdi.

entzuneri. (entzupen): *izond.* Entzuteko eŕeza dana.

entzungaitz. (entzupcn): *izond.* Entzuteko ona edo egokia ez dana.

entzungafi. (antzupen); *izond.* Entzuteko on edo egokia dana. (crakarpen): *izond.* Gogo-erakarpena ducna. (soft); II *izond.* Entzutean atsegiiia ematen duena.

entzungile. (entzupen): *izond.* Ikus.: Entzulari.

entzunguf. (gortasun): *izond.* Gera dana. I: lkus.: Got. Goof, goŕeti, sogoŕ.

entzungoŕ egin. (gortasun): *ad.* Izan gabe, gotta bezela ari-izan.

entzungura. (entzupen): *izond.* Entzuteko gogoa duena. Entzunai, entzun-gale, entzun-min.

entzunik-bako.(csaugaizpcn); *izond.* Esanekoa ez dana.

entzunkatu. (azterkuntza): *ad.* Saharan uzgune batzuen otsak, entzutearen bidez aztertu. (entzupen): *ad.* Soñeko batuan gertatzen (Bran soñuak adikiñez ado bulaf-azterkiñaz aztertu.

entzunkatuz. (azterkuntza): *adond.* Adikiñez edo lanabesa baten bidez, sofiaren barneko utzune batzucn soñuak aztertzen ari-izatea.

entzunketa. (azterkuntza): *iz.* Entzunkatzearen egipena.

entzunkizun. (cntzupen): *iz.* Entzutekoa dana.

entzunliaf. (entzupen): *izond.* Ikus.: Entzulari, entzule, entzuntzale, entzunzale.

eutzuntzale. (entzupen): *izond.* lkus.: Entzulari. j: Entzuntiar, entzunzale, entzutzale.

ENTZUPEN. *iz.* Entzutearen egipena. /1 (adipen), (berezkunde), (konormen).

entzupde. (entzupen): iz. Entzuteko eskubidea. I: Entzuteko alumna. Ikus.: Entaaumen.

entzute. (aomen): *iz.* lkus.: Aomen. I: Entzutze, enzute. (entzupen): *iz.* Entzun-egipen eta ondorioa.

entz.ute biurmeneza. (entzupen): *iz.* Gogoko gortasuna.

entzute-gabe. (entzupen): *izond.* Aburumen onekoa ez dana.

entzutedun. (aomen): *izand.* Ikus.: Entzutctsu. Entzutc-aundiko, entzutsu.

entzutegi. (entzupen): iz. Auzi-mayak entzuteko tokia.

entzuteratze.(entzupen): *ŕz.* Entzumenaren egokiera. Entzumen eratze.

entzntefe. (entzupen): *iz.* Entzumenaren elmena. j; Entzueŕi, enzueŕi, entzuteŕi.

entzutetsu. (aomen): *izond.* Aomena duena. j: Entzute-aundiko, entzutsu, cntzutedun.

entzux. (atsaldi): ŕz. Ikus.: Usin. I: Entzus, entzun.

enude. (cane): *fi.* &us.: Etude.

and. (indaŕ): *izond.* Indafik gabe dagoena. I: Elul.

enularazi. (gauzeztasun): *ad.* Zerbait ezeztatu, ezereztu. I: Enuldu.

enuldu. (indaŕ): *ad.* Indafik gabe geratu. (aultasun): *ad.* Auldu.

enulkeri. (aultasun): iz. **Aultasunezko** egipena. I: Ikus.: Enultasun.

enulld. (indaŕ): *adond.* indafik gabe ari-izatea.

enultasun. (aultasun): *iz.* Aultasunezkoa dana. : Ikus.: Enulkeri.

enultasun geigafi. (aultasun): *iz.* Ikus.: Enultasun geikoŕ.

enultasun **geikot.** (aultasun): *iz.* Auferakoya dan enultasuna. Ikas.: Enultasun geigafi.

enuntzi. (abetxu): *iz.* Azi-atalbiko abetxua, laŕaren antzekoa. E: Iñuntzi.

enura. (zalantza): iz. Titus.: Zalantza. Bzpai, izbai, otezki, zalantz, zalentza, zelentza. (kaiokadura); ŕz. Tkus.: Kolokadura.

enutauf. (aurtzaro): iz. Ugatza artzen duen umea.

enutaufide. (anai): *iz.* Ugatz-anaya.

cnzuf. (ezuŕ): *iz.* lkus.: Ezuf. j; Exuŕ.

rile. (esne); *iz.* Esne itzaren ordezauŕek erabiltzen duten baste itza. (enaa): *izond.* Enoatuta dagoena.

eñeatu. (sumin): *ad.* Asaŕea soterazi. (enoa): *ad.* Ikus.: Eiñatu. I: Eñatu. (yalkipen): II *ad.* Auŕ bat geyegizko yalkipenez erabiti.

ef eya. (sumin): iz. Asaŕea. Eñetzi, cñu, eñe. (enoa): iz. Ikus.: Enoa. (atsekabe): *iz.* Ikus.: Atsekabe.

eñialatu. (elduera): *ad.* Gatga edo mail batcra eldu.

eñin. (neuŕi): *adond.* Egokia dan neuflaz.

eñolkeria. (arduragabetasun): *iz.* Ikus.: Arduragabetasun. j: Ikus.: Laxotasun.

eau. (aindo): *iz. Aindo* txikia.

eñuŕeriatu. (mutidura): *ad.* Soiñatal bat sumindu.

eñufi. (eloŕi): *iz.* Eloflaren igalia. (igali): *iz.* Berbera.

eñufiatze. (elofi): *fi. lkus.:* Elofi.

eo. (eyeraldi): *ad.* lkus.: Eyo. I: Eoarazi, ijo, jo, eotu, zeatu. (eriotza): *ad.* Erail. (urdail): II *ad.* Ikus.: Eyo. (atsekabe): U *ad.* Atsekabetu. (eundura): jj *ad.* Ems.: Eundu. Eoaldu. (itzalketa): *ad.* Argia itzali. (zorotasuu): II *izand.* Ero, zoroa dana.

ea-aldl. (tanpa): iz. Emandaka tanpaen multzoa.

co-arte. (cundura): iz. Euntzen dan oyalean sartzcn diran baste ari-matak.

eo-artetzale. (eundura): ŕzond. Euntzen dan oyalcan baste ari-matak sartzen dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

co-gailu. (eyeraldi): *iz.* Eotzeko lanabesa txikia. (lanabesa): *iz.* Berbera.

ea-sari. (eyeraldi): *iz.* Eyeraldia egiteagatik ordaintzen dana.

ea-tutu. (urdail): iz. Egostea egiteko soln-bides.

eaaldu. (eundura): *ad.* Ikus.: Eundu. I: **Ea,** coarazi. (cyanid* *ad.* Eyo-eragin. I: nuts.; Eya. j: Ea.

eoarazl. (cundura): *ad.* Eundu-eragin. I: lkus.; Eundu. I: Eoaldu. (eyeraldi): *ad.* Eyo-eragin. : lkus.: Eya, eo, eoazi, ijo. (eriotza): I} *ad.* Erail-eragin.

eobilakatu. (iauliketa): *ad.* Tanpaka jo, potoskatu. (tanpa): *ad.* Berbera.

eodura. (eundura): *iz.* Eun edo oyal baten arien kirizko ezarmena.

(eyeraldi): *iz.* Ikus.: Eyeraldi. I: Eoitza, capon, eyamcn, cyotaldi.

eoeste. (urdail): *iz.* Txigoikuntza egiteko odia.

eogaitz. (urdail): *izond.* Egosteko zala dana.

eogafi. (eyeraldi): *izond.* Eyotu ditekena.

eogza. (eriotza): *iz.* Abereak ilteko edo erailteko tokia.

eoikafi. (urdail): *frond.* Txigoitu-cragin dezakena. Eogaŕi.

eoile. (eundura): *fzond.* Buntzen duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera. (eyeraldi): *izond.* Eyotzen duena. (eriotza): *izond.* Erailea.

coin. (eriotza): *ad.* Erail.

eoote. (urdail): *iz.* Txigoitzea. (eyeraldi): *iz.* Eyotzea. (eriotza): j *iz.* Erailtzea.

coitera, (eriotza); *adond.* Erailtzera,

coitu. (urdail): *ad.* Azkuŕiak azkunlzarako gayaz eo-bideak blurtu. j; Egosi, exo.

eoitza. (eyeraldi): *iz,* Ilkus.: Eyeraldi, Eodura, eyamen, eopen, eyotaldi. (urdail); *iz.* ikus.: Eyoaldi. I: Eyoketa, eyokuntza, eyote. j: Txegostea, eotza.

cola. (aldi): *adond.* Ikus.: iñoiz.

enkai. (urdail): *iz.* Txigoitzean elikaturak egiten duten gai bereko ofea,

cokaitu. (urdail): *ad.* Urdailean egosteaz egiten dan ores.

cokari. (eyeraldi): iz. Eotuta dagoena. Eoki,

coketa. (eyeraldi): iz. Eotzearen egipena.

eoki. (ukantza): *ad.* Euki. (eyeraldi): *iz.* Ears.: Eokari. (zai): p iz. Zai xea.

eokin. (oyal): *iz.* Ikus.: Oyal. I: Mize.

cokizun. (eyeraldi): *iz.* Eotzeko dana.

cola. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Nola.

eolere. (aditzondo): *adond.* Iñola etc ez, ezetzean.

eon. (leku): *adond.* Nunbalt edo Mon.

condo. (boketa): *iz.* Lk-us.: Buketa. Latsa, latsagailu.

eopen. (condom): ***iz.*** Euntzcaren egipena. (eycraldi): *iz.* lkus.: Eyeraldl. I: Eodura, eoitza, eyamen, cyotaldi.

eor. (izcnordc): *izord.* Norbait edo iñor.

earl. (izenorde): *izord.* 1, erori.

eofek. (izenorde): *izord.* Euk, erofek.

eoŕen. (izenorde): *izord.* Euren, eroŕen.

eorstoki. (lied): *iz.* Ikus.: ilefi. I: Eortsleku, eorlz-it-efi, ilargieta.

eortsi. (eorzketa): *ad.* Gorpu bat **luf** pean jafi. I: Eortzi, ioortzi.

eortsle. died): *izond.* Gorpuak eorsten dituena. j: Eortzale, eortz-xilogile,

eorzale. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

eartu. (eundura); *ad.* Boas.: Eundu. j: Eotu, jo.

eorte. (ortz): *iz.* Ikus.: Agin.

eortz-aldi. (eorzketa): *iz.* Eorzketak egiteko aldia.

eortz-bedeatzugeŕen. (morn): *iz.* Eortzetatik bedcratzigaŕen egunean ematen dan mean.

cortz-il. (gorpu): *it.* Ikus.: Gorpu. Gorpitzil, gorputz, gorpulz-il, sufuna.

eortz-il-askari. (azkufi): *iz.* Eortzketa ondoren eskeintzen dan janaria.

eortz-il-efi, (iled): *iz.* Ikus.: Iied. I: Eorstoki, eortsleku.

eortz-i1-mezu. (bilaketa): *iz,* Eriotzaren mezua.

cortz-il-zeriu. (eriotza): *iz,* Eriotza bat iragartzeko zeiñu jotzea.

eortz-iltze. (eriotza): *iz.* Illzea.

eortz-ilen-meza. (iletak): *iz.* Ilen aide emandako meaa.

cortz-xilogile. (eorzketa): *fzond.* Ikus.: Eortsle, ^: Eor£zale,

eortza. (eorzketa): iz. Ikus.: Eorzpen.

cortzale, (eorzketa): *izond.* Eorzketak egiten dituena. : Eortzale, eorzle, cozle.

cortzeta, (eorzketa): iz. Ikus.: Eorzketa. Eortze, ilegortze.

cortzctak. (iletak); *iz.* Titus,: Iletak. (eorzketa): iz. Tkus.: Eorzpen.

cortzetako. (iletak): *izond.* Ildakoai buruz dagokiena. : Eorzketako.

cortzetaliaf. (eorzketa): *izond.* Eorzketa bateau aokuan donna. 1: Eortz-iltiaŕ.

eortzgo. (corzketa): iz, Eorstearen egipen.

eortzi. (eorzketa): *ad.* Luŕ peen sartu, lurperatu. j: Eostu, iortzi, luperatu, lupetu, b 1-emon, lurpetu, luŕ-eman, obipetu, obiratu, obitu, oortzi, orzi, ortzi, otzi, ziloratu, zuloratu, zuloperatu.

eortzi-gcla. (ilobi): ***iz,*** *Ilobi* edefa. Ikus.: **Ilobi.**

eortzleku. (ilobi): iz, Ikus.: Ilobi. I: Eortz-told, iletxe, hiŕobi, zupu.

nortzulo. (doll* *iz,* Gorpu bat eorsteko, lufean egiten dan zuloa. j: Bortz-xilo.

eartzume. (sums); *iz.* Bere **aita** iI ondoren jayotako semen.

eorz-abestL (abesti): *iz.* Iletaetan abesten zan olcrkia. j: Eorzte-abesti.

eorzale. (eorzketa): *izond.* Eorzpen duena. I: Eorzle, cozle.

EORZKETA. *it.* Lurpean gorpuak jartzearen egipen eta ondorioa. f: Lurperatzera eramaten dan gorpna ta bere laguntaldea. j: Aorzgo, cortzeta, gorpu-lof, ilegortze, ilozte, iurperaldi, lurperatze, lufalben, lui emate, azte. d Eorzketa Deana = Ostiral Deun'ean egiten dan elizbira. If (eriotza), (estaldura), (estalpen), (gorpu), (iletak), (ilobi), (kutrca), (laguntasun), (sarkura), (zingorapen).

eorzpen, (eorzketa): *iz.* Eorztearen egipen. j: Eorzte, eortza, eorbe, eortzetak.

eorzte. (eorzketa): *iz. Ikus.:* Eorzpen.

eorztctxe. (eorzketa): *iz.* Gorpuak craman eta eorzteko ad dan ekintza.

corztold. (corzketa): *iz.* Ilobia.

eoskari. (sukalde): *iz.* Lekazietaz, babafunaz eta abaŕ gcrtatzen dan janaria. (azkuŕi): *iz.* Berbera.

easkof, (isikortasun): *izond.* Buru-gogof, setatia dana. (zikoiztasun): *izond.* Zikoitza dana,

eoskortu. (isikortasun): *ad.* Buru-gogoŕ, setati blurb.

costa.. (eorzketa): *ad.* Ikus.: Eortzi. Iortzi, luperatu.

cotaldi. (eyeraldi): iz. Ikus.: Eyeraldi.

eotarpe, (eyeraldi): iz, Eyera bateko geldirik dagoen eŕolaŕia.

eotafl, (eyeraldi): *iz,* Eotzeko aťia. : Eo-all, aserin.

eotontzi, (eyeraldi); iz. Eyotailu txikia.

cots. (soñu): iz. Ikus.: Ots. I: Pam.

eotsegile. (soñu): *izond.* Otsa egiten duena.

eotu. (eyeraldi): *ad.* Gorputz bat xeatu, zati Ixiki-txikitan edo autsaz biurtzean. I: Eo, jo. (eundura): *ad.* ikus.: Eundu. j: Eortu, iyo, oyaldu.

eotza, (eyeraldi): *iz.* Ikus.: Eyeraldi.

cotza. (eyeraldi): *it.* Ikus.: Eyeraldi. (urdail); *It.* Ikus,: Eyoaldi, Eyoketa, eyokuntza, eyote, eoitza. j: Txegostea.

eotzale. (eyeraldi); *izond.* Eotzen duena.

cp!, epi. (oyutza): *nyu.* Estualdietan edo iŕikitzen dugun zerbait burutzeko Dorian dagoenean erabiltzen dan oyutza, j: Eli, et!, (aupada): iz. Aepaka-egiteko deadaŕa. (aots): jj *it.* Berbera.

epa!. (dei-egikuntza): *(yu.* Dei-egiteko oyntza. j: Epala!. (oyutza): opt. Berbera.

epagafi. (tnugadura): iz. Mugalde, zcdaŕi.

epal. (Ebaketa): *ad.* Ikus.: Ebaki, ebagi, chat. I: Ems.: Ebaketa. (auzi-epai): *iz.*

Ems.: Auzi-epai. Epaiketa, eski. (mendi): 1] *iz.* Mendien leŕoa. E: Epaitza. (itxaron-aldi): fi *adond.* Ttxarotean egotea. (naretasun): *izond.* Nare.

epai-aidi. (auziratze): *iz.* Auziratzearen aldia. (auzi-epai): *iz. ikus.;* Auzi-epai. (iñausketa): *iz. Tkus.:* Epai-am. l; Epayaldi.

epai-alki. (auzi-mai): *iz.* Auzi-mayaren esertekua.

epai-arauz. (auziratze): *adond.* Auziratzean ari-izatea.

epai-aro. (iñausketa); iz. Iñausketaren aldia. I: Epayaldi, epai-aldi.

epai-auŕeko, (auziratze): *izond.* Auziratzearen auŕekoa dana.

epai-azpil. (azpil): *iz.* Janariak cbakitzeko erabiltzen dan azpila. I; Epaikerako.

epai-bedaf. (belaf): *iz.* Ebalcetak sendatzeko erabiltzen dan belata. Epai-belaf, erle-belafa, milasilo, osto-argal.

epai-egiie. (auzi-gizon): *iz.* Ikus.: Epaile.

epai-erabalci. (auzi-epai): *iz.* Tkus.: Auzi-epai. ; Epai-arauzko erabaki, epaibidezko erabaki.

epai-gabe. (ebaketa): izond. Epaitu gabe dagoena. : Erdainduta ez dagoena.

epai-idaalci. (auziratze): *iz.* Auziratze bateau egiten diran idazkien multzoa.

epai-idazti. (auzi-epai): iz. Auzi-epayak dagozen idaztia.

epai-jauregi. (zuzentza): iz. Auziratze-arazoak ikusten diran etxe berezia.

epai-Iege. (lege): *iz.* Epaileai dagokien legea.

epai-lelcu. (auzi-mat): *iz.* Auzi-maya ari dan aretna.

epai-leŕo. (neufizti); iz. Makobiia bi tinietan ebakiten duen Info zuzena. I: Leto bat edo batzuk ebakitzen dituen beste leŕoa. I: Leto zuzen ebaile.

epai-leŕoa. (maŕa): *iz,* Baste bat ebakitzen duen mafa edo leŕoa.

epai-mende. (antolabide): *iz.* 1km.; Ante!abide.

epai-onulari. (non); *izond.* Epai-onna ematen donna.

epai-oñak, (auzi-epai): *iz.* Auzi-epai baten argibideak.

epai»añafi. (auzi-opai): *iz.* Auzi-epai baten funtsa.

epai-tini. (ebakota): *iz.* Bi lotock alkaŕ ebakitzen duten tinia.

epai-nne. (ebaketa): *iz.* Bi lefock alkaŕ ebakitzen duten tinia.

epai-zabalde. (iraitz): *iz.* Zerbait ebakitzen duen zabaldea.

epai-ziri. (zulakaitz): *iz.* Enrol otza tanpaka ebakitzeko zulakaitz sendoa.

epai-zokodia. (zokodi): *iz.* Txuntxuŕbat zeaŕcz ebakitzen hada, azaltzen dan zokodia.

epaibide. (auziratze): *iz.* Auziratzerako zioa.

epaidi. (auzi-mai): *iz.* Goiko auzi-maya.

epaigaŕi. (ebaketa): *izond.* Ebakitzeko dagoena. (auziratze): *(cond.* Auziratzekoa dana.

epaige. (ebaketa): *izond.* Ikus.: Bilebaige.

epaign, (ebaketa): *iz.* Ikus.: Ebaketa, l: Epaizdura, mutuiketa.

epaigune. (izaf-yakintza): *iz.* Izaf baten ibilguneak ortziko aŕautz-oboa ebakitzen dituen bi guneetatik bakoitza, gorakoa ta berakoa. (neuŕizti): *iz.* Bi ma^ak alkaŕ ebakitzen duten gonna.

epaikari. (auzi-gizon): *iz.* Ikus.: Epaile. Epatiari, epaitzaie, epai-jaun, erabagitzaila, erabakitzaile,jujari.

epaikari-aldi, (auzi-gizon): *iz.* Auzi-gizon batek betetzen duen bete lanaren aldia. : Epaile batek betetzen duen berc lanaren aldia.

epaikari-batz. (auzi-gizon): *iz.* Epaikarien batzata. Epaile-talde.

epaikari-erki. (luŕaide): *iz.* Epaikari bati dagokion luŕaldea. j: Epaikari-mende.

epaikaritza. (auzi-gizon): *iz.* Auzi-gizon baten aginpidea. I: Auzi-gizon baton lana. I: Epaikintza.

epaikatu. (auzi-gizon): *ad.* Epaikan/ak epaitu. ; Jrrjatu.

epaiketa. (auzi-epai): *iz.* Tkus.: Auzi-epai. I; Epai. | Epaile-erabaki. (ebaketa): *iz.* Eguŕ edo beste gal baten ebaketa.

epaiki. (eguŕ): *Iz.* Eguf-puska mea, oñen bat bazea. (burni); *iz.* Burnia ehakiteko tokia.

epaiki-etxe. (lanabesa); iz, Zeta jartzeko tresna.

epaiki-ortz. (zeta): *iz.* Zeŕa-ortza.

epaikide. (auzi-gizon): *Izond.* Lan berean epaikari batekin ari dan beste epaikaria. [: Epai-lagun, epa/in-kide.

epaikin. (kondat); *iz.* Ebakitako kondaŕa. (txindi-etxe): *iz.* Aldin batmen zatietako bakoitza, ebariak jasotzeko epeka ebakitzen dana.

epaikizun. (auskeri): *ic.* lkus.: Auskeri. Ogendura. (auziratze): *izond.* Epaitzekoa dana.

epaikunde. (auziratze); *iz.* Epaileak edo auzi-mayak erabakia emateko auziratze baten azterketa, j: tkus.: Epaikuntza.

epaikuntza. (auzi-gizon): *iz.* Epailearen duintasun eta aginpidca. I: Epaikunde.

epail. (il): *iz.* Urteko irugaten ilea. Epala,

epail-giro. (egurasti): iz. Epaileko egurastia.

epail-sari. (zerga): *iz.* Epailean ordaintzen can zerga. j: Epail-zerga.

epaiia. (ebaketa): *izond.* Aragia, telak, zugatzak cbakitzen dituena. j: Epaile, epakitzalc. (esku-iangintzak): izond. Berbera. (il): j] iz. Urteko boskaŕen ila.

epaite. (auzi-gizon); iz. Epaitu ta erabakitzeko alumna duen notiña. I: Jai ta batzaldietan, jaŕitako arauak beterik izan ditezen eta sariak banatzeko arduradun dagoena. Zalantza ball buruz erabakitzeko izendatua dagoena. Ebarakitzale, ebazle, ekadoi, epaikari, epaiiari, epai-egile, erabagitzaila, erabakitzaile, erabagila, erahagile, crabakile, auzi-epaiĺe, auzi-maisu, epale, epalari, erabakitzale, partikari, jurari. (yarein-yardunbideak): *izond.* Berbera. (ebaketa): jj *izond.* Aragiak, zugatzak eta abaŕ ebakiten duena. I: Epaila, epaitzale, paiie. (tela): j *izond.* Teiagintzetan buztiña irabiatzen duena. j: Epaila, epaiĺe. (trabio); ll *izoud.* Berbera. (itaite): ll *izond.* Itailaria. ^: Epaile. (neuri): Lateen gañeko mufti. (esku-langintzak): j izond. Epaila, epaite.

epaite-aitoŕ. (mintzabide): *iz.* Epailearen azalkera. (auzi-gizon): *iz.* Berbera.

epaite-erabalci. (auzi-epai): *iz.* Thus.: Auzi-epal. I; Epaiketa.

epaite-eskari. (agermen): *Iz.* Epaile batek ematen duen agiria, agintzen duen beterik izan dedin.

epaite-jantzi, (janztura): *iz.* Epaileek erabiltzen duten soingaila.

epaite-sort. (sariztatze); *iz.* Epaileai ematen zitzayen sariztatzea. {: Epai-sari.

epaiieka. (Ian): *adond.* Giza-lanakaz ari-izatea.

epaiieri. (austura): *iz.* Gizonengan edo abereengan egindako saŕaskita erailketa.

epaimai. (auzi-mai): iz. Ems.: Auzi-mai.

epain. (ebaketa): *iz.* Ikus.: Ebaketa. (zauri): *iz. ikus.:* Zuuri.

epaintxatu. (eragozpen): *ad.* Eragotzi. Epantxatu, epaintatu, epaintn.

opaintxu. (eragozpen): *iz.* lkus.: Eragozpen. Epantxugo, epaintu. Ikus.: Epantsu, epantxu, epaintxi.

epaintza. (amtltegi); *iz.* Tkus.; Amiltegi. j: Amiitoki. (itaite): *iz.* Itaitearen cgipena.

epaipeko. (auziratze): *izond.* Auzibide baten pean dagoena.

epaipetu. (auziratze): *ad.* Auzibide bateau saferazi.

epaipide. (Mundt): *iz*. Eft batzuen mendia dana.

epaira. (esacra): *iz. Tkus.:* Esaera.

epaite. (ebaketa): *iz.* Tkus.: Ebaketa. j: Zatitze, zaztako.

epaitegi. (auzi-mai): *iz.* Epaitzen clan tokia. j: Epaiterki, epai-etxe,

epaitogi. (gad): iz. Ebaki ondoren azten dan gotta.

epaitondo. (matsondo): *iz.* Luf pean dagoen enboŕaren zatia. I: Epaitz-ondo.

epaitu. (auzi-mai): *ad.* Norbaiten eŕuduntasunaz ado izpideaz, aginbidez aztertu ta erabaki. j; Epaikatu, epaiztu. (ebaketa): *ad.* Ebaki. J: Epaki, epait. (mugadura):]] *ad.* Zeribait buruz mugatu. (adalu): j] *ad.* Adaluak kafakatu, berdintzeko.

epaite. (ebaketa): iz. Ikus.: Ebaketa.

epaitza. (amiltegi): *iz.* Ikus.: Amiltegi. I: Epaintza. (ebaketa); iz. Zngatzen edo egufaren ebaketa. : Epaintza. (mcndi):]] *iz.* lkus.: Epai. (aŕi):]j iz. Aŕailduta dagoen aitza.

epaitzan. (zelata): *adond.* Zelatan egotea edo ari-izatea.

epaitze. (auzi-epai); *iz.* Ikus.: Auzi-epai.

epatz. (zugatz): *iz.* Efiko etxe bakoitzari berezilen diran zugatzen saila.]: Epeitz. (egui): *iz.* Supaztefetako egufa. (supazteŕ);]j *iz.* Berbera,

epaizdura. (ebaketa): L. Ikus.: Ebaketa. F.paigo.

epaizka. (estalpen): *adond.* lzkutuka, ostu-ostuka ibiltzea.]: Epaizkaz, epaixka.

epaizkari. (ekaitz): *izond.* Ekaiztsua, zakaŕa dana.

epaizlcu. (lapuieta): *ad.* Ostu.

epaizti, (auzi-gizon): *iz.* Auzi-gizonen multzoa.

epaka. (aupada): *adond.* Aupadaka ari-izatea.

opaki. (aizto): *iz.* Zurczko aiztoa.

epakitzale. (cbakcta): *izond.* ikus.: Epaila.

epako. (dei-egikuntza): *iz. Ikus.:* Dei-egikuntza.]: Otsiñera, gaztiapen, txitako.

epansu. (bereztasun): iz, Geyenetan Doipuru'ak ado gotzain batek ematen dean bereztasuua.

epantsu. (eh.): *iz.* Gogo-gaizto, ezin-ikusi, etsaikeria. I: Epantxu. (eragozpen): *iz*. Tkus.: Eragozpen.; Epantxu, epaintxu, epainht.

epantxatu. (eragozpen): *ad.* Tkus.: Epaintxatu.

epantxugo. (eragozpen): *iz.* Ikus.: Eragozpen. j: Epaintxu, epantxu.

eparo. (aldi): *iz.* Unealdi.

eparu. (eragozpen): *iz.* lkus.: Eragozpen. I; Epau.

epazka. (lapuŕeta): *iz.* Ikus.; Lapufeta.

epasle. (lapuieŕa): *iroad.* Ostutzen duena.

epats. (aupatsaldi): *iz.* lkus.: Kofokada.

epatu. (epe): *ad.* Epea jaii. I: Epetu. (amai): *ad.* Amaitu, bukatu. j: I:pa.

epayaldi. (ebaketa): *iz.* Ebakelaren aldia. (iñausketa): *iz. Tkus.:* Epai-aro. [: Epai-aldi.

epazarte. (aldi): iz. Zerbaiterako erabili diteken aldia.

EPE. *iz.* Gauza baterako jafita dagoen aldi edo muga. j: Azken mugaren garaya. Bi bidef edo geyagotan ordaindu beat' dan aindoaren zati bakoitza.]: Tanda. (berantasun): Mintzatzean edo ekitean izaten dan berantasun eta kemengabetasuna. (gogai): II iz. Burutapona. (croapen):]] *iz.* lkus.: Eroapen. I! (adiontasun), (aldikada), (bcrandura), (egitegun).

epe-atzeratu. (epe): *ad.* Epearcn aldia tuzatu.

epe-bafuko. (addintasun): *izond.* Aldi baterako, beaŕezko edo indarduna dana.

epe-belaf. (belaf): *iz.* Zokodikaria dan betafa, bare ofiak egosaria bezela jaten dira.

epe-bete. (epe): *iz.* Epearen amaya. Epenruga.

epe-emaile. (ape): *ŕzond.* Epeajartzen duena.

epe-gabeko. (jataipen): *izond.* Jaŕaitzen dana.

epe-izentatze. (epe): *iz.* Epcak jartzearcn cgipena.

epe-ondo. (ape): *iz.* Epe baten andoko aldta.

epe-zale. (epe): *izond.* Zerbait egiteko epea luzatzen duena.

epeatu. (itxaron-aldi): *ad.* Ttxaron.

epebako. (eŕetasun): *frond.* Eroapenik eztuena.

epedun. (epe): *(rand.* Epe, aldia duena.

epegaldu. (amai): *ad.* Epea bukatu.

epegafi. (epe): *(rend.* Luzgafia, atzeragafia dana.

epeiñi. (ezarmen): *ad.* Ikus.: Tpia j: ibeni,

epeiteko. (abaf): *iz.* Zuzia izatcko, izayaren Oaf ebakita.

epeka. (ape): *adond.* Epez-epe ari-izatea. ltxaiñean.

epeka-damana. (mailegu): *izond.* Maiiegua ematen duena.

epeka-dafena. (mailegu): *izond.* Maiiegua artzen duena.

epekari, (mailegu): *iz.* Txin edo dirua maileguz ematen duena.

epel. (epeltasun): *izond.* Bero ta otz artean dagocna. j: Epcl-zerpel. (critasun): *izond.* Osasunik eztuena. (osasun):]] *izond.* Berbera. (asoin);]] *izond.* Funtsik eztuena.

epel-aide. (epeltasun): *iz*. Epela dan tokia.

epel-aldi. (bero): *iz.* Berotzeke unealdia.

epei-auste. (bera): *izond.* Bero xamaŕ dagoena. j: Epelautsixerik, epe/-auste.

epet-giro. (egurasti): *iz.* Egurasti epela. Giro epel.

epei-toki. (epeltasun): iz. Epeltzeko tokia.

epelarazi. (epeltasun): *ad.* Epel-eragin. Epeterazi.

epelarazie. (epeltasun): *Lend.* Epel-eragiten duena. j: Epekerazle.

epeddu. (epeltasun): *ad.* Epel jai edo blunt.]: Epeldutu, epelkatu, epe/lu, ausi, ausitu, zerbeldu, zerpeldu, zeiepeldu. (ertsidura): *ad.* Ikoldu. (begi): (*ad.* Begiak erdiska itxi. j: Begiak yabaldu.

epeldura. (epeltasun): *iz.* Epe/-egokera.

epelekutan. (epe): *adond.* Epe batena ordaintzeko eraz.

epelik. (epeltasun): *adond.* Epel egotea.

epelkatu. (epeltasun): *ad.* Ikus.: Epeldu. Ausi, ausitu, zerbeldu.

epelkeria. (epeltasun): *iz.* Ikus.: Epeltasun. j: Epeideria. (uzkeri): *iz.* Ganorarik eztuena j: Epelderia.

epellci. (epeltasun): *adond.* Epeltasunez ari-izatea.

epelontzi. (uzkeri): izond. Ganorabakoa dana.

EPELTASUN. iz. Bero ta otzaren artoan dagoena. j: Epeldasun, epeikeria, epeltarzun. /1(bero), (atz).

epeluna. (epcltasun): *iz.* Unealdi epela. I: Epel-une.

epeluzapen. (epe): *iz.* Epe luzatzearen egipena.

epemuga. (epe): *iz.* Ikus.: Epe-bete.

epen-epcn. (ziltasun): *adond.* Zailtasunez ari-izatea. I: Ozta-ozta.

eperaiñoko. (aldi): *ŕ end.* Bein-beñekoa dana.

eperdko. (epe): *ŕzend.* Aldi baterako indaŕ edo beaŕezkoa dana.

eperbegi. (epen: iz. ipurakintza-lana. I: Epertegi. (ipurakintza): iz, Berbera. (landare): iz. Edaskaria dan landare edentsua; berc break on ta goŕiak dira ta garitzetan sortzen da.

eperbertz. (gezi): *iz.* Zuziak eramateko gezi-ontzia.

eperdi. (gibelalde): *in.* Ikus.: Tpurdi. Epurdi, ipuŕ-mailo, ipurtalde, purdi, zinpurdi. (su-izkilu): *iz.* Zizparen ondoa. (zurtoin): H *iz.* Barazicien zurtoña.

eperdika. (gibclalde): *adond.* Gibelaldez tanpaka ari-izatea. I: Epuŕ-tanka, ipurdika. (tanpa): *adond.* Berbera.

eperdikara. (txori): *iz.* Txori txikia, gañetik auskara, sabelean zuri, egak eta isatsa beltzak dauzkana.

eperdtko. (tanpa): *iz.* Ipurdian emandako taupak,

eperki. (epeŕ): *iz.* Epef-aragia. (aragi): *iz.* Berbera,

eperkume. (epeŕ): *iz.* Epeŕaren kuma. Epeŕ-apeu, epeutx.

eperlari. (eiza): *m e rd* Epefak iltzen dituen eiztaria. I: Epeŕcrosle, epeŕ-saltzale.

epermamin. (gibelatdc): *iz.* lkus.: Ipurdi-mazelak. Ipunnami.

epermokof. (ezuŕ): iz. Bizkaf-ezuŕaren mutuŕean dagoen ezufa. I: Epermukuŕ, eŕein-azuŕ, eŕeinezuŕ, epertxuntxuŕ, koroi. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* Berbera.

epero. (naretasun): *adond.* Naretasunez ari-izatea.

EPEŔ. *ŕz,* OIo-antzekoa dan egaztta; lepoa motza, burua txikia, smoke ta oñak goŕiak eta kumak uiauts-antzeko gofista margodunak dauzka. Egaka baño geyago ihili dabil, eta bare aragia oso onartua da. Zango-zuri. II (egazti).

epeŕ-apeu. (epeŕ): *iz.* lkus.: Eperkume. I: Eratortzeko erabiltzen dan epeŕ aŕa. [: Epeutx.

epeŕ-aŕano. (egazti): *iz.* Epefak afapatzen dituen aŕanoa.

epef-arte. (segada): *iz.* Epefak eizatzeko segada. I: Epeŕ-segada, epet-xedera.

epeŕ-bizat. (landare): *iz.* Azi-atal bateko landare urtafa, ilaren antzeko zurtoin luzea daukana.

epef-butroyak. (praka): iz. Barncko praka matzo*.

epefetxiku. (mozkorkeri): ŕz. Ikus.: Mozkorkeri.

epet-gof. (epeŕ): *iz.* Epeŕ-mots bat.

epeŕ-idi. (eiza): *iz.* Bere atzean gordetzeko, eiztariek erabiltzen duten idia. (zezen): *iz.* Berbera.

epef-lafi. (atsekabe): *izond.* Lad dabilena.

epeŕ-leku. (epeŕ): *iz.* Epefak ugari dagozen tokia.

epeŕ-sare. (sare): in. Epefak aŕapatzeko **sarea.**

epeŕ-txakuf. (zakuŕ): *iz.* Epefak eizatzeko zakuŕa.

eperta. (txori): *iz.* Orlegikara-ate margoa ducn txoria. I: Banaŕitza.

epertandafez. (joko): *iz.* Aden Jokoa, eŕestaka ibiltzen ogiten dana. (erakardura): *adond.* Ikus.: Ipurtaraz. I: Ipertandaŕez.

epertargi. (ipurtargi): *iz.* lkea.: Ipurtargi, j: Ipertargi.

epertari. (zakut): *iz.* Epef-zakufa. I: Epeŕ-txakuŕ, epeŕ-xakrrŕ.

eperturtika. (jauzketa): *adond.* Abere batzuek, hizkaŕa konkortzean, egiten dituzten jauzkctak. I: lpurturtika, ipurñauska,ipurtzauska,uztarka ari-izatea.

epertxuntxuŕ, (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* Ikus.: Epermokoŕ. : Koroi.

eperzuri. (epeŕ): iz. Epeŕaren antzekoa don egazti zuria.

epesi, (ekaitz): *iz.* Ikus.: **Ekaitz.** I: Opesi.

epetako. (epe): *izond.* Epetan artzen edo uuten dana; oŕela artzeko oitura ducna.

epetalari. (epe): *izond.* Gauzak epetan sad wizen dituena.

epetan. (epe): *adond.* Epeka ari-izatca.

epetan bizi. (ape): *ad.* Gauzak epetan artzen bizi-izan.

epetan egin, (epc): *ad.* Gauzak epetan artu edo erosi.

epetasun. (berantasun): *iz.* Itzegitoan edo ekinizetan erabiltzen dan berantasuna.

epetau. (maitasun): *ad.* Maitasun-lera sortu.

epetsu. (berantasun): *izond.* ltzegitean edo ekintzetan berantasunez ari dana.

epetu. (epe): *ad.* Epea jaŕi.

epetx. (txori): *iz. lkus.:* Amandi. I: Txepetx,txapetxa.

epetze. (epe): *iz.* Zerbait egiteko epca jartzea.

epeutx. (epeŕ): iz, Epeŕaren kuma. I: ikus.: Eperkume, epeŕ-apeu.

epo. (txikiera): *izond.* Bere muetan txikia dana. I: Epotxa, motxoŕ, kaen, karen, keto, kurlo, ipotxa, naifio, nano, nanu, niñaŕa, ñaño, opo, zepa, umaixka.

epokeria. (txikiera): *iz.* Oiturazko aztura atzemtzen duen eritasuna. (eritasun): in, Berbera.

epotu. (txikiera): *ad.* Epo geratu. (landare): *ad.* Landare bat, aztean, jeiki ez dedila ta zabal dediĺa eragin.

epotxa. (txikiera): *frond.* lkus.: Epo. Naiño, opo, zepa, umaixka.

epurdilco. (gibelalde): *iz.* Ipurdian emandako tanpa. (tanpa): *iz.* Berbera.

epurgainka. (gibelalde): *adond.* Zutik jaŕitako bi besoen gañetik soña jaŕita ibiltzea, edo egotea.

epurld. (zugatz): *iz.* Ikus.: Urki.

epurkoloka. (gibelalde): *odour!.* Meak-ezufak kuiunkatzen ibiltzea. I: Epurloka.

epurmakila. (ede): *iz.* Aztal-ugalaren antzekoa dan ugala, sal-abereek daramatcna.

epurmami. (gibelalde): *iz.* lkus.: Ipurdi-mazelak. I: lpu rrnami.

epurnatu. (gibelalde): *iz.* Kakak artzeko, auŕai jartzen zaycn oyala.

emit--pot°. (alkondara): *izond.* Alkondara patio dagoeea.

epuf tanka. (tanka): *adond.* Ikus.: Eperdika.

epuf-tiŕi. (joko): *iz.* Aufen jokoa.

epuru. (abetxu): *iz.* Lerkaria dan abetxua; here igalia pikoŕ biribil eta txikia da, beEtz dundua.: iñapuru, ipurka.

epuru-ale. (igali): *iz.* Epururen igalia. Epuruki.

epurudi. (zugatz): *iz.* Epuruen multzoa.

epuski. (zugatz): *iz. Ikus.:* Urki.

er. (atz): iz. Eri €tzaren aldaketa, onen eratoŕietan erabiltzen dana.

era. (slde): *iz.* Izaki baten aldea. I: Erea. (adiontasun): iz. ikus.: Adioutasun. (kid): II *iz.* Ikus.: Kiri. (urdail): Ij *iz.* Egaztiek daukaten giñaŕezko urdula. (irakaskintza): II *ŕt.* Azitasuna. (gisa): II *iz.* lkus.: Gist'. I: Kite. (azpegi); II iz. Irudipena. (afain): II *iz.* Aŕañen potoiña biltzen duen mintza; aŕaatzaleak mania

erabilkatu. (irabio): *ad.* 1kus.: Erabildu.

erabilkazale. (esku): *izond.* Ikus.: Erabiltzaile.

ERABILKER.I, iz. Zerbait gaizki, geyegiz edo beat' ez dan bezela erabiltzearen egipen eta ondorioa. Geikeria, iaarkeria. // (asetasun), (erabilkuntza), (gaiztasun), (gonburu), (jabego), (zuzengabekeri).

erabilketa. (esku): *iz.* Eskuz erabiltzearen egipena. j: Erabiltze, erabilera.

erabilken, (benabesa): *iz.* Ikus.: Lanabesa. j: Erabiltalu.

erabilkoi. (igidura): *izond.* Igitu ditekena. (esku): *izond.* Eskuz erabili ditekena.

erabilkortasun. (ongaitasun); iz. Ongaitasun, zileiztiaren oi"iaŕi bezela onartzen duets goi-jaldntzaren irakaskintza.

erabilkortu. (osterakuntza); *ad.* Egipen edo eginkizun batzuk beŕiz egin edo eragin.

erabilkunde. (esku): iz. Zerbait eskuz erabiltzea. (aginpide): *iz.* Agintariak agindutakoa. I: Erabiilcuntza.

ERABILKUNTZA. *iz.* Zerbait zerbaiterako erabiitzea. j: Gauza baten erabiltze orokota. j: Noun edo gauza batek yarduteko duen era zedaŕitua edo eragindura. j: Satan. (gogo-atdarte): iz. Gogaidia. (aginpide): 19 iz. Ikus.: Erabilkunde. (erabakitasun): jj *iz.* Etabakitzearen egipena. I/ (egikera), (gozamen), (olkuntza), (ongaitasun).

erabilpen. (esku): iz. Eskuz edo baste craz egiten dart erabiltzearen cgipena.

erabitfalu. (lanabesa): *iz.* Ikus.: Lanabesa. I: Erabilkin.

erabiltza, (egikera): *iz.* ans.: Eglkera. (gizabide): iz. Ikus.: Gizabide. j: Eraen. (irakaskiniza);) *iz.* Irakatearen egipena. (norabide): Jj *iz.* Zuzentzea.

erabiltzaile. (esku): *izond.* Zerbait eskuz darabilena j: Erabilkazale, erabiltzale.

erabiltze, (esku): *iz.* Ikus.: Erabilkcta. Erabilera, erabilkera.

erabilaldi, (egikera): *iz.* Zerbait crabiltzearen egipena. (esku): *iz.* Eskuz erabilizea.

erabilarazi. (esku): *ad.* Eskuz erabil-eragin.

erabileri. (banakuntza); *izond.* Ranakunfza daramana.

el-abiders. (calm): iz. lkus.: Erabilketa. Rrabillzc.

erabili, *(ibilera): ad.* ibil-eragin. I: Erabil, irabil. (irabio): *ad.* Ikus.: Erabildu. (igidura): ^^ *ad.* igitu, igierazi. (erabitkuntza): II *ad.* Gauza bat zerbaiterako eragin, I: Maneyatu, sautu.

erabili-eziu. (gauzeztasun): *(cond.* Erabiii ezin ditekena, I: Erabilt-ezin.

erabilia. (andeapen): *izond.* Andeatuta dagoena.

erabitiera. (ibilera): *iz.* Erabiltzeko era.

erabitza. (kimia): iz. Bere kimi-antolaketa aldatu gabe, gorputz batek here pisi-antolaketan erakusten duen aldakuntza.

erabitzadun, (kimia): *izond.* Erabitzaren tasuna duena.

erablyatu. (katamalo): *ad.* Notiñen edo gauzaen berezko izakera izkutatu.

eradale. (edari): *izond.* Edan-eragiten duena.

eradan. (edari): *ad.* Edan-eragin. j: Eradanazi, edanerazi.

eradan-aska. (edari): *iz.* Abereak edan-erazteko aska. j; Eradangia, eradangu.

eradangu. (edari): *iz. Ikus.:* Eradan-aska. 1: Eradangia.

eradate. (ardo): *iz.* Oturuntzetan ardoa edontzietan botatzearen egipena.

eradega. (baso): *izond.* Basoko, txertatu gabe dagoena. I: Edarega, edadega.

eradendu. (txerto): *ad.* Ikus.: Edadon. I: Eradon, edadu, cdan, eraandu.

eradoki. (atsikipen): *ad.* Arta, aŕapatu. (kentze): *ad.* Kendu-eragin. (irtera): 11 *ad. Irten-erazi. (itaipen):* Il *ad.* Atera-erazi.

eradokizale. (kentze); *izond.* Kendu-eragiten duena.

eradon. (txerto): *ad.* ikus.: Edadon. (eritasun); *ad.* Norbaitengan eritasun kutsugaŕia saierazi. (sarkura): If *ad.* Sendai baten xuloetan ubil bat emeki sartu. j: Nunbait baste zerbait sautu. (eradonketa); j *ad.* Tarlekadura egin. (txiringada): II *ad.* Txiringatu.

eradon-aitzitto. (eradonketa): *izond.* Tartekadura eragozten duena.

eradon-margozkl. (margoerti): iz. Artekatutako margozkia.

ERADONKETA. iz. Zur, maskoŕ, nakaŕ edo beste gayczko zatiko txikiakaz egitcn dan artekatzea. j: Sat-lan, // (apaingailu), (burnt), (ederztadura), (gardaiñatze), (lerdoki), (ate).

eradonki. (eradonketa): iz. Eradonketa-lana. lkus.: Tartekadura. I: Eradon-lan,

erndontzaile, (eradonketa): *izond.* Eradonketa-lanean all dana. (esku-langintzak); *izond.* Berbera.

eradoski. (esne): *ad.* Edoski-eragin. I: Eragoski, eragotzi, eraotzi, eradoskitu.

eradoskitu. (cane): *ad.* Ikus.: Eraduski. j: Eragoski.

eraduki. (ukantza): *ad.* Euki-eragin, ukan-eragin. j; Eradukitu.

eradon. (apaltasun): *izond.* Anal, eratsua dana.

craen. (maizterkuntza): *iz.* Ikus.: Aloger. (ardura): iz. ans.: Ardura. j: Eraentza. (gizabide): fl *iz. Ikus.:* Gizabide. Erabiltza.

eraen-aldi. (ardura): *iz,* Ardura izateko aldia. (aldi); iz. Berbera.

eraen-gela. (maizterkuntza): Alogerak artzeko landola.

eraen-gurdi. (maizterkuntza): Alogeratzeko dagoen burdia.

eraen-legeak. (maizterkuntza): *iz.* Alogerak zaintzen dituzten legeak.

eraen-sari. (maizterkuntza): ŕz, Alogeraren salneufia.

eraendu. (ardura): *ad.* Arduratu, ajolatu. (maizterkuntza): *ad.* Alogeratu.

eraendun. (maizterkuntza): *izond.* Zerbait aiogeran daukana.

eraeneko.(maizterkuutza): *izond.* Alogcran artzeko edo emateko dagoena.

eraengabetu. (maizterkuntza): *ad.* Egitia zegoen aiogera utzi.

eraengai. (maizterkuntza): *izond.* Alogcran artzeko gaya dana.

eraengaii. (maizterkuntza): *izond.* Alogeraa artu ditekena.

eraenketa. (arau): *iz.* Arauai dagokien egipen eta ondorioa.

eraentza. (maizterkuntza): *iz.* Ruts.: Ałaizterkuutza. j: Eraentze, maiztcrtasun, maiztertza. (kiri): *iz.* Antolabidearen egipen eta ondorioa. (banakuntza); fl *iz.* Ems.: Banakuntza.

craeutzaile. (ardura): izond. Arduratzen, ajolatzcn duena. I: Braentzale. (maizterkuntza): *izond.* Alogerak ematen dituena.

eraentzeko. (maizterkuntza): *izond.* Alogcratzeko dagoena.

eragabe. (crabaga): *izond.* Erabagaz art dana edo dagoena. I: Erage.

cragabekeri, (erabaga): *iz.* Eragabezkoa dana. I: Eragekeri. (ergeitasun): *iz.* Burugabekeria.

eragabekeriz. (apaltasun): *adond.* Nabarmenkeriz ari-izatea.

eragabeki. (erabaga): *adond.* Eragabez ari-izatea.

eragabeko. (erabaga): *izond.* Burubako, buru-bagako.

eragabetu. (erabaga): *ad.* Gainberatu, mulakatu, erabagaz ari-izan. J: Eragetu, eragaldu, muilakatu, mulakatu, taxugabctu.

eragabez. (oizandura): *adond.* Ncuŕitasunik gabe ad-izatea.

eragabezka.(erabaga): *izond.* Erabngazkoadana.

eragii. (irudi): *izond.* Eratu ditekena.

eragaitz. (erabaga): *izand.* Erabagaz ad dana.: Bragaxtoko.

eragaldu. (erabaga): *ad.* Ikus.: Eragabetu.

eragafi. (irudi): *izond.* Eratzeko dagoena. (zorotasun): *irond.* Erotzen duena.

eragekeri. (erabaga): iz. Eragabez ari-izatea.

eragetasun. (erabaga): iz, ikiis.: Erabaga. I: Nasmaskeria.

eragetu. (ezgetetasun): *ad.* Funts-gabeko ta erdipurdi biurtu. (erabaga): *ad.* Ikus.: Eragabetu. E: Mulakatu.

eagi. (igoera): *ad.* Jaso-eragin. (egikera): *ad.* Eragin itzaren laburpena. (igidura): jj *iz.* Ikus.: Igidura. I: Eragicra, eraingi. (loŕeta): II *ad.* Ekaŕi. Ikus.: Ekaŕi.

eragidura. (karkabupen): *ft.* Ikus.: Arta.

eragiera. (igidura): *iz.* Ikus.: Igidura. Eragi, cragikera, irakoi, mugi-aldi.

eragigafi. (eginbide): *izond.* Beartu ditekena.

eragiketa. (egikera): *iz.* Yardutearen egipen eia ondorioa.

eragikin. (igidura): *ft.* Tgidura eragiten duena. Burdi edo tramankulu bad igidura ematen dion langaya.

eragikof. (zirikaldi): *(road.* Yardutera eragiten duena.

eragikortasun. (alien): *iz.* Yarduteko indaf eta almena. 1: Ims.: Eragimen.

eragikun. (igidura): iz. Ikus.: Igidura.

eraglkuniza. (oldargune): *iz.* Tedium soŕerazteko bultzakada. j: Eragimen.

eraglia. (alien): *frond.* Zerbaiterako almena duena. Fragile, erakile. (karkabupen): *frond.* Zerbait egiteko alegiñak dagizkiena. 1: Eragile.

eragile. (tximist-indaŕ); *iz.* Inguru bateko tximist-ziŕarak beste bateau era bereko agerpenak eragiten dituen lanabesa. (karkabupcn): *ŕroad,* Ruts.: Eragila.

eragiledi. (egin): iz. Eragilcen muitzoa.

eragiletasnn.(karkabupen): *iz.* Eragiteko gaitasuna.

eragimen. (oldargune): ŕr. Ikus.: Eragikuntza. (almen): iz. Yarduteko indaŕ eta almena. j: Ikus.: Eragikortasun.

eragin. (egikera): *ad.* Egin-erazi. I: Eregin, jauki. (karkabupent): *ad.* Zerbait cgiteko alegindu. (igidura): II *ad.* Igitu. Eraň. (irabio): *ad. ibis.:* Irabiotu, j: Solidu. (banandura): 11 *ad.* Ezuf bat bare lekutik irten edo lokezur bat lokatu. (ibilera): *(road.* Efaz dabilena. (karkabupen): *frond.* Lastertasunez an dana. (eraikintza): 11 *ad.* Eraiki. (nagusitasun): II *ad.* Garaitu, gainditu. (tximist-indaŕ):) *iz.* Tximist-ziŕara dabilen ingurapena.

eragin-aditz. (aditz): *ad.* Igitzearen egipen eta ondorioa. (irabio): ŕz. Ikus.: Irabio. 1: Astintzea.

eragin-aldi, (igidura): *iz.* Tgitzearen egipen eta ondorioa. (irabio): *iz.* Ikus.: Irabio. : Astintzea.

eragin-eŕez. (alien): *izond. Ikus.:* Eraginbera.

eragin-gabeko. (almen): *ŕzond.* Ekiteko €ndaf eta almenik ez dituena.

eraginbera. (almen): *izand.* Bare gogoan beste batek nausitzeko, egokia clans. I: Eragin-eŕez.

eraginbide. (banakuntza): ŕz. ikus.: Banakuniza.

eragindaf. (almen): *ft.* Eragiteko indaf eta aimena. Zerbait lortzeko almen edo antzea. (burutarapen): fz. Noribait zerbait buruan-sartzeko almena. J: Eragin-indaf.

eragindura. (al-men): *iz.* Norbaitek edo zerbaitek beste batengan edo beste bateau eragitearen egipen eta ondorioa. Eragite. (igidura): *iz.* Esnea ematerakoan beyarengan egiten dan barneko igidura. (zezen): 11 *ft.* Berbera, berbera.

eragingallu. (lanabesa): *iz.* Bultzailu; buitzatzeko tresna.

eragingafi. (egikera): *izond.* Eragin dezakena. j: Eraginkafi, eraingaŕi.

eragingile. (zirikaldi): *ŕzond.* Zirikatzen duena.

eragingo. (beafarazpen): iz. Zerbait esan edo egiteko, noribait egiten rayon indarkeria.

eraginka. (egikera): *adond.* Laistef eta eraginduraz egitea.

eraginkof. (almen): *Land.* Zerbait lorizeko, almen edo anteea duena. 1: Ikus.: Eragintsu, eragintzadun, eragitsu.

eraginkortasun. (almen): *iz.* Fragiteko almen eta antzea. j: Eragipen.

eragintasun. (almen): *iz.* Notin batek beste bat edo batzuenganako duen almen edo artetasuna. j: Ekiteko indaf eta almena.

eragintsu. (igidura): *izond.* Eraginduta dagoena. (alien): *ŕzond.* Ekiteko indaŕ eta almena dituena. t: Ikus.: Eraginkof, eragintzadun.

eragintza. (egikera): iz. Bros.: Egikera. (zirikaldi): fr. Zerbait egiteko zirikatzearen egipena. (ereintza): ŕG *iz.* Ikus.: Ereintza. I: Eragitza.

eragintzadun. (alien): *ŕzond.* Ekiteko indaf eta almena dituena. I: Ikus.: Eraginkof, eragintsu.

eragintzagabe. (eziña): *frond.* Ekiteko indaŕ eta almenik es dituena.

eraginzki. (alien): *adond.* Ekiteko indaŕ eta almenez ari-izatea.

eragiña. (alien): *iz.* Ekiteko indaŕ eta almena.

eragiñarazi. (egikera): *ad.* Egin eragin. Eraginarazo.

eragiñaz. (alien): *adond.* Ekiteko indaf eta almenaz ari-izatea. (burutarapen): *adond.* Burutarapenez ari-izatea.

eragipen. (alien): iz. Norbaitek edo zerbaitek beste batengan edo beste bateau eragiteko almena. (alien): *iz.* Ikus.: Eraginkortasun. (oldargune): 11 Bultzatzearen egipen eta ondorioa. Eragite. (abazuzitasun): *iz.* Zerbait laisteŕ egiteko beartzea.

eragitailu. (irabio): ŕz. Zerbait irabiotzeko erabiltzen dana. (langaizti): *iz.* Ikus.: Eraigi. j: Eraingi.

eragitaldi. (Irabio): *iz.* Irabiotzearen egipena.

eragite. (igidura): *iz.* Ikus.: Igidura. (egikera): *iz.* Ikus.: Egikera. (irabio): H iz. Ikus.: Irabio. : Astintzea. (burutarapcn): iz. Ems.: Burutarapen. (alien): I iz. Ikus,: Eragindura. (oldargune): II iz. Ikus.: Oldargune. I: Eragipen.

eragitenagotu. (areagotasun): *ad,* Artago cgin.

eragitsu. (alien): *izond* Ikus.: Eraginkof. 1: Eragintsu, eragintzadun.

erago. (tanbide): *ad.* Ari-izan. I: Eragon. (jaŕaipen): *ad.* Jaŕaitu. (isikortasun): ||

iz. Rms.: lsikortasnn. (martini* II *ad,* Marmarikatu. j: Eragon.

eragoaldl. (tartegaii): *is.* Eros.: Tartegaŕi.

eragolzle. (tanka): *frond.* Beaztopa dana edo beaztopa jartzen dnena.

eragoki, (aterakeri): is. Ikus.: Aterakert. Milikeria, paŕastada, (adiongabetasun): is. Ikus.: Adiongabetasua. I: Ordu-txaŕ,

eragokoŕ. (maiztasun): *izond* Safi beŕegitcn dnena.

eragola. (mutiridura): *izond.* Mutiri, nardagaŕia dana.

eragon. (lanbide): *ad.* Elms.: Erago, (mardail): *ad.* Eros.: Erago. (eskari): li *ad.* Betts eta isituki eskato. (isikortasun): $_{Ii}$ *ad.* Isikortasunez ari-izan.

enigma. (isikortasun): is. Ikus.: Isikortasun. I: Seta.

eragoŕi. (aldakera): *ad. Gauza* bat aide batetik bestera aĺdatu. j: Eragoŕ, eragoŕitu.

eragote. (eskari): *is.* Zerbait beŕlz eta isituki eskatzea. (mardail): iz. Marmarikatzearen egipena,

eragotxi, (ausiabartza): *ad* Zugatzaren goitik igatiak Infers jausi-erazi. Clasps): *ad.* Tanpak etnan,

eragotzi. (erorkera): *ad.* Jausi-eragin. Eragoz, eragotz, eragotx. (debeku): *ad.* Debekatu, gehendu. (tiŕit): $_{ii}$ *ad.* Gorpuiz batek beste bati aurka-egin eta atzera-erazi. I: Galarazi. (am^{P}): II *ad.* Ikus.: Eradoski. j: Eraotzi. (aria): jj *ad.* Artaburuak eskuz aletu, bat ta babafunlekak eta abaf. I: Erantsi. (eragozpen): Ii *ad.* Zerbait egitea galazi. {: Eraotzi, galerazi, galazo, ez-utzi, poxelatu, poxutatu, utzi-erazi.

eragotxi-ezin, (baikunde): *izond* Baitu ezin ditekena.

eragoz. (aditz): *ad.* Eragotzi itzaren aldakera, eratoŕiak egiteko.

eragoz-agindu. (eragozpen): *is.* Epaile batek arazo baten ezagupeneanjaŕaitu cz dezan eragozteko eskubidea.

eragoz-Iege, (lege): *iz.* Debekatzen duen legea. (debeku): *is.* Berbera.

eragoz-mintza. (gii)afe): iz. Sabe!-utrunca butaŕ-utzunetik aldentzen duen giñaŕe zabala. (berezkuntza): *iz.* Langai edo lanabesa baton bi zatien elbidea eragoz^{p}en (Jaen berezketa.

eragozbide. (eragozpen): *iz.* lkus.: Eragozpen.

eragozgai, (lanabesa): is. Gaztañak tuŕeratzeko, garia jotzeko erabiltzen dan lanabesa.

cragozgailu. (eragozpen): *iz.* Ikus,: Eragozpen.

eragozgaŕi. (eragozpen): *izand.* Eragotzi dezakena. I: Eragozkafi, eragozkai, katigutasun,

eragozgo. (nastaldi): iz, Gauza baten berezko egokera edo izakera aldatu ala iraultzearen egipena.

eragozkaL (eragozpen): *iz.* IInts.: Eragozpen. Eragozkaŕi.

eagozkafi. (eragozpen): *iz.* Eros.: Eragozpen. I: Eragozkai. I: Izenon. Eragoz^{p}en dnena.

eragozkatu. (aŕangura): *ad,* Eragozpenak gaindu edo kendu.

cragozkera. (itxugindura): *iz.* ikus.: Itxugindura. Trabaketa. (debeku): *iz.* Ems.: Debeku.

eragazkeria. (itxugindura): Batzaietan egiten dan eragozpennron egipena.

cragozketa, (eragozpen): *is.* Ikus.: Eragozpide. $_{I:}$ Eragozpen, eragozbide, eragozki, nekezia, poxelagaŕi.

eragozki. (eragozpen): *is.* Ikus.: Eragozpen. j: Eragozketa, eragozbide, Eagozpide, eragoz^{p}de, koroska.

eragozkiro, (eragozpen): *adand.* Eragozpenez ari-iratea.

eragazkof. (cragozpcn): *izond.* Eaagozten dnena.

eragozte. (ausiabartza): *ŕzond.* Loŕjo-eragiten dnena. (debeku): *izond.* Debekatzen dnena.

ERAGOZPEN. *is.* Gaunt bati jafitako beaztopoa edo zoztoŕa. I: Ezkontza ezeztatzen edo ex zilegia dagien edozein zemoiakoa. j: Andafi, onkabas, enparu,epantsu,epaintxu,epantxugo, eparu, eragozgaiiu, eragozpide, eragozketa, eragozki, eragozkai, eragozkaii, eragozbide, estakura, esteku, curie, astrugaitz, faxelu, tits; atzerapide, galerazpon, galgaŕi, koroska, enbeleku, nekezia, mataratzu, rnab'atzu, murtzi, pints, poxelagaii, poxelamendu, poxetatze, poxeiu, puxulu, puzela, sasi-bide, sostoŕ, zeclal, zoztoŕ. (debeku): iz. Galerazpena.1/ (afangura), (ezintasin), (gayeztasun), (geidŕlze), (itxidura), (itxugindura), (jarkipen), (jazargo), (kalte), (nekabide), (zailtasuu), (zaingo), (zoritxaŕ), (ruts). (pisia): II *is.* Pinian jarkipena. (jarkipen): $_{IR}$ *iz.* Berbera,

eragozpendu. (eragozpen): *ad.* Poxelatu, Zerbait egiteko eragozpena

eragozpide, (eragozpen): *iz.* Ikus.: Eragozpen. I: Eragozbide, cragozketa, eragozki, mortzi.

eragozpidetn. (zailtasun): *ad,* Zailtasunak ipil i.

eragoztaile. (cragozpen): *izond.* Eragozten duena.

oragoztaldi. (etenaidi): *iz.* Ikus.: Etenaldi. ;: E'en, trenkadura, uskune,

eragozte, (iolotasun): *iz.* Arazc bati buraz ez yardutea.

eragozteko. (lolotasun): *ŕzond.* Eragostea egin dezakena.

eraiu. (laŕds): *ad.* Ekaŕi. j: Eros,: Ekaŕi.

eraguziz. (azarkuntza): *adand.* Etsi-etsian, nai ta nai oz.

erai. (inuets): *is.* Ikus.: Meets, mota. Eraingo. (izenordc): *izord.* Berai. (eriotza): I{ *ad.* Ikus.: Erain.

eraigi. (langaizti): *iz.* Burdi edo langai bati igidura ematen diona. Eraingi, eragitaibu, eraikin.

eraik. (gordaidu): *ad.* Beds aria; aldenduta dagozenak bildu, aikartu. (igoera): *ad,* Bere burua edo baste norbait igo-erazi. I: Eraiki.

eraikarazi. (igoera): *ad.* Jeiki edo jaso-eragin.

eraikera. (gisa): *is.* Ikus.: (Asa. (etxegintza): is, Etsegintzan ozagutzen diran malak: Dori-eraikera, joni-eraikera, korint-eraikera.

eraikera. (eraikintza): *is.* Bros,: Eraikinrza. i: Eraikikuniza, eraikuntza.

erai^{g}i. (igoera): *ad.* igo-erazi, I: lkus.: Eraik. (ereintza): *ad,* Ikus,: Erain. Erain. (etxegintza): $_{Ii}$ *ad.* Otmadia egin. Eregi, ereiki, iragi, iraiki, iraikitu. (indaŕ): jI *ad,* Indartu. (karkabupen): *ad* Nai dam lortzeko, alegiñak egin. (eske-baize): *ad.* Norberari dagokion aindoren bat jaso. (tuts): II *ad.* Uzta jaso.

erai^{g}i-ezin. (etxegintza): *ŕzond.* Eraiki ezin ditekena,

eraikklura. (antoiaketa): iz, lkus.: Egitura. I: Eitura, egieramon.

eraikikuntza. (eraikintza): *iz.* Ikns.: Eraikintza. I: Eraiketa, eraikuntza.

eraikilari. (eraikintza): *izond* Ikus.: Eraikile. Etxegile.

craikile. (yarein-yardunbideak): *iz.* Orniadiak asmatu is eraikitzen ari dan antzcduua. j: Etxegile, eraikilari.

eraikin. (langaizti): *is.* Ikus.: Eraigi. Eraingi, eragitai1u.

ERAIKLNTZA. is. Eraikitzearen egipen eta ondoria, edo antzea. I: Buruturik

dagoen eraiki-lana. j: Braikikuntza, erarketa, eraikuntza, etxegite, etxekuntza. II (autolakela), (egin), (eliza), (etxegintza), (iraspen), (langintza).

eraikite. (goyera): *fi.* Gora jasotzea.

eraikitzale. (eraikintza): *izond.* Eraikitzen duena. I: Brat/cite. (goyera): *izond.* Goratzen duena. !: Eraikizale. (azkuŕi): 11 *izond.* Azkufi eman eta elikatzen duena. : Eraikizale.

eraikitze. (iraspen): iz. Ikus.: Iraspen. 1: Eraikuntza,

eraikizale. (goyera): *izond.* Eats.: Eraikitzale. (ereintza): *frond.* Ereiten duena.

eraikori. (garbitasun): *ad.* Lufak, sasietaz eta ezertarako eztiran belafakaz garbitu.

eraikof. (luŕ): *iz.* Aitzurtatako lufa.

craikuntza. (iraspen): iz. Ikus.: lraspen. (eraikintza): *iz.* lkus.: **Eraikintza.** Eraiketa.

erail. (eriotza): *ad.* Bizia kcntzea. j: Argia, sua, egafia eta abaf itzaltzea. I: Latsun eta igeltsuaz mintzatzean, ura botatzen zayctarik, indafa kentzea. Ean, coin, eran, gorpuztu, ilcrazi, garbi-itxi, saŕaskitu, saŕailatu, sistakatu.

eraildako. (eriotza): *izond.* Erail dana.

erailketa. (eriotza): *iz.* Erailtzearen egipena. I: lkus.: Erailkintza. 1: Eraite, sistakadura,

erailkintza. (eriotza): *iz.* Erailtzc aundia. ^; Erailketa, eraite, sistakadura.

erailkof. (eriotza): *Land.* Brad dezakena.

erailtegi. (eriotza): *iz.* Abereak erailtzen diran tokia.

crailtzu. (eriotza): iz. Erailtzearen egipen eta ondorioa. j: Norbait erailtzea.: Erailtze, iika, saŕaskia, ilkaŕ, iltzafe, ilketatzaŕ, ilkintza, ilkuntza, iltze, iltzeketa, ilkuntz.

erailzizti. (eriotza): *iz.* Giza-erailtzearen izlia.

eraila. (eriotza): *izond.* Erailtzeagatik notin bat erailtzen duena. !: Eraile, erale, erale, eriotzagin, eriotzegin, eriogile, eriozkin, erala, erala, iltzaile, i€zale, iltzale, saŕaskilati. (aundicra): *ond.* Oso aundia dana; c.b.: Ogen eraila - oso aundia dan ogena. (ereintza); II *izond.* Ereintzen duena. I: Eraite.

craft'. (eriotza): *ad.* Erail. j: Erai. (ereiniza): *ad.* liens.: Erein. I; Eraiki. (bonbonkada): II *ad.* Ondatu, paiastatu.

ERAINDU. *ad.* Gauza bati era kendu, era-gabeŕu, autsi, ezcztatu, andealu, zatitu, poŕokatu, ondatu, txirtxilatu, zirtzikatu, abaŕikatu, txarotu, txeetu, zeatu, bitindu, ezereztu, anabasitu. I: Egingatu, ezeindu, ezeztu, manatu, lert-arazi, pilagainkatu, puŕuskatu, saportu, sukutu, uŕatu, txirtxildu, zaŕaskitu, zcttu, katz-egin. It (antolagabeketa), (ausiabartza), (austura), (berezkuntza), (ezeztapen), (zeakadura).

eraindura. (esne): iz. Eradoskitzen dutenean, emeen bulafetara ertzen dan **esnca.**

eraingk (igidura): *iz.* **igidura** soŕerazten duen langaya. 1: Bulzkin, eragi, igikin, ikin.

eraingilari. (igidura): *izond.* Igidura zuzentzen duena.

eraingo. (mucta): *iz.* Ikus.: Mucta, mota. 1: Erai.

erainketa. (crcintza): *iz.* Ikus.: Ereintza.

erainki. (langaizti): *iz.* Ikus.: Langai. 1: Lankin.

erainlcizun. (irabio): *iz.* irabiotzeko dagoena.

erainpen. (ereintza): *fi.* ikus.: **Ereintza.** 1; Eraintza, eraite.

erainsuge. (ameskeri): *iz.* Ameskerizko aberea, nafaztari aundia, oin eta egak dituela uste-izaten dana. !: Eransube.

eraintea. (ereintza): *iz. Jkus.:* Ereintza.: Erainpen, eraite. (ernaltze): *iz.* Txiringaz egindako ernaltzea.

eraintzagin. (ernaltze): *izond.* Beyak txiringaz emaltzen dituena.

eraintzale. (ereintza): *izond.* Ereintzen duena. j: Ikus.: Ereintzale. (eake-langintzak): ***izond.*** Berbera.

eraiña. (kriketasun): *izond.* **Igidurak** egitean txairoa dana. Eragiña itzaren laburpena. (txairotasus): izond. Berbera.

eraiñotsu. (zugatz): *iz.* Erefiotzak dagozen tokia; ereñotzen multzoa.

eraisgia. (jatsiera): *iz.* Jaisteko erabiltzen dan tokia.

eraisketa. (esne): iz. Jaistearen egipena. (ausiabartza): *iz.* Egoztea, egozketa. Eraispen.

eraislcin. (itsaspen): iz. ikus.: **itsaspen.** (geikuntza): *fi.* Geitzearen egipena.

eraisle. (jatsiera): *izond.* Jaisten dana.

erainpen. (jatsiera): *iz.* **Jatsieraren** egipena. (ausiabartza): *iz.* Ikus.: Eraisketa.

eraistaldi. (jatsiera): *iz.* Jeistearen egipena.

eraite. (eriotza): iz. Ikus.: Erailkintza. 1: **Erailketa.** (ereintza): *iz.* Tkus.: Ereintza,

eraiteka. (eriotza): iz. Norbait erailtzea.

eraiteko. (sukaŕ): *iz.* Eren-min, sukaf eren. {: Eragiteko.

eraitserazi. (jatsiera): *ad.* Jatsi-eragin. (makurdura): *ad.* Makurtu-eragin.

eraitsi. (jatsiera): *ad.* Jatsi, jetxi. I: Eraitxatu. (itoipen): *ad.* Atera. (cane): li *ad.* Jatsi, jetsi, eratxi, jeitsi, jeitzi, jctxi, jetzi, iritsi, saitsi, xaxtatu.

craitz. (zurkaitz): iz. **Orma bati edo** baste zeribait eusteko, lufean ondo tinkatuta jartzen dan **egurkia. j;** Estiba, estipa.

eraifza. (ereintza): *iz.* Jkus.: **Ereintza.**

eraitzi. (jaurtidura): *ad.* **Indaŕez zerbait jaurti.**

eraitzio. (uzta): *iz.* Ikus.: **Cats. I: Eraizio, Eratzio, erizio.**

eraiztadura. (zurkaitz): iz. **Orma** bati edo beste zeribait craitz baten bidcz eustearen egipena.

eraiztatu. (zurkaitz): *ad.* **Orma bati edo** beste zeribait eraitz baten bidez eutsi.

eraiztin. (eritasun): iz. **Eritasun-asiera.**

eraiztu. (itoipen): *ad.* Atera.

erajaki. (urdail): *izond.* Azkufien egostea egiteko laguntzen duena.

eraj an. (urdail): *ad.* Az kaiak eain.

erak. (izenorde): *izord.* Eurak izenordearen iaburpena. 1: Tku s.: Bera k. ^. Eurak.

eralca. (eslaldura): *iz.* Lafuaren torlika. (dendun): *iz.* **Egazti aŕapakariak, afapakiñaren galleon, Mclean gordetzen duten oreka.**

erakai. (zio): iz. **ikus.: Kari. j:** Blois.

eralraitz. (adiongabetasun): *izond.* **Aldi edo** xedetik at ad dana. (ataekabetasun): *izond.* lien.: Atsekabegañ,ertun,ez-gogorako. (xirxilkeri): *izond.* Jatsgabekoa, baldafa.

erakaitzkiro. (xirxilkeri): *ado.* Baldaŕez ari-izatea. I: Jkus.: Erakaizki.

erakaizki. (adiongabetasun): *ado.* Era txafean egotea. 1: Ikus.: **Erakailzkiro.**

erakaiztu. (nekabide): *ad.* Noribait nekabidea sortarazi. (xirxilkeri): *ad.* Baldafez yardun.

erakan. (ega): *ad.* **Egazti afapakaŕiak, auferatu gabe, egak igitzen ari-izan.**

erakarde. (erakarpen): *iz.* **Tkus.: Eroakaŕi. E: Erakartasun.**

ERAKARDURA. iz. Gauza bat naŕa eragitea, igi-erazteko edo naŕazka erabiltzeko. Tiraketa. // (abere-tresnak), (atezu), (burdi), (burni-bide), (dibidieta), (edamen), (igidura),

(igurtziketa), (indaŕ), (lera-eŕesta), (loŕeta), (oldargune), (orga), (sai-abere), (txiŕita), (uztaŕi), (zezen),

erakargailu. (eskurapen): iz. Erakartzeko erabiltzen clan lanabesa. Ikus.: Erakarkin. (lanabesa): iz. Berbera.

erakargafi. (erakarpen): *izond.* Erakartzen duena. I: Erakarkot, erakarle, erakarzale, erakarpendun.

rakargafltasun. (erakarpen): *iz.* Erakartzcaren egipena.

erakarl. (loŕeta): *izond.* Zerbait alde batetik bestera daramana.

erakarkafl. (erakarpen): ŕa. Ikus.: Erakarpen.

erakaricin. (eskurapen): iz. Erakartzen duets lanabesa. I: Ikus.: Erakargailu. (lanabesa): *iz.* Berbera.

erakarkizun. (erakarpen): *iz.* Erakaŕita izateko dagoena.

ralcarkoŕ. (erakarpen): *izond.* Ikus.: Erakargaŕi. : Erakarle.

erakarle. (erakarpen): *izond.* Erakartzen duena. [: Bros.: Erakargaŕi. Erakarza e, erakarpendun.

ERAKARPEN. *iz,* Norberarengana zerbait ekartzearen egipena. Erakarizeko Indafa.: Zabaldian bama izafek alkaŕengana dagitena ekarketa, erakarkaŕi, erakarmen. II (adeitasun), (atsegintasun), (atzipe), (ayeŕ), (buratarapen), (edertasun), (eskurapen), (indaf), (iruzurpen), (kimia), (otanizti), (pisia), (txairotasun), (zurikaidi).

erakarpendun. (erakarpen): *izond.* Erakartzeko gaya dana. I: Tkus.: Erakarle. I: Erakargaŕi, erakarzalc.

erakafarazi. (loŕeta): *ad.* Erakati cragin.

erakaŕefez. (erakaipen): *frond.* Erakaŕ ditekena.

erakati. (lofeta): *ad.* Ekafi-eragin. I: Erakaŕ, idaro, zeugandu. (argibide): *ad.* Egiztu, argibidea egin.

erakaf-iudaf. (indaŕ): *iz.* Gauzak batutzeko izan ditekcn indafa. Gorputz baton zibizkiak alkartzeko dagoen indaŕak. Luŕeko crdinintz gorputzak erakartzen dituen erakarpen orokaŕa. j: Ikus.: Aztun-indaŕ, beratindaŕa, erorindaŕ.

erakartasun. (crakarpen): *iz.* Bras.: Eroakaŕi. I: Eralcarde.

erakartzeko. (erakarpen): *frond.* Erakaf dczakena.

erakarzale. (erakarpen): *izond.* Ikas.: Erakarle. Ekaŕi-eragiten duena. Erakargafi, erakarpendun.

erakasaldi. (irakaskintza): *iz.* Irakasleak ikasleaiirakasten dizkien ezagupenen multzoa. Erakusaldi, crakustaldi.

erakasbide. (irakaskintza): (z. Irakasteko era. j: Erakaspide.

erakasde. (irakaskintza): *iz.* Ikus.: Irnkaskintza. I: Erakaste.

erakasgafi. (irakaskintza): *izond.* Ikasi-eragiten duena. I: Erakatsgaŕi.

erakaskera. (irakaskintza): *iz,* Ikus.: Irakaskintza. Erakuskera, erakuskintza.

erakaskidin. (irakaskintza): iz. Irakasi egin beat dana.

erakaskizun,(irakaskintza): *iz.* Irakastekoa dana.

erakasle. (irakaskintza): *iz.* Ikus.: Irakasle. [: Erakastun, erakatsle, crakusale, erakusla, erakusle, erakuslari.

erakaslegai. (irakaskintza): iz. Irakasle izateko ikasten ad dana.

erakaslego. (irakaskintza): *iz.* Erakaslegayak ikasten ari diran goi-ikastola.

eralcaspen. (irakaskintza): *iz.* Ikus.: Iralcaskintza. I: Erakaste, ikaskari, irakaskuntza, irakasmen, irakaspen.

erakaspide. (irakaskintza): *iz.* Erakasteko bidea.

erakaste. (irakaskintza): iz. Ikus.: Irakasldntza. I: Erakaspen. this.: Erakasde.

erakastegi. (esertoki): *iz.* Esertoki goitua; bertatik irakaalea bare ikasleai ikaskaya cmaten die.

erakasteki. (irakaskintza): *iz.* Ikastola.

erakastun. (irakaskintza): *iz.* Ikus.: Irakasle. j: Erakasle, erakatsle, crakusdun.

erakats-leku. (irakaskintza): *iz.* lkasteize.

erakatsi. (irakaskintza): *ad.* Irakasi. I: Irikatsi.

erakatxi. (itsaspen): *ad.* lkus.: Eratxeki.

erakert. (ergeltasun): *iz.* Ergeikeri, adin peitzea.

eraketa. (gins): *iz.* Kiriz zerbait egiteko era. I: Eratze.

eraki. (irakidnra): *ad.* lkus.: Iraki. Izenon.: Irakitzen dagoena. j: Erakin, erakitu, iraikitu, erakindu.

erakialdi. (irakidura): *iz.* Ikus.: Irakidura. j: Irakindura.

erakida. (erakotasun): iz. Besteekin lusters etortzea.

erakidara. (erakotasun): *izond.* Bats.: Erako. 1: Erakide.

erakide. (giño): ŕz. Gauzaen alkaŕenganako giño egokia. (crakotasun): (wad. Ikus.: Erako, erakidara, (irudi): j *ŕzond.* Irudi berberakoa dana.

erakidego. (irudi): *iz.* Irudi berberakoa izatea.

erakidetasun. (irudi): *iz.* Irudi berberakoa izatearen tasuna.

erakidetn. (kid): *ad.* Gauza bates zatiak edo gauza batzuk berets artean tayutu, antolatu.

eralddetzaile. (kid): *frond.* Erakidetzen duena. Bros.: Erakidetu.

erakidura. (artzidura): *iz.* Ikus.: Artzidura. I: Legamidura, txantxarpen.

erakterazi. (irakidura): *ad.* Traki-eragin. ^: f.rakitarazi, erakirazi.

eraldie. (almen): izond. Ikus.: Eragila. Eragile.

erakin. (antzeraketa): *ad.* Egiña dagoen zerbaiten antzera egin, aren egilearen kaiteaz. (irakidura): *ad.* Ikus.: Takin.

crakindu. (irakidura): *ad.* Ikus.: Ereki. Erakitu.

erakinga. (lastertasun): *ado.* Lastef eta indafez ari-izates.

erakitu. (irakidura): *ad.* Ikus.: Eraki. I: Erakin, iraki, iraikitu, erakindu.

eralcitxi. (izeki-atdi): *ad.* Izeki, iziotu. (itsaspen): *ad.* Gauza bat baste batekin itsatsi.

eralcitze. (irakidura): *iz.* Irakitzearen egipen eta ondoria.

erako. (erakotasun): *ŕzond. Besteekin* batera datofena. [: Erakidara, erakide. (giño): *izond.* Giñokoa dana. (zorion): II *frond.* Xede baterako lagungafia dana.

erako egon. (erakotasun): *ad.* Gcrturik egos.

erakoixte. (tanpa): *iz.* Jo-egitea, tanpak enrates.

erakori. (igoera): *ad.* Jaso. I: Erakoritu, erantadu, erantau.

ERAKOTASUN. *iz.* Ekes. Gauza biers artean dagozen berdintasunata egokitasuna. j: Bi notiñen edo geyagoen artean dagoen gogaidetasuna. Zattak guztiari buruz dauzkaten neurkera egokia ta glues. I: Iriz-batasun. II (adiontasun), (aisetasun), (alkartasun), (antzeraketa), (artakotasun), (berdintasun), (cite), (ezinbestetasun), (gaŕantzi), (glño), (idetasun), (irizkidctasun), (ongaitasun), (zeaztasun).

erakotx. (laŕinketa): *ad.* Garia lafindu.

eralcunde. (bakuntza): *iz.* Notin edo gauza batzuek, zatiak izanik, alkaŕekin egiten duten oro eratzea. (antolaketa): iz. Antolatzea. j: Erakuntza.

erakuntza. (antolaketa): *iz.* lkus.: Erakunde.

erakurle. (irakurketa): *izond.* Ikus.: Irakurle. j: Erakurtzaie,

erakufi. (irakurketa): *ad.* Ikus.: Irakuŕi. 1: Erakuŕ. (garau): *ad.* Zeribait garauak kendu.

erakurtzaie. (irakurketa): *izond.* num.: Erakurle.

erakus-azoka. (zei): iz. Erakuskarien salos-batzaŕa.

erakus-efez. (agar-Inca): *ŕzond.* Erakusteko eŕcza dana.

erakus-gaitz. (agermen): *izond.* Erakusteko zala dana.

erakus-gale. (agermen): *iz.* Erakusteko leya. Erakus-gura, erakus-min.

erakus-idazti. (idazti): *iz.* Arau eta agintzak erakusten dituen idaztia.

erakus-leku. (sattoki): *iz.* Saitoki°tan dagozen gayak erosleai erakusteko mai berezia. I: Erakus-mai, erakusgu.

erakus-leyo. (saltoki): *iz.* Saltakietan saltzen diran gauzak erakusteko, leyaŕez itxita, lckoreruntz antolatuta dagoen leyo antzekoa. Errakustegi.

eakusaldi. (irakaskintza): *iz.* Tkus.: Erakasaldi.: Erakustaldi. (agent-ten): iz. Gauzak eta lanak alkartuta leku bateau erakustea. I: Erakusketa, erakuskintza, erakustegi.

erakusaie.(ezautarazpen):ŕzond. Erakusten duena. j: Erakustari.

erakusbide. (irakaskintza): *iz.* Edozein gayari buruz egiten dart iralcaskintza.

eralcusburu. (ikuŕ): iz. Ikus.: Erakuskari. I: Erakuski, erakuspen, erakustezko.

erakusgai. (agcrmen): *is.* Zerbait erakusten duena.I: Erakuskai.

erakusgafi. (ikui): *izond.* Erakust°ko gaya dana. I: Erakutsgaŕi, erakuskaŕi.

erakuskari. (ikuŕ): *iz.* Zer erakusten edo saltzen dana adierazteko erabiltzen dan ikufa. Erakutsi, erakusburu, erakuski, erakuspen, erakustezko. (ezautarazpen): *iz.* Ezkututa dagoena ezagutzeko egipen edo zantzua.

erakuskera. (gin): *fi.* Itzez edo idatziz oldozpena adierazteko era. (irakaskintza): *iz.* 1kus.: Irakaskintza. Erakuskintza.

erakuskeria. (agennen): iz, Guztien auŕean bare burua erakusteko iŕika. Erakus-nai.

erakusketa. (agermen): *iz.* Ikus.: Erakusaldi. j: Erakuskintza, erakustegi.

erakuskin. (agcrmcn): *iz.* Erakusgai-zatia. : Erakuski.

erakuskintza, (agermen): *iz.* ikus.; Erakusaldi. : Erakusketa, erakuskuntza, erakustegi. (irakaskintza): *iz.* Irakaskintza. I: Erakuskera.

crakuskizun. (ikuŕ): ŕz. Erakusteko dagoena.

erakuskunde. (agermen): is. Ororen aufean egindako agermena edo bilkura. 1: Trakuskunde.

erakutea. (agennen): *izond.* Agertzen dana, agertzailea. I: Erakusle, erakuslari.

erakusle. (norabide): *is.* Noribait bidea erakusten dion edo bideratzen duen notiña. j: Etburu baterako, norbait urakusten eta zuzentzen duen notiña. Ezaguterazteko jaŕita dagoen zutoin edo abea. : Gayezko edo gogozko arazoetan, notiñen burubiderako, arum edo befak ematen dituen idaztia. (irakaskintsa): *is,* Irakaslea.

erakusmai. (saltoki): iz. Salgayak erakusteko maya.

erakusmen. (agermen): iz. Ikus.: Agermen. I: Erakuspen. (eredu): Ikasbidea. I: Erakuspen.

erakusmenean. (credit): *ado.* Ikasbidean cgotea.

erakusmeneko. (eredu): *izond,* Tkasbiderako dana.

erakuspen. (irakaskintza): is. Ikus.; Irakaskiniza. (eredu): iz. Ikus.: Erakusmen. (ikuf): *is.* Tints,: Erakuskari. : Erakusburu, erakuski.

erakuspide. (argibide): iz. Ikus.: Argibide.

erakust-apal, (alasa): *iz.* Erti-gayak, salerosteko gauzak eta abaf, ikus-auŕeao eukitzeko leyaŕezko ateak edo estalkiak dauzkan alasa edo kutxa.

erakustakli. (agermen): *iz.* Orman auŕean erakustea. (gudalari): *iz.* Gudarien eta beren izkiiuen erakustea. (irakaskintza): II is. Ikus.: Erakasaldi. j: Erakusaldi.

erakustale. (agermen): *izond.* Ikus.: Erakustun. Erakustari, erakustzale, crakuszale, erakutzale, erakutsitzale.

erakustari. (ezautarazpen): *izond.* tkus.: Erakusale.

erakuste. (agermen): is. Agermenaren cgipena.

erakustegi, (agermen): *iz.* Ikus.: Erakusadi. j: Erakusketa, erakuskintza. (saltoki): *iz.* lkus.: Erakus-ieyo. I: Erakus-lckw

erakusteko izenorde. (izenorde): *izord.* Izenorde erakuslea.

erakustoki. (mermen): is. Yakintza ta ertiari buruzko gauza bereziak gordetzen eta erakustea dituen etxea. I: Erakustetse.

erakustun. (agermon): *frond.* Erakusten duena. I: Erakastale, erakustari.

erakustungoa. (agermen): is. Erakustunaren lanbidea.

erakutsi. (agermen): *ad.* Zerbait ikusteko, agerian ezaŕi, j; Erakus, eratsuki, irakutsi, idakutzi. (azalpen): *ad.* Zerbaiten beŕi edo mezua °man. (ikuŕ): (iz. Ikus.: Erakuskari.

erakutsi-nai. (afandikeri): *iz.* Zeerbait afandikeriz erakustea.

eralda. (zorotasun): *izond.* Erdi sore dagoena.

eraldagafi. (aldakera): *isond.* Eraz edo baldintzaz nolabait alda ditekena.

eraldakof. (aldakera): *izond.* Eraz edo baldintzaz zerbait aldatu dezakena.

eraldakuntza. (aldakera); *iz.* Eraz ed° baldintzaz aldatzea. I: Eraldapen, eraldatze.

eraldapen. (aldakera): iz. Ikus.: Eraldakuntza. j: Eraldatze.

eraldatu. (aldakera): *ad.* Eraz edo baldintzaz zerbait aldatu.

eraldatzale. (aldakera): *izond.* Eraldatzen duena.

eralda^{p}ee. (aldakera): *iz.* Ikus.: Eraldakuntza.

eralde. (laguntasun): iz. Norbait laguntzen doan gizataldea. (irin): *iz.* Eyeraldia amaitzen danean geratzen clan iriña.

eraldera. (tartidetasun): *Lund.* Tartidekoa dana.

eraldetu. (laguntasun): *ad.* Gizataldea norbait laguntzean Joan.

eraldi. (sukaf): iz. Sukaŕaren beroen-aldi. (adiontasun): *is,* Egokiera. (idekidura): II *is.* Ikus.: Idekidura.

eraldizka. (aldi): *ado.* Arteka-marteka.

eraldu. (irudi): *ad.* Eratu, irudilcatu.

eralgi. (artza): *ad.* Artzaz ;Tina zaitik aldendu. Eralki, eraulki, iroltzi, irolzki, mazatu. (eralketa): *ad.* Txindia zerbaitean erabili. j: Eralki, igofi, iratu, uldu. (edespen): II *ad.* Itzez edo idatziz egiazko edo gezuŕezko cgipena adierazi. (mintzoera): II *ad.* Asko itzegin.

eralgi-araza. (artza): *ad.* Eralgi-eragin.

eralgi-beaŕn. (eralketa): *iz.* Eralketaen auŕe-zenbatza.

eralgl-lege. (lege): *iz.* Apainketari burnzko legea,

eralgiketa. (eralkcta): *iz.* Eralketa aundiegia, I: Eralte.

cralkat. (artza): iz. Artea erabiltzcko jartzen dan zurczko astoa.

ERALKETA. iz. Eralgitzen dana edo eralgi dana. I: Eralte, joanpide, xaupide. I/ (andcapen), (ausiabartza), (bonbonkada), (erabilkuntza), (galpen), (izancza), (ordainketa), (suntsidura).

eralk€. (artza): *ad.* Ikus.: Eralgi. I: Ylazata. (azalpen): *ad.* Argitaratu, edatu, zabaldu. (igocra): II *ad.* Jaso, goratu. (otoi): jj *ad.* Otoyak arteztu. (eralketa): jj *ad.* Ikus.: Eralgi. j: Ira€u. (jalkin): II *ad.* Ubil batean dilindan egondako gal bat, ontziaren ondoan jalki. (adinkunde): II *ad.* Ikus.; Adiz-era€ki.

eralld-idazt€. (idazti): *iz.* Esaten edo abesten edo otoi-egiten diran Idazteun'arcn otoitzak danzkan idaztia.

eralkibide. (eralketa): iz. Aundiegia dan eralketa. 1: Eraulkibide.

eralkln. (jalkin): iz. Ubil batean dilindan egondako gal bat, ontziaren ondoan eralkitzen dana. (artza); *iz.* Ikus.; Eraltiak.

eralkitzale. (artza); *ŕzond.* Eralkitzen duena. (esku-Iangintzak): *izond.* Berbera.

eralkitze. (jallcin): iz. Ubil bateau dilindan egondako gal bat, ontziaren ondoan jalkitearen egipena.

eralidzun. (eralketa): iz. Eralgi-beafa zenbat izango dan, auŕetik begiratzea I: Xaukizun.

eralmen. (almen): *iz.* Arnupean ipintzeko anima. (arau); *iz.* Amuck betetzca.

eralmendun. (arau): *ŕzond.* Arauak betetzen dituena.

eralora. (uric): *iz.* Ikus.: Udabeŕi,

eralte. (cralkcta): iz. ikus.: Eralgiketa. I: Tkus.: Eraiketa. I: Joanpide, xaupide.

eraitegi. (artza): *iz.* Eralgiten dan tokia.

eraitiak. (artza): *iz.* Eralgiten danean geratzen diran kondafak. I: Eralkin. (kondal): *iz.* Berbera.

eraltzale. (kiri): *izond.* Antoiatzen duena.

crate. (eriolza): *izond.* Erailtzen duena.

erama€. (eri): *iz.* Aizeaz egiten dan earl-jam. I; Euri-aldi buze ta jafaitzen duena.

eramai-giro. (euri): *iz.* Euri jasa dagoen eguraldia.

eramaile. (loŕeta): *izond.* Zerbait eramaten edo ekartzen duena.1: Eramale, erarnale, eramantzale.

erama€lc txaf. (eŕetasun): *izond.* Ernapenik cz duena.

eramaitu. (cicaitz): *ad.* Eguraldia ekaiztsu biurtu. I: iz. Euri ala eduf-ekaiti, luzatua. I; Eranso. (akaf); *ad.* Alcaŕ--egin.

eramaitza. (birloraldi): iz. Ikus.: Sorgofaldi. I: Sentsu-galtze, sorgortasun, zenzuzte. (ekaitz): iz. Ekaitz aundia.

eramalci. (arkux): *iz.* Arkuxaren antzeko oltza, notiñak eta gauzak eramateko erabiltzen da. (loŕeta): *ad.* Eramana izan dana.

eramakizun. (kordamen): *iz,* atsekabeak, naigabeak eta abar izatearen egipena.

eramakof. (eroapen); *izond.* Jason ditekena, jasateko zala eztana. j: Eramankoŕ.

eramaldi. (loŕeta): iz. Batera eramandako zama edo azta.

eramale. (lofeta): *izond.* Dammam. j: Eramalc.

eraman. (lofeta): *ad.* Gauza bat aide batetik bestera igaro-eralin. [: Ikns.: Eroan. r: Erekaŕi, ereman, erman, pola. (eroapen): *ad.* Gogo edo coin-miña eroapenez eta etsipenez artu. I: Ilcus.: Eroapen, eremate, Oman.

eraman-beaf. (oñaze): *iz* Huts.: Oñaze. (atsekabe); iz, Ems.: Atsekabe.

eraman-ekarketan. (lupugintza): *ado.* Lupugintzan ari-izatea.

eraman-ekarle. (loŕeta): *izond.* Loŕeta-lanctan art dana,

eraman-ekaŕi. (loŕe£a): *iz.* ans.: Lofeta, I: ad. Lekuz aldatu. (lnpugintza): *izond.* Beste baton izenez, elburu lizuneŕarako, emakumeak bilatzen ari dana.

eraman-efez. (loŕeta): *izond.* Eramateko edo ckartzeko efeza dana.

eraman-ezin. (loŕe£a): *izond* Eraman edo ekaŕi ezin ditekena. (eroapen): *izond.* Eroapenez jasan ezin ditekena. I: Eratnangaitz.

eramanarazi. (loŕe€a): *ad.* Eraman-eragin. I: Ercmanarazi.

eramanazi. (croapen): *ad.* Jasan-cragin.

eramangaitz. (croapen); izond, ikus.: Eraman-ezin.

eramangafi. (eroapen): *imnd.* Jasan ditekena.

eramangafiro. (eroapen): *ado.* Eroapenez eraman al-izatea.

eramanka, (norabide); *ado.* Norabiderik gabe ari-izatea cdo ibiltzea.

eramankin. (erakardura): *iz.* Urak efekatzen duena.

eramankizun, (eroapen): *iz.* Jasatekoa dana.

eramankoŕ, (eroapen): *izond.* Eroapenez ari dana. : Braman cdo onartu ditekena.

cramanle. (eroapen): Lund. Eroapcnez jasaten duena.

eramanpen. (loŕela): *iz.* Eramatearen egipena. (kordamen); *iz.* Neke-ald€aren egipena. I: Eranpe. (eroapen): II *ŕz.* lkns.: Eroapen. ; Eramantasun.

eramantasun. (croapcn): *iz.* Eroapen izatearen lacuna. I: ans.; Eroapen. Eramanpen.

erammttzale. (loŕeta); *ŕzond.* ikus.: Eramaile. I: Eramale, cramala, eramatcale, ermanzale.

eramapen. (eroapen): *iz.* Eusteko indafa.

eramarazi. (eroapen): *ad.* Jasan-eragi.]: Eracnanazi.

emulate. (loŕeta): *iz.* 4kus.: Lofeta.]: Eraman-ekaŕi.

eromen. (isikortasun): *iz.* Beŕiz eta beŕiz leyaz isitzea. (croapen): *iz.* Jasatearen egipena.

cramera. (losintxa): *iz.* Ilars.: Losintxa. Legunbide.

crameratsu. (adeitasun): *Land.* Oso adeitasunez ari dana.

eran, (eclat* *ad.* lkus.: Edan; itz onen aldakera. 1: Piautu, kastiratu. (adiontasun): *ado.* Adionean ari-izatea. (eriotza): II *ad.* ll-cragin. 1: ikus,: Emil, ilerazi.

cran-erango. (kin): *izond.* Kirian ari dana.

cranbero. (landare): *iz.* Ezpainkaria dan landarea, zurtoin abartsua, leŕo-oñak eta loreak egazpeko molkoetan eta oztin margoa dutela dituena.

crandura. (igaraipen): *iz.* Inguru batean ubil baton igaroizea.

erauegun-atzetik. (egun): *ado.* Eranegun aufeko eguna.

eranglle. (eclat* *izond* Ikus.: Edalari. I: Edaie, crate, edarikoi.

erango. (edari): *iz.* Ikus.: Edari.

eraupe. (kordamen): *iz.* Ikus.: Eramanpen.

eransagaf. (zugatz): iz. Laŕoskaria dan zugatza; bore igalia aund€ (a oria da,

oso atsonduna ta onen rnamia latz eta gaŕatza. I: lkus.: Iransagaŕ.

erausgaŕi. (gcikuntza): *izond.* Geitzeko izan diteke, : Ikus.: Eranskati. (itsaspen): *izond.* Itsastekoa dana. (osotasun): |I *izond.* Zerbait osetzeko egokia.

eransikuna. (geikuntza): *iz.* Gainful. I: Erantsikun, erantsiera.

erauskailu. (itsaspen): *iz.* Itsatsi ditcken ingi ado bests gauza.

eranskailua. (cratxikidura): *iz.* EratxiIddura egiteko lanabesa.

eranskaŕi. (geikuntza): *izond.* Geitu ditekena. 1: Eransgaŕi.

eransketa. (itsaspen): iz. Itsastearcn egipena.

erantki. (itsaspen): iz. Itsatsita dagoena. Erantsiera.

eranskin. (zernola): *iz.* Zerbaiten ondorica bezela sortzen dan erazko etorkia. (geikuntza): *iz.* Zeribait geitzen zaycna. j: Eranspen.

eranskof. (itsaspen): *frond.* Ttsasteko gaya dana. Erantsikof.

aranskortasun. (kutsu): *iz.* Kutsutzea.

cranskune. (bakuntza): *iz.* Bi gauza edo geyago batutzen diran zati edo tokia. Erantsiune.

eranzle. (geikuntza): *frond.* Geitzen duena.

crania. (ekaitz): *iz.* Ikus.: Eramaitu.

eranupen. (geikuntza): *iz.*]kus.: Eranskin,

eranste. (bakuntza): *iz.* Bi gauza edo geyago alkaŕekin batutzea, gem bat bezela agertzeko.

crantadu. (igocra): *ad.* Gauza bat beitik goruntz igicrazi. Ikus.: Erakori, Erantau.

erantatu. (aldaketa): *ad.* Gauzaen izate, era edo kiria aldatu.

crantsak. (aragi): iz. Soñaren atal batzuetan dagozen aragi-zatitxo biribilak.

crantsi. (gcikuntza): *ad.* Geitu geito-eragin. Eransi, eraantsi, eantsi, iratxagi. (itsaspen): *ad.* Itsatsi. Gauza bat baste batekin eratsilci. I; Erantsin, erantzi, intsigi. (peŕa): 11 *ad.* Sai-abereai peŕak ipiñi, bai ta abeigoŕiai ere. : Erantzi. (garau): II *ad.* Tanpakaz aletu. j: Ikua.: Eragotzi.

erantsi-ezin. (emate): *izond.* Esknbideren bat bests noribait utzi edo eman ezin ditekena.

erantsiaz. (artekotasun): *ado.* Gauza bat baste batzuen artean ipintzen ari-izatea.

erantsiera. (geikuniza): *iz.* ikus.: Eransikuna. I: Erantsikun, (itsaspen): *iz.* Ikus.: Erantki.

crantsikun. (geikuntza): iz. Ikus,; Eransikuna.: Erantsiera.

erantsin. (itsaspen): *ad.* Ikus.: Erantsi.

erantxi. (jatsiera): *ad.* Jatxi-eragin.

crantzi. (biloiztasun): *ad.* Janzturak kendu. I; Eranzi, eanizi, erantzi. (itsaspen): *ad.* Ikus.: Erantsi. (peŕa); H *ad,* Ikus.: Erantsi.

erantzi-azi. (biloiztasun): *ad.* Erantzi-eragin.

erantzuPide. (erantzupen): *iz.* Ikus.: Erantzupen. I: Erantzuera.

erantzuera. (eranzupen): *iz.* Ikus.: Erantzupen.: Erantzubide, yardespen.

erant-zugafl. (ordainpide): *iz,* Ikus.: Ordainpide. j: Orde, ordeztapen.

erantzugie. (eginbide): *izond.* Norbaitengatik edo zerbaiteaz erantzun beat duena. I; Erantzuteko,

erantzukeria. (akat): *iz.* Bidegabezko agiraka.

erantzulceta. (erantzupen): *iz.* Eats.: Erantzupen.

erantzuki. (erantzupen): *ado.* Erantzuten ari-izatea. I: Eranzuki. (akaŕ): iz, Alatzearen egipena.

erantzuki-eza. (erantzupen); *iz.* Erantzukizunik ez izatea.

erantzuki-gabc. (erantzupen): *izond.* Erantzukizunik ez duena. j: Erantzungabe.

erantzukin. (erantzupen): *iz.* Erantzun ditekena; erantzun-gaya.

erantzukizun. (eginbide): iz. Egin beat danari buruz zuzenlegezko eginbidea. Erantzun-beat, zer-erantzun.

erantzulari. (erantzupen): *izond.* Erantzuten duena. j: Erantzule.

erantzule. (erantzupen): *izond.* ikus.: Erantzulari. (akaŕ): *izond.* Agiraka egiten duena.

erantzun. (erantzupen): *ad.* Egiten dun galdera ball yardetsi. I: Yardoki, iardetsi, itardetsi. (entzupen): *ad.* Entzun-erazi. (aka): II *ad.* Akaŕ-egin. (azalpen): jj *ad.* Azaldu, azaldatu. Erasan. (zentzabide): jj *ad.* Okeŕ edo akastuna zuzendu, zentzatu.

erantzun guns. (erantzupen): *iz.* Erantzunaren zabaldin.

erantzun-beat, (eginbide): *iz.* Ikus.: Erantzukizun. : Zer-erantzun.

erantzun-ezin.(erantzupen): *izond.* Erantzun ezin ditekena j: Emotzon-eziñezko.

erantzunbide. (ordainpide); *iz.* Ordainpidea emateko era. I: Erantzupide, eranzukida.

crantzuneza. (erantzupen): iz. Erantzunik ez izatea.

erantzuneztatu. (akaŕ); *ad.* Agirakadaz bete.

erantzungaŕi. (akaŕ): *izond.* Akaf-egiteko gal dana. (erantzupen): *izond.* Erantzun ditekena.

erantzunkide. (eginbide): *izond.* Baste batekin norbaitengatik edo zerbaiteaz erantzun beat duena.

erantzimkidetu. (eginbide): *ad.* Erantzukizunen bat onartu.

eraatzunkizun. (erantzupen): *iz.* Erantzukeko dagoena.

erantzunkaf. (erantzupen): *izond.* Asko erantzuten duena. : Erantzuzale, erantzukoi, erantzuie.

erautzunzalc. (erantzupen): *izond.* ans.: Erantzunkoŕ.

ERANTZUPEN. iz. Galdera, zalantza edo zailtasnn bati erantzuteko egipena. Gutun bati egiten zayon erantzuna. I; Norbaitek baste baten egipenari erantzuten diona. Erantzapide, erantzuera, crantzunpen, eranlzuketa, erantzumen, yardespen, iardespen, iñardeste, ixkurdry jardespen. Ii (aterapen), (auziratze), (izketa), (jazarketa), (men"), (mintzcera).

erantzupide. (zio): *iz.* Akaf-egiteko karia. (ordainpide): *iz.* Ikus.: Erantznnbide. I: Eranzukida.

eranizute. (akaŕ): *iz.* AAkaŕ-egitca. (izketa): iz. Izketa-gaya.

erantzuteko. (eginbide): *izond.* Ikus.: Erantzugrle.

eranzki. (janztura): *iz.* Janzturaren aldaketa. (gabetze): iz. Nork edo nork daukana, geyenetan indafez, kentzearen agipen eta ondorioa.

eranzle. (biloiztasun): *izond.* hranzten duena.

eranzte. (biloiztasuo): ŕz. Biloiztearen egipena.

eranzukida. (ordainpide): *iz.* Ikus.: Erantzuubide.I: Erantzupide.

erañegun. (egun): *iz.* Atzo egunaren autekoa. : Eranegun, eraneun.

erañuna. (iletak): *iz.* Ikus.:Iletak.

eraoneko. (mentasun): *izond,* Otzan, apala dana.

eraonez. (mentasun): *ado.* Mentasunez ari-izatea.

eraontsi. (ekaitz): *iz.* Boas.: Ekaitz.

eraoska. (ardi): *iz.* Bare amok maite ez duen bildotsa.

eraoskatu. (anti): *ad.* Ardiak Ien made men bildotsa goŕotatu.

eraotzi. (esne): *ad.* lkus.: Eradoski, I: Eragotzi, eraatsi. (eragozpen): *ad.* Ikus.: Eragotzi. I: Galazo, galerazi. (egosketa): II *ad.* Ikus.: Egosi. I : Ixatu.

erara. (atsegintasun): *ado.* Atsegintasanez egotea edo ari-izatea. (mintzoera): *ado.* Arazotik irten gabe mintzatzea. (kertak): II *ado.* Briska jokoan aurkakoaren kartarekin artekatzea. (gisa): II *ado.* Gisaz. J: Eratara.

erarako. (erakotasun): *frond.* Egokia dana. (giño): *frond.* Giñokoa dana.

crarapen, (kiri): *iz.* Antolaketaren egipena.

craratu. (ordainpide): *ad.* Artutako one ordaindu edo biurtu. (ezarmen): *ad.* Ezaŕi,

craratzailc. (kid): *frond.* Antotaket-a egiten dnena. I: Eraratzaje.

craft. (ertzapain): *ad.* Xilkatu, kopostatu.

erarte. (tarte): *iz,* Tkus.: **Tarte.** I: Jazarte, ipulaŕ, uŕun-uŕe, txolarte.

erarzun, (eritasun): *iz,* Was.: Eritasun. I: Elarzun.

crarzundu. (aultasun): *ad.* Auldu, makaldu.

eras. (esaera): *iz.* Tkus.: I+:saera. I: Erasa. (mintzoera): *ad.* Erasi aditzaren zeingea.

crass. (esaera): iz. Bats.: Esaera. I: Eras,

erasaldi, (eTizti): iz. Zentzun bat adierazten duten itzen mu1tzoa. (craso-WU): iz. Thus.; Eraso-aldi.

crasale. (mintzoera): *ŕzond.* Esan-eragiten duena. (eraso-aldi): *ŕzond.* Erasoten duena.

artisan. (eraso-aldi): *ad.* Eraso, oldartu. (sakitura): *iz.* Elbaŕitutako soñcan geratzen dan sakitura. I: ad. Sakitu, easan. (mintzoera): Jj *ad.* Esan-eragin, (biotzondo): II *ad.* Zauzkada egin. (euri): II *ad.* Euria ari-izan. (azalpen): Ii *ad.* Thus.: Erantzun. (autsialdi): II *ad.* Arerioa garaitu ta iges-eragin, (mars): II *ad.* Meza ematen lagundu. I: Eraso. (sarkura): H *ad.* Nunbait eartu,

erasan-arazle. (mcnpekotasun): *frond.* Indaf-sayo bateau norbait men-eragin duena.

erasandu. (atezu): iz. Giaŕ-eunetan, mintzaetan eta abaŕ atezu gogoŕa gertatzea. (banandura): *iz.* Ezuŕak, batez ere, beren tokitik irtetea.

erasangaŕi, (biotzondo): *frond.* Allman gertapenak egiten duten zauzkada dagiena.

erasantza. (azalpen): iz. Lege, agintza edo aditzera baten azalpen ospetsua.

erasarki. (berdintasun): Jarmaiñerazko neufletan gañez daukatena berdintzeko. (zeartasun): *ad.* Luf gañean cdatu.

erasartu. (sarkura): *ad.* Sartu-eragin.

erasate. (azalpcn): *iz.* Guziek ezagun dezaten, zerbait agirian jartzearen egipen eta ondorioa. (ends): *iz.* Ems.: Euri.

erasegi. (dilingadura): *ad.* Esegi-eragin.

erasgaŕi. (itsaspen): *frond.* Itsatsi ditekena. I: Eraskailu, eraskafi.

erasi. (mitrtzoera): *ad.* Itzegin. I: Eeŕiketan ari. I: Txutxumutxu-egin. I: Aopetik itzcgin. j: Eratsi, eratxi, erauntsi, erausi, erautsi, eraxi.

erasi-aldi. (itz-antze): iz. Nntin edo gauzen aurka iraiñak dauzkan itzaldia. I: Erasi-itzaldi.

erasi-itzaldi. (itz-antze): ŕz. Rms.: Erasi-aldi.

erasia. (soñu): *iz.* Marmarioaren surmuŕa. (itz): *iz.* Esaria. (mintzoera): II fz. Beŕiketa. (aka): II iz. Ikus.: **Alcaf.** I: Miiki-saltsa, mokoka, ur-goi.

erasia-egile. (mardail): *frond.* Ikus.: Erasiatsu. I: Erasi-egiĺa.

erasiagile. (akar): *frond.* Asko akaf-egiten duena.

erasialca. (soñu): *ado.* Marmarioz ari-izatea. I: Erasika.

erasiatsu. (mardail): *frond.* Murmurikaria dana; bell murmurikatzen ad dana. I: Erasia-egile.

erasiatu. (akin): *ad.* Akaŕ-egin. (mardail): *ad.* Murmurikatzean atsekabetasima erakutsi,

erasiatzale. (akar): *frond.* Akaf-egiten duena.

erasidade. (eskuantze): iz. Ikus.: Eslcuantze.

erasilca. (mardail): *ado.* Marmarikatzean ari-izatea.

eraska. (zorotasun): *frond.* Erdi zoroa dana.

eraskai. (itsaspen): *iz.* Ttsasteko oŕca.

eraskail. (zorotasun): *iz.* Thus.: Data.

eraskailu. (itsaspen): *Is.* Ikus.: Erasgaŕi.

erasketa. (itsaspen): *iz. lkus.:* Itsaspen. Eraski. (geikuntza): *iz.* Ikus.: Eraskin, eraski. (abelera): I *is.* Eratxikipen.

eraski. (ezargai): ŕz. &us.: Ezargai. I: Eraskin, gertanza, izanatz. (geikuntza): *iz.* Tkus.: Eraskin. I: Erasketa. (itsaspen): II *iz.* **Ikus.: Itsaspen.** J: Erasketa. (auŕezki); IJ *iz,* Auŕeztu dana.

eraskin. (geikuntza): *is.* Zeribait geitzen zayona. I: Erasketa, geigaŕi, geiki, geitura. (izketa): *iz.* **Notin** edo gertapenai buruz egiten dan izketa, batez ere marmarikaizean ari danean. (ezkontza): II ŕz. Aita ta amagiaŕcbacn etxera doan ezkontidea. (zernola): II iz.]kus.: Zernola. (gcrtakari): I *iz.* Ikus.: **Gertakari.** I: Baskin. (ezargai): II ir. ikus.: Ezargai. J: Eraski, gertanza. (itsaspen): II *frond.* Itsatsita dagoena.

eraskin-idazle.(eguneroko): *frond.* Egunerokoen oŕialdeetako be-aldean agertzen dan idazkiaren egilea, batez ere elebeiraren antzekoa danean.

eraskindn. (azaldura): *ad.* Idazki bateau dagoena azaldu. (izketa); is. Notin edo gertapenai buruz izketa egin, hater ere marmarikatzcan ani danean,

eraskintxo. (geikuntza): *iz.* Eraskin txikia.

eraskitza. (aditz): *ad.* Ikus.: **Aditz.** J: Gerta-itz.

eraskizun. (ezal'rnen): iz. Ezartzeko dagoena.

eraskodun. (irudi): *izond.* Irudi edo erak asko dituena. I: Eraskotako.

raslcof. (itsaspen): *izond.* Eŕez itsasten dana.

eraslcunde. (eraspen): *iz.* Ikus.: Eraspen. I: Jainkotiartasun, jayera, erazkun, oneraspen.

ecaslcune. (itsaspen): *iz.* Ikus,: **Itsaspen.**

craslcuntza. (itz-antze): is. Itz-antzez egindako itzaldia.

crisis. (pens): *frond.* Abereai peŕak ipintzen dizkiena.(esku-Tanginizak): *frond.* Berbera.

racle. (mintzocra): *frond.* Asko mintzatzen dana. (iiz-antze): *frond.* Itz,-antzean att-atsua dana, (geikuntza): II *izond.* Geitzen drama. (itsaspen): II *frond.* Itsasten dana.

erasmen. (itz-antze): *iz.* Kari bereziengatik egiten dan itzaldia.

erase. (mintzabide): *ad.* Esan-eragin. I: lkus.: Erasan. (meza): *ad.* Ikus.: Erasan. • (agerkai): JJ *ad.* Agerkai batean nabari-eragin. (biotzondo): II *act* zafaztada saŕ-erazi. I: Eraunsi, easo. (ezuŕ): II *ad.* Ezuf bat here tokitik atera. (gaitzipen): II *ad.* lteez edo egipenez norbait gaitzitu. (ekaitz): JI *Ir.* Ikus,: Ekaitz. I: Erason. (arabakij: JI *ad.* **Arabakitu.** (eraso-aldi): I *ad.* flats.: Eraso-aldi, atakarzun, gaiñetu, jauki, jauki-aldi,

jaukitzaŕe,jaukimendu,jaurt-egin, jaurki, oildu, oldartu, jaukizafe, jeidura. (guda): {{ *iz.* Bi gudaroztek aikafen aurka egindako gudaldia. (jazarketa): iz. Ems.: Jazarketa.

ERASO-ALII. *iz.* Oldaŕez ulatzearen egipen eta ondorioa, j; Erasaldi, erasokuntza, atomada, eraso, gaiñetu, jauki-aldi, jaukitzafe, jaukimendu, oldaŕaldi, su-aldi, uxada, jazarmendu, jazate. 11 (boŕoka), (etiketa), (guda), (gudaritza), (inguratze), (jazarpen), (kalte), (saŕaidi). (gaitzipen): in fiats.: Gaitzipen. (ekaitz): iz. Ikus.: Ekaltz.

eraso-antz. (eraso-aldi): *iz.* Itxurazko eraso-aldia.

eraso-era. (guda): *iz.* Gudaldirako kiria.

eraso-ezin. (eraso-aldi): *irons!.* Eraso ezin ditekena. Eraso-gaitz,

eraso-gurdi. (eraso-aldi): Gudaldirako gurdi berezia. (orga): *iz.* Berbera.

eraso-iskilo. (izkilu): *iz.* Erasotekoa dan **izlcilus. {:** Erasozko izkilua.

eraso-toki. (eraso-aldi): *iz.* Erasoteko tokia.

eraso-zaldia. (emso-aldi): *iz,* Saŕaldiak egiteko erabiltzen dan zaldia.

eraso-zaldun. (eraso-aldi): iz. Saŕaldiak egiteko, zaldia darabilena.

eraso-zletasun. (eraso-aldi): is. Brasotekojokera.

erasobako. (ikumen): *hand.* Ikutu gabe dagoena.

erasodun. (eraso-aldi): *ŕroad.* Erasoten duena.

erasogafi. (eraso-aldi): *izond.* Eraso ditekena. (biotzondo): *izond.* Minberakoŕa dana. I: Biotzondoari dagokiona.

erasogile. (eraso-aldi): *izond.* Eraso-egiten duena.J: Erasotzale, erasotzale, eraso-zale.

erasogintza. (itz-antze): *iz.* Norbait burutaratzeko egipena.

erasoka, (eraso-aidi): *ado.* Eraso egiten ari-izatea.

erasoketa. (guda): *is.* Gudan egiten dan bofoka.

erasokizun. (eraso-aldi): *is.* Erasotekoa dana.

erasokof. (eraso-aldi): *izond.* Erasoten duena.

erasokuntza. (eraso-aldi): *is.* Ikus.: Eraso-aldi.

erasolari.(karkabupen): *hand.* Arazo edo ekiutzak bipiltasunez erasoten dituena.

erasoic. (lintzoera): *hand.* Esan-eragiten duena.

erason. (biotzondo): *ad.* Ikus.: Eraso. (sakitura): *ad.* Bizkaŕ-ezuŕa ado bizkafa elbaŕitu. (ekaitz): j{ *iz.* Bats.: Ekaitz. I: Eraso.

erasontzi. (gura): *frond.* Befiak jakiteko gura duena. (mintzoera): *izond.* Tkus.: Beŕitsu. I: Elejario, izkitipaya.

erasotzale. (eraso-aldi): *ironed* Ikus.: Erasogile. {: Erasotzale, eraso-zale.

ERASPEN. *is.* Yainkoa'renganako begiramen eta maitasun beroa. I: **Bintzondo** alien agermen agiria. Naikuntza ta zaletasun berezia. {: Oitura ona, {: Yainkoa'ren naimena egiteko leyatasuna. {: Biozgaŕ, elexarabide, elizarakoitasun, elizatiartasun, elizkoitasun, eraskunde, etzuntasun, jayera, jainkotiartasun, erazkun,oneraspen,onera-griña, onerazpen. (makurdura); *is.* Makurtzeko egipen eta ondorio; begirunea adieraztelco buruaz edo soñaz egiten dan agurka; notin edo gauza bati buruzko maitasaŕe, maitasuna ado zaietasuna. (maitasun): {{ *iz.* Maitasaŕea. (itsaspen): ‖ *iz.* Bats.: Itsaspen. (bakuntza): iz. Batutzearen egipen eta ondorioa. II (irukoitz-deun), (otoi), (uzkurtza), (yaurespen).

eraspengañ. (itsastasun): *hood.* Itsasi ditekena.

craspenketa. (bakuntza): *iz.* Bakuntzaren egipena.

eraspenkidetza. (sendaf): *iz. TJbil* batzuk sendartzearen egipena. ibis.: Sendartzc.

eraspentsu.(eraspen): *izond.* Eraspenez ari dana. 1: Onerazpen tsu, j ainko i.

erastaldi. (zama): is. Zamak abaŕeu gañcan nafaztea.

eraste. (izketa): *iz.* Ikus.: Izkcta. (edespen): iz. Ikus.: Edespen.

eraste-iztegi. (mintzoera): *is.* Eraste-izkera, edestekoa dan mintznera.

erastegi. (mintzoera): ŕz. Lekaidetxetan ikusliaŕekin itzegiteko dagoen gels berezia. I: Erastoki, eraustegi, eraus-told.

eraso. (irizkidetasun): *ado.* Eŕasti itzaren aldakuntza. j: Ikus.: Eŕasti. (aldi): in Asti-unea.

erastu. (auŕezki): *ad.* Txindia auŕeztu.

erastun agiria. (ereztu): iz. Ereztunaren Buda. j: Erastun ikuŕ,

erastun ikuf. (ereztun): iz. Ikus.: Erastun agiria.

erastun-antzeko. (ereztun): *hand.* Ereztun-itxura duena.

erastun-atz. (atz): *iz.* Ereztuna eramaten dan atza. I: Erastun-eri, eri-mazteŕ, maizteko, lanpet, lanpeti, maizteŕ.

erastun-eri. (atz): iz. ikus.: Erastun-atz. Eri maztet, maizteko, lanpet, lanpeti.

erastunafaln. (slain): *iz.* Ereztun-antza Mien afafia.

erasun. (zorotasun): iz. ikus.: Zorotasun. (zoritxaŕ): *iz.* Ikus.: Zoritxaf.

eratara, (aide): *ada. Ikus.:* Eratik. (neufitasun): *is. Ikus.:* Eratasun. (zurtasun): {{ *iz.* [kus.: Zurtasun.

eratasun. (afokeri): *is.* Funts-gabeko eta baŕegafia dart antustea. (urguritasun): *iz.* Ikus.: Urguritasun. (neuŕitasun): (iz. Norberaren on-iritzia neuŕitzen duen nubidea. {: Eratara. (aisetasun): 11 in Ikus.: Alsetasun.

eratautu. (fazakeri): *ad.* Idazki ta itzaldietan era gutsi ta berberak erabili.

erate. (maŕa): iz. Iraitz bateau egiten dan atza. (saŕera): *iz.* Safera txikia. (eriotza): ‖ *iz.* II-eragitea.

eratedua. (eredu): *iz.* Ikus.: Eredu. {: Erabe.

eratedun. (maŕa); *hood.* Mafatuta dagoena.

erategi. (zorotasun): *iz.* Zoroak bilduta dagozen etxea.

erati. (adiontasun); izond. Adiontasunez ari dana.

eratik. (aide); *ado.* Eskumaka aldetik. Eratara.

erato. (zorotasun); *ad.* thus.: Erotu. Eratu.

eratorkin,(ondoreko); *irond.* Nunbaitetik datoŕena edo sortu dana. Eratoŕitako, eratoŕizko.

eratorle. (ondoreko): *frond.* Nunbaitetik eta nunbaitera igaro-erazten duena.

eratormen. (elizti): iz. [teak aldatzean baste beŕiak eratzea. j: Eratortze.

eratofi. (etorbide): *ad.* Nunbaitetik etorbidea ekaŕi edo etoŕerazi. (aldaera): *ad.* Etoli-eragin. (azaldi): ‖ *ad.* Ernarazi. (itoipen); j{ *ad.* Itoitu, atera.

eratortze. (elizti): iz. Ikus.: Eratormen. (erakarpen): *iz.* Norbaitenganuntz edo zerbaiteruntz ekartzearen indafa.

erats-aitziko, (eradonketa): *hand.* 'l'artekadura eragozten duena.

eratsa, (sate): *iz.* Ikus.: **Aate.**

eratsaki. (itsaspeu): *ad.* Ikus.: Eratxiki. {; Eratxeki, eratxi.

eratsi. (mintzoera): *ad.* lkus.: Erasi. Eratxi, iratiotu, iratio. (sendi): *iz.* Zest-aide, ezkontz-aide. (idazketa): jf *ad.* Ikus.: Tdatzi. (ausiabartza): fj *ad.* Ikus.: Eratzi, I: Iraulsi. urtigi. (jatsiera): *ad.* Jatxi, jetxi. (itsaspen): II *ad.* Itsatsi. I: Eratxeki. (geikuntza): II *ad.* Geitu, gaiieratu. j: Eratxaki.

eratsiazo. (jatsiera): *ad.* Jatxi-eragin.

eratsiz. (yalkipen): *ado.* Edeŕesten ari-izatea. I: Eratxikiz.

erat u. (neuŕitasun): *ŕzond.* Norberaren on-iritzia neuŕitzeko onbidea duena.

eratsuki. (agermen): *ad.* Ikus.: Erak tsi.

eratu. (emote): *ad.* Eman, eskuratu. (kiri.): *ad.* Zeredozer kirian jaŕi. (zorotasun): Jj *ad.* Zentzuna galdu. I: Erotu. (karkabupen): II *ad.* Zerbait lortzeko ufatsak egin. (frndi): ij *ad.* Era amain. : Sornau.

eratxakarazi. (izeki-aldi): *ad.* Izeki-eragin.

eratxekaz€. (zio): *ad.* Ikus.: Arazi.

eratxeki. (itsaspen): *ad.* Ikus.: Eratxiki. Eratsaki, eratseki, eratxaki, eratsi, eratxiki. (izeki-aldi): *ad.* Zerbait izeki-eragin. I: Eratxiki, eratseki. j: Ilcus.: Erazcki, erakatxi. (geikuntza): II *ad.* Geitu. j: Ikus.: Eratsi.

eratxekidura. (itsaspen): *iz.* Ems.: Itsaspen. Eratxikidura,lekedadura. (geikuutza): *iz. Ikus.:* Geikuntza.

eratxi. (mintzoera): *ad.* lkrts.: Eratsi. j: "ratio, iratiotu. (jatsiera): *ad.* Jatsi, jetsi, eratxi. (ausiabartza):]j *ad.* Etxe edo baste ormadi lutera bota. I: Eratsi, irautsi, urtigi. (esne): iJ *ad.* Ugatza tinkatzean esnea atera. J: Jeitsi, eraitsi, jatxi, jetsi. (itsaspen): II *ad,* Ikus.: Eratxiki. J: Eratsaki, cratseki.

eratxi-ezin. (gorabide): *ŕzond.* Gorabiderik eztuena.

eratxiki. (itsaspen): *ad.* Itsaspena egin. Eratsaki, eratxeki, eratxi, eratsiki, cretsiki, eretxiki. (zigoŕ): *ad.* Zigoŕa jaŕi edo eman. (salakuntza): II *ad.* Eŕn edo cgipenen bat noribait egotzi edo leparatu. (geikuntza): II *ad.* Geitu. Eats.: Eratxeki, (eratxikidura): *ad.* Eratxikidura egin. j: Galdatu (tanpa): ij *ad.* Tanpak eman. (izeki-aldi): jJ *ad.* Bats,: Eratxeki.

ERATXIKJDURA. *iz.* Bi gauza edo gauza baten bi zatiak gogorki itsastearea egipena ta ondoriaa. J: Metalezko zati edo zatikoak, urtutako metal baten bidez, bcreziki, lana bera egitearen egipena ta ondoriaa. J: Soldakcta. If (bakuntza), (berun), (bumf), (burnt-oft), (itsastasun), (ixtun), (uzkaldura), (zarbetiketa), (ziraida).

cratxikigafi. (eratxikidura): *frond.* Galdatu izan ditekena. (itsaspen): *izond* Itsatsita jean ditekena.

eratxikintendu. (salakuntza): *iz.* Tkus.: Salakuntza. (Wok onek, saladura.

eratxikipen. (ezautarazpen): *iz.* Eraskcta.

eratxlkitu. (pilota): *ad.* Biribilkatu.

eratxikitzalc. (salakuntza): *izand.* Salakuntza egiten duena.

erataikiz. (yalkipen): *ado.* Ikus.: Eratsiz.

eratz. (sate): *iz.* Ikus.: Ante.

eratzalle. (zio): *izond.* Zerbaiten zioa dana. (kid): *izond. Ikus.:* Eratzale.

eratzale. (zeartasun): *izond.* Eratzaten duena, Etzaten dana. (kin): *izond.* Antolatzen duena.

eratzale. (irudi): *izand.* Eratzen duena.

eratzan. (zeartasun): *ad.* Lo egiteko xedcaz etzan, oer'atu. j: Eratzin, eratzo, eratzon. (erorkera): *ad.* Erori-eragin. j: Eratzi.

eratzanazi. (zeartasun): *ad.* Etzan-eragin. j; Eratzin.

eratzafi. (esnaldi): *ad.* Lotan dagoenari loa kendu. j; Irutzaŕi, eŕatzaŕi, esnatu, ctzaŕazi, etzati.

erafzatu, (zeartasun): *ad.* Etzan-erazi.

eratze. (gica): *iz.* Ikus.: Eraketa.

eratzeki. (izeki-aldi): *ad.* Piztu, ixiotu, izeki, erauki. j: Erazaki, erazeki, erazio, craxegi, eraxeld.

eratzi. (acne): *ad.* Ugatza lauskitzean esnea atera. I: Ikus.: Eraitsi. j: Jatsi, jetsi, erauski, jetxi. jetzi, saitsi, xaxtatu. (austura): *ad.* Uŕatu. (iaŕu): iI *iz.* Laŕuan egindako aŕamazka. (luŕ-lantze): II *ad.* Lola bigatenez goldatu. j: Tkus.; Erazten. (uzta): H *ad.* Tkus.: Araulitu. J: Agatu, agakatu, erauts. (itoipen): jJ *ad.* Zeribait gerlia atera. (sarkura): II *ad.* Salta, tinkatu. (erorkera): II *ad.* Ikus.: Eratzan. j: Eratzi, jatxi.

eratzin. (zeartasun): *ad.* Ikus.: Eratzanazi.

eratzio. (nets): *iz.* Ikus.: Ezta. j: Eraitzio.

eratzo. (zeartasun): *ad,* Tkus.: Eratzan. j: Eratzon, eratzin.

eratzun. (lanabesa): *iz.* Bazka-zamak sorbaldan eramateko erabiltzen dan lanabesa.

erau. (izenorde): *izad* Erori.

eraugi. (Inlets): *ad.* Tlrus.: Ekati. j: Eragi, eragu.

erauki. (izeki-aldi): *ad.* Ikus.: Eratzeki. (aots): *iz.* Txil-egitearen asmoa adiemzteko erabiitzen dan itza, aotsa; e.b.: erauki eŕanik edo garaitia emanik.

eraulki. (artza): *ad.* Ems.: Eralgi. 3: Eralki.

eraun. (zurtoin): iz. Tkus.: Altxmna. Aidaxka, alsuma, alzuma. (ante): *iz.* Areitz txiki batzuen ebakita *ta* idekita dagoen zatia. (txerto): II *ad.* Txertatu.

eraunsi. (ekaitz): iz. Ems.: Ekaitz. j: Eraso, erason, erauntsi, erazafI, jazatte, ortzi-uri. (putt): *ad.* Putz-egin.

eraunsi-zuperna. (euri): *iz.* Ikus.: Erauntsi. j: Erauntzi, erazaŕi.

eraunsialdi. (zigoŕ): iz, ikus.: Zigof.

eramtskailu. (tanpa): *iz.* Jotzen duena.

eraunsle. (tnardail); *(rand,* Marmarikaizen ani dana. I: Erauntsle. (Ian): *izond.* Zerbait egitean lanegiten duena.

erauntsi. (ekaitz): *iz.* Tkus.: Ekaitz.: Eraso, erason, eraunsi, eraunxi, erazaŕi. I: Itxasoko ekaitza. j: Luf'ean jcikitzen dan nekaitz gogoŕa edo ekaitza. j: Eduŕ-iñutsi, apoiñu, ataza, auso, jazarte, indriska, Mats', irazati, pesi, auntsi, ortzi-uri, aize-maoma, uri-taŕapata, uri-zafapata, zeazi, tzuŕabila, zeŕada. (mintzoera): *ad,* Ikus.: Erasi. J: Kalakan ari. (ariketa): Jj *ad.* Ari-izan, yardun, erautsi, eauntsi. (euri): jj iz. 1ktts.: Ebi-jasa. I: Erauntzi, eraunsi-zuperna, eraasi, erazai, euri-jasa, curi-kuelak, euri-zufupita, labasi, uaŕ, uri-labasi, txafaka, zapaŕada, zafaka, zartzaka. (taws): jJ *ad.* Tanpak eman, jo, ots-egin. (soñu): jj *ad.* Ots-egin. (jatsiera): *ad. Jot-xi,* jelxi. (eraso-atdi); jj *iz.* Eraso oldartsua. (sots): jj *iz.* Zakufak dagien aotsa.

eranntsi-adaŕ. (ekaitz): *iz.* Eraunsi baten zirimola.

erauntsi-uldi, (euri): *iz.* Ebi-jasa aundia.

erauntsi-giro. (euri): *iz.* Ebi-jasaren aldia.

erauntsla. (mardail): *iz.* Mardals. I: Ikus.: Mardail.

erauntslaka. (mardail): *ado.* Mardalez ari-izatea.

erauntsika. (eud): *ado.* Euria zufustaka ari-izan.

erauntsiketa. (ekaitz): *iz.* Eats.: Ekaitz.

erauntsiku. (aidamen): *izand.* Aldamencan dagoena. j: (atzekalde): *Lora.* Zerbaiten atzetik jartzen dana. (alboko): II *izond.* Tkus.: Ondoko, I: Ondoriozko.

erauntsioz. (gaitzespen): *ado.* Agirakaz ari-izatea.

erauntsitsu. (ekaitz): *(sand.* Erauntslz dagoen egoraldia.

erauntste. (izketa): *iz.* Ikus.: Izketa.

erauntze. (peŕa): *iz.* Peŕak jartzcaren egipena.

erauntzi. (eon): *iz.* ikas.: Erauntsi. Eraunsi-zuperna, erazaŕi, labasi, uri-labasi. (mintzocra): *iz.* Erastea. (biloiztasnn): II *ad.* Biloiztu. (tanpa): II *ad.* Erauntsi. (mutirikcri): *ad.* Mitiritu, ozartu. (itoipen): II *ad.* Atera. I: Eraustu. (jatsiera); I *ad.* Jalsi,jetxi, crautsi.

erauntziko. (ondoreko): izand. Baste zerbaiten ondorea dana.

erautti. (ausiabartza): ad. Poŕokatu, suntsitu. (igidura): ad. Igitu-eragin. (eztasun): *ad.* Eginbide, ardura, zamactatik azke gcratu.

emus. (sayeskuntza): *iz.* Sayeskuntza cdo biurdura. I: Zcardura. (sail): *iz,* Aita izateko azten dan zm°ia. 1: Erauts, crautx, eraux.

eraus-ontzi. (itxasontzi): *iz.* Cuda-itxasoutzi berezia.

erausdura. (saycskuntza): *iz.* Biurdura, erasoa. (ezuŕ); *iz.* Ikus.: Biurdura.

erause. (zeŕi); *iz.* Zeŕiemearen berm. I: Erausi.

erausi. (aots): *ad.* Zakuŕak bere autsa egin. Erausi, easi. (zakuŕ): *ad.* Berbera. Zezenak cdo beyak here antis egin. (zezen): II *ad.* Barbera. (mintzoera); II *is.* Erastearen egipena. I: ad. Erasi. I: Ikus.: Erasi. Erausketa. (zeŕi): II *iz.* Zeŕiemearen at-gosea. Eresu, coal, laPs, souse, iñaus, iñausi, iraus, irausi, trust. (sayeskuntza): II *ad.* Oin bat biuŕitu.

erausika. (mintzoera): *ado.* Erausten ari-izatca.

erauskera. (mintzocra): *iz.* Eraustearen egipena.

erauslceria. (mintzoera): iz. Beŕiketa gogaikaŕia.

erausiceta. (uzta): *is.* Araulitzearen egipena. (mintzoera): *is.* lkus.: Erausi. (ausiabartza); II *iz.* Pofokatzearen egipena.

erauski. (ease); *ad.* Karnak edoski-cragin. Bildots eta antxumeai bums esaten da. I; Erauzici. II t xalari bwuz "batarazi" esaten da. /! I: tkus.; Edoski.

erauslciñak. (ausiabartza): *iz.* Eratsitako zerbaiten kondaŕak.

erausicunde. (zio): *iz.* Gogoko ala biotzeko oldargune norbaitengan soŕeraztearen egipena.

erausle. (itoipen): *izoad.* Ura nunbaitetik ateratzen duena. I: Erautsle. (jatsiera): *izoad.* Zerbait jasten duena. (mintzoera): (*izoad.* Asko mintzatzen dana.

erauso. (erorkera): *ad.* Jausi-eragin.

erauspen. (itoipen): *is.* Ura nunbaitetik ateratzearen egipena. Ikus.: Erauzte. I: Zusterkatzc. (jatsiera): *iz.* Zerbait jastearen egipena.

eraustori. (mintzocra): *izoad.* Asko mintzatzen dana.

erauste. (erantzupen): *is.* Yardespena. (jatsiera): *is.* Jeistearen egipena.

eraustoki. (mintzoera): *is.* Mintzatzeko told berezia.

eraustu. Qatsiera): *ad.* Jatsi-eragin. (itoipen); *ad.* tkas.: E,rauntzi. (esne): *ad.* Edoski-eragin.

erauts. (sell): *iz,* Azaldirako erabiltzen clan zeŕiaŕa. I: Eraus, erautx, eraux.

erautsarazi. (jatsiera): *ad.* Jatxi-eragin.

erautsi. (uzta): *ad.* Ikus.: Eratzi. (jatsiera): *ad.* Ikus.: Brauntzi. (mintzoera): II *ad.* Ems.: Erasi. Erauntsi. (ariketa): II *ad.* Ikus.: Erauntsi. (isikortasun): II *ad.* Ekin eta ekin ari-izan. (ease): *ad.* Ikus.: Eradoski. I: Eraotzi. (etenaldi): II *ad.* Zerbaiten jaŕaitzea eragotzi. (arch): *ad.* '1'utuaren hidez ardoa stera. I: Erautzi. (euri): ad. Euria ari-izan. (acts): II *ad.* Zerbait autsa blurts. (iauliketa): II *ad.* Tanpakaiaoli,ebaindu.

erautsiaka. (curl): *ado.* Euria zuŕustaka ari-izatea.

erautsi. (igali): *ad.* lkus.: Bafeatu. (garau): *ad,* Eats,: Garaldu. I: Arto ta babaŕunak garaldu. (cginbide): II *ad.* Beartu. (etenaldi): II *ad.* Eten, geldi-erazi. (eragozpen): H *ad.* Eragotzi. (itoipen): II *ad.* Atera. (ausiabartza): II *ad.* Luŕeratu, ondatu, poŕokatu. (jaurtidura): II *ad.* Zerbait indaŕez bota. (ardo): II *ad.* Am.: Erautsi.

eraus-bideak. (uraska): *iz.* Zerbait daramaten uraskak; soñaren ixtunai buruz casters da.

eraus ontzi. (ontzi): *iz.* Lusuiletatik edo osiñetatik ura ateratzcko kantxil txikia.

erauzarazi. (itoipen): *ad.* Atera-eragin.

erauzgailu. (iñosketa): *iz.* Iñosketa ateratzeko apailua. I: Erauzteko.

erauzgafi. (aldarakuntza): *izoad* Aldaratzeko gaya dana.

erauzt. (erauzketa): *ad.* Eŕotik ateratzea. l: Gauza bat tinkotuta dagoen tokitik indaŕez ateratzea. I: Indaŕez kentzea. I: Notin batengandik eskari edo zemaen bides zerbait lortzea. I: Notin bat indaŕez edo antzez nunbaitctik aldentzea. 1: Nunbaitetik joan edo ateratzea. Eauzi, iragazi, iraiz, iralgi, zain-utzuli,txurustakatu,txuŕuxtakatu, zusterkatu. (janzketa): *ad.* Jauzi-eraztea. (puny): II *ad.* Iraitzi, iraizkin bat bota. (iraizkin): II *ad.* Berbera. (lekukotasun): II *ad,* Aitoŕ ernan. (zarbeŕiketa): II *ad.* Osatzea. (arabaki): *ad.* Arabakitzea. (peŕa); II *ad.* Peŕatzea. (ausiabartza): II *ad.* Ondatu. (ezpetetasun): II *ad.* Ogen-egin. (gainberadura): II *ad.* Goraberatu. (uzta): II *ad.* Zugatzak agakatzea.

cranzi-ezin. (crauzketa): *izoad.* Erauzteko eziña dana. I: Erauzkaitz, erauzt-ezin.

erauzimendn. (surnin): *iz.* Sumin atmdia.

erauzkaŕi. (aldaketa): *izoad.* Aldatu dezakena.

ERAUZICETA. *is. Eŕatik* ateratzearen egipena. I: Azpa-puzka, itxes. II (aldarakuntza), (antolagabeketa), (argon), (askapen), (ausiabartza), (austura), (banandura), (baso), (berezkuntza), (eraindu), (eta), (itoipen), (kentze), (zati), (zugatz). (lapuŕeta): *iz.* Gudariek nunbait aurkezten dutena lapurtzearen egipena. (ausiabartza): *iz. ikus.:* Ausiabartza.

erauzlci. (cane); *ad.* tkus.: Brauski. (peŕa): *is.* ikas.: Pefa.

erauzlari. (pent): *ŕzond.* Ikus.: Erazle.

erauzle. (erauzketa): *izoad.* Erausten duena.

erauzpen. (itoipen): *iz.* Ikus.: Itoipcn. I: Zuzterkaldi, (ausiabariza): *iz.* ikus.: Ausiabartza.

erauzt-ezin. (erauzketa): *izoad.* Ikrss.: Erauzi-ezin. I: Erauzkaitz.

erauztailu. (iñasketa): *is.* lkus.: Erauzgailu. I: Erauzteko, birontzi,

erauztaldi. (itaipen): iz. Ikus.: Ttoipen. I: Erauzte.

erauzte. (itoipen): *iz.* Ikus.: Itoipen. I: Erauztaldi, crampon, zusterkatze, zuzterkaldi. (utzerazpen): *iz.* Ikus.: Utzerazpen. (punp): II iz. Iaistearen egipena.

eraxa. (eun): *iz.* Elan zakaŕa.

eraxtura. (itsaspcn): *is.* Ikus.: Itsaspen.

erayero. (ii): *is.* lkus.: Garagaŕila. I: Erai-aro, erearo,eracra.

erayo. (sustura): *ad.* Apurtu, autsi.

erayodola. (odol): is. Tbiltzen ari dan odola.

erayoki. (arpegi): iz. Lokia. I: EraiLoki, eraitoki, craikoi. I: Ikus.: Adegi. I: Baldoki.

eraz. (aisctasun): *ado.* Aisetasunez egotea edo ari-izatea. (adiontasun): *ado.* Adiontasunez ad-izatea. (auŕetasun): II *ado.* ltzulietara zegoena auŕe-aldeanjartzea.

crazabatu. (czabapen): *ad.* Ezabatu-eragin.

erazago.(adiontasun): *ado.* Adiontasun aundiagoaz ari-izatea.

erazagun. (agerkunde): *ad.* lzkututa zegoena ageterazi. (jakintasun): *ad.* Ezagun-eragin,

erazagupen. (jakintasun): ŕz, Ezagun-eraztearen egipena. (agerkunde): *iz.* Ageŕeraztearen egipena.

crazagutu. (jakintasun): *ad.* Ezagutu-eragin. (agerkunde): *ad.* Ageŕerazi.

erazaki. (izeki-aldi): *ad.* Ikus.: Eratzeki. Erazeki, eraxeki, araxogi, erg-Kaki.

crazaldu. (kaŕakaldura): *ad.* Gauze ba€en iraitza gain-gañetik kaŕakahr,

erazale. (aisetasun): *izond.* Aisetasuna matte duena.

erazalekeria. (area): *iz.* Lcndik jaŕitako arauak geyegizkijaŕaitzca.

erazarki. (estaldura): *ad.* Luŕa edufez edo haste gayaz estali.

erazarie. (erakotasun): *izond.* Notiñak edo gauzak heron tokian jartzen dituena.

erazaŕ. (cud): *iz.* Ikus.: Erauntsi.

erazaŕi. (akaŕ): *ad.* Akaf-egin. (euri): ŕa. Ebi-jasa. I: F,rauntzi, emunsi-zuperna, erauntsi. (ekaitz): II *iz.* fiats.: Elraitz. I: Eraso, erason, crauntsi, eraunsi. (taŕitadura): II *ad.* Kilikaur, taŕitatu, eazaŕi. (esnaldi): II *ad.* Ikus.: Iratzaŕi, *esnatu.* (erakotasun): II *ad.* Notiñak edo gauzak boron tokian jaŕi. (ezarrnen): *ad.* lpiñi-eragin. I: Erezati.

erazl. (eginbide); *ad.* Eragin, bcartu. I: Braze, arazi, arazo.

erazio. (izeki-aldi): *ad.* Ikus.: Eratzeki. I: Piztu, ixiolu, izeki. (eŕealdi): *ad,* Sutan cgon,

erazka. (cots); 12. Egazti batzuen autsa; belarena, oskilasoarena ta abet.

erazkeria. (arduragabetasun): iz. Ikne.: Laxotasun,

erazkl. (egazti): iz. Egaztl itzaren aidaketa, I: lies.: Egazti. I: Egazki. (adiontasun): *ado,* Egokiro ari-izatea.

erazkin. (gabetze): *iz.* Noribait daukana kentzearen egipena.

erazko. (erakotasun): *izond.* Ikus.: Egoki. (adiontasun): *ŕzand.* Adiontasunez an dana. (gisa): II *tweed.* Gisari dagokiona. (kiri): II izond. Kiriz art dana. (zuzentza): II *ŕzond.* Bidezko, zuzenbidezkoa dana.(ncuFdasun):{ *izond.* Neufi:tasunez jakatzen (Mena.

erazkun. (eraspen): *iz. lkus.:* Eraspen. Eraskunde, onera-griña.

erazkune. (itsaspcn): *iz, lkus.:* Itsaspen. (atxikidura): ŕz. lkus.: Atxikidura,

erazkuntsu. (eraspen): *izond.* Eraspenez ad dana.

eraziari, (luŕ-lantze): ŕzond. Lute bigaŕenez goldatzen duena. (esku-langintzak): *ŕzond.* Berbera.

crazle. (peta): *laced.* Abereai pefak jartzea dizkiena. : Erauziari. (esku-langintzak): *hoed.* Berbera. (asters): II *izond* Zeribait asiera ematen diona.

erazo. (eginbidc): *ad.* Erazi, arazo, eragin.

eraztasun, (betetasun): *iz.* Ikus.: Benetasun. I: Sintasun, xaxara.

eraztatu, (elate): *ad.* Efntzaz autsa kendu.j: Eŕaztatu,eaztatu.

erazte. (adionlasun): *iz.* Ikus.: Adiontasun.

eraztun, Out-lantzc): *ado.* Lute bigaŕenez goidatzen ari-izatea. I: lkus.: Eratzi.

erazte. (kid): *ad.* Ikus.: Antolatu. I: lrezkindu. (austura): *ad.* Want, (tuŕ-lantze): II *ad.* Garia ebagi ondoren lufak landu. (biotzondo): II *ad.* Biotz-ukitu. (gogai): II *ad.* Zeribait buruz gogayaizan.

eraztun. (ereztan): iz. Ikus.: Ereztun. I: F.aztun, crastun. (kate): iz. Kate baton zaliko bakoitza. {: Ikus.: Eaton. (atsikipen): Otafaren elbidea.

eraztun-begi, (pitxi): *Ia.* Ereztun bateau istaŕi bat kokarazteko erabilizen dan metals.

eraztunutz, (atz): *iz. lkus.:* Ate. I: Atz nagi, : Ereztun-eri.

eruztundu. (bakuntza); ad. Ereztunaren bidez batu,

eraztnneztatu. (eraztun): *ad.* Ereztnnez estekatu,

eraztunketa. (ereztun): *iz,* Ereztmrak jartzearen egipena.

eraztuntsu,(ereztun): *Land* Ereztunetaz egiña edo anlolatuta dagoena.

eraztuntxo. (eraztun): *iz.* Ereztun txikia.

erazun, (eritasun): iz. Ikus.: Eritasun.

erbai, (zams): *iz.* Lera-efestaetan eramaten ran aŕain-zama. (slain): *iz.* Berbera.

erbail. (sakitura): *izond.* Soñarcn edo here zati edo atal baton edo batzuen igimena galduta duena, I: Kaden. (laburtasun): *izond.* Labuf, haute txikikoa dana.

erbaildu. (aultasun): *ad.* Ant biurtu. I: Erbaldu, maskartu. (mutidura): *ad.* Elbaŕitu. I: Erbaldu, kadendu, ilaunditu, mangeldu.

erbaildura. (jaustasun): *iz.* Mazkaltzearen egipena. (eritasnn): *iz.* Ondoeza, oiuuko eritasuna.

erbailgaŕi, (auitasen): *izond.* Aultasuna eragiton duena,

erbalikeria. (aultasun): *iz.* lkus.: Aultasun. I: Erbaltasun.

erbailtasun. (mutidura): *iz.* Soñaren edo bare atal baten igidara galtzea.

erbailtze. (aultasun): iz. Aul eta argal gcratzea.I: Erbaltze.

erbai. (aultasun): *tweed.* Aids dana. Ethel, erbali, erbel, ergal, zokoŕ. (mutidurt): *izond.* Elbafituta dagoena.

erbaldu. (aultasun): *ad.* Auldu. I: Brgaidu, maskartu. (mutidura): *ad.* Elbaŕitu. I: Erbaildu, kadendu.

erbaidura. (erbaltasnn): *iz.* Ems.: Erbaltasun.

erbali, (aultasun): *izond.* Ada dana. I: Erpil, gargail, iñozo, kaskil, kiskil, martzuka, mendeŕe, txakiI, lxokii.

erballceria. (erbaltasn); iz. Erbalduraren egipena. : Aldicŕenkura.

erballd. (aultasun): *ado,* Aultasuncz ari-izatea. I: Erbalkiro.

ERBALTASUN. *iz,* Aultasuna; ziltzaldian eusteko edo xede oilcan irauteko, setasunik ez tastes. j: Erbaldura, erbaltarzun. I: lkus.: Aultasun, I: Makallasun, malotasun, erbailkeria.1/ (aldakortasun), (apaltasun), (atzeratdi), (atzetasun), (auitasuh), (nutsialdi), (erabetasun), (isti-egipen), (koldartasun), (kolokadura),(lazapcn), (mcnpekotasun), (mentasun), (yalkipen).

erbaltzc. (aultasun): *iz.* Aultasunaren ogipena.

erbarne. (iri): iz. Iri baten barheko aldea.

erbafen, (id): *iz.* hi baton beko seizes.

erbaŕutl. (luŕalde): *iz,* Biburu batorako zedaŕitzen dan lufaldea. I: Erki baton eŕialdea, tokialde.

erbasanta. (landarc): *iz. Tkns.:* Anado, berbeña. I: Aneta, anis-bedat.

erbatz. (liito): *iz.* Liño-eztena. (guŕ): *iz.* Eguf-izpia. (lama): ii iz. Egaztien lama txikia, lumatxoa. (ozarkeri): {j izor:d. Mnkeŕ, aketo, bekoskoduna dana.

erbatz-berdin. (lore): *ŕzond.* Ofitxoak berdin dauzkan lore-ostoa.

erbatz-bilco. (lore): *izond.* Bi ofitxo dauzkan lore-ostoa.

erbatz-ezberdin. (lore): *frond.* Ofitxoak ezberdin dauzkanlure-ostoa.

erbayero. (zama): *frond.* Erbaya zeraman gurdi-zaya. E: Erbaixero.

erbaztu. (andeapen): *ad.* Zerbaiten zatia pizkanaka-pizkanaka ondatu. (aultasun): *ad.* Auldu.

erbel. (aultasun): *ŕzond.* da₁s.: Erbal. I: Flbaŕ, erbali.

erhera. (ugaran): *iz,* Ba,s.: Ugaran. Erbere, uagaran, urbeera.

erheraŕak. (ugaran); *izond.* Erberaetan jayo edo bizi diranak.

erbefitn. (bifezatpen): *ad.* Beŕiztatu.

erbesguta. (sasi): *iz.* Ezpainkaria dan sasla; bere ofiak azkargatia dan egoskia egiteko erabiltzen dira. I: Erbezgoŕa.

erbestaidi, (erbestetasun): *iz.* Erbestean bizi beaŕ-izatea. I: Erbestean bizi-izan dan aldia. : Erbesteraldi.

erhestatu. (erbestetasun): *ad.* Nayez edo beafez baste edalde batcra bizi-izateko joan. I: Erbesteratu, erbestetu, erbesteztu.

erbeste. (ended): iz. Norbcrarena ez dan eŕialdea. (erbestetasun): *iz.* Ikus.: Erbestetasnn.

erbeste-bortxatu. (erbestetasun); *ad.* Baste eŕialdera bizi-izateko joan-erazi.

erhoste-zale, (ended); *frond.* Erbestea maite ducna.

erbeste-zalekeria, (ended): *iz.* Erbesteko bizi ta oiturai burn zaletasun geyegi izatea. j: Erbeste-zaletasun.

erbeste-zaletu. (endeŕi): *ad.* Erbesteko bizi ta oiturak maite-izan.

erbesteaf. (ended); *izond.* Beste eŕialdekoa dana, 4: Ikus.: Erbesteko, erbestetaŕ, erbestetako.

erbesteko. (ended): *frond.* Atzeŕitaŕa dana, j: Erbesteaŕ, erbestetako, erbestetaŕ.

erbesterako. (erbestetasun): *izond.* Erbestera daramana. (saleroste): *frond.* Erbestean saltzeko dagoena.

erbesterakotu. (erbestetasun): *ad.* Erbceterajoan-erazteko epaitu.

erbesterapen.(eŕialdapen): *iz.* Norberaren abeŕitik at bizi-izatera joatea.

erbesteratu. (erbestetasun): ad. lkus.: Erbestatu. I: Erbestetu, crbesteztu, efikatu.

erbestetako. (ended): *frond.* lkus.: Erbesteko. I; F,rbesteaŕ, erbestetaŕ.

erbestetaf. (erbestetasun): *frond.* lkus.: Atzcŕitaŕ. Atzetaŕ.

ERBES'I'ETASUN. *iz,* Mugatua dagoen toki edo lufalde batetik notin bat oiltzea izaten dan efu-nekea. I: Notin bat oŕela egotearen ondorioa. I: Notin bat oŕela bizi clan toki edo efia. Erbeste, atzeŕ-aldi, atzeŕi-aldi, zokoraldi. /1 (abialdi), (astanpen), (atzeŕigo), (bakartasttn), (berezkuntza), (ended), (eŕialdapen), (iraizketa), (irtera), (lekoretasun), (tiŕit). (ended): *iz,* Erbostean egon edo bizi beaŕ-izatea.

erbestetu. (ended): *ad.* Naycz edo indafez bizi-izatera crbestera joan. l: Erbestaau, erbesteratu, erbesteztu, oŕikatu. (erbestetasun): *ad.* Berbera.

erbestetzale. (erbestetasun): *frond.* Norbait here abeŕitik at joan-erazten duena.

erbi. (anbri): *iz.* Ortxikaria dan ugaztuna, bttztana motza duena. Goiko ezpaña ebakita dauka, atzeko ankak aufekoak baño luzeagoak eta laisterka dabil, oso arin jauzkadaz. I: Lleproi.

erbi-anka. (lanabesa): ŕn. Metal-kaŕak-autsak isasteko erabiltzen dan tresna.

erbi-antzeko. (untxi): *frond.* Erbiaren antzckoa dana.

erbi-af. (untxi); iz. Aŕa dan erbŕa.

erbi-belaŕi. (said): *iz.* Ezpainkaria dan sasla, lore oriak dauzkana, ta auen kukuluak ule luzeakaz estalita dagozelarik,

erbi-eme. (untxi): *iz.* Emea den erbia.

erbi-eepain. (ezpain): *iz.* Gizonaren goiko ezpafta, berez artesituta dagoenean.

erbi-igespide. (until): *iz.* Erbia esesten zayoneatt iges-egiteko tokia.

erbi-leku. (untxi): *iz.* Erbiak dagozen tokia.

erbi-lo. (to): *iz.* Ariña dan loa, crbiarenaren antzckoa.

erbl-oin, (landare): iz. Aloŕetan azten den frusta, 4: Ikus.: frusta. l: Tepla,

erbi-olaf. (txorzabal): *iz.* Wus.: Basolaŕ. j: Luf-txori. (egazli): *iz.* Berbera.

erbi-sagaf. (sagafondo): *iz,* Sagaŕ-mota bat.

erbi-sare. (sare): *iz.* Erbiak aŕapatzeko sarea. l; Ikus.: Erbi-xedera.

erbi-tanto. (untxi): *iz.* Erbiaren aztarna. (aztama): *iz.* Berbera,

erbi-txakuf. (zakuŕ): ŕz. lkas.: Erbikari. Erbiko xakuŕa, erbi-zakuŕ, erbi-xakuŕ, erbi-zale.

erbi-txakuf-zain. (zaktil): ŕz. Erbi-txakuŕak zaintzen dituena.

erbi-unide. (ugaztun): ŕz. lkus.: Agolatz. Erbiñade.

erbi-xedera. (segada): *ŕz.* Erbiak aŕapatzeko segada. I: Ikus.: Erbi-sare.

erbi-xinitre. (aginkada): iz. Maŕaskarien sendia, erakuskaria crbia data.

erbi-zale. (zakuŕ): *ŕzond.* lkus.: Erbikari. ^: Erbi-xakuŕ, erbi-zakuŕ, zakuŕ-lebroka.

erbiada. (bedaŕ): iz, Ikus.; Belargazi. Andra-bedaŕ, andra-gaŕatz, crbiaya, azadera.

orbikarl. (zakuŕ): *izond.* Erbi-txakuŕ; erbiak aŕapatzeko egokia dan zalcufa. I: Erbiko, erbi-zakuŕ, erbi-zale, zakuf-lebroka, xarlango.

erbiki. (aragi): iz. Erbiaren aragia.

erbiko. (zakaŕ): *izond.* Ikus.: Erbikari. I: Erbiko xakuŕa, erbi-txakuŕ, erbi-zakuŕ. (untxi): *iz.* Ikas.; Erbikume. (: Erbiño,

erbikume. (untxi): iz. Erbiaren kuma. Erbiko, erbiko, erbindola, erbitxa.

erbilcunde. (until): iz. Erbi-mota, erbi-sendia.

erbil. (gabi): *iz.* Mokoŕak austeko landetan erabiltzen dan gabi berezia. 1/ms.: Erbii joki. (daratelu): iz. Xixei. €:.Zizel.

erbil-aipef. (esertoki): iz. Apala dan esertokia.

erbil-joki. (Id): *ŕz.* Mokoŕak apurtzeko lanabesa. (lanabesd): *iz.* Berbera. I: Ikus.: Erbil.

erbil-lan. (ertzapain): iz. Ertzapaña egiteko lana.

erbildu. (ha'); *aa.* Mokoŕak apurtu.

erbllgintza. (ertzapain): *iz* Ertzapein-ertia.

erbimutuf. (sagaŕondo): iz, Sagaŕ-mota bat.

erbindola. (untxi): *iz,* lkus.: Erbikume. I: Erbiko, erbiño, erbibta.

erbiñude. (ugaztun): ŕz. Ikus.: Agolatz. Anderedeŕ, satanderea, aolatz, erbiñure, erbindori, erbi-unide, mimitxa, urdanda,

erbiñude xurt. (ugaztun): *iz,* Aragi-jalea den ugaztuna; bere lama bigun eta leguna da, udan ales ta neguan zuri-curia.

erbitta. (landare): *iz.* Zirikiak ez dauzkan otaka. J: ikus.: Basa-ote. J: Estilaŕa.

crbiratu. (untxi): *ad.* Erbiaren atzetik joan. 1: Ikus.: Erbitara.

erbitalari. (untxi): *(rand.* Erbi-eiztari. (eiza): *izond.* Berbera.

erbitan. (untxi); *ado.* Erbiak eizatzen ari-izatea. (eiza): *ado.* Berbera.

erbitara. (untxi): *ado.* Erbiak cizatzera joatea. : Ikus.: Erbiratu. (eiza): *ado.* Berbera,

erbitaa. (=get): *iz.* Eats.: Beatzafi. J: Satan.

erbitzaf. (untxi): *iz.* Aundia dan erbia.

erbiztatu. (untxi): *ad.* Told bat erbiz bete.

erburu. (eti): *iz.* Efi'ko lendakaria. (nsugadura): *iz.* Muga.

erburuko. (antura); *iz,* Azazicalaren efoan egiten dan antura. J: Tkus.: Ereraki, eri-bunrko, edarate, call, eaki, ertul, ertitz, crtizte. (azazkal): iz. Berbera.

erdai. (izeki-aldi): iz. Ems.: Ardagai. J: Ardai, kardagaiia, kardakai, kardatx.

erdail. (aŕaildura): *iz.* Mendien eta burkaitzen artean izaten dan afaildura sakona.

ordain. (baŕabil): *iroad.* Buztan-mokoa ebakita duena.

erdain-egun. (jai-aldi): *iz.* Yosukristo'ren erdainketa ospatzen dan jai-eguna.

erdaindu. (ebaketa): *ad.* Murata ebaki. J: ingur-ebaki. (baŕabil): *ad.* Buztan-mokoa inguruan zerbait ebaki,

erdaingabe. (baŕabil): *izond.* Buztan-mokoa ebaki gabe ducna. J; Erdainbage.

erdainketa. (baŕabii): *iz.* Erdaintzearen egipena. J: Erdainkuntza.

erdainkuntza. (baŕabil): *iz.* 1kns.: Erdainketa.

erdablaketa. (ebaketa): *iz.* Soin-atal bat ebakitzearen egipena.

erdaiñari. (ayergatasun): *frond.* Ayergatasuna adicrazten duena.

erdanatu. (ebaketa): *ad.* Zerbaitean gañez dagoena ebaki. (arbuyo): *ad.* Ikus.: Erdeiñatu. I: Arbuyatu.

erdaiñu. (ayergatasun): *iz.* Ayergatasuna adieraztea.

erdaitza. (golde): *iz.* Ikus.: **Endaitz.** I: Erdoka.

erdaka. (maŕa): *iz.* Tkus.: Mafa. J: Unaku.

erdal. (izkera): fr. Erdera itzaren aldaketa, itz eratoŕietan erabiltzen dana. lkus.: Erdera.

erdal-itz. (itz): *iz.* Erderazko ttza. Erdel-itr.

erdaldun. (izkcra); *frond.* Erderaz itzegiten ducna. Erdetdun, erdelari.

erdaldundu. (izkera): *ad.* Euzkaldunak bere burua erdalduna egin. J; Erdeldundu.

erdaidunperatu. (jabego): *ad.* Matzen jabego pean geratu.

erdatera. (mintzoera): *iz.* Euzkera mintzatzen edo idazten erabiltzen dan euzkerazkoa ez dan itz edo itz-jokera.

erdaleŕl. (ended): *Fr.* Erderaz mintzatzen dan efialdea. j: Erdareŕi, erdeleŕi.

erdalgaitz. (izkera): *iz.* Gaizki mintzatzen dan erdera. I; Erdelgaitz, crdara-merdara, erdera-merdera.

erdaliri. (hi): *iz.* Matzen ilia.

erdalkeri. (atzefigo): iz. Aŕotzei dagokiena. J: Erdelkeria.

crdalots. (soñu): iz. Erleen buŕunba. (erle): *iz.* Berbera. (aots): (iz. Abotsen mannarioa. (izkera): JJ *Fr.* Erderaren soñua.

erdattsu. (€zkera): *Frond.* Erderaz kutsatuta dagnena.

erdaltzale. (izkera): *izond.* Erdera maite ttuena J: Erdelzale.

erdalzaletu. (izkera): *ad.* Erdera maite-izan.

erdamu. (gozamen): *iz.* ilydai gardingaren gozamen txaŕa. (urdai): *iz.* Berbera.

erdaniatu. (eh): *ad.* Noribait barm iguiña izan.

erdara-merdara. (izkera): *iz.* Ikus.: trdalgaitz. J: Erdelgaitz, erdera-merdcra.

erdaradun, (izkera): *izond.* Erderaz mintzatzen dana. T,.rdarataŕ.

erdarakada, (izkera): *iz.* Euzkeraz mintzatzean erabiltzen dan erdai-itza edo erdal-itz-jokera. j: Erderakada, erdelkada, erderantzdun.

erdarataf. (izkera): *izond.* lkus.: Erdaradun.

erdaratu. (izkera): *ad.* Euzkerazkoa erderara itzuli. I: Erderatu, erderaratu, erderaztu.

erdaratzale. (izkera): *frond.* Euzkerazkoa erderara itzuttzen duena. J: Erderatzaĺc.

erdarefi. (izkera): *iz.* Erderaz mintzatzen den efialdea. E: lkus.: Erdaleŕi.

erdareztatu. (izkera): *ad.* Erderaz biurtu.

erdatza. (aogozo): iz. Abereen aduŕa.

erde. (aogozo): *iz.* lkua.: Add. J: Erdoil.

erdeiu-Izan. (atsekabetasun): *ad.* Atsekabetu. 1: Erdain-izan.

erdeiñabera. (urguritasun); *iz.* Urguria dana.

erdeiñagafi. (cumin): *izond.* Gogaikaŕia dana. I; Erdeñagaŕi. (arbuyo): *Frond.* Arbuyatzekoa dana.

erdeiñagaŕitu. (sumin): *ad.* Gogaikaŕia biurtu.

erdeiñari. (arbuyo): *Load.* Oituraz arbuyoz ari dana. J: Erdeiñatzale, erdelari. (ospege): *frond.* ben ona kentzen duena.

crdciñatu. (cumin): *ad.* Gogait-eragin. Erdeiña. (atsckabetasun); *ad.* Atsekabetu. (arbuyo): II ad. Arbuyatu. Erdaiñalu, order-Lau,

erdeiñatzalc. (arbuyo): frond. Tkus.: Erdciñari.

erdeiñataeko. (arbuyo): *izond.* Arbuyoz ari dana. J: Erdeiñuzko.

erdeinu. (atsekabetasun): *iz.* Atsekabea. ^: Erdeñu. (arbuyo): iz. Eats.; Arbuyo. J: Gibelondo.

erdeiñu-aldea. (gaizkikuntza): *iz.* Erdeiñuzko zentzua.

erdeiñu-egin. (arbuyo): *ad.* Arbuyatu. J: Erdeñu-egin.

erdeiñu-itz. (arbuyo): iz. Arhuyozko itza.

erdeiñuzlra. (arbuyo): *ado.* Arhuyoz ari-izatea.

erdciñuzko. (arbuyo): *frond.* Ikus.: Erdeiñatzeko.

erdeitsi. (ardiespen): *ad.* i cus.: Ardietsi. Erdietsi.

erdel-csacra. (izkera): *iz.* Euzkera mintzatzean erabiltzen dan erderako csakers.

erdel-idazle. (idazkela): *izond.* Erderaz idazten duena.

erdel-mordolo. (izkera): *Frond.* Br s.: Erdelgaizto. : T$rdalgaizto, erdel-mordoiozko, erdera-mordoio, erdera-morkilo.

erdelari, (izkera): *izond.* Ikus.: Erdaldun. ^: Erdeidun.

erdelgaizto. (izkera): *izond.* Gaizki mintzatutako erdera. I: Erdalgaizto, erdel-mordolo, erdel-mordolozko.

erdelkeri-zale. (izkera): *Frond.* Euzkeraren joskeraren aurka, erderazko utzari buruz zaletasuna duena.

erden. (aurkintza): *ad* Ustekabean aurkitu. (jarmaiñera): *ad.* Gauza baten barman beste bat sartu at-izan.

erdensari. (sariztatze): *iz.* Aurkitza baten sariztatzea.: Topasari.

erdera. (gisa): *ŕz.* Matzen gisa, afotzen eraz. Erdara. (izkera): *iz.* Euzkera ez dan baste izkuntza.

erdera-mordolo. (izkera): *iz.* Ondo ulertzen ez dan mintzaera.

erderakada. (mintzoera): *iz.* Euzkeraz mintzatzean edo idaztean erabittzen dan erderazko itza ado esakuna.

erderalpen. (itzulpen): *iz.* Euzkeratik erderara egindako itznlpena.

erderatiko. (izkera): *iz.* Ikus.: Erderazko.

erderaiko. (izkera): *iz,* Erderaz egifia dana. Erderatiko.

erderazle. (izkcra): *ŕzond.* Euzkeratik erderara itzullzen duena.

erderaztc. (izkera): 12. Euzkeratik erderara itzultcea.

erdespen. (ardiespen): *iz.* lkus.: Ardiespen. j: Erdiespen.

erdespide. (ardiespen): *iz.* Zarbait ardiesteko bidea.

erdetsu. (aogozo): *ŕzond.* Ikus.: Erdezu. l: Erdeti.

erdezu. (aogozo): *izond.* Aduŕa asko duena. j: Erdetsu, erdeti.

ERIN. iz. Oboaren baŕuko unetxoa, makobilaren baste guztietatik tarts berdiñekoak, dagoena. J: Boilaren bafuko unetxoa, iraitzaren baste guztietatik tarte berdiñekoan dagoena. Gauza baten barnenekoa dana. : Osoa dan zerbait erdibitzen dan bi call bcrdiñen bakoitza. j: Ertegi. (erdiialdi): *ad.* Erditaaileen artean, emeak bero garayean umegaya egoztea. j: Ert. i1 (barnekotasun), (ezoso), (gafantzi), (gupiera), (neuŕizti).

erdi adirazi. (buzipen): *ad.* Esondatu.

erdi agertu. (agermen): *ad.* Idekidura batetik edo zerbaiten alzetik zeredozer erakutsi.

erdi bi egin. (erdialdi): *ad,* Aura izan, erdibitu, erdi izan.

erdi izan. (erdialdi): *ad.* Ikus.: Erdi bi egin. j: Erdibitu, sein-egin, ume egin, zatitu.

erdi ozka, (mailgune): *iz.* Lautik gutxi galentzen dan ozka.

erdi-aantzi, (aanzpen): *izond.* Erdi aiztuta.

erdi-ageri. (agennen): *ad.* Erdizka ikusi,

erdi-ain. (aindoizti): *iz,* Aindo baten erdi-erdia dana. j: Ertain.

erdi-akef. (unasked): *iz.* Ameskerizko biduzia, erdi akef eta erdi gizona zana.

erdi-alai, (gaz£asun): *izond.* Erdizka alai ta goibela dana.

erdi-aldeko. (erdi): *ŕzond.* Erdi ondoan dagaena, j: Erdi-ondoko.

erdi-aldetsuan. (erdi): *ado.* Erdi-aldean.

erdi-aldeko. (aldikada): *izond.* Erdiarokoa dana. I: Erdiaroko.

erdi-aletu. (garau): *ad.* igalien garauak erdizka spin. j: Erdi-azitu, erdi-biitu, erdi-garaotu, erdi-pikortu.

erdi-andizki. (andi-manditza): *izond.* Aitofen same crdizka dana.

erdi-arte. (tarte): iz. Iitus.: Tarte.

erdi-aspil. (onna): *iz,* Lugintza-etxc bat erdibitzen ducn orma.

erdi-asto. (asto): *iz.* Baso-astoa.

erdi-azal, (iaŕu): *iz.* Azat-erdiko.

erdi-azitu. (garau): *ad.* Ilcus.: Erdi-aletu. Erdi-biitu, erdi-garaotu, erdi-pikortn.

erdi-barne. (etxegintza): *ŕz.* Elizaetan batez ere urmaen artean dagozen tarteen erdikoa.

erdi-bateko, (erdi): *izond.* Idurietan eta mukuluetan erdiko bares duena. Erdi-bereko, erdikide, erdirakoŕ.

erdi-beat, (erdialdi): *izond.* Erditzeko dagaena. j: Erditzeko.

erdi-beltz. (enda): *izond.* **Gizon** zuri ta emakume beltza edo gizon beltz eta emakume zuriarengandik jayo dana. Erdi-zuri.

erdi-befi. (erdialdi): *iz.* Erditu ondoren dagocn emakumea; erditu ta geroxeago dagaena.

erdi-bide. (erdi): *iz.* Aindo batzuk batu ondoren, berm bilkifia ayen banakoaz zenbanatzean ateratzen dart aindo befia. Erdigune, erdi-neuŕi. j: Buis.: Erdirañotu.

erdi-biltu. (garau): *ad.* Ilcus.: Erdi-atetu. Erdi-azitu, erdi-garaotu, erdi-pikortu.

erd€-bikoitz. (erdi): *izond.* Lodi ta mee artekoa dana. l: Erdi-bikotua.

erdi-edatu. (edamen): *ad.* Zerbait erdizka edatu.

erdi-egin. (amai): *ad.* Gauzak bukatu gabe utzi.

erdi-eklu. (umotnsun): *Land,* Umotzen aaten dana.

erdi-era. (erdi): *iz.* Erdi-lelcua, erdian dagoena.

erdi-erbail. (sakitnra): *iz.* Soñaren aide bateko elbafitasuna, osoa jean gabe.

erdi-erdiko. (ararte): *izond.* Toki bateuetatik ararte berean dagoena. (zuzentza): *izond.* Airierdd gabeko ta zuzentzaz ari dana.

erdi-ari. (ale): ŕz. Eskuaren crdiko atza. ~: Erdiko, tarteko.

erdi-eretu. (zorotasun): *ad.* Erokeriak egin.

erdi-cfe. (sukalde): *ad.* Erdizka eŕe-egin.

erdi-esna. (esnaldi): *ŕzond.* Guztiz esnatu gabe dagoena.

erdi-estalgiz. (itzalgaitz): *ado.* Itzalgaiizcz ari-izatea.

erdi-eze. (umotasun): *izond.* Itaite-aldian umotu gabe dagozen ereiñazi esaton zayena.

erdi-gainkatu. (gainkadura): *ad.* Gauza baten zat€ bat baste baten gateau jai, telakaz egiten dan antzera. : Erdi-telakatu.

erdi-gañeratu. (zurkaitz): *ad.* Gauza bat baste baten gañean zurkaiztu.

erdi-garbal,(garbattasun): *izond.* Burnam ule gutxi daukana. j: Erdi-karsoil, erdi soil.

erdi-ieskof. (erdi): *izond.* Erditik uŕutiratzen dana. l: Erdirakaitz.

erdi-igazkot. (sarkura): *izond.* Erdizka ur-artzalea dana; bere barnean ura sartzekoa dana.

erdi-ikara. (sukaŕ): *iz,* Erdialdian izaten dart sukafa. : Erdi-sukaŕ. (erdialdi): *ŕz,* Berbera.

erdi-€kusgafi. (gardentasun): *izond.* Bare bama zerbait ikus ditekena.

erdi-isekari (iseks): *frond.* Erdizka isekaz ari dana.

erdi-itsu. (its-tuna): *izond.* Oso gutxi ikusten duena. j: Ertutsu, utsuko.

erdi-lagundu. (erdialdi): *ad.* Erditzen ard danari laguntza amen.

erdi-landu. (Ian): *ŕzond* Erdizka landuta dagoena.

erdi-lafe. (gertuera): *izond.* Ondo gerturik ez dagoena.

erdi-lan. (lauzko): *izond.* Erdizka lauzkoa dana.

erdi-leku. (erdi): *iz.* Erdian dagoen unea. Erdi-unc, erdi-told.

erdi-lefo. (eteegintza): *iz.* Bi **zama-ormaen** artean dagoen tartea.

erdi-merdiko. (ezoso): *Load.* Erdimerdiz egiña dagoena.

erdi-mnin. (erdi): *iz.* Zerbaiten erdiko zatla.

erdi-neufi. (erdi): *iz.* Ems.: Erdi-bide. Erdigune. j: lkus.: Erdirañotu.

erdi-oarcnen. (gogape): *iz.* Gogape goibela.

erdi-oartuzko.(gogape): *izond.* Erdi-oarmenari dagokiona.

erdi-ondo. (erdialdi): iz. Erdialdi ondoko Attila. j: Erditondo, erdi-ondore, erdi-uŕen, auŕ-ondo, sabel-undo, sein-egitonda.

erdi-ondoko. (erdi): izond. Erdi-aldikoa dana. j: Ikus,: Erdi-aldeko.

erdi-oso. (ezoso): izond. Ikus.: Ezoso.

erdi-ozkatu. (mailgune): *ad.* Erdi-ozka ateratzeko tanegin.

erdi-perka. (aŕain): *iz.* Afain-mota bat.

erdi-pikortu. (garau): *ad.* Ikus.: Erdi-aletu. j: Erdi-azitu, erdi-biitu, erdi-garaotu.

erdi-soil. (garbaltasun): *izond.* Ikus.: Erdi-garbai. j: Erdi-karsoil.

erdi-sukalde. (sukalde): *iz.* Sutegia ordian daukan sukaldea.

erdi-sukaf. (sukar: *iz.* Ikus.: Erdi-ikara. (erdialdi): iz. Berbera.

erdi-tajutu. (irudi): *ad.* Erdi-eratua.

erdi-teĺakatu. (gainkadura): *ad.* Was.: Erdi-gainkatu.

erdi-toki. (erdi): *iz.* flats.: Erdi-leku. I: Erdi-une. (erdialdi): *iz.* Erditzeko tokia. Ikus.: Erditzetegi.

erdi-txautu. (eralkcta): *ad.* Erdia eralgi.

erdi-txoro. (ergettasun): izond. Astaputza, erdi-zozoa dana.

erdi-ugarte. (ugarte): *iz.* Zati estu batean izanezik, uraz inguratuta dagoen luf-zatia. i: Ia-ugarte, lubadaf, lut-besa, luŕ-beso, ostugarte, ozt-ugarte.

erdi-ugarteko. (ugarte): *izond.* Erdi-ugartean bizi dana.

ardi-une. (erdi): *iz.* Erdian dagoen ones. !; Thus.: Erdi-Ieku, erdi-toki.

erdi-ufeu. (erdialdi): *iz.* Ikus.: Erdi-undo. j: Erditondo, erdi-ondore, sabet-ondo.

erdi-utzean. (uŕutasun): *izond.* Ikus.: Erdidoan.

erdi-zabalik. (idekidura): *ado.* Erdi-idekita egotea.

erdi-zai, (aitabitxi): izond. Besoetakoa duena.

erdi-zapal. (suduŕ): *izaed.* Suduf-motza dana. (lauzko): *izond.* Erdi-laua dana.

erdi-zoratu. (zorotasun): *ad.* Zorakeriak esan edo egin.

erdi-zulora. (iñausketa): *iz.* Iñausteko era berezia, adaf-erdiao bat egiten. Erdiz-gora.

erdi-zuri. (enda): izond. Ikns,; Erdi-beltz.

erdi-zutitu. (igoera): *ad.* Ikus.; Agondu.

erdia. (erdialdi): iz, Erditu duen emakumea. (oyutza): *oyu.* Erdi afitasnn erdi aŕitnena adierazten duen oyutza.

erdiaditu. (entzupen): *ad.* Erdizka entzun. j: Erdientzun.

erdialde. (erdi): *iz.* Zerbaiten erdia dana.

ERDIALDI. *iz.* Erditzaileen artea, emeak adionez umekia egoztearen egipena. I: Emaldi, erditzapen, erditze, erdigite, erdikaldi, erditza, erdiztapen, erditaldi, erkain, erkale, ertaldi, auŕ-egikera, auŕizaite, auŕ-ukaite, auŕ-ukeite, aurtizate, sabetaldi, sorzairu, soŕaldi,sein-egikera,scin-egintza, seingintza. /1(abere), (auŕontzi), (azaldi), (ebakuntza), (ernaltze), (jayotza), (koma), (ninikizti), (sendakintza), (soiñizti).

crdiarazi. (erdialdi): *ad.* Erdibitu-eragin.

erdiarazle. (erdialdi): *iz. Ikus.:* Emagin. Sortzain.

erdiaro. (aldikada): *iz.* Boskafen mendetik amaboskaŕen erdirarte irauten duen aldikoa. j: Erdi-aldi, erdi-mende,

erdibana. (erdi): *ado.* Bakoitzari erdia. Erdibanan, j: Tkus.: Lagun abaŕean.

erdibanatu. (erdi): *ad.* Erdibana banandu.

erdibaratu. (begiespen): *ad.* Begiespena iran.

erdibardin. (berdintasun): *izond.* Ia berdin dana.

erdtbafen-zoko. (zoko): iz, Makobilan erpifia daukan zokoa, baña aide bat aria da, to bestea ikulefoa.

erdibefikatu. (bitezarpen): *ad.* Zerbait bare tango egokeran iS beŕiz ezati.

erdibete. (okidura): *izond.* Erdiz bettta dagoena. j: Erdibeteko.

erdibideko. (erdi): *frond.* Aide edo atdiaren mutut'etatik erdian dagoena.

erdibiketa. (atalketa): *iz.* Bi zatikotan erditzearen egipena. j: Ikus.: Erdibikuntza.

erdibikuntza. (atalketa): *iz.* Bi zatikotan erditrea. 1: Ikus.: Erdibiketa.

erdibildu. (erdi): *ad.* Ilauzak, arazoak ado egipenak anti bateau bitdu edo alkartu.

erdibitu. (biotzondo): *ad.* Biotz-ukita. Erditik egin. (erdialdi): *ad,* Thus.: F,rditu. j: Munduratu, erdi izan, sain-egin. (atalketa): II *ad.* Bi zatitan zatitu. Zatitan puskato. I: Erdibi-egin. (aiaiidora): H *ad.* Ikus.: Erdiratu. j: Erdiatu, erditu.

erdibitzale. (atalkela): *izond.* Zerbait bi zati berdiñetan erditzen duena. Erdikari.

erdibitze. (atalketa): *iz.* Zatitan puskatzearen egipena.

erdibizi. (erdi): *izond.* Erdi bizirik dagoena.

erdidiki. (idekidura): *ad.* Erdizka ideki.

erdidoan. (uŕutasun): *izond.* Erd€ uturik ematen dana. j: Erdi-utzean.

erdidun. (itzannen): *izond.* Nekazaritzan ado abereen azkuntzan lanegiteko itzarmenez ari dana. j: Erdikalari, erdikari.

erdientzun. (enizupen): *ad.* Ikus.: Erdiaditu.

erdieskafi. (ardiespen): *ŕzond.* Ardietsi ditekena.

erdieskof. (eroskеta): *izond.* Ardietsi dezakena.

crdiespen. (ardiespen): *iz.* Ikus.: Ardiespen. : Erdespen.

erdiespide. (ardiespen): ŕz. Ardicsteko bidea.

crdietsi. (ardiespen): *ad.* Loral. j: Erdetxi, erditsi, erditxi, erdetsi, yerditsi, ierditsi.

erdieztu.(banakuntza): *ad.* Banatu.

rdigafenean. (oxen): *ado.* Ordu erdian egotea ado ari-izatea.

rdigite. (erdialdi): ŕa. Ikus.: Erdialdi.

rdigof. (gortasun): *iz.* Gortasun ariña.

rdigune. (baraldi): *iz.* Ekaitz baten ondoren cgoten dan nolabaiteko eztiatdi. (erdi): *iz.* Ikus.: Erdi-bide.: Erdi-ncuŕi. j: lkus.: Erdirañatu.

erdika. (erdi): *ado.* Erdi biak banatzen ad-izatea.

erdilcala. (erdi): *iz. Ia* erdia dana. j: Erdikara, erdikalaxe.

erdikalarL (maizterkuntza): *izond.* Landa-etxaldea.alogeraz daukana.j; Tkus.: Erdidun. j: Erdikari.

rdikalatu. (ardi): *ad.* Zerbait erdira gutxitu. j: Bros,: Erdikatu. Erdinkalatu.

rdikari. (atalketa): *izond.* Ikus.: Erdibitzalc. (maizterkuntza): *izond.* Rms.: Erdikalari, erdidun.

erdikatu. (erdi): *ad.* Zerbait ia erdira gutxitu. I: Bros.: Erdikatatu. I: Erdikindu. (azkuŕi): *ad.* Arinki elikatu. (atalketa): jj *ad.* Erditik zatitu. j: Erditik egin.

crdiketasun. (erkidetza): *iz.* Erdibana egindako erdiketza.

erdiki. (erdi): *ado.* Erdizka ari-izatea.

erdikide. (erkidetza): *izond.* Erkidetza bateau zerbait bereganatzen duena. (erdi): *izond.* Ikus.: Erdi-bateko. I: Erdirakoŕ.

erdikidetu. (erkidetza): *ad.* Zerbaitean zatircn bat euki.

erdikin. (erdi): iz. Ia erdia izatea.

erdikindu. (erdi): *ad.* Ikus.: Erdikatu.

erdikitasun. (erditasun): iz. Ona izatera elizen ez dan tasuna.

erdiko. (erdi): *izond.* Erdian dagoena. (atz): iz. Atz aundiena. Ikus.: Atz, atzandi. j: Erdo-eri, erdi-eri, eri-audi, tarteko. (neuŕizti): II *iz,* iruzoko baten erpiñctik baste aldeko aideraño doan mafa.

erdiko belañ. (adikin): iz. Erdiko adikiña.

erdiko kabila. (maki l): iz. Idiek alkali zama bota ez dezaten, gurdiaren iguneak zearka jartzen clan makil txikia. Erdiko ziri.

erdiico Info. (obo): *iz.* Erdiko tinitik igarotzean makobiiaren baste bi tint artean dagoen mafa zuzena. I: lkus.: 711-leŕoa.

erdiko orma. (sudurí): iz. Baczuŕaren erdian dagoen iekia.

erdiko ziri. (makil): *iz.* lkus.: Erdiko kabila.

erdikoi. (eŕiketa): *izond.* Efiketari buruz erdiraketa jaŕi nai duena. I: Erdirakoi.

erdikoitasun. (eŕiketa): *iz.* Efiketari buruz erdiraketa jaŕi nai-izatea. I: Erdiakoitasun, erdiranai.

erdikoka. (ezarmen): *izond.* Erdizka ezaŕita.

erdikorma. (orma): *iz.* Erdiko trenkada. Ikus.: Trenkada.

erdikoŕ. (erdialdi): *izand.* Safi erditzen duen emakumea.

erdikotasun. (cacti): iz. Ez bat ez baste baten aide an ez izatea.

erdikoz baztefera. (gainberadura): *ado.* Gainberatoz ari-izatea.

erdikusi. (ikusinen): *ad.* Uŕun egoteagatik ado baste zioren bat data kari, zerbait naas-maaz edo erdizka ikusi. : L.anbroan ikusi.

erdil. (eriotza): *ad.* Tl-agian egon.

erdisari. (dantzaketa): *izond.* Erdiko danizaria.

erdilo. (to): *izond.* Erdizka lotan dagoena. I: Erdilotan.

erdilokartu. (10): *ad.* Erdizka lo-egin.

erdiluze. (luzera): *izond.* Aide batetik bestetik baño luzeagoa dana.

erdila. (eriotza): *izond.* Erdi ila dagoena. I: Erdit.

erdimala. (gizarte): *iz.* Gizarteari buruz erdiko maia.

erdimerdi. (ezoso): *ado.* Osorik ez egotea. j: Erdipurdi, erdirantza, erditan, erdizana, erdiz-erdi, erdizkara, crdimerdika.

erdimin. (ofiaze): *iz.* Erdialdiaren oñazea. Erditzeko mina, erditzerniña. (erdialdi): *iz.* Berbera.

erdimuga. (erdialdi): iz. Erditzeko ordua.

erdio. (aŕaildura): *iz.* Luzezko afaildura. 1: Erdiu.

erdipurdi. (gogaldieza): *iz.* Arinkeri, xorokeri. (ezoso): *ado.* Rms.: Erdimerdi. I: Erdipoerdi, erdipuerdi, erditan, erdizana, erdiz-erdi, erdizkara, erdizperdiz, crdizpordiz.

erdipurdika. (ezoso): *ado,* Erdipurdiz ari-izatea. I: Erdipurdizka.

erdipurdiko. (ezoso): *Land.* Erdimerdizkoa dana.

erdira. (erdi): *ado.* Ikus.: Erdizka. I: Erdika, erdiz, erditi.

erdira jo. (berdintasun): *ad.* El erdi berdiñetan zerbait banatu edo berdindu. ^: Erdirañotu.

erdira-egin. (eztanda): *ad.* Bamako oldaŕez zerbait ideki.

erdira-indaf. (indaŕ): *iz.* Erdiruntz cgiten *dan* tndafa.

erdiragafi. (oñaze): *izond.* Oñaze bizibizikoa dana.

erdiragaŕiko.(oñaze): *izond.* Oñazez izugaŕia dana.

erdiraizkatu. (erdi): *ad.* Erdiraño gutxitu.

erdirakaitz. (erdi): *irons!.* Ikus.: Erdiieskoŕ.

erdiralceta. (eŕiketa): *iz.* Efiketari buruz aide guzietako arazoak erdiko aginpidc baten pean jartzca.

erdirako. (erdi): *iz.* Zerbaiteaz erdizka ustiatzekoa dana.

erdirakodun. (erdi): *izond* Zerbaiteaz erdizka ustiatzen dutenen bakoitza.

erdirakol. (eŕikcta): *izond* Ikus.: Erdikoi. (indaŕ): *izond.* Tkus.: Erdrraindaŕ. {: Erdirakoŕ.

erdirakoitasun. (eŕikela): iz. lkus.: Erdikoitasun. I: Erdiranai.

erdirakof. (indaŕ): *izond.* Tkus.: Erdirakoi. (erdi): *izond.* j: Tkus.: Erdibateko. (oñaze): *ŕzond.* Ikus.: Erdiragaŕi.

erdiranai. (eŕiketa): *iz.* Ikus.: Erdikoitasun, erdirakoitasun,

erdirantza. (ezoso): *ado.* lkus.: Erdimerdi.]: Erdipurdi, erditan, erdizana, erdiz-erdi, erdizkara.

erdirañotu. (erdi): *ad.* Aindo batzuk batu ondoren beren bilkiña ayen banakoaz zenbanatzean aindo bells atere. j: Ikus.: Erdi-bide, erdigune, erdineuŕi, erdira jo.

erdirapen. (atsekabe): iz.]kus.: Atsekabe. : ltxaŕe. (eŕikela): *iz.* Ecus.: Erdiraketa.

erdirategi. (erdi): *ado.* Erdiruntz geyegi ateratzea.

erdiratu. (aŕaildura): *ad.* Aŕaildurak egin. : Erdiatu, erditu, erdibitu, erdira. (erdi): *ad.* Erdian jaŕi. I: Erdian batu. (otiaze): II *ad.* Oñazez erdibitu.

erdiratzale. (zearkadura): *izond.* Zearkatzen duena. (bitartekotasun): *izond.* Ikus.: Bitarteko, erditsuko. (erdi): *izond.* Erdiratzen duena.

rrdireki. (idekidura): *ad.* Erdizka ideki.

erdiru. (afaildura): *iz.* Ikus.: Afaildura. ^; Ziŕ kito. (aitzurketa): *iz.* Aitaurketa Inzca.

erdisari. (kondaf): *iz.* Ustiatu gabe uzten dart kondaŕa.

erdisari-egin. (kondat): *ad.* Ustiatu gabc kondaŕak utzi.

erdiskail. (uzta): *iz.* Nolabaiteka uzta. Erdiskel.

erditan. (ezoso): *ado.* Tkus.: Erdimerdi. E: Erdipurdi, erdirantza, erdizana, erdiz-erdi, erdizkara.

erdiara. (erdi): *ado.* Erdira.

erditaratu. (erdi): *ad.* Erdira etoŕi ado irten.

ERDITASUN. *iz.* Alkaŕen aurkako bi tasun edo buldintzaen arteko erdiunearen tasuna. /7 (aisetasun), (arau), (aiketasun), (bekotasun), (jauntxokunde),(naŕiokera), (neufitasun), (uzkeri).

erditi. (erdi): *ado.* Ikus.: Erdizka. Erdika, erdiz, ardira.

erditik egin. (biotzondo): *ad.* Ikus.: Erdibitu. (atalketa): *ad.* Zatitu. j: Bros.: Erxlikatu. I: Erdik-egin.

erditsi. (ardiespen): *ad.* Ikus.: Ardietsi.: Erditxi.

erditsu. (itsumen): *frond.* Oso gutxi ikusten duena. E: Erdiutsu, erdi-itsu. (erdi): *izond.* Ia erdia dana. 1: Erditsuko.

erditsuko. (erdi): *izond* Ia erdian dagoena, erditsuan dagoena. Erditsu. (bitartekotasun): *izond.* Ikus.: Bitarteko, crdiratzale.

erditsutan. (tarts): *ado.* Bitarteetan.

erditu. (aŕaildura): *ad.* ikus.; Erdirate. j: Erdiatu, erdibitu. (erdialdi): *ad.* Eme

batek umea izan. J: Erdibitu, auf-izan, auŕegin, auŕizan, auŕukcn, aursortu, auŕ-ukan, ieŕ-egin, munduratu, sein-egin. (zurtoin): JJ *ad.* Landareak altxumak atera.

erditza. (erdialdi): *iz.* Thus.: Erdialdi.

erditzaile. (erdialdi): izond. Erditzen art dan **emakumea** laguntzen duena. J: Erditza]e.

erditzal. (itzal): *iz,* Oso itun ez dan itzala.

erditzapen. (erdialdi): *iz,* lkus.: Erdialdi. I: Erditze, erdiztapen.

erditze-miñak. (oñaze): *iz.* Tkus.: Erdimin. I: Erditzeko miñak.

erditze-neke. (crdiaidi): *iz.* Zala izan dan erditzea.

erditzeko. (crdialdi): *izond.* Ikus.: Erdi-beaŕ.

erditzetegi. (erdialdi): *iz.* Erditzeko tokia. I: Erdc-toki. (gaxotegi): *iz.* Erditzeko dagozenentzako gaxotegia.

erdiz, (erdi): *ado.* Ikus.: Erdizka. I: Erdika, erdira, crditi,

erdiz-erdi. (osotasun): *ado.* Osotasunez ari-izatea. (erdi): *ado,* Erdikin ari-izatea. J: Erdi-erdian. (ezoso): Jj *ado,* Ems.: Erdimerdi. j: Erdipurdi, erdirantza, crditan, erdizana, erdizkara. (aide): jj *ado.* Aidetik aldera. (gelditze): JJ *ado.* Arazoren bat getdirik uzte-izatea.

erdiz-erdiko. (erdi): *izond.* Erdiz-erditik ebakitzen duena.

erdiz-erditn. (erdi): *ad.* Iraitz edo mukulu baten erdia aurkitu.

erdiz-erdizean, (erdi): *ado.* lkus.: Erdizka.

eŕdiz-gora. (iñausketa): *iz.* Ikus.: Erdi-zulora.

erdizalciak. (ninikizti): *iz.* Umegaya inguratzen duten aurzoŕo ta mintzak.

erdizale. (crdialdi): *izond.* Erditu duena.

erdizana. (ezoso): *ado.* Thus.: Erdimerdi. Erdipurdi, erdirantza, erditan, erdiz-erdi, erdizkara.

erdizka. (crdi): *ado.* Zerbait crdibana aria, egin, erabili, ... J: F.rdika, crdiz, erdira, crditi, erdiz-erdizean, cricida, erlik.

erdizkaku, (erdi): *izond.* Ezdizkoa dana.

erdizkara. (erdi): *ado.* Erdia baño geixeago.

erdizlcalatu. (erdi): *ad.* Erdian bail° geixeago utzi.

erdizkamuan. (adiskidetasun): *ado.* Adiskidetasuncz erdizka ari-izatca.

erdizkara. (ezoso): *ado.* Ikus.: Erdimerdi, j; Erdipurdi, erdirantza, erditan, erdizana, erdiz-erdi.

erdozzatu. (erdi): *ad.* Erditik zatitu.

erdizkatze. (aidaragune): *iz.* Bi zatitan ataidu.

erdizkazale. (erdi): *izond.* Bi zatitan banatzen duena.

erdizlci. (elizti): *iz. Ike* baten erdian dagoen izkia.

erdizola. (oñetako): *iz.* Oñetako zola beŕiak. j: Erdizpesta.

erdoeolatu. (ofietako): *ad.* Oñetakoai cola bcŕiak ipiñi. J: Erdizpestatu.

erdizotz. (izotz): *(cord* Erdi izoztuta dagoena.

erdizoatu. (izotz): *ad.* Ubil bat zerbait izoctu.

erdizpesta. (oñetako): iz. Zola erdiak. J: Bu, s,: Etdizola.

erdizpestatu. (oñctako): *ad.* Ilcns.: Fzdizoiatu,

erdo. (ondo): iz. Laboreetan sortzen dan ondo txerketxa. J: Erdoi, erdoi], ugaiatz. (iseka): *ado.* Txantxatan ari-izatea.

erdo-eri. (atz): *iz. lkus.:* Erdiko.

erdoi. (undo): *iz.* Ikus.: Erdo. J: Erdoi], erdola, antsa, su-cŕeta, ugaiatz. (zurmin); iz. Ikus.: Zurmin. j: Erdoi], igcl-mantaŕ, minkura, mutxi, ordei, ordoi. (lizunkeri): JJ *(zone/.* Lizuna dana.

erdoi-aitziko. (kimia): *izond.* Ordeikari aurkakoa dana. (ortzikadura): *(zone!.* Eŕegaŕianrkakoa dana.

erdoi-gabe. (kimia): *izond.* Ordeitn ezin ditekena. J: Erdoi-gaitz, erdoilgaitz.

erdoi-gabetu. (kimia): *ad.* Ordeya kendu. j: Erdoitgabetu.

erdoi-gabetzale. (kimia): *izond.* Ordeya kentzekoa dana.

erdoi-gaitz. (eritasuna): iz. Burni-ordeya gertutzean ari diranakjasan oi duten eritasuna. (kimia): *izond.* lkus.: Endoi-gabe. j: Erdoilgaitz.

erdoi-garbitze. (kimia): iz. Ordeya kcntzea. : Erdoi-kentze.

erdol-ixinbo. (egazti): *iz. Poliki* abesten ducal egaztia; bete lumak goitik arreak dire ta beitik zuriak.

erdoigai. (kimia): *iz.* Thus.: Ordeigai. Ordei,

erdoigai or. (ur): fz. Erdoigayez atondutako ura.

erdoigafi. (kimia): *fzand.* Erdoitu ditekena, I; Erdoilgaŕi, ugargaŕi.

erdoi(. (ondo): *iz.* Tkus.: Erdoi. J; Autsa, su-eŕeta. (zurmin): *iz.* Ecus.: **Zurmin,** Erdoi, iget-mantaŕ, lizun, ordei. (aogozo): Jj *iz.* Thus.: Aduŕ. j: Erde. (jalkin): Jj *iz.* Onizien ondo ta ormaetan geratu oi dan jalkiiña. (legaŕ); JJ fz. Ezuŕen legaŕa. (ezuŕ): II *iz.* Berbera. (azteri): H *iz.* Abereen azteri zaŕa.

erdoildu. iz.

erdoildu. (ondo); *ad.* Erdoyez bete. I: Erdoitu, erdolatu, erdoiztatu, erdoilatu.

erdoildun. (ondo): *izond.* Erdola daukana.

erdoildura. (ondo): *iz,* Erdoycz betetzearen egipena.

erdoilgabetu. (kimia): *ad!* Tkus.: Erdoi-gabetu.

erdoilgaitz. (kinnia): *izond,* Ikus.: Erdoi-gabe, erdoi-gaitz.

erdoilafi. (kimia); *(rand.* Thus.: Erdoigati. J: Ugargaŕi.

erdoilkara. (undo): *izond.* Erdoyez beteta dagoena. I: Erdoiltsu, erdoitsu.

crdoilkeria. (zikintasun): iz. Gogoŕ itsatsita dagoen zildntasuna.

erdoilketa. (kimia); *iz,* Erdoyez bete.

erdoilkoi. (kimia): *fzond.* Erdoycz bete ditekena. : Erdoiikoŕ,

erduillcoŕ. (kiwis): *izond.* Tkus.: Erdoilkoi.

erdoilatu. (ondo): *ŕzond.* Tkus.: Erdoilkara. j: Erdoitsu.

erdniltzale. (kimia): *hood.* Ordcycz eragiten duena,

erdoilztatu. (kimia): *ad.* Orcleyez emgin. (zurmin): *ad.* Zurmiñez bete. J: Erdoitsutu.

erdoilatu. (ondo); *ad. lkus.:* Erdoildu. J: Erdoitu.

erdoipen. (kimia): *iz.* Ordeyez bete.

erdoitasun. (zunnin): iz. **Zurmiñez** betetzearen egipena.

erdoitutu. (zurmin): *ad.* lkus.: Erdoilztatu.

erdoitu, (ondo): *ad.* lkus.: Erdoildu, I: Erdolatu, erdoiztatu, erdoilatu. (zunnin): *ad.* Zurmiñez bete.

erdaitze. (kimia): *iz,* Ikus.: Erdoipen.

erdoiztatu. (undo): *ad.* Tkus.: Erdoildu, J: Erdolatu, erdoitu,

erdoka, (golde): *iz.* Ikus.: Erdaitza. J: Endaitz. (basa): iz, Ikus,: Logi. I: Ardoka. (orban):]] *fz.* Lafuan izaten dan izerdi-orbana; arpegian, azpilctan eta abed izaten dan tortika. J: Santeka. (izerdi): II iz. **Izerdiak** laŕuan uzten dituen orbanak.

erdokai. (kimia): iz, Laspclezko metalkara, atsaldirako ezinbestekoa dana, aides balm aztunago ta au

osotzen dutenen anti bat dana. Ikus.: Ordeigai.

erdokatn. (magma): *ad.* Luŕak lmgiaz engnfitu.

erdolrt. (crdi): *ft.* Erdiko unea. Ertune.

erdokiratu. (erdi): *ad.* Iraitz edo mukulu baten erdokia bereizi, zeindu.

erdoidzalea. (erdi): *izond.* Erdiko jaur€aritzaren aide ari dana. (et-Ikea): *frond.* Berbera.

erdola. (ondo): fz. Ikus.: Erdoi. j: Erdoil, erdoilu, terdoilu. (orban): fz. Arpegian snrtzcn dan orban gotta.

erdoski. (garbitasun): *ado.* Garbitasuncz, txukuntasunez ari-izatea,

erdoste. (astagaite): *iz.* ikus.: Astagaitza. (ninikizti): *iz.* Aragi apatz-area; aide batetik auŕ-ontziari itsatsita zayo ta baste aldetik txilboŕ-estea ateratzcn da. : Aurlagun, auŕ-laun, auŕ-txaŕ, auŕ-zoŕo, gaŕutz, karan, karen, ur-zoŕa.

erdostu. (garbitasun): *ad.* lkus.: Garbitu. I: Pirpindu.

erdots. (garbitasun): *frond.* Garbi ta Ixukuna dana.: Erdotz. (lan): *izond.* Lantzalea dana.

erdotu. (ondo): *ad.* Laboreak erdoyez bate.

erdoyal. (aogozo): *iz.* Ikus.: Bideŕ-oyal. Elder-zapi.

erdoztatu. (lerdok1): *ad.* Erdoz lerdok€ztatu.

erdu. (birloraldi): *ad.* Bare baitaratu. Erdntu. (aldaera): *ad.* Atot, zatoz, zatozte. I: Lendik erabakitako told batera joan.

erdu-arazi. (trinkotasun): *ad.* Trinkotuago egin.

erdu-arazle. (trinkotasun): *izond.* Trinkotzen duena.

erdugailu. (trinkotasun): iz. Trinkotzekoa dan lanabesa. (lanabesa): *iz.* Berbera.

erdugaŕ€. (hinkotasun): *frond.* Trinkotu ditekena.

erduke. (aldaera): *ado.* Erdu gabe.

erdutu. (birloraidi): *ad.* lkus.: Erdu. (eskari): *ad.* Negaŕez askatu.

erdutzale. (trinkotasun): *frond.* Trinkotu dezakena.

erdutze. (trinkotasun): *iz.* Trinkotzearen egipena. Urgaitze.

erdzetik. (erdialdi): *ado.* Erdialditik.

ere. (aditzondo): *ado.* Lendik adierazitako asmo bati buruz, baste asmo bat berdin data jakin-crazteko erabiltzen dan aditzondoa. (izenordc): *izord.* Tre, zure.

area. (aide): *iz.* Ikus.: Era. I: Erea ta imntzia m auŕcaldekoa ta atzealdekoa. (gable): *iz. Ikus.:* Grade.

erearo. (il): *iz.* Ikus.: Ekain. I: Garagaŕila, ereilero, erayaro, ereyaro, ereyaro, eriam, erayero, udail.

eredendu. (txerto): ad. Gaztañondoak txertatu. (gaztañondo): *ad.* Berbera.

eredoski. (cane): *ad.* Edoski-eregin.

eredoslritzalc. (esne): *izond.* ikus.: Aiita, aña, bulaŕ-emaie.

EREDU. *iz.* Antzekotu nai dan jaŕaigaŕia. : Edu, elburugati, erabe, eratedura. (crakotasun): *iz.* Zeribait dagokion zatikoa. (giño): ¡ *izond. Latin* dana. Il (antzeraketa), (arau), (asmakuntza), (gogai), (irarkola), (margoerti), (muskulio), (zindotasun).

eredu nagusi. (eredu): *izond.* Goyen eta betikoa dan credos.

credo-gal. (eredu): *iz.* Eredu izatekna dana.

eredu-Ian. (eredu): *iz.* Buztiñaz edo den antzeko baste gayaz Irudi bat egitearen egipen eta ondorioa.

ereduau. (erakotasun): *ado.* Eratrotasnnean ari-izatea. I: Arauz, araura. : Eredura, ereduz.

eredugaŕt, (eredu): *frond.* Besteentzako eredua dana.

ereduge. (araugabc): *iz.* Ikus.: Arauge. I: Arau-garbtasun. (goiburu): *frond.* Goibururik adierazten ez duena..

eredugetasun. (araugabe): *iz.* Tkus.: Arauge. : Araugctasun. (goiburu): *iz.* Goibururik ez adieraztea.

eredugile. (eredu): *izond.* Ereduak dagizkieaa. (esku-langintzak): izond. Barbara,

eredugo. (media): *iz.* Ereduzkoa izatea. Eredutasun.

ereduko. (eredu): *izond.* Ercdua dana.

eredulari. (arau): *frond.* Arauai oso atsikita dagoena.

eredun. (erakotasun): *frond.* Egokia dana.

ereduontzi. (muskulio): *iz.* Ikus.: Muskulio. I: Bilged.

eredura. (eredu): *ado.* Arauati buruz izatea.

eredurako, (erakotasun): *ado.* Ikus.: Ereduan. Eredura.

eredutasun. (credit): *iz.* Ikus.: Erect-ago.

eredutegi. (arau): *iz.* Arauak dauzkan idaztia.

eredutu. (muskulio): *ad.* Irudi baten muskulio Mara.

erddutze, (gogai): *iz.* Gauzai gogayezko margoaz begiratzearen cgipena, trud€menaz bikaintasunak ayetan ikusten.

ereduz. (crakotasun): *ado.* Ibis.: Ereduan. Eredura.

ereduzale. (gogai): *Land.* Coga€ baten aide ari dana.

ereduzkatu. (erkabide): *ad.* Erkatu.

ereduzko. (bcrdintasun): *frond.* Ainbcstekoa dana. (giño): *frond.* Giñozkoa dana. (eredu:) *frond.* Eredutzat at ditekena.

ereduztatu. (credo): *ad.* Ereduarekiko yardun.

arena. (yalkipen): *ad.* Yalkipen aundiegiaz norbait yardun. I: Eregatu, eregau.

ereganatu. (jabetza): *ad* tabetu.

eregatzale. (legunkeri): *frond.* Norbait geyegi goratzen duena.

eregi. (elxegintza): *ad.* Ikus.: Eraiki, ^: Eraiki. (igoera): *ad.* Jeiki.

eregi-ezin. (etxegintza): *frond.* Eraiki czin ditekena.

eregigafi. (goresketa): *frond.* Gorestekoa dana.

eregin. (egikera): *ad.* Ikus.: Eragin, Egin-erazi, jauki. (ercintza): *ad.* Gertutako !Wean miñak edo aziak both. I: Eros.: Erein, ereiki, areki, eren, ergaindu, erin, azikatu.

ereg€ntza. (ereintza): *iz.* Ereintzearen cgipen eta ondorioa.: Ereyaro, creigiro, ereinketa, ereiño, arctic, ergain.

ereginzale. (ereintza): *frond.* Ereintzen duena. j: F.reikizale, ercile, ereinlari, creintzale, ere€ntzala.

eregitasun. (goyera): *iz.* Ikus.: Coyera.

eregotxi. (itaite): *ad.* Itaitu.

eregu. (yalkipen): *iz.* Gurikeri, maiteki, zurikeri. (aisetasun): *ado.* Aisetasunez egotea.

eregugati. (losintxa): *izond.* Loxingatzekoa dana.

eregunago. (egun): *ado.* Erenegun auŕeko eguna.

ereguzale. (aisetasun): *frond.* Aisetasunak matte dituena.

erei. (erne): *iz,* Ugatzetik irteten dan esne-zufusta. I: Ereindura.

ereigin. (galpen): *ad.* Gentzuna galdu.

ereigiro. (ereintza): *iz.* Ikus.: Eregintza. Ereyaro, ereingiro, ereinketa, ereite, ereiño.

ereik. (aditz): *ad.* Eman ezaidak,

ereikai, (ereintza): iz. Ereiteko lurki ona. (luŕ): iz. Berbera.

ercikera. (ereintza): iz. Ereiteko era.

ereiki. (etxcgintza): *ad.* Tkus.: Eraiki. Eregi, eregin. (ercintza): *ad.* Ilcrrs.: Eregin. [: Erein.

ereikin. (ereintza): iz. Ereiteko iangaya. I: Ereingaiiu, ereiteko.

ereikizate. (ereintza): *izond.* Ikus.: Ereginzale. j: Ereila, ereite, ereinlari, ereintzale, ereintzala.

ereite• (ereintza): *izond.* Ikus.: Ereginzale. I: Ereila, ereikizate, ereinlari, ereintzale, ereintzala, erile.

ereilero. (it): *iz.* Ikus.: Ekain. [: Erearo, garagaŕila, erayaro, ereyaro, ereyaro.

erein. (ereintza): *ad.* ikus.: Eregin. [: Ereiki, ereki, eren, ergaindu, erin, eraiki, erain, azikatu. (eralketa): *ad.* Txin edo txindia eralgi. (azalpen): II *ad.* Befiak baŕeyatu.

erein-akia. (tuŕ-lantze): *iz.* Luf-lantzcen aldatzea,alkefen ondoren egiten.

erein-aro. (aldikada): *iz.* Ereintza egiteko are edo aldikoa. : Erein-giro, ereitaldi, erinzaro,

erein-arte. (otaluŕ): ŕz. Ereiñak dagozen luŕen arteko taakia.

erein-giro. (aldikada): iz. Ikus.: Erein-aro. j: Ereitaldi,

erein-lendare. (landare): ŕz. Aloŕetan bizi dan landarea. j: Erebleko landarea, ereintzako landarea.

erein-luf. (luŕ): *iz.* Ereintzeko egokia dan luŕa.

erein-sail. (ereintza): *iz.* Ereintzekoa dana lurkia.

ereindako. (ereintza): iz. lkus.: Ereiña. Ereintze, ereinze.

ereindu. (landaketa): *ad.* Landatu.

ereindura. (cane): *iz.* Ikus.: Erei, [: Erindura.

ereinga. (ar.tarna): iz. Erortzen uzten dan zerbaitek egiten duen aztarna.

ercingailn. (ereintza): *iz. Ikus.;* Ereikin. Ereiteko.

ereiugañ. (ereintza): *izand.* Ereintzeko dagoen lurkia.

ercingune. (ereintza): *iz.* Gero aldatzekoak diran belarkiak ereintzen diran tokia.

creinketa. (ereintza): ŕa. Ikus.: Eregintza. Ereigiro, ereyaro, ereiño, crude, ergain.

ercinkizun. (ereintza): *iz.* Ereintzeko dagoen aria.

erelnkuntza. (ereintza): iz. Ikus.: Ereintza.

erelnlari, (ereintza): *ŕzond.* Ikus.: Ereginzale. [: Ereikizale, ereite, ereintzale, ereintzala, erinzale.

ereinsi. (ofazi): *ad.* lkus,: Ofaztu. Azkenarotu, ereinzi, crenxi, bilo-aŕotu, ietsi,

ERETNTZA. ŕz. Gertutako lufean miñak edo aziak bota ta bafeyatzearen egipen eta ondorioa. j: Eraintza, eragintza, erainpen, eraite, erainketa, eraitza, ercinkuntza, ereitzio, ereitio, azika, azil, dicta. I! (baratz), (belaŕ), (landaketa), (landarizti), (loretegi), (lur, (loŕ--lantzc), (loin), (zugatz).

ereintzale. (ereintza): *laced.* Ikus.: Ereginzale. j: Ereikizale, ereite, ereinlari, ereintzala, ereintzale, ereizale, ereintzale.

ereintzala, (ereintza): *ŕzond.* Ikus.: Ereginzale. I: Ereikizale, ereite, creinlari, ereintzale.

ereintze. (ereintza): *iz.* ikus.: Ereiña. [: Ereindako, ereinze.

ereinzi. (oiazi): *ad.* Buis.: Ofaztu. [: Azkenarotn, bilo-aŕotu, ereinsi, erenxi, ietsi.

ereiña. (ereintza): iz. Ereintza egiña dagoen soloa edo landa. j: Ereindako, ereintze, ercinze, erefia.

ereiñak. (laboreak): *iz.* Alofak. I: Ogika.

ereifri. (geikuntza): *ad.* Geitu.

creiño. (ereintza): *iz.* Ikus.: Eregintza.: Ereigiro, ereinketa, ereyaro.

ereiñontz ad. (zngatz): *iz.* Azi atalbiko landarea, beti orlegia; bere Oak ongaŕia bezela erabiltzen dira, bai to sendagaildntzan ere. J: Ereiñuntztxo, ereiñontz eme, ereiñatz-aŕ.

ereiñoskl. (abetxu): iz. Ikus,: Bixika-belaŕ.

ereiñotz. (zugatz): ***iz.*** Azi-atalkiko zugatza, butt orlegia dana ta haratzetan landatzen dana. j: Ereifluntza, ereñotz, ereñuntza, ereiñuntz, criñotz, eriontz, eieuntz, eriuntza, eroritz, eieñotza, saradon.

erelñotz-zuri. (belie): *iz.* Ikus.: Bclarmin. [: Eriñotz-zuri.

erelñozko. (zugatz): *Laud,* Ereiñotzari dagokiona,

ereiñoztatu. (bureztun): *ad.* Ereiñotzez bureztundu,

ereiñoztun. (ordaintza): *laced.* Oore ta aintza ad€erazten dituen ordaintza lorte duena.

ereiñnntza. (zugatz): *iz. liens.:* Ereiñotz.

ereiñnntztxo. (zugatz): *iz.* Ereiñontz eme. ikus.: Ereiñontz aŕ.

ereitaldi. (aldikada): *iz.* lkns.: Erein-aro. ^: Erein-giro.

ereite. (ereintza): *iz.* ikus.: Eregintza. I: Ereigiro, ereiño, ereyaro, ereinketa. (neuŕi): iz. Aziaren bi anega jartzekoa dan turki-neuŕia. Om): II *fi.* Berbera.

ereiteko. (ereintza): *iz.* Ikus.: Erekin. Ereingaiiu.: Ereintzeko dagoena.

ereitra. (ercintza): *iz. ikus.:* Ereintza. Eeitzio. (MO: *iz.* Ereintzarako lurki egokia.

ereltzio. (ereintza): *iz.* Ikus.: Ereintza. Ereitza, utieta.

erekaŕi. (eske-batze): *ad.* Beste batek zof ducna artu edo bildu. (galdekcri): *ad.* Ikus.: Beafetsi. ([oŕeta): *ad.* Eraman. Eroau.

erelri. (ereintza): ***ad.*** Bras.: Erein. I: Ercgin, ereiki.

eremaite. (lofeta): *iz.* Eramatea, eroatea.

eremaitsu. (ekaitz): *izond.* Erauntsia dagoen eguraldia.

eremaitz. (igali): *iz.* Ikus.: !gall. j: Egati.

eremaitsa. (uzta): ŕz. lkns.: Uzta.

eremale. ([ofeta): *izond.* Eramaten duena.

eremankin. (loŕeta): *iz.* Eraman ditekeua; eramandakoa.

eremendail. (baŕeyadura): *izond.* Baŕeyaduraz geratzen dana.

eremu. (eŕi-uŕitze): *iz.* Biztanlerik eztagoen lekua. [: Etxe to lagunen gabeko told cdo Iclrua, j: Bizi-izateko egokia ez dalakn, biztanlerik gabeko luf-edapen aundia; batzaetan ondartza oso zabala dana. j: Bortu, urine, fadu, auzo-gabe, iekaro, maurtu, oyan, mortu, padu. (mugadura): *fi.* Bafuti, mugape. (edamen): *iz.* Zabaigo, Maine. (zola): Oru, orube.

eremu-alze. (azie): ŕz Asia ta Apirka'ko basamortuetan sortzen dan aize kizkalgaŕia.

eremu-gabe. (edamen): *izond.* Edapenik eztuena.

eremu-toki. (eŕi-uŕitze): *iz.* Baseliza bat edo batzuk dagozen tokia.

eremueta. (bakantasun): *iz.* Otaluŕak (bran lurkiak,

eremuko. (eŕi-uŕitze): *izond.* Ikns.: Eremutaŕ. j: Eremuzaie.

eremitic. (abetxu): *iz.* Ezpainkaria dan abetxna; zurtoña abartsua du, oñak leŕozkoak,loreak molko oztiñetan bilduak; abetxu guzia luŕintsua daiarik. I: Eŕemuli, eŕomania, eŕomeru, izkaro.

ercmuletza. (abetxu): *iz.* Eremuteak dagozen tokia; eremuleen multzoa.

eremutaf. (eŕi-uŕitze): *izond.* Eremuan bizi dan, geyenetan otoi-egiteko to damutasunean ari-izateko. j: Eremuko, cretnuzale.

eremutsu. (zabalera): izond. Oso zabala dana.

erenuttu. (eŕi-uŕitze): *ad.* Eŕi-uŕitu. I: Lurid bat eremu biurtu.

EREMUTZE. *iz.* Efi-ufitzcaren egipen eta ondorioa. (eŕi-uŕitze): *iz.* Lurki bat eremu biu tzea. Out); Ê *iz.* Lurki-aindo oso aundia. /1(otaluŕ), (utziera).

eremuzale. (eŕi-uŕitze): *izond.* Tkus.: Eremutaŕ. 1: Eremuko.

eren. (zenbaki): *izond.* Irugaŕena, irugaŕen zatia. j: Ereneata, iruki. (izenorde); *izord.* Beren. I: Aron. (ereintza): II *ad.* Ikus.: Erein. I: Eregin.

eren-aita. (aitona): iz, Aitaren aitona; amaren aitona.

eren-aiton. (aitona): *iz.* Aitonaren aitona; amoñaren aitona.

eren-aldiko. (.sukaŕ): *iz.* Ikus.: Etgaitz. j: Elbafigeren.

eren-ama. (aitona): *iz.* Aitaren edo amaren amoña.

eren-amona. (aitona); iz. Aitonaren edo amoñaren amoña.

eren-iloba. (aitona); *fz,* Semeso edo alabasoaren semea edo alaba. I: Eren-loba.

eren-mindun. (sukaŕ): *izond.* Erenmiñak dauzkana.

erenaroa. (aldikada): *iz.* Irugaŕen atdikoa.

erenbes. (zakartasun): *izond.* Zakata dana.

erendaf. (zenbaki): *frond.* I{irian ado mailean irugaŕen dana. ; Irugafendaŕ.

ereneala. (zenbaki): *ado.* Fran zatietan, e.b. itundu. ;: irugaŕen za€ia. I; rims.: Eren. j: Iruki.

erenean. (zenbaki): *ado.* Was.; Ereneala, ^: Intgaŕcn tokian.

erenegun. (cgun): *ado.* Atzo auŕeko eguna. : Eranegun.

erenegun-aintzi. (egun): *ado.* Asia.; Arañegun antxitik. j: Erenegun-atzetik, erenegun-datnu,eregunago,erenegun-auŕetik, erenegun-etzi.

erenegun-atzetik. (egun): *ado.* Tkus.: Arañegun antxitik. j: Erenegun-damu, eregunago,erenegun-aintzi,erenegun-auŕetik, erenegun-etzi.

erenegun-auŕetik. (egun): *ado.* Ikus.: Aratiegun antxitik. Erenegun-atzetik, erenegun-damu, erenegun-aintzi, erenegunago,erenegun-etzi.

erenegun-damu. (egun): *ado.* Ikus.: Arañegun antxitik, I: Erenegun-atzetik, erenegun-aintzi, erenegun-auŕetik, erenegun-etzi.

erenegun-etzi. (egun): *ado.* Tkus.: Arafiegun antxitik. I: Erenegun-atzetik, erenegun-damu, erenegun-aintzi, erenegun-aufetik.

erenegun-gabez. (gau): *ado.* Arañegun-gabaz ari-izatea.

crenegunagn. (egun): *ado.* Tkus.: Arafiegun antxitik. Erenegun-atzetik, erenegun-damu, erenegun-aintzi, erenegun-auŕetik, erenegun-etzi, erenegunako.

erenganatu. (izenorde): *ad.* Berenganatu.

erengiia. (albi): *iz.* Albi gutxiko notiña. (€ndaŕ): 12. Indaf gutxiko flotilla.

erenkusin. (sendi): iz. irugaŕen lengusiña. I: Eren-kusiña, er+en-lcngusiña, ergusiña.

erengusu. (scud* *iz.* Irugatren lengusu. ^: Ergusu.

erenik. (osterakuntza): *ado.* Irugaŕenez, I: Ikus.: Erenzi, erentzi.

erenka. (zenbaki): *ado.* irunaka ari-izatea.

erenkatu. (zenbaki): *ad.* irunaka banatu.

erenkusin. (sendi): *iz.* Irugaŕen maiaka iengusiña.

erenlaita. (zati): iz. Eren baten zatia.

erenmin. (sukaŕ): *iz.* Eren-aldiko sukaŕa. 1: Ozbero, udamin.

erenmiñak. (sukaŕ): *iz.* rims.: Elbatigeren. j: Eren-aldiko.

erensuge. (ameskeri): *iz.* Ametsezko aberea, oñak eta egak dauzkan suge oso aundia bezela begiratzen dana. I: Ereinsuge, erensube, eŕensuge, ersuge, ertsuge, eransube, iransube, iransuga, iraun-suge,sugin,suge-muskeŕ, sugulna,

erentzi. (osterakuntza): *ado.* Tkus.: Erenik, 1; Erenzi,

crenxi. (ofazi): *ad.* rims.: Oŕaztu. Azkenarotu, ereinsi, ereinzi, bilo-aŕotu, ietsi, artilea oŕaztu. (artne): *ad.* Artilea oraztu.

ereuzi. (osterakuntza): *ado.* Tkus.: Erenik. I: Erentzi,

ereñoki. (irudigintza): iz. Domiña aundia; bertan irudiak gutxi nabaritzen dirala.

ereñoski. (helm): *iz.* Eriotz-oŕikaria dan belafa, urtekoa, loretegietan erabiltzen dana.

erefiosta. (lore): iz. Lore-sorta.

ereñotz. (zugatz): *iz.* Ereñozkaria dan zngatza beti eze dagoena; bere ofiiak ongaŕia bezela erabiltzen dira. I: Saradon, zumel.

ereñotz-burestu. (bureztun): *ad.* Noribait ereñotzez egindako bureztuna ipiñi,

ereñozdi. (zugatz): *iz.* Ereñotzak ugari dagozen tokia; ereñotzen tnultzoa. Ereñozti.

ereñuntza. (zugatz): *iz.* Ereñotz atunta.

erera. (goes): *ado.* Nat dan bezela. (zeaztasun): *ado.* Zeaztasunez.

creraki. (antura): iz. Aizen eunaren antara aundia. I: Tkus.: Erburuko. I: Eri-buruko, edarate, eati, eaki, eŕeaki, ertul, ertitz, ertizte.

end. (ur-legoŕelco): iz. Ikus.: Apotxoŕi. I: Eribe.

eres. (egazti): *iz.* Egaztien baŕukia, elikaturaraka erabiltzen dolman. (isikortasun): *iz.* Ilats.: Isikortasun.

eres-aldatu. (eresi): *ad.* Ereskiren bat tokiz aldatu.

eres-antzerki. (eresi): iz. Eresiz egindako antzerkia.

eres-antzerlciño, (eresi); *ir.* Eras-antzerki ariña.

eres-antzerlari, (eresi): izond. Eres-antzerkian abesten duena.

eres-apal, (ereesi): iz. Eresi-ingiak eta abaŕ gordetzeko efedizea. (eŕedize): *iz.* Berbera.

eres-arauz. (eresi): *ado.* Eresiari buruz ari-izatea.

eres-aŕamantza. (eresi): iz. Eresgaluen ots nassia. (soñu): fr. Berbera,

eres-afandi. (eresi): iz. Eresia erakusteko nai aundia.

eres-auŕe. (ereri): Iz. Eres-lan baten asiera. : Eresi-auŕe.

eres-azti. (apaiz): *iz.* Aspaldiko Eŕoma'ko apaiza, egaztien abestiaz igarpena egiten zuena.

eres-bakaŕ. (ereri): *izond.* Burin batekoa dan eres-soñua.

eres-batasun. (ereri); *iz.* Eresgain bat gozotasunez gertutzea.

eres-bata. (eresi); *ad.* Eresgalnak edo abotsak gozatu.

eres-bate. (eresi): fz. Eresgaln batzuk ongi alkartuta, osotzen dan eres-taidea. {; Eres-bazkun, erespatz.

eres-batzaldi. (eresi): iz. Eresiari buruz egiten clan batzaldia.

eres-egln. (eresi): *ad.* Eresia egin edo idatzi.

eres-idazkintza. (creel): iz. Eresiari buruzidaztearenjakiutza.

eres-idazle. (crest): *izond.* Eresiari buruz idazten ducna.

eres-ikaskuntza. (creel): iz. Eresia ikasteko erakrmde.

eres-ikastola, (creel): *iz.* Eresia ikasteko aginbidezkoa dan ikastola.

eres-irakurle. (eresi): *izond.* Eresia irakurizen duena.

eres-irakufi. (creel): *ad* Abestuten ereskiak irakuŕi.

eres-irozkatz. (eresi): *iz.* Ereski txikia, uŕengoari dagokiona.

eres-jai. (cresi): *iz.* Eresiaz egiten dan jaya.

eres-joiki. (cresgalu): iz. Ikus.: Eresgaln. l: Ostain.

eres-lagun. (cresi): *iz.* Eresi-antola baleen, beste soñuak laguntzeko soña bereziak ematea.

eres-legez. (crest): *ado.* Eresiaren arauaz ari-izatea.

eres-len. (eresi): iz. Eres-antola bat ematen asiera dana.

eres-maii. (ercsi): *iz.* Ereskien maladia. Ereskitza.

eres-mintz. (eresi): *iz.* Eresia iratita daraman mintza.

eres-naski. (creel): iz. Eres-olerki baten zatia.

eres-neurldu. (eresi): iz. Eresiaren neurkera ematcn dutcn atdi-unadaen bakoitza. j: €kus.: Esncurkin.

eres-neuf-i. (eresi): *iz.* Eresiaren aidt-unadaen neufla.

eres-neufiz. (erect): *ado.* ikus.: Ereskideki.

eres-neurtn. (eresi): *ad.* Eresiaren aldi-unadak neutiz antolatu.

eres-ordu. (orenlari): *iz.* Langayezko joa€eak dauzkan orenlarla.

eres-sayo. (eresi): *iz.* Erestaldi baterako egiten dan sayoa.

eres-sorta. (eresi): *iz.* Eres-lanen bilduma.

eres-taldc. (eresi): iz. Eresia cmateko edo abesteko allcartzen dirancn talclea.

eres-tutuak. (ereskin): *iz.* Ereskin batek dauzkan tutuak.

eres-ufendu. (ants): *ad.* Notin baten aotsa zoŕotzagoa biurtu.

eres-zale. (eresi): izond. Eresia maite duena.

eres-ealekeria. (creel): iz. Eres€a gcyegi maite-izatea.

eres-zaietasun. (creel): iz. Eresi edo abestiari buruz zaietasun aundia izatea.

eres-zati. (crest): *iz.* Eres-antola betel zetia.

eres-zotz. (creel): *iz.* Ereskintza edo abestalde bat zuzentzeko, zuzendariak erabiltzen duen zotza.

eres-zufubufu. (soñu): ŕz. Eresgalucn ots naasia.

eresaldu. (ereel): *ad.* Abesti bat egitcko edo, € e batzuei eresia €piñi.

eresatu. (eresi): *ad.* Eresiz egindako len bat eresgalur edo abotsez eman.

eresegile. (eresi): *izond* Eresia idezten duen. Erescikari.

ereseikari. (creel): *ŕzond.* Ikus.: Eresegile.

ereserlci. (abest): iz. Yainkoa, Neskutsa edo doneak goresteko egiten dan olerkia. l: Gentilen artean bcren yainkoak eta gizurenak goratzeko olerkia. I: Naiz nabaritutako gizon bat, naiz garaipen edo egipen aundi bat ospatzeko egiten dan olerkia. I: Elburn oyctarako egiten dan eroskia. j: Abeŕia gorestekoa. I: Azali, kantore. (olerti): *iz.* Berbera, berbera.

ereserti. (creel): *ŕt.* Eresiari buruzko cilia. (erti): *iz.* Berbera,

eresert€-ikastola. (crest): iz. Eresia irakasten eta ikasten dan ikastola.

eresgal. (creel): *iz.* Abesti edo eres-lan baterako itza.

eresgaitz. (soñu): *izond.* Entzuteko gozagaitza dana.

eresgaiztu. (soñu): *ad.* Salina ematean gozagaiztu.

ERESGALU. iz. Eresian erabiltzen divan soñuak ematekoa dan **lanabesa** edo bateratuak dagozen oŕelekoen moltzoa. Eresian, eres-joiki, erestalu, fiŕima, joiki, soiñugailu, ostalu. /1 (erect), (gozotasnn), (ots-izen), (soñu), (turutots).

eresgile. (eresi): *frond,* Eres-lanen egilea.

ERESI. *iz.* Pilpirak edo zentzupenak adierazteko, soñuak igi-neufietan elkarizeko antzea. l: Entzumena atseginlzeko, doñu-aldatutako soñuen jaŕailcera. I: Ereskan edo abotsen erestaldia. I: Ereskia, soiñu. (olerti): *ŕz,* Gorengo olerkia. (makurdura): II *ad.* Maknŕaraztea. (jazarpen): i *iz.* Jetaipena. (gura): j *iz.* Naikaria. /1 (argi-aldi), (dantzaketa), (eresgalu), (creskin), (erti), (mozoŕokeri), (olerti), (yaurespen).

eresi-abeskera. (salmu): *iz.* Salmuak abesteko abestia.

eresi-abeslari. (saltnu): *izond.* Salmuak abesten dituena.

eresi-abestu. (eresi): *ad.* Doñu berdiñaz zerbait abestu.

eresi-aufelco. (abesti): iz. Salmuen auŕetik eta atzetik abesten dan abesui txikia.

eresi-bilduma. (abesti): ŕz. Ereserkien bilduma.]: Eresi-sorta.

eresi-egin. (ebcsti): *ad.* Laguntzarekin abestu.

eresi-erti. (crest): iz. Eresia gayer artzen duen ertla.

eresl-sorta. (abest): iz. lkua.: Eresi-bilduma.

ereslak efan. (zalapart): *ad.* **Zalaparta** soŕcrazi.

eresiatsu. (mintzoera): ŕzond. Asko itzcgiten ducna.

ereslazko. (olerti): *ŕzond.* I1-cresiari dagokiona.

eresidun. (creel): izond Eresia daukan edo saltzen ducna.

ereslgile. (sallnu): izond. Salmuak abesten dituena.

eresin. (soñu): *fzond.* Eresiaren soffit leguna.

eresintasun. (saint): iz. Soñuaren leguntasuna.

eresintsu. (soñu): *fzond* Ozen eta adikiñerako atsegiña Liana. l: Eresitsu, ereskitsu, ereskidetsu.

eresitza. (salmu): *iz.* Salmuen bi€ducna daukan idaztia.

eroska. (alborakuntza): *ado.* (iutxi gore-bere. l: Erczka.

erezkai. (erect): *iz.* Eresirako gaya dana. [: Ereskizun, erezkai.

ereskaitz. (eresi): iz. Egokia ez den eres-soñua.

eres^{g}aiztu. (eresi): *ad.* Egokia ez dan eres-soñua eman.

ereskera. (jatsiera): fz. Jaistearen egipena.

ereskera. (eresi): *iz,* Eresian **soffit** bakoitza adierazteko erabiltzen dan llcufa. Soi@u.

ereskide. (eresi): *iz.* Ongi alkartuta dagozen soffit batzuen multzoa.

ereskide-izan, (eresi): *ad.* Atsegiña ematen duten soñuak alkartu.

ereskideki. (eresi): *ado.* Ongi alkartuta dagozen soffit batzuk ematen ari-izatea. F es-neuŕtz.

ereskidetasun. (eresi): fz. Ongi alkartuta dagozen soñu batzuk cmatea. I: Ereskidetza. I: Ereskide izatearen tasuna.

ereskidetsu. (crest): *izond* Ongi alkartuta dagozen **saint** batzuen multzoa egiten ducna. j; Ikus,: Fresiitsu. j: Eresintsu, eresitsu.

ereskidetu. (crest); *ad.* Ongi alkartuta dagozen soiiu batzucn multzoa eratu.

ereskidetza. (crest): *iz.* Tkus.: Ereskidetasun. I: Ereskide izatearen egipena.

ERESKIN. *iz.* Odiak asko dauzkan eresgalua; oyetan, saŕerazten dan aizearen igarotzean soñuak sortzen dira; geyenetan atzoldi batzuk dauzka, bat ta aldagalu batzuk ere aotsen oskerak bestelatzeko. I: Txauneskin, erolauspo. (crest): *iz.* Ikus.: Eresgalu. (eresgalu): ‖ *iz.* Berbera. I: Joiki. II (eliza).

eresldn-arautu. (eresgalu): *ad.* Eresi-antola bat eresgalu batzuerako tajutu.

ereskin-goibe. (eresgalu): *iz.* Eregalu bakoitzari dagokion dorm guztien gorabcra.

eresldn-jolle. (ereskin): *izond.* Ereskiña jotzen ducna. I: Ereskin-jotzaile, ereskinlari.

eresldn-jotzalle. (ereskin): *izond.* Ikus.: Ereskin joile. j: Ereskinlari.

eresldndi. (eresgalu): *iz.* Eresgaluen multzoa.

eresldngile. (ereskin): *ŕzond.* Ereskiñak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Barbara.

ereskinlarl. (ereskin): *izond.* Huts.: Ereskin joile. j: Ereskin jotzaile.

ereskintza. (eresgalu): iz. Eresi-antola batjotzeko, ongi alkartuta dagozen eresgalu batzuen multzoa.

ereskitsu. (soffit): *izond.* Ikus.: Eresintsu. Eresitsu, creskidctsu.

eresklta. (crest): *iz. Ikus.:* Eres-mail.

ereskizun. (crest): *iz. Ikus.:* Ereska. (abesti): *iz.* Abestirako gaya dana.

ereslari. (crest): *ŕzond.* Eresiz ari dana. Eresle. (attest* *izond.* Abesten duena.

ereslari-bazkun. (crest): *iz.* Alkaŕekin jotzcn [intuit oreslaricn taidea.

eresle. (cresi): *izond.* Ikus.: Ereslari. (abesti): *izond.* Berbera.

eresoirrka. (abesti): *iz.* Euzkal-abesti ta dantzaen ekusketa. (dantzaketa): iz. Berbera. (ekusketa): jj *iz.* Berbera.

eresots. (eresi): iz. Eresi-soñu atsegiña.

erespatu. (eresi): *ad.* Soñuak edo aotsak alkafekin emateko egokiro bate.

eresperen. (crest): *iz.* Nair aotsez naiz eresgaluz beko ereskiak ematea.

eresta. (izketa): iz. Nodu batzuen artean egiten dan izketa,

erestaldi. (crest): iz. Eresi-antola bat eresgaluz cdo abotscz cmatea.

erestalu. (eresgalu): *iz.* Ikus.: Eresgalu.

erestegi. (eŕedize): *iz.* Eres-ingiak gordetzeko eŕedizea.

erestelkin. (eresi): tz. Edozein spittle beŕizten duen eresgalua, birundaka ad dan txifitolan lendik irafita dagoena:

eresti. (abesti): iz. Ikus.: Abesti.

erestiugi. (crest): iz. Eresia idazteko ingia,

erestiño. (abesti): *iz.* Abesti biguna.

erestiñoka. (abesti): *ado.* Bigunki abesten ari-izatea.

erestite. (crest): iz, Eresi-antola baterako itza.

erestoki. (abesti): *iz,* Abeslariak abesten duten tokia.

erestortz, (erect): iz. Eŕesgalu batzuck cresia emateko erabittzen duten ofatza.

crestu. (crest): *ad.* Zerbait ereslaz biurtu.

erestun-aztikeria. (iragarpen): *iz.* Erestunen bidez egiten dan il-aztikcria.

erestun-begt. (pitxi): *iz.* Ereztunean kokatuta dagoen istatia. : Eŕeztun-begi.

erestun-eri. (atr,): *iz.* Ereztnna cramaten dan atza.

erestun-tajuko. (ereztun): *izond.* Efeztun-itxura ducna.

erestundegi. (ereztun): *iz.* Ereztunak gordetzen diran tokia.

eresu. (zeŕi): *iz.* Ikus.: Erausi. Bust, taus,iñaus,

ereta. (soiru): *iz.* Jausten dan aŕiabafaren otsa. (kaskabaŕa): *ŕr,* Berbera. I: Brats-sorru, eretaz, erez. (negaŕ): jj *iz.* Auten negaŕ-muŕiña.

eresi. (adiontasun): *iz.* Adionezko unealdia. (norberekeri): *izond.* Norberekoya dana; ika mintzatzen rayon bati esaten zayo.

eresi-zale. (adiontasun): *frond.* Adiontasuna usttatzen ducna.

eretsi. (ardiespen): *ad.* I,ortu. (jatsiera): *ad.* Jatsi.

cretsiki. (itsaspen): *ad.* ikus.: Eratxiki. Eratxeki, eratxi, eratsiki, crctxiki, eretxeki.

eretsu. (abesti): *frond.* Abesten asko maize dune.

eretu. (arpen): *ad.* Jabetu; ika mintzatzean.

eretxeld. (itsaspen): *ad.* Itsatsi. Eretxiki, eretsiki.

eretxi. (berezkunde): *iz.* Tritzi, irizpidea. J: Eretxipen. (jatsiera): *ad.* ikus.: Eratxi. Beeratu. (iradimen): *(ad.* Iruditu. (aŕandikeri); II izond. Antuste, afoputz. (dci-egikuntza): ‖ *ad.* Deitu. (burutarapen); II *ad.* Burutara-eragin.

eretxipen. (berezkunde): *iz.* Ikus.: Bretxi.

eretxitasun. (aŕandikeri): *iz.* Antustekeri, afopuzkcri,

eretz. (aide): *iz.* Ikus.: Aide. (erkabidc): *iz.* Ikns.: Erkabide, : Parabola, (alkartasun): **j** *iz.* Aŕematea. (zugatz): ‖ iz. Lerkaria dan zugatza, here goyera befogeiren bat neurkincraño eltzen da, ta bere zura trinko, usaintsu ta asko irauten duena da.

eretz-eretzean. (auŕetasun): *ado.* Auŕez-auŕean. I: Eretzian.

eretzale. (eresi): *frond.* Frusta maite ducna.

eretzaletasun. (eresi): *iz.* Ererirako zaletasuna.

eretzean. (alkartasun): *ado.* Norbait edo zerbaitekiko; noribait cdo zeribait burnrz. j: Erctzeka, erctzera, eretzerako, eretzerat, creizian. (side); *ado.* Norbait edo =batten ondoan.

eretzeko. (alkartasun): *ado.* ikus.: Eretzean. I: Eretzera, creizerako, ereizerat.

eretzera. (alkartasun): *ado.* Ikus.: Eretzean. I: Eretzeko, eretzerako, erefzerat.

eretzez. (tartidetasun): *ado.* Tartldetasunez egotea edo ari-izatea.

erex. (aztama): iz. Ikus.: Aztarna.

erexa. (aztama): *iz.* Ikus.: Aztarna. I: Erex, erexta, cxa (aztzena). (ausiabartza): *iz.* Ausiabartza oso aundia.

erexabef. (bonbonkada): *ŕzond.* Bonbonkadaz ari dana.

erexatu. (aurkintza): *ad.* Ikus.: Aurkitu. Idoro. (aztarrra): *ad.* Aztarnajaŕaitu.

erexegin. (izeki-akli): *ad.* Ikus.: Piztu. I: Izeki, ixiotu, ereisegin.

erexelci. (bakuntza): *frond.* Batuta, alkartuta dagoena.

erexki. (aisetasun): *ado.* Alsetasunez ari-izatea.

ereyaro. (ereintza): *iz.* Ikus.: Eregintza. Ereigiro, ereinkota, ereiño, arena. (ii): *iz. Tkris.:* Erearo. : Erayaro, ereyaro.

ereza. (maxkuŕ): *iz.* Maskoŕ laze ta zuria daukan maxkuta. (belaŕ): *iz.* Gaudekaria dam belafa; bare egoskia uŕezko oriaz tindatzeko erabiltzcn da. Ereze, ilbelaŕ.

erezafl. (craso-aldi): *ad.* Gogoŕ eraso, oldartu. (ezarmen): *ad.* Ihis.: Erazaŕi.

erezelu. (aŕaildura): *iz.* Zngatz batean egindako aŕaildura. j: Eats,: Eŕazilo.

ereki. (itz): *iz.* Esakuntza. (abesti): *iz.* Ikus.: Abesti. Eresii.

erezka. (alborakuntza): *ado.* Tkus.: Ereska. (buzipen): *ado.* Ttzerdiz ari-izatea. (ez-uste): II *ado.* Itxumustuan ibiltzea. j: Erzka.

erezkida. (abesti): *iz.* Alkafekin abesten dutcn abeslari batmen taldea.

cession'. (abesti): *izond.* Abesten duena. j: Abeslari.

erezta. (makardura): *iz.* Malrurduraz dagoen tau-Linea.

ereztatu. (aisetasun): *ad.* Aisetasun-eza cman.

ereztika. (zur): *iz.* Zura lantzean ateratzen dan zafla mea. j: Sirbiĺa, aloz.

EREZTUN. iz. Metalezko edo baste gayezko ustai txikia; lama, landua edo istaŕickin izaten dana ta, apainduraz, eskuetako atzetan eramaten dana. Eztun txikia. Ezkontzen diranak alkali. ematen diotena. j: Bitsuri, antxiĺa, egaztun, eraztun, eaztun, olaztun, elastun, eleztun, elastun, erastun, erestun, eroztun, am, cicstun, eŕeztun, estun, uztun, uztun, zerzilo. // (atsikipen), (biribildura), (geŕikatze), (joko), (langaizti), (lotura), (obo), (pitxi), (uzkaldura).

ergai. (aldi): iz. Uncaldia. j: Lipid, lipeŕ, oldaŕ, pit, puska, takada, sistada, tanga, tango, initat, einea.

ergain, (ereintza): *iz.* Ikus.: Eregintza. Ereigiro, ereinketa, ereiño, creite, ereyaro. (atz): *iz.* Atzaren iokezuŕa.

ergaindu. (ereintza): *ad.* Ikus.: Er^{g}gin. I: Erein, ereiki, ereki, men.

ergaintza. (ostagizti): *iz.* Luŕak ostagien eragipena artu.

ergaiñude. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Agolatz. Anderedeŕ, anderejeŕ, erbiñude.

ergot. (aultasun): *bond.* lkus.: Erbal. 1: Aid.

ergalaldi. (geldidura): *iz.* Ikus.: Gelditasun.

ergaidu. (aultasun): *ad.* rkus.: Erbaldu. Auldu.

ergarai. (goyera): *iz.* Goiko aides.

ergaŕi. (lipizta): *izond.* Zeribait buruz aurkakoa dana.

ergaindu. (aide): *ad.* Zerbaitcan aideak eman, ozki]tzen ado legortzen.

ergs], (ergeltasun): *izond.* Jakin bear zuena eztakiena. 1: Eroputz, gergel, gitxiren, imixila, taket, takete, turko, tarialet, urtun, txaraize, Imamate, txoratxa,txatxin, Musa, zentzagabe, zentzubage, zitzi-papa, zorga. (urguritasun): *izond.* Zurbizkeriz art dana.

erge-aldi. (ergeltasun): iz. Zozoa biurtzea.

ergel-antzeko. (ergeitasun): *izond.* Itzalgaitzez, ez dakiela adierazten duena.

crgel-bildurti. (erabetasun): *izond.* Bildurtiegi ari dana.

ergel-uts. (ergeltasun): *izond.* Bats.: Ergeltzaŕ.

ergeldu. (ergeltasun): *ad.* Ergela biurtu. ^: Ergellu, lerdotu.

ergelkeri. (ergeltasun): *iz.* Zozokeria Kirtenkeria, kusokeri, pertolikeri, totolokeria. (gogaldieza): *iz.* Arinkeria. (etiketa): *iz.* Tkus.: Etiketa.

ergelkerizko. (ergeltasun): *izond.* Ergelkeriz esaten edo egiten ari dana.

ergelki. (ergeltasun): *ado.* Ergelkeriz Sri-ates.

ERGELTASITN. *iz.* Jakin at cdo beat' zuena ez dakienaren tasuna. I: Esan-egin ergelak. Alozkeria, ciotasun, ergeltarzun, erogo, erokcri, aulkeri, gangartasun, gaxokeria, gaxodura, kirtenkeria, narkeria, memelekeria, modarkeria, tnomolokeria, mozolokeria, pertolikeri, oskilkeri, sengabekeria, sensorgabetasun, tentelkeria, teteletasun, teteltasun, tipulakeria, iuŕutakeri, txatxukeria, txatxulkeria, txorakeria, txorotasun, imizilkeria, iiiosokcria, zentzagabekeria, zentzabagekeria, zentzu-bakotasun,xoxokeria, xoxotasun, zirikeria, zozokeria, untzkeria, zuntzunkeria. II (adimen), (adingabetasun),(adiongabetasun), (aŕuntasun), (aterakeri), (baldartasun), (gayeztasun), (gelbcratasun), (gogo-landueza), (jakifieztasun), Coker), (tutubio), (uzkeri), (xalotasun), (zurgabetasun).

ergeltu. (ergeltasun): *ad.* Ergela biurtu. 1: Ergeidu, lerdotu.

ergeltzaŕ. (ergeltasun): *izond.* Oso ergela dana.

ergi. (zezen): *iz.* Tdisko, oso gaztea dan idia. 1: Ots.

ergi-naŕn. (laŕu): *iz.* Onduta dagoen ergiarcn lafua.

ergi-olatak. (opari): *iz.* Opariz eskeintzen diran arkai ta ogiak.

ergi-zai. (zezen): *izond.* Ergiak zaintzen dituena.

amide. (erkidetza): *izond.* Ororena dana.

ergien. (atz): *in.* Ikus.: Ergocn.

ergilxa. (zezen): *iz.* Bi urteko bigantxa.

ergizko. (zezen): *iz.* Erg' gazte ta txikia. Ergixko.

ergoen. (atz): iz. Eskuaren atz aundiena. Ikus.: Eri. : Ergien, erkoen.

ergoi. (eŕi): *iz.* Goyan dagoen eia.

ergon. (erabetasun): izond. Erabea dana. Ergun.

ergonei. (ugaztun): *iz.* Erbiñude itzaren aldaketa. I: lkus.: Agolatz, j: Anderedeŕ, anderejeŕ, erguniri, ergoneri, ergonide, erguneri, ergusari, erguniri, ergoñiri.

ergora. (ad): *iz.* Ikus.: Ergoyen. j: Goi dagoen efia. (luŕ): *iz.* Got dagoen lurkia.

ergorgatu. (zezen): iz. Oso txikia dan ergia.

ergoyen. (di): *if.* Baseŕia. j: Ergora.

ergoyendaf. (eŕi): *izond.* Baseŕitaŕa.

ergoyengo. (eft): iz. Baseŕikoa dana.

ergudiafe. (bildura): *iz.* Adlskidetasunez alkafekin itzegiteko notin batzuk alkartzea.

erguniri. (ugaztun): iz. Hats.: Agolatz. Anderedeŕ, anderejeŕ, erbiñude, crgonci, ergoneri, ergonide, erguneri, ergusari.

ergusiña. (sendi): *iz.* Ikus.: Abide. Bestcicngusiña.

ergusu. (scndi): iz. Ikus.: Abide, I: Bigaŕen lengusu. j: Ergusu ta ergusiña.

ed. (atz): *iz.* Ikus.: Atz. Brien (atzen) izenak: Beratz, Biatz, Eri potos, Eri andi, Erpuru, Erkoro = atz India. (pulgar). 1/ Endo, Eritxume, Eritxinkeŕ, Eritxingaŕ, Eritxikin, Eriiipi, Eriliniil, Eri mokoso = atz txikiena (mcñique). l/ Eri andi, Eri-biotz, Biotzcri, Erdiko = erdiko atza (dada corazdn). /l Eri mazteŕ, Eri maiztcko, Eri-crcztun = crcztun-atza (dedo anular). Eri andia = atz erakusle (indice). Il Ed biotz, Eri mami = atzaren mania (mutuŕean dagoena) (yams). 11 Eri-estari = atz-andela (dedil). Ii Eri-bizaŕ= azpizaŕ (padrastro). *iz.*

cri. (eritasun): *izond.* Eritasuna jasaten duena. Eritasuna, gaixo, gaisorik, gaixo, geisoti. (mueta): iz. Eite bat edo batzuk berberak eukitreagatik, (aide bat eratzean bezela agertzen diran gauzaen moltzoa. (atz): 11 iz. Atz edo beatz. 1: Ei. II Ei-beratx = gaxobera, gaisobera. // Erien (atzen) izenak: Berate, Biala:, Ed potots, Ed andi, Erpuru, Erkoro = ate lodia. It Eriño, Eritxume, Eritxinkeŕ, Eritxingaŕ, Eritxikin, Eritipi, Eritintit, Ed mokoso = atz txikiena. II Eri andi, Eri-biotz, Biotzeri, Erdika = erdiko atza. 11 **Eri**-mazteŕ, Eri maiztcko, Eri-ereztun = creztuu atza. *!I* Ed andia = atz erakusle. *i/* Eri biotz, Ed marni atzaren mamia (mutuŕean dagoena), ŕl Ed-estari = atz-andela. II Eri-bizaŕ azpizaŕ.

er! maztef. (atz): iz. Ikus.: Erastun-atz. I: Erastun-eri, maizteko, maitea

eri txikin. (ate): iz. Ikus.: Atxikaŕ.: Atxiki, atxikin, atxingil, atxingili, beatxiñaŕ, eriño, eri-tintil, eri-tipi, eri txingaŕ, ed txinkaŕ, ed txinket, eritxume, txinkaŕ.

eri txingaf. (ate): iz. Ikus.: Atxikaŕ, 1: Atxiki, atxikin, atxingil, atxingili, beatziñaŕ, ethic), eri-tint 1, eri-tipi, eri txikin, eri txinkaŕ, eri txinket, eritxume, txinkaŕ,

eri txinkaŕ. (atz): iz. Ems.: Atxikaŕ. I: Atxiki, atxikin, atxingil, atxingili, beatziñaŕ, eriño, eri-tintil, eri-tipi, ad txikin, eri txingat, eri txinkeŕ, eritxume, txinkaŕ.

art txinkef. (atz): in, Ems.; Atxikaŕ, 1; Atxiki, atxikin, atxingil, atxingili, beatziñaŕ, eriño, eri-tintil, eri-tipi, eri txikin, eri txingaŕ, ed txinkaŕ, eritxume, txinkaŕ,

eri zagaŕ. (eritasun): *izond.* Erizaŕa, luzaroan eri dagoena, j: lkus.: Eri-zaŕ.

eri-andi. (eritasun): *ŕzoed.* Oso gexorik dagoena. (ate); in, Titus.: Erdi-eri, 1; Erdiko.

cri-antzcko. (atz): *izond.* Atzaren antza duena.

cri-aŕosin, (atsaidi): iz. Gaitzezko aŕausia. Eri-atausia.

cri-ata1, (atz): in, Atzaren anti bakoitza, Eri-exuŕ.

eri-nzterketa. (idetasun): iz. Atzen aztarnaen ikasketa, notifiak ezagutzeko.

eri-azterpen, (eritasun): iz. Beren zantzuen bidez critasunen azterketa.

eri-babesgañak, (babes): iz. Eritasunetatik babesteko, auŕetiko sendagayak.

eri-babespen. (babes): *iz.* Eritasnetatik babestearen egipena.

eri-beilatu. (eritasun); *ad.* Geixo bat gabaz lagundu.

eri-belbil. (burdi); *in,* Geixoak eramateko belbita. Eri-beribil, eri-gurdi,

eri-bitduf. (eritasun): iz. Eritasunari buruzko bilduŕa. Gaitz-bilduŕ, gaitz-ikara.

ad-hints. (at:* in. lkus.: Erimuntxo. I: Eri-mami, eri-kinkil, erkain, cti-mun, =nand, atz-mami.

eri-bleaf. (azazkal): iz. Ikus.: Beatz-geŕen. 1: Bcatz-ezkalda, eskaazal, ezkarda, ezkerba, azbizaŕ, azkarba, azkame, azpizaŕ,

art-cicada. (eritasun): *izond.* Eritasuna soferazten duena.

cri-elesti. (eritasun); iz. Eritasunak itzez azattzen dituen yakintza.

eri-erasoaldi. (eritasun): iz. Eritasun batcn eras° aundia.

eri-estari. (ate): iz. lkus.: Eri-kapela. Eriko, cri-mofo, eri-estali, erik.

erl-exuf. (atz): iz. Ikus.: Eri-atal.

art-gal.ki. (eritasun): *ado,* Oso ad egotea.

eri-gaidetegi. (onu): iz. Eritasunai buruz galdetzeko, idekita dagoen gala cdo else berezia.

eri-gogoŕ. (osasun): in. Osasuntsua dana.

eri-gurdi. (burdi); iz, Ems.: Eri-belbil. I: Eri-beribil.

eri-izt1. (eritasun): iz. Eritasunak lnuetatzen dituen **yakintza.**

erl-jatufi. (critasun): iz. Eritasnnen j atoŕi tee bilbea azterkatzen dituen yakintza.

eri-kako. (giltz): iz. Loro gogot malgututa, giitearen ordez arabili al-izateko.

eri-kapela. (atz): iz. Atz-mutuŕean sartzen dan tresna, jostean jostofatza bullzatzeko erabiltzen dana. Eriko, eri-mofo, eri-estari, eri-kapetu, eri-kozku, erkapelu, erko, arils, tutare.

eri-kiukll. (atz): iz. **lines.:** Eri-mami, erimuntxo, cri-biotz, erkain, **eri-mun,** ennami.

eri-kiska. (tanpa): iz. Burman ematen dan tanpatxoa.

eri-kosko. (atz): iz. 1kus.: Atz-koskoŕ. 1: Atzamaŕ-txoko, azkoskoŕ, eri-koskoŕ.

eri-lcoskof. (atz): iz. Ikus.: Atz-koskoŕ. (: Alzamaŕ-Ixoko, azkoskoŕ, eri-kosko.

eri-kozko. (atz): iz. lkus.: Eri-kapela. Eriko, eri-moto, eri-estari, cri-kapelu, erkapelu.

eri-knzkoŕ, (lokezuŕ): iz. Atzetako lokezufa.

eri-luxu. (atz): iz. Eri lodi ondoan dagoen atza. I: Ed Mee, erkin, erkoyen, erkoen, zuku-atz.

eri-maizteko, (atz): iz. Ereztuna eramaten dan atza. Eri-maizteŕ.

erl-mami. (atz): iz. Ikus.: Erimuntxo. Eri-kinkil, eri-biotz, erkain, ennami, atz-mami, az-mami, azpunta, beatz-mutuŕ.

erl-mokoso. (atz): in. Atz txikiena. 1: Erinko, erin-txinkaŕ, eriño, eritxume, eri-pitin, eri-txingal, eri-txingil, ed-txinkeŕ, eri-xingaŕ, eri-xingil, art-xingaŕ, eriko, eri-tintil, eritxinkaŕ, erixunne, erixkila, eri-txiki, eri-txikin, eri-txingaŕ, eri-txinkaŕ, art-xxnkeŕ, cri-xikiĺa, erixo, atxakonda, atxakande, atxakonde, atz-Ixiki, atz-txikst.

eri-moto, (atz); iz, lkus.: EH-kapok, I: Eriko, eri-estari, eri-kapetu, eri-kozko, erkape€u.

eri-mutil. (eritasun): iz. Eriak zaintzen dituena, f; Ikus,: Eriketari.

eri-mutuŕ. (atz): iz. Atzaren ire ataletatik azkena, aznzkala daukana.

eri-ontzi. (itxason£zi): iz. Geixoak eramateko itxasontzia.

eri-pitin. (ate): iz. Ikus.: Eri-mokoso. Erinko, erin-txinkaŕ, eriño, eritxume.

eri-pntots. (atz): iz. Ikus.: Eriberatz. 1: Eri-potox, eri-potzoŕ, eri-pututs, atz-lodi, atz-nagusi.

eri-pototseknak, (atz): *iz.* Alxiloluak menderatuta eramateko tresna.

eri-puruta. (ate): iz, Eats,: Beatzada. 1: Beazkada, beaztara, eritara, azkada.

eŕi-sagaf. (sagaŕanda); iz. Sagaŕ gozoa.

eri-sortzale. (eritasun): *Land.* **Eritasuna** soŕerazten duena.

erl-trebes. (atz): ŕz. Atz bates zabala.

eri-flnfil. (atz): *iz.* lkus,; Atxikaŕ. Atxilci, atxikin, atxingil, atxingili, beatxiñaŕ, eriño, eri-tipi, eri-txikin, art txingaŕ, eri txinkaŕ, eri txinket, eritxume, txinkaŕ.

eri-fipi. (atz): iz. Ikus.: Atxikaŕ. I: Atxiki, atxikin, atxingil, atxingili, beatxiñaŕ, eriño, eri-tintit, eri-txikin, art txingaŕ, eri txinkaŕ, eri txinkeŕ, eritxrune, txinkaŕ.

eri-xukadera. (maze): iz. Meza'ren ikuzketan apaizak steak xukatzen dituen miesa.

eri-zaki. (atz): *iz.* Atzaren ezrrfa. (ezuŕ): *iz.* Berbera.

eri-zat. (critasun): *iz.* Luzaroan ari. dagoena. : Ikus.: Eri zagaŕ.

eri-zartasun. (eritasun): iz, Luzaroan eri dagoenaren tasuna.

eri-zorakeria. (izkutukeri): iz, Sendatzcko aztikeriaren bidea.

eri-zaro. (izkulukeri): *izond.* Sendatzeko aztikeriaren bides darabilena.

eria. (zei): iz. ikus.: Salos-batzaŕ. 1: Eriarik-erin. (bonbonkada): *iz.* Ikus.: Bonbonkada. (uztaŕi): II iz. Uztaŕia idial lotzeko edea.

eriagotu. (eritasun): *ad.* Eritasuuean gaizkiago jaŕi; eritasun herein beŕiz erori.

erixka. (ncgaŕ): ŕz. Negaf-zotifia; zotiña. Negafari iaguntzen dioten etenezko asgorapeen multzoa.

erialdi. (eritasun): iz. Tkus.: Eritasun. !: eritasunarcn alas, aldia. Erigo, gaxo-aidi. (aldikada): iz. Eritasunaren aidikoa.

criarazi. (eritasun): *ad.* Gexotu-erkain, eritu-erazi.

erira. (il): iz. Ikus.: Bream. (eritasun): Natiñek asko jasaten dutelarik, luzaro xamaŕ ŝmitten duen eritasun.

eriarteko. (critasun): *iz.* Ikus.: Beltzagi. ^: Elkarteko, citcŕ, citof, efeneri. 1: Abereai orpoan egiten zayen eritasuna.

eriatu. (bonbonkada): *ad.* Bonbonkadaz ari-izan. (jaurtidura): *ad.* Jaurti.

eriatzaile. (bonbonkada): *izond.* Bunbankndaz art dana.

eriau. (bafeyadnra): *ad.* Ikus.: Bafayalu. Bafeyatu, crixku.

cribe. (ur-legofeko): *iz.* Ikus.: Apotxoŕi. j: Ereri, aŕabio, afobio.

eribeatz. (atz): *iz.* Ikus.: Ate. 1: Beatz.

eribeila. (eritasun): *izond.* Osasun gland duena. 1: Erixka, erika, erikoi, erikof, eribera, eri-beratx, eriberatz, erikara, eri-berax, crixka, erizale, erisko, eriskote, eritol, erixko, eŕeskiñat, gaizbcra, gaizpera, gaizobera, geisokcila, oekoi, oell, mixko, eribera.

eribera. (critasun): *izond.* Ems.: Eribeila. !: Erisko.

eribcratx. (eritasun): *izond* Tkus.: Eribeila. j: Eriberatz.

eriberatz. (atz): *iz.* Atz India. : Eri-potots, er1 potox, eri-potzoŕ, eri-pututs, crkolo, erkoro, atr.-lodi, atz-orkoro, atz-nagusi, erkoru, orkolo, orkoro.

(eritasun): *frond.* Ikns,: Eribeiia, I: Eriberatx.

eribizkaf. (lokezuŕ); iz, Atzaren lnkezufa. I: Erikosko, erikozkoŕ, erikozkoŕ, eri-kunkuŕ, erkain, cri-txunicuŕ. (alz): iz. Berbera.

eriburutara. (atz): iz. Ubil loditik atzaz at' diteken puska.

erida. (eritasun): *iz. Efi* batean edo luŕalde batean askorengan izaten dan eritasun lures.

erike. (zoritxaŕ): iz. Ikus.: Zoritxaŕ. Erida.

eridele. (aurkintza): *ŕzond.* Biiatu gabc aurkitzen duena.

eriden. (aurkintza): *ad.* Biiatu gabe norbait edo zerbait aurkitu. ; Erido.

erietako. (atz): *izond.* Atzai dagokiena.

erietxe, (gaxotegi): *iz.* Ikus,: Gaxotegi, Gaixotetxe.

ericzkaf. (eritasun): *iz.* Eritasun baten aurkako yareitasuna.]: Gaxoezkoŕ.

erigaizto. (beitiko): iz. Ems.: Beitiko, 1; Berako, sabeldario, sabeldasun, sabeleri.

crigafi. (eritasun): *izond.* Eritasun artzeko gaya dana.

erigetu. (osasun): *ad.* Sendatu.

erigi. (igoera): *ad.* Jasa.

erigo. (eritasun): *iz.* Ikus.: Eritasun. Erialdi, erigu,

crik. (atz): iz. Ikus.: Eri-kapela. I: Ed-estari.

crika. (landare): iz. Txilarkidea dan landarea. (eritasun); frond. Huts.; Eribeila, erixka, erikoi, erikoŕ, erikara, erizale. (erle): |I *iz.* Ikus,: Erie.

erikara. (eritasun): *izond.* Ikus.: Eribeila. 1: Erika, eribera.

erike. (belaŕ): *iz.* llafaren antzekoa dan belafa, garau oso zuriak dauzkana.

eriketari. (critasun): *ŕzond.* Eriak zainizen eta eramaten ari dana. {; Eri-mutil. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

crikide. (eritasun): *frond.* Eritasun-laguna.

eriko. (alz): *iz.* Ems.: Eri-kapela. : Babestcko atzan jartzen dan lafuzko edo baste gayezko zofolxoa. 1: Eri-rnoio, eri-estari, eri-kapelu, eri-kozko, erkapelu, tutare.

erikoi. (eritasun): *frond.* Buis.: Eribeiia. Erika, erikoŕ, crixka, erizale, erisko, eriskoto.

erikoitu. (eritasun): *ad.* Erikoya biurtu.

erikoŕ. (eritasun): *Land.* Ikus.: Eribeila. Erikol, erika, crixka, erizale, erisko, eriskote.

erikortasun. (aultasun): ŕz. Ikus.; Aultasun.

erlkortu. (eritasun): *ad.* Oi bezelako eritasuna izan.

erikusku. (lokczuŕ): *iz.* Tkus.: Eribizkaf. 1: Erikoskoŕ, erikozkoŕ, eri-kunkuŕ, erkain. (atz): ŕz. Berbera.

erilde. (alditxaŕ): iz, Tkus.: Burtzoraldi.

erile. (ereintza): izond. Ikus.: Ereile. I: Ereiniari, ereintzale.

erimota. (alz): *ŕzond.* Eskuan nix bat edo batzuk peitzen zaizkiona. Eri-mutz.

erimuntxo. (atz): *iz.* Atzaren rnutuŕcko mamia. 1; Eri-mami, eri-kinkil, eri-biotz, eri-mun, erkain, ennami, atz-bum, atz-mami, az-mami, azpunta, muntio.

erin. (ereintza): *ad.* Ilms.: Eregin.]: Erein, ereiki, eriñ. (erinkuniza): *ad.* Efu edo gaiztakeriren bat zlgof bateaz zuritu. Erindu.

erimakef. (auntz): *iz.* Gizonen ogenen zamaturik izango baiiitzan eremura bialtzen zan akeŕa.

erin-egun. (erinkuntza): *iz.* Erinkuntza betetzeko eguna,

erin-txinkaf. (atz): iz. Ems.: Eri-mokoso. I: Erinko, eriiio, eritxume, eri-pitin.

erindaf. (atzeŕigo): *Land.* lrlanda'koa dana.

erindu. (erinkuniza): *ad.* Ems.: Erin.

erindura, (igaraipen): *iz.* Ubil baton igarotzea. j: Ereindura. I: Bars.: Erei.

eringai, (erinkuntza): *Frond.* Efu edo gaiztakeriren bat zigof bateaz zrnitzeko gays dana.

oringafi. (erinkuntza); *izond.* Efu edo gaiztakeriren bat zuritu dezakena. (sendagaikintza): *izond.* **Sabela** arintzekoa dana.

eringo. (mueta): *iz.* Ikus.: Mueta.

eringu. (araztasun): iz. Zerbait aratzago egiteko ola edo tokia.

erinketa. (erinkuntza): *iz.* lkus.: Erinkuntza. J: Oben-ordezko, jabalketa. (araztasun): iz. Zerbait aratzago egitearen egipena.

erisko. (atz): *iz. Ikus.:* Eri-mokoso, erin-txinkaŕ, eriño, eritxume, eri-pitin.

erinkof. (erinkuntza): *ŕzond. kin* edo gaiztakeriren bat zuritzen duena.

ERINKUNTZA. iz. Neke edo ukatze baten bidez efuak czabaizea edo ayetaz garbitzearen egipen eta ondorioa. I: Erinketa, crintzea, ordain-eskintza,

oben-ordezka, jabalketa, // (aitorkun), (wen), (anziratze), (hetetasun), (biurkeri), (efu), (eŕugabedura), (garbitoki), (geldotasun), (opakuntza), (ordainketa), (ordainpide), (zarbeŕiketa), (zentzabide), (zigof), (zuzentza).

crintzale. (araztasun): *izo€rd.* Zerbait aratzago egiten duena.

erintzea. (erinkuntza): *iz.* Ikus.: Erinkuntza,

erintzu. (oats): *iz.* Laboreen uzta. Erizio,

eriuzaro. (ereintza): iz. Tkus.: Erein-aro. j: Erein-giro, ereitaldi.

criño. (atz): iz. Eskuaren atz txikiena. Ems.; Atxiksf. j: Aixiki, atxikin, atxingil, atxingili, bestziñaŕ, eri-Yin[il, eri-tipi, eri txikin, ari txingaŕ, eri txinkaŕ, eri txinkeŕ, eritxume, txinkaŕ, eri-mokoso, erinko, erin-txinkaŕ, eripitin.

eriñotz, (zugatz); *iz.* Bras,: Ereiñotz. Eriontz, eriñontz, eriuntza.

eriñotz-znri. (belaŕ): *iz.* Ikus.; Bolarmin.

erio. (eriatza): *iz.* lkus.: Eriotza. j: lltzcs. I: It. (ad.) itto. (iturburu): *ad.* Ubil bat atera. j: Edon, iñotsi. (ixuritasun): II iz. Ikus.: Ixuritnsun. j: dxurkela. (ur): jj *iz.* Iñosten dan nr-aindoa. (utzaldi); j *ad.* Tkus.: Bata. I; Beretxi, bereiztu, bcrezi, iirotsi.

erio-azkonak. (azkon): *iz.* Eriotza eragiten duten azkonak.

erio-beaŕ. (eriotza): *izond.*]kus.: Eriogaŕi. j: Eriodun, erio-ekarle, erio-e€nailc.

erio-belaŕ. (belaŕ): *iz.* Was.: Azki. I: Mugita.

erio-edeak. (cdc): *iz.* Eriotza eragiten duten edeak.

erio-ekarle. (eriotza): *izond.* Ikus.: Eriogaŕi. I: Erio-boat', eriodun, erio-crnaile.

erio-emaile. (eriotza): *izond* Ikus.: Eriogaŕi. j: Erio-beaŕ, eriodun, erio-ekarle.

erio-epai. (auzi-epai): *iz.* Ittzeko auzi-epaya. j: Eriotz-epai.

erio-ezin. (eriotza): *izond.* II erin ditekena.

erio-gabe. (eriotza): *izonrl.* Tltzen ez dana. Exio-gabeko, eriogaitz.

erio-lnfin. (eriotza): *iz.* Tl-usaña.

erio-rnutil. (eriotza): *iz.* Tltzeko galduak, laugintzaz, erailtzen dituena.

erio-otoitzak, (ntoi): *iz. Il-zorian* ado ila dagoenaren gogoaren aide egiten diran otoyak.

erio-sugaŕ. (eriotzcsn); *ado.* Ikus.; Eriokaŕean. I: Eŕio-sugaŕean.

erio-tresna. (lanabesa): *iz,* Gaiztokiko lanabesa.

erio-txori. (txori); *iz.* Moko makuf, burn bcltz eta lepo goŕi dauzkan txori abcslaria, I; Marro-11m, nabazi-txori, crio-xori, sasi-txinbo, sasi-txinbotxo, Luke, txoka, xunka.

erio-uiñak, (itxaso); *iz.* Eriotza egiten duten uiñak.

erio-ukaldi. (eriotza); *iz.* Oso zaurituta dagoenari, il-erazteko ematen zayon tanpa. (tanpa): *iz.* Berbera.

erio-xori. (Mori): *iz.* Lumak aŕe-gorixka, egak eta isatsa belzka Ia lawman margo goŕi bizia dauzkan txuria' ondo abesten du. I: Nabasitxori, maŕuba, martotxa, mertxika-xori, erio-txori, purloi, xoka, xori-gaŕi, xori-oilaŕ, xunka.

erio-zigoŕ. (eriotza): *iz.* Tltzeko epaya.

erio-zintzilik, (erlotza); *ado.* Ttzeko zorian agates.

erio-zoŕu. (eriotza): *iz.* Erintzaren sakontasuna.

erioan (egon). (eriotza): *ado,* Tl-zorian agates.

eriodun. (eriatza): *ŕzond.* Ikus.: Eriogaŕi. Erio-beaf, erio-ekarle, erio-emaile.

eriogai. (criotza): *izond.* Iltzera galdua dagoena.

erlogaitz. (critasun); *iz,* Iltzekaa dan eritasuna. (criotza): *frond.* Tkus.: Eriogabe. j: Eriokatx.

erlogatl. (eriotza): *izoud.* Eriotza ekafi dezakena. I: Erio-beaŕ, eriodun, erio-ekarle, erin-emaile.

erioglle. (eriutza): *iz.* Ikus.: Eraila. I: Eraile, orate, criotzegin, eriotzagin, eriotzgile.

eriokaŕean. (eriotza): *ado.* lltzeko zorian. j: Erio-sugaŕ, erio-sugaŕean.

eriokide. (eriotza): *iz.* Erlotsa-laguna.

eriokin. (eriotza): *izond.* 11 ditekena. Eriotarako, eriotzarako.

eriokintza. (eriotza): *iz.* Notin edo abere aunitzen erailtzea. i: Eriote, erioknntza, eriotze, eriotzeka.

criokoŕ. (eriotza): *izond.* Erailtzen duena.

erioia. (adilz): *ad.* Sato aditzaren era.

orlon. (iturburu): *ad.* Ikus.: Eric. (tanta): *iz.* Tantak jaustearen egipena.

crionaro. (iturburu): iz..Eriona izatcko aroa.

eriondo. (osasun): *iz.* Gexorik egon ondoren, osasuna beŕiz artzea. j; Eri-ondore, eri-undorcn.

ERIONDURA. iz. Luŕingailu bateau, ckai bat luŕintzea, ta gero luŕunaren oztutzcaz ubil biurtzea. j: Ixurdura, luŕrm-urtze, xortakatze. II (araztasun), (edari-bizi), (iragaztura), (jalkin), (kimia), (laspel), (sendagaikintza), (tanta), (ubil), (ugorki), (urin).

eriongaŕi. (iturburu): izortd Erion ditekena.

eriontz. (zugatz): *iz.* ikus.: Erciñotz, Eriñotz.

eriope. (eriotza): iz. lltzeko zigofa.

criopetu. (eriotza): *ad.* Iltzera gaidu-eragin. j: Eriotz-epaitu, criotzcrakatu.

eriorako. (eriotza): *izond.* Eriot-iara daramana. j: Eriotarako, eriotzarako, eriotzarako.

eriosuarkiro. (karkabupen): *ado.* Zerbait lortzeko alegiñetan biziki ari-izatea.

eriosuaŕ. (karkabupen): *frond.* Zerbait lortzeko alegiñetan biriki art dana. Eriosugaŕ. (urduritasun): *ado.* Urduritasunez ari-izatea. I; Erio-sugaŕean.

eriotarako. (erio(za): frond. Tkus.: Eriokin. I: Eriotzerako.

eriote. (eriotza): *iz,* Ems.; Eriokintza. Eriotze, eriotzeka.

eriotsu, (eriotza): *izond.* Tltzeko dagoena.

eriotu. (eriotza): *ad.* 11; Innis galdu.

eriotz-agiri. (agerkai): iz, Eriotza egiztatzen duen agerkaya.

eriotz-aldi. (eriotza): iz, Iltamu, it-zori, il-uŕen. : Erio-aldi, eriotz-laŕi. j: Eriotz-uŕen.

erlotz-belaŕ. (bald): *iz.* Edentsna dan belaŕa, oil zabal eta lore azt'rira dituena. I; lkus.: Eŕiotz-lora.

el'iotz-bilduf. (eriotza): iz. Eriotzari buruzko bildufa.

eriotz-ekarle. (criotza): *izond.* Eriotza dakaŕena. j; Eriotzeko. j: Ikus.: Eriotz-emale.

eriotz-emale. (criotza): *frond.* Eriotza ematen ducna. 1: Ikus.: Eriotz-ekarle.

eriotz-epaitu. (auzi-epai): *ad.* Eriotzera gaidu-eragin, cpaitu. j: Ikus.: Eriopetu, I: Eriotzerakotu.

eriotz-galdu. (eriotz): *izond.* Iltzera epaituta dagocna.

eriotz-iduri. (eriotza): *iz.* Eriotza dirudiena.

eriotz-iragaŕi. (azalpen): iz. Eriotza bat iragartzeka idazkia. j; Eriotz-iragarki.

eriotz-laŕi. (eriotza); *iz.* lkus.; Eriotz-aldi.

eriotz-lora. (lore): *iz.* Krabelin-mota bat. Ikus,; Eriotz-beiaŕ.

ertotz-oft. (abetxu): *iz.* Azi atalbiko abetxua; bare ofiak ereñotzarenen antzekoak dira; edentsua da. I: Eŕotzori.

eriotz-ofidi, (abelxn): (a. Eriotz-oŕi batzuk dagoeen tokia; eriotz-oŕien muitzoa,

eriotz-oste. (ilobi): *iz.* Tkus.: Eriotzondo.

eriotz-nfen. (eriotza); *iz,* Ikus.: Eriotz-aidi, 1: Iltamu, il-zori, il-uŕen.

ERIOTZA. *iz.* Biziaren gelditzea. Gorputz eta arima alkaŕengandik aldentzea. j: Berezkoa, eritasunaz edo zartzaroan e€tzen dana. : Gogoŕezkoa dangadaz, zauriz edo edenez gertatzen dana. j: Eriotr ona, Yauu'aren edeŕean tl diranen kristauena. j:1l-agiñean, ertotza eltzeko dagoenean. I: Alba, erio, eriotzc, fife II (auziabartza), (azkenigurtzi), (biurkcri), (bizi), (ebaketa), (eritasun), (ezeztapen), (gaizkikuntza), (guda), (iauliketa), (flatak), (izaneza), (knife), (oñaztapen), (tanpa), (urka), (uzkurtziztl), (zanri), (zigof), (zjñopa-egite), (zuzeutza).

eriotzagin. (eriotza): *iz.* Ilcns.: Erada. Eraile, eraie, eriotzegin, eriogiic, criotzagile, eriotzaie.

eriotzarako. (eriotza): (zoed. Ikus.: Erioreko. j: Eriotzeraka.

erlotze. (eriotza): *iz,* Ems.: Iltze. j: Ilka.

eriotzegile. (etiotza): *izond.* Erailtzen duena. j: Eriotzegin.

eriotzegin. (eriotza): *ad.* Frail; noribait biziakendu. : Eriotzegile.

eriotzeka. (eriotza); *iz,* Ikus.: Eriokintza. Eriate, eriotze, eriokuntza.

erlotzeko. (ertotza): *ŕzond.* lkus.: Eriotz-ckarle.

erlotzerako. (eriotza); ***(zald.*** (kus.: Eriomin. j: Eriotarako.

erkitzerakotu, (eriotza): *ad.* Tinos.: Eriopetu. j: Eriotz-epaitn.

erlotzeratu. (eriotza): *ad.* Erlotzara bialdu edo eraman,

er€otzete. (eriotza): *(z.* Erlotzearcn aldla.

eriotzkiro. (eriotza): *ado.* Iltzeko bideetan ari-izatea,

eriotzondo. (ilabi); (a. 11ob€tik arunlzagoa, j; Eriotz-oste.

erioz. (eriotza): *ado.* Erlotzaz,

eriozPide. (eriotza): (z. Eriotza-blde.

eriozkin. (eriotza): *izond.* Ikus.: l?raiia. I: Etuile, erate, neate, eriotzegin, eriotzegin, eriogile. I: Ikus.: Eriozko.

eriozkiro, (erintza); *ado.* Il-zorian egotea.

erlozko. (eriotza): *izond* Iltzekoa dana. I: Eriozkin, eriozkoŕ.

eriozkof. (eriotza): *izond.* II bead dana.

eriozkortasun. (eriotza): *iz.* Eriozko danaren tasunu.

erlozpe. (eriotza): *izond.* Ertotzaren pean. j: Iltzeko epaitua.

eriozpide. (eriotza): *iz.* Eriotzarako bidea.

eripettt. (eriotza): *ad.* Iltzera epaifu.

erisidura. (cstera): *iz.* Ikns.: Estuera.

erisko. (eritasun); *izond.* Zertxobait eri dabilena. j: Eribeiia, cribera.

erismen. (zentzun): *iz* lrizpidea, zentzuna.

erispide. (urbiltasun): *ado. Uŕ,* urbil egotea.

eriste, (edandikeri); ŕz, Ikus,; Afandikeri,

eristo, ((gall): *iz,* Ikus.: Brisko.

eritara. (atz): ŕz. Was.: Beatzada. I: Beazkada, beaztara, eri-puruta, azkada.

ERITASUN. *iz.* Zentzundunen soñean edo belarkien zozkaan, ajola aundiko ala txikikoaz, gertatzen dan aldaketa. I: Eitarzun, eiarzun, erabagetasun, erarzun, erazun, erialdi, erigo, erilarzun, gaitzaldi, gaixeri, gaixo-aldi, gaixotasun, gaxotasun, gaxotarzun, geisotasun, gaxo-aldi, nafiatasun, naŕiotasun, txartasun. N (abel-sendagintza), (alditxaf), (aultasun), *(hula),* (beta), (eriotza), (gaizkikuntza), (gaxotegi), (kalte), (kutxu), (osasna), (osasunbide), (sendabidekintza), (sendakintza), (so€ñizti), (sukaŕ), (teats).

erite. (ereintza): *iz.* Erein-egipena.

eritegi. (gaxotegi): *iz. (ktts.:* Gaxotegi. Eritei, eriloki, eltegi, erizaindegi, gaixotetxe.

eritegizai. (gaxotegi): *(rand.* Gaxotegian eriak zaintzen dituena, j: Ikus,: Erizain.

eriterazi. (eritasun): *ad,* Frijausi-etagin.

eritoki. (gaxotegi): *iz.* Ikus.: Gaxotegi. I: Erilegi, eritei, erizaindegi, eritoi.

eritokitu. (eritasun): *ad,* Gailzez edo etltasunez bete.

eritsatsi. (itsaspen): *ad.* Gauza bat beste bateaz ilsatni,

eritsu. (erilasun): *ŕzond.* Eri dagoena.

cribs. (eritasun): *ad.* Gexotu, eri egon, gaisatn, gaisotu, gaizkitu.

eritubefi. (eritasun): *(rand.* Lengo eritasunaz befiz joust dana.

eritxi. (zentaim): *ad.* Iritzia Oman. Eritzi, eritsi. (zentzun): *iz.* Tritzi. I: Eritzi, erizpen. (dei-egikuntza): II *ad.* Delta, I: Eritzi,

eritxiko. (zentzun): *izond.* Bernd buruz iritxia emateke gaya dana.

eritxume. (atz): *iz.]kus.:* Atxikaŕ. Atxiki, atxikin, atxingil, atxingili, beatziñaŕ, criña, eri-iinfil, eri-tipi, eri txikin, oil txinkaŕ, eri txinkaŕ, eri txinkeŕ, txinkaŕ.

eritxume. (atz): *iz. liens.:* Eri-mokoso. Erinko, erin-txinkat, critic!, eri-pitin, eri-txingal, eri-txingil, eri-txinkeŕ, eri-xixgaŕ, eri-xingil, eri-xingoŕ, erito, eri-tintil, eritxinkaŕ, atz-txiki.

erizzale. (zauri): lzaad. Zauria dagiena.

critze. (eritasun); *iz.* Eri-multzo aundia.

erilzekatu. (eritasun): *ad.* Oso eri jausi.

eritzi. (zentzun): *ad.* Dais.: Eritxi. I: Eritzi. (dei-egikuntza): *ad.* Berbera. (erkidetxa): j *iz.* Ororena dan lurkia. (Iuŕ): II *iz.* Berbera.

eritzi batez, (irizkidetasun): *ado.* Berdin uste-izatea.

erixlta. (eritasun): *(zond, Ikus.:* Eribella, I: Erika, erikkf, erizale, erixko, erisko, eriskote, eritoi, eŕeskiñal, gaisobera, gaisoki, gaisokoŕ, gaisoti, oekoi, mixko, txokil.

erixIeotu. (erifasun): *ad.* Nolabait eri gertatu.

eriz. (adipen): *(z.* Thus.: Oarpide. j: Gaait.

eriz-merizketa. (uzkurtzizti): *(z.* Gogapearen goraberak aztertzen dituen itzkurtzlztiaren zatia.

eriz-merizle, (uzkurtzizti): *(rand.* Gogapearen goraberak aztertzen dituena.

eriz-nat. (zentzun): *(rand.* Norihait bare iritzia eskalzen diona.

erizain, (eritasun): *izond.* Eri dagozenak zaintzen dituena. j: Mts.: Eritegizai. I: Erizaintzale, erzai.

erizaindegi. (gaxotegi): *iz,* Tkus.: Gaxotegi, j; Elitegi, erilei, eritoki.

erizaintza, (eritasun): *(z.* Erizañaren lanbidea.

erizaintzale. (eritasun): (zond. Tkus.: Erizain.

erizale. (eritasun): *izond.* Tkus.: Eribeiia. I: Erika, editor, erixka, etikoi, eritoi.

erizean. (adipen): *ado,* Oarpidean izatea.

erizgafi. (auriratze): *(rand.* Auziratzerako gays dana.

erizian. (zelata): *ado.* Zelatan ari-izatea. Tkus.: Baŕanda, zclata, erizean.

crizio. (uzta): *iz.* liens.: Erintzu.

erizkide. (irizk€detasun): *izond.* lritzi berberakoa dana.

erizkidetasun. (irizkidetasun): *iz.* iritzi berberakoa izatea.

erizkldetu. (irizkidetasun): *ad,* lritzi bati atxiki; baitetsi.

erizkizundi. (gaidera); *iz.* Zerbaiten cgia jakiteko, egiten dan galdera-multzoa.

erlzkotu. (eritasun): *ad.* Fri edo egotea oartu.

erizlarl. (zentzun): *(cond. Irizle,* iritzi-etnalc.

erizle. (irizpide): *izond.* Irizpidea dagiena. (zentzun): frond. Galdetzen zayonean bare iritzia ematen duena.

erizle-etsai. (irizpide): *izond.* Erizlearen aurka dagoena.

erizmen. (zentzun): *iz.* Iritzia emateko almena.

erizpen, (zentzun): *iz.* ikus.: Eritxi.

erizpidc. (zentzun): *iz.* Gauzaen artean dagoen ezberdintasuna atemateko zentzuna,

erizti, (eritasun); *iz,* Eritasunak aztertzen dituen sendaldntzaren zatia.

eriatilari. (eritasun); *(sand.* Eritasunak aztertzen dituena. (yarein-yardunbideak): *izond,* Berbera.

erjaun. (jauniraskunde): *is,* Erika jauna.

erka. (ildo): *iz.* Tkus.: lido,

erka-ezin. (erkabide): *izond.* Erkatu ezin ditekena.

erkaba. (idazteun): *is.* Idaztcun'ean setldi aundikoen buru izan ziranei ematen zayen Izena.

ERKABIDE. *is.* Bi gauze edo geyago aztertzca, beren artean dagozen antzak edo ezberdintasunak oartzeko egipen eta ondorioa. I: Berdintza, berdinketa, berdinkuntza, aldepen, alderahide, alkaŕ-jotze, antzunde, eretz, erkapide, erkatz, parabola, erkatura, erkatasun, aldeaketa, aldcakuntza, erkatze. II (alkartasun), (aurkaketa), (azterkuntza), (berdintasun), (cite), (eterti), (giño), (goibutu), (zentzun).

erkada, (eŕenkada): *iz.* Ikus.: Leto.

erkein. (atz): iz: lkus.: Fri-mami. I: Erimttntxo, eri-kirtkil, eri-biotz, eri-rnun, atz-mami. (lokezuf): iz. Ikus.: Eribizkaŕ, erikosko, erikoskoŕ, erikozkoŕ, eri-kunkuŕ. (ordialdi): II *iz.* Tkrts.: Erdialdi. I: Erkale.

erkaltz. (bate): *is.* ikus.: Ilibaŕe. I: iŕibaŕe maltzuŕa. I: Ikus.: Erkatx, erkaicta, erkaiz.

erkaitzi. (erdialdi): *ad.* Garaya eldu baño tenago erditu.

erkaizka. Osaka): *ado,* Iseka mingaŕiaz ari-izatea.

erkaizta. (bate): *is.* Bate maltzuŕa. I: Ikus.: Erkaitz.

erkakof. (crkabidc): *izond.* Erkatu dezakena,

erkakotzale. (tolestura): *frond.* Soin-atal hater' toiestea eragiten duena.

erkal. (cadet* *iz.* i3akaldunik gabc antolatuta dagoen latefia. I: Erkaldefi.

erkal-zaletasun, (endeŕi): *iz,* Erkal-yaurpidearen aldekojokera.

erkal-zaietu. (ended): *ad.* Erkal-yaurpidearcn aide jail.

rkala, (liiiio); iz, Liñnaren zaboŕeria.

crkalatu. (garbitasun): *ad.* Aoa ta ortz-agiñak uraz edo baste ubilaz garbitu.

erkalatz. (abetxu): *iz.* Eŕatz-beiarkaria dan abetxua; bere lorea oso gotta da ta bare igalla jangaŕia. I: Erkatz-iatz, erkaiatx, eŕatz-belaŕ, patuxpelko.

erlcaidaf. (ended): *izond.* Erkal-yaurpidearen tilde dagoena. 1: Erkaizaic.

erkalde. (tufalde): *iz.* Lufalde baton zatia. 1: End.

rkaldeŕi. (endeŕi): *iz.* Ikus.: Erkal.

erkalde. (ended): *ad.* Erkala crate.

erkaldttn. (codeŕi): *izond.* Erkala deans.

erkale. (erdiaidi): *iz. Ikus.:* Erdialdi. 1: Aberecn erdialdi. I: Erkain. (negaŕ): *frond.* Asko negaf-egiten duena.

eekalkeria. (aultasen): iz. Ikus.: Aultasun.

erkaltseln. (endeŕi): *iz.* Erkalaren jaurlea.

erkaizale. (endeŕi): *izand.* tkus.: Erkaidaŕ. I: Erkallzale.

erkame. (abaŕ): iz. Abaf nagusi batetik ateratzen clan baste abafa.

erkapelu. (atz): *iz. lkus.:* ErT-kapela. I; Et'iko, eri-mofo, eri-estari, eri-kapelu, eri-kozko.

erkara. (ardi): *is.* Fees.: Arkara. I: Arkera, erkara.

erkaratz. (bizitegi): is. Eskaratz, etsaria.

erkasto, (aoskabe): *ad.* Erkatsa izan.

erkatasun. (erkabidc): *iz.* 1kus.: Erkabide. 1: Erkatura.

erkats. (aoekabe): iz. ikus.: Erlastura.

erkattt. (erkabide): *ad.* Di gauss edo geyago aztertzcan, baron artean dagozen antzak edo czberdintasunak oartf. I: Erkidatu, iratiotu, parabolas, parezkatu, parnl, aurkatu, opo-ipiñi.

Madura. (crkabide): *is.* lkus.: Erkabide. 1: Erkatasun.

erkatx. (bate): *iz. Iŕi-miŕizko* bates. I: ikus.: Erkailz.

erkatz. (efatz): *iz.* Ikus,: Efate. 1: Meta. (erkabide): *is.* tkus.: Erkabide.

rkatze. (ezeztapen): iz. Ezeztatzea. (erkabide): *is.* Ikus,: Erkabide. I: Aikaŕen artean begiratu.

erkatzeka. (erkabide): *izond.* Erkatzea egiteko egokia dana.

erkazal. (azazkal): *iz. Ikus.:* Azazlcal. Atzen azazkala.

erkaztatu. (cŕatz): *ad.* Efatzaz garbitu.

erkaztura. (crkabidc): iz. Antza, alderabidea.

erkein. (aultasun): *I.and. Ilctts.:* Erki. I: Erkin.

erken. (atsekabe): *?sand.* Itundasun goibel eta iraunkoŕa. 1: Irkin,

erketz. (arteztasun): *isand.* Zuzen dagoena edo doana.

erki. (abetxu): is, ikns.: Abetxn. (auitasun): izond. Aula dana. I: Erkin, erkein, erkoi. (zugatz): II iz. Ezikaria dan zugatza,osa goituaizaten dana; bereloreak bost lore-ostoak dauzka, zttriska da, uŕintsu to osagaŕia. (luŕaide): || 12. Ikea.: Erkalde. (irtern): II *ad.* Wen,

erki-hafuti. (eskuera): iz. Ikus.: Eskuera,

erki-batza. (alkargo): iz. Erkien alkargoa.

erki-batzarkide. (biidura): iz. Erkiko aiduna.

erki-batzaf, (bildura): *iz.* Erkiaren bildura. I: Erki-bi3tzaŕ.

erki-bereko. (ended): *izond.* Erki berberakoa dens. I: Erki-lagun.

erki-buru. (iri): *is.* Erkiaren irl nagusia.

rki-burugo. (duintasun): *is,* Erki-nagusitza.

crki-eteati, (zeazknntza): *is.* Eŕialde bates zeazkuetza.

rki-esaera, (mintzoera): *iz,* Erki baten miutzoera berezia. I: Erki-itz.

erki-jaun, (jauniraskunde): *is,* Eŕialde txiki baten jauna.

erki-jaurgo. (eŕiketa): *is.* Erkikk nolabaiteko azkatasuna dutelarik jafita degoenjaurgoa.I; Erki-yaurpide.

erki-lagun, (endeŕi): *izond,* Ikua,: Erki-hereko.

erki-orde. Outside): *is.* Oindiño crkia cz dan lufaldca.

erki-yaurle. (janrlaritza): *izond.* Erki baten jaurluria,

erki-yaurplde. (eŕiketa): *iz.* Ans.: Etki-jaurgo.

erki-zale. (lu aldc): *izond.* Erkicn .jaurlaritza berentzat jartzearen aide ad dana.

erkialdun. (jaurlaritza): *izoud* Erki baten jaurlaria.

erkiarazi. (oin): *ad.* Asko ibiltzeagatik oñak mindu,

erkiburu-aldi. (akIl): *in.* Erki-nagusitzaren aldta.

erkida. (berdintasun): *ado.* Ikus.: Erdizka. (ugaritasun): *ado.* Aunitzcn artean. (jabetza): II *Lend.* labekidca dana.

erkda-abere. (berdintasun): *iz.* Abereen azkuntna batzucn artcan egiteko itunbena.

erlcida-ezin, (berdintasun): *bond.* Erkidetu ezin ditekena. Erkida-eziñezko.

erlrida-nio. (olo): *iz.* Jabea ta zaindu dituen artean banatzen dituzten azitako olaskoen nina.

ritidatu, (erkabide): *ad.* Bats.: Erkatu, Partu.

rkide. (erkabide): *fzond.* Erkatu ditekena. (anai): *izond.* Ikus.: Bidoi. Bidoi, biki, bikoitz, bikotx, anai-biitxi, (erkidetza): j *fzond.* batzuena ado ororena dana. I; Erkidezko, (bvaide): *bond.* Luŕalde berherakoa dana. (erdi): Il *bond.* Irudi ta mukuluetan erdi berekoa dana.

erltide-zale. (adiskidetasun): *fzond.* Lagun-urkoaren adiskidea dana.

rkidego. (erkidetza): *in.* Orman batasuna.

erkidegun, (artueman); iz. Baste bati edo batzuei zerbaiten beŕi ematea.

erkidetasun, (erkidetza): *iz.* Bazkidea izatearen tasnna. (anueman): iz. Bats.: Artneman,

erkidetu. (alkargo): *ad.* I.lcus.: Alkar#u. Baltzuratu.

ERKIDETZA. *iz.* Norbaitek zerbaitean artukizunen bat eukitzcaren egipcn eta ondoriaa. !: Esku-arman, artukizun. II (baltzu), (banaketa), (bitartekotasun), (jabetza), (saristatze), (ukantza), (urgazpen).

erkidezko. (erkidetza): *bond.*]tats.: Erkide,

erltidura. (aultasun): *iz.* Soñaren hidden aultzea ta meetzea. j: Erkirr-aldi.

erkigaŕi. (aultasun): *izond.* Aul egitckoa dana.

erkiko. (cnde/i): *fzond.* Erkiari dagokiona.

erklie. (irtera): *izond.* Irteten dana.

erkin. (aultasun): *izoud.* flats.: Erki. I: Edwin, erkoi, ozki. (lodiera): *in.* Ogi, idazti, burnrdi ta etelako baste gauzaen todiera. (erdialdi): II *iz.* Erdialdi-oñazeaz dagoena; abereai hunts esaten da, (trtera): II *ad.* Ikus.: Trten. (itoipen): 1j *ad.* Tkus.: Atera. [: Jaalgt. (atz): *(ŕz.* ilcus.: Eri-luxu. J: Ent 'use, erkoyen, erkoen, zuku-atz.

erkin egon. (edialdi): *ad.* Erdimiñaz egon.

erkin-aldi, (aultasun): *iz.* Tkus.: Erkidura.

erkinarazi. (mintzabide): *ad.* Esan-eragin.

erkindu, (koldartasun): *ad.* Koldartu, kaldaŕa biurtu. : Erlikindu. (aultasun): *ad.* Anldu. (ulcers): II *ad.* Meetu.

erkingu. (irtera): *iz.* Tkus.: Irtera. (ortzi-muga): *iz.* Sortaldea.

erkinkeria. (koldartasun): Koldarkeria. (: Lotsorkenia.

erkintasun. (aultasun): *iz.* ikus.: Aultasun, (meant); iz, Meetasun; men izatea.

erkida-nrkumi, (erdialdi): *iz.* Erdialdian izaten diran oiiazeak. (oñaze): *iz.* Berbera.

erldorde-burn. (buruzagi): *iz.* Erki-orde bat jaartzen duena.

orkitaŕ. (luŕalde): *izoud* Erki batekoa dana.

erkite. (inters): *iz.* Buts.: Irtera.

erkitu. (atzetasun): *ad.* Gogoa oztu. (aultasun): *ad.* indaŕak warn galdu. Indaŕak zerbait galdu.

erkizal. (azazkal): iz. Tkus.: Azazkal. I: Azazkutu.

erkizaietasun. (eŕiketa): *iz.* Erkien jaurlaritzaresr aide ari dan jokers.

erko. (atz): *iz.* Ikus.: Eri-kapela. I: Eriko, cri-mofo, cri-estari, eri-kapelu, eri-kozko, erkapeks. (zezen): *iz.* "Icli ta beyak" izendatzeko izena.

erkoa. (itxaron-aldi): iz. Tkus.: Itxaron-aldi,

erkoele. (shore): *iz.* Ikus.: Abelgoŕi. I: Bedayo.

erkoen. (atz): *iz.* Ikus.: Eri-luxu. Erkoycn.

erkoi. (aultasun): *bond.* linus.: Erki. rk n, crkcin, ozkil.

erkolo. (atz): *iz.* Ems.: Eriberatz. Eri-potots, cri-potox, cri-potzoŕ, ad-pants, erkoro, erkoru, atz-nagusi.

erkordin. (azkuŕi): *izond.* Erdi egosi, rdi gordin dagoena. j: Erkodin.

erkoro. (atz): *iz.* ikus.: Eriberatz. j: Erkolo, erkoru, potzoŕ,

erkof. (gortasun): *bond.* Erdi gala dana.

erkoŕ-erazi. (gorlasun): *ad,* Gortasuna cragin.

er'kortrr, (gortasun): *ad.* Ikus.: Erkoŕ-erazi.

erkoru. (atz): *iz.* Ikus.: Eriberatz. Erkolo, erkoro, potzoŕ.

erkose. (jangura): *izond.* Erdi gose dagoena.

erkote. (zekenkeri): *fzond.* Zekena dana. Esketxcki.

erkoyen. (atz): *iz.* lkus.: Eri-luxu. I: Ed luze, erkin, erkocn, zuku-atz.

erku. *(thin): iz.* Amuaŕayak beren aŕautzak jartzen dituzten takia.

eria. (aŕain): *iz.* Alain txiki, zuria, ta maŕa beltzak ditucna. Ernaibera. Cede): *iz.* Titus.: Erie.

erla-potoŕ. (ontzi): *iz.* Erle-piioa biltzeko, odi-itxura duen lastozko ontzia. (erie): *iz.* Berbera.

erla-turnbio. (uric): *iz.* Liston' aundia.

erla-txorta. (erle): *iz.* Ikus.: Erlabats.: Ertabatz, erlabil, erledi, erle-cŕi, erlc-tattle.

er'la-zale. (erle): *frend.* Erlazantzarako zaletasuna duena. j: Erie-zale.

erlaaga. (erle): *iz.* Ikus.: Erlauntz. Erlategi.

erlabats. (erle): *iz.* Erie-pito, eriebatz. j: Erlakume, cricseme, ertekmue, erlculne, erlumc, erlabatz, erlabil, crtadi, erledi, crle-elzo, erte-eti, ertc-table, crletze, cric-txorta, erle-mulko, crlepil.

erlabatu. (ale): *ad.* Sakabanaturik dabilzten erleak artu t^ bildu. Erlumegin, erlc-beŕitu, eriumatu.

erlable. (erie): iz. Listofen multzoa.

erlabil. (ale): *iz.* Ikus.: Erlabats. I: Erladi, erledi.

erlabio. (erie): *iz.* Liztoŕa. I: Erlaiztan, ezlakiztain, erlamiño, erlapio, crtastin, auntzerla, kotxu kutamiño, kuribio, kurlabio, [islet, ulabio.

eriabiomats. (mats): *iz. ikus.:* Erie-maats.

eriadi. (erle): *iz.* lkus.: Erlabats. j: Erledi, erlabil.

erlaeldea. (erle): iz. Erle-aindo oso aundia.

erlaeroa. (erle): *iz.* Erlearen aŕa.

crlai. (txori): *iz.* ikus.: Enara.

erlain. (lain): *iz.* Aspaldin erabiltzen zan ziiaŕezko bi eŕealeko txintxiña. (txintxin): iz. Berbera.

erlaiño. (laño): *iz.* Bean dagoen lañoa.

erlaita. (erie): *iz.* Erleen artean nagusia dana. j: Erlama, erlegida.

erlaiz. (tini): *iz.* Ikus.: Erlax. (amiltegi): iz. Amiltegi batcn gañean dagoen ordokia. (ingurubil): II iz. Ikus.: Ariax hiuŕi, eriax.

erlaize. (aize): *iz.* Aize biguna.

erlaizpe. (tini): *fí.* Eriax pean dagoen zatia.

erlaiztan. (erie): iz. Iktts.: Eriabio. Listoŕ, erlakiztain, erlamiño, auntzeria, erlekizten.

elaja. (luf): iz. Luf-lauzkoai eusten dien orma.

erlakaizten, (txoskoŕ): *iz.* Zaidaŕ itsua. Erlakazten, eriekizten, erlekizten, erlekizten.

erlakaxte. (aria): *iz.* Erie gaztca.

eriakiztaia. (ale): *iz.* Ikus.: Eriabio. Liztot, erlaiztan, erlakizten, criakizten, kuribio.

crlakoxkof. (ezko): *iz.* Aberaskaetan geratu oi dan ezko-kondafa. I: Oskigiieek erabiltzen dutcn ezko ta pikeren nastea. I: Erlckoxkoŕ, erlekoxkoŕ, erlekozkoŕ, sapaŕ.

erlaknme. (erie): *iz.* ikus.: Erlabats. j: Erlebats, erlekume, crlcumc, erlume, erlekume-mordazka.

erlama-mamia. (czti): *iz.* Eztiaz egindako gozokia. [: Erlamamia.

rlama-taulo. (erie): *iz.* Aberaskaren gelatxoa; bertan crlamaren antz-aldatzea amaitzcn da.

erlamando. (aria): iz. Erlearen aŕa. Erlanagi, erlaŕ, erie-aipeŕ, crle-mando, erie-masto, eriaero, crlafo, crlamanu, erlero, aria-manna, erle-nagi, karamariu.

erlamiro. (erie): *iz. Ikus.:* Eriabio. Erlaiztan, eriakiztain, Estee, kulamiño.

erlamiño baltz. (zomoŕo): *iz.* Lau ega dauzkan zomofoa, ega egiten duenean buŕunba aundia dagiena. j: Erlamin.

erlanagi. (erie): is. ikus.: Eriamando. I: Erie-alpeŕ, criaŕ, crie-mando, erle-masto.

riantxa. (cgazti): *iz.* Ikus.: Alarm. I: Txeŕano. (zezen): *iz.* Eel gaztea.

eriantz. (dirdai): *iz.* Ikus.: Distira. Dirdira, diztira, disdira, dizdira, istasun. (adipen): *izond.* Adipenez ari dana.

erlantzatu. (dirdai): *ad* Distira-eragin.

erlanziri. (ziri): *iz.* Langa baten zuioan sartzen dan ziria.

erlanztu. (argi): *ad.* Argi-egin edo zcrbaitek diztira aundia eman.

eriaontzi. (erie); *iz.* Erlategi bat daukan outxia. j: Erle-ontzi, erie-kutxa, erlume-maid.

eriaotz. (ale): iz. Ustutako enbofcau dagocn crlauntza.

erlapikuma. (uric): *iz.* Erleen erdi-muiña. j: Erlazkuma.

erlapo. (eyeraldi): *iz.* Txuntxuf-motzaren itxura duen kutxa, eyeran gainberatuta jartzen dana, garauak astiro jausi ditezen. j: Eyeralariek darabilten neul5a. Askazigo, kataba, kalapatxa, kobain, kuxa. (oñazpi): iz. Sagardca cgitcko zapatuaren oñazpia.

erlapo-zilo. (eyeraidi): is. Erlapoak be-aldean daukan idekidura.

erlari. (erie): *izond.* Erleak azten dituena. j; Erlazai, erlezai, erlaunzdun, erlazain, erie-azle, erledun, erlegin. (esku-langintzak): *izond.* Berbera,

erla^{p}o. (erie): *iz.* Erleek egiten duten buŕunba. j: Erlarots, erlario. (soñu); *iz.* Ots iluna.

erlas. (aoskabe): *izond.* Ikus.: Eriats. Eriaski, matan.

erlasaski. (erie): *iz.* Ikus.: Eriaunlz.

erlasdura. (aoskabe): is. Ikus.: Erlastura. ^: Maŕanga.

eriasgafi. (aoskabe): *izond.* Erlats gcratn ditekena.

eriaski. (aoskabe): izond. ikus.: Erlats.: Erias, eriasturik egotea.

eriastaf. (erie): iz. Eriabio aundia. Eriastef. (zomoŕo): *is.* Bi ega ditucn zomofoa, margo area duena, ta sal-abereak erasoten dituena. I: Eric-andi.

eriastasun. (aoskabe): iz. Ikus.: Erlastura. Erlaztasun.

eriaste. (aizto): iz. Aizto aundia. (izkiĺu): *iz.* Ezpata baño labuŕagoa dan izkilua, zabala, aztuna ta sorbatz bakaŕa ducna.

erlastin. (erie): *iz. Ikus.:* Eriabio. Liztof, erlamiño, eriapio.

erlastu. (aoskabe): *ad.* Erlats geratu. Erlaztu, aretsi, maŕakatu.

erlastura. (aoskabe): *iz.* Ats-bidean sortzen dan ondoeza, aotsaren oskera aldatzen duena, zakaf eta motela egitean. ; Arelsdura, erkats, erkastura, eriastasun, erlaztura, erlasdura, erlatsdura, gafama, gaŕamaztua, kaŕanka, marfundi, maŕanga, maŕanka, manta, uju.

erlategi. (erie): *iz.* Erlauntz. I: Erlatoki, erlatz, erletegi, eriaaga, erie-tabo, erletxe, erlepii, erie-maŕo, eskiliño, kofan, kofau, kofoin, kofoine, tobo.

eriatera. (erie): iz. Ikus.: Erlauntz. I: Erlateria.

erlats. (aoskabc): *izond.* Erlastura duena. Zakaŕ eta motels dan aotsari ere eusten zayo. j: Elusto, arets, erlatz, atlas, erlaski, afeetsi, gaŕamatz, maŕan.

erlatu. (zuritasun): *ad.* Eguzkiak eginda, landare ta Langak zuritu.

erlatx. (tini): *iz. ikus.:* Eriax. Eriatz, lakatz. (erie): is. Irma.: Erlauntz. Eriatcgi, erlatoki. (alaka): jj *iz.* Mukulu baton ertza albokeraz ebakitzean geratzen dan lau-unea. : Ikus.: Alaka. I: Taluza.

erlatxau. (alaka): *ad.* Erlatxez ebaki.

erlatxo. Carle): *is.* Erie txikia. I: Erleao, erie-kume, erletxo.

erlatxori. (egazti); *iz,* igokaria dan egaztia, erleak jaten dituena. Erlagaigaŕi, erlejale, erie-txori, txintxiri. Oxon): *iz.* Txori Ixiki ta zomoŕo-jalea, igokaria dana. j: Arkasas, sagutxori, sorgintxori.

erlatz. (oztuxe): iz. Sudufaren rnintzan izaten dan kostuma. Erlaz. (aixegain): iz. Etxegaiiaren egatza. (tini): II is. Ikus.: Eriax. j: Erlalx. (dirdai): Buts.: Distim.

rlatz-apain. (ozkadura): *is.* Ozkadurakaz egindako apaindura.

erlatz-gain. (tint): *iz.* Etxe ondo ormadi baton tini gañean jartzen dan ozkadura.

erlauntz. (erie): *is.* Erleak egoten diran tokia. : Erlautz, erlauts, erlategi, erlatoki, erlatz, eriekofoin, eriekojoin, eriaaga, erlasaski, erlatera, erie-tabo, edetxe, erieuntz, erleutz, erlontz, erle-eultze, erlepil, erie-maŕo, erie-toki, erloutz, eskiliño, kobain, kafan, kofau, kofnin, kotoine, kuau, tobo, kabe.

riaunz-burdEla, (ode): *is.* Eriategiak egiteko, enbofen uztagailua.

eriaunzdun. Carle): *izond.* Buts.: Erlari. Erlazai, erie-azie, erledun.

eriansld. (ondo): *iz.* Afautz-anteko gaña duen **ondoa,** jangaŕia dana. !: Erlausti.

arias. (tint): *iz.* Ormadi, iduiki edo baste gauza baten amaitzearen goiko zatia. Ozkadurakaz egitia dagoena, baste zerbait buratzeko erabiltzen dana. j: Erlaiz, eriatx, erlaja, erlatz, adax, aŕi-mutuŕ, koska, iakatz. (itxaso): *is.* Itxas-zabalean aizeak jeiki-erazten ditucn uin txikiak. (luŕ): jj iz. Luf maldatsuctan, lurki lauai eusteko egiten diran luŕezko ormak. : Erlaja. (leyo): jj *iz.* Leyoak baste aldera alboratu es ditczen, erabiltzen diran okxoak. (all): ij *iz.* Lauzatua dagocns. (ate): II *iz.* Alarze.

erlaxe. (itxaso): iz. llin India.

erlaxgain. (bizitegi): iz. Etxeko erlax guriaren gañean egiten den bizitegia.

erlaxko. (irozkai): iz. Etxegintzan egiten dan irozkayaren antzeko zatia, irtengunea barb luzeagoa dana, zcribait eustekoa dana.

erlaxpe. (tini): *iz.* Erlax baten irtengunearcn beko lau-unea.

erlaxtatu. (zola): *ad.* Zola arlauez esiali.

erlazai. (erie): bond. Erlauntza zaintzen duena.

erlazantza. (erie): *iz.* Erleak aztearen langintza. Erlazkunlza, erie-azkuntza, erie-azte, eriegintza, erie-zaingo.

eriazulo, (erie): *iz.* Aberaskaren gelatxoak.

ERLE. iz. Eztenduna dan zomotoa, call ta ezkoa dagizkiena. j: Erlauntza, erika, erla. (tnintzabidej: *izond.* Elan eta itz gozoz mintzatzen dana. (Eŕale'ren laburpena). *1/* Erle-mota batzuk dagoz: elamando, erlamamu, erlanagi, erlabio, erlamiño, erlapio, kurumiño, kurubio, kulomiuo, iistoŕ, elsunts, clans, czpada, erie atidi, erlastaŕ, ericro. I1(abel-azkuntza), (ezko), (ezti), (kabi), (zamoŕa).

erie-abia. (erie): *iz.* Erieen kabia.

erie-ala. (erie): *iz.* Erieen alapide. Erie-bazka. (alapide): *iz.* Berbera.

erie-alki. (erie); *iz.* Erlauntzetarako aulkia.

erie-alpef. (erie): *iz.* Ikus.: Eriamando. Erlanagi, erlaŕ, erie-nagi.

erie-andi. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Erlastaŕ.

erie-afaultx. (ale): *iz.* Eriamak jar,zen dittten aŕautxaak.

erie-auleri. (eritasun): *in.* Aiapiderik ez izateagatik erleek jasaten Eaten eritasuna.

erie-azle. (erie): *frond.* Ikus.: Erlari. Erlazai, erlezai, eriazain, erlegin.

erie-bazka. (erie): *iz. Ilnes.:* Erle-ala. (alapide): *iz.* Barbara.

erie-bedafezko. (bald): iz. Ezpainkaria dan belata, bizkoŕ eta oso ufintsua dana.

erie-belaŕa. (belat): *iz.* ikus.: Epai-bcdaŕ. i: Epai-belaf, erie-bcdaŕ. (landarc): *iz.* Ezpainkaria dan landarea; bare zurtoña egurtsua da, ta bcra bizkoŕ eta utintsua da. Axerda.

erie-befi. (erie): *in.* Bejia dan eriabatsa.

erie-befitu. (erie): *ad.* Ikua.: Erlabatu. Erlumegin.

erie-bike. (erie): *ft.* Eztizko abaraska. (ezti): *iz.* Berbera. I: Tkus.: Erie-opil.

erie-burdiña. (ezti): iz. Eztia ateratzeko erabiltzen dan burdiña. j: Erlaburdiña, crie-zumako.

erie-burni. (lanabesa): *iz.* Aberaskak ebakitzeko tresna.

erie-erabilkuutza. (erie): *iz.* Eztia atcratzeko langintza.

erie-matts. (mats): iz. Zuria dan matsa. Eriabiomats, erlemats, aria-mats.

erle-madari. (madariondo): *iz.* Goŕixka ta gozoa dan madaria.

aria-main. (crie): *iz.* Ems.; Erlauntz. I: Erlategi.

erie-masto. (erie): *iz,* Ikus.: Eriamando. Erianagi, add, erie-alpeŕ, erie-mando.

erie-muiko. (erie): *iz,* Ikus.: Erlabats.

erie-opii. (czti): iz. Oŕazi, aberaska.: Erie-bike.

erie-labe. (erie): *in.* Ikus.: Erlauntz. I: Erlategi, crie-tobe.

erie-xeme. (crie): iz. Eriabals txikia.

erie-zaingo. (erie): *iz.* ikus.: Erlazantza. ~: Ericgintza.

erie-zoaste. (erie): iz, Erlauntzai eztia daukaten aberaska batzuk kentzea.

erie-zumako. (ezti): *iz.* Ikus.: Erie-burduia.

erlebaslea. (erie); iz, Lapufa dan erlea.

erlebatz. (crie): *iz.* Ilms.: Erabats. Eriakume, erie-piio, erlekume, erleseme, erleume, erlume, erleseme.

erlebizafa. (erie); in. Esegita dagoen aria-meta.

erledena. (erie); *iz.* Erlearen edena.

erlegaigafi. (egazti): iz. Ears.: Erlatxori. ~: Eriejaie.

erlegi. (txori): iz. Iktts.: Belatxiko. I: Burgoi, buŕoi, erlegin, erlei.

erlegin. (txintxin): *iz.* Bi erleko txintxiiia.

erlegintza. (erie): *in.* Ilms.: Erlazantza. Erie-zaingo.

erlejale. (egazti): iz. Ikus.: Erlatxori. j: Eriegalgaŕi.

eriekiko. (erie): *izond.* Erlcari dagokiona.

erlekin. (aultasun): *frond.* Aula dana.

erlekistentsu. (txoskoŕ): *howl,* Erlekistena daukana.

erleko. (erie): iz. Ikus.: Erlatxo, I: Erie-kume. (txintxin): *iz.* Bost soseko txintxiña, erietxo.

erteicoloin. (erie): *iz.* Eats.: Erlanutz. Erlekojoin, erlategi, crlatoki, eriatx.

ertelrume. (erie): iz. Erie txikia.

erlekutz. (zugatz): *iz.* Lizaŕa. Ikus.: Lizaŕ. Ustuguci.

crleloradia. (crie): *iz.* Erleentzako lore egokiak. I: Erlegaradia.

erlemozofo. (erie): iz. Erlarick darabilten arpegi-estalkia. j: Eriezai-mozoio.

erleotaxa. (erie): iz. Erle-ogia.

erlepadua. (erie): in. Erleentzako padua dan tokia.

erlepilo. (erie): *in.* Ikus.: Erlabats. I; Erlebatz, erlekume, erleseme, erlekume, erleume, erlume.

erleseme. (erie): *iz.* Ems.: Erlabats. Erlebatz.

erletxa. (ueska): iz. Ikus.: teska. (baralda): *iz.* ikus.: Baralda.

erlijio. (uzkurtza): in. ilzkurtzaren zentzuna bera duena.

erlik. (erdi): *ado.* Ikus.: Erdizka.

erlinga. (aizoyaiak): *iz.* Aizearen aurka dagoen aizoyalari eusten dion lokafia. (lokaŕi): *iz.* Berbera,

erlingatu. (aizoyaialc): *ad.* Erlinga erabili.

erlistu. (maiikadura): *ad.*

erio. (banakuntza): *iz.* Bare banaktmderako, oso bat banatzen dan zatietako bakoitza. (mendi): *iz,* Muŕiztuta dagoen mendi aidapatsua. (erloketa): *in.* Erluketa edo zozketari dagokiena.

erlo-saltzale, (erloketa): *izond.* Erio-txartetak saltzen dituena.

erla-txartel, (erlokela): *in,* Erloketan jokatzeko salŕzen dan txartela.

erlodun. (erioketa): *izond.* Erloketa daukana.

erlokatu. (erloketa): *ad.* Erloketa edo zozketaren bat egin.

ERLOKETA, *in.* Zozketaren antzekoa, sal-erosicetaz, txindiaz, erlo-txarteietaz eta abaŕ egiten dana. : Ororena dan jokoa; ortan znriz ateratako txartei batzuk Hindi) batzuetaz saritzen dire. I: Txartel oyek erosten diran tokia. j: Aren antzeko, etxesn jokatzen dana. *11* (irabazpen), (joko), (nod).

eriotu. (zikintasun): *ad.* Iraitzeko zikintasuna artu.

erlui. (armiarma): *in,* Ikus.: Afubi.: Aŕodi, aŕobi, afoi, afogi, aŕule, singe. (ur-legoŕeko): *iz.* Ikus.: Apotxoŕi. ~: Erlari, afabio, arobio, aŕobi, atub. (ayergatasun): *II izond.* Odol-bakoa, epela dana.

erluitu. (tutubio): *ad.* Argi gcyegiagatik ikusmena lausotu.

erlumatu. (erle): *ad.* Ems.: Erlabatu. Erie-beŕitu, erlumegin.

erlume-sask€. (ark): ŕa. ikus.: Erlaoatzi. Erie-ontzi, erle-katxa.

erlumegin. (aria): *ad.* Ikus.: Eriabatu. P,rle-beŕitu, crlumatu.

erluri. (ur-legoŕeko): *iz.* Ikus.: Apotxoŕi. Ereri, eribe, erlui, crlon€, aŕabio, aŕobio. (glean): iz. Ardnrabakoa dan gizona; aztun, motela. (anuiarma): II *iz.* Jima.: Aŕubi. I: Erlui.

erluñ. (ixintxin): *iz.* Zilafez egiña zegoen erleko bateko txintxin txikia.

erlus. (dirdai): *iz.* Eguelciak edo baste gorputz argitsu batek ematen duen argi aundia. I: Erluz.

erlustri. (ur-iegoŕeka): *iz.* lkus.: Apotxoŕi. I: Ereri, cribe, erlui, erluri. (ayergatasun): ŕzond. Oztasunez ari dana.

erlustu. (dirdai): *ad.* Zeribait dirdaya eman.

erluza. (crlc): *iz.* Thus.: Aharaska. I: Bereska.

ermain. (naŕiokera): iz. Soilaren akastasuna. I: Ermaiño, ermañu, ermin, txartasun.

ermakabaka. (osasun); *izond.* Osasunduna, ermaiñik ez duena.

ermaindun. (naŕiokera): *izond.* Soñaren akastasuna duena. Ermaiñotsu.

ermalñatsu. (naŕiokera): *izond.* Ikus.: Ennaindun.

ermaiñndun. (matzerdura): *"nand.* Bore soñcan matzerduraren bat duena.

ermakari. (emanketa): iz. Erdi-beŕia danari egiten zaizkion bezuzak.

ermami. (atz): *iz.* Thus.: Erimuntxo. Eri-mami, eri-kinkil, eri-biotz, eri-mun, erkain, atzamaŕ-bum, atz-buru, azpunta, muntia.

erman. (lateta): *ad.* Ikus.: Eraman; itz anon aidaketa.

ermanzale. (loŕeta): *izond.* Ikus.: Eramantzale. I: Eramanzale.

ermañu. (loitasun): *iz.* Bats.: Loitasun. tiste€keria. (naŕiokera): iz. Ikus.: Ermain. j: Ermaiño,

erman. (sendotasun): *ad.* Thus.: Ermotu.

erme. (seudotasun): *ŕzond,* Thus.: Eŕime. I: Erma, erma.

ermenteri. (burni): *La.* Burnia lantzen dan lantegia.

ermetu. (indaŕ): *ad.* Indaŕa eman.

ermiarma. (naspii): *iz.* Arien edo uleen naspila.

ermina. (kale): *iz.* Kale estu-estua.

ermiña. (karel): ŕa. Ikes.: Ertz.

ermitz. (armiarma): ŕz. flats.: Armiarma.

ermitz-belaŕ. (belaŕ): *fz.* Belaf-mota *bat.*

ermotasun. (sendotasun): *iz.* Ikus.: Sendntasun. : Sastortasun, tenkortasun. (setasun): *iz.* tirus.: Setasun. J: Iraunkortasun.

ermotu. (sendotasun): *ad.* Sendotu. amnia.

ermu. (sendotasun): *ŕzond.* lkus.: Eŕime, ^: Erme, ermo. (eŕi-uŕitze): *iz.* Ikus.: Eremu. : Lekaro.

ermuiieko. (eritasun): *iz.* Ardien eritasuna. (ardi); *iz.* Berbera.

erna-arazi. (asmamen): *ad.* Asmamena zotoztu.

erna-befitu. (landarizti): *ad.* Beŕiz ern.

erna-Icuiil. (nin kizti); *iz.* Emaidutako aŕaultxa, emakuiil-azala egiteko zatitzen dana. I: Erna-poxpol, crna-xixku.

erna-poxpol. (ninikizti); iz. Thus.: Erna-kutil, I; Ema-xixku.

erna-xixku. (ninikizti): ŕa. lkus.: *Ema-*kutil. E: Ema-poxpol

ernabeñ, (garau): *iz.* Erne-heŕia dan garaua. J; Emebcŕi.

ernaheñtzale. (biŕezarpen): *izond.* Len endekatu cans biŕezartzen duena.

ernabeŕizko. (ninikizti); *ŕzond.* Emamiñari dagokiona.

ernabeŕizte. (landarizti): iz. Beŕiz ernetzea. I: Ernaberitze.

ernagalu. (min): *iz.* Ernamintzeko erabiltzen dan lanabesa.

ernagañ. (zirikaldi): *ŕzoa*$_t$*d.* Zirikatzen duena. J: Emarazgaŕi, ernegaŕi, emerazgaŕi. (min): *izond.* Ernamintzekoa dana.

ernagi. (ernaltze): *iz.* Ernalduta dagoen aberea. j; Ernari, ernai. (igali): *iz.* Berandu datoten igalia, (lore): II *iz.* Berandu datoten lorea.

erna€, (asmamen): *ŕzond.* Thus.: Erne. (egurki): iz. Ikus.: Abe; etxeari eusten dion abe nagusia. I: Ernari. (alaka): ŕz. ikus.: Alaka. J: aleka, elaka.

ernai-arazi. (erakarpen): *ad.* Zudua pizto. I: Emai-erazi. (ernaltze): *ad.* Ernaldu.

ernaibera. (stain): *iz.* Ems.: Erla. Ernabeira.

ernaiki, (begirantza): *ado.* Begirantzaz ari-izatea.

ernaitarazi, (asmamen): *ad.* Bizkortu-cragin.

ernaitasun, (adipen): *iz.* Ikus.: Adipen. (lastertasun): iz. Ikus.: Ernetasun.

ernaitu. (asmamen): *ad.* Bizkortu. ?: Ernetu. (emaitze): *ad.* Thus.: Ernaldu. (aiaka): j *ad.* Thus.: Alakatu. I: Miitu.

ernaketa. (landarizti): *iz.* Landareak emetzen astea.

ernalcof. (landarizti): *izond.* Emetzekoa dana.

ernakutiltxizk€n. (ninikizti): ŕz, Selaunean cgiten dan zikintasuna. I: Kutiltxizkin.

ernakutil-azal. (ninikizti): *iz.* Selaun azpian dagoen mintza.

erna!-apailn. (emaltze): (z. Emaltzeko ugaikiña, j: Ernal-bide.

erual-bide. (ernaltze): iz. Ernaltzeko eginkizuna. I: Thus.: Ernal-apailu.

ernal-egunak. (emaltze): *iz.* ErnAtzearen egunak.

ernal-eragozie. (emalize); *fzond.* Ernaltzea eragozten duena.

ernai-indaŕ. (ernaltze): *iz.* Ernaltzeko gaya izatea.

ernai-jardukin. (emaltze): *iz.* Ernaltzeko soin-azala. Etnalkin.

ernal-ziri. (ziri): iz. Ebakitako enbufean art= dan ziria, zatitzeko. (zur): *iz.* Borth-sue baten agaen mututean jartzen dan zur-zatikoa.

ernalaldi. (ernaltze): *La.* Ernaltzerako beroaren aldie.

ernalarazi. (emaltze): *ad.* Ernaldu-eragin, I; Ernalerazi.

ernalaro. (ema]tze): ŕa. Ernaltzerako area.

ernalautsa, (lore): *iz.* Loreetan dagoen lore-ants ugalkoŕa.

ernaldegi. (ernaltze): *iz.* Abereen emeak estaltzeko tolda.

ernaldi. (ernaltze): *iz.* F.rnalduta egotearen aldia. j; Eme-aldi. (landarizti): *iz.* Erneminlzearen aldia. Eme-aldi.

ernaldu. (ernaltze): *ad.* Emea estali. Ernaltu, ernaritu, ematu, emaitu. I: Erne-arazi, oparotu, puzelatu.

ernaldura, (ernaltze): *in.* Ernaltzearen egipena.

ernalegi. (emaltze): *iz.* Emalduraren aldian bigaŕen umegaya etnatzea,

ernalgai. (ernaltze): *izond.* Ernal dezakena.

ernaigañ. (ernaltze): *izond.* Emaldurik bun ditekena.

ernallceta. (crnaltze): iz, Ernaitzearen egipena.

ernalldnlegaf. (azaldi): *iz.* Emaritakoetan egiten diran legaŕak.

ernalkof. (emaltze): *ŕzond.* Ernaritzen duena.

ernalmin. (ernaltze): *iz.* Ernaltzeko almena.

ernalmin. (erdialdi): *iz.* Erdialdian izaten dan oñazea.

ernarisu. (erdialdi): *izond* Ask() erditzen duena. 1: Ernaltzu.

ernaltzale. (ernaltze): *izond.* Ernalcrazten duena.

ernaltzarn. (emaltze): *iz.* Ernaltzearcn aroa, j: Emaizaro.

ERNALTZE. *is.* Notiñengan edo abereengan, azaldiaren bidez, umezketarako lain geratzearen egipen eta ondorioa. Ernarigo, aorta, ugaltze. *11* (auŕontzi), (azaldi), (egikera), (emantza), (erdialdi), (tore), (marduttasun), (ninikizti), (ugalketa).

ernalzofo. (zoŕo): *ŕz.* Einaltzekoa dan zoŕoa.

ernamin. (min): *iz.* Landarea sortzen dan miñarcn zatia. Ernemin, ernamuin, ozia.

ernamindu. (Loin): *ad.* Landareen sortzea. : Ernamuindu. j: Ikus.: Ernemindu.

ernamiñean. (zurtoin): *ado.* Muskilak ateratzcn.

ernamo, (Madam): *is.* Landarearen ernemindutako bunoaren zatia. J: Eaneamo,

ernamuindura. (min): *iz.* Ernamintzea.

ernamun. (garau): *iz.* Ereindaka garauaren lencngo muskila.

ernara. (txori): *iz.* lkus.: Enara. [: Aifiara, alai, ernani.

ernaraldi. (ernaltze): Hrs. Abereak ernaltzeko aldia.

ernaritu. (esnaldi): *ad.* Ikus.; Esnatu,

ernarazgaŕi. (zirikaldi): *izond.* lkus.: Ernagaii.

ernarazi. (zirikaldi): *ad.* Zirikatu.

ernarazketa. (ŕaŕitadura): *is.* Tatitadura-egipena. [: Kilikaketa.

ernarazle. (zirikaldi): *ŕzond.* Zirikatzen duena.

ernarazpen. (zirikaldi): *iz.* Zirikatzearen egipena.

ernarazte. (zirikaldi): *iz.* Zirikatzea.

ernarazteko. (zirikaldi): *izond.* Zirikatzekoa dana. (landarizti): *frond.* Etnetzekoa dana.

ernarb. (ernaltze): *iz. ikus.:* Ernagi; bei, beef, auntz eta ardiai buruz norm da soilik. (ilz): iz. Zirikatzen duen itza, eztabaida soterazten duena. [: Ernai. (cgurki): jJ *iz.* lkus.; Ernai. (ninikizti); *iz.* Ikus.: Umeki. J: Umekei, umegai, umekai. (hirloraldi): [[*iz.* Oldozkota clan notiña. (joko): jj *iz.* Eskuan kerta oso onak dauzkan jokalaria.

ernari-auditu. (ernaltze); *ad.* Ilebete batzuetako ernaltzea izan.

ernarigo. (emaltze): iz. lkus.; Ernaltze. Sethi, ugaltze.

ernariko. (sabel): iz. Laspelak metatzcagatik sabelan gertatzen dan anpadura. (anpadura): *iz.* Berbera.

rnaritalco. (emaltze): *izond.* Ernalkiñari dagokiona. (azaldi): *ŕzond.* Azaldirako dana. J: Lotsaki, lotsakizun.

ernaritako akderdiak. (emaltze): *is.* Ernaltzckoak diran atalak.

ernaritu. (eenaitze): *ad.* Ikus.: Emaldu, Ernaitu, ematu.

ernatu. (asmamen): *ad.* Erne izan. (ernaltzc): *ad.* Was.: Emaldu. I: Ernaltu, crnariŕu, oparotu. (bizi): I[*ad.* liizia eman. (adikin): ÍJ *ad.* Gotai adikiña ernan. (]o): J1 *ad.* Tkus.: Esnatu.

ernatzzle, (zirikaldi): *ŕzond* lkus.: Ernerazle. (ernaltze): *izond.* Emaltzen duena.

ernaxiri. (ziri): iz. Zurubiaren malaren mutuŕean jartzen dan'siri txikia ondo tinkoturik gera dedin.

ernayagotu. (asmamen): *ad.* Emeago egin edo

erne. (Iandarizti): *ad.* Landareak Intern(sortu. J: Ernernindu, emctu, erne-gaindu. (asmamen): *frond.* Azkaŕ, bizkoŕ. (esnaldi): Ji *izond.* Iratzaŕita dagoena. (begirantza): jj *izond.* Atzaŕi dagoena.

erne egon. (adipen): *ad.* Adipenez egon. J: Erne ibili.

rne-arazgafi. (emaltze): *izond.* Ernaldu ditekena. j: Ernerazgaŕi.

rne-arazi, (emaltze): *ad.* Jima.; Ernaldu. I: Ernerazi, puzelatu.

erne-arazle. (ernaltzc): *izond* Erne-arazi dezakena.

erne-beŕi. (beŕitasun): *izond.* Oraintxe erne dana.

erne-bcŕitze. (biŕezarpen): *is.* Len endakatu zana bitezartzea.

erne-buztan. (curtoin): *iz.* Ikus.: Muskil.

erne-ezin. (emaltze): *izond.* Emaldu ezin ditekena.

erne-gabeko. (ernaltzc): *izond.* Emalduta ez dagoena.

erne-gaindu. (landarizti): *ad.* Ikus,: Erne.

rne-indaŕ. (mardultasun): *iz.* Ikns.; Mardultasun.

erne-muin. (min): is. Miñaren ninikca.

ernebeŕitu. (biŕezarpen): *ad.* Len endakatu sans biŕezaŕi.

ernejati, (begirantza): *ad.* **Begirantzan**

ernekaitz, (eritasun): *iz.* Fri dagnen bandana. J: Ernekatx. (landare): *iz.* Berbera.

ernekari, (ninikizti): iz. lien.: tJmeki. I: Ernari.

ernekera. (jayotza): *is.* **Landareak** jayotzearen egipena.

erneki, (adipen): *ado.* Adipenez ari-izatea.

erneleku. (min): *is.* Miñak landatzen diran iekua.

ernemin. (min): *is.* Miñaren muiña.

ernemindu. (landarizti): *ad.* ikus.: Erne. Ernamindu.

ernenini. (pipil): is. Laudarearen pipila. lien.: **Pipit,** I: 1`liiirika,

ernera. (zurtoin): *is. Tkns.:* Muskil.

ernerazi. (landarizti); *ad.* Landareak **luŕetik** soŕerazi.

enerazle, (zirikaldi); *(sand,* Zirikatzen duena [: Ernerazle, ematzale, ernezaĺe. (emaltzej; *izond.* Ernaltzen duena.

erneta. (sagaŕondo): *is.* Tkus.: Arto-sagaŕ. [; Eŕege-sagaŕ.

ernetasun. (lastertasun): *iz.* Erne egotea, bizkoŕ ari-izaten. Ernetarzun, emezia, ernaitasun.

ernetu. (landarizti): *ad.* Ikus.: Erne. I: Ernemindu. (asmamen): *ad.* Tkus.: Ernaitu.

ernetxo. (zurtoin): *iz.* Landarearen lenengo muskila.

ernezaĺe. (zirikaldi): *ŕzond.* Thus.: Ernerazle.

ernezia. (lastertasun): *iz.* Tkus.: Ernetasun.

era. (zorotasun): *izond.* Adinketa galdu duena. : Eo. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana. (eriotza): H *ad.* Erail.

ero-aldi, (zorotasun): iz, Ikus.: Zorotasun.

ro-antzera,(zorotasun): *ado.* Ero bezela ari-izatea. [: Ero-arauz.

rn-arsine, (zorotasun): *ado.* Ikas.: Ero-antzera.

ern-arazi, (znrotasun): *ad.* Ero hiurtu-eragin.

ero-arazle, (zorotasnn): (mad. Era biurtzen duena.

ero-asaŕe. (zorotasun); *iz.* Zorotasun sumingaŕia. j: Ero-bulta.

ero-asmakeri. (baterapen): *iz.* Ikus.: Baterapen (sendakintzan). : Sorosmakeri. (zorotasun): *iz.* Ero dagoen baten asmoa, I: Zoro-asmakeri.

ero-atreteř. (zorotasun): izond. Zorotasuna ikasten eta scndatzen ari dan sendagilea.

ero-bolta. (zorotasun): iz. Ikus.: Ero-asaŕe.

ero-etxe. (zorotasun): iz. Eroak zaintzen diran etxea. j: Erotegi.

ero-gela. (zorotasun): iz. Eroentzako gela berezia.

ero-sendagile. (zorotasun): *iz.* Zoroai buruz ari dan sendagilea.

ero-suaf. (zorotasun): *izond.* Zorotasun biziaz ari dana. (taŕitadura): *izond.* Taŕitadura aundiaz ari dana.

ero-zai. (zorotasun): *izond.* Eroak zaintzen dituena.

eroa-sari. (loŕeta): iz. Lofetaren salneuŕia.

eroakaři.(erakarpen): *Land* Erakartzeko indařa duena. I: Erakarde, erakartasun.

eroakintza.(konormen): *iz.* Oñazearen konorpena. (kordamen): *iz.* Gogozko kordamena.

eroakizun. (loŕeta): iz. Eramateko dana. (konormen): *iz.* Soñeanjasan beat dana. (kordamen): I) iz. Gogoanjasan beat dana.

eroakoŕ. (eroapen): *izond.* Eroapenez jasatekoa dana.

eroale. (loŕeta): *izond.* Zerbait daramana.

croon. (loŕeta): *ad.* Ikus.: Elliman. I: Ererman, erman, eruan, erun. (eroapen): *ad.* Berbera. (oikuntza): II *ad.* Oi-izan.

eroan gitxikoa. (eroapen): *izond.* Eroapen gutxi duena.

eroan-eřez. (eroapen): *frond.* lasso ditekena. : Eroangaŕi.

eroan-eziña. (eroapen): *tow'.* lasso ezin ditekena. f: Eroangaitz.

eroan-eziñik.(eroapen): *ado.* Jason eziñean egotea.

eroan-oncko. (eroapen): *izond.* Eroapen aundia duena. j: Eroantsu, eruan-oneko.

eroan-txaŕeko.(eroapen): *řzond.* Jl roapen gutxikoa dana. j: Eruan-txaŕeko.

eroanbeaŕ.(eroapen): *iz.* Jasan beat dana.

eroangaitz.(eroapen): *izond.* Eroan-eziŕia.

eroangati. (eroapen): *izond.* Ikus.: Eroan-efez.

eraankoŕ. (eroapen): izoud. Jasateko emana dana.

eroautsu. (eroapen): řzond. Ikus.: Eroan-oneko. Eruantsu.

eroantzale. (loteta): izond. Gauzak cramaten eta ekartzen ditrrena, Lepakari, eruantzale.

eroanzale. (eroapen): *izond.* Guzia eoapenez daramana. j: Eruanzale.

EROAPEN. *iz.* Ezbeaŕ eta lanak aendotasunez egaritzearen onbidea. sumiñarcn aurkako kristau-onbidea. !: ltxuron eta baretasuna. I: Egoyaŕe, egonaŕi, emetasun, eraman, eramanpen, eramantasun, eroatasun, eroapen, arteka, epe, jasankortasun, jasaimen, jasamen, jasaipen, jasapen, jasatasun, jasate, ipitu, iragopen, pairagune, pairakortasun, onegitasun, zafira, igurikortasun, zintarzun. ❑ (apaltasun), (aŕaitasun),(auzupen),(azkezpen), (bestekoitasuu), (geldotasun), (irautasun), (itxaron-aldi), (itxaropcn), aarkipen), (kordamen), (naretasun), (onbide), (setasun), (zebadura).

eroapen-eza. (eroapen): *iz.* Ikus.: Eŕetasun. j: Pastikadura. (efetasun): iz. Berbera.

eroapenbage. (eroapen): *řzond.* Eroapenik eztuena.

eroapendun. (eroapen): izond. Eroapen duena. Eroapentuu.

eroapentsu. (eroapen): izond. ikus.: Eroapendun.

eroataile. (lofeta): *izond.* Eroaten duena. ^: Eruatate.

eroatasun. (eroapen): *iz.* Ikus.: Eroapen. ^: Jasankortasun.

eroatof. (aikondara): *iz.* Indaf-aikondara. Ero-atoŕ, zoro-atot.

eroboztu. (zorotasun): *ad.* Zorakeriak esan edo egin.

eroerazi. (eriotza): *ad,* Erail-eragin. I: Erorazi.

eroeria. (zorotasun): *iz.* Erdi zoratuta izatea.

erogafi. (zorotasun): řzond. Zoratu eragiten duena.

erogi. (gari): *iz.* Eŕialdean sortzen dan garia.

erogo. (ergeltasun): *iz.* Ikus.: Ergeltasun. (zorotasun): *iz.* Tkus.: Zorotasun.

eroitz. (abetxu): iz. Txilarkidea dan abefxua; bere loreen edertasmragatik apain-landare bezela landatzen dana. I: Eroitzoŕi, eroritz. (amiltegi): *iz.* Tkus.: Amiltegi.

molt. (izenorde): izod. Zerok; croŕek'en askaŕa. (aditza): *ad.* Eroki aditzaren zeingea.

eroken. (sarpcu): *ad.* Gauz^y batek bere barman baste bat euki.

erokeri. (ergeltasun): *Iz.* Ikss.: Ergeltasun. (zorotasun): iz. Ikus.: Zorotasun. I: Erotasun.

eroki. (aditz): *ad.* Euki. (estalpen): *ad.* Aopekoa garde, (zurkaitz): *ad.* Eutsi, zurkaiztu. (zorotasun): *(ad.* Zorotasuuez ari-izatea.

erol. (el): *iz. Ikus.:* Atzol.

eroiauspo. (ereskin): iz. Ereskin txikia. Ikus.: Erestin.

eroldegi. (nob): *iz.* ikus.: Irol.: Eroleta.

eroldi. (ol): *iz.* Erolen multzoa.

eromai. (artza): *iz.* Iriña eralkitzen dan tokia.

eromen. (zorotasun): iz. Ems.: Zorotasun.

erone. (izenorde): izod. Erori. Ikus.: Eroni, eras', eronek.

eroni. (izenorde): *hold.* Erori. Erone, erof, erofek,

eroiio. (atz): iz. Eskuaren atz txikiena.

eroputz. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana. I: Ikus.: Ergel, imixila, taket, takete, txoraize.

eror-agian. (erorkera): *ado.* Erortzeko Conan egotea. E: Emr-agiñean, eror-ariñean, erori-beaŕean, erori-beaŕez, erori-beafik, erori-ersean, erori-etsian, erori-kaŕean, erori-ufen, erori-utan, erori-ufenik, erormenean, eror-urbil, eror-sorian.

eror-ad. (biufitze): iz, Gaizpidearen zioa.

eror-bide. (erorkera): *iz.* Erortzeko zoria, bides.

eror-efex. (erorkera): *izond.* Ikus.: Erorkari, I: Erorkoŕ, erorti, eror-erez.

croraidi. (tanpa): *is.* Norbait atzeruntz jausten danean artzen duen tanpa. (atzetasun): *is.* Ikus.: Atzetasun. I: Erorifasun, erori-aldi, erorkera, erorkada, erorkaldi, ulundura.

erorarazgaŕi. (erorkera): *izond.* Erortzeko zio dana.

erorarazi. (erorkera): *ad.* Jausi-eragin. Erorazi, Eroriarazi, eroriarazo, erori-eragin, erortarazi.

erorarazle. (erorkera): *řzond.* Jausi-eragiten duena.

erorbera. (erorkera): *izond.* Ikus.: Erorkari. I: Erorkoŕ, crorti, eror-cŕcx, erarikoŕ, erorko.

erorbefi. (erorkera): *iz.* Bcŕiz crortzea. I: Jausitako beŕia.

erordura. (ayeŕ): *iz*. Ikus.: Eroritasun.

erorgailu. (erorkera): *iz*, Aidean barna jausteko,euritakoaren antzekoa dan Ianabesa. : Erortzeko.

erorgaŕi. (galbide): *iz*. Katie baten ufentasuna.

erorgañlrt. (galbide): *ado*. Katie baten ufentasunean ari-izatea.

erorgi. (yaraunspen): iz. Ikus.: Yaraunspen.

erorgu. (amiltegi): Iz, Ikus.: Amiltegi.

erorgune. (erorkera): *iz*. Ikus.: Erortoki.

erori. (erorkera): *ad*. Bern aztuntasunagatik gorputz bat beruntz joan. Jausi, eror, erorkatu, eori, egori, ikuŕi, pau-egin, zandu. (izenorde): *iztlri*. I bera, zerori, esrori, iauŕ. (atsekabe): *izond*. Itun, eguraldiaz mintzatzean. (meera): *izond*. Aragiak galdu dituena.

erori. beafean. (erorkera): *ado*. Ikus,: Eror-agian. I: Erori-beaŕez, erori-beaŕik, erori-ersean, erori-etsian, eror-agiñean, eror-ariñean, erori-kafean, erori-uŕen, erod-uŕan, erori-uŕenik, erormenean.

erori-aldi. (erorkera): iz. Jaustearen aldia. (atzetasun): iz, Atzctasunaren aldia.

erori-urbii, (erorkera): *ado*. Erortzeko galbidean egotea. j: Erori-uŕen.

erori-uŕen. (erorkera): *ado*. Titus.: Eror-agian. j: Erori-uŕan, erori-uŕenik, eror-agiftean, eror-ariñean, erori-bearean, erod-beaŕez, erori-beafik.

eroriko. (erorkera): *iz*. Erorizearen egipena. j: Erorkako, erorko.

erorikof. (eorkera): *izond*. Oso taŕa dana.

erori ndaf. (azta): *iz*. *Ikus.:* Aztun-indaf. Erakaf-indaf.

eroritasun. (erorkera): *iz*. Ikus.: Atzetasun. j: Eroraldi, erori-aldi, erorkera, ozpen. (ayeŕ): Norbaitenganako edo zerbaiterako *ayeta. j:* Erordura.

eroritz. (zugatz): *iz*. *Ikus.:* Ereiñotz. I: Ereñotz, eriñots, eroitzori.

erorka. (bofoka): *iz*. Alkaŕ botatzeko botoka. (erorkera): *ado*. Erortseko bailitzan, zerbait alde batetik beaters igitzen ari-izatea. j: Erorkka, erorikoka.

erorkada. (erorkera): ŕz. Erorizearen egipena. (atretasun): *iz*. Ikus.: Atzetasun. j: Eroritasun, erori-aldi, erorkera, eroraldi.

erorkari. (erorkera): *izond*. Eŕaz erortzen dana. I: Erorkoŕ, erorti, eror-efex, erorbera, erorikof, erorko.

erorkatu. (erorkera): *ad*. Ikus.: Erori. Jausi.

ERORKERA. *iz* Erortzearen egipena. Zerbaiten alagafa. I: Goitik bera esegita dagoena, e.b.: zintzilikaria, eŕezela ta abaŕ. j: Gotzon gaiztoen eta lenengo gizonaren ogena. j: Anbilketa, erorketa, erode, erortza, erortarzun, erortzapen, jausialdi, jauskera, jausketa, jauspen, jautsapen, juzkada, trapalako, jaust, jauzkera. II (amildegi), (ausiabartza), (denduneza), (eriotza), (jatsiera), (jaurtidura), (maids), (tanka), (tanpa), (zingorapen). (atzetasun): *iz*, Ikus.: Eroraldi. I: Atzetasun, erori-aldi, croritasun, ororkeri, erorketa.

erorketa. (erorkera): iz. Ikus.: Erorpen. I: Erortza, erorkunde, erortarzun, erortzc, erortzapen, erorkeri,juzkada.

erorki. (yaraunspen): *Iz*. Yaraunspenaren zatia.

erorkide. (erosi): *iz*. Neufitasunez befizten diran sofiuen multzoa jaŕaitzea. j: Erorkidetasun.

erorkidetsu. (eresi): *izond*. Soñuen multzoa neufitasunez jafaitzeu duena.

erorkidun.(yaraunspen): *izond*. Yaraunspenean eskubidea duena.

erorkin. (eundura): *iz*. Eundegian galtzen diran eun-gayak. (sariztatze): *iz*. Lan-sariaren gañetik artzen dan sariztatzea.

erorkizun. (erorkera): *iz*. Erortzeko dagoena.

erorko. (erorkera): *izond*. *Ikus.:* Erorkari. Erorbera, erorkof, erorti, eror-efex, erorikoŕ.

erorkorki. (erorkera): *ado*. Erortzeko egotea.

erorkof. (erorkera): *izond*. Ikus.: Erorkari. : Erorti, erorikoŕ, erorko. (auskortasun): *izond*. Zuzen-legean auskoŕa dana. (yalkipen): II *izond*. Baste baten nayera, ontasunez, makurtzen dana.

erorkortasun. (erorkera): iz. Brortzeko eŕaztasuna. j: Erorkortarzun.

erorkunde. (erorkera): *in*. Tkus.: Erorketa. j: Erorpen, erortza, crortarzun, erortze, erortzapen,

erormenean. (erorkera): *ado*. Ikus.: Eror-agian. : Erori-beafez, erori-beaŕik, eror-agiñean, eror, ariñean, erori-kaŕean, erori-uŕen, erori-uŕan, erori-uŕenik, erori-beafean.

erormin. (eritasun): iz, Ikus.: Erortzeko min. j: Erormin-aldi.

erormin-aidi. (eritasun): *iz*. Erorruiñaren erasoa. j: Ikus.: Erortzeko min, erormin.

erormin-belat. (belaŕ): *iz*. Erortzeko rniñaren aurkako belafa.

erorpen. (erorketa): *iz*. Erorkeraren egipena. Erortza, crorketa, erorkunde, erorkunde, crortarzun, erortze, erortzapen.

erorpide. (crorketa): iz. Erortzearen zloa.

era. (izenorde): *izard*. Erori. I: Ikus.: Erotic, eroni.

crack. (izenorde): *izad*. Erori, egilea bezela.

erortaldu. (erorkera): *iz*. Becrago dagoen beste told batera igarotzea.

erortarzun. (erorkera): *iz*. ikus.: Erorkera. j: Erorketa, erorpcn, erarkunde, erortza, erortze, erortzapen.

erorte. (erorkera): iz. Ikus.: Erorkera. Erorketa, erorpen, erorkunde, erortza, crortarzun.

erorti. (erorketa): *izond*. Ikus.: Erorkari. j: Erorkoŕ.

erortoi. (erorketa): *izond*, Makurtua, erortzeko dagoena.

erortoidura. (erorkera): iz. Erortzeko ayefa. j: Erortokidura.

erortoki. (erorkera): ŕz. Erortearen tokia. j: Erorgune.

erortza. (erorkera): iz. Ikus,: Erorketa. Erorketa, erorpen, erorkunde, erortarzun, erortze, erortzapen.

erortznle. (emrkera): *izond*. Euritakoaren antzekoa dan lanabesatik esegita aidean erortzen dana.

erortzapen. (erorkera): *iz*. Ikus.: Erorkera. j: Erorketa, erorpen, erorkunde, erortarzun, erortza, erortze.

erartzeaf. (erorkera): *ado*. Erortzeko zorian. j: Erortzer, erortzerakoan.

erortzeko. (erorkera): *iz*, Tkus.: Erorgailu.

erortzeko mio. (dardaritze): *iz*. Bardaritzeaz eta burtzoraldiaz agcrtzen dan eritasuna, j: Erormin, erorteko-min. (eritasun): *iz*. Berbera.

eras. (soffit): *in*. Ikus.: Ots, j: Erots, erotz.

eros-efex. (salemste): *izond*. Erosteko eŕeza dana.

eros-saidu. (saleroste): *ad*. Salerostean ari-izan.

eros-saiketa. (saleroste): *iz*. Ikus.: Saleroste. : Saldu-erosi.

eror-saltzale. (saleroste): *izond*. Beŕiz saltzeko crosten dueua.

eros-sarl. (yareikuniza): *iz*. Jopu dagoena azkatzeko eman beaŕ dana.

eras-zale. (saleroste): *izond.* Erosten duena.

eros-zalekeria. (saleroste): *iz.* Erosteagatik bakafik erostca.

crasaldu. (saleroste): *ad.* Salerostean yardun.

crosalketa. (saleroste): *iz.* Tkus.: Salerospen.

erosaltegi. (saleroste): *iz.* Salerostean ari-izatcko toki edo etxca.

erosattzale. (saleroste): *izond.* Salerostean ari dana.

erosarazi. (saleroste): *ad.* Erosi-eragin.

erosdun. (aomen): *izond.* Aomena duena.

erosgai. (saleroste): la. Erostekoa dan gays. (: Eroskai.

erosgai-ekarle. (salerostc): *izond.* Lekoretik erosgayak dakarzkiena.

erosgailu. (salcroate): 1z. Erosten dan gays.

erosgo. (salcroste): iz. Erosketa, I: Erospen, croste, erostura.

erosi. (saleroste): *ad.* Txindiaren bidez zerbait jabetu. I: Eros, erotxi, eosi. (azkatasun): *ad.* Jopuaren azkatasuna salneufiaz lortu.

erosi-sari. (bir jabeketa): *iz.* Len eukitzen zana, txindiz edo indaŕez jabetzeko ematen dana.

erosigura. (saleroste): *iz.* Erosteko naya.

crositako. (salcroste): izond. Erosi dana. Erosizko.

erosizko. (salcroste): *izond.* Ikus.: Erositako.

eroska. (nabarmenkeri): *izond.* Nabarmenkeriz ari dana. I: Erosta. (soñu): *ado.* Otsa ateratzen ari-izatea.

eroska. (soñu): *ado.* Ots egiten ari-izatea.

croskari. (saleroste): *iz.* ikus.: Salerosle. Merkatari.

croakers. (saleroste): iz. Erostearen egipena. ; Erosketa, eroskun.

eroskeria. (bustikeri): *iz.* Tkus.: Bustikerl.

EROSKETA. *iz.* Gauza baten jabetzearen egipena.;Jabetutakoa dana. (salerosle): *iz.* Erositakoa dana,: Erosi dana, erospen, eroste, erosgo, erostura, croakers, eroskin. /l (ardicspen), (arpen), (emate), (irabazpen), (jabetza), (ogasun), (salerosta), (salneuŕi), (ukaniza), (yarauuspen).

erosketarl. (bakaf-saltae): *(rand.* Erosgayak metatzen dituena, berak salneufia ipintzeko xedeaz.

eroski. (sane): *ad.* Ugatza lauskitzean, esnea stem. I: Umetxoai ugatza eman. (saleroste): iz. Erostekoa dana. Eroskin.

eroskide. (yareikuntza): *frond.* Eroslariaren laguna. Eros-lagun, erosle-kide.

eroskila. (ergeltasun): *izond.* Adimenik ez duena. (saleroste): *izond.* Erosten duena. I: Erosie, erosia, erostale, erostari, erostun, eroszale, eroskin, erostaile.

eroskin. (saleroste): *izond.* Erosten duena. I: Ikus.: Eroski, eroskila, erosle, erostari, erosion, eroszale, eroslari, erostaile.

eroskintxo. (saleroste): *iz.* Salerostelcoetan nastea soŕeraztea. (itzuli-mitzulika): *iz.* Berbera.

eroakizun. (saleroste): iz. Erosteko dagoena.

erosko. (zorotasun): *izond. Zoro bat* bezels ari dana. Kaskarin, txoriburu, xoraburu.

eroskun. (yareikuntza): iz. Jopu dagoena azkatzca. j: Eroskunde, erospeneko, eroskuntza. (saleroste): iz. Erostearen egipena. I: Eroskera, erosketa.

eoskunde. (yarcikuntza): iz. Nekezko egokera batetik yarei ateratzea, zerbait ordaintzearen bidcz edo bests eras.

eroslari. (yarcikuntza): *izond.* Jopu dagoena azkatzcn duena. J: Erostaile. (saleroste): *izond.* Ikus.: Eroskin. Eroskila, erosle, erostari, erostun, eroszale, erostaile.

erosle. (saleroste): *frond.* Ikus.: Eroskila. Erosla, crostale, erostari, erostun, eroszale, eroskin, erostari, erostaile. (azkatasun): *izond.* Jopuaren azkatasuna lortzen duena. Erostaile.

erosle-joera. (saleroste): 1z. Erosleen ugaritasuna. j: Erosle-ozte, erosle-taide.

erosletu. (saleroste): *ad.* Toki balers' oituraz erosteko sari joan.

eroso.(aisetasun): *Load.* Aisetasunez dagocna. j: iz. Aisetasunez egotea. I; Erosoan.

erosokeri. (aisctasun): iz. Aisetasunez ari-izateko jokers.

erosoki. (aisctasun): *ado.* Aisetasunez ari-izatea.

erosotasun. (aisetasn): iz. Ikus.: Aisetasun. I: Zenteri.

erospen. (saleroste): iz. Ikus.: Erosketa. Eroste, erosgo, erostura. (azkatasun): iz. Jopuaren azkatasuna lortzea. E: Eroste.

erospeneko. (yareikuntza): *iz.* Ikus.: Eroskun. I: Eroskunde.

erosta, (inks): *iz.* Inka mingaŕis. [: Erostotsa. (nabarmenkeri): *izond.* ikus.: Eroska.

erostagafi. (inks): *izond.* Inks mingariaz ari dana.

erostaile. (saleroste): *frond.* Ems.: Eroskila. j: Erosle, erosta, erostale, erostari, erosion, eroszale, eroskin, eroslari, erostzale, erostaile. (yareikuntza): *izond.* Ikus.: Eroslari. I: Erostzailc.

erostaka. (inks): *ado.* Erostak ematen ari-izatea.

erostari. (negaŕ): *izond.* Eorzlcetaetan negaf-cgitcko ordaintzen dan emakumea. Erostale, aldiagileak, iletari, negaŕ-kantari, negaŕ-egele. (saleroste): *izond. Ikus.:* Eroskila I: Erosle, erosta, crostale, erostun, eroskin.

erostatu. (negaŕ): *ad.* Negaf--egin.

eroste. (saleroste): *iz. Ikus.:* Erosketa. Erospen, erosgo, erostura. (azkatasun): *iz.* Tkus.: Erospen.

erosteratu. (saleroste); *ad.* Erostcra joan.

erostetxe. (saltoki): *iz.* Ikus.: Saltoki.

erusti. (zalapart); *izond.* Zalapartak egiten ari dana.

erostioi. (zalapart): *izond.* Zalaparta egiten duena.

erosion. (saleroste): *izond.* Ikus.: Eroskila. I: Erosle, erosta, erostale, erostari, eroszale, eroskin.

erostura. (saleroste): *iz.* Ikus.: Erosgo. !: Erosketa, erospen, eroste.

erotasuu. (zorotasun): iz. ikus.: Zorotasun. j: Erokeri, erotarzun, soramendi, zentzu-bakotasun, xoralasun,zoradura.

erotegi. (zorotasun): iz. Ikus.: Era-etas.

erots. (said: iz. Lagunak asko dagozenean sortzen dan otsa. I: Eros. (aomen): !z, Ems,: Aomen. (ali): jj *iz.* Odeyetatik jausten dan aflak atcratzen duan otsa.

erots-egats. (soñu): *iz.* Odeyetatik jausten dan afia erori baño lentxeago entzuten dan otsa.

erotsdun. (Kamen): *izond.* Aomena duena.

erotsetan, (zalapart): *ado.* Zalapartan ari-izatea.

erotu, (zorotasun): *ad.* Ero biurtu, ero gertatu. j: Erato.

erotuki. (zorotasuu): *ado.* Zorotasunez ari-izatca.

crotxi. (saleroste); *izond.* Erosila dagoena. (mailegu): *ad.* Mailegu baton baibenean zegoena jaso.

crotxizko. (saleroste): *izond.* Erosteko dagoena.

erotz. (otz): *izond.* Erdi otz dana.

erotzako. (zorotasun): *izond.* Erotzat artzen edo eukitzcn dana.

crotzaŕ. (zorotasun): izond. Guztiz zoroa dana.

eroxlca. (zorotasun): *izond.* Erdi zoroa dana. I: Eroxko.

eroxkatu. (zorotasun): *ad.* Erdi zoro biurtu.

eroyu. (inka): *iz.* Giza-auena.

erpa. (landare): *iz.* Mindegietako landarea. : Erpapotxoŕ. (ain): *iz.* Ikus.: Atzapaf. j: E,rpe, erpoi, txerpa. (basa); [[*iz.* Soñekoen beko aldean itsasten dan lokatza.: Maskal, potziz, uŕuxka. (orkatx): II in. Ikus.: Orkatx. [: Erpc.

erpada. (ain): *iz.* Erpaz edo atzapaŕcn ernandako tanpa.

erpadun. (oin): *izond.* Erpak edo atzapatak dauzkana.

erpae. (itxaron-aldi): *ado.* Eŕetasunaz igurikatzen egotea. [: Erpai.

erpai. (itxaron-aldi): *ado.* ikus.: Erpae. (ain): *ado.* Erpak gerturik eukitzca. (begirantza): [j *izond.* Erne dagoena.

erpai-aldi. (itxaron-aldi): *iz.* Efetasunez igurikatzen egotearen aldia.

erpaka. (ain): *ado.* Erpazjotzcn ari-izatea. [: Erpeka, erpoika.

erpalca-egin. (oin): *ad.* Erpaz atzaparkatu.

erpalcada. (ob.): iz. Erpaz emandako tanpa. [: Erpekada, erpekara, erpoikada.

erpan. (begiespen): *adond.* liegiespenez egotea. j: Erpara.

erpapotxoŕ. (laudare): *iz.* Ikus.: Erpa.

erpara. (begiespen): *adond.* Ikus.: Erpan.

erpatsu. (hasa): *izond.* Lokateaz beteta dagoena.

erpe. (oin): *iz.* Ikus.; Erpa. [: Atzapaŕ, erpoi, txerpa. (arta): *iz.* Artoaren azken efabk. j; Erpoi. (orkatx): j[*in.* Ikus.: Orkatx. [: Erpa. (armiarma): [[*iz.* Edentsua dan armiarma. (lab): [[*iz.* Laŕuan sortzen dan negala.

erpe-bedaŕ. (landare); *iz.* Ekikaria dan landarea; bete break ubel margokoak dira ta igaliak goŕi, sendakintzan garbigariak bezela erabiltzen diranak.

erpedutt. (ain): *izond.* Erpeak dauzkana. Erpe-aundi.

erpeen. (lab): *iz.* Laŕuau sortzen dan tegena.

erpekari. (ikurdi): *izond.* Zerbait aŕapatzeko ilxttraz, ikurdietan ageŕerazten dan aberea.

erpekatu. (oin): *ad.* Erpeaz aŕapatu.

crpcln. (mamu): *iz.* Auŕai bilduŕa emateko aipatzen zayen kuxoa. [: Erpeto.

erpcto. (mamu): *iz. Auŕai* biiduta sartzeko aipatzen zayen kuxoa.

erpetsu. (oin): *izond.* Erpeak dauzkana.

crpil. (gaitzipen): *iz.* Noribait egiten rayon gaitzipena. [: Eŕaizun. (luf): *iz.* Luŕ-ore tinkoa, mokoŕ, sokil. (meera): *izond. Men dana.* (aultasun): II *izond.* Aula dana. I: ikus.: Erbali.

erpil jaiki. (gabi): *iz.* Erpilak zeetzeko gabia.

erpilafi. (aŕi): *iz.* Erpilak zeetzuka solaetan naŕazten dan

erpildu. (gaitzipen): *ad.* Noribait gaitzipena egin. (luŕ): *ad.* Soloetan eipilak egin.

erpildura. (aultasun): *iz.* Aula biurtzea.

erpilgaŕi. (zimeldura): *ŕznnd.* Zimeldu ditekena.

crpilki. (aultasun): *adond.* Aultasunez ibiltzea.

erpilknf. (auitasun): *Land.* Aula biurtzeko erorkoŕa dana.

erpillcortu. (aultasun): *ad.* Aul biurtzeko ayefa artu.

erpiltasun. (aultasun): *in.* Tkus.: Aultasun. : Erpiltarzim.

erpilote. (lm): *in.* Erpilak apurtzea.

erpin. (tnntoŕ): *iz.* T3i Iota zuzenen iku-tinia. [; Zokoa at-etik ilatsita. I: Tkus.: Tontof. j: Kapesa, kapeta, kokof, kukil, kt krrila, kukutz, kutilo, mendi-buru, pantupa, tin, tontoŕo, tut-Min, txintxuf, txuntxuŕ. (zi): *in.* Ikus.: **Zi. j: Mutuf, musu,** ondere.

erpintsu. (tontoŕ): *izand.* **Tanta** batzuk dauzkan mendia.

erpiñeratu. (igoera): *ad. Jaso.* (goresketa): *ad.* Goratu. (aŕokeri): [[ad. Aŕotu.

erpiotz. (air): *in.* Attarcn mutiita.

erpizi. (adimen): *izond* Adimentsua dana.

erpizitasun. (adimen): *iz.* Adimeua izatearen tasuna.

erpo. (ain): *iz, Ikus.;* Orpo.

erpo-zuri. (ain): *iz.* Orpo zuri.

erpai. (aitzur'): *in.* **Aitzuf** txikiarcn autzekoa,landareak befiz atdatzeko erabiltzen dana. [: Ikus.: Aitzurko. [: Joŕai, *joŕai-aitzuŕ,* jotaiko, joŕai-txiki, txoŕakantxo. (arto): iz. Artoaren efo txiki ta azkena. [: Ikus.: Erpe. (ain): II *iz.* Ikus.: Atzapaŕ. [: Erna, erpe.

erpoidun. (cin): *izond. Erpa* edo erpoyak dauzkana.

erpoika. (ain): *adond.* ikus.: Erpaka.

erpuikada. Coin): iz. ikus.: Erpakada.

rpuru. (atz): *iz.* Eskuaren atz lodiena. Atzaren mutuŕean eta azazkalaren baste aidean dagoen atz-zatia. I: Air-lodi, itzorkoro, orkoto, orkoro.

rpuruko. (antura): *iz.* Gaŕantzi gutxiko eltttŕea.: Ikus.: Eliot.

erputa. (atz): in. ibis.: Ei-puntta.

ERA. *in.* Notin edo gauza bati buruz iguin eukitzearen egipena. I: Bekaingo, bexkura, egigo, et, eŕakunde, gogaitza, goiña, gala, keru, gototo, 'gin, igordi, kofomio, koŕomu, ijefo, kuŕika, kuiuka, gototatze, samurgo, sapite, sapo, otin, sepagaxto, tiŕia, kaŕatxo. /I (ankcrtccri), (bekaizkeri), (biotrondo), (biuŕikeri), (etsaigo), (iguin), (iguintza), (jazargo), (kalte), (lera), (sumin), (unadura). (ugatz); *in.* ikus.: Ugatz. : Igatz.

efa-belaŕ. (belaŕ); in. Gofotoaren belaŕa.

efa-kabila, (xeŕa): *in.* Xefa-eŕa-ziria.

efa-zail. (zailtasun): *izond* Jeixteko zala dana.

efa-ziri. (xeŕa): *iz.* Xefa egiteko ziria. Xeŕa-ziri, xeta-ziritz, xefa-kabila.

efaatu. (min): *ad.* **Min** batek **zurtoin** batzuk atera, noiz edo noiz amid ere.

efaba. (katamalo): *in.* Tkus.: **Katamalo.**

efabaratxuri. (eŕaboil): *iz.* **Base-**berakatza.

efabe. (ugatz); *iz.* Emalcumeen etoan egiten dan gogordura.

efabera. (scunin): *izond.* Asafe iraugatian dagoena.

efabero. (cane): *in.* Jatzi befia dan esnea. Eŕcbero, ero-bero, afebero, esnebero.

efabefi. (sukalde); *Izond.* Eŕeta dagoena.

efabefitu. (zarbeŕiketa): *ad.* Katie edo gatcra jasan duen zerbait befiz ondo Jaŕi.

efabeta. (zati): iz. Ogi edo baste gonna batetik ebakitzen dan zati me, zabal eta laua. [: Eiebeta, eŕegota, efegotada, efota, eŕobeta, eŕeguta.

efabia-belaf. (beta(); *in.* Askarkaria dan belafa; bore ofiak atzetik zurixka margokoak dira ta aide bietan tale tuzcak dauzkate.

EI.ABOIL. *iz.* **Landare** batzucu zurtoñaren zati borobilduta, lot gañean naiz azpian dagoena. [: Eŕeboil, eŕozil.

(abere), (baratz), (barazki), (buno), (eŕo), (iandarizti), (curtain).

efaboildun. (eŕaboil): *izond.* Efaboia duena. j: Eŕaboiltsu.

eŕaboiltsu. (cŕaboil): *izond* Ikus.: Eŕaboildun.

eŕabots. (soñu): *iz.* Ikus.: Abaŕots. Obaiots.

eŕada. (zeartasun): *adond.* Galga berean egotea. (ontzi): *iz.* Edaŕako pegaŕa. (aisetasrur): *iz.* Ikus.: Aisetasun.

eŕada-zale. (iimurtaaun): *izond.* Limuri egiten duena.

eŕadabegia. (begi): *iz.* Begird(bustita.

efadak. (aditz): *ad.* Esan edo elan ezaidak.

eŕadaka. (zuŕusta): *adond.* Zuŕustaka ari-izatea.

eŕadalci. (zcartasun): *iz.* Zubilezko makila, alezkoenyarmain-neufiak eŕadaz ipintzeko. 1: Elaki, aŕagol, eŕeatilu, aŕasera, aŕaska, aŕaski, aŕastaki, aŕazki. (zikintasun): iz. Tindua egiten dan ontzictan geratzen dan zaboŕeria, (gaŕaztutu): (iz. Ikus.: Gaŕaztulu. (lanabesa): 11 iz, Eskalapairak cgiteko erabiltzen dan tresna. I: Ikus.: Eŕalagi.

efadakitn. (zeartasun): *ad.* Aleen Inuit baten gañean cŕadakiigaro-erazi. I: Aŕaskindu.

eŕadala. (betaŕ): *iz.* Lafeek ematen duten bigaŕen betafa.

eŕadan, (aisetasun): *adond.* Aisetasunez bizi-izatea.

eŕadapt. (apaingailu): *ft.* Oe, **semi** eta baste eŕedizeen ankak estattzeko erabiltzen dan apaingailna.

efadatu. (hutment): *ad.* Zerbait osorik egin, amaitu. (limurtasun): *ad.* Limuri egin, (zeartasun): JI *ad.* Alezkoen yarmain-neufiak efadaz

eŕadi, (tandare): *iz.* Gurutzkaria dan belafezko landarea; bare eŕoa zizka-mizka bereft jaten da.

efadin. (aŕantza): *iz.* Afantzarako care *bat.*

eŕado. (aisetasun): *adorn',* Aisetasunez egotea.

efadu. (landare): *ad.* Beren artean tarte bat utzita, landareak erein edo landatu.

efadun. (eh): *izond.* E az heterik dagoena.

eŕadura. (orizikadura): *iz,* Ortzikadura dagiena. j: Etakai, eŕakari, eŕegei, efekai, eŕekaitasun, eŕekari, (eŕealdi): *iz.* Eta egitearen egipen eta andorioa.

efaera. (mendi); *adond.* Meudiaren baŕena ibiltzea, igarotzea, ...

efaerazi. (elealdi): *ad.* Eŕe-eragin.

efagaitz. (acne): *izond.* laisteko zala dana.

efagarld. (eundura): *iz.* Eundegiaren zatiko bat.

eŕagaŕi. (eŕa): *izond.* Iguingaŕia dana. I: Eŕegaŕi. (cŕealdi); *izond* Eŕe dezakena.

eŕagin. (eŕealdi): *izond. Eŕe* egiteko gays dana. j; Eŕakin. (sendi): *iz.* Rua.: Efain.

eŕagin-belaŕ. (bestl): *iz.* Belaŕ-mota bat.

efago. (bero): *iz.* Egnzki-bero aundia. (eguzki): *iz.* Berbera.

efagosi. (egosketa): *ad.* Biŕegosi, beŕiz egosi.

efagotu. (eguzki): *ad.* Eguzldlan zerbait luzaro jaŕi.

efagune. (sumin): *iz.* Asaŕeturik egotea.

efai. (coin): *iz.* Soñaren baŕeneko atal bakoitza. : Galtxaŕ. (cumin): *(cond.* Suminduta dagoena. (aditz): ad Elan aditzaren aldaketa.

eŕai-arsa. (eundura): *is.* Eulearen ofazia. ^: Eŕajaŕi.

eŕai-azti. (iragarpen): *iz.* Efai-aztikeriz igartzen duena.

efai-aztilceria. (iragarpen): *is.* Eŕai-aztikeriz igartzea.

eŕai-beraldi. (coin): *is.* Bŕayen jaustea.

efai-erauate. (coin): *iz,* Eŕayak atera.

efai-estu. (efetasun): *izond.* Eroapenik ez duena.

efaild. (coin): *iz.* Aberearen eŕayaren aragia.

efailcoŕ. (Id): iz. Landutako Iota.

efailtatu. (efaildura): *ad.* Aŕaildura egin.

eŕana, (meta); *iz.* Meta luzea; garo-leŕna. (ira): iz. Berbera. (azal): (iz. Zngatz-scale autsa biurtuta, laŕnak ontzeko erabiltzen dana. (orga): *iz.* Gurdiaren baŕenean zearka jartzen dirau zur-zatikoak.

efatie. (minizabide): *izond.* Mintzatzen dana.

efain. (sendi); *iz,* Gurasoenganako semearen emaztea. I: Eŕaiñu, eŕagin, eŕan, eŕegin, elan, akin, juneta.

etaim-emit (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Arkuts. 1: Arkots, eŕein-azuŕ, eŕeñezuŕ, eŕein-ezuŕ.

eŕain-gai. (sendi): iz. Eŕaña izateko dagoena. ; Eŕangai.

eŕain-gañeko. (giltzuŕin): *iz.* Giltzufiñen gañean dagoena.

eŕain-utzune. (bizkaŕ-czuf): iz. Bizkat-ezuŕaren oñaŕian dagoen mokola.: Erai-utzune, eŕaintsune.

efaingiltz. (lokezuŕ): *iz.* Arkutsaren lokezufa. j: Eŕaiñarte, eŕeñarte, eŕein-giliz.

efainkatu. (sakitura): *ad.* Notin edo abere batcn bizkaf-ezufa elbaŕitu.

eŕaiñarte. (lokezuŕ): *iz.* Ikus.: Eŕaingiltz.

efaiñu. (eguzki): iz. Eguzkiaren ziŕinta. (sendi): iz. Ikus.: Etain. (ilzal): 11 12, Ikus.: ltzai.

efaiñukada. (argi): *iz.* Argiaren isladura bizia.

efaiñulco. (eritasun): *iz.* Beyen eritasuna; lafua sayets-ezufai itsatsita geratzen zaye.

efaiñutu. (dirdai): *ad.* Dis€ira-eragin.

eŕairagotu.(coin): *ad.* Efayetan geyago sartu.

efaite. (mintzabide): *iz,* Esandakoa, eŕanclakoa. (aditz): *iz.* Elan aditza izena biurtuta edo egiña.

eŕaitegi. (soin): iz. Ears.: Barnuts. Eŕayetarako utzune,

efaiteko. (mintzabide): *adond.* Esateko. (naŕiokera); Naiz soñean naiz gogoan izan diteken natiokera. (irkela): ~ is. Edozein gayari buruz esaten dana. (aka): jl iz. Akaŕegitea.

efaitelcoduu. (sakitum): *izond.* Salcituraren bat daukana.

efaitekotsu. (nariokera): *izond.* Naŕiokeraren bat duena. (eritasun): *izond.* Maizko eritasuna jasaten ducna.

eŕaitetasun. (mintzabide): iz. ikus.: Mintzabide.

efaits. (luŕ): *iz.* Mugaŕituta dagocn turkia.

eŕaix. (eŕeztasun): *izond.* Eŕeza dana.

eŕaizkun, (zarbeŕiketa): *iz.* Kalteren bat ongitzeko erabiltzen dan bidea.

eŕaizo, (tximista): *iz.* ikus.:'rximista. Xixta-mixta.

eŕaizun, (gaitzipen): iz. Ikus.: Erpil. (gaiizespen): *iz.* Akaŕ-egitca.

eŕaja, (ardi): *is.* Eorzketa batera opariz eramandako aaria.

eŕajañ, (eundura): *iz. Ikus.:* Eŕai-arsa.

eŕaka. (bereiztasun): *iz.* Mala, duitia.

efakai. (ortzikadura): *iz.* Ikus.: Eŕadura. Errakari, eŕekai, eŕegei, eŕekari.

eŕakaigori. (cbakuntza): *iz.* Ebakunizan eundurak zolda egiteko erabiltzen dan bidea.

eŕakari. (ortzikadura): *iz. Ikus.:* Eŕakai, eŕadura, eŕegei, eŕekai, eŕekari.

efake. (eŕealdi): iz. Landetan, aoloetan egiten dan belaŕen eŕetzea. J: Ikus.: Eŕctura, efakin.

efakeru. (gozamen): *iz.* Eŕeta dagoen zerbaiten gozamena. J: Eŕakiño, eŕakio. (esne): *iz.* Esnearen jalkiña.

efaki. (zeartasun): *iz.* Ikus.; Eiadaki. Eŕeki, (aregi): *iz.* Eŕeta dagoen aragia.

efaki-gel. (efealdi): iz, Eŕaki bat egiteko gaya,

efakin. (eŕealdi): *iz.* Ikus.: Eŕake. J: Efe€ura. J: Ikus.: Eŕagin.

efakindu. (zen): *ad.* Abercak burn' goriaz zendu, ozkatu.

eŕaklnkatu. (antura): *ad.* Soñaren atal bat efemindu.

eŕakiño. (gozamen): *iz.* Ikus.: Eŕakene. J: Efakio.

efakitatu. (azkuŕi): *ad.* Tkus.: Elikatu. J: Jandu.

efakorkeria. (sumin): fz. Sumin bizia izatea.

eŕakoŕ. (efa): *izond.* Goŕotoari emaua dana. : Eŕati, eŕatsu, efos. (efealdi): *izond.* Txingafa biurtu arte bero-bero dana. J; Efetzeko *gaya* dana. : Eŕeoŕ. (ortzikadura): JJ *izond.* Efakaya dana.

efalcortasun. (sumin): iz. Sumintzeko ayefa duena.

eŕalcun. (itz): iz. Ikus.: Esakuntza. Esakun.

efakunde. (eta): *iz.* Ikus.: Eta. I: Gofoto, igordi, samurgo, kaŕatxo.

efalcundetsu. (efa): *izond.* Efaz bcterik dagoena.

eŕalcune. (esaera): *iz. Ikus.:* Esakune. J: Efakun. (okeI): iz. Ikus.: Okeŕ. J: Eŕakuntza.

efakuntza. (okeŕ): iz. Ikus.: Okeŕ. J: Erakune.

efakura. (efealdi): *fr.* Suak ikutzeagatik eundura biziaren antolagabetzea. J: Efapen.

efalagi, (lanabesa): iz. Eskalapoñen ondoan uztutzeko erabiltzen dan tresna. J: Ikus.: Eŕadaki.

eŕalda. (eŕialdapeu): *iz.* Ikus.: **Efialdapen. I;** Eŕaldaida.

efaldaida. (eŕialdapen): *iz.* Ikus.: **Etlaldapen. J;** Efalda.

eŕaldale. (efialdapen): *izond. Beste eŕi* batean bizi-izatera doana.

efaldarazi. (eŕialdapeu): *ad.* Bizi-lekutik bests tokira joan-erazi.

eŕaldatu. (eŕialdapen): *ad.* Bests efi batera bizi-izateko joan. J: Eŕaldetu.

eŕalde. (azta); *iz.* Amer' liberako azta. (txikiera): *izond.* Kaskaŕa dana. (ended): JJ *iz. Ikus,:* Eŕialde. I: Luiki.

eŕaldean. (endeŕi): *adond.* Efialderuntz.

eŕaldi. (azaldi): ŕc, Ikus.: **Azaldi.** J: Sentza. (labe): iz. Labean hem bateaz eŕetzen dana, (sumin): JJ iz. Sumiñez jota egotea. (argibide): JJ *Ia.* Argibidea bezela zerbait ageŕeraztea.

eŕaldiketa, (irks): iz. Ogia egiteko, eyeratik irillla eramatcaren egipena.

eŕaldilcetari. (irin): *izond.* Eyerara irlña zeramana. J: Eŕealdiketari.

eŕaldo. (jai): iz. Gaztañen jayak, alaitasun-suaz.

efaldoi. (goyera): *izond.* **Goyera** oso aundia duen **gizona. I:** Eldro, gizandi, zentoi.

efaldoikeria. (goyera): *iz.* Aundiegia izateagatik nabarmenkeria bezela gertatzea.

efaldoitzaf. (goyera): iz. Efaldoi oso aundia dana.

esale. (mintzabide): *izond.* Esaten duena. J: Esala, esale, eŕan-zale.

eŕalo. (efealdi): *iz.* Soloetan egiten dan belafen eŕetzeareu sna.

efaltxoŕ. (ondasun): *iz,* Ikas.: Efi-ogasun.

efaitzoŕ-zerga. (zerga): iz. Ororen aitxofarako zerga.

eŕaltzetu. (erbestctasun): *ad.* Nayez ado beafez erbesteratu,

efalata. (limurtasun): *ad.* Limuri ipiiii. (belztasun): *ad.* Beltzitn.

efalu. (erste): *iz.* Zerbait ixteko mekanikeria.

eŕamazko. (oztuxe): *iz.* Kostuma, sudufekoa dana.

eŕamazkotu. (oztuxe): *ad.* Oztuxe edo kostuma lean.

eŕamendu. (aldarakuntza): *ad.* Besteengandik edo beste zerbaitetik aldatzea. J: Efamentu.

eŕamin. (aldakura): *iz.* Unadura, aldakura izatca. (ugatz): *iz.* Ugaztunengan efoaren gaitze.

eŕaenindu. (konormen): *ad.* Naiz zauriak naiz salcitnrak lafuan atselcabegaŕia dan konorpena egitea, suaz ikutzearen antzekoa dana.

eŕamu-ziritean ark (joko): *iz.* Auŕen jokoa; jokalari bakoitak **malcit** bat Wean sartzeaz egiten da. J: Eŕamu-xirika.

efamun. (zurtoin): iz. Lenengo muskila.

eŕan, (mintzabide): *ad.* Itzen bidez oldozpena agertu. : Esan, etsan. (itz): iz. Ikus.: Itz, J; Esana. (sendi); Ems.: Efain.

efan eat. (esaera): *iz.* Ikus.; **Esaera,** I: Eŕan zaaf, eŕan-zuuŕ, esakun, atsotitza, esakune, esan zaŕ.

efan-beaf. (galdekeri): *iz.* ltzez edo idatziz zerbaiten aurka azaltzea.

efan-omenak.(azaipen): iz. Ororen susmuŕak.

eŕan-zale. (mintzabide): *izand.* Ikus.; Efate. J: Esala, scale.

efau-zuuf. (esacra): ŕa. Ikus.: Esaera. J; Efan zaŕ, efan zaaŕ, esakun, atsotitza.

eŕanai. (ikur): *izond.* Adierazten duena. J: Esan-nai, eŕan-nai,

efanara. (mintzabide): iz. Ikus.: **Mintzabide. J;** Esanbizi.

efanarnzi. (mintzabide): *ad.* Esan-eragin, I; Efanarazo.

eŕanarazle.(mintzabide): *izand.* Esan-eragiten duena.

eŕanbero. (abetxu): *iz.* Ezpainkaria dan abetxua; **zurtotia abartsua da, ofiak** lefokoak dire ts loreak oztin-margozko mordoetan agertzen dira.

eŕanberodk. (abetxu): *iz.* Eŕanberoak dagozen tokia; efanberoen multzoa.

efanbide. (mintzabide): *iz.* Itzegiteko kart. J: **Efanpide.**

efandelako. (jakintasun): *izond.* Lendik jakiten zana.

eŕaudi. (sukalde): *izond. ikus.:* Eŕarin.

eŕanezin. (mintzabide): *izond.* Esan ezin ditekena.

eŕangafi. (mintzabide): *izond.* Eseteko &tin dana.

eŕangogo, (mintzabide): *adond.* Esan nai dale.

efangura. (akaŕ): *iz.* Ikus.: Aŕangura. J: Efantzute. (sumin): *iz.* Asaŕca soferaztea.

efanka. (minlzabide): *adond.* Esan eta esan ari-izatea.

efankari. (i€z): *iz.* Ikus.:1#z. J: Esandakoa, esaten dana.

eŕankera. (mintzabide): *iz.* Mintzatzeko era.

eŕankeri. (mintzabide): *iz.* Aŕunterizko itzak. J: Eŕakeeia. (Mica): *iz.* Ikus.: **lnkn.** J: Eŕansakia.

eŕanketa, (mintzabide): ŕz. Esan diran gauza aunitzen multzoa.

eŕanketu. (mintzabide): *ad.* Esan oi-izan; esatera eldu.

eŕanki. (esaera): *iz.* Ikus.: Esaera. I: Eŕantxu, efapen, eŕankin, efan zaŕ, oŕen zaaŕ, eŕan-zuuŕ, efangi, efatxu.

efankizun. (azalpen): iz. Ororen artean esan eta entzuten dana. (esacra): iz. Ikus.: Esakune. J: Etanku.

efanldzun-gabe. (akaf): *izond.* Akafik artzeko ez dana.

efankunde. (ikur): iz. Adicraztcaren egipena.

efanpilatu. (gudaritza): *ad.* Gudalari bezela bore bearkuna beŕitu.

efanplanplan. (aŕatz): *iz.* Afatz-otaa adierazten duen ots-izena.

cfansakla. (inks): *iz.* Ikus.: Inks. I: Eŕankeri.

efansin. (atsakti): *iz.* Ikus.: thin.

cfantxu. (esacra): iz. rims.: Esaera. J: Eŕanki, eŕapen.

efantza. (mintzabide): *iz.* Ikus.: Mintzabide.

efantzute. (akaŕ): *iz.* Ikus.: Afangura. Efangura.

efanzale. (mintzabide): *found.* Eŕaz eta gatzez mintzatzen dana. I: Efazale, eŕantzale.

efaña. (itzal): *iz.* Ikus.: itzal. Efañu.

efañondo. (irudi): ŕz. Sobs baten atalen irudia, besteengandik bereizten duena. (soin): *iz.* Soinkera. J: soñaren zozkoa.

efañu. (ikusbide): *iz.* Tkus.: Igorpen.

efañugailu. (isladura): iz. lslatzen duena. I: Eŕañugile. (lanabesa): ŕs. lslatzen duen lanabesa.

dañugile. (isiadura): *izond.* Tsladura egiten duena. I: Ikus.: Efañugailu.

efañuketa. (argi): *iz.* Argi-izpiak aide guzietara egoztca.

efape. (ugatz): *iz.* Ugaztunengan ugatz bakoitza.

efape auskara. (ugatz): iz. Eŕauts-margoa duen etapea.

efape-min. (eritasuu): *iz.* Ardien eritasun, efapea usteltzen zayelarik. (ardi): *iz.* Berbera.

efape-mukuru. (ugatz): Jr. Bete-beterik dagoen ugatza.

efape-sagaf. (ugatz): *to,* Eŕapean izaten dan gogortasuna.

eŕapckari. (zango): *frond.* Zangnak edo ankak okertota dauzkana.

efapeko-sataf. (ugatz): *iz.* Ugatzaren antura.

efapen. (eŕealdi): *iz.* Thus.: Eŕakura. (esaera): *iz. ikus.:* Esaera.: Efanki, eŕantxu,efatxu.

efapide. (okef): ***to.*** Ikus.: Okef. (bide): is. Zeyarkatutako bidea.

efapira. (lauzko): *izond.* Lana dana.

efara. (ao): *adond.* Aoz gora egotca. J: Eŕaz-gora, eŕaz gora.

efara-giaf. (giñaŕe): *is.* Zeartasunezko egokeran jartzeko tanegiten duen giñafea.

efaraku. (zarrtasun): *izond,* Ikus,: Zeartasun.I:Zeartasunean dagoena. (nenfizti): *izond.* Berbera.

thrall. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez testes edo egotea.

efarbi. (landare): *iz.* Eltzekariaz jaten diran arbi txikiak.

efari. (ogi): *iz.* Gariz cdo artoz egindako ogia; eŕeta dagoena. : Katalanbrox.

eŕarin. (sukalde): *izond.* Gutxi clots dagoena. j: Eŕandi. (eguŕ): ix. Eguf txikiak.

efarno. (sasi): ŕz. Ikus.: Sasi; sasi aundia.

efas. (osotasun): *adond.* Osorik egotea cdo izatea.

efasabela. (oin): iz. Oñaren zola.

efasatu. (ortz); ***to.*** Ortz guztiak dauzkan bei edo ardia.

efaskada. (eŕenkada): *to* ikus.: Leŕo. I: Eŕeskada.

efaskail. (makurdura): *frond.* Zutik edo eserita egotean, soñaren goiku atala makurtuta eta nunbait zurkaiztuta daukana.

efaskaildu. (makurdura): *ad.* Soñaren goiko stab. makurtu eta nunbait zurkaiztu.

efaski. (neufitasun): *adond.* Eralketan neufitasunez ari-izatea,

efaspil. (sukalde): *iz.* Egazti-egosaria, bere pilpiladak goŕingoa duels.

eŕaspiia. (ongafi): iz. Ems.: Ongafi.

efastatu. (eŕatz): *ad.* Efatzaz garbitu.

eŕastau. (gad): *ad.* Gariak muskilak stem.

efaski. (egiantz): *adond.* Egianztasunez ari-izatea. I: Erasti.

efastilo. (txaŕantxa): *iz.* ikus.: Txafantxa.

efasto. (aztarna): *iz.* Orgarcn gurpilak uzten duten aztarna.

efastu. (min): iz. Miriam' muskilak.

efasuma. (zur): *iz.* Zurezko zatikoa, zeaŕeko beste batean gardañatzen dana. j: Eŕesuma, eŕazuma. (zurtoin): *iz.* Zugatzek azpitik ematen dituzten muskilak, !: Eŕesuma.

efasumin. (atz-nai): iz. b uts.: Azkurc. Aizkure, eŕekota, detain.

efasupi. (cumin): iz. Ikus.: Sumin. J: Eŕesupi.

elate. (eŕealdi): ŕz. Guzia zearo eŕetzen duen sn aundia.

efategi. (eŕeaidi): *iz.* Gaiztagiñak eŕetzen diran tokia. (eriondura): *iz.* Erion egiten dan tokia.

efateko. (naŕiokera): iz. Akats, naŕio. (atsekabetasun): *f0.* Atsekabetasun-ziaa. (itz): *JI iz.* Gaztasunezko ateraldia.

efaten. (ibai): *iz.* Lats txikia.

efatez. (mintzabide): *adond.* Esaten ari-izan.

efati. (eta): *found.* Gofoto duena. Eŕakoŕ, eŕatsu, ants.

efatilu. (azpil): *iz.* Azpil sakona.: Eŕatuilu, efatulu, eŕatiia, eŕatulu, efeteitu, efeti)u, eŕetulu, xoramela. (pertz): *iz.* Ikus.: Pertz. J: Eŕatilo.

efatilu-gile. (azpil): *frond,* Eŕatiluak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

efatilu-saltzale. (azpIĺ): *izond.* Eŕatiluak saltzen dituena.

efatiĺudun. (azpil): *izond.* Efatiluak dauzkana.

efatiti. (agatz): iz. Ardiaren ugatza.

eŕats. (eŕealdi): *izond.* Eŕeta dagoena.

efatlu. (eŕa): *izond.* Efa duena- I: Eŕakoŕ, efati, efos.

efatu. (eŕa): *ad.* Goŕoto-izan. (cfealdi): *ad.* Ikus.: Etc. (sayeskuntza): II *ad.* Sayestu.

EŔATZ. ***iz.*** Palmoŕiz, lapaotiz edo beste abaf zumailez egindako aorta berezia, askotan maid! bitten mutuŕean lotuta, eta egortu tit garbitzeko erabiltzen dana. Algeatz, ulgeratz, alpitz, eatz, crkatz, aŕaldu, czkartza, eve!, giñaŕe, dicta, isats, itsas, itxes, itzuski, itxuski, izuzki, oyanisats, inara, iñuntzi, xaxkin, xuxki, zuzki. (otaf): *to.* Afantzaleen otafa, aŕosela eramateko erabiltzen dana. (abetxu): J *iz.* Lekaduna dan sasia, bi neurkiñeko goyeraño eldu oi dana. Afatz. (zapalda): *JI* ŕz. Gaztak gordetzeko sabaitik esegilen zan zapalda bcnezia. (ozarkeri): j *izond.* Karkail, zakaŕ.11(suts), (garbitasun).

efatz-aldi. (efatz): *iz.* Efatzaz egiten dan garbiketa aria. Efazkada, eŕazketa.

efatz-belaf. (abetxu): *iz.* Tkus.: Erkalatz. Eŕazpelaf, patuxpelko.

efatz-gai. (eŕatz): *iz.* Ikus.: Effatz-iandare.

efatz-joku. (joko): *iz.* Auŕen jokoa, onela egiten dana: ate lodiaz ala uŕengoaz elate bat buttzatzen beste baten gañean ipiñi arte. J: Eŕazka.

efatz-landare. (landare): ŕo. Efateak egiteko landare arantzadunak. J: Eŕatz-gai.

eŕatz-1atz. (sasi); *iz.* Auntz-komaria dan sasia; boron abafetaz kateak garbitzeko efatzak egiten dira. I: Eŕazlatz.

efatz-luf. (lur): *iz.* Isatsak ematen dituen lufa. E: Eŕaz-1uŕ. (eŕatz): in. Berbera.

efatz-ori. (sari): *iz.* Lekaziduna dan sasia, goyeraz bat eta bi ncurkin ere izaten duena.

efatz-salkari. (eŕatz): *izond.* Efatzak saltzen dituena, I: Eŕatz-saltzale.

efatz-takin. (efatz): iz. Efatzaz biltzen dirau ants eta beste zikinkeriak,

efatz-ukaldi. (eŕatz): iz. Efalzaz cmandako tanpa. Eŕazkada. (tanpa): L. Berbera.

efatza. (aztarna): *iz.* Ikus.: Aztarna.: Eŕazten.

efatzaga. (sasi): /z. Lekazidnna dan sasiak dagozcn tolcia; sasi oyek abaf meak asko dauzka, ofiak aizto-irudikoak dia ta loreak orizta margokoak. (eŕatz): *iz.* ltsatsez beterik dagoen tokia.

efatzakaf. (eŕatz): *in.* Asko era/alto to zafa dan efaiza.

efatzale. (edari bizi): *izond.* Pataŕa egi ten duena.

efatzarL (eŕatz): *izond.* Ikus.: Efatzatzale.

efatzaf. (eŕatz): *iz.* Efatz aundia.

efatzatu. (eŕatz): *ad.* Efatzaz garbitu. Efatzeztu, eŕaztatrt.

efatzatzaie. (eŕatz): *Land.* Efatzaz garbitzen duena. ; Efatzari,

efatze. (labe): *in.* Labean erabat efetzen dana. I: Efealdi. (atzeŕigo): iz, Atzefia.

eŕatze-zalekeri. (atzefigo): *ŕz.* Atzeŕiko oiturai buruz zaletasun aundiegia.

efatze-zaletasun. (atzefigo): *iz.* Ikrts.: Atzeŕigo. : Atzkeria.

eŕatzekotzat. (eicaldi): *adond.* Eŕegai bezela artzea.

efatzeztu. (cŕatz): *ad.* lkus.: Eŕatzatu.

efatzgile. (ofatz): *izond.* Efatzak egiten dituena. I: Eŕazkilc, cŕazkin. (calcu-langintzak): *frond.* Berbera.

efatzu. (sasi): *iz.* Isatsez beterik dagoen tokia. Isatsen multzoa. : Eŕazti.

efau. (aginkada); in. Aginka-egitearen egipenaren ots-izena. (tanpa): *iz.* Ibiltzeko, afatzean ematen dan tanparen ots-izena.

efauli. (zomoŕo); in. Ego gogoŕeko zomofoa; bore margoa orlegi ilun distiratsua da, ta cuts egiña sendagaikintzan maokulotakoa bezela erabiltzen do. I: Efaule, eŕula.

efaus-mantaf. (sendabidekintza): *iz.* Efantsez egindako txaplata.

efausa. (eritasun): *izond.* Gaisobera dana.

efausgailu. (lanabesa): *iz. Ubil* edo beste gaya autsa bezela edatzeko lauabesa. (auto): *iz.* Berbera,

efausgafi. (ausiabartza): *izond.* Poŕokatzcu duena. (efauts): *izond.* Efauts biurtu ditekena. I: Eŕobeaf.

efausin. (atsaldi): *in,* Tkus.; Aŕausi.

efauskailu. (eŕauts): iz. Efauts biurtzeko lanabesa. (lanabesa); *ft.* Berbera.

efauskara. (eŕauts): *izond.* Efauts-margoa duena.

efauskcta. (efauts): iz. Efauts biurtzearen egipcna.1: Eŕauspen, eŕauste. (ausiabartza): *iz.* Poŕokatzearen egipena. I: Eŕauspen.

eŕausle. (ausiabartza): *Land.* Pofokatzen duena. I: Eŕaustaile.

efauspeko. (eŕauts): *ŕzond.* Ausbero peon eŕeta dagoena. ; Efautspean dagoena.

efauspen. (emits): ŕz. Ikus.: Eŕausketa, I: Eŕauste. (ausiabartza): *iz.* Berbera.

efaustada. (efauts): iz. Ufe to zilaŕa araztcko jartzen dan eŕautsczko oñazpia.

efaustadura. (eŕauts): in. Efautsez estaltzca.

eŕaustale. (ausiabartza): *izand.* Poŕokatzen duena.

eŕaustatu. (auts): *ad.* Autsez estali; cŕautsez eatali. (efauts): *ad.* Efautsez cstali. I: Eŕautseztatu.

efauste. (ausiabartza): *iz.* lkus.: Ausiabartzu, (eŕauts); iz. Ikus.: Eŕausketa.4: Efauspen.

efaustegi. (chats): *iz.* Efautsa biltzeko ontzio. I: Eŕaustontzi, eŕaustoki.

efaustontzi. (eŕauts); *in.* Ikus.: Eŕaustegi.

efausta. (ausiabartza): *ad.* Poŕokatu, eŕautsi, zuzitu, eŕauts biurtu. I: Eŕautsi. (eŕauts): *ad.* Efauts biurtu. (ants): *ad.* Auto biurtai. I: Eŕautseratu, eŕautsetaratu, cŕautstu.

efaustun. (eŕauts): *izond.* Efautsa daukana. 1: Efautsezko.

eŕaute. (atzcrako): *iz,* Ikus.; Atzerako.

E1AAUTS. *iz.* Zur, ikatz edo beste ekayaren efealdi osoaren ondotik geratzen dan Outs urdinxka. ;: Gorpu boleti ondakina. Austef, eŕaus, su-ants, eŕauskin. /1 (auto), (boketa), (efealdi), (ke), (kondaf), (lobe), (pindaŕ).

efauts-aztikeria. (izkutukeri); Efautsen bidez egiten dan aztikeria.

efauts-kentze. (eŕauts): *iz.* Eŕautsa txingaŕetatik putz-egitcan kentzea.

efauts-kutxatila. Wants): in. Efautsak gordetzcko kutxatila.

eŕauts-opil. (opil): *iz.* Efautspean efetako opila.

efauts-osin. (eŕauts): *in.* Efautsezko zirirnola.

efauts-xuri. (undo); *iz.* Matsondoan batez ere bizi dan ondo txerketxa.

efautseratu. (ants): *ad.* This,; Eŕaustu. Eŕautsetaratu.

efautsezko. (cŕauto): *izond,* Efautsez egiña dana. j: ikus.: Eŕaustun.

efautseztatn. (eŕauts): *ad.* ibis,: Eŕaustatu.

efautsi. (ausiabartza): *ad.* Ikus.; Eŕaustu. Poŕokatu, zuzitu.

efaatsontzi. (eŕauts); iz, Efautsa botatzeko ontzia.

efautsu. (auto): *izond* Autsez bete edo estalita dagoena. (eŕauts): *izond.* Efautsari dagokiona.

efautx. (zefi); ŕn. Alta izan dan zefia. Eŕauts.

efautxe. (ugutza): *iz.* Ugutza bateau aitabitxiak bcindia botatzearen egipena.

efautz. (amiltegi): iz. Ikus.: Amiltegi.

efautz-xuri. (undo): *iz.* Txerketxa dan ondo-mota bat, matsnndoan sortzen dauaren antzekoa. (txerketx); ŕz. Berbera.

efauztu. (amiltcgi): *ad.* Antilteglan jausi edo bota.

efaxkada. (igurki): *iz.* Janzki-igarkiaz egindako garbiketa.

eŕaxko. (igurki): *iz.* Jauzkia garbitzeko igurkia. I: ikus.: lgurld. j: Ilcurki, iñafatxo.

eŕayari. (eundura): iz. Eundegiaren lau zatikoen bakoitza. : Eŕeagari, eŕeari, efeyari.

efayera. (maida): in. Aidapaz dagoen landa.

fayetako. (sabcl): *iz.* Abelgoŕiengan gertalzen dan estcetako min. I: Eŕañetako. (soin): *izond.* Eŕayai dagokiena.

efayetalcoak. (giltzuŕin): Giltzutlñetau sortzen dan oñaze-aldia. ^: Eŕañetako.

fayetaralco utzune. (soin): *iz.* Ikus.: Barnuts. I: Eŕaitcgi. (c/eztasun): *izond.* Eŕeztasunez egitcn, ikusten, ulcrtzcn, dana. I: Eŕatx, eŕaz. (eta): *adond.* Goŕoloz ari-izatea.

efaz gora. (ao): *adond. Ikus.:* Eŕara. I: Eŕaz gora, etazgoiti, eŕaz-kora.

eŕazale. (mintzabide): *izond* Ikus.: Eŕanzale. (eŕcaldi): *izond.* Eŕe-egiten duena.

eŕazelak. (itxasontzi): *iz.* ItxasontzI baten beko estutzen dan aide bietako branka ta txoparcu zatiak.

efazgafi. (bakuntasun): *izond.* Gauza bat bakunago egin ditekeua.

eŕazia. (eŕetxin): *iz.* Ikus.: Efetxin.: Lefatik ateratzen dan ubil-gaya.

efazitatu. (cumin): *ad.* Sumindu.

efazka. (joko): *iz.* ikus.: Efatz joku.

efazkada. (cŕatz): iz. Ikus.: Efatz-aldi. I: Efatz-ukaidi. (tanpa): *iz.* Ikus.: Eŕatz-ukaldi.

cŕazke. (zailtasun): iz. Ikus.: Zailtasun,

eŕazkeria. (eŕeztasun): */2.* Gauzak Ian aundirik gabe egiteko jokers.

eŕazketa. (etatz): *iz.* Ikus.: Eŕxiz-aldi.

efazkez. (zailtasun): *adond.* Zailtasunez ari-izatea.

efazki. (Mori): *iz.* Ikus.: Belatxiko. Burgoi, buŕoi. (eŕeztasun): *adond.* Efeztasunez ari-izatea. I: Eŕazto, cŕaxki, eŕeizki.

efazlcibide. (mcntasun): iz. ikus.: Mentasun. J: Eŕazkide.

efazkitasun. (cŕcztasun): u. Ikus.: Efeztasun. I: Efaztasui.

efazko. (eŕatz): *iz.* Ikus.: Eŕaztila. (igurki): iz. Sai-abercak garbitzeko ignrkia.

eŕazko-aldi. (eŕatz): *iz.* Eŕazkoaz cgindako Tana.

eŕazko-saltzale. (elate); *izond.* Eŕazkoak saltzen dituena. I: Eŕazko-saitun.

efazkodun. (eŕatz): *izond.* Eŕazkoak dauzkan edo saltzen diitucna.

efazkogile. (elate): izond. Eŕazkoak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond* Berbera.

eŕazkoŕ. (eŕeztasun): *izond!* Efeztasunak cmaten dituena.

efazpide.(eŕcztasun):iz. Efeztasun ematearen egipena.

efaztailc. (elate): *izond.* Efatzaz garbitzen duena.

eŕaztatu. (eŕatz): *ad.* Taus.: Eŕatzatn. I: ŕatzeztu.

efaztatzale. (cfalz): *izond.* Efatzaz garbitzen ari dana. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

efazten. (aztama): *iz.* Ikus.: Aztarna. J: ŕatza.

efazti. (sasi): *iz. Ikus.:* Eŕatzu.

efaztila, (elate): iz. Zurdaz egindako efatz txikiaren antzekoa, margoztu ta besteetarako crabiitzen dana. Eŕazko.

eŕazto. (eŕeztasun): *adond. Ikus.:* Eŕazki. Eŕaztoko.

eŕaztu. (efeztasun): *ad.* Zerbait eŕaz biurtu. I: Blaxtu,

cfaztun. (creztun): iz. Burnizko ereztun aundia. I: Eŕcztun, eŕestun. (zur): *iz.* Aŕanpelak here mutuŕetau dauzkan zurezko cuskaŕien bakoitza.

efaztura. (eŕeztasun): *iz.* ikus.: Eŕeztasun.

efazu. (aditz): *ad.* Esan ocean.

E1tAZIJRI, *iz.* Azi-atal bateko landarea, belaf-zurtoin eta efo efesta dituena; zurtoin cozen eta zuria duena, ta onek pipit jangafiak damazki. I: Asperja, azpersa, prantzes-poŕu, zainxuri, ayenpoŕu. // (barazki), (landare).

eŕe. (sukalde): *ad,* Azkufiak berotan ipiñi, egospena eŕazagoa egiteko. (cŕealdi): *ad.* Suaren bitartez cerbait ezeztatu. j: Kiskaldu, kiskaŕatu, kizkaldu, kizkali, pekautu, surtu, txingartu, xixi, ixigitu. (atsekabe): II *ad.* Nekarazi. (etxipen): 11 *ad.* Zerbait okeŕ giteagatik etxipena izan. (joko): *(ad.* Kanbotxo jokoan cskua irabazi. Pilota jokoan zena **oñez** ikutu ta ŕengatik jokoa galdri. (ke): *ad.* Kea egin, pipa€u.

efe-andi. (sukalde): *izond.* Zerbait elk dagocna. j: Eŕeariu.

efe-antzean. (cumiu): *adaed.* Erdi asafetida egotea.

efe-arindu. (margultasuu): *ad.* Laudareak zurbildu. (sukaide): *ad.* Erdi eŕe.

efe-beiarkariak. (landare): iz. Azi-atal bateko landarea, bunozko edo ayctazkoa dana.

efe-bizi. (eŕealdi): *izond.* Eŕeta dagoena.

efe-egosi. (sukaidc): *iz.* Antzume edo bildotsen aragi-xelak egosi ondoren cŕcgosi ta ongaŕitzen diranak.

efe-efean. (cumin): *unload.* Sumin biziaz ari-izatea.

efe-efeka. (joko): *iz.* Auŕen jokoa; bat loran geratzean besteak abesten dote.

efe-ezin. (etegaitz): *izond.* Tkus.: Efegaitz. Eŕekaitz.

efe-gela. (eŕealdi): iz. Efealdirako gela.

efe-ispilu. (ispilu): *iz.* Konkila dan ispilua; eguzldaren auŕean jaŕita, bore izpiak islatzen ditu, erdi bateam bildurik.

eŕe-labe, (eŕealdi): iz. Gorputzak edo beste gauzak eŕetzekoa dan labea. Ikus.: Eŕe-leku.

eŕe-leku. (efealdi): *iz.* Eŕetzekoa dan tokia. I: Ikus.; Eŕc-labe. (kc-belaŕ): *iz.* Ke-belaŕa eŕetzekoa dan toki berezia. (sukalde): (iz, Janariak eŕetzeko tokia.

eŕe-margoziii, (margocrti): iz, Tindu-eŕez egindako margozkia.

eŕe-mingafi. (atz-nai): *frond.* Azkurea soŕcraztekoa dana. (ortzikadura): *izond.* Ortzikalzen duena. (sumin): *izond.* Suminkoŕa dana.

efe-opari. (opari): *iz.* Opagaya eŕetzean eskeintzen dan oparia.

efe-samindu. (efcaldi): *ad.* lkus.: Eŕeskaldatu.

eŕe-sendagalu. (sendabidekintza): *iz. Ilnis.:* Su-ziztailu.

eŕe-sundatu. (efealdi): *ad.* Beŕiro etc-*egin.*

eŕe-zaaf. (legortasun): *izond.* Oso legorlurik dagocna. I: Eŕe-zaŕ.

efe-zauri. (legal): *iz.* Efetzeaz egiten dan zauridura.

deft. (boketa): ŕz. Ikus.: Boketa.

efeaal. (sukaldc): *unload.* Etc al diteken guztia. j: Elva'.

efeagari. (eundura): *iz.* Tkus.: Eŕayari.: Eŕeari.

efeaici. (antura): *iz. Ikus.:* Eŕeraki. I: Gaŕantzi gutxikoa dan eŕeraki.

deal. (sukalde): *adond.* Efe ditcken guzia. : Eŕeaal. (joko): *iz.* "Lore" jokoan iru batcko aña dana.

efeal-btico. (txintxin): iz, Bi erieko txintxiña.

EŔEALDI. *iz.* Izeki edo eŕeareu egipen eta ondorioa. illegal ta eŕc-arazlearen alkarketa. j: Gafik ikutu gabe ekai batzuetan beruz egiten dana. Eŕekuntza, cfcpen, eŕetzapcn. (labe): *iz.* Labe-aldi. j: **ikus.**: Eŕatze. *11* (argi), (bern), (gat), (izeki-aldi), (Ice), (kimia), (pindaŕ), (sukalcle), (supazteŕ).

eŕeanditu. (sukalde): *ad.* Gauzareu bat zerbait ate.

efearazi. (eŕealdi): *art.* Eŕe-cragin.

efearazle, (eŕealdi): *izond.* Etc-eragiten duena.

efeari, (eundura): *iz.* Tkus.: Eŕayari. Eŕeagari. (lotura): iz, Joitcen bi makilak lotzcu dituen naŕa lodizko lotura.

efearin. (sukalde): *izond.* ikus.: Efe-andi.

eŕearo. (il): *iz.* Garagaŕila. I: Ekaña.

eŕeaya. (gurpil): ia. Gurpil baten oŕala.

efebandara. (ebaketa): *I.e.* 1gati ogi edo beste zerbaitean, luzeran eta zabalean egiten dan ebaketaren zatikoa. I: Eŕebatada.

efebeaŕ. (eŕauts): iz. Ikus.: Eŕausgaŕi.

efebedaŕ. (landare): iz. Eŕe-belarkaria dan landarea; bere efoa bunoko ta iriñezkoa da. f: Eŕebelaŕ, txoŕakai.

efebelaf. (ke-bclaŕ): iz. ikus.: Ke-belaŕ, f: Sungulu, zungulu. (landare): *iz*. Ikus.: Eŕebelaŕ.

eŕeben. (gcikuntza): *iz*. Gauza bati gañeratzen zayon beste bat. 1: Eŕeban. (toles): *iz*. Ikus.: Toles. 1: Toloz, utxuŕi, xerlanga.

efebenka. (garizuma): iz. Garizuma'ko laugaŕen astca.

efebera. (sumin): *izond.* Eŕaz sumintzen dana.

eŕeberi. (egosketa): *izond.* Egasi beŕia dana.

nfebeŕiarazi. (biŕezarpen): *ad.* Beŕitu-eragin.

eŕebeñkuntza. (biŕezarpen): *iz.* Beŕitzearen egipena. Eŕebeŕimen, eŕebeŕimendu, eŕebeŕipen, eŕebeŕitzapen.

efebefimen. (bñezarpen): *iz*. Tkus.: Eŕebeŕikuntza. J: Eŕebeŕimendu, eŕebeŕipen, cŕebeŕitzapen.

eŕebeŕipen. (biŕczarpen): *iz*. Tkus.: Eŕebeŕikuntza. 1: Eŕebeŕimen, eŕebeŕimendu, eŕebeŕitzapen.

efebefltu. (biŕczarpen): *ad.* Beŕitu-eragiu. 1: Eŕatleŕitu.

efebefltzapen. (biŕezarpen): *iz*. Ikus.: Efebeŕikuntza. 1: Eŕebeŕimen, eŕebeŕimcndu, eŕebeŕipen.

eŕebeŕizale. (biŕezarpen): *izond.* Befitzen duena.

efebeserat. (zailtasun): *adond.* Zailtasuncz ari-izatea.

eŕebeska. (baldaltasun): *adond.* Baldartasunez ari-izatea.

efebeskeria. (baldartasun): *iz*. Ikus.: Baldartasun. Mandokeria, eŕebestasun.

efebeski. (basatasun): *adond.* Basatiak bezela ari-izatea.

efebestasnn. (baldartasun): *iz*. Ikus.: Baldartasuu. I: Eŕebeskeria.

efebite. (zati): *iz*. Eŕabeta txikia.

eŕeboil. (zubil): *iz*. Eyerako gurpilak lefatu-eragiteko zubila. I: Eŕebol.

efeboiltsu. (eŕaboil): *izond.* Eŕabolazkoa dana.

eŕebolatu. (euu): *ad.* Euna beŕiz landu.

efebolet. (aile): ŕz. Tkus.: Gibili. 1: Eŕeboleta, pindol.

etebolo. (stain): *iz*. Ezuŕezko ezurtza ta zakatzak ofaziak bezela dauzkan aŕaña; bcrc aragia oso jangaŕia da. 1: Eŕebolu, eŕondo-lalz.

efebui. (jazarketa): *izond.* Norbaitek bayezten duena ukatzen duena.

eŕeburni. (burn-es* *iz*. Burnlz egindako saretxoa, eŕe nai dana sutan jartzeko. 1: Matxardo.

efedial. (belaŕ): *iz*. Udazkencan Weak ematen duten bigaŕen belaŕa. 1: Eŕadala.

eŕedila. (landare): *iz*. Gurutzkaria dan belaŕezko landarea; bere aragizko efoa zizka-mizkak bezelajaten da.

efedixa. (eŕedize): *iz*. Tkus.: Efedize. 1: Eŕediza. (gurpil): iz. Gurpil txikia. (txiŕita): 11 ŕz. ikus.: Txiŕita. (zubtq: il *iz*. Orea zabalerazteko, gazokigileak darabi ken zubila,

eŕediz-aldatzale. (antzerti): *izond.* Antzokian, agerkariak aldatzeu dirancan etedizeak kentzen dituena.

etedizatu. (eŕedize): *ad.* Etxe edo beste toki bateau beat diran eredizeak ezaŕi.

EŔEDJZE. *iz*. Etxeetan lasaitasun edo apaindurarako erabiltzen diran atuxactako bakoitza. 1: Eŕedi, etedixa, etediza. II (lanabesa), (zurgintza).

eŕedu. (neuŕi): iz. Ikus.: Ncuŕt. I: Irani.

efedun. (azkuŕi): *izond.* Azlcuŕi etetaen saltzalea.

eŕedura. (eŕealdi): *iz*. Bern geyegi. (damutasun): *iz*. Zerbait gaizki egin ondoren sortzen diran damutasun eta aldakura.

efefau. (landare): iz. Ikus.: Arbitxo. I: Arbixka, eŕefaun.

eiefela. (crloketa): *iz*. Ikus,: Zozketa.

efefera. (pilots): *iz*. Pilots-jokoan egiten dan itzultzea. I: Eŕefeia.

eŕeferari. (pilots): *izond.* Pilots jokoau eta joka€di bakoitzean, pilots lenengo aldiz itzali beaŕ duen jokalaria.

eŕeferatu. (pilots): *ad.* Pilota-jotcoan, pilots itzuli. I: Eŕefelatu, eŕetleatu.

efeferta. (aomen): iz. Tkus.: Admen.

eŕegailu. (sukalde): *iz*. Zerbait *eŕeta* gertutzeko tresna. (eŕcaldi): *iz*. Sua egiteko lanabesa,

EŔEGAITZ. *izond.* Etc ezin ditekena. I: Eŕekaitz, eŕe-ezin. (eŕealdi): *izond.* Eŕetzeko zala dana.

eŕegaldara. (sukalde): *iz*. Gaztzafiak eetzeko danboliña. 1: Mari-beltz, faders.

efegaldu. (eŕealdi): *ad.* Gcyegi etetzeagatik galdu.

efegari. (sukalde): *iz*. Eŕetzeko lekua.

efegafi. (eŕealdi): *izond.* Eŕetzeko gaya dana. 1: Eŕegai, eŕekai, eteki, eŕekin, etekizun, sukaŕi, sukila. (ism); *iz.* Ikus.: !sun. 1: Beikuntza.

eŕegaŕiki. (bero): *adond.* Bern oso aundiaz ari-izatea.

efege. (bakaldun): *iz*. Lateŕi baler goiko nausia.

efege-belaf. (landare): *iz*. Ikus.: Etebedat. 1: Eŕebelaŕ.

efege-gizon. (bakaldn): *iz*. Bakaidun ondoan ari dan gizona. I: Bakaldun-aiboko, bakaldun-ingllruko, bakaldun-ondoko, jauregi-alboko, jauregi-gizou, jauregiko, jauregi-moŕoi, jauregitaŕ.

eŕege-jald. (gozagintza): iz. Arnari batzuen gerliaz egiten clan gozokia.

eŕege-malcal. (zugatz): iz. Makat gaŕazti; makal-mota bat.

efege-malella. (bakalduu): *iz*. Bakaldun-zigoŕa. 1: Etege-zaaro, eŕege-zigoŕ.

eŕege-min. (txoskoŕ): *iz*. Gongoil batzuen anpaduraz sortzen clan txoskoŕa.I: Eŕegeren-miñak.

efege-mutil. (bakaldun): *ft.* Bakaldunaren otseña.

efege-orde. (bakaldun): *iz.* Bakaldunaren ordez ari dana. 1: Etege-ordeko.

eŕege-sagaŕ. (sagafondo): *iz*. Ikus.: Erneta.. j: Arto-sagaŕ, kanpandoja, gordana.

efege-suduf. (suduŕ): *iz*. Suduf luzea.

efege-suge. (unasked): *iz.* Ameskerizko aberea, ikusmenaren bitartez erailtzen omen zuena.

eŕege-lini:a. (txori): iz. Ikus.: Txcpetx. 1: Laŕapetit.

efege-txulo. (erle): *iz*. Erlearen era-aldatzea amaitzen dan gelatxoa. I: Eŕegin-txulo.

eŕege-txupita. (txori): iz. Ikus.: Amandi. f: Txepetx.

ereggebide. (bide): *iz*. Orga aundientzako bide zabala. I: Etepide.

eŕegego. (bakaldun): *iz*. Bakaldun bat bakaldun bezela ari dan aldia. 1: Eŕegeko, eiegetzaldi, eŕeñaldi, bakaldun-aidi.

efegegotxi. (bakaldun): *ad.* Bakaldun-alkitik kendu edo bota.

eŕeget. (ortzikadura): *iz*. Ikus.: Etadura. j: Eŕakari, eŕakai, eŕekai, eŕekari.

efegeiri. (bakaldun): *iz*. Bakalduna bizi dan uria. I: Eŕege-uri.

efegela-zafa. (eresi): *in.* Dantzaketa baten eresta.

etegelatu. (makurdura): *ad.* Aideratu, aiboratu, zearkatu. (sayeskuntza): *ad.* Sayestu.

efegen. (jai-aidi): *in.* iirtaŕitarea seigaŕenean ospatzcn dan jai-aldia.

efegeño. (bakaldun): *iz.* Bakaldun eme.

ofegeren-xalcuŕ. (zomoŕo): *iz.* ikus.: Eitxaŕ. I: Efegen-xori, etege-txakut, eŕegin-txakuŕ.

eŕegetaf. (bakaldun): *izond.* Balcaldun-janrlaritzaren alde dagocna. I: Bakaldun-aldeko, eŕegetiaŕ, etege-zale.

cŕcgetasun. (bakaldun): *iz.* Bakaldunaren tasuna. Eŕegetarzun.

efegctiat. (bakaldun): *izond.* Bakaldunaren alde ari dana.

efegetu. (bakaldun): *ad.* Bakaldun izatera eldu.

efegetza. (bakaldun): iz. Bakatdunaren duintasuna I: Efegetate, eŕegintasun, etegintza.

efegetzaldi. (bakaldun): *iz.* Ikus.: Eŕegego.: Eŕegeko, bakaldun-aldi.

efegexka. (baka€dun): *iz.* Auŕa dan bakatduna. : Eŕegepetita, eŕege-pitita, eŕege-tinta, eŕegexkila, efegetxo, eŕegcxkot. (Icori): *in.*]kus.: Amandi I: Txepetx, amurutx, amia-putika, efege-txopita, cŕege-txori, eŕege-txupit, eŕegexipixo, eŕegexopit, eŕegexupit, eŕege-taupit, eŕege-tiŕit, eŕegezka, aŕapitita.

efegezigiña. (landare): *in.* Zibuinkaria dan landarea; bere zurtoiia zuzen eta terdena dauka ta bare break aundi, goŕi, zuri edo taŕos-margodunak dira.

efegezko.(bakaldun): *ŕzond.* Bakaldunari dagokiona.

ŕegibel. (aztcuŕi): ŕn. Ikus.: Batuki. I: Baŕunbe.

eŕcgile. (astagaitz): *iz.* Ikus.: Astagaitz. I: Egalate, emategeak, erdoste.

etegin. (sendi): *in.* Ikus.: Eŕain. j: Eŕen, eŕein.

efegin-estailci. (erle): *in.* Erle-azleen artean, eriama azten dan gelatxoaren estalkia.

efegingai. (bakaldun): *iz.* Bakaldunaren alaba.

fegiña. (baksidun): *in.* Bakaldunaren emaztca edo balcaldnn bezela ari dan emakumea. (stain): *iz.* Aŕain-mota hat.

efegogot. (eŕealdi): *izond.* Suaren egipenari eusten dion etekaitza dan gorputza.

efegofitu. (xigordura): *ad.* Suaren ogipenean, ezetasuna galdu arte, zerbait jar'.

efegos-orban.(orban): *in.* Legena duen lafuko orbana.

etegos-saltoki. (sukatde): *iz.* ŕegositakoak saltzen diran saltokia. I: Etegostegi.

eŕegosi. (sukatde): *ad.* Koipe edo olioan irakiten eukitzean azkuŕia gortu. I: Ikus.: Puxka-legoŕ. j: Txintxartu, txirtxiŕ-eragin, xiortu.

efegosl-arin. (sukalde): ***in.*** Aria efegosten dana.

efegosi-arindu. (sukalde): *ad.* Arin eŕegosi.

eŕcgosiak. (gertuera): iz. Gertapenak. (artueman): *in.* Artuemanak. (sukaide): *iz.* Sukaidetro Musk.

ategaslari. (sukaldo): *izond.* Eŕegosten duena.

efegotada. (zati): *iz.* ikus.: Nŕabeta. Eŕebeta, etegota, eŕeguta, eŕegutada, eŕoŕa.

efegu. (neuŕi): *in.* Garauen ncafia. I: Eŕcga. (piltzaŕ): *iz.* Tkus.: Piltzaf. Bildri, bilkof, dindil, dildalry arbatz.

eŕegu-neuŕi. (naafi): *iz.* Luŕ-iraitzeko ecuia.

efegntara. (garau): *iz.* Etegu batek daukan garan-alndoa.

efegutau. (crantzupen): *ad.* Erantzupenaren aurka yardetsi.

ete€. (ildo): *iz.* Ikus.: lido. (aztama): *iz.* Ikus.: Aztarna.

efeikitn. (eritasun): iz. Brien janaria.

efe€l-mefeil. (erakardura): *adond.* Gunk nataska ibiltzea.

efeiIa. (makit): *iz.* Laŕañean jartzen diran makilak, ilcatza egiteko ogufa gañean jartzeko ta oŕela Iufeko ezetasunak kalterik egin en. dizayon.

efein-azuf. (bizkaŕ-ezuf): *in,* Bizkaŕ-ezufaren beko mututean dagoen muŕa. I: Erein-ezuŕ, eŕeaarte, epermokoŕ, eŕein-ezuŕ.

efein-ezuŕ. (ezuŕ): *in.* Ikus.: Arkuts, I: iain-ezuŕ.

efeint. (irakaskintza): *in.* irakaslea dan gizona.

efeipofu. (abetxu): ***in.*** Ikus.: Belartxeta. I: Bctatxeta, beiartxut, belaxet, belarxut.

delta. (uŕitasun): iz. ikus.: Ilfitasan. ŕeitura.

eteltura. (gabetasun): *iz.* Ikus.: Gabetasun. Utz.

efeizki. (eŕeztasun): *adond.* ikus.: Etazki. Eŕazio, etaxki.

efejiloi. (aŕantza): iz. Afantzarako tresna bat. I: Eŕesilot. (zai): *in.* Ikus.: Zai. I: Otaza, zagi.

efeka. (uaska): *in.* ikus.: Aŕu. I: Ibai edo late baten uaska. (ibai): *iz.* Ikus.: Lats. Panintino, sail-eteka, txeteka, ibaiska. (gari): j *iz.* Galgarauaren ataildura. (ildo): H *iz.* Ereintzarako, lufean egiten diranildoak. (joko): kl *iz.* Ikus.: Atbiraka, albiraketa. (maŕa): Iraitz batcan egiten dan xaki luzc ta estua. (aztarna): *(iz.* ⊤aus.: **Aztarna.** (ikuzketa): *(iz.* Ilcuzteko tokia. (gizarte): jj ***iz.*** Gizarteko mata. (eŕenkada): jj in. Ikus.: Eteska. I: Ilada. (zuto): ji *in.* Galizaren atzean eta erdian dagoen zulna.

efeka **jo.** (ausiabartza): *ad.* **Ogasunen** galtze aundia. I: Eŕekalatu, eŕekaratu.

eŕeka-adaŕ. (ibai): *in.* Lars batera doan beste txikiagoa.

efeka-afoil. (uraska): *iz.* Ureztatzeko uraska.

efeka-ate. (ate): *in.* Lnfak ureztatzeko uaskan egiten dan afizko atea.

efeka-baratzak. (baratz): *in.* Mendartcctako brbatz Ixikiak.

eŕeka-belaf. (bclaŕ): *iz.* Lats ondoan sortzen dan beiafa.

efeka-bide. (ibai): *iz.* Latsaren uaska.

eŕeka-bizkaŕ. (ibai): *iz.* Latseko ildartea.

efeka-buru. (uaska): *in,* Euri-urak egiten dituzten uaska batzuek alkartzen diran tokia. j: Eŕeka-gurulz, eŕeka-gurutze,

efeka-guue. (aran): iz. **Aran** txikia; goyera txiki bien artean dagoen lurki-zokogune. Eŕekaño, eŕekune.

efeka-gurutz. (uaska): *iz.* Tkus.: Eŕeka-burn. I: Eŕeka-gurutze.

eŕeka-lingirda. (ibai): *iz.* Late txikia. Eŕekaño, eŕekita, eŕekaxka, eŕekaxko, eŕekaxta, uŕetcaxto, eŕeka-txindoŕ, efeka-txiztof, eŕeka-zintzuf, eŕeka-ziztoŕ, etekazto, eŕekasto, etekato, eŕekaxkila, eŕeka-txinduŕi.

efeka-negaf. (ibai): *in.* Late txikia.

eŕeka-txindof. (ibai): *iz.* Ikus.: Eŕeks-iingirda. I: Eŕekaño, eŕekaxko, efekaxka, eŕekaxta, cŕckaxto, eŕekila, eŕeka-txiztoŕ, eŕeka-zintzuŕ, eŕeka-ziztoŕ, eŕekazto, eŕekasto, etekato, eŕekaxkila, eŕeka-txinduŕi.

efeka-txiuduŕi. (ibai): *in.* Tkus.: Eŕeka-lingirda. f: Eŕeka-lxindoŕ.

eŕeka-txiztof. (ibai): iz. Ikus.: Eŕeka-lingirda. : Eŕekaño, eŕeka-lxindoŕ, eŕekaxka, eŕekaxko, eŕekaxta, eŕekaxto, eŕckila, efeka-zintuŕ, eŕeka-ziztoŕ,

eŕekazto, eŕeka-ziztoŕ,eŕekatxo. (estebete): iz. Lukainka eŕeta baton zatia. Eŕcka-ziztoŕ.

efeka-txori. (txori): iz. Ikus.: Apez-txori. I: Apcz-xori, buztan-ikara.

efeka-xiri. (crkidetza): iz. Erkidetzeko xiria.

efeka-zain, (zaintzale): izaad. Thai baton zaintzalea.

efeka-zintzuf. (ibai): *iz*. Ikus.: Eicka-lingirda. I: Eŕckaño, eŕekaxka, eŕekaxko, eŕekaxta, eŕekaxta, cfckila, eŕeka-txindoŕ, eŕeka-txiztoŕ, eŕeka-ziztoŕ, eŕekazto.

eŕelca-zozo. (cgazti): ***in.*** Ur ondoan bizi dais zozoa.

eŕekaxa. (ibai): iz. Ura€dc, ugolde.

ŕekadun.(sun):iz. Mafadurak dauzkan euna.

ŕekagailu. (ausiabartza): iz. Poŕokatzen duen gauza.

eŕekai, (eŕealdi): *izond.* Ikus.: Eŕegaŕi. j: Etegai, eŕeki, eŕekan, eŕekizun. (ortzikadura): iz, Ikus,: Efadura. Etakari, eŕakai, efekari. (subside): II *izond.* Eŕeta dagoena.

efekaitadore. (biŕezarpen): izond. Zerbait len zegoen bezela beŕiz jarizen duena.

efekaitasun. (ortzikadura): iz. ikus.: Efadura. j: Eŕakari, efakai.

efekaitatu. (ardura): *ad.* Arduratu. (ornidura): *ad.* Omits.

efekaitu. (azkuŕi): is. Janari oso an tis, sun ufia. (ornidura): iz. ikus.: Ornidura. j: Eŕekeitu.

efelcaitz. (eŕegaitz): ***izond*** Ikus.: Efegaitz. j: Eŕe-ezin.

etekaize. (size): *iz.* Egu-aize.

efeltaico esamesak. (ants): iz. Erausiak, eŕan-meŕanak.

efelcala. (ararte): iz. Atnutik ondoraño dagoen arartea.

efekalatu. (ausiabartza): *ad.* ikus.: Eteka jo. j: Etekaratu.

efekalde. (ibai): iz. Latsaren ondokoa. j: Eŕekondo.

efekaltza. (praka): iz. Eelaunetaraño eltzen dan galtza.

efekan. (eŕenkada): *adand.* Lcŕoan ari

efekaño. (ibai): iz. Ikus.: Efeka-lingirda. Eŕekila, efekaxka, eŕekaxko, eŕekaxta, efekaxto, eŕeka-txindoŕ, eŕeka-txiztoŕ, efeka-zintzuŕ, eŕeka-ziztoŕ, eŕekazto.

efekapeko. (ibai): iz. Latsaren uaskapekoa.

eŕckaratu. (ibai): *ad.* Uyolcraño eldu. (ausiabartza): *ad,* Ikus.: Eŕeka jo. I: Eŕekalatu.

eŕekardalgo. (saleroste): is. Birsalketa.

eŕekardart. (esku-langintzak): *izond.* Ikus.: Mandazain. (saleroste): *izond.* Beŕiro saltzen duena.

efekardaritn, (salneuti): *ad.* Saltzale ta erode artean salneufiari buruz eztabaidakatu.

eŕckardaritza. (selneuŕi): *iz*. Saltzale ta erotic artean salneufiari buruz egiten dan eztabaida.

efekari, (ortzikadura): is. Ikus.: Eŕadura. ^: Eŕakari, eŕakai, eŕekai,

efekati. (aŕi): *iz*. Ikus.: Arbil. j: Arbilbil, arboil, arkaskaŕ, kalaŕi, laudiaŕi, afi-btrtbll.

efekafiztu. (aŕi): *ad.* Eŕekaŕiz kalca cdo cola estali.

eŕekaŕo. (arsu): *is.* Ikus.: Eŕcka-gune. j: Efekune.

efekarte. (karat): *is.* Ihai edo atu baten ertza. (ibai): *iz*. Latsen artekoa.

cfekatu. (ondaŕ): *ad.* Uralde baton ondoren, luŕa ondetez estalita grata. (ausiabartza): *ad.* Ondatu, poŕokatu. (aldarakuntza): II *ad,* Alboratu. (erakardura): jj *ad.* Euri jasactan Mink natatu. ,: Eŕekatze,

efekatz. (ildo): iz. Urak egiudako ildoa.

efelcatzale. (ausiabartza): izond. Ondatzen duena.

efelcatze. (erakardura): is. Ikus.: Efekatu.

efelcaxlca. (ibai): *iz.* Tkus.: Eŕeks-lingirrla. : Eŕekaño, eŕekaxko, eŕekaxta, efekaxto, eŕcicila, eŕeka-txindoŕ, eŕeka-txiztot, eteka-zintzut, eŕeka-ziztoŕ, eŕekazto, eŕckaxktla, eŕekatxu.

eŕelcaxutu. (ibai): *ad.* Landa bat lats lxikietaz biurtu. j: Eŕekatxutu.

eŕekazto. (ibai): iz. Ikus.: Eŕeka-lingirda. Eŕekaño,cfckaxka,eŕekaxko, etekaxta, eŕekaxta, eŕekila, efeka-txindoŕ, eŕeka-txiztoŕ, eŕeka-zintzuŕ, eŕeka-ziztoŕ, cŕekatxo.

efekel. (eskari): iz. Mena. I: Eŕekcipen. (ardura): *iz. ikus.:* Ardura, j: Eŕekeri, eŕekeitu.

efekeitatu. (ongaŕi): *ad.* Janaria ongafitu. j: Elikatu. (ardura): *ad.* Zaiudu. j: Aŕckaitu. (uzta): *ad.* Uzta jaso.

eŕekeitazale. (ants): izond. Uzta jasotzen duena.

efekeitu. (azkuŕi): *iz.* Aukeratua, elikagaŕi la indargaŕia dan elikatura. (ardura): *iz.* Ikus.: Ardura. (omidura): *is.* ikus.: Ornidura. : Eŕekaitu, jakibidc.

efelceri. (ardura): iz. IkUs.: Ardura. ŕekei, eŕekeitu. (eŕetasun): *iz*. Ikus.: Etetasun. I: Arotasun, eroapen-eza, jasangaizkeria. (abazuzitasun): Noribait lenbailen zerbait egin dezala beartzea,

efekefu. (gozamen): *is.* Geyegi eŕetzen diranean, esne, ugolo ta abaŕek artzen duten gozoa ez dan aokera. Etekerastu,

efekesta. (erakarpen): *iz.* Notin cdo gauza batek aurkezten duen eroakaŕia.

eŕeketa. (eŕealdi): *iz.* Mendien edo etxcen eŕetzea.

efeketan. (joko): *is.* Alden jokoak.

eŕeketari, (ibai): *iz.* Latsera urbiltzeko gogoa duen ardia. j: Eŕekoi, etekatari. (ardi): ***in.*** Berbera.

efeketero. (berates): *iz.* Ikns.: Eliz-mutil.

eŕeki, (jaikin): iz. **iisneak** cgosi ondoren uzten duen jalkiña. (eŕealdi): *izard,* Ikus.: Eŕegaŕi, I: Eŕegai, eŕekai, eŕekin, eŕekizun. (sukalde):.lj *Land.* Eŕeta dagoous. j: Garin, (zailtasun): 11 *iz.* Zala ta erabakitzekoa dan une-aldia. (gozamen): (iz. Geyegi etetzeagatik esne, ugolo ta abaŕek uzten duten aokera txaŕa.

efelddun, (sukalde): *izond.* Eŕekiak saltzen dituena.

efekidura. (sendagaikintza): *is.* Bcrezkoak diran emantza batzuen izen orokaŕa; sendakintzan erabiltzen din, bai ta antze ta lankuntza batzuetan ore, ekai edo nasgaŕi bezela. Sad xamsŕ lu-bedaŕa bezela artzen da.

efeldla. (ibai): is. ikus.: Eŕeka-lingirda. I: ŕckaño,eŕekaxka,eŕekaxko,efckaxta, eŕekaxto, eŕeka-txindoŕ, eŕeka-txiztoŕ, eŕeka-zintzuŕ, eteka-ziztot, eŕekazto.

efekilaf. (babaŕun): *iz*. Eŕekiarekin jaten diran babaŕun aundiak.

efekin. (etealdi): *izond. Ikus.:* Eŕegafi. j: Etegai, eŕekai, eŕeki, efekizun, sukaŕi. (nlendi): is. Eŕeta izan dan mendia. (zirikaidi): II *iz.* Zerbait egileko edo nai-izateko zirikatzen duena.

efekiño. (gozamen): *iz,* Esneak izaten duen ete-gozamena. j: Eŕekiñatu. Etcskalda, c!eusai,

efekitagaŕi. (azkati): *izond.* Azkuŕi onuragaŕia.

eŕekitarazi. (azkuŕi): *ad.* Azkuŕt on eta autatuak Oman.

eŕeldtasun. (ortzikadura): *is.* Eŕaduraren tasuna.

efekitatu, (ardura): *ad.* Zatak edo eriak zaindu eta Oilcan/. (azkuŕi): *ad.* Aukeratutako azkufiak erabili.

eŕelcitalzale. (azkuŕi): *izond.* Aukeratutako azkutiaz elikatzen duena.

efekitazale. (ornidura): izond. Aa omiak etabiltzen dituena.

eŕekitn. (azkuti): *iz.* Ikus.: Azkufi autataa. (ornidura): *IZ.* Edozcin ornidura. (sendagaikintza): jj *iz.* Ikus.: Sendagai.

eŕekituzale. (sukalde): *izond,* Ongi ta asko jateko zaletasuna ducna.

efekizun. (eŕealcli): *izond.* Tic s.: Efegaii. j: Efcgai, efekai, efeki, efekin.

efekol. (ibai): iz. liras.: Eŕeketari. (ardi): *iz.* Berbera.

efekokila etzan. (zeartasun): *ad.* Ariz gora etzan.

eŕekolisl. (begiespen): *oyu.* Aŕitasuna adierazteko oyutza.

eŕekondel. (oyutza): oyn. Afitasun adierazteko oyutza.: Eŕekontxo!.

efekondo. (ibai): *iz.* Lats baten ertza. Eŕekalde.

efekof. (gar): *izond.* Gafez piztu ditekena. j: Eŕeoŕ.

eŕekortasun. (gat): *iz.* Gafez piztu alizatea. (orizikadura): *iz.* Soineundurak ortzikatzen dituenak duen tasuna.

efekoto. (atz-nai): iz. Ikus.: Azkure. I: Aizkure, eŕasumin, eŕemin, efekoko, eŕesutnin. (susmo): *iz.* Susmoa izatea.

efekune. (man): iz, Ikus.: Eŕeka-gune. I: Eŕekaŕo.

efekuntza. (opakuntza): *iz.* Opagai osoa eŕctzen zan opakuntza. Wealth): *iz.* ilcus.: Efealdi,

efekustu. (aŕautz): *ad.* Eŕutea utzi.

efelari. (ke-belaŕ): *izond.* Ke-belafa cŕetzen deans. I: Eŕcle.

efeldu. (eŕenkada): iz. Ikus.: Eŕeska. Eteka, andana. (maŕa): *iz.* Ikus.: Mats. I: Erdaka.

efelu. (efealdi): *iz.* Ercintzeko dagoen salon egiten dan sua. j: Ikus.: Etetura. I: Eŕola.

efemail. (eritasun): *frond.* Safitan eri dagoena.

efemaitzela. (ii ito): *iz.* Ikus.: Ijito.

efemakpila, (lokati): *iz.* Remak'en Lokiak.

efemale. (loŕeta): *izond.* Gauzak cramaten eta ekartzen dituena.

eiemailo, (makestasun): *iz.* Soñean izan diteken maketsa.

efemaskuri. (maskuiu): *iz.* Eŕetzeagatik egiten dan mnskuluа.

efemazko. (oztuxc): *iz.* Ikus.: Oztuxe.

efeme. (lcra): *adond.* Lera aundiaz arizatea. I: Oŕela ari dana.

efemel. (sakitura): *izond.* Ikus.: Elbaŕi.

efemeldu. (sakitura): *ad.* Elbaŕi geratu.

efemelka. (cienkura): *adond.* E,ŕen arizatea.

efemenda. (iandare): iz. Laudare-meta bat.

efementa. (lanabesa): *iz.* lkus.: Tresna. Treskilu.

efementaldegi. (burnt): *iz.* Burnia lantzen dan lantegia. j: Eŕemendaldegi, efementalgi, eŕementeria.

efementari, (langile-kunde): *iz.* Langintzaz burnia iantzen duena. I: Burdingile, burdingin, burnigin, burnarutz, burn-egile, burni-arotz, ennentari, suarotz, suatz, sugile, sugin, sugizon. (burni): ŕz. Burnia lantzen ari dana.

eŕementeria. (burni): *iz.* Ikus.: Eŕesnenlaldegi. I: Eŕementalgi.

efementeriko. (burni): *iz.* Eŕementariaren etxea.

efementi-onyoak. (ondo): *iz.* Edentsua dan ondoa.

efemero. (afain): *iz.* Ezutezko ezurtza daukan aŕaña;bizkafeko egatzaren otalak arantzatsuak dira; ta buruan txiŕindola aŕauzkara (Lanka gauzai gogoŕ atsikitzeko.

efemefe. (oguzkera): *frond.* Oguzltera txaŕa donna.

efemes. (piltzaf): *frond.* Piltzafez beterik dagocua.

efemesari. Gan): ŕz. Auzukoen artean egiten dan Lana. Auzolan.

efemeski. (pillzaf): adond. Piitzaŕez beterik bizi-izatea.

efemin. (atz-nai): iz, Ikus.: Eŕekoto. Azkure, azkure, etasumin, eŕesumin, efekoko. (urdail): *iz.* Ikus,: Biotz eŕe, (taŕitadura): II *iz. IIrns.:* Tafitadura. I: Naŕitadura.

efemindu. (atz-nai): *ad.* Azkurea izan. (cŕealdi): *ad.* Azkufaak Me. (gaitzipen): ad. Gaitzitu, minberatu. (zirikaldi): II *ad.* Zirikatu. (ortzikadura): *(ad.* Ortzikatu.

efemindura. (atz-nai): iz, 1km.: Azkure. (sumin): *iz.* Sumin bizia.

efemintasun, (ortzikadura): iz. Ikus.: Eŕekitasun.

efemota. (ziba): *iz.* lkus.: Ziba. j: Tokabolintxe.

efemu-ezuf. (bizkaŕ): iz. $izkaŕareu beko ta erdiko zatia. j: Kotzoengan, sama atnaitzen danetik atzeko soinadafetaraño dagoen gorputz-zatia. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* Ikus.: Bizkaŕ-ezuŕ,

efemuli. (abctxu): *iz.* Ikus.: Eremule. I: Tzkaro.

efemusiña. (ukat): iz. Ikus.: Ukaf. Sorosptde.

efemusiiiagile. (ukaŕ): *izond.* Ukafa ematen donna. I: Efemusiñalari, e/cmusiñari, eŕemusiñatari.

efemuska. (sumin): *aloud.* Marmaritzean sumiñezko cmakuspcnak ematen ari-izatea. (atsekabetasun): *adond.* Manmaritzean atsekabetasunezko erakuspenak ematen ad-izatea.

eŕemuskada. (sumin): *iz.* Marmaritzean sumiñezko erakuspenak ematea. (atsekabetasun): *iz.* Martaritzean atsekabetasunezko erakuspenak ematea.

efemnskatu. (sumin): *ad.* Marmaritzean sumiñezko crakuspenak eman. Saŕamuskatu. (atsekabetasun): *ad.* Marmaritzean atsekabetasunezko erakuspenak eman.

eŕcu. (eŕenkura): *frond.* Bi oiiak berdin erabili ezin-izateagatik gaizki dabilena. Meiki, maiki, maingi, maingu, mainku, Irankin, urgon, txainku, txainkuru, txangi, txangct, txango, txanket, txangu, tzainku, xanku. (sendi): *iz.* Semearen emaztca. j: Eŕain, juneta. (etenaldi): Ij iz. Ikus.: Etenaldi. (zi): Ij *iz.* Landare batzuetan sortzen dan ziri zofotza. I: Arantza, arantze.

efen-egin. (efenkura): *ad.* ikus.: Eŕendu. (etenaldi): *ad.* Eten.

efenbel. (makestasun): *izond.* Notin edo gauzaren bat maketsa duena.

efenbeldu. (gauzeztasun): *ad.* Ezereztu, ezeztatu. (baldartasun): *ad.* Baldafa egin edo biurtu.

efenbelki, (gupiera): *adond.* Oket ari-izatea.

efenbeltasun. (baldartasun): *iz.* Ikus.: Baldartasun,

eŕenben (isikortasun): *izond.* Oso setatia dana.

efenbes. (jazarketa): *iz.* Ezezkeria duen notiña. (txirotasun): *izond.* Eskale dabilena.

efeubesiala. (jazarketa): *adond.* Ezezkeriaz ari-izatea.

efendada. (hi): ŕz. Luf-zefenda.

efenditu. (uaska): *ad. Uaskan* barna urak edo beste gauzak joan-emzi.

eŕendu. (eŕcnkura): *ad.* Hen Eten-egin, meikitu. (atzetasun): *ad.* Adorea galdu.

efenduan. (eŕenkada): *adond.* Leŕoan ari-izatea.

eŕendun. (makestasun): *izond.* Maketsaren bat duena.

efenera. (eŕenkura): *iz. Ikus,,* Eŕenkura, ^: Maingeria, urguneri.

efeneri. (eritasun): *iz.* Ikus.: Beltzagi, Elkarteko, citeŕ, eltoŕ, eriarteko. (eŕenkura): *iz. Ikus,:* Efenkura, j; Efenera, tangala.

efenettŕk, (naafi): ŕz, Lufeko iraitz-neut a, zortzi are baño geixeagokoa dana. j: Efcgu-nauŕi.

efenka. (mendi): *iz.* Bakaldunaren tuendia edo basoa. (efenkura): *adond.* Ikus.; Efenka.

eŁchgale. (notin): iz. Trinkili-ttankala dabiĺeu notiña,

efcngaletu. (sakitura): ad. Elbafitu, elbafi biurtu,

eŕengafi. (enoa): *izond.* Enna egiten duena.

efengatu. (eŕenkura): *ad.* Etta ibili.

eŕengei. (seme): i2, Geroko efaña.

efengilatu. (tango): *ad.* Zangoak nafazka crabili. (erakardura): *ad.* Berbera,

efenjo. (ziztada): *Loin!.* Xixtatua dagoena.

efenka. (etenatdi): *adond.* Etenaldi gabe ari-izatea. (eŕenkura): *adond.* Efenkuraz ibiltzea. I: Eŕenga, (eŕenkada); II *iz.* Tkus,: Leto. I: Eŕeskada, eŕaskada, tt ̄ada. (joko): jj *iz.* Ofu baten gañean ibillzean egiten dan jokoa. {: Antxikofan.

efenka. (eŕenkada): iz, Ikus.; Leŕo. I: Eŕenke.

EŔENKADA. iz. Beren aftean alkartuta eta alkaŕen andoren gertatzen diran gauzaen moltzaa. Leŕo, efeskalada, jergada, zergada, zirgada, II (bilduma), (cliz-bira), (gerokotasun), (jafaipen), (kiri), (leŕokada), (mailkadura), (moMxokada).

efenkara. (efenkada): *iz.* Thus,: Lebo.

efenkatu. (eŕenkada); *ad.* Lefoan

eŕenketa. (dantzaketa): *iz.* Oin baten gañean egiten dan dantzu.

efenkkla (etenkada): fz. Mafa zuzenez idatzitako ktz-efenkada.

efenko. (cfeakada): *iz. ikus.:* Leŕo.

efenkola. (mafa): iz. Ikus.: Mafa.

DUNK: LIRA, Arauz ibiltzea eragozteu duen makestasuna ado andeadura. 1: Efenera, efeneri, eŕentasun, maingeria, maingueri, ntaingutasun, mainkeria, maingudura, tangala, urguneri, txainkeria, txankeri. (damutasun): iz. Baiengo afa. I: Usigi, usikada. (gogape): p iz. Cogapea kezkaraazten duen zalantza edo goganbeaŕa. (ariuŕc): I9 iz. Naikunde on naiz txafa. (naimen): II *iz.* Naimeneza, (atdakura): 11 *iz.* Kezkadura. (inka):11 *12.* Ikus„ Inka. I: Eŕengura. (mardail): II llctts.: Mardail. (galdekeri): *iz.* Zerbait eskubidez eskatu edo galdetu. (naŕiadura):) *iz.* Kalte, matxura. I! (ibilera), (nratzcrdura), (naŕiokera), (sakitora), (eskalego), (zango),

efenk urari. (inka): *izond.* Inkaz ad dana,

efenkuratu, (inks): ad. Inks adierazi. Eŕenguratu, (erabs): *ad.* ThraII, i2.utu. (aldakura): II *ad,* Naretasuna galdu,

efeulcuratnki. (ardura): *(amid,* Arduraz ari-izatea,

eŕentasun. (efenkura): *iz.* lkus.: Efeukura. j: Txainkeria,

efentsu. (ausikidura): *izond.* Sitsak ottzikatuta dagoena. (zi): *izond.* Ziak, ziriak asko dauzkana.

efentxori. (txori): *iz. ikus.:* Belatxiko. I: Burgoi, buŕai,

efeñarte. (lokezuŕ): *iz. ikus.:* Efaingiltz. I: Eŕaiñarte, eŕein-giltz.

efeñetako. (bizkaŕ): *izond.* Cefuntzari dagoktona.

efeñot2a. (zugatz): iz. Ikus,: Ereiñotz.

eŕeñu. (bakaldun): *iz.* liakaldun-efia.

efeñutaf. (bakaldun): *iz,* Bakatdun-efian bizi dana.

efeondo. (mendi): *iz.* Eŕeta dagoen mendia.

efeof. (efealdi): *iz.* Ikus.: Eŕakoŕ,

eŕeostiko. (burn): *iz.* Txaiak edoskitzean buruaz etnaten duet: tanpa.

cfepa. (ugatz): *iz.* Emeen agatz bakoitza.

efcparlari. (ordczpen): *izond* Salerostean gcznak egiten dituena, epart). (landare): *iz.* Lastaduna dais landarea, abereai elikaturaz ematen zayena.

fcpati. (menu): *iz. Ikus.:* Meat. (orde'tpen): iz. Ikus.: Gezna.

cfepatan. (otseinketa): *iz.* Artzañaren otsefta,

efepel. (egurasti): *iz.* Ona ez clan eguraldi bcroa.

efepen. (efealdi): *iz.* Ems,: Efealdi.

efepesa. (kondaf): *iz.* Garau edo baste gauzaeu knndata.

efepide. (bide): *(a.* Ikus.: Etegebide.

etepil. (baldartasun): *izond.* Baldaŕa dana.

efepira. (ugaran): *iz.* Ikus.: ltgaran, Etepia, efepinta, eŕipira.

efepiradi. (lafe): iz. ikus.: Zelai.

eŕepifila. (bakalduts): iz. Latch txiki bateko bakalduna. 1: Eŕepitun.

efepizpildu. (efealdi): *ad.* Kizkaidu, txingartu.

eŕeponpa. (ibai): *iz.* Thai bateo beeraz goiti. I: Efesui, cŕexul,

efera. (albi), iz. Ikus.: Albi. I: Kamen.

eferik. (efetasun): *adond.* Efetasunez ari-izatca,

eferoko. (joko): (a, Intxauf-jokoa,

efef. (crakardura): *adond.* Naŕaz ar

efes. (gari): f2. Zekalez nastuta dagoen gads. (ogi); iz Ogi afunta. j: Ituin, naskark, teethes, naski, ogafo, ongaitz, basailota, otaza, tangoŕ. (kondarf): j *iz.* Ekes.: Kondaf.

etas. (ogi): *iz.* ikus.: Otaza. I: Senpoŕ.

efesailu. (zai): iz. lriñaz nastuta dagoen says. .1: Elesilun,

efesaitu. (efealdi): *ad,* Efe-usain eta gozamena izan,

efesaka. (indaŕ): fz, Gorputzaren indefa gogoŕ erabiltzen. (ias(ertasun): *iz.* Ekitean lastertasuha.: Efesakan, cŕeseka,

eŕesakan. (lastertasun): *adond,* Dan lasteŕ ibiltzea,

efesalron. (sukaide): *i2.* Sakona baño zabalagoa dais sukaldeko antoxilla. I: Ikus.: Aŕainkoketa, xantxola. (antoxin): iz. Berbera.

efesapio. (sumin): *iz.* A^g^ate jaŕaitua.

efesatu. (baiben): ad. Baiben-agerpidez baikuna eman.

efesau. (landare): *iz,* Ikus.: Arbiixo, 1: Baso-atbitxo.

cfesauntxo. (belaŕ): ia. Basa-ziapiaren antzekoa dan belafa, baba berc loreak ez dira nnenak bezin oni,

efesel. (kurtxoñak): *iz.* Goyera batetik opa-mat edo goi-alkia estattzcn duen efedizea, bertatik zinteilikaria dilindan dagoelariic.

efeseldu. (knutxoñak): *ad.* Nunbait efeselak

cŕesi. (neufitasun): *ad.* Neufiz ari-izan. I: Efesitu. (auŕezki): *ad.* Eralketa, Ian edo beste zcrbait alderatu.: Eŕesitu. I: Ikus.: Efesusa.

efesia. (banakuntza): *iz.* ikus.: Banakuntza.

eŕesiloi. (zai): *iz. lrlñaz* nastuta dagoen zai rneea. I: F.ŕesiĺu, eŕesrdun, eŕesirin, cŕetxi[oi, eŕex-irin, desalt, eŕesaiĺun.

efesiñola. (icori): *iz.* Ufetxindoŕa. Elesiñolet, clashMkt, eŕesiñulet, eŕetxiñoteta, eŕetxiñol.

eŕesirin. (aai): iz. Zai meea. I: Ikus.: Eŕesiloi, eŕexirin.

eŕesitu. **(neuŕitasun):** *ad.* Ikus.: Eŕesi. (sotiltasun): *ad.* F;zi. (auŕezki): II *ad.* Ikus.: Eŕesi.

efeska. (eŕenkada): *iz.* Notin edo gauza batzuk leŕoanjartzearen era, alkaŕen alboan naiz alkaŕen atzetik ipiñita. I: Andana, eŕeka, eŕeldu, eŕonkada, auŕen-eŕen, dada, liars, uztale.

efeskada. (eŕenkada): *iz.* ikus.: Leŕo. I: Galburuaren garau-eŕeska.I: Eŕeskara, eŕezkada, elaskada.

efeskadaka. (efenkada): *adond.* Leŕokada ari-izatea.

efeskalada. (cŕenkada): iz. Lehr, I: Ikus.: Efenkeda. 1: Jergada, zergada.

efeskalda. (gozamen): *iz.* Ikus.: Eŕekiño. E.feusai.

efeskaldatu. (xigordura): *ad.* Ikus.: Eŕexispildu. j: Eŕeskaldau. (eŕcaidi): *ad.* Zerbait iraiizean ate. I: Eŕe-sarnindu.

efeskas. (sukalde): *izond.* Gutxi data dagoena.

efeske. (eskiertasun): *adond.* Eskierki ari-izatea. I: Eŕeski. (eskari): *iz,* Suketa batek egindako kaltea osatzeko egiten dan eskaria. i: Efeski.

efeskikari. (asked): *izond.* Suketa batek egindako kaltea osatzeko eskatzen duena. I: Eŕeskelari, eŕeskukani.

eŕesldui at. (eritasun): *izond,* Ikus.: Eribeila. 1: Erika, erixka.

efeskiñatu. (begi): *ad.* Beglak erdi itxita rpiñi.

eŕeskukari. (eskari): *izond.* Suketa baton ondoren eskaria egiten duena. I: Ikus.: Eŕeskikari.

eŕesomin. (lafa); *iz.* Soin-zatibateko iaŕua beste bateaz ikututen egoteagatik eŕeminduta geratzea_ (cumin): *iz.* Zerbaiteagatik asaŕea izatea. I: Eŕesumin, eŕetasun,

efesomindu. (atsekabetasun): *ad.* Muzindu, minberatu. (laŕu): *ad.* Lafua kendu. (ortzikadura): II *ad.* Zerbait astiro-astiro ondatu.

eŕesomindura. (andeapen): *iz.* Ikus.: Andeapen.

eŕesoubra. (zurtoin): *iz.* Muskil hefts.

efespe. (akar): *iz.* Ikus.: Akaf. j: Eŕezpe. (naŕazti): *iz.* Sugearen mingaña.

efespeh (mai): *iz.* Orman tinkotrrta dagoen maya.

efespoldo. (esertoki): iz. iru anka dauzkan esertokia.

eŕett jean. (erakardura): *ad.* Zeyarkaturik eŕestaka joan.

efest-teŕest. (erakardura): *iz.* Naŕasten dan zerbaiten otsa adierazten duen ats-izena.

eŕesta. (erakardura): *ad.* Naŕaz-egin, El, cleat. (txirotasun): *izond.* Txiroa dana. (moŕoikeri): II *izond.* Mofoikeriz ari dana. (aztarna): II *iz.* ikus.: Aztarna. I: Eŕesto, eŕeste.

efesta-ari. (zurtoin): *iz.* Zurtoñaren oñaŕian ateratzen dan muskiĺa, ta eŕoak egiten dituena. I: Eŕesta-xunix.

efesta-bide. (maids): *iz.* Maldaz egindako bidea.

efesta-egin. (aztama): *ad.* Aztarna jaŕaitu.

efesta-xuntx. (curtain): iz. Ikus.; Eŕesta-mi.

efestada. (aztarna): *iz. Ikus.:* Aztarna.

efestadura. (atsekabe): *ix.* Ikus.: Atsekabe. I: Eŕestamendu.

efestagaŕl, (arbuyo): *izond.* Arbuyoa adieraztcko itza.

eŕestaka, (erakardura): *adond.* Naŕaz-egiten ari-izatea. I: Eŕestan.

efestakari. (loŕeta): izond. Gauzak eramatcn eta ekartzen dituena. (erakardura): *izond.* Gauzak erakartzen dituena. I: Erakartzen dabilena.

eŕestakatu. (edamen): *ad.* Efoetan Matti.

efestakeria. (crekarduŕa): *iz.* Naŕaz-egitearen egipena. }: Eŕesteria.

efestaki. (naŕazti): iz. ikus.: Naŕazti, I: Taŕazko.

eŕestakoŕ. (crakardura): *izond.* Erakartzean eraman ditekena.

efestalari. (naŕazti): *izond,* Ikus.; Naŕazti. I: Eŕestari.

efestalt. (ixtun): *iz.* Euri-urak edo ur zikiñak biltzeko egiña dagoen turpeko ixtuna.

eŕestamendu. (atsekabe): *iz.* Ikus.: Atsekabe. I: Eŕcstadura.

eŕestan. (erakardura): *adond.* Ikus.: Eŕestaka. I: Eŕestaz ari-izatea.

etestarazi. (erakardura): *ad.* Naŕaz-eragin.

eŕestari, (naŕazti): *iz.* Ikus.: Naŕazti. I: Eŕestalari, naaŕazki, taŕazko, txaŕazko, (egin): *izond.* Geyegiz eginkofa dana.

efestatu. (ibilera): *ad.* Nafaztiak luŕ gal-lean sabela eŕestan

efestatza. (aztarna): iz. Ikus.: Aztarna.

eŕestatzale. (erakardura): *izond.* Erakartzen ari dana. I; Eŕestazale.

eŕestelu. (gaŕaztulu): *iz.* Ikus.: Gaŕaztulu.

efestelutara. (gaŕaztulu): *iz,* Gafaztulux biltzen dana.

efesten. (kondaf): iz, Ems,: Kondaf.

eŕesteria. (erakardura): *iz.* ikus.: Eŕestakeria.

eŕestika. (ieki): *iz.* Zura lantzean ateratten dan oŕi-mea.

efestiiu. (zeertasun): *iz. Ikus.:* Eŕadaki.

eŕesta. (aztarna): iz. Ikus.: Aztarna. I: Fiesta.

efestunkaratu. (ereztun): *ad.* Kizkurtu, ulea kizkurtu.

eŕesul. (ibai): iz. ikus.: Efeponpa. I: Efexul.

efesuma, (mokoi): *iz.* Sapayan abeen artean geratzen dan mokole. (bakaldun): *iz,* Bakaldeŕia. (etxegain): II *iz.* Etxegañaren aldeetako euskaŕia. (zen): II iz. Abeigoŕiengan egiten dan sn-zena.

efesumatu. (zen): *ad.* Abelgoŕiengan su-zena ipiiri edo egin.

efesuanatzaiĺe. (zen): *izond* Abetgefiengan su-zena egiten duena.

efesumet. (zartaiki): *iz.* Egositako ennui, nra ta gozagaŕiaz egiten dan gozakia. I: Eŕeximeta.

eŕesumin. (oñaze): *iz.* (Maze jails, I: Eŕesumen. (atz-nai): *iz.* ikus.: Azkure. I: Aizkure, eŕasumin, eŕemin, etekoko, eŕekoto. (sumin): II *is.* Ikus.: Eŕesomin.

eŕesumindu. (atz-nai): *ad.* Azkurea izan. (cumin): *ad,* Asaŕetu. (taŕitadura): II *ad.* Zirikatu, taŕitatu.

efesupi. (sumin): iz. Asaŕe bizia.

efesupiñatu. (ernrkera): *ad.* Era txaŕeen erori.

efesusa. (auŕezki): *iz.* Eralketa, tan edo baste zerbait alderatzea. I: Ikus.: Eŕesi.

eŕeta. (atun): *frond.* Kate edo okeŕ beŕiak cz izatekn, beraren edo baste baten atunaz ustiatzen duena. (bekaizkeri): *iz.* ikus.: Bekaizkerl. I: Eŕetasun. (etealdi): Ij *izond.* Suak egiña dagoena.

efetaldi. (elealdi): is. Su, ate izatearen aldia.

EI1ETASUN. *iz.* Eroapena peitzea. I: Eroapen-eza, arotasun, eŕekeri, jasangaizkeria, jasangaiztasun, jasanik-eza, pastikadura, putxunkeria, sakeŕciasun, urduritasun. (aldakura): *iz.* Gelditasunik ez izatea. (gura): II *iz.* Leya. (eŕealdi): II iz. Eŕedura. (sunlit* H

ŕz. Ikus.: Efesomin. (bekaizkeri): *iz.* Ikus.: Bekaizkeri. Eŕeta. (atsekabe): II iz. Ikus.: Atselcabe. II (itxaron-aldi), (unadura).

efetate. (bakaldun): *to.* Bakaldunaren duintasuna.

efetatu. (eztabaida): *ad.* Eztabaidatu.

efete. (efealdi): *iz.* Eŕetzeko ez dana kizkaltzen duen su aundia. I: Lafeitxeki, su-alde, sugiña.

ofetegi. (labe): *iz.* Azlcufiak efetzeko labea.

efetegin. (uraska): *iz.* ikus.: !Aide. iden.

efeteilu. (azpil): *iz.* Ikus.: Eŕatilu. ŕatilu.

efeten. (nraska): *iz. ikus.:* Ubide, Eŕetegin, ibai-eŕeten, ibai-isurki, ixaka. (praka): iz. Prakak aufetik dutan idekidura. Praga. (eŕealdi): II *adond.* Eŕe-egitcan. (u1e): *ŕz.* Oŕaziaz ileondoau ogindako maŕa. j: Efeka. (maŕa): *iz.* Edozein mafa.

efeten-adaf. (uraska): *iz.* Uraska batetik ateratzen dan beste bat.

efeten-afi. (uraska); iz. Efetenetan jartzen diran añetako bakoitza, garbitzen dituztenentzat ezaupidea izan dedin.

efeten-ate. (uraska); *iz.* Uraska baton ateka. I: Eŕeten-ateka.

efeten-bide. (uraska): *iz.* Eŕeten-kalea.

efeten-bizkaŕ. (nraska): *iz.* Eŕetmialde bakoitzean dagnen ilda-blzkaŕa.

efeten-ezponda. (uraska): *iz.* Eŕeten baton aides maiden dagoenean

efeten-naza. (uraska): *iz.* Lufez eta zogiz egiten dan ueska eŕeten baton nra baste aide batetik eramateko.

efeten-pezoin. (uraska): *iz.* Ikus.: Eŕeten-ezponda,

efeten-sari. (zerga): *iz.* Efetenak zaintzeko ordaintzen dan zerga. I: Eŕeten-zerga.

efeten-zai. (uraska); *izond.* Efetenak zaintzen dituena.

efetendu. (uraska); *ad.* Eŕeten ado uraskaetan barna eraman. ŕeteneratu.

efeteneratu. (uraska): *ad.* Ikus.: ŕetendu.

efetengile. (uraska): *izond.* Efetenak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

efetengintza. (uraska): ŕz. Beko lufak efetenen bidez urgabe uzteko antzea.

efetilo-jokoa. (joko): *iz.* Artzañen jokoa, boot afi txikietaz egiten dana.

efetilu. (azpil): iz. ikus.: Eŕatila. I: Efeteilu.

eŕetilu-apal. (azpil): iz, Etetiluak jartzcko zapalda.

eŕetilukada. (azpil): *iz.* Eŕetilu bateau jartzen dan azkuŕi-aindoa.

efetoki. (efealdi): *iz.* Zerbait efetzeko tokia. I: Ke-bedaŕa efetzeko tokia.

eŕetof. (gaŕ): *frond.* Gartu ditekena.

efetorto. (arkai); *iz.* Ezko biuŕita daukan arlcaya.

efetrain,(aŕantza);iz. Afantzarako sare biribila. (sue): *ŕz.* Berbera.

efetranka. *(ede): iz.* Lafuzko edea.

efetura. (efealdi): *iz.* Ikus.: Efelu. I: Eŕatara, eŕetura-gei, efake, eŕola.

efeturagei. (efealdi): ŕz. Soloetan eŕetzen diran bedaŕak, I; Ikus.: Efetura.

eŕeturatu. (eŕealdi): *ad.* Sotoetan egiten dan bedaf, cusi to arduyen den, gem eŕautsak lufean bafayatzoko, Eŕaturatu.

eŕeta. (efeztasun): *izond. ikus.;* Eŕez.

eŕetxigortu. (olealdi): *ad.* Kizkaldu.

E1.ETXIN. *iz.* Landare batzuetatik berezjariu dan gays, aldeaz sendortzen dana, ugorkin ubiltzeu dana ta aidean izeki ditekena. ; Maxilla, eŕeziña, efexin, aŕasiño, afaxin, aŕotxiña, aŕoxin, asuña, lerdo, zuke. II (atson), (eresgalu), (igorztura), (ikatz-pike), (itsastasun), (kedats), (kimia), (lerdoki), (lei), (Idea), (sendagaikintza), (urin). (sumin): *izond. Eŕaz* sumintzea dana.

eŕetxin-aldi. (dentin): *ŕo.* Efetxiña jasotzcko aldia. (sumin): *iz.* Asaŕe aundia.

eŕetxin-argi, (argi): *to.* Eretxinaz egindako argia.

cfetxinau. (sumin); *izond.* Suminduta dagoena.

efetxinbera. (sultan): *izond.* Eŕaz sumintzen dana.

eŕetxindu. (sumin): *ad.* Surnindu.

efentindura. (sumin): *iz.* Sumintzea, asaŕetzca.

eŕetainkeria. (sumin): *iz. Auŕ* baton asafetzea.

efetxinki. (dentin): *iz.* Efetxiiiezkoa dana.

detail ha-muff!. (argi-mutil): *iz.* Aspaldiko argi-mutila. : Eŕexiña-multI.

efetxiñari. (detain): *izond.* Zugatz hatzuetatik eŕetxiña ateratzen duena. (esku-laugintzak); *izond.* Berbera.

eŕetxiñatsu. (detain): *izond.* Eŕetxiñaz egiña dagoena. j: Eŕetxintsu.

efetxiñura. (olio): *iz.* ikus,; Lerdnmin. Eŕexiñura.

efetxipitu. (gutidara): *ad.* Titus.: Gutxitu. I: Gina.

efetxiztu. (eŕeŕxin): *iz.* Zuzia. I; ikus.: Zuzi,

efetxori. (txori): ŕz, Lumak aŕc-goŕixka margokoak dauzkan txoria, egoetan eta isatsan belxka ta buruan gaŕi.

efetza. (Id): *iz.* Luŕcn jaustea.

eŕetzaka. (elealdi): *Lund.* Eta gabe dagoena.

efotzale. (eŕcaldi): *bound.* Efetzen duena. Eŕezale, cŕezale. (ke-helaŕ): *izond.* Ke-belafa aoaz eŕetzen duena.

efetzapen. (eŕealdi): *iz.* Ikus.: Efealdi,

efetze. (aŕealdi): *iz.* Efe-egitea.

efetzeko. (eŕealdi): *izond.* Efe-egin beat dana.

oŕen. (naafi): *tz.* Jarmaiñera-neuŕi bat.

eŕeuka. (eŕealdi): *izond.* Eŕe-egin dan ante, ugolo edo baste gauza baton geratzen (Ian beltz oŕen,

eŕeukusia. (gura): *iz.* Qataŕi bizia.

efeun. (eundura): *iz.* Artile baltz eta zuriaz egindako eundura. (newt): *ŕz.* Luŕ-neufla, lraitz-neuŕia. II ("Euskera": urtea. IT zenbakia. l I O'gn. oŕialdcan). II Eŕeun-eŕia Eŕeun bateko etia edo tuba. if Eŕeuaren aria = Berbera. *II* Eŕeuin efie = Berbera.

cŕeune. (eŕcaldi): *iz.* Eŕeta dagoen unea,

elms. (aldakara): *frond.* Geldi ez dagoena. (naŕiokera): *izond.* Naŕioduna dana.

eŕeusai, (gozarnen): *iz.* Eŕeta dagoenarun gozamen eta usaya, j: Eŕe-usain, eŕekiño, efeskalda.

eŕensdura. (iguin): *iz.* Ikus.: Iguin.

eŕeuski. (aldakura): *adond.* Aldakuraz ari-izatea. Eŕeuska,

efeustasun. (aklakura): *tz.* Geldirik ez egotea. j: Eŕeustarzun,

efeustu, (aldakura): *ad.* Naretasuna galdu.

eŕea-egile. (efeztasun): *izond.* Eŕeztasunak ematen dituena. I: Eŕeztale.

efex-irin. *(ori): to.* this,: Eŕesiloi.

efexa,(gaztañondo): *iz.* Gaztatiaren barneko axala. (eunizti): *to.* Bamako mintza.

efexal.. (zugatz): *ŕo.* ikus.: Zugatz, II Zugamu.

efexalbaltz. (zugatz): *iz. Ikus.:* Eltzun baitz,

efexalzuri. (zugatz): iz, Ikus.: Edtzun zuri,

eŕexegin. (eŕealdi): *izond.* Piztuta dagoena.

eŕexi. (otzandura): *ad.* Eragabeko guraria otzandu. j: Eŕexitu.

efeximcta. (zat'laiki): *is.* Ikus.: Eŕesumet. I: |Eeximenta.

efexispildu. (xigordura): *ad,* Ezetasuna galdu arte sutan zerbait jail. j: Eŕexispili, cŕcskaidatu, cŕczizpildu.

eŕexitu, (auzupen): *ad.* Zerbait bayetsi.

efexketa. (efeztasun): *adond.* Eteztasunak hilatzen ari-izatea.

etexul. (ibat): iz. Ikus.: Eŕeponpa. Ē: Efesui.

efeyari. (eundura): *is.* Ikus.: Eŕayari. Efeagari, eŕeari. (ari): *iz.* Pertolaren erdiko ariak.

eŕeyentsa. (irakaskintza): *is.* Irakaslea dan cmakumea. : Eŕeintsa.

eŕaz. (eŕaztasun): *izond.* Eŕeztasunez egiten dana. j: Eŕetx, eŕex.

efezalau. (agerketa): *ad.* Atzcntan, idoro,

efezcl. (kurtxoñak): *iz.* Zerbait estaltzen dues nyola.

efezcl-blitzeko. (kurtxofiak): *iz.* F.ŕezelak bildurik eukitzeko, aidatnenetan dagoen zatikoen bakoitza, j: Eŕezel-cuskaŕi.

eŕezel-euskafi. (kurtxoñalc): *iz.* Ikus.: Eŕezel-biltzeko.

efezcl-nrako. (uztai): *is.* Eŕezclak dauzkan uztaya.

eŕezela. (kartxoñak): *is.* Oelco zeŕia. (oe): *is.* Berbera.

efezclaztu. (kurtxoñak): *ad.* Eŕezelak ipiñi.

etezelu. (eritasun): *iz.* Ondocza, gaxo-aidia. j: Makeskeria, mantxut'a. (aultasun): *iz.* Ikus.: Aultasun. (naŕiokera): II *ts.* Naŕio txikia.

eŕezelutsu. (critasun): *Land.* Ondoezaz dagoena.

eŕezgaŕi. (bakuntasun): *!sand.* Bakunagoa izan ditekena.

etezil-sagaf. (sagafondo): Kanpandoja; sagaŕ-mota bat.

eteziio. (zugatz): *iz.* Tximistak jo duen zugatzean gcratzen dan orbaña. I: Erezelo,

efeska. (jaŕaipcn): *adond.* Jafaipenez ari-izatea,

efezkada. (eŕenlcada): is. Ikus.: Leŕo.

etezkako. (gerokotasun): *izond.* Zeribait bereala jaŕaitzcn zayona. (jaŕaipen): *izond.* Berbera.

efezke. (eskicrtasun): *adond.* Eskiertasunez ari-izatea. j: Efezki.

efezkera. (maiztasun): *adond.* Maiztasunez ari-izatea.

efezkeri. (utriera): *is,* Ikus.: Utsiera. Eŕexkeri, uko, utzikeria.

efezketa. (bakuntasun): iz. ikus.: F.ŕezkizun.

efezki. (eskiertasun): *adond.* Ikus.: Eferke. (zio): *adond,* Bera dala-ta. (loturs): *(is.* Ikus.: Lotura. (eŕeztasun): jj *adond.* Efeztasuncz ari-izatea. j: Efezto, ercxki.

eŕezl€izn. (cŕaztasun): *iz.* Tkus.: Efeztasun. (bakuntasun): *iz.* Bakunago egiten dana. j: Efezketa.

efezta. (etiketa): iz, Rear edo egipenez etiketan ari-izatea. (makurdura): is. Makurtuta dageen lauzkoa.

eŕeztaie. (eŕaztasuu): *izond.* Tkus.: Efex-egile.

E1 EZTASUN. *iz.* Lan aundirik gabe egin al-izatearen tasuna. : Lan aundirik gabe gauza bat cgiteko gertaera. Geyegizko uztca. j: Aukera, abagunea, eitarzun. j: Efeztasun, eŕaztura, eŕaxtasun,cŕazkitasun, efextarzun, eŕeztasun, cŕczkizun. II (adiontasun), (aisetasun), (altasun), (aterapen), (atsegintasun), (azaŕitasun), (bakuntasun), (cskuanize), (kriketasun), (ontuŕe), Mermen), (uŕutasun), (€ zkeri).

efeztatzc, (naŕazti): *iz.* Nafaztiak sabel-gañean ibiltzea.

etezten, (aztarna): *iz.* Zerbaitek Men duen aztafena.

etezto, (eŕeztasun): *adotd.* Ikus.: Eŕezki.

efeztu. (aztarna): iz. Oñaren aztarna. (efeztasun): *ad.* Eŕez-cragin. j: Eŕextu.

efeztxu. (eŕaztasun): *izond.* Oso eŕeza dana.

eŕezutuldn. (xigordura): *ad.* Tkus.: Txigorht. : Kiskaildu.

EŕÍ. *is.* Uri txikia. I: Told, arid edo luŕalde batcn biztanleen moltzoa. I: Lagunabafa. I: Enda bateko notii€en moltzoa, I: Moltzo oŕen lufaldea. (ends): *is.* Eŕitata dana. (bate): j *iz.* Tkus.: Tŕi. (isoka): II iz. Ikus.: Tseka.

efl oste. (di): *is.* Eŕi-aindo aundia. I: Ikus.: Eŕiŕze.

efi-abat. (lagunabar): *iz.* Ikus.: Lagunabaf. j: Eŕixce.

eŕi-alteraski. (eti-ondasun): iz. Ororen aberastasnna.

eti-abereak. (abate): iz. Efi bateko abereak. j: Eŕiko abeŕeak.

efi-aburu. (lege): *iz.* Autarkien bides efi edo endef€ batck, bare osotasunean, arisen duen crabakia. I: Eŕi-autarki.

efi-aginte. (jaurlaritza): *iz.* Jaurlaritzarako Efi'ak duen nagusitasuna. j: Eŕi jaurpide, askal, askaldat.

eŕi-aipu. (gorantza): *is.* Oŕok cgindakn gorautza. j: Efi-goraldi.

efi-aizkidekeria, (aomen): iz. Lagunabaŕarcn lerak goratzean lortzen dan aomeua.

eŕi-alda. (etialdapen): *is,* Tkus.: Efialdapen. j: Efi-aldaketa.

efi-aldarazi. (erbestetasun): *ad.* Efi batctik norbait iraitzi. j: Eii-bestetu.

efi-aldat€€. (efiaidapen): *ad,* Bizi-izateko, beste efi batcra joan.

efi-aldcgo. (eŕikcta): *iz.* Lateŕi bateko lufaideai azkatasnn batzuk ematea eskatzen duen etiketa-bidea,

eŕi-aldeko. (atxikidura): *izond.* Etiaren alde jokatzen duena. j: Efi-alderdiko.

efi-aldun. (eŕi): *iz.* Efi baten izcnean ari-izateko, aintena duena.

eŕi-allci (bakaldun): is. Ikus.: Bakaldun-slid.

efi-altxorlari. (eŕi-ondasun): *izond.* El-ondasunari buruz ari dana. : E,ŕi-txindilari.

eti-altxof. (eŕi-ondasun): *is.* Orman attxofa. : Eŕi-baltza, eŕi-txinditza, eŕi-uŕeta.

eñ-anlzerld. (antzerti): is. Eŕiz-efi ari dan antzcrkia.

efi-antzerlariak. (anlzerti): iz. Efiz-efi ari dirau antzerlariak.

efi-apaiz. (apaiz): is. Efi batean lancgiten ari dan apaiza. j: Eŕiko apaiz.

efl-arau. (arau): *is.* Efi batek berarentzat jail ducn araua.

efl-arazo. (efiketa): iz. rims.: Efiketa. I: Alcrti.

efi-argi. (argitsa): iz. Efts argitzeko jartzen dan argia,

efl-artelcotasun. (efiketa): *is.* Efi'en artean erabiltzen dan efiketa. j: Eŕi-artetasun.

eti-artze. (iritargo); *iz,* Noribait Efi bateau berlako iritargna e€nan. I: Eŕikotu.

efi-askitza. (emate): is. Eli bairn oituralc, siñisteak, edestiak eta abaŕ mendcz-mende jataitzea.

cii-cute. (aldauri): iz, Ikus.: Aldanri. I: Aldiri.

efi-ausle. (efiketa): *ŕzand.* Eli batetik rail bat aldentzeko lanegiten duena.

efi-autarki. (lege): *iz.* Ikus.: Efi-aburu.

efr-auzi. (etiketa): *iz.* Ororen auzia.

efi-aure. (eŕi); *iz.* Efi batcu auzoa.

eñ-baituretxe. (mailegu): iz. Janzki edo pitxiak baibenez uztean, txindia maileguz ematen duen eŕiko erakundea,

efi-bakaldun. (bakaldun): *iz.* Bakalduna daukan eŕia.

eŕi-baltza. (eŕi-ondasun): *iz. Ikus.;* Eŕi-altxoŕ. j; Eŕi-txinditza.

efi-baltzu. (alkargo): *iz.* Efi'cn artcan egindako alkargoa. I: Eŕi-batza, eŕi-batze.

efi-banakuntza. (lanbide): *iz.* **Janrlaritzaren** yardutearen egipena, eragiteko eskuari dagokiona.

eñ-baŕu. (eŕi): *iz.* Efi bateu barnekoa. j: Eñ-erdi. (edamen): iz. Eli baten edamena. I: Eŕi-erensu. .

efi-baso. (luŕ): le. Ororena dan, efi baten ondoko landa : Eŕiko bast).

efl-batza. (alkargo): *iz.* Ikus.: Eti-baltzu. I: Ed-bake.

eŕi-batzaf. (udal): *iz.* Ikus.: Udal.

eŕ€-bazteŕ. (iri): *iz.* lkus : Baseŕi.

eŕi-bearkiak. (di): *iz.* Ororentzako yardunak.

di-bei. (zezen): iz. Eŕialdeko beya.

efi-belardl. (alapide); ŕa. Eli batean ororcutzakoa dan alapidca.

eŕi-betaf. (landare): *iz.* Edaskaria dan landarea, urin oso edentsuena daukana.

efi-bestetu. (erbestetasun): *ad.* Thus.: Eli-aldarazi.

efi-biurtn. (id): *ad.* Eñ bat aunditu ta uri biuntu.

efi-burn. (burazagi): *iz.* Eli baten buruzagia. (id): *iz.* Ended' edo erki baten uri nagusia.

efl-buruzpide. (eŕi-ondasun): *iz.* Ororen arazoak zaindu ta jaurtzea. J: Tkus.: Efi-ondasun.

eŕi-elde. (eritasun): *iz.* Eŕiaide bateau luzaro xamaŕ izaten dan edozein eritasuna.

Eth-ELEZA. *iz.* Mugaketa baten barnean bizi diran kristauai ikurtonak ematen zaizkien eliza. J: Apezena, apez-etxe, elizadi, elizanausi, cam eliza, berezutegi, eŕitxadon, ertxadon, pont-eliza, txadonagusi, txonausi. H (apaiz), (eliza), (id), (lufalde).

eñ-elkarte. (alkargo): *iz.* Eŕien artcan egindako alkargoa.

eñ-cpaile. (auzi-gizon): *iz.* Udal bati dagokion epailea.

eñ-erdi, (eŕi): iz. Ikus.: F.ŕi-baŕu.

efi-eremn. (efi); *iz.* Ikus.; Eŕi-baŕu. (edamen): iz. Berbera.

eŕi-eñketa. (eŕiketa): *iz.* Efi'aren jaurpidea Eŕi'aren bitartez, egiten duen arauketa.

efi-esalrera. (itz): *iz.* Eli bateko esaka, esaria.

EI i-EBKUBIBE. iz. Notilien arteko afemanak araupetzen dituena.

eñ-etxe. (udal): *iz.* Udal-etxea.

ez€-gabe. (erbestetasun): *izond.* Erbesteratuta dagoena. J: Efi-gabeko, eŕi-galdu. (alpeŕaldi): *izond.* Aideŕai dabilena. (ended): jJ *izond* Abeŕirik eztuena.

eñ-gaiztetsia. (eŕi): *izond.* **Eli 'ak** matte eztuena.

oŕi-gizon. (done-eza): *iz.* Uzkurtza-zalca ez dana. I: Erika gizon. (aginpide): *izond.* Efi batean aginpidea duena. Efiko gizon.

efi-gizondu. (apaiz): *ad.* Apaiz batek beste arauak utzita eŕi batean lanegin.

efi-goraldi. (gorantza): *iz.* Ikus.: Eli-aipu.

eñ-goŕoto. (eh): *iz.* Efi'ak maite cz izatea. J: Eŕi-iguin.

ell-goyen. (eft): *iz.* Eli baten goiko aldca.

eŕi-guraso. (di): *iz.* Efi batean besteen ganetik galentzcn dana.

eñ-idazkari. (idazketa): *iz.* Udalaren idazkaria; udalan idazteko dagoena.

eñ-idreti. (idazti): iz. Efi baten eŕi-lagunen goraberak idazten diran idaztia.

efi-iges. (iges): *izond.* Mausaria, efitik iges dabilena.

efi-iguin. (eŕi): *iz.* Ikus.: Eli-goŕoto.

eŕi-irasle. (eŕi): *izond.* Ikus.: Efigile.

eñ-kin. (kin): *iz.* Efialdeko €ι €ña. ^: Eŕiris,

efi-iritzi. (zentzun): *iz.* Ororen iritzia.

eñ-itsusi. (begirune): *iz.* Ororen iritziarekiko **begirunea.**

eñ-itz. (itz): *iz.* Itz añmta.

efi-jaldntsu. (jakintza): *izond.* Eli baten oiturak, siñisteak, edestiak eta abaŕ dakizkiena. J: Eŕi jakintzadun, cŕi-jakintzalari.

eñ-jakintza. (jakintza): *iz.* Eli baton oiturak, sifiisteak, edestiak eta abaŕ aztertzen dituen jakintza.

eñ-jauntxo. (jauniraskunde): *izond.* Mendekoen gaiican agintzen donna.

efi-jaurgo. (jaurlaritza): *iz.* Jaurtzearen antzea. j: Efi-yaurgo, eŕi jaurkintza.

efi-jaurkintza. (jaurlaritza): iz. Tkus.: Eŕi-jaurgo. 1: Eŕi-yaurkintza.

eñ-jaurlaritza. (jaurlatzitza): *iz.* Eñ'ak autatutako jaurlaritza.

efi-jaurle. (jaurlaritza): *izond.* Jaurlaria dana. J; Efi-yaurle.

efi-jaurpide. (jaurlaritza): *in. Ikus.:* Eŕi-aginte. Efi-yaurpide.

efi-joera. (baterakuntza): *in.* Batcrakuntza aundia.

eŕi-kalte. (bonbonkada): *izond.* Ondasunak paŕastatzen **dituena.** l: Etxc-kaite.

efi-k€rolak. (kirol): *iz.* Eŕictan barna cgiten diran kirol-mota zaŕ batzuk.

efi-lantze. (gogo-lantze): *iz.* Eli baten ezagupen eta oituraen multzoa, bare efi-lantzca osotzen duena.

eŕi-lapuŕeta. (lapuŕeta): *iz. Eŕi* baten ogasunak zaintzen dituenak, berberak ostutzea.

efi-legedi. (udal): *iz.* **Udal** baton **lege-**multzoa.

eti-legelari. (Inge): *izond.* Eŕi-lagunen bizia zaintzen duten legeak ezagutzen eta aztertzen dituena.

eñ-legez. (lege): *adond.* Eñ'aren legeaz ari-izatea.

efi-legezko. (loge): *izond,* Eñ'aren legeari dagokiona.

efi-leuntzale. (di): *izond.* Lagunabafari dagokiona. Eli-limurtzale. (lagunabaŕ): *izond.* Berbera. j: Eŕi-limurtzale.

eŕ€-limurrzale. (eŕi); *izond.* Ikus.: Efi-leuntzale. (lagunabaŕ): izond. Berbera.

efi-luf. (eŕi): iz. Norbera jayo dan efra. (luŕ): *iz.* Ororena dan eŕiko luŕa. j: Eŕisail, usa.

eŕi-mende. (udal): iz. Udal baten agintza pean dagoena. j: Eŕi-menpe, eŕi-mugape.

efi-menpe. (udal); *iz.* ikus.: Efi-mende.

eh-molten. (inguratze): iz. Ella inguratzea.

eŕi-mugape. (udal): iz. Ikus.: Eli-monde,

eñ-mutilgo. (amaiña): *iz.* **Ama€ñaren lanbidea.**

efi-narda. (ospege): *iz.* **Efi'arcn auŕean ospegea..**

eŕi-nasle. (bintitasun): *izond.* Biufitasuna soŕerazten duena edo bertan ari daua. Efi-nastale.

eŕi-nausi. (buruzagi): *iz.* **Eñ'aren buruzagi. (eŕi);** *iz.* Ikus.: **Efiburu.**

efi-nausiko. (di): *izond.* **Eñ-nausiari** dagokiona.

efi.-nauskerin. (lagunabat): Lagunabafaren nausikerizko menperatzca.

efi-ogasun. (ondasun): ŕz. Endeŕiaren beafai eusteko, Lateŕi'ak biltzen dituen ogasun eta sarkiñak. I: Eŕaltxoŕ. Ororen ngasuna. (ogasun): iz. Berbera.

efi-onaurki. (ongaitasun): *iz.* Ororen ongaitasnna. : Eŕi-onura.

EAT-ONDASUN. *iz.* Aberastasuna sortu eta banatzeari buruz ari dan yakintza. : Efi-buruzpide.11 (aberastasun), (emantza), (ondasun).

efi-ondo. (di): *iz.* Efi baten aldauria. (aldauri): *iz.* Berbera.

efi-onura. (ongaitasun): iz. Ikus.: Eŕi-onaurki.

efi-nspe. (eŕi): *iz.* Efian aomena edo maitasuna izatea. I: Ed-txalo.

efi-ospekeria. (eŕi): *iz.* Lagunabafaren ospea. (lagunabaŕ): *iz.* Berbera.

eŕi-ospekunde. (jai-akli): *iz.* Ororen ospatzea.

eŕi-oyal. (ezautailu): *iz.* Ikufiña. : Eŕ-oyal.

eŕi.-txindi. (Edo): *Iz.* Ororen txindia.

eŕi-txindilari. (cŕi-ondasun): *izond.* Ikus.: Eŕi-altxorlari.

eii-txinditza, (eŕi-ondasun): iz. Ikus.: Eft-altxoŕ. I: Eli-baltza.

eft-ukusialc. (gum): *iz.* Gura bizi-biziak.

eŕi-ume. (aurtzaro): *iz.* Ikus.: Efiko. I: Eŕitume, kailabit, kalabit.

efi-uŕeta, (eŕi-ondasun): *ft.* **Ikus.:** Eŕi-altxoŕ.

El*ê-UŔIIZE. iz. Biztanlez bete zegoen efitik, osoro edo zatikako lawmen uŕuntzea. I: Auzo-uŕitze, jende-bakantze. II (abialdi), (amaigabetasun), (antzutasun), (bakantasun), (elialdapen), (gabetasuu), (id), (kentze), (lutelesti), (ordoki), (ufunde), (uzgune).

efi-zakuŕ. (bilakuntza): *iz.* Eft batean azterkaten ari dana.

efi-zale. (eŕi): *Izond.* Ikus.: Eŕikoi. Eŕiliaf, edmaite, eŕitaŕ.

efi-zelai. (alapide): *iz.* Ikus.: Efiko tale,

efi-zof. (zoŕ): ŕa. Ororen zofa.

E11ALDAPEN. iz. Atzeŕian bizi-izateko, norberaren eŕialdea uztearen egipena. j: Erbesteratu diran notiñen multzoa. j: Eŕalda, eŕaldaida, eŕi-alda, cŕi-aldaketa, atzeŕ-aldi, atzeŕi-aldi. *II* (abiatdi), (atzeŕigo), (bidaldi), (ended), (erbestetasun), (eŕi-uŕitze), (irtera), (luŕalde), (lutelesti), (uŕunde).

efialde. (ended): *iz.* Luŕaldea. I: Eŕalde, aro-aide,luiki.

efialde-zale. (efiketa): *izond.* Luŕaldeentzako azkatasun batzuen aide jokatzen duena.

efiarentzakotu. (udal): ad. Ororen arazoak udalak betetzeko jaŕi.

eŕiarte-lege, (lege): *iz.* Wren artean jaŕitako legea. I: Eŕi-arteko leg.

E1tEARTEKO ESKUBIDE. *iz.* Eli auferatuek beren arteko aŕemanetan darabilten eslcubidea. II (atzeŕigo), (eskubide), (ordezpen).

efibaŕen. (id); *iz, iri* baten beko aldea.

efibaŕuti. (luŕaide): *iz. Ikus.:* Lufalde. Esbafu, luiki, mmga-baŕtt, sail, zertan, juzino.

efibateko. (di): *ft.* Eŕi€afa dana. Eŕikidc, elide, eŕilagun, efitarki. (berdintasun): *izond.* Beste baten berdin edo antzekoa dana.

efibera. (ugaran): *iz.* Ikos.: Ugaran. I: Ibetondo. (bate): *izond.* Ikus.: Iŕibera.

efibera-txori. (txori): *ft.* Oso taikia dam txoria, lumak margo batzuetako ta distiratsuak dauzkana.

efibide. (bide): *iz.* Efi'ko bidea. (corzketa): ŕz. Il-kutxa eramateko bide berezia.

efibildu. (di): *iz.* Bilduta dagoen efia, aundi xatnaŕa dana.

efiburu. (di): *iz.* Erki baten eŕi edo iri nagusia. Eli-nausi.

efiburutaf. (bakaldun): *izond.* Bakaldunaren ondoan bizi edo ad dan.

elide. (cfi): *iz.* Ikus.: Eŕibateko. I: Eŕikide, cŕilagun, eŕitarki.

efidi. (ended): *iz.* Eli batzuek osotzen dutcn infaldea.

eŕiegingafi. (bale): *izond.* Here lepolik baŕe-egitckoa dana. I: Eŕigei.

efiele. (edespen): ŕa. Ikus.: Elezaat. j: Elezaŕ.

eŕigaltzale. (ausiabartza): *izond.* Ella ondatzen duena.

efigel. (bale): *ŕzond.* Ikus.: Eŕiegingaŕi.

efigile. (di): *frond.* Elibaten iraslea. j: Eŕi-isasle.

efijaun. (eh): *iz.* Efiko jauna. j: Eŕiko-jaun.

elks. (di): *adond. Ella-efi* ari-izatea.

efikal. (eŕi): *adond.* Elibakoitzetik ainbat.

efikallca. (eft): *adond.* Etia-eŕi.

efikatu. (erbestetasun): *ad.* Erbesteratn. I: Ikus.: Erbestetu. : Erbestatu, erbestezlu.

efikera. (eft): iz. Eŕietako bizi-era. (bizi): *iz.* Berbera.

efikeritsu. (ended): *izond.* Abeŕiarengauako zaletasunaz geyegikerietan ari dana.

EIhT ETA. iz, Eŕikk jaurtzeko antzea, kij ia ta ekandu ()flak zaintzean. !: Eŕi-arazo, gizaketa, alerti, ii (gizarte), (jaurbide), (lanbide).

eflketakari. (eŕiketa): *izond* Efiketan ari dana.

efiki. (aka): *iz.* Akaf ixikia.

efikide. (eft): iz. Ikus.: Eŕibateko. I: Elide, etilagun, eŕitarki.

eŕikidetasun. (eft): *iz.* Eŕitaŕen multzoa.

efikiko. *(eŕi): izond.* Mari dagokiona.

eŕilca. (eŕi): *izond.* Efian jayo dana edo bizi dana. (aurtzero): *iz.* Ezkontzalik at jayotako auŕa. I: Eŕi-utuc, efitume, kailabit, kalab€t,

efko biurtze. (apaiz): *iz.* Beste arauak utzita, apaizak cŕi batean lancgitea.

dike laŕe. (Isle): *iz.* Eft batean ororentzako alapidea. I: Eli-lafe. (alapide): iz. Berbers. I: Eŕi-zeiai.

efiko min. (atsekabe): *iz.* Norberaren efitik at egotcaŕen, efiaren gomutak soŕerazten duen atsekabea. {: Eŕimin.

dike mutt". (amaiña): iz. Ikus.: Atoning, I: Eŕizain, eŕizaintzale, eŕiko mutiko, eŕi-mutil.

eŕilco salda. (abere): ŕz. Efiko abereen multzoa. I: Eŕiko taide.

alto-et-se. (tidal): *iz.* tidal-else. 1: Eli-else.

eŕikoi, (eft): *izond.* Abcrtzalea dana. I: Mint, eŕisnaite, eŕitiaŕk, eŕi-zale.

efikoikeri. (eŕi): *iz.* Abortzaletasuna neuŕitik at agertzea.

cŕilcnitasan. (ended): *iz.* ikus.: Abertzaletasun. : Efiliartasua, eŕitiartasun, eŕitartasun, edtarzun, eŕizaletasun.

elikoka. (tanpa): *iz.* Buruan arteen dan tanpa.

efikotasun. (apaiz): *iz.* Baste arauak utzita, apaizak efi bateau lanegilearen egipena,

efilcotu. (iritargo): *ad.* Ikus.: Eli-adze.

efil-sagaf. (sagaŕondo): *iz.* Luzanga dan sagaŕa; bere margin ori-argia da, aragia bigun eta urintsua ta gideŕa motza.

efilagun. (eŕi): iz. ikus.: Eŕibateko. 1: Eŕikide, elide, eŕitarki.

efilakaña. (di): ŕz. Sakabanatuta dagoen cŕia.

efilan. (Ian): *iz.* Ororentzakoa dan eñ bateko lana. (eŕi): *ŕa.* Berbera.

eñlaiio. (laño): *iz.* Ikus.: Belaño.

efiliaf. (eŕi): *izond.* ikus.: Eŕikoi. Eiimaite, eŕitiaŕ, eŕi -zale.

efiliartasun. (ended): iz. Ikus.: Eŕikoitasun. I: Eŕitiartasun, eŕitartasun, cŕitarzun, eŕizaletasun.

efilara. (eŕenkada): *iz.* Ebakitako belafaren leŕo bikoitza.

eŕima. (eskuantze): *izond.* Antzetsua dana.

efimaite. (eŕi): *izond.* Ikus.: Eŕikoi. Eŕiliaŕ, eŕitiaŕ, eŕi-zaie.

dime. (sendotasun): *izond.* Sendo, mardul eta indartsua dana. j: Erme, enno, ermu. (gaindi); *adond,* Biziki ari-izatea. (eskuantze): *izond.* Antzcduna dana.

efimetasun. (eskuantze): *iz.* Ikus.: Eskuautze.

efimin. (atsekabe): *iz.* Eŕitik at dagoenak efia gogoratzean artzen ducn **atsekabea.**

efimindu. (atsekabe): *ad,* Eŕimiña jasan.

efimordoska. (eŕi): *iz.* Txiki ta trinkoa dan eŕla.

efinagusi. (udal): *in.* Ikus.: Endore.

eŕingifanga. (Mats): *in,* Bipil emandako uŕatsaren **ots-izena.**

efioxataf. (ended): *izond.* Eŕioxa'ko semea dana.

eŕipa. (lul): *in.* **Itxasertzean eta maiden dagoen lurkia. : Eŕipe, eŕipera.**

efiradiñoko. (di): *izond.* **Eŕiraño° doan bidea edo egurastokia.**

efiralrotu. (eŕi): *ad.* **Eŕirako izendatu edo aukeratu.**

efirapen. (eli): *in.* **Eli batera, bertan bizi-izateko, eltzea.**

efiratu. (eŕialdapen): *ad.* **Beste nunbaitetik erbesteratzen dirauak eiialde bateau bizi-izatek**

(austura): *iz.* **Uŕatzearen egipenaren ots-izena. I; Eŕisŕas, eŕisŕast.**

eŕifau. (erste): *in.* **Ate bat giltzaz aŕapastakaixtearen egipenaren ots-izena.**

efissil. **(luŕ):** *in.* **ikus.: Eli-luf. j: Usa.**

efiska. (iri): *iz.* **Ikus.: Based. j: Efixka,** eŕixko, efizka.

eñstatu. (akal): *ad.* **Akal-egin.**

eŕite. (akin): *in.* **Ikus.: Akal. j;** Eŕista. (zirikaldi): *iz.* Zirikatzea.

eŕitalari. **(aka):** *izond.* **Akal-egiten duena.**

eŕitamau. (zirikaldi): *izond.* **Zirikatzen duena. j: Eŕitamau-erazle.**

eŕitamau-erazle. (zirikaldi): izond. Ikus.: Eŕitamau.

efitargo. (iritargo): *iz.* Ihis.: Iritargo. I: Efitartasun, eŕitasun, uritargo.

efitarketa. (eŕi); *iz.* **Efi bateau_ bizi diranen multzo.**

efitarki. led): *in,* **Ikus.: Eŕibateko. Elide, eŕikide, eŕilagun.**

efitaf. (ended): *izond.* **Aberkidea dana.** Aipatzen dan **eŕialdean jayo dana.** Eŕitiaŕ, **enter, uritaf, rritaŕ.**

efitaf-agiri. (etorbide): *iz.* **Norberaren etorbidea erakusten ducn agiria.**

efitaf-eskubideak. (eskubide): *iz.* Guziei dagazkien **eskubideak.**

efitarsa. (ended): *in.* Emakumea dan eŕitaŕa.

cŕitartasmr. (iritargo): *iz.* Ikus.: Eñtargo. ^; Eŕitasun.

efitartu. (auzotasun): *ad.* **Auzotasuna** eman edo lortu. j: Eŕokatu.

efitarzun. (ended): *iz.* liars.: Eŕikoitasun. ^: Eŕiliartasun, efitiartasun, eŕitartasun, eŕizaletasun.

eñtasun. (iritargo): iz. Ikus.: **Iritargo.** I: Eŕitargo, eŕitartasun.

eñtatu. (zirikaldi): *ad.* **Zirikatu.**

efitazale. (zirikaldi): *izond.* Zirikatzea maite duena.

e#iti. (eŕi): *izond.* **Ellen aomena duena** edo maitatua dana.

eŕitiaf. (di): *izond.* Ikus.: Eŕikoi. I: ŕimaite, eŕiliaŕ, eŕi-zale.

eŕitiartasun. (ended): *in.* Ikus.; ŕiliarlasun. j; Eŕizaletasun.

efitik eraman. (loŕeta): *ad.* Salgayak erbestera **eraman.**

efitifite. (txori): *iz.* Ikus.: Amandi, I; Amia-putika, **teepetx.**

efitsu. (jarmaiñera): *izond.* Barnean zerbait eukitzeko tokia duena. (eskuantze): *frond.* Antzeduna dana.

efito. (bate); *in.* **Bafetxoa.**

efitu. *(mama):* *iz.* **iraitz** batcan egiten dan xaki luze ta ego,. (id): *ad.* Eft bat edo batzuk irasi.

eñtudun. (maŕa): *izond.* **Mafak** edo eŕituak dauzkana.

efitume, (seme): *in,* Saaikumea dana. Ikus.: Eŕi-ume.

efitxadon. (eri-eliza}: iz. Ikus.: Efi-eliza. Elizanausi, ertxadon.

efitxala. (abere): *in.* Auñamendi-endako aberea.

efitxalo. Ceti): *in.* Tkus.: Eli-nape.

elitxi. (eŕi): *in.* Aŕesiz inguratuta dagoen efia. I; Eŕi-itxi.

efitxindi-sari. (bizi-sari): *in.* **Efi-txinditik** ematen dan **bizi-sari.**

efltze. (ed): *iz.* **Eli asko. j: lkus.: Ed oste.**

efixee. (lagunabaŕ): *iz.* **Ikus.: Lagunabaŕ.: Eli-abaŕ, eŕixume, eŕixumeko, eti-xe, jendaila, jendetxo.**

eŕixee-zale. (lagunabaŕ): izond Lagunabafekin iblitzes matte duena.

elixka. (di): *in.* **Eli txikia.**

efitta. (etiketa): iz. Mokokaldi, eskatima.

efixtatu. (etiketa): *ad.* Mokoka, **etiketan ari-izan.**

efixume. (lagunabaŕ): lz. flats,: Lag-ti mbal. j: Eŕixee, efixumeko.

adz. (aizoyalak): *iz.* Aizoyalen kizkuŕak. (bate): *adond.* **Bafe-egiten.: Ikus.: ifiz. (iselca): j** *adond.* **Iseka egiten.**

efiz-sorta. (aizoyalak): iz. Aizoyalen eŕiz-gehiko.

efizain. (ainaiña): iz. Ikus.: Amaiña. Eŕiko mutil, eŕizaintzaie, eŕi-zañ, eŕi-**zaindari, ertzain, guaro, plakadun.**

efizaingo. (amaiña): *iz.* **Amaiñeen erakundea.:** Ertzaingo.

etlzaintza. (jaurlaritza): *in.* **This.: Jaurlaritza.**

efizaintzale. (arnaiña): *iz.* **Ikus.: Amaiña.** ^: Eŕiko mutil, eŕizain.

efizaletasrrn. (ended): *iz.* Tkus.: Eŕikoitasun. Eŕitiartasun, eŕitartasun, cŕitarzun, eŕiliartasun.

efizatetn. (eŕi): *ad.* **Eñarenganako zaletu. (ended):** *ad.* **Abertzalea egin.**

efizin-gaimel. (olio): *iz. Eŕizin* **landaretik ateratzen dan olioa.** I: **Eŕizin-olioa.**

efizin-olio. (olio): *iz. this.:* **Eŕizin-gaimel.**

efizkera. (izkcra): *iz.* Efiaren **izkera.**

efizuri. (bale): *iz.* **Isekaz egiten dan bales.**

E1.0. *iz.* **Bclarkiaren aztura ta taidarako** beaŕak diran gayak uŕupatzeko, **lufean sartzen dan landareen ata€a. : Edozein gauzaren zati ezkutatua, bertatik agirian dagoena datoŕe€a; gurdietan ardaizaren mutuŕa, gurpiletik at ateratzen dana.** I: **Landareetan ofi, lure** edo igaliai eusten dien **kidertxoa.** Edozein gauzaren beko **zati** edo oiiaŕia. J: Gauze hat sortzen dan surburu edo **asiera. j: Ortz eta agiiien** sustraya. Susirai, izoŕo, sustaŕ, snatch, austcŕai, tutoŕ, tuteŕ, zustrai. (ugatz): *iz.* Emeeu ngatzeetan dagozen ninikoak; beren bidez umeek edozkitzen dute. j: Bulaŕ-mutuŕ, **diti, gangaŕ, titi-buru, titi-moko, titi-musko, titi-mutuŕ, zustal, zusteŕai,** zusteŕ, zuztrai. (ate): jj *in.* **Burnt-koskodunak, ate ta leyoetako of€ak** tinkotzeko td biratu al ditezken. (abere

// aŕain): ‖ *iz.* Olagaŕo edo Marco beso bakoitza. |: Oak, gubaŕ. (eguzki): jl *iz.* Eguzidaren iñaŕa. (txoakoŕ II zorne-jario); *(iz,* Zuldaŕetik sortzen dan zornea. (sendi): ‖ iz. Norbaiten leiñuaren ondorengoa. |: Lelñu baton sustrai to enbofa. (janzlura): iz. Janzkiaren zirdiña. (makurdura): *iz.* Gauza bat oiturazko bere cgokeratik aldatzearen egipena to ondorioa, Beste bati buruz, mafa edo iraitz baten norabidea. (baratz), (buno), (cnboŕ), (eŕaboil), (landaketa), (landarizti), (mustut), (sendagaikintza), (zugatz).

efo zarpio. (ortz): *iz.* ikus.: Eŕo-azal. I: Eto-kosko.

efo-abartsu. (eta): iz. Abatak aoliu zaizkion eŕoa. |: Eŕo-adats.

efo-adafak. (zango): iz. Zangoak.

efo-adats. (do): *iz,* llms.: Eŕo-abartsu.

efo-antzeko.(eŕa): *izond.* Efoen antzekoa dana.

eŕo-ayeu. (eta): iz. Ayenak dauzkan eŕea.

efo-azal. (ortz): *iz.* Ortzaren eŕoak duen azala. j: Eŕo-kosko, efo-zarpio.

efo-biknitz. (giñaŕe): *iz.* Besoko giñaŕea.

efo-bil. (ero): *iz.* Lurpeko zurtoña, zeaŕezkoa. (zurtoin): *iz.* Berbera.

efo-bizaf. (ero): *iz.* Efo txiki-txikia.

efo-elesti. (eta): *iz.* Efoak zeatzez erakustea; dean zeazkuntza.

efo-giien. (Nina): iz. ikus.: Buno. Potof.

efo-indaŕ. (eta): *iz.* Maskordunen efoek duten indafa.

efo-irauzle, (banandura): *izond.* Zerbait orpotik ateratzen duena.

efo-irukoitz. (giñaŕe): iz. Iru zati dauzkan giñarea.

eŕo-jararmtsi. (ogasuu): *iz.* Jaubegayaren ogasunak. (jaubegai): iz. Berbera.

efo-kimu. (zurtoin): *iz.* Ikus.: Muskil. (enboŕ): *iz.* Enbof baten efoetan sortzen diran abartxoak.

efo-kosko. (ortz): *iz.* Ikus.: Eŕo-azal. |: Eŕo-zarpio.

efo-luŕ. (eŕa); iz. Landareak tokiz aldatzeko efoetan itsatsita geratzen dan luŕa.

efo-mutitx. (ebakcta): *izond.* Ulea eŕotik ebakita duena.

efo-muskil. (zurtoin): *iz.* Ikus.: Muskil.

efa-mute. (ugatz): *iz.* Itsuginduta dagoen ugatzaren efoa.

efo-ondare. (ogasuu): *iz.* Jaubegayaren ogasuna. (jaubegai): iz. Berbera.

eŕo-pilo. (eta): *iz.* Efoen multzoa.

eŕo-suatz. (kutika): *iz.* Ortzalariak eŕoak ateralzeko crabiitzen dues suatza.

efo-tankera. (eta); *iz,* Eŕo-itxura.

efo-txeŕetx. (eto): *iz.* Eŕoetan izaten dan txerketx, (txerketx): iz. Berbera,

efo-xut. (eŕa): iz. Zut dagoen efoa.

efoaitz. (aft): iz. Aitzak asko dagozen tokia.

eŕoatu. (eŕo): *ad.* Eŕoak soŕerazi.

eŕoheta. (ogi): *iz.* Ikus.: Eŕeguta.

eŕobi. (ibai): iz. Ikus.: Uyol. I: Laburdi'ko ibai baton izena.

efobiko. (aitzut): *iz.* Bi ortz dauzkan aitzufaren antzekoa dan tresna. I: Atxmkulca. : ikus.: Atxurkula.

efoburu. (aŕain): *iz.* lkas.: Aŕain-uŕezko. ^: Koilaka, perpelete, uŕaburu, taularin, uŕe-aŕain, uŕeburu.

eŕodun. (eta): izond, Eŕnak dauzkana. (giñaŕe): *izond.* Giñafeak dauzkana. (albi): j *izand.* Albia duena.

efodura. (eŕo): *iz.* Bclarkien efo-nmltzoa. (aindoizti): *iz.* Aindoiztietau cgitcn diran cgikunak: bigaŕen eŕodura, irugaŕen efodura.

efoete. (korapilo): iz. Mutuŕ bietako bakoitzetik erakartzean eŕaz askatzen dan lotura edo korapiloa.

eŕagi. (ogi): iz. Eŕiarcn ogia. Eŕiogi. (gad): *iz.* Bizaŕak ugari dauzkan garia.

eŕoi. (egazti): *iz.* Beleen aundiena.]: Aragi ila jaten duen cdozein egazti-mota.

efoi-afi. (eyeraidi): *iz.* Eycraren gurpiia.

efoi-bedaf. (landare): *iz.* Artadietan sortzen dan belarkia. |: Eŕoi-belaf. Iru mota dagaz: // *1.* Eŕoi-kipula, basatipula. 11 2. Eŕoi-poŕu, basapoŕu, auspoŕu. II 3. Eŕai-bcrakatz, efoi-baratxuri.

eŕoi-kume. (egazti): *iz.* Beloarcn Latina.

efoiba. (ugatz): iz. Erdi-beŕien ugatzetan cgitcn dan gogortasuna. I : 13ŕoya, etoibeen, eŕoiben, etoil, eŕoidu, efubicn.

efoibaratxuri. (eŕaboil): *iz.* Basa-berakatza, Eŕai-bcrakatz.

eŕoiben-afll. (kutun): *iz.* Bidden gogortasunaren aurkako kutuna.

eŕoidu. (soñu): iz. Ots. (zalapart): Ikus.; Zalapart.

efoila. (uraska): *iz.* Ikus.: Ubide. Areka, aŕankot, cfrda, iŕikii, ugarka.

efoilapa. (maskordun): iz. Goŕia edo orixta dan lapa. : Irargi-lapa.

efoilari. (adults): *izond.* ikus.: Etoile. I: Eŕulc.

oŕoilo. (ola): *izond.* Aŕautzak asko ipintzen dituen oiaa. j: Efi^{j}e, antic, eŕoilari. (aŕautz); *izond.* Berbera.

efoin. (aŕautz): *ad.* Afantzak ipintzea. I: Ikus.: Eton, eŕin.

efoin-aldi. (sendi): *ŕz.* Seme-alabak asko dauzkan sendia. (aŕautz); iz. Afautzak etutea.

efoin-zare. (aŕautz): iz. Efuteko told berczia.

eŕointze. (aŕautz): iz, Eŕutea. I: Eŕaite.

efoitu. (soñn): iz. Ots aundia.

efuitz. (ugatz): *iz.* Ilgatzaen eŕoetan cgitcn diran aŕailak. (amittegi): iz. Ikus.: Amiltegi. (aŕaildura): II iz. Mandl to aitzen artcan egiten dan aŕaita edo mokol sakana.

efoitzasun. (laztasun): iz. Told batcko laztasuna.

efoitzori. (abetxu): *iz.* Azi atalbikoa dan ahetxua; here oñak eredotzareuak antzekoak dira to edentsua da.

eŕaiz. (abetxu): *iz.* Txilarkidea dan abctxua; here loreen edertasunagatik apaiugaŕia bezela landatzen da. Eŕoriz.

eŕoiz-bide. (bide): *iz.* Aitzetatik jausteko egokia dan bidea.

efoizte. (crarkera): *iz.* Amiltzea, malkortzea.

eŕoiztu. (erorkera): *ad.* Amildu, maikortu. Out): *ad.* Uateengatik luŕak naŕas-egin, (igadura): ‖ *ad.* Eskukatzeagatik Doi-bait andeatu.

eŕaizu. (amiltegi): *iz. Ikus.:* Amittegi.

eŕoizutsu. (amiĺtegi): *izond.* Amiltegiz heterik dagoen lurkia.

efojale. (do): *izond.* Efoakjaten elikatzen daua.

efok. (aditz): *ad.* Esan ezayok.

efoka. (efenkada): iz. Ikus.: Leto. I: Eiona, cŕondea, efonka, eŕunka.

efokai. (gaŕantzi): ***izond*** Nagusia, auŕcnckoa.

efokala. (otenkada): *adond.* Eŕeskan ari-izatea.

eŕokarte. (matsondo): iz. Matsondoetan egiten diran tarteko ildoak.

eŕokatn. (eŕenkada): *ad.* Leŕotan (eŕo): *ad.* Eŕotu; efoak atera. (auzotasun): ‖ *ad.* Ikus.: Bfitartu.

efokazale. (eŕenkada): *izond.* Eŕeskan edo kiriau jaltzen duena. I: Eŕonkatzailc.

efoketa. (eta): *adond.* Efoen bila ari-izatea. (alkondara): iz. Atoŕaren goiko zatia.

efoki. (uŕikaltasun): *iz.* Ikus.: Eŕuki. (eta); iz, Efoaren zatia.

efokide. (mueta): *izond.* Ikus.: Jatofi bateko. : Jatorkide.

eŕokltu. (txikiera): *izond.* Gizon txikiaren irizpena 1: Eŕukitu, (meera); *ad.* Mee biurtu.

efokizun, (ero); *iz.* Eŕoa ateratzen zayon zenbkkia. (zenbaki): *iz.* Berbera.

eŕolro. *(eta): izond.* Efoari dagokiona. Eŕondoko, etotikako. (asoin): *izond.* Asoñezkoa dana. (ate): jj *iz.* Ateen opoa sartzen dan tokia. (etorbide): II *izond.* Etorbide batetik datotena.

efokok. (aditz): *ad.* 'Ehnen dink.

efola. (eŕealdi): *iz.* Ikus.: Etelu, efetura.

efolan-aft. (zarkinizti): *iz.* Aspaldiko oroikaŕi; ail laze bat bateau zutasnnez sartuta dagoena. I: Aŕi-tente.

efolantz. (eloŕi): *iz.* Was.: Etofl.

efolda. (zenbakun): *Ia.* Zenbakunak. 1: Ikus.: Zenbakun.

eŕolda-agindu. (legs): *iz.* Efd edo endefr baten biztanleak zenbat eta zeintzuk diran jakiteko, eŕolda egitoko agintariak egiten duten agintza.

efoldaketa. (leŕokada): iz. Lefakada bateau sartzearen egipena.

efoldatzale. (letokada): *izond.* Lefokada bateau sartzea egiten duena.

eŕolde, (leŕokada): iz. Eft ta urietan, zenbat biztanle dagozen eta beren izenakjakiteko egiten dan leŕokada. 1: Notin-leŕokada.

eŕnldetu, (leŕokada): *ad.* Eŕoldean sartu. ^: Efoldatu, eŕoldu.

efoldizti, (zenbaketa): iz. Ikus,: Zenbaketa.

dole. (aŕautz): *izond.* Aŕautzak ipintzen dituena. j: ikus.: Efule.

eŕom-azta. (azta): iz, Gauzaen azta jakiteko erabiltzen dan lanahesa berezia. I: Eŕom-aztakin,

eŕom-aztaketa. (azts): *iz.* Eŕom-aztaz burutzen dan gauzaen aztaren egipena.

efom-aztatu. (azta): *ad.* Eŕom-aztakiñez aztatu.

efom-eraikera. (erti): ŕa. Efoma'ko ertiak duen era berezia,

eŕoma'ko size. (eritasun): *iz.* Lokezuŕetan antura mingaŕietaz edo giñaŕeetan miñetaz izaten dan eritasuna.

EŔOMA'KO ELIZ-AIJZITEGL. (Efoma'ka Eliz-Auzitegi): iz. Eliza Katoliko'aren jaurbiderako, Batikano'n dagozen senide-taldeketak eta auzitegien multzoa. Il (agerkai), (apaiz), (auzi-gizon), (auzi-mai), (bulda), (doipuru), (duintasun), (eliz-legedi), (kardenal),

efoma'ko zubi. (ostagizti): *iz.* Euri danean eta eguzkda ateratzen danean, ortzian agertzen dan zazpi margozko ztaya.

eŕomal. (ari): iz. Biuŕitako aria. (lokaŕi): *iz.* Lokaŕi bat osotzen duten ariak.

eŕomaletu. (totura): *ad.* Lotura gogoŕaz lotu.

efomania. (abetxu): iz. Bens.: Eremule.

efomara. (ate): *iz:* Baratzetan, bafioetan eta oŕelako baste tokietan jartzen diran steak, askotan gurutzatutako makdakaz egiñan. j: Atramada.

efomaraesi. (ate): *ŕz.* Atea bezels idekitzen dan langara. 1: Eŕ: marate.

efamaralbo. (ate): iz. Efomararen zutikako oñak. j: Efomara-albo, etomara-ukondoko, eŕomara-zepo.

eŕomarate. (ate): *ft.* Ikus.: Eŕomaraesi,

eŕomat-zenbakdntza. (zenbaki): *iz.* toma'n erabiltzen ziran zenbaki berezien multzoa.

efomero. (stain): *iz.* Aŕain txiki ta polita.

domes. (bidezkunde): ŕz. Luŕaŕotzetan barna dabiĹena. {: Eraspenez jauretxeren bat ikustera donna. (pilizaŕ): *izond.* Piltzafez jantzita dabiĹena. (makestasun): (*izond.* Soñean makestasunen bat daukana.

efomes-aldi, (bidezkunde): *iz.* Bidezkundea egiten dan aldda.

efomeserl. (uŕitasun): iz. Ikus.: Uŕitasun.

eŕomeskeri. (zoritxaŕ): ŕa. Zoritxaf aundia. j: Ikus.: Zoritxaŕ.

efomestasun. (txirotasun): *iz.* Txirotasun aundia. j: ikus.: Txdrotasun.

eŕomestu. (txirotasun): *ad,* Txirotu.

etomi. (ezkontza): *iz.* Ikus.: Ezkontza, ijitoen aoan.

eŕomin. (ugatz): *iz.* Eŕapen gerratzen dan gaitza.

efomitu. (ezkontza): *ad.* Ezkondu, ijitoen aoan.

efomitzako. (ereztun): iz. Ezkoutzarako ereztuna, ijitoen aoan, I: Eŕomitzeko. (ezkontza): *iz.* Berbera.

eŕon-aldd. (aŕautz); *iz.* Ikus.: Eŕonaro.

efon-befiak. (aŕautz): *iz. Jaŕi* befiak diran afautzak.

efosaro. (aŕautz): *iz.* Afantzen askatzeko area. 1: Aŕon-aldi.

efonda. (enbot): iz. Ikus.: Enbof.

eŕondal. (eŕenkada): *izond.* Leŕoaren azkena.

efondana. (iragaztura): *iz.* IJbilak iragazteko txanoa.

efondo. (ikatz): iz. Eguŕ-ikatzaren zatia, gaizki *eŕeta* egoteagatik izekitzean kea ateratzen duena. (ondoreko): iz, ikus.: Ondore.1: Undorio. (matsondo): II *iz.* Matsondoaren enboŕa. (enbot): UU *iz.* Elam ondoan dagoen iandareen enboteko zatia. (kondaŕ): Ii iz. ikus.: Kondaŕ. (stain): *iz.* Ezuriz ezufezkoa daukan itxasoko aŕaña,neurkin bateko luze ta aragi oso ona duena. I: Eŕondo-latz, efondo-legun. (irudi); Gorputz baten zatien irudia.

efondo-latz. (aŕain): *it.* Ikus.: Efebolo.

efondokd, (eŕa): iz. Efokoa dana.

efondako. (eŕo): *izond.* Eŕoari dagokiona. I: Ikus.: Eŕoko. I: Eŕotikako.

eŕondotegi. (ikatz): *iz.* Eŕondoen ikaztegia.

eŕonka. (etenkada): *iz.* Ikus.: Leŕo. J: Eŕonda, eŕondea.

efonkada. (efenkada): *iz.* Ikus.: Eŕeska.

efonkai. (lokaŕi): *ft.* Sai-abere bi edo geyago Iotzen dituen lokaŕi edo edea, bakoitza bestearen atetik joan dedin.

efonkatu. (efenkada): *ad.* Letotau ipiñi.

efonkatzaile. (eŕenkada): *izond* Ikus.: Eŕokazale.

efoño. (ero): *iz.* Eŕo txikia.

eŕopa. (opakuntza): *iz.* Eŕetzean egiten dan opakuniza. I: Etopari.

eforiz. (abetxu): *iz.* Ikus.: Eŕoiz.

efos. (eta): *izond.* Efaz ari dana. j: Ikus.: Eŕakoŕ. I: Hatt, states, etoso.

efosa. (estaldura): *iz.* Umeai buruan egiten zayen zarakaŕ biguna. j; Eŕosaebi, eŕosen.

eŕosa-sarna. (burs): *iz.* Ikus.: Eŕosen.

eŕosagaf. (ugatz): *iz.* Eŕapearen eŕoe£an egiten dan gogortasuna.

eŕosarbi. (beta* *iz.* Azteria sendatzeko erabili dan belafa. (estaldura): *iz.* Ikus,; ŕosa.

eŕosario-bedaf. (landare): *iz.* Malkoaren antzeko garaua daukan lastadun landarea. !: Aztikaria dan bedaŕezko landarea; bare zurtoña list gañean edatzen da eŕotxoak botatzen, 1 : Eŕotxa, aŕastelu-bedaŕ, aŕastelu-zain, arestelu-belaŕ.

efosario-lora. (seska): iz. Indi'etako seska.

eŕosarioko azuf. (bizkaŕ-ezuŕ): *is.* Ikus.: izkaŕ-ezuŕ.

efosela. (stain): *iz.* Ezurtza ezuŕezkoa daukan aŕaña; bore aragi zuria

txastamen gozokoa da. I: Efosel-begigofi, eŕosei-txiki, aŕasoil.

efoseladun. (aŕain): *izond,* Eŕoselak salteen dituena.

efosen. (buns): *ŕz.* **Buruan,** uleondoko do-aldean egiten dan ezkatatxoa. I: Eŕosien,eŕosa-sarna,afosa,ezkoila, kazalda, kozolda.

efosendun. (bum): *izond.* Efosena daukana.

dust], (iarntats): iz. Larruats gofia.

efosin. (atsaldi): *iz.* Tkus.: Afausi, j: Tkus.: Usin.

efosinka. (atsaldi): *adond.* Efosin hazes egiten ari-izatea.

efoso. (gaiztasun): *izond.* Oso gaiztoa dana. Efosokakin, dos,

efosokakiu. (gaiztasun): *izond.* ilms.: Eŕoso.

efosta. (landare): iz. Efostakaria dan landarea, sendakiutzan azkargaŕi to sukaŕ-aurkakoa bezela erabiltzen dana.

eŕostakari. (landare): *izond.* Eŕostaren arikoa dana. Eŕostakide.

efostil. (sukaide): Iz. Sukaldean eŕeta dagoena.

efota. (eyeraldi); *iz.* Laboreen garaua wizen dan ola. I: Eyera, eŕota-etxe. (zati): *iz.* Ikus.: Eŕabeta. Eŕogotada, aseguta, eŕotada. (urdail): It *iz.* Ikus.: Brdall. (egazti): Egaztien irugaŕen zizku cyokofa.

efota-afan. (eyeraldi); Iz, Ikus.: Txifitola, I: Arkola, aŕan, eŕotaŕan, £ula, kaiaks.

efota-ad. (eyeraldi): *iz.* Eyeran dagoen eotzeko afis. Eyera-afi, eŕotafi.

efota-begk (eyeraldi): *iz.* Erdiko delta-aŕiak dual mokola.

efuta-ibilia. (birunda): *iz.* Birundaka ibiltzearen egipen eta ondorioa.

efota-istun. (eyeraldi): *is.* Eyerarako uraska. (uraska): *is.* Berbera.

eŕota-ldaka. (eyeraldi): *ŕa.* ikus.: Blots-slan. 1: Txifitola, eyeta-kaka.

efota-sakal. (saber): *is,* Ikus.: Sabel,

efota-sega, (metal): *is.* Metalak lantzeko tresna. (lanabesa): *iz.* Berbera,

efota-segailu. (metal): *iz.* Metalak lantzeko langaya. (langaizti): *is.* Berbera.

efota-zaintza. (eyeraldi): *iz.* Ikus.: Eŕoiaritza.

efota-zanka. (eskuaga): ŕz. Eyeretan erabiltzen dan eskuaga. (eyeraldi): *ŕz.* Berbera.

efotaatz. (aztarna): *is.* Crurdiaren gurpilak.uzten duen aztarna.

efatagaiieko. (itxiturs): *is.* Jartzeko ta kentzeko erabiltzen din esia.

eŕotaldi. (eyeraldi): iz. Gorputz bat zati txiki-txikitan uzteko edo autsa biurtzeko, txirtxilatu edo zeatzearen egipena. I: Garaua cyerara eramateko egiten dan aldika. I: Ikus.: Eyeraldi.

efotan. (joko): *iz.* Anion jokoa.

efotape. (eyeraldi): iz. Eyerako tar-kentze-gela.

eŕotari. (eyeraldi): *izond.* Eyerako lana egiten duena. I; Efotarime, efotazai, eŕotazain. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

efotaritza. (eyeraldi): *iz.* Eŕotari-langiutza. I; Efota-zaintza, (langintza): *iz.* Berbera.

efotafiglie. (eyeraldi): *izond.* Eŕotaŕiak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

efotatxori. (txori): *is.* Íkus.: Bufigoi. I; Txoafe, onnatxori, eŕotatxolaŕe.

eŕotaxlca. (eyeraldi): *iz.* Efota txikia, {: Eŕetaixo.

efotazai. (eyeraldi): *izond.* Ikus.: Efotari. Eŕotazain.

dotal. (gupiera): iz. Ikus.: Gupi.

efoteria. (gisa): *iz.* Arauketa.

efotik. (asoin): *adord.* Asoñezkoa izatea. ^: Izoŕoz.

efotikako. (do): *izond.* Ikus.: Woke. I: Eŕondoko.

efotikatu. (do): *ad.* Efotik atera, Eŕotik-egite,

efotiko. (efo): *izond* Asoiiezkoa dana. (asoin): *izond.* Berbera.

efotsu. (do): *izond.* Efoak dauzkana.1: Eŕozu. (indaŕ): ŕzond. Mardul, indartsua dana.

efntsuki. (efo: adond. Efotsu bezela ari-izalea.

eŕotu. (aldakera): *ad,* Aldatu. I: Efokatu. (do): *ad.* Efnak jari edo bola.: Eŕoztatu, efotztu, tenkortze, sustraitu, tonkortze. (aŕautz): jj *ad.* Afautzak iplbi, I: Ffun,

efotxa. (landare): iz. Ikus.: Efosario-bedaŕ, I: Aŕastelu-bedaf, afastelu-zain.

efotz. (sollu): *is.* ikus.: **Sofia. I:** Soindu. (atzefigo): *izond* Beste eñ edo uritik datoŕena. (: Aŕot

efotzori. (abetxu): *is,* Ikus,: Eriolz-oŕi.

efotztu. (do): *ad.* Ikus,: Eŕotu,

eŕoearpa, (do): iz. Eta txikia.

eŕoyal. (tidal): *iz.* Udalaren ikuŕiña.

efoyaldi. (sendi): iz. this.: Sendi. Eŕoyalde, scmeak asko. (aŕautz): ŕz. Efutzearen egipena,afantzak ipintzcaren egipena. I: Eŕoiñaidi.

doz. (do): *adond.* Eragiteaz ari-izatea.

efoz-efnz. (joko): *adond.* Aden jokoa. Ikus.: Abixonka.

efozain. (giñaŕe): *is,* ikus.: Glade. Sosko.

efozerba. (laudare): ŕz..Zerbakaria dan landarea; bere efoa aundia da, ardatz-itxurakoa, gofixka, jangafia to bertatik gozogaŕia ateratzen da.

efozil. (efaboil); Iz, ikus.: **Efaboil.** Efeboil.

desks. (aots): *iz.* Ede to beste egazti batzuen aotsa.

efozki. (do): *adond.* Efoz tinkoturik egotea.

efozko. (do): *iZOnd.* Eŕaz eragiten duena. (asoin): *izond,* Asoñez ari dana.

efoztapen, (do): *is,* Efoztatzearen egipena.

efoztatn. (do): *ad,* Ikus.: Efotu. I: Efostatu, tenkortze, sustraitu.

eŕoztu. (do): *ad,* Efnetan edatu.

efozu. (aundiera): *frond.* Aundia; gorputz aundikoa dana, (eŕo): *izond.* ikus.: Eŕotsu.

efozulo. (ugatz): az, Ugatzarcn etoan egiten dan idekidura.

EBU. *is.* Laŕiago ala arifiagoa daft utza, jakitez eta nayez eginda. I: Txaima, utzarte. (albi): iz. Ausardia, kemena, (zailtasun): hi *is,* Gaiztasuna. (ondoreko): ij *iz.* Ondorina. (Azkue'ren iritziz EitO da). (ugaritasun): II *iz.* Oparotusuna. (goŕoke€a): II *ŕs.* Goŕoa. I: Efn. (basa): II *iz.* Leputza. (zikintasun): *iz.* Zarama. (laŕu): Zuzpeŕaldian befitzen dan Idea. "Efate itzaren aidakuntza. II (auskeri), (biurkeri), (ezpetetasun), (ogen).

eta onekoa. (eskartasun): *izond.* Eskeŕ onekoa dana.

efu-egozte. (dub is, Efuen salakuntza. 1: Eŕu-ezartze.

eh-ezafi. (salakuntza): *ad,* Eŕuaz salatu.

du-eztasun. (efugabetasun): *iz.* Esurik ez izatea. I; Eŕueza.

efu-garbitu. (erinlaintza): *ad.* Etua ezabatu. j: Eŕu-ordaindu,

eŕu-lelcu. (aŕautz): *iz.* Tkus.: Efutolci. I: Efuntoki, eŕuntegi, efutegi.

efa-neke. (zigoŕ): fz. Biurkeri edo okeŕen bat egin dueuari, aginbidea duenak jartzen dion **zigofa. I. Legeak** jaŕitako nekea. I: Ella-ordain, eta-sari.

efu-ordain. (zigoŕ): iz. Ikus.: Etsi-neke. I: Etu-sari.

eht-ordaindu. (erinkuntza): *ad.* fiats,: Eŕu-garbitu.

eta-sari. (zigoŕ): *iz.* Ikus.: Efu-neke. Eŕu-ordain.

efit-zanteudun. (susma): *izond.* Efuduna data susmoa soŕerazten duena.

efua. (landarc): iz, Lekaziduna dan landarea, urtekoa; bare igalia tekactan agcttzen da, iru edo lau min ate, bizkimdikara to auen ertzak borobilduta dauzkana. (lekazi): iz. Berbera.

eŕua txautu. (du): *ad. E1la* erindu.

eŕubage. (eŕugahetasun): *izond.* Ikus.: Eŕubako.

efubagetasun. (t:ŕugabctasun): iz. Ikus,: Eŕugabetasun. [: Eŕuez, efubakotasun.

atubako. (eŕugabctasun): *izond.* Efurik eztuena. I: Eŕubage, Mugabe, eŕugabelco, ogengabe.

eŕubakotasnn. (etugabetasun): iz. Ikus.: Efugabetasun. : Eŕt€bagetasun, eŕuez.

efubi. (menasta): *iz.* Aiumini-ordei ta mañesiz osotutako menasta, alizairtta bailo gogoŕagoa dana ta god bizi ta distiratsua dana. (pitxi): *iz.* Unit ta distiratua dan istaŕia. (kirol): II *iz.* Baloi luzanga bat esku ta ofiaren bidez jaurtitzean egiten dan jokoa; alkafen aurka jokatzen dueen bi taldeen artean egiten dana, ta taide bakoitzak bestearen atean baluya sartzeka alegintzen duelarik.

etudio. (aldamen): in, Aidamenean dagozenak.

elution. (eŕtt): *izond.* Etna duena, Ogeaduru, ogentsu. (albi): *Land.* Biozdun, ausarta dana.

efudundu. (du): *ad.* Etudun egitea.

etuduntasun. (efu): iz. Efndun izatearen egipena.

eŕuez, (eŕagabetasun): *iz.* Ems,: Efugabetasun. : Eŕubagetasun, eŕubakotasun,eŕueza.

efugabe. (etugabetasun): *izond.* Ikus.: Eŕubako. Eŕubage, etugabeko, eñtge, ogengabe.

E1JJGABEDURA. *iz.* Norbaitengandik efua kentzearen egipen eta ondorioa: I: Efua kentzeko ona izan diteken egipen edo zernolaren bat. E: Eŕugabetze, txaplata. II (azkespen), (eŕu), (etugabetasun), (itzurpide), (yareikuniza), (zaingo), (zigoŕeza).

E1UUGABETASUN. *iz.* Efurik gabe dagoenaren egokera. I: Lañotasun, xalotasuna, eŕuez, efubagetasun, eŕubakotasuu, etukabetasun, etugetasun, efurik-eza, gaitzgabetasun, abengabea, obengabetasun. /1 (eŕugabedura), (garbitasun), (jakiueztasun), (xalotasun).

efugabetu. (eŕugabctasun): *ad.* Noribait efugabedura egin. j: Eŕukatu. (etugabedura): *ad.* Berbera.

efugabetze. (efugabedura): *iz.* Zurikatzeko aurkezten dan izpidca. Ilcus.: Efugabedura. : Txaplata.

efugafi, (du): *frond.* Zeribait buruz efua donna. (ufikaltasun): *izond.* Berarenganako efukia soŕerazten duena.

efuitz. (malda): *iz.* Maida aundiko aldapa.

efulca, (indaf): *ad.* Indafez artu.

efukaitz. (ankerkeri): *izond.* Ankefa dana. I: Ikus.: Ankef.: Angeŕ, efuki-bako, efuki-gabe, eŕuki-gaitz, uxe.

efukara. (indaŕ): *izond.* Indartsu xamaŕ.

efukari. (uŕikaltasun): *izond* Baste norbaitenganako efukia duena. Efukibera.

etukati, (ufikaitasun): *frond.* Beratzaz ŕikaltasuna izatekoa dana.: ŕukigati. (atsekabe): *izond.* Atsekabez beterik dagoena.

etakatild. (utikaitasun): *adond.* Norbaitengandko ufikaltasunez ari-mzatea. j: Eŕukaŕiro.

efukatatu. (ufikaltasun): *ad.* Besteenganako eŕukia izan.

eŕukezlca. (eŕu): *iz.* Estutasun-efua.

efuki, (ufikaltasun): *iz.* Norbaiten atsekabeagatik izaten dan tamala edo ufikaltasuna. I: Efukien. : Ikus.: Ufikaltasun. Kupida, sapare, tximika. (atsekabe): *iz.* Berbera. (zoritxaŕ): j *izond.* Deakabea.

eŕulci-aguf. (atsckabc): *iz.* Beste baten atskabean lagun agertzea,

efuki-arazi, (utikaitasun): *ad.* Ufikaltasuua soŕerazi.

eŕuki-bako, (ankerkeri): *izond.* Ikus.: Eŕukaitz. j: Eŕuki-gabe.

efuki-egiñak, (ufikattasun): *iz.* Besteen alde egiten diran uŕikaltasunezko egipenak. : Efuki-egiñenak, eŕuki-eginizak, eŕuki-egitcak, eŕuki-lanek, eŕukigintza.

eŕuki-egite. (mˡikaltasun): *iz.* Ufikaltasuua izates.

cfuki-etxe. (ufikaltasun): *iz.* Eritasun edo ezbeaŕ aundiak dituztenak atosteko ta laguntzeko eratuta dagoen etxe herezia.

efuki-gabe. (ankerkeri): *frond.* Ikus,: Eŕukaitz, j: Eŕuki-bako, etuki-gabeko.

etulci-gabelceria. (ankerkeri): *iz.* Ikus.: Ankerkeri.

efuld-gai. (onberatasun): *izond.* Onbera dana.

efulci-izan. (uŕikaltasun): *ad.* Besteen oñaze ado atsekabe auŕean ufikaltasuna izan,

efuld-on. (uŕikaltasun): in. Ufikaltasuna izatea.

efulci-opa. (opakuntza): in. Aldezkoa dan opakuntza.

efuld-sari. (ukaf): *iz.* lkus.: Ukaf. Eŕeinusiña.

efukibera. (ufikaltasun): *izond.* Ikus.: Eŕukari.

efulcide. (ate): *izond.* Efuan laguna dana.

efukidetasun. (eta): in. Efuan lagun izatea.

efulcidun. (uŕikaltasuna): *izond.* Besteen oñaze edo atsekabe aufean efukia duena.

efukien. (utikaltasun): *iz.* Ikus.: Ufikaltasun. j: Eŕuki, I: Berarenganako uŕikaltasun aundiena soterazten duena.

eŕulcigetasun. (utˡikattasuu): *iz.* Uŕikaltasunik ez izatea.

efukigetu. (ankerkeri): *ad.* Anketa egin, biurtu.

efukigintza. (uŕikaltasun): *iz.* Ikus.: Efuki-egiñak.

efukimentu. (ufikaltasun): *iz.* Eŕukia izatea. : Eŕukitasun, eŕukortasun.

efukin. (zoritxaf): *izond.* Zaritxafekoa dana.

efulciof. (uŕikattasun): *frond.* Bcste batenganako efukia duena. ;: Etukitsu, efukikoŕ, eŕukoŕ, eŕakizko.

eŕukiortasun. (ufikaltasun): iz. Urilcaltasunerako ayeŕa.

efukitasun, (ufikaitasun): iz. Ikus.: Eŕukimentu. j: Efukortasun.

etukitsu, (utikaltasun): izond. lkus.: Efukiof. I: Eŕukizka.

efukitsuki, (utiikaltasun): *adond.* fikaltasunez ari-izatea.

etukitu. (ufikaltasun): *ad.* Norbaitenganako eŕukia izan. I: Gupidatu. (txikiera): *izond.* lkus.: Efokilu.

etukizko, (utikaltasun): izond Ikus.: ŕukioŕ. I: Etukitsu.

efukortasun. (ufikaltasun): *iz.* Ikus.: fukimentu. 1: Eŕukitasun.

efula. (zomofo): iz. ikus.: Efauli. [; ŕante, eŕulia.

dale. (ern): *izond* Etua duena. (aŕautz): *izond* Afautzak ipintzen dituena, bereziki ulna. I: Link, eŕoilari.

Minna. (liño): *iz.* Liño-mota bat.

efumanzel. (ijito): *iz. Ikus.:* ljito.

dames. (txirotasun): izand. Txicoa dana.

eŕumeskeri. (txirotasun): *iz.* Txirotasun aundia.

eŕumestasnn. (txirotasun): *iz.* Bizi-iz.ateko bideen peitzea.

eŕumestu, (txirotasun): *ad.* Txirota. {: Eŕumeztu.

cŕttmezki. (zoritxaŕ): *adond.* Zoritxafez ari-izatea. (txirotasun): *adond.* Txtrotasuuez bizi-izatea.

efumezle, (txirotasun): *izond.* Txirotzen duena.

eŕami, (czkontza): *iz.* Senafa, ijitoen aoan. Efume.

eŕumiti, (ezkontza): *iz.* Emaztca, ijitoen Imam Hiumeti.

eŕun, (aŕautz): *ad.* Afautzak ipiñi. j: Eŕon, elute, eŕutaldu, eŕin, eŕoin. (itxasontzi): iz. itxasontzi baten zabaicra. j: fxaluparen erdiko aulkia,

efun-aro, (aŕautz): *iz.* Was.: Efunaldi. liŕun-sasoin.

efun-egin. (zoŕ): arI. Ikea.: Molokot.

eŕun-laguna. (aŕautz): iz. Afautzak ipintzeko kabia,

eŕun-sasoin, (aŕautz.): iz. lkus.: Efunaldi. Eŕun-aro.

eŕun-zilo, (aŕautz): *iz.* Afautzak ipintzeko zuloa.

efunatdi. (aŕautz): *in, Afautzak* ipintzearen aldie.}: Eŕuiu-aro,cŕun-sasoin.

eŕunda. (obey. *iz.* Zubilezko gorputza, Mafia goyera baño askoz aundiagoa dana. (boil): *iz.* Boilezko gorputza.

efundu, (salakuntza): *ad.* Noribait etas egotzi. j: Eŕudundu. (eŕu): *ad.* Berbera,

eŕunlca. (eŕenkada): *iz.* Ikus.: Leŕo. Eŕoka, eŕonka.

efnnkatu, (eŕenkada): *ad.* Leŕotan

eŕuntari, (egazti): izand. Bestccn aautzak xitatzen dituen egazti txikia.

efuntegi. (aŕautz): *iz.* Ikus.: Eŕutoki, +: Efuntoki, eŕutegi, efts-Ieku.

efuntze. (istinga): *Fe.* lstingatsua don Iurkia. j: llms,: Eŕutze, eŕuze.

efunuzta. (aŕautz): *ad.* Afautzak ipintzearen utzi, is Eŕutzetik ek-uratu, eŕunustu, efutustu.

eŕunzaaf. (ogi): *iz.* Egan bat auŕetik egosita izan don ogia befiz egosten dana,

dupe. (laŕe): in. Bean dagoen zelai edo ordokia.

etupeko. (ardi): *iz.* A^{y}din) eritasuu berezia. (eritasun): *iz.* Berbera.

efurik-eza, (atzetasun): *iz.* Ikus.: Atzetasun. (efugabetasun): *iz.* Ikus.: Eŕugabetasun.

ef-ufeta.(andasun): *iz.* Otnren ogasuna.

efus-toki. (goŕoketa): *iz.* Goŕoak botatzeko tokia, j: Eŕux-toki.

efuskide. (azkuŕi): *in,* l3eŕiz adiskidetzeko egitcu danjanaria.j: Oŕiskide, nŕiskike.

efustatu. (goŕoketa): *ad.* Goŕoak aotik bola.

efut-aro. (aŕautz): *iz.* Aŕaŕiek beren aŕautzak untearen aroa.

efutaldu. (aŕautz): *ad.* Ikus.: Elan. j: Eŕon, eŕutu.

eŕutasun. (tairotasun): *iz.* Txairotasuna izatea.

eŕntatu. (salakuntna): *ad.* Salatu, efua salatu.

elute. (aŕautz): *in.* Aŕauztegian afautzñoa berez yaregilea, jauŕkitzea.

eŕuti. (uŕuntasun): *adond,* Ikus.: Uŕuti. 1: Utun.

efutoi. (aufontzi): *iz. ikus.:* Arbi. Eŕutoya, efutoki, aŕaba.

efutoki. (aŕautz): iz. Oloek afautzak ipintzen dituzten tokia. j: Efuntoki, eŕuntegi, eŕutegi, eŕu-Ieku.

efutsu. (albi): *izond.* Albia duena. Eŕuzu. (indaŕ): *izond.* Mardi/la dana.

efutu. (aŕautz): *ad.* lkus.: Elan.

efutuztua.(olo): *iz.* Dagoaneko aautzak ipintzen en dituen nloa. I: Eŕutustia, eŕutnstua.

efutze, (bass): *iz. ikus.:* Leputz, J: Ebonize, eŕuze. (aŕautz): *iz.* Afautzak ipintzearen egŕpena. J: Eŕutzetik ekuratu aŕautzak ipintzearen utzi, j: Eŕutza.

eŕux-aldi. (goŕoketa): *iz.* Eŕuxatzearen aidia.

eŕux-listu, (goŕoketa): *iz.* Aotik botatzen don listua.

eŕux-odol. (ndol): iz. Tustatzen dan odala.

eŕuxa. (goŕoketa): *iz.* (lobos. I: Eŕusa, karkaisa.

eŕuxatu. (goŕoketa): *ad.* Goŕoa atera to bota. }: Eŕuxakatu, eŕusatu, eŕustatu.

efuxta, (esne): izond. Jaizteko eŕeza dana,

efuxtart. (gotoketa): *izand.* Goŕoa edo txistua botatzen duena.

efuxtoki. (goŕoketa): *iz.* Eŕuxak botatzeko ontzia.

etas. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez agertzea. (albi): *adonel.* Albiz ari-izates. (gaindi): *adond.* Gaindiz azaltzea. (eŕtt): jj *adand.* Eŕuagatik. (okeŕ): *adond.* Okeŕez ari-izatea.

efuzi, (atsekabetasun): *iz.* Atsekabetasuna ageŕeraztea, efemuskada egiten.

eŕuzko, (ugaritasun): *izand.* Efuz agertzen dana.

efuztatu. (okeŕ): *ad.* Eŕuak egotzi.

efuztu. (aunizketa): *ad.* Auniztu.

efuzu. (albi): *izond. Ikus.:* Eŕutsu.

era. (crate): *ad.* Erisi aditzeren aldaketa. bets, ertsa.

ersadura. (esteem): *iz.* Ikus.: Estuera. j: Estura.

ersagaŕi, (loops): *izond.* Taiwan uspela egin dezakena.

ersake. (tntors): *in. 1kue.:* i.otura.): Ertsaki.

ersaki. (torero): *iz.* ikus.: Bided. j: Bilufi.

creakof,(eginbide): izond.indaŕez cragiten ducna.

ersarazi. (estuera): *ad.* Estu-eragin.

ersari, (jabego): *Frond.* Zapalizen duena.

create. (entzipen): *ad.* Entzin, entzindu. j: Ersa. (atospen): *ad.* blorhaiten atospeneanjafi.

ersatutti. !Cesiu m): *adond.* Estu-estu agates,

ersdura. (zailtasun): iz. Zaittasnncan egotca. j: Erskuntza, erstuasun.

ersean. (eriotza): *adond.* Lltzeko zorian egotca. J: U-ersean.

ersgailu. (tutura): *iz.* Gorapila.

ersgune. (itritura): *in.* Itxita dagoen tokia.

ersi, (itxitura): *iz.* Esiz itxita dagoen tokia. j: taxi, ertsi. (esstuera): *in.* Estua dana. (abasuzitastm): jj *izond.* Abazuritasunezkoa dana. (begi): *ad.* Begiak itxi.

mina. (estuera): *adond.* Estueran cdo zailtasunean cgntea.

ersidura.(zaps):iz. Zapatzen duena,

ersigaŕi, (tokaŕi): *iz.* Oyal-begi. (erste): *in.* Ixtekoa dana,

ersikago.(estuera): *adond.* Estuago ari-izates.

ersiki. (estuera): *adond.* Este ari-izatea.

ersirits. (estuera): *izond.* Ersaturik dagoena.

ersitu. (itxitura): *ad.* Toki bat esiz inguratu. (abazrsz;itasun): *ad.* Abazuzitasunez ari-ŕzan. (atsckabe): ad. Atsekabetu_

ersitiaile. (itxitura): izoNd. Ixten duns.

erskai. (crate): *ft.* Oiltzaŕapo. Erskailu, erstatlu. (zapa): iz. Estutzekoa dana. j: Zapatzekoa dana. (ikoldura): jj 1z. Soin-ennak ikoltzen dituena.

erskailu, (sendagaikintza): *iz.* Mardo ta itsastekoa clan adclua, j: Ertskailu.

erskaŕi. (zapa): *izond.* Estutzekoa dana.

ersketa. (estucra): *iz.* Estuera egitearen egipena.

erskon. (indar): *izond.* Sendoa dana. j: Erskonti, erskontsu, erskan.

erskondu. (sendotasun): *ad.* Zeribait sendotasuna eman.

erslcontari. (eratxikidura): *iz ond.* Eratxilddurak egiten dituena. (: Erskontzai1e.

erskontsu. (€ndaŕ): *izond* Ikus.: Erskon. j: Erskonti.

erskof. (itsaspen): *izond.* Itsaspena egiten duena.

erslnmtza. (zailtasun): *in.* Ikus.: Ersdura. j: Erstuasun.

erste. (erste): *izond.* Ertten duena.

ersol. (makil): iz. Eufean sartu al-izateko, auutie' bat zoŕoztuta duen makiĺa. j: Esol.

erspen, (erate): in. Zerbait cstali to ixtea.

ERSTE. *iz.* ixteko egipen eta andoriea, j: Edozein irikidura estaltzen duena. j: Ertsitasun. II (aletxo), *(ate),* (dauxulu), (estalketa), (gilts), (ikuŕatz), (itxitura), (itxugindura), (leyo).

erstegi. (erste): *iz.* units dagoen tokia. Ersteki.

erstoki. (erste): *in.* Erstearon tokia.

erstu. (zaps): *ad.* Indafez estutrr. j: Erst, (elduera): *ad,* Ikus.: Etdu.

erstuasun, (zailtasun): *iz.* Ikus.: Ersdura. Erskuntza, esturasun, estutasun.

erstuki. (zoŕoztasun): adond. Zoŕotz ari-izatea.

crstara. (zapa): *iz.* Indaŕez estutzea. (zoŕoztasun): iz. Ikus.: Zofoztasun, I: Zofozkeri. (zailtasun): jj *in.* Estualdia. Laŕi-une. (itxitura): II ŕz. Toki bat csiz inguratzea. (atsekabe): II iz. Atsekabea izates. (aidakura): jj *iz.* Was.: Aldakura, gogo-min. (ikoldura): II *iz.* Ikus.: lkoldnra. j: Esturnen, ertsapen, ikolketa, laburdura, trimendura. (abazuzitasun): II *iz.* Ikus.: Abazuzitasun. *i;* Taŕapata.

ersu. (atsckabe): *in.* Atsekabe aundia, sakona.

ersuge. (naŕazti): iz. Ikus.: Naŕaztari. j: Naŕaskari, sugaŕasta.

ersuge-antza. (amcskeri): *in.* Erensugearen antza duena.

usage-bald. (landare): *iz.* Gingilkaria dart laudarea; bees Wreak god to oriak dira oso edeŕak. Lorategietau jartzen dira.

ersuge-enre. (arneskeri): Erensugearen emus.

ersuge-kume. (ameskeri): ŕz. Erensugearen kuma. 1: Ersugetxo.

ersugeaga. (izaŕ): *iz.* Ortzi-geri ondoan dagoen ipaŕaideko izaf-talde.

ersugednn. (ameskeri): *izond.* Erensugeari dagokiona.

ersugetzaf. (ameskeri): iz. Naŕaztari ikaragaŕia.

ersuka€. (landare): iz. Askarkaria dan bclaŕezko landarea.

ersun. (egazti): *iz.* Anka Wreak dauzkan egazt€ auudia, luŕean dagoenean ain baten ganean egoten dana.

ersutz. (sabei): iz. Este-mutuŕa; antutzen danean eritasenea sortzcn da, j: Ertsutz, ertze itsu, ertzntsi, este-itsu.

ert-ufen. (erdialdi): *rrdand.* Ikus.: Ertulan.

ert-utz. (gutidura): *izond.* Guztiz gutituta dagoena.

crtain. (erditasun): *izond.* Ez aundi, ez txiki, erdikoa dana. j: Ertein, ertanga.

ertaidi. (gutidura): iz. Ikus.: Gut€dura. (erdialdi): iz. Ikus.: Erdialdi.

ertamayak. (ugutza): iz. Elgutza baten ondoren egiten diran bazkari ta aparia.

ortanga. (erditasun): *izond.* Erdiko tasunezkoa dana. I: ikus.: Ertain, Ertein.

ertangora. (zeartasun): *adond.* Aoz gora egotea. j: Ertankara.

ertankara. (zeurtasun): *adond.* Iinis.: Ertangora.

ertarazi. (itoipen): *ad.* Aizatuta dagoen gorputz batetik Aden atem. j: Ertu.

ertarazle. (itoipen): *izond.* Ertarazten duena.

ertargi. (argi): *iz.* Argiaren erdokia,

ertaro. (ernaltze): iz. Emaltzearen aroa; abereai buruz esaten da. j: Ertzaro,

ertaf. (ended): *izond.* Ikus.: Efitaf. Eŕitiaŕ.

ertaulki. (erdialdi): ŕz. Emakumeek erditzeko erabiltzen zuten aulkia.

ertazal. (ninikizti): *iz.* Ninikoa inguratzen dutnn rnintzetatik crdikoa.

erte. (artekotasun): *iz.* Ikus.: Arte.

crtcgi. (erdi): iz. Ikus.: Erdi.

erteko. (gozoki): *in. Ikus.:* Okore, I: Aŕautzogi, gaaripau.

erternayak, (crdialdi): iz. Erdi duenari gordetzen dizkioten ardm ak.

erten. (irtera): *ad.* Ikus.: Irten. j: Ilki. (azarkuntza): *ŕzond.* Azaŕia dana.

ertepel. (epcltasun): *izond.* Erdi epela dagoena.

ertepeldu. (epeltasue): *ad.* Zerbait epcldu,

ertefe. (sukalde): *izond.* Erdi eŕeta dagoena.

erteslcu. (esku): ŕz. Esku-mutuŕ eta atzen artean dagoen eskuaren zatia.

ertesku-zakiak. (ezuŕ): iz. Esku-orpoko ezuŕak. j: Eskuaŕ-ezuŕ, eaknbulaŕ-ezuŕ, eskumutuŕ-ezuŕak, eaku-zaki.

erteslcuko. (cakes): *frond.* Erteskuari dagokiona.

ertete. (irtera): iz. Ikus.: Irtera.

ertgaŕi. (itoipen): *izond.* Ertura egin dezakena.

ER'rI. iz. Zerbait egiteko indaf, almen, eragintasun eta artezia, j: Guyaz edo oargaŕiak diran bare zeindasunetaz, gizonak gayezkoa edoikusten eztana antzeratzeko edo adierzteko burutzeo duen egipena. j: Gizonaren attez€z edo a etzez egiten dan guztia, j: Gauza bat ondo egiteko arauen moltzoa. Edertasuna adicrazteko edozein era. j: Ederti. II (antzeraketa), (argi-aldi), (ariketa), (edertasun), (eskuantze), (gogo-lantze).

erti-araudi, (era): *iz.* Ertiaren safari ta edcrtasnna aztcrtzcn dituen yak€ntza.

erti-arauz. (erti): *Wand.* Ertiaren arauen bidez ari-izatea. j: Erti-legez.

erti-arlo. (crti): *iz.* Ertiari buruz egindako edo egiteko dagoen lana,

erti-aŕandi. (ersi): *iz.* Ertiari buruz yayotasuna.

erti-lan. (era): iz. Ertiz egiten dan iana.

erti-zaingo. (erti): *L.* Ertl edeŕak zaintzen dituen erakundea.

erti-tale. (erti): *izond.* Ertirako zaletasuna duena.

ertigintza, (crti): *in.* Ertiari buruz cgindako lana.

ertikare. (sukar): *iz.* Erdialdi ondoreko egunetan izaten dart sultana. j: Ertikara. j: Ans.: Eliot-haze, luzaket.

ertikusi. (ikusmen): *ad.* Erdi ikusi.

ertilari. (erti): izond. Ertiari buruz lanegiten duena.

ertirlala. (ernaltze): iz: Kumabidean auŕeratuta dagoen cute balms egokera.

ertipale. (zulakaitz): *izond.* Zulakaitzaz tan dagoena. Ikus : Zulakaitz.

ertireld. (idekidura): *ad.* Erdi ideki.

ertirin. (gad): *ft.* 'kin zuria ematen duen garia, oskolik gabe.

ertitsn. (ikusmeu): *izond.* Batsmen laburtuta duena.

ertitc. (anima); *iz.* Ems.: Ereraki. I: Erburuko, eati, eaki, crtul, ertitze, ertizte.

ertitzetu. (erti): *izond.* Ertietan ikasia dana.

ertizain. (erti): *frond.* Erti-zaingoa bctetzen dutenen bakoitza.

ertizko. (ersi): *izond.* Ertiari dagokiona.

ertizte. (antura): iz. ikus.: Ereraki. Erburuko, call, eaki, erliitz.

erto. (sukakie): *iz.* Ke-bidcrik gabcko sukaldea; bertan gaztak ontzen dira.

erto-osto. (arto): *iz.* Artoaren oŕi zabala.

ertoain. (salneuŕi): *adond.* Salneuñ erdian. j: Ertoen, ertoaiñik.

ertoi-ezuŕ. (oin): *iz.* Oin-lepoan dagoznn zazpi ezufetatik bakoitza.

ertoil. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez.

ertoin. (oin): *iz.* Oin-lepotik eta beatzen artean dagoen oñaren zatia. j: Oñoŕazi, oiiioŕazi, crtoiñoŕazi.

ertoin-ezufak. (ain): iz. Olñazpiko ezuŕak. j: Oin-oŕazi, onazpi-czuŕak.

ertoin-zakiak. (oh): *iz.* ikus.: Ertoin-ezufak.

ertoiztaze. (eritasun): *iz.* Dardaritzezko critasuna, auŕak eta crditu befiak diran emakumeak izatcn dutena. j: Ertikara, ertikare, luzakoŕ.

ertoki. (gazta): ŕz. Gastak ontzen diran zaindcgia.: Erto. (argi); iz. Ispiilu batek isiatutako argi-izpiak alkartzen diran tinia.

ertokiardatz. (ardatz): ŕa Erdiko ardatza.

ertokikaitz. (uŕuntasun): *izond.* Erditik lckoreruntz uŕuntzen dana. Lekorekoi.

ertokikaizkin. (langaizti): *iz.* Indaŕ ertokikaitzaz dabilen langaya.

ertondo-meza. (meza): *iz.* Erdi ondoko emakumeak aleratzcn duen meza.

ertondo-miñak. (erdialdi): *iz.* Erdi ondoko uñazeak.

ertondoko. (uinikizti): *Iz.* Umekia inguratzen duten aurzoŕo ta miutzak. I; Ertondo, ertondoak, ertondokak, aurgintzaki, erdoste, aurlagun, ant-lawn, kadan, kadan, xaku-ondoko.

erlordi. (mozkorkeri): *izond.* Erdi mozkoituta dagoena.

erts-arazi. (zapa): *ad.* Indafez eetutu-eragin. Ertxarazi.

erts-ezin. (gelditze): *izond.* lIbii baten eta bereziki odolaren ixurtzea gelditzeko eziiia dana.

erts-indaŕ. (zapa): *iz.* Ikus.: Tinkadura.

ertsa-hide. (zebadura): lz. Zebadurazko bides.

ertsade. (arpegi): *iz.* Ikus.: Arpegi. (inguru): *iz.* lrudiaren ingmrua bezela agertzen dana.

ertsadura. (abazuzitasun): iz. Zerbait egiteko lastertasuna.

ertsagailu. (gntidura): iz. Ertsitzeko, gutxitzekoa dana.

ertsagaŕi. (abazuzitasun): *izond.* Ikus.: Ertsakoŕ. I: Ertxakoŕ, aiaiazkoa.

ertsagaŕitasun, (abazuzitasun): *in.* Ertsagaŕi egiten duena.

ertsalaai. (lotura): *iz. ikus.:* **Latura.** Ertsake, ertsaki. `: Abaŕakaz edo lastoakaz egiten dan lotura.

ertsake. (lotura): iz. ikus.: Ertsakai. I: Ertsaki.

ertsaketa. (zapa): *iz.* Ikus.: Zapa. Zapaldi.

ertsaki. (lotura): iz. Ikus.: Ertsakai. j; Ertsake.

ertsakoŕ. (abazuzitasun): *izond.* Zerbait egiteko lastertasuna eskatzen duena. Ertxakoŕ, ertsagaŕi, aiaiazkoa.

ertsakunde. (eginbide): *iz.* ikus.: Eginbeaŕ. I: Biarkun.

ertsalari. (jabego): *izond.* Ertsatzen duena. Ikus.: Ertsar', ertsatzaiie.

ertsaldi. (atsekabe): iz. Laŕitasuoa, atsekabea. (abazuzitasun): *iz.* Ikus.: Abazuzitasun. k: Premiatasun. (itxugindura): *(in.* **Lao** edo ixtun bat ixtea. (zebadura):) *iz.* ikus.: Zebadura. (ikoldura): *L.* Ikus.: Ikoldura.

ertsaldika. (ikoidura): *adond.* rkolduraz ari-izatea.

ertsaldizko. (ikoldura): *izond.* Ikoldurari dagokiona.

ertsamen. (jabego): *iz.* Ertsatzearen egipena. j: Ertsamendu, ertxatze.

ertsamendu. (abazuzitasun): *iz.* Zerbait egiteko lastertasuna eskatzea.

ertsapen.(zapa); *iz. Ikus.:* Zapa. Zanpaketa. (ikoldura): iz. Buts.: Ikoldura. j: Erstura, estumen. (blob): II *iz.* Biotzaren ertsidura. Ertxapen.

ertsari. (jabego): *izond.* Jabegoa eragoten duena. I: Ertxari, ertsalari, ertsatzaile.

ertsati. (abazuzitasun): *izond.* Estutzeu duena_

erteatu. (estuera); *ad.* Estutu. j: Ertxatu. Ertsitu, crata, crtxa, ertxatu, zuzitu. (ertsidura): *ad.* Ikus.: Frisian. Kiskartu, kozkortu, kuskurtu, kutuldu, ingatu, uzkurtu. (eginbide): *(ad.* ikus.: Beartu. Ertsa.

ertsatuki. (ertsidura): *adond.* Ertsatuz ari-izatea. Ertxatuki.

ertsatzaile. (jabego): *izond.* ikus.: Ertsalari. I: Ertsari.

ertsatzeko. (estuera): *Izond* Estutzekoa dana.

ertse. (sabel): *iz.* Ikus.: Esteak. j: Eilze, crtsuts, este uts, tinpol.

ertsein. (laguuabaŕ): *Izond.* Laganabafekoa dana.

ertsi. (erste): *ad.* Mugatua dagocn lekua ta bere lekorean dagoenaren artean nolabait aŕemana eragotzi. I: Ertxi, ersi, itxi, ixi, zefatu. (estuera): *izond* Estua dana. I: Ertxidura, end. (irautasun): II *izond.* Iratrtastmez yarduten duena. (nrbiltasun): *(ad*, llrbiltzen dons, (zaps): II *ad.* Indafez estutu. (Itsaspen): jl *ad.* ltsatsi.

ertsi-erazi. (jazarpen); *ad.* Notin edo abere bat tai gabe jazartzea. j: Jazartn, nckarazi, estucrazo, estutu, inili.

ertsi-ertsi. (crate); *izond.* Guztiz itxita dagoena.

ertsi-giaŕ. (giñaŕe): *iz.* ltsutzen duen **giñaŕea.**

ertsi-izkiak. (izki): *iz.* Itsudurazko izkiak.

ertsiagotu. (geŕikatze): *ad.* Geyago gefikatu.

ertsideki. (begi): *ad.* Begien idcki ta itxi. I: Ertsidiki, erts-ireki, erxidiki, ertsi-ideki. ertsi-idiki.

ERTSIDURA. ŕz. Ikoltzean gibeleraztearcn egipena; geyenetan solo eta bere atalai buruz esaten da. Adores gitxitzea, kikiltzea. I: **Oyai** batmen luzera to zabalera ikoltzca. Gauza batzuck legotlzen diranean, kaizuz gitxitzea. Embea izan edo egotca. j: Kuzkurdura, uzkurtasun, zimurtasun, zizkurdura. II (gona), (ikoldura), (labufera), (ineartasun), (oyal), (toles), (zeartasun). (zapa): ŕń, Ikus.: Ertsigo. !: Ertxidura.

ertsigafi. (gulidura): *izond.* Ertsitu, gutxitu ditekena. (itxuginduta): *izond.* ltsutu ditekena. (ikoldura): *(frond.* Soiñeko eunak ikollzen dituena.

ertsigo. (zapa): L. Estutzearen egipena. E: Ertsipen, ertxidura, ertsidura.

ertsigune. (estuera): iz. Estutzea, estutzen dan tokia.

ertsikeri. (isikortasun); *iz.* Guztiz isituki ari-izatca.

ertsiki. (zapa): *adond.* Estutzcan ari *adond.* Auŕak soñaren aultasunaz egotca.

ertsikof. (zebadura): *izond.* Laburizen eta mugatzcn duena.

ertsilari. (itxugindura): *izond.* Ttxugindura egiten donna.

ertsimendu. (estucra): *iz.* Estutzea.

ertsiño. (estuera): izard. Estutxna dana. ^: Ertsisko.

ertsipcu. (zapa): *iz.* Ileus.: Ertsigo. I: Ertxidura, estupen. .

ertsirik. (erste): izond. ltxita dagoena.

ertsiro. (zeaztasun): *adond.* Zoŕozki, zearo.

ertsisko. (estucra): izond. Estu-estua dana. I: Ertsifio.

ertsitasun. (erste): *iz.* Ikus.: Erste. (atsekabe): *iz.* Ikus.; Atsekabe.

ertsltu. (estuera): *ad.* Estutu. I: Ertsatu, ertxatu. (crtsidura): *ad.* Kaizuz gutxitu. I: Ikus.: Ertsatu. I: Erxitu, kiskattu, kozkortu, kuskurhy kutuldu, ingatu, itzurtu, uzkurtu. (itxitura): II *ad.* Inguratu, esitu.

ertsizka. (abazuzitasun): *adond.* Ozta-ozta ari-izatca.

ertsizulo. (zulo): *iz.* Estaltzekoa dan zuloa.

ertstu. (estucra): *izond.* Estua dana.

ertsura. (cstuera): *iz.* Ikus.: Estuera.

ertsuts. (sabcl): iz. [lass.: Esteak. I: Ertse, este uts.

ertu. (itoipcn): *ad.* Ikus.: Ertarazi. (gutidura): *ad.* Gutxittt. Ert. (sabai): II *iz.* Gelaren sabaya.

ertu-arazie. (gutidura); *izond.* Gutiago eragiten duena.

ertualdi. (itoipen): *iz.* Aizatuta dagoen gorpulz batetik aides ateratzea.

ertul. (antera): *iz.* Ikus.: Ereraki, Erburuko, eati, eaki, crtitz, ertizte.

crtul-belaf. (landarc): *iz.* Kizkikaria dan landarea; bere azia egaztientzako azkutia da.

crtulan. (erdialdi): *adond.* Lasteŕ erditzeko dagoen. I: Ert-uŕen.

ertun. (roritxaŕ): *izond.* Zorigaiztokoa dana. (atsekabetasun): *izond.* Ikus.: Atsekabegafi. I: Erakaitz, ez-gogorako. (aria): II *izond.* Azta aundia duena.

ertundu. (zoritxaŕ): *ad.* Zorigabekoa biurtu.

ertune. (erdi): *iz.* Ikus.: Erdoki.

ertura. (itoipen): *iz.* Aizatuta dagoen gorputz batetik aides ateratzearen egipena. (azta): *izond.* Ikus.: Ertun.

ertusle. (oñetako): *izond.* Bere oñetakoak kentzen ditucna,

ertustu. (oñetako): *ad* Jantzitako oñetakoak kendu.

ertutsik. (oñetako): *izond.* Oñetakorik gabe dagoena.

ertutsu. (itsumen): *ŕzond.* Erdi itsua daua. I: Ikus.: Erdi-itsu, utsuko.

ertutz. (uzgune): *izond.* Erdi utz dagoena. I: Ertuts.

ertuxe. (gutidura): *izond.* Zerbait gutituta dagoena.

ertxa. (zaps): *iz.* Ikus,: Zapa. I: Ertxadura, tinkadura, sakapen.

ertxadnn. (eŕi-cliza); *ŕz,* Tkus.: Efi-eliza. Eŕitxadon.

ertxadura. (zapa): *iz.* Ikus.: Tinkadura. I: Ertxa, zapaldura.

ertxagaf'. (zapa): *izond.* Zapatzen duena.

ertxakof. (zaps): *frond.* Ertxatzen duena.

ertxapen. (txirotasun): ŕr. Ikus.: Txlrotasun.

erixarazi. (zaps): *ad.* Indaŕez estutu-eragin. j: Ikus.: Erts-arazi.

ertxatuki. (zaps): *adond.* Estutuz ari

ertxatze. (jabego): *iz.* Ikus.: Ertsamen, I: Ertsamendu.

ertxazaile. (estueru): *izond.* Estutzen duena. j: Ertsatzaile.

ertxi. (estucra): *izond.* Estutxoa daua. I: Erxi. (ardura): *izond.* Ganz* arduraz egiteu ditucna. (erste): *ad.* hue.: Ertsi.

ertxadura. (zaps): *iz.* Ikus.: Ertsigo. I: Ertsipen, crtsidura. (estuera): *iz.* Ikus.: Ertsi.

ertxilein. (aŕaildura): *iz.* Ikus.: Afaildura.

ertxin. (itxaso): iz. Maletaz egiña dagoen itxasoko ondoa.

ertxn. (erge€tasun): *izond.* Ergela dana; zentzunik ez duena.

ertxnlreri. (zorotasun): *iz.* Ikus.: Zorotasun.

ertxoko. (zoko): *iz.* Bi ormak, alkartzeu diranean, egiten duten zokoa.: Bartel'.

ertxokounea. (zoko): iz. Zoko baten erpiña.

ertz. (karel): *iz.* Gauza batzuen iraitz-edupeneko amsi, karel edo arena. I: Soñeko edo oyal baten atzena. Ur-egia, luf eta itxasoen artekn muga; berdin 10 eta zingira edo ibayen artekoa. j; Kaleetako espaloya. I: Enniña, ezponda, kandola, zizku. (ule): iz. Bilo-eŕetena. (zoko): II *iz.* Irten-gunez agertzen dan zokoa; etxc baten bi ormak alkartzen diranean egiten dana. (janztura): *iz.* Soñeko baten barncko mendela. (Uncle): *iz.* Emecn kundea.

ertz-agun. (itxasontzi): *iz.* Bi lokafi ta bi makilen bidez eta zeaŕetara jaŕita egiten dan aize-maladia.

crtz-argi. (idaztoaf): *iz.* Tdazti edo agerkai batean, beren ertzean jartzen dan oarpidea.

erta-argitu. (idaztoaf): *ad.* Ertz-argiak ipiñi. I: Brtz-argiztu.

ertz-argitzaile. (idaztoar): *izond.* Ertz-argiak ipintzcn dituena.

ertz-añ. (aft): *iz.* Etxe baten ondoan eta kale ta bide batzuetan jartzcn dais af€-zutoña, ertzean ipiñita.

ertz-askodun. (neuŕizti): *iz.* tictrs.: Aldedi.

ertz-ausi. (txintxin): *iz.* Gaizki cgitcagatik bizarkiak dauzkan txintxiña.

ertz-berdin. (neuŕizti): *izond.* Ikus.: Ikus.: Ertzakide.

ertz-bitxi. (apaingailu): *iz.* Ertzetan egiten dan apaingailua.

ertz-bizi. (kare[): *iz.* Landuta dagoen all baten edo egurki baton beard edo zokoa.

ertc-estalki. (ozkadura): iz. Ate edo leyo ta ormaen artean geratzen dan tartea estaltzeko erabiltzen dan ozlcadura cstua. Ertz-zeŕenda.

ertz-gabeko. (amaigabetasun): ŕzond. Mugarik eztuena.

ertz-gile. (apaingailu): *frond.* Azpildurak egiteu dituena. (esku-iangintzak): *izond.* Berbera.

ertz-II. (karel): *iz,* Ertz amustuta.

ertz-Inguratu. (mugadura): *od.* Mugadura jartzekoa dana egokitu.

crte-izpi. (ozka): iz. Hertz'cn ozka.

ertz-izpi-lndaŕ. (timist-indaf): *iz.* Iŕati-txlmist-indaŕ. I: Hertz'en ozka-iudaŕa.

ertz-latzeko. (azateztapen): *iz.* Often bizafak ebaki gabe azaleztatzen dana.

ertz-leungai. (lanabesa): *iz.* Ertz biziak kentzeko erabiltzen dan burni-lanabesa, berezik ugalgifiek darabittcna.

ertz-mozte. (kare]); iz. Ate ts leyoetan, beren oflen crtzean egiten dan moztca.

ertz-oaf. (azaldura): *iz.* Zerbait azalerazteko, idazki baton ertzean jartzen dan oaŕa.

ertz-oartu. (azaldura): *ad.* Idazkien ertzetan zerbait azalerazteko, oaŕak egin.

ertz-oltza. (zur): iz. ltxaso edo that baten ertzean jartzen dan zuredia, gayak itxasontzian sartzeko edo itxasontzitik ateratzeko zubia bezela izatcko.

ertz-ontzi. (sabel): *iz.* Sabelari ematen zayon izena.

ertz-puska. (zati): *iz.* Gauza baten crtzctik kcntzen dan puska.

ertz-ur. (sabel): iz. Urdaarnen azkurietaz cgindako oŕetik este mcak ateratzen duen ubila. Est-esne, este-ur.

ertz-xaski. (lotura): *iz.* Zerbait lotzekoa dan biduŕa,

ertz-zeŕenda. (ozkadura): *iz.* lkus.: Ertz-estalki.

ertz-zoko. (zoko): *iz.* Bi tau-uueck alkartzcan egiten duten zolcaa.

ertza-toki. (itxasontzi); iz. Itxasontziak luf ondoau jartzeko dagoen told berezia. 1: Ertze-toki,

ertzadun. (karel): *frond.* Ertzak dauzkana.

ertzadura. (azpadura): *iz.* Ilms.: Azpadura.

ertzaile. (gutidura): ŕzond. Zerbait gutitzeu duena.

ertzain. (ertzaingo): iz. Eŕiko amaifia. Ikus.: Amaiña. I: Atzi-egile, ertzai, uri-zain, zaindari, zainlari.

ertzain-buru. (ertzaingo): iz. Ertzaticn buruzagia.

ertzain-lefo. (ertzaingn): *iz.* Ertzañen esia.

ertzaindoki. (ertzaingo): ŕz. Ertzañen ickna.

ERTZAINGO. iz, Ororen kiria ta uritaŕ edo eŕitaŕen ziurtasuna zaintzcko dagoen alkargo berezia. 1: Lagunarte, uri ta abaŕen kiri ta jaurgo one. : Uri-zaingo, uri-zaintza. II (begirantza), (bilakuntza), (lanbide), (zaintzale).

ertzaintza. (ertzaingo): *iz.* Endeŕiaren ertzaingoa.

ertzaki. (ate): tz, Atzaren ezufa. (ezuŕ): *iz.* Berbera.

ertzalcide. (neuŕizti): *izond.* Berea aldeak alkefekiko berdin dauzkaten neufiztiaren irudiai esaten zaye. : Ertz-berdin.

ertzalde. (zoko): *iz.* Bi zabalguneak alkaŕ ebakitzen egiten duten leŕoa edo ertza.

ertzale. (oŕi): *hand.* Efl'aren aide ari dana.

ertzaletasun. (oŕi); *ŕz. Efi'* arenganako zaletasuna.

ERTZAPAIN. *iz.* Berczikі kizkatutako ielden irartzearen bidez egiten dan irudia. 1: Idantzezki.1/ (apaingalu), (eguneroko), (erti), (gizirudi), (idazti), (ikuŕatz), (irarkola), (irndiantz), (leŕorapen), (margoerti), (maŕazki), (txintxin), (zulakaitz). (apaingailu): *iz.* Soñekoen ertzean ipintzen dan apaingailua.

ertzapaindu. (apaingailu): *ad.* Soñekoen ertzak apaingailuz apaindu.

ertzapaindura. (apaingailu): *iz.* Oyal edo Soñekoen ertza. Aepidura.

ertzapen. (lotura): *iz.* Kutxak, bide-kutxak eta abaŕ, luzeran eta zabalcran iotzeko erabiltzen diran lotura eta zildaya.

ertzaro. (ardi): *iz.* Ardiek crditzeko aldia.

ertzarte. (neuŕizti): iz. Aldedi baten ertzaldeen arteko zaba€gu lea.

ertzarteko. (sabel): ŕz. Sabelaren barneko iraitza estaltzen duen inintz gerlitsua. j: Erzarteko, erxarteko.

ertzate. (urdail): *iz.* Urdalaren beko idekidura.

ertzatu. (zaps): *ad.* Indafez estutu edo zapatu. (azpadura): *ad.* Azpadurak egin.

ertzaula. (itxitura): *iz.* Espila. j: ikus.: Esi, zefailu.

ertzautsi. (austura): *ad.* Gauza batzuen ertzak autar.

ertze. (sabel): *iz.* Ikus.: Esteak. I: Ertze. I: Zil, crze, crxe, moraga. (gutidura): *ŕz.* Ikus.: Gutidura. I: Gutimen. II Ertzeak tau dim: Muzkeŕa edo ertzegoiia, ertze luzea, ertzutsia, ondo-ertzea.

ertze itsu. (rebel): iz. Ikus.: Ersutz. Ertsutz, ertz-itsu, ertzutsi, este-itsu.

ertze-lodi. (sabel): iz. Estearen azken zatia, lodiena. I: Este Lodi, este-nausi.

ertze-luze. (sabel): iz. Mea den estea, bare zati luzeena. j: Este luze.

ertze-ondolco. (sabel): *iz.* Estea amaitzen dan giñaŕea, ipurdi-ziloa itxi ala idekitzekoa dana. (giñaŕe): *iz.* Berbera.

ertze-utz. (sabel): *iz.* Ertze-luzearen bigaŕen zatia.

ertze-zizare. (aŕ): iz. Esteetan egiten dan zizarea. : Ertze-xixari,

erzzeak egitea. (sabel): *iz.* Sabela apurtu edo zauritu. I: Ertzeak egin. (Ian): *ŕa.* Asko lanegitea.

ertzean, (zeaztasun): *adond.* Zeatzez ari-izatea.

ertzedegi. (idekidura): *izond.* Erdi idekita dagocna. : Ertzedei.

crtzegofc. (gurkadura): iz. Ikus.: Estegoŕi, I; Añuska, erzegoŕi, kontrako-eztaŕi.

ertzejan. (austura): *ad.* Mustuŕ-zati bat kcntzean zerbait autsi.

ertzelci. (rebel): *iz.* Ettzearen zatia.

ertzelco. (sabot): *frond.* Esteari dagokiona. Ertzetako. (karel): *frond.* Ertzari dagokiona.

ertzeko Izpi-lcufuska. (kuŕuska): iz. Ikus.: Albo-izpi-kuŕuska.

ertzeirotu, (lotura): *ad.* Kutxak, bide kutxak eta abafi, luzeran eta zabaleran lotzeko, lotura eta zildaya

ertzera. (ereintza): ŕz. Ereintza ildoetan egitea.

ertzerakol. (efiketa): *izond.* Etiketan mutuŕetako ta geyegizkoak diran asinoak anartzen dituena. j: Zirt-zarteko.

ertzeratu. (karel): *ad.* Ertz-aldcan ipiñi edo jaŕi.

ertzefe. (isikortasun): *izond.* Setatia dana. I: Ertze-eŕe.

ertzeski. (eresgalu): *ŕz.* Totzeko, ariak dauzkan eresgalna.

ertzetako gaizkoudura. (rebel): *iz.* Estecn rnintzaren antura.

ertzetako sukaf. (rebel): iz, Esteen sukafa.

ertzetara. (karel): *adond.* Ertz-aldetik ipiiii, erabili, jo, ...

ertzetaratu. (rebel): *ad.* Esteetara igaro.

ertzetoki. (aingura): iz. Ikus.: Ditxo. I: Ondotegi.

ertzetxo. (karat): iz. Espaloyaren ertza.

crtzitu, (bakuutza): *ad.* Bi inutuŕ batu.

erten. (adin-antze): *izond.* Adin-antzerik eztuena. Ertzaro.

ertznazi. (adin-antze): *ad.* Ertzoa egin-erazi edo biurtu-eragin.

ertzokeri. (adin-antze): *iz.* Adin-antze gabeko egipena.

ertzotasun. (adin-antze): *iz.* Adin-antzerik ez izatea. Ertzotarzun.

ertzotiki. (adin-antze): *adond.* Ertzokeriz ari-izatea,

ertzotu. (adin-antze): *ad.* Ertzo egin edo biurtu.

ertztuu. (karel): *izond.* Gauza baten karelean ateratzeu dan ertza duena.

ertztxeskl. (lotura): *iz.* Ikus.: Biduŕ, Biluŕ, biluŕi, biyu/.

ertzuralc. (orga): *ft.* Gurdixka baten arazak.

ertzuŕen, (sabel): is. IIrdaletik Satan dan estearen lenengo zatia.

ertzutoi, (zoko): *iz.* Erizko zutabea.

ertzutsi. (sabot); is. Ikus.: Ersatz, I: Ertsutz, ertze itsu, ertz-itsu.

erna. (balm): *iz.* Sendakintzan erabiltzen dan belat-mota bat, abereentzat azkuŕia bezela ere ematen dana. (zorotasun): *frond.* Eroa itzaren aldaketa,

eruaite, (loŕeta): *iz.* Eramatearen egipena; eroate itzarcn aldaketa.

cruanerazi. (loŕcta): *ad.* Eroan-eragin, eraman-erazi.

erube. (naŕazti): ŕz, Lau soin-adaf motz dauzkan naŕazti txikia, zortziren bat neurkin-eunekoa dana; soils autskara ta zapalduta du, ta bare atzen mutuŕetan, iraitz leunenetan ere itsasteko, xatlalxoak dauzka. j: Eruge.

erube-jale. (azkuŕi): izond. Erubeak jaten diluena.

eruka. (odol): ŕs. Odoiaren txirotzea.

eruka sendakiak. (odol); iz, Eruku sendatzekosendakayak.

erukadun. (odol): *izond.* Odola txirotuea daukana.

erupe. Our): iz. Latta dan lurkia.

eruregotzi. (eduŕ): *iz.* Aizeak metatutako edu ŕ aiudea.

eruŕ, (eclat): *iz.* ikus.: Eduŕ.

erusi. (zefi): *iz.* Zeŕi-emea arkerenean dagoenean. E: Jausi, urusi, xausi, xeŕi-erauts, xeŕi-eraux.

eruskal. (sendagaikintza): iz. Thus.: Sendagai.

eruskin. (sendakintza): /s. Tkus.: Sendagile.

eruskinde. (sendakintza): *iz.* Ikus.: Sendakintza, ; Osagintza.

erxatu. (indaf): *ad.* Tndartu. (ertsidura): *ad.* Tkoldu.

erxe. (sabel): iz. Estea. I: Erxiak, erze.

erxiak, (saber): *iz.* Ikus.: Erxe, I: Esteak.

erzdura. (galbide): *iz.* Galbideuŕen.

erze. (sabel): iz. Ikus.: Este, J: Esteak,

anemia. (sabel): iz. Lukainkak egiteko erabiltzen dan bildots edo aariaren ertze-luzea.

erziamarta. (ipurakintza): *iz.* Ariz egindako lokati *me-men.*

erziatu. (iraun-azte): *ad.* flak dagozen landarc edo abereak egokiro antolatu, bizirik zeudenean zeukaten itxura bem garde dezaten.

erzlandu. (karat): *ad.* Ertzak Iandu.

crzmoztu. (karel): *ad.* Ate ta leyoetan, berm afien ertza moztu.

es. (aditz): *ad.* Eratańietan ETSI aditzaren aldaketa.

esa. (aditz): *ad.* Eratofietan ESAN aditzaren aidaketa.

esa-egite. (itz): *iz.* Itzak eta egipenak. Esan-egin.

esabidea. (itz): iz. Ikus,; Esaka. Itzegiteko era.

ESAERA. iz. Zuzen-legearen arauz ontzat artutako esakizun, esakuua edo irakaskizuna. I: Asmoa, jokabiderako araua. I: Epaira, eras, erasa, efanki, eŕantxu, eŕapen, eŕanzaf, eŕan-cant, eŕan-zuuŕ, esangi, esangi, esari, esanera, supita, (elizti): *iz.* Itzegiteko era berezia, eliztiaren arauetatik at nolabait izatea dana. /1(arau), (irakaskintza), (mintzoera), (zuzen-lege).

esaera-bilduma. (esaera): *iz.* Esakuneen bilduma. 1: Esaera-sorta.

esaera-biltzak. (esaera): *frond.* Esakuneak biltzen dituena.

esaera-izti. (esaera): *iz.* Esakuneak aztertsen dituen jakintza.

esaera-sorta. (esaera): *iz.* Ikus.: Esaera-bilduma.

esaera-zale. (esaera): *frond.* Esakuneak maite diluena.

esaerategi. (esaera): *iz.* Esakuneak jaŕita dagozen idaztia. I: Esakundegi.

esaeratsu.(gaztasun): *izond.* Etaz eta gaztasunez mintzatzen dana. I: Esala, esale, esatari. (esaera): *izond.* Esakuneak sari erabiltzen dituena. I: Ikus.: Esakuntsu, esaridun.

esaeratxo. (esaera): iz. Emma motza.

esaeraz. (esaera): *adond.* Esakumeak erabiltzen ari-izates, J; Esakun-bidez.

esaerazko idazkera. (esaera): *iz.* Esakune-arauz idazteko era. I: Esalegezko idazkera.

esaga. (egurki): iz. Gurdien estalkiari custcko aga.

esagin.(esangipen); *izond.* Esangipenez ari dana.

esagintasun. (esangipen): *iz.* ikus.: Esangipen I: Esanekotasun, uosnereite.

esaga. (edespen): *iz.* Ems.: Edespen.

esaka. (kordokadura): *adond.* Kordokatzen ari-izatea, is Exaka. (mintzabide): *adond.* Esaten ari-izatea. (itz): II *iz.* Asmo bat adierazteko erabiltzen diran itz bat edo batzuk. I: Esabidea.

esakai. (itz-antze): iz. Itzaldi-gaya.

esakera. (mintzabide): *iz.* Eliztiaren arauetatik at nolabait aldentzen dan itzegiteko era. I: Esamaña.

esakera-antze.(mintzabide): Mintzabiderako antzea.

esakeraluri. (assess): *izond.* Esakerak biltzen dituena.

esakeria. (mardail): *is, ikus.:* Martini]. Maisa. (miutzabide): ŕz. ans.: Esatnesa.

esakizun. (izkcta): *iz.* Izketarako gays. (mintzabide): *iz.* Esatekoa dana. (azaldura): II *iz.* Idazki edo esandako zeribait bums azaldura.

esakun. (itz): *z.* Ikus.: Esakuntza. I; Eŕakun. (mintzabide): *iz.* lkus.: Mintzabide.]: Asmo bat adieraztearen egipen eta ondorioa.

esaka n-bidez. (esaera): *adond.* Ikus.: Esaeraz.

esakun-izti. (esaera): *iz.* Esakunek' aztertzen dituen yakintza.

esakundegL (esaera): iz. Ikus.: Esaerategi.

esakune. (esaera): iz. Atsotitza, esaera, zuuŕ-itza. i: Salomon'en esakuntza batzuk dauzkan Idazteunaren idaztla. ^: Ele-xagaŕ, eŕakun, eŕankizun, eŕanku, efakun, afapu, esalege, esakun, esakuna, esangune, esan zaf, atsotatz, eŕan sot, itzuŕ, itz-zaaŕ, itz-zuuŕ, supita, i'kizun.

esakuntsu. (esaera): *adond.* Esakunak diñozkiena. I: Esacratsu.

esakuntza. (itz): ŕz. Zeniznn bat ernateko alkartzen divan itzen multzoa. ^: Esapide, esakun, csakuntze, eŕakun.

esakera. (ikuŕ): *iz.* Zerbaiten ikufa izatea. I: Esangura, esanai.

esain. (gaztasun): *izond.* Ems.: Esacratsu. ^; Esale, esanle, eratari.

esalari. (mintzabide): *izond.* Mintzatzen dana. (iŕati): *izond.* Ifatl-bidalkin batean iragarkiak eta beŕiak ernaten diluena. I: Baste.

esaldi. (izketa): is itketa baten aldia, I: Esaaldi. (elizti): iz. Zentzuna ematen duten alkartutako esakunen multzoa. I: Esanaidi, esalege.

esaldi-amai. (elizti): iz. Esaldiareu bigafen zatia, lenengoaren zentzuna betetzen duena.

esaldi-arauak. (arau): iz. Esaldietaruko arauak. 1: Esaldirako arauak.

esaldi-auŕe. (elizti): *iz.* Esaldiaren lenengo zatia, bigatenarekin betetzen dana.

esaldi-zati. (elizti): *is.* Esakuntzaren zatia.

esale. (miutzabide): *izond.* Diñoena, csaten duena.

esalege, (esacra): *iz.* flats.: Esakune. (elizti): *ŕz.* Ikus.: Esaldi.

esalegezko idazkera. (esaera): *iz.* Ikus.: Esaerazko idazkera.

esamaña. (csaera): iz. Ikus.: Esakera. Esan-inaiña. (aran): ŕz. Zerbait esatcko edo egiteko lendik onartutako araua.

esamesa. (mintzabide): *iz.* Lagunabaŕen artean dabiĺeu susmuŕa.: Esanmes, esakeria, esamesa, usubilo, susmuŕ, zdzimutzika.

esamesabide. (mardail): Mardalerako karia.

esamesaka. (mintzabide): *adond.* Mintzatzen ari-izatea. (kordokadura): *adond.* Kordoka ari-izatea. I: Esemeseka. (idazketa): jj iz. Idazten ikasteko auŕek dagizkiten xotxak. Esemese.

esamesgaŕi. (azaldura): *is.* Esan edo idatzi danaren azaldura.

esan. (mintzabide): *ad.* Itzen bides oldozpena adierazi, ; Etan, etsan. (dei-egikuntza): iz. Dei-cgikuntrarako csaera. (one.): II *is, Ikus.;* Onn. I: Eean-*On.*

esan zaf. (esaera): *iz.* Ikus.; Esakune. I: Efakune, esangune, elan zaŕ, atsotitz.

esan-arauz.(mintzebide): *adond.* Esandako edo idatzitakoaren arauz; itzcz-itz ari-izatea.

esan-arazle. (mintzabide): *izond.* Esan-eragiten duena.

esan-egin. (its): *iz.* Esanak eta egipenak. €: ikus.: Esa-egite.

esan-erantzunak. (artueman): *L.* Aŕ-emanetan ari-izatea.

esan-ezin. (mintzabide): *frond.* Esan czin ditekena.

esan-e^{g}iña. (oguzkera): *frond.* Oguzkera etenaz itzegiten edo irakurtzen duena. Itz-gaizto. (motcltasun): *izond.* Esan ezin ditekena.

esan-eziñeko. (rintzabide): *izond.* Ikus.: Esanezgaŕi. j: Esan-eziñezko.

esan-gaitz. (mintzabide): *izond.* Ikus.: Esanezgaŕi. I: Esan ezin, esan-eziñeko. (oguzkcra): *ŕzand.* Oguzi ezin ditekena.

esan-gaizto. (gaitzipen): iz, Iraingaŕia dan esana. j: Ikus.: Gaitzipen.

esan-gatxeko. (esangaizpen): *(sand.* Esan-txaŕeko,eskurakaitza dana.

esan-min. (mintzabide): iz. Esateko yorana, gogo bizia.

esan-naitsu. (mintzabide); *(sand.* Ikus.: Esanguratsu. Esankoŕ.

esan-an. (onu): *is.* Ikus.: Onu. I: Esan, itz-on.

esan-ondore. (zuzen-lege): iz. Ipuin edo alegi batetik ateratzen den irakaspena.

esana-egin. (esangipen): *ad.* Esanera etoŕi, I: Esaneratu, nosnereitu, men-egin, menetu.

esanai. (ikur): iz. Ikus.: Esakura. Esangura, esan-nai.

esanaidi. (itz-antze): iz. Itzaldia. (elizti): iz. Ikus.: Esaldi.

esanarazi. (mintzabide): *ad.* Esau-eragin. Esancrazo.

esanbeaf, (mintzoera); is. Itzegite oso luzea. (mintzabide): *iz.* Esan beat dana.

esanbetetzaĺe. (its): *frond.* Pere itza betetzen duena.

esanblzi. (mintzabide): *iz.* Ikus.: Mintzabide. I: Efanara.

esandarl. (mu): *izond.* Onua ematen duena.

esanelro. (esangipen): *frond.* Esanera datotena, men-egiten duena. I: Esangin, esagin, esangile, esan-egiie, esan-oneko, manueŕex, manayakoŕ, manukoŕ, manuetex, manueŕez, manukot, manu-oneko, menerakoŕ, menpezko.

esanekotasun. (esangipen): *is* Ikus.: Esangipen. : Esagintasun, manentarzun, manukortasun, menekotasun.

esanen. (mintzabide): *ad.* Esateko zerbait izatea.

esanera. (esaera): iz. Ikus.: Esaera.

esanera etofi. (yalkipen): *ad.* Yalkitzen dana.

esaneratu. (esangipen): *ad.* Ikus.: Esana-egin. Nosnereitu, men-egin.

esanezgaŕi. (mintzabide): izond. Bean ezin ditekena. I; Esan-eziñeko, esan-eziñezko, esan-gaitz.

esangabeko. (mintzabide): *izond.* Eon ez dana. I: Esangabe.

esangai. (gogai): *is.* Ikus.: Gogai. (its-antze): iz. ltzaldi-gai.

ESANGAIZPEN. *is.* Norbaitek agintzen zayona ez egitearen egipeu eta ondorioa. : Auskeria, auts-kolorc, autskeri, mcnde-iges, mendugabe, mcugabetasun, mcnik-eza, menpegabe. II (auskcri), (biurdura), (biurkcri), (binŕitasun), (buru jabctasun), (czpctetasun), (isikortasun), (itzalgabekeri), (jarkipen), (jazargo), (mukerkeri), (ukapeu).

esangafi. (mintzabide): *frond.* Esan ditekeua; oguzi ditekena.

esangel. (mintzabide): *izond.* Esatekotzat dagoena.

esangi. (esaera): *iz.* Ikus.: Enters': I: Esari. (edespen): *is.* Ametsezko gertaera baten edespena, bertatik one dan ondorioa aleratzen dalarik.

esangiĺe. (esangipen): *izond.* Ikus.: Esaneko. j: Esagin, esangin, esan-egiie.

esangin. (csangipen): *izond.* Ikus.: Esaneko. j: Esagin, esangiĺe, nianaeŕex, manueŕex, manueŕez, manukoŕ, manu-oneko, men-egiie, menerakoŕ, menpexko.

esangintz. (esangipen): *iz.* Ems.: Esangipen. Esangiña.

esangiña. (esangipen): *is.* Ikus.: Esangipen. Esangintz,jauspen.

esangiñaz. (csangipcn): *adond.* Esangipenez ari-izatea.

ESANGIPEN. is. Agintzen duenaren naimena betotzeaen egipeua. j: Nagusiarcn agintze edo baimena, baler ere tekaidego ta lekaimegoetan. I: Auetan egoten dan erkidego lanbidea. Esagintasun, esanekotasun, esangintz, esangiña,jauspen, manentarzun, manukortasun, nosnereite, menekotasun, menpetza, menpetze, jaispen, jautspen. l/ (apaltasun), (bcgimne), (bekotasun), (menpckoŕasun), (nrenpetasun), (mentasun), (otscinketa), (sotiltasun).

esangune. (csacra): *is.* Ikus.: Esakune.

esangura. (ikut): is. Ikus.: Esakura. I; Esanai.

esangurako. (ikuŕ): *izond.* Zerbaiten ikuŕa data adicrazten duena.

esanguratsu. (mintzabide): *izond.* Biotzondoak edo oldozpcnak biziro adierazten ditucna. : Esankoŕ, esan-naitsu.

esanka. (mintzabidc): *adond.* Fsaten ari-izatea.

esankizun. (mintzabide): iz. Esateko dagoena.

esankof. (rnintzabidc): *izond,* Ikus.: Esanguratsu.]: Esan-naitsu.

esantza. (mintzabide): is. Ikus.: Mintzabide.

esantzerki. (antzerti): is. Antzokian aurkezten dan eresizlagundutako elertizko lana.

esantzerki-abesle. (abesti): *ŕzand.* Esantzerkian abestcn duena.

esantzerkiño. (anterti): iz. Esantzerki labuŕa.

esapide. (itz): *ft.* Ikus.: Esakuntza. (gai): *iz.* Esatego gai edo karia.

esari. (csacra): *iz.* ikus.: Esnera. I: Esangi.

esaridun. (csaera): *izond. Tkus.:* Esacratsu.

esaritsu. (csacra): *izond.* Esaerak geyegi erabiltzen ari dana.

esaritxu. (esaeta): iz. Esaera motza.

esarte. (igaraipen): *iz.* Ereindakoa oinpetu gabe abereak igaro ditezen bi esi-leŕoen bidez egindako bidetxoa,

esataldi. (izketa): *iz.* Ikus.: Izketa. (izkintza): *iz.* Ikus.: Mintzaldi,

esatari. (gaztasun): *izond.* Ikus.: Esaeratsu. ; Esala, esale.

esate. (aditz): *ad.* Esan aditzaren aditz-izena. (eredu): iz. Ikus.: Adibide. "P.sate baterako" esakuntzan agertzen da. (iixitura); II *iz.* Esiko atea.

esateke. (mintzabide): *adond.* Esan gabc izatea.

esateko. (mintzabide): *frond.* Esan beaŕ dana; esatea egokia dana.

esaterako. (mintzabide): *ŕz.* Boas.: Adibide, esate, esate baterako.

esatari, (mintzoera): *iz.* Ttzegiteko era.

esatordu. (oren); *iz.* Esateko orena.

esaul. (makil): *iz.* Lufean sartu al-izateko, mutuŕ bat zotoztuta daukan makila. I: Esio, esiol, eskolde, esdul.

esauldu.(ukoudatze): *ad.* Ayenak ukondatu. (matsondo): *ad.* Berbera.

esaulesi. (itxitura): iz. Esaulez egindako esia. Esauldesi, esaulkesi.

esaunda. (mintzabide): *iz,* Ikus.: Mintzabide.

sbalki, (aultasun): *adoad.* Aultasunez ari-izatea.

sbafatu. (berezkuntza): *ad.* ikus.: Berezi.

esbatu, (luŕalde): *iz,* Ikus.: Lufalde, I: Eŕibaŕuti, iuzino.

esaul, (makil); *iz.* ikus.; Esaul. Esiol, esio.

esdura, (gaitza); iz. Galtzak egitean, beaŕ dan ainbat estutzeko, bainratu beaŕ dan zatia. j; Txikitu.

cse. (ozkadura): *iz.* Ikus.: Ozkadura. 1: Moldartz, (ezetasun): *izond.* Ems.: Faze.

ese-efetze. (oguzkera): *iz.* Gediñen artean esereu order eŕe oguztea.

esegi. (dilingadura): *ad.* Gauze bat beste batetik zinlziiikajartzea edo egotea, beerailo eldu gabe. I: Exegi, eseki, eskai, eskegi, eskei, dilindakatu, dilindatu, kokatu, isegi, isiki, iseki, itxek', itseki, ixegi, ixigi, xilintxautu, zintzilikatu. (esertoki): *ad.* Eseri-aldakuntza.

esegi-aga. (diliugadura): iz. Gauzak esegiteko jaŕita dagoen aga.

esegi-leku. (dilingadura): iz. Gauzak esegiteko tokia. Eseteko-toki.

eseka. (deuduncza); *adond.* Kolokatzen ari-izatea. I: Esemeseka, cska.

esekabil. (oreulari); *iz.* Orentariareu zintzilkia.

esekatu. (ozks): *ad.* Tkus.: Ozkatu.

eseki. (lotura): *iz.* Zelcale-zurtoiñez egindako lotura garia lotzeko. (dilingadura): *ad.* Ikus.: Esegi. I: Eskegi.

esekidura. (dilingadura): *iz.* Escgita egotearen egipena.

esekutatu. (eralketa): *ad.* Suntsitu, ezeztatu.

esendu. (laŕu): *ad.* Lafua kcndu,

eseralki. (esertoki): *iz.* Ikus.: Esertoki. Escr-aulki, totogia.

eserburu. (esertoki); *iz.* Esertoki nagusia.

esererazi. (esertoki): *ad.* Eseri-eragin. Escrerazo, eseri-arazi.

eseri. (esertold): *ad.* Esertoki batean jaŕi. I: Eser, exer], exci, jasaŕi, yasergu, jezaŕi, isiri, toto, tototu, xaseri, xasi, tauka-egin, tonto, loin, xati.

eseri-aldi, (esertoki); *iz.* Escrita egotearen aldia. I: Eseraldi, esersaldi.

eseri-egonn, (geldidura): *iz.* Eseririk edo geldirik egotearen egipena.

eseri-erazo, (esertoki): *ad.* Eseri-eragin.

eseri-Icku. (esertoki): *iz.* Ikus.; Esertoki, (: Eseritoki, eserleku, xasergu.

eseritaki, (esertoki): *iz.* ikus.: Esertold. I: Eseri-leku.

eserki. (esertoki): *izond.* Escrita dagoena.

esefei, (ildo): iz. Biurteak egindako ildoa. (laŕinketa): *iz.* Berbera.

ESERTOKI, *iz,* Gañean cscritzeko egokia dan efedizea, edo afia, edo beste gaya. I: Gibet-aldea ezartzcko aulki edo beste jar-lekuaren zatia. j: Eseritoki, eseraidi, eser-aulki, eseri-leku, eseritoki, eserteku, exerileku, exeritoki, exertoki, ezartoki, aulgi, aulki, jargi, jarleku, jartoki, yasergu, jaŕalki, jesargu,jesaŕ-leku, xasergu, totxo, totogia, salami, jal-alki, jingo, jasarieku, jasergu, jazartoki, zuzailu, zazutu. /1(bunko), (ckusketa), (eliza), (eŕedize), (lendakaritza), (oltza), (zurkaitz).

esertxorik. (esertoki): *adoad.* Zaldi edo astoarengan ankak alde batons ipintzen eserita ibiltzea.

esesino. (eŕugabcdura): *iz.* ikus.: Aitcaki. j; Esesio.

eseskof. (eraso-aldi): *izond.* Erasoten duena.

eseste. (jazarpen): *izond.* Jazartzen duena. 1: Escsla, esestaile.

esestaldi. (gods): *iz.* Ikus.: Gudaidi. 1: Guduka.

eseste. (eraso-aldi): *iz.* Esetsi aditzarcn aditz-izena. (jazarpcn): *iz.* Tkus.: Jazarpen. (adinkunde): II Yardukitzea.

esete. (dilingadura): iz. Esegi aditzarcn aditz-izena; esegitcarcn laburpena.

eseteko-told. (dilingadura): *iz.* Ikus.: Esegi-lcku.

esetsaldi. (guda): *iz.* Ikus.: Gudaidi. (jazarpen): *iz.* Jazartzearen egipena.

esetsi. (craso-aldi): *ad.* Oidaŕez eraso, ezetsi. (salakuntza): *ad.* Satatu. (zirikaldi): II *ad.* Zirikatu. (jaŕaipen): *ad.* .tataitu. (bayetza): 11 *ad.* Bayeztu, isils. (ariketa): II *ad.* Ekin, yardun. (sayo): II *ad.* Sayatu.

esetsi-egitamu. (guda): *iz.* Gudaldi baterako egitamua.

esetsia. (eraso-aldi): *iz.* Erasotzearen egipena. (zirikaldi): *ix.* Gauze tsar baterako eragingaŕia dana. (bayetza): II *iz.* Bayeztea, isitzea, garamola. (jaŕaipen): ikus.: Jaŕaipen. (sayo): II *iz. Ikus.:* Sayn. (: Txegu, isegu, sayo-aldi.

eseln. (izeki-alki): *ad.* Piztu, izetu. 1: Exelu.

esetzaile, (kate); *izond,* Kate bat egiteko, cstunak batzen ditnena.

esgailu. (orate): iz. Txtekoa dana.

esgaratn. (asaldura): *ad.* Asaldatu.

esgafa. (etiketa): az, ikus.: Etilceta.

esgafaje. (austura): *iz.* Ausiabartza.

esgaŕi. (uinikizti): *iz.* Annaren auŕ-zoŕo ta umekiaren sabela batutzen dituzten odiñocn multzoa. I: Txilboŕ-este, xi]ko-crtze. (etsimen): *frond.* Etsigaŕia dana. (lokaŕi): II *iz.* linus.: Goroite.

esgafiro. (etsimen): *adond.* Etsimenez ari-izatea.

esgart. (eskaantze): *izond.* Eskuantzea dueua.

esginsaiL (erabaga): *Izond.* Erabagaz ari dana. Esgintzel.

esginsailkeria. (crebaga): iz. firms.; Erabaga.

csgot. (baldartasun): *izond.* Baldaŕa dana. (janztura): *iz.* Gaizki egiña dagoen jantzia.

esi. (itxitura): *iz.* Luŕean sartutako esoletaz edo alkartutako olaetaz edo burni-zirietaz egindako itxipena. Ertzaula, afate, esi-albo, ersi, ego, esŕura, ixi, tubas, pasu, sapaŕ, scsi, tokarte, zcfailu, zeŕakura. (orga): Iz. Gurdiaren alboetan ipintzen dan olesi edo esolesia, ondaf, satsa eta abaŕ eraman al-izateko. (laŕinketa): jj *iz.* Biurtea. I: Arta-esi, cstasi, indaŕexi, xibita. (esne): jj *ad.* Jetzi. II Afesi = aŕiz egindako csia. l/ Zuresi = zuraz egindako csia. (inguratze): II *ad.* Esitu, inguratu.

esi-abaf. (estaldura): iz. Esi-orman jartzen dan abaf eta arantzazko cstaldura, gañctik igarotzea eragozteko. I: Esi-arbazta.

esl-albo. (itxitura): iz. Ikus.: Esi. j: lxi, pasu.

esi-aldi. (inguratze): iz. Efi, etxc edo baste gauza bat inguratzearen aldia. Esi-gudate, esiketa.

esi-aldilco lubakiak. (inguratzo): *iz.* Efi, ctxe edo beste told bat inguratzeko egiten diran lubaki bereziak.

esi-arbazta, (estaldura): *iz.* Ikus.: Esi-abaŕ.

esi-arte. (itxitura): *iz.* Esi-orma bran artean dagoen tokia, edo tartea.

esl-aufeko. (itxitura): *ft.* Esi-orma bitten outcast dagoena.

esi-ausgailu. (babespide): *iz. Ikus.:* Eel-austeko.

esi-ausle. (babespide): *izond.* Esi-ausgailua erabiltzen duena.

esi-auste. (inguratze): iz. Zerbaiten inguratzea edo bare esi-aldia austea edo amaifea, ; Esi-uzte.

esi-austeko. (babespide): iz. Aspaldian afesiak botatzcko erabiltzen zan guda-langaya. j: Esi-ausgaiiu.

esi-babes. (babespide): iz. Babespide baten auŕe-aldcan egiten dan babes-lan berezia. j: Esi-ortz.

esi-baratz. Out); iz. Etxe-urbilean dagoen esitutako landatxoa.

esi-baŕu. (luŕ): iz. Esituta dagoen lurkia.

esi-baŕuti. ([or'): *iz.* Etxe boleti eta bees inguratzen duan esi-orenarcn artean dagoen espaŕua.

esi-dun. (babespide): *izand.* Babespidez inguratzta dagoena; babespidea daukana. I: Esizko.

esi-crdi. (obo): *iz.* Makobilaren erdia; mako-erdi.

esi-gabe. (itxitura): *izond.* ikus.: Bsige. Esi-gabeko.

csi-gile. (itxitura): *izond.* Esiak egiten dituena.

esi-gudate, (inguratze): iz. ikus.: Esi-aldi. I: Esiketa.

esi-muŕu. (ileitura): iz. Ikus.: Esi-orma.

esi-orma. (itxitura): *iz.* Geyenetan afiz egindako onna zerbait inguratzeko, Esi-muŕu.

esi-orte. (lafinketa): iz, Biurtearen ortz bakoilza. (babespide): iz. Ikus.: Esi-babes.

esi-seslca. (seska): *iz.* Esia egiteko seslca.

es€-uzte. (inguratze): iz. lkus.: Esi-auste.

esiaka. (jazarketa): *ada d.* Norbaitcn edo zarbaiten aurka ari-izatea.

esibaso. (tut): *iz.* Eizarako edo jostaketarakoa dan lurid esituta, landareak dauzkala.

esige. (itxitura): *izond.* Esirik eztuena. Esi-gabe, esi-gabeko.

esik. (uzkunde): *adond.* Amon-egitea.

esiketa. (inguratze): *iz.* Ems.: Esi-aidi. Esi-gudate.

esiko. (itxitura): *izond.* Esiari dagokiona.

esila. (itxitura): Iz. Ilois.: [Masi. : Olesi.

esilari. (inguratze): *izond.* Esiteen duena.

esilaf. (ardui): *iz.* Sasikaria dan abetxua; bere abaŕak okeŕ, naspilatsu ta arantzaz beterik dira. (abetxu): *iz.* Barbera.

esilafaga. (ardui): *iz.* Esilaŕak dagozen tokia.

celia. (ate): iz. ikus.: Kereta. j: Keleta.

esinguraketa. (inguratze): iz. Efi, etxe edo baste gauza bat inguratzearen egipena.

esinguratu. (inguratzc): *ad.* Edonolako esiaz zerhait inguratu.

esio. (makil): *iz.* Ikus.: Esau]. j: Esiol, esol, esdul.

esiola. (baŕio): *iz.* Ikus.: Bafio. l: Kolaŕ, orue,

esipeko. (giltzapc): *izond.* Giltzapean sarluta dagoena.

esipctu. (zaingo): *ad.* Esi-babes baler/ atzean norbera zaindu. : Esiperatu.

extra. (itxitura): *ad.* Esituta dagoen tokira, abereak edo baste zerbait eraman ado Man-crazi.

esirakurle. (abesti): *izond.* Esirakurtzen duena.

esirakufi. (abcsti): *ad.* Eres-neurkiña eramaten eta ereskien izenak oguztean ahestu.

esiratu. (jabego): *ad.* Nausitu, gait-lent

esitu. (itxitura): *ad.* Lurki bat csiz inguratu, itxi. (oraindu): *ad.* Lurkietan mokoŕak eraindu. (itxipen): jj *ad.* Zedaŕi cstu batzuen artean abereak edo baste zerbait saŕerazi. (lafinketa): H *ad.* Biurteaz lafinketa egin.

esitura. (inguratze): *iz.* Naiz itxasaz naiz lufean akalde edo eŕi eda baste zerbait ertsiki inguratu.

esitzaile. (inguratze): *izond.* Esitura egiten duena.

esitze. (itxipen): iz, itxipenarcn egipena.

esizko. (babespide): *izond.* Ikus.: Ed-dun.

esiztatu. (itxitura): *ad.* Esiz inguratu.

eska. (eskari): *ad.* Eskatu aditzaren zeingea. (denduneza): *adond.* ikus.: Escka. I: Esemeseka. (aotz): II *iz.* Jatera urbil ditezen auntzai ematen zayen aotsa. (auntz): *iz,* Berbera.

eskabalelintza. (galdekeri): iz. Ikus.: Galdekeri.: Eskete.

eskabatz. (ikustaldi): *iz.* Ikus.: Eskaratz. (eske-batze): iz. Ikus.: Eske-batze. I: Eskatze.

eskabi. (rnitxeleta): *iz. Ikus.:* Mitxeleta.

eskabide. (elkargo): *iz.* Eskubidez norberari dagokioua eskatzea. Galdutako cskubideen bat beŕiro beregatzea. (eskari): *iz.* Norberarena izan eta kenduta dagoen eskatzea, eda bifartzea. I: Apaltasimez egindako eslcaria. j: Eskapidc, eskatze. (galdekeri): II *iz,* Ikus.: Galdekeri. Eskete. (bilartekotasun): jj iz. Beste baton alde eskariaren cgipen eta ondorioa.

eslcabidezko. (eskari): *izond.* Epaileari egindako eskaria. (galdekeri): *izond.* Noribait eslcubidez dagokiona csketzekoa dana.

eskaera. (eskari): iz. ikus.: Eslcari. Eskain, tiraxu.

eskaera-eslccinteak. (cskari): *iz.* Esicar€ak eta eskeintzak.

eslcaerazko. (eskari): *izond.* Eskariari dagokiona.

eskagafi, (galdekeri): *izond.* Galdegaŕia dana.

eskal. (itxitura): iz. Landare biziaz egindako esia. (eun): iz. Eun-zatia, curt-txatala. (abaŕ): Zimitza egiteko abaŕa. (dilingadura): II *ad.* Ikus.: Esegi. (gal): jj iz, Gayari dagokiona. (zur): II iz. Zura austeaa egiten dan era gabeko puska; orobat egnfa austcau. j: Eskail, eskanda, eskarta.

eskaida. (adiontasun): *iz.* Zerbait egiteico mugona.

eskaide. (egoera): *iz*. Soñaren egoera.

eskaikin. (kondaŕ): *iz*. Oyal eta baste gauzaen kondaŕa. f: Eskainkin, eskaikin.

eskail, (zur): *iz*. *Ikus.:* Eskai. : Eskanda, eskal, eskarta. (zati): *iz*. Zerbaiten puska.

eskailburu. (zurubi): *iz*. Zurublaren gotta) aldea. Esicalaburu.

eskaindu. (begi): *ad*. Begiak gofitu. I: Eskali, ezkail.

cskailgei. (eguf): ŕz. Eguŕ-puska mea, ia oinbete luze dana.

eskailka. (zati): *adond*. Zatika ari-izatea.

eslcailatu. (am): *ad*. Eskailak egin. Eskaili. (aŕaildura): *ad*. Eŕedize bat aŕai Idu.

eskaili. (zur): *ad*. Thus.: Eskaiatu.

eskaila. (aŕain): iz. ikus.: Eskalu. J: Exkalu, eskalo, eskailu, eskaldaŕo, ezkailo, ezkalu, kaskaila, kiski)u, sipa, zaalburu. (eskatego): *iz*. Ikus.: Eskale.

eslcailu. (itxitura): *iz*. Lurki edo lands bat ixteko esia. (aŕain): *iz*. Ikus.: Eskaiio. I: Eskaldaŕo, cskalu, exkalu, ezkailo, ezkalu, kaskaila, kiskilu, sipa, zaalburu.

eskain. (eskari): *iz*. Ikus.: Eskari, I: Eskaera.

eskain-opa. (eskeintza): *iz*. *Ikus.:* Opari. ^: Eskaintza.

eskaindu. (cskeintza): *ad*. Eskeintzaren bat egin. I: Eskeiñi, eskain, eskaintu, eskentu, eskeñi. (eskari): *ad*, Eskariren bat egin.

eskaingai. (opari): *iz*. ikus.: Opari,

eskaingafi. (eskeintza): *izond*. Eskeintzcko egokia dana.

eskainka. (eskeintza): *adond*. Eskeintzak egiten ari-izatea. (zemakuntza): *adond*. **Zemakuutzak** egiten ari-izatea. I: Eskaiñika.

eskainkizun. (eskeintza): Eskeintzekoa dana.

eskainlari. (opakuntza): *izond*. Opaicuntza egiten duena.

eskannle. (eskeintza): *izond*. Eskeinlzen duena.

eskaintz-ogl. (eskeintza): iz. Eskeintzarako ematen dan agia,

eskaintza. (eskeintza): iz. Ikus.: Eskeintza. Eskaintza, eskaintze. (zemakuntza): iz. ikus.: Zemakuntza.

eslcaintzaile. (eskeintza): *izond*. Eskeintzaren bat dagiena.

eskaintzako.(eskeintza): *izond*. Eskeintzari dagokiona. j: Eskeintzeko.

eskaintze. (eskcintza): *iz*. Ikus.: Eskeintza. : Eskaintza, eskaintxa, iskintza.

eskaiñaldi. (eskeintza): iz. Eskeintzaren aldia.

eslcaiñi. (eskeintza): *ad*. ikus.: Eskaindu. ^: Eskeiñi, eskentu, **eskeñi**. (zemakuntza): *ad*. Tkus.: Zematu. I: Durdusiatu, (eskeintza): j iz. *ikus.:* Eskeintza. (ariute): II *ad*. Zerbait egiteko ariuŕea egin.

eskaiñio. (eskeintza): *iz*. Ikus.: Eskeintza, I; Eskayo.

eskaira. (neuŕizti): *iz*. Iruzoko zuzen antzckoa dan tresna; edo zoko zuzena dagiten bi artezkailutaz egiña dana. I: Eskairu.

eskaire. (adiontasun): iz. Ikus.; Adiontasun. (eskuantze): *iz*. Tkus.: Eskuantze.

eskairutu. (neuŕizti): *ad*. Zerbait eskairuz

eskaltz. (uzutasun): *izond*. Ikus.: Ezgaitz. ^: Ezigaitz, ezigaizto, etzgaitz.

eskaka. (eskari): *adond*. Eskatzen ari-izates.

eskakeria. (galdekeri): *iz*. Era-gabeko galdekeria.

eskaketa. (eskari): *iz*. Ikus.: Eslcari.

eskakizun. (eskari): *iz*. Eskatzekoa dana. ^: Eskari bat egiteko aurkezten dan idazkia. (bilakuntza); *iz*. Galderacn bidez zerbait jakiteko egiten dau bilakuntza. (azterkuntza): II *iz*. Zerbait aztertzeko egitcn dan galdeketa.

eskakizunezlco. (azterkuntza): *izond*. Zerbait jakiteko egin diteken galdeketari buruz dagokiona.

eskakof. (galdekeri): *izond*. Gogoŕ eskatzen duena.

eskaku. (zurubi): *iz*. Zurubi bateko eskudela.

eskakunde. (eskari): iz. Elburu **on** baterako egiten dan eskaria.

eskal-eft. (ended): *iz*. Euzkaleti itzaren atdaketa.

eskal-itzak. (eskari): iz. Eskatzeko erabiltzen diran itzak.

eskal-iztegi. (itz-bilduma): *iz*. Euzkal-iztegia.

eskal-zeya. (aŕain): iz. Eskaluaren kuma.

eskal-ziñuka. (eskari): *adond*. Eskatzeko gunetaz ari-izatea. (gune): *adond*. Berbera.

eskala. (eskari); *izond*. Saŕitan eskatzen ari dana.

eskalamn. (landare); *iz*. Ikus.; Eskalaubo.

eskalanbo. (landare): *iz*. Eŕazurikaria dun landarea. j: Eskalamu.

eskalanpero. (oñctako): *izond*. Eskalapoñak egiten dituena. Eskalapoin-gile, (esku-tangintzak); *izond*. Berbera.

eskalanpo. (abere-tresnak): *iz*. Eslalita dagoen baŕera.1: Eskalapoin, eskailanpu.

eskalanpu. (oñetako): *iz*. Zurezko oskia. I: Eskalapoin, eskalaproi, cakalapuin, eskalakoin, eskalaporoin, csklaroi, atalanpa, kalaproi, kalotx, kaspal, kloska, kloske, eskala^{p}oin, zuloski, otzol, unku-zilo, txiki-taoko, txoko.

eskalanputu. (oñetako): *ad*. Eskalapoñaren antzeralandu.

eskalantegi-sagaŕ. (sagaŕondo): *iz*. Sagaŕ-mota bat.

eskalapio. (itxaso): *iz*. Ondartzan ari diran uin txikiak. j; Eskatatoi.

eskalapoin. (abere-tresnak): iz. Ikus.: Eskalanoo. (eyeraldi): *iz*. Eyerako xuŕua gañean jaŕita dagoen zurezko zatikoa. (oñetako); H *iz*. Ikus.: Eskalanpu.1: Eskalanpoin, eskalapin, esklaroi, alatanpo, kalaproi, kalotx, kaspal, kloska, kiosk; ezpaiakoin, zuloski, txiki-txoko, txoko, txokolo. (baldartasun):) *izond*. Baldafa dana. I: Eskametx. (dantzaketa): II *iz*. Dantza-mota bat. (adikin): *iz*. Erdiko adikiñean dagoen ezuŕ txiki bat. I: Eskalanpu, otzol.

eskalapoin-gile. (oñetako): *izond*. Ikus.: Eskalanpero. I: Eskalaproi-gile.

eskalapoinkeria. (baldartasun): *iz*. Baldartasun aundia. j: Ikus.: Baldartasun.

cskalapoinki. (zakartasun); *adond*. Zakartasunez ari-izatea.

eskalaproi-saltzaile. (saleroste): *izond*. Eskalapoñak saltzen dituena.

eskalari. (eskalegu): *izond*. Ikus.: Eskale. (: Eskatzen ari dana. E: Eskazale, eskeko, eskelari, eskela, eskatxo, jainkoaren-deiko.

eskalas. (azkuŕi): *iz*. Bazkari aundia. (kondar): *iz*. Zug-Az bat ebaki ondoren geratzen diran eskailak eta beste ondakiñak.

eskala^{p}ei. (itxaso): *iz*. Ikus,; Eskalapio. (Mai): *iz*. Ibayetan dagoen ur-ibilia.

eskalda. (eunizti): iz. **Main** eta nafaztien lafua estaltzen duten adaŕezko mintzaen bakoitza, **flints** oyek alkat gainkaturik dagozelaa. Eskal, ezkarda, xixpita. (laŕu): *iz*. Lafua berotzearen egipena.

eskaldafo. (aŕain): *iz.* Eskailo mota bat. I: Ikus.: Eskailo, eskalu, eskailu, ezkailo, ezkalu.

eskardatu. (azal): *ad.* Zaurietan edo beste tokietan azal zakaŕa egin.

eskaldegia. (itxitura): *iz.* Oso usu jafitako esolakaz egiña dagoen esia.

eskaldun. (endeŕi): *izond.* Euzkaleŕi'an jayo dana; euzkaldun itzaren aldaketa.

eskale. (eskalego); *izond.* Oituraz ado beater ukata eskatzen duena. I: Eskailo, eskaile, eskalari, eskazale, eskeko, eskatxo, eskola, eskelari, eskelc, eske-egile, eskezale, jaungoikoaŕengo, jainkoaren-deiko,jainkoarenizeneko.

eskale-belaf. (landare): iz. Edaskaria dan landarea, igokaria.

eskale-jana. (azkuŕi): *iz.* Txiroai ematen zitzaycn janaria.

ESKALEGO. iz. Eskalearen egokera ta ezarketa. I: Atez-ate eskatzen dabilen egipena. I: Eskaletasun, eskelego, eskean-ibiltze, eskekotasun. II (alpeŕaldi), (eskari), (linburdika), (txirotasun), (ukaŕ).

eskalekeria. (eskalego): iz. Eskale batek egindako eskaria.

eskalekunde. (eskalego); *iz.* Eskale-multzoa I: Eskaleria.

eskaleria. (txirotasun): *iz.* Ikus.: Eskalekunde.

eskaletasun. (eskalego): *iz.* Ikus.: Eskalego. I: Eskeletasun.

eskaletu. (eskalego): *ad.* Eskalc egin edo biurtu. I: Eskeletu.

eskaletza. (cskalego): *iz.* Apaltasunez eskatzearen egipena.

eskalexka. (cskalego): iz. Eskale itzaren fiogatia.

skalfo. (bete): ***izond.*** **Bern** dana.

skalgaitz. (izkera): *iz.* Euzkera txafa.

eskali. (begi): *ad.* Eats.: Eskaildu. Ezkail.

eskalkatu. (nafiokera): *ad.* Zerbait nafiukeraz egin.

eskalmai. (mai): *iz.* Eskariak egiteko ado emaitzak jasotzeko gcrtutzen clan maya. Eskari-mai.

eskalotz. (cskari): fz. Zuzen cgiten ez dan eskarla. I: Eskelots.

askant. (aŕain): *iz.* Ezurtza ezuŕezkoa duen ibayctako a^{g}ain txikia. I: Eskailo, ezkalu, eskalo, eskaidaŕo, eskalu, ezkailo, ezkalu, axkato, keskaildu, keskailo, kiskilu, eskailu, kizkalu, zaalburu, txipa, sips, zips.

eskalanpu. (adikin): *iz.* Ems.: Eskalapoin.

eskama. (losintxa): *iz. Ikus.:* Losintea. I: Zirigontzi.

eskamel. (auspo): *iz.* Auspo aundien besoak. j: Eskabel.

eskametxo. (aultasun): *izond.* F.ri ta aul dabilena.

eskanbila. (soñu): *to.* Ots oso aundia.1: Ikus.: Iskamila, iskanbila. I: Eskamila.

eskanda. (gar* *iz.* Gari-rnola bat. (zoko): *iz.* Bi Dana alkartzen diranean egiten dan barneko zokoa. [: Eskantza. (zur): $_{1f}$ *iz.* Ems.: Eskai. I: Eskail, eskama. (arte): $_{II}$ *iz.* Gaztea dart arcitza; arizkanda edo aizkanda itzen aldaketa. ^: ikus,: Arizkando. I: Exkanda.

eskanctx. (baldartasun): *izond.* Baldaŕa dana. I: Ikus.; Eskalapoin.

eskani. (opakuntza): iz. Tkus.: Opakuntza.

eskanlabo. (intxauŕondo): *iz.* Tntxauŕ beltza.

eskautil. (lodiera): *iz.* Gorputz sendaf baten ladiern. (indaŕ): *izond.* Indartsua dana. (zurginiza): !l *iz. 01* baton karelean mafa tartideak egiteko tresna.

eskantitu. (geikuntza): *ad.* Zerbaitcn geitzean gelditu. (geld€dura): *ad.* Geldirik geratu. (erabakitasun): II *ad.* Erabakitasun gotoŕa artu.

eskantza. (eskeintza): iz. Zerbait egiteko bearizen duen mintzabidea. I: Eskein-itza. (zoko): iz. Ikus.: Eskanda. (txerto): ^ **iz,** Tkus,: Txertn, (aŕi): **iz. Orma** bateau jartzen dan afia.

eskantzatu. (yareikuntza); *ad.* Yarein egin. Eskantzutu.

eskantzu. (aŕi): fz. Orma baten ertzeko ari lodia.

eskañi. (eskeintza): *ad.* Ikus.: Eskeindu. I: Eskeiñi.

eskañitz. (eskeintza): *iz.* Yainkoa'ri, Ama Neskutsa'ri edo done bati egindako agintza.

eskailizko. (eskeintza): *izond.* Eskeintzari dagokiona.

eskailo. (eorzketa): *fz.* Txiroentzako il-kuixa.

eskape. (atalondo): *fz.* Ikus.: Atalondo. Eskapei.

eskapen. (eskari): *iz.* ikus.: Eskari.

eskaperatu. (eskurapen): *ad.* Liluratu.

eskapide. (eskari): *iz.* Ikus.: Eskabide.

eskapidal. (oŕazi): *iz.* Ziri bakanduak dauzkan ofazia. I: Ikus.: Ofazi. I: Lakasta-oŕaze, oŕax, oŕaxa.

eskapila. (gañeko): *iz.* Maukarik ez daukan gañekoa, longain motz antzekoa dana.

eskapolot. (alasa): *iz.* Alasaren antzera erabiltzen dan orman egindako mokola. (zakartasuu): *izond.* Zakaŕa dana.

eskara. (izkera): iz. Ikus.: Euzkera.

eskarakntx. (lafosondo): *iz.* Ilaso-Jafosondoa.

eskarapin. (oñetako): iz. Aspaldian emakumeek erabiltzen zuten torloxkiz egindako oñetakoa. j: Patin, peduko.

eskaratz. (ikustaldi): *iz.* Else bateau ikustaldiak izateko etsaria. I: Eskabatz, eskaratze. (sukalde): *is.* Ikus:: Sukalde. ^: Eskaraz, eskatz, eskatza-alde, ezkaratz, suete, sukalte.

eskarazi. (eskari): *ad.* Eskatu-eragin,

eskarazko. (izkera): izond. Euzkerari dagokiona.

esknrbeltz. (eskergaitz): iz. Ikus.: Eskergaitz. : Eskarbaltz, eskaf-bako.

eskarbila. (kondaf): *iz.* Burnia urtzen danean geratzcn diran kondaŕak,

eskarda. (aŕaiu): *iz.* Aŕañen bizkaŕeko cgatza. (ezuŕ): iz. Ezuf batetik ateratzen dan espala.

eskardakof. (zur): *iz.* Maŕrrskatzeko zala dan zura. j: Eskardatsu.

eskardatsu. (our): is Ikus.: Eskardakoŕ.

eskardi. (aŕain): iz. Ikus.: Egatz.

eskardun. (eskartasun): *izond.* Eskartasunez beterik dagoena.

eskarga. (aundiera): *izond.* Aundiegia dana. : Eskerga.

eskargabe. (eskergailz): *izond.* Eskargabez ari dana. I: Eskarge, eskargaizto.

eskargabekeri. (eskergaitz): iz. lkus.: Eskergaitz. j; Eskartxaŕ, eskergetasun.

eskargabeki. (eskergaitz): *adond.* Eskergaitzez ari-izatea. j: Eskargero.

eskargaitz. (eskergaitz): iz. Ikus.: Eskergaitz. Eskaŕeri, eskeŕ-beltz.

eskargaizto. (eskergaitz): *Izond.* Ikus.: Eskargabe. I: Eskarge, eskargaiztoko.

eskarge. (eskergaitz): *izond.* Ikus.: Eskargabe. I; Eskarguizto, eskargaiztoko.

eskargero. (eskergaitz): *adond.* Ikus.: Eskargabeki.

eskargetu. (eskergaitz): *ad.* Eskarge egin edo biurtu.

ESKARI. *iz.* Zerbuit egin edo eman dczaia, noribait aŕen-egitearen egipena. Eskatzeko erabiltzen dan esakun edo otoitza. : Afentza, altamenda, eskaera, eskain,eskaketa,eskapen,cske, eskario, eske-dei, eskete, galdamenda, galdario, guide, gaido, galdegitza, galte,

galto, tiraxn. (bitartekotasun): *iz.* Ararteko tasuna. (galdekeri):]] *12.* Zofotzaldia. (eskalego):] *iz.* Eskalaria. // (mailegu), (mutiridura), (otoi), (ukaŕ).

eskari-mai. *(mai): iz.* Ikus,: Eskalmai. I: Eske-mat, eskerako mai. (eskari): *iz.* Berbera.

eskari-nñ, (eskari): iz. Eskaria egiteko oŕi berezia.

eskario. (eskari): iz. Ikus.: Eskari.

eskaritsu. (eskari); izond Eslcatzon ari dana.

eskaritu. (eskari): *ad.* Ikus,; Eskatu,

eskarizko. (eskari): izond. Eskariari dagokiona.

eskarne. (izcn): *iz.* Emakume-izena.

eskarniatu. (antzeraketa): *ad.* Antzeratu. Eskecniatu.

eskaruiatzatle. (antzeraketa): *izond.* Eskamiatzen duena,]; Eskerniatzaile.

eskarniazko. (antzeraketa): *izond.* Eskamioari dagokiona.

eskarnio. (antzeraketa): *iz.* Eskarniatzearen egipena.]: Eskernio.

eskarpa. (ereztun): *iz.* Olaf baton goiko kurkuru. (zapaldura): *iz.* Beste batekin batutzeko burni-zatiko baten zapaidura.

eslcarpatu. (zapaldura): *ad.* Zapaldu. 1: Eskarpau, eskarpea atera.

eskarpen. (eskartasun): *iz.* Ikus.: Eskartasun,]: Eskaŕ-on,

eskarpitu. (edamen): *ad.* Ikus.: Edatu.]: Edaztu.

eskaŕ. (uzkurtzizti): *iz.* Yainkoa'ren emaitza doatsutasunaren lortzeari arteztuta.]: Irabazi gabe, noribait egiten zayon nnkia; duaneko uzkundea.]: Azkespena, Lateŕi'area buruzagiak ematen duena.]; Anbiola-ipuiñetako irn yainkozkoemeak, biziaren atsegiñari buruz dagoenerako aimena zutenak. 1: "Yainkoa'ren Eskaŕa" (esaria). Biziarentzat berezkoak diran emaitzak, batez ere aides ta eguzkia.]: "Jatotizkoa¨. Eŕugabetasun-egokeran, Yainkoa'k pure lendabiziko gurasoai emandakoa, j: Eskaŕak edo eskeŕalc ematea, artutako unkia eskertzea, geyenetan "eskeŕik asko¨ esanda adierazten dana. 1: Eskeŕ. (eskartasun): *ŕz.* Ikus.: Eskartasun.]: Biotz-zot, eskeŕ.

eskaŕatu. (aŕiko): *ad.* Sukaldeko tresneriren bat afikoaz garbitu.

eskaf-bide. (eskartasun): iz, $skeŕak ematearen egipena.

eskaŕ-bizitza. (eskartasun): *iz.* Eskeŕezko bizia.

eskaf-egin. (eskartasun): *ad.* Eskartasuna adierazi,

eskaŕ-eman, (cskartasun): *ad.* Eskaŕak eman.

eskaŕeri. (cskergaitz): *iz.* Ikus.: Eskergaitz.]: Eskeŕ-bcltz, eskargaitz.

eskaŕezko, (uŕutasun): *izond.* Ikus,: Doarik.]: Doako.

eskañ. (itxitura): *iz.* Esiak egiteko gaya. (kurtxoiñak): *iz.* Ate ta leyoetan jartzen dan zeŕia txikia.

eskafio. (zugatz): ŕz. Ikus.: Eltxera.

eskaŕon, (eskartasun): *iz.* ikus.: Eslcartasun.]: Zapore. (landare); *iz.* Landare baten izena.

eskaŕ-on. (eskartasun): *iz.* Ikus.: Eskartasun. : Eskaŕon, eskarpen.

eskaŕoueko, (eskartasun); *izond.* Eskaŕonez betcrik dagoena.

eskaŕ--uriola. (uzkurtzizti): ŕa. Eskaŕaren ugaritasuna.

eskarta, (zur): *iz.* Ikus.: Eskai,]: Fskail, eskanda.

ESKARTASUN. *iz.* Artutako ongi-egiña aintzat artzeko ta nolabait baurtzeko daragien biotzondoa]: Biotz-zoŕ, eskaf, eskaŕ-on, eskafon, eskarpen, eskeŕ on, eskertarzun, eskertasun, eskef-ordain, eskertza, eskeŕ-zoŕ, ezagumentu, ezagutza, ezagutzatasun, igaŕi, izagumentu, izagumentura, zapore. /! (onespe).

eskarne, (landarc): iz. Toki beroetako landarea, bare lore usaintsuengatik lorategietan landatzen dana; lore ari gabaz idekitzen dira ta egunsentian ixten,

eskartsu. (eskartasun): *izond.* Eskaŕez beteta dagoena.

eskartu, (eskartasun): *ad.* Eskartasuna ageŕeraztea.]; P,skertu, eskerstatu.

eskartxaf. (eskergaitz): *iz.* Ikus,: Eskergaitz.]: Eskargabekeri.

eskartz. (eŕatz): Ia. Etatzak egiteko basartoa.]; 7aitsa. (basarto): *iz.* Tkus.: Basarto.]: Jaitsa.

eskas. (uŕitasun): *izond.* Motza, betegabea dana. (pilots): *iz.* Pi1ota-jokoan pilota ateratzcn duenak igaro beat duen maŕa.]: Eskaz.

eskas-aldi. (uŕitasun); *ft.* Ufitasunezko aldia.

eskasago. (gutidura): *izond.* Gutxiago dana.

eskasdura. (uŕitasun); *ft.* Uti dana. j: ikus.: Ufitasun.]: Eskascria.

eskaseria. (utitasun): iz. Ikus.: Eskasdura.]: Ikus.: Uŕitasun.

eskasgañ. (txirotasan): *izond* Txirotu cragiten duena.

eskasgu. (uŕitasun); ez. Ikus.: Uñtasun,

eskasla. (uŕitasun): *iz.* This.: Ufitasun.]: Eskaste, eskaseria.

eslcaskeria. (zatarkeria): iz. Egipen doloŕa.

eskaslceta. (gutidura): *iz.* Gutxitzea.

eskaski. (uŕitasun); *adand,* Uŕitasunez ari-izatea.

eslcaskiro. (uŕitasun); *adond.* Utitasunez ari-izatea.

eslcaslcoŕ. (uŕitasun): *izond.* Utitu ditekena.

eskartarzun, (uŕitasun): *iz.* Ikus.: Ufrtasun.]: Eskastasun.

eslcastasun, (uŕitasun); iz, Was,: Utitasun.]: Eskastarzun. (erditasun): Erdiko tasunezkoa dana, (txirotasun): *ft.* Was.: Txirotasun.

eskaste. (uŕitasun): *iz.* Ikus,; Eskaria.

eslcaslo. (uŕitasun): *izond.* Zertxobait uŕi dana.

eskastu. (gabctasun): *ad.* Peitu, gabetu. (uŕitasun): *ad.* Uŕitu. (gutidura):]] *ad.* Gutxitu. (labutera):]] *ad.* Labutiu. (txirotasun): *ad,* Txirotu.

eskatan. (cskari): *adond.* Eskatzen ar izatca.

eskati. (eskari): *laced. licus.:* Eskatzaile.

eskatima. (eztabaida); *iz,* Bi uotin edo gcyagoen actean izan diteken eztabaida.]: (etiketa); iz, Bi edo batzucn actean sot diteken etiketa.]: Patarska. (eskubide): 1] iz. Eskalzeko eskubidea. (mailegu):]] iz. Maileguz artzcn dan aindoa.

eskatimabide. (eztabaida): iz. Eztabaldarako gaya.

eskatimarl. (etiketa): *izond.* Etiketak soŕerazteo ditucna.]: Eskatimati,

eskatimatu. (eztabaida): *ad.* Eztabaklatu.

eskatimoa. (ardiespen): *iz.* Eskatu la lortutako zatia.

eslcatsein. (sukaldc): *izond.* Sukaldean lanegiten duena.

eskatu. (eskari): *ad.* Zerbait eman edo egin dezala noribait aŕendu. 1; Eskalu-eskiñlak, eske-izan, cske-opak, eskein-eske, esketu, eskaritu, galdalu, gallant, galde-egin, galtc-egin, otu. (askapen): *ad.* Ikus.: Askatu.

eskataa. (txirotasun): ŕz. Kalean eskean ibiltzea eragozteko jaŕita zegoeu arazoduna.

cskatxio, (aŕain): *iz.* Main-moth. bat.]: Buŕeo.

eskatxo. (eskalego): *izond.* Ikus.: Eskale. Eskalari, eskazale.

eskatz. (eunizti): *iz.* Aŕain batzuen mintz latza. (sukalde): *iz.* Thus.: Eskaratz. Eskatza-alde, ezkaratz.

eskatza-alde. (sukalde): *iz.* Ikus.: Eskatz. 1: Eskaratz, eskaraz, ezkaratz.

eskatzaiie. (eskari): *izond.* Eskatzen ari dana. Eskati.

eskatzale. (eskari): *izond.* Eske-batzra egiten duena.

eskatze. (eskari): *iz.* Ikus.: Eskabide. (eske-batze): iz. Ikus.: Eske-batze. Eskabatz.

eskatzeko. (cakari): *izond.* Eskartari dagokiona.

eskautu. (morokil): *is.* Koipean gertutako arto ta gari-iriñaz egiten dan morokila. j: Eskautun.

eskauxo. (egazti): *iz.* Ikus.: BeurzaL Exkauxo.

eskayo. (eskeiotza): *iz.* Ikus.: Eskeintza. j; Eskaiñic.

eskazal. (azazkal): *iz.* Thus.: Azazkal.

eskazale. (eskalego): *izond.* .licus.: Eskale. j: Eskalari, eskeko, eskatxo.

cskazel-aŕail. (aŕaildura): Eskazelactan egiten dan aŕaila.

eskazela. (azazkal): is. Ikus.: Apo.

eske. (eskari): *iz.* ikus.: Eskari. 1: Eskatzen ari-izatea. (: Eskean.

eske-batzaile. (eske-batze): *izond.* Bake-balza egiten duena. I: Eskc-biltzaile, eske-egile.

ESKE BATZE. is. Baste batek zoŕ duen aindoren bat, norherarentzat edo baste batenizat, artu edo biltzearen egipen eta ondorioa. j; Diru-batzc, eskabatz, eskatze, eske-batza, eskebillceta, eske-biltze, eskuratze, lakatze. I/ (atospen), (biŕ-jabcketa), (irabazpen), (ondasun), (sariztatze), (zerga), (zor.

cske-bildu. (eske-batze): *ad.* Bske-batza egin.

eske-biltze. (eske-baize): iz. ikus.: Fake-batze. j: Lakatze.

cske-dei. (eskari): iz, lien.: Eskari. (beaŕarazpen): *iz.* Noribait galdctzen zayonari erantzun dizayola beartzea.

eske-egile. (eake-batze): *'sand. Ikus.:* Eske-batzaile. j: Eske-biltzaile, eskegile. (cskalego): *izond.* Ikus.: Eskale. j: Eskalari.

eske-gizon. (eskari): *iz.* Eskatzen duen gizona.

eske-ibili. (eskalego): *ad.* Eskatzen ari-izan.

eske-izan. (eskari): *ad.* Ikus.: Eskatu. j: Qtu.

eske-opak. (eskari): *iz.* Eskariak eta eskeintzak. j: Ikus.: Eskatu. I: Eskatu-eskiñiak.

eske-otoitz. (otoi): *iz.* Yainkoa, Neskutza, deuuai egiten zayen olescn otoya.

eske-ziñuka. (eskari): *adond.* Aŕentza-guneaz ari-izatca.

eskean. (eskari): *adond.* Eskatzen ad-izatea. j: lkns.: Eak e, eskeka, eskez, cske-ta-eske, esketan.

eskeku-ibiltze. (eskalego): iz. ikus.: Eskalcgo.

eskebatu. (eske-batze): *ad.* Eske-bafzea egin.

eskebilketa. (eske-batze): *iz.* Ukaŕak biltzea. E: Ikus.: Eske-baize, eske-batza, eskekizun, eskekunde, eskekuntza.

cskebinka. (itxasontzi): is. 'f xaluparen karelean lotuta dagoen oltxoa; here mokoloan apailua biitzeo da.

eskegi. (dilingadura): *rid.* Ikus.: Esegi. Eseki, isiki, ixegi, ixigi, earn .

eskeikusi. (emanketa): *iz.* Thus.: Eskuikusi.

eskein. (cskeintza): *iz. &us.:* Eskeintza. Eskeintz.

eskein-eske. (eskari): *iz.* Eskatu ta eskeinizea. j: ikus.: Eskatu.

eskein-garai. (opari): *is.* Mezatan egiten dan ogi ta ardoaren oparia. j: Eskein-gone, eskeintzaldi,

eskein-itz. (eskeintza): iz. Yainkoa, Neskutsa edo doncai egindako eskeintza.

eskein-ogi. (eskeintza): *is.* Eskeintzaren ogia. I: Eskein-apil, eskeintz-ogi.

eskein-zin. (zin-itz): *iz.* Ikus.: Eskeilizko.

eskeindu. (eskeintza): *ad.* likeintza egin. j: Eskeiñi, cskeinta, eskaiñi, eskaindu, eskentu, eskein, eskindu, eskin, eskiñi, eskari, oercskatu.

eskeingai. (opakuntza): iz. Ikus.: Opagai. Eskeitiigai, jauskain, ilgai, il-opari, opagei.

eskeingaŕi. (eskeintza): *izond.* Eskeintzeko gays dana.

eskeinka. (eskeintza): *adond.* Eskeintzen ari-izatea. j: Eskeñika.

eskelnlcari. (cskeintza): *izond.* Geyagoka batean sabreuña eskeintzen duena.

eskeinkizun. (eskeintza): iz. Ikus.: Eskeintza. j: Manu, oeresku, upaeste, opeste. (opari): *is.* lkus.: Opari.

eskeinlari. (eskeintza): *izond.* Ikus.: Eskeintzale. j: Eskentzate.

eskeinte. (eskcintza): *iz.* Eskeinizaren egipena. Eskeintze.

eskeinte-jai. (eskeintza): *iz.* Eskcintza egiteko gertutzen Mtn jays.

eskeintz-bitarte. (opari): *iz.* Eskein-garayan abesten dan abestiitoa.

ESKE1NI7A. iz Gauza bat nayez aurkeztu to ematearcn egipen eta ondorioa. j: Eskaiñi, eskaiiiio, eskainbca, eskaintza, eskaintze, eskayo, eskentz, eskeinkizun,eskcintz, eskinde, eskiñiera,eskein,iskintza,rnanu, oeresku, opaeste, opeste, opalketa. II (ariuŕe), (atzipe), (bustikeri), (eginbide), (geroko), (geyagoka), (itxaropen), (itzarmen), (jandei), (opari), (zin-itz).

eskeintzaldi. (opari): *is.* Ikus.: Eskein-garai. j: Eskein-gune.

eskeintzale. (eskeintza): *izond.* Eskeintzac egiten duena, j: Eskentzale, eskeinlari, eskintzale.

eskeintzari.(opakuulza): *iz.* Ikus.: Opakuntza. (opari): *iz.* &us.: Opari. Eskintzari, eskinzari, iskin.

eskeiñi. (eskeintza): *ad.* liens.: Eskeindu. I: Eskein, eskeiñi, eskaindu, eskentu, eskiñi, oereslcrtu, iskiñi.

eskeiñi-gabe. (done-eza): *izond.* Ikus.: Ez done.

eskeiñtzko. (zin-itz): iz. Eskeintza daraman zin-itas. j: Eskein-zin.

eskeka. (eskari): adoed. Ikus.: Eskean. 1: Eske, eskez.

eskeki. (piltzaŕ): *iz.* Ikus.: Piltzaŕ.

eskekizun. (eske-batze): *iz.* Bats.: Eskebilketa. 1: Eskebatzekoa dans. Eskekunde, eskekuntza.

eskeko. (eskari): *izond.* Ikus.: Eskale. Eskalari, eskazale, jaungoikoaŕengo.

eskekotasuu. (eskalego): is. Ikus.: Eskalego.

eskekunde. (eske-batze): is. Ikus.: Eskebilketa. j: Eskekizn, eskekuntza.

eskelari. (eskalego): *izond.* Eskalegbz ari dana.

eskelaritza. (cskalego): iz. Eskelaen multzoa j: Ikus.: Eskeleria. Eskelkeria.

eskeldu. (begi): *ad.* Ezket geratu. Ezkcldu.

eskeleria. (cskari): *iz.* Eskaleen multzoa. I: Eskelkeria, cskelaritza, eskelaria.

eskeltxu. (cskalego): *izond.* Oso txiroa dana. (txirotasun): *izond.* Berbera.

eskena. (bizkaŕ-ezuŕ): iz. Aŕañen bizkaf-ezuŕa. (aŕain): H. Berbera.

eskengo. (opari): ŕz. Ikus.: Opari. Esker'i.

eskentu. (eskcintza): *ad. Ikus.:* Eskaiiri, Eskaindu, eskeiñi, eskeñi, eskeindu.

eskeñi. (opari): *iz. Ikus,:* Opari, Eskengo. (eskeintza): *ad.* Ikus.: Eskaiñi. j: Eskaindu, eskeiñi, eskentu, eskeindu, eskeñu.

eskeñika. (eskeintza): *adond.* Ikus.: Eskeinka.

eskepe. (estalune): ŕz. Ikus.: Estalune.

eskera. (itxitura): iz. Esiaren itxitura, lufean landare batzuk alkaŕen ondoan sartzean egiten dana.

eskerbaga. (eskergaitz): *izond* Eskeŕ-gaiztokoa dana. J; Eskergabe, eskerbako, eskerga, eskergaiztoko, eskermufitz, eskeŕ-beltzeko, eskerbelzti, eskergabeko, eskergaixtodun, esker' beltz.

cskerbagatasun. (eskergaitz): *iz.* Ikus.: Eskergaitz. ;: Eskergabekeria, eskergabetasun, eskergaizto, eskeŕeri, eskeŕ-beltz,eskerbakotasun.

eskerbakotasun. (eskergaitz): *iz.* Ikus.: Eskergaitz. J; Eskergabekeria, eskergabetasun, eskergaizto, eskeŕeri, eskeŕ-beltz,eskerbagatasun.

eslcerbelzkl. (eskergaitz): *adond.* Eskergaitzez ari-izatea. J: Eskergabeki, eskeŕgaiztoz, eskeŕ-txaŕez.

eskerbelztasun. (eskergaitz): *iz.* Ikus.: Eskergaitz. J: Eskerbeltzkeri.

eskerbelzti. (eskergaitz): *Hand.* Ikus.: Eskerbaga. Eskerbako, eskerga, eskergabe,eskerbeltzeko, eskergaiztoko, eskermuŕitz, eskertxaŕeko, eskergabeko.

eskerhide. (eskartasun): iz, Eskeŕak emateko egipena. j: Eskeŕ-erakutsia, eskeŕ-emote, eskeŕ-egite.

eskerdun. (eskartasun): *Hand.* Eskartasunez ari dana. J: Eskeŕ-emaile, eskeŕ-oneko, eskertsu, eskeŕti, eskertiaŕ.

eskerga. (eskergaitz): *izond.* Ikus.: Eskerbaga. Eskergabe, eskerbako, eskargaiztoko, eskermuŕitz, eskcrtxaŕeko, eskeŕ-beltzeko, cskerbetzti, eskergabeko. (aundiera): *izond.* Rats.: Eskergatzaŕ. J: Gaitzcko,

eskergabe. (eskergaitz); *izond.* Ikus.: Eskerbaga. j: Eskeŕ-be€tzeko, eskerbako, eskerga, eskergaiztoko, eskerbelzti, eskermuŕitz.

eskergabekeria. (eskergaitz): *iz.* Ikus.: Eskergaitz.I: Eskergabetasun,eskeŕ-belts, eskergaizto, eskeŕeri, eskerbagatasun, eskerbakotasun.

eskergabeki. (eskergaitz): *adond.* Eskergaitzez ari-izatea. J: Ikus.: Eskerbelzki, eskeŕ-gaiztoz, eskeŕ-txaŕez,

eskergabeko. (eskergaitz): *izond.* Ikus.: Eskerbaga. J; Eskergabe, eskerbako, eskeŕ-beltzeko, eskerbelzti, eskerga, eskergaiztoko, eskermuŕitz.

eskergabetasun. (eskergaitz): *iz.* Tkus.: Eskergaitz. J: Eskergabekeria, eskeŕ-beltz, eskergaizto, eskeŕeri, eskerbagatasun, eskerbakotasun, eskergabetarzun, eskergaiztotasun.

cskergabetu. (eskergaitz): *ad.* Eskartasunik ez izan.

ESKEAGAITZ. iz. Eskeŕ-gaizto.: Artutako laguntzak aiztutzea. J: Eskeŕ-gaiztokoa dana adierazten duena ezkargabckeri, eskargaitz, eskartxaŕ, eskeŕ-beltz, eskergabekeria, eskergabetasun, eskergaizto, eskeŕeri, eskerbagatasun,eskerbakotasun,eskeŕ--bellzkeri, eskerbeltasun, eskergetasun, eskaŕeri, eskargaitz, zimurkeria. (atospen): iz. Atospen txaŕa. (iguintza): *izond.* Ortziluna dana, *11* (aanzpen), (eskartasun), (norberekeri).

eskergaixtodun. (eskergaitz): *izand.* Ikus.: Eskergaiztoko. J: Eskerbaga.

eskergaizto. (eskergaitz): *is.* Ikus.: Eskergaitz. I: Eskeŕ-beltz, eskergabekeria, eskergabetasuu, eskeŕeri, eskerbagatasun, eskerbakotasun, eskergaixto, eskergaxto, eskergesto.

eskergaiztoko. (eskergaitz); *izond.* Ikus.: Eskerbaga. J; Eskergabe, eskerbako, eskerga, eskermuŕitz, eskeŕ-txaŕeko, eskeŕ-beltzeko, eskerbelzti, eskergabeko, eskergaixtodun, eskergestoko, eskeŕ-gaitzeko, eskergaixtoko.

eskergaiztotasun. (eskergaitz): iz. Ikus.: Eskergabetasun.J:Eskergetasun.

eskerbako. (aundiera): *adond.* Eskergatzaŕez ari-izatea, J; Zapart. (eskergaitz); *adond.* Eskergaitzez ari-izatea.

eskergaŕi. (eskartasun): *iz.* Eskeŕezkaa dana. I: Eskertzekoa dana. (aundiera): *iz.* Oso aundia.

eskergatzaf. (aundicra): *izond.* Oso aundia dana. J; Eskerga, gaitzeko.

eskergetasun. (eskergaitz): *is.* Ikus.: Eskergaitz, j; Eskargabekeri, eskartxaŕ, zimurkeria.

eskergura.(ordaintza); *izond.* Sariaren gurariz dagoena.

eskerga. (eskartasun): *adond.* Eskeŕak ernaten ari-izatea.

eskermuñtz. (eskergaitz): *izond.* Eskerbaga dana. J: Eskergabe, eskerbako, eskerga, eskergaiztoko, eskeŕ-txaŕeko, eskeŕ-beltzeko, eskerbelzti, eskergabeko.

eskerni-aldi. (antzeraketa): iz. Ikus.: Autzeraketa.

eskerniatze. (zurikeri): *iz. Tduri* egitea.

eskef-alki. (emanketa): *iz.* Eskeŕaren goi-aulkia. j: Eskertegi.

eskef-ayen. (txingil-landareak): *iz.* Ikus.: Bermigarza.

eskef-belaf. (landarc): *iz.* Ikus.: Bortusai. ^: Boskoitz, boskonde, boskote, bnskotx.

eskef-beltz. (eskergaitz): ŕz. Ikus.: Eskergaitz. J; Eskergabekeria, eskergabetasun, eskergaizto, eskeŕeri, eskerbagatasun, eskerbakotasun, eskaferi, eskargaitz.

eskeŕ--beltzeko. (eskergaitz): *Hand.* Ikus.: Eskerbaga. J: Eskerga, eskergabe, eskerbako, eskergaiztoko, eskermuŕitz, eskertxaŕeko, eskerbelzti, eskergabeko.

eskef-beltzkeri. (eskergaitz): *iz.* Ikus.: Eslergaitz.

eskef-biurtzale. (eskartasun): *izand.* Eskeŕak ematen dituena. J: Esker-agile.

eskef-egile. (eskartasun): *Hand.* Ikus.: Eskeŕ-biurtzale.

eskefekotasun. (eskartasun): *iz.* Ikus.: Eskartasun. j: Eskeŕ-on, eskaŕon, sakeŕ-un, eskeŕontasun, eskeŕ-ordain, eskeŕ-zoŕ.

eskeŕ-emaile. (eskartasun): *izond.* Ikus,: Eskerdun.I: Eskeŕ-oneko,eskertsu.

eskeŕ-emote. (eskartaaun): ŕz. Eskeŕak ematearen egipena. J; ikus.: Eskerbide. Eskeŕ-erakutsia.

eskef-erakutsia. (eskartasun): *iz.* ikus.: Eskerbide. Eskeŕ-emote.

eskeŕeri. (eskergaitz); *is.* Ikus.: Eskergaitz. Eskeŕ-belts, eskergabekeria, eskergabetasun, eskergaizto, eskerbagatasun, eskerbakotasun, eskeŕ-txaŕ.

eskef-eskuinka. (gainberadura): *ado.* Alderantziz ari-izatea.

eskeŕ-gaiztoz. (eskergaitz): *ado.* Ikus.: Eskerbelzki, eskergabeki, eskeŕ-txaŕez.

eskeŕ-itnii. (ikurton): *iz.* Ikus.: Murton.

eskeŕ--obako. (eskartasun): *(sand.* Esker' obekoa dana.

eskef on. (eskartasun): iz. Ikus.: Eskartasun. j: Biotz-zoŕ, eskeŕ, eskaf-on, eskafon, eskarpen, eskeŕ-un, eskeion, eskeŕontasun, eskeŕekotasun, eskeŕ-ordain, eskertza, eskeŕ-zoŕ.

eskefon-muxu. (eskartasun): *in.* Esketonez emandako muxua.

eskef-oneko. (eskartasun): *izond.* Ikus.: Eskerdun. Esker-emaile, eskertsu.

eskefontasun. (eskartasun): iz. Ikus.: Eskeŕ-on, I: Eskaŕan, esker-un, eskeŕekotasun, esker-ordain, eskertza, esker-zoŕ.

eskef-npari. (opakuntza): iz. Oteun-opakuntza.

eskefwordain. (eskartasun): iz. Ikus.: Eskartasun. Eskeŕekotasun, esker-on, eskaŕon, esker-un, eskeŕontasun, eskertza, esker-zoŕ.

esker-sari. (emanketa): *iz.* Ekeŕ-onen egindako bezuza.

esker-txafeko. (eskergaitz): *izond.* Ikus.: Eskerbaga.j: Eskergabe,eskerbako, eskerga, ezkergaiztoko, eskermuritz, eskeŕ-beltzeko, eskerbelzti, eskergabeko, esker-txaŕ, eskertxardun.

esker-txafez. (eskergaitz): *ado.* Ikus.: Eskerbelzid. I: Eskergabeki, eskeŕ-gaiztoz.

eskef-ukeite. (eskartasun): *iz.* Eskef-onekoa izatea; eskartasuna izatea.

eskef--zoŕ. (eskartasun): *in.* Ikus.: Eskartasun. I: Eskeŕekotasun, esker-on, eskaŕon, eskef-un, eskeŕontasun, esker-ordain, eskertza.

esker'statu. (eskartasun): *ad.* Ikus.: Eskertu. j: Eskartu, eskerztatu.

eskertegi, (emanketa): *iz.* Ikus.: Eskeŕ-atki.

eskerti. (eskartasun): *izond.* Ikus.: Eskerdun. Eskertsu, eskertiaŕ.

eskertsu, (eskartasun): *izond.* Ikus.: Eskerdun. I: Esker-emaiie, eskeŕ-oneko, askant, eskertiaŕ. (gaztasun): *izond.* Gaztasunez ari dana, (zorion): *izond.* Zori ona duens.

eskertu. (eskartasun): *ad.* Eskeŕak Oman. 1: Eskartu, eskcrztatu.

eskertza. (eskartasun): *iz.* Ikus.: Eskartasun. {: Eskaf-on, eskaŕon, eskeŕ-un, eskeŕon, eskeŕontasun, eskeŕekotasun, esker-ordain.

eskerzaroan. (ufutasun): *ado.* Ikus.: Doako. I: Doarik.

eskesari. (ukaŕ): *in.* Ikus.: Ukaf.

eskestun. (ustaitxo): iz. Eskumutuŕean eramaten dan ustaitxoa.

esirete. (eskari): *iz.* flats.: Eskari. (galdekeri): *in.* Ikus.: Galdekeri. I: Eskabide, esketi, eskabaldintza.

esketsu. (eŕeztasun): *izond.* Eŕeza dana.

esketxeki. (zekenkeri): *frond.* Zekena dana. : Erkotz.

eskeyari. (zikoiztasun): *frond.* Zikoitza dana.

eskez. (eskari): *ado.* Ikus.: Eskean. I: Eskeka.

eskez egon. (eskari): *ad.* Eskean, eskeka egon.

eski. (zugatz): iz. Ezkikaria dan zugatz, ogei neurkin goyeraño eltzen dana; bare Wreak host lore-ostokoak dint, lore oyek zurixka, atsondun eta sendagaŕiak diralarik. I: Eskia. (esku): *in.* Ikus.: Esku. I: Esku-andoan. (gaitzespen): *iz.* Azterpen, epai.

eski du. (esku): *ad.* Esku ondoan daaka. I: Esku-aldean, eskuaŕ, eskuteŕean.

eski duk. (esku): *ad.* Esku ondoan duk.

eskia. (zugatz): iz. Ikus.: Fski. (esku): Eskua itzaren aidaketa.

eskia-kako. (lapuŕeta): *izond.* Oso gaztea dan lapuŕa.

eskia-kako. (eska): *izond.* Esku kuzkuŕ-ekoa dana, etxerako ona dana.

skialatu. (jabetza): *ad.* Jabetu; eskuetara ekafi. I: Eskietaratu.

skiara. (adin): *iz.* Adiñekoa dana.

eskiara xin. (adin): *ad.* Adin egokira eldu.

eskibek (bakartasun): *izond.* Ikus.: Exkeŕ.

rskidantxa. (gamin): *iz.* Ikus.: Guruin. Eskudantza.

eskierki. (eskiertasun): *ado.* Eskiertasuncz ari-izatea. : Gertuz, ziurki, ziuŕaski. (jakintasun): *ado.* Auŕekoa azalcluko dala adierazteko erabiltzen dan itza.

eskief. (eskiertasun): *izond.* Esldertasunez dagoena. I: Eskueŕ.

eskieŕ-zaie. (atun): *izond.* Ikus.: Eskiertaŕ.

cskiertargo. (atun): iz. Atunezko bidea bakaŕik onartzen duen irakaskintza.

eskiertaf. (stun): *izond.* Atunezko bides bakaŕik onartzen duena. I: Eskieŕ-zale.

ESKIERTASUN. *iz.* Azke ta edozein galtzuŕe, kalte edo galtzoriaren aterbean cgotearen tasuna. I: Galtzorien baten aturbean izatearen egokera. Eskieŕ eta nabaria dan gauza baten ezagupena. I: Garde-agiri, perfosta, segurantzi, segurtasun, zigurpen, ziurtasun. // (agermen), (argibide), (argitasuu), (aŕangura), (atospen), (babes), (baiben), (egi), (egiantz), (entzipen), (eŕugabcdura), (igaraipen), (iges), (itxaskuntza), (jakintasun), (katte-gabetasun), (nagitasun), (ontzi-galera), (siñiskizun), (ur-gañeratze), (yareinkuntza), (zeaztasun), (zigoŕeza).

eskietaratu. (jabetza): *ad.* Ikus.: Eskialatu.

eskietatu. (esku): *ad.* Eskuetan utzi.

eski£aya. (itxasontzi): *in.* Itxasontzi bateau bera erabiltzeko ari diran lagunen multzoa.

eskil-belaf. (Mat): iz. Toki iegoŕetan agertzen dan landarea; bare eŕoa sakona da; onen ordez ayeta bet sortzen zayo lurpean ete onen bidez artzen du beaŕ duen ezetasuna.

eskilantza. (zintzuŕ): *iz.* Gangalaen eta zintzuf ondoan dagozen atalen antura. Eskidantza, eskudantza, eskurantza.

eskilatu. (sotiltasun): *ad.* Ezi.

eslciiin, (oŕatz): iz. Ikus.: Ofatz. j: Eskimel, eskilima, ofatxikin.

eskilinbaba. (lanabesa): *iz.* Burnizko tresna zototza, zulo aletxeakidekitzeko ta beste gauza batzuetarako erabiltzen dana.

eskiliño. (erle): *iz.* Ikus.: Erlategi, ertauntz.

esicilora. (landare): *iz.* Azi atalbikoa dan landarea; here Wreak lorabegia zatigabekoa dauka ta !gall kuskutsua. Ezkilora, ezkilore.

eskilorakide, (bud^{g}ie): *iz.* Eskiioraren autzekoa dana.

eskiluntza. (lore): *iz.* Bore lorabegia zeiñuaren antzekoa daukan lorea.

eskilaso. (egazti): *iz.* Kaizuz usakumea bezelakoa dan egaztia, Iuma beltzak eta mokoa orlegikara dauzkana. Beiaixka, belatxi, belatxiki, belaizi, eskinaso, eskiñoso, eskiñusu, eskilatxo, eskifluso, eskuin-uso, eskulaso, eskunaso,eskuñosu,eskuso,ezkauxo.

eskiluntz. (landare): iz. Kalamukaria dan landare igokaria; bare igaliak legortuta garagardoari aokera emateko erabiltzen dira.

eskimaŕa. (maskordun): *iz.* ltxasizaŕaren autzekoa dan lain gogoŕa daukan aberea, boil zapaidutaren itxura duena, latsunezko oskolaz estalita eta teŕo-ziriak dauzkana. I: Ezkinsaŕa, gaztaika, ikiñu, ostaŕen. (auŕontzi): iz. Ikus.: Aufontzi.

eslcimel, (oŕatz): iz. ikus.: Oŕatz. Eskitin.

eskinantza. (igidura): iz. Ez erortzeko edo zerbaiten aurka ezjotzeko,soñaz egiten dan igidura.

esktnbot. (mats): *fr.* Mordo bakanduta dauzkan matsa, oso ona dana. I: Exkibota.

eskinde. (eskcintza): iz. Ikus.: Eskeintza. j: Eskinte.

eslclndegi. (itxitura): ŕz, Ikus.: Itxitnra, 1: Eskindei. (kayola): iz. Egaztiak eukitzeko kayola Kandla.

eskindegilcada. (kayak): iz. Egaztiz beteta dagoen kayola.

cskindegitu. (kayola): *ad.* Egaztiak Irayola berezian sartu. 1: Eskindoiratu.

eskindoi. (olo): *iz.* Olategia.: Eskintotd, eskindo, eskindei.

cskindoiratu. (kayola): *ad.* Ikrw.: Eskindegitu.

eskindu. (ariuŕc): *ad.* Zerbait egiteko asmoa agertu.

eskingai. (opari): *iz. Ikus.:* Opari.

eskinka. (eskeintza): *ado.* Eskeinfzen ari-izatea. : Eskiñika.

asking. (ota(): *iz.* Lana ta zabala dan edozein saskia. I: Ikus.: Eskiño.

eskintoki. Colo): *iz.* Ikus.: Eskindoi, (giltzape): ŕz. Ikus.: Giltzape. Espetxe, eskintegi.

eskintsari. (eskeintza): iz. Agintza. Eskinsari.

eskintu. Oarsmen): *ad.* Bekozkoz begiratu.

eskintza. (opari): *iz.* Ikus.: Opari. I: Ezkentza.

eskiñiera. (eskeintza): *iz.* Ikus.: Eskeintza.

eskiño. (itxitura): *iz.* Mendian izaten dan gaztañaen meta-ingcnuan jartzen dan esia. (otat): ŕz. Lastozko otaf txikia. a: tints.: Eskimo.

eskipai. (ondoreko): *iz.* Zerbaiten ondorea.

eskiribiz. (bcgi): *frond.* Ikus.: Begi-ezkel. j: Begi-okeŕ, begi-ezpei, betokeŕ,

eskirola. (sate): *iz.* Eskaluak artzeko sarea.

esidsun. (txerto): iz. Ikus.: Txerto. Eskizune.

eskitaratu. (erosketa): *ad.* Zerbaiten jabea egin.

eskixalda. (nastc): iz. Ezberdiñak diran gauzacn nastea.

eskizun. (sotiltasun): iz. Ezitzeko dagoena.

eskizunatu. (txerto): *ad.* Txcrtatu.

eskizune. (ixerto): iz. Ikus.: Txerto. Eskison.

esklaroi. (oñetako): ŕz. Ikus.: Eskalanpu. I: Eskalapoin, eskalaproi, eskalapuin, eskalakuin,eskalaporoin,eskotaproin.

cskoa. (esku): *iz.* Eskuma aldeko eskna. I: Ikus.: Eskuma, eskoi, eskoin, eskubi, eskun.

eskoaga. (eskuaga): *iz.* Zurezko eskuaga,gurdizañek,ikazkiñek eta abaŕ darabiltena. : Ikus.: Eskuaga. Eskoga.

eskoba. (kartak): *iz.* Kartak erabiltzean egiten dan jokoa.

eskobara. (gaŕaztulu): *iz.* Ikus.: **Gafaztulu. !:** Eskobare, eskobera, bast ortzekoa.

eskobaratu. (gaŕaztulu): *ad.* Lida cskobaraz landu.

eskagada. (eskoaga): *iz.* Eskoagaz emandako tanpa.

eskogalari. (eskuaga): *frond.* Eskoagaz lanegiten duena. j: Eskogari, eskogatzaiie. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

eskogaidi. (eskuaga): iz. Eskoagaz egiten dan lana.

eskogatu. (eskuaga): *ad.* Eskoagaz tan egin. : Eskogaztu.

eskogatzaile. (eskuaga): *frond.* Ikus.: Eskogalari.

eskoge. (arkux): iz. Ikus.: Arkux.: Esku-oge.

eskoiki. (eresi): *iz.* Ereski baton berezko aboskera baño goraxcagokoa dana.

eskuil. (zati): *iz,* Pusketa aundia. j: Eskol. (baldatasun): *frond.* Baldaŕa dana.

eskoila. (zurgintza): *iz.* 1kus.: Maŕuskela. Eskabila, tinka-maŕaza.

eskoilatu. (zurgintza): *ad.* Eskoilaz arotzak egiten dam Iana.

eskuiii. (eresi): iz. Ereski batek (Men doñua baño gorago eman beaŕ data adicmzten duena. (esku): *frond.* Eskumaz ari dana. (eskuantze): *izond.* Eskuanlze duena.

eskoitu. (arteztasun): *ad.* Zuzen zuzendu, artezta.

eskojia. (Ian): iz. Lan gaizto; txaŕa dan lana.

eskokaldi. (ebaketa): *iz.* Arduyak ebakitzearen egipena. I; Eskokatze.

eskokatu. (ebaketa): *ad.* Arduyak aizkoraz ebaki,

esicoide. (makil): *Ia.* Martian erabiltzen dan esaula. I: Ikus.: Esaul. j: Eskinte.

eslcola. (ileondo): ŕz. Buruko ileondoen ado ondoan cgiten dan ezkatatxoa.

eskomakil. (erkidetza): *izond.* Biurkeri batean batez ere, egilea izan gabe nolabait erkidea dana. Ikus.: Esku-makila.

eskomaide. (esku): iz. Eskuma-alrican dagoena.

cskon. (sendaf): *frond.* Was.: Sendai. I: Legorki, pirkail.

eskondu. (elduera): *ad.* Aufean doan noun edo gauza batekin alkartzera eldu. (: Atzeman. (sendotasun): *ad.* Sendotu.

eskonfa. (apoztasun): iz. Bclaki. j: Ikus.: Belaki. (ode): *iz.* Ur-gozaki ta zuringoaz egiten dan ofe legoŕ eta apotza, ura gozatzeko erabiltzen dana,

eskonfartas. (edertasun): *izond* Iduri edeŕa duena.

eskontasun. (sendaŕ): *iz.* Scndartasun, sendotasun.

cskopalet. (alasa): ŕz. Ikus.: Alasa. I: Eskopolot.

eskopre. (daratelu): iz. ans.: Darateiu. Jozki.

eskora. (zurkaitz): *iz.* Ikus.: Aŕimugaŕi. I: Gurutz-eskora.

eslcoratu. (zurkaitz): *ad.* Zurkaitzak

eskoratzaile. (zurkaitz): *Izond.* Meatzetan ateratzen diran lufai eusteko, zurkaitzak ipintzen lanegiten duena. (aakic-langintzak: *frond.* Berbera.

eskordi. (anpadura): iz. I rsts.: Ospel, Adak.

eskorga. (orga): *iz.* Eskuz eramateko gurdi txikia. I; Eskorgatxo.

eskorgakari. (orga): *ŕzond.* Eskorga eramaten duena. I: Eskorgari.

eskorgatara. (orga): iz. Eskorga batean erarnan diteken **zama.**

eskorgataralca. (orga): *ado.* Eskorgaetan eramaten ari-izatea.

eskoria. (luŕ): *fr.* Lod bcltz eta ona. Eskorial.

eskorkatu. (ongaitasun): *ad.* Arazo batelik ongaitasuna stem.

esicof (ikoldura): *frond.* Gai en batek soñn-eunakikoltzearen egilea.

eskorta, (baŕio): *iz.* Gaztafiak gordetzeko, landau egiten dan **bafia edo erstea.** I: Eskorte.

eskortalde. (baŕio): *fr.* **Bath) edo artegiaren** aidameueko tokia.

eskorte, (ate): iz. Ortuetan, bañoetan eta abaŕ ate bezela jartzen dau maldi-esia. I: Ikus,: Eskorta.

eskota. (lokaŕl): iz. 'lxalupaetan erabiltzen dan **lokafia.**

ESKU. *iz.* Giza-suñaron zatia, besearen mut-dean dagoena ta esku-mutuŕetik (au ere sartzen dalartk) atzen-mutuŕeraño cl€zen dana. Sai-abere ta beste kotzoengan auŕcko Mien hakoitza. I: Beste abere batzuengan erpuma, beste beatzai bekoz-beko, jail diteken oña. j: Esla ma, cskia, eski. (eskubide): *iz.* Lego, bizi-Iege edo arauckiko, zerbait egin edo lortzeko, not-Hick duten ala. (joko): H *iz.* Mus jokoan auŕetaria. j: Bola-jokoan auŕeko txirloa. (golde): II *ft.* Aufeko layari. j: Layari-moltzoa. (danlzaketa): H Dantzaketan lenengoa edo azkene. Auŕesku, atzesku. ii (abelizti), (alz), (azazkal), (ezuŕ), (ikumen), (mustuŕ), (solo).

esku argi. (argitza): *iz.* Argia ernateko tresna.

esku artu. (erkidetza): *ad.* Arazo bateau kide izan, (eskubide): *ad.* Eskubideak kendu. E: Ikus.: Eskua kendu. (usarte): *ad.* Norbait berari ez dagokion arazoan sartu.

esku bateau. (alit* *ado.* Aldi batez, bein hatez.

esku zabaleko. (oparotasun): *izond.* Oparo ematen donna. I: Eskuzabal.

esku-abede. (izki): ŕz. Eskuz erabiltzekoa dan abedea.

esku-aira. (arau): *iz. ikus.:* Ar'au.: Araura.

esku-aireka. (erti): *izond.* Ertirako nor dana.

esku-aldagaŕi. (aldaketa): *izond.* Eskuz aldatu ditekena.

esku-aldaketa. (aldaketa): iz. Eskuz aldatzearen egipena.

esku-aldean. (esku): *ado.* Ikus.: Esku-aldera. j: Eskuaŕ, eskumende, eskuoŕ, eskuna, eskunara, eskupe, eskumen, eskutaŕcan, eski du, eskuteŕean.

esku-aldera. (esku): *ado.* Eskuz ardiestcko efeza izatea. Ikus.: Armen. I: Eskuaŕ, esku-aldean, eskumende, eskuoŕ, eskuna, eskunara, eskupe, eskumen, eskutaŕean.

esku-alkitxo. (esertoki): *iz.* Aulki talkie.

esku-amaf. (esku): iz. Esku-bafena; eskuaren azpiko aldea. €: ikus.: Ekkuaŕa.

esku-andi. (almen): *iz.* Amen aundia duena.

esku-andiko. (almen): *izond* Amen aundikoa dana.

esku-arekada. (gataztulu): ŕz. Eskuareaz egindako lana.

esku-argitu bat egin. (txera): *ad.* Artutako onegipen batengatik adiguri bat egin.

esku-armen. (erkidetza): iz. Ikus.: Erlcidetza. j: Artukizun.

esku-aŕa. (joke); *ft.* Ikus,: Auŕ. I: Esku-sŕe, esku-azpika, esku-barne, csku-baŕen,

esku-afain. (ikoldura): iz. Eskuan izaudako aianpa.

esku-afantza.(zuzentza): *iz,* Zuzentza norberak egitea. (lapufeta): *iz.* Ikus.: Lapuŕeta. (aŕantza): iz. Eskuz cgiudako aŕautza; aŕsntza eskuz egitea.

esku-afe. (joko): *iz.* Ikus.: Auŕ. I: Esku-aŕa, esku-azpika, esku-barne, esku-baŕen.

esku-oŕi. (oŕi): *iz.* Sorbatza ateratzeko afia. (sorbatz): *iz.* Berbera. (ludizti): ŕa. Baltzezka dan arkaitza, oso gogoŕ'a dana; auts cginda istaŕiak lantzeko ta metalak lcguntzeko erabiltzeu da.

esku-aiitu. (ludizti): *ad.* Esku-aŕiz istaŕiak laudu ta metalak legundu.

esku-arta. (esku): *iz,* Eskuen ardura. I: Esku-ardura.

esku-artzaile. (erkidetza): ŕzond. Arazo batean kidea dana.

esku-ase. (oparotasun): *izond* Esku-zabala daua.

esku-asmari. (esku): *izond,* Eskuaren maŕak aztertzean azti-iragarpenak egiten dituena.

esku-aspil. (esku): *iz.* Eskuak garbitzeko nra daukan antoxiña.

esku-atsegin. (yalkipen): *izond.* Yaikipena duena.

esku-atseginka. (losintxa): *ado.* Lcunketak egiten ari-izatea.

esku-aundikeria. (esku): *iz.* Esku aundiegiak izatea.

esku-auŕe.(norabide):ŕa. Norabidea erakusten duena.

esku-autsi. (esku): *ad.* Eskuak ondatu. Esku bat edo biak gabe geratu.: Esku-ausi.

esku-azpi. (esku): *iz.* Eskuaren azpiko alde. j: Esku-barne, eakubaŕen, eskuaŕa, esku-bala,esku-baŕu, esku-potolo, eskuzabal, nabesku.

esku-azpian izatea, (menpetasun): *iz.* Aginpidearen pean eukitzca, edo egotea.

esku-azpika. (joko): *iz.* Auŕcn jokoa; batek eska bateau gauza txiki bat gordetzen du ta gero esku hick erakustea ditu Italia, eta beste auŕ batek gauza zein eskutan dagocn igaŕi beaŕ du. I: Ikus.: Ant. I: Esku-aŕa, esku-afe, esku-bame, esku-baŕen.

esku-azpikeri. (bustikeri): *iz.* Ikus.: Bustikeri.

esku-azpiko. (esku): *izond.* Esku-azpiari dagokiona. (zerga): *iz,* Zergarik ordaindu gabe sastutako salgaya.

eska-azpitik. (estalpen): *ado.* Estalpenez ari-izatea. I: Esku-azpiz.

esku-azpiz. (snafu): *ado.* Maŕoz ari-tastes. (estalpen): *ado.* I: Ikus.: Esku-azpitik. (zerga): H *ado.* Zergarik at-dab-Ida gabe salgayak sartzen ari-izatea.

esku-aztal. (esku): *ŕ.e.* Eskuaren goiko aldea. I: Esku-biotz, esku-orpo, us/in-gain, us/in-gene, es/in-pan, esku-bizksi, esku-tnami, esku-lepo, eskubitoŕ.

esku-azti. (iragarpen): *izond.* Eskuaren mafak aztertzcan iragarpenak egiten dituena,

esku-aztikeria. (iragarpen): *iz.* Eskuaren maŕak aztertzean iragarpenak egitea.

esku-babes. (esku): iz. Eskua zaiutzeko, ezpataren zatia.

esku-balcuizduu. (esku): *ŕzond.* Ikus.: Esku-il. : Esku-bakoitz, esku-bakotx, eskumotz, esku-txango.

esku-bala. (esku): *iz.* Ikus.: Esku-azpi. I: Esku-bame, eskubaŕen, eskuaŕa, esku-pntolo, eskuzabal.

esku-baloi. (kirol): iz. Baloi biribil bat eskucn bidez jaurtitzean egiten dan jokoa; alkaŕen aurka jokatzen duten bi taldcen artean egiten dana, te talcic bakoitzak bestearen atean baloya sartzcko alegiutzen duelarik.

esku-barne. (esku): *iz,* Ikus.: Esku-azpi. ^. Eskubaŕen, eslat-baia, esku-baŕu, esku-poto€o, eskuzabal. (joko): ikus.: Auŕ. I: Esku-aŕa, esku-aŕe, esku-azpika, esku-baŕen.

esku-barnelco. (esku): *izond.* Esku-barneari dagokiona.

esku-bafen. (joka): *iz.* Ikus.: Auŕ. I: Esku-aŕa, esku-ate, esku-azpika,esku-bame.

esku-baŕu. (joko): *iz.* Bare zuloetau steak sartu gabe, bola bat botatzearen egipena, esku-pololo,

esku-bateko. (esku): *iz.* Esku hater artean dana.

esku-batu. (esktt): iz. Ukabil itxita. Eskubildu, eskuertsi, eskuersi, eskubil, ikubil, okabii, txiztu, ukabeil, ukabil, ukamil, nkamilo, ukarai-niulo, ukaribil, ukubil, ukabeil, ukumit, ukumilo, ukumuit, ukabilo, ukubeila.

esku-beaŕa. (Iau): *iz.* Zerbait egiteko beaŕa dan esku-lana.

esku-begi. (eldubeaŕ): *iz. Jkus.:* Yainko-ardura. {: Ikustaŕeta.

esku-begidun. (ardura): *izond.* Ardura duena.

esku-beru. (bonbonkada): *izond.* Bonbonkadaz ari dana.

esku-berotzaile. (bonbonkada): *izond.* Bonbonlcadaz ari-izaten maite duena.

esku-betelco. (esku): *izond.* Esku-beteari dagokiona.

esku-bikoitz. (esku): *izond.* ikus.: Eskubidun.

esku-biluf. (giltzape): *iz.* Ekes.: Esku-estun. j: Ukarai-burdiña.

esku-bilurtu, (giltzape): izond. Esku-biluŕez giltzapetu.

esku-hiotz. (esku): *iz, Ikes.:* Esku-aztal. ^: Esku-orpo, esku-gain,esku-gan, esku-gane, eskugibel, esku-bizkaŕ, esku-mami, eskulepo.

esku-biragañ. (hose): *izond.* Esicu-gaiia aurkezteko, besoari igidura ematen diona.

esku-biuf. (esku): *izond.* Eslcuak makes' dauzkana. j: Esku-makuŕ, esku-okeŕ.

esku-biurtzelco. (giñaŕe): *iz.* Esku-azpian dagoen giñafea. {: Esku-toleskoŕ.

esku-bizlcaf. (esku): iz. Ikus.: Esku-blots. {: Esku-aztal, esku-orpo, esku-gain, esku-gan, esku-gane, eskugibel, esku-mami, eskulepo.

esku-bulaf. (esku): *iz.* Esku-azpian dagoeu atzeu be-aldea. {: Esku-ezuŕ, esku-azpi; esku-baŕenean, atzen oñaŕia.

esku-bulafeko. (esku): *izond.* Esku-bulaŕckoari dagokiona.

esku-burdi. (orga): is. Ikus.: Burketa. {: Burke-to, burtxoi, esku-gurdi, eskuorga.

esku-burdln. (esku): is. Eskuan egiten dan gogortasun. Eslurko adaŕ, untze. (izkilu): *iz.* Guda-izkilua. ikus.: Izkilu.

esku-busti. (esku): iz. Eskuen ureztaldia, i: Esku-bustiaidi, esku-ikuzgaŕi.

esku-diru. (txin): *is.* Erosketak txlnez ordaintzea.

esku-edatze. (esku): *is.* Eskuen zabaltzea.

esku-edazte. (esku): *iz.* Eskuen ezartzea. ^: Esku-ezarte, esku-ezartze, esku-ezarketa, esku-ezarpen.

esku-egokia. (eskuantze): *izond.* Eskuantze deans.

esku-eguŕ. (cguŕ): *iz.* Eguŕ-mota bat, India.

esku-emalle. (urgazpen): *izond.* Urgazpena ematen duena.

esku-eman. (zio): *ad.* Karia eman. I: Esku-erakaŕi,

esku-emae. (babes): *iz.* Babesa cmatea.

esku-eragin, (guns): *ad.* Eskukatu, keiñukatu.

esku-crakañ. (sin): *ad.* Karia eman. ikus.: Esku-eman.

esku-erakutsi. (emanketa): *iz.* Bczuza. I: Eskuikusi.

esku-erdi, (eskuandel): *iz.* Eskuaren erdiraño eltzen dan eskuandela.

esku-eŕugabe. (eŕugabetasun): *izond.* Eskuak eŕugabe dauzkaua.

esku-eskeiki. (esku): *is.* Min artuta dagoen esku edo besoari eusteko, lepotik esegitako zapia edo beste gauza. I: Esku-euskaŕi, esku-eusle.

eskn-eskeinka. (cake): *ado.* Eskua edatzen ari-izatea.

esku-esku. (esku): *ado.* Esku ematen edo eskuz eramaten ari-izalea.

esku-ekuan. (cake): *ado.* Oso eskueran egotea.

esku-eskulca. (joko): *ado.* Ikus.: Albiraka. Albizaketa.

esku-eskunara. (calm): *ado.* Ikus.: Eskueran. {: Eskueŕe.

esku-estalki, (eskuandel): *iz.* Ikus.: Eslcuandel. {: Esku-gordarai, esku-laŕu, esku-mantxu, esku-manxo, esku-naŕu, ukuin.

esku-estun. (giitzape): *iz. Atxilaai* esku-tnutuŕetan jartzen zaizkieu burnizko estunak.: Esku-biluŕ, esku-loki, ukarai-burdiña.

esku-estundu. (giltzape): *izond.* Esku-estunez atxilotuta dagoena.

esku-estutze. (apt): iz. Agtu'-egiteko, esknak alkar'i estutzea. I: Esku-itxiki.

esku-etendu. (bulaŕ): *ad.* Belaŕ txaŕak eskuz kendu. {: ikus.: Esku-urteyan, esku-urtika.

esku-etsiz. (zikoiztasun): *ado.* Zikniztasunez ari-izatea.

esku-euskafi. (cake): *is. Ikus.:* Esku-eskeiki. I: Esku-cusle.

esku-eutsia. (zikoiztasun): *izond.* Zikoitza dana. {: Esku-gorde, esku-itsi, estu-estu,

esku-ezarlca. (atsikipen): *ado.* Atsikitzen, eskua jartzen ari-izatea.

esku-ezarketa. (csku): iz; ikes.: Esku-edazte. I: Esku-ezarte, esku-ezartze, esku-ezarpen.

esku-ezarte. (esku): *iz.* Eskuak jartzea. {: Esku-edazte, esku-ezartze, esku-ezarketa, esku-ezarpen, (ezarmen): *iz.* Berbera.

esku-ezkeŕ. (esku): *iz,* Ezkeŕ-aldeko eskua.

esku-ezuf. (esku): *iz.* ikus.: Esku-bulaŕ.

esku-gain. (ogasun): *iz.* Zerbait egiteko ogasunak. (esku): iz. Esku-gan. j: Esku-gane, esku-aztal, esku-biotz, esku-orpo, eskugibel, esku-mami, eskulepo, azkarai.

esku-gaixto. (baldartasun): *izond.* Baldaŕa dana. j: Esku-gaizto.

esku-gan. (esku): *is.* Ekes.: Esku-gain. I: Esku-gane, esku-aztal, esku-biotz, esku-orpo. j: Esku-gancan erosi = bigaŕen eskutik, erabilitako gauzak erosi, cskugibel. : Esku-gañean. Esku-tnami, eskulepo, azkarai.

esku-gañean. (saleroste): *ado.* Bigaŕen eskutik erostea. {: 1kus.: Esku-gan. Eskuganean erosi.

esku-garbi. (zuzen-legetasun): *izond.* Ostutzeko gaizpiderik ez duena.: Esku-garhiko, eskuxai.

esku-gelko. (eskugeikeri): *izond.* Eskugeikerietan ari dana. j: Eskugei, eskugeiti, eskudantziti.

esku-geyen. (aginpide): *is.* Agintaritza, larderia.

esku-gibelez. (gainberadura): *ado.* Alderantziz, goikoz-bera, atzekoz-auŕera, beste alders.

esku-giltzak. (lokezuŕ): *ŕz.* Esluaren lokezufak.

esku-gizen. (oparotasun): *izond.* Eskuzabala dana; oparotasunez ematen duena.

esku-gordarai. (eskuandel): *iz.* Ikus.: Eskuandel. j: Esicu-estaiki, esku-laŕu, esku-mantxu, esku-mauxo, esku-naŕu.

esku-gorde. (zikoiztasun): *izond.* Ikus.: Esku-eutsia. {: Esku-itsi, ostu-estu.

esku-gotorkeria, (cake): *iz.* **Eskuen** azte aundiegia.

esku-gurdi. (orga): is. Eskuz eramaten dan gurdi txikia. {: Esku-orga, burketa, burkete, burtxoi, esku-burdi.

esku-idazki. (idazkcta): iz. Eskuz idatzitakoa. {: Esku-idatzi, esku-idazti.

esku-idazti. (idazti): *iz.* Eskuetan emus 'bill diteken ldaztla.

esku-igara. (cyeraldi); *is.* Eskui erabiltzen dan eyera.

esku-ticuzgafi. (eske): *iz,* Buts.: Esku-busti.

osku-il. (esku): *izond.* Esku bat edo bi peitzen zaizkiona. I: Esku-bakoizdun, esku-bakoitz, esku-bakotx, eskutnotz,

esku-txango, grisko, maiugu, mantxot, mantxn.

esku-ildu. (esku): *ad,* Esku bat edn biak gabe geratu.

esku-imintzio. (gum); iz. Ikus.: Gum. I: Apatxako.

esku-irudi. (esku): *izond.* Esku-azpiaren antzekoa.

esku-itoi. (eritasun): iz. Eskuetan izaten clan ezueria.

esku-itoidun. (eritasun): *izond.* Esku-itoyez eri dana.

esku-itsi. (zikoiziasun): *izond.* Tkus.: Esku-eutsia. I: Esku-gorde, esku-itxiko, estu-estu, esku-itsi, esku-labuŕ.

esku-itnf. (esku): *iz.* Ikus.: Eskumutuŕ. Eskubitot, eskubituf, esknbutuŕ, hesamutuŕ, eskutuŕ, esku-mainul.

esku-itxiki. (aguŕ): *fz.* Th$_{i}$s.; Esku-estutze.

esku-izati. (azkatasun): *ad,* Azke izan.

esku-iztegi. (itz-bilduma): *fa.* **Eŕaz** erabiltzen dan iztegia.

esku-jabe. (azkatasun): *izond.* Azke dana.

esku-jardun. (arikela): *ŕz.* Eskuz egindako yarduera.

esku-jarleku. (arkux): *iz.* Ikus.: Bide-oe. Esku-oge.

esku joka, (gorantza): *ado.* Txaloka ari-izatea.: Esku jo.

eskujokari. (joko): *Load.* Eskuakaz jokoak egiten dituena. j: Eskuskari.

esku-joko. (joko): ŕz. Eskuakaz egiten dart jolcoa. (esku): iz. Eskuz egiten dan edozein egik$_{n}$ntza.

esku-kalcn. (lapuŕctu): ŕzrnul. Lapuŕa dana. j; Esku-gako.

esku-karela. (zur): *iz.* Zur-puska.

esku-kaxetetan. (joko): *la.* Aden jokoa; batzuek eskuak gurutzatzen dituzte, beste hatzuelc gateau *eseritzeko.*

esku-labe. (stikalde): *ia.* Eskuz erabiltzen dan labetxoa, ubil edo laspelezko sugaicz piztuizen dana. Esku-iabetxn.

esku-labuf. (zekenkeri): *izond.* Zekena dana. j; Esku-labuŕeko, esku-maingu, esku-uŕiko, esku-itxi.

esku-lan. (Ian): *is.* hskuz egindako lama.

esku•langile. (Ian): *izond.* Bete eskuz lanegiten duena. (langlle-kunde): fz. Berbera.

esku-langintza. (langintza): *iz.* Eskuz eta langayez egiten dan langintza.

ESK1T-LANGINTZAK. *Ia.* Eslcuakaz egiten diran oiturazko jarduerak.

(ariketa): *iz.* Eguneroko landau eskuz betctzen diranak.

esku-laŕu. (eskuandet): Iz. This.; Eskuandel. I: Eskunai'u, esku-estalki, esko-gordarai, esku-mantxu, esku-manxo,pilotazjokatzeko eskuandela, opoŕ, uk-andel.

esku-laŕugile. (eskuandet): *Izond.* Eskuandelak egiten dituena. Eskulaŕugin. (esku-tanginizak): *"goad.* Berbera.

esku-lafugintza. (lan^{g}untza): *iz.* Eskuandelak egiten divan lantegia.

esku-laŕutegi. (eskuandel): *Iz.* Eskuandelak salizen diran tokia edo saltokia.

esku-lastef, (azatkuntza); *izond.* Guztiz azaŕia dana.

esku-laztabin. (taratalu): *iz.* Tkus.; 'Ibratulu.

esku-legnnka. (Iosintxa): *ado.* Leunketaz ari-izatea.

esku-liza. (eaknandel): *iz.* Sai-abereak garbitzoko erabiltzen dan zamuka-cskuandela, atzen berezketarik eztuena.

esku-loi. (lapuŕeta): fzotid. Lapuŕa dana. Esku-makuŕ, esku-loyetako, esku-zikin.

esku-loki. (giltzape): *iz.* Ikus.: Esku-esutn. j: Esku-biluŕ.

esku-lore, (lure): *iz.* Eskuz egindako Wm.

esku-loin, (yoputasun): *izond.* Yoputasuncan bizi dana; esku-estunez atxilokla dagocna.

esku-luze. (aparotasun): ŕzond. Oparo ematen duena. I: Esku-nasai, eskuzabal.

esku-maingu. (zekenkeri): *izond.* Tkus.: Esku-labuf. j: Esku-labuŕeko, eaku-uŕiko.

ESK1J-MA ICIL, *iz.* Csideŕ eta mula duen makil edo seska, ibiltzean tinkatzeko taguntzen duena. j: Eskuko, eskomakil, kaxta, lank, mako, makuto, ue, ua, txanka, Ate. *11* (eŕenkura), (ezautailu), (izkilu), (makil), (tanpa), (zurkaitz). (otseinketa): is. Lan guztietarako erabiltzen dart moŕoya. (erkidetza): *izond* Biurkeri bateau edo beste zerbaitean, egilea izan gabe taguntzen donna.

esku-malcuŕ. (iapuŕeta): *izond.* tkus,: Esku·Ioi. j; Esku-zikin. (esku): *izond.* Ikus.: Esku-biuŕ. j; BAIT-ad.

esku-mami. (esku): iz, Ikus.: Esku-aztal, Esku-biotz, esku-orpo, esku-gain, esku-ganc,esku-gan,esku-bizkaŕ,esku-mamul, eskulepo.

esku-mamul. (esku): iz. Ikus.: Eskubitoŕ. Ukarai, ukare, ukari, esku-ituŕ.

esku-manga. (itxasontzi): *iz.* Tl'xaluparen bi aide bakoitzean, brankan, jartzen dais zur-zatikotxoa, lokatiak karela audeatu ez dezan erabiltzen dana.

esku-mango. (sae): *iz.* Afaintzarako sare-mota bat.

esku-mantaŕ. (sukalde): iz. Sukaldean erabiltzen dan sorkia. j: Esku-zataf, kañumiesa, mendel.

esku-mantxu. (eskuandcl): *iz.* Ikus.: Eskuandel Esku-manxo, eslnt-estalki, esku-gordarai, esku-laŕu, esku-manxo, esku-naŕu.

esku-maunga. (sart): *iz.* Eskuz erabiltzen dan saran. j: Eskusare, esku-masngu, salabarda, sara, saŕabeta.

esku-nritil. (lanbide): iz. Beko lanbide-malean lanegiten duena.

esku-muiñetako. (bean): *izond.* Esku-gaña aurkezteko, Ttesaaz beaŕ dan igidura dagiena, j: Eskumuintako.

esku-mutuŕetakoak. (mauka): Iz, Esku ondoan dagozensoñeko-maukaen zatiak.

esku-naba. (esku): *iz.* l:skuaren **mokula.**

esku-nabaŕ. (sad-abere): *iz.* Auŕeko hi aukak peŕatuta dauzkan sai-aherea.

esku-nafu. (eskuandel): iz. Ikus.: Eskuandel. I: Esku-estalki, esku-gordarai, esku-tutu, esku-man€xu, esku-manxo.

esku-nasai. (oparotasun): *izond.* This.: Esku-luze. Eskuzabal.

esku-oge. (arkux): iz. Ikus.: Bide-oe. Esku jarleku, esku-oe, cskoge, oeska.

esku-okef. (esku): *izond. ikus.:* Eaku-Uiuŕ. j: Esku-makuŕ.

esku-ondasunak. (ogasun): *iz.* Ezkontzen danean emakumeak datamazkien egasunak, edo ezkondu andoren lortzen dituena.

esku-ontza. (derta); *Ia.* ikus.: **Dema,** Joku, leya, ixpixo.

esku-ordeko. (idazketa): *iz.* Esanera idazten duena. **(zuiubi): iz.** Eskudel. Eskuzal

esku-orga. (orga): *iz. Ikus.:* Esku-gurdi,

esku-orgari. (orga); *izond.* Eskuorga darabilena.

esku-orma. (ariankaitza); *iz.* ikus.: **Arlanlcaitza, j:** Arlangaitz.

esku-ormagile. (arlankaitza): *izond.* **Arlaultaitza** egiten duena. (esku-langintzak): *izond,* Berbera.

eslcu-orpo. (esku): *iz.* Eskuaren atze-aldeko zatia. I: Bsku-aztal, esku-biotz, eskubitoŕ.

esku-orpolco. (esku): *Izond.* Esku-orpoari dagokiona.

esku-oso. (ahnen): iz. Noribait, zerbait egiteko, ematen zayon almen guztia.

esku-osodun. (almen): *izond.* Zerbait egiteko, alumni guztia artzen duena.

esku-oyal. (esku): *iz.* lkuzitako eskuak lcgortzeko oyala. I: Ikus.: Eskuzapi, esku-saua, eskutxataŕ, eskuyal, lepa-zapi, tobaja, toraja, xukadera, xukakoŕ.

esku-pentsu. (sariztatze): *iz.* Ikus.: Eskupeico. I: Eskuee-sari. (ukaŕ): Tkus.: Ukaŕ.

esku-poila. (azao): is. Ikus.: Eskumen, I: Eskuda, eslcuta, eskupil, eskupoil, eskute.

esku-potolo. (calm): is. liens.: Esku-azpi. Eskuaŕa, esku-bala, esku-bame, eskubaŕen,esku-bafu,eskuzabal.

esku-patolokada. (esku): *iz.* Eskukada; esku bateau of ditekena.

esku-sarde, (mai-orni): *iz,* Tkus.: Larortz. I: Trortz, lauortz, oratzaile, saarde.

esku-sari. (sariztatze): is. Lan-satiaren galleon ematen edo artzen dana. j: Sari-gain.

esku-sasld. (otaŕ): *iz.* Eslcuz eramaten dan otartxoa.

esku-saua. (esku): *iz.* Ikus.: Esku-oyal. Eskuzapi, eskutxa€aŕ.

esku-sega. (sofa): *iz.* Zeta txikia.

esku-sendakitegi. (sendagaikintza): iz. Sendagayak gordetzeko efedize edo tokia.

esku-solñu. (eresgalu): *iz.* Eskuz ezpañen artean erabiltzen dan eresgalua.

esku-sorki. (aŕiko): iz. Xeatutako sarga afilco-lanean erabiltzen dana.

esku-sutontzi. (Labe): iz. Eskuz eratnan diteken labe txikia.

esku-tinkatze. (nut): iz. Aguf-egiteko, alkaŕi eskua gogof ematea. I: Eskutinkald€, esku-finks.

esku-toleskof. (giñaŕe): *iz.* Esku-azpian dagoen giñafea. I: Ikus.: Esku-biurizeko.

esku-trebe. (eskuandee): *izond.* Esku antzetsuak dauzkana.

esku-tresna. (lanabesa): iz. Eskuz erabiltzen dan tresna.

esku-txaugo. (esku): *izond.* Tkus.: Esku-il. Esku-bakoitz, esku-bakoizdun, esku-bakotx, eskumotz.

esk€c-txangotu. (esku); *ad.* Esku-il gerakt.

esku-txukade. (ikuzketa): iz. Eskuen ikuztea.j: Esku-xukade.

esku-txuri. (ogasun): *izond.* Ogasunak asko ctauzkana.

esku-ugontzi. (ur): is. Onetsitako ura daukan ontzia.

esku-ukaldi, (urgazpcn): iz. Ikus.: Urgazpen. (Ian): is. Ian bateau aldi edo bira. (sakes): *iz,* Eskuz edo ukabilaz emandako tanpa.

esku-upcl, (upa): is. Lira banatzen dutenen upa.

esku-uraga. (uraga): is. Aide batetik busters eraman diteken uraga.

esku-uŕiko. (zekonkeri): *izond.* Ikus.: Esku-labuf. J: Esku-labuŕeko, esku-maingu.

esku-urteyan. (belaŕ): *ado.* Belaf Ixaŕak eskuz ken€zen ari-izan. : Esku-urtika. I: Ikus.: Esku-etendu.

esku-uskari. (pilota): *iz.* Ems.: Eskuz-eskulari. I: Esku-uska.

esku-uts. (pilota): iz. Pilotaz eskuz jokatzea.

esku-utsu. (baldartasun): *izond.* Eskuz baldaŕa dana.

esku-utzik. (esku): *ado.* Eskuetan czar euki gabe egon, joan, etaŕi, bialdu tt abaŕ. I: Eskutzik.

esku-xaku. (sarc): *iz.* Urdalaren saretxoa.

esku-xarta. (tanpa): iz. Eskuz canton dan tanpa txilua.

esku-xuko. (zekcnkeri): *iz.* Esku-zekena. I: Esku-zimuŕ, esku-zuŕ.

esku-yoŕai. (aizkora): *is.* Burua-osto zoŕotza ta zurezko gideŕ motza dauzkan tresna.

esku-zabaltasun. (oparotasun): iz. Oparo emateko jokers.

esku-zatla. (gorantza): is. Txalo. I: Eskuzarta, j: Esku-zapla, olagara.

esku-zaki. (ash.): *iz.* Esku-orpoaren ezufa. Ertesku-zakiak.

esku-zaldi. (sai-abere): iz. Ogipekoaren zaldia.

esku-zamau. (zamau-zapiak): *is.* ikus.: Ezpain-zapi.

esku-zaparta. (tanpa): iz. Ikus.: Eskukada. : Esku-zarta.

esku-zarpa. (zizku): *iz.* Eskuan era/mien dan zarpa.

esku-zarta. (tanpa): *iz.* Ikus.: Eskukada. ^: Esku-zaparta.

esku-zartaka. (gorantza): *ado.* Eskuzartaz ari-izatea.

esku-zartatu. (gorantza): *ad.* Eskuzartak ematen ari-izan.

eslcu-zatif. (sukalde): *is. Ikus.:* Esku-mantaŕ. I: Mendel.

esku-zema. (zemalcantza): iz. Eskuz egindako zemakuntza.

esku-zefa. (zeŕa): *iz.* Zeŕa txikia. j: Esku-zega.

esku-zefatu. (zeŕa): *ad.* Esku-zefaz ebagi.

esku-zikin. (lapuŕeta): izond. ikus.: Esku-loi. J: Esku-€nakuŕ, esku-loyetako, azazkal-luze.

esku-zimuf. (zekcnkcri): *izond.* Ikus.: Esku-xuko. I: Esku-zuŕ.

esku-ziri. (dutxulu): is. Ikus.: Dutxulu.

esku-zofo. (eskuandel): iz. *Pilntaz* ari-izateko erabiltzen clan eskuaudela.

esku-zurda. (lokaŕi): iz. Main txikiak aŕapatzeko, zurdakaz egindako lokaŕia.

esku-zurgu. (zurubi): iz. Eskuz eramaten dan zurubi txikia. Esku-zuntbi.

esku-zuri. (landare): *iz.* Landare-mota bat. j: Esku-zari, ostatxe. (nagi): izond. Nagiz ari dana. Langile-zuri, lantxuri, zanbel.

esku-zuŕ. (zekenkeri): *izond.* Ikus.: Esku-xuko. : Esku-zimuŕ.

esku-zuze. (argitza): iz. Efetxiñazko zur-ezpala; piztutzen danean argitzarako erabil diteke. : Eskuzuzi, esku-zizi.

eskua cmon. (urgazpen): *ad.* Urgazpena eman. (almen): *ad.* Zerbait egiteko almena eman. I: Eskua eman.

eskua czañ. (esku): *ad.* Norbaitengan cskoa ipiñi, jo. I: Eskuak ezafi.

eskua kendu. (arpen): *ad.* Eskugoak kendu. I: Ikus.: Esku artu.

eskua luze erabili. (lapuleta): *ad,* Ikus.: Eskua-luzatu.

eskua sartu. (egikera): *ad.* Arazo bateau esku artu.

eskua urtu. (bonbonkada): *ad.* Bunbankadaz ari-izan; asko eman.

eskua-luzatu, (esku): *ad.* Eskua luzatzea egin. (babes): *ad.* Babestu. (lapuŕeta): II *ad.* Lapurtu. j: Eskua laze erabili.

eskuadaf. (esku): *iz.* Eskuan egiten dan gogordura.

ESKUAGA. iz, Era askotako zanka biuŕ-eziña, custoki bateau tinkatua edo ziriztatua jaŕita, indaŕa el-arazi, aztak jasotzeko ta, erabiltzen dana. I: Bien arteau zama aztrnt bat eramateko erabiltzen dan aga. : Bermazaki, zatai, zanka, burni-aga, altxakoda, altxaprena,

aitxa-gideŕ, alzapanca, alzapena, anda, eskoaga, eskoga, augeta, palanga, satai, zetai. /i (burdiñaga), (itxasontzi), (langaizti), (makil).

cskuaire. (eskuantzc): *ft.* lkiss.: Eskuantze. k: Eskuaira, trebatasun.

eskuairean. (iastertasun): *ado.* Bercalaxe.

eskuairez. (eskuantzc): *ado.* Gizonaren eskuz egiten ari-izatea.

eskuairezko. (eskuantze): *izond.* Eskuantze aundiaz egindakoa.

eskualdatu. (esku): *ad.* Eskuz aldatu. (jabetza): *ad.* Jabeaz aldatu.

eskualde. (zuzengabekeri): *iz.* Notin cdo gauzaen aurkako zuzengabekeri kaitegaŕia. (lufaide): *L.* Here berezitasunak dituen lufaldea. I: Uskaldc. (aide): II ŕz. Ikus.: Alde. (aparakuntza): j *iz.* Aflak botatzeko antzea. (zati): *ft.* Alderdikeria.

eskualde-gabe. (atxikidut'a): *iz.* Ezeri atxlkitu gabe ari-izatea.

eskualdeka. (luŕaldc): *ado.* Luŕaldeka ari-izatea. (zati): *ado.* Alderdikerietan ari-izatea.

eskuaidekatu. (tuŕalde): *ad. Eŕi* bat lufaldeka antolatu.

eskualdeko. (oiktmtza): *izond.* Beti ta oituraz erabiltzen dana. (luŕalde): *izond.* Eskuaideari dagokiona. (atxikidura); ıl *izond.* Zerbaiten alde ari dana.

eskualdez. (eskuantze): *ado.* Arteziz ari-izatea.

eskualdi. (jokc): iz. Jokaidia. Eskukaldi. (margocrli): Margokuntza-aldia, margo-aldia. (ogasun): jj *iz.* Ogasunen ugaritasuna. (zori): *iz. Ikus.:* Zori. (aparakuniza): II *iz.* ikus.: Aparakuniza. (azterk€mtza): Il *iz.* i3eŕiz aztertzea. (zentzabide): *iz.* Zuzentzea. (airmen): *iz.* Artakotasun, zerbait egiteko alumna. I; Eskuantza.

eslcualdun. (gizarte): *izond.* Ikus.: Euzkeldun. I: Euzkaidun.

ESKUANDEL. *iz.* Eslcuarentzako estalki edo berokia, eskuaren antzeko ta eunez, Iafuz edo josketazkoa dana. I: Esku-estalki, esku-gordarai, esku-laŕu, esku-tnantxu, esku-manxo, esku-na(u, atzoŕo, uk-andel, ukuin. 1/ (esku), (janztura), (laŕu).

eskuantza. (abnen): *ft.* Ikus.: Eskualdi. (cskubide): iz. Zerbait egiteko eskubide. (biurkcri): ((*iz.* Legezko aginpidearen aurka egindako biurkeria. (esk€antze): G *iz.* Ikus.: Eskuantze. Kuperu.

ESKUANTZE. *ft.* Zerbaiterako, adimenez ado eskuzko trebetasuna. I: Zerbait egiteko artezi ta ganora. E: Antz, antza, anizatasun, antzi, eskudantza, feto, tinzia, fetura, gaikera, gaikuntza, gayontasun, ganora,rnotde,tayo, trebatasun, undulgu, trikun-trakun, indeiñu, eskaire, eskuaite, eskuantza, eskuaira, cgogi, crasidade, e(itnetasun, elate. !/ (adcitasun), (adimen), (almen), (aparakuntza), (artakotasun), (astnamen), (stun), (erSi), (eŕeztasun), (eskuarte), (eskuketa), (irakaskintza), (jakintasun), (maimuzkeri), (txairotasun).

eskuara. (gaŕaztulu): iz. ikus.: Gafaztulu. I: Eskuare, esku-bare, cskubera, eskubara, aitxa(astelu. (eskubidc): *iz.* Ikus.: Eskubide.

eskuaralde. (atxikidura): *ft.* Asmo edo iritzi bat jaŕaitzen duen giza-taldea.

eskuaratu. (gaŕaztulu): *ad.* Gafaztuluz lancgitea. I: Eskuaretu.

eskuareka. (gaŕaztulu): *ado.* Gafaztuluz tanpak ematen ari-izatea.

eskuargiz. (txera): *ado.* Adiguriz ari-izatea.

eskuarki. (oikuntza): ado, Oituraz egiten ari-izatea. I: Eskuarkirn.

eskuarkiro. (oikuntza): *ado.* Bass,: Eskuarki.

eskunf. (esku): *ado.* Ikus.: Esku-aldera, anmen.: Esku-aldean, eskumende, esku^{g}f, eskuna, eskunara, eskupe, cskumen, eski du, eskuteŕean.

eskuafa. (esku): *ŕzand.* Eskuz erabili ditekena. j: Eskuaŕai. I: Esku-baŕena, eskuaŕe.: Ikus.: Esku-amaŕ. Eskuaŕai, esku-azpi, esku-barne, eskubaŕen, esku-bala, esku-potolo, eskuzabal.

eskunf-antzeko.(esku): *izond.* Eskuataren antza duena.

esicaaitezuf. (eau): *iz. Ikus.:* Ertosku-zakiak. I: Eskubulaŕ-ezuŕ, eskumuturr-ezuŕak,ezkuaŕ-ezuŕ.

eskuartadun. (esku): *izond.* Eskuak arduratzen dituena. ; Eskuartatzale.

ESKUARTE. *iz.* Gauza bat lontzeko ardura edo egipen egokia, edo ondasunak. (ornidura): *iz.* Ornidura aundia. II (almeu), (altasun), (arau), (aterapen), (asmakuntza), (gisa), (karkabupen), (lanabesa).

eskuartedun. (ogasun): *frond.* Ogasunak asko dauzkana.

eslcuartekada. (esku): *iz.* Esku bien artean egiten dan mokolean sartzen dana.

eskuarteko. (ogasun): *iz.* Eskuen artean erabiltzekoa dan ogasuna. I: Eskuarterako.

eskuatz. (aztarna): iz. Notin edo gauza baten gañean eskuak utzitako aztarna.

eskuazal. (atz): iz. ikus.: Beatz-gefen. I: Beatz-ezkalda, eri-bizaŕ, ezkarda, ezkerba, azbizaŕ, atzbizat, cri-bizaŕ.

eskuazpi-zain. (kirio): *iz.* Eskuazpiko kirioa.

eskubae. (artra): *iz. [kus.:* Artza. I: Aŕazko, galbae. I: Eskuz erabiltzen dan antis. (armiarma): *iz.* Isasietako armiarma-sare aundia.

eskubanda. (baralda): *iz.* Zubi bateko baralda.

eskubarne-zofo. (esku): *iz.* Aizoyatak josten dituena jostofatza bultzatzeko, esku-bamean jartzen disco txiŕindola.

eskubeka. (esku): *ado.* Besapez jokatzen ari-izatea.

eskubestatu. (esku): *ad.* &us.: Eskukatu.

eslcubestazale. (esku): *izond.* Eskukatzeu ari dana.

eskubetc. (esku): iz. Esku bateau artzen diran gauza batzuen multzoa. I: Eskukada. (aguŕ): *iz.* Aguf-egiteko, alkali eskua indafez ematea.

eskubeteka. (esku): *ado.* Eskubetez ari-izatea.

eskubi. (esku): *iz.* Ikus.: Eskoa. I: Eskutna, eskai, eskoin, eskun.

eskubi-alde. (alde): *iz.* Eskumaren aides.

eskubi-alderdi. (bildura): *iz.* Eskumara jotzen duen alderdia. (eŕiketa): Berbera.

eskubi-ertzeko. (cŕiketa): *izond.* F,skuma-aiderdietan ertzerakoya dana. j; Eskubi-ertzerakoi.

eskubi-crtzerakoi. (eliketa): *izond.* Jkus.; Eskubi-ertzeko.

eskubi-ezkef. (esku): *izond.* Naiz eskumaz naiz ezkeŕaz berdin jokatzen duena.

eskubi-lagun. (apaiz): *izond.* Ira apaizek ematen duten mezatan eskuma aldekoa.

eskubiakaz jantzita. (janztura): *izond.* Ondo jantzita dagoena.

ESKUBIDE. iz. Zilegizko arau, aginduzko lege ado gizarte-araudiaren araberaz, zerbait egin edo lortzeko notiñek duten almena. I: Notin edo gauza bat! buruz izan diteken eginkizuna. I: Eskuat'a, eskugo, eskudaintza, eskuraniza. (almen): *iz.* Eskuantza. (auzupen): II iz. Baimena. II (asoin), (azkatasun), (bereztasun),

(galdekeri), (irabazbide), (lege), (zuzentza).

eskubide-antzeki. (zuzeniza): *izond.* Zuzentzari buruz aintzakotzat arizekoa dana. (irabazbide); *izond.* Irabazbideari buruz aintzakotzat artzekoa dana.

eskubidc-idazti. (eliza): *iz.* Elizak beren eskubideak ageŕerazten zituzten idaztia. (idazti): iz. Berbera.

eskubide-indaf. (eskubide): Az. Eskubideak duen indafa. (indaŕ): iz, Berbera.

eskubide-kentze. (gaycztasun): *iz,* Eskubideak gozatzeko almena kcntzea.

eskubldea kendu. (aginpide): *ad.* Agintaritza, almena edo izena kendu.

eskubidedun. (eskubide): *izond.* Eskubidea duena.

eskubidetu. (eskubide): *ad.* Zerbait egiteko, eskubide, almen edo baimena Oman.

eskubidez. (eskubide): *ado.* Eskubideak dagokionez ari-izatea.

eskubidezko. (eskubide): *izond.* Eskubideari dagokiona. (zuzentza): *izond.* Zuzentzari dagokiona.

eskubidun. (esku): *izond.* Bi esku dauzkana I: Esku-bikoitz.

eskubiko. (csku): *izond.* Esku bietaz artzen dana. (eŕiketa): *izond,* Eskumako alderdi-zalea dana.

eskubil. (esku): *iz.* Ikus.: Esku-batu. I: Eskubildu, cskucrtsi, eskuersi, ikubil, okabil, txiztu, ukabeil, ukabil, ukamil, ukarai-mulo, ukaribil, ukubeil, ukubit, ukmnil, ukutnilo, ukumuil,

eskubildu. (esku): *iz.* Ikus.: Esku-balu. Eekuertsi, eskuersi, eslmbil. (arkai): Ikus.: Bildumcn. j: Bitumen.

eskubilatu. (igurki): *ad.* Janzkia igurkiz garbitu.

eskubio. (arkai): *iz.* Ezkozko arkai bilduta. ; Eskuilo.

eskubira. (been): *in.* Esku-gana aurkezteko, besoak cgiten duen igidura. (itxasontzi): Az. Itxasontziaren eskuma-aldea. Eslcui-alde, eskuine, eskufalde.

eskubirako. (bean): *izond.* Eskubirari dagokiona.

eskubiralcoi. (esku): *izond.* Eskubiruntz jotzen duena.

eskubitara. (esku): *ado.* Esku bietaz ari-izatea. Eskumara jotzea.

eskubitaf (eŕiketa): *izond.* Eskuma-aiderdien aide ari dana. j: Eskubndaŕ, eskuiiieko, eskumarako, eskuetako, eakumataŕ.

eskubituf. (esku): Az. Ikus.: Eskumutuŕ. I: Eskubituŕ, esku-ituŕ, eskubutuŕ, besamutu , eskutuf, esku-orpo, esku-aztat, ukarai, ukare, ukari, esku-ituŕ, esku-mamul.

eskubituf. (esku): Az. Ikus,; Eskumutuŕ. Eskutuŕ.

eskubulaf-ezuf. (ezuŕ): iz. Ikus.: Ertesku-zakiak. I: Eskuaŕ-ezuŕ, eskumutuŕ-ezufak.

eskuda. (azao): iz. Ikus.: Azao. I: Armen. I: Ikus.: Eskukada. j: Esknta, eskumen, esku-poila, eskupil, eskute.

eskudaintza. (eskubide): *iz.* Ikus.: Eskubidc.

eskudantza. (eskuantze): iz. Ikus.: Eskuantze. (azarkuntza): *iz.* Ikus.: Azarkuntza. I: Eskndantze, eskudantzia. (dantzaketa): fl *iz.* Dantzariek eskuzapien bitartez eskuak aikaŕi ematen dizkioten dantza. (zintzuŕ): II *iz.* Ikus.: Eskilantza. I: Eskidantza, eskurantza. (gamin): II *iz.* Ikus.: Guruin. I: Eskidantxa. (aimen): II *iz.* Ikus.: Almen. (aginpide): Ej *iz.* Ikus.: Aginpide. (auzupen): *iz.* Ikus.: Batmen.

eskudantziti. (eskugeikeri): *izatd.* Ikus.: Esku-geiko.

eskudaño. (otz): *iz.* Otzetik babestuta dagoen tokia.

eskudel. (zurubi): iz, Zurubl baten esku-tokia. I: Esku-ordeko, eskuzal.

eskudera. (atsikipen): *iz.* Gardantxituaren gideŕaren elbidea.

eskudi. (luf-lantze): iz. Luf bati cmaten zayon bigaŕen lantzea.

eskudust. (aginpide): *izond.* Almen eta aginpidea dituena. (almen): *izond.* Almena duena. (lotto): jj *iz.* Lenengo jokatzea dagokiona.

eskudundu. (aimcn): *ad.* Almena Oman.

eskeede. (atsikipen): iz. Edezko elbidea.

ESKUERA. *iz.* Jaurteko ta legeak bete-crazteko almena. I: Aginbidea, bestea edo besteak agintzeko almena. Ehnen, erki-baŕuti, armen, eskumen, ezkilpe, lege-aldeko, legemende, uridi. (izkera): Az. Euzkera. (mintzoera): ji *iz.* Euzkera. /1(almen), (auzi-gizon), (auzi-mai), (buruzagi), (eskubide), (jaurbide), (luŕaide).

eskucrago, (esku): *ado.* Eskutik urbilago egotea.

eskueran. (eskit): *ado.* Eskutik atboan egotea. Eskueŕe,esku-eskunara.

eskueratzi. (emote): *ad.* Eman, emon.

eskuefe. (esku): *ado.* Ikus.: Eskueran. Esku-eskunara.

eskuefex, (irabazpen); *izond.* lrabazteko eŕeza dana.

eskuertsi. (esku): *iz.* Ikus.: Esku-batu. I: Eskuersi, eskubildu, eskubit.

eskuetako. (esku): *izond.* Eskuai dagokiena.

eskuetako munak. (aguŕ): *iz.* Aguf-egiteko eskuan emateo data muua. I: Eskuka-muin,

eskuetako-eun. (gorpu): *iz.* Gorpuak biltzeko erabiltzen dan euna. I: Eskuetako-oyata.

eskuetako-oyala. (gorpu): *iz.* Ikus.: Eskuetako-eun.

eskumarako. (boŕoka): *ado.* Botokatzekoa izatea.

eskuetaratu. (boŕoka): *ad.* ilofokatu. I: Eskukaritu, eskukatu. (esku); *ad.* Eskuetara ekaŕi edo craman. j: Eskuetara.

eskuctari. (boŕoka): *izond.* Bofokaetan ari dana. j: Boŕokalari.

eskuetatu. (esku): *ad.* Eskuetaz asko ikutu edo eskuetan asko erabiii,

esknga ilu. (ianabesa): iz. Ikus.: Lanabesa.

eskugaiztolco. (nabannentasun): *izond.* Nabarmentasunez ari dana,

eskuganean erosi. (saleroste): *ad.* Ikus.:' Esku-gañean.I: Esku-gan.

eslrugaña artu. (zorion): *ad.* Gora-eragin, obetu, zoriona ekaŕi.

eskugarbitza. (ikuzketa): *in.* Eskuak ikuztea.

eskugarbitzeko. (ikuzketa): *iz.* Eskuak ikuzteko ura daraman antoxiña ta berarekin dagoen oyala.

eskugafi. (esku): *inand.* Eskuek erabiltzeko eŕeza dana.

esknge i. (eskugeikeri): *izond.* Eskugeikeria dana. I: Ikus.: Esku-geiko. I: Eskugeiti.

ESKIJGEIKERI. iz. Zuzen-legetasunaren peitzea; oituraetan iasaikeria. j: Txarkerizko egipena. II (aragi-ifits), (atsegin), (biuŕikeri), (biuŕitze), (gaizpide), (gaiztasun), (gizabide), (lizunkeri), (salokeri), (zatarkeri), (zuzengabekert), (zuzen-iege).

esknge ikotu. (eskugeikeri): *ad.* Eskugeikeriz ari-izan.

eskugeiti. (eskugeikeri): *izond.* Ikus.: Esku-geiko. !: Eskugei.

eskugibel. (esku): *iz. Ilais.:* Esku-aztal. Esku-biotz, esku-orpo, esku-gain, esku-

gan, eskugaue. (pilota): *ad.* Pilotaz esku-ganez jokatu. (arautasun): II *is.* Elizan egiten dan esku-muin edo arautasuna.

eskugo. (eskubide): *iz.* ikus.: Eskubide.

eskugoz. (almen): *ado.* Zerbait egiteko almenez, baimenez ari-izatea.

eskugune. (atsikipen): *is.* Elbide, I: Oragafi,

eskuL (esku): iz Eskuin aldeko eskua. Eskuma.

eskul-alde. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Eskubira. Eskuiñe, eskuñalde.

eskuikara. (aŕain): is. Ikutzen duenari ikara-egiten dim aŕaña. (esku): Eskuen ikara.

eskuiko aide. (alde): *iz.* Eskuma-alde. I: Eskui-alde.

eskuikune. (aimen): is. Al-izatea. I: Eskuikuna. I: Ikus.: Eskukune.

eskuikusi. (emanketa): *is.* Ikus.: Emanketa I: Esku-erakutsi, esku-ekusi, eskeikusi, moitz, uzkuntza.

eskuin. (esku): iz. Eskumako aldea. I: Eskuyaide.

eskuin-sayets. (itxasontzi): *iz.* Txopatik brankaruntz begiratzean itxasontziaren eskuin-aldea.

eskuin-soin. (zama): *izond.* Zama eskumaldeko sorbaldan daramana.

eskuin-uso. (egazti): *is.* ikus.: Eskilaso. ^: Belatxi, eskiñoso, eskiñuso.

eskuindu. (esku): *ad.* Eskumara joan edo ipiñi. I: Eskuifieratu.

eskuingain. (urgazpen): *iz.* Orniketak geitzeko eltzen dan urgazpena.

eskuinti. (asks): *izond.* Ikus.: Eskuiñet.

eskulñeratu. (esku): *ad.* Ikus.: Eskuindu.

eskuiñet. (esku): *frond.* Ezkeŕa ez dana. ^; Eskuinti.

eskuiñetara. (esku): *ado.* Eskumaetara ari-izatea. Eskumatara.

eskuiño. (esku): *iz.* Esku txikia.

eskuira. (esku): *ado.* Eskumara ari-izatea.

eskuiti. (esku): *frond.* Eskuma bereziki darabilena.

eskujagi. (ore): *ad.* Ores jagi ondoren beŕiz oretu.

eskuka. (esku): *ado.* Eskuz ikutzen ari-izatea. (ikumen): *ado.* Berbera.

eskukada. (tanpa): *is.* Eskuz emandako tanpa. I: Eskukara, esku-zaparta, esku-zarta. (esku): is. Berbera. I: Ikus.: Eskubete, paŕastaka. (azao): II *iz.* Eskuaz aŕ diteken belaŕ, lore edo baste gauzaen multzoa. I: Eskuda, aurmen, paŕastaka. (ikumen): II *is.* Ikutzearen egipena.

eskukadaka. (tanpa): *ado.* Eskukadaz ari-izatea. I: Auŕetaz.

eskukaldi. (ikumen): *is.* Eskuz ikutzea. (joko): *iz. ikus.:* Eskualdi. (otseinketa): II *is.* ikus.: Otseinketa. Bskukaldu. (taupe): II *iz.* Eskuz emandako tanpa. I: Eskukaldu.

eskukaldika. (tanpa): *ado.* Tanpaka ari izatea.

eskukaldu. (tanpa): *iz.* Eskuz aurpegian amaten dan tanpa. (otseinketa): Rms.: Otseinketa. Eskukaldi.

eskukaldu-egile. (otseinketa); *izond.* Otseiña, laguntzalea.

eskukaritu. (boŕoka): *ad.* Ikus.: Eskuetaratu. I: Eskukatu.

eskukatu. (esku): *ad.* Eskuz ari-iran. I: Eskuz ikutzen ari-izan. Eskubestatu, eskuketatu. (boŕoka): *ad.* Ikus.: Eskuetarata. I: Eskukaritu. (luŕ-lantze): || *ad.* Lurki bat landu.

ESKUKETA. *is.* Eskucn bitartez egiten dan Oho berezia, guzien aufean gauzak ostentzaan eta beste trebetasunak egitean. : Guzti ori burutzeko erakusten dan antzea. Iñulok. II (ekusketa), (esku), (izkutukeri), (joko), (jolaseta), (mozoŕokeri),(soka-gainka), (suntsidura). (gune): *iz.* Zeiñuak egiten ari-izatearen egipena. I: Eskuzkera. (boŕoka): I *iz.* Boŕokan ari-izatea. (calm): I *iz.* Esleuz erabiltzea. (ikumen): II *iz.* Tkutzeak.

eskuketan. (esku): *ado.* Eskuetaz keiñuka ari-izatea.

eskuketari. (gune): *izond.* Zciñuak egiten ari dana. (joko): *izond* Ikus.: Esku-jokari.

eskuka. (makii): is. Ikus.: Esku-makii. I: Tussle, mako. (esku-makii): *iz.* Berbera. (azkatasun): II *izond.* Azke dana. (menpetasun): *izond.* Aginpidearen meneku dana. (esku): *izond.* Eskuari dagokiona.

eskuko add. (esku): iz. ikus.: Esku-burdin. I: Untze.

eskuko-muin. (aguŕ): is. ikus.: Eskuetako munak.

eskukoi. (sotiltasun): *izond.* Otzana dana.

eskukai-arauz. (sotiltasun): *ado.* Soliltasunez ari-izatea.

eskukoitu. (sotiltasun): *ad.* Otzan egin.

eskukotasun. (azkatasun): iz. Ikus.: Azkatasun.

eskukotu. (azkatasun): *ad.* Azke egin edo biurtu.

eskukune. (almen): *iz.* Ikus.: Almen, I: Eskuikune, eskuikuna, manu. (azkatasun): is. Ikus.: Azkatasun.

eskuiandu. (eskuz): *ad.* Eskuen bidez egiten dan Tana.

eskulautza oneko. (eskuantze): *izond.* Eskuautzea duena.

eskulari. (eundura); iz. Enna egiteko antzea. Buns egiteko cgipena. (pilots): *izond.* Pilotan eskuz jokatzen duena.

eskulaŕu-saitzaile. (eskuandel): *izond.* Eskuandelak saltzen dituena.

eskulaxazale. (boŕoka): *izond.* Boŕokan ari-izaten asten dana.

eskuleku. (golde): *iz.* Colde-gideŕa. I: Baste zerbaiten gideŕa. j: Eskutaiña, uerta.

eskulepo. (esku): *is.* Ikus.: Esku-aztai. I: Esku-biotz, esku-bizkaŕ, esku-gain, esku-gau, esku-gane, esku-mami, esku-orpo.

ESKtTMA. *is.* Eskui atdeko eskua; czkefa ez dan eskua. I: Eskundn, eskumaide, eskoa, eskui.

eskuma-ezkerti. (asks): *izond.* Esicu biak eskuanize berberaz erabiltzen dituena.

eskumakil-gile. (esku-makil): *izond.* Esku-makilak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

eskmnakiltegi. (esku-inakil): *is.* Esku-makilak saltzen diran tokia.

eskumako. (eŕiketa): *izond.* Tkus.: Eskubitaŕ. 1: Eskuindaŕ, eskuifieko, eskumarako, eskumataŕ. (eskuma): *izond.* Eskuma aldekoa dana.

eskumaide. (esku): *iz.* Ikus.: Eskuma. I: Eskumin.

eskumape. (babes): *is.* Ikus.: Babes.

eskumarako. (eŕiketa): *izond.* Ikus.: Eskubitaŕ. I: Eskuindaf, eskuiñeko, eskumako, eskumataŕ.

eskumatara. (esku): *ado.* Eskumara ari-izatea. I: Tkus.: Eskuiñetara.

eskumati. (esku): *izond.* Eskumakoa dana.

eskumatu. (emote): *ad.* Nadu edo gauzaren bat baste baten eskuetan edo mendean ipiñi.

eskumen. (am): *is.* Eskuz aŕ diteken belaŕ edo baste gauza me ta luzeakaz egindako azaotzoa. I: Esku-poila, eskuda, eskuta, eskupil, eskute. (eskuera): iz. Ikus.: Eskuera, I: Ehnen, erki-baŕuti, armeu, lege-al, legemende. (esku): II *ado.* Ikus.: Esku-aidera. I: Esku-aldean, eskuaŕ, eskuot, eskuna,

eskumara, cskupe, eskumende, eskumencan.

eskumenda. (taboreak): iz. Laboreen azaoa.

eskumendatn. (laboreak): *ad.* Eskumendak egin.

eskumende. (esku): *ado,* ikus.: Esku-aldera. I: Esku-a[dean, eskuat, eskuoŕ, eskuna, eskunara, eskupe, eskumen, cskumenean, cskutaŕean. (atmen): *iz.* Zeribait buruz norbaitek duen almena. (eskuera): jl iz. Zeribait buruz norbaitek duen eskuera.

eskumendean. (ammen): *ado.* Norbaiten almen-peso izatea edo egotea. (esku): *ado.* Norbaiten eskumende egotea.

eslcumendelco. (otseinketa): *izond.* Moŕoi-lanetan ari-dana.

eskumendu. (erosketa): *ad.* Zerbaiteaz j abetu.

eskumenean. (esku): *ado.* Ikus.: Eskumen. j: Eskumende, eskutafean.

eskumeneta. (azao): iz. Ikus.: Azao. I: Eskuta.

eslcumenetan. (azao): *ado,* Eskumenak artzen edo biltzen ari-izatea. i: Eskumenka, eskutada,

eskumenka. (azao): *ado.* Ikus.: Eskumenetan. I: Eskutada.

estcumentxo. (azao): *iz.* Azao txikia.

eskumin. (aguŕ): *iz.* Ikus.: Eskumuin. I: Eskumun. (csku): *iz.* Ikus.: Fekuma. Eskumalde.

es[cumotz. (csku): *izond. ikus.:* Esku-il, I: Esku-bakuizdun, esku-bakoitz, esku-bakotx, csku-txango, grisko, maingu, mantxot, inantxu.

eskumain. (agar): *ŕz.* Eskuan main ematen egiten dan agate. j: Eskumin, eskumun. (adeitasun): fz. Noribait beste baten bidez bialtzen zayon adeitasunczko aguta.

eskumuin-txartel. (agut): *iz.* Agut berezi bat bialtzeko erabiltzen den txartela.

eskumuintako. (beso): *izond.* Ikus.: Esku-muiñetako.

eskumusu. (csku): *iz.* Eslcuak eta arpegia.

eskumutuf. (ash): iz. Bost atzak bildutzean egiten dan mustufa. 1: Beso ta eskuaren arteko zatia. I: Feltst. (beso): iz. Basamutuŕ.: Eskubitoŕ, eskubitut, esku-ituŕ, eskubutuŕ, askunt", ukarai.

eskumutufeko. (ustaitxo): *iz.* Eskumutuŕean eramaten dan ustaitxoa. ^: Eskumntuŕetako, eskutuŕeko.

eskumutuf-ezutak edo exuŕak. (ezuŕ): *iz. Ikus.:* Ertesku-zakiak. : Eskuat-ezut, eslcubulaŕ-ezuŕ.

eskun. (cake): iz. Ikus,: Eskoa. Eskuan, eskoi, eskoin, eskubi,

eskuna. (esku): *ado.* lime,: Esku-aldera. I: Esku-aldean, eskuaŕ, ask um', eskumende, eskunara, eskumen, eskunaŕ.

eskunara. (esku): *ado.* Ikus,: Esku-alders. ,: Esku-aldean, eskuaŕ, eskumende, eskuna, eskuoŕ, cskupe, eskumen, eskun-aran.

eskunasa€zis. (oparotasun): iz. Oparo cmatea.

cskune-artu. (esku): *ad.* Zerbaitean noribait aintzinatu. (aintziiiatasun): *ad.* Berbera.

eskunet. (been): *izond.* Eskumako besoaz ari dana.

eskunfart. (emakume): *fz.* Nabamenkeriz sri dan emakumea.

eslcungain. (sai-abere): *iz.* Bizkaf eta lepo artean dagoen zatdiaren zatia. (gorabide): iz. Ikus.: Corabide. Zorki. (esku): II iz. Eskuaren gañeko aid ea,

eskunka. (igidura): iz. Eskumara egindako igidura.

eskunsoin. (zama): iz. Eskumaldeko sorbaldan earns daramana.

eskuntza. (aide): *iz.* Aletxo edo a€Ieen bidez itxitzearcn egipena.

eskuntzan. (estalpen): *ado.* Ikus.: Eskuntze. Eskuntzean.

eskuntze. (estalpen): *ado.* Estalpenez ari-izatea. (: Eskuntzan, eskuntzean.

eskunu. (aginpide): *iz, Ikus.:* Agintaritza.

eskuñu[de. (itxasontzi): iz. Ikus.: Eskubira. I: Eskui-alde, eskuiñe.

eskuoneka. (eskuantze): izond. Ikus.: Anterctsu.: Antetsu, antzetsu.

eslcuorde. (ordezpen): *izond.* Amman edo eskucraren bat ematen zayona. Esku-ordoko.

eskuorga. (orga): *iz.* Bats.: Burketa. I: Burkete, burtxoi, esku-gurdi, esku-burdi.

eskuori!. (atsekabetasun): oya. Atsekabetasuna adierazteko egiten clan oyutza. (oyutza): *oya.* Berbera.

eskuoŕ. (esku): iz. Eskumendean dagoena. j: Ikus.: Eskumende, asku-alders, esku-aldean, asked, eskuna, eskunara, eskupe, eskumen, eskataŕean,

eskuoyal-toki. (esku): *iz,* Esku-oyalak jartzeko tokia.

cskupe. (estalpen): *iz.* Estalpenean dagoeua; ezaguna ez dana. Eskupeko. (menpetasun): *iz.* Ikus.: Menpetasun. f: Menpe. (esku): Ikus.: Esku-aldera. Esku-aldean, eskuaŕ, eskuaŕ, eskumende, eskunara, eskumen.

eskupe-sari. (sariztatze): *iz.* Ikus.: Eskupeko. !: Esku-pentsu, iskilima-sari, mantalpeku.

eskupe-zain. (kirio): *iz.* Eskupcan dagoen kirioa.

eskupean. (menpekotasun): *ado.* Menpekotasunean ari-izatea.

esknpeku. (sariztatze): *iz.* Zerbait egiteagatik ematen dan saritzea. Esku-pentsu, eskupe-sari, iskilima-sari, mantalpeku. (meupetasun): *izond.* Aginpide edo baste baton peso dagoena, men cgiteko beartua. (estatpen): Eskupe.

eskuperatu. (menpekotasun): *ad.* Norbait edo norbaitzuk menperatu, I: Eskupetu. (jabetza): *ad.* Zerbait norba[ten jabetzakoa data adierazi.

eskupetik. (estalpen): *ado.* Eskupea danariburuz-ari-izatea.

eskupi. (abelxu): *iz.* Ezpainkaria dan abetxua, oso usaintsua dana; bare loreetatik olio bcrezi bat ateratzen da.

eskupialatu. (menpckotasun): *ad.* Menperatu. Eskurakotu.

eskupil. (azao): *iz.* Ikus.: Eskumen. I; Eskuda, eskuta, esku-poida, eskute.

eskupilatu. (zigot): *ad.* Tanpaka zigortu.

eskupilatze. (emote): *iz.* Eskuan ematea. I: Ikus.: Eskura amen.

eskura. (aisetasun): *ado.* Aiselasunez egotea.

eskarn eking. (zebadura): ad. Geldi-erazi.

eskura eman. (emote): *ad.* Eskuau eman. I: Ikus.: E.skupilatze,

eskura eulti. (esku): *ad.* Esku-meneau izan.

eskura-eŕez. (ardiespen): *izond.* Ardietsi ditekena.

eskura-ezin. (uzutasun): *izond.* Ezi ezin ditekena. j: Eskura-gaitz, (ardiespeu): *izond,* Ardietsi ezin ditekena. C: Eskura-gaitz.

eskura-gaitz. (uzutasun): *izond.* ikus.: Eskura-ezin. j: Eskurakaitz, eskura-katx. (ardiespen): *izond* Berbera.

eskurabide. (esku): *iz* Eskuakaz erabiltzea.

eskuragati. (ardiespen): *izond.* Ardietsi ditekena. j: Eskurakoŕ. (mentasun):

izond. Irakaspena eŕaz artzen duena; eŕaz ezi ditekena.

eskurnkari. (esku): *izond.* Estrum datoiena.

eskurakatx. (uzutasun): *Loud.* Ezi ezin ditekena. j: Eskuiakaitz. ; Ikus.: Esku a-gaits.

eskurakldin. (norabide): *izond.* Norabidean jaŕi ditekena.

eskurako. (esku): *izond.* Eskuctan erabil ditekena. (elduera): *innod.* Edonorengana eldu al-izaten dana.

eskurakai. (mentasun): *izond.* Otzana, irakaspena eŕaz artzen duena, motde-eŕex.

eslcurakof, (ardicspen): *izond.* Ikus.: Eskuragaŕi.

eskurakotn. (menpekotasun): *ad.* 1kus.: Eskupialatu.

eskurandu. (ardiespen): *ad.* Lortu, ardietsi. Esksratu, eskustatu. (arpen): *ad.* Zerbait jabetu.

eskurantza. (eskubide): iz. Ikus.: Eskubkle. (almen): *iz.* Zerbriit egiteko, almena ematea. (auzupen): *(iz.* Zerbait egiteko, baimena ematea. (zintzuŕ): (j *iz.* Ikus.: Eskudantza, I: Eskilantza, eskudantza.

eskurantza-neke. (enoa): in. Eskurautzaz beaten dan enoa edo nckca.

ESK URAPEN. in, Nalmen edo biotzondoak adierazten dituzten itzen bidez, **itz** auek esan nai dutena eralcaŕi, iratzaŕi edo lortzearen cgipen eta ondorioa. l/ *(ardiespen),* (atzipe), (ante-iritzi), (burutarapen), (bustikeri), (buzipen), (erakarpen), (crosketa), (losintxa), (lupugintza), (utzarazpen), (zirikaldi). (ardiespen): *iz.* Ikus.: Ardiespen. 1: Zerbaitenjabe izatea tortzea.

eskurapetu. (sotiltasun): *ad.* Oman biurtu.

eslcurarazi. (ardiespen): *ad.* Ardietsi-eragin.

eskuratsu. Oka): *izond.* Ongi adierazten duena.

eskuratu. (sotiltasun): *ad.* Ezi. (ardiespen): *ad.* ikus.: Eskurandu, eskustatu. (ask-unman): H *ad.* Norberarenganatu, norberarenganako nays **lortu.** (burutarapen): *(ad.* Izpideen bidez norbait zerbait egiteko edo cz egiteko, erabaki-erazi. (esku): 11 *ad.* Eskura ekaŕi edo eraman.

eskuratu-ezin. (galdekeri): *izond.* Eskubidez noribait dagokiona oskatu ezin ditekena.

eskuratzaile. (emote): *izond.* Eskuratzen duena.

eskuratze. (ardiespen): *iz.* Ardicstea, tortzea. (eske-batze): iz, huts.: Eske-batze. (atzipen): H iz. Tkus.: Atzipen. (emote): *(iz.* Ikus.: Emote.

eslcuratzcke. (emote): *ado.* Eman gabe egotea.

eskurazi. (landare): *iz.* Lekaziduna dan landarea; bare igalia, leka-eraz agertzen dana, moztuta bezelako garaua da to jan diteke.

eskuria-luf. (buztin): *iz.* Buztin-merla.

eskurik-eza. (aginpide): *iz.* Aginpiderik ez izatea. (eskuera): *iz.* Eskuerarik ez izatca.

eskurilatu. (igurki): *ad.* igurkiz garbitu.

eskuf. (zugatz): *iz.* Ikus.: Zugatz,

eskus. (egoera): *ad.* Egon, izan.

eskusare. (sue): *iz.* Ikus.: Esku-maunga. I: Esku-rnaangu, salabarda, sara, sat abets.

eskusarketa. (esku): *iz.* Arte-izatcaren egipena. Esku-sartze,

eskusartu. (esku): *ad.* Arte-izan, kide-izan.

eskuskarl. (joko): *izond.* Ikus.: Esku-jokari. I: Eskuzkari.

eskustatu. (ardiespen): *ad.* Ikus.: Eskurandu, eskuratu.

eskusuil. (eskuandel): *iz.* Itailaricn eslcuandela.

eskut-izketa. (gutun): *iz.* Eskutitzen bidez cgiten dan izketa.

eskuta. (azao): iz. **Titus.: Azao. I:** Eskuda, armen, eskukada, eskumen, esku-poila, eskupil, cskutada, eskutara, eskufia, eskutre, cskute, kordatara, eskumeneta, paxu. (lama): *iz.* Garza motz bat idaztearcn egipena.

eskutaba. (estatpen): *izond.* Ezkutatuta dagoena.

eskutada. (azao): iz. Eskuaz at ditckcn bedat, labore edo baste gauza me ta luzeen azaotxoa. (Iuma): *iz.* **Gauza** abut bat idaztearen egipena.

eskotadu. (estalpen): ad. Notiu edo gauza bat ikustea eragotzi. I: Ezkutatu.

eskutaila. (gaŕaztulu): *iz.* Ikus.: Gafaztulu.

eskutailada. (gaŕaztulu): *iz.* Eskutailaz egindako lana.

eskutain. (golde): *iz.* Goldearen zati gupiduna; bcrc gañean lufalantzen duenak eskua jartzen du goldea ondo eramateko. I: Eskutein, eskalila.

eskutaiña. (golde): *iz.* Guide txikiaren gideŕa. 1: Ikus.: Eskuleku. I: Eskutciña, eskutila.

eskutaka. (azao): *ado.* Ikus.: Eskumenetan. I: Eskumenka. (estalpen): *ado.* Ezkutatuz ari-izatea. (esku): II *ado.* Eskuakaz ad-izatea. : Eskutaraka.

eskutaki. (zeta): *iz.* Zetaren gideŕa.

eskutako. (esku): iz. Eslcua babesteko zatikoa.

eskutaleku, (estalpen): *iz.* Zerbait czkutatzelco, cgokia dan tokia. 1: Ezkutaieku.

eskutalore. (lore): *iz.* Bats.: Lorapil. 1: Lore-sorta.

eskutamen. (uzkurtzza): *iz.* tizkurtzan clagoen ezkutukia. : Eskutape, eskutapen, ezkutapen. : Eskutuki.

eskutandu. (esku): *ad.* Eskuen bitartez inguratu.

eskutapen,(estalpen): *iz.* Ikus.: Estalpen. I: Eskutatze.

eslcutaratu. (sotiltasun): *ad.* Otzana egin edo biurtu.

eskutarazi. (estalpen): *ad.* Ezkutatu-eragin.

eskutafean. (esku): *ado.* **Ikus.:** Esku-alders. I: Esku-aldean, eslacaŕ, eskumende, cskuoŕ, eskumenean, eskuteŕe,eskuteŕean.

eskutarte. (esku): *ado.* Eskuen artean. (alma): iz. Norbaitek beste batengan duen nagusitza; nagusitza men ingurapena.

eskutasuu. (esku): iz. Naimenarcn jokeraen artean, autatzeko ta erabakitzeko **azkatasuna.**

eskutatsegin. (Idiotism): *izond.* Lañotasunez ari dana.

eskutatu. (asku): *ad.* Eskuetan erabili. I: Eskuztatu, eskutaztu. (estalpen): *ad.* Estalpenean cuki. I: Eskutau. j: Ikus.: Ezkutatu. j: Mato-egin. (azterkuntza): II *ad.* Aztertu. (Id): *(ad.* Landare batzuen oña lutez estali. (heist): *ad.* Ereindutako aloŕctan belaŕ txatak kendu. Ezkrdatu.

eskutayu. (irudi): *iz.* Eslcuz egindako **irudia.**

eskutazale. (Ian): *iz.* **Artoa** eskutatzean ari dan langilea.

eskute. (arao): *in.* ikus.: Eskumen. Eskuda, eskuta, eskupil, esku-poila.

eskutefean. (calm): *ado.* Ikus.: Eski du. Esku-aldean,eskuaŕ.

eskuti-ogi. (landau): iz. Lekaziduna dan landarea; here igalia lufean sartu ta

umotzen da, ta jongaŕiak diratt bi min edo geyago dauzka. : Luŕ-piztatxa.

eskutik atxiki. (esku): *ad.* Norberaren asku pean norbait edo zerbait euki, menperatuta euki.

eskutilc-eskuala. (esku): *ado.* Eskutik-eskura.

eslcutik-eskura. (esku); *ado.* Esku batetik baste batera zerbait eman, artu, erabili ta abaŕ. Eskutik-eskila, eskutik-eskuala, ezkuc-esku.

eskutila. (gaŕaztulu); *ft.* Ikus.: Gaŕaztulu. j: Eskutilo. (igitai); *iz.* Gardantxiluaren gideŕean dagoen esku-tokia. (golde); if iz. Ikus.: Eskutaifa. j: Eskuteiña. I: Ikus.: Eskutain, eskutein,

eskutitz. (gutun); iz, Eskuz iclatzitako gutuna, j; Eskutilxo. Ikus.: Gutmt. Butun.

eskutitz-idazti. (idazti): *iz.* Aidatzeko Mazda.

eslcutite-ondo. (gutun): iz. Eskutitz bat amaitu ondoren gañeratzen dimn Ito mote batzuk.

eskutitz-sorta. (gutun): *iz.* Eskutitzen bilduma.

eskutitz-zoŕo. (gutun); *iz.* Eskutitzak eramateko edo gordetzeko zoŕoa.

eskutiztu. (idazkcta): *ad.* Eskuz idatzi.

eskutold. (atsikipen): *iz.* Zerbait atsikitzeko arbidea. (zeŕa): *iz.* Zeta atsikitzeko aibidea. I: Eskutaki.

eskuts. (esku): iz. Esku garbi, czar. cztuena. J: Esku-uts.

eskutu. (eslalpen); *izond.* Estaipenean dagoena. j: Ezkutu, eskutunn, zadorki. (azkatasun): *ad.* Azke egin, giza-adiñera eldu.

eskutuka. (estalpen): *ado.* Estalpenez ari-izatea. J: Eskutuan.

eskutuki, (estalpen): *iz.* Oso estalpenean egoteagatik utertu ezin ditekena, Ezkutuki. f: Ikus.: Eskutamen.

eskutulora. (abetxu): iz. ikus.: Aagofi. I: Gurbiza, ania-mania, ixilora.

eskutune. (eiza): *iz.* Eizaren zai egoteko, ezkulatako tokia. (agerkai): *iz.* Agerkayak gordetzen diem tokia.

eskutune-zai. (agerkai): *izond.* Agerkayak eskutunean Ipiñi ta zaintzen dituena. (yarein-yardunbideak): *izond.* Berbera.

eskutuneratu. (agerkai): *ad.* Agenkayak eskutunean garde.

eskutur. (ikuzketa): *iz.* Eskuak eta aurpegia ikuzteko tokia.

eslcutura. (azpegi): *iz. limo.;* Azpegi. (si^{g}iskeri); *ft.* Ikus.; Esku-aztikeria. (iragarpen): JJ ŕz. Berbera,

eskuturkatu. (indaŕ): *ad.* Bi riotitlek, alkaŕi eskuma artuta, is indat geyago nork duets alegindu. J: Eskuturka, eskutuŕ-legean ari-izan, eskutuŕ-leya egin.

eskuturko. (ustaitxo): *iz.* Eskutuŕean eramaten don ustaitxoa.

eskutuf. (esku): *iz.* Iints.: Eskumutuŕ. Eskubitol, eskubituŕ, esku-ituŕ, cskubutuŕ, besamutuŕ.

eslcutuf apain. (esku): *iz.* Maukaren beso-mutuŕean eramaten clan apaingailua. (mauka): *iz.* Berbera.

eskutuŕeko. (ustailxo); *iz.* Ikus.: Eskumutuŕeko.: Eskuturko, eskuxrki.

eskutufetako. (mauka): fz. Maulcaen esku-mutuŕa.

eskututs. (estalpen): *ado.* Estalpenez ari-izatea.

eskutxataŕ. (esku); ŕz. *ikus.:* Esku-oyal. Eskuzapi, esku-saua.

eskutxestuka. (ikusmen): *ado.* Aztaka, itsumustuka ari-izatea.

eskutz. (zugatz): ŕz. Zumarkaria dan zugatza, ogei neurkiñeko goyerado eltzen dana ta zur ona emalen duena. J: Zama, sunaŕ.

eskutzaf. (esku): ŕz. Oso aundia dan eskua.

eskuxai. (zuzen-legetasun): *ŕzond.* Ikus.; Esku-garbi. J: Esku-garbiko.

eskuxafantza. (txaŕantxa): *iz.* Ikus.; Txafantxa.

eskuxulo. (esku): *iz.* Eskuaren mokola. J: Eska-xoko.

eskuxuri. (nagi): *izond.* Alpeŕa dana.

eskuya. (kurtxoiñak): fz. Ikus.: Kurtxotñak. I: Zamauteria.

eskuyalde. (esku): *iz.* Ikus.: Eslcuin.

eskuyarki. (eskiertasun): *ado.* Eskierki; eskiertasunez ari-izatea.

esknyote. (tanpa): *iz.* Eskuaz emandako tanpa.

eskuz. (esku): *ado.* Eskuaren bidez ari-izatea.

eskuz-aldatu. (emote): *ad.* Zeribait buruzko eskubidea baste bati eman.

eskuz-eslcuko. (emote): *izond.* Belaunez-betaun aspaldiko edespen, ipuin, oiturak eta abaŕ igarotzearen egipena dana.

eskuz-eskulari. (pilots): *iz.* Piiotan eskuz jokatzen duena. ; Esku-uskari, esku-uska.

esknz-idatzi. (idazketa): *ad.* Eskuaren bidez idatzi.

eskuzabal. (esku): iz. Ikus.: Esku-azpi. J: Eskuaŕa, esku-bala, esku-barne, eskubaŕen, esku-baŕu, esku-potolo, esku-gizen. (oparotasun): *izond.* Ikus.; Esku-lute, esku-nasai, esku-zabaleko.

eskuzabal-antzeko. (esku): izond Esku-azpiaren antzekoa dana.

eskuzabalka. (oparotasun): *ado.* Guztiz oparotasunez ematea, zahaltzea.

eskuzal. (zurubi): *iz.* Ikus.: Eskudel. Esku-ordeko.

eskuzamaŕ. (eskuandel); ŕz. Burnia obatzeko, efetnentariek darabilten naŕuzko eskuandela.

eskuzaparta. (tanpa): *ft.* Esku-azpiaz emandako tanpa.

ekuzapi. (esku): ŕz. Ikus.: Esku-oyal. Esku-saua, eskutxataŕ, lepa-zapi, tobaja, totja, xukadcra.

eskuzare. (otat): *iz.* Beso-pean eramaten dan otartxoa.

eskuzarta. (goraetza): is, Ikus.: Esku-zatta. ; Esku-zartada. (tanpa): iz. ikus.; Belaŕiondoko, belaŕandoko.

eskuokarl. (eskukcta): *izond.* Eskuketaz ari dana.

eskuzkatu. (gune): *ad.* Zeiiluak egiten ari-izan.

eskuzkera. (gune): iz. Ikus.: Eskuketa.

eslcuzketa. (esku): *iz.* Eskuen bitartez erabili, lantzearen egipen eta ondorioa.

eskuzko. (esku); *izond.* Eskuz egindakoa.

eskuzku-bidegurutze. (kulu): *iz.* Lenengotasunez dagoen kulua.

eskuztaidi. (tanpa); iz. Atzekaldean noribait eskuz emandako tanpak.

eskuztati. (uztaŕi): *iz,* Beal txikia.

eskuztatu. (gozamen): *ad.* Aokera artu. (esku): *ad.* Eskuetan erabili. J: Maŕuskatu, maskuldu.

eskuztatzaile. (esku): *izond.* Eskutatzen duena.

eskuzulo. (eskrt): *iz.* Eskua sartzeko, bolaen zuloa. (gona): *ft.* Zaipekoaren aldean dagoen idekidura.

eslai. (makurdura): *izond.* Zutasun eta zeartasunetik aldatuta dagoena.

eslai-arazi. (makurdura): *ad.* Lekune batetik beste trinkotasunezko beste batera eslayez igarotzen dan argi-izpiak norabidez atdatu dezala eragin. j: Eslaitu.

eslaidura, (makurdura); *iz.* Lekune batetik baste trinkotasunezko beste

batera eslayer, igarotzen dan argi-izpia uorabidez atdatzea. I: Eslaigaŕitasun.

eslaignfi. (makurdura): *izond.* Eslaiduraz ari dikekena, I: Esiaikoi.

eslalgafitasun. (makurdura): iz, ikus.: Eslaidura.

esla€Icof. (makurdura): *izond.* Titus.: Eslaigaŕi,

esialtasun. (makurdura): *iz.* Eslayez ari-izatearen egipena.

esia€tu. (banandura): *izond.* Koŕokoiidata dagoena, (makurdura): *ad.* Eslayez *ari-*izan. j: ikus.: Esiai-arazi.

eslaldi. (eresi): *iz.* Eresi-tzanno.

esiari. (azterkuutza): *izond.* Ikus.: Esle.

eslaritza. (azterkuntza): iz. Agintaritzarcn izenean elerti-lanak edo baste gauzak aztertzea. : Esietza.

eslata. (itxitura): *iz.* Znrezko esia.

eslauk€. (crest): iz. Ereski bat bare berezko doñuaz emateko, jartzen dan iknfa.

estayan. (makurdura): *ado.* Eslaiz art-izatea. I: Esleyara, eslayara, eslayera, eslaika.

eslayo. (aŕokeri): *frond.* Ikus.: Aŕoputz. I: Espantotx. (andikeri): *izond.* Berbera. (birloraldi): $_{11}$ *izond.* Birloratuta bezela dagoena.

eslayotu. (birloraldi): *ad.* Birloratuta bezela egon,

erle. (azterkuntza): *izond.* Agintaritzaren izenean elerti-tanak aztertzea dituena, gem bare iritzia emateko; antalaketan erabiltzen dan itza. i: Eslar,

esleigafi. (abelera): *izond.* Araberatu ditekena.

esleimendu. (eginbide): *iz.* Ikus.: Eginbide.

esleitu. (abelera): *ad.* Norbaiten aide zerbaiteaz aaberatu, : Abeieratu. (berezkuntza): *ad.* Ikus.: Berezi.

esleyara. (makurdura): *ado.* Ikus.: Eslayan.

esloi. (itxasontzi): iz. Tantaya seaskatu ez dedin, txalupako bi aulkien artean jartzcn diran bi egurkien bakoitza.

eslof. (etxota): *iz.* Artzañaren etxola.

esmaragafi. (naretasun): *izond.* Naretasuna lorlu dezakena.

esmaratu. (atseden): *ad.* Atseden artu.

esmendatu. (suntsidura): *ad.* Suntsilu.

esmeria. (meera): *ad.* Meant.

esmeriatu. (aldakura): *ad.* Artegatu, arbindu. (atsekabe): *ad.* Itundu, goibeldu.

esmeriazale. (atsekabe): *izond.* Ituntzen, goibettzen dana.

esmoil, (zakartasun): ŕzond. Zakaŕa dana. (ongaitasun): *izond.* Ongaltasnnik ez duena.

esmoildu. (bonbonkada): *ad.* 7kindia, aldia edo baste gauzaren bat gaizki edo geyegiz erabili, Esmuildu.

esmoilka. (kordokadura): *ado.* Kordokatzen ari-izatea.

esmoilkeria. (ayergatasun): *is.* Narga, mukerkeri.

esmoilki. (zakartasuu): *ado.* Zakartasunaz ari-izatea.

esmolcadura. (latsun): *iz.* Latsun eta ondafaz egiten dan urea ormak estaltzeko erabiltzen dana.

esua. (esnaldi): *izond.* Esnatuta dagoena. ^: Esnai, esnaŕ.

esua ibili, (esnaldi): *ad.* Erne, esnaturik ibili.

esna-arazi. (esnaldi): *ad.* Esnatu-eragin. I: ikus.: Esnaerazi. j: Esnarazi.

esne-arazle. (esnaldi): *izond.* Esnatu eragiten duena.

esua-xeŕi. (sell): *iz.* Oraindik edoskitzen dean zefi txikia. I: Esna-txeŕi, esne-txefi, cane-sell, esne-zefi.

esnabelaf. (laudare): *iz.* Eznetxekaria dan landare; bare tiriña sendakintzan erabili da. Esne-bedaŕ, esne-belaŕ, esnara, eznara, eznetxe, eznurti, auntz-karinio, auntz-koiomino, auntzkuŕimi, auntzkuŕumia,aoxkorno,azkuŕunbio, kuŕumia, iorguain, satoŕ-bedaŕ, satoŕ-belaŕ, sugurne, ziursa.

esnabera. (esne): *izond.* Esne asko ematen duena. : Esnebera, esnari, esnazu.

esnaerale. (esnaldi): *izond.* Esna-eragiten donna. I: Esnale, esnatzaiie.

esnaerazi. (esnaldi): *ad.* Esna-eragin. Esnarazi, esnarazo, esna-arazi.

esnagailu. (esnaldi): *is.* Esna-eragiteko orenlaria, : Esna-orenlari,

esnagafi. (esnaldi): *izond.* Esna-eragiteko egokia dana. I: Esnaragaŕi.

esnagin. (ortz): *is.* Ikus.: Esne-ortz.

esnai. (ardura): iz. Arduraz egotea. (esnaldi): *izond.* Ikus.: Esna. 1: Esnaf.

esnaikof. (esnaldi): *izond.* Eŕaz esnatzen dana. : Esnakoŕ.

esnakera. (esnaldi): iz. Esnatzea. 1: Esnaraldi.

esnakraka. (eritasun): iz, Edoskiten duten umeengan izaten dan laŕu-eritasuna.

ESNALDI. *iz.* Ernai egotearen egipena. Adimen-lana, batez ere gabaz egiten dana. I: Esna-aldi, gabaldi, baila, yatzaŕ-aldi. ll (begirantza), (gat), (to), (soiñizti).

esnaldu. (esne): *ad.* Esnez omitu.

esnaldun. (me): *izond.* Esnea daukana. Esnedun, eznadun, eznadin.

esnale. (esne): *izond* **Esnez** ornitzcn duena,

marl!. (landare): *iz. Ikus.:* Esnabelaŕ, I; Fsne-bedaf, esne-bedaŕ.

esnarakide. (landare): *izond.* Esnarakaria dana,

esnaraldi. (esnaldi): *iz.* Ikus.: Esnakera. Esnatzea, pizkundea.

esnarazo. (esnaldi): *ad.* Esnatu-eragin.

esnarazpide. (zentzun): *iz.* Soilaren zentzu bakoitza.

esnari, (cane); *izond.* Ikus.: Esnabera. Esnebera, esnazu.

esnaf, (esnaldi); *Izond.* Ikus,: Esna. Esnai. (ausnarlari): *iz.* Abelgoŕiek azlcuŕia bi bideŕ mamurtzea, ots, ausnartzea. j: Esnauŕ.

esnafi. (esne): *iz.* Esnea egosteko erabiltzen dart afia. I: Esneaŕi. (aft): *iz.* Berbera,

esnati. (esnaldi): *izond.* Eŕaz esnatzen dana.

esnato. (onda): *iz.* Ondo-mota bat. Esne-onjo.

esnatsu. (esne): *izond.* Esne asko ematen duena. Esnatu.

esnatu. (esnaldi): *ad.* Lotan dagoenari loaidia eten egitea. : Belt, emaratu, etzaŕi, azafi, igatzaŕi, igatzartu, iratzaf, iratzartu, ilezaŕi, idatzafi, itzaŕi, itzartu, mate, yatzafi. (esne): *ad.* Esnez amities. j: Esnea biurtu.

esnatzatle. (esnaldi): *izond.* ikus.: Esnaerale. I: Esnale.

esnaurka. (ausnarlari): *ado.* Ausnartzen ari-izatea. j: Ikus.: Esnauŕean, esne-oŕian.

esnaui. (ausnarlari): iz, Ausnartzearen egipena. j: F.snaŕ.

esnaufean. (ausnarlari): *ado.* Ausnartzean ari-izatea. J: Esnaurka, esne-oŕiun, esnaurtuz, aŕusmafean.

esnaurtu. (ausnarlari): *ad.* Ausnartu.

esnauts. (esne): *iz.* Autsa egiña dagoen esnea.

esnayo. (oyal): *is.* Zugatz batzuek daukaten oyalaren antzekoa.

ESNE. iz. Ubil semi ta gozoa, emakumeen eta abere batzuen emeen ugatzetan egiten dana. I: Belarki batzuetatik sortzen dan gerli zuria. 1: Enene, ezna, ezne, lele, lobu, nene, ñoño, txuta, zuta. (urin): is. Landareak

elikatzen dituen uriña. // (auntz), (aurtzaro), (edari.), (gazta), (iñosketa), (koipe), (ugatz).

esne biurtu. (cane): *iz.* Esne mindua. Esneartu, esne-itzuli, esne-lapastu.

esne-agortze. (esne): *iz.* Ugatzctan esne ematear€ amaya.

esne-aldi. (esne): iz. Esne-cmatearen alai. [: Ugatz-aldi, csnc-aro.

esne-antz. (cane): *iz.* Esnearen antzekoa izatea.[: Esne-antzekoa.

esne-apaf. (esne): iz. Esnearen aguna. [; Esne-bits.

esne-ants. (cane): iz. Esneaz egindako ir€ña.

esne-aztakin. (esne): *iz.* Esnea aztatzeko lanabesa.

esne-bedaŕ. (bela): *iz.* Zefick jaten duten belaŕ-mota.: Esne-belaŕ.

esne-bide. (izai): iz. Ortzia zcarkatzcn duen argi zuri ta edatsuzko zeŕenda, izaf aunitzen bidez egitia dana. Santiago'ren bidea. San Sakes' en bide, Santiago-bide. (esne): *iz.* Guruiñetik cŕoraño esucajoateko,ugafzak daukan ixtuna. Esne-odi.

esne-biltzaile. (cane): *izond.* Esnea brazen duena.

esne-bits. (esne): *iz.* ikus.: Esne-apaf.

esne-bore.(ondo): iz. Sangaŕia dan ondoa, oso urinlsna dana. [; Esne-goŕi.

esne-boskak.(zuku): *iz.* Esncaz cgindako zukuak.

esne-ekarle.(esne): *izond.* Esnea cmateari laguntza egiten diona.

esne-ematte. (esne): ŕa. Esueaz aztearen egipen eta ondorioa. [: Esne-emate.

esne-eragile. (esne): *izond.* Esne-cmateari eragiten diona.

esne-eragindura. (cane): ŕz. Jatsi baño lcnago, esnea irten-eraztea.

esne-etofaldi. (esne): *iz.* Ugatzean esne asko izatea.

esne-etxe. (eane): La. Esne saltzen dais ctxea.

esne-gatzatu. (ease): *iz.* Gazuratik aldentzen dan esnc-gaya,gaztak egiteko erabiltzen dana. I: Esne-artu, esne-lotu, kailatu.

esne-gofi. (ondo): iz. Jangatia dan ondoa, gurintsua dana. [; Tkus.: Esne-bora.

esne-itzuli. (cane): ŕa, Ikus.: Esne biurtu. ^: Esneartu, esne-lapastu. I: Ezne itzulia, ezne-purpulua, ezne utzulia, ezne talapaztatua.

esne-jale. (esne): *izond.* Esnez elikatzen dana. 1: Esneki-jale.

esne-jario. (esne): ŕa, Umea azten duen emakumear€ sortzen zayon esne geyegi.

esne-joanarazle. (esne): *izond.* Esne joatea eragiten duena.

esne-jolteko. (cane): *iz.* Guriña egiten dan antuxlña.

esne-kentze. (cane): iz. Umeai edo kumai esnea ematen uztea. [: Esne-uztc.

esne-lapastu. (esne): iz. Itms.: Esne bimtu. [: Esneartu, esne-itzuli.

acne-Tura. (lore): *iz.* Esne antzekoa dan urifia ematen duen landarearen lorea.

esne-totu. (cane); ŕz. Ikus.: Esne-gatzatu. Esne-artu.

esnc-makil. (cane); iz. Guriña egileko, esne-eragitailu.

esnc-mindu. (cane): iz. Mingoztuta dagoen esnea. Esne-mintu, ezne mintua.

esne-neurkin. (esne): *iz.* Esnearen frinkotasuna neurtzeko lanabesa.

esne-odi. (cane): la. ikus.: Bsne-bide.

esne-onjo. (undo): ŕz. Ikus.: Esnato.

esne-ontzi. (onizi): iz. Buztiñezko ontzi aundia esnea eukitzeko. ; Esne-untzi, esnuntzi.

esne-of€an. (ausnarlari): *ado.* Ikus.: Esnaurka,esnauŕean.

esne-ortz, (ortz); iz, Am'ai sortzen zaizkien lenengo ortzak.j: Esnagiu.

esne-pefetxiko. (ondo): *iz.* Ziza-mota bat, nste dutenez edentsua dana.

esne-saltoki, (cane): *in.* Ikus.: Esnekagia. ^: Esnetxe.

esne-saitzaile. (cane); *izond.* Ikus.: Esnekari. I: Esneketari, esnelari, esnetari.

esne-nr. (cane): iz. Esnetik ateratzen dan ubil-gaya.

esne-uzte. (esne): *iz.* Ikus.: Esne-keutze.

esne-zakaf. (laŕn); *iz.* Lenengo ortzak ateratzen diranean aufai aurpegian sortzen zayen zakafen suldaŕa.

esne-zalegi. (cane): *izond.* Geyegi edoskitzen duena.

esnc-zolda. (me): iz. Esne-kortika.

esne-zuf. (esne): *izond.* Esne gutxi ematen duen emea. : Eznezuŕ.

esnebei. (cane); iz. Esnea ematen duen beya. (zezen): M. Berbera.

esnebera. (cane); *izond.* Tkus.: Esnabera. Esnari, esnazu.

esuebero. (esne): iz. Tkus.; Eŕabero. I; Eŕebero,efo-bero, afebero.

esnebikain. (esne): iz. Kokatuta dagoen esne gañean eratzen dan gai lodi, zuri ta koipctsua. ;; Esnegain, esnegurin, esnemami, esnegun, geuna, goen, kapaŕa, kipuŕ.

esnedun. (esne): *frond.* Ikus.: Esnaldun. Eznadun.

esnegabetu. (esne): *ad.* Umeai edo kumai esnea ematen utzi.

csnegain. (cane): (a. Tkus.: Esnebikain. [: Esnegurin, esnemami, esnegun, geuna, goen, kapaŕa, guen, tintilin.

esnegin. (cane); *izond.* Esnea daukana edo saltzen duena.

esnegun. (cane): *iz.* Titus.; Esnebikain. [: E.anogain, esnegurin, esnemami, geuna, tintilin.

esnegurin. (cane): iz. Tkus.: Esnebikain. [; Esnegain, esnemami, esnegun, esnegun, geuna.

esnejaki. (esne); iz. Ikus.: Esnekeria. [; Esneki, esne-gauza, esneki, esnetasun.

esnekagia. (esne): ŕz. Esnea saltzen dan tokia. j: Esnetxe, esne-saltoki.

esnekara. (naste); *iz.* Ia ubilezkoa dan gal batzuen nastea, esnearen antzekoa dana.

esnekari. (esne): *frond.* Esnea saltzen edo banatzen duena. Esneketari, esnelari, esne-sattzaile.

esnekeria. (cane): *iz.* Esnez atondutako edozein janaria. I: Esneki, esne-gauza, esnejaki, csnckcntc, esneki, esnetasun.

esneketalgo. (cane): *iz.* Esuekariaren lang€ntza.

esneki. (aragi): iz. Antzume, biklots, txala ta besteen arandoya. (esne): *iz.* Guriña. I: Ikus.: Esnekeria. : Esnc-gauza,esncjaki,esnckente,csnetasun.

esnekide. (anat.): *iz.* Anai edo aŕeba izan gabc ugatz bcrberatik edoski dutcnak alkaŕckiko.

esneko. (ugaztun): *iz.* Oraindik edoskitzen duen cdozein ugazlun txikia.

esnekof. (cane): *izond.* Esnea ematen Mien emca.

esnekume. (kuma): *iz.* Esnea edoskiten abere-kuma. : Esne-ume.

esnekuntza. (lankuntza): iz. Esnea lortzen eta saltzen duen Iankuntza. [: Esneola, esnetegi. (esne): *iz.* Ugalzen guruiñak esnea ematea.

esnelari. (esku-langintzak); *iz.* Esnea saltzen duen notiña. I: Esnea lortzeko erabiltzen dan abere-emea. (langintza): iz. Bizibidez esnea saltzen art dana. (cane); p *iz.* Esnea lortzen edo saltzen yarduten duena.

conchal. (esne): *izond.* Esne gutxi ematen duena.: Esne-legoŕ.

esnemami. (esne): *iz.* Ikus.: Esnebikain. I: Esnegain, esnegurin, esnegun, geuna.

esnemin. (ondo): *iz.* Ondo-mota bat.

sneota, (lankuntza): iz. Ikus.: Esnekuntza. j: Esnctegi.

csneopil. (opil): *iz.* ikus.: Eenopil,

esnepato. Come): *iz.* Esnea eukitzeko buztiñezko antoxiña.

esnerako. (eane): fz. Esnea emateko dagoen emea. j: Esnetako.

esnerik-eza. (esue): iz. Ugatzetan esnerik ez izatea.

esnesarale. (esne): iz. Esne gcyago lortzeko bazka.

esnestatu. (losintxa): *ad.* Koipatu, lausengatu. I: Esncztatu.

esnetan. (naretasun): *ado.* Naretasun aundia egotca.

esnetasun. (cane): *iz.* Ikus.: Esnekcria. I: Esne-.gauza, esnejaki, esnekente, esneki.

esnetegi. (lankuntza): *iz.* ikus.: Esnekuntza. j: Esncola.

esneti. (eerie); *izond.* Ongi edoskitzen duena.

esnetoindn. (pie): iz. Esneaz egiudako afen.

esnetsu. (esne): *frond.* Esne asko ematen duena. : Eznetsu.

csuetu. (urdail): *ad.* Txigoikuntzau azkufia estesneaz biuttu. j: Gatzundu.

esnetxe. (acne); iz. Ikus.: Esnekagia. j: Esne-saltoki.

esneurkin. (ereel): *iz.* Eresian neurkera ematen duen berdiñak diran aldi-aroen bakoitza, I: Ikus.: Eres-neurkin.

esneurkindu. (creel): *ad.* Esucurkiñez ari-izan,

esneurtu. (eresi): *ad.* Eresi-aldia esneurkiñetan atondu.

esneza. (cane): *iz.* Ugatzetan esnerik cz izatea,

esnezale. (esne): *izond.* Esnea erizeko, zatetacuna duena. I: ikus.: Esnekari. Esneketari.

esnczko. (eerie): *frond.* Esnez egindako dagoena.

csneztatu, (legunkeri): *ad.* Ocyegi edeŕetsi.

snopil, (opil); iz. Irin-oplltxoa, afautz, esue ta abaŕez oretua. j: Esncopil, czne-opil,

esnurin. (esne): *iz.* Bei-esneaz egiten dan guria ado koipea.

esol. (landaketa): iz. Lufean titilcotzcko, mutuŕ bat zoŕoztuta daukan makila. Olesi bat osotzcn duten makilen bakoitza. I: Exol, astral, kolte, mutxikai, paldo, paxota, paxu, paxuin, pazota, pazotaki, paxuin, taket, tantai, laket, zaŕoto, zutoe, zutoi, zutol. (idazketa): *iz.* ldazten ikasteko auŕek dagizkiten xotxen bakoitza.

esal-aycn. (matsondo): iz. lJkondatutako ayena.

esol-bafadera. (itxitura): *iz.* Esolez egindako itxitura.

mot-baŕu. (itxitura): iz. Esolcz.itxita dagoena. j: Ikus.: Esol-baŕuti. I: Esolesi, esoltza, eslrongodi, ezaul.

esol-baŕuti. (itxitura): iz, Esoiez inguratuta dagocna. I: Ikus.: Esol-bau. I: Esolcsi, esoltza, estrongodi.

esoldu. (ukondatze): *ad.* Ayenak ukondatu. (itxitura): *ad,* Esolez itxi.

esolesi. (itxitura): iz. ikus.: Esol-baŕa, esol-bafuti, esoltza, estrongodi, ezaul, kuntxuza.

esolketa. (ukondatze): *iz.* Ayenak ukondatzearen egipcna.

esoltza. (itxitura): *iz.* Ikus.; Esoi-baŕu, esol-bafuti, esolesi, catrongodi, ezaul, kuntxuza.

son. (anti): iz. ikus.: Onu. j: Esonda, esonde, paiagu.

csondari. Cons): *izond.* Onuak edo esonak ematen dituena.

esondatu. (buzipen): *ad.* Noribait asmoren bat onartu-cragin. j; Senti-arazi.

esondu. (ona.): *ad.* Onuak eman.

sondura. (buzipen): iz. Buzitzearen egipena.

espa. (bekaizkeri): *ft.* la bckaizkeria dana. j: Tkus.: Belcaizkeri. (gura): iz, Gum bizia.: Espe, gutaŕ. (inks): j iz. ans.: Inks. E: Espadasun, int. mingulin,

spa-eroaldi. (txutxu): iz. Txutxu-zorabio. Espa-zoroaldi.

espadasun. (inka): *iz. ikus.:* Inks. Espa.

espak piztu. (susmo): *ad.* Txutxuak soferari. j: Tiŕi-arazi.

espaka. (inks): *ado,* Espaz eta inkaz ash-izatea.

espal. (azao): iz. Ereiñen azaoa, bala. Ezpal. (zur): iz. Zabala dan ezpala. I; Tkus.: Ezpal.: Espalo, ezkail, ospal. (meera): j *izond. Mea* dana.

espalakoin. (oñetako): iz. Ikus.: Eskalanpu. Eskalapoin,txoko.

espalda. (bizkaŕ): *iz.* Bizkafaren erdi aldeko zatia. (itxaso): *iz.* Lufean sartzen dan itxas-besoa. (care): Unama-sarea.

espaldakari. (kotzo): rz. Kotxoen ankaren zatia, goitik belanncrañokoa dana.

espaldaki, (aragi): !z. Aariaren bizkaŕaren aragia.

espaidu. (azao): *ad.* Espalak egin. j: Espalkatu.

espalekoa. (azao): *iz.* Espalari dagokiona.

espalgalde. (ardi): *iz.* Ardien belafian egiten dan xakia, ongi ezagutzeko.

espaika. (azao): *ado.* Espalez ari-izatea.

espalkari. (azao): *frond.* Espalak cgiten ditucna.

espalkatu. (azao): *ad.* Ikus.: Espaldu.

espaiketa. (zur): *ado.* Ezpalcn biia ari-izan.

espalmeta. (azao): iz. Espalez cgindako meta.

ESPALOI. *iz.* Zui igintza-lanetan erabiltzen dan, latsun, ondaf eta uraz egindako nastea. j: Are-ore, twain, ormaluŕ, tabica. (kale): iz. Kaleko bi aldeetan egiten dan oinbidca. I: Kale-barter`, kaie-egal, kale-ertz, kalcrtz, txaidiertz, zipotz, kaŕikertze. i1 (arlankaitza), (eraikintza), (latsun), (naste), (ore), (zurigintza).

espaloi-bits. (espaloi): iz. Espaloi-getvza.

espaloi-ertz. (karel): iz. Espatoyaren karela.

espaloi-ontzi. (espaloi): iz. Gisu-oŕe egiteko lanabesa.

espaloi-puska. (espaloi): iz. Espaloi-zati aundia. ;: Espaloi-zati.

espaloigintza. (zurigintza): iz. ikus.: Zurigintza.

espaloiztatu. (espaloi): *ad.* Espaloyez estali edo batu. j: Espaloiztu.

espalokoin. (oñetako): iz. Zurezko oskia, zatiko batez egiña ta basefietan erabiltzen dana. j: Espalakoin, espadaloin.

espaltxo. (izkiSu): iz. Azkon antzekoa zan izkilua, cizarako erabiltzen zana. (azao): *iz.* Espal txikia.

espanetako.(czpain): *iz.* Ezpañetan emandako tanpa. (tanpa): iz. Berbera.

espantotx. (aŕokeri): *izond.* Ikus.: Afoputr.. j: Eslayo.

españa-ereze. (belaf): iz. Lafosakaria dan belafa; bare egoskia ufezko oriaz tindatzeko erabiltzen da.

españulika. (egazti): *iz.* Thus.: Birigaŕo.

espara. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Beltzuntze. Espare, espari. 1: Espare-maleta – txikia dana. j: Espada.

espara-urdin. (zomoŕo); *iz,* Espara txikia. j: Espare-maleta.

esparbeŕ. (egazti): *iz. Ikus.:* Belats. j: Belatz, aŕae, aŕai.

espargura. (landare): *iz.* Ikus.: Alga-belaŕ; alga-belaŕ-mota bat.

esparka. (ercztun): iz. Aŕazkoareu kurkurua,

esparloi. (stain): *iz.* Gallo matei-ezuŕa lure ta ezpataren antzekoa duen aŕaña. ^: Espaŕoi, esparlota, ezpalarta, ezpat-stain, txitxi-ezpada, ixitxi-ezpata.

espaŕ. (sarde): *iz,* Mastuyetan zurkaitza bezela erabiltzen dan sardea.

espafu. (ardi): *is.* Ardien artegia. Esbaŕu. (itxidura): *is.* Ikus.: Itxidura. 1: Azpaŕu. (atalondo): II *is,* ikus,; Atalondo.

espartatu. (garbitasun): *ad.* Zcfiaren etayak garbitu. (red): *ad.* Barbera.

espartgile.(oñetako): *frond.* Espartiñak egiten dituena. j: Espartingile, espartzukin, espartzingile, esparizin-agile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

espartin. (oñetako): *iz.* Kalamuzko ofietakoa. I: Esparzin, esparteña, ospartzin, esparziña, espartiña.

espartin-ola. (lankuniza): iz. Espartiñak egiten diran lantegia.

espartin-nŕatz. (gostoŕatz): *iz.* Espartiñak josteko jostoŕatz auudia.

espartin-ukaldi. (taupe): *iz.* Espartiñaz emandako tanpa.

espartin-xnln. (saltoki): *iz.* Ikus.: Espartintegi,

espartines. (galtza): *iz.* Abarkaekin erabiltzen ziran artile lodizko galtzak.

espardngintza. (oñetako): *is.* Espartingilearen langintza.

espartintcgi. (oñetako): iz. Espartifiak saltzen diran tokia. Espartin-xota, espartzindegi. (saitoki): *is.* Barbera.

espartz. (liño): iz. i,astaduna dan landarea; bare oriak ariaren antzekok dire; gogot eta zalak.

espartzadura. (oin-azpiko): *is.* Azpi-oyalez egiten dan lana.

espartzari. (eundura): *izond.* Txintxostatzen duena.

espartzaski. (otaŕ): *iz.* Espartzaz egindako otafa.

espartzatu. (eundura): *ad.* Txintxostatu. ^; Espatzatu. (abaft: *ad.* Ziriko-afak beren kuskoak ipiñi ditzaten, xixare-belafaren abaŕak ado espartua

spartzaztu. (sare): *ad.* Espartzusarcaz estali.

spartzin-antzeko.(oñetako): *izond.* Espartifiaren antzekoa dana.

espartzln-lokafi. (lokaŕi): *iz.* Espartzaz egindako lokafia. Ikus.: Espartzu. Espartzu-goroiki, espartzu-xera.

espartzu. (lokaŕi): *is.* liez egindako lokaŕia. j: Espartzez egindako lokaŕia. ikus.: Espartzin-lokaŕia. (aŕiko): *iz.* Ikus.: Bustikoi. : Ipitx, ipizki. (ale): is. UIe-txorta.

espartzu-galbai. (artza): iz. Espartzaz egindako artza, gads galbaitzeko.

espartzu-goroiki. (lokaŕi): *iz.* Ikus.: Espartzin-lokati. Espaitzu-xera.

espartzu-lan, Oiio): iz, Ikus.: Espartzugintza.

espartzu-langile. (liño): *izond.* Ikus.: Espartzugin.

espartzu-ala, Ohio); *is.* lima: Espartzugintza.

espartzu-oŕalz, (jostoŕatz): is. Espartzaz ianegiteko jostoŕatza.

espartzu-saltzaile. (liño): *izond.* Espartza saltzen duena. j: Ikus.: Esparizudun.

espartzu-xefa. (lokati): is. Espartzaz egindako soka edo tokafia. j: ikus.: Espartzin-lokaŕi, espartzu-goroiki.

espartzuaga. (liño): *is.* Espartza dagoen tokia. Espartzudi.

espartzudi. (liño): *is.* ikus.: Espartzuaga.

espartzudun. Oho): *izond.* Espartza daukan edo saltzen duena. j: Espartzu-saltzaile.

esparizugin. (liño): *izond.* Espartzaz lanegilen duena. : Espartza-langile, espartari, espartzukin. (sake-langintzak): *frond.* Berbera.

espartzugintza. (liño): iz. Espartzaz ari dan langiutza. j: Espartza-lan, espartzu-ola, espartaritegi.

espartzusare. (sare): *iz.* Espartzuz egindako saran. j: Espartzu-sare.

espartzutegi. (liño): *is.* Espartza saltzen dan tokia.

espartzutu. (estaldura): *ad.* Espartzaz estali. 1: Espartzuztu.

espasun. (aundiera): *izond.* Aundiegia dana. (geitzipen): iz. Ikus.: Gaitzipen. (salakuntza): jj *iz.* Aŕenkura.

espata. (makil): *is.* Bildots txikiak jaten ikasi dezaten, belaŕa jartzen dan tau besotxo dauzkan makila.

espatatxe. (ezpada): *iz.* Mee dan ezpata, ziatik bakafik zauritu dczakena. (landare): *iz.* Ñiñikaria dan landarea; bare ofiak luze, astun zotoizak dira.

espatl. (inks): *izond.* Ikus.: Espatsu. Esposo.

espatsu. (susmo): izond. Susmoa duena. (inks): *izond.* Inkaz ari dana. : Esposo, espati.

espatu. (inks): *ad.* Inkaz ari-izan.

espaz. (inke): *ado.* Inkaz ari-izatea.

espazarte. (tarte): iz. Ikus.: Tarte.

cape. (gure): *iz.* Ikus.: Espa. j: Gutaŕ. (meupekotasun): *iz.* Menperatzea.

espedera, (sukalde): *iz.* Sukalderako beaŕak diran metalezko tresna ta lanabesaen moltzoa.

esparto. (sukalde): *iz.* Antzumaak eŕetzeko burduntzia.

espedun. (karkabupen): *izond.* Zerbait eskatzen edo leyalzen ari dana.

aspeiki. (eresi)_ iz. Ereski batek Mien doñua baño becrago eman beat data adicrazten duena.

espeikidun. (crash): *izond.* Espeikia duen doñua.

espein. (zi): *iz.* Ikus.: Espete. (maŕazti): *is.* Suge-miztoa.

espeka. (eskuaga): *iz.* Gauzak jasotzeko eskuagn.

spekatu. (eskuaga): *ad.* Espekaz lanegin.

espekatzaŕ, (eskuaga): *iz.* Espeka aundia.

espeleta. (makit): *iz.* Txopan dagoen makile, aizoyalari custcn dioua. Espeta.

espelnketan. (erinkuntza): *ado.* Erinknntzan ari-izatea.

aspen. (berezkunde): *iz.* Abura, ante. (bereiztasun): *iz.* lkastagiria.

espen-belaf. (landaru): *iz.* Ongaŕlaz erabiltzen dan landare-meta bat.

espendari. (irizpide): *frond.* Irizpidea egiten duena.

espensari. (zaintza): *izond.* Nunbeiteko edo =batten txindi-piloa zaintzen duena,

esperlin. (stain): *iz.* Ezufczko czurtzs daukan aŕaña, amaaŕayaren antzekoa dana.

spefe. (zi): iz. Mizto, miztoŕa. j: Espein, espeta, expeŕa.

espefekatu. (aultasun): *ad.* Zcaro auldu.

spefu. (orkatz): *iz.* Ikus.: Orkatz.

espeka. (zen): *iz.* Saimaa izan diteken zena.

espeten. (landare): *iz*. Ezpainkaria dan landarea, usaintsua; here of ta loreak azkargaŕi ta ongafi bezela erabiltzen dira.

espetsu. (gura): izond. Espaz ad dana.

espetu. (gura): *ad*. Gura biziaz ari-izan.

espetxaldi. (giltzape): *iz*. Giltzapean egondako aldia.

espetxaldu. (giltzape): *ad*. Espetxean sete.

espetxaltze. (giltzape): *iz*. Espetxean sartzearen egipena.

espetxe. (giltzape): iz. ikus.: Giltzape. j: Gaiztategi, gazteli, gela-beltz, iskintcgi, Iekotza, leotz, itzal-etxe, moŕoilopc, moŕcilpe,oxtabcn,txakala-korta, txigintegi.

espetxe-sari. (giltzape); *iz*. Espetxekoek espetxetik irtetzean ordaindu beaŕ zutena.

espetxe-zaingo. (giltzape): *iz*. Espetxezañaren lanbidea,

espetxeko. (giltzape): *izond* Ikus.: Espetxetaf.

espetxeragati. (giltzape): *izond* Giltiapean egoteko gaya dana,: Espetxerako.

espetxeralco. (giltzape): *izond*. Ikus.: Espetxeragaŕi.

espetxeratu. (giltzape): *ad*. Ikus.: Espctxetu.

espetxetaf. (giltzape): *Izond*. Espetxean egon beaŕ duena. Espetxeko,

espetxetu. (giltzape): *ad*. Espetxean sattu edo saŕarazi. I: Espetxeratu.

espetxezai-orde. (giltzape): *izond*. Espctxezañaren ordekoa dana.

espetxezain.(giltzape); *izond*. Espetxean dagozenak zaintzen dituena. Espetxe-zai, ziegazai.

espi. (zi): *iz*. Aŕañen arantza.

espika. (abelxu): *iz*. *likes.:* Belartxeta. Belatxeta, espikamin. j: Espilika, eaplika-belaŕ.

espi]. (urban): *iz*. Orban txikia. : Espilu, lantiña, luarazta, luaŕatz, luŕ-azta, nata, natu, olezta, pikardura, orezta, tita, txinti. (laŕe): *iz*. litre ondoko lafea. (itxitura): II *iz*. Esiaz egindako itxura. (baso): H iz. Ikus.: Base.

espil-baŕu. (itxitura): *is*. Itxita, itxituraz inguratata dagoen lurkia edo tokia.

espi]-jaiki. (gabi): iz. Mokoŕak apurtzeko gabia.

espilda. (luŕ): iz. Basetxe baton ondoan (anduta dagoen lands. I: Espildu.

espildu. (1uŕ): *iz*. *Ikus.:* Espilda. (bafio): *ad*, Abeltxeak sarobean sartu. j: Espileratu. (orban): *izond*. Ikus.: Espildun.

espildun. (urban): *izond*. Espiiak dauzkana. I: Espiludun, espildu.

espilkortu. (apoztasun): *ad*. Gorputz bat nnokoldu, apoztu.

espila. (baŕio): *iz*. Ikus.: Samba., I; Ardi-txabola.

espileko. (laic): *izond*. Espilari dagokiona.

espilu. (orban): *iz*. *Ikus.:* Espil. (ispilu): *iz*. Ikus.; Ispilu. (aŕantza): p iz. Trezaren ziria.

espiludun. (tabard: *izond*. Espiluak dauzkana.

espimendafi. (belaŕ); iz, Ikus.: Aagoŕi. I: Aragoŕi.

espintxet,(kuaika): *iz*. Sutarako kuŕiks.

espiun. (ixur-bide): *izond*. Nunbaitetik ura kentzen ad dana, edo sirs kentzekoa dana. I: Espiren.

espondaburu. (fur): iz, Ezzpondaren goiko aides.

esposo. (zekenkeri); *izond*, Aberastasuuen gura aundia duena. (inka): *izond*. Ikus.; Espatsu. I: Espati.

espraiiiitu. (auŕezki): *ad*. Auŕeztu. Espreiñatu.

esproin. (sai-abere): *iz*. Sai-abereen apatxa.

esproin-ede. (laŕu): *iz*. Orkatzaren edea.

esproin-eri, (eritasun): iz. Sai-abereen apatxetan izaten dan eritasuna.

espuetalora. (landare): *is*. Edaskaria dan laudarea, loretegietan Laudation dana. Espuelalore.

espuenda. (bide): *iz*. Bide oso estua.

espunset. (igurki); *iz*. *Ikus.;* Igurici. I: Espuntxeta.

espuusetatu. (igurki): *ad*. Igurkiz garbitu. I: Espuntxatu.

espuntxeta. (igurki): *iz*. Ikus.: Igurki. I: Espunset.

espuntzl. (abaŕ): *iz*. Gereta edo esi baten gañean, iangai eusteko jartzen diran abaf artekatuak. j: Espuruste, espuste.

espuru-sagafa. (sagaŕondo): iz. Sagaŕ-mota bat; oso zuri ta gozea, sagardoa egiteko egokia dana.

est-esne. (sabot): *iz*. *Ikus,:* Ertz-ur. I: Este-ur.

est-esnelcuntza. (sabel): iz, Est-esneak egiten duen betekizuna.

estagofi. (gurkadura): *iz*. Ikus.: Estegoŕi. Eztari, muztef.

estai. (unama): *is*. Unama India. l: Ikus.: Obenga.

estai.-ginbelet. (taratulu): *iz*. Oso aundia ez dan laztabiña.

estat-untze. (iltze): *iz*. Oso aundia dan iltzea.

estailceta. (jaurtidura): *iz*. Gorputz batek aide guztietara bero ta argi-izpiak jaurtitzea.

estaizu. (zango): *iz*. BeIaunaren atze-aldea.

estakarazi. (lotura): *ad*. Lotu-eragin.

estakatu. (erorkera): *ad*. lausi ta gero birundaka ari-izan. I: Eartalatu, ialozkatu. (lotura): *ad*. Lotu.

estakil. (gone): *iz*. Emakume baseŕitaŕek darabilten artilezko zaipeko beltza.

estakutu. (aitzaki): *iz*. *Ikus.:* Aitzaki. I: Estakurv,

estakura. (eragozpen): iz. Ikus.: Eragozpen,

estalcuru. (aitzaki): *is*. ikus.: Estakulu. (naŕiokera): *iz*. Akatsa, natua.

estakurudun. (naŕiokera): *izond*. Akatsak dituona.

estakurugabe. (gaitzespen): *izond*. Larderiatu czin ditekena.

estakuruka. (aitzaki): *ado*. Aitzakiz ari-izatea.

estakuruketa. (aitzaki): *is*. Aitzakien bilakcta.

estakurutsu. (naŕiokera): *izond*. Akatsez beterik dagoena.

estal. (estalpen): *izand*. Estaipencan dagoena. I: Ikus.: Estari.

estal-azal. (eunizti): *is*. Muki-minlzak lekoretik estaltzen dituen condors mea. I: Estal-eon, estaiid.

estal-bage. (estaidura): *izond*. Estalirik gabe dagoena. I: Ikus.: Estalgabe. Estalge.

estai-beira. (estaldura): *is*. Izakien estaidura.

estai-biziale. (taŕa): iz. Laŕu-azaleko bizialea. (ligarda): iz. Suduf barneko mintzan dagoen kizkiña.

estal-eun. (eunizti): *iz*. lkus.: Estat-azat. ^: Estalki.

estal-gabe. (utziera): *izond*. Babesik gabe dagoena.

estal-inguru. (biribilkapen): *is*. Biribilkatzeko erabiltzen dana.

estal-itz. (estalpen): *iz*. Norberaren asmoak argi ez azaltzeko erabiltzen diran itzak; itz gogoŕak ez esateko erabiltzen clean baste leunagoak, Estalki.

eStal-leku, (ilobi): *iz*. Ikus.: dlnbt.

estal-oyal. (sendagaikintza): *iz*. ikus.: Bizidura. Auts-lotrua.

estal-sari, (salneuŕi): *iz.* Beoŕa estaltzeko ordaintzen dana.

estal-told. (atospen): *iz.* Atnspena aurkitzen dan tokia. (estalpen): *iz.* Ikus.: Estalkume. {: Estalgune, estaikune.

estal-zale. (erkidetza): *izond.* ikus.: Estalki.

estala. (itxitura): *iz.* Esolen bidez egindako csia. (iixasaldi): *iz.* ltxasaldiaren astea. {: Estoa. (aŕain): ıl *iz.* Tank egiteari aŕañcu jarkipena.

estaladi. (estalunc): iz. Ikus.: Oyalpe. {: Kapaf.

estalaldi. (estaldura): *in.* Ikus,: Estaldura.

estalarazi. (azaldi): *ad.* Azaldirako, aŕ eta emca batu-eragin. : Estalerazi.

estalbe. (estalune): iz. Ikus,: Estalune. {; Estalpe, estalbi, idorbe, Ingot.

estalbez. (estalpen): *ado.* Ikus.: Estalian.

estaldu. (estaldura): *ad.* Gauza bat beste baten bidez estali edo ezkutatu. Gauza baten iraitza, osorik ala osotu gabe, beds estali, Txapela, kapela ta abaŕ ipiñi. j: Aŕatu. : Ikus.: Estali.: Gaiñeztatu, izargi, izerkitu. (azaldi): *ad.* Aŕak emea estali. (estalpen): II *ad.* Ezkutatu. (zarbefiketa): {I *ad.* Ongitu.

ESTALDUItA. *iz.* Gauza bat beste baten bidez estali edo ezkutatzearen egipen eta ondorioa. j: Gauss baten iraitza, osorik ala ostu gabe, beds estaltzearen egipen eta ondorioa. j: Txapela, kapela ta abaŕ ipintzearen egipena. {; Izkepota. Estalaldi, txikotu. (azaldi): Izkepot, odol-naste, eslallze, lxikotu, odol-naaste.1/ (apaingailu), (argi-auŕe), (biribiikapcu), (ederztadura), (egurki), (estaiketa), (estalpen), (estalune), (etxegain), (gainkadura), (gañeko), (geruza), (igurztura), (itxipen), (janztum), (kapel), (otadura), (cabal), (sortaketa), (tela), (ustutx), (zaingo).

estaldurazo. (estaldura): *ad.* Estali-eragin.

cstaldutsu. (estaldura): *izond.* Estalduta bezela agcrtzen dana.

estalera. (estaldura): *in,* Estaltzeko erabiltzen dana.

estalera€. (estaldura): *ad,* Estaldu-eragin.

estalgabe. (estaldura): *izond.* Estalduta ez dagoena. j: Ikus.: Estal-bage. (egizaletasun): *izond.* Egizalea dana.

estalgabeketa. (agerketa): iz. Baidia kntzearen egipena. {: Estalita zegoena ageŕeraztearen egipena. Estalki-iccntze.

estalgabetu. (agerketa): *ad.* Agertu; estalita zegoenari estalia kendu.

estalgabetza. (agerketa): *iz.* Estalkia kntzearen egipen eta ondorioa.

estalgai. (estaldura): *iz.* Bonbilak estaltzeko lastozko zoŕaa.

estalgailu. (estaldura): *ft.* Ikus.: Estalgi. Estalki.

estalgaii. (estaldura); *izond.* Estaltzekoa dana.

estalgetu. (estalduraj: *ad.* Estalkia kendu, ageŕerazi. : Estalindu.

estalgi. (estaldura); *in,* Estaltzeko erabiltzen dana. ji Estalki, estalgailu.

estalgidun. (estaldura): *izond.* Estalkia duena; estalita dagoena. {: Estalkidun.

estalgile. (estaldura): *izond.* Zerbait estaltzen duena. I: Estalgila. (Lupugintza): *izond.* Lupugintzan ari dana. {: Estalgin.

estalgintza. (lupugintza): iz. Ikus.: Lupugintza. j: Lupargo.

estalkipe. (estaldura): iz. F,stalita dagoen tokia.

estalgiz, (estaldura): *ado.* Estaltzen ar€-izatea. (isiltasun): *ado.* Zerbait ixilpetzen ari-izatea.

estalgunc. (estalune): *iz.* Ikus.: Estalunc. {; Estalkune, kapulpe. (estalpen): iz. ikus.: Estalkume. Estalkune, estal-toki.

cstali. (estalketa): *ad.* Estali gabe dagoena estaltzea. I: Baldiaz ixtea. I: Janzki edo beste gauza bateaz berokitu edo estaldu, {; Zerbait ostendu, izkutatu edo estalpetu. {: Txapela edo kapela ipintzea. Ematzerako aŕa ta emea baleratzea. j: Kukutu, izargi. (azaldi): *ad.* ikus.: Estaldu. (estaldura): 4 *ad.* Berbera. j: Gauza bat beste bateaz ezkutatu. (estalpen); *ad.* Ikus.: Estaldu.

estalian. (estalpen): *ado.* Estalpenetan ari-izatea. : Estalbez.

estalika, (estalpen); *ado.* Estaltzen ad-izatea; ezkutatzen ari-izatea. I: Estalka.

estalikako. (estalpen): *izond.* Ezkututa dagoena. : Estalitako, estariko.

estaliki. (estalpen): *ado.* Ezkuturik ibiltzen edo ari-izates. : Estarian.

estalindu. (estaldura): *ad,* Ikus.: Estalgetu.

estalka. (estaldura): *ado,* Estaltzen ari-izatea. I: Ems.: Estalika.

estaikai. (cstaldura): *izond.* Estaltzen duena. (itxasontzi): *iz.* Txoparen mutuŕcan zutik jartzen dan egurki lodia.

estalkaintza. (Lupugintza): *in.* ikus.: Lupugintza. I: Estalkintza.

estalkaitz. (zintzuf): *iz. ikus.:* Zintzuf-este. : Eztaŕigaitz.

ES'I'ALKETA. *iz.* Estali gabe dagoena estaltzearen egipena ta ondorioa. *1l* (antoxin), (estaldura), (itxidura), (itxugindura), (okidura). (estalpen): *iz.* Ikus.: Estalpen. j: Kukukeria, izkutadura.

estalketan. (joko): *ft.* Auten jokoa; batzuen artean zerbait ezkutatu to eskuz-esku alkafi ematen diote, ta bitartean baste batek bare bila ad dalarik.

estalki, (estaldura): *in.* Ikus.: Estalgi. I; Estalgailu. (oe): *iz.* 0e-gañekoa. (biribilkapen): {i *iz.* Azala, estaltzekoa dana. (gutun): {j *iz.* Gutun-azala. (zaingo):]{ iz. lraitz bat zaintzeko, gañean jartzen dan geruza. (erkidctza): II *ŕzood.* Beste batek egindakoan nolabait erkidea dana. {: Estal-zalc. (cstalpen): {{ iz. ikus.: Estal-itz. {: Estaltzcn duen oyala, eiezela. (zurtoin): (iz. Zurtoin baten inguruan dagocn bclarki-atalacn multzoa. (cstalketa); I{ *in.* Marten zakatzak, maskurdunen maskoŕak edo [gall batzuen kuskuak estaltzeko zatikoa. (soingain): {i *in.* Ikus.: Saingnin, gañeko, longain, tibnu. (eunizti): H *iz.* Ikus.: Estal-azal. I: Estal-eun.

estalki-lcentze. (agerketa): *iz.* ikus.: Estalgabeketa.

estalki-ufaze. (txaŕantxa): *iz.* Burusiak txaŕantxatzcan geratzen dan ulea garbitzeko, ziri luze ta zoko zuzcnaz malgututak dauzkan ofaziaren antzekoa dan tresna.

estalki-zuri. (buns): *iz.* Buru-zapi zuria.

estalkidun. (naste): *izond.* Bakanak diran beste gaietaz nastuta agcrtzcn dan itzaldi edo idazkia.

estalkigabe. (agermen): *ado.* Agirian, argiro ari-izatea.

estallsigile. (burusi): *izond.* Burusiak egiten ditueua. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

estalkilepare. (iletak): *in.* Iletactan etxeko andereak burua estaltzen zuen cun zuria.

estalkin. (Lupugintza): *izond* Lupugintzan ari dana.

estalkintza. (estalpen): *iz.* Ezkutatzearen egipena.

estalkipe. (estaldura): *ado.* Zerbait estaltzen duenaren azpian egotea.

estalkiro. (estaldura): *ado.* Estaltzcn a izatca.

estalkitxo. (estatune): *iz.* Itzalki txikia.

estalkume. (estalpen): *iz.* Estali ta baztcrtuta dagoen toki ado txokoa, bertau zerbait estaldu ta gordetzeko egokia dana. j; Estalgune, estalkune, estal-toki.

estalodi. (cabal): iz. Ondo-ertzc; estearen azlccn zatia.

estalordu. (ernaltze): iz. Abereen estaldura egiteko aldia.

estaloyal. (ximus): iz. Lotura baten azpian ipintzen dan algodoizko edo beste oyalezko zatikoa.

estalpe. (estalune): *iz.* Sortaldean egiten dan bezelakornagalpea, gcycnetan aide guzietatik igckila, enparantzetan, baratzetan, etxegain-lauetan eta abaŕ eraikitzen dana. I: Clan antzera, kalectan eta ororentzako tokietan ere. lore, cgunkari, aldizkari ta abaŕ saltzcko egiten dana. I: Estalone, esta€be, idorbe. (babes): *iz.* Babeste, itzalpetze ta zaintzearen egipen eta ondorioa. j: ikus.: Babes. I: Saranbc.

ESTALPEN. *iz.* Not/it edo gauza bat ikusita izan dedila eragoztearen egipen eta ondorioa. Eskutapen, eskutatze, estalketa, ezkutaketa, kukttkeria, izkutadura, izkutaldi, izkutapen. /1 (aitzaki), (alegikeri), (atospen), (atzipen), (barnekotasun), (baterapcn), (ebazkizun), (eskiertasun), (estaldura), (iges), (iiuntasun), (isiltasuu), (itxipeu), (itzalgaitz), (iskutidazkera), (jakiucztasun), (katamalo), (moteltasun), (naastura), (suntsidura), (ulermcncza).

estalpetu. (babes): *ad.* Babestu. (eataipen): *ad.* Ezkutatu.

estalpetxo. (atalondo): *iz.* Belen'go atadiaren aurkezpena.

estaitu. (makurdura): *ad.* Makurtu.

estaltzaile. (estaldura); *izond* Estaltzen duena. : Estalerazten duena. Eatatzaite.

estaltzaie. (tela): *izond.* Telak jartzcn dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

estaltze. (azaldi): *iz. Ikus.:* Estaldura.

ESTALITNE. iz. Ormadi baten orma-aldean egiten dan cgazpea, euritik aterpetzeko erabil ditckena:: Gain-gañetik eta oyeski gertutako toki estalia, bare alderen batetik idekita dagoena, izarpetik natiñak, abereak edo gauzak estalpetzcko egokia dana. Aldamio, aldospc, cieoŕ, enparantza, eskepc, aŕoape, estalbe, aterbcgai, kapulpe, keriz, kcriza, kerizpe, idorbe, korape, koŕospe, legoŕ, leyoŕ, olabe, saranbe. II (abeltegi), (aŕozku), (atalondo), (babespide), (bafio), (bizitegi), (estaldura), (etxegain), (etxegintza), (itzal), (zei).

estamenda. (bulaŕ); *iz.* Arasnantaren antzckoa dan belaŕa. : Meldo.

estamendu. (gogo-aidarte): *iz.* Ikus.: Gogo-aldarte.

estami. (zango): *iz.* Tztaŕak sabelarekin alkartzen diran soiiaren zatia, (spin); *iz,* Ikus.: Azpigoŕi. I: Azpizoŕi.

estamlia. (zalapart): *iz.* ikus.: Zalapart. Ots oso aundia.

estamin. (eritasun): *iz.* Abelgoŕiek barcan izaten duten eritasrma.

estamendu. (eritasun): *ad.* Sai-abereengan esteen mintza anpatu. Ikus.: Este-alak.

estamindun. (aztore): iz. Ala dan aztorea. : Ikus.: Aztore. j: Beltzinga.

estamu-min. (urdail): *iz.* Ilydailcko miña. (oñaze): *In* Berbera.

estan-bedaf. (daratelu): *in* Ikus.: Xixel. ^: Erbil, esten-bedaŕ, ezten-bedaŕ.

estanda-egin. (eztanda): *ad.* Barneko oldarguneagatik rerbait ideki. I: lstanda.

estanga. (zurkaitz): *iz.* Landareentzako zurkaitza.

estango. (sarde); *iz.* Ikus.: Sarde.

estanlca. (ate): *iz.* Landako ateai eusteko jartzen dan makil zuzena. (uraska); *iz.* Tkus.: Estanko. (ugain): II *iz.* Tkus.: Ugain. (egurki); *iz.* Zutik jaŕitako egurkia.

estanka-abia. (ruin): *iz.* Egurki bat zutik jartzeko egiten dan zuloa.

estankatu. (gelditze); *ad.* Ubil bat geldi-erazi.

estanko. (uraska); *iz,* Eyerarako urns-Iran egoten dan ur-atea. j: Estanka.

estanku, (itxidura): *izond.* Exits dagoena. (gelditze): iz. Aldi baterako gelditzearen egipena.

estante. (egoera): iz. Ikus.: Egoera.

estapurutzean. (tanpa); *ado.* Tanpaz jaustea, eseritzea, zerbait egitea.

estarbi. (abeltegi): *iz,* Ikus,: Abeltegi, ukuiva, itu, saltagailu.

estarbiratu. (abeltegi): *ad.* Abcreak askara eraman.

estari. (estalpcn): *izond.* Ezkututa dagoena. j: Ikus.; Estal. (ulermeneza): *izond.* Ulertu eziu ditckeua, (barnekotasun): II *izond.* Oso barnekoa dana.

estarian, (estalpen): *ado.* Ikus.: Estaliki.

estariko. (estalpcn): *izond.* Ikus.: Esta€ikako. I: Estalitako.

estarimen. (giltzspe): *iz.* Espetxea.

estario. (etendura): iz. Ikus.: Etendura. I: Lecrdura.

estaf. (aŕ): *iz.* Egaztien estean egiten dan aŕa.

estafaga. (makil): iz. Karobian eŕautsa crabiltzeko erabiltzen dan makila. I: Agai, borgatx, txuxaga.

estafi-zulo. (ao): *iz.* Ikus.: Estartzulo. Estarzulo, iztaŕi-zulo.

estafoila. (idun): iz. Auzi-gizonak, epaileak eta amaiñak ere len erabiltzen zuten idun gogofa, oyal zuriaz estalita.

estarta. (malkartasun): *iz.* Eŕaz ibiii Cain diteken tokia. Estarte, zczka.

estarteko. (sabel); *iz.* Sabelaren barneko aldea estaltzen duen rnintza; estean barneko mintza. I: Este-zoŕo.

estarteko mmn. (sabel): *iz.* Estartekoaren antura.

estartemintz. (sabel): *iz.* Sabelaren barne aldean estaltzen duen mintza.

estartzulo. (so); *iz.* ikus.; Estarzulo. I: Estaŕi-zulo, iztati-zilo.

estarzulo. (an): *iz.* Aoaren atzeko zatia. Eztartzulo, estaŕi-zulo.

estasa. (ari): iz. Gorulari batek gorutik ateratzen duen puska aundiegia.

estasi. (latinketa): *iz.* Tkus.: Biurte. Arta-esi, esi, indaŕexi.

estatxe. (kapel): *iz.* Ikus.: Kapcl, Kapel luzea.

estaupe. (ate): iz, Barnetik edo lekoretik ate baten ondoan jarizen dan beste atea.

estaya. (unarna): iz. Tantayakjasotzeko ta jeisteko lokaŕiak. (eguzki): iz. Eguzkiaren izpia, (estaldura); *iz.* Txondatari jartzen zayou orbel eta Iuŕezko estaldura,

estazain. (oin): *iz.* Oiñaren atzeko zatia, ongi alkartuta dagozen zazpi ezufez eratuta dagoena. j: Orpoaren goiko zatia. : Zangalepo, zango-lepo, zango-meaka.

este. (sabel): *iz, ikus,;* Esteak. Erze. (ants): iz. Bides jaŕai dezan, abelgotiari zirikatzeko egiten rayon sofas, (zingo): (Iz. Tkus.: Zingo. I. Ttxas-neurkin. (ixtun): I. iz. Odidi.

este kirimilotsu. (sabel): iz. Este luzearen irugaŕen zatia.

este lodi. (sabel): *Iz.* Estcaren bigaŕen zatia.

este luze. (sabel): *iz.* Mee dan estea.

este nts. (sabel): *iz,* Ikus,; Ertsids. j: Ertse.

este-alalc. (eritasun): *iz,* Sai-abereengan csteen mintza anpatzea, tkus.; Estarnindu.

este-asiera. (sabel): *iz.* Estearen lenengo zatia.

este-asierko, (sebel): *izond,* Este-asierari dagokiona.

estc-azti. (Siñiskeri): *izond.* Opagayen eŕayak aztertzean aztikeriak egiten zituena. j: Asinakerien bidez iragartzcan ari dana.

este-aztigintza. (siñiskeri); iz. Este-aztiek cgiten dutena. j: Este-aztikeria, este-aztiketa.

este-aztikeria. (siñiskeri): *is,* Ikus.: Este-aztigintza, Esteaztiketa.

este-balcaf. (eresgalu): *iz.* Ari hat bakaŕik zeukan aspaldiko eresgalua, ziriaz jotzen zana.

este-esne. (urdail): iz. Urdaletik esteetara eltzcn dan azkufia. j: Este-gatzun.

este-esnckuntza. Ordeal): *iz.* Este-gatzuntzearen egipena; urdaletik estera eltzen dan **azkufia** ga€runtzea.

este•estu. (sabel): *is.* Mea dan estea. Este-luze, cste-utz.

eatc-garbigaŕi. (sendagaikintza): *izond.* Salicla igi-crazteko sendagaya dana.

este-gatznn. (iñosketa); *is,* Esteen iñosketa. (urdait): *iz.* Ikus.: Este-esne.

estc-gatzundu. (iñosketa): *ad.* Este-gatzunez azkufia nustu.

ste-gibel arteico zain. (zaiu): *iz.* Esteak eta gibelarcu artean dagoen zaiña.

ste-gurgii . (sabcl): iz. Este-oŕroa.

ostt-iinun. (ule): iz. Esteelan sorlulako aka: Este-iletxo, este-uletxo.

este-iletrlo. (ule): *iz. Ikus.:* Este-ilaun. {: Este-tile-bro.

este•itsu. (saheb: *is.* Ikus.: Ersutz, Eŕtsutz, ertz-itsu, ertzutsi, ertze-itsu, estitsu.

este..itsuki. (estebete): Is. Este•itsuaz egindako odalostea.

tlste-izun. (sabel)t iz. Estearen beko aldean dagoen eraskin txiki ta utza. Este-maskui.u, este•mutuŕ, sebera-este.

este-lodiko. (sabel): izond. Este-todiari dagokiona.

este-maskulu. (sabel): iz.'kits.: Este-izun.: Este-mutuŕ.

este-min. (antura): iz. Esteen mintzaren **antura. {:** Este-usi.

este-mutuŕ. (sabel); ŕz, Tkus.: Este-izun, ^: Este-maskulu, sohera•este.

este-mutufeko. (sabel): *izond.* Este-mutuŕari dagokiona.

este-mutufusi. (antura): *iz.* Ikus.: Esternutui-min.

este-nausi. (sabot): *iz.* Ikus.: Erize-lodi. Este lodi.

este-sartze. (sabel): iz. Estearen zati hi batutzea,bata bestean sartzean.

este-sukaf: (sukaŕ): iz. Esteetan sortzen dan sukaŕa,

este-sukafeko. (Wait): *izond.* Este-sukaŕari dagokiona.

este-uletxo. (ule): iz. Ikus.: Es€e-danu. Este-AMxo,

ste-urdun. (sabel): *izond.* Est-esnea duena.{; Este-urezko.

este-urin. (min): *is.* Esteetan dagoeu uriña.

este-usi. (antura): *is.* ikus.: Este-min.

cste-utz. (sabel): *is.* Ikus.: Este estu. I: Este-luze.

ste-zain-igazkun. (sabot): *iz.* Esteen antupatzea.

ste-zoŕo. (sabel): *is,* Ikus.: Estartcko.

esteak. (sabel): *iz.* Mintzezko odi luzca, giñaŕekoa, sabelean bisa askotan tolesluta dagoena. j: Ease, ertze, este, ertsuts, moraga, sabelarte, tinpol, erze. *II* Lau dira ertzeak: muzteŕa edo ertze goŕia, ertze luzca, ortzutsla, ondo ertzea. (oyutza): *opt.* Estēl-Bidēa jaŕaitzeko abclgoŕiari esaten zaydn aye .

esteak ataratea. (joke.): *is.* Alkali bultz-egiteau, auŕ bat jouster]. zanean, besteak eskuetaz bera jo ta jo arI-izatean egiten zan jokoa.

estealdu. (naŕiadura): *ad.* Zerbaiten aidiña, ardtrrarik cz izateagatik gutxitu:

esteall. (ezeztapen): *ad.* Ezeztatn.

estearl. (atsekabe): *izond.* Atsekabeturik dagoena. {: Estegaŕi.

estebaketa. (ebakcta): *iz.* Esteen ebalceta, {: Este ebakera,

estebarneko. (sabel): *izond.* Esteen baŕukoaidagokiena.

ESTEIIETE, *iz.* An igi tie-ante, odolaz eta abaŕ, here onkaluaz betetzen dan estea, {: Birikando, odolko-xuri, II (aragi), (gorde jakiak), (sabot), (sukalde), (zeŕi).

estebetegile. (estebete): *izond.* Estebeteak egiten dituena. (csku-langintzak): *izond.* Berbera.

estebetēkada. (asetasun): *is.* Jatcn eta edalen asetzearen egipena.

estebetekatu. (eatebete): *ad.* Estebeteak egiteko, esteak bete.

estegailu. (zaps): iz. Ertsatzen duena.

stegaldu. (bonbonktida): *ad.* Bonbon kadaka eralgi.

estegaŕi. (atsekabe): *izond.* Ikus.: Esteari.

estegi. (baŕio): *iz.* Ardientzako sarohea.

estegiratu. (baŕio): *ad.* Abereak estegira saŕerazi.

stegoŕi. (gurkadura): *iz.* Zintznŕetik urdailera doan odia, azkufiak igarotzeko hiden. j: Añuska, ertzegoŕi, erzegoŕi, estagoŕi, eztari, gangal, gaŕangila, gianoi, giranoi, gubio, kontrako-eztaŕi, iranoi, irespide, muzteŕ, trintxuŕi, tzintzurkorda.

estegofi mots. (gurkadura): *iz.* Motza dan astegoŕia.

estegoŕlmin. (gurkadura): *iz.* Estegoŕiaren antura.

estegul. (rnakil): *iz.* Katea estutzeko jartzen dan makila.

esteilu. (estuera): *iz.* Estutzeko dana.

esteka. (ereztun): iz. Loturik eramateko, abereailepoanjar€zen zayen kurkurua. (Laura): *iz.* Ans.: Lotura. j: Blau. (elkarpide): jj *iz.* Ikus.: **Elicaipide.** itsckitze. (urg e): II iz. Gurdien aŕasta. (ao-ugal): j *iz.* Sai-aberearen burn ado lepoari lotzen zayon soka. j: Burn-loki, ede-zabal, kaharastu, kabasturu, kapisturn, kaprestu, gualdun, krapeatu, krasŕuru, karasturt .

esteka-gako. (crate): ŕz. Aberecn estekari jartzen zaydn zildai aŕunta.

estekada. (sabel): *is.* Sabelaren betekada.

estekadura. (lotura): iz. Ikus.: Lotura. I: Estekagailu, cstekailu.

estekagailu. (lotura): *is.* Ikus.: Lotura. Estekadrjrd, cstekaiht.

estekaldi. (Lotura): *iz.* Lotzearen egipena. j: Estokatze.

estekamendu. (ayeŕ): *iz.* Norbaitenganako crib zcrbaiterako zaletastma.: Estekanientu.

ĒSTEKAI'EN. *iz.* Alicz, aletxoz eta chaŕ, ixtea edo ertsatzearen egipena.

estekarazi. (lotura): *ad.* Lotu-cragin.

estekari. (lotto): iz. [kus.: Biduŕ. Biuŕe, biluŕ, biluŕi.

estekattt. (lotura): *ad.* Lotu. I: Estekl. (bakuiitza): *ad.* Adiskldetasunez barn.

estekatzalle. (zama); *izond,* Itxasontzi baton zama egokiro jartzen duens. (esku-langintzak): *izond,* Berbera.

estekazale. (izkutukeri): *izond.* Sorginkerietan ari dana. (lotura): *izond.* Lotzen duena.

esteki. (lotura): *ad.* Ikus.: Estekatu. (aragi): *in.* Esteen aragia. j: Sabeleki, sabeliki, sabelki, titipakia.

esteki-siltoki. (aragi): *in.* Estekiak saltzen divan saltokia.

esteki-saltzaie. (aragi): *izond.* Estekiak saltzen dituena. j: Este-saltzale.

esteko. (sabel): *izond.* Esteai dagokiena. Estetako. I: Esteetan gertatzen dan joera mingaŕia, biuŕitzc gogoŕekin izaten dana. I: Esteria.

esteku. (lotura): *iz.* Ikus.: Lotura. (geŕikatze): *in.* Edezko geŕikoa. (eragozpen): II *iz.* Boas.: Eragozpen.

estelingirda. (sabel): *in,* Estearen lingirda.

estelodi-min. (cetera): iz. Este-lodiaren antura.

estelodiusi iraunkoŕ. (salmi); *iz.* irauten Mien cstc lodiaren antura.

estelodiusi mugatua. (cabal): *In.* Zati megatuan bakaŕik izaten dan este lodiaren antura.

estelodiusi orokaŕa. (sabel): *iz.* Oso zabalduta dagoen este lodiaren antura.

estelodiusi susperkoi. (sabel): *in,* Este lodiaren antura zoŕotza.

estemakuŕ. (cabal): *in.* Abereen este-itsua.

estemanaste. (naspil): *in.* Naspila dana.

esteme-min. (antura): *iz.* Estearen asieraren antura,

estemeko. (sabel): izond. Estearen asierari dagokiona.

estemin. (sabel): *in.* Lukainkak egiteko erabiltzen dan bildots edo aariaren este luzea. E: Estremin.

estemindu. (antura): *ad.* Sai-abereek csteen mirtlzaren antura jasan.

estemutuf-min, (antura): in. Este-mutuŕaren antul'a. Este-mutuŕusi.

esteodimin. (sabel): *ŕz,* Esteetako mica.

esteontzi. (sabel): iz. Ikus.: Sabel. I: Estontzi.

estera. (sorbatz): iz, flats.: Doztera. I: Destcra, desterar'i. (tanobcsa): Oskigileak darabilten eztena.

esterafi. (ad): *in.* Eztera deitzen dan, uraskatik doatl urak igitzen duen aila.

estereango. (antura): in Este luzc, itsu ta lodiareu antura.

esteren. (ibai); iz. Lats edo uyota,

esterl-aldi. (sabel): *in.* Luzca cz dan esteria.

esteria. (goyera): *iz.* Notin baten goyera, oñetatik bururaño. (bereiztasun): *in.* Ikus.: Bereiztasun. j: Gisagune, gisatasun. (sabel): jj *in.* Esteetan gertatzen dan joera mingaŕia. j; Ikus.: Esteko.

esteriko. (kirio): *izond* Kirio-ari dagoena. I: Esteringo, actresa,

esterlunku. (gertakari): in. Ustegabeko gertakaria. I: Esteriunkuŕ.

csteski, (eresgalu): *in.* Este edo metalezko lakafiak dauzkan eresgalua.

esteski-ariak, (eresgalu): *iz.* Esteski bates loknñak.

estesici-gile. (eresgalu): *izond.* Estesldak egiten dituena. Esteskiie. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

esteskin. (eresgalu); *in.* ikus,: Aŕabita.: Aŕaita, txiŕibita.

estesne-zain, (sabel): *in,* Estesnea ateratzen duen odia.

estera. (zoritxaŕ): *in.* Ikus.; Doakabe, Doaingaitz.

esteyagaft. (zoritxaŕ): *izond.* Zorigabckoa. j; Ikus.; Doakaizdun.

esteyal. (naŕiadura): *iz.* Ikus,; Nafiadura. I: Naŕio, umadura.

csteyaldn. (bonbookada): *ad.* Ogasunak ondatu. I: Esteyaltu.

esteyari. (atsekabe): *Izond.* Atsekabeturik dagoena. Esteyaŕen, estiari.

esteyariki. (atsekabe): *ado.* Zorigaitzez biai edo ari izatea.

esteyafen. (atsekabe): *izond.* Ikus.: Esteyati.

esteyarsuu. (zotitxaŕ): *in.* Zorigaitza. I: i?steyaritarzun.

estez ireste. (sabel): *iz.* Baleen uŕupatzea.

estezizari. (aŕ): *in.* Esteetan egiten dan zizarea. j: Este-zizare.

estil. (oyutza): *apt.* Atzeruntz joan ditezen, idiai egiten zayen oyutza. 1: Exti!.

esti-aldi. (atzerakuntza): iz, Tkus.: Atzerakuntza. j; Esti-egite.

esti-azi. (atzerapen): *ad,* Beyak alzeruntz eragin. j: Esti-erazi.

esti-egiie. (atzerepen): *izond.* Alien eragiten duena.

esti-egin. (atrerapen): *ad.* Atzeruntz egill.

estiapen. (izaŕ-tnutil): *iz.* Tlargiaren ufitzea, (zoritxaŕ): iz, li ts,: Esteyarsun.

ettiatn: (izaf-mutll): ar1. Ilargia uŕin:.

estka, (zurkaitz): *iz.* Ikus,: Emits, I: Estipa.

estieragin. (tiŕit): *ad.* Atzeruntz joan-cragin. I: ivlujatu.

estigaŕ. (zugalz): iz. ikus.: Astigaŕ.

estiguet. (makil): *iz.* Lizaŕ-makiia, "ispeiko" deitzen dan aldaxka-xorta totzen zayona.

estika. (sagaŕondo): *iz.* Saga-it-iota bat.

estikai. (malda): *iz.* Aldapa biguna.

estikari. (jarkipen): *izond.* Agintzen diotenari gogoŕ-egiten ari dana; sat-abereai buruz castes da.

estikatu. (atzerapen): *ad.* Atzera-eragin. (trinkotasun): *ad.* Trinkotu.

estilcitxa. (adeitasun): iz. Adeitasuna adierazlen duen itza. (: Eztikitxa.

estikof. (berantasun): *izond.* Berandukoŕa dana.

cstilafn, (landare): *iz.* Ikus.: Basa-ote. Erbiota, otaka.

estimetxa. (lañotasun): *in.* "Es" esatea eztakiena ta oso teunki inekzatzen dana.

estira. (oñaztapcn): iz. Ikus.: Oñaztapen. E: Alamen.

estira-bulta. (anpadura): *in.* Soin-atal baten anpadura.

cstiratu. (oñaztapen): *ad.* Oñaztapenak jasan-erazi.

estiratzailo. (oñaztapen): *izond.* Onaztapena jasau-eraztcn duena.

estitsuka. (sabel): *izond.* Este-itsuari dagokiona.

estitu. (atzerapen): *ad.* Atm.-ants joan. (txerto): *ad.* Txertatu.

estitutalco. (txerto): *izond.* Txcrtatuta dagoena.

estixur. (guntin): *iz.* Estamiarcn guruña.

$e^{g}o$. (itxitura): iz. lkus.: Esi. (orga): *iz,* Gurdiaren alboetan jartzen daft esia. (lera-eŕesta): 11 *in,* Zurak naŕaz eramateko edo zokoŕak austeko erabiltzen dan lera-eŕcstarcn auizeko lanabcsa. (kayola): (iz. Sukaldean gaztañak legortzeka jartzen dan esi-kayola.

estoa. (itxasaldi): *iz. Ikus.:* Estala.

estoakeria. (pi-Ain-12a): *iz.* Atenas'en Zenon'ek sottutako gold akinlzari buruzko iskasketa.

estoaf. (goi-jakintza): *mzond.* Ealoakeriaren aide ari dana. I: Estoataf.

estoiknz. (goi jakintza): *ado.* Eslaakeriaz ari-izatett.

estnila. (lasto): *iz,* Ikus.: Galllondo. I: Ibentze, kuzkuta, utz-ondo.

ESTOKA. iz, Itzulkaria dan zubil bateaz egiña dagoen langaya; zubilean biribitkatzen sri dan lokañ baten bidez

jarkipen aurka egiten du. J: Bere ardatzean jalitako zurczko, burnizko edo beste gayczko izakayak, itzulkaria dan igipena crnauez, biribilean lantzekoa dan langaya. I: Bilgin, biurgalu, bulgin, estukai, estuki. (egurki): *12.* Orma edo beste gauza kurtuari eusteko, gagoŕ tinkaturik jartzen dan egurkia. (a€niltegi): JI *iz.* Amilburua. (gogortasun): JJ *izond.* Zuŕun, zaila dana. ii (dibidieta), (gindax).

estoka-xefa. (kuŕika): iz. Lanabesa batzuen kutika.

estokakin. (estoka): *is.* Estokatzen danarcn txirbiĺa.

estokalari. (estoka): *izond.* Estokaz lanegiten duena. J: Estokatzaiie.

estokatu. (isikortasun): *ad.* Tsituki eztabaidatu. (estaldura): *ad.* Belie estaidu. (estoka): 11 *ad.* Estokaz lanegin.

estokatzaile, (estoka): *(sand.* ikus.: Estokalari.

estokeld. (gogortasun): *ado.* Zuŕunez ad-izatea.

estoki. (lodiera): izond. Txiki ta lodia dana. (ziri): *is.* Abarketariek lanegiteko daukaten ol zabaleko ah i lodia.

estolda. (ixtun): *is.* Olaetan burni-zepa botatzeko dagoen odia. (bide): *is.* Bideen avian ura igarolzeko egiten dan itxuna. J: Ur-ixurki, xuŕut-bide.

estolda-odi. (ixtun): *is.* Ura ibil-erazten dan odia.

estolda-sail. (ixtun): *is.* Ura ibil-erazteko ixtuna.

estolderla. (ixtun): *is.* Urak Iuŕ azpian ibil-erazteko, egiten dan ixtun-multzoa.

estolpe. (exegain): iz. Etxegain txikia.

estongo. (itxidura); *is.* Olesiko esolak.

estorapil. (eritasun): *iz.* Esteen biutitzeaz izaten dan eritasuna.

estortz. (laŕinketa): *iz.* Biurtearen ortz-tnultzaa.

estotosaf. (zeŕi): *iz.* Zeŕicn abeltegia. (abeltegi): *iz.* Berbera.

estrabe. (zur): *iz.* Txila; zaulia dan zura.

estrabe-lan. (zur): iz. Estrabcctaz egiten dan lana.

estrabedun. (zur): *izond.* Estrabeak dauzkana.

estrabegile. (zur): *izond.* Estrabcak egiten ditucua. (csku-langintzak): *izond.* Berbera.

estraberi. (zur): iz. Estrabe-multzoa.

estrabetu. (zur): *ad.* Nunbait estrabeak

estrabia. (baralda): *iz.* Tkus.: Estramutta. (zurubi): *is.* Zurubiko eskudela.

estrahila. (utzaldi): iz. Abereen gorotza billzen dan tokia.

estradia. (kale): *iz.* Bi etxe arteko etxartea. €: Estrata.

stramiña. (baralda): *iz.* Abereak jateu duten belafa edo lastoari eusteko jartzen dan barandaren antzekoa dana. 1: Estrabia.

estrango. (makil): *is.* Esol luzea. I: Estrongo, estongo.

strapaluzio. (zalapart): *iz.* Ikus.: Zalapart.

estrapu. (tanka): *iz.* ikus,: Beaztopa. 1: Estropo, estrepu.

estraputsu. (zoritxaŕ): *(sand.* Zoritxafczko gertakariak jasan dituena.

estrata. (rnalkartasun): *is.* Matkartsua dan lokia. 1: Estratza, estreka. (kale): Tkus.: Estradia.

estrazia. (laŕinketa): *is.* Ikus.: Biurte. J: Dxibita, estraze.

estrepo. (unama): iz. Aŕaunari eusteko unama-zatla. J: Estropo, estropu.

estresa. (atsekabc): is. Ikus.: Atsekabe. Estrinitatc. (kirio): *iz.* Kirioen erasoa. Ikus.: Estcriko. J: Esteongo.

estrinitate. (atsekabe): iz. Ilnas.: Atsekabe. J: Estresa.

estrobo. (nekabidc): *iz.* Nekabidea dana.

estrokatu. (ezul): *ad.* Ezuŕ bat bere tokitik atera. 1: Zaiiartatu. (banaudura): *ad.* Langai edo ianabesa baten zatiak banandu.

estrongo. (itxitura): *iz.* Espilaren esola. J: Tkus.: Estrongo. J: Estongo, estrongu.

estrongodi. (itxitura): *iz.* Ikus.: Esol-baŕu. j: Fsol-baŕuti, caolesi, esoltza.

estropa. (kiro1): *is.* Itxasontzien artean egiten clan lasterketa. I: Estropada.

estropu. (unama): *iz.* Ikus.: Estrepo. 1: Estropo. (rod): *is.* Ibis.: Zori.

estropu-leku. (unama): *iz.* Estrepoa ipintzeko tokia.

estropu-orapilo. (korapilo): *iz,* Estrepoan egiten clan koraptioa.

estropulca. (zori): *ado.* Zoriz ari-izatea.

estropuz. (zori): *ado.* Ustekabean gertatzea.

estrosa, (eritasun): *iz.* Eri-egokeraren erasoa.

estrosada. (gudamaŕu): *is.* Ikus.: Zelatarte.

estroxa. (lastertasun): *is,* Abazuzi. I: Bats.: Abazuzi. J: Extroxa.

estu. (estuera): *izond.* Estueran dagoena. J: Eiztu. (lotura): *ad.* Lotu. (oztuxc); 11 *is.* Kostuma. (gurutze): II *ad.* Gauza bat, gurutzearcn craz, beste baten gañean

estu-arazle. (zaps): *izond.* Estu-cragiten duena.

estu-bildu. (bildura): (zona[1]. Estuki bilduta dagoena.

estu-efez. (ikoldura): *izond.* Eŕaz ikoldu ditckena.

estu-estu. (zapa): *ado.* Guztiz estuturik egotea.

estn-estu. (zikoiztasun): *izond.* Ikus.: Esku-eutsia. J: Esku-garde, esku-itsi. (zaps): *ado.* Guztiz estutua izatea.

estu-estuka. (zaps): *ado.* Estu-eatu art-izatea.

estu-estutu. (zapa): *ad.* Asko estutu.

estu-lora. (landare): *is.* Azi atalbikoa dan belaŕezko landarea.

estnagotu. (geŕikatzc): *ad.* Goyago geŕikatu. (konkiltasun): *ad.* Zapatzean bidez gorputz baten iraitzean konkiltasun bat egin.

eslualdi. (zailtasun): iz. Zailtasunezko laii-aldia. : Estuasun, estukuntza, esturasun, estutasun, estupeu, eteta, estune, esturaldi, istilu.

estuasun. (zailtasun): *is.* Ikus.: Estualdi, Estukuntza, esturasun, estutasun, estukura, estutaŕi, estupen, eteta, estune, istilu.

estubide. (atsekabe): *iz.* Atsekabe-kari.

ESTUERA. *is.* Gizatalde aundia izateagatik gertatzen diran estutasuu eta ertsadura. 1: Told eslua. J: Estualdia, nekea. J: Erisidura, ertsura, estura, estuuna, estugune, estutasun, estu-une, ersadura, ur-ziutzuŕ, txiŕls-tok, xidordura, xidortasun. II (gutidura), (igaraipen), (ikoldura), (irudi), (kaizu), (labuŕera), (mendi), (ncuŕi), (bcikiera).

estuerazo. (jazarpen): *ad.* Ikus.; Ertsi-erazi. I: Jazartu, nekarazi, estu-crazi,

estugailu. (lotura): *is.* Oyalezko zeŕenda, soin-atal bat lotzeko edo txaplatak estekatzeko erabiltzen dana.

estugaŕi. (lotura): *iz.* Lotura bati estutuki egiten zaizkion birak. (ikoldura): *izond.* Soin eundurak ikoltzen ditucua. I: Eatukoŕ.

estugune. (estuera): *iz. ikus.:* Estuera. Txiŕis-toki, xidordura.

estuka. (ianabesa): *is.* Ems.: Anezka. 1: Añezka. (abazuzitasun): *ado.* Abazuziz ari-izatea.

estukai. (zapa): *izond.* Estutzen duena. (estoka): iz. Ikus.: Estuka. I: Esuki, butgin.

estukaketa. (zapa): iz. Gogoŕ estutzearen egipcna. j: Estuketa.

estukaldi. (zapa): *iz.* Estukatzearen atdia.

estukatu. (zaps): *ad.* Gogoŕ estntu.

estuki. (estoka): iz. Ikus.: Estuka. I: Estukai. (lotura): iz. Ikus.: Lotura. (estuera): II *ado.* Estutzen ari-izatea.

estuldro. (zapa): *ado.* Estutzen ari-izatea. j: Ikus.: Estutu, estutuka.

estukoi. (zaps): *izond.* Efaz estutzen dana. : Estukoŕ.

estukof. (zapa): *izond.* Ikus.: Estukoi. (ikoldura): *izond.* Ikus.: Estugafi.

estukuntza. (zailtasun): *iz.* Ikus.: Estualdi, estuasun. I: Esturasun, estutasun, estukura, estulaŕi, estupen, Meta. (jabego): iz. Jabegoa gogof egitca.

estukura. (zailtasun): *iz.* Ikus.: Estuasun. Estukunlza, esturasun, estutasun, estular5, estupen.

estul. (atsaldi): iz, Biriketan dagoen aides indaŕez eta zarataka botatzea. I: Eztul. (zailtasun): *iz,* Ikus.: Zailtasun.

estulati. (zailtasun): *iz.* Ikus.: Estuasun. Estukuntza, estukura, esturasun, estutasun, estupen. (atsekabe): *izond.* Atsekabeturik dagoena.

estrrlafialdi. (atsekabe): iz. Naigabe aundia.

estulafitu. (atsekabe): *ad.* Naigabetu.

estulokati. (lokaŕi): *iz.* Estutzen duen lokafia.

estume. (meera); *izond.* Mee dagoena.

estumen. (ikoldura): *iz.* ikus.; Ikoldura. ^: Erstura, ertsapen.

estun. (ereztuu): iz. Ikus.: I:reztun, I: Metalezko kurkuro lodia, zerbait bertan lortzeko erabiltzen dana. I: Eraztun, ustun. (kate): *iz.* ikus.: Estun. I: Gartza, uxtun. (lepoko): II *iz.* Txakufai jartzen zayen lepoko zabal eta gogoŕa. {lute es€i): iz. Ikus.: Estune.

estun-antzelco, (ereztun): *izond.* Ereztunaren antza duena. {: Estunkari.

estun-antzekotu. (ereztun): *ad.* Ereztunaren antza eman. : Fstundu.

estundu. (ereztun): *ad.* Ikus.; Estun-anlzekotu. (giltzape): *ad.* Giltzapean sartu.

estundun. (ereztun): *izond.* Ereztunak dauzkana.

estune. (lutelesti): iz. Bi luten artean dagoen bide cstua; bertan bi **itxaso** alkartzen dim. I; Estun. (gura): *iz.* Gura bizia. (zailtasun): iz. Ikus.: Estualdi. I: Estuasun, estutasun, estupen, eteta.

estunkari. (erezhw): *izond.* Ikus.: Estun-antzeko.

estunketa. (ereztun): *iz.* Ereztunak ipintzearen egipena.

estuntza. (kate); iz, Ikus.: Kate. I: Estuntze. (lotura): *iz.* Ikus.: Lotura.

estupen. (zailtasun): *iz.* Ikus.: Estuasun. ^: Estua!di, estukuntza, estutasun, estukura, estulaŕi, eteta, canine.

estupilatu. (bildura): *ad.* Estuki bildu.

estur-bide. (sabot): *iz.* Este-ura artzen duten esteen gerie-adiuoen bakoitza,

estur-zain. (zain): *tz.* Estesne-zain; zain sakona, (sabel); iz, Esteen gerle-odiñoa.

estura. (estuera): iz. Ikus.: **Estuera.** I: Ersadura. (galtza); iz, Galtza egitean eta beat danean estutzeko, sartzen diran ponduen bakoitza. (atsekabe); II in, Ikus.: **Atsekabe. I:** Esturalafi, esturlunku, estutasun, esuuasun, (lastertasun): iz. Iradu. : Esturasun, estutasun, zislu. (ikoldura); *iz.* Giñaŕeea ikoldura. (itxitura): j iz. Ikus.: Esi, I; Sapaŕ,

esturalafi. (atsekabe): *iz.* **liens.:** Atsekabe, I; Estura, esturlunku, estutasun, esturasun.

esturasun, (zailtasun): iz, Ikus.: Estualdi, esluasun. I: Estukuntza, estutasun, eteta, erstuasun. (atsekabe); iz, Ikus.; Atsekabe. I: Estura, esturalaŕi, estutasun. (lastertasun): ^^ iz, Ikus.; Estura. Estutasun.

esturlunku. (atsekabe): iz, Ikus.; Atsekabe. I: Estura, esturalaŕi, estutasun.

estutasun. (zailtasun): iz. ikus.: Estualdi. I: Estuasun, estukrmtza, esturasun, estukura, estulati, estupen, eteta. Zala dan ones. I: Erstuasun, itokaŕi,itotasun, (atsekabe): iz. Ikus.: Atsekabe. I: Estura, esturalaŕi, esturlunku, estune, (lastertasun): iz. Ikus.: Estura. I: Esturasun. (ikoldura);) *iz,* Ikus.; ikoldura. (estuera): II iz. ikus.: Estuera,

estutu. (estuera): *ad.* Estuago egin edo biurtu. j; Zitxortu. (zailtasun): *ad,* Estualdiau egon edo sartu. (zapa): *ad.* Indafez ertsitu, zapatu, trizkatu. (atsekabe): II *ad.* Atsekabeta. (itxitura): II *ad.* Inguratu, (indaŕ): II *ad.* Indaŕez ekin. (jazarpen): II *ad.* Ikus.: Ertsi-erazi. ^: Iazartu, estu-erazo. (gutidura); II *ad.* Mugalde txikiagoetan ipiñi. (ikoldura): II *ad.* Soin-eundurak ikoldu.

estutu-ezin. (estuera): *izond.* Estutu ezin ditckena.

estutuka. (zapa): *ado.* Ikus.: Fstutu. I: Estukiro.

estutzai.le. (zaps): *izond.* Estutzen duena.

estutze. (abazuzitasun): *iz.* Abazuzitasunez ibiltzea.

estuuka. (estuera): iz. Ikus.: Estucra. I: Fstu-une,

estuzko. (lastertasun): *izond.* Iraduz sri dana.

estzaiki. (lotura): *iz.* ikus.: Lotura.

esual. (makil): *iz.* Ikus.: Fso!. Mutxilcai.

esugi. (ausikidura): *ad.* Aginka-egin.: Usegi, usigi.

esuro. (ixuritasun): *ad.* hurl, bota. I: Esuri.

esuutu. (margo): *izond* Margoa galdu duena. (zimeldura): *izond.* Zimclduta dagoena.

eszemin. (sabei): *iz.* Bildots edo aariaren este Inca.

et!. (oyutza): *oyu.* Estualdietan erabiltzen dan oyutza. I: Huts.: Eteta.

eta. (lokaŕitz); *lok.* Itzak eta esakunak alkartzeko erabiltzen dan lokatitza. Ta. j: Esakun baten azken tokian jartzen dancan, zio-lolcafitzaren zentzua arizen du. (itz): *izord.* Esandako itzen antzeko besteak esan ordcz erabiltzen dan itea. I: Eta abut, etg.

eta abut. (itz): *izord.* ikus.: Eta. I: Ftg., etabat.

eta bada. (lokaŕitz): *lok.* Esan danari buruz jaŕaitzeko asmoa adierazteko erabiltzen diran itzak.

etan. (izenordc): *izard.* Auetan edo ayetan.

etangu. (izenorde); *izord.* Ayengan dagocna.

etara. (izenorde): *izo'd* Ayengan,

etaraiñoko. (izenorde): *Lord.* Ayenganañoko.

etaratu. (aditz): ad. Ayenganajean edo eldu.

etarik. (izenorde): izord. Ayenganik.

etarte. (atalondo); in, Ormadi batzuetan dagoen atari zabala, geyenetan ataurĕetaz inguratua egoten dana. (euparantza): *iz.* Etxe aufean egoten dan **enparantza** txikia.

etartu. (arpen): *ad.* Ikus.: Artu. I: Koyu, koixidu, koixu, unkitu.

etaz. (izenorde): *izord.* Eurekin; ayenetaz,

etazko. (izenorde): *izord.* Ayeneko.

etortzeratu. (aldaera): *ad.* Etortzeko erabaki.

etorzale. (aidaera): *izond.* Etoti dana.

etozak. (aditz): *ad.* Uzi zak, utzak.

etrepel. (berantasun): *izond.* Ermain bateagatik astun dabilena. I: Etropet, eteple-eteple.

etrepeldu. (eŕcnkura): *ad.* Ennain bateagatik eŕena bezela ibili.

etro. (asetasun): *iz.* Ace egotea.

etro ari du. (curt): *ad.* Euria jausi-ala ari da.

ets-aidi. (crate): iz. Ikus.: Itxidura. I: Giltz-esi.

ets-idek. (begi); *ad.* Begien itxi to ideki.

eta-tokt. (giltzape): *iz.* Ikus.: Glltzape. Burnipe.

etsabuf. (intxaafondo): *iz. LLus.:* Inlxauŕ. Etsaguŕ, ctzaguŕ, etzaut, ctxaguŕ.

etsai. (etsaigo): *izond. lkrrs.:* Arerio. I: Areyo, isterbegi, ixterbegi. (laŕu); iz. Atzen azazkal ondoan jeikitzcn dan laŕu-zatitxua.

etsai-aldeak. (gudaritza): iz. Gudarozte etsayak, j: Etsai-talde, etsai-oztcak.

etsai-alderatu. (igaraipen): *ad.* Etsayenganaigaran.j: Etsaiganatu.

etsat-arara. (etsaigo): *ado.* Etsai bezela ari-izatea.

etsat-aztikeria. (txeŕen); ŕz. Txefenareu aztikeria.

etsai-erazi. (etsaigo): *ad,* Etsaitu-eragin.

etsai-erazie. (lipizta): *ŕzond.* Lipiztak saŕerazten ari dana.

etsai-gogoz. (etsaigo): *ado.* Etsai bezela ari-izatea. I: Etsalki, etsaikeriz.

etsai-jotze. (aste done): iz. Aste done'ko elizkizunetan ematen diran tanpak.

etsai-mendeko. (giltzape): *izond.* Gudagatik etsayaren giltzapean dagoena. I: Etsaipeko.

etsai-mntuf. (etsaigo): *iz.* Etsai bezelako arpegiaren azpegia.

etsai-ozteak. (gudaritza): *iz.* Ikus.: Etsai-aldeak. I: Etsai-taide.

etsai-zaaf. (txeŕen): iz. Ikus.: Txefen. Etsaigaixto.

etsaigaitz. (jazargo): iz. Eŕozko jazargoa.

etsaigalxto. (txeŕen): ŕz. Ikus.: Txeŕeu.: Etsai-zaaŕ.

ETSAIGO. *iz.* Norbaitenganako iguin edo goŕotoa izatea. I: Budigo, arkertasun, etsaitasun, etsaigotasun, etsaiko, etsaitarzun, areri, areriotasun, girbintasun, egiko, muturkeria. II (era), (gaitzipen), (jazargo), (kaite), (icyatasun), (lipizta).

etsaigotasun. (etsaigo); *iz.* Ikus.: Etsaigo. : Etsaitasun, etsaiko.

etsaigurtza. (txeŕen): iz. Txefena yaurestea.

etsaileeria. (etsaigo): iz. Etsai-egipena.

etsaikcriz. (etsaigo): *ado.* Ikus.: Etsai-gogoz. I: Etsaiki.

etsaiki. (etsaigo): *ado.* Etsai bezela ari-izatea. I; Ikus.: Etsai-gogoz. Etsaikeriz.

etsaimende. (giltzapc): ŕz. Etsayaren giltzapean egotea. j: Etsaipe.

etsaimende. (ctsaigo): *ad.* Etsayari norberaren burua eman.

etsaimin. (etsaigo): *izond.* Oso etsaya dana.

etsaipe. (girda): *iz.* Gudaldiaren auŕeko Woo.. (giltzape): iz. Ikus.: Etsaimende.

etsaipeko. (giltzape): *izond.* Ius.: Etsai-mendeko.

etsaitasun. (etsaigo): *ŕz.* Notin edo gauza bati buruz izaten dart iguiutza edo goŕotoa. I: Etsaigotasun, etsaitarzun, muturkeria. I: Ikus.: Etsaigo.

etsaitu. (etsaigo); *ad.* Bi edo batmen artean etsaitasuna scrtu.

etsakei. (lotura): iz. Ereiñatarako totnra. ^: Etxaki.

etsaldi. (alseden): ŕz. Artzañen atsedena. ^: Etxaldi.

etsarazi. (etsimen): *ad.* Etsi-erazi. (erste): *ad.* Itxi-eragin.

etsari. (atalondo); ŕz. Ikus.; Atalondo. (bizitegi): *iz.* 'Btu baten gela nagusia. I: Areto.

etsatoki. (tastertasun): *ado.* Arduraz eta lasterki ari-izatea.

etsayarazi. (etsaigo): *ad.* Etsai-cragin. I: Etsayerazi, etsai-erazo.

etseeta. (atseden): *iz.* Bats.: Atseden.

etsegi. (aye(); *ad.* Ayertu.

etsegin. (bizitegi): *izond.* Etxca mane duena.

etsegoki. (maizterkuntza): *iz.* ikus.: Etxaondoko. I: Etxatiaŕ, etxatieŕ.

etsegozki. (maizterkuntza): *iz.* Etsegokikidea dana.

etseki. (ukantza): *ad.* Eskubiderik gabe, norberar+ena ez dana euki.

etsgai^{J}u. (erstc): *iz.* Ixtekoa dana.

etsgañ. (claimers): *izond.* Etsimena saŕerazten duena. Etsigafi, etsipengaŕi.

etsi. (etsimen): *ad.* Itxaropena gaidu.: Etsitu. (yalkipen): *ad.* Amor-egin, guzira jaŕi. j: Etsitu. (artzidura); *ad.* Artzitu. (atseginlasun): II *ad.* Atsegin-izan. (oikuntza): *ad.* Beste zeribait buruz oint. (aintzagen): II *ad.* Noribait buruz iritzi bat artu. Atzizkia bezela erabi Itzen da: onetsi, jauretsi, ... (autsialdi): j *ad.* Garaitna izatea aitortu. (areagotasun): I) *iz.* Katazka. (irizpide): $_{11}$*ft.* Iritzia.

etsi-aldi. (etsimen): iz. Itxaropena galtzearen une-aldia.

etsi-arazle. (etsrmen): *izond.* ltxaropena galerazten duena. f: Etsi-crazle.

etsi-etsi. (etsimen): *izond.* Etsiturik dagoena. I; Etsirik, ctsita.

etsi-etsian. (etsimen): *ado.* Etsiturik ari-iealea. Etsi-etsiz.

etsi-etsita. (eskiertasun): *izond.* Oso askieŕdagoena.

etsi-ezin. (siuiskizun): *izond.* Siñis-erazi ezin ditekena. ; Etsi-gaitz.

ctsi-gaitz. (siñiskizun): *izond.* Ikus.: Etsi-ezin. (atsekabetasun): *izond.* Atsekabeturik dagoena.

etsi-izan. (etsimen): *ad.* Itxaropen guztiak kendu.

etsaa artu. (burutarapen): *ad.* Limurturik izan.

etsian. (etsimen): *ado.* Itxaropena galduta egotea.

etsiarazi. (etsimen): *ad.* Etsi-eragin. I: Etsi-erazi, etsi-erazo.

etsibeaf. (eskiertasun): *iz.* Berez gaztiz eskieŕ daua.

etsibide. (irizpide): *iz.* Ikus.: Irizpide. I: Iritzipen, urdupen.

etsiden. (eroapen): ŕz. Etsipena.

etsiegozztako. (artzidura): iz. Orantza, legamia. j: Etsigoiztako.

etsiera. (etsimen): *iz. Ikus.;* litsimen. Etsigaizto.

etsigaizto. (etsimen): iz. ikus.: Etsimen. Elsiera.

etsiganatu. (rgamipen): *ad.* Ikus.: Etsai-alderatu.

etsigafi. (etsimen): *izond* Ikus.: Etsgaŕi. Etsipengaŕi, etxigaŕi.

etsigafiki. (etsimen): *ado.* ltxaropena galtzeko eraz ari-izatea.

etsigi. (ayeŕ): *ad.* Ayeŕ-izan. Etsigin, etsegi.

etsigitasun. (ayeŕ): *iz.* Ikus.: Ayeŕ.

etsige. (arizidura): iz. Ikus.: Artzidura. (etsimen): *iz.* Ikus.: Etsimen.

etsigoiztako. (artzidura): *iz.* Orantza, legamia. j: Etsiki.

ctsikaitz. (ezerakotasun): *izond.* Eŕaz amor-egiten cz duena.

etsiki. (artzidura): ***iz. Ikus.:*** Etsigoiztako. Omntza, legamia.

etsikizuu. (etsimen): ŕz. Eŕaz ctsitzeko dagoena.

etsikof. (zoritxaŕ): *ŕzond.* Gauza guztiak beren azpegi txaŕenetik begiratzen dituena. : Ukakoŕ, ezkoŕ.

ETSINIF?V. Iz. Itxaropcna galtzca; itxaropenik ez izatea. I: Etsiera, ctsigaizto, etsigo, etsimendu, etsimentu, etsitasun, uste-gabekeria. (atxipen): *iz.* Ikus.: Etxipen. (azkuŕi): *iz.* Oiturazko jan-uŕia. ll (atzetasun), (damutasun), (etxipen), (sumin), (susmo), (zoritxar).

etsimendu. (etsimen): ŕz. liras.: Etsimen. Etsimentu.

etsimenez. (etsimen): *ado.* ltxaropena zearo galduta ari-izatea.

etsimen. (mingaztasun): *iz.* Ogi-orearen mingaztasuna.

etsimendu. (mingaztasun): *ad.* Artz€duran ogia mingaztu. Etsimintu.

etsipen. (auzupen): iz. Baitetsi, bide eman. (etsimen): *iz.* Etsiera aundiegia. (burutarapen): j *iz.* Ikus.: Burutarapen. S€ñestarazpen, siñistarazpen. (etxipen): II *iz.* Ems.: Etxlpen. Lakaratz. (atzetasun): II 17, Ikus.: Atzetasun. (arduragabetasun): II *iz.* Ikus.: Laxotasun.

etsipengaŕi. (etsimen): *izond.* Ikus.: Etsgaii. I: Etsigaŕi.

etsirazi. (burutarapen): *ad.* Tzpideen bidez norbait guza bat sifiisteko edo egiteko erazi.

etsirazi-ezin. (burutarapen): *izond.* Etsirazi ezin ditekena.

etsirik. (etsimen): *izond.* lkus.: Etsi-etsi.]: Etsita.

etsita. (etsimen): *ŕzond.* Ikus.: Etsi-etsi I: Etsirik. (etxipen): *Land.* Gaenduta dagoena. (yalkipen): jj ŕzond. Ekarknfa dana. (burutarapen): II *izond.* Gogoari emana dana.

etsitasnn. (etsimen): *iz. Tlcns.:* Etsimen. ^: Uste-gabekeria.

etsitu. (etsimen): *ad.* Ikus.: Etsi. (yalkipen): *ad.* Ikus.: Etsi. (artzidura): *ad.* Ikus.: Etsi. (kirats): II *ad.* Oso gaizki usaindu. (atzetasun): *(ad.* Atzetasunez cgon. (burutarapen): *(ad.* Burutarapena izan. (oikuntza): II *ad.* Oitu.

etsituzko. (etsimen): *izond.* Ikus.: Etsitzaile. (: Etsizale.

etsitzaile. (etsimen): *izond.* Etsita dagoena, : Etsizale, etsituzko.

etx-antzara. (egazti): iz. Etxean azten dan antzara.: Etxeantzara.

etxa-bikuntza. (bizitegi): *iz.* Bi bizitegi dauzkan ctxea.

etxa-gisaz. (gisa): *ado.* Etxean bezela, berezkotasnnez ari-izatea. I: Etxe-gisaz.

etxa-gizon. (otseinketa): *iz.* Etxe bateko otsein nagusia. j: Etxegizon.

etxa-iges. (anemen-aldi): *izond.* Ikus.: Etxaiñes. ^: Etxe-iges.

etxa-jabe. (jabetza): *iz.* Etxe baten jabea, ^: Etxe jabe.

etxa-txori. (txori): *iz.* Ikus.: Buŕigoi. Txoaŕe, ormatxori, etxe-sori.

etxa-nso. (uso): *iz.* Etxean azten dan usoa.

etxabe. (bizitegi): *iz.* Etxearen beko tokia. I: Ikus.: Etxaburu.

etxabere, (abere): iz. Etxean azten dan aberea. j: Etxe-abere.

etxabetu. (14-azpiko): *ad.* Sotoak egin.

etxabnl. (bizitegi): *iz.* ikus.: Txabola. I: Etxaola.

etxaburu. (bizitegi): ŕz. Etxearen goiko tokia. j: Ikus.: Etxabe.

etxada. (ostcrakuntza): *iz.* Txanda.

etxadi. (sendi): iz. Ikus.: Sandi. I: Leiñaa, supizgu. (iri): ŕz. Iii aundi bateko zati bat; oŕi batetik aldenduta dagoen bere auzo bat. I: Etxade. (enda): iz. Buruzagi bateu peat dagozen sandlot multzoa. (bizitegi): *(iz.* Etxe-multzoa. Etxasail. (kale): II *iz.* Ikus.: Kale.

ctxagari. (jaurtidura): *izond.* Botatzeko egokia dana.

etxagibel. (bizitegi): *iz.* Etxe baten atzeko tokia. 1: Etxatze, etxe-gibel, etxe-oste, etxe-atze, etzatze.

etxagile. (etxegintza): *iz.* Etxegintzaren lanbidea duena. ;: Eraikile, etxegile, etxegin. (yarein-yardunbideak): *iz.* Berbera.

etxagin. (zurigintza): *izond.* Zurigintzan lanegiten duena. (esku-langintzak): *Land.* Berbera. (etxegintza): I) *ad.* Etxeak egin.

etxagin-lanak. (etxegintza): ŕz. Etxcgintzuzko lanak.

etxagin-orde. (ctxegintza): *iz.* Etxagin-lanetan, bolt° ikerle bezela, ari dana.: Etxegile-iagnn.

etxague. (bizitegi): *iz.* Mugako elxea.

ctxagun. (jabetza): *iz.* Etxeko jabe ta jauna. I: Etxajaun, etxejaun, etxaldeko, etxeko-jaun, etxeko nagusi.

etxagun-ide. (jabetza): iz. Jabetza batcan zatiren bat duena.

etxagundu. (jabetza): *ad.* Etxaguna egin edo biurtu.

etxagungei. (jabetza): *izond.* Etxagunaren oñordekoa.

etxagunite. (jabetza): *iz.* Etxeko jabekidea dana.

etxaguntza. (jabetza): *iz.* Norberaren eŕxea. j: Etxajauntza, etxcjauntza.

etxaguf. (intxauŕnndo): *iz.* Intxauŕa. I: Etzaguŕ. I: Etsabuŕ, etsaguŕ, etzauŕ.

etxagufatze. (intxauŕondo): *Iz.* liens.: Intxaufondo.

etxuide. (bizitegi): *izond.* Bizi-kidea dana. I: Etxapeko.

etxañe-izan. (bizitegi): *ad.* Bizitegi berean beste batekin edo batzuekin bizi-izan,

etxainkoak. (yainkoa): *iz.* Sasi jainko-zaleen etxeetan gurtzcu zi€uzien goikoak. Etxe-jainkoak.

etxaiñes. (anemen-aldi): *izond.* Aide batetik beste batera, egoteko tokirik aurkitu eziñean dabilena; etxetik igesita dabilena. I: Etxa-iges, ibildaun, °ion, ieskaŕ.

etxaiñes-aldi. (jolasbide): *iz.* Etxctik at izaten dan jolasbidea.

etxaiñeskeria. (iges): fz, Aitaren etxetik iges-egiteko detua.

etxaitzin. (bizitegi): *iz,* Etxearen auŕeko zatia, I: Etxauŕe, etxeaintzin, etxe-aintzi, etxe-aitzin, etxe-auŕe.

etxaaan. (jandei): *iz.* Etxegañajartzen danean €angileai egiten zayen jandeya. I: Etxejan. I: Etxe-jan.

etxajnun. (jabetza): *iz.* ikus,: Etxagun. I: Etxejaun, etxaldeko.

etxajaantza. (bizitegi): *L.* Norberaren dan etxea. j: Etxejaunlza, etxaguntza.

etxakaiztu. (bizitegi): *ad.* Etxe bat bertan bizi-eziñezkoa geratu.

etxalda-egin. (bizi€egi): *ad.* Etxea uztu, utzi.

etxaldaketa. (aldaketa): iz. Etxearen aldaketa.

etxaldatu. (aldaketa): *ad.* Etxea aldatu.

etxalde. (bizitegi): *iz.* Baseŕian dagoen norberaren exea. I: Etxaldetxo, etxealde.

ctxalde-gizon.(banakuntza):iz. Etxe-bazteŕ bateu arduraduna.

etxaldeka. (bizitegi): *ado.* Basatxez-baseixe ari-izatea.

etxaldeko. (jabetza): *iz.* lkus.: Etxagun. I: Etxajaun, etxejaun. (iri): *izond.* Ikus.: Etxaldetaŕ. I: Baseŕitaŕ, ctxautaŕ.

etxaldetaf. (iri): *izond.* Baseŕikoa dana. llcus.: Baseŕitaŕ, ctxautaŕ, etxaldeko.

etxaldetxo. (bizitegi): *iz*. Etxalde txikia. Ikus.: Etxalde,

etxaldu. (bizitegi): *ad*. Norberaren etxea zein dan erakutsi. : Etxera eraman edo sartu.

etxaiegof. (estalunc): *iz*. Atariko estalunea I: Etxaleku, etxelegoŕ, ctxalcoŕ.

etxaieku. (iraitz): *iz*. Ikus.: Etxape. Etxeleku.

etxaleof. (afoztegi): *iz*. Afoztegia aurkezten dan tokia. : Etxaiegof.

etxalondo. (andi-manditza): *iz*. Andi-mandien aspaldiko etxea. : Etxa€aŕ, etxe-ondo, etxaondo, etxeondo, etxenausi, etxe-buru, asaba-etxe.

etxalondo egin, (azkuŕi): *ad*. Aŕotzak eta jan-deituakjoan ondoren zerbait jan.

etxalte. (bizitegi): iz. Norberarena den etxea.

etxaltzain, (hv): *izond*. Landako etxe-baztet bat zaintzen duena.

etxamail, (bizitegi): iz. Etxe baten lauzkoen bakoitzean dagoen biziteg€a.

etxamaisteŕ, (maizterkuntza): iz. Ikus.: Etxaondoko. I: Etxaondoko, etxetiaŕ, etxe-maizteŕ,

etxamitil. (seine): *iz*. Sendi-semea dana.

etxamon. (gaŕantzi): *ad*. Gafantzirik ez eman edo ez izan. (ayergatasun): *iz*. Ikus.: Ayergatasun.

etxamuga. (auzotasun): *ft*. Ikus.: Auzotasun.

etxandera. (jabetza): *iz*. Etxeko jabea dan anderea. 1: Etxeandera, etxandra, etxandre, etxeko-andere, etxeko-andra, etxeko-andre,etxekandere,etxekandra, txe-andra, uasabandre, usandra.

etxano. (bizitegi): ŕz. Etxe txikia. Etxaki, etxanot, etxatxo, etxekondo, ctxenot, etxeko, etxeñi, etxeko, etxetxe, txetxo, oburantza.

etxaon. (itxaron-aldi): *ad*. Ikus.: Igurikatu. j: Etxan.

etxaondolco. (maizterkuntza): *iz*. Beste baten etxea, bizi-izateko, alogeraz artzen duena. I: Etxaliaf, etxatieŕ, etsegoki, etxamaistef, etxetiaf, etxe-ondoko.

etxape. (cabal): *iz*. Ikus.: Sabai. !: Guild, sapai, tomadura. (e(xegain): *iz*. Etxegainpeko aterbea. (iraitz): II *iz*. Eraikitako etxe batek betetzen duen €ratza. I: Etxaleku. (bildura): *iz*. Bildura baterako tokia.

etxapeko. (bizitegi): izond. Ikus.: Etxaide.

etxapetu. (aŕoztegi): *ad*. Afozkua eman.

etxaramon. (aditz): *ad*. Ez ezazu egin jaramonik. I: Etxaamon.

etxard€. (ardi): *iz*. Etxetik zaintzen dan ardien taldea.

etxari. (atalondo): *iz*. Ikus.: Atalondo. j: Etxeko areto txikia.

etxarpegi. (bizitegi): *iz*. Ikus.: Etxaitzin.

etxafi. (orma): *iz*. Orma nagusia.

etxarte. (kale): *iz*. Bi etxeen artean . dagoen kale estua. I: Etxarteka, etxareko, etxebitarte, etxeko-arteka, etxetarte, etxokarte.

etxartebide. (bide): ŕz. Aide bictatik etxe-eŕeskak dauzkan bidea.

etxasail. (bizitegi): iz. Ikus.: Etxadi. I: Etxe-sail.

etxaseme. (yaraunspen): ŕz. Oñordekoa dan ctxeko semea. : Ikus.: Etxalaba.: Etxeko seme.

etxasu. (zorotasun): *iz*. Ikus.: Detu. Deto, eraskail.

etxatiaf. (sendi): *iz*. Ikus.: Sendi. 1: Etxatieŕ. (maitasun): *iz*. Etxca asko /mite duen semea edo baste norbait. I: Etxati. (maizterkuntza): II is. Ikus.: Eŕxaondoko, I: Etxatieŕ, etsegoki.

etxatze. (bizitegi): *iz*. ikus.: Etxagibel.

etxau. (bizitegi): fz. Baseŕiko etxea.

etxauntza. (bizitegi): *iz*. *ikus.:* Bizitegi.

etxaufe. (bizitegi): *is*. Ikus.: Etxaitzin. 1: Etxe-auŕe.

etxautaf. (id): *izond*. ikus.: Etxaldetaŕ. 1: Baseŕitaŕ, etxautes.

etxautxi, (aitabitxi): *is*. Ikus.: Aitabitxi.

etxazain. (banakuntza): *iz*. Ikus.: Etxegizon. j: Etxezai, etxezain.

etxazantza. (bauakuntza): *iz*. Etxazañaren lanbidea.

etxazantzaf. (egazti): *iz*. Egazti anka-luzea, aundia dana; Wean dagoenean anka baten gatiean jartzen dana. I: Etxcsantzaŕ,

etxazpi. (zola): *iz*. Ikus.: Zola. (luŕ azpiko): iz. Ikus.: Soto. I: Etxe-azpi.

etxe. (bizitegi): *iz*. Bizi-izateko eraikitzen dana. Lankuntsa cdo saleruspena egiteko eraikitakoa, edo erakundea. j: Etse, etxa, exe, kere, itxe.

etxe argitaldari. (azalpen): *iz*. Argitaratzen duen etxea.

etxe gefi-zilau. (etxegain): *iz*. Etxegain zokoduna daukan etxea.

etxe goren. (bizitegi): iz. Ikus.: Etxe-efaldui. : Etxe-cŕatz.

axe otsein-burugo. (banakuntza): Ikus.: Etxe-jaurgo. I: Etxe-nausigo.

etxe txapitulu. (bizitegi): *is*. Etxe txikia.

etxe-abade. (jaurbide): *iz*. Eliza baten artekari kristau-sola.

etxe-adaf. (saleroste): iz. Etxe baten abnfa, nagusiaren pean ari dana. I: Etxe-lagun, elxe-ordeko.

etxe-aldaketa. (aldaketa): is. Etxearen aidakuntza, : Etxe-aldatza, etxe-alda, etxe-aldatze.

etxe-aldatu. (aldaketa): *ad*. Etxe bat utzi, beste batera bizi-izateko joan.

etxe-aldeko. (jabetza): *izond*. Ikus.: Etxedun.

etxe-aleta. (ate): iz, Etxeetako atzekaldean dagoen atea.

etxe-audiko. (sendi): *izond*. Aitonen seme, leñargikoa dana.

etxe-andre-dantza. (dantzaketa): Dantza-rnota bat.

etxe-apainketa. (ederztadura): *is*. Etxegintzaren atal bat, ederztaduraz ari dana.

etxe-ardura,(ondasun):iz. Etxeko ondasunaren ardura. Etxeko ardura. axe-buntzpide.

etxe-argi, (argilza): *iz*. Pozkaria adierazteko, etxeko ate ta leyoetan pizten diran argiak.

etxe-azpi. (oin-emaitza): *iz*. Ikus.: Oin-emaitza.: Etxe-oiñaŕi, etxc-ondape.

etxe-azuŕak. (zur): iz. Etxe baterako beaŕak diran zurak.]: Etxc-czuŕak.

etxe-baba. (babaŕun): *iz*. Babafun-mota bat.

etxe-babes. (babes): *iz*. Etxc batek eskeintzen duen babesa.

etxe-barne. (barnekotasun): *is*. Etxe-baŕukoa. : Etxebarneko, etxe-baŕen, etxe-baŕu, etxe-bafunbe.

etxe-baŕuti, (bizitegi): *is*. Luretegia daukan etxea.I: Etxe-espaŕu.

etxc-baztef, (luf): *iz*. Etxe ondoan dagoen bare soloa. j: Etxeera.

etxc-heteko, (ardura): *frond*. Bcre etxearekiko arduratsua dana.]: Etxekari, elxetiaŕ, elxekoŕ.

txe-bilcuntza. (bizitegi): *iz*. Bi blzitegi dauzkan basefiko etxea. Etxekune.

etxe-bizitza. (efedize): *iz*. *Ikus.:* Elxn-imiñi. (bizitegi): *is*. Etxe baten aria. j: E€xe-mail, txamail, zelaru.

tee-bizkaf. (etxegain): *iz*. Etxegañeko galuŕa.

etxe-buru. (andi-manditza): *iz*. Ikus.: Etxatondo. I: Etxalaf, etxenausi, etxeondo.

etxe-buruzpide. (ondasun): *iz*. Ikus.: Etxe-ardura.

etxe-egal. (zoko): iz. Etxe baton ertza. Etxe-ertz, etxe-rnutuŕ.

etxe-egingia. (bizitegi): *iz*. Bizitegi-multzoa.

etxe-egatzi. (eŕi-utitze): *izond.* Erenu binrtu dana. I: Etxe-sail.

etxe-egun. (egun): *iz*. Lana egiten ez dau eguna. : Etxegun.

etxe-eipi. (atalondo): *iz*. Ormadi batzuetan egoten dan zabaldia, geyenetan gorapeetaz inguratuta izaten dana. : Etxe-eipe.

etxe-eremu. (zola): *iz*. Etxe-orube.

etxc-erlauntza. (erabaga): *iz*. Eragabctuta dagoen etxca.

Ow-etorkl. (ogasun): *iz*. Autekoengandik artutako ogasun, etxe ta beste, Etxe-ctorki, etxe-ogasun.

etxe-efaldoi. (bizitegi): *iz*. Oso goitua dan etxea. I: Elan goren, etxe-oŕatz, etxeŕaldoi.

etxc-efe-eske. (eskari): iz. Etc dan etxe baterako cgiten dan eskaria.

etxe-ertz. (zoko): *lz*. Ikus.: Etxe-egal. Etxe-mutuŕ.

etxe-espaŕu. (bizitegi): *iz*. *Ikus.:* Else-baŕuti.

etxe-etxeka. (joko): *iz*. ans.: Aparika.

etxe-gabeko. (jabetza): *frond.* Jaberik ez duena.

etxe-gai. (bizitegi): *iz*. Bizi diteken tokia; etxeko gaya.

etxe-galnf. (dote): iz, Ormadi baten dofca.

etxe-gerezi. (gereziondo): iz. Anpolai. I: Ikus.: Anpoila. : Anpolari, anpolara.

etxe-gisaz. (gisa): *ado*. Etxean bezela, etxe-eraz. j: Ikus.: Etxa-gisaz.

etxc-goiti. (etxegain): *iz*. Ikus.: Etxegain-lau. I: Etxe-sapai, sabaigain, xapalda.

etxe-goitian. (bizitegi): *ado*. Else gañean.

etxe-igeskeria. (anemen-atdi): iz. Aldetai ibiltzen diranen jokera.

etxe-ikertu. (ikustaldi): *ad.* Norbait ikusteko ctxerajoan.

etxe-imiñi. (eŕedize): *iz*. Etxe bateko etcdize ta beste gauzaen multzoa. j: Etxe-bizitza.

etxe-irakasle. (irakaskintza): *iz*. Etxe batean irakasle bezela ari dana.

etxe-irudi. (ctxegintza): ŕa. Etxe baton zeaŕezko ebakerak egiten duen irudia.

etxe jai. (jai): *ft*. Etzean egiten dan jaya.

etxe-jainkoak. (yainkoa): *iz*. Ikus.: Etxainkoak.

etxe-jantzi. (janztura): iz, Etxean egoteko erabiltzen dan janztura lasaya.

etxe-jaurgo. (banakuntza): *ft*. Etxe baton banakuntza; etxazañak betetzen duen lana. j: Etxe-nausigo, etxe otsein-burugo.

etxe-jaurle. (banakuntza): *izond.* Etxe baten ondasunak zaintzen dituena.

etxe-kapela. (tini): *iz*. Txuntxut-itxurazko dofeen Baia.

etxe-labe. (beroketa): iz. Gelak bero£zeko, metal-kutxa berezian egiten dan supaztef bakartuta.

etxe-lagun. (aŕoztegi): ia. lkus.: Etxakidc. : Etxcliat. (salcrostc): *iz*. ikus.: Etxe-adat. I: Etxe-ordoko.

axe-Jelin. (bizitegi): *iz*. Etxe bat dagocn tokia.

etxe-mail. (bizitegi): iz. Ikus.: Etxe-bizitza. : Txamail, zelaru.

etxe-maite. (bizitegi): *izond.* Etxea maite duena,

ctxe-mando. (bizitcgi): *iz*. Ikus.: Etxegaitz. : Eŕxetzaŕ.

etxe-molkatu. (bizitegi): *ad* Leŕo batean eta alkaŕen ondoan etxeak eraiki.

etxe-mordoska. (bizitegi): *iz*. Etxe-mordo txikia.

etxc-mulko. (bizitcgi): *iz*. Etxe-multzoa. I: Etxepila, etxeta, etxe-molko, etxe-mordo.

etxe-mutil. (otseinketa): *iz*. Otsciña dana.

elxe-mutuf. (zokn): iz. Kalera ematen dan etxe baten ertz aundia. : Ikus.: Etxe-egal, etxe-ertz.

etxe-nagusi. (jabetza): *izond* Ikus.: Etxedun.

etxe-nausigo. (banakuntza): *iz*. ikus.: Etxe-jaurgo. j: Et= otscin-burugo.

etxe-ogasun. (ogasun): *is*. Ikus.: Etxe-erorki. I: Etxe-etorki.

etxe-ogi. (garl): *iz*. Carl ta zekaleren nastea. I: Etxogia.

etxc-oiñañ. (oin-emaitza): iz. Ikus.; Oin-emaitza. j: Elxeondape, etxe-azpi.

etxe-ondasun. (bizitegi): ŕz. Etxeen anibat,

etxe-orde. (etxola): is. Esolakaz egindako etxola, abates edo lastoz estalita.

etxe»nrdeko. (saleroste): *iz*. Ikus.: Etxe-adaŕ, etxe-lagun.

etxe-nfatz. (bizitcgi): *iz*. Ikus.: Etxe-eŕaldoi.: Else goren.

etxe-orube. (eraikintza): *iz*. Bere gain zerbalt eraikita dagoen orube. I: Etxepe.

etxe-oski. (oñetako): *iz*. Etxcan egoteko oñetako ariña.

etxe-nskol, (bizitegi): *is. liens.:* Etxexka.

etxe-oste. (bizitegi): *iz*. *Ikus.:* Etxagibel. Etxatze, etxe-gibel, ctxoste, etzatze.

etxe-osteko. (bizitegi): iz. Etxe-gibelean dagoena.

etxe-pastaka. (luŕ): iz. Etxc baten ondoan dagoen bere Wu. I: Etxe-pasto, etxe-pastada.

etxe-perte. (kale): *iz*. Ikus.: Etxepeste. Etxebitarte.

etxe-sapai. (etxegain): *iz*. Ikus.: Eixegain-lau I: Etxe-goiti, zabaltza.

etxe-sari. (mozkin); iz. Etxe-mozldn.

etxe-saritsu. (mozkin): *Izond.* Else-sariak asko dauzkana,

etxe-sartze. (ezkontza): *iz*. Emaztegayak etxe belies daramazkien ogasunak. (azkuŕi): *iz*. Ezkontza dala kari egiten dan oturunlza. (atalondo): E *iz*. Ikus.: Atalondo. Etxe-sarkat

etxe uil, (eŕi-uŕitze): *izond.* Ikus.: Etxe-egatzi.

etxe-tankera. (bizitegi): fz. Else baton itxura.

etxe-toki. (bizitegi): *izond.* Etxean egotea maite duena. I: Else-sale.

etxe-txaknf. (zakuŕ): *iz*. Etxean egoten dan zakufa. : Etxe-xakuf.

etxe-txapitulu. (bizitegi): *iz*. Else txiki la txiroa.

etxe-txori, (rxori): iz. Ikus.: Buŕigoi. j: Txode, ormatxori, etxe-xori, elxolaŕ, itxe-txori.

elxe-unlzi. (ontzi): ŕz. Etxe batean dagozen ontzien multzoa.

etxe-zaigo. (zaintza): iz. Etxea zaintzea.

etxe-zaindegi. (zaiutza): ŕz. Etxea zaintzeko dagocnaren Mids.

etxc-zaingo. (banakuntza): *iz*. Eŕxezañaren bizibidea. I: Etxezaintza.

etxe-zale. (bizitegi): *izond.* Etxea maite duena. Etxe-toki.

etxe-zclai. (bizitegi): *iz*. Lekoreka bala.

etxe-zerga. (zerga): ŕa Sendiak ordaindu beat zuen zerga.

etxe-zokoratu. (bakartasun): *ad.* Besteengandik aldendu.

etxe-zuriketa. (latsun): *iz*. Ikus.: Etxe-zuritze.

etxe-zuritze. (latsun): *is*. Etxeko armak Iatsunez estali. Etxe-zuriketa.

etxcalde. (bizitegi): iz. Ikus.: Etxalde. I: Etxaidetxo, ctxealte. (azpegi): *iz*. Eŕxearen azpegia.

etxeantzara. (aate): iz. Etxean azten dan antzara. j; Ikus.: Etx-antzara.

etxearte. (bizitegi): *iz*. Etxecu arteko zaba€dia. j: Etxekarte.

etxeatari. (ate): iz. Etxe batzuetako ate auŕcan dagoen aterpca.

etxebaltat. (euli): *ft*. ltculi txikia. I: Etxcbatat.

etxebaŕigin, (zurigintza): ŕz. Ikus.: Zurigintza.

etxebitarte. (kale): iz. Bi etxeen arlean dagoen kale estua, etxarte, etxekarte, etxeko-arteka, etxepeste, etxe-perte.

etxeden. (itxaron-aldi): *ad*. Ikus.: Tgurikam.: Et/cider,

etxedun. (jabctza): *izond*. Etxe jabe. Etxe-aldcko. : Ikus,: Etxegundu. f: Etxe-nagusi.

etxeera. (MO: iz. Ikus.: Etxe-bazteŕ.

ETXEGAIN. *iz*. Ormadi baten lekoreko la goiko zatia, geyenetan telaz estalita. ^: Egastcgi, egats, egatz, egaztegi, otsogain, etxagain, etxeiña, lauzatu, teiladura, teilatu, txagain. // (arbel), (elize), (estaldura), (estalune), (etxegintza), (itzal), (sabai), (teia), (zola), (zuredi).

etxegain-ertz. (etxegain): *ft*. Etxe-auŕe baten edo gorape baten tinia. J: Etxegoi-ertz.

etxegain-lau, (etxegain): *in*. Ormadi baten estalki laua, gailean ibil ditekelarik. : Eigora, etxagain, etxe-goiti, etxe-sapai, gaindegi, goi-zoru, sabaigain, zabaltza, xapalda, goigaiña.

etxegaindu, (tela): *ad*. Etxe bat telaz estali,

etxegaitz. (bizitegi): *iz*. Oso aundia dais etxea. I: Etxe-tnando, etxetzaŕ.

etxegalzaile. (bonbonkada): *izond*. Etxe-agasunak ondatzen dituena. I: Etxcjale, etxekalte, etxeondatzale.

etxegarai, (etxegintza): ŕz, Onnadi goitua.

etxegazzi. (egazti): iz. Etxean aztcn dan egaztia. Etxe-egazti.

etxegile. (etxegintza): *izond*. **Exxegintza** bizibidea duena. j: Tkus.: E.raikile. I: Etxagile, etxegin, iraterkari, eraikilari.

etxegile-lagun. (etxegintza): *iz*. Ikus.: Etxagin-orde.

etxegintz-gayak. (etxegintza): *iz*. Etxc ta onnadiak egiteko gayak.

ETXEGINTZA. iz. Ormadiak asmatzeko oraikitzekoa dan cilia. I: Etxagintza, iraterti. *II* (bizitegi), (edcrztadura), (eraikintza), (ersi), (iraspen), (iri), (orma).

etxegite. (eraikintza): *iz*. Ikus.: Eraikintza. : Etxekuntza,

etxegizon. (banakuntza): !z. Banakuntza zaintzen duena. j: Etxa-gizon, etxegiza, etxazin, etxezai, etxezain, otseinagusi, atsein-burn.

etxegizongo. (banakuntza): *in*. Ikus.: Banakuntza.

etxcgolci. (maiztcrkuntza): *in*. Tkus.: Etxarnaisteŕ. : Etxaondoko, etxetiaŕ, etxe-maizteŕ.

etxegokki. (tnaizterkuntza): *iz*. Etxe batean, baste etxegokienganako etxegokia ere dana. j: Etxekon, etxekuu.

etxegundn. (jabetza): *ad*. Etxeduna egin edo biurtu. : ikus.: Etxedun.

etxeguratza. (bizitegi): *iz*. Etxearen etxegain-laua.

etxeikertu. (ikustaldi); *ad*. Etxehatean ikustaldi bat egin. Etxikertu,

ctxeikertzaile. (ikustaldi): *izond*. Tkustaldia egiten duena.

txeikertze. (ikustaldi); *iz*. Ikus.: Ikustaldi.: Etxeraiiioko, etxikertze.

txeilaŕ. (lekazi): iz, Ikus.: list.: Etxilat.

etxeiña. (etxegain): *in*. ikus.: **Etxegain,:** Txagain.

etxeiratze. (ira): *iz*. Etxerako ebaki dun garoa.

ctxeislci. (bizitegi): *iz*. Etxe txikia arinki eraikita.

etxejale. (bonbonkada): *izond*. Ikus.: Etxegalzaile. I: Etxekattc.

etxejan. (jai): *in*. Egiten ari dan etxe bati elxegaña ipintzen diotenean egiten dan jaya.

etxelc. (izenorde); *izond*. Oyctxek, oyek berak.

etxelca. (bizitegi); *ado*. Ikus.: Etxekalka. I: Etxekal.

etxekalaba. (sendi); *in*, Etxcko a€aba, andereñoa. j: Ikus.: Etxalaba.

etxelcalaba-belaf. (landare): *iz*. Otxarkaria dan landarea, luŕalde epeletan azten dana. ; Gatzagi-belat.

etxekalka. (bizitegi): *ado*. Etxez-etxe. I: Etxeka, etxekal.

etxekarte. (bonbonkada): *frond*. Ikus,: Etxegalzaile. Etxejale, etxerakalte, eŕi-kalte.

etxckanderegal. (yaraunspen); *in*. Ikus.: Etxalaba. I: Etxekaiaba, etxekoandre-gai.

etxekandraka. (joko): *iz*. Neskatilen jokna, aundiak itxuratzen. Etxekoandrezketan.

etxckara. (itsaspen): *izond*. ltsatsita dagoena,

etxekari. (bizitegi): *izond*. Tkus.: Etxctiat. I: Etxekoŕ.

etxekando. (ardo): *in*. Etxeko ardoa.

etxekafi. (itsaspen): *izond*. Eŕaz itsasten dana.

ctxekazu. (aditz): *ad*. Etxeki ezazu.

etxeketa. (ogasun): *iz*. Etxearen ogasunak zuurki erabiltzea, I: Ogasunak ongi erabiltzea.

etxeld. (itsaspcn): *ad*. Ttsatsi. (atsikipen): *ad*. Eskuaz atsiki. (izeki-aldi): II *ad*. Tzeki.

etxekide. (bizitegi): *frond*. Etxe hateko bizitegietan bizi diranen bakoitza, besteenganakn.

etxekidura. (lotura): *in*. Ikus.: Lotora. Etxekirnentu.

etxekimcntu. (lotura): *in*. ikus.: Lotura. ^: Etxekidura.

etxekizale. (itsaspen): *izond*. Itsasten daua.

etxeko. (sendi): *frond*. **Sendikoa** dana. Etxengo,ctxenko.

etxeko min. (atsekabe): *iz*. Etxotik uŕun egotcagatik sortzen dan atsekabea.: Etxctnin.

etxeko nagusi. (jabetza): *in*. Ikus.: Etxagun. J: Etxejaun, etxeko jaun.

etxeko nausi. (sendi): *in*, Ikus.: Etxeko-buru.

etxeko-andere. (jabetza): *iz*. Ikus.: Etxandera.: Etxeanders.,etxandra, cixandre, etxekoandra, etxeko-andre, etxukandre,etxekandre,usandra.

etxeko-buru. (sendi): *in*. Sendi-buruzagi. 1: Etxeko nausi.

etxeko-eun. (oyal): *iz*. Len etxean egiten zan arizko oyal-mota bat.

etxeko-jaun. (jabetza): *in*. Ikus.: Etxagun. j: Etxajaun, etxejaun, etxaldeka,etxakojaun.

etxekoetaratu. (aldaera): *ad*. Etxera Joan.

etxekoi. (bakartasun): *izond*. Bakartuta dagocna. I: Ikus.: Etxakoi. : Etxetari. (endeŕi): *izond*. Abeŕia mane duena. (iau): *izond*. Etxeko arazoctan lantzalca dana.

etxekoitu. (sotiltasun): *ad*. Etxeko bizian oitu. Ikus.: Etxekotu.

etxekon. (maizterkuntza): *iz*. Ikus.: Etxegozki. j: Etxekun.

etxekondo. (bizitegi): *iz*. Etxe txikia. j: Ikus.: Etxaki, etxeno, etxanot, etxatxo, elxeñi, ctxeño.

etxekoneko. (bizitegi): *izond*. Etxe bereko **bizitegi** batean bin dana.

etxekof. (bizitegi): *izond.* Ikus.: Etxekari. ^: Etxetiaŕ, etxe-beteko.

etxekotasun. (bizitegi): *iz.* Etxearekiko tasuna.

etxekotu. (sendi): *ad.* Sendikoa bezela egin ado biurtu. j: Etxetartu, etxetiartu, ctxckoitu.

etxekune. (bizitegi): *iz.* Ikus.: Etxc-bikunlza. Etxekuneko.

etxekuutza. (eraikintza): *iz.* Ikus.: lraikintza. I; Etxegite.

etxekuntze. (iraitz): iz. Etxe batek betetzen duen iraitza.

etxelal. (txori): *iz.* Ikus.: Enara. I: Iñara, etxenara.

etxelaf. (yainkoa): iz. Etxeko sasi-yainkoa.

etxeige. (luŕ): *izond.* **Led** itsatsirik gabe dagoena.

etxeliaf. (aŕnztegi): *iz.* Ikus.: Etxakide. Etxc-lagun.

etxenai. (bizitegi): *iz.* Etxearekiko naya.

etxenara. (Omni): *iz.* Ikus.: Enara. I: Aiñara, eifiara, elai, ctxalal, etxelai.

etxenausi. (andi-manditza): *iz.* Ikus.: Etxalondo. : Etxalat, etxeondo, etxe-buru.

etxeñi. (bizitegi): iz. Ikus.: Etxeao. E: Etxaki, etxanot, etxatxo, etxekondo, etxeuot, etxeño, etxcbo, oburantza.

etxeondo. (andi-manditza): *iz.* Ikus.: Etxalaŕ. I: Etxatondo, etxenausi, etxe-buru, etxondo. (bizitegi): *iz.* Etxe baten ingurua. I: Etxondo.

etxepe. (eraikintza): iz. Ikus.: Etxe-orubc.

etxepeko. (bizitegi): *izond.* Etxekoa dana.

etxepeste. (kale): *iz.* Ikus.: Etxebitarte. j: Etxarte, etxekarte, etxeko-arteka, etxe-perte.

etxepiia. (bizitegi): *iz.* Ikus.: Etxe-rnuiko. : Etxeta.

etxera-artzale. (aŕoztegi): *izond.* Bere ctxcan afoztegia duena.

etxera-dei. (gau): iz. Lenengo gau-orduan etxeratzeko deya. j: Etxeraldi.

etxeraiñolco. (ikustaldi): iz. T ĸus.: lkustaldt.: Etxeikertze.

etxerakeyan. (aldacra): *ado.* Etxera joatean.

etxerakoan. (itzulaldi): *ado.* Etxera itzultzean, j: Etxeraldeko, etxeratekoan.

etxerakoi. (aufezki): *izond,* Auŕezten duena. I: Etxerako.

etxerakotu. (atospen): *ad.* Atotsi.

etxeraldi. (gau): *iz.* Ikus.: Etxera-dei.

etxerañoitu. (aldaera): *ad.* Etxeraño joan. I: Etxetarañoitu.

etxeratekoan. (itzulaldi): *ado.* Ikus.: Etxcrakoan.

etxeratu. (ardiespen): *ad.* Ardietsi, lortu. (elduera): *ad.* Etxera eldu. I: Etxetaratu.

etxeratzeratu. (erabakitasun): *ad.* Etxera joatea erabaki.

etxerle. (erle): Iz. Etxeko erica.

etxeko. (joke): *izond.* .iokoau egiten diran ezarpenak zenbatzen eta biltzen dituena.

etxefetze. (efealdi): iz. Etxe batten eŕetea.

etxesura. (etxegain): *iz.* F.txegañaren isuria.

etxeta. (bizitegi): *iz.* Ikus.: Etxe-mulko. Etxepila.

etxetakotu. (sotiltasun): *ad.* Eskuratu, otzandu.

etxetara. (sendi): *iz.* Sandi odes.

etxetari. (bakartasun): *izond.* Ikus.: Etxekoi. I: Etxakoi.

etxetaf. (sendi): *izond.* Sendikoa dana. I: Etxetiaŕ, etxetiarsa, etxetiersa. (azkuŕi): *izond.* Mai berean jaten dutenen bakoitza.

etxetafo. (erabaga): iz. Etxe baten erabaga.

etxetarte. (kale): *iz.* Ikus.: Etxarte.

etxetartu. (sendi): ad. Ikus.: Etxekotu. (: Etxctiartu.

etxetiargo. (maizterkuntza): *iz.* Etxe edo bizitegi baten maizterkuntza. I: Etxetiarko.

etxetiaf. (sendi): *izond.* Ikus.: Etxetaŕ. I: Etxctiarsa, etxetiersa. (maizterkuntza): iz. ikus.: Etxamaistef. I: Etxaondoko, etxegoki, etxetier. (bizitegi): (*izond.* Bare etxea asko made duena. Etxekari, etxekoŕ, etxezulo, etxezilo, etxezaintzale, etxezale.

etxetiersa. (sendi): *izond.* Ikus.: Etxetaŕ. Sendikoa dan emakumea. Etxetiersa, etxetiaŕ.

etxetiartu. (sendi): *ad.* ikus.: Etxekotu. I: Etxetartu.

etxeto. (bizitegi): iz. Etxe aundia.

etxetresnak. (lanabesa): *iz.* Etxeko lanabesak.

etxetsu. (bizitegi): *izond.* Etxeak asko dagozen tokia.

etxefo. (bizitegi): *iz.* Etxe txikia. Ikus.: Etsano. Etxatxo, etxeño, etxeñi, etxetxo, etxetxe, etxexka, etxe-tutu.

etxetn. (bizitegi): *ad.* Etxeari oitu. j: Etxes izateko atondu.

etxetune. (bizitegi): iz. Etxeko gclak eta bizitzak.

etxetxe. (bizitegi): *iz.* Ikru.: Etxano. Etxeño, etxeñi, etxefo, etxetxo.

etxetxuratu. (gelditze): *ad.* Nunbait gelditu ta geratu etxetxo ta etxolak atontzean.

etxetza. (bizitegi): Iz. Etxeak asko ta asko, aindo aunditan alkartata izatea.

etxetaako. (bizitegi): iz. Sasi etxea dana.

ctxetzaf. (bizitegi): iz. Ikus.: Etxcgaitz. I: Etxc-mando.

etxeuri. (udal): *iz.* Ikus.: Edal.

etxeurzo. (use): iz. Etxean Eaten dan usoa. I: Etxenso, etxuso, etxeurzu.

etxeuztu. (lagatze): *ad.* Etxea utzi.

etxexka. (bizitegi): *iz.* Else txikia. I: Etxe-oskol.

etxexola. (etxola): *iz.* Ikus.: Etxola.

etxeyupu. (yoputasun): *izond.* Baste baten peon egoteagatik, azkatasunik ez duena.

etxezai. (banakuntza): iz. ikus.: Etxegizon. j: Etxazain, ctxezain, otseinagusi, otscin-buru.

etxezaintegi. (banakuntza): *iz.* Etxezaifien ctxca.

etxezaintza. (banakuntza): iz. Etxezaiñaren bizibidea. Etxezaingo, etxezaitza.

etxezaintzale. (bizitegi): *izond.* Ikus.: Etxetiaŕ. j: Etxezale, etxezulo, etxe-zilo.

etxezaletn. (bizitegi): *ad.* Etxearekiko zaletasuna izan.

etxezeregin. (tan): *iz.* Etxeari dagozkion lanak.

etxeznkn. (zoko): *iz.* Etxeko bazteŕa.

etxezulo. (bizitcgi): *izond.* ikus.: Etxetiaŕ. j: Etxekari, etxekoŕ, etxezilo.

etxi. (lagatzc): *ad.* Ikus.: Laga. : Itxi, utzi. (utzicra): *ad.* Bein-betiko utzi.

etxialdi. (utzieru): *iz.* Zerbait uztearen aldia.

etxideki. (idekidura): *ad.* Ideki ta itxi.

etxiden. (itxaron-aldi): *ad.* Ikus.: lgurikatu. : Etxeden.

etxikertu. (ikustaldi): *ad.* Bizi dsn etxera **ikustaldia egin.**

etxikertze. (ikustaldi): *iz.* Bizi dan etxera egindako ikustaldia. : Ems.: Etxeikcrtze.

eteiki. (itxidura): *iz.* Txteko gays dan edozcin **lanabesa.**

etxiiaf. (lekazi): iz. Ilnis.: Iiaŕ. I: flat xee.

etxini. (ezoso): *ado.* Osorik cz izatea. j: ikus.: Elxit. : Etxitni.

ETXIPEN. iz. Edonor zcgoen atzipe edo okefetik ateratzean, egiarcu ezagupena. ^: Etsimen, etsipen, iakaratz, tufut,

ustel-atera, utzaldi, utzopit, ametseŕea. // (atun), (atzetasun), (burutarapen), (egi), (etsimen), (ustekabe),. (utzarazpen), (zula). (utziera): Utzieraren egipena.

etxit. (ezoso): *ado.* Ezosoz izatea. I: Etxiñi.

etxoilo. (oio): *iz.* Etxenn azten dare olaa. I: Exoilo.

etxoin. (bizitegi): iz. Etxeko bizitza.

etxol-efi. (etxola): iz, Etxoletan bizi den eiia.

ETXOLA. iz. Etxano karkala, landau geyenetan makil eta abatakaz egiña, gizaki apalcutzat babes edo bizitegitzat erabiltzen dana. I: Borda, txabola, egiicoŕ, egiloŕ, eloŕ, etxolatxo, etxoteta, etxexola, anti, ganga, itxola, ola, oliri, sale, toxa, tatola, xaldegi. li (bizitegi), (estalunc), (etxegintza), (zaintza).

etxola-antzeko. (etxola): *iz.* Abaŕez cstalitako etxola.

etxola jai. (jai): iz. Yauretxolaen jaya.

etxolagin. (etxola): *izond.* Oyal-etxolak egiten dituena.(esku-langintzak): *frond.* Berbera.

etxolarte. (korapilo): *iz.* Xedere. Txolarte.

etxolatxa. (etxola): *iz.* Etxola txikia, f: Etxolaxka.

etxolatzat. (etxola): fz, Etxola aundia, etxekondo aundia, taintxe.

etxoleta. (etxola): *iz.* Eiztari-etxola.: Oliri.

etxolgile. (etxola): *izond,* Etxolatzaŕak atontzen dituena. Etxolkari.

etxomak. (aditz): *ad.* Coazent, goazemak!, otsomak!, otsemek!.

etxon. (atseden): *ad,* Atseden artu. (itxaron-aldi): *ad.* Ikus.: Igurikatu.

etxote, (bildura): *iz.* Alkaŕekin itzegiteko, adiskide batzuen bilkura.

etxu. (atsaldi): iz. ikus.: Usin. Etxuja.

etxun. (zeal/tram): *ad.* Ikus.: Etzan. Etza, etzain.

etxunka. (atsaldi): *ado.* Usiñez art-izatea,

etxuntasun. (atzetasun): *ŕz.* Adorea jaustea edo galtzea,

ctxurabakotu. (tankera): *ad.* Itxura gatdu.

etxuratu. (tankera): *ad.* Itxuratu, itxura eman,

etxurde. (zeŕi): *iz.* Etxeko janaria izateko gordetzcn dan zefia.

etxuf. (igali): *iz.* Arnarien ezufa.

etxutasun. (makurdura): *iz.* ikus.: **Makurdura.**

etxuya. (etnaldi): *iz.* Ikus.: Usin. Txintikun, ursainz, urzain, urzintz, uzein,

etzaera. (zeartasun): ŕ.e. Etzanik egoteko era.

etzain. (zeartasun): *ad.* Ras.: Etzan.: Etzin.

etzaixo. (aŕ): iz. Ardiai garuntegian egiten zayen afa. (ardi): *iz.* Berbera.

etzaketa. (zcartasun): *iz,* Etzanik egotearen egipena.

etzaici. (laborcak): *iz.* Ezpaten lotura. (forum): *iz.* Berbera.

etzakura. (zeartasun): *iz,* Oeratzeko gogoa I: Etzakuratasun, etzan-gura, etzan-nai.

etzakuratasnn. (zeartasun): *iz.* Ikus.: Etzakura.

etzaldi. (atseden): iz. ikus.: Atseden. Etzanaldi.

etzaleku. (to): *iz. Ikus.:* Etzaun-gela. Lo-egiteko edozein tokia, etzango, etzatoki, etzan-lckn.

etzalekutu. (aŕoztegi); *ad.* Afoztegian atotsi.

etzan. (zeartasun): *ad.* Notin bat zeartasunean egon. Etxun, etza, etzain, etzin, etzun. (ondoreko): *ad.* **Zio** baten ondorekoa izan. (eskiertasun); II *ad.* Eskief eta nabaria izan.

etzan-alki. (zeartasun): *iz.* Lazizailu. ^; Etzataulki.

etzan-arazle. (zeartasun): *izond.* Etzan-eragiten duena.

etzan-ordu. (10): *iz.* Lotara joateko ordua. I: Etzatordu.

etzan-zulu. (zeartasun): *iz.* Etzanda egon ditekcn znloa. (ilobi): *iz.* Ikus.: **Ilobi.**

etzanaldi. (atseden): *iz.* Atseden-aldia. I: Ikus.: Etzaldi, etzataldi.

etzanbera. (makurdura): *izond.* Makurtuta dagoena.

etzanda. (zeartasun): *frond.* Etzanik dagoeua. I: Etzana, etzinda, etziña, etziñik.

etzanerazi. (zeartasun): *ad.* Etzan-eragin. Etzifiarazi, etzanarazi, etzan-erazo, ctzin-erazo.

etzanez. (zeartasun): *ado.* Zeartasunez agates.

etzangailn. (zeartasun): *iz.* Etzanik jartzeko egokia dana.

etzangi. (oe): *iz.* Eŕomataŕak jateko etzaten ziran ova. (In): *iz.* Lo-egiteko gala.

etzangio. (abere): *iz.* Abereentzako (pea. Etzangu, etzantza, etzauntza, etzauntze, etzautza, etzaungi. (ae): *ŕz.* Berbera.

etzango. (lo): *iz.* Ikus.: Etzaun-gela, I: Etzaleku, etzangu.

etzangu. (abere): *iz.* Abereentzako ova. ^; Il us.: Etzangio. Etzantza, etzauntza, etzauntze. (oe): *iz.* Berbera. (to): (iz. Ikus.: Etzaugo.

ezanik egon. (10): *ad.* Lo-egiteko oean egon.

etzanjeikikatu. (zeartasun): *ad.* Etzan eta jeikitzen ari-izan.

etzanza. (zeartasun): *ado.* Etzanez ibiltzea.

etzankoŕ, (zeartasun): izrnrd. Etzanik cgoteko ayeŕa duena.

etzanpeko. (zeartasun): *iz.* Bare galleon etzanik egoteko egokia dana.

ctzantasun, (zeartasun): iz, Dais.: Zeartasun.

etzantegi, (lo): *ft.* Lo-egiteko gala. j: Etzatoki, etzintegi.

etzantza, (as): iz, ikus,: Oe. (abere): lkus.: Etzangio. I: Etzangu, etzauntza, etzauntze, etzautza.

etzafazi. (esnaldi): *ad.* Ikus.: Eratzaŕi. Etzaŕi,

etzaŕ. (ezarmen): *izond Ipiñita* dagoena. (esnaldi): *ad.* ikus.: Esnatu. : Itzaŕi.

etzataute. (1o): *ado.* Lotara joan baiio lenago,

etzate. (zeartasun): *iz.* Etzanik egotearen egipena.

etzategi. (saizulo): *iz.* Tkus.: Aŕitxilo.: Untxi-zilo,

etzatera. (10): *ado.* Oeratzera.

etzatoki. (la): *iz,* Tkus.: Etzantegi. Etxintegi, etzantoki, etzaun-gela, etzitegi,

etzatordu. (1o): iz. Lo-egitera joateko ordua,

etzatze. (bizitegi): *iz.* Tkus.: Etxagibel. I: Etxatze, etxe-gibet, etxoste.

etzaun-gela. (to): *ft.* Etxeetan lo-egiteko erabiltzen dan gala. I: Etzaleku, etzango. I: ikus.: Etzintegi. j: Etzantegi, etzatoki, ganbara-itsu, gela, logela, gelatxu.

etzauntze, (afozku): *iz.* Gudarozte bat geiditzen eta geratzen dan tokia. Etzantza. (abere): *iz.* Abereentzako ova. j: Etzaogio, etzaugu, etzantza, etzauntze, etzautza.

etzauntze. (oe): iz. Taus.: Oe. Etzauntza, etzautza.

etzaurtzc. (intxauŕondo): *iz. Ikus.:* **Intxaufoado,**

etzautza. (oe): *iz.* Boas.: Oe.: Etzauntza.

etzayof. (itsaspcn): *izond.* Ikus.: Biketsu.

etzaz. (izenorde): *izond.* Beretzaz. I: Etaz.

etie. (Iul): *iz*, Lantzen ez dan lnŕa. I: Otaluŕa. (bizitegi): *iz*, *Etxe* €izaren aldaketa.

etze-belardi. (late): *iz*. Etze-zelaya.: Etzc-€afe.

etze-landare. (landare): *iz*. Etze-tuŕeko landarea.

et-ie-luf. Out): *iz*. Etzea dan tuŕa.

etzebaratze. (eŕi-uŕitzc): *iz*. Eremuko told batzuetan dagoen belarki-lufa to noiz ado noiz ura ere.

etzebelaf. (otaluŕ): iz. Otalufeko landaredia.

etzemando. (abere): *iz*. Ausnarlaria dan aberea, zaldia baño aundiagoa dana, lepo laze, burn txiki ta bizkaŕean bi konkot dauzkana.

etzgaitz. (usutasun): *izond.* Ikus.: Ezgaitz. : Eskaitz.

etzi. (egun): *ado.* Biar uŕengo eguna. I: Etzi-eramu.

etzi-gerokoan. (egun): *ado.* Ikus.: Etzikaramu. j: Etzikaramon atzetik.

etzi-uŕengo. (egun): *ado.* Ikus.: Etzidamu. Etziamu, etziramu.

etziago. (con): *ado.* Etzi uŕengo eguna. I: Etziaste, etziazte, etzigo, etziridamu.

etziaste. (egun): *ado.* Ikus.: Etziago. I: Etziazte. I: Lau egun gera.

etziastcago. (egun): *ado.* Bost egun gem.

etziPamu. (cgun): *ado.* Etzi uŕengo bigaŕen eguna. j: Etziamu, etziaramu, etzikaramu, etziramu, etzidazu, etzilaso, etzinburu, etzinnne, etziaintzi, etzi-uŕengo.

etzidamuago. (egun): *ado.* Etzidamu uŕengo eguna. I: Etzidamuatzetik, etzigerokoan, etzi-karamon-atzetik, etzikaramu-ostean, etzidamuautetik.

etzidazu. (egun): *ado.* Ilnis.: Etzidamu, I: Etzilaso.

etzikaramon. (egun): *ado.* Ikus.: Etziago. 1: Etzigo, etziastc, etziridamu.

etzikaramon atzet€k. (again): *ado.* ikus.: Etzikaramu. I: Etzi-gerokoan.

etzikaramu. (cgun): *ado.* Ikus.: Etzilimo. I: Etzimo, etzinburu, etziramu, etzi-gerokoan, etziramonean,

etzikaramu-ostean. (egun): *ado.* Ikus.: Etzidamuago. j: Etzikaramu.

etzilaso. (egun): *ado.* Ikus.: Etzidamu. j: Etzidazu.

etzilimo. (egun): *ado.* Ikus.: Etzidamu. I: Etzilume, etzikaramu, etzimo, etzinburu, etziluma.

etzimo. (egun): *ado.* Ikus.: Etzilimo. I: Etzikaramu, etzinburu.

etzin, (zeartasun): *ad.* ikus.: Etzan. I: Etzun.

etziu-aldeko. (ortzi-muga): *izond.* Etz.iñaldeari dagokiona.

etein-aldetaŕ. (ortzi-muga): ŕamad. Etziñaldekoa dana.

etzinburn. (egun): *ado.* Ikus.: Etzidamu. ^: Etzilimo, etzikaramu, etzima.

etzindu. (gari): *ad.* Galbumak moatu.

etzingaŕi. (oe): is. ikus.: Oe.

etzintegi. (1o): iz. Lo-egiteko gala. Etzantegi, etzatoki, etzitegi, etzaun-gela.

etziñaide. (ortzi-tnuga): *iz*. Lau Aide Nagusietako bat, eguzkia sartzen dan aide. I: Etzanalde, etzalde.

etz.iñaldetaŕ, (ortzi-muga): *izond.* Sartaldekoa dana.

etziñaldi. (la): *iz*. Bazkaldu ondoren lo-egiteko aldia.

etziñarazi. (zeartasun): *ad.* Etzan-eragin.

etzipamu. (egun): *ado.* Etzi geroko irugaŕen eguna. 1: Etziramu, etzirume.

etziramuetzi. (egin): *ado.* Etzi ondoko Laugaŕen eguna.

etziridamu. (egun): *ado.* Ikus.: Etziago. ^: Etziaste, etziazte, etzigo, etzikaramon.

etzirume. (egun): *ado.* Ikus.: Etzidamu. ^: Etziaramu, etzikaramu, etzilaso.

etzite. (ortzi-muga): *iz*. *This.:* Etziñatde. Etzanalde, etzalde.

etzola. (etxola): *ŕz.* Oyal-etxola.

etzontzi. (oe): *iz*. Oe tiro to gaizki atondua.

etzun. (zeartasun): *ad.* Ikus.: Etzan. Etzin.

etzuntasun. (makurdura): *iz*. Ikus.: Makurdura, (eraspen): *iz*. Ikus.: Eraspen.

eu. (izenorde): *izond.* Erau, crori.

euazen. (aditz): *ad.* Egozan aditzeraren aldakera.

euberdi. (egun): *iz*. Eguerdi itzaren aldakera.

euden. (aditz): *ad.* Eben, euben.

eudi-xintxaŕ. (curl): *iz*. *ikus.:* Lantzurda.

eudi-zigotada. (euri): *iz*. Euri-zirimola.

euditufi. (ibai): iz. Ikus.: Uyol.

euek. (izenorde): *izond.* Zeuek, zerok.

eugi. (ukantza): *ad.* Ikus.: Euki. I: Iduki.

euk. (izenorde): *izond.* Eroŕek. Eu agile danean.

eukari. (arturen): iz. Zenbakun bateau aldekoa dana crakusten duena.

euki. (ukantza): *ad.* likantza adierazten duen aditza. j: Eugi, eoki, eruki, eroki, iduki, itxuki, uduku, urai. (iraun-azte): *ad.* Gorda (e.b.: aopekoa). (aimen): II *is.* Izena bezels almen-asmoa adierazten du.

euki eukera. (ukantza): *ado.* Enki ezkero. I: Euki eukitera.

euki-arazi. (zaindegi): *ad.* Zerbait gordctzeko eman edo ulzi. I: Euki-erazi.

enkl-eza. (gabetasun): ŕa. TKus.: Gabetasun. I: Ezizan.

euki-gose. (zekenkeri): *iz.* Aberastasunak eukitzeko gogo bizia. I: Eukimin.

euki-miñez. (zekenkeri): *ado.* Zekenkeriz ari-izatea.

euki-sari. (zerga): *iz*. Zaindegi-zerga.

eukian. (aditz): *ad.* Zeikean aditzeraren aldakera.

eulcile. (ukantza): *izond.* Zerbait daukana, Eukizale, edukitzale.

eukimin. (ukantza): *iz*. Eukitzeko guraria. I: licus.: Euki-gose.

eukin. (izenorde): *ŕzord.* Ayekin.

eukipen. (ukimtza): *is.* Ikus.: Ukautza. I: Ukaite.

eukitedun. (ukantza): *izond.* Ogasunak dauzkana. j: ikus.: Eukitsu. I: Eukitun.

eukitsu. (ogasun): *izond.* Ogasun asko daukana. 1: Eukitedun, eukibm.

euldtza. (ukantza): *iz*. ikus.: Ukantza. I: Eukipen, eukiize.

eukitzaile. (ukantza): *izond.* Zerbait daukana. (zaintza): *frond*, Zerbait zaintzeko uzten zayona.

eukizu. (ukantza): *ad*, Eoki ezazu.

eula. (eundura): *izond.* Ikus.: Eule. (adiizondo): *ado.* Biota ere ez, eula ere.

eulandaf. (euri): *is.* Ikus.: Lantzurda. I: Eulantz, entauso.

eulantz. (curl): *iz*. Lantzurda me-mea. I: Ikus.: Lantzurda, eulandar, eulauso.

eulategi. (cundura): *iz*. Ikus.: Eundegi. (langiniza): *iz*. Berbera, 4: Euntegi, eunola.

eulausa. (euri): *iz*. Ear/ apuŕ bat. j: Lantzurda, eulandaŕ, eulantz.

eulbera. (euri): *iz*. Ugari to ongilca dan curia.

eule. (eundura): *ŕzond.* Euntzen duena. I: Euta, euntzaile, eungile, eunla, etude, eutzale. (esku-iangintzak): *izond.* Berbera.

eule-batzaf. {eundura): *iz*. Euntzeko gauan egiten dan emakumeen batzata.

eule-txori. (lxori): *is.* Txori-mota bat.

enlegun. (egun): *ft.* Euritsua dan eguna, (curl): *Iz.* Berbera.

EULL *iz.* Bi egaleko zomofoa, nun-nai ikusten dana; bere egoak zeargiak dira, kirioz zearkatuak, eta aim saduŕ-Hain bezeta, I: Ebli, elbi, clu, euli, auli, iii, nil, Mu, u)u. (koidartasun): *izond.* Uzkuŕ eta albi ta Icemen gabekoa. *If* Euli-motak asko dira: ezpateuli, espara (aundi, ega luzeak eta ziztailu dituena), maudeuli, cull and!, cull beltz, cull nagosi (aundi ta bettza dana, buŕundalaria, aragiak gaitzen dituena), aken, boili (asto-euli), eltxo, ulifxa, euli-alpeŕ (eltxo), cull makuf, ezpata (abea), iteuli, txeuli (abelgoŕientzako oso bildurgaŕi), eltxaf (aragiak galtzen dituena; pipia). II (zomoŕo).

euli beafi-gofl. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Amona gona go&

euli nabaŕ. (cull): iz. Tkus.: Itculi. I: Eul!-andi, euli-makuŕ, txeuli.

euli-alpef. (cltxo): *iz.* ikus.: Eltxo.: Elan, eltxe, eltxu, eltzo, elzo, eultxo.

euli-audi. (cull): *iz.* Ikus.: Iteuii. I: Eu1L-makuf, euli nabar.

euli-belaf. (bclaŕ): *iz.* Belaŕ-mota bat.

eul!-beltz. (cull.): *iz.* Euli aŕunta baño aundixeagoa dana,

euli-elztari. (cull): *izond.* Euliak atapatzekoa dana.

euli-eragazle. (euli): *izond.* Eutiengandik bahesteko, bore bunts zarbastaen artean sartzen ducn abelgoŕia. I: Buli-txuliatza!e.

euli-farfa€1. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxcleta.

euli-gisa. (atzetasun): *ado.* Adorea galdurik ari-izatea.

euli-jale. (txori): *iz.* Abcslaria dan txoria; bore lumak gañetik ate-margoa date ta azpitik zuri; culiak jaten ditu. I: Txinbo eulijalc.

euli-kaka. (zikintasun): *iz.* Eullek edonun uzten duten zikinkeria.

euli-makuf. (euli): *iz.* Ikus.: Iteuli. I: Euli-andi, cull nabaŕ.

euli-mando. (euli): *iz.* Oso aundia dan euliaren antzeko zomofoa. j: Eulitzaŕ.

euli-sare. (cull): *iz.* Euli ta eltxoengandik babesteko sarea.

euli-talde. (culi): iz. Ikus,; Eulitedi.: Euliteria.

euli-txori. (txori): ŕz. Ganetikurdinabaŕa ta azpitik zurixka margoak dauzkan txoria, moko ondoan zurda beltz eta tweak dauzkana. I: Euli-xori, maznuz-txori, mamuz-xori.

euli-txuliatzale. (euli): *Izond.* ikus.: Euli-eragoztc.

euli-uxatu. (cult): *ad.* Euliak ixitu. Euli-aizalu,

euli-ziztaz iges-egin. (euli): *ad.* Euliak ziztaturik abereak iges-egin.

cubefi, (izen): *iz.* Amezketa din! ipiñitako izen-goitia.

euliosto. (euli): *iz.* Euliak aisatzeko erabiltzen dau abaŕa. I: buloŕ!, eulizki, eultza.

eulitedi. (euli): *iz.* Euli-tatde, eulitcria.

eulitu. (koldartasun): *ad.* Koldartu.

eulitzaf. (euli): *iz.*]kus.: Euli-mando. I: Eultzaŕ.

eulizlci. (euli): iz. ikus.: Euliosto. I: Euloŕi, culizu.

eulitu. (euii): *iz.* 1kus.: Euliosto. Euloŕi, euiizki.

eultxo. (eltxo): *iz.* Tkus.: Eltxo.

eultxotx. (erle): iz, Abaraskai eusteko, eultzetanjartzen diran makilen bakoitza. j: Eu€tza-ziri, eultzi-ziri.

eultza. (erLe): L. Erleen afozkua, bizi-izaten diran toki berezia, bectan abaraskak egiten dituztelarik. Ikus.: Ertauntz. I: Euttze, kafano, kosabe. (isikortasun): *izond.* Bum-gogoŕa, isia dana.

eultza-ziri. (erle): *iz.* Ikus.: Eultxotx.; Eultzi-ziri,

eultzategi. (erle): *iz.* Eultzak dagozen tokia.

eultzatu. (erle): *ad.* Sakabanatuta dabilztcn erleak bildu ta cultzan sartu. I: Ikus.: Euttze-egite.

eultzazai. (erle): *izond.* Eultzak zaintzen dituena. (cuku-langintzak): *izond.* Berbera.

ealtze. (laŕinketa): *iz.* Ikus.: Eultzi. Eltze, eltzu, laŕaintnra. (erle): *iz.* Ikus.: Euitza. j: Kafano, kosabe.

eultze-ate. (erle): *iz.* Euttzectan dagoen zuloa, erlcak sartu ta irten ditczken.

eultze-bipotz. (erle): iz. Tortoxki biribila eultza estall to ixteko erabiltzen dana,

eultze-ebate. (erle): *iz.* Eileen lefts ebakitzea erle-pilo bat ateratzcke ta beste ontat batera igarotzeko.

eultze-egite. (erie): iz. Sakabauatuta dabilzten erlcak bildu te eultzan sartzea. : Ikus.: Eultzatu.

eultze-tolci. (erle): *iz.* Erleak eullzeaatzen thrall tokia.

eultzeratu. (erle): *ad.* Erle-piloak artu ta eriauntzetan saŕerazi.

eultzeri. (laŕinketa): *iz.* Eultzcen multzoa.

eultzi. (laŕinketa): *iz.* Ultzitzeko, laŕañean zabaltzen diran laboreak; bai to ultzitu ondoren geratzen dana. Eltzu, eltze, eultze, laŕaintara, ultzi, ulzi. Eultzian lan-egitcko lanabesa, Naaŕa, txidoŕ. (erle): iz. Erlauntza. I: Eultza.

eultzi-eguf. (Laŕinketa): iz. Biurtea kakotzeko, zurczko aga, erdian ereztun bat daukala.

eultzi-lefo. (laŕinketa): *iz.* Aizatzeko, meta iuzatuan jartzen dan eultzia.

eultzigile. (laŕinketa): *izond.* thus.: Eultzilari,

eultzilari. (laŕinketa): *izond.* Laŕinketan lanegiten duena. I: Euitzigile. (cslcu-langintzak): *izond.* Berbera.

eulzitu. (laŕinketa); *ad.* Carla lastotik bereizteko, creiñak zartatu. Bultzitu, laŕindu, ircgotxi, ultzitu, ulzitu.

eulzkailu. (laŕinketa): iz. Eultzitzeko erabiltzen dan tangaya,

TUN. *iz.* Oso tinko dan eta ale motza ducn artilezko uyala, Lido, kalamu cdo algodoizko oyala.: Eunki, mize, oixal, seyal. (zenbaki): *izond* Bost-ogei, ein. ()eku): II *ado.* limn ez. (cundura); ad. Irazki la bilbearen bidez oyal eratzea. I: Eundura. !/ (artile), (eundura), (oya).

eun dukatekoa. (dantzaketa): *iz.* Dantza-igidura-mota bat, I: Ikus.: Bunda bikoa.

eun urtezl. (oyutza): *opt.* Usin-egiten duenari esaten zayon oyutza.

eun-alako. (zenbaki): *izond.* Bun bidet betetzen duen zenbakia. I: Eunkoitz.

eun-alakotu. (zenbaki): *ad.* Zerbait eun bidet aundiago egin. ; Eun-aldiztu, cundu.

eun-aldiztu. (zenbaki): *ad.* Ikus.: Eun-alakoŕu. : Eundu.

eun-ardatz. (ari): ŕz, Euntzeko erabiltzen dan zurczko tresna, hi aldeetatik zoŕoztuta dagoen makil biribila.

eun-are. (mutt): *ŕz.* **Iraitz-neufia.** I: Elm-amid).

eun-ertz. (cundura): *iz.* Ikus.: Eunburu.

eun-eskudun. (goyera): *izond.* Oso goitua dana, etaldoya. I: Eun-eskuko.

eun-gai. (eundura): *iz.* Aritan biurtu to eundu diteken gays.

eun-gofi. (cundura): *iz.* Gain-gañeko euna.

eun-iztilari. (eunizti): *izond.* Euniztian jakintsua dana. (yarein-yardunbideak): *izond.* Berbera.

enn-landare. (landare): *iz.* Eun-gaya dan landarea.

eun-maildun. (mailkadura): *Bond.* Ma1adian nun mail dauzkana. E: Bun-maileko.

eun-margozki. (margoerti): *le.* Eunduta dagoen margozkia.

eun-mee. (oyal): *iz.* Oyaltxoa.

eun-milagafen. (zenbaki): *izond.* Buu mila zenbakigaŕena.

eunanilen. (zenbaki): *izond.* Eun mila zatietako bakoitza.

eun-miloigaŕen. (zenbaki): *Bond.* Eun miloi zenbakigaŕena.

eun-miloiren. (zenbaki): *Bond.* Eun miloi zatietako bakoitza.

eun-morapilo. (belaŕ): *iz.* lkus.: Birigaua. I: Fituŕ-beiaf, biurda.

eun-mutuf. (eundura): *iz.* Eunaren asiera; cuntzeko dagocn eunaren bilbea lotzeko arien multzoa.

eun-neurkin. (neuŕi): iz. Luzerarako neuŕia, cun neurkin dauzkana.

eun-oindun. (zomoto): *iz.* Ikus.: Eunzango. I: Satsamalo, zoko-zoŕi.

eun-astu. (laŕosondo): *iz.* Eun oŕitxo dauzkan Iaŕosa. Eton-tall.) laŕosondo.

eun-puztan. (oyal): ŕz. lraztariari batuta dagoen oyalaren bilbcaren zatia.

eun-saltzaile. (eundura): *izond.* **Fun** eta oyalak saltzen dituena.

eun-sare. (oyal): *iz.* Oso mea dan oyala, zirikoz cgindako oyala.

eun-toki. (euudura): *in.* Eunak dagozen edo saltzcn (limn toki edo saltokia. Euntegi.

eun-txataf. (nun): iz. Soin-atal bat edo txaptatak lotzeko eun-zeŕenda.

cun-zapi. (zapi): *is,* Eunezko zapia.

cun-zati. (Ian): *iz.* Bun zati dauzkan lana. j: Eun-ratiko.

cun-zefenda. (oyal): *iz.* Edozein oyalczko ximusa.

eun-zufo. (zoŕo): *iz.* Eunez egindako zoŕoa.

cun-zuri. (janztura): iz. Janzki zuria. Jostc zuri.

euna. (eundura): iz. Eon mugitzarckin. (zenbaki): *izond.* Bakoitzari eun. J: Embalm, eunaka. (egun): *ŕz.* Egnka itzarcn laburpena.

ennak azteko ibilgun. (rain): *iz.* Ikus.: Biotz eunetarteko ibilgun.

eunaztalci. (azta): *iz.* Fun aztaki dauzkan azta.

euubizi. (eundura): *iz.* Soin-euna.

eunburu. (eundura): *iz.* Eunaren mendela. I: Eunburuko, eupazteŕ, eun-ertz. (gudalari): *iz.* ikus.: Euntari, eundari.

eunbnrutza. (gudalari): tz. Eunburuaren aginpidea. : Euntaritza.

eunda. (zenbaki): *ado.* Bun eta geyago.

eunda bikoa. (dantzaketa): iz. Dantza-igidura-mota bat. I: Ikus.: Bun dukatekoa.

eundaka. (zenbaki): *ado.* Eunda ta eundataz ari-izatea. j: Eunka, eundakak, eunctakaz,eundaz,eundazak.

eundalako. (aundiera): *frond.* Aundicgia dana.

enndaf. (zenbaki): *Bond.* Batetik iarogctacmcretziraño dagozen zenbakicn bakoitza. Eunpeko.

eundegi. (eundura): *in.* Euna eotzeko Iangaya. Euugintza, euntegi, eulategi. (langintza): *in.* Euleen lantegia. Euntegi, eunola, eulategi, irundegi.

enndi. (urte): *in.* Mende; eun **urte.** Eungi, eunkada, eunki.

eundu. (eundura): *ad.* Bitbe ta irazkiaren bitartez oyala eratzea. : **Ariak,** lokafiak, goroiteak, zamukak eta abaŕ gurutzatzea, galaŕu ta lezkak egiteko. Eain, caindu, eo, eoaldu, eoarazi, eortty eotu, iyo, jo, oya!du. (kulu): *ad.* Besoak kulu-egin.

conduit. (cundura): *Bond. Ikus.:* Eunlari.

EUNDURA. *iz.* Oyalaren alien antolatzo ta kiria. I: Eaitza, eun, txantcidia. II (algodoi), (artekotasun), (artile), (janztura), (kulu), (caste), (oyal), (sure), (txafantxa), (ule-guri), (uztarpidc), (ziriko).

enne!. (oyutza): *oyn.* Aŕimena adicraztcko oyutza. : Ene! oyutzarcn aldakcta.

euneko. (txintxin): *iz.* Aspaldiko ufezko txintxlña. (obari): *is.* Txindiaren ubaria. (zenbaki): ¡ *in.* Eun bideŕekoa dana. I: Eun zatietako bakoitza. I: Euncu. (gudalari): iz. Bun gudarien taldca.

mitten. (zenbaki): *Bond.* Fun zatietatik bat. : Ikus.: Euneko.

eunerleko. (txin): *Bond.* Eun erlekoa dana.

eunestali. (oyal): B. Liño edo beste gayazko oyala.

eunela, (eundura): *iz.* Euntzearen cgipena.

euneeko. (ari): *izond.* Ari gordiñezkoa dana.

enneztatu. (eundura): *ad.* Eunduraz indartu.

eungabetu. (eundura): *ad.* tzpitu.

eungi, (uric): *iz.* Ikus.: Eundi. : Eunkada, eunki.

eungiltz. (eundura): *iz.* Eundegian euna teinkatzeko dagocn zatikoa.

eungile. (eundura): *Bond.* Bats.: Eute. Eula, euntzaile, eunla, etude.

euugin. (euudura): *izond.* Oyal eta ennak dagizkiena.

eungintza. (eundura): *iz.* Ikus.: Eundegi. Irundegi.

eungintzako. (eundura): *izond.* Eunginteari dagoldona.

EUNIZTI. *iz.* Soñatal-iztiaren zatia, soin-eunak aztertzen dituena. Soñeun-izti. l! (abelizti), (eundura), (ezuŕ), (gal), (sendakintza), (soin).

cunka. (zcnbaki): *ado.* Eunez-cun. I: Bun bidet.

eunkada. (urte): iz. Ikus.: Eungi. !: Eundi, eunki.

eunkal. (zenbaki): *ado.* Eunetik ainbesie. Eundiko.

eunkera. (eundura): iz. Euntzearen egipena.

eunki. (eundura): *iz.* Ikus.: Eun. I: Mize. (urte): *is. Ems.:* Eundi.

eunkia. (zokodi): *in.* Bun zoko dauzkan zokodia.

eunkoitz. (zenbaki): izond. Ikus.: Fun-alako.

eunlcoizpen. (zenbaki): iz. Fun bidet' aunditzea.

eunkoiztu. (zenbaki): *ad.* Eun bidet' aunditu.

eunlcun. (zenbaki): *iz.* Eunekoa, euneko multzoa.

eunla. (aditzondo): *ado.* Iñola ez.

emtlari, (eundura): *Bond.* Eungintzan lanegiten donna. I: Eundun. (esktt-langintzak): *izond.* Berbera.

euuleun. (ule-gtui): *iz.* Ikus.: Ulc-guri. Belus.

enuluma. (eundura): *iz.* Eundegian egiten dan ilauna. I: Eun-lauso.

eunola. (eundura): iz. Euntzen ari dan lantegia. j: Eundegi, euntegi.

eunoŕazi, (condors): iz. Eundegiaren ofazia.

eunpeko. (zcnbaki): *izond.* iktts.: Eundaŕ.

eunr. (izenorde): *izond,* inor ez.: Eur.

cuntari. (gudalari): iz. Aspaldian eun gudarien buruzagia. : Eunburu.

euntaritza. (gudalari): *iz.* Ikus.: Eunburutza.

eunte. (zenbaki): *izond.* Hun urtekoa dana.

euntegi. (eundura): *iz.* ikus.: Eun-tokd.

euntz. (ezetasun): *iz.* Eguan, gau ozkarbietan, egoten dan ezetasuna. Intz, iruntz itzen aidaketa.

euutza. (gudalari): iz. Eon gudarien taldea.

euntzaile. (eundura): *izond. Ikus.:* Eule. 1: Eule, cungilc, cunle, eunlc, cuntzale.

euntze. (laŕc): *iz.* Ikus.: Belardi.

euntzi. (laŕinketa): ŕz. Ikus.: Biurte. Dxibita.

euntzoŕi. (txingil-landareak): *(a.* Beti orlegi dagoen txingil-landarea. J: Auntzoŕi, untzoŕi, muŕuntz.

eunufen. (zeubaki): izond Run urtekoa dana. j: Eunurtamu, eunurtebetetze.

eunurte-bete. (urte): *izond.* Elm urtc bete dituena. J: Eunurte-buru, eunurtedun, eunurteko.

eunurte-jai. (jai): *iz.* Ean urte betetzean egiten clan jaya. j: Eunurteko jays.

eunzakaŕ. (oyal): ŕz. Artilczko oya] oso zakaŕa.

eunzango. (zomoŕo): iz. Dñak asko dauzkan zomotoa; bore sofa agetabat ereztunetaz eratua dago, zango-bikote sendoekiu. j: Eun-oiridun, eunzangodun, satsamalo, sale-malo, ameka-makil, zazpizango, zoko-zoŕi.

eup!. (oyutza): *opt.* Adorea edo ernateko erabiltzen dan oyutza, j: Aup!

eup-egile. (aupada): *izond.* Aupadaka ari daua.

eup-egln. (aupada): *ad.* Aupadak egin.

eup-egiña. (asetasun): izond. Asetasunez dagocna.

eupa!. (oyutza): oya. Jeiki ditezen, aufai esaten zayen oyutza. j: Aupa!.

eupada. (aupada): *iz.* Ikus,: Aupada. Eupateko. (gaitzipcn): *iz.* Ikus.: Eupaka. (ants): II iz. Besteren eaten dei-aotsa,

eupadaka. (gaitzipcn): *ado.* Itzez edo cgipenez norbaiten auks aokaldiakaz ari-izatea, j: Eupaks.

eupaka. (gaitzipcn): *Ia.* Itzez edo cgipenez noribait egiteu zayen aokaldia. I: Eupuda.

eupatz. (aupatsatdi): ŕa. Ikus.: Koŕokada. ^: Eupetz, kokada.

eupaztef. (eundura): *iz.* Ikus.: Eunburu. Eunburuko, eun-ertz.

eupu-egin. (asetasua): *ad.* Asetasunez egon.

eur. (izenorde): *izord.* Iñorea. I: Ikus.: F.unr.

eura. (aditzondo): *ado,* Iñorn ez. j: Eura ere.

euragi. (ugaritasun): *ado.* Ikus.: Asko. j: Agitz, euregi.

eurak. (izenorde): *ŕzord.* Barak. I: Erak.

eurakandu. (aditz): *ad.* Berengan Joan edo atoll. j: Berenganatu. j: Bcren£zat arta. Eurekandu, curendu, eureatzakotu,eureganatu,eurenganatu.

eurakaz. (izenorde): *!non,.* Berekin.

eurakazko. (izenorde): *izord.* Bcrenganako.

cure. (izenorde): *ŕzord,* Ire.

eureganatu. (izenorde): *ad.* Berenganatu.:Eurakandu,eurekandu, eurendu, eureuganatu, eureatzakotu.

euregi. (poz): *izond.* Pozik dagocna. (ugaritasun): *iz. Ilnrs.:* Ugaritasun,

euregoi. (ugaritasun): *ado.* ikus.: Euragi. j: Asko.

eurekan. (izenorde): *izord.* Berengan. Euretan.

eurekautan. (izeuorde): *ŕaeed.* Boren baitan. : Eurckauten.

eurelcol. (norberekeri): izond. Irckoi.

enrol. (izenorde): *Lord.* Berm.

eurendaŕ, (izenorde): *ŕzord.* Boren aidekoa dana.

eurendu. (aditz): *ad,* Tkus.: Eurakandu. 1: Berenganatu, curentzakotu. j: Euren egin, eurengauatu.

enrenez, (izenorde): *izond.* Berenez,

eureuganatu. (aditz): *ad.* Tkus.: Eurekandu. j: Eurendu, eurentzakotu, berenganatu.

eureatzakotu. (aditz): *ad.* ikus.: Eurekandu. I: Eurendu, berenganatu, eureuganatu.

euretan. (izenordc): *izond.* Ikus.: Eurekan. j: Berengan.

euretarik. (izenorde): *izord.* Berm artetik.

euretariko. (izenorde): *izond.* Berentariko.

euretaŕ. (izenorde): ŕzord. Bercn aldekoa dana.

eure[g]i, (izenorde): *izard.* Berenkoyak.

euretu. (aditz): *ad.* Iretzat aria.

EURI. iz. Odeyetatik jausten dan ura, j: Ebi, Erasale, eubri, eudi, earl, uri. (izcnorde): *izord.* Eroŕi, (o)utza): *oyr.* Siñisten ez data adierazteko, iŕi-m!ŕika erabiltzen dan itza; c.b.: ori ezdña dal ori... euri! 1/ (egu), (ekaitz), (euritako), (czetasun), (odei), (ostagizti), (ubil), (ur).

euri-aize. (size): *iz.* Euri-izan baño lenago sortzen dan alzea.

euri-alde. (euri): *iz.* Euria geyago jasatzeko dagoen aldea.

euri-aldl. (curl): *iz.* Irauten duen curia. J: Ilr rs.: Euri-zapaŕada. J: Euri-giro.

euri-ankame, (euri): *iz.* Euri ma ta iraunkoŕa.

euri-antz. (earl): *iz, Euris* izateko itxura. : Euritxura.

euri-arau. (eundura): *in.* Eunaren ertza. (euri): *iz.* Ruda izateko araubidea. Euri-lcge,

euri-oŕen. (zio): *ado.* Euriagatik. (euri): *ado.* Berbera.

curl-atari. (curl): *iz.* Eŕoina'ko et-Keeton euri-ura sarizeko zegoen bidea.

euri-azti. (curl): *iz.* Euriaren jaustea neurtzeko lanabesa. j: Euri-neurkin.

curl-babes. (curl): *iz.* Euritik gordctzeko babesa. !: Euri-geriza.

euri-bera. (euri): ŕa. Ikus.: Lantzurda. Euri- landuŕ, euri-meme], euri-lanbro, euri-berera, curi-blen£s, laiño -iutz.

end-bide. (curl): iz. Hurls lufean agile) duen uaska. j: Euri-eŕeka, euri-eŕeten,

eurl-bisuts. (euri): *iz.* Ikus.: Lantzurda. Euri-lanbro, euri-bem, euri-bercra, euri-ianduŕ, eud-meniel, euri-miidzka.

euri-biuf. (euri): iz. Ikus.: Euri-zigoŕada. j: Euri-zuŕunbiia, ur-zuŕunbilo.

euri-bolada. (euri): iz. Euri-ba/a.

euri-dunna. (euri): *iz.* Euriarcn otsa.

euri-eraso. (euri): ŕz. Ikus,: Euritoketara.

euri-erauutsi, (euri): iz. Ikus.: Euri-zape/ada. ^: Euri-iñutsi, eurijol, curl-zuperna, satarabi.

eu[r]i-estalpe. (euritako): iz. Ikus.: Eu'itako. j: Euritarako.

eurI-geriza. (euri): *iz.* Ikus.: Euri-babes.

curt-giro. (euri): iz. Ikus.: Euri-aidi,

euri iñaŕ. (curl): *in.* Ikus.: Euri-tanga. Euri-tanta, euri-tanto, euri-lxizlil, curi-lantan, euri-xorta.

euri-iñutsi. (curl): *iz.* Ikus.: Earl-zapaŕada. 1: Euri-erauntsi, eurijol, curl-zuperna.

euri-Isola, (curl): *iz,* Euri ugari la irauntzen cz duena. j: Euri jasa, cbi-jasa, euri-truixu, euri-adaŕ, jazai, isot, izo], palku, uri-aidi, uri-usu, txaŕaka, zaŕasta, lxuzubila.

euri-istll. (curl): *in.* Euriak egindako istiia. J: Euri-ixtii, euri-liska.

euri-ixurki. (euri): iz. Leyoetan euri-ura bildu ta botatzeko dagoen nraskatxoa.

euri-izan. (earl): *ad.* Odeyetatik curia jausi. j: Uristattt, uritu.

euri-jasa. (curt): *iz. Ikus.:* Euri-isola, I: Ebi-jasa, euri-truixu, euri-adaŕ, jazaŕ, isoi, izol, palka, uri-aldi, uri-usu, txapaŕada, txataka, zapatada, zatasta, zaŕastaldi, txuŕubila.

euri-kapusai. (euri): iz. Euritik babcsteko janztura. j: Tkus.: Furi-maŕega. !: Euri-txartes, euri-ziŕikiton.

euri-kiza. (euri): iz. Euri-tintila.

euri-kuelak. (curl): iz. Erauntsiak. l: Ikus.: Erauntsi, euri-zuŕupita.

euri-laubro. (earl): iz. ikus.: Lantzurda. I: Eurilandaŕ, euri-landuŕ, euri-langaŕ, euri-memei, euri-zarama, euri-zirin, euri-bera, curi-berera, curl-Wants, euri curixe, euri-xitxira, curt-ziŕizka.

euri-landuŕ, (cud): *iz. Eras.:* Lantzurda. ^: Euri-langaŕ, curi-memei, euri-zarama, euri-zirin, euri-lanbro, eurilandaŕ, eurixka, euri-bera, curi-berera, eri-hisuts, euri-miŕizka, eurixe, curi-xirxira, euri-ziŕizka.

euri-langaŕ. (earl): iz. Tkus.: Lantzurda. Euri-lauduŕ, euri-memei, euri-zarama, euri-zirin, euri-lanbro, eurilandaŕ, eurixka, eudi-langaŕ, euri-miŕzka, eurixe, euri-xire ire, euri-ziŕizka, zamaŕ, zerzera.

euri-laño. (odei): iz, Euriz beterik dagoen udeya.

euri-lañotu. (curl): *ad*, Egua odeyakaz bete.

euri-liska. (curl): is. ikus.: Euri-iatil.: Euri-ixtiL

euri-mamin. (earl): *iz.* Ugaria dan curia.

euri-mafega. (euri): *iz.* F..'uritik babesteko ezkoa dan gañckua. I: Ikus.: End-kapusai. I: Euri-txartea, euri-ziŕikiton.

euri-memek (curl): *iz.* Ikus.: Lantzurda. I: Euri-landuŕ, euri-langaŕ, euri-zarama, euri-zirin, euri-lanbro, eurilandaŕ, eurixka, curl-bera, euri-berera, euri-bisuts, euri-miŕizka, curiae, curi-airxira, euri-ziŕizka.

euri-mi izka. (euri): iz. Ikus.: Lantzurda. ^: Euri-landuŕ, euri-langaŕ, euri-memel, euri-lanbro, eurixka, euri-bisuts, euri-xirxira, euri-ziŕizka,

euri-neurldn, (curl): *iz.* ikus.: Euri-azti.

euri-ots. (earl): iz. Euriak egiten duen otsa. : Euri-tanpa.

euri-tanga. (euri): *is.* Euriaren tanta, Euri-tanta, euri-tautu, euri-txiztil, *curt*-tantau, euri-iñaŕ, euri-xorta, uri-xorta.

euri-tanga. (eurl): *iz.* Tkus.: Euri-ots.

eurI-tanta. (earl): *iz.* Ikus.: Euri-tanga. Euri-tanto, uri-xorta.

euri-tantalca. (earl): *adond.* Euri-tantak jouster' ari-izatea.

euri-truixu. (euri): *iz.* Ikus.: Euri-isala. j: Eari jasa, cbi jasa, euri-truizu.

euri-truxai, (curl): *is.* Euri usu ta iraunkoŕa.

euri-ianio. (euri): *iz.* Euri-tanta talkie. I: Eurt-iinla. I: ikus.: Euri-txizttl.

euri-txartes. (curt): *iz.* Ikus.: Euri-kapusai. I: Euri-maŕega, euri-ziŕikiten. (irazgaiztasun): iz, Euritarako longaiña.

euri-txiztil. (curl): *iz. ikus.:* hurl-tanga. Euri-tanta, euri-tanto, curi-iiiaŕ, curt-ianio, euri-aorta.

euri-xirxira. (euri): *is.* 11(11S.: Lantzurda. Eurilandaŕ, euri-landuŕ, euri-langat, euri-memel, curi-laubro, euri-zarama, euri-zirin, euri-uriŕizka, eurixe, euri-ziŕizka.

euri-xurta. (cull): iz. Titus.: Euri-tango. I: Euri-tanta, euri-tanto, euri-tantan, curl-iñaŕ, curi-txizlil.

euri-zapafada, (earl): *is.* Erauutsi, zapaŕaldia. I: Euri-aldi, euri-crauntsi, euri-iñutsi, eurijol, euri-zapaŕ, curl-zuperna, satarabi.

euri-zarama. (euri): iz, Itctts.: Lantzurda. I: Euri-tenduŕ, euri-langaŕ, euri-mcmcl, eurizirin, euri-landuŕ, eurixka, eurixe, eari-xirxira, euri-ziŕizka.

euri-zigoŕada. (curl): *iz.* Zuŕunbilo, ur-zuŕunbilo. I: Euri-biuŕ, euri-zttfunbilo.

euri-zirin. (euri): iz. Tkus.: Lantzurda, I: Euri-landuŕ, euri langaŕ, euri-memel, euri-zarama, eurixka, curiae, euri-xitxira, euri-zifizka.

euri-zifikiton. (curl): ŕz, Tkus,: Euri-kapusai. j: Euri-n)atega, euri-txartes.

euri-ziŕizka. (euri): *iz.* Ikus,: Lantzurda. I: Euri-landuŕ, euri-tangaŕ, euri-lanbro, euri-memei, eurilandaŕ, euri.-zarama, euri-zirin, eurixka, euri-miŕizka, curiae, euri-xirxira, euri-ziŕista, euri-zirzil, euri-zizil.

euri-zuperna. (cri): iz, Ikus.: Furl-zapaŕada. I: Euri-erauntel, euri-iñutsi, eurijol.

euri-zufonblle, (euri): *iz.* lkus.: Euri-zigoŕada. j: Ur-zufunbilo, euri-bluŕ.

curi-zufupita, (curl): *iz. Ilrns.:* Erauntsi. Euri-kuelak.

euriafain, (sorbatz): *izond.* Ebakitzcko tresnai sorbatza ateratzen dicna.

euribolceta, (euri): *adond.* Ikus.: Eurilan.

euridnu. (euri): *izond.* Earls daukana,

eurijol. (curl): *is,* Ikus.: Euri-zapaŕada, I: Euri-crauntsi, euri-iñutsi, euri-zuperna, txapafada.

eurika. (euri): *iz.* Euri-eŕcnkada.

eurlkatu. (itxaron-aldi): *ad.* Ikus.: Eurki. f : Itxaron.

curiketa. (curl): *iz.* Euri-ekaitza. I: Barite, inbrizka, uaste.

eurilarl, (euri): *izond* Darla ekartzen ducn eguraldia.

eurilauso. (euri): *iz.* Lanbro gizi.

curiaa eon. (euri): *ad.* Kuria izateko joera .

EURITAKO. *is,* Eurttik babesteko cramangafia dan lanabesa, esku-makil bateaz eta sin batzuekaz egilta dana; ziriak oyal barer azpilik tinkotuta dagoz, zabaltzcku ala totcsteko crabil ditezkenak. j: Euri-estalpe, euritarako, aterikoŕ, aterki, aterpetxu, paninekua, uritako. /1(argi-auŕe), (esku-makil), (euri), (itzal), (jauztura).

euritako-gite. (eurilako): *izond.* Euritakoak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

euritakontzi. (euritako): *iz.* Euritakoak uzteko efedlzea.

euritakutegi, (curitako): *is.* Eurltakoak saitzen diran saltokia. Euritako-saltokia.

euritan. (curl): *adond. Euria* ari dalarik. Euriboketa, euripean,

euritara. (curl): *adond.* Euria izateko itxuraz egotca. I: Eurikara, euritxura.

eurite. (earl): *iz.* Euri-aidikada, I: Euriketa, inbrizka, uaste.

euritoketara. (cull): *is,* Eurijotzea.

euritsu. (curl): *izond.* Euri danean, eguari buruz esaten da. Eurixi, eurizu, uritsu, urikuŕ, istungoŕ, zirzil.

euritu. (cud): *ad.* Euri-izan.

euritaa. (earl): *iz.* Euri-aindoa.

eurixka. (euri): is. ikus.: Lantzurda, I: Eurilandaŕ, eun-landuŕ, euri-langaf, euri-metnel, euri-lanbro, ewi-zarama, euri-zirin euri-miŕizka, curiae, curl-xirxira, euri-ziŕizka.

eurizko, (curl): *izond.* Euriari dagokiona.

eurlci, (itxaron-aldi): *ad.* Itxaron. Tgurikiren aldaketa.: Eunikatu.

eurok, (izcuorde): *iza'd.* Auctxek edo oyetxek.

curokortasun. (izenorde): *is.* Bere buruar'ekiko joera.

europa-orotaf. (cndeŕi): *izond.* Europa'ko Eli'en aikartzcaren aide dagoena.

europaŕ. (ended): *izond* Europa'koa dana.

europartu. (ended): *ad.* Europa'koa bezela egin edo biurtu.

eurort. (izenorde): *1zod.* Ikus.: Erori. j: I bera, euror, iauŕ.

euŕ. (edeŕ): iz. Eduŕ itzarcn laburpena. (eguŕ): *ft.* Eon' itzaran laburpena.

euŕez. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez. Euŕezean.

euŕez-euŕez, (gerokotasun): *adond,* Jataika, uŕenez-ufen.

euŕortz, (sarde): *iz. Ikus.:* Sarde.

curt. (aditz): *ad.* Earth aditzaren zeingea. (oyutza): ***oya.*** Abereai, atzcra egin dezaten, egiten zayen oyutza.

eurt-arazi. (zebadura): *ad,* Geldi-erazo, cutsi, cragotzi. 1: Eurt-erazo.

eurt-arazte. (zebadura): *iz.* Ikus.: Zebadura. Aladura, ertsaldi.

eurt-egin. (atzcrakuntza): *ad,* Atzera-eragin. j: Atzera jo, (jazarketa): *ad.* Norbaitek esan edo egiten duenaren sucks agertu. E: Eurt-eragin, eurtu.

curt-eragile. (atzerakuntza): *izond.* Atzera-eragiten duena.

eurt-indaf, (indaŕ): *iz,* Geldi-erazteko, eusteko edo eragozteko erabiltzen dan indaŕa,

EURTAPEN. *iz.* Egipen, agiutze bat eta abaŕ ezeztatzea, austea.

enrte. (eragozpen): *iz.* Ikus.: Eragozpen.

curtctsi, (atzerakuntza): *ad,* Notin ado gauza bat beste baten atzetik jaŕi.

eurzgi. (ostetasun): *ad.* Ostera-egin. I: Osteratu.

curtiki, (jaurtidura): *ad.* Bota, jaurti, egotzi.

curtu. (atzerakuntza): *ad,* Atzeratu-eragin I: Ikus.: Eurt-egin. Eurt-eragin.

eurtua. (kayola): *iz.* Gaztañak, estebeteak eta abaŕ, sukaldearen ketan ondu ditezen erabiltzen dan zapalda.

curtxiri. (txirnista): *iz. Ikus.:* Tximista. I: iñusturi,

curtzuri, (tximista): iz. Ikus.: ()rtots. I: Dulunda, duŕunda, dusturi, eurziri, eurtziri.

eus-leku, (atsikipen): *iz, i!cus.:* Eustoin. Eutsi-toki.

eusgaŕi. (zurkaitz): *izond.* Eulsi dezakena. Euskai.

eusi. (ants): *iz.* Zakufaren aotsa. : Ausi, adausi, cus. (zeti): *iz.* Zetiemearen aŕ-gosea. 1: Erausi, crcsu, iaus, eusiata, eusiara, Emus.

eusiura. (sad): *iz.* Ikus.: Eusi. I: taus.

euskai. (zurkaitz): *iz.* Ikus.: Eusgati. (igali): *iz.* Igaliaren nett odiduna miñekin batuta dagoena.

euskailu. (zurkaitz): *iz.* Eusteko erabiltzeu dan tresneria.

euskaitz. (zurkaitz): *frond,* Eutsi ezin ditekena.

euskari. (irozkai): *iz.* Olak, zapaldak eta Anti eusteko, iruzokozko zatikoa,

euskaritxo. (olerti): *iz.* Aapaldi bakoitzaren atzetik, itz-ncurtuetan beŕitzen dan esakuna.

euskafi. (atsikipen): *iz.* Gideŕa, atsikitzekoa dana. Eusgaŕi, atxekigailu, euskaŕi. (zurkaitz): *iz.* Zeribait custekoa dana.

euslci. (gclditze): *ad,* Geldi-erazi.

euslun. (ugain): *iz.* Ikus.: Ugnin.

euskof. (zurkaitz): *izond.* Eusteko ayerkoŕa dana.

euskortasun. (isikortasun): *iz.* Zailtasun, gotortasun.

eusla. (zurkaitz): *izond.* Eustenduena. I: Euste, euslari, eutsarazie, eutsikari. (ukantza): *izond,* Daukana. (elikutasun): *(frond.* Eralketan zuuŕ dana.

euslari. (zurkaitz): *frond.* Ikus.; Eusta. I: Busk.

euspen. (zurkaitz): *iz.* Eustearen egipena.

euspendu. (leŕorapen): *ad.* Ikus.: Arpidetu. : Arpidaldu.

eust-abe. (zuredi): *iz.* Zurediko egurkia, z..utik dagoen beste batekin gardaiiiaturik jaŕita, zcartu edo rnakurtuta dagoen beste bat jeistekoa dana.

eust-abetu. (zuredi): *ad.* Etxegañeko zuredia, eust-aheen bitartez jail edo ipiñi.

eust-orma. (orrna): *iz.* Ikus.: Eustaŕi.

eustaga. (gelditze): *iz.* Ikus.: Aŕasta. j; Eutsaga, trciña.

eustailu. (zurkaitz): *iz.* Zeribait eusteko tresna.

Eustalci-odi. (adikin): *iz.* Adikiñaren belaŕi-ntintzatik kuzoaren goiko ta alboko zatiraño dean uraskatxoa.

eustarazi. (zurkaitz): *ad.* Eutsi-cragin. I: Eulsarazi.

eustaŕi. (arms): *iz.* Lufa edo baste zerbait eusteko muŕua. I: Was.: Mau. I: Eust-orma.

eustazpi. (oñazpi): *iz.* Ikus.: Oñazpi. Euts-azpi.

eustazpiko. (oñazpi): *Load.* Oñazpiari dagokiona.

euste. (atsikipen): is. Ikus.: Atsikipen. I: Oratze. (zurkaitz): *iz.* Zurkaiztearen egipena. Eustura, eustindaŕa.

eustindafa. (zurkaitz): *iz.* Zorbait tinko eukitzea, Ikus.: Eustc.

eustoin. (atsikipen): *iz.* Eskuz artzekoa data. j: Eus-leku, eutsi-toki.

eustuki. (zurkaitz): *iz.* Zurkaizteko tokia.

eastafazi. (oŕazi): *iz.* Emakumeek uleai eusteko erabiltzen detail tresna.

eustura. (zurkaitz): iz. Ikus.: Euste.

eut!. (oyutza): *oyu.* indarketa adierazteko ayntza.

cute. (oyal): *iz. Ikus.:* Oyal. (ukantza): Eukitearen aldaketa.

eutortu. (goitiko): *ad.* Aotik urdailean dagoena indaŕez bola.

cuts!. (atsikipen): ***oyrr.*** Atsikitzcko guraria adierazten duen oyutza.

euts-ofatz. (lanabesa): *iz.* Late beat' diran zain-goŕiak artzeko lanabesa.

eutsarazle. (zurkaitz): *frond.* fkus.: Eutsikari. j; Eusla, eusle, euslari.

eutsarazpen. (iraun-azte): *iz.* Iraun-aztearcn egipena.

eutsi. (atsikipen): *ad.* Zerbait eskuz artu, I: Eus. (arpen): *ad.* Norbaitek at dezala eskatzeko erabiltzen dan itza. East), atsi. (zurkaitz): l; Zerbait indaŕez zurkaiztu, tinka euki. : Eutsin, eroki, iauso, idaun, kontu, irozo, itxuki, jauso. (zikoiztasun): *(road* Zikoitza dana. Eutsibai, (oyutza): H ***oyu.*** Jokalari batek bare laganari pilota jo dezan esaten dion itza, j; Eutsi.

eutsi-eziña. (eroapen): *frond.* Jasan ezin ditekena. I: Eutsezin, eutsi-gaitz.

eutsi-toki. (atsikipen): *iz.* Ikus.: Eus-teku. I: Eustoin.

eutsia. (ari): *is.* Matazari eusteko erabiltzen dan aria. 1: Xixtaŕ.

eutsibal. (zikoiztasun): ***(rand.*** Ikus.: Eutsi. I: Zikoitza.

eutsigaŕl. (zurkaitz): *iz.* Zerbait tinko eukitzeko egokia dana.

eutsika. (zurkaitz): *adond.* Eusten art-izatea.

eutsikari. (zurkaitz): *izond.* Euston duals. I: Eutsarazle, eusla, eustc, euslari.

eutsin. (zurkaitz): *ad.* Ikus.: Eutsi. I: Jauso.

cutsiz. (iraun-azte): *adond.* Iraun-aztean ari-izates.

eutso. (organ): *ad*, Ikus.: Eutsi.

eutzale, (eundura): *izond.* Ikus.: Eute.: Euntzaiie, eungi1e.

eutzarazi. (lagatze): *ad.* Laga-cragin.

eutzi. (lagatze): *ad.* Lag., baimena eman. I: Ikus.: Utzi.

euzaba. (Rita): *iz.* Norbait elikatzen duen aita.

euzan. (adiz): *ad.* Ebazau, zitucn.

euzankaf. (aŕain): iz. Bizkaya'ko itxasoan bizi dan aŕaña, zuri-goŕi margoa duena ta jangaŕia dana.

euzlcadi, (ended): *iz.* Euzkotaŕen endefia. : Ikus.: Euzkalefi.

euzkal. (izkera)_ *ŕz.* Euzkera itzaren aldaketa. Euzkel.

euzkal-dautza. (dantzaketa): *iz.* Euzkaldunen dantza, batcz ere auŕesku deitzen dana.

euzkal-ikaslcuntza. (izkera): *iz.* Euzkera izkuntza bezela ikastea. 1: Euzkel-ikaskuntza.

euzkal-iztegi. (izkcra): *iz.* Euzkeraren iztegia. j: Euzkel-iztegi,

euzkal-jantzi. (izkera): *ad.* Erderazko itzak nolabait euzkaldundu.

euzkal-jolas. (joku): *iz.* Euzkaldunen jokua.

euzkal-luf. (luŕ): *iz.* Euzkaldunen lufa.

euzkal-soñu. (eresi): iz. Euzkaldunen eresia.

euzkal-zaletasun. (izkera): *iz.* Euzkeraren aide ari dan jokera. I: Euzkel-zaletasun.

euzkal-zaletu. (izkera): *ad.* Euzkerari buruz zaletu. : Euzkeitzaletu.

euzkalari. (izkera): *izond.* Euzkeraz ikasten eta sakontzen ari daua.

euzkaldun. (izkera): *izond.* Euzkeraz itzegiten duena. I: Euzkeldun, ezkualdun,uzkaldun,uzkeradun.

euzkaldun befi. (izkera): *izond.* Euzkera, aura izan ondoren ikasi duena.

euzkaldun mutz. (izkera): *izond.* Euzkeraz ez dakien euzkotafa.

euzkaldundu. (izkera): *ad.* Euzkeraz ikastean euzkaldun egin ado biurtu.

euzkaldungo. (bazkun): *iz.* Euzkaldunen multzoa.

euzkakluntasun. (bereiztasun): iz. Euzkaldunen uolakotasuna. Euzkotarzun, cuzkaltasuu, uzkaiduntarzuu.

euzkalduntze. (izkera): *iz.* Euzkeraz ikastearen egipena.

euzkaleŕi. (ended): *iz.* Euzkaldunen endefia. I: Euzkadi, euzkel-eŕi, uzkaleŕi.

euzkalgaitz. (izkcra): *iz.* GaizId cnintzatzen dan euzkera. I: Euzkatgaizto, euzkelgaitz, euzkal-mordalo, euzkel-mordolo, euzkera-mordoio.

euzkalgintza. (gogo-lantzc): *iz.* Euzkal-gogo-lantzea burutzen ari dana. Euzkeragintza.

euzkalki. (izkera): *iz.* Euzkeraren aidakuntza bakoitza. j: Euzkeigi.

euzkalki-naste. (izkera): iz. Euzkalkien nasketa.

euzkalkiratu. (izkera): *ad.* Zerbait cuzkalki batera itzuli.

euzkaltaf. (ends): *izond.* Jatoŕiz euzkaldun dana.

euzkaltasun. (berciztasun): iz. This.; Euzkalduntasun. j: Uzkalduntarzun.

euzkaltegi. (izkera): *iz.* Euzkeraz ikasteko la irakasteko tokia.

euzkaltzain, (izkera): *ŕzond.* Euzkaltzaindi'koa dana. j: Euzkelizain.

euzlcaltz.aindi. (izker)): *iz.* Euzkera zainlzeko irasita dagoen erakundea. Euzkaltzsingo, euzkeltzaindi.

euzkaluri, Orr): *iz.* Euzkaldunen iria.

euzlcalzale. (izkern): *izond.* Euzkera mite duena ta bcraren alde ari dana. I: Euzkeltzale, euzkaltzale, euskeizale. I: ikus.: Euzkozale.

enzkara. (izkera): *iz.* Ikus.: F.,nzkera. I: Uzkara.

euzkariak. (landare): *iz.* Masustaren antzekoak diran landareak, azi atalbikoak diranak. {: Ekikariak.

euzkafitu. (zurkaitz): *ad.* Ikus.: Zurkaiztu. j: Zontaitu.

euzkel-idazlari. (izkera): *izond.* Euzkeraz idazten duena.

euzkelgi. (izkera): *iz.* Euzkeraren era bat.

euzkera. (izkera): *iz.* Euzkaidunen izkuniza. I: Euzkera, ezkara, uzkara, uzkera.

euzkerakada. (izkera): *iz.* Erderaz mintzatzean euzkal-itzen bat erabiltzca. 1: Euzkarakada.

euzkeralari. (izkera): *izond.* Euzkeraz ikasten sakon ari dana.

euzlceratiko. (izkera): *iz.* Euzkeraren esakera.

euzkeratu. (izkcra): *ad.* Erderazko zerbait euzkcrara itzuli. I: Euzkaratu, euzkeraratu,cuzkerazkotty euzkeraztu.

euzkeraz. (izkera): *adond.* Euzkeraren bidez itzegin edo idazten ari-izatea.

euzkerazko. (izkera): *izard.* Euzkeraz esana edo idatzita dagnena. Euzkarazko.

euzkerazte. (izkera): *izond.* Euzkerara itzultzen duena.

euzkerazte. (izkera): *iz.* Erderaz idatzita edo esaten dana euzkeraz idatzi edo esan.

euzki. (argi): *ŕz.* Eguzkiaren argia. (eguzki): *iz.* Eguzki itzaren laburpena.

euzki ataratzeko. (zomoŕo): *iz.* Katalin goŕiri ematen zayon izeea.

euzki-alde, (aide): *iz.* Eguzklak ernaten duen aides. j: Eazkibegi, euzki-leku.

euzki-galda. (eguzki): *iz.* Gogofenez jotzen duen egnzkia.

euzki-irtera. (eguzki): *iz.* Eguzkiaren ateratzea.

euzki-itzaltze. (itzal-aldi): iz. ikus,: llzal-aldi. I: Euzkilun, euzki-ilune.

cuzid-leku. (lcku): iz. Ikus.: Euzki-alde.

euzki-safera. (cguzki): *iz.* Eguzkiaren sartzea. I: Euzki-sartaide, euzki-sartuera.

euzki-sartalde. (eguzki): *iz.* ikus.: Euzki-saŕcra.1: F,uzkisartuera.

euzkibegi. (egurki): *iz.* ikus.: Eguzki. Eki-begi. (aide): *iz.* Ems.: Euzki-alde. 1: luzki-begi.

euzkilun. (itzat-aldi): iz. Ilms.: ltzal-aldi. I: Euzki-ilune, euzki-itzallze.

euzkitarako. (euritako): *iz.* Ikus.: Ekitako. j: Iguzki-geriza, itzalkin.

euzkitu. (eguzki): *ad.* Eguzkia ateratzea.

euzko. (ended): *izond.* Euzkadi'n jayoa dana; baste itzekin alkartuta erabiltzen dan itza.

euzko-batzoki. (bazkun): *iz* Euzkotaŕen bazkuna.

euzko-lege. (lege): iz. Lege-zaŕa. : Ikus.: Lege-zata. (eskuera): *iz.* Berbera.

euzko-sukaikera. (sukaide): *iz.* Euzkotaŕen suicaldearen antzea.

euzko-zaletu. *(ayeŕ): ad.* Euzkntaŕcnganako zaletasunaizan.

euzkorekiko. (endeŕi): *izond.* Euzkoari dagolcioua.

euzkotaf. (ended): *izond.* Euzkadi'n jayo dana.

euzkotarzun. (bereiztasun): iz. Euzkotaŕen jokera. I: Ikus.: Euzkalduntasun, euzkozatetasun.

euzkozale. (bereiztasun): *izond.* Euzkatarzun aide ari dana. Ikus.: Euzkaizale.

auzkozaletasun, (bereiztasun): *iz.* ikus.: Euzkatarzun.

euzu. (ukantza): ad Euki ezazu.

euzue balcea. (ukantza): *ad.* Palma euki ezazute.

exa. (golde): *iz.* Ziri bat daukan goldea.

exa.(golde):iz. Ziri bakaŕa daukan goldea. (aztama): fz. Artzen aztarna. lkua.: Erexa.

exabaki. (estalpen): *adond.* Ezer entaıl gabe; zabal-zabal.

exabuf. (intxaufondo): iz. Ikus.: Eltxauŕ. 1: Intxauŕ, eltzag if.

exaf. (golde): *ad.* Exaz brfa landu, goldetu. (legortasun): *izond.* Legoŕa dana.

exarte. (legortasun): iz. Legortasun-aldia:

exartu. (legortasun): *ad.* Legortu,

exasolatu. (nag!): *ad.* Alpeta egin edo biurtu.

exate. (igaraipen): *iz.* Aitz txikien arteko igaropidea.

exeden, (itxaron-aldi): *ad.* Tkus.: Igurikatu. j: Etxeden.

exedengaŕi. (itxaron-aldi): *izond.* Itxarotekoa dana.

exeexa. (erabetasun): izond. Uzkat eta erabea dana; ezer-ezaren aldaketa.

exegi-loki. (otaf): *iz.* Ikus.: Betilaŕ toil.

exer-aulki. (esertoki); *iz,* Eseritzeko aulkia.

exeraken. (bizitegi): *adond.* Etxera eltzean. J: Etxerakoan.

exert. (esertoki): *ad.* Ikus.: Escri. Jasaŕi, toto.

exeri-aldi. (esertoki): ix, Eseririk egotearen aldi luzea.

exeriazi. (escroki): *ad.* Eseri-eragin.

exerilelcu. (esertoki): *Ix.* Tkus.: Esertoki. ^: Exeritoki, exortoki,

exerzale. (tela): *izond.* Teiak egiten ari dana. I: Ikus.: Ezarla, ezarle, cza tzaila. (esku-langintzak): *izond.* Berbera,

exctsi. (ririkaldi): *ad.* Zirikatu. Ziftzaldi-egin.

exetu. (izeki-aldi): *ad.* Ikus.: Izeki.

exi. (aide): *adand. Nine,* zure, ... aldetik; niketz, zuketz, ... J: Nik exi goraintziak. (ordezpen): *adond.* Norhaiten goraintziz.

exia. (bide): *iz.* Bide baten bi aldectan, euri-urak biltzeko egiaa dagocn ubidea.

exiduratu. (naste): *ad.* Ezin bcreizteko, gauzak nastatu. (naastura): *ad.* Berbera.

exiki. (bero): *iz.* Berotzearen egipena.

exil. (isiltasun): *iz. Ikns.:* Isiltasun.: Isil.

exkaii. (zur): *iz.* Ezpal txikia. j: Expal. J: ikus.: Ezpal, Expalo.

exkamotx. (arte): iz. Of! kizkurtuta eta abafak ebakita dauzkan areitza.

exkanda. (arte): *iz.* Areitz txikia. j: Ikus.: Eskanda.

exkei. (uzkcri); *izond.* Txaldan, memela dana.

exkcrka. (bakartasun): *adand.* Exkerki ari-izatea.

exkef. (bakartasun): *izond.* Bakartasuna matte duena. Eskibel.

exkefayen. (landare): iz. Ikus.: Ayen zuri, j: Ayeŕ-xuri, apozuŕ.

exkertu. (atzetasun): *ad.* Atzetasunez gcratu.

exkanda. (laztasun): iz. Ikus.: Laztasun.

exicinka. (erste): iz, Mofoiloaren antzekoa dan kisketa. Krisketa, maratila.

exkira. (maxkuŕ): iz. Itxasoko oskoldun txikia, jangaŕia dana. (oskoldun): fz. Berbera.

exkontxa. (exkontza): iz. Nabaritasunik gabeku ezkontza. J: Extai.

exu. (urdail): *ad.* Eros.: Eoitu. I: Egusi.

exopil. (golde): iz. Goldearen ziria.

exttu. (iraizketa): *ad.* Iges-egin erazi.

expata. (aiztu): iz. Aiztoaren antzekoa dan tresna, ingia tolestu ta cbakitzeko erabiltzen dana. (ezpata): *iz.* Ezpata txikia. J: Ikus,: Ezpata.

expata-kuŕuka. (ezuŕ): *iz.* Bizkaŕaren bi aldeetan dagozen bi ezuf lau ta zabalen bakoitza. (kuŕuska): *iz.* Bulaf-ezuŕaren beko zatia.

expatari. (lido): *izond.* Lino ta kalamua, tresna bereziaz astintzen dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera,

expatatu. (liño): *ad.* LUte ado kalamua, tresna bereziaz astindu ta apurtu.

expea. (zirikaldi): iz. Olerkariak eta best ertilariak, beren lanak egitcko bamean izaten duten zirikaidia. (zomofo): *iz.* Ugaztun batzuengan txerketxa bezela bizi dan bi egaleko zomofo baten eltxaŕa.

expelko. (landare): iz. Expel txikia. 1: ikus.: Ezpei.

exproin. (ezuŕ): *iz.* Egazti batzuen orkatza.

expuruxte. (ilxitura): iz. Esi ila gañean dagoen azken abafen moltzoa. Expuxte, espuruste.

extai. (ezkontza): *iz.* ikus.: Exkonlxa.

extenkada. (pikoketa): *iz.* Zipo txikia.

extenkari. (pikoketa): *izond.* Txantxa Ixikiak egiten ari dana.

extepa. (sasi): *iz,* Txarakaria dan sasia.

exti. (gozotasun): *adond.* Gozotasunez ari-izatea. (sotiltasun): *izond.* Sotila dana. (oyutza): N *oyu.* ikus,: Esti!

extiapen. {izaŕ-mutil): iz. ll-berapen.

extiki. (fazakeri): *adond.* Fazakcrizko zeiftuak egiten ari-izatea.

extitu. (fazakeri): *ad.* Fazakcrizko zeifluak egin.

extrutaka. (salokeri): *adond.* Salokeriz jaten ari-izatea.

extun, (kate): ix. Kate bat osotzen duten ereztunen bakoitza. I: Estun, extun-begi, eztun, gartza, uxhm.

exu. (atsaldi): ix. Ikus.: Usin.

exun. (zurikeri): *hand.* ikus.: Aizun. Eizun, axon,

exurdun. (ezuŕ): *izond.* Exufa daukaua.

exurdura, (toles): iz. Ikus.: Exuŕ.

exurko. (ezu): *iz.* Ikus.: Apon.

exurkoara. (joko): *iz.* Exurkoakaz egiten dan jokoa.

exuro. (obit): *iz.* Ubilen igidura.

exuf, (ezuŕ): *iz.* Ezuf txikia. Ikus.: Ezuŕ. J: Enzuŕ. (josketa): *iz.* Ianzkietan azken egokia bezela, ertzetan egiten diran tolestura ta josketa. J: Exurdura. (toles): II iz. Janzkiaren tolesa; aloza. Exurdura.

exuf befl. (ernaltze): *iz.* Bare sabelean auŕa daukan emakumea.

exuf-zergada. (adikin): iz. Erdiko adikiñean dagozen ezuf txikien katea.

exustean. (ezlen-ikuste): *adand.* Ezustean, ustekabcan, ixustean.

eyal. (oyutza): *oyu.* Zirikaldia adierazten duets oyutza. J: Begiespena adierazten duets oyutza, j: Ian!.

eyagora. (inks): iz. (Maze edo biotz-min batek soŕerazten duen aots deitoragaŕia. Oyumin, oyu samin, auximin.

cyagoraka. (inka): *adand.* Eyagoraz ari-izatea.

cyagoratu. (note): *ad.* Oles-egin, aldaŕikatu.

eyalca. (lastertasun): *adond.* Iraduz ari-izatea.

eyakarl. (lasterketa): *izond.* Lasterketan ari dana.

eyakatu. (zirikaldi): *ad.* Zirikatu.

eyaketa. (zirikaldi): iz. Zirikatzearen egipena.

eyaki. (atz): *iz.* Ikus.: Eaki. J: Eati, eerata, ei-buruko, eyeraki.

eyaldi. (eyeraldi): iz, Ikus.: Eyeraldi. Eyaraldi, eyaŕamon, eyaldi.

eyamen. (eyeraldi): iz. Ems.: Eyeraldi.: Eodura, eoitza, eopen, eyotaldi.

eyau. (oyutza): oyu. Zirikatzeko asmoa adieraz€en duen oyutza.

eyar-ati. (eyeraldi): *iz.* Eyerako goiko aria.

cyan·, (eyeraldi): *iz.* Gorputz bat zati txiki-txikitan uzteko edo autsa biurtzeko langaya {: Eyera, eyare, ayera, iara, igara, ugara.

eyarakn. (eyeraldi): *iz.* Eyeralari baten moŕoya. Eyerako.

eyarari. (eyeraldi): *izond.* Eyeran tan daglens.

eyaraska. (urdurilasun): *adond.* Urduritasunez ari-izatea.

eyaratu, (baŕio): *ad.* Abereak Indic/an sartu. (abere): *ad.* Berbera.

eyaratze. (abere): ŕa. Abcreakbaŕioan saŕ-eraztes.

eyaraxka. (eyeraldi): *iz.* Esku-eyera. Eyotailu.

eyardura. (uundura): *iz.* Aspef-aldia, gogaitaldia; aspertuta egotearen egipena. (legortasun): iz. Ikus.: Legortasun. Iardura, idorkeria, eyartasun.

eyare. (eyeraldi): *iz, Tkns.:* Eyera. {: Eyara.

eyargati. (legortasun): *izond.* Legortzen duena edo legortzekoa dana.

cyargo. (eritasun): ŕa. Matsondoaren eritasuna, bare oŕlak bat-batean igartzcn dituena. (matsondo): *iz.* Berbera.

eyari, (eyeraldi): *iz. Ikas.:* Eyeraldi. {: Eyaldi.

eyaf. (legortasun): *frond.* Legoŕa dagoena. I: Lixaŕ, eat.

eyaŕarazi, (legortasun): *ad.* Legortu-eragin. {: Eyartarazi.

eyafcri. (eritasun): *izond.* Eyaŕagatik eri dagoena.

eyaf-meza. (meza): *iz.* Sagaratzea egin gabe ematen dan meza.

eyartasun. (legortasun): *iz.* ikus.: Legortasun. {: Eyardura, eyartarzun, zimeltasun.

eyartu. (legortasun): *ad.* Legortu, igartu. Eartu, cyst, pegortu, txnkatu.

eyatondo. (boketa); *iz.* Ikus.: Boketa. {: Egatondo, e, ee.

eyatu. (lastcrketa): *ad.* Lasteŕ-egin. (zirilorldi): *ad.* Zirikatu, taŕitatu, sustatu, ipiztatu, iradoki.

eyatzale. (zirikaldi): *izond.* Zirikatzen duena. {: Eyatzaile.

eyaurdea. (zerga): *iz.* Auza eŕian zeŕi batengatik ordaintzen zan zerga. J: Equrdoa.

eyazain. (abeitegi): *izond.* Zamaritegia zaintzen dituena. (esku-langintzak): *frond.* Berbera.

eyen, (izeuorde): *izond.* Ayek.

eyera. (eyeraldi): iz. Titus.: Eyara. Ayers, Tara, igara, ugara, eyare. (esne): *iz.* Bess.: Alegaŕ, ametxoŕi.

eyera-bulaŕ, (eyeraldi): *iz.* Hyena baten auŕeko aldea.

eyera-eŕeta. (eyeraldi): iz. Eyerako gurpiia. {: Eyera-ari, eyotaŕi, (gurpil): *iz,* Berbera.

eyera-klaka. (eyeraldi): *iz.* Eyeraŕi gañean jaŕita dagoen olatxoa; xuŕuak alca jansi-erazi dezan erabiltzen da.

eyera-naza. (eyeraldi): *iz.* Eycra baten uraska. : Eyeraska.

eyera-zain, (eyeraldi): *izond.* Eyera zaintzen duena. Eyarazain, eyazain, eyerazai. : Eyera zaintsa, eyarari, eyeradun, eyotzale, iarazain, igarazain.

eyera-zsldi, (urizti): *iz.* Hyena ibil-erazteko uraz dabilen gurpiia, I; Eyera-z.ali. (gurpil): *iz.* Berbera.

eyera-zali. (gurpii): *iz Ur-gurpii y* bore makobilean eudaitxo gupiak daramazkiela.

eyeradun. (eyeraldi): *izond.* ikus.: Eyera-zain. : Eyarazain, eyazain, eyerazui, eyera zaintsa, eyarari, cyotzale.

eyerakomin. (urdail): *iz.* Urdalaren antura.

eyeralde. (eyeraldi): *iz.* Eyerako aldamena.

EYERALDI, *iz.* Gorputz bat zati txiki-txi dtan uzteko edo autsa biurtzeko, txirtxilatu edo zeatzearen cgipena. {: Egokari, ealdi, eyaldi, eyaraldi, eyaramen, eyari, eodura, coitza, eopen, eyaldi, eyamen, eyeramcn, eyoaldi, eyotaldi, coins, eotaldi, eŕotaldi. il (austura), (ants), (gurpil), (bin), (kimia), (kak.olo), (meatze), (rnotrailu), (olio), (olioudo), (sendagaikintza), (urizti), (zaps), (zeal-ad-ma).

cycralte. (eyeraldi): *iz.* Eyerako ingurua. Eyeralde.

eyeramen. (eyeraldi): *iz.* Eyotzeko dagoen garau-aindoa. ^: Ikns.: Eyeraldi, eyerazui, eyerakari. (garau): *iz.* Berbera.

eycramenkan ebiii. (eyeraldi): *ad.* Eyerarako garau eramaten Ianegin. (garau): *ad.* Berbera.

eyerapiko. (gabi): is, Bi zi dauzkan maisa, argiñek erabiltzen dutena.

eyerafi. (eyeraldi): *is.* Eyera-afi. Eyo-aŕi, eyotaŕi, eyarafi. (aŕi): *is.* Berbera.

eyeraska. (eyeraldi): iz. ikus.: Eyera-naza. (uraska): iz. Berbera.

eyerategi. (eyeraldi): iz. Eyera-elxea. Eotegi,

eyerazaingo. (eyeraldi): is. Eyerazañaren iangintza, !: larazaingo.

eyerazui. (eyeraldi): *iz.* Asterako cyotzen dan garaua. Ikus.: Eyeramen. Eyerakari. (gam): *iz.* Berbera.

eyo. (eyeraldi): *ad.* Gorputz bat zati txiki-txikitan utzi edo autsa biurtu. I: Ea, eoaldu, eoarazi, cysts, ijo, jo, ixo, zeatu. (cnos); *ad.* Asko enoatu, (abeltcgi): ll *ad.* Abereentzako bafio. (eundura): {{ *ad.* Gauss bi edo geyago alkaŕekin txibistatu. (urdail): {{ *ad.* Txigoitu. Ho. (kartak): j{ *ad.* Kartak nastu.

eyo edo txingoi-gurin. (urdail): *is.* Azkufia egosteko guriña.

eyo edo txingoi-txantxalci. (artzidura): *ŕz.* Azkuŕia egosteko orantza. {: Mentzaki.

eyo tutuko guruñalc edo gurintxak. (gurain): *iz.* Ikus.: Eyo-ormako guŕuñak,{: Eyo-tuturako gurnñak,eyo-zizmintzeko guruñak.

eyo-eŕcztasun. (urdail): *iz.* Txegosteko eŕeztasuna. : Eyogaŕitasun.

eyo-ezin. (nrdail): *frond.* Txegosi min ditekena.

eyo-landare. (landare): *iz.* Eun-gaya dan landarea.

eyo-langintza, (eyeraldi): is. licns.: Eyokuntza.

eyo-ormalcn gunikak. (gamin): ŕz. Eo-tutuaren guroiñak. {: Eyo tutuko guruñak edo gurintxak,eyo-tuturako guruñak, eya-zizmintzeko gut-Oak.

eyo-tutu. (urdail): iz. Txegostea egiten dan odia.

eyo-tuturaka guruñak. (guruin): Ikus.: Eyo-ormako guruñak, {: Eyo tutuko garuñak edo gurintxak, eyo-zizmintzeko guruñak.

eyo-txantxakt. (urdail): iz. Txegostea egiteko artzigaya.

eyo-txiri, (eundura): *iz.* Xeta egiteko era-ziria. (xeŕa): *iz.* Berbera.

eyo-zizmintzeko guruñak. (guruin): *is.* Ikus.: Eyo-ormako guruñak. {: Eyo tutuko guruñak edo gurintxak, eyo-tuturako guruñak.

eyoaldi. (eyeraldi): *iz.* lkus.: **Eyeraldi.** (urdail): *iz.* ixegostea. I: Eyoketa, eyokuntza, eyote, eoitza, eotza.

eyuan berba-egin. (mintzoera): *ad.* Asko itzegin.

eyoarazle. (urdail): *izond.* Txegostea egitca laguntzen duena. Eyokoŕ.

eyodura. (kulu): iz. Gauza bi edo batzuk alkaŕen artean kurutzatu.

eyogabe. (urdail): *izond.* Txegosita ez dagoena.

eyogal. (eyeraldi): iz. Eyotzeko egokia daua. (urdail): *iz.* Txegostea laguntzeko gaya.

eyogaite. (urdail): *izond.* Txegosgaitza dana. Eyogatx.

eyogafl. (urdail): *izond.* Txegosteko eŕeza dana. j: Eyoefeza, eyoteŕexa.

eyogafitasun. Curdle!): *iz.* Ikus.: Eyo-eŕeztasun.

eyogeldl. (urdail): *iz.* Txegostea geldiro egitea.

eyogintza. (eundura): *iz.* Eun-gayaz lanegiten deau lankuntza, Eyokuntza.

eyogurin. (urdail): *iz.* Txegosteko urdaa. Eyozuku.

eyoguruin. (urdail): *iz.* Egosteko guruña. I: Txegostea laguntzen duen guruña. (guruin): *iz.* Berbera.

egoka. (urdail): *adond.* Txegosika ari-izatea.

eyokaldi. (eyeraldi): *iz.* Asko eyatzca.

eyokatu. (eyeraldi): *ad.* Befiz eta asko cycle.

eyoketa. (urdail): *iz.* Txegostearen egipena. I: Eyo-uldi, eyokuntza, eyote, eoitza, cotza.

cyokof. (urdail): *izond.* ikus.: Eyoarazle.

eyokuntza. (eyeraldi): iz, Eyotzeko dagoen lankuntza. : Eyo-langintza. (urdail): *iz.* Ikus.: Eyoketa. I: Eyo-aldi, cycle, eoitza, eotza.

eyolana. *(ani): iz. Iron* egitearen lane.

eyopen. (urdail): *iz.* Ikus.: Txigoikuntza. ^: Egostaldia.

eyosari. (sariztatzc): *iz.* Bare lanagatik, eyera-zatiari ordaintzen zayona. I: Eosari.

eyoste. (baŕia): iz. Bañaaren atzean dagoena.

eyota. (enoa): *frond. Ikus.:* Eiñe. J; Enoatuta dagoena.

eyotailu. (eyeraldi): iz. lkus.: Eyaraxka.

eyotaldi. (eyeraldi): *iz.* ikus.: Eyeraldi. I: Eodura, eoitza, eopen, eyamen.

eyotaro. (eyeraldi): L. Eyotzeko aroa.

eynte. (eyeraldi): *iz.* Gorputz bat zati txiki-txikitan uztea. (urdail): iz. Ikus.: Eyoketa, eyo-aldi, eyokuntza, eoitza, eotza.

eyotzale. (eyeraldi): *izond.* Ikus.: Eyera-zaut. j; Eyarazain, eyazain, eyarari, eyera zaintsa, eyeradun, cotzale,

eyozuku. (urdail): *iz.* Ikus.: Eyogurin.

eyu. (atsakli): *iz.* Eztul legoŕa. Eju.

ez, (aditzondo): *adond.* Bai zentzunaren aurkakoa duen itaa. (lokafitz): *lnk.* Autaera ezezkoŕa adierazten dueu lokafitza; eb.: Hz ura ez ardo. (astanpen): *adond.* Norbait edo zerbaiton astanpena adierazteko aditzondoa. (ukapcn); {{ *adond.* Ukapena adierazten duen aditzondo; geyenctan mugitzarekin erabiltzen da: eza. (ezetza): II *adond.* Berbera.

ez artzeko. (arpen); *frond.* Artu ezin ditekena.

ez atxiki. (aycŕ): *izond.* Zaletasunik ez duena.

ez berezko. (berezkotasun): *frond.* Berezkotasunez ari ez dana.

ez betetze. (ezpctetasun); *iz.* ilcun.: Ezpetetasun.

ez burn ta ez belañ, (alpeŕaldi): *izond.* Alpeŕa dana.

ez bururik, eta ez zango. (gauzeztasun): *izond.* Ezertarako ez daua.

ez da txintxik aitzen. (entzupen): *ad.* Ez da ezer entzuten.

ez dakozut bururik ez buztanik ikusi. (jakintasun): *ad.* Ez dut oŕezaz ezagumenik.

ez done. (done-eza): *iz.* Sagaratuta ez dagoena; sagaratutakoak beaŕ dan begiruneaz onartzen ez dituena. {; Earfano.

ez du bekoldrik ezetz efateko. (ezetza): *ad.* Ez du adorcrik ezetz esateko.

ez egiteko. (adingabetasun): *iz.* Adin-aurkako,ezegokiedo erabako egipen edo esakuna.

ez tut ez murt. (mintzoera): *adond.* Ezer oz csan gabe.

ez-aal. (eziña}: iz. lkus.: Eziña.

ez-ageri, (ikusmen): *izond* lkusi ezin ditekena.

ez-agerian. (ikusmen): *adond.* Ezin ikustean ari-izatea.

ez-agertu. (azalpen): *izond.* Argitaratua ez dagoena.

ez-aiñeko, (bekotasun): *izond.* Beste bati buruz bean dagoena.

ez-aipatze, (isiltasun): !z. Zerbait egin gabe edo esan gabe geratzea.

ez-apatzeko. (irabazbide): *izond.* Aipatzeko ezaña dana.

ez-aitortzeka. (aitorkun): *!rand.* Aitortu ezin di€ekena.

ez-altukof. (legortasun): *(rand.* Agortu ezin ditekena.

ez-aizu. (debeku): *izond.* Legoz flair egin-bidez debekatuta dagoena.

ez-ajola. (arduragabetasun): *izond,* Ikus.: Ezaxol. (ayergatasun): *frond.* Ayergatasunez ari dana.

ez-ajolatasun. (ayergatasun): iz. Ears.: Ayergatasun. Ezansiatasun, ezantsi, ezantsiatasun, ezaxolakeria, jaramonik-eza.

ez-aldeko.(zuzentza): *izond.* Iñorenganako auŕe-iritzirik gabe art dana. j: Ez-alderdikari.

ez-alderdikari. (zuzentza): *frond.* Ikus.: Ez-aldeko.

ez-amaitze. (bukaeracza): iz, Atnaitu gabe egotea.

ez-artzeko. (ezberdintza): *izond* Beste baton antzekoa ez dana.

ez-argitaldu. (azalpen): *frond.* Argitaratu gabe dagaena.

ez-aski, (askitasun): *izond,* Aski ez dana. ^: Ez-naiko.

ez-atzalkoŕ. (azaldura): *izond* Azaldu ezin ditekena.

ez-aukerako. (ezerakotasun); *frond.* Zuzen-aurkakoa dana.

ez-aurkitzeko. (eurkeztasun); *izond.* Aurkeztu ezin ditekena.

ez-autatzeko. (autakuntza): *izond.* Autatu ezin ditekena.

ez-axolati. (arduragabetasun): *izond.* Ikus.; Ezaxolduri.

ez-azaltzeleo. (aurkeztasun): *frond.* Aurkeztu ezin ditekena.

ez-azte. (aultasuu): *iz.* Soñak beaŕ dituen azkuñak ez artzea.

ez-berekoi,(bestekoitasun): *frond.* Bere buruaren alde ari ez dana, besteen aide baño.

ez-bezulnkatn. (ezberdintza): *ad.* lkus.; Ezbardindu. (tankera): *ad.* Itxura galdu-erazi.

ez-bezalako. (ezberdintza): *frond.* Ezbcrdiña dana.

ez-bezela. (ezberdintza): *adond.* Berdin ari ez izatea. I: Ez-bezala.

ez-bidezko. (adinkunde): *izond.* Legezkoa ez dana.

ez-bilatna.(fazakeri): *(rand,* Fazakeriz ari ez dana.

ez-biralkof. (aditz): *izond.* Iragangaitza dana.

ez-biurkoŕ. (setasun): *frond.* Setasunea • ari dana.

ez-bukatze. (bukaeraeza): iz. Ikus.: Bukaeraezu,

ez-dagoklon.(ezerakotasun): *izond.* Egokia cz dana. I; Ez-doakon.

ez-datofen. (alkartasun): *izond.* Ezeri buruz alkartasunik ez duena.

ez-doakon. (ezerakotasun): *Izond* Ikus.: Ez-dagokion.

ez-doi. (giñogabe): *izond.* Giñorik eztuena.

ea-do-Ulu. (gozotasun): iz. Gozagaitza dana. Ikus.: Gozagaitza.

ez-edatelco. (edari): *izond Bd;ur* ezin ditekena.

ez-eduld. (ukantza): *izond.* Ba daukaua.

ez-egi. (gczuŕ): *izond.* Egia ez dana.

ez-egiñean. (egin): *adond.* Egin gabe egotea.

ez-egon. (ezpetetasun): *ad.* Peitu-izan.

ez-egoste. (berezkuntza): iz. Soñeko gai batzuk bcrezi ta kentzea,

ez-egun. (uzgune): *iz.* Ezer ez egitekoa dan eguna.

ez-ckarkof. (antzutasun): *Bond.* Antzu dana.

ez-ekusi. (arbuyo): iz. Ikus.: Arbuyo. Ezeskeri, ezespen.

ez-cntzun. (araugabe): *izond.* Entzun ez dana.

ez-craatsi. (ayergatasun): *Bond.* Gauza bat era batean ala bestean esatca edo egitea bcrdin zayona.

ez-erabaki. (kolokadura): *Bond.* Ezmezcan art dana.

ez-crakustelco. (aurkeztasun): *Bond.* Aurkeztekoa ez dana.

ez-cramanak. (lipizta): *Bond.* Batera ea datozenak.

ez-erantzun. (eskergaitz): *ad.* Eskcŕ txaŕa erakutsi.

ez-crdoigal. (kitnia): *izond.* Ordegayaren bidez aldatu ezin ditekena.

ez-eta-ba. (eztabaida): *iz.* Ikus.: Eztabaida. j: Ez-cta-bai.

ez-eukitasun. (txirotasun): *ŕz.* Ikus.: Txirotasun.

ez-ezi. (zakartasun): *izond.* Zakaŕa dana.

ez-garaizko. (adiongabetasun): *izond.* Ikus.: Ez-garayeka.

ez-garayan.(adinngabetasun): *ndand.* Ezgaraiz ari-izatea. I: Ea-garaiz.

es-garayeko. (adiongabetasun): *izond.* Ezgaraycan ari dana.: Ezgaraizko.

ez-garbi. (uaastura): *izond,* Naasturaz dagoena.

ez-gertarazi. (afangura): *ad.* Zerbait gertatzea galerazi.

ez-gisako. (ezerakotasun): *izond.* Egokia ez dana.

ez-gizakof. (ankerkeri): *Bond.* Ankeŕa dana.

ez-gogorako. (atsekabetasun): *Bond.* Ikus.: Atsekabegaŕi. I: Erakaitz, ertun.

ez-gura. (gura): iz. Gurarik ez izatea.

ez-ikertu. (azterkuntza): *izond.* Ikerturik ez dagoena.

ez-ikugai. (ikumen): *Bond.* Ikutu Cain ditekena.

ez-ikusi-iduri. (alegikeri): Alcgikerictan ari-izatea.

ez-ikustaidi. (itsumen): iz. Aldi bateko itsumena.

ez-ilkortasun. (eriotza): iz. 11 ezin-izatea. ^: Ikus.: Eziltzekotasun, ezilbeartasuna, ezin-iltze.

ez-irazan. (cgin): *Bond.* Irazan izan ez dana.

ez-irizgafi. (zentzun): *ŕzond.* Iritzi ezin ditekena. Ezin-irizteko.

cz-izana. (izaneza): iz. Ikus.: **izaneza.** Ez-izatc.

ez-jaldnkeria. (jakiñeztasun): *in* Irakaspenak ez onarteko jokers.

cz-jaklñean. (jakiñeztasuu): *adond.* Jakiñeztasunea ari-izatea. j: Ez-jakiñcz, ez-jakitez.

ez-jakite. (jakiñeztasun): *iz.* Jakin gabe egates. Ikus.: Jakiñeztasun, ezjakintasun, ezjakintza.

ez-jakitun. (a€uneza): *Bond.* Atunik oz duena.

ez-jatcico. (ttzkufi): *izond.* Jan ezin ditekena.

ez-jayoa. (jayotza): izond. Jayo ez dana.

ez-kalte. (kalteeza): *iz.* **Kalterik** ez egitea.

ez-kaltekof. (kalteeza): *Bond.* Kalterik egiten cz duena.

ez-keiñu. (gune): iz. Ezezko zeiñua. I: Ezczko keiñu.

ez-lagunkoi. (ozarkeri): *izond.* Oso mukcŕa dana.

ez-legetasun. (iege): *iz.* Legearcn aurkakoa dana. : Ezlege.

ez-legetu. (loge); *ad.* Legcaren aurkakoa egin.

ez-legez. (loge): *adond.* Legearen aurka ari-izatea.

ez-iegezko. (loge): *izond.* Lcgezkoa ez dana.

ez-luzakof. (jaŕaipen): *Bond.* Luzatu ezin ditckena.

cz-mugatu. (ezabelera): *Bond.* Mugaturik ez dagoena.

ez-nai-izatea. (nauucn): *iz.* Nat ez izatea.

ez-naya. (iguintza): B. Iguintza izatea; nai ez izatea.

ez-oartu. (adipen): *Bond.* Oarturik cz dagoena.

ez-oikof. (ezmaiztasun): *izond.* Maiz gertatzen eztana.

ez-on. (duintasun): *izond.* Duintasunik ez duena.

ez-onartu. (gaitzespcn): *ad.* Gaitzctsi.

ez-anartzeko. (gaitzespen): *Bond.* Onartu ezin ditckena. I: Ez-onesteko.

ez-ondakof. (murgiltze): *izond.* Murgildu ezin ditekena.

ez-onesteko. (gaitzespen): *Bond.* Ikus.: EZ-onarizcko.

ez-nngialdi. (nekabide): *iz.* **Nekabide** iraunkoŕa.

ez-opatzekoa. (gura): *izond.* lAnd opa ezin dakiokena.

ez-ordaindu. (crinkuntza): *Bond.* Ordaindu gabe geratu dana; crindu gabe geratu dana.

ez-ordeigafi. (kimia): *izond.* Ordeigabetu ditekena.

ez-orduko. (adiongabetasun): *Bond.* Adiongabekoa dana.

ez-oroitu. (oroimen): *ad.* at-batten oroipena gaidu.

ez-siiiistua. (susmo): *Bond.* Susmoa duena.

ez- sori. (dcbeku): *izond.* Zilegia ez dana.

ez-toki. (astanpen): *iz.* Lekoretuta daguen tokia.

ez-ukana. (gabelasun): *iz.* Ikus.: Gabetasun.

ez-uskof. (cskiertasun): *Bond.* iruzuŕ-egin ezin ditekena ta iruzuŕ-egin Cain dezakena.

ez-uskortasun. (eskiettasun): iz. Truant-egin ezin-izatea.

EZ-USTE. B. Bere zioa ezagutzen eztan ustekabcko gertaera. I: Exuxte, uste-haga. (gogalclieza): ŕz. Len-oafik gabekoa. /1(adiontasun), (ardiespen), (aukerakcri), (eldubeaŕ), (ezten-ikuste), (gertakari), (zernola), (zori), (zorion).

ez-usteko.(ustekabe): iz. Ikus.: Ustekabe.

ez-ustel. (ustetdura): *izond.* Usteldu gabe dagoena.

ez-ustelkof. (usteldura): *Band.* Usteldu eain ditekena.

es-ustez. (ez-uste): *adond.* Ez-ustcan zerbait gertatzea.

ez-ustez-artu. (ustekabc): *ad.* Ustekabez artu.

ez-ustezko. (ez-uste): *izond.* Ustcgabekoa dana.

ez-utzi. (cragozpcn): *ad.* Ikus.: Eragotzi. Poxelata.

ez-zearo. (okef): *adond.* Zeaztasunik ez duena, okefa danarenaz ari-izatea.

ez-zeatz. (okeŕ): *izond.* Zeaztasun gabekoa dana, okeht dana.

ez-zilegi. (debeku): *izond.* Egin beat ez dana, aizu ez dana.

ez-zindo. (zatarkeri): *izond.* Zatafa dana.

ez-ziñetsi. (siñiskizun): ad. Siñismenik ez izan.

ez-zuzen. (nabarmentasun): izond. Nabarmentasunez ad dana. (arteztasun); *izond.* Artez ez dagoena.

eza. (ukapen): *iz.* T3kapena, pcitzea. (ezetasun): *izond* Eze itzaren aldaketa.

ezabe. (estalpen): *izond* Izkututa dagoena. Ezabe. (erabetasun): *izond.* Bildurtia dana.

ezabagafi. (ezabapen): *izond.* Ezabatu ditekena.

ezabailu. (ezabapen): *izond.* Ezabatzen duena.

ezaba gaitz. (ezabapen): *izond.* Ezabatu ezin ditekena. I: Ezaba-ezin, ezabagaitz, ezabat-ezin, ezabatu-ezin.

ezabaketa. (ezabapen): *iz.* Ezabatzearen egipena.

ezabaki. (estalpen): *adond.* Izkaturik ari-izatea. (adipen): *Mond.* Oattu gabe ad-izatea.

EZABAPEN. *iz.* Idazki baton gañean mafak egitearen egipeu eta ondorioa; bertan idatzita dagoena trakuŕi ezin diteken. I: Idatzita dagoena itxura-gabetzeko, axotea edatze edo edaeraztearen egipena. I: Axotez, arkatzaz edo baste eraz idatzi edo jaŕita dagoena, edozein eraz ezabatzearen egipena. // (ausiabartza), (eraindu), (ezeztapen), (idazketa), (kaŕakadura), (kentze), (mafazki), (suntsidnra),

ezabarazi. (ezabapen): *ad.* Ezabatu-eragin.

ezabatasun. (apaikuntza): *iz.* Apal-egitearen egipena.

ezabaŕsi. (itzalgaitz): *ad.* Ikus.: Ezabatu.

ezabatu, (ezabapen); *ad.* Edonolaz idatzitakoa dana ostendu-erazi. I: Ezabaztatu, ezeztu, itzabasi, ufatu, xabaŕatu, xautu, ziabeztu. (itzalgaitz): *ad.* Norberaren baitan nabaitzen dana ostendu. I: Ezabatsi, atzindu, azketu. (aanzpen): II *ad.* Aiztu.

ezabatze, (ezabapen): iz. Idatzita dagoena maŕa bat edo batzuen bitartez ezabatu egitea.

ezabaztatu. (ausiabartza); *ad.* Pufokatu, ezeztatu, itzabasi, xabaŕatu, ziabcztu.

ezabe. (itzalgaitz): *izond.* Afeta aundiaz eta itzalgaitzez ad dana. (estalpen): *izond.* Ezkutata dagoena. (jakiñeztasun): II *izond.* Ezagutua ez dana. (abere): II *izond.* Bare gala ongi ageŕerazten ez duen aberea.

ezabeld. (cstalpen): *adond.* Ezkututa ari-izatea. (sorgortasun): *adond.* Sorgortasunez art-izatea.

ezabelaf. (landare): *iz.* Ekikaria dan landarea, lo-erazlea dana.

EZABELERA. *iz.* Abelerarik edo zcaztasunik ez izatea. I: Kordoka, burubiderik ez izatea. I: Argi-eza. /1 (alborakuntza), (buzipen), *(izen),* (jakiñeztasun), (naastura), (notin), (ulermeneza), (zimardikatasun).

EZABIZI. iz. Naiz glzon naiz abereen soñean dagoen edozein ubila. : Ezaki, kain, gurin, omore. I/ (abelizti), (guruin), (soin), (soifiizti), (ubil), (zorne-jario).

ezabizi-bide. (ezabizi); iz. Ezablzia ateratzeko lxtuna. I: Ezabizi-od€.

ezahizi-eri. (ezabizi): *iz.* Ezabizien eritasuna. (eritasan); *iz.* Berbera.

ezahizi-ertun. (eritasun): *frond.* Ezabizien eritasuna duena.

ezabizi-jario. (ezabizi): iz. Ezabiziaren ateratzea. (eritasun); iz, ikus.: Ezueri. I: 1Jbi)a.

ezabizi-odi. (ezabizi); iz. ikus.: Ezabizi-bide.

ezabizi-suldaf. (eritasun): *iz.* Ezueriak lafuan soŕeraztcn (Men eritasuna. I: Ezabizi-zakaf.

ezabizi-ur. (ezabizi): ŕz. Ezabizia metatzean abereen sabelean egiten dan aupadura.

ezabizi-zakaf. (criŕasun): *ŕz.* Ikus.: Ezabizi-suldaŕ.

ezabiziotz. (txoskoŕ); *iz.* Gongoil batzuen anpadurak soŕerazten duen txokaf otza.

ezabizioztun.(txoskor'): *frond.* Ezbiziotza duena.

ezabizitza. (ezabizi): iz. Ezabizi ugari izatea.

ezade. (udn): *iz. Ikus.:* Urin. I: Onura, tiŕita.

ezadetsu. (urin): *izond.* Ezade asko daukana.

ezadi. (itzalgaitz): *izond.* Itznlgaitzez aditu ez bezela ari dana.

ezaditu. (entzupen): *izond.* Iii Ma entzun eztana.

ezadura. (ezetasun): id. Ikus.: Ezetasun. I: Ezada, ezadura, lekada, limur.

ezagailu. (ezetasun): *iz.* Ezetasuna artzeko egokia dan gauza.

ezagati. (ezetasun): *izond.* Ezetasuna soŕerazten duena.

ezago. (erkabide): *adond.* Erkabide-mala, gutxiagotasuna adierazten duena.

ezagu-argi. (adin-antze): *iz.* Adin-antzearen argia.

ezagu-ezin. (jakintasun): *izond.* Ezagutu ezin ditekena. I: Ezagun-ezin, ezagut-ezin, ezagutu-ezin.

ezagubide. (adin-antze): iz, Adin-antzea erabiltzen.

ezagudun. (adimen); *izond.* Adimena duena.

ezaguer-gabeko. (jakintasun): *izond.* Ezagupenik gabe ari dana.

ezaguera. (sen): *iz.* this.; Sen. (jakintasun): iz. Ikus.: Ezagumen, ezagumentu, ezagutza, ezagutze, ezaucra, ezaukera, ezaupera, zaura.

ezaguera-udin. (adin): *iz.* Adin-antzea erabiltzeko adiña.

ezagueradun. (adei-an€ze): *izond.* Adei-antzea duena. (jakintasun): *izond.* Ezabutzen duena. I: Ezagule, ezagutzaiie, ezauberazko.

EZAGUERAK. *iz.* Gauza bat edo batzuen izaten dan edo izaten divan ezagupenak. Asierako ezagupenak. (sett): *iz.* Suma. (kordatneu): II *iz.* Kouorteak. // (aintzin-sotas), (asiera), (gogai), (idatti), (ikaskcta), (irakaskintza), (jakintasun), (jakintza), (ulermen).

ezaguerazko. (ezagucrak): *izond.* Ezaguerai dagokiena.

ezaguerazo, (jakintasun): *ad.* Ezagutu-eragin. I: Ezagutarazi, ezauerazo, ezagu-arazi, ezagu-erazi, ezagunarazi.

ezagugai. (ezautarazpen): *iz.* Ezagutzeko ikufa, I: Ikus.: Ezagungai.

ezagugailu. (berezkunde): *iz.* Berezkundea egiteko gauza.

ezagugaitz. (jakintasun): *izond,* Ezagutzeko zala dana. j: Ezaugaitz, ezaungaitz.

ezagugafi, (ezautarazpen): *iz.* Zantzu, ikuf. f: Ezaugaŕi, ezagukaŕi, ezagungai, ezagungaŕi, ezagupide, ezaubide, ezagutgaŕi, ezagutkari, ezaugaŕi, ezaungafi. (azterkuntza): *izond.* Aztertu

ta ezagutu ditekena. (adipen): *izond.* Adipengaŕia dana.

ezaguke. (jakintasun): *ad.* Ez au ezaguluko.

ezagukizun. (jakintasun): *iz.* Ezagutzekoa dana. I: Ezaukizun, ezauukizun.

ezagukoŕ. (jakintasun): *izond.* Ezagutzeko nor dana. j: Ezaukoŕ.

ezagukunde. (jakintasun): iz. Ezagutzearen egipena.j:Ikus.: Ezagupen. j: Ezaugute, ezaukera, ezaukunde, ezautasun, ezaute.

ezaguke. (jakintasun): *izond.* Ikus.: Ezagueradun. Ezagutle, ezagutzaile, ezaule.

ezagumen. (jakintasun): *iz.* Adimenaren bidez gauzaen izatasuu, zeintasun eta alkarkizunak autematearen egipen eta ondorioa. j: Adimena, ulermena, ezaguera, czagumentu, ezagutza, ezagutze, ezaumen, jakin, jakite, ezagupen, izagumentu, igermen, zaura, xakin, jaki-era. /t Oukintza).

ezagnmeneza. (jakiñeztasun): *iz.* Ikus.: Jakiñeztasun.I:Jakin-gabezia.

ezagumentu. (jakintasun): *is.* Ems.; Ezagumen. j: Ezaguera, ezagumendu, ezagunmendu, ezaumentu, izagumentu. (eskartasun): *iz. Ikus.:* Eskartasun. Ezagutza, ezagutzatasun.

ezagun. (eskiertasun): *izond.* Eskier, zalantzik gabekoa dana. j: Ezagn, izagun. (jakintasun): *izond.* Ezagutzen dana, Ezagu, ezaun, izagun.

ezagun-argi. (adin-antze): *iz.* Ikus.: Adin-autze. I: Adin.

ezagun-ez. (jakintasun): *izond.* Ezagutzen ez dana. Ezaguu-eztako.

ezagun-itz. (itz): iz. Alkaŕ ezagutzeko €endik erabakitako itza.

ezagunarazi. (jakintasun): *ad.* Ezagutu-eragin. j: Ezagutarazi, ezaguterazi, ezagunerazi, ezagutuazo, ezaguerazo, irazagutu.

ezagunbide. (jakintasun): iz. Ezagutzeko bidea.

ezagunean. (jakintasun): *adond.* Ezagunez ari-izatea. j: Ezagutuki.

ezagungabe. (eskergaitz): *izond.* Eskergabea dana. I: Ezagutzagabe, ezaungabe.

ezagungai. (ezautarazpen): *iz.* Zantzu, ikuŕ. j: Tkus.: Ezagugaŕi. I: Ezaugai, ezaungai, ezagugai.

ezagungafi. (jakintasun): *izond.* Ezagutu ditekena. (ezautarazpeu): *iz.* Ezku(uta dagoena ezagutzeko zantzua dana. I: Ikus.; Ezagugaŕi. Ezaupidea, ezaungaŕi.

ezagungaŕitasun. (czautarazpen): *iz.* Ezagungaŕiaizatearentasuna.

ezagungafitu. (ezautarazpen): *ad.* Zantzuaz edo ikuŕaz ezagunarazi. EzaugaiĹtn.

ezagunki. (ezautarazpen): *adond.* Agirian, argi ta garbi ari-izatea.

czagupen, (jakintasun): Ezagumenaren egipena. I: Ezagukunde, ezaugute, ezaukera, ezautasun, ezaute, ezagumen, jakite, jakintzua. (azalpen); *iz.* Azaltzeko, jakin-eraztekoa dana.

ezagupide. (ezautarazpen): iz. Ikus.: Ezagugafi. j: Ezagutzeko bidea. I: Ezaubide, ezagutbide, ezaupide.

ezagut-efez. (jakintasun): *izond.* Ezagutzeko eŕeza dana.

ezagutarazi, (jakintasun): *ad.* Ikus.: Ezaguerazo. Ezaguterazi.

ezagutaraztaile.(ezautarazpen): *izond.* Ezagutu-eragiten duena. j: Ezagut-arazle.

ezagutbide. (ezautarazpen): iz. Oarpena. I: Ikus.: Ezagupide.

ezagutsu. (eskartasun): *adond.* Eskartasunez ari dana.

ezagutu. (jakintasun): *ad.* Adimenaren bides gauzaen izaera, tasnnak eta elkarbideak autematu. I: Ezagu, ezaundu, ezautu, ezaun, autesi, izagutu, izaun,izaundu,zagutu,zautu.

ezagutuazo. (jakintasun): *ad.* ikus.: Ezagunarazi.

czagutugabe. (ezautarazpen): *(cond.* Ezagutzen eztana. j: Ezautzaka, ezaun-gabe.

ezagutuki. (jakintasun): *adond.* Ikus.: Ezagunean.

czagutza. (jakintasun): *iz.* Ikus.: Ezagumen. Ezagumentu, ezagutze, ezaguera, ezaguntza, ezauntza, ezautza, ezaguza, igermen. (eskartasun): Ikus.: Eskartasun. j: Ezagumentu, ezagutzatasun,

ezagutzadun. (adimen): izand. Adimen ona duena. j: Ezaguzadun. (jakintasun): *izond.* Asko dakiena. (eskartasun):, *izond.* Eskeŕ onekoa dana.

ezagutzagabe. (jakiñeztasun): *izond.* Gutxi dakiena, ezer ez dakiena.: Ezaguzagabe. (eskergaitz): *izond.* Ikus.: Ezagungabe, ezagutzagabeko.

ezagutzagabekeri. (eskergaitz): *iz.* Eskergaitz-egipena. j: Ezaguzagabekeri.

ezagutzagabeki. (eskergaitz): *adond.* Eskergaitzez. ari-izatea.

ezagutzagabelco. (adin-antze): *izond.* Adin-antzerik eztuena. (eskergaitz): *izond.* Ikus.: Ezagutzagabe.

ezagutzagabetasun. (eskergaitz): *iz.* Eskergaitza izatearcn egipena. j; Ezaguzagabetasun.

ezagutzaile. (jakintasun): *izond.* Ezagutzen duena. Ezagutzale. j: ikus.: Ezagueradun,ezagule,ezautzaile, ezagnzaile.

ezagutzatasun. (eskartasun): *is.* Ikus.: Eskartasun. : Ezagumentu, ezaguiza, ezaguzatasun.

czagutzegabetu. (jakiñeztasun): *ad.* Ez jakiña egin edo biurtu. (eskergaitz): *ad.* Eskergaitzez ari dana.

ezagutzeko. (adipen): *izond.* Entzungaŕia dana. 1: Ezautzeko.

ezain. (irabazbide): izond. Ezgaya dana. (itxustasun): izond. Itxusia dana,

ezain emon. (urdail): *ad.* Jaten dana urdailean txarto artu.

ezain-arazle. (matzerdura): *(sand.* Matzerdura egiten duena.

ezaindu. (ixustasun): *ad.* Norbait edo zerbait itxusi egin edo biurtu. (irabazbide): *ad.* Ezaña egin edo biurtu.

ezaindura. (matzerdura): *iz.* Ikus.: Matzerdura.

ezaingaŕi. (itxustasun): *izond.* Ezaindu ditekena.

ezainkeri. (itxustasun): *iz.* Ikus.: Itxustasun.: Ezaintasun, itxuskeria.

ezainlci. (itxustasnn): *adond.* Itxustasunez ari-izatea.

ezaintasuu. (€txustasun): iz, Ikus.: Itxustasun. Ezainkeri, itxusitasun, moztasun.

ezaizol. (arduragabetasun): iz. Ikus.: Arduragabetasun.j:Ezaxolamendu.

ezalci. (ezabizi): iz. Ikus.: Ezabizi. Garin, onnore.

ezalcia. (aitzaki): iz. Tkus.: Aitzaki.

ezakotx. (zomoŕo); iz. Ikus.: Argoŕi, j; Artaaf.

ezaldal. (oyulza): *oya,* ez obit uste" esakunaren zentzuna adierazteko oyutza.

ezaldarte. (zoritxai): *is.* Ustegabeko zailtasuna.

ezaldi. (zentzabide): *iz.* Ikus.: Zenteabide. j: Nora, zentzapide, zentzagune, zenzakari. (gabetasun): *íz.* Beaŕak diran gauzak ez enkitzea.

ezaldian. (adiongabetasun): *adond.* Adiongabetasunez ari-izatea.

ezalka. (mutirikeri): *is.* Ikus.: Mutirikeri. Laiñeza.

zamafen. (amaŕen): iz. Agertu edo ordaindu gabe dagozen amafenak. (gari): iz. Landau geratutako gari-kondafak. (aufezki): *iz.* Autezkiak. I: Ikus.: Auŕezhi.

zamila. (landare): *iz.* Ginbailkaria dan landarea. [: Ikus.: Anado, aneta, anis-bedaŕ, berbcña, meilu, mieloi.

ezamin. (landare): *iz.* Zokodikaria dan landarea, ongafia bezela erabiltzen dana.

ezan. (izaera): *ad.* Izan itzareu aidaketa. I: Ikus.: Izan, izandu, izatu.

ezanbateko. (erditasnn): *izond.* Erditasunezkoa dana.

ezansatl. (oyutza): *oyu.* Oartasuna ezkatzeko oyutza.

ezansi. (arduragabetasun): iz. Ardurarik ez izatea, j: Ikus.: Laxotasuo. I: Ezaxolamendu.

ezansiatasmt. (ayergatasun): *iz.* Ikus.: Ayergalasun. Ez-ajolatasun, ezantsi, ezantsiatasun.

ezansiatu. (arduragabctasun): *ad.* Arduragabetu.]: Ezantsaatu.

ezantsi. (ayergatasun): *iz.* Ikus.: Ayergatasnn. I: Ez-ajolatasun, ezansiatasun, ezantsiatasun.

ezapen. (ezetasun): iz. Ezetzearcn egipena. (antzutasun): *iz.* Ikus.: Antzutasun.

ezardura. (ezarmen): *iz.* Ezarmenaren egipena.

EZARGAI. iz. Gauza bateau izateduna eztana.: Eraski, eraskin, gertanza, izanatz, otantz. (ezkontza): iz. Seine edo emaztea alkaŕekiko, I/ (alboko), (araugabe), (elkargaiztura), (ez-uste), (goi-jakintza), (zemola).

ezargati. (ezarmen): *Bond.* Ipiñi ditekena.

ezargei. (01): iz. Telak tinkotzeko jartzen dan ol mea. (bakuntza): *iz.* Batutzen edo gañeratzen dana. : Ezarkin, ezarki.

ezari. (ezarmen); *ad.* Ikus.: Ezaŕi. (cgurasti): *ad.* Berea ez dan egurasti bateau oitu.

ezariari. (berantasun): *adond.* Poliki-poliki ari-izatea. : Ezariz, ezeriaka, czcrian. Bzarian-bayarian, ezariaz.

ezartaeko. (berantasun); izond. Ezarian ari dana.

ezarka. (ezarmen): *adond.* Ezartzen ari-izatea.

ezarkai. (arabaki): iz. Ikus.: Arabaki. I; Ezarki, ezarkin, ezargai, ezari.

EZARKERA. *iz.* Notin edo gauzaren bat toki edo inka bateau ezartzearen egipen eta ondodoa. I: Atanda, parada, tokicra. /! (ezarmen), (leku), (neuŕizti).

ezarketa. (ezarmen): iz. Ezartzearen egipena. I: Ezarte, oiñaŕi. (iraspen): iz. Ikus.: Iraspen. Ezarkande, ezarkuntza.

EZARKI. *iz.* Zerhait jakin-erazteko ororentzako tokian ezartzeo dan ingia. I; Truk-wizen irakasteko, izki, izkin eta itzak dauzkala, erabiltzen dan ingofa. (arabaki); *iz.* Abarkaetsko adabua. (Besteetakoa TXATAL'a da). 1: Ikus,; Arabaki. (joko): Ikus.: Ezarko. (bakuntza): H *iz.* Ikus.: Ezargei. [: Ezarkin, ezargai, ezari, ezarko, ezarkai, ifingei. !/ (azalpen), (leforapen).

ezarkin. (bakuntza): *iz.* Ikus.: Ezargci. Ezarki.

ezarldztatu. (itsaspen): *ad.* Adabakiak edo itsatsi.

ezarkizun. (ezatmen): *iz.* Ezartzckoa dana.

ezarko. (joko): iz. Jokalari batek jokatzeko jartzen duena. I: Ezarpen, ezarki.

ezarkoŕ. (kutsu): *Bond.* Kutsugafia daua.

ezarkunde. (iraspen): *iz.* Ikus.: Iraspen. I: Ezarketa, ezarkuntza.

ezara. (tela): *Bond.* Ikus.: Exerzalc. I: Ezarle, ezartzaila, exerzaie. (joko): *Bond.* Dema egiten duena.

ezariari. (ezarmen): *Bond.* Ezartzen duena. I: Ezarle, ezartzaile.

ezarte. (tela): *Bond.* Ikus.: Ezarla. (iraspen): *izond.* Iraspcna egiten duena. (zaindegi): H *Bond.* Zaindegian zerbait jartzen duena. (ezarmen): *Bond.* Ikus.: Ezarlari. j: Ezartzailu.

EZARMEN. *iz.* Notin edo gauza bat beau tokian ipintzearen egipen eta ondorioa.: lpintze. /7 (ezarkera), (leku), (neuŕizti), (sarkura).

ezarpen. (joko): *iz.* Ikus.: Ezarko.

ezafarazi. (ezarmen): *ad.* Ezaŕi-eragin.

ezafera. (ezarmen): *iz.* Ezartzearen egipena.

ezañ. (ezarmen): *ad.* Toki bateau zerbait Eraŕ, ezari, ezefi, jaŕi, paratu, tokitu, iGni, caŕi, izaŕi. (joko): *ad.* Jokolari batek jokatzeko, zerbait, dirua edo, jafi. (aultasun): II *ad.* Auldu, indaŕak galdu. (esertoki): (j *ad.* Eseri, jafi. *ad.* Zakufak zirikatu berm artean boŕokatzeko. (salakuntza): *ad.* Zerbaiten e€ua noribait egotzi. (sendaŕ): ¡ *ad.* Ubil bat, sendaf edo oŕe bat biurtu. (bakuntza): n *ad.* Zeribait beste zerbait ezantsi. (geiditze); *(ad.* Egaztiak gelditu ta nunbait geratu, egan ibili ondoren.

ezaŕi-agiri, (zenbakun); iz. Zeubakunean aindo bat jaŕi data adierazten duen agiria.

ezafi-ezin. (ezarmen): *izond. lpiñi* ezin ditekena.

ezaŕia. (aginpide): *iz.* Tkus.: Agintza. Manukunlza.

ezañka. (erorkera): *adond.* Alkaŕ nitters botatzcko ari-izatea.

ezaŕ-tola (ezarmen): *iz.* Norbait edo norbaitzuk zerbaiterako jartzen diran tokia.

ezarte. (ezarmen): *iz.* Ikus.: Ezarketa. I:

ezartoki. (esertoki): *iz.* Ikus.: Esertoki.

ezartzaiie. (ezarmen): *izond.* Ezarzen duena. I: Ezartzale.

ezartzeko. (ezarmen): *izond.* Ezafi ditekena.

ezaskitasun. (askitasun): *iz.* Askitasunik ez izatea.

ezatasun. (ezetasun): *iz.* Ikus.: Ezetasun, j: Ezedura.

ezatsu. (ezetasan): *Bond.* Ezetasuna duena. (urin): *izond.* Urintsua dana.

ezatsutasun. (ado): *iz.* Urintsua izatearen tasuna.

ezatu. (garastaketa): *ad.* Ikus.: Garastatu. Urtatu, urtu. (ezetasun): *ad.* Ezetasunez bete. I: Ezotu.

ezauberazko. (jakintasun): *izond.* Ikus.: Ezagueraduu.

ezaubide. (ezautailu): iz. Zerbait ezagutzeko bereizgaŕia dana. I: Gauza baten tasuna bereizten duens. (ezautarazpen): *iz. Tkufa,* agerbido. Ezaugaŕi, ezaungaŕi.

ezaugafi. (ezautarazpen): iz. Ikus.: Ezaubide. : Ezaungaŕi.

ezaugafiro. (begirune): *adond.* Begirunez ari-izatea.

ezaugafitasun. (ezautarazpen): *iz.* Ezagutzeko tasuna.

ezaugatizantza. (berarizko): *iz.* Bercizgaŕia dana. Ikus.: Bereizgaŕi.

ezauge. (ezautarazpen): *izond.* Ezagutzen eztana.

ezaugute. (jakintasun): iz. Ikus.: Ezagukundc. Ezagupen, czaukcra, ezautasuu,czautc.

ezaukaitz. (brlakuntza): *Bond.* Jakin eta bilatu ezin ditekena. j: Ezaugaitz.

ezaukera. (jakintasun): *iz.* Ikus.: Ezagukunde. j: Ezagupen, czaugute, ezautasun,ezaute.

czaul. (itxitura): *iz. ikus.:* Esolesi, esoltza, esol-batu.

czauldu. (ukondatzc): *ad.* Matsondo baton ayen ukondotu.

ezaumin. (jakintasun): *iz.* Ezaguizeko guraria.

ezaun. (jakintasun): *ad.* ikus.: Ezagutu.: Ezagun, zagutu. (eskiertasun): *izond.* Ikus.: Ezagun. j: Izagun.

ezaun-beaŕ. (ebazkizun): iz. Ebazkizun batean ateratzeko dagoen ezagutzcn ez dan aindoa.

ezaundu. (jakintasun): *ad.* Ikus.: Ezagutu.

ezauntasun. (azpegi): iz. Gauza baton arpegla.

ezaupegi. (ikusmen): L. Uncaldi bateau ikusmenez arizen dana.

ezaupide. (jakiutasun): *iz.* Ezagutzeko bidea. ; Igargaŕi. (ezautarazpen): Norbaiten zuzenbidea. (adiskidetasun):] *iz.* Adiskidetasunezko aŕemanak,

ezaupide-oitura, (jakintasun): iz. Ezagunekin aŕ-emanai eustea,

ezausat. (aditz): *ad.* Begira, gorde ezak.

ezausi. (mardail); *ad.* Maimarikatu, Ezauzi.

ezauskoŕ, (austura): *izOnd.* Autsi ezin ditekena.

EZAUTAILU. *iz,* Agerbide, ezaugaŕi. Ilcuŕin, zutoyala, oyalkia. : Bedu-apaingaŕi. Doakurtza. j; Zut-oyal, (anaidi): *iz.* Anaidi bates irndi edo dorniña. : Xingotano. ll (berezkunde), (bureztun), (ezautarazpen), (galartzu), (goiburu), (gudalari-elkargo), (gudaritza), (ikurdi), (ikuŕ), (itxasontzi), (mauka), (zen).

EZAUTARAZPEN. iz. Zantzu edo azalpideen bitartez zerbait jakin-erazi edo adieraztearen egipena eta ondorioa. [: Azain, iterantzun, itarantzun. II (agerkunde), (agermen), (aztarna), (berezkunde), (bilaketa), (buzipen), (dei-egikantza), (ezautailu), (gal), (idaztoar'), (ikuf), (iragarpen), (lixas-argi-mutil), (len-ikuste), (mintzoera), (mugadura), (norabide), (urban), (turutots), (zen).

ezautasun. (jakintasun): *iz.* Ikus.: zagukunde. j: bzagupen, ezaugute, ezaukcra, czaukunde, ezaute.

ezaute. (jakintasun): *iz.* Ikus.: Ezagukunde. J: Ezagupen, ezaugute, zaukera, ezaukunde, ezautasun, ezautze.

ezauts€. (mardail): *ad. Mardailaz ari-izan.*

ezautzaka, (jakiñeztasun): *izond,* Ezagutzen ez dana. I: Ezagutu gabe.

ezaxol.(arduragabetasun): *izond.* Arduraric ez duena. j: Ez-ajoia, ezazol.

ezaxolald. (arduragabetasun): *adond.* Arduragabetasunez ari-izatea,

ezaxolamendu. (arduragabetasun): *ft.* Ikus.: Arduragabetasun. j: Ezaizol. Ikus.; Ezansi.

ezaxolarazi. (alke): *ad.* Lotsa galdu-crazi. (arduragabetasun); *ad.* Norbait arduragabekoa izan dedila eragin.: Ezaxolerazi.

ezaxolatasun. (arduragabctasun): *iz.* Ikus.: Laxotasun. Ezazoltasun, ox-axoltasun.

zaxolatu.(arduragabetascm); *ad.* Ardura guztia galdu.

ezaxolatuki.(arduragabetasun): *adond.* Arduraric gabe ari-izatea.

ezaxolbelaf. (bulaŕ): *iz.* Ardura gabeko be1aŕa.

ezaxoldu. (arduragabetasun): *ad.* Arduraric ez izan.

ezaxolduri.(arduragabctasun); *izond.* Arduragabekoa dana. : Ez-axolati.

ezaxolerazi. (arduragabetasun); *ad,* Arduragabckoa cragin j: Ezaxolerazi.

ezaxolkeria. (arduragabetasun): iz, Ikus.: Arduragabetasun. I: Ezazolkeria, ez-azolkeria. (aycrgatasun): *iz,* Ikus.; Ayergatasuu.

ezayin begiratu. (ikusmen); *ad.* Itzalgaitzez begiratu.

ezazi. (txikiera): *frond.* Txikia dana, ñañoa. I: Ezaziko.

ezazol.(arduragabctasun):izond Ikus.: Ezaxol.

ezazoldu. (arduragabetasun): *ad.* Ardrrragabetu.

ezhada. (eze(za): *adond.* Eskiertasunez ez.

ezbai. (zalantza): *iz.* Ikus.: Zalantza, Enura, ezpai, izbai, salantz. (kolokadura): *iz.* Ikus.: Ezmez,

ezbai-aldi. (kolokadura): *iz.* Ikus.: Kolokadura.

zbai-antzean.(eztabaida): *adond.* Eztabaidan ari-izatea.

zbai-esatdi. (zalantza): *iz.* Zalautzazko esakuna.

ezbai-euri. (euri): *iz.* Me-mea dan curia.

ezbai-gabe. (eskiertasun): *frond.* Oso eskiertasunezkoa dana; zalantzanjaŕi ezin ditekena. j: Ezbai-gabeko.

ezhaidura. (zalantza): *iz.* Ikus.: Zalantza.

ezbaika. (zalantza): *adond.* Zalantzan ari-izatea. j: Ezbayan.

ezbaiko. (zalantza): *izond.* Zalantzaz ari dana. j: Ezbaizko. (kolokadura): *izond.* Kololcaduraz ari dana. I: Ezdabaidako, ezbaiti, ezbaizko.

ezbaikorlceria. (zatantza): *iz.* Egiaren izatea zalantzanjartzen duen irakaskintza.

ezbaikoŕ. (zaiantza): *izond.* Egiaren izatea zalantzan jartzen duena.

ezbaitasun. (zalantza): L. Zerbaiten ezagupen argi cz ukatzea.

ezbaiti. (kolokadura): *frond.* Ikus,; Ezbaiko. I: Ezdabaidako.

ezbalinba. (ezetza): *ad.* Yainkoa'k nai ez dczala.

ezbardindu,(ezberdintza): *ad.* Bestelakotu, berdingetu, ez-bezalakatu.

ezbardintasnu, (ezberdintza): *iz,* Berdin ez danaren tasuna. I: Ezberdintasun.

ezbayaldi. (zalantza): *iz.* Zalantzazko aldia.

ezbayan. (zalantza): *adoud.* Zalantzan ari-izatea. I: Ikus.: Ezbaika. Ezbayean.

ezbayeko. (zalantza): *frond.* Zatantzazkoa dana. : Ezbayezko.

ezbayez. (cskiertasun): *adond.* Eskiertascmez ari ez izatca.

ezbayezkn. (zalaniza): *izond.* Zalantzan jaŕi ezin ditekena.

ezbayezko. (zalantza): *frond.* Ikus,: Ezbaycko. (cztabaida): *izond.* Eztabaidan erabil ditekena,

ezbeaf. (zoritxaŕ): *iz.* Ikus.: Zoritxaf. 3: Makuŕ.

ezbeaf-aldi. (zoritxaŕ): *iz.* Ustegabeko ezbeaŕa.

ezbeaeeko. (gura): *izond.* Ezertarako onartu nai ez dana, edo onartu ezin ditekena.

ezbeaf-gabe. (naretasun): *frond.* Naretasunean bizi dana.

ezberdin. (ezberdintza): *izond.* Berdin *ez* dana, bestclakoa. I: Aldakoŕa, ezberdin.

ezberdintasun.(ezbcrdintza): *iz.* Berdin ez izatearcn lacuna.

EZBERDiNTZA. *iz.* Ezberdintasuna, banatasuna, antzile eza. j: Gauza bat baste batetik ezagutzeko oaf diteken tasun edo cgokitasuna. : Mota bcrbcrako gauzacn artcan dagoen berdin-eza. I: Bi edo notin geyagoen artean soŕ diteken eztabaida, kskaŕ edo jazarketa.: Berdiñeza. j: Bereixtaaun. Bereza, berezkotasun, berczdura, aldar), dibesa, eiken, atzc-auŕe, kideke, makuŕ: *II* (abelera), (aldakcta),

ezezta-lcge. (ezereztasun): *iz.* Eskubide edo lanbide bat edo batzuk yardutea debekatzen duen legea.

ezeztadura. (ezeztapen): *iz.* Ezeztatzearen egipena, j: Bros.: Ezeztapen. f: U1ben. (maŕa): iz. Idatzitakoaren gañcan, ezeztatzeko, egiten diran niatak. (orben): ‗ʃl *iz.* ingi gañcan azotoz egiten dan orbana, j: Ikus.: Bzeztapen.

ezeztagaitz. (ezetza): *izond.* Ezezteko zata dana.

ezeztagafi. (asiabartza): *izond* Ezereztu ditekena. j: Ezerezten duena, ezeztatzaile. (ezereztasun): *izond.* Ezereztu ditekena. (jazarketa): iĺ *izond. Jazaŕi* ditekena.

ezeztaile. (ezeztapen): *izond.* Ezeztatzen duena.

ezeztaindu. (ziraida): *ad.* Zirnida kendu.

ezeztakef *a.* (ereretasun): iz. Ezeztatzearen egipena.

ezeztakizun, (ausiabartza): *iz.* Ezerdztekoa dana.

ezeztakbt (ezereztasun): *izond.* Ezeztatzen duena.{: Ezeztatzeko.

ezeztaldf. (czereztasun): *iz.* Ezeztatzearen egipena.

ezeztamendu. (apaikuntza): *iz.* Ikus.: Apalkuntza. Í: Apalketa, apaitnendu, apaitze.

EZEZTAPEN. iz. Geidieraztea, suntzitzearen egipen eta ondorioa, Í: Gauss bat asko gutxitzea. j: Apalduraztea, ezeztadura, ulben. (maia): Zeaŕ--msŕa. j: Ezeztadura. (orban): Íj *iz.* Axotez egindako muza. J: Ezeztadura. II (amai), (ausiabartza), (etaindu), (gabetasun),(gc1dialdi),(izaneza), (suntsidura).

ezeztarazi. (ezereztasun): *ad.* Ezereztu-enigin,

ezeztatu. (jazarketa): *ad.* Norbaitek bayezten duenaren aurka beste batek zerbait esan. 9: Ezezta, ezeztan. (ezeztapen): ad. Zcaro kendu. Í: Suzitu, (gezuŕ): 11 *ad,* Noribait gezuia bota Linda esan, (atzipe): ii *ad.* Norbaitek bete burua atzipolu. f: Ezertatu. (aanzpen): ‗II *ad,* Zerbait aiztu. (ezereztasun): ‗fi *ad.* Ezereztu, iraungi.

ezeztaturiico. (suntsidura): *izond* Suntsituta dagoena.

ezeztatzaile. (ausiabartza): *izond.* Ezerezten duena. f: Ikus.: Ezeztagaŕi,

ezeztatze, (ausiabartza): *iz.* Ikus.: Ausiabartza.

ezeztatzeko, (ezereztasun): *izond.* Ikus.: Ezeztakof. it Ezereztu-eragiten duena.

ezeztan. (ezetza): *ad.* Ukatu, ezeztatu. Í: Ikus.: Ezeztatu.

ezezteka. (ezabapen): *izond.* Ezabatzeko egokia dana.

ezeztiaf, (ezetza): *frond.* Ez'en aide ari dana.

ezeztu. (ezetza): *ad.* Ea esan, nkatu. (ezabapen): *ad.* Ikus.: Ezabatu-Suzitu. (eraindu): ji *ad.* Ikus.: Eraindu. Ezeindu, puŕuskatu.

ezeztu-ezin. (tiŕit): *frond,* Ukatu-eziña dana.

ezeztukof. (ezetza): *izond.* Ezezten duena.

ezgabe.(uzutasun): *frond,* Eat gabe dagoena. f: Ezgai, ezibako, eziez.

ezgai. (uzutasun): *izond.* Ikus.: Ezgabe. 1: Ezibako, ezies. (gayeztasun): *izond.* Gayeztasnnezkoa dana. f: Ezgauza.

ezgaiki. (gertuera): *adored.* Beaŕa dan gertnera gabe.

ezgaftasun. (gayeztasun): is. Ikus.: Gaycztasun. f: Ezgauzatasun.

ezgaitu. (gayeztasun): *ad.* Gai-eza egin. 1: Ikus.: Txatago izan.

ezgaitz, (uzutasun): *frond.* Ezi ezin ditekena, j: Ezgei, ezi-eziña, ezkai, ezkaitz, eskaitz, ezigabe, czigaitz, ezigaizto, ezikatx, ezi-bagako, uxu, uzi, etzgaitz. (nn kerkeri): *izond.* Mentasunik es duena.

czgaitzkeria. (uzutasun): iz. Ezgailza izatea.

ezgaltzekotasun, (usteldura): in. tlsteldu ezin-izatea.

ezgarai.(adiongabetasun): *frond.* Adionezkoa ez dana.

ezgarbai. (aitorkun): is. Garbairik-eza, damu-gabea.

ezgarden. (gardentasun): *izond.* Gardentasunik ez duena.

ezgat'r. (sotiltasun): *izond.* Ezi ditekena,

ezgauza. (nzkeri): *iz. U keria* dana. f: Ikus.: Uzkeri_ {: Ezkauza. (gayeztasun): *frond.* Ikus.: Ezgai,

ezgauzatasun.(gayeztasun):iz.Ikus.: Ezgaitasun.

cage. (zebadura): *izond.* Zebadurik jasan ez duena.

cage!. (uzutasun): *izond.* Ikus.: Ezgaitz. I: Ezi-ezu^a ezkkaitz, ezkai, ezkaitz, eskaitz, ezigabe, ezigaizto, ezikatx.

ezgertu, (gertuera): *izond.* Gerturik es dagoena.

ezf. (sotiltasun): *ad.* Abereak otzandu. Í: Burt, eskilatu, zeba, zebatu, regain, zezi. (atsekabe): *ad.* Atsekabetu, (irakaskintza): ‗II *ad.* Adimen eta ekandu-abnenak zuzendu to obetu. (erakolasun): Íl *ad.* Zeribait buruz undo ezaŕi. (esne): ‗ʃʃ *ad.* Beyak jetxi.

ezf-aldi. (irakaskintza): *iz.* Norbait antzetsua egitea.

ezi-bagako. (uzutasun): *izond* lkus.: Ezgaitz. j: Ezi-eziña, ezkaitz, ezigabe, ezigaizto, ezi-bako.

ezi-beaf. (uzutasun): *izond.* Ezi-gabe dagoena.

ezi-etxe. (sotiltasun): iz. Ezi-bakoak otzan biurtzeko atonduta dagoen etxea.

ezi-eziña, (uzutasun): *frond.* Ikus.: Lzgaitz. Ezgei, ezikaitz, ezkai, ezkaitz, eskaitz, ezigabe, ezigaizto, ezikatx, ezi-bagako,

ezl-gabea. (uzutasun): *is.* Ezigabe egotearen egipena.

ezi-gabeko. (nzutasun): *izond.* Ikus.: E,st-gabe.

ezi-told. (sai-abere): *ix.* Zaldiak ezitzeko tokia.

ezia. (sotiltasun): *izond.* Otzana, soti a dana. (zebadura): *frond.* Bern burua ukatzen donua.

ezibako. (uzutasun): *izond.* Ikus.: Ezgabe. ;: Ezgai, eziez, ezi bagako, ezibage.

ezibera. (sotiltasun): *izond.* Ezi ditekena.

ezibefi. (sotiltasun): *izond,* Grain ezita 32an dana,

ezibide. (sotiltasnn): *iz.* Ezitzeko bide edo era.

ezibidez. (esangipcn): *adond.* Araubidez ari-izatea.

ezidia. (enboŕ): *iz.* Landa bateko mokoŕak austeko erabiltzen dan enbofa.

eziduld, (txirotasun): *izond.* Txiroa dana.

ezidura. (ao-ugal): *is.* Ao-ugalaz ari-izatea.

eziera. (sotiltasun): *iz.* Ticus.: Eziketa. Ezikera.

ezieŕez. (sotiltasun): izond. Ezi ditekena. ^: Ezigai.

eziez, (uzutasun): *izond,* Ikus.: Ezgabe. f: Ezgai, ezibako.

ezigabe. (uzutasun): *izond.* taus.: Ezgaitz, ^: Es,3-eznta, =gel, ezikaitz, ezkai, ezkaitz, eskaitz, ezikatx, exi-bagako, ezi-gabeko, ezige.

ezigai, (sotiltasun): *izond. Ikus.:* Eziefez.

ezigaizto. (uzutasun): *frond.* Ikus.: Ezgaitz. j: Ezgei, ezi-eziña, ezigatx, exikaitz, ezigaitz, ezikatx, ezi-bagako, uxu, eskaitz.

ezigarekoŕ, (aditz): *frond.* Igarotzeu ez dana; iragaugaitza dana.

Kus.:

s.: Ezeki.

elako,

fond. Uste-

it
t, baña
kafik. f:

erbait. f:

;1. Guztiaren

ikus.:

II (aanzpen),
ibe),

a).
agin gabe

jz. Bats.:

Ezetzarakoa

Aikaŕi buruz
rtean
n izatean naiz
moan. f:
mean izan
ii-eziña edo
arn-eza, ukoŕ.ii
1ngabetasun),

).
!argaiztura),
ro), (giñogabe),
tabarmenkeri).
): *adond.* Ezer ez.

road. Zerbaiten

it): izond. ikus.:
s,ezereza.
ord. Bat ere es. j:

sun): *izond.* Ikus.:

ezigafi. (sotiltasun): *izond.* Ezi ditekena,

ezigatx. (uzrtasun): *izond.* ikus.: Ezgaitz. I: Ezgci, ezi-eziña, ezikaitz, ezikatx, ezigaitz, ezigaizto.

ezigikof. (igidura): *izond.* Igi ezin ditekena.

ezik. (gabetasun): *adond.* Gabetasuna adierazten duen **itza. :** Ostcan,

ezikaltz. (uzutasun): *izond.* ikus.: Ezgaitz. Ezgei, ezi-eziña, ezigatx, czkaitz, cskaitz, ezigabe, ezigaizto, czikatx, uxu.

ezikan. (gainberadura): *adond.* Aitzitik, bestela,

ezikura. (setasun): *iz.* Atbi ta setasuna izatea,

ezikasi. (jakiñeztasun): *izond.* Ikus,: Ezjakin.

ezikatx. (uzutasun): *izond.* Ikus.; Ezgaitz. Ezgei, ezi-eziña, exigalx, ezkaitz, eskaitz, ezigabe, ezigaizto.

eziketa. (sotiltasun): iz. Ezitzearen egipena. : Eziera, ezikera.

ezikoŕ. (sotiltasun): *izond.* soil eta otzana dana.

ezikortasun. (sotiltasun): *iz.* Was.: Sotiltasun. I; Otetasun.

ezikura. (ezetasun): iz. Ikus.: Ezetasun.

ezikus€. (arbuyo): *ad.* Arbuyatu.

ez€kusiak. (arbuyo): *ŕz.* Arbuyoak.

eztkuskoŕ. (ikusmen): *izond. Ilnisi* ezin ditekena.

ezikutu. (ikuraen): *izond. Ikutu* ez dana.

ez€lart. (sotiltasun): izond. Ezitzcn duena.

eztlbeaŕeko. (eriotza): *izond* Ikus.: Ezilgaŕi, Ezikoŕ.

ezitbeartasuna. (eriotza): *iz.* Ikus.: Eziltzekoiasun. I: Ez-ilkurtasun.

ezilgañ. (eriotza): *izond.* Iltzen ez dana. j; Ezilkoŕ, ezilbcaŕeko.

ez€lkoŕ. (eriotza): *izond.* Ikus,: Ezilgaŕi. I: Ezilbeaŕeko, ezin-ilkuŕ.

ezilkortu. (criotza): *ad.* Ezilgaii egin.

eziltzekotasun. (criotza): *iz.* II ezin ditekena. : Ezilbcartasuna, ez-ilkortasun.

ezin. (eziña): *iz.* ikus.: Eziña. (ezintasun): *izond.* lkus.: Eziñezko.

ezin auendatuzko. (negaŕ): *izond.* Deitoratu rein ditekena.

ezin aurkituzko. (aurkintza): izond. Aurkitu ezin ditekena.

ezin eramanez egon. (bekaizkeri): *ad.* Bekaizker€a izan.

ezin ernarazizko. (atbi): *izond.* Ernarazi ezin ditekena.

ezin goratuzko. (igoera): *izond.* Goratu ezin ditekena.

ezin gutituzko. (gutidnra): *izond.* Gutitu ezin ditokona.

ezin soma. (zentzun): *izond.* Zeutzuetara eltzen ez dana.

ezin zentzatuzko.(zeuizabide): *izond.* Zentzatu ezin ditekena.

ezin-aal. (ezintasun): *izond.* ikus.: Eziñezko. j; Ezin-al, ezindako, ezin-cgiñczko.

ezin-aantzizko. (aanzpon): *izond.* Aiztu Cain ditekena. j: Ezin-aztuzko.

ezin-abestuzko. (abesti): *izond.* Abestu ezin ditekena.

ezin-abtatuzico. (erabakitasuu): *ŕzond.* Abiatu ezin ditekena.

ezin-adi-arazizko. (azaldura): *izond.* Azaldu ezin ditekena.

ezin-adituz. (ulennen): *adond.* Ulertu eziñean ari-izatea.

ezin-aditnzko. (Armen): *izond.* Uleitu ezin ditekena. Ezin-ulertuzko.

ezin-adixkidetuzko. (irizkidetasuu): *izond.* Adiskidetu ezin ditekena; **irizkidetasunera** itzuli ezin ditekona.

ezin-agortuzke. (ubil): *izond.* Agortu ezin ditekena. I: Ezin-aituzko.

ezin-aintzinduzko. (ezlen-ikuste): *izond.* Lendik ikusi ezin izan dana.

ezin-aipatuzlco, (izen): *izond.* Izendatu ezin ditekena; aipatu ezin ditekeua.

ezin-aitortuzko. (aitorkun): *izond.* Aitortu ezin ditekena.

ezin-aitu, (amai); *izond.* Amaitu ezin ditekena.

ezin-aituzko, (ubil): *izond* ikus.; Ezin-agortuzko. : Ezinaitu alako, ezin-aitu aiñako.

ezin-aitzakiatuzko.(eŕugabedura): *izond.* Zuriztatu ezin ditekena.

ezin-akituzko. (coos): *izond.* Enoatu =in ditckcna.

ezin-alako. (ezintasun): *frond.* ikus.: Eziñezko.

ezin-aldatuz. (aldaketa): *adond.* Aldatu-cziñcau ari-izatca.

ezin-aldatuzko. (aldaketa): *izond.* Aldatu ezin ditckcna.

ezin-alkartuzko. (ezcrakotasun): *izond.* Berm artcan ondo alkartu ezin ditezkenak.I: Ezin-batuzko.

ezin-amaiñatuzko. (incnperapen): *izond.* Menperatu ezin ditckcna.

ezin-amattuzko. (aural): *izond* Ainaitu ezin ditekena.

ezin-amestuzko. (irudimen): *izond.* iruditu ezin ditekena.

ezin-audeatuzko. (usteldura): *izond.* Usteldu ezin ditekena. : Ezin-ustelduzko.

ezin-andiago. (aundiera): *izond.* Aundi-aundia dana, aundieraz neuñrik eztuena.

ezin-autolatuzko. (zarbeliketa): *izond.* Antolatu ezin ditekena. Ezin-beŕituzko.

ezin-antza. (alegikeri): *ft.* Ezifiaren itxur'a.

ezin-ardietsizko. (ardiespen); izond. Ardietsi ezin ditekena.

ezin-argiago. (argitasun): *izond* Argi-argia dana.

ezin-argituzko. (azaldura): *izond.* Azaldu edo argitu ezin ditekena. I: Ezin-azaiduzko.

ezin-arinduzko. (arindura): *frond.* Arindu ezin ditekena.

ezin-aŕapatuzlco. (menperapen): *izond.* Ikus.; Ezin-artuzko.

ezin-aŕituzko. (setasun): *izond.* Aŕitu ezin ditekena.

ezin-artatuzko.(scndabidekintza): *izond.* Scndatu ezin ditekena.

ezin-artuzko. (meuperapen): *izond.* Menperatu ezin ditekena. ; Ezin-aŕapaŕuzko.

ezin-artzizko. (artzidura): *izond.* Artzitu ezin ditekena.

ezin-asezku. (asetasun): *izond.* Asetu ezin ditekena. : Ezin-ase.

ezin-askatuzko. (ari): *iz.* Euugintza egin ondorcn gcratzen dan liño edo kalamuarcn pints. (laxatrnra): *izond.* Askatu edo laxatu czin ditckcna.

ezin-asmatuzko. (irudimen): *izond.* lruditu ezin ditekena.

ezin-atertuzko. (gcldialdi): *frond.* Akita ezin ditekena.

ezin-atxikizlm. (zurkaitz): *izond.* Eutsi ezin dakiokena. : Ezin-bcgiratuzko.

ezin-atzemanezleo. (elduera): izond. Atzeman ezin ditekena. I: lkus.: Ezin-biiduzku.

ezin-autatuzko. (autakuntza): *izond.* Autatu ezin ditekena.

ezin-autemanezko. (kordamen): *izond.* Auteman ezin ditckcna.

ezin-autsizko. (au^{ss}urs): *izond.* ikus.: Ezin-etenduzko. : Ezin-xeatuzko.

ezin-autuzkoago. (obekuntza): *izond.* Obetu ezin ditekena.

ezin-azaiduzko. (azaldura): izond. Ikus.: Ezin-argituzko.

ezin-aztarna-alako. (bilakuntza): *izond.* ikus.: Ezin-ikartuzko.

ezin-aztertuzko. (azterkuntza): *izond.* Aztertu ezin ditekena.

ezin-aztuzko. (aanzpen): *izond.* Ikus.: Ezin-aantzizko.

ezin-baituzko. (baikunde): *ŕzond.* Baitu ezin ditekena.

ezin-bakandu. (atalketa): *frond.* Banandu ezin ditekena, j: Ikus.: Ezin-zatituzko.

ezin-bakanduzko. (berezkuntza): *izond.* **Berezi** ezin ditckcna.

ezin-balakatnzko. (zoŕoztasun): *izond.* Samurtu ezin ditekena.

ezin-banatuzko. (banaketa): *izond.* Banatu ezin ditekena.

ezin-baratuzko. (denduneza): *izond.* Egon ezin ditekena.

czin-bareya. (beitiko): *iz.* Gale aundiaz eta batzuetan odolaz izaten den beitikoa.

ezin-barkatuzko.(azkespen): *izond.* Azlcctsi ezin ditekena.

ezin-bafayatuzko. (berezkuntza): *izond.* Berezi ezin ditekena. 1: Ezin-berezizko.

czin-bakenduzko. (sarkura): *izond.* Barneratu ezin ditekena.

ezin-bateratuzko. (idzkidelasun): *izond.* Batera czin ditekena.

ezin-batuzko.(ezerakotasun): *izond.* Ikus.: Ezin-alkartuzko.

ezin-baztertuzlco. (aŕangura): izond. Baztertu ezin ditekena. j: Ezin-bestelako.

ezin-begiratuzko. (zurkaitz): *izond.* Ikus.: Ezin-atxikizk0. j: Ezin-beiratuzko.

ezin-berdinduzko.(erkabide): *izond.* Berdindu ezin ditekena.

czin-beretnzko. (arpen): *izond* Beretu ezin ditekena.

ezin-berezizko.(berezkuntza): *izond.* Ikus.: Ezin-bafayatuzko.

ezin..beflbrzlco. (zarbeŕiketa): *izond.* Ems.: Ezin-antolatuzko.

czin-bertzeko.(aŕangura): *izond.* Galazi ersi ditckcna. j: Ezin-besteko.

ezin-bertzeratu, (ezintasun): *ad.* Ezin bestela yardun.

ezin-bertzetaratuzko, (emote): *izond.* Eman ezin ditekena.

ezin-bertzezko. (ezinbestetasun): *izond.* Beaŕ-beaŕezkoa dana. 1: Ezin-besteko.

ezin-bestela. (indaf): *adond.* Indatez ari I: Ezin-bestez.

ezin-bestelako. (aŕangura): *Izond.* Ikus.: Ezin-baztertuzko.

ezin-bestez. (indaŕ): *adond.* Indaŕez ari

ezin-bilduzko. (elduera): *izond.* Atzeman ezin ditekena. Ikus.: Ezin-atzemanezko.

ezin-biufarazizlco. (ezereztasun): *izond.* Atzera ezin ditekena.

ezin-biurtuzko. (biurize): *izond.* Biurtu din ditekena.

ezin-bizizko. (bizitegi): *izond.* Bizi-izateko eziña dana.

ezin-bururatuzko. (egikera): *izond.* Egin ezin ditekena; bururatu ezin ditekena.

ezin-buruzko. (jarkipen): *izond.* Euru-egin ezin ditekena.

ezin-dolutuzko. (damutasun): *frond.* Damutu ezin ditekena.

ezin-durduratnzko. (igidura): *izond.* Igitu czin ditckcna. j: 1kus.: Ezin-igituzko.

ezin-edanezko. (edari): *izond.* Edan ezin ditekeua.

czin-edatuzlco. (edapen): *izond.* Edatu ezin ditekena.

ezin-edefago.(nagusitasun): *izond.* Ikus.: Ezin-gaindituzko. 1: Edcŕagorik ezin.

ezin-edertuzko,(obekuntza):izond. Obetu ezin ditekena.

ezin-edukizko. (ukautza): *frond.* Eduki ezin ditekena.

ezln-egarizko.(eroapen): *izond* Jasan-cziña dana. j: Ikas.: Ezin-jasanezko, czin-pairatnzko.

ezin-eglñezko. (ezintasun): *izond.* ikus.: Eziñezko. j: Ezin-al, czin-aai, ezindako, ezingaŕi, eziñiko, ezin-egiteka.

ezin-egiztatu. (argibidc): *ad.* Egiztatu ezin-izan.

ezin-egonezko,(aldakura): *frond.* ikus.: Ezinedenezko.

ezin-egonilc. (aldakura): *adond.* Egon eziñean ari-izatea.

ezin-elcaŕizko. (eroapen): *izond* Jasan-ezifla dana. : Ezin-eramanezko.

ezin-etcurl. (aldakura): *frond.* thus.: Eziñedenezko.

ezin-elduzlco. (elduera): *izond.* Eldu eziu ditekena,

ezin-eigafetaratuzlco. (erukotasun): *frond.* Alkartu-eziña dana. ; Ezin-elkartu, ezin-elkartuzko.

ezin-elkartu. (ezerakotasun): *ad.* Alkaŕ batutzea ezin lean.

ezin-emanezko. (emote): *izond* Eman ezin ditekena.

ezin-eudelgatuzko. (ulennen): *frond.* Ulertu ezin ditekena.

ezin-entzunezko. (entzupen): *izond.* Entzun ezin ditekena.

ezin-erabaklzko. (ezabelera): *Izond.* Erabaki czin ditekena.

ezin-erabilizko. (esku): *izond.* Erabilgaitza dana. I: Ezin-eskuperatuzko, ezin-eskuratuzko.

ezin-eragotzizko. (tolestura): *izond.* t3iaf-eziña daua.

ezin-eramanezlco. (eroapen): *izond.* ikus.: Ezin-ekaŕizko. 1: Ezin-eramangaŕi.

ezin-eramangaŕi. (eroapen): *izond.* Ikus.: Ezin-eramanezko.

ezin-erautzizko, (auts): *izond* Austu ezin ditekena.

ezin-erauzi. (erauzketa): *ad.* Erauzi ezin-izan.

ezin-eriozko. (crintza): *izond.* ikus.: Ezin-íĺezko.

ezin-erlcatuzko. (erkabide): izond. Erkatu ezin ditekena,

ezin-ernatuzlco. (igidura): *izond.* Ernatu ezin ditekena.

ezin-eŕadaiteken. (min€zabide): izond Esau ezin ditekena. j: Ezin-eŕan-bezenbateko,tzin-eŕanezko,ezin-esan-ala, ezin-csangaŕizko, ezin esandako.

ezin-efau-bezenbateko. (mintzabide): *izond.* Ikus.: Ezin-cŕadaiteken. j: Ezin-eŕanezka, ezin-csau-ala, ezin-esangaŕizko, czin-esandako.

ezin-efauezko, (mintzabide): *izond.* ➢cus.: Ezin-cŕadaiteken. j: Ezin-efan-bezenbateku,ezin-esan-ala, ezin-esangaŕizko.

ezin-efezlm. (cŕealdi): *izond.* die ezin ditekena.

ezin-ertsatnzko. (zebadura): *izond.* Ertsatu ezin ditekena.

ezin-esan-aia. (mintzabide): *izond,* ikus.: Ezin-cŕadaiteken. j: Ezin-eŕan-bezenbatcko, czin-tianezko, ezin-esangaŕizko.

ezin-esanaz. (moteltasun): *adond.* bean eziilean ari-izatea.

ezin-esandako. (tnintzabide): *izond.* Ikus.: Ezin-cŕadaiteken. }: Ezin-eŕan-bezenbateko, ezin-esangaŕizko.

ezin-esaneko. (moteitasun): *frond.* Esan eziñean ari dana, j: Ezin-esanezko, ezin-esandako.

ezin-esangafizko. (mintzabide): *izond.* Ikus.: Ezin-efadaiteken, j: Ezin-eŕan-bezcnbateko, ezin-eŕanezko, ezin-esan-ala, ezin-esandako.

eziu-eslcuperatuzko, (esku): *izond.* Tkus.: Ezin-erabilizko. j: Ezin-eskuratuzko.

ezlu-eskuratu. (menperapen): *ad.* Ezin menperatu.

ezin-eskuratuzko. (csku): *izond.* Ans.: Ezin-erabilizko. I: Ezin-eskuperatuzko.

ezin-eteuduzko. (austere): *izond.* Autsi ezin ditekena, j; Ezin-autsizko.

ezin-etenka. (austura): *adond.* Autsi-ezittean ari-izatea.

ezin-ezagutuzlco. (kordarnen): izond Oartu ezin ditekena, I: Ikus.: Ezin-oartuzko.

ezin-ezeztatuzko. (ezabapen): *izond.* Ezabatu ezin ditekena.

ezin-ezizko. (sotiltasun): *frond.* Ezi ezin ditekena. I: Ezin-zebatuzko.

ezin-ezkondu. (ezkontza): *ad.* Ezkondu ezin-izan.

ezin-ezkonduzko,(ezkontza): *ŕzond.* Ezkondu ezin ditekena.

ezin-gainduituzko.(nagusitasun): *izond.* Gaiuditu ezin ditekena. Ezingeyagoko, ezin-xituzko, ezin-edeŕago.

ezin-gaitzetsia. (gaitzespen): *izond.* Gaitzetsi ezin ditekena.

ezin-gaiztoago. (guiztasun): *adond,* Oso gaizki ari-izatea.

ezin-gaiztoago. (gaiztasun): *izond.* Oso gaiztoa daua.

ezin-galazi. (aŕangura): *ad.* Galazi eziu-izan.

ezin-galduzko. (galpen): *izond.* Galati ezin ditekena.

ezin-garaitu. (gurenda): *ad.* Garaitu ezin-izan.

ezin-garaituzko. (gurenda): *izond.* Garaitu ezin ditekena.

ez1n-gatzatuzko,(sendar): *izond.* Gatzatu ezin ditekena.

ezin-geldituz, (gelditze): *adond.* Gelditu eziñean ari-izatea.

ezin-geldituzko. (gelditze): *izond.* Gelditu ezin ditekena.

ezin-gerizatuzko. (atospen): izond. Gerizalu ezin ditekena,

ezin-gertatuzko. (gertakari): *frond.* Gertatu ezin ditekena.

ezin-geyagoraño. (altasun): *adond.* Ikus.: Ezinda geyago.

ezin-gibelatuzko. (berandura): *izond.* Gibelatu ezin ditekena.

ezin-gugortuzko. (scndotasun): *izond.* Gogortu ezin ditekena.

ezin-goituzko. (uagusitasun): *izond.* Goitu ezin ditekena.

ezin-gordezko. (estalpen): *izond.* Estali ezin ditekena. : Ikus.: Ezin-itzalizko.

ezin-goŕiago. (cnargo): *izond.* Goŕi-goŕia dana.

ezin-gozatuzko, (arindura): *izond.* Arindura onartu Cain ditekena.

ezin-Ibilizko. (igaraipen): *izond.* Ibili ezin ditekena.

ezin-idnkizko. (sarpen): *frond.* Iduki ezin ditekena.

ezin-iganezko. (elduera): *izond.* Igan ezin ditekena.

ezin-izara. (igaraipen): *ad.* lgaro ezin izan.

ezin-igarozko. (igaraipen): *izond.* Igaro ezin ditckena.

ezin-igafizko. (bilakuntza): *izond.* Ikus.: Ezin-ikartuzko. I: Ezin-ikertuzko.

ezin-igatuzko. (igadura): *izond.* Igatu ezin ditekena.

ezin-igituzko, (igidure): *izond.* kite ezin ditekena. : llcus.: Ezin-durduratuzko.

ezin-igurlkizko, (itxaron-aldi): *izond.* Iguri-egon ezin ditekena.

ezin-ikartuzko. (bilakuntza): *izond.* Ikartu ezin ditekena.: Ezin-aztarna-alako, ezin-ikertuzko, ezin-igaŕizko.

ezin-ikasizko. (ikasketa): *frond.* Ikasi ezin ditckena.

ezin-ikusi. (bekeizkeri): *iz.* Ikus.: Belcaizkeri,

ezin-lkusiaz. (beknizkeri): *(dotal.* Bekaizkeriz ari-izatea.

ezin-ikusiz. (ikusmen): *adond.* Ikusi eziñcan ari-izatea,

ezin-iknsizko. (ikusmen): *frond.* ikusi ezin ditekena.

ezln-Ikutuzko. (ikumen): *izond.* Ikutu ezin ditckena. Ikus.: Ezin-ukituzka. Ezin-unkizko.

ezin-ilezko, (criotza): *izond,* 11 ezin ditekena. j: Ezin-eriozko.

ezin-irabasizko. (irabazpen): *izond* lrabasi eziu ditckena.

ezin-iraganezko. (igaraipeu): *izond.* Ragan ezin ditckena.

ezin-lrakizko. (irakidura): *izond.* lraki ezin ditekena.

ezin-lrakurtuzko. (irakurketa): *frond.* lrakuii ezin ditckena. Ezin-irakuŕizko.

ezin-iratzaŕizko. (esnaldi): *izond.* Iratzafi ezin ditekena.

ezin-iraungizko. (itzalketa)t *frond.* Iraungi ezin ditekena.

ezin-iritxizko. (elduera): *izond.* Jritxi ezin ditekena.

ezin-istuzko. (itzalketa): *izond.* Ifzali ezin ditekena.

ezin-isurizko. (ixuritasun): *izond.* ixuri ezin d€tekena.

ezin-itozko. (itoaldi): *ŕzond,* Ito ezin ditekena.

ezin-itsaasizko. (ezabapen): *izond.* Ezabatu ezin ditekena.

ezin-itsusiago. (itxustasun): *izond.* Itxusi-itxusia dana.

ezin-itzali. (itzalketa): *frond.* Itzali ezin ditekena.

ezin-itzalizko. (estaldura); *izond.* Estali ezin ditekena. I: Ikus.: Ezin gordezko. (itzalketa): *izond.* itzali ezin ditekena. Ezin-itzungizko.

ezln-itzularazizko. (birunda): *izond.* ltzularazi eziu ditekena.

ezin-Itzullzko. (biurketa): *izond.* Ttzuli ezin ditekena.

ezin-itzungizko. (itzalketa): *izond.* Ikus.: Ezin-itzalizko.

ezin-itzurizko. (aŕangura); *izond.* ltzuri ezin ditekena.

ezin-ixildazko. (isiltasun): *izond.* ixildu ezin ditekena.

ezin-izanezko- (izaera): *izond* lzeerarik ez duena.

ezin-izekizko, (gar): *izond.* Izeki ezin ditekena.

ezin-izendatuzko, (izen): *izond.* Izendatu ezin ditekena.

ezin-jalgizlco. (itsasgabeketa): *izond.* .Talgi ezin ditekena.

ezin-janezko. (nzkuŕi): *izond.* Jan ezin ditekena. j: Ezin-jan.

ezin-jasaite. (eroapen): La. Jason ezin-izatea.

eziu-jasana. (eroapen): iz. Jasateko cz izatea.

ezin-jasanezko. (eroapen): *izond.* Jasan ezin ditekena. : Ikus.: Ezin-cgarizko, ezin-pairatuzko, j: Ezinjasan alako, aiñako.

ezin-jautizko. Gaut-bide); *frond.* Jauŕi ezin ditekena.

ezin-jazuñzko, (erasa-aldi): *izond.* Jazaŕi Cain ditekena.

ezin-jnkatuzko.(egikcra); *izond.* Jaen, ezin ditekena.

ezin-kantltuzko. (iraunkoctasun): *frond.* Ikus.: Aldakaitz,

ezin-kenduzko.(kentze): *izond.* Kenda ezin ditekena,

ezin-kordolcatua. (nastaldi): *izond.* Kordokatu ezin ditekena. E: Ezin-kordokatuzko.

ezin-legortuzko. (legortasun): *ŕzond.* Legortu ezin ditekena.

ezin-lortuzko. (elduera): *izond.* Lortu ezin ditekena.

ezin-lotsatuzlw. (erabe): *Land.* Lotsatu ezin ditekena.

ezin-Luzatu. (jaŕaipen): *ad.* Luzatu ezin ditekena. j: Luzagaitz, luza-ezin.

ezin-luzatuzko. (jaŕaipen): *izond.* Luzatu ezin ditekena.

ezin-mintzatuzko. (mintzoera): *izond.* Mintzatu ezin ditekena.

ezin-moztuzko. (ebaketa): *izond.* Moztu ezin ditekena.

ezin-mugatuzko. (mugadura): *Loud.* Mugatu ezin ditekena.

ezin-nabarituzko.(sorgortasun): *izond.* Nabaritu ezin ditekena.

ezin-nastuzko. (Haste): *izond.* Nastu ezin ditekena.

ezin-nekatuzko. (enoa): izond. Nekatu ezin ditckena.

ezin-neortuzko. (zentzabide): *izond.* Zentzatu eziu ditekena.

ezin-neurt-dlfekeyentasuu. (amaigabetasun): iz. Edapenean amaigabetasuna.

ezin-neurtuzko. (neat): *izond.* Neurtu ezin ditckena.

ezin-eartuzko. (kordamen): *Land.* Oartu ezin ditekena. I: Ikus.: Ezin-ezagutuzko.

ezin-ohe. (bikaintasun): *izond.* Oberik eziña dana, bikaña.

ezin-obeki. (bikaintasun): *(aloud.* Oberik eziñcan ari-izatea.

ezin-ubetasun. (zindokuntza): *iz.* Ikus.: Zindokuntza. I: Ekintze, onesasun.

ezin-ouetsizlco. (atospen): *Lond.* Onetsi ezin ditekena.

ezin-ungituzko. (zarbeŕiketa): *Land.* Ongitu ezin ditekena.: Ezin-osatuzko, ezin-xuxentuzko.

ezin-ordainduzko. (ordezketa): *izond.* Ordcztu ezin ditekena.

ezin-oroituzko. (anbiola): *izond.* Oroitu ezin ditekena. Ezin-oroi-alako.

ezin-osatuzko. (zarbeŕiketa): *Land.* lio s.: Bzin-ongituzko. j: Ezin-xuxentuzko.

ezin-pairatuzlco. (eroapen): *izand.* Ikus.: Ezin-egarizko, I: Ezin-jasauczko.

ezin-salduzko. (salerostc): *izond* Saldu ezin ditekena.

ezin-sariztatnzko.(ordainketa): *izond.* Sariztatu ezin ditekeua.

ezin-sendatuzko. (sendabidekintza): *izond.* Sendatu ezin ditekena.

ezin-siñerazizko. (siñiskizun): *ŕzond.* Siñerazi ezin ditckena.

ezin-siñets-bezalako. (siñiskizun): *izond.* Ezin-siñetzizko dirudiena.

ezin-siñetsgañ. (siñiskizun): *izond.* Ikus.: Ezin-siñetzizko,

ezin-siñetzizko. (siñiskizun): *izond.* Siñistu ezin ditekena. j: Ezin-siñetsgaŕi, ezin-siñetsizko, ezin-ziñctsizko, ezin-siñisgaŕi, ezin-sifiistuzko.

ezin-siñisgazi. (siñiskizun): *Land.* Ikus.: Ezin-siñetzizko.

ezin-siñistuz. (siñiskizun): *adond.* Siñistu eziuiiean ari-izatea.

ezin-suntsizko. (ausiabartza): *izond,* Suntsitu ezin ditekena. : Ezin-xautuzko.

ezin-tinkatuzlco. (sendotasun): *izond.* Tinkatu ezin ditekena.

ezin-txaŕago. (gaiztasun): *Land.* Txaŕ-lxaŕa dana.

ezin-ukatuzko. (ezetza): *ŕzond llkatu* ezin ditekena.

ezin-ukatuzko. (ukapen): *izond* Ikus.: Ukaezin. 1: Ukatu-ezin.

ezin-ulcituzko. (ikumen): *Load.* Ikus.: Bzin-unkituzko. I: Ezin-unkizko, ezin-ikuturko.

ezin-utertuzlco. (ulenmen): *Load.* Ikus.: Ezin-adituzko.

ezin-unkituzko. (ikumen): *izond.* Ikutu ezin ditekena. I: Ezin-unkizko, ezin-ukituzko.

ezin-urbilduzko. (urbiItasun): *Land.* Urbildu ezin ditekena.

ezin-uŕatuzko. (austura): *Loud.* Ufatu ezin ditekena.

ezin-ustclduzko. (usteldura): *izond.* Pats.: Ezin-andeatuzko.

ezin-ustuzko. (uzgune): *izond.* Ustu ezin ditekena.

ezin-ntzezko. (ezpetetasun): *izond.* Utz-egin Cain ditekena.

ezin-utzizko. (lagatze): *ŕzond.* Utzi ezin ditekena.

ezin-xaatuzko. (ausiabartza): *Land.* Eras.: Ezin-suntsizko,

ezin-xeatuzko. (austura): *izand.* Ikus.: Ezin-autsizko.

ezin-xedatuzko. (ezabelera): *Land.* Xedatu ezin ditekena.

ezin-xituzko. (nagusitasun): *Loud.* Ikus.: Ezin-gainditizko. : Ezin-geyagoko.

ezin-xurltuzko. (naspil): *izond.* Xuritu ezin ditekena.

ezin-xuxenduzko. (arteztasun): *Land.* Zuzendu ezin ditekena. I: l?,zin-zuzenduzko.

ezin-xuxentuzko. (zarbeŕiketa): *izond* Tkus.: Ezin-ongituzko. I: Ezin-osatuzko.

ezin-yardetsizko, (jazarketa): *izond.* Yardetsi ezin ditekena.

ezin-yardokizko. (jarkipen): *izond.* Yardoki ezin ditekena.

ezin-zapatuzko. (oin): *izond.* Zapatu ezin ditekena.

ezln-zatituzka. (zati): *izond.* Zatitu ezin ditekena. I: Ikus.: Ezin-bakandu.

ezin-zabatuzko. (sotiltasun): *izond.* Ikus.: Ezin-ezizko.

ezin-zenbatu-alako. (zenbaki): *izond.* Zenbakietan adierazi ezin ditckena.

ezin-zaPtuzko. (sarkura): *Load.* Ikus.: Ezin-baŕonduzko.

ezin-zimelduzko. (zimeldura): *Load.* Zimeldu ezin ditekena.

zimziñefsi. (siñiskizun): *ad.* Ziñetsi ezin ditekena.

zinbateratze, (bateratasun): iz, Aldi berean ezin jartzea. j: Aldibateratzeza.

ezinbertze. (beaŕ): *iz.* Ikus,: Beni. I: Ezinbeste.

ezinbeste, (boa!): *Land.* Beaŕ-beaŕezkoa dana. Ezinbestezko, izapcko.

ezinbestean. (beaŕ): *adond.* Beaŕez ari-izatea. I: Ezinbestez.

ezinhesterikako, (zarbeŕiketa): *izond.* Ezinbestekoa dana.

EZINBESTETASUN. iz. Gauza bat egiteko indartzen duen utzi eziña clan beaŕa.: Abelera, zeaztasun. ii (abazuzitasun), (baldintza), (beaŕ), (beaŕarazpen), (eginbide).

ezinbestezko. (bear): *izond.* llcus.: Ezinbeste,

ezinbestialatu. (indar): *ad.* lndarturik egon.

eziuda geyago. (altasun): *adond.* Gcyago Cain cgiteraño. I: Ezin-geyagorañu, ezin-geyago.

ezinduku. (eziutasu n): *Land.* Ikus.: Eziñezko. j: Ezin-al, ezin-aul, czin-egiñezko, cziñiko.

ezindasun. (eziiia): *iz.* Al ezin-izatea.

ezinde. (ezintasuu): iz. Ikus.: Ezintasan.

ezindu. (ezintasun): *ad.* Al-izan gabe geratu. j: Al-izan gabe geratu dana.

ezindun. (ezintasun): *izond.* Ezer egin ezin dczakena.

ezindura. (ezintasun): ŕz. Aal-eziña, algabetasun.

ezinedeiie. (geldidura): *Load* Geldirik egou ezin ditekena. : Ezineden.

ezinentzun. (ezerakotasun): *ŕz,* Inkirnakoa, inki-auka.

ezinesan-aldi. (mintzocra): *ft.* Aldi bateko mintzatu ezin-izatea.

ezingaitz. (ezintasun): *iz.* Ezintasun osoa.

zingaltasun. (usteldura): *iz.* Ustcidu ezin-izatea.

zingafi. (ezintasun): *frond.* Ikus.: Eziñezko. I: Ezin-egiñezko, eziñiko.

ezingeyago. (gaindi): *adnnd.* Guztiz gaindiro ari-izatea. I: Ezingeyagoki.

ezingeyagoko. (nagusitasun): *izond.* Ikus.: Ezin-gaindituzko. j: Ezin-xiluzko.

ezingi. (ezurtasun): *izond.* Ezin ditekena.

ezinka. (ezintasun): *adond.* Eziñean ari-izatea,

ezinkizun. (ezintasun): iz. Ikus.: Ezintasun. E:•izan ez ditekena, guztiz zaia dana. II (jazargo).

ezinkof. (ayeŕ): *izond.* Eziñari buruz ieŕakoŕa dana. I: Ezingoŕ.

EZINTASUN. iz. Altnsunik cz izatea. Egin-ezin, ezinkizun, ezinde. *11* (adingabetasun), (araugabe), (eragozpen), (eziña), (itxuragabetasun), (zailtasun).

zintu. (sakitura): *ad.* Erbaildu.

EZIÑA. *iz.* Zerbait egiteko, almenik ez izatca. j: Ernalizeko, alarm aalik eza edo =carers antzutasuna. Ez-aal, ezin. II (atzetasun), (aultasun), (ezereztasun), (ezintasun), (gayeztasun),(gauzeztasun), (lolotasun), (utziera).

eziñago. (ezintasun): *adond.* Ezin geyago izatea.

eziñago edef. (ederlasun): *izond.* Oso edeŕ, cdcr-edeŕa dana.

eziñagortu. (ubil): *ad.* Agortu ezin-izan.

eziitedenezko. (aldakura): *izond.* Aldakuraz ari dana. I: Ezin-egonezko, ezin-ekuri.

eziñegon. (aldakura): *ad.* Egon ezin ditekeua.

eziñegotzi. (tidal); *iz.* ikus.: Ziñegotzi. Eziñotxe, eziñotxi.

eziñekuri. (aldakura): *frond.* Aldakuraz ari dana.

eziñez. (ezifia): *adond.* Eziñean ari-izatea. j: Ikus.: Eziñezkoan.

eziñezko. (ezintasun): *frond.* Izakizun eztana. j: Zail-zail dana. j: Jasan-eziña, nekegati, muturbeltza dana, ezin, ezin-aal, ezindako, ezin-egiñezko, ezingaŕi, eziñiko,ezin-alako,eziñeko.

eziñezkoan, (ezifta): *adond.* Eziñean ari-izatea. I: Ezifiez.

eziñllco. (ezintasun): *izond.* Ikus.: Eziñezko.I: Ezindako,eziu-egiñezko, ezingaŕi.

eziñikusi. (ikusmen): *ad.* Ikusi ezin ditekena.

eziñizandako. (adiugabetasun): *frond.* Ikus.: Adin-aurkako.

eziiiotxe. (tidal): *ft.* ikus.: Ziñcgotzi. Eziñegotzi, eziñotxi, eznagosi. Udala bera.

ezio. (eŕealdi): *ad.* Sutan egon.

ezipen. (sotiltasun): *iz.* Ezitzearen egipena.

eziraunkof. (denduneza): *izond.* Irauntzen ez duena.

ezitasun. (sotiltasun): *iz.* Ikus.: Sotiltasun.

ezitu. (sotiltasun): *ad.* Abereak otzaudu.

ezitzai^{j}e. (sotiltasun): *izond.* Ezitzen duena.

ezizan. (gabetasun): *ad.* Ikus.: Gabetasun. j: E.uki-eza.

nelsen. (izen): iz. Notin bati jartzen zayon sasi-izena. j: Ezuzen.

ezjakin, (jakifieztasun): *izond.* **Er.** dakiena. I: Ezikasi.

ezjakintasun. (jakiñeztasun): *is.* Ikus.: Jakiñeztasun. j: Ezjakintza, ez-jakite, alotzaldi.

ezjalcintza. (jakiñeztasun): *iz.* Ikus.: Jaliñeztasun. : Ezjakintasun, ez-jakite, ez-jakitate.

ezjakintzun. (Jakiñeztasun): *izond.* Ezer ez dakiena; oso gutxi dakiena.

ezjeus. (uzkeri): *frond.* Uzkerizkoa dana.

ezjeuskeria. (uzkeri): *iz.* Uzkeria dana.

ezk-eun, (idazketa): *iz, Ikus.;* Ezkin, 01 beliz. (lika): *iz.* ikus.: Lika.

czka-ta-baika, (eztabaida): *adnnd.* Eztabaidan ari-izatea.

ezkabaŕ. (kaskabaŕ): *is,* Ikus,: Kaskabaŕ,

ezkabe. (azteri): *iz.* Kotzoen azteria. Ezkabi.

ezkabe-belaŕ. (belaŕ): *is.* Edaskaria dan belaŕ igokaria,

czkabi. (eritasun): *iz.* Buruko lafuan txerketxek soŕerazten duten eritasuna, batez ere ulea jaustea eragiten duena. I: Ikus,: Azkabi. (ritxeleta): *is.* Aundia dan mitxeleta. Ikus.: Mitxeleta. (ants): II iz, Mitxeletak uzten duten nuts xea.

ezkabiadun, (eritasun): *izond.* Ikus.: Ezkabiatsu. j: Ezkabizto, ezkabitsu.

ezkabiamendu. (eritasun): Ezkabiaren eritasuna.

ezkabiatsu. (eritasun): *izond.* Ezkabia daukana. Ezkabizto, ezkabiadun, ezkabitsu.

ezkabiatu. (eritasun): *ad.* Ezkabiz beterik egon.

ezkabidun. (legenaŕ): *izond.* Legenaf-eritasuna duena. I: Ezkabitsu, ezkahiti.

ezkabitsu. (legenaŕ): *izond.* Ikus.: E.zkabidun. Ezkabiti, ezkabetsu. (eritasun): *frond.* ikus.: Ezkabiadun, ezkabiatsu.

ezlabtsu. (eritasun): *ad.* Ezkabez bete.

ezkabizto, (eritasun): *frond.* Ikus.: Ezkabiatsu. j: Ezkabiadun.

ezkai. (uzutasun): *izond. Ikus.:* Ezgaitz.]: Ezgei, ezi-eziiia, ezkaitz, eskaitz, czigabe, ezki. (landare): *is.* Ezpsinkaria dan landare oso usaintsua. j: Ezkai-betaf, axerda, elaŕ, erle-belaŕa, ezki, azuŕun, ezki, xarpoxlaŕi. (mendi): jj *iz.* Mendien leŕoa. j: Otseskia.

ezkai-txinbo. (txori): iz. Ongi abesten ducts txoria; bete tumak gañean ale margozkoak dira ta azpian zurizkoak.

ezkaida. (adingabetasun): iz. Zcntzun-gabekeria.

ezkail. (zur): *iz.* Ikus.: Ezpal. j: Ezpal, espalo, ezkal, ezkanda, ezgail. (begi): *iz.* Begiak goŕituta dauzkana, l: Eskaildu, eskali. €: Begi-ezkel, ezkel, czkelo, zuzpal.

ezleaiii. (margo): *ad.* Margo goŕia begietan artu. j: Eskaildu. (makurdura): *ad.* Makurtu.

ezkaiio. (afain): is. ikus.: Eskaiio. Eskailu, eskaldafo, eskalu, exkalu, czkalu.

ezkain. (ezuf): *iz.* Ezuŕbatetik yaulkitako ezpala.

ezkaitu. (gogortasun): *ad.* Urnota baño lenago 'gait bat gogortu.

ezkaitz. (uzutasun): *izond.* Ikus.: Ezgaitz. Ezgei, ezi-eziña, ezikaitz, ezkai, eskaitz, ezigabe; ezikatx, ezi-bagako, ezkatx.

ezkal. (zur): *iz.* Ikus.: Ezpal. j: Ozpal, zuzpal.

ezkalanbu. (landare): is. Azi-atal bateko bedafezko laudarea; igaiia bikoŕa da ta efoa efaboil naŕastaria.

ezkalanbuŕ. (ikatz): iz. Piztuta dagoen ikatza.

ezkalda. (makil): *iz.* Azazkaleu pean sartzen dan zotza. j: Ezkarda, ezkarte.

ezkalo. (slain): *iz. Lkus.:* Alborna. Albutno, albuerno, alburun.

czkalu. (aŕain): *iz*. *Ikus.:* Eskailo. [: Eskailu, eskaldaŕo, eskalu, exkalu, ezkailo.

ezkametz. (arts): *iz*. Ez areitz ez ametz eztana.

ezlcametza. (arte): iz. Ofia]uze ta estua daukan ametza.

ezkami. (ondo): iz. Ondoaren xapelak dauzkan aŕerdizko ostoak.

ezkanbuf. (eŕealdi): *iz*. Gatik atera gabe sutan dagoen cdozein gays.

ezkanda. (ezuŕ): *iz*. Meak-ezufa. 1: Ezkanda-ezuŕ. (arts): *iz*. Areitz gaztea. (zur): ıı *iz*. Ikus.: Ezpal. [: Espal, espalo, ezkail, ezkal.

ezkanda-ezuf. (ezuŕ): *iz*. *Ikus.:* Ezkanda. [: Meak-ezuŕa.

ezkanda-min. (eritasun): *iz*. Meak-ezuŕean sortzen dun ezueri mingaŕia.

ezkanda-sayets-artetm. (ezuŕ): *iz*. Meak-ezuf eta saye€sen artean dagoena.

ezkandamiudun. (eritasun): *izond.* Meak-ezufean ezueri mingaŕia duena.

ezkarai. (aterakeri): *iz*. Ikus.: Aterakeri.

ezkararzko. (aterakeri): *izond.* Aterakeriz ad dana.

ezkaratz. (sukaide): *iz*. Ikus.: Sukside. [: Eskaratz, eskaraz, eskatz, eskatza-alde, ezkaratze.

ezkaratz-aitzin. (sukaide): iz. Eskaratz auŕean dagoen etsaria.

ezlcarda, (makil): *iz*. ikus.: Ezkalda. [: Ezkarte. (gainberadura): *iz*. Edozein gauzaren zati hcikia, oiturazko jo-bidearen aurka jeikitzen dana. (cunizti): ıı *iz*. Aŕañen lafua estaltzen duten adaŕ-mintzen bakoitza. [: lkts.: Eakalda, eskal, ezkata. (atz): [[*iz*. Ikus.: Bcatz-gefen. [: Beatz-ezkalda, eri-bizaŕ, eskuazal, ezkerba, atzbizat, azbizaŕ.

ezkardakof. (zur): *izond.* Ezkardaz beterik dagoena.

ezkargi. (arkai): *iz*. Ikus.: Ezkoargi. I: Torxa.

ezkarpi. (ongati): *iz*. Ongafia botatzea.

ezkarte. (landare): *iz*. Azi atalbiko landarea, laborecn aloŕetan eŕuz sortzen dana. (eguŕ): *iz*. Aragian sartzen dan eguf-izpia. [: Ikus.: Ezkalda, ezkarda.

ezlcarte-zuri. (txingil-landareak): *iz*. Ikus.: Ayen-belaŕ.

ezlcartza. (eŕatz): *iz*. Ikus.: Efate.

ezkata. (eunizti): *iz*. ikus.: Ezkarda. I: Eskalda, cskal, xixpita.

ezkata-galtze. (eunizti): iz. Ezkatak kentzea. [: Ezkata-irentze.

ezkata-lan. (eunizti): *iz*. Ezkata-ilxuraz egindako lana.

ezkat-adun. (eunizti): *izond.* Ezkalak dauzkana. j: Ezkatun.

ezkatadura, (eunizti): *iz*. Ezkatak kentzearen egipena.

ezkatari. (ari): *iz*, Oskigileak erabiltzen duten aria.

ezkatatsu. (eunizti): *izond.* Ezkatak dauzkana.

ezkatatu. (eunizti): *ad*. Ezkatakaz bete. (orma): *ad*. Orma bati bare estalkitik zerbait kendu.

ezkatazko. (eunizti): *izond.* Ezkatakaz egindakoa dana.

ezkateri. (laŕu): *iz*. Lafuan sortzen dan erltasuua, ezkata zurizkaz agelizen dana.

ezkatu. (laxatura): *ad*. Laxatu.

ezkatx. (makil): *iz*. lbiitzen undo ez dabileñak, obeto ibiltzeko, galtzarpean jartzen duels mail]. berezia. (uzutasun): *izond.* Ikus.: Ezkaitz.

ezkatz. (abeltegi): *iz*. Ikus.: Abeltegi.

ezkauxo. (egazti): *iz*. Ikus.: Eskilaso.

ezkauza. (txikicra): *iz*. (iauza oso txikia.

ezkazal. (azazkal): *iz*. Ikus.: Azazkal.

ezke. (liñ0): *iz*. *Ikus.:* Mnlo.

ezke!. (begi): *izond.* Begiratzean begiak okertzen dituena. [: Ezkelo, ezpel, eskel, gurlo, konet, begi-ezkef, lausko, iskiribiz, izkiribiz, luztro, okel, old!, old!, otxenko, otxenta, zearbegi.

ezkela. (size): *iz*. lpaŕ-sortaldetik datoŕen aizea.

ezkeldu. (begi): *ad*. Begiak okertu. [: Eskeldu.

ezkelka begiratzea. (ikusmen): *iz*. Zearka begiratzca.

ezkelo. (begi): *izond.* Ikus.: Begi-ezke].. I: Ezkuil, okel, otxenko.

ezlceliasun. (beg!): *iz*. Begl biekaz berdin ez begiratzea.

ezlcentza. (opari): iz. ikus.: Opari. I: Eskintza, elizogi.

ezlcerba. (alz): *iz*. Ears.: Beatz-geŕen. [: Beatz-ezkalda, eri-bizaŕ, eskuazal, ezkarda, azbizaŕ, atzbizaŕ.

ezkerbeltz. (atospen): *iz*. Atospen txata.

ezkerdatu. (ezkefa): *ad*. Ezkcŕcrtmtz begiralu.

ezkerdo. (ezkeŕa): *izond.* Ezkcrtia dana. 1: ikus.: Ezkeŕ.

ezicerik. (aldi): *adond.* Noizpaitetik. [: Titus.; Ezkero.

ezkerka. (ezkeŕa): *adond.* Ezkeŕ-eskuetaz ari-izatea, jokatzea. (makurdura): *adond.* Ezkeŕeruntz makurtzcan ari-izatea.

ezkerkada. (tanpa): *iz*. Ezketaz emandako tanpa.

ezkerozko. (asiera): *izond.* Noiztikoa dana.

ezkeroztenilc. (lokaŕitz): dok. -Nez gem. (E.b.: Diñozunez gem). [: Ezkeroztik.

ezkeroztilc. (lokaŕitz): *iok*. Ikus.; Ezkeroztenik.

ezkef, (ezkeŕa): *iz*. Ikus.: Ezkcŕa. {: Ezkertia dana, ezkerdo, ezkefeko, izkeŕ.

EZII'A. iz, Ezkeŕ aldeko eskua. 1: Eñketa-taldeai buruz, eŕialdearen oituraetatik geyen aldentzen dana. 1: Ezkertia. [: Eiskeŕ, exkeŕ, ezkeŕ, ixkeŕ. (alde), (esku), (leku), (norabide).

ezkefalde. (ezkeŕa): *iz*. Ezkeŕeko aldea. 1: Ezkefekalde, ezkefaldeko.

ezkeŕayen. (ardui): *iz*. Aunzkaria dan zugazñoa; bere zurtoña igokaria da ta loreak kokots orizta du ta usaintsua da. I: Auntz-osto, gaukaf, uztailatze,]aungoiko-atzatnaŕak. (txingil-landareak): *iz*. Ikus.: Ayen-bedaŕ. (abetxu): ıı *iz*. Pipa-tutuak egiteko erabiltzen dan abetxua.

ezkeŕ-ayen. (landare): *iz*. Naspdtzen dan landarea. 1: Erpekaria dan landarea, lnkaŕiak egiteko erabiltzen dana.

ezlcefayen beltz. (txingil-landareak): *is*. Ikus.: Ayen zuri,

ezlcef-belaf. (belaŕ): *iz*. Azi atalbikoa den landarea, igokaria dana; bere igaliak, legortuta, garagardoari gozamena emateko erabiltzen dire.

ezkef dantzari. (itxaso): iz. Ikus.: Itxaski.

ezkefegin. (norabide): *ad*. Ezkeŕ-nnrabidea artu,

ezkefeko. (ezketa): *izond.* ikus.: Ezkeŕeta. [: Ezkerti.

zkeferako. (ezkefa): *izond.* Ezkeŕ-alderuntz ari dana. 1: Ezkertaŕ, ezkerliaŕ.

zkeferatu. (ezkeŕa): *ad*. Ezkeŕ-aldera makurtu, [: Ezkeŕetu.

czkef-ertzeko. (ezkeŕa): *izond.* Ezkertaŕ-ezkertaŕa. 1; Ezkeŕ-ertzerakoi.

ezkeŕ-eskubi. (ezkeŕa): *adond.* Eskumara ta ezkeŕera. 1: Ezkeŕ-eskui, ezkeŕ-eskuira, ezkeŕ-eskurn, ezkeŕ-eskuma.

ezkefcskuikada, (kordokadura): *iz*. Aide baterako daunbada.

ezkef.eskumaka. (laguutasun): *izond.* Norbait laguntzen duena.

ezkef-eskumati. (esku): *izond.* Esku bietaz berdln jokatzen duena.

ezkefeta, (ezkeŕ'): *izond* Ezkeŕa esltuma baño obeto erabiltzen duena. lizkerti, ezkeŕeko, ixkereta.

ezkefetara.(ezkeŕa): *adond.* Ezkeferuntz ari-izatea.

ezkefetikako. (same): iz. Ezkonduta ez dagozen gurascengandikjayotako semen. I: Ezketetiko, exkeŕetiko.

ezkefetu. (ezkeŕa); *ad.* ikus.: Ezkeŕeratu.

ezkefezkontza. (ezkontza): *iz.* Legez egindako ezlontza, baño bete gabe geratu dana.

ezkef-lagun. (apaiz): *iz.* Iru apaiz arteau ematen dau Mezatan ezkeŕ-aldean jartzen dana.

ezkefoin. (ezketa): *izond.* Ezkeŕeko sorbaidan zama daramana. 1: Eskeŕ-soin.

ezkeŕ--sayets. (itxasontzi); iz. Txopatik brankaruntz begiratzean itxasontziaren ezkef-aklea.

ezkerso. (cumin): *ad.* Asaŕetuta egon I: Ezkeŕ-ao egon.

ezkertaf. (ezkeŕa): *izond.* Ikus.: Ezkeŕerako. j:],zkertiaŕ.

ezkertasun. (ezkeŕa): *iz.* Ezkeŕekoa izatea.

ezkerte-beltz. (txingil-landareak): *iz.* Aycn-bedaŕ mota bat.

ezkerte-zuri. (txingil-landareak): Aundiagoa dan ayen-bedaŕa.

ezkerti. (ezkeŕa): *izond.* Ikus.: Ezkeŕeta. I: Ezketeko, ixkeŕ, ixkereta.

ezkertu. (ezkeŕa): *ad.* Ezkefaz abate ad-izatea. (sayeskuntza): *ad.* Ezkeŕera sayestu.

ezkeungile. (lika): *izond.* I,ika jasotzen duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

ezkezko. (eskari): *izond.* Eskariari dagokiona.

ezkk (zugatz): ŕz. Ezkikaria dan zugatza, goyera aundikoa dana; bare Wreak bast lore-osto dauzka, zurixka, usaintsu, ta sendagaŕia dana. I: Ezku, astagara, astigaŕ-atze, axtigaŕ-atze, zari.

ezki-lerdo. (efetxin): *iz.* Ezklaren efetxiña.

ezki-ura. (edari): ŕz. Ezki-igaliaz egiten dan ixura.

ezkiaga. (zugatz); *iz.* Ezkiak dagozen tokia. I: Ezkieta.

ezkibel. (ozarkeri): *izond.* Ozarkeriz ari dana. Ezkigibel.

ezklbeldu. (ozarkeri): *ad.* Mukeŕ edo aketo biurtu.

ezkibelka. (atzerakuntza): *adond.* Atzeraka ari-izatea.

ezldbelki. (erabetasun): *adond.* Erabetasunez ari dana.

ezkibeltasun, (azarkeri): *iz.* Ozarkeriz ari-izatea.

ezldde. (anai): *izond.* Erdialdi bateko anayen bakoitza. (iruzoko); iz, Ina aldeak ezberdiñak dauzkan iruzokoa.

ezkieta. (zugatz): iz. Ikus.; Ezkiaga.

ezkiltari. (zugatz): *izond.* Ezki antzekoa dana.

ezkil-aldi, (zeiñu): ŕa. Zeiñuen dangadaka.

ezldl-mingain, (zeiñu); *iz.* Ikus.: E.zkila-mii.

ezltila, (zeiñu): *iz.* Zeiñu txikia. j: Ezkile.

ezkila-ao. (zeiñu): *iz.* Zeiñuaren aoa. -

ezkila-doŕe. (dote): *iz.* Ezkila daukan doŕea.: P.zkilategi, czkildoŕe.

ezkila jolie. (zeiñu): *izond.* Ezkila jotzen duena. [: E.zkila-zaiu, ezkijole.

ezkila-mii. (zeiñu): *iz.* Zeiñu ta ezkilak, jo al-izateko, barnean daukate mctalezko zatikoa. j: Ezkil-mingain.

ezkila-ofatz. (orenlari): *iz.* Oreulariaren ofatza,

ezkila-soiñu. (zeiñu): *iz.* Zeiñuaren soñna.

ezkila-yote. (zeiñu): *iz.* Zelñuak jotzea.

ezkila-zain. (zeiñu): *frond.* Ikus.: Ezkiia-jaile.

ezkila-ziutzuŕ. (zeiñu): iz. Zeiñuaren ondoa.

ezkilanto. (zeiñu): ŕa. Doŕeko zeiñu txikiena I: Ezkilato.

ezkilaño, (zeiñu): *iz.* Eskuz erabiltzcko zeiñu txiki-txikia. j: Ezkilatxu.

ezkilategi. (dote): *iz.* Ikus.: Ezkila-dofe.

ezkile-botatze. (zeiñu): *iz.* Bare efltik at il danaren aide egiten dan zeiñu jotzea.

ezldlgi€e. (zeiñu): *izond.* Zeiñuak egiteu dituena. (esku-langintzak): *frond.* Berbera.

ezkilo-gabetu. (antolagabeketa): *ad.* Zegozenetik zeiñuak kendu.(zeiñu): *ad.* Berbera.

ezkilon, (zeiñu): *iz.* Zeiñu aundia.

ezkilora. (landare): iz, ikus.: Eskilora. Ezkilore.

ezldlpe, (eskuera): *iz.* Ikus.: Eskuera.

ezkiltxo. (zeiñu): *iz. Tkus.:* Alau.

ezktiots. (satin): ŕz. Zeiñuen soñua.

ezkin. (idazketa): *iz.* Ikastoietan izkiak edo zenbakiak zulkiaz idazteko erabiltzen dan lauki beitza. I: Ezk-eun, of beltz.

ezkindegi. (kayola): *iz.* Olaŕ-osatuak ioditzeko sartzen diran zurezko kayak'.

ezkinka. (sayeskuntza): *izond.* Okcrtuta edo sayestuta dagoena.

ezkira. (maxkut): ŕz. Oskolduna dan maxkuf txikia. E: Kiskiia, kiskiŕ, kistila, kizkira, izkira, mariskira, marizkira, ur-kukuso, ixkira.

ezkizal. (azazkal): *iz.* Ikus.: Azazkal. Azaakal,

ezkizun. (sotiltasun): *frond.* Ezi ditekena.

ezklinlza. (txingil-landareak): iz. Ayen-bedaŕ tnota bat.

EZKO. *iz.* Oŕazien gelatxoak egiteko erleak darioten gal sendaf, orixka, bigun eta urtzeko eŕeza dana. j: Bests zomofo ta belarki batzuek *nip* oŕen antzekoa dagitena. : Argi-gai, argizagi, argizai, argizari, arzagi, zira. (ezetasun): *izond.* Ezetsua. (irazgaiztasun): *frond.* Era edo baste ubi€a igarotzea uzten en duena. (I (arkai), (erle), (ezti), (kimia), (koipe), (lerdoki), (sendagaikintza).

ezko-aldi, (ur); *iz.* Zerbaiten gatlean urn tantaka botatzea.

ezko-antzeko. (ezko); *(rand,* Ezkoz egiña bezela.

ezko-ari, (ari); *(z.* Ezkoaz igurtzitako aria, biribildu ez dedin.

ezko-aztikeria. (izkntukeri): iz. Ezkoaz egiten dan aztikeria.

ezko-belaf. (landare): *iz.* Boŕaikaria dan landarea. I: Ezko-lore.

ezko-bilgi. (argi-mutil): iz. Argi-mutiletako piŕila.

ezko-ezti. (ezko): ŕa, **Zaua'ink** sendatzeko erabiltzen dan ezlto-zati bat eta ezti-nab bien nastea.

ezko-goñ. (ezko): *iz.* Goŕia dan sendaŕ-ofea, gutunak eta baste gauzak, suaz bigunduta, ikuŕazteko erabiltzen dana.

ezko-irazkai. (iragaztura): *iz.* Eaten iragazteko tresna. j: Ezko-irazki.

ezko-lodi, (arkai): ŕa. Ikus.: Ezkoargi.

ezke-tare. (landare): *iz.* Ikus.: Ezko-belaŕ.

ezko-luf. (luŕ): iz. Ezkoa daukan lufa.

ezko-margodun. (mango): *(sand.* Ezkoaren margoa duena.

ezlto-margorki. (margo): *iz.* Erkoaren margoa duen margokia.

ezko-mutil. (argi-mutil): in. ikus.: Argi-mulil. j: Tetexa.

ezko-ol, (ezko); ŕa. Ezkoz igor€zitako ala.

ezko-ola. (ezko): Ia. Ezkoa gertutzen duten ain.

ezko-oliozko. (sendagaikintza): iz. Ezko ta olioa dauzkan sendagaya.

ezko-ondo. (zugatz): iz. Ezkoa daukan zugatza.

ezko-pike.(ezko): iz. Ezkota pikeren nastea. I: Ezko-ui, zokoŕ.

ezko-pikeztu. (calm); *ad.* Anhui ezko-pikca eman.

ezko-saltoki. (ezko): iz. Ezkoa saltzen dan saltokia.

ezko-saltnn, (ezko): *izond.* ikus.: Ezko-saitzaile.

ezko-saltzaile. (ezko): *izond.* Ezkoa saltzen duena. Ezko-salhm.

ezko-ul. (ezko): ia. Ikus.: Ezko-pike. Zokoŕ.

ezkoargi. (arkai): *iz.* Arkai luze ta lodia. ^: Ilobietan izekita dagaen argizaitxoa. ^; Ezkargi, ezko-lodi, ezko-argai, garki, toatxa, torxa.

ezkobike. (ezko): *iz.* Ezko ta pike'en nastea.

ezkadun. (czko): *izond.* Ezkoa daukana; ezkoargiak saltzen dituena.

ezkadura. (ezko): *iz.* Zerbait ezlcoz estaltzea.

ezkoegile. (ezko): *izond.* Ezkoa atontzen duena. : Ezkogin, ezkokin, ezkogite.

ezkoeakarda. (ezko): ŕz. Ezkoaren ezkata. j: Ezkoezkata.

ezkogintza.(czko): *iz.* Ezkoa atontzen duen lankuntza. j: Ezkokintza, ezkota.

ezkoila. (buru): *iz.* Ikus.: Eŕosen. j: Kazalda, kozolda, czkoil.

ezkoingia. (ingi): *iz.* Eskoa daukan ingia.

ezkota, (ezko): *iz.* lkus.: Ezkogintza. I: Ezkokintza.

ezkulari. (garbi-leku): *izond.* Garb', /drunk zaintzen dituena. 1: Ezkotalari.

ezkolatu. (banandura): *ad.* Kolokatu.

ezkomulu. (ogi): iz. Ezko-ogi. I: Ezkopil,

ezkon. (czkontza): *ad.* Ezkondu aditzarcn zeingea. Ezkun.

ezkon-adin. (ezkontza): *iz.* Ikus.: Ezkontadin. j: Ezkon-aro, ezkontz-adin.

ezkon-adiñeko. (ezkontza): *izond.* Ezkontzcko adiñera eldu dana. Ezkont-adiñeko.

ezkon-agintza. (ezkontza): iz. Tkus.: Ezkon-berba. I: Ezkontza-berbako, ezkontz-bcrbak,ezkonitz,ezkontziz,

ezkon-aidego. (sendi): *iz.* Ezkontzaren bidez egiten dan aidegoa. Ezkontz-aidego.

ezkon-aizpa, ezkon-aiztu. (anal); iz. Emakume batenganako bare senataren ateba, edo bete nebaren emaztea. Emaizpa, aizpaŕeba, seaŕeba.

ezkon-aizpaide. (anai); iz, Ezkon-aizparen czkon-aizpa.

ezkon-anai. (anal): iz. Gizon batenganako here emaztearen neba, edo ura onenganako, bare afebaren senaŕa. Anaibitxi, anaidin, anaigiaŕeba, emaznaya, anayaŕcba.

ezkon-anaikide. (anai): iz. Ezkon-anayaren ezkon anaya.

ezkon-arauz. (ezkontza): *adond.* Ezkontzari buruz ari-izatea.

ezkon-aro. (ezkontza): iz. Ikus.: Ezkontadin. Ezkon-adin.

ezkon-afeba. (anai): iz. Gizon batenganako bare emaztearu aizpa, edo bore anayaren emaztca. j: Senideaŕeba.

ezkon-afebaide. (anai): *La.* Enkon-aŕebaren ezkon-aŕeba.

ezkon-aufeko. (ezkontza): izond. Ezkontza egin baño lengoari dagokiona.j:Ezkondu-auŕeko,ezkont-auŕcko, ezkontz-auŕe, ezkontz-auŕeko.

ezkon-ausle. (ezkontza-ioitze): *izond.* Ezkontza loitzen duena. : Ezkon-loitu, ezkontza-loitzale, ezkontz-ausle.

ezkon-batasun.(ezkontza): *iz.* Ezkontzarcn bidez egiten dan batasuna.

ezkon-berba. (ezkontza): iz. Ezkontzeko ematen dan itza, Ezkonitz, ezkontza-berbako, ezkontz-berbak.

ezkon-berme. (ezkontza); iz. Ikus.: Ezkon-orni.

ezkon-bide. (ezkontza): *iz.* Ikus.: Ezkongaigo. I: Ezkongai-aldi, ezkongai-aro,ezkongaitasun.

ezkon-biziera.(ezkontza): *iz.* Ezkonduta dagozenck alkaŕekiko duten biziera.

ezkon-deitu. (ezkontza): *ad.* Ezkontzarako agerpena egin.

ezkon-eralle. (eriotza): *izond.* Bore ezkonidea erailtzen dams. Ezkon-iltzaile.

ezkon-etsal. (ezkontza): *izond.* Ezkontzarcn arcrioa dana. : Ezkontz-etsai.

ezkon-iltzalle. (criotza): *frond.* Ikus.: Ezkon-erai!e.

ezkon-itzatu. (ezkontza): *ad.* Ezkonitza eman, ezkon-agintza egin I: Ezkon-izpetu.

ezkon-izpetu. (ezkontza): *ad.* Ikus.: Ezkon-itzatu.

ezkon-iztun. (ezkontza): *izond.* Ezkon-itza eman duena.

ezkon-lege. (ezkontza): iz. Ezkontzarekiko legea.

ezkon-legez. (ezkontza): *adond.* Ezkontzari dagokionez. j: Ezkontza-legez.

ezkon-legezko. (ezkontza): *izond.* Ezkontzari dagokiona.

ezkon-loikeria. (ezkontza-loitze); iz. Ikus.: Ezkontza-loitze. : Ezkontza-loikeria, ezkontza-loitze, ezkontza-azpikeria, ezkontza-kutsu, ezkontza-naste.

ezkon-nai. (ezkontza): ta. lime.: Ezkonmin. j: Ezkont-nai.

ezkon-neba. (anai): *iz.* Emakume batenganako here senafaren anaya, edo here aizteren sonata. Nebatzako, nebafeba,searnaya.

ezkon-ae. (oe); *iz.* Ezkoubeŕientzako nett. I: Ezkont-oe, ezkontzaoe.

ezkon-orni.(czkontza): *iz.* Ezkontzarako ematen diran amain] txintxiñak. I: Ezkontza-orni,ezkontzorni,ezkon-berme,ezkontza-bai,czkontzeko-orni. Ezkontz-orni.

ezkon-oyu. (ezkontza): iz. Ikus.: Ezkondei. I: Ezkont-oyu.

ezkon-sari. (ezkontza): iz. Emakumeak ezkontzara daramazkien ogasunak.: Ezkoutsari, ezkontza-sari, ezkontza-arni.

ezkon-senide. (anai): *iz.* Ezkon-anai, ezkon-neba, czkonaŕeba edo ezkon-aizpa.

ezkon-solo. (ezkontza): iz. **Emakumeak** hero gurasocngandik **ezkonizarako** artzeu duet' solos, ta serne-alabak jayotzen dirancan ezkon-saria biurtzen dana. : Ezkontz-aloŕ, ezkontz-landa.

ezkonarazi. (ezkontza): *ad.* Ezkondu-eragin. : Ezkontarazi, ezkon-azi, ezkon-erazi.

ezkonaf. (ezkontza): *iz.* ikus.: Semi'. j: Ezkon.

ezkonbafi. (ezkontza): *izond.* Orain gutxi, ezkondu dana. j: Ezkonbefi, ezkonbeŕitu, ezkondu-baŕi, ezkondu-bcŕi, ezkunbefi, bordal-beŕi.

ezkondei. (ezkontza): *iz.* Ezkontzarako agerpena. j: Ezkon-oyu, czkont-oyu.

ezkondu. (czkontza): *ad.* **Ezkontza egin.** Ezkontu, ezkont, ezkuntu, ezkundu, bordaltu, fedcatu, senaŕ-emaztetu.

ezkonezin. (ezkontza): *izond.* Ezkondu ezin ditekeua. I: Ezkondu-ezin, ezkont-czin.

ezkonezkai. (ezkontza): *izond.* Oraindik ezkontzeko gal ez dana. Ezkon-ezgai, ezkongayez.

ezkongabetasun. (ezkontza): *iz*. Ezkon-gabe dagoenaren egokera.: Ezkongetasun.

ezl ongai, (ezkontza): iz. Ezkontzeko itza eman duena. Ezkondu gabe dagoena. : Ezkongci, ezkontgei, ezkuntgei, ezkuntugei, bordalgei, nerabe.

ezkongai-aldi. (ezkontza): iz. Elms.: Ezkongaigo.I: Ezkongai-aro, ezkon-bide, ezkongaitasun.

ezkongai-aro. (eskontza): *iz*. Ikus.: Ezkongaigo. j: Ezkongai-aldi, ezkon-bide, ezkongaitasun.

ezkongai-kusarlak. (ezkontza): Ezkongayan artean egiten diran bczuzak.

ezkongaigo.(ezkontza):iz. Ezkongayak izatearen aldia. I: Ezkon-bide, czkongai-aldi, ezkongai-aro, ezkongaitasun.,

ezkongaitasun. (ezkontza): iz. Ikus.: Ezkongaigo. j: Ezkon-bide, ezkongai-aldi, ezkongai-aro.

ezkongaitu. (ezkontza): *ad*. Ezkongayak egitea.

ezkongaii, (ezkontza): *izond.* Ezkontzeko gaya dana.

ezkongatu. (ezkontza): *ad*. Ezkontza bat ezereztu.

ezkongayasun, (ezkontza): *adond.* Ezkongaigoan, ezkongai-aldian.

ezkonge. (ezkontza): *izond.* Ezkondu gabe dagoena. j: Ezkonga, ezkon-gabc.

ezkonge-bizitza. (ezkontza): *iz.* Ezkongearen egokera.

ezkongei-lore. (landare): *iz*. *I,ilikaria* dan landarea; bere lore zuriak usain biguna etnaten dute, j; Ezkongai-lore.

ezlcongctasun. (ezkontza): iz. Ikus.: Ezkongabetasun.

EZKONGETZA. *iz*. Ezkondu eztan notiñaren egokera. I: Donadogo, donautasun.II(azkatasun),(ezkontza), (garbitasun), (gizkarbitasun).

ezkongile. (ezkontza): izond. Ezkontzak eragiteko ari dana. I: Ezkontzagile, ezkontzagin, ezkontza-egi€e.

ezkonide. (ezkontza): *izond.* Ezkonduta dagozenak alkaŕekiko dirana. j: Ezkontide, ezkon-kide, ezkon-tide, ezkuntde, ezkuntzale.

ezkonitz. (ezkontza): iz. lkus.: Ezkon-berba. j: Ezkontitz, ezkontziz, ezkon-aginlza.

ezkonitz-jai. (jai): *iz*. Eskonitza ecnatean egiten dan jaya.

ezkoulagun.(ezkontza): *izond.* Ezkonidc bakoitza. : Ezkont-lagnn, zargaŕi.

ezkonmin. (ezkontza): *iz*. Ezkontzeko gogoa.: Ezkont-min, ezkon-nai.

ezkonmuti . (ezkontza): iz. Ezkontzeko gaya dan muti1a.

ezkonsari-ondasunak. (czkontza): *iz.* Ezkon-sarirako eramaten diran agasunak.

ezkonsari-ordezkoak. (ezkontza): *iz.* Senaŕak emazteari, ezkon-sariaren ordainpidcz ematen zizkion ogasunak.

ezkonsariz-gañeko. (ezkontza): *iz.* Ezkon-saritik at, emakumeak czkontzara daramazkien nndasunak. Ezkontzaz-gañeko ondasunak, ezkontzazko-tandako.

ezkont-adiñeko.(czkontza): *Bond.* Ezkoutzeko adiña duena. j: Ikus.: Ezkon-adiñeko.

ezkont-aufeko. (ezkontza): *izond.* Ezteyen auiekoa dana. j: Ikus.: Ezkon-auŕeko.j: Ezkontz-auŕe,ezkontz-auŕeko.

ezkont-eragozpen. (ezkontza): Ezkontzeko cragozpena.

ezkont-eraztun. (ezkontza): *iz.* Ezkontzen diranek artzen duten eraztuua. j: Ezkontz-craztun.

ezkont-oyal. (ezkontza): in. Ezkontzarako erabiltzen dan oyal berezia.

ezkontadln.(ezkontza): *in.* Ezkontzeko gal izatcra eldu danaren adiña. Ezkonadin,ezkon-aro.

ezkontoe. (ezkontza): *iz*. Ezkontzen diraoentzako oea.

ezkontsari-eman. (ezkontza): *ad.* Ezkontsari cmotearen egipena.

ezkontz-aidetasun. (sendi): iz. Ezkontzaren bidez egiten dan aidetasuna.

ezkontz-aidetu. (sendi): *ad.* Eziontzaren bidez aidetasuna egitca.

ezkontz-alaba. (setae): *iz*. Ezkontza-legezkoa den alaba.

ezkontz-ausi. (ezkoutza): *ad.* Ezkonduta dagozenak alkaiengandik atdendu. I: Ezkontz-autsi.

ezkontz-auspide. (tiŕit): iz. Emaztca uzteko senaŕaren agiria.

ezkontz-eresi. (olerti): iz. Eztei baterako egindako olerkia.

ezkontz-idazti, (ezkontza): iz. Ezkuntzcn diranen izenakjartzeko idaztia.

ezkontz-itun, (ezkonfza): in. Ezkontzen diranen artean egiten dan itzarmena.

ezkontz-jai. (ezkontza): *iz*. Ezteyak ospatzeko jays.

ezkontz-Ianda, (ezkontza): *iz*. Ikus.: Ezkon-solo. j: Ezkontz-aloi.

EZKONTZA. in. Glenn eta emakamearen batasuna, eskubidez, alkaŕek€n bizi-izateko. j: Eliza'ren arauen pean, gizon eta emalcumearen batasuna bctiko buratzen duen Ikurtona. : Eŕomi, ezkontze, ezkonza, czkuntza, ezkontze, (oŕi): iz. Aŕ€zko txatatak, ate-uztaŕirako oñaŕi diranak. II (aitabitxi), (emakume), (ikurton), (maitasun).

ezkonfza-azpikeria. (eskontza-loitze): *iz*. *ikus.:* Ezkoutza-loitze. : Ezkontza-kutsu, ezkon-loikeria, ezkonfza-naste.

ezkontza-bai. (ezkontza): *iz*.]kus.: Ezkon-orni.

ezkontza-bakat. (ezkontza): *z.* Emalcume batekin bakaŕik ezkontzea.

ezkontza-banatze. (ezkontzauste): ikus.: Ezkontzauste.

ezkontza-kutsu. (ezkontza-loitze): *iz.* Ikus.: Ezkontza-loitze. j: Ezkontza-azpikeria, ezkon-loikeria, ezkontza-naste.

ezkontza-loikeria. (ezkontza-loitze): *iz.* Hats,: Ezkontza-ioitze. {: Ezkontza-naste, ezkon-loikeria.

EZKONTZA-LOITZE, *iz*. Bat edo biak beste batekin ezkonduta izanik, gizon eta emalcumearen artean estaidura egitea. j: Ezkon-loikeria, ezkontza-azpikeria, ezkontza-kutsu, ezkontza-loikeria. II (aragi-ifits), (biurkeri), (ezkon€za), (lizunkeri),

ezkontza-loizko. (ezkontza-ioitze): *izond.* Ezkontza-loitzeari dagokiona,

ezkontza-lokaii. (ezkontza): *iz.* Ezkontzaren bidez egiten dan bakuntza.

ezkontza-nasle,(ezkontza-loitze): *izond.* Ezkontza nastu ta loitzen duena. Ezkontzausle, ezkontza-zikintzale, ezkontza-naasle.

ezkontza-naste. (ezkontza-loitze): *in.* Tkus.: Ezkontza-loitze. j: Ezkontza-azpikeria, ezkon-loikeria, ezkontza-kutsu, ezkontza-loikeria.

ezkonfza-orni, (ezkontza): *iz*. Ikus.: Ezkon-sari. I: Ezkontsari.

ezkontza-puskak,(ezkontza): *iz.* Ezkontzarako eramaten diran atuxak. Ezkontze-pnskak.

ezkontza-zikintzale. (ezkontza-loitze): *izond.* Ikus.: Ezkontza-naste. Ezkontzausle.

eznara. (landare): *iz.* Auntz-kornakaria dan landarca; here gerli esnetsn ta mingatza scndakintzan erabilia izan da. I: Ikus.: Esnabelaŕ. Eznetxe, eznurti.

eznari. (esne): *iz,* Esne ugari ematen duen emea. j: E.znatsu, eznebera, cznegin.

eznaf. (ausnarlari): *iz.* Ausnartzearen cgipcna.

eznafi. (aft): *iz.* Esnea egosteko bertan sartzen da ondaf-di goria. : Eznea ŕi,

cznasi. (atsaldi): *iz.* Tkus.: Atsaldi.

eznatsu. (cane): *izond.* Titus.: Eznari,; Eznebera, eznegin, eznetsu.

eznatu. (esne): *ad.* Esncaz omitu.

eznatxefi. (zeŕi): *ŕz.* Oso txikia dan zefia. ^: Eznexefi, eznetxeŕi.

eznautzi. (udal): *iz.* Auzo-endorea. I: Eznausi.

eznayo. (zugair.): *iz.* Zugatz batzuek daukaten oyai antzekoa.

ezne. (cane): *iz.* Ikus.: Esne. (naretasun): *izond.* Narea dana. I: Eznetan, (urin): *iz.* Landareak elikatzen dituen uriña.

ezne mintua. (esne): iz. Ikus.: **Esnc-**mindu. I: Esne-mindu.

ezne-bedaf. (belaŕ): *iz.* Zefiai ematen zaizkicn held batzuk. j: Ezne-belaf.

ezne-bozkak. (cane): *iz,* Esneaz ipiñitako aŕustak.

ezne-opil. (opil): *iz.* Ikus.: Esnopil.: Esneopil.

ezne-ur. (cane): *iz.* Esnea gatralzean geratzen dan ubija.

ezneaski. (landare): ŕz. Ezne-askikaria dan landarea; here efoa iraungaŕia da, mingotza, usaintsua, ta bare egospena sendaldntzan erabiltzen da.

eznebera. (cane): *iz. Ikus.:* F,znari. Eznatsu, czuegin.

ezuekarL (cane: *frond,* Esne-zalea dana. Esne-zale.

cznekof. (esne): iz. Esne gutxi ematen duen cman. : Eznezuŕ.

eznekunte. (esne): iz. Ius.: Eznetarzun.

eznelotua. (esne): *iz.* Esuelik ateratzen dana gazta egiteko.

ezneortz. (ortz): *iz.* Aufai irteten zaizkicn lenengo ortzak,

eznestatu. (esne): *ad:* Eradoski.

eznetan. (esne): *adond.* Esnetan sartuta egotea. (atsegin): *izond.* Atsegiñez dagoena. (naretasun): II *izand.* Ikus.: Eznc.

eznetarzun. (cane): ŕz, Esnezkoa dana. Ezoekunte.

eznetxe. (landarc): ŕz. Ikus.: Esnabelaŕ. Eznara, eznuti.

eznetxeŕi. (zed): *Iz,* Bakafik azten dan zcñ txikia, bei-csneaz edo saldaz. I: Eznexeii.

eznezuf. (cane): *iz.* Ikus.: Eznekoŕ.

eznopil-saltzaile. (opit): *izond.* Eznopilak salzen dituena.

eznopilgile. (opil): *izond.* Eznopilak egiten dituena. (esku-iangintzak): *Land.* Berbera.

eznopilgintza. (opil): *iz.* Eznopilak egiten diran ala.

eznopiltegi. (opil): *iz.* Eznopilak saltzcn diran saltokia.

eznore. (cane): *iz.* Ardien esnetik ateratzen dan etekiña.

eznotza, (esne): iz, Esne otra.

eznurti. (tandare): *iz.* Ikus.: Esnabelaf. I: Eznara, eznetxe.

ezo. (ezetasun): *izond.* Ikus.: Eze.: Apoñutsu.

ezo-azterkin. (ezetasun): *iz.* Ezetasun-rnala neurtreko ianabesa.: Ezo-neurkin.

ezo-beratu.(biguntasun): *ad.* Ezetasunez zerbait bigundu.

ezo-gabetu. (ezetasun): *ad.* Ezetasuna galdu.

ezo-gaitz. (ezetasun): *izond.* Ezetasunari buruzgotoŕa dana.

ezo-jario. (ezabizi): *ft.* Gorputzarcn edozein tokian ezabiziak metatzca.

ezo-kenle.(ezetasuna): *izand.* Ezetasuna kentzen duena. 1: Ezo-keutzaile.

ezo-neurketa. (ezetasun): *iz.* Pisiaren zatia, ezetasuna aztertzen duena. I: Ezo-neurizti.

ezo-neurkin. (ezetasun): *iz.* Ikus.: Ezo-azterkin,

ezo-neufizti. (ezetasun): *iz. 1kus.:* Ezo-neurketa.

ezoeri. (eritasun): *iz.* Lokezuŕetan antura mingafiak eta giñafeeta miñak izatean agertzen dan eritasuna.

cent. (ezmaiztasun): *izond.* Oiturazkoa ez dana.

ezoitu. (ezmaiztasun): ŕzond. Gutxitan gertatzen dana. (oikuntza): *izond.* Oiturazkoa ez dana. I: Ez-oikoŕ.

ezoko. (ezetasuna): *frond.* Toki ezoari dagokiona.

czondu. (jakintasun): *ad.* Ezagutu; ezaguera izan. Ezontn.

ezongi. (eritasun): *izond.* Erdi eri dagoena. Ez-ondo.

ezongitu. (eritasun): *ad.* Ondo-eztu, makaldu.

eznnfza. (eritasun): *iz.* Erdi eri egotea.

ezope. (lodiera): *ŕ ond.* Ñaŕo ta lodia dana. (aundiera): *hand.* Oso aundia dana. (zatarkeri): j *izand.* Zitala dana,

ezorduz. (adiongabetasun): *adond.* Adiongabetasuner ari-izatea.

ezoren. (oren): *iz.* Egokia en dan orena. I: Ezordu,ezorduan.

EZOSO. *izond.* Osorik ez dana. : Erdi-oso.1/(bukaeraeza),(gabetasun), (naŕiokera), (ufitasun), (call), (zula).

ezotasun. (ezetasun): *iz.* Ikus,: Ezetasun.

ezotu. (ezetasun): *ad.* Ezetasunez bete.

czpa-izan. (bckaizkeri): *ad.* Ayerua izan. Ikus.: Espa.

ezpabere. (jazargo): *adond* Aitzitik. I: Ikus.: Alderanlzira, aitziz,

ezpada. (euli): *iz. Itelbi,* orlegixta margoa duen calla. I: Ezpara, erpatabe, ezpea, ibeuli, ieuli, itculi.

ezpadasun. (inka): iz. ikus.: Inks.

ezpadazi. (min): *iz.* Arbitxoren azia.

ezpadere. (lokaiitz): *Ink.* Er izan afen. Ez bada ere, ezpada ere.

expel. (zalantza): *iz,* ikus.: Zalantza. I: Enura, izbai.

ezpai-aldi. (zalantza): *iz.* Zalantzaz egotearen aldia.

ezpai-gabeko. (eztabaida): *frond.* Eztabakiata ezin ditekena.

ezpaikeria. (zalantza): iz. Egirik dagoela zalantzan artzen duen goi-jakintzaren irakaspena; edo gizona ezagutzeko gat ez data bayezten duena.

ezpaiko. (eztabaida): *izond.* Extabaidatu ditekena.

EZPATN. *iz.* Aoaren lekoreko zati bien bakoitra; aragidun eta igikoŕa dana. I: Espan, ezpan, mosu, musu. (efaboil): *iz.* Berakatzaren bizatak. II (abelizti), (ao), (arpegi).

ezpain-agots. (soffit): *iz.* Ezpaiñetaz egiten dan soñua.

ezpain-andi. (ezpain): *izond.* Ezpain lodiak dauzkana. : Ezpain-afo, ezpain-durdu, ezpain-lodi.

ezpain-afail. (ezpain): *iz.* Ezpaiñen laŕutzea.

ezpain-balezta. (giiiafe): *iz.* Ezpañetako giñafeiruzokoduna.

ezpain-belafiz. (emate): *adond.* Asaba-itzez.

ezpain-belafizko. (emate): *izond.* Asaba-itrezkoa.

ezpain-berdin. (okidura): *izond.* Kareletaraño eta, goubumrik izan gabe. I: Expainbete.

ezpain-bizaf. (bizar): *iz, Ikus.:* Surpako. Ezpain-gañeko, mustratx, tatat-bizat.

ezpain-durdu. (ezpain): *izond.* Ikus.: Ezpain-andi. I: Espain-aŕo, ezpain-lodi, ezpan-durdu.

ezpain-erori.(ezpain): iz. Beko ezpailia lodiago daukana.

ezpain-gaberco. (ezpain): *izond.* iCarela apurtuta daukan edozein ontzia.

ezpain-gañeko. (bizaŕ): *iz.* Ikus.: Sulpeko. Ezpain-bizaŕ, mustratx.

ezpain-kutsu. (ezpain): iz. Ezpaiñen lekorean, jan edo edan danetik geratzen dan zikinkeria.

ezpain-lodi. (ezpain): *iz.* Lodia dan ezpaña.

ezpain-lore. (lore): *iz.* Ikus.: Ezpainkariak.

ezpain-mee. (itz): *izond.* Itza efaz eta zirikatzai(ea duenari esaten zayo.

ezpain-moko. (ezpain): ŕa. 1?zpañen mustuŕa.

ezpain-obo-giaf. (giñaŕe): iz, Ezpañetako obo-giñaŕea.

ezpain-odol. (ezpain): *iz,* Ezpaiñetatik odola atcra.

ezpain-okef. (kako): *iz.* Laratzaren kakoa.

ezpain-ortzeko izkiak. (ezpain): Ezpain eta ortzen bidez oguzten diran izkiak.

ezpain-orzkari. (ezpain): *izond.* Ezpain eta ort-zai dagokiena.

ezpain-pitxi. (ustaitxo): *iz.* Lenengo amerikaf batzuek aspaldin, beko ezpaiñean cramateu zuten ustaltxoa.

ezpain-pitzatu. (ezpain): *izond,* Ezpaiña aŕailatuta duena.

ezpain-sostra.(ezpain): *iz,* Ezpaiñak margozteko erabiltzen dan agatxoa.

ezpain-urten. (ezpain): iz, Ezpain irtcuak dauzkana.

ezpain-uxtu. (putz): *ad,* Putz-egin,

ezpain-xafapo.(ezpain): *iz.* Ezpaiñen lafutzea.

ezpain-zapi. (zamau-zapiak): iz. Notin bakoitzarentzat, xautasun eta garbitasunerako, mat gal-lean jartzen clan zapia.]: Daaiĺu, dafaila, esku-zamau, tafaiĺa. (ezpain): *lz.* Satan danean ezpañak garbitzeko erabiltzen dan zapia.

ezpain-zuri. (gezut): *izond.* Ikus.: Gczurti. : Gezuf-ontzi.

ezpaindun. (ezpain): *izond.* Ezpaiñak dauzkana. I: Ezpandun.

ezpainlca. (mien): *adond.* Muiiak cmaten ari-izatea.

ezpainkariak. (lore): *iz,* Lili-ostoa ezpain-itxurakoa duten loreak. j: Ezpain-lore, ezpaintarikoak.

ezpainkatu. (ezpain): ad.•Ezpaiñetaz ikutu; muinkatu.

ezpainkepa. (=pain): tz, Ikus.: Abet-czpain.

ezpainketak, (ezpain): *iz.* Ezpain-txokoak.I: Ezpain-xoko.

ezpainko. (ezpain): Ia. Ezpañetan emandako tanpa. I: Ezpaiñeko, ezpaiñetako,ezpaneko.

ezpaiñeknizkiak.(ezpain):iz. Ezpaiñetaz oguzten diran izkak.

ezpniñertz, (ezpain): ŕz. Ezpaiñen giltza. Ezpain-xoko.

ezpaiñetako. (ezpain): *iz.* ikus.: Ezpainko. I: Ezpaiñeko.

ezpalta. (eztabaida): *iz.* bros.: Eztabaida. Matraka,

ezpaitagafi. (eztabaida): *izond.* Eztabaidatu ditekena.

ezpaitatu. (eztabaida): *ad.* Eztabaidatu.

ezpaka. (azazkal): *adond.* Abereak azazkalez zerbait zauritzen ari-izatea.

ezpal. (zllr): *iz.* Zura austean jalkitzen dan zatia edo puska. j: Ezpalo, czpalxo, ezkail, ezkanda, aŕail, ezkai, ezpal, exkail, expalo, ezpal, azpal, laurgi, laurki, iaurkin, printzaki, ospal, sezpal, sospa€, Zozpal, taza, zczpal, zozpal, xixtabuŕ, zozpel, zuzpal. (azao); *iz.* Ikus.: Papal. Amabi czpalek egiten date garba (azao). (ol): II iz. ikus.: 01. Lata. (eguŕ):] *iz.* Egufa aizkoraz ebakitzean geratzen den zati bakoitza.

ezpal-aundi. (bizkaŕ): *iz.* Bizkafzabala duena.

ezpal-eŕaz. (zur): *izond.* Ezpalak egiteko efazak diran zurak eta eguŕak. I: Ezpalkoi.

ezpal-metes. (azao): *iz.* ikus.: Ezpaldi. Ezpalketa.

ezpal-ots. (au): *iz.* Ezpalaz artutako tanpa.

ezpal-ugel. (geŕikatze): *iz.* Geŕiko berezia; ber€alik aepi aldean batata dagozen bi ede dilindan dagoz, bertatik ezpata edo beste zerbait esegita eramateko. I: Ezpat-ede, ezpat-ugal, ezpat-ugel.

ozpalai. (ail): iz. Ikus.: Arlaba. I: Arlauza.

ezpalarta. (aŕain): *iz.* Ikus.: Esparloi. Ezpalarte, ezpelarta, ezpat-aŕain.

ezpaldegi. (itxitura): iz. Esoletaz egindako olesia oso usua dana.

ezpaldi. (zur): *iz.* Ezpalak asko dagozen tokia. (azao): **ŕa.** Amnon muitzoa I: Ezpalketa, ezpal-meta.

ezpaldu. (azao): *ad,* Espalak egin. (zur): *ad.* Txurka bat ezpaletan ebaki.

ezpalka. (azao): *adond.* Ezpalez ari-izatea.

ezpalkada. (zur): *iz.* Ezpalaz emandako tanpe. (tanpa): **iz.** Berbera.

ezpalkari. (zur): *izond.* Ezpalak egiten di€uena. (azao): *izond.* Azaoak egiten ditliena, azaukari,

ezpalkatu. (azao): *ad.* Ezpalak egin.

ezpaiketa. (lipizŕa): ŕz. Bereizkeria. (azao): *iz.* Ikus.: Ezpaldi. Ezpal-meta.

ezpalkoŕ, (zur); *izond. Ikus,:* Ezpal-eŕaz,

ezpaltsu. (mu): *izond.* Ezpalak eŕaz ateratzen zaizkiona.

ezpalxica. (zur): *adond.* Zozpal txikietan.

ezpanak garbitu. (joko): *ad.* Jokaldi zikiña egin.

ezpanda. (belaŕ): iz. Arto-aloŕa inguratzen darn belartza.

ezpañak blsustu. (ezpaiu): *ad.* Ezpañak agunez bete.

ezpara. (euli): *iz.* lkus.: Ezpada. I: Ezpatabe, ezpca, ibeuli, ieuli, itculi.

ezpara-told. (cub): *iz.* Ezparak egoten diran tokia.

ezpartatu. (laŕu): *ad.* Urtan luzaroan erabiltzcagatik, lafua orailtsu ta anturaz gcratu.

ezpat-antzeko. (ezpata): *izond.* Ezpatarcn antzekoa daua.

ezpat-afain. (aŕain): *iz.* lkus.: Esparloi. I: Ezpalarta, ezpalarte, ezpelarta.

ezpat-ede. (gefikatze): ŕz. Ikus.: Ezpal-ugel. j: Ezpat-ugal, ezpat-ugel.

ezpat-ezpi. (ezlen-ikuste): *adond* llstekabean ari-izatea.

ezpat-okef. (ezpata): **iz.** Ikus.: Ezpatagako.

ezpat-ola. (ezpata): ŕz. Ikus.: Ezpatagin tza.

ezpat-ukaldi. (ezpata): *iz.* Ikus.: Ezpatakada.

EZPA'1'A. *iz.* Burdin sari fuzes, zuzen, zofotz eta ebagikoŕa dana, **esku-babes** eta esku-toki dituena. I: Expata, aztaga, maŕaz. (belaŕ): *iz.* Oĺaŕ-buztana, egozkoa, ezpata-belaŕ, ezpata-lore, azeri-isats, azeri-isipu, azeri-belaŕ, azeri-buztan, keela. (Rho): II *iz.* Garba. (makil): li *iz.* Gurdian, aufean eta atzean jartzen dime zutikako makiiak. (urge): (a. Berdin, berdin. (tutura): li *iz.* **Sai-ahereen** eskuak edo nñak lotzen dituen

lokafia. II (burdur xuri), (ebaketa), (ezpata joku).

ezpata-andel, (ezpata); iz. Ezpataren kirten-ondoa.

ezpata-belardi. (belaf): *in.* Ezpata-belaf asko dagoen tokia. J: Ezpatadi.

ezpata-belaf, (bald): *iz.* ikus.: Ezpata. I: Ezpata-lore, azeri-isats, azeri-isipu, azeri-belaŕ, azeri-buztan, keela, oilaŕ-buztan, txautxau.

ezpata-biuf. (ezpata): *in.* Ezpatari egiten zaizkion biuŕak.

czpata-buru. (ezpata): iz. Eskuz ezpata artzen dan mute/a.

ezpata-dantza. (dantzaketa): *in,* Ezpatakaz egiten dan dantza berezia.

ezpata-dantzari. (dantzaketa): *izond.* Ezpata-dantza egiteu duena.

ezpata-gurutz. (ezpata): iz. Ezpataren eskukotik ateratzen diran burnt biak gurutz bat egitean.

ezpata-jale. (mozoŕokeri): *izond.* Ezpatak, aiztoak eta abafjan-itxura egiten duce mozoŕoa.

ezpata-joko. (czpata): *iz.* Ezpataz egiten dan bien arteko bofeka.

EZPATA-JOKU. iz. Ezpata t'a beste izkilu zuriak erabiltzeko antzea.11 (aupada), (boŕoka), (burdin xuri), (ezpata), (kimi).

ezpata-jolas. (ezpata): iz. Ezpata ta beste burdin-xuriak erabiltzeko mines. ^: Ezpataketa.

ezpata-latz. (ezpata): *in.* Zurezko ezpata txikia.

ezpata-lore. (belar); *iz,* Ikus.; Ezpata. J: Ezpata-belaŕ, oilaŕ-buztan, txautxau.

ezpata-sagaŕ. (ezpata): *iz.* Ezpataren eskako mustuŕa.

ezpata-saltoki, (ezpata): iz. Ezpatak saltzen diran saltokia. j: Ezpatategi.

ezpata-saltzaile, (ezpata): *izond.* Ezpatak saltzen dituena.

ezpata-urkulu, (ezpata): iz. Belafeta garorako erabiltzen dan bi adarduneko ezpata.

ezpata-xarpa. (ezpata): *iz.* Nato edo beste gayazko zeŕendn, czpata esegila eramateko. J: Ezpata-zoŕo.

ezpata-zofo. (ezpata): iz, Ikus.: Ezpata-xarpa.

ezpatabe. (nub): *iz.* Ikus,: Ezpada. !: Ezpara, capes.

ezpatada. (ezpata); iz. Ikus.; Ezpatakaldi. : Ezpatakada.

ezpatadi. (belaŕ); *iz.* ikus.: Ezpata-belardi.

ezpatadun, (ezpata): *izond.* Ezpata saltzen edo erabiltzen donna,

ezpatagako. (ezpata): iz. Motz eta kakoduna dan ezpata. I; Ezpat-okeŕ.

ezpataglle. (ezpata): *izond.* Ezpatak egiten dituena. J: Ezpatagin, ezpatakin. (esku-iangintzak): *izond.* Berbera.

ezpatagintza. (ezpata): *in.* Ezpatak egiten dituen ola. : Ezpat-ola.

ezpatakada. (ezpata): *iz.* Ezpataz emandako tanpa. Ikus.: Ezpatakaldi. ^: Ezpatada, ezpat-ukaldi.

ezpatakaldi. (ezpata): *in.* Ezpataz emandako tanpa. I: Ezpatada, ezpatakala.

ezpataketa. (ezpata): iz, Ikus,: Ezpata-jolas.

ezpatalari, (boŕoka): *izond.* Bofokalaria dana. j: Ezpatakari, ezpataketsri.

ezpatao. (ezpata): iz, Ezpatareai sorbatza.

ezpatapeko, (lino); *iz,* Garbatu ondoren geratzen dan lino edo kalamuaren lastotxoa.

ezpatari, (boŕoka): *izond.* Efoma'k aspaldin beste batekin edo basabere batekin boŕolratzen zuena. (zeakadura): *izond.* Liño edo kalamua xeakatzen duena.

ezpatategi, (ezpata): *iz.* Ikus.: Ezpata-saltoki.

ezpatatu. (Ho): *ad.* **Liño** edo kalsmua garbatu. : Leu jotea, mazatu.

ezpatatxe. (ezpata): iz. Estue dan ezpata.

ezpatatzaf. (ezpata): iz. Oso aundia dan ezpata. J: Ezpatandi, ezpat-auudia.

ezpatatze. (landare): iz. Iridikaria dan landarea; bete oflak aŕerdikoak dira ta loreak burutxaz amaitzen dira. *in.* **Liao** edo kalamua gardatzearen egipena.

ezpateuli. (euli): *in.* Euli aundia, ega luzeak eta akulua dauzkana.

ezpatondoko. (ol): *in* la neurkin bat luzea dan zutikako ola; bertan lino edo kalamu-azaoak jerten dira garbatzeko.

ezpatu. (zurigintza): iz. Zurigintzan erabiltzen dan tresna, igeltsu ta espaloya edatzeko erabiltzen *dana.*

ezpayaldi. (zalautza): *iz.* Zalantzazko une-aldia.

ezpayeko. (eztabaida): *izond.* Eztabaidatua dagoena.

ezpea. (cub): *iz.* Ikus.: Ezpada. I: Ezpatabe, ezpara.

ezpel. (abetxu): *iz.* Auntz-kornakaria dan abetxua; bete aura aria da, oso gogoŕa ta trinkoa. I: Ezpelatze, expelko. Ikus.: lspelko. ; Uŕosta, uŕotz. (begi): *izond.* Ikus.: Ezkel. J: Gurlo, koncŕ, iskiribiz. (itzal): jJ *in.* Itzal aundia dagoen tokia. j: ikus.: Ozpel. (eŕatz): ŕz. Ikus.: Efatz.

ezpel-antzeko. (abetxu): *izond.* Ikus.: Ezpeĺkara.

ezpel-dautzari, (joko): iz. Ezpelez egindako jostaitna; kosno-itxura du, =totem bnrni-zia daukana; lokafiaz biribiltzen da ta indafez botatzen da; orduan lokaŕia edatzean zigañean biraka ari da. Ziba, ezpel-txiba.

ezpel-iupa. (igali): iz. Ezpelaren igalia, J: Ezpel-iupiña. xelte, xelteko.

ezpel-xali. (mai-orni): iz. Ezpelez egindako zalia.

ezpetatze. (abetxu): *in.* lkus.: Ezpel.

ezpeldi. (abetxu): *iz.* Ezpelak asko dagozen tokia. j: Ezpeldoi, ezpeldui, ezpeleta, ufostaga.

ezpetdu. (eŕatz): *ad.* Efatzaz autsa Ia beste zikinkeriak kendu.

ezpeldun. (abetxn): *izond.* Ezpelez estalita dagoena.

ezpeleta. (makil): iz. Txaluparen bi aldeetan jartzen cliran agak; bertan egaluzeak aŕapatzeko, iru apailuak tinkotzen dies. J: Belazuŕun. (abctxu): *iz. Ikus.:* Ezpeldi, ezpeldoi, ezpeldui, uŕostaga.

ezpelkara. (abetxu): iz. Ezpelaren antzekoa dan abetxua. J: Ezpel-antzeko.

ezpelkari. (abetxu): *izond.* Ezpelezkoa dana. I: Ezpellci.

ezpelki. (abetxu): iz, Ezpel-puska. Bats.: Ezpelker.

ezpelko. (eŕatz): iz. Ezpel-abaŕez egindako efatza.

ezpeltsu. (abetxu); *izond.* Ezpelak ugari dagozen tokia.

ezpere, (lokaŕitz): *Ink.* Bederen, bederik. J: Ikua.: Bedere. J: Ezperen, ezpera. (gainberadura); *dok.* Aitzilik. J; Ezperian, ezperetanikan, ezperean.

ezperetanikan. (gainberadura): *lok.* Bros.: Ezpere. Ezperian.

ezpeñ, (zutasun): *inane).* Ondo zutik ez dagoena.

ezperu, (zi); iz. Ikus.: Ezpi. J; Ezten.

EZPETETASUN. *iz.* Betetasunik peitzea. : Arau-auspen, ez betetze. *11* (aldakortasun), (araugabe), (auskeri), (biurdura), (biurkeri), (bukaeraeza), ,(eŕu), (eztasun), (gaizpide), (gogaldieza), (lalotasun), (salkuntza), (zin-gaizto), (zula).

ezpezalako. (ezberdintza): *izond.* Berdin ez dana.

ezpl. (zi): *iz.* **Aŕain** eta sugeak eukitzen duten akuiva. I: ikus.: Eaten. Ezperu.

ezpide. (adingabetasun): *izond.* Adin-aurkakoa dana.

ezpikada. (ziztada): *iz.* Ikus.: Z€ztada. I: Ifroskada, saŕasts, sasta.

ezpildun. (urban): *izond. Tiifak* edo izpiloak dauzkana. €: Ezpiludun.

ezpila. (ad): iz. Biribila dan attza. [: Aft-meta.

ezplamia. (apoztasun): *iz. Ikus.:* Bclaki.

ezplok (cult): *iz.* Elbimandoa, cult aundia.

czponda. (makurdura): *iz.* Orma edo lurkt baten makurdura. E: Esponda, ezpunda, eztonba. (caret): *iz.* Ikus.: Eŕtz. (ugain): II *iz,* Ikus.: Ugain.

czponda-aufe. (ugain): iz. Ugain-auŕean dagoena. -

ezponda-buru. (ugain): ŕz. Ugain baton mustuŕa. I: Ezponda-mutuŕ.

ezponda-lufak. (otaluŕ): iz. Otalufak.

czponda-mutuf. (ugain): *iz.* ikus.: Ezponda-bum.

czpondarte. (aditz): *ad.* "Ez ant", "ez ait" aditzeraren laburpena. (malda): Ezponda craz dagoen malda.

ezpondatu. (makurdura): *ad.* Ormak edo lufak czponda-erazjaŕi.

ezpore. (orkatx): *iz.* Ikus.: Orkatx. Ezproin, ezporeak, ezproi. (eŕa): *iz.* Artoaren efo txikia.

ezporeak. (orkatx): iz. ikus,: Orkatx.

ezporekatu. (orkatx): ad. Orkatxaz ziztatu. Ezproiñato, ezproindu.

ezproi-min. (zauri): *iz.* Sai-abereck oin-mamian beren buruari egiten dioten zauria. j: Ezproin-min, ezproin-zauri.

ezproin. (orkatx): ŕz, lkus.: Orkatx. I: Ezpore. (atz): *iz. Ikus.:* Orkatx. (azazkal): *(iz.* Ikus.: Apo.

ezproin-aŕa€1. (azazkal): iz. Sai-abereai apoetan egiten zayen aŕaila.

ezproin-ede. (ede): *iz.* Orkatxan dagoen edca.

ezproin-zam'i. (zauri): iz. lkus.: Ezproi-min.

ezproinkada. (orkatx): iz. Orkatxaz emandako **tango.**

ezproinketa. (orkatx): *iz.* Orkatxaz ziztatzcaren egipena,

ezproiñatu. (orkatx): *ad.* Ikus.: Ezporekatu. I: Eaproindu.

ezta-baika. (eztabaida): *adond.* Eztabaida batean egiten diran erantzunak yardespenak eta ateraldiak.

eztabadaka. (eztabaide): *adond.* Eztabaidan ari-izatea,

eztabadakari. (eztabaida): *izond.* Eztabaidetan ari dana. : Eztabaikari, eztabaidari, eztabaidakari, eztabaidatzaile.

eztabadakatu. (eztabaida): *ad.* Eztabaidetan ari-izan, eztabaidatu. Eztabaidatu, eztabaidakatu.

eztabadako. (eztabaida): *izond.* Eztabaidaetan erabilia izan dana.

eztabadaxka. (aŕokeri): **iz.** Xixta-mixta, bilaxka.

EZTABAIDA, ia. Batzuen artean gal bat aztertzearen egipena; bertan bakoitzak bere iritzia ageŕerazten eta aufekoarena yardukilzen duelarik. I: Debadio, alego, e€eta, aŕama, ezda-bada, ezdabaida, ez-eta-ba, ezpaita, eztabada, eztabi, autsi-oso, auzikcria, auzka, jardukicra, inkamnka,ixkurduka,izkaldi,izkatze, izmizketa, izpidc, izpizta, naskuria, yardukitza, matraka, niokokaldi, oiñote, perfudia, afitza, trenta, yardokaldi, yardokimendu, izkione. // (adinkunde), (azaldura), (batzaldi), (batzaŕ), (bildura), (crantzupen), (etiketa), (gai), (goi-jakintza), (jazargo), (jazarketa), (zaiantza). (zalantza): *iz.* Ikus.: Zalantza.

eztabaidaka. (eztabaida): *adond.* Eztabaidan ari-izatea.

eztabaidakari. (eztabaida): *izond.* Eztabaidan ari-izaten dana. Ezztabaidari, eztabaikari, eztabadakari, eztabaidatzaile.

eztabaidakatu, (eztabaida): *ad.* Eztabaidan ari-izan. j: Eztabadakatu, eztabaidatu,

eztabaidakide. (eztabaida): *izond.* Eztabaidan ari diranen alkaŕekiko bakoitza.

eztahaidako. (eztabaida): *izond.* Ikus.: Eztabaigaŕi. (zalantza): *izond.* Zalantzazkoa dana.

eztabaidakof. (eztabaida): *izond.* Eztabaidan sartzeko dagoena,

cztabaidari. (eztabaida): *izond.* Eztabaidaetan ari dana, Ikus,: Eztabadakari. I: Eztabaikari, eztabaidakari, eztabaidatzaile.

eztabaidatsu. (zalantza): *izond* Zalantzan dagoena.

eztabaidatu. (eztabaida): *ad.* Ikus.: Eztabadakatu. Eztabaidakatu, ezpailatu.

eztabaidatzaile. (eztabaida): *izond.* lkus.: Eztabadakari. I: Eztabaidakari, eztabaidari, eztabaikari, eztabaida-zale.

eztabaidea. (uzkeri): **iz.** Uzkeria dana.

eztabaigati. (eztabaida): *izond.* Eztabaidan erabil ditekena. I: Eztabaidako,

eztabaiko. (eskiertasun): *izond.* Eskiertasunik ez duena.

eztabayan. (zalantza): *adond.* Zalautzan ari-izatea.

eztabi. (eztabaida): *iz.* Ikus.: Eztabaida.

eztai. (ezkontza): **iz.** Ezkontza egiten danean antolatzen dan jaya. j: Ikus.: Eztei, j: Eztegu, estei. (zango): *iz.* Iztaŕ eta sabela alkartzen diran soñaren tokia.

eztai-abesti. (ezkontza): **iz.** Eztayai buruz egiten dart abestia. : Eztei-eresi.

eztai-bazkari. (ezkontza): *iz.* Eztayctan egiten dan bazkari berezia. j: Eztei-bazkari.

eztai-bidaldi. (ezkontza): *iz.* Ezkonbefiak egiten duten bidaldia. Eztayondoko bide, eztei-bidaldi, eztei-ibilaldi.

eztai-dei. (ezkontza): *iz.* Ezkontzarako egiten dan days. I: Eztei-dei.

cztai-kopuru. (ezkontza): *iz.* Alde ta aldi zedaŕiluetan egiten diran giñozko ezkuntzak. I: Eztai-zenbaki.

eztai-meza. (ezkontza): **iz.** Ezkontzarako ematen dan men.

eztai-olo. (ezkontz): *iz.* Eztai auŕeko egunean egiten dan afarira ezteiliaŕ bakoitzak eramaten duen oloa.

eztai-sari. (ezkontza): iz. Senargayak emaztegayari egiten dion bezuza.

eztai-zenbaki. (ezkontza): iz. lhus.: Eztai-kopuru.

eztaigile. (ezkontza): *izond. Eztai-oturuntza* antolatzen duena.

eztailogun. (aitabitxi): *iz.* Ezkontza-aitabitxia.

eztaile, (sotiltasun): *izond.* Ikus.: Ezle. f: Ezlari.

eztaka, (zati): *iz.* Ota, clod ta abateko izpia aragietan sartzcn dana.

eztakatu. (gogortasun): *ad.* Cogortu.

eztalaknan.(sorayodura): *adond.* Sorayoduraz ari-izatea.

eztalkaitz. (zintzuŕ): *iz.* Ikus.: **Zinizuŕ-este.** ^: Ats-odi, eztarkaitz, eztaŕi-galgantxon.

eztan-egin. (eztanda): *ad.* Eztanda egin.

EZTANDA. *iz.* Zartaz cdo buŕunbaz gauza hat lertzea edo tanpaz apurtzearen egipena. j: Danbafots, estanda, extanda, izten, aztanda, katazka, klaska, krakada, leerketa, islands, iztanda, sutots, zapart, zapart-

egin, zapart-eragin, zartada, zirtots, zunpatako, zunpateko. ll (austura), (eztandagai), (punp), (soñu), (su-ikusgaŕiak).

eztanda-eragikin, (igidura): iz. Eztanda-bidez dabileu eragikiña.

eztanda-eragin. (eztanda): *ad.* Eztanda-egin, eztandatu-egin,

eztanda-ezin. (eztanda): *izond.* Eztandatu ezin ditekena.

EZIANDAGAL iz. Bztanda egin ditekena. Eztandaz su ematen donna, sutantsa bezala. j: Eztanda-soñuz oguzten dan Eztandailu, eztandaki, leergai, lerti, zartagafi. /1 (argi-muki), (babespide), (eztanda), (gudaritza), (iraizkin), (laztabin), (suagalaritza), (su-ikusgaŕiak), (au-izkilu). (eztanda): *izond.* Eztandatu ditekena.

eztandagailu. (eztanda): *iz.* Eztanda egiteko lanabesa. Ikus.: Eztandailu,

eztandailu. (eztanda): *iz.* ans.: Eztandagai. : Eztandaki, eztandagailu. (eztandagai): *iz.* Berbera.

eztandaka. (eztanda): *adond* Eztanda-egiten ari-izatca.

eztandaki. (eztaudagai): iz. Ikus.: Eztandagai. j: Eztandailu, leergai.

eztandatu. (eztanda): *ad.* Eztanda-egin, Zalapart-egin.

eztandu. (ezeztapcn): *ad.* Ezereztatu, ezereztu.

eztañu-bclaf. (landare): *iz.* Ezpainkaria dan landarea lefaren main antzekoa duena. Eztañu-bedaŕ.

eztarantzun. (eginbide): *izond.* Egiten duenari buruz aranlzun ezin dezakena,

eztarazi. (itzalgaitz): *iz.* ikus.: ltzalgaitz.

eztarbide. (zintzaf): *iz.* Ikus.: Ats-bide.

eztare. (ezetza): *adond* Ezetza adierazten duen aditzondo; czta ere'ren laburpena.

eztargaitz-aldof. (birika): *in.* Ikus.: Biri-odiak. Birikodi.

eztarkaitz-txafi. (birika): *iz.* Biri-oditxoak. : Eztaŕi-gaitzgali.

eztargingila. (zlntzuŕ): *iz.* Zintzufaren sartzean dagoen gingila.

eztargo. (salokcri): *iz.* Salokeriz ari-izatea. Eztarr, cztaritasun.

eztari. (zintzuf): *iz.* Ikus.: Zintzuŕ. Eztaŕi,'start. (gurkadura): *iz.* Ikus.: Este-god, estagoŕi, muztcf. (salokeri): *in. Ikus.:* Eztargo. I: Eztaritasun.

eztaria. (zaindegi): iz. Etxearen beko oilcan dagoen zaindegia.

eztarian. (estalpen): *adond.* Estalpenez ari-izatea.

eztariku. (zintzur): *izond.* Eztaŕiari dagokiona.

cztaritasun. (salokeri): *iz.* Ikus,: Eztargo. I: Eztari.

eztarkada. (zntzuŕ): iz. Beingoz butatzen dan goitiko-pucka.

eztarkaitz. (zntzuŕ): *in.* ikus.: Zintzuŕ-rate. i: Eztalkaitz.

eztarkoi. (salokeri); *izond.* Salokeriz ari dana.

eztaratz. (zinizuf): *in.* Zintzufean egoten dan lantura erlastura soŕerazten donna.

cztarlaztu. (zntzuŕ): *ad.* Erlastu, gafaztu.

eztarmin. (zintzuf): *iz.* Ats-bidearen antura.

eztañ. (zntzuŕ): *iz.* Ikus.: Zintzuf. Eztari, kokof, kunlxuŕi, eztaŕ, iresbide, iztaŕi, txintxuŕ, ixtaŕi.

cztaft-ao. (zintzuŕ): *iz.* Zintzuŕaren saŕera.

cztafi-atzeko. (zintzuf): *iz.* Kusuaren atzean dagoen aldea.

eztafi-bafendu. (zintzuŕ): *ad.* Zintzuf-baŕena sartu. Eztaŕiratu.

eztafi-beltz. (note): *izond.* ikus.: Abetzolidun.

eztafi-gait7 gali. (birika): *in.* Ikus.: Eztargaitz-txaŕi.

cztafi-galgautxon. (ziritzut): in]kus.: Zintzuŕ-este. : Eztalkaitz.

eztafi-kuŕuskak. (zntzuŕ): *iz.* Zintzuŕaren kufuskak.

eztafl-mozketa. (lepo): *iz.* Lepoa ebakitze i,

eztafi-moztu. (lepo): *ad.* Lepua ebaki.

eztaf-otsez, (zntzuŕ): *adond.* Zintzufaz egiten dan otsaz ari-izatca.

eztafi.zuri. (nuts): *izond* Ikus.: Abeskorendun.

eztnfrbakotx. (oguzkera): *izond.* Ikus.: Ji-ja. I: Jijau, jinjun.

eztañgaitz, (zinizuŕ): *iz.* Ikus.: Zintzuf-cute. : Estalkaitz, eztarkaitz.

eztafiko. (zntzuŕ): *izond.* Zintzuŕari dagokiona.

eztafrratu, (zinizur`): *ad.* Ikus.: Eztaŕi-baŕendu.

eztafltik. (zintzuŕ): *adond.* Zintzuŕaz ari-izatea. I: Eztaŕiz.

eztafiz. (zintzuf): *adond.* Ikus.: Eztafitik.

eztafizulo. (zntzuŕ): *in.* Aoareu atzcko aides, eztafia asten danean. I: Eztarzilo, eztarzulo.

eztafo. (zugatz): *iz.* Ikus.: Altn. Altza, alza, aspiltze.

EZTASUN. *iz,* Lekoratzearen ondorioa. Bizibide edo eginbeaŕ batetik lckoratzeko norbaitek duen eskubide berczia. J: Askabi, salbuespen. (gabetasun): *iz.* Pcitzca. : Ikus.: Gabetasun. (anfzutasun): I) *iz.* Akeztasuna. it (almen), (araugabe), (astanpen), (azkatasun), (bereztasun), (buru-jabetasun), (eiugabedura), (eskiertasun), (kalte-gabetasun), (yareikuntza), (zerga).

eztatu. (jazarketa): *ad.* Bcsteak esaten dutena argibidez yarduki.

cztayeskairii. (cnranketa): *in.* Ezkon-beŕia dan emakumeari egiten zayon bezuza.

eztayetako. (ezkontza): *izond.* Eztayai dagokiona.

eztayondo. (czkontza): iz. Ezteyaren uŕengo eguna ta bertan egiten dan jaya. ^: Ezteguondo, czteyondo, eztayondoko, ezteyondoko.

eztayondoko bide. (ezkontza): *iz.* ikus.: Eztai-bidaldi.

eztazal. (tango): *iz.* Zangesren zatia, belaunaren beste aldekoa.

eztazain. (zain): *iz.* Eztayaren zaña.

ezte. (sotiltasun): *iz.* Ezi egitea.

ezte-afi. (menasta): iz. Zuri edo orlegikara margoa duen menasta, bigun eta leguna dana; jostunek eunetan maŕak egitcko erabiltzen dutena.

eztegera. (sorbatz): *iz.* Sorbatza ateratzeko afia. j: Enters. (all): *iz.* Berbera.

eztegeratu. (sorbatz): *ad.* Eztegeraz sorbatza atera.

eztegi. (sotiltasun): *iz.* Abereak ezitzen diran tokia.

eztegu. (ezkontza): *iz. Ikus.:* Eztat. Eztei.

ezteguko. (ezkontza): *izond.* Ikus.: F,zteile.: Ezteiliaŕ, ezteitiaŕ, eztailiar, ezteyetako.

ezteguondo. (ezkontza): *iz.* Ikus.: Eztayondo.

eztei. (ezkontza): *iz.* Ikus.: Eztai. I: Eztegu, estei.

eztei-eresi. (ezkontza): *iz.* Ikus.: Eztai-abesti.

cztei-etxe. (ezkoutza): *iz.* Eztei-oturuntzak jartzen ditaen etxea.

cztei-olerlci. (ezkontza): *iz.* Eztei-baterako egiten dun o€erkia.

eztei-undoko. (ezkontza): *iz.* Ezkontza ondoren igarotako egun batzuetatik bat; bertan jai bat egitcn da.

ezteidun. (ezkontza): izond. Ezteyetara dci egiten duena.

ezteikide. (ezkontza): *izond.* Ezteile bakoitza bestcekiko dana.

ezteile. (ezkontza): *izond* Eztei batera deitua izan dana. Ezteiliaŕ, ozteitiaŕ, eztailiaŕ, ezteyetako, eztcguko.

ezteiliaŕ, (ezkontza): *izond.* Ikus.: Ezteile. 1: Ezteitiaŕ, eztailiat, ezteyetako, ezteguko.

ezteiñu. (ueska): *iz.* Eyeraren urbildegia.

ezteitegi. (ezkontza); iz. Eztei-aretoa.

eztekata. (uaŕiadura): *ad.* Naŕiatu.

ezteko. (uzutasun); *izond.* Ezi gabc dagocna, uzua dana.

ezten. (lanabesa): *iz.* Altzaint ziria, zurczko gideŕa duen tresna, oskigileak batez ere erabiltzeu dutena. 1: Exten, puntsu, puntxu, kabilo. (zi): *iz.* Erie, suge ta abaŕek oukitzen duten akulna. I: Ikus.: Ezpi. 1: Ezperu, izten.

ezten-bertsolari. (clerli): iz. Ziri-olcrkiak egiten dituena.

ezten-burni. (burdiiiaga): *iz.* Ziaz amaitzen dan bnrdiñaga. I: Eaten-makila.

ezten-makila. (zi): *iz.* Thus.: Ezten-burni.

ezten-neurtitz. (okra): *iz.* Ziri-olerkia.

ezten-trinka. (zi): *iz.* Ziztadak egiteko lanabesa.

eaten-zoŕoztailu. (sorbatz): *iz.* Eztenai sorbatza ateratzeko lanabesa.

eztenaga. (aiztaga): iz. Aiataga aundia.

eztenatu. (zi): *ad.* Eztena sartu. 1: Eztenkatu.

eztenbedaf. (daratelu): *iz.* Zurgintzan erabiltzen dan xixel estua. j; Eztan-bedaŕ.

eztendun. (zi): *izond* Eztena daukana.

eztenga. (iltze): *iz.* Ikus.: Entenga. Entengauntze.

eztenlca. (zi): *adond.* Eztena sartzcn ari-izatea. (iŕimiŕi): iz. Ikus.: Iŕimiŕi.

eztenleada, (pikoketa): *iz.* Norbait zirikatzen duen esakuna. (: Piko, zipla, ziplada.

eztenlcaldi. (zi): *ft.* Eztenaz **emandako** tanpa.

eztenkari. (pikoketa): *izond.* Pikoketaz ari dana.

eztenkatu. (zi): *ad.* Eztena sartu. I: Ikus.: Eztenatu.

eztenkat**z**aile. (zirikaldi): *izond* Zirikatzca matte duena.

eztenkeria. (uzkeri): iz. Titus.: Uzkeri,

cetera. (sorbatz): is. Sorbatza ateratzeko afia. I: Eztegera, eztera-afi. (uraska): iz. Ubide sakona.

ezteratu. (sorbatz): *ad.* Afian sorbatza stem.

ezteratzaile. (sorbatz): *izond.* Tresnai sorbatza ateratzen diena.

ezterazi. (alegikeri): *izond* Alegikerizkoa dana.

ezteus. (izaneza): *adond.* ikus.: Ezdeus. (ergeltasun): *izond.* liiozoa dana. I: Eztika.

ezteuskeria. (izaneza): iz. Tkus.: Uzkeri. 1: Tski-miski.

ezteustasun. (ezereztasun): *iz.* Thus.: Ezereztasun.

eztenstu. (izaneza): *ad.* Ezereztasunean utzi.

ezteyari. (zoritxaŕ): *izond.* Tamalgaŕia dana.

ezteyarzun. (txirotasuu): *iz.* Txirotasun aundia.

ezteyetako. (ezkontza): *izond.* Tkus.: Ezteiliaŕ. j: Ezteile, eztaitiaŕ, eztailiaŕ, czteguko, ezteirako.

ezteyoglak. (ezkontza): iz. Eztei-ondorengo eztl-aldia.

EZT1. iz. Lekedatsu, otista eta oso gozoa dan gays, erleek beren kumatxoentzat azkufia izan dedin egin eta abarasketan multzokatzcn dutena. (limurtasun): *izond.* Mardo, gozo, otzana dana. **(gozotasun):** II *izond.* Geza. (txerto): II *iz.* Artopila. (czctaaun): II *izond.* Ezetsua. (txiringada): 91 *iz.* Txertoa. (oyutza): II *oyn.* Abereak atzeruntz bira egin dezaten, mutton dan oyutza. (sotiltasun): II *ad.* Abcrcak otzanak egin edo biurtu. II (erle), (gozagafi).

ezti-abau. (czti): iz. Ikus.: Eztioŕazi. I: Eztiabia, abaraska, ezti-markatz.

ezti-antzeko. (ezti): *izond.* Eztiaren antzekoa dana.

ezti-apurki. (zartaiki): iz. Ogi garaua, arbendel eta uŕak kiskali ta zeetutaz egitcn dan gozokia.

ezti-arazle. (baraldi): *izond.* Eztiarazten duena.

ezti-afosa. (czti): *iz.* Laŕosa-urtan zaflatutako eztia.

ezti-beltx. (sagaŕoodo): *iz.* Sagai-mota bat. I: Eztibeltz.

ezti-edari. (edari): *is.* Ardo, ur, ezti ta gaz-piperkietaz egiten dan edaria.

ezti-eglle. (ezti): *izond.* Ezte egiten duena, erlea. I: Eztigite.

ezti-egosi. (ezti): *is.* Egositako cilia. I: Ezti-gogof, eztigosi.

ezti-egosidun, (ezti): izond. Ezti-egokia saltzen duena.

ezti-garbikin. (ezti): iz. Itzti-ikuzkiña. I: Ezti-ondakin.

ezti-gogof. (ezti): *iz.* Ikus.; Ezti-egosi. I: Oŕe antzcra atondutako eztia.

ezti-gofi. (sagaŕondo): iz. Sagaŕmota bat.

ezti-iku. (ezti): *iz.* Ezti-aokera duen pikoa.

ezti-intxaurlci. (czti): *iz.* Ezti ta intxauŕakaz egiten dan gozokia.

ezti-jariu. (ozti): *izond.* Ezti dariona.

ezti-jarioz. (ezti): *adond.* Eztiz, gozoz ari-izatea.

ezti-markatz. (ezti): iz. Thus.: Abaraska. I: Eztioŕazi, ezti-abau, eztiabia.

ezti-ogi. (ezti): iz. Ezti ta kalamu-aziz egindako **opda.** I: Ezti-opil. (opil): *iz.* Berbera.

ezti-ondaldn. (czti): *iz.* Ikus.: Ezti-garbikin.

ezti-ondafak. (ezti): *iz.* Eztiaren kondaŕak.

ezti-ontzi. (czti): *iz.* Eziia eukitzeko antoxiña.

ceti-opil. (ezti): *iz.* Irin, gatz eta eztian egiten dan opila. I: Thus.: Ezti-ogi. (opil): *iz.* Berbera.

ezti-ozpiu. (czti): *iz.* Ezti-zati bi Ia ozpin-zati bat egostean ateratzen dan antolapena.

ezti-saltzaile. (ezti): *izond.* Ezti saltzen duena.

ezti-seska, (ezti): *iz.* Gozagafi-seska. (seska): *iz.* Berbera.

czti-txigof. (ezti): *iz.* Ezte igortzitako ogi-zeia.

ezti-txuri. (sagaŕondo): *iz.* Sagardoa egiteko egokia dan sagaŕ-mota bat. I: Eztizuri.

eztialdi. (baraldi): is. Aizerik ez dagoencan eguaren egokera. I: Gauza batmen geidi-alcli edo ateŕatdia. Barealdia, ugerakil, upake, yahali. (ezkontza): *iz.* Ezkonbeŕiak egiten duten ibilaldia. I: Eztibilaldi, eztei-ihilaldi.

eztiapen. (izaŕ-mutil): *iz.* II-bera, il-berapen.

eztiarazi. (baraldi): *ad.* Eztitu-eragin.

eztiardo. (cdati): *iz.* Ardo, gozagafi, kanela ta bests gauza usaintsuetaz egiten dan edaria.

eztiartai. (morokil): iz. Arto-iriñaz eta eztiaz egiten dan **morokila.**

eztibai. (zekenkcri): *izond.* Zekena dana.

cztibits. (cdari): *iz.* Guztiz atsegiña dan edaria.

eztidariu. (lañotasun): *izond.* Latina dana. I: Eztitsu, eztijrio.

eztidun. (ezti): *izond.* Eztia daukana.

eztidura. (otzandura): *in.* Estura edo oñazeren bat gutzitzea, eztitzea. I: Eztikuntza.

eztierazie. (otzandura): *izond.* Eztitzen duena.

eztierle. (erle): *iz.* Ezti asko ematen duen erica.

eztiesne. (gorde-jakiak): *in.* Esne ta estiaz egiten dan gorde jakia.

eztigai. (edari): *in.* Edari berezi gozo-gozoa. (otzandura): iz. Ikus.: Ezligailu.

eztigailu. (otzandura): iz. Eztitzekoa dana. I; Eztigai, emagafi, leunbide.

eztigatl. (gozotasun): *izond.* Zerbait, gozoa egiten darns.

eztigike. (ezti): *izond.* Tkus.: Ezti-egike. ^ Eztigin.

eztigintza. (ezti): *in.* Eztia egitea. I: Eztigite.

eztigogof-gike. (ezti): *izond.* Ezti-gogota atontzen duena.

eztigogof-saltzaiie. (ezti): *izond.* Ezti-gogoŕa saitzen duena.

eztigosi. (ezti): *iz.* Egositako eztia. I: Ikus.: Ezti-egosi.

eztigoxakla. (ezti): *iz.* Eztiareu gozakia.

eztiguen. (ezti): *iz.* Ezti ta esne-mamia.

eztilca. (sagaŕondo): *iz.* Sagaŕ geza.: Eztika-Sagaŕ. (ergeltasun): *izond.* Ikus.: Ezteus.

eztikara. (gozagaŕi): *izond.* Gozagafiz gozotuta dagoena.

eztikarats. (abetxu): *in.* Ekikaria dan abetxua; bere zurtoñak abartsuak diva, bi cdo iru neurkin gora azten diranak. Eztikaratz.

eztikarl. (gozotasun): *izond.* Ayufi gozoa duena.

eztikaro. (txerto): in. Txertatzeko aroa.

eztikera. (txerto): iz. Txertatzeko era.

eztikeria. (legunkeri): *iz.* Ikus.: Legunkeri. t: Gaintzurikeri. (gozotasun): iz. Gozoak diran gauzak.

eztikerizko ltzak. (ezti): *iz.* Legunkerizko itzak. (legunkeri): *in.* Berbera.

eztiketa. (txerto): iz. Txetatzcarcn egipena. (ezti): *adond.* Ezti-bila *ark* izatca.

eztiketarl. (ezti): *frond.* Eztia saltzen duena.

eztiki. (limurtasun): *adond.* Legunki ari-izales.

eztikaro. (otzandura): *adond.* Eztitzen ari-izatca.

eztikol. (czti): *frond.* Eztirako zaletasuna dueua. I: Eztikoi.

eztikof. (ezti): *izond.* Eztiarekiko zaletasuna duena. I; Eztikoi.

eztikuntza. (gozotasun): *iz.* Gozotzca. Eztimendu. (otzandura): *iz.* ikus.: Eztidura.

eztiloŕa. (ezti); iz, Ezti-loŕeta.

eztimakatz. (madariondo): *iz.* Gozokiaz jaŕitako madaria,

eztimargodnn. (margo): *izond.* Ezti-margoa duena.

eztimendu. (gozotasun): *iz.* Ikus.: Eztikuntza,

eztimetxa. (fazakeri): *iz.* P'azakeriz mintzatzen dana,

eztimetxntu. (Fazakeri): *ad.* Fazakeriz ari-izan,

eztiore. (txerto): *iz.* Txertatzoko erabiltzen don ores.

eztiofazi. (ezti): *in.* Tkus.: Abaraska. I: Erleek erlauntzan eztia jartzeko egiten dituzten erla-zuloen muitzoa. j: Ezti-abau, eztiabia, ezti-markatz, ezti-oŕaze.

eztiotx. (sagafondo): iz. Gazi-geza dan sagaŕa. j; Eztiatx.

eztipalaxta. (ezti): *iz.* Ezte-txipistiña.

eztiro. (berantasun): *adond.* Pizkanaka-pizkanaka ari-izatea.

eztirotasun. (gozotasun): iz. Ius.: Gozotasun. I: Eztitarzun, cztitasun,

cztisagaf. (sagaŕondo): iz. Gozon dan sagaŕa.

eztiseskadun. (seska): *izond.* Ezti-seska saltzen duena.

eztitan. (ezli): *adond.* Eztitan bizi, eztitan egon = oso ondo ta pozik hizi edo egon.

eztitarzun. (gozotasun): *in.* Ikus.: ozotasun. Eztitasun, eztirotasun. (naretasun): iz. Ikus.: Naretasun. I: Eztitasun.

eztitatu. (ezti): *ad.* Eztiz igortzi,

eztitegii. (end): *iz.* Eztia dagoen tokia.

czlitsu. (lañotasun): *frond,* Ikus,: ztidario. (gozotasun): *izond.* Gozoa dana.

eztitu, (gozotasun): *ad.* Gozotu. (naretasun): *ad.* Naretu. (neuŕitasun): *ad.* Uŕatsa uŕitu. (txerto): *ad.* Txertatu. (atzerakuntza): *ad.* Atzeratu-eragin. : Estitu aditzaren aldakera.

eztiuu-ezin. (zoŕoztasun): *izond.* Eskariak izan den, amor-egiten ez duena.

eztitxa. (sagaŕondo): *iz.* Gera dan sagaf-mota bat. : Eztitxe. (gozotasun): *frond.* Gozo bai, baño mclenga dana.

eztitzaga. (zugatz): iz. Basa-zugatza, aldakaitza, I; Eztitzaka, gatazta, mentatzaga.

eztltzagako. (txerto): *izond.* Txertatu gabe dagoena.

eztitzaile. (txerto): *ŕzond.* Txertatzen duena. (esku-langintzak): *frond.* Berbera. (neuŕitasun); j izond. Neuŕitzen duena. : Eztilzale.

eztitze. (gazotasun): *in.* Gozotzearen egipena. (otzandura): *iz.* 1Tcus.: Eztidura.

eztitzeko. (ueuŕitasun): *izond.* Neuŕitzekoa clans.

eztitzut. (guruin): iz. iztayan egoten dan guruña. ; Eztixuŕ,

eztiur. (ezti): iz. Ezti ta uraren nsstea.

eztiur-ontzi, (antoxin): ŕz, Eztiura eukttzeko antoxiña.

eztiur-sattzaile. (ezti): *izond.* Eztiura saitzen duena.

eztiurdun. (ezti): *frond.* Eztiurez bustita dagoena. I: Eztiurezko, ezti-ureztatu.

eztiurgike. (ezti): *frond.* Ezti, ur eta gaz-piperkiaz egiña dagoen edaria saltzen duena. I; Eztiurgin.

cztiurtegi. (ezti): *iz.* Eztiura saltzen dan tokia.

cztiurtsu. (end): *frond.* Eztiuraz bustita dagoena.

eztixagotu. (gozotasun): *ad.* Zerbait geyago gozotu.

eztizale. (end): *izond.* Eztia matte duena.

eztiztatu. (end): *ad.* Itztiaz igurtzi. Eztiztu.

eztizuf. (guruin): *in.* Iztayan dagoen guruña.

ezte. (zubil): *in.* Iion.: Alpef. I: Aipeŕaŕi, birazubil.

eztoi. (ezkontza): iz. Itzkontza-oea.

cztouba. (makurdura): *iz.* Ikus.: Ezponda.

eztroxan. (urduritssun): *adond.* Urduritasuuez ari-izatea.

eztukala igartzen. (tartegaŕi): *adond.* Igarkizun bat ipiiii auŕetik, esaten diran itzak.

eztul. (atsaidi): iz. Arnas-bidean dagoen aides indaŕe r eta otsez egoztearen egipena. I; Antul.

eztul-aize. (oztuxe): *iz.* Ikus.: Aize-eztul. (atsaldi): *iz.* Kirio-eztula.

eztul-edari, (edari): *iz.* Estula eztitzcko artzen dan edari berezia.

eztul-egin. (oztuxe): *ad.* Eztulez ari-izan. (atsaldi): *ad.* Estula egin,

eztul-Idoŕ. (atsaldi): *iz.* Ats-bidean arts-aldiak scderaztcn dituen eztula. Eztul-lcgoŕ, eztul-mormu.

eztul-kttimaŕa, (Kau): *iz.* Eztul-egin baño lentxeago izatea Akan ots txikiak.

eztnl-lcukuŕuku. (atsaldi): *iz.* Indaf-aidietan, artekako ta itoguŕiz izaten dan eztula.

eztul-mormu. (atsaldi): iz, Ikus.: Eztul-idoŕ.

eztul-sendakiak. (atsaldi): *iz.* Eztularen aurkako sendagayak.

eztulak eman. (atsaldi): *ad.* Eztul-aldia izatea. J: Eztui-aldi.

eztulaldi. (oztuxe): *iz.* Eztulka ari-izatearen egipena.

eztulbedaf. (landare): *iz.* Askarkaria dan belaŕezko landarca. Eztulbelaf.

eztuldun. (atsaldi): *izond.* Eztula duena. J: Eztulkari.

eztulez. (ozluxe): *adond* Eztulka ari-izatea. : Eztulga, eztulka.

eztulaa. (alsaldi): *adond.* Eztul-egiten ari-izatea. J: Eztuika, cztulketan.

eztulka. (atsaldi); *adond.* Eztul-egiten ari-izatea.

eztulkada. (atsaidi): *iz.* Eztul-egitearen egipen eta ondorioa.

eztulkari. (atsaidi): *izond.* Eztul-egiten duena. I: Ikus.: Eztuldun.

eztulkadu. (atsaldi): *ad.* Eztul-egin.

eztullceria. (atsaldi): *iz.* Matz egiten dan eztula.

eztutketan. (atsaldi): *adond.* Ikus.; Eztulga. j: Eztulka.

eztulora. (balm): *iz.* Azi atalbikoa duen belaŕa, eriotz-oŕiarcn antzekoa dana.

eztulxlra. (atsaldi): *iz.* Eztul lxikia.

eztun. (ari); iz. Ari-albaiñua.

eztunlca. (kate): *adond.* Katetan ari-izalea.

ezuartu. (adikabe): *frond.* Oarkabeturik dagoeea.

ezueri. (eritasun): *iz.* Lokezuŕetan rningafiak diran **anpadurak** soŕerazten dituen eritasuna. : Ezuri, sekeria, ubileria, ubilo, ubila, ugario-min, czabizi jario, urbiieri.

ezueri-aldi. (eritasun): ŕz. Ezueri-erasoa. Ezuri-aldi.

ezueridun. (eritasun): *izond* Ezueria duena. J: Ezueritsu, ezuertun.

ezueritsu. (eritasun): *izond.* lkus.: Ezueridun. J: Ezuertun,

ezuertun. (eritasun): *izond.* Ikus.: Ezueridun. J; Ezueritsu.

ezune. (uŕitasun): *iz.* Uŕitasuna dagoen aldia.

ezungialdl. (eritasun): *iz.* Ondaeza, motel-aldia.

ezuntsa. (nckabide): iz. Ongi ez egotea. Ezuntsaldi, ongatx.

ezuntsakdi,(nekabide):ŕz.Ikus.: Ezuntsa. J: Ongatx, txaketen.

ezurbako. (bizkaŕ-ezuŕ): *izond.* Ornarik ez duen soña. j: Ezurgabeko.

ezurbeltz. (indaŕ): *izond* Kementsua dana.

ezurbeŕt. (ninikizti): *iz.* ikus.: Urneki. Ernad, ernekari.

ezurdi. (ezuŕ): *iz.* Ezufen multzoa. Ezurketa.

ezurdun. (ezuŕ): *izond.* Ezufak dauzkana.(bizkaŕ-ezuf): *izond,* Ornoak dauzkan sails.

ezurdura, (ezUŕ): *iz.* Suitt batean dagozen ezuŕen multzoa.

ezurgabe, (maskordun); *ŕc.* Ikus,: Maskordun.

ezurgai, (ezuŕ); iz. Ezuŕen kizkifrak egiten dituen zerkia.

ezurgiltz-eri. (eritasun): ŕz. Lokezuŕcn anturaz agertzen dan eritasuna.

ezurgiltzizti, (lokezuŕ); Ink. Lnkezuŕen gorabera aztertzen due ts yakintza.

ezurgile, (ezuŕ): *izond.* Ezuf-euna soŕerazten duena.

ezurgintza. (ezuŕ); *ŕz.* Ezufen makestasuna zuzentzekoa dan antzea. ^: Ezurlaritza, zuzkibil,

ezuri-aitzitiko. (eritasun): *izond.* Ezueria sendatzekoa dana.

ezuri-miñak. (oñaze): *iz.* Ezueriaz izatea diran oñazeak. ; Ezuri-oiñaz.

ezurkara. (ezuŕ): *izond.* Ezufari dagakiona, J: Ezurtsu.

ezurketa. (ezuŕ): *iz.* ikus.: Ezurdi.

ezueki. (ezuŕ): *iz.* Apurtutako ezuf baten zatia; ezuŕ-puska.

ezurkun. (ezuŕ): ŕz. Ezuĺez biurtzearen egipen eta andorioa. : Ezurkunde, ezurpen, ezurtzapen, ezurtze,

ezurkunknŕ. (ezuŕ): *ŕz.* Ezuf baten mustuŕean dagoeu goi-uue biribilduta, beste ezuŕ batekin lokezufa dagiena.

ezurlari. (czar): *izond.* Ezurgintza bizibidea bezela daukana. (yarein-yardunbideak): *izond.* Berbera.

eznrlaritza. (ezuŕ): *iz.* Ikus,: Ezurgintsa.

ezuriokari. (ezuŕ): iz. Ikus.: **Kufuska. 1:** Ezurtxuri, ezuŕ-lokaŕi.

ezurmami. (ezuŕ): *iz. ikus.:* Ezurmuin.: Ezuŕun.

ezurmazufak. (azkuti): *ŕc,* Zefi ta baste abereen **aragi** ta kuŕuskaen zati txikiak egosten etajaten diranak. I: Ezuŕ-mezuŕak,

ezurmuin. (ezuŕ): *iz.* Ezufen barnean dagoen zerki koipetsu ta zuriska. Ezuŕun, ezuŕ-mami, ezuŕ-min. (muin): Berbera.

ezurmnintxizkin. (muin): *ŕz,* Zikinduta dagoen ezufaren muiña. : Ezurtxizkin.

ezurpen. (ezuŕ): *iz. Ikus.:* Ezurkun. J; Ezurkunde, ezurtzapen, ezurtze.

ezurpil. (ezuŕ): iz. Ezufen multzoa.

EZUŕ *iz.* Sofia= zati sendaŕ eta gogoŕenetaka bakoitza; guzien artean gorputz-ezurtza osotzen dute. J: **Igali** batzuen baŕaan dagoen zutl gogoŕ eta trinkoa. J: Enzuŕ, cxuŕ, azuŕ, zaki. (kondaŕ): *iz.* Igitaitu ondoren geratzen dan ota-suzkuŕeta aza-kozkoŕa.II (abelizti), (bizkaŕ-ezuŕ), (buiaŕ}, (eritasuu), (esku), (eunizti), (masail-ezuŕ), (oin), (soin), (zango).

ezuf-alde. (ezuŕ): *iz.* Ezuŕ baton ordez beste gayczko zerbait ipintzea.

ezuŕ-alara. (ezuŕ): *iz.* Ertza duen ezafa. J: Ezuŕ-alera.

ezuŕ utal. (ezuŕ): iz. Ikus.: Ezuf-printza. J: Ezuŕ-ataltxo.

ezuŕ-aunditsu. (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Ezuŕ-konkoŕ. Ezuŕ-aunditu.

ezuf-ausle. (sakitura): *izond.* **Blzkat'a** austen duena.

azuŕ-auste. (sakitura): *iz. Bizi<afa* austea.

ezuŕ-nuts. (de): *iz.* Ezuŕaren autsaz egindako ofea.

ezuf-nzal. (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Ezuŕ-mintz. Ezuŕ-printz.

ezuf-aztikerla. (izkutukeri): *iz.* **Abereen** ezuten bitartez `.ragarpenak **egitea,**

ezuf bed izan. (crnaltze): *ad.* Aurbidean asi. Ikus.: Azuŕ baŕiak asi.

ezuŕ-biguiñerl. (ezuŕ): iz. Ezufen bigunduraz izaten dan **eritasuna.**

ezuŕ-bit. (ezuŕ): *iz.* Motza dan ezufa.

ezuf biurtu. (ezuŕ): *ad.* Ezufaren sendotasunatortzea.

ezufetako min. (eritasun): *iz.* **Lokezuŕetan izaten dan miiia.**

ezufezko. (ezuŕ): *izond.* **Ezufez** egiña **dagoena.**

ezuf-gabetu. (ezuŕ): *ad.* **Ezuŕ** kkkendu.

ezuŕ-garbitu, (ezuŕ): *ad.* Ezufak aragigabeturik utzi. : Ezuf-ustu.

ezuf-giltz. (lokezuŕ): iz, Tkus.: Lokezuf. ^: Bilgune, klo€xe.

ezuŕi. (guruin): iz. Ikus.: Gurnin. (txuskoŕ): iz. Gañerako txaskofa.

ezufikatza. (ikalz): iz. Ezutez egindako ikatza.

ezutindu. (ezuf): *ad.* Ezufak kendu.

ezufizti. (ezurr: iz. Soñatal-iztiaren zatia, ezufak aztertzen dituena.

ezuf jale, (egazti): iz. Aŕapakaria dan egazti aundia, dale dagoeen gorputzak jaten diluena.

ezuf-jartze. (erakotasun): *iz.* Ezuŕak dagokien tokian ipiutzea.

ezuf-kafaska. (lokezuŕ): iz. Lokezuŕen klaska. Ezur-ktaska, ezuŕ-zaria.

ezuf-kate. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* Tkus.: Orno.

ezuf-kizkin. (ezuŕ): iz, Ezufean dagoen kizkiña.

ezuf-konkoŕ, (ezuŕ): ŕz. Ezuŕetan izaten dan txoskofa. I: Ezuŕ-aunditsu, czuŕ-aunditu.

ezuf-krako. (ezuŕ): iz. Ezutaren austura.

ezuf-loka. (ezuŕ); *iz.* Ezuf bat bare tokitik ateratzea.

ezuf-lokaŕi. (ezru'): iz. bees.; Kuŕuska. Pikoŕ-kuŕuska. (kuŕuska): *iz.* Berbera.

ezuf-loki. (lokezuŕ); iz. Lokezufek tinkoturik dauzkaten soñeko atalen multzoa.

ezuf-lotura. (ezuŕ): iz. Bi ezufek bien artean egiten duten alkartzea. J: Ezuŕ-txunku.

ezuf-mamitan. (ezuŕ): *adond.* Aragi ta ezuŕez.

ezuf-mamitu. (tankera): *ad.* Itxtua eman,

ezuf--min. (ezuŕ): *iz.* Ezufen antura.: Ezuŕ-sueri.

ezuf-mintz. (ezuŕ): *iz.* Ezuŕai itsatsita dagoen mintza aritsua.: Ezuŕ printz, ezuŕ-azal.

ezuf-niniko. (ezuŕ); *iz,* Ezufcuna eratzeko kizkin ninikoa. : Ezuŕozi.

ezufontsatzaile. (ezuŕ): *izond.* Ezuŕen austurak atontzen diluena. I: Ezuŕontzaile. : Ikus.: Ezuuxuxentzaile,

ezuf-ontzaile. (ezuŕ): *izond* Ezufen zuzentzailea. Ezuŕ-ontzale, eant-sendatzaile, ezuŕ-zuzentzaile.

ezuf-orhaiu. (ezuŕ): ŕa. Apurtutako ezuŕaren zatien batutzean geratzen dan orbania.

ezutozi. (ezuŕ): iz. Ikus.: Ezuŕ-niniko.

ezuŕ-printza. (ezuŕ): ŕa. Ezuŕbatetik ateratzen dan ezpala. j: Ezuŕ-atal.

ezuf-sendatzaile. (ezuŕ): izond Apurtutako ezufak ado beren tokitik irtendakoak undo jartzen dituen zuzentzailea. I: Ikus.: Ezuŕ-ontzaile. Ezuŕ-ontzale, ezuf-zuzentzaije.

ezut-sueri. (ezuŕ): iz. Ikus.: Ezuŕ-min.

ezuŕ-txoko, (ezuŕ): iz. Ikus.: Ezuŕ-utzune. E: Ezuŕ-zulo.

ezuŕ-txunku. (ezuŕ): *iz.* ikus.: Ezuŕ-lotura.

ezuŕugaŕ, (eritasun): *iz.* Ezufen usteldura. j: Ezuŕ-usteldura.

ezuŕun. (ezuŕ): *ft.* ikus.: Ezurmuin. j: Ezurmami.

ezuŕuncri, (eritasun): *iz.* Ezuŕunaren anturaz eltzen dan eritasuna.

czuŕusteldu. (ezuz): *ad.* Ezuf bateau legaŕa egin edo izan.

ezuŕ-ustu. (eauŕ): *ad* Ikus.: Ezuŕ-garbitu.

ezufuts. (ezuf): ŕa. Omodunak diran gizon eta abereen soñcko ezuf-cgitura. Ezurts, azuŕuts, jardiestu.

ezufutstasun. (txirotasuu): iz. Tzirotasun aundian egotea.

ezuŕ-utzune. (ezuf): *iz.* Beste ezuta oatzeko, ezuf bateau dagoen utzunca. f: Ezuŕ-txoko, ezuŕ-zulo.

ezuŕ-zarta. (lokezuŕ): *ft.* Ikus.: Ezuŕ-kaŕaska. I: Ezuŕ-klaska.

ezuŕ-zornejario. (ezuŕ): *ft.* Ezuŕean zomea egitea.

ezuŕ-zulo. (ezuf): *iz.* Ikus.: Ezuŕ-utzune. Ezuŕ-txoko.

ezuz-zuri. (biloiztasun): *Land.* Bilaizturik, ezufetan, dagoena.

ezuf-zuzentzailc. (ezuf): izond. Ikus.: Ezuŕ-ontzaile. I: Ezuŕ-ontzale, ezuŕ-sendatzaile, ezurxuxentzaile.

ezut-zuzentze. (ezuŕ): *iz,* Ezuŕen alkaŕekiko ayutzua, egokitzea.

ezurte. (utitasun): *iz.* Ufitasun-urtea. (tale): *iz.* Berbera.

ezurtegi. (ezuŕ): fz. Ezutak metatzen diran tokia. j: Ezurtoki.

ezurtsu. (ezuŕ): *izond* Ikus.: Ezurkara. j: Ezuŕak nabariturik dauzkana.

mute. (ezuf: ŕa, Ezuf txikia.

ezurtu. (gogortasun): *ad.* Gogota biurtu. (ezuŕ): *ad.* Ezufa biurtu edo ezuŕaren sendotasuna lortu.

ezurtxeatzaile. (egazti): *iz.* Atapakaria dan egaztia, oso aundia, lumak gañetik ate ilunak eta rnokoa kakotuta dauzkana.

ezurtxizkin. (muin): *iz.* Ikus.: Ezurmuintxizkin.

ezurxxuri. (e-rnŕ}: iz. Ikus.: Kuŕuska. I: Ezurlokaŕi.

ezurtza. (cant): ŕa. Ezuŕutsa betetzen duten ezufen tnultzoa. j: Korpezut.

ezurtzapen. (ezur: *ft.* Ikus,: Ezurkun, I: Ezurkunde, ezurpen, ezurtze.

ezurtzaf. (ezuf): ŕz. Oso aundia dan ezuŕa.

ezurtze. (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Ezurkun. Ezurkunde, ezurpen, ezurtzapen.

ezurxeari. (egazti): *iz.* Marto antzekoa dan egaztl aŕapalaria.

ezurxka. (ezuŕ): *iz.* Ezuŕ txikia. : Ezurxo.

ezurxuxentzaile. (ezuŕ): *ŕzond.* Ezufen akastasunak sendatzen dituena, bera sendagilea izan gabe. I: Ikus.: Ezuŕoutsatzaile. : Ezuŕ-zuzeutzaile, ezuŕ-zuzentzale.

ezustean. (gogaketa): *adond.* Oldoztu gabe ari-izatea. j: Exustean, ixusteau.

ezuzen. (izan): iz. Ikus.: Ezizen.

F

f. (izki): *iz.* Abedearen seigaŕen izkia. Batzuck diñotenez izki onek adierazten duen soñua ez da jatoŕa gore izkuntzan, baña dagoaneko sartuta dago bertan,

fah (oyutza): *oyu.* Arbuyoa adierazteko erabiltzen dart oyutza. ; Pal.

fabiena. (bold): *iz.* Nolabait nekostaren antza duen belaŕa, baratz batzuetan aurkitzen dana.

fabordol. (erakotasun): *iz.* Abesti laukian aurkako aotsen erakotasuna.

faders. (ontzi): *iz.* Gaztañak eŕetzeko erabiltzen dan ontzia. I; Eŕegaldara, mari-beltz.

fade. (txairotasun): *is* Ikus.: Txairatasuna.

fadozko. (txairotasan): *izond.* Txairotasunez ari dana.

fadu. (eŕi-uŕitze): iz. Ikus.: Eremu. I: Padu.

fdura. (istinga): *iz.* Istingadia dan lurkia, itxaso edo ibayen uraz urpetu oi diranak. I: Padura, madura.

fain. (azkuŕi): iz. Oturuntza. I: Oturuntza.

faga. (lokaŕi): iz. Zaniekaz egindako lakaña.

fagadi. (pago): *iz.* Pagoak dagozen tokia; pagoen multzoa. !: Pagadi, fagadoi, fagodri, fagodi, fagodoi, fagoaga.

fagalde. (pago): *iz.* Pago-gurena.

fago. (pago): *iz.* Ikus.: Page, I: Fagondo, faga.

fagoada. (pago): *iz.* Pagoak ugari dagozen tokia.

fagoaga. (pago): *iz.* Ikus.: Fagadi. Fagadoi, fagodi, fagodoi.

fagoki. (pago): iz. Pagoaren zura.

fagondo. (pago): iz. Tkus.: Fago.

fagorda. (pago): *iz.* Pagaakugari dagozen tokia.

fagotx. (pago): ŕz. Pagoaren igalia. Fagot-mi.

faiia. (naŕiokera): *iz.* Naito.

halo. (aultasun): *izond.* Indafik gabe, au] dagoena. j: Failu, fali. (onberatasun): *izond.* Onegia dana.

fain. (alegikeri): *iz,* Alegikeriz egiten dana. j: Faiñak.

£ain-egiiea. (alegikeri): *izond.* Faiñak egiten dituena.

faititza. (ogi): *iz.* Zayaz cgindako ogia. (zai): iz. Berbera.

faizuntzi. (fazakeri): *(sand.* Bete jokeraetan fazakeriz ari dana.

faka. (aŕokeri): *is.* Andikeria.

fakati. (gogaldicza): *izond.* Arin eta sfo diarducna. (afokeri): *izond.* Berbera,

fake. (gentza): is. Ikus.: Gentza. I: Bake, pake.

faketu. (gentza): *ad.* Pakeatu, gentzatu.

fal. (azao): *iz.* Ikus.: Bal. I: Fats, fain. (ira): *iz.* Garometa.

fal-andi. (zeiñu): *iz.* Tattle aundia.

falagera. (ira): *iz.* Ikus.: Ira.

faiaka. (elcmele): *izond.* ikus.: Faldaraka.

falangs. (jangura): *iz. Ilms.:* Fangs!.

falatxaka. (azao): *ft.* Azao txikia.

faldalgintza. (oyal): *iz.* Fardalak egitearen langintza.

faldaraka. (elemele): *izond.* Elemeleetan ari dana. I: Falaka. (zakuf): iz. Xarlangoa.

faldaf. *tasked.): *izond.* Ikus.: Faldeŕ.

falderkeri. (naŕaskeri): *iz.* Faldefa din baten egipena.

faldeŕ. (naŕaskeri): *izond.* Nafaskeriz ari dana. I: Fardel, faidat.

faldertasun. (naŕaskeri): iz. Nafaskeri-izaera.

faldertu. (nafaskeri): *ad.* Faldefa egin ado biurtu.

faldra. (ke): *iz.* Bros.: }Cedar'.

faldu. (azao): *ad.* Falak edo balak egin.

fale. *iz.* Ikus.: Joale.

farfala. (milxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta.

falfaraka. (mitxeleta): *adond.* Mitxeleta bat bezels ibiltzea.

fali. (aultasun): *izond.* Ikus.: Failo. (: Fall.

falka. (ziri): *iz.* Burnizko ziria. flats.: Ziri.

faloxka. (zeiñu): *adond.* Joaleak joten ari-izaeea.

falpak. (zomoŕo): *is.* Mafaskariak diran zarnnfoak.

faltafi. (iraizkin): iz. Ikus.: Abail. Abailaren aria,

faitruka. (zeiñu): *is.* Oso aundia dan joalea.

faixaka. (held): *is.* Belaf metatxoa. Faltxaka.

falxakakak. (belaŕ): *is.* Zamatuak izateko, zelayan gerturik dagozen belaŕ--meta txikiak.

faio. (aultasun): *izond.* Ayuŕiz aula dana. (ayufi): *izond.* Berbera.

fain. (mozkorkeri): *izond.* Mozkorti aundia dana.

fan. (aldaera): *ad.* Joan itzaren aldaketa, Ikus.: Joan.

fanderuen direr artu. (arpen): *ad,* Aŕañen biŕ-salke€an beaŕ dana baño gutxiago arts.

fangal. (jangura): iz. Ase-eziña din gosea. I: Bars.: Gosc, falanga, xanixin, xantxo, sabel-zoŕi, tripa-zoŕi.

fankof. (eralketa): *izond.* Eŕaz eralgitzen Oaten) dana.

fansaiña. (zuku): ŕz: Ardoaz egindako zukua.

fantxln. (bidaldi): *iz.* Ikus.: Bidaldi. [: Ostcra. /i Fan (Joan) + zin (etoŕi).

fanzte. (aditz): *ad.* Joan zaitez; zoaz.

faoxa. (bctaŕ): ŕz. Goŕia dan irusta. lints.: frusta.

fara. (baralda): *iz.* Baranda osotzen duten zutafitxocn bakoitza. (ate): iz. Ikus.: Ataga. (zearkadura): *iz.* Zur edo burnizko zatikoa alde batctik besteraño zearkatzen dana.

fara-fara. (igidura): *adond.* Igidura biguna adierazten duon ots-izena.

faradi. (baralda): iz. Fareen multzoa. I: Ikus.: Farauda.

faraila. (itxidura): *iz.* Zurezko moŕoloa.

faran. (nagi): *adond* Alperkerian ari-izatca. (alpeialdi): *adond.* Berbera.

franda. (baralda): *iz.* Baranda txikia. liars.: Baranda. I; Farad!.

farandona. (mari-tnutil): *(sand.* Bere jardueraz gizona dirudien emakumea.

farata. (aŕandikeri): *izond.* Afandikeriz ari dana. j: Faratia, fardunatsu, farfaila, fardunako, farfaila, farfula.

faratia. (fazakeri): iz. ikus.: Fazakeri, E; Ximenkeria.

faratiia. (itxidura): *iz.* Txaranbela. I: Frila, fuŕla, furlia, fufundela, fuŕilo.

faratu. (baralda): *ad.* Barandak (itxidura): *ad.* Atea atalagaz itxi.

faratz, (aindo): *iz.* Abide aundia.

farbala, (apaingailn): *iz,* Emalcumeek beren soñekoetan daramaten apaingaiIua.

farda. (urdail): iz. Ikus.: Urdall.

fardaila. (zen): *iz.* Ardi, bei ta beste abere batzuei belafian egiten zayen zena, ezagutzeko.

fardala. (ari): *iz.* Okertu dan ardatza. (oyal): *iz.* Oso zakafa dan oyala.

fardalgile. (oyal): *izond.* Fardalak egiten dituena. I: Fardalgin. (esku-langintzak): *izond,* Berbera.

fardekari. (zama): *izond.* Pardelak eta beste zamak eraman eta ekartzen dituena.

fardel. (kulxa); iz. ikus.: Pardel. (arduragabetasun): *izond.* Laxotasunez ari dana. j: Faŕas. (ozarkeri): j *izond.* Ozarkeriz ari dana. (janztura): Gaizki egiña dagoen soñekoa, edo daramanarentzat egokia ez dana,

fardel-tolri. (sortaketa): iz. Pardel eta bilgoak eramatekoa dana.

fardeldegi. (sortaketa); *iz.* Bilgoak egiten diran tokia.

fardeldu. (sortaketa): *ad.* Sorlaketak egin. E: Fardeleratu.

fardelenekua, (janztnra): *izond,* Gaizki jantzita dagoena.

fardeleria. (bidaldi); ŕz, Bidaldietan eramalen diran gauzaen multzoa.

fardelina. (get ikatze): ŕz, Auf-oyalen getiko txikia,

fardelkeri, (arduragabetasun): *iz.* ikus.: Laxotasun.

fardellci. (arduragabetasun): *adorn!.* Ardurarik gabe ari-izatea.

fardeltxo. (kutxa): ŕz, Pardel txikia.

fardeltzaf. (kutxa): *ŕz.* Pardel oso andia.

fardil-ontzi, (antoxin): iz. Fatxtokitik jauslen dan tardiloa artzen duen antoxiña.

fardilo. (ardo): *iz.* Ikus.: Limuteta. I: Fardilu, mamuŕeta, muzti, tinkakin.

fardilo-lortika. (jalkin): *iz.* Fatdilca irakiten dan antoxiñaten ondo ta ormaetan egiten dan tottika. Fardilo-zakat.

fardilo-zakaf. (jalkin): *iz.* Ikus.: Fardilo-tortika.

fardilun. (edori): *iz. IIr,* paitata, gozngafi ta kanelaz egitetr dan edaria.

fardo. (apoztasun): *izond.* Apoztasunezkoa dana. (Nolakotasun aŕunta dueen zurak, igaliak eta abaŕi buruz esaten da). (oyal): *iz,* Eun aŕunta daukan oyala.

fardotasun. (apoztasun): iz. Ikus.: Apoztasun,

fardotu. (apoztasun): *ad.* Fardo egin, (Izarpean egondako zurari buruz esaten da).

fardoztagailu. (sortaketa): *iz.* Lopilak egiteko laugaya.

fardoztaiu. (sortaketa): *ad.* Lopilak egin.

farduna. (aŕandikeri); *ŕz,* Afandikeriz ari-izatea.

fardunako. (aŕandikeri): *izond.* ikus.: Fares. E: Fardunatsu.

fardunatsu. (aŕandikeri): *izond.* Ikus.: Farata. Fardunako.

fare. (joke): *iz.* Kniskitiñak dauzkan jostailua, auŕentzat erabiltzen dana.

farfaillceriak. (a[dakortasun): iz, Aldakortasunak.

farfai[tasun. (aldakortasun): iz. Aldalcortasunez ari-izatea.

farfaila. (emakume): *izond.* Bere soñekoak erabagaz eta lasteŕ-egiten duen emakume bati boner arbuyoz esaten zayo. (arbuyo): *izond.* Berbera. (mintzoera): $_{II}$ *izond,* Oso azkaŕ itzegiten duena. $_{3:}$ Farfal, (aŕandikeri): f *izond.* Ikus.: Farata, farfulla, farfula. (mitxoleta): *iz. Ikus.:* Mitxeleta. I: Farfal.

farfailadun. (aŕandikeri): *izond.* Andiputza bezela ad dana. I: Farfaladun, farfalun.

farfanatu. (urduritasun): *ad.* Urduritasunez ari-izan.

farfals. (janztura); *iz,* Soñekoen zabalgoa.

farfanatu. (janztura): *ad.* Apaingalluakaz, eŕuz, jantzi. I: Farfalatn,

farfaladura. (arduragabetasun): *iz.* Sofiekoetan arduragobetasuna izatea.

farfan. (aldakortasun): *izond.* Aldakofa dana.

farfanata. (aldakortasun): ia. Aldakote dan apaingaiIua.

farfanakalria. (naŕiotze): *iz.* Tkus.: Nafiotze. I: Zikintze,

farfanakeria. (aldakortasun): *iz.* Farfailtasun, arintasun.

farfanatu. (nafiotze): *ad.* Naŕiotu.

farfano. (done-eza): *izond.* Ez donea dana. I: ikus.: Ez done.

farfat. (ens-izen): iz. Igitzen ari diran ofi ta abaŕen ots-izena. (soñu): *iz.* Su biziaren otsa. (eŕealdi): $_{Ii}$ iz. Berbera.

farfatu, (tanpa): *ad.* Tanpatu. (apoztasun): *ad.* Apoztu.

farfuilaka. (irabio): *adond,* irabioz ari-izatea.

farfula. (naastura): *izond.* Naasturaz itzegiten duena. j: Farfulari. (stoked): *izond.* Afoputza dana.

farfirlakeri. (naastura): *iz.* Naastuta esaten dan itzaldia.

farfadatu. (naastura): *ad.* Naasturaz itzegin,

farfukria. (aIb* ŕz. Ez danari buruz, batez ere bioztuna bezela, aŕanditzea.

fargaŕi. (antzerli): *izond.* Antzerkiak jokatzen dituena.

farisau. (alegikeri): *izond.* Bore izakera edo bore asmoak alegiatzen dituena. j: Fariseu, farisao,

farisau-gisa. (alegikeri): *adond.* Azaluskerizari-izatea. j: Farisauki.

farisauki. (alegikeri): *adond.* Ikus.: Farisau-gisa.

fariseuicerla. (siñis-auste): *iz.* Fariaeuen alderdikeri. j: Fariseutargo,

fariseutargo. (siñis-auste): *iz.* Tkus.: Fariseukeria.

fariseuteri. (alegikeri): iz. Fariseuen muitzoa.

farkof (bate): *izond.* Bate-egiteko ayefa duena.

faro. (lepoko): *iz.* Abere batzuek lepoan daramaten zildaya.

faf. (bale): *iz.* Ikus.: Bate. l: Fats, paŕa,

fats. *(baŕc): iz.* ikus.: Bate.: Faŕe, par.

fafa-eragile. (bate): *izond.* Bafc-eragiten duena.

fafa-£afa. (ugaritasun): *adond. Paŕa-paŕa,* patastaka, ugaitasun aundiaz ari-izatea.

fatebastrada. (arbuyo): *iz.* Noribait arbuyoa adieraztca.

fatagati. (bate): *izond.* Bate-egitea soferazten duena.

fafagafikeri. (bate): *iz.* Bafe-eragitekoa dana. I: Ikus.: Bategafikeri, patagafikeria.

fatagatilci. (bate): *adond.* Bafe-eragiten ari-izatea. j: Fafagafiro.

fafagaŕiro. (bate): *unload.* Ikus.: Faŕagaŕiki.

fafagafitu. *(bale): ad.* Faŕagaŕi egin, utzi edo biortu.

fafagura. (bate): *iz.* Bafe-ogiteko gogoa.

fafaila. (erate): *iz.* Ikus.: Bafoil. I: Baŕol.

fatalari. (iseka): *izond.* iseka egiten duena.

fatalatu. (erste): *ad.* Fatailaz itxi.

fafaldi. (bare); *iz.* Bate-egilearen andia.

fafamal. (mintzoera): *iz. Jitz* alpeten ugaritasuna.

faŕamalari. (mintzoera): *frond.* Asko ta alpeŕik itzegiten duena.

fafan-faŕan. (ari): iz. Baldarkiro irutearen ots-izena. (ots-izen): *iz.* Berbera.

fatanda. (albi): *iz.* bun gabc, ausarta bezela bore burua ageterazten duenaren egipena.

fafandaka. (albi): *adond.* Izan gabe, ausarta bezela bare burua ageŕerazten ari-izatea.

fafandari. (fazakeri): *izond.* Benz jokeraetan, fazakeri aundiaz agertzen dana.

fafandato. (bekozko): *ad.* Bekozkoz agertu.

fafantan. (eats): *iz.* Ufatsak egitearen ots-izena. (ots-izen): *iz,* Berbera.

faf-antz, (bate): *iz.* Ikus.: Bateiri. Batexko, bate-muti, bate-zuri.

fafapista. (bate): *ŕz. Baŕe-iŕi.* j: Ikus.: Baŕeiŕi. ;: Fatatxo.

fafas. (arduragabetasun): *frond.* Ikus.: Pardo'. j: Faŕias,

fafaska. (laboreak): ŕz. Itaitean nastuta agertzend iran ereivak, (meta): *iz.* Ibai, abide edo bide-aska batcan egiten dan orbeia, belaf, malcil eta abaten meta. (kondaŕ): *(iz.* Zabota, kondaŕa.

fafaslceri. (nabarmentasun): Oyeskeria.

faŕaski. (arduragabetasun): *adond.* Zabartasunez ari-izatea.

fafaslciro. (zakartasun): *adond.* Zakartasunez ari-izatea. (lastcrtasun): *adond.* Leyaka ari-izatea.

feast. (oŕi): *iz.* Bare goiko zatia ebaki ondoren artoarcn zurtoñarigeratzen zaizkion ofiak. j: Fatastakin.

faŕasta. (eŕatz): *iz.* Eŕaztatzearen egipena. j: Efatzaz biltzen dana. **(soda):** *iz.* lndafez jaurtitako urak egiten dueu otsa.

fafasta-faŕasta. (gisa): *adond.* Edozcin eraz.

faŕastada. (gogaldieza): ŕn, Gogaldirik gabc ari-izatea. (igeriketa): *iz.* Ikerikatzean besoetaz egiten da **igidura.**

faŕastaka. (erakardura): *adond.* Tataŕez, suntan ari-izatea. (etatz): *adond.* Efatzaz tanpaka ari-izatea. (indarkeri): *adond.* Oldaŕez ari-izatea.

fafastakin. (oŕi): iz. € uns.: Feast. (ado): *iz.* Artoaren oziakaz egiten dan bazka.

faŕastakin-lcizki. (garage): *iz.* Garagafaren agotza.

fafastaldi. (cŕatz): in. Efatzaren tanpa gogotetaz etaztatzearen egipena. (garbitasun): *iz.* Ur asko botatzean egiten dan garbitasuna.

faŕastan. (igidura): iz. Zerbait atapatzeko egiten dan igidura zakaŕa.

faŕastari. (ado): *izond.* Arto-landareari ofak kentzen dizkiona.

fafastatu. (arto): *ad.* Arto-landareari ofiak kendu.(garau): *ad,* Goraua, garbitzeko, bateyatu. (eŕatz): jj *ad.* Efatzaz garbitu. (ur): II *ad.* Ura indafez bota.

fafastaz. (baldartasun): *adond.* Baldartasunez ari-izates.

fafastelari. (mintzoera): *frond,* Zalapartaka itzegiten duena. (zalapart): *izond.* Berbera.

fafastrada. (taŕitadura): *iz.* Leraren batek eragindako tafitadura.

feasts!. (arduragabetasun): *ad.* Ajolagabckoa egin edo biurtu.

faŕatxo. (bate): *iz.* Ikus.: Baŕeiŕi. j: Faŕapista.

fafaz. (bate): *adond.* Bate-egiten ari-izatea.: Fate-iŕiaz.

fee. (bate): *iz.* Ikus.: **Bate.** j: **Iŕi,** pea., pate.

fafe-iñaz. (bate): *adond.* Ikus.: Faŕaz. j: Fatez.

faŕeti. (bate): *izond.* Bafe-egiten duena.

fafezale. (baŕe): *ŕzond.* Bate-egitea matte duena,

fafianga. (oyal): *iz.* Oyal-zeŕenda.

fartzatsu. (zoŕi): *izond.* Bartzez beterik dagoena. j: Farzatsu. (iseka): *izond.* Txantxetan ari-dana. (fazakeri): *izond.* **Fazakeri** aundiaz ad dana.

fartzofaze, (oŕazi): *iz.* **Otani** meea.

fartzuntzi. (alcgikeri): *izond.* Azainskeriz ari dana. (aŕandikeri): *izond.* Ikus.: Farfaiiadun.

faruxa. Peale): *iz.* Ikus.: Baux. : Coda dan baux, babes, irusta, fauxa, trio.

farzcla. (gizartc): *fr.* Gizarteko mala.

farzunzi. (aterakeri): *izond.* Aterakeriz ari dana. I: Fartzuntzi, farzunzi.

fasi-oilat. (egazti): *iz.* Ikus.: Buzlanga. Naudet, pagoilaŕ.

fast. (izkilu): *iz. Izkiĺu* zoŕotz bat sartzearen **ots-izena.** (ots-izen): *iz.* Berbera.

fastika, (iguintza): iz. ikus.: **lgnintza.**

fastikagati. (iguintza): *izond.* Iguingaŕia dana. j: Ikus.: lguingati.

fastikatu. (iguintza): *ad.* lguindu.

fatartsu. (malda): *izond.* Aldapak asko dauzkana.

fato. (makii): *iz.* Labea garbitzeko erabiltzen dan makila, mustuŕean zatat bat daukalarik.

fatoska. (putz): *adond.* Pafa-egiten ari-izatea.

fats. (oskol): *iz.* Mats edo beste igalien anal edo koudaŕa.

fatxtoki. (mats): *iz.* Matsak mustukatzen diran tuba. (oliondo): *iz.* Oliaranak tinkatzen diran lokia.

fatxzilo. (zulo): iz, Matsaren patsa botatzeko **zuloa.**

fats. (lanape's): *izond.* Tinkaturik edo ertsaturik ez dagoena.

faun, (apoztasun): *izond.* Apotza dana. (gauzeztasun): *frond.* Bzdesss, aipeŕezkoa dana.

faundu. (zimeldura): *ad.* Ikus.: Zimeldu. ^: Fauntu.

faungaŕi. (zimeldura): *izond.* Zimeldu ditekena. (iraupen): *frond.* Iraun egin ditekeua.

faunkeria. (aultasuu): *iz.* Indaŕik gabeko egipen sub. (aŕoke€ia): *iz.* Andikeria.

faunici, (biguntasun): *adond.* **Biguntasunez ari-izatea.**

fauntasun. (aisetasun): *iz.* **Aisetasun** aundiaz yardutea.

faustara. (gat): *iz.* Gatareu batbateko oztanda.

faxelagafi. (eragozpen): *izond.* **Eragozpena** ipintzen duena.

faxelatu. (eragozpen): *ad.* Bragotzi.

faxelatzaile. (eragozpen): *frond.* Eragozten duena.

faxeln. (eragozpen): *iz.* Ikus.: Eragozpen.

faxerla. (nekabide): *iz.* !ikus.: Nekabide.

faxeriatsu. (nekabide): *izond* Nekabidea soŕerazten duena.

faxu. (zama): *iz.* Zama txikia.

lays. (aldaera): *iz.* Joatcaren egipena.

FAZAKEI1I, *iz.* Esaten edo egiten danean edo notiñaren apainketan ardura edo ederkatura geyegi ipiutzearen egipena. j: Lañotasunaren peitzca. j: Mintzatzen, idazten, ibiltzen eta abaŕ, aŕopuzkerizko era erabiltzea. Dotorekeria, faza, faratia, fazoin, ximenkcria, ziñu-miñu.1/ (adeitasun), (albi), (alegikeri), (antzeraketa), (apaingailu), (aŕandikeri), (stoked), (aterakeri), (atzipe), (benetasun), (egokera), (geikeri), (gizabide), (gogape), (gune), (janztura), (jokaera), (kriketasuu), (kriketgabetasun), (malrnuzkeri), (oguzkera), (okilketa),

(osga), (urguritasun), (xirxilkeri), (zurikeri).

fazakeriaz, (fazakeri); *adond.* Fazakeriz ari-izatea.

fazatt. (fazakeri); *izond* Fazake'iz ari dana. Fatxatu, fazointsu, fazoin-egile.

fazatu. (fazakeri): *ad.* Fazalreriz ari-Iran.

fazegarazi. (naretasun): izond Eztitzen duena. (otzandura): *izond,* Berbera.

fazegakof. (naretasun): *izond.* Eztitzeko eŕeza dana. (otzandura): *izond.* Berbera,

fazegarazi. (naretasun): *ad.* Eztitu eragitea. (otzandura): *ad.* Berbera.

fazegatu. (naretasun): *ad.* Eztitu, emetu. ^; Fazegetu. (otzandura): *ad.* Berbera.

fazegatzaile. (naretasun): *izond.* Eztitu eragiten duena. (otzandura): *izond.* Berbera.

fazegu. (naretasun): *iz.* ikus.: Naretasun.

fazelatuki. (naretasun): *adond.* Naretasunez ari-izatea.

fazoin. (fazakcri): iz. Ikus.; Fazakeri.

fazoin-egile. (fazakeri): *izond.* ikus.: Fazati. Fatxatu, fazointxu.

fazoinka. (fazakeri): *adond.* Fazakeriz ari-izatea.

fazoinkeria. (fazakeri): *iz.* Fazakeriz betetako aguŕeria.

fazointsu. (fazakeri): *izond.* lkus.: Fazati. I: Fazoin-egile.

fedatu. (eskeintza): *ad.* Eskeiñi, agindu.

fede. (siñiskizun): iz. Ikus.: Siñismen. I; Siñeskari, siñiskera.

fede-aitarle. (siñiskizun): *izond.* Ororen autean siñismenaren aitorpena egiten duena.

fede-aitof, (siñiskizun): iz. Ororen autean egiten dan siñismendŕen aitorpena. j: Fede-aitormen.

fede-aldeko gudu. (siñiskizun); ŕz, Sii`iisgabekoen aurka egindako guda.

fede-auste. (siñiskizun): *frond.* Agindutakoa betetzen ez duena.

fede-gabekeria. (siñesgabe): *iz.* lkus.: Siñisgahe. I: Federik-eza.

fede-galduko, (ziñ-auste): *izond.* Siflismena utzi duena. I: Fede-ukale, fede-ukatzaile, fede-uzte, fede-uztaile.

fede-gitxiko. (siñisgabe): *frond.* Siñismen gutxi duena. Fede-txipitako, fede-gutxiko.

fede-ukale. (ziñ-auste): *izond.* Ikus,: Fede-galduko. j; Fede-ukatzaile, fede-uzie, fede-uztaile.

fede-ukatze. (ziñ-auste): *iz.* Ikus.: **Ziñ-anste. I:** Fede-uko, jainko-uzte, sayeskeria.

fede-uzie. (zifi-auste): *izond. Ikus.:* Fade-galduko. €: Fede-ukale, fede-ukatzaile, fede-uztaile.

fede-uztaile. (zifi-auste): *izond.* ikus.: Fede-galduko. j: Fede-ukale, fede, ukaizaile, fede-uzle.

fede-zabaltzaile. (sifiiskizun): *izond.* Siñismena zabnitzen ari dana.

fede-zain. (siñes-zaindi): *frond.* Siñismena zaintzen duena.

fedeatu. (ezkontza): *ad.* Ikus.: Ezkondu. ^: Ezkontu.

fedebagako. (siiiisgabe): *izond.* Siiiisten es duena. j; Fedebako, fedegabeko.

fedediñ. (siñiskizutt): *izond.* Borman siñisteko gat dana.

fededun. (siñiskizun): *izond.* Siñismena duena, I; Fedetsu.

fedegabeko. (siñisgabe): *frond.* Siñismenik ez duena. Fede-gabe, fedebagako

fedegabetasun. (siñesgabe): Siñismenik ez izatea.

fedegabctu. (siñisgabe): *ad.* Siñismena galdu. j: Fedekabatu.

fedegaitz. (siñisgabe): *frond.* Gogoanbeartsua dana.

fedcgaizto. (salkuntza): *iz.* Ikus.: **Salkuntza.** Sugekeria.

fedegaiztoz. (salkuntza): *adond.* Salkuntzaz ari-izatca,

federik-eza. (siñisgabe): *iz.* Ikus.: Siflisgabe. Fede-gabekeria, siñesgabe.

fedeatu. (siñiskizun): *izond.* Oso siñistuta dana. j: Ikus.: Fededun.

1'edezko, (siñiskizun): *izond.* Siiiistekoa dana.

fedeztatu, (ezkontza): *frond.* Ezkontzeko alkaŕi itza eman dioteua.

feiras. (auskortasun): *izond.* Eŕaz autsi ditekena. j: Feires, feiros.

feit. (zentzun): ŕz, Zentzun onean izatea.

feldereka. (zakuŕ): *iz.* Erbi-zakufaren emea. I: Felderaka.

feltzoki. (irautasun): *adond.* lrautasunez ari-izatea.

fendo. (landare): *fr.* Lekaziduna dan landarea, ayeta lure ta zubiltsuak dauzkana, lekoretik ate ta barnetik ori, urin gozoa duena ta biguingaŕi bezela erabiltzen dana. I: Feudoz.

fepako. (zakartasun): *izond* Zakaŕo, zakaŕa dana.

fora. (eragozpen): iz. Gurdiak ibiltzeko auzkitzen dituen eragozpenak. (orga): *iz.* Berbera.

ferafutrol. (oyutza): *oyu.* Utikan!, aide!. Fuera-futru.

l'eragia. (peŕa): *iz.* Abereak feŕatzeko tokia. I: Fotatoki.

feratu. (iraizketa): *ad.* Norbait lekorera zakarki bota.

ferdailun. (madariondo): *iz.* **Margo** orlegi-iiuna duen madaria.

ferdaiska. (mango): *adond* Orlogi itxura.

ferdamin. (ur): *iz.* Ltño-janzki beŕia ikuzteko erabili dan lenengo ura. (zikintasun): iz. Eunetikateratzen dan zikintasun orlegia. (azkuŕi): }l *izond.* Egosi edo eta gabe jaten diran igaliak edo baste **azkuflak.**

fereka. (tosintxa): *iz.* Ikus,: Leunketa. :1 Pereka, ferekaldi, fereku.

ferekaka. (losintxa); *adond.* Ferekaz ari-izatea.

ferekaldi. (igurtziketa): *iz,* Iguztzi-aldia. (loxintxa): iz. ikus.: Fereka.

ferekadi. (maitasun): *frond,* **Emakume** balm politasunak goratzen dituena.

ferekatu. (losintxa): *ad.* Losintxak egin. Leunketak egin, gaxokatu. (igurtziketa): *ad.* Indafez igurtzi.

ferekaturin. (eun): *iz.* Arilkatzen danean *atz eta ari* artean ipintzen dan eun-zatikoa.

ferekatzaile. (losintxa); *izond* Ao-zuri, losintxaria. I: Films.

fereku. (losintxa): *iz. Ikus.;* Fereka. I: Pereka.

ferfatu. (art): *ad.* Oyaletik ari-zatiak askatu.

feries. (berciztasun): iz, Nolakotasun txaŕekoa dana.

feŕa.(lera-atesta):iz. Lera-efesta sendotzeko erabiltzen diran zugatz-abafak. (peŕa): iz. [kiss.: Peŕa. j: Moko-lodi. (kurtxoiñak):j *iz.* Oe-zuraren beko aldea estaftzen duen eŕedapia.

feŕa-erazle. (peŕa): *izond.* Feŕatzea agintzen duena.

fefa-ezarle. (peŕa): *frond.* Tkus.: Feŕatzale. I: Feŕaizaile.

fefa-mako. (peŕa): *iz.* Pefaren uztaya.

feŕadura. (peŕa): iz. Feŕatzearen egipena.

fefagabetu. (peŕa): *ad.* **Ahem** bati pefak kendu.

fefalgo. (peŕa): *iz.* Feŕazaicrcn langiniza.

fefarazi. (peŕa): *ad.* Feŕafu-cragin.

fefarazle. (peŕa): *frond.* Fetatu-eragiten duena.

fefatoki, (peŕa): iz. Ikus.; Feragia.

fefatol. (enclai); iz. Arto-ogiak zapaltzeko crbiltzen dan zur-endaya.

fefatu. (peŕa): *ad.* Abereai petak

fefatzaile. (peŕa): *izond.* Ikus.: Feŕazale, Feŕa-ezarlc.

fefazale. (peŕa): *izand.* Feŕatzen duena. Feŕa-ezarlc, fefatzaile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

fetedot. (ontzi): *iz,* Oshieti ura ateratzeko ontzia.

fefela. (joko): *ŕz.* Auŕen jostaiiva; esku bietan tinkotutako ari batetik esegi ta birundak egiten dituen xotza. Fiŕingila,tuŕugila, futon, fuŕundosko, pospol, tirtiriko.

fefenda. (aindo); *iz.* Aindo txikia. (edamen): iz. Edapen labuŕa.

fefeta. (ontzi): *iz.* Zurezko ontzia, battik aotik baño zabalagoa dana. I: Ikus.: Suit.

fefola. (burni): iz. Burnia lanteeko ola.

fefosta. (aomen): *adond.* Ei, omen.

fefu. (landare): iz. Ikus.: Babos. 1: Baux, faruxa.

fefutzina. (ule): iz. Ondo oŕaztuta dagoen ulea.

festa-befi. (yosukristo): *iz.* Yosukristo'ren Gorputzarcn **jaya.**

feste. (atsikipcn): *is.* Lapiko-elbidea.

fet. (zentzutasun): iz. **Ikus.:** Zentzutasun.

fete. (esknantze): iz. **ikus.: Eskuantze.** I: Finzia, fetura.

fetobalm, (zentzun): *izond.* **Zentzunik** ez duena. (eskuantze): *izond.* Eskuantzerik cz duena.

fetura. (eslcuantze): *iz. Ikus.:* Eskuantze. ^: Feto.

fetxo. (egin): *izond.* Laistef yarduten duena. j; Finis). (eskuantzc): *izond.* Eskuautzez ari dana. (indaf): II *izond.* Mardula dana. (txairotasun): II *izond,* Txairoa dana.

i'etxold, (indaf): *adond.* Bizkorki ari-izatea. Fetzoki, fexoki. (txairotasun): *adond.* Txairotasuuez ari-izatea.

fetxotu. (eskuantze): *ad.* Antzetsu egin. (indaf): *ad.* Mardul egin edo biurtu.

fet-zo. (aundiera): *izond.* Aundi ta todia dana. Mardula.

fezo. (albi): *izond.* Ausarta, biozduna dana. I: Fexo. (egin): *Land.* Eginkofa, lastertasunez dagiena.

fezoki. (albi): *adond.* Albiz ari-izatea. Fexoki.

fezotason. (albi): *iz. Tkrts.:* Albi. Fexotasun.

fezotu. (albi): *ad.* Ausarta egin edo biurta. (egin): *ad.* Eginkoia egin edo biurtu.

ffff!. (oyutza): *oyrr.* Bayeztatzeko oyutza.

f. (abesti): *iz.* 'fxoriaren abestiaren ots-izena. (txistu): *iz.* **Txistuaren** ots-izena. ^: Fiiit. (txin): jj *adond. Txiñik* gabe egotea. I: Fio.

fafa. (zemakuntza): *iz.* Afandikeriz egindako zemakuntza.

tlafaka. (zemakuntza): *adond.* Afandikeriz zemakuntzak egiten ari-izatca.

fafalcari. (zemakuntza): *(sand.* **Afandikeriz** zemakuntzak egiten dituena. I: Fiafari.

fiafakatu. (zemakuntza): *ad.* Afandikerlz zemakuntzak egin.

fiat. (sendotasun): *iz.* hue.: **Sendotasun.** -Itz an, geyenetan, ukatzeko zentzuan erabiltzen da.

lierki. (azarkuntza): *adond.* Ausarki, zirt edo zart ari-izatea.

fief. (Ian): *(sand,* Lanean gogoŕ ari dana.

fiertasun. (azarkuntza): iz. Ausarki jokatzcaren egipena.

fiertu. (azarkuntza): *ad.* Ausartia egin edo biurtu.

fifait. (ozarkeri): *inland* Ozarkeriz art-izatea. (gogaldieza): *adond.* Gogaldiezaz ari-izatea.

figa. Coker"): *iz.* Ikus.: Okef. Okerkuntza, ulz.

fika. (txori): *iz.* Sabelean zuri ta gorputzarcn beste zati guztietan **lumak** beltzak eta metal-isladurak dauzkan txoria. j: Mika, lapaŕ-txori, iapaŕ-xori, pika, pita, taktaka.

fika-zale. (egazti): *izond.* Fikak eizatzen dituen egazti aŕapakaria.

like. (pikondo): *iz.* Was.: Piko. I: ho, loriko.

fikodi. (pikondo): *iz.* **Pikondoak** dagozen tokia. 1: Pikondoen multzoa.

fikatze. (pikondo): is. Tkus.: **Pikondo.** I: Ikondo, pikabe, pikotze.

Mari. (art): *is.* Biufitako ari bikotxa.

filda. (piltzaŕ): iz. Janzkiaren piltzaf esegia. (emakume): iz. Bizi ariña daraman **emakumea.**

fildadun. (piltzaŕ): *izond* Ikus.: Fildatsu.

frldaŕuts. (sai-abere): iz. Bizkaf-uts zaldikatzen zaldia.

fildatsu. (piltzaŕ): *hand.* Piltzafez jantzita dagoen. j: Fildadun.

fildatu. (ornidura); *ad.* Ornitu.

lu II, (irakidura): *iz.* Irakidura ariña.

fili-fala. (ad): *adond.* Otsik gabe ariak ateratzca.

flips. (edari): *iz.* Donibane Loitzun itxasertzean txiroak arten detect ezarl berezi bat.

flats. (artile): *iz.* Attila, liña edo kalamutik ateratzen dan biloŕia.

frletx. (liana): *is.* Egazti bat lumatu ondoren efetzen diran **lumen** lumoŕatzak.

fins. (maltzurtasun): *izond.* Maltzuŕa dana. I: Fiñuneta, porakilo.

filusa. (losinixa): *is.* Egiazkoa ez dan fereka. (ari): *is.* Zirilcoaren matasatik ateratzen dan aria.

filuskeri. (atzipe): *iz.* Ikus.: Atzipe. Finazia.

fimatu. (txerto): *ad.* Ikus.: Txertatu. Fitmatu.

limo. (txerto): *iz.* Txertatzeko aiztoa. 1: Firma.

loazia. (atzipe): *iz.* Ikus.: Atzipe. Filuskeri, finezia.

fnazius. (atzipe): *izond* Atzipetzen duena. I: Finezios.

linkanra. (sendotasun): *is.* Finkatze, sendotzearen egipena.

finkagailu. (sendotasun): *is.* Finkatzeko dan zerbait. J: Finkagia.

fnkagafi. (sendotasun): *izond.* Finkatu dezakena.

finkagia. (sendotasun): *iz.* This.: Finkagailu.

finkapen. (sendotasun): *iz.* Finkatzearen egipena.

Ínlcarazi. (sendotasuu): *ad.* Finkatu-eragin.

finkatu. (sendotasun): *ad.* Sendotu, tinkatu. (zurkaitz): *ad.* Zerbaiten gañean tinkotu. (ardura): *ad.* Elburu batera eltzeko arduraz yardun, (utziera): II *ad.* Uzi.

finkatzaile. (sendotasun): *izond.* Finkatzen duena.

finki. **(sendotasun):** *adond.* Sendotasunez ari-izan. j: Fintki.

fnlco. (sendotasun): *Land.* Sendo.

fnol-apain. (apaingailu): *is.* **Emakume-apaingailu.**

fmola, (kriketasun): *izond.* Kriketa dana.

fnoladura. (apaingaitu): *iz.* Bere burua apaintzearen egipena.

fnolari. (fazakeri): *izond.* Bern gauzetan fazakeriz ari dana.

finolatu. (aŕandikeri): *ad.* Kriketaz aŕanditu.

finzia. (cskuantze): *iz. Ikus.:* **Eskuantze.** Feto.

finziadun. (eskuantze): *izond.* Finzia duena. E: Finzius.

fiñuneta. (maltzurtasun): izand, Ikus.: Filus. I: Finuncta.

fio, (izaneza): *adond.* Ezereztasun: ezerik gabe. (ezereztasun): *adond.* Berbera,

fir-fir. (soffit): *iz. Aize* me cdo mien otsa. I: Firi-fara, firfira.

firfil. (ants); *is.* Ikus.: Auts. I: Igaliak estali oi dituen austs-antzekoe. (tile): *iz.* Erabiltzeagatik oyaletatik erortzen den ule mee antzekoa.

firfilatu. (estaldura):*Ad.* Amaria estali oi deau firfila.

firfileria. (ari): izaned. Askatutako ari-zatiak dauzkana.

firfilzu. (ems): *Land,* Belarki batzuek euki oi duten ulc mee antzekoa.

firi. (laburtasun): *izond.* Ikus.: lcskari. I: Zengle.

firi-fare. (adikabe): *iz.* Adipenik gabe egitea. (igidura): *is.* Ain mearen igidura. I; Ikus.: Fir-fir, firfira.

firi-faran. (adikabe): *adond.* Zentzu ta elbururik gabe ari-izatea. j: Firin da faran.

firi-firika. (birunda): *is.* Birundaka ibiltzearen egipena.

flrlla. (itxitura): *iz.* ikus.: Firla.

firili-faraila. (it): *iz.* Otsaila. (aldi): iz. Eguraldi nafatsa. (egu): *is.* Berbera.

firinda. (txifita): *iz. Ikus.:* Txiñta,

firindola. (igidura): *iz.* Birundazko igidura.

firingaio. (txori): *iz.* Ikusi: Karnaba.

firiri. (igidura): *iz.* Aiderajaurtitako zerbaiten birundazko igidura.: Firirika, fnik-firik.

flririka. (igidura): *adond.* Birundaka igiduraz ari-izatea. I: lints.: Firiri, I; Firik-firik.

firiritake. (birunda): *adond.* Biraka ari-izatea.

firiritan. (tanpa): *adond.* Tanya batez.

firla. (eyeraldi): *iz. ikus.:* Txiŕitola. I: Arkola, aŕan, eŕota-aŕan, kalaka. (makil): *iz.* Ikus.: Bids. Birlo, birle, girla, pirla. (gurpil); II *iz.* Ikus.: Gurpil. (itxidura): *is.* Faratila baño aundiagoa dan kisketa. ; Firila,

firlaka. (joko): *adond.* Birla jokuan ari-izatea. j: Frrletan.

firlango. (oyal): *is.* Oyal zakaM. I: Firlando,

firlantsa. (gari): *is.* Gariaren kondafa.

firleta. (joke): *iz.* Biila-jokoa.

firletan. (joko): *adoed.* Ikus.: Firlaka. I: Firlatan.

firlingatu. (ari): *ad.* Ianzkiren bati ari-zatiak askatzen asi.

fiŕa, (ari): iz. Gorutik ateratzean ariak egiten duen otsa deitzeko ots-izena. (ots-izen): *is.* Berbera.

fifi-faŕa, (aukerakeri): *adond.* Ez nun eta ez an, itxutnustuan ari-izatea.

fiñ-faŕalra. (birunda): *adond.* Birundaka ari-izatea.]: Piŕilaka, fiŕindaka, fiŕindakoka, ficŕundaka, fitintaka.

fifiegile. (gurpil): *izond.* Gurpilak egiten dituena. (esku-langinlzak): *izond.* Berbera.

Mika. (gurpil): *is.* Ikus.: Gurpil. pefil, piŕingda.

fiñl. (gurpil): *iz. the.:* Gurpil. : Fiiika. (txiŕita): *iz.* Aspaidiko geŕenaren txiŕita talkie. (joko): II *iz.* Auŕen jostailua. (eyeraldi): *iz,* Eyeraren kaiaka. (itxidura): Ateak ado leyoak ixteko erabiltzen dan zur-baldoa.

fifila. (txiŕita): *iz.* Ikus.: Txiiita. [; ICindax, oboil,

flŕila-begi. (gurpil): *iz.* Gurpilaren ardatza. (ardatz): *is.* Berbera.

ftŕilatu. (itxidura): *ad.* Ate bat fiŕilaz itxl.

ftŕima. (eresgalu): iz. ikus.: Eresgalu.

fiŕimots. (soilu): *is.* Eresgalnen soñua. (eresgalu); is. Berbera.

fifin-fafan. (soñu): *adond. Seta, ari* ta baste gauzen otsa adierazten duen ots-izena. (ots-izen): *adond,* Berbera.

fiñn-fiñn, (ari): *adond.* Irutearen otsa adierazten dean ots-izena. (ets-Ben): *adond,* Berbera.

fiñnda. (soñu): is. Erbittzean edo botatzean, all, makil edo usta batek egiten duten otsa. ^: Fiŕita, zirtako. (ari): ŕs. Irutean ardatzak egiten dean *otsa.* I: Firuri, tuŕun, futunda, fuŕunta. (biotzondo): jj *is.* Guile edo itzen bizitasunez adierazten dan goi-aldia.

fiñndaka. (birunda): *adond.* Ikus.: faŕaka. j: Fiŕindakoka, fiefundaka, pifilaka, fifintaka, fifundaka, titindan.

tiŕindalcoŕ. (birunda): *izond.* Birundaka ari-izateko dagoena.

fiŕindalatu. (birunda): *ad.* Birak eman.

fiñndan. (birunda): *adond.* Ikus.: Fiŕindaka. I: Fiŕindakoka. (soffit): *adond.* Fiŕindaz ari-izatea. I: Fiŕindikan.

fufndari. (sae): *izond* Fiŕlndak egiten ari dana.

fuindatu. (saint): *ad.* Malzii edo beste gauzaren bat erabihtzean ots dune stem.

fiñndilaka. (birunda): *adond.* Birundak ematen ari-izatea.

fiñndi)ika. (lastertasun): *adond.* Arin-arin ari-izatea. I; Fistaka.

fiñudola. (birunda): *is.* Biraka ari den langaya. ; Arin-arin birundaka ari-izan. (langaizti): *iz.* Berbera.

fifingalo. (txori): *iz.* Ikus.: Karnaba. I: Kardantxiio.

fiñngila, (joko): *L.* ikus.: Fetela. Fuŕugila, faun, fuŕundosko, pospol.

fiŕingilnn. (atsegin): *adond.* Atsegiñez ari-izatea.

fifinta. (igidura): *is.* Igidura zakafa.

fiftntaka. (birunda): *adond.* Oldaŕez birch ari-izatea. I: Birundaka ari-izatea. j: ikus.: Fiŕi-faŕaka. (aide): *adond.* Aides indatez zeartzen ari-izatea. : Fiŕintaz.

fiñs-fatas. (naŕiokera): *adond.* Nañolceraz ari-izatea.

fiñsfaŕastu. (atiko): *ad.* Afikoa arinki egin.

fifiskada. (aindo): *is.* Aindo txikia.

fifist-fafast. (ots-izen): iz. Antsez edo naŕaz egiten dan otsaren ots-izena.

fiñstan. (birundaka): *adond.* Birundak ematen ari-izatea.

fifistari. (soñu): *izond.* Ors zakaŕ aundia ateratzen duena; aizeak ado itxasoak egiten dutena.

fifisti-fafasta. (arduragabetasun): *adond.* Alcgiñik gabe lanegitea.

fillet. (tanks): iz. Ikus.: Tauka.

fiñxtan. (ikumen); *adond.* Egaz-egitean gain-gañetik ikutzen ari-izatea.

fiŕun-faŕan, maribeltz, (itz): *is.* Gaztañak efetzeko maskelua deitzeko h eak.

firu. (ari): *iz.* Ikus.: Ari. j: Albañu, albabdu, iru.

firurL (ari): *is.* Irutearen ots-izena. Ikus.: Fiŕinda. Fufun, furunda, fuŕunta, faitnda. (ots-izen): *iz.* Berbera.

firurika. (aize); *iz.* Aize-zuŕumiloa. (igidura): iz. Zorabio-igidura. (birunda): *adond.* Zuŕumiloanbiraka ari-izatea.

frarikatu. (size): *ad,* Zuŕutniloan ari-izan.

fics. (limurtasun): *izond.* Legman dana.

fiskeri. (uzkeri): *is.* Ikus.: Uzkeri. I: Pegesa, pegesoria, pitskeria, pixardi, uzkin.

fistaka. (lastertasun): *adond.* Ikus.: Fiŕindilika.

fisti. (zomoto): *iz.* ikus.; Zomofo. I: Mamoŕo.

fish'. (txistu): iz. ikus.: Txistu. j: Iatu, pistu, pixtu, uxŕu, xixtu. (ipurakintza):

izond. Lits edo xeŕendaz apaindua dagoena.

flstuka. (txistu): adond. Txistuka ari-izatea.

fit. (gabetasun): *adond.* Ezer gabe.

fita. (eresgalu): iz. Albokaren miia, sunpuŕiña.

fltarzuu. (malteurtasuu): iz. Ikus.: Maltzurtasun.

titfat. (gogaldieza): *admit'.* Zakaf eta arinkeriz ari-izatea.

fits. (begi): *iz.* l3egian izatea dan izpia. Frits. (ipurakintza): iz. Lits edo xeŕenda. (uzkeri): *iz.* Uzkerizkoa dana. j: Fitskeria, fixkeri, arazkeri, puyes, pujesa. (uŕitasun): (*adond.* Ikus.: Gutxi. (eragozpen): jj ŕz. Ikus.: Eragozpen.

fitskerla. (uzkeri): *iz.* Ikus.: Fits. I; Fiskcri, arazkeri, puyes, pujesa.

fitsmits. (zikintasun): *iz.* Ikus.: Z€lcintasun.

titaartxaf. (txori): *iz.* Abetxuetan ari clan txori txikia; bere izena bere abestitik artuta dalarik. j: Firtxartxaŕ, fuitartaŕ.

flu!. (begiespen): *oye.* Begiespenezko oyutza.

flufiu. (abesli): *is.* Txoriren baten abestiaren antzeratzea.

fiat. (txistu): dz. Fistu edo txistuaren ots-ieens. (ots-izen): *iz.* Berbera.

fixo. (soin): *izond.* Soin aundikoa dana.

fixotu. (coin): *ad.* Soñaren aunditzea.

flit. (lastertasun): *adond.* Oso arin ari-izatea.

fixtaka. (lastertasun): *adond.* Taŕapatan eta muŕitz ari-izatea.

fixtan. (€astertasun): *adond* Bereala.

fixti-faxta. (urduritasun): *adond.* Urduritasunez ari-izatea.

fixtin-faxta. (igidura): *is.* Sumiñezko igidura.

fizadura. (naŕazti): *iz.* Sugearen aginkada. (zomoŕo): iz. Zomoŕoen ziztada.

fizatu. (ausikidura): *ad.* Ausiki. (ziztada): *ad.* Ziztatu.

flafla. (ospa): iz. Itxurazko ospa. (egazkada): iz. Egazkadaren ots-izena. I: Flai. (ots-izen): *iz.* Berbera.

flaflada. (aindo): iz. Aikido aundia; gauza bigun eta gozoari buruz esaten da.

flai. (egazkada): iz. Ikus.: F€afla.

fiaka. (konkiltasun): *iz.* Zurezko zatiko batean egindako utzgunea, bere arauzko lodiera gutxitzean.

flameka. (gazta): *iz.* Gaztak egiteko zumitza.

flañukari. (maitasun): *izond.* Emakumea lausengatzen duena.

flañukatu. (maitasun): *ad.* Emakume bat lausengatu. I: Flanonkatu.

tlañuketan. (maitasun): *adorn!.* Emalumea lausengatzen ari-izatea.

flask. (itzalketa): iz. ltzaltzearen ots-izena. (ots-izen): *is.* Berbera.

flaskoin. (egazti): *iz.* Aŕapakaria dan cgaztia, ruoko labuŕ eta egak oso luzeak dauzkana.

fleit. (gogo-aldarte): iz. Goga-aldarte ona. j: Ikus.: Gogo-aldarte. I: Fleite, plait.

fletana. (aŕain): *is.* Bilan antzekoa dan aŕaña.

tli. (txistu): iz. Txistu-egitearcn ots-izena. (ots-izen): *iz.* Berbera.

fliskflask (soñu): *iz.* buranda egitearen ots-izena, zarteiluaz egiten danaren antzekoa. (ots-izen): *iz.* Berbera.

fliu-flau. (ots-izen): *is.* Uifiaren edo isatsaren, tanparen ots-izena.

floka. (lore): *iz.* Lore-sorts, igali-sorta, ofi-sorta,... I: Floko, flok.

fiokagile. (lore): *izond.* Lore-sortak egiten dituena. I: Flokari.

fiokatu. (lore): *ad.* Lorez apaindu, abafez apaindu.

floko. (lotura): iz. Bibiztaren begia. (lore): *iz.* ikus.: Floka.

float. (ots-izen): iz. Urtara jaustearen ots-izena. I: Plast.

flota. (joko): *iz.* Alden jostailua, intsusaren abaf zulatutaz egiña daua.

fluor. (kimia): iz. Gorputz bakuna, laspelezkoa, aidea baño aztunagoa, kcmi-indaf aundia daukana; metalide bat.

fluor-argl. (argi): *iz.* Argiaren eragipenez, fluor metalideak ematen duen dirdaya. j: Fluor-distira.

fluor-argidun. (argi): *izond.* Fluor-argia ematen duena. I: Fluor-argitsu.

fluor argitsu. (argi): *izond.* 'hrs.: Fluor-argidun.

fuor-distira. (argi): *iz.* Ikus.: Fluor-argi.

flaoriañ. (kimia): *iz.* Fluor eta latsunez eginda dago gorputza. j: Fluorit-aŕi.

fluorur. (kimia): is. Fluor eta sustraiko baten alkarketa.

flits. (bonbonkada): *izond.* Ondatzaile, irabazten duen guztia erabgitzen duena.

flux. (sendotasun): *izond.* Sendotasunik ez duena. (aldakortasun): *izond.* Aldakofa dana.

fluxkeria. (aultasun): iz. Aultasuna izatea.

fluxki. (aldakortasun): *adond.* Aldakurtasunez ari-izatea.

fluxtasun. (aultasun): is. Aultasnu.

fluxtu. (erbaltasun): *ad.* Erbaldu.

fluz. (eritasun): *izond.* Gaxobera dagoena.

foakari. (puts): *izond.* Putz-egiten duena. j: Foafari.

foakatsu. (putz): *izond.* Aŕoputza. I: Foafatsu.

foakatu. (putz): *ad.* Pute-egin. I: Foafatu.

foils. (zizku): *iz.* Lekoreko sakela. (gona): iz. Zaipekoaren idekidura.

fola. (idun): iz. Alkondararen iduna.

foldra. (lce); is. Ormactan itsatsita egoten dan kedaf edo zikinkeria.

foldratu. (ke): od. Kedaŕez estali.

foltseak. (bizar'): iz. Masailetan azi uzten diran bizafaren zatlak.

foltsi. (esku): *is.* Ikus.: Eskunsutuŕ. (: Foltsu. (leba): *iz.* Ikus.: **Lebs.** Foltsu.

foltseak. (buru): *is.* Buruaren bi zatiak, bekoki, belaŕi ta mate€en artean dagazenak.

fola. (zizku): *iz.* Eŕonkari'ko emakumeek zaipekopean daramaten zarpa.

fonolit-oŕi (Iudizti): *is.* Txoskagei ta alumini-ordeizko mugefaz egiña dagoen arkaitza, eraikiutzan erabiltzen dana.

Fontela. (egurki): *iz.* Ikus.: Abe. t: Fontal.

fonts. (1m): *iz. Ikus.:* Landa. (Mdaŕ): *is.* Ikus.: Indaŕ. (ardura): j *iz.* Kardaba, kezka.

fordcia. (soñu): iz. Atzen bitartez egiten dan otsa.

forja. (apaingailu): *is.* Gaizki apaindula egotea.

forjatu. (apaingailu): *ad.* Apaindu.

forjela. (apaingailu): *iz.* Apaintzekoa dana.

forkai. (tutors): *iz.* Ariz egiten dan gorapila aletxo edo beste gauzaren bat tinkotzeko.

Forkaira. (dilingadura): *is.* Gautak esegitzeko, landau erabiltzen dan kakoak dauzkan zura.

forkalo. (eguŕ): iz. **Egan** eramateko **lanai) es**

forkatx. (zurkaitz): *iz.* Jausteko zorian dagocn zeribait eusteko zurlcaitza.

forma. (eritasun): iz. Sal-abereak izaten dutnn eritasuna, suduf-lanburiaren jarioz agertzen dana. J: Fomu.

formutsu. (critasun): *izond.* Formua duena. J: Fornutsu.

fornaka. (untxi): *iz.* Erbikuma txikia.

farnil. (ontzi-aldakela): iz. Onil txikia. J: Funil.

forogu.(nekabide): *izond.* Nekagaŕia dana. (isikortasnn): izond. Isituki ad dana. (gelditze): *izond.* Geldi-erazten duena.

foronda. (eritasun): iz. Ondoeza,

forts. (ofietako): iz. Oñetakoetan jartzen dan aspildura.

fortatu. (apaingailu): *ad.* Oñetako edo soñekoak apaindu; ortarako aspildurak jartzen.

fosfatozko. (kimia): *izond,* Fosfatoari dagokiona.

fosfatoztu. (kimia): *ad.* Lufn fosfatoz aberastu.

fosfor-argi, (argi): iz. Argiaren eragipenez fosfor metalideak ematen duen dirdaya.

fosfor-argitsu. (argi): *izond.* Fosfor-argia ematen duena.

fosforit-afi. (menasta): ŕa. Latsun-fosfatoz eratutako menasta, lrinko ta zuri-orista margoa duena.

fosforodun. (kimia): izond. Fosforo duena. J: Fosforozko.

fosfur. (kimia): iz. Fosforo ta geza batcaz egindako alkarketa.

fostai. (tximista): *iz.* Ikus.: Oriole.

fota. (opil): *iz.* Ogi-esnopila. J: Fote.

fragataztaf. (xalotasun): *izond.* Emalcume gazte zozoa. J: Fragatatzaŕ.

fraisku. (ergeltasun): *izond.* Ergel, alotza.

fralca-estu. (sumin): *izond.* Suminkoŕa dana. J: Frakeŕe, furfuriatsu, kattzestu.

fralca-uztai. (burnt): *iz.* Gurdien gurpli itxita gogortu la tinkotzeko erabiltzen diran burni-zatikoak.

frakadun. (gizakume): *izond.* Ikus.: Gizakume.

frakajario. (yalkipen): *izond.* Yalkipen aundiko gizona.

frakanasai. (berantasun): *izond.* Astiro ta kemenik gabe ad dana.

frakazaŕ. (aultasun): *izond.* Aula dana, kemenik ez duena.

franda. (baralda): iz. Sapaloaren baranda.

frandatu. (landaketa): *ad.* ikus.: Landau.

frangantza. (ugaritasun): *iz.* Ikus.: Ugaritasun, J: Frangotasun, frangantzia.

frangatu. (ugaritasun): *ad.* Ugaria izatera eldu. : Frankatu.

frango. (ugaritasun): *adond.* Asko, aunitz. J: Franko, franki.

frangoki. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez ari-izatea. J: Frankoki.

frangotasun. (ugaritasun): *iz.* Ikus.: Ugaritasun. I: Frangantza.

frankolin. (egazti): *iz,* Kulixka, anka-luzea dan egaztia, aragi oso onartua daukana. J: Moko-labuf.

frankolin-jafai. (egazti): *iz.* Frankolifia jaŕaitzen duen aztorea. j: Frankolin-mirotz.

frankotau. (maiztasun): *adond.* Askotan.

fransaiña. (salda): *iz.* Egositako salda ardoaz nastuta. J: Franseiña.

frantxelapa. (maskordun): iz. Lapa-mota bat.

frantxenko. (zeŕi): iz. Urtebete edo iru tiebctcko zefla,

frantxes-pofu. (eŕazuri): *iz.* Ikus.: Afazuri, Frantzes-poŕu.

fantxeste. (guda): *ŕa.* Napoleon'cn guda. J: Frantzeste.

frantxia-belaf. (bete): *iz.* Ikus.: Berga-belaŕ. Bergara-belaf.

frantxuleta.(eresgalu): *iz.* Ikus.: Txilibitu, I: Uista.

frantza. (aŕain): *iz.* Aŕattarenzakatzak. I: Franza, zakatz.

frantzelkeria. (mintzoera): *iz.* Parantzerazko esakea. j: Frantzeratiko, frantzes-itzulika, frautzeskada, frantzeskeria.

frantzeiki. (mintzoera): iz. Parantzeraren aldakera,

frantzeri. (azaldi): *iz.* Eritasun loya. I: Frantzes-eri, zabaferi. (eritasun): *iz.* Berbera.

frantzeriduu. (et-nasal): *izond.* Frantzeria duena.

frantzes-antzelro, (mintzoera): *izond.* Parantzerazko esakerak darabilzkiena. J: Frantzeskeri-zate.

frantzes-arbi. (landare): *ft.* Ikus.: Udarbi,

frantzes-belaf. (belaŕ): *iz.* Abereentzako bazka bezels' erabiltzcn dan belafa.

frantzes-katu. (ugaztun): iz. Katuaren antzekoa dan ugaztuua, klratsa dariola.

frantzes-pefetxiku, (ondo): *iz.* Landatutako peŕetxikoa.

frantzes-txakuf. (zakuŕ): *iz.* Guruteeratu endakoa dan zakufa;aundita sendoa, belafiak jausita dauzkana, matuŕ motza ta idea motz eta leguna dauzkana.

frantzes-txilci. (mingain): *izond.* Gaizki oguzten duena.

frantzes-znle. (ayef): *izond.* Frantzia'rekiko zaletasuna duena.

frast. (tanpa): *iz.* Tanparen ota-izena. (ots-izen): *iz.* Berbera.

frasta-t'rasta. (uŕats): *iz.* Uŕats bipilaren ots-izena. (ots-izen): *iz.* Barbera.

freita. (written): *iz.* Ikus.: **Aomen.** J: Fleita.

frenopati. (zorotasun): *iz.* Gogokoari dgozkion eritasunak aztertaen dituen sendakintzaren zatia.

freskoau. (auntz): iz. Bost urteko antzumea.

freskuada. (ardi): iz. Laupabost urteko ardia.

frifri. (soñu): iz. Txilibituarcn soñuaren uts-izena. (aide): *iz,* Aidea azkaŕ zeartatzen duen zeabaizen ots-izena. (ats-izen): jJ *iz,* Berbera.

frijiberdotz. (sukalde): *iz.* Pilpiladaz egositako azkufia,

frijidura. (sukalde): *iz.* Eŕegostearcn egipena,

frijitu. (sukalde): *ad.* Eŕegosi.

frikalafroka, (txori): iz, Ikus.: Antzara-pika. I: Antzara-teori.

frikatxa, (azkuŕi): *ft.* Afaatzakaz eta bildotsaren **odol** eta esteakaz egiten dan naspiltzea,

friko. (azkuŕi): *ft.* Jostarazteko asmoz biltzen diran adiskideen janaria.

frikun. (zatarkeri): *izond.* Zitala, okeŕa, parakilo,

frikunkeria. (zatarkeri): *iz.* Zitalkeria, okerkeria. j: Frikukecia, frikuneria.

frila. (itxidura): *iz.* Ikus.: Faratila. I: Furla, furiia, fufundela, futile.

frink. (kartak): *iz.* Kartak-jokoan erabiltzen dan itza. (eskeintza): *ad.* Agindutakoari peitu.

frinkatu, (ezarmen): *ad.* ikus.: Ipifii.

frinko. (sendotasun): *izond.* Sendoa dana.

friutu. (mozkorkeri): *ad.* Mozkortu.

frinte. (latu): iz. Lafuaren lekoreko zatia. (landare): *iz.* Landareen iraitza estaltzen duen mintza. (aŕautz): (*iz.* Afautzen barnekomintza. J: Frintza. (maskuĺu): jJ iz, Efedura batek egindako maskulu. J: Jkus.: Maskulu. (eguŕ): jJ *iz.* Eguŕezko ezkarda.

frintz-min. (ezuŕ); *iz*. Ez iten mintzaren antura.

frintzatu. (maskulu): *ad.* MasicuIuz bete.

frinza, (cunizki): *iz,* Ikus.: Mintz.

fris-fras. (ziriko): *iz*. Zirilcoaren igurtziaren ots-izeua. (ots-izen): iz. Berbera.

frisa. (dantzaketa): iz. Dantzan egiten dan pikoa. j: Frisata, frisadura.

frisatu. (dantzaketa): *ad.* Dantzan pikaa egin.

friskatu. (austura): *ad.* Zearo apurtu. (tan/3a): *ad.* Tanpaz bete.

frisku. (mertxikondo): *iz*. Mettxika-mota bat.

fristan. (lastertasun): *adond.* Lasteŕ, oso azkaŕ ari-izatea. (ziŕistada): *adond.* b9statzen ari-izatea.

fristi-frasta. (gisa): *adond.* Edonola.

friuntan. (soñu): *adond.* Ots ilun eta jaŕaitua egiten ari-izatea.

frixt. (ets-izen): *iz*. Laistoi egindako egipeu baten ots-izena.

frixtaka. (lastertasun): *adond.* Lastertasnnez ari-izatea. j: Frixtaketan, frixtan, frixtian.

frixtako. (lastertasun): *izond.* Lastertasunez ari dana.

frixtu. (ikumen): iz. Zeribait obetzeko ematcn zaizkion ikupenak.

friztia, (uzutasun): iz. Abere uzua.

frogu. (ilctak): *iz*. Eorzketa ondoko egrmetan ilai eskeintzen zaizkien ii-ooreak.

frokatu. (igali): *ad.* Zugatz bat amariz bete.

fruntxari. (zoŕ): *izond.* Bete zofak ordaintzen ez ditnena. j: Puntxari.

fruntxatu. (ordainketa): *ad.* Gogo txaŕez ordaindu.

fu[f]. (oyutza): *oyu.* Iguiñczko oyutza.

fu eman. (putz); *ad.* Puts-egin.

Nan. (aldaera): *ad.* Ikus.: Joan.

fuangiro. (bide): *iz*. ikus.: Asgiro.

fufartu. (eŕatz): *ad.* Efatzaz garbitu.

fuila. (idazti): *iz,* Idazti-ofia.

fuin. (ezuŕ): *iz*. Ezufen barnean dagoen gun bigun eta urintsua. (Min): iz. Landareak elikatzeko beren bamean dutnn urlña.

fain-anat. (burumuin): *iz*. Ikus.: Muin-azal. j: Muin-zoŕo.

fuinaŕ. (aŕ): *iz*. Zakuŕaren este mean bizi dan zizare hizea. (txcrketx): *iz*. Berbera.

fuinkila. (sai-abere): *iz*. Nekegaŕi zayolako, sai-abereak gañean daraman zerbait astinizea. j: Futako.

fuinkilatu. (sal-Ada): *ad.* Nekegaii zayolako, sat-abereak gañean daraman zerbait astindu. I: Fuinkilikatu.

fuinkilika. (sai-abere): *adond.* Nekegaŕi zayolako, sai-abereak gafican daraman zerbait astintzen ari-izatea,

fuinkilikari. (sai-abere): *izond.* Nekegaŕi zayolako, gañean daraman zerbait astintzen duena.

fuiutsu.(ezuŕ): *izond.* Fuiña duena.

fuiñaldi, (burn); iz. Garman eŕcgasketa.

fuiñeko. (burumuin): *izond.* Ganmtegiati dagokiona.

fuiñeri. (burumuin): *iz*. Muin-azalaren antura.

fuiñetako min. (oñaze): iz. Buruko maim.

fuitartaŕ. (txori): iz. ikus.: Fitxartxaŕ. Firtxartxaŕ,

fukeŕa. (edertasun): *izond.* Edeŕa dana; ijitoen itza. j: Furaka.

fula. (utzaldi): iz. Abel-gorotza.

fulgula. (aize): in, Aize-zirimola. Furbula, furgula.

fultziaka, (atsekabetasun): *adond,* Atselcabetasuna adierazteko eŕemuskatzen ari-izates.: Fuŕentaka, fufentan, fuŕondaka, futostaka, futuska.

fultzu. (lanabesa): *in,* Oskigileak erabiltzen dates tresna. j: Fuitzoi.

funde. (sukalde): *iz*. Sukaldean erabiltzen dan bumizko antoxiña. (antoxin): *iz*. Berbera.

fungo. (ondo): iz. lkus.: Ondo. I: Peŕetxikoa, kondo,

funil. (ontzi-aldaketa): *iz*. Ikus.: Onil. I: Fomil,

funsgabekeri. (uzkeri): *iz*. Zirzila, uzkenia dana. Futies.

funski. (ssoin): *adond.* Asoiñez ari-izatea. j: Funtski,

funts. (indaŕ): *iz*. **Ikus.: Mat.** I: Sendagaila. (eŕo): iz. Ikus,; Eŕo, (asoin): *iz*. Ikus.: **Asoin.:** Putts, kanore, inibia, sustrai, undario, (zeaztasun): *(iz*. Eginbidea betetzean zeaztasuna. (lur): II in. Norberarenak diran lurkiak.

funts-afi. (asoin): *in,* ikus.: Main.

funts-gutiko. (asoin): *izond.* Asoiugabekoa dana.

fuuts-idazki. (idazketa): *In.* Izpaŕingi batean agertzen dan idazki nagusia. Funts-idazlan, funts-sail.

funts-irudi. (oin-emaitza): *iz*. Oin-emaitzaren maŕazkia.

funts-jabe. (jabetza): *izond.* Lurki baten jabea dana.

funts-jabetn. (jabctza): *ad.* Lurkiak jabetu.

funtsa. (asoin): *izond.* Asoiñez ari dana.

funtsagabekeria. (asoin): iz. Asoiñik ez duena.

funtsdun. Out): *izond.* Lurkiak dauzkana. (ayuŕi): izond. Ayuŕia duena.

funtsean. (laburtza): *adond.* Labuŕean ari-izatea. I: Funtserat, flints-eta, funtsian, funtsin.

funtseko. (asoin): *izond.* Asoiñezkoa dana.

funtsetako zerga. (zerga): *in.* Luŕeko ondasunengatik ordainizen dan zerga.

funtsetik. (asoin): *adond.* Another ari-izatea,

funtsezko.(betetasun): *izond,* Benetakoa dana. (etxegintza): *iz*. Sendoa dan onnadia.

funtsgabe. (laburtasun): *izond* ikus.: leskari. j: Funxgabe. (ezpetetasun): *izond.* Ziŕibuŕuz ari dana.

funtsgabelceria. (gogaldieza): *iz,* Bucu-arinkeria. (uzkeri): *iz*. Tkus.: Funsgabekeri.(adingabetasun):jj *izond,* Ikus.: Adin-aurkako. I: Tajugabe.

funtsgabeki. (aukerakeri): *adond.* Asoiiiik gabe ari-izatea. (asoin): *adond.* Berbera.

funtsgabeko. (asoin): *izond.* Asoiñik gabekoa dana. j; Funtsik-gabeko.

funtsgabetasun. (asoin): *iz*. Asoiñik ez izatea.

fantsgabetu. Baked): *ad.* Txoriburua biurtu.

funtsik ez. (izaneza): *adond.* Ezer ez.

funtsik-eza. (iraunkortasun); *iz.* Iraunkortasunik ez duena. j: Funtsik-gabea. Ikus.: Txalata.

funtalk-gabe. (gogaldieza): *izond.* Buru-ariña dana.

funtsik-gabeko. (asoin): *izond.* Ikus.: Funtsgabeko.

funtsitu. (suntsidura): *ad.* Suntsitu.

funtzezkotasun. (dendun): *iz,* Bandana izatea.

fuñatu. (birloraldi): *ad.* Birloraldian egon.

fuñika. (apez-txori): iz, Ikus.: Apez-txori. j: Fuiñika, oin-beltz.

fuño. (ugaztun): iz. Burn txikia, lepo luzea ta anka motzak dauzkan ugaztun aragizalea.

furbula. (aize): *iz.* Tkus.: Fulgula. I: Furgula.

furfurla. (gune): iz. Geyegizkoa dan gunea. (sumin): iz. Funtsik gabeko sumiiialdia.

furfuriaka. (sumin): *adond.* Furfuriaz ari-izatea.

furfnriatsu. (cumin): *izond.* Tkus.: Fraka-estu, {: Frakefe.

furfuya. (albi): iz. bgitan ez danaz aŕanditzea.

furfuyatsu. (albi): izond. Egitan ez danaz aŕanditzen dana.

furiaran. (cumin): *izond.* Asafetuta dagoena. j: Fufiaran.

furikatu. (eŕealdi): ad. Sua irauli.

furla. (ate): *in* Dei-egiteko ateetan egoten dan pikoŕa.

furlats. (ari): iz, Oyaletik ateratzen dan ari-zatia.

• furnatu. (landarizti): *ad.* Belarkia sortu ta azten asi.

fufentaka. (atsekabetasun): *adond.* Ikus.: F'ultziaka. j: Fufentan, fuŕundaka, futostaka, futostaka, fufuntaka, fufuntan.

f'uñfaŕa. (azpegi): *izond.* Itxura txafa duena.

fufigila. (joke): *iz.* Auŕen jostailua; lukafi baten mustuŕean oltxo bat jaŕita, birundaka erabiltzen da buŕunba ateratzeau. : Fuŕuubla.

fuñl. (itxidura): *iz.* Leyoak ixteko kakoa.

ratio. (itxidara): *iz. Ikus.:* Faratila. {: Frila, furla, furlia, fuŕundela.

fufilo. (crste): *iz.* ikus.: Beŕolo. {: Ate-motoilo.

fuñnda. (cumin): *iz.* Sumiñaldia.

fufindan. (snnrin): *adond.* **Sumiñez** beterik ari-izatea.

fufintan. (birunda): *adond.* Birundaka ari-izatea. : Furruntzetaka.

fuŕu-fuŕu lo-egin. (10): *ad.* Patxadan eta luzaroan lo-egin.

fuŕugila. (joko): iz. ikus.: Feŕela. I: Fifingila, fuŕun, fuŕundosko.

fufuu. (joko): *iz. Jima.:* Fuŕugila. I: Fuŕunda, fuŕundosko. (ari): *iz.* Ikus.: Fiŕinda.: Firuri, fufunda, fuŕunta.

fuŕoubla. (joko): *iz.* Ikus.: Fuŕigila,

fuŕunbuŕnn. (zalapart): *iz.* Zalapartaka ari-izatearen egipena.

fuŕunda. (adikin): *iz.* Ikus.: Buŕunba. (ari): *iz. Ikus.:* Fiŕinda. {: Firuri, fuŕun,

furfndaka. (adikin): *adond.* Burrunbaz ari-izatea. j: Fufundakan, fuŕuudaz, (cumin): *adond.* Marmaŕada egiten asaŕea adierazteko ari-izatea.

fuŕundari. (adikin): *izond.* Bufunbaz ari dana.

fuŕuudela. (itxidura): *in.* lkus.: Faratila. I: Frila, furla, tuurlic.

fufundosko. (joko): *iz. Ikus.:* Feŕela. Fiŕingila, fuŕugila, fuŕun.

fauna. (atsaldi): *iz.* Lotan egoten danean atsaldiaz egiten dan otsa. (soffit): *in.* Berbera.

fuŕungila. (joko): *in.* Zurezko jostailua, kosno-itxura duena ta mustuŕean burni-ziria daramana; lolcafi bat biribiltzen zayo ta biribildua edatzean ziriaren gañean birundaka ari da. Jibe, ziba, petatx, siba.

fufunkatu. (zeŕi): *ad.* Zefiaren aotsa egin. (mardail): *ad.* Marmarikatu.

fufunta. (ari): *iz. Ikus.:* Fifinda.]: Firuri, fuŕun, fuŕunda. (satin): *iz.* Egazti aundien egaldiak dagien otsa.

fututnzale. (cumin): *izond.* Miubera dana, eŕaz sumintzen dana.

fufuntzctaka. (birunda): *adond.* Ikus.: Fuŕintan.

fufus. (cumin): *iz.* **S[illegible]** ari-izatearen egipena. I: Fuŕuska, fufusta.

fufuska. (esmekume): *iz.* Seta gaŕatza duen emakumea. (cumin): *iz.* Ikus.: Fuŕus. {: Fuŕusta.

fufuskatu. (cumin): *ad.* Asaŕetu.

futust. (atsekabetasun): *iz.* Aŕamuskadaren ots-izena. (soñu): Ixuritzen dau gauza batek dagien otsa.

fuŕust-egin. (sumin): *ad.* Asafea adierazteko, marmaŕadaka ari-izan,

futust-fafast. (coñu): *iz.* Uiñak, oñak eta abaŕ dagiten otsaren ots-izena. (ets-izen): in. Berbera.

fuŕusta. (cumin): *iz. Ikus,:* Fuŕus, {: Puŕuska.

futostada. (cumiu): *iz.* Asaŕea adierazteko egiten dan marmaŕada.

fufustalca. (saint): *adond,* Otsez ixuritzen ari-izatea. (ixuritasun): *adond.* Berbera.

fututstan. (ozarkeri): *adond.* Ozarkeriz ari-izatea.

fututstau. (sumin): *ad.* Sumiñez edo asaŕez erantzun.I: Fuŕuztau, (erantzupen): *ad.* Berbera.

fufusti. (sumin): *iz.* Sumiñezko zeiñua. (gune): iz. Berbera.

fufustra. (jaurlidura): iz. Zarama ta zikinkeriak botatzen diran tokia.

futustraka. (arbuyo): *iz.* Erantzun txaŕa, arbuyoa adieraztea.

fuŕuxt. (adikin): *iz.* Buŕunbaren ots-izena. (o€s-izen): *iz.* Berbera.

furs. (irtera): *adond.* Bra edo beste ubil bat galgaraz edo burburka irteten ari-izatea.

farts. (estatdura): *iz.* Zaldiaren ankak estaltzeko erabiltzen dan estaldura edo burusia.

furtsatu. (estatdura): *ad.* Furtsa zaldiari ipiñi.

fusina. (sarde): iz. Abel-gorotza iraultzeko erabiltzen dan burnizko sardea. {: Fuxina.

fuslo. (ondo): *in.* Belarkiak ondatzen dituen ondo bat.

fustaiu. (liño): *iz.* Ari ta algodoyezko mules. : Fustami.

fustari. (zeiñu): *in.* Zeiñuaren uztaña.

fustuleri. (curl): *iz.* Fusturiakaz izaten dan curia. j: Ikus.: Juztuz-euri.

fusturi. (txirnista): iz, Jima.: Ortots, I: Ortzantz.

frith (oyutza): *oya. tkus.:* IX. l: Utikan!, Fuxtal.

futa. (landare): iz. Oinbailkaria dan landarea efetxina-mota bat ematen duena.

1'uta-anizeko. (landare): *inand.* Futaren antzekoa dana,

futako. (sai-abere): iz. Ikus.: Fuinkila.

furies. (uzkeri): *in.* Pais.: Funsgabekeri.

futoska. (cumin): *adond.* Ufakoka, asaŕetuta ari-izatea. j: Futuska.

futoskari. (cumin): *izond* Ufakoka ari dana.

fntoskatu. (cumin): *ad.* Ufakoka ari-izan.

futostaka. (atsekabetasun): *adond.* Ikus.: Fultziaka, j: Fufentaka, fufentan, fuŕundaka,futuska.

futots, (sumin): *in.* Ufakoa.

futralo. (Mari bizi): *iz.* Ikus.: Ailabe. {: Patina, amantalpeko, paskin.

futrildñeria. (zikintasun): *iz.* Zikinkeria.

futut. (erabetasun): *izond.* Erabea dana.

futxo!. (ustekabe): *oya.* Ustekabea adierazteko erabiltzen dart **oyutza.** j: Fuxkro!.

fuxiztu. (cumin): *ad.* **Sumindu.**

fuxos. (indafaldi): *izond.* Sutsua dana; zaldiaai buruz esaten da. (atsaldi): *izond.* Atsanka ad dana.

fuxoztu. (atsaidi): *ad.* Atsanka ari-izan.

fuxta!. (oyutza): *ayu.* Titus.: Full.

fuxos, (atcaldi): *izond.* Arnas-estu, amas-ncken ari dana.

G

g. (izki); *iz*. Euzkal-abedearen zazpigaŕen izkia. Berari dagokion soñua beti biguna da. Batzuetan bi gedifien artean agertzen da soñua biguntzeko edo: ago (ao), oge (oe), zagaŕ (rat), zuguf (zuur). Aitzitik lts batzuetan jausten da: ein (egin), eon (egon), eon (egun). Z ta s'k eraginda, batzuetan k'az aldatzen da: ez gera — ezkera, ez gaude = ezkattde, dakusgu = dakus^{B}u; bai ta t'k eraginda ore: bait goaz = baikoaz, joan dakigu = Joan daiku = joan yaku.

ga. (izenorde): *izaad.* A, ura; a izld oŕen aldaketa.

gaagaitz. (zakuŕ): *izond.* Lagunen aurka zailki axukatzen dan zakuta. I: Gaakaitz.

gaaitu. (jabego): *ad.* Nokia edo gauzaen gañean jabcgoa izan. 1: Gaait, gaitu,

gaamu. (kako): *iz*. Aŕantza4eek darabilten kako txikia.

gaando. (lepo): *iz*. Lepondoaren goiko zatia; bertan burua ta bizkaŕ-ezuŕa alkartzen dira. j: Ikus.: Garondo. 1: Gaondo, gaundo.

gaarazi. (zakuŕ): *ad.* Zakufak axukatu. 1: Gaatu. (zirikaldi): *ad.* Zakuŕak axikatu.

gaartu. (aots): *ad.* Deadaŕ-egin. (inka): *ad.* Deadaŕez ayeneka ari-izan.

gaarzaro. (il): *is.* Urteko seigafen ilea; garagarzaroren laburpena; garagafila.

gaasia. (aindo): *adond.* Aindoz ari-izatea. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez ari-izatea.

gaasti. (etabaga): *izond.* Erabagaz ari dana.

guatu. (zirikaldi): *ad.* Ikus.: Gaarazi. (zakuŕ): *ad.* ikus.: Gaarazi. (eraso-aldi): II *ad.* Zakufak eraso. (atsikipen): 11 *ad.* Ukabilaz artu. (itsaspcn): 11 *ad.* Itsatsi.

gnats. (aŕain); *is.* Kuŕuzkakaria dan aŕaña; sofia ia zubila da to bare laŕua mikes' oso gogoŕakaz estalita dago; laŕu ori ten zurak leguntzeko erabiltzen zan.

gaatzale. (zakuŕ): *izond.* Notiñak erasoten ditties zakufa.

gaba. (gait); is. Gana itzaren atdaketa biguingaŕia.

gabai. (egazti): is. Ikus.: Antzeta. j: Gabongua, kayaŕ, kayo, glope, ipaŕ-kayo, itsaspika, maloin, marikaka, parpara, ooin-mutu, corona, Íis`iti-taŕata, uxuxu, zezilio-promestiku, kayabeltx.

gabaila. (pago): *is.* Ikus.: Bagaila.1: Cabala, gabatxa, bagatxa.

gabal. (antzutasun): *izond* Antzua dana.

gabaldi, (esnaldi): *is.* ikus.: Esnaldi, (gat): is. Gau-aldia.

gabaidiko. (gau): *izond.* Gauari dagokiona.

gabaldu. (antzutasun): *ad.* Antzua biurtu.

gabaltzaile. (antzutasun): *izond.* Antzutzen duena.

gabaña. (zauri): *ad.* Zauritu.

gabargi. (argitza): *is.* Argitzeko zuzia.

gabafasa. (egazti): iz. Potoŕoa baño aundiagoa dan antxeta beltza. 1: Gabaŕasu, polboriña.

gabafo. (zenbakun): iz. Zenbatzan egindako oketa. (okef): *is.* Berbera. (di): il *iz.* Aile/aka zaña. (Ixoskof): 11 *ix.* Sai-abereen edo abelgoŕien oñetan, edo sofiaren edozein tokian lafupean egiten dan txoskota.

gabatu. (izaneza): *ad.* Ezereztasuneraño gutxita. (gait): *ad.* Ikus.: Gabetu.

gabatxa. (pago): *iz*. Bats.: Bagaila. Gabala, bagatxa.

gabatxf. (zatarkeri): *izond* Zitala dana.

gabaz. (gau): *adond.* Gauaz itzaren aldalceta biguingaŕia. I: Gabez.

gabazdin. (janztura): *iz.* Salad oso ertsitua dagocn jaka, bealdean oso zabala dana.

gabazko. (gait): *izond.* Gauari dagokiona I: Gabeko, gabezko.

gabe. (gabctasun): *atz*. Gabetasuna adierazten duen itza. 1: Ikus.: Gabetasun. 1: Gaberik, gabetanik, gabeki, gaberiko, gabetank, gaber, ge. (txirotasun): *izond.* Txiro. : Gabetsu. (auŕotasun): 11 *adond. Etdu* baño lenago.

gabe-aldi. (gabetasun): *is.* Gabetasun-aldi.

gabe-uzte. (gabetze): ŕz. Noribait daukana kentzea.

gabearazi. (gabetze): *ad.* Ikus.: Gabetandu. I: Gabetu.

gabekeri. (gabetasun): iz. Zerbaiten peitzea.

gabeki. (gabetasun): *atz*, Ikus.: Gabe.

gabeko. (gait): *izond.* Ikus.: Gabazko. 1: Gabezko.

gabenara. (saguzaŕ): *iz*. Ikus.: Saguzaf. ^: Gabauñara, gabenada, gabinara, gabainara.

gabentz. (beaŕ): *is*. Thus.: Beat.

gaberatu. (gau): *ad.* Gauera eldu.

gaberdi. (gau): iz. Gauaren erdia. 1: Gayerdi.

gaberdi-zaf. (gau): *is.* Gaberdi ondoko aidia. I: Gabertostian.

gahcrdika mozolo. (egazti): *iz*. Ikus.: Ontza. Gabontz.

gaberditsuan. (gau): *adond.* Gan erdi atdean.

gaberiko. (gabetastm): *aiz*. ikus.: Gabe. 1: Gabez.

gabero. (gau): *adond.* Gao guztietan, bein-banan zentzunez.

gabertostian. (gau): *adond.* Ikus.: Gaberdi-zaŕ.

gabesi. (leku): *iz*. Estalunerik ez izatcan, abereak gaba igarotzen dutenlekua.

gabesiaratu. (leku): *ad.* Abereakgabesim eraman.

gabetandu. (gabetze): *ad.* Eukitzen dana kendu. I: Gabetu, gabearazi.

GABETASUN. *iz*. Zerbaitcn pcitze edo kentze edo gabetzea. I: Eŕeitura, afauka, euki-eza, eztasun, ez-ukana, gabe, gabetarzun, ezizan, utz, utzarte, utzik. /1 (ezinbestetasun), (ezoso), (izanoza), (nafiokera), (txirotasun), (ufitasun), (ufunde).

gabetsu. (txirotasun): *izond* Ikus,: Gabe.

gabetu. (gabetze): *ad.* Egin ditekena egin gabe utzi. I: Noribait daukana kendu. 1: iviuŕitu, uldu. (gait): *ad.* Gnus eldu. 1: Gabatu. (baiben): 11 *ad.* Eginbeaŕ baton baibenez zerbait eman edo utzi. (txirotasun); li *ad.* Txirnta. (gabetasun): II *ad.* Peitu. (astanpen): 11 *ad.* Lekoratu.

GABETZE. *iz*. Noribait berak zeukan zerbait kentzearen egipena. 1: Norbaitek eaki al duen zerbait ez eukitzea. I: Noribait berak zuen lanbide, eskubide edo duintasuna kentzearen nekea. I: Iŕikatzen eta nai dan ona ez izatca. I: Pairamendu, uko-egite, utz-arazte.1/ (arpen), (astanpen), (emote), (gabetasun), (galpen), (kaltc), (kentze), (tagatze), (lapuŕeta), (utzerazpen), (yaraunspen).

gabeukatz. (orcnlari): *iz*. Ikus.: Orenlari.

gabeukatz-egintza. (oreniari): *iz.* Orenlariak egiten dituen langintza.

gabeukatz-sakel. (orenlari): *iz.* Orenlaria eramateko sakeia.

gabeukazkin. (orenla ri): izond. Orenlariak egitcn dituena. (esku-laugintzak): *izond.* Berbera.

gabeukaztegi. (orenlari): iz. Orenlariak saltzen diran tokia.

gabeuki. (oren): iz. 1kus.: Oren.

gabeukidi. (aidikada): *ft.* Eguzkia luf-geŕiaren gafican egoteagatik egunak eta gaubak berdin diranen aldikoa,

gabeukiro. (oren): *adond.* Ordu bakoitzean.

gabeun. (egun): *iz.* Ogetalau orduko eguna.

gabez. (gau): *adond.* Gauan, gaucz.

gabezl. (uŕitasuu): *iz.* Ikus.: Ufitasun. I: Guticzia, lazeria, motzaldi.

gabezko. (gau): *izond.* Gauari dagokiona.

GAM. *iz.* Burn€-olaetan erabiltzen dan main aundi ta aztuna; tunkutuna. I: Gabia, kabiko, igun, sokabi. (zeiñu): *iz.* Kaŕalca aundia, Aste Done'an zeiñuen ordez dofectau erabiltzen dana. Kalaka, kalaska, kaliskak, main. (landare): *iz.* Abi; txilarkidea dan landarea; bare igaliak ale belzkak dira, batzuetan oztinzkak ere, gozo ta jangafiak. // (oŕi), (austura), (burni), (iltze), (tabaki-aitzuŕ), (lanabesa), (mailuz landura), (makil), (tanpa), (zeakadura),

gabi-efota. (sagatondo): *iz.* Sagafondo-mots bat.

gabi-igun. (gabi): iz. **Gabiaren** gidefa. I: Gabi-iruin, gabi-kirten, gabigun.

gabi-iruin. (gabi): iz. Ikus.: Gabi-igun. I: Gabi-kirten.

gabi-kirten. (gabi): iz. Ikus.: Gabi-igun. Gabi-iruin.

gabi-oilaf. (txori): *iz. ikus.:* Basabeaŕ.: Basaolaŕ, basoilaŕ.

gabi-ukaldi. (gabi): iz. Gabiz emandako tanpa.

gabia. (kabi): *iz.* 11cus.: Kabi.

gahiardatz. (gabi): *iz. Gabia* esegita dagoen mutuŕaren makila.

gabiarotz. (ezautailu): *Land.* Ezautailu bezela burn-makila daramana. Gabidun.

gabidun. (ezautailu): *izond.* 1kus.: Gabiarotz.

gabika. (gabi): *adond.* Gabiaz jotzen ad-izatea.

gahikatu. (gabi): *ad.* Gabiaz tanpak eman. I: Gabitu.

gabiko. (gabi): iz. Esku-gabia liñoa xeakatzeko erabiltzen dana. I: Gabika. [fiñoj: iz. **Liiio-azaaa.**

gabikotu. (zeakadura): *ad.* Xeakatu.

gabil. (gari): iz. Ikus.: Antz. j: Agotz, alotza, aŕotx, gari-azal, ogi-zizki.

gahila. (eguŕ): iz. Eguf-azaaa. (azao): *iz.* Berbera. (biurkin): (iz. Zuran burnizko zatikoak tinkotzeko biurkiña. (makil): 1! iz. Eustaga bezela gurpilari jartzen zayon makila.

gabilara **urdin.** (egazti): iz. Eŕauts-margoa duen aŕanoaren **lama.**

gabilari. (azao): *izond.* Gabilakjasotzen dituena.

gabilatu. (azao): *ad.* Azaotan ipiñi.

gabilera. (esnaldi): iz. Zendua dana laguntzeko egiten dan gau-esnaldia.

gabiola. (kayola): iz. Kayola txikia. I: Ikus.: Kayola.

gabirai, (egazti): *ft.* Aŕapakaria dan egazti aundia. j: Gabilarti, gabiraba, gabirau, gabiroi, gabilare, gabilau, azoŕ, kabidoi, kalpaŕ, kapelari, karibei, mirotz, mini, mirusai, oily jale, pelata, sare-gabirai, ulain, oso-boŕeo, uso-bofera, zapalaitz, zapalatz, txitxa-lapuf, zapelaitz, txori-be€atx, txorizale, txori-lapuŕ, xaflaxa, xedera-mirotz, xellatz, xori-zale, kabildara, kabirai.

gabirio. (etxegain): *iz.* **Etxegain** azpian jartzcn dan egurkia,

gabiro. (hero): iz. Argiaren begian dagoen giroa.

gabitegi. (gabi): iz. Gabiaz lanegiten dan tokia.

gabitu. (gabi): *ad.* Ikus.: Gabikatu.

gabitxn. (lera-efesta): iz. Lera-eŕestaren aga.

gabitzaile. (gabi): *izond.* Gabiaz ari dana.

gabizan. (aditz): *ad.* Gabiltzan, (bill gaitezen.

gabon. (agar): *iz.* Aguf bat; **gau on –** gabon. Gayun, gayonilc. (jai-aidi): iz. Egubefiko area. (gau): iz. Egubeŕiko gaunagusia. I: Gabon-gaba, gaboneŕi, gairon, olantz-gau.

gabon-abesle. (ahead): *(wad.* Gabon-abestiak abesten dituena.

gabon-abesti. (abesti): *iz.* Gabonetan abesten diran abesti bereziak.

gabon-aldi, (aidi): *iz.* Gabonetako **nidia.**

gabon-auŕe. (yaurespen): *iz.* Gabonaron auŕekolaugaŕen igandetik gabon-egun arte dagoen aldia, eliz-otoyari dagokionez.

gabon-egun. (egun): ŕa. Egubeŕi'ko eguna.

gabon-eskale. (eskari): *ŕannd.* Gabonetan bezuzak eskatzcn ari diranak.

gabon-gaba. (gm): iz. ikus.: Gabon. I: Gabon-gaua.

gahon-gau. (gau): *iz.* Gabon-eguneko gam.

gabon-jayak. (jai-aidi): *iz.* Ikus.: Gabonak.

gabon-madari. (madariondo): *iz.* Gabonetan jaten dan madaria.

gabon-mukuf. (enboŕ): *iz.* Ikus.: Gabon-subil.

gabon-ondu. (gau): *ad.* Gau onak opa-izan.

gabon-opil. (opil): *iz.* Gabon'erako egiten dan **opila.**

gabon-su. (eŕeaidi): *iz.* Gabon-gabean egiten dan su aundia, Yosu berotzeko asmoz.

gabon-subil. (enbof): *iz.* Gabonetan, sukaldean izekita dagoen eubofa. I: Gabon-mukuŕ. j: Efe gabe geratzen dan puska biaramonean ganbarara eramaten da ta ango abe batean garde; ofcla, nste danez, etxea ezta efeko.

gabon-zuzi, (egat): ŕz. Gabon'tan supazteŕean pizturik dagoen egurkia. (enbof): iz. Gabonetan supaztctean pizturik dagoen enbofa.

gabonak. (jai-aidi): iz. Gabon-aldiko jayak. I: Gabon-jayak.

gabonari. (emanketa): iz. Ikus.: Gabongari. I: Gabonkari, gabonsari, (ari): iz. Gabon-eguncan egindako aria; **almen** bereziak dituena uste da.

gabondu. (gau): *ad.* Gait ona opa-izan.

gaboneŕi. (gau): *iz.* Ikus.: Gabon.

gabonetan. (jai-atdi): *adond* Egubeŕi-egunetan.

gabnnsari, (emanketa): *iz..* Gabonetako bezuza. I: Gabonkari, gabonsari, gabonari,

gabongua. (egazti): *iz.* Ikus.: Antxeta.: Gabai, kayaf, kayo, glopc.

gahonil. (it): *iz.* Lotazila; urteko azken ilea.

gabonsari. (emanketa): *iz.* ikus.: Gabongari.

gabontxbnuf. (gau): ŕa. Urtaŕilaren boskateneko gaua.

gabontz. (egazti): *iz.* lkus.:.Ontza. Gaberdiko mozolo. (ozarkcri): iz. Mukeŕa dan **notiña.**

gaboutzi. (ontzi): *iz.* Gauaz garnua jasolzcko ontzia. I: Azpiontzi, kito, kutxu, murko, pixontzi, pixuntzi, pispot, pixa-pot. (garnu): ***is.*** Berbera.

gabonzaaf. (jai-aldi): *iz.* Urteko taken eguna. I: Gabonzaŕ, gabontzaŕ.

gabote. (joko): *is.* Ayenaren muturaz eta lan lumaetaz egindako egakaria.

gabu. (abere-tresnak): *iz. Ikus.;* Abercctresnak. I: Kabu.

gadayuntza. (lasto): *iz.* Uzta jaso ondoran lufean ebaki gabe geratzen dan lastoa.

gado. (makalao): iz. Malcalao-mota bat, kekatua jatcu dana.

gadof. (anpulu): *iz.* Ikus.: Agun. (aogozo): iz. ikus.: Aduŕ.

gadun. (burumuin): *is.* ikus.: Burutnuin. ^: Burufuin.

gadnfi. (utzaldi): *iz.* Zanri edo txoskot batetik ateratzen dan utzaldia.: Osu, sedal, sedel, sendel, sum', usi, usu, zit. (odol): iz. Odol-gazura. j: Odol-gerli, sakaŕ, sukaŕ, usi, usu, zukaf, suaŕ.

gaduflatu. (Ian): *ad.* Gcyegi lanegin.

goe. (sukalde): *is.* Lapiko-zali-aundia. I: Ikus.: Eltze-zali, gaika, gays.

gaelera. (izkers): iz. Gales-efiko izkera.

gaesl. (aragi): *iz.* Idiaren aragia.

gafa. (cake): *is.* Ur-bazteŕ bateko sasiatc kcntzeko erabiltzen dan kakoa. (zur): *iz.* Mai beruntz eraniatean, zurari eusteko erabiltzen dan arpa.

gafete. (aile): *is.* Aŕ-cineaz egindako burni-arizko ailea.

gagata. (ikatz): iz. Zurikatz-mota bat margo belts edeŕa dueua, leunkatu ditekena to pitziak eta apaingailuzko gauzak egiteko erabiltzen dana.

GAl. *iz.* Pisi-gorputzak dagizkien zerkia; bare eŕozko zeintasuna irauntasuna dalarik. izadiaren agerpen baten egimenari dainayon eŕekin edo zia. E: Elertiz edo yakintzazko lanketa baten yardukaria. ; Ekei. Adierazteko edo erabiltzekoa dana. j: Lan baten muña, j: Margozko edo kopos-lanaren egindakoan adierazten dana. j: Zerbait egiteko ekaya. I: Elkai, gei, puska, segai, sortugai. ii (adinren), (ebazkizun), (elebcŕi), (elerti), (itzanise), (irate), (kiwi), (olerti), (pisia), (zabaldi) (gau): *iz.* Eguzkia etzanda gero, bertatik datoŕen argitasuna atertzen dan aldia. j: Gau itzaren akiaketa. I: Ilun, latzia. (mintzoera); II *iz.* Itzegitekoa dan arazoa. (artakotasun): H *izond.* Zerbaiterako autzetsua dana. (atsekabe): II *izond.* Ituntasun edo nekez beterik dagoena. (poz): (*izond.* Alaiturik dagoena. (ubil): II iz. Ttxaso eso ibai baten omen igipena, norabide batean egiña. (irabazbide): II *izond.* Alde edo aurka, zerbaiten diña dana. (meera): II *izond. Mee* dana. Ikus.: Blitz,

gal on. (artakotasun): *izond.* Zorbaiterako artakotasnna duena.

gal uertza. (burumuin): *iz.* Burumulña osotzen duen zerki guzia.

gai-aldekn, (goi jakintza): izond. Ikus.: Gaikoi.

gai-asee, (maŕazki): *izand.* Lan baterako maŕazkiak egiten dituena. (yarein-yardunbideak): *izond.* Berbera.

gal-balro. (gaigabetasun): *izond.* Ikus.: Gaibage. I: Gai-gabeko.

gai-berantian. (gau): *adond.* Gauean berandu.

gal-egile. (artakotasun): *izond.* Beste bat antzetsua egiten duena.

gal-egin. (artakotasun): *ad.* Zerbaiterako norbait edo zerbait egokitu.

gai-egitea. (artakotasun): *iz.* Bests bat antzetsua egin.

gai-eŕeskada. (leŕokada): *is.* Aaazoen Iefokada, i: Gai-leŕo.

gai-ctsi. (gai): *ad.* Gaya bezela artu, onartu. I: Gai-iritzi.

gai-ez. (gayeztasun): *izond.* ayeztasunez ari dana.

gai-eza. (ezereztasun): *iz.* Ikus.: zereztasun, Zultasun,

gal-Mara. (saguzaŕ): *iz.* Ikus.: Saguzaf. ^: Gautxori, gayañea, gayañcra, gai-aiñara.

gai-iritzi. (gai): *ad.* Ikus.: Gai-ctsi.

gai-izaki. (gal): *is.* Gayczkoa dan zer edo zer.

gai-lefo. (lefokada): *iz. Ikus.:* Galŕeskada.

gai-nef. (burunruin): *iz.* Burumuiña osotzcn dutcn bi zerkien bakoitza.

gai-xori. (txori): iz. Gauss dabilen txoria.

gai-zale. (gai): izond. Zerkiaz gays bakaŕik onartzen duena.

gal-zalekeria. (gal): *iz.* Zerkiaz gays bakaŕik onartzeu duen irakaskintza.

gai-zaletu. (gai): *ad.* Gai-zalekeria egitzat ouartu.

gal-zefenda. (lefokada): iz. Gal edo arazoen lefokada.

gaibage. (gaigabetasun): iz. Gayezkoa eztana I: Gai-bako, gai-gabeko, gaigabe.

gaibakotasun. (gaigabetasun): *iz.* Ikus.: Gaigabetasun.

gaibele. (egazti): *iz.* Gaueko egazti afapakaria, ontzarcn antzekoa dana.

gaiburu. (ubil): *iz.* Ur-lastefaren bums.

gaidun. (gai): *izond.* Ikus.: Gayezko.

gaiduru. (karel): *ad.* Kareletatik gaindu ta jausi.

GAIGABETASUN. *iz.* Gayezko eztanaren egokera. Gorputzik-eza. *iI (arima),* (gogai), (irudimen).

gaigafi. (duinlasun): *izond.* Duiña izan ditekena.

gaika. (sukalde): *iz.* Ikus.: Eltze-zali, gae, gays.

galkaitz. (eŕedize): is. Ikus.: Zarkin. Ataparatu, gayakaitz.

gaikalde. (sabot): iz. Ikus.: Sabai. Goikaldc.

gaikari. (gau): *izaad.* Gabaz kaleetan barna ibiltzen dana. I: Gayakari, gayaiari.

gaikera. (eskuante): *is.* ikus.: lislcuantze.: Gaikuntza.

gaikeri. (goi jakintza); *is.* Gaya zerki bezela bakafik onartzen duen irakaskintza, ta gogoaren izaera ukatzen duena.

gaiki. (gai): *iz.* Gayaz egiña dana.

gaikieragile. (egin): *izond.* Eragilea dana.

gaiko. (izaŕ-mutil): iz. Ikus.: Ilargi. (gau): iz. Gauari dagokiona.

gaikoi. (gai jakintza): *izond.* Gaikeri-irakaskintza jaŕaitzen duena. j: Gai-aldeko.

gaikortu. (kiri): *ad.* Kirlan *jaŕi.*

gaikuntza. (eskuantze): is. ikus.: Eskuantze. j: Gaikera, gurbilezi.

gailan. (gau): iz. Gabaz egiten dan lana. (Ian): *is.* Berbera.

gaildoŕ. (arto): *is.* Artoaren goiko zurtoiña. I: Ikus.: Gailuŕ, gailadi.

gaildortsu. (gurenda): *izond.* Gurenda lortzen duena.

gailduf. (eixegain): *iz.* Ikus.: Gailuŕ. Galdnŕ, galyuŕ.

galls. (endai): iz. Amuko endaiixoa. (gelberatasun); *izond.* Gelberatasunez ari dana. I: Gaileta, gailu. (abaŕ): II *is.* Adaxkaen goiko mutuŕa. I: Gaili, galls, gala. (peŕa): II *iz.* Zaldiarentzako pefa.

gailadi. (alto): *iz.* Artoaren lorearen zurtoiña. j: Ikus.: Gaildoŕ.

gailaguf. (garagar): *iz.* Orma la bideetan sortzen dan garagafaren antzekoa dan landarea.

gaiIagin. (peŕa): *izond.* Abereai peŕk jarizen dizkiena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

gailarazika. (ants): *adond.* Deadarka ari-izatea. : Gailarazka.

gailasi. (ants): *iz.* Ikus,: Deadaŕ. I: Gaŕasi, gailarazi.

gailasi-egin. (ants): *ad.* Deadaŕ-egin. I: Gailasitu.

gailasitu. (aots): *ad.* Deadaŕ-egin.

gailastila. (egai): iz. Egaf-zama txikia. I: Gaili.

gailatu. (peŕa): *ad.* Sal-abereai pefak

gaile. (poz): *izond* Maya dana.

gaile-dantza. (dantzaketa): *iz.* Galizia'ko dantza.

gailego-aza. (barazki): *iz.* Abereentzako beŕo-mots bat.

gailegu. (cli): *izond.* Gatizia'koa dana. (izkera): ŕa. Galizia'ko izkera.

gailegu-baba. (babaŕun): ŕz. Ikus.: Babafun.

gailegu-soiñu. (scab»): *iz.* Galizia'ko eresta.

gailegu-talde, (mortxokada): iz. Gailegu batzuen balsa.

gailen. (nagusitasun): *izond.* ikus.: Gayen. I: Galen.

gailendu. (nagusitasun): *ad.* Nabarmendu, burua atera. : Galendu. (aunizketa): *ad.* Geitu, ainiztrt, ltz au batzuetan zentzu txataz erabiltzen da: Gailendua = txetena.

gailendu-eziña. (gurenda): *izond.* Garaitu ezin ditekena.

gatlenld. (nagusitasun): *adond.* Nagusitasunez,

gailentasun. (nagusitasun): *iz.* Ikus.: Nagusitasun, Gaiiiausitasuna,

gailentza. (duintasun): *iz.* Bare duintasuna adierazteko, noribait ematen zayon aundilci-izena.

gailentzaile. (nagusitasun): *izond.* Gainditzen dana.

gailentze. (nagusitasun): iz, Gainditzea.

gailet. (landare): ŕz. Ginbailkaria dan landarea, soloetan agcrtzen dana; arantzakaz inguratuta igaii txikia ematen duena.

gailet-outzi. (ontzi): *iz.* Kokilak eukitzeko ontzia.

gatleta. (onizi): *iz.* Kantxil, bezko, pertz txikia. I: Sail txikia, galeta, tutrrlai, tutuiu. (eyeraldi): *iz.* Eyera-znlira era doan uraskatxoa.(golberatasun): Ij *izond.* Ikus.: Gaila. I: Guilu.

gaili. (abaŕ): ŕz. Tkus.: Gaila. Tkus.: Txaria. (eguŕ): *iz.* Ikus.: Gailastila. I: Adaskaen zama. I: Gailimeta.

gailikia, (landare): *iz.* Lastaduna dan landarea, alapiderako ta soropiloak eratzeko ona dana.

gailofa. (txori): *iz.* Bere lumak goŕi ilun margoaz dituen txoria; zomofoak jaten din] ta bare abestia atsegiña da. I: Galofa.

pant. (ozkadura): *iz.* Ozkaduraetan egiten dan lan berezia.

gailoidun. (ozkadura): *izond.* Gailoyez apainduta dagoena.

gailof. (arto): ia. Artoaren lorea. I: Galoŕ. (bizkargune): *izond.* Goitsua dana. GalTuŕ, gailuŕu, galiuŕ.

gailortsu. (aŕokeri): *izond.* Ala dana.

gailu. (urdai): *iz.* Urdayaren azala. (gelberatasun): *izond.* Ikus.: Gaila. I: Galicia. (laŕu): II *iz.* Laŕnau egiteu dan gogortasuna.

gailu-bedaf. (belaŕ):ŕz. Garmixŕa antzekoa dan belafa; here ofiak maskuŕak sendatzeko erabiltzen dim. I: Gailu-belaf.

gallume. (gari): *iz.* Guixi azten dan garia. (aurtzaro): iz. Indaf gutxi ducn ants.

gailupa. (txori): iz. Bern lumak de goŕixta margoaz dauzkan txoria; ega ta isatxean belzka ta buruan goŕi. Ongi abesten du ta ataz atzantzen da,

gailurdun. (bizkargune): *izond.* Buruan gingila daukana. I: Galurdun. (txori): *iz.* Ikus.: Txorzabal.

gailure. (arms): *iz.* Biribilduta amaitzen dan rnuŕua ta telaknz estalita dagoena.

gailuf. (etxegain): *iz.* Etxegañeko bizkaŕa. I: Gaildut, gnidu ŕ, galyuŕ. (arto): iz. Ikus.: Gaildot. (bizkaŕ-ezuŕ): jj *iz.* Abereen bizkaf-ezufa. (bizkargune): II *iz. Ikus.:* Gailor. I: Gailuŕu, galiuŕ, galuŕ.

gailof--biko. (toutoŕ): *izond.* Bi tontof dauzkana.

gailufera igo. (igoera): *ad.* Egaztiak goyenera igo.

galluferatu. (goresketa): *ad.* Goratu.

gailuferia. (apaingailu): *iz.* Ormadietako goi-aldeetan ipintzeu diran apaingailuak.

galiuŕ--osto. (arto): *iz.* Artoaren goiko ofia. (oŕi): ŕz. Berbera.

gailof-teila. (tela): *iz.* Etxegañeko galuŕean jartzen diran telak.

gatluŕu. (bizkargune): *izond.* Ikus.: Gailoŕ. I: Gailuŕ, galiuŕ, gaĹuru. (olo): *ŕa.* Olaŕen gingila.

gailurtu. (nagusitasun): *ad.* Nabarmendu, gailendu. I: Galurtu.

gailuslca. (makil): *iz.* Malcil Lodi ta gogor'a.

gailuskada. (tanpa): *iz.* Gailuskaz emandako tanpa.

gailuzlci. (gezatasun): *iz.* Gauza geza.

gaimel. (olio): *iz.* Tkus.: Olio. I: Gantzukari, oligo, orio.

gaimel-adaf. (olio): *iz.* Olioa cramateko add.

gaimel-antzeko. (olio): *izond.* Gaimelutaren margoao duena.

gaimel»ontzi, (ontzi): ŕz. Oliaranak eukitzeko ontzia.

gaimeldegi. (olio): *iz.* Oliva saltzen dan saltokia.

gaimeldun. (olio): *(rand.* Oliva saltzen duena.

gaimelgin. (olio): *izond.* Oliva egiten duena.

gaimelgintza. (olio): *iz.* Oliva cgitcko langintza.

gaimelketari. (oliondo): *izond.* Oliaranak biltzen dituena. I: Gaimel-batzaile.

galmeluf. (oliondo): *iz.* 1kus.: Oilman.

gaimelufaltzeta. (olio): *iz.* Gaimel-uŕaitzak dagozen tokia.

gaimelufondo. (oliondo): *iz.* Ikus.: Oliondo. I: Gaimel-utaitz, olibatzc.

gaimen. (artakotasun): ŕa. Ikus.: Artakotasun.

gaimen-ufaitz. (oliondo): *iz.* Ikus.: Oliondo. I: Gaimeluŕondo.

gaimendetu. (jabego): *ad.* Norbait ado zerbaiten gañean beste norbaitek nagusitasuna izan.

gain. (tontol): iz. Ikus.: Tanta. (iraitz): *iz.* Tkus.: lraitz. (goycra): II ŕz. ikus.: Goyera. I: Gain. (nagusitasun): II *adond.* Goyan. I: Gaiudi, gcin, gane. (esne): II *iz.* Esnearen apata. (malda): II *iz.* Ikus.: Aldapa. (bikaintasun): Ii iz. Auta dana. (igali): II *iz.* Gauza baton lenengo Igalla. (koipc): II *iz.* Ikus.: KCoipe. I: Gantz. (akulukada): I *iz.* Akulukadaren akulua. (ordezpen): Ij *adond.* Norbaiten bizkaf izatea. (geikuntza): II *adond.* Bestalde, azostcan. I: Gad-titian, gaifialatikoan, gainalan. (aditz): II *ad.* "Gan" aditzareu gerokoaren,"ganen"en laburpena.

gain-arindu. (aaimen): *ad.* Adimenareu almenak auldu.

gain-ase. (asetasun): *ad.* Asetu, okitu.

gain-axal. (lerdoki): *iz. Ikus.:* Lerdoki.

gain-ayaŕ. (abat): *iz.* Enbof bcrean dagoen usteldutako abafa.

gain-bazu. (malda): *iz.* /Ira joan diteken malda.

gain-beeraka. (birunda): *ad.* Gañetik beeruntz ari-izatea.

gain-beeratu. (eraindu): *ad.* Ormadiak pizkanaka-pizkanaka eraindu.: Gainberatu, azpizgain uzkaiii.

gain-begiraldi. (iknsmen): iz. Gaiñctik begiratzea.

gain-begirari. (ikusmen): *¿road.* Gaiñctik edo goitik begiratzen duena.

gain-beglratzaile. (ikusmen): *izond.* Gaiñctik begiratzen eta aztertzen duena.

gain-beta. (birunda): *adoud.* Goitik bera. Gain-beera.

gain-beragafi. (Mustasun): *izond.* Jaustasuna egin dezakena.

gain-beraka. (jaustasun): *adoud.* Jaustasunean ari-izatea.

gain-berako. (tanpa): *iz.* Goitik beruntz emandako tanpa.

gain-beraldi. (jaustasun): iz. Ikus.: Jaustasun. I: Uŕiera. (eguzki): Eguzkiaren sartaldia.

gain-biurlco. (hiurkin): iz. Biuŕiko baten gal-lean jartzen dart bests biuŕiko.

gain-egin. (salakuntza): *ad.* Noribait efa, txarkeri edo egipenen bat yauki. I: Gain-eman.

gain-eman. (salakuntza): *ad.* ikus.: Gain-egin.

gain-eraiki. (etxegintza): *ad,* Egindako ormadi baten gañean craiki.

gain-erantsi. (geikuntza): *ad.* Befiz geitu.

gain-erein. (ereintza): *ad.* Len ercindakoaren ga ᵍman beŕiz erein.

gain-erori. (ezlen-ikuste): *ad.* Ezlen-ikustean jazo. I: Gain-etoŕi.

gain-estallci. (longain): *iz.* Ikus.: Longain. I: Soingaiñeko.

gain-etoŕi. (ezien-ikuste): *ad.* ikus.: Gain-erori.

gain-ezarketa. (ezarmen): *iz.* Ikus.: Gaiñcratze. I: Gain-czarpen, gain-ezartze, gainkatze.

gain-ezarpeu. (ezannen): iz. Ikus.: Gaiñcratze. I: Gain-czarketa, gain-ezartze.

gain-ezafi. (ezarmen): *ad.* Gauza bat beste batesi gañean ipiñi.

gain-ezartze. (ezarmen): *iz.* Ikus.: Gaifieratze. Gain-ezarketa, gain-czarpen.

gain-ezpain. (ezpain): *iz.* Zomoŕoen goiko ezpaña.

gain-gai a. (adikin): *iz.* Belatiaren gingi1a.

gain-gain. (tontof): *iz.* Tontofaren gune goyena. : Gain-gaiñean, gan-gan, gane-gane.

gain-gaindik. (crkidetza): *adond.* Ikus,: Aundizka.

gain-gaiñeko. (nagusitasun): *iroad.* Gain-gaiñean dagoena 1: Gain-gaiñczko, presa-ezin.

gain-gaiñetik (begiespen): *adoud.* Begiespenez ari-izatea. (goyera): *adoud.* Oso gafiean egotea.

gain-garbitu. (ikuzketa): *ad.* Arin eta gaizki garbitu.

gain-idnri, (azpegi): iz. Lekorcko azpcgia.

gain-igortzi. (igorztura): *ad.* Gaiñetik igortzi.

gain-itxura. (azpegi): *iz.* Gaiñeko azpegia.

gain-ixuri. (ixuritasun): *ad.* ixuri-egin.

gain-jantzidnn. (gaucko): *izond.* Gañekoaz jantzita dagocna.

gain-jati. (ezarmen): *ad.* ikus.: Gainzkatu. : Gaiñeratu.

gain-josi. (josketa): *ad.* Josketa baten gañean beŕiz josi.

gain-kentze. (sabai): iz. Sabaya kentzea.

gain.leyo, (leyo): iz. Bfxegañean cgiten dan ieyo txikia.

gain-loratu. (azpadura): *ad.* Ozkaz ertzatu.

gain-loratzaile. (azpadura): *izond.* Ozkaz ertzatzen duena. (esku-langintzak): *izond.* Barbera.

gain-1uf. (lot): *iz.* Lurid goitua.

gain-mail. (bikaintasun): *iz.* Goi-yaulkatasuna.

gain-margotu. (margo): *ad.* Margo baten paean bcfiro margotu.

gain-maŕatu. (ezabapeu): *ad.* Maŕaen bidez zerbait ezabatu.

gain-txuriketa. (itzatgaitz): *ad.* Zuritu, zurikatzcaren egipena. I: Gain-xuriketa.

gain-ulcitu. (ikumen): *ad.* Beŕdu ikutu.

gain-xiratzaile. (sendabidekmtza): *izond.* Su-ziztailuaz sendatzen duena.

gain-xurikatu. (itzalgaitz): *ad.* Ikus.: Gain-xuritu.

gain-xurltu. (itzalgaitz): *ad.* Itzalgaitzez ari-izan. Gain-xurikatu.

gain-zabal. (ordoki): *iz.* Was.: Goi-ordeka. I: Gaiu-zelai.

gain-zaie, (kirol): *izond.* Mandl goituetara igotea incite duena.

gain-zama. (zama): *iz.* Zama baten gañean jaŕitako beste bat.

gain-zamatu. (zama): *ad.* Zama baten gañean bests bat

gain-zelai. (ordoki): iz. Ikus.: Goi-ordeka. : Gain-zabal.

gain-zerga. (zerga): *iz.* Zerga baten gañean jartzen dan bests bat.

gain-zurilceria. (losintxa): iz. ikus.: Losintxa. (zurikeri): *iz.* Ikus.: Zurikeri. (itzalgaitz): ₙ *iz.* ikus.: itzalgaitz. I: Gainxurikeria.

gain-zuriketa. (efugabedura): *iz.* Noribait egozten zayon etutik azke ateratzeko, izpideak ematcaren egipena.

gain-zuritu. (eŕugabedura): *ad.* Noribait etuaz garbitu. (zuritasun): *ad.* Gañetik zuritu. j: Gain-zurizkatu.

gain-zuritze. (ikuzketa): *iz.* Ongi zuritu gabe, zerbait gañetik bakaŕik ikuztea.

gain-zurizkatu. (zuritasun): *ad.* Ikus.: Gain-zuritu.

gainbare. (naretasun): *izond.* Itxuraz nare dagoena.

gainbeera. (maids): *adond.* Aldapa bera. (jaustasun): *adoud.* Jaustasunez ari-izatea.

gainbeerakatu. (norabide): *ad.* Benmtz zuzendu edo eraman.

gainbegirapen. (ikusmen): *iz.* Gañetik begiratzearen egipena.

gainbegiratu. (ikusmen): *ad.* Galata begiratu.

GAINBERADURA. *iz.* Gauzen kiri edo ezarmena aldatu edo naspilatzearen egipen eta ondorioa. I: Atzekoz ante, goikoaz beers, goikoz-bera, iraulketa, iraultze, txaubide. d (aldaketa), (aurkaketa), (binanda), (erabaga), (ezarmen).

gainberapen. (jauniraskunde): *iz.* Ikus.: Menderapen.

gainberatu. (jabego): *ad.* Ikus.: Gaiñartu. I: Menderatu. (utzerazpen): *ad.* Utzerazi. (makurdura): II *ad.* Ikus.: Gaiñazpitu. j: Itzuli-gainkatu. (nastaldi): *ad.* Lardaskatu, ondatu. (craindu): *ad.* Ikus.: Gain-beeratu. I: Azpizgain uzkaiii.

gainbero. (beta): *iz.* Goitik, eguzkitik eitzen dan berra.

gainbertze. (erkabide): *adond.* Ikus.: Ainbertze, ainheste. : Geinbertze.

gainbete. (okidura): *ad.* Gorda) bete. I: Gaindatu.

gainbide. (bide): *ft.* Goitik egindako bidea.

gainbirabera. (egazkaritza): Egazkiñen goitik beruntz zuzen jeistea.

gainbiufitu. (gupiera): *ad.* Goitik biurtu.

gainbizi. (bizi); *ad.* Norhait ii ondoren edo gertakari baten ondoren bizi.

gainbizidnn. (bizi): *izond.* Gertakari baten ondoren bizirik geratzen dana,

gainbizitza. (bizi): *iz.* Gertakari baten ondoren jaŕaitzen dan bizia.

gainburu. (birunda): iz. Ganburu, itzulirnurdika.

gainburuzlca. (hirunde): *adond.* Birundaka ari-izatea. I: Gainburuzketa.

gaindaŕ. (mendi): *izond.* Mendian jayo dana.

gaindasun. (irabazbide): iz. Saria artzeko egokia clan gizooaren egipen bercziaren tasuna.

gaindatu. (okidum): *ad.* Tkus.: Gainbete.

gainde. (goyera): ŕr. Ikus.: Goyera, I: Gaindegi, puyo.

gaindegi. (goyera): *iz.* Ems.: Gainde. I: Puyo. (etxegain): *iz.* Was.: Elxegaiu-lau. (egurki): Etxegañeko abe nagusia.

gaindeitu. (gorabide): *ad.* Gorabidea erabili.

gaindetsu. (aŕokeri): *izond* Aŕoa dana.

GAINDI. *iz.* Neuŕi edo arautik at igaro edo gafiez dagiena, goitik donna- l: Oiturazko edo aizua danareu zedaŕietatik edonola irteten dana. I: Gauza batek bests bati garaitzen dion czberdintasun edo gitioa. j: Geycgikeri, ogen, okerkeri. Gainburu, aundiegikeria, gaintikin, gainkeri, geycgiatasun, geitasun, geyegitasun, gcycgitze, geyegizkeria, gcitxokcria, lartasun, neuŕigabetasun,oborokin. (gisa): *adond.* Zest, -tik baŕena. (nagusitasun): (I *adond* Goiko tokian. Gañera. : leentasuna, goitasuna. (ibai): *iz.* Ibal baten ur-ertzetik ura irtetzcaren egipen eta ondorioa. : Ura ixuritzearcn egipena. *II* (aindo), (araugabe), (areagotasun), (asetasun), (askitasun), (aundicra), (bcgicspen), (erabilkeri), (gañcztasun), (gatantzi), (gauzeztasun), (gcikcri), (giñogabe), (gonburu), (kondar), (luzekcri), (okidura), (ugaritasun).

gaindi Joan. (karcl): *ad.* Ibis.: Gaindiarazi. I: Gaiudiatu, gaindi-egin, gaindi goan, gaindikatu, gaindixuri.

gaindi-arazi. (gaiudi): *ad.* Gañcz-eragin.

gaindi-egin. (karer): *ad.* ikus.: Gaindiarazi. I: Gaindiatu, gaiudi Joan, gaindi goan, gaindikatu, gaindixuri, gaindiz-egin, gaindik-egin, gaiudizkatu, gaiñezkatu. (gaindi): *ad.* Ikus.: Gaiñeratu. I: Gaindiatu, gaindikatu.

gaindi-eziñezko. (nagusitasun): *frond.* Garaitzeko eziña dana. I: Gaindigai€z.

gaindi-zulo. (caret): *ŕz.* Ubil bat gainditzeko zuloa.

gaindiarazi. (karel): *ad.* Karelctatik irten-eragin, gaindi-eginarazi.

gaindiatn. (karel): *ad.* ikus.: Gaindiarazi. I: Gaindi-egin, gaindi joan, gaindi goon, gaindikatu, gaindixuri, gaindizkatu. (gaindi): *ad.* Ikns.: Gaiñeratu. j: Gaindi-egin, gaindikatu.

gaindidura. (ugaritasun): *iz.* Ikus.: Ugaritasun. (osotasun): *iz.* Ikus.: Osotasun.

gaindigai)u. (gaindi): *iz.* Neufi betean botatzen dana ta gaindi-cragiten duena. (okidura): *iz.* Gainditu egiten duen zerbait.

gaindigaitz. (nagusitasun): *izond.* Ikus.: Gaindi-eziñezko.

gaindigafi. (nagusitasun): *frond.* Gainditu ditckcna.

gaindika. (karel): *adond.* Gaindiatzen ari-izatea. (tontor): *adond.* Tontoŕez-tontoŕ ari-izatea.

gaindikako. (gaindi): *ŕzond.* Gaindikoa dana. I: Gaindikin, gainditzu. I: Gaindiz dagoena.

gaindikatu. (karcl): *ad.* Ikns.: Gaindiarazi. I: Gaindiatu, gaindi-egin, gaindi goon, gaindi joan, gaindixuri, gaindizkatu, gait-wrath. (gaindi): *ad.* Berbera, berbera. (burutarapen): II *ad.* Burutara seaman, buruan sartu.

gaindikin. (gaindi): *izond.* Ikus.: Gaindikako. I: Gainditzu.

gaindiko. (nagusitasun): *izond.* Gainditik ateratzen daua.

gaindiro. (ontuŕe): *adond.* Ontafez arr-izatea. j: Gaindiroki. (iraitz): *adond.* Iraitzean ari-izatea.

gaindirrzki. (okiciura): *adond.* Okiduraz ari-izatea.

gainditasun. (nagusitasun): iz. Nagusitzea.

gainditsu. (ontuŕe): *izond.* Ontutez ari-[tuna.

gainditu. (gaindi): *ad.* Gainditik atera. I; Ganez-egin. j: Garaitu, purpuilakatu, itxitu.

gainditzu. (gaindi): *frond.* Ikus.: Gaindikako. Gaindikin.

gaindixuri. (karel): Iz. Ikus.: Gaindiarazi. 1: Gaindiatu, gaindi-egin, gaindi goan, gaindi-joan, gaindikatu.

gaindixurtze. (Irate!): *iz.* Gaindikatzea.

gaindiz-egin. (karat): *ad.* Thus.: Gaind€-egin. : Gaindizkatu.

gaindizen. (izen): *iz.* Notin bati, bens maketsen batcagatik edo beste kariagatik, ematen zayon izena.

gaindizendatu. (izen): *ad.* Noun bati, bare maketsen batcagatik edo beste kariagatik, izen bat eman.

gaindizka. (karel): *adond* Kareietatik irteten ari-izatea. (ontuŕe): *adond.* Ontufez ari-izatea.

gaindizkako. (gaindi): *frond.* Gaindiz ari data.

gaindizkatu. (caret): *ad.* Tkus.: Gaindi-egin. : Gaindiatu, gaindikatu, gaindiz-egin, gaindik-egin, gaiñezkatu.

gaindizki. (gaindi): *adond.* Gaindiz ari-izatea.

gaindizko. (gañeztasun): *izond.* Neufitik at, gañezkoa dana.

gaindoro. (iraitz): *adond.* Iraitzean ari-izatea.

gaindof. (tontoŕ): *iz.* Mendien tontoŕa. Ikus.: Tantof.

galndu. (jabego): *ad.* Tkus.: Gaiñartu. 1: Jabetu, gainberatu, xitu, ixitn.

gaindura. (goyera): *iz. Ikus.:* Goyera. I: Goragune.

gainduru. (gaindi): *iz.* Ikus.: Gaindi. Lartasun, oborokin.

gaingañcneko. (nagusitasun): *frond.* Goi-goyenean agertzen dana.

gaingari. (gari): iz. Galburu luzea ducn garia.

gaingil. (txoskoŕ): iz. Gongoil batzucn anpaduraz sortzen dan txoskof otza.

gaingiro. (bikaintasun): *adond.* Bikaintasunez ari-izatea. (iraitz): *adond.* Gogo-izarian iraitzezkoa dana.

gaingiroki. (iraitz): *adond.* Iraltzez ari-izatea. : Gainkiroki, gaingiroz.

gaingiroz, (iraitz): *adond.* Ikus.: Gaingiroki.

gaingoiti. (nagusitasun): ŕz. Oso goi-goyencan agertzen dana.

gaingoitik. (joandako): *adond.* Ikus.: Dabeneko. j: Dagoaneko, yadaneko.

gaingoitiko. (bikaintasun): *izond.* Osa yaukaltasunezkoa dana.

gaingoitikotarzun. (bikaintasun); Oso yaukaltasunezkoa izatea. Goingoitikotasun, gaingoititasun.

gaingoititasun. (bikaintasun): *iz.* Ikus.: Gaingoitikotarzun.

gaingoititu. (bikaintasun): *ad.* Oso yaukaltasunera igo.

gaingona. (gon[g]): *iz.* Gana baton gañean jartzen dan motzagoa dan beste bat.

gaingora. (malda): *adond.* Aldapa gora.

gaingoren. (goyera): *izond.* Goyenean dagoena.

gainjantzl. (longain): iz. Longain luzea, 1en apaizek zerabiltena.

gainka. (igoera): *adond.* Gaiñera igoten ari-izatea. j: Gainzka.

GAINKADURA. *iz.* Telak, ieldak, ezkatak eta abaŕ alkaŕen gañean jartzea, bakoitzak bestea zati batez estaltzen duelarik. I: Etxegintzazko apainketa, aŕañaxen ezkatak antzeratzean.// (estaidura), (gardaiñatze), (gonburt).

gainkapeka. (biamda): *adond.* ikus.: Gaiñazpika.

gainkari. (goyera): *izond.* Gnyeraetara igoten dana.

gainkartan. (bateratasun): *adond.* Ikus.: Bitartean.

gatnicatu. (igoera): *ad.* Gaiñera igol. (erorkera): *ad.* Gaiñean erori, (iñausketa): II *ad.* Landare batzuk iñausi.

gainkatze. (ezarmen): *iz.* Ikus.: Gaiiieratze. 1: Gain-ezarketa. (azaldi): *iz.* Afak emea gainkatzea.

gainkazeo. (zaldizketa): *izond.* Zaldiaren gañcanjaŕita dabilena.

gainkazpikatu. (birunda): *ad.* Batetik bestera gauza bat birundaka erabiltzea.

gainkeri. (gaindi): *iz.* Ikus.: Gaindi.

gainki. (goyera): *adond.* Gaiñetik ari-izatea.

gainkin. (mozkin): *iz.* **Lanbide** baten mozkiña.

gainkiroki. (ospa): *adond.* **Ospaz** ari-i'zatea. (iraitz): *adond.* Iraitzean ari-izatea,

gainkoalde. (iraitr): *iz,* Ikus.: Iraitz. 1: Gaifialde.

gainkozpikatu. (birunda): *ad.* Lufean jausitako norbait edo zerbait birundaka erabili.

gainmende. (jabego): *iz.* Norbait edo zerbaiten gañean beste norbaitek dual nagusitasuna.

gainpcka. (boŕoka): *iz.* Ikus.: Gaiñazpoka.

gainsari. (sariztalze): *iz.* Oiturazko saripen baton gañetik ematen eta artzen dana. I: Gaiñordain.

gainsariztagaŕi. (sariztatze): izond. Oiturazko saripen baton gañetik artzeko lain dana.

gainsariztatu. (sariztatze): *ad.* Oiturako saripen baten gañetik Oman edo ordaindu.

gainsola. (ofietako): *iz.* Ikus.: Gaintzola.

grants. (atzipe): iz. Ikus.: Atzipe.

gaintaf. (goyera): *izond.* Goyeraetan bizi dan basefitaŕa. j: Ikus.: Gaiñetaf. Gaiñeŕitaŕ, gaintzaŕ.

gaintasun. (bikaintasun): *iz.* Ikus.: Bikaintasun.

gaintatu, (atzipe): *ad.* Atzipctu. 1: Gaintierazi.

gaintegi. (zola): *iz.* lkaztokiko goyaidean dagoen olaetaz egindako goiko zorua.

gainti. (zearkadura): *adond.* Zeaŕez ari-izatea. j: Gaintilc, gaintika. (goycra): *adond.* lkus.: Gaiñetik, garaitik. (agermen): j(*is.* Barneko jokeraren agerpena. (aide): II iz. Beste-ertzeko aldea. (atxikidura): jj iz. Atxikiduraren egipena. (etiketa): 11 iz. Ikns.: Etiketa.

gainti-egin. (ixuritasun): *ad.* Ems.: Gaiñez-egin. I: Gaintitu.

gaintierazi. (ixuritasun): *ad.* ikus.: Gaiñez-eragin. (atzipe): *ad.* Ikus.: Gaintatu.

gaintika. (gonburu): *adond.* Ikus.: Gaiñez. (ontute): *adond.* Ikus.: Gaifiezka. (zearkadura): j *adond.* Ikus.: Gainti. I: Gaintik.

gaintikatu. (ixuritasun): *ad.* 1kus.: Gaiñez-egin. j: Gaintitu.

gaintikin. (gaindi): *iz.* Ikus.: **Gaindi.**

gaintiko. (goyera): *izond.* Gañean dagoena.

gaintitu. (ixuritasun): *ad.* Ikus.: Gaiñez-egin. j: Gaintikatu. (gurkadura): *ad.* Ikus.: Irentsi. j: Glakatu, idatsi.

gainto. (goyera): *iz.* Goycra txikia. (mendi): *iz.* Ikus.: Muru.

gaintoñ. (gertakari): *ad.* ustekabean zerbait gertatu.

gaintsu. (esue): izond. Esne-apafazkoa dana.

gaintu. (nagusitasun): *ad.* Beste baton edo zerbaiten gañetik atera.

gaintxigaf. (aragi): *iz.* Ikus.: Txintxorta. 1: Gaintxiti.

gaintxirpildu. (efealdi): *ad.* Ikus.: Gaiñeŕetu.

gaintxiñ. (aragi): *is.* Ikus.: Txintxorta. I: Gaintxigat.

gaintxo. (tontot): *is.* **Tontof** txikia.

gaintxura. (argibide): *ad,* Zeribait buruz argibidea Oman.

gaintxuri, (zaingo): *ad.* Zaindu, maldatn.

gaintxuritu. (zuritaaun): *ad.* Ikus.: Gaintxurizkatu. j: Gainxuritu, gain-zuritu.

gaintxurizka. (atzipe): *iz.* Atzipezko itxnra.

gaintxurizkatu. (zuritasun): *ad.* Gañetik zuritu, j: Gaintxurita, gainxurizkatu, gain-zurizkatu.

gaintza. (goyera): *iz.* Ikus.: **Goyera.**

gaintzaf. (goyem): *izond. Pcus.:* Gaintaŕ, Gaiñetaŕ, gaiñeritaŕ.

gaintziri, (siri): *iz.* Gurdiaren ardatza tinkotzeko ziria.

gaintzola, (oñetako): *is.* Eskaĺapoñen balm's.. 1: Gainsola.

gaintzoru. (zola): *is.* Zola baten gañean jartzen dan bestea.

galntzotu. (igorztura): *ad,* Iraitzean erdi ubila dan gaya nunbait ipiñi ta zabaldu. I: fiats.: lgorizi. j: Lardatu.

gaintsuri. (gari): *iz.* Oso suns dan garia.

gaintzurikeri. (losintxa): iz. Ikus.: Legunkeri. I: Eztikeria.

geintzuritn. (losintxa): *ad.* Balakatu, lausengatu. j: Ikus.: Balakatu.

gainxuri. (legunkeri): *iz.* Rots.: Legunkeri. j: Koipekeri.

gainxurikeria. (itzalgaitz): *iz.* Ikus.: **Itzalgaitz.** I: Gainxurizka, gaintzurikeria, ga ìnzurikcria, gain-zurikeria, itzalgaizkeria.

gainxurizica, (itzalgaitz): *iz.* Ikus.: Itzalgaitz. j: Gainxurikeria.

gainxurizkatu, (zuritasun): *ad.* Ikus.: Gaintxurizkatu. : Gain-zurizkatu. (itzalgaitz): *(sand,* Itzalgaitzez ari dana.

gainxurizketa. (itzalgaitz): *iz.* Itzalgaitzaren egipena. j: Gain-xurizketa, gain-xuriketa.

gainzgora. (joko): is. Anton **jokoa,** jauzika egiten dana. : Gaingora.

gainziri. (ziri): *is.* **Gardiaren arusak** estutzeko jartzen diran zirlak. I: Gaintiziri.

gainzka. (igoera): *adond.* Was.: Gainka. (meta): *adond.* **Metatzen ari-izatca.**

gainzkatu, (ezarmen): *ad.* Gauza bat beste haters gar-lean ipiñi. 1: Gaiñeratu, gain jaŕi,

gainzuri. (gari): *is.* Garl-mota bat, **lasto** gogoŕ eta motza duena; bate garauna aotzetik zailki yalgitzen da; bizargabekna dana. j: (iaintzuri, galtxuri.

gaiña. (crkabide): *adond.* Berdintasunezko erkabidea egiteko

itza; e.b.: Ori gaifia da = ori ainbeste da. I: Gafia,

gaiña artu. (nagusitasun): *ad.* Jkus.: Gaiña eraman. I: Gaiña idukitzea. Gaña attn. (gurenda): *ad.* Gaiñeratu, gaiñean ezaŕi.

gaiña eraman. (nagusitasun): *ad.* Autea attn. : Gaifia idukitzea.

gaiña idukitzea. (nagusitasun): *iz.* Ems.: Gaiña artu. Gaifia eraman.

gaiña-kentzeko. (esue): iz. Esne-gafia kcntzeko lanabesa.

gaiñaan. (geikuntza): *adond.* Gaifterantzean, bestaldean. Gaiñaran.

gaiñabaf. (oyat): iz. Margo batzuk dauzkan oyala edo beste gaya. (margo): iz. Berbera. (gau): II iz. Gau iluua.

gaiñabartu. (apaingailu): *ad.* Zerbait margo batzuen zetendakaz apaindu.

gaiñabe. (ate): *iz.* Ikus.: Alartze. 1: Alarze.

gaifiaga. (=kit): *iz.* Ondo eramateko, gurdi baton zama gañeau jartzen daft makila. (egurki): *iz.* Abe nagusia.

gaiñak eman. (entzipen): *ad.* Entzipen geyegi eman.

gaiñako. (crkabide): *adond.* Norbait edo zerbait baten bezin aundia.

gaiñaran. (geikuntza): *adond.* lkus.: Gain. I; Gaiñalatikoan, gaiñaran, gaiñalikoan, gañala, gañalan, gañela,

gaiñalatiko. (gaindi): *izond.* Gaifieratzen dana.

gaiñalde. (tontoŕ): *adond.* Tontofetik urbil. (€raitz): ŕz.this.: Iraitz. I: Gainkoalde.

gaiñalderatn. (goycra): *ad.* Goruntz joan.

gaiñalikoan. (geikuntza): *adond.* Ikus,: Gaifialan. : Gaiñalatikoan, gaiñaran.

gaiñanka. (zaugo): *iz.* Zaldiaren ankaren goiko zatia.

gaiñanketa. (zango): *iz.* Naŕuztco zeŕenda, zaldiaren gaifiankan bama ta buztan pean jartzcn dana.

gaiñara. (gaycra): *iz.* ikus.: Goyera.

gaiñaran. (gcikuutza): *adond.* ikus.: Gain. I: Gaifialan, gaiñalatikoan, gaiñalakoan. : Ikus.: Gaiñaan.

gaiñargi. (leyo): *iz.* Ikus.: Argi-zuto.

gaiñarin.(gogaldieza): *frond.* Eraskoa dana.

gaiñafi. (di): *iz.* Orma bat estaltzen duten afi zabalak. (eyeraldi): *iz.* Eyera baten goiko eotaŕia.

gaiñartu. (jabego): *ad.* Jabetu. I: Gainberatu, gaindu, gaiña attn. j: Ikus.: Gaiñetu.

gaiña#u. (igidura): *ad.* Zerbait egitera igitu.

gaiñausitasuna. (nagusitasun): *iz.* Tkus.: Nagusitasun. j: Gailentasun.

gaiñazal. (baŕabil): *iz.* Zakilaren burua estaltzen duen lafu igikofa. (estaldura): iz. Gauza butt jartzen zayo estalkia. (iraitz): *iz.* Lekoreko izaitza. (igali): II iz. Igaliarcn lekoreko zatia, miñak estaltzcn dituena.

gaiñazketa. (naste): *iz.* Ikus.: Naste. j: Gai-naste, kelemele.

gaiñazpeka. (boŕoka): *iz.* Lufera botatzeko gizonen bofoka. I: Gaiñazpika, gainpeka.

gaiñazpekatu. (eraindu): *ad.* Zerbait eraindu.

gaiñazpi. (gainberadura): *adond.* Gaiuberaduraz ari-izatea.

gaiñazpi-egin. (nastaldi): *ad.* Uzkaiii, irauli,

gaiñazpika. (birunda): *adond.* Birundaka ari-izatea. I: Gainkapeka.

gaiñazpikadura. (nastaldi): *iz.* Uzkailtzea, iraultzea. : Gaiñazpikaldi.

gaiñazpikaldi. (nastaidi): *iz.* Ikus.: Gaifiazpikadura.

gaiñazpilratu. (ao): *ad.* Aoz gura ipiñi. I: Gaifiazpikaratu.

gaiñazpitu. (makurdura): *ad.* Makurtu, intuit, I: Gainberatu.

gaiñean. (tontof): *adond.* Tontofeau. (nagusitasun): *adond.* Zerbaiten gain egotea. I: Gañean, gañean, ganean. (tokafitz): II *iok.* Ikus.: -Ezkero.

gaiñeandu. (beaŕarazpen): *ad.* Beaŕ-eragin; beaf-eragiteko alegindu.

gaiñeat. (goyera): *adond.* ikus.: Gaiñera.

gaiñegaketa. (egazkada): *fr.* Gain-egazkada.

gaiñegitura. (kid): *iz.* Gaiñeraikidura. I: Gaiñeko egitura.

gaiñekalde. (goyera): iz. Goyaldeko takia. 1: Gañekatde.

gaiñako. (goyera): *izond.* Goycncan dagoena. I: Gaiñezko. (gafieko): *iz.* Ikus.: Gañeko.

galñeko aizea. (aize): *iz.* Goiko tokietatik datofen aizea.

gaiñekoa. (gaindi): *izond.* Gaindikoa dana. I: Gaiñetatiko.

gaiñekkaz-azpira. (osotasun): *adond.* Guztia, osoa,

gaiñekotasun. (lekukotasun): *iz.* lkus.: Lekukotasmt,

gaiñekoz-azpi. (erabaga): *adond.* Erabagaz egotea, 1: Gaiñetik azpira.

guinea. (goyera): *adond.* Gañean egotea. (lokaŕitz): *lok* Ezkero.

gaiñen-gaiñenka. (tenter): *adond.* Ikus.: Gaiñez-gain.

gaiñenenelco. (goyera): *izond,* Goi-goyenekoa dana.

gaiñentzeko. (gañeztasun): *izond.* Gañezkoa dana. I: ikus.: Gaiñeratiko. I: Gaiñetko, gaiñontzcko, gaiñerontzeko.

gaiñera. (goyera): *adond.* Gañenera. I: Gaiñeat, gaifterat, gaiñaran. (geikuntza): *adond.* Gcyago.

galñerako. (goyera): *izond.* Goyerarakoa dana. (aldaketa): iz. Txintxiñaren aldaketaz itzultzen dana. (gaindi): II *izond.* Gaindiz geratzen dana. Gaiñcrateko, gaiñerazko. .

gaiñerakoan. (geikuntza): *adond.* Gaiñeraz. j: Gaiñerakoz, gaiñontzean, gaifieratekoan, gaiñerontzean, gañalatikoan.

gaiñerakoz. (geikuntza): *adond.* Ikus.: Gaiñerakoan. I: Gaifieraz, gaiñontzean, gaiñerantzcan, gaireratekoan.

gaiñerantzean.(geikuntza): *adond.* Ikus.: Gaiñerakoan. : Gaiñeraz, gaiñerakoz, gaiñontzean, gaiñeratekoan, gaiñerontzean, gañerantzean. (ezargai): *adond.* Gañerakoaz ari-izatea.

gabierateko. (gaindi): *frond.* ikus.: Gaiñerako.

galñeratekoan. (geikuntza): *adond.*]kus.: Gaiñerakoan. I: Gaiñeraz, gaiñerakoz, gaiñontzean, gaiñerontzean. (berdintasun): *adond.* Ikus.: Eraberean.

gaiñeratiko. (ontufe): *iz.* Tkus.: Ontuŕe. ^: Garaitzaf, (ongaitasun): iz. Ikus.: Ougaitasun I: Jaskuntza, jasokuntza. (emantza): iz, Ekoizpen, etekin. (gañeztasun): II *frond.* Gañezkoa dana. I: Gaiñezko, gaiñentzeko, gaifietiko, gatieratiko, gañerateko. (ezargai): II *izond.* Gañerakoa dana.

gaiñcratu. (goyera): *ad.* Toki baten goyeraño eldu. (gaindi): *ad.* Gañez-egin. I: Gaindiatu, gaindi-egin, gaindikatu. (ezarmen): II *ad.* Ikus.: Gainzkatu. I: Gain-jaŕi. (iraitz): H *ad.* Traitzera igo, agertu. (gureuda): II *ad.* Zailtasanak gainditu.

gaiñeratze. (ezannen): ŕz. Gauza bat beste baten gañean ipintzearen egipena. Gainzkatzea, gain-ezarketa, gain-ezarpen, gain-ezartze, gainkatze.

gaiñerazko. (gaindi): *izond.* Ikus.: Gaiñerako. : Gañerazko.

gaiñerontzean, (geikuntza): *adand.* Ikus.: Gaiñerakoan. j: Gaiñerantzcan, gaiñontzean, gañerontzean.

gaiñerontzeko. (gañeztasun): *izond.* Ikus.: Gaifientzeko. j: Gaiñontzeko, gañerontzeko.

gaiñeŕe. (eŕealdi): *iz.* iraizean eŕeta dagoena. I: Gaiñeŕetze, gañeŕe, gañeŕetze.

gaiñefetu. (efealdi): *ad.* Iraizcan de.]: Gaintxirpildu.

gaiñeŕetze. (eŕealdi): ŕz, Ikus.: Gaiñeŕe. j: Gaiñcŕctze.

gaiñeŕi. (endeŕi): *iz,* Goyan dagoen eŕia. j: ikus.: Goyeŕi.

gaiñeñtaf. (goyera): *izond.* Ikus.: Gaiñetaŕ. J: Gaintaŕ.

gaiñetaŕ, (goyera): *izond.* Goyeraetakoa dana. J; Gaintaŕ, gaiñeŕitaŕ, gañetaŕ.

gaiñetatiko. (gaindi): *ŕzond.* Gaiñezkoa dana. j; Ikus.: Gaiiiekoa.

gaiñetik. (goyera): *udond.* Gain aldetik. Gainti, garaiti, garaitik. (gaindi): *adond.* Geycgi izatea. I: Gaiñitik, gañetik,

gaiñetik azpira. (erabaga): *adond.* Ikus.: Gaiñekozazpi.

galñetilcako. (goyera): *izond.* Goyerakoa dana.

galñetiko. (gañcztasun): *izond.* Ikus.: Gaiiientzeko. j: Gaiñeratiko, gañeatiko.

gaiñetu. (eraso-aldi): *ad.* Eraso, J: Ikus.: Eraso, eraso-aldi, jauki. (jabego): *ad.* Jabetu, nausitu. j: Gaiñartu.

gaiñetze. (bakuntza): *iz.* Bilgura, biltzea.

gaiñez. (gonburu): *adond.* Gonburnz ari-izatea. j; Gaintika, gañez.

gaiñez-egin. (ixuritaaun): *ad.* Ubil bat dagoen ontzi gañetik ixuri. Gaintikatu, gaintitu, gainti-egin, gañetik-egin, gañetsi, gañez-egin.

gaiñez-eman. (emote): *ad.* Asko, gaiñenka eman.

gaiñez-eragile. (sumin): *izond.* Sumingafia dana.

gaiñez-eragin. (ixuritasun): *ad,* Ontzi batean dagoen nbila gañetik ixuri-erazi. I: Gaintierazi, gañez-eragin. (taŕitadura): *ad.* Asaŕe-arazi, sutan jaŕi, gañez-eragin.

gaiñez-gain. (tontoŕ): *adond.* Tontoŕez-tontof ari-izatea. I: Gaiñen-gaiñenka.

gaiñezk-une. (ixur-bide): *iz.* Ubil bat ixurtzen dan tokia.

gaiñenka, (ixuritasun): *adond.* Gaiñez-cgiten ari-izatea. I: Gañezka. (antuŕe): *adond.* Ontuŕez ari-izatea. J: Gaintika.

gaiñezkako. (gaindi): *Izond.* Gaindizkoa dana. j: Gaiñezkin,

gaiñezkaldi. (birloraidi): *iz.* Ikus.: Birloraldi. j; Konkoŕ-aldi.

gaiñezkatu. (ugaritasun): *ad.* Uguritasun aundiaz izan. (karel): *ad.* Ikus.: Gaindi-egin. j; Gaindizkatu, j: Gaiñeztatu, gaiñeztu, gañezkatu. (igaraipen): I *ad.* Gaiñez igaran, (okidura): II *ad.* Guztiz bete.

gaiñezkin, (gaindi): *iz.* Ikus.: Gaiñezkako. j: Gaiñezki.

gaiñezko. (gañeztasun): *izond.* ikus.: Gaiñeratiko. I: Gaficzko. (goycra): *izond.* Ikus.: Gaiñeko.

gaiñezkoz. (zabaldegi): *adond.* Zabalki ari-izatea.

gaiñeztatu. (estaldura): *ad.* Ikus.: Estaldu. J: Izargi, izerkitu. (karat): *ad.* Ikus.: Gaiñezkatu. j: Gaiñeztu.

galñezte. (gañeztasun): iz, Ikus.: Gañeztasun.

gatñeztu. (karel): *ad.* Ikus,: Gaiñezkatu. J: Gaiñeztatu, gañeztu.

gaiñigar. (okeŕ): tz, Besagain egin nayean egindako utza.

gaiñigaf. (abaŕ): *iz,* Euboŕean dagoen abaf ustelduta. I: Ikus.: Adaŕ-utsu. j: Abaŕ-tinietan usteldurik egotea. J: Gain-iaŕ.

gaiñontzean. (geikuntza): *adond.* Ikus.; Gaiñerakoan. I: Gaiñeraz, gaiñerakoz, gaiñerantzean, gaiñeratekoan, gaiñerontzcan, gañontzean.

gaiñontzeko. (gañeztasun): *izond.* Ikus.: Gaiñeutzeko. j: Gaiñerontzeko, gañontzeko, gañunizeko.

gaiñordain. (sariztatze): iz. Ikus.: Gainsari.

gaiñn. (glum): *iz.* Ikus.: Keiñu. I: Kiñu.

gaiñune. (zabaidegi): *iz.* Goiko zabaldegia.

gaipinpirin. (egazti): iz. Gaueko egazti aŕapakaria, ontzaren antzekoa dana.

gaira. (dei-egikuntza): *adond.* Norberaren aide dei-egiten ari-izatea.

gairon. (gau): *iz.* Ikus.: Gabon.

gairon-eguna. (jai-aldi): *iz.* Egubefi aufeko gaua. I: Gabon.

gaiso. (egazti): *iz.* Murgiltzen dan ur-egaztia.

gaisatu. (eritasun): *ad.* Ikus.: Efitu. Gexotu, eri egon.

guise. (zoritxaŕ): *frond.* Eŕukaŕia dana. Gaixo, gajo, gaizo, geixo, geiso, gaxo. (critasun): *izond.* En dana. j: Ezi, gaisorik, geixo, gexo.

gaiso ezafia. (eritasun): *frond.* Luf jots dagoen aria. : Kutsutuz artutako eritasuna.

gaiso-elxe. (gaxotegi): *iz.* Ikus.: Gaxotegi.

gaiso-usain. (eritasun): iz. Ondoeza, ezangia.

gaisozadi. (eritasun): *iz.* Eritaaunak diraun aldia.

gaisobera. (eritasun): *izond.* Osnsun gutxi duena. J: Erns.: Erixka. j: Gaisoki, gaisokof, gaisoti, gaisoko, gaixobcra, txokil.

gaisoetxeratu. (gaxotegi): *ad.* Gaxotegian saint, sendatzeko.

gaisoka. (eritasun): *izond.* Erdi eri dagoena.

gaisokatu. (arindura): *ad.* En bati lasaupena emateko alegindu.

gaisoki. (eritasun): *izond.* Osamu gutxi duena. j: Ikus.: Erixka. j: Gaisobera, gaisokoŕ, gaisoti, gaisoko.

gaisoko. (eritasun): *frond.* Ikus.: Gaisoki. Gaisobera, gaisokoŕ, gaisoti.

gaisokof. (eritasun): *izond.* ikus.: Erixka. Gaisobera, gaisoki, gaisoti, gaisoko.

galsondo. (osasun): *iz. Eri* egon ondorcn osasuna bedz artzen ari dan aldia. J: ikus.: Gaitzondo, gaitx-ondore. (eta): iz. Zerbaiteagatik asafeturik izates; efaren kondafa. j: Ikus.: Gaitzondo.

gaisontzi. (gaxotegi): *iz.* Gaxotegi bezela erabiltzen dan itxasontzia.

gaisopean. (eritasun): *adand.* Eritasunckaz akituta agates.

gaisorik. (eritasun): *izond,* Ikus.: Eri. Gaiso.

gaisotasun. (aultasun): ŕz. Gogo aul edo txiro izatea.

gaisotasun zaf. (eritasun): *iz,* Oizko eritasuna.

gaisoti. (eritasun): *izond,* Ikus.: Erixka. I: Gaisold, gaisobera, gaisokot, gaisoko, gaixoti.

gaisotu. (eritasun): *ad.* Ikus.: Eritu. j: Ezi egon, gexotu, gaisatu, gaixotu. (aultasun): *ad.* Ikus.: Auldu. (menpekotasun): j *ad.* Menpeturik geratu.

gaisozain. (eritasun): *izond,* Erick zaintzen dituena.

gaistagile. (biurkeri): *frond.* Biurkeriak egiten ditucna. j: Gaistagin, gaixtokin.

gaistakeri. (gaiztasun): iz. Ikus.: Gaiztasun. j: Gaistokeri, gaixtaginkeria, gaixtakeria, gaiztakeri, gaiztokeri.

gaistatu. (gaiztasun): *ad.* Gaiztoa egin ado biurtu.

gaistoagotu. (gaizitidura): *ad.* Gaizkiago jar).

gaistogora. (gaiztasun): *izond.* Gogo txaŕekoa dana.

gaistolteri. (gaiztasun); iz, ikus.: Gaiztasun.

gaistotu. (gaiztasun): *ad. Ikus.:* Gaixtarazi.l: Gaixtotu.

gaistoz-egin, (gaiztasun): *ad.* Zerbait gaiztasunez egin.

gaita. (gogo-atdartc): *in.* Guga-aldarte ona.

gaitarazi. (atsekabetasun): *ad.* Atsekabetu-eragin.

gaitarzun. (almen): *iz.* Ikus. Gaitasun. Geitasun.

galtasun. Oilmen): *in.* Zerbait egiteko almena. I: Gaitarzun, geitasun. (gai): Gayezkoa dana. (duintasun); II *in,* Ikus.: I)uintasun. (bereiztasun): II *in.* Ikus.: Nolakotasun.

gaitasun azterketa. (artakotasun): *iz.* Artakotasunarcn azterketa. ; Gaitasun sayo.

gaitasun-eza. (gayeztasun): *iz.* Ikus.: Gayeztasun.

gaitatu. (atsekabetasun): *ad.* Ikus.: Atsekabetu.

gaitetsa. (eta): *izond.* Eta jasaten duena.

gaiteztasun. (aycrgatasun): iz. Ayergatusuna adierazten duen yardunbidea.

gaitiko. (geikuntza); *iz.* Gauza bat aldin aundiagokoa dan beste bateaz txukatzen danean, gañera ematen dan txindia.

gaitsu. (gal); *izond.* Gayezkoa dana.

gaitu. (Millen): *ad* Zerbait egiteko alumna izaterañe **aldu.** (gam): *ad.* Guua e1du. I: Gaunt. (atsekabe): *(ad.* Ikus.: Atsekabetu. (poz): *ad.* Ikus.: Poztu. (gertuera): II *ad.* Gertu. (meera): II *ad.* Oso mee geratu.

gaitun. (landare): iz. Laŕoskaria dan landarea, belaŕezko la hi **urte** baño geyago irauten duena.

gaitutze. (artakotasun); *iz.* Norbait zerbaiterako antzetsua egin.

gaitx-ondorc, (osasun): *iz.* Ikus.: Gaisondo. j: Gaitzondo.

gaitz. (gaiztasun): *in,* Beat danaren aurkakoa dana. (zailtasun): *izond.* Zala dana. Gatx. I: Gaits, gain, gatx. (indaŕ): II *izond.* Kementsua dana. I: Gatx. (aundiera): (izond. Aundiegia dana. (: Gatx. (gogortasuna): (*izond.* Gagota dana. : Gatx. (naŕiokera): j] *izond.* Makelsa dana. E: Gatx. (knife): II *iz.* flats,: **Knife. j:** Gatx.

gaitz-agerkariak, (eritasun); Eritasunaren agerkariak.

gaitz-aldeko, (zoritxar): *izond.* Ukakoŕa dana.

gaitz-antarazi. (antura): *ad.* Zauri baten ingurukoa gorbiztu.

gaitz-arazie. (ezpetetasun): *izond.* Bere eginbidea, nai-ta, betetzen ez duena. (biutitze): *izond.* Biuŕitzen duena.

gaitz-aufeko. (ezautarazpen): *iz.* ikus.: Gaitz-aztarna. j: Gaitz-zantzuak.

gaitz-aztarna. (ezautarazpen): iz. **Eritasun** baten zantzua.]; Gaifz-anieko, gaitz-zantzuak. (aztarna): *iz.* Eŕitasun batek uzten duen aztarna.

gaitz-azterden. (eritasun): *iz.* Bete zantzuen bidez **eritasun** bat ezagutzea.

gaitz-azti. (iragarpen): *izond.* Eritasunak edo kalteak iragartzen dituena.

gaitz-aztiatuz. (iragarpen): *adond.* Eritasunak edo kalteak iragartzen ari-izatea. j: Gaitz-gaztiguz.

gaitz-bera. (eritasun): *izond.* Ikus.: Elbera. (gaiztasun); *inand* Gaitzera makurtuta dagoena.

gaitz-beñ. (betitasun): iz, ikus.: Befitasun. j: Beŕikitasun.

gaitz-beŕiko. (osasun); *izond.* **Osasuna** bei5z bereganatzen ari dana.

gaitz-beŕitu. (eritasun): *ad.* Eritasun bat befiz artn.

gaitz-befitze. (eritasun): *in,* Eritasuna beta beŕitz izatea.

gaitz-bidari. (biuŕitze): *izond,* Gaitzbidea soŕerazten duena. ikus.: Gaitzbideti, gaitzbidetsu, gaitzbidezko.

gaitz bilduf. (eritasun): *in.* ikus.: Eri-bilduŕ. j: Gaitz-ikara.

gaitz-egile. (biurkeri): *izond.* **Blurkeria** egiten duena. j: Gaitzgin, gaixtagin, gaixtokin, gaizgile, gaizkigite, gaizkile, gaizkin, gaiztagin, gaiztakin, gaiztokin, gaizki-egile, gaizkila, gazgin.

gaitz-egin. (kaltc): *ad.* Gaiziotu, **kalte-**egin. I; Gaitx-egin.

gaitz-ekarle. (eritasun): *izond.* Eritasuna soferazten duena.

gaitz- eraketa. (matzerdura): *iz.* Gaizki egiña dagocn eraketa.

gaitz-eraketak. (makestasun): *in.* Ikus.: Makestasun. j: Gaizpide, txarbide.

gaitz-eraunsle. (bclztura): *izond.* Beiztura darabilena.

gaitz-erauntsi. (buiztura): *ad.* Belztura erabiii.

galtz-erauntskeria. (belztura): Belzturaz ari-izatea.

gaitz-eretxi. (gaiztasun): *ad.* Gaiztotzat ukan. I; Gaitz-iritzi.

gaitz-erltxi. (gaiztasun): *ad.* Gaizki iruditu.

gaitz-erpin. (eritasun): iz. Eritasun baten igaro-aldian aldi gorena. (mailkadura): *in.* Gaitzaren goreneko main.

gaitz-efaile. (mardail): *izond.* Gaizki rnintzatzen dana. I: Gaitzcsaic.

gaitz-esan. (mardail): *ad.* Ikus.: Gaitzeŕan.

gaitz-estali. (alegikeri): *izond.* Beta ez dan bezela agertu nai duena.

gaitz-gaztiguz. (iragarpen): *adond.* Ikus.; Gaitz-aztiatuz.

gaitz-igarle. (iragarpen): *izond.* Eritasunak edo kalteak iragartzen ari dana.

gaitz-ikara. (eritasun): iz. Ikus.: Eri-biiduŕ. : Gaitz-bilduŕ.

gaitz-ikusi. (stun): *izond.* **Atnmez** jokatzen duena. (gogortasun): *iz.* Gagortasuna jasaten oitura duena. Gaitzekrtsi.

gaitz-inka. (aldaketa): iz. Eritasun batean egiten dan aldaketa. (eritasun): *in,* Berbera.

gaitz-itxura. (arpegi): iz. Eritasunen bat erakustean, arpegian agertzen dan itxura. : Gaitz-tankcra.

gaitz-izan. (atsekabctasun): *ad.* Minberatu, naigabetu.

gaitz-izendatn. (izen): *ad.* Berarena en dan beste izena noribait eman.

gaitz-leze. (gaiztoki): iz. Ikus.: **Gaiztoki.**

gaitz-nai. (naimen): *in.* Naimen txaŕa. Gaizkinai.

gaitz-ondoko. (osasun): *izond.* **Eritasun** ondoren osasuna befiz anizen ari dana.

gaitz-ordain. (ordainpide): iz. Egindako gaitzaren ordainbidea.

gaitz-safondu. (susmo): *ad.* Susmoa atu, goganbeartu.

gaitz-tankera. (arpegi): *iz.* Ikus.: Gaitz-itxura.

gaitz-ufeu. (galbide): iz. Laistei eltzekoa dan gaitzuŕea.

gaitz-zantzuak. (ezautarazpen); iz. Ikus.: Gaitz-aztarna.): Gaitz-aufeko.

gaitz-zori. (galbide): *iz.* ikus.: **Gaibide.** Gaitzbide, gaitzufe, gaitzori.

gaitz-zuri. (ondo): *iz.* Matsondoan eta baste landareetan agertzen dan **ondo** txerketxa.

gaitzagabe. (efugabetasun): *izond.* Efugabca dana.

gaitzagartu. (mardail): *ad.* Marmarikatu, marmar-egin.

gaitzailc. (artakotasun): *izond.* Norbait zerbaiterako antzetsua egiten duena. (duintasun): *izond.* Norbait duin egiten duena.

gaitzaintzakoa. (babes): *izond.* Gaitz edo eritasunetatik babesten duena.

gaitzakaitza. (eritasun): *izond.* Eritasancn aurka gogoŕa dana.

gaitzuldi. (eritasun): *iz.* Ikus.: Eritasun. ^: Alditxaf, kordegabe-aldi, ilgune, txartasun. (aultasun): iz. Ikus.: Aultasun.

gaitzan, (joko): *iz.* Auŕen joko bat.

gaitzandura. (gaizkikuntza): *iz.* Gaizkitzearen egipena.

gaitzantu. (gaizkikuntza): *ad.* Gaizkitu. Zauridura bat gaizkitu. : Gaitzandu.

gaitzarazi. (sutnin): *ad.* Sumindu-eragin.]: Gaitz-erazi.

gaitzarin. (eritasun): *iz.* Ariña dan eritasun ado kaltea.

gaitzartu. (eritasun): *ad.* Eritasun bat atapatu.

gaitzan. (mutt): *ŕz.* Lau lakako nutria.

gaitzazia. (eritasun): iz. Eritasunaren muifia.

gaitzbidatu. (biutitze): *ad.* Gaitzeratu. I: Gaizki egin edo oldozteko karia Oman. I: Gaitzbideratu, gaitzbidetu.

gaitzbide. (biuŕitze): ŕz, Gaizki egin edo oldozteko karia. Gaizbide, gaizpide, gal-pide, galtoki. (galhide): iz. Ikus.: Galbidc, gaitz-zori, gaitzuŕe.

gaitzbidetd. (biuŕitze): *adond.* Gaitzbidea egiten ari-izatea.

gaitzbideratu. (biuŕitze): *ad.* Ikus.: Gaitzbidatu. Gaitzbidatu.

gaitzbidetl. (biutitze): *izond.* Gaitzbidea soŕerazten duena. (: Gaitzbidetsu, gaitzbidezko, gaitz-bidari.

gaitzbidetsu. (biufitze): *izand.* Ikus.: Gaitzbideti. I: Gaitzbidezko, gaitz-bidari.

gaitzbidezko. (biudtze): *Izond.* Ikus.: Gaitzbideti. : Gaitzbidetsu.

gaitzbizi. (tninbizi): *iz. Ikus.:* Minbizi. Gaizbizi, gaizpizi, zanguŕu.

gaitze. (irabazbide): Iz. Duiña egitea.

gaitzegiugafl. (kalte): *izond.* Kalte egiten duena, edo egin dezakena. Gaitzikoŕ, gaitzgile.

gaitzegoki. (zoritxaŕ): *iz.* Aurkakoa, kalterakoa izatea. (ezerakotasun): ia. Ikus.: Ezegoki,

gaitzfka. (aundiera): *izond.* Ikus.: Eskerga, eskergatzaŕ.

gaitzeldea. (eritasun): *iz,* Lufelde bateau notiñek asko jasan beaŕ duten eritasuna, maiz elderia izaten dana.

gaitzemole. (txoakoŕ): *iz.* Egazti aŕapakariari scan sortzen zayen txoskortxoa.

gaitzepcl, (eritasun): iz. Kock'en txotxek soŕerazten duen eritasuna. : Sekere, gatxepel.

gaitzepel-aurkako. (eritasun): *izond.* Gaitzepelaren aurkakoa dana.

gaitzepeldun. (eritasun): *izond.* Gaitzepela jasaten duena.

gaitzepeldura. (eritasun): *iz.* Gaitzepelaren azea.

gaitzerabide. (biuŕitze): tz. Gaitzbidea ematea. : Gaitzerako bidea.

gaitzerabie. (gaiztasun): *izond.* Gaiztasunera akulatzen duena.

gaitzeragin. (gaiztasun): *ad.* Gaiztasnnera akulatu. 1: Gaitzeratu.

gaitzeralco. (kalte): *izond.* Kalte egiten duena. (gaiztasun): *frond.* Gaitzera makurtuta dagoena.

gaitzerasi, (mintzoera): *ad.* Gaizki itzegin.

gaitzerasle, (miutzoera): *izond.* Gaizki itzegiten duena.

gaitzeratu, (nekabide): *ad. Asaŕctu,* muturtu. (gaiztasun): *ad.* Ikus.: Gaitzeragin, I: Obeneratu.

gaitzerdi. (gutidura): *adond.* Gauzaren bat sin txnta izan ez data adierazteko erabiltzen dan itza. I: Neke-erdi!.

gaitzeriste. (eta): iz. Ikrts.: Gototo. Gaitzerizko, gaitzerizgo, gaitzeriztc, gaitzirizgo,

gaitzeristeko. (eta): *frond.* Goŕotatzekoa dana. I: Gaitzerizgaŕi, gaitzirizgaŕi.

gaitzeritzi. (eta): *ad.* Bcgitan artu, goŕotatu, (: Gailzetsi, gaitziritzi, gaitzeritxi, gaitzeritsi.

gaitzcrizgaŕi. (era): *izond.* ikus.: Gaitzeristeko. Gaitzirizgaŕi.

gaitzerizgo. (era): Iz. Ikus.: Gaitzeriste. j: Gaitzerizko, gaitzirizgo.

gaitzerizko, (era): *iz. Ikus.:* Gaitzeriste. Goŕoto, gaitzirizko, gaitzerizgo.

gaitzeriztekotn. (era): *ad.* Gaitzcrizgaŕia biurtu.

gaitzefaile. (mardail): *izond.* Marmaratia dana. I: Langanta.

gaitzefaite. (betztura): *ft.* I3elztura erabiltzea. Gaitzeŕaiketa, gaitzerte, gaizki-erauntskeria, gaizki-esaka.

gaitzefalteka. (birao): iz. ikus.: Birao,

gaitzefaiteko. (gaitzipen): *Izond.* Nardagaŕia dana.

gaitzefan. (mardail): *ad.* Marmarikatu. Gaitz-esan.

gaitzetana. (mardail): *iz.* Ikus.: Martha!.

gaitzeru. (neuŕi): iz. Garau-ueufia, boat txopinekoa inguru. ;: Gaitziru, gaitzuru, gaizuru, graitzu, lakari. // Sendafen jarmaiñerako neuŕia.

gaitzeru-erdi. (neuti): ŕa. Gaitzeruaren erdia.

gaitzeru-laurden. (naafi): *iz.* Gaitzeruaren laurdena.

gaitzerutara. (naafi): *iz.* Gaitzeru bateau sartu ditekena. Gaitzurutara.

gaitzes. (same): Iz. Gurasoek eta abereek matte ez duten umea. I: Gaitzets.

gaitzes-arazi. (ospege): *ad.* Noribait on-crestca kendu.

gaitzesale. (mardail): *Izond.* Norbaiten aurka gaizki mintzatzen ari dana. ikus.: Ganz-eta a, langanta.

gaitzesbide. (irabazbide): Irabazbiderik ez izatea.

gaitzesgañ. (arbuyo): *izond.* Arbuyagaŕia dana.

gaitzcsgafilci. (gaitzespen): *adond.* Nardagaŕiro ari-izatea. : Gaitzesgaŕim.

gaitzesgafiro. (gaitzespen): *adond.* Ikus.: Gaitzesgatiki.

gaitzesgafitasun. (gaitzespen): *iz.* Gaitzesgaŕia izatearen tasuna.

gaitzesgafi.tu. (gaitzespcn): *ad.* Gaitzesgaŕia biuttu.

gaitzesgo. (gaitzespcn): iz. Nardagatiro ari-izan, : Gaitzesgunc.

gaitzesgune. (gaitzcspen): *iz.* Ikus.: Gaitzesgo.

gaitzesi. (gaiztasun): *ad.* Gaizki opa-izau. j: Ikus.: Gaitzetsi.

gaitzcski. (sumin): *adond.* Gogaikaŕiz ari-izatea.

gaitzeskizun. (eŕa): *iz.* Gototagaŕia dana.

gaitzeste. (cia): *izond.* Begitan artzen duena.

GAITZESPEN. *iz.* Ez onartzearen egipen eta ondorioa. I: Gaitzeste, (gaiztoki): *iz.* Gaitzestearen egipen eta ondorioa. I: Galpen. ii (akaŕ), (arbuyo), (birao), (gaitzipen), (itzaigabekeri), (kalte), (mardail), (ospege), (oyutza), (pikoketa), (salakuntza), (zemakuntza), (zigoŕ), (zin-itz), (zoritxat).

gaitzestasun. (eŕa): *iz.* Gogo-gaiztoa.

gaitzeste. (iguintza): iz, Iguin, narda. Gaitzets.

gaitzesteko. (gaitzespen): *frond.* Ezcstekoa dana.

gaiteestu. *(eta): ad.* Gototatu.

gaiteete. (eritasun): *iz.* Eh ado eiialde bateau, notiñak asko jasaten dutela, luzaro xamat irauten duen eritasuna.

gaitzets. (iguintza): *iz.* Ikus.: Gaitzeste. I: Nagatzea.

gaitzetsa. (ozarkeri): *izond.* Gizonen afemanetarako eta adierazten duena.

gaitzetsi. (gaitzespen): *ad.* Ezetsi. I: Gaizkitzat eman, ontzat ez artu. Gaitzets, nagatu, aztiatu. (arbuyo): *ad.* Arbuyatu. (eta): II *ad.* Ikus.: Gaitzeritzi.

gaitzetsiz. (gaitzespen): *adond.* Ezesten ari-izatea.

gaitzetu. (gaiztasun): *ad.* Noribait buruz gaizki mintzatu. I: Gaitzez-aipatu.

gaitzez. (salkuntza): *adond.* Salkuntzaz ari-izatea. : Ikus.: Gaitzezko.

gaitzez egan. (salkuntza): *ad.* Salkmttzaz jokatzean egon.

gaitzez II, (eriotza): *ad.* Eritasunez

gaitzez-aipatu. (gaiztasun): *ad.* Ikus.: Gaitzetu. •

gaitzez!eo. (salkuntza): *izond.* Salkuntzaz burutzen dana. 1 : Gaitzez.

gaitzgabe. (eŕugabetasun): *izond.* Eŕugabekoa dana. j: Gaiztabage,

gaitzgabetasun. (etugabetasun): ŕz. Ikus.: Eŕugabetasun, Gaizgabetasun.

gaitzgile. (kalte): *izond.* Ikus.: Gaitzegingaŕi. j: Gaitzezkf.

gaitzgin. (txefen): iz. Ikus.: Txeŕen. (biurkeri): *ŕrad.* Ikus.: Gaitz-egite, gaixtagin, gaixtokin.

gaitzi. (gaitzipen): iz. Atangura, mindura, gaitzidu.

gaitzi-arazle. (iauliketa): *izond.* Narda-arazie.

gaitzi-eragin. (rnutiridura): *ad.* Nardarazi.

gaitzi-erazi. (cumin): *ad.* Asaŕerazi, gogait-eragin.

gaitzi-izan. (iguinlza): *ad.* Ortzifuna izan. (cumin): *ad.* Biziki asafetu.

galtzialdi. (cumin): *ft.* Acute, muturgo.

gaitziarazi. (gaitzipen): *ad.* Iraindu, rninberatu.

gaitziarazteko. (cumin): *izond.* Asaŕe-arazten duena.

gaitzibera. (atsekabetasun): *izond.* Eŕaz atsekabetzen dana.

gaitzidu. (gaitzipen): iz. Ikus.: Gaitzi.

gaitzidnra, (cumin): iz. Sumindura, asate.

gaitzigaŕi. (gaitzipen): *izond.* Iraingaŕi, laidogafia dana.

gaitzigafiki. (gaitzipen): *adond.* Gaitzipenez ari-izatea.

gaitzikizun, (nekabide): *izond.* Nekabidca ematen duena.

gait-Aka, (atsekabetasun): *izond.* Naigabetzen dana. j: Geitzikoŕ, txintxaŕant, (kalte): *izond.* ans.: Gaitzegingaŕi. Gaitzgife.

gaitzikortasuna. (atsekabetasun): iz. Eŕaz aaigabetzea.

gaitzikortu. (atsekabetasun): *ad* Gaitzikota biurtu.

gaitzikusigabe. (atuneza): *izond.* Atunezazjokatzen duena.

gaitzikuste. (gaiztasun): *iz.* Gaitzaren atuna izatea. (eta): *iz.* Gogo-gaizto, gototo.

CAITZIPEN. *iz.* Noribait kalte egitea, soñean kalte egitea, cbaintzearen egipen eta ondorioa. j: Itzcz iraintzearen egipen eta ondorioa. I: Bidakaitz, bidegabe, bidegabekeri, damuztapen, eraso-aldi, man gaizto, espasun, gaitzizte, iñaka, iroi, iran, mixkurteria, puntsu, punixu, sastarkeria, undiko. /1 (apalkuntza), (arbuyo), (aterakeri), (biurkeri), (iauliketa), (itzalgabekeri), (kalte), (ospege), (pikoketa), (cumin), (zigoŕ), (zuzengabekeri).

gaitztritzi. (ospege): *ad.* Ospe ona kendu.

gaitzirizko. (gaitzipen): *izond.* Ikus.: Gaitzirizkotsu.

gaitzirizkotsu. (gaitzipen): *izond.* Eŕatsua dana. j: Gaitzirizko.

gaitzitu. (gaitzipen): *ad.* Mindu, minberatn. I : Gaizitu, galxi-araztu, gatxitu. (biutitze): *ad.* Nabarmendu, gaitzeratu, obeneralu. (jazargo): jj *ad.* Aurka-egin, gogoŕ-egin.

gaitzizen, (izen): ŕz. Noribait ematen zayon herarena ez dan beste izena.; Gaitxizen, gaizkizen, gatxizen, izenburu, sisga.

gaitzizen-zale, (izen): *izond.* Berarena ez dan beste izena noribait ematen diona.

gaitz$^{\beta}$zte, (gaitzipen): ŕz. Titus.: Gaitzipen. : Iñcks, puntsu.

gaitzizti. (eritasun): *iz.* Sendakintzaren. zatia, eritasunak aztertzen ari dan yakintza.

gaitziztilari. (eritasun): *izond.* Gaitzizti-yakintzan ari dana, (yarein-yardunbideak): *izond.* Berbera.

gaitzmen, (oñaztapen): ŕz. Ikus.: Oñaztapen. : Gaizmin.

gaitzakeria. (gaiztasun): ŕz. Ikus.: Gaiztasun.

gaitzondo. (osasun): *iz.* Eritasun ondoren osasuna beŕiz artzeko aldia. I: Gaixondo, gaitzondoren, gaisondo, gaitx-ondore, gatxondo. (cumin): *iz.* Zioren batengatik geratzen dan aaaŕca.

gaitzondore, (zigor): *iz.* Ikus.: Zigof.

gaitztasun. (zailtasun): *iz.* ikus.: Zailtasun I: Gaixtasun.

gaitzundu. (aragi): *ad.* Aragla gatzatu.

gaitzune. (ezerakotasun): *iz.* Ikus.: Ezegoki.

gaitzune. (kalte): iz. Ikus.: Kalte. (galbide): *iz.* linns.: Galbide. 1: Gaitzbide, gaitz-zori, gaitzori, iŕisku.

gaitzufeti. (kalte): *izond.* Kaltegaŕia daua.

galtzuste. (salkuntza): iz. Ikus.: Salkuntza.

gaitzustean. (salkuntza): *adond.* Salkuntzaz ari-izatea. I: Gaiztogoz, gaiztoz.

gaitznstegabean.(zezen-legetasun): *adond.* Zintzotasunez ari-izatea.

gaixa. (mai-omi): *iz.* Zali aundia.

gaixeri. (eritasun): *iz.* ikus.: Eritasun. 1: Gaixo-aldi, gaixotasun.

gaixa. (erabetasun): *izond.* Ikus.: Gaiso. ^: Gaizo, gajo, gaxo. (eri ta sun): *izond.* Ikus.: Eri. I: Gaxo.

gaixa-aldi. (eritasun): iz. Ikus.: Eritasun. I: Gaixeri, gaixotasun, gaxo-aldi,

gaixo-antza. (eritasun): iz. Gaxobera-azpcgia.

gaixo-arpegi. (eritasun): *iz.* Gaxobera-arpcgi.

gaixo-belbil. (belbil): iz. Eriak eramateko helbil berezia. k: gaixo-gurdi.

gaixo-bera, (eritasun): *izond.* Osasun ona ez duena. Gaixoki, gaxobera.

gaixo-etxe, (gaxotegi): *iz.* Ikus.: Gaxotegt. j: Gaxo-etxe.

gaixo-gurdi, (orga): *iz.* Ikus.: Gaixo-belbil.

gaixo-iduri, (alegikeri): *ad.* Eritasunaren itxura-egin.

gaixo-antzi. (itxasontzi): *iz.* Eriak edo zaurituak eramateko itxasontzia.

gaixo-toki. (gaxotegi): iz. Ikus.: Gaixotegi.

gaixo-zain. (eritasun): *ŕzand.* Eriak zaintzen dituena. : Gaxozai.

gaixolca, (eritasun): *Izond.* Zertxobait eri dagoena. [: Gaxoka.

gaixokatu. (losintxa): *ad.* Leunketa egin. Gaxokatu.

gaixokeria. (aultasun): *iz.* Gogo txiro duenaren egipena. j: Gaisokeria.

gaixoki. (ergeltasun): *adond.* Ergeltasunez ari-izatea. (eritasun): *izond.* ikus.: Gaixo-bera,

gaixokoŕ, (eritasun): *izond.* Erltasuna soŕerazten duena.

gaixopcan. (eritasun): *adond.* Eritasunez abailduta egotea.

gaixorik egun. (eritasun); *ad.* Eri egon.

gaixotasun. (eritasun): iz. Ikus.: Eritasun. I; Gaixeri, gaixo-aldi, gaxotasun, gaxotarzun, geisotasun. (aultasun): iz. Gogo-aultasuna.

gaixotegi. (gaxotegi): iz. Etientzako gela edo etxea. I: Gaixo-toki, gaxo-etxe, gaxotegi.

gaixotetxe. (gaxotegi): *iz.* Ikus.: Eritegi. ^: Erietxe.

gaixoti. (aultasun): *izond.* Aula, osasunik cz duena. Geixoti.

gaixotsu. (eritasun): *izond.* Maiz eri dagoena.

gaixolo. (uŕikaltasun): *iz.* **Efllcaitasuna** adierazten duen **itza.** I: Ikus.: Gaxoto.

gaixotu. (eritasun): *ad.* Eritu, gaixo geratu, gaxotu. j: Geixotu.

gaixtagin. (biurkeri): *izond.* Ikas.: Gaitz-agile. : Gaxtagin, gaxtogile.

gaixtalcintzaŕ. (biurkeri): *adond.* Gaixtagin aundia dana.

gaixtakoŕ. (usteldura): *izond.* Usteldu ditekena.

gaixtarasun. (bintiikeri): *iz.* Ikus.: **Blufilceri. :** Makurkeri.

gaixtarazi. (biuŕitze): *ad.* Gaiztoa biurtu-cragin. : Gaistotu, gaistarazi, gaixtotu, gaxtarazi. (sumin): *ad.* Asaŕe-arazi, sumin-arazi.

gaixtaŕot. (gaiztasun): *izond.* Gaitzerako makurtzen dana.

gaixtategi. (biurkeri): *iz.* Gaixtagiñak gorde-erazten dan tokia.

gaixtotu. (gaiztasun): *ad.* Gaiztoago egin.

gaixtatzaile, (biuŕitze): *izond.* Gaiztotzen duena, gaitz-arazten duena.

gaixteria. (gaiztasun): *iz.* Ikus.: **Gaiztasun.**

gaixto. (gaiztasun): *izond* Oso gaiztoa dana. I: Gaxto, gesto, gestu, gexto,

gaixtoa. (txeŕen): iz. Ikus.: Txeŕen.

gaixtoaldi. (gaiztasun): *iz.* Gaitzerako jokera.

gaixtoki.. (blinker* *adond.* Gaitz-egiten ari-izatea. (gaiztasun): *adond.* Gaiztasunaz ari-izatea.

gaixtokide. (gaiztasun): *izond.* Gaiztasunean laguna dna. j: Gaxtokide.

gaixtakin. (biurkeri): *izond. Ikus.:* Gaitz-agile. I: Gaitzgin, gaixtagin. (gaiztasun); *izond.* Ikus.: Gaistagile, I: Gaistagin.

gaixtotasun. (biurkeri): *iz.* Gaiztoa izatcaren tasuna.

gaixur. (esne): *iz.* **Esnea** mamitzen danean geratzen dan **ttbila. :** Gaizur, gatzura, gaxur, gaztanur, gaztan.

gale. (gaiztasun): iz. Ikus.: Gaitz. (aditz): *ad.* Geroaldi ta menekoerarako erabiltzen-dan era. E.b.: Ilen gaiz; joan gaizan.

gaiz-kutsakoŕ. (eritasun): *iz.* Kutsatu dezaken eritasuna.

gaiza. (izaera): *iz.* Ikus.: Gauza.

galebera. (eritasun): *izond.* Ikus.: Eribeila. j: Gaizp.era, gaizobera, geisokeila.

gaizberatasun. (gertuera): *iz.* Eritasun bat artzeko joera, eraztasuna.

gaizberatn. (eritasun): *ad.* Gaxabera biurtu,

gaizberatxa. (eritasun): *izond.* Gaxobera dana.

gaizberatxantza, (jaustasun): *izond.* Gutxitzen ari dana.

gaizbidari. (biuŕitze): *izond.* Gaitzbidea soŕerazten duena. j: Gaizbidetsu.

gaizbide. (biuŕitze): *iz.* Ikus.: Gaitzbide. I: Gaizpide, gal-pide, galtoki, (etiketa); iz. **Etiketaren** bat sortzeko mugona.

gaizbidea artu. (bintitze); *ad.* Aurikatu,

gaizbidea Oman. (biuŕitze): *ad.* Ikus.: Gaizbidekatu.

gaizhidekatu. (biutitze): *ad.* Gaizbidea soŕerazi, Gaizbidetu, gaizkartu, gaizpidekatu. : Gaizbidea eman, gaizbideratu, gaizpideratu, gaizpidetu.

gaizbidekoŕ. (biuŕitze): *izond.* Eŕaz gaitzitzea dana.

gaizbideratn. (biuŕitze): *ad.* Ikus.: Gaizbidekatu. I: Gaizpideratu.

gaizbidetsu. (ibuŕitze): *izond.* Gaizbidea soŕerazten duena. j; Ikus.: Gaizbidari. I: Gaizpidetsu.

gaizbidefn, (biuŕitze): *ad.* Ikus.: Gaizbidekatu. j: Gaizpidetu.

gaizdun. (eritasun): *izond.* Eri dagoena. Gaiztun.

gaizdura. (sumin): *iz.* Asaŕe, sumindura.

gaizgabetn. (eskiertasun): *ad.* Gaitzetik gaizkatu.

gaizgafi. (zoritxal): *izond.* Doakabea dana.

gaizgertamen. (salakuntza): iz. Salatzea.

gaizgertu. (salakuntza): *ad.* Salatu.

gaizgile. (biurkeri): *izond. Ikus.:* Gaitz-agile. I: Gaitzkigile, gaizkile, gaizkin, gaiztagin, gaiztokin.

gaizgiro, (gogo-aldartc): *iz.* Gogo-aldarte Nat's. I: Gaizkiñak-euki, gaizkiñak-egin, taketen.

gaizgoa. (biuŕkeri): *iz.* Ikus.: Biufikeri. Gaizkoa.

gaizgoan-beaŕa. (suamo): i.e. Goganbeaŕa.

gaizgora. (joko): *iz.* Aari jaur_ika, **joke** bat.

gaiziki. (lastertasun): *adond.* **Lastertasunez** ari-izatea.

gaizka. (eskiettasun): *ft.* Galbide batetik yaregitea. E; Gaizkakunde, gaizkatze, gaizkapen.

gaizkabc. (naŕiokera): *izond.* Nañokerariz ez duena.

gaizkabide. (eskiertasun): iz. Gaizkatzearen **bidea.**

gaizkabidez. (yareikuntza): *adond.* Norbait auŕetik galbideren batetik azkatzen ari-izatea.

gaizkabidezko. (yareikuntza): *izond.* Auŕetik galbideren batetik azkatzekoa dana.

gaizkagafi. (eskiertasun): *izond.* Gaizkatu ditekena.

gaizkakunde. (eskiertasun): *iz.* Ikus.: Gaizka. Gaizkatze.

gaizkale. (eskicrtasun): *izond.* Galbide batetik yaregiten duena. I: Gaizkatzale.

gaizkapen. (eskiettasun): *iz.* Ikus.: Gaizka.

gaizkaŕi. (galbide): *izond.* Galgaŕia dana.

gaizkartu. (biuŕitze): *ad.* Ikus.: Gaizbidekatu. j: Gaizbidetu.

gaizkata. (aŕain): *iz.* Bost neurkin luzera izaten dam aŕaña;bere **aragia** jangaŕia du; bere aŕabakaz aŕauki-azkuida gertatzeu da, ta bete putxikaz lingirda berezia egiten da.

gaizkatu. (antura): *ad.* **Zauri** baten ingurukoa gorbiztu. (gaizkidura): *ad.* Gaitz bat gaizkitu. (eskiertasun): Il *ad.* Galbide batetik yaregin. j: Gorda.

gaizkatzale. (eskiertasun): *izond.* Thus.: Gaizkale.

gaizkatze. (eskiettasun): iz. Ikus.: Gaizka. I: Gaizkakunde.

gaizke. (eskiertasun): *izond.* Gaizkatuta dagoena.

gaizkeria. (gaiztasun): *iz.* Gaiztasunerako jokers.

gaixki.. (gaiztasun): *adond.* **Gaiztasunez** ari-izatea. I: Gaitzki, gaixki, gaxki,

geizki, Nano. (critasun): *Ado.* Oso eri egotearen egipena.

gaizki azi. (irakaskintza): *ad.* Txarto irakasi.

gaizki eldu. (zula): *ad.* Utz-egin, poto-egin,

gaizki eŕaiteko. (gaitzespen): *izond.* Gaitzestekoa dana.

gaizki elan. (mardail): *ad.* ikus.: Gaizkierauntsi. Gaizki-esan. (akaŕ): *ad.* Akartu,

gaizki etofi. (zoritxar): *ad.* Zoritxata eldu. (lipizta): *ad.* Lipiztan ari-izan, batera ez etoŕi.

gaizki-aipatu. (gaiztasun): *ad.* Noribait buruz gaizki mintzatu.

gaizki-aldi. (gaizkikuntza): iz. Gaizkiago jartzea.

gaizki-artu. (kalte): *ad.* Kalte-egin. (gaiztasun): *ad.* Zerbait ontzat ez artu, zentzun txatean ulertu. Gaizki-eraman. (atospen): *ad.* Gaizki atotsi.

gaizki-bidez. (biuŕikeri): *adond.* Biutiikeriz ari-izatea.

gaizki-egile. (biurkeii): *izond.* Ikus.: Gaitz-egile. I: Gaiztagin, gaizkite, gaizkin, gaxki-egiie.

gaizki-egin. (gaitzipen): *ad,* Tkus.: Gaizkibelatu.

gaizki-erabiltze. (iauliketa); ŕa, Iauketaz ari-izatea.

gaizki-erabili. (jazarpen): *ad.* Jazartu. (iaulikcta): *ad.* Kaliza-erabili, poŕoskatu. Gaizkitu.

gaizlri-eraman. (gaiztasun): *ad.* Ikus.: Gaizki-artu.

gaizki-erauntsian. (mardail): *adond.* Gaizkicrauntsiz ari-izatea.

gaizki-eranntskeria. (belztura): *iz.* Tkus.: Gaitzefaite. I: Gaizki-esaka.

gaizki-esaka. (mardail): *adond.* Mannarikatzen ari-izan. (belztura): *iz.* Ikus.: Gaitzeŕaite. Gaizki-erauntskeria.

gaizki-esale. (mardail): *ŕzond.* Ikus.: Gaizkieŕaile.

gaizki-esan. (mardail): *ad.* Ikus.: Gaizkierauntsi. Gaizki elan.

gaizki-esate. (gaitzipen): *iz.* Ikus.: Aokaldi.

gaizki-ezi. (sai-abere): *izond.* Ondo ezita ez dagoen sai-aberea.

gaizki-gura. (gura); *iz.* Noribait gaitza opa-izatea.

gaizki-iragazia. (iragaztura): *izond.* Txarto iragazita dagoen ardoa, I: Gaizki irazia.

gaizki-nai. (eta): iz. Efa-izatea.

gaizki-nayezko. (eta): *izond.* Eta izaten duena.

gaizki-salatu. (aindurapen): *ad.* Ainduratu, araokatu.

gaizki-yina. (zoritxat): ŕz. Zoritxaŕa izatea.

gaizkiagotu. (gaizkidura): *ad.* Gaizkiago jaŕi, : Gaizkuratu.

gaizlcibel-afi. (kaskabaŕ): iz. Ikus.: Kaskabaf.

gaizkihelatu. (gaitzipen): *ad.* Traindu, taidotu, Gaizki-egin, gaizkisaldu.

gaizkibilatu. (etiketa): *ad.* Etiketaren bila

gaizkide. (gaiztasun): *izond.* Gaiztasnnean kidca dana.: Gaiztakide, gaiztokide.

gaizkidegu. (gaiztasun): ŕa. Gaiztasunean kidca izatea. Gaizkidctasun.

gaizkidetasun.(gaiztasun):iz.Tkus.: Gaizkidego.

gaizkidun. (gaiztasun): *izond.* Gaiztasunez beterik dagoena.

GAIZKIDURA. *iz.* Gaitzezko, gaŕantzidun edo galbidetsua danaren tasuna. *II* (areagotasun), (auudiera), (gaindi), (gaizkikuntza), (gaŕantzi).

gaizlcierabiltzaile. (iauliketa): *Izond.* Norbait edo zerbait iauiiketaz darabilcna,

gaizkieranntst. (inardail): *ad.* Mannarikatu. I: Gaizki elan, gaizki-esan, gaizkirauntsi.

gaiziciefaile. (mardail): *izond.* Manmrikatzen ari dana. I: Gaizki-esale.

gaizlcigile. (biudceri): *Izond.* Bats,: Gatti-agile. : Gaizgite, gaizkile, gaizkin, gaiztagin, gaiztokin, gaizki-egiie.

gaizkigin. (gaiztasun): *ad.* Egipen txaŕa egin.

gaizkika. (gaitzespen): *adond.* Agiraka ari-izatea.

gaizkikarl. (gailzespen): iz*ond.* Agiraka ari dana.

gaizkikasi. (nabarmentasun): *ŕzond.* Gaizki azita dagoena.

gaizkikatu. (gaitzespen): *ad.* Agiraka ari-izan.

gaizkikatze. (gaitzespen): *iz.* Agiraka ari-izatearen egipena.

gaizkikoi. (biuŕikeri): *izond.* Gaizki oldoztu edo egiteko ayeŕa duena.; Gaizkikoŕ.

gaizkikof. (biuŕikeri): *ŕzond.* Ikus.: Gaizkikoi.

GAIZKIKUNTZA. *iz.* Notin edo gauza bat gaizkiago izan edo jaŕi-eraztearen egipen eta ondorioa. // (biuŕitze), (gaizkidura), (gaiztasun), (jaustasun), (kalte), (naŕiadura), (usteldura), (zoritxaŕ).

gaizzkikusia. (arbuyo): *izond.* Arbuyatuta dagoena.

gaizkiletasun. (biurkeri): iz. Biurkeria egitea. j: Gaizkintasun.

gaizkin. (biurkeri): *izond.* Ikus.: Gaitz-egite. Gaizgite, gaizkigite, gaizkile, gaiztagiu, gaiztokin, gaizki-egiie, gaizkila. (txeŕen): ia. Ikus.: Txeŕen.

gaizkin-auzi. (auziratze): *iz.* Gaiztakerizko auziratzea. j: Oiñoŕ-auzi.

gaizkin-bidez. (auziratze): *adond.* Gaiztakerizko anziratze-bidea.

gaizkin-izti. (biurkeri): *iz.* Biurkeriari buruz ari dan ikaskuntza.

gaizkin-legegizon. (auziratze): *iz.* Gaiztakerizko auziratzeetan ari dan legegizona. (yarein-yardunbideak): *iz.* Berbera.

gaizkindu. (usteldura): *ad.* Usteldu.

gaizldndun. (txeŕen): *frond.* Txefendun, txefenak artuta dagoena. 1: Gaizkiiiatu, gaizkiñadun. (eritasun): *izond.* Eri dagoena.

gaizlcinkeri. (izkutukeri): *iz.* Siñiskerizko egipena.

gaizkintasun. (biurkeri): *iz.* Ikus.: Gaizkiletasun.

gaizklntz. (gaiztasun): *iz.* Egipen txaŕa.

gaizkiñadun. (tacsen): *izond.* Ikus.: Gaizkindun. : Gaizkiñatu.

gaizkiñak-egin. (gogo-atdarte): *ad.* Ikus.: Gaizkiñak-cuki. Gaizgiro, taketcn.

gaizklñak-euki. (gogo-aldarte): *ad.* Gogo-aldarte txaŕaz egon. : Ikus.: Gaizgiro, : Gaizkiñak-egin, taketen.

gaizkiñatu. (laden): *izond.* Ikus.: Gaizkindun. f: Gaizkiñadun.

gaiekiñe. (siñiskcri): *iz,* Sorgin-kaltea egiten duena.

gaizkira-bide. (eredu); *iz.* Gaiztasunerako bidea erakustea.

gaizkirakoŕ. (gaiztasun): *izond.* Gaitzera erainana dana. Gaizkiti.

gaizkiratu. (gaiztasun): *ad.* Gaiztasunera eraman.

gaizkisalatu. (saiakuntza): *ad.* Salakuntza egin. : Gaizkixatatu.

gaizkisalazale. (salakuntza): *izond.* Salakuntza dagiena.

gaizicisaldu. (gaitzipen): *ad.* Iraindu, laidotu.: this.: Gaizkibeiatu. j: Gaxki-saldu. (salkuntza): *ad.* Saldukeria egin.

gaizicitatu. (salakuntza): *ad.* Willa leporatu.

gaizkiti. (gaiztasun): *frond.* Ikus.: Gaizkirakoŕ.

gaizkitu. (zemakuntzu): *ad.* Zematu. (gaizkidura); *ad.* Ed bat gaizkiago jaŕa. I: Gaxkitu. (eritasun): II *ad.* Eritu. (iauliketa): II *ad.* Ikus.: Gaizki-embili, (kaite): II *ad.* Kaltc-cgin.

gaizkitze. (gaizkidura); iz, Eri bat gaizkiago jartzea.

gaizkizen. (izen): *iz.* Ikus.: Gaitzizcn. Gaitxizen, gaizki-izen, izenburu.

gaizkoadura. (gaizkidura): *iz.* Gauza bat gaitzagoa egitearen egipen eta ondorioa.

gaizkoagafi. (gaizkikuntza): *frond.* Gaizkiago jartzen duena.

gaizkoatu. (gaizkidura): *ad.* Gaizkiago jaŕi. I: Gaizkondu, gaizkotu.

gaizkondu. (antura): *ad.* Zauri baten ingurukoa asko gorbiztu. I: Gaizkuudu. (gazikidura): *ad.* Zauridura bat gaizkitu. Ikus.: Gaizkoatu. I: Gaizkotu.

gaizkondura. (gaizkidura): *iz.* Gaizkiago jartzea. j: Gaizkontze.

gaizkontze. (gaizkidura): *iz.* Ikus.: Gaizkondura.

gaizkot. (kalte): *izond.* Kaltea egiten duena. I: Gaiztokot.

gaizkots. (aindurapen): *iz.* Ikea.: Aindurapen.

gaizkuntza. (usteldura): *iz.* Ikus.: Usteldura.

gaizkura. (gaiztasun): *iz.* Gaitzera makurtzea. (sumin): *iz.* Sumindura. Gaizkuradura.

gaizkuragaŕi. (cumin): *frond.* Sumintzen dana edo suminizen duena.

galzkuraldi. (eritasun): *iz.* Eri egotean, eritasunak beŕiz erasotzea.

gaizkuratu. (gaizkidura): *ad.* Zauri bat gaizkitu. j: ikus.: Gaizkiagotu.

gairle. (sumin): *izond.* Eŕaz sumintzen dana.

gazto. (erabetasun): *frond.* Ikus.: Gaiso. j: Gaixo, gajo.

galzobera. (eritasun): *izond.* Ikus.: Eribeila. j; Gaizbera, gaizpera, geisokeila.

gaizodura. (embetasun): *iz.* Gaizo-azpegia.

gaizokeria, (ergeitasun): *iz.* Ikus.: Astapuztasun. j: Tatalekeria.

gaizoki. (ergcltaauu): *adond.* Astapuztasunez ari-izatea.

gaizokitu. (eritasun): *ad.* Sofia eritu.

gaizotasun. (erabetasun): iz. Erabea, biotz-ilekoa izatea.

gaizotu. (baldartasun): *ad.* Ikus.: Baldartu. 1: Lazutu.

gaizperatu. (eritasun): *ad.* Erixka biurtu.

gaizpeŕialdi. (gaizkidura): *iz.* Zuzpertzeu asi zan cri bat beŕiro gaiztotzcaren egipena.

gaizpeŕatu. (gaizkidura): *ad.* Zuzpertzen ari zan eri bat beŕiro gaiztotu.

gaizpetu. (gaiztoki): *ad.* Gaitzespenean sartu. (zositxaŕ): *ad.* Zoritxaŕa jasan.

GAIZPIDE. iz. Gaizki jokatzeko oitura. Egipenetan ziiegiz ez yardutea. Notin batzuengan akatsa edo geyegikeria. j: Zerbaiten gogo bizia edo zalekeria, bera geyegikeriz erabiltzeko bultzatzen dana. I: Aziera txaŕa, gaiztomin, galgiro, txaŕindaŕ, oben, gaitz-eraketak, txarbide, txaŕ-oidade. /! (aragi-itits), (ayeŕ), (biuŕikeri), (biuŕitze), (eskugeikeri), (gizabide), (lera), (lizunkeri), (naŕiokera), (open), (oikuntza), (osterakuntza), (usteldura), (uzkur€izti), (zuzen-lege).

gaizpidezico. (galbide): *izond.* Galkidezkoa dana.

gaizpizi. (mnbizi): *iz.* Ikus.: Minbizi. 1: Gaitzbizi.

gaizta-eziña. (ogen): izond. Ogenik egin ezin dezakena.

gaiztabage.(eŕugabetasun): *izond.* Ikus.: Gaitzgabe. : Gaiztagabe.

gaiztagile. (karkabupen): *izond.* Biurkeriren bat egiteko leyatzen duena.

galetagin. (biurkeri): *izond.* Ikus.: Gaits-egile. j: Gaizgile, gaizkigile, gaizkile, gaizkin, gaiz€akin, gaiztakin, gaizki-egile, gaixtakin, gazgin, gaxtagin.

gaiztagintza. (biuŕikeri); *in.* Gaiztasun aundiena.

gaiztaile. (zailtasun): *izond.* Lan bat zala -zan dedila eragiten duena.

gaiztakeri. (gaiztasun): *ŕz,* lkus.; Gaistakeri. I: Gaiztokeri, gaixtakeri, gaxtakeri, gaztakeri, geistakeri, gestakeri.

gaiztakerizko. (gaiztasun): *izond,* Gaiztakeria egiten duena.

gaiztaki. (gaiztasun): Iz, Egipen txaŕa.

gaiztakide. (gaiztasun): *izond.* Ikus.: Gaizkide. I: Gaiztokide, gaixtakide, gaixtokide.

gaiztarazi, (biutikeri): *ad.* Gaizto-arazi.

GAIZTASUN. (maldad): *in.* Gaiztoa danaren tasuna. 1: Egipen txaŕa edo bidegabekoa. 1: Dongakeri, dongekeri, dongatasun, gaistakeri, gaiztakeri, gaitzokeria, gaixteria, gaiztoga, gaiztotasun, gatxgintza, gatxtasun, gaxtokeri, gaxtadura, gaxtakeria, tzarkeria. (zailtasun): *iz.* Zala danaren tasuna. (aundiera): II *iz.* Latitasuna. Aundicgitasun. // (ankerkeri), (bekotasun), (bereiztasun), (biuŕikeri), (gaizkidura), (gaizpide), (irabazbide), (kaitc), (nattiokera), (open), (zatarkeri), (zuzen-lege).

gaiztategi. (giltzapc): *iz.* lkus.: Giltzape. I; Espetxe, gaiztotcgi, gakope, gaixtategi.

gaiztatu. (gamin): *ad.* Asaŕctu, sumindu. ^: Gaiztu. (gaiztasun): *ad.* Gaiztoa egin. ^: Gaiztotu, gaxtatu, gaxtotu, gaixtatu.

gable. (eritasun): *in.* Luzea dan eritasuna.

gaiztetle. (gaitzespen): *Izond.* Gaitzesten duena.

gaiztesteko. (gaitzespen): *izond.* Gaitzestekoa dana.

gaiztets-epai. (auzi-cpai): *iz.* Gaitzesptcn duen arizi-epaya.

gaiztetsi. (gaiizespen): *ad.* Gaiztotzat euki.

gaiztetsigufi. (gaitzespcn): *frond.* Gaiztestekoa dana.

gaizto. (biutitze): *frond.* Biulia dana. 1: Gaxto, gaixto, gazto, geizto, gcisto, gesto, gestu, gexto, kaixto, txaŕ, tzaŕ, xordes. (makestasun): *izond.* Makcŕsa dana. (gogortasun): *izond.* Gogoŕa, luŕ gogoŕa. (zailtasuii): *izond.* Zala dana.

gaizto usaiñak. (biurdura): *iz.* lkus.: Biurdura; biurdurak.]: Tostakeria.

gaizto-Ieze. (gaiztoki): *iz.* ikus.: Gaiztoki.

gaiztoagotasun. (gaizkidura): *iz.* Gaiztoagotzca.

gaiztoagotu. (gaizkidura): *ad.* Ikus.: Gaizkiagotu.

gaiztoarazi. (biuŕitze): *ad.* Biuŕitu, gaiztotu. Gaiztarazi, gaiztorazi.

gaiztoarazle. (biuŕitze): *izond.* Biuŕitzen duena.

gaiztogaŕi. (biuŕitze): *frond.* i3iuñtzekoa dana.

gaiztogo. (gaiztasun): iz. Ikus.: Gaiztasun.

gaiztogoz.(salkuntza): *adond.* Ikns.: Gaitzustcan.]: Gaiztoz.

gaiztokeri. (gaiztasun): *in.* -pais.: Gaistakeri. j: Gaiztakeri.

GAIZTOKI. *iz.* Tl ondoren, gaiztoen betiko zigoŕerako jaŕita dagoen toki berezia. I: Tl ondoren arimak zijoazela

jentiiek uste zuten tokia. (: Eburni, gaitz-leze, gaiztotegi, gaizto-leze, gaixtoki, iburni, geztoki, su-leize, suleza, suleze. !1(auzi-epai), (garbi-told), (gezuŕ-ipuizti), (txefen), (uzkumŕzti), (zigoŕ). (gaiztasun): *adond.* Gaiztasunez ari-izatea.

gaiztokide. (gaiztasun): *izond.* Gaiztasunean laguna daua.

gaiztokilco. (gaiztoki): *izond.* Gaiztokian dagoena.

gaiztokin. (biurkeri): *izond.* Ikus.: Gaitz-agile. (: *Gaizgile,* gaizkigile, gaizkile, gaizkin, gaiztakin, gaiztagin.

gaiztokiratu. (gaiztoki): *ad.* Gaiztokira joan.

gaiztomin. (gaizpide): *iz.* ikus.: Gaizpide. j: Oben.

gaiztomindu. (gaizpide): *ad.* Gaizpide bat aferazi.

gaiztotasun. (gaiztasun): *iz.* ikus.: Gaiztasun.

gaiztotegi. (gaiztoki): *iz.* Ikus.: Gaiztoki. ^: Geztoki. (giltzapc): *iz.* Ikus.: Oiltzape, gaiztategi, espetxe, gaixtotegi.

gaiztoto. (naŕiokera): *adond.* Makestasunez ari-izatea. : Gaixtoto. (makestasun): *adond.* Berbera.

gaizoozu. (zauri): *ad.* Zauri bat gorbiztu. (gaiztasun): *ad.* Ikus.: Gaiztatu.

gaiztotzale, (gaiztasun): *izond. Norbait* gaiztoa egiten duena: j: Gaiztatzaile, gaiztotzaile.

gaiztotzaf. (gaiztasun): *izond.* Oso gaiztoa dana, (biuŕitze): *izond.* Berbera.

gaiztotze. (gaiztasun): iz. Gaiztasuna egitea.

gaiztoxko. (zailtasun): *(sand.* Zerbait zala dana,

gaiztoz. (salkuntza): *adond.* Ikus.: Gaitzustean. (: Gaiztogoz, Osaka): *adond.* Txantxaz ari-izatea.

gaiztoxko, (izkntukeri): iz, Aztikeriz egindako kaltea.

gaiztu, (sumin): *ad. Ikus.:* Gaiztatu. (biuŕitze): *ad.* Biuŕia biurtu. (aundiera): ((*ad.* Laŕia biurtn, (zailtasun): jj ad. Zailtasuna ipiñi. (kalte): *ad.* Kalte-egin. (gaiztasun): ((*ad.* Gaizki jari.

gaiztun. (eritasun): *izond.* Eri dagoena. (: Tkus.: Gaizdun,

gakarazi. (glitz): *ad.* Giltzaz itxi-eragin.

gakatu. (glitz): *ad.* Giltzapean jaŕi, I: Gakotu.

gaki. (aldaera): *ad.* Joatean.

gako. (glitz): iz. Ikus.: Giltz. (uztai): iz. Uztai baton azken afia.

gako-amu. (aŕantza): *iz.* Kakoa duen amua.

gako-antzeko. (kako): *izond.* Kakoaren antzekoa dana.

gako-aŕi. (uztai): iz. Ikus.: Gako.

gako-iltze. (litre): *iz.* Zoko zuzenaz malgututa dagoen iltiea.

gako-joko. (glitz): *iz.* Glltzaren Lana.

gako-orde. (glitz): *iz.* Etxe bateko moŕoiio guztiak idekitzen dituen giltza.

gako-suduf. (suduŕ): iz. Zubituta dagoen sudufa.

gako-uztai. (glitz): *iz. Ikus.:* Gakozain.

gako-xilo. (glitz): *iz.* Ginza sartzen dan zulna.

gakoatu. (giltz): *ad.* Giitzaz itxi. Gakotu, gakoztatu, gakopetu, gakatu.

gakobil. (biltz): *iz. Ikus.:* Gakorde,

gakodun. (giltz): *izond.* Giltzak dauzkana.

gakomako. (amaŕukeri): *iz.* Ikus.: Amaŕukeri.

gakope. (giltzape): iz. This.: Giltzape. I: Gaiztategi.

gakopetu. (giltz): *ad. Was.:* Gakoatu. (: Gakotu, gakoztatu, gakatu,

gakorde. (eritasun): *is.* Ardiek jasaten duten eritasuna. (glitz); *iz.* Giltz-orde; egiazkoa ez dan giltza. j: Gakobil.

gakofatu. (dilingadura): ad Gakotxetik esegi.

galcofatz. (jostotatz): *iz.* Kakodun jostofatza.

galcotu. (glitz): *ad.* Ikus.: Gakoatu. (; Gakoztatu, gakopetu, gakatu. (gupiera): *ad.* Gupitu. (kako): j(*ad.* Kakoaz artu.

gakotx. (kako): *is.* .Ianzkiak esegiteko kakis berezia. (elizti): *iz,* Elizttan erabiltzen dan ikufa (" ").

galcotxartetu. (elizti): *ad.* Itz bat edo batzuk gakotxen artean ipiñi.

galcotzaile. (kako): *izond.* Kalcoetan zerbait jarizcn duena.

galcoxlan. (jostoŕatz): *is.* Gakoŕatzaz egiten dan Jana.

gakozain. (glitz): *is.* Glitz batzuk alkartuta eramateko tresna. (: Gakustei, gako-uztai. (notin): *is.* Giltzak beti berarekin daramazkien notiñari txantxaz einaten rayon izena.

gakoztatu. (glitz): *ad.* Ikus.: Gakoatu. I: Gakotu, gakopetu, gakatu.

gakoztu. (uzkaldura): *ad.* Gakoz uzkaldu.

gaku. (kako): *iz.* Kako uztaitua.

gakulu. (akulukada): *iz.* Akuluak mustuŕean daraman burnizko ziria.

gkustei. (giltz): *iz.* Ikus.: Gakozain. (; Gakustai.

gal. (galpen): *ad.* Galdu aditzaren efaa. (gad): *is.* Gari itzaren otsezko aldaketa. (burn): ((iz. Gara itzaren otsezko aldaketa. (zeiñu): ((iz. Gare itzaren otsezko aldaketa.

gal-agiñean. (gaibide): *adond.* Galtzorian ari-izatea.

gat-baeketa. (artza): iz. Gari-artzatzea. (: Gaibaiketa. (gad): *iz.* Berbera.

gal-bil. (garau): iz. Gari-garana. (gari): *iz.* Berbera.

gat-eraglle. (irabazbide): *Land.* lrabazbiderik ez duena; galdu-eragiten duena.

gal-erazie. (eragozpen): *izond* Eragozten duena. (usteldura): *izond.* Galdu-eragiten duena.

gal-erazte. (cragozpen): is. Eragoztearen egipena.

gal-eta. (galpen): *adond.* Galtzea egin ondoren.

gal-ezin. (galpen): *izond.* Ikus.: Galezgaŕi. (: Galgaitz.

gal-gal. (irakidura): *is.* Irakiduraren ots-izena. I: Bal-bal, bro-bro, galgaŕ, gat-gal, gargaŕ, kal-kal.

gal-ibin. (gari): *is.* Gariaren seska.

gal-jofai. (aitzuŕ): *is.* Garia joŕaitzeko joŕai-aitzuŕa.

gal-jotaile. (gari): *izond.* Garia aietzeko jotzen duena. (: Gal-jotzaile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

gal-kexu. (inka): *is.* Zerbait galtzeagatik cgiten dan inks mingaŕia.

gal-kuntze. (aztama): *iz.* Galdutako gauza baten aztarna.

gal-leku. (galpen): *iz.* Bidekatuta dagoen tokia.

gal-pide. (galpen): *iz,* Galtzeko bidea. (biuŕitze): is. ikus.: Gaitzbide. I: gaizbide, gaizpide, gattoki.

gal-uŕen. (galbide): *iz.* Galbide ondoan ibilizea.

gal-arun. (bin): *iz.* Gartar egindako iriaa.

gala. (aditzondo): *adond. Ikus.:* Ala. I: Ksla.

galadi. (aditz): *ad.* Ikako aditz-jokoan "galdu zaitez".

galaerna. (zomoto): *iz.* Lau ega dauzkan zomofo txikia, bat edo bi neurkin-aneiren luze dana, margo beltza, band-ori antzeko ala orlegikara duena. (: Galderna.

gala/art. (azkuŕi): *is.* Gariaren ereintza amaitzerakoan egiten zan arfari berezia.

galago. (gutidura): *in.* Kamen eta indaŕak galtzea.

galagotu. (aultasun): *ad* Ikus.: Ay-arazi. (galpen): *ad.* Gaklu.

galako. (izenorde): *izond.* Alako, ura bczeiako.

galaldi. (galpen): *in.* Zerbait galtzen danaren unea.

galale. (gari): *iz.* Gariaren garaua. I: Galgarau, gamic, garibikoŕ, gari-ale, garikaraun.

galanda. (ereztun): *in.* Autsi ez dedin, tantai edo makil lodi bati jartzen zayon burnizko ereztuna.

galandaga. (orga): *iz.* Orga batean, auŕeko gurpilen ardatzaren tartidean jartzen den egurkia.

galandi. (gari): *iz.* Bizaŕak dauzkan garia. I: Galatz. (zeiña): *in.* Man andia.

galani. (aŕokeri): *iz.* Afokeria soŕeraztea.

galaniña. (see): *iz.* Senez egiten dana.

galandd. (edertasun): *adond.* Apain, edeŕ eta txotil bezela ari-izatea.

galanperna. (ondo): *iz.* Ardaikaria dan ziza, margo aŕea duena, usain eta gozo oneko dana, jangaŕia.

galanperna aria. (ondo): *in.* Aŕautza-pefetxiko kimaduratuta.

galant. (edertasun): *izond.* Edeŕa dana. (aundiera): *izond.* Aundia dana. (naretasun): (*izond.* Narea dana.

galant-edeŕ. (edertasun): *izond.* Edeŕ, marota dana.

galanto. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez. Galanki. (edertasun): *adond.* Edertasunez ari dana.

galantu. (edertasun): *ad.* Edeŕa biurtu.

galapari. (azkuti): *iz.* Ereintzean alkafekin lanegiten duten bi sendien aparia.

galaran. (golde): *adond.* Araz goldatzen ari-izatea.

galarazi. (galpen): *ad.* Galdu-eragin. Galarazo, galazo, galazi. (eragozpen): *ad.* Zerbait egitea eziña eragin. Eragotzi, galazi.

galarazle. (gaipen): *izond.* Galtzen dueua.

galaf. (ikatz): iz. Gaztañondo-ikatza, !dean egindako zuloan egosten dana. (egurki): *iz.* Zugatzan bertan ila geratzen dan egurkia. (gogortasun): iz. Beyaren adfaren barneko zati gogota.

galafaga. (abaŕ): *iz.* Ilak dagozen abafen multzoa.

galafagazko zeiñia. (zomoŕo): iz. Tkns.: Akelamaŕo. j: Antxa, antxadaŕ, galaŕaka zeiñu, martin-garitako.

galaŕako zeiñu. tremolo): *iz.* Ikus.: Akelamaŕo. k: Arkamelu, galaiagako zeiñia, martin-garitako.

gainless. (gad): iz. Laŕañetan autsaz nastuta geratzen dan gariaren ondaŕa.

galbai. (aŕi): *ŕz.* Carta jo ta aietzeko erabiltzen dan afia. I: Garilaŕi. (gari): *in.* Barbara.

galaŕots. (zeiñu): iz. Aŕanakaz egiten clan otsa. : Galaŕotx, tankaŕada. (abaŕ): iz. Abafakaz egiten dan otsa.

galaŕu. (ipurakintza): *in.* Apaingailuaz erabiltzen dan xingolatxoa.

galafu-lan. (ipurakintza): *iz.* Xingolakaz egindako lane.

galaŕ-zulo. (zuto): *iz.* lkatza egosteko luŕean egiten dan zuloa.

galarteko. (gari): *izond.* Garlan, gad-artean dagozna.

GALARTZU. *in.* Eundura luze Ia estua, lotzeko, estekatzeko, apaintzeko ta abaŕ erabiltzen dana. j: Galarzu, oyal-begi, oyal-estu, sereni, txingola, xingola. // (apaingailu), (getikatze), (ileondo), (ipurakintza), (jauztura), (Iokafi), (latura), (olietako).

galartzu-gile. (galartzu): *izond.* Galartzuak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

galartzutu. (galartzu): *ad.* Galartzuz edo xingolaz apaindu.

galaska. (zeiñu): *iz.* Zeiña txikia. 1: Galaxka.

galateori. (txori): *iz. Ikus.,:* Artatxori. I: Txoaŕea, butigoi, galaf-txori, gari-txori, gari-berdantz, gaŕayo.

galatz. (koipe): iz. Bci ta beste abereen gantza. (esne): *in.* Apaŕa, esne-gain. (gad): *iz.* Ikus.: Galandi. (supazteŕ): II in. Ikus.: Elaratz. I: Gelaratz.

gaiaundi. (gari): *iz.* Galburu txiki ta garan biguna dauzkan garia.

galauta. (bizitegi): *iz.* licu8s.: Gela. Txaki.

galauts. (geri): iz. Gariaren nuts eta kondafak.: Galtxakin.

plaza. (zei): *iz.* Gari-zeya. (luŕ): *iz.* Lancrako lurkia.

galazi. (min): *iz.* Gari-azia. (gad): *in.* Berbera. (galpcn): (j *ad.* Ikus.: Galarazi. (eragozpen): ((*ad.* Berbera.

galazi-ezin. (astanpen): *izond.* Utzi ezin ditekena.

galazo. (galpen): *ad.* Ikus.: Galarazi.: Galarazo.

galazomen. (eragozpen): *iz.* Eragozpena.

galba. (txaŕantxa): *iz.* Ikus.: Txafantxa. ^: Garba.

galbaaldi. (artza): *iz.* Artzatzeko aldia.

galaaari. (artza): *hood.* Artzaz lanegiten ari dana. j: Galbaitzaile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

galbaatu. (artza): *ad.* Geria artzatu. Galbaitu, galbatu. (gari): *ad.* Berbera.

galbae. (artza): *iz. ikus.:* **Artza.** Aŕazko, eskubae, galbe, galbai, iraislam, labe, maze, ondarbe, setabe. (armiarma): *iz.* Xaraetan aurkitzen dan armiarma-sarea. (arduragabetasun): p *iz.* Ardurabakaa dan emakumea. Galbai.1: Ikus.: Ardurabako.

galbnelcin. (kondai): iz. Artzatzetik geratzen dan ondakiña. j: Gaibarin.

galbaetu. (artza): *ad.* Ikus.: Artzatu. Arzatu, baeta, galbaritu, iralki.

galbai-saltzaile. (artza): *izond.* Galbaeak saltzen dituena.

galbaigile. (artza): *izond.* Galbaeak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

galbaikatz. (ikatz): iz. Ikatz xea.

galbaiketa. (artza): iz. Artzatzearen egipena.

galbaitu. (artza): *ad.* Ikus.: Galbaatu. (gari): *ad.* Berbera.

galbaitzaile. (artza): *izond.* Ikus.: Gaibaari.

galbako. (laboreak): *in.* Laboreetan izaten dan **ondon.** Ikus.: llinlxa. (nndo): iz. Berbera.

galban-ikatz. (ikatz): iz. Ikus.: Galbikatz. j: Gaibaikatz.

galbanizatu. (tximist-indaŕ): *ad.* Tximist-indafez **metal bates gañean** beste bat edatu.

galbann. (Lika): *iz.* **Margo** urdin-orizka duen lika-efetxina, **sendakintzan** erabilita izan dana. (tximist-indaŕ): *iz.* Ubil berezi bateaz ezberdiñak dime bi meta! ikutzean soferazten dan **tximist tudaŕa.**

galbauu-antzeka. (lika): *izond.* Galbanuaren margoa duena.

galbauu-ueurkin. (lanabesa): *in.* Otaueztatuta dagoen oŕatz baton sayeskuntzaz tximist-indaŕaren **areagotasuna** neurtzeko **lanabesa.**

galbann-sendabide. (sendabidekuntza): *in.* Sendabidea bezela erabiltzen dan galbanu-ziŕara.

galbanu-xira. (sendabidekuntza): *iz.* Galbanuzko su-zizta.

galbanudun. (txiurist-indaŕ); *izond.* Ubil berezi bateaz ezberdiñak diran bi metal ikutzean sortzen dan tximist-indafari dagokiona.

galbanutsu. (lika): *iaa d* Galbanuzkoa dana.

galbardu. (garbaltasun): *ad.* Buru-soila geratu. (oŕi): *ad.* Zugatzak oŕirik gabe geratu. (ale): II *ad.* Ulu kizkurtu.

galbardun. (ule): *izond,* Bekokiarcn gal-lean uleajasota duena. (afokeri): *Izond.* Aŕoa dana.

galbarin. (kondatf: *iz. Ikus.:* Galbaekin.

galbarltu. (artza): *ad.* Ikus.: Artzatu. I: Arzatu, baetu, galbaetu.

galbaf. (garbaltasun): *izond.* Buru-soila. Ikus.: Bum-mini,ulutsune. (tile): *iz.* Buru-erdian berez hiuŕita dagoen ulea. (nagi): II ŕz. alpeŕa, lanegin nai ez duena.

galbaŕantzeko. (ale): *izond.* Galbaŕaren antzekoa dana.

galbatze. (itaite); *iz.* Ikus.: Itaite.

galbe. (artza): *Iz.* Ikus.: Artza. I: Aŕazko, oskubae, galbae. (burni-esi): *L.* Ikus.: Antzaŕesi.

galberf. (utziera): *iz.* Babesik gabe geratzea.

galbedaf. (betas); *iz.* Gariarekin azten dan belafa kalte egiten diona.: Galbetaŕ, gari zoro. (gari): *iz.* Gad-landarea.

galbegi. (zurtoin): ŕz. Garlaren altxuma. (gad): *Ia.* Berbera. (begi): I *iz.* Gariaren altxuma.

galbeko. (eritasun): *iz.* Gariaren eritasuna, I: Gari-putza. (gari): Berbera.

galbekulko. (gad): *iz.* Zikinduta dagoen garia, artzan gaizki igarotzen dana. I: Galbekuzko.

galbelaf. (gari): *iz.* Gar€-landarea,

galbera. (gari): *iz.* Onenetakoa dan garia.

galbera-sail, (hasarto): *iz.* Badsartoaz ereindako lurkia.

galberarazi, (erabe): *ad,* Bilduŕa aŕarazi.

galbcfi. (galpen): iz. Galdu-beŕia dana. I; Ikus,; Galtzsf.

GALBIDE. iz. Gaitzen bat gertatzeko gertakizun urhiĺa. I: Kaltearen gertakizuna egiten edo geitzen duena, I; Bidaune, aŕaisku, afisku, aŕizko, gaitzbide, gaitz-zori, gaitzuŕc, galbardu, galenda, galmenta, galorde, galtzori, galzori, gatx-urko, kordoka, iŕisku, okerbide, pelehuru, gatxuŕ. (bide): *iz.* **Carla** obeto ebagitzeko garitzetan egiten dan bidexka. (gaizpide): II *iz.* Txarbidea. (sayeskuntza): ŕz. Bidekatzca.(biuŕitze): II iz. Galzp€dea, beaztopabidea. /1(altasun), (embe), (gaizkidura), (zaiItasun), (zemakuntza), (zori), (zoritxaŕ).

gaibidean.(galbide): *adond.* **Galbidez** ari-izatea.

gaibidegafi. (galpen): *Izond.* Galdu-eragin dezakena.

galbideratu. (galbide): *ad.* Galbidez ibili.

galbidetsu. (ga]bide): *izond.* Galgatia dana. : Galbidezko.

galb€ leuŕekn. (galbide): *iz.* Urbil dagoen galbidea.

galbidezko. (galbide): *izond.* ikus.: Galbidctsu.

galbikatz. (ikatz): *iz.* Artzan geratzen dais ikatz xea.: Galbakkatz, galban-ikatz, inkatz-efauts.

garbatasun. (gupitasun): *iz.* Ikus.: Gupitasun, !: Ukurdura.

galbizardun. (gad): *izond.* Bizafak dauzkan garia.

galbizaf. (gari): *iz.* Galburuaren bizaŕak.

galborda. (galbide): iz. ikus.: Galbide.

galbota. (gari): *iz.* Artzan geratzen dan garl-kondaŕa, j: Gaibote.

galburu. (gad): *iz.* Zurtoin berean dagozen lore edo igalien multzoa; gariari dagokiona. I: Gari-buru, ogiburu, ogi-ofazi.

galburu-antzeko. (gari): *izond.* Galburuaren antzekoa dana.

galburu-ebatzelro. (gait): Iz. Galburuak ebakitzeko tresna.

galburu-saski. (otaŕ): *iz.* Galburuak biltzeko **(taŕa.**

galburuketa. (gad): *ft.* Galburuak jasotzea.

galburutu. (gari): *ad.* Galburnak jaso.

galburutxa. (gut): *iz.* Sakabanatuta dagoen galburua. I: Galburuxka.

galburuxka. (gad): ŕa. Gal-ebatean sakabanatuta geraizen diran galburuak. Galburutxa.

galbuts. (zur): iz. Zuratik mansskетaz atenrtzen dan zafla mea.

galda. (urtze): *Iz.* Urtzearen egipen eta ondorioa. (eguzki): *iz.* **Eguzkiaren isladuraz gertatzen dan** egipen eta maim: Ma. (metal): (ŕa. Urtetako metalaren salda. (burni): H *iz.* Burni gorituaren otzberoa. (aditz): II *ad.* Galdatu aditzaren zeingea; agintzeran batez ere erabiltzen dana.

galda-altzairu. (burnt): *iz.* **Urtutako** altzairu.

galda-aŕiak. (ad): ŕa. Gorituta dagozen afiak edo arkaitzak.

galda-bero. (hero): *iz.* **Eguzkiaren dirdirak** soŕcrazten duen beroa.

galda-burni. (burnt): iz. Umtako burn€a.

galda-efeka. (urtze): *iz,* Burni-urtzearen eŕetena. : Galda-odi.

galda-gune. (leku): iz. Galen-hero dagoen tokia.

galda-odi. (urtze): *iz.* Ikus.: Gaida-eteka.

galda-outzi. (ontzi): iz. Urtzea egiteko ontzia.

galdabatelm. (burni): *iz.* Agoe erdibitzcn dan lau zatictatik bakoitza.

galdarafi. (galdera): *izond.* Galdetzekoa izan ditekcna. (urtze): *zond.* Urtu ditekena.

galdaketa. (urtze): ŕa, Galdatzearcn egipcna.

galdaklznn. (eskari): *iz.* Eskatzeko dagoena. (bilakuntza): *izond.* Bilatzekoa dana.

galdaldi. (eguzki): *ft.* Eguzkiaren eman-aldia. (urtze): ŕz. Galdatzearen aldia.

galdamenda. (eskari): *iz.* **Ikus.: Eskari.**

galdape. (eguzki): *iz.* **Eguzki gogoŕaldi** baten pean egotea.

galdaraki. (pertz): *ŕa.* Pertzak egiteko gaga-

galdarastau. **(egosketa):** *ad.* Ozta-oztan cgosi.

galdaratxu.(birunda): *iz.* **Aidean** emandako birunda txikia. Galdatziku.

galdari. (bonbonkada): *izond.* Beta ogasunak alpeŕik ondatzen dituena.

galdario. (eskari): *Ia.* Ikus.: Eskari.: Galdegitza.

galdafaztalde. (irakidura): *Ir.* Ur irakiñean sartzea.

galdaŕaztau. (irakidura): *ad.* Zerbait **ur** irakiñean sartu. I: Galdostu, galdotaztau.

galdategi. (urtze): *iz.* **Menastak** urtzeko tokia.

galdatu. (beroketa): *ad.* Asko berotu. (baldera): *ad.* Galderak egin. j: Galde-egin, galdetu, galdekatu, galdin, galtatu, galte-egin. (galdekeri): II *ad.* Galdekeriak egin. (eskari): II *ad.* Ikus.: Eskatu. I; Gallant, (uttzc): II *ad.* **Urtu. (eratxikidura):** II *ad.* **Ikus.: Eratxiki.**

galdateiu. (isladura): ŕa. **Eguzkiaren argiak dagien isiatzea. (eguzki):** *iz.* Berbera.

galdatz. (galdera): *iz.* Galdera adicrazten duen Acura. : Itaunkatz.

galdatzaiie. (galdera): *izond.* Galdetzen duena. I: Galdazaile, galdelari, galdetzaiie, galdegile, galdekeri, galderari. (supaztcŕ): *izond.* Langai baten supaztefa zaintzen duena. (eskulanginizak): II *frond.* Berbera.

galdatzale. (eskari): *izond.* Eskatzen duena. : Galdazaile, galdegile.

galdatze. (beroketa): *iz.* Galdatu burutzeko beaŕa dan egipena.

galdatziku. (birunda): iz. Ikus.: Galdaratxu.

galdazaile. (eskari): *izond.* Ikus.: Galdatzaic. I: Galdegile. (galdera): *izond.* ikus.: Galdatzaile.: Galdelari, galdekari.

galde. (galdera): *iz.* Ikus.: Galdera. (eskari): *iz.* Ikus.: Eskari. I: Galdo. (bilakuntza): Zeribait buruz egiten dan bilalcuntza. (galdekeri): iz. Ikus.: Galdekeri.

galde-agiri. (galdera): *iz.* Galdera-eŕenkada daukan agiria.

galde-atz. (galdera): *iz.* ldaztean galdera adierazteko ikuŕa, au: 7 I: Galde-aztuten, galde-ikuŕ.

galde-aztaŕen. (galdera): *iz.* Ikus.: Galde-atz. : Galde-ikuŕ.

galde-buru. (ebazkizun): *iz.* Tkus.; Ebuzkizun. ı: Arazoa.

galde-egin. (galdera): *ad.* Galderak egin. : Galdekatu, galdetu, galdatu, galdin, galtatu, galte-egin, itandu, itaun-egin. (eskari): *ad.* Eskarlak egin. ^: Galdin, galdegin, galtatu, eskatu. (bilakuntza): *ad.* Biiakuntzak egin. (galdekeri): II *ad.* Galdekeriak egin.

galde-erantzuketa. (galdera): iz. Galdera ta erantzunen multzoa.

galde-erantzunezko. (galdera): *izond.* Alkaŕen izkctari dagokiona. j: Galdc-erantzupenak.

galde-erantzupenak. (galdera): *iz.* ikus. Galde-eranlzunezku.

galde-esaldi. (galdera): *iz.* Galdera egiteko esakuntza.

galde-gal. (galdera): *iz.* Galdera bakoitzean dagoen gal zeatza; bertan ertsiki galdetzen dana. 1: Galdekizun,

galde ikuf. (galdera): *iz.* Tkus.: Gatdc-ate. I: Galde-aztaŕen.

galde-itz. (galdera): *iz.* Galdera cgiteko itza.

galde-izena. (aditz): *iz.* Artez bctckizuna dana.

galde-malde. (galdera): iz. Galdetzeko era.

galde-plio. (galdera): *iz.* Ikus.: Galdebide. I: Galdcketa, galde-sorla.

galde-sorta. (galdera): *iz.* Ikus.: Galdebide. I: Galdeketa, galde-pilo.

galde-zantzu. (galdera): iz. Gaidetzekoa dana.

galdealdi. (galdera): *iz.* Galdera-eŕenkada.j: Galdeketa.

galdebide.(galdcra): *iz.* Galderaen lefokada. j: Galdeketa, galde-piio, galde-sorta.

galdebidez. (galdera): *adond.* Galderak egiten ari-izatea.

galdegafi. (galdera): *izond.* Galdetu dakiokena.

galdegi. (garau): *iz.* Boas.: Garaotegi.

galdegile. (eskari): *izond.* Ikus.: Galdatzale. Galdatzaile. (galdera): *izond. Ikus.:* Galdatzaile. I: Galdelari, galdekari, galotetzaile.

galdegin. (esxkari): *ad.* ius.: Galde-egin. j: Galdin, galdein.

galdeglnarazi. (eskari): *ad.* Eskatu-eragin.

galdegitza. (eskari): *Iz.* Ikus.: Eskari. Galdario, galdeitza.

gakiego. (galdekeri): iz. Noribait eskubiderko zayona eskatu.

galdeka. (galdera): *Mond.* Galdetzen ari-izan. I: Galdekea.

galdekari. (galdera): *izond.* Ikus.: Galdatzaile. j: Galdazaile, galdelari, galdetzaiie, galdegile, galderari. (bilakuntza): *izond.* Bilakuntza egitcn duena.

galdekatu. (galdera): *ad.* Ikus.: Galdetu. l: Galde-egin, galdatu, galdin. (bilakuntza): *ad.* Bilakantea egin.

galdelcatzale. (galdera): *izond.* Galdetzen danari buruz azalpcnak eskatzen ditnena.

GALDEKERI, iz. Larderiaz eskatu edo galde-egitearen egipen eta ondorioa. Apetazko edo neuñ-gabeko naikaria. I: Eskabide, eskete, galde, galdeko, eskabaldintza, // (abazuzitasun), (aukerakeri), (beaŕarazpen), (erabilkeri), (eskari), (eske-batze).

galdekeria. (galdera): *iz.* Ezegokia dan galdera.

galdelceta. (galdera): *iz.* Ikus.: Galdealdi. I: Ikus.: Galdebide, galdc-pilo, galde-aorta. (bilakuntza): *iz.* Ikus.: Bilakuntza, j: Aztеŕеŕoida.

galdelcizun. (galdera): *iz. Ikus.:* Galde-gai. (onu): *iz.* Aolkua eskatzekoa dana. (ebazkizun): *iz.* Argilzokoa dan auzia.

galdeko. (gaidekeri); *iz.* Ikus.: Galdekeri.

galdekuntza. (bilakuntza): iz. ikus.: Bilakuntza. J: ikarkuntza, ikarpcn, ikardura, kuxkux.

galdelari. (galdera): *izond.* Ikus.: Galdatzaile. I: Galdazaile, galdekari, galdetzaiie, galdegile.

galdeontzi. (galdera): *izond* ikus.: Galdetsu.

GALDERA. *iz.* Beste batek erantzn dezan, norbaitek dagien adierazpena. 1: Galde, galdeera, gaito, itanketa, banns, itaune, (tan. *8* (auziratzc), (azterketa), (bilakuntza), (ebazkizun), (izketa), (Irkukotasun), (niintzoera), (zalantza).

galderako. (galdera): *izond.* ikus.: Galdezko. I: Galderzzko.

galderantzunak. (galdera): *iz.* Galderak eta erantzunak. (: Galde-erantzunak.

galderari. (galdera): *izond.* Ikus.: Galdekari. : Galdatzaile.

galderazko. (galdera): *izond.* lkus.: Galdezko. : Galdcrako.

galderna. (zomofo): *iz.* ikus.: Galaerna.

galdetaldi. (mintzabide): *iz.* Aztertzeko egiten diran galderak.

galdetan. (gaŕ): *adond.* Gattan ari-izatea.

galdetegi. Conn): *iz.* Galdekizunak onartzen diran etxea edo landola edo tokia. : Itundegi.

galdetsu. (galdera): *izond.* Asko galdetzen duena. I: Gaidcontzi.

galdetu. (galdera): *ad.* ikus.: Galde-egin. Gatdatry galdekatu, galdiu, galtatu, galte-egin,itandu,itaundu,itauntu, itaun-egin. (bilakuntza): *ad.* Berbera. (galdekeri): ii *ad.* Berbera.

galdetx. (arto): *iz.* Artoaren goiko zurtoña. (zurtoin): *iz.* Berbera.

galdetzaiie. (golden): *izond* Ikus.: Galdatzaile. I: Galdelari, galdegile, galdekari, galderari. (onu): *izond* Galdekizunak egiten dituena.

galdetze. (galdera): *iz.* Galderak egitearen egipena.

galdetzeko. (galdera): *izond.* Noribait galderak egitekoa dana. j: Galderako, galderazko, galdezko.

galdez. (galdera): *adond.* Calderak egiten ari-izatea. I: Galdezka.

galdezka. (galdera): *adond.* ikus.: Galdcz.

galdezkn. (galdera): izond. Galdetzekoa dana. I: Galderako, galderazko, galdetzeko.

galdin. (eskari): *ad.* ikus.: Galde-egin. Galde-egin aditzaren laburpeua. Galdegin. (galdera): ad. Ikus.: Galdatu. Galde-egin, galdetu, galdekatu.

galditz. (eskari): *iz*, Eskaria aurkezteko egipena.

galda. (eskari): iz. Ikus.: Eskari.: Guide.

gatdolaf. (landarej: iz. Senda-landarea; bere ofiak alaŕaren galduŕ antzekoak dira. Gandoilaŕ.

galdordun. (aragi): *izond.* Galdoŕa duena. j: Gaidortsu, gaidoxdun, galdurdun.

gaidof. (arto): *iz*. Artoaron Inrearen zurtofia. : Galduŕu, galin. (aragi): Egazti batzuek burn gañean daukaten matnuta. : Gaktuŕ, kikirista. (tontoŕ): H *iz*. Ikus.: Tontof. J: Gandoŕ, karmoza, kannutza.

galdofapari. (azkuŕi); *ŕz*, Etxegaña egiten arnaitzen danean, langi1eek dagiten afaria. I: ikus.: Galduŕ jai. I: Kulikadera.

galduf-gabeko.(kriketgabetasun): *Land.* Txukuna ez dana.

galdof-gabetu• (aragi): *ad.* Galdoŕa ebaki edo kendu.

galdortsu. (aragi); *izond.* Ikus.: Galdordun. J: Galdoxdun.

galdortu. (aragi): *ad* Egaztick galdofa zuŕunrpiñi.

galdortu. (irakidura): *ad*, Ikus.: Galdaŕaztau. I: Galdoztu, galdoŕaztau.

galdotxa. (arto); iz, Artoaren lorea.

galdoxdun. (aragi): *izond.* Ikus.: Galdordun. I: Galdortan.

galdoz. (eskari): *adond.* Eskatzen ari-izatea.

galdu. (galpen): *ad.* Galpena ukan. Gatti, sacstu. (eriotza): *ad.* Suge, apo ta abaŕ erail. J: Ikus.; Kalitu. (suntsidura): H *ad.* Kea suntsitrr, (indaf-estaldura): II *ad.* Ikus.: Indaŕ-estaldura; Indaf-estaldura egin, (usteldura): II *ad.* Azkuŕi ta edariak usteldu.

gaidu-azkeitio. (galpen): *adond.* Galdu ezkero.

gaidu-beaŕ. (eldubeaŕ): *in.* Ikus.: Eldubeaŕ. j: Ata-beaŕa, doamen, galbeaŕ, gaidu-biaŕ.

galdu-egin. (erdialdi): *ad.* Ikus: Auŕa gaidu, J; Idola egin, seña bota.

galdn-efez. (galpen): *izond.* Ikus.: Galdudun.

galdu-ezin. (galpen): *frond.* Galdu ezin ditekena. J: Gatdu-eziñezko, galdugaitz.

galdu-gorde. (galbide): *iz*. Caltzeko ala irabazteko gaitzufea.

gaidu-gordeak. (galpen): iz, Galpenak eta irabazpenak. I: Galdu-irabaziak, galpen-irabazpcnak.

galdu-gordeko. (galpen): *adond.* Galpen eta irabazpencrako arazo batcan sarizea,

gaidu-idurl. (galpen): *izond.* Galdu-itxurakoa dana. : Galdutzako.

gaidu-irabaziak. (galpen): iz. Ikus.: Galdu-gordeak. j: Galpen-irabazpenak.

galduazo. (galpen): *ad.* Galdu-eragin. Galduerazi, galduazi.

galdubeaŕak. (gaiztoki): *iz*. Gaiztokira gaitzestuta dagoenak.

galdubide. (biufitze): *iz*. Norbaitek gaizki joka dezan, sins dan itz edo egipena. j: Obenbide.

galdudun. (galpen): *frond.* Gauzes duena. : Galdu-efez.

galduenean. (galpen): *adond.* Galdu ezkero.

galduera. (galpen): iz, Galpenaren egipena.

galduerazi. (galpen): *ad.* Ikus.: Galduazo. I: Galdurazi.

galdugaitz. (galpen): *izond.* Ikus.: Gaidu-ezin. j: Galdu-eziñozko.

galdugafi. (galpen): *izond.* Galdu ditekcna.

galdukeria. (eskugeikeri): *iz.* Eskugeikeriz ari-izatea.

gaidukl. (galpen); *adond.* Galtzeko zorian ari-izan.

galdukof. (galpen): *izond.* Galdu dezakena.

galdul. (zakartasun); *izond* Zaksfa dana.

galdumen. (galpen): *iz*. Thus.: Galpen. j: Galdumendi.

gaidun. (zeiñu): *izond.* Matta duen aberea. (abere): *ŕzond.* Berbera.

gatdura. (usteldura): *iz*. Ikus.: Usteldura.

galduŕo. (biuŕikeri): *adond* Biufikeriz ari-izatea.

galduf. (etxcgain): iz. Ikus.: GaiIuI. I: Gailduŕ.

guiduŕio. (zikintasun): *in.* Aŕ-pose danean beyak botatzen dituen zikinkeriak.

galduŕ--jai. (jai): *iz*. Etxegana egiten amaitzen danean egiten dart jaya. Ikus.: Galdoŕapari, bizkaŕ jai, bizkaŕ-besta.

galduŕo. (arto): iz. Arto landarearen goiko zatia, bazka bezela beyai cmaten zayena.

galduŕrr. (arto): iz. flats.: Galdoŕ. (tontof): *iz*. Ikus.: Tontof.

galduti. (galpen): *izond.* Galtzen duena. Galdutsu, galdutzaile.

galdutsu. (galpen): *izond.* Ikus.: Galduti. Galdutzaile.

galdutzaile. (galpen): *izond.* Rms.: Galduti. j: Galdutsu.

galdatzako. (galpen): *izond.* Ikus.: Galdu-iduri.

gale. (guru): *frond.* Garart bizia duena. Giro. (zeiñu): *iz*. Ikus.: Aran.

gale-izan. (gura): *ad.* Gurariak izan.

galebagiie. (italic): *izond.* Tkus.: Galebakitzaile. : Galepaile.

galebaki. (itaite): *ad.* Tkus.: Rahn- I: Galepatu.

galebakilzaile. (itaite): *izond.* itaitzen duena, galepailea. j: Galepaiia, galepailc, galebagile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

galeban. (gari): iz. Ttaituta dagoen garia.

galebate. *(itaite): ŕz.* Gariaren itaitzea. j: Gategita. (gari): *iz*. Berbera.

galegabe. (azkuŕi); *izond.* Ikus.: Jalegaitz.

galegafi. (gura): *izond.* Guraria soferazten duena.

galegita. (itaite): *iz*. Ikus.: Galebate. (guri): *in.* Berbera.

galel. (criotza): *izond.* II ditckena. (galpen): *(nand.* flats.: Galcicz.

galekof. (gura): *frond.* Jateko gogoa piztutzen duena.

gatemen. (gura): iz, Tifiagaŕia dan guraria lortzeko almena.

galen. (etxipen): *in.* Etxipena izatearen ondorioa. j: Galentza, gatzaldi,

galen aldeko. (sendakintza): *izond.* Aspaldiko Galeno sendagilcaren irakaskintza onartzen duena.

galen-abe. (zutaŕi): *iz*. Ororen lotsarako eŕudunak jartzen zirean zutaŕia.

galen-arazi. (etxipen): *ad.* Galendu-eragin.

galen-araziaz. (etxipen): *adond.* Galentzeko eraz ari-izatea.

galen-arazle. (etxipen): *izond.* Galentzea eragiten duena.

galen-arazteko. (etxipen): *izond.* Gatendu-eragitekoa dana.

galen-afi. (menasta): iz. Rerun-menasta.

galenda. (galbide): iz. Ikus.: Galbide.

galendu. (etxipen): *ad.* Galena izan.: Etxipena lean.

galendua. (etxipen): *izond.* Galenduta dagoena. j: Etxipenez ari dana.

galengaitz. (etxipen): *izond.* Galeutzeko zala dana.

galengafr. (etxipen): *izond.* Galentzeko egokia dana.

galentza. (etxipen): iz. Ikus.: Galen. I: Gatzaldi.

galenizia. (galpen): *iz.* Ikus.: Galpen.

galepaila. (itaite): *izond.* Ikus.: Gaiebakitzaiie.1: Galepaile, galebagile.

galepatu. (itaite): *ad.* This.: Clain]. 1: Galebaki.

galeperki. (aragi): *iz.* Galepeŕarcn aragia.

galepet. (epeŕ): iz. Igarankaria dan egaztia; bare aragia onartuta da oso. Gailepet, galepeŕ, gari-epeŕ, gau-epeŕ, parpara, poxpolin, poxpolon, puŕrrla, lortola,torioru,urzo-pafUfa.

galepef-kume. (epeŕ): *ŕa.* Galepeŕarcn kuma.

galepef-sare. (sate): *iz.* Galepeŕak aŕapatzeko saran.

galena. (aŕain): *iz.* Eŕoak dauzkau aŕaña; artzen duenari eŕe-oarpena einaten dio. (galpen): *iz.* Ikus.: Galpen. I: Galkuntza, galkera.

galerazi. (galpen): *ad.* Galdu-eragin. 1: Galerazo. (eragozpen): *ad.* Ikus.: Eragotzi. 1: galazo.

galerazo. (galpen): *ad.* Ikus.: Galerazi. (debeku): *ad.* Tkus.: Debelcatu. j: Galorozo, gebendu.

gaterazpen. (debeku): ŕz. Debekatzearen egipena. (eragozpen): *iz.* Ikus.: Eragozpen. 1: Galgaŕi. (galpen): *(12.* Tlals.: Galpen.

galereite. (gari): *iz.* Gariaren ereintza.

galerna. (ekaitz): ŕa. itxasoan sortzcn dan elraitza. 1: Kalema. (size): *iz.* Maastiak izozten dituen aize otza.

galerna-buru. (odei): *iz.* Odei euritsu aundia, afe-margo duena to oso zabala dana. 1: Ekailzpum.

galerna-xori. (egazti): *iz.* Itxasoko egaztia.

galernatsu. (ekaitz): *izond.* Ekaiztuna dana.

galernatu. (ekaitz): *ad.* Ekaitza, gaiema soltu.

galerne. (gad): iz. Sortzen ari dan garia.

galefez.(galpen): *izond.* Galtzeko eŕeza dana, j: Galati

galesgafi. (galpen): *izond.* Galdutzat esan edo izan ditekena. (dolmen): *ŕzand.* Etsimenez dagoena.

galesle. (utziera): *izond.* Babesik gabe uzten duena.

galespen. (utziera): *iz,* ikus.: Utziera. Itxitasun.

galeste. (gaipcn): *iz.* Galtzeko zorian egotca.

galetasun. (gura): *iz.* Berezkoa dan guraria.

galetsi. (utziera): *ad.* Babesik gabe utzi. (galpen): *ad.* Galtzeko zorian egon. j: Galetsian, (galbide): (iz. Gaibide aundiena.

gaketsian. (galpen): *adond.* Ikus.: Galetsi.

galetsu. (gum): *izond.* Zerbaiten guraria duena.

galetu. (gura): *ad.* Zerbaiten guraria izan.

galeyo. (leyo): *iz.* Etxegaiiean egiña dagoen leyoa.

galez. (gum): *iz.* Calerik ez lashes.

galezgaii. (galpen): izond. Galdu ezin ditekena. I: Gal-ezin, galgaitz.

galga. (zeartasun): *iz.* Bi tint edo geyago zeartasunezko lauan bateau ote dagozen ikusteko lanabesa. Sestra. (zur): *iz.* Olak gardaifiatzeko erabiltzen dau lanabesa. j: Galgatzate, zimartol. (lanabesa):111z, Barbara. (azta): 111z. Ontzi edo sortaketagatik saleroskien aztatik gutxitzen dana. (lodiera): $_{11}$ *iz.* Olaen tedium; bai ta gizonen aundiena ere. (zurigintza): $_{i}$ ŕa. Zurigintzan erabiltzeu dan itza, idetasun-erkatzeko neufia adieraztekoa dana. (gelditze): EE *iz.* Organ edo baste burdian igidura geidi-erazteko dagoen lanabesa. 1: Kabila, traba, trabegut.

gaiga-eman. (zebadura): *ad.* Zebatu.

gaiga-saltzaile. (gclditze): *toad.* Galgak sallzen dituena.

galga-zain. (gelditze): *izond.* Galgak zaintzen dituena.

galgadura. (neuŕitasun): *iz.* Igidura gutxi tzea.

galgagile. (gelditze): ŕzmid. Galgak egiten dituena. (esku-lauginlzak): *izond.* Berbera.

gaigagoŕi. (gari): *iz.* Korela'ko gari birihila.

galgal. (zio): *is.* Galtzeko Ana. (galpen): *iz.* Berbera.

galgaitz. (gaipen): *izond.* Ikus.: Galezgaŕi. 1: Gal-ezin.

galgaize. (aim): *iz.* Tkus.: Ego-aize. I: Eguaize, egaize.

galgaka Jan. (gurkadura): *ad.* Janaria ongi mamurtu gabe ircnstearen ols-izena.

galgal-tiudu. (tindu): iz, Irakiten dagoen tindua.

galgalaka. (irakidura): *adond.* Irakiten ari-izatea. 1: Galgalka, gaigaraka, galgaran.

galgalegin. (irakidura): *ad.* Otsez irakin.

galgan. (larlidetasun): *adond.* Tartidetasunez egotea ado ari-izatea.

galgan jafi. (zeartasun): *ad.* Lauan berean

galgara. (irakidura): *iz.* Ots aundia ateratzen duen irakiten.

galgaraka. (irakidura): *adond.* ikus.: Galgalaka. : Galgalka, galgaran.

galgaran. (irakidura): *adand.* This.: Galgalaka. 1: Galgalka, galgaraka.

galgaratu. (anpulu): *ad.* Urak iturburu batetik irteten danean edo irakiten dagoenean, bore iraitzean anpuluak atera. (zeartasun): *ad.* Galgan ipiñi.

galgarau. (garau): *iz.* Gariaren garaua. *1:* Galale, garale, garibikof, gari-ate, garikaraun. (gari): *iz.* Berbera.

galgaŕ. (ule): iz. Luzea dan ileondna. (ileondo): iz. Berbera. (irakidura): 11 *iz.* lrakiduraren ots-izena. I: Bal-bal, bro-bro, gal-gal, gaŕ-gaŕ, gargaŕ.

galgafi. (kalte): *izond.* Oso kaltegaŕia dana. I: Galgaŕ, (biuŕitze): *(road.* Galbidezkoa dana. (galpen): II *ŕzond.* Guzia ondalzen duena I: Galdu ditckeua. (galbide): (*izond.* ikus.: Galmentatsu. (eragozpen): $_{II}$ *iz.* Tkus.: Eragozpeo. 1: Galerazpcn.

galgafi-izan. (biuŕitze): *ad.* Nabarmendu, gaizpidetu.

galgatiro. (biuŕitze): *adond.* Galdubidez ari-izatea.

galgatitasun. (k .lte): *iz.* Kaltegaŕia izatea.

galgafizko. (kalte): /*mid.* Kaltegafia dana.

galgategi. (gelditze): ŕa. Galgak saltzen diran saltokia.

galgatu. (zeartasuu): *ad.* Zeartasunezkn lauan berean ipiñi. $_{i:}$ Galgetau. (zen): *ad.* Oltzaŕak zeŕakatzeko zendu. (lauzko): $_{11}$ *ad.* Ikus.: Lautu. (gardaiñatze): II *ad.* Gardaiiiatu. (gelditze): 11 *ad.* Igidura geldi-erazi.

gaigatxo. (mingaiu): *iz.* Mingaiñari azpitik eusten dion mintza.

galgatzaile. (zeartasun): *izond.* Zerbait galgan jartzen duena.

galgatzale. (zur): *iz.* ikus.; Galga.

galgatze. (zeartasun): *iz.* Galgan jartzearen egipena.

galgeda. (bald): *iz.* Jutufraikaria dam hclaŕa, jangaŕia dana. Galkide. I: ikus.: Aza. Garikota.

galgeta. (irakidura): *iz. ikus.:* Irakidura. (gardaiñatze): *iz.* Ikus.: Gardaiñatze.

galgeta-lan. (gardaiñatze): *iz.* Gardaiñatze-lana.

galgetan. (zur); *adond.* Olak gardaiñatzean ari-izatea. (irakidura): *adond.* Irakiten ari-izatea. (galpcn): *adond.* Galtzen ari-izatea. j: Galketan.

gaigetau. (zeartasun); *ad.* Ikus.: Galgatu.

galgintza. (galpen): *iz.* Ikus.: Galpen. f: Galguntza.

galgiro. (gaizpide): iz. Ikus.: Gaizpide.

galgo. (almeu): *izaid.* Egileko almen gutxikoa dana. (gelberatasun): *izond.* Gaza dana.

galgoe. (aize): *iz.* Ego-sortaldetik eltzen dan aizea. : Catgut,

galgofr. (gari): *iz. Biribita* ta bizaŕak asko dauzkan garia. (garau): *iz.* Laŕain crdi andean geratzen dan garau utsa.

galgotaize. (aize): *iz.* Ufundik eta bigun citzen clan alzea.

galgotu, (aultasun): *ad.* Autdu, indaŕa galdu.

galgnne. (leku): *iz.* Ikus.: Galmendi.

galgune-bideak. (bide): *iz.* Galmendizkoak diran bideak. Galguneko bideak.

galguntza. (galpen): iz. ikus.: Galmen. Galmende, galkuntza.

gall. (ixtom); *iz.* Sofa bizidunetan dagoen odnierako odi txiki-txikia.

galia. (abaŕ): *ft.* Ikus.: Gaila. j: Gaiti. (zama): *iz.* ltxasontzick egokiro ibiltzeko daramaten zama.

galiatu. (zama): *ad.* ltxasonfzlak galiaz zamatu.

galileaŕ. (endeŕi): *izond.* Galilea'koa dana.

galhu. (arto): *iz.* Ikus.: Gaidoŕ, I : Galduŕu.

galiñaga. (aria): iz. Arto-zurtoiñak legortzen diran agatxoak.

galirabaziak. (galpen): *iz.* Galpeu eta irabaziak.

galirin. (gad): *iz.* Gariaz egindako iriña. (irin): *iz.* Berbera.

galirumil. (zuku): *iz.* Zukua egiteko ofea, gari-iriñar, egiña ta arien itxura duena. Ziriol.

galicu (bizkargune): *iz. ikus.:* Gailoŕ. I: Gailuŕ, gailuŕu, galyuŕ.

gal api. (gari): *iz.* Gariaren lastoa. (lasto): *iz.* Berbera.

galjaite. (gari): iz. Carla jotzea.

galjote. (gari): *iz.* Aspaldian garia aletzeko, ati baten gat-lean egiten zan jotzea. I: Gal jotze.

galka. (gizengaŕi): iz. Ikus.: Gizengaŕi. I: Bexkota, gizen-ale, gizenkari.

galka-toki. (gizengaŕi): *iz.* Galka emateko tokia.

galkadura. (okidura): *iz.* Gauza bat baste bateaz Enka-Enka betetzcaren egipeua. Galkatze.

galkaka. (asetasun): *adond.* Asetasunez betetzean ari-izatea.

galkaka jan. (azkuŕi): *ad.* Asko ta asko, ezin geyago jan.

gallcatu. (trinkotasun): *ad.* Zerbait trinkotu. (gizengaŕi): *ad.* Abereai, gizendu ditezen, azkuŕi asko jan-erazi. ^: Azmendatu. (igali): H *ad.* Arnari-zugatzak lgatiz asko bete. (okidura): II *ad.* Geyegi bete. I: Galkadnra egin.

gaikatuki. (trinkotasun): *adond* Trinkotzcn ari-izatea.

galkatzaile. (trinkotasun): *izond* Galkatzen duena. (gizengaŕi): izond. Galka aŕerazten duena.

galkatce. (okidura): iz. Ikus.: Galkadura. (gizengaŕi); *iz.* Galka jan-eraztea.

galkera. (galpen): *iz.* Ogasnuak zcaro galtzea. j: Galera.

galkeria. (usteldura): *iz.* Ikus.: Usteldura, j: Galkida.

galkexu. (uŕikaltasun): *izond.* Ufikaltasunez ari dana.

galki. (aurkintza): *iz.* Galdu ta il dan abere batetik aurkiteen dana.

galkida. (usteldura): *iz.* ikus.: Usteldura. I: Galkeria.

galkidakof. (usteldura): izond. Usteldu ditekena.

galkidatu. (usteldura): *ad.* Usteldu.

gailcide. (betaŕ): *iz.* Ikus.: Galgeda. Garikota, aza.

galldn. (kondaŕ); *iz.* Artzaz garbitzen diran garanetatik geratzen dan kondaŕa.

galkixki. (gari): *iz.* Carl txikia, baste mtn batzuekin bazkarako bereizten dana.

galkizlcin. (scgada): *iz.* kpeŕak aŕapatzeko segada. I: Epe/-segada.

galkizun. (ziguf): *iz.* Ikus.: Baikuntza.

gatkorde. (indaŕ): iz. Lege edo eskubide batek bercn indafa galtzea; epez-galtzca. I: Galkortasun.

gallant. (galpen): *izond.* Galtzekoa dana. (zugatz): iz. Lore geyenak galtzen dituen zugatza. (igali): *iz.* Gaitzen dan igalia. (usteldura): (*izond.* Ikus.: Galkidaket. (kattc): II Izond. Kaltegafia dana.

galkortasun. (usteldura): *iz.* Galkoŕa izan at-izatea. (indaŕ): iz. Ikus.: Galkerde. j: Epez-galtzea.

gatkortu. (indaŕ): *ad.* Lege edo eskubide batek beren indaŕa galdu; epez-galdu.

galkuntza. (galpen): *iz.* Ikus.: Galpen. Galera, galguntza.

galmen. (galpen): *iz.* Galtzcaren egipena. Gahnende, galguntza, galkuniza.

gaimendi. (leku): *iz.* Gucaatzatutako kale edo bideak dauzkan tokia, bein bertan sartu ezkero ateratceko oso zala izaten dana. j: Galgune.

galmendu. (galbide): *ad.* Galbidean jaŕi.

gaimenta. (galbide): *iz. ikus.:* Galbide.

gaimentatsu. (galbide): *izond.* Galbidezkoa dana. : Galgaŕi.

galmni. (zeiñu): *iz.* Aŕanaren miiña.

galmintz. (gari): *iz.* Gariaren 2nintza.

galmotx. (gari): iz. Galburu txiki ta garau biguna dauzkan garia. Galmotz, gari-motx, gari-modofo.

gainagosi. (gari): *iz.* Arlantzik eztuen garia.

galnai. (galpen): *izond.* Galdu nai duena.

galo. (opit): *iz.* Ikus.: Opi1. (ago: *iz.* Ogi betzka.

galondaf. (gari): *iz.* Gariaren kondaŕa.

galondo. (lepo): iz. ikus.: Gaŕondo. I: Lepa-txiki, gaondo, garondo, zarpa. (kondaŕ): *iz.* Garia ebagi ondoren tuŕean geratzen diran lasto-zatien multzoa; kondaf oyek dagozen tutu. (gari): II iz. Berbera, berbera. I: Gariondo.

galorde. (galbide): *iz.* Ikus.: Galbide. (galpen): *iz.* Galtzeko sari, galtzori. I: Galordu.

galordu. (galpen): *iz.* Ikus.: Galorde.

galorozo. (dcbcku): *ad.* Ikus.: Debekatu. Galerazo.

galoŕatz. (gari): *iz.* Gari-muskila.

gains. (gaiztasun): *izond.* Oso gaiztoa dana.

galosh,. (landare): iz. Anntz-kornakaria dan laudare-mota bat.

galkaka. (zeiñu): *adond.* Aŕanak jotzen ari-izatea.

galaso. (kriketasun): *izond.* Apain, krikcta dana.

galosta. (eŕealdi): *ad.* Erdi de.

galotaf. (endeŕi): *izond.* Galos-Eŕi'koa zana.

galots. (gari): *iz.* Carla laŕintzearen otsa. (zeiñu): iz. Aŕanaren otsa.

galotx. (guruin): iz. Guruln edo gerli-gongoilen antura.

galotx gogordura. (gutuin): *iz.* Guruin gerlitsuen gogordura,

galotx zornatsu. (guruin): *izond.* Zornca clarion gurulu gerlitsua.

galotaa. (01): iz. Edeŕa ganean bill al-izateko. Ameskoa'n erabiltzen dan ol laukia, abarkan lotuta ipintzen dana.

galotxo. (aŕaildura): *iz.* Urak Laski bigunetan egiten duen aŕaildura.

galpardun. (ileondo): *izond.* Galpat'ak dauzkana. I: Galpaŕezko, galpartsu.

galpaf. (ileondo): *iz.* Ileondo luzea. Kizkuŕ, kalbaŕ, katpal, iĺe-xixgil, lie-xiŕizta, ile-zergada, galbaŕ. (caue): *iz.* Egositako esnearen aguna.

galpaf-apain. (ileondo): *izond.* Galpaŕakaz apainduta dagocna. Galpaŕ-edeŕ.

galpaf-edef. (i(eondo): *izond.* ikus.: Galpaŕ-apain.

galpafezko. (ileondo): *izond* Ikus.: Galpardun. j: Galpartsu.

galpafo. (ileondo): *izond* Kizkutak daramazkiena. (stoked): *izond.* Afoa dana.

galpafetu. (ileondo): *ad.* Ileondoa ofaztu.

gaipartsu. (ileondo): *izond.* ikus.: Galpardun. I: Gaipafezko.

galpartxo. (ileondo): *iz.* Galpaftxikia.

GALPEN. *iz.* Notin ado gauza baten gabe geratzearen egipen eta ondorioa, naiz norberaren eŕuz naiz ezbeaŕ edo baste zioren bat kari izan. 1: Kalte ado uŕitzea. I: Galdutako aindo edo gauza. 1: Galdumen, galcntzia, galera, galkuntza, galgintza, galguntza, galerazpen, galte, galtzai, galtze, galt2ei, galte, galtzepen, meko, meku. (gaiztoki): *iz.* Ikus.: Gaitzespen.1/ (aosiabartza), (baltzu), (bonbonkada), (gabetasun), (gabetze), (jaustasun), (joko), (kaltc), (kartak), (sayeskuntza), (suntsidura), (txuotasun), (utziera), (zoriteaf), (zula).

galpen-irabazpenale. (galpen): *iz,* Ikus.: Galdu-gordeak. I: Galdu-irabaziak.

galpizaŕ. (lasto): *iz.* Lasto-tzpia.

galsein, (gari): *iz.* Galburu txiki ta galgarau biguna dauzkan garia.

galsoro. (gad): iz. Ereindako garia daukan soloa. I: Galtsoro, galtzugo.

galtari. (galdera): *izond.* Galdetzen duena. 1: Galtazaiie, galtazale.

galtarpa. (zoŕo): *iz.* Artzañek ogia dara€naten zofoa. 1: Galtzarpa.

gaitatu, (galdera): *ad.* ikus.: Galdetu. I: Galdatu, galde-egin, galte-egin. (eskari): *ad,* i us.: Galde-egin, eskatu, galte-egin, galto-egin.

galtazaile. (galdera): *izond.* Ikus.: Galtari. 1: Galtazale.

gakte. (galpen): *iz.* Ikus.: Galpen. (eskari): *iz.* Buis.: Eskcari. Galto.

galte-egin. (galdera): *ad.* Tints.: Guide-egin. 1: Galdatu, galdctu, galtatu. I: Galtegin, galto-egin. (eskari): *ad.* Ikus.: Galde-egin, galtatu, eskatu.

galtegi. (garau): *iz,* Ikus.: Biitegi. Biitoki, galtxikindegi.

galtegi-zai. (garau): *izond.* Galtegia zaintzen duena.

galttaf. (galpen): *izond.* Ikus.: Galtzaila. j: Galtzaile, galtzale, galtzeduru.

galto. (eskari): *iz.* Ikus.: Eskari. I: Galte. (galdera): *iz. Ikus.:* Galdera.

galto-egin. (galdera): *ad.* Ikus.: Galde-egin. 1: Galdata, galdetu, gallant, galte-egin, galtegin,

galtolei. (biuŕitze): iz. ikus.: Gaitzbide. 1: Gaizbide, gaizpide, gal-pide. (galpen): *iz.* Galteko takia.

galtoz. (galdera): *adond.* Galdetzen ari-izatea.

galtsaratu. (gari): *ad.* Boodle-an garia aorta danean luŕa joŕatu. : Galtzatu.

gaitsoro. (gari): iz. Garl-landareak dagozen tokia.

gaitsu. (lasto): *iz.* Ikus.: Lasto. 1: Buruska,lasts.

galtu. (galpen): *ad.* Ikus.: Galdu.

galtxa-zabalak. (praka): Belaunetaraño elizen diran laŕuzko edo eunezko praka zabalak. I: Galtza-motx, galtza-zabalak.

galtxa-zuriak. (praka): *iz.* Baŕuko pralcak, oyalezkoak izaten diranak. 1: Galxuriak, galtxuriak, galtza-xuriak, gaitzazpiko.

galtxagoŕi. (izkutukeri): *iz.* Ikus.: Aidetikako. (siñiskeri): *iz.* Ikus.: Iratxo. (txeŕen): 11 *iz.* Ikus.: Galtzagoŕi.

galtxakin. (gari): *iz.* Tkus.: Gaiauts.

galtxanbet. (gari): *iz,* Gariaren zurtoin txikia. [: Galzoŕi.

galtxapot. (gizon): iz. Glean txikia edo aldin gutxikoa.

galoxaf. (birika): *iz.* Ikus.: Birika. (soin): *iz. ikus.:* Eŕai,

galtxeŕe. (sutnin): izond. Stiminkoŕa dana.

galtxigof. (urdai): *iz.* Efegosita dagoen urdaya. j: Galtxingoŕ.

galtxilcin, (gari): *iz. Eultzitu* ondoren bcren aotzetan geratzen diran gaigarauak. j: Galtxizkin, galzikin, galtzikin.

galtxikindegi. (garau): *iz.* Ikus.: Biitegi, I: Biitoki, galtegi.

galtxingof. (estebete): *iz.* Txistoŕ curia. (urdai): *iz.* Ikus.: Galtxigaŕ.

galtxifi. (ari): *iz.* Ardiaren gorotza.

galtxiskin. (garau): *iz.* Langayaz aldentzen dan garau mea.

galtxizkin. (eunizti): iz, Ikus.: Kizkin. I: Xizkin, sain-kizkin.

GALTXOIN. iz. Eunez edo lafuzko erdi-galtza, zangoa beitik belauneraño estaltzen duena. 1: Bema-zoŕo, aspantet, aspartan, gaizain, galtzoin-iduri, galtzoin, aztnantal, azmantaŕ, azpantaŕ, zango-zoŕo, zanka-zoŕo, zankozofo.

galtxoin-antzeko. (galtxoin): *izond.* Galtxoñaren antzekoa dana.

galtxoin-saltzaile. (galtxoin): *izond.* Galtxoñak saltzen dituena.

galtxoindegi. (galtxoin): iz. Galtxoñak saltzen diran tokia edo saltokia.

galtxoindnn. (sagazaŕ): *iz.* Anketan Iumak dauzkan ontza.

galtxoingile. (galtxoin): *izond.* Galtxoñak egitcu dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

galteoingintza. (galtxoin): *iz.* Galtxoñak egiten diran lantegia.

gattxori. (txori): iz. Tktts.: Artatxart. I: Galatxori, bufigoi, txoaŕea, gari-txori, gari-berdantz, gaŕayo.

galtxugo. (gari): *iz,* Eultzitu ondoren garbitzcu dan kiskiña.

galtxuri. (gari): iz. Tkns.: Gainzuri. I: Gaintzuri, galxuri. : Bere aotzean dagoen galgarana.

galtxuri-ale. (garau): *iz.* Galtxuriaren garaua.

galtxuri-ogi. (ogi): *iz.* Galtxuriz egindako ogia.

galtxurizko. (gari): *izond.* Galtxuriari dagokiona.

galtz-atze. (peaka): iz. Ikus.: Galtza-ipurdi. 1: Galtzipurdi.

galtz-aundi, (indaŕ): *izond,* Ikus.: Galtza-jario, 1: Galtzazaŕ.

gaitz-ugalak. (praka): *iz,* ikus.: Galtzeski.

GALTZA. *iz.* Josketazko oñetakoa, oin eta zangoa estaltzen dituena. Praka, gaiza, galtzoin, galza-erdi, galtzera, . galtxa, kaltza, prindotako. II (eundura), (galtzoin), (janztura), (oin), (praka).

galtza-aufeko. (praka): iz, Prakaen auseko Idekldura estaltzeko erabiltzen zan oyal-zatikoa.

gaitza-ipnrdi. (praka): .iz. Prakaren atzeko aldea. Gattzipurdi, galtz-atze.

galtza jario, *(indaŕ): izond.* Kemenik eztuena. 1: Gattz-aundi, galtzazaŕ.

galtza-jasatze. (praka): ia. Prakaen beko zatiak goruntz jaso ta totestea.

galtza-jasle. (praka): *izond.* Prakak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

galtza-laurden. (galtza): iz. Ikus.: Galtzerdi. I: Galzerdi.

galtza-motx. (praka): iz. Ikus.: Galtxa-zabalak. Galtzmotz.

galtza-mutx. (galtza): iz. Ohs estaltzen duen galtzaren cads.

galtza-uso. (uso): iz. Anketan lumak dauzkan usoa.

gaitza-utsiak. (galtza): *iz.* Galtza osoak.

galtza-utsu, (galtza): iz. Galtza edo galtzerdi osoak ohs daramatela.

gaitzabaŕen, (praka): *iz.* Prakaren beko zatia.

galtzada. (kartak): iz. Kartetan txanka.

galtzadun. (praka): *izond,* Prakak dararnazkiena.

galtzagaiñeko. (praka): *iz.* Ilcus.: Praka.

gaitzagi. (ausnarlari): iz. Ausnarlarien urdailean dagoeu azken utzunean egoten dan gays, gatzagia, esnea mamitzeko erabiltzen dana.

galtzagipoto. (lanabesa): iz. Artzaiñek darabilten lanabesa-mats bat.

galtzagofi, (laden): iz. Gaitzarbn gogoa. ^: Gaiztotegira egotzitako gotzon guzien eta bakoitzaren izena. Gaitzagnfia edo galtzagofiak gorputzean eukitzea. Buztangoŕi, buztengofi, galteagaŕi, kaltzagoŕi, txefen, gokaizto, kaian, jaun goŕi, goteunge,taxaboŕete,iru-adaŕeko, munterot, su-leizeko, txaŕan, txartxetaŕ.

galtzai. (galpeu): *iz.* Ikus.: Galpen. E: Galtze, galtzei..

galtzaidatu. (burin): *ad.* Ikus.: Altzairutu, I: Galtzaratu.

galtzaigaŕi. (gaizpide): *izond.* Oso galutsa dana. Ikus.: Galuts. I: Galzaigati.

galtzaira. (galpen): izond. Galtzen duena. Galtzaie, galtzale, gattzeduru, galtzaŕ, galzaile, galza1a, galtzeduu.

galtzairatu. (bumi): *ad.* Altzairu la metalai aroa eman. I: Galtzairutu. (lanabesa): *ad.* Zirien bidez tresnak tinkatu.

galtzairu. (burnt): *iz.* Ikus.: Altzairu. Galtzaidu, galzaidu, galzaidu, gurni.

gaitzairu-galda. (burni): *iz.* Urtuta dagoen altzairua.

galtzaien, (galpen): *adard.* Galtzen ari-izatea.

galtzakorda. (galtza): iz. Gaitza-lakaŕia, bare gibitia daramala. Gattzari, galtzerdi-lokaŕi, galtza-lokaŕi.

galtzale, (galpen): ŕzond. Galtzen duena.

galtzapafatu. (ausnarlari): *iz.* Ausnarlarien urdailean dagoen azken utzunean egoten dan gatzagiaren zointxoa.

galtzapen. (galpen): *iz.* Gaipenaren egipena. f: Galtzaipen, galzapen.

galtzaraldi. (gaŕaztulu): *iz.* Labareai gaŕaztutuz ematen zayen binrnda.

galtzarapen. (luŕ-lantze): *iz.* Gafaztuluz egiten dan bir-lantzearen egipena.

galtzaratu. (burnt): *ad.* Burnia altzairutu. I: Gallzaidatu. I; Ikus.: Altzairutu.: Galzaratu. (laboreak): *ad.* Laboreak bir-goldatu,

galtzarbe-kirets. (kirats): Galtzarbeak sortzen dan usaña. Gailzarbe-sunda.

galtzarbe-kirio. (kirio): ŕz. Bcsapeko kirio. j: Besape-kirio.

galtzarbe-sare. (kutxa): *iz.* Bidaldi-pardela. Galtzasare, galtzerbe-sare. (eiza): iz. Eiztarienzoŕoa. Galtzasare, gaitzaŕ-sare.

galtzarbe-sunda. (kirats): *iz.* Ikus.: Galtzarbe-kirets.

galtzarbe-ugal. (ede): iz. Ezkeŕeko sorbalda€ik eskuntako meak-ezuŕeraño jartzen dan ugala, izkilu bat esegita eramateko erabiltzen dana.

galtzarbe-zaingofi. (zain): *iz.* Galtzarbean dagoen zaingoŕia. Galtzarpe-zaingoŕi.

galtzarbegi. (janztura): iz. Soñeko batzuetan, galtzarpe aldean egiten dan idekidura.

galtzarbeko. (been): (wad, Galtzarbeari dagokiona. j: Gattzaŕeko.

galtzarbeko giafbilak. (giñaŕe): *iz.* Galtzaŕaren be-aldeko giñaŕe biribitak, manila ta txikia.

gaitzarberako. (bulai): ŕz. Soñean, soinburu giltzapean dagoen aidea,

galtzarberatu. (been): *ad.* Soñekoa galtzarbeetaraño jaso.

galtzari. (galtza): *iz.* Galtzai eusteko lokatia, I: Ikus.: Gattzakorda. Galtzerdi-lokaŕi, galtza-lokaŕi, galtzerdi-erskai, gaitzerdi-eski, ka€tzamafa, kaltzari, zango-lokati. (geŕikatze): iz. Biurkoŕa dan ennezko galartzu ado zeŕenda, zangoan estutua ala mutui batetik bat uko jazki bateau atzilua, galtzerdi edo galtzerdi-motzak eslekatzeko erabiltzen data, kaltzamaŕa, kalzari.

galtzari-kizki. (galtza): *iz.* Galtzariaren belaŕia.

galtzarpa. (gatz): iz. Ardiak bare atzetik Joan ditezen, artzañak daraman gatzaz betetako zzkua.

galtzarpazain. (zizku): *Lend.* Zizkua zaintzen duena.

gaitzarpe. (beso): iz. Besoak bete goiko asieran sofiarekin egiten duen konkiltasuna. Galtzarbe, galzarbe, galtzaŕaspi, galtzafe, galtzarxilo, galzaŕ, gakzerbe, galzarpe, galtzaŕ-arpiz.

galtzarpe-zaiñurdin. (zain): Galtzarpean dagoen zaiña, j: Galtzarbe-zaiñuniin.

galtzarperatu. (heso): *ad.* Galtzarpean ipiñi, j: Galtzarpetu.

galtzaf. (bulaŕ): *iz, Ikus.:* Bulaf. Notiñen bulaŕa, papa. (been): iz. Ikus.: Beso. j: Galzaŕ, got-soiñadaŕ. (zediu): *iz.* Man rats. I: Ikus.: Man. (galpen): *iz.* Aspaldiangaldutakoa. : Tkus.: Galbeŕe. (soin): I iz. Besapetik anka-ezuŕeraño edatzen dan soñaren aldea. (critasun): *(iz.* Abere adarduncn eritasuna bizkaŕ pean agertzen dana. I; Gataŕ.

galtzaŕ-arpiz. (boso): iz. Ikus.: Galtzarpe. ; Galtzarbe.

galtzafaspi. (beau): *iz.* lkrrs.: Galtzarpe. Galtzarbe, galzarbe, gaitzafe, galtzarxilo, galzaŕaspi.

galtzafe. (bean): iz. Tkus.: Galtzarpe. Galtzarbe, galzarbe, galizaŕaspi, galtzarxilo.

galtzaf-egatzak. (aŕain): L. Aŕañek alboetan dauzkaten egatzak.

galtzaŕeko. (beso): *izond.* Ikus.: Galtzarbeko. (gudu jantzi): ŕz. Bulafa ta bizkafa babesteko burni-gudu-jantzia.

galtzafeko-gile. (gudu-jantzi): *izond.* Galtzaŕekoak egiten dituena. (esku-Iangintzak): *izond.* Berbera.

galtzafeko-saitzaile. (gudu-jantzi): *izond.* Galtzaŕekoak saltzen dituena.

galtzafelcodun. (gudu jantzi): *izond.* Galtzaŕekoa jantzita daramana.

galtzaŕ--gabe. (praka): *izond.* Zaurarik gabe dagoena.

galtzaf-gurutz. (gurutze): *iz. Bula# gañean* eramaten dan gurutzea.

galtzaf-makiĺa. (makii): iz, Ikus,; Makulu. j: Galzaŕ-makila, galtzarbe-makil.

galtzafeak. (praka): iz. Praka motzak. I: Ikus.: Galtzazpi.

galtzarxilo. (beso); *in.* Ikus.: Galtzarpe, Galtzarbe, galzarbe, galtzaŕaspi, gaitzaŕe.

galtzas, (biloiztasun): *izond.* Oiñutsik dagoena. Ikus.: Oiñnts. I: Gaitzutsik, galtza-as.

galtzasaral. (galtxoin): *iz.* Artilezko galtxoin mota bat.

galtzasare. (kutxa): *iz.* Ikus.: Galizarbe-sare. (eiza): iz. Berbera.

galtzasoiataz, (galtza): *adond.* Galtzaetaz bakaiik ibiltzea.

galtzatu. (barazki): *ad.* Baratze-landare batzuk samuŕago gem ditezen luŕaz estali. (gari): *ad.* Ikus.: Galtsaratu.

galtznzaf. (indaŕ): *izond.* ikus.: Galtza-jario. I: Galtz-aundi.

galtzazpi. (praka): *iz.* Belaunetaraño bakatik eltzen dan **praka. j:** Galizaŕoak, galtzazpiko.

galtzazpiko. (praka): *iz.* Ikus.: Galtxa-zuriak.: Galxuriak, galtxuriak, gattna-xuriak.

galtze. (galpen): *iz.* Ikus.: Galpen. I: Ikus.: Galtzai, gattzei, galze, meko. (katte): *iz.* Ans.:'Kalte. (ausiabartza): iz. Ondatzca.

galtzeaf. (eriotza): *izond. lkus.:* Iltzean Iltzeŕ.

galtzedon-afi. (pitxi): *in.* Beatzaŕi mea dan istaŕia. Ikus.: Galtzedon urdin.

galtzedon-urdin. (pitxi): iz, Beatzaŕi mea dan istafia, oztin-margoa duena, Galtzedon-afi.

galtzeduru. (galpen): *izond.* Ikus.: Galtzaila. Galtzailc, galtzale, galtiaŕ, galtzedon.

galtzeri. (galtza): *ad.* Galtzak egin.

galtzeka. (galpen); *adond.* Galdu gabe ari-izatea. j: Galtzeke.

galtzcko. (auzi-epai): *izond.* Auzi-epal pearl egon ditekena.

galtzekotasun. (usteldura): *iz.* Ikus.: Usteldura.

galtzepen. (galpen): *iz.* Ikus.: Galpen,

galtzer. (galpen); *adond.* Galtzeko zorian.

galtzera. (galtza): iz. Ikus.: Galtza.

galtzeratu. (galpen): *ad.* Galtzera atria.

galtzerdi. (galtza): in. Aztaieraño bakaŕ1k eltzen dan galtza.: Galzerdi, galtza-laurden, soleta.

galtzerdi-erskai. (galtza): iz. ikus.: Galtzari, ; Galtzerdi-lokaŕi, galtza-lokaŕi, galtzerdi-eski.

galtzerdi-eski. (galtza): *iz.* Thus.: Galtzari. I: Galtzerdi-lokaŕi, galtza-lokaŕi, galtzerdi-erskai.

galtzerdi-gile. (galtza): *izond.* Galtzak eta galtzerdiak egiten dituena. (esku-langintzak): izond. Berbera.

galtzerdi-gintza. (galtza): *iz.* Galtzerdiak egiteko langintza.

galtzerdi-lokafi. (galtza): *iz.* Ikus.: Galtzari. I: Galtzakorda, galtza-lokaŕi, galtzerdi-erskai, galtzerdi-cski.

galtzerdi-saltoki. (galtza): *iz.* Galtzerdiak saltzen diran saltokia. Galtzerditegi.

galtzerdi-saltzaile. (gaitza): *izond* Galtzak eta galtzerdiak saltzen dituena.

galtzerdi-zola. (galtza): *iz.* Galtzaren vita arabakitzeko erabiltzen dan zakikoa.

galtzerdimotz. (galtxoin): *iz.* En aletxo ez aletxerik ez dauzkan galtxoiña.

galtzerditegi. (galtza): *in.* Ikus.: Galtzerdi-saltoki,

galtzerld. (praka): iz. Praka sorbaldaetatik esegita gera dedin erabiltzen diran laŕuz edo oyalezko zeŕendak. I: Galtz-ugalak.

galtzepee. (akaf): izond. Akaf-egiten donna.

galizetau. (ᵍained* *adond.* Oso salneufi txikiaz saltzen ari-izatea.

galtzin. (latsun): *is.* Ikus.: Latsun, Galzin, kaltzin, gisu, gizu.

galtzera-labe. (latsun): iz. Latsuna egiteko labea. j: Karobi. I: Ikus.: Gaitzintegi.

galtzintegi. (latsun): iz. Latsuna egiten dan labea. I: Ikus.; Karobi.: Galtzin-labs.

galtzmotz. (praka): iz. Praka oso zabal eta lasaya.

galtzo-eskuta. (taste): *iz.* Lasto-azaoa.

gall-coin. (ofietako): iz. Oña berokitzeko artilezko edo beste gayezko oñetakoa. ^: Gatzoin, azganeko, txapin. (patina): iz. Ikus.: Galtza.

galizoin-tduri. (galtxoin): iz. Ikus.: Galtxoin.

galizoindun. (egazti): *izond.* Anketan lumak dauzkan cgaztia.

galtzondo. (laste): iz. Laboreak moztu ondoren,tuŕ gat-lean geratzen dan seska edo lastoaren kondaŕa. I: Oŕela geratzen dan landa, bertan beste lanik egin baño lenago. : Estoila, kizki, ibentze, ibinze, kuzkuta, satatx, utz-ondo, xatatx, zizkuŕ, zurtin. (gari): *iz.* Garia moztu ondoren luŕean geratzen dan lastoa. Galtzu, galtzuondo, galtzuztaŕ, galtzuskuf, galtzune. E: Garia moztuta geratzen dan luŕa ere. I: libin.

galtzori, (galbide): iz, Ikus.: **Galbide. I:** Galzori, okerbide, peleburu, gatxuŕ.

galtzoriko. (galbide): *izond.* Galbidetsua dana. I: Galtzorizko.

galtzetatx. (josteiatz): iz. Pondua egiteko jostoŕatza. j: Galtzoŕatza, galtzatofatz, galtzotatz, galzoŕatz, galtxoŕate.

galtzu. (gad): *iz.* Ikus.: Galtzondo. I: Galtzuskuŕ, gattzunc, satatx. (Iasto): iz. Gariaren **lasto** cdo zurtoiña. (arto): *iz.* Artoaren lore-zurtoiña. (luŕ): (iz. Lugefi dagoen lurkia. (latsun): *(iz.* Karobian geratzen dan latsun edo kondafa.

galtzu-jale. (azkuŕi): *izond.* Galtzondoetan azkuŕia aurkitzen duena. Galtzukoi.

galtzuardatz. (makil): iz. Kosnoz egindako lasto-metaren ardatz bezelako makila.

galtzugaitza, (ga€i): iz. Gaitzondoko gaitza.

galtzugo. (gari): *iz.* Ikus.: Galsoro. Galtsoro.

gaitzukoi. (azkuti): *izond.* Ikus.: Galtzu-jale.

galtzunaga. (istinga): *iz.* Istiltsua dan bukia, itxasoko cdo ibai bateko urak noizean bein estaltzen dutena.

galtzune. (gari): *iz.* Ikus.: Galtzondo. Galtzuskuŕ, galtzu, ilbin.

galtzurda. (intz): iz. Ikus.: Aintzigaf. E: Intziaŕ, lantxurda.

galtzuri. (gari): iz. Hats.: Maps. I: Galzuri, galxuri.

gaitzuskuŕ. (gari): iz. Ikus.: Galtzuztaŕ. Galtzondo, galtzu, galtzuondo, galzuzkuŕ, galsuskuŕ, galtzune.

galteutsik. (biloiztasun): *izond.* Ikus.: Galtzas. 1: Oiñuts.

galtzuztaŕ. (gad): *in.* Ikus.: Galtzondo. I: Gaitzu, galtzuondo, galtzuskuŕ, galzuzkuŕ.

galupa. (itxasontzi): *iz,* Bats.: Txalupa.: Ontziska.

galurdun. (iuma): *izond.* Galuŕa duen egaztia; galuia duena.

galuŕ, (Iuma): *iz.* Egazti baizuek bura-gañean daukaten Imam multzoa.

galusu. (tontoŕ): *iz.* Aitzen tontoŕa.

galurte. (gari): *iz,* Gari asko izan dau urtea.

galustu. (biuŕitze): *ad.* Biuŕitu, gaiztotu.

galuts. (zatarkeri): *izond.* Zitala dana.

galuts-pilo. (zatarkeri): iz. Gaiuts-taidea,

galyuf. (etxegain): *iz.* ikus.: Gaĺuŕ. Gailduŕ, galduŕ, galiuŕ.

galza. (gari): *iz.* Garian sortzen dan ugeŕa. (galtza); *iz.* ikus.: Galtza. j: Gaiza-erdi, prindotako.

galza-solataz. (galtza): *adond.* Galtzaen gañean ibiltzea.

galzain. (galtxoin): iz. Ikus.: Galtxoin. Galtzain.

galzamots, (praka): *iz.* Praka motza. J: Galtza-motx, galzamotx, galtza-motz.

galzoñ. (gari); *iz.* Ikus.: Galtxanbet. Gari-mota bat.

galauñu. (giltzuŕin); *iz.* Ikus.: Giltzuñn. Galzuŕun.

gala. (di); *iz,* ibai ta latsetan aurkitzen dan oŕi txiki ta biribiia. j; ikus.: Legal, aŕi-pikoŕ.

galaldi. (bereztasuu): iz, Ikus.: Bereztasun. I: Berextasun.

galarengo. (gaŕantzi): *izand.* Nagusia dana.

galegubaba. (lekazi): *iz.* Baba-mota bat.

galen. (nagusitasun): *izond.* Goi-goyan dagoena.

gaiendu. (nagusitasun): *ad.* Ooi-goyan egon. j: Ikus.: Supertu.

gaiendu-ezin. (gurenda): *izond.* Garailu ezin ditekena.

galeza, (ontzi): iz. Ubilalc eta batez ere ardoa enkitzeko erabiltzen dan zur-ontzia, bi pinta t'erdi euki ditzakena. J: ikus.: Pitxeŕ.

galietako igazkun. (sabel): *iz.* Estcetan egiten dan egoskiera. I: Zain-gailietako igazkun.

galikijua. (landare): *iz.* Untz-oŕiaren antzekoa dan landarea.

galot'a. (txori): *iz.* Txoaŕe-kaizukoa dan txoria; bare lumak arpegian, bulafean eta sabelean goŕi-ilunak dira, ta bizkafean ate-goŕixka; zomofoak jaten ditu ta bere abestia atsegifia da; bare mokoa lodi ta sendoa da.

galof. (arto): iz. Artoaren lore. (nagusitasun): *izoad.* Oso goyan dagoena. J: Galuŕ.

gal*e/*beta. (aizto): iz. Ikus.: Aizto. *k* Garninta, ganabeta, gaiñibeta.

galurdun, (goyera): *izond, Galefa* iortn duena; guzien gain dagoena. (egazti): *izond.* Gandoŕa duena.

galurtasun. (goyera): iz. Lortutako goycra.

galurtu. (goycra): *ad.* Bare irabazkiaz nabarmendu; besteen gañetik igo. (azarkuntza): *ad.* Azaŕia biurtu.

galuru. (tontoŕ): *iz.* Ikus.: Tontof.

gamarza. (landare): *iz.* Boskoizkaria dan landare-mota bat.

gamas. (Id): *iz.* Buztintsua dan lufa.

gamaso. (ileondo): *iz.* Ileondo luzea actekatzeau egiten dan ule-multzoa.

gamaxa. (taupa): *iz.* Uspeldura egitean jotzeanen egipen eta ondorioa.

gamekozaipeko. (gona): *12,* Efonkari'n aspaldiau erabiltzen zan gona.

gamelu. (ausnarlari): iz. Zaldia baño aundiagoa dan ausnarlaria, lepo luze, burn txiki ta bizkafcan bi konkoŕ dauzkana. J; Ganbclu, ganbelo, garna, kamelu, korkoizto.

gameluki. (ausnarlari): *iz.* Gameluaren aragia.

gamebitegi, (abeltegi): *iz.* Gameluen ukulua.

gameiuzain, (zaintza): *izond.* Gameluak zaintzen dituena. J: Ganbelu-zain. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

gaminta. (aizto): iz. Ikua.: Aiztu. J: Gauabeta, gaiñi.beta.

gamisto. (ante): *iz.* Gaŕasi oso zoŕotza.

gan. (liño): iz. Peŕestupetik atdatzen dan liño-arbatza. (tontoŕ): *iz,* Gain itzaren aldaketa, ; Gane. (aldaera): JI *ad* Joan. I: Gantxe, gane. (aditzondo): JJ *adond.* Ikus: An. (arto): H *iz.* Artoaren goiko zurtoña. (iraitz): *(iz,* ikns.: lraitz.

gan-eturka, (aldacra): *adond.* Joatean eta etortzean ari-izatea.

gan-etofi. (bidaldi): *iz.* ikus.: Bidaldi.

gan-gan. (tontoŕ): *iz.* ikus.: Gain-gain. I: Ganc-gane,gain-gaiñean.

gan-ganeko. (bikaintasun): *izond.* Bikaña dana.

ganabeta. (aizto): *iz. ikus.:* Aiztu. J: Gaminta, gaiiiibeta, galubeta.

gananlña. (gore): iz. Iŕika, gurari bizia.

ganbada. (dantzaketa): *iz.* Otxagabia'ko dantzariek berm aztaletan geŕkatzen dituzteu burkotxoen bakoitza, txirinbilak darsmazkiela. (afaudikeri): L. Ikus.: Afandikeri. J: Aŕandia.

ganbadari. (aŕandikeri): *izond.* Ganbadaz ari dana.

gaabadatu. (aŕandikeri): *ad.* Ganbadaz ari-izan.

ganbara. (goitegi): *1z.* ikus.: Goitegi. I: Ganeŕ, ganeŕe. (bizitegi): *iz.* Gels. I: Ganbra, ganbera.

ganbara txiki. (zurubi): *iz.* Zurubiko gera-tokia.

ganbara-burn. (kayola): *iz.* Supazteŕ gañean egoten dan espil-kayola, igaliak eta aragiak ontzeko erabiltzen dana. J: Ganbaŕu-burn.

ganbara-itsu. (to): *iz.* Ikus.: Etzaun-gela. I: Etzango.

ganbaragain. (goitegi): *iz.* Goitegiko goiko zatia. : Ganbara-goiko, ganboiko.

ganbarako. (tanpa): *iz.* Bnruan cmandako tango.

ganbarari. (otseinketa): *izond,* ikus.: Ganbarazain.

ganberatu. (goitegi): *ad.* Ganbaran garau ta arnariak gorde.

ganharatxo. (bizitegi): *iz.* Gelaren ondoan dagoen beste gala txikia, soñekoak edo pttxiak gordetzeko erabiltzen dana.

ganbara gain. (otseinketa); *izond* Ganbarako lanetan ari dana. I: Ganbarari.

ganbarako. (goitegi): iz. Goitegiko gels apala. j: Txokino.

ganbariltze. (iltze): *iz.* Iltze txiki berezia. J: Ganbaruntze,

ganbafu. (maida): *iz.* ikus.: Malda. I: Egi.

gaubaru. (oskoldun): *iz.* Itxasoko oskolduna, isatsa ez duena ta jangaŕia dana.

ganbaru-sare. (oskoldun); *12.* Oskoldunak afapatzeko sare txikia. (sate): *12.* Berbera.

ganbatxo. (joko): *iz.* Ikus.: Bilatxo. I: Kanbotxo, toko, txirikila, txirikol.

ganbatxoka. (joko): *adorn'.* Bilatxoz jokatzean ari-izatea. J: Ikus.: Bilatxo.

ganbe. (malda); *iz.* Ikus.: Ganbcra.

ganbeta. (abeltegi): *iz.* Ikus.: Aska. J: Korbe, korho, korbu, maiñatera, majadera, trisipu. (oramai): *iz.* Abereai jan eta edan emateko oramaya. (uztaŕi): JJ *iz.* Uztafiaren uztayen bakoitza.

ganbelakada. (oramai): iz, Ganbeia bateau sal ditekena.

ganbelatu. (urdail): *ad.* Urdala naasi.

ganbeleratu. (abeltegi): *ad.* Abere bat askan tutu.

ganbelu-antzeko. (ausnarlari): *izond.* Gameluaren antzekoa dana. 1: Ganbelukide.

ganbelu-ari. (ari): *iz.* Gameluaren uleaz egiten dan aria.

ganbelu-erne. (ausnarlari): *in.* Gameluaren nines.

ganbelu-eun. (eun): *iz.* Gameluaren uleaz egindako euna. j: Ganbelu-ile.

ganbelu-ile. (eun): *iz. Tkus.:* Ganbelu-enn.

ganbelu-zaingo. (ausnarlari): in. Gameluzañaren langintza. (zaintza): *iz.* Berbera.

ganbebrkide. (ausnarlari): *izond.* ikus.: Ganbelu-antzeko.

ganbelukume. (ausnarlari): *iz.* Gameluaren kuma.

ganbelutu. (nagi): *ad.* Alpefa biurtu.

ganbelo. (oramai): iz. Zafientzako zaldarea xeatzen dan oramaya.

ganbera. (malda): *in.* Aldapa bera.: Ganbe.

ganbera itan. (bizitegi): *iz.* Leyorik ez duen gela.

ganberean. (aditzondo): *adond.* An goyan.

ganbil. (gtrpiera): *izond.* Gupiera adu donna. (gupitasun): *izond.* Gupitasuucz egiña dana.: tiupia dana.

ganbil-bilzi. (gupitasun): *izond.* Aufez-auŕeko bi ganbil dauzkan gorputza. I: Ganbil-biko.

ganbil-une. (gupitasun): *iz.* Ikus.: Gupitasun. j: Ganbiltasun, bete-use, ganbilgune.

ganbiltasun. (gupitasun): iz. Tkus.: Gupitasun. : Bete-une, ganbil-une, sabeltasun.

ganbo. (iturburu): *in.* Menasta-ura ematen dean ituŕia.

ganboil. (lore): *iz.* Lora-rnota baten egitura.

ganbour. (to): *iz.* Ugatsa. 1: Kanbo'ko ura.

gaubuf. (landare): *in.* Azi-atal bateko landarea; here zurtona belaŕezko azal batzuek egiña duena; bare igalia zubilezkoa da, zerbait ukurtuta dagoena, bigun, usain atsegifia ta bateko gozoa.

ganburu. (birunda): in. Buruzkain. I: Ikus.: Buruzgan, buruzkain. j: Ganburu-buztan, kikimera.

ganburu-buztan. (birunda): *iz.* Ikus.: Ganbum.

ganburu.buztanka. (birunda): *adond.* Ganburuka ari-rzates.

ganburuka. (birunda): *adorn!.* Birundak emalen ari-izatea.

ganbusia. (tindu): *in. Tkus.:* Tindu. 1: Beltxagi, ganbusikin.

ganbusikiñezko. (tindu): *izond.* Tindu egitekoa dana.

ganbusitu. (tindu): *ad.* Ikus.: Tindatu.

ganbux. (lipizta): *izond.* Ikus.: Ganduz.

ganbuxkeri. (ospege): *iz.* Noribait buruz gaizki esatea.

ganbuxkeritsu. (ospege): *izond.* Noribait buruz gaizki esaten duena.

gandarabi. (laño): *iz.* Otzcz ibai gañean egiten dan lañoa.

gandas. (pilots): *ad.* Pilotan legunkiro jokatu cske-aldia irabaztcko gogorik gahe.

gandaya. (lanarte): iz. ikastoletan egiten dan opoŕ-aldia.

gandeitu. (dei-egikuntza): *ad.* Ikus.: Deitu. j: Dei-egin.

gandela. (arkai): iz, ikus,: **Arkai.** 1: Gandera, gaudea, gandu.

ganderailu. (jai-aldi): *in.* Garbikunde **jai-aldia. I:** Gandeilu, ganderalu.

gandik. (elizti): *adond* Andik. 1: Kandik.

gandiki. (aisetasun): *adard.* Aisetasunez ari-izatea. I: Gaindikiro. (ugaritasun): *adond.* llgaritasun aundiaz. I: Gaindikiro.

gandiko. (geikunla): *iz.* Ikus.: Geikuutza.

ganditu. (igidura): *ad.* Bats.: lgitu.

gando. (zurtoin): iz. ikus.: Altxuma. Altxuna.

gandoiiaf. (landare): iz. Senda-landarca, zauri-beiaŕaren antzekoa dana; bare oŕiak olaŕaren gandoŕ-antza dute. 1:]kns.: Galdolaŕ.

gandola. (ixtun): *iz.* Lurpeko ixtuna, euriaren urak eta or zikiñak artzeko erabiltzen dana. (edontzi): *iz.* Ikus.: **Edontzi.**

gandoleta. (ixtun): iz. Gandolaen multzaa.

gandordun. (egazti): *izond.* Gandoŕa duena. (tontoŕ): *izond. Ikus.:* Gandorki. 1: Gandorti.

gandorki. (tontoŕ): izond. Gandoŕez beteta dagoena. j: Gandorti.

gandoŕ. (egazti): iz. **Egazti** batzuek buru-gañean duten mamola. 1: Gaucho'. (tontoŕ): ŕn. ikus.: Tooted. Gablof, karmoza, kaunutza. (itxaso): IE *iz.* Uiñaren gaiña.

gandoŕeztatu. (apaindura): *ad.* Gandoŕez apaindu.

gandortu. (aŕand'rkeri): *ad.* Afaudikeriz ari-izan. (tontoŕ): *ad.* Gandafez bete.

gandotu. (zurtoin): *ad.* Altxumsk atera. (odei): *ad.* Odeyez bete.

gandu. (begi): *in.* Betilaren okiltasuna. I: Gando, kandu. (leyaŕ): *iz.* Leyaŕetan jartzen dan lañoa. I: Kain, gesal. (lap): *iz.* Beitik goruntz jasotzen dan lañaa. (argi): II *iz.* **Obo** argitsua. I: Llame. (liño): j *ad.* Liñnari zabofa kendu. (belaŕ): II *iz.* Baralz edo **late** bateko beisttxaŕa. I: Gandura.

gandu-adaŕ. (eresgalu): *iz.* Lañoaz erabiltzen dan dei-adaŕa.

gandu-orduak. (laño): *iz.* Gandua izaten dan orduak.

gandura. (landare): *iz. Azi* atalbikoa dan belafezko landarea,intsuren antzekoa dana. (belar'): *in.* Ems.: Ganda.

gandurn. (gurkadura): *iz.* Zintzuŕa. I: Estegofi.

gandutsu. (laño): *izond.* Ganduz beterik dagoena.

gandutu. (laño): *ad.* Ganduz bete.

gandutza. (ardui): *iz. Ilnrs.:* **Ardui.** Sargatze.

ganduz. (lipizta): *izond.* **Lipizta** soŕerazten duena.I; Ganbux.

gane-gane. (tontoŕ): iz. Tontoŕeko zati goyena. I: Gan-gan.

ganeguŕ. (orga): *in.* Gurdiaren estalkiari esaten dion abetxoa.

gnneko. (goyena): *izond.* Gal-lean dagoena. (gerokotasun): *izond.* Uŕengoa. (azkuŕi): II 12. Mai-azken; bazkariak eta afariak amaitzeko jaten dana.

garters. (goyena): *adond.* Norberanengan.

ganefe. (goitegi): *iz.* Ikus.: Goitegi. j: Ganef.

ganetilzo. (lekukotasun): *izond.* Lekuko dams.

gangs. (eltze): *in.* Ikus.: **Else. (ao):** *iz.* Aoaren barneko ta goiko **zatia. I: Ikus.:** Ao-sabai, ao-sapai. (etxola): jj *iz.* Ikus.: **Etxola.** (aizkora): II iz. Aizkoraren atzeko zatia. I: Gainga.

ganga-antzeko. (eltze): *izond.* **Eltze** bitten antzekoa dana. I: Gangadun.

gangadun. (eltze): *izond.* Ikus.: Gangs-antzcko.

gangadura. (eltze): *iz.* Bltze-uztaya.

gangail. (taŕa): iz. Lafuan irteten dan suldaŕ-mota bat. (zintzuŕ): *iz.* lkus.: Gangaila. (gugurin): ll iz. Ikus.: **Guruin.**

gangail-antura. (guruin): *iz.* **Guruin** baten anpadura. I: Gangailrnin.

gangail-belaf. (landare): iz. Gingilkaria dan landarea, urtan azten dana. Lanparo-bedaŕ.

gangail-osaketa. (sendabidekintza): *iz.* Stñiskerizko bideen bitartez sendatzeko era.

gangarldun. (txoskoŕ): *ŕzand* Gangailena jasan beat duena.

gangailmin. (guruin): *iz.* Ikus.: Gangail-antura.

gangarla. (zintzuŕ): *iz.* Zintzuŕaren sateran dagoen mintzezko zatia, ustai antzeko bitan ura erdibitzen duena.: Gangat, gangail, gargaila, gingil, kinkil, Minton, tilinton, tintin, tintol, tzintzuf-mii, tzuntzuŕ-mii, zintzuŕ-titi, zintzuŕ-mi, panpalina, tintola, tzuntzut-mi. (adikin): *iz.* Belaŕiaren beko kinkila. j: Gingil, kinkil. (010): $_{19}$ *ft.* Olaŕaren burn pean (lagoon aragizko zati goŕixka.

gangaileko. (zintzuŕ): *izond.* Gangailari dagokiona.

gangaikn. (txoskoŕ): ŕz, Gongoil batzuon anpaduraz sortzen dan txoskof otza. J: Gangarabil, gangalen, lepotxeŕi, lepoxeti.

gangaileria. (txoskoŕ): *iz.* Gangailen bidez sortzen dan eritasuna. (eritasun): *ft.* Berbera.

gangailo. (nagi): *izond.* Alpeta dana. Gangel, gangil. (giñogabe): *izond* Ikus.: Gangalu, kankailo, gangelu.

gangailota. (aate): ŕz. Areitzaren orboa. I: Kukutu.

gangalona. (baldartasun): *izond.* Ganorarik ez duen neska aundia. J: Tkus.: Ganoka. J: Gangata.

gangaln.(giñogabe): *izond.* Giñogabezkoa dana. J: Gangailo, gangelu, kankailo.

gangape. (eltze): iz, Eltze baten bameko aldea.

gangarabi. (laño): ŕz, Otzak soŕerazitako ibat bateko laño a.

gangarabil. (ixoskot): *iz*, Ikus.: Gangailen. J: Lepotxeŕi.

gangarail. (arkux): iz. Ikus.: Arkux. J: Gangarai, gangarila, mando-anda.

gangerdun. (egazti): *frond.* Egaztien artean, human motoa daukana.

gangarkeri. (ergeltasun): *iz.* Ikus.: Astapuztasun.

gangarla. (ezuŕ): *iz.* Mingain pean eta ats-bide gañean dagoen ezuŕa. J: Gangatil, izintzuti, lepo-zintzuŕ, txintxut, txintxuti, txuntxui, tzintzuŕ, tzuntzuŕ, xinxuŕ, zintzuŕ-sagaŕ, okotzpekointxauŕa.

gangarmin. (gurkadura): *iz.* Estegoŕiaren antura.

gangaŕ. (egazti): *iz.* Egaztiak asko human daukaten gandota. J: Egaztien motoa. J: Gandaŕ. (ergeltasun): *izond* Ergela dana. (zintzur): Jj iz. Ikus.: Gangaila. I: Gangait. (gurkadura): $_{JJ}$ *iz.* Ikus.: Estegoti. J: Iranoi. (kapcl): II Txapelaren ark. (idazkera): II *iz.* izki. batzuen gañean jartzen dan theta edo maŕatxoa. (ugatz): JJ iz. Ikus.: Eta. (joko): II *ft.* Zibaren kukutsa. (bizkargane): Jj izond Inguruan dagoen guzia baño gorago dagoena.

gangafa. (baldartasun): *izond.* ikus.: Gangalona. Ganoka,

gangaŕ-ardaŕak. (birika): *ft.* Ikus.: Bid-odiak.

gangaf bakotu. (egazti): *ad.* Egaztiai gangaŕa moztu.

gangafeku. (gurkadura): *izond*. Estegoŕiari dagokiona.

gangaŕeztatu. (apaingailu): *ad.* ritoloetaz burua apaindu.

gangaŕla, (ezuŕ): iz. Ikus.: Eba'ren sagaŕ. Gorgal, gorgail, gorgoil, zintzuŕ-otapilo, zintzuŕ-sagaŕ.

gangatil. (ezuŕ): *iz.* ikus.: Gangarla. J: Izintzuŕi, lepo-zintzur, taint/cur, txintxuŕi, txuntxuŕ, tzintzuŕ, tzuntzut, xinxuŕ, zintzuŕ-sagaŕ.

gangaŕileko. (ezuŕ): *izond.* Gangaŕiiari dagokiona.

gangaŕusi. (guruin): *ft.* Estegoŕiaren saterako hi aldeetan dagozen bi guruiñen antura,

gangartasun. (ergeltasun): iz, Ikus.: Ergeltasun.

gangartu. (atokeri): *ad.* Afokeriz ari-izan.

gangasarata. (aate): iz. Aateen zarata.

gangatsu. (bizkargune): *izond*. Bete iguruan dagoen guzia bailo goituago dagoena. : Gangartxu.

gangatu. (ellze): *ad.* Eitze bat

gangel. (nagi): *izond.* ikus.: Gangailo. J: Gangil.

gangelu. (giñogabe): *ŕzond* Ikus.: Gangalu. J: Gangailo, kankailo, kankailu.

ganged'. (eritasun): *iz.* Izuŕizkoa dan eritasun kutsuduna, India'tik sortua, okaztaz eta beerakoaz agertzen dana. J: Ganges-en.

gangeri-antzeko. (eritasun): *izond.* Gangeriaren antzekoa dan eritasuna.

gangeridun. (eritasun): *izond.* Gangeria jasaten duena.

ganges-ert. (eritasun): ŕz. Ikus.: Ganged..

gangil, (nagi): *hand.* Ikus.: Gangailo. 1: Gangel.

gangilkerla. (nagi): *iz.* Gangailoaren jokera.

gangaŕ, (egazti): *iz.* Ikus.: Gangaŕ.

ganguen. (tontoŕ): *iz. ikus.:* Tanta. J: Ganguren.

gangul. (aultasun): *izond* Aula dana, motela dana. J: Gangun, gangut, ganguren.

ganguren. (aultasun): *izond.* Ikus.: Gangut. J: Gangun, ganguŕ. (tontoŕ): *iz.* Ikus.: Tontoŕ. j: Ganguen.

ganguxkeria. (xalotasun): *iz.* Ikus.: Xalotasun. J: Tolesgabetasun,

ganibet. (alsto): *iz*. Ikus.: Aizto. Ganibit, ganit, ganibeta,

ganthetkada. (aizto): *iz.* Aiztoa taupaz sartzea.

ganigaŕ. (abaŕ): ŕz. Zugatz osasuntsuaren abal ustelak.

ganik-gan. (tontor): *odour!.* Tontoŕez-tontoŕ.

ganikako. (otorbide): *ŕzand.* Norbaitengandik, zerbaitetik edo nunbaitetik datoŕena. I: -Ganiko, -gandiko.

ganil. (arto): *iz.* Artoaren lorea.

ganit. (aizto): iz. Ikus.: Aizto. j: Ganibet, gar/it/it.

ganix. (izen): *iz.* Yon.

gankada. (akulukada): *iz*. Tkus.: Akulukada. J: Txixtada.

gankoi. (cŕialdapen): *izond.* Atzeŕian hizi-izatcko bete Eŕia uzten duena.

gankof. (igadura): izond Igatzen dana.

gano. (attakotasun): iz. Lanerako artakotasuna. (Ian): *iz.* Berbera. (atsegintasun):) *izond.* Ikus.: Atsegingati. (estalpen): Jj iz. Ikus.: Aopeko. J: Kaparpeko, gordekari, ixileko, ixpe. (ayeŕ): $_{JJ}$ *iz.* Ikus.: Zaletasun. (erakotasun): $_{JJ}$ *frond.* Ikus.: Egoki.

ganobel. (odei): *ŕzond.* Odeyez estalita dagoena.

ganoka. (baldartasun): *izond.* Ikus.: Baldaŕ. 1: Baunte, haute, ganorabako, ganorabagako. I: Ikus.: Gangalona. J: Gangaŕa.

ganora. (eskuantze): *iz.* ikus.: Eskuantze. (gatantzi): *iz.* Ikus.: Gaŕantzi. (laatertasun): II *iz.* Azkartasun.

ganorabaga. (arduragabetasun): *hand.* Laxotasunez ad dana.

ganorabagako. (baldartasun): *izond.* Ikus.: Baldaŕ. 1: Ganoka, ganorabako, baunte, haute.

ganorabagekeri, (uzkeri): *iz.* Ikus.: Uzkeri. : Ganoragabekeria.

ganorabako. (baldartasun): *izond* Ikus.: Baldaŕ. j: Baunte, haute, ganoka, ganorabagako, ganoragebeko, tolde, zintziio.

ganorabaicotasun. (baldartasun): *iz.* Ikus.: Xirxilkeri.

ganoradun. (txairotasun): *izond* Ganora duena. 1: Gauorazko, ganoratsu.

ganoratsu. (txairotasun): *frond.* Ikus.: Ganoradun.

ganoraz. (txairotasun): *adond.* Txairotasunez ari-izatea.

ganorazko. (txairotasun): *izond.* Ikus.: Ganoradun.

ganpol. (itxitura): *iz.* Ate bati eusteko kisketa. j: Kilisketa, granpoi.

gantandegi. (gazta): *ft.* Artzaifiek beren gaztak tiukatzen edo gordetzen dituzten tokia. I: Gaztak saltzen diran saltukia, edo egiten diran lekua. 1: Gazteudcgi. (gaztañondo): *iz.* Ikus.: Gaztaiñadi.': Gaztaifiadoi, gaztandei, gaztandi, gaztandoi, gaztaindegi, gaztaindi.

gantsa. (atsikipen): *iz.* Ikus.: Elbide. 1: Gantza, lokia.

gantx. (zapi): *iz.* Emakumeek erabiltzen duten lepoyal zluia, artilczkoa izaten dana. (koipe): *iz.* ì us.: Gantz.

gantxaŕ. (koipe): *iz. Ikus.:* Gantz. Gantzagi. (urdai): *iz. Ikus.:* Antxigot. Gantxaŕi, gantxigoŕ, gantxingoŕ, gantxiŕi, gantzate.

gantxati. (urdai): *iz. Ikns.:* Antxigoŕ. 1: Gant/cat, gantxigoŕ, gantxingoŕ, gantxiŕi, gantzaŕe, ganxingoŕ.

gantxetx. (orga): *iz.* Gurdi bitten kartolaren goiko zatia.

gautxigoŕ. (urdai): *iz.* Ikus.: Antxigoŕ. 1: Gantxaŕ, gantxaŕi, gantxingoŕ, gantxiŕi, gantzaŕe, gatz-xingot, txantxigoŕ, txitxaŕ.

gautxil. (ontzi): *iz.* Txongila. 1: Potaxa, txongil,

gantxiŕl. (urdai): *iz.* Ikus.: Antxigoŕ. 1: Gantxaŕ, gantxaŕi, gantxingoŕ, gantxigoŕ, gantzaŕe. (sulnin): *izond.* Suminkoŕa dana. E: Samurkoŕ, samurkoi, suminkoi.

gantxifitu. (sumin): *ad.* Suntindu.

gantxoil. (ardi): iz. Aariarcn lepa-mami.

gantxnl. (laŕu): *iz.* Eskalapoña es€altzen duen naŕua. 1: Gantzol, gantzo, ganzzl.

gantxopil. (sabel): iz. Ikus.: Gantz. I: Gantzopil.

gantxori. (txori): *iz.* Txori-mota bat.

gantz. (koipe): *iz.* Zell edo beste abere bgaten koipea edo koipearen antzekoa dana. 1: Gantxat, gantzagi, gantx, gatzazare, ganz, guri, sego. (urgazpen): *iz.* Ikus.: Urgazpen. (sabel): 11 *iz.* Oso aundituta dagoen sabela. 1: Gantzopil, gantzopii, sabel-zoŕoa, bards, bonlz, gilboŕ, bilkoŕ, marda, maribama, parda, txilboŕ, zilboŕ, zilbot, zinguŕ, zoŕoio, zoŕoto. (bero): 11 *ft.* Pizgatia. (cane): II iz. Koipetsu ta oliotsua dan esnearen gaya.

gantz sorin. (azkuŕi): *ad.* Elikatu, bazkatu. II Abere bat jaten ari data ikustean onela esan oi da: Gantz sortu dakiola,

gantz txigoŕ. (otalut): *iz.* ikus.: Otainŕ. I: Lantzaka,

gantz-ateratzatle. (sabel): *izond.* Sabelak apurtzen diluena. : Gantzeru.

gantz-eun batua. (koipe): *iz.* Koipezko eunduraren metatzea..

gantz-jario. (koipe): izond. Abereen koipe ta gantza.

gantz-josi. (josketa): *ad.* Ikus.: Albaindu. 1: Albeniiu, lafi josi.

gantz-ontzi. (koipe): *iz.* Koipea edo gantza eukitzeko ontzia.

gantzadun. (koipe): ŕ ond. Gantza duena, : Gantzati, gantzatsu, gantzdun, gantzazko, gantztsu.

gantzadura. (igorztura): iz. Gantzuteko erabiltzen dana, ikorzkura.

ganfzagezai, (koipe): *iz.* Gesaldu gabc dagoen gantza. 1: Gantzgeza.

gantzagi. (koipe): *iz.* Ikus.: Gantz. Gantxaŕ, sego. (urdail): *iz.* Ikus.: Alegaŕ, ametxoŕi, gantzakoi, gatzakoi, gatxagi, gatzagi. (zezen): jj *iz.* Beyaren umontzia.

gantzagitu. (sandal): *ad.* Gantzagiz esnea gatzatu; beste ubilak sandal biurtu.

goofzakol, (urdail): *iz,* Ikus.: Gantzagi. Gatzakoi, alegaŕ, ametxoŕi.

ganfzaputzuka. (txoskoŕ): *iz.* Eon gantzadunean sortutako txoskoŕa.

ganfzaŕe, (urdai): *iz,* Ikus.: Antxigof. Gantxaŕ, gantxaŕi, gantxigoi, gantxingoŕ, ganlxiri.

gantzati. (koipe): *izond.* Ikus.: Gantzadun, 1: Gantzatsu.

gantzatsu. (koipe): *izond.* Ikus.: Gantzadun. : Gantzati, urin-antzeko.

gantzatu. (igorztura): *ad.* Ubiltsua dan *gai* bat iraitzean ipiñi ta zabaldu. 4: Gantzutu.

gantzazal. (koipe): ŕz. Gantza biribilkatzen dan mintza, gorde ta iraun-arazteko.

gantzakko. (koipe): *izond.* Gantza duena. 1: Ikus.: Gantzadun. 1: Gantzezko.

gantzeru. (sabel): *izond.* Ikus.: Gan€z-ateratzaiie.

gantzeunusi. (eundura): *iz.* Koipezko eunduraren airbus.

gantzgeza. (wipe): *iz.* Ikus.: Gantzagezal.

gantzjoste. (josketa): *iz.* Otazkada tureen bidez cation dan josI eta,

gantzogl. (OGI): *iz.* 00-zeta, ardor, esuez edo beste ubliez uyelduta, eŕegosita eta gozakiz edo eztiz gozotuta.

gantzoI. (oñetako): ŕz. Eskalapoña estaltzen duen naŕua.

gantzoladura. (oñetako): *ŕz.* Eskatapoñen gañeko zatia.

gantzolatn. (oñetako): *ad.* Eskalapoiñai gantzolak ipiñi. : Ganzolatu. (apaingaiiu): *ad.* Apaindu. (kiri): *ad.* Arazoak antolatu.

gantzopil. (opit): *iz.* Gozokigintzan cgiten dan ore berezia; labean eŕetzean alkaŕcn gal-lean geratzen diran oŕiak asko osotzen dutena. f: Ostore. (sabel): *ŕz.* Ikus.: Sabel. 1: Gilboŕ, ganzs. (koipe): *(k.* Knipe-are aundia; opil itxurazko koipea.

gantzapil-antzeko, (opil): ŕz. Gantzopilez egiña dana.

gantzopil-arteko. (gozoki): *iz,* Gantzopil-okorea.

gantzopil-giie. (opil): *izond.* Gantzopilak cgiten dituena. (cska-langintzak): *izond.* Berbera.

gantzu. (igorztura): *iz.* Ikus.: Gantzudura.

gantzu-intxauŕ. (intxauŕondo): Gantzua ematen duen intxauŕa.

gantzualdi. (igorztura): *iz.* Igorztura egitearen aldia,

gantzudun. (igorztura): *izond.* Gantzua daukana.

gantzadura. (igorztura): *iz.* Igurtziaren egipena. I: Gantzuketa, ganzadura, ganzuera, ganzutze, gantzu, gantzukari.

gantzuera. (gorpu): *iz.* Gorpu bat, xiringada cgokien bidcz, antolatzea usteldu ez dedin. : Gantzupen.

gantzugailu. (igorztura): *iz.* lgurtzitzeko egokia dana. 1: Gantzugaŕi, gantzukari,

gantzuki, gantzugii, gant?uriu, gantzuŕin, miritza, suke, ukendu.

gantzngailu.ontzi, (ontzi): *iz.* Gantzugailua eukitzeko ontzia. Gantzu-ontzi,

gantzugaŕi. (igorrtura): *iz,* ikus,; Gantzugailu. j: Gantzukari, gantzuki.

gantzugile. (igorztura); *izond.* Gantzua egiten duena. j: Gantzugin. (csku-langintzak): *izond.* Berbera.

gantzulcari. (olio): iz. ikus.: Olio. I: Gaimet.

gantzuketa. (igorztura): iz. Ikus.: Gantzudura. I: Ganzadura, ganzuera, ganzutze.

gantzuki. (igorztura): iz. ikus.: Gantzugailu. [: Gantzugaŕi, gantzukari, miritza, suke, ukendu.

gantzulcitegi. (igorztura): *iz.* Gantzuak saltzen diran tokia.

gantzulari. (gorpu): *izond.*]kus.: Gantzutzaile.

gantzupen. (goapu): *iz. Ikus.:* Gantzuera. Gantzumen.

gantzurin. (igorztura): iz. Ikus.: Gantzugailu. j: Gautzuŕin.

gantzutasnn. (igorztura): iz. Gantzutsua izatearen tasuna.

gantzntegi. (igorztura): ŕz. Gantzuak jaŕita dagozen tokia.

gantzutsn. (igorztura): *izond.* Gantzuaz estalita dagocna.

gantzutu. (igorztura): *ad.* Igurtzi. I: Gauzutu, gautzatu, gantzu, oriotu.

gantzutzaile. (gorpu): *izond.* Gantzuera egiten duena. [: Gantzulari.

gantzutze. (igorztura): iz. Gantzutu egitcaren cgipcna.

gantzuzko. (igorztura): *izond.* Gantzuaz egiña dagocna.

ganu. (ayci): iz. Zeribait buruz ayeŕa. (Ian): *iz.* Lancrako ganora,

ganxingof. (koipc): iz. Ikus.: Gantxaii.

ganza. (sabel): *iz. Ikus.:* Gantzopil, I; Sabel, gilboŕ.

ganzadura. (igorztura): *iz.* Ikus.: Gantzudura. [: Gantzuketa, ganzuera, gauzutze.

ganzdun. (koipc): *izond.* Koipea daukana.

ganzgeza. (koipc): *iz.* Abereen gantza.

ganziaf. (latsun): iz. Ikus.: Aitz-negaŕ. [: Atx-negaŕ, atx-aduŕa, kandeloi. (mnatsondo): iz. Masbiltzean utzitako mordoskak.

ganziri. (ziri): *iz.* Gurdiaren ziriak, bare kartoluk estutzeko erabiltzen diranak. I: Gantziri, burtoŕazi.

ganzkafi. (azkuŕi): *izond.* Azlcufla ematekoa dana.

ganzki. (koipe): *iz.* Koipezko eritasuna.

ganzta. (gazta): iz. Ikus.: Gazna. [: Gazua.

ganzn. (koipe): iz. Ikus.: Koipe. : Zigo.

ganzuera. (igarztura): iz. Ikus.: Gantzudura. j: Gantzuketa, ganzadura, ganzutzc.

ganzukar'i. (igorztura): *iz.* Ikus.: Gantzugailu. : Gantzugaŕi. (koipe): *izond.* Koipea jartzen duena: gantzuduraipintzen duena.

ganzutze. (igorztura): *iz.* lkus.: Gantzudura.I: Gantzuketa,ganzadura, ganzuera.

gaña. (erkabide): *adond.* Ikus.: Gaiña. (can): *iz.* Esnearen apeda.

gañaga. (orga): ŕz, Gurdi gañcan zama atontzeko jartzen dan aga luzea.

gañalde. (tontoŕ): *ŕz.* Ikus.: Tontof.

gañanka. (sai-abereak): is. Sai-abereen ankaren goiko zatia.

gañarin. (arintasun): *izond.* Arinki ari dana.

gañafi. (eyeraldi): iz. Byera baten goiko eotaŕi aundia.

gañartu. (gonburu): *ad.* latitako zedati bat balm aruntago igaro.

gañazpi. (zeartasun): *adond.* Arpegia lufenmtz jaŕita zeartasunez egotea.

gafiazpikatu. (bor`oka): *ad.* Soŕokan bera bota.

gañe. (erkabide): *adond.* Idetasun-erkatzea, aindoz egiteko erabiltzen dan itza. [: Ikus.: Lain, aria.

gallant. (goyera): *adond.* Goiko tokian. I: Gatlin, gaiñean, garati.

GAÑEKO, iz. Jazki guztien gañean berokitzeko emulates dana. I: Beroki, amila, estalki, gaiñeko. (goyera): *iz.* Goikoa; goreuean dagoena, (gaindi): [[iz. Gañez egiten dana. II (burusi), (estaldura), (idun), (janztura), (lafu), (soingain).

gañeko *Salim* (zain): *iz,* Iraitzean dagozen zaiñak.

gañekoan erabili. (izkilu): *ad.* Izkilua su-giltza jasota craman.

gañckora jaso. (izkilu): *ad.* Izkiluaren su-giliza jaso.

gañclatik. (gogaketa): adond. Baste gogaketai dagokienez. Gañerakoan, gañeratekoan, garatikoan, gañerantzean.

gañera. (goyera): *adond.* Zerbaiten gateau. (geikuntza): *adond* Orion, oŕen edo aren geyagoz. j: Oŕen gain.

gañerako.(ezargai): *izond.* Zer-gaya eztana. [: Ustegabekoa, aksuzko, iñoudiko, izauatzeko, ustebako. (nagusitasun): *frond.* Gallen jartzekoa. (txintxin): II *Iz.* Txiatxin baten truk-atzerakoak. (gaindi): II iz. Gauza bat, erkatzen rayon beste bat baño aundiagoa ala yoritsuagna izatea. (geikuntza): II iz. Gañeraizen dana. I: Gañelako, gañelatiko.

gañerakoan. (gogaketa): *adond.* lkus.: Gañelatik. [: Gañeratekoan, garatikoan, gañerantzean.

gañerantzean.(gogaketa): *adond* ikus.: Gañelatik. I : Gañerakoan.

gañerantzeko. (ezargai): *izond.* ikus.: I;zargai.

gañeratu. (bakuntza): *ad.* Bats. I: ikus.: Bats. I: Iratsi, iratxeki. (tontoŕ): *ad.* Toutoŕera eldu. (iraitz): II *ad.* Iraitzera cldu. (goyera): jj *ad.* Galena jai.

gañefe. (eŕeaidi): *ad.* Zerbait iraitzean cŕc.

gañefetze. (eŕealdi): *iz. Gañoŕe* egitearen egipen eta ondorioa.

gañeski. (gañeztasun): *izond.* Gañeztasunezkoa dana.

gafieste. (gañeztasun): *iz.* ikus.: Gañeztasun.

gallant. (goyera): *izond.* Goyerakoa dana.

gañetik irten. (gureuda): *ad.* Gurenda torts.

gañetiko. (goyera): *izond.* Goyan, ororen gain dagoena. (kondaŕ): *iz.* Ikus.: Kaudaf.

gañetsi. (gaindi): *ad.* Gañez-egin. I: Ikus.: Gaiñez-egin.

gañetu. (goyera): *ad.* Gañean jai. (bakuntza): *ad.* Gañeratu.

gañes. (gonburu): *adond.* Gonburuz ari-izatea. : Gañezka.

gañez-egin. (gaindi): *ad.* Gainditu. 1: Titus.: Gainditu. [: Purpuilakatu. (gonburu): *ad.* Gañezkatu. (erabilkeri): I *ad.* Noribait gcikeriren bat egin.

gañez-eragin. (gaindi): *ad.* Gainditu eragin.

gañezari. (sai-abere): *it.* Azaldirako erabiltzen dan zaldia,

gañezka. (gonburu): *adond.* Gonburuz ari-izatea. 1: Gañez.

gañezkatu. (gonburu): *ad.* Zerbait gonburuz gainditu.

gañezko. (gaindi): *izond.* Gainditzen dana.

GAÑEZTASUN. (superfluidad): Beaŕ-gabekoareu tasuna, I:

Alpeŕikakoa, gaiñezte, gañeste. II (gauzcztasun), (kriketgabetasun), (luzekeri), (uzkeri).

gañeztu. (okidura): *ad.* Zerbait goycrañoo bete.

gañigaf. (iraitz): iz. Legoŕ dagoen iraitza.

gañik-gain. (tontot): *adond.* Tontoŕez-tontof.

gao. (ereztun): iz. Abercak lepotik csegita daraman txintxaŕiaren ereztuna. (gau): *iz.]kus.:* Gau. j: Latzia.

gaondo. (lepo): iz. Ikus.: Gaŕondo.: Galondo. (aide): is. Goyeneko aldea. Gabonda.

gaparpe. (sasi): *iz.* Susipe.

gapaf. (sasi): *iz.* ikus.: Sasi. I: Kapai, kapaŕarte, kaparstoi.

gapelu. (kapel): *iz. ikus.:* Kapel.

gapirio. (egurki): is. Ikus.: Abe. I: Gapiru, somera.

gapiriogai. (egurki): iz. Abeak egiteko egurkia.

gupirioztatu. (egurki): *ad.* Abeak

gar. (buru): *is.* ikus.: Kaskezuŕ. j: Kosko.

gar-aingeru. (gotzon): iz. Gongotzon.

gar-epaita. (ira): *iz.* Garoaren ebakitzea.

gar-lgarana. (arto): iz. Aizeak igartutako artoa.

gala. (goyera): iz. Ikus.: Goyera. I: Goitua. (adin): *iz.* Ikus.: Actin. (zurtoin): *iz.* Belaŕezko zurtoiña. (eguui: *iz.* Eguf-mustuŕa. (arto): [1 *iz.* Artoaren lorea. (aditz): II *ad. Izan* aditzaren aditzera: Cu gara = gera gira. (aditzondo): jj *adond.* Ara.

gara-aldi. (auŕerakuntza): iz. Gai bati buruz auŕerapcnak cgitca.

gara-befits. (indaŕ): *ad.* Bizi-indafa eman.

gara-biribil. (buru): *iz.* Buru-ezufa ia biribila ducn notiña.

gara-gara. (ots-izeu): *iz.* Egazti batzuen kaŕankarcn ots-izena.

gara-leku. (ira): iz. Caroa dagoen tokia, Ikus.: Garamendi.

garaaite. (burn): *iz.* Burua lepoko ornoekin alkartzcn don zatia.

garaba. (izenorde): *ŕzord.* Ikus.: Iñor.

garabafak. (abort): iz. Abere batzuek bizkaŕa konkortzean egiten dituzten jauzketak.

garabasta. (liño): *iz.* ikus.: Ivlulo. Lido-arbal.

garabete. (azkura): *iz.* Azkura osoa.

garab€. (gindax): iz. Txiiita bat edo batzuk =mitten, itzulbiraz dabilen ardatz tents bati txunkutua dagokion beso luze bateaz egiña dagoen langaya, aztak jaso ta toki batetik baste batera eramateko erabiltzen dana. /: Argan.

garabi-besanga. (gindax): is, Gambi-besoa.

garabi-kroka. (gindax): is, Garbiaren kakoa.

garabi-tzai. (gindax): *is.* Gambi oso aundia.

garadaiska. (landare): *is.* Zerbakaria dan landare bat.

garadaiska-tzaf. (landare): is. Zerbakaria clan landare mota.

garadaizka zuri. (landare): *iz.* Zerbakaria dan landare mota bat.

garadi. (ira): iz. Ira asko dagoen tokia.

garadun. (lafu): *izond.* Lafu pcan enn batek eratutako geruza bat daukana,

garaerdi. (adin): *is.* Adin elduta.

garagardi. (garagaŕ): *is.* Garagafa daukan landa. j: Garagaldi.

GARAGARDO. iz. Urtan irakitako garagaŕ-garau txikituta eta ezkeŕ-ayenez uŕindatuaz egiten dan edaria. f: Garagarardo, garagaŕ-arno, gararno, garardo. I/ (edari), (mozkorkeri).

garagardogile. (garagardo): *izond.* Garagardoa egiten duena.

garagardola. (garagardo): *iz.* ikus.: Garagardotegi. j: Garardotegi, garardola.

garagardotegi. (garagardo): *iz.* Garagardoa saltzen dan tokia. I: Garardotegi, gararnotegi, garagardola.

garagardun. (garagf): *izond.* Guragaŕa daukana.

GARAGAŕ iz. Landare lastaduna, gariaren antzekoa, abere batzuentzat azkufla daua. I: Garar, I/ "Garagatak irabazi¨ "garagaŕak atera¨ es. _ uz€arkatzea *II* (garagardo), (laboreak), (landare), (min).

garagafai. (garagaŕ): *is.* Garagafaz egiten dan aya.

garagafaka. (aitzurketa): *adond.* Lufa aztafikatzen ari-izatea.

garagaf-ase. (garagaŕ): iz. Ikus.: Garagaŕ-betekada. I: Garagaŕ-gaitz, garagaŕ jo, garagarkada. (eritasun): Berbera.

garagaf-aztikeria, (izkutukeri): iz. Garagaŕaren bidez egiten dan aztikeria.

garagaf-belaŕ. (garagaŕ): *iz.* Garagaf ezea ta belata.

garagaf-betekada. (garagaf): Abereek garagafa jan ondoren ur asko cdateagatik izaten duten eritasuna. Garagaŕ-gaitz, garagaŕ-jo, garagarkada, garagaŕ-ase. : Ikus.: Garagartu. (eritasun): *iz.* Barbera.

garagaf-burusi. (garagat): *iz.* Abereai garagaŕa emateko zoŕoa. I: Bats.: Garagaŕ-kutxa.

garagaŕedari. (baragaŕ): is. Garagaŕnz egiten dan edaria, garagardoa eztana.: Garagaŕur. (cdari): *iz.* Berbera.

garagaf-edari. (garagaŕ): *is.* Egositako garagafaz egindako gozpiña.

garagaŕ-eltxo. (axe): *iz.* Gabaz dabileu mitxeletaren antzekoa dana.

garagaŕ-gaitz, (garagaŕ): *iz.* ikus.: Garagaŕ-betekada. J: Garagar-jo, garagarkada, garagaŕ-ase. (eritasun): *iz.* Berbera.

garagafil. (it): is. Urteko seigaŕen ilen. I: Ekain, erearo, cram[P], erayero, ofil-beŕi, udail.

garagafil-iko. (pikondo): iz, Goiz eldu dan piko, oso gozoa dana.

garagaf-jale. (garagaŕ): *izond.* Bare boron garagafaz elikatzen duena.

garagaf-jo. (garagaŕ): *iz.* Ikus.: Garagaf-betekada. (: Garagaŕ-gaitz, garagarkada, garagaŕ-ase. (eritasuu): iz. Berbera.

garagaŕ-kizki, (lasto): *iz.* Garagafaren beazaiña.

garagaŕ-kutxa. (garagafa): *iz.* Abereai garagafa emateko kutxa. I: Ikus.: Garagaŕ-burusi.

garagaf-morokil. (morokil): Garagaŕaren iriñaz egiten dan moroktla. : Garagaŕ-ai.

garagaŕ--ogi. (ogi): iz. Garagafaz egiten dan agia. (garagaf: *iz.* Berbera,

garagaŕala. (garagardo): *iz.* Garagardoa egiten dan ola. j: Garagardola.

garagaŕ-ondakin. (kondaŕ): *is.* Garagardoa egitean, gcratzen dime garagaf-kondafak.

garagafozia. (garagaŕ): *is.* Garagardoa egiteko, garagaf kiskailduta.

garagaf-saltzaile. (garagaŕ): *izond.* Garagaŕa saltzen duena.

garagaf-solo. (garagaŕ): iz. Garagaŕa daukan soloa. I:]kus.: Garagardi, garagartza.

garagaŕur. (garagaf): iz. ikus.: Garagaiedari. (edari): *is.* Berbera.

garagaŕ-zai. (garagaf): *iz.* Aŕoztetxeetan abereentzat artzen danaren **zenbakuna** daramana.

garagaf-zoŕo. (garagaŕ): *iz.* ikus.: Garagai-burusi.

garagaf-zuku. (morokil); ŕz. Ikus.; Garagaŕ-ai.

garagartegi. (garagar); *iz*. Ikus.: Garagaŕ-kutxa.

garagartn. (gargaŕ): *izond.* Garagaŕari dagakiana.

garagartu. (garagaŕ): *ad*. Garagai geyegi jateagatik abereengan izaten don eritasuna izan. I: Ikus.: Garagat-betekada. (eritasun): *ad*. Berbera.

garagartie-lasto. (lasto): ŕz. Laŕañetan txikitutako garagaŕaren lastoa.

garagartza. (garagaŕ): *iz*. Ikus.: Garagaŕ-solo. I: Garagardi,

garagarzaro. (garagaŕ): *iz*. Garagafa eltzen dan aroa. I: Garagartzaro.

garagarzu. (gizon): *iz*. Aundi, laŕia dan gizona.

garagune. (bizkargune): iz. la borobila dan bizkargunea.

garaguriña. (edari): *iz*. Edari bigun eta gozo-gozoa. I; Liliguriña.

garai. (goyera): *izond.* Goitua dana. (garau): *iz*. Garauak gordetzen diran tokia. (umotasun): II iz. Landare ta igaliak umotzen diran aldia. (indaŕ): II *izond.* Indartsu, bizkoŕ eta osnsuntsua dana. (soin): II *izond.* Soin oso aundia duena. (gnrenda): i1 *iz*. Ikus.: Gureuda. l: Gurenda lortu duena. I: Garei. (ezarkera): II *adond.* Zerbaiten gañean izatea.

garai-abe. (garau): *iz*. Biitegiai eusten dizkieten afiz naiz zurezko abeen bakoitza.

garai-abesti. (abesti): ŕz. Gurenda-abesti. I: Garai-eresi. (gurenda): *iz*. Berbera.

garai-atdi. (gurenda): *iz*. Ikus.: Gureuda.

garai-auŕeko. (antziñatasun): *izond.* Beaŕa edo egokia dan baño lenagokoa dana,

garai-bide. (kid): *iz*. Gauzak kirian jartzeko antzea.

garal-eresi. (abesti): *iz*. Ikus.: Garai-abesti, (gurenda): *iz*. Berbera.

garai-ezaugaŕi. (ezautailu): *iz*. Garaipenaren **ezautailu.**

garai-czin. (gurenda): *izond.* Ikus.: Garaitezgaŕi. I: Garaitu-eziñezko, garit-ezin, garaitu-gabe.

garai-ikuf. (gureuda): *iz*. Gurenda-zantzua.

garai-jayak. (jai): *iz*. Gurenda-jayak. I: Garaipen-jayak.

garai-mako. (uztai): *Iz*. Garaipen-uztaya.

garai-sari. (ordaintza); iz. Batzaldi baten garaiteari ematen zayon saria.

garai-eingola. (gurenda): *iz*. Garaileen bureztunai jartzen zayen galartzua, oorezko ezautailu bezels.

garai-zabal. (ordoki): *iz*. *Ikus.:* Goi-ordeka.

garai-ziñuka. (gurenda): *adond.* Gurenda-zantzuz.

garaibanda. (ozkadura): *iz*. Ese-itxura darn ozkadura. –.

garaide. (aldi): *izond* Aldi berekoa dana. I: Garaikide.

garaigaitz. (gurenda): *izond* Garaitzeko zala dana.

garalgafi. (gurenda): *izond* Garaitu ditekena. I: Garaikoŕ.

garaika. (boŕoka): *adond.* Botokan auŕak edo mutilak ari-izatea.

garaikaldeka. (bizkaf): *izond.* Bizkafari dagokiona.

garaikari. (gurenda): *izond.*- Gureenda lortu duena. {; Garaitsu, garailari, garaile.

garaikarka. (boŕoka): *adond.* Idiak befokan ari-izatea.

garaikaf. (bofoka): *izond* Bofokan ari dana.

garaikafean. (befoka): *adond.* Bofokan ari-izatea.

garaikatu. (goresketa): *ad*. Goraka ari-izan,

garaikefi. (boŕoka): *iz*. Ikus.: Boŕoka.

garaiketa. (leyatasun): iz. Leyatasuuean ari-izatea.

garaiki. (nagusitasun): *adond.* Nagusitasunez ari-izatea.

garaikide. (aldi): *izond. Ikus.:* Garaide.

garaikizun. (gurenda): *izond.* Garaitzokoa dana.

garaiko. (goyera): *izond.* Goitua dana. (adiontasun): *(sand.* Adiontasunez ari dana.

garaikof. (gurenda): *izond.* Ikus.: Garaigaŕi.

garaikunde. (gurenda): *iz*. Ikus.: Gurenda. I: Garaikuntza.

garaikuntza. (gurenda): *ŕz*. ikus.: Gurenda. I: Garaikunde.

garaikuf. (iKUŔ): *iz*. Gurenda baten ikufa. (gurenda); *iz*. Berbera.

garaila. (ail): *is*. Aŕi txikieu mukzoa, latsunoŕea egiteko edo bideak tinkotzeko erabiltzen dana.

garailari. (gurenda): *izond.* Gurenda lortzen duena. I: Garaile, garaitiaŕ, garaipentsu, garaitzari, garaitzaile, garaizale, garaimenlari, garainkin, garaitiaŕ, garaipenezka, garaikari, garaitsu, garalari.

garaikasu. (aŕi): *izond.* Garaila asko dagoen tokia.

garaikatu. (aŕi); *ad.* Kaleak edo bideak aŕiakaz tinkotu.

garailaztatu. (aŕi): *ad.* Zola garailaz estali.

garaile. (gurenda): *(sand.* Ibis.; Garailari. : Garaitiaŕ, garaipentsu, garaitzari, garaitzaile, garaizale, garaipenezko, garaikari, garaitsu, garaitlari, garalari, garale.

garaimen. (gurenda): iz. Ikus.: Gurenda. I: Garaipen, garaiti, garaitza, garaizpen, garaitupen, garaitzapen.

garaimenlari. (gurenda): *izond.* ikus.; Garailari. I: Garainkin, garaipenlari.

garain. (amiltegi): *iz*. Ikus.: Amiltegi,

garaindiarazi. (naŕiadura): *ad.* Ikus.: Andeatu. I: Naŕiatu.

garainkin.(gurenda): *Bond.* lkus.: Garailari, I; Garaimenlari.

garainko. (tontof): *iz*. Ikus.: Tontof.

garaiño, (sai-abere): *iz*. Zaldi edo asto aundia umezketarako erabiltzen dana. I: Garano, geefla, gereiño, gereiñu, kale/a.

garaiño-zain. (sai-abere); *Bond.* Zaldiak zaintzen dituena.

garaiñotegi. (sai-abere): *iz*. Garaiñoek emeak estaltzeko tokia.

garaipen. (gurenda): *iz*. *Ikus.:* Gurenda. 1: Garaimen, garaiti, garaitza, garaizpen, garaitupen, garaitzapen,

garaipen jayak. (jai): *is*. Ikus.: Garai-jayak.

garaipenezko. (gurenda): *izond.* Ikus.: Garailari. I: Garaile, garaitzari, garaitzaiie, garaipentsu.

garaipentsu. (gurenda): *izond.* Gurenda lorizen duena. I: Ikus.: Garailari. I: Garaile, garaitiaŕ, garaitzari, garaitzaile, garaizale, garailari, garaitiaŕ, garaipenezko.

garaipide. (gurenda): *is*. Ikus.: Gurenda.

garairatu. (goyera): *ad*. Gaiñera igo. Garaiteratu.

garaisla zuri. (landare): *iz*. Zerbakaria dan landarea.

garaiska-belaf. (bela^{y}): *iz*. Ikus.: Garaizka baits..

garait-ezintasun. (gurenda): Garaitzeko ezintasuna.

garait-uste. (aŕandikeri): *iz*. Norberak bete burua goratzea.

garaita. (auŕerakuntza); iz. Artutako auterapena.

garaitako. (gaindi): *Izond,* Ikus.: Garaitiko. Gareztiko. (kondat): iz. Ikus.: Kandaf. I: Kondo.

garaitzadi. (gurenda): *iz.* Ikus.: Gurenda. (leyatasun): *iz.* Leyaketa, nor-geyagoka.

garaitaŕ, (goyera); *izond.* Goyetan bizi dana.

garaitasun. (nagusitasun): *iz.* Ikus.: Nagusitasun. C: Goragotasun, oberantasun. (duintasun): iz. Ikus.: Duintasun.

garaite. (lepo): iz. Gaŕondoaren goiko zatia. I: Garando, garaondo, garondo, gaondo, gaundo, garkola, garkora, garkotxe, garko, gazeta, karkotxi. (tontoŕ): *iz.* Ikus.: Tontof. (gurenda): *izond.* Butakan garaile irtetea.

garaitezgafi. (gurenda): *izond.* Garaiturik izan ezin ditekena. Garaitu-eziñezko, garai-ezin, garaitu-bako, garaitu-ezin, garaitu-gabe.

garaiti. (goycra): *adond.* Bats.: Gaiñetik. j: Gainti, garaitik. (gurenda): iz. ikus.: Gurenda. I: Garaimen, garaipen, garaitza, garaizpen, garaitupen, garaitzapen.

garaitiaf. (gureuda): *izond.* Ikus.: Garailari. Garaipentsu.

garaitik. (goyera): *adond* Ikus.: Gaiñetik. I: Gainti, garaiti.

garaitikaka. (goycra): *izond.* Goikoa dana.

garaitiko. (gaindi): *izond.* Gaindikoa dana. Garaitako, gareztiko (goyera): *izond.* Ikus.: Garaitikako.

gnraitikoan. (bcstelakotasun): *adond.* Besteai dagokienez.

garaitold. (auŕctasun): *iz.* Ikus.: Aufetasun. 1: Auŕctasunezko tokia.

garaitots. (soñu): iz. Gurenda-otsa. (gurenda): *iz.* Berbera.

garaitsari. (ordaintza): *tz.* Lcyaketa bateko saria. Garailari.

garaitsu. (alborakuntza): *izond.* Gertukoa dan aldi edo egokiera. (goycra): *izond.* Goi-goikon dana. (gunenda): *fzo d.* Ikus.: Garaikari, garailari, garaiic.

graitsuki. (gurenda): *adond* Garaipenez ari-izatca. I: Garaituz.

garaitu. (gurenda): *ad.* **Gurenda lortu.** j: Garait, garci, autsi, geyendu, geitu, kanet-egin, goitu, burutu, txapindu, uzkaldu, txilak-eragin, xitu. (nagusitasun): *ad.* Ikus.: Gainditu, itxitu. (bukaera): *(ad.* Amaitu, bukatu.

garaitu-bako. (gurenda): *izond.* Ikus.: Garaitezgati. Garaitu-ezin, gari-ezin, garaitu-eziñezko, garaitu-gabe.

garaitu-eziñezko. (gurenda): *izond.* ikus.: Garaitczgaŕi. Garai-ezin, garaitu-bako, garaitu-ezin, garaitu-gabe.

garaitu-eziñik. (gurenda): *adond.* Garaitu-eziñean ari-izatea.

garaitu-gabe. (gurenda): *frond.* Ikus.: Garaitu-bako. f: Garaitezgaŕi, garai-czin, garaitu-ezin, garaitu-eziñezko.

garaitun. (ezkontza): *iz.* Ezkoutzarako deikunak.

garaitupen. (gurenda): *iz.* **Ikus.:** Gurenda, j: Garaimen, garaipen, garaiti, garaizpen, garailza, garaitzapen.

garaitun, (gurenda): *adond.* Ikus.: Garaitsuki.

garaitza. (gurenda): *iz.* Ikus.: **Gurenda.** Garaimen, garaipen, garaiti, garaizpen, garaitupen, garaitzapen, garaitze, garatzia, irauntse.

garaitzaiie. (gurenda): *frond.* Ikus.: Garailari. Garaile, garailiaŕ, garaipentsu, garaitzari, garaizale, garaipenezko.

garaitzaiiero. (gurenda): *adond.* Garaitzaz ari-izatea.

garaifzapen. (gurenda): *iz.* **Ikus.: Gurenda.** I: Garaimen, garaipen, garaiti, garaizpen, garaitupen, garaitza.

garaitzari. (gurenda): *frond.* Ikus.: Garailari. j: Garaile, garailiat, garaipentsu, garaitzaile, garaizale, garailzlari, garaipenezko.

garaitzaf. (ontuŕt): iz. Ilals.: **Ontuŕe. Gaiñeratiko.**

garaiz. (adiontasun): adond. **Adioutasunez. : Goiz aski.**

garaizaie. (gurenda): *izond.* Ikus.: Garailari. Garaile, garailiar, garaipentsu, garaitzari, garaitzaile.

garaizlt. (auŕerakuntza): I: Ikus.: **Auferalcuntza.**

garaizka baltz. (beiat): *iz.* Garo-sailekoa dan **belaf told** ezectan bini dana; bere ura sendagaya bezela erabiltzen da. I: Garaiska-belaf.

garaizko. (adiontasun): *frond.* **Adiontasunezkoa** daua.

garaizpen, (gurenda): *ft.* Ikus.: Gurenda. Garaimen, garaipen, garaiti, garaitza, garaitupen, garaitzapen.

garaiztaf. (biztanle): *izond.* Donibane Garazi'koa dana.

garkko. (garerdi): *izond.* Tkus.: Adiñeko. Naustua, urtetsu. (burumuin): *frond.* Garuntegiari dagokiona.

garakukula, (lore): iz. Lorearen burua.

garalauda. (lo): *iz.* **Lore-landa, lili-landa.**

garaldia. (lo re): *iz.* Loreen aroa. Garataro.

garaldu. (garau): *ad.* Sortu dan lekutik **garaua** ateratzea, I: Erautzi, aletu, garandu, garaundu, iauŕi, koski[du, kriiskildu, kroxkildu, kukuildu, kukkuildu, irakuŕi, miartu, garotu, urkaidu,idaktdi.

garale. (garau): *iz.* **Gariarcn garaua.** I: Thus.: Galgarau.]: Galale, garibikoŕ, gari-ale, garikaraun. (gari): *L.* Berbera.

garaua. (ondar'): iz. **Ondafezkoa dan lurkia.**

garalarl. (gurenda): *Izond* **Was.:** Garailari. I: Garaile.

garaman. (ira): iz. Garoa ebakitzen dan tokia. I: Garamen.

garamanazal. (emalcame): *ft.* Garter ez dan emaknmea, edonorekin ezkontzeko gerturik dagoena.

garamendi. (mendi): *fz.* Garoak dagozen **mendia. Gara-leku.**

garamola. (eskari): iz. Esetsia. I: Eldtaklia.: **Ikus.:** Esetsia.

garamuin. (bnrumuin): fz. Ikus.: Garuntegi. I: Garun nausi.

garan. (garau): fz. Garau itzaren aldaketa. f: Garano. (umotasun): *frond.* Umoa dana.

garandel. (kapel): fz. **Bi tini** dauzkan kurloa.

garando. (Icpo): *iz.* Ikus.: **Garaite.** I: **Grrondo, garaondo, gaondo, gaundo, garkola, garkora, garkotxe,** garko, gazeta.

garandoko. (lepo): *izond.* **Garandoari dagokiona.**

garandozilo. (lepo): *iz.* **epoaren atzeko ta goiko zatia. Garaondo-xilo, garandokotxulo.**

garandu. (garau): *ad.* **Ikus.: Aletu.** I: **Garaldu, iauŕi, koskildu, ilartu. (tontof):** *iz.* **Ikus.: Tontof. (agerkunde): j** *ad.* Ageŕerazi. (gizon): I *ad.* **Gazteak gizon-bizlaz asi. (ogi):** *(ad.* Ogia apurtailuaz poŕozkatu.

garanga. (lepoko): iz. Otsoen aurkako zakuŕaren lepokoa. [: Gaŕanga, (urka): *iz.* **Abereen urka. : Garangla. (aparaeza):** *iz.* **ikus.: Aparaeza.**

garangara. (soffit): fz. Esate baterako, oloek dagiten otsa.

garangoti. (igali): *iz.* Gurbizaren igalia.

garantxil. (ii): *iz.* Ezpata-belaŕaren iya.

garantzila. (arto): iz. Arto-lorea.

garao. (garau): *iz.* Laboreen garaua. (laboreak): *iz.* Berbera.

garao-ezuf. (igali): iz. Amariaren ezuŕa.

garaokin. (kondaŕ): *iz.* Garauak artzatu ondoren geratzen dan kondafa.

garaondo. (lepo): *iz.* Ikus.: Garaite. j: Garando, garondo, gaundo, gaundo, karkotxi.

garaotegi. (garau): *iz.* Garaua biltzen eta gordetzen dan lekua.]: Galdegi. Ikus.: Biitegi.

garaotu. (garau): *ad.* Garaua eratu, egin.

garapa. *(mats): iz,* Masbatze ondoren geratzen diran mats-mordo txikiak. (zur): *iz.* Mafusketaz aura.lantzean ateratzen diran ieki ineak. (gaztañondo): I] *iz.* Biltzea egin ondoren zugatzean geratzen diran gaztañak. (edeŕ); j] *in.* Eduŕ-geruza. (euri):]j iz. Ikus.: Lantzurda.

garapaita. (Ira): iz. Garo-ebaketa. (IM); *iz.* Landako lana.

garapayo. (opil): *iz.* Amabitxiak here besoetakoai ematen dien arautzopila.

garapeko. (adiu); *izond.* Gizon-adiñera oindiño eldu ez dana.

garapen. (azkura): *iz.* Aztearen egipen eta ondorioa.

garapito. (zerga): *iz.* Lekorera bialtzen diran ardo, ozpin eta pataŕai jartzen zayen zerga.

garara. (zugatz): iz. Igartuta dagoen zagatza. (abet); *iz.* Ila dagoen abuts,

gararbi. (lore): *in.* Lorearen azkaŕia.

garardo-apaf. (garagardo): Garagardoaren aguna.]: Garardo-bits.

garardo-azkati. (garagardo): *iz.* Garagardoaren legamiña.]: Garardo-orantza,

garardo-bits. (garagardo): *in.* Ikus.: Garardo-apaŕ.

garardo-gizon.(garagardo): *in.* Garagardoa saltzen duen gizona. [: Garardo-saltzaiie.

garardo-irakite. (garagardo): *iz.* Garagardoaren artzidura.

garardo-orantza. (garagardo): *iz.* ikus.: Garardn-azkaŕi.

garardo-pitxat. (garagardo): Garagardoa cdateko pitxaŕa.

garardo-piztnra. (garagardo): it. Ikus.: Garardo-irakite.

garardo-saltzaile. (garagardo): *izond.* Ikus.: Garardo-gizon.

garardodun. (garagardo): *izond.* Garagardoa daukana.

garardogile. (garagardo): *izond.* Garagardoa egiten duena. I: Gararnogile.

grardogintza. (garagardo): iz. Garagardoa cgitcn duen ola.]: Garardola.

garardola. (garagardo); *iz.* Ikus.: Garardogintza.

garardotegi. (garagardo): iz, ikus.; Garagardotegi.]: Garamotegi, garagardola.

garardo. (garagardo); iz. Ikus.: Garagardo.

garasega. (i€aite): *in.* Gatos ebakitzeko koraiña.

garasketa. (garastaketa): *iz.* Ikus.: Garastada.

garaski. (gareslitasun): *adond.* Ikus.: Garastiki.]: Garestiki.

garast-ebazle. (garastaketa): *iz.* Garastaketako auzietan epailea dana.]; Garast-epaile.

garast-ebazletza. (garastaketa): Garast-ebazlearen lanbidea.

garast-epaiie. (garastaketa): *iz.* Ikus.: Garast-ebazle.

garast-ontzi, (garastaketa); tz. Ikus.: Garastailu.

garasta. (euri): iz. Ikus.: Lantzurda.

garasta-lut. (garastaketa): *iz.* Garastatzen dan luta. : Garasta-sail. (lur): *in.* Berbera.

garasta-odi, (garastaketa): Garastatzeko tresna. I: Urezta-tutu, urezt-odi.

garasta-sail. (garastaketa): iz. Txandaka garastatzen dan luta. : ikus.: Garasta-luŕ.

garastada. (garastaketa): iz. Garastatzearen egipena.]: Garastailnaren mutuŕzrdatuta.]; Garasketa.

garastagañ. (garastaketa): *izond.* Garastatu ditekena.

garastailu. (garastaketa); iz. Garastatzeko lanabesa. j: Garast-ontzi, ugontzi, nr-ontzi.

GARASTAKETA. *in.* Zerbaiten iraitzean ura puŕnstatzea edo gauza bat urez zirtatzearen egipen eta ondorioa. 1/ (antoxin), (baratz), (ezetasun), (iistadura), (loretegi), (luŕ), (luŕ-lantze), (nhil), (kiosks), (uraga), (uraska), (ur-ateragalu), (urizti).

garastaldi. (garastaketa): *iz.* Garastatzcaren egipena.

garastafo. (egazti): iz. Lumak oriak eta egak eta isatsa beltzak dauzkan egaztia, Gofibeltx, goŕioltxa, laŕastafo, iri-ori, laulio, piko-jale, oriolet, ofota, uŕetxori, uŕe-txori, xori-ori.

garastatu. (garastaketa): *ad.* Iraitz batean ura edaztea. j: Garaztatu, garoztalu, ezatu, iruztau, urtatu, urtu, uŕuiñatu, urztatu.

garasti. (garestitasun): *izond.* Salneuŕi aundikoa dana.]: ikus.: Garesti. I: Garazti.

garastiki. (garestitasun): *adond.* Garestitasunez ari-izatea. I: Garestiki, garaski.

garastitu. (garestitasun): *ad.* Salneuña goratu. : Garastiatu.

garatc. (garau): *in.* Ikus.: Biitegi.]: Garaundegi, garautegi. (mendi): *iz.* Mendarte, lepo.

garasi. (goyera): *adond.* Ikus.: Gañean. I: Gañian, gainean.

garatikoan. (gogaketa): *adond.* lkus.: Gañelatik. : Gañerakoan, gañeratekoan.

garatoxa. (sai-abere): iz. Sai-abereak garbitzeko erabiltzen dan tresna, bnrni-ofazi batzuk dauzkana.

garatoxatu. (sai-abere): *ad.* Sal-abereak garatoxaz garbitu.

garatsu.(goyera): *izond.* Garaya, luzebegia dana.

garatu. (egoera): *ad.* Mora joan gabe nunbait egon. : Ikus.: Geratu. (zurtoin): *ad.* Muskilak Meta. (azkura): j] *ad.* Azi.

garatulu. (taratulu): *in.* Taratulu aundia. Ikus.: Taratulu.]: Girgitin, laratro.

garatx. (landare): iz. Efazurikaria dan landarea.

garatxa. (zugatz): iz. Zugatzetan egiten dan garatxoa. J: Ikus.: Adakaitz. Garitx, garitz, gaŕatxa, gaztana-titi, mozkot, titi.

garatxia, (arto): iz. Artoaren lorearen zurtoiña.

garatxe. (lads): *in.* Lawn egiten dan gogordura, garau edo pikoŕ baten antzekoa dana. j: Garijo, garitx, garitxa, garitxo, garitz, kabatxi, kabatxo, kalitx, karatx, karatxa, karatxo, karatxu, karetxa, karetxo, karila, iruubil, kalitxa, kalitza, lakaŕ, lakatz, mafoka, mat uka, urubi, uŕebi, maruka, peŕuka.

garatootsu. (lutu): *izond.* Garatxoak dauzkana.

garatxn. (abetxu): iz. Abetxn mota bat. (egurki): in. Kate ta etestarazi nai dan ari edo zuraren artean jartzen dan egurkia egikuna etazago egiteko. I: Garatxo. (cubit): II *iz.* Arizko edo

burnizko zubil oso aztuna, lufa ado bitxabalaren zola zapatzeko erabiltzen dana.

garatz. (aztarna): *iz.* lkus.: Aztarna. (usain): *iz.* Usaimcnen bidez zerbait bilatzca. j: Garaza. (irabazpen): iz. Irabazpencn bat lortzekoa dana.

garatz-gai. (irabazpen): *izond.* lrabaztekoa izan ditekena.

garatz-gizon. (irabazpen): iz. Garatzak asko dauzkan gizona. j: Garazdun.

garatza. (itzarmen): *iz.* Bi edo batzuen arteko itunbeana, zerbaiterako beartuta geratzen diralarik. Egiune. (Ira): **Kosno** itxurazko garometa. (meta): II iz. Berbera. l/ (baldintza).

garatzaiaa. (zugatz): iz. Gorosti-mota bat. I: Ikus.: Gorosti.

garatzazal. (okidura): *izond.* Bete-betcrik dagoena. : Garazabal.

garatze. (lore): iz. Loreak ateratzeko egipena.

garatzean. (usain): *adond.* Zerbait bilatzean ari-izatea.

GARAU, *iz.* Arnari-ondo ta lekaziek damazkiten ale ta biyak. I: Bia, bii, bikoŕ, birbil, birbiña, ale, garaun, karaun, pikort, pipi, sapi, zizkoŕ. (igali): *iz.* Igalla bora. (notin): j *iz.* Lagun bakoitza; norbait; zerbait. *Ii* (alapide), (arto), (buno-irin), (gari), (laboreak), (laŕinketa), (min).

garau-antzeko. (garau): *izond.* Garaua dirudiena.

garau-gauzak. (garau): iz. Miñak edo garauak. : Garauzkoak.

garau-gofi. (igali): *iz.* Gurbitxaren lgalia.

garau-j ale. (garau): *izond.* (kus.: Garauzale.

garau-sartu. (okidura): *ad.* Urtutako zatikoen xuloak bete-bete egin.

garau-zerga. (garau): *iz.* Garauak saltzeko zerga.

garaudun. (igali): *Land.* Arnariak dauzkana.

garaugoxalci. (gozagaŕi): *iz.* **Igalietan** dagoen gozagaŕia.

garaun. (burumuin): *iz.* Garuntegian dagoen ore kirioduna. (garau): ŕz. Ikus.: Gamin. 1: Karaun.

garaunandi. (sagaŕondo): ŕz. Sagaf-mota bat.

garaundegi. (garau): iz. Ikus.: Biitegi.: Garate, garautegi.

garnundu. (garau): *ad.* ikus.: Garaldu. Garotu.

garaunetan. (garau): *adnnd.* Guztiz umaturik egoteagatik zugatz batetik igaliak jausten ari-izatea. j: Garautan.

garausartzale.(okidura): *izond.* Urtutako zatikoen xnloak bete-bete egitcn dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera,

garausartze.(okidura): *iz.* Urtutako zatikoen xsuloak bete-bete cgitea.

garanszila. (lore): *iz. Ikus.:* Armama-belaŕ.

garautako. (igali): *frond.* Oso umoturik dagoelako, zugatz batetik berez jausten dan arnaria.

garautegi. (garau): *iz.* Ikus.: Biitegi. I: Garate, garaundegi, garitegi, azitegi, selanl, soilaru.

garautsa. (lore): *iz.* Ikus.: Lore-ants. j: Lore-irin.

garautu, (igali): *ad.* Arnariak Stara, lortu. (garau): *ad.* Igalien garaua eratu ta azi.

garauzale. (garau): *izond.* Azkufitzat garauakjaten dituera. I: Garau-jale.

garauzkoak. (garau): *iz.* Ilcrls.: Garau-gauzak.

garaxe. (izen): *iz.* Emakume-izena. Garazina.

garayago. (goyera): *izond.* Gorago.

garayan. (aldi): *adnnd.* Aldian.

garayen. (gaŕantzi): *izond.* Gutantziz lenengo tokia duena. (goycra): *izond.* Goikoena dana. (ezinbostotasun): *izond.* Beaŕ-beaŕena dana.

garayera. (goyera): *hr.* Ikus.: Goyera.

garayez. (adiontasun): *adond.* Bare aldian. adionez.

garayo. (zugatz): *iz.* Kazkaŕ eta lodia dan zugatza I: Gutxi ail dana.

garayon-zale. (adiontasun): *izond.* Adiontasunez ari dana.

garayon-zaletasun. (adiontasun): *iz.* Adiontasunez jokatzea.

garayonez. (adiontasun); *adnnd.* Adiontasunez ari-izatea.

garayotu. (azkura): *ad.* Gutxi aztes.

garaynnte. (uzkurtza): iz. Uzkurtzan ulertzen ez dana, baña siñismenaz anartzen dana.

garaza. (usain): *iz.* lkns.: Garatz.

garazabal. (okidura): *izond.* Tkus.: Garatzazal.

garazdun, (irabazpen): *izond* Ikus.: Garatz-gizon.

garazi. (luŕalde): ŕz, Benapaŕoa'ko lufalde bat.

garazil. (lore): *iz.* fiats.: Lore-zil. I: Lorazil.

garazina. (izen): *iz.* lmakume-izeua, l, Ikus.: Garaxe.

garazketa. (salcroste): *ir.* Ikus.: Saleroste. j: Mcrkataritza.

garazketan. (saleroste); *adnnd.* Salerostean ari-izatea.

garazki. (txin); Iz, Elkargo baten txind€aren zatia.

garazki-agiri. (txin): *iz,* Garazki baten txartela.

garazkide. (txin): *brand.* Margo baten txindian zati bat daukana.

garazlari. (saleroste): *izond* Saltzen eta erosion ari darts. j: Garazle.

garazoritu. (lore): *ad.* Lorca umatu.

garazpen. (ninikizti): iz. Umekia inguratzen duen mintza.

garazpi-ezuŕ. (ezuŕ): *iz.* Garaondoko ezufa. I: Garazpiko ezuŕ,

garaztaŕ. (biztanlc): *frond.* Garzi'koa dana.

garazu. (lepo): *iz.* Garondoaren lekoreko zatia. : Lepa-zaki.

garazuf. (bum): *iz.* Aragi ta laŕu kendutako giza-burua. I: Garezuŕ.

garazurtegi. (buru): *iz.* Garazuŕen tokiak.

garba. (azao): iz. Ikus.; Azao. (ortz): *iz.* Janaria irunsten duenaren ortzai esaten zayc. (arto): II iz. Arto-lorea. (gaztañondo): *(iz.* Gaztañondo-lorea. ~: Gaztañaren kuskua. (zeakadura): II *iz.* Lido edo kalamua zeakatzeko tresna. Garbari. (azkuŕi); II *iz.* Beyai ematen zaycn olo ta gariaz antolatutako janaria. (1o): II *iz,* Lo ariña. (bra-Matra): *iz.* Ikus.: Txafautxa. I Galba, garda, txangala, txapin,

garba-lotzaile. (azao): *izond.* Azaoak eta garbak lotzen dituena.

garba-moltzo. (azao): *iz.* Batzuen gañeartjaŕitako garbaen multzoa.

garba-toki. (azao): iz. Azao ta garbak metatzen diran tokia,

garbaatu. (damutasun): *ad.* Damu-izan, Garbatu, garbaitu, garbaiztu, garbaetu.

garbae. (damutasun): iz, Ikus.: Damutasun. I: Garbai, inki.

garbagile. (txaŕantxa): *izond.* Txatantxak egiten dituena. (esku-langintzak): *brand.* Berbera.

garbagitien. (arto): *adnnd.* Arto-loreak bilizen ari-izatea.

garbai, (damutasun): *ad.* Damu-izan. j: Damu-izatea.

garbai-aldi. (dansutasun): *iz.* Damu-aldia. 1: Garbai-aro.

ta

aura.];

anak eta

m eyerara
ari-eramaile.
;aria ema4n
l7aite.
Gatepeŕ. {:

cud. Ikus.: Gari-

Gari-aloŕ,): d
garitza, gari-sait,

3aril. {: Uztaiil.
aariaren lafinketa,
keta): *iz*. Berbera.
izond. Galgaraua
jotzen duena. (esku-
d Berbera.
c. Ikus.: Garigintza.
: iz. Gariaren lastoa.
iz. Gad asko ematen
Berbera,
ari): (z. Azalik gabeko

(margo): tz Ikus.: Garikara.

a. (gari): *iz*. ikus.: Galmotx.
gari-motx,
(gari): *iz.* Ikus.: Galmotx, {:
, gari-mudoto, gari-motz.
ask (gari): *iz*. Aundia dan garia,
(lanabesa): iz. ikus.: Gari-arbi,
za, (or/do): *iz*. Gariaren
aa. {: Ikus,: Gatbeko. (gari): *is.*
a.
(gari): iz. Ikus.: Garita, {:
garitxa, garidi, gari-eŕi, garİ-

:roste. (gari): *izond.* Garia
eta sattzen duena.
tzaile. (gari): *izond.* Garia
duena.
o. (gari): *iz. Ikus,:* Garita. {:
garitza, garidi, gari-eŕi, gari-sail.
ri, (txori): ŕz. tkus.: Artatxori. {:
gatatxori, gattxori, txoaiea,
.rdantz, *gaŕayo.*
nofa. (zomoŕo): *iz*. Lau ego
n zomofoa laboreak erasoten
t.
, (begirantza): ŕzortd. Aletegia
,n duena,

gari-zakaŕ. (gad): iz, Bizafak dauzkan garia.

gari-zekale. (gad); iz. Gari ta zekalearen nastea.

gari-zelai. (gad); iz. Gariz landutako landa.

gar€-zoto. (gari); iz. Garia daukan zofoa.

garia. (abaŕ): iz. Abaŕ txikia.

gariaiutu. (eritasun): *ad.* Eritasun bat aria; berarengatik aberea makaltzen eta aultzen da. j: Gariandu.

gariantz. (gad): *izond.* Gariaren margoa duena. I: Garikara, gari-margo.

gariazi. (gad): *iz.* Gariaren azia.

garibal. (gad): iz. Ikus.: Gariko. I: Garrilo, gari-armen.

gar€bikoŕ. (gad): ŕz. Gariaren garana.: Ikus.: Galgarau. Galata, garale, gad-ale, garikaraun.

garidi. (gad): iz. Tkus.: Gari-atoŕ. Garita, gariia, garitz, garitza, gari-sail, gad-soro.

garidun. (gad): *izond.* Carla daukana.

garigale. (zomoŕo): *ŕ.e.* ikus.: Gargale. Garijate.

garigintza. (gad): *iz.* Gariaren lur-lantzea. I: Gari-lan.

garigiro. (itaite): iz. Garia ebakitzeko aldia Ikus.: Gari-ebate. (gad): *iz.* Berbera.

garijale. (zomoŕo): *ft.* Ikus.: Gargale. Garigalc.

garijo. (critasun): *iz.* Zeñaren eritasuna. I; Ikus.: Garia. (laŕu): *iz.* ikus.: Garalxo. ^: garitx, garitxa, garitxo, garitz.

gartka. (eguŕ): *iz.* L+ gut xeatua.

garikara. (tnargo): *iz.* Txitxido-margoa duena. I: Gari-margo, gariantz.

garikaraun. (gad): iz. Ikus.: Garibikoŕ, I: Galgarau, plate, garale, gad-ale.

gariketa. (gari): iz. Gariaren biltzearen egipona. (loŕeta): *iz.* Gari-loŕeta. (ugaritasun): II *iz.* Gari-ugaritasuna.

gariko. (gari): *iz.* Gari-azaoa. I: Garibak, garilo, gari-armen.

gariko-bedat. (landare): *iz.* Tkus.: Garito-bedaf.

gariko-tegi. (azao): *iz.* Garikoakbitlzen diran tokia.

garikota. (bald): *iz.* ikus.: Galgeda. Galkide, aza, garikota.

garikutxa. (gad): *iz.* Garb gordetzeko kutxa.

wit. (il): *iz.* Urteko zazpigaŕen ilea. I: Gari-il, uztaŕi€.

gariiaf. (balke): iz. Ikus.: Aizkoi. Axkoi, idaf.

garilaŕi, (aŕi): *iz.* ikus.: Gaiaŕi.

gar€litdo. (landare): *iz.* Lastaduna dan landarea, atapiderako ta soropiloak eratzeko egokia dana.

garilo. (gari): iz. Ikus.: Gariko. Garibal, gari-armen, gari-eskumena.

gariioi. (gari): *iz.* Gari-kondafa lafaiñetako autsaz nastuta dagoona. (intxauŕondo): *iz.* Biribil eta gogofa dan intxauŕ-mota bat.

garimeta. (gari): *iz.* Gariz egindako meta. I: Garipila, gad-pilo, ogimeta, ogipila,

garimetatu. (gad): *ad.* Gari-balak metaetan

garimbiare. (saguzaŕ): *iz.* ikus.: Saguzaf. I: Gautxori.

gariña. (clots): *iz.* Deadaŕ erdiragaŕia. Gafasi.

gariñakari. (ants): *izond.* Deadarka ari dana.

gariña. (garau): *izond.* Lafuan edo beste gauzetan bezela garauz edo pikoŕez estalita agertzen dana.

gario. (txerketx): ŕz. Eritasun bat soŕerazten duen zefiarengan bizidan txerketxa. I: ikus.: Garijo. (nagi): *izond.* Lanerako alpeŕa dana. (abaŕ): iz. Zugatz baten enbofatik zaŕatutako abafa. (txori): II iz. Txori-mota bat.

gario-min. (eritasun): *iz.* Gariok egiten duen eritasuna.

gariondo. (gad): *iz.* Ikus.: Galondo.

gariofatz. (gari): *iz.* Gari-muskila.

garipau. (gozoki): *iz.* ikus.: Okore. I: Aŕautzogi, orteko.

gariplia. (gad): iz. Ikus.: Garimeta. Gari-pilo, ogimeta.

garipota. (atzipe): ŕz. ikus.: Atzipe. /l (auŕen miutzoeraz).

gariraindu. (gad): *ad.* Garia eldu gabe geratu.

garita. (gad): ŕz. Gari asko dagoen tokia. Garitza, garitz, gad-aloŕ, garidi, gari-eŕi, gari-sail, gari-soro. (laŕu): *iz.* Ikus.: Gad. I: Garita.

garitegi. (gad): *iz.* Galgarauak gordetzen diran tokia. : Ikus.: Biitegi.

garito-bedaf. (landarc): *iz.* Edaskaria dan landarea; bore efoa kiratsa da, mingaitza ta oso aringaŕia. : Gariko-bedaŕ.

garitsu. (gari): *izond.* Garia ugari duena.

garitu. (meera): *ad.* ikus.: Mcetu. j: Giñañtu, gifiartu, kalustu, kalutu. (gari): *ad.* Gariaz erein. (toles): II *ad.* Zimuŕez bete.

garitx. (laŕu): *iz.* ikus,: Garatxo. Garijo, garitza, garitxo. I: Garitz, kabatxi, kabatxo, karetxa, karita, kalitxa, maruka, pefuka. (zugatz): *iz.* Ikus.: Garatxa. I: Garitz, kipula, gaztana-titi,

garitxa. (joko): *iz.* Ziba txikia; goiko aldean daukan gidertxoaz birundaka arin eragiten dana. (laŕu): *iz.* Bats.: Garatxo. j: Garijo, garitxo, garitz, kalitx, karetxa, karita, gafitza. (arte): *ft.* ikus.: Ezkuŕ, I; Kokaratx, kukuts.

garitxal. (laŕapota): tz. Ikus.: Lafapota. I: Ole, lanbrntxa,

garitxdun. (laŕu): *izond.* Garatxoak dauzkana.

garitxosto. (landare): iz. Boŕaikaria dan landarea; bere Wreak txikiak dire, oztintsu ta usain atsegiña dutenak. € Suaŕasto, pika-belaf.

garitxu. (orga): iz. Gurdiko zamaren gañean jartzen dan abetxo igikoŕa.

garitxu-belaŕ. (belaŕ): *iz.* Orma-zuloetan azten dan belaŕa, bare urn biribilek txurtenari atsikitzen zaizkio ta bare torearen ostoak alkartuta agertzen dire.

garitxuri. (gari): *iz.* Irin eta ogi zuriak ematen dituen garia.

garitza. (gad): *iz.* Garia ereinduta dagoen tokia, j: Ikus,: Garita. j: Garitze.

gariizu. (gari): *iz.* Garia soferazteko gertutzen dan lufa.

garixdun. (laŕu): *izond.* Garitxak dauzkana. : Garizdun,

gariza. (zurtoin): iz. Ikus.: Zurtoin. Mustil, tukuŕ, zanko, zurtoin.

garizko. (gari): *izond.* Gariari dagokiona.

garizori. (gad): *iz.* Umotua dagoen garia.

garizoro. (gad): *iz.* Ikus.: Albitz.

garizto. (zed): *izond.* Gario deitzen dan txerketxak egindako orbanak dauzkan urdaya duen zefiari buruz esaten da.

GARIZUMA. *iz.* Beŕogetasei eguneako aroa; Eŕauts-asteazkenean aster) dana; bertan Yosukristo'k lekaroan egin zuen baraua gogoratzen da. E: Beŕogetya, garizima, barixoma, garizoma, garaizuma, gorexima, goroxima, goroxuma, garozema, ogeyarte, zazpi ankako atxoa. II (aragi-uzte), (jai-atdi), (yaurespen).

garkarastatu. (efealdi): *ad.* Eŕe-gozamena attn. I: Garkiñatu, gar-karastu, garkirastu.

garkarats. (eŕealdi): *izond.* Eŕeta dagoen, ta oŕek ducn aokera.

garkarats-usain. (eŕealdi): *iz.* Eŕe-gozamen eta eŕe-usaiña. : Garkeru, garkiño, garkirats, garbin, garmin, garbin-zunda, garmin-usain, gaŕusain, garzunda.

garkeru. (eŕealdi): iz. Ikus.: Garkarats-usain. j: Garkiño, garkirats, garbin, garmin, garbin-zunda, garmin-usain.

garkerutit. (eŕealdi): *ad.* Janari bat etc, edo biŕ-eŕe. : Garkeratu.

garki. (bar): *adond.* Su ta gat ari-izatea. ^: Gafaki. (arkai): *iz.* Ikus.: Ezkoargi.

garkila. (bale): iz. Ikus.: Barazinka. Bate-algara, algara.

garkilaka. *(bale): adond.* Garkilaz, algaraka ari-izatea.

garlcin. (sumcndi): *iz.* Sumendietatik jalgite-aldian ateratzen dan gai urtuta. Ur-gori.

garkin-afiak. (sumendi): *iz.* Garkiñez cgindako añak.

garklñatu. (eŕealdi): *ad.* Ikus.: Garkarastatu. : Garkirastrr.

garkiño. (cŕealdi): *iz.* Ikus.: Garkarats-usain. j: Garkerr, garkirats, garbin, garmin, garbin-zunda, garmin-usain.

garkirastu. (eŕealdi): *ad.* Thus.: Garkarastatu. : Gar-karastu,.garkiñatu.

garkirats. (cŕcaldi): *iz. Ikns.:* Garkarats-usain. j: Garkeru, garkiño, garbin, garmin,'garbin-zunda, garmin-usain, gaŕusain, garzunda.

garko. (lepo): iz. bros.: Garaite. Garando, garkola, garkora, garkotxe.

garkol. (lepo): iz. Ikus.: Gafondo. j: Garondo, garkoŕ, garkotx, garkotra-xilo, garkotxc-zilo, garkoxilo, karkotxi, zurzuil, zurzulo.

garkoia. (lepo): *iz.* Ikos.: Garaite. Garondo, garkora, garkotxe, garko, garkotx.

garkof. (lepo): iz. ikus.: Gaŕando. I: Garondo, garkol, garkotx, garkotxa-xilo, garkotxc-zilo, garkoxilo, karkotxi, zurzrril, zurzulo, lepa-gain, lepa-gako. (gat): *frond. Gar#u* ditekena. j: isioki, ixitoŕ.

garkortasun. (gat): *iz.* Garkoŕa izatea.

garkotx. (lepo): *iz.* ikus.: Gaŕondo. Garondo, garkol, garkoŕ, garkotxa-xilo, garkotxe-zilo, garkoxilo, karkotxi, zurzuii, zurzulo.

garkotxa. (lepo): *iz. Ikus.:* Gaŕondo. Garondo, garkotxe, lepagan, lepagazta, gatondo, gaondo, garondo.

garkotxa-xilo. (lepo): *Ir.* Ikus.: Gaŕondo. Garondo, garkol, garkoŕ, garkotx, garkotxe-zilo, garkoxilo, karkotxi, zurzuii, zurzuia.

garkotxe. (lepo): iz. Ikus.: Garkola. Caraite, garando, garkora, garko, garkotx.

garkotxe-zilo. (lepo): *iz.* Ikus.: Garkoxilo. Garkotsa-xilo, garondoko-txulo, garondo-xilo, garondo-zilo, garkotxa-xilo, gaŕondo, garondo, garkol, garkof, garkotxa-zilo, garkoxilo, garkotx, karkotxi, zurzuil, zurzulo.

garkoxilo. (lepo): *iz.* Garkola-zulo. Garkotsa-xilo, garkotxe-zilo, garondoko-txulo, garko-zilo, garondo, garkol, garkoŕ, garkotxa-xilo, garkotx, karkotxi, zurzuil, zurzulu, gaŕondo.

garianda. (zubil): iz. Ikus.: Garganda. Garlanga.

garlatz. (ringaztasun): *frond.* Ikus.: Mingatz.

garlaztasun. (mingaztasun); iz. Ikus.: Mingaztasun. j: Mingatz.

garlaztu. (ringaztasun): *ad.* Mingatz-aokoa artu.

garle. (upa): *iz.* Upel-mota bat. I: Gaŕale.

garloski. (lokaŕi): iz. Zaipekoak zerbait jasota eusten dituen lokafia, beren eragozpen gabe zamak eramateko.

garmazu. (iieondo): *iz.* Ileondoen multzoa.

garmendi. (sumendi): iz. Thus.: Sumendi. j: Sutokari. (sagaŕondo): *iz.* Sagaŕ-mota bat.

garmendian. (aldi): *adond.* Onezkero. Arestian.

garmendu. (ondoreko): *iz.* Ondore gaŕautzitsua.

garmeta. (gat): *iz.* Gaŕaldi aundia. Garmordo, garmondo, su-xatla.

garmin. (efealdi): *is. lkntis.:* Garkirats. I: Cabin, garkarats-usain, garkeru, garkiño, garbin-zunda, garmin-usain.

garmin-usain. (eŕealdi): *iz.* Ikus.: Garkarats-usain, garkirats, garbin, garkeru, garkiño, garmin, garbin-zunda.

garmin-usaitu. (eŕealdi): *ad.* Eŕe-gozamen eta eŕe-usaiña artu.

garmindu. (eŕealdi): *ad.* Gaŕek janariari gozamen *eta* usaiña eman.

garmixta. (landare): *iz.* Orma-bedarkaria dan landare iraunkoŕa; bere Wreak ez dira zirneltzen.

garmondo. (gat)): iz. Ikus.: Garmeta. Garmordo, gaŕaldi.

garmordo. (gar): *iz.* Ikus.: Ganneta. Gannondo, gaŕaldi.

garmutz. (ule): *izond.* Lepazuŕean ulerik ez duena, j: ikus.: Garrnutz. j: Garmutx.

garmu. (txoskoŕ): *iz.* Edendun eta uste€tsua dan txoskof-mota bat.

garmueri. (eritasun): iz. Abelgoŕi ta gibefien eritasuna, gizonak ere at dezakcna. j: Lipueri.

garmutz. (ulej: *frond.* Gaŕondoan mutildurik dagoena. j: Garmutx, garmutz.

garmuztu. (ule): *ad.* Mutildu.

garnera. (sukalde): iz, ikus.; Altxiztu.

GARNU. *iz.* Orlegi-orista dan gorotz-ubila, puxikan multzokatzen dana ta lekorera garnu-bidetik cgozten dana. Bix-bix, buja, gammr, gemu, germrr, pis, pix, pixa, giz, piza, txiz, ur xuri, uxuri, pipiz, pixpix, urisuri, ur-ixuri, urxuri, osuri, uxuri, txis. d (antoxin), (bafabil), (giltzuŕin), (ifiosketa), (irol), (sabel), (soin), (utzaldi).

garnu-aligaycri. (garnu): *iz.* Garnuan egin ditezken afitxoek sot' dezaketen eritasuna. j: Gemu-arigayeri.

garnu-debeku, (garnu): *iz.* Garnu geidi-arazi.

garnu-min. (gamʸ): *is.* Carnuan dagoen mingatza, ikatz, gatzugai, urgai ta ordeigayaz eratua, j: Gamu-ozpin, garnubin.

garnu-odi. (garnu): *iz.* Giltzuflñetik puxikaraño, garnua igarotzeko odia.

garnn-odi-afigayeri. (garnu): *iz.* Garnu-odiko afi-eritasuna.

garnn-ondaŕak. (garnu): *iz.* Garnuan egiten diran ondafak.

garnu-ontzi. (garnu): *is.* Giltzm3ñetik sortzen dan garnua biltzeko sein-atala. Pitzagi,

garnu-ozpin. (garnu): iz. ikus.: Gamu-min.

garnueza. (garnu): *is.* Garnua kentze. Gcmueza.

garnuodi-min. (garnu): Garnuodietatik oiturazkoak ez diran puskatxoek igarotzean soŕerazten duten oñaze MIAs.

garo. (ira): iz. Bere izeneko sendiaren landarea, osto kiderdun luzeak dauzkana; min-kuskuak,erdiko zaiñari bums tartide ta ezo mamitsua. I: Ira, £alagera, garoiska, gaŕoiska, goraizka, ida, ietz, ieztoŕ, iñastoŕ, iitestoŕ, initxoŕ, irats, irate, iratze, iratx, islоŕ, samats, tragaiiia. (lore); *is.* Altoaren lilia. (iniz): Goizeko **intza.** (zulo): j; iz. Tresna baten zulaa, kertena sartzeko. (makil): *iz.* Aldaxka edo abaŕ me ta adabegi-gabe, ofirik eztuena. j: Makil luze ta mea, zaaro, zaure. (czetasun): *izond* Bustita dagoena. (lo): н *frond.* Load

burtuz ariña. I: Logaro, Loaro. (atsikipen): {I *iz*. Ozen ala ebakilea dan tresnaren lopidea. (oskolduu): !{ iz. Itxasoko kaŕamam-mota bat. (jostoŕatz): J{ *iz*. dnstofatzaren zulotxoa.

garo-plia. (ira): *iz*. *Ikus.:* Garotneta. Garo-zuatz, irameta, irapila, irapila.

garo-sail. (ira): *iz*. *Ira* ebakitzen dan tokia.

garo-sega. (igitai): *iz*. Ota, garo ta abaŕ ebakitzeko, gardantxiiu-mota bat gideŕ ivaea daukana.

garo-zuatz. (ira): iz. Ikus.: Garometa. I: Garo-pila.

garobetatak. (gezuŕ-ipuizti): *iz.* Aspaldiko euzkaldunek basoetako sasi-yainkoai emoten zieten liana.

garoil. (il): iz. Urteko bedcratzigaŕen ilea. : Ikus.: Trail.

garoin. (burumuin): *iz*. Buru-barnean dagoen kirio-orea. : Gamn.

garoislra. (ira): iz. Ira aŕunta. j: Ikus.: Ira. I: Garo, gaŕoiska, garoixka.

garometa. (Ira): iz. Garoakaz egindako meta. {: Gem-pila, garo-zuatz, irameta, irapila, irapilo, iratz-axe, xomatz.

garond-orno. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* Garondoko lenengo ornoa.

garondo. (lepo); *is.* Ikus.: Gaŕondo. Gatondo, gaondo, gaando, gaundo, garkotxa, garando, gasindo, gauntxilo, gazeta, karkotxi, garaondo, kartxeta, garkotxa,garkotxe,lepagan,epagazta, lepogibel, lepo-samaŕ, sapotz, zaputz, garkol, garkof, garkotx, garkotxa-xilo, garkotxe-ziio, garkoxilo, karkotxi, zuŕzuil, zurzulo, lepaxerlo, lepa-zamaŕ, lopazuŕ,lepo-ezuŕ, lepo-gain,lepo-zamaŕ, lepogain-€xoko, zurtzuii. (ikatz): *iz*. Txondaŕatr dagoen zulnaren goiko zatia. Bekoa "bulaf¨ deitzen da.

garondo ildarteak. (lepo): *iz.* Garondoko kiribilak. I: Garondo-sail.

garondo-estalki. (oyal): *is.* Kapel-atzcan jartzen dan oyal-txataia garondoa estaltzeko. : Garondoyal, garondoko.

garondo-ezuf. (ezuŕ): iz. Lepondoko ezuta. : Garondoko ezuŕ.

garondo-giaŕ. (giñaŕe): iz. Lepondoko giñafea.

garondo-motz. (lepo): *izond.* Garondoa ulerik gabe ta laŕu-ae daramana,

garondo-ostalde ildo. (lepo): *iz.* Garondo-atzekaldean dagoen sakaila.

garondo-xilo. (lepo): *la.* Ikus.: Garkoxilo. j: Garkotsa-xilo, garkotxc-zilo, garondo-zilo.

garondo-zapal. (lepo); *izond.* Gorondo beeratuta daukana.

garondokada. (lepo): *iz*. Abere baten garondoan emandako tanpa. {: Garondoko, sapatzeko. (taupe): *iz.* Berbera.

garoudoko. (lepo): *ft*. Ikus.: Garondokada. I: Lepoan cmandako tanpa. j: Garondoko, saputzeko. (tanpa): *iz*. Berbera. (oyal): {j *iz*. liras.; Garondo-estalki. {: Garondoyal.

garondoko sail. (mailgune): iz. Garondoan dagoen irtengunea. {: Garondo-sail.

garoudoko-txulu. (lepo): iz. ikus.: Garkoxilo. I: Garkotsa-xilo, garkotxe-zilo, garondo-xilo, garondo-zilo, garondo-txulo.

garondoyal. (oyal): *iz*. Ikus.: Garondo-estalki. I: Garondoko.

garosarde. (sarde): iz. Garoak erabiltzeko sardea.

garnsto. (lore): iz. Lorearen ofitxoa. I: Garoŕi. Ikus.: Lore-onto.

garotarako-zama. (ira); iz. Garoa gurdiraño eramateko lera-efesta.

garotegi, (ira): *iz*. Garo asko dagoen tokia.

garotu. (garau); *ad*. Ikus.: Garaldu. {: Garaundu.

garoztatu. (garastaketa): *ad.* ikus.: Garastatu. Garaztatu.

garpa. (sare); ŕz. Aŕantzarako iru sare dauzkan apailua.

garpirio. (zango); *iz*. Belaun beste-aldeko zaugoaren zatia. (kako): *iz.* Burnizko kakoa zeribait gogoŕ eusteko.

garpizaŕ.(garagar):iz. Garagafaren buruskaren bizufa.

garputs. (rile): *iz*. *Ule* usu ta luzea.

GAI-, *iz*. Izekita dagozen ekayetatik efealdiz igoten dan laspel-meta. {: Lera baten goritasuna. j: Kaŕ, lanbo, xirigaŕ. (taŕitadura): iz. Gogo-bero ari-izatea. *11* (argi), (argilza), (bero), (eŕealdi), (ezautarazpen), (izeki-aldi), (babe).

gaŕa. (ardo): iz. Ardna artzen asten dart mingatz-aokoa. (zango): iz. ikus.: Tztaf.

gafa-gaŕaka. (birunda): *adond*. Luŕean jausita birundaka ari-izatea. Gaŕa-gaŕa egin.

gafabo. (sumendi): *iz*. Sumendien ana.

gafaburu. (gari): iz. Lafinketan apurtu gabe geratzen dan galburua. Gaŕabaru. (azkuŕi): *iz*. Sai-abereai ematen zayen azkuña. Gatabaru.

gaŕai-antzi. (loŕeta): iz. Lofeta egitcko itxasontzia.

gaŕaikefeau. (boŕoka); adond. Bofokan ari-izatea.

gafaisi. (aots): *iz*. liras.: Deadaf. Garaizi, gaŕazi, gaŕasi.

gafaisi-egin. (ants): *ad*. Kaŕasi-egin.

gafaisika. (aots): *adand.* Deadarka ari-izatea.: Gaŕaisiluka, gaŕaizika.

gaŕaiska. (landare): iz. Ezpainkaria den belafczko landarea; bare loreen erpiutak sendakintzau erabiltzen dira indargaŕi ta kirio-ibigaŕia bezela. {: Gaŕaizka.

gataitiaŕ. (gurenda): *izond.* Gurenda lortzen duena.

gataitsu. (gat): *frond.* Garkiz ari dana.

gaŕaitu. (loŕeta): *ad*. lkus.: Gaŕayatu.

gafaizi. (soils): *iz*. Soñu zoŕotz, samin eta gozagaitza.

gafaizitu. (aots): *ad.* Deadaf-egin.

gafaizka. (landare): *iz*. Ikus.: Garaiska.

gafaizki. (karastadura): *adond* Saminki ari-izatea.

gaŕaiztu. (mingaztasun): *ad*. Mingaztu.

gafaka. (boŕoka): *iz*. Bats.: Bnŕoka.

gaŕaki. (gat): *adard*. *Ikus.:* Garki.

gafakots. (soñu): *iz*. Ortzen kafaska. (ortz): iz. Berbera.

gafaldi. (gar): *iz*. Gat aundia laisteŕ itzaltzen dana. {: Garmeta, garmondo, garmordo, su-zatla.

gaŕale. (upa): iz. lima.: Genie.

gaŕama. (txaŕantxa): *iz*. Ikus.: Txaŕantxa. Garoa. (aoskabe): *iz.* ikus.: Erlaustura.

gaŕamadu. (txaŕantxa); *ad*. Txaŕantxatu. Gaŕamatu.

gaŕamantxa. (aŕantza): fz. lzkira aŕapatzeko sarezko zizkua.

gafamatan. (aoskabe): *ad.* Erlastura jasan.

gafamatu. (txaŕantxa): *ad.* Liñoa txafantxaz imn-aldirako gertu. Gaŕamau, oŕaiztatu. (lino): *ad.* Berbers.

gafamatz. (aoskabe): ŕzond. Ikus.: Erlats.

gaŕamatze. (enn): *iz*. Eunarer gaŕama.

gafamau. (aoskabe): *ad*. Erlaustumz egon. {: Gaŕamaztu, gaŕamaztau, gaŕaztu. (txaŕantxa): *ad*. Ikua.: Gaŕamatu. {: Otaiztatu.

gaŕanraztau. (aoskabe): *ad*. ikus.: Gaŕamen.: Gaŕamaztu, gaŕaztu.

gaŕamaztu. (aoskabe): *ad*. lkua.: Gafatnau. {: Gaŕamaztau, gaŕaztu.

gatamaztua. (aoskabe): *iz*. Ikus.: Erlastura.

gafameatz. (gaztañondo); iz. Gaztaña-mota bat.

gafamil. (gaf): iz. Gat-miia.

gafamin. (aots): iz. Ikus.: Gaŕasi, Gaŕazi, gaŕamis€o.

gafamintxa. (aantza): *iz.* Tzkira aŕapatzeko esku-sarea.

gafamintxo. (aantza): *iz,* Tai-zanguŕuak aŕapatzeko xoto-sarea.

gafamisto. (ants); ***iz,*** Gaŕasi oso zoŕotza. Garazi, gaŕamin.

gaŕamotx, (saree); iz. Ortz bat bestea baño motzagoa daukan sardea.

gafamura. (atsegin); iz. Aragi-atsegiñetarako gogo bizia. j: Gaŕamora. (bekaizkeri): iz, Ikus.: Bekaizkeri.

gaŕamutx. (aantza): iz. Sareki oso estua daukan sarea,

gaŕanda. (ardi): iz. Ardiari beitik egiten zayon p€kotxa.

gafandela. (gefikatzc): *iz.* ikus.: Geŕiko. Geŕontzeko.

gaŕanga. (austura): *iz.* Aztzafiek ardiai Marian egiten dieten ozka. j: Oxke. (aantza): *iz. Ikus.:* Amu. I: Amuaren endaitxoa. j: Aŕañak aŕapatzeko tresna. j: Xirika. (lepoko): j] *iz.* Txakuŕai jartzen zayen lepikoa burni-ziriak daramazkiela. Beste lepokoak ere. j: Gatangla, kaŕankla, xaŕantxa. (txaŕantxa): *(iz.* Txaŕantxak dauzkan burni-ziriak. (biurkin): jl iz, Ikus.: Biuŕiko. j: Biurkin. (lodiera): II *iz.* Bizata pent egiten dan aragi-anpadura. (oio): II ***iz.*** Oloaren karaka. (usteldura): ji *iz,* Zarmintzea (zintzuŕ): I! iz. Ikus.: Zintzuŕ. Kubio. (egazti): f *iz.* Ansararen oyua. (izotz): II *iz.* Ikos.: Bufuutzi. Kaŕon-kandeiu, kikataldo, latrontxa, onnakizki.

gafanga-ortz.(lepoko): *iz.* Gaŕangaren burni-ziri bakoitza.

gafanga-zuloak zabaldu. (zabalera): *ad.* Biurkiñentzako sacra zabaldu, beren burua galkatuta gera dedin.

gatangadun, (ortz); *izond.* Ortzak edo ziriak dauzkana.

gatangari. (010): *izond.* Karakaz an dan oioa.

gafangatu. (oio): *ad.* Oloa karakaz ari-izau. (biurkin): *ad.* Biurkiñes tinkotu.

gafangila. (gurkadura): *iz.* Tkus.: Estegoŕi. (zintzuŕ): *iz. Ikus.:* Ats-bide. kuso. (toles): II *iz.* Aragiaren tolesa.

gaŕangira, (gaztañondo): *iz.* Gaztaña txiki-mota.

gafangla. (lepoko): *iz.* Ikus.: Gaŕanga. Xatantxa. (izotz): *iz.* Etxegain batetik esegitzen dan izotz-ziztoŕa.

gaŕangoi. (intxauŕondo): *iz.* Biribil eta gogoŕa dan in€xauŕa.

gaŕankada. (saw): *ft.* Beleak a€eratzen duen otsa.

gatanpa. (ikoldura): *iz.* Naigabezko ta mingaŕia clan giñaŕe batzuen ikoldura.

gaŕanperi. (dardaritze): *iz.* Giñaŕeen dardaritzezko atezu ta gogortasuna.

gafansi. (gaŕantzi): ŕz. Ikus.: Gafantzi.

gafantxa. (egurki): iz, Kakoak dauzkan egurkia, lokati bates tinkotua ta sabaitik esegita dagoena, gauzak esegitzeko erabiltzen dana.

gaŕantz, (urdai): iz. Urdayaren amnia dan zatia.

gaŕantzatu. (ustetdura): *ad.* Mindu, mingortu.

gafuntzeko. (gat): *izond.* Gaŕak botatzen dituena.

GAIIANTZI. *iz.* Elbunten baterako bereziki egoki, onuragaŕi-izan edo arduragaŕia danaren tasuna. j: Bere duintasun edo erne-arazten duen begiruueagatik notin batek duen itzala. j: Ansi, egokida, ganora, gaŕansi, gora. // (almen), (araugabe), (aundiera), (auskeri), (begirune), (benetasun), (bikaintasun), (erakotasun), (gaizkidura), (izaera), (izate), (ondoreko), (onespen), (salneuŕi).

gatantzidan. (gaŕantzi): *izond.* Ikus.: Gaŕantzi€su. j: Gaŕantziko, gaŕantzizko.

gafaatziko. (gaŕantzi); *izond,* Tkns.: Gaŕantzilsu. j: Gaŕantzidun, gaŕantzizko.

gaŕantzila. (arto): *iz.* Artoaren lorea.

gatantzio. (ardai): *iz.* Zarminduta dagoeu urdayaren gozamen txaŕa.

gaŕantzitsu. (gatantzi): *izond.* Gatantzizkoa dana. I: Gaŕantzidun, gaŕantziko, gaŕantzizko.

gaŕantziz. (gaŕantzi): *adond.* Gatantziaz ari-izatea.

gatantzizko. (gaŕantzi): *izond.* Ikus.: Gaŕantzitsu. j: Gatantzidun, gaŕantziko.

gafao. (smnendi): *iz.* Sumendiaren aca. j: Gat-zulo, sumeudi-ao, sumendi-zulo, sumentzulo.

gatapel. (gereziondo): *iz.* Txortcna luzea daukan gerezi-mota bat.

gafapo. (txori): *iz.* Igokaria dan txoria.

gafapota. (igali): iz. Sail baten igalia ziriaz beterik dagoena.

gaŕapu, (txori); iz. Igokaria den txoria, moko me ta luze bads oso gogoŕa duena. I: Okil.

gafapuka. (ibilera): *iz.* Esku ta oiñen gañean ibiltzea.

gafasi. (ants): *iz.* Aotsaren soñu aoskabea, zoŕotz eta gogaikaŕia dana. lkus.: Gaŕamisto. I: Gafazi, gaŕamin, gaŕaxi, garifia, deadaŕ, gailasi, giŕin, kaŕaxi, kuŕiska, intsiri, intzina, mieitz, silio, txaianpa, txi)io.

gaŕaxi-egile. (sots): *izond.* Gatasiak egiten dituena. j: Gaŕaxi-egiie.

gatasiaka, (ants): *adond.* Gaŕasiz ari-izatea. *I:* Gafaxika, gaŕazika, gaŕasika.

gataska. (soñu): *ft.* ikus.: Gaŕaskots. I: Gaŕaskotz.

gataskatu. (atzetason): *ad.* Atzetasunez ari-izan.

gafaskots. (saint): *iz.* lŕistadan alkat ikutzen edo austen diranean gorputz batzuek egiten duten otsa. j: Gaŕazkotz, gaŕaska.

gafaskotu. (mingaztasun): *ad.* Ubil bat, zerbait miugaztu.

gafaspusta. (lino): *iz.* Nolakotasun Ixikia doen liñoa.

gafasta. (zugatz): iz. Ona dan zugatza.

gafatsu. (cumin): ***izond*** Ayerkaria, goŕotoduna.

gafatx. (ote): *iz.* Itze-belaŕezko oilea. (edari-bizi): *is.* Ezer artu gabe baño leuaga edateu dan edari-bizia. (mingaztasun): jj *izond.* Gaŕatza dana. Gaiatz, kaŕatx. (zoroztasun): jj *izond.* Zofotza dana. I: Gaŕaztako. (abetxu): II *iz.* Eŕatz-belarkaria dan abetxua; bere igalia jangaŕia da. I: Gaŕatz, gatuxpelko.

gaŕatx-bii. (igali): *iz.* Gaŕatxaren igali,

gaŕatx-kutsu. (mingaztasun): *is.* Zerbait minkoŕa dana.

gaŕatxatu. (zauri): *ad.* Zauri bat gorbiztu.

gaŕatxgaŕi. (mingaztasun): *iz.* Gaŕatza dana. (odaze): *izond.* Oñazea egiten duena.

gutatxo-belaf. (landare): *iz.* Zokokaria clan landarea, ongafia bezela erabiltzen dana.

gatatz. (mingaztasun): *izond.* Minkoŕa dana. j: Ikus.: Gaŕatx. I: Zi, kaŕaix. (zoŕoztasun): *izond.* Ikus.: Gaŕatx. (abetxu): } *is.* Ikus,: Gaŕatx, j; Gatuxpclko. (aundiera): j *izond.* Ikus.: Aundi. (indaŕ): jj *izond* Indartsua dana,

gaŕatz-aitziko. (mingaztasun): *izond.* Mingatz aurkakoa dana.

gufatzagotu. (zoŕoztasun): *ad.* Zoŕotzagoa egin.

gatatzdun. (kimia): *izond.* Gaŕatza daukana.

gaŕatzgafi. (karastadura): *izond.* Karastadura soŕerazten dueua.

gaŕatzmin jale. (landare): *izond.* Zingiber antzeko land:weakjaten dituena.

gafatztarzun. (zoŕoztasun): *iz,* Ikus.: Zoŕoztasun. : Gaŕatztasun. (iningsstasun): iz, Minkoŕa izatea.

gafatztasun. (zofoztasun): iz. ikus,: Zoŕoztasun, I: Gaŕatzlarzun, gaŕaxtasun. (mingaztasun): iz. Ikus.: Gaŕatztarzun. ^: Gaŕaxtasun.

gaŕatzun (mingaztasun): *in.* Mingatza dan ubila.

gatanspo. (gm): *in.* Gafbaten gañean aide edo beste laspel baten zuŕusta tinkaduraz botatzeko lanabesa, gaŕa beaŕ dan edo nai dan tokira zuzentzeko.

gafauts. (eztandagai): *iz.* Ikus.: Sutauts.

gafauz-gabetu.(mingaztasun): *ad.* Nunbaitetik miugaztasuna kendu.

gataxilca. (ants): *adond.* Gafaxiz ari-izatea.

gafaxitsu. (aots): *izond.* Gaŕaxia ateratzen ani dana. I: Gaŕaxizko.

gafaxizko. (ants): *izone,* ikus.: Gataxitsu.

gafaxtu. (mingaztasun): *ad.* Elms.; Gaŕaztu.

gafayabide. (loŕeta): *iz.* Loŕeta-bide.

gafayagailu. (loŕeta): *iz.* Loŕeta egiteko burdia edo lanabesa.

gafayagafi. (loŕeta): *izond.* Eraman edo ekaŕi ditekena.

gafayaketa. (loŕeta): *in.* Ikus.: Loŕeta.

gafayaldi. (loŕeta): *iz,* Lofetarako txanda.

gafayari. (loŕeta): *izond.* Loŕeta dagiena. ^: Gaiayatzaile, gaŕayolari. (eskulangintzak): *izond.* Berbera.

gafayatu. (loŕeta): *ad.* Loŕeta egin. Gaŕaitu.

gafayatzaile. (loŕeta): *izond.* Ikus.: Gaŕayari. Gafayolari,

gaŕayazale. (edAmen): *izond.* Zerbaiten czagupena zazaltzen duena.

gafayo. (loŕeta): *iz.* Ikus.: **Lafeta.** I: Gafayaketa. : Gain, kaŕayo. (txori): Ikus.: Artatxori. I: Buŕigoi, galatxori, galtxori, gari-txori.

gaŕayo-sari. (loŕeta): iz. Loŕeta egiteko salneufia.

gatayolco. (loieta): *izond.* Loŕeta cgitekoa dana.

gaŕayolari. (loŕeta): *izond.* Ikus.: Gaŕayari. I; Gaŕayatzaile.

gafazberatasun. (mingaztasnn): iz. Mingaztuteko gaitasuna.

gafazi. (ants): *iz.* Estuasuna adierazten duen deadaŕ zoŕotza. : Ikus.: Gatasi, gaŕamin, gaŕamisto, gaŕaisi, gaŕaizi, gaŕazkots, gaŕaxi, giŕin.

gafazi-egin. (ants): *ad.* Gaŕasi-egin.

gaŕazka. (mingaztasun): *izond.* Zerbait minkola dana. j; Gaŕaxka, gaŕaxko.

gafazkeria. (zŕoztasun): *iz.* Geycgizku zoŕoztasunaren egipena. (zigot): *iz.* Sofia zigortzea. (itz): *iz.* Gaŕatza dan itza.

gafazki. (indaŕ): *adond.* Indafez ari-izatea. I: Galaski. (zofoztasun): *adond.* Zoŕoztasunez ari-izatea.

gafazkots. (ants): *in.* Ikus.: Gafazi. Gaŕaskots. (ortz): *iz.* Ortzen kaŕaska. I: Ikus.: Gaŕaskots.

gafazpi. (zoŕoztasun): *iz.* Zofoztasunez ari-izatea. (mingaztasun): *iz.* Mingatza izatea.

gafazta. (zugatz): iz. Baso-zugatza, adin erditsukoa dana. I: Eztitzaga, mentatzaga.1/ Auetxek dira gaŕaztak; Il Txirpi, sabi: Lencngo altxuma. *II* Landai, landara: Landarea. II Gaŕazta: Gaztea dana. II Tantai: Gaŕazta zaŕa dana. (abctxu): *iz.* Abetxu-tinia, abereai azkufiz einaten zayena. (egurki): I) *iz.* Etxegabean dagoen erdiko abca. (luzera): *izond.* Oso luzea dana.

gafaztadui. (zugatz): *in.* Basoko zugaztia.

gafaztako. (zoŕoztasun): *Izond.* ikus.: Gaŕatx.

gafaztafo. (txori): iz. Ikus.: Aurio. I: burdma, durdula, gaŕastaŕo,

gafaztasun. (zoŕoztasun): *in.* Ikus.: Zoŕoztasun. Gaŕaztarsun, gaŕaxtasun, gogortada. (mingaztasun): *in.* Mingatza izatca. I: Gaŕaxtasun, gozagatasun, ozpintasun.

gafaztatu. (ke): ad. Zerbait ketan

gafaztelu. (txaŕantxa): *iz.* Leŕo batean bumizko ainabi ziri gogoŕak dauzkan txafantxa.

gaŕazti. (izkutukeri): *izond.* Gafaren margo to ibiltzeaz igartzen duena.

gaŕaztikeria. (izkutukeri); *in.* Gafxren margo to ibiltzeaz igartzea.

gaŕaztu. (mingaztasun): *ad.* Minkortu. I; Gaŕaxtu, gazigalatu, gazigataztu, mingurtu, zezendu. (indaŕ): *ad.* Indaŕa eman edo artu. (aoskabe): ;) *ad.* Ikus.: Gaŕamau. j: Gaŕamaztu, gaŕamaztau.

GAŔAZTULli. in. Gidet me ta luzea dana lanabesa; bare mutuŕ bateau areasubiia gurutzatua darama, ortzen antzera ziriak dauzkana. I: Belaŕ-afastelu, belaŕ-aŕatela, belaŕ-aŕestelu, altxa-aŕastclu, arealpcŕ, aresteli, eŕadaki, aŕa, eŕestelu, aŕast, aŕastailua, afastalo, aŕasteln, aŕaztakari, aŕaztalu, afaztelu, ale, aŕeztelu, atestelu, eskobara, eskuara, eskuare, eskn-bare, eskubera, eskutaila, eskutila, eskutilo, artaarc, gaŕaztulun, kaltzura, goiti-aŕastelu, kaŕana, altxaŕastelu, taŕalda, zaŕe, xaŕako.

gaŕaztun. (mingaztasun): *izond.* Mingaztasuna duena.

gaŕaztura, (karastadura): *iz.* Ikus.: Karastadura. I: Karmindura, karmintasun.

gafaztuxe. (mingaziasun): *izond.* Mingatza dana.

gat-egin. (gal): *ad.* Gafak aizatu.

gafegozka. (gal): *adond.* Gafak botatzen ari-izatea.

galegozle. (gal): *izond.* Gafak botatzen dituena. j: Gafiraizle.

gateman. (gaŕ): *ad.* Gaŕetan eŕe.

gaŕen. (izenorde): *izond.* Aren itzaren aldaketa.

gafendun. (zenbaki): *izond.* Ainbat-gaŕenekoa dan zenbakitza,

gaŕenean. (gerokotasun): *adond.* Ondoren, gerokoan.

gateneko. (gerokotasun): *adond.* Zerbaiten amayean,

gaferazi. (gat): *ad.* **Lena** edo **eztabaida** bat zirikatu.

gaŕeta. (gal): iz. Bat-bateau zerbaiten izegitea, gaŕaz eta eztandarik gabe.

gaŕetan. *(gal): adond.* Gaŕetaz inguraturik egotea.

gaŕezko. (gat): *izond.* Gaŕak botatzeu dituena,

gafeztatu. (gal): *ad.* Ikus.: Gartu. I: Karztatu.

gafeztu. (gat): *ad.* Ikus.: Garztatu.

gaf-gabe. (gat): *izond.* Gafik eztuena.

gat-garka. (irakidura): *iz.* Ikus.: **Irakidura.**

gat-gat. (irakidura): iz. Ikus.: Bal-bal. I: Bro-bro, gal-gal, galgaŕ.

gati. (soin): iz. Giaen gañean dagoen soñaren zati meena. ;: Gefi, geŕentze, geŕentzu, getuntze, gefontze, geŕintzi, gefuntza, gefialde, (euboŕ): *in.* Zugats euboŕaren pucka. (gogape): II *in.* Gogapea kezkarazten duen zalantza edo goganbeafa. (meera): II *izond.* Meea dana. : Gari, (estuera): i! *izond.* Estua dana. (kaskabaŕ): il *iz.* Ikus.: **Kaskabaf.** (lepo): If iz. Ikus.: Lepo. I: Ceti,

gasnaŕ. (gazta); *iz*. Gaztan egiten dan aŕa.

gasnategi. (gazta): iz. Gaztak saltzen diran tokia.

gasnatu. (gazta); *ad.* Esnetik mantoiña gertu.

gasnaxal. (gazta): *iz*. Gaztak egiteko axala. J: Gazna-azal, gasna-axal.

gasnazko. (gazta): iz. Gaztaz egiña dana.

gasneria. (gazta): iz. Gaztak egiteko ala.

gasna, (sai-abere): *iz*. Ikus.: Zaidi (ijitoen itza), grasnia, grazmiña.

gasolin-ontzi. (itxasontzi): *iz.* Gasolinaren indaŕaz dabilen itxasontzia. J: Ikus.: Gasolin-txalupa.

gasolin-txalupa. (itxasontzi): *iz.* Gasolinaren indafaz dabilen txabtpa, Ikus.: Gasolin-ontzi.

gasolin. (olio): *iz*. Atoliotik ateratzen dan ubila, oso isiokia dana.

gasolindegi. (olio): iz. Gasolina saltzen dan tokia.

gastadi. (losintxa): *izond.* Losintxak eta leunketak egiten dituena.

gastakeria. (losintxa): *iz*. Gurikcri, txera.

gastapeko. (gazta): *iz*. Gazta-zirikia.

gastau. (crdialdi): *ad.* Abereak Tama galdu.

gasteiz, (iri): *iz*. Araba'ren uri-burua,

gasteiztaŕ. (iritargo): *(wad.* Gasteiz'en jayo dana.

gasteke. (stain): *iz*. Gaztaika-mota bat.

gastelaize. (aize): *iz*. Sartaldotik datoŕen aizea.

gastereria. (aurtzaro): *iz*. Amen egipena,

gastetasun. (gaztezaro): *iz*. Gaztc izatearen tasuna.

gastiatu. (Wickets): *ad.* Bohlen bat eman. {: Gastigatu.

gastigaŕ. (zugatz): *iz*. Ikus.: Astigat. Azkaŕio, azkaŕo, aztigaŕ, gaztigaŕ.

gastigu. (mezu): *iz*. Ikus.: Mezu.

gaston, (gardaiñatze): *iz*. ikus.: Gardaiñatze.

gasupa, (jauzketa): iz. Ikus.: Jauzketa.

gasupaka. (jauzketa): *adond.* Jauzketaz ari-izatea.

gata. (aŕain): iz. Main aundia, kaltegaŕia, oiioz beterik dagoena. Ikus.: Kate. (alkondara): *iz*. Ikus.: Atkondara (ijitoen itza).

gata-mierle. (abere): *iz*. Aragizalea dan abere ugaztuna, burn txiki, lepo luze ta anka motzak dauzkana; beste abere batzuen kumak iltzen ditu.

gatabu. (eorzketa): *iz*. Eorzteko gorpua sartzen dan kutxa, I: Gatagot, gatabut, gatabute, gatabuta.

gatakume. (katu): *iz*. Katuaren kuma,

gatama. (katu): iz. Katuemea. I: Gateme.

gatamore. (aŕatz): *iz*. Aŕaxko. Ikus,: Aŕaxko. J: Gatanbore, gatanbora.

gaztt. (katu): *iz*. Ala dan katua.: Gatu-aŕ. (eritasun): *iz*. *Ikus.:* Galtzat. Gatzaŕa.

gataska. (boioka): *iz*. Ikus.: Bofoka. J: Gatazka, katzaka, kazaŕ, jardukiera.

gataskari. (boioka): *izond.* Botokan ari-izatea maite duena. J: Gatazkari.

gataskatu. (boŕoka): *ad.* Ikus.: Boŕokatu. J: Buŕukatu, auzkatu, gatazkatu.

gatazka igo. (igoera): *ad.* Katuen antzera Igo.

gate. (saleroste): iz. Saltzea. (kate): Ikus,: Kate. (aldaera): jJ *iz*. Joatea. (ixuritasun): *iz*. ikus.: Ixuritasun. Isurilze,

gateadura. (kate): *iz*. Gateatzearen egipeaa. I: Gateapen, gateatze.

gateapen. (kale): iz. Ikus.: Gateadura. J: Gateatze.

gateau. (naspil): *ad.* Ikus.: Naspildu. J: Naspilatu. (kate): *ad.* Kateaz iota. I: Gateztatu. (cane): II *ad.* Esnea ofea blurtu.

gateatze. (kate): *iz*. Ikus.: Gateadura. Gateapen.

gatebegi. (kale): *iz*. Katea lotzeu dan kola.

gatelu. (katilu): *iz*. Ikus.: Katiiu. ^: Gateilu.

gatelutara. (katilu): *iz*. Zerbaiteaz beterik dagoen kaHlua.

gatero. (jai): ŕ.e. Zuberoa'ku asto-jokoan ari dan antzezlaria.

gatelo. (kate): *ft*. Kate txikia.

gateztatu. (kale): *ad.* Kateaz lotu. J: Ikus.: Gateatu. (burni-ari): *ad.* Lapiko ado pitxaŕ bat burni-ariz inguratu, seudotasun aundiagoa emateko. Gatinaztatu.

gatila. (kate): *iz*. Tkus.: Kate.

gatilo. (ontzi): *iz*. Azpilaren antzeko ontzia boil erdi baton itxura duena, Gatilu, gatulu.

gsfilu. (katilu): iz. ikus : Mail'. j: Gatelu, gatututaŕo. (ontzi): *iz*. Ikus.: Gatilo. Gatulu.

gatilukada. (katilu): *iz*. Zerbaiteaz beteta dagoen katilua. I: Ikus.: Gatulutra. I: Gatilutra, gatuluta.

gatilutzaŕ. (katilu): *iz*. Katilu aundia.

gatin. (burni-ari): *i.e.* Tiñatak inguratzen dituen burni-aria. (kate): *iz*. Ikus.; Kate.

gatinari. (burni-ari): *iz*. Ikus.: Burni-ari.

gatinaztatu. (burni-ari): *ad.* Tiñatak burni-ariz inguratu, sendotasun aundiagoa emateko. Ikus.: Gateztatu.

gatseme. (aitabitxi): *iz*. Ikus.: Semebitxia.

gala-aŕ. (katu): iz. Ikus.: Gataŕ.

gata-aŕain. (staiu): iz. ltxaso-katua. J: Gatu-afai.

gala-bass. (katu): *iz*. Ikus.: Basakatu.: Gatu-pitotx.

gatu-belaf. (landare): *iz*. Ezpainkaria dan landare sendagaŕia, usain atsegiña duena ta sendakintzan erabiltzen dana.

gatu-bixaŕ. (landare): iz. Edaskaria dan landarea, lore edeŕak cmaten dituena. I: Gatu-bizaŕ.

gatu-gall. (landare): *iz*. INoko-belarkaria dan landarea, Wreak ginbail estuan dauzkana, loratogietan asko lantzen dana. I: lka-belaŕ, kurlo-belaŕ, kurlo-goŕi, lertsun-rnoko, tatxun-moko, itzi-belaŕ, moko-belaŕ, zangogoti, zangoŕi.

galu-p€totx. (katn): iz. Ikus.: Basakatu. Gatu-basa, ipmtetxe, solo-sagu.

gatn-xori. (txori); iz, Igokaria dan txoria. I: Katatxori.

gatnerdiko. (su-izkilu): *iz*. Zizparen benaka.

gatuka. (ibilera): *adond.* Auŕak esku ta often gañean ibiltzea.

gatuki. (aragi): i.e. Katuaren aragia.

gatukiña. (cots): iz. Katuaren salsa; miau.

gatulu. (on€zi): iz. Ikus.: Gatilo. j: Gatilu. Ganbela, kubela.

gatulutaŕo. (katilu): *iz*. Ikus.: Ka€ilu. j: Gatilu,

gatulutra. (ontzi): *iz*. Beterik dagoen gatulua. ; Gatilutra, gatuluta, ga€ilukada.

gatunata. (utzaldi): iz. Katnaren gorotza.

gaturuxa. (katu): *iz*. Katu emea.

gatutu. (koldartasun): *ad.* Ikus.: Koldartu. (mozkorkeri): *ad*, Mozkortu.

gatuxilo. (KATU): iz. Katuak igarotzeko zuloa, J: Gatuzilo.

gatuxpelko. (abetxu): iz. Ikus.: Gaŕatx. Gaŕatz.

gatuzain. (katu): *iz*. Yagolea dan **katu.**

gatx. (gaiztasun): *iz*. *Ikus.:* Gaitz; bere zentzun guztietan.

gatx-egin. (kalte); *ad.* Katee-egin.

gatx-gatxt. (oyutza): *oyu.* Gates eskeintzean bei ta ardiai egiten zayen deya.

gatx-urko. (galbide): *iz.* Ikus.: Galbide.

gatxagi. (eane): iz. liens.; Alegaŕ, I: Ametxoŕi, gantzagi, gantzakoi, gatzakoi, gatzagi, gatzari.

gatxantu. (legal): *ad.* Zauridura bat gaizkitu. Gaxandu. (zauri): *ad.* Zauri bat gorbiztu.

gatxari. (antoxin): *iz.* Gatzagia urtzen dan antoxiña. I: Gatxariuntzi.

gatxartuntzi. (antoxin): *iz.* Ikus.: Gatxari,

gatxazpiko. (eritasun): *izond.* Osasun gutxi duena.

gatxbidetsu. (biuŕitze): *izond.* Beaztopagatia dana.

gatxean. (gaiztasun): *adond.* Gaiztasunaz ari-izatea.

gatxegile. (biurkeri): *izond.* Biurkerla egiten duena.

gatxepel. (eritasun): *iz.* Kock'en txotxak soŕerazten duen eritasuna. I: Mailezko ta astirozko akidura dagoen eritasuna. I: Gaitzepel, sekere,

gatxeresti. (etsimen): *izond.* Ukakota dana. j: Ikus.: Ukakoŕ.

gatxeretxi. (eta): *iz.* Goŕotoa. j: Eta izatea, gatxitxi.

gatxgaŕi. (biuŕkeri): *izond.* Kaltegaŕia dana.

gatxgin. (kalte): *izond.* Kaltea egiten duena.

gatxgintza. (gaiztasun): iz. Ikus.: Gaiztasun. j: Gatxtasun.

gatxi-araztu. (gaitzipen): *ad.* Ikus.: Gaitzitu. I: Gatzitu.

gatxikin. (gad): iz. Gari-kondafa.

gatxil. (gelberatasun): *izond.* Gatzik ezluena. j: Gatxotx, gatzil, gatzotz, gateilka.

gatxilxka. (gelberatasun): *izond.* Alanolako gatxila dana.

gatxit!. (oyutza): oyu. Katua uxatzeko oyutza. I: Gatzil.

gatxitu. (iguintza): *ad.* Norbaitenganako iguintza izan. (jazargto): *ad.* Besteai jazargoa egin. (cumin):]| *ad.* Asada. (gaitzipen): } *ad. Ilnrs.:* Gaitzitu. !: Gatxi-araztu.

gatxitxi. (eta): is, Ibis.: Gatxeretxi; itz onen laburpena; berm kabi edo kumak uzten dituzten egaztiai bums esaten da, bai ta bete amak zapuztuta dagoen bildotsari buruz ere.

gatxtzen. (izen): *iz. ikus.:* Gaitzizen.

gatxondo, (osasun); iz, Eritasun ondoren osasuna bells artzen ari-izatea. ^: Ikus.: Gaitzondo. (cumin): is. Afangura, mindura.

gatxotx. (gelberatasun): *izond.* Ikus.: Gatxil. I: Gatzotz.

gatxtasun. (gaiztasun): *iz.* Ikus.: Gaiztasun. Gatzgintza.

gatxuŕ, (galbide): *iz.* Ikus.: Galbide. I: Galtzori,

GATZ. iz. Ekai zuri, berinezkoa, anko bedegaŕa duena, urtan oso eŕaz ubiltzen dana; janariak onkailutzeko ta aragiak iraun-erazteko erabiltzen daua. Kloro ta soda elkartuzkoa. j: Gazki. (ongaŕi): *iz.* Ongaŕirako erabiltzen dan gate beŕia.1/ (gatz-ozpin), (gozamen), (itxaso), (kimia), (ongaŕi),

gate biurtu. (gatz): *ad.* Zerbait gatza biurtu. j: Gatz-egin,

gatz-aintzira. (aintzira): is. Ur gazia daukan zingira,

gatz-apito. (gatz): *iz.* Ikus.: Gatzale.

gatz-arazle. (sendaŕ): *izond* tlbil bat sendaŕa biurtu-cragiten duena.

gatz-aŕautz-salda. (salda): *iz.* Aŕautzak, gatza to aragi-saldaz egiten dan beste salda.

gate-aŕi. (gatz): *iz.* Lidaren gañean aurkitzen dan gates. j: Aragiak eta aŕañak gatzaz ipintzeko tokia. 1: Abereai gatza ematen zayen tokia. (all): *is.* Latsunaŕiaren zaiñean aurkitzen dan an zuria. 1; Abereak, sendatzeko, mingaña igorzten duten aŕi zurixka ta latza, (esne); }l iz. Ikus.: Gatzatu. I: Gatzatua, gatzatun.

gatz-aztakin. (gatz): iz. Gatza aztatzeko tresna.

gatz-aztikeria. (izkutukeri): *iz.* Gatearen bidez egiten dan aztikeria.

gatz-bage. (gezatasun): *izond.* Gaza dana. : Gatz-bako, gatz-gabe, gatzil, gatzotz, gatz-baga, galz-gabeko.

gatz-bagctasuu. (gezatasun): *is.* Ikus.: ezatasun, I; Gatz-gabetasun,

gatz-bako. (gezatasun): *izond.* Ikus.: atz-bage, I; Gatz-gabe, gatzil, gatzoz, gatz-gabeko.

gatz-bakatn. (gatz): *ad.* Gates kendu,

gatz-befi. (gezal): *iz.* Ikus.: Gatzu. Gatzeŕe, gatzukeŕ, gazukeŕ, nitregatz, xira-aŕi.

gate-bet-B(1. (gatz): *ad.* Bcŕiz gatzitu. Gazpetitu.

gate-befiztu. (gezal): *ad.* Gatz-beŕiaz ongafiztatu.

gatz-egde. (gatz): *izond.* Metal eta metalkara alkartzean gatzak egiten dituenu. j: Gazkai.

gate-egin. (gatz): *ad.* Ikus.: Gatz biurtu.

gatz-egosi. (gatz): *ad.* Azkufiak gals eta uraz bakaŕik egosi, I: Gatzur-egosi, gatzurez egosi.

gate-eman. (gals): *ad.* fiats,: Gatzcztatu. Gatzitu.

gatz-eŕauts. (gezal): is. Gatzeŕea ants egitia.

gatz-gabe.(gezatasun): *izond.* Ikus.: Gatz-bage. I: Gatz-bako, gatzil, gatzotz, gatz-gabeko.

gatz-gabekeria. (gezatasun): iz. Ikus.: Gezatasun. I: Gatz-gabetasun, gatzik-eza.

gatz-gabeko. (gezatasun): *izond.* Ikus.: Gatz-bage. I: Gatz-bako, gatz-gabe.

gatz-gabetasun. (gezatasun): iz. Ikus.: Gezatasun. I: Gatz-bagetasun, gatz-gabekeria, gatzik-eza.

gatz-gabetu. (gals): *ad.* Gatza kendu. I: Gatzildu.

gatz-kirestu. (gatz): *ad.* Gatz-kiretsaz nastu.

gatz-kirets. (galz): is. Gate zuri ta ertsagaŕia, sendagaikintzan erabiltzen dana.

gatz-lantegi. (gatz): *iz.* Ikus.: Gatzgintza.

gatz-lañ. (gatz): is. Gatz aŕunta.

gate-mukuln. (gatz): *iz.* Gatz-pucka.

gatz-ekel. (aragi): is. Gatzituta dagoen aragia.

gatz-oki. (gatz): iz. Gatza dagoen tokia.

gate-ordoi. (gatz): *iz.* Latsunak soŕerazten duen agun goŕixka, ta latsunez egindako ormaetan agertzen dana. I: Gatzugaŕ, gatz-ugera, gate-ukeŕa.

GATZ-OZPIN. iz. Gate, olio, ozpin eta beste gauzakaz antzatzen dan barazkia. ^: Bedazpil. (gatz): is. Berbera. 11 (barazki), (lekazi), (naste).

gatz-ozpindua. (gatz): iz. Gatza pipet baltzaz nastea. j: Gatz-pipet.

gatz-oztu. (gatz): *ad.* Ikus.: Gatzortu.

gatz-pile. (gatz): *iz.* Gatz-meta.

gatz-pipef. (pikoketa): is. Ikus.: Pikoketa. (gals): *is.* Ikus.: Gate-ozpindua.

gatz-saltegi. (gals): *iz.* Gatza saltzen dan saitolda. I: Ikus.: Gatztegi.

gatz-saltoki. (gatz): iz. Gatza saltzen don saltokia. Ikus.: Gatztegi,

gatz-saltzaiie. (gatz): isand. Ikus.: Gatzkari,

gate-sari. (gate): *iz.* Ikus.: Gatzerga. Gatz-zerga.

gate-tortika. (gate): *iz.* ltxasoko *urak* gauzetan uzten duen tortika.

gatz-ugefa. (gate): *in,* Ikus.: Gatz-ordoi. ^: Gatz-ukeia, gatzugal.

gate-une. (gatz): *iz.* Paduractan gates loditzen dan potiña.

gate-uts. (gatz); *izond.* Gatzaz bakaŕik gertuta dagoena.

gatz-xiugoŕ. (urdai); *iz. Tkus.:* Antxigoŕ. ^: Gantxigof.

gate-zai. (gatz): ŕ.e. Gatzaz nastuta dagoen zaya.

gatz-zaie. (gatz); *izond.* Gate asko dagoen tokia azten diran landareak.

gatz-zeya. (gatz): *iz.* Gate sea. (atsegintasun): *iz.* Atsegifia dana.

gatza-ezin. (sendaŕ): *izond.* Gatzarai ezin ditekena. j: Gatzatu-ezin.

gatzadel. (gatz): iz. Gatz-zaindegia. Gatzarka, gatzontzi, gatzategi, gaztegi, gaztei, gaztoi.

gatzadura. (esne): ŕn. Ikus.: Gasnadura. Esnea gatzatze,

gatzaga. (gatz): iz. Gatza dagoen tokia.

gatzagafi. (sandal); *izond.* Gatzatu ditekena.

gatzagi, (erne): iz, Ikus.: Alegaŕ. I: Ametxofi, gantzagi, gantzakoi, gatzakoi, gatzagi, gatzari, gated.

gatzagi-belaf. (landare): *iz.* Ikus.: Etxekalaha-beiaŕ.

gatzagi-esuc. (esne): Iz. Esne gatzatzekna dana,

gatzagi-mami. (esne): *In.* Gatzagiaren guna.

gatzagitu. (sandal): *ad.* Ikus.: Gatzatu. Gatzatun.

gatzagn. (sandal): iz. Tibil bat sendafa biurtzea, j: Gatzaketa, gatzapen. (ernaltze): *iz.* Ama-sabelean egiten dan ematzea.

gatzai. (sendat): *in.* Esnea gatzatzeko erabiltzen dan gatzagia. (esne); *in.* Berbera.

gatzaile, (gatz): *izond.* Gatza ateratzen edo saltzen duena. j: Gatzale.

gazaketa. (sandal): *iz,* Ikus.: Gatzago. Gatzapen.

gatzakiemr, (sendaŕ); is. Gatzarazteko dagoena.

gatzakoi. (cane): *in.* Ikus,; Alegaŕ, Ametxoŕi, gantzagi, gantzakoi, gatzagi, gatzari, gatzagi, gatzaŕ.

gates!. (size): *iz.* Ipaŕaldetik datofen aizea. Azkue'k diñoenez itz an Zigoitia l'n erabiltzen da asko.

gatzaldi. (etxipen): *iz.* Ikus.: Galen. j: Galentza.

gatzaldu. (aragi): *iz.* Ikus.: Gatzarlu.

gatzale. (gate): *iz.* Gatzaren alea. j: Gatz-apito.

gatzamaile, (sukaldc): *izond.* Ikus.: Sukaldari. f: Gatzemaile, gatzematia,

gtzandel. (gatz): *iz.* Gatza eukitzeko ontzia. I: Gatzontzi.

gatzapen. (sender'): *iz,* ikus.: Gatzago. I: Gatzaketa.

gatzarkki. (sandal): *ad,* Ubil bat sendafa biurtu-eragin.

gatzari. (cgurki): *iz.* Abe nagusia. (esne): *iz.* Ikus.: Alegaŕ. j: Ame€xofi, gantzagi, gantzakoi, gatzakoi, gatzagi, gatzagi, galzaŕ.

gatzarka. (gatz): *iz,* Titus.: Gateadel. j: Gatzontzi, gatzategi.

gatzarpa. (gatz): *iz.* Gatza eramateko artzaiflek darabilten zarpa.

gatzaf. (cane); *iz.* Ikus.; Alegal. Ametxoŕi, gantzagi, gantzakoi, gatzakoi, gatxagi, gatzari, gatzagi.

gatza ga. (eritasun): *iz.* Ikus.: Gatala.

gatzaeki. (metal): iz. Metal biguna, zurikara dana ta ura oituzko giroau bereizten du.

gatzartu. (aragi): *iz.* Legortu ta gatzituta dagoen aragia. j; Gatzaldu. (gatz): *ad.* Aragiak gatzatu.

gatzasu, (min): *iz.* Miñaren cruamsña.

gatzategi. (gatz): *iz.* Ikus.: Gatzadel. Gatzarka, gatzontzi, gaztegi, gaztei, gaztoi.

gatzatu. (sandal): *ad.* Ubil bat sendaf edo ale usua biurtu. j: Gatzatun, gatzagitu, kalatu, kokatu, ziapildu. (esne): *iz.* Ole usuaz biurtutako esneaz egiten dan azknfi gozoa. I: Gatzatua, gatzatun, gatz-aŕi, gazitu, pastetx, mami, putxa, kalati. (emaltze): II *ad.* Ernaldu, aurdun egin. (gate): jj *ad.* Gatzaz ongaŕitu. (odot): II *ad.* **Odo**la loditu.

gatzatna. (odol): iz. **Sendata** biurtutako odola. (ease): iz. Thus.: Gatzatu.]: Gatzatun, pastels, mini, putxa, kalati.

gatzatun. (sendaŕ): *ad.* Ikus.: Gatzatu. (esne): *iz.* Ikus.: Gatxatu. j: Gatzatua.

gatzatzaile. (sendar): *izond.* Gatzarazteko egokia dana.

gatzatze. (ernaltze): *iz.* Ernaltzcaren ondarioa.

gatzazare. (koipe): *iz.* Ikus.: Ganlz.

gatzbagetu. (gazatasun); *ad.* Zerbait geza biurtu.

gatzdun. (gate): *izond.* Gatea daukana. I: Gazdun. (atsegintasun): ŕzond. Atsegin eta liluragaŕia dana.

gatzemailc. (sukalde): *izond.* Sukaldean janariak gertuten ari dana. ; Tkus.: Sukaldari. : Gatz-emaiia.

gatzerga. (gate): *iz.* Salerostean ari-izateko gatzari jaŕitako zerga. j: Gate-sari, gatz-zerga.

gatzeritu. (gatz): *ad.* Zerbait gatzaz bete-beterik

gatzefe. (gezal): *iz.* Ikus.: Gezal, j; Gatz-bell, gatzu, gatzukeŕ, gazukef.

gatzeztadura. (gatz): *iz.* Gatzaz egindako autseztadura.

gatzeztatu. (gala.): *ad.* Zerbait gatzaz ipiñi, Gatzitu, galz-eman, gaztatu, gaztu.

gatzgali. (gate): *frond.* Gatzitu ditekena.

gatzgile. (gatz): *izond.* Gates atcratzen duena.

gatzgintza. (gale.): *iz.* Gates gertutzeko lankuutza. j: Gatz-lantegi, gazigintza.

gatzi!. (oyutza): *oyu.* Ikus.: Gatxit!

gatzik-eza. (gezatasun): iz. Ikus.: Gezatasun. j: Gate-gabekeria, gatz-gabetasun, lelalasun.

gatzikara. (gate): *izond.* Berez gatza duena,

gatzil. (gezatasun): *izond.* Ikus.: Gate-hage, j; Gate-bako, gatz-gabe, gatzotz.

gatzildu. (gate): *ad.* Ikus.: Gate-gabetu. Gatzindu.

gatzilxka. (gazatasun): *izond.* Zerbait geza dana,

gatzindu. (gatz): *ad.* Ikus.: Gatzitdu.

gatzitu. (gatz): *ad.* Ikus.: Gatzeztatu. Gatz-eman, gatzeztatu, gaztatu, gazitu, gaztu,

gatzkari. (gate): *izond.* Gatza saitzen duena. Gatz-saltzatie.

gatzketa. (gate): *iz.* Gate-loŕeta.

gatzkircts-aldi. (gate): *iz.* Gaŕz-kiretsaz egindako boketan oyalak ede eunak sartzearen egipena, gero margoa emateko.

gatzkirets-lixiba, (gate): *iz.* Gatzkiretsaz cgindako boketa.

gatzobi. (gatz): *iz.* Gatz meatzea.

gatzokeldi. (aragi): *iz.* Irauteko, **aragi** legal eta gatzituta dagoena. j; Gatzokelki. (gate): *iz.* Berbera.

gatzontzi. (gate); iz. Titus,: Gatzandel. Gatzadel.

gatzordoi. (cuts): *iz.* Gram ezeetan agertzen dan gezalezko autsa.

gatzortu. (gatz): *ad.* Gatzak bare nolakotasuna galdu. I: Gatz-oztu.

gatzotz. (gezatasun): *izond.* Ikus.: Gatz-bage. j: Gatz-bako, gatz-gabe, gatzil.

gatzotzi. (aultasun): *ad.* Auldu, gatza gatdu. 1: Gatzotzu.

gatzozpin-ontzi. (gate): iz, Gatz-ozpiña gertutreko ontata.

gatztegi. (gatz): *ft.* Gatza saltzen dan tokia. f: Gate-saltoki, gatz-saltegi.

gatzu. (gezal): *iz.* Gatzeŕea. I: Gatz-beŕi, ga€z-su, nitregatz, xirx-oŕi.

gatzu-apaŕ. (gezal): *iz.* Gatzuaren aguna.

gatzu-oŕobi. (gezal): fz. Gezala dagoen tokia.

gatzu-gaŕatz. (gezai): iz. Kea ateratzen duen ubila, gatzugai, urgai ta ordeigayaz egiña dana.

gatzu-lantegi. (gezal): iz, ikus.: Gatzugintza.

gatzu-saltzaile. (gezal): *izond.* Gezala saltzen duena.

gatzu-toki. (gezal): *iz.* Ikus.: Gatzutegi. Gatzuti.

gatzudun. (gezal): *izond.* Gezala daukana.

gatzugai. (gezal): iz. Laspelezko metalkara, aidearen lau bostenak dana. Gatzukara, gatzuki.

gatzugaiduu. (gezal): izond. Gatzugaya daukana. I: Gatzugaitsu.

gatzugaitsu. (gczat): *izond* Ikus.: Gatzugaidun.

gatzugaiztu.(gezal): *ad.* Gatzugayaz bete.

gatzugile. (gezal): *izond.* Gezala egiten duena. j: Gatzuketari.

gatzugintza. (gezal): *iz.* Gezala gerttzen ducn lankuntza. j: Gatzu-lantegi,

gatzukara. (gezal): *izond.* Gatzua dueua. I: Gatzutsu.

gatzukef. (gezal): iz. Ikus.: Gezal, I: Gatzeŕe, gaiz-beŕi, gazukeŕ.

gatzuketari. (gaze!): izond. ikus.: Gatzugile.

gatzur. (esnc): *iz.* Esnea gatzatzen danean geratzen dan ura. j: Gazur, gazure. (ur): *iz.* Gatza ubiltzen dan Sara. (gatz): II iz. Gatz asko ubilduta dagoen ura. j: Gesal. (txabona): jj iz. Rms.: Txabona.

gatzunaska. (gate): *iz.* Aragi edo aŕañean gatza botatzeko tokia. Gatzuneska.

gatzundu. (gatz): *ad.* Aragiak gatzaz gertu. (urdaii): *ad.* Ikus.: Esnetu.

gatzungatza. (laspel): iz. Gatzugai ta urgayez osatnta dagoen laspela.

gatzunketa. (gate): iz. Gatzitzearen egipena.

gatzunki. (gatz); iz. Gatzaz gertutako aragia.

gatzuntzi, (gatz): iz. Gates enkitzeko zaindegia.

gatzuobi. (geza€): iz. Gatzua aurkitzen dan tokia.

gatzur. (csne): iz. Ikus.: Gatxur. Gaixur, gaizur, gaxur.

gatzur-egosi. (gatz): *ad.* ikus.: Gatz-egost. j: Gatzuraz egosi.

gatzur-eun. (ezabizi): *izond.* IJsizkoa dana. I: Gerli-eun.

gaizur-sendabide. (sendabic ekintza): *iz.* Gatzuraz egiten dan sendabidekintza.

gatzurki. (gate): iz. Gatzaga-urtzea.

gatzutasun. (gezal): iz. Gatzua eukitzea.

gatzutcgi. (GEZAL): iz. Gatzua dagocu tokia. I: Gatzu-toki, gatzuti.

gatznti. (gezal): *iz.* ikus.: Gatzutegi. Gatzu-toki.

gatzutsu. (gezal): *izond.* Ikus.: Gatzukara.

gatzutu. (gczal): *ad.* Gatzuaz ongaŕitu. Gatzuztatu.

gatzuztatu. (gczal): *ad.* Ikus.: Gatzutu.

GAU. iz. Eguzkia etzanda gero, beretik datoŕen argitasuna itzalizen dan aldia. Gao, gai, ilun, latzia, zaro. I: Naas-mans, ilnntasuna, ituntasuna. (zurmin): fz. Mutxi. II Gau = kau = au = gao II (egun), (iluntasun).

gau begira. (gau): *iz.* Gauaz egiten dan mantilla.]: Gaubela. (esnaldi): *iz.* Berbera.

gau utsean, (gau): *adnnd.* Gau gabean. Gau utsez. ikus.: Bun utsean.

gau-abeslariak. (abesti): *izond.* Gauaz kaleetan barna abesten ari diranak.

gun-abesti. (abesti): *iz.* Gauaz kalean egiten dan abestla. ;: Gaueta. j: Ikus.: Gau-olerki.

gau-adaŕ. (add): iz. Basurde, seed ta baste basabcreak asaldatzeko, gabaz jotzcn dan adata.

gau-afari. (azkuŕi): *iz.* Gaberdiko afaria. I: Gau-azkari.

gao-aiñara. (saguzaŕ): *iz.* Ikus.: Saguzaf. j: Gau-enada, gau-iñara, gau-aidcra, gau-aran, gau-Blade, gau-bcaŕitsu, gau-iñare.

gau-aran. (saguzaf): *iz. 1kus.:* Saguzaŕ. I: Gau-aiñara, gau-enada.

gau-argi ziŕimifialr. (su-ikusgaŕiak): *iz.* ikos.: Su-ikusgañak. j; Iduri-suak.

gau-argidun. (argi): *izond.* Gauaz argia ematen duen gaya, j: Gau-argitsu.

gau-argiño. (argitza): iz. Argontzi txikia.

gau-argitsu. (argi): *izond. ikus.:* Gau-argidun.

gnu-arin. (gau): *iz.* llargi-betca dagoen gaua.

gau-azkari. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Gau-afari.

gnu-baltz. (gau): *iz. iĺargirik* ez dagoen gaua. j: Gau-beltz.

gau-baŕandari. (zaintzale): *iz.* Gauaz dagoen bcgiralea. j: Gau-bealari, gau-begirari.

gau-batzaŕ. (bildura): *iz.* Gauaz egiten dan bildura. I: Gau-bilera.

gau-bealari. (zaintzale): *iz*, ikus.: Gau-baŕandari. j: Gau-begirari.

gau-beazitsu. (saguzaŕ): *iz.* Ikus.: Saguzaf, j: Gau-aiñara, gau-ifiara.

gau-begirari. (zaintzale): iz. Ikus.: Gau-baŕandari. j: Gau-bealari.

gau-belortean. (argi): *adond.* Bi argi artean. Gau-berortean.

gau-berdin. (aldikada): ŕz. Alde guztietan egunak eta gauak berdsñak diran aldikoa, egnzkia iuŕ-geŕiaron gañean egoten danean. j: Gauegun berdin, udazkenbu u.

gau-bell. (jai-ald!): *iz.* Gabon-jai-aldia.

gnu-bete. (gnu): *iz.* Gau osoarcn uldia.

gau-bilduf. (gau): *iz.* Gauaren bilduia.

gau-bilera. (bildura): ŕz. ikus.: Gau-batzaŕ.

gau-bordaratu. (gau): *ad.* Gaua nunbait igaro.

gAu-dantza. (dantzaketa): *iz.* Gauaz egindako dantza.

gau-el. (abeltegi): iz. Zeŕientzako abeltegia.

gau-eiztari. (zakuŕ): iz. Gabaz ciza egiteko irakasita dagocn zakufa. j: Gau-txakof, gau-zakuŕ.

gau-elizkizun. (gau): *iz.* Elizan gauaz egiten dart elizkizuna.

gau-enada. (aaguzaŕ): *iz.* Ikus.: Saguzaf. GaSa-aiiiara, gau-aran, gau-enara. (gau): *Land.* Ikus.: Gaubelc. I: Gaukari.

gau-epeŕ. (epeŕ): *iz.* Ikus.: Galepeŕ.

gau-eraso. (eraso-aldi): *iz.* Gauaz egindako eraso-aldia.I: Gau-oldaŕ.

gau-ezkila. (zediu): *iz.* Gauaz jotzen dan aremaitakea.

gau-gnberdiak. (gau): *iz.* Gauak eta gauerdiak.

gau-galdu. (gau): *ad.* Gnus esnaldiz igaro.

gau-guartza. (egazti): iz. Asks luzeak dauzkan egaztia, aŕain eta zomoŕoetaz clikatzen dana. I: Gau-kuartza.

gau-gurtza. (yaurespen): *iz.* Gauaz egiten dan gurtza.

gau-gurtzaile. (yaurespeu): izond. Gauaz gurtza egiten duena.

gau-gurtzaro. (yaurespen); iz. Gauaz gurtza egitea.

gau-ibilketa. (abesti): *iz.* Ikus.: Gau-ibilaldi.

gau-ibiltzale. *(abesti): izond* Gauaz kaleetan barna abesten ad dana.

gau-lbilaldi, (abesti): is. Gauaz kaleetan barna abesten ari-izatea. j: Gau-ibili, gau-ibilketa.

gau-iintz. (ezetasun): *is.* Gauaz eguan dagoen ezetasuna.

gau-ikasketa. (ikasketa): iz. Gauaz egiten dan ikastea. j: Gau-ikastaldi, gau-ikaste.

gau-ikastaldi. (ikasketa): *is,* Ikus.: Gau-ikasketa. Gau-ikaste.

gau-ikaste. (ikasketa): iz. Ikus.: Gau-ikasketa. }: Gau-ikastaldi.

gau•inguma. (mitxeleta): iz. Gauaz dabilen mitxeleta.

gau-irule-hatzaŕ. (ad): *is.* Iruleak gauaz egiten duten batzafa.

gau-isildari, (isiltasun): *is.* Gauaz guzia isil-isilik dagoen unealdia.

gau-isuri. (baŕabil): is. Gabaz egindako gizaziaren ixurketa.

gau-jagula, (zaintzale): *izond.* Gauaz ari dan yagolea. I: Gaumutil, gau jagole.

gau-jai. (jai): iz, Gauaz egiten dan jaya. I: Gau-jolas.

gau-jolas. (jai): iz. Ikus.: Gau-jai.

gau-josta. (jotasbide): iz. Jostatzeko, gauaz egiten dan bilera. I; Gaur-solaf.

gau-kafayoan. (loŕeta): *adored.* Gauaz loŕetan ari-izatea.

gau-kuŕitzalc. (tapuŕeta): izond. Gauaz lapuŕetak egiten ari dana. Ikus.: Gaulapuŕ.

gau-lan, (saleroste): iz, Salerosterako gayak gauaz mugatik igarotzca.

gau-laugile. (saleroste): *izond.* Salerosterako gayak gauaz mugatik igarotzen ad dana.

gau-late. (alapide): *iz.* Gauaz alapidean ari-izateko lafea. (laic): iz. Berbera.

gan-lateko. (alapide): *izond.* Gauaz alapidean ari dana.

gau-mai. (mai): *iz.* Gauerako oe ondoan egiten dan mai txikia.

gau-mindua. (ustetdura): *izond.* Gan bat igarotzeagatik ustelduta geratzcn dana.

gau-oldat (eraso-aldi): *iz.* ikus.: Gau-eras°.

gau-oterki. (olerti): iz. Gauaz kalean botatzen dan olerkia, Ikus.: Gau-abesti. j: Gaur-solaf.

gau-olaf. (egazti): *iz.* Gauaz dabiĺen egaztia, gauontza baño txikiagoa dana.

gau-oskofi. (gau): iz. Ilunabaŕ gofitua.

gau-oto€tza. (otoi): iz. Gauaz egiten dan otuyen multzoa,

gau-ozkarbi. (gau): *iz.* Odeirik gabe dagoen gaua.

gau-ponpirin. (egazti): *iz.* Gauaz dabilen egaztia, ontzaren antzekoa dana.

gait-table. (gau): *iz.* Gaukarien taldea. I: Gautxori-talde.

gau-txanda, (aldizkapen): *iz.* Gabean egiteko txanda.

gall-Waŕta. (edari-bizi): *iz.* Oeratu baño lentxeago artzen dan edari bizia.

gnu-Mika. (mitxelela): iz. Gauaz dabiĺen mitxeleta. 1: Ikus.: Mitxeleta.

gau-ume, (gau): *iz.* Ikus.: Gaukari.

gau-utsa. (gau): *iz.* Oso iluna dan gnus.

gau-xori, (egazti): *iz.* ikus.: Adiaka. Mozoloa, katutxori.

gau-zakuŕ, (zakuf): *is.* lkus.: Gau-eiztari.

gau-zalekeria. (gau): *iz.* Gauaz ibiltzeko zaletasuna; asmo txaŕczkoa dana. Gau-zaletasun.

gau-zaletasun. (gau): *is.* Ikus.: Gau-zalekeria.

gau-zelata. (zelata): iz. Gauez egiten dan zelata.

gau-zeiatari. (zelata): *izond.* Gauez zelata egiten duena.

gau-zugatz. (zugatz): *iz.* Nekosta.

gau-zugazti. (zugatz): iz. Gau-zugatzen muitzoa.

gaualde. (gau): *iz. Gauaren* urbil dagoen aldia.

gaualdt (gau): *iz.* Gauaz igaroten dan aldia.

gaualka. (gau): *adored.* Gau guzlia erabiltzean.

gauargi. (gau): is. llargia dagoen gaus. (siñiskeri): iz. Siñiskerizko ustean etxe batzuetan bizi dan gogakia, bertan naspilak edo soŕerazten dituena.

gauaro. (gaa): iz. Gauaren iraupena. Gaugiro, gau guztielan barna, gauero.

gaud. (gau): *izond.* Gaunt dagokiona. I: Gauazko, gaud.

gauazko. (gau): *izond* Ikus.: Gauaŕ. Gauti, gauezko.

gauaztatu. (gat* *ad.* Gauaz jayaldian

gaubeila. (csnaldi): iz, ilarekiko esnaldia. I: Gaubela, gauela, gaubeia, gauila.

gaubeilari. (esnaldi): *izond.* Gauaz esnaid€a egiten duena.

gaubeilatu. (osnaldi): *ad.* Gauaz esnaldia egin.

gaubela. (gau): *is,* Ikus,: Gau begira. (csanldi): *is.* Berbera.

gaubele. (gau): *iz.* Gauaz jayaldian dabilena. Gau-enada, gaukari.

gauberandu. (gau): *is.* Gauerditik geroko gaua.

gauberantian. (gau): *adored.* Gau asita.

gauberdin-leto. (maŕa): iz. Gauberdin-maŕa.

gauberdin-une. (ezautarazpen): iz. Gauberdin-tiui.

gaabila. (gau): iz. Kalectan barna jo ta abesteko gazteck gauaz egiten duten bilkura.

gaude. (laudare): iz. Gaudekaria dan landarea; bere usain gozoagatik lorategietau lantzen da.

gaudekariak. (landare): iz. Azi atalbikoa dan belaŕczko landarea, erezea bezela.

gaudeztatua. (margo): *izond.* Efezea egosita ateratzen dan ubilaz zerbait tindaturik egotea.

gaudi. (zabaldi): *iz.* Ikus.: Zabaldi.

gaudimen. (baiben): *is.* ltaibenencrako jantzen diran sorospideak.I: Gaudimendu.

gauditu. (baiben): *ad.* Zerbaitcrako baibena eman.

gaueko. (siñiskeri): iz. Gauaz ari dan patu edo gogakia.

gaueko-txori, (gura): *izond* Ikus.: Begi-luze.

gauela. (esnaldi): *iz.* lla bcilatn.

gauera. (gau): *iz.* Gaua eitzea.

gauerdi. (gay): *iz.* Gauaren crdia.

gsuerdiondo, (gnu): *is.* Gaucrdiaren geroxeago aldia.

gauerditsu. (gau): is. la gauerdia.

gauerditu. (gau): *ad.* Gaucrdia eldu.

gaueriza. (aterbe-leku): *iz.* Gana igarotzeko aterbe-leku.

gauero. (gau): *iz.* Gau guztiak, aldizkotasunez.

gauerorta. (gau): is. Gauaren lenengo orduak, I: Ikus.: Gauleen, gaulen.: Gau-eroite.

gaueta. (abesti): *is. Ikus,:* Gau-abesti.

gaugarabil. (txoskoŕ): iz. Txoskof otza, gongoil batzuen anpaduraz egiten dana.

gangiro. (gau); *iz*. Ikus.: Gauaro.

gauila. (gau): *iz*. lla dagoen baten auŕean egiten den bilkura. 1: Ikus.: Gaubeifa. (esnaldi): *iz*. Berbera.

gasilatu. (gau): *ad*. Gauilean egon. (nastakli): *ad*. Ga.-amen egokera gaizki aldatu.

gauiritxo. (siñiskeri): *iz*. Gauaz agertzen omen dan iratxoa. Ikus.: iratxo.

gaukari. (gait): izond. Bras.: Gaubele. 1: Gau-enada, gau-ume.

gaukaL (abetxu): *iz*. Ezkeŕayenkaria dan abetxua. I: Ikus.: Ezketayen.: Aunts-onto. (gau): *izond*. Gaukoa dana.

gaukafa. (abetxu): *iz*. Ezkeŕ-ayenkaria dan ahetxua; bare lore zuriak boilean bilduta dauzka, ta auengatik loretegietan landatzen da.

gaukera. (gau): *is*. Ikus.: Ilunabaŕ.

gaukofasun. (gau): *iz*. Gauaz zerbait egitearen egipena.

gaulapuf. (lapuŕela): *izond*. Gauaz ari dan lapuŕa. 1: Gau-kuŕikatzale.

gaueeen. (gau): *iz*. Gaucrdi arteko gaua. 1: Ikus.: Gauerorta. 1: Gauleu, gaulendi.

gaulora. (landare): *iz*. Lorctegietan landatzen don landarea; eŕuz ematen dire lore usaiutsuak; auek ilunabaŕean idekitzen dire la eguzkia ateratzen danean ixten. j: Gaulore.

gauaa. (soñu): *is*. Ott eta naspil aundia.

gaulatu. (birunda): *ad*. Goitik bcra birundak eman. (erabaga): *ad*. Ikus.: Mulakatu. j: Murtzupilatu. (galpen): *ad*. Gauss galdu.

gaumin. (gau): iz. Gaucko uncaldi ilunena.

gaumutil. (zaintzale): *is*. Ikus.: Gait-jagola.

gam'. (armiarma): *iz*. Armiarma-sarea. j: Ikus.: Armamio-sare, armiarma-sare, geun. (anpulu): *iz*. Ikus.: Agun. Gauts, gaurin.

gaunatsu. (anpulu): *izond*. Aguna duena. 1: Gauntsu.

gaundatrr. (anpulu): *ad*. Agana atera. 1: Gaunstatu, gauntatu.

panda. (lepo): iz. Ikus.: Garondo. I: Gaŕondo, gauntxtlo.

gaunda-zilo. (lepo): iz. Lepoaren atzekaldca. : Gantt-ado.

gaundu. (gau): *ad*. Gifu onak opa-izan.

gaunku. (zaku(): *ft*. Zakuf txiki ta zaunkaria.

gauntatu. (anpulu): *ad*. Aguna kendu.

gauntatzeko. (anpulu): *iz*. Agana kentzeko iresna.

gauutxilo. (logo): *iz*. *Ikus.:* Garondo, 1: Gaŕondo,gaundo.

gauontz. (egazti): *is*. Gauaz dabilen egaztia; here begiak aundiak dire, buruaren auŕeko aldean jaŕita, eta burst gañcan befallen itxurako egak dauzka.

gauontzi. (garnu): *iz*. Garnua artzeko ontzia.

gaupe. (i1untasun): *iz*. Argirik ez izatea. I: Ikus.: lluntasun. j: Ilunbe.

gaur. (ego): *adond*. Oraingoxe euna. (gau): *adond*. Oraingo eguncko gau; gau au.

gaur-biaŕetan. (eguu): *adond*. Gaur eta biar arteko aldia.

gaur-geroko. (gerokotasun): *adond* Ikus.: Gaurgero.

gaur-gitxi. (gerokotasun): adand. Ikus.: Berala. Aurki, gaur-gutxik, gaurkiston, gaurgutik.

gear-solar. (jai): *is*. Ikus.: Gau-josta. 1: Gau-olerki.

gaurdaiño. (egin): *adond*. Gaur artc. 1: Gauŕarte.

gaurdanik. (gerokotasun): *adond*. Ikus.: Gaurgero. 1, Gaurgeyago, gauren goitik, gaurganik, gaurdanik altzina, gaurdanik gora, gaurganik gore, oganik, oraitik.

gaurdin. (izaŕ-yakintza): *iz*. lzaŕcz beteta dagoen ortzie.

gauren goitik. (gerokotasun): *adond*. Ikus.: Gaurgero. 1: Gaurgeyago, auŕerakoan, auŕerantzean, gaurdanik, gaurganik.

gaurgauaz. (gait): *(dotal*. Gaurko gauaz.

gaurgero. (oraiñaldi): *adond*. ikus.: Gaurgeyago. I: Onezkero, dagocneko, gaurgoitik, gaurgoro, gaurkiz, gargero, gargeroz, gargio, gargoro. (gerokotasun): *adond*- Ikus.: Gaurgeyago. j: Auŕerakoan, auŕerantzean, gauren goitik, gaurgerokio, gaurgeroz, ganr geroztik, gaurdanik, gaurganik, gaur-geroko, gaur-geroz, gerokoan, gerontzean, geroroz, geroagogayenean, geroz geyago, gerozkoan, gerozko, oganik, oraitik.

gaurgeyago. (gerokotasun): *adond*. Ikus.: Auferakoan. 1: Auŕerantzean, gaurgero, omen goitik, gaurdanik, gaurganik, gaurtik, gaurtikan, geroz geyago, gerozkoan, gerozko. (oral/midi): *adond*, Onezkero, dagoaneko, gaurgero, gaurgoilik, gaurkiz.

gaurgoitik. {oratñaldi): *adond*. Ikus.: Gaurgeyago. j: Gaurgern, onezkcro, dagoaneko, gaurgoro.

gaurgoro. (oraiñaldi): *adond*. Ikus.: Gaurgoitik.1: Gaurgero.

ganrin. (anpulu): iz, Ikus.: Agun. Gaun, gauts.

gaurki. (beŕitasun): *adand*. Gaurko beŕitasunari buruz ari-izatea.

gaurldson. (gerokotasun): *adnnd*. Ikus.: Bereata. j: Aurki, gaur-gitxi, gaur-gutxik.

gaurkiz. (oraiiialdi): *(ᵊland*. Tkus.: Gaurgeyago. 1: Gaurgero, onezkero.

gaurko cguneau. (oraiñaldi): *adand*. Gtrko rattau. Gaurkoan, gauŕogsmean.

gaurkokortu. (egon): *ad*. Gaurkoratu, zaŕ-beŕitu.

gaurkoratu. (oraiñaldi): *ad*. Gaurko eraz iptñt.

gaurkotasun. (oraiñaldi): *iz*. Ikus.: Oraiñatdi.: Orai-aldi, ozatz.

gaurkotu. (oraiñaldi): *ad*. Gaurkolasunean

gaurkotze. (nraiñaldi}: *iz*. Gaurkotasunean ipintzea.

gaufeguneko. (oraiñaldi): *adond*. Oraingoa,gaurko eguneko.

gaurtik. (egun): *adond*. Ikus.; Gaurgeyago. : Gauyrgero, gaurtikan, gaurtik gero, gaurtik auŕera, gaurtik gora.

gautaf. (gau): *izond*. Gauaz dabilena.

gautegun. (gau): *iz*. Eguna ta gaua.

gauti. (gan): *izond*. Ikus.: Gauuf. 1: Gauazko.

gautiaf. (gau): *izond*. Gauaz ibiltzea matte duena.

gauts. (anpulu): *iz*. Ikus.: Agun. j: Gaun, gamin.

gautsi. (jatsiera): *ad*. Ikus.: Jautsi. Jeutsi.

gautu. (gau): *ad*. Gana eldu. 1: Gaitu.

gautxilo. (antoxin): iz. Buztiñezka antoxilia lopidea daukana; alde batcan an bat darama betetzeko eta beste aldean gargail bat edateko.

gautxort. (saguzaŕ): iz. Saguzalrarcn beste izena. 1: Albenari, albenariz, garimiñare, iluutxori, iñeresagu, sagu-aŕatoi, txiribito, zapo-aiñari, xaguxaŕ. (trori): iz. Gauaz dabilen txoria. Gauxori-ania, gauxoriori, maiñari. (gau):1] *frond*. Gauaz ibiltzeko zaletasuna duena.

gautxari-talde. (gau): Is. Ikus.: Gau-talde.

gautzat. (gait): *iz*. Txaŕa izan dan gaua.

gauz-oki. (leku): *iz*. Gauzaetaz beterik dagoeu lekue.

gauza. (izaera): *iz.* Izaera duen guztia, naiz gogozkoa naiz soiñezkoa edo egiazkoa, irudizkoa edo zeingabekoa izau. j: Gaiza, zcgei, zerki. (ongaitasun): *izond.* Ongaitasunezkoa dana.

gauza-eztan. (gauzeztasun): izond. Ikus.: Gauzaez. j: Gauza ezdako.

gauza-eztandu. (gauzcztasun): *ad.* Ezortarako ez izateko egin edo utzi. I: Gauzeztatu, gauzcztandu.

gauza-izan. (ongaitasun): *ad.* Aldiñekoa izan, ougaya izau, zeebaiteraka onurakoa izan. j: Gaiza-izan.

gauzadun. (aberastasun): *izond.* Aberatsa dana.

gauzaez. (gauzeztasun): *izond.* brertarako gal ez dana. j: Gauzaezdako, gauza-eztan, gauzes.

gauzai. (begirantza): *izond.* Gauaz begirantza egiten ari dana.

gauzai-buru. (begirantza): *iz.* Gauzayen buru dana.

gauzaiutza. (begirantza): *iz.* Gauzayen eginkizuna.

gauzaki. (izaera): iz. Gayezko izakia.

gauzale. (gala): *izond.* Gauaz ibiltzea matte duena.

gauzatu. (ongaitasun): *ad.* Zerbaiterako beŕiz gauza-izan.

gauzaxka. (izaera): iz. Gauza itzaren ñogaŕia.

gauzazko. (aldiutasun): *izond* Aldiñekoa dana.

gauzazkotu. (aldintasuu): *ad.* Gauzazkoa egin.

gauzezkeria. (uzkcri): iz. Uzkeria dana.

gauzezta. (gauzcztasun): *iz.* Ikus.: Gauzeztasun.

GAUZEZTASUN. iz. Ezertarako ez (lanai-en ŕasuua. I: Ezdeusetaratasun, ezdeustasun, ezdcustarzun, gauzezta.1/ (antzutasuu), (ezereztasun), (ezifia), (gayeztasun),(galpen),(gañeztasun), (kondaŕ), (lolotasun), (uzkeri), (zula).

gauzeztatu. (gauzeztasun): *ad.* Ikus.: Gauza-eztandu.

gauzik gaberdi. (jaŕaipen): *adond.* Jaŕaipcnez ari-izatea.

gauzkai. (gai): iz. Zerbait egiteko lenengo gaya.

gauzokizko neufiztia. (neuŕizti): Zabaldegiarcn neuŕztia.

gaxi. (gatz): *izond.* Zcrbait gatzituta dagoena. (landare): *iz. Ikus.:* Gaxi-gaxa. I: Gaxi-gex. (izcn): {j *iz.* Gaxuxa izen bcrarizkoaren ñogaŕia.

gaxi-gaxa. (landare): *iz.* Tkus.: Bedaŕ-gaŕatz. j: Anada-bedaŕ, gaxi-goxo, gaxi-gex, gaxi, gaxi-goko.

gaxi-gex. (landare): ŕz. ikus.: Gaxi-gaxa. Gaxi. (atsckabetasun): iz. Naigabea.

gaxi-kutsu. (mingaztasun): *is.* Zerbait mingatz-aokera duena.

gaxikoi. (gatz): ŕzond Gatzituta dagozen gauzak matte dituena. I: Gaxikoŕ,

gaxokof. (gatz): *izond. Iktts.:* Gaxikoi. (azkuŕi): *iz.* Zerbait gatzituta dagoen azkuŕia.

gaxiño. (gatz): *izond.* Gutxi gatzituta dagoena.

gaxitasun. (gatz): *iz.* Gatzitzearen egipen eta ondorioa. j: Gazitasun, gazialdi. gaziketa.

gaxo. (zoritxaŕ): *izond.* Ikus.: Gaiso. j: Gaixo.

gaxo ezafi. (eritasun): *ad.* Ed geratu.

gaxo ezkortasun. (eritasun): *iz.* Eritasunen crasoetatik azke egotca.

gaxo-aldi. (eritasun): *iz.* Ikus.: Eritasun. Erialdi.

gaxo-etxe. (gaxotegi): *iz.* Bada-ezpadako eritasun kutsakoŕa duten eriak egon-afdi bat betetzeko, uritik lekorcan jaŕita (lagoou gaxotegia.

gaxo-ctxeratu. (gaxotegi): *ad.* Gaxotegian ori bezela sartu.

gaxo-itundegi. (sendakintza): *iz.* Sendagi(een eri-galdetegia.

gaxo-itxurn. (eritasun): *iz.* Gezuŕezko eritasuna.

gaxo-saria Oman. (bizi-sari): *ad.* Ikus.: Gaxo-txindi eman. I: Gaxo-saritu.

gaxo-saritu. (bizi-sari): *ad.* Ikus.: Gaxo-saria Oman. I: Gaxo-txindi eman.

gaxo-txindi eman. (bid-sari): *ad.* Eritasunagatik bizi-saria eman. j: Gaxo-saria Oman, gaxo-saritu.

gaxobera. (eritasun): *izond.* Osasun gutxi duena.

gaxodura. (ergeltasun): iz. Ikus.: Ergeltasun.

gaxoka. (uŕikaltasun): *iz.* Ed dagoen batenganako ufikaltasuna.

gaxokatu. Basin-bra): *ad.* Ikus.: Gaixokatu. j: Ferekatu. (ariudura): *ad.* Eriari lasaupena eman.

gaxokeria. (aultasun): *is.* ikus.: Aultasun. (ergeltasun): *is.* Ikus.: Gaxokeria.

gaxoki. (aultasun): *adond.* Aultasuncz ari-izatca.

gaxoko. (critasun): *izond.* Ikus.: Gaxokoi. : Gaxokoŕ, gaxoti, gaixoko, gaxopera.

gaxokai. (eritasun): *izond.* Osasun gutxi duena. j: Gaxokoŕ, gaxoti, gaxoko, gaxopera.

gaxokof. (critasun): *izond.* Ikus.: Gaxokoi. j: Gaxoti, gaxoko, gaxopera.

gaxon. (aurtzaro): iz. Mizkehda dagoen auŕa.

gaxondo. (osasun): *is.* Eritasuna igaro ondoren, osasuna beds arisen ari dan aldia.

gaxoño. (zoritxaŕ): *(sand.* Zorigaiztoñoa.

gaxopera. (eritasun): *izond.* ikus.: Gaxoko. j: Gaxokoi, gaxokoŕ, gaxoti.

gaxotasun. (eritasun): *iz.* Ikus.: Eritasun. j: Gaxotarzun, gaixotasun.

GAXOTEGI. ŕz. Eriak abetaldu ta sendatzend iran iraskundea. j: Erietxe, eritegi, eritoki, erizaindegi, gaisotegi, gaiso-etxe, gaixo-etxe, gaxotoki, sendategi. // (<aŕoztegi), (bizitegi), (egazktmtza), (kritsu), (legenaŕ), (osasunbide), (sendakintza).

gaxotegi-bizltza. (gaxotegi): Gaxotegian egiten dan bizia.

gaxotegi-zain. (gaxotcgi): is. Gaxotegiareu ardura duem.

gaxotegiratze. (gaxotegi): *iz. Eri* bezela gaxotegian sartzearen egipena.

gaxoti. (eritasun): *izond.* Ikus.: Gaxokoi. ^: Gaxokoŕ, gaxoko, gaxopera.

gaxotoki. (gaxotegi): iz. Ikus.: Gaxotegi.

gaxolo. (zoritxaŕ): *izond,* Naiko zoritxafekoa dana. I: Ikus.: Gaixoio.

gaxotu. (eritasun): *ad.* Ikus,: Gaixotu. Eŕitu. (utikaltasun): *ad.* Norbaitenganako ofikaltasuna izan. (aurizaro): II *ad.* Aura bezela biurtu. (eŕugabedura):]j *ad.* Botatzen zayon eŕutik azkc gcratzeko, izpideak azaldu.

gaxozain.(critasun): *izond,* Eriak zaintzen dituena. j: Gaxozai.

gaxtadura. (gaiztasun): is. Ikus.: Caiztasun. : Gaxtakeria.

gaxtaginkeria. (cgikera): *iz.* Egikera Nara. (gaiztasun): *iz.* Berbera.

gaxtagintza. (biuŕikeri): *iz.* Ikus.: Biuŕikeri.

gaxtain. (gaztañondo): iz. Gaztañondo Ixikia.

gaxtakeria. (gaiztasun): iz, Ikus.: Gaiztasuu. I: Gaxtadura.

gaxtarazi. (gaiztasun): *ad.* Gaiztottt-eragin.

gaxtasun. (zailtasun): *iz.* Ikus,: Zailtasan.

gaxtatu. (gaiztasun): *ad.* Gaiztoa biurtu.

gaxte. (ergeltasun): *izond.* Kokolo-inokolo ari dana.

gaxtekeria. (aurtzaro): *iz*. Auŕen egipena.

gaxtelu. (babespide): iz. Gaztelu txikia.

gaxto. (gaiztasun): *izond.* Ikus.: Gaizto. I; Gazto.

gaxtokeri. (gaiztasun): *iz*. Ikus.; Gaiztasun.

gaxtoki. (gaiztasun): *adond.* Gaiztasunez, ari-izatea.

gaxtokide. (gaiztasun): *izond.* Gaxtakerian beste baten edo beste batmen iaguna dana.

gaxtotn. (gazztasun): *adond.* Gaizki ari-izatea.

gaxtune. (eritasun): *iz*, Eri dagoen aides.

gaxm: (odol): iz. Odolaren urn. I: Gasura. (esne): *iz*. Esnetik irteten den ura.

gaxuratu. (cane): *ad.* l;snea galdu. Gazuratu, gazurtu, igare.

gayaka. (baŕabil): ŕa. ikus.: ZakiL I: Pitilin, txitxil, zil.

gayaje. (atospen): *iz*, Atospen beroa. Gayaraje.

gayaka. (gals): *iz*. Gabaz ibiitzea.

gayakari. (pan): ŕzond. Gabaz dabilena. Gayalari, gaikari.

gayatara. (gau): *adond.* Gauaz, gabaz. Gayaz. (bildura): *adond.* Alkali tnintzatzeko batzuen artean egiten duten biierara joaten ari-izatea.

gayaide. (bildara): *iz*. Dantzatzen edo eresiaz jolasbidean ari-izateko egiten dan gau-bildura.

gayaldi. (aldi): ŕa. Gabaz igarotako aldia.

gayaltean. (gau): *adond.* Gau-alderuntz.

gayan. (slain): *iz*, Main-mote bat. j: Tziztu. (aldi): *adond.* Zerbait egiten dan aldian.

gayapil. (praka): *iz*. Amantal antzekoa dana.

gaynto. (lanabesa): iz Txingaza erabiltzeko, burni-tresna. Gayata, gayata.

gayaz. (gau): *adond.* Ikus.: Gayalara.

gayek. (izenorde): *izo'd.* Ayek,

gaycko. (erakotasun): *izond.* Egokia dana.

gayen. (nagusitasun): *izond.* Nabannenlzen dana. j: Gailen, galen.

gayendu. (nagusitasun): *ad.* Nabaunendu. j: Gayentu.

gayezzi. (nagusitasun): ŕa. Ikus.: Nagusitasun. I: Gayentzia.

gayerdi. (gau): *adond.* Ikus.: Gaberdi.

gayero. (eginbide): *izond.* Batzuen artean egindako txarkeri bati buruz yardesizaile azaltzen dana.

gayefi. (jai-aldi): iz. Gabon-jaya.

gayez. (gayeztasun): izond Ezertarako ez dana.

gayezik. (duiutasun): *adorn?.* **Duiñtasuuik** gabe ari-izatea.

gayezko. (gai): izond. Gayari dagokiona. j: Gayez *egiña* dana. j: Gogozkoa eztana. j: Gallium

gayeztapen. (gayeztasun): iz. Norbait zerbait egiteko gai ez data erabakitzea. Gayezpen.

GAYEZTASUN. iz. Artakotasunaren pcitzca. j: Ezgaitasun, gaitasun-eza. II (atuneza), (baldartasun), (ergeltasun), (ezintasun),(czi$a),(gurasordetasun), (jakiiieztasun), (notin).

gayeztu. (gayeztapun): *ad.* Ezgai egin ado biurtu. : Gayeztatu.

gayo. (slain): iz. Ezkatak gabeko itxaso-aŕana, lafu leun eta dirdaitsua duena. (urmacl): *iz*. Ikus.: Ur-leze.

gayo-efota. (ur-ateragalu): *iz*. Ikus.: Ur-ateragaiu. 1: Putzu.

gayn-gurpil. (gurpil): ŕz, Ur-ateragaluaren gurpila. j: Gayo-txifika.

gayo-txiñka. (gurpil): *iz*. Ikus.: Gayo-gurpil.

gayon. (taiga-damn): *izond.* Zerbaiterako ona dana.

gayona. (zur): *iz*. Ebakia izateko gogoŕcgia dan zura.

gayondu. (ongaitasun): *ad.* Zerbaiterako ona egin.

gayonik. (agar): *iz*. Ikus.: Gabon.

gayontasun. (ongaitasun): *Ia.* Zerbaiterako ma izatea. (eskuantze): *iz.* ikus.: Eskuantzc.

gayoatzi. (ur-ateragalu): *iz*. Ur-ateragaluan jaŕita dagozen ontzi berdifien bakoitza.

gayotzaf. (gur-ateragalu): *iz*. Ur-ateragalu aundia.

gayume. (ibilera): *izond.* Gabaz kaleetan abestuten dabilena.

gayun. (aguŕ): *adond.* Aguŕ-egiteko erabiltzen dan itza. j: Gabou, gai unik.

gaz-piperki. (ongaŕi): iz. Ongafiz erabiltzen den edozein onkailua.

gaz-pipertegi. (ongaŕi): *iz*. Gaz-piperkiak saltzen diran saltolcia.

gaza. (gezatasun): *izond.* Geza dana. j: Gazbako, gazgabc. (gutidura): *izond.* Gutxituta dagoena.

gaze-znri. (sagaŕondo): *iz*. Gozo ta biguna dan sagaŕa.

gazabi. (pogo): *iz*. Pagoaren igalia.

gazagozo. (sagaŕando): ŕa. Sagaŕ-mota bat.

gazaita. (aitabitxi): *iz*. ikus.: Aitabitxi. Ugazaita, goazaita.

gazalaba, (aitabitxi): iz. Ikus.: Alaba bitxi. j: Ugazaiaba, alaatxi, gozalaba.

gazama. (aitabitxi): *iz*. *Ikus.:* Amabitxi. Ugazama, goazama, gozama.

gazamin. (sagaŕondo): iz. Sagaŕ-mota bat.

gazer!. (aŕantza): *iz*. Gaza deitzen dan apailuarcn aria.

gazarzafean. (joko): iz. Ikus.: Abixonka.

gazatu. (gutidura): *ad.* Gutxitu. (gatz): *ad.* Gatza kendu.

gazbage. (ergeltasun): *izond.* Burubakoa dana.

gazbalco. (gezatasun): *izond.* Ikus.; Gaza. I: Gazgabe, gazpako.

gazbeila. (gatz): *iz*. Gat gu(xikoa, Gazgeza.

gazbefitu. (gate): *ad.* Urdai, aragi ta abaŕ belie gazitu.

gazdun. (gate): *izond.* ikus.: Gatzdun.

gazeme. (aitabitxi): tz. Ikus.: Semebitxi. ^: Goaz-seme, gotseme.

gazeta. (lepo): *iz*. Ikus.: Garaite. Garando, garondo.

gazgabe. (gezatasun): *Izond.* Ikus.: Gaza. 1: Gazbako, gazigabe, gazkabe.

gazgabekeri. (uzkeri): iz. Txaidantasuna, uzkeria.

gazgesal. (galz): *iz*. Gatz asko daukan nra. Gazigia, ga:cun, geresal, gazkesal.

gazgeza. (gate): *iz*. Ikus.: Gazbeila.

gazgin. (blacked): *izond.* Ikus.: Gaitz-egile. j: Gaizkile, gaiztagin, gazkin. (gate): *izond.* Gatza atontzen duena. I: Gazigile, gazkin.

gazglntza. (gatz): iz. Gatza atontzea.

gazi. (gate): *izond*, Gatza daukana. (mingaztasun): *izond.* Gaŕatza dana.

gazi-belaf. (belaŕ): *fa*, Beiaŕ-motabat. j: Gaxi-belaŕ, gazbedaŕ.

gaz!-latz. (mingaztasun): *Izond.* Eldu gabs dagozen arnariek duten aokera gazia.

gazialdi. (zigof): *iz*. *Ikus.:* Zigof. Ilasaldi. (gala): *iz*. Ikus,; Gaxitasun. Gazitasun.

gaziantx. (gatz): *izond.* Gatza daukana, bade ez asko. j: Gaziantz.

gaziaska. (gate): *iz*. Gazgcsalaren zaindegia. j: Gazikutxa, gazitegi, gazunaska, gesaie.

gazidun. (mingaztasun): *izond.* Mingaztasuna donna.

gazidura. (gatz): iz. Gatzituta egotea. I: Gaxidura.

gaziegitu. (gate): *ad.* Geyegi gazitu,

ganigaŕ, (ozarkeri): *izond.* Ozaf eta gaŕatza dana. Gazikof.

gazigafatu.(mingaztasun): *ad.* Ikus.: Gaŕaztu. j: Gazigaŕaztu.

gazigatatz. (landare): iz. Zokokaria dan landarea, ongafia bezela erabiltzen dana.

gazigafaztasun. (ozarkeri): iz. Ozaf eta gaŕatza izatea.

gazigafi. (jangura): *iz.* Jangura sokrazten duena.

gazigazan. (gate): *iz.* Gatzaz ongi egotea. Gazigezan.

gazigeza. (mingaztasun); *frond.* Nastuta dagozen gazi ta gozoa.

gazigezan ikrtsi. (gate): *ad.* Zerbait gatzaz nob dagoen ikusi.

gazigia. (gatz): *iz. Ikus.:* Gazgesal. Gazun, geresal.

gazigile. (gaŕz): *izond* Ikus.: Gazgin. 1: Gazkile.

gazigofi. (sagafondo): *iz.* Sagaf-mota bat.

gazigoxo. (garagardo): *iz.* Sagardo gafatza gozoaz nastuta. I: Gazigozo.

gazikera. (gatz): *izond.* Zcrbait gazituta dagoena. j: Gazixe, gazixka, gazitxo, gazito.

gazikeria. (gatz): *iz.* Gazituta dagoen zerbait.

gaziketa. (gatz): *iz.* Ikus.: Gaxitasun. Gazitasun.

gazild. (gatz): *adond.* Gatzaz ari-izatea. ^: Aragi ta aŕañak gazitzearen egipen eta ondorioa. (garestitasun): *adond.* Garestitasunez yardutca. (mingaztasun): *adond.* Mingatzaz ari-izatea. (lastertasun):J *adond.* Adn eta laistef ibiltzea.

gaziki-lan. (gatz): *iz.* Gatzunketarako lanknniza,

gazkki-salda. (gate): *iz.* Gatzunketaren salda.

gaziko. (arte): iz. Artearen antzekoa dan zugatz.

gazikof. (mingaztasun): *izond.* Mingartzen dana. (ozarkeri): *izond.* ikus.: Gazigaŕ. (gatz): it *izond.* Gate geycgi daukana,

gazikutxa. (gatz): *iz.* Ikus.: Gaziaska, I: Gazitegi, gazkutxa, gazunaska.

gazimin. (gozamen): *iz.* Gatzaren aokera.

gazin. (aurtzaro): *iz.* Ijitoen mintzairaz sofa.

gazisagaf. (sagaŕondo): iz. Mingatza dan sagafa.

gazitan ezafi. (gatz): *ad.* Gatza artzeko

gazitasun. (gatz): iz. Ikus.: Gaxitasun. I: Berez gates eukitzea, gazialdi, gaziketa, gatz asko cukitzea.

gazitegi. (gatz): iz. Ikus.: Gaziaska. Gazikutxa,gazunaska,page.

gaziteko. (gatz): *izond.* Gatza artzeko dagoena.

gazitu. (gate): *ad.* Zerbait gatzaz jaŕi. Ikus.: Gatzitu. I: Gaxitu. (sendaf): *ad.* Ikus.: Gatzatu. (garestitasun): li *ad.* Garesti ordain-erazi. (zigoŕ): *ad.* Zigaf txiki bat

gazitzailo. (gate): *izond* Gatza ipintzen duena. Gazizale, gazitzale.

gazitze. (gate): iz. Gatzaz jartzearen egipena.

gazixe. (gate): *izond,* Ikus.: Gazikara. I: Gazixka.

gazixka. (gate): **izond. Ikus.:** Gazikara. Gazixe.

gazkai. (metal): *iz.* Metal bat metalkara batez alkarturik, gatzak egiten dituena. Gatz-egile.

gazkaragaf. (kaskabaf): *iz.* lkus.: Kaskabaf.

gazkari. (gate): iz. Gatz-salerostea.

gazketari. (gate): *izond.* Gatz-erosie edo gatz-saltzalea.

gazkeza. (koipe): *iz.* Urtu gabe dagoen gantza. I: Gantz geza.

gazki. (gate): *iz.* Ikus.: Gatz.

gazkoskof, (gatz): *iz.* Gatz-tnokoŕa, Gazmokil, gazmokof, gaz-kosko, gazkozkoŕ.

gazmokil. (gate): *iz.* Ikus.: Gazkoskoŕ. Gazmokoŕ.

gazmofa. (gate): *izond. Gate* geyegi daukana.

gazna. (gazta): *iz.* ikus.: Gazta. I: Gasnana, kiala, kilako, ñana, lania,

gazna-aska. (gazta): L. Gaeta cgiten dan ola edo maya. I: Ikus.: Gazna-ogol, gaznategi.

gazna-axal. (gazta): iz. Ikus.: Gazna-zimits. I: Gazna-azal.

gazna-begi. (gazta): *iz.* Gaztak eukitzen din= zulotxoak. I: Gaztabegiak, gazta-begi.

gazna-beratu. (gazta): *izond.* Afak dauzkan gazta.

gazna-egile. (gazta): *izond.* Ikus.; Gazta-egile. : Gaznakari.

gazna-eskail. (gazta): L. Gazta-puska.

gazna-ogol. (gazta): *iz.* Gaztak ontzeko erabiltzen dan ola. j; Gaznategi, gazna-aska, gaztanol,

gazna-zimits. (gazta): iz. Gaztak beren taukera artzeko erabiltzen dan otata. I: Gazna-axal, gazna-azal, gazta-zumitz.

gaznakagi. (gazta): *iz.* Gaztak saltzen diran tokia.

gaznakari. (gazta): *izond.* Ikus.: Gazta-egile. : Gazna-egile. j: Gazta maite duena. : Ikus.: Gaznako.

gaznakatu. (gazta): *ad.* Gaztak egin.

gaznaketan. (gazta): *adond.* Gaztak egiten ari-izatea.

gaznako. (gazna): *izond.* Gazta made duena. I: Ikus.: Gaznakari.

gaznategi. (gazta): *iz.* Ikus.: Gazna-ogol. ^: Gaznaaska.

gaznazko. (gazta): *izond.* Gaztari dagokiona.

gazaustei. (gazta): iz, t3stelduta dagoen gazta.

gazpefitn. (gatz): *ad.* Ikus.: Cate-befitu.

gazpiletu. (lapufeta): *ad.* Ostu, lapurtu.

gazpiña. (ikurton): *iz.* Olio ta gantzukiz egiten dan nastea, ugutza artzen dutenak eta gotzai naiz apaiz egiten diranak igurtzitzeko.

gazpiñatu. (Houton): *ad.* Gazpiñaz igurizi.

gazpipef. (gate): *iz.* Gate eta pipef beltzaren nastea.

gazpipertu. (gate); *ad.* Barazkiak, gate, olio, ozpiiiez eta abaŕ Dada, j: Gaz-piperztatu.

gazt-ontzi. (gazta): *iz.* ikus.: Gaztan-ontzi. : Gaztan-untzi, gedafe.

GAZTA. iz. Gazura kenduta, gatzatua gerateen clan esneaz egiten dan orea. Ganzta, gazna, gasna, gaztae, gaztai, kiala, kilako, jakes, ñana, tania, lobo, Ulna, txotxo. /! (cane).

gazta-aldi. (gazta); iz. Gaztak egiteko aidia. I: Gazta-aro, gazta-garai, gaztagin-aidi, gaztagintz-aro.

gazta-antzeko. (gazta): *izond.* Gaztaren antzekoa dana,

gazta-aro. (gazta): *iz. ikus.:* Gazta-aldi. ^: Gazta-garai, gaztagin-aldi, gaztagintz-aro.

gazta-begi. (gazta): *iz.* Ikus.: Gazes-begi, Gaztabegiak.

gazta-boil. (gazta); **iz.** Gazta-mota bat.

gazta-egtle. (gazta): *izond* Gaztak egiten dituena. Gazna-egile, gaztagile, gaztagin, gaztaigin, gaztagin. (esku-laugintzak): *izond.* Berbera.

gazta-gai. (gazta): iz. Gaztak egiteko gaya.

gazta-garai. (gazta): *iz*. Ikus.: Gazta-aldi. Gazta-aro, gaztagin-aldi, gaztagintz-aro.

gazta-mai. (gazta): *iz*. Cazta egiten dan maya. : Gaztan-mai.

gazta-saltzailc. (gazta): *izond.* Gazta saltzen duena.

gazta-taio. (opil): *iz*. Gazta ta iriñaz egiten dan opila.

gazta-zapi. (gazta): *iz*. Esnea irazteko irazkia, gazta egiteko.

gazta-zaf. (gazta): iz. Adak dauzkan gazta.

gazta-zumitz. (gazta): *iz*. *Ikus.:* Gazna-zitnits. I: Gaztanzumitz, gazta-zimitz.

gaztaberatx. (gazta): iz. lkus.: Gaztanbera.

gaztabin. (taratulu): *iz*. Kinbelet, taratulu txikia. I: Ikus.: Laztabin.

gaztabindu. (taratulu): *ad.* Gaztabiñaz zulatu.

gaztadun. (gazta): *izond.* Ikus.: Gaztaidun.

gaztagi. (esne): iz. Esnea gatzatzeko, ausnarlarien urdailean dagoen gaya.

gaztagin. (esku-langintzak): *iz*. Gazta egiten duena. Gaztakin. (langintza): iz. Gazta egin edo saltzen duena. (gazta): II iz. Gazta egiten edo saltzen bizi dana. 1: Gaztangile, gaztagile, gaztangin.

gaztagin-aldi. (gazta): *Iz*. Ikus.; Gazta-aldi. I: Gazta-aro, gazta-garai, gaztagintz-aro.

gaztagintz-aro. (gazta): iz. Ikus.: Gazta-aldi. 1: Gazta-aro, gazta-gari, gaztagin-aldi.

gaztagintza. (gazta): iz. Gaztak egiten dituen laukuntza.

gaztagiñcn. (gazta): *adond.* Gazta egiten ari-izatca.

gaztaidun. (gazta): *izond.* Gazta daukana; gaztak saltzen dituena. 1: Gaztadun.

gaztaika. (maskordun): *iz*. Ikus.: Eskimaŕa. : Ezkimaŕa, ostaŕen.

gaztain-autzeko. (margo): *izond.* Gaztañaren margoa duena. j: liars.: Gaztainkara.

gaztain-aritz. (gaztañondo): *iz*. ikus.: Gaztañondo.

gaztain-eltze. (gaztaiiondo): *iz*. Gaztañak eŕetzeko erabiltzen dan eltze zulatuta.

gaztain-enbof. (gaztañondo): *iz*. *Gaztañondo-egurki. I:* Gaztain-zur.

gaztain-eŕe. (gaztañondo): iz. Eŕeta dagoen gaztaiña.

gaztain-esi. (gaztañondo): *iz*. Gaztañak eltzeko, afiz egiten dan itxitura.

gaztain-eztanda. (gaztañondo): *iz.* Efetzen dagoeu gaztañak egiten dean eztanda. : Gaztain-klaskada, gaztain-zarta.

gaztain-tiun. (margo): *iz*. Gaztañaren mama iiuna.

gaztain-ipurdi. (gaztañondo): *iz.* Gaztañondoaren oñazpia.

gaztain-keeila.(gaztañondo): iz. Gaztañak legortzeko kereta.

gaztain-Idaskada. (gaztañondo): iz. Ikus.: Gaztain-eztanda. 1: Gaztain-zarta.

gaztain-morkotsa. (gaztañondo): *iz.* Ikus.: Gaztaña-lokotz. j: Gazten-arbots, gaztain-oskol.

gaztain-opil. (obit): *iz*. Gazaaiñetar, egiten dan opiia.

gaztain-oskol. (gaztañondo): *iz*. Ikus.: Gaztaña-lokotz. 1: Gazten-arbots, morkotsa.

gaztain-saltzaile. (gaztañondo): *izond.* Gaztañak saltzen dituena.

gaztain-txigol. (gaztañondo): iz. Kean legortu dan gaztaiña.

gaztain-zarta. (gaztañondo): *iz*. Ikus.: Gaztain-eztanda. I: Gaztain-klaskada.

gaztain-zur. (gaztañondo): iz. Ikus.: Gaztain-enboŕ.

gaztaindun. (gaztañondo): *izond.* Gaztaifiak dauzkana.

gaztainkara. (margo): *iz*. Gaztaiña-margoa. !: Gaztainkera, gaztainko, gaztain-antzeko, gaztainmargoa.

gaztainkarloa. (gaztañondo): *iz*. Ikus.: Kirikiño.: Morkots.

gaztainketari. (gaztañondo): *izond.* Gaztañak biltzcn ari dana.

gaztaintegi. (gaztañondo): iz. Iraun-arazteko, gaztaiak gordetzen diran tokia, 1: Gaztandegi.

gaztaiña.(gaztañondo): *iz.* Gaztañondoaren igalia. Gaztaña, gaztena, naiña, liana. II Gaztaiña-motak: II Abadiñadu, Aita-aundi, Ama birjiña-gaztaiña: Bare morkotsa ale bat bakaŕik dauka. II Ama-latz, Arbera: Eŕaz gaitzen da. // Atalo, Metura, Muizuaŕ: Eŕeta jateko ona. ii Atso, Ostabeltx, Otzorpo: Bare morkotsa bederatzi edo amaŕ ale dauzka; geyenak mokol. l/ Azkoitia, Legcrio: Bentagoŕi baño aundixeago. ii Bentagoŕi: Goiztaŕ; egosita jateko onena. // Beranka, Berdola: Oso berandu datoŕena. /1 Enpeltuko: Aundiena. I/ . Ezbelebera, Gaŕameatz, Gefitneatz, Iŕu-ereketa, Keŕemetz: lasotzen dan azkena. I/ Ilaundi, ñe-luze, Uilebera, Ulebera: Bere morkotsak ziri luzeak dauzka. !/ lbarbeltz, Iguridi, Iñuŕi, lrarmentu: Gozocnetakoa dana. Idurigi. II Ban-gaztaiña, Mantulu, Markol: Legerioaren antzekoa dana, baña beranduago datoŕena. II Lopetsa: 'l'xikia ta berandu datoŕena. // irunako: Edeŕa ta in] ale danzkana. 1/ Ulezuri: Bere morkotsa use zuria da. // Zubiaga, zuriaga, Zaroi, Txakaŕo, Txargai, Txapardo, Zugatzola: Morkotsa aundiena daukana. II Txirikordau: Bere morkotsak alkaŕi itxatxita dagoz, ale sake ez daukatenak.

gaztaiña txigortuak. (gaztañondo): *iz.* Ketan legortuta, uric guzian gordetzen danak,

gaztaiña-lili. (lore): *iz*. Gaztañondoaren lorea.

gaztaiña-undo. (gaztañondo): *iz*. **ikus.:** Caztaiiondo.

gaztaiña-titi. (zugatz): iz, Zugatzen azalean agertzen diran troskoteak. Gaztaña-titi.

gaztaiñadi. (gaztañondo): *iz.* Gaztañondoen multzoa. j: Gaztaiñadoi, gaztaiñadui, gaztaiñari, gaztaiñatze, gaztandei, gaztandoi, gaztandegi, gaztandi, gaztendi, gaztaindegi, gaztaindi, gaztaiñeri, gaztaneri, gaztañadi, gaztendi.

gaztaiñaga. (gaztañondo): iz, Gaztaiñak zugatzetik botatzeko makila. 1: Gaztaiñaaga, gaztaiñagai, gaztaifia-kako, gaztaiña-partika, gataňaga.

gaztaiñaki. (gaztañondo): *iz.* Gaztañondoaren zura. (zur): *iz.* Berbera.

gaztaiñaio. (gaztañondo): iz. **Mokol** eta ustetduta dagoen gaztañondoa.

gaztaiñatze. (gaztañondo): Iz. Ikus.: Gaztañondo. j: ikus.: Gaztaiñadi. I: Gaztaiñaztoi, gaztaindoi, gaztaintze, gaztañatze.

gaztaiñaxal. (gaztañondo): iz. Gaztaiñaren morkotsa.

gaztaiñaztoi. (gaztañando): *iz*. Ikus.: Gaztablatze. 1: Gaztaindoi, gaztafiaztoi.

gaztakaxal, (otaŕ): *iz*. **Otat** baten alboko zatiak. Beko zatiak "zorze ¨ du izena.: Gaztanaxal, gaztaxal.

gaztaki. (esne): *iz*. Esneak daukan gal berezia, erderaz kaseina deitzen dana.

gaztakin. (gazta): *izond.* bats.: Gaztagin. Gaztaguuu. gaztangile, gaztangin.

gaztakintegi. (gazta): iz. Gaztak egiten edo saltzen diran tokia.

gaztakintza. (gazta): *iz*. Gaztak egiten dituen lankuntza. J: Gaztangintza.

gaztalaize. (aize): iz. Sartaldetik eltzen dan aizea. Gaztct.

gaztalasal. (gazta): iz. Gaztari bare itxura emateko, gazteñondo-azalaz egiten dan oboa.

gaztaldi. (gaztezaro): iz. Gaztezaro-aldia. (gazta): *iz*. Gaztak egiteko aldia. ^: Gaztan-aro, gaztan-giro.

gaztan. (gazta): iz. Gaztae itzaren aldaketa. (esne): iz. Ikus.: Gaixur. Gaxur.

gaztan-aro. (gazta): ŕz. Tkus.: Gaztaldi. Gaztan-giro.

gaztan-giro. (gazta): iz. Tkus.: Gaztaldi. J: Gaztao-aro.

gaztana-titi. (zugatz): *iz*. ikus.: Garatza. ^: Gaitx.

gaztanapal, (zapalda): *iz*. Gaztak ontzeu diran zapalda. J: Gaztandoi, gaztanol, gaztantoki, gaztandol. (gazta): Berbera.

gaztanaska. (gazta): *ft*. Gaztalc urtan eukitzeko erabiltzen dau aska.: Gaztantegi.

gaztanaxal. (otaŕ): iz. Ikus.: Gaztakaxat. Gaztaxal, gaztanxat.

gaztanbera. (gazta): iz. Gazta egin ondoren, esne ondakiñetaz egiten dan orea. I: Gazta bcŕía. I: Mamia, bufula, gaztanberatx, gaztenbera, gaztustel, zemerou, xanberuu, xenbera, xenboren.

gaztanberatu. (cane): *ad*. Esnea mindu.

gaztandei. (gaztañondo): iz. ikus.: Gaztaiñadi. Gaztaiñadoi, gaztaiñadui, gaztaiñari, gaztaiñatze, gaztandi, gaztandoi, gaztandegi, gaztendi.

gaztandi. (gaztañoudo): *iz*, Ikus.: Gaztaiñadi. J: Gaztaiñadoi, gaztandegi, gaztandoi, gazteudi.

gaztandoi. (gazteñondo): *iz*. Ikus.: Gaztaiñadi. Gaztaiñadoi, gaztaiñadui, gaztaiñari, gaztaiñatze, gaztandei, gaztaindoi, gaztandegi, gaztandi, gaztandui. (zapalda): *L*. Tkus.: GaztanapaL I: Gaztanol, gaztantoki.

gaztanezpata. (cane): iz. Gatzitutako esnea irabiatzeko artzaiñek darabilten makila.

gaztangaxun (cane): iz. ikus.: Gaixur. Gaxur, gaizur, gatzura, gaztanur.

gaztangile. (gazta): *izond*,]kus.: Gaztagin. J: Gaztagile, gaztangin, gaztakin, gaztan-egile.

gaztangiñen. (gazta): *adond*. Gaztak egiten ari-izatea.

gaztankirats. (kirats): *iz*. Gaztak soterazten dutnn kiratsa. (gazta): *iz*. Berbera.

gaztanmalatz. (cane): *iz*. Ikus.: Gaztanezpata.

gaztanol. (zapalda): iz. Ikus.: Gaztanapal. J: Gaztandoi, gaztantoki, gaztandol, gazna-ogol, gastol. (gazta): *iz*. Berbera.

gaztanontzi, (gazla): iz. Gazta egiteko ontzitxoa. J: Gaztanuntzi, gazta-ontzi, gazt-antzi, gedaŕe, zoeze.

gaztanotzara. (otaŕ): *iz*. Gaztak egiteko erabiltzen dan otaf txikia.

gaztantegi. (gazta): iz. ikus.: Gaztanapka.

gaztantoki. (zapalda): *iz*. Ikus.: Gaztanapal. Gaztandoi, gaztanol. (gazta): *iz*. Berbera.

gaztanur. (esne): iz. Ikus.: Gaixur. Gaiznr, gatzura, gaxur.

gaztanzuku. (zuku): *iz*. Gazta, baratxuri, piper beltz eta gaztanberaz egiten dan zukua.

gaztaña aletako. (gaztañondo): iz. Agakatu baño lenago, berez yalkitzen diran gaztañak.

gaztaña txakal. (gaztañondo): *iz*. Tltzik dagoen gaztaña,

gaztaña-aozabal, (gaztañondo): iz. Aundiak diran gastafiak.

gaztaña-lokotz. (gaztañondo): *iz*, Gaztañondoaren igalia daukan kusku arantzataua. j: lien.: Morkotsa, gazten-arbots, gaztain-oskol.

gaztañadi. (gaztairondo}: iz. Caztañondoak dagozen tokia.

gaztañaga. (gaztañondo): *iz*. Gaztañak zugatzetik botatzeko aga,

gaztañatara joan. (gaztañondo): *ad*. Jabeak Igaliak jaso ondoren, etiko emakumeak, oituraz, geratzcn diran gaztaftten bila joan.

gaztañeri. (gaztañondo): in. ikus.: Gaztaiñadi. I: Gaztaindi, gaztaiiieri.

gaztañefe-eguna. (egun): *iz*. Azilaren biga`en astclena.

GAZTAÑONDO. iz. Zugatz koskoduna; bare igalia gaztafia da, morkotza deitzen dan koskol baten bafuan dagoena; igali au, aldibaten, landarearen mina da; zugatz onen zura oso ona da ta eŕedizeak egiteko egokia. : Gaztaiñatze, gaztaiñondo, gaztaiña-ondo, gaztenondo, gaztain-aritz, gaztenondo, itsasgaztain-ondo. I: Tkus.: Sartagi. (: Sartagin, sultan. // Ttxas-gaztaiña: Indietako gaztañondo. *!/ (zugatz).*

gaztari. (gatz): *izond.* Gatza ipintzen duena.

gaztaro. (gaztezaro): iz, Ikus.: Gaztezaro. (gazta): *iz*. Gazta egiteko aldi egokia.

gaztaro-urteak. (gaztezaro): *iz*. Gaztezaroko urteak.

gaztartasun. (gaztezaro): 1z, Timis.: Gaztezaro.

gaztarual. (abere-besnak): *iz*. Zaltokitik ateratzen clan ximusa, abere-mutearon anka artean igarotzeko ta zamuka auŕerntz joan eztedin erabiltzen dana. ^: Gaztar-ugal.

GAZTASTJN. iz. Mintzatzcan ageferazten dan sotiltasun edo doaya. J: Rsari zoiotz eta hitxia. : Txairotasuna, ifigailu, izgozo, maiña, politasun, xorakeria, zorabide. II (asmamen), (bale), (elerti), (ŕi-miŕi}, (kriketasun), (ntozoŕokeri).

gaztategi. (gazta): *iz*. Gazta gordetzen dan tokia.

gaztatu. (gatz): *ad*. Ikus.: Gatzitu, J: Gatzeztatu.

gaztaxal. (gatz): *izond* Gatz gutxi daukana. (otaŕ): ŕz. Ikus.: Gaztakaxat. Gaztanaxai.

gaztuzko, (gazia): *izond.* Gaztaz egiña dagoena.

gazte. (gaztezaro): *izond.* Gaztezaroan bizi dana. I: Teruu.

gazte-antza. (gaztezaro): iz. Tzan gabe gaztearеu antzekua dana, j: Gaztegin.

gazte-antzeko. (gaztezaro): *izond.* Gazte iruditzen dan zafa.

gazte-azi, (azkura): *izond.* Beaŕ dan baño lenago azi dana.

gazte-beŕitu. (gaztezaro}: *ad*. Ikus.: Gazteagotu.

gazte-dantza. (dantzaketa}: iz. Gazteek dagiten dantza.

gazte-egin, (gaztezaro): *ad*. Gate izatea irudi. J: Gazte-ernan.

gazte-egunak. (gaztezaro): *iz*. Gaztezaroko aldiak.

gazte-eman, (gaztezaro): *ad*. Tkus.: Gazte-egin.

gazte-garbi,(gizkarbitasun): *izond.* Gizgarbitasunean bizi clan gaztea.

gazte-gaztetanikan. (gaztezaro): *adond.* Gazte-gaztea izanetik. : Gaztetanikan.

gazte-gisa, (gaztezaro): *odour!.* Gaztearen antzera ari-izatea.

gazte-izaea. (goyera): *izond.* Bern urtectarako azi ta goitua dana.

gazte-lore. (txautasun): *iz*. Ikus.: Txautasun.

gazte-piio. (gaztezaro): *iz.* Tkus.: Gaztedi. j: Gazteri, gazte-sail, gazte-talde.

gazte-sail. (gaztezaro): iz. ikus.: Gaztedi Gazteri, gazte-piio, gazte-taide.

gazte-taide. (gaztczaro): *iz.* Was.: Gaztedi. Gazteri, gazte-piio, gazte-sail.

gazte-urteak. (gaztezaro): *iz.* Gaztezaroaren urteak, aldia.

gazte-zaŕ. (ezkangetza): *izond.* Ezkondu gabe dagoena. (adin): *iz.* Ems.: Adin. (zartzaro): *izond.* Zarluta dagoena.

gazte-zartu. (zartzam): *ad.* Laisteŕ zartu.

gazteagotn. (gaztezaro): *ad.* Gaztea biurtu. I: Gazte-beŕitu.

gaztealdi. (gaztezaro): iz. ikus.: Gaztezaro. Gaztearo.

gaztean. (gaztezaro): *adoad.* Gaztezaroan.

gaztearazi. (gaztezaro): *ad.* Gazte biurtu-erazi.

gaztearo. (gaztezaro): *iz.* Ikus.: Gaztezaro. I: Gaztealdi.

gaztedanik. (gaztezaro): *adoad.* Gaztezarotik. j: Gaztc-gaztetatikan.

gaztedi. (gaztezaro): *iz.* Gazteen multzoa. j: Gazteri, gaztetegi, gazteteri, gazte-pilo, gazte-sail, gazte-talde.

gazteen. (seme): *iz.* Seme gazteena dana.

gazteera. (gaztezaro): *iz.* Aurtzarotik gizaro arteko aldia; gazte izatearen era.

gazteera ibili. (gaztezaro): *ad.* Gaztea bezela ari-izan. j: Gaztecrara ibili.

gazteera-kinkak. (erabakitasun): iz. Gaztezaroaren lańi-uneak.

gazteerako. (gaztezaro): *iz.* Gazteeran bizi daua.

gaztegi. (gain): *iz.* Ikas.: Gatzadel. I: Gatzategi, gaztei.

gaztegin. (gaztezaro): ŕz. ikus.: Gazte-antza.

gaztekeria. (gaztezaro): *iz.* Gaztezaroan egindako arinkeria.

gazteki. (gaztezaro): *adoad.* Carte bezela ari-izatea.

gazteko. (gatz): *izond.* Gatzitzekoa dana.

gaztekuntza. (gaztezaro): *iz.* Carte-heŕitzcaren egipena.

gazteL (size): iz. Tkus.: Gaztalaize.

gaztel-aizete. (size): *iz.* Ipaŕ-sartaldetik aorta ta jaŕaitzen dan aizea.

gaztel-egoi. (aize): *iz.* Egoaldetik sortzen dan aizes.

gaztel-eŕiko. (ended): *izond.* Ikus.: Gaztelaŕ.

gaztcla. (ended): *iz.* Euzkadi'ren eo^{y}aldean dagoen eŕialdea. Gaztelania, gaztcleŕi.

gaztela-biregaŕo. (egazti): iz. Birigaŕa-rnota bat. Ikus.: Birigaŕao.

gaztelaize. (aize): *iz.* Beroena dan aizea.

gaztelaize-buŕunba. (aize): *iz.* Tpaŕ-sartaldetik sortzen dan aize zakaŕa.

gaztelani-sale. (mintzoera): *izond.* Gaztcla'ren izkuntza maitc duena.

gaztelania. (mintzocra): *in.* Gaztela'ren izkuntza.

gaztelari. (upa): *in.* Upelaren sapatza.

gaztelaf. (ended): *izond.* Gaztela'koa dana. Gaztelau, gaztelutaŕ, gaztezako, gaztel-eŕiko.

gaztelartu. (ended): *ad.* Gaztciaŕa biurtu. I: Gaztelatu.

gaztelarto. (asto): *in.* Aundia dan astea.

gaztelatu. (itzulpen): *ad.* Gaztela izkuntzara itzuli. I: Gazteleraztu.

gaztelatx. (zintzuŕ): *iz.* Ats-bidcaren goiko idekidura.

gaztelau. (ended): *izond.* Ikus.: Gaztelat.

gaztelazozo. (txori): *iz.* Ikus.: Beoŕ-txori. j: Ardizoŕi, Araba-zozo, artxori.

gaztelera. (mintzoera): *iz.* Gaztela'ren izkuntza.

gazteleratiko. (mintzoera): *in.* Gaztelerarcn esakera I: Gaztelkada.

gaztelefr. (ended): *in.* Ikus.: Gaztela.

gazteli. (giltzape): iz. Ikus.: Gilizape. Espetxe.

gaztelimurltu. (oaidego): *ad.* Oaidegoz ari-izan.

gaztelkada. (mintzoera): *ft.* Ikus.: Gasteleratiko.

gazteiota. (landare): *iz.* Gaztela'n dagoen otaka. Gaztelote.

gaztelu. (babespide): *iz.* Babespidczko lekua, aŕeaiz, zaindokiz, aŕoilez eta abaŕ inguratuta dagoena. I: Gaztulu, guturi. (giltzape): *in.* Ikus.: Giltzape. (gad): *iz.* Galburuaren goiko zatia.

gaztelu-andre. (babespide): *iz.* Gaztelu bateau buruzagia dan anderea. I: Gazteluko andre.

gaztelu-antzeko.(babespide): *iz.* Gaztelu baton antza duena.

gaztelu-anfeko. (babcspide): *iz.* Babespidezko gotoŕ-lekua, gazteluaren auŕe-aldean egoten dana.

gaztelu-bafu. (babespide): *iz.* Gaztelu baten barneko told bcrezia, bete gudarientzat azken atcrbea izaten dana. Gaztelupc.

gazteiu-bafuratu.(babespide): *ad.* Norberaren burua babesteko, gaztelu batean garde. j: Gazteluratu.

gaztelu-haŕuti. (eskucra): *in.* Gaztelu-jaun baten eskueraren lufaidea.: Gaztelu-eremu, gazteiu-mende, gaztelu-mugape.

gazteiu-begi. (babespide): *in.* Gaztelu baten ormaren goyaldean egiña dagoen toki irtena, arerioaren begira egoteko ta andik zirikatzeko ere.

gaztelu-eremu. (eskuera): *iz.* Ikas.: Gaztelu-baŕuti. : Gaztelu-mende, gaztelu-mugape.

gaztelu-erlax. (babespide): *iz.* Aspaldiko gazteluen armaetan, goi-aldean zegozen bizkitudien bakoitza.

gaztelu-erlaxti. (babespidc): *iz.* Gazteiu baten erlax-multzoa.

gaztelu-efi. (babespide): *iz.* Gaztelua cukitzeagatik, sendoa dan eŕia. I: Ikus.: Gazteluri.

gaztelu-ertsidura. (itxitura): *iz.* Efi sendoen inguratzea.

gaztelu-irudi. (babespidc): *iz.* Gaztelu baton irudia.

gaztelu-jann. (babespidc): *iz.* Gaztelu baten bumzagia clan jauna.

gaztelu-jauregi. (babespidc): *iz.* Gaztelu-jaunaren etxca.

gaztelu-lau. (babespide): *in.* Ikus.: Gazteluki.

gaztelu-leŕo. (babespide): iz. Babespldez antolatuta dagoen leŕoa. : Gaztelu-sail.

gaztelu-mazmaŕo. (ikrudi): *in.* Gaztclu-irudia daukan mazmaŕoa.

gaztelu-mende. (eskuera): *iz.* ikus.: Gaztelu-baŕuti. j: Gaztelu-eremu, gaztelu-mugape.

gaztelu-mcndi. (babespidc): *in.* Gazteluaz sendotuta dagoen mendia.

gaztelu-mugape. (eskuera): *iz.* Bras.: Gaztelu-baŕuti. E: Gaztelu-eremu, gaztelu-mende.

gaztelu-sail. (babespide): *iz.* Ikus.: Gaztelu-leŕo.

gaztelu-sari. (zerga): *iz.* Gaztelu baton luŕaldean igarotzeagatik ordaintzen zan zerga.j: Gaztelu-zerga.

gazteiu-txori. (txori): *iz.* Txori-mota bat Gaztela-xori.

gaztelu-zaingo. (zaintzale): *iz.* Gaztelu-jaunaren lanbidca.

gaztelu-zerga. (zerga): *iz.* Ikus.: Gaztelu-sari.

gazteludun. (babcspidc): *Land.* Gaztelua daukana. I: Gaztcluzko.

geimen. (geikuntza): *iz.* ikus.: Geikuntza. 1: Geitze.

gain. (aditzondo): *adond.* Ikus.; Ain. (nagusilasun): *adond.* Ikus.: Gain. (goyera): [1] *adond.* Ikus.; Gain. (zearkadura); [H] *adond. barna,* zest. E: Geind€.

geinbertze. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Gainbertze. 1: Ainbertze, ainbeste.

geiudi. (zearkadura): *adond.* Ikus.: Gein.

geinku. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: AzkufL. 1: Azkuŕu.

geintsu, (indaŕ): *izond.* Indartsucna dana.

geiñatu. (azkufi): *ad.* Jaten eman. [: Geiña, geñatu. (aufezki): *ad.* Ikus.: Auteztu. Gerokoratu, geñatu, soberatu. (meta): 11 *ad.* Bildu ta metatu. (ardura): 11 *ad.* Ardura aundia (atokeri): [11] *ad.* Aŕotu. (banakuntza): *ad.* Bnnakuntza burutu.

geiñatzaile. (banakuntza): *izond.* liens.: Banakari.

geiñazale. (ardura): *izond.* Artaldeak, abereak zaintzen dituena.

geiñc. (artza): *ft.* Ikus.: Aria. Baeguŕ, baeol, bayol, zaldi, askazaldi, iraltoki.

geiñez-gein. (ugaritasuu): *adoed.* Gaiñez, ugaritasuncz ari-izatea.

geiñu. (azkuŕi); iz. Ikus.: Azkufi. (autezki): *iz.* Ikus.: Anfezki.

geipen. (geikuntza): iz. ikus.: Geikuntza. 1: Geitze, ugaritze.

geirak. (ezkontza): *iz.* Ikus.: Geyon. 1: Geyuna, geyera.

geisokeiĺa. (eritasun): *izond.* Ikus.: Eribeila. : Gaizbera, gaizpera, gaizobera.

geisotasun. (eritasun): *iz.* Ikus.: Eritasun. 1: Gaixotasun.

geisoti, (eritasun): *izond.* Ikus.: Eri.

geita. (geikuntza): *adond.* Geyegiz.

geitasun. (gaindi): *iz. ikus.:* Gaindi. (almen): *iz.* Ikus.: Gaitasun. (geikuntza): jJ iz. Ikus.: Geikuntza. 1: Geitze, beiapen, zabaltze.

geitegi. (batuketa): *iz.* Zenbakeitegi.

geitsu. (ongaitasun): *izond.* Ongaitasunezkoa dana.

geitu. (geikunlza): *ad.* Geikuntza egin. Goragotu, gurendu, kopuratu, ugaldu, ugariago egin, ugariagotu, ugaritu, usutu. (dei-egikuntza): *ad.* Ikus.: Dci-egin, deitu, gei-egin. (gurenda): [11] *ad.* Ikus.; Garaitu. 1: Geyendu. (asmamen): [11] *ad.* Asmu onekoa egin edo biurtu. (geikeri): [11] *ad.* Geikeriz ari-izan.

geituak. (zartzaro): *izoixl.* Zaŕenak diranak.

geituaz. (geikuntza): *adoed.* Ikus.: Geika.

geitura. (geikuntza): *iz.* Ikus.: Eraskin. /: Geiki.

geituta. (cdamen): *izond.* Edatua dagoena.

geituzko. (geikuntza): *izond.* Geyegiz egindakoa.

geitxo. (gaindi): *adond.* Geyegi izatea. Gcitxu. (geikuntza): *adoud.* Zerbait gcyago.

geitxokeria. (gaindi): *iz.* Ikus.: Gaindi. (geikuntza); *iz.* Geyegiz ari-izatea.

geitxu. (aindo): *izond.* la geyegia dana. 1: Ikns.: Geyegi, geizerizko, geizko, geitxo, laŕegi.

gcitza. (atospen); *iz.* ikus.: Aterbe-leku. [^]: Aterbc, aterpe. (batuketa): *iz.* Ikus.: Geiketa. j: Geikun.

geitzale. (geikuntza): *izond.* Geikuntza egiten duena. 1; Geitzaile.

geitze. (geikuntza): iz. liens.: Geikuntza. j: Gelman, geipen, geitasun, ugaritze.

geixago. (geikuntza): *adond.* Zerbait geyago izatea. 1: Geixeago, geixko.

geixko. (geikuntza): *adond.* Ikus.: Geixago. 1; Geixeago.

geixo. (zoritxaŕ): *izond. l ens.:* Gaiso. I: Gaixo. (eritasnn): *izond. Ikus.:* Gaiso. 1: gaisorik, gexa.

geizaic. (geiker); *izond.* Egiazko, berezko edo egokia dana baño neufi aundiagoaz zerbait esan ado egiten duena,

geizerizko. (aindo): *izond.* Geyegi xamaŕ dana. ; Ikus.: Geitxu.

geizko. (aindo): *izond.* Ikus.: Geyegi. Geitxu.

gel. (gelditze): *oyu.* Geldierazteko oyutza.

gel-aitzin. (atalondo); *iz.* Etsari baten ondoan egoten dan gela txikia. 1: Gal-ante.

gel-arazi. (gelditze): *ad.* Gclditu-eragin.

gel-arazle. (gelditze): *izond.* Gelditu-eragiten duena.

gel-atz. (cresi): *iz.* Eresian cres-neurkiñaren igipena geldi-crasteko ikuŕa. 1: Gelkalz. (idazketa): *iz.* Idazketan beglespen-ikuŕ.

gel-aufe. (atalondo): *iz.* Ikus.: Gel-aitzin.

gala, (bizitegi): *iz.* Tkus.; Bizitegi. [: Bizi lake, galauta, kanbera, kubil, ogoki, txaki, I1 Gela nagusi = Areto. [i] Albagela = Etxari baton alboko logela. *ll* Iringela = Urungela = Iriña eralkitzen dan gela. II Logela = Lo-egiteko gela, etzaun-gela.

gela-andre. (otseinketa): *iz.* Etxeko otseinketan lanegiten duen emakmnea. 1: Ikus.: Gelari. j: Gelatari, gelazain.

gels-ante. (barnebide): *iz.* Ikus.: Rarnebide. [: Bats.: Gelarte.

gela-atze. (atalondo): iz. Gels baten atzean dagoen beste gala txikia.: Gels-oate, gelatzo, geloste.

gela-beitz. (giltzape): *iz.* ikus.; Giltzape. [: Espetxe.

gela-emaIe. (bizi(egi): *izond.* Bizitegi ta ostatua ematen dituena.

gela-eman. (bizitegi); *ad.* Bizitegi ta ostatua eman.

gela-giltzape. (giltzape); *iz.* Geiak dauzkan espetxca. 1: Gelatxotegi, gelazko giltzapc.

gela-jantzi. (janztura): iz. Galan erabiltzeko jauztura. j; Gela-suiñeko.

gela-lagun. (otseinketa): iz. Gelako landau ari dana. I: Gela-mutil.

gela-mutil. (otseinketa): *iz.* Ikus.: Gela-lagun.

gela-neskame. (otseinketa): *iz.* Gelako landau ari dan neskamea.

gela-oste. (atalondo): ŕa. Ikus.: Gela-atze.

gela-soiñeko. (janztura): iz, ikus.: Gela-jantzi.

gelagoi. (goitegi): *iz. Ikus.;* Goitegi. I: Pastarda, sabaigan. (salmi): fz. Etzaun-gelako sabaya.

gelai. (otseinketa): iz. Neskamea dana.

gelakide. (to): *izond.* Etzaun-gelako laguna.

gelan-sartze. (itxipen): *iz.* Gela bateau edo batzuetan ixtea. 1: Gelaratze.

gelaratsu. (supazte±); *iz.* Kebidetik esegita dagoen katea, bertan pertza esegiteko. j: Galatz, gelaratz, gelatsu, gelatzo, gelaratzu.

gelaratu. (bizitegi): *ad.* Gelara Joan edo bertara zerbait eraman.

gelaratz. (supazteŕ): *iz.* Ikus.; Gelaratsu. [:] Galatz, gelatzo, gelatsu, gelaratzu.

gelaratze. (itxipen): *iz.* Ikus.: Galan-satire.

gelari. (otseinketa): *iz.* Etxeko otseinketan lanegiten duena. Gelazain, gelatari, gela-andre.

gelarte. (barnebide): *iz.* Ikus.: Barnebide. j; Gela-arte, ibilgu.

gelaska. (bizitegi): *iz.* Gels txikia. [3] Gelatxa, gelatxo, gclaxko.

gelatsu. (supazteŕ): *iz.* ikus.: Gelaratsu. [2] Gelaratz.

gelatxa. (bizitegi): *iz.* Gela oso txikia. Ikus.: Gelaska, gelatxo, gelatzaŕ.

gelatxo. (bizitegi): iz. ikus.: Gelaska. I: Gelatxa, gelato. (erle): iz. Ikus.: Gelatxu. I: Gelaratsu, gelatsu.

gelatxotegi. (giltzape): *iz.* ikus.: Gela-gittzape. I: Gelazko giltzape.

gelatxu. (erle): *iz.* Eztia ipintzeko, erleak beren edauntzetan atonizen dituzten txuloetako bakoitza. Gelaralsu, gelatsu, gelatxo. (to): *iz.* Etzaun-gela txikia. : Ikus.: Etzaun-gels.

geiatzaŕ. (bizitegi): iz. Ikus.: Gelatxa.

gelatso. (supazteŕ): *iz.* Ikus.: Gclara€z. I: Gelaratsu, galatz, gelatsu.

gelaune. (leku): is: Bultzi-orga batean edo beste toki bateau dagozen egoteko tokictako bakoitza.

gelaune biko. (leku): *izond.* Bi toki czberdiñetan aldi bercan agcrtzen dana.

gelaxka. (bizitegi): *iz.* Gela txiki ta ziztriña.

gelaxlco. (bizitegi): iz. ikus.: Gelaska. I: Gelatxo.

gelazain. (otseinketa): *iz.* Ikus.: Galati.

gelazaingo. (otseinketa): *iz.* Gelazañaren lanbidea.

gelazalekeri. (barnebide): *iz.* Lekaidetxeen barneko selaururako zaletasun aundia.

gelazko giltzape. (giltzape): *iz.* Ikus.: Gela-giltzape. I: Gelatxotegi.

gelba. (aŕain): iz. Itxasoko afaln aundia, kaltegafia dana, olioz beteta dagoena ta gibel oso aundia daukana. I: Kataŕain, katu-aŕal, katu-aŕain, kazoi, leiza, itxas-lixa, lixa, liza, pikora, pikuda.

gelbera. (gelberatasun): *izond.* Gatzik ez duen notiña. I: Gelbo, gelberio, sistila, zirto-gabe. (erabetasun): *frond.* Erabea dana. (aultasun): II *izond.* Aula dana.

gelberakeria. (gelberatasun): *iz.* Ikus.: Gelberatasun baña nolabait txafa dan litsaz). 1: Melgeratasun.

gelberalci. (erabetasun): *adond.* Erabetasunez ari-izatea.

GELBERATASUN. *iz.* Badalorezkoa dan esate edo egipena. I: Moteltasun, gatzik eta bizitasunik ez izatea. 1: Gelberakeria, melgeratasun, motelkeria.

gelberatu. (erabetasun): *ad.* Irabea egin edo biurtu.

geiberatzaŕ. (gelberatasun): *izond.* Guztiz gelbera dana.

gelberia. (sad): *in.* Sakai aundia.

gelbo. (gelberatasun): *izond.* Ikus.: Gelbera. I: Gelbcrio, sistila.

gelbotu. (erabe): *ad.* ikus.: Erabetu.

geldari. (aŕain): *iz.* Afain-mota bat.

geldasun. (maitasun): *iz.* Maltasnn-lera norbaitengan sortzea. (begiespen): Begiespen aundia.

geldazakaitz. (irazgaiztasun): *izond.* Ura edo bests ubilari iragaztea uzten ez diena.

geldazapeu. (ezabizi): *in.* Sooaren ezabiziak laŕuaren xuioetatik ateratzea.

geldazatu. (iragaztura): *ad.* ikus.: Iragazi.

geldi. (geldidura): *izond.* Geldiduran dagoena. I: Geldil, gala-ma!, ago geldi!, geldi ortxen!, guldi, ukuru. (berantasun): *izond* Berantasmrez ari dana. (gelditze): f *izond.* Guztiz gelditurik dagoena. (nagi): II *izond.* Alpeŕa dana.

geldi enki. (gelditze): *ad.* Geldirik egon-crazi.

geldi oldoztu. (gogaketa): *ad.* Geldiro gogoetatu.

geldi utzi. (itxasontzi): *ad,* Itxasontzi baton ibilbidea gelditu.

geldi-arazte. (gelditze): *iz.* Gelditu-eragitea. I: Geldi-erazte.

geldi-ate. (eresi): iz. Eres-neuŕiaren eresaldi bateau egiten dan igiduraren gelditzea. 1: Ikus.: Gel-atz.

geldi-egona. (lolotasun): *in.* Ikus.: Lolotasun, I: Geldi-egote, geldikeria.

geldi-egote. (lolotasun): *iz.* Ikus.: Lolotasun. 1: Geldi-egona, geldikeria.

geldi-erazte. (gelditze): *izond.* Ikus.: Geiditzaíle. I: Ger-arazte, geratzaiie.

geldi-erazte. (gelditze): *iz.* Gelditzearen egipena.

geldi-erazteko. (gelditze): *izond.* Gelditzekoa dana.

geldi-eziñik. (geldialdi): *adond.* Geldialdirik ez izatea,

geldi-geldi. (geldidura): *izond.* Guztiz geldirik dagoena. (berantasun): *adond.* ikus.: Geldika. I: Geldiro, geldixe, geldi-geldika, geldi-geldiro.

geldi-geldika. (berantasun): *adand.* Ikus.: Geldika. I: Geldi-geldi, geldi-geldiro.

geldi-geldiro. (berantasun): *adond,* Ikus.: Geldika. : Geldi-geldika, geldi-geldi.

geldi-giro. (lutelesti): *iz.* Ortziaren zoardia.

geldi-leku. (leku): *iz.* Gelditzeko tokia. Geldi-toki, geraleku.

geldi-ori. (lekazi): *iz.* Lekaziduna dan bedaŕezko landarea, aloŕetan ugari ikusten dana.

geldi-told. (leku): *iz.* ikus.: Gctdi-teku.

geldia. (lolotasun): *in.* Ikus.: Lolotasun. Zegiketa.

geldiagotu. (berantasan): *ad.* Geldituago egin.

GELDIALDI. iz. Zerbait gelditzea edo geldi-eraztca cdo amaitzearen egipen eta ondorioa. I: Geldimen, trego. II *iz.* Geldirik geratutako aldia. I: Geldigi, geldikera. (oterti): II *iz.* itz neurtuetan egiten dan geldi-unea. (atseden): Lanean edo nekaldian gelditasuna edo ariñaldia. !1 (amai), (atzeraldi), (etenaldi), (ezerabilkuntza), (ezeztapen), (gelditze), (izaneza), (lolotasun), (suutsidura). (gelditze).

geldialdizka. (gelditze): *adond.* Geldialdictan ari-izatea.

geldlarazi. (gelditze): *ad.* Gelditu-eragin. I: Getdierazi, geldirazi, geldi-azi, geldierazo, ger-arazi, gerazi.

geldiarte. (etenaldi): *in.* Ikus.: Etenaldi.

geldiarteka. (etenaldi): adond. Etenaldiz ari-izatea.

geldiartekari. (etenaldi): *fznnd.* Geldiarteka ari dana. I: Geldiartetsu.

geldiartetsu. (etenaldi): *izond.* Ikus.: Geldiartekari.

GELDIDURA. *in.* Igipenik ez izatea. I: Baretasun, naretasun, atsedena, keta, ibilgaiztasun, ibilgetasun, patxada. II (atseden), (dendun), (gelditze), (iraunkortasun), (tolotasun), (naretasun), (pisia).

geldiera. (berantasun): *in.* Ikus.: Berantasun. I: Berandutasun, gelkera.

geldierazo. (gelditze): *ad* Gelditu-eragin. 1: Geldirazi, geldiarazi.

geldigabe. (geldialdi): *adond.* Gelditu gabe ari-izatea.

geldigailu. (ziri): iz, ikus.: Ziri. I: Gogoŕ-gaŕi.

geldigaitz. (aldakura): *izond.* ikus.: Geraka. : Gereka, geldigoŕ, geldikaitz, geldike, gelezin, geikaitz.

geldigañ. (gelditze): *izond.* Geldierazo ditekena. (ikoldura): *izond.* Soñaren eunak, gairen batek ikoldu.

geldigi. (gelditze): iz. Ikus.: Geldirldi.

geldigo. (naretasun): *iz.* Naretasunaz egotea.

geldigof. (aldakura): *izond.* Brats.: Getdigaitz. I: Geraka, gereka, geldikaitz, geldike, gelezin, gelkaitz.

geldilca. (berantasun): *adond.* Berantasunez ari-izatea. j: Geldiro, geldixe, getdi-getdi, geldi-geldika, geldi-geldiro, geldika-geldika, guldiro. (gelditze): *adond.* Geldialdiak egiten ari-izatea. (aldakura): jj *izond.* Aldakuraz ari dana.

geldika-geldika.(berantasuu): *izond.* Ikus.: Celdika,

geldikai. (gelditze): *is.* Gurdiak geldi-erazteko tresna.

geldikaiztu. (urduritasun): *ad.* Urduritasunez ari-izan.

geldike. (aldakura): *izond..* Ikus.: Geldigaitz. j: Geldigoŕ, geldikaitz, geraka, gereka, gelezin, gelkaitz.

geldidera, (gelditze): iz, Ikus.: Geldialdi. Geldigi.

geldikeri-zaIc. (geldidura): *izond.* Gelditzea make duena. j: Geldizale.

geldikeria. (lolotasun): *is.* Ikus.: Lolotasun. j: Geldi-egona, geldi-egote, sortasun,

geldiki. (naretasun): *adond.* Naretasunez ari-izatea.

geldikidin. (gelditze): **izond** Gelditu ditekena.

geldikin. (kondat): *iz.* Thus.: Kondaŕ. j: Geldikizun.

geldikizun. (kondaŕ): *iz.* Ikus.: Geldikin,

geldikoi. (geldidura): *izond.* Gcldirik egon nai duena. j: Gelkoi, gerakoŕ.

get/limos. (geldialdi): is. lkus.: Geldialdi.

geldimin. (geld-laid* iz. Geldialdian egoteko espa.

geldirazi. (gelditze): *ad.* Ikus.: Geldierazo. I: Geldiarazi.

geldirik. (gelditze): *izond.* Geld/ dagoena.

geldiro. (berantasun): *adond.* Thus.: Geldika. j: Geldixe, getdi-geldi, geldiro-geldiro, guldiro.

gelditasun. (naretasun): *iz.* Ikus.: Naretasun. j: Esgataldi. (lolotasun): is. Gaitzerazkoa ez dart lolotasuna.

gelditegi. (gelditze): is. Gcldítzeko tokia. I: Geldoki, geltoki, geluna, gelune.

gelditsu. (naretasun): *izond.* Nare dagoena.

gelditu. (gelditze): *ad.* Geidirik geratu. Geltu, teuk-egin, ukuratu, trikatu, trikaldi-egin.

gelditxu. (ardura): *adond.* Arduraz ari-izatea.

gelditzaile. (gelditze): *izond.* Geldierazten duena. ; Geldi-erazle, ger-arazle, geratzaile.

gelditzaka. (gelditze): *adond.* Gelditu gabe ari-izatea.

GELDITZE. is. Gauza bat jaŕaitzeko edo auŕeraigarotzeko eragoztearen egipena. j: Geratzc, trego, trikaldi. I/ (atseden), (aurkeztasun), (berandura), (berantasun), (dendun), (eragozpen), (etenaldi), (geldidura), (itxugindura), (lolotasun), (tarts), (ueska), (zebadura).

gelditzeŕ. (gelditze): *adond.* Ia gelditzen ari-izatea.

geldiune. (gelditze): is. Geldirik geratzeko unealdia. j: Geldune.

geldiuŕi. (berantasun): *is.* Berantasunez ibiltzca.

geldixe. (berantasun): *adond.* Ikus.: Geldika. j: Geldim. j: Gelgi-geldi ari-izatea.

geldizale. (geldidura): *izond* Ikus.: Geldikeri-zale.

geldizkako.(berantasun): *izond.* Berankoŕa dana.

geldizti. (langaizti): *iz.* Langaiztiaren atala, death/flaxen legeak aztcrtzen dituena.

geld°. (eŕauts): is. Ikus.: ilaun. j: Geltxo, llain. (indal): *iz.* Kemen gutxi duena. Ñuku. (gauzeztasun): jj *izond.* Ezertarako ez dana j: Pepsin, (aultasun): jj *izond.* Aula dana. (meera): II ŕzond. Oso men dana. (egizaletasun): *izond.* Beti egiz ari dana. (argi-muki): jj is. Ikus.: Muki. (steatdi): *iz.* Gatik gabe izekitan dagoena. (aŕautz): jj *is.* Balearen arbiaren area.

geldo-aizatze. (cŕauts): *is.* Putz-egiten txingatetatik eŕautza kendu.

geldokerla. (aultasun): iz. Auleria, makalkeria.

geldoki. (aultasun): *adond.* Aultasunez ari-izatea. (gelditze): *is.* Ikus.: Gelditegi. j: Geltoki. (ergeltasun): II *adond.* Tetele bezela ari-izatea.

geldoki-buru. (gelditze): *is.* Geldoki bateu buruzagia.

geldoŕaztau. (irakidura): *ad.* Ur irakitan zerbait ureztatu.

GELDOTASUN. *iz.* Bera geldirik geratzean, besteai ekitean uzten dienaren tasuna. (ayuti): is. Ayuŕiz aula izatea. (arduragabetasun): jj *is.* Ikus.: Laxotasun.I: Lazatasun, sogortasun, zaldi-urdin. (erabetasen); jj /s, Ikus.: Erabetasun. j: Gupida, lotsorkeria. I! (aycrgatasun), (eroapen), (geldidura), (kordamen), (lolotasun), (menpetasun), (mentasun), (zoritxat).

geldotsu. (dads): *izond.* Geldoz estalita dagoeua.

geldotu. (erabe): *ad.* Bildurtu. (indaŕ): *ad.* Kemenik gabe geratu.

geldoztatu. (aft): *ad.* Aŕi-gcldoz igortzi, edo matuskatu.

geldu. (aŕain): *is. Main* txiki-txikia, izkira txikia bezela, iru lasts dauzkana; berc itxura xaberamaren antzekoa da. (begicspen): *ad.* Begiespenez beterik geratu. (birloraldi): II *ad.* Birloraldiz bcterik geratu.

geldu-erazo, (begiespen): *ad.* Aŕitu-eragin.

geldu-izan. (maitasun): *ad.* Maitasun-biotzondoa izan.

geldune. (gelditze): *iz.* Getditzeko toki ta aldia. j: Ikus.: Geldiune.

geldurakun. (lokezur): *iz.* Bunko ezuŕen lokezuŕa. j: Tinkoratun.

gelduŕ. Out): *iz. Ikus.:* Lurki. j: Luŕ-sail.

geldutu. (begiespen): *ad.* Begiespena izan.

geleta. (ate): iz. Ikus.: At-size.]: Gereta, kereta, keleta.

gelezin. (aidakura): *izond.* Ikus.: Geldigaitz. j: Geldikaitz, geldigoŕ, geldike, geraka, gereka, gelkaitz, geldi-ezin,

gelgat. (ikusgaŕi): *iz.* Aŕigaŕia dana. Gelgaŕi.

gelgaŕi. (eragozpen): *iz.* Zerbait egitea eragozten duena. (ikusgaŕi): *iz.* Ikus.: Gelgai. (begiespen): jj *izond.* Begiespena soŕerazten duena. (aundiera): jj *izond.* Aundi-aundia dana,

gelga/iki. (begiespcn): *adond.* Begiespenez ari-izatea. j: Gelgaŕiro.

gelgaŕiro. (begiespen): *adond.* Ikus.: Gelgaŕiki.

gelge. (eritasun): *izond.* Osasunik eztuena, erdi cri dagoena,

gelgetu. (eritasun): *ad.* Gelge, erdi eri geratu.

geli. (aragi): *iz.* Bci-aragia; aragi beŕi; aragi giaŕa. I: Geliki, gelki, gibeli.

geli-moni. (zezen): *iz.* Beyaren barneko soin-atalak.

geli-piipilada. (aragi): iz. Aragi-abazeria.

geliki, (aragi): iz. Id/ edo bei-aragi giant. j: Ikus.: Geli. j: Gelki.

gelkaitz. (aldakura): *izond.* Ikus.: Geldigaitz. j: Geldikaitz, geldigoŕ, getdike, geraka, gereka, gelezin.

gelkatz. (ikei): *is.* Begiespena adierazteko ikuŕa. (!)

gelkera. (berantasun): *iz.* Ikus.; Berautasme. j: Geldiera.

gelkeria. (one): *iz.* Biotzondoak adierazteko geyegizko gunea.

gelkoi. (getdidura): *izond.* Geldirik geratzeko jokera duena. 1: Ikus.: Geldikof, gerakoŕ,

gelkof. (begiespen): *izond.* Afitzekoa dana.

geloste. (bizitegi): *iz. Ikus.:* Gelatze.

gelpe. (baldartasun); *izond.* Baldartasunez ari dana. j: Baldaŕa dana. I: Ikus.: Baldaŕ.

gelpero. (batdartasun): *adond.* Baldartasunez ari-izatea.

geltoki. (gclditze): *iz. Ikus.:* Gelditegi. 1: Geldoki, geluna, gelune.

geltoki-buru. (gelditze): iz. Geltokian dagoen buruzagia. Geltoki-zai, gelune-zain.

geltoki-mutil. (gelditze): *iz.* Geltokian geitoki-buruaren ondokoa dana.

geltokl-zai. (gelditze): *iz.* Ikus,; Geltoki-bum. 1: Gelune-zai.

geltokl-zale. (gelditze): *izond.* Gcltokietan ibiltzeko zaletasuna duena.

geltso. (berantasun): *izond.* Bert zatiak banakatuta dauzkana.

geitsu. (estalpen): *izond.* Tzkutukia duena.

gellof. (txoskof): *iz,* Ikus.: Bekatxo. Bekatxu.

geltxakaran. (aranondo): iz. Arantxuri, aran-zuri.

geltxo. Wants): *iz.* Tkus.: Geldo. J: Geltzo.

geltxu-labe. (igeltsu): *iz,* Igeitsua egiteko labea.

geliza. (atseden): *ŕz,* Tkus.: Atseden. Geltzatdi.

geltzaldi. (atseden); *iz.* Ikus.: Atseden. I: Geltza.

geltzttfin. (giltzuŕin): *iz.* Ikus.: Giltzuŕin. Geltzuŕun, giltzufun.

geltzufin-ad. (aŕi): *is.* Arkaitz gagoŕena.

geluna. (gelditze): *is.* Ikus.: Gelditegi. 1: Geldoki, geltoki, gelune.

gelune-zain, (gelditze): *iz.* Ikus.: Geltoki-buru. ; Geltoki-zai.

gelzoramenezko. (iraunkortasun): *frond.* Igitu gabe geratzen dana. Ikas.: Igige.

gemantal. (praka): *iz.* Ikus.: Amantal.

gen. (kentze): *ad.* Ikus.: Kendu (itz onen zeingabea). 1: Geben itzaren aldaketa. I: Ikus.: Geben, (aditzondoa): *adond.* Ikus.: Emen. 1: Omen.

gena, (aditzondo): *adond.* Oua. 1: Onera.

genera. (aditzondo): *adond.* Onera. E: Ona, germ.

geuasi. (nastatdi): *ad.* Gauzaen kiria irauli. 1: Genasta.

genastu. (asaldura): *ad.* Zorabiatu. 1: Genasi.

genau. (jakintasun); *ad.* Ustekabean ezagutu.

gendik. (aditzondo): *adond.* Emendik.

genera. (ule): *iz.* ITie jaustea.

genten. (kentze): *adond.* Kentzen ari-izatea.

gentxun. (atsaldi): *iz,* This.: Usin, (aditz): *ad.* Usin-egin zazu.

gentxun egin. (atsaldi): *ad.* Ikus.: Usin-egin. 1: Enotxun-egin.

gentxunez. (atsaldi): *adond.* Ikus.: Enotxunga.

geutz-aldi. (gentza): iz. Gentza-aroa.

gentz-opa. (opakuntza): iz. Gentzazko oparia.: Gentz-opari,

geutz-une. (etenaldi): iz. Gudu-arte; gudan egindako gentzaldia.

GENTZA. *iz.* Ariman lasaitasun eta baretasuna cmatcn dither]. kemena. I: Gude aurkako, lateŕietan dagozen ororen lasaitasun eta gelditasuna. Alkaŕen arteko adiskidetasun eta ateman onak. f : Izeera baretsu ta aŕaya. j: Guda bat amaitzeko bi lateŕi edo geyagoen artean egindako itzarmena. I: Bake, fake, pake, gentz, ongo, ungo. *It* (aŕaitasun), (eŕiarteko eskirbide), (guda), (irizkidetasun), (irukoitz-deun), (itzarmen), (naretasun), (onbide),

gentzadunak. (gotzon): *is.* Irugaŕen gotzon-taldea.

gentzake. (aldakura): *Land.* Artega dagoena,

gentzakoi. (gentza): *izond.* Gentza maite duena. I: Gentzale, gentzatsu.

genizalari. (gentza): *(sand.* Gentza jartzen duena.

gentzale. (gentza): *izond.* Ikus.: Gentzakoi. 1: Gentzatsu.

gentzaro. (gentza): *adond.* Gentzaz ari-izatea. I: Gentzaldia.

gentzatsu. (gentza): *frond.* Ikus.: Gentzakki.: Gentzakoi, gcntzalc.

gentzatu. (geniza): *ad.* Gentza jaŕi ta zabaldu. : Pakeatu.

gefiatu. (ardura): *ad.* Ardura aundia Geiñatu, gela. (auŕezki): *ad.* Eguncro eralgi beat danetik zerbait aldendu ta garde. j: Geiña. (azkuti): 11 *ad.* Elikatu.

geok. (izenorde): *izond.* Elms.: Gerok.

geona. (izenorde): *izond.* Geroncna.

ger-arazi. (gelditze): *ad. Ikus.:* Geidiarazi. Gelditu-eragin, gerazi.

ger-arazle. (gelditze): *izond.* Ikus.: Gelditzailc. 1: Geldi-erazle, geratzaiie,

gera. (urdail): *is.* Oloak, irensten dituen afitxoak jartzen dituen urdaĹa. (aditz): *ad.* Izan aditzaren adizkiña. (iraunkortasun): 11 *ad.* Geratu aditzaren zeingabea.

gera-ots. (bakartasun): *iz.* Etxeratzeko gabaz yoate jotzea.

geraezin. (geldialdi): *(sand.* Gelditu ezin ditekena. j: Geratu ezin ditekena.

geragailu. (gelditze): *is.* Geldi-erazten ari-izateko tresna.

geragaitza. (gelditze): *izond.* Gelditzeko zala dana.

geraka. (aldakura): *izond.* Urduri dabilena, ; Gereka, geldigaitz, geldigot, geldikaitz, geldike, geldezin, gelkaitz, gerakatx, gera-gabe, gerakaitz, girake.

gerakoŕ. (geldidura): *izond.* Tkus.: Geldikoŕ. j: Gelkoi.

geraldi. (naretasun): iz. Nekaldi baten ondorengo baretasuna, (etenaldi): *iz.* Etenaldi txikia. (berantasun): II *iz.* Ikus.: Berantasun. (biotz): *(iz.* Biitzaren lanartea.

geraleku. (leku): *iz.* ikus.: Geldi-leku.

gerata. (orga): *iz.* ikus.: Burtesi. {: Geata, gereta, kantxela.

geratu. (aditz): *ad. Ibili* edo igitu egin gabe nunbait geldirik egon. j; Gera, gamin, keratu, ukuatu, ukuratu. (geldialdi): *ad.* Ran, gelditu.

geratxo. (gelditze): *is.* Geldialdi txikia.

geratzaiie. (getdiŕze): *izond.* Hats.; Gelditzaile. j: Geldi-erazle, ger-arazle.

geratzaka. (gelditze): *adond.* Gelditu edo geratu gabe ari-izatea.

geratze. (gelditze): *iz.* Ius.: Gelditze. I: Trikaldi.

gerazi. (gelditze): Ad. Geratu-eragin.

gerazileak. (gelditze): *izond.* Geldi-erazteu dutenak.

gerba. (lore): *iz.* Bare oñaŕian koskoduna dan buruska, kunde berberako break dauzkana.

gerbakariak. Outdate): *iz.* Loreak gerban dauzkaten landareak.

gerdama. (esne): *iz.* Esnearen ondaŕa. I: Gerdame, kaŕauka, kaŕauke, kaŕauska, kaŕauta, kaŕoka.

gerdamu. (zikintasun): *is.* Atzeri Lodia, ia zolda daua.

gere. (izenorde): *izond.* Ikus.: Gure. Germ.

gerebaitan. (izenorde): izond. Gurebaitan. 1: Ikus.: Geregan, guregan.

gerebaitaratu. (saŕera): *ad.* Gore baitan sartu edo bildu. (zentzun): *ad.* Norberaren zenizunean befiz jai edo biurtu.

gereganatu. (erakarpen): *ad.* Gureganuntz erakati.

geregite. (arpen): *iz.* Zerbait gurea egitea. I: lkus.: Geretu.

gereiño. (kolokadura): *izond.* Ezmezean ari dana. (sai-abere): iz. Ikus.: Garaiño. Gereiñu, geretu, gereño, kalaiño.

gereitsu. (itzal): *izond.* Itzala duena.

gereiza, (itzal): *iz. ikus.:* Itzal. I: Gerie, gerexa. (arpegi): iz. Ikus.: Arpegi. Aurpegi.

gcrcize-ondo. (gereziondo): *is.* Gereziondu-mota bat.

gereizeta. (gereziondo): *iz.* Gereziondoak dagozen tokia; gerezlondo-multzoa.

gereizi. (gereziondo): *iz.* Gereziondoren igalla. : Gerezia, keixa, ingla.

gerekiko. (izeuorde): *izord.* Gurekiko, gureganako.

gerekoi. (norbcrekeri): *izond.* Bare burua bakaŕik eta guziaren gain maite duena.

gerekoikeria. (norbcrekeri): *is.* Ikus.: Norberekerl. I: Gerekoitasun.

gerekoitasnn. (norberekeri): *iz.* Gure norbcrekcri. I: ikus.: Norberekeri. I: Gerekoikeria.

geren. (zatarkcri): *is.* Clore gabea. (izenordc): *izond. ikus.:* Gore, I: Gera.

gerenda. (ludizti): *is.* Bars.: Arkaitz. (bide): *iz.* Aitzetan egoten dan bide estua.

gerendu. (zatarkeri): *ad.* Oorea kendu edo galdu.

gerenduz. (zatarkcri): *adond.* Laidotzen ari-izatca.

gerengafi. (zatarkcri): *izond.* Laidotzekoa dana.

gerentsu. (zatarkeri): *izond.* Oore gabekoa dana.

geresal. (gatz): *is.* lkus.: Gazgesal. I; Gazigia, gazun.

geret-añ. (ad): *is.* Bnrni-sarea tinkotzen dan afizko esia.

gereta. (kayola): *iz.* Olesiz egindako kayola. I: Tximintx, xaŕeta. (ate): *iz.* Ikus.: At-aize. j: Galata, kerete, geeta, keeta, keleta, kiila, kirila, yela, iela, kortal, laketa, langa, palatu, xeeia. (oin-azpiko): II iz. Ikus.: Azpi-oyal. : Lastai, zareta, rift (orga): II *iz.* ikus.: Burtesi. I; Geata, gerata, kantxela, txereta.

geretaratu. (kayola): *ad.* Egaztiak geretan sartu.

geretaz. (izenorde): *frond.* Guretaz, gerez, geurez.

geretu. (arpen): *ad.* Zerbait gurea izau dcdila egin. I: lkus.: Geregite.

geretxu. (abetxu): *ŕz.* Abetxu-mota bat.

gerexa. (itzal): *is.* Ikus.: Iteal. I: Gereiza, geriza. (ileondo): *iz.* Iieondoaren kizkufa; ileondo luzea. (izen): II *is.* Ugutzan jaŕitako izena.

gerez, (izenorde): *adond.* Geuk ari-izatea. I: Geurez, geretaz.

gereza. (sagaŕondo); *iz.* Kanpandoja goŕia.

gerezi. (gereziondo); *iz.* Gereziondoaren igalia. I: Kapull-gerezi, keixa, gereizi, kereiza, kariza, ingla, xixa.

gerezi-ardo. (edari-bizi): *iz.* Gereziakaz egitcn dan edari-bizia. I: Geriz-ardo, geriz-edari.

gerezi-bronde. (gereziondo); *iz.* Basa-gereziondo. I: Gerezitx-ondo.

gerezi-makatz. (gereziondo): *is.* Basa-gerezia. I: Gerezitxa.

gerezi-negaf. (like): *iz.* Ikus.: Like, I: Gerczi-nigaŕ. (dentin): *iz.* Zugatz batzuetatik sortzen dan efetxiña.

gerezi-orpo. (gereziondo): *iz.* Gereziondo-landarea. I: Kerizaorpo, keriz-orpc.

gerezidi. (gereziondo): *is.* Gereziondoak dagozen tokia. I: Gereziondoen multzoa. I: Gerezti, gerezieta.

gerezieta. (gereziondo): *is.* ikus.: Gcrezidi. I: Gerezti.

GEREZIONDO. iz. Arbendolkaria dan zugatza; bane igalia generic da; onen azala, mac ta gods da; ta mamia oso gozoa. I: Gereiz-ondo, gerezitze, gilatze, gindoiltze, gindondo, giudatze, kaput", keixando, kerix-orpo, gerezi-orpo, keriza-orpo, keriz-orpo, xixatze. II (zugatz).

gerezitx-ondo. (gereziondo): iz. ikus.: Gerezi-b€onde.

gerezitxa. (gereziondo): *is.* ikus.: Gorczi-makatz.

gerezltze. (gereziondo): iz. Ikus.: Gereziondu, I: Xixatze.

gerezko. (izenorde): izond. Gure-gurca dana.

gerezti. (gereziondo): iz. Ikus.: Gerezidi. I: Gerezicta.

gergel. (ergeltasun): *izond.* Ikus.: Ergel. I: Gitxiren, zorga. (piltzaŕ): *izond.* Piltzafez jantzita dabilena, genial, zartail.

gergizko. (praka): *iz.* Belannetaraño eltzen diran praka oso zabalak.

gergoraŕ. (abesti): *izond.* Gergori-doñua.

gergori-creskera. (abesti): iz. Gergori-abestia.

geri. (abere): *iz.* Ikus.: Abeltxe. I: Artelaz.

geri-geri. (zalantza): *adond.* Ikus.: Aztaka-aztaka. : Aztamaka, aztamuka.

geria. (atospen): *iz.* Ikus.: Abegi. [; Maria,

germ. (sukalde): *izond* Hors.: Eŕeki,

gerinda. (art): *iz.* Aitz aundi ta goitua.

gerixeti. (mamu): *iz.* Mamuak, kuxoak. ikus.: Mama.

gerez-gabe. (eskiertasun): iz*ond.* Eskiertasunik ez duena.

geriza. (itzat): *iz.* ikus.: Real. I: Gereiza, keriz. (atospen): iz. Atospena aurkitzen dan tokia. I: Gerizi, geriz, gerizpc. (babes): II *is.* Ikus.: Babes. I: ltzalpe. (estalpen): *(is.* Baztertu ta estalita dagoen txokoa, zerbait gordetzeko egokia dana. I: Oerize. (zaingoj: II iz, Ikus„ Zaingo. I: Gau ze. (aditz): II *ad.* Gerizatu aditzaren zeinge.

geriza-gabe. (zaingo): *Loud.* Zaingorik ez duena.

gerizagailu. (zaingo): *iz.* Zaingoa rzateko gays.

gerizagai'i, (zaingo): *izond.* Zaingoa eskeiñi dezakena. I: Zaindu ditekena.

gerizailu. (argi-auŕe): *iz.* Ke-biderako argi-auŕea.

gerizakara. (margo): *iz.* Gerizaren margoa.

gerizan. (estalpen): *adond.* Estalpenez ari-izates.

gerizan gorde. (estalpen): *ad.* Arduraz garde.

gerizape. (zaingo): *adond.* Zaingo pean egotea.

gerizapen. (babes): *is.* Babesean egotea. Gerizpe.

gerizatu. (zaintza): *ad.* Ikus.: Babestu. I: Zaindu. (zaingo): *ad.* Zaingo pcan jaŕi, (estalpen): II *ad.* Estalpenean sartu. I: les. (baiben): II *ad.* Baibencz (suntsidura): II *ad.* Suntsitu.

gerizatzeko. (zaingo): *izond.* Zaingorakoa dana.

gerize. (zaingo): iz. Ikus.: Geriza. I: Zaingo. (estalpen): *iz,* ikus.: Geriza.

gerizean. (estalpen): *adond.* Ezkutukian ari-izatea.

gerizeta. (itzal): iz. Ikus.: Itzal.

gerizetan. (itzal): *adond.* ltzalean ari-izatea. : Ikon,: Gerizpe.

gerizgailu. (zaingo): *iz.* Zaingoaki eusten diona.

gerizgaŕi. (otzandura): *iz.* Ibitzeko egokia dana.

gerizi. (atospen): iz, ikus.: Geriza.

gerizipe. (atospen): *adond.* Geriza pcan egotca.

gerizka. (estalpen): *adond.* Estalpenean ari-izatea.

gerizpe. (itzal): adand. Itzalpean. Ikus.: Gerizetan. j: Geizpe. (babes): *iz.* Ikus.: Gerizapen. (atospen): $_{H}$ *iz.* ikus.: Geriza.

gerizpean. (zaingo): *adond.* Zaingoan ari-izatea.

gerizpetsn. (itzal): *izond.* Itzal aundia ematen duena.

gerizpetu. (itzal): *ad.* Itzala eman. (zaingo); *ad.* Zaiugoa egin. 1: Geriztu. (eskiertasun): $_{jl}$ *ad.* Eskiertasunean jan.

geriztu. (zaiugo): ad. Ikus.: Cerizpetu. (babes): *ad.* Babestu.

gerizu. (aize): *iz.* Aizeetatik gordetzeko takia. (atospen): *iz.* Berbera.

gerkaŕ. (endeŕi): *izond.* Grezia'n jayo dana.

gerkeltzale. (izkera): *izond.* Gerkera ta gerkerari buruz ikasten ari dana.

gerkera. (mintzoera); iz. Grezia'ko izkuntza.

gerkeratiko. (niintzoera): *iz.* Gerkeratik artzen dan berbabidea.

gerkun. (gertuera): *iz, ikus.:* Gertuera. Gcrkunde.

gerkunde. (gertuera): *iz.* ikus.: Gertuera. 1: Gerku n.

gerkune. (gertuera): iz. Gertueraren egipena.

genie. (aogozo): ŕa. Auŕ-aduŕa. 1: Gerd. (ezabizi): *iz.* Ikus.: Usi. j: Basme. (zorne-jario): 11 iz, ltns.: Zorne-jaria. Zornajario. (lika): $_{jj}$ *iz.* lkus.: Lika. j: Irlika, lekeda.

genie odi. (odol): *Iz.* Gerlia daukan ontzitxoa. j: Gerli-odi.

gerleki, (odol): *iz.* Dabilen odolean dagoen Ol^{g}a. 1: Geri!,

gerletsu. (ezabizi): izond. Gerlia daukana. : Gerlitsu.

gerli. (ezabizi): Iz. Soñaren zati batzuetan dagoen ezabizi urtsua. j: Zaurielatik sortzen dan ubil rnca. j: Odol-xuri. (zugatz): *iz.* Zugatz edo igati batetik ziri-ziri ateratzen dan uriña. : Gunn. (malko): 11 iz. Makaŕa, ots, begietako ezabizia, betazalen xoko ta ertzetan pikortzen eta legortzcn dana. (lika): $_{jj}$ *iz.* Belarki batzuctatik sortzen dan gal itxaskoŕa; urtan ubilduta itsasteko erabiltzen da. (igali): $_{11}$ *iz.* igali batetik ateratzen dan uriña gozo, (edari): $_{jj}$ *iz.* Berbera. (odol): $_{I!}$ *iz.* Ikus.: Gerleki. (aogozo): $_{jl}$ *iz.* Ikus.: Genie.

gerli-eun. (ezabizi): *izond lieus.:* Gatzursun.

gerli-jario. Orin): *iz.* Gerli asko eukitzea.

gerligatu. (lika): *ad.* Lika kendu.

gerlikeria. (ezabizi): *iz.* Gerli-eraketaren nausigoa.

gerlinga. (itxasontzi): *iz.* Txaluparen erdian tinkotzen dan kutxa aundi xanaŕa; bertan tantaya sartzen dalarik.

gerlitsu. (urin): *izond. Gerlia* duena. 1: Ikus,: Gerletsu.

gerlitsutasun. (urin): *iz.* Gerlia eukitzea.

gerlitu. (zorne-jario): *ad.* Z.ometu.

gerliztatu. (lika): *ad.* Likaz (gurtzi.

gerlo, (landare): fa. Landareen uriña. (urin): Iz. Berbera.

gerloski. (gari): iz. Gari-balen lotura,

germaniaf. (ends): *izond.* Alcmania'koa dana. j: Iermaniaŕ.

gernu. (garnet): *iz.* Ikus.: Game. j: Gernur.

gernu-aldi. (garnu): *iz.* Garnu-cgitearen egipena. j: Gcrnu-egitc.

gernu-afl. (garnn): *iz.* Gernuntzian ogiten dan afilxoa.

gernu-azterketa. (garnu): *iz.* Garnuaren azterketa.

gernu-aztikeria. (izkutukcri): *ŕz.* Gamma aztertzeaz cgiten dan aztikeria.

gernu-bae. (garnet): Ia. Giltzuŕiñean dagoen garnn-guritxa. 7: Xali-zulotsu.

gernu-beltz. (eritasun): *iz.* Garnuaren eritasuna, margo beltzaz agcrtzen dana. (garnu): *iz.* Berbera.

germ-bide. (garnu): *iz.* Egotzirik izan arts garnua dabilen bidea.

gernu-bideko. (garnu): *iz.* Garnua egozteko ixtunari dagokiona.

gernu-debeku. (garnet): *iz.* Garnua atxikitzea.

gernu-egin. (garuu): *ad.* Piz-egin.

gernu-egite. (garnu): *iz.* Ikus.: Gernu-abti.

gernu-emaile. (game): *izond.* Garnuaren iñosketa geitzen duena. Gernu-eragile.

gernu-eragile. (gateau): *izond.* Ikus.: Gernu-emaile.

gernu-etxola. (garnet): *iz.* Garnu-egiteko toki berezia. Gemuko, gemutegi, geruutoki.

gernu-izti. (garnu): ŕz. Garnu-bidearen eritasunak aztertzen dither) seudakintzaren ratio. (eritasun): *ŕz.* Berbera.

geruu-iitilari. (gamma): *izond.* Garnu-bidearen critasunak aztertzen dituena. (critasun): *izond.* Berbera. (yarein-yardunbideak): jj *izond.* Berbera.

geruu-jado. (garnu): *iz. Pixeri,* pixa-jarioaren egipena.

gernu-neurkin. (garnu): iz. Gernukia neurtzekolanabesa.

gernu-odol. (game): iz. Garnuaren bitartez egozten diran gayak odolean metaturik sortzen dan eritasuna. (eritasun): *iz.* Berbera. (odol): jj iz. Berbera.

gernu-tutu. (gateau): ŕz. Garnua egozten dan Ixtuna.

gerna-tutuko. (gamu): *izond.* Genu-tutuari dagokiona.

gernu-zato. (ga m): ŕa. Ikus.: Gernuntzi. Gernu-zoŕo, pitzagi, pitzoŕo.

gernu-zilo, (garnu): iz. Mindaren zuloa edo zaindegia.

gernu-ziñfu. (gamu): *iz.* Garnua egozteko bidea edo zuloa.

gernu-zoŕo. (game): *iz.* Ikus.: Gernuntzi, j: Gernu-ontzi, gernu-zato, pitzagi, pitzoŕo.

gernuki. (garnn): *Ia.* Garnuak daukan gal geyenaren oñaŕia,

gernuko. (garnu): iz. Ikus.: Gernu-etxola, I: Gernutegi, gernutoki.

grnuntzi. (garnu): *iz.* Giltzuŕiñek jarioten duten gamma biltzen dan mintzazko zoŕoa. 1: Gemu-ontzi, gernu-zoŕo, gernu-zato, pitzagi, pitzaŕo, pixastre, pixasturu, pixontzi, txizontzi.

gernute. (game): iz. Garnuaren iñosketa geitzea.

gernutegi. (garnu): *iz.* Ikus.: Gomm etxola. I: Gemuko, gernutoki.

gernutu. (garnu): *ad.* Garnu-egin, pixa-egin.

gernututu-min. (game): iz. Gemu-tutuaren antura.

gero. (gerokolasuu): *adond.* Uŕengo aldia adierazten duen aditzondoa. j: Gerora, gerotik, bcyan, osterontz. (geroko): iz. lkus.: Geroko. I: Gems. (onu): $_{11}$ ŕz. Oarketa adierazteko itza: Gero...!; eta erantzutcan auxe esaten uia: Otz eztana bero!

gero baiño gem. (gerokotasun): *adond.* Gero la guyago. 1: Gem eta.

gero ere. (amai): *adond.* Azkenez.

gero eta. (gerokotasun): *adond* Ikus.: Gero baiño gem.

gero ta txafago. (gaiztasun): *adored.* Alditik aldira txaŕagoa izatea.

gero-aldi. (gcroko); *iz,* Geroko aldia.

gero-asmatzaile. (izkutukeri): *izond.* Ikus.; Azti,

gero-zale. (gerokotasun): *izond.* Ikus.: Oerokokari. j: Gerotiaŕ.

geroa-dakien. (geroko): *izond.* Gerokoarcn ezagupena duena.

geroa-ezagntze. (geroko): iz. Gerokoa ezagutzea. j: Geroa-jakite.

geroa-jakite. (geroko): iz. ikus.: Gcroa-czagutze.

geroago. (bcrandura): *adored.* Beranduago. j: Gcroagoan.

geroagogafenean. (gerokotasun): *adored.* Gerokotasunean.

geroagogayenean.(gerokatasun): adond. Ikus.: Gaurgero.

geroagolco. (gerokotasun): *izond.* Gerokotasunari dagokiona. j: Geroko.

geroagorat igoŕi. (epe): *ad.* Atzeratry luzatu. j: Geroalatu, gerokoratu, gerokotu, gerorakotu.

geroalatu. (epe): *ad.* Ikus.: Geroagorat igoŕi. j: Gerokoratu, gerokotu, gerorakotu.

geroaldi-zale. (geroko): izond. Gerokoari buruz zaletasuna duena.

geroaz-exakol. (ezlcn-ikuste): *izond.* Auŕetik ikusten ez duena. j: Geroaz-zabaŕ.

geroaz-zabaf. (ezlen-ikuste): *izond.* Ikus.: Geroaz-exakol.

geroenean. (gerokotasun): *adored.* Azkenez ari-izatea. j: Gcrokoz, utzean betean be.

geroenelco. (ufentasun): *adond.* Oraintsuenean ari-izatea.

geroengo. (gerokotasun): *izond.* Azkenengoa dana.

geroenik. (gerokotasuu): *afloat!.* Azken-azkenean ari-izatea.

gerolc. (izenorde): *izord.* Guk geuk. j: Germ, geu, guauk, guaurek, guaurk.

geroka ari. (berandura): *ad.* Atzeratu.

gerokeria. (epe): *iz.* Zuzentzazkoa ez don atzeratzea.

GEROKO. *iz.* F,tortzekoa den aldia. Auŕeantzeko, gargoroko, gam, jingai, kingei. dl (gerokotasun), (uŕentasun), (uŕuntasun). (gerokotasun): *adond.* Ikus.: Geroagoko. (ondoreko): jj *iz.* Ondoreak. Ems.: Ondore, ondatz. (berandura): jj *adond.* ikus.: Gerorako, gerorat.

gerokoaipu. (aomen): *iz.* 11 ondoko aomena.

gerokoan. (auŕerakuntza): *adond.* Ikus.: Auŕerakoan. I: Auŕerantzean, gaurgero, gcrontzean, geroroz, geroz geyago, gerozkoan, oncloan, andorean, ordurik goat.

gerokogero. (berandura): *iz.* Gerorako uztea. j: Gerotasun.

gerokoka. (berandura): *adond* Gerorako uztcan ari-izatea.

gerokokari. (gerokotasun): *izond.* Bare arazeak beti gerorako uzten dituena. Ikus.: Gerotiaŕ, gero-zale.

gerokorato. (aufezki): *ad.* Ikus.: Auŕeztu. j: Geiñatu, gerorakotu, koitatu, txurtu. (epe): *ad.* ikus.: Geroagorat igoŕi. j: Gerokotu, geroalatu, gerorakotu, geroatua, gerualatu.

GEROKOTASUN. *dz.* Naiz alde naiz aldian, ondoren dagoen edo datoŕenaren tasuna. // (atzerapen), (gainberadura), (geroko).

gerokotu. (epe): *ad.* Thus.: Geroagorat igoŕi. j: Cerokoratu, geroatatu, gcrorakotu. (auŕezki): *ad.* Ikus.: Gerokoratu.

gerokotz. (berandura): *adond.* Thus.: Gerorako, j; Geroko.

gerokoz. (gerokotasun): *adored.* Thus.: Geroenean,

geron. (izenorde): izord. Cure.

geronek. (izenorde): izord. Gerok, genk. Guonek.

gerunekiiako, (laguntasun): *izond.* Gurekin dagoena, gure laguna.

geronen. (izenorde): *izo d* Gemrcna. j: Geroŕen, geroŕien.

germ!. (izenorde); izad Geuri, genre buruari, gerori.

gerontzean. (auŕerakuntza): *adoud.* Ikus.: Auŕerakoan. j: Auŕerantzean, gaurgero, gerokoan, geroroz, ondoan.

geroz (izcnorde): izond. ikus.: Cerok.

gerora. (gcrokotasun): *adond.* Ikus.: Gera. j: Gerotik, osterontz.

gerora eman. (mailegu): *ad.* Mailegu bat eman.

geroragoan. (berandura): *adored.* Beranduago ari-izatea.

gerorako. (berandura): *adond.* Uiengorako. j: Geroho, gerokotz, geruala, gcrualat.

gerorakotu. (epc): *ad.* ikus.: Geroagorat igoŕi. ^: Geroalatu, gerokoratu, gerokotu, geroratu, gerualatu. (ornidura): *ad.* Ikus.: Ornitu. (auŕezki): jj *ad.* lkus.: Auŕeztu. j: Gallant, gerokoratu, geroratu.

gerorat. (berandura): *adored.* Ikus.: Gerorako. j: Ceroko.

geroratu. (ape): *ad.* Ikus.: Gerorakotu. Gerokoratu, geroaiatu. (atzerapen): *ad.* Notin edo gauzaren bat atzerapcn.

gerorengo.(gerokotasun): *izond* Gerokoa dana, azkena. (uzkurtzi zti): *iz.* Ikus.: Aiken etorkizun.

gerorozz. (auŕerakuntza): *ardand.* ikus.: Auŕerakoan. I: Auŕerantzean, gaurgero, gerokoan, gcrontzean,

geroŕen. (izenorde): *izord.* ikus.: Geronen. j: Gerofien.

gerotan satin. (baiben): *ad.* Gcroago ondaintzeko agintzeaz saldu.

gerotaŕ. (geroko): *izond.* Gerokoa, ctortzekoa dana.

gerotasun. (berandura): iz. ikus.: Gerokogero. (geroko): *iz.* Gerokoari dagokiona,

geroti. (berandura): *adond.* Beranduenez.

gerotigerora.(berandura): *adond.* Gcroz-gero. j: Gerotik ger m.

gerotiaŕ. (berandura): *adond.* Beranduraz ari dana. I: Ikus.: Cerokokari, I: Gero-zate.

gerotik. (gerokotasun): *adored.* ikus,: Gero, j; Gerora.

geroxeago. (berandura): *adond.* Beranduxeago. j: Geroxoo, geroxogora, geroxiago.

geroz. (ondoreko): Ink. Beraz, ondorioz, yeroz. (jaŕaipen): *adond.* Bereala, aurki, berealakoan. (gerokotasun): *adored.* Gerokoan, geroztik.

geroz geyago. (gerokotasun): *adaad.* Ikus.: Auŕekoan. J: Auŕerantzean, gaurgeyago,gaurgero,gerokoan, gerozkoan, gerozko.

geroz goiti. (gerokotasuu): *adond.* Gerokotasunean. j: Geroztik, gerozdanik. (ondoreko): *bok.* ikus.: Geroztik.

gerozdanik. (gerokotasun): *adond.* ikus.: Geroz goiti. j: Geroztik.

gerozko. (geroko): *adond.* Gerokoa izatea. j: Geroztikako. (gerokotasun): *adored,* Ikus.: Auŕerakoan. Auŕerantzean,gaurgcyago,gaurgero, gerokoan, geroz geyago, gerozkoan.

gerozkoan. (gerokotasun): *adond.* Ikus.: Auŕerakoan. j: Auŕerantzean, gaurgeyago, gaurgero, gerokoan, geroz geyago, gerozko.

geroztik. (gerokotasun): *adoitd.* Ikus.: Geroz goiti. I: Gerozdanik. (ondoreko): *lolr.* Oudorez. : Gerozgoiti.

geroztikako. (geroko): *izond.* ikus.: Gerozko. I: Geroztiko.

gerpa. (ipurakintza): *iz.* Kapelaren tokaŕi biribila. (Impel); *ft.* Berbera.

gerpe. (praka): *iz,* Emakumearen amantala. ikus.: Amantal, amental.

gefatz. (supazteŕ): *izond.* Kedafa kentzcan ke-bideak garbitzeu dituena.

gefazuf. (ezuf): iz. Geŕiaren ezufa. Cieŕ-ezuŕ.

geŕcu. (sukaide): *iz.* Zoŕotza dan burni-ziria; bertan, sutan jartzeko, eŕe nai dana sartzen da. I: Ikus.: Buŕuntzi. Gieŕain, gideŕin, burduntzi, gingaŕain, gingaŕin, keŕen. (abere); iz. Salida oso uzkufa duen aberea.

gefenbete. (aragi): *iz.* ikus.; Geŕentara.

gefendu. (meera): *ad.* Mee jaŕi edo biurtu.

gefenkada, (tanpa): *iz.* Buŕuntziaz emandako tanpa.

gefenkari, (ezpata-joku): izond. Ezpata txikiaz ezpata-jokuan Itches dana.

gefenkatu. (ezpata): *ad.* Ezpata estuaz zauritu.

gefentara. (aragi): *iz.* Geŕenean sal diteken aragi-aindoa. I: Geŕenbete.

geŕentasun. (lazapeu): *iz.* Makaltasuna.

gefentu. (ule): *ad.* Uleak laztu. (mintzabide): *ad.* Aŕitasun edo atsekabea emateko, zerbait esan.

geŕentxitxi. (aragi): iz. Aragi eŕeta.

gefentxo. (sukalde): *iz.* Galen edo buŕuntzi txikia.

geŕentze. (soin): *iz.* Ikus.: Geri. 1: Gcfentzu, geŕuntze, gefontze, gaff, geŕintzi, geŕuntza, geŕi-atze. (bizkat); L. Berbera.

gefentzizica. (aizto): iz. Geŕenaz edo bayonetaz emandako ziztada.

geŕentzu. (bizkaŕ): *iz.* ikus.: Geŕenlze. I; Geŕonize, gefuntza, geŕuntze.

gefentu. (longain): *iz.* ikus.: Lougein motz. (lotura); *iz.* Garikoak lotzeko lotura.: Geŕostu, lasta-gefiko. (pari): *iz.* Berbera.

gefestuki. (geŕikatze): *iz.* Ikus.: Geŕiko. I: Gefi-atze, geŕestun.

gefestuko. (sai-abere): *iz.* Afanpela jartzen dan sai-aberearen soin-atala. (ao-ugal): *iz.* Berbera.

gefestun. (geŕikatze): *iz.* Ikus.: Gefiko. Geŕi-atze, geŕestuki.

gefestutu. (ao-ugal): *ad.* Aŕanpelak

gefestntze. (ao-ugal): *iz.* Aŕanpeiak jartzearcn egipena.

gen. (coin): *iz.* Soñcan, gaiaren goraxeago dagoen soñaren zati estuena. I: Gaff, geŕontze, geŕuntza, geŕuntze, geŕentze, geŕentzu, geŕintzi, geŕialde, ziergila. (lepo): *iz.* lkus.: Lepo. j; Gaŕi.

gefi-alda. (burni): iz. Ikus.: Gaŕikaida.

gefi-aldeko. (coin): *Izond* **Bizkataren** beko alde ta giai dagokiena. I: Geŕuntzetako.

geñ-ntze. (geŕikatze): *iz.* Ikus.: Geŕiko. Geŕestuki, geŕestun. (coin): iz. Ikus.: Gefentze. I: Geŕontzc.

gull-goñ. (lain): iz. Lafuan sartzen dan negala. : Gefi-negal.

geŕi-tolraŕl. (ao-ugal): iz. Aŕanpela tinkotzeko **lokafia.**

gefl-me. (gefikatze); *izond.* Geŕikatuta dagoena.

gefi-negal. (late): *iz.* Ikus.: Geŕi-goŕi.

gefi-txori. (txori): *iz.* Txori-mota bat.

gefi-ugal. (geŕikatze): iz. Ezpata eramateko geiikoa.

gefi-xingola. (geŕikatze): *iz.* 1ru-biuŕczko geñkoa.

gefl-zilau. (coin): *iz,* Geri uzkuŕa duena; zukoduna dan geŕia.

gefiaida. (bumf); iz, ikus.: Gaŕikalda. Gcŕigalda.

gefialde. (soin): *iz. ikus.:* Gaŕi. I: Geri.

gefibigain. (geŕikatze): iz. Zalua dan geŕia.

geñkapen. (geŕikatze): iz. Soñaren zati bat geŕikoz edo lotailuz inguratu, geŕikatu edo biribilkatzearen egipen eta ondorioa.

geñkatu. (gelikatze): *ad.* Soñekoaz edo beste gauza bateaz geŕia Maw-an$_t$. I: Geŕikoa geŕian ipiñi. j: Gefikotu, geŕilotu.

GEŔiKATZE. *iz.* Soñekoaz edo beste gauza bateaz geŕia inguratu, tinkatu edo estutzcarcn egipena. II (atsikipen), (biribilkapcn), (bureztun), (galartzu), (inguni), (itxitura), (janztura), (lntura), (meartasun), (mugadura), (sarpen), (zapa).

gefiko. (gefikatze): iz. Prakak geŕian estekatzeko, erabiltzen dan naŕuzko edo eundnra gogoŕezko zeŕenda. L; Soñekoa geŕian estutzeko, emakumeek darabilten galartzu edo ugaltxoa. I: Gaŕandela, gcŕontzeko, geŕi-atze, geŕestuki, geŕestun, gefiko-uat, geŕikuak, gañko, geŕintzi, gefontzeko, zinta. II (ado).

gefiko leaf. (izaŕ): iz, Lurguŕiko gañean agertzen dan izaŕa.

geŕiko-azuŕ. (iokezuf): iz, ikus.: Gefontzegiltz.

gefiko-saitzaile. (geŕikatzc): Load. Geŕikoak saltzen dituena,

gefiiko-ual. (gefikatze): *iz.* Ikus.: Geŕiko. Geŕikuak, gefikual.

geñka-ukaldi. (geŕikaize): *iz.* Geŕikoaz emandako tanpa. (tanpa); ŕz. Berbera.

gefikodun. (gefikatze): *izond.* Geŕikoa daukana.

geuikoglle. (geŕikatze): *izond.* Geŕikoak egiten ditucua. I: Geŕikogin. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

geŕikogiu. (geŕikatzc): *izond.* ikus.: Gefikogile.

gefilcomin, (oñaze): *iz.* Geŕuutzan izaten dan ezuerizko oñazea. I: Geŕiiuin, gefontz-min, geŕontzeko min.

gefilotu. (geŕikatze): *ad.* 'Urns.: Geŕikatu. Gefikotu.

gefimeatz, (gaztañondo): iz. Gaztaiña-mots bat.

geŕintzi. (sofa): *iz. Ikus.:* Gaŕi. j: Geŕi, geŕentze, geŕentzu, geŕontze, geŕuntze, geŕuntza, gefintz. (geŕikatze): L. Ikus.: Gefiko. : Gaŕiko, gelontzeko.

geŕipeko. (soingain): iz. Iztaŕak estaltzeko, geŕitik jaŕita **dagcen** fungalĭa. (praka): iz. Tgerirako erabiltzen dan praka motza.

geñratu. (geŕika€ze): *ad.* Gefian bildu.

gefiratze. (gelikatze): *iz.* Geŕian biltzcaren egipena.

geŕlztura. (janztura): *iz.* Soileko motz bati arian-ezaeian jartzen zayon zatikoa.

gefondo. (getikatze): *iz.* Geri andako sob= zatia.

gefontz-min. (oñaze): *iz.* Ikus.: Gefikomin. j: Geŕimin, geŕontzeko min, geŕunt'zeko min,

gefontze. (alkondara): iz. Suña gefikatzeko, emakumeek erabiltzen duten barneko jazkia. : Jipoi, gorontz, bulaŕetako, geŕuntze, geŕontze-kara, gorpitx, gorputz-estun, goŕotz, goruntza, korpilz, justai, tipoi, xipoin. (geŕikatze): *iz.* Giza-gorantza. (soin): *ŕe.* Celia, gala, geŕentze, genmtze, geŕuntza, gefentzu, ziergila. 1/ (geŕikatze). (bizkaf): 11 *iz.* Berbera.

gefontse-kara. (aikondara): iz. Ikus.: Gefontze.

gefoutzegiltz. (lokezuŕ): iz. Gcŕazuŕaren **lokezufa.** 1: Geŕiko-azuŕ.

gefontzeko. (gefikatze): *iz.* ikus.: Geŕika. €: Gaŕandela, geŕuntzeko, gaŕiko, geŕintzi, zinta.

geŕrmtz-aspil. (gi ltzuŕin): Giltzuŕiñaren ezuŕa.

geŕuntz-egiie. (atkondara): *izond.* Gefonteak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

gefrrntz-saltzaile. (alkondara): *izond.* Geŕontzcak saltzen ditucna.

gefuntza. (bizkaŕ): *iz.* Bizkaŕaren beko ta erdiko zatia. (sain): *ie.* thus.: Gaŕi. j: Geri, geŕentze, geŕentzu, gefontze, get nrtze, geŕintzi.

gefuntza-giaf. (giñaŕe): iz. Geŕuntzarcn giñnŕea.

gefuntzak autsi. (sain): *ad.* Bizkaf` ezufa autsi.

gefuntzatu. (alkondara): *ad.* Geŕontzea geŕestuta jaŕi.

gefuntze. (alkondara): *iz.* Ikus.: Geŕontze.: Justai. (coin); *iz.* Ikus.: Gaŕi. Geŕi, getentze, gefontze, geŕintzi, geŕunlza, geŕuntzee. (bizkaŕ): ^! *iz.* Berbera. (giltzuŕin): II *iz.* Ikus.: Giltzuŕin. (janztura): f j *iz.* Emakumeek anka-ezuŕen gaitean ipintzen dutnn burkotxna zaipekoak erori ez ditezen eragozteko.

geŕuntze-laŕu. (lain): iz. Sizkaŕari dagokion aberearen lafu-zatia.

geŕnntze-saltoki. (alkondara): *iz.* Geŕontzeak saltzen dirau tokia.

geŕuntzetako. (soin): *izond.* Ikus.: Geŕi-aldeko.

gersti. (atsikipen): *iz.* Auto/fin baton lopidea.

gert-erauak. (gertuera): *iz.* Jakintza bat ikasteko, auŕetik gertutzeko dagozen ezagupenak edo arauak.

gert-arauzko. (gertuera): *izond.* Gert-aranai dagokiena.

gort-arazi. (zio): *ad.* Zerbaiten Zion izan; eragin.

gert-irndi. (elebeŕi): iz.ikus.: Elebeŕi.

gerta. (gertakari): *ad.* Thus.: Gertatu.]: igaro.

gerta beñ. (gertakari): *izond.* Oraintxe gertatu dana.

gerta bitxi. (gertakari): *iz.* Ustegabezko gertakaria.

gerta-agiñean.(uŕentasun): *adond.* Bereala gertaizeko egotea. J: Gertatzer, gotta-aim).

gerta-agiri. (edespen): *iz.* Bilera batean izandakoaren edespena, idatziz egiña.

gertu-alako. (egitegun): *bond.* Aldiztiari dagokioua.

gerta-beaŕ.(eldubeaf):iz. Guztia eidubeaŕez jazo beaŕ data irizten duen irakaspena.

gerta-bide. (zio): *iz. Ikus.:* ZIo. J: Sol-bide.

gerta-egun. (egitegun): iz. ikus.; Egitegun. i: Urte-egunak.

gerta-ezin. (egin): *izond.* Egin ezin ditekena.

gerta-gabe. (gertakari): *izond.* Gertatu ez dana.

gerta-gai. (gerlakari): *iz.* Gertatzekoa dana. J; Gertakai.

gerta-giro. (adiontasun): *iz.* Ikus.: Adiontasun.

gerta-itz. (adilz): *ad.* ikus.: Aditz. I; Eraskitza.

gerta-lanalc. (gertucra): *iz.* Zerbait gerta dedin auŕetik egindako lanak. J: Gertu-beaŕak.

gerta-uŕen. (uŕentasun): *bond.* ikus.: Gerta-agiñean. I: Gertatzer.

gertabeŕitu. (antzerti): *ad.* Zerbait antzeztu. (gertakari): *ad.* Beŕiz gertatu.

gertaera. (gertakari): *iz.* IInrs.: Gertakari. j: Gcrtaketa, gertakizun, gertakuntza, gertagi, gertaki, gertari, kausiño,jazocra,jazokuntza,jazokun, jazomen.

gertagaitz. (itxuragabetastm): *bond.* Gertatzeko zala dana.

gertagaiztasun. (itxuragabetasun): *iz.* Gertatzeko zailtasuna.

gertagañ. (gertakari): *izond.* Gertatu ditekena. J: lkus.: Gertakoŕ.

gertagañtasun. (gertakari); *iz.* Gertatu al-izatea.

gertagi. (gertakari): *iz.* Thus.: Gertakari. Gertaera, gertaketa, gertakizun, gertakuntza, gertaki, gertari.

gerta gaitz. (zoritxaŕ): iz. Ustekabez gertatutako ezbeaŕon bat.

CERTAKAltl. *iz.* Gertaizen dana. J: Ustekabeko jazokuntza. j: Elantz, elarantza, elkari, craskin, arteki, gertaera, gertakizun, gertakuntza, gertamen, gertaketa, gertagi, gertaki, gertari,kausiuo,jazoera,jazokuntza, jazon, jazokun, jazomen, joan-etorki, jazopen. II ((adiontasun), (altasun), (edesti), (eldubeaŕ), (ezlen-ikuste), (cz-uste), (izaeea), (ondoreko), (oraiiiaidi), (zernola), (zori). (ezlen-ikuste): *iz.* Ustekabean gertazen dana, gems (adiontasun): JJ *iz. Ikus.:* Gertaldi.

gertaicari e. (ez-ustc): *adond,* Ustegabekoz gertatea.

gertakera. (gertakari): *iz.* Gertatzearen era. : Jazokera.

gertaketa. (gertakari): *iz.* ikus.: Gertakari. I: Gertaera, gertakizun, gertakuntza, gertagi, gertaki, gertari.

gertakide. (egiantz): *izond.* Egiantzekoaren hides dana.

gertakizun. (altasun): *iz.* Gertatu ditekena ala ezin ditekena. (gertakari): *iz.* Ikus.: Gertakari. : Gertakuntza, gcrtacra, gertaketa, gcrtagi, gertaki, gertari. (iragarpcn): (iz. Ikus.: Iragarpen.J:Igarpcn.

gertakizun-jakintza. (jakintza): *iz.* Geroko gauzaen **jakintza.**

gertakoŕ. (gertakari): *izond.* Eŕaz gertatu ditekena. I; Tkus.: Gertagaŕi.

gertakortasun. (gertakari): *iz.* Eŕaz gcrtatzeko al-izatea.

gertakuntza. (gcrtakari): *iz.* Ikus.: Gertakari. ; Gertacra, gertaketa, gertakizun, gertagi, gertaki, gertari.

gertalan. (esku): *iz.* Eskuz egiten dan edozein egipena.

gertakari. (gertuera): *izond.* Gertutzen ari dana.

gertaldi. (adiontasun): *iz.* Zerbait egiteko dagoen adiontasuna. J: Gerakari, jasa. (antzerti): *iz.* Antzezkizunaren ekitaldia.

gertalditxo. (edespen): *iz.* Zerbaiten befi emateko edespen rnotza, J: Gertaritxo.

gertamen. (gertakari): *iz.* Ikus.: Gertakari. : Gertaera, gertakizun, gertakuntza.

gcrtantzo. (elebeŕi): *iz.* Ikus.: Elebefi.

gertanza. (ezargai): *iz.* Ikus.: **Ezargal.** j: Eraski, eraskin.

gertamen. (gertakari): *iz.* Gertatutakoa. ikus.: Gertariko. J: Gertaturikako, jazon.

gertari. (gertakari): *iz.* ikus.: **Certakari.** Gertaketa, gertakizun, gertakuntza, gertagi, gertaki, gertaera.

gertari-zale. (izaera): *izond.* Bore iritzietarako, izatasuna oñaŕiz artzen duena.

gertaridun. (edespen): *bond.* Edespena egitekoa dana. J: Gertarizko, gertatuzko.

gertariko. (gertakari): *bond.* Gertatu dana. : Gertatutako, gertaturikako. (: Ikus.: Gertapen.

gertaritxo. (edespen): iz. Ikus.: Gertalditxo.

gertarizko. (edespeu): *bond.* Ikus.: Gertaridttn. I: Gertatuzko.

gertasun. (lastertasun): *iz.* Ikus.: Lastertasun. (artakotasun): *iz.* ikus.:

Artakotasun. Peskiza. (gertuera): II ŕz. Ilats.: Gertuera.: Gertu-aidi.

gertatu. (gertakari): *ad.* Jazo, iragan, izan. 1: Apukadu, gerta, gertau, igaro, jazon. (aurkintza): *ad.* Buruz-buru egin. (gertuera): II *ad.* Gertu, atondu, gerta, gisatu, gertu-izan, rnodutu. (zori): II *ad.* Zoriau izan. I: Gerta. (gertuera): II *ad.* Ikus.: Gertu.

gertaturikako. (gertakari): *izond.* Ikus,: Gertariko. I: Gertatutako. I: Ikus.: Gertapen.

gertatutaka. (gertakari): *izond.* Tkns.: Gertariko. I: Gertaturikako.

gertatuzko. (edespen): *izond.* Ikus.: Gertaridun. I: Gertarizko.

gertatzeik. (gertnera): (road. Gertupenak egitcn dituena.

gertatze. (egin): *iz.* Egitea. I: Jazote.

gertatzeko. (geroko): *izond.* Etorizekoa dana.

gertatzer. (uŕentasun): *frond.* Ikus.: Gerta-agiiiean. : Gerta-oŕen.

gerto. (bctetasun): *(road.* Benetasunez ari dana.

gertu. (gertucra): *izond.* Zerbait egiteko jaŕita dagoena. I: Gert, gertatu. I: Egiña izan dedin, zerbait gertatu, gertu-izan, modutu, rnoduztatu. (urbiltasun): *adond.* Urbil agates. I: Gertuan. (ezlen-ikuste); I *iz.* ikus.: Gertakari. (zurkaitz): II *izond.* Tinkoturik dagoena. (eskiertasun): II *izond.* Eskier dagoena. (ezarmen): II *ad.* Egokiro jai!, (oyutza): II *oyu.* Adi!, hegira!, kontuz!

gertu-aldi. (gertuera): ŕz, Ikus.; Gertuera. I: Gertasun.

gertu-beafak. (gertuera): *iz.* Ikus.: Gerta-lanak.

gerta-bide. (gertuera): *(road.* Gertutzen duena.

gertu-gabe. (gcrtuera): *(rand.* Gertuerarik gabe dagoena.

gertu-gabetasun. (gertuera): *iz.* Gertuerarik ez izatea.

gertu-gabetu. (gertuera): *ad.* Ikus.: Gertueztu.

gertu-gertuan.(alborakuntza): *adond.* la-ia, (adioutasun): *adond.* Oso adiontasuncz.

gertu-izan. (gertuera): *ad.* Ikus.: Gcrtatu. I: Gertu.

gerta-lan. (gertuera): iz. ikus.: Gertuera. I: Gertumen.

gertu-sayo. (sayo): *iz.* Gerturik egoteko sayoa.

GERTUERA. *iz.* Nai dan ondorea eman dezan, zerbait araberatu ta kirian jartzearen egipen ta ondorioa.: Atre-asmo, Gerkunde, gertasun, gcrtu-aldi, gertutasun, gerta-lan, gertumen, ingirune, geruun. Iŕ (aintzin-solas), (aŕangura), (eŕeatasun), (eskuarte), (len-ikuste), (montio), (ornidura).

gertuera. (urbiltasun): *adond.* Urbil dagoen toki bittern.

gertueztu. (gertuera): *ad.* Gertuera eragotzi. I: Gertu-gabetu.

gertugaŕi. (gertuera): *(road.* Gertutzeko egokia dana.

gertuki, (eskiertasun): *adond.* Eskiertasunez, eskicrki ari-izatca.

gertuko. (urbiltasun): *izond.* Urbil dagoena.

gertumen. (gertuera): iz. Was,: Gertuera. Gertu-lan.

gerturatu. (urbiltasun): *ad.* Urbildu.

gerturatze. (urbiltasun): iz. Urbillzearen egipena. I: Gertutasun.

gerturik. (gertuera): Load. Gertuta dagoena. I: Gert.

gertutasun. (gertuera): ŕr. Ikus.: Gertuera. (urbiltasun): *iz.* Urhiltzearen egipena. I: Titus.: Gerturatze.

gertute-lan, (gertuera): *iz.* Gertueraren egipena.

gertatu. (gertuera): *ad.* Gertueraz jafi. I: Uartu.

gertutzaile. (gertuera): *izond.* Gertututzen duena. I: Gertutzalc.

gertutze. (gertuera): iz. Ikus.: Gertuera. Ingirune,ingurakune.

gertutzeko. (gertuera): *(road.* Gertutzea egitekoa dana.

gertuz. (eskiertasun): *adond.* ikus.: Eskierki. I: Ziurki. (zalantza): *adond.* ikus.: Bearbada.

gertuzko. (ez-uste): *izond.* Ustegabekoa dana.

geruala. (berandura): *adond.* Ikus.: Gerorako. I: Geroko, gerokotz, gerualat.

geruaratu. (epe): *ad.* Ikus.: Geroratu. I: Gerorakotu, gerokoratu.

geruna. (begi): ŕz. Ikus.: Geun.

GERUZA. iz. Iraitz balms gañean edazten dan mucta berberazko gat edo izakayen azala. I: Telada. II (estaldura), (meta).

gesai. (ur): *iz.* ltxasoko ura. I: Gexal. (itxaso): *iz.* Barbara. (leyai): II *iz.* Tkus.: Gandu. I: Kaiu. (adaŕ): II *iz.* Erdi urtuta dagoen eduia. (lalsun): II ŕa. Latsun-ura. (aragi): II *iz.* Aragiaren uriña. (gatz): II *iz.* Tkus.: Gatzun. (bass): II *iz.* Ikus.: Leputz. (some-jario): II *ŕn.* Ikus.: Zarne. (odol): II *iz.* Odol-gazura.

gesai-aldi. (urtze): iz. Izotza urtzea, (izotz); ŕz. Berbera.

gesal-aztikeria. (izkutukcri): *iz.* Ur gaziaz egindako aztikeria.

gesai-belaf. (landare): ŕz. Zerbakania dan landarea, berakibelaren antzekoa dana.

gesal-etxe. (gatz): iz. Catza gertutzen dan tokia.

gesal-ugatxiz. (ezabizi): *iz.* Ikus.: Usi.

gesalaga. (gatz): (a. Gates dagoen tokia.

gesaldu. (urtze): *ad.* Izoztuta zegoena urtu. I: Scudafen bat heroaz urtu. I: Gesaltu. (geza): *ad.* Gezalaz estali edo bete.

gesaldura. (urtze): *Iz.* Urtzearen egipena.

gesale. (gate): *iz.* Tkus.: Gaziaska. Gazitcgi.

gesaletia. (jalkin): *iz.* Eztiaren jalkiña.

gesalgafr. (urtze): *izond.* Urtu ditekena.

gesalketa. (urtze): *iz.* Scudaŕa dan zerbait ubil biurtzea,

gesalkos. (urtze): *frond.* Sendafa dan zerbait ubil biurtzen dueua.

gesaltsu. (ur): *izond.* Ur ugari daukan tokia.

gesaltze. (ultra): *iz.* ikus.: Urtze.

gesaluiña. (itxaso): *iz.* Itxasoko ura gaztunaren uiña.

gesaiuŕ. (gezal): *iz.* Gezala daukan lufa.

gesi. (geroko): *iz.* Geroko unealdia. Gexi, gesu.

gestakeri. (gaiztasun): *iz.* Ikus.: Gaiztakeri. I: Gaixtakcri.

gestcra. (aŕi): iz. Zoioztako afia. I: Gextera, geztera, gezaŕi, geztara, geztaŕi, gcztegcra.

gesteraldi. (erle): *iz.* Erlauntzetatik eztia kentzcka aldia.

gesteratu. (erle): *ad.* Erlauntzetatik ezlia kendu. (ezti): *ad.* Berbera. (irentze): II *ad.* Abereak ireudu. I: Kerestatu, irendu.

gesteratze. (erle): *iz.* Erlauntzetatik eztia kentzcaren egipena.

gestero. (auntz): iz. Irenduta dagoen akeia.

gesto. (biuŕitze): *izond.* Tkus.: Gaizto. I: Geslu, gaixto, gexto.

gexto. (biuŕitze): *izond.* Ikus.: Gaizto. I: Gesto, gcrtu, gaixto.

gesu. (geroko): *iz.* Tkus.: Gesi. I: Gexi, gexu.

gesuko. (uŕentasun): *izond.* Berealakoa.

geta. (meta): *iz.* Was,: Meta. (aindo): *iz.* Ikus.: Abide. I: Keta.

getozka. (landare): *iz.* Azi atalbikoa dan landarea, baratzekaria bezela erabiltzen dana,

getxokaran. (aranondo): iz. ikus.: Aranzuri. j: Getxakaran.

gets. (izenorde): *Lord.* Gu orobat.: Ikus.: Gerok, geurok. (ants): *iz.* Txokoetan egiten dan autsa, j: Geun, geuso. (anniarma): II iz. Armiarmak dagien oyala. j: Gems., geun.

geugandu. (erakarpen): *ad.* Gureganatu. Geuregandu,

geugazko. (izenorde): *iza'd.* Guri dagokiguna.

geukeri. (norbcrekeri): iz. Gurea dan norberekeria. I: Geurekol, geurckoitasun.

geun. (begi): iz. Begietan egiten dan lañea. Geruna. (auts): *iz.* Ikus.: Geu, geese. (armiarma):) *iz.* Berbera. ⁂ Gann, guen.

gentle. (esne): ŕa. Ikus.: Esnebikain. I: Esnegain, esnegurin, esneguu, esnemami.

geundu. (umotasun): *ad.* Oro umotuta egon. (begi): *ad.* Begiak geunez bete. I: Geuntu.

geuneztu. (ants): *ad.* Geuaz estali.

genre. (izenorde): *izord.* Gure, gure-.gurea, ikus.: Genren, geuron.

geuregandu. (erakarpen): *ad.* Ikus.: Geugandu. : Gureganatu.

geurekoi. (norberekeri): *izond.* Ikus,: Geukeri, j: Geurekeria duena.

geurekoitasun. (norberekeri): ŕz. Ikus.: Geukeri,

geurekoitasun. (notin): *ŕa* Gurea dan nortasuna,

geuren. (izenorde): *izond.* Geurea, gurus, geronena,geuron.

geuretaf. (atxikidura): *ŕzond.* Geurearen aide dagoena, Geutaŕ.

geuretu. (arisen): *ad.* Zerbait gurea egin, ^: Geuretzakotu,

geuretzakotn. (arpen): *ad.* Ikus.: Geuretu,

geurez. (izenorde): *izord.* Gure aidetik, gurea danez,

geurezko.(izenorde): *Lord.* Gure-gurea dana, gureari dagokiona.

genrok. (izenorde): *izod.* **Ikus.:** Gun. j: Gerok.

geuron. (izenorde): *izord. Ikus.:* Genre. I: Geuren.

geurtz. (urte): ŕa. Datofen urtea. I: Geurz, gears.

geurtzdara. (urte): *adond.* Datoŕen **urteruntz.**

geurtzko. (uric): *izond.* Darden urreari dagokiona.

geuso. (ants): *iz,* ikus.: Geu. j: Geun. (cundura): *iz.* Eundegian egiten dan ilauna. : Gilbo, keuso.

geutaŕ. (atxikidura): *izond,* ikus.: Geuretaŕ.

geutartekoa. (sendi): *iz.* Gum aidea.

geutu. (zurmin): *ad.* Zurmiñez estali.

gexa. (kolokadura): *izond.* Kolokaduraz ari dana.

gexagoto. (geikuntza): *adond.* Geixeago, zertxobait geyago.

gexal. (ur): *iz.* Gesal itzaren ñogafia. Ikus,: Gesal. (critasun): *Land.* Erixka dagoena. Gexoti, gexoki.

gexal-mexal. (aultasun): *izond.* Aul dagoena. Gexa-mexa.

gexi. (geroko): *iz.* Ikus.: Gesi. I: Gesi itzareu aidaketa, gesu.

gexo. (eritasun): *izond* En dagoena. Tkus.: Gaiso, geixa.

gexodun. (eritasun): *izond* Eritasuna duena.

gexoki. (eritasun): *izond* fiats.: Gexal. Gexoti.

gexosagaf. (igali): Le. Tkus.: Trasagaŕ. I: Irasagaŕondoren igalia.

gexoti. (eritasun): *izond* Tkus.: Gexal. Gexoki.

gexotu. (critasun): *ad.* Eri geratu. j: flats,: Eritu.

gextera. (oŕi): iz. Zorozteko oŕi txikia. Ikus.: Gesture.

gextoto. (biuŕitze): *adond.* Gaizki an-izatea. Gaixtoto.

gexuf. (gezur): *iz.* Gezuf txikia.

gexufetan. (gazer): *Wow!.* Gezuf txikietan ari-izatea.

geyago. (aditzondo): *adond.* **Aindo** aundiagoaren asmoa adierazten duels Bra. I: Geyago, geyagoro, geyo, geigo, geyagoro, yago.

geyago-gurako. (gura): *izond.* Zerbait lortzeko gura bizia duena; ifitsa duena.

geyago-gurako. (gura): *izond* Andigura dana.

GEYAGOKA. ŕz. Ororen artean eskeinlati onenari egiten rayon salpena. I: Era berean ematen dan itunpena, geyenetan ororen arazoetan egiten dana. : Antxera, saltzaro. (geikuntza): *iz,* Enkante bateau lehengozjaŕitako salneuŕiak geitzea edo geyeraztea. II (ondasun), (saleroste), (salneuŕi).

geyagokari. (geikuntza): izond. Enkante baleen salneufiak gora-eragiten dituena.

geyagoki. (aditzondo): *adond.* Geyagoz ari-izatea.

geyagoko. (nagusitasun): *izond.* Goragokoa dana.

geyagoko. (zio): *adond.* Kari aski gabe. ^: Geyagako bank.

geyagura saidu. (geyagoka): *ad.* Geyagokaren bider saidu.

geyagoro, (aditzondo): *adod.* Ikus.: Geyago. I: Geigo. (geikuntza): *adond.* Berbera.

geyagotan. (osterakuntza): *adond.* Geyagoz ari izatea; safiago.

geyagotu. (geikuntza): *ad.* Geitu. Geigotu.

geyagozko ondaf. (gaindi): ŕa. **Gaindiz** egitean geratzen dan **kondaŕa.**

geyegi, (aindo): *izond.* Aindo aundiegia dana. j: Ikus.: Geitxu, geizko,]afegi, sobera.

geyegi-eza. (ncuŕitasun): *iz.* Ikus.: **Neufitasun. j:** Neufibide.

geyegi-izan. (gaindi): *ad.* **Gaindiz** izan.

geyegi-jale. (azkuŕi); *izond.* Asko ta iskiz jaten duena.

geyegi-jate. (azkuŕi): *iz.* Asko ta iskiz isles.

geyegiatasun. (gaindi); ŕa. ikus.: **Gaindi.** Geyegikeri.

geyegikeri. (gaindi); *iz.* lkus.: **Gaindi.** Geyegiatasun, baño txa`a dan titsaz. Geyegizkeria. (geikeri): *iz.* Ikus.: Geikeri. I: Geyegizkeri, geyegizkeria, inobrekeria, nobizto.

geyegikeriz. (gaindi): *adond.* **Gaindiz** ari-izatea. I: Geyegiz, geyegizkoraiño.

geyegiko. (gaindi): *izond* Gaindiz egiña dagoena.

geyegitasun. (gaindi): *iz.* Ikus.: Gaindi. ^: Neuŕigabetasun,

geyegitsu. (gaindi): *izond.* Gaindizkoa dana.

geyegitu. (gaindi): *ad.* Erkatzen dime bi gannets artean, bat busies baño aundiago edo ugariagoa izan.

gcyegitxo. (neuŕitasun); *adontd.* Neufitasun gabe ari-izatea.

geyegitze. (gaindi): *iz,* Ikus.: **Gaindi.**

geyegiz. (gaindi): *adond* Ikus.: Geyegikeriz. Geyegizkoraiño.

geyegizale. (gaindi): *izond.* Gaindizko zaletasuna duena.

geyegizlca. (geikeri): *adond.* Geikerietan ari-izatea.

geyegizkeria. (geikeri): iz. Ikus.: Geyegikeni. (gaindi): ŕa. Ikus.: **Gaindi.** ^: Geyegikeri.

geyegizko. (geikeri): *izond.* Geikerietan ari dana. (gaindi): *izond.* Gaindizkoa dana.

geyegizkoraiño. (gaindi); *adond.* Ikus.: Geyegikeriz. [: Geyegiz.

geyen. (aindo): *izond.* Aindo aundiena. (gaŕantzi); *izond.* Nagusia dana. (geikuntza): jj *adond.* Aundiena, beñena, nagusiena edo ugariena =bait dala adierazteko aditzondoa.

geyen baten. (orokardura): *adond.* Geyenetan ad-izatea.

geyen-ematIe. (geyagoka): *izond.* Geyagoka batean geyen eskeintzen edo ematen duena.

geyen-geyenez. (geikuntza): *adond.* Ikus.: Geyenean. Geyenez.

geyen-saldua. (saleroste): *izond.* Geycnik saldua izau dana.

geyen-talde.(geikuntza): *iz.* Geyenen multzoa.

geyenak. (aindo): *adond.* Geyen dagozenak.

geyenaz. (aindo): *adond.* Geyenean.

geyenbat. (auŕetasun): *adond.* Baste guztia baño lenagokoa izatea. I: Geyenetan, guzien-guzienean.

geyendu. (gurenda): *ad.* Ikus.: Garaitu. I: Geitu, txapindu.

geyenean. (geikuntza): *adond.* Ororen geyagoan.I: Geyenez,geyenik, geyenerat,geyen-geyenez.

geyeneko. (aundiera): *izond.* Oso aundia dana.

geyenen. (geikuntza): *adond.* Geyenak diranena izatea.

geyenentzako. (geikuntza): *adond.* Geyenak diranentzat izatea. (Izaki zentzundunai buruz). Ikus.: Geyenctarako.

geyenerat. (geikuntza): *adond.* Ikus.: Geycnean. I: Geyenez, geyenik.

geyenetako. (osterakuntza): *izond.* Maizeua dana.

geyenetan. (osterakuntza): *adond.* Geyonbat, maizenean. : Guzien-guziencan.

geycnetarako. (geikunizA): *adond.* Geyenak diranentzat izatca. (Izaki zentzungabekoai buruz). j: Ikus.: Geyenentzako.

geyenez. (geikuntza): *adond.* lkus.: Geyenean. I: Geyenik, geyenerat, geyen-geyenez.

geyenezko. (aundiera): *izond.* Aundiena dana.

geyengo. (nagusitasun); *iz.* Ikus.: Nagusitasun. I: Geyengotasun. (duintasun): *iz.* Ikus.: Duintasun. (aundiera): II iz. Aundiagoa dana. Geyengo osoa = Zearo aundiagoa dana. Batezbesteko geyengoa = Osorik aundiagoa eziana.

geyengotasun. (nagusitasun): *iz.* Thus.: Nagusitasun. I: Geyengo.

geyenik. (geikuntza): *adond.* Ikus.: Geyenean. I: Geyenez, geyenerat.

geyentasuu. (almen): *iz.* Aginpidea, almena izatea. Geyentarzun. (bikaintasun): *iz.* Tkus.: Bikaintasun.

geyentsu. (geikuntza): *adond.* Gutxi gorabera geyenak izatea.

geyenzi. (geikuntza): *adond.* Ia geyenak izatea.

geyera. (ezkontza): *iz.* Ikus.: Geirak, I; Geyon, geyuua,

geyetan. (arinfe): *adond.* Ariuŕean art-izatea.

geyez. (dei-egikuntza): *adond.* Deitzen ari-izatea.

geyoka. (etikcta): *adond.* Etiketan ari-izatea.

geyen. (czkontza): *iz.* Ezkontzarako deyak; ozkon-deyak. I: Geyuna, geirak, geyera, gcyo.

geynna. (ezkontza): *iz.* Ikus.: Geyon. I: Geirak, geyera.

geza. (gezatasun): *izond.* Gatzik eztaukana. I: Lergo. ikus.: Ur motel. (gezi): *iz. Ikus.:* Gezi. Islo. (sagaŕondo): II *izond.* Mingatza eztan sagaŕa. Mote balzuk dagoz: Gaza geltz, gezagoŕi, gezagozo, gezamin, gezazuri.

geza-goñ. (madariondo): *iz.* Madari goŕia.

gezada. (aiztaga): *iz.* Aiztagaz emandako tanpa.

gezagozo. (gezatasun): *izond.* Gatzik eztaukana ta mingatza eztana.

gezagozotu. (gezatasun): *ad.* Ura geza biurtu. I: Gezagozatu.

gezakerie.(gezatasun): *iz.* Tkus.: Gezatasun.

gezaki.(gezatasun): *adond.* Gezatasunez ari-izatea.

GEZAL. iz. Gatz moteldua, gatzu-gaŕatz eta potasizkoarcn alkartzetik sortzen dana; margoz, urdiña; aokeraz, ozkil, mikatz eta iguingaŕia; lefautsa egiteko erabiltzen da. I: Gatzefe, gatzukeŕ, galz-beŕl, gazukeŕ. (zome-jario): *iz.* Zauri, txoskoŕ, coin-eon gorbiztuen eta abaŕetik jario oi dun iroa, lodi ta mists dana. I: Osu. (gazta): B iz. Gaztak botatzen duen ura. (itxaso): *(iz.* Itxasoko um. (gatz): H *iz.* Gatzez beteta dagoen ura. j; Urdandegi. (sulbuŕ): II iz. Sulbuŕ-ura. (edeŕ): *iz.* Garapa mea. II (eztandagai), (kimia).

gezal-antzeko. (gezal): *izond.* Gezaltsua dana.

gezal-apaŕ. (gezal): iz. Gezalaren aguna.

geza!-lantegi. (gezal): iz. Ems.: Gezalgintza.

gezal-saltzaile. (gezal): *izond.* Gezala saitzen duena.

gezalaga. (sulbuŕ): iz. Ugatsa dagoen tokia. : ligastegi, gezala.

gezaldegi. (geza]): *iz,* Gezala bilizen dan tokia.

gezatdu. (gatz): *ad.* Gatza kendu. I: Gezatu. (urtze): *ad.* Urtu.

gezaldun. (gezal): *izond.* Gezala daukana. I: Gezallsu.

gezale. (cduŕ): *iz.* Urtutako eduz-oxiña.

gezaietxe. (gatz): *iz.* Gatza egiten dan etxea. Zcgama'n erabiltzen zan itza.

gezaleztatu. (geza!): *ad.* Gezalez bete.

gezalgai. (gezal): iz. Laspelezo metalkara, egu-aidearen Ian bostenak inguru dana.

gezalgaidun. (gezal): *izond.* Gezalgaya duena. I: Gezalgaitsu.

gezalgaitsu. (gezal): *izond.* ikus.: Gezalgaidun.

gezalgaiztu. (geza!): *ad.* Gezalgayez bete.

gezalgile. (geza!): *izond.* Gezala atontzen duena.

gezaigintza. (geza!): *iz.* Gezala lortzeko lankuutza. I: Gezal-lantegi,

gezalibaŕ. (oŕi): iz. Aŕasate'tik urbil, ia Araba'ko mugan dagoen eŕixka.

ge.altasun. (gatz): iz. Gatza eukitzearen tasuna.

gezaltegi. (gezal): iz. Gezala dagoen tokia. j: Gezaltoki.

gezaltsu. (gezal): *izond.* Ikus.: Gezaldun.

gezaltsutasun. (gezal): iz. Gezala eukitzearen tasuna.

gezamin. (sagaŕondo): iz. Sagaŕmota bat. : Gezazuri, giel-txoŕontxa.

gezaŕi. (ari): *iz. lime.:* Gestera. I; Geztern, gezi-aŕi, geztara, geztaŕi, geztegera:

GEZATASUN. *iz.* Melgeratasun, gatz-gabeko, txepaltasuna. I: Gatzbagako edo babalorezkoa don esate edo egipena. I: Aokerarik ez izatea; gate-bakoa izatea. i: Gatz-bagetasun, gatz-gabetasun, gatz-gabekeria, gatzik-eza, gezakeria, lelatasun. // (gozamen), (iguin), (kriketgabetasun), (unadura).

gezate. (saga/undo): iz. Sagaŕ-geza.

gezatsu. (gezatasun): *izond.* Gatzik eztuena.

gezatu. (gate): *ad.* Ikus.: Gazaldu. (aultasun): *ad.* Aula biurtu, indaŕa galdu. (gezatasun): 11 *ad.* Geza biurtu. Gozagatu. (burnia): II *ad.* Burnia gezatu; labegaraitik ateratzen dan burnia geza biurtu.

gezazuri. (saga/undo): *iz.* Ikus.: Gczamin. I: Gicl-txoŕontxa.

GEZI. *iz.* Yaurgigaya dan izkilua, me ta ariña, burnizko ziaz, eta aŕanbelaz yaurtitzen dana. j: Deto, geza, isto, *istoŕ,* ixtoŕ. II (azkon), (iraizkin), (izkilu), (lengorakorlasun).

gezi-antzeko. (gezi): *izond.* Geziarcn antza egiña dagocna.

gezi-aztikeri. (izkutukeri): iz. Gezien bitartez aztikeri-egipeuctan ari-izatea.

gezi-belaf. (landare): ŕz. Landare-mota bat, samuŕ dagoenean alapidea bezela erabiltzen dana.

gezi-bide. (gezi): iz..Iaurtitako gezi baton elmena,

gezi-egotzi. (gezi): *ad.* Geziak bota, iraitzi.

gezi-egozle. (gezi): *izond.* Geziak iraizten dituena. Ikus.: Gezilari, geziari, gezitari.

gezi-leyo. (gezi): *ft.* Geziak botatzeko, orma bateau dagocn idekidura. j: ltsu-leyo.

gezi-molm. (gezi): *iz.* Geziak mustuŕean darama burnizko zatikoa.

gezi-orni. (gezi): *iz.* Gezien ornitzea. J: Geziteri,

gezi-toki. (goal): iz. Gezi-untzian, gezi bakoitza sartzeko zuloa.

gezi-ukaidi. (gezi): *iz.* Ikus.: Gezikada. j: Gezitara, gezi-urtika.

gezi-untzi. (gezi): ŕa. Geziak eramateko kntxa, J: Gezi-ontzi.

gezi-urtika. (gezi): *iz.* Ikus.: Gezikada. Gezitara, gezi-ukaidi.

gezi-uztai. (gezi): iz. Geziak botatzeko aŕanbela.

gezi-xiri. (gezi): iz. Geziaren agaxka.

gezi-zauri, (goal): ŕz. Geziaz egindako zauria.

geziaga. (orizi-geŕi): ŕa. Ortzi-geŕiaren ikuŕ bat.

geziatu. (goal): *ad.* Ikus.: Gezikatu. Gezitu, geziztatu.

gezidun. (gezi): *izond* Geziak dauzkana.

gezigile. (gezi): *izond.* Geziak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

gezika. (gezi): *adond.* Geziakaz jotzen ari-izatea.

gezikada. (gezi): ŕa. **Geziaz jotzea.** 1: Gezitara, gezi-ukaidi, gezi-urtika.

gezikatu. (gezi): *ad.* Gcziakazjo. 1: Gezitu, geziztatu, geziatu.

gezitari. (goal): *izond.* Geziak darabilzkicna. : Geziari, gezi-egozle, gezitari.

gezitara. (gezi): iz. Ikus.: Gezikada. Gezi-ukaldi, gezi-urtika.

gezitari. (gezi): *izond.* lime.: Gczilari, I: Geziari, gezi-egozle.

geziteri. (gezi): iz. lkus.: Gezi-orni.

gezitu. (gezi): *ad.* Ikus.: Gezikatu. 1: Geziztatu, gcziatu.

gezitxo. (gezi): *iz.* Gezi txikia.

gezitzaŕ. (gezi): ŕz. **Gal** oso aundia.

gezitze. (gereziondo): iz, Ikus.: Gcreziondo.

geziztatu. (goal): *ad.* Ikus.: Gezikatu. 1: Gezitu, geziatu.

gezkati. (gogape): *izond.* Gogapean kezkaz eta zalantzaz ari dana. : Ikus.: Kezkati.

gezna. (ordezpen): iz. Norbaiten ardura pean gauza bat jail eda uztearen egipen eta ondorioa. j: Oŕela jaŕitako gauza bera. 1: Lanbidea. 1: Eŕepafi. (meat): *L.* Ikus.: Mezu.

geznadun. (mezu): *izond,* Ikus.: Geznari. Mezulari.

geznari. (mean): *izond.* Mezuak daramazkiena. : Mezulari, geznadun,

geznatu. (mezu): *ad.* Mezua eman cdo eraman.

geztara. (aft): *iz.* ikus.: Gestera. I: Gezaŕi, geztera, gcztaŕi, geztegera. (naŕazti): iz. ikus.: Geztera. I: Geztca.

geztaŕi. (aŕi): iz. Ikus.: (esters. j: Geztara, geztera, gezi-oŕi, gezaŕi, geztegera.

geztafitu. (sorbatz): *ad.* Ikus.: 6-cite/ant.

geztegera. (aŕi): *iz.* Ikus.: (esters. ;: Gezafi, geztara, geztera, geztaŕi.

gezteko. (sorbatz): *izond.* **Sorbatza** ateratzeko dana.

geztera. (all): *iz.* Ikus.: Gestera. I: Gezaŕi, geztara, gcztaŕi, geztegera, geztea. (naŕazti): *iz.* Sugearen miztoa. Geztea, geztara.

gezteran ibilt. (gurpil): *ad.* **Gurpitak** ziri-ziri egin.

gezteratu. (sorbatz): *ad.* Gezteraz zoŕoztu edo sorbatza atera. I; Gezlaŕitu.

gezteratzaile. (sorbatz): *izond.* Sorbatza ateratzen duena.

geztetsi. (aindurapen): *ad.* ikus.: Ainduratu. 1: Biraokatu.

geztoki. (gaiztoki): ŕz. Ikus.: Gaiztokl. Gaiztotegi.

gezu. (lastertasun): *adond.* Berealaxe. Ikus.: Bereala.

gezurbidezko, (gezuŕ): *izond.* Gezuŕezko edespenaz tortutakoa.

gezurgin. (gezuŕ): *izond.* Gezuŕak difiozkiena. j: Gezurtari.

gezurkeri. (zurikeri): *iz.* Gezufa, azpikcria.

gezurkeria. (gezuŕ): *iz.* Ikus.: Gezuf.

gezurkiro. (gezuf): *adond.* Aizunez ari-izatea,

gezurkizun. (zurikeri): *iz.* Gezuŕezkoa **dana.**

gezurlari. (gezuŕ): *izond.* Alegikeri ta gezuŕ-maiñak darabilzkiena.

gezurpetu. (isti-egipen): *ad.* Esandakoa ezereztu.

GEZUk. *iz.* Egiaren aurkako adierazpena. Anpoŕ, asmakeria, gezurkeria, gizttŕ, guzuŕ, itzuutzikeri, pote, tzotziko,ll (amaŕukeri), (aŕandikeri), (atzipe), (bilaketa), (elemcic), (geikeri), (itzulo-mitzulika), (izancza), (okeŕ), (salkuntza), (zin-gaizto), (zurikeri).

gezufa biribilkatu. (efugabedura): *ad.* Aitzakia eratu.

gezufa-egin. (gezuŕ): *ad.* ltza jan,

gezufa-eratsi. (gezuŕ): *ad.* main bat soŕerazi.

gezuf-aalke. (alke): *iz.* ikus.: Gezuŕ-lotsa.

gezuŕ-aga. (etxegintza): *iz.* Egiazkoa ez dan abca.

gezuŕ-aitorie. (tekukotasun): *izond.* Lekuko aizuna.

gezuf-aitof. (lekukotasun): *iz.* Lekukotasun aizuna.

gezuŕ-antz. (itxuragabetasun): Siñisgaitza dan esakuna.

gezuŕ-antzeko. (itxuragabctasm): *izond.* Siñistekoa cz dana. 1: Gczuŕ-irudiko.

gezuf-apaiz. (apaiz): ŕz. **Apaiz aizuna.**

gezuŕ-apaltasun. (apaltasun): iz. Egiazkoa cz dan aplatasuna.

gezuŕ-arka. (gezuŕ): *izond.* Gezurta dana. 1: Gezuŕ-axe, gezuŕ-ontzi, gezurteŕ, gczurti, gezuŕ-jario, gezurtaŕ,

gezuŕ-aska. (uraska): *iz.* Olactan dagoen ixur-bidea.

gezuf-asmaketa. (gezur): *iz.* Gezurkeri-multzoa.

gezuŕ-asmatzaile. (gezuŕ): *izond.* Gezurkeriak darabitzkiena.

gezuf-ate. (ate): *iz*. Aizuna dan atea.

gezuf-atsegin. (atsegintasun): *iz*. Atsegin aizuna.

gezuf-autarkiak. (autakuntza): *iz.* Aizuuak diran autarkiak.

gezuf-baimena. (gezuf): *iz*. Gezufezko edespenaz lortutako baimena.

gezuf-balaku. (gezuŕ): *iz*. Itxurazko losintxa. I: Gczuŕ-lausengu, gezuŕ-lcunkeria,

gezuŕ--befi.(gezu): *iz* Aizuna dan izpaŕa.

gezuf-bide. (gezuf): *iz*. *Ikus.:* Okef.

gezuf-diok *esan.* (gezuŕ): *ad.* Ikus.: Gezurstatu. I: Gezurtatu, gezurtu, gezurtarazi, gezurztatu.

gezuf-egia. (gezuf): *iz*. Marmarikatzeko edo batzuen batznk alkaŕen aurka jaŕi.-erazteko bein eta beŕiz ematen dan izpaŕa.

gezuf--egin. (gezuf: *ad.* Egia ez esatca. I: Gezuf-esan, gezuŕ-ukan, gezuŕ-eŕan, guzurtu.

gezuf-eguntz. (egitegun): *iz*. Egiazko egitegunaren aufckoa dana.

gezuf-ele. (edespen): *iz*. Zentzun txaŕekoa dan ipuña. Gezuf, ipui.

gezuf-erosle. (saleroste): *Izond.* Erosketak egitca itxura-egiten duena.

gezuf-erespen. (saleroste): *iz*. Erosketak itxuraz egitea.

gezuf-esale. (egozketa): *izond.* Noribait gezaiez zerbait egozten duena. Gezufa diñoena, gezuŕ-eraile.

gezuf-esan. (gezu): *ad.* Ikus,: Gezuŕ-egin. j: Genii-da'), gezuŕ-ukan, guzurtu.

gezufetan.(gezuf): *adond.* Gezufak esaten ari-izatea. : Gezufez, gezuf urtika.

gezuf-etxape. (gezuf: *iz*. Solastatzeko ta marmaratzeko, lagunak biltzen diran tokia. Gezurtegi, gezuŕ-toki, gezuŕ-zoko, gezuŕ-zulo.

gezufetxe. (gezuf): *izond.* Ikus.: Gezuf-arka. Gezuŕ-ontzi, gezurtef, gezurti, gezuŕjario, gezurtaŕ.

gezufez. (gezuŕ): *adond.* ikus.: Gezufetan. : Gezuŕ-urtika.

gezuf-ezerle. (ogozketa): *izond* Ikus.: Gezuŕ-esale.

gezufezko. (zurikeri): izaed. Aizuna dana.

gezuf-ezpata. (gezuf: *iz*. Zurezko ezpata.

gezufeztatu. (gezuŕ): *ad.* Gezuŕakaz bete.

gezuf-eztul. (gezuf: *iz*. Itxurazko eztula,

gezuŕ-eztullca. (gezuŕ): *adond.* Gezuŕ-eztulaz ari-izatea.

gezuf gaizto. (gelztura): iz. ikus,: Belztura. Beltztura, gezuŕ-laido, geznŕirain, salgaitza.

gezuŕ-gertaera. (gazer): *iz*. Egiazkoa ez dan gertaera.

gezuf-gezufezko.(gezuf: *izond.* Aizuna daua.

gezuf-goyaga. (egurki): *iz*. Etxearen ormaen gañean jartzen dan abea, etxegañaren oñazpiaizateko.

gezuf-idazle. (gezuf: *iz*. Sasi-idazle.

gezuf-igarle. (ge m): *iz*. Sasi-igarle.

gezuf-ikara. (gezuf): *iz*. Egiazkoa eztan. ikara.

gezuŕ-ile. (ule): *iz*. Ule-ordea,

gezuŕile-erdi. (ule): iz. Osoa ez dan gezuŕ-ilea.

gezuf-ipui. (edespen): iz. Ikus.: Gezuŕ-elc.

GEZU*-IPUIZTI. iz. Jentiltasunaren yainko ta ategizko gizurenen edestia. *II* (ameskeri), (edesti), (egitegun), (goi-argi), (goiburu), (izkutukeri), (manta), (siñis-auste), (uzkurtza), (uzkurtza-eza), (Yainkoa).

gezuŕirain. (belztura): *iz*. Ikus.: Belztura. ^: Beltztura, gezuf gaizto, gezuŕ-laido.

gezuñraindu. (belztura): *ad.* Belztura soŕerazi.

gczufiraintsu. (belztura): *izond.* Bclztura soŕerazten duena.

gezuf irakasle. (siiiis-auste): *izond.* LTzkurtzaren aurkako irakaspenak onartzen ditueua.

gezuf-iraki. (irakidura): *iz*. Ondoan zerbait daukan uraren irakidura aizuna. !: Gezuf-irakin.

gezuf-iritzi. (irizpide): *iz.* Zurgabetasunezko iritzia.

gezuflfl. (bale): *iz*. Egiazkoa ez dan bafea.

gezuf-irten. (zula): *ad.* Poto-egin.

gezufirudi. (ltxuragabctasun): *iz.* Egiantz gabekoa dana.

gezuf-irudi. (azpegi): *iz*. lruzuŕezkoa dan irudi edo azpegia.

gezuf-irudiko. (itxuragabetasun): *izond.* Egiantz-gabekoa dana. I: Ikus.: Gezuŕ-antzcko.

gezuf-itxaropen. (itxaropen): *iz.* ltxaropen aizuna.

gezuf-itzak. (itz): *iz*. Iruzuŕezkoak diran itzak.

gezufizen. (izen): *iz*. Egiazkoa ez dan izena.

gezuf-iztaf. (zango): *iz*. Aizuna dan zangoa.

gezuf-jainko. (gezuf): *iz*. Egiazkoa ez dan goikoa.

gezuf-jario. (gezuŕ): *izond*, Ikus.: Gezuf-arka. 1: Gezuŕ-etxe, gezuŕ-ontzi, gezurteŕ, gezurti, gezurtar.

gezuf-kezka. (gezuf: iz. Gogapea kczkarazten duets zalantza.

gezuf-korapilo. (gezuŕ): iz. Ikus.: Amaŕukeri. j: Gezur-zuri. (amaŕukeri): iz. Berbera.

gezuf-iaido. (belztura); *iz*. Ikus.: Belztura. : Beltztura, gezuf-gaizto, gezufirain.

gezuŕ-laidozko. (belztura): *izond.* Gezuf-laidoa duena.

gezuŕ-lausengu. (gezuŕ): *iz*. ikus.: Gezuŕ-balaku. j: Gezuŕ-leunkeria.

gezuf--leŕo, (idazketa): *iz*. Ikus.: Azpi-leŕo.

gezuŕ--leunkeria. (gezuf: *iz*. Ikus.: Gezuŕ-balaku. Gezuf-lausengu.

gezuŕ-lo. (gezuf): iz. Gezuf-maiñazko lea.

gezuf-lotsa. (alke): *iz*. Gezuŕezkoa dan lotsa. j: Gezuf-aalke.

gezuŕ-maiña. (alegikeri): *iz*. ans.: Alegikeri.

gezuf-malkoalc. (gezuf): *iz*. Egiazkoak ez diem malkoak. I: Gezuŕnegaŕ.

gezuf-meko. (cot): iz. Mafozko molokota. !: Gezuŕ-molokot.

gezuŕ-molokot. (zoŕ): *iz*. Ikus.: Gaza-map.

gezufnegaf. (gezuf: *iz*. Ikus.: Gezuŕ-malkoak.

gezuf-ontzi. (gezur): *Izond.* ikus.: Gezuf-arka. I: Gezuŕ-etxe, gezurteŕ, gezurti, gezuŕ jario, gezurtaŕ, gezuŕ-untzi, ezpain-zuri.

gezuf-ortz. (ortz): *iz*. Berezkoak ez diran ortzak.: Gezuŕ-aoko.

gezuŕ-otzara. (otaf): *iz*. Olaf berczi bat.

gezuf-salaketa. (saleroste): *iz*. ltxuraz egiteu dan salketa. j: Gezuŕ-salpen.

gezuf-salatari. (belztu ra): *izond.* Gezuŕez salatzen duena.

gezuf-salpen. (saleroste): iz. ikus.: Gezuŕ-salketa.

gezuf-saltzaile. (saleroste): *izond.* Salketak egitea itxura-egiten duena.

gezuf-sarea. (gezuŕ): *iz*. Gezufen alkarketa.

gezuf-siñiste. (siñis-auste): *iz*. Ikus.: Siñis-austc. j: Siñist-auste, siiieskera.

gezuf-toki. (gezuŕ): iz. *ikus.:* Gezuŕ-etxape. I: Gezurtegi, gezuŕ-zoko, gezuŕ-zulo.

gezuf-txundie. (guile): *iz.* Oñazpi€ik ez duen aŕitasuna itxuratzeko egiten dan edozcin gunea,

gezuf-tzaŕ. (ospege): ŕz. Noribait buruz gaizki esatea.

gezuŕ-ugal. (ao-ugal): *iz.* Abo-burdiñetik irteten diran bi ugalen multzoa, ao-ugalak utz-egin ezkero zaldiari eustekoa dana.

gezuŕ-ulcau. (gezuf): *ad.* Ikus.: Gezuŕ-egin. Gezuŕ-esan.

gezuf-ultika. (gezuŕ): *adond.* Ikus.: Gezuŕetan, I: Gezuŕez.

gezuf-uts. (gezuŕ): *iz.* Atzipetzeko naspila.

gezuŕ-uztaŕi. (uztaŕi): *iz.* Idi-bikote baten adaŕetan lotzen dan makila, ibil-erazteko.

gezuŕ-xuri. (zurikeri): *izond.* Cezuŕezkoa, aizuna dana. I: Gezuf-zuri, gezuŕ-txuri.

gezuf-zale. (gezuŕ): *izond.* Gezurtsua dana.

gezuŕ-zin. (zur-itz): *iz.* Gezufnz egindako zifia. (zin-gaizto): *iz.* Berbera.

gezuf-zindun. (zin-gaizto): *izond.* Zin-gaiztoa egiten duena. I: Gezurzin-egile, gezurziniari.

gezuf-ziñaldari. (zin-itz): *izond.* Gezuŕ-ziñak egiten dituena.

gezuf-ziñaltz. (zin-gaizto): *iz.* Ikus.: Zin-gaizto. I: Ziñauspen, ziñoket.

gezuf ziñaltze. (lekukotasun): *iz.* Aizuna dan lekukotasmt.

gezufzoko. (gezuŕ): iz. Ikus.: Gezut-etxape. Gezurtegi, gezuf-toki, genet-zuto.

gezufzozo. (itzalgaitz): *izond.* 1tzalgaitzez ari dana.

gezuŕ-zuio. (gem): *iz. Ikus.:* Gezuŕ-etxape. : Gezurtegi, gezuŕ-toki, gezuŕ-zoko.

gezuf-zuri. (amaŕukeri): *iz.* Ikus.: Amaŕukeri. I: Arpidizun, gczut-korapilo.

gezurstatu. (gezuŕ); *ad.* Zerbait gezuŕa data esan. j: Gezurtatu, gezurtu, gezurtarazi, gezurztatu, gezuf-diok csan.

gezurt-apai. (alegikeri): *izond.* Apaltasunaz itxura dagiena.

gezurt-apalkeria. (ategikeri): *iz.* Apaltasunaz itxura egitea.

gezurta-ezin. (jazarketa): *izond.* Jazaŕi ezin ditekena.

gezurtabide. (jazarketa): *iz.* Auzkakoa danaren izpideak austeko ernaten dan egiztabidea.

gezurtagaŕii. (jazarketa): *izond.* Jazafi ditekena.

gezurtamen. (gezuf': *iz.* Gezurstatzeko abnena. j; ikus.: Gezurtapen.

gezurtapen. (gezuŕ): *iz.* Gezurstatzearen egipcna. f : Gezurtamen, gezurtapide.

gezurtapide. (gezuŕ): iz. Ikus.: Gezurtapen.

gezurtaratu. (atzipe): *ad.* Ikus.: Atzipetu. j: Atzip-erazi.

gezurtarazi. (gezur'): *ad.* Ikus.: Gezurstatu. Gezurtatu, gezurtu, gezuŕ-diok esan.

gezurtari. (gezuŕ): *izond.* Ikus.: Gezurgin. Gezurti, gezurtsu, mardaileŕ.

gezurtaŕ. (gezu): *izond.* ikus.: Gezuŕ-arka. I: Gezuŕ-ctxe, gezuf-ontzi, gezurteŕ, gezurti, gezuf-jario.

gezurtatu. (gezuŕ): *ad.* Ikus.: Gezurstatu. ^: Gezurtu, gezurtarazi, gezuŕ-diok esan, gezurtau.

gezurtatzaile. (genet): *izond.* Gezurtatzen duena.

gezurtatzelco. (gezuŕ): *izond.* Gezurtapena egitekoa dana.

gezurtegi. (gem): *iz.* Ikus.: Gezuf-etxape. : Gezuŕ-toki, gezuŕzoko, gezuf-zulo.

gezurteŕ. (gezur'): *Lora.* Ikus.: Gezuŕ-arka. E: Gezuŕ-etxe, gezuf-ontzi, gezurti, gezuŕ-jario, gezurtaf.

gezurtetsi. (sifisgabe): *ad.* Siñismena gaidu.

gezurti. (gezuŕ): *izond.* F,gia ez diñoena. I: Ikus.: Gezuŕ-arka, gezuŕ-cIxe, gezuŕ-ontzi, gezurteŕ, gezurtari, gezurtsu, gezuŕ jario, gezurtaŕ, gizuŕ-untzi, guzufaska, buzurti, nastekatzaile, mardaileŕ, salsontzi, ezpaiu-zuzi,

gezurtika. (gezuŕ): *adond.* Gezurtitzat salatzen ari-izatea.

gezurtitasun. (genii): *iz.* Gezuf-egiteko oxura.

gezurtitzaŕ. (gezuŕ): *izond.* Gezurti aundia.

gezurton. (alegikeri): *izond.* Azalutsa dana.

gezurtonkeria. (alegikeri): *iz.* Azaluskeria.

gezurtsu. (gezuŕ): izond Ikus.: Gezurti. Gezurtari.

gezurtu. (gezuŕ): *ad.* Ikus.: Gezutstatu. I: Gezurtatu, gezutarazi, gezuf-diok esan.

gezurzin-egile. (zin-gaizto): *izond.* ikus.: Gezut-zindun. I: Gezurzinlari.

gezurziniari. (zin-gaizto): *izond.* Ikus.: Gezuŕ-zindun. j: Gezurzin-egile.

gi-egon. (azaldi): *ad.* Asto-emea edo bent a bero egon. : Gi-izan, giara.

gi-min. (kirio): *iz.* Giako kirioan izaten dan oñazea.

gia. (tarn): *iz.* Lafuaren barncko zatia, aragi ta giiiafeak estaitzen dituena. (cunizti): *iz.* Betazalaren barneko mintz goŕixka. (zurtoin): II *iz.* ikus.: Muskil. I: Kimetz, kimu. (coin): II iz. Iztaŕak eta sabela atkartzen diran tokia. j; Tztai, iztei, istai, iztegi, istondo, iztondo, izteŕondo, istalogi, istaloki, izta-zaki, azpigiltz, azpixako, ipurtxuntxuŕ, iztargan, ixtazaki, ixteŕ-ezuŕ. (emir):^^ *iz.* Anka-ezuf, meaka-ezuŕa, auaka-gan, istargain.

gia-ziaiu. (zaur): *iz.* Gaaen zaña.

giakate, (kate): *iz.* Kate-mots bat.

giako. (zugatz): *iz.* Amerika'ko zugatza, zur gogor eta ierdotsua daukana.

glamintza. (landare): *iz.* Landarcen eundura. Giasarea.

glanoi. (gurkadura): *iz.* Ikus.: Lstegoŕi. Giranoi, gubio.

gianso. (urdai): *iz. Ikus.:* Urdai. : Urdei.

giarbarneko. (giñaŕe): *izond.* Giñaŕeen bamean jaztzen dana. I: Giaŕ-atteko.

giardun. (giñaŕe). *izond.* Giñafeak dauzkana.

giaren, (txerketx): *iz.* Latupean sartzen dan txerketxa, azteria soterazten duena.

giargabe. (indaŕ): *izond.* Indafik edo kernenik eztucna.

giarkaupoko. (giñaŕe): *izond.* Giñaŕetik atjartzen dana.

giaf. (giñaŕe): *iz.* Aragi utsa, uriñik eztuena. I: Giaŕa, giñaŕ, ginata. (sole): *iz.* Aragiaren pint minberaena.

giara. (aragi): *in.* Kolperik gabeko aragia. : Geaŕe, gigaŕa, gist, giñaŕ, giñaŕa, giaŕe, giaŕeki, snake. (konormen): *iz.* Soaren zati minberakofena. (zugatz): H *iz.* Zugatzaren crdiko zatia. (giñaŕe): (*iz.* Ikus.: Giñaŕe. (meera): E! *izond.* Oso mee dagoeua.

giafaba. (sendi): *iz.* Ikus.: Giñaŕaba. Giaŕeba.

giafaki, (giñaŕe): *iz.* Ikus.: Giñaŕe.

giafanditu. (giñaŕe): *ad.* Giaŕ-koskoŕ egin. Ikus.: Giaŕ-koskoŕ. : Gluŕ-aunditn.

gias arteko. *(giñaŕe): izond.* Thus.: Giarbarneko. I: Giñaŕ-arteko.

giaf-atezu. (giñaŕe): *iz.* Chid-en atezua. ^: Giat-tinka.

giafatu. (aragi): *ad.* Laŕu edo ezuŕari atxikitako aragia kendu.

giaf-auleri. (giñaŕe): *is.* Giñafeon aultasuna.

Ode. (sumin): *iz.* Ikus.: Ayerkunde. k: Inkuŕio. (eta): iz. Berbera. (aragi):) iz. Was.: Giaŕa. j; Giaŕeki, {giñaŕe): j iz. Etas.: Giñaŕe. : Zozko.

giafean ikutu. (ari): *ad.* Piru minberan ikutu.

giafeba. (aita): *is.* Ikus.: Aitagiafeba.: Gifiafeba.

giafeki. (aragi): *iz.* Ikus.: Giaŕa. I: Glare.

giafeko. (giñaŕe): *izond.* Giñafeari dagokiona.

giaŕ-elesti. (giñaŕe): is. Giñafeai buruz ari dan soñatal-iztiaren zatia.

Oaf enultasun. (giñaŕe): *is.* Giñafeen aultasuna.

giaf-enultasun. (aultasun): *is.* Giñaŕeen enultasuna.

giaferia. (giñaŕe): *is.* Giñaŕeen nrultzoa. Giartasun, gartza.

giaf-estualdi. (giñaŕe): *iz.* Besocn giñafeak artu to estutzearen egipena.

giafetu. (giñaŕe): *ad.* Argaldu, meetu.

giaf-eun. (giñaŕe): *is.* Giñaŕe-eundura.

giaf gurin. (urin): *is.* Giñafecn uriña.

giafi. (giñaŕe): *is.* Gauza baton gaŕantzitsuena dana; erdi-muitla. I: Ikus.: Chide. (indaŕ): *izond.* Indartsua dana. : Giartsu.

giaf-idazkin. (giñaŕe): *izond.* Olaŕ-clestiani buruz ari dana. j: Giaŕ-zaboŕ-idazkin. (yarein-yardunbideak): *izond.* Berbera.

giafln. (estalketa): *iz.* Zulo bat estaltzeko zotza.

giaŕindaŕuŕitze. (giñaŕe): *iz.* Giñaŕeen aultasuna.

giafirukoitz. (giñaŕe): is. Iru buru dituen giñafea.

giaf-izpi. (elate): iz. Giñafearen pirua, izpia. j: Giat-zuntz.

giaf-izti. (giñaŕe): *is.* Giñafeai buruz ari dan soñatal-izti zeatzarcn zatia.

giaf-koskoŕ. (txoskoŕ): *is.* Giñaŕeetan egiten dan txoskofetan. Ikus.: Gisŕ-anditu. Giaŕ-tontot

giaf labuŕ. (giñaŕe): *iz.* Labufa dan gifiatea.

giaf-lakain. (giñaŕe): iz. Giñaŕean dagozen Iakain edo piruak. j: Olaŕ-zifizta.

giaf-lakain-mintz. (giñaŕe): *iz.* Giñafeen lakañek dauzkaten call gardenen bakoitza.

giaŕ-lan. (giñaŕe): *is.* Giñafeetaz egiten dan Tana.

giaf-leun. (giñafc): *iz.* Zabala dan giñaŕea.

giaf luze. (giñaŕe): *iz.* Luzea dan giñaŕea.

giaf-min. (giñaŕe): *iz.* Giñaŕeetan izaten dan ofiazea.

giaŕ-mintz. (giñaŕe): *iz.* Giñafeetan dagoen mintza.

giaf mintzazal. (giñaŕe): *is.* Giriafeen mintza.

giaf-neke. (giñaŕe): *is.* Giñaŕeetan izaten dan nekea.

giafo. (txoskoŕ): *iz.* Ortz-oyetan egiten dan txoskofa.

giaf-tinka. (giñaŕe): *iz.* Ikus.: Giaf-atezu.

Oaf tolestu. (giñaŕe): *is.* Zokoduna dan giñafea.

giaf-tontof. (txoskoŕ): *is.* Tkus.: Gist-koskor.

giaŕ-tunka. (giñaŕe): *is.* Giñaŕe-astiñaldia.

giaf-uin. (giñaŕe): *iz.* Giñaŕearen uaiña.

gist-zeta. (giñaŕe): *is.* Gitiateko zeaŕez dagozen ziritzak. j; Xeŕaxta.

giaf xeŕakatu. (giñaŕe): is. Ziritzak dauzkan giñaŕea. I: Olaf ziriztu.

giaf-zaboŕ-idazkin. (giñaŕe): *is.* Ikus.: Giaf-idazkin.

gist zapal, zabal. (giñaŕe): iz. Zabala dan giñafea.

giat-zimurdura. (giñaŕe): iz. Giñafearen llcoldura.

gist ziriztu. (giñaŕe): iz. Ikus.: Gist xefakatu.

giaŕ-ziflzta. (giñaŕe): *is.* Ikus.: Gisŕ-iakain.

giaŕ-zuutz. (giñaŕe): *iz.* Ikus.: Giaŕ-izpi.

glut zuzen artez. (giñaŕe): *is.* Glñafe zuzena.

giartasun. (giñaŕe): *iz.* Ikus.: Giaŕcria. Giartza. (aragi): *iz.* Koiperik gabeko aragia. (legortasun):! *is.* Legoŕ-legoŕ izatea.

giartsu. (indaŕ); *izond.* ikus.: Galati. (aragi): *izond.* Koiperik gabeko **aragia** daukana.

giartu. (aragi): *ad.* Koiperik gabeko aragitan geratu.

giartza. (giñaŕe): *is.* Ikus.: Giaŕeria. I: Giartasun.

glau. (luŕ-lantze): *ad.* Luf-landu, luŕ-ongaŕitu. I: Giyau.

giaur. (izenorde): *izond.* Gerok, geu. I; Giaurck. (oroimen): *ad.* Oroitu.

giaurek. (izenorde): *izond.* Ikus.: Giauc

gibarta betiari. (aŕain): *iz.* Maŕazo-tnota aundia, oso ibilkaria dana.

GIBEL. *iz.* Guruin-ataia, aundia, cragabekoa, **margo** goŕi liana duena; eskumako sayespean dago ta beazuua Thu g= du. I: Bigel, gibel-lantorna, kibei, kibel, tantoma, ari, saltso. (naartasun): *iz.* Tizegitean edo ekitean nagilasunaz eta kemenik gabe yardutea. (lelm): (is. Atzeko aldea. (ozarkeri): *izond.* Gizakiengandik ezkutatzen eta iges-egiten duena. 11 (abelizti), (aragi), (guruin), (sabel), (sabelur), (soin),

gibel **miuri.** (gibel): iz. Gibeleko gingiltxoak.

gibel-aide. (erabetasun): *izond.* Erabea dana.

gibel-aitzin. (inguru): *iz.* Thus.: Aitzin-gibel.

gibel-aize. (aupatsa]di): is. Ikus.: Buzkeŕ. ^: Gibelats, gibel-uatx, pufut, sabel-size.

gibel-afaun. (aŕaun): *iz.* Txopatik erabiltzeko afauna.

gibel-aŕi. (aŕi): *is.* Gibelean egiten dira añtxuak. (gibet): *is.* Berbera. (ibai): iz. Latseko aŕi biribila. I: laudiaŕi, aŕibil.

gibel-aŕlgayeri. (gibel): *iz.* Gibeleko afi-eritasuna.

gibel-afizko. *(aŕi): izond* Katzo batzuen urdailean eta gamu-bideetan aurkitzen dan aŕl-gogordurari dagokiona.

gibel-aska. (aupatsaldi): *adnnd.* Sabel-aizeak botatzen ari-izatea.

gibel-asmo. (ariuŕe): *Is.* Atzean dagoen beste ariuŕea. : Gibel-konda, gibel-asmu.

gibel-asmuz. (arisue): *adond.* Bi aiufez ari-izatea.

gibel-atal. (gibel): *iz.* Gibeleko gingila. Gibel-sail, gibel-txatal.

gibel-ate. (ate): *iz.* Aizekaldeko atea.

gibel-atz. (aupatsaldi): *iz.* Ipurditik ateratzen dan sabel-aizea. Ikus.: Gibelats. Ì: Puzkat, puzket.

gibel-atziriko. (atzekaide): *izond.* Atzekaldekoa dana. I: Gibeleko.

gibel-aundi. (arduragabetasun): *izond.* Ajolakabea dana. j: Tkus.: **Ajolakabe,** arduragabekoa, gibelandi, ondu-un.

gibel-bcdaŕ. (landare): *is.* Gibel-bedarkaria dan **landarea, sendaklntzan** gibel-gaitza sendatzeko crabili dana.

gibel-beiduf. (susmo): *is.* Entzipena ez izatea.

gibel-beldurti. (susmo): *izond.* Entzipenik cztuena. I: Gibel-uzkoŕ, gibcl-uzkur.

gibeL-beldurtikeria. (susmo): ŕs. Gogoanbcaŕ, itzalgaitz, entzipenik ez izan.

gibel-be'dnrtu. (susmo): *ad.* Zerbaiten ondorioari buruz entzipenik ez izatea.

gibel-egin. (atzerakuntza): *ad.* Atzeratu, atzera-egin. Gibeleratu, gibelat-egin.

gibel-elkarki. (antolaketa): *izond.* Zerbaitekin atzctik alkartzcn dana.

gibel-eman. (atzekalde): *ad.* Zeribait bizkata Oman.

gibel-efai. (birika); iz. Ikus.: Birika. Bulaŕ-auspo.

gibel-cŕain. (sabel): *iz.* Sabelarcn harneko iraifza estaltzen duen mintza,

gibel»ctendura, (etendura): *iz.* Gibelean egiten dan ctendura.

gibel-eun. (gibel); is, Gibeleko euna.

gibel-gaitz. (gibel): *iz.* Gibelean izatcn dan gaitza, I: Ikus,: Gibelmin. Gibelodimin.

gibel-gogordura, (gibel): *iz.* Gibelaren antura.

gibel-golko, (jarkipen): *izond.* Jarkipena egiten duena.

gibel-iztcŕ. (aragi); *iz, ikus.;* Azpin. I: Azpizun.

gibe! jan, (mardail): *ad.* Mannaratzen ari-izan.

gibel jario, (ipurdi-zilo): *iz.* ikus.: Auburn. Txuringodol.

gibe' jate. (mardail): *is. Ikus.:* Mardail.

gibel-korda. (arinŕe): *iz.* Tkus.: Gibcl-asmo,

gibel-lantorna. (gibe]): *iz.* ikus.: Gibe'.

gibel-laruen. (gibet); *is.* Gibeleko minoria.

gibe'-'uf. (landare): *is.* Askarkaria dan landare-tnota bat.

gibel-masta. (itxasontzi); *is,* Txopan jartzen dan masta.

gibel-masta-gain. (itxasontzi); *is.* Gibel-mastan jartzen dan aizoyala.

gibel-oldaf. (jazargo): *iz. ikus.:* Jazargo.

gibel-ondore. (joandako): iz. Joandakoari buruz eragiten edo indafa duena. : Gibel-ondorio.

gibe'-ore. (azkuŕi): *iz.* Antzaŕaren gibelaz gertutzen dan azkuña.

gibel-pefetxiko. (ondo): *iz.* Jangafia dan ziza; here goiko zatia zabal eta lodia da. Uŕetx-peŕetxiko.

gibel-sail. (gibel): *iz.* Ikus.: Gibel-atal. j: Gibe]-txata[.

gibel-saldo. (shore): *iz.* Atzetik doan abere-taldea.

gibel-sare. (gibel): *iz.* Gibela inguratzcn duen sates.

gibel-so. (atzekalde): iz. Atzeruntz begiratzea.

gibel-soka. (atzekaide); *adond.* Atzeruntz begiratzen ari-izatea.

gibel-solas. (laburtza): *is.* Esan edo idatzi danaren laburpcna.

gibel-txatal. (gibcl): iz. Ikus.; Gibel-atal. I: Gibel-sail.

gibel-uatx. (aupatsaldi): *is.* this,: Gibelats. Gibel-size.

gibel-ur, (sabelur): *iz. Ikus.:* Sabelue. I; Kedafa.

gibel-urtsu. (sabeluŕ): ŕzand. Gibel-ur asko duena.

gibel-uzkof. (sustain)); *(sand.* Ikus.: Gibel-beldurti. j: Gibel-uzkui.

gibel-zaiñak. (zaintzale); *iz.* Atzetik zaintzen dutenak.

gibe!-zilo. (ipurdi-zila): *iz.* ikus.: Ipurdl-zilo. I: Gibet-tzilo, gibel-zulo, ipurdi-sulo, ipurtzilo, ipurtzulo, txuringa, txurunbe[, uzkai, uzki, uzkoi.

gibel-zuri. (txori): iz. Igokaria dan txoria, maim Dace tn luze baña oso gogofa duena. I: Arotz gibel-zari, okil.

gibela eman. (gibe]): *ad.* Bizkafa eman.

gibeladura. (bcrandura): *iz.* Ikus.; Berandutza. : Gibelamendu, gibelamen, gibelapen, gibelatzapen.

gibelai. (itzai): *iz.* Eguzkiak ematen ez duen tokia.

gibelaka. (atzekaldc): *adond.* Zeribait bizkaŕa ematen ari-izatea.

gibelakoŕ. (berandura): *izond.* Berandutzen duena.

GJIBELALJ)E. *iz.* Ipurdi-mazel biak. I: Atuŕi, azpi, ipurdi, cperdi, epurdi, iperdi, purdi, uzki, uzko, ostalde, uzku, usku. (atzekalde): *iz.* Atzeko aides, I: Ems.; Atzekalde. /i (bizkaŕ), (ipurdi-zilo), (coin).

gibelalderatu. (atzckaide): *ad.* Atzeruntz joan.

gibelaldi, (atzekaldc): *iz.* Atzeruniz egindako igidura.

gibelamen, (berandura): iz. Berandutzeko edo gibelaratzeko almena. I; ikus.: Berandutza, gibeladura, gibelamendu, gibelapen, gibelatzapen,

gibelamendu. (berandura): *iz.* Ikus.: Berandutza. I: Gibeladura, gibelamen, gibelapen, gibelatzapen.

gibelapen. (berandura): *is.* Ikus.: Gibeiamendu, j: Gibeladura, gibelamen, berandutza, gibelatzapen.

gibelara. (atzekalde): *adond.* Atzcra. j: Gibeicra, gibelat.

gibelaratu. (atzerapen): *ad.* Atzean utzi.

gibelarazi. (tifit); *ad.* Gorputz batek beste bati jarkitzea, bere bidean atzera-craztean. Etsayari buru-egitea amor-eragitean, j: Gauza bat onartzeko edo asmoren bat ontzat artzeko uko-egitea. Beste batek diñoena aufezkatzea. (utzarazpen): *ad.* Noribait xedcren bat burutik kendu. (atzeka[de): II *ad.* Atzera-eragin. I: Gibel-erazi.

gibelaraztale. (berandura): *izond.* Gibelarazten dueua.

gibelari. (atzerapen): *izond.* Atzean geratzen dana.

gibelaki. (ardi): *iz.* Bildotsaren eŕayak. Gibelefai.

gibelat-egin. (atzcrakuntza): *ad.* Ikus.: Gibel-egin. I: Gibeleratu.

gibelats. (aupatsaldi): *iz.* Otsik gabeko buztefa. Tkus.: Gibel-aize. Gibet-uatx, gibel-atz.

gibelatn. (atzekalde): *ad.* Atzeratu, (atzerapen): *ad.* Noribait alzcrapena jasan-erazi. (berandura): I I *ad.* Berandulu.

gihelatuxe. (atzckalde): *izond.* Zerbait atzeratuta dagocna.

gihelatzade. (atzekalde): *izond.* Atzeratzen duena.

gibelatzapen. (berandus): iz. Ikus.: Berandutza. : Gibclamen, gibelamendu, gibeladura, gibelapen.

gibelatze. (atzerapen): is. Atzean uztea.

gibelaz. (jazargo): *adond.* Aurka ari-izatea, I; Gibelez-gibei, imakikan.

gibeadari, (berandura): *izond.* Berandu dabilena.

gibeldcgi, (atzekalde): *iz.* Etxe baten atzeko aides, ; Gibeldci.

gibelda. (atzekalde): *ad.* Ikus.; Atzeratu. I; Gibeltu, (estalpen): *ad.* Ikus.: Ezkutatn. j: Ttzalpetatu. (trinkotasun): *ad.* Suta-r ubil bat gcyegi eukitzeagatik lodilu.

gibeldun, (sumin): *izond.* Luzaro asaŕeturik dagoeua.

gibelean,(atzekalde): *adond.* Atzean.

gibelegile. (koldartasun): *izond.* Koldaŕa dana. (iges); *izond.* Iges-egiten duena ta czkutatzen dana.

gibeleko. (atzekalde): *izond.* ikus.: Gibei-atziriko. (gibel): *izond* Gibelari

dagokiona. (sukalde): jj *iz.* Lapikoai eusteko zatiko ohoerdia.

gibeleko alde. (atzekaldc): *iz.* Atzeko aidca.

gibelengo. (gerokotasun): *izond.* Azkena dana.

gibelera. (atzekalde): *adond.* Atzeko aldera. j: G€betcrat.

gibelerakof. (atzerakuntza): *izond.* Atzeruntz itzulerazten duena.

gibeleratu. (atzerakuntza): *ad.* Ikus.: Gibel-egin. I: Gibelat-egin, gibelerat-egin. (gibel): *ad.* Gibelera zerbait igaro.

gibelesta. (Lotura): *iz.* Ikus.: Gibili. 1: Gibita, gibizta, gibiztin, bcgitena, gibiten.

gibeletik ibili. (atzekaidc): *ad.* Atzetik ibili. j: Gibelondotik.

gibeiez. (atzekalde): *adond.* Atzeruntz. Ikus.: Gibekka.

gibelez-aintzin. (gainbcradura): *adond.* Gainberaduraz ari-izatea.

gibelez-gibel. (jazarge): *adond.* Alkaŕen aurka. j: Ikus.: Gibelaz. I: lperdiz-iperdi, imakikan.

gibelgogo. (etsaigo): *iz.* Etsaigoa izatea.

gibeli. (aragi): ŕz. Bei cdo idiaren aragi sarnufa. I: Ikus.: Geli. (makalao): iz. Ikus.: Maltalao.

gibeljale. (ruardail): *izond.* Marmaratzen ari dana. j: Gaitz-esaica.

gibeljolco. (zatarkeri): *iz.* Txarkeria.

gibelka. (atzekalde): *adond.* Atzeruntz ari-izatea. I: Gibelez.

gibeilca joan. (atzekalde): *ad,* Atzeruntz joan.

gibelkart. (bakartasun): *izond.* Bakartasuna waite duena. j: Gibelkoi, gibeloi.

gibel ci. (aragi): *iz.* Gibel-aragia.

gibelkoi. (bakartasun): *izond.* Ikus.: Gibelkari. : Gibeloi.

gibelkoitasun. (bakartasun): *iz.* Bakartasuna maite-izatea.

gibelkof. (atzekaldc): *izond.* Atzeruntz joateko jokera dueua.

gibelkortasun. (atzekalde): *iz.* Atzeruntz joateko jokera.

gibelkortu. (sai-abere): *ad.* Sai-abere bat ao-ugaiari mandotu izan eta lasterka joan.

gibelmai. (eyeraldi): *iz.* Eyeran dagoen ol luzea; bore gañean ardalza birakatzeu da.

gibelmin. (sabelur): iz. ikus.: Beazun. I: Ugormin. (summit): *iz.* Asaŕe lama. (gibel): jj *iz.* Gibel-oñazea. : Gibel-gaitz, gibelodimin.

gibelmindn. (sumin): *ad.* Ikus.: Asaŕetu.

gibelmindun. (gibel): *hand.* Gibchniña duena.

gibelminduru. (lipizta): *izond.* Batekin cdo batzuekin batera ez datorrena.

gibeladimin. (gibel): *iz. Ikus.:* Gibelmin. j: Gibel-gaitz.

gibelol. (bakartasun): *izand.* Ikus.: Gibelkari. j: Gibelkoi. (atzerakuntza): izond. Atzerakuntzaz ari dana.

gibeloikeria. (bakartasun): *iz.* Bakartasuna maite-izatea.

gibelondo. (ondoreko): *iz.* Oudorio. (gizabide): iz. Ikus.: Gizabide. (arbuyo); II *iz.* Ikus.: Arbuyo.]: Erdeiñu, gutieste, gutiespen, gutxiespen, gutxieste. (irautasun): II iz. Ikus.: Irautasun. (soin): I; iz. Soñaren zozkoa.

gibelondotik. (atzekalde): *adond.* Atzetik ari-izatea. Was.: Gibeletik ibili.

gibelori. (mulct): iz. Ziza-mota *bat.* j: Gibel-peŕetxiko.

gibelsko. (atzekalde): *izond.* Zerbait alzeraturik ari dana. : Gibeltxa.

gibeltsu. (sumin); *izond.* Ayerkundea duena.

gibeltxa. (atzekalde): *izond.* Ikus.: Gibelsko.

gibeltxoŕotx. (sagaŕondo): iz. Sagaŕ-mota bat, madari-itxura duena.

gibelurdin. (undo); *iz.* Ziza-mota bat. j: Sabelurdin. (aisetasun): *adond.* Aisetasunez ari-izatea.

gibelusi. (gibel]): *iz.* Gibeiaren antura.

gibelzama. (azta); iz. Dendunez egoteko, azta batez beste azta bat berdintzca.

gibeŕi. (abere); *iz.* Ikus.: Abcitxe. j: Gibeŕita. I: Bi urte baño gaztcagoa dan bildotsa, Ikus.: Urneti. I: Azinda, xe, xee. (auntz): iz. Urtebete baño gcyago duen antxrunea.

gibili. (aile): *iz.* Metalczko zatikoa, aid batean untzetxo bat edo batzuk dauzkaria; untzetxo oyen bidcz zatiko ortatik igarotzen dan ugala cdo galartzua tinkotzen dira. j: Eŕebolet, pindol. (lotura): iz. Eŕaz askatu ditekon lotura. I: Gibelesta, gibita, gibiten, gibizta, gibiztin. j: ikus.: Begitena. II (geŕikatze).

gibili-ede. (ede): ŕz. Gibilia daukan edea.

gibili-ziri. (aile): *iz.* Gibiliak daukan ziria.

gibiliska. Mile): *iz. Gibili* txikia.

gibiliztu. Mile): *ad.* Gibiliz **lolu.**

gihiltzaf. (aile): *iz.* Gibili aundia.

gibiten. (lotura): *iz.* Ikus.: Begitena. j: Gibelesta, gibili.

gibizta. (korapilo): *iz.* Ikus.: Korapilo. Koropilo, mengila.

gidaila, (kotzo); *iz.* Kotzoen atzekaldeko ankak. 1: Gildai. (ezuŕ): *iz.* Zangoare ezuŕa.

gidailez. (kotzo): *adond.* Kotzoren bat gidailak erabiltzen eta uztarka ari

gidari. (norabide): *iz.* Norabidea crakusten duena. Giari.

gidaf (atsikipen): *iz.* Aiztoaren gideŕa. Ugi. (igali): *iz.* Arnarien aiia. : Gidef, kandu.

giderdun. (norabide): *izond* Norabidea duena. (atsikipen): *izond.* Gideŕa daukana. (igali): j *izond.* Aila daukana.

gideŕ. (atsikipen); *iz.* Atsikitzekua dan zerbaiten zatia. j: Ikus.: Gidaŕ. 1: Girtain, girten, gutin, girtoi, kdaŕ, kideŕ, kirtain, kirtcn, orakaŕi, udu, ugi, ugun, zorton. (igaii): *iz.* ikus.: Gidaŕ. j: i.andu, kdaŕ, kideŕ.

gidefeztatu. (atsikipeu): *ad.* Lanabesa edo tresna bati gidefa ipiñi.

gidefin. (sukalde): *iz.* Ikus.: Geŕen. j: Gieŕain, buŕuntzi, burduntzi, gingaŕain, gingaŕin.

gidoin. (ezautailu): *iz.* Ikus.: Ikuŕin. (txiŕinduketa): *iz.* '1'xiŕingaren esku-tokia.

giel-txofontxa. (sagaŕondo): *iz.* Ikus.: Gezamin. 1: Gczazuri.

gieŕain. (sukalde): *iz.* Ikus.: Geŕen. j: Buŕuntzi, gidcfin, burduntzi, gingaŕain, gingaŕin.

gietan.Out-lantze): *ad.* Giau (giatu) aditzaren izen-aditzera.

eaten. (etendura): *iz,* -ten, sabel-Iipi.

gieten-ual. (etendura): *iz.* Etendurarako eten-ugala.

gietendu. (etendura): *ad.* Gieten aorta.

gaetz. (zimeldura): *izond,* Zimelduta dagoena.

gigafa. (aragi): *iz.* Ikus.: Giaŕa. j; Gidaŕ,

gigede. (galartzu): *iz.* Zeruloidezko galartzua zineman erabiltzen dana.

gigotso. (gogo-landueza): *izond.* Zakaŕa dana.

giitei. (igitai): *iz.* Ikus.: Igitai.

gija. (zango): *iz. Ikus.:* Anka. j: Zanko.

gijau. (gertuera): *ad.* Zcrbait germ edo antolatu.

gil. (ziztada): *izond.* Ziztatzekoa dana.

gilbea. (pindaŕ): *iz.* Pindartxoa.

gilbin. (balke): iz. Ikus.: taintxil.

gilbo. (ari): iz. Ikus,: Aris#i. I: Ante, aritzi, gilba. (eundura): *iz. ikus.:* Geuso. Gilba, keuso.

gilboka. (eduŕ): *adond.* Eduŕ malutak jausten ari-izates.

gilbof. (sabel): *in.* Lodituta dagoen sabela. Ikus.; Banda, bilkoŕ, bontz, gantz, marda, maribarna, panda, txiiboŕ, zilbaŕ, zilbot, zinguf, zofolo, zofoto. (konkoŕ): iz. Ikus.: Konlcof. (koipe): II *in.* Aariaren koipe gogoŕa. (gilboŕ): I iz. Abereen ankaren goiko Odes.

gilbofandi. (sabel): *izond.* Sabela oso lodituta daukana. : Gilboŕ aundi.

gilbofeztatu. (koipe): *ad.* Gilboŕaz gantzutu.

gilbotsu. (ari): *izond.* Gilboak dauzkana.

gildai-luze. (ugaztun): *iz.* Sakelduna dart ugaztuna, beiaf jalea dana, jauzika dabilena la geldinik dagocnean atzeko ankelan eta isatsa gañean finkatzen dana. I: Gidail-luze (?).

gildaf. (laŕu): *in.* Lafuan sortzen dan pikorta txikia. I: Gildeŕ, girgil, karamiska, maskulo, mikor, mitxika, pinport, pipi, piport, pirika, pirikorna, pifikorta, suldaŕ, su-urten, txaŕamiñu, tximika, txingoŕ, txiŕimika, txiŕirniño, txirtxiŕ, txuldaŕ, txuldet, udafo, udef, zaldi, zetdeŕ, zeldoŕ, Adorn, zuildaŕ, zuldaŕ.

gligil. (okidura): *izond.* Oso beteta dagoena. (lodiera): *izond.* Lodi-lodi dagoena.

gilgil-uŕltz. (arbendolondo): *iz.* Ikus.: Arbendolando,

gill. (atz-nai): *iz.* Kili-kilia. I: Kill, gil, gili, giliki, kilima, kiribel, kiribilo. (aragi): *iz.* Ikus.: Bildri.

gill-egin, (atz-nai); *ad.* Soñaren atal batzuetan, ikutzean, oarpen atsekabea izan. I: Gili-gili-egin, kili-kili-egin, gilikatu, gili-gili-egin.

gilibera. (atz-nai): *izond.* Kili-kiliak ditnena. I: Gilbera, gilikabera, gilikatsu, gilikoŕ.

gilika. (atz-nai): iz. Gillen egipena. I: GiĹikadura, giliketa.

gilikabera. (atz-nai): *izond.* Ikus.: (fi bers, I: Gilbera, gilikatsu, gilikoŕ.

gilikadura. (atz-nai): *iz.* Ikus.: GiĹika. I: Giliketa.

gilikaldi. (atz-nai): *iz.* (ruink oarizearen unealdia,

gilikatsu. (atz-nai): *izond.* Ikus.: Gilibera. I: Gilbera, gilikabera, gilikoŕ.

gilikatu. (atz-nai): *ad. ikus.:* Gili-egin. J: Gili-gili-egin, kili-kili egin.

gilikazaie. (atz-nai): *izond.* Gil iakegiten dituena.

giliketa. (atz-nai): *iz.* Ikus.: Gilika. I: GiĹikadura.

gilikordura. (aots): *ft.* Aotsaren dardaritzea.

gilifcof, (atz-nai): *izond.* Ikus.: Gilibera. Gilbera, gilikabera, giiikatsu, giligoŕ.

gilin-gllin. (stilt): iz. Aŕañen soñuaren ots-izena.

giltizinia. (glitz): *iz.* Ikus.: Glitz. (Ijitoen itza).

giltza. (glitz): *iz.* Glitz txikia.

giltxaxilo. (itxidura): *iz.* Itxituraren zuloa.

giltxuŕiñafi, (aŕi): *iz.* Latseko aŕia. I: Giitzunaŕi.

GILTZ. iz. Guitzadura bateau, idekitzeko edo ixteko, sarizen dan lanabesa. I: Biuŕikoak estutzeko a€a lazatzeko erabiltzen dan laoabesa. : Odi batetik ubilak edo laspelak igarotzeko ala ez, igarotzen uzteko ala eragozteko erabiltzen clan lanabesa. : Etxeko edo kaleko ituŕletan eta upeletan erabiltzen clan dutsulna. I: Gako, giltze, gilz. (burn): *iz.* Burnaren aiboko bi zatletako bakoitza, bekoki, belaŕi ta matelaron artean dagoena. (lokezuŕ): II *iz.* Ezufen bilgunea. (uztai): II iz. **Glitz**-ucla. (eyeraldi): II *iz.* Eyera baterako anteparan dagoen ur-atea. /I Soin-giltz = sorbaldan dagoen bilgunea. ll Belain-giltz belaunean dagoen bilgunea. ii Besainku-giltz = ukondoan dageen bilgunea. /1 Efain-giltz = ankaganean dagoen bilgunea. li Azpigiltz = ipurdi-mazelean dagoen bilgunea. *II* (ate), (dutxulu), (idekidura), (itxidura), (lapuŕeta).

glitz igege. (lokezuŕ): iz. lgitzen ez dan lokezuŕa.

glitz igidnn, (lokezuf): *in.* Igitzen dan lokezufa.

giltz-agin. (ortz): *in.* Ikus.: Betagin.

glitz-alde. (uztai): iz. Giltzaŕiarcn bi aldeetan dagozen arlanduen bakoitza. I: Giltz-auzo.

glitz-a°. (itxidura): in. Giitza sartzeko, zefailuan dagoen zuloa. I: Giitz-zalo.

glitz-awe. (uztai): *ft.* Ikus.: Glltz-side.

giltz-aztikeria. (izkutukeri): *iz.* Giltzen bitartez egiten dan aztikeria.

giltz-begi. (glitz): iz. Giltzaren erestuna. I: Giltz-estun,

giltz-bertayu. (txoskof): *iz.* Lokezuf-txoskof.

giltz-bira. (atzerakuntza): *in.* Atzeruutz joateko egipena.

giltz-egin. (birunda): *ad.* Bira eman. I: ikus.: Gil#zabira, (uzkaldura): *ad.* Gogoi batu.

giltz-endekatze. (lokezuf): iz. Lokezuŕetan gertatzen dan crania.

glitz-est. (itxidura): *in.* Ikus.: Itxidura. I: Ets-aldi.

glitz-estun, (giltz): iz. ikus.: Giitz-begi.

gilt -ezuf. (ezuŕ): *iz.* Bulafaren goiko aldean dagozen zeafezko bi ezufen bakoitza. I: Larako-ezuf, larako, soinburu-giltz, soinburu-larako. (lokezuŕ): *in.* Lokezuŕez lotuta dagoen ezufa.

gilts-gabeko. (glitz): *izond.* Alkartzerik en duena. I: Ikus.: Giltzaga.

giltz-gako. (uztai): *iz.* Ikus.: Giltzaŕi. I: GiĹzadura, giizafi, giltz-kako.

giltz-giaf. (giñaŕe): *iz.* Oñaŕizkoa dan giñaŕea.

giltz-izkilu. (su-izkilu): iz. Pizgailua daukan su-izkilua.

giltz-izti. (lokezuŕ): *iz.* Giltzusia artertzen darn yakintza.

giltz-kidef. (glitz): *iz.* Giitzaren agatxoa. I: Giitz-kirten. : Giitz-makil.

giltz-makil. (glitz): *iz.* Ikus.: Glitz-kideŕ.

giltz-orka, (glitz): ŕz. Ortzak dagozen giltzaren zatia.

giltz-ots, (soñu): *iz.* Giltzak erabiitzean ateratzen dan otsa.

giltz-soŕerl. (lokezuŕ): *iz.* Lokezuŕ batean izan diteken berezko igidura ogiteko ezintasuna.

giltz-ukaldi. (tanpa): iz. Giftzaz emandako **tanpa.**

giltz-uleak. (ule): *iz.* Lokien gailean jausten diran uleak.

glitz-usual. (glitz): iz. Ikus.: Giltzain. I: Giltzai, gilizazain, giltz-ustei.

giltz-zulo. (itxidura): *iz.* ikus.: Glitz-ao,

giltz-zuŕunkeri. (lokezuŕ): iz. Lokezuŕ batean izan diteken igi-zailtasuna edo igi-eziña,

giltza. (biranda): *iz.* ikus.: **Birunda,** I: inguru-giltz.

giltza **biufa.** (eskuaga): *iz.* Ze€icuari igidura emateko eskuaga.

giltza-pofa. (glitz): *iz.* Ikus.: Giltzain. I: Giltzai, giltzazain, giltzatako.

giltza-zaintza. (glitz): *iz.* Glitzazañarcn langintza. I: Giltza-zaitza.

giitzabcan. (glitz): *adond.* Giltzaz itxita egotea.

giltzabira. (birunda): *in.* **Itxasontzi** bins cragiteko egiten dan eragikuna, able bateko aŕaunak atzeruntz eta bests

aldekoak auŕeruntz eragitean, Ikus.: Giltz-egin.

gilttada. (iitze): *ŕz. Itze* bat sartzeko ernaten dan tango.

giltzadiusi. (lokezuŕ): *iz*. Lokezuŕ batzuen ezueria.

giltzadura. (itxidura): *ft*. Giltzaz egindako itxidura. (lokezuŕ): *iz*, Ikus.: **Lokezuŕ.** I: Uzkaldura.

glitzaga. (glitz): *izond.* Giltzgabekoa dana, txunku-gabekoa dana. j: Glitz-gabeko.

gat-again. (ezuŕ): *iz*. Giaren ezufa.

giltzaguf. (intxauŕondo): *iz*, Ikus.: Intxauŕ. : Giltzauŕ.

giltzain. (giltz): *iz*. Giltzak eramateko tresna. ; Giltzazain, giltzai, giltza-poŕa, giltzatako, giltz-ustai. (berete* *iz.* Ikus.: Bereteŕ. (zaintza): H *izond.* Bazkun baton ogasunak zaintzen dituena.

giltzaingoa. (bereteŕ): *iz*. Giltzaiñaren langintza.

giltzaldi. (glitz): *iz*. Giitz-bira.

giltzamindun. (lokezuŕ): *izond.* Lokezufak anpatuta dauzkana.

GILTZAPE. iz. Atxilotuta dagozenak baŕutzen eta begiratzen diran espetxe edo tokia. I: Burnipe, entsaŕi, afaxtegi, espetxe, eskintoki, atxilotegi, gaiztategi, gaiztotegi, gakope, gazteli, gela-bcltz, iskintegi, itzal-etxe, moŕoilope, mofoilpe, oxtaben, txakala-korta, txingintegi, ets-toki. II (atsikipen), (atzipen), (bizitegi), (itxipen), (siñes-zaindi), (zigoŕ).

giltzapeko. (giltzape): izond. Espetxean sartuta dagoena.

giltzaperatu. (giltzape): *ad*. Giltzapean sartu. j: Giltzapetu.

giltzari. (glitz): *izond.* Giltzak daramazkiena edo zaintzen ditueua. 1: Giltzazain, giltzdun, giltzera.

giltzaŕapo. (itxidura): *iz*. Metal-kutxa txikia, zatil txiki to gupia daukana, ateetan, leynetan eta abaŕ dagozen granpoyetan sartzeko. I: Giltz-saŕapo, engiand-aaŕaii.

giltzafe. (ez-rate): iz. Ustegabeko gertaketa.

giltzaŕi. (uztai): *ft*. Uztai bat amaitzeko jartzen don afia. I: Gilzadura, giizaŕi, glitz-gako, kantoi-aŕi, arku-aŕi, mako-aŕi.

giltzatako. (glitz): *iz*. ikus.: Giltzain.: Giltzai, giitza-poŕa,

giltzatu. (glitz): *ad*. Giltzaz fixf. I: Gilzatu. (uztai): *ad.* Azkcn aŕia jartzean oztai bat ibd. (bakunta): jj *ad.* Bata, alkartu.

giltzau£ (intxauŕondo): *iz*. *Ikus.:* intxauŕ. Intxaus.

giltzazain. (glitz): iz. Ikus.: Giltzain. is Giltzai, giftzapoŕa, glltz-ustai. **Ikus.:** Giltzari, giltzdun.

giftzdun. (glitz): *izond.* Giltzak dauzkana. I: Rcus.: Giltzari, giltzazain, giltzadura.

giltzelesti. (lokezuŕ): *iz*. Lokezuŕen zeazkuntza.

giltzeri, (eritasun): iz. Azkuntzan izandako nastemasteegatik sortzen don eritasnna.

giltzgaitz. (lokezuŕ): *iz*. Lokezufen antura. i: Giltzusi,

giltzmin. (lokezuŕ): iz. Lnkezuŕen oñazea.

giltzmindun. (lokezuŕ): *izond.* Lokezufetan oñazea duena.

giltzorde. (glitz); *iz*. Glitz aizuna.

giltzunaŕi, (sf1): iz. Ikus.: Giltxuŕiñaŕi.

GILTZUŔIN. *iz*. Geŕontzekoan dagozen bi guruiñetako bakoitza, garnua Goatee duena. Beltxurin, beltzuŕin, buntzuŕun, arnela, galzuŕin, galzuŕun, geltzuŕin, geitzuŕun, giltzuŕun, giitxufin, giltxurdin, gultxuŕin, guitzurdin, gultzurdun, guftzuŕia, guttzufun, guntzuŕun,kuntzuŕun, untzuŕun. /1 (abelizti), (garnu), (guruin), (sain).

giltzuŕin-gañeko. (giltzuŕin): izond. Gilteuŕiñen dagoena.

giltzuŕin-zofo. (giltzuŕin): *iz*. Giltzuŕiñen gañean dagozen guruin-itxurazko zofoen bakoitza.

giltzuŕinkada, (giltzuŕin): *izond.* Giltzuŕin-itxura duena. 1: Giltzuŕun-antzeko.

giltzuŕiñeko. (giltzuŕin): *izond.* Giltzufiñai dagokiena. 1: Giltzufuneka.

giltzuŕiñeri. (giltzuŕin): *iz*. Giltzu#iñen antura. 1: Giltzuŕunelco mira, giftzuŕun-eel, giltzuŕun-min.

giltzuŕiñetake. (giltzuŕin): iz. Giltzufiñe€au izaten dan oñazea.

giltzuŕun, (giltzuŕin): iz. ikus.: Giltzufin. I: Giltxuŕin, untzuŕun.

giltzuŕun gernueza. (giltzuŕin): *iz.* Giltzufiñan garnua ez izatea.

giltzuŕun-antzeko. (giltzuŕin): *izond.* ikus.: Giltzufinkada.

giltzuŕun-affgayeri. (giltzuŕin): *iz.* Giltzuŕiñeko afi-eritasnna. Guntzunm-aŕigayeri.

giltzufun-azpil. (giltzuŕin): Giltzufiñeren azpila, **ezuŕa.**

giltzufun-gain guruin. (giltzuŕin): **Giltzuŕin-zofoa. I:** Guntzuŕun-gain guruin.

giltzufun-oñazeak. (giltzuŕin): Giltzufiñeriak soŕerazten dituen oñazeak.

giltzuŕin-txotiño. (giltzuŕin): iz. Giltzuŕin gañeko koskoak.

giltzufuneko. (giltzuŕin): *izond.* Ikus.: Giltzufiñeko.

giltzufuneko mmn. (giltzuŕin): *iz*. Ikus.: Giltzuŕineri. I: Gritz-thin-min,

giltzufunkada. (giltzuŕin): *iz.* Giltzufiñak inguratzen dituen eundura koipetsua.

giltzufunki. (giltzufin): *iz*. Giltzuŕiñakaz egindako egosaria.

giltzuŕnnmin-aurkako. (giltzuŕin): izond. Giltzufiñeriaren aurkako scndabidea.

giltzusi. (lokezuŕ): iz. Ikus.: Giltzgaitz.

gilxori. (txorzabai): *iz*. Ikus.: Txorzabal. Aloya.

gilz-gako. (eitze): *ŕz*, Ikus,: Gilzadura, Gilzzai.

gilzadura. (etze): *iz*. Eltze bat ixteko jartzen dan aria. j: Ikus.: Giltzaŕi. j: Gilzafi; giiz-gako, giltz-gako.

gilzmii. (erste): *iz*. Beŕoloaren miiña. 1: Glitz-mu .

gila. (itxasontzi): iz. Itxasontzi bateau brankatik txoparaño ta beko aided' jaŕita dagoen atala; bare gañean here **abedi** guzia tinkotuta dago. (gereziondo): *iz*. Gerezi beliza. : Gile, gina, gindoii, ginga.

gila-aufe. (itxasontzi): *iz*. Gilaren auŕeko zatia, branka egiten duena.

gila-joko. (joko): *iz*. *Ikus.:* Biria-joku. Pirlajoku.

gila-orde. (itxasontzi): iz. Egiazko gila eztana; gilaren agaŕia. 1: Gilorde.

gilabe. **(akalde):** *iz*. Kulubiaren kateak.

gilabetu. (kete): *ad.* Katcaz lotu.

giladi. **(gereziondo): iz. Gereziandoak** dagozen tokia.

gfagai. (zugatz): iz. Gilak egiteko, aundi ta egokia dan zugatza.

gilagain. **(itxasontzi):** *iz*. Brankatik txopafaño glian oso tinkotuta jartzen dan **egurkia.**

gilautzeka. (itxasontzi): *izond.* Gila aundia daukan **itxasontzia.**

gilape. (oltzaburu): iz. Mufu baten gañean jartzen dan **oltzaburuaren** zatikoa. : Gilapi. (orma): *iz.*

Etxegañaren karel pean dagoen mainzatia.

Oat. (abetxu): iz. Ikus.: Aiñaŕ. 1: Aiñaŕa, txilaŕ, Oats., giñaŕlatza, gilaŕe, gilati, gifiat-latza, kiñaŕ.

gilatze. (gereziondo): *iz.* Ems.: Gereziondo.

gilaun. (oyai): iz. Oyaletatik jausten dan ule me-inca.

gilen. (izcn): fz, Gizon baten berarizko izena.

gilenpeske, (egazti): iz. Anka luzeak dauzkan egaztia, buru txiki ta gandoŕ fuze, beltz eta distiratsua dauzkana. Gilenpeskera.

giloi. (epeŕ): *iz.* Galepeŕen aitzindaria.

gilori. (abctxu): iz. Mitrekaria den abetxua.

gilunkerla. (ergeltasun): *iz.* Ikus.: Astapuztasun.

gilufi. (ede): *iz.* Oiictakoak lotzeko edea.

gima. (ule): iz. Zaldiak lepoan dauzkau ule gogoŕen multzoa. : Grima, kima, kilin, kinba.

gimitsie. (izketa): iz. Tlrns.: Iruzkin. Gimitria.

glmurzi. (atzekalde): iz. Ikus.: Aldazpi. I: Girbin, ginpeŕ.

gimnrziara. (atzekalde): *adond.* Ikus.: Alderantziz. : Alderauntziz, oinburuka.

gin. (aldaera): *ad.* Ikus.: Etoŕi.: lin, jaugin, jauki, jen,

ginbail. (kapel): *iz.* Ikus.: Kapel. Ginbel, txapel, zapel.

ginbail-etxe. (kapel): *iz.* Kapelak saltzen diran saltokia. 1: Ginbeltegi.

ginbail-luze. (kapel): *iz.* Kapel laze edo goitua dana.

ginbaildegi. (kapel): *iz.* Saitzeko edo, kapelak dagozen tokia,

ginbailgaku. (kapel): *iz.* Kapelak cscgiteko kakoa.

ginbailgile. (Impel): *izond.* Kapelak giten dituena. ^: Ginbailgin. (eskulangintzak): *izond.* Berbera.

ginbailgin. (Impel): *izond.* Ikus.: Ginbailgile.

ginballgintza. (kapel): iz. Kapelak giten dituen lankuntza.

ginbalilcada. (kapel): *iz.* Kapelaz cmandako tanpa.

ginbailkariak. (landare): iz. Azi atalkikoak diran landareak; beren igaliak bi zati dauzka ta zati bakoitzean azi bat bakaŕa dago.

ginbalet. (laztabin): in. Laztabin txikia. Ikus.: Laztabin, I: Gimalet, ginbelet, ginbeleta, pinpalet, kinhelet, laratrila, lastabin, txastabin.

ginbaletgile. (lazlabin): *izond.* Laztabiiiiak egiten dituena. (cakulangintzak): *izond.* Berbera.

ginbcla, (zutaŕi): *iz.* Zutatiaren goiko zati atuntza. j: Ginbel. j: Ikus.: Kapel, inbel.

ginbeltegi, (kapel): ŕz. Ikus.: Ginbailetxe.

ginbeŕ. (gainberadura): ŕzand. Gainberatua dagoena.

ginbefez. (gainberadura): *adond.* Gainberaturik ari-izatca.

giuda. (pilola): *iz.* Oso goitik edo loreemanda datoŕcn pinata.

giuda-gafatz. (gereziondo): *iz.* Gaŕatza dan ginda cdo gerezia.

giuda-luf. (gereziondo): *iz.* Gindoiltzeak landatuta dagozcn lurkia. Gindadi.

ginda-nndo. (gereziondo): Gerezeondoak baño ofi txikiago ta igali biribilago daukan gindoiltze, Ikus.: Gindondo.

gindadi. (gereziondo): iz. Ikus.: Gindalot.

gindadun. (gercziondo): *izond* Gindak edo gereziak dauzkana.

gindalatz. (gereziondo): *iz.* Basazugatzaren gerezia. I: Gingalatx.

gindalesa. (ummna): iz. Unama lodi ta biribila.

gindafa. (abctxu): iz. Ikus.: Aiñaŕ.: Giñaŕa, txilaŕ, giñaŕ-latza.

gindatze. (gereziondo): *iz.* ikus.: Gereziondo. Gindoiltze, gindondo.

GTNDAX. *iz.* Aztak jasotzeko langaya, iruroñez jaŕitako int egurki, erpitiean txifita bat daramala eta estuka bateaz. egiña dana. j: Gambia, gindel, gindex, tindasak, tornu, ur-krika. (segada): *iz.* Eizatzeko erabiltzen dan egitamua; geyenetan zuloa da, ta here estalkia, aberea gañean jartzcn danean, ondatzen da. (peŕa): *iz.* Abereak azpiratzeko ta pefatu al-izateko, zuraz egindako langaya. I: Sopiño. II (dibidieta), (dilingadura), (igoera), (langaizti).

gindazko. (gereziondo): *izond.* Gindaz edo gereziaz egiña dagoena.

gindel. (gindax): *iz.* Ems.: Gindax. (itxasontzi): *iz.* Egiten edo zarbeŕitzen ari dan itxasontziari custen dion zurkaitzen bakoitza.

gindeleztatu. (itxasontzi): *ad.* Gindelen hitartez itxasontzi edo beste gauza bati eutsi edo zurkaiztatu.

gindoil. (gereziondo): iz. Ikus.: Gila. I: Gile, gina, ginga.

gindoiltze. (gereziondo): *in* Ikus.: Gerezioudo. I: Gindondo, gindatzc.

gindondo. (gereziondo): *iz.* Ikus.: Gereziondo. : Gindoilize, ginda-ondo, gindatze, gingondo.

giuea-uilo. (olo): iz. Ginea'ko ohm.

ginga. (gereziondo): iz. Eats.: Gila. I: Gibe, gina, gindoil. E: Gaŕatza dan gerezia, gindalatx. (izat-yakintza): *iz.* Ortzi-boilaren tinia, ludiko ortziertzaren beste tini bati zutasunez dagokiona. : Gingabegi.

ginga-argi. (argi): iz. Ginga aldetik datofen argia.

ginga-inguruku. (izaŕ-yakintza): *izond.* Gingaren inguruan dagoena.

gingabegi. (izaŕ-yakintza): *iz.* Ikus.: Ginga.

glugamugaldea. (hero): *iz.* Gingapean dagoen lufeko beroaldea.

gingaŕain. (sukalde): iz. Ikus.: Geŕen. Gideŕin, giefain, gingaŕin, brrduntzi, buŕuntzi,

gingaya. (geroko): *adond.* Gaurgero.

gingil. (txoskoŕ): *iz.* Gongoil batzuen anpaduraz egiten dan txoskoŕ olza. 1: Gingila, goen-ezuŕ, goen-uguŕ, goto, kuruntxoak, imorcotz, palautiri, txnntxttŕ-mi, xeŕiak. (adikin): Belaŕiaren gangaila. j: Ikus.: Gangaila. Kinkil. (zintzuŕ): II iz. Ikus.: Gangaila. Kinkil, tiliuton, tintin, tintol, tzintzuŕmii, tzuntzuŕ-mii, zintzuŕ-titi, panpalina, tintola, zintzuŕ-mi. (010): lj Olafaren burn gaiiean dagoen aragizko zati goŕixka, ; Kaskabil, kinkil, kuzkuŕut. (auntz): Auntzaren esegitako guruiñak. (lodiera): (*izond.* Oso lodia dana.

gingil-aitzitiko. (txoskoŕ): *izond* Gingilaaen aurkakoa dana.

gingil-antzeko. (mailgune): *izond.* Irtengunearen antzekoa dana. Gingilkara.

gingil-aunditu. (gamin): *ad.* Guruin baten anpadura.

gingil-biko. (mailgune): *izond.* Irtengunearen antzeko bi dauzkana.

gingil-gabe. (landare): *iz.* Azi-atalik ez daukan landarea.

GINGiL-GABEKO. iz. Gingilik ez duen landarea; itxas-belaŕ eta goroldioa bezela. *II* (belaŕ), (eden), Ora), (landare), (landare-erizti), (landarizti), (lore), (ondo), (txerketx).

gingil-min. (zintzuŕ): *iz.* Dinbilen eta zintzuŕ ondoko zati edo atalen **antura.**

gingilbelaf. (txoskof): *iz*. Ur-gingila.

gingildun. (mailgune); *izond.* Trtenguncaren antzekoak dauzkana. (txoskof): *izond.* Gingilak dauzkana, saitsu.

gingilkara. (maitgune): *izond.* Ikus,: Gingil-antzeko.

gingila. (apaingailu): *iz*. Esegita erabiltzeu dan leyafezko edo mctalczko apaingailua.

ginglialore. (tandaro): *iz*. Gangailkaria dan laudarea; bore zurtoila soila du ta bore break buruska Inman agerizen dire.

gingileka. (zintzuŕ): *izond.* Gangailari dagokiona.

gingileri. (txoskaŕ): *iz*. Gingilen eritasuna.

gingiicrla. (apaingaiiu): *iz*. Ikus.: Gingileria. I: Girgil,

gingilezko. (mailgune): *izond.* Trtengunearen antzekoetaz egiña dagoena. (egazti): *izond* Egazti batzuek bu'ť gañean daukaten aragizko zatietaz egiña dagoena..

gingilizka. (dilingadura): *adond.* ikus.: Dingiliz. j: Dingilizka.

ginpef. (atzekalde): *iz*. flues,: Aldazpi. I: Gimurzi, girbitt, kinpeŕ, kontra-alde, kontralde.

gintxiŕi. (urdai): *iz*. Eŕegositako urdaya.

giñardun. (giñaŕe): *izond.* Giñaŕeak dituena.

giñaŕ. (aragi): *iz*. Ikus.: (Nara. I: (del, giñaŕe. (giñaŕe): *iz*. ikus.: Giñaŕe.

giñaŕa. (abetxu): iz. Ikus.: Aiñaŕ. I: Minim txilaŕ, giaaŕ, giñaŕ-latza, gindaŕe, giñaŕ-latza, iñafa. (aragi): *iz*. Eon.: (liana. I: (del, giñer. (isaldura): II *iz*. Urtan dagozen afañen isladura txikia. (uztaŕi): II *iz*. Ikus.: Uztari.

giñaŕaba. (aita): iz. ikus.: Aitagiaŕeba. I: Aitagiñaleba, giñaŕeba, giflaŕebagizon, gie/aba, giu`eba, giñaŕue.

giñaŕabaren zaldia. (atsekabe): *iz*. Itun dagoenari buruz esaten dana.

giñaŕ-aldarte. (gogo-aldarte): *iz*. GiñAŕe-kozkora.

giñaŕ-arteko. (giñaŕe): *izond.* Ikus.: Giaŕ-arteko.

GIÑAŔE. *iz*. Gizakume ta aberecn zati aragitsua, bereziki izpiakaz egiña dagoena; bare ikolduraz soin-atalen igipenak egiten dire. I; Aragiaren giaŕa, giaŕa, giaŕxki, gie/i, giñeŕe, giaŕe, giñaŕ, sosko, cŕozain, zozko. (eguŕ): *iz*. Zugatzarcn zati edo enboŕa, ebaki ta muŕiztuta. (gizon): II *looted.* **Gizon** azkaŕ, indartsu, **aragi** gotoŕ eta zozkodunari buruz esaten da. I: Aŕimokoŕ eta ez geruzaz dagoenarekiko be esan oi da. I: Giñaŕi. (elate): II iz. Ikus.: Efatz. (aŕi): II *iz*. Landu gabe dagoen all gogoŕa. I: Ikus.: Lent-imago. /l (abelizti), (ennizti), (stint).

gifiafebaemazte. (site): *iz*. Ikus.: Amagiafaba.

glñafebagizon. (aite): *iz*. Ikus.: Aitagiaŕeba. I: Aitagiñaŕeba, giñaŕeba, giñaŕeba, giñaŕua.

giñaŕebakide. (aita): *iz*. Giñafebak alkafekiko.

giñafelm. (giñaŕe): *izond.* Giñaŕeeri dagokiona.

giñafl. (gizon): *izond.* Ikus.: Giñaŕe. I: (h eft, giñaŕ. (eundura): *iz*. **Soin-** eundnraren izpia. (zugatz): II *ft.* Zngatzercnmuiña. (mecca): II *izond.* Mee dana. : ikus.: Blitz. I: Igurtzi.

giñafitsu. (izate): *ìoo*t*ed.* Marnilsue dana. Mardul. (indcl): *izond.* Mardule dana. l: Malats, mendul.

giñafitu. (meera): *ad.* Meetu. I: Garitu, giñartu, kalustu.

giñaf-latza. (abetxu): *iz*. Tkus.: Aiñaŕ. Gindaŕa, giñaŕa, txi1af, giiaŕ-latza, aiñefa, gi1ŕŕ.

giñaŕu. (zur): *iz*. Zuraren inuifia.

giñafua. (aita): *iz*. Ikus.: Aitagiaŕeba. I: Aitagiñaŕeba, giñaŕeba, giñaŕeba, giñalebagizon.

giñartasun. (meera): iz. Mee izatearen tasuna.

giñartsu. (giñaŕe): *izond.* Giñaŕe scndoak dauzkana. : Zozkodun.

giñartu. (meera): *ad.* Tkus.: Giñaŕitu, I: Garitu, meetu, mendretu.

giñartza. (giñaŕe): *iz*. Gifiaŕeen multzoa.

giñatu. (peep): *ad.* Traitzi, irauzi, iraizkiñak bola.

giñaufi. (txinduŕi): *iz*. Ikus.: **Txinduŕi.** I: lñuli, txindoŕi.

giñazale. (pttnp): *izond.* Iraizten duena, iraizkiñak botatzen dituena.

GIRO. *iz*. Gauze baton zatiak guztiari buruz daukaten heefezkna clan antolabide edo egokitasuna; orobat elkarganatuak dagozen gauze batzuen artean. I: Andi-txiki, ante, antzo, antzu, egokitasun, eintsu, araberamendu, ario, Tin, in, Lagill, lain-aria, lain-elkarbide, lain-elkargo, lain-ikuskizun, lainketa, natio, ainta, zenbatendin. (aŕokeri): f2. Ilurgoikeri. // (aindo), (aindoizti), (alkartasun), (eskitasun), (banaketa), (berdintasun), (edertasun), (erakotasun), (erkabide), (irudi), (kaizu), (kin), (kriketasun), (maegoerti), (neurkcra), (neuŕi), (zati), (zeaztasun), (zenbaketa).

GIÑOGABE, *iz*. Beaŕa dan giñoa ez izatea. ; Eingabetasun, ario-gabe, neuŕigabetasun. // (araugabe), (olkargaiztura), (ezberdintza), (ezerakotasun), (gaindi), (itxustasun), (maizcrdura).

giñoi. (ileondo): iz, iieoudo-xirgiia, kizkuŕa egiten duena.

giputx. (endeŕi): *izond.* Gipuzkoa'n jayo dana I: Giputz, kiputz, kiputx, gipuzkerl, gipuztaf, iputz.

gipuzkera. (mintzoera): iz. Gipuzkoa'ko euzkerercn izkelgia, I: Gipuzkoera, giputxcra.

gipuzkoa. (endeŕi): *iz*. Euzkadi'ko erki bat.

gipuzkoako. (ende i): *izond.* Gipuzkoa'n bizi dana edo Gipuzkoa'tik datoŕena.

gipuzkeaf. (endeŕi): *izond ikus.:* Giputx. I: Giputz, kiputz, kiputx, gipuztet.

gira. (aditz): *ad.* Izan editzaron aditzera. Gera, gare, girt.

gira-efez. (ao-ugal): *izond.* Ao-ugalari eŕcz crantzuten duena.

gira-giaf. (kirio): ŕzoad. ICirio aundikoa dana.

girabira. (birunda): *iz*. **Bete ardatz inguruan gurpil edo beste gauze batek** egiten ducu bir'a.

girake. (aldakura): *izond.* **ikus.: Geraka.** ^: Gereka.

giranol. (gurkadura): iz. **Ikus.: Estegoŕi. I:** Gianoi, gubio.

girapo. (urdaii): *iz*. Egaztien urdata. I: Girapu. (egazti): *iz*. Berbera.

girbin. (atzekalde): *iz*. Ikus.: Aldazpi. I: Gimurzi, ginpeŕ, girbuin.

girbindu. (geinberadura): *ad.* Goikoz bera jail. (aldarakuntza): *ad.* Bide onetik aldendu. (zin-auste): II *ad.* Norbaitek ten zuen siñismena utzi to bcraren aurka ari-lean. (geiztasun): (*ad.* Bizi txaŕera jo. (etsaigo): II *ad.* Alkefcn aurka etsai bezela jafi. Kiŕomaŕo egon.

girbinkeria. (ziñ-auste): iz. Len izandako siñismeua uztea to beraren aurka ari-izatea.

girbintasun. (etsaigo): *iz*. Tkus.: Etsaigo.

girbiñez. (gainberadura): *adond.* Gainberaduraz jartzea.

girgika. (ioko): *iz*. Ikus.: Añe-maŕoke. I: Aldaika, aña-rnaŕuka, txokoke, txito-txitoka.

girgil. (ieki): iz. Metal edo zura lantzean ateratzen dan idol mea. (galartzu): iz,

Ikus.: Galartzu. (gogaldieza): *izond.* Burtxoro, xoriburu, burxoro, burzoro, buru-arin. (zeiñu): *iz.* ikus,: Biribiĺoi. ^: Girgita, kaskabil, kaskabilo, kaskarabilo, kirisket, kuxkula, kuxkulu. (apaingaitu): *ft.* ikus.: Gingileria, I; Girgileria. (lain): jj iz. ikus.: Gildaf. Gildeŕ.

girgil jario. (apaingaitu): *izond.* Apaingaiĺu itxusgaŕiak daranaazkiena.

girgil-saltzaile. (galartzu): *izond.* Galartzuak saltzen dituena.

girgil-txafeko. (muskuiio): *izond.* Gaizki girgilatuta dagoena.

girgildu. (asaldura): *ad.* Asaldura eragin.

girgildu. (gaiartzu): *izond.* Galartzuak dauzkana.

girgilkeria. (apaingaitu): iz. Ikus.: Girgileria. Gigil, gingileria.

girgiltegi. (galartzu): ŕz. Galartzuak saltzen diran saltokia.

girgilatu. (galartzu): *izond.* Galartzuetaz apainduta dagoena.

girgita. (laŕu): *iz.* Laŕuan sortzen dan pikof cdo orbana. (zeiñu): iz. Ras.: Biribiloi. Girgil, kaskabil, kaskabilo, kaskarabilo.

girgilari. (irabazpen): *izond.* Irabazpen txikiak metatzen txindi-mordo bat cgiten donna.

girgilatu. (muskuiio): *ad.* Txintxin edo domiñak muskullo bereziaz egin.

girgileri-zale. (aŕandikeri): *frond.* Iantzitzean aŕandilceriz ari dana.

gingileria. (apaingaitu): iz. Soñekoan ipintzen dan apaingailu bitxia. Gingileria, girgil, girgilkeria.

girgiteria. (zomof o): *iz.* Ikus.: Killceŕ. I: Gritx, kiikiŕ.

girgileriz. (kriketgabetasun): *adand.* Kriketgabetasunez ari-izatea.

girgilerizko. (ospa): *izond* K.irkilleŕi geyegi darabilena.

girgilete, (ereztun): *iz.* Metalezko kurkuru India, abere bat edo baste gauzaren bat bertan lotzeko. J: Girgileta.

girgileztatu. (galartzu): *ad.* Galarizuakaz apaindu. Girgiteztu. (apaingaitu): *ad* Geyegi apaindu.

girgileztu. (galartzu): *ad.* ikus.: Girgiteztatu,

girgili. (giltzape): *iz.* Atxilotuari Ixonkatilean jartzen zitzayon ain-bituŕa.

girgilu. (aragi): *iz.* Okotz peso izaten dan aragi-aloza. j: Gorgoila, kokotondo, kokotondoko, kokozpe, kotaspe, kolats, kontrokotz, okotz-biko, okotz-ordeko, okozpe, okozpeko, okozpiko, paparda.

girgilu. (muskuiio): *iz.* Telak egiteko huztiña jartzen dan muskuiio lama. J: Teila-oe, teiloe. (kate): *iz.* Kate bat tinkotzeko ipintzen dan burnizko uztai obocrdikoa.

girgiln-zai. (giltzape): *izond.* Atxilotuai oin-biluŕak ipintzen dizkiena.

girgiluztu. (giltzape): *ad.* Oin-bilufetan edo giltzapeetan sartu.

girgin. (kordokadura): ŕz. Ikus.: Dibo, Dintza-dalantza, girgin-gorgoin, gongota, gorabelari, gordanzibil, gorgoin, gorgoiña, sardamilo, sign.

girgirio. (abetxu): iz. Zur gogoŕa duen abetxua.

girgirka. (joko): iz. Auŕen jakoa; pilota alkafi botatzcan cgiten dana.

girgirontzi. (irakidura): *iz.* Irakiten dagoen tapikoa.

girgif. (irakidura): iz. Irakitearen ots-izena.

girgista. (edertasun): izond, Edeŕa dala esaten dana.

girgistatu. (edertasun): *ad* Zerbait edertasunez ipifii.

girgita. (zomoŕo): *iz. 11nis.:* Girgitx.

girgitin. (taratulu): iz. ikus.:'Iaratulu. I: Garatulu.

girgitx. (zomoŕo): iz. Ikus.: Egotxiŕi. J: Girgita. I: Lau ega dauzkan zomofoa, aufeko biak gogoŕagoak dirala; buru lodi, begiak irtenak, adaŕak txikiak eta sabela kosnokara dauzkana;aŕak onen mutufean lanabesatxo bat daukate ta beraren bitartez ots kiŕinkari ta teenta dagite. I: Girgita.

girgof. (oguzkera): izond Gaizki oguzten duena.

girgofa. (mintzoera): *izond.* Ŕ izkia gaizki oguzten duena.

girgoŕatu. (mintzoera): *ad.* **ti** izkia gaizki oguzi.

girl. (azaldi): *ad.* Beoŕ edo astoemea aŕ-goscaz egon. I: Giritu.

giri-arazi. (azaldi): *ad.* Giritzca zirikatu.

giri-erazte. (azaldi): *frond.* Giri-arazten duena.

girl-girl. (murgiltze): *izond.* Nunbait murgilduta dagoena.

giri-ontzi. (koipe): *iz.* Koipea cukitzeko ontzia.

girikeri. (biguntasun): *iz.* Notin baton bigunkerizko izakera.

girin. (ayeŕ): *iz.* Zerbaiterako ayefa.

giriiatu. (ayeŕ): *ad.* Ayeŕ-izan, biotz-zaletu.

giristiño. (kristautasun): *izond.* Kristautasuna aitortzen duena. I: Girixtiño.

giristiño-efi. (kristautasun): *iz.* Kristautasuna aitortzen duen Etas.

giristiñoki. (kristautasun): *adoud* Kristautasunaz ari-izatea.

giristiñotasun, (kristautasun): *iz.* Ewa.: Kristautasun.: Kiristigo, kistarbatz•

giristiñotu. (kristautasun): *ad.* Kristautasuna onartu.

giritu. (azaldi): *ad.* ikus.: Giri. (zunnin): *ad.* Zurmiñez estali.

giritua. (zurmin): *iz.* Zurmintzearen ehlean egotea.

giritze. (azaldi): *iz.* Beoŕ edo astoemea af-goseaz egotearen egipena.

girizi. (babes): *iz.* Babesturik dagoen tokia.

giritatu. (itzal): *ad.* ltzalez bete.

girth. (makil): ŕz. Ikus.: Birla.: Birlo, bide, firla.

girlatan. (joko): *adond.* Birlakaz edo girlakaz jokatzen ari-izatea. : Girletan.

girlau. (makil): *ad.* Bids edo girla bateaz beste hat bota.

girli. (aogozo): *iz. llnrs.:* Aduŕ.: Afapo.

girli-bide. (aogozo): *iz.* Aogozoareu ixtuna.

girli-oyal. (aogozo): *iz.* Aufai bulafean jartzen zaycn oyala aduŕaz beren burua zikindu ez dezaten.

girliatu. (aogozo): *ad.* Aduŕ edo girlia bola.

girlijario. (aogozo): *iz.* Girtiatzearen egipena.

girlitsu. (aogozo): *izond.* Add edo girli asko botatzen duena.

girmuzi. (atzekalde): *iz.* Oyal baton atzekaldea. J: Guŕumus. (oyal): Berbera.

girmuziara. (gainberadura): *adond.* Galuberaduraz ari-izatea.

girna. (ule): *iz.* ldun gañeko uleak. (aukerakcri): *iz.* Ears.: Kasketaldi. I: Gogo bizia.

giruatsu. (aukerakeri): *izond* Girna edo kasketaldia duena.

girnatu. (aukerakeri): *ad.* Gims edo kasketaldia izan.

giro. (bero): *iz.* Gorputzetan dagoen hero aundiago ala gutxiago. J: Otz-bero, ozpero. (gura): *iz.* ikus.: Gum, J: izenon. Ikus.: Gale. (gogo-aldarte): JJ iz. Ikus.: Gogo-aldarte. (ezarkera):) *iz.* Ezarkera egokia. (gentza): JJ *iz.*

Gentza-egokera. (inguru): II iz. Zerbaiten inguruan dagoen egokera.

giro-aldaketa. (egu): *iz.* Eguraldiaren aldaketa.

giro-aide. (egurasti): iz. Egurasti-luŕaldea.

giro-argitasun neurgalu.(zabaidegi): ŕz. Zabaldegiaren argitza neurtzeko lanabesa.

giro-aro. (egurasti): *is.* Egurasti-urtezaroa.

giro-asmatzaiie. (iragarpen): *izond.* Geroko eguraldia iragartzend uena. Giro-ezagutzailc, giro-iragartc.

giro-berdin. (bero): iz. Otz-bero berdin.

giro-egutegi. (egutegi): *iz.* Ostagiztiaren egutegia. I: Girotegi. (estagizti): *iz.* Berbera.

giro-elesti. (egurasti): *iz.* Egurasti-clestia.

giro-ezagutzaile. (iragarpen): *izond.* Ikus.: Giro-asmatzaile. I: Giro-iragarle.

giro-gogortasun. (areagotasun): *iz.* Eguraldiaren gorotasuna. I: Giro-laztasun.

giro-iragarle. (iragarpen): *izond.* ikus.: Giro-asmatzaiĺe. I: Giro-ezagutzaile.

giro-izti. (egurasti): *is.* Egurasti-iztia.

giro-laztasun. (areagotasun): *ft.* Ikus.: Giro-gogortasun.

giro-Wu-tau-nu. (lurtamu): *iz.* Eguraldiaren lurtamua.

GIRO-NEURKIN. iz. Egu-ertsadura neurtzeko lanabesa. (ostagizti): *iz.* Ostagiztiaren agerpenak ncurtzeko lanabesa. I: Giro-tresna. Saka-neurkin. ll (egu), (ggyera), (itxaskuntza), (pisia), (ostagizti), (sakonera), (tokiclesti).

giro-Pout-I. (hero): *iz.* Beroaren neuŕia.

giro-sendabide. (egurasti): *iz.* Luŕalde batmen egurastia sendatzeko ustiatzea. Giro-osabide.

giro-tresna. (ostagizti): *iz.* Ikus.: Giro-neurkin. : Saka-neurkin.

glro-txaf, (egu): *iz.* Ona cz dan eguraldia.

giroge. (egu): iz. Eguraldi gozakaitza dana.

giroiztiko. (egurasti): *izond.* Bgurasliari dagokiona.

giroko. (egurasti): *izond.* Girori dagokiona.

giromezularl. (egurasti): *izond,* Izatekoa dan giros auŕelik iragartzen duena.

gironea. (burusi): *is.* Blzkafa estaitzeko hurasia.

gironeurkin-goraberak.(giro-neurkiu): is. Giro-neurkiñarcn goiberak.

giroratze. (egurasti): is. Egurasti batean bizi-izateko oitura artzea.]: Egurasti egokia ipiñi edo jaŕi.

girotegi. (egutegi): *iz.* Ikus.: Girn-egutegi.

girotu. (umotasun): *ad.* Umotn.]: Giotu, intotu, icrindu. (gogo-aldarte): *ad.* Gogo-aldarte oncan jaŕi. (neuŕitasun): j *ad.* Beroa ncuŕitu, ez aanditu ez gitxitu. (egurasti): II *ad.* Egurasti bateau oitu. Giroratu.

giroz. (umotasun): *adand.* Umoturik.

gif-gif--giŕ egin. (argi): *ad.* Argia kolokatu.

gifin. (ants): *iz.* Was.: Gaŕasi. I: Gaŕaxi, gafazi.

giñndu. (soñu): *iz.* Adikilttetan izaten dan ots entzungoŕ eta jaŕaittra. E: Ikus.: Dunduri,

gifindel. (ereztun): iz. Gurdiaren agatik esegiten dan ereztuna.

gifindola. (ereztun); *iz.* Metatezko ereztun lana, bi zatikoen artcau ipintzen dana, bcren arteko igurtzia eragozteko.

gifinga. (soñu): *is.* **Soñu** zofotz eta atsckabegaŕi. Kasanka, guŕinka. (ants): *adond.* Gaŕasika ari-izatea.

gifingola. (magi); is. Notiñek eta abereek eukitzen dituzten andaŕiak. I: Ikus.: Andaŕi.

gifintsu. (lera): *izond.* Leratsua dana. Ikus.: Lcratstt. I: Zaleti, zaletsu.

gifintz. (ants): *iz.* Zefi edo basurdearen aotsa. I: Kurka.

giŕintzaka. (ants): *adond.* Gifintzaz ari-izatea.

girtain. (atsikipen): *is.* Gideŕ txikia. I: Ikus.: Gideŕ. j: Gluten, girtin, girtoi, orakaŕi. (igali): *iz.* Ikus.: Aila. I: Kaila, girtcn, girtoin, girtina.

girtaindun. (igali): *izond.* Girtaiña daukana.

girten. (atsikipen): iz. *Ikus.:* Girtain. Girtin, girtoi. (igali): *iz.* Berbera. (ergeltasun): (*izond.* Kirten, txaldana dana.: Ikus.: Kirten.

girtendu. (atsikipen): *ad.* Lanabesa edo tresna bati girtena ipiñi. (baldartasun): *ad.* Baldaŕa biurtu.

girtendun. (atsikipen): *izond.* Girtena daukaua.

girtenkada. (zurtoin): iz. Zurtoin bateaz emandako tanpa. (tanpa): *iz.* Berbera.

girtenkoria. (ergeitasun): *iz.* Astakeria. I: Ikus.: Kirtenkcria.

girtenondo. (atsikipeu): *iz.* Girtenaren mustuŕa, jartzcko clanari sartzen zayona.

girtoi. (atsikipen): iz. Ikus.; Girtain.

GISA. *is.* Gauss bat izatearen edo agertzearen era. I: Gauza bat egiteko era. I: Bikala, antzo, ario, lazko, lazkotxe, legez, legezko, Iczko, lez, Iola, molde, moldura, porta solo. (ardura): *iz.* Norbaiteu ardurapean, norbaiten gisa. j: Antzora, eraikcra, ari-bide, kite. ll (arau), (bereiztasun), (egin), (egoera), (erabilkuntza), (eskuarte), (goi-jakintza), (kid), (zernola).

gisa-gabe. (matzerdura): *izond.* Markctsa dana. (nabannentasun): *izond.* Adeitasunik ez duena.

gisa-gabeko.(czcrakotasun): *izond.* Ezerakotasunez ari dana.

gisabide. (adeitasun): *iz.* Ikus.: Adeitasun.

gisagabelceria.(nabannentasun):iz. Ikus.: Nabarmentasun. I: Utzkeria, uzukeria, zapuzkeria. (ezerakotasun): *is.* Ezegokia dana.

gisagune. (bereiztasun): *iz.* Ilc€ts.: Bereiztasun. Esteria, gisatasun.

gisaki. (erakotasun): Wood. Egokiro. (adiontasun): *adond.* Adiontasunez ari-izatea.

gisako. (azpegi): *izond.* Azpegi atscgiña duena. Gixako. (duintasun): *izond.* Dania dana. (erakotasun): *izond.* Egoki ta adiñona dana. (the): II *izond* Anizekoa daua. (gisa): ii *izond* Gisari dagokiona.

gisako-go. (gisa): *is.* Tzatearen gisa.

gisakotasun. (irakaskintza): *is.* ikus.: Aziera. : Azibide, azipide, azikera, azitasun.

gisakotu. (azpegi): ad. Atsegiña, duiña, egokia edo antzekoa egin edo biurtu.

gisala. (azpegi): *adond.* Azpegicn arauz. Gisara.

gisasola. (sasi): *iz.* Boas.: Gisasti.

gisasti. (sasi): is, Lekaziduna dan saga, abaŕ meak asko dauzkana, ori **aizto-**irudikok eta **lore** oriak ematen ditacna; oyen tnultzoa. I: Gisasola.

gisatasun. (bereiztasun); *iz.* Ikus.: Bereiztasun. Esteria, gisagune.

ghats. (sasi): *iz.* Lekaziduna dan sasia, abaŕ meak asko, oñ aizto-irudikoak eta **lore** oriak dauzkana. 1: Kir, txinizta.

gisatsu. (adeitasun): *izond.* Adeitsua dana.

gisatu. (gertuera): *ad.* Ikus.: Gertatu.

gisaz. (erakotasun): *adand.* Egokiro ad-isatea.

gisazko. (gisa): *izond.* Gleari dagokiona.

gislzila. (piltzaŕ): *izond.* Piltzatez beterik dagoena. Gixkila.

gtsosarl. (gizon): *iz,* ikus.: Gixon. Gixonta, gixot.

gisu. (latsun): *iz. Ikus.:* Latsun. Galtzin, galzin, kaltzia, gizu, kisu. (igettsu): *iz.* lgeltsu zuri ta uraren orea.

gisu-aitz. (latsun): iz. Uraz gogorizen dan latsunatia.

gisu-alde. (igettsu); iz, igeltsu-geruza edo cstaldura. j: Gisu-bits, gizu-aldi.

gisu-afobi. (oŕi): *iz.* Latsuna egiteko aria ateratzen clan aŕobia.

gisu-asiza. (latsun): *iz.* Latsuna artzeko nntzia.

gisu-bits. (igeitsu): Ia. Iiais,: Gisu-aldi.

gisu-endai. (espaloi): *ft.* Espaloya irabiatzeko endaya.

gisu-il. (latsun): *iz.* Ura artutako latsuna.

gisn-lan. (igeltsu): *iz.* Gisuz egindako Jana. : Gisuztaidi.

gisu-langilc. (igeltsu): *izond.* Gisuz tanegiten duena. 1: Gisuztaile. (esku-langinizak): *izond.* Berbera.

gisu-oŕe. (espaloi): *iz.* Aft txikietaz, ondaf etalatsun-beltz-oŕeaz egiten dan espaloya. j: Arkazore, latsun-ore, latsun-oŕe, saitsati.

gisu-ofegailu. (espaloi): *la.* Gizu-oŕea egiteko lanabesa.

gisn-ur, (latsun): *iz.* Latsunaren ore oso mea.

gisu-ureztatu. (latsun): *ad.* ikus.: Gisustatu. I: Gisuztatu.

gisuaŕi. (aft): *iz.* Latsunezkoa dan afia. Ikus.: Latsunaŕi. J: Kisuaŕi.

gisubizi. (latsun): *iz.* Urik eztaukan latsuna.

gisudun. (igcitsu): izond lgeltsua daukana.

gisuefe. (xigordura): *ad.* Afia latsunez kiskildu. I: Izenon, Latsunez kiskilduta dagoena.

gisugile. (latsun): *izond.* Latsuna dagiena. j: Gisukin. (esku-langiutzak): *izond* Berbera.

gisugintz. (iatsun): *iz.* Latsun-egintza. (tangintza): *ŕz.* Latsuna egiten duenaren Iangintza.

gisuki. (latsun): *iz.* Latsunezkoa dana.

gisukin. (latsun): *izond.* Ikus.: Gisugilc.

gisulabe. (latsun): Iz. Lamina lortzeko, labe berezia.

gisusta. (latsun): *iz.* Latsunez estaltzearen egipena.

gisustatu. (latsun): *ad.* Latsunez bete. I: Gisuztatu, gisu-ureztaztu.

gisutegi. (latsun): *iz.* Latsuna dagoen edo ipiutzen den tokia.

gisutsu. (latsun): *izond.* Latsunezkoa dana. j: Gisuzko.

gisutu. (latsun): *ad.* Latsuna biurtu.

gisuzko. (latsun): *izond.* ikus.: Gisu€su.

gisuztaile. (igeltsu): *izond.* lkus.: Gisu-langile.

gisuztaldt. (igeltsu): *iz.* Ikus.; Gisu-lan.

gisuztatu. (latsun); *ad.* Latsun-ikazgatza egin. I: Latsunez estali. Gisustatu. J; Gisu-ureztatu, gisuztu. (ongaŕi): *ad.* lgeltsuaz ongaŕitu. J: Gisuztu.

gisuztu. (latsun): *ad.* Ikus.: Gisuztatu. (ongaŕi): *ad.* Berbera.

gita. (aate): ŕz. ikus.: Ante. j: Arata, orate.

gitargile. (kitaŕa): *izond.* Kitaŕuk dagizkiena. (esku-langintzak): *izond* Berbera.

gitafari. (kitaŕa); *izond.* Kitafa jotren duena.

gitoi. (alpcŕaldi); *izond.* ikus.: Adele. J: Aldeŕai.

gitoikert. (alpeŕaldi): *iz.* Aldeŕai ibiltzearen egipena.

giton. (zatarkeri): *(wad.* Zatarkeriz ari dana. J; Gitoin.

gixot. (uŕitasun): *adond.* lkus.: Gutxi. f: iñañi, iski, lipeŕ, xapo.

gitxi-egin. (arbuyo): *ad.* Ikus.: Arbuyatu. ^: Arbuyo egin, gitxi-eritxi, gutietsi, gutxictsi.

gitxi-eritxt. (arbuyo): *ad.* Ikus.: Arbuyatu. : Arbuyo egin, gitxi-egin.

gitxi-gitxika. (ardura): *adond.* Gauza txikietan arduraz ari-izatea.

gitxi-poza. (poz): *Load.* Gutxiaz polluted dana.

gitxiago. (uŕitasun): *adour!.* Gutxiago.

gitxiaŕen. (uŕitasun); *carload.* Gutxi dais kart.

gitxidun. (uŕitasun); *frond.* Gutxi daukana.

gitxiegi. (uŕitasun): *adond* Gutxiegia dana.

gitxten. (aŕitasun): *adond.* Gutxiaren galenera. j: Gutxien.

gitxieudu. (gutidura); *ad.* Ikus.: Gitxitu. j: Gutxitu, gutxi-egin. (zartzaro): *ad,* Zartzaroagatik adimena auldu. (atzetasun): *jl ad.* Atzetasuna izan.

gitxtenean. (uŕitasnn): *Wow!.* Ikus.: Bederik. Bedercn, beintzat, gitxienez.

gitxienetik. (uŕitasun): *adond.* Astanpen bat adierazteko adltzondoa. Gitxienez, gutxienez.

gitxienez. (uŕitasun): *adond.* Fkus.: Bederik. J: Bederen, beiutzat, gitxienoan, gitxienetik, gutxienez.

gitxienkeri. (ergeltasun): *iz.* Zaŕen tentelkeriak.

gitxigi. (uŕitasun): iz. Gutxi-gutxia dana. ^: Gutxitxo, gutxitxoa.

gitxika. (uŕitasun): *adond.* Gitxian-gitxian. : Baratx, baratxe, Lanai, pitinka-pitinka, pizkanaka-pizkanaka. (berantasun); *adond.* Berantasunez ari-izalea.

gitxiren. (crgeltasun): *Iload.* Alotz, ergeta dana. j: Ikus.: Atotza. j: Gergel. (zartzaro); *izond.* taŕa dana.

gitxirenda. (ergeltasun): *ad.* Ergel, pelo, tentela egin edo biurtu.

gitxtrenduta. (ergeltasun): izoar!. Gitxircn edo ergel geratzen dana.

gitxitan. (gutidura): *adond.* Aldi gutxietan. J; Gutxitan.

gitxitasun. (gutidura): *iz.* Gutxitzearen egipena.

gitxitu. (gutidura): *ad.* Zerbaiten edapen, areagopen edo aindoa txikiagotu. I: Gutxitu, gitxiendu, gutxi-egin, makastu, uŕitu, xumetu.

gitxituak. (galtza): iz. Galtzu egitean, estutzeko, zuzpiltzen (limn ponduak. I: Txikitura.

gitxitxo. (mitasun): *adond.* Ikus.: Gitxigi.

gitxitze. (gutidura): ŕa. Gutxiago egitearen egipena.

gixa. (erakotasun): *adond.* Ikus.: Egoki.

gixabidetxu. (adeitasun): izond. ikus.: Gizabidetxu.

gixagaldu. (biuŕikeri): *ŕzond.* Oso gaiztoa dana.

gixxtxo. (zoritxaŕ): *frond.* Ikus.: Gizagaiso. J: Gixako.

gixajo, (zoritxaŕ): izond. Zoritxaŕekoa dana. j: Gizonari buruz bakaŕik erabiltzen dan izenondoa.

gixaki. (notiu): *iz.* Notin ñimiñoa.

gixako, (azpegi): *izond.* Gisako itzaren ñogaŕia. (lañotasun): *frond.* Lañotasunez beterik dagocna.

gixakoki. (maitasun): *adond.* Maitasaŕez ari-izatea.

gixarajo. (zoritxaŕ): *izond.* Ikus.: Gizagaiso. : Gizarajo.

gixatxaL. (gizon): iz. Txiki ta doloŕa dan gizona. J: ikus.: Gizatzaŕ.

gixatxaf-sail. (zatarkeri): *ez.* Zirtziĺen multzoa.

gixau. (edapen): *ad.* Belaŕareu edatu. (iraun-azte): *ad.* Obetzean iraun-arazi.

gixaxo. (egizaletasun): *izond.* Oso cgizale bezeta ari dana.

gixen. (sberastasun); izond. Aberatsa dana.

gixi. (artile): *iz.* Artilearen mitxa.

gixi-gixo. (uŕitasun): *adond.* Piska bat. ikus.: Piska.

gixilu. Ohio): *ad.* Liao edo artilearen muloa lazatu. I: Gixixaatu.

gixixaatn. (berezkuntza): *ad.* Izpiak alkali blintz aldendu. (halal): *ad.* Belaŕa baŕeyatu, ongi legol dedin. (liao); II *ad.* Ikus.: Gixitu.

gixlcei. (mai-orni): *iz.* Zali andia. I: Gizkai, gizkei.

glxon. (gizon): *iz.* Gizon txikia. Gixonta, gisosari, gixot, gixon-sal, gixonxka, gixonxko.

gizon-xaŕ. (gizon): *iz.* ikus.: Gixon. I: Gixonxka, gixonxko, gixot.

gixongiu. (einakume): *in.* Ikus.: Gizagin. Gizakin.

gixonta. (gizon): in, Gogo gutxiko gizon txikia. j: Gixot, gizaxka, gixon.

gixot. (gizon): *in. Ikus.:* Gixon. Gixonta, gisosari, gixon-xaŕ, gixonxka, gixonxko. (arima): *izond* Gogo gutxikoa dana.

gixuren. (albi): *izond.* Egipeu aundiak burutzen ditucna.: Gizuren.

giyau. Out-lantze): *ad.* Solos landu.

giz-aket. (matzerdura): *iz.* Gezuŕ-ipuiztian erdi gizon eta erdi akela zan izakia.

giz-alargundu. (alarguntza): *ad.* Gizon bat alargun geratu.

giz-aldeko. (gizon): *izond.* Gizonen ona bilatzen duena.

giz-aŕantzale. (gizon): *izond.* Gizon-aŕantzale.

giz-aflgaŕi. (gizon): *iz.* Gizon aŕigaŕi, ospetsua.

giz-aulkeria. (aultasun): *iz.* Gizonen gogo-aultasuna.

giz-aufean. (gizon): *adond.* Gizonen auŕean.

giz-azi. (baŕabil): *iz.* ikus.: Giza-azi. Gizazi.

0z-calk. (eriotza): *izond.* Ikus.: Gizaeraile. I: Gizeraile, gizailtzaile, gizeailc, gizailzato.

giz-cbasle. (atzipen): *izond* Ikris.: Gizalapuf.

giz-eroakume. (gizon); *iz.* Gizon eta emakumea.

giz-erail. (eriotza): *ad* Gzzona erail.

giz-erailketa. (eriotza): iz. ikus.: Gizerailtzc. I: Gizeraiketa, giz-erailtza, gizon-iltze.

giz-erailtza. (eriotza): iz. Tkus.: Gizerailtze. : Gizeraiketa, giz-erailketa, gizeraitc, gizeraiteka, gizon-iltze, gizuneraite.

giz-erailtzaile. (eriotza): *izond.* Ikus.; Gizeraile. j; Gizerle, giz-iitzale, giz-iltzaile, gizon-iitzaile.

giz-ero. (ergeltasun): iz. Ergela dan gizona.

giz-e#aite. (irizkidetasun): iz. Gizeŕailc bezels erabakitzea.

giz-efaz. (aisetasun): *izond.* Aisetasunez bizi dana.

giz-iduri. (gizirudi): iz. ltcus.: Gizirudi.

giz-ikaskizuu. (gizon): *iz.* Elertiaren ikaskcta.

giz-ikastun. (gizon): *izond.* Elertia ikasten duens.

glz-iltzale. (eriotza): *izond.* Ikus.: GizeraiĹe, : Gizerle, giz-erailtzaile, gin-iltzaile, gizon-iltzaile.

giz-iresle. (gizon): *izond.* Gizon-aragia jaten duena.

giz-izen. (gizon): *iz.* Eli bati edo toki bati cdo aro bati izena ematen diona.

giz-iztilari. (antropologo): *izond.* Gizonaren goraberak aztertzen dituena.

giz-jainka, (yainkoa): *iz.* Yainkoa-gizon.

giz-alde. (gizon): *iz.* Gizonen saldoa.: Gizera, gizeri, gizon-alde, gizon-aralde, gizonezko, gizon-cli.

giz-oste. (gizon): *iz.* Ikus.: Gizalde. I: Gizaidra, gizakota, gizapilo, gizaraldc, giza-samalda, gizatalde, gizonketa, gizontze, gizon-talde, gizozte, gixozte.

giza. (gizon): iz. **Ginn** itzaren eŕoa.

giza bizizti. (gizon): iz. Gizonaren bizia aztertzen ducn **yakintza.**

giza egitamu. (gizon): *iz.* Gizonaren soña ta gogoaren egitura.

giza neurkiztl. (gizon): *iz.* Gizonaren ayufien neuŕia egiten Allen jakintza.

giza-aburu.(aintzapen): iz. Gizonen iritzia.

giza-aldezko. (gizon): *izond.* Gizadiaren ona lortzeko xedeaz ari dana.

giza-arauz. (zabaldi): *adond.* Ludiar'i dagokionez;ludiaren arauak erakusten dutenez.

giza-argi. (adin-antze): *iz.* ikus.: **Adin-antze.**

giza-argizko. (adin-anize): *izoncl.* **Adin-antzeari** dagokiona.

giza-ari. (gizon): *in.* Ikus.: Gizadi. j: Gizatadi, gizondi.

giza-aurkako. (gizon): *izond* Gizonen aurkakoa dana.

giza-aurpegi. (arpegi): *iz.* Gizonaren arpegia.

giza-suzi. (auziratze): *in.* Auzi-mayai agertzen zaizkien gal ta etiketaen multzoa.

giza-azi. (baŕabil): *in. Ikus.:* Gizazi. Giz-azi, salto.

giza-azterketa. (gizon); *iz.* **Solo eta** gogoarcn izarian gizona aztertzearen egipena.

giza-barne. (bamekotasun): *iz.* Gizonarcn barnekotasuna. 1: Giza-baŕen.

giza-befin. (gizon): *in.* Gizon bcŕia.

giza-beteku. (kaizu): *iz.* **Gizon** baten aifieko kaizua.

giza-bilduŕ.(eŕa): *in.* Gizonarenganako eta.

giza-biotz. (biotz): iz. **Gizonaren biotza.**

giza-bizitza. (gizinn): iz. Gizadiaren bizia.

giza-buru. (buruzagi); *in.* Ikus.: Buruzagi. I: Lenen-burs.

giza-eginkera. (gizon); *in.* Giza-jokaera.

giza-egite. (aragi): *in.* Gizonaren aragia biurtu. : Gizakunde, gizakuntza, gizatu, gizondu.

giza-ema. (emakum.e); ŕn. Ikus.: Emakume. Gizeme.

giza-eraiteka. (eriotza): *in.* Gizonaren erailtzea. j: Giza-erio, gizuneraitc.

giza-eratil-lzti. (gizon): *in.* Giza-iltzailearen izaera aztertzen duen yakintza.

giza-eredu. (eredu): *iz.* Gizoncntzako credit.

giza-erio. (eriotza): *iz.* Erns.: Giza-eraiteka. j: Gizuneraite.

giza-eskuko. (gizon): *izond.* Gizonaren eskuz egiña dana.

giza-etsai. (gizarte): *izond.* Gizartearen aurka ari dana.

giza-gaizto. (gizon): *in.* Gaiztou den **gizona.** I: Giza-galdu, gizagaixto.

giza-galdu. (gizon): *iz.* Oso gaiztoa dan gizona. ; ikus.: Giza-gaizto.

giza-gañelco. (gizon): *izond.* Gizonezkoari gainditzcn zayona. 1: Giza-goiliko.

giza-garbi. (gizon): *izond.* **Araztasunezkoa** dana.

giza-gazte. (gizon): *iz.* **Gaztea dan gizona.**

giza-gisako. (gizon): *izond.* Gizonaren antzeko. : Giza-itxurako, gizanlzeko, gizon-antzeko.

giza-goi. (gizon): *izond.* Ikus.: Gizagaindiko.

giza-goitiko. (gizon): *izond.* Ikus.: Giza-gañeko.

giza-gorputza. (gizon): *iz.* Gizonaren gorputza.

giza-gurtz. (gizon): *iz.* Gizonaren yaurcstea.

giza-igel. (gizon): *ft.* Urtan murgiltzen dan gizona.

giza-iges. (gizon); *izond.* Bakartasuna made duen gizona.

giza-ipul. (edespen): *iz.* Gizonaren ipuña.

giza-itxura. (irudigintza): iz. Ikus.: Irudin. J: Gizairudi.

giza-itxurako. (gizon): *izond.* Ikus.: Giza-gisako. J: Gizantzeko, gizon-antzeko.

giza-lzeu. (gizon): *iz.* Gizona, gorputza ta gogoari buruz, aztertzen duen yakintza.

giza jakintza. (gizon): iz. Gogo-lantzeari buruz gizona aztertzea.

giza-jale. (gizon): *izond.* Gizonaren aragiajaten duena. j: Gizonjale.

giza-jalekeria. (gizon): iz. Gizonaren aragia jatearen egipena.

giza jate. (gizon): *iz,* ikus.: Giza-jaiekeria.

giza-jokabide. (gizabide): *iz.* Gizonen gizabidea. J: Giza-egikera.

giza-kaxkof. (gizon): iz. Ikus.: Gizakaxkaŕ. Gizapuxka,gizaxka, gizonxaŕ, gizonxko, gizuxkot, gizonskila.

giza-lapurketa. (atzipen): *iz.* Notiñak atzitzea. Giza-lapufeta, giza-lapurtze.

giza-lapurtze. (atzipen): *iz.* Ikus.: Giza-lapurketa. Giza-lapufeta.

giza-legezko. (adeitasun): *izond.* Adeitasunez an dana.

giza-lefo. (kin): *iz.* Kiri bateau gizonari dagokion leŕoa. j: Giza-mail, gizarte-mail, gizarte-sail, giza-sail.

giza-lotsa. (begirune): *iz.* Notiñenganako begirunea.

giza-lutelesti. (lutelesti): *iz.* Ikus.: Gizadi-€utelesti.

giza-luzera. (neuŕi): iz. Ikus.: Gizabete. Gizonbete, ein.

giza-mail. (kiri): *iz.* Ikus.: Giza-lelo. I: Gizarte-mail, gizarte-sail, giza-sail.

giza-mletasuna. (maitasun): *iz.* Ikus.: Gizagintza. Gizakoitasun.

giza-maite. (maitasun): *izond.* Ikus.: Gizadi-ontzale.

giza-matasa. (gizon): *iz, ikus.:* Gizateri.

giza-neurketa. (gizon): *iz.* Gizonari buruz egindako neurizearen egipena.

giza-sail. (kiri): *iz. Ikus.:* Giza-lefo. I: Giza-mail, gizarte-mail, gizarte-sail.

giza-sal-erosi. (salerostc): *ad.* Jopuak izateko, gizonak saldu ta erosi.

gizasamalda. (gizon): *iz.* Ikus.: Gizalde. I: Gizaldra, gizatalde, gizaketa, gizapilo, giraralde, gizatza, gizonketa, gizontze, gizon-multzo, gizon-talde, giz-ostc.

giza-soin. (gizon): *iz.* Gizonaren sofia.

giza-soiñizti. (soin): Ix. Gizonaren soiiatal-iztia.

giza-ugaltze. (geikuntza): *iz.* Biztanleen geikuntza.

giza-usain. (gizon): iz. Ikus.: Gizatarzun. J: Gizatasun, gizontasun.

giza-zala-ta. (gizou): *adond.* Gizona zala-ta; gizona izatean.

giza-zaldi. (ameskeri): *iz.* Ameskerizko izaki, erdi gizon eta erdi zaldia dana.

giza-zale. (gizon): *izond.* Gizonenganako maitasuna duena.

giza-zenbaketa. (zenbaketa): *iz.* Gizonen zenbaketa.

giza-zufian. (gizon): *adond.* Gizona dan aldetik.

gizabakarka. (gizon): *adond.* Gizaki bakoitza bakaŕik ari-izatea.

gizabakako, (gizon): *iz.* Gizaki, lagun, norbait.

gizabaf. (gizon): iz. Gizata€de naasia.

gizabatza. (gizon): *iz.* Ikus.: Gizadi. Gizondi.

gizabera. (gizon): *izond,* Gizonenganako zaletasuna duen emakumea. J: Gizazale.

gizabeñtu. (gizon): *ad.* Gizon befia egin. J: Gizonbeŕitu.

gizabete. (mutt): *iz.* Goyeraz gizon baten media, I: Giza-luzera, gzonbete, egin,in.

GIZABIDE. *iz.* Zileizti edo gizarte-arauai buruz notiñcn jokatzearen era. I; Bizikera, buruzpidc, egin-antze, crabittza, eraen, gibelondo, gizalege, gizapide, kobru, jokabide, jokaera, uratsbide. (kordamen): Onberalasuna. (uŕikaltasun): JJ *iz.* Biotzberatasuna. (bestekoitasun): JJ *iz.* Zalduntasuna. (gogo-lantze): JJ *iz.* Eñ baten gogo-lantzea betetzen duten ezagupen eta oituraen multzoa. J: Mendutasun. (gizon): *iz.* Gizonaren biziaren ibilbidea. ll (ayuti), (gisa), (oikuntza), (zuzen-lege).

gizabidegabe. (nabarmentasun): *izond.* Adeitasunik ez duena.

gizabideratu. (gogo-lantzc): *ad.* Basati-egokeratik atera.

gizabidetasun. (gogo-lantze): iz. Adeitasunez ari-izatearen egipena.

gizahidetsu. (gizabide): *izond.* Adeitasunez ari dana. j: Gizabidezko, gizarteko, gizatsu. (adeitasun): *izond.* Berbera.

gizabidez. (adeitasun): *adond.* Adeitasunez ari-izatea.

gizabidezko. (gizabide): *izond.* Ikus.: Gizabidetsu. J: Gizatsu. (adeitasun): *izond.* Berbera.

gizabiuŕ. (maltzurtasun): *izond.* Maltzuŕa dana.

gizaburu. (gizon): *iz.* Gizonaren burua.

gizadi. (gizon): iz. Ludi'ko gizonen muttzoa. : Giza-ari, gizatadi, gizondi, gizabatza.

gizadi-lutelesti. (lutelesti): iz. Gizonaren bizi-tokia dan aldetik, tudiaren banatze ta antola-bidea aztertzen dituen yakintza. I: Giza-lutelesti.

gizadi-ontzale. (maitasun): *izond.* Gizadia benetan matte duena. J: Giza-matte.

gizadi-ontzaletasun. (maitasun): *iz.* Gizadia benetan maite-izatea.

gizaeme. (kunde): *iz.* Emaztemearen kundea duena.

gizaeraile. (eriotza): *izond.* Ikus.: Gizailzale. : Gizailtzaile, gizeaile; gizeraile, giz-eaiie.

gizagabetasun. (ankerkeri): *iz.* Ankerkeri, gogorkeria.

gizagaindiko. (gizon): *izond.* Gizona izatearen gainkikoa dana. I: Giza-got.

gizagaizo. (zoritxaŕ): *izond.* Zoritxaŕekoa dana. : Gizagajo, gizarajo, gizajo, gizaixo, gixaixo, gixarajo, gizagaizo, gizaxo, gizagaixo, giza-gaxo.

gizagaiztu. (zatarkeri); *ad.* Zitala egin edo biurtu.

gizagajo. (gizon): *iz.* Gizon txikia. J: Gizajo. (zoritxar): *izond.* Ikus.: Gizagaiso. J: Gizajo.

gizagandiko. (gizon): *izond.* Gizonagandik datoŕena.

gizagaxo. (gizon): *iz.* Ikus.: Gizagaiso. J: Gizagajo, gizajo, gizaxo. (zoritxaŕ): *iz.* Berbera.

gizagin. (emakume): *iz.* Senata ondo zaintzen ducn emakumea. J; Gizakin, gixongin, gizongiu, senarkoi.

(maitasun): *izond.* Gizadiarenganako maitasnna duena. I: Gizakoi.

gizagintza. (maitasun): *iz,* Gizadiarenganako maitasuna I: Gizakoitasun, giza-maitasnna.

gizaguren. (alb* *izond.* Albi aundiko gzona, egipen aandiak bucutu dituena.

gizai. (zaintzailo): *iz.* Ikus.: Zaintzaie.

gizaide. (gizon): *izond.* Edozein gizonarenganako, beste gizon bat. f: Ikus.: Geide, lagun-urko, gizakide.

gizailketa. (eriotza): iz. Gizonaren eraiitzearen egipena.

gizailtzaile. (eriotza): *izond.* Ikus.: Gizailzale. : Gizacraile, gizeaile, eaile, gizeraile.

gizailzale. (eriotza): *Izond.* Gizon bat erailtzen duena. Gizaaraile, gizailtzaiie, gizeaite, giz-eailc, gizeraile.

gleatn. (zain): *iz.* Gizonaren zags,

gizairudi. (irudigintza): iz. Ikus.: Irudin. Giza-itxura, gizon-irudi.

gizaita. (gizakume): *iz.* Ikus.: Gizakume. 1: Gizaf, gizakundazko.

gizajo. (gizon): *ŕz,* Ikus.: Gizagajo.: Gizagaxo. (zoritxaŕ): *izond.* Ikus.: Gizagaiso. I: Gizagajo, gizagaxo, gizaxo.

gizakaxkaf. (gizon): *iz.* ikus.: Gizaxka. Gizapuxka, giza-koxkoŕ, gizonxaŕ, gizonxko, gizuxkot, gizonskita.

gizakera. (egokera): *iz.* Giza-gorputzaren egokera. j: Ikus.: Egokera. Jarkera. (adeitasun): *iz.* ikus.: Adeitasun.

gizakeri. (gizon): *iz.* Gizona bezels agertu nai duen gazte baton egipena. I: Was.: Gizonkeri. Gizonaren efua. Gizatada, gizonkeria. (aragi-iŕits): *iz.* Ikus.: Aragi-ifits.

gizakeri-zale. (zabaldi): *izond.* Jkus.: Gizakerikoi.

gizakerikoi.. (zabaldi): *izond.* Ludiko gauzai zaletasun andia diem. I: Gizakeri-zale.

gizaketa. (eŕiketa): *iz.* Ikus.: Efiketa. (gizon): iz. Gizonen saldoa. I: Ikus.: Gizaide, gizatalde, giza-samalda, gizonketa, gizontze, gizon-multzo, gizon-#alde, giz-oste.

gizaki. (gizon): *iz.* Gizona ado notiña dana. I: Gizakume, karaun, jende, jendeki, moŕoin.

gizalci-beiaun. (etorbide): Gizakumez-gizakume izandako sendi baten etorkizuna. : Gizaki-leŕo, gizakiz-gizakiko.

gizalci-ixurketa. (ixuritasun): *Ia.* Giza-azi-izpien ixuritasuna.

gizalci-leŕo. (etorbide): *iz.* lkus.: Gizaki-belaun. I: Gizakiz-gizakiko.

gizakide. (gizon): *bond.* Ikus.: Gizaide.

glzakitasun. (onberatasun): iz. Ikus.: Onberatasun. I: Ondo-gura.

gizakitu. (notin): *ad.* Notiña oztauari notiña hezela ageŕerazi.

gizakiz. (gizon): *adond.* Gizonaren arauz.

gizakiz-gizakiko. (etorbide): iz. Ikus.: Gizaki-belaun. I: Gizaki-leŕo.

gizakoi. (gizon): *izond.* Gizonenganako ayeŕa duels emakumea. I: Gizakumekoi, gozingin, gizonkari, gizonkoi. (maitasun): *izond.* Ikus.: Gizagin.

gizakuitasun. (maitasun): *iz.* Ikus.: Gizagintza. Giza-maitasuna.

gizakoratze. (gizarte): *iz.* Glzarte balean egokitzea.

gizakortasun. (gizon): *iz.* Gizonen ona bilatzea.

gizakotasun.(gizon):ŕa. Zuzen-legea betezen duenaren bereiztasuna.

gizakote. (gizon): *iz.* Oso aundia dan gizona. I: Gizato, gizatzaŕ, gizapuska, gizaundi, gizon mokoŕ, gizon-garau, gizonzati, gizon-puska, gizontaŕ.

GIZAKUME. (gizon): *iz.* Gizonezko izaki adimenduna. I: Gizarora eldu dan gizona. 1: Notiña. I: Mutiko. Frakadun, gizaŕ, gizaita, gizakundezko, gizonezko, gizonki, gizaki, karaun, jende, moŕoin. II (garerdi), (gaztezaro), (gizon), (kunde), (notin).

gizakumekoi. (gizon): *izond.* Ikus.: Gizakoi. j: Gizongin.

gizakunde. (egun): *iz.* lñauteri ondoko lenengo osteguna. Gizonen alkartzearen eguna. (gizou): *iz.* Gizon egitea. I: Ikus.: Gizatu, gizondu, giza-egite, gizakuntza, (kunde): jj *iz.* Gizonareu kundea. j: Gizakuntze.

gizakunde-igande. (agun): *iz.* Garizuma aufeko iru igandeetatik bigaŕena.

gizakundelcol. (kunde): *izond.* Gizakundeari buruz zaletasuna duena.

gizakundezlco. (gizakume): *izond* Ikus.: Gizakume. I: Gizaita, gizaŕ.

gizakuntza. (gizon): *iz.* Ikus.: Giza-egite. I: Gizakande, gzatu, gizondu.

gizakuntze. (kunde): *iz.* Ikus.: Gizakunde.

gizalaba. (gizon): ŕz. Emakumea dana, gaztea. (emalnune): *iz.* Berbera.

gizalan. (gizon): *iz.* Gizon batek egin dezaken Tana. Gizelan, gizaluŕ, gixalan. (Ian): iz. Berbera, I: Gogoŕa dan iana.

gizalandu. (gogo-lantze): *ad.* Gizon edo Efia basatasunetik atera.

gizalantze. (gogo-lantze): iz. Basatasnnetik ateratzearen egipena.

gizalapuf. (atzipen): *izond.* Notiñak atzitzen dituena. Giz-ebasle.

gizalbe. (berezkotasun): *bond.* Berezkoa dana.

gizalde. (gizon): iz. Gizonen taldea, saldoa. : Gizaldra, gizatalde, gizatza, gizapito, gizaralde, gizaketa, giza-samalda, gizonketa, gizontzu, gizon-multzo, gizon-#alde, giz-oste, gizoniza.

gizaldeko. (oŕi): ŕz. Eft bateko gizonezkoa dana.

gizaldetik.(gizon): *adond.* Gizona izatearen arauz.

gizaldezkun. (gizon): *iz.* Erdiaroko gizikastunen irakaskintza.

gizaldi, (gizon): *iz. Aro* bateko bizidunen multzoa. I: Gizamendc, gizamendu, gizonaldi, (urte): *iz.* Eun urteko andia. I: Mende.

gizaldi-uŕen. (urte): iz. Eun uric betetzea.

gizaldra. (gizon): *iz.* Ikus.: Gizaide. I: Gizatalde, gizatza, gizapilo, gizaralde, giza-samalda, gizonketa, gizontze, gizon-multzo, gizon-talde, giz-oste.

gizalege. (gizon): iz, Ikus.: Gizabide. I: Jokabide, uratsbide.

gizalege-esaerak. (adeitasun): *iz.* Adeitasunezko esaerak.

gizalegekoak. (adeitasun): iz. ikus.: Adeitasun.

gizalegez. (adeitasun); *adond.* Adeitasunez ari-izatea. I: Gizapidez.

gizaigoi. (ikusgaŕi): *izond.* Gizadiaren goragoa dana.

gizaluf. (Ian): *iz,* Ikus.: Gizalan. Gizeluŕ.

gizamende. (gizon): *iz.* Ikus.: Gizaldi.: Gizamendu, gizate, gizonaldi, gizamen.

gizamenez. (adeitasun): *adond* Adeitasunez ari-izatea.

gizanderia. (sodomakeri): *iz.* Kunde bereko nothien artean egindako batzea.

gizandi. (goyera): iz. ikus.: Eŕaldoi. E: Eldro.

gizandikeri. (goyera): *iz.* Gayera, kaizu aundiegia.

gizanjere. (emakume): *iz.* lkus.: Emakume; arbuyozko zentzunaz erabiltzen dan itza.

gizantz. (gizon): iz. Sasi-gizoua dana. (azpegi): *iz*. Giza-azpegia. j: Gizon-antz.

gizantzeko. (gizon): izond. Ikus.: Giza-gisako. Giza-itxurako, gizon-antzeko.

gizañafu. (zatarkeri): izond. Lotsa-gaiztokoa.

gizapeko. (gizon): izond. G€enn-izatearen beeragokoa dana.

gizapide. (irakaskintza): *iz*. Gizalegc ta adeitasuna irakastea.

gizapidez. (adeitasun): *adond*. Tkus.: Gizalegez.

gizapito. (gizon): *ft*. Ikus.: Gizalde. I: Gizaidra, gizatalde, gizatza, gizarrlde, giza-samalda, gizonketa, gizonize, gizon-multzo, gizon-talde, giz-oste.

gizapuska. (gizou): iz. Ona, zintzoa dan gizoua. ; Gizakote, gizato, gizaundi, gizon mokoŕ, gizon-garau, gizonzati, gizon-puska, gizontzaŕ.

gizapuxlca. (gizon): *iz*. Ikus.: Gizakaxkaf. 1: Gizaxka, giza-koxkoŕ, gizonxaf, gizouxko, gizuxkot, gizonskila. j: Arbuyozko zentzunaz erabiltzen dan itza.

gizaragi. (aragi): *iz*. Gizon-aragi.

gizaragilel. (aragi): iz. Gizon-aragi-puska.

gizarajo. (zuritxaŕ): *izond*. Ikus.: Gizagaiso. I: Gizagajo, gizajo, gizaixo, gizarajo.

gizaralde. (gizon): iz. Ikus.: Gizalde. Gizaldra, gizatalde, gizapito, gizatza, giza-samalda, gizonketa, gizantze, gizon-multzo, gizon-talde, giz-oste.

gizargl. (jaldntasun): iz. On eta gaitzaren barneko czagumena.

gizargi-naspiltznk. (gogape): Gogapearen naas-maas.

gizargidun. (jakintasun): *izond*. On eta gaitzaren barnako ezagumcna duena. Gizargia duena.

gizaro. (gizakume): *iz*. Giza-biziaren aroa, gaztezaroa amaitzen danetik zartzaro arte irauten duena. Gizakume-adiña.

gizaf. (gizakrne): iz. Ikus.: Gizaicume. Gizaita, gizakundezko.

GIZARTE. Ic. Notin, sendi, Efi ado endeŕicn antolatutako moltzoa, Alkaŕckiko lagunizean, biziaren elburu bat edo batzuk betetzeko, berez edo itunbenoz, egindako notiñcn biltzea. I: Gizonarte. (gizabide): iz. Adeitasun, yardun ona, agitate onak.

gizarte-aitzitiko. (gizarte): *ŕzond*. Gizarlearen aurka ari dana. j: Gizarte-aurkako, gizarte-etsai, gizartetsai.

gizarte-arau. (gizarte): iz. Gizarteari dagokion adeitasuna.

gizarte-aurkako. (gizarte); *izond*. Ikus.: Gizarte-aitzitiko. : Gizarte-etsai, gizartetari.

gizarte-auzi. (auziratze): iz. Gizartearen bizian sortutako auzia. j: Gizarteko auzi.

gizarte-babes. (eskiertasan); *iz*. Ikus.: Gizarte-eskieŕ.

gizarte-ein. (gizarte): iz. Gizarte-mala.

gizarte-eskieŕ, (eskiertasun): *ft*. Gizarteak eskeintzen duen eslciertasuna. j; Gizarte-babes.

gizarte-etsai. (gizarte): *izond*. Ikus.: Gizarte-aitzitiko. J: Gizarte-aurkako, gizartetsai.

gizarte-izti. (gizarte): *ft*. Gizartearen ebazkizunak aztertzen ditucn yakintza.

gizarte-lagun. (gizarte); *iz*. Gizartean bizi dana.

gizarte-lege. (Inge): fz. Efi-legea.

gizarte-mail. (kiri): /z. Ikus.: Giza-leŕo. I: Giza-mail, gizarte-sail, giza-sail.

gizarte-sail. (kiri): ŕz. Ius.: Giza-letn, I: Giza-mail, gizarte-mail, giza-sail.

gizartekeria. (gizarte): iz. Naŕiotuta dagoen gizartea.

gizartcko. (adcitasun): *izond*. Ikus.: Gizabidetsu. j: Gizahidezko, gizatsu. (zabaldi): *izond*. Ludiko gauzai itsatsita dageena.

gizartekni. (gizarte): *izond*. Gizartean bizi-izaleko gogoa duena.

gizartekotu. (adcitasun): *ad*. Gizabidetsu, adcitsua egin edo biurtu.

gizartelari. (gizarte): *izond*. Gizartearen ebazkizunak aztertzen ditucna. (yarein-yardunbideak): *izond*. Berbera.

gizarteratu. (gizarte): *ad*. Gizartean sartu.

gizartetu. (gizarte): *ad*. Zerbait gizartearena egin.

gizartezko.(gizarte): *izond*. Gizarteari dagokiona.

gizaseme. (gizon): iz. Ikus.: Gizon. j: Ogaxo.

gizatada. (gizon): iz. Ikus.: Gizakeri. Gizonkeria.

gizatadi. (gizon): *in*. Ikus.: Gizadi. Giza-ari, gizondi.

g€zatalde. (gizon): *iz*. Ikus.; Gizalde. j: Gizaidra, gizatza, gizapito, gizaralde, gizaketa, giza-samalda, gizonketa, gizonize, gizon-talde, giz-oste.

gizatarkuntza. (gizon): f. Gizonaren nolakotasuna artzearcn egipena.

gizataf. (gizon): *izond*. Gizonai dagokiona.

gizatartu, (gizon): *ad*. Gizonareu nolakotasuna ariu.

gizatarzun. (gizon): *iz*. Gizonaren bereiztasuna. : Gizatasun, giza-usain, gizanaasun. (adeitasun): *iz*. ikus.: Adcitasun.

gizatasun. (gizakume): iz. Gizakumeari dagokiona cdo gizakumearena dana.

gizate. (gizon): iz. Ikus.: Gizaldi. Gizamende, gizamendu, gizonaldi.

gizategi. (gizon): iz. Gizonen tokia. Aretoa. (azkuŕi): *iz*. Olaetan jangua.

glzategi-aitzin. (bizitegi): *iz*. ikus.: Gizategi-auŕe.

glzategi-aufe. (bizitegi): iz. Areto edo ctsari auŕean dagoen beste-gela. j: Gizategi-aitzin.

gizateri. (gizon): *ŕz*. Gizataldc baten irabio naastuta. : Giza-tnatusa.

gizatiaf. (gizon): *iza7d*. Gizonari dagokiona. j: Gizonak matte dituena, gizonzale.

gizato. (gizon): *iz*. Ikus.: Gizakote. j: Gizatzaŕ, gizapuska, gizaundi, gizon mokoŕ, gizon-garau, gizonzati, gizon-puska, gizontzaŕ.

gizatsu. (biztanle): *izond* Biztanleak asko dauzkan Eft edo iria. (adeitasun): *izond*. ikus.: Gizabidetsu. Gizabidczko, gizarteko.

gizatu. (gizon): *ad*. Gizon egin, j: Ikus.: Gizondu. j: Gizakunde, giza-egite, gizakuntza. (irakaskintza): *ad*. Ikus.: Azi. J: Gizazi,

gizatxarkeri. (gizon): *iz*. Gizatxafaren egipen zitala.

gizatiaf. (gizon): *izond*. Zitala dan gizona. : Gizatzaŕ.

gizatiaf-biziera. (zatarkeri); iz. Jokera zitala.

gizatxaŕeria. (lagunabaŕ): *iz*. Arbuyagaŕiena dan lagunabafa.

gizatiaf sail. (lagunabaŕ): *iz*. Gizatxafen saldoa. j: Gizatzaŕ-talde.

gizatxai-talde. (lagunabaŕ): *iz*. Ikus.: Gizatzaŕ-sail.

gizatxartu. (zatarkeri): *ad*. Bo1orlu, zitaldu, zatartu. j; Gizatzartu.

gizatxilci. (gizonkil): *iz*. ikus.; Gizonkil.

gizatza. (gizon): iz, ikus.: Gizalde. j: Gizaidra, gizatalde, gizapito, gizaralde, giza-samalda, gizaize, gizonketa, gizontze, gizon-multzo. .

gizatzaŕ. (gizou): iz. Tkus.: Gizakote. I: Gizato, gizaundi, gizon-garau, gizon

mokoŕ, gizouzati, gizon-puska, gizontzaŕ. 1: Bats.: Gizatxaŕ.

gizatzartasun. (gizon): iz. **Gi.on** aundia izatearen nolakotasun.

gizaundi. (gizon): *iz* Ikus.: Gizakote, 1; Gizato, gizatzaŕ, gizapuxka, gizon-garau, gizon mokoŕ, gizonzati, gizon-puska, gizontzaŕ.

gizaurde, (izabere): iz. bu neurkin luzea dan izabere aragi jalea; begien garsean suduŕ-idekidura dauka, bertatik barnean artuta daukan ura, indafez bota dezakela. 1: ikus.: Izurde. [1:] Gizurde.

gizauren. (bakaldun): *iz*. lBakaldunaren etxeko otseiña.

gizaufeko. (gizon): iz. Gizonen zuzendaria.

gizaxka. (gizon): iz. Txikia dan gizona. 1: Gizakaxkaŕ, gizapuxka, giza-koxkoŕ, gizaska, gizonxaŕ, gizenxko, gizuxkot, gizonskila.

gizaxka. (gizon): *iz*. Ikus.: Gixonta. j: Gixot, gizon.

gizaxo. (gizon): iz. Ikus.: Gizagaxo. 1: Gizajo.

gizaxokeria. (xalotasun): iz. Zcntzun arbuyagaŕiaz, xalotasuna. Ikus.: Xalotasun.: Sanokeria.

gizazale. (gizon): *izond. Ikus.:* Gizabera.

gizazallca. (balks): iz. Landuta dagoen aizkola. 1: Gizazalke.

gizazi. (baŕabil): iz. Gizonak eta abere aŕak ernaltzerako iñosten dutcn uriña. ^: Giza-azi, salto, scgai. (irakaskintza): *ad.* ^zi. 1: Gizatu, mendu.

gize. (aŕantza): iz. ikus.: Korain. 1: Arias.

gize-antzeko. (aiantza): *izond.* Koraiñaren antzekoa dana.

gizeldea. (eritasun): ŕz, Notiñenengan izaten dan eldea. Ikus.: Eldaril. 1: Bide,

gizeli. (enda): *iz*. Aspaidiko efiak antolatuta zegozcn gizarteko biltzeen bakoitza. j: Buruzagi baten peso bizl dan sendi ibilicoŕcn Widen. 1: Irtuzi. (ugaritasun): *iz*. Giza-saido aundia.

gizeluf. (lan): *iz*. Besa-langile batek egun batean egiten duen lana.

gizema. (kunde): iz. Ikus.: Ern. 1: Gizeme, uŕeze, ufixa.

gizeme. (emakume): iz. Ikus.: Emakume.: Giza-ema, makumc.

gizen. (lodiera): *izond*. Lodia dana. Lodi, lodrot. (aragi): ŕz. Aragiarcn zati koipetsua. (lot): [II] *iz*. **Luŕ** rnardula dana. (egan): [11] ŕz. Ikus.: Egueu, eguen-znri.

gizen-aldi. (lodiera): iz. Loditzcaren aldia, arkinaldia.

gizen-ale. (gizengaŕi): iz, ikus.; Gizengaŕl. [1:] Bexkota, galka, gizenkari.

gizen-alpef. (lodiera): *Bond.* Lodi ta alpeŕa dana.

gizen-antzeko. (urdai): *Bond.* Urdayaren antzekoa dana.

gizen-arazi. (lodiera): *ad.* Loditu-eragin.

gizen-arazle. (lodiera): *Bond.* Loditu cragiten duena.

gizen-bazka. (gizengaŕi): *B*. Lodi-erazteko bazka. Gizengai.

gizen-egin. (azkuŕi): *ad.* Aragia erabiltzean jan.

gizen-egun. (egan): B. Aragiajatcgo eguna.

gizen-giro. (lodicra): iz. Loditzeko aldia.

gizen-gizen. (lodicra): *Bond.* Lodi-lodi, nan lodia dana.

gizen jario. (lodiera): *Bond.* Loditsua dana. 1: Gizenkute, gizenxko.

gizen-leku. (lodiera): *iz*. Zefiak lodi-erazteko told berezia. I: Gizen-toki.

gizen-toki. (lodiera): iz. Lodi-crazteko tokia. Ikus.: Gizen-leku.

gizen-unc. (aragi): *iz*. Aragitsua dan aldea.

gizen-xefa. (urdai): *iz*. Urdal-zufa.

gizenda. (enda): iz. Gizonea enda.

gizendi. (lodicra): *iz*. Lodia izatearen egipena.

gizendu. (gizengaŕi): *ad*. Loditu ditezen, abereai indaŕez azkuñ asko ta berezia eman. 1: Lerdotu. (ongaŕi): *ad*. Luŕa ongaflTu. 1: Gizentu. (lodiera): 11 *ad*. Loditu. 1: Gizentu, tutulukatu, zoŕondotu.

gizendun. (koipe): *Bond.* Bere gorputzean kuipe asko daukana.

gizenegi. (lodicra): *Bond*. Lodicgia dana.

gizengai. (gizengaŕi): iz. Ikus.: Gizen-bazka.

gizengailn. (ongaŕi): iz. Ikus.: Ongafi.

GIZENGAŔI. *Bond.* Gizendu dedin, abereari eaaten rayon clilcatura berezi ta ugaria. 1: Gcxkota, galka, gizen-ale, gizenkari, xori-bazka. i/ (abel-azkuntza), (alapide), (zeti).

gizengiaŕa. (aragi): *iz*. Giñaŕ eta koipea dauzkan aragia.

gizenkera, (lodiera): B. Loditzeko bidean dagocla erakusten duena.

gizenkari. (gizengaŕi): ŕz. Ikus.: Gizengaŕi. 1: Bexkota, galka, gizen-ale.

gizenkeria. (lizunkeri): B. Esalcun zantaŕa. (koipe): *iz*. Azkufi koipetsua. 1: Gizenki.

gizenketa. (lodiera): iz. Loditzearen egipena. 1: Gizentze.

gizenki. (koipe): *Bond.* Koipetsua dana. j: Ikus.: Gizenkeria. (oparotasun): *adond.* Oparo ad-izatea. (aberastasun): (*adond.* Aberastasunez. ari-izatea.

gizenkoi. (lodiera): *frond.* Ikus.: Gizenkoŕ.

gizenknŕ. (lodiera): *Bond.* Gizentzeko emana dana; lodi-erazten duena. 1: Gizentzale, gizenkoi, gizentzaile. (koipe): *iz*. Koipez beterik dagoena.

gizenkortasun. (lodiera): *B*. Loditzeko ayeŕa.

gizenkote. (lodiera): *Bond.* Ikus.: Gizen-jario. 1: Gizenkoo.

gizenpots. (ezabizi): *iz*. Abereengan gertatzen dan ezabizi usitsua cnetatzea.

giaentarazi. (lad era): *ad*. Loditu-eragin.

gizeutarzun. (lodiera): iz. Bats.: Lodiera. 1: Gizentasun. (mardultasun): *iz.* Lufaren mardultasuna.

gizentsn. (lodiera): *Bond.* Oso lodia dana. (kcdats): *iz*. Ikus.: Kedats. 1: Luŕingai.

gizento. (iodized): *Bond.* Loditsua dana.

gizentza. (lodiera): *iz*. Loditzcaren egipena.

gizentzale. (ludiera): *izond.* Lodi-erazten duena. 1: Boas.; Gizenkoŕ, gizentzaile.

gizentze. (lodiera): iz. Ikus.: Gizenketa.

gizenxko. (lodiera): *Bond.* Ikus.: Gizen-jario, J: Gizcnkote.

gizeraikeri. (criotza): !z. Ondo hegiratuaz cgindako gizerailtzca.

gizeraiketa, (eriotzA): iz. Ikus.: Gizerailtze.: Gizeraite, gizeraiteka, giz-erailketa, giz-erailtza, gizon-iltze.

gizerailtze. (eriotza): iz. Gizona erailtzea. [1:] Gizeraiketa, gizeraite, gizeraitcka, giz-erailketa, giz-erailtza, gizon-iltze, gizuneraite.

gizeraite. (criotza): *izond.* Gizona erailtzen duena. Gizerle, giz-iltzale, giz-erailtzaile, giz-ilVaile, gizon-iltzaiie, gizerale, gizerale.

gizeraite. (criotza): *iz*. Ikus.: Gizerailtze. 1: Gizeraiketa, gizeraiteka, giz-crailtza, gizuneraite.

gizeraiteka. (criotza): ŕz. Ikus.: Gizderailtze. 1: Gizeraiketa, gizeraite, giz-erailtza, gizon-iltze.

gizeri. (gizon): *iz*. Gizoncu taidea, Gizera, gizon-alde, gizan-aralde, giz-aide, gizonezko, gizon-eli.

gizerle. (eriotza): *frond.* Ikus.: Gizeraile. Giz-iltzale, giz-eraiitzaile, giz-iltzaile, gizon-iltzaite. (zuzentza): *Load.* Ikus.: Zigorkari.

gizefalk. (irizkidetasun): *frond.* Alkaŕen aurka ari diranen artean adiskidetzeko asmoz sartzen dana.

gizi. (aldi): *adond.* Geroxeagoko aldia. (txikiera): *adond. Txiki-txikia* izatea.

GIZIRUUi. *iz.* Notin betel irudia, edozein gayaz egiña. j: Antzezki, giz-iduri. 11 (antzeraketa), (dean), (eliza) (eliz-bira), (gizonkil), (goiburu), (ikuŕ), (irudi), (irudi-antz), (irudigintza), (neargoerti), (opamai), (Yosukristo), (zarkinizti).

gizizti. (gizon); ŕz. Sam eta gogoaren azpegiei buruz gizona aztertzen duen yakintza.

gizizti-izaerak. (ayuŕi): iz. Giziztian dagozen izaerak. (gizon): *ft.* Giza-iztian yiteak.

gizkai. (mai-omi): *iz. Ikus.:* Gixlcei. Gizkei.

gizkarbi. (neskutsa): iz. Garbia, utsa dan gizona.

gizkarbiarcn, (gizkarbitasun): *izond.* Gizkarbitasunean bizi danaren egokcrari esaten zayona.

GIZKARBITASUN. *iz.* Umezketarako egipenik bete ez duen notiñaren soñaren egokera edo osotasuna. (neskttsa): *iz.* Gizakarbia izatearen bereiztasuna. // (emakutne), (efugabetasun), (ezkongetza), (garbitasun), (neskutsa).

gizki. (makil): *iz.* Mutuŕean iltze bat daraman makila, sagaŕakbiltzeko erabiltzen dana. 1: Kizki. (sagaŕondo): *ft.* Berbera.

glzkila. (piltzaf): *izond.* Pillzafez jantzita dagoena.

gizmala. (eŕi-eskubide): *iz.* Gizartean norbait eskubideai buruz dagoen *mala.*

GIZON. ŕa, Abere adimenduan; izen onezaz gizadiarenlagun guziak ezagutzen dire. I: Adiflera eldu dana. Egaxo, gizasenre, gizun, o gaxo. (luŕ-lantze): *iz.* Talde-erdi aldean dagoen Iayari. (ezkontza):) ŕz. Senafa. /1 (Abelizti), (enda), (garerdi), (gaztezaro), (gizakume), (notin), (ugaztun).

gizon asea. (lañotasan): *iz.* Lañoa dan gizona. Gizon atsegiña. (gizon): ŕa. Berbera.

gizon egin. (ikasketa): *ad.* Ikasketa batzuk egin eta amaitu.

gizon gertua. (antolaketa): *iz.* Ondo eratuta edo antolatuta dagoen gizoua. Gizon iresia. (gizon): *iz.* Berbera.

gizon gibela. (walker* ŕz. Mukeŕa dan gizona. (gizon): *iz.* Berbera.

gizon iresia. (antolaketa): *ft.* Ikus.: Gizon gertua. (gizon): *iz.* Berbera.

gizon jaŕaikia. (gizon): *iz.* Arduratsua dan gizona.

gizon molcuf. (gizon): *iz.* Ikus.: Gizakote, j; Gizato, gizapuska, gizatzaŕ, gizaundi, gizon-garau, gizonzati, gizonpuska, gizonzzaŕ.

gizon salcatua. (aŕangura): iz. Aŕangnraz ari *dun* gizona.

gizon sua. (albi): ŕz. Bizi ia biozduua den gizona. (gizon): *iz.* Berbera.

gizon txantxan. (gizon): *iz.* Maiteminduta dagoen gizona.

gizon txokaŕakin. (zailtasun): *iz.* Kezkatzcn dan gizona. (gizon): *iz.* Berbera.

gizon-adin, (adin): ŕs. Gizon izatearen adiña.

gizon-alde. (gizon): iz. Ikus.: Gizeri. j: Gizon-aralde, gizera, giz-alde, gizonezko, gizon-eli.

gizon-aldezko. (gizon): *izond.* Gizonen alde ari dana.

gizon-alez. (gizon): *adond.* Gizonen alde ari-izatea.

gizon-antz. (gizon): iz. Gizonaren azpegia. : Gizantz.

gizon-antzelco. (gizon): *ŕzond.* Ikus.: Giza-gisako. J: Giza-itxurako, gizantzeko.

gizon-aralde. (gizon): *iz.* lku.; Gizeri. Gizon-alde.

gizon-erauz, (gizon): *adond.* Gizonari dagokionez.

gizon-aŕi. (zarkinizti): *iz.* Euzkal-ilobietan agertzen dan oroikafia. Ikus.: Ari-gizon. f: Aŕi-tente.

gizon-aurkako. (gizon): *frond.* Gizonen aurka ari dana.

gizon-azpiko. (gizon): *frond.* Gizonarena baño gutxiagoa dana.

gizon-bizi. (lore): iz, Lore mola bat.

gizon-bizitegi. (bizitegi): *iz.* Ontzi-gizonen gelak.

gizon-egite, (yainkoa): ŕz. Yainkoa'ren ltza gizona egitea.

gizon-eli. (glean): iz. Ikus.: Glzeri. 1: Gizera, gizon-alde, gizon-araide, giz-olde, gizonezko.

gizon-emazte. (gizon): *iz.* Emakumearen lanak dagizkien gizona. (fazakeri): *ft.* Fazakerietan ari dan gizona.

gizmt-entzun. (gizon): *iz.* Bere aolkuak enizuten zaizkion gizona.

gizon-erdi. (gizou): *izond. Ikus.:* Irena.

gizon-etxe. (bizitegi): iz. Gizona bizi diteken etxea.

gizon-garan. (gizon): *iz.* Ikus.: Gizakote. Gizato, gizapuska, gizatzaŕ, gizaundi, gizon mokoŕ, gizonzati, gizonpuska, gizontzaŕ.

gizon-giñafea. (sendotasun): *iz.* Sendoa dan gizona. (gizon): *iz.* Berbera.

gizon-iltzaile. (eriotza): *izond.* Ikus.: Gizeraile. I: Giz-erailtzaile, gizerle, iltzaile, giz-iltzale, gizon-iltzale, gizan-ilzale.

gizon-ikee. (eriotza): *iz.* Ikus.: Gizertiketa. f: Gizerailtze, giz-erailketa, giz-erailtza, gizeraiteka.

gizon-indaŕcz. (gizon): *adond.* Gizonen indaŕaz ari-izatea.

gizon-irudi. (irudigintza): *iz.* Ikus.: Gizairudi. Giza-itxura.

gizon-irudizko. (gizon): *frond.* Gizonaren irudia duena.

gizon-itufi otz. (azaldi): *izond.* Ikus.: Gizon-otz. j: Gizon-izotz.

gizon-izotz. (azaldi): *frond.* Ikus.: Gizon-otz. : Gizon-ituŕi otz.

gizon-jalelceria. (gizon): *iz.* Gizonaren aragiajatea.

gizon-Ieoi. (ameskeri): *iz,* Gizon-burna ta leoi-soin eta aakak dauzkan ameskerizko izakia.

gizon-Inf. (len): *iz.* Gizona bizi diteken lade.

gizon-manpegia. (glean): iz. Azpegi mardula duen gizona,

gizon-multzn, (gizon): *iz. Ikus.:* Gizalde. Gizaldra, gizaketa, gizapilo, gizaralde, giza-samalda, gizatza, gizonkcta, gizontze.

gizon-orde. (gizonkil): ŕz. Ikus.: Gizonkil. Giz-orde.

gizon-otz. (gizon): *iz.* Kazkaŕa dan gizona. (azaldi): *izond.* Azaldirako ezer eztana. 1: Gizon-ituŕi ate, gizon-izotz. (ayuŕi): (iz. Ayuŕi otza duen gizona.

gizon-puska, (gizon): *iz.* llcus,; Gizakote. Gizapuska, gzato, gizatzaf, gizandi, gizon-garau, gizon-mokoŕ, gizonzati, gizontzaŕ.

gizon-talde. (gizon): *(a.* Ikus.: Gizalde. I: Gizaldra, gizaketa, gizapilo, gizaralde, giza-samalda, gizataide, gizonketa, gizontze, giz-oste.

gizon-tzintzafi. (gizon): ŕz. Ergela dan gizon.

gizonaldi, (gizon): iz. ilcus.: Gizaldi. I: Gizamende, gizamendu, gizate.

gizonarte. (gizarte): iz. Ikus.: Gizarte. 1: Gizon-arte.

gizonaz-gaiñeko. (gizon): *izond.* Gizonarena baño geyago dana. Gizonaz-goitiko,gizonaz-goragoko, gizonez-gaiñeko.

gizonaz-goitiko. (gizon): *izond.* Ikus.: Gizouaz-gaiñeko. I: Gizonaz-goragoko.

gizonaz-goragoko. (gizon): *izond.* ikus.: Gizonaz-gaiñeko. 1: Gizonaz-goit€ko.

gizoubefitn. (gizon): *ad.* Glzon belie egin, j: Gizabeŕitu.

gizonbete. (neuŕi): iz. Ikus.: Gizabete. I: Giza-luzera.

gizondi. (gizon): *iz.* Ikus.: Gizadi. j: Giza-art, gizatadi, gizabatza.

gizondu. (gizon): *Ad.* Gizona egin, biurtu. 1: Gizatu, gizakunde, giza-egite, gizakuntza.

giznnetarikako. (gizon): *izond.* Gizonai dagokiena. 1: Gizonezko.

gizonez. (gizarte): *adond* Gizartean bezela ari-izatea.

gizonez-gaiñeko. (gizon): *izond.* Ikus.: Gizonaz-gaiñeko.

gizonxkko. (gizakume): ŕz. Ikus.: Gizakume. (gizon): *izond.* ikus.: Gizonetarikako. 1: Ikus.: Gizera, gizeri, gizon-alde, gizon-aralde, giz-olde, gizon-eli.

gtzongai. (gaztezaro): ŕz Ongi jokatzen duen gaztea. (ezkontza): *iz.* Ezkondu gabe dagoena. 1: Gizongei.

gizongiafea. (adeitasun): *iz.* Adeitsua dau gizona. (gizon): iz. Berbera.

gizongin. (gizon): *izond.* Ikus.: Gizakoi. 1: Gizonkari, gizonkoi, gizakumekoi.

gizongisa. (gizon): *adond.* Gizona bezela ari-izatea. j: Gizonki, gizonlege, gizontasun, gizonka. (zuzen-legetasun): *adond.* Zintzotasunez ari-izatea.

gizonarle. (gizon): *izatd.* Ikus.: Giza-jale.

gizonka. (gizon): *adond.* ikus.: Gizongisa.

gizonkada. (gizon): *iz.* Gizon ausartaren egipena.

gizonkarako. (gizon): *izond.* Gizonen aldekoa dana. j: Gizonkarazko.

gizonkaran. (gizon): *;Toad.* Edeŕa dan gizona.

gizonkari. (gizon): *izond.* Ikus.: Gizakoi. 1: Gizongin, gizonkoi.

gizonkeria. (gizon): *iz.* Ikus.: Gizakeri. Gizatada.

gizonketa. (gizon): *iz.* Ikus.: Gizalde. Gizaldra, gizatalde, gizaketa, gizapilo, gizaralde, giza-samalda, gizatza, gizontze, gizontegi, gizon-multzo, gizon-talde, giz-oste.

gizonketari.(gizon): *izond.* Gizonen billzailea.

gizonki. (gizon): *adond.* Ikus.: Gizongisa. Gizonlegc, gizontasun. (gizakume): ŕz, Ikus.: Gizakume. (aragi): *11 fr.* Gizonaren aragia.

GIZOIVKIL. *iz.* Oteaz, zataŕaz edo baste gayaz egindako gizonaren irudi karkaia, karkailtasun ori aundiago ala txikiago lean ditekelatik. I: Anderako, gizatxiki, gizon-orde. *II* (gizirudi), (gizon), (irudigintza), (joko), (langaizti).

gizonkiro. (gizakume): *adond.* Gizatasunez ari-izatea.

gizonkixi. (glean): ŕz. Txikia dan gizona. Gizonko, gizontza.

gizonko. (gizon): *iz.* Ikus.: Gizonkixi. j: Gizontxa.

gizonkoi. (gizon): *Izond.* Ikus.: Gizakoi. ^: Gizongin, gizonkari.

gizonkunde. (gizon): *iz.* Gizonaren bereiztasuna. (kunde): *iz.* Gizonaren kundea.

gizonlege. (gizon): *adorn'.* Ikus.: Gizongisa. 1: Gizonki, gizontasun.

gizonskita. (gizon): iz. Arbuyagaŕia dan gizon txikia. 1: Ikus.: Gizaxka, gizaska, gizakaxkaŕ, giza-koxkoŕ, gizapuxka, gizonska, gizonxxŕ, gizonxkot, gizuxkot, gizonxko.

gizontasun. (gizon): *Iz.* Ikus.: Gizatarzun. 1; Gizatasun, giza-usain. I: Gizongisa, gizonki, gizonlege, gizontarzun.

gizontegi. (gizon): *iz.* Ikus.: Gizontze. Gizonketa, gixozte, gizoste, gizonteria.

gizonto. (gizon): *iz.* Txiki ta lodia dan gizona. 1: Gizonko.

gizontsu. (gizon): *ŕcoed.* Gizongisa ari dana. j: Ia gizon-adiñekoa daua.

gizontxa. (gizon): iz. Ikus.: Gizonkixi. Gizonko, gizontxo.

gizontza. (gizon): iz. ikus.: Gizalde. Gizontze.

gizontzaro. (gizon): *iz.* Gizon-adiña.

gizontzaf. (gizon): ŕz. Iinss.: Gizakote. 1: Gizapuska, gizato, gizatzaŕ, gizaundi, gizon-garau, gizon mokoŕ, gizonpuska, gizonzati.

gizontze. (glean): iz. Ikus.: Gizalde. Gizaldra, gizaketa, gizapilo, gizaralde, giza-samalda, gizatalde, gizatza, gizonketa, gizontegi, gizon-mulizo, gizon-talde, gizontza, giz-oste. 1: Gizon egitearen egipena.

gizontaf. (gizon): *iz.* Ikus.: Gizaxka. 1: Gizaska, gizakaxkaŕ, giza-koxkoŕ, gizapuxka, gizonxko, gizuxkot, gizonxkot, gixozko, gizonskila.

gizonxko. (gizon): ŕz. Ikus.: Gizaxka. I: Gizaska, gizakaxkaŕ, giza-koxkoŕ, gizapuxka, gizonxar, gizuxkot, gizonxkot, gizonska, gizonskila.

gizonxkot. (gizon): iz. Ikus.: Gizonxaŕ. 1: Gizonxku, gizonskila, gizunxkot, gizuxkot.

gizonaate, (glean): *Land.* Gizonen aide ari dana. 1: Ikus.: Gizatiaŕ. I: Gizontzale.

gizonzati. (glean): iz. Ikus.: Gizakote. I: Gizato, gizapuska, gizatzaŕ, gizaundi, gizon-garau, gizon-mokoŕ, gizon-puska, gizontzat.

gizots. (cots): *iz.* Gizonaren aotsa.

gizotso. (siñiskeri): *iz.* Lagun attuned uste dutenez, etxeetan bizi dan iratxoa, kalteak egiten edo iskanbilak soŕarazten.

gizotso-eri. (zorotasun): *ft.* Gexorik dagoen batek, otsoa biurtuta dagoela duen detua.

gizoztetsu. (baterakuntza): *izond.* Biztanleak asko dauzkan eŕi edo uriari ematen zayon izenondoa.

giztin-gaztaiña, (gaztañondo): *iz.* Indietako gaztaiña.

gizu. (iatsun): iz. Bats.: Latsun. 1: Galtzin, gists, kaltzin, kisu.

gizu bizi. (latsun): *iz.* Urik ez daukan latsuna. : Gist bizi.

gizu gorbera. (latsun): ŕz. Buztiñaz nastutako latsuna kizkalduz ateratzen dana, uraz gogortzen dana. j: Gisu gorbera.

gizu II. (latsun): *iz.* Uraz nastutako latsuna. Gisu iL

gizuneraite. (eriotza): *in.* Ikus.: Gizerailtze. 1; Giz-erailtza, gizeraite, giza-eraiteka, giza-erio.

gizuren. (albi); *izond.* ikus.: Gixuren.

gizurenez. (albi): *adond.* Gizuren bezela ari-izatea.

gizurentasun. (albi): ŕz. Gizurenek egindaoa.

glzuf-untzi. (gezuŕ): *izond.* Ikus Gezarti, 1: Gezuŕ-ontzi.

gizuxkot. (glean): iz. ikus.: Gizaxka. 1: Gizakaxkaŕ, giza-koxkoŕ, gizapuxka,

izeko argitasnn edo asrrarnena, o, bulku, buruera, burutzapen, ;ik, gogaramendu, gogoatze, duri, oldozkai, oldozkun, eto, somakai, somakari, uste, :gaŕ's, /1(aamen), (asmakuntza), abetasun), (irudimen), (izaneza), atasun), (ulermen).

-butuka, (botoka): *iz.* Gogo-ika.

i-erazo, (unadura): *ad.* Ikus.: *gait-eragin.* j: Gpbetatu, gogaikatu, ;ayeeazo, gogaikaŕitu.

ri izti, (gogai): *iz.* Gogayen etorbide muetadura azteŕtzen dituen yakintza.

aide. (uzkurtza):'eond. Norberaren ekurtza bera aitortzen duena, {: ;orberaren asmoak berate dituena. iogakide, gogo-ide, usteide.

,gaidego, (irizkidetasun): *iz.* Ikus.: Irizkidetasnn. I: Gogakidetasue, gogaidetasun, irizkidegol

ogaidetasun, (irizkdetasun): *iz.* Ikus.: Irizkidetasun. }: Gogaidego, gogakidetasan.

gogaidetu. (irizkidetasun): *ad.* fritzi batekoa izan.

gogaidura. (unadura): iz. Ikus.: Unadura. j: Gogait, gogaikatitasun, gogait-aldi, gogaitgafitasun.

gogaikaŕi, (unadura): *izond.* Gogait-eragiten duena. j: Gogaikagaŕi, goaikafi. j: Gogaikoi, gogaikoŕ, goikaŕi, kexagaŕi.

gugaikaŕiro. (miadura): *adorn!.* Uuaduraz ari-izatea.

gogaikaŕitasun. (unadura): *iz.* Ikua.: Unadura. J: Gogail, gogaidura, gogaitgaŕñtasun.

gogaikañtu, (unadura): *ad.* Ikus.: Gogait-eragin. (; Gobetatu, gogai-erazo, gogayerazo, gogaikatu, goikaŕitu.

gogaikatu. (unadura): *ad.* Ikus,: Gogait-eragin. }: Gogayerazo, gobetatu, gogai-erazo, gogaikatitu.

gogarketa. (unadura): iz. Ikus,: Asperkizun.

gogaiki. (gogai): *is.* Gogayaz ari-izateko sokera.

gogaikoi. (unadura): *izond* Ikus.: Gogaikati. }: Gogaikoŕ.

gogaikoitu. (unadura): *ad,* Gogaikaŕsa egin edo bitted.

gogaiko% (unadura): *izond.* Ikus.: Gogaikati. j: Gogaikoi,

gogaindu, (atsekabetasun): *ad.* Ikus.: Atsekabetu. j: Gogaiztu.

gogaindura, (Iguintza): *iz.* Ikus.: Iguintza. J: Goaindidura, gogait, goyendura, goraindura.

gogaipen. (atzetasue); *iz.* Ikus,: Atzetasun. j: Gogaitpen, gogogaltze, gogoiltasun.

gogait. (iguintza): *iz.* Iguin, casks. }: Gobait, gogaindura, Iguintza. (unadura): *is.* Ikus.: Unadura, J: Gogaidura, gogaikaŕitasun, gagait-aidi, gogaitgaŕitasun, uguin, ziita.

gagait gaiztoz, (unadura): *adond.* Guztiz aspertuta ari-izatea,

gogait-aldi, (nekabide): *iz.* Ikus.: Nekabide. (unadura): iz. Ikus.: Unadura. j: Gogait, gogaidura, gogaikaŕitasun, iguin-aldi. (iguintza): i} *iz.* ikus.: Iguintza. (erabetasun): Ikus.: Erabetasun,

gogait-arazi. (unadura): *ad.* Ikus.: Gogayerazo. J: Gogait-eragin, gogait-erazi,

gogait-arazie. (unadura); *izond.* Gogait-eragiten duena. j: Gogait-eragile.

gogait-egin. (unadura): *ad.* Unaduraz izan. j: Gobait-egin, gogait-eragin. (azkuŕi): *ad,* Ikus.: Gogaitu.

gogait-eragile, (unadura): *izond.* Ikus,: Gogait-arazie. }: Gogaitegile.

gogait-eragin. (unadora): *ad.* Ikus.: Gogayerazo, I; Gobait-eragin, gogaikatu, gobetatu, gogai.erazo, gogaikatitu, gogait-arazi, gogait-erazi, goikatitu, gogait-egin.

gogaitegite, (unadura): *is.* Unadura egitea.

goga^{Y}erazo, (nekabide): *ad,* Nekabidea eman. (: Gogait-erazi, gogaitu-erazi,

gogaitgafitasun, (unadura): iz. Ikus.: Unadura. J: Gogaikaŕitasun, gogaidura, gogait.

gogaitkatii. (unadura): *izond.* Unadura ematen duena. j: Gogaitgaŕi, gobaitgaŕi, gogaitsu.

gogaitsu. (unadura): *izond* Ikus.: Gogaitkaŕs. j: Gogaitgaŕs, gobaitgaŕi.

gogaitu, (unadura): *ad.* Ikus.: Aspertu, Goaitn, gobaitu, gogobetatu, gogoetsi, gogogaiztu, gogotatu, goraitu. (azkufi): *ad.* Azkuti bat iguin-izan. Gogait-egin.

gogaitua. (etxipen): *izond.* Galenduta dagoena.

gogaitza. (nagi): is, ikus.: Nagi, }: Ups. (eta): *is.* ibis.: Eta. (iguintza): ikus.: Iguintza. (: Greu, ingira. (uoadura): jj iz. Ikus.: Unadura.

gogaizia. (unadura): *iz,* ikus.: Aspetaldi.

gogaiztu. (atsekabetasun): *ad.* Ikus.: Atsekabetu. j: Gogaindu, gogaketu.

gogakeri. (atsegin): iz. Ikus.: Atsegiu.

gogakaria. (asmamcn): *is.* Asoramenez egindako esaidia.

gogake. (atsekabetasun): *izond.* Atsekabetuta dagoena.

gogakeri. (atsegin): *iz.* Zentzunen atsegilia.

gogakeria. (adinkunde): *is.* Adinknnde aizuna.

GOGAIOETA. *iz.* Gauza bat adierazi edo nabari-eraaztearen egipen eta ondorioa. Garnett edo aolkua. j: Ausnaurte, gogaldi, gogarketa, gogoaketa, oldozketa, oldozkun. N (adimen), (adin-antze), (adipen), (ardura), (urinal), (aŕangura), (asmakuntza), (azterkuntza), (berantasun), (gogai), (gogape), (goi jakintza), (zortasun).

gogaketan. (gogaketa): *adond.* Gogakdietan ari-izatea,

gogaketu. (atsekabetasun): *ad.* Ikus.: Atsekabetu. j: Gogaiztu.

gogaki, (izaera): *is.* Gogo-izakia.

gogakida. (auzupen): iz, Auzupena einatea, baimena. j: Nai-on.

gagakidatu.(auzupen): *ad.* Auznpena eman, baimena eman.

gogaidde, (uzkurtsa): *izond.* ikus.: Gogaide. J: Usteide.

gogakidetasun. (irizkidetasun): is. Ikus.: Irizkidetasan. }: Gogaidego, gogaidetasun.

gogakizun. (gogai): *is.* Ikus.: Adigai. Gogakun.

gogakoi. (arinia): *izond* Gogokoa dana, gogoari buruzkoa.

gogakun. (gogai): *is.* Ikus.: Adigai. }: Gogakizun.

gogalben. (gogaketa): *iz. Ikus.:* Gogaldi. Gogapen.

gogaldi. (gogaketa): is. Zerbaiten ezagupen edo bururapenerako gogaketaz ari-izatearen egipen eta ondorioa. j: Bururakizun, asentu, ausnauŕ, gogarte, gogalkunde, gogapen, gogalpen, gogarpen, gogoerabilketa, gogoetadura, gogo-ausnaf, gogoketa, gogorakizun, gogoraldi, gogalben, gogarkunde, oarketa, oarkuniza, oldozketa, goznat, (iŕimiŕi): iz. Izakera, ayuti, yite, aldarte, aldi on, aldi gaizto. (gaztasun): j} *is,* I3itxitasuna. (poz): }} iz. Ataitasuna, izakeraren alaitasuna, (aiaitasun): }} *is.* Lañotasuna. (gogo-aldarte): (is. Beta, aide ona, gogaro, aldarte, tunka.

GOGALIIEZA. *iz.* Aztertze edo gogaketarik ez izatea. II (adikabe), (atdakortasun), (aparacza), (arduragabetasun), (azarkuntza), (biurdura), (ezien-ikuste), (ezpetetasun), (naimen), (sen), (urduritasun), (ustekabe), (zorotasun), (zurgabetasun).

gogaldu. (gogakcta): *ad.* Gogaketak egin.

gogalgati. (atsegintasun): *izond.* Ikus.: Atsegingaŕi.

gogalgin, (yaikipen): *izond.* Baste baten naya ontzat artzen dueua. Gogalgi, gogalkin.

gogalgintasun. (yalkipen): *iz.* Ikus.: Goga[gintza. I: Gogalkintasun.

gogalgintza. (yalkipen): *iz.* Egipenez baste baten naya ontzat artzen. Gogalgintasun, gogalkintasun.

gogalkunde. (gogaketa): *is.* ikus.; Gogaldi. j: Gogarte, gogapen.

gogarmen. (almen); *iz.* Gogoaren almena.

gogaipen. (gogaketa); *iz.* Ikus.: Gogaldi. Gogapen, gogarte, gogarpen, gogarkunde.

gogalsu. (bero): *izond.* Bero-bero ad dana.

gogaltsu. (atsegintasun): *izond.* Atsegintasuna emateko gerturik dagoena. j: Goaltsu.

gogamen. (gogaketa): iz, Ikus.: Oldozmen; adimeuaz ari-izateko almena. I: Goramen, oldozmen. (adimen): iz. Ikus.: Adin. I: Mentu. (arima): *iz.* Ikus.; Arima.; Gogadimeu.

gogamendu. (gogaketa); *ad.* Gogamenera, o€dozmenera eloŕi.

gogameneratu. (gogaketa); *ad* Ikus.; Oldoztu. j: Goartu, gogatu.

goganbearazi. (susina); *ad.* Susmoa aŕerazi.

goganbeaŕ. (aldakura): iz. Aldakura izatea. (susmo): *iz.* Ikus.: Susmo. Gibel-belduŕa izatea. Goganbeŕ, gogoanbeaŕ, gogo-makui, keizu, payeru, peko, peku, siñesgaiztasun, tuku, zayo.

goganbeaŕez. (susmo); *adond.* Susmoz ari-izatea.

goganbeat--izan. (susmo): *ad.* Susmoa • izau.

goganbearti. (gismo); *Izond.* Ikus.: Goganbeartsu.

goganbeartsu, (susmo): *Izond.* Susmoaz ari dana. I: Goganbearti.

goganbeartn. (susmo): *ad.* Susmoaz ari-izan.

goganbei. (susmo); *is.* ikus.: Susmo. I: Goganbeaŕ, gogoanbeaŕ.

GOGAPE. *iz.* Oraingo ala igarotako iduripenen moltzoa, gizonari bere gorpuzko edo gogozko nortasunaren czagupen cukitzea opaesten diona. Bere izatean eta noon aidakuntzetan here **boron** azterkatzeko, giza-gogoaren tasuna. Egin beaŕ dugun ona eta alderatu beaŕ dugan gaitzaren barneko ezagupena. j; Gauzaen zentzuzkoa dan ezagupena. 1: Baŕupe, baŕualde, biotz-bame. y; Yakinkidetza, 11 (aldakura), (arima), (barnekotasun), (kolokadura), (urguritasun), (zalantza), (zuzen-lege), (zuzentza).

gogape-zimiko. (damutasun): *iz.* Baŕengo aŕa, biotz-zimiko.

gogapen. (gogaketa): *iz. Ikus.:* Gogaldi. ^: Goga[kunde, gogart, gogalpen, gogarpen, gogalben.

gogapen-geraldi. (gogaketa): *iz.* O€dozpenaren ertsidura.

gogara. (atsegintasun): *adond.* Norbaiten atsegiñerako ari-izatea. ; Gogal.

gogaragaŕi. (atsegintasun): *frond.* Ikus.: Atsegingaŕi. I: Gogarako, gogoarako.

gogaragune. (atsegintasun): *iz.* Ikus.: Atsegintasun.

gogarako. (atsegintasun): *izond.* Ikus.: Atsegingaii. I: Gogaragafi, gogoarako.

gogarakotu. (atsegintasun): *ad.* Atsegingaŕi, gogaragaŕi egin.

gogaramendu. (gogai): *iz.* Ikus.: Gogai. ^: Gogoatze.

gogaratu. (atsegintasun): *ad.* Atsegiña artu.

gogarazi. (burutarapen): *ad.* Noribait zerbait siñisteko edo egiteko burataratu. ^: Gogazi.

gogarazle. (oroimen): *izond.* Gogora-eragin duena.

gogarazo. (nekabide): *ad.* Nekarazi, neke-eman.

gogaren,(alsegintasun): *adoud.* Iñoiz baño atsegintasun aundiagoaz agates.

gogargabe. (gogaldieza): *izond.* Buns-aria, txori-buru.

gogargabez. (gogaldieza); *adond.* Buru-arin bezela ari-izatea.

gogargal. (gogaketa); *is.* Gogaketaren gays.

gogargi. (argi-aldi): *iz.* Ikus,; Argi-aldi, I: Gogarki, gogoargi, gotargi.

gogargigañ. (argi-aldi): *izond* Argi-aldia izateko egokia dana.

gogarpitu. (argi-aldi): *ad.* Argi-aldia izan.

gogari. (gura): *iz.* Gurari bizia.

gogarin.(zurgabetasun): *izond.* Zurgabctasunez ari dana.

gogarindu. (asmamen): *ad.* **Asmamena** gutxitu, arindu.

gogarketa, (gogaketa): is, Ikus.: Gogaketa.

gogarketari. (gogaleta): *izond,* Gogaldietan ari dana.

gogarkizun. (gogaketa): *iz.* Oldoztekoa dan gaya.

gogarkunde. (gogaketa): *iz.* ikus.: Gogakli. Gogalpen.

gogarmen. (ulennen): *iz.* Ulertzeko almena.

gogaro. (guga-aldarte); *iz.* Ikus,: Aldarte. Gogaldi.

gogarpen. (gogaketa): iz. Ikus.: Gogaldi. I: Gagalpen, gogapen.

gogarpetu. (gaitzcspen): *ad.* Aurka-egin, ostetu.

gogaŕ. (bilaketa): iz. Ikus.: Oaipen. Oarpide.

gogaŕigafi. (jatsiera): *izond.* Gogorik-eza eragiten duena.

gogartaz. (ariuŕe): *adond.* Onartutako xedeaz.

gogarte. (gogaketa): *iz.* Ikus.: Gogaldi. I: Gogalkunde, gogapen, gogalpen, gogoerabilketa, gogoetadura, gogoketa, goznaŕ.

gogartegite. (gogaketa): *izond.* Ikus.: Gogartetsu. I: Gogartzaile.

gogartetsu. (gogaketa): *izond* Gogaldietan ari dana. I: Gogartegile, gogartzaile.

gogartetu. (gogaketa): *ad.* Gogaldietaz art-izan. I: Gogartatu, gogartu, gogoaketatu.

gogartu-gabe. (gogaldieza): *izond.* Gogartetu ez dana. I; Gogartu-gabezko.

gogartu-gabezko. (goga[dieza): *izond.* Ikus.: Gogartu-gabe.

gogartuz. (gogaketa): *adond.* **Gogaketaz** ari-izatea.

gogartzaite. (gogaketa): izond. ikus.; Gogartetsu. I; Gogartegile.

gogastangaŕi. (utzarazpen): *izond* Utzarazten duena.

gagati. (isikortasun): *izond.* Setatia dana.

gogatsu. (naimen); *izond.* Naimenez ari dana. I: Gogoankara.

gogatu. (erakarpen): *ad.* Norbaiten adores norberarengana erakaŕi. (ayeŕ): *ad.* Norbaitenganako zaletasuna izan. (abelera): *(ad.* **Abelera** artu.

(gogaketa): *ad.* Ikus.: Oldoztu, goartu, gogameneratu, gogoa amen, sunjatu.

gogaul. (ayergatasun): *iz.* Naimenik ez izatea. Makalkeria.

gogauldu. (atzetasun): *ad.* Atzetasuncz ari-izan.

gogayera. (gogaketa): *iz.* Oldozpena.

gogayerazo. (unadura): *ad.* Bcsteai gogait-eragin, gogaitu. j: Gogait-eragin, gogaikatu, gobetatu, gogai-erazo, gogaikaŕitu, gogait-erazi, gogait-arazi, gogayerazi.

gagereuntzi. (birloraldi): *izond.* Sorgoŕaldian dagoena.

gogo. (arima): *iz.* Gai-gabekoa dan izana, adimenduna dana. j: Adimen-arima. I: Adore, albi, ats, magope. (gogaketa): *iz.* Oldozmcna. (gura): ıı *iz.* Naimena. (oroimen): ıl *iz.* Gmnuta. (atsegin): j *iz.* Gozaldi, atsegintasun. (ariuŕe): н *12.* Xede, asmo; elburu baterako nalmenaren burubidca. (naimen): *iz.* Naikuntza.

gogo beteko. (atsegin): *izond.* Biotzari atscgin zayona.

gogo bizi. (asmatneu): *izond.* Gogoz zoŕotza dana. I: Gogo-erne.

Gogo Dean. (irukoitz Deun): *iz.* trakoltz Deun'aren irugaŕen notiña. Arnas-guren, Ats-guren, Goteun.: Pozgile, pozkiln, pozkirr, pozle, poztzaile. II Yainkoa.

gago gaixto. (naimen): *iz.* Gurari txaŕa. Gogogaitz, gogo gaizto.

gogo ona egin. (atscgintasun): *ad.* Atsegin-izan.

gogo onez. (mimeo): *adond.* Naimen onaz. I: Gogo-onkara, gogonez.

gogo otzez. (ayergatasun): *adond.* Ayergatasunez ari-izatea.

gogo-aitzitiko. (iguintza): *izond.* Besteenganako iguingafia dana.

gaga-alai. (poz): *izond.* Poza duena.

gogo-aaitasun. (poz): *iz.* Poza izatea.

GOGO-ALDARTE. *iz.* Gcrtutzearen egipena. I: Zerbaiterako gaitasuna. Gogaldi; gogoaren egokera. j; Ardor+e, estamendu, fleit, giro, tentu, unekada. II Gogo-aldarte = gogoaren aidartea. *11* Soin-aldarte = soñaren aldartea. (atseden): *iz.* Atseden-tartea, astia. (izaŕ-mutil): *iz.* llargiaren geraldiak. (aldaketa): j iz. Aldakuutza. (atsekabe): *iz.* Lafitasun. (aukerakeri): I *iz.* Naikeria.

gogo-aldarte txaŕ. (gogo-aldarte): *iz.* Txaŕa dau gogo-aldartea.

gago-aldarte txateko. (gogo-aldarte): *izond.* Gogo-aldarte txaŕa duena.

gogo-aldarte txartu. (gogo-aldarte): *ad.* Cogo-aldarte txaŕaz jaŕi.

gogo-aldartedun.(gogo-atdarto): *izond.* Cogo-aldartea duena.

gogo-aidartelco.(gogo-aidarte): *izond.* Cogo-aldarteari dagokiona.

gogo-aldatu. (gogaketa): *ad.* Tritziaz aldatu.

gogo-aldian. (gura): *adond.* Nai duenean edo nai dezanean.

gogo-apal. (apaltasun): *izond.* Gogoaz apala dana.

gogo-argiz. (iŕimiii): *adond.* Poza itunarekin alkartzen dan iñneiñ maitagaŕa.

gogo-artu. (irudimen): *ad.* Iruditu, idurikatu.

gogo-atse. (arindura): *iz.* Gogoaren poz-ald'€a.

gogo-aulgañ. (atsekabe): *izond.* Goibeitzadea. I: Goibeltzaile.

gogo-aurkako. (arima): *izond.* Gogo-alderdikoaren aurka dagoena. Gogo-aurkari.

gogo-aurkari, (arima): *izond.* Ikus.: Gogo-aurkako.

gogo-aurkatasun. (arima): iz. Gogo-alderdikoaren aurkako jokera.

gogo-ausnat. (gogaketa): *iz.* Ikus.: Gogaidi. j: Gogoerabilketa, gogoetadura.

gogo-azkartu. (albi): *ad.* Berotu, bizkartu, gogoberotu.

gogo-azkuñ. (arima): *iz.* Gogoarentzako azkuŕia.

gogo-baitze. (atzetasun): iz. Gogo-auldura.

gogo-bakartaldi. (bakartasun): *in* Gogoaren bakartasuna.

gogo-beko. (affirm): *Land.* Gogorik eztaena.

gogo-banataldi. (adikabe): *iz.* Ikus.: Adikabe. Oarkaitz, xoŕaldi.

gogo-baretasun. (naretasun): Gogoaron naretasuna. I; Gogo-jabaldura, gogo-naretasun, gogo-pake.

gogo-bafeyatu. (adikabe): *ad.* Ikus.: Adikatu.

gogo-bateko. (irizkidetasun): *izond.* Batzuen artean iritzi batekna dana.

gogo-berdln.(zuzen€za): *izond,* Alderdigabckoa dana.

gogo-berdintasun.(zuzentza); *iz,* Alderdigabekoaizatea.

gogo-berozko. (naŕitadura): *izond.* Andiestea egiten duena; gogoberotzen duena.

gogo-bestz. (ordainketa): *adond.* Gogo beterik ari-izatea.

gogo-bikoitz. (zurikeri): *izond.* Aizuna dana:

gogo-biotzeko. (maitasun): *izond.* Gogoari buruz maitasaŕea duena.

gogo-bizitza. (arima): *iz.* Gogoari dagokion bizia. I: Gogo-bizkera.

gogo-bizlcera. (arima): *iz.* Ikus.; gogo-bizitza.

gogo-egin. (abelera): *ad* Abelera artu. Gogo-ekin.

gogo-emaile. (gogaketa): *frond.* Gogaldiz ari dana.

gogo-emaite. (gogaketa): iz. Oldoztea.

gogo-eman. (gogaketa): *ad.* Oidoztu. I: Gogoazu, gogoman. (adipen): *ad.* Adipena izan. (zelata): ıı *ad.* Zelatan egon.

gogo-erabaki. (zcntzun): *ad.* Zentzuna cratu.

gogo-er'akarpen. (erakarpen): *iz.* Arimaren erakarpena.

gogo-erne. (asmamen): *izond.* Ikus.: Gogo bizi.

gogo-ernez. (asmamen): *adond.* Gogaz zoŕoztasunez ari-izatea.

gogo-ezereztapcn. (arima): *iz.* Gogoaren czcreztatzea.

gogo-gertariak. (arima): *iz.* Ariman izaten diran agerpenak.

gogo-gizi. (jangura): *iz.* Rua.: Jangura. Gose-beaŕ.

gogo-gogotik. (gum): *adond.* Yorancz beterik ari-izatea.

gogo-gorputzaldatze. (arima): Arimak gorputz batetik baste batera igarotzea.

gogo-guda. (guda): *iz.* Arimari buruzko guda.

gogo-iduri. (gogai): in Ikus.: Gogai. Gogoatze.

gogo-iL (atzetasun): *iz.* Adorea galtzea. I: Adorca galdu duena.

gogo-lñarkun. (eraspen): iz. Animari dagokionaz bakaŕik egun bateuetan ari-izatca.

gago-izan. (minter* *ad.* Nai-izan, gura-izan.

gogo-izketa. (izketa): *iz.* Arimaren arazoai buruz egindako izlceta.

gogo-izti. (goi jakintza); *iz,* Goi-jakintzarcn zatia, arimaren arazoak aztertzen dituena.]: Gogadimenizti.

gogo-iztilari. (goi-jakintza): *izond.* Gogo-iztia ikerizen eta sakontzcn ar'i dana.

gogo-jabaldura. (naretasun): iz. Ikus.: Gogo-baretasun. : Gogo-naretasun, gogo-pake.

gogo-jahetasun. (buru-jabetasun): Was.: Buru jabetasun. : Buru-jabetza.

gogo-jabetza. (buru jabetasun): *iz.* Was.: Buru-jabetza. j: Gogo-jabetasun.

gogo-landet. (arima): *izond.* Gogoarckiko txiroa dana.

COGO-LANDUEZA. *iz.* Gogo-lantze gabekn izakcra. j: Morkokeria, zapuzkeria, zarpaileri. // (ankerkeri), (aŕuntasun), (atzerapen), (baretasun), (ergeltasun), (irakaskintza), (jakiñeztasun), (nabannentasun), (ozarkeri), (zakartasun).

GOGO-LANTZE. *iz.* Gizonaren gorputz-almenetan, adimenetan eta ekanduetan obetzea. I: Gizakiarengan eta gizartean obetze oŕen ondorioa. I: Mendutasun, jakindura. // (adeitasun), (auŕerakuutza), (irakaskintza), (jakintasun).

gogo-legekeritasun. (naŕiokera): iz. irakaspcn-akastasuna.

gogo-makuf. (susmo): *iz.* Ikus.: Susmo. I: Goganbcaŕ.

gogo-min. (aldakura): iz. ikus.: Aldakura. j: Erstura. (gum): iz. Gurari bizia.

gogo-miñez. (gura): *adond.* Gurari biziaz ari-izatea.

gogo-naasi. (gogaldieza): *Land.* Arin, xoriburua dana.

gogo-nai. (naimen): *iz.* Naimen ona.

gogo-naretasun. (naretasun): *iz.* ikus.: Gogo-baretasun. I: Gogo-jabaidura, gogo-pake.

gogo-onlcara. (naimen): *adond.* Ikus.: Gogo onex. : Gogonez.

gogo-otoi. (otoi): *iz.* Gogoan egiten dan otoya.

gogo-pake. (naretasun): *iz.* ikus.: Gogo-naretasun. : Gogobarctasun, gogo-jabatdura.

gogo-pizgati.(erakarpcn): *izond.* Zudugaŕia dana.

gogo-sendabide. (sendabidekintza): *iz.* Eritasunen gogozko aendabidea.

gogo-seudagile. (sendakintza): *izond.* Gogo-eritasunak aztertzen dituen sendagilea. (yarein-yardunbideak): *izond.* Berbera.

gogo-sendagintza. (scndabidekiniza):iz. Gogo-eritasunak aztcrtzen dituen sendabidekintza.

gogo-sendasun. (irautasun): *iz.* ikus.: lrautasun. I: Butoitasun.

gogo-soin. (soin): *izond.* Gogo ta soñari dagokiena.

gogo-txaŕeko. (biuŕitze): *izond.* Asmo gaiztokoa dana. : Gogo-txaŕezko.

gogo-ufi. (erabetasun): *izond.* Erabetasunez art dana. I: Gogufi.

gogo-uŕiki. (erabetasuu): *adond.* Erabetasunez ari-izatca.

gogo-ufitu. (atzetasun): *ad.* Adorrca galdu. : Goguŕitu.

gogo-uts. (arima): *iz.* Gogoa baño besteeik eztana. I: Goguts.

gogo-xau. (xaletasun): *izond.* Xaloa dana.

gogo-zain. (arima): *iz.* Eliztaŕei zaindu, irakasi ta ikustunak banatzeko apaiz-buruarcn lanbidea.

gogo-zale. (arima): *izond* Gogoari dagokiona matte duena. : Ikus.: Gogoti, gogotiaŕ.

gogo-zaletasun. (slims): *iz.* Gogoari dagokioua inaite-izatea. I: Gogozkotasun.

gogo-zirkin. (arima): *iz.* Gogo-igidura.

gogoa azkatu. (kordamen): *ad.* Biotz-ukitu.

gogoa berotu. (albi): ad. Ikus.: Adoretu.

gogoa bete. (betetasun): *ad.* Atsegindurik geratu. (unadura): *ad.* Unaduraz egon, atsekabez beterik izan. (atsekabe): 11 *ad.* Berbera.

gogoa email. (gogaketa): *ad.* Ikus.: Gogatu. Oldoztu, gogoan erabiii,

gogoa eroan. (adipen): *ad.* Adipena erakaŕi.

gogoa galarazi. (atzetasun): *ad.* Adorea galdu, kendu.

gogoa galdu. (atzetasun): *ad.* Adores galdu.

gogoa gnu. (maitasun): *ad.* Maitasuna galdu.: Gogoa joan.

gogoa ondu. (albi): *ad.* Adores eman.

gogoa uŕitu. (atzetasun): *ad.* Atzetasunez bete. : Gogogatdu, gogoildu, gogoauldu.

gogoagazko. (adimen): *izond.* Adimenari dagokiona.

gogoak eman. (irudiiuen): *ad.* Zerbait buiuratu. I: Gogoak cmon.

gogoak eskatu. (crakarpcn): *ad.* Zerbaitcrako erakarpena oartu.

ggoaketa. (oroimen): *iz.* Oroitzea, gogoratzea. (gogaketa): *iz.* Ikus.: Gogaketa.

gogoaketatu. (gogaketa): *ad.* Ikus.: Gogartctu. : Gogartatu, gogartu.

gogoala. (guts): *adond.* Guraeiaren arauz.

gogoalda. (aldakera): *ad.* Oldozkera aldatu. (arima): *iz.* Zendu, baten arima bizidun batengana aldatzen dais uste dues uzkurtza-irakaskintza.

gogoaldatu. (buzipen): *ad.* ldaroki, buzitu, burutara eman, gogorarazi.

gogoan artu. (oroimen): *ad.* Gogoratu. (ariufe): *ad.* Zerbait egiteko xedea attn. 1: Gogotan artu.

gogoan artze. (ardura): iz. Arduraz edo aintzakotzat artzca. (oroimen): Ikastcko, oroimenaz bakaŕik ari-izatea.

gogoan erabili. (gogaketa): ad. Ikus.: Gogoa eman.

gogoan euki. (oroimen): *ad.* Gogoratu, oroitu.

gogoan gogora. (atsegin): *adond* Atsegiñez ari-izatea.

gogoan iduki. (ukantza): *ad.* Oldozmencau cuki. j: Gogoan izan, gogoan ukan.

gogoan izan. (oroimen): *ad.* Gogoratu, oroitu. (ukantza): *ad.* ikus.: Gogoan iduki, gogoan ukan.

gogoau jo. (iguintza): ad. Iguintza eman.

gogoau sartu. (ayeŕ): *ad.* Begikoa izan edo egin.

gogoan ukan. (ukantza): *ad.* Ikus.: Gogoan iduki. j: Gogoan izan.

gogoan-arazte. (oroimen): *Izond,* Gogora-eragiten duena.

gugoana. (oroimen): iz. Gogorapena.

gognaubeaf. (susmo): *iz.* Ikus.: Goganbeaŕ.]: Goganbeŕ. : Entzipenik ez izatea, siñesgaiztasun, ustegekeria, ustegabetasun. (aldakura): iz. Ikus.: Kardaba. Kezka.

gogoanbeaŕez. (susmo): *adond* **Susmoz** ari-izatea.

gogoanbearti. (susmo): *izond.* Susmoz ari dana. Gogoanbcartsu.

gogoanbeartsn. (aldakura): *izond.* Aldakuraz beterik dagoena. (susmo): *izond. ikus.:* Cogoanbcarti.

gogoanbeartu. (aldakura): *ad.* Aldakuraz bete.

gogoandiko. (oparotasun): *izond.* Oparotasunez ari dana. I: Gogo-andi, gogo-aundi.

gogoanditasun. (oparotasuu): *iz.* Oparotasuncz ari-izatea, biotz-anditasuna.

gogoandu. (gogaketa): *ad.* Oldoztu. (adinkunde): *ad.* Adin-antzez ari-izan. (adin-antze): II *ad.* Berbera.

gogoauez-auŕeleo.(aubiola):izond. Oso aspaldikoa dana.

gogoangafi. (oroimen); *izond.* Gogoralzekoa dana.

goguangaŕiro. (oroimen): *adond.* Gogoratzean ari-izatea.

gugoango. (oroimen): *ad.* Gogoratzearen eroaldia.

gogoango don. (oroimen): *ad.* Gogoratuko du.

gogoankara. (naimen): *izond.* Bola.; Gogatsu.

gogo^{g}ntza. (oroimen): *iz.* Gogoratzea. (biotzondo): *iz.* Ikus.: Biotzondo.

gogoapnrgaŕi. (galpen): *izond.* Entzipen edo kemenaren galpena egiten duena.

gogoapuŕ. (galpen): *iz.* Naimena, entzipena edo kemenaren galpena. I: Galpen au jasaten duena.

gogoapufeko. (uŕitasun): *izond.* Naimen, entzipeu edo kemen gutxi duena.

gogoapurtasun. (atzetasun): iz, ikus.: Atzetasun.

gogoapurtu. (atzetasun): *ad.* Adorea galdu.

gogoarako. (atsegintasun): *izond,* Ikus.: Atsegingaii. I: Gogarako, gogaragaŕi.

gogoargi. (poz): *izond.* Poza duena. (argi-aidi): *iz. Ikus.:* Argi-aldi. E: Gogargi, gogarki, iradokimen.

gogoari eman. (irudimen): *ad.* Irudimenez ari-izan.

gogoarin. (gogaldieza): *frond.* Buru-ariña dana. j: ikus.: Buitxoro, buru-arin.

gogoatu. (adipen): *ad.* Oarpidez ari-izan. (gogaketa): *ad.* Oldoztu. J; Gogo-eman, gogoman.

gogoatuld. (ateitasun): *adand.* Adeitasnnez ari-izatea.

gogoatze. (gogai): *iz.* Ikus.: Gogai. Gogaramendu, gogo-iduri.

gogoauldu. (atzetasun): *ad.* Ikus.: Gogoa uŕitu. I; Gogogaldu, gogoildu.

gogoauleko. (aycrgatasun): *izond.* Naimena peitzen zayona.

gogoaz. (anima): *adond.* Gogoari buruz ari-izatea.

gogobage. (arduragabetasun): *izond.* Tkus.: Ardurabako.

gogobakun. (egizaletasun): *izond.* Lañoa,tolesgabea dana.

gogobatasun. (irizkidotasun); Batzuen artean iritzi batekoak izatea.

gogobatez. (irizkidetasun): *odo d.* atzuen arlean iritzi berberaz ari-izatea.

gogobera. (uŕikaltasun): *izond.* ŕikaltasuua duena.

gogobero. (naŕitadura): *iz.* Azkortasan, berotasun, andiestea. ; Pozkaŕ.

gogoberatu. (albi): *ad.* Ikus.: Gogo-azkartu. I: Gogoberoz art-lean.

gogobetatu. (ordainketa): *ad.* Gogoa bete, gogobete. (unadura): *ad.* Ilcus.: Aspertu. j: Gogaitu, gogoetsi, gogogaiztu, gogobetetu.

gogobete, (unadura): *iz.* Ikus.: Unadura. (enoa): *ad.* Ikus.: Enoatu. (ordainketa): ‖ *ad.* Gogoa bete.

gogobetegafr. (atsegin): *izond.* Atsegil'ia ematen duena; atsegiñezkoa dana. (unadura): *izond.* Unadura soŕerazten duena.

gogobetetu. (unadura): *ad.* Ikus.: Gogobetatu.

gogobildn, (birloraldi): *ad.* Gogoz bakandu, berezi.

gogodin. (ikasketa): *izond.* Gogoz ikasten ari dana.

gogocmalc!. (oyutza); *oyu.* Meta eskatzeko oyu-itza.

gogoera. (adimeu): iz. Ikus.: Adimentasun.

gogoerabilketa. (gogaketa): *iz.* Ikus.: Gogaldi. I: Gogarte, gagoetadura, gogo-ausnaŕ.

gogocritu. (kordamen): *ad.* Gogoau ziŕara egin, saŕastada izan.

gogoernetasun. (asmamen): *iz.* Gogo-ernez ari-izatcaren egipena.

gogoeta. (gogaketa): *iz.* Oldozpena.: Gogaketa-egitea. I: Gogorapen, gogota, gogorazinue, gogoreta, gogokente.

gogoetadura. (gogaketa): *iz.* Ikus.: Gogaldi. j: Gogarte, gogoerabilketa, gogo-ausuaŕ.

gogoetagaf. (aldakura): *izond.* Kezkagatia dana.

gogoetagatiki. (aldakura): *adond.* Kezkaz ari-izatea.

gogoetaka. (gogaketa): *inland* Gogaldietan ari-izatea.

gogoctakari. (gogaketa): *izond* Oldazten ari dana. I: Gogoetatzate. I; Gogo$_{1ari}$.

gogoetarazgafl. (gogaketa): *izond.* Oldoztu-eragiten duena.

gogoetarazi. (gogaketa): *ad.* Oldoztu-eragin.

gogoetatsu. (gogaketa): *izond.* Oldozten ari dana.

gogoetatu. (gogaketa): *ad.* Gogoetatsua egin edo biurtu. j: Gogaketak egin.

gogoetatzaie. (gogakcta): *izond.* Ikus.: Gogoetakari.

gogoetsi. (unadura): *ad.* Ikus.: Aspertu, I: Gogaitu, gogobelatu, gogogaiztu.

gogoezeko. (naimen): *izond.* Naimenik izan gabc ari-izan dana.

gogogabe. (minim): *izond.* Naimenik eztuena.

gogogaitz. (gura): *iz.* Gurari aundia. (naimen): *iz,* lkus.: Gogo gaixto.

gogogaitzez. (naimena): *adond.* Gogo gaixtoaz ari-izatea.

gogogaixtatu. (koidartasun): *ad.* Biozkatu, koldartu.

gogogaiztu. (unadura): *ad.* Ikus.: Aspertu. I: Gogaitu, gogobetatu, gogoetsi, gokaiztu. (atsekabetasuu): *ad.* Ikus.: Atsekabehu.

gogogaiztnra. (atsekabetasun): iz. Atsekabea, naigabea.

gogogal-arazi. (naimen): *ad.* Naimen ona galdu-erazi.

gogogaldu. (atzetasun): *ad.* Ikus.: Gogoa uŕitu. E: Gogoildu, gogoauldu.

gogogalgafi. (atzetasun): *izond.* Gogoa us9tzen duena. j: Gogoilgaii.

gogogaltze. (atzetasun): *iz.* ikus.: Atzetasun. j: Gogaipen, gogoiltasun.

gogoeetu. (gura): *ad.* Gogoa gaidu.

gogoildu. (atzetasun); ad. Adores galdu. ^: Gogoo uŕitu, gogogaldu, gogoauldu.

gogoilgaŕi. (atzetasun); *izond.* Ikus.: Gogogatgati.

gogoiltasun. (atzetasun): *iz.* Ikus.: Atzetasun. j: Gogaipen, gogogaltze.

gogoihun. (atsekabe); *izond.* Itun dagoena.

gogoilu. (atsegin): *ad.* Zerbaiteaz atsegiiia izan. (irautasun): *ad.* Ikus.: Iraun.

gogojardun. (eraspen): *iz.* Gogo-eginkizrma.

gogokabetn. (unadura): *ad.* Unadura egin edo sortu.

gogokada. (gura): *iz.* Zerbaiterako gurariak izatea.

gogokaratu. (arima): *ad.* Zerbait arimarena bezcla biurtu. j; Gogokoito, gogokortu.

gogokente. (gogaketa): iz, Ikus.: Gogoeta. Gogoapen, gogorapen, gogorazinoe, gogoreta, oldozpena.

gogokeri. (karkabupen): *iz.* Karkabupen azaŕia.

gogaketa. (gogaketa): *iz.* Pus.: Gogaldi. Gogarte, gogorakizun, gogoraldi, oarketa.

gogoki. (anima): *iz.* Arimaren almenetatik bakoitza.

gogokidetasun. (crakotasun): *iz.* Gago-erakotasuna.

gogokizun, (arinŕe): iz. Ikus.: Ariuŕc. I: Tnkiemu, opa.

gogoko. (atsegintasun): *izond. Ikus.:* Atsegingaŕi. I: Gogorako. (auŕetasun): *izond.* KuTuna dana.

gogokoi. (arima): *izond.* Gogoari dagokiona. I: Gogotko.

gogokoitu. (arima): *ad.* Ikus.: Gogokaratu. [: Gogokortu.

gogokof. (arima): *izond* Arimari dagokionaz bereziki ari dana.

gogokortasun. (anima): *iz.* Arimari dagokionaz bereziki ari-izatea. I: Arimarena izatcaren tasuna.

gogokortu. (arima): *ad.* Arimari dagokionaz bereziki ari-izan. Ikus.: Gogokaratu. j: Gogokoitu.

gogokunde. (ariuŕe): iz. Zerbait egiteko xedea. : Gogokunte.

gogolari. (gogaketa): *izond.* Ikus.: Gogoetakari.

gogon jo. (iguin): *ad.* Nubia soŕerazi.

gogondua. (ariuŕe): izond. Ikus.: Gogonduri. Gogonduru, gogoneko.

gogonduri. (ariuŕe): *izond.* Aiuŕe onekoa dana. j: Gogonduru, gogondua, gogokeko. (gogaketa): *izond.* Gogoetatsu, oldoztia dana, gogonduru.

gogoneko. (ariuŕc): izond. Ikus.: Gogondua. [: Gogonduri, gogonduru.

gogonez. (flannel* *adond.* onaz ari-izatea. j: Ikus.: Gogo onez. Gogo-onkara.

gogongaraitik. (naimen): *adond.* Gogo txaŕaz, naimenaren aurka ari-izatea.

gogooneko. (flannel* *izond.* Naimen onus ari dana.

gogoongafi. (atsegintasun): *izond.* Gogoari atsegingaŕia dana.

gogora. (flannel* *adond.* Norbaiten naimenera ari-izatca.

gogora ekaŕi. (oroiuren): *ad.* ikus.: Gogoratu. I: Oroitu, gogora etoŕi.

gogora etoŕi. (oroimen): *ad.* Ikus.: Gogora ekaŕi, gogoratu, oroitu.

gogora-erazi. (oroimen): *ad.* Gogoratu-eragin. I: Gogora-crazo.

gogora-ezin. (aubiola): *ŕzond.* Oso aspaldikoa dana. Noizkoa izan ote zan gogoratu ezin ditekena.

gogora-gabe. (gogaldieza): *izond.* Gogakctaz erabilia extana.

gogoragaŕi. (oroimen): *izond* Gogora-erazten duena;gogoratzekoa dana.

gogorakizun. (gogaketa): *iz.* Ikus.: Gogaldi. j: Gogoketa, gogoraldi.

gogorako. (atsegintasun): *izond.* Ikus.: Atsegingaŕi. j: Gogoko.

gogoraldi. (gogaketa): *iz.* Ikus.: Gogaldi. ^: Gogoketa, gogorakizun.

gogoramen. (gogaketa): *iz.* Gogaketa egiteko almena. (buzipen): iz. Asmo bateu buzitzea. : Gogoramendn.

gogorapen. (gogaketa): *iz.* Oldozpena. Ikus.: Gogoeta. I: Gogoapen, gogorazinoc, gogoreta, gogokente. (oroimen): *iz.* Gogoratzeu dana. Gomutapen, guarpen, guartze, oizpen, orimentxa, oritzapen.

gogorarazi. (buzipen): *ad.* Ikus.: Buzau. Gogoalatu, idaroki.

gogoratu. (gogaketa): *ad.* Gogaketak egin. I: Gogoan artu. (irudimen): *ad.* Otu, irudimenera ustekabean asmo bat etoŕi. Goatu. (oroimen): II *ad.* Oroitu. Gogora ekaŕi, gogora etofi, gogoalatu, guartu, oartetxeki, oart-izan, ogartu, oilotu, oitu, oritu, oroitatxiki, oroitatxiki,

gogoratze. (oroilnen): *iz.* Gogora ekartzcaren egipena.

gogorazi. (oroimen): *ad.* Gogoratu-eragin. I: Gogorazo.

gogorazinoe. (gogaketa): *iz.* Titus.: Gogoeta. j: Gogorapen, gogoraziño, gogorazifioc, gogorazio, gogoreta, gogokente.

gogorazle. (oroimen): *izond.* Gogoraerazten duena.

gogorazote. (mutiridura): *iz.* Mutiriduraz ari-izatearen egipena.

gngorazte. (oroimen): *iz.* Gogoratzearen egipena,

gogordi. (oñaztapcn): *iz.* Ikus.: Oñaztapen. [: Kaba, nekagiro.

gogordura. (gogortasun): iz. Gogo(biurtu.

gogorduradun. (gogortasun): *izorrr7* Gagordura duena.

gogordurako. (gogortasun): *izond.* Gogortasunean dagoena.

gogordurareklko. (gogortasun): *izond.* Gogortasunari dagokiona.

gogoreta. (gogaketa): *iz.* Oldozpena. Ikus.: Gogoeta, gogorapen, gogota, gogorazinoc, gogokente.

gogoretsi. (atospen): *ad.* Artu, onartu.

gogorgaiiu. (sendotasun): *iz.* Sendotzekoa dana.

gogorgaii. (arabaki): *iz,* Ikus.: Arabaki. (ziri): *iz.* Ikus.: Ziri. j: Geldigailu.

gogorgoa. (gogortasun): iz, Ikus.: Gogortasun. j: Gogortarzen, sogortasun.

gogorgune. (sendaŕ): *iz.* Ore sendaŕak cgitzeko, zalinoen batutzea.

gogorik-eza. (gura): *iz.* Gurarik ez izatea.

gogorka. (gogortasun): *adond.* Erdizka gogoŕa izatea.

gogorkeria. (ankerkeri): *iz.* Ikus.: Ankerkeri. I: Mandokeria, zoŕozkeria.

gogorkeriaz. (jabego): *adond.* Jabego gogorkiro erabiitzca.

gogorki. (gogortasun): *adond.* Gogortasunez ari-izatea. [: Gogorkiro, gogorkixc.

gogorkilo. (gogortasun): *izond.* Zerbait gogota dana.

gogorkiro. (gogortasun): *adond.* Ikus.: Gogorki. j: Gogorkixe.

gogorkixe. (gogortasuu): *adond.* Ikus.: Gogorki. I: Gogorkiro.

gogorknniza.(babespide): *iz.* Babespidea jartzearcn egipena.

gogorlatx. (landarc): *iz.* Likurusakaria clan belafezko landarea.

gogarpen. (gogortasun): *iz.* Gogoi biurtzea. j: Gogortze.

gogof. (gogortasun): *izond.* Ebaki, apurtu, zapatu edo markestuta izateko, zailtasun aundia duena. j: Goof. (ankerkeri): *izond.* Ankeŕa dana. (aditzondo): *izond.* Izenondo ta aditzondoai gañeratzen zayen aditzondoa, zentzuna aunditzeko.

gogofagotu. (indaŕ): *ad.* Indartsuago egin.

gogofaldl. (artucman): *iz.* Erabiltze txaŕa.

gogof arazi. (gogortasun): *ad.* ikus.: Gogortu.

gogoŕ art'. (gugortasuu): *ad.* Gogortasunaz erabili. [: Gogoŕ-egin.

gogafean. (indarj: *adond.* Indaŕez ari-izatea. j: Gogoŕez.

gogof-egile. (jarkipen): *izond.* Jarkipena cgitcn duena. (gogortasun): *izond.* Gogortasunez darabilena.

gogof-egin. (jarkipen): *ad.* Jarkipena egin. (gogortasun): *ad.* Ikus.: Gogoŕ artu. (indaŕ): II *ad.* Indaŕaz erabifi, (Hirai): jj *ad.* Gogortasunaz akartu.

gogof-egiteko. (zaingo): *izond.* Zaingoa egitekoa dana.

gogof-egon. (jarkipen): *ad.* Gogoŕ-egitcan rondo iraun. (iraunkortasun): *ad.* Iraunkoŕa izan.

gogofera. (isikortasun): *iz.* ikus.: Isikortasun.

gogoferi. (gortasun): *iz.* Ikus.: Gortasun. I: Elkortasun, elkoŕeria.

gogoŕeya.(oñaze): *iz.* Soiñczjardutcak egiten duen mina.

gogofez. (indaŕ): *adond.* linos.: Gogoŕcan.

gogofezko. (indaf): *izond.* Indarkeriz ari dana. I: Gogortzale.

gogofeztu. (indaŕ): *ad.* lndarkeriz ari-izatca.

gogoŕ-gogofean, (indaŕ): *admit!.* Indaf biziaz ari-izatea.

gogofitu. (gogortasun): *ad.* Erns.: Gogoiirl. I: Saportu.

gogoŕ-itzegite. (akaŕ): *iz.* Gogortasunaz akaŕ-egitea.

gogoŕune. (gogortasun): iz. Latuan edo beste tokian izan diteken gogui tasuna.

gogurta. (gogortasun): iz. Gogof itzaren ñogaŕia.

gognrtada. (zoŕoztasun): iz, ikus.: Zoŕoztasnn.: Gaŕaztasun, xoŕoxtasun.

GOGORTASUN. It. Gogoŕaren tasuna. l: Metal batck beste baton bidet Inaŕatzcko ducn zailtasuna edo jarkipena. I: Gogorgoa, gogortarzun, sogortasun, zuŕuntasun. 1! (atezu), (indai), (jarkipon), (menasta), (pisia), (sendaŕ), (sendotasun), (trinkotasun), (zutaaun).

gogorto. (atsekabetasun): Wood. Atsekabctasunez ari-izatea.

gogotan. (gogortasun): *ad,* Gogoŕa biurtu. I: Gogoŕitu, gogcd-arazi, saportu, kazkartn. (uzkaldura): *ad.* Sendotu, tinkotu. (autezki): II *ad.* ikus.: Auŕcztu. (isikortasun): II *ad.* lsikalu, (situ. (odol): ll *ad.* Odola loditu. (eriotza): II *ad.* Gorpu biurtu.

gogortuxe. (indat): izond. Zerbait indartuia dagoena.

gogortuz. (gogortasun): *adond.* Gem ta gogozago egiten ari-izatea.

gogortxu. (gogortasun): *izond.* Gogoŕ xamaŕa dana. I: Gogontxo.

gogortzaiie. (indaŕ): izond. ltidar€zekoa dana.

gogortzale. (indaŕ): *izond.* Ikus.: Gogoŕezko.

gogortze. (gogortasun): *it.* lime.: Gogorpon.

gogortzeko. (sendotasun): *izond.* Sendotasuna cmatekoa dana.

gogose. (gozoki): *iz.* Mizkeria, gozokoria.

gogoseti. (gozoki): *izond.* Ago-xuri, mizkina dana.

gogota. (gogaketa): iz. ikus.: Gogoeta. I: Gogorapen, gogoraziñoc, gogota. (kolokadura): *frond.* Ezmezean ad dana.

gogotako. (aldakortasun); *izond.* Aldakoŕa dana. (gogaketa): *izond* Bere oldozpeoctan murgildurik dagoena.

gogotan artis. (gura): *ad.* Zerbait gurari biziaz aria cdo cram I: Gogoan artu. (gogaketa): *ad.* Zerbaiteaz aŕeta aundiaz oldoztu.

gogotan egon. (gogaketa): *ad.* Norberaren oldozpenctan murgildurik egon.

gogotan erabi(l. (montio): *ad.* Montioak cgin.

gogotandn. (gogaketa); *ad.* Gogaldietan ari-izan.

gogotarazgaŕi, (gogaketa): *izond.* Oldoztu-eragiten deem.

gogotarik yoan. (aanzpen): *ad.* Ikus.: Aiztu. j: Aiztu, aztu, gogotik galdu.

gogotasun, (gura): *it.* Berezkoa clan guraria. (anima): *iz.* Gogoari dagokionaren tasuna.

gogotatu. (unadura): *ad.* Ikus.: Aspertu. J: Gogaitu.

gogoti. (jangura); *izond* Jangura ona duena. (anima): *izond.* Gogoari dagokiona. j: Gogotiaŕ, gogo-zale.

gogotiaf. (arima): *izond.* ikus.: Gogoti. Gogo-zale.

gogotik. (gura): *adond.* Gurari aundiaz ari-izatea.]: Gogoz, gogozki.

gogotik galdu. (aanzpen): *ad* Ikus.: Aiztu. ; Anztu, aztn, gogotarik yoan.

gogotikako. (naimen): *izond.* Naimenez ad dana. I: Gogotiko.

gogotiko. (naimen): *izond.* ikus.: Gogotikako.

gogotko. (anima): *(toad.* Ikus.: Gogozoi.

gogotsn. (bero): *izond.* Bero aundiaz ad dana.

gogotu. (ors): *ad* Gurariak norbcrarenganatu.

gogotxafez. (guns): adond. Gurari txaŕaz.

gogouŕitasun. (erabetasun): Erabetasanez ari-izatea, I: Goguŕitasun.

gogoxan.(berezkotasun): *frond.* Bcrczkoa dana.

gogoz. (gogaketa): *adond.* Gogaketaz ari-izatea. (gura): *adond.* ikus.: Gogotik. : Gogozki. (naimen): II adond. Naimenez ari-izatea.

gogoz-bakandu. (bakariasun): *ad.* Bakartasunean ari-izan.

gogoz-besteko. (naimen): *izond.* Naimenik gabekoa dana.

gogoz-gaintik. (naimen); *adond.* Nalmenaren parka. Gogoz-garaitik, gogoz-gainti, gogoz-gaizka, gogozaurka.

gogoz-gaizka. (naimen): *adond.* ikus.; Gogoz-gainti. I; Gogoz-gaintik, gogoz-garaitik, gogozaurka, gogoz-garai.

gogoz-garaitik. (naimen): *adond.* Ikus.: Gogoz-gaintik. !: Gogoz-gaizka, gogozaurka, gogoz-garai.

gogozago. (atsegintasun): *adond.* Atsegintasunez ari-izatea.

gogozaurka. (naimen): *unload.* ikus.: Gogoz-gaintik. Gogoz-gainti, gogoz-garaitik, gogoz-gaizka.

gogozaurkako. (naimen): *izond* Gogozaurka egindakoa.

gogozgaintierazi. (birloraldi): *ad.* Ikus.: Birloratu.

gngozka. (gogaketa): *adond.* Oldozten ari-izatea. : Gogozkan.

guguzkan, (gogakcta): *adond.* ikus.: Gogozka.

gogozkatu. (gogaketa): *ad.* Gogaldietau ari-izan. I: Goguaketatu.

gogozkatze. (gogaketa): *iz.* Gogozkatuaren egipena.

gogozki. (gura); adond. lkus.: Gogotik.: Gogoz.

gogozko. (gogaketa): *izond.* Gogoari dagokiona. (atsegintasun): *izond.* llms.: Atscgingaŕi. ; Opagafi. (uaimen): *izond.* Naimenezkoa daua.

gogozkoeu, (auŕetasun): *izond.* Kutun, maitcena dana.

gagozkotasun, (nation): *iz.* Naimenezkoa izatea. (arirna): iz. Ikas.: Gogo-zaletasun.

goguaketa. (gogaketa): *iz.* Gogaldietan ari-izatea,

goguaketatu. (gogaketa): *ad.* Gogaldietan ari-izan.: Ikus.: Gogozkatu.

gognalatu. (gogaketa): *ad.* Oldoztn. (oroimen): *ad.* Gogoratu, oraittl.

goguenean. (oroimen): *adond.* Oroimenean.

goguŕi. (neuŕitasun); iz. ikus.: Neufitasnn. (erabetasun): *izond.* Ikus.: Gogo-nŕi.

goguŕlgafi. (atzetasun): *frond.* Atzctasunez geratzekoa dana.

goguŕlld. (aizetasun): *adond.* Atzetasunez geratzea.

goguŕitasun. (atzetasun): iz. Atzetasunez geratzea.

gogufitate. (atzetasun): *iz.* Ikus.: Atzetasun.

gogu/itu. (atzetasun): *ad.* Atzctasunez geratu.

goguts. (a€ima): *iz*. Ikus.: Gogo-uts.

goi. (goyera): *iz*. Ikus.: Goyera. I: Goa. (luzera): *izond.* Goitik bera luzea dana. (leku): II *iz*. Goiko tokia, (izenorde): II *izond.* Gott edo ori i(zen aldaketa. (estebete): II *iz*. Ikus.: Odoloste. I: Odoleste.

got estari. (odei): *ŕroad.* Odeyez estalita dagoen ortzia. I: Goi gibe), goi-estali, goi-goibel.

got. garbi. (ode* *iz*. Odeirik gabe dagoen ortzia.

gni gibe'. (odei): *izond,* Ikus.: Goi estari. ^: Goi-estali, goi-goibei.

goi-agertaldi, (agerkunde): *iz*. Yaiulcoa'ren agerkundea.

goi-ala. (eldubeark *iz*. ikus.: Yainko-ardura.

goi-alki, (esertoki): *iz*. Bakaldunen edo beste yaun aundien aulkia.

goi-amcrika. (endefi): *iz*. Ipal-amerikako efialdea.

goi-amerikaf. (biztanie): *izond.* Goi-amerikako biztanlea.

goi-amets. (goi-amets-ifi): *iz*. Uzkurtziztiaren zatia, gogo-bizi soaldikoa aztertzen duena.

GOI-AMETS-IBI. *iz*. Yainkoa'r edo gogo-gauzai guztiz etnana dagoen notiñaren egoera. Maitasunaz Yainko'r+ekin bat egiiia dagoen arimaren esan-cziñezko egoera, neuŕiz-gañekoa dana. I: Yainkoa ta gizakiaren arteko aŕ-eman zuzen eta ufena irakasten duen yakintza edo goi-yalcintza, begiz-begiko zoraldian burutzen dana. II (eraspen), (onbide), (uzkurtza).

goi-anaide. (anaidi): *iz*. Aspaldiko anaidiaren laguna. j: Goi-anaikide.

goi-anaidi. (anaidi): iz. Aspaldiko anaidia:

goi-anaikide. (anaidi): *iz*. Ikus.: Goi-anaide.

GOl-ARGI. *iz*. Olerkariaren argitasun edo argi-aldia. (argi-aldi), (elerti), (gezuŕ-ipuizti), (olcrti).

goi-ari. (iŕati): *iz*. Ifataren ifati-ari,

goi-arin. (gogaldieza): *izond.* Gogo ariffa duena.

goi-arindu. (zorotasun): *ad.* Erdi eratu.

goi-arnas. (argi): *iz*. *thus.:* Goyargi. Goi-ats, goi-bulta, goi-bultza.

gui-aŕetu. (iluntasun): *ad.* Ikus.: Goibeldu.

goi-aŕi. (aft): *iz*. Ormadi baten goiko afta.

goi-aŕo. (aŕ'okeri): ŕzond. Andi-putza dana.

goi-ats. (argi): ŕz. ikus.: Goyargi. 1: Gob arnas, goi-bulta, goi-bultza.

goi-atse. (arindura): *iz*. Yainkoa'gandik datoŕen lasaupena.

goi-atsez. (argi): *adond.* Goyargiz ari-izatea.

goi-auzitegi. (auzi-mai): *iz*. Zuzentzarako jaŕita dagoen goyeneko auzi-maya.

goi-azi. (azkura): *ad.* Geyegi ari.

goi-bafenak. (mugadura): ŕz. Ikus.: (ioyenbaŕeu.

goi-begirale. (ikusmen): *izond.* Bean dagoena goitik begiratzen duena.

goi-begiratu. (ikusmen): *ad.* Goyera batetik begiratzen ari-izan.

gui-bera. (aldizkapen): iz. Goraberak. (lot): *iz*. Lufaren ezberdintasuna, makurg neak.

goi-berako. (ezberdintza): *iz*. Lurki baten malkartasuna.

goi-beratze.(gainberadura): *iz*. Gaiñazpikatzea, goibetzea.

goi-beromuga. (izaŕ-yakintza): *iz*. *Lof*-bolican bcgiratzen diran bi obo txikiagoetatik ipaŕaldekoa, kanzeŕ'ekoa deitzcn dana.

goi-bilduf. (goycra): *iz*. Goyeraen bilduta. (erabs): *iz*. Berbera.

goi-bizitza. (bizitcgi): *iz*. Goyeneko etxe-maila.

goi-bulta. (argi): *iz*. Ikus.: Goyargi. Goi-arnas, goi-ats, goi-bultza.

goi-bultza. (argi): *iz*. Ikus.: Goyargi. I: Goi-amas, goi-ats, goi-bulta.

goi-bufnnbari. (sañlt): *izond.* Sono aundituaz mintzatzen dana.

goi-buruko. (lurburu): *izond.* Ipaŕaldeko brrburuari dagokiona.

goi-buruzagi. (buruzagi): *iz*, Goragoko buruzagi.

goi-eri. (goyera): ŕz. Goyeraetako gaitza. I: Goi-min.

goi-efan. (erantzupen): *iz*. Yainkoa'k ematen duen erantzupena.

goi-eseri. (goyera): *ad.* Goyan eserii edo jaft.

goi-eskaf. (emanketa): Yainlcoa'rengandik deafen eskeŕa.

got-estali, (odei): *izond.* Ikus.: Goi estari. I: Goi gibel, goi-goibel.

goi-esarketa, (ezarmen): iz, Gatieratzea edo gauza bat bests baten galleon ipintrearen egipena.

goi-ezpain. (ezpain): *iz*. Goiko ezpaiña.

goi-gain. (tontoŕ): *iz*. Ilats.: Tanta.

goi-gaŕantzt. (gaŕantzi): *iz*. Gafantzi aundikoa.

goi-gizon. (gizon): *iz*. Bests guztiak baño geyago dan ustezko gizona.

goi-goibel. (odei): *(rand.* Ikus.: Got estari. I: Goi-estali, goi gibel.

goi-goiko. (bikaintasun): *izond.* Goyenekoa dana. I: Goi-goitiko.

goi-goitiko. (bikaintasun): *izond.* Ikus.: Goi-goiko.

goi-gotzon. (gotzon): *iz*. Gotzonen taldeetan, gotzon eta nagusien arteko mail s. : Gongotzon.

goi-goyan. (goyera): *adond* Oso goyan.

goi-goyen. (bikainlasun): *izond.* Oso yaukala dana. I: Goigoren.

goi-ikasgu. (ikastola): iz. Ikastola nagusiaren etxea.

got-ikaskuntza. (irakaskintza): *iz*. Got-goyeneko ikasketak.

goi-ikasle. (irakaskintza): *iz*. Ikastola nagusian ikasten Sri dana.

goi-ikaste. (irakaskintza): *iz*. Ikastola nagusian ikasten ari dana.

goi-ikastetxc. (irakaskintza): *iz*. Ikastola nagusia.

got-tad/If. (indaŕ): *iz*. Izadiaren gañetiko tndafa.

goi-indafez. (indaŕ): *adond.* Izadiaren gafletiko indaŕaz ari-izatea. I: Ikus.: Goi-laguntzaz.

goi-isuri, (argi): *iz*. *Ikus.:* Goyargi,

goi-isurizko. (argi): *izond.* Yainkoa'gandik etoŕitakoa, argi, doaya,

gui-ifz. (erantzupen): *iz*. Ikus.: Goyerantzun.

gni-izen. (izen): *iz*. Sendi-izena, abizena. {: Goitizen, goizen.

GOhIAKINTZA. *iz*. tzatezko gauzaen izate, zeindasun, zio ta ondorioak aztertzen dituen jakintza. I: Izen onen pean, ikastetxeetan irakasten dan ikasketaen moltzoa. I: Ikastola nagusietan ezagupen oyen zabalpena egiteko erabiltzen dan ikas-sala. Biziaren goraberak jasateko croapen edo gogo-sendotasuna, Egokinde. II (arima), (izate), (jakintza).

goi-jakite. (jakintasun): iz. Donoki'ko jakintasuna.

got-jañ. (ezannen): *ad.* Gauza bat beste baten gafican ipiñi.

gui-jaso. (goresketa): *ad.* Goratu, goretsi.

goi-kentze. (sabai): iz. Sabaya kentzea.

goi-laguntzaz. (urgazpen): *adond.* Izadiaren gañetiko laguntzaz ari-izatea. |: Ikus,: Goi-indafez.

goi-iaŕain. (ordoki): iz. Ikus,: Goi-ordeka, j: Goilaulada, goi-maiio, goi-sapalda.

got-Wet/ca. (batzar'): iz. Goiko legs-balzaŕa.

goi-lautada. (ordoki): *iz.* ikus,: Goi-ordeka. j: Goi-iaŕain, goi-maiio, goi-sapalda.

goi-legebatzaŕ. (batzaŕ): *iz.* Eft-gurasoen batzafa.

goi-legetxe. (baize): iz. Ikus.: Goiko latetxe. j: Goi-latetxe.

goi-legetxeko. (batzaŕ): *izond.* Goi-. legebatzaŕari dagokiona.

goi4eyo. (ieya): *iz.* Sabayan edo ormaen goiko aldean egindako leyoa. Sabai-leyo.

goi-Inf. (tut): *iz.* Goiko lurkia.

goi-luze. (goyera): *izond.* Goyeran dagoena.

gci-maileko. (nagusitasun): *izond.* Goimailari dagokiona.

goi-maiio. (ordoki): *iz.* Ikus.; Goi-ordeka. I: Goi-laŕain, goi-lautada, goi-sapalda, goi-zabal, plaxot,

goi-maitasun. (bcstekoitasun): *iz.* Yainkoa gauza guztien gaftank eta urkoa gure burua bezela maitatzearen onaimena. j: Marts/men aurkako onoimena. j: Biotzontasun, goimaitasun, goimaitetza, goimaitasun, onesgo, onerespen,onginai, jaumaitasun.

goi-maitasundun. (bestekoitasun): *izond.* Goi-maitasunez ari dana. {; Goi-maitedun, goi-maitetsu, goi-maitekoŕ.

goi-maitasunez. (bestekoitasun): *adond.* Goi-maitesuna egiten ari-izatea.

goi-maitedun. (bestekoitasun): *izond.* Ikus.: Goi-maitasundun. I: Goi-inaitetsu, goimaitekaŕ.

goi-maitetsu. (bestekoitasun): *izond.* Ikus.: Goi-maitasundun, Goi-maitedun, goi-maitekof.

goi-maitetza. (bestekoitasun): *iz,* ikus.: Goi-maitasun. j: Gomaitasun, onesgo.

goi-min. (goycra): iz. Ikus.; Goi-eri.

goi-mintzo. (itz-antze): *in* Oso minizo edeŕekoa izatea.

goi-moztu. (ebakcta): *ad.* Gauza bairn goiko zatia ebaki.

gel-mugs. (mugadura): *iz.* Goi-goyeneko mugs.

goi-ogi. (ogi): iz. Uonoki'tik cldutako ogia.

goi-oldaf. (argi): *iz.* Goi-atsa, goi-buttza.

goi-ondasun. (ontasun): *iz.* Goyeneko ona.

goi-ordeka. (ordoki): iz. Ordoki goitua, edadura aundikoa. I: Gain-zabal, gain-zelai, garai-zabal, got-laŕain, goi-lautada, goi-maiio, goi-sapalda, goi-zabat, goi-zelai, goi-zelaigune, plaxot. (lauzko): in Berbera.

goi-sapalda. (ordoki): ŕz. Ikus.: Goi-ordcka. j: Goilafain, goi-maiio, goilautada.

gai-sare. (care): *iz,* Aidean erabiltzen dan sarea.

got-sendabide. (sendabidekintza): iz. Ikus.: Goigiro-sendabide.

goi-sirats. (arindura): iz, Gogo-lasaupena.

goi-soiñadaf. (beau): *in.* Ikus.: Beso. E: Galtzaf.

goi-zabai. (ordoki): *ft.* ikus.: Goi-ordcka. I: Goi-maiio, goi-zabaidi, goi-zabalune, goi-zelai, goi-zelaigune.

gol-zei. (zci): iz. Oso aundia dan zeya.

goI-zelai. (ordoki): *in* Ikus.: Goi-ordeka. Goi-zabal, goi-zelaigune.

goi-zoru. (etxegain): *iz.* Ikus.: Etxegain-lau.

goibe. (goyera): *in* Ikus.: Goyera.

goibe-neurkin. (goyera): *iz.* Goyerak neurtzekolanabeaa,

goibe-neurkizti. (tokielesti): *iz.* Ikus.: Goibeneurketa. I; Goyerak neurtzen ditucn yakintza.

goibeak. (goyera): *in* Goiko ta beko mustufak. j: Goibeyak. (auzotasun): *iz.* litxe baton auzokoak. I: Goibeyak, goibcrak. (etxegain): Etxe baten etxegain eta asoiña, Goibeyak, goiberak. (kordokadura): *(iz.* Goraberak, usbeteak, goibeyak.

goibedun. (zeartasun): *izond.* Ondo galgatua ez dagoena. E: Goibczko.

goibekoak. (nagusitasun): iz. Goikoak eta bekoak.

goibel. (odd): *iz.* Ikus.: Odei. (ostagizti): *iz.* Grtzi iiun. (iluntasun): (*izond.* Ilun dagoena. I: Obel, muku, mukuta. (atsekabe): izond. Itun dagoena. I: Gabel, dun, obiel, obit, oibel, itunbera, itunkaŕ.

goibel-aldi. (atsekabe): *iz.* ltundasun-aldia. 1: Taŕanta, (iluntasun): iz. Iluntzearen aldia.

goibel-arazi. (atsekabe): *ad,* Itundu-cragin. (iluntasun): *ad.* Itundu-eragin.

goibel-argi. (margo): *iz.* Goiztirian eta afastirian odeyak artzen duten margo goŕia. I: Goigofi, goizkoŕi, goiz-goŕi,

goibel-mufu. (odei): *iz.* Mendien itxura duten odeyak.

goibelati. (odei): *iz.* Ekaitza zematzen dues odeya.

goibeldu. (ostagizti): *ad.* Ortzia odeyez bete. I: Gobeldu, goibeitztu, goi-aŕctu, goinabartu, ohieldu, obildu. (atsekabe): *ad.* Itun biurtu. j: Gobcldu.

goibeldun, (odei): *(road.* Odeyak dakarzkiena.

goibeldura, (atsekabe): *iz.* Ikus.: Atsekabe. I: Goibetkeri, kexakunde. (iluntasun); *iz.* Ikus.: lintasun.

goibelgafi. (atsekabe): *izond.* Ituntzen edo itundu-cragin duena.

goibelkeri. (atsekabe): iz. Ikus,: Atsekabe. I: Goibeldura, kexakunde.

goibelki. (atsekabe): *adond.* Itundasunez ari-izatea.

goihelsapa. (bero): *iz.* Bero anndiko Odin.

goibeltasun. (atsekabe): iz. Itundasun. Goibeldasun, ilkeri, odolia, motzaldi, muxin, tantartu, zaurtzapen, (odei): *iz.* Odeyak asko izatea. (ezabetera): Ij *iz.* Argi-eza, zeatz-gabe izatea,

goibeitsu. (atsekabe): *izond.* Run dagoena. (odoi): *izond.* Odeyez estalita dagoen ortzia. (iluntasun):j *izond.* 'tun dagoena.

goibeltzade. (atsekabe): *izond.* Lasaupena kentzen duena. Gogo-aulgaŕi.

goibeltztu. (ostagizti): *ad.* ikus.: Goibeldu. j: Gobeldu.

goibeneurketa. (tokielesti): iz. Toki elestiaren zatia, gyerak neurtzen dituena.

goiberak. (etxegain): *in* Ikus.: Goibeak. (auzotasun): *iz.* Berbera.

goiberaldi. (atzetasun): *iz.* Gogo-jaustearen egipena. I: Goi-beralgi.

goiberatu. (ausiabartza): *ad.* Ondatu, pofokatu. I: Gaibotn, treboilatu. (gutidura): *ad.* Gutitu, gutxitu.

goibetu. (ausiabartza): *ad.* Ikus.: Goiberatu. : Trcboilatu.

goibezko. (zeartasun): *(rand.* Ikus.: Goibedun.

goiboŕ. (urdail): *iz.* Ikus.: Arandoi. I: Arandon.

GOIBURU. *iz.* Antz edo erantzupideen batengatik, gogozko edo adimenezko asmoa adierazteko, erakuspen bezela arizen dan izaki, abere edo gauza bat. I:

lrudikizun, sumagailu. (sabai): *iz.* Ormadi edo gela batou barna ta goiko zatia. (izaf-yakintza): II Iz. Ortzia. // (buzipen), (eletti), (ezautailu), (ezautarazpen), (gezuŕ-ipuizti), (gizirudi), (idazkota), (ikuŕ), (]dampen), (mintzabide), (minlzoera), (sayeskuntza). (goitegi): ŕz. Ikus,: Goitegi. I: Goyanen, goyanengo. (itz): *iz.* Asmo edo egitarau bat adierazten darn itza.

goiburudun. (itz): *izond.* Goiburua daukana.

goiburutu. (eltze): *ad.* Eltzeaz estali.

goidun. (goyera): *izond.* Goyera duena, goyan dagoena. I; Zerden.

goie-etsi. (gorantza): *ad.* Zeribait edo noribait buruz gorantza cgin.

goigaiña. (etxegain): *iz.* ans.: Etxegain-lau. I: Sabaigain.

goigela. (bizitegi): *iz.* Etxcgain pean dagoen bizitegia.

goigiro-sendabide. (sendabidekintza): *iz.* Goi-tokietako giroaz egiteko sendabidea. I: Goi-sendabide.

goigoren. (bikaintasun): *izond.* ikus.: Goi-goyen.

goigoŕi. (margn): *La.* Ikus.: Goibel-argi.

goigofltu. (margo): *ad.* Goigoŕiz jaŕi.

goigotzain. (eiiz-nagusi): *iz.* Ikus.: Gongotzain. j: Gotzai-hunt, gongotzai.

goijaun. (yainkoa): *iz.* Ikus.: Yainkoa.

goik-aize. (aize): iz. Sortaldetik datoŕen aizea.

gaika. (bnŕoka): iz. Ikus.: Goyarka.

goikafl. (unadura): *izond.* Ikus.: Gogaikaŕi.

goikafitu. (unadura): *ad.* Ikus.: Gogait-eragin. 1: Gogaikafitu.

goiki. (sabai): iz. Ikus.: Sabai. Etxape.

goiko. (goyera): *izond.* Goyeran dagoena. (eyeraldi): *iz.* Eyeractan erabiltzen dan kutxa berezia, beraren bitartez garaunak astir° jausi ditezken. (izaŕanutil): iz. Ikus.: Ilat'gi. (nagusitasun): iz. Nagusia dana.

goiko latetxe. (batzaf): *iz.* Efi-gurasoek berm batzata egiten duten lekua. Goi-latetxe, goi-legetxe.

goiko lefo. (izen): *iz,* Izen-buru txikia.

goiko maiL. (mailkadura): *iz.* Goi-goyeneko maiĺa.

GOIKO NAUSI. (soberano): iz. Goi-goiko aginbidea yarein yarduten dueua. I: Kaisaŕ. *I! (aginpide),* (almen), (bakaldun), (buruzagi), (duintasun), (jabego), (jauniraskunde), (jaurbide), (lanbide), (lendakaritza), (seme).

goiko zain-sakon. (zain): *iz.* Gure soñeko goiko zaiu aundiena.

goiko-atala. (aindoizti): lz. Zenbaki zatiki baten goiko zatia.

goiko-latetxeliaŕ. (batzaŕ): *izond.* Goi-latetxe osoizen dutenen bakoitza.

goiko-xertu. (txerto): iz. Txerto-mota bat.

Goikoa. (Yainkua): iz. Jainkozko izakia. I: Sasi-yainkozale ta jentilen edozein goiko-jauna. I: Ego, jaungoikotasun.

goikoaz beera. (gainberadura): *adond.* Ikus.: Gainberadura. j: Goikoz-bera.

goikobefi. (izaŕ-mutil): *iz.* ilargia ta eguzkia tern berean egotea. I: Mari, ilbeŕi, goikozat.

goikoz beeratu. (gainberadura): *ad.* Gainberaduraz jaŕi edo egon.

goikoz-bera.(gainberadura): *adond.* Ikus.: Gainberadura. I: Goikoaz beera, iraulketa, iraulpen.

goikozaf. (izaf-mutil): iz. Ikus.: Goikobeŕi.

goikuri. (id): iz. Goiko auzoa.

goiiari. (luŕ-lantze): *izond.* Layaz Inf lantzean ari diranen artean goyenekoa dana. : Ikus.: Goyeneko.

goile. (goiko nausi): *izond.* Goiko nausiari dagokiona.

goilora. (landare): *iz.* **Margo** xuri-goŕi dulen Wreak dauzkan landarea,

goilaran. (clod): *iz.* Sasikaria dan • abetxua, bore abaŕetan arantzak dauzkana.

goilaran-ezpel. (eŕatz): *iz.* Goilaranez egindako eŕatza.

goilundu. (iluntasun): *ad.* Ortzia iĺundu, goibeldu.

goimaila. (nagusitasun): *iz,* Gizaki-maiten artean goyenekoa dana.

goimaitekof. (bestekoitasun): *izond.* Ikus.: Goi-maitasundun. j: Goi-maitedun, goi-maitetsu.

gain. (odei): *izond.* Odeyez, bero ta sapa dagoen eguraldia.

goinabartu. (odei): *ad.* Ikus.: Goibeldu.

goira. (eta): *iz. Ikus.:* Eŕa. (eiketa): *iz.* Ikus.: Etiketa.

goiñibi. (bizitegi): iz. Apailuak, garauak eta abaŕ gordetzeko, etxe baten beko gels. : Goiñube, gniñibe, goitube.

goiñu. (zurubi): *iz.* Eskuzko zurubia.

goiñu-buru. (zurubi): *iz.* Zurubiko mailburu. f: Goñubunt.

goiñube. (bizitegi): *iz.* Ikus.: Goiñibi.

goiimhe zai. (ardo): *izond.* Goidubea zaintzen duena. : Ooiñuzain.

goiñuberatu. (ardo): *ad.* Upategian sartu.

goiñuzain. (ardo): *izond.* Ikus.: Goiñube-zai. I: Goñuzain.

goipe. (koipe): iz. Urtuta dagoen koipea. I: Ikus.: Koipe. Koipel. (Indices): *izond.* Gizen eta ongi betea dagoena. Goipel, goipi.

goipel-sapa. (hero): iz. Sargori andiko eguna.

goipulaŕi. (eltze): iz. Urns.: Boil-erdi,

goira. (goyera): *adond.* Ikus.: Goyera.

goiratu. (igoera): *ad.* Igo. I: lgan, igon.

goirengo. (goycra): *izond.* Goi-goyenekoa dana,

goiroso. (jangura): *izond.* dangura soŕerazten duena.

goisabat. (eltze): iz. Ortziko sabaya.

goisamaŕ. (tontoŕ); *adond.* Tontoŕ ondoan egotea.

goisatu.(gozotasun): *ad.* Gozotasuna Oman.

goiskati. (unadura): *izond.* Unadura soŕerazten duena.

gals°. (gozotasun): *izond.* Gozoa dana.

golsubil. (eundura): *iz.* Eundegiaren goiko subila. j: Irazkidegi, irazkitoki, iraztoi, zeyarmen, zeyermen.

gait-egin. (adipen): *ad.* ikus.: Goit-egon.

goit-egon. (adipcn): *ad.* Adipencz sri-izan. I: Goit-cgin.

gotta. (aufezki): iz. Aufezki-asmoa ematen duen itza.

goitaltxatu. (iraun-aztc): *ad.* Gorda, gerorakatu.

goitandi. (bikaintasun): *izond.* Goren, gain-gañekoa dana.

goitapen. (aŕangura): iz. Ikus.: Mangum. (: Gupida.

goitargi. (itxas-srgi-enutil): iz. Ikus.: ltxas-argi-mutil.

goitaf. (goyera): *frond.* Goyeraetatik datoŕena.

goitasun. (bikaintasun): *iz.* ikus.: Bikaintasun.

goitatu. (auŕczki): *ad.* Aufeztu. Goititu, goitiatu. (zurtasun): *izond.* Zurtasuncz ari dana.

GOITEGI. *iz.* Etta baton zati goituena, etxegain azpian dagoena. j:l3astarta, ganbara, ganef, gaucŕo, gelagoi, goyanengo, goiburu, goyanen, goiti, goputu, pastarda, sabaigan, sapai, zaartcgi, zapai, zarpildegi, goitilu, zoko-mokoak. (kayola): *iz.* Koitza. ii (bizitegi), (etxegain).

gotti. (goyera): *adond.* **Goyeran.** I: Goitik. (kondar): iz. ikus.: Kondaf. I: Goitikin. (goitegi): II *iz.* Ikus.: Goitegi.

goiti gitxi guiti bell. (geikuntza): *adond.* Gutxi gorabcra.

goiti Joan. (karel): *ad.* Kareletatik irten.

goiti-apat. (goyera): adond. Goyan eta bean.

goiti-afastclu. (gaŕaztulu): iz. tkus.: Gaŕaztulu.

goiti-beeltitu. (igoera): *ad.* Igo ta jatsi.

goiti-beiti. (geikuntza): *adond.* Gutxi gora-bera. Goitibeeiti.

goiti-beiti-eragikof. (goltiko): *izond.* Ikus.: Goiti-egingailu. I: Goiti-egile, goiti-eragikoŕ, goitikagaŕi.

goiti-berako. (sataildura): *izond.* Math-turn egiten duena.

goiti-egile. (goitiko): *izond.* Goitikoa eragiten duena. (: Ikus.: Goiti-bciti-cragikoŕ, goiti-egingailu, goiti-eragikoŕ, goitikagaŕi.

goiti-egin. (goitiko): *ad.* Goitikoa izan. Goitieŕendatu, goitieŕendu, goitikatur, goitiartiki, goitiegotzi, goitik-egin.

gaiti-egingailu. (goitiko): iz. Gaiti-egitekoa dana. j: Goitibbeiti-eragikoŕ, goiti-egile, goiti-eragikoŕ.

goiti-eragikof. (goitiko): *izond.* Goitikoa eragiten duena.

goiti-erazi. (goitiko): *ad.* Goitikoa eragin,

goiti-izan. (egoera): *ad.* Geratu.

goiti-laŕu. (estaldura): *iz.* Burdi baten goiko aIdea estallzekoa dana.

goiti-so. (begi): *izond.* Ezkel gonuntz.

goiti-zama. (zama): *iz.* Oiturazko coma bati gañeratzen zayona.

goitiaire. (goyera): *adond.* Goruntzko egokeraz,

gaitialtxatu. (goreskela): *ad.* ikus.; Goratu.

goitian. (goyera): *adond.* Goyeran.

goitiarazi. (karat); *ad.* Kareletatik irten-eragin.

goitiaf. (donoki): *izond.* Donoki'an dagoena edo donoki'ari dagokiona.

goitiaŕtasun. (bikaintasun): *iz.* Ikus.: Yaukaltasun. Gorentasun.

goitiarliki, (goitiko); *ad.* Ikus.: Goiti-egin. Goitiegotzi.

goitiato. (auŕezki): *ad.* Ikus.: Goitatu. I: Gititu.

goitibeeiti. (igoera); Lz, igoera ta jatsiera. j: Goiti-beiti. (aldizkapen): *iz.* Goiti-beiti, gorabera, goitik-beitik.

goitibera. (lera-etesta): *iz.* Ikus.: Oi n oŕat ze. : Oing ai 1 u.

goitiegatzi. (goitiko): *ad.* Ikus.: Gaiti-egin. I: Goitiartiki, goitik-egin.

goitiera. (payers): *iz.* Luteko told batek itxaso-iraitzetik duen goyera.

goitieŕ nndatu. (goitiko): *ad.* Ikus.: Gaiti-egin. Goiti-eŕeudu, goitikatu.

goitigale. (goitiko): *iz.* Ikus.: Goitiko. I: Goitika, goitikin. Goitikoa cgiteko gagaa, oakaŕ.

goitigi. (kutxa): iz. Autarki-txantelak botatzeko kutxa. (zaindegi): *iz.* Ikus.: Goitigia. (aurizaro): II iz. Egunero ofdu batzuetan umeak cukitzeko toki edo etxea.

goitigia. (zaindegi): *iz.* Luŕaren etekiñak gordetzen diran tokia. Goiligi.

goitik. (gcikuntza): *adond.* Zerbaiteaz geyago.

goitik-beitik. (aldizkapen): *iz.* Ikus.: Goitibeeiti. I: Goiti-beiti, gorabcra.

goitik-bera. (malda): *adond.* Aldapa-beta.

goitik-berako. (goyera): iz. Goitik bcra ari dana.

goitik-egin. (goitiko): *ad.* Ikus.: Coiti-egin. I: Goitiegotzi.

goitik-so. (bcgi): *izand.* Begia goruntz biurtuta daukan ezkela. Goiti-so.

goitika. (goitiko): iz. Ikus.: Goitiko. I: Goitigalc, goitikin.

goitika-egin. (goitiko): *ad.* Goitikoa bota.

gaitikagafi. (goitiko): Izond Ikus.: Goiti-egile. I: Goiti-eragikoŕ, goiti-bciti-eragikor.

goitilcako. (areagotasun): *izond.* Goragoa edo indartsuagoa dana.

goitilcaldi. (iraizketa): iz. Goitikoa izan gab; urdailcan zegozten gayak aotik iraiztea.

goitikan. (goycra): *adond.* Goitik.

goitikatu. (goitika): *ad.* ikus.: Goiti-egin. : Goitieŕendatu, goitieŕendu.

goitikin. (goitika): *iz.* Ikus.: Goitiko. I: Goitigale, goitika, isurtze. (kondaŕ): *iz.* Ikus.: Kondaŕ. : Gatti.

GOITIKO. *iz.* Urdalan eukitzen dana aldarki botatzearen egipena. : Botakin, goitigale, goitika, goitikin, goragalc, goragaŕi, gorako, gorma, laŕi, isurtzc, matxal, oakaŕ, moixal, oka, okakaŕ, traits. (gura): *ŕzand.* Andinai. j: Goitinsi. (nagusitasun): (*izond.* Gañeko. II (goŕoketa), (iguin), (iraizketa), (mozkorkeri), (adol), (urdail).

golf-Moan. (igoera): *adond.* Igoeran. (alkartasun): *adaad.* Besteai dagokiencz. I: Goitikoaa.

goilikora. (alkartasun): *adond,* Ikus.: Goitikoan.

goititu. (goitegi); *iz. Ikus.:* Goitegi. Goyanen, goyanengo.

goitimendu. (igoera): iz. Jasotcaren egipena.

goitinai. (goitilco): *iz.* Goiti-egiteko gogoa. ; Goycndura. (gura): izand. J; Ikus.: Goitiko. I: Andinai.

goitira. (goyera): *adond.* Goiko alders.

goitirako. (goyera): *adond.* Goruntz abiaturik cgotca.

goitirik. (auŕerakuntza): *admad* Ikus.: Auŕerakoan. j: Auŕerantzian.

goitiro. (aŕokeri): *adond.* Aŕolceriz ari-izatea.

goititasun. (bikainŕasun): *is.* **Bikaintasun** aundiena.

goititu. (auŕezki): *ad.* Auŕeztu.: Ikus.: Goitalu. Goitiatu. (asetasun): *ad.* Asetrr, okitu. (zutasun): j *ad.* Zutik jail. (gaindi): jj *ad.* Gainditu, garaitu. (ezarmen): *ad.* Gauzak gerizan jail.

goititz. (alert* iz. Ikus.: Olerti.

goititzale. (igoera): *izond.* Igotzea cgiten edo eragiten duena.

goitilze. (igoera): iz. Igotzea egitearen egipena. : Goitutze.

goitizen. (izen): iz. lkns.: Gol-izen. I: Abizena, goizcn.

goitizena-izao. (izen): *ad.* Goitizena ukan.

goi.tizlari. (alert!): ***izorud,*** Olerkaria dana. I: ikus.: Olcrkari.

goitsu. (igoera): *izond,* Goyan dagoena. Gotta. (bikaitasun): *izond.* Oso bikaña dana.

goitu. (gurenda): *ad.* Ikus.: Garaitu. (igoera): *izond.* ikus.: Goitsu.

goitun. (begirantza): *Izond.* **Begtrantza** egiten duena.

goitura. (aŕokeri): *iz.* Ikus.: **Aŕokeri.** (gurenda): *iz.* **Ikus.: Gurenda.**

goitnri, (endeŕi): *iz.* Lateŕi baten urti nagusia.

goitute. (gurenda): *iz. Ikus.:* **Gurenda.** •

goitutzale. (gurcoda): *izond.* Ikus.: Goitzale. ; Goitzailc.

goitutze. (igoera): iz. Ikus.: Coititze.

goitzaile. (gurends): *izond.* Ikus.: Goitzale. : Goitutzale.

goitzale. (amends): izond. **Gurenda lortzen duena.** I: Goitutzale, goitzgile.

goitzaŕen. (jazarpen): *ŕz*, Ikus.: Jazarpen. (gaitzipen): *ŕz*. Noribait bumzko gaitzlpena.

goitzaŕen egile. (jazarpen): *izond.* Jazarpena cgiten duena.

goifzafen egin. (jazarpen): *ad.* Jazarpen-egin.

goit-zafen egite. (jazarpen): *iz*. Jazartu egitca.

goitze. (ucuŕitasun): *iz*. Oñaze edo lera bat jabaidu.

goixaga. (etxegaiu): *iz*. Etxegañaren goiko abca.

gaixko. (aintzifiatasun): *adand.* Goiz xamaŕ. (aldi): *adond* Goizegi xamaŕ.

goixo. (gozagintza): *ŕzond.* Gozoa dana.

goixtartn. (egun): *ad*, Goiz-goizetik jeiki. j: Goiztartu, goir.,jaiki.

goixtiargo. (goiztartasun): *iz*. Ikus.: Goiztartasun.

goixtiarxko. (aintziñatasun); *adand.* Ikus.: Goiztarxko. I: Goiztxo. (goiztiri): *iz*. Goiztiriegi xamaŕ ibiltzea.

goiz. (eguu): *in.* Ikus.: Gaize.: Goix. (aintziñatasun): *adond-* Aintziñatasuncz ari-izatea. 1: Goizetik, goiztiarki, goizkara, gox. (goiztartasun); jj *izond.* Ikus.: Goiztaŕ.

goiz ask'. (aldi): *adond.* Aldi egokian ari-izatea. j: Ikus.: Garaiz.

goiz on. (egun): iz. Goize ona, goizalde ona.

goiz-aize. (aize): *iz*. Goiztirian sottzen dan aizea.

goiz-aldeko. (goiztiri); *izond*, Ikus.: Goiztaŕ. j: Goiztarzale, goizetiko.

goiz-aldiko. (egun): *izond.* Goizean dabilcna.

goiz-alof. (ereintza); *iz*. Goiz datozen igalleu alofa. I: Goiz-erein.

goiz-arbi. (barazki); *in.* Goiz datoŕen arbia.

goiz-argi. (goiztiri); in. tktts.: Goiztiri. Goiztargi, goiz-uŕatze.

goiz-argitze. (argitasuu): *iz*. Ikus.: Goizuabaŕ. j: Goiz-aute, goiz-cŕaiñu, goiz-eŕaiño, goiz-senti, goiz-ubcltze.

goiz-arto. (arto): *iz*. Goiz datoŕen artoa.

goiz-askari. (azkuŕi): *iz*. Ikus.: (bead. j: Goizapari.

goiz-aste. (goiztiri): *in.* ikus.: Goiztiri. I: Goizabar, goiztargi.

goiz-aurgite. (erdialdi): *iz*. Bare orduan baño lenago egindako erdialdia. I: Goiz-erditze, goiz-ertaldi.

goiz-auŕe. (argitasun): *iz*. Ikus.: Goiznabat. j: Goiz-argitze, goiz-eŕaiñu, goiz-eŕaiño.

goiz-aufeko. (egun): *iz*. Goizaldeko aldia.

goiz auŕetik. (argitasun): *adond.* Goiznabaŕean ari-izatea.

goiz-batez. (egun): *adond.* Goizen batean.

goiz-bazkari. (azkuŕi): iz. Goize erdian artzen clan azkuŕ'ia.

goiz-beranduan. (egun): *adond*, Goize erdian ari-izatea. Goiz-berantean, goiz-berantiau.

goiz-beranteko. (egun): *izond.* Gain eta berandu ari dana.

goiz-dobera. (eresi): iz. Goizetik egiten dan eresi cdo abestia. j: Goiz-ereski, gaiz-tobera, xinta-dobera.

goiz-edeŕ. (agun): iz. Goize bctean. (gazterazo): *adand.* Gaztezaro bctean.

goiz-erdi, (egun); *in.* Goize erdia.

goiz-crdiko. (azlcuŕi): *iz*. Goiz-crdian jan oi dana.

goiz-erditźe. (erdialdi): iz. ikus.: Goin-aurgite. j: Goiz-ertaidi.

goiz-erein. (ereintza): *iz*. Ikus.; Goiz-aloŕ.

golz-ereski. (eresi): *in.* Ikus.: Goiz-dobera. I: Goiz-tobera, xinta-dobera.

golz-eresti. (eresi): *in.* Gudaritzan goizean jcikitzeko jotzen dart eresia.: Goiz-soiñu.

go'z-efaiñu. (argitasun): *iz*. Ikus.: Goiznabaŕ. j: Goiz-auŕe, goiz-eŕaiño, goiz-argitze.

goiz-ertaldi. (erdialdi): *iz*. Ikus.: Gain-aurgite. j: Goiz-erditze.

goiz-ezkila. (goiztiri): *in.* Goiztirian zeiñuz jotzen dana. j: Goiztiri-ezkila. (zeiñu): *iz*. Berbera.

goiz-ezkuf. (arte): iz. Goiz datoŕen ezkuŕa.

goiz-gari. (gari): *in.* Goiz datoŕen garia.

goiz-giro. (bero): *in.* Tkns.: Goizaro. j; Goizkiro, goiztiro.

goiz-goizean. (egun): *adond.* (so goizean. j: Goiz-goizeko, goiz-goizetik.

goiz-goizetik. (egun): *adand.* Goizea asten danetik.

gotz-go/i. (margo): *iz*. Ikus,: Goizkoŕi. j: Goibel-argi.

goiz-gu(itu. (margo); *ad.* Goiztirian odeyek margo goŕia artu. I: Goizkoŕitu.

goiz-igaŕ, (zimeldura); *izond*, Goiz zimelduta dagoena.

goiz igartu. (zimeldura): *ad.* Gain zimeldu.

goiz-i^{J}undetan. (goiztiri): *adond.* Coiztirian eta afastir'an. j: Goiz-ilunkeretan.

goiz-intza. (MU): iz. Goiztirian agertzen dan intza.

goiz jai. (egun): *iz*. Goizean jays zalarik, aŕatsaldean lana egin titeken eguna.

goizjaiki. (egun): *ad.* Ikus.: Goixtartu. Goiztartu.

goiz-jaya. (jayotza): *Ad.* Bore orduan baño lenago jayo.

goiz-jeikifze. (egun): iz. Gain jaikitzearen egipena.

goiz-langile. (lau): *izond.* Goizetik lanean ari dan langilea.

goiz-laiio. (Iaño): *iz*. Goiz-goizetik agertzen dan lañoa,

goiz-madari. (madariondo): *iz*. Gain eitzen dan madaria.

guts-mats. (mats): *iz*. Goiz eitzen dan matsa.

goiz-mesa. (meza): *iz*. Goiz-goizeko mesa.

goiz-oilasko. (gizon): *iz*. *Irtiriña* dan gizon gaztea.

goiz-ondu. (umolasun): *ad.* Goiz umotu.

goiz-orductan. (oren): *adond.* Goizeko orduetan.

goiz-otoi, (otai): *in.* Goizeko otoy. Goiz-otoitz.

goiz-ozkoñ. (argitasun): *in.* Goiz-argitze god.

goiz-piko, (pikondo): *in.* Goiz datoŕen pikoa.

goiz-senti. (argitasun); iz, ikus.: Goiznabaŕ. j: Goiz-argitze.

goiz-soiñu, (eresi); *iz*. Ikus,: Goiz-eresti.

goiz-ubcltze. (argitasun): iz. Ilctts.: Goiznabaŕ, j: Goiz-argitze.

goiz-uŕatu. (goiztiri): *ad.* Goiztiri asi.

goiz-uŕatze. (goiztiri): iz. Ikus.: Goiztiri. ^: Goiz-argi, goiztargi, goiz-xiŕinta.

goiz-xiñnta. (goiztiri): *iz*. Ikus.: Goiztiri. I: Goiz-uŕatze.

goiz-zale. (egun): *izond.* ans.: Goiztaŕ. Goiztarzale. (aldi): *izond.* Berbera.

goizabal. (zulakaitz): *iz*. Ikus.: Zulakaitz. j: Gubil-zabal.

goizabaf. (goiztiri): *iz*. Ikus.: Goiztiri. [: Goiz-aste, goiztargi, urzondo.

goizabartu. (goiztiri): *ad.* Ikus.: Goizargitu. : Gaiztu, goiztcrtu.

goizalde. (again): *in.* Goizkoa dan aides.

goizaldean. (goiztiri): *adond.* Golztirla aster, danean.

goizaldi. (aldi): *in.* Goizeko eguraldia. Beste itz auek ere oŕelako zentzuaz erabiltzen dim: Egunaldi, gaualdi, gayaldi.

goizaldian, (egun): *adand.* Goizean.

goizale. (gura): *frond. Ikus.:* Andinai. Andizale,

goizaletu. (gura): *ad.* Andinaya, andizalea biurtn,

goizanko. (egun): *izond.* Goizeari dagokiona,

goizapari. (azkufi): *iz,* Ikus.: Gosari. Goiz-askari.

goizargitu. (goiztiri): *ad.* Goiztiria azaldu. J: Goiztu, goizabartu, goiztertu.

goizarkoi. (ortzi-muga): *ft.* Sartaldea.

goizaro. (bera): iz. Goizeko giroa. Goiz-giro, gaizkiro, goiztiro. (egun): *adond.* Goize guztietan eta goize bakoitzean. : Goizero, goizoro.

goizaroko. (aldi): *izond.* ikus.: Goiztat. J: Goiztarzato, goiztiaŕ, goiztua.

goizafats. (egun): *adond.* Goizean eta aŕatsean. Goiz eta aŕats:

goizarto-soro. (arto): *iz.* Goiz datoŕen arto-alof.

goizaueta. (eresi): *iz.* Goiztirian jotzen dan eresia.

goizbaba. (babaŕun): *iz.* Goiz datoŕen babafuna.

goizdanik. (alcli): *adond.* Goiz-goizetik.

goize. (egun): *iz.* Eguna argitzen danetik eguerdi artc igarotzen dan aldia. I: Goiz, goizera, goiztabaf, gox, goxalde.

goize-abafetik. (egun): *adond.* Goizean ari-izatea.

goizegi. (aldi): *adond.* Bare aldian baño lenago ari-izatea,

goizeko. (egin): *izond.* Goizeari dagokiona.

goizeko-izaf. (izaŕ): *iz.* Goiztirian agertzcn dan izaŕa, J: Gaizizaŕ.

goizen. (izen): iz. Ikus.: Goi-izen. J: Goitizen, abizena.

goizen dais. (egun): *adond.* Goiz-goizencan.

goizenari. (erdialdi): L. Erditzeko goiz dagocna.

goizera. (cgun): *iz.* Ikus.: Goize.: Goiztabaŕ.

goizerdi. (egun): *iz. Ikus.:* Eguerdi. I: Eguberdi.

goizerdl-sari. (sari): *iz.* Goiz-erdian abcstera erdutzeagatik,hatzarkideak artzen duten banaketa.

goizero. (egun): *adond.* Ikus.: Goizaro. J: Goizoro.

goizefi. (ortzi-muga): *iz.* Eguzkia ateratzen clan ortzi-mugaren aldea.

goizetik. (aintziñatasun): *adond.* ikus.; Goiz. 1: Goizik, goiztiarki, goizkara. (cgun): *adond.* Goizea izan danetik. Goizctikan, goiz-goizetik.

goizetik goizera. (cgun): *adond.* Goize bakoitza.

goizetiko. (goiztiri): *izond.* ikus.: Goiztaŕ. I: Goiz-aldeko, goiztarzale.

goizetixko. (goiztiri): *adond.* Oso goiz.

goizeuri. (cirri): *iz.* Goiz eltzen dan curia.

goizgeriza. (gereziondo): *iz.* Girtcn luzea daukan ginga ado gerezia. j: Goizkeriza, goiz-gerezi.

goizibi. (egurki): iz. Ikus.: Goyabe. Goyaga. (etscgain): iz. Berbera.

goizik. (aintziñatasun): *adond* Ikus.: Goizctik.

goizizaf. (izaf): *iz.* Goizeko izafa, Goiztizaf.

goizkara. (aintziñatasun): *adond.* Ikus.: Goiz. I: Goizetik, goiztiarki.

goizkara. (eguneroko): *iz.* Goizean agertzen dan egunerokoa.

goizkeria. (goiztartasun): *iz.* Ikus.: Golztartasmr,

goizkiro. (bero): *iz.* Ikus.: Goizara. Goiz-giro, goiztiro.

goizkoŕi. (margo): iz. Goizeko goibet-argi. I: Ikus.: Gnibel-argi, goiz-goŕi.

goizkoŕitu. (margo): *ad.* Ikus.: Goiz-gofitn.

goizien. (egun): *iz.* Goizearen lenengo zatia.

goiziora. (lore): *iz.* Goiz zabaltzen dan lorea. Goiziore.

goiznabaf. (argitasun): *iz.* Goizea asten danean lenengo argitasuna. J: Goiz-argitze, goiz-aufe, goiz-efaiñu, goiz-eŕaiño, goiz-senti, goiz-ubeltze, goiztabaŕ. (goiztiri): *ŕz.* Berbera.

goiznabafean. (goiztiri): *adond.* Goiztirian. J: Goiz-argitzean.

goizño. (egun): *iz,* Aston dan goizea.

goizoilanda. (olo): *iz.* Goiz azteri dan olanda. (emakume): *iz.* Irtiriña dan emakume gaztea. J: Goiztaŕ neskato, goizurten,

goizondo. (egun): *iz.* Goizeko zortzirak eta amaikak arteko aldia, gutxi gorabera.

goizondoan. (egun): *adond.* Goize erdian.

goizoro. (egun): *adond.* Ikus.: Goizaro. I: Goizero.

goizoroko. (egun): *ŕzond.* Egun guziai ta bakoitzari dagokiona.

goizperdi. (idazteun): ŕz. Lau beŕi-onak.

goizpergile. (idazteun): *izond. 1 thh-ona* idatzi zuena.

goizperki. (idazteun): iz. Beŕi-onaren zatia.

goizpef. (idazteun): *iz.* Beŕi-ana.

goizpef-irakatsi. (idaztcun): *ad.* Boil-ona irakasi.

goiztabaŕ, (egun): *iz.* ikus.: Goize,; Goizera, goiztabaŕ.

goiztargi. (goiztiri): ŕa. ikus.: Goiztira. I: Goizabaŕ, goiz-aste, goiz-argi, goiz-uŕatze, egunabaŕ, xiŕinta.

goiztaf. (egun): *izond.* Goiz-goizetik dabilena. J: Goiztiaŕ, goiztarzale, goixtaf, goiz-aldeko, goizti, goiz-zalo, goxtiaŕ. (aldi): *izond.* Oitura danarena baño imago azten dana.: Goiztiaŕ, goiztarzale, goiztua, goizaroko, goizetiko, goizti, goiz-zaie, lasteŕ. (goiztartasun): J *izond.* Eldu-bako goiz-igalia. : Bere urteai dagokien adinren edo antze baño geyago adierazten duen noun gaztea. J: Aufera, aufera-etoŕi, auŕerea, goiz. (aintzinatasun): JJ *ŕzond.* Oso goiz jeikitzeko oitura donna.

goiztaf neskato. (emakume): *iz.* Ikus.: Goizoilanda. J: Goizurtcn.

GOIZTARTASUN. iz. Eldu-bako goiz-igaliari ematen zayon tasuna. j: Bare urteai dagokien adimen edo antze baño geyago adierazten duen gazte baton tasuna. ; Goiztiargo. (cgun): *iz.* Goiztafaren bereiztasuua. II (ainizinatasun), (aufetasun), (bukaeraeza), (ezoso), (igali), (naŕiokera), (umotasun).

goiztartu. (egun): *ad.* ikus.: Goixtartu. Goiz jaiki.

goiztartzale. (egun): *izond.* Goiz-goizean jeikitzea incite duena.

goiztrxko. (aintziñatasun): *adond,* Zertxobait goizegi. j: Goixtiarxko, goiztxo.

goiztarzale. (egun): *izond.* ikus.: Goiztaŕ. J: Goiztiaŕ, goiz-aldeko, goizetiko, goizti, goiz-zale. (aldi): *izond.* Berbera.

goizteri. (egun): ŕz. Goiz-goizetik ibiltzea. J: Goiztiri, goiztirin.

goiztertu. (goiztiri): *ad.* Ikus.: Goizabartu. j: Goizargitu, goiztu.

goizti. (egun): *izond.* Ikus.: Goiztaŕ. I: Goiztarzale, goixtiaf, goiztiaŕ. (aidi): *izond* ikus.: Goiztaŕ. J: Goiztiaŕ.

goiztiarki. (aintziñatasun): *iz,* ikus.; Goiz, : Goizetik, goizkara.

goiztiaŕ. (egun): *izond.* lkns,: Goiztaŕ. J: Goiztarrale, goixtiaŕ, goizti, goxtiaŕ. (aidi): *izond.* Berbera.

goiztiartasun. (egun): *iz.* Goiztaŕaren bereiztasuna.

golztiartu. (egun): *ad.* Goiztiaŕ egin edo biurtu. (aidi): *ad.* Bere aldian baño icnago azi. •

GOIZTIRI. *iz.* Eguna argitzen asters dan aldea. I: Berdantzu, alba, argialde, argiaren begia, argi begi, argi-arte, argiaste, argidiri, argi-albame, argi-ezbai, arginabaŕ, argi-eguantza, arginai, argintzio, argi-ozkofi, argi-ozkoŕe, argi-tiŕinta, argitxintx, argi-txiŕinta, argi-txiŕintza, argitzc, argi-uŕatze, argi-urte, argi-xinta, argi-zabal, argi-piŕinta, argizkoti, argi-ziŕinta, arguta, art-site, artiri, artore, art-uŕatze, astiri, ezkoŕi, azkoŕI, goizabaŕ, goiz-aste, goiztargi, goiz-argi, goiz-uŕatze, goiz-xiŕinta, egunabai, iluuondo, uŕatze, urzondo, argi-txinta,txiŕis-egin, xiŕinta, ziŕinta. (egun): *iz.* Ikus.: Goizteri. {: Goiztirin. *II* (cgun), (cguzki).

goiztiri-ezldla. (goiztiri): *iz.* Ikus.: Goiz-ezkila. (zeifiu): *iz.* Berbera.

goiztiriko. (goiztiri): *izond.* Goiztiriari dagokiona.

golztiro. (bero): *iz. Ikus.:* Goiz-giro. j: Goizaro, goizkiro.

golztsu. (goiztiri): *izond.* Goiz xamat dabi1ena. j: Goizxigoñi.

golatu. (goiztiri): *ad.* Ikus.: Goizargitu. j: Goizabartu, goiztertu.

goiztua. (aidi): *izond.* ikus.: Goiztaŕ. I: Goiztiaŕ, goiztarzale, goizaroko,

goiztxo. (aintziiiatasun): *adond.* ans.: Goiztarxko. I: Goixtiarxko.

goizurten. (emakume): is. Ikus.: Goizoilanda. I; Goiztaŕ rseskato.

goizutaf. (ur-legoteko): *is.* Ikns.: Zaŕapo.

goizxigoñi. (goiztiri); *izond.* Ikus.: Goiztsu.

gokabe. (eriotza): *izond.* Bizirik eztuena, ila.

gokabetu. (jan-gogoeza): *ad.* dangura galdu.

gokaixo. (garbi-toki): *is.* Garbi-told'ko arima. {: Gokaxo.

gokaizto. (txeŕen): *iz. ikus.:* Txefen Galtzagoŕi, baŕenditaŕ, iru-adaŕeko.

gokaiztoki. (garbi-toki): *iz.* ikus.: Garbl-told. j: Garbitegi.

gokaizto. (atsekabetasuu): *ad.* Ikus.: Gogogaiztu.

golcafi. (oñazpi): *iz. Ikus.:* Idulki. Gouña.

golcartu. (birloraldi): *izond.* Birloraturik dagoena.

golcaxo. (garbi-toki): *iz.* Garbi-tolcian dagoen arima.

goko. (mats): *iz. Ikus.:* Adalko. j: Alko.

golcoka. (mats); *adond.* Gokoak blitzed ari-izatea.

gokokatu. (mats): *ad.* Gokoka bildu.

gokofikatu. (okidura): *ad.* Bate-bete egin.

gokots. (sure): iz. Aŕañak sartzen diran sarearen aldea. (egurki): *is.* Eyera baten aflak biribilkatzeko jaŕita dagoen egurkia. (bizai): j{ *iz. Ikus.:* Okotz. {: Turtuil.

gokotsu. (mats): *izond.* Matsen muitzoetaz beterik dagoena.

gol-gol. (irakidura): *is.* lrakiduraren ots-izena.

gobs. (zed): *is.* Zeŕiaren lepapea, kokozpea. j: Golanbre, golaspe, golatx, goio, goloki, golope. (aditzoudo): *adond.* Ola, olan, oŕela.

golanbre. (zeŕi): is. Ikus.: Gala. I: Golaspe, polo,

golaudo. (adi): *iz.* Asikuna, ardien eritasuna. j: Tatxadura. (eritasun): *is.* Berbera. I: Golardo, joare.

golaape. (ardi): *iz.* Abeltxeengan izaten dan gob antzeko eritasuna. I: Golantu. (eritasun): *iz* Berbera.

golanpedun. (eritasun): *izond.* Golanpe eritasuna duena j: Golanpetsu, golanpeko.

golanpeko. (eritasun): *izond.* Ikus.: Golanpedun. j: Golanpctsu.

golanpetsu. (eritasuu): *izond.* Ikus.: Golanpcdun. j: Golanpeko.

golanpetu. (eritasun): *ad.* Golanpe dcitzen dan eritasuna izan.

golardatu. (sariztatze): *ad.* Egindako lana edo baste zerbait sariztatu.

golardo. (ordaintza): *iz.* ikus.: Ordaintza. j: Sariztatzea, ordari. (critasun): iz. ikus.: Golando. j: Asikuna, joare.

golafeta. (oñetako): *is.* Edufean ibiltzeko oñetako berezia. {: Bulaŕeta.

golaspe. (zati): *is.* Ikus.: Gola. Goianbre, kokozpea, golatx, gob, golazpe, go€azpi.

golatu. (eritasun): *ad.* Ardiak goiter eritu. (ardi): *ad.* Berbera.

golatx. (zefi): *is.* Ikus.: Gobs. j: Golanbre, golaspe, kokozpea, gob, truuboilo.

golda. (golde): *is.* Gibelka itzulikatu diteken gables. I: Goide itzaren aldaketa.

goida-beañ. (golde): *iz.* Ikus.: Golda-buztan. j: Goidarapo, goldesku, goldaspeka.

goida-burdin. (golde): *iz.* ikus.: Golda-mutuf. j: Golde-burdiña, golde-matuŕ, golde-pikai, goldopil, gotdortz, golde-oriz.

goida-buztan. (golde): *is.* Goldearen gideŕa. j: Goldarapo, golda-beaŕi, goldesku, goldaspeka.

goida-efez. Out): *is.* Goldatzeko eŕeza dan lufa.

goida-gideŕ: (golde): *is.* ikus.: Goldeska. ^: Goide-zur, goldortz-aga.

goida-mutuŕ. (golde): *is.* Goldearen nabaŕa. j: Golde-burdiña, golde-mutuŕ, golde-pikai, goldopii, goldortz, golda-burdin, golde-ortz, nabaŕ.

golda-soka. (lakaŕi): is. Ikus.: Goldarte.

goldagafi. (golde): *izond.* Goldatu ditekena.

goldakera. (golde): *iz.* Goldatzeko era.

goldaketa. (golde): iz. Goldatzearen egipena. j: Goidalan, goldelan.

gnidaketan. (golde): *adond.* Goldeaz lut-lantzen ari-izatea. j: Goldeketan.

goldakuilu. (golde): *is.* Golda-mutuŕaz idien edo sai-abercen oñetan egindako zauria. (zauri): *iz.* Berbera, j: Gotdortz-zauri.

goldalan. (golde): *iz. Ikus.:* Goldaketa. {; Goldc-lan.

goldalari. (golde): isaad. Goldeaz lanegiten ari dana. I: Goidari, goldelari, goldenabarkari, goidenabaŕari, goldatzaile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

goldaldi. (golde): iz. Goldeaz egiten dan luf-iraultze bakoitza.

goldaluf. (golde): *iz.* Goldatzeko dagoen lufa.

goldarapo. (golde): *iz.* Ikus.: Golda-buztan. J: Golda-bead, goldesku, goldrapo, goldaspeka.

goldarea. (parts): *iz.* Pertz antzekoa dan ontzia.

goldafaln. (kardabera): *is.* Bere ofiak aiztagaren antzekoak dauzkan kardabera. {: Ikus.: Txokoŕo, goldaŕoin.

goldafoL (landare): *is.* Lekaziduna dan belafezko landarea, aloŕetan azten dana. j: ikus.: Goldaŕon, goldaŕontz.

goldafoin. (kardabera): *iz. Ikus.:* Goldaŕain. {: Txokoŕo.

goldafon. (landare): *is.* Belafezko landare lekaziduna, {: Goldaŕoi, goldaŕontz.

goldaŕontz. (landare): *is.* tints.: Goldaŕon. j: Goldaŕoi.

goidarte. (lokaŕi): *is.* Aberea goldeari atxikitzeko lokafia. {: Golda-soka. (lido): *iz.* Moen arteko tarlea.

goldarteko. (goldc): *iz.* Goldc ta uztafi artean erabiltzen dan aga.

goldaska lefotuak. (ildo): iz. Tarlideak diran ildoak.

goldaspcku. (guide); *iz.* Ikus.: Golda-buztan. : Golda-beaŕi, goldarapo, goldesku.

goldatu. (golde): *ad.* Lulu goldeaz landu. j: Goldeatu, goldezkatu, goldetatu, golden'.

goldatz. (itdo): *iz.* Ikus.: Ildo. Goldeaska, golde-ufats, ikure, zogun.

goldatzaiie. (golds): *izand,* Ikus.: Goldalari. j: Goldafi, goldelari.

goldatze. (golds): *iz.* Goldeaz egiten dan lana. : Goldetze.

goldazanf. (golde): iz. Luzaroan goldatuta dagoen luŕa. (luf): ŕa. Berbera.

goidazaltuŕ. (uzkaldura): *ft.* Bi zi dauzkan burnizko zatikoa; bi zi oyek iltzaturik eta malguturik, ol edo ingi bi edo geyago tinkotzeko erabilita.: Golde-txakuŕ.

goldazoi. (goide): *iz,* Goldea tinkotzeko, kate ordez erabiltzen dan esol-lokaŕia. Goldesoka.

goldazur. (golde): *iz.* Goldearen zura. I: Golde-beafi, golde-buztan, gorde-gideŕ, gotdeiruin, goldezur, golde-akefak.

GOLDE. *iz.* Naiz aberez naiz langayez erakaŕita, lufa irauli ta bertan ildoak idekitzeko erabiltzen dan lurgintzako lanabesa. j: Golda, apeyo, golde-nabaŕ, area, nabas, are-burdin. Clef): *iz.* Lugo€dea. j: Goldeluf. (iraun-azte): *ad.* Zaindu; gorderen aldakuntza. /l Goide-motak: Adareta, eiza, nabaŕ = ziri bat duena; Afaseide, iruortz, irurortzeko, marka = ire ziri dituena; Marka, nabasai, lauortz, ortx = lau ziri dituena; Besabe, burdifiara, itaiia, matraza, tragas, tragatz, txaŕan = boat, zazpi edo bederatzi ziri dituena; Ara, are, air = amasei, ogei edo ogetalau ziri dituena. !/ Bore zenbat zirien arauz ere oneia deitzen dira: Iru ortzekoa, lau ortzekoa, boat ortzekoa. ii Golde bat lot = Idi bikoaz egun bateau landu diteken turki-zatia. Iŕ (tuŕlantze).

goide-akeŕak. (golds): *iz,* Ikus.: Guide-bead. j: Goldazur, golde-buztan, golde-gideŕ, gotdeiruin.

goide-akuiiu. (golde): iz. Goidea garbitzeko akuiiva.

golde-aldi. (golde): *iz.* Goldaketan ari-izatsan betetzen dan lan-aldia.I: Goldaldi.

golde-andaitz. (goide): *iz.* Coidearen endaitza.

golde-antzeko. (golde): *iz.* Goldearen antza duena.

golde-ato. (golde): iz. Goldearen atzelik luf-azpia aŕotzeko ire ortzdun tresna.

goide-bea£ii. (golde): *iz.* Goldeak alboetan daramazkien zurak. j: Ikus.: Goldazur.: Golde-buztan, goide-gideŕ, gotdeiruin, golde-akefak.

golde-belafi. (goldc): *iz.* Lufa iraultzeko, goldeak daranan zatikoa. : Golde-cgal.

golde-burdiña. (golde): *ŕz.* Ikns.: Goida-mutuŕ. I: Golds-metal, goide-pikoi, goldopil, goldortz, golde-ortz, golde-burdin.

goide-buztan. (golde): *iz.* ikus.: Goldazur. : Golde-bead, golde-gideŕ, gotdeiruin, golde-akeŕak.

goide-ego]. (golde): iz, ikus.: Golde-beiaŕi.

goide-erdi. (luŕ): *iz.* Gari-anega erdi bat erein diteken luf-neuŕia.

golde-ertxi. (golde): *iz.* Lads bigaŕenez goldatzekoa dan goldea.

golde-estukl. (Murkin): *iz.* ikus.: Biufiko.

golde-gidef. (goide): *iz.* Ikus.: Goldazur. j: Golde-beaŕi, golde-buztan, goldciruin, goide-akeŕak, goldekidef.

golde-idazkera.(idazketa): *iz.* ldazteko era bcrezia, lain bat ezkefetik eskumara egiten eta beste bat eskumatik ezketera.

golde-langlle. (golds); *izond.* Bi idi edo bi sal-abereekin goldatzen duena.

golde-lepo. (guide): *iz.* Gotdemuŕuŕ eta golda-gidefa tinkoturik dagozen gotdearen zatikoa.

golde-maratil. (golde): *iz.* Goldearen matila.

golde-moko. (mardail): *izond.* Mardailetan ari dana.

goide-nabaf. (goide): *iz.* ikus.: Golde.

goide-nabas. (golde): *iz.* Guide aŕunta.

goide-ortz. (golds): ŕz. Ikus.: Golda-muttu`. I: Golde-burdiña, goide-mutuŕ, goide-pikoi, goldopil, goldortz, golda-burdin.

goide-ortzatu. (goide): *ad.* Golde-ortza goldean jaŕi.

goide-pikoi. (golde): *iz.* Ikus.: Galda-mutuŕ. I: Golde-burdiña, goide-mutuŕ, goldopil, goldortz, golda-burdin, golde-ortz.

goide-sagaf. (sagaŕondo): ŕa. iraun-arazitako sagaŕa.

goide-txakut. (uzkaldura): ŕz. ikus.: Goldazakuŕ.

golde-ufats. (ildo): ŕz. Ikus.: Ildo. j: Gotdatz, goldeaska.

goide-s€ri. (golds): ŕz. Zirl Lodi to luzea, guide-mutuŕ, goldeska ta goldeakua tinkotzen dituena.

goide-zur. (golde): iz. lkus.: Goldeska. Gotda-gideŕ, goldortz-aga.

golden. (aŕangura): *izond.* Afauguraz ari dana.

goldeaska. (ildo): *L.* Lau ziriko goldeaz egiten dan ildoa. : Goldatz, gotde-uŕats, goldaska.

goldeatu. (golde): *ad.* This.: Goldatu. I: Goldetatu, goldetu, goldezkatu.

goldegiie, (vide): *izond.* Goideak egiten dituena.

goldciruin. (golde): *iz. Ikus.:* Goldazur. Golde-bea 7, goide-gideŕ, golde-buztan, golde-akeŕak.

goldelari. (golde): *izond.* Ikus.: Goldatari : Goldatzaiie.

goldeluf. (luŕ): *iz.* Ikus.: Golde. Lugoldea.

goidemutuf. (golde): fa. Ikus.: Golda-metaŕ. j: Nabaŕ. (mutirikeri): *izond.* Mutiria dana.

goldenabarkari. (golds): *izond,* ikus.: Goldalari. j: Goldari, goldelari, goldenabaŕari.

goldenabaŕari. (golde): *izond.* Ikus.: Golda€ari. j: Goldari, goldelari, goldenabarkari.

goldenabafen. (guide): *ad.* Goldeaz lets landu.

golderna. (landa+e): *iz.* Lilikaria dan landarea; bare ofietatik oso mingotsa dan uriña ateratzen da, sendagaikintzan erabiltzen dana.

goldeŕen. (sari): *iz.* ikus.: Sasi.

goldeska. (goldc): ŕa. Golde-mutuŕa egokitzcn dan makiia. Golda-gidef, go€de-zur, goldortz-aga.

goldesku. (goide): *iz. Ikus.:* Golda-buztan. I: Golda-beads, goldarapo, go€daspeka.

goldeaoka. (golde): *iz.* ikus.: Goldazoi.

goldetatu. (goide): *ad. Ikus.:* Goidatu. Goldeatu, goldczkatu, goidetu.

goldetze. (v): *iz. Ikus.:* Goldatze.

goldezkatu. (lido): *ad.* Ildoak egin; go€datu. : Goldeatu, goldetatu, goldetu.

goldi. (gingil-gabeko): *iz.* ikus.: Goroldio. j: Goldio, goandigo.

goldi°. (gingil-gabeko): *iz.* Ikus.: Goroldio. j: Goandigo.

goldiozko. (gingil-gabeko): *izond.* Goroldioz egiña dagocua.

goldoptl. (golde): *iz.* Ikus.: Golda-mutuf. Colde-burdiña, goke-mutuŕ, golde-pikoi, goldortz, golda-burdin, golde-ortz.

goldortz. (golde): *iz.* Ikus.: Golda-mutuŕ. j: Golde-burdiña, golde-mutuŕ, golde-pikoi, godopil, golda-burdin, golde-ortz. (ezuŕ): *iz.* Suduŕ-zuloen atzean dagoen ezuŕ txikia. : Goldotz-ezuŕ.

goldortz-aga. (goldc): ŕa. ikus.: Goldeska. I: Golda-gidef, golde-zur.

goldortz-ezuf. (ezuŕ); iz. Suduŕ-zuloen erdikoarcn atzcko aldea eratzen duen ezurtxua.

goldortz-zauri. (zauri): iz. Ikus.: Gordakuilu.

goldotz-ezuf. (ezuf): *iz.* Ikus.: Goldortz.

goleña. (mai-orni): iz. Artzaikctan erabiltzen dan zalia.

goleza. (lepo): *iz.* Lepoaren inguruan jartzen dana.

goietadun. (lepo): *izond.* Goleta daukana.

goloo. (bulaŕ): *iz.* Natiñen bulaŕaren lekoreko gupitasuna. Ikus.: Bulaŕ. I: Golko, kolko.

gali. (abesti): *iz. Ikus.:* Abesti. j: Soiñu.

golikeatu. (abesti): *ad.* ikus.: Abestu.

golko. (bular'): *iz.* Ikus.: Bulaŕ. l: Golgo, kolko.

goloo. (bular): iz. Ikus.: Kolko. (iz-adaf): *iz.* Ikus.: iz-adaŕ. (mats): H *iz.* Zurtoin bateau bilduta dagozen matsen multzoa.

golkokada. (bulaŕ): *iz,* Golkoa betetzen egon ditekena.

goliekeatu. (bulaŕ): *ad.* Golkoan sartu.

gollcotu. (mats): *ad.* Matsen multzoaren antza, gauza batzuk batu.

golo. (ardi): *iz.* Asikuren, ardien eritasuna. (eritasuo): *iz.* Berbera, (zeŕi): II iz. Ikus.: Gala. 1: Golanbre, golaspe, golatx, golope, goloki, golu, trunboilo. (txoskoŕ): E iz. Was.: Gingil. l: Tmoreotz, palautiri, plautiri.

golodun. (eritasun): *izond.* Goloa duena.

goloki. (zeŕi): iz. Ikus.: Gala. 3: Golo, golope.

golope. (zeŕi): *iz. Bms.;* Gola. Galo, goloki.

golorito. (txori): *Az.* Ems.: Karnaba, I: Kandantxilo.

golotsu. (txoskor): *Bond.* Giugila daukana.

golotxak. (guruin): *iz.* Anturatuta dagozen bclafondoko guruiñak. I: Kolotxa.

golox. (atsegin): *Bond.* Soñaren bast zentzuuen bidez atsegiña artzca nai duena.

goloxka, (indi-olaŕ): *iz.* Indi-olaŕaren sabel-sarea.

goloxtu. (gum): *ad.* Gura-izan.

goltza. (orga): iz. Zimauŕa eramateko, gurdia inguratzen duen olesi-abedia.

goltzagin. (orga): *Bond.* Goltzak egiten dituena. (csku-langintzak): *Izond.* Berbera.

goltzagintza, (orga); *iz.* Goltzak egiteko langintza.

gobs. (bizaŕ): *iz.* Ikus.: Aloz. Kolots.

golaran. (igali): *iz.* Udalatx, udalatzondoaren igalia.

golarixka. (katilu): *iz.* Landako katilu txikia.

goli. (margo): *izond.* Goŕizta dana. 1: Gail-gotta dana. I: lkus.: Gorkara.

golut. (azkuŕi): *izond.* Asko ta gogoz jatcn duena.

goll-gabiku. (giñaŕe): *iz.* Enboŕaren beko zatia ta iztaŕen gaikoa lotzen dituen giñafea, atzean dagoena. Ikus.: Aintzin-gabiko. I: Aitzin-gabiko.

goma. (isladura): iz. Eguzkiaren isladura. j: Babol, diztiria, irlaxe.

gomaitasun. (bestekoitasun): iz. ikus.: Goi-maitasun. 4: Goimaitetza.

gomak!. (ardura): *oyu.* Ardura izateko edo eskatzeko, egiten dan oyutza. Gogo-cmak aditzeraren laburpena. 1: Gomanl.

goman. (gogaketa): *ad.* Gogo-eman; gogaketak egin. (ardura): *nyu.* Goman!. I: Ikus.: Gomak!.

gomato. (isladura): *ad.* Eguzkiak isladurak cgiu.

gomazul. (ardura): *oyu.* Ardura izateko edo eskatzeka, egiten dan oyutza. j: Gogo-emazu aditzeraren iaburpeua.

gomen. (almen): iz. Ikus.: Almen. (olseinketa): *iz.* Ikus.: Otseinketa. I: Mirabetza.

gomendagari. (ordezpen): *Bond.* Gomendatzekoa dana.

gomendatari. (ordezpen): *izond.* Geznaren bat artzen duena.

gomendatore. (ordezpen): *Bond.* Geznaren bat ematen duena.

gomendatn. (ordezpen): *ad.* Zerbait egitea gogoz eskatu.

gomendio. (ordezpen): iz. Zerbait egiteko gogaz eskatzea. (babes): iz. Bcus.: Babes. l: Gomendu.

gomendio-gutun, (ordezpen); *iz.* Gomendioren bat egiteko, idazten dan gutuna. I: Gomendiozko gutun.

gomendiozko gutun. (ordezpen): *iz.* Ikus.: Gomendio-gutun.

gomendu. (babes); iz. ikus.: Gomendio. (itxaropen): *iz.* Ikus.: Itxaropen.

gomentzaile, (bitartekotasun): *Bond.* Bitartekoa izateko, gezna artzen duena.

gomez-afai. (aŕain): *iz.* Margo goŕixka daukan itxas-aŕaiia, jateko aragi gozoa duena.

gomiz. (aŕain): *iz.* Buru to cgatz aundiak dauzkan afaintxoa, aitzen ondoan aŕapatzen diranak; batzuk ballzizka ta beste batzuk gofizka diranak.

gomon. (lanbide): iz. ikus.: Lanbide.

gomondu. (ezarmcn): *ad.* Egokia dan tokian

gomondura. (ezarmcn): *iz.* Egokia dan tokian ipintzea.

gomontzaile. (ezarmen): *Bond.* Norbait edo zerbait egokia dan tokian ipintzen duena. (kirol): ŕz. Kirol batzuctan araudia bete-eragiten duena.

gomontzeko. (ezannen): *izond.* Toki batean ipintzeko egokia dana.

gomunta. (oroimen): iz. Len jazo zan zerbaiten oroimena. j: Gomuta, gomutagei, gomutatxo, komunta, komuta,

gomuutagafi. (oroimen): *Bond.* Gogoratzeko bidezkoa dana, cdo gogoratzekoa dana. I: Gomutagaŕi, oroigaŕi, oroikaŕi, oroitgaii.

gomuutaratu. (oroimen): *ad.* Gogoratu, Grotto. : Gomutaratu, gomuntau, gomutau, gomuta-izan, gomutaldu, gomutatu, oritu.

gomunte. (oroimen): *iz.* Oroipen, gogorapen. Gomute, oaŕazpen, • oripengafi.

gomuta. (orobnen): ŕa. Tkus.: Gomunta, 1: Gomutagei, gomutatxo, komunta, komuta, oritmentxa.

gomuta-izan. (oroimen): *ad.* Ikus.: Gomuntaratu. 1: Gomutatu, gomutaldu.

gomutabiyatu. (gaipen): *ad.* Gauza baton beŕi zeatza galdu. I: Gomutabijatu.

gomutadun. (oroimen); *izond.* Gogorapenak dituena.

gomutagailu. (oroimen): *iz.* Gogora-erazten duena.

gomutagaŕi. (oroimon): *Bond.* Ikus.; Gomuntagaŕi.

gomutagei. (oroimen): iz. lkus.: Gomunta. l: Gomuta, gomutatxo.

gomutaki. (oroimen): iz. Gogoratzekoa dana.

gomutaldu. (oroimen): *ad.* Ikus.: Gomuntaratu. j: Gomuta-izan.

gomutamen. (oroimen): ŕz. Ikus.: Oro'men. I: Guarpen, oarmentxa.

gomutapen. (oroimen): *ft.* Gogorapena. ^: Ikus.: Gogorapen, oizpen.

gomutaratu. (oroimen): *ad.* Ihis.: Gomuutaratu. I: Gomutau, gogoratu, oroitu.

gomutarazi, (oroimen): *ad.* Oroita-erazi. I: Gomutarazo.

gomutarazle. (oroimen): *izond.* Oroitu-eragitea duena.

gomutarazo. (oroimen): *ad.* Oraitu-eragin. Ikus.: Gomutarazi.

gomutari. (uroimen): iz. Gogortzekoa dana.

gomutatsu. (oraimen): *izond.* Oroimen aundia duena.

gomutatu. ((Holmau): *ad.* Ikus.: Gomuntaratu. : Gomuta-izan.

gomutatxo, (oroimen): iz. Oroipena, gogorapena. j: Ikus.: Gomunta, gomuta, gomutagei.

gomutau. (oroimen): *ad.* Ikus.: Gomuntaratu. Gomuntau, gomutaratu.

gomutauez. (aanzpen): *iz.* Ikus.: Aanzpen.

gomute. (oroimen): *iz.* Ikus.: Gamunte.

gomuzki, (orokardura): *adond.* Orokarduraz ari-izatea.

gon-estu, (ezuŕ): *izond.* Anka-ezuf estuak dauzkana. (gona): *izond.* Gonak estu-estuak dauzkana.

GONA. *iz.* Ema-jazkia, egaltara aundiaz naiz txikiaz, geŕitik beeraño jausten dana. I: Artile-eunezko zaipekoa. 1: Magalpe, txoi. /1(janztura),

gona zuri. (gona): is. Zaipeko zuria.

gona-ao. (gona): *is.* Gonaren egala. 1: Gona-mendel, gonao, gonau, gonaren ertza.

gona-arin. (gona): *iz.* Gonadunak arin ibiltzea.

gona-as. (gona): *iz.* Gona goititua.

gona-aundi, (gona): *izond.* Gonak asko dauzkana. j: Gona-zabal.

gona-biltze. (gotta): iz. Gana goratzea.

gona-dautza. (dantzaketa): is. Emakumeen dantza-mota bat.

gona-erdi. (gona): *iz.* Motza dan gnus. j: Tkus.: Gonamotz.

gona-gai. (gona): *ft.* Gonak egiteko **oyala.** I: Gonagei.

gona-gaiñeko. (gona): *is.* Coon gañean janzten dana.

gona-goratze. (gona): *iz.* Ikus.: Gonagoraldi.

gona-go#i. (zomoŕo): iz, Ikus.: Anions gona goŕL /: Amona-mantangoŕi, katalin goñ, amona gonagoŕi, Maria gonagoŕi.

gona-mendel. (gona): *is.* Ikus.: Gona-ao.]: Gonaa.

gona-mots. (gona): iz. Gonazpiko txikia.

gona-ofatz. (gotta): *iz.* Gana bilduai eusteko oŕatz lodia. I: Gongofatz.

gona-uztai. (gotta): *iz.* Gonak atotzeko, emakumeek erabiltzen zuten bale-uztayakaz edo bests gayazko tresna. 1: Bufuntzaki, aranbeuztai, guzuf-eperdi, ipurtorde, mokoŕ-orde.

gona-zabak (gon^{g}): *izond.* Ikus.: Gona-aundi. 1: Gonatzaŕ.

gonabafen. (gon^{g}): *ft.* ikus.: Gonazpiko. kotilun-azpiko, zai-azpiko.

gonadun. (gona): *izond.* Gonak janzten dituena.

gonagain. (praka): *iz.* ikus.: Amantal.

gonagibe. (guns): *izand.* **Gonak** egiten dituena.

gonagontz. (soingain): *iz.* Nuskatilen txabusa oso estna. I: Gonagorantz.

gonagonzgile. (soingain): *izond.* Gonagontzak egiten dituena.

gonagoraldi. (gotta): *iz.* Gonak goratzearen egipen eta ondorioa. Gona-goratze.

gonagorantz. (soingain): *ft.* ikus.: Gonagontz.

gonagofi. (izkutukeri): *iz.* Anboto'ko sorgifia laguntzen duten ernakumezko irudiak. (gona): *iz.* Coil margoa duen gotta.

gonamotz. (guns): *iz.* Ikus.: Gonn-erdi.

goose. (gam): *iz.* Ikus.: Gona-ao. Gona-mends!, gonau.

gonapeko. (edari bizi): *iz.* Batasa. (aits): *iz.* Amaziloa dana. (guna): H *is.* **Beko gotta;** gonazpitco.

gonatxo. (gotta): *iz.* Gana txikia.

gonatzaf. (guna): *iz.* Gona zabala. Ikus.: Gona-zabal.

gonauntz. (alkondara): iz. Ikus.: **Gorontz.**

gonazate. (guns): *izond.* U+makumeen artean ibi€izeko, zaletasuna duens.

gonazpiko. (gona): *iz.* Lekoreko gotta azpian emakumeek erabiltzen duten zaipeko berezia. 1: Gonabaŕen, katilun-azpiko, zai-azpiko.

gonbeta. (kartak): iz. Kartakaz egiten dan jokoa.

gonbota. (goitiko): *ad.* Ikus.: Gora-egin, Gorabota.

GONBURU. *iz.* Muga batetik aruntzago igaro edo gaintzearen egipen eta ondorioa. Bonburu, ganburu, gonburutasun, mokoru, mukufu, mukora, mukoro, tonpof, tontorka, uŕa-hit. H (auŕerakuntza), (auskeri), (elduera), (gaindi), (gainkadura), (igaraipen), (nagusitasuu).

gonburu-egin. (gonburu): *ad.* Kareleraño bete bete egin, I; Gonburutu, mukultu, mukuŕutu.

gonburutasun. (gonburu): *iz.* Ikus.: (unborn. I: Bonburu,'uukuŕu.

gouburutu. (gonburu): *ad.* Ikus.: Gonburu-egin. I: Mukultu, mukoroztatu.

gonburuz. (gonburu): *adond.* Gonburu-egiten ari-izatea.

gouda. (txanga): *iz.* Ikus.: Txangs. I: Elgontza, gontza.

gondera. (agurtza): *iz.* Agurtzaren biiak. (belaŕ): *is.* Belaf lastaduna; bare zurtoña eŕestakaria da ta bere adaŕ-begietatik eŕotxnak ateratzen dira.

gondu. (ongaitasun): *ad.* Ustiatu; ongaitasuna Tartu,

goneŕe. (emalcume): is. Mari-txirtxila, zarpailtsua dan **emakumea.**

gongs. (neuŕi): iz. Garauen neuŕia, ogetazortzi txopinekoa gutxi gorabera. Gongari, gonka, onka.

gonga-neuŕi, (neuŕi); is. Lurki-neutia, zortzi are ta larogetamazortzi are-eunen dauzkana.

gongari. (neufi): *iz.* Ikus.: Gongs. j: Gonka.

gongaf. (zintzuŕ): *is. Ikus.:* **Zintzuf-este.** Gorongio.

gongaŕ-ebaketa. (zintzuŕ): is. **Zintzuf-estean** egindako ebaketa.

gongerdi. (neuŕi): *iz.* Gonga erdia. I: Ikus.: Gonga. j: Gonkerdi.

gongo. (txapilo): *is.* **Auŕ txikien txanoa.**

gongoil. (ezabizi): is. Giñaŕe ta zurdaetan egiten dan **txoskoŕ txikia.** Okozpean sortzen dan **txoskoŕa.** I: Gongoila, kiria-muila, zain-pila.

gongoiba. (ezabizi); iz. Ikus.: Gongoil. **Kirio-muilo. (txoskor): is.** Okotz pean sortzen dan **txoskoŕa.**

gongota. (kordokadura): iz. Ikus.: Dibo. ^: Dintza-dalantza, girgin, girgin-gorgoin, gorabelari.

gongolatu. (kordokadura): *ad.* Aŕabola-egin. (bizi): *ad.* Bizi ona eraman.

gongoŕatz. (gotta): *iz* Ikus.: Gona-oŕatz.

gougoterki. (eliz-nagusi): iz. Gongotzain bati dagokion eliz-baŕutia.

gaugotzai. (eliz-nagusi): iz. Ikus.: Gongotzain. : Goigotzain, gotzai-burn,

gougotzai-bafuti. (eliz-nagusi): iz. Gongotzai baton **luŕalde-eskuera.;** Gongotzai-mende.

gongotzai-eliza. (eliza): iz. Gongotzai-bafutiko eliza nagusia.

gaugotzai-mende, (eliz-nagusi): ŕz. Ikus.: Gongotzai-baŕuti.

gougotzaigo. (eliz-nagusi): *iz.* Gongotzaya bums dan iraskundea. Gongotzaingo.

gongotzain. (eliz-nagusi): *iz.* Gotzain batzuen buru dana. j: Apezpiku-buru, artxapezpiku, artzapezpiku, goigotzain, gongotzai, gotzai-buru, len-apezpiku.

gongotzon. (gotzon): *iz.* Gonoki'an nagusien eta gotzonen arteko gogo-utsa. I: Goyangeru.

gorilla, (neat): *iz.* Ikus.: Gonga. 1: Gongari, onka.

gonkerdi, (neuŕi): *iz.* Ikus.: Gongerdi.

gontan. (izenorde): *ŕzord.* Ontan izenordearen aldaketa.

gontza. (txanga): *iz.* i us.: Txanga. I: Blgontza, gonde.

gontza-oe. (aztore): *iz.* Aztoreen oñak tinkotzeko edean dagoen kurkuma.

gonxitu. (austura): *ad.* Gorputz bat biŕindu.

goña. (eta): *iz.* Ikus.: **Eta.**

goñebe. (ups): *iz.* Ikus.: Upa. I: Gofibi, goñube.

goñebi. (ogi): *iz.* Ogia oretzen clan gala.

goñibi. (ups): iz. ikus.: Upa. I: Goñebe, goñube.

gam. (zurubi): *iz. Ikus.:* **Zurubi.** l: Labetz.

goñube. (aloes): *iz.* **Zurubi** baton pean dagoen **alasa.** (abeltegi): *iz.* Zurubi baton pean zeŕientzako abeltegia. (bizitegi): II *iz.* Ikus.: Goiñibi. I: Goiñube. (ups): II iz. Ikus.: Upa. I: Goñebe, goñibi, kups.

goñuburu. (mendi): *iz.* Salazar araneko mendi baton izena.

goopilo. (lotura): *iz.* Lokura estua.

goora. (goyera): *izond.* ikus.: Gora, goyera.

gooratasun. (goyera): *iz.* Ikus.; **Goyera.**

gooratu. (goreske(a): *ad.* Ikus.: Goratu.

goof. (gortasun): *izond.* Ikus.: Got'. I: Entzungoŕ, goŕeti, sogoŕ.

gopaikafi. (atsekabetasun): *izond.* Ikus.: Atsekabegaŕi.

gopatz. (uzkurtza): *iz. Ikus.:* Uzkurtza. I: Yaurespide.

gopazkaf. (uzkurtza): *izond.* **Uzkurtza** batjaŕaitzen duena.

gopvil, (arts): *iz. ikus.:* Karlo.

gopoŕ. (antoxin): *iz.* Buztiñezko **ontzi** txikia.: Potxu.

gopofaldc. (eapaloi): *iz.* **Espaloi-aindo** bat.

gopot egin. (zala): *ad.* **Zula-egin.**

goportara. (sarpen): iz. Gopot baton jarnraiña.

gopuru. (goitegi): iz. Ikus.: **Goitegi.** I: Goiti.

gora. (goyera): *izond* Goyeraakoa dana. I: Goyera. j: Goora. (garestitasun): *izond.* Ikus.: Garesti. (aisetasun): II **iz.** Aberats eta ondo-izatea. (gafantzi): II ŕz. ikus.: **Gafantzi.** (geklitze): II *oyu.* Noribait, geldi dedin egiten zayon **oyutza.** (geroko): II *adond.* Auferantzean. (oyutza): { *oyu.* **Poz** eta txaloa adierazteko **oyutza.**

gora aundia egin. (zorion): *ad.* Bizian barna auŕcrapen aundiak lortan

guns aundia eman. (gafantzi): *ad.* Zeribait **gafantzi** aundia eman.

gora berakoan. (igoera): *adond.* Igotean eta jeixtean.

gora-aldi. (garestitasun): *iz.* Ikus.: **Garestitasun.**

gora-beafeko. (estalpen): *frond.* Estalita dagoena.

gora-beera. (kordokadura): *adond.* Kordokatzen ari-izatea. I: Gorabera, gora-beers, goraberak. (itxasaldi): *iz.* itxasoaren urgora ta urbera. (izaŕ-mutil): II *iz.* llargiaren ilgora ta ilbera. (jazargo): II *adond.* Naiz eta. (tuŕ): II *iz.* Landu gabe geratzen dan lurki-zatia. (irabio): rz. Astinketa. (etiketa): II iz. Izka-mizka.

gora-beeraka. (igoera): *adond.* Gora ta beta ari-izatea.

gora-beerakatu, (auŕeratcuntza); *ad.* Mailaz-mails auŕeratu.

gora-beerata. (gainberadura): *ad.* Goi-beratu, naspilatu.

gora-herako. (igoera): *iz.* Notin edo gauzak igo-erazteko langaya. (sabel): ŕz, ikus.: Goraera.

gora-bcraldi. (igoera): *12.* **Igoera ta jatsiera.**

gora-beratu. (kordokadura): *ad.* Ikus.: Goraberakatu. I: Kordokatu, lokatu.

gora-beratzaile. (igoera): *izond.* Igo ta jetxi-erazten duena.

gara-beratze. (igoera); *ŕz.* Igo ta jetxi-eraztea.

gora-del. (goresketa): *iz.* Goresketa egitea. I: Goraera. (gorabide): *iz.* **Ikus.:** Gorabide. I: Gora-deitze.

gora-deitze. (gorabide): *iz.* Ikus.: Gorabide. I: Gora-dei,

gora-egile. **(goitiko):** *izond.* Gora-egiten duena. I: Goragile.

gora-egin. (goitiko): *ad.* **Goltikoa** egin. I: Gonbota. (garestitasun): *ad.* Garestia izan, gorabota.

gora-ekarle. (igoera): *izond.* Igo-erazten duena. I: Gora-eramaile.

gora-eramaile. (igoera): *izond.* Ikus.: Gora-ekarle.

gora-goraka. (taŕitadura): *adond.* Taŕitatzen ari-izatea. (sumin): *adond.* Guztiz sumiudurik ari-izatea,

gora-jo. (goŕabide): *ad.* Goragoko **auzi-mai** haters dei-egin.

gora-joile. (gorabide): *izond.* Goragoko auzi-mai batera dei-egiten duena.

gora-joitze. (gorabidc): *iz.* Goragoko auzi-mat batera dei-egitea.

gora-zale. (igoera): *izond.* lgo edo jam matte duena.

gorabelari. (kordokadura): *iz.* Ikus.: Dibo. I: Dintza-dalantza, girgin, girgin-gorgoin, gongola.

goraberagafi. (uŕikaltasun): *frond.* Unkigafia dana.

goraberaka. (goyera): *adond.* Ours ta beta ari-izatea.

goraberakatu. (kordokadura): *ad.* Ikus.: Kordokatu. j: Gora-beratu.

guraberaz. (tai): *adond.* [Alfa layatzean, **tam** erdian utzi, gem betiz asteko.

gorabete. (goitiko): iz. **Goitikoa** egiteko goods.

GORABIDE. *iz.* Goiko epailearengana jotzea, beko beste epaile batek emandako auzi-epaya zuzendu edo ezeztu dezan egiten dan eskariaren egipena. I: Eskungain, gora-dei, gora-deitze, zorki. I! (auzi-epai), (auziratze) (malda): *iz.* Goruntzko aldapa. (igoera): I: iz. Ikasketan edo lanbideetan igotea.

gorabide-gabe, (gorabide): *frond.* **Gorabidean** sartu ezin ditekena.

gorabidedun. (gombide): *izond.* Gorabidean sartzen dana, edo sartu ditckena.

gorabota. (goitiko): *ad.* Ikus,: Gura-egin. j: Gonbota.

goradena. (yaiukoa): *iz.* Ikus,: Yainkoa, Jaungoikoa.

goradiño. (goyera): *adond.* Goraño, goraiño. J: Goragiño.

goradura. (goyera): !z, Ikus.: Goyera.

goraera. (atsikipen): *iz.* Norbait atsikitzearcn egipena. (sabel): *iz.* Esteetan gertatzen dan kilikadura mingaŕia, j: Gora-berako. (goresketa): *iz.* Ikus.: Gora-dei.

goraerazie. (igocra): *izond.* Jasoten duena.

goraetan. (igoera): *adond.* Goratzen ari-izatea.

gorana. (etxegain); iz, Etxegañeko abe nagusia.

goragailu. (igoera): *is.* Jasotzeko tresna.

goragale. (iguin): *iz.* Ikus.: Iguiu. (goitiko): *iz.* Ikus.: Goitikn, Troita. (dardaritze): *iz.* Siatzaren dardaritzea. (biotz); *iz.* Berbera,

goragalegafi. (iguin): *izond.* Iguingaŕia dana.

goragaletu. (goitiko): *ad.* Okadak izan.

goragafi. (goresketa): *izond.* Goratzekoa dana. I: Goralgaŕi. (bikaintasun): *izond* Ikus.: Bikaiutasun, j: Jayotasun. (goitiko): *iz. Ikus.:* GoldIto.

goragafiki. (goresketa): *adond.* Goratzean ari-izatea.

goragafrro. (goresketa): *adond.* Gorski aipatzean ari-izatea.

goragafitasun. (goresketa): *iz.* Goratzckoa izatea.

goragafizko. (goresketa); *izond.* Goratu ditckena.

goragile. (goitiko): *frond.* IKus.: Gora-agile.

goragiño. (goyera): *adond.* Ikus,: Goradiño.

gorago. (goyera): *iz.* Ikus.: Goyera, Goitiago dagoena, goralgo, goraxeago. (aindo): *iz.* Aindo batzuen multzoa. (izaŕ-rnutil): jj *iz.* llargiaren iggora.

goragoko. (goycra): *izond.* Goitiagokoa dana.

goragotasun. (nagusitasun): *iz.* Ikats.: Nagusitasun. j: Garaitasun.

goragotlk. (goyera): *adond.* Goitiagotik ari-izatea.

goragotu. (gorantza): *ad.* Ikus.: Goraipatu. I: Goratu, gorazkatu, goretsi. (geikuutza): *ad.* Ikus.: Geitu. j: Ugaldu, usutu.

goragune. (goyera): *iz.* Ikus.: Goyera, (: Gaindura.

goragura. (gura): iz. Ikus.: lŕits.

goragure, (goitiko): *is.* Gora-egiteko gogoa.

goraikatu. (indaŕ): *ad.* Egiñalak egin.

goraildu. (eritasun): *ad.* Ole bat pipitaz eritu. (olo): *ad.* Berbera.

gora^{P}u, (bizitegi): *iz.* Goiko bizita.

gorain. (iguintza): *iz.* lguiña. j: Gorako, gorale, goranai, gorantzako, gorazko, gorainzko, gorakara.

goraindu. (iguintza): *ad.* Ikus.: Goaindu. ^: Goainditu, gordaintu.

goraindura. (iguintza): *iz.* Ikus.: Iguintza.1: Gogaindura.

goraint. (goyera): *izond.* Goyera aundikoa dana,

goraintu. (igoera): *ad.* Igo-erazi.

goraintza. (alkondara): *iz.* Ikus.: Gorantx. j: Gorantz, gorauntz.

goralutzi. (aguŕ); *iz.* Aguŕak, oroipenak. j: Gorantzi, gorainlzi. (mezu): *ad.* Mezutu. (gorantza): II *ad.* Goraipatu, goratu. (oroimen): II *ad.* Gogoratu. [: Groin].

goraintza-gutunak, (bitartekotasun): iz. Gomendiozko gutunak. I: Gorantzi-gutun.]: Gotantzizko eskutitzak.

goraintzigafi. (oroimen): *izond.* Oroitzekoa dana.

goraintzizko, (bitartekotasun): *frond.* Gomendioari dagokiona.

gorainzko. (iguinlza): *iz.* Iguiña. j; Gorain, goraka, gorale, goranai, gorantzako, gorazko, gorakara.

goraikatu. (igoera): *ad.* Igo. j: Goraiiiottt.

goraiño. (aditzondo): *adond.* Goraño.

goraiñatu. (igoera): *ad.* Ikus.: Goraiñatu.

goraipaketa. (gorantza): iz. Goraipatzearen egipena.

goraipaken. (gorantza): *iz.* Goratzea, goraipatea. [: Gorasaie, goratasun, goratzapen.

goraipatu. (gorantza): *ad.* Goratu, goretsi. I: Gorazkatu, goragotu, goraipa, goraltxatu, goraintzi, goranntu, upatu.

goraipatzaile. (gorantza): *izond.* Goraipatzea egiten duena.

goraipatze. (taŕitadura): *iz.* Goratzcarcn egipen eta ondorioa. j: Egipen nabarigaŕitik eltzen dan aintza edo aomena. (ooze): iz. Ooratzearen egipena.

goraipu. (gorantza): *iz.* Goraipatzeko itzaldia edo idazkia.

goraite. (igoera): *iz.* Jaso-aidia, (lokafi): *ft.* Loktni mea.

goraitegi. (iokaŕi): *iz.* Goraiteak saltzen divan saltokia.

goraitegile. (lokaŕi): *izond.* Goraiteak egiten dituena. (esku-iangintzak): *izond.* Berbera.

goraitegintza, (lokaŕ1): *iz.* Goraiteak egiten diran lankuntza. j: Lokargintza.

goraiteti. (lokaŕi): *iz.* Goraiteen multzoa.

goraiti. (lokaŕi); iz. Ikus.: Gorata.

goraitiaf. (unadura): *izond* iJnadura soŕerazten duena,

goraitu. (unadura): *ad.* Ikus.: Aspertu. Gogaitu. (igoera): *ad.* Gora igo.

goraize. (artazi): *iz.* Ikus.: Artazi. I: Guraize.

goraizka. (ira): *iz.* Ikus.; Ira, j: Garoa.

goraka. (birunda): *adond.* Luŕera jausi ta bertan biruudaka ari-izatea. (gorantza): *adond.* Goratzen ari-izatea. I: 'I'xaioka ari-izatea. (goitiko): jj *adond.* Gora-egiten ari-izatea.

gorakada. (azkura); *L.* Ikus.: Azkura. Gorakala, gurendura, gurentasun.

gorakako. (gorantza): *Izond.* Geycgizkoa dan goratzea.

gorakara. (geikuntza); *iz.* Ikus.: Geikuntza. (azkura): *iz.* Ikus.: Azkura. j: Gorakada, gurendura, gurentasun.

gorakaldi. (igoera): fz. Igotearen aldla. (itxasaldi): *L.* Goyan dagoen itxasaldia.

goralara. (iguintza): *iz.* Iguiña. j: Ikus.: Gorain, gorale, goranai, gorako, gorantzako, gorazko, gorainzko.

gorakart. (indaŕ): *izond.* Zerbait egiteko indaf aundia duena.

gorakatu. (iguintza): *ad.* iguintza egin edo soŕerazi. j: Goralaŕitu. (gorantza): *ad.* Goratzen, txaloka ari-izan.

gorakeria. (gorantza); *ŕz,* Aundiegia dan gorantza. j: Gorapenkeris.

goraketa. (gorantza): iz. Biziro egiten dan gorantza. Goralketa.

goraki. (aots): *adond.* Goragoko aotsaz ari-izatea. (goyera): *adond.* Goyeraz ari-izatea.

goralm. (iguintza): iz. Iguiña. I: Ikus.: Gorain. j: Gorale, goranai, gorantzako, gorazko, gorainzko, gorakara. (goitiko): iz. Ikus.: Goitiko, j: Ivlatxal. (goyera): jj *adond.* Goruntz, gorarako.

gorako aztezain. (zain): *is.* Goruntz doan Cain aundia.

gorako este loth. (sabel): *iz.* Goruntz doan este todiaren bigaŕen zatia.

gorako maida. (adikin): *is.* Adikiñean gontniz doan oditxoa. j: Gorako odi.

gorako odi. (adikin): *is*, Bats.; Gorako maida.

gorakoau. (igoera): *adand.* Igoeran.

gorakui. (goitiko): *izond.* Goitikoa cragitcn ducna.

gorakof. (igoera): *isand.* Imo ditekena.

gorakunde. (gorantza): is. Ikus.: Gorantza.

gorakuntza. (igoera): *is.* Igotzearen egipena. j: Gorarazpen, gorarazte. (gorantza): *iz.* Noribait oore ta gorantza egitea.

goralati. (iguintza): *izond.* lguingaŕia dana.

goralatitu. (iguintza): *ad.* Ikus.: Gorakatu.

goralben. (gorantza): iz, Ikus.: Corameu, Gorapon, goralben, goraliza, goralmen.

goraldi. (igidura): *iz.* Ubiten igidura. (ubil): *is.* Berbera. (eritasun): Eri batou obetzea. (goresketa): *(is.* Goresketaren egipena. j; Goracnendu. (igoera): II iz. Igoeraren egipena. (taŕitadura): ie. Asaen-aidi.

goralditu. (goresketa): *ad.* Goresketa egin. I; Goraldu.

goraldu. (goresketa): *ad.* Tints.: Goralditu.

gorale. (iguintza): *iz. Iguiña.* j; Gamin, gorako, goranai, gorantzako, gorazko, gorainzko, gorakara.

gorale-azi. (min): *is.* Ozeania'ko zugatz baton azia, oso edentsna dana ta sendakintzan, gorakoya bezela, erabiltzen dana.

goralgati. (gorantza): *(sand.* Ikus,; Goragad.

goralgo. (goyera): *is.* Ikus.: Coyera. Gorago.

goralketa. (gorantza); *is.* Ikus.: Goraketa.

goralmen. (gorantza): iz. Ikus.: Goralben. Goralpen.

goralpen. (gorantza); *iz.* Ikus.: Goramcn. j: Gompen, goralben, goraltza, goralmen.

goralpengaŕi. (gorantza): *izond.* Goralpena irabazi duena. I: Goraltzagaŕi.

goraltxatu. (gorantza): *ad.* Ikus.: Contra. l: Goraipatu, goretsi. Goraltxa, goranztu.

goraltz-izkintza. (gorantza): *iz.* Norhaiten gorantza egiteko itzaldia. I: Goreski.

goraltza. (gorantza): iz. Ikus.: Goramen. I: Goratben, gorapen, goralpen.

goraltzagafi. (gorantza): *izand.* Ikus.: Goralpengaŕi.

goramen, (gogaketa): is, Ikus.: Oldozmen. I: Gogamen, odozmen. (gorantza): *iz*, Gorespena, goraketa, gorapen, goralben, garalpen, goraitza.

goramendu. (goresketa): *iz.* Ikus.: Goraldi.

goramin. (gum): *izond.* Ikus.: Goranai. Andinai, andizale.

goran. (goyera): *adand.* Goyan egotea.

goranai. (gura): *izand.* Ikus.: Andinai. I: Andizale, goramin. (iguintza): *iz.* Iguiña. j: Gamin, gorako, gorge, gorantzako, gorazko, gorainzko, gorakara.

gorantx. (alkondara); *iz.* Bafuko janzkia, maukarik eztuena, gorputza geŕikatzen duena ta geŕiraño eltzen dana. Gorantz, gorauntz, gorantze, korputx. (janztura): *is.* Bulaŕ eta bizkafa estaltzean, geŕiraño eltzen dan gizonarentzako janzkia. I; Koratilo, korotilo, korputx, jipon-baŕeneko, sei, subesta, bdfon, txnpil, txupin. (goyera); (*adand.* Gorantz, goruntz,goratz.

gorantxgile, (janztura): *izand.* Gizonentzako gorantxak egiten dituena. Gorantz-egile, (esku-langintzak): *(sand.* Berbera.

gorantz-egin. (janztura): *izond.* Gorantzeak egiten dituena. I: Ikus.: Gorantxgile. (esku-langintzak); *(sand.* Berbera.

GORANTZA, *is*, Aupatzea, edeŕestea, gorespenez onartzea. I: Andeski, andespen, andeste, gorakunde, gorantze, gorazagaŕe, goresketa, goresken,goreskunde,goresen,laudo, laudorio, onesan, attestant, oneskunde. (janztura); *is.* Geŕontze, I; Sakot, gorputz-barneko, koratilo, korotilo, gonantza, tipoi, xipoiu. II (aomen), (aŕandikeri), (atsegiñaguŕ), (goresketa), (itz-antze), (legunkeri), (losintxa), (oyatza).

gorantzako, (iguintza): *is.* Iguiña, j: Gorako, gorale, gorain, goranai, gorazko, gorainzko, gorakara, goranzko. (aundiem): *izand.* Aundiagoa.

gorantze. (alkondara): *iz.* Ikus.: Gorantx. Garantz, gorauntz. (gorantza); is. ikus.: Gorantza. I: Gorazagaŕe.

gorantze-sattaki, (janztura): is. Gorantzeak saltzen dirau tokia. Gorantzetegi.

gorantze-saltzaile. (jauztura): *izond.* Gorantzcak saltzen ditucna.

gorantzetegi. (janztura): *iz.* Ikus.: Gorantze-saltoki.

gorantzitu. (mintzoera): *ad.* Norbaiteu alde itzegin.

gorantzizko eskutitzak. (bitartekotasun): *iz.* Ikus.: Goraintzi-gutunak.

goranzko. (iguintza): *iz.* Ikus.: Gorantzako. I: Gorazko. (igoera): *izond.* Igoten dana.

goranzko estelodi. (sabel): *iz.* Este lodiaren bigaŕen zatia.

goranztu. (gorantza): *ad.* Ikus.: Goraltxatu. I: Goratu, goraipattr, goretsi.

gorape. (barnebide): *iz.* Eliza edo lekaidetxe bat inguratzen duen selaurua.

gorapeko. (baruebide): izond. Gorapeari dagokiona.

gorapen. (izaŕ-mutil): *is.* ilargiaren aunditzea. (gorantza): *iz.* Thus.: Goramen. I: Goralben, goralpen, goraltza, (geikuntza): II iz. Eurlakaitik ibayetan uraren geikuntza.

gorapen ta estiapena. (izaŕ-mutil): Ilgora ta ilbera. I: Ikus.: Ilgora.

gorapendu. (izaŕ-mutil): *ad.* llargia garatu, aunditu.

garapenkeria. (gorantza): iz, Ikus.: Gorakeria.

goraplle. (korapilo); is. IkUs,: Korapilo, 1: Gorapil.

gorapilatn. (korapilo): *ad.* Korapiloz zerbait lotu.

gorarazpen. (igoera): iz. Ikus.: Gorakuntza. : Gorarazte.

gorarazte. (igoera): *is.* Ikus.: Gorakuntza. I: Gorarazpen.

gorasafe. (gorantza): is. ikus._ Gomipanrea. j: Goratasun, goratzapen, gorazaŕc. (oorc): *iz.* Ikus.: Onre. (arautasun): I! is. Norbait edo zcrbait goraipatzeko cskcintzcn dan cgipena, arau batzuen barna.

gorazko. (goycra): izond. Zcrbait goratua dagoena.

goratarzun. (tontoŕ): is. Ikus.: Tontof. I: Goratasun. (goycra): is. **Ikus.:** Goycra. ^: Goratasun.

goratasun. (tontoŕ): iz. ikus.: Tontoŕ. I: Goratarzuu. (goycra): *is.* Ikus.: Goycra. Goratarzun, maun. (gorantza): (iz. Ikus.: Goraipamcn. I: Gorasaŕe, goratzapen. (duintasun); II iz. ikus.: **Duintasun.**

gorati. (afokeri): *isand.* Aŕolceriz ari dana.

goratsu. (garestitasun): *izond.* Garestia dana. I: Goralxu. (gaŕantzi): *izond.* Gatantzitsua dana.

gorafa. (lokaŕi): *iz.* Abarkaen lakañak. Goraiti.

goratu. (igoera): *ad.* lgo-erazi. (gorantza): *ad.* Gorantza egin. Goraipatu, goretsi, gorattxatu, goitialtxatu, gooratu, goraintzi, goranztu, aundizkatu, kopetarazi, onetsi, upatu. (atsikipen): *ad.* Ikus.: Grain. I: Goatu.

goratugañ. (gorantza): *izond.* Goratzea dagokiona.

goratxaki. (endai): *iz.* Otaka xeakatzeko endaya.

goratzaila. (gorantza): *izond.* Goratzea dagoena. I: Goratzale, upatzaile.

goratzale. (goranlza): *izond.* Ikus.: Garatzaiia. I: Coratzaile, upalzaile.

goratzapen. (zorion): iz. Auterapidea; gauzak edo bizia gem ta obeto gertutzea. (gorantza): *iz.* Ikus.: Goraipamen. j: Gorasaŕe, goratasun.

goratzafe. (olerti): *iz.* Noribait edo zeribait buruz goraipatzea egiteko olerkia, batzuetan abesten dana. (Gore): iz. Ius.: Gorazaŕe.

goratzafezko. (Gore): *izond.* Oso gortzaŕe aundikoa dana.

goratze. (igoera): iz. Igo-eraztea.

goratzeko. (gorantza): *izond.* Gorantza artzekoa dana.

goratzepen, (igoera): iz. Goraizearen egipena.

gorauntz, (alkondara): *iz,* Ikus.: Gorantx. Gorantz, goraintza, gorantze.

goraxeago. (goyera): *adond.* Ikus.: Goyera. : Goitiago, pizkat gorago, goraxio.

goraxeagotu. (goyera): *ad.* Zertxobait geyago goratu.

goraxko. (goyera): *Bond.* Goratua xamaŕ dagoena.

gorazagafe. (gorantza): *iz,* Ikus.: Gorantza. : Gorautze.

gorazafe. (gorantza): iz. Goraipatzea egitea. I: ikus.: Gorasaŕe. (core): *iz.* Norbaiten oorez burutzen dan cgipcna. ^: Goratzafe.

gorazkada. (itxasontzi): *iz.* Itxasontxi batek bi aldeetara egiten duen aldarketa.

gorazkai. (igoera): *iz.* Etxe bateau igoteko jafita dagoen langaya.

gorazkaldi. (igoera): *iz.* Igotearen egipena.

gorarkatu. (gorantza): *ad.* Ikus.: Goraipatu. J: Goratu, goretsi, goragotu.

gorazki. (igoera): *izond.* Gora igoteari dagokiona.

gorazko. (aupatsaldi): iz. Ikus.: Koŕokada. (iguintza): *iz.* Isla . I: Ikus.: Gorain, gorako, gorale, goranai, gorantzako, gorainzko, gorakara, goranzko.

gorazo. (alfalfa): *iz.* Ikus.: Aitalen. Aurba. (oroimen): *ad.* Oroitu-eragin.

goraztu. (bitartekotasun): *ad.* Norbaiten edo zerbaiten aide atera edo itzegin. Ikus.: Ardurapetu.

gorbe. (abeltegi): *iz.* Ikus.: Abeitegi.

gorbet. (ondo); *iz.* ikus.: Atoka.: Anki, goaidi, gorbeltx, goŕabet, grama, kosta-belaŕ, lanbas, itxas-orbet, odokii. (oŕi): *iz.* Ikus.: Orbel. Orbelkin, ostail, osto-eyaŕ, (margo): II *Bond.* Gori-gofia.

gorbeitsu. (ondo): *Bond.* Gorbelak dauzkana.

gorbeltx. (ondo): *iz.* Ikus.: Atoka. I: Gorbel,

gorbeltx. (margo): *Bond.* Goŕia dan **margoa,** beltz eta ori-goti artekoa.

gorbettz. (margo): *izond.* Goŕi-belzkara dana.

gorbelztu. (margo): *ad.* Goŕi-belzkara margoa artu.

gorbera. (zezen): iz. Eŕena dagoen idia.

gorberatu. (zezen): *ad.* Idia oŕen geratn.

gorbezi. (biuŕitasun): *Bond.* Binŕia dana. ^: Gorbizi. (margo): *izond.* Latua gal gerazea. (oztuxe): I) *iz.* Ikus.: Oztuxe, I; Gorbizi, maŕanta, otz-sumsn, gorbetzi.

gorbezitu. (sukaide): *ad.* Azkuñ bat gaizki egosi. I: Gorbizitu. (biuŕitasun): *ad.* Biuŕi biurtu. (oztaxe); II *ad.* Oztuxea attn.

gorbi. (osasun): *Bond.* Osasunez eta gizen dagoena.

gorbin. (escrtuki): iz. Bizkafa finkatzeko, esertokiaren zatia. (atzekaldc): iz. Zerbaiten atzekaideko zatia.

gorbizgañ.(sendagaikintza): *izond.* Lafuan edo lanburietan soŕerazten dan odol-biltzea egiten duena.

gorbizi. (sukalde): *izond.* Gutxi eŕeta dagoena. (biuŕitasun): *izond.* Ikus.; Gorbezi. (oztuxe): (iz. Ikus.: Oztuxe. Gorbezi.

gorbizikeri. (bluŕitasun): iz. Ikus.: **Biuñtasun.**

gorbizitu. (sukalde): *ad.* Sagaŕak, gaztañak eta abaŕ gutxi ere. I; Gorbezitu. (biuŕitze): *ad.* Biuŕitu. (antura): II *ad.* Zaurl bat zoiditu.

gorbiztasun. (igidura): iz. Eŕaz eta ganoraz igitzea.

gorbizte. (gaizkidura): *iz.* Zerbait gaizkiago jartzea.

gorbizteke. (atsekabe); *adond.* Samindu gabe.

gorbiztu. (gaizkikuntza); *ad.* **Zion** bat goŕitu edo gaiztotu. (ausiabartza): *ad.* Ondatu, poŕokatu. (nafitadura): *(ad.* Nafitatu. (lodiera): II *ad.* Gizendu.

gordaezdaitekiana, (eskiertasun): B. Eskiertasunczkoa dana; argi-argia dana.

gordagi. (aufezki): *iz.* lkus.: Aufezki.

gordagu. (estalpen): *iz.* ticus,; Gordegailu, gordailu.

GORDAIDU. iz, Zerbait kopurnz batzearen egipen eta ondorioa. Bilgune, metatze. (omidura): *fz.* Biiketa. (iraun-azte):) iz. Gordetzea. d (atospen), (bilduma), (kentze), (mortxokada), (ugaritasun), (zaindegi).

gordailu, (gordaidu): *iz.* Ikus,: Altxoŕ. Gordairu, gordalu. (saltoki): *iz.* Ikus.: Gordairu, I; Satgia. (estalpen): (iz. Zerbait estali edo gordetzeko, cgokia dan txoko edo tokia. I: Gordagailu, gordagu.

gordailu-jabe. (saltoki): *Bond.* Gordailu edo gordairua daukana.

gordailu-maite. (gordaidu): *izond.* Altxoŕak biltzen dituena.

gordailu-sari. (saltoki): iz. Gordaiĺua erabiltzeko, ordaindu beat' dana.

gordailu-zai. (saltoki): *fzof.* Gordaiĺua zaintzen duena. I: Gordairudun, gordairu-zain.

gordailutu. (gordaidu); *ad* Aitxof edo altxoŕak metatu.

gordain. (Ind *Bond.* Mardul eta indartsua dana. Ikus.: Gordin.

gordaintasun, (indef): *iz.* Mardultasuna, gordintasuna, indafa.

gordairu. (saltoki): iz, Salgayak edo beste edozein gauzak gordetzeko egiten diran etxe edo ormadiak. j; Gordailu, salgia, tuŕil. (gordaidu): *iz.* Ikus.: Altxoŕ, j: Gordailu. ll (saleroste).

gordairu-zain. (sattoki): *Bond.* Ikus.: Gordailu-zai, I: Gordairudun.

gordairudun. (saltoki): *izond.* ikus.: Gordailu-zai, I: Gordairu-zain.

gordalegi. (estalune): *iz.* Begiralea egoteko estalune txikia.

gordaluz. (estaidura): *adond.* Aopekoz ari-izatea,

gordamen. (estalpen): *ŕz,* Estaltzearen egipena.

gordana. (sagaŕondo); *iz.* ikus.: Arto-sagaŕ.): Eŕege-sagaŕ, kanpandoja.

gordautxa. (sagaŕondo): *iz.* Sagaŕ-mota bat, sagardoa egiteko ona dana.

gordanzibil. (kordokadura): *iz.* Tkus.: Dibo. j: Girgin, gorgoin, gorgoiña.

gordari. (uzkeri): *izond.* Uzkerietan ari dana.

gordasagaf. (sagaŕondo): *is.* Iraun-arazitako sagaŕa. j: Gordesagat.

gordategi. (estalpen): *iz.* Ikus.: Gordegi. Gordeleku.

gordatu. (iraun-azte): *ad.* Gorde. Begiratu, gordetu.

gordaxka. (joko): *iz.* Ikus.: Abarka-sacks. j: Gorde-gordeka, gordeka.

gorde. (iraun-azte): *ad.* Zerbait iraun-arazi ta zaindu. j: Gordatu, gorda, kutxatu. (eskiertasun): *ad.* Gaizkatu. (elikutasun): II izond. Zulu' eta begiratua dana. (aize): jj *iz.* Aizeetalik babestrda dagoen tokia. (aŕangura):)) *Izond.* Aŕanguraz eta zuuŕ ari dana. : Gordea.

gorde-agerka. (estalpen): *adnnd.* Agertzen eta gordetzen ari-izatea.

gorde-agiri. (eskiertasun): iz. Ikus.: Eslciertasun.

gorde-aldare. (opamai): *iz.* Ostegun Done'an ipintzen dan opamai berezia.

gorde-angnŕe. (limoyondo): iz. Iraun-azitako anguŕea.

gorde-antzean. (itzalgaitz): *adaul.* Itzalgaitzez ari-izatea.

gorde-beaŕ.(aŕaudura): *is.* Aŕanguraz erabiltzen dana.

gorde-erazi. (estalpen): *ad.* Estali-eragin. j: Gorderazi.

gorde-ezin. (czpetetasun): *izond.* Bete ezin ditekena. j: Gordegaitz.

gorde-gordeka. (joko): Is. ikus.: Abarka-zarka. j; Gordaxka, gordeka, kiku-mikn, bulietan, atze-eteka, kikura-bikuraka, kids, kirik, kiriketa, kiriketan.

gorde-indaf. (gudaritza): iz. Beatean, besteak laguntzeko gerturik dagoen gudari-taldca.

gorde-jaki. (iraun-azte): *iz.* Iraun-erazitako janaria.

GORDE-JAKIAK. *is.* Ur-gozakiaz, ozpiñez, **olioz** edo baste eraz ipintzen diran arnariak, barazkiak edo afañak, iraun-erazteko. II (atai), (gatz), (irauu-azte), (pipet), (sukalde).

gorde-nayaz. (babes): *adond.* Zerbait babesteko ari-izatea.

gorde-sagaf. (sagaŕondo): *iz.* Iraun-erazitako sagata.

gorde-sari. (saltoki): *iz.* Gordairuan zerbait eukitzeagatik ordaindu beat dana.

gordean. (estalpen): *adnnd* Ezkutuka ari-izatea. j; Gordeketan, kataŕa. (isiltasun): *adond.* Aapetik ari-izatea. (joko); jj *adard.* Abixonka ai-izatea.

gordegal. (iraun-azte): *iz.* Iraun-azten dana. Ikus.: Gordeketa.

gordegaiiu. (saizulo); iz. Abereak biltzen eta aterpetzen diran laze edo sasipe usua.): Arpe, basabere ta piztien gorde-lekua, gordegi. R (baŕio).

gordegaitz. (espetetasun): *izond.* ikus.: Gorde-ezin.

gordegalduan. (ez-uste): *adond.* Noraezean ari-izatea.

gordegafi. (zaintza): *izond.* Gordetzeko difa dana. j: Zerbait gordetzeko ona dana. (babes): *iz.* Ikus.: Babes.

gordegi. (saizulo): *iz.* Ikus.: Gordegailu. (estalpen): *is.* Zerbait ezktttatzeko txoko egokia. j: Gordeleku, gordategi, ozkume.

gordego. (zaindegi): iz. Bras.: Zaindegi.

gordego. (zaindegi); *iz. ikus.:* Gordego. j: Zaindegi. (atospen): iz. Aterbe. Estalpe.

gordein. (indaŕ): izond Ikus.: Gordin.

gordeka. (estalpen): *adond.* Ezkutapzen ari-izatea. j: Gordezka. (joko): iz. Ikus.: Abarka-zarka. j: Gorde-gordeka, gordaxka, kitia, kink, kiriketa, kiriketan, kirikola.

gordelcako. (estalpen): *Izond.* Ezkuturik ari dana.

gordelcari. (estalpen): *is.* Ikus.: Aopeko. j: Gano, kaparpeko, koselu.

gordekeria. (ulermeneza): *iz.* Utertu ezin ditekena.): Ezkutapena, ixilkeria.

gordeketa. (aŕangura): iz. Aŕetaz ari-izatea. (iraun-azte); *is.* Gordegayan ipintzearen egipena. Ikus.: Gordegai.

gordeketan. (estalpen): *adond.* Ikus.: Gordean.

gordeki. (estalpen); *adond.* Bzkutuŕa ari-izatea.

gordelddin. (zaindegi): *iz.* Ikus.: Gordekizun.

gordeldn, (eskiettasun): *iz.* Zerbait egin dala erakusten duen agiria.

gordelcizun, (zaindegi): *is.* Zaindeglan gordetzeko dagoen. j: Gordekidin.

gordelari. (zaintzale): *izand.* Ikus.: Yagole. j: Gordetzaila, gordetzaile.

gordeleku. (iraun-azte): *iz.* Gauzak gordetzeko tokia. (estalpen): *is.* Ikus.: Gordegi. j: Gordategi, ito, ozkume.

gordepe. (zaingo): *is.* Ikus.: Zaingo.

gorderik. (estalpen): *adond.* Aopekoz gorde izatea.

gorderikako. (estalpen): *izond.* Gorderik dagoena.

gordetako. (estalpen): *izond.* Estalita dagoena. j: Gordezko.

gordetasun. (anŕozki): *is.* Auŕeztekoa dan berelztasnna.

gordetegi. (zaindegi): *iz.* Ikus.: Zaindegi.

gordetik. (cstalpen): *adond.* Zokondo batetik.

gordetu. (iraun-azte): *ad.* Ikus.: Gordatu. Begiratu.

gordetxa. (lore): *iz.* Lili-ubela; ubelkaria dan lorea.

gordetzaiia. (zaintzale): *izond.* Ihis.: Yagole. j: Gordeizaile, gordelari, gordetzale.

gordetzale. (zaintzale): izond. Tkus.: Gordetzaila.

gordetze. (betetasun): *iz.* Ikus.: Betetasun. (iraun-az(e): *iz.* Gorde egitearen egipena.

gordexxa. (estalpen): *adond.* Ikus.: Gordeka. I: Gordezka.

gordezale. (zaintzale): *izond.* Gordetzen duena.

gordezka. (estalpen); *Mond,* Estalpenez ari-izatea.

gordezko.(estalpen): *izond* Tkus,: Gordetako.

gordin. (azkuti); *izond.* Beroak gertuta ez dagoen azlcuŕia. j: ikus.: Guritu-gabe. j: Xurgulu. (indaŕ): *izond.* Mardula dana. j: Gordein, gordain. (ankerkeri): *izond.* Ankara dana. (mnotasun): jj *izond* Eidu-gabe dagoen. (lizunkeri);)) *izond.* Lizunkoya dan..

gordin-gofi. (gordin-goŕi); *is.* Saga-mots bat.

gordin-jale. (azkuŕi): *izond.* Azkufiak gordin jaten dituena.

gordindu. (laztasun); *ad.* Eguraldia, azzea, ... , latza biurtu. (antura): *ad.* Zauri batean antura gertatu; gorbizttt.

gordinkaitz. (mingaztasun): *is.* Urdaileko mingaztasuna. (urdail): *iz.* Berbera.

gordinkeria, (lizunkeria): *iz.* Lizunkerizkoa dana.

gordinki. (laztasun): *adond.* Laztasunez ari-izatea. J: Gordinkiro. (lizunkeri): *adond.* Lizunkeriz ari-izatea.

gordinkiro. (laztasun): *adond.* ikus.: Gordinki.

gordinkote. (inda!): *izond.* Mardul dagoena.

gordinska. (azkuŕi): *izond.* Erdi gordin dagoena.

gordintasnn.(azkufi): *iz.* Gordin egotearen bereiztasuna. (indaŕ): *iz.* Mardul izatearen bereiztasuna.

gordintsn. (mutirikeri): *izond* Mutlrikeriz ari dana. I: Gordinzale.

gordintsuki. (mutirikeri): *adond.* Mutirikeriz ari-izatea.

gordintu. (zotoztasun): *ad.* Zofotza egin edo biurtu.

gordinxuri. (sagafondo): *iz.* Sagaŕ-mota bat. I: Gordin-txrni gordanxuri.

gordinzale. (mutirikeri): *izond.* Ikus.: Gordintsu.

gordiñik. (azkuŕi): *adonnd.* Gordin egotea.

gordoxola. (lutelesti): *ft.* Bizkaya'ko erg baten izena.

gordura. (indaŕ): *iz.* Mardultasuna. (gortasun): *iz. ikus.:* Gortasun. Goferia.

gore. (izenorde): *izond.* Gum izeuordearen aldaketa.

goresi. (goyera): *izond.* Goratuegi dagoena.

goregin. (goitiko): *ad.* Goitikoa bota.

goregosi. (bero): *iz.* Luŕetik sortzen dan hero aundia. J: Gortxinga.

goren. (goyera): *izond.* Goy£nean dagoena. j; Gorengo. (bikaintasun): *izond.* Gain-gañekoa dana. (goiko nausi): II *izond.* Ikus.: Goiko nausi. (tontoŕ): *JJ iz.* Ikus.: Touto!. (nagusitasun): II *band.* Nagusia dana.

goren-baŕenak. (mugadura): *iz.* Gauza edo tuŕ balen mugak.

goren-egun. (egun): *iz.* Brabateko eguna.

goren-goren. (goyera): izond. Guzien gatietik goratzen dana.

goren-gorenaz. (mugadura): *adond.* Ems.: Gorenaz. J; Geyenez, gonna-gorenetik.

goren-gorenetik. (mugadura): *adond.* ilms.: Gorenaz. *J:* Geyenez, goren-gorenaz.

goren-uste. (afokeri): iz. Aŕopuzkeri oso aundia.

gonna egin. (eritasun): *ad.* Eritasun baten laŕi-unea igaro.

gorenaldi. (izaŕ-yaldntza): iz. Iiargia edo tzar bat luŕetik uŕutienean dagozen une-aidia.

gorenaz. (mugadura): *adand.* Goyeneko mugaz; geyenez. j: Goren-gorenetik, goren-gorenaz, gorenaz ere.

gorendu, (igoera): *ad.* Goruntz igo.

gorenean. (goyera): *adond.* Goyera aundienean.

gorenoko. (nagusitasuu): *izond.* itere maiiean gorengorik eztuena.

gorenengo. (goyera): *frond.* Gorenekoa dana.

gorengo. (goyera): *izond* Ikus.: Goren.

gorengotasun. (nagusitasun): Ia. Nasugitasun aundienaren bcrezitasuna.

gorengotu. (nagusitasun); *ad.* Ororen gain nagusitu.

gorenid. (nagusitasun): *adond.* Nagusitasun osoaz ari-izatea.

gorenta. (goyera): *iz. Jkus.;* Goyera.

gorentasun. (bikaintasun): *iz.* Ikus.: Yaukaltasun. : Goitiartasun, jaukaltasun.

goreroste. (garostitasun): iz, Garesti erostea.

gores-itz. (gorantza): iz. Apaizzen otoyetako zati bat.

gores-opari. (opakuntza): *iz.* Gorespenaren opakuntza. (gorantza): *iz.* Berbera.

goresen. (gorantza): iz. ikus.: Gorantza.

goresgailu. (gorantza): iz. Goresten duena. (ezautailu): *iz.* Oorezko gurutza edo beste ezautailua.

goresgaaia. (gorantza): *frond.* Gorantza egiteko diña daua. I: Goreskaŕi. (aomen): *izond.* Aintzagaŕia dana.

goresgaŕilak (gorantza): *adond.* Corantza egiten ari-izatea. Goreskafiro.

goresgaŕitasun.(aintzapen):iz. Aintzapenez ari-izatearen bereiztasuna.

goreskatiro. (gorantza): *adond.* Ikus.: Goresgaŕiki.

goreskeria. (gorantza): *iz.* Geyegizkoa dan gorantza.

GORESKETA. iz. Notin edo gauza bat oniritzi ta duintasun goituagora goratze, aupatze, aunditze, jasotzearen egipen eta ondorioa, aŕobide, aundipide, gorantza. goreskun, goreskunde, afogo, aŕotasun, aŕotarzun, onasan. (gorantza): *iz.* Ikus.: Gorantza. I: Goreskun, goreskunde. // (andi-manditza), (aomen), (aundiera), (auŕerakuntza), (begirunc), (duintasun), (gorantza), (gudalari-elkargo), (iooera), (nagusitasun), (obekuntza), (oore), (ordaintza).

goreski. (gorantza): iz. Ikus.: Goraltz-irkintza.

goreskizun. (gorantza): *iz.* Gorestekoa dana.

goreskun. (gorantza): *iz.* Ikus.: Gorantza. I: Goreskuude, goresketa.

goreskunde. (gorantza): *Jr.* ikus.: Gorantza. I: Goresketa, goreskun,

goreskundezko. (goresketa): *izond.* Goresketa aundia artzekoa dana. *J:* Gonespenezko.

goreslari. (gorantza): *frond.* Gurantzak egiten dituena. I: lians.: Goreste.

goresle. (gorantza): *frond.* Gorantza egiten duena, I: Goreslari.

goresmen. (gorantza): *iz.* Goresteko almena.

goresmenezko. (gorantza): *izond.* Gorautzak artzekoa dana. J; Goresteko.

gorespen. (gorantza): iz. Gorantzaren egipena. J: Gorespe.

gorespeneko. (gorantza): *frond.* Gorespenak artzekoa dana,

gorespenezko. (gorsketa): *izond* ikus.: Goreskundezko.

goreste. (gorantza): *iz.* Gorantza egitea.

goresteko. (gorantza): *izond* Ikus.: Goresmenezko.

goresten. (goraotza): *adond.* Gorantza egiten ari-izatca.

gorestitze. (garestitasun); *iz.* Ikus.: Garestitze.

goret-goretsi. (aomen): *frond.* Guztiz aintzagafia dana.

goretsi. (gorautza): *ad.* Ikus.; Goratu. Goranztu, kopetarazi, onetsi.

goretsigaŕi. (donoki): *izond.* Donoki'an bizi dana.

gorexima. (garizuma): *iz.* Ikus.: Garizuma. : Gorexcma, goroxima, goroxuma.

goreztatu. (goresketa): *ad.* Goresketak egin. (gorantza): *ad.* Gornntzak egin.

gorfoil. (zintzuŕ); *iz.* ikus.: Gorgail. Gorgal, gorgoil.

gorge. (ibai): iz. Thai baten ondoko ziloa. (ur): *is.* Geldirik egon eta sakona dan ura.

gorgai. (sendaŕ): *izond.* Ikus.: Sendai'. J: Gotoŕ.

gorgail. (zintzuŕ): *iz.* Zintzuŕ-esatearen goiko zatia. J: Gorgal, gorgoil, gorfoil, orgoil, zintzuŕ-korapilo.

gorgai. (ezuŕ): *iz*. Was.: Eba'ren sagaŕ. I: Gangaŕia, gorgail, gorgoit, zintzuŕ-sagaŕ.

gorgalu. (ikuŕatz): *tz*. Ikus.: Ikuŕatz.: Molde-atz, sendatz, zigilu.

gorgara. (alkondara): *iz*. Aspaldiko atoŕaren goiko zatia.

gorgati. (gortasun): *izond.* gorgaŕi

gorgatu. (zailtasun): *ad.* Egokera zailean geralu.

gorgera. (odei): *iz*. Euri asko botatzen duten odd aundiak.

gorgerenaz. (goycra): *adond.* Gorenean.

gorgoil. (ezuŕ): *iz*. Ats-bidearen gañean dagoen eznfa. I: Txuntzuŕ-garañoi, zintzuŕ-orapiĺo, Eba'ren sagaŕ, gangaŕia, gorgai, orgoil, zintzuŕ-kopapilo, zintzuŕ-sagaŕ. (sane): *iz*. Aŕantzaleck aŕaiñak jartzen dituzten saretxoa. Colo): I *ŕz*. Lepoaren auŕeko aldean, janaria artzeko, oloek daukaten zoŕotxoa. (zintzuŕ): I *iz*. Ikus.: Gar-gait Gorgal, gorfoil, tzintzufi. (antoxin): II *iz*. Ura iraun-erazteko, oso zabala dart buztin eŕeaz egiña dagoen ontzia. (konkof): II *iz*. ikus.: Gorgoilu, konkof, konkordura.

gorgoileko. (ezuŕ): *izond.* Gorgilari dagokiona.

gorgoiio. (aragi): *iz*. Ikus.: Girgila. I: Kokotondo, kokotondoko, kokozpe, kolaspe, kolats, gorgolo. (txoskoŕ): *iz*. Zintzuf auŕean egiten dan txoskofa. I: Papa, paputs.

gorgoilu. (konkoŕ): *iz*. *Tkus.:* Konkof. I: Gorgoil.

gorgoin. (kordokadura): *iz*. *Ikus.:* Dibo. I: Girgin, gordanzihil, gorgoiña, jibo, jolunpa, terra, junpa, junpagiz, ongola, tilinga.

gorgoinka abestu. (abesti): *ad.* Ears.: Gorgoiñatu.

gorgoinzale. (kordokadura): *izond.* Kordokatzean ihiltzen inane duena.

gorgoiña. (kordokadura): *iz*. Ikus.: Dibo. Girgin, gordanzibil, gorgoin. (belaŕ): iz. Lafean legortzeko jaŕita dagoen belaf-meta.

gorgotñamendu. (kordokadura): *iz.* Kordokatzen ari-izatea.

gorgotñatu. (igidura): *ad.* Igitu. 1: Igi. (kordokadura): *ad.* Gorgaiñean knlunkatu. I: Adak kulunkatu. Gorgoñatu, xagutan ari-izan. (ants): *ad.* Aots dardaratiz abestu. j: Gorgoinka abestu.

gorgoiñctan. (kordokadura): *adand.* Kordokatzen ari-izatea.

gorgoit. (ontzi): *Iz*. Lepo matza duen bonbil txikia.

gorgoitx. (iiño); iz, Ikus.: Gorgora. I: Gorgotx, gorgoits.

gorgolo. (belaf): *iz*. Ikus.: Aloz. Kolots.

gorgoratn. (kordokadura): *ad.* Ikus.: Gorgoiñatu.

gorgora. (liño): *iz*. Liñoaren aziaren mokoloa.: Gorgoitx, gorgotx. (irakidura): *la.* Irakidurarcn otsa.

gorgora-unakatz. (madattiondo): *iz.* Madari Ixikiena, go^{g}oa dana.

gorgoratu. (abesti): *ad.* Abestean ahotsa eten edo ebaki; naiz notiñak naiz txoriak.

gorgoria. (liño): iz. Liñoaren miñaren koxkola.

gorgoru. (liño): iz. Miña daukan liño-hirlatxoa.

gorgots. (gizon): *iz*. Benazko gizona dana.

gorgotx. (liña): *iz*. *Tkus.:* Gorgoitx. I: Gorgora.

gorgune. (zintzuf): iz. Bats.: Zintzuf, (goyera): *ft*. Goratasuna.

gori. (efealdi): *izond.* Suaren egipenaz margo gori-golia artzen duena, burn bezela. (irakidura): *izond.* Suaren egipenaz irakiten dagoena. (azaldi): II *iz*. Beof eta astamaen aŕ-gosea. (izenorde): II *izond* Ori, kori itxaren atdaketa. (ugaritasun): II *izond* Ugaria daua. (mardultasun): II *izond.* Yori, emankoŕa dana. (geikuntza): II *izond.* Azita dagoena. (taŕtadura): H *iz*. Jateko gogoa taŕitatzen duen janaria. (koipe): II *iz*. Guriu. Beyaren esnetik ateratzen dan guria. I: Gaul.

gori-aldi. (eŕeakli): *iz*. Goritzearen egipena. I: Goriketa, goritze.

gori-gori. (eŕealdi): *adand.* Suaren egipenaz margo oso goŕia artzea.

goriarazi. (ugaritasun): *ad.* Ugaritu-eragin.

goribera. (efealdi): *izond.* Suaren bidez margo goŕi artu arte berotuta dagoena.

gorigaf. (sukaf): *is*. Erenaldiko sukafa. (laŕu): *ia.* Lafuan sortzen diran pikoŕak. Gorni, goŕlña.

gorigortu. (taŕitadura): *ad.* Bizitu, suto.

gorigoritu. (eŕealdi): *ad.* Zerbait goribera

goriketa. (eŕealdi): iz. Ikus.: Gori-aldi. I: Goritze.

goriki. (mardultasun): *adond.* Mardultasunez an dana. (ugaritasun): *adoad.* Ugaritasuncz ari dana. (indaŕaldi); I *adond.* Oldarmenez ari-izatea. I: Goriro.

gorio. (belaŕ): ŕz. Bedaf txiki bat; here efoa, txikituta, abereai osagatia bezela ematen zaye.

goriro. (indaŕaldi): *adond. Ikus.:* Goriki.

goritasun. (mardultasun): iz. Ikus.: Mardultasun. Malastasun, ugarikortasun. (izeki-aldi): *iz*. Ikus.: Izeki-aldi. I: Izekidura. (bent): II *iz.* Bern-bero ari-izatea. : Laŕuan, gorputzean bero aundia izatea. I: Lama.

goritsu. (bero): *izond.* Bero-bero ari dana.

garitu. (aberastasun): *ad.* Aberastu. (ongati): *ad.* Luŕak ongaŕitu. (taŕitadura): II *ad.* Taŕitatu. (bero): *ad.* Goŕi jaŕi arte berotu. I: Bero-bero ari-izan.

goritze, (eŕealdi): *iz*. Ikus.: Gori-aldi. I: Goriketa. (azaldi): *is.* Abere batzuk aŕ-goseaz ari-izatea.

gorka. (zaps): iz. Tinkatzearen egipcna.

gorkara. (mango): *izond.* Goŕixka dana. Goŕaii, goŕista, goŕixta, goŕizka, goŕantz, goŕiaire, goŕikara, goŕiantz, goñki, goŕats, goŕitarako, goŕizta, goli, gofiska, goŕixko, goŕizkin, goŕostaiio, goŕixka, goŕizkail.

gorkarats. (eŕealdi): *iz*. Eŕeta dagoenaren usain eta aokera.

gorkatu. (okidura): *ad.* Geyegiz bete.

gorkeri. (sorgortasun): *iz*. Sorgoŕ geratzea.

gorko. (atospen): *iz*. Abereen aterpea. I: Gorku, gorkuagi, gorkustagia, gorkustaldi, gorkustalgi.

gorkuagi. (atospen): *iz*. Ikus.: Gorko. I: Gorku, gorkustagia, gorkustaldi, gorkustalgi.

gorkuliaf. (atospen): *izond.* Gorkuan dagoena.

gorlcuratu. (atospen): *ad.* Abereak gorkuan sartu. I: Gorkustatu. I: Gorkustatu.

gorkuratze. (atospen): *is.* Gorkuan sartzea.

gorkustagia. (atospen): *iz*. Ikus.: Gorko. Gorku, gorkuagi, gorkustaldi, gorkustalgi.

gorkustatu. (atospen): *ad.* ikus.: Gorkuratu. I: Gortustatu.

gorlatu. (lerdoki): *ad.* Zilafez edo nikelaz mazgoztuta dagozen zatikoai lerdoki berezi eman, uŕe-antza izan dezaten.

gonna. (aŕantza): *iz.* lbayetarako apativa. (goitiko): *iz.* ikus.: Goitiko. I: Oka.

gormagafi. (goitiko): *izond.* Goitikoa eragiten duena.

gormari. (goitiko): *izond.* Goitikoa egiten duena.

gormatu. (goitiko): *ad.* Goitikoa bota.

gormin. (goitiko): iz. Sabelura-goitikoa.

gormindu. (mutidura): *ad.* Soiñatalak olzak mokortu.

garui. (critasun): iz. Sukafezko eritasuna, kutsugaŕia dana; Iafuan sortzen diran orban txiki ta gotiixkaen bidez agertzen dana. (laŕu): *iz.* Ikus.: Gorigat. j: Goŕiña. (landarizti): jE *iz.* Elgoŕi, belarkien eritasuna.

gornu. (eritasun): *iz.* Sai-abereen eritasuna; suduŕ-mintzatik erion zayenaz agertzen dana. 1: Gormu, mono, suderi, murmu.

gorolki. (lokati): *iz.* Ikus.: Lokaŕi. I: Laura.

gorolld-puska. (lokaŕi): *iz.* Lokaŕia osotzen duten lakaiñen bakoitza.

garoikile. (lokaŕi): *izond.* Goroikiak egiten dituena.

goroikitzaf. (lokaŕi): iz. iJnama lodia.

gorolkizko. (lokaŕi): *iz.* Lokañ bat= erakarduraz igitzen dana.

goroikiztatu. (lokaŕi): *ad.* Goroikiak ipini.

goroite. (lokaŕi): iz, Kumaz egindako lokafra. j: Lokaŕi mea. : Esgaŕi.

goroitetzaŕ. (buuumuin): *iz.* Burumuiñeko goroite aundia.

goroldi-bide. (gingil-gabeko): Goroldioz estalita dagoen bidea.

goroldi-izti. (gingil-gabeko): iz. Goroldioak aztertzen dituen idaztia.

goroldio. (gingil-gabeko): ŕz. Toki itzaitsu ta ezetsuetan eŕaz sortzen diran gingil-gabeko landareak, belarkara, oso txikiak eta mordotuta agertzen diranen bakoitza. j: Goandigo, goldio, goldi, gooldio, goroldi, goraldio, odoldi, oroldi, oroldin, oldei, okeldui, udoldi, uroldio, igin. (landare): *iz.* ltxas-bedaŕa.

goroldiotsu. (gingil-gabeko): *izond.* Goroldioa daukana. I; Goroldítsu.

goroldlotu. (gingil-gabeko): *ad.* Ikus.: Goroldítu. : Goroldiztatu.

goroldiozko. (gingil-gabeko): *izond.* Goroldioz ogida dagoena,

goroldítsu. (gingil-gabeko): *izond.* ikus.: Goroldiotsu.

goroldítu. (gingil-gabeko): *ad.* Goroldioz estali. I: Goroldiztatu, goroldiotu.

goroldiztatu. (gingil-gabeko): *ad.* Ikus.: Goroldítu. I: Goroldiotu.

goronbil. (egazkaritza): iz. Aidean ibiltzeko burdi berezia; aidea bezin trinkoa ez dan laspelcz beteta dagoen ontzi aundia daramana; oŕen bidez aidean goratzeko €ndata artzen du ta oŕela toki batetik bestera Joan diteke. I: Ats-ontzi. (biribildura): iz. Biribila dana. (boil): I| *iz.* Baranda bat apaintzen duen bola. (aitzuf): Ps. Aitzuŕan begitun galleon dagoen moropiloa. Goronbilo, goŕon-bilo.

goronbil-erdi. (boil): is. Boil-erdi.

goronbil-getiko. (boil): *is.* ikus.: Boil-alderdia.

goronbilka arl. (boil): *ad.* Birlak bota. I: Goronbilkatu.

goronbilicatu. (boil): *ad.* Ikus.: Goronbilka ari.

goronbilo. (txori): *is.* Ikus.: Enara. Elai, elae, enararen kuma, kiñuri.

gorongio. (zintzur'): *is.* ikus.: 7intzuf-es€e. j: Gongaŕ, grongio.

gorontz. (janztura): *is.* Bameko janztura, maukarik gabe, gorputza geŕikatzen duena ta geŕitik jeisten oz dana. I: Gonauntz, gorontze, gorpitx, goŕotz, goruntza, j: Gizonen gorantza, (eun): *iz.* Ezkonduta dagozen emakumeen buru-euna.

gorontz-erdika. (janztura): *iz.* Gorontz-erdiak.

gorontz-estalki. (janztura): *iz.* Getontze-estalkia.

gorontz-ola. (janztura): *is.* Ikus.: Gorontzgintza.

gorontzgintza. (janztura): *is.* Geŕoutzeak egiten diran lantegia. I: Gorontz-ola.

gorordi. (orga): *iz.* Ikus.: Brozel.

garosafi, (zugatz): *iz.* Gorostien xaradia.

gorosti. (zugatz): *iz.* Gorostikaria dan zugatza; bete oilek ertzean arantzak dauzkate; bare zura oso gogoŕa da ta zurgintzan erabiltzen da. j: Gorozti, garatzaiña, koosti, korosti, korostu.

gorosti-ale. (igali): *iz.* Gorostiaren igalla.

gorostlaga. (zugatz): *iz.* Gorostien multzoa; gorostiak dagozen tokia. Gorostidi, gorostieta, gorostiola, gorostitza, gorostoi, korostui.

gorostidi. (zugatz): *is. ikus.:* Gorostiaga. ^: Gorostieta, gorostiola, gorostitza, gorostoi, korostui.

gorostieta. (zugatz): *iz.* Ikus.: Gorostiaga, I: Gorostidi, gorostiola, gorostitza, gorostoi.

gorostikari. (zugatz): *iz.* Beti orlegi dagoen azi-atalbiko zugatza. I: Gorostikide.

gorostikide. (zugatz): iz, ikus.: Gorostikari.

gorostiola. (zugatz): *iz.* Ikus.: Gorostiaga. j: Gorostidi, gorostieta, gorostitza, gorostoi.

gorostitza. (zugatz): iz. Ikus.: Gorostiaga. j: Gorostidi, gorostieta, gorostiola, gorostoi.

gorostoi. (zugatz): *iz.* Ikus.: Gorostiaga. Gorostidi, gorostieta, gorostiola, gorostitza.

gorotsu. (utzaldi): *frond.* Gorotz asko daukana. j: Goroztsu.

gorotz. (utzaldi): *is.* Azkuftaren ondakiñak,txigoikmrtza egin ondoren, soñak, bare bidetik, egozten dituenak. Gootz, gorozki, gartax, pustila, zalkin. (arbuyo): *izond.* Arbuyagaŕia dana. (gogortasun): *izond.* Gogoŕa dana.

gorotz-aitzuf. (aitzuf): *iz.* Gorolza erabiltzeko aitzuŕa.

gorotz-añ. (aŕi-biuf): *iz.* Ali-biurtuta dagoen gorotza,

gorotz-arteko. (utzaldi): *izond.* Gorotzai dagokiona. j: Gorotzezko.

gorotz-eskarpitu. (utzaldi): *ad.* Gorolza edatu.

gorota gayak. (utzaldi): *is.* Utzaldiaren gayak.

gorotz iŕapo. (utzaldi): *is.* Gorotza metatua. Gomtztopa, gorotztopo, gorotzurpo.

gorotz-jale. (utzaldi): *izond.* Gorotza jaten duena.

gorotz-jalekerla. (utzaldi): *is.* Gorotzak jatea, (: Gorotzjate.

gorotz-jate. (utzaldi): *iz. Ikus.:* Gorotz-jalekeria.

gorotz-mukuru. (utzaldi): ŕa. Zarama botatzen dan tokia. I: Gorotz-pila, gorotz-mukuŕu, gortaxtegi,

gorotz-ongafiak. (ongaŕi): iz. Luŕa ongafitzeko erabiltzen diran gorotzak.

gorotz-pila. (utzaLdi): *iz.* Ikus.: Gorotz-mutt-um J: Gortaxtagi.

gorotz-puska. (utzaldi): *is.* Abelgoŕien gorotza.

gorotz-ustel. (ongaŕi): *is.* Ongatitzat erabiltzen dan usteldutako gorotza.

gorotzatu. (utzaldi): *ad.* Gorotza metatu.

gorotzezko. (utzaldi): *izond.* Ikus.: Gorotz-arteko.

gorotzil. (il): *iz.* Ikus.: Azil. Lenabendu.

gorotztegi. (utzaldi): iz. Gorotza jartzen dan tokia. Goroztcgi, gorostegi.

gorotztopa. (utzaldi): iz. Ikus.: Gorotz-iŕapo. j: Gorotztopo, gorotzurpo, goroztopo, gorotz-tapo.

gorotzurpo. (utzaldi): *is.* Ikus.: Gorotz-iŕapo. [: Gorotztopa, gorotztopo.

gorozema. (garizuma): is. Ikus.: Garizuma. I: Garoxima, garoxuma, goroxema, goroxuma, gorozima, gorozuma, goroxima.

gorozeta. (garbitasun): iz. Erein al-izateko, udalaren luŕetan bedaf eta sasiak kentzea.

gorozketa. (utzaldi): iz. Gorotza botatzearen egipena.

gorozki. (utzaldi): iz. Ikus.: Gorotz. I: Pustila.

gornzpe. (etxegain): *iz.* Ikus.: Egatz. Egal, egatx.

gorozpii. (utzaldi): *iz.* Landau dagoen gorotz-mctatxoa. Gorozpila, gorozpilo.

goroztegi. (utzaldi): *iz.* Ikus.: Gorotztegi. Gorostegi.

goroztsu. (utzaldi): *izond.* IKus.: Gorotsu.

goroztu. (ongaŕi): *ad.* Gorotzez lutak ongafitu.

gorpera. (bero): *izond.* Beroari minbera zayona. I: Berotxa.

gorpezuŕ. (ezuŕ): is. Giza-soñaren ezuf-guztien multzoa.

gorpil. (eŕealdi): *izond.* Bern xamaŕ, barb ondo ere gabe.

gorpildu. (efealdi): *ad.* Erdixka ere.

gorpitx. (alkondara): *iz. Ikus.:* Geŕontze. Gorontz.

gorpitz. (coin): *iz.* Ikus.: Gorputz. I: Soin.

gorpitzil, (gorpu): *iz.* Ikus.: Gorpu. I: Eortz-il, gorputz, gorputz-il.

gorpotx. (alkondara): *iz.* Alkandora txikia.

GORPU. iz. Ila dagoen gorputza. Eorlx-il, gorpitzil, gorputz, gorputz-il, korpitz, i€iki, il-gogoŕ, ilotz, ilotzi, zuŕun, azuŕotz, Kiruna, suruna, €iĺiki. (iletak): iz, Berbera. *I)* (eorzketa), (eriotza), (soin).

gorpu-adafak. (boso): *is.* Soñaren been ta zangoak. j: Gorputz-adaŕak.

gorpu-antz. (gorpu): *iz.* Gorpua data dirudiena.

gorpu-antzeko. (gorpu): *izond.* Gorpua bezela dagoena.

gorpu-aufean. (gorpu): *adond.* Eortzi gabe dagoen gorpu baton auŕean edo ondoan izatea.

gorpu-auskin. (gorpu): **is. h a** dagoen soin baten kondaŕa.

gorpu-azterketa. (gorpu): is. Soñatal-intiaren araukotaen bides gorpua azterkatzea. Ilotz-azterketa, gorpu-azterka.

gorpu-aztcrna. (gorpu): *ŕ.e.* Gorpuaren azterketa. Gorpu-azterketa, gorpu-ebaketa.

gorpu-bide. (bide): iz. Gorpuak eramateko bidea. Gorputz-bide.

gorpu-ebaketa. (gorpu): *is.* ikus.: Gorpu-azterna. : Gorpu-azterketa.

gorpu-erakarpen. (erakarpen): *is.* Gorputzen erakarpena.

gorpu-efetza. (gorpu): *iz.* Gorpuaren efetzea. Gorpu-cŕausketa.

gorpu-gela. (gorpu): *iz.* Gorpuak ipintzen diran gela. j: Gorputegi.

gorpu-gogozko. (gorpu): izond. Solo eta gogoari dagokiena.

gorpu-gurdi. (orga): *is.* Gorpuak eramateko burdia.

gorpu-ikusketa. (gorpu): *is.* Gorpuaren lekoreko azterketa.

gorpu-koipe. (koipe): *is.* Gorpuen koipea.

gorpu-lof, (eorzketa): iz. Ikus.: Eorzketa.

gorpu-meza. (meza): *is.* Gorpuaren aufean ematen dan meza.

gorpu-otzitze. (gorpu): **is. Ikus.**: Ilotze.

gorpu-urustutee. (gorpu): iz. Gorpua ezetasunik gabe geratzea.

gorpuarekiko. (potpie): izond. Gorpuari dagokiona.

gorpuño. (zati): *is.* Puska oso txikia. J: Gorputz.

gorputegi. (gorpu): *is.* Was.: Gorpu-gela.

gorputx. (zati): *is.* lkus.: Gorpuño.

gorputx-barneko. (janztura); is. Ikus.: Gorantza.

gorputz. (soin): *is.* Ikus.: Snin. !: Gorpitz, loi. (gorpu): *is.* Ikus.: Gorpu. I: Eortz-il, gorpitzil, gorputz-il.

gorputz-aida. (arima): *is.* Arimaen aldatzea.

gorputz-aldatu. (arima): *ad.* Arimak aldatu.

gorputz-atal. (soin): *iz.* Sorbian atala.

gorputz-atalketa. (soin): is. Gorputz bat aztertzeko zatitan ebaki. j: Gorputz-zatiketa.

gorputz-akuntz. (coin): *iz.* Soñaren aziera. I: Soin-Azkuntz.

gorputz-aztertu. (soin): *ad.* Wu bitten atalak eta zatiak aztertu.

gorputz-bidez. (soin): *adond.* Soñari buruz ari-izatea.

gorputz-dardar. (dardaritze): is. Soften dardaritzea. : Gorputz-ikara.

gorputz-enbof. (soin): *is.* Giza-soñareu euboŕa.

gorputz-estalki, (longain): **is.** Ikus.: Longain.

gorputz-cstun. (alkondara): **is.** Ikus.: Gefontze.

gorputz-eztalki. (longain): is. ikus.: Longain. j: Gorputz-estalki.

gorputz-gabe. (coin): *izond.* Soiñik ez daukana. j: Gorpuzkabe.

gorputz-igltze. (soin-kiroi): iz. 1kus.: Soin-kirol. : Soiaiceta.

gorputz-ikara. (dardaritze): *iz.* Ikus.: Gorputz-dardar.

gorputz-il. (gorpu): is. ikus.: Gorpu. (: Eortz-il, gorputz, gorpitzil, iliki.

gorputz-izti. (soin): *iz.* Giza-soña asterism duen yakintza.

gorputz-neke. (enoa): *iz.* Soñareu nekea.

gorputz-ueurketn. (neuŕi): *is.* Mukuluen neurtzea, luzeran, zabaleran eta goyeran egiten dana. I: Mukulu-neurketa.

gorputz-oyal. (mesa): *iz.* Memnon erabiLtzen diran oyalak.

gorputz-zalekeria. (aragi-iŕits): *iz.* Aragi-ifltserako ayeŕa.

gorputz-zatiketa. (coin): *is.* Ikus.: Gorputz-atalketa.

gorputza kendu. (azaldi): *ad.* ikus.: Gorputzez Iran.

gorputzaldi. (soin): *is.* Soñaren egokera, on naiz teaf.

gorputzale. (atsegin): *izond.* Soñaren atsegiñak gozatu nai dituena, I: Gorputz-zale.

gorputzalekeri. (atsegin): iz. Soñaren atsegiñak gozatu nai-izatea.

gorputzaf. (coin): *iz.* Sum oso aundia.

gorputzdun. (coin): *izond. Scan* bat daukana. I: Gorputtun, gorpuzdun, gorputztun.

gorputzeko. (win): *izond.* Soñari dagokiona. Gorputzezko.

gorputzekotu. (coin): *ad.* Gorputz bat osotzeko notin edo gauze batzuk batu. Gorputzeratu.

gorputzeratu. (coin): *ad.* Ikus.: Gorputzekotu.

gorputzez. (coin): *adond.* Soñaz ari-izatea,

gorputzez izan. (azaldi): *ad.* Ezkontzatik at aragiz batu. : Gorputza kendu, gorputzez ukan.

gorputzez ukan. (azaldi): *ad.* Ikus.: Gorputzez izan.

gorputzez-ukaite. (kunde): *iz.* Kundeen batutzea.

gorputzezko. (soiu): *izond.* Soñari dagokiona.

gorputzgili. (atz-nai): *ŕroand.* Kilikoŕa daua.

gorputzek-eza. (gaigabetasuu): *iz.* ikus.: Gaigabetasun.

gorputzkide. (anal): iz. Batera ta soñaren zati batetik itsatsita jayolzen diran anayak.

gorputzlañ. (txoskoŕ): *iz.* Txoskortxo oso goŕia, laŕua eŕe tzen duena. I: Goŕiruin.

gorputzu. (soin): *izond.* Soin aundia dueua.

gorpuzgintza. (coin): *iz.* Soñarcn egitanrua.

gorpuzkera. (coin): *iz.* Gorputzaren tankcra.

gorpuzketa. (coin): *ŕz.* Soin jardutea.

gorpuzki. (solo): *adond.* Soiñez ad-Izalco. I: Soin-atala, gorputzki. (done-nodal): *iz.* Ikus.: Done-ondaŕ. I: Gorpuzkondo.

gorpuzkide, (snin): *izond.* Oteunaren bidez Kricto'ren soiñaz bere burns bat cgiten duena.

gorpuzkin. (gorpu): *iz.* Gorputz i1aren kondaŕak. j: Gorpuzkoak, gorpuzkondokoak.

gorpuzkitasun. (coin): *iz.* Soria izatearen tasuna.

gorpuzkoak.'(garpa): *iz.* Ikus.: Gorpuzkin.I: Gorpuzkondokoak.

gorpuzkondo, (done-ondaŕ): *iz.* Iknm.: Done-ondaf. I: Gorpuzki, ondokin.

gorpuzkondokoak. (gorpu): iz. Brno.: Gorpuzkin. I: Gorpuzkoak.

gorpuzkontzi. (done-ondaŕ): *iz.* Done-ondaŕak gordetzen diran tokia.

gorpuzño, (SOIN): *ŕz.* **Sob]** txikia.

gorpuztasun. (solo): *iz.* Soñaren nolakotasuna.

gorpuztu. (criotza): *ad.* Emil; gorpu biul-cragin. (solo): *ad.* Soin-cra eman.

gof. (gortasun): *(rand.* Gutxi entzun al duena, edo ezer entzuten eztuena. I: Aolku, eskari edo oarpenari buruz gogoŕ edo mukeŕ izatea. : Entzungoŕ, goof, poled, sogoŕ, koŕ. (irakidura): *ŕz.* Irakiduraren ots-izena. (Biagi): f *iz.* Araglaren zentzunaz, gaur, beste ltz batzuen ab a bezela erabiltzen da. (aditzondo): j *afford.* 01 hasten aldaketa.

gofa. (goŕoketa): iz. Mukizko goŕoketa. l: Onto, txori, txutxa, mukai, palarda, istatsi. (egazti): *iz.* Itxasoko aŕañak jaten bizi dan egaztia.

gofabel. (ondo): *iz.* Ikus.: Aloka. I: Gorbel.

goŕagaraika. (boŕoka): *adond.* Bofokaz ari-izatea.

gofail. (margo): *izond* Goŕista, goŕixta, goŕizka. I, Gorkara, goŕara, goŕarats, goŕats, goŕast, goŕiaire, gofikara, goŕiantz, gofiki.

goŕail-ur. (margo): *iz.* Gobailtreko gays.

goŕaildu. (margo): *ad.* Goŕixta dan margoa artu.

goŕaildura. (margoa): *iz.* Goŕail izatea.

gofailtasun. (margo): *iz.* Tkus.: Gotidura.

gofailtze. (margo): *iz.* Gofail biurtzearen egipena.

gofain. (iguintza): iz. **lgnintza** ematen duena. (hero): *iz.* Born saps dagocn aldia. I; ikus.: Goŕiña.

gofaindu: (iguintza): *ad.* **Tkus.:** Goaindu. ^: Goaintu.

goŕaintu. (bero): *ad.* Bero sapa egon. (iguintza): *ad.* lguintza izan.

goŕaize. (gortasun): iz. Gortasun ariña. Goŕaldura.

gofaldi. (gortasun): *iz.* Aldi bateko gortasuoa.

gof-aldi. (goŕoketa): *ŕz.* Gofoak aotik botatzea.

gofantz. (margo): *Land. Ikus.:* Gorkara. 1: Goŕai1, goŕista, gofixta, goiizka, goŕiaire, goŕikara, goŕiantz, goŕiki, goŕats. (gortasun): ŕz. **Gortasun** txikia,

gofara. (margo): *(road,* Ikus.: Galati. j: Gorkara, gofista, goŕixta, gofizka. Gofarats, goŕats, goŕatt, goŕixka, goŕista.

gofasta. (margo): *izond.* Goŕia dana. Ikus.; Goŕara, goŕats, gofixka.

gofastatu. (margo): *ad.* Goŕia biurtu. Goŕastu.

gofastu. (margo): *ad.* God. **biuŕtu.** I: Gorastatu.

gofats. (margo): *izond* Ikus.: Gorkara. Goŕail, goŕanlz, goŕiaire, goŕiantz, goŕikara, goŕiki, goŕista, goŕixta, goŕizka, goŕara, gofasta, goŕixka.

goŕatsandu. (tiŕit): *ad.* Emaztea zapuztu. 1: Goŕatzandu. teak *ad.* Goŕoto-izan.

gofatu. (utzicra): *ad.* Erne batek belt kabiko aŕautrak utzi. I: Goŕatzandu, goŕotaindu, Wotan, goŕota.

goŕazxatu, (zauri): *ad.* Zauri bat gorbiztu. I: Goŕitxatu, goŕizkatu, goŕiztatu.

goŕatzaile. (tiŕit): *izond.* Tifit egiten duena, astanizen duena.

gofatzandu. (tiŕit): *ad.* Thus.: Goŕatzandu. (utzicra): *ad.* ikus.: Goŕatu. I: Goŕotaindu, goŕotau.

gofaxta. (Margo): *izond.* Orailtsua dana.

gofaztatu. (margo): *ad.* Orail-goŕixta biurtu.

gotegosi. (bero): *iz.* Lufak ematen duet/ hero aundia.

gof egosi. (bero): *iz.* Sapabcro, sargori. Goan}, gamin.

gofengatik, (lokar): *adond.* Oŕengatik. I: Oŕeggitik.

goŕentzl. (beitiko): *iz.* Ardi ta idien sabelcria. I; Goŕantzi.

gofera. (gortasun): iz. Ikus.: **Gortasun.** Goŕeri.

goferazo. (gortasun): *ad.* Goŕa-eragin.

gofer'. (gortasun): iz. Ikus.: **Gortasun.** Gofcra.

goŕeria. (gortasun): *iz.* ikus.: Gortasun. Gordura, sogortasun, sortasun, sooŕeri.

goŕeritu. (gor(asun): *ad.* Gob biurtu.

gofetaka. (irabio): *adond.* Irabioturik ari-izatca,itxasoa batzuctan bezels.

gofeti. (gortasun): *izond.]kus.:* GU. I: Entzungoŕ, goof, sogoŕ.

goŕ-gofa. (gortasun): *frond.* Guztiz gobs aua.

gofi. **(margo):** *izond* **Aragi-margo bizia.** 1; **Mai. (Dodo): iz. Landarebatzuetan** sortzcn dan **ondotxo txerketxa.** I: **Gonna. (aŕain): J)** *iz.* **Itxasoko slain txikicn aindo** aundia metatula bezels agertzcn dana. (sukaŕ): H *iz.* Sued aundia. (lank II *(rand.* Lantzale eraginkoŕa. (eritasun): 11 *iz.* Ikus.: EIgoŕi. j: Goŕlaire, goŕua, goŕiño. (eŕealdi): II *izond. Su* aundiaz zerbait goŕi-goŕi geratzea. (crabe): H *izond.* Izugaŕia dana. (birao): 11 iz. Ikus.: Birao.

gull egon, (astagaitz): *ad.* **Astagailzaz egon.**

gull il. (margo): *iz.* **Margo gob** motcla.

gull nabarmen. (imago); *iz.* Ikus.: Goŕi-garbi.

gofi **samuf.** (mango): *Land,* **Margo gob** biziagotuta,

gofi-arazie. (margo): *izond,* Goŕaiitasuna egiten duena.

gofi-argi. (margo): *izond,* Zerbait goŕia dana. : Goŕimotel.

gofi-belaf. (landare): *iz.* Otxarkaria dan landarea, sortaldetik eldu dana; bere efoa, legortu to austuta, margo goŕiaren gaya gertutzeko erabiltzen da.

goti-heltzatu. (margo): *ad.* libel margoaz ipiili.: Goŕibeztu, goŕibelztu.

goñ-belztu. (margo): *ad.* Eguzkitan ibiltzeau margo beltzarana artu.

gofi-bitxi. (margo): *izond.* Gott-gotta dana. j: Goŕi-bizi.

goñ-garbi. (margo): *frond.* God bizia dana. 1: Goŕi-nabarmen.

gofi-gofitu. (mango): *ad.* Margo goŕia aundilu.

goñ-ilun. (mango): *frond.* Enna dan margo gor5a.

gofi-miñezko. (margo): *frond.* Margo god biziari dagokiona.

gaff-ore. (tnargo): *izond.* Margo amuzkoa.

goñ-orizka. (margo): *frond.* Uŕezko margoa ducua.

gvñ-saltzaile. (azal-apaintze): *izond.* Gantzu goŕia saltzen duena.

goñ-xamaf. (inargo): *izond.* Margo goŕista dana.

goñ-zuri. (margo): *izond.* Laŕosaren margoa duena.

gofi-zuritu. (margo): *ad.* Laŕosen margoa artu.

goñagotu. (margo): *ad.* Margo goŕia biziagotu.

goñaire. (margo): *frond, Ikus,:* Gorkara. Goŕail, goŕantz, goŕista, goŕixta, goŕizka, gofikara, goŕiantz, goŕiki, goŕaire, goŕats. (eritasuu): *iz.* Ikus.: Elgofi. I: Goff, gorilla, goŕifio.

gofialdi. (geruza): *iz.* Geruza goŕia. (alke): iz. Lotsezko unealdia. I; Iraioaldi.

gofiantz. (margo): *frond,* Ikus.: Gorkara. Goŕail, goŕantz, gofiaire, gofikara, gofista, gofixta, gofizka, goŕiki, go ats.

goñantzcko. (margo): *frond.* Margo goŕiaren antzekoa dana.

goñazi, (sukalde): *ad.* Azkufiak egosi edo ere.

goŕihaltz. (margo): *izond.* Eguzkitan ibiltzean artzen dan margo beltzarana.

gofibegi. (margo): *izond.* Goŕitsua dana.

gofibeltx. (egazti): *iz.* Ikus.: Garastafo. Got'ioltxa, laŕaztaŕo, oriolet.

goŕibeltz. (margo): *izond.* God belizarana.

gofibeztu. (margo): *ad.* Margo goŕibeltzaz margotu.

goñdun. (margo): *izond.* Goŕf margoa duena.

goŕidnra. (margo): *iz.* Orailtsua izatea. 1: Gofailtasun.

gotten. (hero): iz. Bero izugaŕia dana.

gofigai. (margo): *Iz.* Mango goŕia emateko gaya.

gofigaŕatz. (sagafondo)s *ft.* Sagaŕ-mota bat.

gofigo. (zauri): *ft.* Orbaintzeko soñaren eunak egokitasuna eukitzea.

gofigune. (margo): *iz.* Gofituta dagoen tokia.

gofika. (kuŕika): *iz.* Mutufak mote eta gogoŕak dauzkau kafika txikia. Goŕike, gotikiak, kuriko, kafiko.

goñlcara, (margo); *frond.* Ikus,: Gorkara. Goŕail, gofantz, gofista, goŕixta, goŕixka, gor9aire, goŕiantz, goŕiki, goŕats, gor'iska, goŕitarako, goŕizta.

gofiilcatu. (kuŕika): *ad.* Goŕikaz artn. E: Goŕiketu.

got-Ikeda, (efiketa): *iz.* Dagozen lege ta oitura guziak aldatu nai-duen jokera.

goñki. (margo): *frond.* Ikus.: Gorkara. Goŕail, goŕantz, goŕiaire, goŕiantz, goŕikara, goŕista, goŕixta, goŕizka, goŕats.

goñmin, (margo): *frond.* Gofi-gofia dana. I: Gofintze. (garau): *ŕz.* Lafu efe egiten duen garan belarkia, oso goŕia dana. I: Ikus.: Gorputzlaŕi.

go#imin-antzelco. (margo): *izond,* Margo gofimifiaren antzekoa dana.

goñmindu. (margo): *ad,* Margo goŕia areagotu.

goñmiukara. (mama); *frond.* Ia margo goŕimiña dana.

goñmintasmr. (margo): *iz.* Margo goŕimiña izatea.

gofimiñezko. (margo): *frond.* Margo goŕimiñari dagokiona.

goñmore. (margo): *frond.* Lili-ubelaren margoa duena.

goñmotel, (mama): *frond.* Ikus.: Goŕi-argi.

goñu-pilca, (eritasun): *iz.* Arpegian katanaduak uzten dituen zulotxoak.

gonadal, (margo): *izond.* Margo goŕia, ia goŕimonea dana. (zomoŕo): *Ir.* Laŕuan sartzen dan zomofo txikia, efemiña egiten duena. Bero-zigaŕ, lakets,

gofindu. (ondo): *ad.* Gofiñaz bete.

gañng∘. (aŕautz): *iz.* Afautzaren zati goŕia. I: Goŕinko, kuŕunko. (ondo): *iz.* Ziza orixta bat. : Goiintxa. (gaztañondo): 11 *iz.* Gaztaiña eŕetaren mamia. (barazki): (ŕr. Barazki batzuen bameko zati tinkotua.

gofingotita. (aŕautz): iz. Goŕingoan batzuetan agertzen dart tini goŕiagoa.

goñntsu. (eritasun): *izond,* Elgoŕia daukana.

goŕintxa. (ondo): *iz.* Ikus.: Goŕingo.

gofintze. (sukar3: *ft.* Ikus.: Sueri. (margo): *frond.* Ikus.: Goŕimin.

gofiña. (bero): *iz.* Bero sapa. j: Gofain. (eritasun); ŕz, Eats,: Elgoŕi, I : God, goŕiaire, goŕiño, gofin, nabarmin, nataŕei-goŕi, napaŕei-goŕi, mingod, paoloak, txuŕunbi, txuŕunperi, xufunpe, zuŕunpi. I: Ikus.: Katanadu, bend, (ondo): { *iz. Ikus.:* Gan. (laŕn): 11 *iz.* Ikus.: Gorigaŕ. I; Gomi, (txiŕingada): *iz.* Ikus.: Txerto. is Txermen.

goŕisa sartu. (txiringada): *ad.* Txertatu, txertoa

gofitiatsu. (ondo): *izond.* Goriña asko daukana.

goññatu. (ondo): *ad.* Artoak goŕiaaz estali.

goññatze. Cando): Iz, Landareak got'inaz estaltzea.

gofiña. (eritasun); *iz.* Ilats.: Gonna, I; Egon, god, goŕiaire.

goñoltxa. (egazti): *iz.* Ikus.: Garastaŕi, I: Gefibeltx, iri-ori.

goñpeko. (margo); izond. Argilitzan goŕia baño aruntzago dagoen izpia, ongi ikusten ez dana.

gofirazi. (margo): *ad.* Aurpegira margo goŕia soŕerazi,

gofzka. (mango): *frond.* Ikus.: Gorkara. Goŕikara, gofista, goŕitarako, goŕizta, goŕixko, goŕixka, gofizka, ori-goŕi.

gofiskaildu. (margo); *ad.* Margo goŕia artu.

gonskatu. (hero): *ad.* Sargaria eragin.

gafista. (zur): *Ir.* Beltzezko zun gogoŕa, Amerika'ko zugatz batetik ateratzen dana. (margo): *frond.* Ikus.: Gorkara. I: Goŕikara, goŕitarako, goŕizta, goŕiska, goŕixta, goŕixka, goŕizka, goŕizkail.

goñtaraka. (mango): *frond.* Ikus.: Gorkara. j: Goŕikara, gofista, gofizta, goŕiska,

goñtasun. (margo): *ft.* Margo gotiaren bereiztasuna.

gofilun. (argi): iz. Doneen gizirudietan jartzen dan huruaren inguruko obo argitsua.

goñtu. (margo): *ad.* Margo goŕia egin edo biurtu edo erabiii. (aitzuŕ): *ad.* Aitzufez lofa zerbait jasa ta igitu.

gofitu-eragin. (margo): *ad.* Odeyetan noizpait agertzen dan margo goŕiaren antzekoa ipiñi.

gotituna. (margo): iz. Antora baten obo goŕista. (antura): *iz.* Berbera,

gotitune. (eritasun): *iz.* Latuan azaltzen diran orban txiki goristaetaz agertzen dan eritasuna.

gofitxa. (zezen): *iz.* Margo goŕia duen beya edo txala.

goŕitxano. (sagaŕondo): iz. Sagaŕ-mota bat.

goŕitxatu. (zauri): *ad.* Ikus.: Goŕatxatu. Goŕizkatu, goŕiztatu.

gofitxiki. (txeŕen); iz. Ikus.: Txefen.: Galtzagoŕi.

gofitxo, (aŕain): iz. Ezurtza ezuŕezkoa duen aŕaña; here aragia gotizka da ta ez da onartzen. j: Goŕixko. (sagaŕondo): *iz.* Sagaŕ-rnota bat.

gofitze. (margo): *iz.* Margo goŕia izatearen egipena.

gofiune. (urban): *iz.* Orban goŕia.

goflxkatn. (margo): *ad.* Pizkat goŕitu. j: Goŕizkatu.

gofixko. (margo): *izond. Ikus.:* Gorkara. Goŕiska, goŕizkin, (aŕain); *iz.* Ikus.; Goŕitxo.

gofizkail. (margo): *izond. Tkus.:* Gorkara. 1: Goŕista.

goŕizkatn. (zauri): *ad.* ikus.: Goŕatxatu. j: Goŕatxatu, goŕiztatu.

g fizkin. (margo): *izond.* Ikus.: Gorkara. |: Goŕizka, gaŕixko.

gofizko. (margo): *izond.* Margo goŕia duena.

gofizt-one. (margo): *iz,* Lafosen inargoa duen orbana. (orban): *iz.* Berbera.

gofizta. (margo): *izond, Ikus.:* Gorkara. Goŕikara, gofitarako, gotista, goli, goŕiska, goŕizka, goŕostaño.

goñztadura. (margo): iz. Laŕosen margoa,

gofiztatu. (zauri): *ad.* Tkus.: Goŕatxatu. I: Goŕatxatu, goŕiztu.

goŕizte. (tindu): iz. Tindu goŕia.

goŕiztu. (zauri): *ad.* Tkus.: Goŕiztatu.

got-mintzui. (gortasun): *izond.* Entzun eta mintzatzen ezin duena.

gof-mintzultasun. (gortasun): iz. Entzuteko ta mintzatzeko ezintasuna.

gofo. (goŕoketa): *iz.* Ikus.: Gala. I: Karkax, karkaxa, kefu, txori, txutxa, mukai, samako oloa, istatsi. (aitzuŕ): *fz.* Aitzuf, aizkora edo layaren burua.

goŕo-egoztarazleak. (aupatsaldi): *iz.* Gaŕoak iraizteko laguntzen dutenak.

goŕa-eragile. (goŕoketa): *izond.* Goŕoak soŕerazten duena.

goŕo-toki. (goŕoketa): iz. Goŕoak botatzeko ontzia. j: Keru-toki, keŕu-told.

goŕodun. (goŕoketa): izond. Ikus.: Goŕoti. j: Gofotsu, goŕozko.

GOŔOKETA. *iz,* Aotik arnas-bidearen karkax eta iñoskiilak egoztearen egipena. j: Tu-palarda, to-aldi. *il* (aogozo), (ezabizi), (iraizketa), (ligarda).

gofomio. (sumin): *iz.* Asefe iraungaŕia, Keru, inxa.

gofona. (eyeraldi): iz. Eyeraren ardatza sartzen dan zuioa. j: Gotonera.

gotonera. (txanga): iz. Ikus.: Txanga, (eyeraldi): *iz,* Ikus.: Goŕona.

gofostaño. (margo): *izond.* Ikus,; Gorkara. j: Goŕizta,

gotota. (utziera): *ad.* Ikus.: Goŕatu. Goŕotau.

gofotagafi. (eta): *izond.* Goŕotaa izateko dana. j: Goŕotogaŕi,

gofotagafi. (eta): *izond.* Ikus.: Goŕotagaŕi,

gofotagaŕiro. (eta): *adond.* Goŕotoaz ari-izatea. j: Goŕotagaŕiz, gaŕotogaŕiro, goiotoz.

gofotagafiro, (era): *adond.* Ikus.: Goŕotagaŕiro. j: Goŕotagaŕiz, gofotoz.

gofotagaŕitasuu. (eta): *iz.* Gototagafi izatearen bereiztasuna.

gofotagafrz. (eŕa): *adond.* Ikus.: Goŕotagaŕiro. j: Goŕotogaŕiro, gofotoz.

gofotaindu. (utziera): *ad.* Ikus.: Gotatu. Goŕatzandu, goŕotau.

gofotarazi, (zauri): *ad.* Ikus.: Gototatu. I: Goŕotau.

gofotari. (antrrra): *izond.* Zauri baten ondokoa anturatzen danean.

gofotatu. (zauri): *ad.* .Zauri bat gaizkitu. Gototau, gototarazi. (eta): *ad.* Ikus.: Gofotau, Goŕoto-izan, igoritu.

goŕotatzaile. (eta): *izond.* Efa duena. Goŕotolari,

gofotatzc. (eta): *iz.* Thus.: Eta. Koŕomio, atin.

goŕotau. (eta): *ad.* Goŕoto-izan. Goŕotatu, (zauri): *ad.* Ikus.: Gototatu. Gototarazi. (utziera): (*ad.* Ikus.: Goŕatu, j; Goŕatzandu, goŕotaindu, goŕota.

gofoti. (gatoketa): *izond.* Goŕoak asko botatzen dituena. j: Goŕodun, goŕotsu, gofozko. (aŕain): *iz.* Afain txiki bat.

goŕoto. (eta): *iz.* Noint batenganako edo gauza baterako eta aundia, berentzako gaitza opa zayelarik. j: Gaitzeriste, gaitzerizko, aseŕakuntza, idŕo, eŕa, igin, koŕomio, ijeŕo, zapo, igori.

goŕoto bizi. (eta): *iz.* Baŕukoŕa dan goŕotoa. j: Goŕoto goŕi.

gototo goŕi. *(eta): iz. Ikus.:* Goŕoto bizi.

goŕoto-izan. (eta): *ad.* Ikus.: Gototau. I: Gototatu, igoritu.

gototobera. (eta): *izond.* Ems.: Gototodun.

gofotodun, (eta): *izond.* Goŕotoa duena. Gototobera.

gototogei. (eta): *iz.* Efa izatekoa dana.

goŕotolari. (eta): *izond* Ikus.: Goŕotatzaile.

goŕotolo, (lepo): *iz.* Lepoa esŕali ta berotzeko janzkia.

goŕototsu. (sumin): *izond.* Goŕomioa duena.

gofototzaf. (eta): *iz,* Oso barnean dagoen efa.

goŕotoz. (eta): *adond.* Tkus.: Goŕotagaŕiro. Gototagatiz, goŕotagaŕaro.

gofotozko. (eta): *izond.* Goŕotatzekoa dana.

gototsu. (gotoketa): *izond.* Ikus.: Gototi. Goŕodun, goŕozko.

gototu. (gotoketa): *ad.* Goŕoak aotik buts.

gototz. (alkondara): *iz.* Ik.: Geŕontze. Gurwitz, goruntza.

goŕozko. (goŕoketa): *Izond.* Ikus.: Goŕoti. ^: Goŕodun, gototsu.

gof-xamaf. (adikin): *izond.* Zerbait gota dana. I: Xogoŕ,

gorskote. (gortasun): *izond.* Zerbait gods dana. I: Gorxko.

gort. (indar): *ad.* Adoretu, indata eman. (iraun-azte): *ad,* Garde aditzaren zeingea.

gort-aŕl. (aŕi): *iz.* Sarobe erdian dagoen afia. : Kortati.

gort-ats. (kirats): *iz.* Ukuluko kiratsa.

gorta. (late): *iz.* Efi bateko auzoko aroren landa edo laŕea, eŕi ondoan egoten dana. (abeltegi): *iz.* Ikus.: Ukalu.

gorta-mofoi. (abeltegi): *iz.* Ukuluan lanegiten duena. ; Gorta-mutil.

gorta-mutil. (abeltegi): *iz.* Ikus.: Gorta-motoi.

gorta-sari. (abeltegi): iz. CJkuiu bat alogeran artzeagatik ordaindu beat dana.

gortaistu. (ongaŕi): *ad.* Lufak ongafitu.

gortaitz. (utzaldi): *iz.* Ukzdu batetik ateratzen dan gorolz-piloa, I: Gortetx, gortax.

gortaiztegl. (utzaldi): iz, Gortaitza meta€zen dan tokia. I: Gortaxtegi.

gortalegi. (igali): *iz.* Masustagoŕiaren igalia, ; Margu-goti, martzuka-goŕí.

gortaoste. (batio): iz. Baiio atzean egoten dan told itxita eta aide-zabalean. Gortatzc.

gortaratu. (baŕio): *ad.* Baŕioan sartu.

gortarzun. (indataldi): iz. Oldarmencz ari-izatea.

GORTASUN. *iz.* Entzumena gutxitua ala guztiz galduta izatea. j: Elkoteria, elkortasun, gogoteri, gordura, goŕeria, sogortasun, soortasun, sated. I/ (adikin), (entrupen).

gortatu. (zirikaldi): *ad.* Adiskidetasunez zirikatu.

gortatte. (bat in): iz. Ikus.: Gortaoste.

gortax. (utzaldi): iz. ikus.: Gorotz. I: Gootz, gortaitz, gortetx.

gortaxte. (ongaŕi): iz. Gortaitzez ongaŕitzearen egipena.

gortaxtegi. (utzaldi): *iz. Ikus.;* Gorolz-mukuru. j: Gorotz-pda. j: Tkus.: Gortaiztetgi.

gartaziera. (abeltegi): *iz.* Abereak abeltegian aztea. I: Gortazkuntza.

gortazkuntza. (abeltegi): *iz.* Ikus.: Kortaziera.

gorterazi. (gar): arI Gartu-eragin.

gortetx. (utzaldi): *iz.* Ikus.: Gortaitz. Gortax.

gortingi. (ingi): *iz.* ingi lodi ta gogoŕa.

gortu. (gortasun): *ad.* Gota biurtu. I: Got geratzea, Gortasuua eragitea, cz erantzun, ixiltzea, talatu, zintzordatu. (ardi): *ad.* Abeltxeen laŕna mutiklu. (gogortasun): II *ad.* Gogortu. (indaŕakli): II *ad.* Oldartu. (gat): jl *ad.* Tkus.: Gartu. (otz); *ad.* Otzez kizkitu.

gortugati. (gortasun): *hood.* Gala biurtzen duena.

gordura. (indafaldi): *iz.* Oldarmenez ari-izatearen egipena.

gortnstatu. (atospen): *ad.* Ikus.: Gorkustatu.

gortxinga. (bero): iz. Tkus.: Goregosi.

gortzeiru. (art): *ft.* Zurezko edo beste gayezko zubila, ardatzetik zulatuta dagoena ta bertan aria biribiltzeko erabiltzen dana.

goru. (ari): iz. Iratekoa dan lanabesa. 1: Kilo, kuila, kuilo, kukule, kulo, kulu, kuŕulu, kurulu, kurdu, inzlai, irulaga, lilai, lilci, linai, lirai.

guru-antzeko. (ari): *ŕzand.* Goruaren itxura duena.

guru-smolt. Ohio**):** iz. Ikus.: Goruburu. Goru-txapel, kilo-estalki.

goru-txapel, (tiño): iz. ikus.: Goruburu. I; Goru-samaŕ, kilo-estalki, rotate.

gorubeta. (ari): ŕz. Irunduta dagoena.

gorubetan. (ari): *adond.* iruten arL-izatea.

goruburu, Rio): *iz.* Liño-maloaren estalkia. : Goru-samaŕ, goru-txapcl, kilo-estalki, lnzlo estalki, kuzoŕo, lilai-estalki, lilai-zaldi, linai-estalki, linai-Ixapel, linai-zoŕo, bnare-teapela, zoŕote.

gorueta. (ari): *iz.* Irun-egipena. I: Goruetan.

gorukada. (ari): *iz.* Goruan bakoitzean jartzen dan muloa.

gornla. (ari): *izond.* Iruten ari dana. I: Gorularz, gorule. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

gorulari. (csku-Langintzak): ŕz. Tristan ad dan notiña. (langintza): *iz.* Bere bizibideaz irutea duena. (ari): *(izond.* Goruaz iruten duena. I: Ikus.: Gorilla, irulari, irate, ardazkile.

gnrundu. (ari): *ad.* kitten ari-izan.

gorune. (gcyera): *iz.* Ikus.: Goyera. Gorutz.

goruntz. (goyera): *adond.* Goyera alderuntz.

goruntza. (alkondara): *iz.* ikus.: Gefontze. I; Gorontz, gototz.

goruntzako. (igoera): *izond.* Igoten dana.

gorunzko. (igoera): *izond.* lgotekoa dana. I: Ikus.: Goruzko.

gorutz. (gayera): iz. Ikus.: Goyera. Gonzne.

gorutza. (igoera): *adond.* Goi alders igotzea,

goruzko. (igoera): *ŕzond.* Got alders igotzekoa dana. j: Gorunzko.

gorxko. (gortasun): *izond.* Ikus.: Gorskote. j; Goŕ-xamaŕ.

gosa. (egazti): *ad.* Egaztiak nunbait kokatu.

gosabera. (jangura): *izond* Gose-gose dana. Gosaildi.

gosagogof. (jangura): *izond.* Gosearen aurka gogoŕa dana.

gosaildi. (jangura): *izond.* Ikus.: Gosabera.

gosaildu. (azkuŕi): *izond.* Iñoiz asetzen ez dan jalea. j: Gosailo, gosailu, gosayo.

gosailo. (azkuti): *ŕzond, Ikus.:* Gosaildu. Gosailu, gosayo.

gosaketa. (jangura): ŕz. Gose-aldia. I: Ikus.: Gosete.

gosakil. (jangura): *hand.* Gosez dagoena.

gosal. (azkuŕi): iz. Goizean artzen dan janaria, : Gosari itzaren aldaketa, otamen.

gosal-izlzi. (azkuŕi): iz. Gosari txikia. I: Gosal-uxi, gosari-izki, gosarin.

gosal-uxi. (azkufi): *iz. Ikus.:* Gosal-izki. Gosari-izki, gosarin,

gosal-zitzi. (azkuŕi): *iz.* Aragiz edo atayaz egindako gosaria.

gosalaitzin. (azkuŕi): *adond.* Gosaldu baño lenago. : Gosalauŕe.

gosalarte. (egun): *iz.* Zortzirak arte igarotako goizea.

gosalauŕc. (azkuŕi): *adond.* Ikus.: Gosalaitzin,

gosaldat. (azkuŕi): *izond.* Gosaltzeko deitua dagoena. : Gosaltiaŕ.

gosaldu. (azkuŕi): *ad.* Goizeko lenengo janaria artu. j: Gosaltu, barautsi.

gosaldu-zaafa. (azkuŕi): *frond.* Askoz lenago gosaldu duena.

gosalgarai. (azkuti): *iz.* Gosaria artzeko ordua.: Gosalordu.

gosalketa. (azknŕi): iz. Gosaltzearen egipena. Gosarita.

gosalondo. (azkuŕi): *adond.* Gosaldu ondoren.

gosalordu. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Gosalgarai.

gosaltegi. (azkuŕi): *iz.* Gosaltzeko tokia.

gosaltiau. (azkuŕi): *izond.* Tkus.: Gosaldaŕ.

gosaltze. (azlnzŕi): *iz.* Gosaria artzearen egipena.

gosandra, (zintzuŕ): *iz. ikus.:* Zintzuŕ.

gosari. (azkaŕi): iz. Goizeko Lenengo janaria. j: Gosal, otainen.

gosari-izki. (azkuŕi): *iz.* Gosari ari.n-arina. I: Ikus.: Gosal-izki. j: Gosal-uxi, gosarin.

gosarilege. (azkuŕi): *iz.* Eguneroko gosaria.

gosaria. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Gosal-izki. I: Gosal-uxi, gosari-izki.

gosarita. (azkuŕi): *iz. ikus.:* Gosalketa. Gosari txikia.

gosaritan ari. (azkuŕi): ***ad.*** Gosaltzen ari-izan.

gosaritxiki. (azkuŕi): *iz.* Oso gutxi jaten dan gosaria.

gosayo. (azkuŕi): *ŕzond.* Ikus.: Gosaildu. Gosailo, gosailu.

gose. (jangura): *iz/izond.* Jateko gogo ta beaŕa. j: Zerbalteraku gogo bizia, j; Gosebera dana. j: Fangal, betiri santi, betiri sants, xanixin, xantxo, sabet-zoŕi, tripa-zofi, urdailen. (gura): *izond.* Andinai. // "Goseak amikatu", "Goseak argilata", "Goseak kalikatu", "Goseak it" = gose-goti izatea.

gose-aldi. (jangura): *iz.* Gosc-izatearen atdia.

gose-amikatu. (jangura): *izond* Bras.: Gosebera. I: Gosedun, gose-it, gosejan, gosejankin, goseti, gose-amoŕatu, goseakila, gosekila.

gose-amofatu. (jangura): *izond* Ikus.: Gosebera. j: Gosedun, gose-il, gosejan, gosejankin, goseti, gose-amikatu, goseakila, gosekila.

gose-beaŕ. (jangura): *iz.* Ikus.: Jangura. Gogo-gizi, gose-bedaŕ.

gose-bedaf. (jangura): *iz.* Ikus.: Gose beaŕ. j: Gose-belaŕ, gosegaŕi, gosegoŕi, goseakila, gosekila.

gose-beaaŕ. (jangura): iz. Gose-gose izatea. j: Gose-bedaŕ, gosegaŕi, gosegoti, goseakila, gosekila.

gose-bilo. (ule): iz. Gazteai goiko ezpain gañean sortzen asi zayen biloa.

gose-erazi. (jaugura): *ad.* Gosca sortu-crazi.

gose-gabetu. (jangura): *ad.* Jangura galdu.

gose-gogof. (jangura): *izond.* Gosearekikojasankoŕa dana.

gose-il. (jangura): *izond.* IKus.: Gosebera. j: Goscjan, goseti, gosedun, gosejankin, gose-anrikatu, gose-arnoŕatu.

gose-izan. (jangura): *ad.* Janguraz egon.

gose-min. (jangura): iz. Ikus.: Gosegati. Gosegoŕi, gosc-uts.

gose-pizgafi. (jangura): *izond.* Gosca soŕerazten duena. j: Gosc-piztutzaile.

gose-piztutzaile. (jangura): *izond.* Ikus.: Gose-pizgaŕi.

gose-txifinta. (jangura): iz. Ikus.: Gosexka. j: Gose-ziŕi, gose-ziŕista.

gose-uts. (Jangura): is. Ikus.: Gosegaŕi. Gosegoti, gose-min.

gose-zifi. (jangura): iz. Ikus.: Gosexka. j: Gose txiŕinta, gose-ziŕista.

gose-zifista. (Jangura): iz. Ikus.: Goscxka. j: Gosc-txiŕinta, gose-ziŕi.

gosea asestitu. (asetasun): *ad.* Gose s usc. j: Gosea ansi, gosea il ado iltxe, gosca kamustu edo kamustuxe.

gosea ausi. (asetasun): *ad.* Ikus.: Gosea asestitu.: Gosea ii edo iltxe, gosca kamustu edo kamustuxe.

gosca it edn iltxe. (asetasun): *ad.* Ikus.: Gosea asestitu. j: Gosea ansi, gosea kamustu edo kamustuxe.

gosea kamustu edo kamustuxe. (asetasun): *ad.* Ikus.: Gosea asestitu. Gosea ausi, gosea ii edo iltxe,

gosea lasterkatu edo lasterkatuxe. (Jangura): *ad.* Ikus.: Goseak argilatu. I: Goseak ibili, goseak il, goseak kalikatu.

goseak argilatu. (jangura): *ad.* Gose aundiaz egon. I: Goscak ibili, goseak it, goseak katikatu, gosca lasterkatr edo lasterkatuxe.

goseak ibili. (jangura): *ad.* Ikus.: Goseak argilatu. I: Goscak il, goseak kalikatu, gosea lasterkatu ado lasterkatuxe,

goseak ii. (jangura): *ad.* lkus.: Goseak argilatu. I: Goseak ibili, goseak kalikatu, gosea lasterkatu edo lasterkatuxe.

goseak kalikatu. (jangura): *ad.* ikus.: Goseak argilatu.: Goseak ibiii, goseak gosea lasterkatu ado lasterkatuxe.

goseakita. (jangura); *izand.* Ikus.: Gosebera. j: Gose-bedaŕ, gose-bulaŕ, gosekila.

gosebera. (jangura): *izond.* Gose-gose dana. j: Gosbera, gose-il, gosejan, goseti, gosedun, gosejankin, gose-amikatu, gose-am6istu, goseakila, gosekila, gosetsu.

gosebide. (jangura): *iz.* Gose-izateko bidea.

gosebiladun. (ule): *izond.* Bizaŕa sorizen ari zayon gaztea.

gosedun. (jangura): *izond.* Ikus.: Gosebera. j: Gose-it, gosejan, goseti, gosejankin, gose-ansikatu, gose-amoŕatu.

gosednra. (azkuŕi): *is.* Jateko gogoa.

gosegafi. (salokeri): *izond.* Ikus.: Gosezto. (jangura): *iz.* Ikus.: Gose-belaŕ, gose-bedaŕ, gosegoŕi, gose -rain, gose-uts, gose aundia. I: Iñoiz betetzen ez dan jalea.

gosegoti. (jangura): *iz.* Ikus.: Gosc-bclaŕ, gose-bedaŕ, gosegaŕi, gose-min, gose-uts.

goseilizalc. (Jangura): *izond.* Gosca kentzen duena.

gosejan. (jangura): *izond.* Ikus.: Gosebera, j: Gose-it, goseti, gosedun, gosejankin, gose-amikatu, gose-amoŕatu.

gosejankin, (jangura): *izond.* Emns.: Gosebera. j: Gosedun, gose-il, gosejan, goseti, gose-amikatu, gose-amoŕatu.

gosekada. (jangura): is. Goseen eŕenkada.

gosekalikatu.(jangura): *izond.* Goseagatik erdi ila dagoena.

goseketa. (Jangura): *iz.* Gose-aroa. j: Gosete.

goseki, (guru): *adond.* Oso gura aundia.

gosekila, (jangura): *izond.* Ikus.: Gosebera. I: Goseakila, gose-bedaŕ, gose-belaf, gosetsu.

gosepifika. (jangura): *iz.* Gosea notintzea.

goserik. (jaugura): *adond.* Gosez egotca.

gnsestu. (antzutasun): izond. Antzua dana.

gosetano. (azkuŕi): iz. Gosetean emandako azkuŕi-anoa oso neurtuta.

gosete. (jangura): iz. Gose-aroa. j: Ikus.: Goseketa, gosaketa.

goseti. (jangura): *izond.* Ikus.: Gosebera. I: Gose-it, gosejan, gosedun, gosejankin, gose-amikatu, gose-amoŕatu, goseakila, gosekila, gosctsu.

gosetsu. (Jangura): *izond.* ikus.: Gosebera. j: Goseti, gosekila.

gosetu. (jangura): *ad.* Jangura egin.

gosexka. (jangura): *iz.* Gose ariña. I: Gose-txiŕinta, gose-ziŕi, gose-ziŕista.

gosez. (Jangura): *adond.* Janguraz izatea.

gosezka. (jangura): *adond.* Gosca soŕerazten ari-izatea.

gosezto. (salokeri): *izond.* Salokeriz jaten duena. j: Gosegaŕi.

gosna. (bururdi): *iz.* Lumazko bururdia. I: Ikus.: Bururdi. I: Kozna, ilazki.

gosna-antzeko. (bururdi): *izond.* Bunurditurik dagoena.

gosna-ola. (bururdi): iz. Ikus.: Gosnagintza.

gosna-saltold. (bururdi): iz. Gosnak sattzen diran saltokia. j: Gosnategi.

gosna-saltzaile. (bururdi): *izond.* Gosnak saltzen dituena.

gosnagile. (bururdi): *izond.* Gosnak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond* Berbera.

gosnagintza. (bunardi): iz. Gosnaen lankuntza. j: Gosna-ola.

gosnategi. (bururdi): iz. Gosnak dagozen tokia. j: Ikus.: Gosna-saltoki.

gosnatu. (bururdi): *ad.* Bururditu. j: Ikus.: Bururditu.

gosnazko. (bunl^{y}di); *izond.* Gosnari dagokiona.

goso. (gazta): *ft.* Gauta-orni.

gotaintaL (biztanle): *izond.* Gotein etian jayo dana. j: Gotantaŕ.

gotaiñe. (eli): *iz.* Zuberoa'ko eŕi bat. 1: Gotafie.

gotaña. (urdai): *iz.* Urdayaren laŕu gogoŕa.

gotargi. (argi-aldi): *iz.* ikus.: Argi-aldi. Gogargi.

gotarkera. (erti): *iz.* Erdi-aroan sortutako erti-tankera.

gotaf. (biztanle): *frond.* Godoan eitian jayo dana.

gotase. (arindura): *iz.* Ikus.: Lasaupen. Gozagaŕi.

gotasetu. (arindura): *ad.* Lasaupena izan, cman, arts.

gotaskari. (arindura): *izond.* Lasaupena ernaten duena.

gotazterketak. (eraspen): /a. Gaga-jardunak.

goterkesle. (gaitzespen): *izond.* Eiiz-azterlea.

goterki. (eliz-nagusi): *iz.* Gotzain bati dagokion eskuera-luŕatdea. j: Goizai-batvti, gotzai-eŕi, gotzai-mende, gotzai-uri.

goterkiko. (eliz-nagusi): *izond.* Goterki bateko eiiztaŕa.

goteŕ-txadon. (eliza): *iz.* Gotzañari dagokion yauretxea. j; Gotertxaun.

goterixaumuru. (kaionjetza): *iz.* Eliz-baŕutian gotzañaren ordeko.

gotertxaun. (eliza): *lz.* Ikus.: Goteŕ-txadon.

gotertsaut. (auziratze): iz. Eliz-bafutiaren auzitegi.

gotertzaurkide. (auziratze): *Izond.* Eliz-baŕutiaren auzitegikoa dana.

goteun. (inrkoitz deun): *iz.* Ikus.: Gogo dean.

goteunge. (txeŕen): *iz.* Ikus.: Txefen. Galtzagoŕi.

goteungedun. (txeŕen): *izond.* Goteungea daukana.

gotilun. (atsekabe): *izond.* Itun dagoena.

gotilundu. (atsekabe): *ad.* itundu.

gotorgafi. (sendotasun): *izond.* Sendo biurtu ditekena.

goterki. (sendotasun): *izond.* Sendotasunez ari-izatea.

gotorkidin. (indaf): *izond.* Indartu ditekena.

gotorkizun. (indaŕ): *izond.* Indarturik izango daua.

gotoŕ. (soin); *izond.* Soin aundia daukana. j: Gorgai. (leyaltasun): *izond.* Leyala dana. (aŕokeri): *JJ izond!* Afoa dana. (zofoztasun): *izond.* Zototza dana.

gotofegitu. (azkura): *ad.* Geyegi azi.

gototeti.(gogortasun): *izond.* Gogortasunez ari dana.

gotof-ezin. (babespide): *izond.* Babespidetu ezin ditekena.

gotof-leku. (babespide): *lz.* Babespidetrurik dagoen tokia.

gotorsko. (sendotasun): *izond,* Sendotxoa dana.

gotortasun. (sondotasun): *iz.* Ikus.: Sendotasun.

gotortu. (iudat): *ad.* Marduldu, sendotu. (sendotasun): *ad.* Sendotasuna eman. (geikantza); Jj *ad.* Koskortu, taŕotu.

GOTORTZA. iz. Gauza baten ziurtasuna egiztatzearen egipen eta ondorioa. I: Gauza baten ziurtasunaren egiztapen beŕia. I: Eliza katolikoaren ikurtona; beraren bitartez ugutzean siñismena artu duenak bertan sendotasuna bereganatzen du. I: Sendespen,sendotze./1(aldintasun), (argibide), (bayetza).

gotortze. (indaŕ): *iz.* Maldultzea, sendotzea.

gotseme. (aitabitxi): *iz. Ikus.:* Egutseme. Eguz-auŕ, eguz-seme, semebitxi, gazeme, goaz-seme.

gotuts. (arima): *la.* Utsa don gogoa.

gotzai-aldeko. (eliz-nagusi): *iz.* Gotzaiñaren etxekoa dana.

gotzai-aldi, (eliz-nagusi): ***iz.*** Gotzaiña izatearen aldia. J: Gotzai-aro, gotzain-aldi.

gotzai-alki. (eliz-nagusi): La. Elizan gotzaiñarentzat dagoen aulkia. J: Gotzain-aulki.

gotzai-aro. (eliz-nagusi): iz. Ikus.: Gotzai-aldi.

gotzai-auzitegi. (eliz-nagusi): *iz.* Eliztaŕen auziak ikusteko dagoen auzi-maya.

gotzai-baimen. (eliz-nagusi): Gotzaiñak ematen dams_ baimen.

gotzai-baŕati. (eliz-nagusi): *iz.* Ikus.: Goterki. I: Gotzai-eŕi, gotzai-mende, gotzai-uri.

gotzai-buru. (eliz-nagusi): *iz.* Ikus.: Gongotzain. Goigotzain, gongolzai, gotzain-burn,len-apezpiku.

gotzai-burugo. (cliz-nagusi): Gongotzaiñaren nagusitasun. 1: Gotzai-burutza.

gotzai-buruko. (eliz-nagusi): *iz,* Gotzaiñek elizkizunetan erabiltzen duten kapel berezia.

gotzai-burutza. (eliz-nagusi): *iz.* Eliz-nagusiaren nagusitasuna. j: Ikus.: Gotzai-burugo.

gotzai-dei. (eliz-nagusi): iz. Gotzaiñak egiten duen deya.

gotzai-eliz. (eliza): *iz.* Gotzai-bafuti bateko eliz nagssia.

gotzai-erestun. (ereztun): *iz.* Gotzañaren ereztun berezia.

gotzai-efl. (eliz-nagusi): *iz.* Ikus.: Goterki. Gotzai-baŕati, gotzai-monde, gotzai-uri.

gotzai-etxe. (eliz-nagusi): *iz.* Gotzaiñaren jauregia.

gotzai-gabeko. (eliz-nagusi): Gotzaiñik ez daukan gotzai-baŕutia.

gotzai-gai. (eliz-nagusi): *iz.* Gotzaiña izango dana.

gotzai-gutun. (eliz-nagusi): *iz.* Gotzaiñak here eliztafai egiten dien gutuna. : Gotzai-idazki.

gotzai-idazki. (eliz-nagusi): *iz.* Ikus.: Gotzain-guttm.

gotzai-ikuste. (eliz-nagusi): Gotzaiñak bete gotzai-baŕutiko eliza bati egiten dion ikustea.

gotzai-izenak. (eliz-nagusi): *iz.* Gotzai-bafuti baten gotzaiñen izenak. J: Gotzai-izendegi, gotzai-Leto, gotzai-zeŕeuda.

gotzai-izendegi. (eliz-nagusi): iz. Ikus.: Gotzai-izenak. j: Gotzai-leŕo, gotzain-izendegi, gotzai-zeŕenda.

gotzai-jantzi. (eliz-nagusi): *iz.* Gotzaiiiak elizkizunetan erabiltzen duen jantzi berezia.

gotzai-lagun. (eliz-nagusi): *iz.* Ikus.; Gotzaide. : Gotzaikide.

gotzai-leŕo. (eliz-nagusi): iz. ikus.: Gotzai-izenak. J: Gotzai-izendegi, gotzai-zeŕenda.

gotzai-makil. (eliz-nagusi): *iz.* Gotzaiñak elizkizunetan erabiltzen duen esku-makil berezia. I: Gotzain-makil, gotzai-ue.

gotzai-mende. (eliz-nagusi): iz. Ikus.: Goterki. ; Gotzai-bafuti, gotzai-eñ, gotzai-uri.

gotzai-meza. (meza): iz. Gotzaiñak ematen duen meza.

gotzai-oaŕ. (eliz nagusi): *iz.* Gotzaiiiek egiten duten oarpena.

gotzai-txadon. (eliza); iz. Eliz-baŕutiko eliza nagusia.

gotzai-ue. (eliz-nagusi): *iz. Ikus.:* Gotzai-maid!. J: Gotzain-makil.

gotzai-uri. (eiiz-nagusi): *ft.* Ikus.: Goterki. j: Gotzai-baiuti, gotzai-eŕi, gotzai-mende.

gotzai-zeŕenda. (eliz-nagusi): *iz.* Ikus.: Gotzai-izenak. I: Gotzai-izendegi, gotzai-leŕo.

gotzaidazlci. (eliz-nagusi): *iz.* Gotzaiñak bere eliz-baŕutikoei egiten dien gutuna.

gotzaide. (eliz-nagusi): *iz.* Beste gotzain batekin gotzai-baŕuti berean dagoen gotzaiña. Gotzaikide, gotzai-laguu.

gotzaidi. (eliz-nagusi): iz, Gotzaiñen mulizoa.

gotzaidun. (eiiz-nagusi); *iz.* Goterki betea.

gotzaigo, (eiiz-nagusi); *iz.* Gotzabiaren nagusitasuna. I: Gotzaingo, gotzaintza.

gotzaikide. (eliz-nagusi): *iz.* Ikus.: Gotzaide. Gotzai-lagun.

gotzain. (eliz-nagusi): *iz.* Eliz-baŕuti bakoitzean e1iz-nagusia dana. Apaizpiko, apezpiku, apez-geyen, apezkupu, eliz-artzai, artzauŕe, gotzai, gotzale, turdun, ipizpiku.

gotzain-agiri. (eliz-nagusi): *iz.* Gotzaiñak egindako idazkia.

gotzain-huruin. (eliz-nagusi): *iz.* Gotzaiñaren kapel berezia.

gotzain-buruindun. (eliz-nagusi): Burua jantzita daukan gotzaiña.

gotzaindegi. (eliz-nagusi): *iz.* Gotzaiña geyenetan bizi dan tokia.

gotzaindu. (eliz-nagusi): *ad.* Gotzaiña lusters eldu. I: Gotzaitu.

gotzaiñeraz. (eliz-nagusi): *izond.* Gotzaiñari dagokionez ari-izatea.

gotzaitza. (eliz-nagusi): *iz.* Ikus.: Gotzaigo. Gotzaingo.

gotzari. (saristatze): *iz.* Eliz-gizonek arizen duten lan-saris.

GOTZON. *ft.* Vainkoa'k sortutako, Donold'ko gogo utsa dan izakia. Angell'. II (donoki), (uzkurtzizti),

gatzon-legez, (gotzon): *adond.* Gotzonak bezela ari-izatea.

gotzon-oste. (gotzon): *iz.* Gotzonen kopurua.

gotzouen. (gotzon): *izond.* Gotzonai dagokiena.

gotzontzaŕ. (golzon): *iz.* Gotzonaren irudi aundia.

gotzuñ, (egazti): *iz.* Igeri-oinduna dan egaztia, aŕañak jaten dituena. j: Ikus.: Burmuin,

gonna. (ofiazpi): iz. Ikus.: Idulki. j: Gokaŕi.

gox. (egun): *iz.* lkus.; Goize. j: Goix, goxalde. (aintziñatasuu): *adond.:* Thus.: Goiz.

goxa. (egazti): iz. Egaztien kokatzea.

goxa-goxatu. (mokol): *ad.* Asko aŕokatu.

goxagaŕi.(gozotasun): *Izond* Gozatzekoa dana.

goxagirotn. (naretasun): ad, Naretu.

goxakeria. (gozotasun): *ft.* Melengea izatea, gozoegia.

goxakin. (gozagintza): *(rand.* Gozagintzan tan dagiena. J: Goxokin.

goxalde. (egun); iz. Ikus.: Goize. J: Goix, gox.

goxara. (gozotasun): *adond.* lkus.: Goxaro. j: Goxoro.

goxarbi. (landare): *iz.* Gurutzkaria dan laudarea; bere eta mamitsua, ia biribila dana zzzka-mizka bezela erabiltzen da.

goxaro. (gozotasun): *adond.* Gozotasunez ari-izatea. J: Goxara, goxoro.

goxatu. (arindura): *ad.* Ikus.: Arindu. (losintxa): *ad.* Amaren belaunen gañean aid batek leunketak artu; auŕen itza.

goxo. (gozotasun): *izond. Ikus.:* Gozo. j: Goxoiio. (atsegintasun): *izond* Atsegingaŕia dana. (naretasun): Jj *izond.* Narea dana; itxasoari buruz esaten da.

goxo-antzeko.(gozotasun); *frond.* Goxokara dana.

goxo-biurtzer. (gozotasun): *adond. la* goxo biurturik izatea.

goxo-eltze. (antoxin); iz, Goxokiz beterik dagoen eitzca.

goxo-eri. (eritasun): iz, Garnu geyegi ixurtzeaz ezagutzen dan eritasuua. I: Gozoeri, gozo-gaisoa,

goxo-esale. (gaztasun): *izond.* Gaalasanez mintzatzen dana.

goxo-gela. (gozotasnn): Iz. Goxokiak gertutzen diran gels. (: Goxo-gels.

goxo-ontzl. (gozotasun): *iz.* Gaxokiak gordetzeko ontzia,

goxo-oŕe. (air): *iz.* Goxogayaz egindako oŕea.

goxo-oŕeztu.(oŕe): *ad.* Goxogayaz ofea egin.

goxo-saltoki. (gozotasun): *iz.* Gaxokiak saltzen diran saltokia. I: Gozategi, gozo-saltoki, gozo-oretegi.

goxo-saltsari. (sukatde): *izond.* Elikatura on eta gozoak gertutzen dituena.

goxo-saltzaile. (gozotasun); *(road.* Goxokiak saltzen dituena.

goxo-uztai. (gozotasun): iz. Uztai edo obo antzera egiña dagoen goxokia.

goxoak. (gozoki): *iz.* Oñoñak,

goxodun. (gozotasun); *izond.* Goxokiak dauzkana.

goxoeri-aurkako. (eritasun): *izond.* Goxoeria sendatzekoa dana.

goxoeridun. (eritasun): *izond.* Goxoeria jasaten duena.

goxoerikenle. (eritasun): *izond.* Goxoeriaren aurka dana.

goxoezkof. (eritasun): *iz.* Ikus.: Eriezkof.

goxogailu. (gozotasun): *iz.* Ikus.: Gozagailu.

goxogaŕi. (limurtasun): *izond.* Legnntzen duena.

goxogile. (gozotasun): *izond.* Goxokiak egiten dituena. j: Gozagin, gozogile.

goxogintza.(gozagintza): *iz.* ikus.: Gozagintza. I: Gozogintza.

goxogoxo. (berantasun): *adond.* Geidi-geldi, pitinka-pitinka, pixkanaka-pixkanaka.

goxakara. (gozotasun): *frond.* Goxokiz atondurik dagoena. J: Goxo-antzeko.

goxokeria. (atsegin): *iz. ikus.:* **Atsegin.** j: Atsein.

goxoki. (gozotasun): *adond.* Gozotasunez ari-izatea.

goxokiztu. (gozotasun): *ad.* Goxokiz atondu. J: Goxoztu, gozakiztu,

goxolana. (gozoki): *iz.* Gozokiak egiteko Irma.

goxornizki, (salokeri): *izond* Litxarkeriak jateko zaletasuna duena.

goxoro. (gozotasun): *izond.* Goxo, atsegiña dana. I: Ikus.: Goxo, pro.

goxoro. (gozatasun): *adond.* Ikus.: Goxara, goxaro.

goxotarzun.(gozotasun): *in.* Ikus.: **Gozotasun.** j: Goxotasun, gozagaŕitasun.

goxotasun. (gozatasun): iz, Ikus.: Gozotasun. J: Goxotarzun, gozagaŕitasun,gozatasun.

goxotegi. (gozagintza): *iz.* Ikus.: Gozagintza. J: Gozokiak saltzen diran lokia.

goxotu. (gozotasun); *ad.* Goxo, gozo egin. j; Ikus.: Gozatu.

goxozale. (gozotasun): ŕzond. Goxoak artu maite duena.

goxoztatu. (gozotasun): *ad.* Goxokiz ontarazi.

goxoztu. (gozotasun): *ad.* Goxokiz atondu. J: Ikus.: Goxokiztu. Gozakiztu.

goxtiaŕ. (aintziñatasun): *izond.* Ikus.: Goiztaf. j: Goixtai, goixtiaŕ, goiztiaŕ,

goyabe. (egurki): *iz.* Exxegain baten abe nagusia. I: Goyaga, goizibi. (etxegain): *iz,* Berbera.

goyabertze. (zugatz): *iz.* Bero-aldeko zugatza.

goyadaŕak. (beso): iz. Besoak.

goyaga. (egurki): *iz.* Ikus.: Goyabe. j: Goizibi. (etxegain): *iz.* Barbera.

goyagai, (lan): *iz.* Arin egindako lava.

goyagaikari. (gogaldieza): *izond.* Arin, gogaldiezaz ari dana.

goyagafi. (nafiokera): *izond.* Nafiokeraz ianegiten duen Goyegaŕi.

goyak jo ta beak jo. (bero): *adond.* Beroki itzegiten ari-izatea.

goyak-gora. (igoera): *adond.* Igoten ari-izatea.

goyalde. (tai^{g}a): *adond.* Tontofetik urbil.

goyaldeko. (Euŕalde): *izond.* Ipaŕaldekoa dana.

goyaldi. (indaf): *iz.* Zerbait gogo-indafez artzearen egipena.

goyaldiz. (indaŕ): *adond.* Zerbait gago-indafez artzean ari-izatea.

goyan. (leku): *iz.* Goiko tokian. js Goyen, goyean,

goyan-beyan skin. (isikortasun): *ad.* Neufiz gain leyatu. j: Goyan-bean skin.

goyanditua, (almen): *izond.* Besteak baño almen aundiagoa duena.

goyanengo. (goitegi): *iz.* Ikus.: Goitegi. ^: Goiburu, goyanen, goitilu.

goyanengotik egin. (zorotasun): *ad.* Ero biurtu.

goyangcru. (gotzon): *iz.* Gongotzon.

goyara. (txairotasun): *izond.* Lerdena dana. j: Txairotasuna duena. (ayuŕi): *izond* Ayuñ onekna dana. (egu): II iz. Eguraldi on eta atsegiña. j: Guyana.

goyarduradun. (buruzagi): *izond.* Zerbaiten ardura ta zuzenbidea zaintzen dituena,

goyargi. (argi): *iz.* Yainkoa'gandik datofen argia. : Goi-areas, goi-ats, goi-buita, goi-bultza, goi-isuri. (egu): *iz.* Odeirik gabe dagaen ortzia.

goyargitu. (argi-aldi): *ad.* Yainkoa'k argitu.

goyargiz. (argi): *adond.* Yainkoa'gandik datofen argiaz ari-izatea.

goyargizko. (argi): *izond.* Yainkoa'gandik datoŕen argiaz agertzen dana.

goyarin. (zorotasun): *izond.* Znro bat bezela ari dana.

goyarka. (bofoka): *iz.* Alkaŕbotatzeko bofoka. j: Goika.

goyaf, (ostagizti): *iz.* Eguan gertatzen dan agerkaria. j: Ostagi, zeru-aldi.

goyad. (iuŕaide): iz. Giopuzkoa'ko lufaldea. j: Guyed,

goyartu. (gurenda): *ad.* Gureuda lortu. (biuŕitasun): *ad.* Binfitasunez ad-izan. (jabego): II *ad.* Gaindu, nausitu.

goyartu-eziña. (jabego): *izond.* Gaindu, menperatu ezin ditekena.

goycgi. (goyera): *adond* Goyeraegi.

goyek. (izenorde): *izond.* Oyek itzareii aidaketa.

goyemat. (emanketa): *iz.* Yainkoa'k sorkariari doarik egiten dion einaitza.

goyen. (goyera): *izond.* Gorenekoa dana. I: lints.: Goyera, (bikaintasun); *izond,* Ikus.: Auta. (leku): jj *in.* Ikus.: Goyan.

goyen-alde. (goyera): iz. Goyen-goyenekoa dana.

goyen-aldi. (goyera): iz. Eldu diteken goyena.

goyen-be^{y}an. (goyera): *adond.* Goitik bera. j: Goyen-beyan.

goyen-goyenaz. (geikuntza): *adond.* Geyenean.

goyen-kale, (kale): *iz.* Goiko kale.

goyen-sari. (ordaintza): *in.* Lenengo saris.

goyen-une. (goyera): *iz.* Izan diteken toki goyenena.

goyen-ufcn. (abesti): *izond.* Abetzoli ta abes-goren arteko aotsa.

goyen-ufendun. (abesti): *izond.* Goyen-uŕen aotsa duena.

goyenbafen. (maids): *in.* Ikus.: Aldapa. (mugadura): ŕz. Mugak. I: Goi-bafenak. (erabaga): jl *adond.* Erabagaz ari-izatea.

goycnde. (duintasun): *iz.* &us.: Duintasun.

goyendeko. (duintasun): *izond.* Yaukala dana.

goycndu. (auŕcrakuntza): *ad.* Ikus.: Auŕeratu.

goycndura. (goitiko): *iz.* ikus.: Goitinai. I: Goaindidura, goridura, gogaindera.

goyeneko. (iuŕ-lantze): *izond.* Layaz luf-Iantzean auŕcan dagoena. I: Goilari. (goyera): *izond.* Goyen-goyenean dagoena. j: Goyengo.

goyenez. (goyera): *adond.* Geyen-geyena izan diteken goyeraz ari-izates.

goyengafi. (iguintza): *izond.* lguintza soŕeraztcn duena. j: Goaingafi.

goyengo. (goyera): *izond.* Ikus.: Goyeneko.

goyeuik. (goyera): *adond.* Goyen-goyenean ari-izatea.

goyensari. (ordaintza): *iz.* Lenengo saria.

goyentasun. (bikaintasun): *iz.* Ikus.: Bikaintasun. I: Goyentza.

goycntsu. (bikaintasun): *izond.* Oso bikafia dana.

goyentza. (amai): *iz.* Biziaren amaya. (bikaintasun): *in.* Ikus.: Bikaintasun. Goyentasun.

goyentzi. (aomen): *iz.* Ikus.: Aomen.

GOYERA. *iz.* Lufaren iraitzetik gauza batek duen goramena. : Gorputzen kaizua, beren oñaŕitik zut eta neurtua dana. : Aidearen goiko aides, lufctik arartca naikoaz ikustatua. j: Tontoŕa. j: Ortzi-mugaren gañetik izafck, begiratzen duenaren meridianutik igarotzean dutena. j: Andiera, eregitasun, gain, gora, gainde, gaindegi, gairtara, gaindura, gaintza, gara, garayera, goi, goibe, goyen, gain, goyune, goons, gooratasun, goradura, gorago, goragune, goralgo, goratarzun, goratasun, goraxeaga, gorenta, gorune, goratz, maim, puyo. (amiltegi), (aundiera), (azkura), (giro-neurkin), (irudi), (kaizu), (Luzern), (mendi), (mugadura), (nagusitasun), (neuŕi), (neuŕizti), (sakonera), (soin), (tokielesti), (tontoŕ).

goyera-giro. (egurasti): *iz.* Goyera-egurastia.

goyeragin. (argi-aldi): *ad.* Goitik datoŕen argiak eragin.

goyeragite. (argi-aldi); *iz,* Goitik datoŕen argiaren egipena.

goyerantzun, (erantzupen): in. Yainkoa'ren izenean edo yainko-aizunen izenean ematen dan erantzunpena. j: Goi-itz.

goyeratu. (igoera): *ad, Jaso,* (Motor); *ad.* Tontoferano eldu.

goyerazi, (gurenda); *ad.* Gurenda lortu-erazi.

goyere. (egu): *iz. Ilnrs.;* Goyara. (paz): *izond.* Alaya dana.

goyeredura. (poz): iz. Alaitasun uarea.

goyerctu. (poz): *ad.* Alaitu, poztu. (naretasun): *ad,* Naretu,

goyefe. (hero): *izond.* Sargori dagoena.

gayeñ. (luialde): *iz.* Goyan dagoen lufaldea. {; Gaiñeŕi.

goyeñko. (biztanle): *Izond.* Goyeŕi'an bizi edo jayo dana. : Goyefitiko.

goyefitaf. (biztanlc): *izond.* Goyefi'an jayo dana.

goyedtiko. (biztanle): *izond.* Ikus.: Goyefiko.

goyesgafi. (gorantza): *izond.* Garatua izateko duifia dana.

goyespen, (gorantza): *iz.* Ikus.: Goyeste.

goycste. (gorantza): iz. Goratzearen egipena. j: Goyespcn.

goyetara jo. (gorabide): *ad.* Gorabidea egin.

goyctsi. (gorantza): *ad.* Gorantza egin.

goyune. (goyera): iz, ikus.: Goyera.

goza. (gozotasun): *izond.* Gozo itzaren aldaketa.

goza-giro. (gogo-aldart0): *iz.* Gogaldi ona.

goza-min. (gozotasun): *izond.* Ikus.: Gozo-minkaitz. j: Gozo-gaŕatz.

goza-mizke. (gozotasun): *iz.* Mizkineria.

gozadun. (aŕaitasun): *izond.* Aŕaitasunez ari dana.

gozadura. (otzandura): *iz.* Zerbaiten taztasun edo mutiritasuna gutxitzea.

gozaga. (karastadura): *izond.* Karatsa dana. j: Karastaduraz ari-izatea. Gozaka. (luŕ): *izond.* Gaizki zainduta dagoen luŕa. (lanabesa): Ondo gozatuta ez dagoen tresna.

gozagabe. (ozarkeri): *izond.* Ikus.: Gozagatx. j; Gozagaitz, gozakaitz, gozaka€x, gozogaitz.

gozagabetasun. (ozarkeri): *iz.* Gozotasunik ez duena.

gozagabetu. (ozarkeri): *ad.* Gozotasun guzia galdu.

gozagal, (gozolasun): *izond.* Gozatzen duena; gozatzekoa dana.

gozagailos. (arindura): *iz.* Lasaupenaren egipena.

gozagailu. (gozotasun): *iz.* Gozaeraztekoa dana. j: Goxogailu, gozagaĺu,

gozagaindu. (gozotasun): *ad.* Zerbait gañetik goxoz goxalu.

gozagaintxa. (gozotasun): *iz.* Goxokiz egindako orca. j: Gozagaintxo.

gozagaitz. (ozarkeri): *izond.* Ikus.: Gozagabe. j: Gozagatx, gozakaitz, gozakatx, gozogaitz. (gozotasun): *iz.* Eresgalu *bat* gozagaizturik geratzearen egipen eta ondorioa. j: Ez-doiñu.

gozagaitzez. (crest): *adond.* Ereskailzez ari-izatea. j: Gozagaizki.

gozagnitzkeria, (ozarkeri): *ft.* Ozarkerizko jokera.. I: Gozagaizkeria.

gozagaizki. (crest): *adond.* Ikus.: Gozagaitzez.

gozagaiztasun. (iaztasun): *iz.* Gozamencan laztasnna.

gozagaiztu. (gozotasun): *ad.* Eresgalu batek gozotasuna galdu. (sumin): *ad.* Sumindu,

gozagafatz. (ozarkeri): *iz.* Ikus.: Ozarkeri. j: Gozakaitzkeria.

GOZAGAŕi. *iz.* Seska berezi, udarbi ta beste belarki batzuetatik ateratzen dan gaI sendaŕ, oso gozoa tn urtan eta beste ubiletan urtzen dana. j: Azukara, azukre. (otz): iz. Otz atsegiña. (arindura): Ij *iz.* Pozbidea. j: Gozakari, lasaupen, gotase, pozgaŕi. (atsegin): *izond.* Atsegiña dana. (otzandura): *Load.* Otzandu ditekena. (ongaŕi): (iz. OngaiĺUa. I: Ikus.: Ongafi. (obekuntza): (iz. Anabaka. Il (eyeraldi), (gozagintza), (gozotasun), (seska). (aŕsegin): j; *Load.* Atsegiiia dana. (otzandura): H *izond.* Otzandu ditekcna.

gozagañro. (gozotasun): *adnnd.* ozotasunez ari-izatea.

gozagafitasun. (gozotasun): *iz.* Ikus.: ozotasun. j: Goxotasun, goxotarzun.

gozagaŕitu. (gozamen): *ad.* Aokeraz ari.-izan.

gozagaŕiztatu. (gozotasun): *ad.* Gozatu, goxagat`i egin edo biurtu. Gozagafiztu.

gozagañztu. (gozotasun): *ad.* Ikus.: Gozagaŕiztatu.

gozagatasun. (ozarkeri): *iz.* Ikus.: Ozarkeri. j: Gaŕaztasuna, ozpintasun.

gozagatu. (ozarkeri): *ad.* Gezatu, kemindu.

gozagatx, (ozarkeri): *izond.* Ozaŕa daua. Gozagabe, gozagaitz, gozakaitz, gozakatx, gozogaitz. (tut): *iz.* Gogoŕa dan Iota. j: Gozakaitz,

gozage. (karastadura): *izond.* Gaŕatza dana.

gozagetn, (karastadura): *ad.* Gaŕaztu, karastu.

gozagin. (gozotasun): *izond.* Ikus.: Goxogile.

GOZAGINTZA, *iz.* Gozoki to mota guzietako goxoak dagizkien ola. Goxotegi, goxogintza, gozakintza, gozaki-ola. II (gozoki), (gozotasun), (opil), (zartaiki),

gozagoiti. (aragi-ifits): *Load.* Argikoya, lizuna dana.

gozailu. (lcngorakortasun): *izond.* Bemtzean, gogortasun eta lengorakortasuna artzen dituena, geyenetan metalak izaten dirala. (gozotasun): *izond.* Gozoa dana. I: Gozatzen duena. (naretasun): jj *izond.* Narea dana.

gozaindetxo. (kirio): *izond.* Zaintsutxoa dana.

gozaita. (aitabitx1): *iz.* Ikus.: Aitabitxi. Ugazaita, uguzaita.

gozaka. (karastadura): *izond.* ikus.: Gozaga.

gozakai. (arindura): *iz.* Ikus.: Lasaupen. Gozakari.

gozakaitz. (ozarkeri): *izond.* Ikus.: Gozagatx. I: Gozagabe, gozagaitz. I: Gozakatx, gozogaitz gozokaitz. (luŕ): *iz. ikus.:* Gozagatx.

gozakaitzaldi. (sumin): *iz.* Sumindura-

gozakaitzkeria. (ozarkeri): iz. Ikus.: Ozarkeri. j: Gozakaiztasun, gozagaŕatz.

gozakaltzkiro. (ozarkeri): *adnnd.* Ozarkeriz ari-izatea.

gozakaiztason. (ozarkeri): *iz.* ikus.: Ozarkeri. j: Gozakaitzkeria.

gozakaiztu. (atsekabetasun); ad. Ikus.: Atsegabetu. j: Atsegetu.

gozakari. (arindura): iz. Ikus.: Lasaupen. Gozagañ, gozakai.

gozakatu. (Id): *ad.* Luis asko gogortu.

gozakatx. (ozarkeri): *izond.* Ikus.: Gozagatx. j: Gozagabe, gozagaitz, gozakaitz, gozogaitz.

gozakeria. (gozotasun): *iz.* Melenga izatea.

gozaketa. (gozotasun): *iz.* Gozotasun egitea.

gozaki. (gozotasun): *iz.* Jateko gozoa dana.

gozaki-gile. (gozagintza): *izond* ikus.: Gozogin.

gozaki-ola, (gozagintza): *iz.* ikus.: Gozagintza. I: Gozakintza.

gozaki-ontzi, (gozotasun): iz. Gozogaŕia eukitzeko ootzia.

gozakin. (buno-irin): *iz.* lkatz-gayaren ekaya, enpesaren egitura antzekoa duena.

gozakintza. (gozagintza): *iz.* Ikus.: Gozagintza. j: Gozaki-ola.

gozaltlztu. (gozotasun): *ad.* Ikus.: Goxokiztu. j: Goxoztu.

gozalmf. (sotiltasun): *izond.* Sotiltasunez eŕaz ari dana.

gozakortasun. (so€iltasun): iz Sotiltasnnez ari-izateko berezkoa dan jokers.

gozakortu. (sotiltasun): *ad.* Sotiltasunez efaz ari-izan.

gazalaba. (aitabitxi): iz. Ikus.: Alaatxi. 1: Alaba bitxi, gazalaba, ozalaba.

gozaldt, (arindura): iz. Soin naiz gogoaren oñazean arindnra-unc-aldia.

gozalditu. (jotasbide): *ad.* Jolasbidean ari-izan.

gozale. (azkud): iz. Zefientzako janaria. j; Tkus.: Ozala, ozale.

gozama. (aitabitxi): iz. Ikus.: Amabilxi. Gazama, ugazama, ozama.

GOZAMEN. iz. Mingañean bereziki dagoen gorputzaren konortea, gauzaen aokera oartzeko dam. I: Gauzack duten aokera. j: Atsegin, gozaldia. j: Edeŕa ta itxusia dana ikusteko ta on-irizteko almena. ; Besteren gauza erabiltzeko eskubidea, ta, audeatu gabe, bare ekoizteak ustiatzeko cre. Edozeretik ateratzen diran ongailasunak. I: Aokera, gozo, gozatze, gozera, jasta, gozaŕ, milixkada, txastamen. (taŕitadura): iz. Gogo bero. (obari): *iz.* Txiñaren mozkiña. (gozotasun): (j iz. Eztitasun, esku-atsegin. (zorion): II iz. Doatasun, (jabetza): II *iz.* Jabetasun, eukitze, ogasun. (losintxa): j iz. Pereka. (ukantza): *(iz.* Eukitzea. (ondasun): iz. Onibaŕa.1/ (erabilkustza), (konormen), (ongaitasan), (yaraunspen).

gozamen gone. (gozamen): *iz.* Gozamena artzeko iraitza.

gozamen-gabe. (gozamen): *iz.* Gozamenik ez izatea. I: Gozorik-eza.

gozamendari. (gozamen): *izond.* Beste batena dana gozatzen duena. Gozamenduu, gozamenari.

gozamendun. (gozamen): *izond* Ikus.: Gozamendari.

gozameneza. (gozamen): *iz.* Gozamenerako konormena ez izatea.

gozamenezko, (gozamen): iz. Beste baten izanda, gozatzen dana.

gozande. (atsegin): *iz.* Atsegiña dana.

gozandu. (atsegintasun): *ad.* Ikus.: Atsegin-izan. Atsegindu.

gozaratu. (losinixa): *ad.* Leunketa egin.

gozarazi. (atsegintasuu): *ad.* Atsegia-eragin. : Gozerazi.

gozarazie. (atsegintasun): *izond.* Atsegin-eragiten duena.

gozarazte. (atsegintasuu): *iz.* Atsegin-eragitea.

gozaro. (gozotasun): *adond.* Gozotasunez ari-izatea. I: Gozoki, gozoro.

gozarotsu.(gozotasun): *izond.* Gozotasunezkoa dana.

gozarotu. (emanketa): *ad.* ikus.: Bczuzatu.

gozarpen. (gozamen): *iz.* Aokera artzearen egipena.

gozaf. (gozotasun): iz, Ikus,: Gozamen, ^: Gozatze.

gozartu. (atsegintasun): *ad.* Atsegintasunez bete.

gozartze. (atsegintasun): *iz.* Atsegintasuna izatea. j: Gozaŕ.

gozatasun. (gozotasun): iz. ikus.: Gozotasun. : Goxotasun,

gozategi. (gozagintza): iz. Goxokiak saitzen diran saltokia. I: Gozotegi, goxo-saltoki, gozo-saltoki, gozo-oretegi.

gozatsu. (lanabesa): iz. Otzberoan ongi dagoen lanabesa zoŕotza. (atsegin): *izond.* Atsegiña dana. (mardultasun): iz. Mardula dan luŕa. (atsegintasun): *adond.* Atsegintasunez ari-izatea. (sotiltasun); II *izond.* Sotila dana.

gozatu. (lanabesa): *ad.* Lanabesa zoŕotz bat otzberoan ongi jar', 1: Zaporatu. (bero): *ad.* Berbera. (ongaŕi): II *ad.* Lufa ongaiitu. (aŕaitasun): 11 *ad.* Maya biurtu. (arindura): *(ad.* Lasaupena eman. (gozotasun): II *ad.* Gozotasuna artu. 1: Goxotu, gozotu, piltxikatu, zaporatu. (gozamen): II *ad.* Beste baten gauza erabiltzeko eskubidea izan.

gozatzailc. (gozotasun): *izond.* Goza-eragiten duena. I: Gozatzale. (arindura): *izond.* Lasaupena ematen discos. I: Gozatzale.

gozatze. (gozamen): *iz.* Ikus.: Gozamen. Gozo, jasta, txastamen.

gozanne. (txanga): *iz.* Arbiak ebakitzeko aiztoa tinkotzcn dan tokia.

gozera. (gozamen): iz. Ikus.: Gozamen, Gozo.

gozke. (karastadura): *izond.* Miugotsa dana. (mingaztasun): *izond.* Mingatza dana.

gozkoŕi. (odei): iz. ikus.: Azkofi. Ozkoŕi.

goznaf. (gogaketa): iz. Ikus.: Gogaldi. I: Gogarte.

goznartu. (gogaketa): *ad.* Gogaldia egin.

gozo. (gozotasun): *izond* Gozotasuna duena. I: Goxo, goxoño. (gozamen): *bond.* Gozamenari a€segin zayona. 1: Ikus.: Gozamen. j; Gozatze, gozcra. (bero): II *iz.* Lanabesa zoŕotz bat otzberoan ongi egotearen egipena. (marduttasun): *izond.* Mardul, erabiltzeko eŕeza dana. (atsegin): *frond.* Atsegiña dana. (win): *(iz.* Ikus.: Gerli. (emantza): II iz, Esne, artile ta kumaen bider. ardiek emateu duten ekoizpena. (lisle): II iz. Zerki onena. (altti): iz. Atsegiña dan aldia.

gozo eretxi. (gozamen): *ad.* Zerbaitean gozamena aurkitu. j: Gozo eritzi.

gozo gaiztoko. (gozamen): *bond.* Aokera Ixafa duena.

goza-am. (gnzotasun): iz. Lego,' eta apotza dan ofea, zuringo ta ur-gozogaŕiz egiten dana, ta nra gozatzeko erabiltzen dana.

gozo-emaile. (gozotasun): izond. Gozotasuna ematen duena.

gozo-gafatz. (gozotasun): *izond.* Ikus,: Gozo-minkaitz. j: Goza-min.

gozo-gayak. (gozotasun): *iz.* Goxokiak.

gozo-gozoki. (gozamen): *adond.* Gozamenez ari-izatea.

gozo-jatun. (gozotasun): *izond.* Goxokiak jaten ditucna.

gozo-kifi. (gozotasun): *iz.* Txiki ta margo batzuetakoak diran goxoak.

gozo-madari. (gozotasun): iz. Gozoa egiteko egokia dau madaria.

gozo-minkaitz, (gozotasun): *frond.* Erdi gozo ta erdi gafatza dana. I: Goza-min, gozo-gaŕatz,

gozo-neurkin. (gazotasun): iz. Ubii batenn dagoen gozogaŕia jakiteko ianabesa berezia.

gozo-okin. (gozotasun): *izond.* Gozo, gozoki ta abaŕ egiten dituena. I: Gozokin.

gozo-ontzi. (ontzi): *iz.* Goxoa eukitzeko ontzia. E: Gozuntzi.

gozo-opil. (gozotasun): iz. Cozen clan opila. I: Gozopil.

gozo-oretegi. (gozotasun): *iz.* ikus.: Goxo-saltoki, ; Gozo-saltoki, gozategi.

gozo-saltoki. (gozotasun): *iz.* Ikus.: Goxo-saltoki. : Gazategi, gozo-oretegi.

gozo-saltzaile. (gozoki): *bond.* Gozokiak saltzen dituena.

gozoalat. (scndotasun): *ad.* Zerbait artu edo cinan sendoki. I: Gozualat.

gozoan. (gozamen): *adond.* Cozamenez ari-izatea.

gozodun. (gozotasun): *bond.* Gozogaŕia daukana.

gozoegl. (gozotasun): *bond.* Gozotasun geyegi duena.

gozoeri. (eritasun): iz. Ikus.: Goxo-eri.

gozoeridun. (eritasun): izond. Gozoeria daukana.

gozogabe. (cumin): *izond.* Ayufi onekoa ez dana.

gozogabetu. (semin): *ad.* Gogaikaŕia blotto.

gozogaitz, (ozarkeri): *izond.* Ikus.: Gozagatx. 1: Gozagabe, gozageitz, gozakaitz, gozakatx.

gozogaŕi. (gozotasun): iz. Seska-mota batetik, udarbi ta baste belarki batzuetatik ateratzen dan gai sendaŕa, oso gozo tc urtan urtutzen dana.

gozogin. (gozaginiza): *izond.* Goxokiak egiten dituena. ^: Gozaki-gile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

gozogozo. (gozotasun): *izond.* Oso gozoa dana.

gozogune. (gozotasun); *iz.* ikus.; Gozotasun. 1: Goxotasun.

gozokari. (gozotasun): *iz.* Arnari edo baste gauzaren bat gozatuta.

gozolcatu. (gozotasun): *ad.* Goaa-mizketak artu ta jan.

gozokeria. (atsegin): *iz.* Egiazkoa ez dan atsegiña.

GOZOKI. *iz.* kin eta gantzagezalez egindako area,geyenetan esne-gain edo gozoa dan beste gaya biltzen duena. j; Oaze. (gozotasun); *adond.* Gozotasunez ari-izatea. 1: Gozoro, gozaro.II(gozaginiza),(gozotasun), (opil), (sukaide), (zartaiki).

gozorik-eza, (gozamen): *iz,* ikus.: Gozamen-gabe.

gozoro, (gozotasun): *adond!* ikus.: Gozoki. 1: Gozaro.

gozoratu. (atsegin): *ad,* Atsegiñez bete.

gozoso. (poz): *izond* Pozgafia dana.

GOZOTASUN. *iz.* Eresgaluak doñu egokiaz jartzea, doñugalu bateaz edo alkaŕi buruz gozatzearen egipena. 1: Eztitasun, aoskidetasun, eztitarzun, eztirotasun, goxotarzun, goxolasun, gozagaŕitasun,gozogune,gozatasun. (linturtasun); *iz.* Leguntasuna. *1/* Eztitasun; eztitsua danaren tasuna. 1: Leguntasun, atsegiña. 1: Lañotasun, ontasun, mentasmta. l/ (aots), (eregalu), (eresi), (esne), (gorde-jakiak), (gozagaŕi), (gozamen), (kitaŕa), (piano), (sukalde),

gozotegi, (gozoki): iz. Gozokiak saltzen diran tokia.

gozoteria. (gozotasun): *iz.* Gozo edo goxokien multzoa.

gozotoro. (atsegin): *adond.* Atsegiiiez ari-izatea.

gozotsu. (gozotasun): *izond.* Gozogatia daukana.

gozotu. (gozotasun): *ad.* Gozo egin.

gozozale. (gozotasun): *izond.* Goxokiak :mite dituena.

gozozalekeria. (gozotasun): *iz.* Goxokiak maite-izatea.

gozpel. (zugatz); *iz.* Ikus.: Agin. 1: Afonera.

gozpin. (edari): *iz.* Gozogafia uraz egostean egiten dan edari India, geyenetan baste gayak botatzen zaizkioiarik, ikus.; Zirota.

gozpin-ontzi. (ontzi): iz. Gorpiñak eukitzcko ontzia.

gozpinkeria. (edari): *iz.* Gozpiñak geyegi artzea.

graba. (aŕain): *iz.* Itxasoko aŕaña, uŕaburutxikiaren antzckoa dana.

grabileta. (dantzaketa): *iz.* Euzkal-dantzaren igipena.

gradal. (edontzi): *iz.* Metalezko edontzia, bitgura bezela erabiltzen dana.

graiñoe. (sai-abere): *iz.* Gaizki irenduta dagoen zaldia. (asto): *iz.* Beoŕak estaltzeko asto aundia. (olo): 11 iz. Gaizki irenduta dagoen olaŕa.

graitzu. (neat): *iz.* Jarmaiitera-neuŕia. 1: Lakaria.

grak-egin. (soñu): *ad.* Gorputz batzuek apurtzen diranean otsa egin.

graka. (zikintasun): *iz.* Koipezko zikinkeria.

grakada. (aots): iz. Bale ta beste egazti batzuen aotsa.

gralcateko. (punp): *iz.* Erauztearen otsa; erauztearen egipena.

grakatsu, (zikintasun): *izond.* Grakaz beterik dagoena.

grakatu. (su-izkiĺu): *ad.* Su-izkiluak erautzi.

grama. (aogozo): iz. ikus.: Adaŕ. 1: Aŕapo. (oudo): *iz.* Ikus.: Atoka. 1: Goŕabel, gorbel.

gramaio. (bizitegi): *iz.* Etxe bateko beko bizilzan dagoen gala.

gramena, (landare): *iz.* Lastaduna dan landarea, oso kaltegaŕia dana.

gran-gran. (bumi-bide): *iz.* Buttziak egiten duen otsaren ots-izena.

grangiña. (urdai): iz. Urdayaren zati mingotza.

grangiñatu. (usteldura): *ad.* Usteltzen asi,

grango. (txanga): *iz.* Ateko txanga. Ikus,: Txanga.

granjoe. (sai-abere): *iz.* Irenduta ez dagoen zaldia.

granpoi. (iuma): *iz,* Lttmaŕantza, lumaren lumaŕaniza. (ereztun): *iz.* Burnizko edo baste metalezko crczttma, ziri edo biurkin bat daukana, nunbait tinkotzeko. (itxidura): *11* L. Ateko krisketa. *1:* Ganpoi, kilisketa, saŕail-mi, xiribista.

grantzu. (aŕi): *iz.* Tkus.: Ali-jo. I: Aŕi-kaskaŕ.

grasaila, (txori): *iz.* Txoricu txinta. (aurtzaro): *iz.* Aden beŕiketa.

grasailatn. (txori): *ad.* Txoriek txinte-egin.

gratis. (aginkada): *iz.* Aginka-egitearen egipena adierazten dueu ots-izena. Grausk.

graskada. (aginkada): iz. Aginka-egitearen egipeua. I: Grauskada.

grasnia. (sai-abere): *iz.* Ikus.: Zaldi. 1: Gasnia, (ijitoen itza), grazmiña.

graspa. (kondaŕ): *iz.* Sagaŕarcn eta matsaren kondaŕa.

gran-egin. (Cots): *ad.* Beleak bare aotsa eman.

grauetan. (aots): *adond.* Grau-egiten ari-izatea.

grausk. (aginkada): *iz.* Ikus.: Grask.

grauska. (adinkada): *adond.* Aginkadaz ari-izatea.

grauskada. (aginkada): *iz.* Ikus.: Graskada.

graxmin. (abetxu): ŕz. Kresminkaria clan abetxua; bere zurtoiñak luzeak dire ta bare loreak zuri ta usainduuak.

grazialapa. (maskordun): *iz.* Sabel-oinduna dan maskordun, maxkuŕa aŕauzkara daukala.

graziana. (eresi): *iz.* Txistuaren otsezti bat.

grazmiña. (sai-abere): *iz.* Ikus.: Zaldi, 1; Gasnia, grasnia. (ijitoen itza).

gredale. (sukakle): *iz.* Sakona baño zabalagoa dan sukalde-atrtoxiña, gideŕ lazes daukaua. 1: (iredata.

greiñu. (hider): *iz.* lndaŕ, bizkortasun, sosko.

grelca. (oguzkera): *izond.* Ebakitako oguzkeraz mintzatzen dana.

grekatu. (oguzkera): *ad.* Ebakitako oguzkeraz mintzatu edo irakitfi, izkiñak bit-esaten.

grekatuz. (oguzkera): *adond.* Grekatzean ari-izatea.

grekatee. (oguzkera): iz. Ebakitako oguzkeraz mintzatu ado irakurtzea.

greste. (atsikipeu): *iz.* Eliza edo Mateo topidea.

greta. (aletxo): *iz.* Ikus.: Aletxo. 1: Ale.

gren. (iguintza): iz. Ikus.: Igalntza. Gogaitza, greutarzun.

greugaŕi. (iguintza): *izond.* Iguintza ematen duena, iguingaŕia dana. Greutgafi.

greugafiki. (iguintza): *adond.* Iguintza emateu ari-izatea.

greutarzun. (iguintza): *iz.* lkus.: lgaintza.: Grcu.

gratin, (iguintza): *ad.* Iguintza eman.

grezi-belaŕ. (lekazi): *iz.* Lckaziduna dan landarea. (landare): iz, Berbera,

grifu. (zapa): *iz.* Matsa naiz olio-aran edo beste igaliak zapatzeko iangaya.

grik-grak. (soda): *iz.* Ezufen kaŕaska adierazten duen ots-izena. (ezuf): *iz.* Berbera.

grilo. (txori): *iz.* Ikus.: Belatxiko. Beltxijoi.

grima. (ule): *iz.* Ikus.: Gima. : Kima, kilin, kinba.

grimu. (landare): *iz.* Biguraren igalia. (zurtoin): *iz.* Ikus.: Muskil.

grin. (Iera): iz. Ikus.: Lera. Griña, griiiatza. (kaŕaka): iz. Kafakatzea adierazten duen ots-izena. (kitaŕa): *iz.* Kitaŕaren zaŕazta adierazten ducn **ots-**izena.

grintxas. (ule): *iz.* Ikus.: Kardintxas.

griña. (aidakura): *iz.* Gerta ditekeu zeribait buruz kardaba, kezka. I: Greña, kriña. (atsekabe): *iz.* Atsekabe, naigabe aundia. (taŕitadura): H *iz.* Baretasunik ez izatea. (lera): *iz.* lkus.: Lera. I; Grin, griñatza, jaidura, jayera.

griña-arazi. (gaizpidc): *ad.* Gaizpideren bat onal-eragin.

griña-gabeko. (aldakura): *izond.* This.: Griñagabe. (lera): *izond.* Lerarik eztuena.

griña-gabetu. (bestekoitasun): *ad.* Zeribait buruz ajolarik ez izan.

griña-indaf. (tau): *iz.* Leraen bizitasuna,

griña-oltura. (lera): *iz.* Lerai eustea.

griña-oldaŕ. (lera): *iz.* Leraen oldarkundea.

griña-plate. (lera): *iz.* Lerak soŕeraztea.

griñadun. (aidakura): *izond,* Kardabaz beterik dagoena.

griñagabe. (aldakura): *izond.* Kardabarik ez duena. : Griña-gabeko.

griñagafi. Om): *izond.* Lera soŕerazten duena.

griñaldi. (lera): *iz.* Lerak diraun aldia.

griñarazi. (lera): *ad.* Lera soŕerazi.

griñarik-eza. (bestekoitasun): *iz.* Ajolarik ez izatca. : Griñik-eza.

griñati. (karkabupen): *izond.* Leyaz ari dana. : Lcyatia, griñatsu.

griñatsu. (karkabupen): *izond.* Ikus.: Griñati. 9: Leyatia.

griñatsuki. (lera): *adond.* Leraz ari-izatca.

griñatu. (ayef): *ad.* Zerbaiterako ayefa izan. (aldakura): *ad.* Kardabaz beterik egon.

griñatuki. (ardura): *adond.* Arduraz ari-irate,.

griñatxaŕ. (lera): *iz.* Lera txafa.

griñatza. (lera): *iz.* Ikus.: Lera. I: Gran, grin.

griñatzaf. (lera): *iz.* Lent bizia.

griñaz. (lera): *adond.* Leraz ari-izatea.

griñazko. (lera): *izond.* Loran dagokiona.

griñik gabe. (lcra): *izond.* Lerarik ez duena.

griñik-eza. aura): iz. ikus.: Griñarik-eza.

gripa. (txaŕantxa): *iz.* Latta garbitzeko txaŕnntxa. j: Ikus.: Txafantxa. j: Kripa.

gripatu. (liño): *ad* Liñoa gripaz garbitu. Kripatu.

grisaera. (itxasontzi): iz, Txalupaen aulkietako bat.

grisalu. (argitza): iz. Ikus.: Krisailu. I: Griselu.

grisclu-zof. (argitca): iz. Aspaldian jaunari here gclak argitzeko, eman heal zitzayon argitza egokia.

griset-antzeko. (oyal): *izond.* Lore edo maŕezki txikiak dauzkan ziriko-oyalaren antzekoa dana.

grisko. (esku): *bond.* Ikus.: Esktt-il. I?skumotz.

grisola. (baŕabil): *iz.* Ikus.: Baŕabil. I: Atoxa. (undo): *iz.* Ltd pean azten dan ondo mamitsua.

grisolategi. (ondo): *iz.* Grisolak dagozen tokia.

grisolatu. (ondo): *ad.* Grisolakaz bete.

gristu. (iuozkorkeri): *ad.* Ia mozkortu.

grist]. (laspel): *iz.* Meatzetan, batez ere ikatz-rneatzctan sorizen dan laspel ilgaŕia.

grits. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Kiikeŕ. Girgilerio, kilkiŕ.

gromatia. (aza): *iz.* Amen antzekoa dan landarea; bore ofiak bilduta dauzka boil baton antzera. j: Gromate.

grongia. (zintzuŕ): *iz.* ikus.: Zintzuŕ-estc. I: Gorongio.

grosa. (zikintasun): *iz.* Beste gauzai itsasten zayen zikinkeria.

grosaln. (garl): *iz.* Galmotza, gari-motza dan garia. i: Groxein, grozin, groxiña.

grozin, (gari): *iz.* Ikus.: Grosain.: Groxein.

gru. (zell): *iz.* Zefiak duen abotsa adierazten duen **ots-izena.**

grumiña. (zezen): iz. thus.: Bei; ijitoen itza. I: Bakane.

gu. (izenorde): *izord.* Askaŕa dan lenengo notin-izenordea.

gn-gaiñekoa. (alabeaŕ): *izond. Ikus.:* Gu-gañetiko.

gu-gañetiko. (Allied); *bond.* Alabeafezkoa dana. j: Gu-gaiñekoa.

guide. (tanpa): iz. Ikus.: **Tanpa.** Kaskako.

goal. (ubil): *iz.* ikus.: Ur-lasteŕ. Ur-lats, guajc.

guaita. (zelata): *adond* Zelatan ari-izatea. I: Guaitau.

guaitatu. (zelata): *ad.* Zelatan ari-izan.

guaitean egon. (zelata): *ad.* Zelatan egon.

gnaje. (ubil): *iz.* Itxasoan dagoen ur-lasteŕa. I: lkus.: Guai, ur-lasteŕ, lariats, kuaje, tira.

gualdun. (ao-ugal): *iz. Tkus,:* Esteka. Kabarastu, kabasturu.

guardak. (izaŕ): *iz.* Artzeme Aundiak dauzkan zazpi izafak.

guare. (zeiñu): iz. Ilms.; **Zeiiin. I:** Joare, goarc, joale.

guaro. (amaiña): *iz. Ikus.: Amaiña. [:* Eŕizain.

guarpen. (oroimen): *iz,* Tkus.: oroimen. I: Gomutameu, gogorapen. j: Guarpe, guartze.

guaf. (maskordun): *iz.* Maskordun eta oskoldun batzuek, besoak bezela, dauzkaten geigaŕien bakoitza; auen bidez ikutzen eta atxikitzen dote. (isladura): *iz.* Eguzidaren diztira.

guafamatz. (gaztañondo): *iz.* Gaztaiña-mota batzuk.

goad (laualdeko): *iz,* Lau alde dauzkan zokodia.

guartan. (oroimen): *adond.* Gogoratzen ari-izatea.

guartikasi. (atun): *iz,* Ikus.: Atun. I: Aztura.

guartu. (oroimen): *ad.* Ikus.: Gogoratu. Otoitu. (adipen): *ad.* **Ikus.:** Oartu. j: Gartman.

guartnz. (adipen): adond. Oartuz ati-izatea.

guartze. (oroimen): *iz.* Ikus.: Oroimen, Guarpen, gagorapen.

guaru. (aginkada): iz. lvlaŕaskatzea adierazten duen ets-izena.

guatz . (oe): *iz.* Ikus.: Oe. Oatze itzaren aldaketa. j: Goatze.

guatzc-estalki. (oe): *iz.* Ikus.: Goatzestalki.

vault. (izenorde): izord. Gerok: I: Geuk, guaurek, guaurk, guk geuk, guonek, guaur, guooni.

guaxkide. (sendi): iz. Aitagiaŕebaen arteko senidegoa. I: Guaxkidia, gueskide, guraskidc.

guaza. (sane); iz. Amarcn esnea.

guazaita. (aitabitxi): *iz.* Ikus.: Aitabitxi. ^: Goazaita, uazaita.

guazal. (oe): iz. Oestalkiaren azala.

guazama. (aitabitxi): *iz.* licus : Amabitxi. I: Goazarna, uazama.

guazen, ots!. (oyutza): *oyu.* Idiak ibilarazteko oyutza.

guba#. (beau): *iz.* Ikus.: Gan^. : Eŕo.

gubi. (daratelu): iz. Arotzcn tresna bat. (uztai): *Iz. Ikus,:* Uztai.

gubia. (zur): iz. Gupieratuta dagoen zura.

gubiatu. (darateln): *ad.* Ebakcta edo zuio bat zurean gubiaz egin. (gupicra): *ad.* Gupieratu.

gubil. (ertzapain): *iz.* Zirizlariek erabiltzen duten tresna.

gubil-zabal. (zulakaitz): *iz.* Ikus.: Zulukaitz. I: Goizabal, trintxa.

gubileka. (ertzepain): *izond.* Gubilari dagokiona.

gable. (guikadura): *iz,* Ikus.: Estegoŕi. j: Gianoi, giranoi.

gubiriki. (neuŕitasun): *adond.* Erabidez ari-izatea.

gud-abasak. (guda): *iz,* Ikus.: Gudorniak. I: Gudari-orni, gudu-orniak.

GIIDA. *ŕz.* Eŕi, endeŕi, gizeli ta abaŕen artean egon diteken etsaigoa. j:13i notin ado geyagoen artean egon diteken lipizta edo buruz-burua. Edouulako etiketa naiz eta gogokoa lean. j: Alkaŕen arteko jazargoa. I: Etsaigoa, arcriotasun agiria. Gudu, budu. // (aupada), (hoboka), (eŕiarteko eskubidc), (otiketa), (etsaigo), (gods-ontzidi), (gudaritza), (i txas-lapurgo), (malmuzketa), (saŕaldi).

guda-agintari. (gudalari): *iz.* Ikus.: Gudaburu. Gudalhurtr, gudari-buru.

guda-aginte. (gudalari): iz. Gudalarien agintza. j: Gudat-aginte.

guda-aldafi. (gods): *iz.* Gudarako deya, deadaŕa. I: Guda-dcadaŕ, guda-dei, god-aldari.

guda-antzean. (guda): *adond.* Gudan hezela ari-izatea. I: Guda-anizera.

guda-araudi. (guda): iz. Gudaldirako arauen mnitzoa.

guda-afapaki. (guda): *ft.* Gudaren aŕapakiña. : Guda-bilkin, gudakin, guda-ondakin.

guda-atxilo. (guda): *iz,* Gudan atzemana dana.

guda-auztegi. (guda): iz, Guda-anziratzea egiten dan tokia.

guda-ayef. (guda): *iz.* Gudarako zalctasuna. j: Guda-griña, gudakoikeria, guda-zeli, guduzi.

guda-batzaf. (guda): iz. Guda-auziratzea egitcko batzaia.

guda-bide. (gods): iz. Guda-zioa.

guda-bilkin. (guda): *iz.* Ikus.: Guda-aŕapaki, E: Gudakin, guda-ondakin.

guda-bulafeko. (gudu-jantzi): *iz.* Ikus.: Bulaŕ-babeski. j: Bulaŕ-sare.

guda-burdi. (goda): iz. Gudaldirako egiiia dagoen gurdia. j: Guda-gurdi, gudu-gurdi.

guda-buruzagi. (gods): *is.* Guda-cginkizunak zuzentzeko gays dana.: Guda-antzedun.

guda-deadaf. (guda): *iz.* Ikus.: Guda-aldaŕi. ; Guda-dei.

guda-dei. (guda): *iz.* Ikus,: Guda-aldaŕi. Guda-deadaŕ.

guda-eraso. (guda): *iz.* Gudaldirako erasotea,

guda-eskubide. (guda): iz. Guda egitcko eskubidea. Gudakortasun, guda-loge, gudalgo, gudarigo.

guda-eskubidedun. (gods): *izond.* Gods egitcko eskubidea duena. I: Guds-legedun,

guda-gaztigu. (gods): iz. Gudarako agerkuna.

guda-gizon. (gudalari): *is.* Gudan ari dan gizona.

guda-goraberak. (gudalari): *iz.* Gudaldien izpaŕak.

guda-goŕi. (guda): *iz.* Gudaldiaren une-aldi bizia.

guda-griña. (guda): *iz.* Ikus.: Guda-ayet. Gudakoikcria, guda-za€ctasua, guda-zeli, guduzi.

guda-gune. (gods): *iz.* ikus.: Gudutoki. Gudatoki, gudategi, gudutegi, guda-leku, guda-une, gudu-gune.

guda-gurdi. (gods): *iz.* Ikus.: Guda-burdi. : Gudu-gurdi.

guda-ilcuŕin. (ezautailu): iz. ikus.: Gudoyal. j: Gudcun,

guda-iskilo. (izkilu): *iz.* Gudarako izkilua.

guda-jainko. (guda): *iz.* Aspaldiko gezuf-ipuiztian gudaren yainkoa.

guda-jaurlari. (gudalari): *izond.* Jaurlari gudalaria. Guda-yaurlari. (jaurlaritza): *iz.* Berbera.

guda-jotze. (guda): *iz.* Ikus.: Gudaldi.: Gudukaldi, guderaso.

guda-kai, (guda): *is.* Gudarako akaldea. I: Gudu-kai.

guda-lan. (guda): iz. Goda-egipena. Guda-lanketa, gudari-lan.

guda-lanketa. (guda): *is.* Ikus.: Guda-lan. j: Gudari-lan.

gods-Isparta. (gods): iz. Gudan gudariek egiten duten lapuŕeta. I: Guda-ooinkeria.

guda-lege. (gads): iz. Ikus.: Guda-eskubide. : Gudakortasun, gudalgo, gudarigo.

guda-legesu. (guda): *adord.* Gudagatik guziek egokera berezian bizi-izatea. Guda-legepean.

guda-legedun. (guda): *izond.* Ikus.: Guda-cskubidedun.

guda-legepe. (guda): *iz.* Gudagatik era berezian bizi-izatea.

guda-legepean. (guda): *adonrd.* Ikus.: Guda-legean,

guda-leku. (guda): iz. ikus.: Gudutoki. I: Gudategi, gods-gone, gudutegi, gudatoki, guda-une, gudu-gune, gudu-Icks.

guda-maisu. (gudalari): *iz.* Maisua dan gudalaria,

guda-mutil. (gods): *iz.* Ikus.: Gudalga: Gudalbeŕi, gudari-mutil.

guda-mutilgo. (gudalari): *iz.* Gudaria izatcaren egokera beats.

guda-ondakin. (gush): *iz.* Ikus.: Guda-aŕapakin. j: Guda-bilkin, gudakin.

GUDA-ONTZIDI. *iz.* Endefi baton gudarako itxasontzien moitzoa. I: Elburu mugatu baterako antolatzen dan itxasoutzieu rnoltzoa. a: Gudontzidi, itxas-ontzidi, ontzidi, ontzi-talde, untzidi, untziteria. II (guda), (gudaritza), (itxas-lapurgo), (izkilu), (ontzigintza), (su-izkifu).

guda-ontzitxo. (guda-ontzidi): iz. Guda-ontzi txikia, aginteak eramatcko erabiltzen dana.

guda-oo€nkeria, (gods): *iz.* ikus.: Guda-lapufeta.

guda-ordezkarl. (gods): *ŕzond.* Guda-gayetan ordezpencan ari dana.

guda-orul. (ornidura): *iz.* Ikus.: Gudorniak. : Gudaki.

guda-otseko. (guda): *iz.* Guda-otsa ateratzen duena. I: Guda-soiñuzko, gudostun.

guda-sapai, (gudatari): *iz.* Gudariak sartu al-izateko **lot** pean egiten dan eltzea.

guda-sein. (mezu): *izond.* Mezua daramana.

guda-soiñuzko. (guda): *iz.* Was.: Guda-otseko. j: Gndastun.

guda-talde. (gudalari): is. Ikus.: Gudaritalde. 1: Gudari-sail, gudari-saldo, gudasail, gudaltaide, gudutalde.

guda-tiŕía, (guda): *iz.* Gudarako zaletasun aundia.

guda-tresna. (guda): *iz.* Gudarako langai edo tresna.

guda-turtu. (guda): *iz.* Aspaldiko guariek babesa eukiteko burn gañean jartzen zuten estalketa.

guda-txabola. (gudaq): *iz.* Gudan erabiltzen dan etxola.

guda-une. (guda): *iz.* Ikus.: Gudutoki, j: Gudategi, guda-gune, guda-leku, gudatoki, gudutegi, gudu-gene.

guda-zaldundi. (guda): *iz.* Gudarakoa dan zaldizkoen rnultzoa.

guda-zale. (guda): *izond.* Guda maite duena. j: Gudu-zale.

guda-zalekeria. (guda): *iz.* Gudarako lera txaŕa izatea.

guda-zaletasun. (guda): *iz.* Tkus.: Guda-ayeŕ. I: Guda-griña, gudakoikeria, guda-zeli, guduzi.

guda-zeli. (guda): *is.* Ikus.: Guda-ayeŕ. j: Guda-grii a, gudakoikeria, guda-zalelasun, guduzi.

guda-zerga. (guda): *iz.* Guda-eraketak ordaintzeko jartzen zan zerga,

gudabasola. (izkilu): *iz.* Izkiluak egiten dituzten ola.

gudaburu. (gudalari): *iz.* Gudalarien buruzagia. j: Gudalburu, gudari-burn, guda-agintari, gadal-nausi, guda-nagusi.

gudagile. (guda): *izond.* Guda egiten duena.

gudagriñaz. (guda): *adond.* Gudarako gogoaz ari-izatea.

gudaku. (boŕoka): *adond.* Boŕokaz ari-izatea.

gudakagi. (bofoka): *iz.* Naiz botokaetarako naiz lasterketarako sayatzen dau ororen tokia.

gudakari. (gudalari): *izond.* Ikus.: Gudari. j: Gudansutil, gudukari, gudatsu.

gudakatu. (guda): *ad.* lkus.: Gudatu. Gudukatu, guduatu, gudu-eman.

gudaketa. (guda): iz. Buŕuka, eraso-aldi. Notiñen edo abereen artean egin diteken bofoka, 1: Gogo barnean izan diteken **bofoka** edo **aidakura.** Guda-egipena. A (etiketa).

gudaketaldi. (guda): iz. **Guda-aldia.** j: Gudaldi, gudukaldi, guderaso, jazaŕ.

gudaki. (guda): *iz.* Gudarozte batentzako beaŕak diran gayen ornidura. j; Ikus,: Gudorniak. : Guda-orni.

gudakide. (guda): *izond.* **Gudan** izandako laguna. : Gudalkide, gudari-lagun.

gudakin. (guda): *iz.* Ikus.: Aŕapakin. 1: Atzemanki, guda-bilkin, guda-ondakin.

gudakin-jaole. (guda): *izond.* Gudakifia gordeteen edo saltzen zuena, Gudakin-saltun, gudakin-saltzaile.

gudakin-saltun. (guda): *izond* Ikus.: Gudakin-jaole. j: Gudakin-saltzaile.

gudakin-saltzaile. (guda): *izond.* ikus.: Gudakin jaole. j: Gudakin-saltun.

gudako. (guda): *izond.* **Gudat'i** dagokiona.

gudakuan. (guda): *adond.* **Guda-aldian.**

gudakoi. (guda): *izond.* Gudarako zaletasuna duena. j: Gudatzaile, gudutari, gudatiaŕ, gudukoi.

gudakoikeria. (guda): *iz.* Ikus.: Guda-ayeŕ. j: Guda-griña, guda-zaletasun, guda-zeli, duduzi.

gudakoitu. (guda): *ad.* **Gudarako** oitu.

gudakortasun. (guda): *iz.* Ikus.: Guda-eskubide. j: Guda-lege, gudalgo, gudarigo.

gudakuntza. (gudaritza): *is.* Ikus.: Gudaritza.

gudal-aginte. (gudalari): *iz.* Ikus.: Guda-aginte.

gudal-burugo. (gudalari): *is,* Gudaburuaren duintasuna

gudal-eritegi. (gaxotegi): *is.* Gudalarien gaxotegi ibilkoya. j: Gudari-eritegi, guda-eritegi.

gudal-etxeratu. (aterbe-leku): *ad.* Tints.: Gudaldegiratu.

gudal-etxeratze. (aterbe-leku); *iz.* Gudariak gudaletxean geratzea.

gudal-etxetxo. (aterbe-leku); iz. Gudaletxe txikia.

guda]-etzauntza. (gudalari): *iz.* Uritik at, egoteko gudariak geratzen diran tokia.

gudal-jaŕaigu. (guda): *iz.* ltxasoz edo luŕean norabait zerbait eramateko, zai-gudariak jartzean eramatca.

gudal-jaurpide. (jaurbide): *iz.* Gudalarien jaurbidea.

gudal-nausi. (gudalari): iz. Ikus.: Gudaburu. j: Gudalbum, guda-nagusi.

gudal-nausitza, (gudalari): *iz.* Gudal-nausiaren lanbidea.

gudal-ordain. (gudaritza); iz. Gertueran dagoen gudaroztcren zatia. j: Gudal-orde, gudariordain.

gudal-orde. (gudaritza): *is.* tires.: Gudal-ordain, I; Gudari-ordain.

GUDALARI. *iz.* **Gudarltzan** bore bizibidea duena. j: Gudan edo gudaritzan ari dana. j; Gudulari. /l (aginpide), (guda), (gudaritza).

GUDALARI TA ZALDUN-ELKARGO. *iz.* **Uzkurtza, bakalduna ta abeŕia, bai ta beartsu eta irainduen** aide jokatzeko jaŕita zegoen **gizon urenen elkargoa. Oŕelakoei, arau ta** egikera batzuen bitartez dedu ta andigaŕízko izena ematen zitzaizkien.

GUDALARI-ELKARGO. *iz.* **Gudalarien** moltzo **ta gizartea.** j: **Zaldunde,** zaldun-elkargo. /! (audi-manditza).

gudalbe^{g}i. (guda): *is.* **Ikus.: Gudalgai. Guda-mutil, gudamutil beŕi, gudari-gai,** gudari bed.

gudalbeŕlak bildu. (goda): *ad.* Gudalbeŕiak egin eta alkarte.

gudalburu. (gudalati): iz. Ikus.: Gudaburu. j: Gudari-buru, guda-agintari, gudal-nausi, guda-nagusi.

gudalburu-etxe. (gudalari): Gudaburuentzako etxe berezia, bertan beren landolak dagozelarik.

gudalburu-nausi. (gudalari): *izond.* **Gudalarien artean goyeneko buruzagia.**

gudalburu-sail. (gudalari): *iz.* Gudalburu-etxean ari diranen multzoa,

gudalburutza. (gudalari): *is.* Ikus.: Gudal-burugo.

gudaldegi. (aterbe-leku): *iz.* Ikus.: Gudaletxe. j; Gudari-etxe.

gudaldegiratu. (aterbe-leku): *ad.* Gudariak gudaletxean geratu. I: Gudal-etxeratu, gudaltegiratu.

gudaldt. (gada): iz, Buŕuka, guduka. **Notin** edo abereen artean egiten dan botokaidia. ; Arima-barneka bofoka edo artegatasuna. j: Ele, esetsaidi, esestaldi, I; Mts.: Gudaketaldi, gudukaldi, guda jotze, guderaso, jazaŕ, aitia.

gudaldu. (guda): *ad.* Gudaldian ari-izan.

gudale. (guda): *izond.* Gudan ari diran taideen baten aide ari dana.

gudalct. (edontzi): *iz. Ikus.:* Edontzi. Gobelet, godalet.

gudaletxe. (afozku): *iz.* Gudalariari aŕozku ernateko onnadi edo baste tegia. (aterbe-teku): *iz,* Gudariak aterbean egoteko tokia. Gudaldegi, gudari-etxe.

gudaletxeko izkera. (izkera): Gudaletxeetan erabiltzen dan mintzoera. Gudari-izkera.

gudaigai, (guda): *iz.* Gudaria izatckoa dana. Gudalbeŕi, guda-mutil, gudamutil bed, gudari-beŕi, gudari-gai, gudari bed.

gudalgai-biltoki. (guda): ŕz. Gudariak izateko, gudalgayak biltzeu diran tokia. ^: Gudalgai-tegi.

gudaigai-tegi. (guda): iz. ikus.: Gudalgai-biltoki.

gudalgo. (guda): *iz.* Ikus.: Guda-eskubide. Gudakortasun, guda-lege, gudarigo.

gudalkide. (gilds): *izond.* Ikus.: Gudakide. j: Gudari-lagun.

gudaimcnl, (guda): *iz.* Quinn egiten dan geldi-aldia.

gudalgt-jaŕaigo. (gads): *iz.* Gudan ari diranentzat gayak eramatearen egipena.

gudalaste. (gudaritza): *iz.* Ikus,: Gudarozte. j: Gudozte, gudalozte, gudaroste.

gudaltalde. (gudalari): ŕz. Ikus.: Gudaritalde. J: Gudasail, gudari-eli, gudari-sail, gudari-saldo, guda-talde.

gudaltegi. (aterbe-leku): *iz.* Gudariak bizi diran tokia. (gudalari): iz. Gudariak jaŕita dagozen tokia.

gudaltegi-zal. (aterbe-lelcu): *izond.* Gudaltegia zaintzen duena.

GUDAMAkU. *iz.* Zerbait lortzeko xedeaz, gudan erabiltzen dan joko antzetsua. j: Gudantz. *11* (estalpen).

gudamutil. (guda): *iz.* Ikus.: Gudari. I: Gudukari, gudakari, gudari-gal, gudari-mutil, gudatsu.

gudamutil bait. (guda): *iz.* Ikus.: Gudalgai. j; Gudatbeŕi, gudari-gai.

gudan mendua. (guda): *izond.* Gudan abidotuta jausi dana. j: Gudari atzitua.

gudandre. (gudalari): *iz.* Gudaria dan emakumea. j; Gudenakumea.

gudantz, (gudamaŕu): *iz.* Ikus.: Gudamaŕu.

gudantzcz. (gudamaŕu): *adond.* Gudamaŕuz ari-izatea.

gudaorni-zain. (ornidura): *izond.* Gudorniak daramazkiena.

gudapeko. (guda): *izond.* Gudan ari dana.

gudara-dei. (guda): *iz,* Gudarako egiten dan days. J: Gudari-deitze.

gudarako abia-leku. (guda): Iz. Guda-eginkizunetako asiera-tokia,

gudarako gcrtu. (guda): *ad.* Gudariak gertu.

gudari. (gudalari): *iz.* Guda-mutila. Gudaritzan otsein bezela ari dana, edo autzeduna dana. : Gudamutil, gudukari, gudakari.

gudari atzitua. (gods): *izond* Ikus.: Gudan mendua.

gudari aurlariak. (guda): iz. Gudan auŕe-aufean dagozenak.

gudari beŕi. (guda): Iz, ikus.: Gudaigai. j: Gudatbeŕi.

gudari-agerketa. (gudalari): ŕz. Gudariak eta beren izkiluak erakustea.

gudari-aginte. (gudalari): *iz.* Gudalarien agintzearen aide egotea. Gudarikeria.

gudari-alde. (gudaritza): *iz.* Gudaroztearen satin.

gudari-ano. (gudalari): *iz* Gudariaren eguueroko otamena, anoa. j: Gudari-egunari.

gudari-aurkako. (gudalari): *izond.* Gudalarien agintzearen aurka dagoena. Gudari-eŕsai,

gudari-aurkatasun. (gudalari): *iz.* Gudalarien agintzearen aurka dagoen jokera.

gudari-biltze. (gudalari): iz. Urte bakoitzean gudariak doazenen multzoa.

gudara-bizicra, (gudalari): iz. Gudaria bizi dan bizia.

gudari-buru. (gudalari): *iz.* Ikus.: Gudaburu. I: Gudalburu, guda-agintari.

gudari-buru-nagusi. (guda): *iz.* Gudaritzan burucagien nagusia.

gudari-edeak. (gudalari): ŕa. Gudariak darabilzkien edeak. J: Gudari-ugalak.

gudari-egunart, (gudalari): *Iz.* Tkus.: Gudari-ano.

gudari-eli. (gudalari): *iz.* Ikus.: Gudaltalde. I: Gudasail, gudari-sail, gudari-saldo,

gudari-eltze. (gods): *iz.* Gudan erabiLtzen dan eltzea.

gudari-eritegi. (gaxotegi): *iz,* ikus.: Gudal-eritegi, J; Gudu-eritegi.

gudari-erki. (gudalari): *iz.* Gudalarien batutia.

gudari-etsai. (gudalari): *izond.* Ikus.: Gudari-aurkako.

gudari-etxe. (aterbe-leku): *iz.* Ikus.: Gudaletxe. I: Gudaldegi.

gudari-gai. (Dada): *iz.* Ikus.: Gudalgai. I: Gudalbeŕi, guda-mutil, gudamutilbeŕi, gudari-beŕi.

gudari-gisa. (gudalari): *adond.* Ikus.: Gudarien arauz.

gudari-gona. (gudalari): Iz. Aspaldin gudariek erabiltzen zuten oyalezko gona, ge itik belaunetaraño edatzen zana. j: Gudu-gona.

gudari-ilrasketa. (ikasketa): *iz.* Gudaria izateko ikaskizuna.

gudari-iri. (gudalari): iz. Gudariak bizi diran uria.

gudari-izana. (gudalari): *iz.* Gudaria izan zana. i: Gudari-oi, gudari-ondo.

gudari-izkcra. (izkera): *iz.* ikus.: Gudaletxeko izkera.

gudarijantzi. (janztura): *iz.* Gudalarien jantzi berezia.

gudari-katiiu. (azpil): *iz.* Gudarien azpila, j; Gudari-opoŕ.

gudari-lagun. (guda): *izond.* Ikus.: Gudakide. Gudalkide.

gudari-lau. (goda): *iz.* Ikus.: Guda-tan. Guda-lanketa.

gudari-legez. (gudalari): *adond.* Gudalarien gisaz ari-izatea.

gudari-leŕo. (gudalari): *iz.* Gudalariek jaŕitako inguru-lcioa.

gudari-matxivada. (gudalari): *iz.* Gudalariek cgindako matxinada.

gudari-mende. (menpekotasun): *iz.* Gudalariek jatitako menpekotasuna. J: Gudari-menpe.

gudari-ogi. (ogi): *iz.* Gudarientzako ogia.

gudari-oi. (gudalari): *iz.* Ikus.: Gudari-izana. I: Gudari-ondo.

gudari-ondo. (gudalari): *iz.* Ikus.: Gudari-izana. j: Gudari-oi.

gudari-oiiaztl. (gudalari): *iz.* Oilez jokatzen dan gudari-taldea.

gudari-opot. (azpil): *iz.* Ikus.: Gudari-katiju.

gudari-ordain. (gudaritza): *iz.* 1k.: Gudal-ordain. : Gudal-orde.

gudara-orni. (gods): *Ia.* Ikus.: Gudorniak. j: Gud-abasak, gudu-orniak.

gudari-sail. (gudalari): *iz.* Ikus.: Gudaritalde. j: Gudaltalde, gudasail, gudari-di, gudari-saldo, guda-talde.

gudari-saldo. (gudalari): *iz.* IkuS.: Gudaritalde. j: Gudaltalde, gudari-eli, gudari-sail, gudasail, gudari-xaldo, guda-talde.

gudari-sari. (gudalari): *iz*. Gudariari ordaintzen zayena.

gudari-soin. (gudalari): *iz*. Gudariak eramaten dutnn atua.

gudari-taldetxo. (gudalari): *iz*. Gudaritaldc txikia.

gudari-ugalak. (gudalari): L. ikus.: Gudari-cdeak.

gudari-xaldo. (gudalari): *iz*. Ikus.: Gudari-saldo.

gudari-zenbaketa. (gudalari): *iz*. Gudaiariek egindako zenbaketa.

gudarien arauz. (gudalari): *adond*. Gudariak bezela ari-izatea. I; Gudari-gisa.

gudarigo. (guda): *iz*. Ikus.: Guda-eskubide. j: Gudakortasun, guda-lege, gudalgo.

gudarikeria. (gudalari): *iz*. Ikus.: Gudari-aginte.

gudaritalde. (gudalari): *iz*. Gudarien multzoa. j: Gudasail, gudaltalde, gudari-saiĺ, gudari-saldo, guda-taldc.

gudaritu. (gudalari): *ad*. Gudari cgin.

GIIDAi3UTZA. *iz*. Gudalarien otseintza edo ariketa. : Guda egiteko antzea. Gudakuntza. II (guda), (lanbide).

gudaritzaf. (gudalari): *iz*, Oso aundia dan gudalaria.

gudaritze befi. (gudalari): *iz*. Gudari beŕiro egin.

gudariztatu. (gudalari); *ad*. Uri cdo toki batean gudariak ipiñi.

gudarontzi. (guda-ontzidi): *iz*. Gudarako itxasontzia. I: Gudontzi, guda-ontzi.

gudarozte. (gudaritza): *iz*. Guda-orniak dauzkadala, guda-giza-talde aundia, buruzagi bates pean ari dana. J: itndefi baten guda-lndaŕen moltzoa. I: Gudaloste, gudozte, gudazti, mutil-talde, talda.

gudarozte-aginte. (gudaritza): *iz*. Gudaroztearen agintza.

gudarozte-buru. (gudaritza): *iz*. Gudaroztearen buruzagia.

gudarte. (guda): *iz*. Gudaren bofokan bake-unea. j: Gudu-arte.

gudasail. (gudalari): *iz*. Ikus.: Gudaritalde. E: Gudaltalde, gudari-eli, gudari-sail, gudari-saldo, guda-saldo, guda-talde.

gudate. (guda): *iz*. Gudak irauntzen duen aroa.

gudategl. (guda): iz. ikus.: Gudutoki. Gudatoki, gudutegi, guda-gune, guda-leku, guda-une, gudu-gune, gudu-toki, gudoki.

gudatiaŕ. (guda): *izond*. Ikus.: Gudakoi. Gudatzaile, gudutari.

gudatoki. (guda): *iz*. Ikus.: Gudutoki. I: Gudategi, gudutegi, guda-gune, gods-leku, guda-une, gudoki, gudu-gune, gudu-toki.

gudatsu. (gods): *izond*. i us.; Gudari. Gudakari, gudamutit, gudukari.

gudatu. (guda); *ad*. Gudan ari-izan. I: Gudukatu, guduztatu, gudakatu, guduatu, gudu-eman.

gudatzaile. (gods): *izond*. Guda egiten ari dana. Bats.: Gudakoi. Gudutari, gudatiaŕ.

gudaurka. (guda): *adoud*. Erasoten ari-izatea.

gudaurkatu. (gudaritza): *ad*. Gudaurka asi.

gudaz-atako. (guda): *izond*. Gudan ari diran bi taldeen alde, ez bat ez bestearen alde, jokatzen ez duena.

gudazico. (gilds): *izond*. Gudari dagokiona.

gudazti. (gudaritza): *iz*. Ikus.: Gudarozte. I: Gudozte.

gudemakumea. (gudalari): *iz*. Ikus.: Gudandre,

guderaso. (guda): *iz*. *Ikus.:* Gudaidi. Guda-jotze, gudakctaldi, gudukaldi.

gudetxe. (guda): *is*. Gudarako gertuta dagoen etxea,

gudeuu. (ezautailu): *iz*. ikus.: Gudoyal. Guda-ikuŕin.

gudoki. (guda): *iz*. Ikus.: Gudutoki. Gudategi.

gudondo. (guda): iz. Guda amaitu ondorengo aldia.

gudontzi, (guda-ontzidi): iz. ikus.: Gudarontzi.]: Guda-ontzi.

gudontzidi. (guda-ontzidi): iz. Ikus.: Guda»ontzidi. I: Itxas-ontzidi.

gudontziola. (gads): *is*. Gudontziak egiten dituzten ola.

gudorniak. (ornidura): *iz*. **Gudarako** beaŕak diran izkiluak, yaurtikayak, **lauabesak** eta abaŕ. I: Gud-abasak, gudari-orni, gudu-orniak, gudaki, guda-orni. (guda): *iz*. Berdin, bcrdin.

gudostun, (guda): *is*. Tkus.: Guda-otseko. Guda-soiñuzko.

gudoyal, (ezautailu): *iz*. **Gudarako erabiltzen dan ezautailu berezia. I:** Guda-ikaŕin, gudeun.

gudoyaldun. (ezautadu): *izond*. Gudoyala daramana.

gudoyalpetu. (ezautailu): *ad*. Lateŕi baten ikuŕin peas **itxasontzi edo bests zerbait**

gudozte. (gudaritza): iz. Ikus.: Gudarozte, I: Gudalozte, gudoste, gudazti, mutil-talde, talda.

gudu. (guda): *is*. Ikus.: Guda. j: Buda.

gudu-antze. (guda): *iz*. **Guda** egiteko anima.

gudu-antzedun. (guda): *(sand*. Ikus.: Guda-buruzagi.

gudu-antzeico. (gods): *izond*. Gudu-antzcari dagokiona.

gudu-autzez. (guda): *adond*. Gudu-antzea erabiltzean ari-izatea.

gudu-antzczko. (guda): *izond*. Gudu-antzez egindakoa,

gudu-aolkari, (gads): *izond*. **Gudari** buruz aolkuak ematen dituena,

gudu-apaiz. (apaiz): *iz*. **Gudalarien apaiza.**

gudu-arau. (gudalari): *iz*. Gudalariek betctzeko arauak.: Gudu-bide.

gudu-arte. (guda): *iz*. Ikus.: Gudarte.

gudu-bide. (gudalari): *iz*. Ikus.: audit. arau.

gudu-eman, (guda): *ad*. Ikus.: Gudatu. Gudakatu, guduatu, gudukatu.

gudu-eresi. (oterti): *iz*. Gudari buruzko olerki ta abcstia.

gudu-eritegi, (gaxotegi): *iz*. ikus.: Gudal-eritegi. I; Gudari-eritegi.

gudu-eskuiaŕu, (gudu jantzi): *is*. i;skua babesteko, aspaldian erabiltzen zan gudu jantziaren zatia,

gudu-gaitze. (gudalari): L. Gudaidi batean edo batzuetan gaizki ateratzea.

gudu-gertuerak. (gods): *iz*. Gudarako gertuerak.

gudu-gona. (gudalari): iz. ikus.: Gudari-gona.

gudu-gune. (gads): *iz*. **ikus.:** Gudutoki. I: Guda-gune, gudatoki, gudategi, guda-leku, guda-une, gudutegi.

gudu-gurdi. (guda): iz. ikus.: Guda-burdi. **I:** Guda-gurdi.

gudu-igun. (izkilu): iz. lrasotzeko **izkilua; mataza bateaz egiña da, ta** maŕaza ori alde batetik zoŕotza da, ta bestetik iiargi-erdiaren antzera amaitzen da; guzia aga lure baton mustuŕean jaŕita.

gudu jaldntsu. (gudalari): izond. Gudu-arauetan jakintsua dana.

gudu-jakintza, (gudalari): *iz*. Ikus.: Gudu-arauak ondo betetzea.

GUDU-JANTZI. iz. Gudaiariek, aspaldian, soda estaltzen zuten burnizko zatikoen multzoa. I: Izkilo-yantzi. *II* **(babes), (estaldura),**

(gudaritza), (ikurdi), (izkilu), (mauka), (zaingo).

gudu-oilartcgi. (boŕoka): *iz*. Boŕnka-olaŕak dituzten tokia.

gudu-oin. (guda): *iz*. Gudaldirako gerturik dagoen gudarozte batek betetzen duen Ieku guztia.

gudu-orga, (orga): *la*. Gudarako erabiltzen dan orga.

gndu-ornialc. (ornidura): iz. Ikus.: Gudorniak. j: Gud-abasak, gudari-orni.

gudu-txabola. (gudalaritza): *Iz*. Gudaroztca geratzen dan tokia.

gudu-uztai. (gczi): *iz*. Ikus.: Balazta.

guduatu. (guda): *ad*. Ikus.: Gudatu. Gudakatu, gudukatu, gudu-eman.

guduauŕe. (guda): iz. Gudaldirako lenengo bofoka txikia. : Ikus.: Guduxka, guduzka.

gndubt. (guda): *iz*. Arerioen artean itundutako gudaidiaren asmoa.

guduka. (adar): *adond*. Abereak adafakaz alkaŕ joteu ari-izatea. (guda): adorn', Ikus.: Gudaldi. j: Esestaldi.

gudulcaldi. (guda): iz. ikus.: Gudaidi. J: Gudaketaidi, gudajtze, guderaso.

gudukari. (gudalari): *izond*. Ikus.: Gudari. : Gudamutil, gudakari, gudatsu.

gudukatu. (guda): *ad*. Ikus.: Gudatu. J: Guduztatu, gudakatu, guduatu, gudu-eman, budukatu, kudukatu. (tanka): *ad*. Aariek alkali tanka egin, (etiketa): II *ad*. Etiketan ari-izan.

gudukatze. (guda): *iz*. Gudaren egipena.

gudulari. (gudalari): iz. Ikus.: Cudalari. (etiketa): *izond*. Etiketan ari dana.

gnduña. (igali): iz. Guduñatzearen igalia. J: Kuduiña.

gudukatze. (zugatz): *iz*. Laŕoskaria dan arnari-zugatza; bete igalia aundi, ori fa usaintsua da, ta onen mamia latz eta gatatza da. : Kuduiña, guduiñatze.

guduiio, (guda): iz. Gudukatzc txikia.

guduollaf-zala (boŕoka): *izond*. Boŕaka-olaŕak azten dituena.

guduflatu. (enoa): *ad*. Enoatu, nekatu.

gudutari. (guda): *izond*. Ikus.: Gudakoi. Gudatzaile, gudatiaŕ.

gudutegi. (guda): *iz*, Ikus.: Gudategi. J: Gudatoki, gudutoki, guda-gune, guda-leku, guda-une, gudu-gunc.

gudutoki. (guda): *iz*. Gudaldia egiten dan tokia. J: Gudategi, gudatoki, gudutegi, guda-une, guda-Icku, guda-une, gudoki.

gudutsu. (guda): *izond*. Guda maite duena.

guduxka. (etiketa): *iz*. Etiketa txikia. J: Guduauŕe, guduzka.

guduxkari. (etiketa): *izond*. Guduxkaetan ari dana.

guduxkatn. (etiketa): *ad*. Guduxkaetan ari-izan.

guduzi. (guda): *iz*. Ikus.: Guda-ayeŕ. I: Guda-gurña, gudakoikeria, guda-zaletasun, guda-zeli.

guduztatu. (guda): *ad*. Tkus.: Gudatu. I: Gudukatu.

gnu. (mugadura): *iz*. *Ikus.:* Guam. J: Guen.

guek. (izenorde): *izond*. Adi-yabe egilea. Guk.

gueki. (aindoizti): iz. Zenbakiztian mustula.

gucn. (mugadura): *iz*. Ikus.: Muga. J: Gue, margin. (amai): *iz*. Ikus.: Amai. J: Guenengo, ondartze. (mustuŕ): II iz. Ikus.: Goen. (cane): *iz*. Ikus.: Goen. I: Esnegain. (armiarma): JJ *iz*. Tkus.: Geu. Gean. (joko): Ji iz. Leŕoan azkena dagoen birloa.

guen-baŕen. (goycra): *adond*. Goyan eta bean. I Guen-baŕcnak.

guen-guenean. (tontoŕ): *adond*. **Tontoŕean** bertan.

gueudu. (amai): *ad*. Ikus.: Amaitu. I: Amanda, koburatu.

guenean. (amai): *adond*. Azkencz. I: Guenian, guenez.

guencngo. *(amai): iz*. *Ikus.:* Amai. I: Guen,

guenez. (amai): *adond*. *ikus.:* Guencan. J: Guenian.

guenian. (amai): *adaid*. Amayean, azkenez, : Guenean, guenez.

gueskide. (sendi): *iz*. Ikus.: Guaxkidc. I: Guaxkidia, guraskidc.

gugana. (izenorde): izotiŕ. Gure zuzenbidera, Gugaña.

guganatu. (izenorde): *ad*. Gugana ekaŕi.

gui. (koipe): *iz*, Ikus.: Guff. J: Garin.

guita. (txori): *iz*. Txori-mota bat. j: Gurita, ur-gurita, zelai-gurita, zuaizkurita.

guka. (ntintzoera): *ad*. Guketa itzegin.

guketz. (ordezpen): *adond*. Gure aldetik, gure izenez. J: Gukexi, gukez.

gukexi. (ordezpen): *adond*. Gure aldetik, gore izenez, guketz, gukez.

gukutu. (zugatz): *iz*. Tkus.: Adaburu. J: Kardax, kukula, zuaatz-kapeta.

gulari. (gura): *iz*. Gum bizia, laisteŕ galtzen dana. J: Ikus.: Gurari. Gurakeria.

gulafeta. (gazta): *iz*. Zurezko muskulio gaztarcn gaxura kentzeko.

gulden. (txintxin): *iz*. Holanda'ko txintxiña.

guldi. (geldidura): *izond*. Ikus.: Geldi. J: Ukuru.

guldiro. (berantasun): *adond*. Geldi-geldi, pitinkx-pitinka. j: Ikus.: Geldika, geldire,

gulintxo. (txoskoŕ): *iz*. Ikus.: Txoskoŕ. Gurgulo_

gultxufin. (giltzuŕin): *iz*, Ikus.: Giltzufin. I: Gittzuŕun, gultzurdin, gultzurdun, gultzuŕin, gultzuŕun, guntzuŕun.

gultxufrñari. (aft): *iz*. Gitizuŕian egiten dau afia. (giltzuŕin}; *iz*. Berbera.

gulizurdin. (giltzuŕin): *iz*. Ikus.; GIltzuŕin. I: Guttxuŕin, gultzurdun, gultzuŕin, guitziifun, guntzutun.

gultzurduu. (giltzuŕin): iz. Ikus.: Giltzufin. : Gultzuŕiu, gultzuŕun, guntzuŕun,

gultiufun. (giltzuŕin): iz. Ikus.: Giltzufm. I: Gultzurdun, guntzuŕun.

gulunba. (zeiñu): *iz*. Alan aundia J: Tkus.: Alan.

glunkatu. (oe): *ad*. Seaska kulunkatu. Tkus.: Kulunkatu. I: Aronatu, oŕonatu. (kordokadura): *ad*. Berbera.

gun. (urin): *iz*. Belarkiak elikatzen dituen uriiia. (muin): *iz*. I zufen barnean dagoen muffin. J: Un. (gai): JJ iz. Ikus.: Gei. J: Aldegai. (erdi): II iz. Zerbaiten erdiko zatia.

gun-ari. (eunizti): *iz*. Ikus.: Aril margokoi. j; Gun-aril.

gun-ariI. (eunizti): *iz*. Ikus.: Aril margokoi. : Gun-ari.

gun-azal. (eunizti): *iz*. Muiñeko mintza.

gun-kiza. (erdi): *iz*, Gunman dagoen izpia. (muin): *iz*. Ikus.: Gunetxo.

gun-urin. (urin): *iz*. Muiñeko uriña, j: Ikus.: Guncko urin.

GUNE. *iz*. Soñaren igipen edo egokera. J: Apatxako, apatxarko, esku-imintzio, ite, yakin, ziñu. (feint): iz. Toki, tarte, ararte. (adiontasun): I *adond*. Orduan, II (antzurti), (arpegi), (bekozko), (egokera), (esku), (igidura), (itxustasun), (itz-antze), (jokaera), (losintxa), (mintzabide), (mintzoera), (mozoŕokeri),

guns edatzale. (admen): *iz*. Edatzaleak sorters d ran tinia.

guenan. (aldi): *adond*. Thus.: Orduan. Gunian, ordian.

gunearen guneko. (aldi): *adond.* Betirako.

guneaz geroz. (aldi): *adond.* Ordudanik. Ikus.: Aŕezkero, guniaz-geroz.

guneka. (zati): *adond.* Ikus.: Zatika. I: Zatitan. (trine): *adond.* Tartez-tarte. Tokika.

guneko. (aldi): *adond.* Orduko, ordurako.

guneko-urin. (min): *iz.* Gunean dagoen uriña. j: Gun-urin. (erdi): iz. Berbera.

gunetxo. (main): *iz.* Muin txikia. I: Gun-kiza.

gunez. (uŕentasun): *adond.* Norbaiten edo zerbaiten urbilean egotea. (aisetasun): *adond.* Aisetasunez ari-izatea.

guniaz-geroz. (gerokotasun): *adond.* Gerokoan ari-izatean. I: Ikus.: Guneaz-geroz.

gunka. (neaŕi); *iz.* Gunmen neufia.

guntsu. (adimen): *frond.* Adiña duena.

guntz. (txanga): iz. ikus.: Txanga. I: Ate orpo, untz.

guntze. (ingum): *iz.* Ikus.: Inguru. I: Jirabide.

guntzuŕun. (giltzuŕin): *iz.* Ikus.: Giltzuñn. I: Giltzuŕun, gultzurdin, gultsuŕin, gultzurdun, gultzufin, gultzuŕrin.

guñubi. (zaindegi): *iz.* Ikus.: Zaindegi. I: Guiñubi, koiñube.

guonek. (izenorde): *izord.* Ikus.: Geronek. : Gerok, geuk, guooni.

gupel. (upe); iz. Ikus.: Upa. Upel, ape] txikia, kupel.

gupera. (aultasun): *izond.* Aula dana. (urguritasun): *izond.* Zurbizkeriz ari dana. I: Milika, nuiiki. (usteldura): II *frond.* Gauzaen artean uzteltzeko eŕana dana.

gupi. (gupiera): *iz.* Bere zatiko guzietan main zuzena eztana. I: Biribilune, efotel, ustaitasun, zelaka, zelarta, zelarte. (konkoŕ): *frond.* Lepo makuŕa duena.

gupida. (erabetasun): *iz.* Ikus.: Erabetasun. I: Geldotasun. (uŕikaltasun): *in* Ikus.: Uñkaltasun. I: Gupideste. (aŕangura): II *ft.* ikus.; Mangum. I: Goitapen. (auŕezki): II *fz.* Ikus.: Auŕezki.

gupidagabe. (uŕikaltasun): *izond.* Uñkaltasunik eztuena.

gupidassu. (uŕikaltasun): *izond.* Uñkaltasuna duena. I: Gupideste.

gnpidatu. (uŕikaltasun): *ad.* Ikus.: Eŕukitu.

gupidaz. (aufezki): *adond.* Auŕezkiak egiten ari-izatea.

gupide. (aŕangura): *ad.* Gupidetsi aditzaren efoa.

gupideste. (uŕikaltasun): *iz.* Tkns.: Utlkaltasun.: Gupida, gupidatxu.

gupidetsi. (aŕangura): *ad.* Aŕanguraz ari-izan. j: Gupitetsi.

CUPIERA. *iz.* Norabide zuzen edo iraitz lauarcn okertzc jaŕaitua. I: Ustaidura, ustaitasun, makurketa. II. (biribildura), (bimnda), (gupitasun), (irudi), (makurdura), (maŕa), (neuŕi), (neuŕizti), (obo), (ozka), (sayeskuntza), (toles), (tolestura), (zur).

gupigaŕi. (gupiera): *izond.* Gupitu ditekena.

GUPITASUN. *iz.* Boil antzeko bizkargunea eratren duenaren tasuna. I: Bete-uue, ganbiltasun, ganbil-une, sabeitasun, ukurdura, gaibiltasun, ustaidura. (gupiera): u. Cupiera izatearen bereiztasuna.1/ (biribildura), (bizkargune), (gupiera), (iraitz), (irudi), (mailgune).

gupitu. (gupiera): *ad.* Cupiera egin; gupi biurtu, korboildu, iitu, kuskulatu, suriatu, suflatu, tunturtu, ustaitu, ustayatu, txuntxurtu.

GURA. *iz.* Gauza baten ezagupena, eukitzea edo gozapena lortzeko gogo-igipena. I: Antxia, giro, gurari, gulari, guraizate, int nayari, naikida, nai-gura, noa, unekada, ur-gura, uxia. Il (ariuŕe), (aukerakeri), (ayef), (lera), (montio), (naimen).

gura-izan. (gura): *ad.*]nai-izan. I: Naikatu, naikidatu, nayeratu, naikaŕitu.

gura-ta-ez. (gura): *adond.* Indaŕez ari-izatea. I: Al eta ezin, nai ta nai-ez.

guraeza. (gum): *fr.* Gura ez izatea.

guraezeeko. (gura): *izond.* Gura izan gabe egindakoa.

guragafi. (gura): *izond.* Gura ditekena. I: Gutiziagafi.

guraintzi. (aguŕ): *iz.* ikus.: Goraintzi. I: Gorantzi.

guraiila. (gum): *adond.* Nai aña. I: Guraña, guradiña.

guraiñaka. (azkatasun): *frond.* Azke ta zuurtasunez egitcn dana.

guraizate. (gura): *iz. Ikus.:* Gura. I: Gurari.

guraize. (artazi): *iz.* Ikusi: Artazi. I: Goraize, guraiza, guraizak, guraizeak, guraiz, pruxe, purexa.

guraize-ots. (artazi): ŕa. Artazia crabiltzean egiten clan otsa.

guraizekada. (artazi): *iz.* Artaziaz cmandako taupe. : Guraizketa.

guraizikatu. (artazi): *ad.* Artazia erabili.

guraizketa. (artazi): *iz.* Ikus.: Guraizekada.

guraka. (gura): *adond.* Gum izatean ari-izatea.

gurakeria. (gura): ŕz. rims.: Gulari.

gurakizun. (gura): iz. Zerbait buruz gura dana.

gurako. (gura): *frond.* Gura dana.

gurakof. (gura): *izond.* Guraria soŕerazten duena.

guramen. (naimen): *iz. Ikus.:* Naimen. I: Antxia, nai.

guranaiko. (gura): *adond.* Gura al-izan danez.

gurarazi. (gam); *ad.* Cure cragin.

gurari. (gam): iz. Ikus.: Gum.]: Gulari, guraizate, int, nayari, nai-gura, noa, unekada, ur-gura.

gurari izki. (gum): *iz.* Gurari apetatsua.

guraridun. (gura): *frond.* Gum aundia duena.

gurarik. (gura): *adond.* Gura-izaten ari-izatea. I: Guraŕen.

guraritsu. (gura): *frond,* Gurariz ari dana.

guraritu. (gum): *ad.* Apetazko gura bizia izan.

gurarizko. (gura): *frond.* Guraria adierazten duena.

guraŕen. (gura): *adond.* Ikus.: Gurarik.

guraska. (gura): *iz.* Gurari txikia.

guraskide. (aita): iz. Bi aitagiafeba alkafekiko. (aitabitxi): ŕr. Urns baten aitabitid ta aka alkaŕekiko.

guraskidetu. (aita): *ad.* Guraskide biurtu.

guraso. (aita): *iz.* Aita to ama alkaŕekin deitzeko itza. I: Buraso, buratso, buŕaso, guratso, boŕaso. I: Aitaso.

guraso-erailtza. (eriotza): *iz.* Bore eta edo bere ama erailtzea. I: Guraso-iltze.

guraso-eraile. (eriotza): *izond.* Bere aita edo bere ama erailtzen duena. I: Guraso-iltzaile.

guraso-efi. (ended): *iz.* Ikus.: Abeŕi. I: Asabeŕi.

guraso-etorki. (ogasun): iz. ikus.: Gurasonkaŕi. I: Guraso-ondoko.

guraso-gai. (aite): *iz.* Alta edo ama izatokoa daua.

guraso-iltzaile. (eriotza): *izond.* Ikus.: Guraso-eraile.

guraso-iltze. (eriotza): ŕz. Ikus.: Guraso-erailtza.

guraso-izen. (izen); *Az.* Sendiaren izena; abizena.

guraso-nagusi. (aita); *iz.* Erki-aita.

guraso-ondoko. (ogasun): iz. Ikus.: Gurasonkaŕi, I: Guraso-etorki.

gurasoengandiko. (ogasun): *izond.* Auŕekoengandik datoŕena.

gurasoko. (azaldi): *Land.* Abereen artean, batez ere sai-abereen artean, aita izateko boreizten dana,

gurasoukafi. (ogasun): *iz.* Bare auŕekoengandik norbaitek daukan ogasuna. I: Guraso-etorki, guraso-ondoko.

gurasorde. (gurasordetasun): *iz.* ikus.: Aitaorde. Aitorde.

gurasorde-kide. (gurasordetasun): Gurasordetasun bateau egon ditezken gurasorde bi edo geyagoen artean alkaŕekiko duten bereiztasuna. I: Gurasorde-lagun.

gurasorde-lagun.(gurasordetasun):iz. ikus.: Gurasorde-kide.

GURASORDETASUN. *iz.* Guraso gabe dagoen adiñez azpikoa dana edo legezko gaitasunik eztuenaren notiña cdo bare ondasunak zaintzeko, noribait omaten zayon aginbidea. Gurasordearen agintza. (: Bahasa, z^{g}intza, menpekotarzun. ll (adin), (babes), (banakuntza), (gayeztasun), (notin), (sendi), (zaingo).

gurasotasun. (aita): *iz.* Alta izatearen bereiztusuna,

gurasotu. (aita): *ad.* Alta biurtu, aita izatera eldu.

gurata. (gura): *adond.* Gurariz ari-izatea.

guratako. (gura): *izond.* Gura zau bezela egiña dagoen.

guratso. (aita): *in.* Ikus.: Guraso.: Buraso, buratso.

guratsu. (gum): *izond* Gura duena.

guratu. (ayeŕ): *ad. Zaletu.*

gurau. (gum): *ad.* Geyago gura-izan; gurago itzaren laburpena.

guraz. (gura): *adand.* Naimenez.

gurazai. (zaintza): *izond.* Ereiñak zaintzen dituena.

gurazaitza. (zaintza): iz. Ereiñak zaintzca.

gurazko. (gum): *izond.* Bare naimenez ari dana. (naimen): *izond.* Berbera.

gurbe. (sagaŕondo): *iz.* Basa-sagaŕa.

gurbi. (zugatz): *iz.* Laŕoskaria dan zugatza. I: Azpil, mats-pila. (aŕain): Ezurtza ezufezkoa duen aŕaña; bare aragia oso ona bezela artzen da.

gurbi-sare. (tarn): iz. Garbi aŕañak aŕapatzeko sure berezia.

gurbide. (bide): *iz.* Ikus.: Gurdibide. Gurdabide, gurpide.

gurbil. (upa): *iz.* Erdi efada bezelako upeltxoa. (antoxin): *iz.* Zortzi pitxarkada dituen pegaŕa. (zurtasun): II *izond.* Zuuŕa dana. (lastertasun): *izond.* Lasteŕ dabilena.

gurbildu. (zurtasun): *ad.* Zuuŕa biurtu. (oskal): *ad.* igali batzuei oskolak kandu. j: Gurbiltu,

gurbildun. (upa): *izond.* Gurbilak dauzkan edo saltzcn dituena.

gurbildun. (zurtasun): *adand.* Zurtasunez ad-bates.

gurbilezi. (eskuantze): *iz.* Ikus.: Eskuantzc. j: Gaikuntza, igurdizi.

gurbilgile. (upa): *izond.* Gurbilak egiten dituena. (esku-lauginizak): *izond.* Berbera.

gurbilki. (zurtasun): *adond.* Zurtasunez ari-izatea.

gurbiltasuu. (zurtasun): *iz.* ikus.; Zurtasun, j: Begirakortasun, soegi, zasu, zenzutasun, xuurtasun.

gurbiltegi, (ups): *iz.* Gurbilak egiten diran ola.

gurbiltu. (oskol): *ad.* ikus.: Gurbildu.

gurbiltza. (upa): *iz.* Gurbilen rnultzoa.

gurbiondo. (zugalz): *iz.* Laŕoskaria dan zugatza; bare igaliajangaŕia da.

gurbitegi. (abetxu): *iz.* Gurbitxak dagozen tokia. j: Gurbitx-toki, gurbixtegi.

gurbitx. (abetxu): *iz.* Ears.; Gurbiza. Aagoŕi, gurbizgoŕi, gurguxa, gurbitz, gurbiz, gurbixi, gurbizi, gurpitz, burbux, burbuz, burbuza, kulubiz.

gurbitx-toki. (abetxu): *iz.* Ikus.; Gurbitegi. : Gurbixtegi.

gurbitxeta. (janztura): *iz.* ikus,: Janztura.

gurbitz. (abetxu): *iz.* ikus.: Gurbitx.; Gurbiza, gurbiz, gurpitz.

gurbix. (abetxu): *iz.* Gurbitx txikia. I; Gurbiz txiki,

gurbixi. (abetxu): *iz.* Ikus.: Gurbitx. I: Gurbiza, gurbizi.

gurbixtegi. (abetxu): *iz.* ikus.; Gurbitegi. ^: Gurbitx-toki.

gurbiz txiki. (abetxu): *iz.* Urus.; Gurbix.

gurbiz-antz. (abetxu): *izond.* Gurbitx antzekoa dana. I: Gurbiz-an€zeka,

gurbiza. (abetxu): *iz.* Txilarkaria dan abetxua; bare zurtoñak iru edo lau neurkin luze dim ta bare igalia txiki, biribil eta gods da. I: Gurbitx, aagoŕi, kaudan, kauden, gurbizgoŕi, gurguxa, gurbitz, gurbiz, gurbixi, gurbizi, gurpitz, aragori., burbux, burbuz, gurbiz, kulubiz, kurkusa, aagoŕi, kurkuts, kurkuss-ondo, kurkuxa, kurpibie, kurpitx, kurpilz, soldau-makat, urbixoi. (aŕain): iz. Itxasoko aŕain-nrota bat.

gurbizgarau.(abetxu):iz. Gurbizaren garauak. j: Gurbizkarau.

gurbizgoŕi. (abetxu): iz. Thus.: Gurbiza. Gurbitx.

gurbizi. (abetxu): *iz.* ikus.: Gurbitx. I: Gurbiza, gurbixi.

gurdabide. (bide): *iz.* Ikus.: Gurdibide. I: Gurbide, gurpide.

gurdaxka. (orga): *iz.* Gurdi txikia. j: Ikus.: Gurdiska.

gurdestali. (orga): *iz.* ikus.: Gurdi-estali.

gurdi. (burdi): *iz.* Bi edo tau gurpileko burdia, zaidiak ado beste abereak uztartzeko iguna edo agak dauzkana, bai ta aldeelan burtagak eraman ditzakena. I: Burdi, burditxo. (orga): *iz.* Berbera, berbera.

gurdi estali. (orga): iz. Estalkia eramaten duen gurdia. I: Gurdestali.

gurdi-abere. (abere): *iz.* Gurdia edo beste orga daraman aberea.

gurdi-aga. (orga): *iz.* Gurdiaren iguna.

gurdi-ardatz. (ardatz): *iz.* Gurdiak daukan ardatza.

gurdi-argi. (burdi): *iz.* Burdick eramaten duten argi-ontzia.

gurdi-arin. (orga): *iz.* Ariña dan gurdia.

gurdi-ate. (orga): iz. Ourdiak gordetzeko tokian dagoen atea.

gurdi-azpi. (orga): *Az.* Gurdiaren beko abedia. I: Gurdi-etxe.

gurdi-azpilco. (orga): *iz.* Gurdiak azpian darman kutxa aundia. Gurdi kaixa.

gurdi-bela. (orga): *iz.* Gurdi batzuek daramaten estaikia. 1: Gurdi-estalki.

gurdi-belaŕ. (belaŕ): iz. Gurdiak daraman belaŕezko zama.

gurdi-bete. (orga): *iz.* Ems.: Gurdialdi. Gurdikara, gurditara, gurdikada.

gurdi-burni. (orga): *iz.* Gurdiak daramazkien ugalak.

gurdi-edeŕ. (orga): *iz.* Gurdi aundi ta ongi apainduta. I: Orga-kara.

gurdi-egal. (orga): *iz.* Basaren txipistibetik gordetzeko, gurdiak cramaten duen egatza.

gurdi-eguŕ, (eguŕ): *in.* Gurdiak daraman egufezko zama.

gurdi-estalki. (orga): iz. Ikus.: Gurdi-bela.

gurdi-etxe. (orga): iz. Ikus.; Gurdi-azpi.

gurdi-gain. (orga): fa. Gurdestaliaren goiko zatia, j: Gurdi-goiti, gurdi-selaum.

gurdi-gaiñeko. (orga): iz. Gurdi aundietako zama gañeanjartzen dan aga.

gurdi-goiti. (orga): *iz*. Ikus.: Gurdi-gain. I; Gurdi-selauru.

gurdi-ibi. (ibai): iz. Gurdiak igaro alizateko, ubi zabala.

gurdi-kaixa. (orga): *iz*. ikus.: Gurdi-azpiko.

gurdi-Idfinka. (orga): *ft*. ikus.: Gurdi-txistu.

gurdi-langa. (orga): *iz*. Gurdiko makilak. Gurdilata, gurditanga, gurdi-taket, burdi-langa.

gurdi-lantegi, (orga): iz. Gurdiak egiten diran lanlegia. j: Ikus.: Gurdigintza, gurt-ola.

gurdi-lokaiiu. (orga): *iz*. Gurdia iotzeko lokaña, (lokaŕi): *iz*, Berbera,

gurdi-ioŕ. (loŕeta): iz. Ikus.: Gurdiketa. Gurdi-lorketa, gurdi-loŕeta.

gurdi-mugañ. (orga): *iz*. Gurdi-gurpiiak babesteko erabiltzen dan gordegailua.

gurdi-nla. (orga): *!z*. Gurdiak egiten diran ola,

gurdi-oskol. (estalune): *iz*. Gurdientzako estalunea, j: Gurditegi, gurdi-toki.

gurdi-sail. (orga): *ŕz*. Gurdien multzoa.

gurdi-sega, (orga); iz. Gudarako atondula dagoen gurdia.

gurdi-selauru, (orga): iz. Ikus.: Gurdi-gain. : Gurdi-goiti.

gurdi-taket. (orga): *iz*. Ikus.: Gurdi-langa. j: Gurdilata, gurditanga.

gurdi-txiñsta. (lauzko): Gurdientzako, aldapaz egiña dagoen lauzkoa,

gurdi-txistu. (orga): *iz*. Gurdiak ibiltzen ateratzen duen kiŕinka. j: Gurdi-kiŕinka.

gurdi-upel. (orga): *La*. Garastaketarako egiña dagoen gurdia.

gurdi-zabu. (kordokadura): *iz*. Gurdiaren kulunka.

gurdi-zain. (orga): *izond*. Gurdia erabiltzen eta zaintzen duena, burdi-zain, gurdizai.

gurdi-zale. (orga): *izond*. Gurdia erabiltzea maite duena.

gurdi-zola. (orga): *iz*. Gurdiaren azpia, zonra. I: Gurdoe.

gurdi-zatz. (uzkaldura): *iz*. Gurdi-agari eusteko kabila.

gurdialdi. (orga): ŕz. Gurdi bateau eramaten dan zama. j: Gurdikara, gurditara, gurdi-bete, gurdikada.

gurdibide. (bide): *iz*. Gurdiak ibiltzeko bidea. j: Gurbide, gurdabide, gurpide, burdibide.

gurdibil. (belbil): iz. ikus.: Belbil. !: Bercbil.

gurdibiuf. (lokaŕi): *iz*. Len gurdian eramaten ziran gauzak lotzeko, belarki batzuek erabiltzen egiten zan lokañ antzekoa.

gurdidi. (orga): *iz*. Gurdi-mota bat.

gurdigiie. (orga): *frond*. Gurdiak egiten ditrrena, j; Gurdigin. (esku-langintzak): *Load*. Berbera.

gurdigin. (orga): *izond*. Ikus.: Gurdigile.

gurdigintza. (orga): *iz*. Gurdiak egiten dituen lankuniza.: Ikus.: Gurdi-lantegi, gurt-ola.

gurdikada. (orga): *iz*, Ikus.: Gurdialdi. Gurdi-bete, gurdikara, guditara.

gurdikara. (orga): iz, Tkus.: Gurdizki. Gurditara, gurdi-bete, gurdikada.

gurdiketa. (loŕeta): *iz*. Gurdietan egiten dan loŕeta. I: Gurdi-loŕ, gurdi-lorketa, gurdi-loŕeta,

gurdikintz. (orga): *iz*. Gurdigileen langiniza,

gurdikote. (orga): *iz*. Gurdi aundi ta undo apainduta.

gurdiaari, (orga): *izond*. Gurdia erabiltzen eta zuzenlzen duena. Gurdizain, gurtzain.

gurdilata. (orga): *iz*, Ikus.: Gurdi-langa. Gurditanga, gurdi-taket, burdilata.

gurdiño. (orga): *iz*. Ikus.: Gurdiska. j: Gurditxo.

gurdiska. (orga): *iz*, Gurdi txikia. j: Gurdiño, gurditxo, gurdixka, gurdaxka.

gurdiskatxa. (orga): *iz*, Aufak ibiltzen erakusteko erabiltzen dan gurdi txiki-txiki antzekoa,

gurditanga. (orga): *iz*. Ikus.: Gurdi-langa. j: Gurdilata, gurdi-taket.

gurditara. (orga): *iz*. Tkns.: Gurdialdi. **Gurdikara,** gurdi-bete, gurdikada.

gurditegi. (orga): *iz*. Ikus.: Gurdi-oskol. Gurdi-toki.

gurditxo. (orga): *iz*. Ikus.: Gurdiska Gurdiño,

gurditzaŕ. (orga): iz. Oso andia dan gurdia,

gurdixka-zai. (orga): *iz*. Gurdixka bereziak alogeratzen dituena.

gurdizain. (kordokadura): *Land*. Ikus.: Gurditari. j: Gurtzain.

gurdizefa. (zeta): iz. Eubank ebagiteko zeta.

gurdizkatu. (orga): *ad*. Gurdian zerbait eraman,

gurdizur. (orga): iz. Gurdien **gurpilcn zura.**

gurdo. (biguntasun): Load. Biguna dana.

gurdoe. (orga): *iz*. Ikus.: Gurdi-zola.

gure. (izenorde): *ŕzord*. Askata dan lenengo notiñaren izenorde ukanekikoa. j: Gere, geren, gore, gaure, gure-gure.

gurean. (izenorde): ŕzord. Gurea dan zerbaitean, gure etxean.

guregaindu. (arpen): *ad*. Gum gain artu.

gureganaketa. (arpen): *iz*. Zerbait gurea egitea.

gureganako. (izenorde): *ŕzord*. Guregana datotena edo guri buruz egiten dana.

gureganatu. (izenorde): *ad*. Guregana ekaŕi edo erakaŕi.

guregaudu, (arpen): *ad*. Zerbait gurea egin.

gurekiko. (alkartasun): *adond*. Guri dagokigunez. (izenorde): *izond*. Gure baitarako.

gurekoi. (norberekeri): *izond*. Gure burua geyegi maite dugunok.

guren. (mugadura): *iz*. Toki-izenetan • erabiltzen da, itza betetzeko atzizkia bailitzan. E.b.: Aranguren, Basaguren, Ibarguren. (: Gue. (auŕetasun): *ŕzond*. Nayago dana. (gurentasun): Íi *izond*. Mardula dana. j: Guri. (dean): II *irood*. Deana dana. : Ikus.: **Deun.** l: Done, dontsu, guru, (guruin): *iz*, Ikus.: **'Guruin. j:** Gurentxu.

guren azi. (azkuŕi): *ad*. Mtardulki azi.

guren-leŕo. (ziñopa-egite): iz. Ziñopaen izen-bilduma.

gureuago. (goyera): *izond*. Goragokoa daua.

gurenburn. (aldi): *iz*. Zerbaiten edo Norbaiten azken aroa.

GURENDA. iz. Eztabidan edo **atiketan** auŕezkoaren gañetik lortzen dan nausitasun edo gaña. : **Gaizpide la** Ieraear garaipen edo menpea. Garaimen, garaipen, garaili, garaitza, garaizpen, garaikunde, garaipide, garai-aldi, garaitaldi, goitura, goitute, irauntse, // (apalkuntza), (ardiespen), (beaŕarazpen), (efiarteko eskubide), (guda), (gudaritza), **(jabego),** (jazarketa), (menperapen), (nagusitasun), (zebadura), (zorion).

gurendaketa: (gurenda): iz. Gurenda-jaya.

gurendazko. (gurenda): *izond.* Gurenda lortu duena.

gurendu. (gum): *ad.* Iŕikaz gura-izan. (azkura): *ad.* Ikus.: Azi. I; Gurentu. (gcikuntza): II *ad.* Ikus.: Gei€u. Gurentu. (aisctasun): *ad.* Ondo-izatea lortu. (deun): H *ad.* Deuna egiu edo biurtu. j: Gurenetsi,

gurendura. (azkura): *iz.* Ikus.: Azkura. Gorakada, gorakala, gurentasun.

gurenetsi. (deun): *ad.* Deuna egin. I: Ikus.: Gurendu. I: Gurentetsi.

GURENTASUN. *iz.* Landareen indafa, gordintasun eta ostaila. I; **Gizon** eta abereeugan bizkortasun eta txairolasuna. I: Mazaltasun. (azkura): *iz,* Ikus.: Azkura. j: Gorakada, gorakala, gurendura. (dean); j *iz.* Deunaren bereizkuntza. (mardultasun): *(iz.* Etekin aundia eman dezaken luŕaren tasuna.1/ (indaŕ), (landare-erizti), (lore), (osasun),

gurentu. (azkura): *ad.* Ikus.: Azi. Gurendu.

gurentxu. (guruin): iz. Ikus.: **Curuin.** j: Guren, gun€ntxu.

gurenizaile. (albi): *izond.* Albia soŕerazten duena.

gurerda. (txosknŕ): iz. Lepoan sortzen dan txoskoŕ otza.

guretaŕ. (izenorde): *izond.* Gure sendikoa dana edo gum gogayak berak dituena.

guretasun, (izenorde): ŕzoicd. Cure berezitasun.

gureto. (undo); *iz.* Ona dan (Indira,

guretu. (izenorde): *ad.* Gurea izatea egin,

guretzako. (izenorde): *izord.* Guretzat dana,

guretzakotu. (ezautarazpen): *ad.* Guretzat berezitu. j: Ciureizatu.

gurez. (gogai): *adond.* Cure kabuz. Gurez gum.

gureza. (ayergatasun): *iz.* Gurarik ez izatea.

gurgale. (stoked): *izond.* Oso aŕoa dana.

gurgafi. (begirune): *izond.* Ikus.: Agurgaŕi.

gurgafiru. (bcgirune): *adond.* Agurgaŕitasunez ari-izatea.

gurgidu. (okidura): *izond.* Bete-beterik dagoena.

gurgila. (aŕantra): *iz.* Aŕain-sare berezia iictaz egiña dana. I: Ikus.: Gusguila.

gurgile. (yaurespen): *izond.* Gut-egiten duena.

gurgintza. (yaurespen): *iz.* Yaurestearen egipena.

gurguila. (otaŕ): iz. Otaŕañak aŕapatzeko Warta. j: Gurgila,

gurguilo. (anpadura): *iz.* Tanpa bat artzeagatik buruan cgiten dan anpadura.

gurguilu. (iñausketa): *iz.* lñausteko erabiltzen dan tresna. j: Gurgula, gurgulu, puda, pudatxa, puyo. (anpulu): /a. Urtan egiten dan anpulua. j: Gurgul.

gurguilutsu. (mask-tau): *izond.* Maskuluz beterik dagoena.

gurgula. (iñausketa): **iz. Ikus.:** Gurguilu. j: Gurgulu, puda.

gurgulo. (txoskoŕ); *iz,* Ikus.: Txoskof. Gulintxo, morgil.

gurgune. (gupiera): iz. Gupiera artzearen egipena.

gurgura. (saki): *iz.* Ixilka-mixilka mintzatzean egiten dan otsa.

gnrgurai. (soft): *iz.* Latsek egiten duten ots apala.

gurgurari. (soñu): *izond.* Mannarika ari dana.

gurguratu, (soft): *ad.* Marmarika ari-izan. (mardail): *ad.* Mannar ari-izan.

gurguri. (remora): iz. Aletegian garauari egiten rayon kotxoa. I: Curgurio.

gurguria. (soñu): **iz.** Marmaria. I: Gurgurio, j: Txinta.

gurguriatu. (soñu): *ad.* Txoriek txinta-egin.

gurgurika. (sabel): *adond.* Gurguŕ egiten ari-izatea.

gurguritsu. (zomofo): *izond.* Gurguriz beteta dagoena.

gurguritu. (zomoŕo): *ad.* Gurguriak egin.

gurgurka. (mardail): *adond.* Mardailctan ari-izatea,

gurgurkada. (soffit.): *iz.* Marmarika ari-izatearen egipena.

gurgurkatu. (soñs): *ad.* **Ubil** baten lgiduraz, usgune batean ots-egin.

gurgurketa. (soar): *in.* Usgune bateau abil baten igiduraz egiten dan otsa.

gurgurlari. (soñu): *izond.* Gurgurketa egiteu ari dana.

gurgut. (sabel): *iz.* Ikus.: Gut'. j: Guŕu. (ibar): *iz.* Latsaren ots-izena. (soña): ij *in.* Kuŕinka; marmarika.

gurgufaku. (soñu): *iz.* Usoek alkaŕenganako zaletasuna adierazteko egiten duten **seem** bcrezia.

gurguxa. (abetxu): iz. Ikus.: Gurbiza. I: Gurbitx.

guri. (gurentasuna): *izond,* Ikus.: Garen. ^: Guri-guri. (koipe): iz, ikus.: Gantz. Ganz. (esne): j; iz. Jima.: Gun. (izenordc): jl *izord.* Gu geranoi.

gurialdi. (tanpa): *in.* Noribait ematen zaizkion tanpak. (gurentasun): *iz.* Gurentasun-aroa.

guriarazi. (biguntasun): *ad.* Bigun-eragin,

guriatu. (biguntasun): ad. Bigun egin, bigundu.

guridura. (mokol): *iz.* Aŕotzearen egipena.

gurigile. (koipej: *izond.* Ouriña cgiten duena.

gurigune. (biguntasun): *iz.* Ikus.: Biguntasun. j: Samurtasun.

guriguritn. (mokol): *ad.* Asko aŕotu.

gurikantza. (itxaropen): iz. ikus.: Itxaropen. : Egurik-antra, igurikimen, iguripen.

gnrtkeri. (atsegin): *iz.* Gorputzeko atsegiñetan izaten dan zalekeria. (losintxa): *iz.* Ikus.: Leunketa.

gurikeritu, (biguntasun): *ad* Ikus.: Bigundu. j: Biguindu.

gorikeriz, (atsegin): *adond.* Gurikerietan ari-izatea.

guriketa, (biguntasun): *in.* Biguntzearen egipena.

guriki, (biguntasun): *adond.* Biguntasnnez ari-izatea edo egotea. (anPndura): *adond.* Apainduraz ari-izatea.

gurin. (koipe): *iz.* Beyaren esnetik ateratzen dan **koipea. j:** Guril. (cane): iz. Esnegun gogortuta. (urin): II *in.* ans.: j: **Din.** I: Gerlijus. (ezabizi): (iz. Ikus,: Ezabizi. I: Ezaki. I: Ikus.: Sorkurin.

gurin-egoski, (egosketa): *iz.* I3ere urifiean egiten dan zerbaiten egosketa.

gurin-neurkin,(koipe): *in.* Guriñak daukan koipea neurtzeko lanabesa.

gurin-ogi. (opii): *in.* Garin, inn, afautz eta gozagaŕia erabiltzean egiten dan esnopila,

gurin-ola. (koipe): iz. ikus.: Guringintza.

gurin-saltoki, (koipe): *iz.* Guriña sallzen dan saltokia. j: Gurindegi.

gurin-sendabide. (sendabidekintza): Urin batzuen bidez sendatzeko erabiltzen dan egipidea.

gurinai. (urguritasun): *izond.* Zurbizkerietan ari dana.

gurindegi. (koipc): *iz.* ikus.: Curio-sattoki.

gurindu. (urin): *ad.* Uriña stem.

guringadu. (eriondura): *iz.* Eriondura egitekoa dana.

guringile. (koipe): *izond.* Guriña egiten duena, (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

guringintza. (kedge): *iz.* Gurifia cgiten dan ola. Gurin-ola.

gurintsu. (koipe): *izond.* Guriña naikoa daukan. J: Guritsu.

guriutxa. (guruin): iz. Besapean edo iztayan egiten diran guruiñak. J: Gurintxo, gurintxu, gulintxo, izuŕi, xori.

gurintxo-belaf. (landare): Piŕinpinkaria dan belaŕezko landarea.

gurintxuri. (txoskoŕ): *iz.* Aundi ta zaretsua dan txoskoŕa. J: Gurmin.

gurintze. (eriondura): *iz.* Erion-cgitcaren egipena.

guriuzale. (koipc): *izond.* Guriña artzeko zatetasuna donna.

guriñezko. (koipe): *izond.* Guriñez egindakoa.

guriñezti. (ezti): iz. Gurin eta eztiaz egiten dan azkufta.

guriñeztu. (urin): *ad.* Gerliren bateaz tindatu.

guriño. (cane): *iz.* Esnearen apaŕa.

guriñendo. (guruin): *iz.* Sabelean dagocn guruiña; bcre uriña txegostea egiteko oso ona da.

guriontzi. (koipc): *iz. Guri* edo gantza eukitzen dan onhzia.

guriope. (aŕokcri): *iz.* Ikus.: Afokeri, I: Buriape.

guripa. (zatarkcri): *izond.* Zitala dana.

guriro. (losintxa): *adond.* Gurikeriz ari-izatca.

gurisaltzaiie. (koipe): *izond.* Guriña saltzen duena.

guristo. (ants): *iz.* Gaŕasi eŕukigafia.

gurita. (txori): ŕz. l'xori-mota bat. [: Ikus.: Guita. [: Ur-gurita, zelai-gurita, zuaizkurita, zuatz-gurita.

guritasnn. (biguntasun): *iz.* Ikus.: Biguntasun. j: Laztantasun. (uŕikaltasun): *iz.* Ikus.: Uñkaltasun.

gurito. (eskuaga): ŕz. Burniz egindako zoko-eskuaga.

guritsu. (koipe): *izond. Ikus.:* Gurintsu.

guritu. (igali): *ad.* Igaliak ondu. (mokol): *ad.* Bigun egon dedin zerbait aŕotu. (biguntasun): J *ad.* Ans.: Bigundu. : Malotu, tiraniu, uztertu, zaletu. (gurentasun): [j *ad.* Gurentasuna loan.

guritu-gabe. (gertuera): *izond.* Ondu gabe dagoena. [: Ikus.: Gordin.

guritx. (bizkargune): *iz.* Lafuan eta zintz-mintzetan, batez erc mingañean dagozen bizkargune txikicn bakoitza.

guritx-lafube. (bizkargune): ŕz. Goritxak dauzkan laŕubea.

guritxiki. (irautasun): *izond.* Alxikikoŕa dana.

gnritzaiie. (biguntasun): *ŕzond* Biguntzen duena.

guritze. (biguntasun): *iz.* Biguntzearen egipena.

gurixkatsu. (bizkargune): *izond.* Guritxak dauzkana.

gnrixko. (biguntasun): *izond.* Bigun xamaŕa dana.

gnrizabal. (zulakaitz): iz. Zulakaitz berezi bat. I: Ikus.: Zulakaitz.

gnrka. (begirune): *iz.* Begirunea adierazteko, norbaiten auŕean burua edo soña makurtzea. C: Gurkera. (edari): *ft.* Beingoz edaten edo jaten dan puska. Situp, uŕupa, uŕupada, zakadako, zaŕada, txorta, txuŕut, txuŕutada, tzorta, xangada. (gurkadura): *iz.* Berbera.

gurka-arazte. (gurkadura): *iz.* Indaŕez irentsi-eragitea.

gurka-gurka. (edari): *adond.* Gurkaz edatca J: Gurka-murka.

gurka-murka. (edari): *adond.* Ikus.: Gurka-gurka.

gurkada. (orga): *iz.* Gurdi bateau cratnaten dana. J: Gurketa.

GURKADURA. *iz.* Azkuñak irestearen egipen eta ondorioa. j: Iresketa, irespen. II (abelizti), (urchin), (zintzuŕ).

gurkalari. (begirune): *izond.* Begirune gcyegietan ad dana. [: Gurkari.

gurkari. (begitune): *ŕzond.* ikus.: Gurkatari.

gurkatu. (gurkadura): *ad.* Ikus.: irentsi. Kurkatu, iretal, sabeleratu. (begirune): *ad.* Begirunea adierazteko, burua ado Sofia makurtu.

gurlcatzaiie. (gurkadura): *izond.* Irensten duena.

gurkela. (burni-bide): ŕs. Buttzi-organ baten gela.

gurkera. (begirune): ŕz. ikus.: Gurka.

gurkeria. (begirune): *iz.* Begirune geyegietan ari-izatea.

gurketa. (orga): iz. ikus.: Gurkada. (begirune): *iz.* Begirunea adierazteko, burua edo Sofia makurtzearen egipena.

gurkin. (begirune): *izond.* Gurkaka ari dana.

gurkuulo. (ogi): *iz.* Lau zi dauzkan ogia, Pizkunde egunean amabitxiek beren semebitxiei bezuzaz ematen dietena. J: Gurtrulari.

gurliño. (aŕain): *iz.* Ezurtza ezufezko, ta bizkafeko egatzaren oiailak eloŕitsuak dauzkan itxasoko aŕain-mota bat.

gurlo. (begi): *izond.* flats.: Ezkcl. J: Ezpel. (egazti): *iz.* Ikus.: Lertxoin. . Kuhl, kuŕuilo.

gurloki. (zimardikatasun): *adond.* Zimardikatasunez ari-izatea.

gurlotarzun. (zitnardikatasun): iz. Ikus.: Zimardikatasun.

gurmatza. (latto): *iz.* Oso lodia dan gurmea.

gurme. (laño): iz. Ikus.: Laño. itxaso gañean izaten danari batez erc oŕela deitzen zayo. [: Gurma, lanape.

gurmeka. (curl): is. Euri xeea.

gamin. (txoskoi): iz. Ikus.: Gurintxuri.

gurmindun. (txoskaŕ): *izond.* Gurmiña edo gurmiñak dauzkana.

guns!. (burial): *iz. ikus.:* Altzaira. [: Galtzairu.

gurpegi. (gurpil): *iz.* Gurpilaren erdiko zatia, ardatza bertan sartzekoa dana. I: Ardazbegi, muŕuilu. (ede): *iz.* Aletxe bateaz amaitzen dan edea; aletxe ortan sai-abereen isatsa sartzen da.

gurpegi-sarga. (gurpil): *iz.* Gurpegietan jartzen dan sarga-zatikoa. Gurpil-zamuka.

gurpen. (yaurespen): *iz.* Ikus.: Yaurespen. Yauresketa, jauresketa.

gurpertika. (orga): iz. Abereak gurdiari ezartzeko kitteus.

gurpide. (bide): ŕz. Ikus.: Gurdibide. Gurbide, gurdabide.

GURPIL. ŕa. Pusketa biribi[a, here zlerdiarekiko lodia ez dana ta ardatz bateau sartuta biratu ditekena. J: Notln edo gauzaen ingurualdea. J: Burpil, aŕoda, firta, fiŕika, tiñt, kurpil, pefil, piriri, piŕil, pifila, pifingila, piŕinka, piŕipita, pifita, lxiŕike, txiŕin, txiŕinga, txiŕitol, txifingiI, zifika, ziŕingil. II (ardatz), (beibil), (biribildura), (burnt-bide), (eyeraldi), (itxasontzi), (iangaizti), (obo), (orga), (txifindukcta), (txiŕita).

gurpil-antzelco. (obo): *izond.* Txiŕindolaren antzekoa dana.

gurpil-bakaf. (txiŕinduketa): iz. Gurpil bat bakaŕik daukan txifinga.

gurpil-biko. (txiŕinduketa): *iz.* Bi gurpil gauzkan txiŕinga.

gurpil-ontzi. (itxasantzi); (a. **Gurpi**len bitartez dabilen itxasoutzia.

gurpil-zamuka. (gurpil): *iz.* Ikus.: Gurpegi-sarge.

gurpil-zati. (gurpil): *iz. Ikus.:* Gurpilki.

gurpilbira. (birunda): Biribilkatzearen egipena.

gurpilgile. (gurpil): *izond.* Gurpilak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera,

gurpilketa. (birunda): *iz.* Biribilkatzearen ibiltzea.

gurpilki. (gurpil): *iz.* Gurpilaren pifila. Gurpil-zati.

gurplla. (eguŕ): *iz.* Eguŕ-meta.

gurpitz. (abetxu): iz. Ikus.: Gurbiza. Gnrbitx, gurbitz.

guf. (agut): *in.* Ikus.: Aguŕ. (aditz): *ad.* Gurtu aditzaren efoa. (sabe[): ,, iz. Sabelean egiten dan otsaren ots-izena. Guŕ-guŕ egin. Gurguŕ, gufu.

gufarazi. (makurdura): *ad.* Makurtu-eragin.

guŕ-egile. (yaurespen): *izond.* Yauresten duena.

guf-egin. (yaurespen): *ad.* Yauretsi. Yainko-yaurcspena eman.

guf-egiñaz. (menpekotasun): *adond.* Menpekotasnnez ari-izatea.

gufeza. (itzalgabekeri): ŕz. Ikus.: Itzalgabekeri. J: Itzalbagekeria.

guñaran. (aranondo): *in. Baratzeko* basakarana.

guñcta. (Ixori): *iz.* Ikus.: Artatxori. J: Buŕigoi, guŕigoi, txoaŕea.

guñgoi. (Ixori): *iz.* Ikus.: Artatxori. J: Buŕigoi, txoaŕca, guŕieta, gufingoi.

guñnka. **(soñu): *iz.*** Gurdiak ibiltzean ateratzen duen gifinga. J: **Ikus.: Gifinga.** Gutinga.

gufinkatu. (soda): ***ad.*** Gurdiak ibiltzean giŕinga atera.

gufitxilo. (larmats): *in.* **Larmatsaren igalia.**

guŕu. **(zezen):** *iz.* **ikus.: Idi. (ijitoen itza). (sabel): *iz.* Ikus.: Gut. I: Gurguŕ.**

gufumus. (atzekaide): *iz.* Ikus.: Girmuzi. (oyal): ***iz.* Berbera.**

gufunga. (atsaldi): *ft.* **Lo-egiteu danean atsaldiaz egiten dan otsa. j: Kofaza, koŕonga, kofonka, koŕontza, koroska, kotox, kuŕuila, kuŕunka, lo-afantza, lo-kaŕanka, lokafasa, lokafaz, lo-koŕos, lo-koŕoska, lo-kutunka, lo-ots, lo-zarata, lo-zuŕunka, kofoxka, kuŕuzka, kuŕuzkada,lo-xuŕunga,xufun-xuruntx, zaŕa, zoŕonka, zuŕu, zuŕun, zufunda, zuŕunga, zuŕunka, zuŕu-puŕu, xuŕun, xuŕuntxa, zofonka. (katu): *iz.* Katuareu aŕamuskada.**

guŕungar[. (zefi): *izond.* Kuŕittkaz ari dan zefia edo basurdea.

guŕungatu. (zakuŕ): *ad.* **Zakuŕek kuŕinkaz** egin.

guŕuntzi. (beitiko): *iz.* Ikus.: Beitiko. J: Berako, jalgite, jalkite, jalte.

gursarta. (orga): *iz.* Ikus.: Kaxe. : Idun, gurtaga, gurziri, gusarta, gurt-igun, oiñaŕi.

gurt-efei. (bide): iz. Gurdiarentzako bidea. : Gurt-iŕisko.

gurt-efestu. (orga): *ft.* Gurdiek uzten duten aztarna.

gurt-igun, (orga): *iz.* Ikus.: Kaxe. Gurtaga, gurziri, gusarta, idun.

gurt-iŕisko. (bide): *iz.* **Ikus.: Gurt-efei. [: Gurt-itizko.**

gurt-itxi. (orga): *iz.* Bi jarleku dauzkan zalburdi edo belbila.

gurt-ola. (orga): *iz.* Ikus.: Gurdi-Iantegi. Gurdigintza.

gurtabere. (abere): *iz.* Gurdia eramateko aberea.

gurtaga. (orga): *iz.* Ikus.: Kaxc.: Gursarta, idun, gurziri, gurt-igun, oiñaii, mundoin.

gurtaket. (cogs): iz. Gurdiareu aldeetan gurtesiari eusteko ipintzen diran esolen bakoitza.

gurtaldi. (yaurespen): ŕz. daurestearen aldia.

gurtarasa. (golde): ŕz. Goldearen aretxea. J: ikus.: Aretxe.

gurtardatz. (ardatz): *iz.* Gurdiak daraman ardatzs. I: Gurtetza, gurtibuin, gurtzil.

gultaria. (belbil): *iz.* **Ikus.: Baba.]: Berebil, gurdibil, taŕanta.**

gurtaain-tegi. (belbil): *iz.* Gurtariñak gordetzeko tokia.

gurtafasto. (ildo): iz. Gurdiaren gurpifek uzten duten iidoa. j: Gurteŕestu.

gurtasun. (yaurespen): iz. Gurtzearen egipena.

gurte. (yaurespen): iz. Ikus.: Yaurespen. Yauresketa.

gurteda-zulo. (uztaŕi): iz. Uztañaren erdiko zuloa.

gurtede. (ede): *iz.* Gurdiko **edeak.**

gurtere. (erestun): *iz.* Uztaŕi ta gurtaga batzeko naŕuzko kurkurua. j: Gurtual.

gurteria. (orgs): *iz.* **Notlñentzako gurtarien zati berezia.**

gurtesi. (orga): *iz.* Gurdiaren inguruan jartzen dan makilakaz **edo olakaz egiña dagoen esia. J: Gutzesto.**

gurteskal. (orga): iz. Gurdia atzetik ixteko erabiltzen dana.

gurtestalki. (orga): iz. Gurdiai jartzen zayen estalkia.

gurtetxe. (orga): *iz.* ikus.: Burtetxe. Burtoe, burto[.

gurtetxe-zil. (orga): *iz.* Gurdien iguna tinkotzen dan tokia.

gurtetza. (ardatz): *iz.* Ikus.: Gurtardatz. J: Gurtibuin, gurtzil.

gurtezpata. (arga): *iz.* Gurdiek atze-auŕean zutik darabilzkiten bi eguf zabal,

gurtibuin. (ardatz): ŕz. Ikus.: Gurtardatz. ^: Gurtetza, gurtzil.

gurtol. (of): iz. **Gurdiko ole; ogia labera** eramateko ere erabiltzen zana,': Gurt-ool.

gurtofazi. (orga): iz. Gurtetxea gurtardatzean ipintzeko erabiltzen ziran lau egurtxoen bakoitza.

gurtortz. (gurpil): *in.* Gurpilek daramaten burnizko uztai lodia.

gurtu. (yaurespen): *ad.* Ikus.: Jauretsi. Yauretsi, gurt, jaureztu. (makurdura): *ad.* **Adeitasuna adierazteko makurtu. j:** Kurtu. (adeitasun): *ad.* Berbera.

gurtual. (ede): *iz.* **Ikus.: Gurtere.**

gurtuzko. (yaurespen): *izond.* Yauresteari dagokiona.

gurtz-lege. (yaurespen): Yaurespenari buruz jaŕitako legea.

gurtza, (yaurespen): *iz.* Yaurestearen egipena. J: Gurtzapen, gurtze.

gnrizaile, (yaurespen): ***izond,*** Gurtzen duena. I: Gurtzale, gurzate, jauresle, jaoretszale.

gurtzain. (orga): *izond.* **Ikus.:** Gurdilari. Gurdizain.

gurtzaldi. (yaurespen): *iz.* Gurtzaren aldia,

gurtzale. (makurdura): *izond.* Gurkak egiteko zaletasuna duena.

gurtzapairu. (azkuŕi): iz. Yaurespenezko aparia,

gurtzapen. (yaurespen): *iz.* Ikus.: Gurtza. j: **Gurtze.**

gurtze. (yaurespen): *iz.* Ikus.: Gurtza. Gurtzapen,

gurtzemakume. (sagaratze): *in.* Sagaratutzat artutako emakume galdua,

gurtzero. (gurutze): iz. Ikus.: Gurutz-estalki. J: Gumtzeria,

gurizil. (ardatz): *iz.* Ikus.: Gurtardatz.: Gurtetza, gurtibuin, gurzil.

gurtzinge. (siñis-auste): *izond.* **Doneen** irudientzat beaŕa dan gurtea ontzat artzen ez duena.

gurtzoidura. (yaurespen): *iz.* Yaurespenerako arauak.

gurtzotz. (orga): *iz*. Gurdien gurtardatzaren ziria.

gurizulurl. (ogi): *iz*. Ikus.: Gurkuulo.

guru. (deun): *izond.* Ikus.: Guren. I: Done, deun.

GURUIN. *iz*. Lupurak, diosketa ta yaurtiketaren bidez irten ditezen, soñean dagozen atalen bakoitza. 1: Eskidantxa, eskudaniza, asayuren, ezuŕi, gaugail, azikontxo, azipen, guren, guruntxu, guruntxu, kulintxo, kumintxo, kurintxo, kuruntxo, ixuri, izoŕi, pants, papeleta, sabi, osigoren, ixtizofi, iztizufi. // (abelizti), (iñosketa), (soi)).

guruin bakun. (guruin): *ft*. Bakana dan guruiña.

guruin bazkaŕ. (guruin): iz. Atalczkoa dan guruifia.

guruin-autzeko. (guruin): *izond.* Gurutzaren eundura antzekoa duena.

guruin-atal. (guruin): *iz*. Guruiñaren gingila. 1: Guruin-lakain.

guruin-eri. (eritasun): *iz*. Guruiñen eritasuna.

guruin-intxauŕ. (guruin): *iz*. Guruiñaren antura,galtzarpean txoskota soferazten duena. I: Guruntxo.

guruin-izti. (guruin): *iz*. Soin-iztiaren zatia, guruiñak aztertzen dituena.

guruin-lakain. (guruin): *iz*. fiats,: Guruin-atal.

guruin-mordo. (gamin): iz. Mordotuta dagoen guruiña.

guruintsu. (guruin): *izond.* Guruiñak dauzkana.

gurulnŕzizkin. (guruin): ŕz. Guruiñen kizkidak.

guruinusi. Cantata): *iz*. Guruiñen antntra.

gurume. (aza): *iz*. Ikus.: Aza-bnrboil. ?: Azaburu.

guruntxo. (guruin): *iz*. *Ikus.;* Guruin-intxauŕ.

guruntxu. (guruin): *iz*. Ikus.: Cumin. 1: Gurentxu, kulintxo, kurintxo, ixuŕi, papelcta.

gurutiño. (zezen): *iz*. Txala, zezeugai. Txaal, txalgoŕi.

gurutz-aldi. (gurvtze): *iz*. Gurutzearen aldia.

gurutz-anizeko.(gurutze): izond. Gurutzearen itxura duena. j: Gurutze-antzeko, gurutzekara, gurutz-irudi.

gurutz-antzera. (gurutze): iz. Gurutzearen antza izatea.

gurutz-argi. (gurutze): iz. Gurutzearen argia.

gurutz-auriko. (gurutze): Gurutzearen beaztopabidea.

gurutz-azpi. (oñaŕi): *iz*. Gurutzearen oñaŕia.

gurutz-aztikeria. (gurutze): *iz*. Aztien aitaren egitea.

gurutz-bide. (gurutze): iz. flats.: Gurutzabide. : Gunitzebide, guruzpide.

gurutz-egile. (gurutze): *izond.* Aitaren egiten duena.

gurutz-egin. (laka): *ad.* Bi ur-lasteŕ edo geyago nunbait alkartu.

gurutz-ekarle. (gurutze): *izond.* Tkus.: Gurutzadun. j; Gurutzedun, gurutzeketari, gurutzetari, gurutz-eramaile, gurutz-gudari, guruzketari, guruztun.

gurutz-eramaile. (gurutze): *ŕzond.* Ikus.: Gurutzadun.1: Gurutzedun, gurutz-ekarle, gurutzeketari, gurutzelari, gurutz-gudari, guruzketari, guruztun.

gurutz-eran. (gurutze): *adond.* Gurutzearen eraz egotea edo izatea.

gurutz-erlatzak. (gurutze): *iz*. Gotiko-etxegintzaren apaindura berezia

gurutz-eskora. (zurkaitz): *iz*. Gurutze-eraz egiña dan eusteko egokia dan zerbait. I: Ikus.: Aŕintugaŕi, eskora.

gurutz-estalki. (gurutze): ŕz. Eitze baten bi zoko zeaŕez alkartzen dituen nztaya. ^: Gurtzero, gnrutzeria.

gurutz-gudaldi. (gurutzc): *iz*. Ikus.: Gumtzada. j: Gurutz-gudu.

gurutz-gudari. (gurutze): *izond.* 11nis.: Gurutzadun. 1: Gurutzedun, gurutz-ekarle, gurutzeketari, gurutzetari, guuitz-eramaile, guruzketari, gun:ztun.

gurutz-gudu. (gurutze): *iz*. lkns.: Gurutzada. : Gurutz-gudaldi.

gurutz-ikuf. (gurutze): ŕz. Gurutzearen agerpidea.

gurutz-ikufin. (gurutze): *iz* Gurutzea daraman ikuŕiña.

gurutz-iltzapen. (gurutze): iz. Ikus.; Gurutzaldi.

gurutz-irudi, (gurutze): iz. Ikus.: Gurutz-antzeko. Gurutze-antzeko, gurutzekara. Ikus.: Gurutzefika.

gurutz-itz. (itz): iz. Gurutzatutako itzen bitartez egiten dan jokoa. (joko): *ŕz.* Berbera.

gurutz-jusi. (gurutze): *Izond.* Gurutzean iltzatuta dagoena.

gurutz-koskak. (gurutze): *iz*. Ikus.: Gurutz-erlatzak.

gurutz-lefo. (maŕa): *iz*. Besteak gurutzatzen dituzten mafaen bakoitza.

gurutz-mako. (uztai): iz. Gurutzeroa dan nztaya.

gurutz-nntzi, (gurutze): iz. Gurutz-estalkian batzuetan esegita egoten dan itxasontzia.

gurutz-urte. (urte): iz. Zerbaiteaz erabakitzeko izan diteken urtea.

gurutzabide. (bide): *iz*. Amalau gurutzen bitartez erakutsita dagoen bidea. 1: Gurutzebide, guruzpide, gurutz-bide, gurutze-bide. (gurutze): *iz.* Kale edo bide bi naiz batzuk guratzatzen diran tokia.1: Gurutzebide.

gurutzada. (gurutze): *iz*. Siñisgabekoen aurka egiten zan gudaldia. 1: Gurutz-gudaldi, gurutz-gudu.

gurutzadun. (gurutze): *ftond.* Gurutzadan zijoana. j: Gurutzedun, gurutz-ekarle, gurutzeketari, gurutketari, gurutz-eramaile, gurutz-gudari, guruzketari, guruztun.

gurutzadura. (gurutze): *iz.* Gurutzatzearen egipena. Gurutzaketa, gurutzedura, gurutzelaŕ, gurutzekadura.

gurutzagune. (gurutze); *iz*. Bi mate alkaŕ gurutzatzen diran tinia.

gurutzaketa. (gurntze): iz. Ikus.: Gurutzadura. : Gurutzedura, gurutzelat.

gurutzaddi. (gurutze): iz. Gnrutziltzatzearen be€etzea. !: Gurutz-iltzapen.

gurutzaldu. (gurutze): *ad.* Tkus.: Gurutziltzatu. j; Gurutzeratu.

gurutzatu. (gurutze): *ad.* Gurutze-eraz zerbait ipiñi. Ikus.: Gurutze-tayuan, gurutze-tankeran, gurutzetara. 1: Gurutzetu, gurutzekalu, guruztatu, ziartau.

GIIRUTZE, *iz*. Elkaŕ-zut dagozen bi lemen bidez egindako irudia. 1: Zutik tinkatutako tantaya, bare got-aldean baste labufagoaz zearkatua; bertan, eriopetua zegoenaren esku ta ofiak iltzatu edo lotutzen ziran, oŕela oñazeak aŕerazteko. 1: Yosukristo gurutziltzatuaren oroimenez, kristauek, ezaupide ta ikufaz darabiltena. Gurutz, krutxe, krutze, kurutze, kudzu, kurtzulu, kurutxe, kurutxa. (talcs): *iz.* Bide edo ur-biziak alkartzearen egipena. 1: Bide edo ur-biziak alkartzearen tokia. I/ (agurtza), (eliz-bits), (ezautailu), (ikurdi), (Ulu), (yaurespen), (Yosukristo), (zen).

gurutze-adaf. (gurutze): *iz*. Gurutzearen besoa. Gurutze-beso.

gurutze-gudaldi. (gurutze): iz, Kristauak ez ziranen aurka edindako gudaldia. j: Gurutze-guda.

gurutze-gudari. (gurutze): *izond.* Gurutze-gudaldian ari zana.

gurutze-irudi. (gurutze): *iz.* Gnrutzearen itxura duena.

gurutze-tanlceran. (gurutze): *adond.* Ikus.: Gurutze-tayuan.): Gurutzetara.

gurutze-tayuan. (gurutze): *adond.* Gurutze-eraz ipintzea. j: Gurutze-tankeran, gurutzetara. J: Ikus.: Gurutzatu.

gurutze-toki. (gurutzc): ix. Eŕien aldaurietan eta bideen ondoan dagoen tokia, gurutze bat daukalarik. j: Guruz-toki.

gurutze-une. (gurutzc): Gurutzatzearen tokia. j: Gurntz-une.

gurntzea jantzi. (gurutze): *ad.* Norbera gurutzadun lciokatu.I: Gurutzeaz apaindu.

gurutzeek egin. (gurutze): *ad.* Gurutz-bidea egin.

gurutzean josi. (gurutze): *ad.* Ikus.: Gurutziltzatu. j: Gurutzefikatu, gurutzeratu.

gurutzean-josle. (grrrutzc): *frond.* Norbait gurutzean josten duena. [: Gumtzerazle, gurutzetzaiie,

gurutzcdun. (eliz-bira): *izond.* Eliz-biraetan gurutzea daramana.

gurutzefika. (gurutze): *iz.* Yosukristo gurutziltzatuaren irudia. I: Gurutz-irudi.

gurutzetikatu. (gurutze): *ad.* Gurutzean josita erail. j: Gurutziltzatu, gurutzean josi, gurutzeratu, kurtzeratu.

gurutzegaiu. (gurutze): *iz.* Ura ateratzeko estoka baton langaen artean gurutzatuta dagozen Ian egurkien multzoa.

gurutzeka. (gurutze): *adond.* Aitaren egiten ari-izatea.

gurutzekara. (gurutzc): *izond.* ikus.: Gurutz-antzeko. j: Gurutzc-antzcko, gurutz-irudi.

gurutzeketari. (gurutze): *izond.* ikus.: Gurutzadun. I: Gurutzedun, gurutz-ekarle, gurutzciari, gurutz-eramaiie, gurutz-gudari, guruzketari, guruztun.

gurutzeki. (gorutzc): *iz.* Gurutzc-puska.

gurutzeko. (gurutzc): *izond.* Gurutzean josita dagoena.

gurutzetari. (gurutze): *izond.* Ikus.: Gumtzadun. j: Gurutzedun, gurutz-ekarle, gurutzeketari, gurutz-eramaiie, gruutzelari, guruzketari, guruztun.

gurutzelarkadura. (elkarpide): *iz.* Orapitotzearen egipena.

gurutzelarkatu. (elkarpide): *ad* Gurutzelarkadura egin. j: Orapilotu.

gurutzelaf. (gurutze): iz. Ikus.: Gurutzadura. I: Gurutzaketa, gurutzedura.

gurutzeratu. (gurutze): *ad.* Ikus.: Gurutziltzatu. Gurutzcfikatu, gurutzean josi, gurutzaldu.

gurutzerazle. (gurutze): *izond.* lkus.: Gurutzean josle. j: Gurutzetzaile.

gurutzeria. (gurutze): *iz.* Ikus.: Guratz-estalki. j: Gurtzero.

gurutzeta. (bide): *iz.* Bi bide edo geyago gurutzaturik agertzen diran tokia. (tantaidui): *L.* Tantai-gaiñetan dagoen zula.

gurutzetara. (gurutze): *adond.* Ikus.: Gurutze-tayuan. j: Gurutze-tankeran.

gurutzetzaite. (gurutze): *frond.* Ikus.: Gurutzeanjosle, j: Gurutzerazle.

gurutziitzatu. (gurutze): *ad.* Noun' bat gurutze bateau iltzatu. j: Ikus.: Gurutzefikatu, gurntzean josi, gurutzeratu, gurutz-iltzatu, kurizeratu, gurutzaddu.

gurutzkariak, (landare): *ix.* Gurutze-itxurazko lorabegia ta miñak mami gabekoak dauzkaten azi-atalkiko landareak. J: Guruztarikoak.

guruzketari. (gurutze): *frond.* Ikus.: Gurutzadun. 1: Gurutzedun, gurutz-ekarle, gurutzeketari, gurutzetari, gurutz-eramaiie, gurutz-gudari, guruztun.

guruzki. (gumtze): ix. Yosukristo'ren gurutzearen done-ondaŕa.

guruzpe. (gurutze): *adond.* Gurutzearen azpian.

guruzpide. (gurutze): iz. ikus.: Gumtzabide, j: Gurutzebide, gurutz-bide.

guruztatze. (abere): iz. Abereen nastea, enda ezberdiñekoen artean egiten dana.

guruztau. (iiztadura): *ad.* Zirtaiivaz ura iistatu.

guruztun. (gurutze): *izond.* Bcus.: Gumtzadun. j: Gurutzedun, gurutz-ekarle, gurutzeketari, guratzelari, gurutz-eramaiie, gurutz-gudari, guruzketari.

gurzale. (yaurespen): *frond.* Ikus.: Gurtzaile. j: Gurtzaie,

gurzesto. (orga): *iz.* Ikus.: Gurtesi.

gurziri. (orga): *iz. ikus.:* Kaxe, Gursarta, gurtaga, idun, gurt-igun.

gurzotz. (orga): *iz.* Gurtaga, uztadanen auŕe-aldean, alderen alde iragaten ducn ziria. j: Gurt-zotz.

gusa. (zintzuf): iz. Zintzuf eta estegoŕl artean dagoen ixtuna. Kuso, kusu.

gusart. (zatarkeni): *izond.* Zitala dana.

gusarta. (orga): *iz.* Gurdiaren aga.

gusu. (zintzuf): iz. Zintzufean ao ta ate-bide artean dagoen giñafezko ixtuna. Gusa, kusu, kusuma, kuzu, kuzutna. (anal): *iz.* Norheraren osaba eda izebaren semea. : Ikus.: Lengusu. j: Guzialeen ernakumea, guzu.

gutaratu. (aditz): *ad.* Guregana etoŕi. (izenorde): *ad.* Berbera.

gutari. (aukerakeri): *L.* Ikus.: Kasketaldi, j: Apeta,

gutariko. (mueta): *izond.* Gore motakoa dana.

gutaf. (guru): iz. Ikus.: Espa. j: Espe. (ariuŕe): *iz. Ikus,:* Ariuŕe, (laguntasun): ^^ *izond.* Zerbaitean edo zerbaiterako Laguna dana.

gutafez. (gum): *adond.* Iŕikaz ari-izatea.

gutafia. (etiketa): iz, Etiketa aundia. Ikus.: Etiketa. I Take€a.

gutarte. (izenorde): *frond,* Gure artekoa. 1: Gutartekoa.

gutarteko. (izenorde): izond. Ikus.: Gutarte.

gutartsu. (gura): *izond,* Iŕikaz ari dana.

gutartu. (guru): *ad.* Iŕikaz ari-izan.

gutefe. (guda): *adond.* Buŕukan ari-izatea.

guti. (uŕitasun): *adond. Uŕi* dana. I : Ikus.: Gutxi. j: Gob.

guti-beaf. (poz): *izond.* Gutxiaz poztuten dana. I: Gutxi-beaf.

guti-egin. (gutidura): *ad,* Uri biurtu.

guti-eragite. (gutidura): *izond.* Gutiago egiten duona.

gutiago. (gutidura): *adond.* Gutxiagotasun erkatzean, aindorako erabiltzen dan aditzondoa. j: Gutxiago, gutxiña.

gutiagotasun. (gutidura): *iz.* Ikus.: Bekotasun. j: Beetasun.

gutiagotu. (gutidura): *ad.* ikus.: Gutitu. Ē: Gutxitu, gutxiagotu, txikartu, txikiagotu.

gutiarazi. (gutidura): *ad.* Gutiagotu-eragin. I: Gutxiarazo.

gutidaski. (askitasun): *iz.* Ikus.: Naiko. j: Nai-beste.

GUTIDURA. *iz.* Zerbaiten edapen, areagopen edo aindoa txikiagotzcaren egipen eta ondorioa. 1: Naiz gorputzean naiz gogokoan, norbaiten edo zerbaiten

txikitzca ado uŕitzea, estutzea edo meetzea. J: Beruntsapcu, ertaldi, ertze, gunmen, gutimendu, gutiketa, gutitasun, gutxidura, gutxitasun, gutxitze, murtxikada, uŕipen, uŕiketa, uŕitze, txikitarzun. II (aindo), (cralketa), (ezoso), (gaizkikuntza), (galpen), (ikoldura), (jaustasun), (kenketa), (labuŕera), (mailkadura), (naŕiadura), (neuŕitasun), (txikiera), (uŕitasun).

gutiegi. (gutidura): *adond.* Geitasun-erkatzean, aindorako erabiltzen dan aditzondoa. I: Gutxiegi.

gutiegiz, (gutidura): *adond.* Gutxiegitasunez ari-izatea.

gutien. (gutidura): *adond.* Goycntasun erkatzean, aindorako erabiltzen dan aditzondoa. I: Gutxien.

gutienaz. (gutidura): *adond.* Nolabait astanpenen bat adierazteko aditzondoa. ^: Gutxienez, gutxienaz, gutienetik, gutxienean, gutxieneko, npienetik.

gutienetik. (gutidura): *adond.* Ikus.: Gutienaz, : Gutxienaz, gutxienez.

gutiengo. (batzaŕ): *iz.* Batzaŕetan iritzi batekoak diranen multzoa, iritzi ori geingoarena eztana. J: Gutxien-alde, gutxiengo, gntxientasun.

gutiesgañ. (arbuyo): *izond.* ikus.: Arbuyagaŕi. J; Gutiezgaŕi, uŕuingaŕi.

gutiespen. (arbuyo): *iz.* Ikus.: Arbuyo. Gibelondo, gutieste, gutxiespen, gutxieste, motzkeria, utuin.

gutiespenezko. (arbuyo): *izond.* Arbuyoa adierazten duena.

gutieste, (arbuyo): iz. ikus.: Arbuyo. Gibelondo, gutiespen, gutxicspen, gutxieste.

gutietsi. (arbuyo): *ad.* Ikus.: Arbuyatu. Gutxi-egin, gutxietsi, iraitzi, narda-egin, malmetidu, pustatu, uŕuivatu.

guticzgaŕi. (arbuyo): *izond.* ikus.: Arbuyagaŕi. 1: Guticsgaŕi.

guticzia. (uŕitasun): *iz. ikus.:* Ufitasun. Gabezi.

gutigaii. (gutidura): *izond.* Gutitzekoa dana. j: Gutxigaŕi.

gutika. (berantasun): *adond.* Bruck emeki, geldi-gcldi, taka-taka.: Gutxika, gutxi-gutxka.

gutikako. (guticra): *frond.* Gutxikoa dana,

gutikasaltzaile. (salcroste): *izond.* Apurka saltzen duena. J: Gutxikaai.

gutikeria. (ciikutasun): *iz*, Geyegizko elikutasuna.

gutiketa. (gutidura): *iz.* Tkus.: Gutidura. Gutuneu, gutimendu, gutitasun, gutxiketa, gutxitasun.

gutiki. (gutidura): *adond.* Aindo txikiaz ari-izatea.

gutilddin. (gutidura): *izond.* Gutiago egin ditekena.

gutiko. (gutidura): *izond.* **Iudaf** gutxikoa dana.

gunmen. (gutidura): *iz.* Ikus.: **Gutidura.** I: Ertze, gutimendu, gutiketa, gutximen.

gunmendu. (gutidura): *iz.* Ikus.: Gutidura, J: Gunmen, gutiketa. (beera): iz. Becratzea. (arbuyo): H *iz.* Ikus.: Arbuyo.

gutiñi. (gutidura): *adond.* Oso guti dana. ^: Gutiño.

gutiperi. (txikiera): *in.* Ikus.: Txikiera, J: Uzkeri, kirkira.

gutitan. (osterakuntza): *adond.* Bidet gutxictan. I: Gutxitan.

gutitasun. (gutidura): *iz.* Ilms.: Gutidura. j: Gutikcta, gutxidura, gutxitasun, gutitzc.

gutitu. (gutidura): *ad.* Gutxiago egin. Gutxitu, gutiagotu, gutxiagolu, txikartu, tcontxondu.

gutitziarazi. (guru): *ad.* Gura-eragin.

gutixagoko. (txikiera): *izond.* Zerbait txikiago.

gutixko. (gutidura): *adond.* Oso gutxi. Guido, gutu.

gutiz-geyenetan. (aidi): *adond. Ia* beti.

gunzi. (zekenkeri): *iz.* Gurari oso andia. j: Gudiziat.

gutiziagafi. (gura): *izond. ikus.:* Guragati.

gutiziatsu. (zekenkeri): *izond.* Gutizia duena. : Gutiziatzaile, gutizitsu.

gutiziatu. (zekenkeri); *ad.* Gurari oso aundia izan.

gutiziatzaile. (zekenkeri): *izond.* Ikus.: Gutiziatsu. j: Gutizitsu.

gutizitsu, (zezenkeri): *izond.* Ikus.: Gutiziatsu. : Gutziatzaile.

gutiziz. (zekenkeri): *adond.* Gurari oso aundiaz ari-izatea.

gutseme. (aitabitxi): *iz. Ilerrs.:* Semebitxi, I: Guz-seme.

guñk egin du. (sditasun): *ad.* Gutxi peitu da.

gulita. (gutidura): *adond.* Oso gutxi. !: Ikus.: Gutixko. Guilt, gun..

grrtu. (gutidura): *adond.* Ikus,: Guilin, J; Gutixko, gutxitxo.

gutu. (aldi): iz. Aldiaren zati txikiena.

GUTUN. *iz.* Notin batek baste bati zcrbait jakin-erazteko idazten dad ingia ta geyenetan anal bateau itxita bialtzen dana. : Butun, eskutitz, kutun. (idazti): *iz.* Idaztia. (idazketa): JJ *iz.* Idazkia (agerkai), (bidalgo), (bidalketa), (bilaketa), (ikuŕatz), (ingi), (mezu), (ordezpen).

gutun banatzailea. (gutun): *izond.* Gutunak banatzen dituena.

gutun-afemanak. (gutun): *iz.* Alkaŕi gutunak bialtzea.

gutun-azal. (gutun): iz. **Gutun** bat bialtzeko ingi-zoŕotxoa. j: Gutun-estalgi.

gutun-egile. (gu€un): *izond.* Bere gutunak bildumatuak izan diran idazlca.

gutun-estalgi. (gutun): iz. Ikus.: Gutun-azal.

gutun-ixtailu. (gutun): iz. **Guilin** bat ixtekoa dana.

gutun-oaŕ, (azaldura): *iz.* Idazki ball buruz argi geyago ematen duen oarketa.

gutun-ontzt. (gutun): *iz.* Gutunak botatzeko jaŕita dagoen ontzia.

gutun-sorta. (gutun): iz. Gutun-bildmna. Gutuntza,

gutunari. (bidalgo): *izond.* Gutunak banatzen dituena. (gutun): *izond.* Berbera.

gutunaritza. (gutun): iz. Gutunak biltzcn diran landola.

gutundegi. (idazti): *iz.* Idaztidi.

gutunizendegi. (idazti): *iz.* ldaztien izcndegia.

gutunkari. (gutun): *izond.* Gutunak banatzen dituena. I: Gunman. (cdespcn): *iz.* Batzaŕ bateau erabili dan guziarcn ben ematen duen idazkia.

gutunketa. (gutun): *iz.* Gutunak bialtzen ari-izatea.

gututxo. (gutun): *iz.* Gutun txikia.

gututza. (gutun): iz. Ikus.: Gutun-sorta.

gututzain. (idazti): *izond* Gutundcgia zaintzen duena. j: Gutun-zain.

gututzaf. (gutun): iz. Oso luzca dan gutuna.

gutunzildaya. (ikuŕatz): iz. Gutunen ikufatza.

guturi. (babespide): iz. Ikus.: Gaztelu, I: Gaztulu, ciudad de guerra.

guturitaf. (guda): *frond.* Guturiko iritaŕa.

gutxi. (uŕitasun): *adond.* Uŕi; aindoaz edo tasunez labuŕa edo motza dana. J: Aindo labuŕ edo uñ. j: Uŕitasunez; oiturazko edo beafezkoa dana baño aindo gutxiagoz. 1: Buxinka, fits, gitxi, ikin. ifiaiii, iñaŕ, ipiŕ, iski, lipef, samaŕ, tingi, tinka, einto, urjel, tinka, txiki, txorta, zeebete, xapo.

gutxi-aEdi. (gutidura): iz. Gutxitzearen egipena.

gutxi-arazie. (gutidura): *izond.* Gutxitu-eragiten ari dana. J: Gutxitzaile.

gutxi-asko. (aindo): *adond.* Gutxi ala asko; aindoaren zentzuna.

gutxi-beaŕ. (pus): *izond.* ikus.: Gull-bed.

gutxi-gora-bera. (gutidnra): *adond.* Geixeago ala gutixeago. I: Intera, aalirilziz.

gutxi-iritzi. (arbuyo): *ad.* Ikus.: Arbuyo. Arbuyatu.

gutxi-irten. (mailgune): iz. Oska-txikia donna.

gutxi-jakifia. (jakiñeztasun): *izond.* Ikus.: Gutxikasi.

gutxi-une. (uŕitasun): *iz.* Ufitasun-aroa.

guxxiago. (gutidura): *adond.* ikus.: Gutiago. : Gutxiña, guxiago.

gutxlagotan. (osterakuntza): *adond.* Bidei gutxiagoak erabiltzen ari-izatea.

gutxiagotasun. (bckotasun): *iz.* Gutxiago damson berezitasuna. J: Gutxicngo.

gutxiagotn. (gutidura): *ad.* ikus.: Gutitu. J: Gutiagotu, gutxitu.

gutxikn. (gutidura): *adond.* Gutxiaz ari-izatea.

gutxiarazo. (gutidura): *ad.* ikus.: Gutiarazi.

gutxidun. (gutidura): hand. Gutxi daukana.

gutxidura. (gutidura): *iz.* Ikus.: Gutidura. J: Gutitasun, gtxitasun, gutxitze.

gntxiegi. (gutidura): *adond.* Ikus.: Gutiegi,

gutxiegitasun. (gutidura): iz. Gutxiegi izatearen bereiztasuna.

gutxiegiz. (gutidura): *adond.* Gutxiegitzat artzen ari-izatea.

gutxien. (gutidura): *adond.* Galenera erkatzean, aindorako erabiltzen dan adilzondoa. J: ans.: Gutien.

gutxien-alde. (gntidura)_ is, Gutxiei dagokiena. j: Ikus.: Gutiengo, gutxiengo, gutxientasun.

gutxienaz. (gutidura): *adond.* Ikus.: Gutienaz. J: Gutxienez, gulxinaz, gutienetik.

gutxienean. (gutidura): *unhand.* ikus.: Gutienaz. J: Gutxienez, gulxieneko.

gutxieneko. (gutidura): *adond.* Ikus.: Gutienaz. J: Gutxienean, gutxienez.

gutxienez. (gutidura); *adond.* Ikus.: Gutieuaz. j: Gutxienean, gutxieneko, gitxienez, tipienetik.

gutxienezko. (gutidura): *izond.* Gutxiena dana. J: Gutxicntasun.

gutxiengo. (batzar'): iz, ikus.: Gutiengo. ^: Gutxien-alde, gutxientasun. (bekotasun): *is.* ikus.: Gutxiagatasun.

gutxientasun. (batzat): *is.* ikus.: Gutiengo. j: Gutxien-alde, gutxiengo. (gulidura): *iz.* Ikus.: Gutxienezko.

gutxiera. (gutidura): *iz.* Gutzitzea.

gutxiespen. (arbuyo): iz. Ikus,: Arbuyo. Gibclondo, gutiespen, gutieste, gutxicstc.

gutxieste. (arbuyo): *iz.* Ikus.: Arbuyo. J: Gibclondo, gutiespen, gutieste, gutxiespen.

gutxietsi. (arbuyo): *ad.* Ikus.: Arbuyatu. Gutietsi, gitxi-egin,

gutxigafengo. (gutidura): *adond.* Gutxi baits.

gutxigafii. (gutidura): *izond.* Ikus.: Gutigaŕi.

gutxigorabcrako.(gutidura): *izond.* Geixeago ala gutixeagokoa dana.

gutxika. (berantasun): *adond.* Ikus.: Gutika. j: Emeki-emeki, gutxi-gutxika.

gutxikasi. (saleroste): *izond.* Ikus.: Gutikasaltsails.

gutxikasi. (jakiñeztasun): *izond.* Ezer ez dakiena, gutxi dakiena.

gutxiketa. (gutidura): *iz. Ikus.:* Gutiketa.

gutxikof. (gutidura): *izond.* Gutxitzen duena.

guixilcusi. (atuneza): *izond.* Atunik eztuena. j: Gutxi ikusi duena.

gutxinaz. (gutidura): *adond.* **Ikus.:** Gutxienaz. I: Gutxienaz.

gutxiña. (gutidura): *adond.* ikus.: Gutiago. j: Gutxiago.

gutxirako. (enabetasun): *izond.* Erabea dana. j: Gutxitako, gutxitarako,

gut/arm/ nausigo. (jaurlaritza): *iz.* Notin gutxiengan dagocn jaurlaritza.

gutxisko. (arbuyo): *izond.* Arbuyagaŕia dana.

gutxitako. (erabctasun): *(sand.* Ikus.: Gutxitako. J: Gutxitarako.

gutxitaralco. (enabetasun): *Izond.* Ikus.: Gutxitako. j: Gutxitako.

gtxitasun. (gutidura): *is.* ikus.: Gutidura. f: Gutiketa, gutxidura, gutitasun, gutxitze. (uŕitasun): *is.* ikus.: Witasun.

gutxitu. (gutidura): *ad. Ikus.:* Gitxitu J: Gitxiendu, gutiagotu, gutxiagotu, makastu, uŕitu, gutitu, txontxondu, eŕetxipitu, xumetu.

gutxitzaile. (gutidura): *izond.* ikus.: Gutxi-arazle.

gutxitzat-izan. (gutidura): *ad.* Gutxi bezela artu,

gutxitze. (gutidura): *iz.* Ikus.: Gutidura. Gutitasun, gutxidura, gtxitasun, murtxikada, uŕitze.

gutxitze-arau. (gutidura): *iz.* Merkatze-araua.

gutxitzeko. (kenketa): *iz.* Kenketan kentzekoa clan aindoa.

gutxixesgo, (gutidura): *adond.* Zerbait gutiago.

gutzale. (guda): *izond.* Guda egiteko zaletasuna duena.

gutzaletasun. (guda): *is.* Guda egiteko zaletasuna.

guurdi. (burko): *iz.* Ikus.: **Bunko.** j: Buurdiko.

guxiago. (gutidura): *adond.* Pizkat gutxiago.

guys. (oe): *is.* Ikus.: Scaska. : Kuya, kolonka, junpa.

guz-sen€e. (aitabitxi): *is.* lkus.: Semebitxi. : Gutseme.

guzaita. (aitabitxi): *iz.* Ikus.: Aitabitxi. J: Guazaita.

guzama. (aitabitxi): *iz.* Ikus.: Amabitxi. Guazama.

guzi. (osotasun): *adond.* Bete osotasuueau artzen dana. J: Gutti, guzu, guzi-guzia.

guzi-aI. (simcn): *iz.* **Almen** guztia eukitzea.

guzi-jabe. (jabetza): *izond,* Guztiaren jabea dana.

guzi-jale. (azkuŕi): *izond,* Azkuñ-mota guztiak jatcn dituena.

guzia dakin. (jakintasun): *(sand.* Guzta dakiena.

guzia-barka. (yalkipen): *izond!* **Yalkipena** erabiltzen duena.

guziagatik. (jazargo): *adond.* Ikus.: Alabaida. J: Ala-are.

guzialdun. (almen): *izond.* Almen guztia daukana. : Guzialtsu, guztialdun. (Yainkoa): *(sand.* Berbera.

guzialeen. (anal): *iz. ikus.:* Gusu. J: Lengusina, guzialen.

guzialtasun. (almen): *is.* Airmen guztizkua.

guzialtsu. (almen): *izond.* Ikus.: Guzialdun, (yainkoa): *izond.* Berbera.

guzian. (aldi): *adond.* Betikoa dala.

guziarekin. (osotasun): Woad. Guzia dala-ta. (bestclakotasun): *adond.* Gañerantzean.

guzidun. (osotasun): *izond.* Guzia daukana.

guziegile. (egin): *izond.* Guztia soŕerazten duena.

guziekiko. (osterakuntza): *izond.* Ikus.: Guzierako. I: Guzierako, guzieudako, guzientzako, guzietako, guztikiko.

guziekilako. (irizkidetasun): *izond.* Guziekin bateratzen dana.

guzieu banat-oin txikien. (aindoizti): *iz.* Ororen zenbanatzaiie txikiena.

guzien gafteko. (aomen): *izond.* Aomcna duena. (ospa): *izond.* Ospatsua dana. (nagusitasun): Jj *izond.* Nagusia dana.

guzien-guzienean.(osterakuntza): *adond.* ikus.: Geyenetan. j: Geyenbat, maizenean.

guzien-zale. (bestekoitasun): *izond.* Bestekoya dana. j: Ikus.: Bestekoi.

guziendako. (osterakuntza): *izond.* ikus.: Guzierako. j: Guztirako, guziekiko, guzientzako, guzietako, guztikiko.

guzientzako. (osterakuntza): izond. Ikus.: Guzierako. : Guziekiko, guziendako, guztirako, guzietako, guztikiko.

guzientzakotu. (osterakuntza): *ad.* Guzientzako egin, biurtu edo zabaldu. Guzitaratu.

guzierako. (osterakuntza): *izond.* Guztientzakoa dana. j: Guztirako, guziekiko, guziendako, guzientzako, guzietako, guztikiko.

guzietako. (osterakuntza): *izond* Ikus.: Guzierako. : Guziekiko, guziendako, guzientzako, guztirako, guztikiko.

guzietara. (osotasun): *adond.* Guzia bat jo. j: Guztitara, guzti€an. (gisa): *adond.* Gisa guztietaz ari-izatea.

guzietarako. (osotasun): *izond.* Guzia egiu dezakena. : Guzirakoa dana.

guzletarako ala. (osotasun): *iz.* Guztia al-izatea. (almen): iz. Berbera.

guzietariko. (mueta): *izond.* Mueta guztietakoa dana. j: Guzitariko.

guziok. (izenorde): ŕzod Gil geran guztiak. j: Guztiok.

guziokilco. (osotasun): *izond.* Ott guziontza€ dana.

guzira. (osotasun): *adond.* Osoz ari-. izatea, I: Guztira.

guzirako. (osotasun): *izond.* Osorako gerturik dagoena. j: Guzitarako, guztitarako.

guziro. (osotasun): *adond.* Guzian ari-izatea. Guztiro.

guzitara. (osotasun): *adond.* Osoa artzea.

guzitaragaii. (osterakuntza): *izond.* Guztientzakoa izan ditekcua.

guzltarako. (osotasun): *izond.* Ikus.: Guzirako. I: Guztitarako.

guzitaratu. (osterakuntza): *ad.* ikus.: Guzicntzakotu.

guzitaratze. (osterakuntza): iz. Guzitaratu egitcaren egipena.

guzitariko. (meta): *izond.* Ikus.: Guzietariko.

guzitauun. (osotasun): *ft.* Ikus.: Osotasun. J: Orotasun.

guzitsuak. (osotasun): *izond.* la guztiak.

guziz. (bikaintasun): *adond.* Aunditasun eta bilcaintasun adierazten dituen aditzondoa. j: Guztiz, guzuz, aniski, iñobre, oso. (orokardura): *adond.* Ororen asmoa ematen dueu aditzondoa. ^: Quztiz. (berezitasun): II *adond.* Serezitasunaren asmoa dues aditzondoa.

guzizka. (bikaintasun): *izond.* Bikaintasunezkoa dana.

guzpaf• (idazteun): *iz. Ikus.:* Beŕion, J: Gaizpar.

guall. (osotasun): *adond.* Ikus.: Guzi. Guzu, guzti-guztia.

guztia beafean. (estuera): *adond.* Bata-estu ari-izatea. (naŕiokera): *adond.* Naflokeraz ari-izatea.

guztia beafeko. (estuera): izond. Estu-estu ari dana, (naŕiokera): *izond.* Nafiokerazkoa dana.

guztian. (aldi): *adond. Ikus.:* Bed. Betik, betiro, unoro.

guztien. (osterakuntza): *adond.* Guztiai buruz izatea.

guztietariko. (manta): *izond.* Maeta guzietakoa dana. j: Guztirako, guztitariko, guzutako.

guztijaklntza. (jakintasuu): iz. Jakintasuu osoa.

guztikiko. (osterakuntza): *izond.* Ikus.: Guzierako. j: Guziekiko, guziendako, guzientzako, guzietako, guztirako.

guztira. (aindo): adond. Guztiaz ari-izatea.

guztirako. (osterakuntza): *izond.* Ikus.: Guzierako. J: Guziekiko. (meta): *izond,* Ikus.: Guztietariko, guztitariko, guzutako, guziendako, guzieutzako, guzietako, guztikiko.

guztirako esicubide. (erkidetza): iz. Ororentzako eskubidea; alkaŕckika eskubidea.

guztiratu. (osotasun); *ad.* Guzitara jo, J: Ikus.: Guztitaratu.

guztiro. (osotasun): *adond* Oso-osoan ari-izatean. I: Ius.: Guziro.

guztitan. (osotasun): *adond.* Ikus.: Guzictara. : Guztitara.

guztitara. (osotasun): *adond.* Ikus.: Guztetara. j: Guztitara.

guztitarako. (osotasun): *Bond.* Ikus.: Guzirako. : Guzitarako.

guztitaratu. (osotasun): *ad.* Guzitara eman. j: Guztiratu.

guztitariko. (meta): *izond.* ikus.: Guztietariko. j: Guztirako, guzutako.

guztiz. (bikaintasun): *adond.* Ikus.: Guziz. €: Guzstz. (arokardura): Wood. Berbera.

guztlz gain. (osotasun): *adond.* Osoaren gain.

guztizko, (gaŕantzi): izond. Oso gaŕautzizkoa dana.

guztizko zirineri. (eritasun): *iz.* Kutsugaŕia dan eritasuna, India'tik aortas; goitiko ta beitiko ugariak soŕerazten dituena.

guztori, (landare): *iz,* Zerbakaria dan Iandarea.

guzu. (osotasun): *adond.* Ikus.: Guzi. Guzti. (anal.): *iz.* Ikus.: Gusu. Lcngusu.

guzuan egin. (gurkadura): *ad.* Zailtasunaz ircntsi.

guzurpetu. (gezur'): *ad.* Noribat gezula diñola esan. j: Guzurtau, guzurti-egin.

guzuf. (gezuŕ): *iz.* Ikus.: Gezuf. J: Gizuŕ, itzuntzikeri, pote.

guzufagazko. (gezuŕ): *izond.* Gezutak botatzen dituena. J: Gezurti, guzurti, guzuŕaska, guzuŕezko.

guzufagin. (ortz): iz. Gezuŕezko ortzak, Gazuŕ-agiñak.

guzuf anpuf, (geztu): ŕz. Gezuf aundia.

guzuf-aretx. (gczuŕ): *iz.* Asko itzegiten (tan tokia. I: Guzuŕ-mai, guzurtoki.

guzufaska. (gezuŕ): *izond.* Gezuŕak esaten dituena. j: Ikus.: Gezurti. J: Guzurti, guzuŕagazko, guzuŕczko. (guzuŕazka): iz. Olako lanabesa berezi bat.

guzuf-asperena. (atsekabe): iz. Asperen izuna.

guzuf-eperdi. (goon): iz, Ikus,: Guns-uztai. j: Aranbeuztai.

guzuŕetan. (gczuŕ): *adond.* Gezufak • esaten ari-izatea.

guzuŕezko, (gezur): *izond,* ikus.: Guzuŕagazko, j: Guzuŕaska, gezurti, guzurti.

guzuŕirakin. (irakidura): iz. Ondoan eŕauts, zai edo beste gauzaren bat dankan uraren irakite aizuna.

guzufiztaf. (zango): iz, Zango aizuna.

guzuf-mai. (gezuŕ): *iz*. *Ikus.*: Guzuŕ-arctx. j: Guzurtoki.

guzuf-merke. (gezur): *izond.* Gezuŕak eŕaz botatzcn dituena.

guzuf-otzareaz. (mezu): *adond.* Mezu aizunak egiten ari-izatea.

guzuf-truk. (uŕutasun): *adond.* Ufurik zerbait artzen edo ematen ari-izatea.

guzufule. (ule): *iz*. Uie aizuna. j: UIe-orde.

guzuŕ-zuriketa. (mardail): iz. Mardail ariña.

guzuf-zuriketau. (mardail): *adond.* Mardailetan ari-izatea.

guzuf-zuritu. (mardail): *ad.* Marmarikatzen ari-izan.

guzurtau. (ezpetetasun): *ad.* Agindutakoa ez bete. (gezuf): *ad.* Ikus.: Guzurpetu. I; Gezurti-egin.

guzurtegi. (gezuŕ): *iz*. Gezufeu multzoa.

guzurti. (gezuŕ): izond. Ikus.: Gezira. Guzutaska, nastekatzaile.

guzurti anpolari. (gezuf): *izond.* Gezuf aundiak botatzen dituena.

guzurti-egin. (gezuŕ): *ad.* Ikus.: Guzurpetu. f: Guzurtau.

guzurtoki. (gezut): *iz*. Ikus.: Guzuŕ-aretx. : Guzuŕ-mai,

guzurtu. (gezur): *ad*. Gezuf-egin, gezuŕ-esan,

guzutako. (mueta): *izond.* Ikus.: Guztietariko. Guztirako, guztitariko.

guzuz. (bikaintasun): *adond.* ikus.: Guziz. I: Guztiz.

H

Aenie-odi. (iñosketa): iz. Giltzuññetan iñosketa egiteko dagozen oditxoak. [: Hence-sarda.

Henle-sarda. (iiiosketa): iz. Ikus.: Hente-odi.

I

L (izki): iz. Euzkai-abedearen zortzigafen izkia. Beste tau gediñekin tau bikonte auek dagizki: ai, ei, 01, ui. Ikazko bigaŕen notiña adierazten duen izenordea da: zentzun onezaz askaŕ bat dagi: iek, toki batzuetan oindiño erabiltzen dana, li Auŕezki, erdizki ta atzizki izan diteke. N'az aaten divan galdetzeko ekin auiezkia da: iñor, iñoiz, iñun,iñola,iñolakoa;aditzjokoan erdizkia bezela agertzen da: dizut, nien, lioke, dizaidazu, zaigu ta abaŕ; izen-jokoan atzizkia da: bati, gizoni, oŕi, ... (izenorde): *izord.* Itanoz bigafen bakaŕ-notiñ. I: Yi.

in. (cdertasun): *izond.* Pats dana (auien itza). Eiña. (erabakitasun): *oyu.* Erabalcltasun adierazteko oyutza. (gura): :I *oyu.* Zerbait ikusteko edo jakiteko gogoa adierazteko oyutza. I: *Lyn!,* ia-ia.

ia-ia. (uŕcntasun): *adond.* Ufentasuna adierazten duen aditzondo.: Iya-iya, ya-ya.

ia-sure. (ii): *iz.* liz egindako kaniza.

ia-ugarte. (ugarte): *iz.* Ikus.: Erdi-ugarte. ^: Lubadaŕ, ostugarte.

€aditxi. (ardiespen): *ad.* ikus.: Lortu. Ardietsi, indiritxi.

iagundu. (cane): *ad.* Txalar edoskitik kendu.

iaibaldu. (antzutasun): *ad.* Antzutu egin. Ikus.: Antzutu.

inidura. (ayei): *iz.* Zerbaiterako joera izan. I: Ikus.: Thera, jokera, ayet.

laili. (iauliketa): *ad.* lauliketa egin. Iair, iauli,jaili.

ialcin. (iseka): *iz.* Ikus.: lseka. Aŕafarta, jakintza, iji-aja, iñaka, ianki, iikin.

iakin-egile. (iseka): *izond.* Isekaz antzeratzen duena.

lakin-egin. (iseka): *ad.* lsekaz antzeratu.

ialcindagaii. (antzeraketa): *izond.* Beste gauza baton antzera egin ditekena.

laidndatu. (antzeraketa): *ad.* Beste gauza baton antzera zerbait egin.: Iakindu, yakindatu.

ialcludat-iaile. (antzeraketa): *izond.* Beste gauza baten antzera zerbait egiten duena. I: lakingile, iakinzale.

ialcindu. (antzeraketa): *ad.* Ikus.: Iakindatu.

iakingaitz. (antzeraketa): *izond.* Antzeratzeko gai ez dana.

iakingile. (antzeraketa): izond. Ikus.: lakindatzaile, I: Takinzale.

ialdnka. (antzeraketa): *adond.* Unite gauza baten antzera zerbait egiten ad-izatea.

€akinkari. (gune): *izond.* Kilimusika ari dana.

lakintza. (iscka): *iz.* Ikus.: lscka. Iakin.

takinzale. (antzeraketa): *izond* Ikus.: Iakindatzaile. : lakingi1e.

takinztatu. (antzeraketa): *ad.* Beste gauza baten antzera zerbait egin.

iaklñezko. (antzeraketa): *izond.* Beste baten antzera ari dana.

iakoitz. (egun): *iz.* Ikus.: Lanrnbata. I: Ebiakoitz, lagunbat.

ialada. (ugaztun): *iz.* Aragizalea dun ugaztuna; bare laŕua oso ontzat artzen da. : Ibalada.

ialozka. (birunda): *adond,* Ianai ta **lufean** birundaka ari-izatea. j: Iauska, iausta, idaulka, iauzka, iñaiozka.

ialozkatu. (birunda): *ad. Ikus.:* Bartalatu. Ĺ: Estakatu,iñalozkatu,iaunzkatu.

ialtu. (cane): *ad.* Txalai edoski-erazi. (iauliketa): *ad.* Ikus,: Talti. I: YaiĺÍi.

inn!. (oyutza): *oyu.* Ikus.: Eya!

ianarte. (maskoŕ): *iz.* Maskotbaten sayetsen artzan dagozen tarteak.

iao!. (poz): *oyu.* Pozaren oyutza.

€ara. (eyeraldi): *iz.* lkus.: Eyara. (: Ayera, eyera.

iara-afi. (eyeraldi): *iz.* Eyeran dagpen eyotzeko aŕla.

iaraxlca. (eyerali): iz. Eyera txikia.

iarazain. (eyeraldi): *izond.* Ikus.; Eyera-zain. j: Eyarazain, iarazai.

iarazaingo. (eyeraldi): iz. ikus.: Eyerazaingo.

iarazaintsa. (eyeraldi): *izond.* Eyera zaintzen duen emakumea.

lardesle. (erantzupen): *izond.* Erantzuten duena,

lardets. (erantzupen): *iz.* Erautzutearen asmoa duen itza. E: lareles.

lardets-zaile. (erantzupen): *izond.* Ikus.: Yardesle. : Yardestaile.

iardura. (legortasun): *iz.* Ikus.: Legortasun. Eyardura, ketsimendu, leortasun,

iargafi. (zimeldura): *izond.* Zimeldu ditekena.

iaf. (legortasun): *izond.* Legoŕ edo igartuta dagoena. lar. (pindaŕ): Ikus.: **Nodal.** j: Tñaŕ, inkatz-zapart, inkeŕa. (zugalz): I *iz.* España'ko astigaŕa. j: Ikus.: Astigaŕ.

€ainus. (irabio): *iz.* Ikus.: Astinketa. j: Iaŕos, ieŕosaidi, iaŕosdura.

iafautsi. (irabio): *ad.* Ikus,: Astindu. Yaŕausi, iaurdausi, iaŕausi.

iaŕ-meza. (meza): *iz.* Arerioak il-erazteko almena duen Meza, siñiskeriak uste duenez.

lafos. (irabio): iz. Ikus.: Astinketa. I: Iaŕaus,iaŕosaldi,iaŕosdura.

iafosaldi. (irabio): iz. Ikus.: Astinketa. laŕaus, joins, iaŕosdura, iaŕosmendu, iaŕosimendu.

iaŕosdura. (irabio): *iz. Ikus.:* Astinketa. laŕaus,laŕos,taŕosaidi.

iafosgafi. (irabio): *izond.* Astinketak eman ditzakena.

iaŕosi. (irabio): *ad.* Ikus.: Astindu.: Iñaŕotsi, iaŕusi.

iafoska. (irabio): *adond.* Astintzen ari-izatea.

iafoskizun. (irabio): in. Astinlzeko dagoena.

iafosle. (irabio): *izond.* Astintzen duena. ^: Iaŕostzaiĺe.

iafosmendu. (irabio): *iz.* Ikus.: Astinketa. : Iaŕosaldi.

iafostzaile. (irabio): *izond.* Ikus.: Iaŕ'osle. Astintzaile.

iartasun. (legortasun): *iz.* Legal' egotea.

iarte. Ratite): iz. Ikus.: iñaute. I: Tattle, €arteria.

iartn. (legortasun): *ad.* Legortu.

lartze. (legortasun): *iz.* Legortzearen egipena.

iastof. (ira): iz. Ikus.: Ira-ante. I: Iradi.

iategi. (ii): *iz. 1€* asko dagoen tokia. I: Iyen multzoa, jatza, iyatza, iieta, iidoi, iidi, iipe, ii-tegi, ii-told, ii-uue, iitzaga, itzaso.

iatxe. (erabilkuntza): *izond.* Erabilita dagoena.

iatxetu. (erabilkuntza): *ad.* Erabilita izan dana.

iatza. (ii): *iz.* Ikus.: Iategi. j: lyatza, iieta.

iatze. (ira): *iz.* Ikus.: Ira. j: Iratze.

Ian!. (oyutza): *oyu.* Dantzatzean gazteek egiten duten oyutza.

iauri. (iauliketa): *ad.* Ikns.: laili. : Iail, jaili.

IAULIKETA. iz. Itzez edo egitez norbait gaizki erabiltzearen egipena. Zanpadura. II (akaŕ), (arbuyo), (gaitzipen), (kalte), (nekabide), (oñaztapen), (sakitura), (tanpa), (zango), (zauri).

iaungoikoz. (zorion): *adoud.* Ordu onean, zorionez.

iaunstu. (zed): *ad.* Ikus.: lausitu. I: Irauslu.

iaunzkatu. (binmda): *ad.* Ikus.: Bartalatu. : Iñaiozkatu, ialozkatu.

iaunzkatze. (birunda): *iz.* launzkatu egitearen egipcna.

iaur. (izenorde): *izord.* Brad, yaur, iauri.

laurdausi. (irabio): *ad.* Ikus.: Astindu. laŕautsi, igardausi.

iaurgai. (oe): *is.* Abereentzako oea. laurgei, iaurgi, iaurkei, iaurki, iaurkin, jaurgei.

iaurgi. (abetegi): *is.* Abereen oea gertutzeko erabiltzen diran lasto, ira ta beste belarkiak.j:Iaurkin.

iaurgikizun. (abeltegi): *iz.* Abereentzako oea gertutzen dan tokia.

iauri. (izenorde): *izord.* Ikus.: Iaur. j: Erori, yauŕ.

iaurkei. (oe): *iz.* Ikus.: laurgei. j: Iaurgi, iaurgi, iaurki, iaurkin.

iaurketa. (oin-azpiko): *is.* Zola oin-azpikoz estaltzearen egipcua.

iauropa. (opakuntza): *iz.* Opakuntzaz eskeintzen dana.

iaurpen. (baŕeyadura): *iz.* Baŕeyatzearen egipena. 1: lauŕaldi.

taut. (laŕinketa): iz. licus.: Kardailu. Idabut, idauf, koŕeyak, jibita. j: Eskuz erabiltzeko esia, estoa. j: leanŕ, iribioŕ, ifibioŕ, trailu, tsibita, txingera, txipita, idaguŕ. (izenorde): *izord.* Ikus.: Brad. I: Eurori. (baŕeyadura): jj *ad.* Ikus.: laud.

lauŕaldi. (baŕeyadura): iz. lkus.: laurpen.

iauti. (baŕeyadura): *ad.* Baŕeyatu. I: Ikus.: Baŕayatu, iauŕ. (garau): *ad.* Ikus.: Garaldu. I: Garandu. (igali): jj *ad.* Zngatz bat lgaliz bete. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez, j: Iuŕi. (oin-azpiko): jj *ad.* Zola oin-azpikoz eslali. (oe): II *ad.* Abereai nea atondu.

iautikatu. (babes): *ad.* Babestu. (igati): *ad.* lgaliz bate.

laurteri. (lñaute): iz. Ikus.: lñaute.: laute.

laurtoltz. (gad): iz. Iauŕaren makila.

iaurtu. (oe): *ad.* Ikus.: Yauŕi. (belaŕ): *ad.* Lufean belafak baŕeyatu.

iaurtzaile. (us): *izond.* Abereai oea ipintzen diena.

iaus. (zeŕi): *iz.* Ikus.: Erausi. j: Eresu, oast, eusiara, iñaus. (biruuda): *is.* Ialozkatzea. I: Iaux.

iauri. (zed): is. Ikus.: Erusi.: lauzi, thrust, urusi, xeŕi-erauts, xeti-eraux. (aots): *iz. Ikus.:* Aausi. Ausi. (ibilera): jC *ad.* Ibiltzen asi.

iausienan. (erorkera): *adond.* Erortzeko zorian. j: Iausienean.

iausienean. (erorkera): *adond.* Erortzeko zorian. : Iausicnan.

iausika. (zakuŕ): *adond.* Zaunka egiten ari-izatea.

iausitu. (zeŕi): *ad.* Zesiemea iausiz jaŕi. j: launstu.

iauska. (birunda): *adond.* lkus.: Ialozka. lausta,idaulka,iaska.

lauskakoi. (birunda): *izond.* Iauska egitea matte duena. Iauskalari, iauskari.

iauskalari. (birunda): *izond.* liens.: lauskakoi. j: Iauskari.

iauskaadi. (birunda): *iz.* Iauska egitearen aldia.

iauskari. (birunda): *izond.* Iauska ari-izateko zaletasuna duen aberea. Ikus,; Iauskakoi, iauskalari.

iauskatu. (birunda): *ad.* lauska egin. j. Iaustatu, itxauskatu.

laus°. (zurkaitz): *ad.* Ikus.: Euusi. j: Eutsin, jausn.

tausta. (birunda): *adond.* Ikus.: Ialozka. Iauska.

iaustegi. (birunda): *iz.* Abereak Ialoska diran tokia. j: Iaustoki.

iaustoki. (birunda): iz. Ikus.: laustegi.

iaut-igaade. (iilaute): iz. Iñautearen igandea. I: Zaldunita.

iaute. (iñaute): *iz.* Ikus.: Iñaute. j: lauteri, iautiri, jaute, iarte.

iaute-egunak. (lñaute): iz. Iñautearen im egunak.

iaute-runtz. (lñaute): iz. Iñautearen asteartea. j: Asteartita.

iauteri. (lñaute): *iz.* Ikus.: lñaute. j: Taute, iautiri,jaute,tuŕutura.

iautiri. (lñaute): *iz.* Ikus.: Haute. j: Iaute, iauteri, jaute, irautiri.

taus. (birunda): *iz.* Taus itzaren ñogaŕia.

iauzi. (jatsiera): *ad* Jatsi, jatxi, jetxi.

iauzka. (birunda): *adoud.* Ikus.: Ialoska. I: Tanaka.

iauzkaldi. (birunda): *is.* Ialoska ari-izatearen egipena.j:Iñalozka.

iauzkatu. (birunda): *ad.* Ialoska ari-izan. (erorkera): *ad.* Birundaka erori.

iayoki. (gaztasun): *adond.* Gaztasunez ari-izatea.

iayotasun. (bikaintasuu): *iz.* ikus.: Bikaintasun. j: Goragaŕi.

iazko. (uric): *adond.* Igazko, joan dais urteko.

iaztegi. (ira): *is.* Ira asko dagoen tokia. Iaztoŕ.

iaztoŕ. (ira): *is.* Ikus.: iaztegi. I:.laztoŕ.

lba. (belat): is. Oxiñetan loratzen dan betaŕa; luzea da ta bare oŕiak zoŕotzak dira. j: Osin-iba.

IBAI. iz. Lufean sortzen dan ur-lasteŕa, ta, elan gabe dariola, bests bateau edo itxasoan amaitzen dana. Egoatxa, eguatx, ibaso, paninbaru, uaitz, uandi, uaraka, ubal, ubalde, ubel, ugaitz, ueitz, ugalde, ugatx, ugeide, uraitz, urandi, uaritz. // (lutelesti), (ubil), (ueaka), (ugaran), (ur), (uralde).

ibai-adat, (ibai): *iz.* lbaiaren albotik ateratzen dan uraska. j: Ibai-beso.

ibai-adaŕeta. (ihai): iz. Itsasoau sartzean ugarte bat edo batzuk egiten dituzten ibai baten besoen multzoa.

tbai-aga. (ibai): is. Thayaren sakonera neurtzeko erabiltzen dan aga.

ibai-andera. (ibai): iz. Ibayetan bizi omen dan maitagaŕia.

ibai-ao. (ibai): iz. Itxasoan edo baste ibayan sartzen don ibayaren aldea. j: lbai-muga.

ibai-aŕai. (slain): *is.* lbayetan bizi dan aŕaña.

ibal-atu. (but): *iz.* Toki bertara doazen **ur** guztien lurkia. j: Ibai-sakan.

ibai-arte. (ugarte): is. Ibayan dagoen ugartea.

ibai-arteko. (ibat): *is.* Ihayen artean dagoena.

ibai-besanga. (uraska): *iz.* Ikus.: Inside. Ibai-eŕeten.

ibai-beso. (ibai): *iz.* Ikus.: Ibai-adaŕ. Uraska.

ibai-bide. (Mai): *is.* Alde batetik beste batera joateko bidetzat erabiltzen dan ibaya.

ibai-bilduŕ. (erabe): *iz.* Ibayengatik sortzen dan bilduta.

ibai-biltolci. (laka): *iz.* Bi ibai alkartzen diran tokia. : Ikus.: Laka. J: lbai-gurutze.

ibai-buru. (ibai): *iz.* lbai bat asten dau tokia.

ibaf-eŕeten. (uraska): *iz.* Ikus.: Ubide. J: Eŕeten, ibai-isurki, ibai-besanga.

ibai-ertz. (ibai): *iz.* Ibayaren eriza. Ikus.: lbartz. j: !hertz,

ibai-ertzeko. (ibai): *iz.* Ibai-ertzetau azten edo bizi data. Ibaitaf.

ibai-gako. (ibai): *iz.* Brat baten biurgunea. j: Ibaikako, ibai-mangun, 'ibai-ukondo, ibai-zoko.

ibai-gurutze. (laka): iz. Ikus.: Ibai-iltoki. j: Laka.

ibai-ildo. (ildo): *iz.* Urak egindako ildoa.

ibai-irazkoŕ. (ibai): iz. Beste batean sartzen dan ibaya. : Ibai-kume, ibai-mutil, ibai-xume.

ibai-isurld. (uraska); *iz.* ikus.: Ubide. I: Eteten, ibai-eteten.

ibai-kume. (Thai): iz, Ikus,: Ibai-irazkoŕ. Ibai-mutil, ibai-xume.

ibai-loi, (basa): iz, Uoldeak uzten duen logia.

ibai-luŕ. (lot): iz, **Thai** baten uaska aldatzen danean, aide batean geratzen dan luŕa.

ibai-mangun. (ibai): iz. Thus.: Ibai-gako. Ibai-kako, ibai-ukondo, ibai-zoko.

ibai-muga. (ibai): *iz. Ikus.:* Tbai-ao.

ibai-musket. (naŕazti): *iz.* ikus.: Kokodrilo. J: Kokordilo.

ibai-muskula, (maxkuŕ): ŕa. Ibaietako muskulua.

ibai-mutil, (ibai): *iz. ikus.:* Ibai-irazkot. Ibai-kume, ibai-xume.

ibai-nausi, (ibai): ŕz, Aundia dan ibaya.

ibai-ando: (ibai): *iz.* Tbayaren sakonera. (ugaran): iz. Thai baten ugarana.

ibai-ondoko. (ibai): *izond* lbai-ondoau dagoena edo bizi dana.

ibai-ontzi, (itxasontzi): *iz.* Tbayetan dabilen itxasantzia,

ibai-ontzitxo. (itxasontzi): iz. Thai-octal txikia, ; Ikus,: ibai-ontzixka, txanel.

ibai-ontzixka. (itxasontzi): iz, Tbal-onizi txikia. j: Ikus.: Ibai-ontzitxo, ibai-txanel.

ibai-pezoin. (akalde): iz. Ibayan dagoen itxas-zubia. J: ibai-kai.

ibai-sakan. Out): *iz.* Ikus.: Ibai-aŕu.

ibai-txanel. (itxasontzi): *iz.* Ibayetan erabiltzen dan ibai-ontzitxoa. J: Ikus.: Thai-ontzitxo, ibai-ontzixka.

ihai-txinbo. (egazti): iz. Ibayetan ibittzen dan egaztia.

ibai-ukondo. (ibai): it. Was.: Ibai-gako. Ibai-kako, ibai-mangun, ibai-zoko.

ibai-unama. (ibai): *iz.* Ibayaren bi ertzen artean jaŕita dagoen unama. Ibai-xirga.

ibai-xume. (ibai): iz, Ikus.: ibai-irazkoŕ. I: Ibai-kumc, ibai-mutil.

ibai-zaldi. (ugaztun): iz. Oso aundia dan ugaztun laŕn-lodia, an ta ezpañak oso aundiak ere ta anka-motzak dauzkana. Apirka'ko ibai auudietan bizi da, Ureko-zaldi, ur-zald€.

ibai-zale. (ibai): *izond* Ibayetarako zaletasuna duena.

ibai-zanguŕn. (maxkuŕ): *iz.* Ur gezan bizi dan xanguŕua.

ibai-zirga. (ibaŕ): Ia. Ikus.: Ibai-unama,

ibai-zoko. (ibai): *iz.* Ikus.: Ibai-gako.: lbai-kako, ibai-mangun, ibai-ukondo,

ibaibira. (gupiera): *iz.* 'bat batek egiten duct gupia.

ibaika. (iba€): *adond.* Ibayetan ari-izatea. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez ari-izatea. (igeriketa): *adond.* Igeri-egiten ari-izatea.

ibaikada, (ibai): ŕz. Ikus.: Uralde. J: Uxola.

ibaikalari. (igeriketa): *izond.* Igeri egiten ad dana.

ibaipeko, (ibai): *iz.* Ibai peat dagoena.

ibairatu. (ibai): *ad.* Tbai bat beste batean sartu; edonor edo edozer ibaira joan.

tbaisaski. (otaf): *iz.* Ibayaren bi ertzen artean jaŕita dagoen unamatik esegitako saskia, unamaren bi aldeetara ibiltzean ibaya igaroteko erabiltzen dana.

ibaiska. (ibai): *iz.* Ikus.: Lats. J: Efeka, xiŕipa.

ibaitaŕ, (ibai): *iz.* Ikus.: Ibai-ertzeko.

ibakaitz. (egun): *ŕz,* Ikus.: Larunbat. Ebiakoitz.

ibalada. (ugaztun): *ŕz.* Ikus.: Ialada.

ibarbe. (arms); it. **Aran** baton beko aldea.

ibarbeltz. (scan): iz. Mendiko Urak biltzen diran **arana.**

ibarhi-sagaŕ. (sagaŕondo): ŕz. Sagaŕ-mota bat.

ibarbide. (aran): iz. **Aran** baten aide sakonena.

ibarburu. (aran): iz. Aranaren goiko aides.

ibargi. (lot): *iz.* Oso eguzkitan dagoen lurkia. I: lbarbi.

ibargnen. (aran): *it.* Ikus.: Ibaŕ-goyen. J: Ibarguren.

ibarguren. (aran): *iz.* Ikus.: Ibaŕ-goyen. I: Ibargueu.

ibarniadura. (jarkipen): *iz.* Ikus.: Jarkipen. j:.larkite.

ibarniatu. (salneuti): *ad.* Salneuŕiari buruz eztabaidatu.I:lbarnia.

ibarño. (aran): iz. Aran txikia.

ibaŕ. (scan): *iz.* Lurid be, lau ta emankoŕa. j: Ibetondo, ibayalde, ibaŕaldu.

ihaŕalde. (ugaran): iz. Ikus.: That. I: Ibaya€de.

ibafaran. (aran): iz. Lats bat dagoen ibaŕa.

lbaf-beltz. (gaztañondo): *iz.* Gaztain-mota batzuk.

ibafeñ. (eŕi): iz. Dantean dagoen eŕla.

ibaŕeta. (aran): *iz.* ibaŕen muitzoa. (sagatondo): iz. Sagaŕ-mota bat, eŕeta jateko ona dana.

ibaf-goyen. (aran): iz. Ibaŕaren goiko aldea.J:lbarguen,ibarguren,

ibaf-jaun. (scan): ŕz. Araneko epailea.

ibaŕ-jaungo. (aran): iz. ibaŕ jaunaren bizibidea. : Ibaŕ jauntza.

ibaŕ--jauntza. (aran); *iz.* Ikus.: ibaŕ-jaungo.

ibaf-jaurefi. (gran): *iz.* Ibaŕ-jann batek duen eskuera-luŕaldea.

ibaŕ-langile. (scan): *(rend* ibaŕ bat lantzen duena. Ibaŕ-lantzaile, ibaŕ-lugin, ibaŕ-nekazari,

ibaf-lugin. (aran): iz. Ibaŕ batean nekazaria bezela ari dana. J: ikus.: Ihaŕ-langile, ibaŕ-nekazari.

ibaf-lnt. (Mt): *iz.* that bateko luta.

ibaf-nekazari. (aran): iz. Ikus.: Ibaŕ-lugin. J: Ibaŕ-langile,

ibaˇondo. (scan): iz. Beko **arana.**

ibartsu. (aran): *izond.* Aranak asko dagozen tokia.

ibartz. (ibai): *iz.* Ibaiko ertza. : Ibertz, ibai-eriz.

ibarxka. (aran): ŕz. *That'* txikia.

ibaso. (ibai): iz. ikus.: **Thai.** J: Egoatxa, paninbaru.

ibasoz. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez ari-izatea.

ibayalde. (ugaran): iz. **Thai** ondoan dagoen lurid be, lau ta emankofa. Ikus.: That. : Ibaŕalde.

ibayertz. (ibai): *iz.* Ibayaren ertza,

ibayondo. (ibai): *iz.* Ibayaren ondoko iuŕa edo tokia.

ibazi. (irabazpen): *ad.* Ikus.: Irabazi. Tbarazi.

ibazi-gabe. (irabazpen): *adond.* Irabazpenik gabe.

ibazi-gabeko. (irabazpen): *izond.* lrabazpenik gabe dagoeoa.

ibaztun. (irabazpen): *izond.* Irabazten duena.

ibei. (lur): *iz.* Moen artean ikutu gabc geratzcn dan iurki txikia. j: Ibi.

ibeltz. (ur): *iz.* Ugats, urats, ur gezala.

ibenarazi. (ezarmen): *ad.* Ipiñi-eragin.

ibeni. (ezarmen): *ad.* Ikus.: lpiñi. Epeiñi, ifnfii, Men.

ibenkidatu. (onu): *ad.* Onu edo aolkua oskatu.

ibentze. (lasts): *iz.* Ikus.: Ga[tzondo. Estoila, ibinze, ipentzc.

ibera. (itxasaldi): *iz.* Itxasaldia beruntz doanean.

iberiaŕ. (eft): *izond.* Aspaldi-aspaldian bizi omen zan Efi batekoa zana.: Ibertaŕ.

ibertz. (ibai): *iz.* ikus.: Ibai-ertz. j; Ibartz.

ibetondo. Oran): *iz. ikus.: Ibaŕ.* Olga-ran): *ŕz. Ikus.:* Ugaran. j: Eiibera, ugalaran.

ibeuli. (culi): iz. Ikus.: Ezpada. j: Ezpara, ieuli, iteuli.

ibi. (lur): *iz.* Layekjasotzen dituzten puskaen artean, ikutu gabe geratzen dan hua. {: lints.: Ibei. (ibai): *iz.* Sakona ez clan ibai-zatia, bore bama oñez igaro ditekena. j: Ibide, ibiri, iragapide, ubi, iragotoki, meagunc, mouse, ondajo, uhe, ubeera, ugaŕitza, ur ezti, uribai, urlepo, urme, urmegtne, urmeune, ur-zabal, uzabal.

ibi-alde. (gutidura): iz. Gutxitzearen aldia.

ibi-crazo. (otzandura): *ad.* Otzandu-eragin,

ibi-opari. (oteun): iz. Gcntzazko Mauna.

ibiakoitz. (astc): *iz.* Asteko zazpigaien eguna. I: Lamnbat.

ibide. (ibai): *iz.* Ikus.: lbi. j: Ibiri, iragapide, iragotoki, mcagunc, tneune, ube, ugaŕitza, urlepo, urnneunc.

ibidedun. (ibai): *izond.* lbidea duena. Ibidun,

ibidetu. (ibai): *ad.* lbia eratu.

ibidura. (otzandura): iz. Ikus.: Otzandura. : Ibitasun, ibitzc, yabal-aldi.

ibiezin. (ibai): *izond.* lbitik igaro ezin ditekena,

ibigafi. (otzandura): *izond.* Otzandu ditekena,

ibikaitz. (otzandura): *izond.* Otzandu ezin ditekena.

ibiki. (ule): ŕz. Uleaz egiten dan apaindura.

ibikoŕ. (otzandura): *izond.* Otzaudu dezakena.

ibil-aldi. (eg rasketa): iz. Egurasteko aldia. j: Ibilaldi,

ibil-alditxo. (egurasketa): *iz.* Egurasteko aldi txikia, ; Ibiltxo.

ibil-arazi. (ibilera): *ad.* IbiIi-eragin. I: lbil-azi.

ibil-arazie. (ibilera): *frond.* Ibiri-eragitcn duena,

ibil-dantzari. (ibilera): *izond.* Asko ihiltzen ari dana, I: Ibitgoŕ.

ibil-eŕaz. (ibilera): *izond.* Ibiltzeko eŕeza dana. j; Ibil-eŕez.

ibil-estalki. (kurtxoifiak): iz. Eskuz eramaten dan trozala. Ikus.: Trozal.

ibil-giro. (ibilera): iz. Tbiltzeko giro ona.

ibil-ingm u. (gupiera): ŕz. Zerbaiten inguruan dabilenak egiten duen gupia.

ibil-lagun, (ibilera): *izond.* Ikus.: Ibilkide

ibil-neurkin, (neuŕt): *iz.* Uŕatsak zenbatzeko lanabesa,

ibil-ncurtaiu. (itxaskuntza): Itxasontzi bat zenbat dabilen jakiteko erabiltzen dan **lanabesa.**

ibil-pozekoa, (ibilera); *izond.* Tbiltzeko zaletasuna duena.

ibil-sendabide. (sendabidekintza): in Ibilera sendabidetzat artua.

ibil-txartel. (ibilera): *ŕz,* Ibili al-izateko agiria.

ibil-zeutzu. (ibilera): ŕz, Ibiltxeko zentzua.

ibilbaldaŕelco, (ibilera); *izond.* Ibittzeko baldaŕa dana.

ibilbeaŕ, (ibilera); iz. Tbillzeko beaf aundia izatea. I: Milt-beat'.

ibilbera, (ibilera); *izond.* lbiltzen matte duena.

ibiibide, (ibilera): iz. Ibiltzeko bides, ibiltzeko era. I: Titus.: Ibiicra. I: Ibilkune, ibilune,

ibilbidetza. (ibilera): iz. Ibiltzeko egitamua.

ibildari. (ibilera): *izond.* Geldirik ez dagoen auŕa. (ibilera); *izond.* Asko dabilena.

ibildaun. (anemen-aldi): izond. ikus.: Aldeŕai. j: Etxaitiez, ibiltaun, oion, ibildura.

ibildegi. (ibilera): *Iz.* Tbiltzeko tokia. Ibiltoki, ibiltegi,

ibildeun. (eliz-bira): iz. Ikus.: **Eliz-bire.** j: Eliz-inguru, leterin.

ibildun. (ibilera): *izond.* Ibiltzen dana; dabilena. Ikus.: Ibildaun, j; Ibiltaun,

ibildura. (ibilera): iz. Luzaro ibiltzea. j: Ibilkunde, ibilkuntz, ibilkuntza, ibilpen.

ibilga. (ibilera); izond. Ez dabilena.

ibilgai. (ibilera): *izond.* Ibiltzcko tagunteen duena.

ibilgailu. (burdi): in. Ikus.: **Burdi.:** Bidaztontzi, ibiltresna, burditailua.

ibilgaitz. (ibilera): *izond.* Ikus.: Ibilezin.

ibilgaiztasun, (geldidura): *iz.* Ems,: Geldidura. : Ibilgetasun.

ibiigafc. (ibilera): *izond. Ibiri* ditekena,

ibilge. (geldidura): *izond.* lbiltzen ez dana, geldi dagoena.

ibilgetasun. (geldidura): *iz.* Ikus.: Geldidura. j; Ibilgaiztasun,

ibilgetu. (geldidura): *ad.* Geidirik geratu.

ibilga. (egurasketa); iz, Egurastearen egipena.

ibilguna. (gona): *iz.* Emakumeek, katera irteteko ipinizen duten **gona. :** Ibili-gona.

ibilgof. (ibilera): *izond.* Ikus.: Ibil-dantzari.

ibilgu. (bamebide): *iz.* ikus.: Bamcbide. Ge[arte, iragabide, sukalte-artc.

ibilgun **bakoltz, bakoti, bikun. (odol):** *iz.* Odolarcu ibiltze bakuna.

ibilgun bikotz, biked, bikun. (odol): *iz.* Odolarcn ibiltze bikoitza.

ibilgunde. (ibilera): iz. Ibiltze €uzcaren egipcna. j: Ibiiikizun, ibiltaune.

ibilgune. (ibilcra): *iz.* Ibiltzen dan bidea. Ibilguu, ibilkune. (bide): *iz.* Berbera.

ibilkari. (ibilcra): *izond.* Ikus.: Tbilari. j: lbiltari, ibilkoi, ibilkoŕ, ibiltun.

ibilkatu. (ibilera): *ad.* Ikus.: lbili. Ebili.

ibillcera. (ibilera): ŕz. Ibiltzcko era. I: Ikus.: Ibilera. j: Joaidura.

ibilkerialc. (ibilera): iz. Ibiltzearen egipenak.

ibiliceta. (ibilera): *iz.* Ikus.: Egurasketa. ^: Eguras. (egurasketa): *iz.* Berbera. j: Ibiltaldi.

ibilketago. (ibilera): *iz.* ibiltzeko ta lofeta egiteko bideak.

ibilki. (ibilera): *adond.* Matzen ari-izates.

ibilkide. (ibilera): *izond.* Egurasteko laguna. j; Ibil-lagun.

ibilkidin. (ibilera): *izond.* Ibiltzeko bide edo Loki egokia.

ibilkin. (ibilera): *izond. Ibiri* ditekena.

ibilkitu. (ibilera): *ad.* Loan edo

ibilkizun. (ibilera): iz. Tbiltzekoa dana:

ibilkoi. (ibilera): *izond.* ikus.: Ibilari. I: Ibilkari, ibilkot.

ibilko£ (ibilera): *izond.* Ikus.: Ibilari. I: Ibilkari, ibilkoi.

ibilkortasun. (ibilera): iz. Ibiltzeko almena.

ibilkuncle. (ibilera): *iz.* Ikus.: Ibildura. I: Ibilkuntz, ibilkuntza.

ibilkune. (ibilera): *iz.* ikus.: Ibilbide. j: Ibilera, ibilune, ibilun, ibilgune.

ibilkuntz. (ibilera): iz, Ikus.: Mara. I: Ibilkundc, ibilkuntza.

ibilkuntza. (ibilera): *iz.* Ikus.: Mura. I: lbilkundc, ibilkuntz, ibilpen.

ibilmendu. (igidura): iz. Ikus.: igidura. j: Igikun.

ibilneuñ, (ibilera): iz. Neu it hateaz egiten dan ibilera. j: ibiltxinga.

ibilpen, (ibilera): *iz,* ikus.: Ibildura.: Ibilkuntza.

ibilpide. (aldaera): iz. Notiñak alde batetik bestera ibiltzearen egipena. j: 1fou n, abere edo gauzak toki batetik bestera eramatearen egipena. (zango): Zangoetan indaŕa. (ibilera): *(iz,* ibiltzeko almena.

tbilpidedun, (ibilera): izond. Ibilpidea duena.

ibiltaadi. (ibilera): iz, ibiltzeko aldia. (egurasketa): *iz.* Egurasketa. : Ibilketa.

ibiltari. (ibilera): *izond.* Ikus.: Ibilari. ibiltau, ibiltaun, ibilzale, ibiltun, ibiltzaile, ibilzale, ibilitari.

ibiltau. (ibilera): *izond.* Asko dabilena. I: Ikus.: Ibilari, ibiltari, ibiltaun, ibilzale, ibiltaun.

ibiltaune. (ibilera): *iz.* Ikus.: Ibilgunde. Ibilkizun.

ibilte. (ibilera): *iz.* ibiltzearen egipena.

ibiltegi. (ibilera): *iz.* Ikus.: Ibiltoki.

ibiltera, (ibilera): iz, Ibiltzeko era,

ibiitiaŕ (gorpu): *izond.* Gorpuak laguntzen dituena.

ibiltoki. (ibilera): *iz.* Ibiltzeko tokia. Ibiltegi, ibildegi.

ibiltresna. (burdi): ŕz. Ikus.: Burdi. Ibilgailu.

tbittun. (ibilera): *izond.* ikus.: Ibilari. ibiltari, ibilzale, ibilkari.

tbiltxinga. (ibilera): *iz.* Ikus.: Ibilneufi.

ibiltxo. (egurasketa): *iz.* Ibil-alditxo.

ibiltza. (ibilera): iz, Ibiltzearen egipena. I: ibiltze.

ibiltzaile. (ibilera): *izond.* ikus.: Ibilari. j: ibiltari, ibilzale, ibiltzale.

ibiltzarin. (ibiiera): iz. Ariña dan ibiltza,

ibiltze. (ibilera):z. Ibil-egitearen egipena.

ibiltzeza. (ibilera): *iz,* Ezin ibiltzea. j: Ibilteza.

ibilzale, (ibilera): *izond. Ikus.:* Ibilari. Ibiltari, ibiltau, ibiltaun, ibiltzale, ibiltzaile.

Ibilari. (ibilera): *izond.* Asko dabilena. I: Ibiltari, ibiltau, ibittaun, ibilzale, ibilkari, ibillcoi, ibilkoŕ, ihittun, ibiltzale, ibiltzaile, ibilzale, ibililari.

ibllaro. (ibilera): *ft.* [biltzcke aroa,

IBILERA. iz. Toki batetik beaters, uŕatsak ematen, joatearen egipena. Aldiaz mintzatzean, igaro€zea edo lasteŕ-egitearen egipena. I: Langai, men eta abaŕ igitzea edo ibiltzearen egipena. Ibilbide, ibilkera, ibilkuue, ibilune, joaidura. !/ (aldaera), (bidaldi), (egokera), (egurasketa), (igidura), (jokaera), (oin), (uŕats), (zango).

ibilezin. (ibilera): *izond.* Ibili ezin ditekena. Ibilgaitz.

(ibilera): *ad.* Told batetik bestera, ufatsak ematen, joatca. j: Aldiaz mintzatzean igarotzea edo lasteŕ-egitea. 1: Langai, urea eta abaŕ igitzea edo ibiltzca. I: Ebili, sill, ibilkatu, oñe-oñe, texalitu, ibil.

fbllia. (ibilera): *izond.* Nitta dagoena.

fbflian-ibilian. (gerokotasun): *adond.* Azkencz.

fbfligabeko. (ibilera): *izond.* Ez dabileua edo ibili eztana.

Ibilikizun. (ibilera): iz. Ikus.: Ibilgunde. ^: Ibiltaune.

ibilikune. (ibilera): *iz.* Ibiltzeko era.

ibililari. (ibilera): *izond* ikus.: Ibiltari. I: Ibilari.

Ibiliniko. (ibilera): *izond. Ibili* dana, I: Ibiliriko.

ibiliriko. (ibilcra): *izond.* Thai dana. I: Ibilitako.

ibilitsu. (ibilera): *izond.* Oso ibilia dagoena.

ibiltzti. (aldaera): iz. ibilpidearen yarduna.

ibilo. (ludizti): *iz.* Aitzetik ateratzen clan arkaitza.

ibilkki. (egurasketa): iz. Egurasteko tokia. (igidura): *izond.* igitzen dana.

ibilune. (ibilera): *iz.* ikus.: ibilkune. Ibilbide, ibilera, ibilun, ibilgune.

ibin. (gari): *iz.* Gariaren seska.

ibinze. (lasto): *iz.* Ikus.: Ibentze. I: Galtzondo, ibiua, ibintza, ibintze.

ibiri. (ibal): *iz.* Ikus.: Ibi. Ibide.

ibitasun. (otzandura): *iz.* Ikus.: Otzandura. 1: Ibidura, ibitze, otzantasun.

ibitopa. (opakuntza): iz, Otzanopa.

(ibai): *izond.* Ibiak dauzkana.

ibitu. (anpadura): *ad.* Anpadura jetxi, (otzaudura): *ad.* Maze bat otzandu. (itxasaldi): II *ad.* Itxasaldla jetxi.

ibitze. (o€zandura): *iz.* Ikus.: Otzandura. ^: Ibidura, ibitasun.

iboil. (birunda): *iz.* Ikus.: Birunda. Bira.

iboildu. (ezetasun): *ad.* Zearo bustf. (birunda): *ad.* Birundak eman.

iboildura. (ezetasun): *iz.* Zearo bustitzearen egipena. I: Iboiltze.

iboilka. (birunda): *adond.* Birundak egiten ari-izatea.

ibiilkari. (birunda): *izond.* Birundak ematen dituena.

iboilkoi. (birunda): *izond.* Birundak eman ditzakena. I: Iboilkoŕ.

iboilkoŕ, (birunda): *izond.* Birundak ematekoa dana.

iboiltze. (ezetasun): *iz.* Ikus.: iboildura.

ibon, (aintzira): iz. Urtutako edeŕen urak egiten duten zingira.

ibortziri. (tximista): *iz.* Ikus.: Tximista. ^: Auznaŕi.

iurni. (gaiztoki): *iz. Ikus.:* Gaiztoki. {: Eburni, ebume.

Ida. (ira): *iz.* Ikus.: Ira. j: Garo, idatze.

Idaasi. (iragaztura): *ad.* Ikus.: Irazi. Iragazi.

idaatii. (opil): *ad.* Optla burnizko endayan jaŕita gafetan ipiñi, azala egin zayou.

idaazki. (iragaztura): iz. lragaztura egiteko tresna.

idabazbide. (irabazpen): iz. Irabazteko bides.

idabazdun. (irabazpen): *izond.* Irabazten duena. j: Ikus.: lrabazdun.

idaaazi. (irabazpen): *ad. Ikus.:* Irabazi. I: idazi. (ordainketa): *ad.* Ordaindu. (asetasun): II *ad.* Ase.

idabazle. (irabazpen): *izond.* Irabazten duena. [: Irabazle, idabaztale.

idaburiari. (laŕinketa): *izond.* Idabuŕaz lanegiten duena. : Idaburtzale.

idabuf. (laŕinketa): iz. Ikus.: Taut'. I: Kardailu, idauŕ, kofeyak, jibita, iribiof, txibita, txingora, txipita.

idabuf-ugek (laŕinketa): iz. Idabuŕaren ugala.

idabuf-zigof. (laŕinketa): iz. Idabuŕaren makii mea.

idaburtzale. (laŕinketa): *izond.* Ikus.: Idaburlari.

idadui, (ira): *iz.* Ikus.: Iraleku. j: Iratzedi, yastoŕ.

idaga(i. (azaipen): *ad.* Bats.: Iragafi, I; Iragartu.

idago. (aots): *iz.* Ikus.: Benda. Biadaŕ, irago.

idagolari. (aots): *izond.* Itz-antze aundiaz ari dana.

idaguŕ. (lafinketa): iz. Ikus.: Taut. I: Idaut.

idagufugara. (laŕinketa): *iz.* Idaguŕaren maldla.

idagurtu. (laŕinkcta): *ad.* Gariak idaguŕaren bidez aletu.

idak. (emote): *ad.* Eman ezaidak.

idakuŕi. (garau): *ad.* Ikus.: Garaldu. Irakuŕi.

idakutzi. (agermen): *ad.* Ikus.: Erakutsi. Irakutsi.

idazki. (artza): *ad.* Iriña edo beste gai bat artzatik igaro-erazi.

idazki-mai. (artza): *iz.* Idalkitzeko tokia.

idaltzl. (ogi): *ad.* Ogia oretu. (opil): *ad.* Opiiari su gañean birundak eman, bi aldectatik azala egiteko.

idan. (emote): *ad.* Eman ezaidan.

idantzezki. (ertzapain): *iz.* Tkus.: rtzapain.

idantzezlari. (ertzapain): *izond.* rtzapañak egiten dituena, I: Idantzezle. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

idantzeztu. (ertzapain): *ad,* Melalean edo zuran xilkatu.

idantzi. (irarkola): *ad.* Ikus.: Iraŕi, Trargitu.

idaraiten. (aurkintza): *adond.* Aurkintza egiten ari-izatea.

idardausi. (irabio): *ad.* Ikus.: Irabiotu, astindu. ldaŕausi, iñaŕausi, iñardausi.

idargi. (izaŕ-mutil): *iz. Ikus.:* Ilargi. I: Argizagi, idergi.

idari. (igeriketa): *ad.* Ikus.: Igari, lgeri.

idarlora. (balke): *iz,* Idaŕaren loran.

idaro. (erakarpen): *ad.* Ikus.: Erakaŕi. I: Erakaŕ. (aurkintza): *iz.* Ikus.: Ediren. j: Edda, edin.

idaroketa. (erakarpen): *iz.* Erakartzeko egipena. I: Iradoketa.

idarold. (argi-aldi): *ad.* Bururat-eman. Idoroki, iradoki. (irtera): *ad.* Trten-erazi. (erakarpcn): ;I *ad.* Noribait zerbait atera.

idarokile. (buzipen): *frond.* Norbaiten bureau asmo bat saŕerazten duena.

idarokitzale. (erakarpen): *izond.* Noribait zerbait ateratzen diona.

idarokizun. (buzipen): iz. Norbaiten human asmo bat saŕerazi.

idaf. (balke): *iz.* ikus.: Aizkol. I: Garilaŕ, iraŕ.

idalausi. (crorkera): *ad.* Arnariak oso umotuta egoteagatik jausi, j: ldaŕasi, idaŕaatsi. (garau): *ad.* Garauak aletu. (irabio): II *ad.* Arnariak jasotzeko, zugatz bat astindu. : Idaŕosi, idardausi, iñaŕausi.

idol-bans. (belaŕ): *iz.* Bete garauak arbiaren azien antzekoak (Bran belaŕa, abereentzat ma dana. E: Txirindoi.

idaf-beda% (landar+e): *iz.* Edaskaria don landarea, sendakintzan erabiltzen dana.

idaseta. (bake): iz. Aizkolak dagozen tokia. I: Idaŕondo, idariza.

ida r. (iragarpen): *ad.* Ikus.: Tgaŕi. I: Idaŕi.

idafondo. (balke): iz. Aizkolez ereinduta dagoen MM. I: Idaŕeta, idartza,

idaŕosi. (irabio): *ad.* **Ubil** bat irabiotu. I: Ikus.: Idaŕausi.

idartza: (balke): *iz.* 1Tcus.: Idaŕeta. j; Idaŕondo.

idasagaŕ. (zugatz): iz. Ikus.: Irasagaŕ.

idaseta. (ira): *iz.* Ala dan garoa. j: Trial.

idasoin. (aize): *in.* Zeaŕ-aize zirimolatsua.

idasustaŕ. (ira): *iz.* Iraren efoa.

idatsi. (gurkadura): *ad Ikus.:* Irentsi. Gaintitu.

idatu. (berdintasun): *ad.* Tkus.: Berdindu. j: Partu.

idatz-aldatu. (aldaki): *ad.* Idazkiak aldatu.

idatz-arau. (arau): *iz.* Idazteko araua.

idatz- araudi. (arau): *iz.* Idazteko arau-mullzoa.

idatz-arazi. (idazketa): *ad.* Idatzi-eragin. I: Idatzi-arazi.

idatz-ara. (idazketa): *iz.* Idaztearen aroa.

idatz-afi. (arkatz): iz. Ikus.: Arkatz.

idatz-aufe. (idazketa): iz. Idazki baten gayen otiafiak erakusteko, auŕetik azaltzekoa dana.

idatz-batzaldi. (idazketa): *iz,* Idazkien nor-geyagoka. Tdaz-batzaldi.

idats-berdin. (idazketa): *izond.* Zentzun ez berdiña izanik, era berean idazten diran itzai buruz erabiltzen clan izenandoa.

idatz-irudi. (idazketa): *iz,* Soñuenordez asnroak adierazten dituzten irudien bitartez egiten dan idazketa,

idatz itnŕi. (luma): *iz.* Axotea daraman Iuma.

idatzazkutu. (izkutidazkera): in. Ikus.: Izkutidakera.

idatz-izkutuzko. (izkutidazkera): *iz.* lzkutidazkeraz idatzita dagoena.

idatz-jarduera. (idazketa): *iz.* Idatziz egiten dan eginkizuna. Idatz-jarduketa, idatz-jardun, idatzizko ariketa, idatz-lanaldi.

idatz-lanaldi, (idazketa): *iz.* Ikus.: Idatz-jarduera. I: Idatzizko ariketa.

idatz-leŕo. (idazketa): *iz.* Tdazteko mafak.

idatzain. (agerkai): *izond.* Agerkayak zaintzen dituena. (yarein-yardunbideak): *izond.* Berbera.

idatzafi. (csnaldi): *ad.* Ikus.; Iratzaŕi. I: Igatzaŕi, igatzartu, iralzartu, esnatu.

idatze. (ira): iz. Ikus.: **Ira.** I: Garo, ida, iratze.

idatzi. (idazketa): *ad.* lzkuntza baten soñuak ikuŕen bitartez adieraztea. I: Tdazi, iraatsi, idaz, izkiratu, izkiriatu, izkiribatu.

idatzi-jaŕai. (idazketa): *adond.* Beste idazki batek diñocna itzez-itz eta zeatzez beŕiz idazten ari-izatea.

idatzi-oaf. (idazketa): *iz.* Zerbait oaŕerazteko egiten dan idazki-motza. I: Idatz-oaŕ,

idatzi-ondoren. (idazketa): *it.* Gutun bat egin ondoren gañeratzen diran itzak.

idatzia. (idazketa); iz. Idatzita dagoena.

idatzinguru. (idazketa): *iz.* Elertizko Ian baten barneko antolaketa.

idateizko ariketa. (idazketa): *iz.* Tdatziz egindako eginkizuna. I: Ikus.: Idatz-jarduera. I: Tdatz-lanaldi.

idauli. (makurdura): *ad.* Ikus.: Irauli.

idaulka. (birunda): *adond.* Ikus.: Taloska. j: lauska,

idaulkari. (birunda): *izond.* Idalka ari dana.

idaun. (jarkipen): *ad.* Ikus.: Eutsi. Irozo.

idaurlari. (laŕinketa): *izond.* Idaufetaz Ian dagitena.

idauŕ. (latinketa): *iz.* Ikus.: Taut. j: Idabuŕ, kardailu, irauŕ, trailu, txipita, idaguŕ, ideuŕ, ireguŕ.

idaufesku. (laŕinketa): *iz.* Idauŕaren gideŕa. I: Ubaŕa.

idautzi. (gurkadura): *ad.* Ikus.: Trentsi. I: Irctsi.

Tdaz-abasak. (idazketa): iz. Idazteko tresnak. I: Idaz-tresnak.

idaz-arauak. (idazketa): *iz.* Beat clan bezela idazteko arauak.

idaz-azterketa. (idazketa): *iz.* Idatzitakoaren bitartez natin baten aynfia aztertzea.

idaz-azterlari. (idazketa): *izond.* Idatzitakoaren bitartez **notin** baten ayutia aztertzen duena. Idaz-azterle, idaz-ikerle.

idaz-azterle. (idazkela): *izond.* Titus.: Idaz-azterlari. j: Idaz-ikerle.

idaz-bilduma. (idazkera): *iz.* Tdazkien bilduma.

idaz-gaitasun, (idazketa): iz. Idazteko gaitasuna.

idaz-gela, (idazkela): iz. Idazteko gela. liens.: Landola.

idaz-ikerle. (idazketa): *izond.* Ikus.: ldaz-azterlari. J: Idaz-azterle.

idaz-jardun. (idazketa): *iz.* Idatziz cginelako yarduna.

idaz-kutxa. (gutun): *iz.* Ikus.: Idazki-utxa. j; Idazkikutxa.

idaz-lan. (idazketa): iz. Idatziz egindako tans.

idaz-lantegi. (landola): *iz.* Ikus.: Landola. j: Ekola, idazkola.

idaz lantxo. (idazkera): *ŕz,* Idazki txikia.

idaz-lasteŕ. (idazketa): iz. **Ikuf** berezien bitartez labuŕ idaztea.

idaz-lastefez. (idazketa): *adond.* Idaz-lastefen bidcz ari-izatea.

idaz-lastefezko. (idazkela): izond. ldaz-lasteŕez idatzitakoa.

idaz-lefoak. (idazketa): *iz.* Beren gal-lean idazteko, ingi batean egindako lefoak.

idaz-lefotu. (idazketa): *ad.* Beren gañean idazteko, ingi batean matak egin. J: Idaz-maŕatu.

idaz-Iefune. (ingi): *iz,* ingi bateau egindako leŕunea.

idaz-luma. (idazketa): *ŕz,* Ikus.: Idazkortz. J: ldaztortz.

idaz-mai. (idazketa): *iz,* Idazteko maya. I: Idaztari-maŕ.

idaz-maŕa. (idazkela); *iz.* Gañcan idazteko egin dan maŕa.

idac-mafatu. (idazketa); *ad.* Ikus.: Idaz-teŕotu.

idaz-mofoi. (idazketa): *izond.* **Ikus.: Idazlangile. J:** Idaztari, idaz-mutil, idaztari.

idaz-mntil. (idazketa): *izond* Ikus.: Idaziangile. J: Idaztari, idaz-moŕoi, idaztari.

idaz-saltoki. (saltoki): iz. Idaztiak saltzen diran saltokia. I: Idaztitegi. (idazti): iz. Berbera,

idaz-sariketa. (norgeyagoka): *iz.* ikus.; Idazle-batzaldi. I: Idazki-batzaldi.

idaz-sayo. (sayo): *iz.* Idatziz egindako sayoa.

idaz-sorta. (lili-bilduma): Iz, Elertizko Ian berezicn multzoa.

idaz-tankera. (idazketa): *iz.* Idatzi-cra.

idaz-tresnak. (idazketa): *iz.* Ikus.: Tdaz-abasak.

idaz-zaleegi. (idazkcta): *izond.* Idazteko detua duena.

idaz-zalekeria.(idazketa): *iz.* ldazteko detua.

idazbola. (arkatz): *iz.* Idaztaŕiaren ordez, ubil berezia daukan arkaiza; margo batzuetakoa izan diteke ta idazteko erabiltzen da. j: Bolaluma, axota, boilarkatza.

idazgatii. (idazketa): *izond.* Idatziz gogoratzckoa dana.

idazgile. (idazketa): *izond.* Idazten duena.

idazi. (irabazpen): *ad.* Ikus.: Irabazi. I: Idabazi.

idazkai. (idazketa): *iz.* Idazteko gaya.

idazlcai-egile. (idazketa): *izond.* Idazteko gaya egiten edo ematon duena.

idazlcallu. (idazkela): *iz.* Idazteko langaya. Idazkin.

idazkari. (idazketa): *iz.* Erakunde baten idazkiak egiten dituena. Idaziari, izkiralari.

idazkari-gela. (idazkela): iz. idazkari batek lanegiten duen landola.

idazkari-orde. (idazkcta): *iz.* idazkari baten ordez lanegiten duena. j: Idazlari-ordc.

idazkari-ordego. (idazketa): ŕz. Idazkari-ordearen lanbidea.

idazkaritza. (idazketa): *iz.* idazkari baten lana betetzeko jaŕita dagoen antolaketa.

idazkazal. (gutun): *iz.* **Gutun** bat sartzcka ta bialzeko azala. : Tdazki-azal.

idazkela, (idazketa): *iz.* Idazteko gala, I: Idazkola.

IDAZKERA, iz. Eliztiaren zatia, undo idazteko irakasten duena. J: Izkirakinde, zuzkidatz, zuzkidatzizti. (idazketa); iz. Idazteko era. *II* (elizti), (idazketa), (itz).

idazkera ostena. (idazketa): *iz.* Ostenez egindako idazkcra.

idazkera-legeak. (idazketa): *iz.* Ondo idazteko jaŕita dagozen legeak.

idazkera-zale. (idazketa): *izond.* Idazkera ona erabiltzeko zaletasuna duena,

idazkerakoa. (idazkera): *izond.* **Idazkerari** dagokiona.

IDAZKETA. *iz.* Asmoak **iknŕen** bidez itxuratzearen egipen eta ondorioa, batez ere mintzatutako izkera izki edo atzen bitarlez itxuratzearenak. J: Idazteko autzea.: Idazkun, idazpen. // (agerkai), (arbel), (arkatz), (elerti), (elizti), (idazkera), (idazti), (idaztoan), (irakurketa), (irarkoLa), (izenpe), (izki), (labuŕitz), (ieŕorapen), (Iuma), (mintzabide), (mintzocra).

idazketari. (bidalgo): ŕz. Gutunak banatzen dituena.

idazketee, (bidalgo): *iz.* Bidalgo-etxea.

idazlci. (iragaztura): ŕz. Ikus.: Irazki. (iragazlura): *ad.* Ikus.: Iragazi. (idazketa): J] *iz.* ldatzita dagoena. J: Idazkun.

idazki-abesle. (abosti): *izond.* Elizan gutunak abesten dituena. J: Idazkilari.

idazki-batz. (gutun): ŕa, lims.: Idazki-sorta.

idazki-batzaldi. (norgeyagoka): *iz.* Ikus.: Idazle-batzaldi. j: Idaz-sariketa,

idazki-berun, (ikuŕatz): *iz,* Berunezko ikufatza.

idazki-bultzi. (bumi-bide); *iz.* Bidalgoa daraman bultzia.

idazlci-buru, (idazketa): iz. Gutun edo idazki baten lenengo ofialdean, goyan, iraŕita agertzen dan izen edo idazpurua. Idazki-oroigai,idazpuru.

Idazki-deun. (gutun): iz, Mezatan irakurtzen dan bidalien batek idatzitako gutuna.

idazki-egile. (gutun): *izond.* Berc gutunak, bildurik gordetzeko lain, idatzi dituena.

idazki-jatof. (idazkela): *iz.* Egileak berak idatzitako idazkia. j: Norbere-idazki.

idazki-leku. (bidalgo): *iz.* Bldalgorako toki edo landola berezia.

idazki-ondo. (gutun): *iz.* Izenpetu ondoren gutun bateau gañeratzen dan itz motz batzuen multzoa. j: ldazkipe.

idazki-oroigai. (idazketa): *iz.* Ikus.: Idazki-bum.j:Idazpuru.

idazki-sorta. Carlton): *ft.* **Gutun-hildu m a. :** Idazki-batz.

idazki-tzaf. (idazti): iz. Oso aundia dan idazkia.

idazki-utxa. (gutun); iz. Gutunak botatzeko **kutxa. :** Idaz-kutxa, idazkikutxa.

idazki-zain. (bidalgo): *iz.* Ikus.: Idazketari. j: Gutunak zaintzen eta banatzen dituena. J: ldazkitzain.

idazki-zafo. (gutun): *iz*. Gutunak eramateko zofoa.

idazkide.(idazkota): *izond.* Zentzun ezberdiña izetean, baste bat bezela idazten dan itza.

idazkilart. (abesti): *izond.* ikus.: Tdazki-abesle.

idazkin. (idazketa): *iz*. Idazteko langaya. ^: Ikus.: IdazkaiĺIu.

idazkintza. (idazketa): iz. Idazkariaren langintza.

idazkiña. (gutun): *iz*. Gutun txikia. Idazkitxo.

idazkipe.(gutun):iz.Ikus.:Tdazki-ondo.

idazkitc. (agerkai): *iz*. Lekuren batean agerkayak gordetzen diran tokia.

idazkitegi. (idazketa): iz. Idazkiak bilduta dagozen tokia.

idazkitxo. (gutuu): *iz*. Gutun idekia bezela idazten dan bidai-txartela. I: Idazkorde.

idazkitza. (gutun): *iz*. Told batetik bestera uramaten dan gutuncn multzoa.

idazkiezaf. (gutun): *iz*. Gutun luzea.

idazldzaingo. (gutun): *iz*. ldazkctariaren lanbidea.

idazkizun. (idazketa): *iz*. Idazteko dagoena.

idazkola. (landola): *iz*. Ikus.: Landola. Ekola, idaz-lantegi, lan-toki, idazketa.

idazkorde. (gatun): *ft*. Ikus.: ldaztitxo.

idazkordz. (idazketa): *iz*. Idazteko Iuma. idaz-iuma, idaztortz, idatz-oŕatz.

idazkun. (idazketa): *iz*. Ikus.: ldazketa. ^: Idazki, idazpen.

idazkun-ezarie. (ezarki): *izond.* Ezarkiak idazten dituena.

idazkun-ezati. (ezarki): *ad.* Ezarkiak idaztearen egin.

idazkun-ezartze. (ezarki): *iz*. Ezarkiak idaztearen egipena.

idazkun-sorta. (ezarki): *iz*. Ezarkietan jartzen diran idazkunen multzoa.

idazkundegi. (landola): iz. Ikus.: Agiritegi.

idazkuntza. (idazketa): iz. Asmoak, gogoak eta abaŕ idaztea.

idazkur. (Emote): *iz*. Ikus.: **Axote.** I: Idaztur.

idazlangiĺe. (idazketa): *izond.* Idaz-lanbidea duena. : Idazlari, idaz-moŕoi, idaz-inutil, idaztari, idazte-langiĺe.

idazlari. (langiĺe-kunde): *iz*. Landola batcan lanean ari dana. (landola): Yardunbidez landolako lanak dagizkiena. (idazketa): (*izond.* lkus.: Idazlangile. I: Idazkari, idaz-motoi, idaz-mutil, idaztari, izkiralari.

idazlari-orde. (idazketa): *izond.* Ikus.: ldazkari-orde.

idazlaritza. (idazketa): iz. Idazlariaren langintza.

idazte. (idazketa): *izond.* Goiko lanak idazten dituena. Thus.: Idaziekume. I: Irasla, izkiratzaĺe, dzkiribatzaiĺe,

idazle-batzaldi. (norgeyagoka): *iz*. ldazleen artean egiten dan norgeyagoka. I: idaz-sariketa, idazki-batzaldi.

idazle-batzaf. (bildura): *ft*. Idazleen bildura. {: Idazle-bilgu, idazle-kunde.

idazle-bilgu. (bildura): *iz*. Ikus.: Idazle-bat nf. I: Idazie-kunde.

idazle-kunde. (bildura): *iz*. Ikus.: Idazle-batzaŕ. I; Idazle-bilgu.

idazle-leŕo. (idazkera): iz. Leŕo sendoak dauzkan ingi-oŕia, beste baten pean ipintzeko ta oŕela zuzen idazteko.

idazle-sail. (idazketa): *iz*. Idazle-taldea.

idazlekume. (idazketa): *iz*. Idazten asten dana. ikus.: idazle.

idazmen. (idazketa): *ft*. Idazteko almena.

idazmen-galtze. (idazketa): *iz*. Idazteko almena galtzea. Idazmen eza.

idazmeneza. (idazketa): *iz*. Ikus.: Idazmen-galtze.

idaznaŕu. (laŕu): *iz*. Len idazteko erabiltzen zau abereen naŕua, ongi uldua zegoena. j; Laŕutx, laŕutxa, laŕutxe.

idazpe. (idazketa): *iz*. Idazki edo gutun bairn pean egitcareu izeu eta abizena ipintzea.

idazpeko. (idazketa): iz. Tdazki baten pearl gañcratzen dana.

idazpen. (idazketa): *iz*. Ikus.: Idazketa. Idazkun.

idazpuru. (idazketa): iz. Ikus.: Idazki-bum. j: ldazki-oroigai.

idazpurutu. (idazketa): *ad.* Tdazki bati idazpurua jail.

idazt-altxot. (agerkai): *iz*. Toki bateau gordeta dagozen agerkayae multzoa.

idazt-antze. (idazketa): *iz*. Idazteko antzea.

idazt aŕi. (idazketa): *iz*. Beruuezko arkatza. j: Idazteko aŕia.

idazt-afobi. (arkatz): *ft*. Idazt-aŕia dagoen aŕobia.

idazt-aufe. (idazketa): *iz*. Idazki baton gayak adierazteko, anŕetik idazten dana.

idazt-egun. (idazketa): *iz*. Gutun eta idazkietan ipintzen dan berak egindako eguna.

idazt-elesti. (idazti): iz. Idaztien ezagupen eta zeaztapena aztertzen ditucn yakintza.

idazt-oaf. (idazketa): *iz*. Oaf txiki bat egitcko idazten dana. I: Idaztoaŕ, itarantzuu, itarantsun.

idazt-okef. (idazketa): *iz*. Idazkerari buruz egiten dan okeŕa.

idazta egin. (egokera): *ad.* Eskuak gefian jaŕita

idaztari. (idazketa): *izond.* Ikus.: Idazlangile. j: idazlari, idaz-moŕoi, idaz-mutil, idazkari.

idnztari-mai. (idazketa): *ft*. Ikus.: ldaz-mai.

idaztaritza. (idazketa): *iz*. ldatzi-langiniza.

idaztazalkola. (azaleztapen): *ft*. Azalkola egiteko lantegia. I: Ikus.: Azalkola.

idazte. (idazketa): *iz*. ldatzi egitearen egipena.

idaztegi. (idazketa): *ft*. Idazteko tokia. I: Idaztoki,idaztola.

idaztegi-zai. (idazti): *frond.* Idaztidia zaintzen duena.

idazteke. (idazketa): *adond.* ldatzi gabe egotea.

idazterazi. (idazketa): *ad.* Idatzi-eragin.

IDAZTEUN. *iz*. ldaztl doneen bilduma. *II* (edesti), (idazti), (kristautasun), (lege), (salmu), (yaurespen), (yudutasun).

idazteun-azalpen. (idazteun): iz. Idazteunari buruz egiten dan azalpena.

idazteungo. (idazteun): *izond.* Idaztennari dagokiona.

idazteunlari. (idazteun): *izond.* Idazteunaren goraberak azaltzen dituena.

IDAZTT. *iz*. Kaizu berekoak diran ingi-often moltzoa, geyenetan iraŕita dagozcnak eta mukulu bat egiteko alkaŕekin josita edo batuta izaten diranak.1: Mukulu bat egiteko, edapena naikoa duen irafitako lana. I1(aintzin-solas), (azaleztapen), (elerti), (gal), (idazketa), (idaztoa), (irakurketa), (irarkola), (jakiutza), (kaizu), (lili-bilduma), (oroimcn).

idazti-arasa. (idazti): *iz*. Idaztiak eukitzcko **alasa.**

idazti-azal. (idazti): *iz*. **Idaztia** babestekojartzen dan azala.: Idaztazal.

idazti-eukitzaile. (idazti): *izond.* Erakunde baten zenbakun-idaztiak erabiltzen dituena.

idazti-gela. (idazti): *iz.* Idaztidia jaŕita dagoen tokia.

idazti-g11e. (idazti): *izond.* Idaztiak irartzen dituena. I: ldaztigin. (esku-Iaugintzak): *izond.* Berbera.

idazti-izti. (idazti): *ft.* Idaztiak aztertzen dituon yakintza.

idazti-lodi. (idazti): *iz.* Lodi xamaŕa dan idaztia.

idazti-mutit. (idazti): iz. lrakurtzeko idaztiak jartzen diran efedizea.

idazti saltzale. (idazti): *izond.* Ikus.: Idaztdari.

idazti-zale. (idazti): *izond.* Idaztiak erabiltzeko zaletasuna duena.

idaztidi. (idazti): *iz.* Idaztiak kirian jaŕita dagozen tokia. j: Gutundegi.

idaztidun. (idazti): *izond.* Idaztiak dauzkana.

idaztigin. (irarkola): *izond.* ikus.: Idazti-gile.

idaztilari. (idazti): *izond.* Idaztien ezagupen eta zeaztapena aztertzen dituena. j: Idaztiak saltzen dituena. j: Idazti-saltzale.

idaztilaritza. (idazti): *iz.* Idaztilariaren langintza.

ideelila. (idazti): *iz.* Idazti oso txikia; askotan zenbakunak erabateko erabiltzeu dana.

idaztiño. (idazti): *iz. Idazti* txikia. I: Tngurti.

idaztitegi. (saltoki): iz. Ikus.: Idaz-saltoki. (idazti): *iz.* Berbera,

IDAZTOAŔ *iz.* Idatziz oarpena egitearen egipen eta ondorioa, I; Itarantzun, itarantsun. If (ezautarazpen), (idazketa), (leŕorapen), (oroimen).

idaztoki. (idazketa): *iz.* Ikus.: idaztegi. l: Tdaztola.

idaztol. (idazketa): *iz.* Idazteko jaŕita dagoen ola. I: Oolbeltz.

idaztola. (idazketa): *iz.* Ikus.: Idaztegi. Idaztoki.

idaztoltxo. (idazketa): *iz.* Idazteko ol txikia.

idaztortz. (idazketa): *iz.* This.; Idazkortz. Idaz-luma.

Idaztune. (idazteun): *iz.* Idazteunaren txatala.

idaztur. (axote): *ft.* Ikus.: Axote. Idazkur.

idazti. (emote): *ad.* Eman ezaidazu.

fde. (berdintasun): *izond.* Berdin dana. Ikus.: Berdin. j: Drestin, orabateko. (adin): *izond.* Adin berakoa dana.

ide-erako. (berdintasun): *izond.* Zeribait buruz berdin eta kidea dana.

ide-gabe. (ezberdintza): *izond.* Ezberdiña dana. j: Ideke.

idea. (berdiztasun): *iz. thus.:* Nolakotasun. I: Endaki.

ideako. (gino): *izond.* Giñokoa dana. 1: Ideko.

idebako. (berdintasun): *hand.* Iñorekin berdintasunik ez duena.

idebate. (ira): *iz.* tram ebagitea.

idegabeki. (erkabide): *adond.* Erkabiderik ez izatea.

idegobelco. (erkabide): *izond* Erkabiderik eztuena.

idegi. (Idekidura): *ad.* Ikus.: Ideki.: Triki, ideriki.

idegiazo. (idekidura): *ad.* Idegi-eragin. Tdekarazi, idekerazi, idikiarazi.

idelcaldi. (idekidura): *iz.* Ideki€zearen egipena.

idelcarazi. (idekidura): *ad.* Ideki-eragin. I: Idegiazo, idekerazi, idilciarazi.

idekari. (idekidura): *izond.* Idekitzen dueua.

idekatu. (berdintasun): *ad.* Berdin egin edo ipiñi. (kiri): *ad.* Kirian jaŕi.

Idekatzaile. (kiri): *izond.* Gauzak 'Arian jartzen dituena.

Ideke. (ezberdintza): *izond.* Ikus.: Ide-gabc. •

idekedura. (idekidura): *iz.* liras.: Idekidura. Edaldi, idckitze, irekiera.

idekerazi. (kentze): *ad.* Atera-eragin. 1: Idek-arazi.

ideki. (idekidura): *ad.* Itxita edo ezkututa dagoena ageŕeraztea. j: Ate edo leyoko kolomatik alderdiak aldentzea. I: Krisketa edo mofoloa atzeratzea. Giltza atzeruntz eragitea. I: Mal edo beste eŕedizekojaokunak ateratzea.j: Notin edo abere baton soin-zatiak alkaŕenetik atdentzea, c.b. zauri baton bidez. I: Idazti baten oŕi bikoiztunak berm tolesluratik ebakitzea.: Afaiitzea, uŕatzea. j: Ingi-tolesturak edo loturak yalgi-eraztea edo apurtzea edo iaskunde bitten lanak astea. I: Agerkuntza balm burn edo asieran azaltzea. I: Loreetan, murgoyan bilduta zegozen lili-oŕitxoak edatzea. (: Sakabanatzea, leku geyago artzea. l: itakin-eraztea, notin batek beste bati bare ezkutukia ezagun-eraztea. I: Edegi, edeki, idigi, idiki, idoki, zabaldu, igiri, iregi, ireki, irigi, iriki, idegi, kick,

ideriki. (kentze): *ad.* Idokitzea. l: Kendu, idigi, idiki. (itaipen): *(ad.* Atcratzea. I: Alma, itoitu.

ideki-gai, (idekidura): *izond.* Ideki ditekena; ideki dezakena.

IDEKIDITRA. *ft.* Iŕiñartea, zuloa. Bi mendien artean dagoen arana edo lurid zabala. : Edaldi, eraldi, idekedura, idekitze, idekitasun, irekiera, irekidura, irekigune, zabalaidi, zabaldura, zabalkunde, zabaltarsun, zabaltasun, zabaltze, ziladura, zulatze. ii (agerketa), (aŕaildura), (ate), (auskna), (darateln), (dutxulu), (eztanda), (garastaketa), (giltz), (igaraipen), (irtera), (itxidura), (Ixurilasun), (leyo), (mokol), (ordoki), (poxelukadura), (saŕera), (taratulu), (mlo).

idekitasun. (idekidura): *iz.* Ikus.: Idekidura. I: idekitze.

idekitzaile. (idekidura): *izond.* Idekitzen duena. f: Idekitzale.

fdekitze. (idekidura): *iz.* Ikus,: Idekidura.j:Idekedura,idekitasun.

idekixe. (idekidura): *izond.* Zertxobait idekita dagoena.

ideko. (idetasun): *izond* Izatez eta eraskiñez, crkatzen zayon baste gauza batbezelakaa dana. (giflo): *izond.* Gauza baton zatiak, guztien moltzoarekiko duten antolabide edo egokitasuna; bai ta gauza batzuen arteau alkaŕekiko dagoen egokitasuna. I: lduriko, ideako. (cite): jE *izond.* Ikus.: Anzkide. : Idekotsu.

ideko-zoko. (zolco): iz. Tartideak diran bi mafa baste batek ebakitzen dituenean eratzen diran zokoen artean berdiñak (finnan bakoitza.

idekkf. (idekidura): *izond.* Eŕaz idekitzen dana.

idekotasun. (mueta): *iz.* Mueta berekoa izatea.

idekotsu. (cite): *izond.* Ikus.: Ideko. Auzkide,

idekotu. (Olio): *ad.* Araberatu, egokitu, eiñialatn.

idekotzaile. (antzeraketa): *izond.* Antzeratzen duena.

ideleku. (ira): *iz.* Irak dagozen tokia.

idemaf. (tartidetasun): *izond.* Tartidea dana.

idera. (naŕazti): *iz.* Aspaldikoen ustez ba-omen-zala eon buru zeuzkan naŕaztaria.

ideren. (aurkintza): *ad.* Ikus.: Edin. Ediren, idiren.

iderentza. (aurkiniza): *iz.* Ikus.: Aurkiutza. Aurkientza, idireite.

ideriki. (idekidura): *ad.* Ikus.: Ideki. j: Idegi.

idetargi. (izaŕ-mutil): iz. Ikus.: Tlargi. Argizagi.

idetari, (ira): *izond.* Garoa gurdian dakaŕena. Ikus.: Iralari,

IDETASUN. ŕz. Izatez eta eraskiñez, erkatzen zayon beste gauza bat bezelakoa danaren egipen eta ondorioa. Berbertasun, kidego, iduri, paretasun. // (abelera), (berdintasun), (berezkunde), (izate).

idetsi, (esne); *ad.* Ikus.: Edoski. : Idatsi.

idetsu. (cite): *izond.* Oso anzkidea dana.

idetu. (be+ciztasun): *ad.* Nolakotasunean berdindu.

idezko. (meets): *frond.* Mueta berekoa dana.

(zezen): *iz.* Trenduta dagoen zezena. I: Tdirin, gutu, it, hobo, ñuñulo. (id): *iz.* Ikus.: Iri.

idi-aide. (zezen): iz, Idi-taide. I; Idi-de, idi-eli, ididia, idiketa.

idi-azpiki. (aragi): *iz.* Idiaren azpizuna.

idi-bakun. (zezen): *iz.* Bakaŕik, bikotik at dabilen idia.

idi-beaŕi. (maskordun): iz. Maskordun-mota bat.

idi-begiska. (landare): *iz.* lkus.: Idibegi. I: Idi-belaŕ.

idi-belaf. (tandare): ŕz. Ikus.: Idibegi. I: Idi-begiska.

idi-biotz. (landare): *iz.* Lilikaria dan landarea, dos eŕaboilezkoa da, lore bakaŕa margo edeŕak dituena.

idi-buru. (zezen): *iz.* Idien bekokia.

idi-buruko. (cum): *iz.* ldiai jartzen zayen bckokikoa.

idi-buztafi. (zezen): *iz.* Uztarturik dagoen idia.

idi-dema. (aupada): *iz.* Idien artean egiten den aupada. I: Idilei, idi-tema, idi-indarketa.

idi-egun. (naafi): *iz.* Landan erabiltzen dan luŕ-neuŕia.

idi-ele, (zezen): *iz*, *Ikus.:* Idi-alde.: Idi-eli, iditegi, ididia, idiketa.

idi-estalki. (eun): ŕz. Idiak estaltzeko euna.

idi-indarketa. (aupada): *iz.* Tkus.: Idi-dams. Idi-tema, idilei.

idi-koartza. (egazti): *iz.* Koartza txiki-mota bat.

idi-konkot. (ugaztun): *iz.* Konkoŕa daukan bas-idia. I: Konkoŕ-idi.

idi-korta. (abeitegi): *iz.* Idientzako abeltegia. j: Iditegi, iditei, itegi.

idi-lan. (lan): *iz.* Uztaŕidiaren egun-beteko lana.

idi-late. (late): *Iz.* Idientzako alapidea daukan Idea.

idi-mailu. (gabi): Iz. Maim aundia.

idi-mii. (zezen): *iz.* Idiaren mingaña. Idimingain. (landare): *ŕz liorŕaikaria* dan landarea, azkargaŕia bezela erabiltzen dana.

idi-naŕu. (laŕu): iz. Idiaren iaŕua. i: idi-laŕu.

idi-ooin. (izaŕ); iz. Goizeko izafa.

idi-ooiñak. (izaŕ): *iz.* Ikus.: Bost-izaŕak. Bost-oloak.

idi-sail. (zezen): *iz.* Idi-saido, idi-talde, iditza, idi-ele.

idi-talde. (reran): iz. Ikus.: Idi-sail. I: Idi-saldo.

idi-tema. (aupada): *iz. Ikus.:* Idi-dema, I: Idilei, idi-indarketa.

idi-nsaindun. (zezen): *iz.* Sabeican gal usaintsua duen zizku bat daukan idia.

idi-uztaŕi. (zezen): *iz.* llztafian jaŕitako idi-bikotea. I: lri-uztaŕi.

idi-xori. (txori): *iz.* Idiarengan bizi ditezken zomorlxoak jaten dituen txoria.

idi-zagi. (zaragi): ŕz. Idi-uaŕuz egindako zaragia.

idi-zentaur. (ameskeri): *iz.* Erdi gizon eta erdi idia omen zan ameskerizko izakia.

idi-zerga. (zerga): *iz.* Idiengatik jaŕitako serge.

idi-zil. (zezen): iz. ikus.: Idizain. Idizil, irizil, idizakil.

idi-zilkada. (tanpa): *iz.* Idi-zilaz emandako tanpa.

idi-zuri. (nagi): *izond* Aipeŕa dana.

idiaketz. (ausnarlari): iz. Zezenaren antzekoa dan ausnarlari, adaŕak atzeruntz biurtuta eta Ian ugatzak leŕo batean dauzkana.

idiaska, (abeltegi): *iz.* Idientzako aska.

idibegi. (landare): *iz.* Askarkaria dan Iaudarea, aloŕetan azten dana. I: Idi-begiska, idi-belaŕ.

ididia. (zezen): *iz.* Ikus.: Idi-alde. : Idi-ele, idida.

Idigai, (zezen): *iz.* Bizpairu urte dituen zezena.j:Idigei.

idigari erein. (ereintza): *ad.* Layarik gabe bath baste lanabesaz erein.

idigeiki. (aragi): iz. Aragiaren giaŕa.

idigi. (idekidura): *ad.* Ikus.: Idaki. Edegi, idigi, iregi, ireki. (kentze): *ad.* Berbera. j: idoki.

idigurdi. (orga): *iz.* Idick dararnaten gnrdia.

idikaldi. (idekidura): *iz.* Idekitzeko une-aldia.

idikate. (kate): *iz.* Kate-meta bat.

idikel. (zezen): *is.* Gizentzekoa dan idia. ^: ltel, ikel, lick.

idiketa. (zezen): *iz.* Ikus.: Idi-alde. Idi-ale, idi-eli.

idiketari. (zezen): *izond.* Idiketa baten artraña.

idiki. (idekidura): *ad.* lkes.; Ide^{g}i. I; Edegi, idiki, ireki. (kentze): *ad.* Berbera. I: Idigi. (zezen): jj *iz.* Idiaren aragia. (aragi): II *iz.* Berbera.

idiki-efaz. (idekidura); *izond.* Eŕaz idekitzen dana.

idikiarazi. (idekidura): ad. Ikus.: Idekarazi.I:Idegiazo.

Idildgailu. (idekidura): iz. Idekitzeko tresna.

idikite. (irakidura): *frond.* lrakituta dagoen.

idiko. (zezen): *iz.* Ikus.: Aratze. j; Aratxe, aretxe, idisko, idito.

idikorotz. (utzaldi): *iz.* Abelgoŕiaren gorotza.

idikufa. (kotzo): iz. ikus.: Mutuŕ-adaŕ.

idilei. (aupada): iz. ikus.: Idi-dema. I: Tdi-tema, idi-indarketa.

idilindak, (eta): *iz.* Abelgoŕiaren utea, belaŕiak estaltzen dituena.

Mimi. (landare): *iz.* Iraren antzekoa dan landarea. j: Idi-mii, idi-mingain.

idimingain. (zezen): *iz.* ikus.: Idi-mii. (landare): *iz.* Berbera.

idiorde. (recce): *iz.* Baste baten ordez ari-izateko dagoen idia,

idireite. (aurkintza): *iz.* Ikus.: Aurlcintza.1: Iderentza.

idiren. (aurkintza): *ad.* Ikus.: lderen. Ediren.

idirin. (reran): *iz.* Irenduta dagoen zezena.

idiro. (aurkintza): *ad.* Ikus.: Edin. I: Ediren, ediro.

idisko. (reran): *is.* Tkus.: Aratze. I: Aratze, aretxe, idiko, idixko, idizko, irisko, isko, aretze, aitxe, aŕitxi, ufuis, idilo, idixka, idixko.

ldiskotu. (emaltze): *ad.* **Abere erne** bet bare afarekin betu. Idizkotu, iiskotu.

idltai. (igitai): *iz.* Ikus.: Igitai. Igitei.

iditegi. (abeltegi): *iz.* ikus.: Idi-korta I: Iditei, itegi.

idi%, (zezen); iz. Ikus.: Idisko. Idiko.

iddu. (eLdubeaŕ): *iz.* Gabeko patua. Ikus.: Patu. 1: Iditxu.

iditu. (zezen): *ad.* Idia biurtu. J: Beya aŕarekin batzearekiko uzkuŕizan.

iditxo, (zezen): ŕz, Idi txikia. I: Idizko, idixka, idixko.

(siñiskeri): *iz.* Gabaz ari dan iratxoa. ^: Irel, irel-suzko, ireltsu, ieltxu, iratxo, iditu,

idltza. (zezen): *iz.* Ikus.: Idi-sail. j: Idi-sa[do, idi-talde, iditze.

iditzaf. (zezen): *iz. Idi* aundia.

idixlca. (zezen): *iz.* Ikus.: Idisko. Idixko.

idixko. (zezen): *iz.* Ikus.: ldisko. I: ldixka.

idizain. (zezen): *iz.* ldiaren Maki]. I: Idizil, irizil, idizakil. (abere): *iz.* ldiak zaintzen ditaena. I: Itzai, itrain, itzulari.

idizakil. (zezen): *iz.* Ikus.: Idizain. j: Idi-zil.

idixko. (zezen): iz. ikus.: ld€txa, Idisko, idixko.

idol. (istinga): ŕz. Ikus.: lstiL I: Argune, itii, potxingo, potxolo, oxin, ugoldi, nil, ur-liska, uzulotxaŕ, txiztil, Ixongolo, ziztil, ixternu. (basa): *iz. Ikus.:* Leputz. I3artale, idoyaga, idoitegi, ika, inta, trokatze. (gaitzipen): II *L.* Ikus.: Iraiña. 1: Irau, train.

Tdoi-izotz. (izotz): *iz.* Istiletako izotza.

idoistatu. (basa): *ad.* Basaz zikindu,

idoitegi. (basa): *iz.* Ikus.: Leputz. : Tdoi, idoyaga.

idoitsu. (basa): *izond.* Basaz beterik dagoena.

idoitsutasun. (bass): iz. l3asa-bereiztasuna.

idoitu. (ueska): *ad.* Ueslcaen bidez urak bildu.

idoizta. (gaitzipen): *iz.* Iraiñezko egipena.

idoiztatu. (croakers): *ad.* Erori ta birundaka ari-izan. (basa): *ad.* Basaz bete. Gogo-zeritzunaz ere esaten da. I: Idoistatu.

idoiztatze. (bass): *tz.* Basaz bctetzea.

idoiztu. (erorkera): *ad.* Basurdcak Westin iraulkatu.

idokki. (erauzketa): *iz.* Erauztekoa dana,

idokaldi. (erauzketa): iz. Zerbait efotik erauztea.

idokerazi. (itoipen): *ad.* Atera-eragin.

idoki, (idekidura): *ad.* Ikus.: Ideki.

. Edegi, idiki. (kcntze): *ad.* Berbera. 1: Idigi. (jaurtidura): *ad.* ikus.: Bota. I: Egotzi, jetxi.

idokidura. (ebaketa): *iz.* Gauza bateau egiten dan ebaketa.

idokigati. (erauzketa): *izond.* Erauzi ditekena.

idokiki. (erauzketa): *iz.* Nunbaitetik erauzita dagoena.I:Tdokikin,idork.

idokikin. (zati): *iz,* Tzakai batetik erauzten dan puska.:Idokin,

idolcikizun. (erauzketa): *iz.* Erauzteko dagoena.

iddokiro. (idekidura): *adond.* Zabal-zabalik ari-izatea.

idokizale. (itoipen): *izond.* Ateratzen duena.

idol. (euri): *iz.* Euri ugaritsu ta gutxi irauntzen duena. (erdialdi): *iz.* Abereek kuma-egoiztea.

idola egin. (erdialdi): *ad.* Tkus.: Galdu-egin. 1: Anŕa galdu, sails beta, seña galdu.

idolepiz. (abetxu): *iz.* Abetxu bat.

idolika. (latsun): *iz,* Latsunbeltz bizia. Latsunbeltz, salsaŕi, irabolika.

idorbe. (estalune): ŕz, Ikus.: Estalune. I: Estalbe, estalpe.

idorberia. (sukaŕ): *iz.* Bulaf-eriak soŕerazten duen sukafa.

idorde. (garau): iz. Laboreak eta bedafak gordetzen dirau tokia.

idordura. (legortasun): iz. Legortzearen egipena. I: ldorgune, idorpen, idoŕaldi.

idorgaiiu. (legortasun): is. Legortzeko tres na. I: !Aortal'.

idorgarat. (legortasun): *adond.* Legortu ondoren.

idorgafi. (legortasun): *ŕzond.* Legortu ditekena.

idorgi. (legortasun): iz. Legortzeko tokia. ^: Idortegi, idoŕ-toki, idortoki.

idorgiro. (legortasun): *iz.* Legortzeko giro ona.

idorgnne. (legortasun): *iz.* Ikus.: Idordura, (: Idorpen, idoŕaldi.

idorkeria. (legortasun): *iz.* Ikus.: Legartasun, I: Eyardura.

idorketa. (legortasun): *ŕz.* Legortasun jaŕaitua.

idorki. (legortasun): *iz.* Legortuta dagocn gauza.

idorkidin. (legortasun): *iz.* Legortu beat' dana.

idorliro. (legortasun): *adond.* Lcgoŕ ari-izatea.

idorkizun. (legortasun): Iz. Legortzeko dagoeua.

idorño. (legortasun): *ŕzond.* Zerbait legoŕa dagoena. E: Idorxil, idorxka.

idoro. (aurkintza): *ad.* Ikus.: Aurkitu. I: Jafugi, sortatu, topo-egin, erexatu, kukatu, upatu, jaŕckin.

Idorogo. (aurkiutza): iz. Ikus.: Aurkintza. : Aurkitza, idorokunde, idorokuntza, idoropen.

idoroki. (Mena): *ad.* Irten-erazi.

idorokunde, (aurkintza): iz. ikus.: Aurkiutza.j:Idorogo,idorokuntza, idoropen.

idorokuntza. (aurkintza): *iz.* Ikus.: Aurkintza. I: Idorogo, idorokunde, idoropen.

idoropen. (aurkintza): *iz.* Ikus.: Aurkinfza.I:Idorogo,idorokunde, idorokuntza.

idurosari. (sari): *iz.* Zerbait aurkitu duenari ematen zayon saripena.

idorotzsile. (bilakuntza): *izond.* Idorotzen duena.

idorpen. (legortasun): *iz.* Ikus.: Idordura. i: Idargune, idoŕaldi.

idof. (legortasun): *izond.* Leger' dagoena. ^: Igoŕ, ijoŕ. OM): *iz.* Luŕa; [egoŕa dan ekaya.

idoŕaldi. (legortasun): *iz.* Ikus.: ldordura. j: Idorgune, idorprn.

idof-arazi. (legortasun): *ad.* Legortu-eragin.

idofegari. (dilingadura): *is.* Titus.: Koioma. j: Idof-lcku.

idofeko. (mutidura): *izond.* Elbaŕituta dagoena.

idoferia. (utzaldi): *is.* Esteetan gorotza gogortzeagatik utzaldia zailtasunez egitea. (legortasun): *iz.* Legortzearen egipena.

idoferitu. (utzaldi): *ad.* Idoferia jasan.

idofesi. (ikoldura): *ad.* Zerbaitek soin-eundurak ikoldu.

idofeskof. (ikoldura): *ŕzond.* Tkoltzen duena. I: Idoŕezkoŕ, legargaŕi.

idafeslcortasun, (ikoldura): *iz.* Ikoltzen duenaren bereiztasuna.

idofez. (Imp: *adond.* Lufez ari-izatea. I: Idoŕez eta urez.

idof-jale. (legoŕtasun): *izond.* Gauza legoŕakjaten dituena. j: Idorki-ja[e.

idof-leku. (legortasun): *iz.* ikus.: Koloma. : Idoŕegaai.

idof-ola. (legortasun): *is.* Legortzeko tresna.

idof-toki. (lcgortasun): *iz.* Ikus.: Tdorgi. I: Idortegi.

idorskil. (legortasun): *izond.* Zerbait legortuta dagoena.

idortailu. (legortasun): *iz.* Ikus.: Idorgailu.

11)ORTASUN. *lz.* Legal, urin eta ezetasnn gutxikoa danaren tasuna. (legortasun): *iz.* Ur gabe dagoenaren tasuna. 1: Legoŕa izatearen bereiztasuua. I: tdortarzun.

idorte. (lcgortasun): *iz.* Oso legoŕa izatcaren aldia. I: Lcortc.

idortegi. (legortasun): iz. Ikus.: ldorgi. Idoŕ-toki, idortoki.

idortoki. (legortasun): *iz.* ikus.: Idorgi. I: idortegi.

idortu. (legortasuna): *ad.* Legoŕa biurtu.

Idortzaile. (legortasun): *izond.* Legortzen dame.

idortze. (legortasun): *iz.* Legortzearea egipena.

idorxii. (lcgortasun): *izond.* Ikus.: Idorño. Idorxka.

idorxka. (legortasun): *izond.* Ikus.: ldorño. 1: ldorxil.

idoski. (esne): *ad. II us.:* Edoski. Xurgatu, murtzatu.

idoyaga. (basa): *iz.* Ikus.: Leputz. l: Idoi, idoitegi, urdoudegi.

Idoyeta. (istinga): *iz.* Idoyak asko dagozen tokia. (base): *iz.* Basaz, beterik dagoen tokia.

idozki. (edoskipen): *ad.* Ikus,: Edoski, j: Jaye, xurgatu.

Idozkitze. (edoskipen): iz Xurgatzcaren egipcne.

idutki. (itxaron-aldi): *ad.* lkus.: igarikatu. Iguriki.

iduin. (yaurespen): *iz.* Eliz-otoyari dagokiou oyal-mendcla, bere bi mustuŕetan zabaloagoa dana, ta oyetan eta erdi-aldean gurutzeak dauzkana. Idur n.

idakafi. (ukantza): *izond.* Eukitzeko egokia dana.

iduki. (ukantza): *ad.* lkns.: Euki. j: Eugi, itxuki, uduku, urai, (iraun-azte): *ad* Ezkutuki bat garde. 1: ldukiazi, idukiarazi. (zikoiztasdin): fl *frond.* Zikoitza dana, (itxaron-aldi): 11 *ad.* ldurikilaburpena.

iduklarazi. (iraun-azte): *ad.* llcus.: Idukiazi. 1; Iduki.

ldukiazi. (iraun-azte): *ad.* Iraun-erazi. Ikus.: lduki. j: ldukiarazi.

idukitzale. (ukautza): *izond.* Eukitzen donna.

idukitze. (ukantza): *iz.* Ukantza izatea.

idnkoatzi. (onizi): *iz.* Zerbait eukitzekoa dan ontzia.

idul. (atzekalde): *iz.* Atze alc ekoa. 1: hut, irate.

idurentzi. (ozarkeri): izond. Zakaŕa dana.

tdulez. (aizekalde): *adond.* Atzeko akdez ari-izatea. : Idulezlara.

iduleztu. (atzekaide): *ad.* Idulez ipiñi. l: lduiez egin,iduleztau.

iduri. (makurdura): *ad.* Makurtu-cragin.

idulki. (oñazpi): *iz.* Zutaŕi, giza-irudi edo beste irudi bati eusten dion ain eta erlaizak osotzen duten osoa. 1: Artzola, gouña, gokafi. (enboŕt: *is.* Enboŕ-koskoa.

iduluatzi. (aste germ): *iz* Aste gureneko ostirala. 1: ldulentzi.

IDUN, iz. Sodekoen goiko zatian egoten dan oyal-zeŕenda, lepoari dagokiona. (lepo): iz. Ikus.: Lepo. 1: Lepotxa, iron, lapo, sama. Oxtail): 11 L. Idosketa degien ixtuna. E: Ixuridun, xuŕut-idun. (orga):11 *iz.* Gurdi-aga. Gursarta, gurtaga, gurziri, kaxe, gurt-igun, mundoin. 1/(alkondara), (gañeko), (janztura), (laŕu).

idun-azuŕ. (zintzuŕ): is. Ems.: Zintzuŕ. (lepo): *iz.* Getondaaren goiko zatia.

Idun-ezuŕ. (zintzuŕ): *iz.* Zintzuŕean ats-bideak egiten duen goi-unea.

iduaa kendu. (lepo): *ad.* Lepoa ebagi.

iduneko. (lcpoko): *iz.* Ikus.: Lepoko. 1: Tdustun,lop-estun.

idurgin. (mailuz-landura): *frond.* Burnia mailuz lantren duena. (esku-iangintzak); *izond.* Berbera.

iduri. (ikatz): *iz.* Xectuta dagoen ikatza. 1: fudisi, udiri, uduri, irui. (site): *ad.* Antza izan.1: Antzckoa dana. Ikus.: site. j: Idetasun, iduri-izan, iduripen, idurigi. (irudimen): II *ad.* Trudimena izan.

iduri-arazi. (cite); *ad.* Zerbaiten eitea smart. Iduriarazo.

iduri-egin. (alegikeri): *ad.* Alegikeriak egin.

iduri-eta. (itzalgaitz): *ad,* Ikus.: Alegi.

iduri-gela. (mailuz-landura): *is.* Malice.. landura egiten dan tokia_

iduri-izan. *(eite): ad,* ikus.: Iduri. j: Antza-izan, idurigi.

iduri-suak. (su-ikusgaŕiak): *iz.* Ikus.: Su-ikusgaŕiak.: Gau-argi ziŕimiŕiak, su-egazki, su-gurpilak.

iduria. (ikatz): *iz.* Ikus.: Udiri. Uduri, judsri, iduri.

Idurigi. (cite): *ad.* liras.: Iduri. 1: Tduri-izan.

idurijela. (supazteŕ): *is.* Supazteŕbateau ziarrulo dagoen orma auŕeko beste OHM.

idurika. (site): is. ikus.: Etta. 1: lduripen.

idurikagafi. (antzeraketa): *izond.* Idurikatu ditekena.

idurikako. (cite): *izond.* Ikus.: Iduriko. 1: Irudiko.

Idurikatu. (antzeraketa): *ad.* Besteen antzera jokatu. (itxaron-aldi): *ad.* Ikus.: Igurikatu.

iduriki. (itxaron-aldi): *ad.* Zerbait lortzeko itxaropena izan. : Igoriki.

idurikizun. (irudimen): iz. irudimenari dagokiona. j: Idurintze.

iduriko. (site): *(sand.* Ikus.: Anzkidc. I: Idcko,irudiko,idurikako.

idurikorki. (susmo): *adond.* Susmoz art-izatea.

idurikoŕ. (susma): *izond.* Susmoak izateko ayeŕa duena.

idurikortasun. (susmo): *iz.* Susmoz beterik egotea.

idurikortsu. (susmo): *izond.* Oso idurikoŕa dana.

idurikortu. (susmo): *ad.* Idurikoŕa egin edo bihurtu.

idurikotu. (cite): *ad.* Zerbaiten eitea arts..

idurikoz (ustekizun): *adond.* Ustckizunez ari-izatea.

idurikunde. (okeŕ): *iz.* Izanik ez duenaren irudikeria izatea.

idurimen. (h-Mimeo): !z Ikus.: irudimen. !: Amesmen, idurimendu.

idurin. (site): *iz.* Ikus.: Eite. k: Iduripen, zantzu.

idurintza. (irudimen): iz. Ikus.: Idurikizun.

iduripeu. (oils): *iz. Ikus.:* Fite. I: Iduri, idurika, iradiki, idurin. (ustekizun): Uste-izatea. (cdespen): 11 *iz.* Idurizkoa don zerbaiten edespena.

itluripenezlro. (irndimen); *frond.* ltxurapenezkoa dana. Ikus.: Iduripentsu.

iduripeutsu. (irudimen): *izond.* Guztiz iduripeuezkoa dana. Ikus.: lduripenezko.

iduritsu. (cite): *izond.* Zerbaiten eite aundiago ala txikiago duena.

iduritu. (cite): *ad.* Zerbaiten cites izan.

idui B. (cite): *adond.* Iduriaren bidez ari-izates. 1: Dirudienez.

idurirkalro. (cite): *izond.* lrudiz bilduta dagoeee.

idurizko. (izancza): *izond.* Ikus.: Itxurazko. Azaleko.

iduriztatu. (cite): *ad.* lduritzea egin.

idurka. (sarde): is. Ikus.: Sarde. Besarc, imrka, lep-urkila.

idurki. (ikurdi): *iz.* Ikus.: Ikurdi j: Igidin.

idnruntzi. (asteguren): *iz.* Ostiral donea.

iduski-burtzinga. (eguzki): *iz.* Sargori-egunetan izaten dan eguzki gogoŕa.

idustun. (lepoko): *iz. Ikus.:* Lepoko, I: Iduneko.

iduzki. (ilobi): *ad.* Gorpu bat ilobian ipiñi. (eguzki): *iz.* ikus.: Eguzki.

iduzlci-begi. (eguzki): *iz.* Eguzkitan dagoena.

iduzki-burizinga. (eguzki): *iz.* Eguzki ta goibelareu aldartea.

iduzki-lore. (tore): *1z.* Ikus.: Ekilili. Eki-lore.

iduzkiz•iduzki. (eguzki): *Mond.* Eguzkiz-eguzki.

idxo. (undo): iz, ikus.: Ondo. j: Onjo. (ustaldura): *izond.* Ustelduta dagoena.

ie. (morokil): *iz.* Auŕai ematen rayon morokila.

leadafatu. (iabuŕera): *ad.* Ikns.: Laburtu. Lastertu, txaburtu.

iEKL *iz.* Metalezko osto tnea. j: Maŕezki bat, tinkatzeko dagoenean, iraŕita dagoen metalezko ostoa. Edozein gayezko osto mes. j: Antzigrtŕ, iyet, plama, xatla, zumitz. // (burnt), (burn-oŕi), (estaldura), (geruza), (lauzko), (meera), (metal), (ol). (aldaki): *iz. j: Ikus.:* Aldaki. I: Beŕeiki.

tel. (sai-abere): *ad.* Beoŕa aŕ-goscaz egon. j: Tgel, jel. (ur-legoŕeko): iz. Ikus.: Igela. j: Jel, igel, ugei.

iel-mai. (egurki): *iz.* Gurpilean sartzen dan ziria jartzekoa dan egurida.

Ida. (ate): *iz.* Ikus.: At-size. J: Gereta, kereta, yela.

le/sari. (zurigiutza): *izond* Zurlgintzan lanegiten duena. j: Igelsari. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

lelso. (igeltsu): iz. Ikus.: Igeltsu. lgelso, iellso.

ieltsero. (igeltsu): *izond.* Igeltsuz Ian dagiena.

leltsuzku. (siñiskeri): *iz.* ikus.: teltxu. ^: Icltxuzko, iratxo.

Teltxu. (siñiskeri): iz. Etxe batzuctan bizi omen dan gogo-izakia, bertan lardaska Ta zalapartak soŕcrazten dituena, cŕi atuntak siñisten duenez, j: Ieltxuzko, iebtsuzko, iratxo, iratxu, irel-suzko, irelu, iretxo, ireliso, ireltsu, irelixu.

ten. (igoera): *ad.* Igo. $_{f:}$ Ikus.: Igo.

ieratsu. (amable): *izond.* Maitekoŕa dana. Ikus.: Maitekoŕ. j: Txeratsu.

icrditsi. (ardicspen): *ad.* Ikus,: Erdictsi. Lortu.

ieri. (igerikela): *adond.* lgeri-egiten ari-izatea.

terika. (igeriketa): *adond.* Igeri egiten ari-izatea.

ieroz. (ondoreko): *Ink.* Ikus,: Geroz. Beraz.

iefo. (ala): *iz.* Ikus.: Goŕoto. Aseŕakuntza.

ics. (iges): *ad.* Ikus.: Iges-egin. : Iges, illes. (atospen): *ad.* Ikus.: Gerizatu.

ies-arazi. (iges): *ad.* Iges-eragin. j: les-, egoŕi.

les-egin. (iges): *ad.* Ikus.: Iges-egin. j: les, iestu.

ies»egoŕi. (iges): *ad.* Ikus.: les-arazi. J: ies-igoŕi.

(Iges): *ad.* Iges-eginda

ies-igofi. (iges): *ad.* Tkus.: Ies-egoŕi.

tes-joan, (iges): *ad.* Ikus.: Iges-egin. I: lgcsi-egin, ospo-egin.

lesaldi. (Iges): *iz.* Iges-egitearen cgipena. I: lesketa, iespide.

iesari. (iges): *izond.* Iges-egiten duena. leagile.

lesbeaf.(aŕangura): *izond.* Aldendu egin beaŕ dana.

iesbide, (itzurpide): *iz.* Zailtasunen bat sayesteko bides.

iesbidezko. (itzurpide): *izond* leskoŕa dana.

iesdun, (iges): *izond.* Iges-egiten duena. I: Ieskari, iesliaŕ, iestiaŕ, iestun, ieskoŕ, iesle.

lesean. (laburtasun): *adond.* Ieskari ari-izatea.

iesezin.(beaŕ): *izond* Alabeaŕekoa dana.

leagile. (Iges): *frond.* Ikus.: Iesari.

lesgo. (iges): *iz.* Iges-egitea.

iesi. (oŕazi): *ad.* Ikus.: Oŕaztu. j: Best, uŕazatu. (iges): *adond.* Iges-egiten ari-izatea.

iesindaŕ. (indat): *iz.* Zerbaitek bare igiduran egiten duen gupitik at uŕutiratzeko ari dan indaia. .

testti. (koldartasun): *frond.* Koldata dana.

iesko. (iges): *adond.* Iges-egiten ari-izatea.

leskara. (erabetasun): *adond.* Erabetasunez ari-izalea.

ieskari. (laburtasun): *frond.* Arin igcs-egin eta ayenatzen data. I: lraupen out' labuŕckoa.: Firi, fimtsgabe, funxgabe, goankof, iraizekoŕ, zengle. Ikus.: Iraizkortasun. (iges): *frond.* Iges-egin eta ostenizen dana. J: Iesdun, iesliaŕ, iestiaŕ, ieskoŕ, ieek, iestun, ieslari. (gudalari): $_{jj}$ *izond.* Bare ikuŕiña uzien duen gudaria. I: Eusten zion asmo batetik aldnntzen dana.

ieskaf. (anemen-aldi): *izond.* Ikus.: Etxaiñes. j: Oŕon.

lesketa. (iges): *iz.* Ikus.: Iesaldi. j: Iespide.

iesko. (iges): *iz.* Iges-egiten.

iesked. (iges): *frond.* Iges-egiteu duena. Ikus.:lesle, iesdun.

ieskof. (iges): *izond.* Ikus.: iesdun. I: leskari, iesliaŕ, iestiaf, iestun, iesle.

ieskortasun. (iges): *iz.* Icskoŕaren bereiztasnna.

kale. (igcs): *izond.* Thus.: Iesdun. beskari, ieskoŕ, iesliaŕ, iestiaŕ, iestun, ieskoi, ieslari.

iesleku. (atospen): *iz.* Ikus.: Aterbe-teku. ^: Aterbe, iestoki, iestegi.

icsliaf. (iges): *frond.* Ikus.: Iesdun. Ieskari, iestiaŕ, iestun, ieskot, lush.

Iespide. (iges): *iz.* Ikus.: lesaldi. Iesketa.

iestegi. (atospen): *iz.* lkus.: Iesleku. iestoki.

iestiaŕ. (iges): *fzond.* ikus.: Ieskari.: iesliaŕ.

iestoki. (atospen): *iz.* lkns.: Aterbe-leku. Aterbe, iesleku, icstegi.

iestu. (iges): *ad.* Ikus.: Iges-egin. j: les-egin, ox-egin.

iestun. (iges): *izond.* Ikus.: Iesdun. Ieskari, iesliaŕ, iestiaŕ, ieskoŕ, icsle.

icstutu. (ixtun): ŕz. llelbilek laspelak ateratzcko daramaten odia.

ietegi. (ii): ŕz. Bak dagozen tokia.

ietsi. (oŕaz): *ad.* Thus.: Oŕaztu. j: Azkenarotu, bilo-atotu, ereinsi, ereinzi, erenxi.

ietu. (igadura): *ad.* Thus.: Tgatu. j: letxetu, yatxetu, ietzetu, ietzi, iga.

tetxe. (igadura): *izond.* Eskuztatzcan andeatuta geratzen dana. $_{I:}$ letzc, ietzia.

ietxedura. (igadura): *iz.* Ikus.: Igadura. letxetasun.

ietxetasun. (igadura): *iz.* Ikus.: Igadura. Ietxedura.

ietzetu. (igadura): ad. Ikus.: Igatu. Yatxetu, ietu, ietzetu, ietzi.

letz, (Ira): *iz.* Ikus.: Ira. : Caro, iratze, ieztoŕ.

ietze. (igadura): *izond.* ikus.: Tetxe. betzia.

ietzetu, (igadura): *ad.* ikus,: Igatu. j: beta, ietzetu, yatxetu, ietr..i, iga.

ietzl, (igadura): *ad.* Ikus.: Igatu. lctxetu, ietu, ietzetu, yatxetu, iga, maŕoiztu.

ietzia. (igadura): *izond.* ikus.: Ietze. Ietze.

ieurt-egin. (atzekalde): *ad.* Itzuli. I: Jeurt-egin.

ieutsiala. (euri): *adond.* lbaika, jauts-ala.

ieztona. (aots): iz. Zefiak uxatzeko erabiltzen dau deadafa.

ieztoŕ. (ira): iz. Ikus.: Ira, Garo, iratze, ietz egindako ufakada. Ikus.: Ufakada.

ifa-egin, (arbuyo): *ad.* Ikus.: Arbuyatu.: Uŕuñatu.

ifat'. (ortzi-muga): iz. Was.: Ipaŕ, I: Goiko aide nagusia ifaf-alde, ifa°aide.

ifat laiño. (lana): iz. Ipaŕ-aizeakjaso-erazten duen lañaa.

ifaŕ«lauso. (aide): *iz.* Aide ozkiii lañoberaz.

ifertzin. (atzekalde): *iz.* Atzeko aldea. I: Iferzin, ifezin, ifrentzu, ifertzun. *II* "Aurkia ta ifertzina" ll "Begitartea ta gimurzia" II Auŕekoa ta atzekoa.

ifertzinaz. (atzekalde): *adond,* Atzeko aldeaz.

ifingel. (arabaki): *in.* ikus.: Arabaki. E: Ezarki.

ifingetadu. (arabaki): *ad.* Ikus.: Arabakitu. Arabatu.

ifini. (ezarmeu): *ad. ikus.: lpiñi.* I: Ezafi, ifin.

ilintzaite. (ezarmen): izond. lpintzen duena. (ezarmen): *ad.* Ikus.: Ipiñi. I: Ibeni, ifeiñi, imiisi.

ifrantzikatu. (atzekalde): *ad.* Atzekaldetik Ifcvotziatu.

ifrantzuz. (atzekalde): *adond.* Atzekaldetik ipinizen ari-izatea.

ifrentzu. (atzekalde): *iz.* Ikus.: lfertzin. I: Iferzin, ifezin, ifranizi, ifrenlzi, ifrantze, ifranizu. // "Alden ta ifrentzua" /1 Auŕekoa ta atzekoa.,(jazacgo): *izond.* Aurkakoa dana.

ifulara. (lamina): iz. Azi-atal bateko landarea; ondafa tinkotzeko are-muñoetan landatzen dana.

iga. (igadura): *ad.* Ikus.: Tgatu. E: letu, ietzi, ietzctu. (izatea): *ad.* Izatera eldu. (zenbaki): *izond.* I€a.

Igabera. (ugaztan): *iz.* Aragizalea dan ugaztuna; bare laŕua oso onartua da. E: Igaraba, igarabi, igarabire, igarau, igeribci, igiribi, igiri-bigiri, iyabcra, itxastxakuŕ, uadera, uagara, uain, ubadera, ubagara, ubagare, ubare, ubedaga, ubegara, udagara, udara, ugabera, ugabere, ugadara, ugadera, urgara, urgaratu, ur-txakuŕ, txujandaŕi.

igaburutu. (batuketa): *ad.* Batuketaz bildu.

IGADURA. iz. l skukatzeaz zerbait igatu edo andeatzearen egipen eta ondorioa. : Ietxedura, ietxetasun. *11* (andcapen), (dirdayeza), (esku), (gaizkikuntza), (iguriziketa), (ikumen), (itxustasun), (kalte), (naŕaskeri), (nafiadura), (zimeldura).

igaera. (igoera): *iz.* **Ikus.: Igoera.** I: igayera, igaite.

igago. (erabilkuntza): *iz.* Erabittzearen egipcua.

igaite. (zaldizketa): *iz.* Zaldizko, zaldiaren gañean dabiiena. I: lgalc.

igain. (igaraipen): *ad.* Igaran, igara, igamki, igazi.

igaingi. (igaraipen): *in.* Igarotzearen egipena; igarotzeko lokia.

igaipen. (igoera): *in.* ikus.: **Igoera.** Igopen. (igaraipen): *iz.* Igarotzea.

igaite. (igocra): *in.* Ikus.: Igoera. Igaera, igayera, igaitza.

igaitza. (tanpa): iz. Noribait emandako tanpa-multzoa. (igoera): *iz.* Ikus.: Igoera. J: Igaite, igaitze.

igal. (ur-legoŕeko): *in.* Ikus.: Igela. I: lgcl.

igalen. (urte): *adond.* Igaz auŕeko urtea.

IGALI, iz. Landareen ernaltzearen elekiña. j: Bii, Mart, alorta, egali, eremaitz, karaun, zitu. *II* (garau), (landarizti), (lore), (zugatz),

igali-zuaitz. (zugatz): *iz. Igaliak* ematcn dituen **zngatza.**

igalidun. (igali): *izond.* Igaliak dauzkana.

igaiieztikia. (gorde-jakiak): iz. Arnari to eztiaz egiten dan gorde-jaki gozoa.

igalimamia. (gorde-jakiak): *iz.* **Igalien** gerliaz egiten dan gorde-jaki gardena.

igaliondo. (zugatz): *iz.* Igaliak ematen dituen zugatza. I: Igaliatze.

igalitegi. (igali): *in.* Igaliak saltzen diran tokia.

igalsagaf. (zugatz): *iz.* Tian: Trasagafondo. !: Godañatze, gudeiñatze, igarasagaf.

igaluntzi. (igazi): *iz,* Igaliak eukitzeko ontzia.

igan. (igoera): *ad.* Ikus.: Igo. I: Igon, iran, itzu, iyo. (izenorde): *izord.* Regan; zenizungabekoai"-an" esaten zayen bezela, e.b. etxean.

iganaldi. (igoera): *iz.* lgoteko aldia.

iganarazi. (igaraipen): *ad.* Igaro-eragin. Igarazo. (igoera): *ad.* Igo-eragin.

iganatu.(aldaera): *ad.* 1ganajoan.

iganbide. (bide): *in.* lgoteko dagoen bidea.:Iganieku.

IGANDE. *iz.* **Asteko** waken **eguna, atseden ta** yaurespencrako opetsia. "Abaŕ-igande", Aste Done'aren auŕekoa."Igaratz-igande". Yosukristo'ren Berpiztea ospatzekoa dana. "Zaldunita", Iñaute'arena. "Elgaro-igandeak", Gabon auŕeko laurak. (: // (ante), (jai-aldi), (lanarte), (lolotasun). (aste): *in.* Asteko zazpigaŕen eguna, jai-eguna. Tgante.

igande andi. (igande): iz, Euzkaldunen igandea, iraiican.

igande-auŕe. (igande): *in.* Igandearcn aufeko eguna. Larunbat.

igande-laute. (igande): *iz.* **Ifianteko igandea. j:** Zaldunita.

igande-xuri. (garizuma): *in.* Yosukristo'ren nekaidi-igandea. igande-zuri, igaite-xuri.

igandekari. (aste): *adond.* Igandean ar€-izatea.

igandelco. (aste): *izond.* Igandeari dagokiona.

lganderatu. (igande): *ad.* **Igandera eldu.**

igandetu. (apaingailu): *ad.* Norberaren burua apaindu.

igandeyaute. (iñaute): in. Iñautearen igandea. I: Zaldunita, zaldun-igande.

igangaitu. (igoera): *iz.* **lgoteko lanabesa.**

igangafi. (igoera): *izond.* Igo ditekena.

igankai. (zaldizketa): *iz.* Zaidikatzeka ezkeŕ-aldean dagoen **aft edo egurkia.**

iganicizun. (igaera): *iz.* **Igoteko dagoena.**

iganlelcu. (leku): iz. lgoteko dagoen toki a. I: Ikus.: Iganbide.

igantekari, (abere): *izond.* Etxera joateko igandeetan artaldea uzten ducn artzaña.

igara. (eyeraldi): iz. Ikus.: Eyara. Eyera. (uraga): *iz.* **(Ira ateratzeko uraga. (sendi): j iz. Belaun,** ondorengoa,

igaraba. (ugaztun): iz. Ikus.: Igabera. I: Igarabi, igarabire, igarau, igeribei, igiribi, igiri-bigiri, itxastxakuŕ, uadcra, ubedaga, igaribei.

igaraile. (igaraipen): *izond.* Igarotzen dana. : Igarale, iragale, bidazti.

IGARAIPEN. *iz.* **Aide** batetik bestera, alderdi agirictanjoan, ibili edo igarotzearen egipena.: Igaraite, igarangu, igaraniza, igarapide, iragaite, iraganbidc, iragangu, saŕilki, joauaria. /! (aldacra), (eŕialdapen), (ibilcra), (igidura), (safera).

igaraite. (igaraipen): iz. Ikus.: Igaraipen. Igarangu, igarantza, igarapide, igargu, iragaite.

igaraitze. (irudunen): *iz*. Irudikeria. Trudiuts.

igaran. (igaraipcn): *ad.* Toki batetik beste batera ibili, eraman, bideratu, zuzentzea. J: Norbait leku batetik beste batera aldatu edo igarotzea. Muga batetik legez edo legearen aurka zerbait igaro-eraztea. 1: Jasan edo egaritzea. J: Gauza bat beste baten utzunetik saŕcraztea. Iragazi, igaztea, igare, igaren, igaro, igari, iragan, iragon, igaan, (igoera): *ad.* lgotzea.

igarangu. (ibai): *z*. Oñez igaro diteken baten tokia. J: Ikus.: lJbi. J: lgarangi, igarantza, igarego, igaregu, igargu, ipide, ubi. (igaraipen): la. Ikus.: Igaraipen.J:Igaraile,igargu,igarangi.

igarankof. (igaraipen): *izond.* igaroten dana.

igaranlo. (igaraipen): *izond.* Zerbait igarota dagoena.:Ikus.:igarantxe.

igarantxe. (igaraipen): *ad.* la igaro. Ikus.: lgaranfo.

igarantza. (ibai): *iz*. Ikus.: Igarangu. J: Igarangi, igargu. (igaraipcn): iz, Ikus.: Igaraipen, J: Igaraite, igaratze.

igarapide. (igaraipen): iz. Ikus.: Igaraipen. J: Igaraite, igargu, safilki.

igaratze. (aste-gurn): *iz*. Aste-donea amaitzean uŕengo eguncan, igandean, egiten dan jai-aldia; bertan Yosukristo'ren pizkundea ospatzen da. |: lgarantza.

igar^{g}u. (ugaztun): *iz*. Ikus.: Igabera. Igaraba, igeribei, igiribi, igiri-bigiri.

igarazain. (eyeraldi): *izond.* Eyera zaintzen duena. : Ikus.: Eycra-zain. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

igarazo. (igaraipen): *ad.* ikus.: Iganarazi.

igardausi. (irabio); *ad.* Ikus.: Astindu. J: Iaurdausi.

Igare. (igaraipen): *ad.* Ikus.: igaran. I: Igaren, igaro, igari. (iragaztura): *ad.* Iragazi. I: lraazi, (esne): II *ad.* Gaxuratu. I: Gazuraŕu, gazurtu. (artza): II *ad.* Iriba eralki.

igarego. (ibai): iz. Ikus.: igarangu. J: Igarangi, igarantza, igaregu, ubi, igargu.

igaren. (igaraipen): *ad.* Ikus.: igaran. I: Igare, igaro.

igargafi. (czautarazpen): iz. Ikus.: Ezaupide. Ikuf, zantzudi.

igargu. (ibai): *iz. Ikus.:* Igarangu.: Tgarangi,igarantza,igarego,igarcgu, ubi. (igaraipen): *iz*. Ikus.: lgaraite. J: Igarangu, igarapide.

*art. (igeriketa): *ad.* Urtan erdi murgildurik bertan egon eta auŕeratu. Idari, igeri, igeiskatu, igerikatu, igiri, igeri-egin, igeritu, igerizkatu, iragi, iyeiketu, ur-gaiñeratu, Mari. (igaraipen): *ad.* Ikus.: Igaran. : Igare. (gurkadura): JJ *ad.* Ikus.: lrentsi.

igarigio. (igaraipen): *izond.* Igaro dana.

igarilari. (igeriketa): *frond.* Igari cgiten duena. I: lgartari, igelari, igeiduru, igerikari, igcrilari, igerigile, igerikalari.

igarkai. (tartegaŕi): iz. Ikus.: Igarkizun. Igarki, pipitak, pipiteko.

igarketa. (iragarpen): iz, Iragartzearen egipena. Iragarketa.

igarketa ibili. (tartegaŕi): *ad.* lgarkizunetan ari-izan.

igarki. (tartegaŕi): *iz*. Ikus.: Igarkizun. J: Igarkai.

igarldn. (akeita): *iz*. Akeitaren ondaŕa.

igarkizun. (tartegaŕi): iz. Tartegañz aurkezten dan ebaztcizuna. J: Igarkai, igarki, pipitak, pipitakiak, sumaketa.

igarla. (aparakuntza): *frond.* Aparatzen duena. l; Tgarle,igarlari.

igarlari. (aparakuntza): *izond.* Ikus.: Igaraa. J: Igarle. (igeriketa): *frond.* ikus.: Igarilari Igelduru, igerikari, igerilari, igerigile, igerikalari.

igarlarikeri. (aparakuntza): *iz.* **Aparakuntzarcn** egipena.

igarmen. (iragarpen): *iz*. Iragarpena cgiteko alumna.

igaro. (igaraipen): *ad.* Toki batetik bestera joan edo zerbait eraman. J: Igaran, igare, igaren, igain, igaroki, igazi, iragan, iragon, irago. (gertakari): *ad. Ikus.:* Gerlatu. J: Jazo, gerta. (loŕeta): *ad* **Lofeta** egin. (eroapen): *ad.* **Eroapenez** jasan. (gaindi): JJ *ad.* Gauza bat beste bat baño aundiagoa izan edo gayago cuki.

igaro-agiri. (igaraipen): iz. Igaro al-izateko, agintariak ematen duen agiria. igaro-txartel.

igaro-aldi. (Igaraipen): iz. Igarotzeko xldia; igarotako aldia.

igaro-bide. (igaraipen): iz. Latch batetik beste haters igaro al-izateko agiria. J: Igarabide, muga-txartel, pasa-txartel.

igaro-tzartel. (igaraipen): *iz*. ikus.: Igaro-agiri.

igaro-zof. (igaraipen): iz. Nunbaitetik igarotcko ordaindu beaŕ dana.

igarokafi. (croapen): *frond.* Eramangaŕia dana. I: Igarokof.

igaroketa. (igaraipen); *La.* igarotearen egipena.

igaroki. (igaraipen): *ad.* Ikus.: Igaro. I: Igain.

igarokizun. (igaraipen): iz. Igarotzeko dagoena.

igarokoŕ. (igaraipen): *frond.* igaroten dana. j: Igarotzaile, igazkoŕ. (eroapen): *izond.* Ikus.: Igarokaŕi.

igarola. (lofeta): *izond.* Loŕetak egiten ari dana.

igaropen. (eroapen): iz. Eramangaŕi izatea.

igarapide. (azkuŕi): *iz*. Ikus.: Elikatura. I: Elikadura.

igarotzaile. (igaraipen): *frond.* Ikus.: Igarokoŕ. j: igazkoŕ.

igarpen. (iragarpen): *iz*. Ikus.: lragarpen. j: Gertakizun, ospabide.

igaŕ. (legortasun): *frond.* Legoŕ dagoena. Idaŕ, igeŕ.

igaŕaitze. (igaraipen): *iz*. Tgarotzearen cgipena. ikus.: Iragaitz,

igafegun. (egun): *iz*. **Urteko** !mango amabi egunak. I: Ikus.: Begun, sortelegun, zotalegun, sotetcgun,

igaŕ--ezin. (bilakuntza); *izond* Igaŕi ezin ditekena; argitu ezin ditekena.

igari. (aparakuntza); *ad.* Ikus.: **Apra.** l: Apara-egin, idaŕi. (lragarpen): *ad.* **Iragarpenak** spin, gerokoa iragati. J: [oŕi, igefi, usaindu, usaitu. (eskartasun): J iz. Thus.: **Eskartasun. (berezkunde);** Jj *Iz*. **Am-to edo gauzen artean berezkundea** egiteko doaya.

igañan. (jakintasun): *adond.* Ezagumenez ari-izatea. : Igaŕi-igaŕian.

igañbakoa. (ergeltasun); *izond.* ikus.: Baba-lore. I: Babalora.

igañgabetaniko. (iragarpen): *izond.* Oartu gabe gertatzen dana.

igañgaite. (itzalgaitz): *frond.* **Itzalgaitzez ad dana.**

igart. (noon): *iz*. Goitu ta oso argata dan **notiña. :** Igarti.

igart-eŕaz. (aparakuntza): *frond.* Igaŕi ditekena.

igarteka ibili. (iragarpen): *ad.* Igarten ari-izan.

lgarteke. (adipcn): adond. Ateman gabe.

igarteko. (iragarpon): *La.* **Igaŕi cgitckoa dana.**

igartu. (legortasun): *ad.* Thus.: Legortu. I: Yartu, leortu, ustaltu, txidortu, txokaŕatu.

igartzapen. (aparakuntza): *iz.* Tgartzearen egipena.

igartze. (urte): *iz.* Ikus.: Udazken. I: Yartze, iaŕasken.

igatari. (igadura): *izond.* lgatzen duena. Igatzaile.

igatu. (igadura): *ad.* Andean!, zimeldu. I: Ietu, ietxetu, ietxetu, ietzi, iga, yatxetu, igetzetu, ijetsi, marmaiztu, maŕoiztu, maskaldu, purtzukatu, usaldu, txarpatu, zakartu, zuildu, zumaildu, zumindu. (eritasun): *ad.* Eritasunez erkitu.

igatuxe. (igadura): *izond.* Andeatuta xamat dagoena.

igatz. (ugatz): *iz.* Ikus.: Ugatz. I: Titi, lili-sagaŕ, eta.

igatzaile. (igadura): *izond. Ikus.:* Igatari.

igatzati. (esnaldi): *ad.* Tkus.: Esuatu. Tgatzartu, iratzaŕi, iratzartu.

igatzartasun. (csnaldi): iz. Esnaturik egotearen bereiztasuna.

igatzartu. (esnaldi): *ad.* Ikus.: Esnatu. I: Iratzaŕi.

igatzartzaile. (esnaldi): *izond.* Esnatu eragiten duena.

igaz, (urtc): *adond.* Joan dan urtea. I: Taz, iez, igcz, ijaz, ijez, xaz, yaz, jaz, iyaz, ixez.

igaz cdo baten. (urte): *adond.* Igaz ingum.

igaz-hanaketa. (kimia): *iz.* Alkaŕekin urtuta dagozen jelaki ta leyarkiak aldentzea.

igazaldi. (aldi): *adond.* Joan dan aldia.

igazaldiko. (aldi): *izond.* Igazaldiari dagokiona.

Igoe. (zitistada): *ad.* Iraitz lawn bateau iŕistatu. (igaraipen): acl. Ikus.: Igam. I: 'gain.

igazketa. (urizti): iz. Aldentzen dituen mintzaren bama, trinkotasun ezberdiña duten ubilen alkaŕekiko igarotzca.

igazkof. (igaraipen): *izond.* Ikus.: Tgarokof. I: Igarotzaile.

igazleen. (urte): *adatd.* Igaz baño lenago. :Igazienean,igelenean.

igazlenean. (urte): *adand.* ikus.: Tgazleen. j: igelenean.

igazpide. (tximist-indaŕ): *iz.* Tximist-ziŕara batetik bestera eramateko erabiltzen dan burni-aria edo burni-gofi-aria. I: Ikus.: Tximispide.

igaztu. (zartzaro): *izond.* Zafa dana,

igaztua. (zartzaro): *izond.* Zaŕa dana.

iga. (matda): *iz.* Aldapa bizia.

ige-bedaŕ. (landare): *iz.* Urtan bizi dan landarea, lore zuriak ateralzen ditueua. lgel-belaŕ, igebeltz-belaŕ, otzikera, zapalote, igebelaf.

igebeltz-belaf. (landare); iz, Ikus.: lge-bedaŕ. j: igel-belaŕ.

igel. (ihilera): *izond.* Ibilera biguna duena.

igeiskatu. (igeriketa): *ad.* ikus.: Igari. Igeri, igerikatu, igiri, igeri-egin, igektu, igerizkatu.

igeki. (eredu): *iz.* Idazti edo baste gauza baten ereduz edo erakuskiz aurkczten dana. j: Iyeki.

igekintza. (irarkola): *iz.* Irarkolan agiten dan idaztien edo idazkien multzoa.

igekitu. (aldaki): *ad.* Aldaki bat ado batzuk atera.

igei, (ur-lcgoŕeko): *iz.* Tlcus.:'gala. 1: Iel, ingel, zakel, zaketa, zakuta, "gal, xetel. (azaldi); iz.]kus.: Jul. (laŕapota): II Ikus.: **Laŕapota. I: Oix.** (igeriketa): *(iz.* Igeri itzaren aldaketa.

igel-izan. (azaldi): *ad.* Beof edo astoemea Tel egos,.

igel-kaka. (zikintasun): iz. Ur geldituen iraitzean egiten dan zikinkeria.

igel-mantaf. (zurmin): *iz.* Ikus.: **Zurmin.** I: Erdoi, erdoil.

igela. (ur-legofeko): iz. Orlegi margoduna dan igelkia, natu beltzak dauzkana; sabela zuria, **burn** aundia, begi-nabannenak eta ankak gorputza baño ia bi bider luzeagoak. Ur gezan bizi da, jauzika dabil eta igari-egiten du, ta bare aragia, ankaena, oso onartua izaten da. I: Atangala, ie], igel, ingel, nagel, negal, negel, ?lake, sakel, sapaigel, ubalaiza, ubaraize, ubariza, uaixo, ugarayo, ugaraixo, ugaraizo, ugarasio, ugaraxo, ugarazio, ugaretxo, ugario, ugarixo, uge€, ugelatxu, ugerasio, ugeraxo, ugerayo, ugasio, ugelaxo, ugelazio, ugezario, tripi-hapu, ur-apo, ur-igel, uringela, zakel, zakuta, zapailo, igal, zapariyela, zapial, zapialistiŕ, zapiel, zapieiisteŕ, zapiel-ixteŕa, zapoziel, zapozitel, zapoziyeia, ingola, txuberaisu, txugaraixo, txukolayo, txumelaxo, txuraixo, xatel, xeleta, xetel. (ieki): *izond.* Iekiak egiten dituena. lgele. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

igelari. (igeriketa): *izond.* Ikus.: Igarilari. ^; Tgarlari, igelduru, igerikari, igerilari, igerigile, igeldari, igerikalari.

igelduru. (igeriketa): *izond.* Ikus.: Tgarilari. Igarlari, igelari, igerikari, igerilari, igerigiie, igelduri, igerikalari.

igelenean. (carte): *adond.* Ikus.: Igazlecn. 1; Igazienean.

igelketa. (azaldi): iz. Beaŕ edo astoemea iel egotea.

igelld. (ur-legoŕeko): *iz.* **Odol otza** duteo **abere batzncn izena;** lenengo adiñean zakatz-amasketa date ta gem birikakoa, ta batzuetan biak. I: Ugaraide, igeltariko.

igelsu. (igeltsu): iz. Bats.: Igeltsu. I: Igelso, igeizu,

igelsu-obi. (igeltsu): *iz. Ikus.;* Igelts-obi.

igelsugintz. (igeltsu): *iz.* Ikus.: Igeltsugiutza. I: Tgelsukintz.

igelsuztatu. (ige]tsu): *ad.* Ikus.: Igeltsuztatu. : Igeltsuztu.

igeltariko. (ur-legoŕeko): *iz.* ikus.: Igclki. I: Ugaraide.

igelts-obi. (igeitsu): *iz.* **'geltsua dagoen tokia. I: Igelsu-obi,** igeitsu-obi.

igeltsari. (zurigintza): *izond.* Ikus.: Tgeltzero. I: lgcltsero.

igeltsero. (zurigintza): *izond.* Ikus.: Igeltzcro.: Igeltsaai.

igeitserotza. (zurigintza): iz.]leas.: Zurigintza. Arginlan.

igeltsola. (igeltsu): *iz.* **Igeltsua gertutzen dan** oia. ; Igeltsotegi, igeitsu-obi.

igeitsotegi. (igeltsu): iz. ikus.: Igeitsola. I: €geltsu-obi, igettsutei.

IGELTSU. *iz.* **Latsun-mitriola ureztatua, trinko edo luŕezkoa; oso biguna, azkazalaz maŕatzen ditekena. Suaz** ur-gabetuta eta eoturik, uraz flasks ezkero, bereala lego€tzcko tasuna duena. I: Telso, igelso, igeltzu, igelsu, igeitso, pitse. II (ad), (imdigintza), (kimia), (latsun), (menasta), (zurigintza). (ur-legoŕeko): *izond.* Igelakaz beterik dagoena.

igeitsu-aldi. (igeltsu): *iz.* **Igeltsu-geruza.**

igeitsu-aŕi. (igeitsu): iz. Igeitsu-menasta. I: Igelsu-aŕi.

igeitsu-obi. (igeitsu): *iz.* Ikus.: Igeltsola. 'geltsolegi, igelts-obi.

igeitsu-ore. (igeltsu): *iz.* **Igeltsuz** egindako area.

igeitsu-saltaki. (igeitsu): *iz.* **lgeltsua** saltzen dan **tokia.**

igeltsudura. (igeitsu): *iz.* **Igeltsuz jaŕitakoa.**

igeltsugin. (igeitsu): *izond.* **Igeltsuz lanegiten duena.** j: Igelsugin. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

igeltsugintza. (igeltsu): ŕz. **Igeltsugidaren langintza. (: Igelsugintz, igelsukintz, igcltsugintza.**

igeltsukin. (igeitsu): iz. igeltsu-txmtxofa.

igeltsulabe. (igeltsu): *iz.* lgeltsuz lanegiteko labea. /: Igelsulabe.

igeitsutu. (igeltsu): *ad.* lgeltsuz estali. Igeltsuztatu, igeltsuztu.

igeltsuztatu. (igeltsu): *ad.* Zerbait igeltsuz estali. I: Ikus.: Igeltsutu. Igeltsuztu, igelsuztatu.

igeltsuztu. (igeltsu): *ad.* Ikus.: Igeltsutu. Igeltsuztatu.

igeltxo. (ur-legoŕeko): *iz,* Igelaren kuma.]: Ikus.: Sapaburu.

igeltzero. (zurigintza): *Land.* Zurigintzan lanegiten duena. Igeltsari, igeltscro. (esku-laugintzak): *izond.* Berbera.

igeltzi. (ieki): *ad.* Iekiak egin. 1: Irendu,

igeltsu. (igeltsu): *iz.* Ikus.: Igeitsu. Ielso, igelso, igelsu, igeltso, pitse.

igendu. (irentze): *ad.* Ikus.: Irendu.: Irandu.

iger..toki, (igeriketa): iz. **Ikus.:** Igeri-leku. I: Iger-leku, igerikuntzi.

igeretxe. (bustialdi): iz. Ikus.: Uretxe. I: Ureta-etxe.

igergaitz. (estalgen): *izond.* Ikus.: Ezkutuko. j: Ezkutuzko.

igeri, (igeriketa): *adond.* Igariten ari-izatea. Igerika, igerizka, igiri, igeriz, igeri-egin, igeritu, igerikatu, igerizkatu, iragi, iñari. (ezetasun): *ŕzond.* Guztiz bustita dagoena. (arintasun): *(izond.* Arintasnnez ari-izatea, Igeri-ibili.

igeri-aldi. (igeriketa): *L.* Igaritzearen egipena.

igeri-egin. (igeriketa): *ad.* Thus.: Igari. Igeri, igeiskatu, igiri, igerikatu, igeritu, igerizkatu, uger-egin, ur-gaifieratu.

igeri-etxe. (igeriketa): *iz.* Igari egiteko etxea.

igeri-lelcu. (igeriketa): *iz.* Igari egiteko toki berezia. I: Iger-leku, igerikuntzi.

igeri-migeri. (igeriketa): *adond.* Igeri-egiten bezela ari-izatea.

igeribei. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Igabera, k Igaraba, igarau, igiribi, igiri-bigiri.

igerizattu. (igeriketa): *iz.* Urtan murgildu gabe egoteko tresna. I: Igerikai.

igerigile. (igeriketa): *izond.* Ikus.: Igarilari. I: Igarlari, igelduru, igerilari, igelari, igerikari, igerikalari,

igerika. (zaldizketa): *iz.* Arm dabilen zaldi gañean zaldizkoak egiten dituen jauzketalxoak. (igerikcta): *adond.* Thus.: Igeri. Igerizka, igeriz.

igerikai. (igeriketa): *iz.* Ikus.: Igerigailu.

igerikalari. (igeriketa): *izond.* Ikus,: Igarilari. j: Igartari, igelduru, igerilari, igelari, igerigile, igerikari.

igerikan. (igeriketa): *odond.* Igeri egiten ari-izatea,

igerikari. (igeriketa): *frond.* Ikus.: Igarilari, Igarlari, igelduru, igeritari, igelari, igerigile, igerikalari.

igerikatu. (igeriketa): *ad.* Notin ado abere bat, urtan zerbait murgilduta, ondoa ikutu gabe, egon eta auŕeratzea. Edozein ubilean azaleratzea. I: Ikus.: Igari, igeri, igeiskatu, igeri-egin, igeritu, igerizkatu, igiri, ireikatu, iyeiketu.

IGERIKETA. *iz.* Igerikatzearen egipena. !: Igari-egitearen antzea, uger. *11* (aldaera), (aŕain), (bustialdi), (kirol), (osasunbide),(ur-gañeratze),

igerikuntzi. (igeriketa): *iz.* Ikus.: Igeri-leku. j: Iger-leku, iger-toki.

igerilari. (igeriketa): *izond.* Thus.: Igarilari. j: Igartari, igelduru, igerikari, igerigile, igerikalari.

igeritako. (igeriketa): *iz.* Igari egiteko laguntzen duen tresna.

igeritu. (igeriketa): *ad.* Ikus.: Igari. I: Igeri, igeiskatu, igiri, igeri-egin, igerikatu, igerizkatu, ireikatu, uger-egin.

igeriz. (igeriketa): *adond.* Ikus.: Igeri. Igerika, igerizka.

igerizka. (igeriketa): *adond.* ikus.: Igeri. Igerika, igeriz.

igerizlcatu. (igeriketa): *ad. Ikus.:* Igari. I: Igeri, igeiskatu, igeri-egin, igerikatu, igiri, igeritu.

igermen. (jakintasun): *iz.* Ikus,: Ezagumen. I: Ezagutza.

igerruin. (iragarpen): *iz.* Igartzeko gogo bizia.

igeñmentu. (iragarpen): *iz.* Iragarpenanen egipena.

IGES. *iz.* Norbaitengandik, gauzy edo toki batetik arin alde-egin edo uiutiratzearen egipena.: Eket, kanporaldi, igas, ies, riles. ll (abialdi), (aŕangura), (autsialdi), (guda), (gudaritza), (ittera), (itzurpide), (kalte-gabetasun), (kentze), (kolciartasun), (lagatze), (lastertasun), (suntsidura), (ufunde), (uŕuntasun), (yareikuntza).

iges-egin. (iges): *ad.* Norbaitengandik, gauze edo told batetik arin alde-egin edo ufutiratzea. I: Tes, ies-egin, igasi-egin, igesi-cgin, igeskatu, iñes-egin, ies-joan, **iestu,** ospo-egin, ux-egin, igestu, zirku-egin.

iges-uraga. (uraga): iz, Kutxa egoki haten baŕuan azkaŕ birakatzen dan endaitxoak dauzkan gurpil baton bidez, uraren uŕupatze ta igotzea egiten dituen uraga.

igesaldi. (iges): iz. Iges-egitearen aldia.

igcsarazo. (iges): *ad.* Iges-eragin.

igesbeaŕ.(aŕangura): *frond.* Aŕanguraz erabili beaŕ daua. (eŕa): *izond.* Eŕazkoa dana.

igesbide. (itzurpide): *iz,* itzurpidea dana.j:Igespide.

igesgura. (iges): *iz.* Iges-egiteko guraria.

igesi. (iges): *adond.* Iges-egiten ari-izatea I: Igasi. (igadura): *izond.* lgatua dagoena.

igesindaŕ. (indaŕ): *iz.* Bere igiduran egiten duen gupitik uŕutiratzeko, gorputz baton **iudaŕa.**

igeska. (iges): *adond.* Iges-egiten *ari-izatea.*

igeskari. (utziera): *frond.* Ikus.: Igestari. ^: Igeslari, igesle. (iges): *izond.* Iges-egiten duena. I: Igeslari, igeskoŕ.

igeskatu. (iges): *ad.* Ikus.: Iges-egin. J: Igeri-egin.

igeskera. (igcs): *iz.* Iges-egitearen egipena.

igeskoŕ. (iges): *ŕzond.* Ikus.: Igeskari. I: Igeslari.

igeslari. (iges): *Loud.* Iges-egiten duena. Ikus.: Igeskari, igestari.

igesie. (utziera): *bond.* Ikus.: Igestari. Igeskari, igeska.

igesleku. (atospen): *iz.* Atospena aurki diteken tokia. : Igestoki, igespide,

igespide. (atospen): *iz.* **Ikus.: Igesleku.** Igestoki.

igestaldu. (iraizketa): *ad.* Uxaldu. I: Uxatu.

Igestari. (utziera): *izond.* Len eusten zuena utzi duena. I: Igeslari, igeskari, igesie.

igesie. (iges): *iz.* Leyaz egindako igcss.

Igestold. (atospen): *iz.* Ikus.: Igesleku. I: Igespide.

igestu. (iges): *ad,* ikus.: Iges-egin. I: Igeri-egin.

igetat. (igitai): *iz.* Ikus.: Igitai. : Igatei, igiti.

igetaitara. (igitei): *adond.* Igitaitzera joatca.

igetaitu. (igitai): *ad.* Ikus.: Igitaitu. I: Igitandu, igidandu, igitatu.

igetargi. (izaŕ-mutil): *iz.* Ikus.: llargi.: **Iretargi.**

igetze. (igadura): iz. Igatuta egotea.

igetzetu. (igadura): *ad.* Ikus.: Igatu. letzetu, maskaldu,

igeri. (ieki): *ad.* **Ielciak egin.**

igezkoŕ, (ieki): *izond.* Iekiz ipiiu ditekena.:Iezkof.

igi. (igidura): *ad. Ikus.:* Igitu. Gorgoiñatu, mugitu.

igi-erabideza. (**dri**): *iz.* Kirio-arauko eginkizunetan neufi-gabekoa. (igidura): *iz.* Kirioen egipcnetan eragetasuna.

IGI-ERAZLE. *iz.* Beste alderuntz zerbait eragin eta bultzatzen duen langaya; esate baterako, blofi bat. Zirkin-eragile. (igidura): *izond.* Igi-eragiten duena. II (idaun), (erakardura), (itxasontzi), (oldargune), (ontzigintza).

igi-ezin. (igidura): *izond.* Igidurarik gabe dagoena.

igi-gaitz. (igidura): *izond.* Igitzeko zala dana.

igi-kirioak. (kirio): *izond.* Kirio igikoŕa. ^: lgikoŕak, igitzekoak.

igi..osabide. (sendabidekintza): *iz.* Igiduraren bidez egindako sendaketa.

igi-zurabio. (alditxaŕ): *iz.* Igiduraz egindako zorabioa.

igiarazi. (igidura): *ad.* lgitu-eragin.

igida. (igidura); *iz. Jkue.:* **Igidura.** Igikun, igimen.

igidandu. (igitai): *ad.* Ikus.: Igi€aitu.: Igetaitu, igitandu, igitata.

igidin. (izki): *iz.* Seim bi edo batzuen bidez oguzten dan izkia. Lagrm-beaŕ, lagundun. (ikurdi): *Az.* **Ikus.: Ikurdi.** I: Mairu-aŕi, idurki.

IGIDURA. *iz.* Igi-egipen eta ondorioa. I: Gogoaren **aldaketa ta asaidura.** Maitasafe trio 'era baten lenengo agerpena. I: Eragi, eragiera, eragikun, eragitc, igikune, kantidura, kabi, kabidura, igigune, ikara, irakoi, oidura, mugi-aldi, migida, migidura, mugiera, mugimendu, saŕatcra, igikun, tringitz, ibilmendu, igida, igimen, zifi, zirkinkada, zotnku. II (aldaera), (denduneza), (egikera), (irabio), (langaizti), (oldargune), (pisia), (soñizti).

igiduraeri. (igidura): *iz.* **Igiduraren eritasuna.**

igiduraeza. (igidura): *iz.* **Igidurarik ez izatea. I: Igiufitze.**

igiera. (igidura): *iz.* **Igitzeko** era.

igigailu. (igidura): *iz.* **Igidura ematekoa dan lanabesa.**

igigafi. (igidura): *izond.* Igi ditekena. Igikizun, igikof, igikoi.

igige. (igidura): *izond.* Igitu ezin ditekena. I: Igika, gelzoramenezko.

igigetasun. (igidura): *iz.* Igitu ezin izatearen egipena.

igigune. (igidura): *iz.* Ikus.: Igidura. I: Igikune, igigun, igikun, oidura, igigun, igikun.

igika. (igidura): *izond.* Igidurarek gabe dagoena. j: Ikus.: lgige.

igikera. (neurkera): *iz,* Ikus.: **Neurkera.** Neurkada.

igikeraeza. (igidura): *iz.* **Neurkera ez** izatea, peitzea. (neurkera): ia. Berbera.

igikeri. (igidura): *iz,* Igitzeko era txaŕa.

igiketa. (igidura): iz. **igiduraz ipintzeko** egipena.

igikin. (lgidura): Iz. ikus.: Eraingi. I: Bulzkin, ikin.

igikirio. (kirio): *iz.* Igi-erazten duen **kirioa.**

igikiznn. **(igidura):** *iz.* Igitzeko dagoena. j: Ikus.: lgigaŕi. l; Igikof.

igikoi. (igidura): *frond.* Ikus.: Igikoŕ. I: lgigaŕi.

(igidura): *frond.* Igitu ditekena cdo dezakena. Igigaŕi,igikizun, igikoi.

igikofak. (kirio); iz. Ikus.: Igi-kirioak. I: Igitzekoak.

igikortasun. (igidura): *iz.* Igitu ditekenaren tasuna.

igikun. (igidura): Iz. Ikus.: **lgidura.** Igigune, tringitz, ibilmendu, igida, ziŕi, zirkinkada, zotuku.

igikune. (lgidura): *iz.* Ikus.: **Igidura.** I: **igigune,** safatera, igikun, tringitz.

igikunizti. (langaizti): *iz.* **Ikus.: Langaizti.**

igile. (igidura): *izond.* **Igidura soferazten duena.:** Igitza1e.

igile. **(igidura):** *frond.* **lgitu eragiten duena.**

igimen. (igidura): *iz.* **ikus.: Igidura.** I: **lgida.**

igin. (eta): *iz.* **Ikus.: Efa.** I: Gofoto. (gingil-gabeko): *iz.* Ikus.: Goroldio. j: Uroldio.

igindua. (era): *izond.* Begitan artuta dagoena.

igiri. (igeriketa): *ad.* Ikus.: **Igari.** Igeiskatu, igeri, igerikatu, igeri-egin, igeritu, igerizkatu. (idekidura): *ad.* Bats.: Ideki. I: Idiki.

(ugaztun): *iz.* Ikus.: Igabera. ^: lgaraba, igarau, igeribei,igiribi,

igiribi. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Igabera.: Igaraba, igarau, igeribei, igiri-begiri.

igirimai. (eyeraldi): *iz.* Eyera-ardatza gateau biratzen dan al luzea.

igita. (igitai): iz. Igitaitzearen egipena. I: Igitaite, igite, igitartza, iita.

IGITAl. iz. Belafa batez ere itaitzeko erabiltzen dan **lanabesa;** altzairuztutako **burni-ofia da, kakotua** ta **zurezko gidef bateau tinkotua.** I: **Belogoi,** egitai, giitei, igatei, **igetai, igi€ci, igiti, "net, iretegi, iriti, iritai, itai, podaza, puda, sega-itai, trantxet,** iditai, iritei, iritari. *N* **(aizto), (beist), (ebsketa),** (iñausketa), (itaite), (laŕinketa),(luŕ-lantze).

igitai-aldi. **(igitai):** *iz.* **lgitayaz** igitaitzeko **aldia. 1: Ikus.:** Igitai-aro.

igitai-aro. (igitai): *iz.* **Igitayaz igitaitzeko aroa. I: Ikus.: Igitai-aldi.**

igitai-belaf. (batik *iz.* **Belaŕ au lur legofetan agertzen da undo, ta bertan biz' diteke here cloak lufean sakon sartzen diralako.**

igitai-burdi, **(igitai):** *iz.* **Igitayez izkiluduna dan gurdia.**

igitai-trauga. (igitai): iz. Abereentzako lastoa ebagitzeko tresna.

igitaidun. (igitai): *frond.* **Igitaya daukana.**

igitaigafi. (igitai): *izond.* Igitaitu ditekena.

igitaite. (igitai): *iz.* Ikus.: Igita. lgitc, igitartza.

igitaitu. (igitai): *ad.* **Igltayaz belafak edo laboreak cbagi. I: Igetaitu, igitandu, igidandu, igitatu.**

igitan ari dena. (igitai): *izond.* **Igitaitzen ari dana.**

igitandu. (igitai): *ad.* **lkus.: Igitaitu. j: lgetaitu,igidandu.**

igitari. (igitai): *izond.* **Igitaitzen duena.** I: **Igitarle. (esku-langintzak):** *frond.* **Berbera.**

igitari-sail. Igitai): *iz.* **Igitari-taldea.**

igitarle. (igitai): *izond.* **Ikus.:** Igitnri.

igitartza. (igitai): *iz.* **Ikus.: Igita.** I: Igitaite.

igitatu. (igitai): *ad.* **Ikus.: Igitaitu. Igetaitu, igitandu,** igidandu.

igte. (igitai): *iz.* Ikus.: Igita. I: Igitaite.

(igitai): *iz.* Ikus.: igitai. j: **iitei.**

igitei-be'af. (landare): iz. Lido antzekoa **dan landarea; igitayaz egindako zauriak sendatzeko erabiltzen da.**

igiten. (igitai): *adond.* **Igitaitzen ari**

igitefo. (kirio): *iz.* Ikus.: Aitziheku eŕo.

igiti. (igitai): ŕz. Ikus.: Igitai. I: lgatei, igetai, igitei, iriti, trantxot.

igitsu. (igidura): *izond.* **Irabiotuta dagoena. (irabio):** *frond.* Berbera.

igitu. (igidura): *ad.* Igiduraz ari-izan. Igi, gorgoiftatu, ganditu, mugitu, zirkin-egin, zirkin-eragin, zirkindu.

igitzale. (igidura): *izond.* Ikus.: Igile.

igitze. (igidura): ŕz. Igiduraren egipena.

igitzekoak. (kirio): *izond.* Ikus.: Igi-kirioak. j: Igikoŕak.

igiuŕitze. (igidura): *iz.* Ikus.: Igiduraeza.

igo. (kutun): *iz.* Indaŕ aŕigaŕiak dituela uste dan izakai, edo iduripen edo mana. Arpeo, aŕi-sorgin. (igoera): *ad.* Igo edo igon: Toki batetik gorago dagoen beste batera igarotzea. j: Gauza batzuk igoeran geitzea. I: Nagusitasun, lanbidean edo **ondasunean** obetzea. Sukazaren geitzea. : Goiratu, ien, igan, ikan, iran, itzo, iyo. (eyeraldi); II *ad.* Mukulu bat potokatu, biŕindu edo amaratu. (ausnarlari): Jj *Jr.* Tkus.: Orcin. I: Oreiñaren emea.

igo-aldi. (igcera): *iz.* Ikus.: **Igoera. j:** Iguana, igan-aidi, igopcn, igotze.

igo-arazi. (igoera): *ad.* lgo-eragin. J: Igoerazo.

igo-erazte. (igoera): *iz.* Igo-eragite. Igorazte.

igo-toki. (zaldizketa): iz: Zaldiagana igoteko tokia.

igoal. (artueman): iz. Ikus.: **Artuernau.** j: Inkunde.

IGOERA. *ŕz.* Toki batetik gorago dagoen beste batera igotzearen egipena ta ondorioa. J: Igoten dan aldapan &gocn told edo bidea. J: Igaera, igaycra, igaite, igo-aldi, igopen, igotze, igaipen, igaitza, igote. ii (dilingadura), (ezarmen), (gindax), (goyera), (igidura), (maids), (mcndi), (nagusitasun).

igoerazo. (igoera): *ad.* ikus.: Ego-arazi.

igogailn. (igoera): *iz.* igoteko lanabesa edo langaya. j; Igongailu.

igoi. (itxasaldi): iz. Ikus.: lzbete. Izgura.

igoln. (atsikipen): *iz.* Aiztoaren kirtena. (aiztu): *iz.* Berbera, (igali): jJ *iz.* **Igallen gidefa.**

igokari. (igoera): *izond. Eske* ta Mieu bidez gorago dagoen tokira igoten dana. J: Igonkari.

igokera. (igoera): iz. Igoteko era,

igokof. (igoera): *frond.* Goruntz doana.

igokunde. (jai-aldi): *iz.* Iaun'aren donokira igotea. J; Igoikunde.

igole. (igoera): *frond.* Igoten dana, J: Iyole.

igon. (igocra): *ad.* Ikus.: Igo. J: Igan, goiratu, iran, itzo.

igopcn. (iguera): *iz.* Ikus.: **Igoera. j:** Igo-aldi, igolzc, igaipen.

igordi. (ikumen): *ad.* Gauza bat betiz eta beŕiz ikutu. (irabio): *ad.* Zerbait iudaŕez astindu. (eta): iz. Ikus.: Eza. Efakunde. (damutasun): II *ad.* Gogapeak zimikalu.

igorgai. (bidalketa): *iz.* Ikus.: Igorgei. I: Bidalpen.

igorgaŕi. (bidalketa): *izond.* Bidalgafia dana.

igorgatitasun. (bidalketa): *iz.* Bialtzea egiteko almena.

igorgei. (bidalketa): ŕr. Bialdu beaŕ dana. I: Igorgai.

igori. (eŕa): iz. Ikus.: Gaon). I: Koŕomio.

igoritu. (eta): *ad.* Ikus.: Goŕotatu, J; Goŕoto-izan.

igorketa. (bidalketa): ŕz. ikus.: . **Bidatketa. j:** Bidalpen, igotaidi.

igorki. (bidalketa): iz. Bialtzen dana.

igorle. (bidalketa): *frond.* Bialtzen duena. j: igorzale. (bonbonkada): *frond.* **Bonbonkadaz** ari dana. I; Igortzale, igortzailc.

igoro. (loŕeta): *ad.* Beitik goruntz eraman.

igorpen. (ikusbide): *iz.* Iraitz batean, mukulu edo itxura baten tiui guztiak maŕeztean egiten dan beste itxurareu egipena ta ondorioa. J: Eŕañu. (bidalketa): *iz.* lgortzearen egipena.

igof. (aditz): *iz.* Igoti aditzaran mugatu-gabea. (legortasun): *frond.* Ikus.: Idit. I: Ljoŕ.

igafaldi. (bidalketa): ŕr. Ikus.: Bidalketa. j: Bidalpen, igorketa.

igoŕi. (bidalketa): *ad.* ikus.: Bialdu. Biali, ditto. (iraizketa): *ad.* Ayenatu, iraitzi. (eralketa): II *ad.* Ikus.: Eralgi.

igortzaldi. (igurtziketa): iz. ikus.: Mufuskaldi.

igortzale. (bonbonkada): *izond.* ikus.: Igorle. I: lgortzaile.

igortzi. (igorztura): *ad.* **Iraitzean** gai ixurkaria ipiñi ta asko edatu. j: Kutsutu, gaintzotu, larda€u, iruzi. (legortasun): *ad.* **Ezetasuna** keudu, legortu. (olio): JJ *ad.* Norbait olioz ganizutu.

igortzilca. (legortasun): *adond.* Ezetasuna kenten ari-izatea.

igortzirin. (txoskoŕ): iz. Zaiñetan sortzen dan txoskofa. (zain): *iz.* Berbera.

igorzale. (bidalketa): *izond.* Ikus.: Igorle. j: Igortzai1e.

igorzdura. (igurtziketa): *Jr.* Igorzteko egokia dana. I: Ikus.: Igorztura. Oliodura.

igorzgati. (igurtziketa): *izond.* Igortzi ditekcna.

igonlri. (tximista): *iz.* Ikus.: Ortots. I: Igortziri, irurtziri.

igorziritsu. (tximista): *izond* Igorzirien aidia. I: Igoriziritsu.

igorzka. (igurtziketa): *adond* lgorzten sri-izatea.

igorzkatu. (igurtziketa): *ad.* Ikus.: Mutuskatu. Mufuskatu.

igorzkin. (igurtzike€a): *iz.* Igorztcko tokia.

igorzkizun. (igurtziketa): *in.* Igorztekoa dana.

igorzle. (igurtziketa): *frond.* lgorzten duena.

igorzpen. (igurtziketa): *iz.* Igorztearen egipena.

IGORZTURA. *iz.* Geyago ala gutxiago zirindua dagoen **gal** bat, iraitzean eranztearen egipen eta ondorioa, geyenetan asko Matzen dalarik. I: Igorzdura, oliodura. II (edamen), (estaidura), (ezelasun), (geruza), (igurtziketa), (koipe).

igote. (igoera): iz. Ikus.: Igaera. j: Igotze.

igotu. (oñazej: *iz.* Alboko miña.

igotzaile. (iguara): *frond.* Mendi ta ailzetan batez ere oso gora igo^{p}en dana.

igotze. (igoera): *iz.* Ikus.: Igoera. j: Igo-aidi, igopen, igote, igtze.

igoz. (igorztura): *ad.* Batzuetan igortzi itzaren aldaketa. (kartak): *ŕz.* **Kartak-**jokoan irabazten duenak biltzen dituen kartaen multzoa.

igozten. (igorztura): *adond.* Igortzi egiten ari-izatea.

igoztu. (alsekabetasun): *ad.* **Zauriak** ado sakiturak konorpeu atsekabea soterazi.

igu. (eta): *izond.* Iguinduta dagoen.

igu-izan. (eta): *ad.* Eta edo goŕotoa izan. J: Iguin-izan.

ignal. (zori): *iz.* Ikus.: Zori. I: Egoal.

igunn. (iguin): iz. Ikus.: Iguindura. j: iguintza. (atsikipen): *iz.* Aitzuŕ edo aizkorarenkirtena. (eta): II *frond.* Ikus.: Iguingaŕi. (cgoera): IJ iz. Senean egotea.

iguigaŕi. (eta): *izond.* Nardagatia dana. I: Narnagaŕi.

IGUIN. *iz.* Oka egiteko eragitcn duen narda. : Gogsit cragiten duenak dagien zaŕasta. j: Efeusdura, as, goaindidura, igrri, igoin, iragun, iguintza, izal, narda, naskadura, ogaitz. (aizkora): *iz.* Kirtena, gideta. (aitzuf): jJ *iz.* Ciideŕn,

kittens. (notin): II *iz*. Notin baten tentuzko egokera. (gaiztasun): *izond.* Nazkagaŕi, nardagaŕi, oso gaiztoa. (nekabide): j *izond.* Aspergati, mutiri, nekagaŕi. // (asetasun), (atsekabetasun), (enoa), (goitiko), (iguintza), (jam gogoeza), (unadura).

iguin-aldi. (unadura): *iz*. Ikus.: Unadura. Gogait-aldi.

iguin-egin. (aindurapen): *ad.* Aindurapena egin.

iguin-izan. (eŕa): *ad.* Ikus,: Igu-izan. (unadura): *ad.* Unadura izan.

iguinbera. (iguin): *izond.* Tguin izateko ayeta duena, (ozarkeri): *izond.* Ozarkeria duena.

iguinbeŕi. (ugatz): *izond.* Ugatz ematea kendu zayon umea.

iguindu, (iguin): *ad.* Tguineman. I: Goaindu, iguitu, igundu, iruindu, okakatu, okaztatu. (eta): *ad.* Eta izan. (tiŕit): *ad.* Tiŕit egin. (ugatz): *ad.* Ume bati ugatz ematea kendu. I: Igundu.

iguindua. (iguin): *izond.* Iguiña duena. (unadura): izond. Unaduraz dagoena. (tiŕit): (*izond.* Titit cginda dagoena.

iguindun. (iguin): *ŕzovad.* Iguiña duena.

iguindura. (iguin): *iz*. iguin ematea.: Goaintzea, iguintza, Igun, iguan.

iguingafi. (eta): *izond.* Eta soterazten duena. I: Iguan. (iguin): *izond.* Iguiñez beterik dagoena. I: Nakaizgati, okagaŕi, okastagaŕi, zaketz. (atsekabetasun): II *izond.* Ems.: Atsekabegaŕi, fastikagati.

iguingaŕikt. (eta): *adond. Eta* soŕeraztcn ari-izatea. j: Iguingaŕiro.

iguingaŕliro. (eta): *adond.* Ikus.: Iguingaŕiki.

iguingaŕitasun. (era): *iz*. Goŕotogaŕia izatearen bereiztasuna.

iguingo. (jan-gogoeza): iz. Bcns.: Jan-gogoeza.

iguinkeri. (iguintza): iz. Iguingatia dan egipena.

iguinketa. (iguintza): *is.* Iguintzaren egipena.

iguintasnu. (onadura): *iz*. Unaduraz izatearen bereiztasuna.

IGUINTZA. iz. Notin edo gauzai bums sortzen dan eta edo nazka. j: Gauss bat egin edo onartzeko, aunts sortzen dan nai-eza edo eta, gogaindura, gogai£, gogait-aldi, gogaitza, goraindura, greu, greutarzun, astiadura, astio, ingira, iragun, nakaiztu, narda, okatz, nakaitz, nakaizgo, nakaizkeria, nakaiztasun, nakaiztura, nakaizdura, naska, naskadura, nazka, okaztadura, okastadura, susuma, ugu, ugun, zapore. ^: Engara, crabe, fastika, gosindidura, II (eta), (esangaizpeu), (jarkipen), (jazargo), (titit), (ukapen), (unadura). (iguin): *iz*. Thus.: Iguindura. I: Goaintzea, igun, iguan, iragun, izal.

igaintzaile. (eŕa): *izond.* Eta soŕeraztcu duena.

ignintzaŕ. (gaitzipen): *izond* Guztiz gaitzesgaŕia dana,

igutño. (egundaño): *adond.* Ikus.: Egundaño. Egundo, cguno, eguño.

iguitu. (iguin): *ad.* Ikus.: Iguindu.: Goaindu, igundu. I: (asetasun): *ad.* Asetasuna izan.

iguk. (aditz): *ad.* Eman ik guri. Igun, iguzu,iguzue.

igun. (makil): iz. Gurdi baton aga. E: Irun, limo, mandoin. (gabi): iz, Titus.; **Gobi. 1:** Sokabi. (iguin): II *is.* Ikus.: Iguindura. Iguintza, goaintzea. (atsikipen): II *iz.* Lanabesa baton kirtena. (adikin): *iz.* Erdiko adikiñcan dagoen cenŕtxikia.

igundaiño. (egundaño): *adond.* Ikus.: Egundaño. I: Iguindaño,

igundaño. (egundaño): *adond.* Ikus.: Egundaño. j: Eundaño.

igundu. (ugatz): *ad.* Ikus.: Iguindu. I: Igunt. (iguin): *ad.* Berbera. j: Goaindu, iguitu, iruindu, okakatu.

iguuika. (landare): iz, Kukubirkaria dan landarea ayenlsu ta igokaria dana.

igunkada. (aiztaga): is. Aiztogaz emandako tanpa.

igunkari. (aiztaga): *izond.* Aiztaga darabilena.

igunkatu. (aiztaga): *ad.* Aiztagazjo.

iguutza. (iguin): iz. Iguntzearen egipena.

iguntzi. (eŕatz): *iz*. Eŕatz aundia.

igunxuri. (egazti): iz. Paduraetan bizi dan egaztia.

iguaa. (atzipe): iz. ikus.: **Atzipe.** I: Maŕukeria.

igureai. (zaintza): *Izond.* Mendi ta basoak zaintzen dituena.]: Igurain, igurein. Ikus.: Iizatari, iizi-zain, iizlari, iiztari, irugai, irurai, irurezai, egurai.

iguraitegi. (zaintza): *iz*. €gurayen etxola.

igurantza, (zaintza): *iz*. igurayen langintza.

igurdausi. (irabio): *ad.* lauzkiak astindu.

igurdi. (irabio): *ad.* ikus.: Astindu. I: Igardausi, ilaŕosi. (igurtziketa): *iz. Ikus.:* **Igurtziketa.[:** Igurzpen, igurdiketa.

igurdika. (igurtziketa): *adond.* Igurtzi egiten ari-izatea. j: Igmtzika.

igurdiketa. (igurtziketa): *iz*. Ikus.: Igurtziketa. j: Igurdi.

igurdizi. (eskuantze): *iz*. Tkus.: Eskuantze. I: Gurbilezi, tayo, trcbctasun, undulgu.

igurdiziz. (eskuantee): *adond.* Eskuantzez ari-izatea.

igurgatu, (katu): ŕz. Azeriaren antza duen katua.

iguri, (zaintzale): *izond.* Tkus.: Begirale. ^: Begiralari, sumakari, zista.

iguridi. (gaztañondo): *iz*. Gaztaña-mota batzuk.

igurika. (itxaron-aldi): *adond.* ltxaroten egotea.

igurkkaldi, (itKaron-aldi): *iz*. Ikus.: Itxaron-aldi, Iguri-aldi.

igurikarazi. (itxaron-aldi): *ad.* Itxaron-cragin.

igurikatu. (itxaron-aldi): *ad.* Zerbait itxarotea. Etortzeko dan notiña etio gertatu beaŕ dan zerbait itxarotea.: Zordunari, ordainlzeko uldia ematea. Euuriki, iguriki, exeden, etxeden, ctxaon, etxan, elxiden, etxon, atsoin, atxion, atxoin, iduiki, idurikatu, igurikitu, itxadon, itxaron.

igurikatze. (itxaron-aidi): *iz*. ltxaron-aldiaren egipena.

igurikean. (itxaron-aldi): *adond.* Itxarotean ari izatea.

igurikertze. (mugadura): iz. Muga batzuen baŕuan ipintzea.

iguriki. (itxaron-aldi): *ad.* ikus.: Igurikatu. Iduiki, eguriki, uguriki.

iguriki-gabeko. (itxaron-aldi): *izond.* Itxaron lean ez dana.

igurikimen. (itxaropen): is. Ikus.: Itxaropen. I: Gurikantza, iguripen, igurimen.

igurikite. (setasun): *iz*. Naigabezko aldietan setasun eta adore aundia izatea.

igurilcitu. (itxaron-aldi): *ad.* Itxarotean egon.

igurikatza. (itxaropen): *is.* Ikus.: Itxaropen, : Iguripen, igurikivapen.

igurikitzaile. (itxaropen): *izond.* ltxaropena ematen duena.

igurikitzapen. (itxaropen): iz. Ikus.: Itxaropen. : Igurikitza, iguritzapen.

igurikof. (eroapen): *izond.* Itxaroteko eroapena duena, (itxaropeu): *izond.* Berbera.

igurikortasun. (eroapen): iz. Ikus.: Eroapen. I: Egoyaŕe.

igurikundea. (itxaron-aldi): is. Zerbait igurikatzean izaten dan adipen aundia.

igurinren. (itxaropen): iz. Titus.: Itxaropen. I: Igurikimen, iguripen.

igurzpen. (itxaropen): *iz.* Ikus.: Itxaropen. I: Gurikantza, igurikimen, igurikitza, igurimen, itxodopen.

!CURIO. *iz.* Aroztegiko tresna, zur gogoŕaz egindako ziria dana; bare alde batetik mataza bat pizkat irteten da; oŕela zura lantzeko erabiltzen dana. j: Zurda-sortatxoaz egindako Ianabesa; zurdak ol edo beste ekai bateau tinkotuta eta neufi berean ebakita; janzkiari autsa kentzeko ta beste oŕelako erabilketarako erabilizen da espunset, espuntxeta, ikurki, maŕoskai, iñaŕatxo. II (auts), (eŕatz), (garbitasun), (igurtziketa), (hmurtasun). (zurgintza): *iz.* Ikus.: Maŕusketa.l: Katomio.

iguzki-saltun. (igurki): *frond.* Igurkiak saitzen ditueua. I: lgurki-saltzade.

igurki-saitzaile. (igurki): *izond.* Ikus.: Igurzt-saltun.

igurkidun. (igurki): *frond.* Igurkiak dauzkana.

igurlcile. (igurki): *frond.* Igurkiak egiten dituena. (esku-langintzak): *frond.* Berbera.

Igurlcitu. (igarki): *ad.* Igurkiz zura landu.

iguŕ-orein. (ausnarlari); iz. Ikus.: Orein. Orein-mota bat. Orkaitz.

igurtakit. (irabio): iz. Astintzearcn egipena.

igurtu. (eroapen): *ad.* Ikus.: lgurtzi. I: Jason.

igurtzalte. (igurtziketa): *frond.* lgurzten duena. I: lgurzkari.

igurtzaldi. (igurtziketa): *iz.* Muŕuskaidi gogoŕa.

igurtzi. (eroapen): *ad.* Ikus.: *Iasan.* l: Igurtu. (igurtziketa): *ad.* Muŕaskaidia egin. I: Egurtsi, iguzi, igurzi, egortzi, leintatu, maŕuskatu, iurtzi, egurtzi, maspildu, perekatu, purtzupilatu, saltsatu, toŕatu, teieskatu, xatehr. (igorztura): II *ad.* Olioaz gantzutu. Istinkatu, oriotu, iorzi. (meera): *frond.* ikus.: Blitz. I: Giñaŕi.

igurtzi-aldi. (igurtziketa): *iz.* Ikus.: Igurtziketa, I: Igurtzikera, xafraldi.

igurtzia. (meera): *frond.* Mee xamaŕa dana,

igurtzika. (igurizikеta): *adond.* Ikus.: Igurdika.

igurtzikai. (igurki): *iz.* Janzkirako igurkia. Igurtziki.

igurtzikera. (igurtziketa): *iz.* licus.: Igurtziketa. [: Igurtzi-aldi, igurzketa, igurtzimendu, igurzpen.

IGURTZ1KETA. *iz.* Gauze bat beste baten gañean indaŕez eta bein eta beŕiz igaro-eraztearen egipena. Igurtzi-aldi, iguttzikera, igurzketa, igurtzimendu, igurzpen, muŕuskaldi, igurdi, igurdketa, xafraldi. II (andeapen), (aŕamazkada), (ntiko), (atz-nai), (garbitasun), (igidura), (igorztura), (ikumen), (ikuzketa), Ora/aka), (kaŕakadura), (langaizti).

igurtziki. (igurki): *iz.* Ikus.: Igurtzikai.

igurtzimendu. (igurtziketa): *iz,* Ikus.: Igurtziketa. J: lgurtzikera.

lgurtzitu. (meera): *ad.* Aragia galdu, meetu.

iguruki. (adipen): *ad.* Adipena izan.

igurzi. (igurtziketa): *ad.* Ikus.: Igurtzi. Iguzi, iurtzi.

igurzzngi. (maŕazki): *iz.* Igurzlaŕuaren anizekoa, ingiaz egiña dana.

igurzka. (igurtziketa): *iz.* Soñaren atal bateau egiten dan igurtzi-aldia.

igurzkaui. (igurtziketa): *izond* Thus.: lgurtzaile.

igurzkatu. (igurtziketa): *ad.* Igurzka bat egin.

igurzketa. (igurtziketa): *iz.* Ikus.: Igurtziketa. I: Igurtzikera, muŕuskaldi.

igurkki. (igorztura): *iz.* lgurztekoa dana.

igurzkaŕu. (maŕazki): *iz.* Lan] bigunaz egindako lopiltxoa, arkatzaren maŕak ingi gañean zabaltzeko erabiltzen dana.

ignrzpeu. (igurtziketa): *iz.* Ikus.: Igur€ziketa. j: Igurlzikera, igurdi.

igurztaitu. (igurtziketa): iz. Igurzteko tresna.

igurztoki. (igurtziketa): *iz.* Igurztea egiteko tokia.

iguzi. (jauzketa): iz. Ikus.: Jauzketa. Ikoti, ijuti, zagai, zagaitasun.

Igutilca. (jauzketa): *adond.* Jauzketak egiten ari-izatea. I: Ikotika, ijutika.

iguxkitu. (jabego): *ad.* Jabetu, jabego euki.

iguzaro. *(jai): iz.* Jai erdi.

iguzi. (igurtziketa): *ad.* Ikus.: Igurtzi. Egurtsi, igrrrzi, maspildu.

iguzkalde. (eguzki): *iz.* Eguzkitan artutako norabidea.

iguzkatu. (ore): *ad.* Ikus.: Oretu.

1guzketa. (sendakintza): iz. Eri dagoen soin-atal baten gat-lean ubil bat pitinka-pitinka botatzearen egipena.

iguzki. (eguzki): iz. ikus.: Eguzki. J: Egurku, iruzki, iuuki.

iguzki min. (eguzki): iz. Bern aundiaz agertzen dau eguzkia.

iguzki-aize. (nice): *iz.* Sortaldetik datofen aizea.

iguzki-alde. (ortzi-muga): iz. Ikus.: Sortalde. Ekera, iguzki-erkingu, iguzki-jalgite, sorkalde.

iguzki-ateratze. (ortzi-muga): *iz.* Ikus.: Sorkaldc. j: Sortalde, iguzki-jaikitze, iguzki-jalgite, iguzki-sortalde.

iguzki-begi. (eguzki): *iz.* ikus.: Eki-begi. I: Euzkibegi, iguzkipegi.

iguzki-belaŕ. (landare): *iz.* Askarkaria dan landarea; here zurtoña belartsua da ta bere igaliak jan ditezken mifiak dauzka; auetatik olioa ere atera diteke. I: Eki-belaŕ, eki, iguzki-lore, jiralorc, iguxki-bulaŕ.

iguzki-bortxanta. (eguzki): *iz.* Egnzki ta curia aldartean izatea. Iguzki-bortxaxta, iguzki-bortzenta, iguzki-bortxazta.

iguzki-erkingu. (ortzi-muga): *iz.* lkus.: Sortable. j: Ekera, iguzki-alde, iguzkite-jaigite.

iguzki-geriza. (euritako): *iz.* Ikus.: Ekitako. I: Euzkitarako.

iguzki-jaikitze. (ortzi-muga): iz. ikus.: Iguzki-ateratze. !: Iguzki-jalgite.

iguzki-jalgite. (ortzi-muga): iz. Ikus.: Iguzki-crkingu. (: Iguzki-alde, iguzki-jalgitze.

iguzkljagune. (eguzki): *iz.* Eguzkitan dagoen tokia, Iguzki-pci, iguzpegi.

iguzki-lore. (landare): iz. ikus.: Iguzki-belaŕ. j: Iguzki-belaŕarcu lorea, iguzki-lili, jiralore.

iguzki-negal, (zikintasun): iz. **Emakume** aurdunai arpegian egiten zayen tortika edo zikinkeria.

iguzki-oreu. (orenlari): *ŕz.* **Eguzki-orenlari,**

iguzki-aŕatz. (lanabesa): *iz.* Zokoak neurtzeko obo-laurden bateko lanabesaren oŕatza.

iguzki-pei. (egurki): iz. Ikus.: Iguzki-jogune. j: Iguzpegi, iguzkipegi.

iguzki-pindaŕ, (isladura): *iz.* Eguzkiak egiten dnen isladurarcn egipena.

iguzki-saindu. (oteun): iz. **Oteuna** arori eralcusteko erabiltzen dan ustutx antza duen tresna.

iguzki-sargu. (ortzi-muga): *iz.* Ikus.: Sartalde, j: Itzalde, iguzki-saŕalde.

iguzki-safalde. (ortzi-muga): *iz.* Ikus.: Sartalde, j: Iguzki-sargu.

iguzki-sartze. (egurki): *fr.* Aŕatsean egitcn dan eguilciaren sartzea.

iguzki-siska. (egurki): iz. Eguzkiaren taupe. I: Iguzki-sista, iguzki-ukaldi.

iguzki-sistatu. (eguzki): *ad.* Luzaro xamaŕ zerbait eguzkitau

iguzki-sortalde. (ortzi-muga): *iz.* Ikus.; Sortable, I; Tguzki.-ateratze, iguzki-sortze.

iguzld-sortze. (ortzi-muga): *ft.* Ikus.: Sortalde. j: lguzki-sortalde.

iguzld-ukaldi. (eguzki): iz. Ikus.: Iguzki-siska j: Iguzki-sista.

iguzldantz. (eguzki): *iz.* Eguzkiak ematen duen tokia.

iguzkiko ondasunak, (ogasun): *iz,* flats.: On-ibaŕ. : Lut gañean dagozen ogasunak.

iguzkipe. (eguzki): iz. Eguzki peon dagoena.

iguzkiratu. (eguzki): *ad.* Eguzkitan ipiñi.

iguzkitu. (egurki): ad. Eguzkia azaldu.

iguzkiztaldi, (eguzki): iz. Eguzkitan zerbait jartzea. : Iguztaldi.

iguzkiztatu. (eguzki): *ad.* Zerbait eguzkitan

iguzpegi. (eguzki): *iz. Ikus.:* lguzki-jogune. lguzki-pei.

iguzu. (aditz): *ad.* Eman czaiguzu.

iguzue. (aditz): *ad.* Eman ezaiguzute. Iguzute.

II. *iz.* Landare iikidea; bare zurtoñak me, faun, zubilkara, zauli ta margo orlegi-ilunekoak dira. j: Landare onen zurtoin bakoitza. j: Jaunkilatze, iva, iñi, iz, ixe, marmaŕo, saŕatxi, alpitz, zia, zii, zipoŕ. (efeztasun); *ŕzond.* Lan aundirik gabe egin ditekena. *li* (landare), (makil), (zurtoin),

il-antzeko. (ii): *izond* Iiaren antzekoa dana. j: Titus.: Tik€de, iitsu.

ii-eodura. (ii): iz. Iiakaz egindako eundura.

ii-sare. (afantza): *iz.* Iiakaz egindako aŕantza-tresna. (: Ikus.: Kaniza.

ii-tegi. (ii): L. Bak dagozen tokia. j: li-toki, ii-une, iidi, iidoi, beta, iipe, iitegi, iitza, iitzaga, iñadi, itegi, itza, litza, izaga, ziadi.

ii-told. (ii): iz. Ikus.: Ti-tegi. j: li-une, iidi, iidoi, beta, iipe, iitegi, iitza, iitzaga, iñadi.

ii-une. (ii): iz. Ikus.: Ii-tegi. j: li-toki, iidi, iidoi, iieta, iipe, iitza, iitzaga.

ii-zartaiki. (zartaiki); *iz.* Zubil-itxurazko ta luzea dan zartaikia.

ii-zeta'. (oin-azpiko); *iz.* Iiakaz egindako azpi-oyala.

iiabale, *(nagi): izond.* Alpeŕa dana. f: Ikus.: Yabale.

iiabali. (nagi); *ad.* Ikus.: Yabati. j: Nagitu, pixutu.

izaga. (ii): iz. Bak asko dagozen tokia. lirus.: litzaga.

libel. (sateroste): *izond.* Akaldean beŕiz sal-tzar' ari don ernatturnea, j: J€bel, jimel.

(ii): *iz.* Ikus.: Ti-tegi. j: li-told, ii-une, iidoi, beta, lipe, iitza, iitzaga, itsatso, izaga, iñaurtze, ziadi, zidoi, ziduri, ziidui, ziipo/a.

iidoi, (ii); ŕz, Ikus.: Ti-tegi. : Ii-toki, ii-une, iidi, beta, iipe, iitza, iitzaga, itsatso, itza, litza, iñaurtze, zidoi, ziduri, ziidui, ziipota.

iielea. (bur+diñaga): *izond.* Burdiñagak botatzen dituena. I: Iielia, ijelea, ijelia.

iieta. (ii); *iz.* Ikus.: Iategi. j; Iatza, iyatza, iidi, iidoi, iipe, iitegi, ii-toki, ii-une, iitza, iitzaga.

iii. (negaŕ): *ft.* Erdiz negaf egitearen **ets-izena.**

lumpy. (oyulza): *oyu.* Neskak basetxeetara doazenean egiten duenn oyutza.

iikastatu. (Iseka): *ad.* Maltzurkeriz isekatu. I: likiztatu.

iiki. (cfeztasun): *adond.* Eteztasuuez ari-izatea.

iikide. (ii): *izond.* Iiaren antzekoa dana. lkus.: Ii-antzeko, iitsu.

iikin. (iseka): *iz. Ikus.:* Iseka, 1: Takin.

iildstazale. (iseka): *izond.* Iseka egiten duena.

iikiztatu. (iseka): *ad.* Ikus.: Iikastatu. j: likistatu, iikixtatu.

Rieke. (gorpu): iz. Ikus.: Gorpu. I: Ilotz.

linbergo. (burni-csi): *iz.* Burni-sarez egindako zapata.

lingo. (sure): *iz.* Amuaŕayentzako sarea. ^: Txinga.

ilntc. (intz): iz. *ikus.: Intl. j:* Iñontz.

iinzz-belaf. (sasi): *iz.* Ezpainkaria dan sasia, usaintsua dana; bete Wreak oztin cdo zurizka dim.

Iintza. (baŕeyadura): *iz.* Ur edo beste ubil bitten tantak baŕeyatu. I: Iintzaldi, iiuzta, iinztadura, iinztatze, iiztadura, iizta, iiztaldi, iiztatze.

Iintza ari. (intz): *ad.* Intz-izan. I; Zerbaiten gañean **ur** edo baste ubil baten tanta txikiak puŕastatu, j: Iinztatu, iiztatu, iiztekatu, intzatu, txipriztatu.

Iintzaldi. (baŕeyadura): *iz.* Ikus.: Iintza, b; iinzta, iinztadura, iinztatze, iiztaldi, iiztatze.

iintzale. (intz): *izond* linztatzen duena. liuzale, iinztatzaiie.

iintzola. (intz): iz. Intz geyago dagoen beko tokia. : Iinztoka.

iinzt-ontzi. (garaztaketa): *iz.* Garaztaketa egiteko **antoxin** berezia. j: liztontzi.

iinzta. (baŕeyaduraj: *iz.* lioas.: Iintza. I: Iintzaldi, iinztadura, iinztatze, iirta, iiztadura, iitza, iiztaldi, iiztatze.

iinztadura. (baŕeyadura): iz. Ikus.: Iintza. j: Iintzaldi, iinzta, iinztatze, iiztadura, iinta, iizza€di, iiztalze. (intz); *iz.* **Iutz** ugaria agertzea. (iiztadura): 11 12. Ikus.: Iiztadura, ^: Iinztaldi, zildeŕ.

iinztakizun. (iiztadura): *iz.* Iinztatzeko dagoena.

iinetaldi. (iiztadura): iz. ikus.: **Iiztadura.** Iinztadura, zizta.

iinztatu. (intz): *ad.* Ikus.: Iintza ari. I: liztatu, iiztekatu, iistatu, iinzta. (garaztaketa): *ad.* **Garaztaketa** egin.

iinztatzaile, (iiztadura): *izond.* ikus.: Iintzale.j: Iinzale.

linztatze. (baŕeyadura); *iz.* Ikus.: Iintza. Iintzaldi, iinzta, iinztadura, iiztaldi, iiztatze, iinzte.

Iinztoka. (intz): *iz.* Ilnrs.: Iintzola.

iipe. (ii): iz. ikus.: li-tegi. j: li-told, ii-une, iidi, iidoi, beta, iitza, iitzaga, iategi, iatza, iyatza.

iiratu. (ikusmen): *ad.* Inguruan begiratu.

iirindel. (erestun): *iz.* Gurdiaren burtoctik esegita dagoen erestuna. liŕindel.

iisatu. (antzeraketa): *ad.* Iñaka egin. j: Iiztatu.

iitargi (izaŕ-mutil): iz. Ikus.: Ilargi. j: Argizari.

bite. (oikuntza): *iz.* Ikus.: **Oikuntza.** Jite.

iitegi. (ii): *iz.* Ikus.: Ii-tegi. I: li-told, iitza, iitzaga, itegi, itza, izaga, izeta.

bitch. (igitai): *iz.* Ikus.: Igib& j: lgitei, iitegi.

Titez. (berezkotasan): *adond.* Berezkotasunez ari-izatea.

iitezko sena. (scn): *iz.* Berezko sans.

iitsu. (ii): *izond. Ikus.:* Ii-antzeko. j: Iikide. I: Iiok ugari dagozen tokia.

litu. (ii): *ad.* liakaz estali. (gupiera): *ad.* Ikus.: Gupitu. : Karboildu. (eŕeztasun): j *ad.* Eŕeztasuna eman.

litxain. (af): *iz.* lkus.: Anta. j: Antxa.

litz. (intz): *iz. ikus.:* Lutz. I: lintz. (tants): ŕz. Ikus.: **Tanta.** j: iñaf, itoi, tinta.

litz-halal. (Landare): *iz.* Ikus.: Belberin. j: litzi-belaŕa.

iitza. (ii): *iz.* Tkus.: Tategi.: lidoi, iieta, iipe, ii-legi, ii-toki, if-une, iitzaga, iitze, itzaso.

iitzaga. (ii): iz. fiats.: lategi. I: Iide, iidoi, iieta, ripe, ii-tegi, ii-told, iitza, ii-une, iiaga.

€iize. (ii): *iz.* lien aztura.

iixtari. (ugaztun): *iz.* Aragizalea dan ugaztuna, algali-katuaren antzekoa dana.

iiz-ora. (zakuŕ): *iz. Ikus.:* Iiziko. Iizor-eme, iiztora,

iiza. (eiza): iz. Ikus.: Eiza. {: Eizi, iitze.

iizaldi. (eiza); iz. ikus.: Eizaketa. I: Eizaldi, iizekata-tara, iizeta, iizeta-tara, iiziketa.

tizare. (eiza): iz. Ikus.: Eizare. j: Eizi-sare.

tizatari. (zaintza): izond. Mendi ta basoetan zeal, eiza zaintzen duena. Ikus.: Igurai, iizi-zain, iizlari, iiztari.

(eiza): iz, Eizatzearen egipena.]: iizi. (abere): *iz.* Basatia dan aberea. Ikus.: Iize-abereak. I: Iizeteri, iizi, iizi-basa. (baŕio): II *iz.* Landau egindako artegia. j: Uzi.

iize-abereak. (abere): *iz.* Basatiak diran abereak. I: This.: Tin, Iizeteri, iizi.

iize-izti. (abeLizti): *is.* Ikus.: Abelizti.

iize-sare. (solo): *is,* Eiztarien zofoa. liri-sare.

iize-toki. (eiza): *iz. Jima,:* Eizategi. I; Eizatoki, iizetegi, ii-zi-toki.

tizekata-tara, (eiza): *iz,* Ikus,: Eizaketa, I: Eizaldi, iizaldi, iizeta, iizeta-tara, liziketa.

iizekatu. (eiza): *ad.* Ikus.: Eizatu.: liztatu.

iizeta. (eiza): iz. ikus.: Eizaketa. Eizaldi, iizaldi, iizekata-tara, iizeta-tara, iiziketa.

iizeta-tara. (eiza): *iz. Ikus.:* Eizaketa. Eizaldi, iizeta, iizaldi, iizekata-tara, iiziketa.

iizetegi. (abelizti): L. Abereak eta batez ere basabereak erakusten diran tokia. (eiza): iz. Ikus.: Eizategi. j: Eizatoki, iize-toki, iizi-toki, Tizileku, iizitegi.

Iizeteri. (abere): *iz. Ikus.:* Iize-abereak. Iize, iizi,

(eiza): iz. Ikus.: lize. I: hiz. (abere): *iz,* Berbera, I: Iize-abereak, iizetcri, iizi-basa. (baŕio): II *iz.* Ikus.: iize.

iizi-adaf. (eresgalu): *iz.* Eizarako erabiltzen clan tartan. I; lizi-tuta.

iizi-azpi. (zango): *iz.* Oreliaren iztaŕa.

iizi-basa. (abere): *iz.* Ikus,; lize. j; lizi.

iizi-etxe. (estalene): iz. Eizarako oyalpe.

iizi-told. (eiza): *is.* ikus.: Iizetegi. I: lize-told, Tizileku, iizitcgi.

iizi-tuta. (eresgaĺu): *iz.* Ikus.: iizi-adaŕ.

iizi-zain. (zaintza); *izond. Tkus.:* Tizatari. ^: Igurai, iizlari, iiztari.

iiziketa. (eiza): *iz.* Tk.us.: Eizaketa. Eizaldi, iizekata-lara, iizeta, i€zeta-tara, iizaldi, j; Tizi aundien eiza. I: Eizarako antics.

iiziketari. (eiza): *izond.* €izca atera-erazten duena.

(aragi): *iz,* Orefiaren aragia. (eiza): is. Eizatutakoa I: lizki.

Iiziko, (zakuŕ): *iz.* E.rbi-zakufa. Iiz-ora, iizor-eme, iiztora.

Tizileku. *(eiza): iz.* Ikus.: Iizetegi. Tizitegi, iizitoki.

iiziska. (abere): *iz.* Aberetxoa.

tizitegi. (eiza): iz. Ikus.: iizitcgi. I: Tizileku, iizitoki.

iizitsu. (eiza): *izond* Eizaz ugaria dana,

dizko. (ii): *(sand. Iiz* egiña dagoena.

iizkola. (istinga): *iz.* istingatsua darn lurkia, noizean bein €txasoko edo ibaiko uraz estaitzen dana. j: Iiztoka.

iizlari, (zaintza): *izond. ikus.:* lizatari. I: Tizi-zain, igurai, iiztari. (eiza): *izond.* Eizan ari dana. I: Iiztari, iizilari.

iizlotu. (ii): *ad.* Iiakaz btu.

iizor-eme. (zakuŕ): *iz.* Erbi-zakuŕ-erne.]: ikus.: Iiziko, iiz-ora, iiztora.

iizta. (haŕeyadura): iz. Ikus.: Iintza I: Iinzta, iinztadura, iiztadura, iiztaldi, iiztatze.

IIZTADURA. *is.* Zerbait baton gañean, ura edo beste ubilen bat, tantaka yaurtea. I: Gauza see batzuk botatzean, sakabanaturik jaustea. I; linztadura, iinztaldi, zildeŕ, zilipirta, zirte, zizta. *II* (baŕeyadura), (ezetasun), (garastaketa), (jaurtidura), (ubil). (baŕeyadura): *iz.* Ikus.: lintza. Tizta, iiztaldi, iiztatze, iintza, iinzta, iinztadura.

iiztaiin. (baŕeyadura): *iz.* Ur edo beste ubil baton tantak bateyatzen dituen tresna. : Zirtailu.

iiztaldi. (baŕeyadura): *iz.* Ikus.: Iintza. Iintzaldi, iinzta, iinztadura, iinztatze, iiztadura, Tizta, iiztatze.

iiztari. (zaintza): *(sand,* Ikus.: lizatari. 1: Iizi-zain, iizlari, igurai. (eiza): *izond.* Ikus.: iizlari.

fiztaritza. (eiza): *is.* Eiza-iangintza.

liztatu. (ltsts): *ad.* Ikus.: Tintza ad. I: linzaatu, iiztekatu, intzatu, intzeztatu, t:sipriztatu, txiŕiztatu, xapastatu, ziliportatu, zirpizindu, zirtatu. (ii): *ad.* Bakaz estali, (eiza): II *ad.* Ikus.: Eizatu. Iizekatu.

iiztatuz. (baŕeyadura): *adond.* Tintzaz ari-izatea.

iiztatze. (baŕcyadura): iz, ikus.: lintza. Iintzaldi, iinzta, iinztadura, iinztatze, iieta, iiztadura, iiztaldi.

iizte. (intz): iz. lntz-aroa.

iiztekatu, (intz): *ad.* lkus.: lintza ad. I: Iinztatu, iiztatu.

iiztoka, (bafeyadura): *is.* Iiztatzen ari-izatea. (istinga): *iz. ikus.:* lizkola.

iiztokatsu. (istinga): *izond.* Iiztokaz edo istingaz beterik dagoena.

liztoki. (intz): *is.* Lutz asko dagoen tokia.

iiztontzi. (garastaketa): *iz.* Ikus.: lintz-ontzi.

iiztar-zain. (zaintza): *izond.* Iiztorak zaintzen dituena.

iiztora, (zakuŕ): *iz.* Ikus.: Iiziko. I: Tiz-era, iizor-eme.

iizturi. (lximista): *iz. Ikus.:* Tximista. Iñusturi.

ijaz. (urte): *adond.* Ikus.: Yaz. Igaz, jaz, ijez.

ijela. (ieki): *izond.* Ieki, burn-osto edo zimitza egiten ari dana. ljezten ari dana, irela, iezlea, igezlea. (esku-langintzak): *(sand,* Berbera.

ijelea. (burdiñaga): izond. Ikus.: lielea. I: Iielia, ijelia.

ijendro. (kondaŕ): *is.* Zerbaiten kondata. ^: ijendrio.

ijeŕo. (eta): *iz.* Ikus.: Goŕoto. : Eta, iota, zapo.

ijetsi. (igadura): *ad.* Thus.: Igatu.

ijetu, (iekd): *ad.* Ieki egin. j: Teztu, igeztu, iieztu.

ijetzi. (ieki): *ad.* Teki, burni-osto edo zimitza egin. j: Tjeztu.

ijetzitua, (ieki): *izond.* Ijetziz landutakoa dana.

ijezta. (ieki); *iz.* Burnia ijeztea.

ijeztan. (ieki): *adond.* Ijezten ari-izatea.

fjezte. (ieki): iz. Ijeztu egitearen egipena.

ijezta. (ieki): *ad.* Ikus.: Tjetzi.

(iseka): *oyu.* Iseka egiteko oyutza. Ikus.: Iji-aja.

iji-aja. (Iseka): iz. Ikus.: Ianka, I: Ialcin, iji.

Ijiji. (bale): *is.* Bate eztenkariareu **eta-**izena.

ijika. (oyutza): *oyu.* Oyu alayak egiteaz ari-izatca.

ijimaja. (oguzkera): *izond.* Tkus.: Ii-ja. I: Jijau, jinjun.

ijitarte. (ijito): *adond.* Ijitoen artean.

ijiteti. (ijito): *iz.* Ijitoen etia.

IJITO. iz. Aldeŕat ibiltzen dan giza-enda bat; dirudienez India'ko ipafaldetik irten dana. j: Ditu, amia, eŕemaitzela, cfvmanzcl, asiganbariak, kito, ijitu. nrotxila, mot/tale, ikitano, xito, zito. ıı (anemcn aldi), (euda), (iragarpen).

ijito-antzeko. (ijito): *izond.* Ijitoen oiturak artu dituena.

ijito-euzki. (izaŕ-inutil): *iz.* Tkus.: Ilargi. j: Argizari.

ijito-izkera. (ijito): *iz.* llcus.: Ijitoera. Ijitoen mintzoera.

ijito-sardiña. (aŕain): iz. Xardin aundia.

ijitoera. (ijito): *iz.* Ijitoen mintzoera. ljito-izkera.

ijitokeda, (ijito): *Jr,* Ijitoen egipeua.

ijitokeria. (ijito): *iz.* Ijitoen gaiztakeria.

ijitotalde. (ijito): iz. Ijitoen multzoa. I: ljitu-oztc, ijitu-sail.

ijitu-abesti. (ijito): *iz.* Ikus.: Ijitoen abestia. j: Ikus.: Ijitu-doiñu. (abesti): *iz.* Berbera.

ijitu-antzeko. (ijito): *izond.* ljitoaren antza ari dana.

ijitu-antzera. (ijito): *adond.* Ijitoak bezela ari-izatea.

ijitu-batzaŕ. (ijito): iz Ijitoen bilkura.

ijitu-biziera. (ijito): *ŕz.* Ijitoak bizi diran bizia.

IOW-dohñu. (ijito): *is.* Ijitoen abestia. j: ljitu-abesti. (abesti): *iz.* Berbera.

ijitu-izkera. (ijito): iz. Ijitoen mintzoera. : I j i tu-mintzaera. (mintzoera): *ŕz.* Berbera.

ijitu-mintzaera. (ijito): iz. Ikus.: Ijitu-izkera. (mintzoera): *iz.* Berbera.

ijitu-ozte. (ijito): *iz.* Ikus.: Ijitotalde. Ijitu-sai I.

ijitu-sail. (ijito): *is.* ikus.: Ijitotalde. Ijitu-oste.

ijituera. (ijito): *ft.* Ijitoek duten itzegiteko era.

ijitulceria. (ijito): iz. Ijitoen egipen lxaŕa.

ijo. (eyeraldi): *ad.* Thus.: Eyo. j: Ea, eoarazi.

(legorlasun): *izond.* Legoia dana, Ikus.: Idoŕ. j: Igoŕ.

ijotiak. Route): *ŕz.* Eiauteak, Ikus.: Iñaute-.

ijui, (zalapart): ŕz. Mutil gazteen . zalaparta. (ants): iz. Poz-deadafa.

ijuika. (ants); *adond.* Poz-deadaŕez ari-izatea.

ijullari. (zalapart): *izond.* Zalapartaka ari dana. (aots): *izond.* Poz-deadafez ari dana.

ijuti. (jauzketa): iz. Ikus.: Jauzketa.: Iguti, ikoti, uztefostikoka.

ijutika. (jauzketa): *adond.* Ikus.: Igutika. lkotika, ijutika.

ijutttu. (jauzketa): *ad.* Ijutikan ari-izan. I: Tjutu.

ijutuko. (ke): *iz.* Ikus.: Kedaŕ. : Keradi.

ik. (izenorde): *trued.* I izenordea, aditz iragankoŕen adi-jabea danean. : Yik.

!Ica. (malda): *iz.* Aldapa gogoŕa. j: Ikus.: Aldapa. j: Thai, Thai. (Wu): *iz.* Oilcan egiteu dan maskaŕa. (izenorde): *adond.* I izenordea erabiltzen ari-izatea. ; Iketa, Looks. (bass): Ij *is.* Ikus.: Leputz. j: Tdoi. (ule): II iz. Lokiko idea, masail gañean jausten dana. (inka): j *is.* Asperapen, zinkuriña.

ika-belaŕ, (landare): iz. Ikus.: Gatu-goŕi; gatu-goŕi mota bat, kurlo-belaŕ.

ika-erauzle. (laŕn): *izond.* Oiñetako maskuŕak kentzen dituena. : Ika-sendagile. (yarein-yardunbideak): *izond.* Berbera.

ika-osagaii. (laŕu): *is.* Maskuŕak kentzeko gaya.

ika-sendagile. *(laŕu): izond.* Thus.: Ika-erauzle.

ikai. (malda): iz. li ns.: Aldapa. j: Ika.

ikain. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Anta. j: Antxa, ixixan.

ikaiten. (igoera): *adond.* Igoten ari-izatea.

akal dardaran. (dardara): *adorn!.* Dardaraka ari-izatea.

ikan. (igocra): *ad.* Ikus.: Igo. I: Igan.

ikantatu. (saleroste): *ad.* Geyagokaz saktu. j: lkantean saldu. (geyagoka): *ad.* Berbera.

ikantean saldu. (salerostc): *ad.* Ikus.: lkantatu. (geyagoka): *ad.* Berbera,

ikar-erazle. (dardara): *izond.* Dardara soŕerazten duena.

ikara. (dardara): iz. Ikus.: Dardara. j: Ditdira, ikaraldi, ikarc, Thera, tartako. (igidura): *iz. ikus.:* Igidura. I: Igigune. (zugatz): jj iz. ikus.: Eltxun. j: Eltzun, ikara-atze, ikarayua, ikarate.

ileara bizi. (erabe): *iz.* Erabe oso aundia. ^: Ikaradura.

ikara-atze. (sugars): *iz.* Ikus.: Eltxun. Eliznn, ikara, ikarayaa, ikaratze, ufiita.

ikara-egin. (igidura): *ad.* Igidura-egin; norberak igidura-egin. j: Ikara-cragin.

ikara-eragin. (dardara): *ad.* Dardara-eragin. j: Ikaraerazi, (igidura): *ad.* Thus.: Ikara-egin.

ikara-ezin. (setasun): *izond.* Ikus.: Ikarakaitz. j: Ikaragabe.

ikara-laboŕi. (dardara): *iz.* Ikaragaŕizko dardara.

ikara-otzo. (abetxu): *is.* Lekaziduna dan abetxua, lure oriak danzkana; bere Igalia mintzczko lekactan dago, ta leka oyek aizeak eraginda otsa naikoa egiten date, j: Ikara-otso, ikarotso.

ikara-zale. (erabe): *izond.* Erabea soŕeraztea egiten duena. : Ikaratzaile.

ikara-zugatz. (zugatz): is. Thus.: Eltxun. ^: Lerizun.

ikarabide. (erabe): *iz.* Erabearen bidez jaŕitako jabegoa.

ikaradun. (dardara): *izond.* Dardaraz ari dana.

ikaradura. (erabe): *iz.* Ikus.: Ikara bizi.

ikaraerazi, (dardara): *ad.* Ikus.: lkara-eragin. j: Ikarerazi.

ikaragabe. (setasun): *izond.* ikus.: lkarakaitz. j: ikara-ezin.

ikaragafi. (aundiera): *izond.* Oso aundia dana. j: lkaragaŕizko. (dardara): *izond.* Ikara soŕerazi dezakena. j; Izugaŕi, zaŕadagati.

ikaragafikeria. (zoritxaŕ): iz. **Zoritxat** izugaŕia.

ikaragaŕiki, (erabe): *adond.* Erabea soŕeraztean ari-izatea. j: Ikaragaŕtiro.

ikaragaŕiro, (erabe): *adond.* Thus.: Ikaragaŕiki.

ikaragatitasun, (dardara); iz. Ikaragaŕia danaren beretztasuna.

ilcaragafitu. (aundiera): *ad.* Guztiz ikaragaŕia bihiru.

ikaragaŕizko. (aundiera); *izond.* Guztiz ikaragafia dams. j: llcus.: lkaragaŕi.

ikaraua. (dardara): *adond.* Dardaraka ari-izatea.

ikarakaitz. (setasun): *frond.* Eraberik eztuena, setasunez ari dana. : Ikara-ezin, ikaragabe, ikaragaitz.

ikarakoi. (crabetasun): *izond.* Ikus.: ikarakoŕ. j: lkarati, ikaroŕ.

ilcarakot. (crabetasun): *frond.* Iirabetasunez ari dana. j: Ikarakoi, ikarati, ikarof, iñeskari, ikerakot.

ikaralcortasun. (erabetasun): *iz.* Erabetasun aundiaren bereiztasuna.

ikarakortu. (dardara): *ad.* lkarakoya biurtu.

ikaraldi. (dardara): *iz.* Ikus.: Ikara. Dardara, dildira, ikarate.

ikararazi. (erabe): *ad.* Ikaratu-cragin.

ikararazle. (erabe): *izond.* Ikaratu eragiten duena.

ikarari. (erabe): iz. Erabe oso aundia. J: Ikareria.

!karate. (dardare): *iz. Ikus.:* Dardara. Ikara, ikaraldi, ikaratze.

ikarati, (erabetasun): *izond.* Ikus,: lkarakoŕ. J: Ikarakoi, ikaroŕ.

ikaratu. (erabetasun): *ad.* Erabe aundia artu. j: Ikarau, ikeratu, oyatu, oyestu, oildu, iziritu, zotzerbatu.

ikaratzaile. (erabe): *izond.* Bildufa soterazten duena. I: Ikus.: Ikara-za€e.

ikaratze. (erabe): *iz.* Ikara egitearen egipena.

ikarauski. (ari): *iz. Ikus.:* Algai. Arilkai, kosteri, kotexa, ikerauski.

ikarayua. (zugatz): *iz. Ikus.:* Elton. I: Eltzun, ikara, ikara-atze.

ikaraz. (erabe): *adond.* Erabez ari-izatca. (dardara): *adond.* Dardaraz ari-izatca.

ikardura. (bilakuntza): *iz.* Ikus.: Bilakuntza. j; Galdekantza, ikarpen, ikarkuntza.

ikare-bafestaz. (dardara): *adond.* Asko dardaratzeu ari-izatca.

ikareii. (dardara): *iz.* Luf-dardara.

ikareria. (crabs): iz. Ikus.: Erabe. Ikarari.

ikaretan. (dardara): *adond.* Dardaraz ari-izatea.

ikarkuntza, (bilakuutza): iz. Ikus.: Bilakuntza. j: Galdekuntza, ikarpen, ikardura, ikarkuntze, xerku.

ikarof. (erabetasun): *izond.* ikus.: Ikarakoŕ, : Ikarakoi, ikarati.

ikarpen. (bilakuntza): *iz.* Ikus.: Bilakuntza. j: Galdekuntza, ikarkuntza, ikardura.

ikaf. (bilakuntza): *iz.* Bllakuntza adierazten duen itza. j: Ikeŕ.

ikaŕaldi, (bilakuntza): *iz.* Bilakuntza egiteko aldia.

ikartadura. (erabe): *iz.* Izualdi txikia.

ikartu. (bilakuntza): *ad.* Meta oso aundiaz bilakuntza egin, ikaŕ.

ikartza. (azterkuntza): *iz.* Ikus.: Azterkuntza. j: Ikerpide.

ikartzaile. (azterkuntza): *izond.* Ikartza egiten duena.

ikartze. (azpegi): *iz.* Ikus.: Azpegi. Begitarte, ikusbegi, iztarte.

ikas-agerkai. (irakaskintza): *iz.* Ikastola nagusian ematen dan ikaskelaen agerkaya j: ikas-agiri, ikast-agiri.

ikas-agiri. (irakaskintza): *ft.* Thus.: Ikas-agerkai. j: lkast-agiri.

ikas-alditxo. (ikasketa): iz. Ikasaldi labuŕa.

1lcas-aipef. (ikasketa); *izond.* Ikasketan alpeŕa dana.

ikas-arazi. (irakaskintza); *ad.* Ikasi-eragin. I: Ikas-erazi.

ikas-areto. (ikasketa): *iz.* Ikasten ari-izateko areto berezia. j: ikas-gela, ikasgu, ikas-leku.

Ikas-arlo. (ikasketa): *iz.* Ikas-erakundeetan ikasten ari diran gayen bakoitza. I: ikus.: Ikas-idazti. J: Irakas-idazti.

Ikas-artezkari. (ikasketa): *frond.* Ikasketak zuzentzen dituena.;Ikaste-zai.

ikas-beŕi. (ikasketa): *izond.* Zerbait ikastean asten dana. J: Ikus.: lkasle-beŕi, ikaspefi, ikasjardun.

ikas-egun. (ikasketa): iz. Tkasteko eguna.

ikas-efaz. (ikasketa): *izond.* lkasteko eiaza dana. I: Ikas-eŕez, ikas-eŕex.

Ikas-ezin. (ikasketa): *izond.* Tkasteko eziña dana. I: Ikast-eziñezko. : ikus.: lkasbezintasun.

Ikas-gale. (ikasketa): *iz.* Tkasteko gogoa. ikascnin.

ikas-garni. (ikasketa): *iz.* Ikus.: Ikasaidi. ^; lkast-aldi, ikast-aro.

ikas-gau. (ikasketa): *ft.* Ikasteko gaua, esnaidia.

ikas-gela. (ikasketa): *iz.* Ikus.: Ikas-areto. Ikasgau, ikas-leku.

ikas-giro. (ikasketa): *iz.* Ikasteko giroa.

ikas-gogof, (ikasketa): *izond.* Ikus.: ikasgaitz. j: Ikaskaitz, ikasgatx, ikas-neke.

ikas-gose. (ikasketa): *izond.* Beti ikasten ari dana,

ikas-idazti. (ikasketa): *iz.* Ikasteko idazti berezia. I: Ikus.: Ikas-arlo. j: Irakas-idazti.

ikas-lagun. (ikasketa): *frond.* Ikus.: Ikaskide.

ikas-Ian. (ikasketa); iz. Tkastoletan cgiten dan Lana. : Ikasle-lan.

ikas-leku. (ikasketa): *iz.* Thus.: lkas-areto. J: Ikas-gela, ikasgu.

ikas-mai. (ikasketa): iz. Tkasteko maya.

ikas-mail. (ikasketa): *iz.* Ikasketaen maila.

ikas-mutil. (ikasketa): *izond.* Ikus.: Ikaslari. j: lkasle, ikastzaile.

ikas-nayaz. (ikasketa): *adond.* Ikus.: ikasguraz.

ikas-neke. (ikasketa): *iz.* Ikus.: Ikasgaitz. :Ikasgatx,ikas-gogoŕ,ikaskaitz.

ikas-ontch (ikastola): *iz.* lkastola berezia izateko atonduta dagoen itxasontzia. (itxasontzi): iz. Berbera.

ikas-sail, (ikastoLa): *ft.* Ikastola Nagusi'ko saila.

ikas-sari. (ikasketa): iz. Ikus.: Ikasle-sari.

ikas-talde. (ikasketa): *ft.* Ikus.: Ikasle-talde. j: Ikasleria.

ikas-txindi. (ikasketa): *ft.* Iltaslcetak egiteko ordaindu bed dana.

ikas-zale. (ikasketa): *izond.* Thus.:]kasgura. Ikaskoŕ,ikaskura,ikasnai, ikastzale.

ikas-zaletasun. (ikasketa): *iz.* Ikas-zaleeu bereiztasnna.

Ikasail-buru. (ikastola): *iz.* lkastola nagusiko ikas-sail batean irakasleen burn dana.

ikasaldi. (ikasketa): iz. Ikasten igarotako aldia. j: Ikas-garai, ikast-aldi, ikast-aro.

Ikasari. (ikasketa); *izond,* Ikasten ari dana. j:]kasle, ikasla, ikaslari, ikastzaile, ikasdun.

lkasbaga. (ikasketa): *frond.* lkasi gabe dagoena.I:ikasgabe,ikasge.

ikasbide. (ikasketa): *iz.* Ikasteko bides. lkasteko era, ikaspide.

ikasdun. (ikasketa): *frond.* Ikus.: Ikarari. Ikasle,

ikasgabe. (ikasketa): *frond.* Ikus.: Ikasbaga.j;Ikasge. (jakiñeztasun): *izond.* Ez dakiena. j: Ez dakiena.

ikasgai. (ikasketa): *iz.* Ikasteko gays.: lkas-gai.

ikasgaitz, (ikasketa): iz. Tkasteko zala dana. j: Ikaskaitz, ikasgatx, ikas-gogof, ikas-neke.

ilcasgañ. (ikasketa): *ŕzond.* Tkasi ditekena.

ikasge. (ikasketa): *izond.* Ikus.: Ikasbaga. Ikasgabe.

ikasgintza. (ikasketa): *iz.* Ikastearen egipena. j: Tkasgo, ikaskintza, ikaskuntza, ikarpen.

ikasgo, (ikasketa): *iz.* Tkus.: Iltasketa. J: Ikasgintza, ikaskintza, ikaskuntza, ikaspen.

ikasgu. (irakaskintza): *iz.* Irakasteko tokia. (ikasketa); *iz.* Tkasteko tokia. I: Ikas-areto, ikas-gela, ikas-leku.

ikasguko. (ikasketa): *ŕzond.* Tkastetxean ikasten ari dana.

ikasgura. (ikasketa): *frond,* Tkasteko gogo duena. I: Ikaskoŕ, ikaskura, ikasnai,ikastzale,ikas-zale,ikasi-nai.

ikasguraz. (ikasketa): *adond.* Tkasteko gogaaz ari-izates. : Tkas-nayaz.

ikasi. (ikasketa): *ad.* Ikaste edo atuuez zerbaiten ezagupena bereganatzea. Oroimenean zerbait artzcra. j: Aditaltzea, ikas.

ikasi-ezikasiak. (ikasketa): *iz.* Dakitenak eta ez dakitenak.

ikasi-gabe. (atuneza): *izond.* Atunik ez duena.

ikasi-gabea. (ikasketa): *iz.* Tkasterik gabc egotea.

ikasixe. (ikasketa): *ad.* Ia ikasi.

ikasizka. (ikasketa): *izond.* Glzonak edo eskuz egiña dana.

ikasjardun. (ikasketa): *iz.* Zerbait ikasten ari dana. Ikus.: Ikas-befi.

ikaska. (ikasketa): *adond.* Ikasten ari-izatea.

Ikaskal. (ikasketa): iz. Irakasleak irakaston duena ta ikasleak ikasten duena. j: Irakaskai.

ikaskaitz. (ikasketa): *is.* Ikus,: Tkasgaitz. j: ikasgatx. J: Ikasle txaŕa. 1: Ikaskatx, ikas-gogof,ikas-neke.

ikaskari. (irakaskintza): iz. Ikus.: Irakaskintza. : Erakaspen.

Ikaskafi. (ikasketa): *izond.* Ikasteko ona dana.

ikaskera. (ikasketa): *iz.* Ikasteko era.

IKASKETA. *is.* Ertl, antze edo langlntzeren bat ikastearen egipena. J: Ortarako beaŕ dan aldia. j: Tkasgo. *il* (adipen), (asiera), (atun), (atuneza), (azterkuntza), (biiaketa), (eskuantze), (ezagucrak), (gaztezaro), (ikastola), (irakaskintza), (irakurketa), (jakintza), (jakiñeztasun), (Ian), (langintza), (ulermen).

ikasketari. (ikaskcta): *izond.* Ikasten ari dana. J: Ikasle.

ikaskide. (ikasketa): *izond.* Ikasten sri-izatean Laguna izan dana. j: Ikas-lagun.

ikaskintza. (ikasketa): *iz.* Ikus.: Ikasgintza.I:lkasgo,ikaskuntza, ikaspen.

ilcaskizun. (ikasketa): iz. Ikastekoa dana. Ikasikizun.

ikaskoi. (ikasketa): *is.* Irakasten ari danarcn ikaslea.

ikaskof. (ikasketa): *izond.* Ikus.: Ikasgura.I:Ikaskura,ikasnai,ikastzale, ikas-zale, ikasikof, ikasi-nai.

ikaskun. (ikasketa): *izond.* Trakasle bati buruz, berarekin ikasten ari dana.

ikaskunde. (ikasketa): iz. Tkasketaren crakundea.

ikaskuntza. (ikaskela): iz. Ikus.: Ikasgintza. j: Tkasgo, ikaskintza, ikaspen.

ikaskura. (ikasketa): *izond.* ikus.: Ikasgura. J: Ikaskoŕ, ikasnai, ikastzale, ikas-zale.

ikaslari. (ikasketa): *izond.* Bizibidez ikaslea dana. !: Ikasle, ikasla, ikas-mutil.

ilraslaritza. (ikasketa): iz. Ikasteko izan diteken bizibidea.

ilrasle. (ikasketa): *izond.* Ikasten ari dana. !: Ikasari,ikasta,ikaslari,ikas-mufil, ikastzaile, ikasdun.

ikasle-batzaf. (ikasketa): *iz.* Ikasteen batzaŕa.

Ikasle-beñ.(ikasketa): *izond.* lkastean asten dana. j; Ikus.: ikas-beŕi, ikaspeŕi.

Ikasle-lan. (ikasketa): *iz.* Ikus.: ikas-lan,

ikasle-sari. (ikasketa): *iz.* Ikasteko ikasle batek lortzen duen saris edo laguntza.: Was-sari.

ikaste-talde. (ikasketa); *is,* Ikasleen satdoa. j: Ikus.: Ikasleria, ikas-talde.

ikaslego. (ikasketa): *iz.* Ikasleen multzoa. j: lkasletza.

ikaslekide. (ikasketa): *izond.* Alkatekin ikasten ari diranen arteko bakoitza.

Ikasleria. (crest): *iz.* Waste-taldea, eresgaluak joten, kalez-kale dabilena, Ikasle-[alde, ikas-talde.

ikasletasun. (ikasketa): iz. Ikasle-bereiztasuna.

ikasletza. (ikasketa): *is.* Ikus.: Ikaslego.

ikasmen. (ikasketa): iz. Ikasteko almena.

Ikasmin. (ikasketa): iz. Ikus.: Ikas-gale.

Ikasnak (ikasketa): *izond.* Ikus.: Ikasgura. : Ikaskot, ikaskura, ikastzale, ikas-zale.

ikaspen. (ikasketa): iz. Ikus.: Ikasgintza. Ikasgo, ikaskintza, ikaskuntza.

ikaspefi. (ikasketa): *izond. fires.:* Ikas-bah. 1: Ikasle-bcŕi.

ikaspide. (ikasketa): *is.* ikus.: Ikasbide. J: Ikasteko era.

lkast-agirl. (irakaskintza): *iz.* Ikastoletan ematen dan ikasketaen agiria. j: Ikus.: Ikas-agerkai, ikas-agiri.

ikast-aldi, (ikasketa): *iz.* Ikus.: Ikasaldi. Ikas-garai, ikast-aro.

ikast-aro. (ikasketa): *is.* Ikus.: Ikasaldi. 1; Ikas-garai, ikast-aldi, ikas-aro.

ikast-arte. (ikasketa): *is.* lkasketaen geraldia.

ikast-egunak. (ikasketa): *iz.* lkastekoak diran egunak.

ikast-efaz. (ikasketa): *iz.* Ikastcko eŕaza dana.

ikast-ezintasun. (ikasketa): *iz.* Ikasteko cziña izatea. J: Ikus.: Ikas-ezin, ikast-eziñezko.

ikast-eziñezko. (ikasketa): *izond.* Ikus.: Ikas-ezin, J; Tkus.: Ikast-ezintasun.

ikaste. (ikasketa): *is.* Ikasketaren egipena.

ikaste-zai. (ikasketa): *frond.* Tkus.: Ikas-artezkari.

Ikastedun. (ikasketa): *izond.* Ikasketak egin dituena. J: Ikasdun, ikastun.

ikastegi. (ikasketa): *is.* Ikasketak egiten diran tokia.

ikasteko. (ikasketa): *izond.* Ikasi beaŕ dana.

ikasten. (ikasketa): *adond.* Ilcasketa egiten ari-izatea. J: Ikasten ari-izatea.

ikastetsu. (ikasketa): *izond* Ikasten gogoz ari dana.

IKASTETXE. *iz.* Irakaslcintzarako gerturik dagoen etxean bizi cliran notiñen ellcargoa. {: Etxe ori bera. Irakaskintzarako gc turik dagoen lekaidetxea edo lekaimetxca. j: AM' eta gazteentzako (lagoon lrakaskintza-erakundea. Aztetxc. i/ (bizitegi), (ikasketa), (ikastola), (irakaskintza). (ikastola): *is.* Ikasteko jaŕita dagoen etxe berezia. I: Ikastetxe itxi, ikasetxe.

ikastetxe itxi. (ikastola): *iz.* Ikus.: Ikastetxe. Berton ikasleak bizi diralarik.

ikasti. (ikasketa): *is.* Ikaskayen multzoa.

ikastirakaslcintza. (irakaskintza): *is.* Gaide to erantzunen bides irakasteko era.

IKASTOLA. *iz.* Aufai lenengo irakaskintza ematen zayen ororen ikas-tokia. J: Bdozein irakaskintza emateko dagoen ikas-tokia. j: Irakastola, nme-eskola, ikasola. // (bizitegi), (ikasketa), (irakaskintza), (jakintza).

ikastola nagusia. (ikastola): *iz.* Goiko ikasketak egiten diran ikastegia, Ikastetxe nagusia.

ikastola-nagusiko. (ikastola): *izond.* Ikastola Nagusi'an ikasten ari dana. J: Ikastetxe nagusiaren.

ikastolaufeko. (ikastola): *iz.* Ikastolan sartu baño Imago, lenengo asimasiak ikasten diran told berezia.

ikastun. (ikasleta): *izond.* Ikasi duena ta beti ikasten ari dana. j: Ikasdun, ikastedun.

ikastundu. (ikasketa): *ad.* Ikasketak egin-erazi.

Ikasturxe. (ikasketa): *is.* Ikasketak egiteko urtea. j: Ikas-urte.

ikastzaile. (ikasketa): *izond.* Ikus.; Ikasle. j: Ikasari, ikasla, ikas-mutil.

ikastzale. (ikasketa): *Izond.* Ikus.: Ikasgura.j:ikaskoŕ,ikaskura,ikasnai, ikas-zale.

ikatu, (eztabaida): *ad.* Eztabaidan ari-izan. (bass): *ad.* Basaz bete. (zuketa): 11 *ad.* Ika itzegin. (gainberadura): 11 *ad.* Gaiñeko azpian ipiñi edo, alderantziz, bekoa gañean.

IKATZ. is. Egufa edo beste gai bizidunen efealdi ez osotik geratzen dan ekai seudaf eta guztiz eŕegaya. 1: Buŕuskalu, elintxa, iketz, inkatz. // lkatz-motak; "Ikatz.-laŕi¨. "Ikatz nagosi" = ikatz aundia; "Bifikatz" lengoa baño lxikiagoa dana; "Galbikatz¨, "Ikatz-zee" m ikatz xcea. *ll* Ikatza atarateko beaŕ diran tresnak la dira: "Eskutilea¨, "kakoa¨, "galbaya¨ ta "belaikia¨. II (belztasun), (eŕealdi), (kimia), (labe), (menasta).

ikatz-abaf. (ikatz): iz. Ikatzaren kondafa. (kondaŕ): *iz.* Berbera.

ikaEz-aldi. (ikatz): *iz.* Labera batean botatzen dan ikatza. 1: ikatz-labealdi, ikatz-labekada,ikazkada.

ikatz-antzeko.(ikatz): *izond.* Ikatza bezelako dana.

ikatz-afi. (ikatz): *iz.* Ali biurtutako ikafza, Aŕi-ikatz, ikazt-aŕi.

ikatz-afoi. (ikatz): iz. Ikatza egiteko tokia. Ikatz-obi.

ikatz-auts. (ikatz): *is.* Eta ondoren ikatzak uzten duen autsa,

ikatz-autzeri. (legaf): *iz.* Legal txata.

ilcatz-bildold. (ikatz): iz. Matta gordetzen dan tokia. I: Ikus.: Ikatz-gela.

ikatz-efauts. (ikatz): *iz.* Oso txeatuta dagoen ikatza. Icikatz-eŕauts.

ikatz-gat. (ikatz): *iz.* Ikatza egiteko gaya. I: Ikazgai, ikazkai.

ilcatz-galbai. (ikatz): *iz.* Matta eralldtzeko artza. j: lkaz-gabai.

ikatz-gela. (ikatz): *iz.* Ikatza gurdetzen dan gela. I: Ikea.: lkatz-bildoki. Ikazgela.

ikatz-gile. (ikatz): *izond.* Ikatza egiten duena. j: lkatz-gizon,ikazkilc,ikazkiu, ilcatzgin. (esku-iangintzak): *izond.* Berbera.

ikatz-gizon. (ikatz): *iz.* Ikus.: ikatz-gilc.

ikatz-gori. (efealdi): *iz.* Ikus.: Ikatz-kanboŕ. ; Ikazbizi, ikatz-bizi, ikatz-goŕi.

ikatz-goŕi. (eŕealdi): *iz. Ikus.;* Ikatz-kanboŕ. : Ikatz-bizi, ikatz-gori, ikazbizi.

ikatz-gurdi. (ikatz): iz. Ilcatza eramateko orga. Ikazgurdi.

ikatz-kanbof. (eŕealdi): *ft.* Gatik atera gabe izekita dagoen edozein gaya. Ikazbizi, ikatz-gori, ikatz-bizi, ikatz-god, ikaz-kanboŕ, ikaz-kanlot.

ikatz-kimfa. (kimia): *is.* Ikatza oñaŕitzat daukan kimia.

ikatz-labealdi. (ikatz): *iz.* ikus.: Ikate-aldi. j; Ikatz-labekada.

ilcatz-Iabekada. (ikatz): iz.]kus.: Ikatz-aldi. I: lkatz-labealdi, ikazkada.

ikatz-laŕi. (ilcatz): is. Aundia dan ikatz-puska. I: Ikatz-nagosi.

ikatz-luf. (ikatz): *iz.* Aŕikatza daukan iurkia.

ilcatz-mia. (ikatz): *is.* Añkatza daukan mcatzca.

ikatz-mondrun. (ilcatz-pike): *iz.* Ikus.: Bike. J: Ikatz-pike, ikatz-ui.

lltatz-neurtzaile. (ikatz): *izond.* ikatza neurtzen duena.

ikatz-obi. (ikatz); *iz*, Ikus.: Ikatz-aŕoi.

ikatz-ondaf. (ilcatz): *is.* Labeetan geratzen dan ikatz-kondafa.

ikatz-ore. (ilcatz): is. Labe batzuetarako erabiltzen dan ondaf, buztin eta ikatzaz egindako nastea.

IKATZ-PIKE. iz. Ekai itsaskoŕ iluna, ikatz-elcai ta menasta uitsuetatik, tuŕuntze legoŕaz, ardiesten dana. I: Pike, bilgof, koipe, eŕetxin eta oboaz egiten dan elkartzea. I: Alastrena, alkaterna, bike, kolofon-efetxin, kolofon-lerdo, ikatz-mundrun, ikatz-ui, mundrun. // (efetxin), (igorztura), (ilcatz), (itsastasun), (kimia), (lugui), (ontzigintza).

ikatz-saltoki. (ikate): is. Ikatza saltzen dan saltokia.

ikatz-saltzailc, (ikatz): *izond.* Ikatza saltzen duena. I: ikus.: lkatzdun.

ilcatz-sarde. (ikatz); *is.* Ilcatzaz crabiltzeko ireiz-sardea.

ikate-su. (beroketa): tz. Ikus.: Ikatzuntzi. ^: Txinat-ontzi.

ikatz-tokl. (ilcatz); *is.* Ikatza dagoen tokia.

ikatz-txingaŕ. (ikatz); iz, Ilcatzaz egindako sutatik ateratzen dan pindafa. lltatz-zapart.

ilcatz-ui. (ikatz-pike): is. Ikus.: Bike. I: ilcatz-mundrun, ikatz-pike, mundrun.

ilcatz-uiztu. (ikatz-pike): *ad.* Pikez igurtzi.

ilcatz-ura. (ikatz): *is.* Ureztatuta dagoen ikatza.

ilcatz-uren. (ikatz): *ft.* Visa dan ikatz-afia.:Ikazturen.

ikatz-xori. (txori): *iz.* Isatsa goŕia daukan txoria. I; Ikaz-txori.

ikatz-zapart. (ikatz): iz. Ikus.: Ikatz-txingaŕ. : Inkatz-zapar€.

ikatz-zee. (ikatz): *ft.* Txikituta dagoen ikatza.

ikatza. (pikondo): *is* Pikoadoak dagozen tokia.

ikatzafi. (pitxi): iz. Ikatz leyartuaz eratutako istaŕia, distira aundikoa ta oso gogofa dana.

ilcatzato. (ikatz): iz. Ikus.: Ikazgatz. Ikatzatu.

ikatzatodun. (ikatz): *izond.* Ikatzatoa daukana.

ikatzatu. (ilcals): *iz. Ikus.:* Ikazgatz. Ikatzato.

ikatzatudun. (ikatz): *izond.* Ikatzatua daukana.

ikatzautseri. (eritasun): *is.* Ikatzaren autsak birikaetan sarturik soŕerazten duen eritasuna.

ikatzazko. (ikatz): *izond.* Ikatsaŕi beltza,

ikatzdun. (ikatz): *izond.* Ikatza daukana edo saltzen duena. j: Ikus.: Ikatz-sal€zatie. I; Ikazdun.

ikatze. (eragozpen): *iz.* Igamtsea eragozten duen eragozpena.

ikatzeguf-meta. (ilcatz): *iz.* Ikatz egiteko eguz-meta.

ikatzeztu. (ikatz): *ad.* Ikatzaz beltzitu.

ikatziri. (maŕazki): *ft.* Ikaztuta dagoen zotza, maŕeztutzeko erabiltzeu dana. I: Ikatz-ziri, ikazño.

ikatzuntzi. (beroketa): *iz.* Ikus.: Txinaŕ-ontzi. : Txingaŕ-ontzi, ikatz-ontzi, ikatz-su, iñaŕontzi.

ikaz-biurtze. (iiatz): *is.* Zerbait ikatz biurtuta geratzea.

ikaz-ingi. (ingi): *ŕz.* Iugi beltza, aldakiak egiteko erabiltzen dana.

ikaz-kaka. (ikatz): *iz.* Ikatz-afiaren kizkaltzetik ateratzen dan ikat-mota bat.

ikaz-lei. (ikatz): *iz.* Ari biurtuta dagoen ikatzaren mota, beltz-margo edefa duena, ta, legunduta, pitxiak egiteko erabiltzen dana.

ikaz-xee. (ikatz): *iz.* Xeatuta dagoen ikatza.

iknzbildoki. (ilcatz): ŕz. Ikus.: Ikaztegi. I: Ikaztobi.

Ikazbizi. (eŕealdi): iz. Gañk atera gabe izekita dagoen Matta. !: Ikus.: lkatz-kanboŕ, ikatz-gori, ikatz-goŕi, ikatz-bizi, ikazpizi.

ikazgai. (ikatz): *is.* Ikatza egiteko gaya.]: Ikazgei, ikatzgai, ikazkai, ikezgei, inkazgai, inkazgci.

ikazgai urgea, (ikatz): iz. ikaiz-mingatzak, ura galtzean, biurtzen diran gaya.

ikazgai-urge. (ikatz): *iz.* lkatz-garatzuŕen ezetasuna galtzetik ateratzen dan gorpuiza.: Ikazturge.

ikazgalbai. (ikatz): iz. Ilcatzaz erabiltzen dan artza.

ikazgatz. (ikatz): *ft.* Ikazki-ozpin eta ain-gayaz ateratzen dau gaiza. lkatzatu, ikaizato.

ikazgela. (ikatz): *iz.* Ikatza eukitzeka gela. j: Ikatz-gela.

ikazgin, (ikatz): *izond.* Bois.; Ikazkin.: Inkazkin, ikazgile, ikezgin, inkazgin.

ikazgiutza. (ikatz): iz, lkazgiñaren Iangintza.

ikazi. (igoera): *ad.* Igo egin.

ikazkada. (ikatz): *iz.* fiats.: lkatz-alde. Ikatz-labekada.

ikaz^{B}ai. (ikatz): *iz.* Metalkara bakuna; here leyartzea ikatzaŕia da. I: Tkus.: Ikatz-gai, ikazgai.

ikazketa. (ikatz): *iz.* Eguf-ikatza egitea.

dkazketari. (ikatz): *izond.* Ikatza zamatzon ari dana.

ikazki. (ikatz): iz. Ikatzaren metalkara.

ikazki-gafatz. (ikatz): *iz.* Ikus.: lkazkdubin.

ikazki-gafatzdun. (ikatz): *izond.* Ikus.: Ikazkiubindun. I: I kazk i-ubi ntsu.

ikazki-ozpin. (ikatz): *iz.* Ikatz-gaŕatza. Irazki-ozpin.

ikazldle. (ikatz): *izond.* Ikus.: lkatz-gile. Ikazldn.

ikazldn. (esku-langintzak): *iz.* Ikatza egiten edo saltzen an dana. j: Ikazgin, inkazkin, inkatzain. (ikatz): *iz.* Langintzaz ikatza egin edo sattzen dueua. I: Ikatz-gile, ikazkiie. (zomoŕo): I(akalardoa.

ikazldn-sari. (ikatz): iz. Mendi baton jabeari bertan ikatza egiteko ordaintzen zayona.

ikazkintza. (ikatz): iz. ikatz-egitearen Iangintza.

ikazkiubin. (ikatz): iz. Bkatzaren garatz uŕa. : I kazk i-gaŕatz.

ikazlcdubindun. (ikatz): *izand.* lkazkiabiña daukana.j:Tkazkiubintsu, ikazki-gaŕatzdun.

ikazicdubintsu. (ikatz): *Izond.* 1kus.: lkazkiubindun. j:]kazki-gaŕatzdun.

ikaziabe. (ikatz): iz. Ikatza egiten don laŕaiña. I: Tkazlaŕain, ikazlaŕin, ikazlau.

ikazIaiain. (ikatz): *iz.* Ikus.: Ikazlabe. ikazlaŕin, ikazlau.

ikazlau, (ikatz): iz. Ikus,: Ikaziabe. Ikazlaŕain, ikazlaŕin.

ikazlei-anlzeko. (ikatz): *izond* Ikazleyaren aniza duena.

ikazlei-glie. (ikatz): *izond.* Ikazleya editen duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

ikazici-saltzaile, (ikatz): *izond.* Ikazleya salizen duena.

ikazleidun. (ikatz): *izond.* Ikazleya duena.

ikazño. (mafazki): iz. Ikus.: Ikatziri. Ikatz-ziri,

ikazta. (salneuŕi): iz. Saltzeko dagozen gal batzuei agintariek ipintzen dieten salneuŕia.

ikaztatu. (salneuŕd): *ad.* Ikazta ipiñi, Ikertzatu, ikezta-egin, ikeztatu.

ikaztatze. (dkatz); (z, Ikatz biurtzea.: Ikatz-bimtze.

ikaztegi. (ikatz): *iz.* Ikatzaren zaindegia. ^: ikaztobi, ikaztogi, ikaztoi, ikaztoki, ikaztubi, ikaztei, ikazbildoki, ikustulaŕen, inkaztegi.

ikaztegieta. (ikatz): iz. tkaztogi batzuen multzoa.

ikaztobi, (ikatz): (z. Ikus.; ikaztegi, I; lkaztogi, ikaztoi, ikaztoki, ikaztubi, ikazltiddoki, ikustulaŕen,

ikaztoi. (ikatz): *iz.* Ikatza egiten dan tokia, ; Ikaztoki. Ikaztegi, ikaztobi, ikastogi, ikaztubi, ikeztoi, iukaztoi.

ikaztoi-zulo. (ikatz): iz. Ikatza egiteko, eguŕmeta jartzen dan laŕaiñeko obia.

ikaztoki. (ikatz); *iz. Ikus.:* ikaztegi, 1; Ikaztobi, ikaztogi, ikaztoi, ikaztubi, inkaztoki.

ikaztsu. (ikatz): *izond.* Ikatz-an asko dagoen tokia. j: Ikaztun.

ikaztu. (ikatz): *ad.* lkatza biurtu.

ikaztubi. (ikatz): *iz. Ikus.:* ikaztegi. Ikaztobi, ikaztogi, ikaztoi, ikaztoki.

ikaztun. (ikatz): *izond.* Ikatza daukana. I: Ikus.: lkaztsu.

ikazturen. (piixi): *iz.* lkatz leyartuaz egiña dagoen pitxia, oso gogoŕa dana. ikus.: lkatz-uren.

ike. (rnalda): *iz.* Oso gogoŕa dan aldapa. (meudi): *iz.* Bizkaŕ, tnuno.

ikel. (zezcn): *iz.* Loditzcko, janaria eman rayon idia. I: Inkel, (dike!, itel, itela.

ikeltsu. (zezen): *izond.* Oso lodituta dagoen idia. I: lkelsu, ikesu.

Ikendu. (kentze): *ad.* ikus.: l(endu. l(entu.

Ikerbide. (stun): iz. **Atun** egitea.

ikergad. (bilakuntza): *iz.* **Bilakuntza** egiteko gaya.

ikergaitz. (bilakuntza): *izond.* Lakin eta azterta czin ditekena. : Ikeŕ-ezin, ikert-ezin.

ikergaŕi. (azterkunlza): *izond.* Ikertu ditekena.

ikergo. (azterkuntza): *iz.* Ikus.: Azterkuntza. : Asterpen, ikerpide.

ikerka. (bilakuntza): *adond.* Bilakuntza egiten ari-izatea.

ikerkari. (bilakuntza): *izond* Ikerka ad dana.

ilcerkatu. (bilakuntza): *ad.* Ikerka ari-izan,

IKERKETA. iz. Notin edo gauzaren bat aurkitzeko autematze edo alegiñak egitearen egipena. I: Gauza edo tokiren bat arakatze, begiratze, autematze edo aztertzearen egipen eta ondorioa. Ikerkuntza, soma, xerku. *II* (azterkantza), (bilakuntza), (ebazkizun).

ikerknnde. (jai-aldi): *iz.* Ama Neskuts'ak berc lengusiñari egin zion ikustaldia ospatzeko jai-aldia.

ilcerlcuntza. (ikerketa): *ft.* lkns.: Bcerketa. I: Sorna.

ilcerlantegia. (bilakuntza): *iz.* Bilalcuntza egiteko lan-ola.

ikerlari. (azterkuntza): *izond.* Ikus.: Merle.

ikerlaritza. (azterkuntza): *iz.* Ikerlarien bizibidea. Ikerletza.

ikerle. (azterkuntza): izond lkertzen edo aztertzeu duena. j: Ikerlari, ikarle.

ikerle-azterketa. (azterktntza): *iz.* Ikerlariaren azterkuntza.

ikerle-buru. (azterkuntza): *izond.* Tkerlarieu buruzagia dana.

ikerle-Tan. (azterkuntza): *iz.* Ikertari baten Jana.

ikerle-txosten. (azlerkuntza): *iz,* Tkerlari batek egindako lanaren txostena.

ikerletza, (azterkuntza): iz, Ikus.: Tkertaritza.

ikermcn. (artezkuntza): *iz,* Azterkuntza egiteko almena.

ikermin. (gura): *izond.* Ikus.: Begi -luze. Begiluz.

ikerpen. (azterkuntza): *iz.* Azterkuntza egitea. : Tkefaldi, ikertaldi.

ikerpide. (azterkuntza): iz, Ikus.: Azterkuntza. I: Ikergo, ikartza.

ikefaldi, (azterkuntza): iz. Ikus.: Bremen. Ikertaldi.

ikefarazi, (crnattze): *ad.* Fine bat aŕari aurkcztu.

ikef-añ. (sayo): *iz.* Gauza bat ona dan ala ez jakiteko egiten dan sayoa. [: Ikert-ańi.

iket-egin. (ikustaldi): *ad.* Thus.: lkertu.

ikeŕeste. (azterkuntza): *iz.* Norbait edo zerbait ańetaz aztertzea. j: Tkeŕezte. •

ikefetsi. (ekartasun): *ad,* Artutako adeitasunengatik eskartasuna.

ikef-ezin. (bilakuntza): *izond.* ikus.: lkergaitz. Ikert-ezin.

ikef-gabe. (azterkuntza): *izond.* Ikertuta ez dagoena. j: Ikertu-gabe.

ikefi. (azterkuntza): *ad.* ikus,; Ikertu, I: Tkertu-mikertu.

ikefikaslan. (bilakuntza): iz. ikus.; Bilakuntza. Bilakinde.

ikeŕ-lekuna, (jarmaiñera); iz. Itxasoutzi baten jarmaiñeraren neuña.

ikeŕ mikerka, (bilakuntza): *adond.* ikerka ari-izatea.

ikeŕ sail, (bilakuntza): *iz.* Bilakuntza egiteko batzordea.

ikeŕ--told, (bilakuntza); *lz,* BTlakuutza egiteko erakimdea.

ikef-yakiutza, (jakintzeko): *iz,* Ikerizeko yakiutza.

Marta. (bilakuntza): *adond.* Bilakuntza egiten ari-izatea.

ikcrtaldi. (azterknntza): *iz.* Tkus.: Ikerpen. j: Tkeŕaldi.

ilcertegi. (bilakuntza): *iz.* Ikerka ari-izateko tokia.

ikertu. (azterkuntza): *ad.* Ańetaz aztertu. Ikefi, surmatu, ikertu-mikertu, xokotatu. (ikustaldi): *ad.* Eri dagoen bati ilcustaldi bat egin. I: Ikeŕ-egin, ikeŕ. (aiborakuntza): j *ad,* Alborakuntzaz zerbaiten goraberak ikustatu.

ikertu-ezin. (azterkuntza): *izond.* Tkertzeko eziña dana.

ikertu-gabe. (azterkuntza): *izond.* Ikus.: Iket-gabe.

ikertu-mikertu. (azterkuntza): *ad.* Ikus.: Ikertu. : Ikeii.

ilcertuz. (arterkuniza): *adond.* Aztertzen ari-izatea.

ikertza. (salneuŕi): *iz.* lkazta egitea. I: Ikertza-egin.

ikertzaile. (azterkuntza): izond. Azterkuntza egiten duena. ; Ikertzale, ikerzale.

ikertzale. (azterkunlza): *izond.* Ikus.: Ikertzaile. j: Ikerzaie.

ikertzatu. (salneuŕi): *ad.* Ikus.: Ikaztatu. ^: Tkezta-egin.

IKERTZE. iz. life ta zilafezko izakien legea sayatu la egiztatzea, agintezko ezaubideaz xakitzean. Aztakin eta neufiak izau ezkero, beren zindotasuna egiztatzea, agintezko ezaubideaz xakitzean ere, (artueman); *ad.* Adeyez yardutea. /1(azta), (aztarna), (ezautarazpen), (ikuŕatz), (jarmaiñera), (neufi), (sayo), (salncuŕi), (ufe), (zen), (zi[j]at). (aztcrkuntza): jj *iz.* Ikertu egitearen egipena.

ikertzeko, (azterkuntza): *izond.* Azteitzekoa dana.

ikertzepen. (atun): *iz.* Atun egitea.

ikerzale. (azterkuntza): *izond.* Ikus.; Ikertzaile. I: Ikertzale, ikerzaile.

iketa. (izenorde): *adond.* Tkus.: li a. Um ari-izatea. Iketz, ikez, inoka.

iketabt. (jazarketa): *ad.* Besteen iritziak agerbideakaz auŕezkatu.

iketazko. (izenorde): izond. Iketari dagokiona,

ikettu. (malda): *izond* Tkez beterik dagoona.: [kezu.

iketxe. (maids): *iz.* Zerbait goitua ta maldaz dagoen lurkia.

Metz. (ikatz): *la.* Ikus.: Ikatz. j: inkatz, (izenorde): *izorl.* Ire izenez. j: Ikus.: Iketa, {: Tkez.

ikeusi. (ikustaldi); *ad.* Eri dagoen bati ikustaldia egin.

ikezta-egin. (salneufi): *ad.* Ikus.: Ikaztatn.: Tkertzatu, ikeztatu.

ikezu, (janztura): *izond.* Janzturaren zabalgoa duena. (maids): *izond.* Was.: Iketu u.

iki. (eguzki): *Ia.* Ikus.: Eguzki. ; Eki.

ikialte, (ortzi-rnuga): ŕz. ikus.: Sortalde. ^: Ekera.

ildka. (ao): *adond.* Zerbait begiratzen ao zabalik egotea.

ikin. (uŕitasun); *adond.* Gutxitxo. : ikus.: Gutxi. I: Ikiño.

ildno. (gauzeztasun): *izond.* Ezertarako eztana.

ildntn, (egin); *izond.* Egiña dagoena.

ikiño. (tanta): *iz.* Tanta txikia, j; Ikin,

ikifu, (maskordun): *iz.* Ikus.: Eskimaŕa. j: Ezkimaŕa, ikiño.

ikirild. (sai-abere): *iz.* Ikus.: Zaldi (sendi-itza).

ikitano. (ijito); *iz.* ikus.: Ijlto. I: Ijitu.

ikitzaltze. (goiztiri): *iz.* Goiztirian, eguzkia atera batto lenago dagoen argitasuna. (ańastiri): *iz.* **Afastirian,** eguzkia sartu ondoren dagoen argitasuna.

iko, (pikondo): *Ia. ikus.:* Piko. j: Eiko. 1/ iko-motak: Ikolora, loriko; pikundo aundiak ematen duen pikoa. I/ Garagaŕiliko, uztapiko; uztailako pikoa. 11 Atxiko, lapatxiko, marxel, iko-lora, ikoiaŕa; piko txiki ta gozoa. // Iko zuri; zuria dan pikua. // Toledo-iko; Totedo'ko pike aundia. II Iko baltz; beltza dan pikoa, /1 Iko goŕi; goŕia dan pikoa. (Ho): iz. Malgutzen danean liñoari jartzen zayon kukutsa.

ikoatu. (ildo): *ad.* Lutean No bat egin.

ikoi. (aztarna): iz. Orga baton gurpilek Wean uzten duten aztarna. j: Ikoe. (golde): *iz.* Goldeak egiten duen ildoa.

ikokatu. (jauzketa): *ad.* Abereek jsuzketak egin.

ikoi. (ikoldura): *frond.* Kizkurtuta dagoena. Iskol, txikoŕ, txilika.

ikoi-efez. (ikoldura): *izond.* Ikoltzeko eŕeza dana, f : Ikolgaŕi.

Ikol-efeztasun. (ikoldura): iz. Ikoltzeko eŕeztasuna. I: Ikolgaŕitasun.

ikolaski. (ari): iz. ikus.: Algal. j: Arilkai, ikoroski, ikurizki, ikurizki.

ikoldu. (ikoldura): *ad.* **Ikoldura** egin.: Kizkurtu, kuzkurtu, uldu, txikortu, xixgortu, zitxortu, zuzpiidu.

ikoldu-ezln. (ikoldum): *izond.* Ike(jartzeko eziña dana.

IKOLDIJRA. iz. Meartzea, mukuluz edo edapenez gutzitzearen egipena. I: Itzaldi bat gal bati buruz zedaŕitzearen egipena. Kirio bat, giñafe bat edo bests gauza kizkortzearen egipena. Erstura, ertsapen, estumen, estutasuu, kizkurdura, ikolketa, ikoltasun, kuxkuŕaidi, laburdura, kizkurtz, kuzkurtz, kuzkurtza, kuzkurtzapen, trimendura, kuzknrtasun.1/ (dardaritze), (gutidura), (labuŕera), (meartasun), (pisia), (txikiera), (zaps).

ikalgañ, (ikoldura): *izond.* Ikus.: lkol-e/ez.

Ikolgaŕitasun. (Ikoldura): *iz.* ikus.: Ikot-eieztasun.

ikolketa. (ikoldura): *iz.* Ikus.: **Ikoldura. j:** Erstura, ikoltasun.

Ikolora, (pikondo); *iz.* **Pilcondoaren lorea.**

ikoltaŕ, (zikoiztasun): *izond.* Zikoitza dana.

ikoltasnn, (ikoldura); ŕa. Ikus.: **lkoldnra. J:** Ikolketa.

ikondo. (pikondo): *iz.* Ikus.: Pikondo. I: Fikondo, fikotze.

ikoriziriudu. (laŕu): *ad.* Ikorziriñak egin edo sortu.

ikoroski. (ari): iz. Ikus.: Algal. ; Arilkai, ikolaski, ikurizki, ikuruski, ikolaski.

ikoroslcitu. (ari): *ad.* Mataza egin. lkorostu.

ikorzirin. (esku): iz. Langilcen eskuetan egiten ctiran gogordurak, 1: lkortzirik, kizkilu, izorzirin, ikorizirin.

ikorzkatu. (igurtziketa): *ad.* Gauza bat beste baten gañean indaŕez maŕuskatu. j: Ikurtzi.

ikorzkura. (igorztura): iz. Ikus.: Gantzadura.

ikuti. (jauzketa): iz. Ikus.: Jauzketa. j:. Ijuti, ikuti, bunnutxi, bunnutzi, ukoti, purnauzi, tato, triska.

ikotika. (jauzketa): *adond.* Ikus.: Igutika. ¡: ljutika.

ikotu. (jauzketa): *ad.* Ikus.: Jauzi. 1: 7atizi-egin, jauzkatu.

ilcozoro. (landare): *iz.* Ikus,; Asma-beiaŕ.

iku-debeku, (debeku): *iz.* Zerbait ikutzeko dcbeku izatea.

iku-ezintasun. (ikumen): iz. Ikutu ezin edo beat ez 'ízatea.

iku-Iefo. (neuŕizti): *iz.* Lekoretik makobila ikulzen duen leŕo zuzena. E: Leto zuzen ukile.

iku-tini. (aldamen): *iz,* Aldumeneko tioia.

iku-une. (ikumen): iz, Ikutzeku gunea.

iku-zabalde. (iraitz): *iz.* Lejcoretik zerbait ikutzen duet) zabaldea.

ikualdi. (ikumen): *iz.* Ikutzearen egipena.

ikubil. (esku): *iz.* Esku Ikus.: Ukabil, esku-batu. (: Eskubil, okabil, txiztu, ukabeil, ukabil, ukamil, ukamilo, ukarai-inuio, ukaribil, ukubeil, ukubil, ukumil, ukamilo, uknmuil, murtzi.

ikurai. Warman): *izond.* ikutu ditekena. 1; Ikugaŕi.

ikugafi. (ikumen): *izond.* lkutu al ditekena; ikutzekoa dana. 1: ikus.: Ikagai.

ikugune. (ikumen): *iz.* Ikutu-gune.

ikui. (jeko): *oya.* Mutilek lasteŕ ibiltze jokoan, beren lagunak Hartzell, esaten &ten itza. (ikumen): ia. Ikutzearen egipena.

ikuika. (joko): iz. Alkaf ikutuz auŕek egiten duten jokoa.

ilculkatu, (lumen): *ad.* Bern eta beŕiz ikutu.

ikuiketa. (joko); *iz.* Lasteŕ ibiltzen eta alkaŕ ikutzen aufek egiten duten jokes.

ikuitu. (abeltegi): iz. Ikus.: Ukulu. j: Karla.

ikuitu-moŕoi. (abeltegi): *iz.* Ukuluko lanetan ari dana. I: Ikuilu-mutil, ikuiJu-zai.

ilmilu-zai. (abeltegi): *izond.* Ikus.: Ikuilu-mofoi. j: ikuitu-mutil.

ikuiluratu. (abeltegi): *ad.* Ukuluan saint.

ikuipen. (ikumen): *iz.* ikuizearen egipena. I: ikuketa, uki, ukipen.

ikuitu, (iku€pen): *ad.* Ikus.: Ikutu. Onkitu.

ilculcatu. (amai): ad Ikus.: Bukatu. 1: Burutu.

ikuketa. (ikumen): iz. Ikus.; lkuipen.

ikuketu. Carnal): *ad.* Ikus.: iiukatu. f: Amaitu, kuskafatu.

ikide. (ikumen): *izond* Ikutzen duena.

IKUMI;N. *iz.* Gauzaen gogortasuu ala beratasun,laztasun ala leguntasuna ta abaŕ oartzeko ta ezagutzekoa dart gorputz-konortea. 1; Ikutu ta aztakatzearen egipena. 1: Aztamen, aztamu, ileuimen, ikuturnen, ukimen, uki. // (berezkunde), (esku), (konormen),

ilcumeu-galtze. (ikamen): iz. llcumen-zentzua galtzea.

ikumen-gutxitze. (konormen): *iz.* Arauzkoa dana baño konormen gutxiagoa.

ikumen-neurketa. (ikumen): *iz.* Ikumen-konorpcna neurtzea.

ikumen-neurkin. (ikumen): *iz.* Ilcumen-konorpen neurtzcko lanabesa.

ilcumen-oargeikeri. (konormen): *iz.* Arauzkoa dana bane kormen aundiagoa,

ikurazi. (argibide): ad. Arglbidez erakutsi, 1; Ikuraztu.

ikurbide. (geibuiu): *iz.* lrudiren bat daraman goiburua.

IKTJRDI. *iz.* Mazmafoak azaltzeko ertia. I: Mazmato bateau agertzen diran itxura, ezaupide edo zatletako bakoitza. j; Maimaŕi, igidin, i ᵍurki. (mazmaŕo): iz. Mazmafoaren beste izena. /l (andi-manditza), (babes), (bureztun), (ederztadura), (ezautailu), (goiburn), (irudigintza).

ilcurdi-araudi. (ilu rdi): *iz.* Ikurdiak aztertzep dituen yakintza.

ilcurdidun. (ilcurdi): *hand.* Ikurdia daramana.

ikurdura. (toles): *iz.* Toles bikuitza.

ilcure. (lido); iz, Ikus.: Ildo, a: Goldatz, ildaska.

ikurazi. (ikuŕ); *izond.* auŕ ditekena.

ikuriki. (zemakuntza): *ad.* Ikus,; Zematu. I: Zemaitu.

ilcurizki. (ari): iz ikus.: Algal. ¡; Arilkai, ikoraski,ikolaski,ikuruski.

iicurka-makurka. (erorkera); *adond.* Erorika ibilizen ari-izatea.

ikurkl. (igurki): iz, ikus.: Igurki. I: Efaxko.

ikurki-makurkl. (sayeskuntza); *adond.* Tnguraketak egiten ari-izatea. 1: Ikuŕ-makurka.

ikurlcoŕ. (ikuf): *hand.* Zerbait adiierazten duena. I: Ikufa adierazten duena,

ikurkun. (Ike): *iz.* Ikus.: Zen, j: ikurkun, irazagu, xaorde, xaxa.

ikurte argi. (antzoki): *iz.* Antzokietan erabiltzen dan argi-mutila.

ikurpen. (ikuf); iz, Adieraztearen egipena.

IKUŔ *iz.* Here izatasunagatik edo itzarmenen bateagatik, adiñean beste been asmoa oroitaraztcn duen gauza, (: Idazketan eta irarkolan erabiltzen diran izki edo irarkicn bakoitza. Onespena ecnateko egiten dan agerpidea, Mezatan egiten cliranen autzekoa. I: Agerkai orokaŕetan agiri-idazleck berenizenpetzeari gañeratzen dizkiuten maĺadura, zi(i-mafa edo iixuraen moltzoa. 1: Ortzl-getia zatitua bezela onartzen dan amabi zatien bakoitza, call nick beren izen bereziak daramazkiteia, 1; Kontu jaklntzan egin beat diran cgipenak zeintzuk diran adierazteko, zenbaketan erabiltzen dan mafa edo Italia. I: Irargati, ntarka, seiñu,selosn,ikuŕune,iknriza,keñada, keñu. II (adierazkizun), (buzipen), (elizfi), (ezautailu), (ezautarazpen), (goiburu), (idazketa), (itz), (labuŕitz), (mintzabide), (mintzoera), (Can).

ilcuŕ-alde. (aldakcta): *iz. Itz* edo esakunen zeotzuna aidatzearen egipena.

ikut-aldatu. (nidaketa): *ad.* Itz edo esakunen zentzuna aldatu.

ikuf aldatcaile. (aldaketa): *hand.* Ttz edo esakunen zeutzuna alclatzen duena.

ikuf-aldaz. (aldaketa): *adond. Iiz* edo esakunen zeutz,ana aldatzen ari-izatea.

ikuf-aldazko. (aldaketa): *hand.* Ikuŕ-aldari dagokiona.

lKUl ATZ. *iz.* Berun, ezko, Ingi edo beste gauzetan iraŕita izan ditezen izkilu, ezaupide, zenbakatza, idazkun eta abaŕ kizkatarik daramazkien lauabesa I: ikuŕ'atzaren bitariez iraŕita geratzen dana. : Gaŕantzidunezko agiri batzuei batzen zitzaycn, ikuŕatz batek imŕitako ezko edo metalezko kurpiltxoa. j; Aginbidezko irudi edo ikurak kizkatuta daramazkten ingt-Ixataltxoa, agicj batzuetan eta bidaritako gutunetan itsasten dana. J: Gauza edo Ian bati ematen zayon

bereizitako zantzua. Gorgalu, moldeatz, sendalz, zigilu. ll (agerkai), (bidalgo), (ereztun), (ezautarazpen), (gutuu), (itxidura), (izeupe), (lekukotasun), (zen).

ilcufazle. (ikur): *izond.* Ikuŕak egiten ditucna.

ikufazpen. (ikuŕatz): iz, Ikufatzak ipintzearen egipena.

€kufaztau. (ikuiatz): *ad.* Ikuŕatzak ipiñi, ^: Ikuŕatzau.

ikufaztn. (ikuŕatz); *ad.* Ikufatzak ipiñi. I: Ikufaztau, ikuŕeztau.

ikufaztun. (ikuiatz): *izond.* Ikuŕatza daukana.

ikuf-burn. (iragarpcn): *iz.* Elertizko Ian batzuctan,asieran ezautarazpen bezela, jartzen dan iragarpena. Ikuŕitz.

ikufezko. (ikuŕ): *izond* Tkurbideari dagokiona.

ikufgabeko, (ikid); *izond.* Adierazterik ez duena.

ikusi. (erorkera); *ad,* Ikus,; Erori, j; Jausi. (ikuŕ): *ad.* Zerbait adierazi. : Uteriarazi.

€kutin. (ezautailu): *In.* Oyal-zataia, geyenetanlauko-zuzenezkoa dana, bere akin batetik aga batean eutsita jartzen dana ta ezaubidea bezela erabiltzen dana. Gidoin. If (ezautarazpen).

Harlin-apt. (ezautailu): *ft.* Ikuŕinaren makila. : Ikuŕin-euskaŕi, ikuŕin-gidcŕ.

ilcufin-eden. (ezautailu): *iz.* Tkufiña eramateko soin-ugela.

ikufin-euskafi. (ezautailu); iz. ikus.: Ikuŕin-aga. : Ikuŕin-gideŕ.

iknfin-gidef. (ezautailu): iz. Ikus.; Iku ii u-aga. : Ikuŕin-e uskaŕi.

€kufin-xingola. (ezautailu); *iz.* Ezautailu bezela ipintzen dan zefenda egalari, ziaz atu utzen (Lana.

ikuf€n-zain. (ezautailu): *izond.* Ikus.: Ikuŕiñari. I: Ikuŕindun.

ikufin-zaingo. (ezautailu): *iz.* ikufiña zaintzeko egikizuna.

Ikufindun. (ezautailu): izond. Ikus.: tkaŕiñari. j: Ikuŕin-zain.

ikufinkarl. (ezautailu): ***izond.*** Aintzinezautailu daramana.

ikufinpetu. (ezautailu): *ad.* Ikufin baten alde jaŕi.

ilcufintxo. (ezautailu): iz. Ezautailu bezela ipintzen dan ikufin-xingola.

ilcutiñari. (ezautailu): *izond.* Ikuŕiña daramana: i: Tkutindun, ilcafin-zain.

ikuŕiñeztu. (ezautailu): *ad.* Ikuŕiñakaz apaindu.

ikuñño. (ezautailu); *iz.* Ikuŕin txikia.

ikuŕisil. (ezautarazpen): *iz.* Batzuen artean onartutako ezaupidea alkaŕi ulertu al-izateko. Ikaf ixil.

ikuŕitz. (iragarpcn): *iz.* Ikus.: Tkuŕ-buru.

ikufizti. (leŕorapen): iz. Leforapenak aztertzen dituen yakintza.

ikufiztilari. (ieŕorapen): *izond.* Leforapenak aztertzen ditucna.

ilrufiztun. (goiburu): *izond* ikurbideai dagokieua.

ikuf-makurka. (dendun): *adand.* Oreka galtzen ari-izatea.

ikuf-makuf. (main): *iz.* Idaztcan egiten diran apaiñezko mafa geycgiak.Ikus.: 'Lifi-mafa.

iknfune. (ikuŕ): *iz.* Tkus.: [kuf. J: Seloso, ikurtza,keñada.

MERTON. *iz.* Yainkoa'k gum arimetan dagien barneku ondore haten ikuŕ agiria. I: Oteun'ean dagoen Yosukristo. I: Oteun'arcna. I: Eskeŕituŕi. ikurteun. II (azkenigurtzi), (oteun), (sagaratze), (ugutza),

ikurton-atz, (ikurton); iz. lknrtouen zantzua.

ikurtanaren. (ikurton): *izond.* lknrtonari dagokiona.

ikurtonarcn. (ikurton): *izond.* Ikurtonai dagokiena.

ikurtu. WO): *ad.* Gauza bat beste baten ikuŕ kim.

ikurtza, (ikuŕ); *iz.* Was.: Brut. j: ikafune.

ikurtzale. (igurtziketa): *izond.* Tkurzten donna; garbitzen duena.

ikurtzatu. Oka): *ad.* Gauza baten beste batetik bereizteko zen edo ikufen hat

ikurtzetxe. (igurtziketa): *iz.* Ikurzten dan tokia; ikuzten dan tokia.

lkurtzi. (igurtziketa): *ad.* Ikus.: lkorzkatu. f: Ikutzi.

Ikuruski. (ari); *in.* Ikus.; Algai. : Arilkai, ikolaski, ikoroski, ikurizki.

Ikus-ala. (ikusmen); *iz,* Ikuspen zabala. I; Ikus-arte.

Ikus-ala nfun. (ikusmen): *in,* Ufutira ikus al ditekcna.

ikus-arte. (ikusmen): *iz.* Ikus.: Ikus-ala.

ikus-azterketa. (azterkuntza): *iz.* Begiakaz egindako azterkuntza.

ikus-begitatza€le. (azterkuntza): *frond.* Aŕetaz aztertzeu duena. j; Tkuskatzaiic.

ikus-bitarte. (ikusmcn): iz. Ortzi-muga oso zabala.

ikus-egokiera. (ikusmen): *in.* Ilcusmenaren egokitasuua.

ikus-entzuteko bideak. (ikusmen): Batera ikusi fa entzuteko bide bercziak.

ikus-ezin, (ikusmen); *izond.* Ikusi ezin ditekena.I;Ikus-eziñeko,ikus-eziñezko, ikusgaitz.

Ikus-eziutasun. (ikusmen): *iz.* Ikus.: Ikus-eziña.

Ikus-eziña. (ikusmen): *iz.* Ikusi ezin izatea. j: Ikus-ezintasun. (eŕa): *iz.* Norbaitenganako gumri txaŕa.

ikus-eziñeko, (ikusmen): *izond.* Ikus.: Ikus-ezin. I: llcus-eziñezko, ikusgaitz.

ikus-eziñil((ikusmen): *adond.* Ikusi eziñean ari-izatea.

ikus-kirio. (ikusmen); *iz.* Begiaren kirioa.

ikus-leku. (ikusmen): *iz.* Begiratzeko tokia.

IKUS-LEYAIL iz, Alde borobil, konkil edo gupiak dauzkan Ieyafa, argizti-galuetan erabiltzen dana. I: Obcto ikusteko, abedi bateau jartzen dan ofelako leyaŕa, abedia suduf gañean ipiñita. C: Suŕaiztuŕ. II (argazki), (argizti), (begi), (berin), (eguzki), (ikusmen), (pisia), (tokicicsti).

ikus-leyafhateragune. (bcgi): *iz* Begiaren erdi-lekua.

ikus-lilurazko, (ikusmen): *izond.* Ikus-irudikeriaz aurkeztuta dagocna.

ikus-mene. (ortzi-muga): iz. Ikus diteken ortzi-muga.

ikus-muga. (ortzi-muga): *in.* linus.: Ortzi-muga. I; Luartza.

ikus-mukuŕ, (ikusnten): ia. Ikus.: ikus-mutt/.

ikus-mutuŕ, (ikusmen); *iz.* Ikustearen mantra. I: Ikus-mukuŕ.

ikus-nai, (ikusmen): *iz.* ikus.: Ikustnin. €kusmus.

ikus-naikeriz, (ikusmen); *adond.* Naikeriz begiratzen ari-izatea. : lkas-zalekcriz.

ikus-nuyaz. (ikusmen): *adorn!.* Ikusmiñez ari-izatea.

ikus-neurkin. (ikusmen): *in.* Begietan ikusmenarcn egokera neurtzeko lanabesa.

ilcus-oartu. (ikusmen); *ad.* Afetaz begiratu.

ikus-onetsi. (ikusmen): *ad.* Ikustean onartu.

ikus-otoifz. (otoi): *iz.* Gogoaz begiratzean egiten dan otoya.

Ikus-told. (ikusmen): *iz.* Ikusteko cdo begiratzeko tokia.

ikus-txartel. (ikustaldi): iz. Ikustaldia iragaartzeko txartela.

ikus-zabalde. (ikusmen): *iz.* Ikusmena eltzen dan zabal-aldca.

ikus-zale. (ikustaldi): *izond.* Ikus.: Ikusliaf. I: Ikusiliaŕ, ikustiaŕ.

ikus-zalekeriz. (ikusmen): *adond.* Ikus,: Ikus-naikeriz.

ikus-zoko. (Hammon): *iz.* Ikusteko aokoa.

ikusalde. (ikusmen): *iz.* Ikustearen egipen eta ()Marina.

ikusaldi. (ikusmen): iz. ikustearen aldia.

ikusarazi. (ikusmen): *ad.* Ikusi-eragin. I: Tkuserazi.

ikusari. (emanketa): *iz,* Erdi-beŕiari egiten zaizkion bezuzak. j: Ikuskari, ikusteri, ikustesari, ikutsari, ikuste-sari, ikuskeri.

ikusate. (begirune): iz. Ikus.: Begirune. I: Betusle.

ikusategabekeria. (begirune): *is.* Begirunerik ez izatea.

ikusbegi, (aurkeztasun): iz. Ikus.: Aurkeztasnn. j: Aurkezpen, (azpegi): is, Ikus.: Azpegi. j: Ikartze, izate-alde, tab, ulerpide.

iknsbegian. (ikusmen): *adond.* Ikus.: Begitan. lkusgian, ikuskniean, ikusmenean.

ikusbera. (gura): *izond.* Ikus.: Begi-luze. Begiluz, ikusgura, ikusgin, ikusmera, ikuspera, nonzebeŕi.

ikusbeñ. (ikusmen): *izond.* Oraintxe ikusita dagoena.

IKUSBIDE. *iz.* Iraitz bateau izakayak, beren iru neurgayetaz itxuratzeko era irakasten dean **ertia** edo anizea. Ikuskai. (iksmen): *iz.* Ikuspena. Tkusteko bidea.1/ (Iurtamu), (margoerti), (maŕazki), (tokielesti).

ikusera. (ikusmen): *iz.* Ikusteko era.

ikusgii. (€kusruen): *izond.* Ikusi ditekena. I: lkuskaŕi, ikuskidin, ikusgei. (txera): *iz.* Ikus.: Adiguri, I: Bezuza, ikusgei. (ekusketa): II *iz.* Ikus.: Ekusketa. I: Ikuski.

ikusgailn. (ikusmen): *iz.* Ikusteko lanabesa.

ikusgain. (ikusmen): *iz.* Told goitua, bertatik asko ikusi ditekena,

ikusgaitasun. (ikusmen): *iz.* Ikusteko al-izatea.

ikusgaitz. (ikusmen): *izond.* Ikus.: Ikus-ezin. I: Ikus-eziñeko.

ikusgale. (gura): iz. Ikusbera izatea.

ikusgalez. (gum): *adond.* Ikusguraz ari-izatea.

1KUSGAt, *(sand.* Berezko maletatik at jazoten dan gertapen bakana. : Mirari. (ikusmen): *izond.* Ikusteko aña dana. I: Ikusteko. (emanketa): (*izond.* Doarik emateare n egipena. (ekusketa): *izond.* Iknsmenari edo gogarmenari agertzen zaycna, la gogoari ontzat artzeko zayona. I: Edonun, gizabaŕak ikusteko biltzen diran jaikizuna. E; Utzik dagoen zubil-bafuan eta barnetik begiratzeko margoztuta dagoen ekusketa. Edatzenez, **ortzi-muga** zabalean agertzen dan elcusketa,(ezautarazpen): Ezagun-erazteko, gauzetan dagoen edo egiten dan atz edo ikuŕa, (araugabe), (begicspen), (berezitasun), (birloraldi), (ezmaiztasun), (gaigabetasun), (izkutukcri), (kordamen), (ustekabe).

ikusgaŕiki. (ikusgafi): *adond.* **Ikusgafiz** ikusten ari-izatea.

ikusgafiro. (ikusgaŕi): *adond.* **Ileusgaŕi** agerizen ari-izatea,

ikusgatitasun. (ikusgaŕi): *is.* **Ikusgañ** izatearen bereiztasuua.

ikusgafitu. (ikusgafi): *ad.* Zerbait atsegiñezkoa egin.

ikusgaflzko. (ikusgaŕi): *izond.* **lkusgafi** bezela agertzen dana.

ikusgela. (ikustaldi): *iz.* **lkustaldiak** egiteko gela.

ikusgelaufe. (bizitegi): *iz.* Ikusgelaren auŕean dagoen baste gela.

ikusgian. (ikusmen): *adond.* Ikus.: Begitan. Ikusbegian, ikuskiñean, ikusmenean.

ikusgin. (gura): *izond.* Ikus.: Begi-luze. I: Begiluz, ikusgura, ikusbera, ikuskin, ikusmera.

ikusgu. (ikusrnen): *iz.* Ikusteko tokia. Ikusgio, ikusgo.

ikusgune. (ikusmen): iz. Ikusi al-izateke gunea.

ikusgunean. (ikusmen): *adond.* Agerian egotea.

ikusgura. (ikusrnen): *izond.* ans.: Begi-luze. I: Begiluz, ikusbera, ikusgin, ikuskura,ikusnai,ikuspera,ikustzalc, ikusmera, kukukari, nun-ze-baŕi. (guns): *iz.* Jakin edo auternan nai-izatea. ^: Ikusibeaŕ, ikusinai.

ikusguraz. (ikusmen): *adond.* Ikusteko gogoaz ari-izatea.

ikusi. (ikusmen): *ad.* **Ikusmenaren** zeutzuna. : Ekusi, ekosi, ekus, ikus, kusi, inkusi, ukusi. (eroapen): *ad.* Egad. (ikustaldi): *iz.* Ikusketa.

ikusi arin. (ikusmen): *ad.* Ezin ikusi, en ikusi al-izan. I: Ikuskaitz. (bekaizkeri): *ad.* Ikus.: Bekaizkeri, bekaixteri, I: ikusi-eziña.

ikusi-ala. (ikusmen): *adond.* Ikusi al ditekena.

ikusi-arte. (aguŕ): *nyu.* Atkaŕengandik aldentzen danean esaten dau **oyutza.** Uŕenarte.

ileusi-eziñez. **(bekaizkeri):** *adond* Bekaizkeriz ari-izatca.

ikusi-gabe. (ikusmen): *izond.* **Oartu** gabe dagoena, ikusi-gabeko.

ikusi-makusi. (joko): *iz.* Igurkizun jokoa. Norbaitek onela dint): Ikusi-makusi, gero igafi beaŕ-dart itzaren lenengo izkina esaten da ta beste batek itz osoa esan bcardu. j: Ikusi-makusika, ikusi-mukusi, ikusi-mikusi.: Joko osoa meta cgiten da: Ikusi-makusi Ñzer ikusi?Ñ Austen, ikusten... eta amen itzaren lenengo izkiña esaten da.

ikusi-mikusi. (bilakuntza): *ad.* Zerbait zeatzez bilatzen ari-izatca. I: **Ikusi-mukusi.**

ikusia. (ikusmen): *izond.* Ikusita dagoena.

ikusibeaf. (gura): *iz.* ikus.: Ikuagura. I: Íkusinai.

lkusikatu. (ikusmen): *ad.* Ikusi oi-izan. I: Ikusiketu.

ikusiki. (ikusmen): *adond.* Ikusten ari-izatea.

ikusinai. (gums): *iz. ikus.:* **ikusgura.** ikusibeaŕ.

ikusinti. (uŕutidazkin ll ifati): *iz.* Iŕatiaren bitartez, uŕuntasunera irudipenak igortzea. j: lrndiak ikusi sal-izateko iŕatia,

ikusifsti-albistari. (uŕutidazlcin): *ŕzond.* Iknsiŕatiz beŕiak ematen dituena.

ikusifati-etxe. (uŕutidazkin): *iz.* Ikusiŕatia emateko etxea.

ikusifati-sayo. (ututidazkin): is. Ikusifatiaren egotzaldia.

ikusifatilari. (uŕutidazkin): *izond.* Ikusiŕatiaren ikuslea. I: Uŕutikusle.

ikusitako. (ikusmen): *izond.* ikusita dagoena.

ikusizale. (gura): *izond.* Wes.: Begi-luze. Nonzebeii.

ikusizko. (Mermen): *izond.* **Adinkunderik** Iran gabe ulertzen dana.

ikuska. (ikusrnen): *adond.* Ikasten art-izatea.

ikuskai. (ikusbide): *is.* Ikus.: Ikusbide.

ikuskaitu. (ikusmen): iz. Uŕutira ikusi ai-iza€eko **lanabesa.**

ikuskaitz. (ikusmen): *(sand. ikusi* ezin ditekena. : Ikus.: Ikusi ezin.

ikuskantz. (irudimen): *iz.* liens.: Ikuskari.: Ikusketa.

ikuskari. (irodimen): *iz.* Irudimenean sortzen da, askotan egitzat artzen dana, Ikuskera,ikusketa,ikuskizun, ikuskeri, ikuskantz. (ari): *iz.* Naspildu ez dedin, matasa bi1tzen duen aria. 1: Zirtilu. (azterkuntza): *izond.* Aztertzen donna. I: Ikusketari. (emanketa):11 *iz.* Ikus.: Ikusari, I: Ikuskeri, ikusteri, ikustesari, ikutsari.

ilcuskaŕi. (ikusmen): *izond.* Ikusi ditekena. Ikus.: Ikusgai, ikuskidin.

Ikuslcaflzko. (ikusmen): *izond.* Ikusteko edeŕa dana.

ikuskatu, (azterkuntza): *ad.* Aztertu. I: Ekuskatu. (ikusmen): *ad.* Erdizka ikusi.

ikuskatuaz. (ikusmen): *adond.* Begiratzen ari-izatea.

Ikuskatzaiie. (azterkuntza): *frond.* Ikus.: Ikus-begitatzaile. I: Ikuskatzate.

ikuskera. (irudimen): iz. Ikus.: Ikuskari. Ikusketa, ikuskizun. (ikusmen): *iz.* Ikusteko e ra.

ikuskeri. (emanketa): *iz.* Ikus.: ikuskari. ikusari.

ikusketa. (azterkuntza): iz. Notiñenedo gauzaen ikerketa. (ikustaidi): *iz.* Ikus.: Ikustaldi. j: Ikusteta, ikustamen. (irudimen): Ikus.: Ikuskari. I: Ikuskera,ikuskizun,ikuskantz. (azterkuntza):) *iz.* Azterkuntzaren egipena.

ikusketarl. (azterkuntza): *izond.* Ikus.: Ikuskari.

ikusketarlgoa. (bidaldi): *iz.* Atsegifiagatik eta gauzak ikusteko, bidaldiak egitea.

ikusici. (ari): *iz.* Tkus.: AlgaI. I: Arilkai, kruzeide, kruseili, kruselu. (kutika): *iz.* Tkus.: Kufika. I: Mortis, suats. (ekusketa): I: iz. Ikus.: likusketa. Ikuskizun, ikuskuntza, ikusgai. (zatarkeri): (*izond.* Zataŕa dana. Ikuruski. (ikusmen): II *adond.* Ikusten ari-izatea.

ikuskidin. (ikusmen): *izond.* Ikus.: Ikusgai. I: Ikuskaŕi.

ikuskin. (ikusmen): *iz.* Ikustendaua. Ikuskuntza, ikusteko aknena.

ikusldñean. (ikusmen): *adond.* ikus.: Begitan. I: Ikusbegian, ikusgian, ikusmenean.

ikuskirio. (begi): iz. Ikus.: Bckirio. I: Begi-pifindarako.

ikuskizun. (ikusmen): *iz.* ikusteko dagoena. I: (ekusketa): iz. Ikus.: Ekusketa. I; Ikuski, ikuskuntza. (irudimen): f *iz. Ikus.:* Ikusketa. I: Ikusskari, ikuskera.

ikuskof. (ikusmen); *izond.* Ikusteko zaletasuna duena.

ikuskuntza. (ikusmen): ŕz. Ikus.: Ikuskin. (ekusketa): *iz.* Ikus.: Ekusketa. I Ikuski, ikuskizun.

ilcusla. (ikusmen): *frond.* lkusiz Jekukoa dana. I: Ikuslari, ikusle, ikustaile, so-agile. li Ikuslari itzak ba-du bizibidearen zentzuna.

ikualari. (azterkuntza): *frond,* Aztertzeko lanbidea daukana. j: Ikusle, ikustaile, ikustzale. (yarein-yardunbideak): *frond.* Berbera,

ikuslaritza. (azterkuntza); *iz.* Ikuslari edo ikuskatzailearen bizibidea.

ikusle-buru. (azterkuntza): *izond.* lkuslarien burua dana.

ikusle-mikusle. (ikusmen): ŕa. Begiratzen gogoz ari dana.

ikusle-orde. (azterkuntza): *frond.* ikuslariaren ordez ari dana.

ikusle-ordego. (azterkuntza): iz. Ikusle-ordearen lanbidca.

ikusle-ordetxe. (azterkuntza): *iz.* ikusle-ordegoaren [andola.

ikusliaŕ. (ikustakli): *izond.* Ikustaldiak egiten dituena. j: Ikusiliaf, ikustiaŕ, ikus-zale.

ikuslier. (ekusketa): *irons!.* Ekusketan dagoena.

IKUSMEN. iz. ikusteko almena; beraren bidez margoak eta gauzen era ikusten dira. I: Ikustea. I: Begiramena. Begimen, ekusmen. (ardura): *iz.* Zolitasun begikoa. (elduera): *iz.* Ikustearen eltzea. li (adipen), (agermen), (azterkuntza), (begi), (berezkunde), (konormen).

ikusmen gune. (ikusmen): *iz.* Ikusmenaren zabaigoa.

ikusmen zofoztasun. (ikusmen): *iz.* Rcusmenaren zoŕotzu.

ilmsmen-garnngnne. (ikusmen): Ikusteko erdi-€ekua,

ikusmenean. (ikusmen): *adond.* Bats.: Begitan. I: Ikusbegian, ikusgian, ikuskiñean,ikuspegian.

ikusmera. (gura): *frond.* Ikus.: Begi-luze. J: Begi[uz, ikusbera, ikusgura, ikusgin, ikusmira, ikurpera.

ikusmiknskizun. (ikusmen): *iz.* Iknskaŕiak diran gauzak. I: lkusmirasnn.

ikusmin, (gum): *iz.* Ikusteko apeta. Ikusmus, ikus-nai.

ikusmiitez, (guns): *adond.* ikusteko gurariaz ari-izatea.

ikusmira. (ekusketa): *in.* Ikus.: Ekuskcta. j: Ekuskizun.

ikusmiran, (ikusmen): *adond.* Begiratzen ari-izatea. I: 1kusmirata, ikusmiraz.

ilcusmirasun. (ikusmen); *iz*, Ikus.: Ikusmikuskizun.

ikusmirata. (ikusmen): *adond.* Ikus.: Ik u smi ra n. I: lku smiraz.

ikusmiratu. (ikusmen): *ad.* Ikusmiraz ad-izan.

ikusmiratzailc. (ikusrnen): *izond,* ikusninm ari dana.

ikusmiran. (ikusmen): *adond.* Ikus.: Ikusmiran. j: Ikusmirata.

ikusmus. (ikusmen): *iz. Ikus.:* Ikusmin. ikus-nai.

ikuspean. (ikusmen): *adond.* Ikustean, agirian egotca.

ikuspegi. (ikusmen): frond, Ikusteko dagoena. I; Ikusbegi.

ilcuspegi-zoko. (ilmsmen): Begiratzeko zokoa.

ikuspegian. (ikusmen): *adond.* Ikus.: Begitan. I: Ilcusmenean, ikusteŕean,

ikuspegidun. (ikusmen): *frond.* Bameko guztia alde batetik ikus ditekena.

ikuspegizko. (ikusmen): *izond.* Inguruan ikus ditekena.

ikuspen. (ikusmen): *iz.* ikustearen egipena.

ikuspeaa. (ikusmen): *frond.* Ikus.: Begi-luze. j: Begiluz, ikusbera, ikusmera. (gura): ŕzond. Berbera.

ilcusperatasun. (ikusmen): *iz.* Ikusteko edo jakiteko guraria.

ikuspide. (begi une); *iz.* Begirunez begiratzcaren egipena. (: Ikustate.

ikuspidelari.(ikusbide): *frond.* Ikusbidez ari dana,

ikuspidetsu. (eskartasun): *frond.* Eskartasunez ari dana.

ikuspidez. (beginme): *adond.* Begirunez ari-izatea.

ikust-arin. (ikusmen): *iz.* Arm egiudako ikuspena.

ikusta. (zelata): iz. Ikus,: Zelata. I: Bafanda. (landare): *iz.* Ikus.: Belaŕ-gaŕi. ^: Izusta.

ikustaile. (azterkuntza): *frond.* Ikus.: Ikuslari. I: ikusle, ikustale, ikustzate.

ikustailu. (ikusmen): iz, Ikusteko lanabesa.

ikustalari. (ikustaldi): *frond.* Ikustaldia egiten duena.

IKUSTALDI. *iz.* Adeya, adislcidetasuna edo beste zioa dais kari, norbait ikustera joatearen egipen eta ondorioa. j; Ikusi bat ematera doana. j: Ekustamen, ekaste, etxeikertze,

etxeraiñoko, autemaite, autemaitza, ikusketa, iknsteta, ikustamen. *il* (adeitasun), (adiskidetasun), (ague), (arautasun), (artueman), (atospen), (atsegiñaguŕ), (aurkeztasun), (bildura), (izketa), (txera).

ikustaldi-egin. (ikustaldi): ad. Norbait edo zerbait ikustera joan. : Ikustalditu.

ikustaldi-jal. (ikustaldi): *iz.* Ikustaldiaren jai-aldia.

ikustalditu. (ikustaldi): *ad.* Ikus.: Ikustaldi-egin.

ikustamen. (ikustaldi): iz. Ikus.: Ikustaldi. Ikusketa.

ikustapen. (ikustaldi): iz. Ikustaldiaren egipena. I: Ikustatze.

ikustari. (ikustaldi): *izond.* Ikustaldiakc egiten dituena.

ikustafeta. (eldubeaŕ): *iz.* Ikus.: Yainko-ardura. I: Esku-begi.

ikustusun. (ikrismen): *iz.* Ikus.: Begirakun. Begirapen.

ikustate. (begirune): iz. ikus.: Ikuspide.

ikustatu. (azterkuntza): *ad.* Aŕetaz begiratu.

ikustatze. (ikustaldi); *iz.* Ikus.: ikustapen.

ikuste. (ikusmen): *iz.* Ikus egitearen egiperla.

ikuste biurmeneza. (ikusmen): *iz.* Ikusmenaren ez ezagutzea.

ikuste-sari. (emanketa): *iz.* Ikus.: Ikusari. j: Ikusteri.

ikusteri. (ikusmen): *iz.* Bertatik ikustekoa dan tokia.

ikustegolciera. (ikusmen): *iz.* Ikus-egokieraren erdi-lekua. e Ikustegokieraren garun-guue.

ikusteka. (ikusmen): *izond.* Ikus.: Ikusgaŕi.

ikusteri. (emanketa): *iz.* Ikus.: Ikusari. I: Ikuskari, ikustesari, ikutsari, ikuste-sari.

ikustefe. (ikusmen): iz. Ikusmena noraño eltzen dan **almena. j:** Ikusteŕi.

ikustefean. (ikusmen): *adond.* Ikus.: Begitan. Ikuspegian.

ikusteŕeko. (ikusmen): *izond.* Ikus ditekena.

ikusteta. (ikustaldi): *iz.* lkus.: ikustaldi. I: Ikusketa.

ikustiaf. (ikustaldi): *izond.* Ikus.: Ikusliaŕ. I: ikusiliaŕ, ikus-zale.

ikustizpi. (argi): *iz.* Argi-izpi.

ikustordu. (ikustaldi): *iz.* lkustaldiak egiteko ordua.

ikustulaŕen. (ikatz): *(a.* Ikus.: Ikaztobi. Ikaztegi.

ikustun, (ikusmen): *izond.* Ikutten dams.

ikustzaile. (lekukotasun): *izond.* Ikustez Iekukoa dana.

iknstzale. (azterkuntza): *izond.* Ikus.: Ikuslari, ikustaile.

ikute. (ikumen): *iz.* Ikumenaren egipena.

ikute blurmeneza. (ikumen): *iz.* Ikumenaren jalciiieztasuna.

ikuti. (jauzketa): *Ia. Ikus.:* Jauzketa. Ikoti, iyuti.

ikutil. (esku): *iz.* Ukabilaz emandako tanpa.

Ikutsari. (emanketa): *iz.* Ikus.: Ikusari. j: Ikuskari, ikustesari, ikustcri.

ikutu. (Batmen): *ad.* Ikumenaren konorteen bidez gauz^{y} bat oartzea. I: Gauza bi edo geyagok alkai ozta-oztan topo-egitea. j: Gauza bat beste batera urbiltzea alkaf ukitzean egoteko. Ikuitu, ekutu, onkitu, uki-egin, ukitu, ukutu, tikiatu, toŕa, uki, ukutu, ukuitu, unkitu. (buzipen): *ad.* Zeaŕ-csan.

ikutu-ezin. (Batmen): *izond.* Ikutu ezin ditekena. Bcutu-eziñezko.

ikutu-eziña. (ikumen): *iz.* Ikuta ezin ditekenaren bereiztasuna.

ikutu-ezblezko. (ikumen): *izond.* flats.: ilcutu-ezin.

ikutugabeko. (ikumen): *izond.* **Ikutu** gabe dagoena.

ikutz-afi. (ail): *iz.* Ikus.: Ikuzaŕi. I: lkuztaŕi.

ikutzaile. (ikumen): *izond.* Ikutzen duena.

ikutze. (ikumen): iz. Ikutu egitearen egipena. 1: Ikuitze.

ikutzi. (aŕiko): *ad.* Arinki ikurtzi. j: Ikus.: Ikurtzi.: Irakutzi.

ikutzoki. (ikuzketa): *iz. Ikus.:* **Ikuz-etxc.** Ikuzleku.

ikuzka. (zelata): *adond.* Zelatan ari-izatea.

ikuxkatu. (zelata): *ad.* Zelatan ari-izan. ^: Ikuxtatu.

ikustatu. (zelata): *ad.* Ikus.: Ikuxkatu.

ikuz. (ikuzketa): *izond.* Ikuztatua dagoena.

ikuz-aldi. (ikuzketa): *iz.* Ikus.: **lkuzketa. I: Txuriketa, zuri-garbi.**

ikuz-asks. (iluzketa): *is.* Añkaa egiteko aska aundia.

ikuz-etxe. (ikuzketa): iz, **Ikuzketa** egiteko tokia. Ikus.: Ikuzleku.: Ikutzoki.

ikuz-rnai. (ikuzketa): *iz.* Ikuzketa egiteko efedize berezia.

ikuzailc. (ikuzketa): *izond.* Ikuzten duena. ikizla, ikuzle.

ikuzatii. (ad): *iz.* Ikuztegiko aña. Ikuztaii, ikutz-aŕi. (ikuzketa): Berbera.

ikuzdura. (ikuzketa): iz. Ikuztearen egipena. lkuztura.

Ikuzei. (ilcuzketa): *izond. Ikuzi* ditekena. ^: Ikuzeŕox.

ikuzefox. (ikuzketa): *izond.* Ikus.: lkuzei. Ikuzeŕex.

ikuzgai. (ikuzketa): *izond.* Ikuzi boil dana; iicuztekoa dana. 1; Ikuzkai, ikuzkizun.

ikuzgailu. (ikuzketa): iz, Ikiizteko **lanabesa.** Ikuztailu.

ikuzgaitz. (ikuzketa): *izond.* Ikuzi ezin ditekena. I: Ikuzt-ezin.

ikuzgaŕi. (ikuzketa): iz. Ikuzteko toki egokia.

ikuzgile. (ikuzketa): *izond.* Ikuzten duena. Ikuzla, ikuztaile, ikuztzaile, ikuzkiie.

ikuzi. (ikuzketa): *ad.* Zerbait uraz edo bests nbilaz garbitu. I: ikuztu, kuzi, ekuzi, irukurtzi, irukutzi, laztu, ixaŕatu, xaitu.

ikuzi-sari. (ikuzketa): iz. lkuzten duenari ordaintzen zayona.

ikuzka. (ikuzketa): *izond.* Ikuzi gabe dagoena.

ikuzkatasun. (ikuzketa): iz. Ikuzi gabe egotearen egipena.

ikuzkatu. (ikuzketa): *ad.* Ilcuzi gabe egon.

IMIZICET'A. *iz.* Ursa edo beste **ubilaz** egindako garbiketa. Ikuz-aldi, txuriketa, zuri-garbi, zurikaldi. *II* (antoxin), (araztasun), (aŕiko), (boketa), (garbitasun), (jaboi), (sendagaikintza).

ikuzkin. (aelko): *iz.* Aŕiko ur zikiña, zeŕlai ematen zayena. j: Ikuzki.

ikuzkizun. (ikuzketa); *izond* Ikus.: ikuzgai. 1: Ikuzkai.

ikuzka. (ikuzketa): *izond.* Ikus.: ikuzgile. I: ikuzle, ikuztaile, ikuztzaile, ekuzle, ikuzaile.

ikuzieku. (ikuzketa): iz. Ikuzteko tokia. I: Ikuztegi, ikuztoki, ikuz-etxe, ikutzoki, latsa-toki, xuritegi.

ikuzol. (ikusketa): *is.* iktizteko ola.: lkuzt-aol.

ikuzpen. (ikuzketa): *iz.* Ikuzketa egiteareu egipena. I: Ikuzte.

ikuzt-ezin. (ikuzketa); *izond.* ikus.: Ikuzgaitz.

ikuzt-onlzi. (ikuzketa): iz. Eskuak eta arpegia garbilzeko ontzi zabala, Kuztontzi.

ikuzt-ore. (jabot): *iz*. Ikus.: Jaboi.

ikuzt-ur. (ikuzkcta): 12. Eskuak ikuzteko era.

ilcuztaile. (iicuzketa): *izond.* Ikus.: Ikuzgile. Ikuzla, ikuztzaile.

Ikuztailu. (ikuzketa): *iz*. Ikus.: Ikuzgailu.

ilcuztaldi. (ikuzke:a): *iz*. Iknzketa egiteko aldia.

ilcuztafr. (ikuzketa): *iz*. Ikus.: Ikuzaŕi. (ad): Ia. Berbera.

iknzte. (ikuzketa): *iz*. Ikuzketa egitearen egipena. J: Tkus.: Ikuzpen.

ikuztegi. (ikuzketa): iz. Ikus.: ikuzieku. ikuztoki, ikuztei, latsa-toki, xuritegi.

ikuztoki. (ikuzketa): *iz*. Ikus.: ikuzleku. 1: fkuztegi..

ikuzte. (ikuzketa): *ad.* Ikus.: lkuzi. I: Kuzi, laztu, ixaŕatu.

ikuztzaile, (ikuzketa): *izond.* Ikus.: Ikuzgile. J: Tkuzla, ikuztaile.

IL. *iz*. Urteko egun guztiak banatzen diran amabi zatietatik bakoitza, I: 11 baten artutako egunetik, uŕengo listen egitegun heraren egun arte igarotzen diran egunak. j: Ilargia here gorenean dagoenetik, beŕiz bertara eltzen dan arte igarotzen den aldia. J: llargiak Luŕ'aren inguruan dagien birak irauten duen aldia. j: Tlabete, ilebete, ilaute. (izaŕ-mutil): *iz*. Ilargi. (eriotza): II *ad.* Bizla galtzea. J: " Erail¨ (nottn, abere ta zomoŕoekaz mintzatzean); I: Ziztau, ziplatu, kastau; "Kalitu¨ (naŕastietaz mintzatzean). j: Zerbait zearo amaitzea. j: Argia edo sua itzaltzea. J: na, iiindi, mautu, ziplatu, zandu, zendu, *ziflatu,* zistau. (itzalketa): (*ad.* ftzali.. (zailtasun): J *izond.* Ez eŕaz (hides). (naretasun): JI *izond.* Naretsu, bigun. *11* (adin), (aldi), (egitegun), (egun).

it bai ez II. (eriotza): *adond.* Thus.: 11-bai-ezik.

il gogof. (eriotza): ŕz. Gogoia izan dau eriotza.

il-abesti. (abesti): *iz*. Iletaetan abesten dau abestia. (iletak): iz. Berbera,

il-adatz. (ileondo): *iz*. Ileondoen multzoa. J: Badi, il-adats, iladais,

il-agiñean. (eriotza): *adond.* TI-zorian egotea. J: 11-agiñik, II-ariñean.

il-agiñik. (eriotza): adand. fkus.: TI-agiñean. J: Il-ariñean, ilagin,

il-agiri. (eriotza): iz. Eriotzarako auzi-epaya.

il-aipu. (eriotza): iz. lien aipua.

il-aitziñean. (eriotza): *adond. 11* baño lentseago.

it-ants. (gorpu): *izond.* Gorpua bezela dagoena.

it-antzeko. (eriotza): *izond.* Titzeko zorian dagocna.

il-ari-arlan. (eriotza): *adond.* Ikus.: liagin. j: Ilalean.

il-arindn. (eriotza): *ad.* 11-agian egon. Tlarindu.

il-arlñean. (eriotza): *adond.* Tl-agian egotea. J: ikus.: TI-agiñean, il-agiñik.

il-asma. (amets): *iz*. Axanpazko ametsa.

il-aztikeria, (izkutukeri): *iz*. flak gogoratzean, gerokaa igaŕi nai-izatea. J: 11-aztiketa.

ii-aztiketa. (izkutukcri): *iz*. Tkus.:11-aztikeria.

ii-azturn. (izkutukcri): *izond.* Ikus.: llazti,

il-bai-ezik. (eriotza): adond. Ti-zorian, iltzeŕ. !: It bai ez

11-beaŕ. (eriotza): *izond. Tl* beaŕ duena.

il-beaŕean, (eriotza): *adond.* 11 zorian egotea. I: T1-beaŕaz, ii-beaŕik.

11-beaŕeko, (eriotza): *izond.* TI zorian clagoena.

il-beaŕez, (eriotza): *adond.* Ikus.: Ii-bcaŕean. J: TI-beaŕik.

il-beera. (izaŕ-mutil): *iz*. Luŕ'etik ikusita, gutxitzen ari dan ilargia.

it-beerapen. (izaŕ-mutil): *iz*. llargiaren ibileran gutsitzen ari dan laurdena. J: TI-berapen.

il-bella. (gorpu): *iz*. Gorpu baton inguruan egiten dan il-gaua.

11-blldúŕ. (eriotza): ŕc. Iltzeko bilduŕa izatea.

11-bizi. (eritasun): *iz*. Oso gaizki dagoen eria. I: Il-biziko.

il-bizian. (eriotza): *adond.* Iltzeko zorian egotea.

il-biziko. (eriotza): *izond* TI-zorian dagoena. : Tiara, ilbixiko.

it-bizte. (berpizte): *iz*. 11 ondoren bizira itzultzea.

il-da-biziko. (bizi): *izond.* Bizi guzirako dana.

ii-danga. (zeiñu): *iz*. Norbait it data jakin-erazteko zeiñuarenjotzea. J: Il-dangada. j: Tl-deitore, il-dinda.

11-dantza, (dantzaketa): *iz*. Tien dantzaketa.

it-del. (eriotza): *iz*. Norbait it data jakin-eraztca.

II-deitore. (eriotza): *iz. Ikus.:* f1-danga. J: Il-dangada, il-dinda.

il-dinda. (eriotza): *iz*. Ikus.: Il-danga. 11-deitore.

il-ebaketa, (ule): *iz*. flea moztutzearen egipena. I: Ile-mozketa, Be-murizte.

il-egun. (eriotza): ŕa. Eriotzaren eguna.

ii-elizkizun. (iietak): *iz*. lkus.: lletak. Ilari, ilario, il-otoizketa, obita, okasino.

il-eresean. (eriotza): *adond.* 1l-agian, il-zorian,

il-eresl. (iletak): *iz*. lletak egiten diranean abesten dan abestia.

Il-ersean. (erio€za): adond. II-agian, il-zoriau. Iletsian.

11-eskeintza. (opakuntza): iz. Opagaya lepo-egiten opakuntzaz eskeintzea.

it-esld. (galartzu): *iz*. Ulerako galartzua.

il-etsian, (eriotza): *adond.* 11-zorian egotea.

ii-eantasun. (eriotza): *iz*. llezina izatcaren bereiztasuna. J: Ilezkortasun.

11-eziñik, (eriotza): *adond.* 11-eziñean izatea.

11-ezkilak, (zeiñu): *iz*. Norbaiten eriotza jakin-erazten duen zeiñua, (eriotza): *iz.* Berbera.

€l-gela. (gorpu): *iz*. Gorpna dagoen gela.

il-gerozko. (eriotza): *izond. ii* ondokoa.

Il-gogoŕ. (gorpu): *iz. Ikus.;* Gorpu. Iliki,

11-goraberak. (izaŕ-mutil); *iz*. Ilargiaren aldiak. I: Titus.: Bate.

11-gorapen, (izaŕ-mutil): *iz*. Ikus.: Ilgora. Laurden-goraka.

il-gurdi. (orga): *iz*. Gorpuak eramateko gurdia.

ii-gurtz. (yaurespen): *iz*. lldakoenganako yaurespsna.

it-iduria. (eriotza): *iz*. 11-itxura artzea. J: 11-itxura.

it-igaŕ. (gorpu): iz. Igartuta dagoen gorpna.

il-igartze. (gorpu): *iz. Il-igaŕ* biurtzearen egipena.

il-dean. (berantasun): *adond.* Astiro ad-izatea. I: Pitinka-pitinka, poliki-poliki. (eritasun): *adond* Berbera.

tl-iragarki. (eriotza): iz. Norbaiten iltzcaren iragarpeua.

11-itokalatca. (azkuŕi): *iz*. Aŕapataka jatca.

il-itxura. (eriotza): *iz*. Ikus.: ii-iduria.

il-itzalak. (arias): iz. Ilciakoen arimak,

il-itzaldi. (iletak): *iz*. lletactan egiten dan itza[dia. (eriotza): *iz*. Berbera.

il-tzpaf. (eriotza): ŕz, ikus.: Ilizpeŕ. J: Tlbeŕi.

il jale. (gorpu): *izond.* Gorpuakjaten dituena.

il-jantzi (ilctak): *iz.* ikus.: Iieun.: II-jazki, il-miise, iloyaL.

il-jantzitzaile. (eriotza): *izond.* 11-jantziak ipintzen dituena. I: It-jazkari, il-jazle.

i1-j azlcari. (eriotza): *izond.* Ikus.: II-jantzitzaile, j: Il-jazle.

i.-jnzlcL (ilctak): *iz.* Ikus.: Ileun.: II-jantz'i.

il jazle. (eriotza): *izond. Tkus.:* Il-jantzitzaile. Il-jazkari.

il jazte. (eriotza): iz. II-jantzia jartzea.

€1-joaldi. (zeiñu): *iz.* Ilezkila jotzea.

il-kofoka. (eriotza): *iz.* Iitzeŕ dagocnaren atsaidi cstua. j: litzuŕunga.

İl-lafi. (criotza): *izond.* Iltzeko zorian dagoena.

ii-lefo. (lefokada): *iz.* Itdakoen lefokada.

it-man. (iletak): *iz.* Ticus.: Tleta-man.

il-marmota. (eriotza): *iz.* Tlari jartzen zayan txanoa.

11-meza. (meza): iz. ii danaren aide ematen dan meza.

it mezu. (eriotza): iz, Norbaiten eriotzaren mezua.

11-mtise. (iletak): iz. Ikus.: lleuu. j: B-jantzi, iloyal, uzara.

il-mutu. (eriotza): *izond. lla,* gogortuta dagoena.

il-nai. (yaraunspen): *iz.* Yaraunspeuez zerbait uzteko naya. j: Ilondoko. (eriotza): iz. Tlteko naya.

il-oahze. (gorpu): iz. Ikus.: Katabota. j: Kataba, ilogatze, it-ofe, it-oge.

il-ofe. (gorpu): *iz.* Ikus.: Katabota. Katabu, ilkutxa, iloe, it-oge, il-oatze.

il-oge. (gorpu): *iz.* Ikus.: Il-ofea. I: 11-oatzea.

il-ondorelcu. (eriotza): *izond_* II ondoren gertaizen danari dagokiona. j:11-osteko aipu.

il-onhzi, (gorpu): iz. Ikus.: Katabota. Katabu, ilkutxa, lin.

11-oore. (eriotza): *iz.* Tldakoaren alde egiten dirau ooreak.

il-opari. (opakuntza); iz. Ikus.: Opagai. Eskeingai, opari-gal.

il-ordu. (eriotza): *iz.* Ilteko ordua. j: 11-oren.

il-orduko. (eriotza): *izond.* llorduari dagokiona.

il-oren. (eriotza): *iz.* llteko arena. j: 11-ardu.

il-osteko aipu. (admen): *iz.* II ondoren izaten dan aomena. Ans.; Ii-ondoreko.

ii-otoizketa. (iletak): *iz.* ikus.: iletak.1: 11-elizkizun.

i!-oyal. (eriotza): *iz.* Arpegi gañean gorpuai jartzen zayen oyala. 1: Tzerkari, izerzapi.

il-aztu. (eriotza): *ad.* Gorpu egotean geratu.

il-sari. (sariztatze): *iz.* Tleroko ian-saria.

il-safaskitu. (eriotza): *ad.* Oro ta zearo erailtzea.

it-told. (deŕi): *iz. Tkuc.:* deli. I: TTdegi, iltegi.

it-txartel. (criotza): *iz.* Norbait II dala jakin-erazteko txartela.

it-txiki. (in: *iz.* Ikus.: Otsail. Katail.

il-txuri. (txori): *iz.* Zomofo-jalea dan txoria, auts-kara margo ta anka goŕiak dauzkana, seska ta l€ gañean kokatzen dana.

il-urgazle. (eriotza): *izond.* Iltzean dagozenak zaintzen dituena.

il-ufeu. (eriotza): *izond.* Ji zorian dagoena. I: Il-oŕen.

il-ufeutu. (itialketa): *ad.* Ttzali, itzaidu.

it-zapi. (iletak): tz. ikus.: dean. j: Iloyal.

i1-zeiñu. (zeiñu): iz. Norbaiten eriotza jakin-erazteko jotzeko dan zeiñua. j: Ikus.: llzeiñuak. (eriotza): iz. Berbera.

il-zefenda. (eriotza): ŕz. den izenen lefokada.

il-zori. (eriotza): *iz.* Iltzeko orduan egotea.

il-zoriko. (eriotza): *izond.* Wax: II-uŕen.

€l-zofonka. (eriotza): *iz.* Iltzen dagoenaren atsaldi estaa.

il-zugatz. (zugatz): *iz.* 1kus.: Nekosta.

il-zufun. (gogortasun): *frond.* Iin bezels gogoŕ edo zufun dagoena.

ilbain. (josketa): *iz.* Ikus.: Jos-bakan. l: Josi-askatu, ilbin.

iibaindu. (junkets): *ad.* Ilbaiiiez just. Itbindu.

ilbañ. (bilaketa): *iz.* P.r'iotz baten atbistea. j: Iibeŕi. (izaŕ-mutil): *iz.* Ilargi eguzkiarekin batera eltzea. j: Iibed.

iibañtu. (izaŕ-mutil): *ad.* flimflam sartu.

iibearki. (iletak): *iz.* Ikus.: lletak Elizkari.

ilbearkiak. (iletak): *iz.* Ikus.: Iletalc.

itbelaf. (belaŕ): iz. Gaudekaria dan belaŕa. j: Tkus.: Ereza; onen mots bat.

ilbeltz. (ii): *iz.* Urteko lenengo Urtallia, ioil, izotzil, izozkil, Iola, urtail, urtaril, urtafil, ilbatz.

ilbera. (izat-mutil): *iz.* Tiargia eguzkiarekin batera eitze batetik beste bat arts igaroten dan aldiaren lenengo, laurdena. Laurden-beraka, zarbaŕiarte, zarbeŕiarte, xipigafi (astagaitz): *iz.* Ikus.: Astaga€tz.

ilberako. (astagaitz): *izond.* Astagaitzari dagokiona.

ilberatu. (izaŕ-mutil): *ad,* liargia gutxitu.

jibed. (izaf-mutil): *ŕz.* ikus.: Iibati. (bilaketa): *iz.* Berbera. (eriotza): jj *izond.* Grain edo arestian it dana. Norbaiten eriatzarcn izpaŕa. j: ikus.: Ilizpef. :11-izpaŕ.

ilbefi-a€pu. (eriotza): iz. Tt danaren aipatzea.

ilbefl-sail (eriotza): *iz. 11* diranen bells cmateko tokia.

ilbeŕi-txurteL (eriotza): *iz.* Eriotz baten bells ematen dues txartcia. j: Tldamu.

ilbete. (izaf-mutil): *iz. Iiargi* betas. 1: lizaaŕ, irargi-bete. (il): *iz. 11* o5oa.

abide. (eriotza): iz. Ileŕira ilak eramaten diran bidea. j: triotzaren galbidea.

ilbidesn. (eriotza): *adond.* 1l-zorian egotea.

ilbilo. (ule): iz. ikus.: Ilabizaŕ.

ilbilodun. (bizaŕ): *izond* Ikus.: Tlaundun. liebarbandun, ilepiztun, lairadun.

ilbin. (gari): *iz. Ikus.:* Galtzondo. Galtzune.

ilbin-buruxlcn. (gari): *iz.* Galduta bezela dagoen galburua.

ilhitz. (landare): iz. Lastaduna dan laudarea, abercenlzat azkuft ona dana. (ari): *iz.* Ikus.: Aristi. j: Aritzi, zirail.

iibiztu. (Sri): *ad.* Eun edo oyal bat mitxaz autsi. (berpizte): *ad.* 11 zegocna bizira itzuli,

ilburuko. (yaraunspen): *iz.* Norbaitek bare azken naya adicrazteko egiten duen agcrpena.

ilburuko-egile. (yaraunspen): *izond.* Bare azken naya adierazten duena.

ilburulm-gabe. (yaraunspen): *izond.* Bere azken naya adierazi ez duena.

il:burulco-zain. (yaraunspen): *izond.* llburukoa betetzea zaintzen duena.

ilburuko-zaingo. (yaraunspen): llburukoa betetzea zaintzeko erakundea.

ilburukoa egin. (yaraunspen): *ad.* Norberaren azken naya adierazi.

"Ida. (eriotza): *frond.* Its dagoena. Ildako.

ildabide. (ilda): *iz.* Zabalagoa dan iidua. *I:* Itdoleŕo.

ildagi. (Ian): *iz.* Goldeaz egin ezin diteken Lana, aitzuŕaz hallo.

ildakitu. (luŕ): *ad.* Mokoŕak puskatu.

ildako. (eriotza): *izond. Il* dana. ikus.: Ileiko. Iliko.

ildamen. (lur): iz. Bi ildoen artean landu gabe geratzon dan *Iuŕa.*

ildamu. (etotza): iz. Ikus.: ilbeŕI.txattel.

ildapikatu. (luŕ): *ad.* Landa baten zokotak autsi.

ildapizaŕ. (landare); iz. ikus.; Alga-beiaŕ. ^: Baratxuri-betaŕ, iido-izat, laŕatze.

tldapizaŕ andi. (landare): *iz.* Lateetako ildapizata.

ildapizaŕ-tipula, (landare); iz. Eŕaboilezkn ildapizaŕa.

ildapiza$lipi. (landare): iz. Ipaŕaldeko ildapizaŕa.

Mare. (eriotza): izond lla badago ere. I: "Ila ere" esakonaren lahurpena.

ildarte. (lido): *iz.* lldoen artean geratzen dan ikutu gabeko zatia. j: Ildo-arte, ildoki, inguro-mari, inguru-mingurak, inkimako, ixuf, izuŕ, kiribil, termañu, tximuŕ, ximuŕ, zimuŕ. I: Ura joateko ildoa. (iido-bizkaŕ): *iz.* Berbera. (burumuin): iz. Garuntegiko ximuŕak, ildaska, ildo, ildo-aska.

ildartegife. (ildo): *izond.* lldarteak egiten dituena. I: Ildokari.

Ildaska. (iido): *iz.* ikus.; lido. 1: Ikure, ildeŕeka, ildoka, bolda-aŕo, ildaske, iŕisko, luhangin, luŕaska. (burumuin): *iz.* Garuntegiko ildoak. j: Ikus.; lidatte, iido, ildo-aska.

ildaskatu. (ildo): *ad.* 'Moak egin. Ildokatu, ildazkatu, luŕaskatu.

ildausle. (lut): *izond.* Zokoŕak austen dituena.

iidauste. (luŕ): iz. Zokoŕak austearen egipena.

ildautsi. (lut'): *ad.* Zokotak autsi. (golds): *ad.* Goldeaz *Iuŕa* ideki.

ildaxori. (apez-txori): *iz.* ikus.: Apez-txori. I: Tldo-xori.

iide. (eriotza): *iz.* Batzuen edo askoren erintza. j: Ilkortasuna.

ildegi, (eriotza): *iz.* Abereak itteko told berezia. ((Led): *iz. Ikus.:* lfefa.

ildegiratu. (erintza): *ad.* Abereak ildegian sartu.

ildegiratze. (eriotza): ŕe. Abereak ildegian sartzearen egipena.

ildefeka. (ildo): *iz.* Goldeak egiten dituen ildoak. I: Ikus.: iido, ildaska, ildoefeka, ilteŕeka.

ildetu. (zur): *ad,* Zura zatitu.

ildi-maldo. (kordokadura): iz. Kutunka, zibu, trinkilin-trankulun.

ILDO. iz. Lnŕean gldeak dagien idekidura luzea. 1: Gauza batek beste baten gañean igarotzean uzten duen aztarna. j: Arpegian edo soñeko bests told batean egiten dan zimufa. {: Erka, etei, goldatz, ikure, ildaska, ildeŕeka, ildoka, bolda-aŕo, ilduki, Melaka, iŕisko, isurzuin, lubangin, lufudu, luŕaska, nabaŕ, bildo, zogun. (zugatz): *iz.* la ustelduta dagoen zugatz bitten zatia, j: Ildoki. (fur): 11 iz. Sokia. *1/* (aitzurketa), (afaildura), (aztarna), (garastaketa), (goide), (gurpil), (ildo-bizkaŕ), (konkiltasun), (malt), (mokol), (mugadura), (toles), (ziritz). (buntmuin): *iz.* lints.: Marta l: Ildaska, Ido-aska.

iido jo. (lido): *ad.* Ildoak eraindu.

iido-antzeko. (ildo): *izond. Ddoaren* antza duena. j: Ildokara.

iido-arte. (burumuin): *ft.* Garuntegiaren kiribila.

iido-aska, (bunnnuin): *ft.* Ikus.: (Marie. ^: Ildaska. 1: lido.

iido-hiote. (itdo): *iz.* Ildoaren zati sakonena.

ILDO-BIZKAIL *iz.* Lot iraulian ildoen artean dagoon bizkafa. Aitzufaz jasotzen dana. j: thud eusteko edo garastaketan norabidea emateko atontzen dana. j: Ildoki, ur-oztopo. (baratz), (bizkargune), (garastaketa), (gelditze), (golde), (luŕ-lantze), (mailgune), (ueska).

lido-bizkartu. (ildo-bizkaŕ): *ad.* lldo-bizkaŕak egin.

ildo-izaŕ. (landare): he. ikus.: Aiga-beiaŕ. 1: Ildapizaŕ, azki, mugita.

ildo-luf. (luŕ): *iz.* Ildoak dauzkan Iuŕa.

ildo-xori. (txori): *iz. Ikus.:* Apez-txori. J: Ildo-txori, iperdiikara, ildaxori.

ildo-zabal. (lo): *iz.* Asia zabaitzeko aukeratzen dan Iuŕa.

ildoara. (ildo): *adond,* ildoetan ari-izatea.

ildoaren bizafak. (landare): *iz.* Bdoetan ateratzen dan ildapizafa. Ikus.: Ildopizaŕ.

ildoaska. (tnokol): *te.* Layers bitartez Iuŕa jasotzean geratzen dan mokola.

iidoatu. (luŕ-laantze): *ad.* Lida lands,

ildodun. (ildo): *izond.* Ildoak edo ozkak dauzkana.

ildoka. (ado): *iz.* ikus.: lido. 1: Ildaska, ilduki.

ildokara. (ildo): *izond.* Ikus.: lido-antzeko.

ildokarl. (ildo): *frond.* Ikus.: Ildartegile.

ildokatu. (lido): *ad.* Ikus.: lidaakatu.

ildoki. (ziri): *le.* Zur-mokoŕ, zur-puska aundia. ; Zurezko ziri aundia, eguŕ-knzkoŕ, iloki. (eguŕ), *iz.* Egurki baten zati lodiena. (notin): 11 *iz.* Odol-aula duen notida. (zugatz):) *iz.* Euboŕ, Zugatz baten zati-ustela. Ikus.: lido.

. (usteldura): II *iz.* Zugatz baten puska usteldutа; ardai. (ildo-bizkaŕ): 11 M. Ikus.: Ildo-bizkaŕ. 1: Ildarte, ildaki, ur-oztopo. (zur): 11 ŕz. Zur-zati motz eta lodia. 1: Karetxa, ildttki. (odol): H *iz.* Odola aulduta daukana. (enboŕ): 11 *iz.* Zugatzaren enboŕa, i: Iidokin.

ildokin. (enbof): *iz.* I us.: Enboŕ, I: ildoki, markola, pikotsa.

ildokitn. (estalketa): *ad.* Upelen zuloak ildokiz estali. j; Ildokiztu,

ildolari. (ildo): *izond.* Ildoak egiten dituena.

Ildoleŕa, (lido); *iz,* lidoaren ozkadura, Ikus.: ildabide.

ildopizst. (landare): *iz.* Ikus.: Askia. 1: Goldeak jasotzen duen titan sortzen dan landarea, ildoaren bizaŕak.

ildori. (aultasun): *izond.* Aula dana; maskala.

ildotu. (usteldura): *ad.* Zugatz bat usteldu. (zugatz): *ad.* Berbera. (luŕ): 11 *ad.* Luŕaz mokoŕak egin.

ildozkatu. (birunda): *ad.* Jausi-erazi ta !Mean birundaka ari-izan.

ildoztatu. (ildo): *ad.* Ildoak egiu.

ildroski. (lotura): *iz. Ikus.:* Biduŕ. j: BiÍuf, ildriski.

ildu. (sods): *ad.* Soñaren zati bati bizi-indafa aulerazi. Lerai ere beste ainbeste egin. 1: Ildukatu, ildotu. (atzetasun): *ad.* Adorea galdu.

ildua. (atzetasun): *izond.* Adorea galdu duena.

ilduki. (enbor): *iz,* Eobof-zatia. (ildo): *ŕz,* ikus.: **lido.** 1: Ildoka, luŕudu. (zur): II iz. Tkus.: Ildoki, I: Karetsa.

ilduma. (zebadura): iz. Nekegafia dana. 1: Ildura, ildumadura. (mama); *iz.* Ikus.: Kuxo. 1: Trance.

ildumadura. (zebadura): *iz,* Ikus.: Ilduma. I: Ildura.

ildumagaŕl. (zebadura): *izond.* Nekatu-erazten duena. 1: Ilduragaŕi.

ildumaile. (atzipe): *izond.* Alzipetzen duena.

ildumatu. (zebadura): *ad.* Nekegaŕi eragin.I:Tlduratu.

ildura. (mutidura): *iz, Soiñatal* baton mutidura. (jaustasun): iz. Ikus.: Jaustasun. (zebadura): II iz. Ikus.: Ilduma. J: Ildumadura. (atzetasun): II Adorea galtzea. (urdait): II *iz.* Urdalaren makalaidia. (kirio): jJ iz. Kiriotzaren oanncn aundiaz agertzen dan erialdia, ituntasunez azattzen dana. : Iledura, ileria.

ildura-aitzitiko.'(kirio): *izond.* Ilduraren aurkakoa dana.

Ultra-aldiak. (kirio): *iz.* Tlduraren erasoak.

ilduragaŕi. (zebadura): *izond.* Ikus.: Ildumagaŕi.

ildurakof. (zebadura): *izond.* Nekaldia jasaten duena.

ilduratn. (zebadura): *ad.* Ikus.: Ildumatu.

ilduski. (azao): *iz.* Ikus.: Azao. J: Armen.

ilesagaf. (zugatz): *iz,* Ikus,: Irasagaŕ. j: Iresagaŕ.

ilgai. (opakuntza): *izond. Ikus.:* ()gaga'. 1: Eskeingai.

ilgaitz. (eriotza): *izond.* Ikus.: Ilezin. I: Ilezkoŕ.

ilgale. (indcl): *iz.* Kemen eta indaŕak gutxitzea.

ilgafi. (eriotza): *izond.* II ditekena.

ilgaŕiru. (eriotza): *adond.* Ilgaŕiz ari.-izatea.

ilgaŕitasnn. (eriotza): iz. Eriotza ekaŕi dezakenaren bereiztasuna,

ilgila. (gaŕantzi): *izond.* Gatantzi aundikoa dana. I: Ilgile.

ilgindu. (alditxaŕ): *ad.* Burtzoraldia izan. j: Ilgundu.

ilgiro. (alditxaŕ): *iz.* Ems.: Burtzoraldia. I: Aldigaitz.

ilgora. (izaŕ-mutil): *iz.* Tl-beŕi ta il-bete arteko aldia. J: II-gorapen. J: Gorapena ta estiapena, laurden-goraka.

ilgoratu. (izaŕ-mutil): *ad.* Bargia goratu.

ilgundu. (alditxaŕ): *ad.* Alditxafean jausi.

ilgune. (alditxai): iz. Ikus.: Burtzoraldi, alditxaŕ. j: Gaitzaldi.

ilgungafi. (aiditxaŕ): *izond.* Iigunean jausi-crazi dezakena.

iii. (iri): iz. Ikus.: hi. I: Uri.

ilka. (criotza): *iz.* Erailtza. Erailtren ari-izatea. I: Saiaskia, ilkaŕ, iltzaŕc, ilketatzaŕ, ilkintza, itkuntza, iltze, iltzeketa, (Licata eriotze.

ilkako. (izkilu); *in,* Gudarako izkilua.

ilkara. (eriotza): *izond.* la ila dagoena. J: ilkondu, iikrmdu.

ilkaŕ. (eriotza): *iz.* Ikus.: like. Eciltza, ilkaŕe.

ilkera. (eriotza): *iz.* Eriotza-mueta.

likeri. (atsekabe): *iz.* Ikus.: Goibeltasun. Itundasuu.

ilketa. (criotza): *iz.* Ikus.: Iltzeka.

ilketako gurdia. (eriotza): *iz.* II diranak eramateko gurdia.

ilketari. (eorzketa): *(wad.* Gorpuak eorzten dituena. J: Ilozaile.

ilketatza£ (criotza): *iz.* Ikus.: lllca. J: Erailtza, ilkintza, ilkuntza.

ilkexu. (abesti): *iz.* Ikus.: llctaaoiñu.: Bots.

Link (itoipen): *ad.* Ikus.: Atera. J: Atara, irazi. (intern): *ad.* Ilms.: Irten. i: Erten. (eriotza): JI *iz.* Ila dagoen aragia. (berantasun): JJ *adond.* Astiro ari-izatea.

ilki-aldi. (irtera): iz. Thus.: Irtera. J: Irteera.

ilki-bide. (irtera): *iz.* Irtetzeko bidea.

itki-jale. (eriotza): *izond.* Ila dagoen aragia jaten duena.

ilki-usaidun. (eriotza): *izond.* ila dagoen aragiaren usaiña ernaten deans.

ilkiarazi, (irtera): *ad.* Atera-eragin, J: Ilkierazi.

ilkibeŕi, (irtera): *izond.* Oraintxe irten dana.

ilkinta, (eriotza): iz. Azkuŕirako izan dedin, abere bat erailtzearen egipena. Ilki01w.

illcintza. (eriotza): iz. Ikus.: Ilka.: Erailtza, ilketatzaŕ, ilkuntza, ilkuntz.

ilkipen. (intern): iz. Irtetzearen egipena.

ilkitza. (etorbide): *iz.* Nunbaitetik zerbaiten iñostea.

ilkizkuŕ. (ule): iz. Ikus.: tie-kuzkuŕ, 1: Ile-kizkuŕ.

ilkizun. (eriotza): *iz. II* ditekena, iltzekoa dana.

Elko ez into, (eriotza): *adond.* iltzeŕ egotea.

ilkoi. (eriotza): *izond.* Iltzekoa dana. Titus.: Tlkoŕ.

ilkondu. (eriotza); *izond.* Ikus.: Ilkara, Tlkundu.

ilkuŕ. (eriotza): *izond.* 11 beat' dana, iltzekoa dana. I: Ikus.: Ilkoi.

ilkortasun. (eriotza): *iz. Ilkoŕa* izatearen bereiztasuna.

ilkortu. (eriotza): *ad.* Ilkoŕ egin edo biurtu.

ilkuntz. (eriotza): *iz.* Ikus.: Eciltza. Ilkintza.

Iiktetxa. (gorpu): *iz.* Ikus.: Katabota. J: Katabu, iloc, ilogatze, ilope, il-ofe, il-ontzi, kusa, il-utxa, iloka, iSanda, zeŕalde, zeŕaldo.

ilmalta. (odei): *iz.* Euria dakafen odei aundia.

ilpeu. (atzetasun): iz. Adore galtzea.

ilpiztu. (berpiztc): *ad.* lla zegoena bizira itzuli,

iltamu. (eriotza): *ft.* 11-zorian egotea.

iltamuko. (eriotza): izond. Iltamuari dagokiona.

Uteri. (gorpu): *izond.* Gorpua laguntzen duena. J: lltiaŕ.

iltasnn. (1o): *iz.* Lo oso aztunean egotea. (azkuŕi): iz. Indafik gabeko azkufi baten egotea.

ilte. (eriotza): *iz,* Ikus.: Eriatza. J: Erin.

iltean. (eriotza): *adond.* Tlorenean, ilorduan, il-wrian. I: ghat, ilteko arian, iltef, illzean, iltzeaŕ, iltzeŕ.

ilteat. (eriotza): *adond.* Ikus.: Iltean. J: Ilteko arian, ilteŕ, iltzeŕ.

iltegi. (ileŕi): *iz,* Ikus,: Ileti, J: Tidegi, II-told, obitegi, ilaŕieta.

ilteko arian. (eriotza): *adond.* Ikus.: Iltean. I: Ilteaŕ, ilteko ari-arian, ilteko tinke-tinke, ilteko zorian, ilteŕ.

iltet. (eriotza): *adond.* Ikus.: Tltean- I: Tlteaŕ, ilteko arian.

iltefeka. (ildo): iz. Ikus.: Belo. I: Ildefea, ildoeŕeka, iltaŕeka,

iltiaŕ. (eriotza): iz. Ildakoaren aidea. (gorpu): *izond.* J: ikus.: Mari,

iltin. (eriotza): in. Tldakoen ondaŕak.

ilium. (oñaze): iz, Pairua jasatea. Ikus.: Palm.

ilteaite1-$ail, (eriotza): iz. Il-txartelak agertzen diran tokia.

iltxintxa, (zeiñu): iz. Backe zeiñu txikia.

iltz-joste. (iltze); iz. Iltzeak sartzearen egipena. j: Ilz josketa.

iltz-urknla. (iltze): *iz.* Sarde itxurazko iltzea.

iltzagile. (iltze); *frond.* Iltzeak egiten dituena. J: Iltzegilme, iltzegin. (caku-langintzak): *izond.* Berbera.

iltzaile. **(eriotza): izond. Ikus.:** Eraila, J: Eraile, iltzale, ilzale, saŕaskilari.

iltzaka. (eriotza): *adond. Il* gabe egotea.

iltzapean. (giltzape): *adond.* Giltzapeau.

iltzari. (eriotza): *in.* Eorzketan gorpuari jaŕaitzen rayon giza-taldea.

iltzaf. (izaŕ-mutil): iz. **Ilargi betea. {:** Ilzaaŕ.

iltzaŕe. (eriotza): iz. Ikus.: Ilka. 1: Erailtza.

iltzate. (iltze): iz. Iltzeak sartzea.

iltzatu, (iltze): *ad.* lltzeak sartu. 1: Iltzejosi. 1: Ikus.: Iltzez josle.: Itzabt, untzatu.

iltzatzaile. (iltze): *izond.* Iltzeak sartzen dituena.

iltzauŕ. (intxaufondo): *iz.* Eats.: Intxauŕondo.I: E[txauŕondo.

iltzautzi. (biotzondo): *iz.* Atsegaitza dart biotz-ukaldia.

iltzdun. (iltze): *izond.* Iltzeak sartuta dauzkana.

1LTZE. *iz.* Burdin-agatxoa, burn ta zia dituena, nunbait tinkotzeko edo gauza bat beste bali estekatzeko erabiltzen dana.- : liza, itze, ultza, ultzc, entza, untze. (gogo-aldarte): *iz.* Asko jaleagatik izaten dan aldarte bra-a. Untie. (artazi):) *iz.* Artazi baten bi zatikoak alkartzen dituen zila. /1 (apaingailu), (gabi), (langeizti), (taratulu), (uzkaldura), (zi), (zurgintza). (eriotza): 11 iz. Ikus.: Erailtza, 1; Tlka, criotzc.

iltze-belaŕ. (laadare): *iz.* Almizkaria dan bciaŕezko landarea; bare break goŕi-argi edo amusko dote margoa ta ile batzuetan barna aldatu gabe irauten dote.

iltze-belaf gaŕi.. (landare): iz. Lore goŕiak dauzkan iltze-belaŕa.

iltze-biuf. (biurkin): iz. Zuran burnizko zetikoan tinkotzeko biurkiña.

iltze-buru. (iltze): *iz.* Bi zi dauzkan iltzea.

iltze-edergailu. (iltze): iz. Apaintzekoa dan iltzea,

iltze-erauzgailu. (iltze): iz. Iltzeak erauzteko tresna. 1: Iitze-erauztailu, iltze-kentzaile.

iltze-erauzle. (ohs): *Izond.* Oñelan egiten diran katxoak kentzen dituena. 1: litze-sendagile. (yarein-yardunbideak): *frond.* Berbera.

iltze-eredu, (iltze): iz. Btze-buruak egiteko muslculio.

iltze-jo. (iltze): *iz.* Pelotariai esknetan egiten zayen iltzea.

iltze-kanela. (iltze): *iz,* Gatz-piperkiaren iltzea.

lltze-keutzaile. (iltze): iz, Iltzeak ateratzeko tresna. j: Ikus.: Iltze-erauzgailu,

iltze-koskatu. (mokol): *ad. IItzeu* koskak egin.

i[tze-motz, (litre): *iz.* Burn gabeko iltzea. I: Motza dan iltzea.

iltze-saltzaile. (iltze): *frond.* Iltzeak sartzen dituena.

iltze-sendagile. (ain): *izond. Ikus.:* Iltze-erauzle.

iltze-told, (litre): *iz.* Iltzerako zuloa. I: Iltze-zulo.

iltzc-zapal, (iltzc): *iz.* Zapalduta dagoen lltzea.

iltze-zauri. (iltze): *iz.* Sai-abereari poŕaren iltzeak egiten dien zauria.

iltze-zulo. (iltze): ŕz. *Ikus.:* Iltze-toki.

Iltzean. (eriotza): *adond.* Ikus,: Iltcan. I: Tltzeaf, galtzcaŕ.

iltzeat. (eriotza): *adond Ikus.:* Iltcan. j: Iltzean.

iltzeafen. (eriotza): *adond.* Il-eragiteafen.

iltzebalci. (iltze): iz. Burua kenduta daukan lltzea.

iltzedun. (litze): *izond.* Iltzeak dauzkana. j: Iltzadun.

iltzegilme. (iltzc): *izond.* Ikus.: Iltzagile.

iltzegile. (iltze): *izond.* Titzeak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

iltzegin. (litre): *frond,* Ikus.: lltzagile. Iltzegilmc.

iltzegintza. (iltze): *iz.* Iltzeak cgiteko langintza.

iltzejosi. (iltze): *ad,* Ikus.: Iltzatu. Iltzez joslc, itzatu, untzatu.

iltzeka. (eriotza); *iz,* Gizon bat edo batzuk erailtzea. I: Tlketa.

iltzeketa. (criotza); *lz,* Ikus.: Erailtza. 1: Ilka.

iltzelco. (eriotza); *izond.* Iltzean dagoena.

iltzeko on. (eriotza): *frond.* Opakuntzarako egokia dana.

iltzekoan. (eriotza): *adond.* Ila geratzeko aldian. 1: Bizerakoan.

iltzerakoan. (eriotza): *adond.* Ikus.: Ilizekoan.

iltzeria. (iltzc): *iz.* Iltze-multzoa.

iltzeŕ. (eriotza): *adond.* Ikus.: Iltean. 1: Ilteaf, ga[tzeaŕ.

iltzetegi. (iltze): *ii.* 1ltzeen tokia.

iltzeteri. (iltzc): *iz. Iltzeen* multzoa.

iltzez josle. (iltze): *izond.* Iltzeak sartzen dituena. 1: Ikus.: Iltzatu, iltzejosi.

iltzezicatu. (iltzc): *ad,* lltzeakaz zerbait bete, iltzeak sartzean. I: Iltzeztatu.

iltzezko. (i[tze): *izond.* litzeakaz josita dagoena.

iltzeztatu. (iltze): *ad. Ikus.:* Iltzczkatu.

iltzeztote. (kayola): *iz.* Arnariak, gaztak eta abaŕ ontzeko crabltzen dan gcre€a. j: Itzestoŕe.

iltzoki. (litre): *iz. Iltzea* sartzen dan tokia.

iltzori. (criotza): iz. Iltzeko galbidea.

iltzoriko. (criolza): *frond.* Iitzeko zorian dagoena,

iltzuŕunga. (eriotza): *iz.* Il-agian egiten dan atsaldi estua, I: Ikus.: Karkaf, ii-koŕoka.

ilz-josketa. (iltze): iz. Ikus.: Htz joste.

ilzaaf. (izaŕ-mutil): iz. Ikus.: Ilbete. 1: Iltzaŕ, llzaŕ, irargi-bete,

Male. (eriotza): *izond.* Ikus.: Erai1a. 1: Iltzaile, iltzate, llzaile.

ilzaŕ. (eriotza): *frond.* Egun batzuen ondoren ila dagoena.

ilzeiñualc. (zeiñu): *iz.* Norbait ii dala iragartzen duten zeiñuak, II-zeiñu.

ilzoŕo. (ule): *L. UIe* edo bizaŕaren ile-zoŕoa. I: Ikus.: Bizaŕ-txoŕu, de-zoŕo, ule-txoŕu,ixoŕu.

ila-belaŕ. (bold): ŕz. Ez lore ez igali ematen ez dituen belaŕa.

'Labe. (akaide): *iz.* ltxasontziak lotzeko kulubia. 1: llabetxo.

Babeŕi. (artile): ŕz. Artile luzearen azpian sortzcn dan beste artile motzagoa.

ilabetari. (sariztatze): iz, Ilebetero ordaintzcn dan lan-saria.

ilabete. (it): iz, Ikus.: II. Ilebete, ilaitc, Haute.

ilabete guziz. (it); *adond.* Ilabetez-ilabete ari-izatea. 1: Ilabete oro, ilabeteoroz,

ilabete oro. (it): *adond.* Ikus.: Ilabete guziz. I: llabeteoroz, ilabetero, ilabetoro, ilabetoroz.

ilabete-biliako. (ii): *frond.* Bi ilabeteai dagokiena.

ilabete-oroz, (if): *adond.* ikus.: Ilabete guziz. !: Ilabete oro.

ilabeteak. (astagaitz): iz. Ikus.: Astagaitz. j: Ilabeteko.

ilabetekari. (11): *iz,* Ilabetero ateratzen dan aldizkaria.

ilabeteko. (astagaitz): *iz.* lkus.: Astagaitz. 1: Ilabeteak, ilabetetako, ileko. (sariztatze): *iz. II* baterako sariztatzea.

llabeteroko. (il): *frond.* Ilabete bakoitzari dagokiena. 1: llabeteoroz.

ilabetesari. (ordainkcta): *iz.* Hero ordaintzen dana.

ilabetetarik. (ii): *adond.* Ilabete bakoitza. 1: Ilabetetik.

ilabizardun. (ale): *izond.* Ilabizaŕa daukana.

ilabizaŕ, (ule): iz. Bizaŕa baño lenago sortzen dan goiko ezpaiñaren biloa. llbilo.

llabrit. (zakuŕ): iz. Ikus.: Xardango. Xardango.

llabuŕ. (labuŕera): *izond.* Ikus.: Labuŕ. I: Laguŕ.

ilaburtu. (lab-Mena): *ad. llcns.:* Laburtu. (: Muindu.

ilada. (efenkada): *iz.* Ikus.: Eŕeska. Eŕeka, uztale.

iladats. (ileondo): iz.Ileondoennrultzoa.

iladi. (ileondo): iz. Ikus.;11-adats.

iladun. (ule): *izond.* Uleak dauzkana,

ilagabi. (a^{g}ile): *iz.* Artilezko eunak lanegiteko langaya.

ilagin. (esku-langintzak): *izond.* Artilead dagokiona. 1: Artileaz lanegiten duena. I; Ilain. (langintza): iz. Artileaz lanegiten bizi dana. (artilc): *iz.* Artilea erabiltzen edo lanegiten ari dana. I: Ileketari, maŕagero. (eriotza): iz. Iltzeko dagaenaren estutasuna. I: Ilalean, il-ari-arian, il-agi, Magian, it ari-arian, i -beaŕean, it-etsian, iltzeaŕ, iltzet, iltzorian, il-nŕen, il-agiñean, ilalean.

ilagin-ofazi. (artile): *in* llagindcgiko txaŕantxa.

ilagindegi. (snide): *iz.* llargiñaren lantegia.

ilaginiza. (a^{g}ile): iz. Ilagiiarcn Iangintza.

flat. (ileondo): iz. Ileondocn multzoa.

slain. (eŕauts); iz. Ikus.; Ilaun. j: Geld°, eŕe dan ikatz gailean egiten dan efauts zuria, ilakin. (a^{g}ile): *izond.* Artileaz ari dana, ilarin. (egazti): j *iz.* Ikus.: Buzoka. Apalatz, ilantxa, llaintx. (ileondo): {j *iz.* Ileondocn multzoa. (ale):jiz. Sai-abereak lepo-gañean daukaten ulea. (: Muiño.

damn-alit, (ule-guri): iz. llainkiz cgindako zifibioa.

ilaindu. (uzta); *ad.* Uzta geycgi umotu. Ilaintu. (a^{g}ile); *ad.* Artileaz estail. (ari): II *ad.* Oyal batetik ariak alma.

ilaindura. (ad): *iz.* Oyal batetik ariak ateratzearen egipena.

flaing°. (artile): ŕz. Artilearen culearen egokera.

ilainki. (ule-guri): iz. Ikus.: Balusa.

ilainmentu. (sakitura): iz. Elbaŕi egotea.

ilaintsu. (rile-guri): *izond.* Ilainkiz egiña dagoena.

iiaintu. (sakituraj: *ad.* Ikus.: Ebaindu. Ilanditu, ilaunditu. (uzta): *ad.* ans.: Ilaindu. (esne): II *ad.* Esne ugatzetik jalgi-erazi. (cŕauts): *(ad.* Ilaun biurtu.

Italia, (aitorkun): iz. Il-agian egiten dan azken aitortza.

ilaki. (eŕealdi): iz. Erdi eŕeta dagocna. I: Ilati, ilendi, ilenti. (ileondo): *iz.* Ikus.: Ilakin,

ilakin. (ule): *ft.* Ile mordoska I: liaki. (eŕauts): *iz. Ikus.:* liaun. I; Ilain.

ilaldi. (oñaze): iz. Oñazean izaten dan yabaldura iragankoŕa. (eriotza): *iz.* Askoren eriotza.

ilalean. (eriotza): *adond.* I1-agiñcan egotea. I: ikus.: Ilagin. I: Il-ari-arian.

€lamaita. (a^{g}ile): *iz.* Artile-mataza, (odei): *iz.* Euria jarien odei aundiak.

ilamina. (ameskeri): *iz.* Emakume-arpegiata erensuge-solia zeuzkan ametsezko bidutzia.1; Lamiña, ameskerizko izakia.

€lands. (eorzketa): *iz.* Ikus.: Katabota. I: Katabu, ilkutxa.

ilandi. (sakitura): *izond.* llaiututa, erdi ila dagoena.

ilandiera. (eriotza): *iz.* Ila bezela uztearen egipena.

ilauditu. (sakitura): *ad.* Ikus.: Ilaintu, I; Erdi ila utzi, ilaunditu.

ilanko. (ayergatasun): *izond.* Sorayoa dana. I: Minberakaitz.

ilantsu. (ule): *izond.* 'Bleak asko dauzkana.

ilantxa. (egazti): *iz.* Ikus.: Buzoka, I; Apalatz, €lain.

ilantxu. (ale): *izond.* Ulea sortzen ari zayona.

ilapi. (untxi): *iz.* Ikus.: **Untxi. I:** Entxea.

liars. (eŕenkada): iz. Ikus.: Efeska. Tlada. (sakitura): *izond.* Ebainduta, erdi ila dagoena. (eriotza): (*izond.* Iltzef dagoena. 1: Ikus.: 11-biziko.

ilarabiko **koko.** (txotx): iz. **'I'xotx** biribilak lcatetxo baten itxuraz agertzen diranak.

ilaraka. (landare): *in.* Landare lastaduna; bees seskak luzeak dira, ta aloŕetan contests da Iraka, ilaraki.

ilarazi. (eriotza): *ad.* Il-eragin, erail.

iiarazle. (eriotza): *izond.* II-eragiten duena; erailtzen duena.

fiarbiko koko. (txotx): *in* Azi jarioa soŕerazlen duen txotxa.

ilarbiko koko-eri. (err tasun): iz. ikus.: Azi jario.

tlardi. (lekazi): iz.]lafak dagozen tokia. Aaŕen multzoa. I: Tlardui, ilartza.

ilardui. (lekazi): *iz.* ikus.; Ilardi. Ilartza.

ilare. (abetxu): iz. ikus.: TIM, j; Txilaŕ, ilad, itarka, ilauŕi.

ilaregi. (sasi): iz. Sasi-multzoa.

ilaren. (iietak): *izond.* Zenduari edo iletai dagokiena.

ilargi, (izaŕ-mutil); iz. Luŕa'ren **Leaf-mutil** bakaŕa. I: **Izaŕ-mutil** onek istaz ematen duen gabeko argia. j: Argizsgi, argizai, argizari, gaiko, goiko, idargi, idetargi, iitargi, ijito-cuzki, ilaski, ilazki, itargi, iratargi, irctargi,'aka, igetargi, itargi. (argibidc 11 agerkai): iz. Agiria, siñispidea. (ilobi): H iz. Ilobietan jartzen dan argia. (ileŕi):^ Azkaŕ-zenizunez, "ilargiak" eta abut, rabiltzen dan itza.

ilargi bell. (izat-mutil): *iz.* Ilargi ta eguzlciaren alkarketa,

ilargi betea. (izaŕ-mutil): iz. Ilargia bore sotasuncan agertzea.

Ilargi-adaf. (kuŕuska): *iz.* Ilargi-erdi itxura due' kuŕuska.

ilargi-aldarte. (izaf-mutil): iz. Ikus.: ilargialdi. (zorotasun): *iz.* Berbera.

ilargi-alde. (izaf-mutil): iz liargi ta eguzkiaren alkarketa batetik uŕengoraño dagoen tartes.

ilargi-antz. (izaŕ-mutil): *in* **Odd** bateau agerizen dan ilargiaren icudia. I: Ilargi-irudi.

ilargi-antzeko. (izaŕ-enntil): *izond.* TÍargi-ercliaren itxura duena.

ilargi-arpegiak. (izaŕ-mutil): iz. Ilargiaren goraberak.

ilargi-afain. (afain): iz. Mediteŕaneo itxasoan bini dan lafu *lean,* zilarkara ta dirdiratsua dauka aŕaña.

ilargi-ati. (latsun): *iz.* Latsun-mitriola.

ilargi-arte. (izaf-mutil): iz. Ilargiaren argia. I: Ilargi-xuri.

ilargi-hereu. (izaŕ-mutit): *iz.* Ilargia lufetik dagoen uneatdi urbilena. Ilargi-urbila.

ilargi-bide. (izaŕ-mutil): iz. Ilargiaren ihil-ingurua.

ilargi-egutegi. (egutegi): iz. Ilargiaren goraberaen arauz egindako egutegia.

ilargi-elesti. (izaŕ-yakintza): *iz.* Izaŕ-yalcintza'ren zatia ilargiari buruz ad dana.

ilargi-elestilari. (izaf-yakintza): *izond.* Ilargi-elestia azterizen ari dana.

ilargi-erdi. (izaŕ-mutil): iz. Tiargialdi baten erdia.

ilargi-ilune. (izan-mutil): *iz.* Ilargiaren ilun-aldia. Ilargi-itza€tze, ilartilune.

ilargi-irudi. (izaf-mutil): *iz.* Ikus.: Itargi-antz.

ilargi-itzallze. (izaŕ-mutil): iz. Ikus.: llargi4lune.

ilargi-jo. (zorotasun): *izond.* Zoro dagoena.

ilargi-lapa. (maskordun): *iz.* Lapa-mota bat, goŕia dana,

ilargi-laŕin. (izaŕ-mutil): ***iz.*** Ilargiaren txiŕitola.

ilargi-petco. (izaŕ-mutil): *izond.* Ilargiaren azpian dagoena.

ilargi-ume. (izaŕ-mutit): iz. Gizonak egindako izaŕ-mutila.

ilargi-urbila. (izaŕ-mutil): *iz.* Ikus.: ilargi-beren.

ilargi-xeŕa. (izaf-mutil): *iz.* Ilgora.

ilargi-xuri. (izaŕ-muti(): *Az.* Hats.: Ilargi-arte,

ilargi-zabal. (garbaltasun): *iz.* Zearo garbaia dagoen burua.

ilargialdi. (izaf-mutii): *iz.* Aldiz-aldi zoro dagoenari ilargiak egiten dion eragipena. I: Ilargi-aldarte. ; Hargi ta eguzkiaren alkarketa batetik uŕengoraño dagoen aldia.

ilargieaa. (deft): *iz.* Ikus.: Ileft. I: Eortsleku, eorstoki, ilarieta.

ilargiko. (izaŕ mutil): *izond.* Ilargiari dagokiona.

ilargilari. (izaŕ-mutil): *izond.* Ilargiaren zeazkuntza egiten duena.

ilargilore, (tandare): *iz.* Ginbailkaria dau landare-mota bat.

ilargiratu. (izaŕ-rnutil): *ad.* lbargiraño eldu tot bertan kokatu.

ilargita. (izaŕ-mutil): *iz.* Ilargiaren argia.

ilargitan. (izaŕ-mutil): *adond.* Ilargiaren argitan egotea.

ilargitegi. (aide): *iz.* Aide zabala.

ilargitu. (izaŕ-mutil): *ad.* ilargia agertu.

ilargitka. (neufizti): *iz.* Beren konkiltasuna aide batera jaŕita, alkaf ebakitzean, bi obo-uztayak egiten dnteu neuñzti-itxurapena.

ilari. (artile): *iz.* Artile-mendela. I: Ile-ailiko. (iletak): *iz.* ikus.: Iletak. Elizkari, ilario, iiegozte, ii-elizkizun, ilerio. (gorpu):) iz. Gorpuaren legungoa. (sariztatze): 4j *iz.* Ileroko sariztatzca. (abetxu): jj iz. Ikus.: Hai. j: flare, ilarka, ilauŕi.

ilari-eztun, (artile): *Az.* Artile-arilaren aibaiñua.

ilarieta, (lieŕi); *iz.* Ikus.: lbeŕi. ;: libargieta.

ilari. (artile): *izond.* Ikus.: *Hama.*

ilarindu. (eriotza): *ad.* li-agian egon. I: Il-arindu.

ilario. (iletak): *iz.* ikus.: iletak. I: IHari.

llarka. (lekazi): iz. Garien artean sortzen dan ilaŕa. j: Ilaŕaka, ibaŕaki, iraka, lalgene, garde, iraka-belaŕ, iralka, libraka, loibo, lobo, loin, muita, muri, olabcoŕ, olabeuŕ, orb, orkari, uŕitzolo, zalga, zalki, ibaŕaka, iraka, ibaŕaki, zero-gari. (abetxu): *iz.* Ikus.: Bat. I: Hare, ilari.

ilarki, (lekazi): *iz.* Ikus.: Tilista. I: Txilista.

ilarluxe. (lekazi): *is.* Ikus.: liaŕ. I:1laŕ biribil.

tiara. (il); *adnnd.* II guztietan. **Hero.** (efiotza): *iz.* Iltzearen area.

ilaroz, (it): *adond.* Hero ari-izatea.

flat. (babaŕun): iz. Ikus.: Babatun. I: Baba-nabaŕ. (lekazi): *iz.* Lekaziduna dan barazkia; bare leka ia zubilkara da ta bere mlñak biribil edo laukituak dira. !: ikus.: Aizkol.: Ilaŕ-orlegi, ilaŕbiribii, Hat xee, Hat txiki, etxilat, lalgene, iraŕ, poidezautuŕ, zalga, ilarluxe, zingil. (abetxu): *iz.* Txilarkidea dan abetxua, abartsua; bore loreak txiki ta zuri-orlegiak dim. I: Hare, ilari, ilarka, ibaun, ctxeilaŕ, etxilaŕ. (zeifin): II *iz.* Il-zeiñua, norbait iltzen danean jotzen dana. (ezuŕ): II iz. Esku-orpoko lenengo lefoaren laugaŕen ezuf a.

ilaf-abc, (makib): *iz.* Luŕean sartutako maldla, bertatik ilaf-ayena igo dedin. Tbaŕ-arba,ibaŕ-zurkaitz.

llafagindu. (osasun): *ad.* Abereak osasunez bizkortu.

ilafainbide. (aŕandikeri): *iz.* Ikus.: Aŕandikeri, Aŕandia, iiaŕainkeria, oiltasun.

ibafaindu, (aŕokeri): *ad.* Aŕokeriz ari-izan.

ilafainkeria. (aŕandikeri): iz. ikus.: Aŕandikeri. Aŕandia, ilatainbide.

ibafaka, (landare): *iz.* Ikus.: Ilarka. I: Iraka, ibaŕaki.

iiaŕ-alof, (lekazi): iz. Ilaŕez ereinduta dagoen alma.

ilat-autzeku. (ezuŕ): iz. Esku-orpoaren lenengo leŕoaren laugaŕen ezufa.

izaŕ--arba. (makil): iz. Ikus.: flaŕ-abe. I: lIaŕ-zurkaitz.

ibaŕatxori, (txori): is. Azkaŕ igoten dana ta astiro jeisten dan txoria, abestean.

ilxŕazki, (eŕatz): *iz.* Eŕatzak egiteko data. I: Hate, ilaŕi, ilauŕi, ilaŕoski.

iiaŕ balix. (lekazi): *iz.* Baso-ilaŕa.

ilaŕ--bora. (lekazi): iz. Biguna dan data.

iiaŕ biika. (babaŕun): *iz.* Babafunaren garaua.

flat biribil. (lekazi): *iz.* Ikus.: Hat. I: Aizkol, iiaŕ-oxlegi, flat xee, flat txiki, poidezantuŕ, ibarluxe.

ilafe. (eŕatz): ŕz. 1kus.: llatazki. I: ilaŕi, ilauŕi.

ilat-egin. (zula): *ad.* Zula-egin.

ilat-ezpal. (balke): *iz.* Balkearen ezpala.

ilari. (ilobi): *iz.* Ilobiko arlaua. 4: Obi-afi.

ibaŕicta, (Heft): *iz.* Ikus.: ileñ, : Iltegi,

ilañguntzi. (eŕatz): *iz. 'Txilaŕez* egindako eŕatz aundia.

ilaŕiko. (ilobi): *izond.* Ilobiari dagokiona.

ilafisats. (eŕalz): *iz.* Txibaŕezko efatz aundia.

iiaŕizaf, (nobi): *Az.* Aspaldian luŕ ganean egiten zan ilobia.

izaŕ-latz, (lekazi); iz. Usaña duen ilaŕa,

iiaŕ leka. (lekazi): *iz.* Ikus.: Babaŕun. iiaŕ-xuri,

iiaŕ motz. (babaŕun): *iz.* Motza dan babaŕuna,

ilaf nabaf. (baba-fun): *iz.* Margo batzuk dauzkan babaŕuna,

ilafando. (lekazi): Az. liaŕez ereinduta dagoen luŕa.

ilaŕondo. (landare): iz. Eŕe-belarkaria dan landarea, bare tiara ta marga ederakaitik loretegietan landatzen dana. ^: Ikus.: Ur-lili.

ilaf-orlegi. (lekazi): *iz.* Tkus.: Haŕ. I: Aizkol, /tar biribil.

ilaŕasi. (irabio): *ad.* ikus.: Astindu. I: Igurdi. (enoa): *ad.* Aide batetik bestera erabiltzean geyegi enoatu, iñardausi, latosi.

iiaŕoslca. (irabio): *adond.* Astintzen art-izatea.

ilaŕost. (irabio): *ad.* Ikus.: Astindu.]: Yaŕosi.

ilaf-soro. (lekazi): *iz.* Ilafak dauzkan solos.

ilaf-teka. (babatun): *iz.* Babafunaren azala.

iiaŕ txiki. (balke): iz ikus.: Aizkol. j: Hat biribil, flat, flat xee. (lekazi): *iz.* Berbera.

flat xabal. (lekazi): *fr.* Lekaziduna dan ibaŕa; bare miñak txiŕindola-itxura date ta beren margoa aka da, azkufi oso ona izanik. I: Tilista, iiaŕ-zabal, tindil.

ilaf xee. (lekazi): iz. Ikus.: Eat. I: iiaŕ biribil, ibat txiki, etxibaŕ.

ilaf-xuri. (lekazi): iz. Ikus.: Itaŕ-ieka.

iiaŕ--zoŕi. (zomoŕo): *iz.* Ibaŕetan adi dan eltxaŕa.

ilaf-zuku. (zuku): *iz.* llaŕakaz egiten dan zukua.

ilaŕ-zurkaitz, (zurkaitz): iz. Ikus.: Ilaŕ-abc. I: llaŕ-arba.

ilartargi. (izaŕmutil): iz. Iiargiaren argia.

ilarte. (eriotza): *adond.* Erlotza eldu arte.

ilartegian. (aide): *adond.* Aide zabalean egotea.

ilarteka. (babaŕun): *iz.* Babaŕunaren leka.

ilarteko. (bizi): *izond.* Bizi guzirako dana.

ilartilune. (itzal-aldi): *iz.* Iiargiaren itzal-aldia.

ilartitz. (leŕorapen): *iz.* Iiobi baten gañean ipintzen dan leforapena, Ilartiz.

ilartizoŕ. (zomoto): *iz.* Arteen nfiak irentzi dituen eltxaŕa.

Ilartu. (garau): *ad.* Ikus.: Mehl. I: Garandu.

Ilartza. (lekazi): *iz.* Ikus.: Ilardi. (: Ilardui.

ilartzale. (olerti): *frond.* Izu-antzerlian ari dana.

ilartze. (babaŕun): *iz.* Ikus.: Babaŕun. I: Indaba.

ilas. (ule): *izond.* Uleaz; burua estali gabe,

ilasagat. (igali): *iz.* Ira-sagaŕondoaren igalia. Ikus.: Trasagaŕ. j: Ilarsagaŕ, idasagaŕ, ilesagaŕ.

ilasaidi, (zigoŕ): iz. &us.: Ligoŕ. I: Gazialdi.

ilasi. (nle): *ad.* Boŕokatzeko uleetatik oratu. Ikus.: [Taste.

ilasirik. (We): *izond.* Tximak naspilduta dauzkana.

ilask!. (izaŕ-mutil): iz: Ikus.: Ilargi. : Argizari.

ilaste. (ule): *iz.* Boŕokatzeko uleetatik oratzea. (: Ikus.: Ilail.

ilatari. (omidura): *iz.* Ileroko ornidura.

date. (nastaldi): *iz.* Eliz-Batzaŕ-Nagusi'ko nastaldia. (izaŕ-mutil): Iiargiaren aldatzeko aldie. I: Ikus.: Il-goraberak.

ilati. (eŕealdi): *fa.* ikus.: Bak!. I: Tiendi, ilenti.

ilatofa. (gorpu): *iz.* Ilobian sartzeko, gorpua biltzen dan oyala.

ilatsa. (il): *iz.* Ilearen asiera.

ilatsn. (We): *izond.* Uleak asko dauzkana. I: lletsu.

ilatxarlo. (argi-muki): *iz. ikus.:* Argi-mulci.. I: Blida.

ilatze. (txaŕantxa): *iz.* Txafantxariaren langintza.

ilatzi. (aldaki): *ad.* Aldakitu; aldaldak egin.

ilaun. (efauts): iz. Eŕealdian dagoen gorputz batetik jaulkitzen dan erauts-puxkatxo go€itua. Geldo, ilain, ilakin. (algodoi): iz. Liño, algodoi edo artilctikjauzten dan bola. I: Tiaun-eŕauts, ilupa. (We): II *iz.* Nerabeen goiko ezpañean agertzen asteti dan biloa. Ile-barban, ile-pitz, ileun, dupe, bib), pan. (laburtasun): *izond.* Egun bateau bakaŕik irauntzen duena; labuŕa dana. (uzgune): (*izond.* Utz, ezereza. (erabetasun): *izond,* Txepel,

ilaun-efauts. (algodoi): *ŕz. Ikus.:* Ilaun.

ilaun-gabetu. (algodoi): *ad.* Eunetatik ilaun-eŕautsa kendu.

itaundi. (gazlañondo): iz. Gaztaña-tnota batruk.

ilaundiera, (neufitasun): *iz.* Zerbait motelago, indar gutxiagokoa biurtzea. Tlauntze.

ilaunditu. (sakitura): *ad.* Ikus.: Ebaindu. I: Ilaintu, ilanditu, itaundu, elbaŕitu, erbaildu.

itaundu. (sakitura): *ad.* Tkus,: Ebaindu. !: ilaunditu. (ule): *ad.* Ulez estali, (ausiabartza): *(ad.* Ondalu, suntsitu. (gozamen): II *ad.* Aokera galdu.

itaundu. (ule): *ad.* Uleaz estali. (eŕauts): *ad.* Ilaun biurtu.

itaundun. (blast): *izond.* Bizafa aortzen asten zayona. j: Itbilodun, ilebarbandun, ilepiztun, lairadun.

ilaundura. (koldartasun): ŕz. ikus.: Koldartasun. I: Kopetik-eza, oilakeria.

ilanneztatu. (algodoi): *ad.* Ilaun-eŕautsez bete. : Ilauneztu.

ilaungafl. (aultasun): izond. Aultzen duena.

ilaunka. (pindaŕ): *adond.* Pindafak hotatzen ari-izatea,

itaunkeria. (koldartasun): iz. Koldartasunaren egipena,

ilaunki. (indaŕ): *adond.* Indaŕ eta kemenik gabe ari-izatea.

ilaunkoŕ. (ausiabartza): *izond.* Ezeztatzen duena,

ilauntasun. (gezatasun): *iz.* Geza izatea. (aultasun): *iz.* Auia izatea.

ilauutsu. (ule): *izond.* UIe asko daukana,

ilauntu. (eŕauts): *ad.* Ilaun biurtu.

ilauntze. (neutitasun): *iz.* Ikus.: ilaundiera.

ilauŕ. (erdialdi): iz. Ikus.: Aut-egoizte. a: Auŕegozte, iloŕ, -dnd, seingalize.

ilauf-egin. (eriotza): *ad. Iloŕ* enki. [: Tlaurtu.

ilauŕi. (abetxu): *iz, Ikus.:* flat. j: flare, ilari.

iiaurtu. (erdialdi): *ad.* Abereek kuma egoiztea. (eriotza): *ad.* Ikus.: Ilauŕ-egin.

ilaute, (it): *iz. ikus.:* Il. j: Ilabete.

ilaxaga. (egazti): iz. Ikus.: lfelatxinga. I: Tlasaga, iskiñaso, pergaxal, plaxaga, plaxaro.

ilazi. (txatantxa): *ad.* Artilea txaŕantxatu. Ilaz. (eriotza): *ad.* Email. ilarazi.

ilazkara. (izaŕ-mutil): *adond.* Iiargiaren argitan. Ikus.: Tlazki-ara.

ilazki. (izaŕ-mutil): *iz.* Ikus.: Ilargi, I: Argizari, irargi, iratargi, iika. (txaŕantxa): *izond.* Txaŕantxatuta dagoen artilea. (ad): *iz.* Zaurietarako ariak. (bururdi): *i ŕz.* ikus.: Bururdi. I: Goans.

ilazki-ara. (izaŕ-mutil): *adond.* Tlargiaren argitan. Ikus.: Ilazkara.

ilazki-argi. (izaŕ-mutil): *iz.* Iiargiaren argia.

iiazlci-ondo. (izaŕ-mutil): *iz.* Iiargiaren itzaltze ondoko eguna.

ilazkin. (txaŕantxa): *izond.* Txaŕantxaz lanegiten duena. : Irestaile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

ilazlciutza, (txaŕantxa): *iz.* Ilazkifraren langintza.

ilazkitu. (txaŕantxa): *ad.* Ikus.: Txaŕantxatu. E: Kardatu, jesi.

ilazti. (izkutukeri): *izond.* flak gogoratzean, gerokoa *igaŕi* nai duena. 1: Il-azturu.

ilazti-jardunak. (izkutukeri): *iz.* Iiaz€ien egikerak.

ilaztu. (txaŕantxa): *ad.* Artilea txaŕantxatu. (aside): *ad.* Berbera.

lie. (ule): *iz.* Ulearen beste izena. Ê: Eile. (artile): iz. Abeltxeen ulea.

lie bakan. (Tale): L. Ikus.: Ile lank!. j: Ule meatz.

lie laŕalci. (We): ŕz, Uleak alderagiñak eukitzea. j: Ule meatz, ile bakan.

lie-adats. (ileondo): iz. ikus,: Itede. I: Iled!, iladats.

ile-adazdun. (iteondo): *izond.* Tie-adatsa daukana.

ile-ailiko. (amble): iz. Ikus.: Tiari. Artilezko ertza.

ile-aiztuŕ. (artazi): *iz.* Artazi andia.

ife alda. (ule): *in.* Ulear+en aldatzea.: Ile-aldatze.

iie-aldatu. (tile): *ad.* Abereak uleaz aldatu. I: Ile-beŕitu.

iie-alde, (adiontasun): *adand.* Adionez ari-izatea. : lieerara.

ik-antzeko. (ule): *izond.* Uiearen antza duena. : Ule-antzeko, iekoi, ulekoi.

iie-apaindegi. (tile): *iz.* Emakumeentzako iiemozkindegi.

ile-apaindu. (tile); *ad.* Ulea oŕaztu. j; Tie-afotu.

iie-apainkuta. (Me): iz. Ulea oŕaztearen egipena.

ile-apaintzalle. (ule): *izond* Emakumeentzako ilemozkiña.

lIe-afe. (tile): *iz. Ule* urdiña duena.

lIe-afo. (tile): *iz.* Ondo oŕaztuta dagoen ulea. (azaŕitasun): iz. Azaŕitasunez ari dan emakumea.

fie-afotu. (tile): *ad.* Ikus.: Ileapaindu.

ile-arte. (ule): *iz.* Ile-apainketaren eŕetena. J: Ile-eteka, fie-maŕa,

ile-artzi. (tile): *izond.* Ulea nasmas daukana. j: lic jario.

ile-artzidura. (tile): iz. Ulea Llamas eukitzea. J: lie-laztura.

ile-ats. (iicondo): *iz.* Galpaŕa, ile-zirdila, ilcatz. J: Ile-txeŕa, ile-xirgil.

ile-atseki. (ilcondo): *iz.* Buruaren atzckaldcko ile-atsa. I: Ileisats.

ile-aurka. (ule): ŕz. Ikus.: Ile-kalte.

ile-barban. (ule): *iz.* ikus.: llaun. I: lie-pitz.

ile-berdin. (tile): *izond.* Beste baten antzeko idea daukana.: Ile-berdifieko.

¡ʲe-berdindu. (ule): *ad.* Beste baton antzeko tdea euki.

ile-berdiutzaile. (tile): *Land.* Artaziaz Ilea moztu ta berdintzen duena. I: lie-leguntzaile.

fie-befitu. (We): *ad.* Abereak uleaz aldatu. : Ikus.: lle-aldatu.

iie-bits. (loom): ŕz. Lekoreko lumaen azpian egaztiek duten beste Iuma oso mea. I: lie-luma.

iie-biuŕ. (tile): *iz.* Ikus.: IIe-kuzkuŕ. J: Ile-bind, ile-galpafo, IĺIe-izuf.

fie-bluff. (tile): *in.* Ikus.: Ile-ktizkuŕ. j: IĺIe-biuf,lIe-galpafo, ile-izuf.

ile-dindil. (ule): *iz.* Belaŕien aufean jausten dan tile-multzoa. j: IĺIe-gingil, ile-pindol.

ile-dindilduu, (We): *izond.* Ile-dindilak darabilzkiena. J: Ile-gingildun, ile-pindoldun.

ile-erantzi. (ule): iz. Ikus.: Bib() orde. jc Ile uncle.

ile-erauzte. (tile): *iz.* 1.skuz uteen erauztearen egipena.

ile-erortze. (tile): *iz.* 'neaten erortzea.

ile-efelca. (ule): iz. Ikus.: Ile-ante. j: Ile-maŕa.

ile-eskukada. (ule): *in.* Uleen armena.

fie-estallci. (burusi): iz. Artilezko burusla. : Ilemunjaro.

ile-eun. (euu): iz. Ilaun, artile ta uleaz, egokiro lotu ta trinkatuta, cgindako euna. (oyal): *iz.* Ziriko edo artilezko oyal mca. I: Ilekixe.

ile-gabe. (garbaltasun): *izond.* Garbala dana. : Ile-gabeko, iie-muŕi.

iie-gabezia. (tile): iz. Ule-peitzea.

ile-galpafo. (ute): *Land.* Ikus.: Ile-biuŕ, ile-biufi, iie-kuzkuŕ, ile-izuŕ.

ile-gantzu. (azal-apaintze): *iz.* Ilea edertzeko erabiltzen diran mota guzietako koipe, min eta adeluak. Azal-apaingaŕi.

lie-garb!. (tile): *izond.* Ule zuria daukana.

ile-gingil. (tile); iz, Thus.: IĺIe-dindil. I: Ile-pindol.

ile-gingildun. (tile): *izond.* Ikus.: Ile-dindildin. I: Ile-pindoldun.

iie-izaf. (ule): *iz.* Ulea sortzen dan erdiko tokia.

ile-izpi. (tile): iz. Ule-aibaiñua. I: Ile-mordoxka, ileondoko ales.

Ile-izuŕ. (tile): iz. Ikus.: Iie-kuzkuŕ. I: Ile-biuŕ, ile-bind, ile-galpafo, ile-izurtu, ile-zurkatu, ile-kizkuŕ.

ile-jale. (tile): *izond.* Ulea jaten duena.

ile-j arlo. (ule): *Land.* Ikus.: IĺIe-artzi.

ile-jate. (tile): *iz.* Ulea jatearen egipena.

ile-kaizu odlño.(tile):iz, Ulean dagoen odiñoa. j: Ule-kaizu odiño.

ile-kalpafa. (Me): *iz.* Bekoki gateau jausten dan ilea.

ile-kalte. (ule): *iz.* Berezkoa dan utearcn makurtzearen aurkakoa. j: Ile-aurka.

ik-kiribil. (ileondo): iz. Ingurubilez kizkurturik dagocn iieondoa.

ile-Icirihilau. (ileondo): *izond.* Kiribiiez apainduta dagoena. 1: Ile-kiribildu, Ile-kirimildu.

ile-kizkulatu. (ule): *izond.* Ule-kizkurturik dagoena. I: Ile-kixkoŕ.

ile-kizkuf. (ule): *in.* Ikus.: Ile-kuzkuŕ. J: Ile-izuf, ile-tximurtu, ile-txirbildu, ilkizkuŕ, ile-kizkuŕ.

ile-kizkurtu. (ule): *izond.* Kizkuŕez apainduta dagoen ulea.

ile-lcorda. (ileondo): iz. lIcondo batzuetaz egiten dan txorta. Txirikorda, ile-motots, iletxirikorda, ile-txorta, kopeta, kotxa, kotxo, txintxosta, iru-biuŕ, ule-adaf, ule-mordoka, ule-moddxka, tile-taorta, kuskula,ule-kopet,xinlxosta.

ile-kraskofiatu. (tile): *izond.* Kizkurturik dagoena.:Ile-kuskuildu.

fie-kuskuil. (ileondo): *iz.* Ileondoaren kizkuŕa.: Ile-kuzkul, ile-kuzklla, tie-kuzkuil.

ile-kuslcuildu. (tile): *izond.* Ikus.: lie-kroskoilatu. I: lie-kuskul.

ile-kutxa. (tile): *in.* Ile-kizkuŕak gordetzeko kutxa.

IIe-kuxkul. (ileondo): *iz.* Ikus.: fle-kuskuil. ; Tle-kuzkula, fie-kuzkuil.

ile-kuzkuf. (tile): iz. Kizkurturik dagoen ulea. j: Ile-biuŕ, ile-biufl, ile-gaipaŕo, iĺĆ-izuŕ, ile-kizkuŕ, ile-tximurtu, ile-txirbildu, ile-zikuldu, ile ziktirtu, lIe-zimurkatu, ile-zimtirtu, iie-zizkola, lie-zizuŕ, ile-zizurkatu, ilkizkuŕ.

fie-laztura. (tile): *iz.* Thus.: ile-artzidura.

ile-leguntzaile, (tile): *frond.* Ikus.: Ile-berdintzaile.

fie-lodi. (ale): *izond.* Ule asko daukana. I: Ikus.: Iledun.

ile-lodiera. (ule): iz. Ulearen lodiera. I: Ule-lodiera.

ile-lokaŕi. (tile); *in,* Ikus.: Mototts. I: Ile-xingoia.

iie-luma. (lama): *in,* Thus.: lie-bits.

ile--mafa. (tile): *in.* Ikus.: Tie-ante. I: lle-eŕeka.

ile-matas. (tile): *iz.* Uleen matasa.

ile-matats. (ileondo): iz. NaspiĺIatuta dagocn iieondoa. J: Ile-mordo, iiepil, ile-pilota.

de-mirotz. (egazti): In. Aztore antzekoa dan egazti aŕapakaria.

ile-mordo. (ricondo): *iz.* Ikus.: IIe-malats. J: Ilepil, de-pilota,

ile-mordoxka. (tile): *iz.* Ikus.: Ile-izpi.

ile-mototts. (ileondo): *iz.* Ikus.: lie-lcorda. I: Txirikorda, iletxirikorda, ile-txorta, kopeta, kotxa, kotxo, txintxosta, iru-biuf.

ile-motz. (tile): *izond.* Uleak labuŕak dauzkaua. j: ikus.: Ile-xabuŕ.

fie-motzaiie. (mozketa): *frond.* Abereai ulea mozteu dicna.

ile-mozketa. (tile): iz. Ikus.: Il-ebaketa. I: Tie-mufizte.

iie-mozle. (tile): *izond.* Ikus.: Ilemozkin. I: Ile-moztaile, ile-muxie. (ileondo): *iz.* Uleak mozten edo oŕazten ari-izateko langintza duena. j: Bilomuxle.

iie-moztaile. (ule): *izond.* Ikus.: Ilesnozkin, j: lie-mozle.

ile-moztailu. (ule): *iz. Ulea* moztcko langaya.

ile-mozte. (ule); *iz.* Ulearen ebakitzea.

Ile-moztegi. (ale): *iz.* Ikus.: liemozkindegi,

ile-moztu. (Me): *ad.* Ulea ebaki.

ile-muilo. (ule); *iz.* Alkaŕekinbiltzeu diran uleen multzaa. 1: Ile-mulko.

lie-muŕr. (garbaltasun): *izond.* Ikus.: lle-gabe.1:Tte-gabeko.

lle-muŕitz. (ule): *izond.* Ulea guztiz moztuta daukana.

lie-mufiztaiie. (ale): *izond.* Ulea muŕizten duena. j: Ile-muskiltzaile.

ile-mufizte. (ale): *12.* ikus.: 11-ebakcta, Tle-mozketa.

liamuskiltzaile. (ule): *izond.* Ikus.: Ile-muŕ'sztaiie. 1: Ile-mutiltzaile.

lie-odi. (ule): *iz.* Tiles sortzen dan odi txiki-txikia.

Ile-olio. (ule); *iz.* Ulean jartzeko erabili dan olio berezia. (olio): *iz.* Berbera.

ile-ordetn. (ule): *ad,* Ileordea crabili.

ile-oŕatz, (ale): *iz.* Emakumeek Wean darabiltea oŕatza. (ofatz): *iz.* Berbera.

iie-atazle. (ale): *izond.* tiles ofazten duena.

ile-pilo. (ale): *iz,* Uleen multzoa,

ile-pilota. (ileondo); iz. Ikus,: lie-matats. 1: Ile-mordo, ilepil.

ile-pindol. (ule): *iz,* Ikus.: Ile-diudil I: Ile-gingil.

ile-pindoldun. (Mt): *izond,* ikus.: Ile-dindildun. lie-gingildun.

ile-pitz. (ale): *ix* Ikus.: Ilaun. I: Ile-barban, ilepils, ilepitx, ileun, snutufeko.

Lie-sare. (tale): *iz.* Uiea biltzeko sarea.

iie-soil (garbaltasun): *izond.* Ule gutxi duena edo ulerik eztucna.

lie-soildu. (ale): *ad.* Laŕutik idea kendu edo erauzi.

Lie soilgsilu. (ule): iz. Laŕutik idea eraugteko lanabesa.

lie-soilketa. (ile): iz Ikus.: Ilerorketa.

ile-soiltzaile. (ale): *izond.* Laŕutik ulea erauzteu duena.

Lie soka. (zamuka): *iz.* Zamukaz egindako txirikorda.

Ile-stmts. (ileondo): *iz.* Ileondorako zizorkaliva.

ile-teinkada. (Me): *iz.* Ule-tenkaldia. 1: lietenka.

ile-tern. (ule); *iz.* Uleaz egindako txirikorda.

iie-tarns. (ule): iz. Ule-pinin

iie-txefa (ileondo): *iz.* Ikus.: lie-ats. I: lie-xirgil.

ile-tximurtu. (ule): *izond. Ikus.:* Ile-kuzkuŕ. I: lie-kizkuŕ, iie-txirbildu.

iie-txlrbikiu. (ule): izond. ikus.: Tie-kuzkuŕ. Ile-ldzkuŕ, ile-tximurtu.

ile-txorta. (ileondo): *iz.* Ikus.; Ile-korda. 1: Ile-snotots, txirikorda.

iie-uertu. (ule): *ad.* Ulea zuritu.

iie-urdin. (Me): *izond.* tile zuria duena.1: Ule urdin, ilezuri, ule-zuri.

ile-urdindi. (ule): *ad.* Uiea zurilu.

ile-urdindun. (ule): *izond. Tile* zuria daukana. : Ile-zuridun.

lie-urdintasun, (ule): *iz.* Ule zuria izatea.

ile-uricula. (suede): *iz.* Ulerako sarde txikia. 1: Ile-xarde.

ile-uzkin. (ule): *iz.* Uleen kondafa.

iie-xabuf. (ule): *iz.* Ile molzak. j: Ikus.: lie-motz.

iie-xala, (artiie): *iz.* Ikuzitako artiiea. 1: lle xaua.

ile-xarde. (sarde): *iz.* Ikus.: Ile-urkula.

fie-xce. (artile): *iz. Ikus.:* Ilepe.

ile-xingola. (ule): *iz.* Ikus.; Mototts. Ile-lokaŕi, mato,

iie-xirgil (ale): iz. Ikus.: Galpaŕ. 1: Kizkuŕ, ilexiŕizta, ile-zergada, putxuka.

ile-xiri, (ileondo): iz Ileoudoko maŕa egiteko ziria.

iie-xifizta. (ale): *ia.* Was.: Galpaŕ. 1: Ile-xirgii, ile-zergada, putxuka.

iie-zama. (artile): *iz Ikus.:* lie-zifizta.

ile-zapi. (galartzu): iz Uleari eusteko galartzua.

iie-zergada. (uk): *iz.* Ikus.: Gaipaŕ. j: Ile-xirgil, ile-xiŕizta.

iie-zikin. (Me): *iz.* Ulearen koipea.

iie-zikuldu. (tale): *izond.* Ikus.: tie-kuzkuŕ. I: Ile-zikurtu, de-zunurkatu, ile-zimurtu.

ile-ziknrtu. (ale): *izond.* Ikus.: lie-kuzkuŕ. 1: Ile-zilcukdu, iie-zimurkatu, ile-zimurtu.

iie-zimurkatu. (ale): *izond.* Ikus.: fie-kuzkuŕ. 1: lie-zikuidu, ile-zikurtu, lie-zimurtu.

iie-zimurtu. (ale): *izond.* Ikus.: Tie-kuzkuŕ. I: Ile-zikuldu, ile-zikurtu, ile-zimurkatu.

ile-zirdiL (ule): *iz.* Zaldien kinia-kuzkuŕa. (sai-abere): iz. Berbera.

ile-zirin. (ale): *iz.* Ulea ongi jaŕita eukitzeko liska.

iie-ziŕizta. (artiic): *iz.* Artiie-zamaŕa. Ile-zama, ileziŕitza.

Lie-zizkola. (ule): *izond,* Ikus.: Ile-kuzkaf. j: Ile-zizuf, ile-zizurkatu

ile-zizurkallu. (tile): iz. Aspaldian idea kizkurtzeko erabiltzen zan burnia.

ile-zizurkatu. (ule): *izond. Ikus.:* lle-kuzkuŕ. j: Ile-zizkola, ile-zizuŕ, iie-zizurtu.

ile-zlzuŕ. (ule): *izond. ikus.:* Ile-kuzkuŕ. 1: lie-ziztola, iĺe-ziztukata.

iie-zofo, (ale): fz. Ikus.: Bizaŕ-txoŕu. 1: Tletxoŕo, lie-tunic, ilzoŕo.

lie-zurl. (ule): *izond.* Ule-zuriak dauzkana. I: Tie-zuriduu.

ile-zuridun. (ule): *izond.* Ikus.: Ile-zuri. 1: Ile-urdindun.

ile zuriketa. (ale): iz. Tile guzia zuri geratzca.

ile-zuritasun. (ule): *iz.* Ule zurra eukitzearen bereiztasuna. j: Ule-zuritasun.

ile-zuritu. (Me): *ad.* Uleak zuriak biurta.

ile-zuritze. (ule): *iz.* Uleak zuriak biurtzea.

ile-zut. (ule): *iz,* Zutik dagoen tiles.

ilea laztu. (ale): *ad.* Ulea act jaŕi.

lies leundu. (legunkeri): *ad.* Lcgunkeriak egin. I: Ulea egin, alca leundu, ulean igurtzi.

ilea-eyo. (ule): *ad.* Ulea espartzatu.

Lieantza. (uke): *iz. Ikus.:* Ule-autza.

ilcaren. (ule): *izond,* Uleaei dagokiona. 1: Ulearen, uleko.

iieart. (ar's): *iz.* 1kus.; Aribil. 1: Aril.

ilebarbandun. (bizaf): *izond.* Ikus.: Ilaundun. 1: Tibilodun, ilepiztun.

ilebote. (it): *iz.* Ikus.: ilabete.

iiebeteka. (II): *adond.* Ilebetez-iiebete ari-izatea.

iiebiru. (atsekabetasun): *iz.* Atselcabetasunerako kari txikia.

ilede. (ileondo): Ia. lieondoeu multzoa. I: lie-adats, iledi.

iledi. (ule): iz. Ulecn multzoa. 1: Uledi, ulematasa.

iledun, (ule): *izond.* Ulea daukana. I: Ile-lodl.

iiedura, (kirio): *iz.* Ikus.: lldura. is Ileria.

ilecrara. (adiontasun): *adond. Ikus.:* Iie-alde.

liegintza. (artile): iz. Artilea Itzen duten saltokia.

ilegoŕl, (ule): *izond,* Ule goŕia duena.

iiegortze. (eorzketa): *iz.* ikus.: Eorzketa. ^: Eartzeta, iiozte, lurperaldi.

ilegozte. (iletak): *iz.* ikus.: lietak. j: Ilari, ilerio.

iiegun. (egun): *iz.* Dagonilaren lenengo ogetalau egunen multzoa.

lieguri. (ule-guri): iz. Tkus.: Ule-guri, Bolus, iru-ileta.

ileguritsu. (ute-guri): *izond.* Ule-guriaren antzekoa dana.

ileguŕ. (eguŕ): *iz. Ikus.: liendi. I:* lienti.

ilelkn, (eriotza): *izond. Ita* dagoena. Ikus.: Ildako, iliko.

ileindu. (ule); *ad.* Dies kendp.

lleIntn. (sakitura): *ad.* Eritasun edo sakitura batek soin-atalen bat erbaildu.

ikipitxu. (margoerti): *iz.* Margotzeko tresna,

ileisats. (ileondo): *iz.* Ikus.: Ile-atseki.

ilekara. (artile); (zone/. Artiiczkoa dana.

iiekari. (irarkola): *iz.* hero ateratzen dan aldizkaria,

ileketari. (artile): *izond.* ikus.: Ilagin. J: Maŕagero,

ileki. (artile): *iz.* Ikus.: Artile. I: Artule.

iieki^gaiñeko. (longain): iz, Eunezko longaiña. J: Ileki-txartes.

ileki-txartes, (longain): *iz, Ib ¡s.:* Ileki-gaiñeko.

Tiekiko. (jietak): *izond, Iletai* dagokiena.

ilekixe. (oyal): *iz.* Ikus.: Iie-sun.

Tleko. (astageitz); ŕz. Ikus,: Astagaitz. J: habeteko, ilete. (ii): *iz.* hero ordaintzen dana,

ileko aldi. (astagaitz): iz. Astagaitzaren aldia.

ileku-eragile. (astagaitz): *izond.* Astagaitza soŕerazten duena.

ilekoeza. (astagaitz): iz. Astagaitza kentzea,

ilekoi. (nic): *izond.* Ikus.: Ile-antzeko. I: Ule-antzeka,ulekoi.

ilekordatu. (ileondo): *ad.* Ileandoa lie-kordakaz atondu.

ilelatz. (liño): *iz.* Ikus.: Maio. I: Liño-arbal,

ilelgo. (egin): *izond.* Egitean motels dana,

ilemamu. (artile): iz. Artiiezko mataza. (odei): iz. Ode/ aundi ta euritsua.

llemozkin. We): *frond.* Langintzaz uleak rnozten ditucna. J: he-mozle, moztaile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

iiemozkindegi. (ule): ŕc. Uleekrnozten diran tokia. J: tle-moztegi.

ilemozlcintza. (Me); **ŕc.** Ilemozkiñaren langintza.

ilemunjaro. (burusi); iz. Ikus.: estatki.

ileu. (egun): iz. ikus.; Astelen. J: Asteleen, it bakoitzaren lencngo eguna. (txingil-Iandareak): *iz.* Ayen-bedat mota bat.

den egun. (arima): *iz.* Ildakoen eguna.

ilen-idazti, (eriotza): *iz.* Titzen diranen izenak jazten diran idaztia.

ilendi. (eguŕ): *iz.* Erdiz eŕetd dagoen eguna edo makile. j: heuti, ileguŕ, ileki, **ilindi,** itxindi, txitondo, ilitz, ixindi,

ilenditsu. (ke): *izond.* Keaz edo llcatiaz zikinduta dagoena.

iLEONBO. *iz.* Suntan sortzen diran uleen bakoitza. J: Ute guzi oien moltzoa. : Biloondo, menats, motots, saps, xerlo, iŕe, lxoito, !/ (kapel), (lepo), (mango), (oŕazi), (Coin), (ule), (zapi).

ileorde. (ule): iz. Gezuŕ-ulea. ;; Ilerantsi, ileordeko, ilorde, bib orde, ile-erantzi.

Ileordedun, (ule); *frond.* Tleordea darabiiena.

ileordegilc. (ule): *izond.* ileordeak egiten dituena.

ilepaila. (sain); *izond.* Soñatat-iztiari dagokioaa.

ilepe. (artile); iz. Artilearen azpian azteri dan beste artile bigunagoa. J; Tbe-xee.

ilepil. (ileondo): ŕz. Ikus.: Ile-matats. J: lic-mordo, ile-pilota.

ilepiztuu. (bizem); *izond.* Ikus,: Tlaundun. I: libibodun, ilebarbandun.

ileragin, (eriotza): *ad.* II-erazi.

ilerako. (eriotza): *iz.* Norbait ii ezkero, ernaten dan urgazpena.

iierantsi. (ule); *iz.* Ikus.: licorde.

lierauzi. (We); *ad.* Ulea sustaŕetik atera.

iierazi. (eriotza): *ad.* Ikus,: Emil, J: Eran, garbi-itxi, ilerazo.

herazle. (eriotza): *ŕzon d. Erdiltzen* duena.

ilerazte. (eriotza): *iz.* Erailtzea,

ilerdi. (izaŕ-rnutil}: *iz.* iiargi-aldiaren critia.

ilere. {birika): iz. Andeŕayarcn **antura.** (inks): *ŕzond.* Ikus.: iletari.

ileri. (euuizti): iz. Soiñaren edozein eundurarcn bizia amaitu, ots, ila geratzea, ; Iltze.

hied orokof. (eunizti): *iz.* Suitt guzira zabaldutako florin, : Tltze orokaŕ.

iieri-aldiak. (kirio): *iz.* Tleriaren erasoak. I: Urdail-aldiak.

ileria. (kirio): *iz.* Ikus.: Ildura, J: Iledura.

ilerik-eza. (ale): *iz.* llerik ez eukitzea.

ilerio. (iletak): *iz.* Ikus.: Iletak. J: Mari, ilegozte, poroguak, ilario.

ileritsu. (kerio): *izond. Iberia* jasaten duena.

ilerne, (bizaf): ŕc, Bizaŕ-kundafak.

ilero. (ii): *adond. TI* guztietan, jaŕaitzean, ari-izatea.J; Ilero,iloro.

ileroko. (it): *izond.* Vero egiten edo beŕizten dana, j: Tloroko.

ilerurketa. (ale): iz. Tiles erorizearen egipena. ; ho-soilkefa.

ILE1.1. *iz.* Espaŕututa dagoen luŕ-unea, gorpuak lurperetzeko erabiltzen dune. F.orsloki, eortsleku, eortz-it-eŕi, elizauri, ilargieta, ileriete, ilaŕi, ildegi, iltegi, il-toki, obitegi, obieta, ilaŕleta. Ii (eorzketa), (ezur3, (iletak), (ilobi), (hi).

11th-li. (tandem): iz. hcŕictan sortzen dan landarea. I: Tieŕi-bili.

ileŕi-Iilia. (txingil-landareak): *iz.* Amerika'ko ayen-bedai mota bat, b reak oztin eta maŕa goŕietaz dauzkena. J: Ikus.: Ayen-bedaŕ.

liefike. (ibeŕi): *ŕzand.* Ileŕlent dagokiona.

lido. (do): *iz.* Ulearen eŕoa.

ilertu. (baŕeyadura): *ad.* I us.; Baŕayatu. Bufeyatu.

ilesaŕi. (ule): *iz.* Dana clan plea.

lieske. (zciñu): iz. Norbaiten iltzea jakin-arazteko jotzen dan zeiñua. ; Tlezkil, il-eskila.

i/leta-apaiz. (epaiz); ŕz, Eorzketan ani-izatcaz bizi dan **apaiza,**

ileta-burn, (iletak); *iz.* Iietaetan buru dana.

ikta-egun. (egun): ŕz. Tletalt egiten diran eguna.

iieta-idazti. (eriotze); *iz,* Zenduen izenak jartzen diran idaztia.

ileta-jantzi. (janztura); *iz.* Iloluzko janzkie. J: Ileta-soiñeko.

ileta-jote. (inks): ŕzond. Eorzketan inkaz ari dana. : Iinrs.: Iietari.

ileta-mai. (Adak): ŕz. Tietaeten gorpua jartzen clan tokia. J: Tl-mai.

ileta-solñeko, (janztura); ŕz. Tkus.; Tleta-jantzi.

iletadun. (dolu): *ŕzand Iloluz* jantzita dagoena.

ILETAK. *iz.* 11 danaren aide egiten diran elizkizunak. I: Eden, ebeizkari, elizkari, elizmere, cortzetak, erañuna, atomu, ilari, ilario, ilbearki, ilegozte, it-elizkizuu, ilerio, il-otoizketa, obita, okasino, poroguak, otsaki, otsakio,

otsoki. (eorzketa): *iz*. Eorztearen egipena. j: Eorzteko, gorpua cramatea, Porognak. (dolu): ;j *iz*. Notin baten eriotzagatik, atsekabea erakusteko erabiltzen den lekoreko ikuŕa. j: Norbaiten eriotzagatik eramaten dan soñeko beitza. (inka): jj ***iz,*** Ildako baten ondoan eta bare gorespenez, esan, ozen-esan edo chasten zan erosta. Axanpa, auena. (azkuŕi): Ildako baton elizkizunak zirala kari, bare sendiak oyetara zetozenai ematen zien oturuntza. /1 (arautasun), (azkenigurtzi), (eorzketa), (eriotza), (gorpu), (ilobi), (meza), (otoi), (yaurespen).

iletalco. (iletak): *izond.* i^{j}etai dagokiena. 9: Tletazko,

iletari. (inka): *izond.* Gorpuen atzetik, aspaldian, negaŕez zijoan emakumea. j: Inkaz ari dana, ileta-jo1e, here, erostari, negaŕ-kantari.

itetasoiñu. (abesti): *iz*. Norbaiten iltzeari buruz egiton dan abestia. j: likexu.

iletasun, (Mc): *iz.* Ulearen bcreiztasuna. j: Uletasun.

iletaz. (dolu): *adond.* Doluz ari-izatea.

iletazko, (ilctak): *izond.* ikus.: Tietako.

ilete. (astagaitz): *iz*. *Ikus.:* Astagaitz. Ileko, iladol.

iletegi. (artile): iz. Arillea saltzen dan saltokia.

(eguŕ): *iz*. ikus.: Ilendi. **ilenti,** ilati, iiiki, ilindi, eileti.

iletikada. (eguŕ): *iz*. Iletiz emandako tanpa,

iletitxo. (eguŕ): *iz*. Tleti txikia.

iktsi. (eritasun): *ad.* Eli baton sendatzeari buruz itxaropenik galdu.

iletsian. (criotza): *adond.* Ikus.: II-ersean. j: Magian, it--zorian.

iletsiko. (eriotza): *izond.* Iletsian dagoena.

iletsu. (Me): *izond.* Ule asko daukana. liezu.

i^{j}etu. (ule); *ad.* Ulea soŕerazi.

iletxe. (corzketa): *iz*. Corpus sartzcn dan kutxa berezia. (ilobi): *iz*. Tkus.: Ilobi. Eortz-toki, eortzleku.

iletxirikorda. (ilepndo): *iz*. Ikus.; Ile-korda. j: Ile-motors, txirikorda, txorta.

iietxo. (Mc): *iz*. Ule txikia.

ilotxofo, Me): iz. Ikus.: Bizaŕ-txoŕu. lie-txera, ile-zoŕo.

iienn. (artile): *is.* Abeltxeen.artilea. (bunko): iz. Tleunez egindako burkoa, I: ikus.: Bunko. j: Buruko. (oyal): ^{j} *iz.* Ilnts.: Barban, 1: Ilaun, ilufa, eyal-pindil. (iietak): jj iz. llobian sartzeko, gorpua bilizen dan elms edo oyala. j: II-jantzi, il-jazki, iL€niise, iĺayal, iloi-izara, il-zapi, uzara. (ule): jj *iz*. Ikus.: Ilaun. j: lie-pitz, ilupa, mutuŕeko.

ileun-antzeko. (ule-guri); *izond.* Balusaren antzekoa dana.

i^{j}euntesun. (ule); *iz*. Iletsua izatearen bereiztasuua.

ileuntegi. (bururdi): *iz*. Bururdiak saltzen diran saltokia.

ileuntsu. (artile): *izond.* Artilezkoa dana.

lice erara. (ule): *adond.* Ulearen eras ari-izatea.

ileza. (eriotza): *izond.* Ikus.: llezin. llezkoŕ.

ikzafi. (esnaldi): *ad. iknts.;* Esnatu. Iratzaŕi.

llezin. (eriotza): *izond.* Blois iltzen eztana, j: llezkoŕ, ilgaitz, ileza.

ilezindn. (eriotza): *ad.* Norbera ileziña biurtu.

ilezki. (bururdi): *iz*. Aztiiez egindako bururdia.

ilezkil. (zeiñu): *iz*. Ikus,: lie-Ace. j: Il-es-kilo..

ilezkof. (criotza): izond. Ikus.: llezin. j: Bgaitz, ileza,

ilezkortasun. (eriotza): iz. 1kus.:11-ezintasuu.

iiezkortu. (eriotza): ad. Ilezkoŕa egin edo biurtu.

ileztatu. (artile): *ad.* Artilez bete,

ilcztu. (artilc): *ad.* Artile zarpailez zerbait bete.

ilezu. Ole): *izond.* Ikus.: lletsu.

ilezuri. (ule): *iz*. ik$_{it}$s.; Ule-euri. j: Ile-urdin, ule urdin.

ilezutidura. (ileondo): *iz*. lteendoak naasmenduta eukitzea.

ilezutitu. (ileondo): *ad.* iieondoaknaas-tnaas euki.

i^{j}ezuzki. (argitza): *iz*. Argitzeko zuzia.

iii. (cull): *iz*. Tkus.: Euli. j: Elbi.

(iietak): iz, Ikus.: Gorpu, j: Grorputz-ii, il-gogof, ilotz. (ayergatasun): *izond.* Ayergatasunez ari dana. (egin'): $_{f}$ *in.* Ilendi, fiesta, ilati, ilati, ilindi. (eriotza): II iz. Ila dagoen abere baton arggia.

ililddura. (aultasun): *iz*. Aultzearen egipen eta ondorioa. (kirio): *iz*. Kirioen taŕitadura.

ilikitasun. (ayergatasuu): *is.* Ayergatasunez ari-izatea.

iilltitegi, (gorpu): *iz*. Gorpuak dagozen tokia.

iĺiicitu. (ayergatasun): *ad.* Tliki biuttu,

iliko. (eriotza): *izond.* Ikus.: lidako. Ileiko.

iiimiul-kIlk. (lastertasun): *adond.* Arita-arin ari-izatea. j: Ilimiztan.

ilimiztan. (lastertasun): *adond.* ikus.: Iiimini-klik.

(gari); *iz*. Gariaren seska.

(eguŕ): *iz*. Ikus.: Ilendi. j: Ilenti, ilati, ilati, iliki, ilinti, iliti, txindi, txitondo, ixindi. (landare): *iz.* Lastaduna dan landarea, aloŕetan azten dana; bore mifia edentsua da. (gari): jj *iz*. Gariaren ila dagoen galburua.

ilinditsu. (gari): *izond.* Hindi asko daukana.

ilinditu. (laboreak): *ad.* Laboreak ilindia jasan.

(ondo): iz. Artoaren ondoa. (arto): *iz*. Berbera.

iiinki. (Ian): *izond.* Lanerako biguna dana.

iltntikada. (tanpa): *iz*. llintiaz emandako tanpe. j: Ilindikada.

ilintitxo. (agar): *iz*. *tlinti* txikia.

iiintxa. (ikatz): *iz*. Gaizki egosita dagoen ikatza. (gut): *iz*. Galduta dagoen galburua, beltza ta alerik eztuena,

iiintxi. (argi-muki): *iz*. *Tkas.:* Argi-muid. j: Argi-ari.

ilisatsa. (stain): *iz*, Zakaila antzekoa dan aŕaña.

iliska. (aots): *iz*, Ikus.; Deaths. j: Diadaŕ, iliski.

iliskati. (aots); *izond. lliskak* ematen dituena.

iiiskatu. (cots): *ad.* lliskak eman.

ilitoka jatea, (azkuŕi): *in.* Azkaŕegi jatca.

Iiitxa. (altxo): *iz*. Ikus.: Eltxo. j: Eltxu, uliño.

ilitz. (eguŕ): *iz*. *ikus.:* Ilendi. 1: ilenti.

iliziot, (mcera): *izond* Me-mea dana.

ilizpoŕ- (eriotza): in. Norbait ii dan beŕia. j: TibeŕI, il-izpaŕ.

do. (izeki-aldi): *iz*. ikus.: Ardai. Ardagai, iln.

iloba. (osaba): *in.* Notin batenganako, bore anal, nea, aŕeba, aizta, lengusu ado lengusiñaren seme edo alaba. Eleba, birloba, iloa, ilobaso, ileba, lioba, lobs, loba, eiloba, dos. (aitona): iz. Semeso edo alabaso. j: flubs, ilea, debase,

iloba iipi. (osaba): *iz*. lioba-senresoa dana. j; lloba txipi.

iloba-zalekeria. (osaba): *iz*. Ikus.: llobakeria,

ilunpeko. (iluntasun): *izond.* Ilun dagoena. Iiunisu.

ilunpetan. (iluntasun): *adond.* Iluntasunean egotea.

ilunpetu. (iluntasun): *ad.* dun egin edo biurtu.

ilunsenti. (gau): *iz.* Ikus.: Ilunade. [: liundiri.

iiunska. (iluntasun): *izond.* Zerbait liun, Ilunxka, ilunxko.

ilunsko. (atsekabe): *izond.* Itun xaruaf dagoena,

iluntabaf. (aŕastiri): *iz.* Ikus.: Aŕastiri. Tlunabaŕ.

ituntabaŕean. (aŕastiri): *adond.* Ikus,: Ilun-milunka.

ILUNTASUN. *iz.* Izakayak ikustea uzten ez duen argi edo argitasunik eztuena. I: Basoetan egoten dan itzal aundia.: Itzaldi edo idazki bat uiertzeko argitasuneza. j: Gaupe, goibeidura, iiunbe, iluntarzun, ilunda, ilundc, ilundi, ilungo, iluntegi, ilunbetasun, lanbo, lanbras, itzal-arte, Mango, ulunpe, uluntarzun, ulupe. // (argizti), (ikusmen), (itzal), (itz-antze), (Ian), (naastura), (okiltasun), (trinkotasun), (tutubio), (uaŕetasun), (zimardikatasun),

iluntegi. (iluntasun): *iz.* Ikus.: **Iluntasun,** ^: Ilundi.

iluntsu. (iluntasun): *hood.* Ikus.: Ilunpeko.

iluntsutu. (iluntasun): *ad.* I€aus.: Ilundu. ^: Itzali, ubetanztu, uluntu.

ilunio. (aŕastiri): *iz. Ikus.:* Afastiri. Ilunabaŕ.

ilunloan. (aastiri): *adond.* Ilunabaŕean.

iluntxori. (saguzaŕ); iz. Ikus,: Sagami, I: Gaulxori.

iluntz. Ortiz): *in,* Ikus.: Btu, [; Tñuntz, zoartiitz, zunde.

ituntz-iri, (aiastiri): in. Ikus.: Aŕastiri, [: Ilunabaf.

iluntze, (aastiri): *iz.* Ikus.: Aŕastiri. 4: Ilunabaŕ, ilunagaŕe, ituntzi.

iluntze-aldi, (aŕastiri): in. ilia/abut dagoen aidia.

iluntze-nabaf. (aastiri): iz. Ikus.: Aŕastiri. [: Ilunabaŕ.

iiunizearo. (atastiri): *iz.* Afastirian egoten dan ozkitia. [: Ilunizaro.

iluntzeaf, (afastiri): *hand.* Iluntzean ari dana.

iluntzi, (atzekalde): iz. Ikus.: Irunlzi.

ilunxka. (iluntasun): *izond.* Ikus.: Ilunska. j: Ilunxko.

liunzi. (zume): iz. ikus.: **Zume.**

ilunzko. (iluntasun): *hand.* thin xamaŕa dana.

ituña. (utzaldi): *iz.* Abelgoŕien zimauŕa.

itupa. (eŕauts): *iz.* ^*kus.:* Tlaun. j: iiaun-eŕauts. (koldartasun): *hood.* Koldartasunaz ari dana. (igadura): *izond.* Igaduraz dagoena. (ule): [[in. Ikus.: ilaun. j: Ileun.

ilupatu. (anpadura): *ad.* Otzaz edo ezetasunaz anpatu. Wants): *ad.* ltupaz estati, [: liupaztu.

ilurbil. (eriotza): *iz.*]itzeko galbidea.

iiurdoi. (eloŕi): *iz.* Elofiak dagozen tokia. [: Eloŕi-multzoa.

ituriko. (soingain): *iz.* Tkus.: Buru jazki. Burukoyal, iluŕiko,

iluf (erdialdi): *iz.* Ikus.: Auf-egoizte. I: lior, irol. (beta* *in,* Nekazaritzarako txaŕa dan belafa.

ilufana. (eriotza): *adond.* 11-zorian egotea. j: Iluŕena.

11-nfean. (eriotza): *adond.* Iltzeko zorian. 11-uŕenean.

il-ufen. (eriotza); *izond* Il-zorian dagoena. [: B-zoriko.

il-ufeneao, (eriotza): *adond.* Ilnts.: II-uŕean.

it:ufenik. (eriotza): *izond.* Il-ufean dagoena.

ilufentu. (itzalketa): *ad.* Ikus.: ltzali. [: Ilurentu, iraski, iraungi, itzaldu, izung!, itzungi,

ilufi. (clot!): in. ikus.: Eiofl. [: lloŕi-beitz, iluŕitze,

ilufin. (eriotza): *iz.* Il-usain. (usain): in. Berbera,

ilufindu. (kirats); *ad.* **Usain** *txaŕa* eman, kirastu.

il-ufindun. (kirats): *hand.* Usaiu txaŕa damana.

ilufitze. (cloŕi): *iz.* Ikus.: Elofi. I: linŕi.

ilufondoko. (arto): *iz.* Basoko artoa.

ilurtu. (erdialdi): *ad.* Ikus.: Ilortu. I: Ilortatu.

ilurtzaile. (erdialdi): *izond.* Gaizki orditu dana.

ilusitu. (atzipe): *ad.* Thus.: Atzipetu. Sokomatu. (itsumen): *ad.* Itsumendurik dagoena.

ima. (ixnŕ-bide); iz. Bide ta aloŕctan, nra ixuri dedin, egiten diran efetcnak.

imakika. (lipizta): *in.* Lipiztaz ari-izatea.

imakikan. (jazargo): *adond.* Gibelez-gibel. j: Gibelaz.

imasimanu. (cite): *adond.* Eite osoaz. [: Imasimo.

imedi. (uraska): *iz.* Bitxabal bateau/ alde batetik bestera egindako uraska.

imeretzu. (zenbaki): *izond.* Ikus.: Emeretzi. [: Emeretzu.

imi. (neuŕi): *in,* 55 1/2 txopin dauzkan neufa. [: Imia, imiko.

imilci. (apaingailu): *iz.* Emakumeen apaingailua.

imildtu, (apaingailu): *ad.* Imikiz jantzi ta apaindu.

Imilaun. (nenfi): *iz.* Garau-neufia, takaria baño pizkat txikiagoa. [: Imilauren.

imilaunga. (neat!): *adond.* Imilaunez neurtzen ari-izatea. j: Imiñaka.

imiiauren. (neuŕi): *iz.* ans.: Imilaun.

imilitx-txarta. (sasi): iz. Itze-belafen azaoa.

Imfiitza. (eŕaŕz); iz, Sutondoan erabiltzen dan efatz txikia.

im€litz. (n/atz): iz. Basartoakaz egindako efatz txikia.

iminketa. (ezarmen); iz, Notin, abere edo gauza baten ezarmena, egokera edo antolakizuna. I; Afautza ipintzeaten egipena. : Landare edo zugatz txiki ta biguna brim eta beste tokiaan landatzea.

imintsio, (aŕautz): iz, Oskolik gabeko afautza.

imintxa. (zomofo): *iz.* Ikus.: Tximitxa. I: Irautxa, imitsa, mari-katalin, pumas.

imintxa, (aŕautz): iz, Oskolik gabeko atautza.

imintzaile. (antolaketa): *izond.* Antotatzen ari dana.

iminña. (neuŕi): *in.* Anega baten taurdena.

imidalca. (neat): *adond* Thus.: Imilaunga.

iminerdi. (neuŕi): *in,* Imiña-erdia.

iminefaz, (ezarmen): *izond.* Ipinizeko eŕeza dana.

(ezarmen): ad, Ikus,: Ipiñi. [: Min, isari.

imitola, (ii): In, Iidi txikia.

imitua. (ontzi-aldaketa): iz. Ikus.: Ardanaska. [; Onil, ardoin-aska, imutua,

imixila. (ergeltasun): *izond.* Ikus.: Ergei. Eroputz.

imizillceria. (ergeltasun): *iz.* Tkus.: Ergeltasun. [: Txatxukeria.

Imo. (umotasun): *hood.* Ikus.: Umo.

Imokatu. (bass); *ad,* Zearo basaz bete.

imoreotz. (txoskoŕ): *iz. Ikus.:* Gingil.]: Goth.

lmotu. (umotasun): *ad.* ikus.: Umotu. [: Uirotu, narotu.

imuntzi. (auŕontzi): iz. Ikus.; Auŕontzi. Auŕ-oe, umontzi.

imuriak. (erdialdi): *iz.* Erdialdi bade lenago ta gem ere, abereak botatzen dituzten liskadurak.

imuŕida. (astagaitz): *iz. Ikus.:* Astagaitz. ^: llodol.

imurtu. (danrutasun): *ad.* Zerbaiteagatik aldakura izan.

imurtxi. (iauliketa): *ad.* Ikus.: Zimikatu. Atximurkatu, imurtxi-egin, piltxikatu.

imurtxi-egin. (iauliketa): *ad.* Zimikoa egin.

imurtxikada. (iauliketa): iz. Ikus.: Zimiko. 1: Atzimurtzi.

imurtzi. (iauliketa): *ad.* Ikus.: Zimikatu. I; Iruurtxi, imurtzi-egin, murtekatu, timikatu.

imusiño. (gune): iz. Bros.: Kilimusi. 1: Kiñu, ingresti, iñozokeri, oai, musinka.

imuta .toki. (zomoŕo): *iz.* Imutxak dagozen tokia.

imutxa. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Tximitxa. lmintxa, imutz, imutzi.

imute. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: imutxa. Tximitxa, imutzi.

in. (egin): *ad.* Egin itzaren laburpena. (giño): *ft.* ikus.: Cilia. j: Ein. (goyera): ¡] *iz.* ikus.: *Ein.* 1: Gizabete.

in-samaf. (egin): *izond.* Eginbefia dana.

inaal. (almen): *izond.* Al ditekena.

inaalka. (almen): *adond.* AI diteken guzia egiten ari-izatea.

inara. (cŕatz): iz. Ikus.: Efata.: Meta.

inbel. (zutaŕi): *iz.* Zutafiaren goiko antis, bereziki apaindua dagosna.

inbel-azpi. (zutaŕi): iz. Inbel eta oñazpi artean dagoen zutañaren zatia. 1: Inbelpe.

inbeldun. (zutafi): *izond.* Iubelak dauzkana.

inbelpe. (zutaŕi): iz, ikus.: libel-azpi.

inbide. (eginbide): *iz.* Ikus.: Eginbide; itz onen laburpena.

inbidetsu. (otseinketa): *izond.* Besteai buruz adiguritsua dana.

inbidezu. (eginbide): *izond.* Eginbideak zeatzez betetzen dituena.

inboraziea. (birunda): *adond.* Buruzgainka ari-izatea. Inborazkan, inbulauzkaka, inbulduzka, inbuluzka.

inbrizka. (curi): iz, Ikus.: Euriketa. 1: Eurite, uaste.

inbulauzkaka. (birunda): *adond.* Ikus.: Tnborazka. :Inbulduzka,inbuluzka,

inbulduzlea, (binmda): *adond.* Ikus.: Inborazka. 1: Inbulauzkaka, inbuluzka.

inbuluzka. (birunda): *adond.* Ikus.: Tnborazka. 1: Inbulauzkaka, inbulduzka.

inbuluzkari. (birunda): *izond.* Inbuluzkak egiten *ari* dana.

inbuluzkatu. (tuŕ): *ad.* Goldeaz lufa itzulikatu.

inb uauzketa. (birunda): *iz.* Inbuluzkariak burutzen duen eginkizuna.

inbubkatu. (zugatz): *ad.* Zugatz bat igaliz bete.

inbufa. (txin): *iz.* Ugutzapen baten ondoren atrial bola zaycn txindia.

inbusi. (estaldura): *ad.* Kaltegaŕi edo txaŕa dan zerbaiteaz estali ado bete. I: Inbusitu.

inda. (bide): *iz.* Bide estua. (aditz): *ad.* Bore izena erabiltzen ez dan aditz baton adizkiña. Indak, indan.

inda-txiki. (bide): iz. Bide estu ta txikia.

indaba. (babaŕun): *iz. Ikus.:* Babaŕun, Indiaba, india-baba, indidaŕ, indiraŕ, indi-baba, [eiko, mai-iiaŕ, mailaŕ, natiilaŕ, intxaba, malaŕ, panzilaŕ, potxa, ilartze, xuduarima.

lndagora. (oin): iz. Orpoaren goiko zatia. Ikus.: Orpo. I: Ondagara, indaola, 1: Endagora, orpazain, oinburu.

indak eta to. (aditz): *ad.* Eman ezaidak eta artu ezak. 1: Indan eta no.

indandobi. (leize-zulo): iz. Luŕean dagoen konkiltasun aundi ta sakona.

indandobiratu. (leize-zulo): *ad.* Indandobianjausi edo bola.

indaola. (oin): *iz.* Ikus.: lndagora. 1: Orpazain.

indarausi. (irabio): *ad.* Ikus.: Astindu. 1: Iñaŕosi, irardausi.

indarbide. (osasun): iz. Osasunerako bides. Indargaŕi, indarkai.

indardia. (indaŕ): *iz,* indaŕ eta kemena izatea. (onbide): *it.* Lau oin-onbideen bat.

indardun. (indaŕ): *izond.* Indafa duena. ^: Indartsu, indarzu, indaŕ-gizon, indarketari, indarti, undartsu, zaintzail, zozko, zozkotsu.

indarga. (indaŕ): *izond.* Indaŕik eztuena. I: Indarka, indaŕ bags, indargabe, indarge.

Indargabe. (indaŕ): *izond.* Ikus.: Indarga. j; Indaŕ baga, indargabeko, indarge.

indargabetasun. (indaŕ): *iz.* Indargabe izatea.

indargabetu. (Maŕ): *ad.* Indaŕik gabe geratu. indargetu.

indargabezia. (indaŕ): *iz.* Ikus.: Tndaŕ-gabetze.

indargaiiu. (indaŕ); *iz. Beŕiz* indaŕak artzeko egokia dana.

Indargaŕi. (osasun): *is,* ikus.: Indarbide. 1: Indarkai.

indargatu. (indaŕ): *ad.* Indañk gabe utzi. 1; Ikus,; Indaŕkentze. 1: lndergatu.

indarge. (indaŕ): *izond.* Ikus.: Indarga. Indargabe.

indargetasun. (indaŕ): *iz.* Indaŕak asko galtzes.

indargetu. (indaŕ): *ad.* Ikus.: Indargabetu.

indargetze. (indaf): iz. Indaŕik gabe geratzea.

indargi e. (indaŕ): *iz.* Indaŕa soŕerazten duen langaya. 1: Indarle.

indargoi. (landare): *iz.* Kuyakikaria dan bedaŕezko landarea.

indarka. (indaŕ): *izond. Ikus.;* lndarga. j: Indaŕez ari-izatea. 1: Indarki. (karkabupen): *iz.* Zerbait nafazteko abere batek egiten duen arkuma.

indarkai. (indaŕ): *iz.* Ikus.: Indarbide. j: Indargaŕi.

indarkaiztu. (indaŕ): *ad.* Indafak galdu.

indarkaldi. (indaŕ): *iz.* Indafez ari-izatearen aldia.

indarkari. (indar'): *izond.* Indaŕ-egiten duena.

indarkatu. (indaŕ): *ad.* Arkuma gogoŕak egin. 1: lndergatu, inderkatu.

indarkatze. (indaŕ): *iz.* Ladd egitea.

INDARKERI. iz. Oldaŕez eta bizitasunez yarduten duenaren tasuna. 1: Ertsatu ta indarkatzcaren egipen eta ondorioa. I: Emakume bat indaŕez beartzearen egipena. Iloalda, bortiztasun, borixa, bortxu, mutirikeria, uku. ll (almen), (ankerkeri), (areagotasun), (auskeri), (beaŕarazpen), (efetasun), (gaizkidura), (gogaldieza), (gums), (iauliketa), (iguintza), (indaf), (lastertasun), (lera), (sumin), (urduritasun). (indaŕ): *iz.* Zerbait lortzeko indatez ari-izatea.

indarketa. (indaŕ): *iz. Indaŕa* erabiltzea. Asantz, insegu.

indarketa-leku. (indaŕ): *iz.* indarketan ari-izateko tokia.

indarketan. (indaŕ): *adond.* lndarketaz ari-izatea.

indarketan. (indaŕ): *izond.* Ikus.: Indardun. I: Indaŕ-gizon.

indarki, (indaŕ): iz. Zeribait bete indafa geitzea. (azta): *iz.* Aztaki-indaŕa,

indarkin. (indaŕ): iz. Langayen indafa ta eragozpena ncurtzeko, erabiltzen dan lanabesa.

indarkof. (indaŕ): *izond.* Indaŕa eman dezakeua.

indarle. (indaŕ): *izond.* Bare indaŕa darabileua. J:1kus.: Indargile.

indarlei. (indaŕ): *iz.* Indaŕen agerbidea.

indarpe. (indaf): iz, **Indaf** batcn ondorioa.

indarperatu. (indaf): *ad.* indaŕez menperatu.

INDA1I *iz.* Gizonak eta abcreek, beren Sofia edo baste gauzak igicrazteko daukaten giñaŕe-azkartasuna. I: Gorputz baten geldi-aldi edo igitaldiaren egokera alda dezaken pisizioa. j: Gauzak berm baitan daukaten eragintasuna. J: Beartzearen egipena. j: Albi, bigun, fonts, Mitts, gre/fm sendagaila, sosko, annul', indef. (ugaritasun): *ŕz.* Asko, ugari dana. *II* (aldintasun), (almen), (areagotasun), (aundiera), (azkura), (egikera), (gurentasun), (indarkeri), (jarkipen), (iangaizti), (nagusitasun), (neuŕi), (obekuntza), (osasun), (pisia), (sendotasun), (soin-kirol).

indafagoñia. (indaf): iz. Ikus.: Kamen.

indaŕagotu. (indaf): *ad.* **Indaŕ** aundiagoa amen.

INDAŔALDi. *iz.* **Sumin** edo beste **lera** baten bat-bateko igipena. I: Kamen, olde. (indaf): iz. Arkuma gogoŕa. J: Katazka, leŕen, rate.

indafauldu. (auitasun): *ad.* Motelago egin. I: Tndaŕuldu.

indaŕaun. (indaf): *iz.* Indaŕ gabe geratzea. J: indaŕ-ufitasun.

indaŕ-aztaki. (indaf): *iz.* Aztaki bati eusten dion indafa.

indaŕ--baga. (indaŕ): *izond.* Indaŕik gabe dagoena. j: indaŕ-bagako, indarbako, indarga, indargabe.

indaŕ-bagatu. (indaf): *ad.* Indafik gabe utzi.

indaŕ batu. (indaŕ): *ad.* Batutzean indartu.

indaŕherdin. (indaf): *frond.* **Indaf** hera aiñekon dana. Indaf-bendiñeko, indaŕ-bereko.

indaŕ bereko. (indaf): *frond.* Ikus.: Indaŕ berdin. !: Indaf-berdiñeko.

indaŕ-berigati. (indaf): *izond.* Indafak beŕitzeko araua.

indaŕbeŕitu. (indaf): *ad.* Indaŕak befiz attn.

indaf-beŕitze. (indaf): ŕz. Indafak beŕiz artzea.

indaf-buŕnka. (indaŕ): *iz.* Grezia'n erabiltzen zan bofoka; bertan gaintzeko bide guztiak ontzat artzen ziran.

indaf-buruz. (indaŕ): *adond.* **Indaŕez** ari-izatea.

indaŕ--dema. (indaf): *iz.* Indaŕak neurtzeko damn.

indafean. (indaf): *adond.* **indaf** egiten ari-izatea. J: Indaŕez.

indaŕ-egile. (indaf); *frond.* Indaŕak egiten dituena.

indaŕ-egin. (indaf): *ad.* Indaŕa erabili.

ladaf-ekarle. (indaŕ): *izond.* Indafak ekacizen dituena. J: ikus.: indaŕ-emaile.

indafeko. (indaŕ): *izond.* Tndaŕa duena.

indaŕ-elkartu. (indaŕ): *ad.* Elkartzean indartu.

indaŕemaile. (indaŕ): *izond.* Indaŕak ematen dituena.: Ikus.: Indaŕ-ckarte.

indaf-eman. (indaŕ): *ad.* Indartsua egin.

INDAI3 ESTALDURA. *iz.* Emakume bat indaŕez estaltzearen egipen eta ondorioa. ; Gatdu. ll (arag/-iŕits), (azaldi), (biurkcri), (gizkarbitasun), (hzunkeri).

indaŕetaratu. (indaŕ): *ad.* **Indafak** erabiltzeraño eldu.

indaŕetsi. (indaf): *ad.* **ATdintasuna** eman. (aldintasun): *ad.* Berbera.

indaŕetxe. (tximist-indaŕ): ŕz. **Tximist-indaŕa** soŕeraztcn dan tokia. J: Indaŕola.

indafexi. (laŕinkota): *iz.* Ikus.: Esi. Estasi.

indafez. (indaf): *adond.* ikus.: Indaŕean.

indaŕezko. (indaf): *izond.* Indarkeriaz ad dana.

indaŕ-gabetasun. (indaŕ): *iz.* Egiteko indaŕik ez izatea.

indaŕ-gabetze. (indaŕ): *1z.* Tndaŕik gabe geratzea. J: Tndargabezia.

indaŕgahetzelco. (indaŕ): *izond.* Agintze edo erabaki bat indaŕ gabe uzten duena edo ezezten duena.

indaŕ-galera. (indaf): *iz.* Lege bat edo erabakiren bat indaŕik gabe edo ezereztuta geratzea. J: Indaŕ-galtze.

indaŕglitz, (tximiat-indaf): iz. Tximist-indefezko batutze bat egiteko bi zatikoen muttzoa.

indaf-gizon. (indaŕ): *iz.* Indarduna dan gizona.J:Tndarketari.

indaŕ-gurdi. (orga): iz. Zama aundiak eramateko belbil aundia.

indaŕik-eza: (indaf): *iz.* Indaŕak ez izatca.

indaŕikara. (erabe); *iz.* Bildufa soŕerazten ari-izatea.

hula/akin. (igidura): *iz.* Tximist-indaŕez dabilen bulzkiña. ikus.: Buizkin.

indafil. (otzandum): *ad.* **Indaŕ** bat gutxitu.

indarizti. (iangaizti): *iz.* Langaiztiaren ;data, igiduraren legeak, bars soŕerazten duten iudaŕai buruz, aztcrtzen dituena. (pisia): *ŕz.* Indaŕen gorabera aztertzen duen **yakintza.**

indaŕ-joko. (kirol): !z. Iudaf-kirola.

indaf-julas. (kirol): *iz,* indaŕ-Icirola. ^: indaŕez egiten dan kirola.

indaŕ-kentze. (indaf): *iz.* Indafik gabe uztea. I; Ikus.; Indargatu.

indaŕ-kirol. **(kirol):** *iz.* **Ikus.: Indaf-joias.** Indaŕezko kirola.

indaf-lan. (langaizti): *iz.* Langayak egiten duen lana.

indaf-lapuŕ. (arpen): *frond.* Baste batena dan zerbait indaŕez, artzen deans.

indaf-lapurtu. (aspen): *ad.* Bestc **batena** dan zerbait indafez artu.

indaf-legez. (indaf): *adond.* Indaŕ-arauz ari-izatea.

indaf-leyari. (indef): *izond.* **I(irul-eginkizunetan ari dana.**

indaf-neurketa. (indef): iz. lndaŕak neurtzcaren egipena.

indaf-neurkin, (indaf): *iz.* **Indafa** ncurtzeko **lanabesa.**

indaŕola. (tximist-indaf): *iz.* **Ikus.: Indaŕ-etee.**

indaf-peitu. (indaf): *ad.* Indaŕik cz izan.

indaŕukua. (indaŕ): *tz.* **Indaf baton azkartasuna.**

indafane. (indaf): iz. Indaŕ-lipaŕa.

indaf-ufitasun. (indaf): *iz.* **Ikus.: Indaŕaun.**

indaf-uztu. (indaŕ): *ad.* **Indaŕak galdu.**

indaf-zaletasun, (indaf): *iz.* **lndaŕ-eginkizunak make izatea.**

indarstatu. (indef): *ad.* **Zeribait indaŕa eman.**

indarsutu. (indaŕ): ad. Indartsua biurtu, egin; iodide eman.

indarte. (indaf): *iz.* Norbaiten hidden. multzoa.

Indarti. (indar): *izond. Ikus.;* **Indardun. Indartsu, indarzu.**

indartsu. (indaf): *izond.* **Ikus.: Indardun.** ^: Indarzu, indorti, indarsu, sendal, sendo, undartsu, zaintzail, zozko, zozkotsu.

indartsuago. (indaŕ); *izond.* Besteak baño indaŕ **aundiagoa** duena. !: indartsuen.

indartsuen. (indaŕ): *izond.* ikus.: Indartsuago.

indartsaki. (inda#): *adond.* Indaŕez ari

indartsutu. (indai): *ad.* Indatak artu.

indartu. (indaf): *ad.* Indaŕak arlu. Zoztortu.

indartu-azi. (indaf): *ad.* Indartu-eragin.

indartxitika. (tximist-indaŕ): *iz.* Txiinist-indafezko txiŕika.

indartzaiie. (indaŕ): *izond.* Indartzen duena.

indartze. (indaf): *iz.* Indartsuago egitcaren egipena.

indartzeko. (indai): *izond!* Indiŕ aundiagoa emateko dana.

indarztatu. (indit): *ad.* lndaf eta adorea eman.

indarzu. (indaŕ): *izond.* Ikus.: Indardun. ^: Indartsu, indarti.

indautxu. (bide): *iz.* Bide estua.

indax. (makil): In. Gurdiaren atzean dagoen makila; bertan zama tinkotzen duen lokaŕia lotuten da.

indaba. (aŕaildura): *iz.* Luzerazko afaildura.

indazu. (aditz): *ad.* Eman ezaidazu.

indeiñu. (eskuantze): *iz.* Ikus.: Eskuantze. I: Induria.

indeiñutsu. (eslcuantzc): *izond.* Indeiñua duena.

indertsu. (indaŕ): *izond.* Indata duena. indarlsu.

INDI. iz. India'kogizakijatoŕa. I: Amerika'n zegoen icuengo biztaule jatoŕa ta Isere ondorcngoa. 1: India. (lufalde): *in.* India ta Amerika'ko lufaldea. *11* (basatasun), (ends).

indi-aize. (aize): *iz. ludia'n* aldizka sortzen dan aizea.

indi-akara. (lore): iz. India'n sortzen dan akara.

indi-antzara. (aate): *iz.* india'ko antzara.

indi-aran. (zugatz): *in.* Tindetxean erabiltzen diran igali beltz, god edo oriak ematen dituen zugatza.

indi-asun. (landare): *iz.* Asunkaria dan landarca eun-gaya dan pirua daukana. ^: Indi-ausin. (eundura): *iz.* Berbera.

indi-baba. (babaŕun); in. Ikus.: Babaŕun. Tndaba.

indi-biku. (pikondo); in. indiapikoaren igalia. Indi-piko.

indi-burmika. (abetxu): *iz.* India'ko ahetxua, kapaŕoya ematen duena. E: Matxi-Iore, indi-burminka.

indi-eri. (critasun): *iz.* India'ko eritasun kutsagaŕia, goitikoak eragiten dituena. Sukat-beltz.

indi-gaztaifia. (gaztañondo): *iz.* brdia'ko gaztaña.

indi-mats. (matsondo): *iz.* Basoko mntsondoa.

indi-musket. (naŕazti): *iz,* India'ko muskefa.

indi-oilanda, (indi-olaŕ); *iz.* Indi-oiloaren lama.

indi-uilartxo. (indi-olaf): *iz.* Indi-olaf txikia.

indi-oilasko. (indi-olaŕ): *iz.* Indi-olaŕaren oilaskoa.

indi-ollo. (indi-olaf): *iz.* Indi-olafaren omen. I: Indiolo, poloi.

INDI-OLAŔ *iz.* Olo-antzeko egaztia; buru ta lepoa gingilez estalita dauzka, bai ta moko gafican mintz zutikoŕa. Bulafean iru edo lau neurkin-euneko zurda-zegada. Etxeko€asunean azten da ta bare aragia onartzen dan oso. j: Indi-oilo, poloi, puloi. II (abel-azkuntza), (egazti).

indi-otso. (otso): *iz.* Goi-Ameriko'ko otsoa.

indi-piko. (pikondo): *iz. Ikus.:* Indi-biku.

indi-pikudi. (pikondo): *iz.* Indi-pikoak dagozen tokia: indi-pikoen multzoa. Indi-pikutza.

indi-pikutza. (pikondo): *iz.* Ikus.: Indi-pikudi.

indi-urde. (ugaztun): iz. Basurdearen antzekoa dan India'ko zetia.

indi-uf. (igali): *in.* India'ko ufa.

indi-zata. (oñetako); *in.* Naŕuzko oskia.

India. Outside): *iz.* Ikus.: Indi. (helm): in. Bela legofaren meta.

india-idt. (ausnarlari): iz. Zezen antzekoa dan ausnarlari; adaŕak atzeruntz biurtuta dauzka.

india-mats. (larmats): iz. Azal iatza daukan arakatza.

india-olo. (indi-olaŕ): *iz.* Ikus.: Indi-olaf. Indi-olo.

indiaba. (babafun): *iz.* Ikus.; Babafun. E: Indaba.

indiapiko. (kaktu); *iz.* Eŕialde hernetan dagoen pilrondo berezia. (pikondo): *iz.* India'ko pikoa. !: Indiañko.

Indiapikotegi. (pikondo): *iz.* Indiapikoak dagozen tokia.

indiaŕ. (enda): *izond.* India'koa dana.

indiaŕain. (aŕain): in. Toil antzekoa dan aŕaña; iilak dauzka baño ez arantzak.

indiaŕ aloŕ. (babaŕun): *in.* **Babafunak** dagozen soloa.

indiaŕ-leka. (babaŕan): *iz.* Bare axalaz jaten dan babaŕuna.

indiaf-sail, (babaŕuu): *in.* Babaŕun-soloa.

indidaf. (babafun): *iz.* Ikus.: Babafun. Indaba, indiaba, indiraŕ.

indiia. (palinondo): *in.* Ikus.: Pakmoŕi. I: Palma-oft.

indikildu. (aultasun): *ad.* Ikus.: Auldu. Auletsi.

indilaf. (babaŕun): iz. India'ko babatuna.

indintxauŕ. (intxaufondo): *iz.* Intxauŕ aundienetakoa.

indioilo-talde. (indi-olaŕ): *iz.* Indi-olafen saidoa.

indiraŕ, (babaŕim): *iz.* Ilcus.: Babafun. j: Indaba, indidaŕ.

indisagaf. (zugatz); *iz.* Ikus.: Irasagaf. Iresagaf.

inditaf. (ended); *izond. ludia'n* edo Amerika'n jayoa.

inditaŕ-zale. (ended): *izond.* Inditafen aide ari dana. indi-zale.

indoztin. (abetxu): *iz.* Lekaziduna dan abetxua; bore zurtoin eta ofietatik ateratzen da margo-gai oztiña.

iudriska. (euri): *iz.* Ikus.: Erauntsi. Iazarte.

indriskatsu. (euri): *izond.* Eraun€sia dagoen eguraldia.

indrizilu. (uzkeri): *iz.* Ikus.: Uzkeri. (eritasun): *izond.* Gaisobera dagoena.

induria. (eskuantze): *iz.* Ikus.; Eskuantze. I: Mayergo, indeiñu. (zeinakuntza): iz. ikus.: **Zemakuntza.** I; Meatxa,zeiñadura.

induriatu. (zeinakuntza): *ad.* Zema-egin; zematu. Induritu.

induŕi. (txinduŕi): *iz.* Ikus.; Txindufii. I: Mud.

indusi. (ezpain): *ad. Zeti* ta basurdeek, mustuŕaz, luŕa igiten eta jasoteen ari

induska. (ezpain): *adond.* Zed la basurdeek, inustuŕaz, lufa igitzen eta jasotzen ari-izatea. I: Induzka, intuxa, muturka, muturketan.

induskatu. (ezpain): *ad.* Zefi ta basurdeek, mustuŕaz bilatzen ari-izan, I: Industu, induzkatu.

industandaf. (ended): *izond.* Indostan'cn jayo dana.

industango. (ended): *izond.* Iudostan'koa dana.

industu. (ezpain): *ad.* Luŕa, mustufaz, igi ta jaso. j: Induzkatu, induztu, iñizaŕ, iñuzaf, irauli.

induz-toki, (ezpain); iz. ikus.: Jnduzka-leku.

induzka-leku. (ezpain): *iz.* Induzka egiten dan tokia. Tnduz-toki.

induzkari. (ezpain): *izond.* Luŕa, mustuŕaz, igi ta jasotcn duena.

induzkatu, (ezpain): *ad.* Ikus.: industu. Tnduztu, Mizaŕ, iñuzaŕ, induskatu.

infardura. (aŕaildura): *iz.* ans.: Artasi. J: Artesi.

infrentzu. (atzekalde): *iz.* Gauza baten atzeko aldea.

infrentzukatu. (atzekalde): *ad.* ikus.: Tnfreutzuz czaŕi.

infrentzuz ezafi. (atzelcaldc): *ad.* Zerbait gainberatu. j: Infrentzukatu.

infrentzuzko. (atzekalde): *izond.* Inilentzukatuz dagocna.

inga. (burnt): *iz.* Burni-sulbuŕa, margo aria duena. j: Ingaŕi, pirita, piritaŕi.

ingaikan. (jauzketa): *iz.* Aden jauzketa.

inganera. (txori): *iz.* Ikus.: Enara. I: Elai, txiŕingiio.

ingara. (gogape): *iz.* Ikus.: Engara, Ingers.

ingara-egin. (biotzondo): *ad.* Arimaren irabiamena izan.

ingati. (buuri): *iz.* Ikus.: Inga. !: Pirita, piritaŕi.

ingarte. (oŕi): *iz.* Often multzoa.

ingartu. (ingi): *izond.* Ingoŕaren antzckoa dana.

ingatu. (crtsidura): *ad.* Ikus.: Ertsatu. J: Ersitu.

Inge. (seska): *iz.* Ikus.: Seska. j: Gaŕitza.

inge-estalpe. (estalunc): *iz.* Seskakaz egindako oyalpea.

ingel. (ur-lcgofeko): ŕz. Ikus.: Igela. ^: Igel, nagcl, sakcl, ingola.

ingera. (ezerakotasun): *iz.* Atzerapide. J; Ingira.

ingerada. (inguru): *iz.* Ikus.: Inguru. Iirabide, ingiru, ingeru.

ingeraun. (norabide): *iz* nuts.: Norabide. I: Atanda.

INGI. *ft.* Zataŕ, zur, zamuka ta abaŕez lortuta, langaizti ta kimizko egipideaz egindako ofea biurtuta geratzen diran zelulosazko izpiakaz egiña dan oft mea. ^: ldazteko, maŕeztuteko, irartzeko ta abaŕ erabiltzen da. j: Edozein erako gutun, agerkai edo eskutitza. : Iñarki. *1/* (idazketa), (idazti), (irarkola), (landola), (maŕazki).

ingi-atz: (ingi): *iz.* Ingi-oŕia.

ingi-iara. (lankuntza): *iz.* Ingia egiten dan ola. (ingi): *iz.* Berbera.

ingi-zataf. (ingi): *iz.* Arbuyagatia dan idatzitako ingia.

ingi-zo o. (ingi): *iz.* Ikastolara doanaren zofoa.

ingiba€1. (ingi): *iz.* ingi-zubil.

ingieglle. (ingi): *izond* login egiten ducna. j: Ingikin.

ingieztatu. (ingi): *ad.* Ingiaz eshali.

ingieztatzalk. (ingi): *izond.* ingiaz estaltzen duena.

ingigof. (ingi): ŕz. Ingi lodi ta gogoŕa.

ingikin. (ingi): *izond* Ikus.: Ingiegiie.

ingila. (orga): ŕz. Gurdiaren gurpilaren gogorgaŕia. J: Ikus.: Bantzu.

ingilatxa. (ingi): iz. Beirin-Tngia.

ingili-angala. (atsekabetasun): *iz.* Atsekabe-zantzu. J: Ingla-mangla.

ingili-angalari. (atsekabetasun); *izond.* Atsekabe-zantzuak egiten dituena.

ingimako. (luzekeri): *iz.* Luzekeriz ari-izatea.

Ingira. (iguintza): *iz.* Ikus.: lguintza. j: Gogaitza.

ingirakune. (gertuera): *iz.* Ikus.: Ingurune. J: Ingirakunc.

ingirati. (ardura): *izond.* Ikus.: Engaratsu.

inglratu. (iguintza): *ad.* Iguintza izan. (gertuera); *ad* Norberak bare burua gertu. (ardiespen): *(ad.* Ikus.: Ardietsi. j: Lorna. (inguru): *(ad.* Tints.: Inguratu, ingira, ingurikatu, ingurina€u, ingumtu.

ingiralzaiie. (gertuera): *izond.* Gertutzcn *ari dana.*

inglrau. (irtera): *ad.* Ongi atera. j: ikus.: Jalgi.

Ingira. (ingura): *ft.* lkus.: Inguru. I: Ingerada.

ingira-mari, (inguru): *iz.* Ikus.: Ingurumari. Tnguramen.

ingiruak. (aldauri): *iz. Ikus.:* Aldauri. J: Aldiri, inguramai, inguramari.

ingiruan. (inguru): *adond.* lkus.: Inguman. j: ingurumenean.

ingirune. (gertuera): iz. Gertutzea. Gertuera, ingurakune.

ingitegi (ingi): *iz.* login dagoen edo saltzen clan tokia.

ingla. (gereziondo): *iz.* lkus.: Gerezi. Gereizi, xixa.

ingla-mangla. (atsekabetasun): iz. Ikus.: Ingili-angala.

ingoiti. (aldi): *adond.* Zerbaiterako aldia eltzea. J: Ingoitik, engoitik.

ingoitik. (aidi): adond. Ikus.: Engoitik. I: Ingoiti.

ingola. (ur-legoŕeko): ŕz. Ikus.: Igela. I: Ingel, txuraixo.

ingurkatu. (asetasun): *ad.* Okitu. J: Geyegi jan. I: Ingorgatu.

ingarlcola. (ingi): *iz. Ingoŕa* egiten duen ola.

ingof. (ingi): ŕz. Gorputz gogoŕ bat egiten duten zapatutako ingi-oŕien multzoa.: Ingaŕ.

ingofola. (ingi): *iz.* iugigoŕa egiten dan ola.

ingoxa. (alditxai): *iz.* Ikus.: Burtzoraidi. j: Burtzoradura, ingotxa, joandura, ingotxa.

ingoxatu. (alditxaŕ): *ad.* Ikus.: Engoxatu. Burtzoraldia jasan, ingotxatu.

ingresti. (gune): *iz.* Ikus.: Kilimusi. J: Tmusiño. (antzeraketa): *iz.* Ona ez dan antzeraketa.

ingresti egin. *(guns): ad.* Kilimusiak egin. Parizta.

ingresti-untzi. (guns): *izond.* Ikus.: Ingrestigile.

ingrestigile. (gune): *izond.* Kilimusika ari dana. J: Ingresti-untzi.

ingrisfi. (ikoldura): ŕz. Kirinen ikoldura.

ingude. (burnt): *iz.* Burnizko zatiko aundia; bere gañean burnia lantzen da. Ingudio, iiigure, ingura, ingudi, ingure-lauki,ingurude,ingurunde, inkude, jongure, jungude, jungure, jugudea, sega-ingude, tazpia, ungide, unkude, unkudu, unkida, txigure, tximure, txungura, txongure, txungura, xinguri, xungure.

ingudetxo. (bumf): iz. Ingude txikia.

inguma. (mitxeleta): iz. Ems.: Mitxeleta. : Jinkoilo, libirita, maria-panpalona. (gauzeztasun): *izond.* P.zertarako eztana, ezertarako ez dan notiña. (mamu): jj iz. Ikus.: Zomoŕo. J: Kuxo. (lo): (iz. Ikus.: Ameskaitz. Amctxaŕ, lo-asma.

inguma-antzeko. (mitxeleta): *izond.* Mitxeletaren antzekoa dana.

inguma-lore. (lore): *iz.* Mitxeletaren antzcko lorea.

ingumaf. (aŕ): iz. Zirikoa dagien afa. Inguma-aŕ.

ingunde. (itzarmen): Iz. Ikus.: Itunben. I: Alkaŕekilanko.

ingur-ebaki. (ebaketa): *ad.* Buztan-mokoaren zati bat ingiruan ebaki. Ikus.: Erdaindu. : Inguruebaki.

ingur-ezartze. (mugadura): *iz.* Muga batzaen artean zerbait ipintzea.

ingura. (gertucra): iz. Gertutzeak. (burni): iz. Ikus.: Ingude. : Ingure, unkude, unkudu, txigure, xungure.

ingura-bide. (karkabupen): iz. Arta, jardun. (bide): iz. Baranoko bidea. Ingurobide.

ingura-mingura. (inguru): *iz.* Ikus.: ingurada, j: Inguraddi, ingurukoa, inguru-inguni.

ingura-minguraka. (ingura); *adond.* Tugura-mingura ematen ari-izatea.

ingura-sare, (sare); iz. Inguratzearen sarea.

ingurada. (inguru): *ft.* Iugurukoa. I: Tngura[di, iugura-iningura, inguradura, inguru-inguru, ingurupen, inguragiadura.

inguradura. (inguru): ŕa. Ikus.: Ingurada. j: Ingura-mingura, ingurupen, inguragiadura.

inguragailu. (inguru): *iz.* Inguratzen Mien zeibait.

inguragia. (edamen): iz. la biribila dan edaruena.

inguragiadura. (inguru): iz. Ikus.: Inguradura.1:Ingurada.

inguragune. (bide): *iz.* Bide-biurgune.

inguraka. Ungava): *adond.* Ingurua ematen ari-izatea.

ingurakatu. (inguru): *ad.* Inguradaz ari-izan.

inguraketa. (sayeskuntza): *iz.* Inguruan ibiltzea. j: Oiturazko bide ordez, luzeagoa dan beste batetik joatea. Itzuli-mitzulika ari-izatea. j: Gauza bat edo batzuk beste bates inguruan jartzea. j: Erdian artuta, **etxe** bat inguratzea. j: Gawks bati birunda eragitea. 1: Gauza bat zeaŕetara esateko era. : Ungava, inguru. (ingura): *iz.* Inguruan ibiltzearen egipena.

ingurakide. (abo): *iz.* Beste baten erdi-kidea duena. {: Tngurukide.

ingurakof. (inguru): *izond.* Ingurua egiten duena.

ingurakune. (gertuera); iz. Ikus.: Ingirune. j: Gettutzea.

inguralde. (inguru): *iz.* Zerbaiten inguramena.

inguraldi. (inguru): *iz.* Zerbait inguratzeko aldia. Tngurukoa. j: Ikus.: Ingurada, ingura-mingura,

Inmate. (inguru): *izond.* Ikus.: Inguratzaile. : Inguratzale.

Inguramai. (aldauri): *iz. Ikus.:* Aldauri. I: Ingiruak, inguramari, inguru-alde.

inguramen. (inguru): *iz.* ikus.: Ingurumari. I; Ingiro-mari.

INGURAPEN. iz. Inguratu edo birundatzearen egipen eta ondorina. (inguru): ŕz. Inguratzcarcn egipcna.

ingurari. (itzuli-mitzulika): *iz,* Ikus.: Itzali-mitzutika.

ingurats. (inguru): iz. Zerbaiten inguruan dagoen aidea edu lazpet edo ixurkiren bat.

inguratu. (inguru): *ad.* ingurukoa egin. Inguratu, ingura, ingurikatu, ingurinatu, ingurutu. (gertuera): *ad.* Gertu, antolatu. (ibilera): jj *ad.* Bazteŕetan barna ibili. (biribilkapen): jj *ad.* Zerbait bilgailuz estali.

ingura§une. (inguru): *izond.* la Inguratuta dagoena.

inguratzaile. (inguru): *izond.* inguraten duena. Ingurale, inguratzale.

1NGURATZE. *L.* Uri, eŕi edo gotor-leku bat menperatzeko, erstearen egipen eta ondorioa j: Jaukipen, molts°, zetio. (inguru): ŕz. Ingrain egitcaren egipcna. *11* (babespide), (guda), (itxipcn).

inguratseko. (inguru): *izond.* Ingura egitekoa dana.

ingurau. (loŕeta): *ad.* Gizateriaren loŕeta egin.

ingure-alki. (egurki): iz. Gañean ingudea jartzeko egurki aundia. j: Ingure-eguŕ, ingurc-toki.

ingure-eguf. (egurki): *iz. Ikus.:* Ingure-slid. j: Ingure-toki.

ingure-lauki. (burni): *iz.* Laukituta dagoen ingudea. a: Ikus.: ingude.

ingure-toki. (egurki): *iz.* ikus.: Ingure-alki. j: Ingure-eguŕ.

ingurele. (itz): iz. ltzen ingurua, luzekeria cgiten duena.

ingurepaite. (ebaketa): *iz.* Ingur-ebakiaren egipena. j: ingurepaitza, inguru-ebate.

ingurepaitu. (ebaketa): *ad.* Ingur-ebakia egin.

ingurepaitza. (cbaketa): iz. Ikus.: Ingurepaite. j: Ingura-ebate.

fnguridazld. (idazketa): iz. Muga batzuen artcan egiten clan **idazketa,**

Ingurika. (inguru): *adond.* Inguradaz ari-izatea. I: inguriña.

ingurikatu. (inguru): *ad.* Ikus.: Inguratu. Inguratu, ingurinatu.

inguriña. (inguru): *iz.* Ingurukoa dana.

ingurittaka. (birunda): *adond.* Birundak cmaten ari-izatea.

Inguriñatu. (inguru): *ad.* flats.: Inguratu. Ingiratu, ingurikatu.

inguro-mari. (ildo): iz. Ikus.: Ildarte. Ingura-mingurak,inkimako,ixuŕ,izuŕ, kiribil.

ingufatz. (ingi): iz. ingi-ofia. j: Inguŕi.

inguŕazti. (Idazti): *iz.* Idatzi gabe dagoen idazti txikia, bertan idaztekoa dana. Ingurti.

ingufi. (ingi): ŕz. Ikns.: Inguŕatz.

ingurti. (idazti): *iz.* ikus.: ldaztiño. I: Ikus : Inguŕazti.

ingurtiño. (idazti): *iz.* Ingurti txikia.

DNGURU. *iz.* Gorputz, lekune eta abaŕ, mugatzen dituen maŕa edo iraitzen moltzoa. j: Uri bat inguratzen duten laŕalde edo aldauria. I: Thin edo dosniñaren ertza. j: Bidaste, afuntzada, guntze, jirabide, ingerada, ingiru, ingurumen,ingurun,ungurune,obo. (birunda): *iz.* Guile baten baranoan gauza batek dagicn igipena; berdin here buruaren gafican dagicn zirurikatzea. Mafa edo bidearcn gupicra. j: Gauza bat beste bitten baranoan biribilkatzearen bira bakoitza. (alborakuntza): jj *adond.* Ufean, aide-aide, ortxe-ortxe, gora-bera. II (ezarkera), (geŕikatze), (irudi), (itxitura), (lekoretasun), (leku), (iodiera), (maŕazki), (mugadura), (neuŕi), (neuŕizti), (ugarte).

inguru-abezko. (zutaŕi): *iz.* Zutaŕiz inguratuta dagoen onnadia.

inguru-alde. (aldauri): ŕz. Ikus.: Aldauri. I: Inguramai, ingurunc.

inguru-aldi. (gupiera): *iz.* Itzul-ingura bat egitcko beaŕa dan aldia.

inguru-ants. Ungava): iz. Inguruaren irudia.

inguru-arte. (zei): iz. Zeya cgiten dan tokia.

inguru-begiako. (ortzi-muga): *izond.* Ingurubegiaridagokiona.

inguru-berdin. (inguru): *izond.* Ingurumen berdiñekoa dana,

inguru-bira.(birunda):ŕz.Inguruan egindako birunda.

inguru-ebate. (ebaketa): *iz.* Ikus.: krgurepaite. j: Ingurepaitza.

inguru-erdi. (birunda): *iz.* Birunda-erdi.

inguru-glitz. (birunda): iz. lkus.: **Birunda. j:** Bira, giltza.

inguru-giro. (cgurasti): iz. Inguruko egurastla.

inguru-inguru. (inguru): iz. Ikus.: Ingurada. j: Ingura-mingura.

inguru-itxura. (maŕa): iz, Irudi baten umiak egilea.

inguru-mingurak. (ildo): *iz.* Ikus.: Ildarte. : Inguru-mari, inkimako, ixuŕ, izuŕ, kiribil.

inguru-minguru. (inguru): *adond.* Ingurnan ari-izatea. I: Moltzoan, itzul-inguru, utzul-unguru.

inguru-minguruka, (inguru): *adand.* Tnguruketak egiten ari-izatea. j: Itzul-inguru.

inguru-neurtze. (inguru): iz. Inguru bt neurlu egitea.

inguruan. (inguru): *adand.* Inguruz ari-izatea. j: Ingu'uan, ingurumencan, inguruuearr, ungurian.

ingurubegi. (ortzi-muga): *iz.* Ortzi-muga ikustea.

ingurubide. (bide): *iz.* Ikus.: Ingum-bide.

INGURUBIL. *iz,* **Main** gupia, tini baten inguruan birundak ematen dituena ta bertatik malaka uŕuntzen dana. j: Ako, blot, kurubilka. (lore): iz. Apaintzerako lorea. I: Nasai-lore. II (gupiera), (neutizti).

ingurubilka. (ingurubil): *adossd.* Ingurubilez ari-izatea.

ingurubiltxo. (ingurubil): iz, Ingurnbil ixikia.

ingurude. (burni): (a. Ikus.: Tngude, j: Ingure.

inguruebaki. (ebaketa): *ad.* Zerbait iuguruan ebaki. j: Ikus.: Tngur-ebaki.

ingurulca. (inguru): *adossd,* inguruan ari-izatea. J: Tnguruz. (birunda): *adand.* Birundaz ari-izatea.

inguruka ibili. (lapuŕeta): *ad.* Landan Iapufetan ari-izan.

ingurulcari. (anemen-aldi): *izond.* Ikus.: Kusano.

ingurukatu. (birunda): *ad.* Birundak eman.

ingurukeria. (itzurpide): iz. ikus.: Itzurpide. j: Ezkutukeria, urtenbide,

inguruketa. (inguru): *iz.* Inguruan ibiltzearen egipena,

inguruko. (inguru): *Load.* Inguruari dagokfona,

ingurumari, (inguru): *iz.* Inguruak. I: Ikus.: Inguru-mingum. j: Ingurumai, ingiru-mari. : Itzak inguruka erabiltzea, inguramen.

ingurumarika. (joke): iz. Auŕenjokca; alkali eskuak emanda, birundak ematen egiten dana. I: Uŕu-uŕuka.

II/gunmen. (inguru): *iz.* Ilrrs.: Inguru. Inguuun, ingumen, ungurune.

ingurumenean. (inguru): *adand.* ikus.: Inguruan. I: Ingiruan, ingurunean.

ingurun, (inguru): *iz,* Ikus.: Inguru. I: Ingurumen.

inguruna. (inguru): iz. Inguruan, laguntzean joateaeu egipena,

ingurunde. (bumi); *iz. Ikus.:* Tngude. I: Ingurude.

ingurune. (adauri): *iz. Ikus.:* Aldauri. I: Inguru-a€de.

ingurunean. (inguru): *adond.* Ikus.: Inguruan. j: Ingurumeneau, ungurian.

ingurupe. (uŕentasun): ŕa. Ikus.: Uŕentasun. j: Uŕalde, uŕetasun.

ingurupen. (inguru): *iz.* Ikus.: ingurada. Inguradnra.

ingurutiaŕ, (izaŕ-mutil): *iz.* Ikus.: Ieaŕ-mutil. j: Izaŕ-moŕoe.

ingurutsu. (birunda): *izond.* Birak dauzkana.

ingurucu. (inguru): *ad.* Ikus.: Inguratu. j: Ingiratu.

ingurutxo, (dantzaketa): ŕz. Dantza-mota bat.

ingurutzaile. (inguru): *izond.* Ingurstzen duena.

ingurun, (inguru): *adand.* Ikus.: Inguruka.

inguzai, (zaintza^{j}e): *izond.* Ikus.: Zaintzale. : Tnguruzai.

(jazarpen): *ad.* lkus.: Ertzi-erazi. I: Estuerazo.

inimine, (lastertasun): *adond.* Bat-bateau ari-izatea.

initaŕ, (aldi): *ŕr.* Ikus.: Ergai. I: Lipaŕ.

initxoŕ. (ira): *iz. Ikus.:* Ira. j: Gain, iniztof,

iniuski. (begirune): *adand.* ikus.: Jujuski.

tnjame. (antoxin): *iz.* ikus.: Antaxin, Ustrail.

injamineskeria. (eskuketa): ŕz. Eskuketaz egiten diran jokoak.

injeminas. (naastura): ŕz. Naastuta dagozen gauzak, I: Intjamcnas.

injiman. (itxasontzi): *iz.* Itxasontzi aundia.

injoŕitan. (eŕealdi): *adond.* Sua une-aidi onean egotea.

Injubi. (gura): iz. Gurari bizia. I: Isi, injogi, iski.

injubitu. (ayeŕ): *ad.* Jangai batzuetarako zaletassma euki,

injubitze. (aye!): iz. Jangai batzuctarako zaletasuna eukitzea,

ink. (izancza): *izond.* Ems.: Ezercztasun. I: Ezebez, ezer ez.

LNKA. Jr. Oñazc edo naigabearen adierazpena. j: Mindura, atsekabea, asaŕea. : Alaka. : Alamentu, erabe, clankeri, eŕansakia, eŕenkura, aŕankura, aŕenkura, espa, espadasun, asberapen, czpadasun, atxekixia, auteste, auxi, ayuma, kanka, kaudela, keixu, kcrementa, koita, kuinta, int, mingulin, zinkum, zipo, (atz-nai): *iz.* Azkurea. (eritasun): Ej iz. Zaarmiña. (atsekabe): II *iz.* Antzia. (itsaspen): H *ad,* Lekedatzea. (karkabupen): jj iz. Leŕena. (Ian): H iz. Lanaldia. (zin-itz): jj *La.* JINKOA'ren atdakuntza araoaren era aril-lean erabittzcu dana: Ala Inkal = Ala Inkoal Inkoa. II (aots), (negar^{s}), (oyutza). (zalantza): II *ŕz. ikus.:* Kinka, j: Ots-akli.

inka-egin. (inka): *ad.* Antzi-egin. I: Inkaz ari.

iukai. (gurentasun): *izond.* Abartsu, adardun; landareai buruz mintzatzean. (indaŕ): *izond.* Giartsu, sendo; auŕai buruz min€zatzean,

inkaka. (indaŕj: *adand.* Indarka ari-izatea.]: Inkaz.

Inkakof. (atxikidura): *izond.* Ikus.: Itsaskoŕ.

Inkamiatu. (eskuketa): *ad.* Eskuketaz gauzak estalpetu. I: lnkaminatu,

inkamina. (eskuketa): *iz.* Inkaminatzearen egipena. I: Inkamia.

inkaminagile. (eskuketa): *izond.* Ikus.: Inkaminari.

inkaminari. (eskuketa): *(road.* Erabiltzen diran gauzak ikusmenetik at cpintzen dituena. I: Inkaminagile.

inkaminatu. (eskuketa): *ad.* Erabiltzen diran gauzak ikusmenetik at

inkaminka. (eztabaida): *iz.* Ikus.: Eztabaida. j: Eztabada, ixkurduka, izpide, perfiudia,

inkantari. (geyagoka): *izond.* Geyagokan ari dana.

inkantatu. (geyagoka): *ad.* Geyagokan ari-izan.

inkantean. (geyagoka): *adond.* Gayagukan ari-izatea.

inkañi. (uŕitasun): *adond.*]kus.: Iñiñi. I: Mani, marñi.

inkara. (egin): *Load. Ikus.:* Eginkara.

inkaratn. (zemakuniza): *ad.* Ikus.: Zematu.: Kciñatu, keiñutu.

inkari. (ongaŕi): *iz. Ikus.:* **Ongafi.** Uano.

inkarlo. (irudimen): if. ikus.: Itxurapen. Ixendu, zarata.

inkaria-idazie. (irudimen): *izond.* Itxurapenezko antzcrkiak idazten duena.

inkariotu. (irudimen): *ad.* Itxurapenak egiten ari-izan.

inkarioz. (irudimen): *adond.* Itxurapenez ari-izatea.

inkariozko. (irudimen): *izond.* Inkarioari dagokiona.

inkaru. (uŕitasun): *adond.* Gutxi dana. I: Inkauñi.

inkaruñi. (uŕitasun): *adond.* Ikus.: Tñañi. Iñarñi, iñiñi, inkauñi,

inkatn. (atxikidura): *izond* Noribait edo zeribait atxikita dagoena.

inkatu. (zapa): *ad.* Zerbait tinkatuago ipiñi-erazi.

inkatz. (ikatz): *in.* ikus.: lkatz. Iketz, inkaz.

inkatz-efauts. (ikatz): iz. Ikus.: Gaibikatz, I: Galbaikatz.

inkatz-zapart. (pindaŕ): *iz.* Ikus.: Pindaf. $_{I:}$ Iaŕ, that', inkeŕa.

inkatzain. (ikatz): *izond.* ikus.: Ikazkin. $_{I:}$ lnkazkiu.

inkan. (uzkaldura): *ad.* Tinkatu, tinkotu.

inkauka. (uŕitasun): *adond.* Poliki-poliki ari-izatea.

inkauñi. (uŕitasun): *adond.* Gutxi dana. I: Inkaru.

inkauof. (itsaspen): *izond.* ltsasten dana.

inkautsu. (di): *izond.* A#Iz estabta dagoena.I:Inkautxu.

inkaz. (indaŕ): *adond.* Ikus.; Inkaka.

inkaz ari. (inka): *ad.* Ikus.: Inka-egin.

inkazgei. (ikatz): in. Ikatza egiteko gaya. $_{I:}$ tnkaz-gai.

inkazkin. (ikatz); *izond.* Ikus.: Ikazkin, I: ikazgin,inkatzain.

inke. (joko): *iz.* Auŕen jokoa; zoŕoztuta dagoen makil bat Lathan sartu-erazteko botatzen cgiten dana. I: Maki] ori bera,

inkean. (joko): *adond* Tnke-jokoan ari-izatea.

inkeñu. (gune): iz. Alotz-kilimusi.

iakeŕa. (pindar): *iz.* Ius.; Pindaf. I: *Jai',* iñaŕ, inkatz-zapart, pinda.

inkesa. (negaŕ): *iz.* Negaŕ egitea.

inkesaka. (negaf): *adond.* Negaŕ-egiten ari-izatea.

inkesta. (ozarkeri): *izond* Ozarkeriz ari dana; rake/a dana.

inkeza. (indaŕ): *in.* Alegiña, indarketa.

inkezaka. (indaŕ): *adond* Indarketan ari-izatea.

inki. (damutasun): *in.* ikus.: Damutasun. I: Garbac, garbai.

inki-anka, (asaŕe): *in.* Alkaŕi buruz asaŕeturik egotea. I: inkimanka.

(aitzaki): *in.* Aitzakietaz ari-izatea: Ikus.: Aitzaki. $_{I:}$ Kako-mako,

inki-maku. (inguru): *iz.* Ikus.: Tnkimako. $_{I:}$ Inkimaki.

inkiden. (egin): *adond.* Egiteko bideau ari-izatea.

inkiernu. (ariufe): *iz.* Tkus.: Ariufe. I: Gogokizun, inkirtu, inkerlu, interim

inkili-ankala. (eŕenkura): *in.* Nekez ibiltzea, zerbait efenkuraz.

inkiia. (zurubi): *iz.* Zurubiaren maia.

inkimaka. (kolokadura): *izond.* Aiko-maiko ari dana. $_{I:}$ Tnkimanka.

inlcimalci. (lipizta): *in.* Ikus.: Lipizta. $_{I:}$ Inkimako.

inkimako. (lipizta): *iz. lkns.:* Lipizta. I; Kiŕimiŕi, inkimaki, ipizta. (ingunr): *iz.* Inki-anka ari-izatea. : Inkimanko. (ildo): $_{II}$ iz. Ikus.: lldarte. : Inguro-mari, inguru-minguruak, ixuŕ, izuŕ, kiribil,

inkimanka. (asaŕe); iz. Ikus.: Inki-anka. (kolokadura): *izond.* Ikus.: lnkimaka. I: Inkimanki. (zurkaitz): $_{II}$ adond. Ozta-oztan ari-izatea.

iukiminiti. (atsekabetasun): iz. Atselcabetasunezko kilimusia. (gune): in. Berbera. (zurkaitz): $_{H}$ *ad.* Ozta-oztan eutsi. I: Inki li-ankala.

inkirin. (arbuyo): *iz.* Ikus.: Arbuyo. Arbuyoa agertzea.

inkerlu. (ariuŕe): *iz.* Ikus.: Inidernu. I: Ariufe, inkerlu.

inkonia. (ausiabartza): iz. Ondamcna. Inkoniadura.

inkoniadura. (ausiabartza): Ondamena. j: Itxesa, inkoniamendu, inkonia.

inkoniagaŕi. (ausiabartza): *izond.* Ondagaŕia dana.

inkoniamendu. (ausiahartza): *iz.* Ondamenaren egipena. I: Inkoniadura.

inkoniatu. (ausiabartza): *ad.* Ondamena egin.

lukonte-belaŕ. (belaŕ): *iz.* Eriotz-oŕikaria dan belaŕ-mota bat.

inkorgatu. (asetasun): *ad.* Ikus.: Ingotkatu. : Tngargalu.

inkof. (egikera): *izond.* ikus.: Egikot. $_{I:}$ Eginkoŕ,

iuku-manku. (etiketa): adond. Etiketan ari-izatea.

inku-minku. (mintzoera): *adond.* Oso be mintzatzean ari-izatea,

inkude. (burni): *in.* Ikus.: Ingude. I: Ingure.

iukulusada. (uŕ): *iz.* Thai batean Matadi bat ibil-craztcko indaŕez botatzen dan ur-aindoa.

inkunde. (at-Rieman): *iz.* Ikus.: Artueman. $_{I:}$ Artu-emon, igoat.

inkurin. (inka): *iz. ikus.:* Adia. : Auen.

inkuŕe. (cŕa): *in.* Ikus.: Ayerkunde. I: (Aide, inkuŕio,

inkufi. (cumin): in. Lora indartsuaz sortutako sumiña,

Inkuria. (cŕa): *in.* Ikus.: Ayerkunde. Giaŕc, inkuŕc.

inkusi. (ikusmen): *ad.* ikus.: lkusi. I: Ekusi.

Woks. (zuketa): *adond.* Ika itzegitcn ari-izatea.

inpeltatu. (txerto): ad. Txertatu.,

inpiltu. (zirikatdi): *izond.* Zirikatzen duena. Ikus.: lnpiztatzaile.

inpintari. (nekabide): *izond.* Nekabidea soŕerazten duena.

inpipiaje. (sumin): *izond.* Suminkoŕa dana.

inpirio. (aindo): *iz.* Aindo osa aundia.

inputs, (etiketa): *ŕz.* ikus.: Etiketa. $_{I:}$ Jardukitza, lickaŕ, peixada.

inpiztari, (etiketa): *izond.* Etiketaz art dana. $_{I:}$ Inpiztazale.

inpietatu, (zirikaldi): *ad.* Norbait, zerbait egin dezan, zirikatu.

inpiztaizailo. (zirikaldi); *izond.* Norbait, zerbait egin dezan, zirikatzen duena. Hats.: Tnpittu.

inpiztazale. (etiketa): *izond.* Etiketaz ari dana. ; Tnpiztatzaile, inpiztari.

inpizte. (zirikaldi): iz. Norbait, zerbait egin dezan, zirikatzea.

inpizta. (zirikaldi): *ad.* Zirikatu.

inprentzu, (atzekalde); in. Zerbaiten atzekaldeko zatia.

'apatite. (oltzaburu): *iz.* Ikus,: Oltzaburu. I: Aldamu, oltza.

inpupiaje. (ayuŕi): *izond.* Ayufi txaŕekoa dana.

lnputika. (uzkeri): *izond.* Txatdana dana.

insauf. (arte): *iz.* Ikus.: $_{I:}$ Kukubala. I: Kukubilo.

Insegu. (indaŕ): iz. ikus.: Asantz. lndarketa.

Inseutsu-belaf. (landare): *iz.* Askarkaria dan landarea; bare break usaintsuak dira; apain-landarea bezela onartzen da.

insezka. (irudimen): *izond.* lrudimenetan ari dana. (critasun): *izond.* Eritasunen bilduŕ eta osasunarekiko kexu dagoena.

insezkakeria. (irudimen): *iz.* Irudimenetan ari-izatea.

insirinatsu. (atsekabetasun): *izond. Atsekabetunik* egoteko efaza dana.

insklrf. (zakuŕ): iz. Zakuŕaren zaunka.

insnldatu. (ontzi-aldaketa): *ad.* Ontzi-aldatu.

insnldatze, (ontzi-aldaketa); iz. Ontzi-aldatzea.

insutsa. (upa): iz. Upa-zipotza.

int. (gura): *ft.* Ikus.: **Gura. I:** Gurari. (inka): iz. ikus,: inka. I: Espa. (itz): is. Ikus.: ltz. I: Tutik.

int atera. (mintzoera): ad. Itzegiteko ariufea izan.

inta. (bass): is. Ikus.: Leputz, ; Idol, intzudi.

inta-baratze. (basa): *iz.* Leputzak dauzkan baratza.

inta-dordoka. (xaberama): *iz.* Istingaetan bizi dan xaberama.

inta-gari, (ugoio): *iz.* Ikus.: Ugolo. I: Intzigari, itis, udolo, ur-oio, uti.

inta-gune. (istinga): *iz.* Istingak dauzka lurkia. Inta-luŕ. (lut): *iz.* Berbera.

iota-frusta. (landare): *iz.* Etostakaria dan landarea, belarmiñaren antzekoa dana.

iuta-lore, (istinga): is, Inta-guneetan sortzen dan lorea. (lore): *iz.* Berbera.

iota-lot. (luŕ): ŕz. Ikus.: inta-gune.

inta-sukaŕ. (sukaŕ): *iz.* Inta-lufetan izaten don sukata. I: Aintzira-gaitz, zingiraeri.

intako. (istinge): *izond.* Intari dagokiona.

intaŕosi. (irabio): *ad.* Zugatz bat astindu. (zugatz): *ad.* Berbera.

intatsu. (basa): *izond.* Basaz beterik dagoen lurkia.

intatu. (Jut): *ad.* Lurid bat urez bete.

integi. (lankuntza): iz. Ikus.: Lantegi. Lana egiten dan tokia, ola.

intern. (gutidura): *adond.* Ikus.: Gubd-gora-bera. j: Intsu. (aldikada): *is.* Ikus.: Aldiko, I: Kids, aro.

interako. (gutidura): *izond.* Interari dagokiona.

internu. (ariuŕe): *iz.* **Ikus.:** Inkiemu. Inkerlu, inkirlu.

intetitu. (mintzoera): *ad.* Auŕean ez dagoenari buruz gaizki mintzatu.

intik. (inka): *izond.* **Inkaren bat.**

intitu. (atzekalde): *ad.* Atzeruntz egin.

introutxe. (urguritasun): *izond.* Zurbizkerietan ari dana.

intsañ. (zeiñu): *iz.* **Man txikia.** Man. : Kaskabil, kaskabila, inbcaŕi, intzati, tinterko. (joke): *iz.* **Ikus.: Aŕanbera. :** Atantxu.

intsigi. (itsaspen): *ad.* **Ikus.: Erantsi,** itsatsi,

intsigilwf. (itsaspen): izond. Itsasten dana. I: intsikoŕ,

intsigitu. (atsikipen): *ad.* ikus.: Atxiki. Oratu.

intsiri. (cots): *is.* Aotsaz egiten dan **soffit.** zoŕotz eta gozaga. J: Gatasi, intzina, intziri, intzirin inziri, izkiritu.

intsirina, (inks): *iz.* Ikus.: Intzira. f: Aunsimin.

intsfrinatsu. (inka): *izond.* Inlsirina egiten duena.

intsu. (gutidura): *adond* ikus.: intera.

intsu batez. (aindo): *adond.* Ainda xamatean.

intsudi. (bass): iz. Logiz beterik dagoen zolagunea.

intsugitu. (txoskoŕ): *ad.* Txokot bat ibitu. I: Itsukindu. (itxugindura): *ad.* Itxugindu. I: Zokoratu.

intsugitzz. (itxugindura): *adond.* **Itxuginduraz** ari-izatea.

intsugitze. (itxugindura): *iz.* Itxugintzearen egipena.

intsuldagañ, (ontzi-aldaketa): *izond.* Ontzi batetik baste batera tantaka bota ditekena,

intsuldailu. (ontzi-aldaketa): iz. Mitzi batetik beste batera zerbait tantaka botatzeko lanabesa.

intsuldatu, (ontzi-aldaketa): *ad.* **Ontzi** batetik baste batera zerbait astiro bota.

intsuldatze. (ontzi-aidaketa): iz. Intsuldatu egitearen egipena. I: Ikus.: Ontzi-aldaketa.

intsusa. (abetxu): *iz.* Azi atalbikaa dan abetxua; bare enbofak azal ate ta zimura dauka ta bere mamia zuri to ugaria da. j: Kukutx, intxus-belat, intxusa, linsusa, lintsusa, lintxusi, !Mints, plausta, sabiko, sabuka, sabuka-ondo,sabukatze,sabukitze,saguka, sagukitze, sakuta, solimanazi, zabukatze, zabukiŕze, zaminka, txotxika, intxuzi, txutxika.

intura. (umotasun): *is.* Ikus,: **Umotasun. Eltasun.**

intuxa. (ezpain): *adond.* Ikus,: Induska. Induzka.

inixaba. (babatun): *iz.* Ikus,: Babafun. I: Indaba.

intxapia. Open): *iz.* I us.: **Apart.** j: **Burugoititze.**

intxaŕi. (zeiñu): *iz.* Man txikia.

intxaŕots. (zeifiu): iz. Noribait afanakaz egiten zayon **zalaparta.**

intxatu. (anpadura): *ad.* Ikus.: Anpatu. Aŕapuztu.

iutxauki. (intxauŕondo): *iz.* Intxauŕaren anka.

intxaurdi, (intxauŕondo): *iz.* **Intxautondo** batzuk dagozen tokia; intxauŕondoen multzoa. I: Intxam`aga, intzaurtza, intxausti, intxaustoi, intzaurdi, ettzaurdi, intxaurdui.

intxaurdun. (intxauŕondo): *izond.* tutxautak dauzkana.: Intxaurketari, intxauŕ-saitzaile.

intxaurketari. (intxauŕondo): *izond.* Ikus.: Intxaurdun. I: Intxauŕ-saltzaile.

intxaurki, (intxauŕondo): *iz.* Intxauŕarcu mamia. j: Intxauŕ-mami.

intxauf. (zintzuŕ); *iz.* Zintzuŕ-estearen goiko zatia. (intxauŕondo): iz. **intxaufondoaren igalia. I;** Intxooŕ, intxoŕ, intzagoŕ, intzaut, eltxauŕ, intxaus, inzauŕ, giltzauŕ, itzaguŕ, itzaut, entzaguŕ, etsabuŕ, etsagut, giltzagut, etxaguŕ, eltxauŕ, intxuf, intzaof. Ona emen bere mota suck: *11* Laukotx; here oskola lau zati ditu. *I1* Agimin-etzagui, serora, irukotx; bere oskola tat zati dint. II Atan, manu-intxauŕ, marubintxauŕ, anpoila-intxauŕ, indintxauŕ, ontzako; aundiena dana. ***ii*** Azalme, txorintxauŕ; oskola gogoŕa ez daukana. I/ Gatingoi, gaŕigoi, gatangoi, gaŕiloi, zeken-intxaut, xokokari, xokotero; biribil ta gogoŕa dana, aragiduna. II Puntaluzc; zototza dana, **//** Prantzes-intxaut; oso gogora dana, bere azala ziritzaz beterik daukana. (anpadura): jj ŕz. Emandako **tanpaz** egiten dan anpadura.

intxauŕaga. (intxauŕondo): *is.* Ikus.: Intxaurdi. Intxaurtza, inbcausti, intxaustoi, intzuŕaga.

intxauŕ aga, (intxauŕondo); is, Gaztañak zugatzetik botatzeko aga.

intxauŕaitz. (intxauŕondo): *is,* Ikus.: Intxautondo. Intxaurtze, intzautaitz.

intxauŕ austaile. (intxanfonda): *is,* Intxautak aŕakatzeko tresna. Intzauŕ-auskailu.

intxauf-axote. (mango): iz. Ikus.: Intxauŕ-margo,

intxauŕ-azal. (intxauŕondo): *iz.* Intxauŕaren azal gogoŕa. I: Intxaut-oskola.

intxauŕ jale, (egazti): is. Belekidea dan egaztia, moko makuŕa duena.

intxauŕ--lili. (intxauŕondo): *is,* Intxaufandoarenlorea.

intxauŕ-mami. (intxauŕondo): is, Jatekoa dan intxauŕaren aragia. I: Ikus.: Intxaurki.

intxauf-margo. (margo): *iz.* Intxauŕarena bczelakoa dan margoa. J: Intxauŕ-axote.

intxauf-margodun. (margo): *izond.* Intxauŕ-margoa duena. Intxauŕ-margoko, intxauŕ-margozko.

intxauf-mintz. (intxauŕondo): *iz.* Intxauŕak daukan mintza.

intxauf molokot. (intxauŕondo): *ft.* Intxauŕ-mota bat.

intxauf-mozlcof. (intxauŕondo): *iz.* Intxauŕaren lekoreko azala.

intxauf-nato. (orban): ***iz.*** Intxauŕ-moskoŕak atzetan uzten duen orbana. I: Intzauŕ-nato, zakaten.

intxauŕ-rd, (intxauŕondo): *iz.* Tntxauŕondo-zuraz egindako ola.

INTXAUCtONDO, iz. Yuglankaria dan zugatza; bere igalia intxauŕa da; onen lenengo azala orlegia da ta onen baŕuko beste azala oso gogoŕa ta bi lekaduna; Wreak aizezale ta ofiekin batera sortzen dira; zura gogoŕa da, efedizeak egiteko oso egokia. J: Eltzauŕondo, eltzaurtze, elzaut-ondo, etxaguŕatze, etzaurtze, iltzauŕ, intxauf-zugatz, intzaurtze, intxauŕaitz,intxauŕ-orpo,intzagortze, intzaguŕatze, intzauŕondo, inzaurtze, itzaguŕatze. // (zugatz).

intxauŕ-orpo. (intxauŕondo): *iz.* Ikus.: **Intxaufondo.** Intxaurtze.

intxauŕ--oŕa. (oŕe): *iz.* lntxauŕakaz egindako ofea. j: Intxauŕ-ofe.

intxauf-oslcola. (intxautondo): *iz.* Ikus.: Intxauŕ-azal. I: Intxauŕaren oskola.

intxauŕ-pilpiiada. (pilpilada): *iz.* lutxaufakaz egindako **pilpiiada.** J: intxauŕ-zuku. : Intxauŕ-saltsa.

intxauf-saltsa. (pilpiiada): *iz.* Intxauŕakaz egiten dan piipiiada. ^: Intxauŕ-piipiiada.

intxauf-saltzaile. (intxauŕondo): *izond.* lntxaufak saitzen dituena. J: Ikus.: Intxaurdun, intxaurketari.

intxauŕ-ustailu. (intxauŕondo): *iz.* Intxauŕaren tnamia ateratzeko tresna.

intxauŕ-zugatz. (intxauŕondo): iz. Ikus.: Intxaufondo. Intxaurtze.

intxauf-zuku. (pilpilada): *iz.* ikus.: Intxauŕ-pilpilada.

intxaurtza. (intxauŕondo): *iz.* Ikus.: Intxaurdi. J: Intxauŕaga, intxausti, intxaustoi, intzaortze.

intxaurtze. (intxauŕondo): *iz.* Ikus.: Intxauŕondo. J: Intxauŕ-zugatz, intzaurtze,intxauŕaitz,intxauŕ-orpo, intzagortze, intzaguŕatze, intzaurtze, inzaurtze.

intxauspe. (intxauŕondo): Intxauŕondoaren azpiko tokia, J: intxausbe, intxaurtbe.

intxausti, (intxauŕondo): iz. Ikus.: Inteaurdi. j: Tntxaurtza, intxauŕaga, intxaustoi, eltzaurdi.

intxaustoi. (intxauŕondo); iz. Ikus.: lntxaurdi. j: Intxaurtza, intxauŕaga, intxausti,

intzearka. (uztai): *iz.* Euria izan ondoren ortzian agertu oi dart margozko uztaya. ^: Ortzadaf, intzearka, intzirka, inzarka, iztrepu.

iutxera. (arabaki): iz. Emakumeek gefian zaipekoai ipintzen dicten arabakla.

intxeska. (admen): ŕz. Mutiduratik ateratzeko, bewail edatze ta teink-egitea. J: Inxez, inxezka.

intxeskatu. (edamen); *ad.* Mutiduratik ateratzeko, besoak edatu ta teink-egin. Itxazkatu, itxestu,

intxintxofean. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. j: Kisketean,

intxiri. (negat): *iz.* Negaf-egitea.

intxixu. (mamu): *iz.* Ikus.: Kuxo, Kikimaŕo, intxixu.

intxoof. (intxauŕondo): *iz. Ikus.:* Intxauŕ. Inbred, intzagot.

intxus-belaf. (abetxu); *iz.* Ikus.: Intsnsa. Kukutx, intxusa.

intxusa. (abetxu): *iz. Ikus.:* lntsusa.: Inixus-belaŕ, linsusa, sabiko, saguka, txotxika, intznzì, txutxika. (dutxulu): *iz.* Ikus.: Kopetx. : Zotz.

intxusa-gun, (abetxu): *iz,* Intxusaren urifia. (urin): iz. Berbera.

intxusa-xori, (txori): *iz.* Abeslaria dan txoria; bare lumak goitik mango aŕea date ta azpitik zuri.

intxusadi. (abetxu): iz. Intxusak dagozen tokia, J; Tntxusaga, ziñauŕieta.

intxusaga. (abetxu): iz. lkus.: Intxusadi.

intxuska, (ezpain); *adond.* Zefi ta basurdeak mutufaz Iota jasotzen ari-izatea.

INTZ, iz. Evian gabaz urtzen dan luŕuna, ta tanta oso txikietaz lufaren iraitzean eta landareen gañean agertzen dana. J: Basur, bazur, garu, iintz, iitz, iñontz, intza, intzagain, iñuntz, irauntz, iruntz, izaŕiitz, izaŕiin€z, izaŕintz, izarliitz, iinz, izotz, sapaburu, taruza, urzondo, txoxtabira, iluntz, garointz, garuintz, zoartiitz, zonde. (ezetasun), (iiztadura), (oslagizti), (ur).

intz-neurkiu. (intz): *iz.* Izandako intz-aindoa neurtzeko lanabesa,

intzagain. (intz): *iz.* Intz-geruza.

intzagof. (intxaufondo): *iz.* Ikus.: Intxauŕ. I: buxom', intzauŕ, itzagut.

intzagortze. (itxauŕondo): in. ikus.: In txaufaudo. I: Intxautze, intzaguŕatze.

intzaguŕatze. (intxauŕondo): *iz.* Ikus.: Intxauŕondo. J: Intxaurtze, intzagorize, itzaguŕatze.

intzantu. (anpadura): *ad.* Abere bat anpatu. (abere): *ad.* Berbera.

intzantura, (anpadura): *ŕn.* Abereengan gertatzen dan anpadura. J: Tkus.: Anpadnra. (abere): *in.* Berbera, (itxugindura): *iz.* Ikus.: **Itxugindura.** Itxugitze.

intzaŕakala. (aŕaildura): *ft.* ikus.: Artasi. Artazi, artesi, intzebaki.

intzatu. (intz): *ad.* Intzez bete. J: ikus.: Iintza art. J: Iiztatu, intzeztatu.

intzauf. (intxauŕondo): iz. Ikus.: Intxauŕ. Intzagoŕ, inzauŕ, itzauf, eltzauŕ.

intzauf-auef. (intxauŕondo): *iz.* Mamirik gabeko intxauf.

intzauŕ-auskaiiu. (intxauŕondo): *iz.* Ikus.: Intxauŕ-austaii e.

intzebaki. (aŕaildura): *ŕz.* Ikus.: Artasi.: Artesi, intzaŕakala. J: Luŕaren araildura. J: Intzebagi. (lux): *ad.* Lufa afaildu.

Intzeba^{g}i. (aŕaildura): *ad.* Aŕaildura egin. : Intzebagi.

intzekaŕai. (aŕaildura): iz. Zolako aŕaildura. (zola): iz. Berbera.

intzekafatu. (afaildura): *ad.* Aŕaildurak egin. : Aŕaildu.

Intzerka. (indaf): *iz. Ikus.:* Azantz. J: Arkuma, says.

intzeztatu. (intz): *ad.* Ikus.: Intzatu. Iiztatu.

intzi. (aintzira): *iz.* Ikus.: Zingira. J: Umantzi.

intaiaŕ. (aize): iz. Oso otza dan aizea. (izotz): iz. Oso gogoŕa dart izotza.- (intz): *iz.* Ikus.: Aintzigaŕ. Galtzurda, intzigaf.

intziera. (gona): *iz.* Zaipeko edo prakari be aldcan jartzen zaycn sendogaŕia.

intsigari. (ugolo): *iz.* Ikus.: **Ugolo.** J: Inta-gari.

Intzigaf. (intz): *iz.* Ikus.: Aintzigaŕ. J: Intziaŕ.

intzigafa-egin. (intz): *ad.* Intza izoztu.

intzigartu. (izotz): *ad.* **Ubil** bat izoztu.

intzigiu. (maitasun): *ad.* Ikus.: Maitemindu. J: Norbaitengan maitasun-lera piztu. J: Intzigidu, intzigiu, maita-herolu.

intzilari. (zaintza): *izond.* Ilnis.: Basazain. Basazai.

intzina, (ants): *is,* ikus.: Intsiri. I: Gaŕasi, in€ziri, inzini.

intzinl. (inks): ŕz. Ikus.: Intzira. I: Intzire,

intzira. (inka): *iz.* ikus.: Aunsimin. I: Auri. I: Aots unkigatiaz ayeneka Intzini, intzirin, intziri, intzire, intzire-mintzire, intzirikots.

intziraka. (inka): *adond.* Intzirak egiten ari-izatea.:Intzireka.

intzire. (inka): *iz.* Kari aundirik gabe egindako inka. I: Intzini, intzira, intzire-mintzire.

intzire-mintzire. (inka): *iz,* Ikus.: Intzire, Intzira.

intziri. (atsaldi): *iz, Ikus,:* Atsalbo, j; Atsanka, traps. (zakuŕ): *is.* Zakuŕaren ayuma. Ikus.: Zanga. j: Intzirin, (ants): *iz.* Ikus.: Intsiri. j: Tntzina, izkiritu.

intziri-egile. (inks): *izond.* Intzirak egiten dituena. (: Tntzirinatsu, intziritsu, intziriti.

intziri-egin. (inks): *ad.* Intzirak egin.

intziri-mintziri. (negaŕ): *adond.* Zinkuriñak egiten ari-izatea.

intsirika. (zakuŕ): *adond.* Zakuŕa zangaka ari-izatea. (ants): *adond.* Intsirika ari-izatea. : Intzitiz.

intzirikari. (inks): *izond.* Intziriak egiten dituena.

intzirikatn. (inks): *ad.* Tntzirak egin.

intziniki. (edoskipen): *is.* Tkus.: Zuŕut. Itziki, tantako, taxeta.

intzirin. (inka): *ft.* Ikus.: Intzira. I: Intziri.

intzirinatsu. (inka): *izond* Tkus.: Tntziri-egile. I: Intzirtsu, intsirinatsu.

intziriñaka. (nega!): *adond.* Negaŕarekin zotinka ari-izatea, ; Intzirinka.

intziriti. (inka): *izond.* Ikus.: Tntziri-egile. Intziritsu, intzirin,

intziritsu. (inka): *izond.* Ikns.: Intziri-egíle. I: Tntzirinatsu, intziriti.

intziritu. (zakuŕ): *ad.* Zakuŕak zangak egin.

intzirin. (ants): *adond Ikus.:* Intzirika.

intzifikatu. (aŕaildura): *ad.* Maildnrak egin. I: Tntziŕitu, inziŕikatu.

intzifild. (zur): *iz.* Iltzatzekoa dan zurezko ziria.

intziŕitu. (aŕaildura): *ad.* Ikus.: Intziŕikatu.

intzudi, (hasa): iz. linos.: Leputz. Inta, istin.

intzugi. (itxugindura): *ad.* Itxugindurak egin. j: Intzugitu.

intzugitu. (itxugindura): *ad.* Ikus.: Intzugi.

intzura. (istinga): *iz.* Istil txikia. 9: Ikus.: Istil.

inual. (ergeltasun): *izond.* Zozoa dana.

iuube. (itzal): iz. Ikus.: Aiñube. Aiñutsu,

inura-banura. (koiokadura): *adond.* Ikus.:Indura-bandura.

iuxa. (sumin): *iz.* Ikus.: Goŕomio, Keru.

Luxes. (beso): *ft.* Ikus.: Azinai. j: Itxaz, itxes, sagaitasun. (ad men): *is.* Ikus.: Tntxeska.E:lnxezka.

inxeska. (beso): *iz.* Besoak edatu ta luzatzearen egipena, lortasuna gañeratzeko.j:lnxez.

tnxeskatu. (beso): *ad.* Lortasuna gañeratzeko, besoak edatu ta luzatu. I: Nagiak atara, nagiak atera, tiraieak atera.

tnzarka. (uztai): *iz.* Ikus,: Intxearka.: Intzearka, intzirka, ortzadaŕ, iztrepu.

truant. (intxauŕondo): iz. ikus.; Intxauŕ. ^: Intzast.

tnzaurtze. (intxauŕondo); *is,* Ikus.: Intxaufondo.I:Intxaurtze.

inziaf. (iutz): *iz.* Ikus.: Aintzigaŕ. J; Intzira.

intiartsu. (intz): *izond.* Aintzigaŕak eŕeta dagoena.

Main'. (inks): iz. Ikus.: Adia. I: Auen, inzirikots.

inziniaka. (inka): *adond.* Adiaka ari

Maki. (ants): *iz.* Ikus.: Intsiri. I: Tntzina, izkiritu.

inziria. (zeŕi): *iz.* Ikus.: Kurkuŕ. Kuŕinka,

inzirika. (ants): *adond.* Inziriak ematen ari-izatea.

inzirikots. (inka): *iz. Ikus.:* Intzira, j:

inzirio. (ants): *iz.* Ikus.: Aiñura.: Aulia, aiñuri,

inziŕikatu. (afaildura): *iz.* Edozein gorputz sendaŕean egiten dan afaildura. (: Intzitikatu.

inziŕitu, (afaildura): *iz.* Ikus.: Aŕaildura. : Artesi.

inzpura. (alapide): *is.* Alapidea dagoen tokia.

inzurki. (ostagizti): *is.* Ikus.: Ostadaŕ.: Ostaŕika.

iña. (zume): *is.* Ikus.: Zume. J: 13imin, (ii): *is.* Ikus.: Ii. I: Jaunkilatze, iñi, alpitz.

Made. (txori): *iz.* Ikus.: I,nara. Enada, iñara, iñada. 1kus.: Be[atxiko. I: Burgoi, iñaŕ,iñada.

tñadi. (ii): *iz.* Titus.; Ii-tegi. ^: Ti-toki.

iñaka. (gaitzipen): *iz.* Ikus.: Gaitzipen. Gaitzizte, iroi-undiko. Osaka): iz. Ikus.: Iseka. I: 'akin, iñakiña, iŕi, iskirio, ista, naka.

iñaka-egin. (gaitzipen): *ad.* Gaitzipena egin. : Iñakatu. (iseka): *ad.* Tacks egin. I: lñakindu.

iñakagafi. (tacks): *izond.* Paragaŕia dana. (baŕc): *izond.* Berbera.

iñakari. (antzcraketa): *izond.* Tñakiña egiten duena.

iñakatu. (gaitzipcn): *ad. Tkus.:* Tñaka-egin.

iñakaz. (jacks): *adond.* Tacks egiten ari

iñakazko. (iŕimiŕi): *izond.* lŕimiñz ari dana.

Makin. (autzcrakcta): *iz.* Ongi egiña cztagoen,zcrbaiten antzeraketa.

iñakindn. (iseka): *ad.* Ikus.: iñaka-egin, lscka egin.

iñaktiña. (iseka): *iz.* Ikus.: Iseka. j: Iñaka, nausa.

Malabo. (ahnen): *izond.* Al diteken guztia.

hialozka. (birunda): *iz.* Ikus.: lalozka, lauzkaldi,iñaloska.

iñalozkatu. (biiunda): *ad.* Ikus.: Bartaiatu.: lalozkatu, ifiauskatu, iauuzkatu.

iñañi. (tanta): *is.* Tanta txikia. Iñarñi. (uŕitasun): *adond.* Ikus.: Gutxi. : Gitxi, iñaŕ, iñiñi, inkaruñi, iukaiti.

iñapuru. (abetxu): *iz.* lkus.: Epuru. lpurka.

iñara. (txori): *iz.* Ikus.: Enara.: blade. I: Ikus.: Belatxiko. I: Iñaŕ, iñarasagu, iñare, ur-iñara, iñada, ifiaraza.

iñara-be[af. (landare): *is.* Ikus.: Elai-belaŕ. j: Zelidona.

iñara-sagu. (txori): *iz.* Ikus.: Betatxiico. I: Iñara, iñare, iŕa-iŕa.

iñarbegi. (eredu): *izond.* Bern egipenetan jatoŕizkoa dana.

iñardausi. (irabio): *ad.* Ikus.: Astindu. Ilaŕasi, iñaŕosi, iñaŕausi. (ebaketa): *ad.* Basoak ebaki. Iñaurdasi, (baso): *(ad.* Berbera.

iñardauste. (zoritxaŕ): *iz,* Ikus.: Zoritxaŕ. j: Laiitasun.

iñardespen. (erantzupen): *iz.* Ikus.: Erantzupen.1:Iñardeste,yardespen.

iñardeste. (erantzupen): *iz.* Ikus.: Erantzupen.I:Iñrrdespen, yardespen.

lñardetst. (erantzupen): *ad.* Ikus.: Erantzun,]; Yardetsi, yardoki.

Mardi. (abetxu): iz. Txilardegi. I: Txdardi.

iñardukizun. (lastertasun): iz. Ekitean lastertasunez ari-izatea.

iñardun. (lanbide): *ad.* Ikus.: Jardun.]: Ifiardu.

iñardura. (aŕaikiura): iz. ikus.: Afaildura. Pitzadura.

iñare. (txori): *iz.* ikus.: Belatxiko. I: Naar, ifigo, mcletxiko.

iñari. (igeriketa): *adond. ikus.:* lgeri.]: Igari.

iñarika. (igeriketa): *adond.* Igeriketan ari-izatea. I: Tñarikan.

iñarikart. (igeriketa): *izond.* Igeriketan ari dana.

iñarikatu. (igeriketa): *ad.* Igeriketan ari-izan.

iñariketa. (igeriketa): *iz.* Tñarikatzearen egipena.

iñarisatsa. (abetxu): *iz.* lñaŕazko efatz aundia.

iñarizi. (aragi): iz. Tñaŕarenpuska. Iñazki. (ingi): iz. Ikus.: Ingi. (giñaŕe): II *iz.* Ikus.: Urdazpiko. I: Urdazpi.

iñarlcin. (abere): *iz,* Aberecu oea egiteko erabiltzen dan gave ta baste bedaŕen multzoa. I: Tñaurki, ifiaurkin, iñauŕi, uzkupe, iñaurtsi. (s P in): *iz.* Soñatala.

iñarkindi. (soin): iz. Snin-iñarkiñen multzoa. I: Tñarkintza.

iñarizintza. (soil)); *iz.* Ikus.: Iñarkindi.

iñarkun. (ariketa): iz. Ariketaren egipena.

iñarkun ikcrtza. (bizi): *iz.* Bizibidezko ikeriza.

ifiarkun neurketa. (bizi): *ft.* Bizibidezko neurkota.

iñarkun-cllcargo. (ariketa): *iz.* Zerbait egiteko gertutako batzaktia.

iñarlcun-izti. (soiñizti): *iz.* Was.: Soiñizti,

iñarñi. (tanta): *iz.* Tanta txikia. I: ikus.: Haiti,]; Iñiñi, inkañi.

iñaŕ, (aragi): iz. Aragiaren giaŕa, (eguŕ): *iz.* Eguŕaren zati gogoŕena. (tanta): *iz.* This.: Tanta.]: Irtz, <auka. (eguzki): *iz.* Eguzkiaren ziŕintza. j: Tnkaŕ, ziargi. (pindaŕ): iz. *Ikus.:* Pindaŕ. : Iaŕ, inkatz-zapart,inketa,Tnkaŕ,su-koskof, su-txinpart, txindat, txintaŕ, zirta, (txori):]] iz. Belatxiko.]: Bade, iirara,

iñare. (legortasun):]] *iz.* Legoŕ dagoen eskua. (esku): 11 iz. Berbera. (atz): H *iz.* iirrrs.: Atxakanda.]: atxakande. (uŕitasun):]i *adaed.* Tkus.: Gutxi. I; Tñañi, txiki, txorta. (afaildura): 11 iz. Aŕaila, artasi.

iñaŕa. (abetxu): iz. Ikus.: Aiñaŕ.: Giñaŕa, txiĺaŕ.

iñaŕatxo. (igurki): *iz.* Ikus.: Igurki.]: Eŕaxka.

iña#ausi. (irabio): *ad.* Ikus.: Astindu. I: Tñardausi,idardausi,idaŕausi, iñatoskatu, iñaŕostu, iñauŕetsi.

iñafauska. (irabio): *adond.* Astintzen ari-izatea. 1: Tñaŕoska.

iñaŕondoko. (landare): *iz.* Artoaren garauak bczelakoak dauzkan landarea; bore oña zaldarak sondatzeko erabiltzen da. 1: ilaŕondoko, suge-artaburu,iñaŕnndo.

iñafontzi. (beroketa): *iz.* Ikus.: Txinaf-ontzi.]: ikatzuntzi.

iñatosaldi. (irabio): iz. Astintzearen egipena. I: Iñaŕospen, iñaŕoste.

iñaŕosi. (irabio): *ad.* This.: Astindu.]: Tñardausi, iñaŕotsi, iñaŕostu, indarausi, laŕosi, iĺaŕosi, sakebiufak astindu, zakustau.

iñafoslca. (irabio): *adond.* Ikus.: lñaŕauska.

iñatoskatu. (irabio): *ad.* Ikus.: Astindu. I: Tñaŕausi.

iñatosketa. (irabio): *iz.* Abaŕen irabioa. (abaŕ): *ft.* Berbera.

iñatoskin. (ebaketa): *iz.* Zugatzen ebaketatik geratzen divan kondatak. (kondaf): *iz.* Berbera.

iñaŕoste. (ebaketa): *izond.* Zugatzak ebaki€zen dituena. : Tñausle.

iñaŕospen. (irabio): iz. Ikus.: TñaŕosaldT. J: Tñaŕoste.

iñaŕoste. (irabio): iz, Tkus.: lñaŕosaldi. Tñaŕospen. (orga): *iz.* Orga baten iñaŕospenak.

itiaŕostu. (irabio): ad.' iT us.: Astindu. I: Tñaŕausi, iñarosi, iñaŕotsi.

iñaŕotsarazi, (irabio): *ad.* Astindu-erazi. Tkara-erazi.

iñaŕotsi, (irabio): *ad.* this,: Astindu. Tñatosi, Ma-eosin, iaŕosi, tirapilalu.

iñarta, (ikoldura): iz, Ikoldnra-asmoa ematen duen itza.

iñarta-belaŕ. (belaŕ): iz. Sakitura (aim ezkero lokeznfetan ipintzen dan belaŕa.

iñartadura. (lokezuŕ): *iz.* Aldaratze.]: Koloka,lokezufcnjardokidura.

iñartatu. (biguntasun): *ad.* Zurdak bigundu.

iñarte. (iñaute): *iz.* Ikus.: Iñaute.]: Aratuste, jote, iraute, jute.

iñartsi. (bekaizkeri): *iz.* Ikus.: Bekaizkeri.: Bekaizdura, iztergaitz, mardakeria, ondamu, txibizkeri, iñartxi, txutxu, kexueri.

iñartstdun. (bekaizkeri): *izond.* Bekaizkeria Miens.]: Tñartsiti,

iilartsiti. (bekaizkeri): lznnd. This.: Iñartsidun.

iñartu. (afaildura): *ad.* Ikus.: Aŕaildu. I: Arailkatu, itzcpaitu, pitzatu. (tcgortasun): *ad.* Belarki bat legortu. Ttsopaitu.

iñartzaile. (ariketa): *izond.* Ariketan ari dana,

iñastoŕ. (ira): iz. ikus.: Ira. j: Gam, iñestoŕ,

iñastoŕ-pil. (ira): iz. Garo-meta.

iñastnra. (tximista): iz.]Ikus.: Tximista. : Iñusturi, irastu, irestu, leiñuru, iñezetu.

Iñatazi. (kaakabat): *iz.* tics.: Aŕiabaŕ.]: Afi-adaf.

iñatazi-txingof. (kaskabaŕ): *iz.* Kaslcabaf txikia.

iñatu. (dirdai): *ad.* Ikus.: Dirdaritu. j: Disturatu, distira-egin.

iñaukun. (biotz): *iz.* Biotzaren ertsidurazko igipeua.

lñauldurika. (birunda): *adond.* Bartatatzen ari-izatea. j: 1uauidurizka.

iñaurdasi. (ebaketa): *ad.* Ikus.: Iñardausi.

iñaurgai. (janztura): *iz.* Ikus.: Soñeko. I: Jantzi.

iñaurketa. (rota): iz. *Zola* adaluz edo aŕ-lauzaz estati.

iñanrizi. (abere): *iz.* Tkus.: Tñarkin, Iñaurkin, iñauŕi, uzkupe, iaurkin, iñorkin.

iñaurle. (cola): *izond.* Zola adaluz edo beste gayaz estaltzen duena.

iñauŕaldi. (abate): iz. Abereen oea ongi jartzea. I: iñauŕi.

Manic. (gaindi): *adond.* Ikus.: Agitz. Taft, Iaizki.

iñauŕetsi. (irabio): *ad.* This.: Astindu.]: Tñaŕausi, iñauŕosi, irandausi,

iñauŕi. (abere): iz, This.: Markin. I: Tñaurki, iñauŕaldi, iñaurtsi. (ugaritasun): *izond.* Ugaria dana.

iiraurteri, (iñaute): iz, Tkrrs.: Iñaute. Tñauteri.

iñaurtsi, (abere): *iz. Bms.:* Markin. I: Iñauŕi.

iñaurtu. (abere): *ad.* Abereentzako oea gcrtu. Ifiortu.

iñaurtze. (ii): *iz.* ikus.: Iidi. I: lidoi.

iñaus. (zeŕi): *iz. Ikus.;* Erausi. I: Eresu, euri, iaus, iñausi, trust.

iñausaldi. (zefi): iz. Zeŕiemearen erausi-sroa.

iñausartazi. (iñausketa): *iz.* Iñausteko artazia.

iñausga. (zugatz): *is.* Iñausita ez dagoen zugatza.

iñausi. (iñausketa): *ad.* Iñausketa egin. j: Kapetatu, iñautsi, iñusi, iñustu, izardakitu, izardeki, moaŕatu, modortu, mogaŕatu, moiztu, mugaŕatu, ixerdekatu. (igali): *ad.* Zugatzak astintzean, arnariak bildu. (zeŕi): II *L.* Ikus.: Erausi. I: Iñaus, iraus, irausi. (banandura): Jj iz. Ezuf ado lokezuf bat kotokatzea.

Ulauslut. (zugatz): iz. Baso-zugatza. I: Iñauskaritz, mentatzaga. (zeŕi): *iz.* Zeŕiemea iñaus egotea. I: Ikus.: Irostu.

fñauskai. (iñausketa): *iz.* Iñausteko tresna. j: lñauskei.

fñauskaldf. (iñausketa): *iz.* Iñausketa egiteko aldia. I: Tñaustaldi, iñaustaro, iñauste.

iñauskaIdun. (jam-bide): *ŕzaad.* Ikus.: Bakatmendun.

iñauslcalmen. (jaurbide); is. Ikus.: Bakalmen.

lñauskaritz. (zugatz): *is.* Bats.: Iñauska. ^: Mentatzaga.

iñauskatu. (birunda): *ad.* Ilnrs.: Bartalatu. I: Iñalozkatu, iraulzkatu.

iñauskera. (iñausketa); *ft.* Iñausteko era.

IÑAUSKETA. (poda): *iz.* Zugatzai, matsondoai ta beste landareai, indaf aundiagoz ekoizteko, beaŕak eztiran adafak ebaki edo kentzearen egipen eta oudorioa. I: Lan ori egiten dan aldia, motzatdi. II (abaŕ), (aizkora), (berats), (baso), (ebaketa), (egun, (igitai), (leŕ), (loretegi), (matsondo), (zugatz).

iñaaslcin. (kondat): iz. Zugatz ebaketatik geratzen diran kondafak.

iñausle. (ebaketa): *izond.* Ikus.: Iñaŕosle. (iñausketa): *izond.* Iñausketa egiten donna.

iñauspcn. (iraizkcta): *iz.* Egoztcaren egipena. I: Irazpan.

iñaustaldi. (iñausketa): iz. Ikus.: Tñauskaldi. I: Iñaustaro, iñauste.

iñaustari. (iñausketa): *izond* lñausten duena.

iñaustaritz. (artc): *iz.* Baso-areitza.

iñaustaro. (iñausketa): iz. Ikus.: iñauskaldi. j; Iñaustaldi, iñauste.

iñauste. (iñausketa): *iz, tkus.:* Tñauskaldi. ^: Iñaustaldi, iñaustaro. (zefi): *iz.* Zeŕiemearen eraustea. I: Iñauzka.

iñaustu. (oŕi): *ad,* Oflak kendu.

iÑAU'TE. iz. Austeŕegun auŕetik dagozen beste iru egunak. Egnn oyetan egiten dan eŕi jaya. J: Iñauteri, aratuste, aratute, arat-uzte, jagote, iaurteri, jaute, iaute, iauteri, iautiri, ifiarte, jote, yoteri, yote, iraute, jute, iartc, tufutura, zanpantzaŕ, yantri, ijotiak, iñaurteri, irautiri, zmnoŕo-egun. *II* Iñauteri-aitzinean (auŕean) iru ortzegun (ostegun) dira: Lenbizikoa "orakunde,orokunde";bigaŕena, "emakunde"; irugaŕeua, "gizakunde". 1/ "Zaldunita" = iñaute-igandca. II "Astelenita" = iñaute-astelena. ii "Asteartita" = iñaute-asteartea. II (ekusketa), (jai), (jai--aldi), (katamalo).

iñaute bigafen. (iñaute): *is.* Iñaule-astelena I: Astelenita, iñaute-motz.

iñaute-igande. (iñaute): *is.* Zaidunita.

iñaute-jayak. (iñaute): *iz.* Iimute data kart egiten diranjayak I: Iñauteko jayak, iñauteri jayak.

iñaute-motz. (iñaute): *is.* Ikus.: Iñaute bigaŕen. I: Astelenita,

iñautekeri. (iñaute): *iz.* Iñautean egiten dana. I: Iñauteri-iseka.

iñauteri. (iñaute): *ŕz.* Austeŕeguuaren auŕeko ira egunak. i: Egun oyetan egiten dan eŕi-jaya. I: Titus.: Iñaute. I: Jagote, ifioteri, ifiaurteri, iauteri.

iñauteri-dantzak. Ratite): *L.* Iñautean egiton diran dantzak.

iñauteri-iseka. (iñaute): *iz.* Ikus.: lñautckeri.

iñauteri-jayak. (iñaute): iz. Ikus.: Iñaute-jayak. Tñautekojayak.

iñauzka. (zeŕi): *iz.* Ikus.: Iñauete.

fñaxu. (oskoldun): *iz.* Ikus.: Sanguŕu. I: Zanguŕu.

fñazura. (otaŕ); iz. Zume-otaŕa.

iñazi. (asiera): *ad.* Zeribait asiera *eman.* Egifiarazi. (tximista): *iz.* Ikus.: Iñusturi. : Iñazu, oñazia.

iñazi-argi. (tximist-indaŕ): *iz.* Ikus.: Tximist-indaf.

iñazki, (aragi): *iz.* Ikus.: Iñarki.

iñaztura. (tximista): iz. Ikus.: Iñusturi. I; Iñazi, ifiazu, iñastura, iñezturc, iñeztura, irastu, iurzuri, oiñazkaŕ. I: Ikus.: Tximista. (izaŕ): *is.* leaf-curia.

iñazu. (Tximista): *iz.* Ikus.: tñusturi. I: Iñastura, iñazi, ifiaztura. ; Ikus.: Tximista.

Tile. (enoa): *izond.* Enoaturik dagoena.

iñeresagu. (saguzaŕ): *is.* Ikus.: Saguzaf. I: Gautxori.

Inds. (eŕatz): *iz.* Ikus.: Efate. I: Erkatz, iriaŕa, inara.

iñes. (iges): iz. Ikus.: Iges. les.

iñes-egin. (iges): *ad.* Ikus.: Iges-egin.

iñesi. (iges): *adond.* Iges-egiten ari-izatca. I; Iñesiz.

iñeska. (iges): *adond.* Iges egiten ari-izatea.

iñeskari. (crabe): *izond* Ikarakola dana. ^: ikus.: lkarakoŕ.

fñestagfle. (antzeraketa): *izond.* Antzeraketak egiten ari dana. I: Iñestila, iñestilari.

iñestalc. (antzeraketa): *is.* Antzeraketak.

iñestasi. (kaskabaŕ): *iz.* Ikus.: Kaskabaf. ^: Iñetasi.

iñestazko. (antzeraketa): *izond.* Antzeraketaz ari dana.

iñesti. (antzeraketa): *L.* Ikus.: Autzeraketa.: Antzeratze.

Iñestila. (antzeraketa): *izond.* Ikus.: iñestagile. (: Iñestilari.

iñestilari. (antzeraketa): *izond.* Iges.: Iñestagile. I: Iñestila.

iñestof. (ira): *iz.* Ikus.: Ira.]: Garo, iñastoŕ.

iñestu. (tximista): *iz.* Ikus.: Tximista. I; Iñestura.

Iñestura. (tximista): *iz.* Ikus.: Tximista. I; 'fiesta.

fñetasi. (kaskabaŕ): iz. Kaska/tar' gogoŕa, I: Ikus.: Kaskabaf, piperkoita, ifiestasi, iñetazi.

iñetasi txingoŕ. (kaskabaŕ): iz. Kaskabaf sea. I: Ikus.: Kaskabaŕ.

iñetzi. (nafiadura): *izaid.* Erabiltzeagatik naŕiaturik dagozna.

iñexka-egon. (mutidura): *ad.* **Mutidura** kentzeko xedeaz besoak edatzean ari-izan.

fñezetu. (ŕximista): *iz.* Ikus.: Tzimista, I: Iñastura.

iñeztura. (tximista): *iz. Ikus.:* Ifiusturi. I: Iñaztura, iitezture.

fñi. (ii): iz. Ilnrs.: Ii, I: Ilia, zia, zipoŕ.

Iñibri. (abetxu): *fz.* Lerkaria dan abetxua; bare oŕiak usaintsuak dim. I: Iñibre.

(uŕitasun): *adond.* Gutxitxo. I: Ikus.: Marñi. I: Iñañi, inkaruñi, inkañi.

iñistu. (tximista): *iz.* Ikus.: Tximista. I: Irrizitu. I: Ikus.: Iñusturu, iñizitu.

iñizaŕ. (ezpain): *ad.* Ikus.: Industu. I: Induzkatu,iñuzaŕ.

iño. (soñu): *ad,* Ourdiek kidnk-egin. (aditz); *ad.* Gaur ezagutzen ez dan aditz baten doe, "esan" beste aditzaren asmoa adierazten duena: Diñot, diñozu, diño, diñogu, diñozute, Mote.

iñobre. (goikuntza): *adond.* Guziz, oso. l: Iñoŕe.

iñobreka. (zenbaki): *adond.* Aunitzetan ari-izatea.

iñobrelceria. (geikuntza): *iz.* Geyegikeria. I: Tkus,: Geyegikeri.

iñobreko. (aundiera): *laced.* Oso aundia.

Matz. (aditzondo): *adond.* Noizpait itzaren zentzunaz, galdetzeko, ukatzcko edo zalantzazko asmoa adierazteko, erabiltzen dan aditzondoa. Ukatzeko zentzunaz, ez beste aditzondoarekin doe; esate batcrako: ez da iñoiz elduko. I: Trios, Boa, iuiz, eniz, ncoiz, nioiz, noiz.

iñoizbcin. (aidi): *adand,* Ikus.: Noizean bein, I; Noizpenka.

iñoizka. (aldi): *adond.* Noiz edo uoiz. Noiz edo beŕiz, noiz edo beste.

iñoizko. (aditzondo): *izond.* Noizpait izandakoa. I: Mosko, ifiozko.

€ñok. (izcnorde): *izord.* Ikus.: Mot. l: Iñork.

Mika. (sai-abere): *adand.* Ikus.: Ostikoka, (bunt): *adand.* Burua astinizen ari-izatea. (irabio): ‖ *adond.* Berbera, (izcnorde): I) Izond. Ikeart-izatea. I:]kus.: Ika, iketa.

iŕiokatu. (ediiz): *ad.* Emakumeai ika mintzatzea.

biota. (aditzoudo): adand. Notabait itzaren zentzunaz, galdetzcko, ukatzeko edo zalantzazko asmoa adierazteko, erabiltzen dan aditzondoa. tkatzeko zentzunaz, ez beste aditzondoarekin doa; e.b.: ez du iñora ori egingo. l: Iñolaz, €ñotako, iñolakoz, iriotara, iiiolaz. Iñortara, rule ta euta, eola, neola, neolatau, niola, iulatan ere, iñolatan.

iñolabc. (aditzondo): *adand.* Erditaauuez ari-izatea. (erditasuu): *adond.* Berbera.

€ñolako. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Tñola. Iñolakoz, iñotara. (hereiztasun): *izond.* Iñolazko nolakotasunczkoa dana.

Iñolakoz. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Biota. j: Iñolako. (eskiertasun); *adand.* Eslciertasunez ari-izatea.

iñolatan. (aditzondo); *adond.* Ikus,: Tñnla. l: Iñotaz.

€ñolaz ere. (zalantza): *adond.* Zalantzik gabe, : Ikus.: iñola, iñondik ere, iundik ere.

iñolazko. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Edonola. I: Edonolako, iñolere, dicta crc.

Mon. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Iñun. l: Ion, neon, nion.

iñondako. (izcnondo): *Izond.* Nunbaitekoa dana, (aundiera): *izond.* Aundia dana.

iñondik. (aditzondo): adond. Nunbaitik itzaren zentzunaz, galdetzeko, ukatzeko edo zalantzazko asmoa adierazteko aditzoudoa. j: Iñundik, niondik, iuudik ere.

iñondik ere. (zalantza): *adond.* Ikus.: Iñolaz ere. I: Iñota, iñondikan ere, iundik ere.

iñondiko. (ezargai): *izond.* Ikus.: Banandun,gañerako,izanatzeko.

thongo. (aditzondo): adond. Edonungo, nunbaltcko,iñungo.

iñontz. (intz): *iz.* ikus.; Inez, Basur, iñontz, iintz, txoxtabit'a.

Mope. (izenorde): *izord.* Iñor ere, iiror bete.

iñor. (izenorde): iza'd. Norbait itzaren zentzunaz, galdetzeko, ukatzeko edo zalantzazko asmoa adierazteka, erabiltzen dan izenordea. Ukatzeko zentzunaz, ez aditzondoarekin doa; e.b.: ez da Iñor etoŕi. : Ikus.: Mork. I:]ñok, garaba, ior, floe, yor, neor, Mot, iur.

Mar ez. (izaneza): *izord.* Bat ere ez.

ifior gutxI. (baterakuntza): adond. Lagun gutxi.

iñor-gabe. (uzgune): *adand.* Mor izan gabc egotca,

Mora. (aditzondo): *(In'and* Notabait itzaren zentzunaz, galdetzeko, ukatzeko edo zalantzazko asmoa adierazteko, erabiltzen dan aditzondoa. Ukatzeko zentzunaz, ez baste aditzondoarekin doa; e.b.: ez naiz iñora joan. I: Neorat, Mora, nioral.

iñora-ezean.(norabide): *adond.* Norabitierik gabe.

iñora-gabe. (ayergatasun): *izond.* Era bateau edo bestean zerbait izan edo egitca bcrdin zayona. I: Tñora-gabeko.

€ñorado. (age): iz. Not-shah joateko eguraldi oua edo txaŕa.

iñoraro. (egu): iz. Norahait (joateko) cguraldia.

iñorate. (bidaldi); *Iz. ikus.:* Txango.

iñoratu. (leku): *ad.* Mora joan gabc geratu.

Iñorbait. (izenorde): *izord.* Notlñen bat. Iñorbat.

iñorekilco. (izenorde); *izord.* Norekiko itzaren zentzunaz, galdetzeko, ukatzeko edo zalantzazko asmoa adierazteko izenordea. Ukatzeko, ez aditzondoarekin doa; e.b.: ez dut iñorekiko ezer esan. (gizarte); *izond.* Gizarteari dagokiona.

Moral. (izenorde): *izord.* Norm itzaren zentzunaz, galdetzeko, ukatzeko edo zalantzazko asmoa adierazteko izenordea. Ukatzeko, ez aditzondoarekin doe; c.b.: ez du Tñoren czar artu.

Morena. (ukantza): izord. Norbaitena dana.

iñorendu. (mate): *ad.* Beste bati zerbait eman,

iñorgabeko. (=gone): *izond,* Thor gabc dagoena.

Mork. (izenordc): *iron!.* Thor izenordea bera, adi-yabe iragankofa danean. I: Trick.

iñorkin. (abere): *L. Ikus.:* Tñaurki. I: Iñanrkin.

lñufa. (urgi): *iz.* Argi-izpi.

iñofatu. (argi): *ad.* Argi-izpiak hota.

iñofe. (geikuntza): *adand.* Oso, guziz, l: ans.:]ñobre.

Iñofosu. (nafiokera): iz. Utza, utz-une.

iñofoste. (irabio): iz. irable aundia.

iñortara. (aditzondo): *adond.*]ñolaz ere. ^: Ikus.: Iñola, iñotara, Mortara ore.

iñortu. (abere): *ad.* Abereentzat oca egin. j: ikus.: hfaurtu. (anpadura): *ad.* Tanpa batengatik anpatu. (mutidura): fĒ *ad.* **Mutidura** egin. I: iñarti,

iñurtxe. (izenorde): *Iznnzl.* Iñor ore ez. l: Iñortxo, iñortxo ere ez.

iñortxo. (izenorde): *Izord.* Ikus.: Iñortxe.

€ños. (aditzondo): *adand.* Ikus.: Iñoiz.

1ÑOSKETA. *iz.* Curtain, snintz eta kizkiñek gal obit edo lekedatsua egin eta utzaraztea. j: Iariokin,sñoskin. II (ezabizi), (gartan), (izerdi), (koudaŕ), (ligarda), (malko), (soiñizti), (urin), (utzaldi), (zorne jario).

Iñoslci. (ubil): *iz.* Hainan dagoen antoxiñaren tankers eŕaz eta bercala artzeo duen gorputza.

€ñoskin. (iñosketa): *iz.* Ikus,: Thosketa. I: Iñoskctaz ateratzen dana. Iariokin.

iñosklzti. (or): *iz,* th_is.; Lobclizti. I: Ur-izti.

€Yiosk°. (aditzondo): *adoad* Ikus.: Iñoizko.

iñoskun, (sraizkata): *iz.* Iario dana iraiztea.j: Mospen,ixurpen, sortihoskin,sortiñospen.

Mode. (iñosketa): *izond* Iñosketa atera-erazten duena.

iñosle-mintz. (biosketa): *iz.* lñasketa atcra-erazten duen mintza.

Most. (ergeltasun); *izond.* Ergela dana. Boas.: Ergel. : Iñozo.

ifiospen, (iraizketa): *iz.* Ikus.: lñoskim, ^: Sortiñoskin, sortiñospen. (iñosketa): *iz.* Iñoskiña ateratzcaren egipena.

iñosle, (iñosketa): iz, iñoskiña ateratzea.

iñostin, (iturburu): *iz.* Ikus.: lturburn, Urbegi.

iñostze. (ubil): *iz.* Zerbait ubil biurtzea. Lobeltze, ubiltze, urtze.

iñotara. (aditzondo): *adoud. Ikus.:* Bola.. Iñolako, iñortara. Ikus.: lirotara ez,

iñotara ez. (aditzondo): *adond.* iñola ez. Ikus.: iñotara.

iñoteri. (iñaute): *iz,* ikus.: Iñauteri. I: Jagote.

iñntsi, (ilurburu); *ad.* Ubil bat irten. [: Tñozi. (iñosketa): *ad.* **Iñosketa** egin. (utzaldi): ¡ *ad* Ikus.: Bota. Erio.

iñotsoen. (min€rabide): *ad.* Esatcn zioten.

iñotz. (intz): *iz.* Ikus.: late. I: Iñuntz.

iñoxolceria. (ergeltasun): *iz.* lkus.: Ergeliasun. : Mozolokeria.

iñozle-biziale. (eunizti): *iz.* Jarion duen kizkiña.

iñozo. (zorotasun): *izond.* Dottrels bat dueua. I: lñoso. (iseka): *izond.* lsekak egiten ari dana. (crabetasun): *izond.* Bildurtia data. (aultasuu): (*izond,* Aula dana. I: lkus.: Erbali.

iñozokeri. (gunc): *iz.* Ikus.: Kilirnusi, ; lrnusiño. (ergeltasun): *iz.* Narkeria.

iñozotu. (ergeltasun): *ad.* Ergeldu, kokolotu.

iñozte. (ixuritasun): *iz.* Ixuritnsunaren egipena.

iñuau. (mintzabide): ad. Berak esaten zuen.

iñubaŕ. (i^{j}untasun): *iz.* Iluntzea, (aŕastiri): iz. Ikus.: Aŕastiri. I: Íĺunabaŕ, iñulaŕ,

Made. (cane): *iz.* liras.: Amaiñ°. I: Amaiñu, ama-orduko, enude, unude, txatxa.

iñude-anŕ. (esne): *iz.* Iñudeak azten duen auŕa.

iñude-sari. (cane): *iz.* Iñudeari ordaintzen zayona.

iñudetu. (azkuŕi): *ad.* lkus.: Uinta. I; Azi,

iñudetza. (cane): *iz.* Iñudc-langintza.

iñul. (aultasun): *izond.* Aula data.

iñulaf. (afastiri): *iz. Liens.:* Aŕastiri. Iñubaŕ,ulunabaŕ,iñulabaŕ.

iñulaŕ-aldi. (aŕastiri): iz. Aŕastiriak irauten duen aldia.

iñnlafeaa. (aŕastiri): *adoud.* Aŕastiriau. Iiunabaŕcan.

iñuldn, (aultasun): *ad.* aula egin edo biurtu.

iñulkeria. (uzkeri): *iz.* ikus.: ljzkeri.: Kiskiieria, pikmrkeria, tinta-minta.

iñulki. (zikoiztasrrn): *adond.* Zikoiztasunez ari-izatea. (aultasun): *adond.* Aultasunez ati-izatea,

iñniok. (eskuketa): *iz. Ikus.:* Eskuketa.

iñultasun, (sobs): *iz.* Soñaren zati bat koskondu gabe geratzea.

iñun. (aditzondo): *adond.* Nunbait edo, j; Mon, ion, neon, nion, niun, iun, enun, neut.

iñundik. (Mat): *adond. Iñungo* lelcutik. I: Ikus.: lñondik. ; Niondik, iundik ere.

iñundiko. (czargai): *izond.* Ikus.: Banandun.I:Iñondiko.

iñungo. (leku): *adond.* Nungoa ate dana. I: Mango.

tauntz. (intz): *iz.* Ikus.: Intz. Iñantz, irauntz, iñotz, íĺuntz.

iñuntzi. (landare): *iz.* Ikus.: Batan. I; Bixi-belaŕ, patan, petdo. (etatz): *iz.* Ikus.: Efatz. I: Algeatz.

iñuntzi latz. (sasi): iz. Auntz-kornakaria dan sasia; here abafetaz efatzak egiten dire.

iñurkun. (zen): *iz.* Ikus.: Zen. Ikurkun.

iñuŕi, (txinduŕi): iz, Ikus.: Txinduŕi. Giñauŕi, uñuŕi, txiñuŕi, induŕi, ziñauŕi.

iñufi-artz. (artz); *iz.* Artz-mota bat txindntiak jzten dituena.

iñufi-belaf. (sasi); iz. Ezpainkaria dan sasla, usaintsua dana; been loreak oztin edo zurixka duten margoa.

iñufi-jale. (txinduŕi): *izond.* Txinduiiak jzten dituena.

iñufi-madari. (madariondo): *iz.* Txindufi-aokera duen madaria.

iftufi-meta. (txinduŕi): *iz.* Txiuduñen kabia. I: Iñuŕi-oski, iñufi-pilo, iñuŕitegi, iñuŕi-tontaŕ, iñuŕostoki, iñurtegi, uñuŕi-toki, uñuŕostoki, iñufimendi.

iñufi-ondoko. Outdate): *iz.* Eŕe-belarkaria dan landarea; bere efoa bunuzkoa ta irinduna da.

iñuŕi-askl. (txinduŕi); *iz. Ikus.:* Iñuŕi-meta.: Iñuŕi-pilo, iñuŕitegi, iñuŕi-tontoŕ, iñuŕostoki, iñurtegi.

iñufi-pilo. (txinduŕi}: *iz.* Ikus.: meta. **]:** Iñuŕi-oski, iñuritegi, iñuŕi-tontoŕ, iñuŕostoki, iñurtegi.

iñufi-tontof. (txinduŕi): *iz.* Goratua dagoen iñuŕi-rneta.]: Ikus.: Iiiufi-meta. ^: Iñuŕi-oski, iñuŕi-pilo, iñuritegi.

iñnŕi-txori. (txinduŕi); iz. Txinduŕiak jzten dituen txoria. (txori): *iz.* Berbera.

iñuŕi-zuri. (zolnoŕa): *iz.* Aoa mamurtzeko duen zomofo zuria; zura, naŕua, ingia maŕaskatzcn dituena.

iñuñdura. (atz-nai): ŕz. Sonoran zati batean, tokiz aldatzen dan atz-nayaren konorpena. I: Ikus.: Txinguŕitze, txinguŕiak, txingufiketa.

iñufimendi. (txinduŕi): iz. liens.; Iñuŕi-meta. ^: Iñuŕitegi.

iñufitegi. (txinduŕi): *iz.* Ikus.: Cñuŕi-meta. I: Iñuŕi-oski, iiiuŕi-pi^{j}o, iñufi-tontaŕ, iñuŕostoki, iñurtegi, uñuŕi-toki, uñuŕostoki, iñuŕimendi.

iñnfitu. (atz-nai): *ad.* Txingufitrea izan.

iñuŕostoki. (txinduŕi): *iz.* Ikus.: meta. **]:** Iñuŕi-oski, iñuŕi-pilo, iñuŕitegi, iñurtegi.

iñurtegi. (txinduŕi): *iz,* ikus.: iñuŕi-rneta. I: Tñnfii-oski, iñuŕi-pi1o, iñuŕitegi, iñuŕostoki, iñurtci.

Must. (iñausketa): *ad.* Ikus.: Iñausi. Iñautsi, iñustu, izardakitu.

iñusi-bedaf. (belat): *iz.* Belaŕ-mota bat.

iñnska. (ozarkeri): *izond.* Mukeŕa dana. (ergeltasun): *Bond.* Ergela dana. (zefi): *adoud.* Zeŕia nrustuŕaz luŕa jasotzcn ari-Estee.

iñusmota. (tanta): *iz.* lntz-tanta aundia.

iñustu. (iñausketa): *ad.* lien.: Iñausi. Iñautsi, iñusi, moafatu.

iñusturi. (tximista): *iz.* Tximist-zunpada batek odeyetan soŕerazten dues distira bizi-bizia. j: Ortnts, bristada, dirtada, eurtxiri, iizturi, iñastura, iñazu, ifiazi, iñaztura, iñeztura, irastaŕi, irestu, iurzuri, j usturi, juzturi, yuzturi, ñaztura, oiñazkaŕi, oiñastilaŕia, oiñastilu, oiñashy oiñatzaŕi, oiñazia, oiñaztaŕ, oiñaztargi, oiñazta, oiñaztura, oiñesitu, oiñestu, oiñestaŕi, oiñctsitu, oiñetz, oiñazturi, oxme, txamista, txilmista, txismista, iñustcri, xazta, xilimieta, ximixta, xixmista.

iñutagafi. (azkufi): *Bond.* Elikatzeko egokia dana.

iñutauf. (esne): *iz.* lñudeaz azten dan auŕa. : Iñutsein, iñutume,

iñutenre. (cane): *iz.* Esne-alaba dana.

iñutsein. (esne): *iz.* lkus.: Iñutanŕ, ; Iñutume.

iñntsi. (ekaitz): *iz.* Ikus.: Erauntsi.: Jazarte, irazafi, auntsi.

iñutu. (esne): *ad.* Besteen aufai ugatza eman.

iñutume. (esne): *iz.* Ikus.: Tñutauŕ. Iñutsein.

iñutza.(esne):iz.lñutzearen egipena.

iñuxst. (zeŕi): *ad.* Zeŕiak mustuŕaz luŕa jaso.]: Iñuzaŕ, iñizaŕ.

loitzalki. (obo): *iz.* **Obo** baten oŕatm. I: Joxalki. (oŕatz): *iz.* Berbera.

ioldc. (ibai): *iz.* Ikus.: Uyot. j: Uralde.

ton. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Ilion. I: iñun, neon. (mintzoera): *ad.* Itzegin, tnintzatu, izkatu, iztu, irauntsi.

iondu. (kimia): *ad.* Ionz bete.

ionkunde. (kimia); *iz.* Ionez betctzearen egipena.

iontik. (aditzondo): *adand.* Iñundik.

for. (izenorde): *izord. Ttcus.:* Iñor. j: Mar, yor, neat.

iordoki. (eztabaida): *ad.* Ikns.; Tarduki. Jarduki.

iortzi. (earzketa): iz. Ikus.: Eortzi. Eostu, iortzc, iozte.

iortziri. (txitnista): *iz.* Ikus.: Ortots. j: Dunda, iostari, iortzorio, iortzuri.

lorzi. (igorztura): *ad.* Tkus.; Igtutzi. Istinkatu.

ioao. (odei): *iz.* Euriaz beterik dagozen odcyak.(aize): *iz.* Itxasoko nra jasotzen darn aizearenindafa.

iastari. (tximista): *iz.* Ikus.: Ortots. Iortziri.

iostariketan. (txitnista): *adoud.* Iostariz ari-izatea.

iostetan. Osaka): *adond.* Txantxan ari-izatca.

iostundegi. (josketa): *iz.* Ikus.: Jostunmai.

iotu. (ustcldura): *ad.* ikus.: Usteldu. Kiatu, kinotu, irotu.

ipa. *gat): *iz.* Ncgaf-zotin. j: Nigaŕ-xopin, nigaŕ-maŕmmna, txipa.

ipaka. (negaŕ): *adand.* Ipak egiten ari-izatea.

ipaka-ari. (Begat): *ad.* Ikus.: Ipakatu. Ipatu.

ipakatu. (negaf): *ad.* ipaka ari-izan. j; Ipatu, ipaka ari-izan.

iparbeltz-aldi. (size): iz. Iparbeltzaren jaŕaipena.

iparbeltz-bolada. (aize): *iz.* Ipaŕ-sartaldelik datoŕen size aundia. I: Ip arb e l tz.-e rau n t s i.

iparbeltz-erauntsi. (aize): *iz.* Ikus.: Iparbel Iz-bolada. : Iparbeltz•

iparbiso. (laño): *iz.* Ipaf-aizeak ekaŕi oi duen lañoa.

ipargol. (aize): *iz.* Ikus.: Ipaŕ-aize.: ipaf-gori, iparkoi.

ipargofl-aizete. (size): *iz.* Tpaf-sortaldetik datoŕen aize aundia. Iparpea, ipaŕ-aizete.

iparkai. (itxasoŕatz): *iz.* Was.: Itxasofatz. j: ipaŕ-oŕatz. (size): *iz.* Ikus.: Tpargai.: ipaŕ-aizc.

iparpea. (size): *iz.* Ipaŕ-sortaldetik datoŕen aizea. j: ikus.: Ipargoŕi-aizete, ipaŕ-aizete.

ipaf. (ortzi-muga): *iz.* Lau aide nagusietako bat, goyan dagozna.: Ifaŕ, ipaŕaide, negu-alde. (size): *iz.* Ipaŕaidetik datoŕen aizea. j: Ikus.; Ipafsize.

ipaf-aate. (sate): *iz.* Ipafaldeko sates, I: Rms.: **Aate,** ipaŕ-ate.

ipafaize. (aize): *iz.* ikus.: Ipaŕ-goŕi. Itxasaidean sortaldetik datoŕen sizes berdin dcitzen dote. : Ipargoi, iparkoi, ziaŕaize.

ipaf-aizeko. (size): *izond.* Ipafaizeari dagokiona. j: Ipaŕ-aldeko.

ipaf-aizeratu. (aize): *ad.* Mediteŕaneo itxasoan ipaf-aizea datoŕen alders. itxasofatza zuzendu. ; Ipaŕ-alderatu, ipaŕeratu.

ipaŕ-aizete. (size): iz. Ikus.: Ipargoŕi-aizete. j: Iparpea.

ipafaide. (ortzi-muga): iz. Ikus.: tat. j: Ifaŕ, negu-alde, ipaŕaldi, ipaŕalte.

ipaf-aldekeria. (mintzabide): *iz.* lpaŕalde'ko mintzabide oyesa.

ipaf-aldeko. (size): *iz. Ikus.:* Ipaŕ-aizeko.

ipaf-alderatu. (size): *ad.* Ipaŕ-aldera zuzendu. j: Ikus.: lipaŕ-aizeratu, Ipaŕeratu.

ipaf-amerilca. (endeŕi): *iz.* Amerika'ko efialdea.

ipaŕ amerikaŕ. (endeŕi): *izond.* Ipaŕ-amerika'koa dana.

ipaŕ antzar. (sate): *iz.* Ginea'ko antzara.

ipaf-ardazpuru. (lurburu): *iz.* Ikus.: Ipaŕ-buru.

ipaŕ-aronzko. (ortzi-muga): *izond.* Ipaŕ-aldeari dagokiona. j: lpaŕeko.

ipaf-afaka. (odci): *iz.* Ipaŕ-sortaideko aizearen auŕetikoak diran odeyak. Ipaŕ-laiño, layatu, ipaŕ-laño, ipaŕ-lauso.

ipaf-artz. (srtz): *iz.* Zuria dan artza.

ipaf-ask!. (landare): iz. Lastaduna dan ipaŕ-aldeko mugita; naŕaztia dais bore efoak luzeak diran scskatxoak ematcn ditu.

ipaf-auntt. (ausnarlari): *iz.* Ipaŕ-aldeko eŕialdeetan oreiñaren antzekoa dan ausnsrlaria; eŕaz ezitzen da ta teak eramateko erabiltzen da. I: Ipaŕ-orein, ipaŕ-orkatz.

ipaf-azkofl. (goiztiri): *iz.* Ipaŕaldeko goiztiria.

ipnŕ-bele. (txori): *iz.* Belearen antzekoa dan txoria; soña belzkara, moko ta oñak gofiak ta azazkalak beltz eta aundiak dauzkana.

ipaf-beleme. (Mari): *iz.* Ipaŕ-belearen emea.

ipat beltz. (size): *iz.* Zest -sizes.

ipaf-burn. (lurburu): *ft.* Ipaŕaldeko lurburua. j: ipaf'srdazpuru.

ipaf-buruko. (lurburu): *izond.* Ipaf-buruaridagokiona.

ipaf-buruko mugs. (lurburu): *iz.* Ipaŕ-bum urbilean eta inguruan egon bailitzan onartzen dan oboa. I: Ipaŕ-buruko obe, ipaŕ-lurburuko muga.

ipaf-buruko oho. (lurburu): *iz.* Ikus.: Tpaŕ-buruko mugs. j: Ipaŕ-butuko muga. Ipaŕ-lurburuko mugs.

ipaŕegutera. (ortzi-muga): *iz.* Ipaf-sarkaldea.

ipaf-ekalde. (ortzi-muga): *iz.* Ipaŕ-sortaldea.

ipaf-ekalderata. (ortzi-muga): *ad.* Ipaŕ-ekaldera zuzendu.

ipaŕeko. (ortzi-muga): *broad.* Ikus.: Ipat-aronzko.

ipaŕeratu. (size): *ad.* ikus.: Ipaŕ-alderatu.j: Ipaŕ-aizeratu.

ipaf gailupa. (txori): *iz.* Lumak aŕe-gofixka dauzkan Ixoria; egactan eta isatsean beltzkara is human goŕia.

ipaŕ-galerazle. (ottzi-muga): *izond.* Zuzenbide ona galdu-cragitcn dueua.

ipaf-galtze. (ortzi-muga): *iz.* Zuzenbide ona galtzea.

ipaf gofi. (aize): *iz.* Ipaŕaldeko aize otza. j: Ipaŕaize, ipargoi, ziaŕaize.

ipafintz. (cur!): iz. Ipaŕaizearekin datoŕen earl xc ta otza. (laño): *iz.* Lañoaren ura.

ipaf-ipafekaide. (ortzi-muga): *iz.* Ipaŕ-iparsottaldc.

ipaf-itxaso. (itxaso): iz. Ipaŕ-aldeko itxasoa.

ipaf-izaf. *(izuf):* *iz.* Ikus.: Artizaf. Artzain-izaŕ.

ipaŕ-izoztua. (izotz): *iz.* **Izotzez** estalita dagocn ipaŕ-aldeko **Walden.**.

ipaf-kayo. (egazti): *iz.* Ipaŕaldeko antxeta, gabai.

ipaf-laiño. (odei): *iz.* Ikus.: Ipaŕ-aŕaka. Ipaŕ-laño, ipaŕ-lauso, layatu.

ipaŕ-laŕaka. (laño): *iz.* Ipaŕaldeko lañaa.

ipaf-iauso. (odei): iz, Ikus.: ipaŕ-aŕaka. j: Ipaŕ-laiño, ipaŕ-laño, iayatu. (laño): u. Ikus.: Laño. J: Laiño.

ipaf-ieoŕ. (luf): iz. Ipafaideko luŕ iegoŕa,

'pa-lurburuko muga. (lurburu): iz. Ikus.: Ipaf-buruko muga. I: Ipaŕ-buruko obo.

ipaŕ-lufalde. (luŕalde): Iz, Ipaŕaldeko iuŕaldea.

ipaŕ--odei. (odei): iz, ikus.: Ipaŕ-zelai. [: Ipaŕ-zeroi, ipaŕ-oroi, ipaŕoroil, ipartzeroi,

ipaf-orein. (ausnarlari): *iz.* Ikus.: Ipaŕ-aantz, [: Ipaŕ-orkatz.

ipaf-orkatz, (ausnarlari): iz. Ikus.: *Ipaŕ-auntz, J:* Ipaŕ-orein.

ipa€-oroi. (odei): iz. Ikus.: Ipaŕ-odei. ipaŕoroil, ipaŕ-zelai, ipar-zeroi, ipartzeroi.

ipaf-efatz. (itxasoŕatz): iz, liken.: Itxasofetz. Iparkoi, oŕazki.

ipaf-oÑoiI (odei): fz. lime.: Ipaŕ-odei, Ipaŕ-oroi, ipaŕ-zelai, ipat-zeroi, ipartzeroi.

ipaf-oxezki. (ortzi-muga): *iz.* Tpaŕ-sartalde,

ipaf-sartalde. (ortzi-muga): fz. Ipaŕ eta sartalde alde nagusien [Mean dagoena.

ipaŕsartaideratu. (ortzi-muga): *ad.* Ipaŕ-sartaldera zuzendn.

ipafftxenada. (Mori): *iz.* Ipaŕ-aldeko txori-mota but,

ipaŕ-txiŕi. (egazti): iz. Ikus.: Kuiliska. TCulixka.

ipaŕ-zakaf. (size): iz. Zakaŕa dan aizea; ipaŕ-aldeko aizea.

ipa€-zclai. (odei): fz. Odei zuriak, agaen itxura dutenak. [: Ipaŕ-zeroi, ipaf-odei, ipaŕ-oroi, ipaŕoroil, ipartzeroi.

ipaf-zeroi, (odei): iz, Ikus,: Ipaŕ-zelai. j: Ipaŕ-odei, ipaŕ-oroi, ipaŕoroil, ipartzeroi,

ipaŕzuri. (aize): *iz.* Aize-mota bat.

ipartaf, (ends): *izond.* Ipaŕ-aldekoa dana.

ipartu, (oguzkera): *ad.* Oguzkera etenaz itzegin edo iraln^ŕi, (size): *ad.* Ipaŕaizea sartu.

ipartxu, (aize): tz. Ipaŕ-aize€xoa.

ipartzeroi. (odei): iz. Ikus.: Ipaŕ-odei. J: Ipaŕ-oroi, ipaŕoroil, ipaŕ-zelai, ipaŕ-zeroi.

Ipate. (zama): iz. Zama aundia,

ipatu. (negaŕ): *ad.* Ikus.: Ipakatu. j: Ipaka ari-izan.

ipaztef. (ugaran): iz. Ikus.: itxasalde. [: Izpaitef.

ipenui. (mugadura): fz. Bi edo neurkin goyeraz ebakitako zugatzetaz ozkatutako bi Txarakaen tartea edo mugaidea.

iperdi. (gibelalde): iz. Ikus.: Gibelalde. [: Ipurdi.

iperdi-mami. (gibelalde): *iz.* Ikus.: Ipurdi-mazelak.: Tpermamin, ipurmami, ipurmatnin, iperdi-mamin.

iperdi-trangaka. (gibelalde): *adond.* iperdizjolzen ari-izatea. J: Ipertrangaka, ipurdika.

iperdikara. (apez-txori): iz. Ikus.: Apez-txori. ^: Ildo-txori, ildo-xori, iperdikara ori, ipurdantzari, ipurdikara, ipuf-ikara, oribeltz, urtxori.

iperdikara ori. (apez-txori): iz. Bulata orixta daukan iperdikara. j: Ikns,: Apez-tori, iperdikara.

iperdimami. (gibelalde): iz. Ikus.: Ipurdi-mazelak. j: Ipermamin.

iperdiz-iperdi egon. (jazargo): *adond.* Ikus.: Gibelez-gibel.

iperkunkut. (bizkaŕ-ezuŕ); *iz,* Bizkaŕ-ezotak bean amaitzcan daukan ezuŕ txikia. [: Ipun-koukoŕ.

iperloka. (ibilera): *izond.* Asko dabilena. Ikus.: Ipurdka, ipurdantzari. (gogaketa): *iz.* Gogaketarik egiten ez duen notiña.

ipermakurka. (jauzketa): *adond.* Uztarka egiten ari-izatea. lkus.: Iperturtika.

ipermamin. (gibelalde): /c. Ikus.: Ipurdi-mazelak, [; Ipucmami, iperdi-mami, iperdi-mamin, ipermami,

ipetalde zabal. (ararte): fz. Luŕ-iraitzko toki batetik tuf-geŕiraño dagoen arartea.

ipef-buru. (lurburu): *iz,* Tpaŕaldcko lurburua.

ipeŕ-kunlcuf. (bizkaŕ-ezuŕ); iz. Bizkaŕ-ezuŕaren mustuŕa.: Ipuŕ-kaukaŕ, ipuŕ-konkof, ipuŕ-kunkuŕ, ipuŕ-mokoŕ, ipurtezuŕ.

ipeŕ-txuntxuŕeko. (tanpa): *iz.* Ipurdian oñaz emandako tanpa.

ipertandafez. (joko): iz, Aufen jokoa; eŕestabide batean naŕa-egiten jaustean egiten dana. j: lkus.: Epertandaŕez. (erakardura): *adond.* Ikus.: Ipurtaraz. !: Epertandarez.

ipertargi. (ipurtargi): *iz.* Ikus.: Ipurtargi. : Epertargi.

ipertrangalca. (gibelalde): *adond* Hats.; Iperdi-trangaka. J: Ipurdika.

iperturtika. (jauzketa): *adond.* Uztarka ta jauzketak egiten ari-izatea. Ms.; Ipermakurka.

ipertxuntxnf. (ezuf): iz. Ankagañeko ezuŕa.

ipertxuntxuŕeko. (tanpa); iz. Ipurdian oiñaz emandako tanpa.

ipete. (lodiera): *izond.* Lodia dana. (lera-cleats): *iz. ikus.:* Lera-efesta. j: Lega.

ipi-ape. (osotasun): *adond.* Guztia, oso. (zeaztasun): *iz.* Zeatzak, txeetasunak. [: Ipin-apan.

ipi-apan. (ongaitasun): *adond.* Oso ondo. J: Ipin-span.

ipide. (ibai): *iz.* Ikus.: igarangu. Ubi.

ipin-apan. (zeaztasun): *adond.* Ikus.: Ipi-apa.

ipingai. (ezarmen): *izond.* Ezarizekoa dana.

lpingafi, (ezarmen): *izond.* Ipiñi ditekena. I: Ipinkizun.

ipingei. (arabaki): *ft.* Ikus.: Arabaki. [: Ipingi, ipinki, ipingai.

ipinki. (arabaki): *iz.* Ikus.: Arabaki. [: Ipingei, ipingi, irasgaŕi.

ipinkizun, (ezarmen): *izond.* lkus.: Ipingaŕi.

ipinlc. (iraspen): *izond.* ikus.: Irasle.

ipintx. (efatz): iz. Labeko etaiz aundia.

ipintzaile. (ezannen): *izond.* Ipintzen duena.

ipintze, (ezarmen): *ft.* Ikus.: Ezarmen.

ipiña. (garau): iz. Garauentzako neufaa. J; Aŕabete. j: Ikus.: lpiñerdi. [: Ipiñui. (neufi): *iz.* Berbera.

ipiñabaf, (arte): iz. Areitz txikia, goiko antis iñaustu zayona. : Ipiñibar.

ipiñabaŕa. (baso): *iz.* Zugatzez eta arduiz beteta dagoen basoa.

ipiñadaf, (landare): *iz.* Zugatzen zurtoin nagusia.

ipiñerdi, (garau): *ft.* Garauentzako neuŕia. : Aferdi. Ikus.: Ipiña.

fpilli. (ezannen): *ad.* Notin edo gauza bat, toki batean edo egokera mugatuan ezaŕi, ^; Llburuen baterako beat danaz gauza bat gertatu. j: Naiz notiñai naiz gauzai izena jartzea edo ematea. [: Epeiñi, frinkatu, ibeni, i£ñi, imiñi, izari, izari, paratu, tokitu, ezaŕi, ifini. (dema): *ad.* Bi notin edo geyagoen artean egiten dan itunben berezia; naiz eztabaida naiz joke edo iragarpen batean igafiko duenak, oyetan jaŕitako txin edo baste edozein gacrzak irabazi ta bereganatzeko.

ipiñibaŕ. (ante): *iz.* Areitz txikia.: Isasi. (ufitasun): *adond.* Gutxitxo. j: Ikus.: Guixi.

ipits. (oakeri): *iz.* Ikus.: Uzkeri. I: Pizka, ipitx.

ipla. (txikiera): *izond.* Oso txikia dana. Ipitx, ipitz, ipizki.

ipitu. (eroapen): iz. Ikus.: Eroapen. Jasatasun.

ipitx. (aŕiko): *iz.* Ikus.: Bustikoi. I: Espartzu, ipizki, ipitz, iztripu, mostmtxa, multzu, multxukin, musitika, xuko-xarpa. (Ixikiera): *izond.* Ikus.: Ipita, ipitz, ipizki.

ipitz. (afiko): iz. Ikus.: lpitx. I: Ipizki, iztripu, mostratxa, multxu, multxukin, musitika, xuko-xarpa. (eŕatz): iz. Labea garbitzeko efatz aundia. (txi dera): *izond. Ikus.:* Ipita. i s Ipitx, ipizki.

ipitzu. (adko): *izond.* lpizkiz egiña dana.

ipizki. (afiko): *iz.* Ikus.: Bustikoi. I: Espartzu, ipitx, ipitz, mustraka. (emakume): *iz.* Azko mintzatzen dan enrakumea. (txikiem): *iz.* ikus.: Ipita. Ipitx, ipitz.

ipizpiku. (eliz-nagusi): iz. Ikus.: Gotzain. Apezpiku, ipiztiku.

ipizpikukide. (eliz-nagusi): iz. Aldi bateko baste gotzaña.

ipizpikutegi. (eliz-nagusi): *iz.* Gotzaria bizi dan tokia.

ipizpikutu. (eliz-nagusi): *ad.* Gotzaiña egin.

Ipizta. (lipizta): *iz.* Ikus.: Lipizta, I: Inkimako.

Ipiztagañ. (lipizta): *izond.* Lipizta soŕerazten duena.

ipiztaldi. (sumin): *iz.* Sumiñaldia.

ipiztari. (lipizta): izond. Lipiztaetan ari dana.

ipiztatu. (taŕitadura): *ad.* Ikus.: Eyatu. 1: Tafitalu,ipiztu, zistatu.

ipiztiko. (uzkeri): ŕzand. Gaŕantzirik eztuena. (aldakura): *izond.* Geldirik egon nai eztuena.

ipiztu. (zirikaldi): *iz.* Ikus.: Zirikatdi. Naŕitza.

ipo. (ayuŕi)s *iz.* Ikus.: Ayuŕi. I: Tile. (txikiera): *iz.* Txikia dan notiña.

ipoinlari. (edespen): *izond.* Ipuiñak csaten dituena.

ipokan. (ertsidura): *adond.* Ertsiturik egotea.

ipots. (aupatsaldi): *iz.* Ikus.: Koŕokada. Upats.

ipotsua. (asafe): *iz.* Trauntzen duen asaŕea. j: Ipotxu.

ipotxa. (txikiera): iz. Txikia dan gauza. Ikus.: Epo.: Naiño, nano, nanu.

ipotxu. (asaŕe): *ft. Iie s.:* Ipotsua.

ipotz. (atsaldi): *iz. Ikus.:* Zotin. Sotin.

ipui-antzeko. (edespen): *izond.* Elebefiaren antzekoa dana.

ipui-asmag[le. (edespen): *izond.* Alegiak idaztcn dituena. I: ipui-egile.

ipui-aufe. (edespen): iz. Edespen baten auŕean, azalpen batzuk emateko idazten dana. j: Tkus.: Aintzin-solas.

ipui-azalpen. (azaldura): iz. Ipuyai buruz emandako azaldura.

ipui-befi. (elebeŕi): iz, Ikus.: Elebefi. I: Edeskizun, ipuinbefi.

ipui-bilduma. (edespen): iz. Ipuin eta alegien bilduma. I: Ipui-sorta, ipui-talde, ipuitegi.

ipui-edesti. (edesti): *iz.* Ipuin eta alegien edestla.

ipui-egile. (edespen): *izond.* Ipuin eta alegiak idazten dituena. f: Ikus.: Ipui-asmagile. j: Ipuigile.

Ipui-elerti. (elebeŕi): *iz.* Eleberlen bidez egiten dan elertia. (clued): *ft.* Berbera.

Ipui-elesti. (zeazkuntza): *iz.* Ipui ta alegien zeazkuntza.

ipui-esale. (mintzoera): *izond.* Irudien bidez mintzatzen dana.

ipui-gertaerak. (edespen): *iz.* Alegiako gertapenak.

ipui-giñan. (edespen): *adond.* Alegiak egiten ari-izatea.

ipui-idazkera. (elebeŕi): *iz.* Ikus.: Ipuibeŕi-izkera.

ipui-idazle. (elebefi): *izond.* Alegi ta elebefiak idazten dituena. {: Ikus.: Ipuibeŕi-gile.

ipui-izkera. (izkera): *iz.* Ipui ta alegiak edesten erabiltzen dan izkera edo mintzoera.

ipui-serta. (bilduma): *iz.* ikus.: Ipui-bilduma. Ipui-talde, ipuitegi.

ipui-talde. (bilduma): iz. Ikus.: Ipui-bilduma. I: Tpui-sorta, ipuitegi.

ipui-zale. (edespen): *izond.* Ipuiftak matte dituena. j: Ipuitzale.

ipui-zalekeria. (edespen): *iz.* Ipuiñak maite-izatea.

ipuibeŕi-gile. (debu): *izond.* Elebefiak idazten dituena. j: Ipui-idazle.

ipuibeŕi-izkera. (etched): *iz.* Elebeñetan erabiltzen dan mintzoera berezia. E: Ipui-idazkera.

ipuibefi-zale. (etched): *izond.* Elebefiak irakurtzeko zaletasuna duena.

ipuika. (edespen): *adond.* Ipuiñak edesten ari-izatea.

ipuiketari. (edespen): *izond.* Ipuiñak edesten dituena. E: Ipuilari.

ipuilari. (edespen): *izond.* Ikus.: Ipuiketari.

ipuin. (edespen): iz. Gertakari batee aipamena, itzez ala idatziz egiña. j: Auŕai edesten zayen alegia. {: Gal bakun eta labuŕa duen elertizko tuna. I: Elemele edo esamcsa. Js Ela, elazaaŕ, ale, arkamele, ipui, ipin, ipoi, ipoin, upain, upin, upoin, ipoñ, itz-esate.

ipuin-idazle. (edespen): *izond.* Ikus.: Alegilari. j: Alegi-zale, ipuinlari.

ipuin-ondo. (ondoreko): (a. lpuiñaren ondorea, j: lpuyondore.

ipuingintza. (edespen): iz. Edespenak burutzearen egipena.

ipoinlari. (edespen): *izond.* Ikus.: Alegilari. I: Ipuin-idazle.

ipuitegi. (bilduma); iz. Ikus.: Ipui-bilduma. I: Ipui-sorta, ipui-talde.

ipuitzaf. (edespen): iz. Irudimenez, batez ere, egiten dan edespena.

ipuizko. (edespen): *izond.* Ipuyai dagokiena. I: Ikus.: Ipuyekiko.

ipulardi. (landare): *iz.* Ipulai-ak dagozen tokia.

ipulaf. (held): *iz.* Udabeŕian sortzen dan lenengo belafa. (luŕ): *iz.* Landutako soloen ertzean iandu gabe geratzen dan lufa. 1: ipura. (tarte): *iz.* ikus.: Tarte. Erarte, uskune. (laadare): I iz, Landare lastaduna, ur ondoan azten dana.

ipulaf-saski. (otar): *iz,* Ipulaŕez egindako otaŕa.

ipulartxa. (landare): iz, Ipulaŕ txikia.

ipun.konkof. (bizkaf-eznf): iz. Ikus.: Iperkunkuŕ.

ipura. (mugadura): *iz.* Zeribait jartzcn zayon mugadura. (We): *iz.* Landu gabe geratzen dan lufa, bertan uztarturik dagozen idiak ibil ditezken. I: Ikus.: Ipulaŕ, (galartzu): I *iz.* Ikus.: Alortza, alorza.

ipura-saltoki. (ipurakintza): *iz.* ipurakintza saltzen dan saltokia. I: Ipurategi.

ipura-saltzaile. (ipurakintza): *izond.* Ipurakintza saltzen duena.

ipuradun. (ipurakintza): *Izond.* Ipurakintza da kana.

ipuragilo. (ipurakintza): *izond.* Ipurakintza egiten duena. I: Ipurakin. (esku-langintzak): *izond.* Berbera,

ipurakin. (ipurakintza): *izond* Urns.: ipuragile.

IPUEAKINTZA. La. Ipuraen Ian edo ola. {: Ipuragileen bizibidea. j: Ipurak egiten diran lantegia. I: ipurak saltzen diran saltokia. I: lpuragintza. (I (apaingailu), (ari), (azpadura), (eundum), (galartzu), (janztura), (kapel), (karel), (kurtxoinak), (lotura), (ate), (xeŕa).

ipurategi. (ipurakintza): *Iz.* Ikus.: Ipura-saltoki,

ipnratu. (galartzn): *ad.* Alortzak egin.

ipurbizi. (aldakura): *izond.* Urduri dabilena.

ipurdantzari, (apez-txori): iz. Ikus.: Apez-txori. Iperdikara. (notin): *iz.* Toki bateau gutxi geiditzen dan notiña. (ibilera): ji *izond.* Ikus.: Ipurloka. j: Iperloka.

ipurdardaratu. (aate): *ad.* Notin bat aateak bczela

lpurdi. (gibelalde): *iz.* Ikus.: Gibelalde. I: Eperdi, epurdi, iperdi, purdi, uzki, uzko, uzku, ipuŕ, ipuŕ-mailo, ipurlalde, ipurt, ipirdi, zinpurdi. (autoxin): *iz.* Antoxin-ondo. (zugatz): jj *iz.* Zugatz baton oña. (jostoŕatz): Ij iz. .lostufatzaron zuloa.

lpurdi-dantza. (dantzaketa): *iz.* Maya'n egiten dan daniza.

ipurdi-mai.la. (gibelalde): *iz.* Tkus.: lpurdi-mazelak. Ipurmamin, ankon, azpi, azpigun, mokoŕ.

ipurdi-mazel. (gibelalde): *iz.* Ikus.: lpurdi-mazelak. : Ipurmami, ipuŕ-mazol, purdi-mazel, ipurmazel.

Ipurdi-mazelak. (gibelalde): *iz.* Gibelaldea osotzen duten hi puska aragitsu ta biribilak.: F,petmamin, up-unman, ipurmami, ipermamin, ipermamin, epermamin, ipumramu, ipurmamun, ipurmalo, ipurmazait, ipurdi-maze], purdi-mazel, uzku-mazel, uzku-maxel, ankon, azpi, azpigun, ipurdi-mala, iperdi-mami, ipermamin, ipurmami, ipermamin, iperdi-mamin, ipurdi-maila, ipurdi-mamin, ipurdi-masail, ipuŕ-mukuŕ, mokoŕ, uzki-mazel, uzku-maxel, uzku-mazel, uzku-zaldaŕ, ipurmazel.

ipurdi-sarde. (zomoŕo): *iz.* Sabela bi kakotxoetaz amai tzen clan zomofoa.

IPIJiti]I-ZiIO. *iz.* Eyo-odlarenzuloa, kaka edo gorotza egozteko. j: Gibel-zilo, gibel-zulo, zuringa, ipurtzulo, txuringa, ipurdi-zula, ipurtzilo, uzki, uzkai, uzkoi, txurunbel, suringa, uzki-xilo, uzki-zilo, uzku-xilo, uzku-zilo, ipurzilo, ipurzulo, txumnga. *li* (abelizti), (gibelalde), (sabel), (win).

ipurdi-zulo. (ipurdi-zilo): *iz.* ikus.: Tpurdi-zllo. j: Ipurtzulo, txuringa, rurings, ipurtzilo, gibei-zilo, uzki, uzkai, uzkoi, txurunbel.

ipurdika. (gibelalde): *adond.* liras,: Tperdi-trangaka. j: Ipertrangaka. (tanks): *adorn!.* Tbs.: Eperdika.

ipurdikada. (gibelalde): *iz.* Ikus.: lpuŕ-aztaleko. : Tpuŕ-tanka.

ipurdikara. (apez-txori): *iz. ikus.:* Apez-txori. j: Iperdikara, ipurtikara. (ibilera): *izond.* Asko dabilena. j: Ipurdikoloka, ipurloka, ipurtaire, ipurtarin.

ipurdikatu. (gainberadura): *ad.* Bunizkera ipiñi. (atzekalde): *ad.* Atzeko aldean

ipurdilco. (gibelalde): ŕz. Tpurdi-mazeletan emandako tanpa. 1: Ipurkada,.ipurko.

ipurditsu. (gibelalde): *frond.* Ipurdi-mazel lodiak dauzkana. Ipurtandi, ipcu`-zabal.

ipurdizka erori. (gibelalde): *ad.* Ipurdi-mazelen gañcan erori.

ipurgailu. (sendagaikiniza): *iz.* Kosno-itxuraz egindako ofca, ipuŕ-zuloan sartzen dana, ta urtzen dancan daraman sendagaya uzten duena.

ipurka. (abetxu): iz. Ikus.: Epuru. Maputo.

ipurkada. (gibelalde): iz. lpurdi-mazeletan edo ipurdi-mazcletaz emandako tanpa. I: Tkus.: Ipurdiko.

ipurkanicaf. (aragi): *iz.* lltzen dituzten abereen atzekaldeko aagi-zalia.

ipurkoloka. (ibiiera): *izond.* Ikus.: Tpurdikara. j: Ipurloka, ipurtaire, ipuŕ-koloka.

ipurkonkof. (ezuŕ): *iz.* Bizkaŕ-ezuŕaren beko mustuŕa,

Morioka. (ibilera): *izond.* Ikus.: Tpurdikara. j: Ipurkoloka, ipurtaire, ipuŕ-loka,iperloka, ipurdantzari. I: Asko dabilena.

ipurmakila. (ode): *iz.* Eska-malcil gupitutaz egindako aztalugala. Ikus.: Aztaiugal.

ipurmalo. (gibelalde): iz. ikus.: ipurdi-mazelak. j:]purmami.

ipurmami. (gibelalde): iz. Ikus.: Ipurdi-mazelak. j: Epurmami, ipermamin, ipeunarnin, eperma€nin, ipurmamu, ipurmamun, ipurmalo, ipurmazail, ipurdi-mazel, purdi-mazel, uzku-mazel, uzku-maxel, iperdi-mami, iperdi-mamin, ipuŕ-mami.

ipurmami-giaŕ, (giñaŕe): *iz.* Ipurdi-mazelen giñafea. j: Ipurmazel-giaŕ.

ipurmamiko. (gibelaldc): *izond.* Ipuŕ-mazeleai dagokiena. I: ipuŕ-mazeleko.

ipermamin. (gibetalde): *iz. ikus.:* Ipurdi-mazelak. j: ipurmami, iperdi-mami, iperdi-mamin, ipurdi-maila, ipuŕ-mukuŕ.

ipm'mamu. (gibelalde): iz. ikus.: Ipurdi-mazelak. I:]purmami, ipurmamun.

ipurmazail. (gibelalde): iz. lpunnamiaren lekoreko zatia. I: Ikus.: lpurdi-mazelak, j: Ipurmami, ipuŕ-mflsad, ipuŕ-mazail.

ipurmazel. (gibelalde): *iz.* Ikus.: Ipurdi-mazel. j: lpurdi-mazelak.

ipurmazel-giaf. (giñaŕe): iz. ikus.:]purmami-giaŕ.

ipurñauska. (jauzketa): *adn nd.* Jauzketak egiten ari-izatea. j: Ipuŕ-ñauska, ipurt-urtika, ipurtzauzka. j: ikus.: Eperturtika, ipurturtika, ipurtxauzka.

ipurpcko. (arabaki): *iz,* Prakactan gibelaldean egiten zayen arabakia. Adakaki, ezarki. (esertoki): *iz.* Txifingaren alkitxoa.

ipuŕ-ats. (ugaztuu): *iz.* Aragi-zalca dan ugaztuna; burn txiki, lepo hire ta ankak motzak dauzkana.

ipuf-aztaleko. (gibelalde): *iz.* Tpurdiaz emandako tanpa. j: Ipurdikada, ipuŕ-tanks, ipurtaztaleko.

ipuf-beltz. (gibelalde): *izond.* Tpurdia beltza daukana. 1: Ipurdi-beltz.

ipuŕ-dantzatu. (alpeŕaldi): *ad.* Aide batetik beste batera alpeŕ

ipuŕeste. (sabel): iz. Lodia dan estcaren zatia.

ipuŕ-garbitzaile. (legunkeri): *izond.* Leg**u**nkerietan ari dana.

ipuf-goŕi. (txori): *iz.* Ikus.: Enara. Tpurtxuri, enar ipurgoŕi.

ipuŕ-igitu. (ibilcra): *ad.* Aatearen autzera

ipuŕ-ikara. (apez-txori): *iz, Ikus,:* Apez-txori. I: Iperdikara.

ipuŕ-kabia. (escrtoki): fr. Etzan-alki bateau eseritzcn danak uzten duen obitxoa.

ipuf-kankaf. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* Tkus.: Ipeŕ-kunkuŕ. I: ipuŕ-konkoŕ, ipuŕ-kunkuŕ.

ipuf-kolaka. (egazti): *iz,* Ikus.: Kulinka. Kurlinka, kurliska, kuiliska.

ipuŕ-konkof. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* Ikus.: ipeŕ-kunkuŕ. j: Ipeŕ-kankaŕ, ipuŕ-kunkuŕ, ipuŕ_mokoŕ, ipurtezuf.

ipuf-lcunkuf. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* ikus.: Ipeŕ-kunkuŕ. j: Ipur kankaŕ, ipuŕ-konkof.

ipuŕ-mailo. (gibelalde): *iz.* Ikus.: Ipurdi. j: Eperdi.

ipuŕ-malcila. (abere-tresnak): *iz.* Ikus.: Aztalugal. j: Kuŕupe, uztain.

ipuŕ-mazelelm. (gibelalde): *izond.* Ikus.: Ipurmamiko.

ipuŕ-mokoŕ. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz*. Ikus.: Tpeŕ-kunkuŕ. j: Tpuŕ-konkoŕ.

ipuŕ-motz. (olo): *iz*. Tsatsik ez daukan olo edo olaskoa.

ipuf-mulcuŕ. (gibelalde): iz. Ikus.: Ipurdi-mazelak. I: Ipurdi-marnin.

ipuf-ofatz. (zomoŕo): iz, Bi ega gaged cta beste hi mintzezkoak dauzkan zomoŕoa, s^{p}in estu adaŕ koskodun eta sabela bi adatezko zatikoetaz amaitzen dauzkana. Ipuŕ-sarde.

ipuf-sarde, (zocnoŕn): *iz*. *Ikus.:* Ipuŕ-ofatz. j: Tpurdi-sarde.

ipuf-tanka. (gibelalde): *iz*. ikus.: Ipuŕ-azta leko. : Ipurdik ada.

ipuf-xataf. (aurtzaro): *iz*. Auŕai ipurtoyal azpian ipintzen zayen oyala. I: ikus.: Ipurtoyal, ipurtzapi.

ipuf-xiklnketa. (joko): iz, Jako-mota bat.

ipuŕ-xiri. (egazti): *iz*. Egazti-mota bat.

ipuf-zabal. (gibelalde): *izond.* Ikus.: Ipurditsu. j: ipurtaundi, ipurtandi.

ipuf zauzka. (sai-abere): *adond.* Sai-abereak atzealdcko ankaetaz tanpak ematen ari-izatea.

ipuf-ziri, (ziri): *in.* Len sartutako ziri-aurka beste aidetik sarizen dan beste ziria.

ipuf-zuntzufeko. (gibelalde); Gibelaldean ofiaz cmandako tanpa.

ipuf-zuri. (egazti): *in.* Ikus.: Tpurtzuri. (nagi): *izond.* Nagiz ari dana.

ipurt-ausi. (gibelalde): *izond.* Prakak gibelaldean autsita dauzkana.

ipurt jolari. (tanpa): *izond.* Tpurdian tanpak ematen ditucna.

ipurt-urtika. (jauzkcta): *adond.* Ikus.: Ipurfiauska. j: Ipuŕ-ñauska, ipurtzauzka.

ipurtaire. (ibilem): *izond.* Ikus.: Ipurdikara, j; Ipurdikoioka, ipurloka, ipurtarin.

ipurtalde. (gibelalde): iz. Thus.: Ipurdi. I: Eperdi.

ipurtandafez, (erakardura): *adnnd.* Naŕaz ari-izatea. j: ipurtafaz,

ipurtandi. (gibelalde): *frond.* This.: Ipurditsu. j: Tpurtauudi, ipuŕ-zabal.

ipurtaraz. (erakardura): *adond.* Eseririk naŕaz ari-izatea. : Epertandaŕez, ipertandafez, ipurtaŕaz.

IPURTARCI. iz. Ega-gogoteko zomofoa; bere sabelak margo zuri-orlcgista dan argi dirdaitsua ematen du. Arberdi, epertargi, argi-aŕ, argi-eh, ipertargi, sum', at-argi. *II* (argi), (argitza), (zotnoŕo).

ipnrtarin. (ibilera): *frond.* Ikus.: Ipurdikaa. j: Ipurtairc.

ipurtarindu. (ibilera): *ad.* Urduri egin edo biurtu.

ipurtafaz. (erakardura): *adnnd.* Gibelalde gañean naŕaz ibiltzea. !: Ikus.: Ipurtandafez.

ipurtafo. (afandikeri): *izond.* Aŕandikeriz ari daua.

ipurtats. (ugaztun): iz. Ikus.: Katagure. Katamielga.

ipurtats-lafu. (ugaztun): *iz*. Zebclin pitotx. j: Ikus.: Katakuxa, lepa-ori.

ipurtatx. (ugaztun): *iz*. Ikus.: Akomafa. Azkonaŕ.

ipurtatz. (ugaztun): *iz*. Aragi-zalea dan ugaztun txikia, bunt txiki, soin luze, mustuŕ zoŕotz eta anka motzak dauzkana; usalu iguingaŕia ematen du.

ipurtaulki, (esertoki): iz, This.: Aulki. Jarleku, ipurtol.

ipurtaundi. (gibelalde): *iz*. Ipurdi aundia duena.

ipurtaztaleko. (tanpa): iz. Ipurdian emandako tanpak.

ipurteragin. (gibcialdc): *ad.* Ibiltzeau ipurdi-mazclak gcycgi igitu.

ipurterdiko. (bcreiztasun): *izond.* Nolakotasun gutxikoa dana.

ipurtefe, (amain): *izond.* Eŕez sumintzen dana.

ipurteste. (sabel): *iz*. Estcaren azken zatia. j: Ondaŕertzc, ondeste, ondertze, onderze, ondo-ertze, ondo-erze, ondo-este.

ipu testeko, (sabel): *izond.* Ipurtestcari dagokiona.

ipurtesxe, (katu): iz. Ikus.: Basakatu. Gatu-pitotx, solo-sagu, txincta.

ipurtezuf. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz*. Ikus.: Tpeŕ-kunkuŕ. I: Ipuŕ-konkoŕ.

ipurtokef. (ibilcra): *izond.* Sakituraren bat eukitzeagatik ibili czin ditekena.

ipurtol, (esertoki): *iz*. Gibclik cz daukau aulkia. : Ikus.: lpurtaulki. (al): *iz.* leulea eseritzen dan ala.

ipurtondo. (su-izkilu): *iz*. **Su-izkilu** baten atzeko aldea.

ipurtorde. (gona): *iz*. Ikus.: **Gona-uztai.** I: Bufuntzaki, mokoŕordc.

ipurtoyal. (aurtzaro): *iz*. Ikus.: lpurzapi. Tpuŕ-xataŕ, ipurtzapi.

ipurtrangalca. (gibclalde): *adond.* Ipuf-tankaz ari-izatca.

€purturtika. (jauzkcta): *adond.* Ikus.: Eperturtika. 1: Ipurftauska, ipurtzauzka, ipurtxauzka.

ipurtxauzka. (jauzketa): *adnnd.* Ikus.: Ipurturtika. j: Tpuniauska.

ipurtxuntxuf. (soin): *iz*. Ikus.: Gia. Anka-gan, ari ka-ezuŕ.

ipurtxuri. (txori): iz. Txori-mota bat. nara.

ipurtzapi. (aurtzaro): *in.* Titus.: Tpuf-xataŕ, Ipurtoyal, ipurzapi.

ipurtzauzka. (jauzketa): *adond.* ikus.: prturtika. j: TpuriIauska, ipurturtika, ipurtxauzka.

ipurtzilo. (ipurdi-zilo): iz. Ikus.: lpurdi-zilo. : Tpurdi-zulo, ipurtzulo, txuringa, zuringa, gibel-zilo, uzki, uzkai, uzkoi, txurunbel, ipurzilo,

ipurtzulo. (ipurdi-zilo): iz. Ikus.: lpurdi-zilo. j: Txuringa, zuringa, ipurdi-zulo, ipurtzilo, gibet-zilo, uzki, uzkai, uzkoi, txurunbcl, ipuŕ-zulo, uskoi, uzki, ipurtxulo.

ipurtzuloko. (ipurdi-zilo): *izond.* Ipurd€-z€loari dagokiona. I: Tput-zuloko.

ipurtxuri. (egazti): iz. Tkokaria dan egazti-mota bat. Tpuŕ-zuri, ipurtxun.

ipuru. (abetxu): iz. Lerkaria dan abetxua; bere igaliak txiki fa borobilak dies, beitz oztinkara margoaz. j: Junpuru. j: Thus.: Ofadi, unpuru, ipuru. (zezen): *iz*. Idien bekokia. (let): jj *iz.* Laakiz dagoen lands baten ertza. I: Ipui.

ipuru-belaf. (buŕ): *iz*. Landuta dagoen lands baten ertzetan sortzen dan belaŕa.

ipuru-edar€. (edari-bizi): *iz*. Edari-bizi mots bat.

ipuru-ollo. (olio): *in.* Tpurutik ateratzen dan olioa.

ipuruaga. (abetxu): *iz*. Tpuruak dagozcn tokia. j: Ipurueta.

ipuruki. (igali): *iz*. Tpuruaren igalla.

ipuruko. (zezen): iz, Idea ipuruan jartzen dan naŕu bigunezko txatala, cdeak min egin ez dizayen, j: Azkonaŕ.

ipurutu. (zezen): *ad.* Tdiai ipunikoak ipiñi.

ipurxikinketa. (joko): iz. bros.: Birla. j: Birlo. (txintxin): iz, Ugutza baton ondorcn aitabitxiak botatzen dituen txintxiñakjasotzea.

ipurzale. (gibelalde): *izond.* Emagizona dana.

ipurzapL (aurtzaro): iz. Umeai ipurdian jartzen zayen auf-oyala. j: Ipurtoyal, ipmtzapi.

ipurzuri. (nagi): *frond*, Nagiz ari dana.

ipurz. (ended): *izond.* Gipuzkoafa dana. Giputx, giputz,

ipuyekiko. (edcspcn): *izond.* Alegi ta ipuyai dagokiena. I: lpuyeko, ipuyetako,ipuyezko,ipuizko.

ipuyeta. (edespen): *iz.* Alegi ta ipuyen multzoa.

ipuyetako. (edespen): *izond.* lpuin eta alegiai dagokiena. I: Tkus.: Ipuyekiko. I: Tpuyezko.

ipuyczko. (edespen): *izond.* Ikus.: Tpuyekiko. j: Ipuycko, ipuyetako.

IRA. *iz.* Bere izeneko sendiaren landarea, osto kiderdun luzeak dauzkana; min-kuskuak, erdiko zaiiaari buruz tartide ta efn mamitsua. Falagera. I: Garo, garoiska, gaŕoiska, ida, idatze, ietz, ieztoŕ, iñastoŕ, iñestoŕ, initxoŕ, goraizka, hats, irate, iratze, ira-zugatz, istoŕ, iristoŕ, samats, tragaifia, iafze, isteŕo, irastoŕ, zuainjatze. // Ira-motak: "Atxira", "Atxagancko ira" _ Aitz gadcan aztcn dan ira aringaŕia, // "Doneanira" - Yon Done'aren aldian elizan onesten dana ta ekaitza dagonean eŕetzeko gordetzen dana.// "Sorgin-ira" = Bete zurtoñean ule antzeko muskila duena. // "Trumonira" "Doneanira". (eden): *iz.* Soñean edozein bidetik sartutako gaya; gutxi izanaŕen, eriotza edo gaitz aundiak sorterazi ditzakena. I: Mizto. (zigoi): II *iz.* Ardura, naigabe sakona; akidura; amoŕua, iraza.1/ (belai), (gingil-gabeko), (landare), (landarizti), (txerketx). (eritasun): II *iz.* Barneko gaitza, pizkanaka-pizkanaka indaŕak aultzen dituena. (atsekabe): II *iz.* Kalte egiten duen itundasuna.

ira-arte. (ira): *iz.* Irak asko dagozen tokia. I: iradi, irasail, ira-zelai, iastot.

ira-late. (ira): *iz.* Garoak dagozen laŕea. I: Ikus.: Iraleku, I: Ira-sail, irastordi, irastortza, irati.

ira-lof. (ira): fz. Ira-lofeta egitea.

ira-sagardi. (zugatz): iz. Irasgaŕondoak dagozen tokia. I: Ira-sagasti.

ira-sagarki. (zartaiki): iz. Irasagaŕaz egiten dan gozokia.

ira-sagartze. (zugatz): *iz.* Ikus.; Irasagaŕondo. I: Godeiñatze, mirmiĺu.

ira-sagasti. (zugatz): *iz.* Ikus.; Ira-sagardi.

ira-sail, Ora): iz. Ikus.: Tra-laŕe, I: Traleku, irastordi, irastortza, iratzeta, iratze-toki.

ira-sukaŕ. (sukaŕ): iz. Eritasun andeagaŕien sukata.

ira-sustaŕ. (ira): *iz.* Iraren eŕondoa.

ira-zantzu, (margultasun): *iz.* Landareen margultasunaren zantzua.

ira-zelai. (ira): *fr.* Irak dagozen zelaya. I: Ikus.: Ira-arte.

Ira-zugatz. (Ira): *fr.* Ikus.: Iratze. I: Ira, garoa.

iraakin. (sumin): *ad.* Sumindu, f: Ikus.: Sumindura, irakin.

iraaskoŕ. (itsaspen): *Load.* Eŕaz itsasten dana. (kutsu): *frond.* Kutsatzen duena.

Iraatsi. (geikuntza): *ad.* Gañeratu. Iratxeki, iratsi, iratxi. (idazketa): *ad.* ikus.: Idatzi. I: ldazi. (antolaketa): II *ad.* Ikus.: Antolatu. I: Atondu, mokorkatu. (itsaspen): II *ad.* Ikus.: Itsatsi. (kutsu): II *ad.* Ikus.: Kutsatu. I: Kutsutu.

Iraazi. (iragaztura): *ad.* ikus.: Tragazi. I: Igare, irabazi.

irabzki. (ebaketa): *ad.* Aragian ebaketa egin.

irabazki. (taratulu): *Ir.* Tkus.: Taratulu. I: Daratulu.

irabate. (Ira): iz. Trak ebakitzea.

irabatu. (ira): *ad.* Irak ebaki.

irabaz-arazi. (irabazpen): *ad.* Irabazi-eragin.

irabaz-gose. (irabazpen): *izond.* Irabazteko gura biziaz ari dana.

trabaz-zale. (irabazpen): izond. Irabazpideetan aidurua dana. I: Irabaz-tzale, irabazi-zale.

IRABAZBIDE, *Jr.* Sad edo zigof-gaŕia izatcaren egipen eta ondorioa. I: Onkai. (irabazpen): *iz.* Berbera. (lanbide): II *iz.* lrabaztcko bides. ii (aomen), (bikaintasun), (onespen), (zuzentza).

irabazduu. (irabazpen): *Land.* Trabazten duena. I: Idabazdun,irabazitzaiie, irabazle.

irabazgai. (irabazpen): iz. Irabazteko bidea.

irabazgañ. (irabazpen): *frond.* Trabazi ditekena.

irabazgoi. (ardiespen): *iz.* Nal dana ardiestea. (obari): *iz.* Ikus.: Obari. I: Biursari, onkaŕi, onkario.

irabazgoiko. (zekenkeri): izond. Zekenkeriz irabazten dana.

irabazgoiz. (zekenkeri): *adond.* Zekenkeriz irabazten ari-izatea.

irabazi. (irabazpen): *ad.* Ogasunak jabetu. I: Irabazi dana. I: Idabazi, ibarazi, ibazi, erabazi, irapazi, idazi, irabaz. (duintasun): *iz.* Duin izatea. I: Duin-izan. (jabetza): II *iz.* Ikus.: Jabetza. I: Jabetasun. (iragaztura): II *ad.* Ikus.: Iragaztura. Iraazi. I: Jragaztura egin.

irabazi gabe. (duintasun): *adond.* Duin ez izatean ari-izatea.

irabazi-ezin. (irabazpen): *frond.* Irabazteko eziña dana.

irabazi-gabeko. (duinlasun): *izond.* Duin ez dana.

irabazi-kalteak. (irabazpen): Iz. lrabazitakoak eta galtzeak.

irabazia. (garagardo): *iz.* Trujelean cgindako sagardoa.

irabaziun. (mozkin): *frond.* Mozkiñak jasoten dituena. I: Irabazdun.

irabaziko. (irabazpen): *frond.* lrabazten dana.

irabazita. (duintasun): *izond.* Duintasunez lortu dana,

irabazitako ondasunak. (ogasun): Ezkondutakoak ezkontzean lortzen dituzten ogasunak.

irabazitzaile. (irabazpen): *izond.* Ikus.: lrabazdun. I : Irabazie.

irabaziz. (duintasun): *adond.* Duin izatean ari-izatea.

irabazizko. (duintasun): *irons!.* Duin izatean ari-izan dana. (ogasun): *izond.* Ogasunak irabazi dituena.

irabazka. (boŕoka): *adond.* Bofokan ari-izatea.

irabazketa. (irabazpen): iz. Irabazi dana. I: Irabazki.

irabazki. (irabazpen): iz. Ikus.: lrabazketa.

irabazkida. (menperapen): *iz.* Ikus.: **Menperapen. I:** Artzapen.

irabazkidari. (meuperapen): *izond.* Irabazkida egiten duena.

irabazkide. (irabazpen): *izond.* Irabazpenean besteekin batera zerbait artzen duena.

irabazkin. (onegipen): *iz.* Ikus.: **Onegipen.** I: Onura, ituin, ondoegin.

irabazkizun. (irabazpen): *frond.* Trabazteko dana.

irabazleol. (irabazpen): *izond.* Irabazpenak lortzeko gogo bizia duena.

irabazkoitasun. (irabazpen): iz. Irabazpenak lortzeko gogo bizia izatca.

irabazkoitu. (irabazpen): *ad.* Kabazpenak lortzeko gogo bizia lean.

irabazkoŕ. (irabazpen): *izond.* Irabazteko gogoa duena.

irabazkun. (duintasun): *iz.* **Duintasuna** izatca. I: Irabaskun.

irabazlari. (irabazpen): *izond.* Ikus.: Irabazle.

irabazle. (irabazpen): izond. lrabazten duena. I: Irabazlari.

IRA.BAZPEN. *iz*. Lan, saleroste, lankuntza edo jokoaren bidez eta abaŕ, txinditzaren bat edo beste zerbait jabetzearen egipen eta ondorioa. Saleroste, aŕernateaz edo beste egipenen bidez ateratzen dan ongaitasuna. I: Biursari, garda, soberakin, txoka, txoke. /1 (aberastasnn), (ardiespen), (baitzu), (emantza), (erosketa), (eskuantze), (gurenda), (joko), (kartak), (mozkin), (obari), (onegipen), (ongaitasun), (ontute), (salneuŕi), (sariztatze).

irabazpide. (lanbide): iz. Ikus.: **Lanbide. I:** Lanpide. (duintasun): Duin izatea.

irabazpidez. (duintasun): *adond.* Dumn izaten ari-izatea.

irabazpidezko. (duintasun): *izond.* Duiña dana.

irabaztaile. (irabazpen): *izond.* Irabazten duena. I: Irabaztale, irabaztun.

irabazte. (iradazpen): *iz*. Irabazi dana.

irabaztegi. (irabazpen): *iz*. Irabazten dan tokia.

irabazteko. (irabazpen): *adond.* Irabazi lortzekoa.

irabaztun. (irabazpen): *izond.* Irabazten duena. j; Ikus.: Irabaztaile, **irabaztale.**

irabelaŕ. (landare): *iz*. Edaskaria dan landarea, seudaldntzan erabiltzen dana.: Iraberar, irabedaŕ.

irabia. (aldakera): *iz*. Ikus.: Kezka. kezkadura.

irabia-arazi. (birunda): *ad.* **Birundaka bota. Irabiakatu.**

irabiagai. (aditz): *izond.* **Aditz-jokoan** ari ditekena. j: Irabiagaŕi.

irabiagailu. (irabia): *iz*. Irabiatzeko tresna.

irabiagaŕi. (aditz): *izond.* ikus.: Irabiagai.

irabiaka. (birunda): *adond.* Birundaka ari-izatea.

irabiakada. (bininda): *iz*. **Birundaka** ari-izatearen egipena.

irabiakatu. (birunda): *ad.* **Thus.: Irabia-arazi.**

irabiakunde. (aldakera): *iz*. Ikus.: Aldaketa. Aldakuntza.

irabiamen. (irabio): *Ix*. Irabiatzearen egipena. !: Irabiatze.

irabiatu. (irabio): *ad.* **irabioz erabili.** Irabiau, irabildu, irabiotu, iribiatu, iribiau, iribiotu, luma sukatu, c.ibiri-zaburaka ibili, zirimalakatu. (aldaketa): *ad.* Egokeraz aldatu.

irablatzale. (irabio): *izond.* Irabiakatzen duena,

irabiatze. (irabio): *iz*. Ikus.: Irabiamen.

irabilazi. (igidura): *ad.* Igitu eragin.

irabildu. (irabio): *ad. Ikus.:* Trabiatu. I: Irabiau. (naimen): *ad.* **Naimena** erakati.

irabiratu. (gogaketa): *ad.* Gogaketaz /situki ari-izan.

IRABIO. *iz*. Aide batetik baste batera bein eta beŕiz igitzearen egipen eta ondorioa; astintzearena; **ubil bat** irabiatzea. 1: Kexatze, kilikatze, urduritzearena, eragin-aldi, eragite. !/ (aldakura), (biurdura), (dardara), (dardaritze), (denduneza), (dirdira), (igidura), (kordokadura), (naste), (sendagaikintza), (taŕitadura), (zalapart).

irabiobako. (geiditze): *izond.* Geldirik dagoena.

irabioka. (irabio): *adond.* **irabioz** ari-izatea.

irabiotezin. (izen): *izond.* Izenjokoan erabili ezin ditekena.

irabiotu. (irabio): *ad.* **Aide** batetik baste batera bein eta betiz igitzea. j: Eragin, irabiatu, irebiau, lumasukatu, sokdu, zadoŕatu, zagatu, zalapartatu, yauŕastatu, irabiratu.

irabipen. (irabio): iz. Irabiatzearen egipena.

irabiratu. (birunda): *ad.* Txalupa bat irauli. (irabio); *ad.* Ikus.; Irabiotu.

irabiuŕ. (lafinketa): iz. Kardailuaren gideŕa. Irabiruŕ, irabuŕ, irabuŕ-esku, ugabioŕ, ugare.

irabiurtu. (laŕinketa); *ad.* **Irabiuŕez lafinketa egin.**

irabolika. (lalsun): *iz*. Ikus.: **Latsunbeltz. :** Tdolika.

irabuŕ-esku. (laŕinketa); *ix*. Ikus.: Irabint. j: Irabiruŕ.

iradailu. (igitai): *iz*. **Ira ebakitzeko igitaya.**

iradatzi. (idazketa); *ad.* **Zerbait** astiro esau edo irakuŕi, eta beste batek berbera idazten ari-izan.

iradazpen. (idazketa): *iz*. **Norbaitek idatzi dezan, astiro** zerbait esan edo irakurtzen dana.

iradi. (ira): *iz*. Ikus.: Ira-arte. I; basall, iratze sail, iratzeta, iastoŕ.

iradipen. (adinkunde): iz. Ikus.: Adinkunde.

iraditu. (adinkunde); *ad.* **Adinkundeak cgiten** ari-izan.

iradokafi. (argi-aldi); *izond.* Burura eraman ditekena. I: Tradokigaŕi.

iradoki. (zirikaldi): *ad.* Eyatu, zirikatu. I: Ikus.: Eyatu. (argi-aldi): *ad.* Ikus.: Idaroki.

iradokigaŕi. (argi-aldi): *izond.* Ikus.: Iradokaŕi.

iradokile. (argi-aldi): *izond.* Tradokitzen duena. I: lradokitzaile, iradokoŕ.

iradokimen. (argi-aidi}: *iz*. *Ikus.:* **Argi-**aldi. j: Gogoargi.

iradokitzaile. (argi-aldi): *izond.* Ikus.: Iradokile. j: Iradokoŕ.

iradoidtze. (itoipen): *iz*. Atera-eraztearen egipena.

iradokoŕ. (argi-aldi): *izond.* Ikus.: Tradokile. I: I mdokitza de.

iradu. (lastertasun): *adond.* **Lastertasunez ari-izan. I; Estura, zistu.**

iradu-izan. (lastertasun): *ad.* Iraduz ari.-izan.

iraduka. (lastertasun): *adond.* Iraduz ari-izatea. Ikus.: Iraduz.

iradukof. (lastertasun); *izond.* Iraduz ari dana.

iradun. (eden): *izond.* Edena duena.

iradura. (atsekabe): iz. Ikus.: Axanpa. I: Elkaitz.

iraduz. (lastertasun): *adond.* **Lastertasunez** ari-izatea. : Traduka.

iraeri. (aultasun): *iz*. Aultasun eta mealdia.

iraeridun. (aultasun): *izond.* Iraeria daukana.

iraerizko. (aultasun): *izond.* Iraeriari dagokiona.

iragabide. (bamebide): *iz*. Ikus.: **Barnebide. j:** Ibilgu, ioria-bide.

iragaile. (igaraipeu): *izond.* Igaroten dana. Iragale, iragari.

iragaite. (igaraipen): *iz*. Tkus.: **Igaraipen. I: Igaraite.**

iragaitean. (igaraipeu): *adond.* igaraipenez ari-izatea. I: Iragaitez.

iragaiteko. (igaraipen): *izond.* lgarotekoa dana.

iragaitez. (igaraipen): *adond.* **Ikus.: Iragaitean.**

iragaitz. (igaraipen): *iz*. Igarotzearen egipena. (iraitz): *iz*. Ikus.: **Traitz. (:** Zabalgune, iraiz, palda.

iragaitza. (igamipen): iz. Igarotzearen egipena.

iragaitzaz. (iraitz): *adond.* Traitzean ari-izatea.

iragaitzazko. (igaraipen): *izond.* Igaroten dana.

iragaitze. (igaraipen): ŕx. Tgaroteka tokia. iragan-leku.

iragaitzean. (igaraipen): *adond.* Igarotean ari-izatea. Iraganez, iraganki, iragankorki.

iragaitzeko. (igaraipen): *izond.* Bereala igarotckoa daua.

iragaitzez. (igaraipen): *adond.* Igarotean ori-izatca.

iragale. (igaraipen): *izond* Igaroten dana.]: Iragailc, iragan.

iragan. (aldi): *ad.* Aldia igarotzea, aldiak bide egitea. ; Beste zerbait igarotzea. iragai, jagarai. (aldaera): *ad.* Biŕ-aldatzea. (gertakari): ıı *ad.* Jazotzea. (igaraipen): *(ad.* Ikus.: igaran. j: Igaro.

iragan-aldi. (igaraipen): ŕz. Igaroteko aldia.

iragan-efez. (igaraipen): *izond.* Igaroteko eŕeza dana.

iragan-eziñezko.(igaraipen): *izond.* Igaro ezin ditekena.

iragan-leku. (igaraipen): *iz.* flats.: Iragaitze.

iragan-sari. (zcrga): *iz.* Igaroteko ordaindu beat dana.

iragan-txartet. (igaraipen): *iz.* Igaro al-izateko txartela, bairnena.

iraganago. (aditz): iz. Aditzaren lenaldia baño lenagoko aldia.

iraganarazi. (igaraipen): *ad.* Igaro-eragin.

iraganarte. (aldi): iz, Aldiaren igarotzea edo ibilbidea.

iraganbide. (igaraipen): iz. Ikus.: Igaraipon.1:Iragangu.

iragancz, (igaraipen); *adonnd* Was.: Iragaitzean. J: Iraganki, iragankorki.

iragaugai. (igaraipen): *izond.* Igarotekoa dana.

iragangaitu, (igaraipen): *iz.* Igarotzekoa dana.

iragangaitz. (igaraipen); *frond.* Ikus.: Tragan-eziñezko.:Iragankaitz, norberegango.

iragaugari. (igaraipen): *frond.* Tgaro ditekena.

€ragangatitasun. (igaraipen): iz. Igaroteko ai-izatea.

iragangia. (igaraipen): *iz.* Tgarotzeko tokia.

iragangu. (igaraipen): *iz.* Ikus.: Tgarai peri. : Iraganb i de.

iragankai. (igaraipen): ŕa. Igarotzeko egokia dana.

Iraganki. (igaraipen): *attend.* Ikus.: Iragaitzean. I: Iraganez, iragankorki.

iragankork€. (igaraipen): *adond.* Ikus.: Iragaitzean. I: Iraganez, iraganki.

iragankoit. (igaraipen): *izond.* Igaroten dana.

iragankortasun. (igaraipen): *iz.* Igarotearen egipena.

iragantasrm. (igaraipen): *iz.* Igaroteko almena.

iragapen. (igaraipen): *iz.* Igarotearen egipena.

iragapide. (ibai): *iz.* Ikus.: Ibi. I: Ibide, ubi, iragotoki.

iragarbide. (azalpen): iz. Iragartzearen egipena.

iragarburu. (azalpen): *iz.* Iragarpenak jartzen diran tokia.

iragari. (igaraipen): *izond.* Ikus.: Iragaiie. I: Tragale.

iragarka. (iragarpen): *admid.* Iragarleen eraz ari-izatca.

iragarkela.(azalpen): *iz.* Zerbaiten bed zabaltzearen egipena.

iragarketa-baltzua. (azalpen): *iz.* Tragarketak egiten dituen bazkuna edo baitzua.

iragarld. (azalpen): *iz.* Iragartzckoa dana.

iragarkideak.(azalpen): *iz.* Iragarpenak egiteko bideak.

iragar€dzun. (azalpen): *iz.* Iragartzen dana.

iragarkunde.(azalpen); *iz.* Iragattzearen egipcna. J: Iragartze.

iragarlari.(azalpen): *izond.* Iragartzen ducna.

iragarle. (iragarpen): *iz.* Iragartnenaren doaya duena. j: Zantzu batzuengatik, antzeman eta gertatu beat dana iragartzen duena. I: Auŕiziari.

iragarmen. (iragarpen): *iz.* Iragarpena egiteko almena.

IRAGARPEN. *iz.* Zerbaiten bed edo mezua cmateko, kalean eta ororentzat ezartzcu dan iragarkia. : Iragartzearen egipcn eta ondorioa. I: Asmagi, geri-akizun, igarpen, oapabide, zotal. II (ayern), (auŕetasun), (azalpen), (egutegi), (eldubeat), (ezarki), (ezautarazpen), (geroka), (idazketa), (itatsgaŕi), (irarkola), (islamtasun), (izkutukeri), (len-ikuste), (leŕorapen), (ostagizti), (saltoki), (ustekizun).

iragaf. (azalpen): *ad.* Zerbaiten beŕi eman. Len-esau, samara. iragartu, usmatu, idagati, zorgindu. (atsekabe): *frond.* Atsekabea ematen edo soŕerazten duena.

iragaŕ-itzak. (iragarpen): *Iz.* Iragarpeuak egiteko erabiltzen diran itzak. I; tragartzeko itzak.

iragartu. (iragarpen): *ad.* Iragarpenak egin. Ikus.: Tragaŕi. I: Usmatu, idagaŕi.

iragartze.(azalpen): *iz.* Ikus.: Iragarkunde.

iragartzeko itzak. (iragarpen): *iz.* Ikus.: Iragaŕ-itzak.

iragaz-burdin. (bumi): *iz.* **Labe** goyetatik ateratzen dan burni urtuta.

iragaz-ezin. (€razgaiztasun): *izond.* Ura edo baste ubi1ari iragazi ezifia zayona.: Tragazgaitz.

iraga7 ontzi. (Iragaztura): iz. Iragaztnra egiteko ontzia. !: Iragaztontzi.

iragazgailu. (iragaztura): *iz.* Iragazpena egiteko tresna.

iragazgaitz. (irazgaiztasun): *izond.* ikus.: Iragaz-ezin.

iragazgafi. (iragaztura): *frond.* Tragazi ditekena.

iragazi. (iragaztura): *ad.* Iragaztura egin. ı: Traisi, iraitsi, iraizi, ireizi, irixi, ifazi, irazi, lirleratu, lixuatu, lixuetu, geldazatu, irasi, idaasi. (erauzketa): *ad.* Tkus.: Erauzi. j: Zain-utzuli. (araztasun): ll *ad.* Ikus.: Araztu. 1: gardendu. (utzaldi): *(ad.* Ikus.: Berezi. ; Erio.

iragazi-eziña. (irazgaiztasun): *iz.* Ura edo baste ubilari iragazi ezin izatca.: Ikus.: Irazgaiztasun. j: Tragazkaiztasun.

iragazingia. (iragaztura): *iz.* Iragaztcko login.

€ragazkai. (iragaztura); *iz.* Ikus.: Iragazki.

Iragazkaiztasun. (irazgaiztasun): ikus.:Irazgaiztasun.:Iragazi-eziña.

€ragazkaiztu. (irazgaiztasun): *ad.* Iragazgaitza egin.

iragazketa. (iragaztura): *iz.* Iraztontzi batetik ubil bat igaro-eraztea. ı: Gorputz sendar baten barna ubii bat igarotzearen egipena.I:Iragazturaren egipena.

iragazki. (iragaztura): *iz.* Iragaztura egiteko tresna. : Iragazkai, iragazkin. (iraizketa): iz. Iraizteko soiliatala.

fragazkoŕ. (iragaztura): *izond.* Ieagazten dana.

iragazkortasun. (sarkura): *iz.* Uraz edo baste ubilaz sartuta izan ditekena.

iragazlana. (iragaztura): iz. Iragazteko egiten dan Jana.

iragazle. (Iragaztura): izond. Iragaztn duena.

iragazola. (Iragaztura): ŕz. Iragazten duen ola.

iragazpeu. (Iragaztura): iz. Ikus.: Iragaztura. (utzaldi): *iz.* Ateratzea, bereiztea, botatzea.]: Irazpen.

iragazte. (iragaztura): iz. Iragazturaren egipena.

lragaztegi. (iragaztura): *is.* Iragazdura egiten dan tokia.

iragazteko. (iragaztura): *izond.* Iragazi egitekoa dana.

iragaztur. (iragaztura): is. Iragazita dagoen ura.

IRAGAZTURA. *iz.* Ubil bat irazki baten barna igaro-eraztearen egipena.: Sendai baten barna ubil bat igarotzea. irabazi, iragazdura. II (araztasun), (artza), (garbitasun), (irtera), (ixuritasun), (kimia), (ontzi-aldaketa), (sendagaikintza), (sukalde), (tanta), (ubil), (zearkadura).

iragerize. (azterkuntza): *iz.* Zerbait aztertzearen egipena.

iragi, (igeriketa): *ad.* Ikus.: Tgari. : Igeri. (eraikintza): *ad.* Ikus.: Eraiki, j; Eraiki, iraikitu.

irago. (loŕeta): *ad.* }Goleta egin. (gelditze): *ad.* Geldi-erazi. (eroapen): II *ad.* Ikus.: Jasan. j: Jasi. (egin): II *iznnd.* Gogoz egiten dueua. (anpadura): II *ad.* Anpadura kendu. (ants): (iz. ikus.: Deadaŕ. j: Idago. (irtera): II *ad.* Lekorera irten.

iragoko. (igaraipen): *izond.* Igaro dana. I: Tragoriko.

iragon. (igaraipcn): *ad.* Ikus.: Igaran. Igaro.

iragopen. (eroapon): *iz.* Ikus.: Eroapen. I: Egonaŕi.

iragoriko. (igaraipen): iz. Ikus.: Tragoko.

iragote. (loŕeta): *iz.* Lofetaren egipena.

iragoti, (sots): *izond.* Norbait txalotzeko deadazka ari dana.

iragotoki. (Thai): *iz.* Ikus.: Tbi. j: Ibide, iragapide.

iragotze. (igaraipeu): *iz.* Igarotzearen egipena.

iragoz. (ants): *adorn).* Norbait txalotzcan deadarka ari-izatea.

iragozi. (igali): *ad.* Zugatz baten igaliak jaso.

iragaztu. Wealth): *ad.* Zerbait iraitzcan eŕe.

iragun. (iguintza): iz. Ikus.: Iguintza. I: Iguin.

iragundu. (ugatz): *ad.* Aid bati edoskia kendu.

iraguntu. (utziem): *ad.* Ardi batek bare arkumea utzi.

irai. (esne): *is.* Esnea ugatzetan ibiltzea.

irai-bideak. (esne): *is.* Esnea ugatzetan ibiltzeko bideak.

irai-egazti. (egazti): is. lgaroten dan egaztia.

irai-txori. (egazti): *is.* Igaroten dan egaztia. : Iraitz-egazti.

iraiki. (eraikintza): *ad.* Ikus.: Eraiki.]: Iragi (eraikintza): *ad.* Ikus.: Eraiki. Iragi, iraiki. (irakidura): *ad.* Ikus.: Eraki. j: Erakitu.

iraikizale. (eraikintza): *izond.* lraikitzen duena.

iraikori. (ikurnen): *ad.* Ozta-ozta ikutu.

irail. (ii): *iz.* Urteko bederatzigaŕen dea. Garoil.

iraildola. (eriotza): *iz.* Jateko aragia lortzeko, abereak erailtzen diran tokia.

irailki. (artza): *ad.* /kus.: Baatu. I: Baetu.

irailari. (igeriketa): *izond.* Igeri egiten duena.

ir aile. (langile-kunde): *izond.* lckiak egiten dituena. Iyela, iycle.

Iralleko. (il): *izond. Irailari* dagokiona.

iraileku. (nimbi): *iz.* Olesietan sartzeko zurubi txikia. (birunda): *ad.* Zeribait birunda eman. j: Ikus.: Trauli. j: idauti.

irain. (gaitzipen): is. Itzez edo egitez egiten dan gaitzipena. j: Egizkoa izan gabe ta bidegabekeriz egiten dana edo esaten dana. j: **'Cake** edo gogaitaldia. ldoi, irau, itzgaitz, itz-ernari, iraintasun. (ezuc): *is.* Ukitu ondoren ugatzetak ateratzen dan zaŕastaldia. (irautasun): it *ad.* Iraun itzaren aldakuntza.

irain-aldi. (gaitzipen): *iz.* Norbaiten aurka iraiñoz beterik dagoen itzaidia. Irain-gaizto.

irain-egile. (gaitzipen): *izond.* iraiñak egiten dituena. I: Iraingite, irainkoŕ, iraintsu, iraintzaile, irainle.

irain-endai. (cards): **iz.** Ikus.: lreiz-cards. j: Iraixpala, iraiz-endai, murtxil.

irain-gabetu. (gailzipen): *ad.* Egindako iraiña kendu edo ezabatu.

irain-gaizto. (gaitzipen): *iz.* ikus.: Train-aidi.

irain-idazki. (gaitzipen): iz. Traiñak erakusteu dituen idazkia. I: Ikus.: Irain-idazti.

Irain-idazie. (gaitzipen): *izond* idazten dituena. j: Maxio-idazie.

irain-Idazti. (gaitzipen): *is.* Iraiñak dauzkan idazkia. I: Ikus.: Train-idazki.

irain-itz. (gaitzipen): *is. iraiña* duen itza.

'rain-ordain. (ordainpide): *iz.* Egindako imiña ordaintzea edo kentzea.

irain-ordainle. (ordainpide): *izond.* Egindako iraiñak ordaintzen edo kentzea dituena.

irain-orde. (ordainpide): *iz,* Egindako iraiñak kentzearen egipena.

irainbaltz-zale. (belztura): *frond.* Iraintzen ari dana.

iraindu. (gaitzipen): *ad.* Train egin. Irainztatu, iraiñatu, iroikatu, pelastatu.

irainduz. (guitzipen): *adond.* Iraiñez betetzen ari-izatea. I: Iraiñez.

iraingaŕi. (gaitzipen): *izond.* Iraiñak egiten dituena.

iraingaŕizki. (gaitzipcn): *adond.* Iraiñez betetzen ari-izatea.

iraingaŕizko, (gaitzipen): *izond.* iraiñak egiten dituena.

irainasuu. (ordainpide): *ad.* Egindako iraiña nolabait ordaindu edo kendu. I: lraingetu.

irainge. (ordainpide): *is.* Egindako 'raffia nolabait ordaintea edo kentzea.

iraingilc. (gaitzipen): *izond.* Iraiñak egiten dituena. : Iraingin, train-agile, irainkoŕ, iraintsu, irairrtzaile, irainle.

iraingin. (gaitzipen): *izond.* Ilms.: Iraingiie.

irainka. (gaitzipen); *adond.* Iraiñak egiten ari-izatea.

irainka-egin. (gaitzipen); *ad.* Iraiñak egiten ari-izan.

irainkoi. (gaitzipen): *izond.* train egiteko gerturik dagoena.

irainkoŕ. (gaitzipen): *izond.* Iraiñak dagizkiena. I: Irain-egile, iraingile, iraintsu, iraintzaiie, irainle.

irainlari. (gaitzipen): *izond.* Iraiñak egiten ari dana. : Irainle.

Irainle. (gaitzipen): *izond.* Ikus.: iraintsu. I: train-agile, iraingile, irainkoŕ, iraintzaiie, irainlari.

irainpe. (iraupen): *iz. Ikus.:* **traupen.** I: Traupe, iraipen.

iraintasun. (gaitzipen): *iz.* Ikus.: Irain. I: Iran.

iraintsu. (gaitzipen): *izond.* Iraiñak egiten dituena. : Ikus.: Irain-egile, iraingile, irainkoŕ, irainizaile, irainle.

iraintauro. (gaitzipen): *adond* Iraiñak egiten ari-izatea,

iraintzaile. (gaitzipen): *frond.* Ikus.: Iraintsu. j: Irain-egile, iranrgilc, irainkoŕ, irainle.

iraintze. (gaitzipen): *is. Iraiñak* egitearen egipena.

irainztatu. (gaitzipeu): *ad.* Train egin. lkus.: Iraindu. j: **b•aiñatu.**

iraiñatu. (gaitzipen): *ad.* Ikus.: Iraindu. Trainztatu, iroikatu.

iraiñc. (iraizketa): *izond Ikus.:* Iraizlari.

iraiñeko txeñ. (zeŕi): *iz.* Ikus.: Bargo. Bargosta, bargoxta.

irazñeta. (gaitzipen): iz. Eraile bat ageŕerazten clan tokia. Irauneta.

iraiñez. (gaitzipen): *adond.* Ikus.: Irainduz,

iraiñezko, (gaitzipen): *izond.* lraintzen duena.

iraipen. (iraupen): *iz.* Ikus.: Iraupen. Bargaiztasun, iraite, irainpe. (irautasun): iz. Irautasuua eukitzca.

iraipus. (iraupen): *izond.* Iraun ditekena.

iraisendai, (endai): *iz.* Ikus.: Aizesarda. I: Aizesarde, iraizendai.

iraisi, (iragaztura): *ad. Tkus.:* Tragazi. Traitsi, izaizi, irixi, irasi, iraxi. (artza): *ad.* Ikus.: Artzatu. Baetu.

iraiskun. (artza): *iz.* Ikus.: **Artza. j:** Galbae.

iraiste. (iragaztura): iz. Iragazturaren egipena.

iraite. (iraupen): *iz.* Ikus.: Iraupen. I: iraipen, iraitzaŕc.

iraitsi. (iragaztura): *ad.* Ikus.: Iragazi. j: iraisi, (iraizketa): *ad.* Ikus.: Iraizi. iraitzi.

IRAITZ, iz, Gorputz baton lekoreko muga, baste lekune guzitik aldentzen eta nabaritzen duena. Bi neuti bakaŕik dituen edapena: luzera ta zabalera. j: Gaiñalde, gainkoalde, auski, auzki, gan, zabalgune, iragaitz, iraiz, palda. // (alde), (azpegi), (kaizu), (laun.ko), (lekoretasun), (hit), (neuŕi), (neuŕizti), (ordoki), (tokielesti), Cubit), (zabaldegi), (zola).

Iraitz-aldi. (pimp): *in,* Ikus,; Punp. I; iraitzi.

Iraitz-egazti. (egazti): iz. Ikus.: Irai-txori.

iraitzale. (jaurtidura): *izond.* Botatzen duena.

iraitzarakizan. (jaurtidura): *iz.* Botatzeko dagoena. j: Iraizkizun.

iraitzarazi. (jaurtidura): *ad.* Bota-eragin. Iraitzerazi.

iraltzafe. (trouper* iz. Ikus.: Iraupen. iraite.

iraltzaz. (iraitz): *adond.* Iraitzean ari-izatca.

iraltzean. (iraitz): *adond.* Iraitzez ari-izatea. j: Iraizean, xamartu.

iraitzeko. (igaraipen): *izond.* Igarotzekoa dana. j: Iraizeko. (iraitz): *izond.* Iraitzean dagoena.j:Iraizeko.

iraitzezko, (iraitz): *frond.* Iraitzari dagokiona.

iraitzi. (punp): iz. ikus.: Punp. E: Danbada, iraitz-aldi, (iraizketa): *ad.* Ikus.: Iraizi. j: Iraitsi, kasatu, utzi-erazi. (arbuyo): *ad.* Ikus.: Arbuyatu. Gutietsi. I: Gutxitzat euki.

iraixeki. (izeki-aldi): *ad.* Ikus.: Izeki. I: Traixetu.

iraixetu. (izeki-aldi): *ad.* Lints.; Izeki. Iraixeki.

iraixpala. (sarde); *iz,* Ikus.; Ireiz-sarde. Atxa sarde, irain-endai, irais-endai, iraizpala.

iraiz. (iraizketa): *ad.* Ikus.: Traizi. (iraitz): *iz.* Ikus.: Iraitz, iragaitz. (erauzketa): II *ad.* Erns.: Erauzi. Iragazi.

iraiz-arazi. (crauzketa): *ad.* Erauzi eragin.

iraiz-batean. (gerokotasun): *adond.* Ikus.: Bereala, j; Aurki.

lraiz-endai. (sarde): iz. Thus.: Ireiz-sardo. Irain-endai.

iraiz-erazi. (erauzketa): *ad.* Erauzi-eragin.

iraizean. (iraitz): *adond.* Ikus.: Iraitzean.

iraizekoŕ. (laburtasun): *izond.* Ikus.: Ieskari. j: Goankoŕ.

iraizgaŕi, (gaitzespen): *izond.* Gaitzestekoa dana.

iraizi. (iraizketa): *ad.* Nunbaitetik zerbait lekorera bats. j: Iraitsi, iraitzi. (laŕinketa): *ad.* Garauak aizearen bidez berezi ta garbitu. *l:* Ireizi. (iragaztura): *ad.* Ikus.: Iragazi. j: Iraisi, ireizi, iŕazi.

iraizkai, (iraizketa): *frond.* lraiztekoa dana.

iRAiZKETA. *iz.* Notin edo gauza bat edozein utzune, espaŕu ado auen antzeko beste edozein tokitik jaurti edo lekoreralzearen egipcn eta ondorioa. Egozketa, oilketa.II (aldarakuntza), (aldenagur),(astanpen),(berezkuntza), (erbestetasuu), (iges), (irtera), (jaurtidura), (lekoretasun), (tiŕit), (utzerazpen), (uzgune).

iraizlci. (iraizkin): *iz. ikus.:* Iraizkin. Jaurtiki. (mueta): *iz.* Ikus.; Mota. Endaki.

iRAiZKIN. *iz.* Yaurtigaya dun adorer: bola, gezi, azkon eta abaŕ. j: Egozki, aurdi-ekai, jaurtigailu, jaurtikai, molo, izaizki, jaurtiki. Ii (argi-muki), (aŕi), (eiza), (eztandagai), (gezi), (gudaritza), (izkilu), (jaurtidura), (pimp), (suaga€aritza), (su-izkilu), (tanpa).

irnizkizti. (iraizkin): *iz.* Punparen eltzea ta iraizkiñen norabidea aztertzen dituen yakintza. j: Jaurtikizti.

iraizkizun. (jaurtidura): az. Ikus.: Iraitzarakizun.

iraizkortasun. (laburtasun): iz. Gutxi irauten duena, Ikus.: leskari.

iraizlari. (iraizketa): *frond.* Iraizten duena. j: Iraiñe, iraizie,

iraizle. (jaurtidru'a): *izond.* Ikus.: Iraltzale. j: Iraizlari.

iraizpen. (erauzketa): iz. Erauzketaren egipena. (pimp): *iz.* Iraiztearen egipena.

iraiztaile. (erauzketa): *izond.* Erauzten duena.

iraiztaldi. (jaurtidura): *iz.* Jaurtitzearen aldia.

iraizte. (jaurtidura): *iz.* Jaurtitzea. Ireiste. (erauzketa): *iz.* Erauztearen egipena.

iraizteko. (jaurtidura): *izond.* Jaurtitzekoa dana.

iralztu. (ortz): *ad.* Ozkidura izatea.

iraiztura. (geikuntza): iz. Zeribait cgilzen zayon erantsiera.

iraka. (landare): *iz.* Ikus.: Ilarka. I: Ilaŕaka, lalgene, garde, iraka-belaŕ, hake, iralka, libraka, lo^{g}o, lola, Iola, multa, snuri, olabeoŕ, °labeuŕ, orlo, orkari, uŕitzolo, zalga, zalki, ilaŕaki, zoro-gari.

iraka-belnt. (landare): iz. Ikus.: Ilarka. I: Iaaka.

irakadi. (landare): *iz.* Trakak asko dagozentokia.

irakarazi. (irakidura): *ad.* lkus.: Iraki-arazi. j: Traki-erazi.

irakas-aldi, (irakaskintza): *iz.* Trakasteko aldia. j: Trakastaidi, irakatsaldi.

irakas-antze. (irakaskintza): *iz.* Trakasteko antzea.

irakas-antzez, (irakaskintza): *ado.* Trakasteko antzeaz ari-izatea.

irakas-auzi. (irakaskintza): *iz.* iralcaskintzariburuzko auzia.

irakas-egun. (irakaskintza): *ft.* Irakastean ari-izateko eguna.

irakas-gela. (irakaskintza): *iz.* Irakasteko dagoen gels. j: Irakasgu.

irakas-idazti. (irakaskintza): iz. Ikus.: Tkas-idazti. j: Ikas-ario.

irakas-ipuyak. (irakaskintza): *iz.* Irakaspen onak dauzkaten ipuyak.

irakas-itzaldi. (irakaskintza): *iz.* Trakaspenak emateko egiten dan itzaldia.

irakas-nai. (irakaskintza): *iz.* Jarduera irakasteko irakaspena.

irakas-toki, (irakaskintza): *iz.* Trakasteko tokia.

fralcasbide. (irakaskintza): iz. Trakaskintzaren araua. j: Irakaskera.

irakasbidez,(irakaskiniza): *ado.* Irazkintzaz ari-izatea. Irakaspidez.

irakasde. (irakaskintza): *iz.* Ikus.: Irakaskintza. Irakaspen.

irafcasdan. (irakaskintza): *izond.* Asko dakiena. j: Trakastun.

irakaskafi. (irakaskintza): *izond.* Irakasteko egokia dana.

irakasgo. (irakaskintza): *iz.* Irakasteko erabiltzen dan irazkintza.

frakasgu. (irakaskintza): iz. Ikus.: Irakas-gela.

irakasi. (irakaskintza): *ad.* lkas-erazi; ezagupenak, irakaspideak, aranak edo agintzak jakiu-eraztea. j: Geroko oat-ikasterako ona izan diteken one, credit ado galena ematea. j: Gauza baten zantzuak ematea edo nolakoa dan erakustea. j: Nai-izan gabe zerbait ikustean uztea. j: Irikatsi, irakatsi, erakatsi, irekasi.

irakasla. (atoll): *izond.* Atunez oarturik dagoena.

irakakak igari. (ezkontza): *ad.* Ezkontzarako deyak irakuŕ1.

irakuskal. (irakaskintza): iz. Ikus.: Tkaskai.

irakaskari. (irakaskintza): *izond.* Trakasten duena. j: Irakasla, irakaslari, irakasle. j: Edozein gayari buruz ematea dan irakaskintza.

irakaskera. (irakaskintza): *iz.* Irakasteko erabiltzen dan era. {: Irakaspide.

irakasketa. (goi-jakintza): *iz.* Edozein gayari buruz ematen dan irakaskintza. Jakiutza ado jakintasuna. j: Egile bat edo batzuck edozein geyaz duten aburua. j: Elizan irakasten dan kristau-ikasbidea. (ikasketa): iz, Irakastearen egipena.

irakaski. (irakaskintza): *iz,* Irakasteko gaya,

irakaskidin. (irakaskintza); *iz,* Ikastekoa dana.

IRAKASKINTZA. *in* Ikas-erazi; ezagupenak, irakaspideak, arauak ado agintzak jakin-eraztearen egipen eta andorioa. 1: Irakaspenak emateko era edo arauketa. j: Ord-ikasteko izan diteken eredu, egipen edo gertapena. Bizibide ado lanbide baterako zedatitua dagoena. j: Erakaspen, erakaste, erakaskera, erakuskera, erakuskintza, erakuspen, askazi, ikaskari, irakaskuntza, irakasde, irakaspen. II (adeitasun), (edapen), (credo), (ikasketa), (ikastola), (jakiutasun), (jakintza), (kuma), (lanbide), (langintza).

irakaskizun. (irakaskintza): *izond.* Irakastekoa dana. : Irakaskidin.

irakaskoi. (mentasun): *izond.* Ikasteko eskurakoya dana.

irakaskofki. (mentasun): *ado.* Ikasteko eskurakoya izatea.

irakaskoltasun. (mentasun): *iz.* Ikasteko eskurakoya izatearen bereiztasuna.

irakaskoitu. (mentasun): *ad.* Ikasteko eskurakoya egin edo biurts.

irakaskof. (irakaskintza): *hoed.* Irakasteko egokia dana.

irakaskuntza. (irakaskintza): iz. ikus,: Irakaskintza. I: Erakaspen, irakasmen, irakaspen.

irakasla. (irakaskintza): *izond.* Irakasten ari dana. j: Irakaslari, irakasle, irakaskari, irakatsaile, nausi.

irakaslari. (irakaskintza): *izond* I,anbidea irakasten ari dana. j: Irakask, irakastaile, irakatsaile.

ir'akasfaritu. (irakaskintza): *ad.* Irakaslea izan al-izateko, beata dan agiria lotto. j: Irakasletu, irakastundu.

irakaslaritza. (irakaskintza): *iz.* Irakaslearen fanbidea ta lana.

irakasle. (irakaskintza): *izond.* Ikus.: lrakasla. i: Itakaslari, irakaskari, irakastaile, irakatsaile, erakasle, erakastun, nausi, irakusle.

irakasle-lagun. (irakaskintza): *izond.* frakastean lankidea dana.

irakasle-mail. (irakaskintza): iz. lrakasfe izateaten rnala. j: Irakasietza.

irakasle-nai. (irakaskintza): *ado.* Trakaslea izateko alegiñetan ari-izatea.

irakaslego. (irakaskintza): iz. Irakasleen lanbidea, j: Irakasleria.

irakasleria. (irakaskintza): in. Ikus.: Trakasteko.

irakasletu. (irakaskintza): *ad.* Ikus.: Irakaslaritu. j: Jrakastundu.

irakasletza. (irakaskintza): iz. Ikus.: Irakasle-mail.

irakasmen. (irakaskintza): iz. Ikus.: Irakaskintza. j: Irakaskuntza, irakaspen, erakaspen, irakasmendu.

irakaspen. (irakaskintza): iz. Ikus.: Trakaskintza. j: Trakaskuntza, iralcasmen, erakaspen, irakasde.

iralcaspide. (irakaskintza): iz. Ikus.: Irakaskera,

iralcaspidez. (irakaskintza): *ado.* Ikus.: Jrakasbidez.

irakaspidezko. (irakaskintza): *hand.* Irakasteko egokia dana.

irakastafle. (irakaskintza): *izond.* ikus.: Irakaslari. j: Imkasle.

irakastaidi, (irakaskintza): iz. Ikus.: Irakas-aldi. j: Trakatsaidi.

irakastaulki. (irakaskintza): *iz.* Trakasteko irakasfea dagoen tokia.

irakaste. (irakaskintza): *iz.* Irakaskintzaren rgipena.

irakastegi. (aka): iz. ltzaldiak emateko, clizetan egoten dan told berezia.

irakasteko. (irakaskintza): *hood.* Irakaspcna emateko ona dana.

fralrasterki. (irakaskintza): iz. Ikastola nagusi ball dagokion lutaldea.

irakastetie. (irakaskintza): *iz.* Irakastan dan etxea.

irakastofa. (irakaskintza): iz. Ikus.: Tkastola. j: Ume-eskola.

irakastun. (irakaskbttza): *izond.* frakasi dezakena. j: Irakasdun, irakustun.

irakastundu. (irakaskintza): *ad.* Ikus.: lrakaslaritu. i: frakasletu.

irakastunkeria. (jakintasun): *in.* Ezagutzearen aŕandia egitea.

irakastunlari. (jakintasun): *izond.* Ezagutzearen afandia egiten duena.

irakatsaile. (irakaskintza): *izond.* Ikus.: Irakasla. j: Irakasiari, irakasle.

irakatsaldi. (irakaskintza): *iz.* Ikus.: Irakas-aldi. i: Irakastaldi. (ezkontza): Ezkontzarako deyak.

irakatsi. (irakaskintza): *ad.* Jakin-erazi. Irakasi, irikatsi. (eliza): *ad,* irakastegian itzegin. (azalpen): jí *ad.* Ezkontzak egin beaŕ dirala jakin-erazi.

irakatsu. (landare): *izond.* Trakaz beterik dagoena.

irakatxaldi. (azalpen): *in.* Ezkontza egin beaŕdaĺajakin-eraztea.

ir'alcatzi. (igoera): *ad.* Esegita dagoen zerbait lokaŕti baten bidez goruntz jaso. Irakatsi.

iraki. (irakidura): *ad.* Irakidura egin. j: Irakitu, irakin, irakindu, borboŕ-egin, eraki, tartar'.

iraki-arazi. (irakidura): *ad.* Traki-eragin. I: Iraki-erazi, irakarazi.

iraki-arazle. (irakidure): *izond.* Iraki agile!) duena.

iraki-erazi. (irakidura): *ad.* Ikus.: Iraki-arazi. (sumin): *ad.* Sumindu egin.

iraki-ezin. (irakidura): *izond.* braki egin ezin ditekena.

iraki-neurkin. (irakidura): Trakitzearen berotan nbil back daukan ugorkia neurtzeko lanabesa.

iraki-ontzi, (irakidura): *iz.* lrakidura egiteko ontzia.

iraki-oñazc, (irakidura): *iz.* Aspaldian ur irakitan sal-eraztean ematen zuten zignfa. (zigol): /2. Berbera.

irakialdi. (irakidura): *iz.* Irakidurarcn aldia. I: Irakitaldi.

IRAKIDURA. *ŕz.* Beroagatik edo artziduragatik, ubil bat dardaraz edo indafez igitzeareu egipcna. I: Borboil, erakialdi, galgeta, gat-garka, irakindura, irakitasun, kalkarika. II (anpulu), (bero), (egoaketa), (efealdi), (sendagaikintza), (sukalde), (ubil).

Irakigafi. (sumin): *frond.* Sumindu eragitckoa dana.

irakigo. (irakidura): *iz,* Trakitearen egipcna.

iraklkof. (irakidura): *izond.* Traki egin dezakena.

irakile. (irakidura): *izond.* Traki egiten duena. j: Trakitzaile.

irakin, (lrakidura); *ad.* Ikus.: Traki. j: Irakitu, irakindu. I: Trakitzen ari dana. I: Irakitzearen egipena. I: Traakin, irarakin. (basa): *iz.* Ikus.: Leputz.

irakin-aldi, (irakidura): *iz.* Traki egitearen aldia. I: Trakitaldi.

irakin-ots. (irakidura): *iz,* Irakiduraren atsa.

iralcinarazi. (irakidura): *ad.* Train eragin. j: Trakitarazi.

iralcindegi. (lrakidura); *iz.* Zerbait irakiten dan tokia.

irakindu. (irakidura): ad. Tkas.: Iraki. E: Irakin, irakitu.

iralcindura. (lrakidura); *ŕz,* Tkus.; Irakddura. I: Erakialdi, irakitasun.

irakingai, (lrakidura): *izond.* Iraki ditekena. Irakingaŕi.

irakingaŕi. (lrakidura): *izond.* Ikus,: Irakingai.

irakitaldi. (irakidura): *iz. Ikus.:* Irakin-aldi.

irakitan. (irakidura): *ado.* Iraki egiten ari-izatea.

irakitasun. (irakidura): *Iz.* Ikus.: lrakidura. j: Irakindura.

irakite. (irakidura): *iz.* Iraki egitearen egipena. I: Trakitze.

irakitsu. (irakidura): *frond.* Irakiten ari dana.

irakitu. (lrakidura): *ad.* Ikus.: Bald. I: Irakin, irakindu.

irakitzaile. (irakidura): *izond.* Ikus.: Irakite.

irakiize. (irakidura): *iz.* Ikus.: Irakite.

irakai. (igoera): ad. Ikus.: Jaso. I: Jason. Ikus.: Jeiki-arazi, jciki-eragin, apa. (igidura): *iz.* Ikus.: Igidura. Eragiera. (sumin): [1 *frond,* Ikus.: Irakuŕ.

irakoitz. (egun): *iz.* Ikus.; Larunbata. I: Ebiakoitz.

irakoitzaile. (lafinketa): *izond.* Garia lafintzen duena.

irakoitzi. (lafinketa): *ad.* Garia laŕindu. Irakoiztu. (gari): *ad.* Berbera.

irakoizalle. (gari): *ŕzond.* Garia jotzen dueua.

irakolzkide. (laŕinketa): *frond.* Garia laŕiutzean Laguna dana.

irakoizkizun. (laŕinketa): *izond.* Laŕintzckoa dana. Irakoizkidin.

irakoizte. (laŕinketa): *iz.* Garia laŕintzea,

irakoizte. (laŕinketa); *ad.* Ikus.; Irakoitze.

Raker'. (igoera): *ad.* Tkus.: Jeiki. j: Jagi.

irakot. (sumin): *izond* Sumiñcz ari daua. I: Irakoi, (ayuŕi): *frond.* Ayuŕiz urguria dana.

irakortasun. (sumin): *fr.* Sumintzeko eŕaztasuna.

irakuf. (artzidura): *ad.* Ikus.; Artzitu.: Legatniatu.

trakurburu. (idazti); iz, Idazti baton atala.

iralcurgai. (irakarketa): *iz.* Irakurtzeko gaya dana. Irakurgei, irakurki, irakmkai.

irakurgai-Idazti. (irakurketa): *iz.* Donaberak irakurtzelo, elizetan egoten dan idaztia. I: Irakuŕ-idazti.

irakurgaitu. (idazketa): *ad.* Zerbait idatzi.

irakurgaitu. (irakurketa): *izond.* Irakuti ezin ditekena. I: Irakurtezin, irakuŕ-ezin.

irakurgati. (irakurketa): *frond.* Irakuŕi ditekena. j: Irakurtzeko duiña dana.

IRAKURKETA. *iz.* Irakurtzearen egipena. 1: Irakurtzen dan idazkia. *II* (idazti), (irarkola), (oguztaldi).

irakurki. (irakurketa): ŕz. Ikus.; Trakurgai. : Irakurgei.

irakurkintza. (irakurketa): *iz.* Irakurtzeko langintza.

irakurkizun. (irakurketa): *izond.* Trakurtzekoa dana. I: Irakurkidin.

irakurlari. (irakurkcta): *izond.* Lanbidez irakurlea dana. : Irakurle, irakurzale.

irakurlaritza. (irakurketa): *iz.* Apaiztegietan mail txikictatik bigafena dais irakurlari-ruala. I; kakurle-mail.

irakurle. (irakurketa): *frond.* lrakurtzen duena. I: Trakurla, irakurtzaile, irakurtzale, irakuŕ-zale, erakurle, irakurtari.

irakurle-mail. (iralurketa): iz. ikus.: Irakurlaritza.

iralutrpen. (irakurketa): *iz.* Irakurtzearen egipcna.

irakufaldi. (irakurketa): La. Irakurtzeko aldia. C: Irakurtaldi.

irakuf-arazi. (irakurketa): *ad.* Irakuŕi-cragin.

irakuf-bide. (irakurketa): *iz.* Irakurketa undo egiteko araua.

irakuf-buru. (irakurketa): *iz.* Idazki baten idazpurua.

irakuf-efex. (irakurkela): *frond.* Irakurtzeko eŕeza dana. : ikus.: Irakurteŕez.

irakuf-gal. (irakurketa): *iz.* lrakurtzeko gaya dana.

irakut-gela. (irakurketa): *iz.* Irakurtzeko egokitu dan gela. I: Irakurtegi.

irakuŕi. (irakurketa): *ad.* irakurketa egin. ~: Tdatzita dagoena aotsez csan.: Irakurtu, irakoŕi, erakuŕi. (garau): *ad.* ikus.: Garaldu. I: Alctu, idakuŕi. (zaintza): jj *ad.* Zaindu.

irakuf Idazti. (irakurketa): *iz.* Ikus.: Irakurgai-idazti.

irakuf-ikasti. (irakurkcta): *iz.* Irakurtzen ikasteko idaztiño berezia.

irakufzale. (irakurketa): *izond.* Ikus.: irakurle. : Irakurtzaile, irakurtzale.

irakurtegi. (irakurketa): *iz.* lrakurtzeko egokitu dan tokia. I: Ikus.: Irakuŕ-gela.

irakurteŕez. (irakurketa): *izond.* Iralcurtzeko eŕeza daua. I: Irakuŕ-eŕex.

irakurtezin, (irakurketa): *izond.* Ikus.: Irakurgaitz. Irakuŕ-ezin.

irakurtu. (irakurketa): *ad.* Ikus.: Irakuŕi. I: Irakoŕi.

iraknrtun. (irakurketa): *izond.* Asko irakuŕi duena.

irakurtz-ontzi, (garbitasun): *iz.* **Ao** ta ortzak garbitzeko edontzia. Irakuzteko.

irakurtza. (irakurketa): iz. Trakurtzcaren egipena.j:Trakurtze,irakurtz.(garau): *iz.* Aletzearen egipena.

irakurtzailc, (irakurketa): *izond.* Ikus.: Irakurle. I: Trakurtzale, irakuŕ-zale.

irakurtze. (irakurketa): *iz.* Ikus.: Irakurtza. I: Irakurte.

irakurtzeko. (irakurketa): *izond.* Irakuŕi beat dana.

irakurtzi. (ikuzketa): *ad.* Garbitu, ikuzi, ikuztcan garbitu.

irakurzale. (irakurketa): *izond.* Ikus.: Trakurlari,; Irakurlc.

irakuskunde. (agermen): *iz.* Ikus.: Eralcuskunde.

irakutsi, (agermen): *ad.* ikus.: Erakutsi. I: Erakus, irakus, irakuts, idakutzi.

irakutzi. (ikuzketa): *ad.* Ikuzi-eragin. Trakurtzi, ikutzi.

iralcuzketa. (garbitasun): *iz.* Ao ta ortzak garbitzearen egipena.

irakuztailu. (garbitasun): Ia. Irakuzteko ontzia.

irakuztaldi, (garbitasun): *iz.* Trakusketa egiteko aldia.

iralcuztelco. (garbitasun): La. Ikus.: Trakutz-ontzi.

iralari. (ira): *izond.* Garoak daramazkiena. I: Idetari.

iraldu. (eŕealdi): *ad.* Ikus.: Berdoldu. Berdoztu.

iraleku. (ira): *iz.* Garoak dagozen tokia. ^; Tra-late, ira-sail, irastordi, irastoriza, irati, iratzeleku, €ratza, iratzedi, iraztoi, iraztoŕ, iraz-leku, iraztoki, yastoŕ, idadui.

iralgi. (artza): *ad.* Ikus.: Artzatu. I: Iralki. (itoipen): *ad.* Nunbaitetik zerbait atera-erazi. Erauzi, iralgitze, iragiltze, txutuztakatu.

iralgitze. (jayotza): iz. Jayotzen dan tokia.

iralgo. (bilaketa): *iz.* Ikus.: Bed. I: Tzpaŕ.

iralka. (landare): *iz.* Was.: Ilarka. I: Iraka.

iralkaiiu. (artza): iz. Iralgitzeko tresna.

iralkalari. (soka-gainka): *izond.* Lokati edo burni-ari baten gañean ekitaldiak egiton ditucna. : lkus.: Txerpolari. Itzul-ipurdikari.

iralkarazi. (mirrizoera): *ad.* Esan-eragin. Iralkiarazi.

iralki. (artza): *ad.* Ikus.: Artzatu. I: Galbactu, iralgi.

iralki-arazi. (artza): *ad.* Tralki-eragin. (min/zoom): *ad.* Ikus.: Tralkarazi. I; lralkiarazi. .

iralki-mai. (artza): *iz.* Tralkitzea egiteko maya.

irallcile. (artza): *izond.* Iralkiten duena.

iraltold. (artza): iz. ikus.: Geltic.: Arte, baegut, iriñalki.

iraltze. (ausiabariza): iz. Ausiabartzaren egipena.

irali. (gainberadura): *ad.* Ikus.: Irmali.

irameta. (ira): iz. Jima.: Garometa. Garo-pila, irapila, iratzerncta, iratz-axe, irazmeta, xomatz.

iramukin. (aŕanlza): *iz.* Lcbatzak aŕapatzeko, apailuak daramazkien lan lokatietatik azkena, amuari itsatsita dagoena.

iran. (igoera): *ad.* Ikus.: Igo. j: Igan, igon. (gaitzipen): *iz. Tkns.:* Gaitzipen. I: Iroi.

iraudausi. (irabio): *ad,* Ikus.: Astindu. Iñautetsi.

irandetst. (irabio): *ad.* Ubil bat irabiotu. (ubil): *ad.* Berbera.

iraudu. (irentze): *ad.* Trentzea egin. I: Trendu, osatu, xikitatu, xikiratu. (gaitzipen): *ad.* Iran, gaitzipeua egin.

Irangi. (itzalketa): *ad.* Ikus.: ltzali. I: Utatu.

irangitu. (coos): *ad.* ikus.: Enoatu. Aunatu. (anpadura): *ad.* Tanpa bateaz anpatu ta ubeldu.

iranja. (larauondo): *iz.* Ikus.: Larana.

iranja-ondo. (laranonco): iz. ikus.: **Laranondo. I:** Iraujatze.

iranjatze. (laranondo): *iz.* Ikus.: **Laranoudo. :** Liranja-ondo, iranja-ondo.

iranoi. (gurkadura): *iz.* Ikus.: Estegoŕi. Gangaŕ, irespide.

irausagaŕ. (zugatz): *iz.* Tkus.: Trasagatondo. Godeifiatze, irarsagaŕ, eransagat, irasagaŕ.

iransarbi, (landare): *iz.* Igokaria ta bunukaria dan landarea; bere bunuck, ebakita, ubil zuri esnetsu ematen date, tortika sendatzeko erabiltzen dana. Trasarbi,irantzarbi.

iransube. (ameskeri): *iz.* Ikus.: Erensuge. : Erensube, iransuga, iransuge.

irautsi. (sendi): *frond,* Ezkonizaren bidez aidea dana.

irantzaile. (irentze): *izond.* Trentzea egiten duena. Irenzle, irantzale.

irantzezki. (zeazkuntza): *iz.* Tknŕ edo indict" bidez egiten dan zeazkuutza. I: Idantzezki.

irantzeztu. (ertzapain): *ad.* Kizkatu, xilkatu. Ikrrs.: Kizkatu.

irantzgati. (irentze): *izond.* Trendu ditekena.

irantzi. (irentze): *ad.* Trentzea egin.

iraozgati. (irenTze): *frond.* Irendu ditekcna.

iranzkizun. (ireutze): *iz.* fret/du beat dana.

iranzle. (irentze): *izond.* Ikus.: lrantzaile,

iranzte. (irentze): iz. Irendu egitea.

irao. (aindurapen): iz. Was.: Birao.: Aindurapea, zeŕigoti.

iraoaldi. (alke): iz. Ikus.: Goŕialdi.

iraotu. (alke): *ad.* Ikus.: Lotsatu.

irapila. (ira): *iz.* has.: Garometa. Garo-pila, "ran-Iota, irapilo, iratzemeta, irazmeta.

irabbi. (slain): iz. Aŕañen ataba.

irarbide. (irarkola): *iz.* Trartzeko antzea.

irardatn. (ira): *iz.* Berc inguruan gama mctatzcko makila.

irardausi. (irabio): *ad.* Was.: Astindu. Indarausi. (indat): *iz.* Zerbait egiteko indat aundia. (igurtziketa): II *ad.* Gauza bat beste baten gañean maŕuskatu.

irargai, (irarkola): *iz.* Trarteko idazkia.

irargi. (izaŕ-mutil): *iz.* Ikus.: Tlargi. I: Tlazki, iratargi, irergi. (agerkai): iz. Argibidezko agerkaya.

irargi-bete. (izat-mutil): iz. Ikus.: Tlbete. ^: Tlzaat.

irargi-bide. (agerkai): iz, Irargia argitzekoa dana.

irargi-lapa, (maskordun): *iz.* Tkus.: Eŕoilapa.

irargin. (irarkola): *frond.* Ikus.: Trarlari, imrle, irarkari.

irargitu. (argitasun): *ad.* nuts.: Argitu. I: Argizlu. (irarkola): *ad.* I: ikus.: Iraŕi. I: ldantzi.

irarkai. (irarkola): *iz.* Irartzekoa dana. lra€kizun.

irarkaldi. (irarkola): *iz.* Irarpen baten aldia.

irarkari. (irarkola): *izond.* Ikus.: lrargin. Irarlari, irarle.

irarkarotz. (irarkola): *frond.* **Irarkolan** lancgiten duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

irarkatzeko. (irarkola): *izond.* Trarkulari dagokiona.

irarkeia. (irarkola): *iz.* Irartzearen egipena. I: Irarpen, irartze.

irarki. (irarkola): *iz.* Irartzeko zatikoa, irarpena egitekoa.

irarkin. (irarkola): *iz.* Trartzeko langaya.

irarkintza. (irarkola): iz. Trartzeko langintza. Ikus.: Trarkola.

irarkizun. (irarkola): iz. Trartzeko dagoena. j: Ikus.: Irarkai.

IRARKOLA. iz. Irartzeko ertia. I: Trartzeko ertia. I: lrartzen dan lantegi edo tokia. Itlaztegi, argitarategi, moldiztegi, moldetegi, irarkintza. 11 (aldaki), (axote), (eguneroko), (alerti), (ertzapain), (idazketa), (idazti), (izki).

irarkun. (irarkola): iz. Irarkolan egindako Lana.

irarlari. (irarko€a): *izond.* hartzen duena. Irarle, irargin, irarkari. (esku-langintzak): *inond* Berbera.

irarle. (irarkola): *Izond.* Ikus.: irarlari. trargin, irarkari.

irarmentu. (gaztañondo): *iz.* Gaztaña-mota batzuk.

irarpen. (irarkola): *iz.* ikus.: Trarketa.: Irartze.

iraf. (fekazi): *iz. Ikns,:* **Ilaf. 1:** Aizkol, idaŕ, subeilaŕ.

iraŕaldi beñ, (irarkola): iz, Beŕiz irartzen dana.

irafafia. (metal); in. Metal zuri ta dirdiratsua; bere egitura iekizkoa da; berunarekin nastuta irarkolako irarkiak egiteko erabiltzen da.

iraf-baimen. (irarkola): *iz.* lrartzeko baimena.

iraŕ-beiaf. (landare): *iz.* Lentzikaria dan landarca; bare zurtoñak iru-ertzekoak dim ta bore igaliak garau legoŕak dauzka, manila irintsua dalarik.

iraf-beñtu. (irarkola): ad. Beŕiz irafi.

irañ. (irarkola): *ad.* Irarkolan lanegin. [: Irargitu, idantzi, zapaztu, iraŕitu.

irafiz. (irarkola): *ado.* lrartzen ari-izatea.

iraŕ.' eki. (irarkola): *iz.* Irarlcolan egindako izkia.

iraŕ-lantegi. (irarkola): *iz.* Iraŕi-lanak egiteko lantcgia.

iraŕ-nenrkin. (irarkola): Iz. Trarkien Tana neurtzeko lanabesa.

iraŕ»sail. (baĺice): Iz, Balkeak asko dagozen tokia.

iraŕ-tr€nka. (crtzapain): *iz.* Irafiz trinkatzen irudiak ateratzen dituen lanabesa,

iraŕ-utz. (irarkola): *iz.* Irarkolan egindako okeŕa.

irartof. (ira): *iz.* Ebaki ondoren geratzen diran irarcn do ta zurtoin-zatia. Basetxe auŕcan ustel dedin zrbaltzen dan garua. j: lratzotz.

€rartze. (irarkola): *iz.* Tkus.: lrarketa. Trarpen.

irasagaf. (igali): *ft.* lrasagaŕondo-igalia. ^: Iransagaf, irarsagaŕ, idasagaŕ, ilarsagaŕ, ilasagaf, iiesagaf, indisagaf, iresagaŕ, negotiate, irisagaŕ.

irasagafoi. (zugatz); *iz.* Trasgaŕondoak landatuta dagozen tokia.

irasagafondo. (zugatz): *iz.* Laŕoskaria dan zugatza; here igalia aundi, ori ta oso usaintsua da, la bere mamia latz eta gaŕatza da. j: Irasagartze, godeiñatze. I: Ikus.: Murzi-irasagaŕ,

irasai. (balke): *iz.* Ikus.: Aizkol. J: Lalgene.

irasail. (ira): *iz.* **Ikus.: Iradi. j:** Tra-arte, irastordi, irastortza, irati, iratzesail, iratzeta, iratze-toki, iratzoki.

irasarbi. (landare): *iz.* Seskaren antzekoa dan landarea, arbeletan sortzen dana ta lafuaren azteria sendatzeko erabiltzen dana. : Trantzarbi.

irasgaŕi. (arabeki): fz. lkus.: Arabaki. I: Ipinki, iraskun.

ira^{g}i, (lraspen): *ad.* lraspena egin. (iragaztura): *ad.* Ikus.: Iragazi. I: train'.

iraska. (abeltegi): iz. **Wien** asks. j: Itaska.

iraski. (itzaiiceta): *ad.* Ikus.: Ttzali. I: Illuŕentu, iraungi. (antra): *iz.* Eunez egindako galbae, ubilak irazteko. I: Trasteko, irastontzi.

iraskun, (arabaki): fz. ikus.: Arabaki. I: lrasgaŕi.

iraskintza. (irakaskintza): *;ft.* Auŕai irakasleko yakintza.

iraskitu, (toles): *ad.* lkus.: Zimurtu. Ixuriu, meaildu, mcastatu, uzurtu.

iraskizun. (Import): *iz.* Irastekoa dana.

irasko. (auntz): *iz.* Ircuduta dagoen antxumea.

iraskof, (kulsu): *frond.* Kutsagaŕia dana. Ikus.: Kutsagaŕi. j: Iratskoŕ.

iraskun. (iraspen): *iz.* Ikus.: Iraspen, Iraskunde.

Iraskunde. (iraspen): iz. ikus.: Iraspen. Traskun,sorkizun,iraste.

iraskuneko. (iraspcn): *izond.* Irasteari dagokiona.

iraskuntza. (egin): *iz.* Ezerezetik norbait edo zerbait atera edo egin.

irasle. (Iraspen): *izond.* hasten duena.; Ipinle.

iraso. (iraun-aste): *ad.* Garde, iraun-asi.

irasorkintza. (lo): *iz.* Lo-cragiten duena; lo-eragiteko egikera.

irasoŕ, (to): *iz.* Eragindeko loe. j: Loizun.

irasof€, (to): *ad.* Lo-eragin.

JIRASPEN, iz. Antolatu, soŕcraztearen egipen eta ondorioa. I: Nagusi-gai, egin onak eta abaŕ jafl, antolatzceren egipen eta ondorioa. j: Eraikitzc, craikuntza, ezarketa, ezarkunde, ezarkuntza, iraskun, Iraskunde, sorkizun, iraste. // (asiera), (ementza), (eraikinlza).

irastafi, (tximisla): Iz. Ikus.: **Tximista.** Ikus.: Tñnstuni. I: Oifiazkai.

iraste. (irarpen): *iz. ikus.:* Iraspen. Iraskunde.

irasteko. (artza): *iz.* Ikus.: Iraski. I: Irastontzi.

irasto. (landare): iz. Ikus.: Lapa-belaŕ. Lapatz, iraxkoŕ.

irastonlzi. (ariza): *iz.* ikus.: Iraski.: Irasteko.

irastopil. (ogi): *iz.* F.unlariari, bore lanagatik, emalzen zitzayon ogia.

irastordi. (Ira): *iz.* ikus.: Tra-laŕe. Iraleku, ira-sail, irastortza, irati.

irastoz (Ira): *iz.* Emea den ira. I: Ira, isteŕo.

irastortza. (ira): *iz.* Ikus.: Ira-laŕe. j: Iraleku, im-sail, irastordi, ireti.

irastu. (tximista): in. Ikus.: Tximista. Iñaztura, iñastum,

iratargi. (izaŕ-mutil): in. Ikus.: Trargi. Ilazki, irargi.

irate. (ira): *iz.* Ikus.: **Ira.** j: **Garo.**

iraterkari. (yarein-yardunbideak): *izond.* Time.: Eraikile. j: Etxegile.

iraterti, (etxegintza): iz, hats,: **Etxegintza.I:** Etxagintza. Etxeak asmatu ta eraikitzeko antzea.

Trait. (ira): *iz.* Ikus.: Ira-laŕe. j: Traleku, irasail, irastordi, irastortza, iratze[eku, iratza, iratzedi, jaztordi, jaztoŕ.

iratiko, (eritasun): *izond.* Bulaŕetiko eritasuna daukana. I: Probeniste.

iratiogañ, (nastaldi): *frond,* Erastekoe dana; naspilatzekoa dana.

iratiotu. (erkabide): *ad.* Alderatu, erkatu. Tratio, parabolatu. (ausiahartza): *ad.* Tkus.: Eransi, eratxi,

iratiotze. (nastaldi): *iz.* Gain-beratzea, naspilatzea.

irato. (itoaldi): *ad.* Tto-eragin. j: Ireto, Troto.

irats. (ira): *iz.* 1km.: Ira. j: Genoa, iristoŕ.

irntsi, (geikuntza): *ad,* ikus.: Traatsi. Iratxeki, iratxi.

iratsia, (itsaspen): *frond,* Ttsasten dana.

iratskof. (itsaspen): *frond.* Ttsasten dana. Ilerns.; Iraskoŕ,

iratsu. (eden): *izond.* Edentsua dana. (atsekabe); *izond.* Bareko itundasuna duena.

iratu, (eden): *ad.* Ikus.; Edendu. Edenez kutsutu. j: Trati, luputu, mizturatu, pozohetu. (eultasun): *ad.* Gizon bat auldu. ikus.: **Auldn,** aulelsi. (atsekabe): jj *ad* Axanpaz heterik egon. (aurkintza): || *ad.* **Ikus.: Aurkitu.** Jaŕugi, (eralketa); || *ad,* Ikus.: Eralgi, Eralki.

iratxagi. (geikuutza): *ad.* Ikus.; Erantsi. Eransi, iratxaki.

iratxakarazi. (izeki-aldi): *ad,* Izeki-eragin.

iratxakitzaile. (izeki-aldi): *izond.* Izeki eragiten duena.

iratxarlo. (ira): *iz.* Garoaren antzekoa dan landarea.

iratxe. (mama): *iz.* Ikus.: Kuxo. iiduma.

iratxeki. (geikuntza): *ad.* Ikus.: Iraatsi.: Gañeratu, iratsi, iratxaki.

iratxekidura, (geikuntza): *iz.* Iraastea, irastea, iratxetura.

iratxetura. (geikuntza): iz. Ikus.: Iratxekidura. 1: Irastea.

iratxi. (geikuntza): *ad. Tkus.:* Iraatsi. I: Iratsi.

irateiki. (itsaspcn): *ad.* Itsaspena egin. (egozketa): *ad.* ikus.: Egotzi. {: Aurpegiratu.

iratxikidura, (itsaspen): iz. ltsaspena egitea.

iratxikimcn. (salakuntza): *iz.* Noribait zerbaiten eŕiia egoztea. Iratxikimendu. (atxikidura): *ŕz.* Atxikiduraz ari-izatea.

iratxikimendu. (salakuntza): *iz.* Ikus.: Iratxikimen.

iratxikitze. (egozketa): *iz.* Ikus.: Egozketa.

Iratxikune. (bakuntza): iz. Bi gauza edo gcyago alkartzen edo batutzen diran tokia.: Tratxekune.

iratxo. (siñiskeri): *iz.* ikus.: Teltxu. leltsuzko, iratxe, iratxu, irelxo, galtxagoti, gauiritxo.

iratxo-antze. (irudimcn): iz. Trudirnincan bakaŕik dagozen irudiak ilxuratzearen antzca.

Matsu-antzelia. (siñiskeri): *iz.* Siiiskerizko egipenak itxuratzen dituena.

iratxo-aztlkeria. (izkutukeri): *iz.* Tratxocn itzalak aztertuz egiten dan aztikeria.

iratxorl. (txori): iz. Zugatzen tinietan kokatu oi dan lxoria. j: Ostatxori.

iratxa. (siñiskeri}: iz. Ikus.: Ieltxu. j: Tratxo, irel-suzko, irelu.

iratxume. (zama): iz. Ikus.: lratzun. Tratxune.

Matz. (ira): iz. Ilcns.: ha. j: iratze, garo.

iratz-axe. (ira): iz, Ikus.: Garometa. I: Trameta.

irafza. (ira): Ic, ikus.: Iraleku. I:]rati, iratzeleku, iraztoi, iraztot, iraz-leku, iretza, iretze.

iratzagi. (eŕealdi): *ad.* Zerbait gorituta bero edo argia emateko. j: Ikus.: Piztu, iratsi.

iratzargailu. (esnaldi): *iz.* Esnatu-eragiteko lanabesa.

iratzargaŕi. (taŕitadura): *izond.* Taŕitadura soŕerazten duena. j: Tratzarle. (esnaldi): iz. Norbait esnatu dezakena.

iratzarkin. (esnaldi): *iz.* Esnatu-eragiten duena.

iralzarkizun. (esnaldi): *iz.* Esuatu eragin beat dana.

iratzarte. (taŕitadura): izond. Taŕitadura eragiten duena. j: Ius.: Iratzargaŕi.

iratzarmen. (esnaldi): *iz.* Esnatzearen egipena.

iratzarmendu. (taiitadura): *iz.* ikus.: **Taŕitadura. j:** Atzarmendu, izitadura.

iratzarpen. (esnaldi): iz. Esnatzearen egipena. j: Iratzartze.

iratzarpentasun. (esnaldi): *iz.* Esnaldiaren cgokera.

iratzaf-arazi. (csnaldi): *ad.* Norbait esnatu-eragin. j: Iratzaŕ erazi.

iratzafl. (esnaldi): *ad.* Ikus.: Esnatu. Iratzartu, irazati, eralzaŕi, erazati, esnatu, yatzaŕi, idatzaŕi, igatzati, igatzartu, iratzarlu. j: Esnatuta dagoena. (taŕitadura): *ad.* **Tatitadura** egin.

iratzaf-oren. (orenlari): *iz.* Esna-erazteko **orenlaria.**

iratzarti. (csnaldi): *izond.* **Esnaldian** dagoena.

iratzartu. (esnaldi): *ad.* Ikus.: Esnatu. Tratzaŕi, irazati, irctzartu.

tratzartzale. (esnaldi): *izond.* Esnatu eragiten duena. j: Iratzartzaile.

iratzartze. (esnaldi): *iz.* Ikus.: Iratzarpen,

iratze. (ira): iz. ikus.: **Ira. j: Idatze,** ieztot, ira-zugatz, garo, iratz, iatze. (aultasun): *iz.* Auldu egitea.

iratze-gol€. (ira): *iz.* Ala dan garoa.

iratze-ipate. (ira): *iz.* **Ira-zama.**

iratze-taki. (ira): *iz.* Ikus.: Trasail. I: Iratzesail, iratzeta, iratzoki, iretzetoki.

iratzed€. (Ira): *iz.* Ikus.: Traleku. : Irati, iratzeleku, yastoŕ, idadui.

iratzckariak. (ira): *iz.* **Cingil-gabeko** landareak; ira ta beraren anlzekoak osotzen duten tnultzoa. (gingil-gabeko): *iz.* Berbera.

iratzeketa. (ira): *iz.* **Garo-meta.** Tkus.: Tratzeketan. j: Iratzemeta.

iratzeketan. (ira): *ado.* Ira metatzen ari-izatea. j: lrazka. Ikus.: Iratzeketa.

iratzeketari. (ira): *izond.* **Garoa metatzen** ari dana.

iratzeleku. (ira): *iz.* Tkus.: Iraleku. Irati, iratza, iratzedi,

iratzemeta. (ira): *iz.* urns.: trameta. Irapila, irazmeta, iratzeketa.

iratzepalte. (ira): *izond* Garoa ebakitzen duena.

iratzepe. (ira): *ado.* Garo-pean.

iratzesail. (ira): *iz.* Ikus.: Irasail. I: Tradi, iratzeta, iratze-toki, iratzoki.

iratzeta. (ira): *iz.* **ikus.: Irasail.** irasi, iratzesail, iratze-toki.

iratzi. (cŕcaldi): *ad.* Ikus.: Tratzagi.: Piztu. (iragaztura): *ad.* **Iragaztura** egin. Iragaztura egiteko tresna. (ebaketa): fl *ad.* Zaldaŕbat, e.b., ebagi.

Iratzoki. (Ira): *iz,* ikus.: Irasail. 1: iratzesail, iratze-toki, iraztoki.

iratzatz. (ira): *iz.* Ikus.: Irartoŕ.

iratzuli. (itzulaldi): *ad.* Itzuli-eragin.

iratzun. (cama): *iz.* Belaŕa-zamak sorbaidan etartzeko tresna. I: Tratxumo.

iran. (gaitzipcn): *iz.* Ikus.: Train, j: Idoi, irann, itzgaitz, iraiutasun. (iraupen): *iz.* 'faun aditzaren etoa.

iraugañ. (iraupen): *izond* Iraun ditekena. Ikus.: Iraukoŕ.

iraugian. (austura): *ado.* Zearo austca.

iraukaldi. (iraupen): *iz.* Ikus.: **Iraupen. j: Iraipen.**

irauketa. (maiztasun): *iz,* **Moto bail** buruz maiz eta eten gabe ari-izatea.

€rauki. (itzalketa): *ad.* ikus.: Itzali. (iraupen): *ad.* traun-erazi.

iraukitzale. (iraun-azle): *izond.* **Iraun-azten duena.**

iraukorki. (iraunkortasun): ado. Irautcn ari-izatea.

iraukol. (iraupen): *izond.* Irauten duena. Ikus.: Traugaŕi. (maiztasun): *hand.* Asmo bati buruz den gabe ari dana.

iraukortasun. (Iraunkortasun): *iz.* **Ikus.: Iraunkortasun. j: Egote, iraunpe.**

iraukortu. (Iraunkortasun): *ad.* Iraukota egin edo biurtu.

iraul-gurdi. (birunda): iz. Traultzekoa dan gurdia. I: Ikus.: Tmulgailu.

iranla. (zikintasun): *iz.* **Aide zabalcan dagoen sastaŕeta. I: Iraule.**

iraulai. (gozoki): *iz.* **Gozoki-tnota bat.**

iraulaldi. Out-lantze): iz, Luŕak lantzea. Ikus.: Luŕ-lanize. j: Traulde.

iraularazi. (luŕ-lanize): *ad.* **Lulu lauds-eragin.**

iraniari. (luŕ-lanize): *izond.* **Lunt lantzen dueua.**

iraulben. (biuŕilasun): *iz.* **Biufitasunez ari-izatea. I: Traulketa, iraulpen.**

iraulde. (luŕ-lantze): iz. Ikus.: Luŕ-lantze. j: Tranlaldi.

irauldegi. (ezpain): *iz*. Zed la basurdeak, mustuŕaz, Min igiten eta jasotzen ari-izaten diran tokia.

iraiuiden. (guide): *ado*. Goidatzen ari-izatea. I: Traulten.

irauldu. (birunda): *ad*. Gauza bat goraberatu. I: Traub, iruli, iduli, irulkatu, pegañekatu,trurnilkatu,uzkaildu, ixkauli.

irauldura. (itzulaldi): *iz*. ltzuitzearen egipena.

iraulgaiiu. (bintnda): iz. Iraultzeko lanabesa. I: ikus.: Irau€-gurdi.

iraulgafi. (birunda): *izond*. Irauldu ditekena.

iraulgi. (ends): is. Ikus.: Ruda. I: Aria.

iraulgika. (sendi): *ado*. Auŕetiko ta ondorekoai buruz ari-izatea.

iraulgu. (erorkera): *iz*. Birundaka erortzen ari dan tokia. I: Iraultoki.

irauli. (birunda): *ad*. Ikus.: Irauldu. I: Tdauli, iraili, iraul. I: Itzuli, iruli, iruli, iduli, iruikatu, aurtiki, arauli, pegafiekatu, trumilkatu, uzkaiidu, Itzuli ta irauli, ixkau€i, ixkuili. (ontzi-aldaketa): *ad*. Ontziz aldatu. (czpain): II *ad*. Ikus.: Indusi. : Industu. dui-lanize): I] *ad*. Luŕak landu. (gainberadura): J *ad*. Zerbait gainberatu, itzuli-gainkatu.

iraulikatu. (jauzkcta): *ad*. Abereak jauzketak egiten ari-izan.

iraulka. (erorkera): *ado*. Birundak ematen erortzen ari-izatea. I: lraultzika. (igidura): *ado*. Jaustcko zorian, aide batetik beste batera igitzcan ari-izatean. (kordokadura): II *ado*. Daunbadak crouton ari-izatea. (boŕoka): II *ado*, Bere botatzeko bofokan ari-izatea. (jauzketa): II *ado*. Abercak jauzketak egiten ari-izatea. (ugaritasun): II *ado*. Arnarietaz mintzatzcan ugaritasuna izatea.

iraulkai. the): *iz*. Abcrecn eea.

iraulkalco. (ioiasbide): iz. Birundaka ari dau koipez igurtzitako makil luzea; bare gañean jolasbidez ibiltzeko. Nasapuutako.

iraulkalari. (soka-gainka): *frond*. Soka-gainkan edo iraulkakoan ari dana.

irauikatu. (erorkera): *ad*. Luŕean erorita birundaka ari-izan. : Iraultzi, iraulzkatu. Ikus.: Txitxaiketa.

iraulkatze. (erorkera): *iz*. Luŕcan erorita birundaka ari-izatearen egipena.

iraulketa. (gainberadura): *is*. Ikus.: Cainberadura. I: Goikoz-bera, iraulpen. (golde): is. Goldeaz egiten dan Lana. I: Iraultze. (ausiabartza): J *iz*. Ormadi edo onus bat luŕera bats. I: Iraulpen, iraultze. (biuŕitasun): II ŕz. ikus.: Maulben. I: Irau€pen.

iraulki. (artza): *ad*. Iriña baetu.

iraulkiratu. (itzulpen): *ad*. lzkttntza batetik baste batera itzulpena egin.

iraulkizun. (Luŕ-lantze): *iz*. Lantzeko dagoena.

iraulkoi. (aldaketa): *izond*. Aldatzen dana. I: Tkus.: Iraulkoŕ.

iraulkoitu. (aldaketa): *ad*. Aldatzen ari-iran.

iraulkof. (aldaketa): *izond*. Ikus.: Aldagaŕi. : Ikus.: Iraulkoi.

iraulkortasun. (aldaketa): *iz*. Aldatzearen bereiztasuna.

iraulkortu. (aldaketa): *ad*. Ikus.: Aldakortu. : Aldatzen ari-iza.

iraulpen. (luŕ-lantze): iz, Luna lantzearen egipena. (gainberadura): iz. Tints.: Traulketa. J: Goikoz-bera, iraultze. (ausiabartza): II is. Ikus.: lraulketa. J: Traultze. (biuŕitasun): II *iz*. Ikus.: Traulketa. I: Iraulben, iraultza, itxulaska.

iraulte. (itzulaldi): iz. Ikus.: ltzulaldT. I: Biuŕaldi.

Traulten. (golde): *ado*. Ikus.: Iraulden.

Traultolci. (crarkera): ŕs. Ikus.: Iraulgu.

iraultza. (biuŕitasun): *iz*. ikus.: Biuŕipena. I: Itxulaska, iraulpen,

iraultzaile. (biuŕitasun): *izond*. Iraultza egiten duena. I: Trauttzalc.

iraultzale. (luŕ-lantze): *frond*. Lida lantzen duena.

iraultzatu. (biuŕitasun): *ad*. lraultzaz ad-iran.

iraultzazo. (itzulaldi): *ad*. Itzuli-erazi.

iraultze. (gainbcradura): *is*. Ikus.: Cainberadura. I: Iraulpen. (guide): iz. Ikus,: Iraulkela. (ausiabartza): II ŕz. llcns.: Iraul keta. I: Iraulpen.

iraultzi. (erorkera): *ad*. Ikus.: Iraulkatu. I: Trauizkatu.

iraultzika. (erorkcra): *ado*. Ikus.: Iraulka.

iraultziz. (gainberadura): *ado*. Gainberaduraz ari-izatea.

iranitzizka. (erorkera): *ado*. Iraulkatzen ari-izatea.

iraultzizko. (erorkera): *iz*. Iraulztcaren egipena.

Iraulzkatu. (erorkera): *ad*. ikus.: Iraulkato. I: Traultzi, iruxkatu, itzailkatu. (binmda): *ad*. Bartalatu. I: Tttauskatu, itzulatikatu, nasakatu.

iraun. (iraupen): *ad*. Gauza bat izatean jaŕaitu. : ikus.: Iraupcn, gogoitu, Iran, iraune, irein. (eroapen): *ad*. Zerbait eroapenez eraman. (gaitzipen): II *is*. Itzcz egindako gaitzipena. I: Gaitzipcna egin. I: lrau, inaundn.

iraun-nldi. (iraupen): iz. ikus.: Iraupen. haute.

iraun-arazi. (iraupen): *ad*. Iraun-eragin. Traun-arazo, iraun-azi, iraun-erazi, iraun-erazo.

iratut-arazte. (iraupen): *izaed*. Iraun-cragiten duena. I: Traun-azle.

iraun-arazte. (iraun-azte): *is*. Ikus.: iraun-azte.

iraun-azi. (iraupen): *ad*. Bats.: Traun-arazi. I: Iraun-arazo, iraunazo.

iraun-azle. (iraupen): *frond*. Ikus.: lraun-arazle.

IRATJIV-AZTE. *ft*. Galdu edo andeatu gabe gauza bat zainizearen egipen eta ondorioa. I: iraun-arazte. II (autezki), (babes), (garau), (gordaidu), (iraunkortasun), (itxipen), (jabetza), (jaŕaipen), (ornidura), (sarkura), (ukantza), (ustutx), (zaindegi), (zaingo), (zaintza).

iraun-beaŕ. (iraupen): *izond*. Irautekoa dana. I: Traupeko, iraunkoi, iraupeneko.

iraun-berdin. (iraupen): *izond*. Iraupen berbera dutenen igidurai esaten zaye.

iraun-erazi. (iraupen): *ad*. Ikus.: Iraun-arazi. : Traun-erazo.

iraun-gabe. (iraupen): *izond*. Irauten ez dana.

iraun-jabego. (erosketa): *iz*. Beaŕa ran aldia igarotzeagatik legcak ematen duen jabetza. I: iraun-jabctze.

iraun-jabetu. (erosketa): *ad*. Beaŕa ran aldia igarotzeagatik zerbaiteazjabetu.

iraun-jabetze. (erosketa): is. Tints.: Iraun-jabego.

iraun-lege. (geldialdi): *iz*. Eskubideren bat amaitzeko legearen agintzea.

iraun-legezko. (geldialdi): *izond*. Eskubideren batlegearen aginduz amaitu ditekena.

iraun-lore. (landare): iZ. Onna-bcdarkaria dan landarea; bore break ez dira zimeltzen,

iraun-suge. (ameskeri): *iz*. Huts.: Erensuge. I; Erensube.

iraundu. (gaitzipen): *ad*. ikus.: Mann. I: Iran.

iraundura. (iraupen): ŕz. ikus.: Iraupen. J: Iraute,jaŕaikinren, jaŕaikimendu. (dendun): iz. tkus.: Dendun. I: Deadu.

irannezko. (iraupen): *izond*. Mauteu dana. I: Irauneko.

iraungaŕi. (iraupen): *izond.* Traun ditekena. (eroapen): *izond.* Jasan ditekena.

iraungafiro. (iraupen): *ado,* Irauten ari-izatea.

fr'aungi. (itzalleta): *ad.* Itzalketa egin; piztuta dagoena itzali. Itzali, ilutentu, iraski. (gentza): *ad.* Gentza egin. (aultasun): II ad. Aula biurtu. (ausiabartza): II *ad.* Ezeztatu, suntsitu.

iraungi-arazle. (itzalketa): ŕzond. Itzalketa egin dezakena.

iraungi-ezin. (itzalketa): *izond.* I€zali ezin ditekena. Iraungigaitz.

lraungia. (meera): *izond.* Meetuta dagoena.

iraungidura. (jaustasun): *iz.* Gutxiagotu egitea.

iraungigaitz. (itzalketa): *izond* Tkus.: Iraungi-ezin.

iraungigafi. (itzaikcta): *izond.* Itzali ditekena.

Iraungikizun. (itzalketa): *iz.* Itzaltzcko dagoena.

iraungikut. (itzalketa): *izond.* Itzali dezakena.

iraungikortasun. (itzalketa): *iz.* Italtzeko dagoenaren bereiztasnna.

iraungikortu, (itzatketa): *ad.* Iraungikoŕa biurtu.

Iraungiie, (gurenda): *izond.* Gurenda iortzen duena.

iraungin. (gaitzipen): *izond.* Traiñak egiten dituena.

iraungipen. (itzalketa): *iz.* Ttzal€zearen egipena. j: Iraungitze.

iraungitu. *(amai): ad.* Amaitu, bukatu.

iraungitzaile. (itzalketa): *izond.* Itzaitzen duena.

Iraungitze. (itzalketa): *iz.* Ikus.: Ituungipen.

iraungitzeko. (itzalketa): *izond.* I€zaltzeko egokia dana.

iraunka. (gailzipen): *ado.* Txakuŕenak esaten ari-izatea.

iraunketa. (iraupen): *iz,* iranpenaren egipena.

iraunki. (iraupen): *ado.* Ikus.: Iraunkiro. Iraunkorki, iraupenez. (zor'): *ad.* Zofak ordaindu.

iraunkiro. (iraupen): *ado.* Irauten ad-izatea.j:Iraunkorki,iraunki,iraupenez.

irannkoi. (iraupen): *izond.* Irauten dana. I: Ikus.: Iraun-beaŕ, iraupeko, iraupeneko.

iraunkorki. (iraupen): *ado.* Ikus.: Traunkiro. j: Iraunki.

iraunkof. (iraupen): *izond.* Barden duena. j: Traupentsu. (eroapen): *izond.* Jasaten duena.

iraunkof-eri. (eritasun): *iz.* Ikus.: Elantz. Elarantz.

IRAUNKORTASUN. *iz.* Alda-ezintasun; egokera, tasun eta toki berean gauza baten irautearen egipena. I: I{.gote, iraukortasun, iraunpe. 1/ (aldintasun), (aurkeztasun), (dendun), (geldidura), (gcldilze), (iraun-azte), (iraupen), (irautasun), (jaŕaipen). (iraupen): iz, iranpenaren bereiztasuna 1: Irauntasun. (setasun): II *iz.* Ikus.: Setasun, I: Ermotasun,

iraunkortu. (iraupen): *ad.* Traunkoŕa biurtu.

iraunpe. (irautasun): *iz.* Ikus.: Iraunkortasun.I:Iraukortasun.

iauntasun. (iraupen): *iz.* Traupenaren bcrciztasuna. j: Ikus.: Jeaunkortasun.

iranntlaf. (irautasun): *izond.* Traun egiten duena. : Irautiaf.

irauntse. (gurenda): iz. Ikus.: Gurenda. 1: Garaitza.

irauntsi. (mintzoera): *ad.* Ilzegin, mintzatu, irautsi, izkatu, iztu, ion. (itz-antze): iz. Itzaldia. (putz): II *ad.* Putz-egin.

irauntz. (intz): iz. Ikus.: Lutz. : Iñuntz, iruntz.

irauntzaile. (iraupen): *izond.* Iraun-eragiten duena.

iraunizi. (biloiztasun): *ad.* Ikus.: Biloiztu. j: Lafu-goŕitu.

iraupeko. (iraupen): *izond.* Ikus.: Iraun-beaŕ. I: Traunkul, iraupeneko.

1RAITPEN. iz. Izatean, ekitean eta abaŕ, guava bat jafaitzearen egipen eta ondorioa.I: Burgaiztasun,iraipen, iraite, iraitzaŕe, iraukaldi, kaute, iraun-aldi, iraundura, iraupe, irainpe, jafaikimen, jaŕaikimendu, jaupen. 11 (aldi), (aldintasun), (berantasun), (dendun), (iraunkortasun), (jaŕaipen), (tarte).

iraupen-gabe. (iraupen): *izond.* Irauten ez duena. I: Aldakoŕ.

iraupen-gabetasun. (iraupen): *iz.* Ikus.: Aldakortasun. Sanjakortasun.

iraupen-Icge. (iraupen): *iz.* iranpeuari buruz legearen agintza. J: Iraute-lege.

iraupendun. (iraupen): *izond.* Irauten dana.

iraupeneko. (iraupen): *ŕzand.* Ikus.: Iraun-beaŕ. 1:Iraunkoi,iraupeko, iraupenezko.

iraupcnez. (iraupen): *ado.* Ikus.: Iraunki. I: Irallnkiro.

iraupengabeki. (iraupen): *ado.* Aldakortasunean ari-izatea.

iraupenki. (iraupen): *ado.* Irauten ari-izatea.

iraupentsu. (iraupen): *izond.* Ikus.: fraunkoŕ.

iraupetsu. (iraupen): *izond.* Iraugaŕia dana.

iraupen. (edapen): *ado.* Edapenez ari-izatea.

iraurdura. (oin-azpiko): *iz.* Lore ta landarcetaz cgindako oin-azpikoa.

iraurgei. (oe): *iz.* Abereen oea egiteke erabiltzen diran belarkien ondaŕak. lraurgi, iraurkei, iraurki, iraurkin, iraurgai.

iranngi. (oe): *iz.* Ikus.: Iraurgei. I: Traurkei, iraurki, iraurkin, €raurgai, iraugai, iraugi, iraulkai.

iraurka. (gaŕaztulu): *iz.* Bi ziri dauzkan gaŕaztulua. : Iraurki, iraurkin.

iraurki. (gataztulu): *iz.* Ikus.: Iraurka, j: Iraurkin. (oe): ŕz. Ikus.: Traurgei. iraurgi, iraurkei, iraurkin.

iraurkin. (oe): *iz.* Ikus.: Traurgei. 1: lraurgi, iraurkei, iraurki, (gaŕaztulu): ŕz. Ikus.: Iraurka. 1: Traurki.

iraurko. (ari): *iz. Ikus.:* Aigai, 1; Arilkai, iraurku.

irauree. (bafeyadura): *izond.* Bildurik zegocna edatzen duena.

irauf. (laŕinketa): *iz.* ikus.: Kardailu. j: Iauŕ, idauŕ, ireguŕ.

iraufaldi.(baŕeyadura): *iz,* Iraurtzearen egipena.

irauf-bedaf. (landare): iz, Bedaŕezko landarea, lentziakaria dana. 1: Iranŕ-belaŕ. (belaŕ): *iz. Ikus.:* Lentzia. 1: hauŕ-belaŕ.

irauf-belardi, (landare): *iz.* Iraur-bedaŕak dagozen tokia. 1: lraur-bedaŕen multzoa.

irauñ. (bateyadura): *ad.* Bildurik zegoena edatu. (oe): *ad.* Abercentzako oea gertu. (ixuritasun): *ad.* lsuri egin. (belaŕ): 11 17. Ilelaŕ goitua, lore oria daukana ta abereentzat azkuñ bezela erabiltzen dana. (la€sun): ~ ŕz. Ureztutako latsuna, latzun-beltz.

iraurtu. (or): *ad.* Abereentzako Oea edatu.

irans. (zeŕi): *iz, Ikus.:* Brans'. 1: lrausi, iiiausi.

irausaldi, (zeŕ): iz. Irausiak irauten duen aldia.

irausgañ.(antolagabeketa): *izond.* Antolagabetu ditekena.

iraustu. (zeti): *ad.* Zeŕiemea irausian egon. launstu.

iraut-astearte. (iflaute): iz. Ikus.: Asteartita. : Astearte-iaute.

iRAUTASiJN. (constancia); *iz,* Erabakilzeetan izakeraren **sendotasuna.** J: Xcde-etan irautasuna. Butoitasun, egonaŕi, gibelondo, gogo-sendasun,sendortasun, seta, setasun. II (iraunkortasun), (isikortasun), (jaŕaipen), (leyaltasun), (setasun). (iraupen): lz. iraupenaren bereiztasuna.

iraute. (iraupen): *ŕz.* ikus.; lraupen. Iraite, iraun-aldi, iraundura. (iñaute): *iz.* Ikus.: Iñanta. I: Iitartc. (irautasun):) *iz.* Xedeetan irautasuna. J: lraun-aldia. I: Jar`aipena. (aldintasun): fi *iz.* Aldintasunean eta gordetzean dagozen agintze, egikera ta oiturai burirt rester zayenaren tasuna.

iraute jana. (iraupen): *iz.* Irauteko beaŕa clan janaria.

iraute-lege. (iraupen): *iz.* **Ikus.:** Traupen-lege.

iraute-legez. (iraupen): *ado.* Traupen-legez ari-izatea.

irauteko. (iraupen): *izond.* Trauten duena. I: fraud, irautezko.

irautez. (iraupen): *ado.* Iraupenez ari izatea.

irauti. (eraapen): *izond.* Jasaten duena. (iraupen); (wad, Trauten duena. [: Ikus.: Trauteko.

irautiri, (iñaute): *iz.* Tkus.: **!haute. 1:** Tautiri.

irautsi. (isikortasun): *ad.* Ekin, Ieyatu. (jatsiera): *ad.* Tkus.: Jatsi. I: Jatxi. (ausiabartza): [J *ad* Ikus.: Eralsi, eratxi. (mintzoera): [[*ad.* Itzegin, mintzatu, iraunisi.

irautzi. (jaurtidura): *ad.* **Jaurtidura** egin. I: Taurti. (ausiabartza): *ad.* Eŕoetatik atera. (banandura): II *ad.* Ikus.: Trauzi.

irautzike. (birunda): *ado.* Iñauzkatzen ari-izatea.

irauzi. Out): *ad.* Layen bidez luŕa jaso. Irazi, irauziitu. (banandura): *ad.* Zerbait ayututa zegaen tokitik atera. I: Irautzi. (legal): II *ad.* Legaŕak ebaki. (jaurlidura): II *ad.* Arkailz bat bera bota. (jauzketa): J[*ad.* Jauzi-eragin. (ikuzketa): II *ad.* Antoxiñen bat ikuzi.

irauzle. (ausiabartza): *izond.* Zerbait etoetatik ateratzen duena.

irauzte, (iraizkin): ŕz. lraizkiñen bat botatzea. (ausiabartza): iz. Zerbait etoetatik ateratzearen egipena.

iraxi. (laŕinketa): *ad.* Laŕañean garia, garbitzeko, aidera bota. j: Ikus,: Iraisi.

iraxigali. (aŕangur'a): *izond.* Akiera-egin ditekena.

iraxknŕ. (laudare): *iz. ikus.:* Lana-helm'. ^: Lapatz, irasto.

iraxteko-endai. (laŕinketa); iz. Laŕaiñetan garia garbitzeko erabiLtzen dan endaya, garia aidera botatzean. Ireiz-sarde, ireizendai.

iraxto. (mama): *iz.* Ikus.: Kilimaŕo.

iraz-leku. (ira): *iz. Ikus.;* Traleku. [: Fraztoi,iratza.

irazagu. (zcn): *iz.* Ikus.: **Zen. j:** Ikurkun, marks, piko.

irazagugafr. (zen): *izond* Ezagutzeko erabiL ditckcna.

irazagukizun. (zen): *iz.* Ezagutzeko dagoen zena.

irazagutu. (jakintasun): *ad* llcus.: Ezagunarazi. I: Ezagunerazi.

irazaile. (egin); *izond* Ezerezetik zerbait egiten duena. I: Yainkoa, irazale.

irazain. (zaintzale): *iz.* 13asoen zaintzalea. I: Ikus.: Elgezain.

irazakai. (egin): *izond.* **Ikus.:** Irazangai.

irazaki. (egin): *iz.* Trazana dana. I; Ikus.: Irazana.

irazakitasnu. (eraspen): *iz.* Eraspen bcroa.

irazakun. (egin): *iz.* Ikus.: irazaldi. I: Irazapen, irazate,

irazaldi. (egin): *iz.* Irazanaren egipena. I: Irazakun, irazapen, irazate.

irazale. (egin): *izond.* Ezerezetik zerbait egiten duena. j: izanarazie.

irazan. (egin): *ad.* Ezerezctik zerbait egin.

irazan. (egin): ***iz.*** Trazan egin dana. I: Irazaki.

irazangai. (epic): *izond.* irazan ditekena. J: Irazakai.

irazange. (egin): *izond.* Trazana izan eztana.

irazapen. (egin): *iz.* Tkus.: Irazaldi. Irazakun, irazate,

irazaŕarazi. (esnaldi): *ad.* Esnatu-eragin.

irazaf. (ckaitz): *iz,* Ikus.: Erauntsi. I: Tñutsi. (csnaldi): *ad.* Ikus.: Iratzaŕi. !: Iratzartu. (ezarmen): iJ *ad.* Ezaŕi-erazi. I: Edazaŕi.

irazate. (egin): *iz.* Ikus.: Trazaidi. J: Trazakun,irazapen.

irazegin. (izeki-aldi): *ad.* Piztu, izeki, irazein, irazaki, irazeki.

irazelci. (izeki-aldi): *ad,* Su-egin. [: Ikus.: Trazegin, irazein, irazaki, piztu, iraixeki, irazegi, iraxegi, irizegi, irizigi, iriziki. (argi): iz. **Argia** ematen doer zuzia.

irazekizko. (izeki-aldi): *izond.* Irazekita dagozna.

irazgaitz. (irazgaiztasun): *izond.* Ez ura oz beste ubilik sartu ezin dakiokena.

IRAZGAIZTASUN. *iz.* Tragaz-eziña danaren izakera. I: Tragazkaiztasun, iragazi-ezifia. II (estalketa), (cud), (jaunztura), (like), (oyal).

irazgaiztu. (irazgaiztasun): *ad.* Ez nra ez beste ubilik ezin sertu ditezken, zerbait egokito.

irazgari. (eundura): *izond,* Bilbatu ditekena.

irazi. (iragaztura): *ad.* **Iragaztura** egin. I: Lirleratu, iragazi, lixuatu, lixuatu, idaasi. (eralketa): *ad.* Txindia eralgi. (eundura): i[*ad.* Euntegian euna bilbatu. I: Trizi. Out): II ad. *Ikus.:* Irauzi. (ieki): f *ad.* **ielciate egin. I:** Trundu. (txoskoŕ): II *ad.* **Txoslcoŕak ebagi. [:** Irizi. (aultasun): II *ad.* Tkus.: Auldu, I: Auletsi. (galdekeri): [J *izond.* Zototza dana. (itoipen): [[*ad.* Ikus.: Atera. I: Illd.

iraziontzi. (iragaztura): *iz.* **Iragaztura** egiteko tresna. j; Trazkai, irazkei, iraztontzi, iraztoŕ, iraztailu, irazteko.

irazitu, (=era): *ad.* Azpegiz obekitzen, meetu. I: Trazkitu. I: Trestu.

irazka, (ire): *ado.* Ikus.: Iratzeketan.

irazkai. (iragaztura): iz. Iragaztura egiteko, gaya dana. I: Irazkei, irazkai. I: **Ikus.:** Traziontzi. I: Trazkei, irazki, iraztontzi, iraztoŕ. (eundura): *iz.* Tkus.: Bilbe. [: Bilba, irazgai. (ari): ***iz.*** Aril aundiak. J: ikus.: Aribil. I: Irazki.

irazkañ. (ezko): iz. Su-zotza. (eŕealdi): *ŕz.* **Arkayak pizteko seska.**

irazkegi. (eundura): *iz.* Eulearen lantegia.

irazkei. (iragaztura): *iz.* Ikus.: Irazkai. I: traziontzi, irazki, iraztoutzi, iraztoŕ.

irazketa.(iragazturñ): *iz.* Iragazturaren egipena. I: Irazte. (obekuntza): *iz.* Zerbait obeto egitea.

irazki. (eundura): *ad.* Bilbea bilbatu. I: Bilbea; irazkitu. I: Irczki. (ari): ŕa, Ankatea. I: Aril aundiak, leiñuru. (goyera): [iz. **Notin bateu goyera,** oñetatik bururaño. (artile): JJ *iz.* Artilearen piruen bidez, piru luzeen bidez, egiten clan aria, I: Zukun. (mecra): II *izond.* Mee dana. (txairotasun): I [*izond.* Txairoa dana. I: Irezka, iresi, irezi, irizi. (etxegain): jj *iz.* Etxegañaren alagara. (iragaztura): *(iz.* Ikus.: irazkai, irazkei, idazki. (izeki-aldi): II *ad.* Tzeki, irazeki.

irazki-axkari. (azkuli): **iz.** Emakume euleai ematen zayen azkari txikia. Irazkin.

irazki-korda. (eundura): *iz.* Eundegi been bilbea.

irazki-lerdeneko. (txairotasun): *izond.* Txairoa dana.

irazki-ozpin. (kimia): iz. Ikus.: lkazki-ozpin.

irazki-saski. (iragaztura): *iz.* Irazteko saskia.

irazki-toki. (eundura): *iz.* ikus.: Trazkitoi.

lraziddegi. (eundura); *iz.* ikus.: Goisubil, lrazkitoki. E: Ikus.: Irazkitoi. I: lraztoki.

irazkidei. (ari): *iz.* Ikus.: Algai. I: Arilkai, irezki.

irazkidura. (eundura): iz. Eundegian, oyal bat egiteko, tartide jartzen diran mien multzoa. Ikus.: Zukun.

irazkikuntza. (eundura): iz. Bilbatzearen egipena.

irazkilari. (eundura): *izond.* Irazkidura gertutzen duena. : Irazkile, irazkitzaile, irazle, irazkilzale, irazkizale. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

irazkile. (eundura): *izond.* Ikus.: Irazkilari. {: Trazkitzailc.

trazkin. (azaldura): iz. Zeribait buruz egiten dan azalpena. Ikus.: Truzkin. I: Xeamen. (azkuli); iz. Ikus.: Irazki-axkari.

irazkindu. (azaldura): *ad.* Trazkiñak edo iruzkiñak egin. (iragaztura): *iz.* Tragazi.

irazkintzaile. (azaldura): *izond.* Truzkiñak egiten dituena.

irazkitasun. (elkarpide): *iz.* Ikus.: Uztarpide. I: Uztardsira, bilbetasun. (lopide): iz. **Elkarpide. j:** Lokune, bilbetasuu, uztardura.

irazldtoi. (eundura): iz. Euntzeko langayaren zatikoa. Ikus.: Irazkidegi. ^: Trazkitoki.

irazkitu. (moors): *ad.* Ikus.: Irazitu. Trestu. (eundura): *ad.* Ikus.: Irazki.

irazlcitzaile. (eundura): *izond.* Ikus.: Irazkilari. I: Irazkile, irazle, irazkizale.

irazkitze. (eundura): iz. Irazkddura egitea.

irazkizun. (eundura): *iz.* Bilbatzeko dagoena. (iragaztura): iz. Iragazteko dagoena.

irazlari. (one): *izond.* Noribait onuak ematen dizkiona.

irazle. (cundura): *izond.* Ikus.: Irazkilari. ^: Trazkitzaile.

irazmen. (itsatasun): iz. Ttsastearen egipena.

irazmeta. (ire): iz. Ikus.: Irameta. Irapi1a, iratzemeta.

irazoyal. (iragaztura): *iz.* Oyalezko irazkia. I: lrazkinoyal,

irazoyala. (iragaztura): iz. Tragazteko oyala.

irazparanda. (eundura): iz. Biraka ari diran euntzeko langayaren zatikoak. I: Tzaztari.

irazpen. (iragaztura): iz. baztearen egipena. (utzaldi): *iz.* Ikus.: Tragazpen.

irazpide. (igaraipen): *iz.* Igarotze estua.

iraztaile. (obekuntza): izond. Zerbait obekitzen duena.

iraztailu. (iragaztura): iz. Ikus.: Iraziontzi. Iraztantzi, irazteko.

traztari. (eundura): *iz.* Ikus.: Trazparanda.

iraztaska. (eundura): *iz.* Euleek, bilbatzeko, ariak gertutzen dituzten ianabesa.

IRAZTE. *iz. Irazki* bateu barna **ubil** bat igaro eragitea. Gorputz seudaf baten barna Mill bat igarotzea. (iragaztura): *iz.* Ikus.: Irazketa.1/ (egoskiera).

iraztegi. (iragaztura): iz. Traztea egiten dan tokia.

irazteko. (iragaztura): *iz.* Ikus.: Iraziontzi. Iraztailu, iraztoki, irazki.

traztetxe. (irakaskintza): *iz.* **Artakotasuna** artzeko ikastola.

iraztoi. (ira): **/z.** Ikus.: iraleku. I: iratza, iraztoť, iraz-leku, iraztoki. (eundura): iz. Ikus.: Goisubil. Iraztoki, zeyarmen.

iraztoki. (eundura): iz. Ikus.: Goisubil. Irazkidegi, iraztoi. (ira): iz. Ikus.: Iraleku. : Traztoi.

iraztoutzi. (iragaztura): *iz.* Ikus.: Iraziontzi. Irazkai, irazkci, iraztoť, iraztaile.

iraztoi. (ira): **iz. Ikus.:** Iraleku. I: Iratza, iraztoi, iraztortza. (iragaztura): *iz.* Ikus.: Iraziontzi, I; Irazkai, irazkei, iraztontzi.

Iraztoia. (ira): iz. Garoa ebakiten dan tokia. j: Traztoťi, irebana.

iraztoama. (eundura): *iz.* lraztaskaren algayak.

iraztua. (lotura): iz. Ikus.: Begizta. Begizte.

iraztunak. (kutxa): *iz.* Zur-zatiko bitaz egindako **kutxa, lokañ** bateaz ostutzean.

iraarausi. (irabio): *ad.* ikus.: Astindu. Irardausi, ligurdausi.

ire. (izenorde): izorrl. Bigaťen notifiaren izenorde ukanekikoa, ikaz mintzatzean. I: Yire, jore, yore.

irebana. (ira): iz. Ikus.: Iraztoťa. Iraztoťi.

irebiau. (irabio): *ad.* Ikus.: Trabiotu. I: Trabiatu.

ireganatu. (izenorde): *ad.* Tregana joan edo etoťi. Tkus.: Iretu. j: Iregandu, iretzakotu, iretzatu.

iregi. (idekidura): *ad.* Tkus.: Ideki. I: Idigi, ireki.

iregotxi. (laťinketa): *ad.* Ikus.: Eulzitu. Eultzitu,]oťindu.

iregnr'. (laťinketa): *iz.* Ikus.: Idauť. ^: Irauť.

ireikatu. (igeriketa): *ad.* Ikus.: Igerikatu. ^: Igeritu.

Ireiz-sarde. (sarde): iz. Laťindutako eultzia aizatzeko erabiltzen dan **lanabesa; makil** luzea da, bore mutuť bateau bi, in edo lau moko luzetxoak err dauzkana. Biotzeko, atxasarde, iraixpala, irain-endai, iraiz-endai, murtxil, sardetxe, sardetzať, txardeko, ireizendai, iraxteko-enclai.

ireizendai. (laťinketa): *iz.* **Garauak** ireizteko endaya. Ikus.: Ireiz-sarde. I: iraxteko-endai.

ireizi. (laťinketa): *ad.* Ikus.: Iraizi. (iragaztura): *ad.* Berbera. j: Iragazi.

irekailu. (idekidura): *iz.* Zerbait idekitzeko tresna. Irekigailu.

ireki. (idekidura): *ad.* ikus.: idegi. Idigi, iregi, ideki, ideki, idoki, irigi, iriki.

irekidura. (idekidura): iz. ikus.: **ldekidura. I:** Irekiera, irekigune.

irekiera. (idekidura): iz. Ikus.: **Idekidura.** I: Idekedura,irekidura.

irekigailu. (idekidura); iz. ikus.: Irekailu.

irekigaťi. (idekidura): *izond.* Ideki ditekena.

irekigune. (idekidura): *iz.* Ikus.: **Idekidura.** I: Irekidura.

irekiko. (izenorde): *iza'd.* Ireganako.

irekitzaile. (idekidura); *Izond* Idckitzeu duena.

irekurtzi. (ikuzketa): *ad.* Ur garbiaz ikuzi.

irei. (siñeskeri): *iz.* Gabeko ieltxua.

irel-suzko. (siñiskeri): *iz.* Ikus.: Iellxu. ^: Iratxo, irelu, iratxu, iretxo, ireltso, ireitsu.

irela. (ieki); *izond.* Trenton ari dana. E: Tkus.: Tjela.

treks.). (siñiskeri): *iz. ikus.:* Teitxu. Trel-suzko, ireitsu.

ireltxo. (gat): *iz.* Aidean, luŕetik urbil bide dabilen gaŕtxikia.

ireltxo-antzeko. (siñiskori): *izond.* leltxu bat dirudiena.

ircltxu. (siñiskeri): *iz. Ikus.;* leltxu. J: Irelu.

irelu. (siñiskeri): *iz. Ikus.:* Teltxu,: Iratxo, ires-suzko, iratxu, iretxo, ireltxu.

iron. (irentze): *izond.* Trenduta dagoena. Gizon-erdi, xikiro, zikiro.

iren-aldi. (irentze); *iz.* Irentzearen aldia.

iren-atz. (irentze): iz. lrenduta dagoenak daukan orbaiña. J: Iren-ordain, iren-saki, ircn-zauri.

iren-ordain. (ireutze): iz. Ikus,: Tren-atz. ^: hen-xaki, iren-zauri.

iren-sari. (ireutze): iz. Irendu egiteagatik ordaindu beaŕ dana.

iren-txilibitu. (ireutze): *izond,* Zeŕiak irentzen ditoena.

iren-xakt. (irentze): *iz. Ikus.:* Iren-atz. J: Tren-ordain, iren-zauri.

Iren-zauri. (irentze): iz. Ikus.; Iren-atz. J: Iren-ordain, iren-xaki.

irendu. (irentze): *ad.* Irentzea egin. Trandu, igendu, osatu, txikiratu, txikifatu, xikitatu, xikiratu, zikiatu, zikiralu, zikitatu, zitikatu.

irenketa. (irentze): iz. Irentzearen egipena. J: lrenkunde.

irenkunde. (ireutze): *iz. Ikus;* Trenketa.

irensbide. (gurkadura): iz. Ikus.: Iresbide. I: Zintzuŕ.

irensgailu. (erakarpen): iz. Ikus.: Auts-argailu. j: Auts-askailu, auts-xurgailu, irestailu.

ireusgafi. (erakarpen): izond. Tkus.: Egoskile. (cgoskiera): *izond.* Berbera. (azkuŕi): iJ *izond.* Ikus.: Tresle, J: lrensle, ireskoŕ.

Trenskortasun. (azkuŕi): iz. Asko ta apetaz jatca. Irentzi-beaŕ, Ireutsi-nai.

irensle. (azkuŕi): *izond. Ikus.;* Iresle. Irensgaŕi, ireskoŕ.

irenste. (egoskiera): *iz.* Gorputz sendaf batek ubil bat irents€ egitea.

irenstura. (egoskiera): *is.*]Ikus.: Egoskiera. : Ireste, surgatze.

irents-arazi. (zintzuŕ): *ad.* Zintzufetik sartu-eragin. (atzipc): *ad.* Atzipetu. J: Iruzuŕ-egin, irents-azi, irest-arazi.

irents-azi. (atzipe): *ad.* Ikus.: Irents-arazi. : Atzipetu.

irents-ezin. (gurkadura): *iz.* Trenstearen zailtasuua. J: Irets-ezioa, irets-neke, iretsi-gorka.

€rentsari. (salnouŕi); iz. Irentzaileak bere lanagatik attzcn duen'salneuŕia.: hen-sari.

Irentzi. (gurkadura): *ad.* Egokiak diran atalen igipenon bides, zerbait aotik urdalera igaro-eraztea J: Asko jatea. Leizean edo uretan, gañean edo iraitzean dagoena onclatu edo murgiitzea. j: Gaintitu, glakatu, idatsi, igari, gurkatu, kurkatu, iretsi, Irentzi, irets, irintsi, iritxi, iruntsi, iruntzi, lexatu, irintzi, sabeleratu, idautzi, zauts-egin, xiflatu, xintxatu, zufripakatu. (eroapen): *ad.* Eroapenezjasan. Iretsi.

ireutsi-beaŕ. (azkuii): *iz.* Ikus.: Trenskortasun. I; Ircntsi-nai, ires-nai.

irents€-eziña. (gurkadura): *is,* Ircnstea e^{g}in egitea,

ireutsi-nai. (azkuŕi): iz. Ikus.: Treuskortasun. I: Ircntsi-beaŕ, ires-nai.

irentsikof. (azkuŕi): *Land,* Asko ta apetaz jaten duena. Irentzaile, irentzile, irestzailc, iretsgaŕi.

irentzaga. (irentze): *frond.* Irenduta ez dagoena. I: Ikus.: irentzaka.

irentzaila. (irentze): *Land.* Irenizea egitcn duena. I: lrentza€ĺe, zikiratzaile, zikitatzaile, zikitero.

irentzaile. (irentze): *izond.* Ikus.: ircntzaila, Irentzale. (azkuŕi): *izond,* ikus.: Irentsikoŕ. Trentzle, ireszaile, zikiraizaile.

irentzaka. (irentze): *izond.* Irenduta ez dagocna.f:Irentzaga.

IRENTZE. iz. Alderdiak sakailtzea edo umezketarako ezcztatzea. Zikirakunde. II (abet-azkuntza), (abet-seudagintza), (antzutasun), (baŕabil), (ebaketa), (gizengaŕi), (sakitura).

Irentzi. (gurkadura): *ad.* Ikus.: Irentzi. J; Iretsi.

ireutsi-erazo. (gurkadura): *ad.* Irentsi-eragin.

irentzile. (azkuŕi): *izond.* Ikus.: Irentsikoŕ. J: Treutzaile.

ires-beafa. (atospen): iz. Indaŕcz onartu beat dana.

ires-beartu. (atospcn): *ad.* Indaŕez onartu beaŕ-izan.

ires-bete. (azkoŕ): iz. Geyegi jatea.

ires-nai. (azkufi): *iz.* Ikus.; Ireutsi-beaŕ. I: lrentsi-nai.

iretargi. (urgazpen): iz. ikus.: **Urgazpen.** j: Sorosgen.

iresbide. (gurkadura): iz. Ezlaŕi, zintzuŕ, irensbide, irespide.

iresgali. (azkuŕi): *hand.* Irentzi ditekena. Ireskaŕi.

iresgorka. (azkuŕi): *ado.* Irentzi eziñean ari-izatea.

iresgof. (azkuŕi): *hand.* Irentzi eziu ditekena.

iresi. (oŕazi): *ad.* Ikus.: Oŕaztu. lesi, oŕazahy irezi. (txairolasun): *izond.* Ikus.: Irazki. : Irezi.

ireska. (gai): *is.* Oso legoŕa dan gaya, eŕaz iziotzen dana. (abere): iz. Abere baten tazoa.

ireskatu. (zugatz): *ad.* Zugatz bat legortu.

ireskeria. (azkuŕi): *iz.* Asko jatearen egipena.

iresketa. (gurkadura): *iz.* lkus.: Gurkadura, f: Irespen.

ireskizun. (azkuŕi): *iz.* Irenzteko dagoena.

tresleof. (ailed* *izond.* Ikus.: Iresle. Irenslc, irensgaŕi.

€resle. (azkuŕi): *izond.* Apeta oso aundiaz jaten duena. J: Irensgaii, irensle, ireskoŕ, iretsle, ireslari, irunslari.

irespen. (gurkadura): *iz.* Ikus.: Gurkadura. I: Iresketa.

irespide. (gurkadura): *iz.* Ikus.: Estegoŕi. Iranoi.

trest-arazi. (atzipe): *ad.* ikus.: fronts-araZi.

irestaile. (eundura): *hand.* Ikus.: Hazkin.

irestailu. (erakarpen): iz. ikus.: Auts-argailu. J: lrensgailu.

tresaargi. (landare): *iz.* Lilikaria dan landarea.

ireste. (egoskiera): *iz.* Ikus.: Egoskiera. j: Trenslura.

irestef. (gurkadura): *ado.* Iresteko zorian agates.

€restu. (tximista): *iz.* Ikus.: Iñusturi, J: Tñastura. (meera): *ad.* Meetn.: Meatu. Ikus.: Irazitn, irazkitu.

trestzalle. (azkuŕi): *izond.* ikus.: Irentsikoŕ. Irentzaile, iretsgaŕi, (eroapcn): *izond,* Eroapenezjasaten duena.

iretargi. (izaŕ-mutil): iz. Ikus.: Ilaŕgi. I: Argizari, igetargi, itargi.

iretargi-argitan, (argitasun): *ado.* ilargitan, ilargiaren argitan. I: Iretargi-xuritan.

iretargi-xuritan. (argitasun): *ado.* Ikus.: iretargi-argitan.

iretargi-zuri. (argitasun): *iz.* Ilargiaren argitasuna. (izaŕ-mutil): *iz.* Berbera.

iretcgi. (igitai): iz. Ikus.: Igitai. J: Igitci.

ireteŕ-erazi. (erabakitasun): *ad.* Erabaki-eragin.

ireto. (itoaldi): *ad.* Ikus.: Irato.

frets. (gurkadura): *ad.* Tkus.: Irentsi.: Ires.

frets bidez. (gurkadura): *ado.* Ircntsiz ari-izatea. I: Irespidez.

irets-arazte. (gezut): *iz.* Gczuŕbat siñistu-eragitea.

frets-ulna. (gurkadura): iz. Ikus.: lrents-ezin, nets-neke.

irets-neke. (gurkadura): *iz.* Ikus.: Trents-ezin, I: Trets-eziña, iretsi-gorka.

iretsarazi. (gurkadura): *ad.* Trentsi-eragin. Tretserazi. (gezuf): *ad.* Genii bat siñistu-eragin. (gaitzipen): II *ad. Lain* bat eroapenez jasan.

fretsgaŕf. (azkuŕi): *izond.* Ikus.: Irentsikof, j; Irestzaile.

iretsgorka. (gurkadura): *ado.* Laisteŕ irentsi eziñean ari-izatea.

f retsi. (gurkadura): *ad.* Ikus.: Irentsi. Gurkatu, kurkatu, irentzi, irexi, irintsi, iritxi, iruntsi, idautzi, zauts-egin. (eroapen): *ad.* Ikus.: Irentsi.

iretsi-beaŕ. (gurkadura): *iz.* €resteko beaŕa edo gogo aundia.

iretsi-gorka. (gurkadura): *ado.* Elsa irentsi eziñean ari-izatea. Ikus.: Irets-neke, irents-ezin.

Iretu. (izenorde): *ad.* Zerbait irca egin. Iregandu, ireganatu, iretzakatu, iretzatu.

iretuketa. (jabetza): *iz.* Jabetzearen egipena.

iretxo. (siñiskeri): *iz. Ikus.:* Ieltxu. I: Iratxo, irelu, irel-suzko.

iretzaile, (gurkadura): *izond.* Irenaten duena. : Iretstzaile.

iretzakatu. (izcnorde): *ad.* Ikus.: Iretu. I: Ireganatu, irctzatu.

irezi. (txairotasun): *izond* Ikus.: lrazki, Iresi.

irezka. (txairotasun): ŕzard. Lerdena dana. I: Ikus.: lrazki.

it'ezld, (eundura): *ad.* Oyaia bilbatu. 1: Ikus.: Irazki. (ari): *iz.* ikus.: Algal. I: Arilkai, irazkidei.

frezlcin. (legortasun): *izand.* Legal dagoena. 1: Irczki. (garbitasun): *ŕzond.* Garbi dagoena.

irezkin-tresna. (lanabesa): *iz.* Zerbait antolaturik uzteko tresna.

irezkindu. (autolaketa): *ad.* Ikus.: Antolatu. : Eraztu.

irezkdntzaile. (antolaketa): *izond.* Antolatzen duena.

irezkitu. (ari): *ad.* Ikus.: Alikatu. I: Arildu.

irezt-ogi. (ogi): ***iz.*** Emakume euleari emandako agia. I: Ikus.: Irczt-opil.

irett-opil, (opil): iz. Emakume culcai emandako opila. : Ikus.: Trezt-ogi.

irf artan. (aldikada): *ado.* Aldiko atan. (oren): *ado.* Oren artan gutxi gorabera.

IIII, sin . *iz.* Gizonak bizi diran lekua, j; Aundi xana`a dan eŕia.: Idi, jendetsu, (zezen): ŕz. Idi ilzaren aldakuntza. (urbiltasun): II *ado.* Uŕ, aldamen. (izenorde): *(izond. I* izenordearen zeaŕezko izakaya. /! "Zazpiretako Man" Zazpiretako urbil. "Goiztiri¨ _ Goizea. II "Aŕastiri¨, "Aŕasti", "Aŕastri", "Master, "Aŕastegi¨ = Aŕatsaldea (gau urbil). II (auzotasun), (bizitegi), (ended), (elialdapen), (gizarte), (luŕalde).

iri-aLde. (id): *iz.* Iri baten iri-baŕutia,

iri-ama. (ended): iz. Ikus.: Iri-butu. Iri-nausi.

iri-antolaketa. (id): *iz.* lri bat ongi antolatzearen egipena.

iri-arteko. (id): *Load. iri* batzuci batera dagokiena.

iri-anrki. (iri): ŕz. Iri batctik urbil dagoen auzoa.

iri-baŕu. (id): *iz.* Marcia eakuera.

iri-batz. (iri): *iz.* Udal bat betetzen duten alien multzoa.

iti-burn. (id): *iz.* Iri baten goiko aldea. I: Trigarai, irigoyen. I: Ikus.: Iribarne, iribaŕen. (ended): iz. Eŕialdc baton iri nagusia. I: Tri-nausi.

fri-etxe, (tidal); iz. Udalarcu ctxea.

iri-idaztidi. (idazti): *ŕz. Iri* bateau dagoen idaztidia.

iri-inguru. (aldauri): *iz.* Ikus.: Aldari. I: Aldiri, iringuru.

iri-jaun. (jauniraskunde): iz. Iri bateko jauna.

iri-muŕu. (iri): *ft.* hi haters aŕesia. Ikus.: Aŕcsi. j: Aŕisi, aŕisu.

iri-nausi. (ended): iz. Ikus.: Tri-bum. I; Iri nagusia, iri-ama.

iri-ari. (egazti): ŕz. Ikus.: Garasta`o. {: Goŕialtxa, laulio.

iri-zain. (amnia): *ft.* lkus.: Amaiña. I: Eŕizain, manuzpeko.

Irian. (urbiltasun): *ado.* Aldiari buruz urbiltasuna adierazten ari-izatea. E. b.: Laurak irian.

irianausa. (ordezketa): *in.* Norbait edo zerbait txingoteaz aurkeztu.

iriaŕ. (ira): *iz. Ikus.:* Idaseta.

fribarne. (iii): iz. Id baten beko aldea.: Iribaŕen, iri-beere. I: Ikus.: Tri-bunt, irigarai.

iribafen. (id): *iz.* Ikus.: Iribarne. I: Iri-bur€t, iribeere, irigarai.

iribeere. (id): iz. Ikus.: Iribarne. Iribaŕen.

iribiatu. (irabio): *ad.* Ikus.: Irabiatu. Iribiau.

iribide. (id): ŕz. Iri bateko kale zabala.: kaŕikiri.

iribilazi. (ibilera): *ad.* Ibili-eragin.

iribildu. (id); *iz.* Aundi xamaŕa dan iria.

inibio. (asoin): *iz.* Ikus.: Asoin. I: Funts, kanore.

iribioŕ. (gari): *iz.* ikus.: lauŕ. 1: Idabuŕ.

iribiatu. (irabio): *ad.* Ikus.: Trabiotu. I: Tribiatu, zibiri-zaburaka

iribo. (artakotasun): iz. This.: Artalcotasun. : Egokitasun.

iriboyo. (ants): *iz.* Gazteen deadaŕa. I: Iŕiutzi.

iriboyoka. (aots): *ado.* lriboyoz ari-izatea.

iriboyotu. (ants): *ad.* Gizonek deadaŕ, iŕintzi egin.

iriden. (aurkiutza): *ad.* Ikus.: Edin. Ediren.

irierdi. (iri): *iz.* limo erdi-aldea.

irigai. (beta* *iz.* Gaudekaria dan bedaŕa; here egostea ori margoaz tindatzeko erabiltzen da.

irigarai. (id): *iz.* Ikus.: Iri-buru. Irignyen. j: Ikus.: Iribarne, iribaŕen.

irigi, (idekidura): *ad.* Tkus.: Tdki. I: Treki, iriki, irigitu.

irigin. (iri): *ŕzond* b'iari buruzko ezagnpetak dauzkana.

irigintza. (iri): iz. Triad buruzko ezagupenen multzoa.

irigizon. (iritargo): *iz.* Iritargokoa dana.

irigoan. (bacyadura): ŕzond. Baŕeyaturik dagoena.

irigoyen. (iri): iz. ikus.: Iri-hum. Irigarai.

frigune. (id): *ft.* Ini bateko etxeen multzoa.

irijo. (tanpa): *ad.* Jo-eragin.

iriki. (idekidura): *ad.* Ikus.: Ideki. Treki, irigi, idegi, iroki. (aŕaildura): *ad.* Ikus.: Aŕaildu. : Irikitu.

irildde. (iritargo): ŕz. Irigizonak alkaŕi buruz dirana.

irikierazi. (idekidura): *ad.* Ideki-eragin.

irikilika. (ibilera): *ado.* Ikus.: Ankakoxkoka.: Txingoka.

irildte. (idekidura): *iz.* Idekitzcaren egipena. Irikitze.

irikitu. (ataildura): *ad.* Ikus.: Aŕaildu. Triki,

irildtzaile. (idekidura): *izond.* Idekitzen dueua.

iriko. (id): *izond.* Iriari dagokiona.

iriko ctxe. (tidal): *iz.* Ildalaren etxca.

irikoartza. (egazti): *iz.* Ikus.: Koartzatxo.

irilcutzi. (irabio): *ad.* Ubil bat antoxin batean irabiotu.

irilikatze. (margoerti): iz. Gcro gar-lean margolzeko, irailz batean urtutako lekeda baron ezartzea.

BUN. iz. Gari edo beste miñen eyotzetik ateratzen dan autsa. J: Ants ori bera, algotz eta zaya kendu ondoren, j: Legortu ta eyotako buno ta **lekazi** balzuetatik ateratzen dan autsa, : Gat sandal batzuk txikitzetik geratzen dan autsa. j; Urun, (lore); *iz,* Lnreen koskolean dagoen autsa. (zomoŕo): fi *iz.* Pipiak dagien zur-autsa. !1 Irin-motak: a) Urun = inn xeena; b) Biŕin, eŕesa, ctesirin, otasa, mikof = oso xeetuta ez dagoena; d) BUM (biŕirin'en laburpena) = bcŕiz ciotakoa; e) Zai, zagi = irin aŕunta; I) Birzai = Eŕesiioya. il (arto), (buno-irin), (eyeraldi), (gad).

(morokil): *iz. Iriñaz* egindako **morokila. J:** Irin-zuku.

irin-antzeko. (irin): *izond.* Ikus.: Irinkara.

irin-asks. (kin): *iz.* Iriñerako zaindegia. ^: Irin-kutxa, irin-manka.

irin-auts. (kin): *in.* lriñaz egindako autsa. J: Ikus.: Irin-eŕauts.

irin-aztikeria. (izkutukeri): iz. Iriñaren bidez egindako aztikeria.

irin-bazka. (gizengaŕi): *iz.* Egazti batzctk loditzeko, ematen zayen Iriñaz egindako gizengaŕia.

irin-bipi. (zotnoŕo): *iz.* Ega-gogoŕak dauzkan zomoŕoa; bare elŕxaŕa "irin-aŕa¨ deitzen da.

irin-bolu. (eyeraldi): *iz.* Iriña egiteko eyera. J: Irin-eyera, irin-eŕota.

irin-eŕauts. (kin): *in.* Irin-autsa.

irin-eŕota. (eyeraldi): *iz.* lkus.: Irin-bolu. ^: Irin-eyera,

irin-eycra. (eyeraldi): *iz.* Ikus.: Irin-bolu. ^: Trin-eŕota.

irin-gal. **(buno-irin):** iz. ikus.: **Buno-b in.**

irin-gozoki. (gozoki): iz. Ezti ta irifiaz egiten dan gozokia,

irin-kutxa. (kin); *in.* Ikus.: Irin-aska. J: Trin-manka,

bin-lore. (kin): is. Garitik ateratzen dan lenengo irifia.

irin-lorezko ogia. (ogi): *iz.* Irin-loreaz egindako ogia.

irin-manka. (kin): *iz.* Ikus.: Irin-aska. I: Irin-kutxa,

irin-nenrldn. (irin): iz. Garau batzuetatik ateratzen dan irifia neurtzeko **lanabesa.**

irin-ola. (irin); *iz.* Iriña eralkitzen dan tokia.

irin-ore. (ore): *iz.* Iriñaz egindako orea.

irin-salerosle. (kin): *izond.* Ikus.: Irinketari. I: Irin-saltzaiie.

irin-saltzaiie. (irin): *izond,* Ikus.: Irinketari. I: Irin-salerosle, irintsaltzale.

irin-zagi. (kiu): *iz. Iriña* eukitzeko zaragia.

lrin-zuku. (rnorokii); *iz,* Tkus.; Irin-af.

frinagusi. (ii): *iz.* Erki, **endeŕ'i** edo latcŕi baten lencngo iria.

irinagnsiko. (ended): *ŕzond bi* nagusiari dagokiona.

irinallcf. (artza): iz. Ikus.: Baeguŕ. I: Iratfoki, iriñeralki, irin-alki.

irinbil. (oŕe): *iz.* Triñaz egindako oŕea. J: Oŕezko oŕi mea, kosno edo zubil-eraz biribildua, orabilda, oraseak.

irinbil-egile. (de): *izond.* Irinbilak egiten dituena.

trinbil-eredu. (muskulio): *iz.* Irinbilak egitcko **muskulioa.**

irinbil-saltzaiie. (de); *izond.* Irinbilak saltzen dituena.

irinbonba. (lnŕ); iz, Garia befiz ercin dan luŕa.

irinbonbatu. (Mr): *ad.* Luŕa gariz erein.

frindatu. (irin): *ad.* T rñaz ornitu. J: Iriñaz estali, irintatu.

irindegi. (irin): iz. Triña oretzcn dan tokia. J: Ikus.: Trintegi.

irindu. (eyeraldi): *ad.* Gani ta artoa eau.. J: Irintu. (acts): *ad.* Austu. J: Ausstu, iriñeztatu, irintatu. (igali): II *ad.* Arnaria geyegi umotu. Ikus.; Matra, irintxatu. (iauliketa): II *ad.* Tanpaka iauti. (eginkada): !I *ad.* Pipiak zugatzak maŕaskatu.

iriadun. Orin): *izond.* ELM daukana. J: Irintsu.

irindura. (ants): iz. Pipiak uzten duen autsa.

iringañ, (eraindu): *izond.* Zati txiki-txikitan biurtu ditekena.

iringela. (kin): ***in.*** India cralkitzen dan gela.

iringile. (kin); *izond.* Iriña egiten duena.

iringin. (gura): *izond.* Ikus.: Begi-luze. Begiluz.

iringuru. (aldauri): *iz.* ikus.: **Aldaurl.** Tri-inguru.

iringuruko. (aldauri): *izond.* Iringuruari dagokiona.

irinkara. (irin): *izond* Iriñczkoa dana. J: Irin-antzeko.

irinkari. (kin): *izond.* Iriña daramana.

irinketa, (irin): *iz.* Iriñaren bila ibiltzca.

irinketari. (irin): *izond. India* erosten eta saltzcn ari dana. J: Irin-salerosle, saltzailc, irintsaltzale.

irintatu. (kin): *ad.* Ikus.: lriñcztatu. J: Irindu, irintatu, irindatu.

irintegi. (oramai): iz. Ikus.: Oramai, j: Lintel.. I: **Ikus.:** Irindegi.

irintsaltzale. (kin): *izond.* Ikus.: frinketari. !: Irin-saltzaiie.

iriutsi. (gurkadum): *ad.* Ikus,; Irentsi, iretsi, irintxi, irintzi, xintxatu.

irintsu. (kin): *izond, Ikus,;* Irindun,

irfnfo. (kin): *iz. lain* puskatxo.

irintxa. (igali): *iz.* Geyegi umotuta dagoen amaria. J: Ikus.: Irindu, irintxatu.

irfntxatu. (igali): *ad.* Arnaria geyegi urnotu. j: Ikus.: Irindu, irintxa.

irintze. (irin): *iz.* Irundu egitea.

irintzegañ, (irin); *izond,* Ogia irintzeko iriña; labean sartu baño lenago.

irinfzi, (gurkadura); *ad.* ikus.: Irentsi. J: Irnntzi.

irinztatu. (irin); *ad,* Iriñaz estali, J: Ikus.: Iriñeztatu,irintatu.

iriñeralki. (artza): *iz. Ikus.:* Baeguŕ. J: . Iriñalki.

iriñezko, (kin): *izond.* Iriñaz estali edo egina dagoena.

iriñeztadura, (irin): *iz.* Trin-aatsaz estaltzea.

iriñeztatn, Orin): *ad.* Iriñaz austu. I: Ikus.: Irindu, irintatu, irinztatu, iriñestatu.

iriñcztu. (Irin): *ad.* Iriñaz estali.

iriñiario, (kin): *in,* Eyotzean galtzen dan iriña.

irin. (austura): *ad,* Zerbaiten aurka botatzean autsi. : Iriyo. (erorkera): *ad.* Luŕera bota. (norabide): *(ad.* Zuzendu.

irioarazi. (loŕeta): *ad.* Eramau-eragin.

iriogaŕi, (erorkera): *izond.* Luŕera bota ditekena.

irioi, (bidalketa); iz, Ikus.: **Bidalketa.** Bidalpen.

irtoigaŕi. (bidalketa): *frond.* Bialdu ditekena. j; Triongaŕi.

iriaikizun. (bidalketa): *izond.* Bialtzeko dagoena.

triode. (bonbonkada): *izond.* Eŕaz, pafastatzen duena.

irioite. (bidalketa): *izond.* Bialtzea. j: Irioitzc, iriontze.

iriokizun. (erorkera): iz. Luŕera botatzeko dagoena.

irion. (eralketa): *ad* Gateki ta geyegi eralgi. (bidalketa): *ad.* Ikus.: Bialdu. Biali, irioudu.

iriondu. (bidalketa): *ad.* Ikus.: Bialdu. j: Biali, irion.

iriongaŕi. (bidalketa): *izond.* Ikus.: Irioigaii.

iriontze. (bidalketa): *Land.* Ikus.: irioite. Irioitze.

iriotze. (crorkera): iz. Luŕera botatzca.

tripe. (aldauri): *iz.* ikus.: Aldauri. j: Aldiri.

irisgaitz. (ardiespen): *Izond.* Ardietsi ezin ditekena. 1: Iritxi-ezin.

frisk (atsegintasun): *ad.* Atsegintasunez egon.

iriskizun. (ardiespen): *izond.* Lortu ditekena.

irixka. (id): iz. Iti txiki ta ongi eratu gabea. j: Ikus.: Irixka, iriska.

iriskot. (ardiespen): *izond.* Ardietsi ditekena.

irispcn. (ardiespen): *tz.* Ikas.: Addiespen. j: Ardieskun.

irizpide. (elduera): *iz.* Eldu al-izatea. (ardiespen): iz. Zerbait ardiestcko bidea.

irispidezko. (ardiespen): *iroad.* Zerbait ardiesteko egiten dana. 1: Iristeko.

irist-efez. (ardiespen): *izond.* Eŕaz ardietsi ditekena.

iristaldi. (clduera): iz. Edlueraren aldia.

iriste. (ardiespen): *iz* Lortzea.

iristeko. (ardiespen): *ŕzond.* Ikus.: Irispidezko.

iristof. (ira): *iz.* Ikus.: Ira. I: Irats.

Irish'. (mecca): *ad.* Ikus.: Argaldu. trusts', meetu, meartu.

IRITARGO. *iz.* Uri batean jayo dan edo bizi dan uritaŕaren eskubidea. Eŕitargo, eŕitasun, uritargo. *tl* (aukatasun), (azkatasun), (bizitegi), (biztanle), (ended), (eŕialdapcn), (eŕiarteko eskubide), (eskubide), (hi).

iritaf. (iritargo): *izond.* batekoa dana. Uritaŕ, eŕitaf.

iritartasnn. (iritargo): iz. Iritargo-bereiztasuna.

iritartu. (iritargo): *ad.* Iritaŕa egin edo biortu.

iritatu. (gogaketa): *ad.* Erabaki bat artu baño lenago gauzak outdo ta gogaketaz neurtu.

iriti. (igitai): fz. Ikus.: Igitai. **Igitei,** igiti, iritai.

irits. (meera): *izond.* Ikus.: Argal.

iritsi. (cane): *ad.* Ikus.: Jatsi. j: Jetsi, jatzi, jatzi, jetxi. (jatsiiera): *ad.* Zerbait beruntz eraman. (elduera):11 *ad.* ikus.: Eldu. j: iritxi, irutsi.

iritu. (hi): *iz.* let brikia. j: Iritxo, irisa, irixka, irisko, irixka.

iritn. (id); *ad.* Ida iii bezela antolatu. (elduera): *ad.* Ikus.: Eldu. j: Iritsi. (gurkadura): *ad.* Ikus.: Irentsi. j: Iretsi. (ardiespen): *(ad. Ikus.:* Ardietsi. LoaW.

iritxf-ezin (ardiespen): *izond.* ikus.: Irisgaitz.

iritzi-eziña. (elduera): iz Nunbaiteraño eltzea eziña izatea.

iritxi-eziñezku. (ardiespen): *izond.* Iritzi ezin ditekena.

iritxl-miritxi. (eztabaida): *iz.* Eztabaida batean alkaŕi egiten dizkiotcn erantzupenak.

iritxitzaile. (ardiespen): *izond.* Lortzen duena.

iritz-aldatu. (gogai): *ad.* Iritzia aldatu.

iritz-elkartu. (gogai): *ad.* Iritziak batu.

lritzemaile. (gogai): *Izond.* Iritzia ematen duena. j: Iritzi-emaile, iritzi-esale.

iritzeman. (gogai): *ad.* Iritzia eman.

IritzL (eite): *ad.* ikus.: Antzakotrr j: Eitea izan. (aŕendikeri): *izond.* Aŕandikeriz ad dana. (gogai): jj *ad.* Adigai bat izan. Uduripen, uduru. (irizpidc): jj *ad.* Irizpidea eman. (dei-egikuntza): jj *ad.* Norberaren izenaz deitu.

iritzi-azaltze. (bilakuntza): *iz.*• Ikus.: Bilakuntza. I: Aratze.

irixtl-emaile. (gogai): *fzond* Ikus.: Iritzemaile. j: Iritze-esale.

Iritzi-esaerak. (bcreiztasun): ŕz. Nolakotasunak adierazten dituzten esakerak.

iritzi-esale. (gogai): *izond.* Ikus.: Iritzemaile. j: Iritzi-emaile.

Iritzi-ezin. (gogai): *(rand.* Iritzia emateko eziña dana.

Iritzi-gai. (gogai): *izond.* Iritzl eman ditekena.

iritzi-miritzi. (irizpide): *tz.* Ikus.: Irizpide. 1: Iritzipen.

iritzidun. (gogai): *izond* Iritzia duena.

iriteiko. (irizpide): *frond.* Iritzi batekoa dana.

iritzipen. (irizpide): *iz.* Ikus.: Irizpide. j: Etsibide, iritzi-miritzi, irizketa.

iritzira. (irizpide): *ado.* Gutxi gorabera ari-izatea.

iritzizko. (gogai): *izond* Iritziari dagokiona.

irixgati. (clducra): *izond.* Iritxi ditekena.

iritt. (iragaztura): *ad.* Ikus.: Iragazi. !: Iraisi.

irixka. (iri): *iz.* Iri txikia. j: Ikus.: lrisko. j: Irixko, ixito, iritxo, irixa, irizka.

irixte. (ardiespen): *izond.* Ardiestcn duena.

trixpide. (ardiespeu): *iz.* Zerbait ardiesteko bides.

irixte. (ardiespen): *iz.* Ardiestea.

irixteko. (ardiespen): *izond.* Ardietsi ditekena.

iriz-batasun. (erakotasun): *fz.* Ikus.: Erakotasun.

irizgati. (gogai): *izond.* Iritzi ditekena.

irizi. (itxitura): in. Landa bat alde guztietatik inguratzen duen itxutura. (eundura): *ad.* rims.: Irani, (txoskoŕ): 11 *ad.* Ikus.: Irani. (txairotasun): *(izond.* Ikus.: Irazki. (meets): jj *izond.* Mee dana.

irizigi. (taŕitadura): *ad.* Lena bat taŕitatu. Irisigi.

lrizil. (zezen): in. Ikus.: Idizain. j: Idi-zii.

irizkañ. (gogai): *izond.* Adigaigafia dana.

irizkeria. (gogai): iz. Adigai azaŕia.

irizketa. (irizpide): *iz. thus.:* Irizpide. Iritzipen, irizte, maisa.

lrizkide. (irizkidetasun): *izond* Beste baten iritzia beta duena.

irizkidego. (irizkidetasun): *iz.* Ikus.: Irizkidetasnn. j: Gogaidego.

IRIZIKIDETASIJN. *fz.* Iritzi ta xedeetan egon diteken berdintasuna. j: Auzilarien arteko elkaŕ-aditze edo itunbena. Gogakidetasun,gogaidego, gogaidetasun, irizkidcgu. !/ (atxikidura), (bitartekotasun), (erakotasun), (gentza), (idetasun), (itzarmcn3, (yalkipen).

irizkidetu. (irizkidetasun): *ad.* Irizkidetasunean egon.

irizkiznn. (irizpide): *iz.* Irizketaz begiratzekoa dana.

irizka. (irizpide): *izond.* Iritziari buruz dagokiona.

iriziari. (irizpide): *izond.* Bein-betiko iritzia ematen duena. j: Irial; iriztemailc.

irizte. (irizpide): *frond.* Ikus.: Iriztari. j: hint-emaile.

irizie-mirizle. (irizpide): *Land.* Erdi iriztea dana.

irizmen. (irizpide): *iz.* Iritzia emateko almena.

irizpen. (irizpide): *iz.* Iritzia ematearen egipcna.

irizpenlari. (azterkuntza): *izond.* Aztcrtzen duena bere lritzia emateko. J: Erizpenlari. (irizpide): *izond.* Irizpidea egiten duena. I: Erizpenlari.

irizpetu. (irizpide): *ad.* Irizpide baten pea

iz. Gauzaen ontasun, egi ta edertasuna cpaikatzeko antzea.j: Ettizko tan bati buruz egindako cdozein iritzia. !: Edozein arazoari buruz emandako iritzien moltzoa. !: Etsibide, iritzipen, iritzi-miritzi, irizke£a, irizte, maisa, erizpidc, urdupen. II (azaldura), (azterkuntza), (eguneroko), (elerti), (idazti), (zentzun).

frizpidctu. (irizpide): *ad.* Bein-betiko iritzia eman.

irizpinle. (irizpidc): *izond.* Elerti-lanak aztertzen dituena.

irfzt-emaile. (irizpide): izond. ikus.: Irizlari, ; Trizte.

iriz^{p}anle. (itizpidc): izond. Fritzia ematen duena,

irizte. (irizpide): iz. ikus.: Irizpide. Irizketa,

iriztu. (umotasun): *ad.* Geyegi umotu.

irkaitz. (baŕe); *iz.* ikus.: Iŕibaŕe. !: Iŕi-abaŕ.

irltin. (atsekabe): *izond. Ikus.:* Erken,

irla. (ugarte): iz. Ikus.: Ugarte, !: Itxasarte, uarte. (iturburrr): *iz.* lturburuak dagozen tokia.

irlandaŕ, (endeŕi): izond. Trtauda' koa dana.

irlandera. (izkera): *iz.* Irlanda'ko izkera.

irlaxe. (isladura): *iz.* Ikus.: Isladura. Goma, ista, izta.

irlaxera. (isladura): *iz.* Isladuraz egindako hegirapena.

irlika. (lika): *iz.* Ikus.: Lika, I: Genie.

iriikatu. (itsaspen): *ad.* Irlikaz itsatsi.

irlintx. (ieki): *iz.* Ikus.: Aloz, (ikatz): *iz.* Gaizki egosita dagocn ikatza. (01o): II iz. Baso-olo mota bat, eŕafzak egiteko erabiltzen dana.

irmatu. (uzkaldura): *ad.* Tinkotu. I: Irmetu, irmetu,

irme. (scndotasun): *izond.* Sendo dagocna. J: Iŕime, lr-mo.

irmetu. (scndotasun): *ado.* Sendoki ari-izatea. : Irmero,

irmctasun. (sendotasun): *iz.* Sendotasuna izatea, I: Innotasun.

irmetu. (sendotasun): *ad.* Scndotu. I: Irmotu.

irmiarrno. (armiarma): *iz.* Ikus.; ArmIarma. j: Armiarmo, innianna, rrmiannu,

iro, (izeki-aldi): *iz.* Zugatz bameko ardaya. I: Ikus.: Ardai. I: Ardagai. II Ardai ta ardagaya zugatzaren azalekoa dim. (enoa); *izond.* Enoahrta dagoena. (enboŕ):!j *iz.* Zugatz-enboŕarenzati aundia. (usteldura): II *iz.* Usteldura dagoena. I: Deus.: Irodura. j: Zorne. (zomoŕo); II iz. Oso txikia dun zomofoa; bare eltxaŕak zura mafaskatu ta zulatzcn du. (zorne jario); If *iz.* Ikus.: Zome. !: Bireka, likustel, iru, pasmo, sakaŕ.

iro-ezin. (usteldura); *izond.* Usteldu ezin ditekcna. !: Irogaitz.

irodura. (usteldura): iz. Usteldunik izatea. I: Tats.: fro. I: Kerudura. (azteri): *iz.* Ikus.: Azteri. J; Azkabe, zaragaŕ,

irogabe. (usteldura): *izond.* Usteldu gibe dagocna.

Irogaliz. (usteldura): izmrd, Ikus.: Tro-ezin.

irogañ. (usteldura): *izond.* Usteldu ditekcna.

iroi. (gaitzespen): *iz.* Ikus.; Agiraka. (nabarmentasun); iz. Nabarmentasunezko itza. (gaitzipen): *iz.* liens.: Gaitzipen. J: Eiaka, iran, (auto): !! *iz.* Zefi ta basurdeek luŕ bigunean etzaten diranean egiten duten zuloa.

iroi-egin. (gaitzespen); *ad.* Troyez bete.

iroika. (gaitzespen): *ado.* Iroyak botatzen ari-izatea.

iroikatu. (gaitzespen): *ad.* Ikus.: Iraindu. lraidatu.

iroireki. (oren): *Ia.* Iroiren baten irurogeiren bat.

iroiren. (uren): *iz.* Oren baten irurogeiren bat.

iroiren txiki, (men): *ft.* Ikus.: Bigaŕen iroiren.

iroiren-oŕats. (oren): *iz.* Orenlari bateau iroirenak erakusten dituen oŕatsa.

iroitamaf. (zenbaki): *ŕzond.* Trurogetamaŕ.

iroitsu. (gaitzespen): *izond.* Agirakaz beteta dagoena.

iroitu. (muskulio): *ad.* Muskuliori egokitu. (gaitzespen): *ad.* Agirakaz bete.

iraiztatu. (gaitzipen): *ad.* Gaitzipena egin.

irokizun. (usteldura): *iz.* Usteltzeko dagoena.

IROL. *iz.* Etxeetan soin-beaŕak betetzeko egoten dan gela txikia.: Beaŕ-gela. I: Lroldegi, eroleta, kakontzi, loitegi, irola, zikin-toki, kaka-ontzi. (zartzaro): *izond.* Zarkut. (utzatdi): II *iz.* Sastegia. (opil): !! *iz.* Igaratz-atdiko opila. l/ (bizitegi), (garnu), (utzaldi), (zikintasun), (crdialdi); If iz. Tkus.: not'. But.

iroi-biltxaile. (zikintasun): *izond.* Zarama biltzen eta eramaten duena.

iroi-oditza. (ixtun): *iz.* Argiionaen mullion. I: Tkus.: Argilona, aŕolls-estalia.

iroldegi. (zikintasun): *iz.* Zararna botatzen dan tokia. I: iroleta, iroltegi, irula.

iroldu. (crdialdi): *ad.* Abereakkumea egotzi. I: Iroltu. (arnai): *ad.* Amailu, bukatu.

iroleta. (zikintasun): *iz,* Ikus.: Iroldegi. I: Troitegi.

irolkof. (usteldura): *izond.* Usteldu ditekcna.

irolkortasun. (ustcldura); *iz.* Usteltzekoa izatea.

iroltasun. (amid): *iz.* Amaitzea, bukatzea.

iroltegi. (zikintasun): *iz,* Ikus.: Iroidegi. I: Troicta.

iroltu. (erdialdi): *ad.* Auŕ-egotzi. I: ikus.: Auŕ-galtze. I; Iroldu; abereai buruz esaten da.

iroltze. (amai); *iz.* Amaitaearen egipena.

iroltzi. (artza): *ad.* Villa eralgi. I: Trolzki.

irolzki. (artza); *ad.* ikus.: Bralgi. I: Troltzi.

iron. (ontuŕe): *izond.* Ontufezkoa dana.

iroukaitza. (zoritxaŕ): izond. Aurkalma dana.

irordaldarf.(eske-batze); *izond.* Eske-batzea egiten duena.

irordaidu.(eake-batze): *ad.* Eske-batzea egin.

irorde. (eske-balze): iz. Eske-batzea egitea.

lroti. (belaŕ): *iz* Tkus.: Imsta. J: Iruofx, iru-ofi.

irortz, (mai-orni): *iz.* Ikus,; Larortz. !: Eskrr-sarde.

irosa, (gari): *iz.* Erdi ustelduta dagocn garia.

iroski. (ugatz): *ad.* Edoski-erazi; abercai buruz mintzatzean.

iroso. (sumin): *izond.* Sumiñez ari dana.

irostu. (zeŕi): *ad.* Zeficmea iñauska 1: lkus.: lfiauska.

trotasun. (usteldura): iz. Usteldurik egokera.

irotsain. (eresi): *iz.* Eresiz egindako ereski bat.

trotsu. (eden): *izond. Ikus.:* Edeutsu. 1: Zitaltsu. (usteldura); *(sand.* iatelduta dagoena.

trotu. (zarizaro): *ad.* Zafa egin edo biurtu. (legortasun): *ad.* Zugatz bat legortu. (usteldura): *ad.* Usteldu, iotu, kerutu, sundatu, uruntzutu.

iroz-leku. (zurkaitz): *is.* Zerbaiti eusteko tokia.

irozañ. (zutabe): *iz.* Orma baten zutabea. Ikus.: Zutabe.

irozezgaŕi. (eroapen); *frond.* Egari czin ditekena.

irozgaft. (zurkaitz): *izond.* Ikus.: Irozkai. 1: Irozki.

iroziminkax. (landare): iz. Zibuinkaria dan landare-mota bat.

1ROZKAL iz. Etxegintzaren atala, zutikako lau batetik atcratzen dana ta zerbaiti eusskeko egiten dana. (zurkaitz): *iz.* Tanta. 1: Euztekoa dana, irozgaŕi, irozki. (eŕedize): *iz.* Ivialdaz egindako efedizea, irakuŕita izan ditczen idaztiak ipintzeko. I! (ederztadura), (cŕadize), (mai), (mailgune), (zapaida).

irozkai-zapi. (zapi): iz. Iroskai gañean batzuetan jartzen dan estalkia.

irozkatu. (zurkaitz): *ad.* Zurkaitza

irozketa. (zurkaitz): *is.* Eustearen egipena.

irozki. (uzrkaitz): iz. Ikus.: lrozkai. Irozgati.

irozo. (zurkaitz): *ad.* Eutsi, zurkaiztu. 1: Irozolu, itxuki.

irozokaitz. (zurkaitz): *izond.* Iroza ezin ditekena.

irozoki. (zurkaitz): *iz.* Zurkaizteko tokia.

irozopen,(zurkaitz): *iz.* Irozoteeko egipena.

irozotu, (zurkaitz): *ad.* Ikus.: Irozo.

irazpen. (zurkaitz): is. Zurkaizteko egipena.

irozt-añ. (zurkaitz): *is.* Abeak irozoten dituen aft zabala.

iroztoki. (zurkaitz): is. Zurkaizteko tokia.

ifa. (ari): *is.* Kilotik ateratzean ariak egiteu dean otsareu ots-izena. (erei itza): is. i;reintza eskuz egitcaren ots-izena. 1: Ziŕi-mafaka. (lasterketa): *iz.* Lasteŕ-egitearen ots-izena. 1: Lasteŕ bizi-bizia egitea. (dantzaketa): I) *iz* Ikus.: Dantza. (: Jantza, iŕada, iŕadako, iŕaida. (0l0): ‖ *iz. O1oai* dei-egiteko aotsa. : Ikus.: Puŕa.

iŕa-ifa. (txori): *iz. ikus.;* Belatxiko. Iñara-saga, iŕaira.

iŕada, (ari); *iz.* Kilotik atom ondoren ardatzean biltzen dan ari-besakada. (ereintza); iz. Eskuz egindako ereintzean egiten dan iraiña bakoitza. (lasterketa): jj *iz.* Ikus.: Lasterketa, Atxintxiketa. (eŕeukada): Ikus.: Leŕo. Efenka. (dantzaketa): H *iz.* Ikus.: Dantza. 1: Ifs, jantza, iŕadako, if aida.

iŕada-zain.(dantzaketa): *frond.* Dantzaketa zuzcntzen duena.

ifadaka. (iraizketa): *ado.* Besagainka zerbait botatzen ari-izatea. 1: Iŕaka.

iŕadakatu. (dantzaketa): *ad* Dantzan egin.

iŕadako. (danizaketa): iz. Ikus.; Dantza, 1: Its, iŕada, jantza, iŕaida.

ifadan. (dantzaketa): *ado.* Dantzan egiten ari-izatea.

ifadari. (dantzaketa): *izond.* Dantzan egiten ari dana.

ifaida. (dantzaketa): iz. Oboan eta alkali eskuak emanda egiten dan dada. 1: Its, iŕada, ifadako.

ifaidaka. (dantzaketa): *ado.* Oboan dantza egiten ari-izatea.

tfaitun. (dantzaketa): *izond.* Dantzan egiteko eskatzen zayon ncska.

ifaka. (iraizketa): *ado.* Ikus.: Iŕadaka.

iŕan-erein. (ereintza): *ad.* Ereintza eskuz egin, iŕadan egin. : Iŕaran-erein, iŕan,iŕaran.

ifara. (ahesti): is. Txorien abesti jafaitua.

iŕat-abuts. (dati): is, Ifatiz ematen dan aotsa.

ifat-argailu. (iŕati): iz, Ifatis ematen dan soñua artzeko lanabesa.

iŕat-bialdu: (iŕati): *ad,* Iŕatiaren bides soñuak bialdu.

iŕat-bialtzeko. (iŕati); iz. Soñuak bialtzen dituen iŕati-lanabesa.

ifat-entaukin. (dali): *is,* idatiak bialtzen ditaen soñuak artzeko lanabesa.

iŕat-cntzule. (iŕati); *izond.* Iŕatiak bialtzen dituen soñuak entzuten ditnena.

ifat-etxe. (iŕati): *iz.* Ifatiz soñuak bialtzeko tokia.

iŕat-idaziri. (iŕati): *is.* iŕatiz bialtzen dan u$didazkia. liat-itz.

ifat-idazkintza. (ifati): is. Iŕatiz egiten dan uŕutidazkintza.

ifat-igorpen. (dati): *iz.* Iŕatiaren bidez soñuak ematea edo igortzea.

ifat-ikuf. (ifati): *iz,* Iŕatiz ematen dan agerpidea.

ifat-ikuskin. (iŕati): is. ltcus.; itatiaz bialtzen daua ikusteko lanabesa.

iŕat-indaf. (iŕati): *is.* Iŕatiaren bidez soñuak, izpafak eta abaŕ zabaltzeko ;Amelia.

iŕat-itz, (iŕati): *is.* Ikus.: lfat-idazki.

iŕat-itzaldi. Watt): iz. Iŕatiz emandako itzaldia.

ifat-izkin. (iŕati); iz, Iŕatiaren bides uŕutitzegiteko almena. 1: Ifatizti.

ifat-sayo. Wan): is. Tiat-igorpenak egitea.

ifat-sayotu. (iŕati): *ad.* Iŕat-igorpenak egin.

ifat-sentzu. (iŕati): is. Ifat-indaf batzuk eskuratzeko konormena.

ifat-tximist-indaf. (iŕati): iz. Tximist. indaŕezko uiñak iŕatiz bialtzea.

iŕatailu. (dati): *iz.* Ifatiaz ari-izateko Ianabesa.

HUT'. *is.* Hertz doiztaŕak idoro zituen tximist-ugiñen bidcz crabiltzen dan iŕati-ufatizkiñaren bitartcz, izpai, itzaldi, erestaldiak eta abaŕ igorpena. 1/ (entzupen).

ifati-ari. (iŕati): *iz.* Ifatiak bialtzen dituen soñuak artzeko, iŕat-entzukiñak daukan adaŕ edo aria. 1: Ikus.: Iŕatiadaŕ. Iŕatadaŕ,

ifati-bidalkin. (itati): *is.* soñuak bialtzen dituen iŕada.

ifati-edapen. (ifati): *is.* Ifatiz egiten dan soñuen edapena.

ifati-mezu. (iŕati): *iz.* Iŕatiaren bidcz bializen dau mezua.

iŕatiadaf. (iŕati): is.]kus.: Iŕati-ari. 1: Iŕatadaŕ.

ifatibide. (iŕati): is. lratiaren bidez aztertzea.

iŕatigailu. (ñ`ati): iz. Iŕati-lanabesa.

ifatigorkin. (iŕati): *iz.* Ifatiaren soñua bialtzeko ta edatzeko Ianabesa.

iŕatindaŕ-zabalde. (ifati): *iz.* lŕat-indaŕaren zabaltasuna.

ifatiz zabaldu. (ifati): *ad.* Ifatiaren bitartez zabaidu.

ifatizabalkunde. (dati): *iz.* Iŕatiaren bitartez zabalkundea egitea.

iŕatizlri. (ifati): *iz.* Ifatiaren bidez idazten dana.

iŕatizki. (teat* iz. Xoŕatzen bidez argazkiak ateratzeko egikera.

iŕatizlari. (iŕati): *Izond.* Ifatiz mintzatzen dana.

itatizti. (itati): iz. Ikus.: lŕat-izkin.

itatson. (atson): iz. Atson-bolada.

iŕazi. (iragaztura): *ad.* Ikus.: Imgazi. Traizi.

ife. (ileondo): iz. Ikus.: Ileondo. Xcrlo.

iŕezkintza. (ututidazkin): Utitizkiñezko alkaŕ-izketak iŕatiarcn bidez egiteko eraketa.

Iŕi. (bate): *ft.* ikus.: Bate. I: Fate, ad, (iseka): *iz.* Ikus.: Iselca. I: Iñaka, iŕi-miŕi. (soñu): H *iz.* Gauza batek, beste batcaz maŕuskatzean, egiten duen ots gozakaitza. (ataildura): II iz. Ikus.: Aŕaildura. I: Artesi. (gum): II iz. Thus.: Aŕansi. I: Gurari bizia, iŕikeria, iŕika, iŕiki.

iŕi-abaŕ. (bate): is. Ikus.: Iŕibaŕe. I: Trkaitz, iŕi-aide, itikaitz, iŕi-muŕi.

iñ-aide. (bate): *is.* Ikus.: Iri-bate. I: hi-abaŕ.

iñ-akaŕ. (akaŕ): *is.* Altai jostagaŕia. I: ikus.: Iŕi-stixta.

iñ-aldi. (bate): is. Ikus.: Algara. I: Bate-algara, iŕi-karkara, pat-atgara, santzo.

iñ-andikeria. (deiced): is. Baŕegaŕia dan andikeria,

iti-antzerki. (antzerti): *iz.* Antzerki alaya.

ifi-antzerkigile. (antzerti): *izond.* Ants-bides ari dan antzeziaria.

ifi-aŕa. (igidura): *iz.* lgi-erazten ani-izatea.

ifi-aŕamantza. (abesti): *iz.* Iseka egiteko abestia.

ifi-baŕeka. (bate): *ado.* lfibate egiten ari-izatea. I: Iŕi-bates, iŕibaŕezka, miŕika, iŕi-mutika.

iñ-belaŕ, (belaŕ): iz. Orixka margoa duen belaŕa.

ifi-bozkario. (bate): *is.* Bate-egitea.

ifi-dindil. (iseka): is. Iselca egiteko noribaitjartzcn zayon zirdiña.

ifi-doñu. (soñu): *iz.* Bate edo jacks eragiteko asrnoz cmaten dan dorm berezia.

id-agile. (bate): *izond.* Ikus.: Ifibera. Iŕibartsu.

ifi-egin. (iseka): *ad.* Iseka egin.

iŕi-eginarazle. (bate): *izond.* Bate eragiten duena.

iŕi-egingañ. (bate): *ŕzond.* Ikus.: Iŕi-egiñazgaŕi. I: iŕikari.

iii-egiñazgafi. (bate): *izond* Bate-eragin dezakena. I: Iŕi-egingaŕi, iŕikari.

iŕi-eragile. (bate): *izond.* Bait-eragiten duena. I: Zapart-egingafi.

ifi-erkatx. Osaka): *is.* Iseka atsegiña. I: ikus,; Itigailu.

iñ-eŕixta. (nekabide): *iz.* Nekabidea cragite a. I : Ikus.: Iŕi-akaŕ.

ifi-faŕaz, (bate): *ado.* Algaraka ari-izates. I: Iŕifaŕa.

iñ-gaizto, (iseka): is, Nekegaŕia dan iseka.

iñ-gertaera, (gertakari): *iz.* Baŕe-egitekoa dan gertakaris.

iñ-gezuf, (gezuf): iz. Bate-egitekoa dan gezuŕa.

iñ-iñesti. (antzerti): iz. id-antzerkia.

iñ-Itz. Osaka): *iz.* Isekaz edo **bate-**egiteko esandakoa. j: Iŕi jolas.

iti-izen. (iseka): *is.* iseka egiteko itzak.

iñ-jario, (bate): *izond.* Thus.: Iŕibartsu. I: Tŕibers.

iñ-jolas, (iseka): *iz.* Ikus.: Iti-itz.

iñ-karkail. (bate): *iz. Thus.:* Algara. I: Iŕi-karkara, id-zafta.

iri-karkara. (bate): *iz.* Ikus.: Algara. I: Iti-aldi, iŕi-karkail, iti-karkar.

iñ-keiñu. (bate): *is.* Auŕai bate-egiteko egiten zayen guinea.

iñ-maŕa. (ugutza): *iz.* **Ugutzaetao** txindia botatzea.

iñ-miŕika. (bate): *ado.* Iŕi-bateka iñakaz ari-izatea. I: Ikus.: Iŕi-baŕeka, iti-muŕiks.

iŕi-miŕizko. (iseka): *izond* iŕi-miŕiz esandakoa.

iii-snuñ, (bate): is. Ikus.: Iŕibaŕe. I: In-aba'.

iŕianuñka. (bate): *ado.* Ikus.: Iŕi-miŕika. I: Tŕi-baŕeka.

iii-mulikatu. (bate): *ad.* Ifakaz iŕibatc-egin.

iii-musika, (mozoŕokeri): is. Mozoŕokeriz egindakoa.

iñ-om, (axote): *is.* Axotez egindako orbans. (orban): *is.* Berbera. (mats): II *is. Gaizki* egindako mafak. (ximus): II iz. Soñeko baten zefenda goŕi-goŕia.

iŕi-oyu. (ahead): is. Iseka-abestia. (iseka): *iz.* Berbera.

iñ-pazka, (bate): *iz.* Tsmalez bate-eragiten duena.

iñ-ukn, (ezetza): *is.* Iselcaz egindako ezetza.

iñ-zafa, (bate): is. Ikus.: Algara. I: iŕi-karkail, pat-algara, zantzo.

iñ-zale, (iseka): *izond.* Iŕiz eta isekaz ad dana.

(aizoyalak): *iz.* Aizoyalaren izuta.

iñada. (biotzondo): iz. Biotz-ikara. I: Saŕastada, saŕastako, sauskada, zotiku.

iñautxa. (bate): *iz.* Iŕibaŕe ixikia.

iñatu. (lokati): *ad.* Lokaŕi bat igaro-erazi.

ifcbate. (bate): *is.* Bate txikia egitea. J: Irkaitz, iŕi-abaŕ, itikaitz, hi-aide, iŕi-rnuŕi, iŕiño, iŕipaŕ, itipate, itito, hitxo, erkaitz, pat-mud, paŕamuŕutx, paŕaziŕi, pate-mud, pate-zanlzu, pateziŕi, paid, paŕuri, ortziŕi.

ifibartsu. (bate): *izond.* Iŕi-baŕeka ari daua. I: Iŕibera, iŕi-egile, iti-jario.

ifibera. (bate): *izond* Iŕibaŕez dagoena. I: Iŕikoi, iŕikoŕ, iŕibartsu, hi-agile, iŕi-jario, etibera.

ifibide. (bait): *iz.* Bate egiteko sukera.

ifibidekeria. (bate): iz. Bate eragiten duen iseka.

lñbidez. (bate): *ado.* Bate eragiten duen isekariz ari-izatea.

iñbidezko. (bate): *izond* Bate eragiten duen isekari dagokiona.

itibiof. (Iaŕinketa): iz. Ikus.: Kardailu. I: tauŕ.

iñboŕo. (igidura): is. Itzulkaria dan igidura.

ifiegite. (bate): is. Bate-egite.

ifiekai. (bate): *iz.* Bate egiteko karia.

ifigailu. (gaztasun): is. Ikus.: Gaztasun. : Iŕi-crkatx, izgozo.

iñgañ. Clacks): *izond.* Iseka egitekoa dana; isekaz crabiltzekoa dana.

iñgafikeria. (iseka): *iz.* Guztiz iŕigaña izatea.

ifigafiro. (iseka): *ado.* Isekaz ari-izatea.

iñgafitaskrn. (baŕe): *iz.* Baŕegaŕia izatea.

ifigañtu. (beŕegañkeri): *ad.* Ikus.: Baŕcgaŕitu. I: Baŕagatitu.

itigau. (aots): *ŕzond.* Kutinkaria dana. (sumin): *hand.* Eŕaz snmintzeu dana.

ifigile. (iseka): *izond* **Iseka** egiten ari dana. I: itilari.

iñgo. (txori): is. Ikus.: Belatxiko. : Iñare.

iŕigura. (bate): izond. Bate-eginnai duena. I: ltigile.

iŕigurarazi. (bate): *ad.* Bafe-egiteari gogoa eman.

ifitca. (ataildura): *is.* Ikus.: Afaildura. I: Aŕailgune, iŕikadura, itifiarte. (idekidura): *ad.* Zerbait idekitzea. (gurs): €I *is.* Gurari bizia. I: Kitika, kiŕikago, iŕikeria, iŕi, iŕiki, leya, Ieyadura, atsal, apeta, murt, mat, nil, txibiskcri, kits, txit, txutxu, zeli. Osaka): II *is.* **Iseka** egitea.

itikadura. (aŕaildura): *iz.* ikus.: Aŕaildura. I: Iŕika, iŕiñarte.

ifikagati. (gura): *izond.* **Gum** ditekena.

iŕikaitz. (bate): *iz. Ikus.:* Itibaŕe. I: Iŕi-abaŕ, iŕiño.

iñkakof. (aŕaildura): *izond.* Itsasten dana.

ifikalari. (zirikadi): *izond.* Zirikatzen duena.

ifikaldi. (gum): *iz.* Laister itzaltzen dan gurari bizia.

ifikan. (gura): *ado.* Omani bizian ari-izatea.

ifikari. (bare); *izond.* Ikus.: lf

ifikatsu. (guma): *izond.* Gurari bizia duena. I: Tŕikatzaile.

ifikatu. (idekidura): *ad.* Arnari batzuen axalak ideki. I: ikus.: Iŕikitu. (baŕe): *ad.* Iŕipaŕe-egin. I: Iŕibera bran. (cumin): II *ad.* Sumin-erazi. 1: Letxigau. (aŕaildura): II *ad.* Afaildura egin. (soar); 1 *ad.* (iorputz batzuek apurtzen diranean otsa egin. I; Iŕikitu. (gura): II *ad.* Gurari bizia izan. I: Otxaŕatu. (zirikaldi): II *ad.* Abereak zirikatu.

ifkatzaile. (gura): *izond. Ikus.:* Ifikatsu.

iñkaz. (gura): *ado.* Gurari biziaz ari-izatea.

iñkeria. (gura). *iz.* Gurari bizia. I: Tkus.: Iŕi. I: Iŕika, iŕiki, iŕints.

iñki. (gum): *iz.* Ikus.: Iŕi. I: iŕika, iŕikeria, iŕints, teya.

iñld-aldi. (idekidura): *iz.* Lore-zilak ado igalien koskau-azalaren idekitzea, berez egiten dana. I: lfikidura, iŕikitzc.

iŕiki-maŕaka. (boŕoka): iz. Barneko bofoka.

ifikidura. (idekidura): *iz.* Ikus.: Iŕiki-aldi. I: Iŕikitze.

ifikil. (aiaildura): iz. Gorputz sendafetan egiten dan afaildura txikia. I: Ifizkitu, ufako. (uraska): *iz.* Thus.: Ubide. I: Eŕroila, iŕisko. (praka): II *iz.* Prakak auŕean eukiten duten idekidura, praga.

iñkil-bako. (praka): *izond Iŕikiiik* ez daukan praka.

iñkii-kiñkil. (eŕenkura): *izond.* Asko inaingu-egiten duen eŕena.

iñkililra. (ibilera): *ado.* Ikus.: Ankakoxkoka. I: Antxiriñcan, mainguka.

iŕikin. (linburdika): *izond.* Ikus.: Linburdikari. I: Bizkarkari, bizkarkoi.

ifikina. (soffit): *iz.* Soilu gozakaitza egitea. I: I iskina.

ifikinatn. (soñu): *ad.* Sofia gozagaitza egin. I: Ifingatu, iŕitu, iŕiskinatu.

ifikiñarte. (aŕaildura): *iz.* Ikus.: Afaildnra. 1: Iŕiñarte, iŕiskina.

ifikitasun. (gura): iz. Gurari bizi-bizia.

ifikiti. (gum): *izond, ltikiz* ari dana.

ifikitu. (afaildura): *ad. IŕikiI* bat egin. (gura): *ad.* Gurari bizi-bizia izan. (sumin): II *ad.* Sumindu-erazi. (soñu); II *ad.* Ikus.; iŕikatu. (idekidura): II *ad.* Ikus.: Iŕikatu.

ifikitze. (idekidura): iz. Ikus.: Iŕiki-aldi. ^: Iŕikidura.

ifikoi. (bale): *izond* Ikus.: Iŕibera. Iŕikoŕ.

ifikof. (bate): *izond.* Ikus.: Iŕibera. I: Ifikoi.

ifikortasun. (bate): *iz.* Ifibera izatea.

ifikotu. (asafe): *ad.* ikus.: Asaŕetu. I; Asaŕatu.

ifilari. (iseka): *izond.* Ikus.: Iŕigile.

ifila. (lauzko): *iz.* Lauzko makuŕa.

iñmaltzufez. (maltzurtasun): *ado.* Maltzurtasunez ari-izatea.

ifimaf. (maŕazki): *iz.* Norbaiten azpegiak baŕegaŕiz aidatuta erakustea dituen mafazkla.

ifime. (sendotasun): *izond.* Ikus.: Irma. (eskuantze): *izond.* Eskuantzez ari dana.

11EiM11J1. *iz.* **Iseka** sotil eta urguritsua. I: Ezteuka. (backs): *ft.* Ikus.: Tacks. I: Iti, txuska. il (elerti), (gaztasun), (lacks), (pikoketa).

iñn-artekatu. (idekidura): *ad.* **Orma** batean idekidura estu ta luzeak egin.

iñnbil€-afanbala. (baldartasun): ŕz. Baidartasunez ari dana.

iñnbili-afanbilaka. (urduritasun): *ado.* Aŕapataka ari-izatea.

ifinga. (soñu): *iz.* Gorputz batzuek apurtzen diranean egiten duten atm.

ifingafi. (bate): *izond. Bate* egiteko emgiten duena.

iñngafikl. (iseka): *ado.* Ifigafiz ari-izatea.

Ifingatu. (soda): *ad.* Ikus.: Iŕikinatu. I: Iŕitu.

iñngin. (guns): *izond.* Ikus.: Begi-luze. I; llmsgura.

iñrits. (gura): *iz.* Ikus.: Iŕikeria. I: Ifiki.

ifintxi. (ants): *iz.* Zaldiaren aotsa. I: Ifintz, ifintza, lakario, ifintzi. I: Artzañen deadaŕa, iriboyo, lekayo, zamarikin. (orga): *ft.* Gurdiaren kiŕinka.

ifintz. (ants): *iz.* Alaitasuna adiemzteko, euzkaldunak dagiten deadaŕa. I: Abereen aotsa, iŕintziri, ifinziri. (orga):, iz. Gundien kiiinka.

ifintz-egin. (ants): *ad.* Ifintxi egin. I: Iŕintziaa-egin,ifintziñatu.

ifintzaka. (aots): *ado.* Iŕintziak ematen ari-izatea. I: Iŕi ntz ika.

ifintzakalari. (ants): *izond.* Iŕintzia egiten duena. Ikus.: Iŕintzilari. Ifintzinari.

ifintzi. (ants): *iz.* Tkus.: Ifintxi. 1: Iŕintzin, iŕintziri, ifintzirin, iŕintziña, kikirikai, iŕintz, iekayo, zamarikin, zinka, zinkada.

ifintzika. (ants): *ado.* Ikus.: Tfintzaka. 1; lŕintziñaka, ifintztz.

ifintzilari. (ants): *izond.* Iŕintziak egiten dituena. I: Iŕintzinari, iŕintzakalari.

ifintziña-egin. (aots): *ad.* Iŕintxi-egin. I: Ikus.: Tŕiniz-egin, iŕintziñatu.

ifintzifiaka. (ants): *ado.* Iŕintziñak egiten ari-izatea. I: Ikus.: iŕintzika, iŕintziz.

iŕintziñalari. (ants): *izond.* Iŕintziak egiten dituena.

Ifintziñatu. (ants): *ad.* Ems.: Ifintxi-egin. Ifintziaa-egin, ifintz-egin.

ifintziri. (aots): *iz.* Tkus.: Iŕintz. I: Iŕinziri.

lñntziz. (ants): *ado.* Ikus.: Iŕintzika. I: ltintziñaka.

itiñarte. (aŕaildura): iz. Ikus.: **Afaildura.** I: Tŕika, iŕikadura, iŕikiñarte, iŕiskiña, itxiŕistu.

iŕiñausa. (iseka): *iz.* Iñakaz egindako **iseka.**

iŕiño. (bate): iz. Ikus.: Ifibaŕe. : Ifikaitz, iŕipat, iŕipaŕe, iŕitxo, iŕito, pal-muŕi, pate-mud.

ifipa. (maids): iz. Ikus.: **Maids.** l: Aldapa. (bero): *izond.* Berotxu dagoena.

ifiparka. (bate): *ado.* Iŕipaŕez ari-izatea. Iŕipafezka.

ifipat. (bate): *iz.* Ikus.: Iŕibaŕe. I: Ifiña, iŕipafe, iiitan.

itipat-egin. (bate): *ad.* lfibaic egin.

ifipaŕez, (bale): *ado.* Iŕipaŕa egiten ari-izalea. I: Iŕiparka, iŕipaŕezka.

itipaŕezka. (bate): *ado.* Ikus.: Iŕiparka. I: Itipaŕez.

iŕipartsu. (bate): *izond.* Iŕipaŕez ad dana.

iñs. (ugolo): *iz.* I us.: **Ugolo.** I: Inta-gari.

iñs-slot. (ugolo): *iz.* Ugoloz ereiuda dagoen solos.

ifis-irin. (ugolo): *iz.* Ugolaren iriña.

iñs-lantegi. (ugolo): *iz.* Ugolo-cyera. (eyeraldi): *iz.* Berbera.

iñs-laste. (lasto): *iz.* Ugolo-lasto. (ugolo): *iz.* Berbera.

iñs-saltzailc. (ugolo): *izond.* Ugoloa saitzen duena.

ifiskatn. (galbidc): *ad.* Gaibidean jail_ I: Iŕixka, iŕiska.

ifiskeri-aitziko. (azaldi): *izond.* Lizunkeriaren aurkakoa dana.

iñskeria. (ogasun): *iz.* Ikus.: Tilts.

iñskerizko. (azaldi): *izond* Lizunkeria eragiten dueua.

ifiski. (gurpil): *iz.* Ikus.: Iŕisko. Burtiŕisko.

ifiskiña. (aŕaildura): iz. Ikus.: Afaildura. ^: Iŕikiñarte, iŕiñarte.

ifiskiñatu. (idekidura): *ad.* Gaztañaren morkotza idekitzea.

ifiska. (uraska): *iz.* Urak luŕean egiten dituen uraska txikiak. Ikus.: Iŕkil. {ildo): *iz.* Ikus.: Ildo. lidaska. (argi): II *iz.* Argi-izpia. (gurpil): iz. Gurpilek egiten duten aztarna. I: Burtifisko, iŕiski. (aztarna): *iz.* Berbera.

ifiskof. (ogasun): *izond.* Iŕiskerietan ari dana.

iŕisku. (galbide): *iz.* Ikus.: Galbide. J: Gaitzuie.

iŕiskudun, (galbide): *izond.* Iŕiskuetan ari dana.

ifismen. (ogasun): *iz.* Ogasunen gases.

ifist. (ziŕistada): *iz.* Laban-egitearen ots-izena. j: Iŕista, iŕixt. (austura): *iz.* Ingi edo oyalareu uŕatzcaren ots-izeua.

ifist-egile. (ziŕistada): *izond.* Ikus.: Iŕistatzaile.

iñst-egin. (zifistada): *ad.* Ikus.: Iŕistatu. I: Iŕista.

ifist-ezln. (zifistada): *izond.* ltistatzcaren aurkakoa dana; iŕistatzea cragoztcn duena.

iŕst-gurdisha. (Urge): *iz.* Iŕistatzean ibiltzeko gurdi txiki ta berezia. I: Iŕist-argatxo.

ifist-iltutti. (ziŕistada): *ad.* Ozta-oztan ikutu, ilistatzean.

ifist-ikutuaz. (ziŕistada): *ado.* Ozta-oztan ikututcn ari-izatea.

ifist-orgatxo. (orga): *iz.* Ikus.: lŕist-gurdiska.

ifsta. (iiztadura): *iz.* Txipizta, txipiztiña. (ziŕistada): *iz.* Ikus.: ifist. I: Iŕistada, parastada,lxiŕistada, txokol.

iŕista-ate. (zifistada): iz. Tŕistadaren aztarna.

iŕsta-bide. (ziŕistada): *iz.* Iŕistatzen dan tokia. I: Iŕistala, iŕista-leku, iŕistaloa, iŕistategi, iŕista-toki.

iflsta-leku. (ziŕistada): *iz.* Ikus.: Iŕista-bide. I: Iŕistala, hiistaloa, iŕistategi, iŕista-toki.

iŕista-tolti. (ziŕistada): *iz. Ikus.:* Iŕista-bide. I: Iŕista-leku, ifislategi.

ifsta-zorian. (ziŕistada): *ado.* Iŕista egiteko kinka.

ifistabera. (zifstada): *izond.* Iŕistatzen dana,

ifrstada, (zifistada): iz. Laban-egitearen egipena I: Vista, paŕastada, txifistada, txokol.

ifistadan. (ikumen): *ado.* Ozta-oztan ikututen ari-izatea. (pilote): *ado.* Pilotaz ziiistadaz jakatzea.

iñstadura, (zifistada): *iz.* Ikus.: Zifistada. : Leŕaldia.

iñstagañ. (zifistada): *Land.* Laban-cgiteko toki eŕeza dana.

iŕistaka. (ziŕistada): *ado.* Laban-egiten ari-izatea.

iñstakada, (zifistada): *iz.* Iŕistatzearen egipena.

ifistakatu, (ziŕistada): *ad.* Tkus.: Iŕistatu. I: Iŕistu.

iñstakcta, (zifistada): *iz.* Iŕistutzearen egipena.

iñstakoŕ, (ziŕistada): *izond.* Laban-egitekoa dana.

ifistala. (zifstada): iz. Ikus.: Iŕista-bide. ^: Iŕista-leku, ifistaloa, ifixtala.

iñstalari, (ziŕistada): *izond.* Tŕistatzen ari dana. I: Tkus.: Iŕietari.

iñstaldi, (ziŕistada): *iz.* Iŕist-egitearen aldia.

iñstaloa. (ziŕistada): *iz.* Ikus.: Iŕista-bide. Tristala, n'ista-leku.

iñstapen, (zifistada): iz. Zalari itsastasuna naikoa ez izateagatik, gurpil batek iŕistatu egitea.

ifistari. (ziŕistada): *izond.* Irist-kirola egiten duena. ikus.: Iŕistalari.

ifistafi. (zifistada): iz. Ziŕistagaŕia dan bides.

iŕistategi. (ziŕistada): *iz, Ikus.:* Lists-bide. I: Iŕista-lcku, itista-toki.

(fist-atm. (ziŕistada): *ad.* Laban-egin. p: Iŕistu, iŕistakatu, iŕist-egin, zaŕapast-egin. (gaizpidc): *ad.* Gaizpideren bateau letatu.

ifistatzaile. (ziŕistada): *izond.* Iŕistatzen dana. :Ifist-agile.

ifistatze. (ziiistada): *iz,* Iŕist-egitea.

iñstoki. (zifstada): *iz.* Iŕist-egiten dan tokia.

iñstnki, (zitstada): *iz.* Laban-egiteu dan tokia.

ifistu. (aŕaildura): *ad.* Iŕikil bat egin. (zifistada): *ad.* Ikus.: Iŕistatu. I: Iŕistakatu, ifist-egin, zaŕapast-egin.

iñtatu. (tatitadura): *ad.* Taŕitadura egin.

ifito. (bate); *iz,* Ikus.: Iŕibaŕe. j: Milo, iŕitxo.

hits. (gura): *iz,* Omen, aberastasun edo almena lortzeko gurari bizia, Edozertarako gurari bizi-bizia.: Goragura, hilts, iŕitz, iŕix, hots. Ikus.: Nike. (ogasun): *iz.* Ogasunak lortzeko gurari aundia. I: Itiskeria.

ifits-eza. (azaldi): iz. Aragi-iŕitsa gutitzea. Iŕits-uŕi.

ifits-galgafiak. (azaldi): iz. Aragi-iŕitsa gal-erazten duten bideak.

ifits-uñ. (azaldi): *iz.* Ikus.: Iŕits-eza.

ifitsan. (gura): *ado.* Gurari biziaz ari-izatea.

ifitsatu. (gura): *ad.* Zerbait lortzeko gurari biziaz ari-izan. liitxatu, iŕitzatu.

ifitsu. (guru): *izond,* Aberastasuna eukitzeko, gurari bizia daukana.

iŕitn. (soñu): *ad.* Ikus.: Iŕikinatu.: Ifingalu. (sumin): *ad.* Sumindu. (maitasun): *ad.* IVraitasuna adierazteko guneak egin. (idekidura): *ad.* Luŕa, legortzeagatik ideki.

ifitxatu. (gura): *ad.* Iŕitsan ari-izan.

iñtxo. (bale): iz. Ikus.: Mho. J: Iŕipaŕ, iŕito, iŕibaŕe.

iñtzaz. (gura): *ado.* Gurari biziaz ari-izatea.

iñxkeria. (lera): *iz.* Lena txikia.

ifixt-egin. (iges): *ad.* Ikus.: Itzuri. 1: Iges-egin.j; Tŕixtatu.

ifixt-egite. (iges): *iz.* ikus.: Iŕixtatze.

iŕixta, (kitaŕa): iz. Kitafaren crick inn atzez gelditu gabe jo, **soñua** jaiaitzean emoteko.

ifixtatu. (iges): *ad.* Ikus.: Iŕixt-egin. Itzuri, iges-egin.

ifixtatze. (iges): *iz.* Iŕixt-egitea. I: Iŕixt-egite.

ifiz. (bale): *ado.* Baie-egiten ari-izatea.

iñz pizak egin, (garnu): *ad.* Pafez ito.

ifizkin. (linburdika): *izond.* Ikus.: Bizkarkari. 1; Bizkarkin.

ifizkitu. (aŕaildura): *iz.* Ikus.: Aŕail. I: Iŕikil, uŕako.

ifizkora. (ereintza): *ad.* lidoka °rein.

iñzuri. (zurikeri): *izond.* Zuriker'iz au(dana. I: Ikus.: Aizun. (bate): *iz.* Isckaz egiten dan **ham.** Iŕi-xuri.

ifizurizko. (iseka): *izond.* **Iseka** eztenkaria darabilena.

dots. (lera): *frond.* **Leraz ari dana.**

ifunaŕun. (erabaga): *iz.* Naastura fa zalapattada. (asate): *iz.* Bi edo batzueu artean alkaŕekika asaŕetuta egotea.

iŕuti. (uŕuntasun): *ado.* Ikus.: Uŕuti. Uŕin, uŕun.

iŕutitu. (uŕuntasun): *ad.* Ikus.: Uŕutiratu. Uŕulitu.

irt. (irtera): *ad.* Aditz-eŕoa, irteraren zentzuna duena.

irteera. (irtera): *iz,* Ikus.: Irtera. : Ilki-aldi, irtenera, jalitze, joangi.

irtegu. (irtera): *iz,* Irterarako tokia.

irtekera. (irtera): iz. Irtctzearen era.

irteki. (irtera): iz. Irteteko bultz-indata.

irten. (irtera): *ad.* Barnetik lekorera igarotzea. Toki batetik beste batera joatca. I:'l'oki estaren batetik jalgiizea. Eragozten edo nekarazten duen zerbaitetik askatzea. Gauza bat beste bat baño gorago edo lekorerago egotea. ^: Gauza bat beste batetik jayo edo etortzea. I: Kontuak ondo ateratzea.: Zoriz edo autakuntzaz autatua izatea. Ñiurko edo andel batetik ubil bat gañezka edo iŕtiñarte batetik aterauea. Erkin, erten, kanporatu, ilki, landaratu, urten, jalgi, jali, atera Joan, urten.

irten batiak. (cmantza): iz, Sortutako emantza beŕiak.

irten-aidi. (Mara): *iz.* Irteraren aldia. I: Urtemaldi.

irten-arazi. (irtera): *ad.* Irtcn-eragin.

Irtcn-anŕe. (irtena): iz. Irtera baño lenagoko aldia.

irten-gale. (itiera): izond. hteteko gurariaz dagoena.

irten-leku. (irtera): iz. Ikus.: Irtenbide. I: Irtengu, irten-toki.

irten-taki. (h-tars): iz. Ikus.: htenbide. Irtengu, irlen-leku, irtoki.

irten-ane. (h-tars): *iz.* Ozka baten unea. I: Ikus.: Ittengune.

irtena. (azarkuntza): *Izond.* Azaŕia dana. Urten, urtekka. (stokeri): *izond.* Andikcriz ari dana. Irtirin.

irtenbide. (irtera): *iz,* Irteteko toki edo bidea. Ê: Irtengu, irten-leku, irten-toki, irtepide.

irtenbideko. (argibide): *frond.* Argibiderako eramaten daua.

irtenera. (irtena): iz. Idazteun'aren idazti bat. irleera. (idazteun): *iz.* Barbara.

irtenetan. (joko): *iz,* Ikus.: Albiraka. Albiraketa, katakoŕoka.

irtengaitz. (bass): iz. Logiz betetako tokia. I: Ikus.: Irtenezin, irtezin.

irtengu. (irtera): iz, Ikus.: Irtenbide. Irten-leku, irten-toki.

irtengune. (irtera): *iz.* Orma batetik edo baste tokitik steratzen dan zatia. liens.: lrten-une. (bizkargune): *iz.* Gauza baton iraltzean ateratzea dan zatia, I: Aterakoŕ, jslkoŕ, // (gupitasun).

irtenkizun. (irtera): *iz.* Irteteko dagoena.

irtentzeaf. (adol): *iz.* Odol-txizkin zuriak baron bidexkaetatik at ateratzea. Zain-zeaŕ irten.

irtentzulo. (Meta): *iz,* Thai bat baste batean edo itxasoan edo bests nunbaitean sartzen dan tokia.

IRTERA. *iz.* Barnetik lekorera igarotzearen egipen eta ondorioa. Nunbaitetik ateratzen dan tokia. I: Uri baten aldiriko lands. I: Gauza bates zati Mena. I: Salgayen salbide edo salkuntza.: Kontu bateko arturencan zerbaitjartzea. Elkigia, eikite, erkingu, erkite, crtete, atarагi, aterakuntza, ilki-aldi, irtcera, urtayera, urteera, urtayera, urteikera, urtete, urtekera, jalbide, jalitze, joangi. *ii* (abialdi), (ate), (eŕialdapen), (idekidura), (igaraipen), (igidura), (iturburu), (ixuritasun), (ubil), (ur-gañcratze), (suit)), (zuŕusta).

irtete. (irtera): *iz.* Irteraren egipena.

irtezin. (irtera): is. Bum sartu ezkero, ateratzeko oso zala dais told berezia. I: Irten-ezin, irtengaitz.

irteziiieko, (irtera): *izond.* Irteteko ezifia dana. I: lrtezt̃ezko.

irtidigi, (idekidura): *ad.* Erdiz ideki. Irtidiki.

irtirin, (aŕokeri); *izond.* flats.: irtena.

irtirinkeria. (aŕokeri): *iz.* Andikeriz ari-izatea.

irtoki. (irtena): iz. Irteteko tokia.

irtuzi, (ends): *iz.* Ikus.: Gizeli.

iru. (zenbaki): *izond.* Zenbaki bat. Amen Mt, lxitxi ta pitxi ta kiŕu, I: Irur, iror. (ari): *iz. Ikus.:* Ari.: Fim.: Ikus.: Trun: Iun, (nekabidc): J *izond.* Nekabidea soŕerazten duena.(zornc-jario); *is.* Is ubil egiña dagoen zornea. I: Ikns.: Iro.

ins izaŕak. (izaŕ): *iz. Ikus.:* iru eŕegeak. j: Ira mariak.

iris mariak. (izaŕ): *iz.* Ikus.: Ira eŕegeak. I: Truizaŕak.

iru tifsiko. (biotz): *iz.* Biotzeko alums.

iru-adardun. (kapel): *izond.* Ikus.: hu-adaŕ. I: Ira-adaŕeko.

iru-adaf. (kapci): *iz.* Iru moko dauzkan kapela.: Iru adarduu, iru-adaŕeko.

iru-adafeko. (Impel): *izond.* Ikus.: adaŕ. I: Ira-adardun. (txeŕen): *iz.* less.: Gaitzagoŕi.

iru-aizpak. (iza): *iz.* Andromeda deitzen dan izaŕ-taldea.

iru-alaka. (neuŕizti): *iz.* iruzokoak divan bat lauzkoek alkar€uta egiten duten zolcoa. I: Ira-egal, iru-alde.

iru-alako. (zenbaki): *izond.* Ikus.: Irukoitz. I: Irukonde.

iru-alakotn. (aunizketa): *ad.* Tru bidet auuiztu. I: Iru-aldiz€u.

iru-aldnska. (etxegintza): *iz.* Etxegintzan,irtetcn dan laukiluzeaz, iru eŕeten dituelarik, egiten dan ederztadura,

iru-alde. (neuŕizti): *iz.* ikus.: Iru-alaka. Iru-egal, iru-aldeko.

iru-aldiko snkafa. (sukaŕ): *iz.* Irunaka egun beŕitzcn dan sukaŕa.

iru-aldiñeko. (zenbaki): *izond.* Iruk aña aldiña duena.

iru-aldizko. (tximist-indaŕ): *izond.* Tximist-indafaren ziŕarak dauzkan iris azpegi.

iro-nldizhr. (aunizketa): *ad.* Ikus.: Tru-aiakotu.

iru-ankako. (lanabesa): *iz.* Gañean ontzi bat edo baste gauss bat eukiteko, irer oin dauzkan tresna.

iru-antzeko. (irudi): izond, Iru irudiko.

iru-aodun. (ao): *izond.* Tin an dauzkana. Iru-aoko.

iru-aridun. (ari): *izond.* Iru ari dauzkana. Iru-ariko,

iru-asteko. (aste): *izond.* iru asteetan bein gerlatzen dana,

iru-ate. (egazti): iz. Anka bakoitzcan iru atz, dauzkan egaztia.

iru-besodun.(beso): *izond.* Iru beau dauzkana.:Iru-besoko.

iru-biuf. (ileondo): iz. Ikus.: Ile-korda. I: Ile-motors, tile-adaŕ,

Iru-burudun. (bum): *izond.* Iru burn dauzkana. ; Tru-buruko,

iru-doiñuko. (soñu): *izand.* iru doña dauzkana.

iru-egal. (neuŕizti): *iz. ikus.:* hu-siaka. Iru-alde.

iru-egodun. (ega): *izond.* lru ega dauzkana.

iru-eledun. (izkera): *izond.* Iru izkera ezagutzen dituena, I: Inu-eteko, iru-izkeradun, iru-izkerako, iru-izkerazko.

iru-ereskune, (eresi): *iz.* Iru doñu ematen ditnena.

iru-erpiñeko, (toutoŕ): iz. iru toutof dauzkana. I: Iru-galdoi.

iru-eŕegeak. (izaŕ): *iz. Iru* izaŕ dauzkan iza,'-taldea. ;: Ttu izaŕak, iru mariak.

iru-eŕegeak, (izaŕ): *iz.* Iru izateko lzaŕ talde bat. I: Ira izaŕak, iru mariak,

iru-ertz. (iruzoko): *iz. ikus.:* Iruzoko. Iruregi.

iru-ertzeko. (iruzoko): *izond.* lruzokoaren itxurazkoa.

iru-ertzekotu. (iruzoko): *ad.* Iruzokoak egin.

iru-ertzera. (iruzoko): *ado.* Iruzokoz ari-izatea.

iru-galdoŕ. (tontof): *iz. ikus.:* Iru-erpiñeko.

iru-gnreuak. (irukoitz-deun): *iz.* Ikus.: Iruknitz-Deun,

iru-gurpileko. (txiŕinduketa): *iz.* Im gurpii dauzkan txininga.

iru-ildoko. (golde): *iz.* Batcra iru lido egin ditzaken golden. I: Iru-mokodun, iru-ziko.

iru-ilko. (il): *izond.* bv ilabetekoa dana. I: Tru-ileko.

iru-ilabete. (ii): iz. Iru it dauzkan aldia.

iru-ilabeteka, (il): *ado.* Int-ilabctez ari-izalea.: Im-ilabeteko, im-ilabetero, iru-ilabeteroko.

iru-ilabetekari, (azalpen); iz. Iru ilabeteka ateratzen clan aldizkari. j: Iru-ileroko.

iru-ilabetero. (ii): *ado.* Ikus.: Im-iiabeteka. I; Im-ilabeteroko, iru-ilero.

iru-iiabetetarik. al): *ado.* Ira-ilabeteai dagokiena.

iru-ileroko. (azalpen): *iz.* Ikus.: Tm-ilabetekari.

iru-ileta. (ule-guri): *iz.* Ikus.: Ule guri. lleguri, iruleta.

iru-izkeradun. (izkera): *izond.* ikus.: Ira-alai/an. j: iru-izkerako, iru-izkerazko, iru-eleko.

iru-izlriduu. (izki); izond. Iru izki dauzkana.

iru-izlr€ndun. **(izki):** *ŕzond.* Ira izkin dauzkana.I:Tru-izkiñeko.

iru-joko. (kartak): *iz.* Kartakaz egiten dau joko berezi bat. I: Tru-yoko.

iru-jokolarl. (kartak): *izond.* Int jokoan ad dana.

iru-kaizuko. (kaizu); *izond.* Ira kaizu dauzkana.

iru-kako. (kako): *iz.* Ira kako ado ortz dauzkan **izldlua. I:** Iruortz, irurtzi. (izkilu): *iz.* Berbera.

iru-loredun. (lore): *izond.* Ira lore dauzkana. j: Iru-loreko.

iru-margodun. (margo): *izond.* Im margo dauzkana. j; Tru-margoko, irumargokoi.

iru-margozki. (mango): *iz. Tru* rnargoen antolaketa.

iru-mastako. (itxasontzi): *iz.* Ton masta dauzkan **itxasontzia.**

iru-mendeko, (aldi): *izond. Tru* mendeai dagokiena.

iru-mokodun. (golde): *iz.* ikus.: Int-ildoko. ^: Im-ziko.

iru-muga. (mugadura): *iz.* In] mugadura alkartzen diran tokia. 1: Iru-mugeta.

iru-mutuŕelw. (zi): *izond. Iru* **zi** dauzkana.

int-ncuñko. (kaizu): *frond.* Ton **kaizu** dauzkana.

iru-oiñeko. (sukalde): *iz.* Ikus.: Krispi. 1: Krispiña, iruzango, irur-ain.

iru-oii. (balm); *iz.* Ikus.: Irusta. I: Troll, imotx, intoŕi-belaŕ, im-osto,

iru-oŕikn. (of): *iz.* Idazteko oltxoa, lotutako Ira atal dauzkana.

iru-osto. (beiaŕ): *iz.* ikus.: Irusta. j: Ins-oŕi, iruotx, frusta-balm', itsabalki.

iru-sare. (aŕantza): *iz.* Ikus.: Tntmiru.

iru-tini. (lontoŕ): iz. Int tontoŕekoa dana. Tru-tiniko, iru-tontoŕeko.

iru-tontofeko. (tontuf): iz. **Ikus.: Iru-tini. Tru-tiniko.**

iru-txiŕita. (txiŕita): it. Im txiŕitaen multzoa.

iru-txulo. (mokol): *izond.* Tans uzgune dauzkana.

iru-ufen. (yauerspen): *iz.* Ikus.: Trufen. I: Iruŕun.

iru-uriedun. (anti): *izond.* Ira urteko ardi edo aaria. j: Int-urteko.

iru-urterako. (urte): *izond.* Ira urtekoa dana.

iru-urteroko. Bate): *izond,* Iru-urteka beŕitzen dana.

iru-zatidun. (zcnbaki): *izond.* Iru zatitan erdibitua dagocna. : Iru-zatiko.

iru-zatiketa. (zenbaki); *it.* Iru zatitan erdibitzearen egipena.

iru-zatiko. (zcnbaki); *izond.* Ikus.: Iru-zatidun.

iru-ziko. (guide): *iz. ikus.;* Iru-ildoko. I: Tru-mokodun.

iru-zokotu. (iruzoko): *ad.* Trazokoaren itxura eman.

iru-zokozko. (iruzoko); *izond.* **Irurokoaren** itxurazkoa dana.

iru-zubiko. (itxasontzi): *iz.* Tru zubi dauzkan **itxasontzia.**

irualdekide. (imzoko): *iz. Trn* **zokoak eta** iru **aldeak berdiñak dauzkan iruzokoa.**

iruatz-antxeta. (egazti): *iz.* Ira atz dauzkan antxeta. j: ikus.: **Antxeta.**

irubana. (zenbaki): *izond.* Bakoitzari iru.

irubat. (zenbaki): *izond.* Imkoa dana. Ikus.: Tntko. j: Trubatasun, imkada.

irubatasun. (zenbaki): *iz.* Irukoaren **bereiztasuna.** Tkus.: lrubat. j: Irukada.

irubide. (bide); *iz.* In bide alkartzea.

irubideko. (bide): *izond.* Aikartuta dagozen im bideai dagokiena,

irubila. (esku): *izond.* Eskuetaz ari dana, j: lrabila.

iruburn. (giñaŕe): *iz.* Im zati dauzkan giñaŕea.

IRUDT. *iz.* Gayezko gorputzen lekoreko itxura edo azpegia. j; **Luzera ta** zabaleraz idazti baten kaizua. Asmoak adicrazteko era. j: Bilguŕ, egikuna, egiluma, anz, eitamu, eitemo, ofaze, ortkoi, ozkei. (zentzun): *ad.* Uste-izan, iritzi. (inudimen): jj *iz.* Antza. irudi, iruri, uduri, urdu. (arpegi): fl *iz.* Arpeglaren azpegiak. (legortasun): fi *ad.* **Zugatz bat igartu. j: igaŕa.** (gupiera): *iz.* Parabola. *II* (azpegi), (gai), (iraitz), (iraspen), (muskulio), (neuŕizti).

irudi txapal. (irudi): *iz.* **irudi laua.**

irudi-adiera. (zentzun): iz. Ttudizko **zentzuna.**

irudi-aldaketa. (aldaketa): *iz.* Irudiz egindako **aldaketa.**

irudi-aldatu. (aldakera): *ad.* Tmdiz aldatu.

irudi-alde. (gizirndi): iz. Gizirudien etxetxoa. j: lntdi-etxe.

irudi-antolatze. (ebazkizun): it. Trodizko **ebazkizuna.** (irudi): *iz.* **Irudiak egitea.**

1RUD1-ANTZ, *iz.* **Notin** edo gauza bat itxttratzen duen margozkia edo irudia. **Notin baten gorputz ado gogozko zeazketa. : Notin edo gauza baten** antza duena. I: Antzezki, ekantz, argiduri, izaizun. // (antzeraketa), (argazki), (cite), (gizirudi), (irudigintza), (margoerti), (maŕazki).

irudi-artzaile. (irudi): *izond.* Irudiak artzen dituena.

irudi-asmo. (margoerti): *iz.* **L.auki bat egiteko lenengo lana. j: Irudi-gal,** irudi-montio.

irudi-ausle. (irudi): *izond.* **Delman** irudiak apurtzen dituena.

irudi-azpi. (irudigintza): *iz.* **Irudin baten** oñaŕia.

irudi-bialtzaile. (irudi): *izond.* **Irudiak** biaitzen dituena.

irudi-bide. (goiburu): iz. Itxuraz beste gauza baten ordez agertzen dana.

irudi-bilduma. (imdi): *iz.* **Irudiak** bilduta, egiten **dan** bilduma.

irudi-egile. (imdi-antz): izond. **Irudi-**antzak egiten dituena.

irudi-egin. (imdi-antz): *ad.* Irudi-antzak egin. (fazakeri): *ad.* Fazakeriz ari-izan.

irudi-elesti. (irudi): *iz.* Irudien zeazketa.

irudi-eltxoak. (irudi): *iz.* Aniz-irudiak ugari.

irudi-etxe. (gizirudi): *ft.* Ikus.: Iradi-aide.

irudi-ezin. (irudi): *izond.* irndiz ukan ezin ditekena.

irudi-gai. (margoerti): *tz.* Ikus.: budi-asmo. Trudidi-montio, irudigei.

irudi-gurgile. (irudi): *izond.* Irudiak gurtzen dituena irudi-gurtzaíle.

irudi-gurkeria. (yaurespcn): *iz.* Trudiai egiten zayen yaurespena. 1: Irndi-gurtz, irudi-gurtze.

irudi-gurtz. (yaurespen): *iz.* Ikus.: Irudi-gurkeria. j: Trudi-gurtze.

irudi-gurtzaile. (irudi): *izond.* Ikus.: Trudi-gurgile.

irudi-idazkera. (idazketa): iz. lrudien bidez egiten dan iduzketa,

irudi-idazlri. (idazketa): *Iz.* Irudien bidez egiten dan idazkia.

irudi-izkera. (izkera): *iz.* Irudicn bidez egiten dan izkera.

irudi-iztegi. (itz-bilduma): *iz.* Irudien bidez egindako iztegia.

irudi-montio. (margoerti): iz. Ikus.: lrud i-asmo. 1: Iru d i-gai.

irudi-saltzaile. (irudi): *izond.* Irudiak saltzen dituena.

irudi-uztai. (margoerti): *iz.* Lauki baten inguruko cura.

irudi-zale. (alegikeri): *izond.* Alegikeriz ari dana. j: Ikus.: Azal-uts.

irudialdatze. (aldakera): *iz.* Eraz aldatzea.

irudiaz. (irudi): *ado.* lrudien bidez erakusten ari-izatca.

irudiazko sayo. (irudi): *iz.* Gogo-gatziztiko ertiaren sayae.

irudibidez. (ordczketa): *izond.* Ilxuraz gauza baten ordez beste bat agertzen ari-izatea.

irudibidezko. (ordezketa): *izond.* Itxuraz gauza baten ordcz agertzen dana.

irudibil. (zinema): *iz.* Ikus.: Zinema. j: Argirudikin.

irudibiyatu. (irudi): *ad.* lrudien bidez zerbait aurkeztu.

irididazkera. (idazketa): iz. lrudien bitartez egiten dan idazketa.

irididun. (irudi): *izond.* India ari dana.

irudierazo. (cite): *ad.* Norbaitenganako eitea izan.

irudigaitz. (iradi): *izond.* Iruditzeko zala dana.

Irudigaŕi. (irudi): *izond.* Truditu ditekena.

irudigile. (irudigintza): *izond.* Irudigintzan ari dana. 1: Ikus.: irudigin. Irurigin. (ikatz): izond. Berbera.

irudigin. (gizirudi): *izond.* Irudiak egiten dituena. I: Tkus.: lrudigilc.

1RUDIGINTZA. iz. Notin, abere edo gauzaen irudiak, egokia dan gai bat erabiltzen, koskaz apaintzean edo kopos-lana egitean, mukuiuz anizeratzeko ertia. : Irudigintzaleak egindako lana. j: Eskuz egindako kopos-lana, muskulioen bidez beŕegiteko, urtzez edo ustuz egindako hula. : Taiia-irudi, taiiugintza, zizoĺkaritza. /1(apaingailu), (atxurdin), (buztingintza), (ederztadura), (ersi), (gizirudi), (irudi-antz), (zulakaitz).

irudika. (antzeraketa): *ado.* Aotzeraketaz ari-izatea.

irudikagati. (antzeraketa): *izond.* Irudikatu ditekena.

irudikatu. (antzeraketa): *ad.* Antzeraketa egin.

irudikatze. (antzeraketa): *iz.* Antzeraketa egitea.

irudikeri. (irudimen): iz, Egiazkoziurik gabe irudimenean sortzen dan asmoa. Igaraitze, irudiuts, lilurakeri, irudikeritasuu, irudikin.

irudikeri-sortzaleak. (tutubio): *izond.* Ikus.: budikeritzaleak.

irudikeritasun. (tutubio): *iz,* Egiazkoa ez dan konorpena. j: Lilurakeri, irudikeri, titulika. (eskurapen): *iz.* Berbera, (irudimen): *11 iz.* Berbera.

irudikeritsu. (ameskeri): *izond.* Ameskerizkoa dana.

trudikeritna. (tutubio): *izond,* Egiazkaa ez dan konorpena dueua.

irudikeritzaleak. (tutublo): *izond.* Trudikeriak soferazten dituztenak. 1: Iradikeri-sortzaieak,

irudikerizko sutn. (tutubio): *lz.* Mingaŕia dan irudikeria.

irudiketa. (irudimen): iz. Irudimenaren egipena. Irudikunde.

irudiki. (cite): *iz.* Ikus.: Eite. Iduripen.

irudikin. (ameskeri): iz. ikus.: Irrdikeri.

irudikizun. (goiburu): *iz.* Ikus.: Golburu. 1: Snmagailu.

irudiko. (cite): *Izond.* Antzekoa dana. Iduriko, idurikako.

irudikorki. (susmo): *ado.* Susmoz ari-izatea.

irudikol. (osasun): *izond.* Bere osasunaz kexu dagoena, eritasunen bat artu dczakelakoan. (susmo): *izond.* Susmoz ari dana. ; Udurikoŕ,

irudikortu. (susmo): *ad.* Irudikoŕa biurtu.

irudikatu. (eite): *ad.* Norbaiten edo zerbaiten antza izan.

irudikunde. (irudimen): iz, lkus.: Irudiketa. j: Irudikun.

IRUDIMEN. *iz.* Arimuren almena, egiazko ala ustezko gauzaen irudiak itxuratzen dituena. 1: Egitan eztagoen gauza baton oketezko amets-ustea. Amels-aldia.: Begitxaziiio, amesmen, otual, idurimen, zakuŕ-amets, irudimendu. (sumo): iz. Iliiduŕ-izan, gogoan beaitu ta susmatzearen egipen eta ondorioa. II (adimen), (adingabetasun), (aicgikeri), (ameskeri), (ernets), (arima), (asmakuntza), (asmamcn), (atzipe), (bilaketa), (edesti), (egin), (gaigabctasun), (gogai), (goiburu), (izaneza), (mamu), (olerti), (uzkeri).

irudimenezko. (irudimen): *izond.* Irudimenari dagokiona. I: lŕudlzko.

irudin. (irudiginiza): *iz.* Mukuluzko irudia izatezkoaren antzcra landuta. (: Aŕi-antzezki, aŕi-iduri, aŕitaka, mami-irudi, gizainrdi, giza-itxura, iruditzat. (irudimen): *iz.* Antza. (zeazkuntza): iz. Zeaztapena.

irudinez. (azpegi): *ado.* lruditzen danez ari-izatea. (: Dimdienez.

irudiño. (irudi): iz. Irudi txikis. Iruditxo.

irudipe. (gizirudi): iz. Gizirudi hat ipintzcko attain,

irudipen. (irudimen): *iz.* Uste-izan gabe, irudimenean sortzen dan asmoa. I: trainer).

irudipenez. (goiburu): *ado.* Goiburuen bidez ari-izatea.

irudipertsu. (irudirneu): *izond.* lrudimenez ari dana.

irudipetu. (goiburu): *ad.* Goiburuen bidez ari-izan. 1: lruditu, irudiztatu.

irudira. (cite): *ado.* Antzari buruz.

Iruditaratu. (irudimen): *ad,* Befiz iruditu.

iruditarazi. (irudimen): *ad.* Iruditu-eragin.

iruditasnn. (irudimen): iz. Irudiaren bereiztasuna.

iruditegi. (gizirudi): *iz.* Gizirudi bat jartzen dan toki berezia. (irudi): *iz.* Irudiak saltzen diran saltolda.

iruditsu. (inudimeu): *izond.* **Irudimena** duena.

iruditu. (irudimen): *ad.* biudimenak egin. j: Uduri, urdu. (eite): *ad.* Norbaiten edo zerbaiten antza artu. (izaneza): jE *ad.*

Ilxurakoa egin. (goiburu): II *ad.* ikus.: Irudipetu. j: trudiztatu.

iruditxo, (irudi); iz. Ikus.: Trudiño.

iruditzaŕ, (irudigintza): *iz.* Trudin aundia. j: Ikus.: Irudin.

iruditze. (ustekizun): iz. Uste-izatea.

iruditze, (irudimen): *iz.* Ez dagoena, egiazkoa izango bailitzan, irudimenean onartzea.

irudiuts. (irudimcn): iz, Ikus,: budikeri. Igaraitre.

irudiz. (izaneza): *ado.* Itxuraz ari-izatea; dirudiencz.

irudiz aldatu. (aldakcta): *ad.* irudiz aldaketa egin.

irudizko. (alegikeri): *izond.* Egiazkoa ez dana. (irudimnen): izond. Irudimenari dagokiona. : Ikus.: Irudimonezka. (goiburu): (*izond.* Goiburuen bidez ari daua. (izaneza): II *izond.* Egiazko inters ez duena, itxurazkoa baño.

irudiztaŕ, (alegikeri): *izond.* Ikus.: Azal-uts. I: ltxurati.

irudiztatu. (goiburu): *ad.* Ikus.: Irudipetu. j: lruditu. (Midi): *ad.* Maŕezkien bidez nunbait uvdiak egin, Ikus.: lrndiztu.

irudiztu. (irudi): *ad.* Trudien bidez =bait apaindu. I: Ikus.: Irudiztatu.

irudun. (zati): *izond. lru* zai dauzkana.

irudura. (tolesttra): *iz.* Zeribait ira toles ogitca. : Irukoizte, irukotze,

irueŕeketa. (gaztañondo): *iz.* Gaztaña-mota batzuk.

iruetanogoi. (zenbaki): *izond.* Ikus.: Iruogoi. j: lmrogei.

irufaŕanga. (tudai): iz. Bare lodieran ins iñaŕ-maŕa dauzkan urdaya. j: Irugiaŕ, irugiñaŕ, imugiñaŕeko.

irugri. (zainiza): *izond. ikus.:* Igurai, Irnrai, irugain.

irugarna. (zenbakia): *izond.* Irugaŕen dana.

irugaŕen, (zenbaki): *frond.* Bigaŕen ondoko zenbakia. I: Tnmrgaŕen.

irugaŕendaf. (anaidi): *izond.* Irugaŕen baldarnan dagoena.

irugaŕeneko. (zenbaki): *frond.* Irugaŕenari dagokiona. I: Imugaŕengo.

irugaŕenez. (zenbaki): *ado.* Irugaŕen aidiz ari-izatea.

irugiaŕ. (urdai): *iz.* Ikus.: Irufaŕanga, Intgiñaŕ,mrugiñaŕeko.

irugingildun. (bizkargune): *izond.* Ira gingil dauzkana. I: Iru-gingileko.

irugiño. (zenbaki): *izond.* Trurctaraño.

irui. (ikatz): *iz.* Ikus.: Iduri. : liduri.

ir•uin. (ari): *ad* Lino ta baste landare batmen pintak aria biurtu. Iru, irun, urun, jun. (golde): *iz.* Goldearen esku-tokia.

iruindu. (iguin): *ad.* Ikus.: Iguindu. I: Tgundu.

irukada. (zenbaki): *izond.* Ikus.: Irubat. ^: Irubatasun.

irulraŕ. (zenbaki): *izond.* Inukoa dana.

irukl. (zcnbaki): *izond.* Ikus.: Bran. I: Ercneala. (joko): iz. Mus-jokoan aldintasun berea duten ira kartak. (ari): II *frond. Iruin* dana.

iruki-antzcko. (iruzoka): *frond.* Iruzokaaren itxura duena.

iruld-bizkirudia. (neuŕizti); *iz.* Oñazpi biak irukiak diluena.

irukl-txuntxuŕ. (neuŕizti); *iz.* Bert oñazpia irukia duena.

irukide. (imuzoko): *iz.* Iru aldeak bordiñak dauzkan irukia edo iruzokoa.

irukintza. (ad): *in.* Truinteko langintza.

iruko. (kartak): *iz.* Kartetan iru-atdiña duena. (zenbaki): *iz.* Inn atalekoa edo iru zati dauzkana.

iruko-arau. (aindoizti): *in.* Zenbakiztian dagoen arau berezia.

irukoitz. (zenbaki): *frond.* Iru bidet aundiagoa dana. j: Irukonde, irukotc, irukotx, iat-alako, irukun, irurkun, irutxonda, iruti, irukutz. (kirio): *iz.* Arpegi ta buruko laŕnan kordamena ematen duen kirioa.

IRUKOITZ DEUN. *iz.* Irate bakar bateau ezagutzen diran iru jaiukozko notiñak. j: Tru-Gurcnak, 1: Pozgilc, pozkile, pozkin, poztzaile. 1/ (Yosukristo).

irukoiztaŕ, (anaidi): *frond.* Irukoitz Dean izenaren babespean eratuta dagoen baldarnan dagoena.

irukoiztasun. (zenbaki): *iz.* Trukoitzekoa izatea,

irukoiztc. (tolestura): *iz.* Ikus.: Irudura. I: Imukotze.

irukoiztu. (tolestura): *ad.* Zeribait iru toles egin. j: Irukotu. (aunizketa): *ad.* Ira bidet auniztu. I: Irukondetu.

irukonde. (intxauŕondo): iz. Iru atalcko azula daukan intxauŕa. (zenbaki): *izond* Ikus.: Irukoitz. I: irukote, irukotx, iru-alako, irukun.

irukondean, (aots): *ado.* Ira aotsetan ari-izatea.

irukondetu. (aunizketa): *ad.* Ikus.: lrukoiztu.

irukosta. (belaŕ): *iz.* Ikus.: Berga-belaŕ. liergara-bclaŕ, irnkusta, irukosto, imkurusta.

irukotc- (zenbaki); *izond,* Ikus.: Irukoitz. I: Trukonde, ikukotx, irulattz. (adalu): *iz.* Iru air lodia dart adalua.

irukotc. (tolestura): *ad.* Zeribait iru toles egiu. I; Ikus.: irukoiztu.

irukotx. (zenbaki): *izond. Ikus.:* Irukoitz, ^: Irukoude, irukote, inaktttz, irutxonda. (beta): *iz.* Ikus.: Berga-beiaŕ. 1: Irukosta. (ustxauŕondo): Ikus.: Irukonde.

irukotte. (tolestura): *iz.* Ikus.: Trudura. irukoiztc.

irukun. (zenbaki): *izond.* Ikus.: Irukoitz. I: trukonde, irurkun.

irukunean. (zenbaki); *ado.* Erenetan ari-izalea.

irukurtzi. (ikuzketa): *ad.* Tkus.: Ikuzi. j: Trukutzi.

irukurusta. (belaŕ); iz, Irukosta-mota bat. Ikus.: Irukosta.

irukutz. (zenbaki): *frond. ikus.:* Irukoitz. j: Irukote.

irukutz-bedaŕ. (belaŕ): iz. Laŕeetako belaŕa; berc nets in/ aŕosaz egiña da ta a^{g}o onartzcn da.

In st. (atzekaide): *iz.* Ikus.: Idul. I: hula.

train. (zikintasun): iz. Ikus.: Troldegi. I: Troleta, iroitegi. (ari): *izond.* Ikus.: Irule. (atzckaidc): j *iz.* Ikus.: Id^{y}l, irul.

irulaga. (ari): *iz.* ikus.: Kilo. j: Goru, irulai.

irulai. (ad); *iz.* Ikus.: Kilo. I: Goru, irulaga.

irulaldi. (Id): *iz.* Goldetutako luŕaren iraulketa.

irulari. (ad): *izond.* Ikus.: Trate. I: Gorulari, jruilc.

irate. (esku-langintzak): *izond.* Truten duena. j: Ardazkile, unite. (langintza): *frond,* Truten yardutcan bizi dana. (ari): *izond.* Ogibidez imuten ari dana. I: Irula, irulari, gomulari, ardazkile.

irule-batzaf. (ari): *iz.* Irularien batzata.

iruleiu, (eundura): *ad.* Ikus.: Txirikordatu. j: Xirikordatu.

iruleta, (nle-guri): *iz.* Ikus.: Ule-guri. Belus.

iruletara, (gainberadura): *ado.* Gainberaduraz ari-izatea. I; Iruteztara, imulez, irulika.

irulez. (atzekaide): *ado.* Ind ipintzen ari-izatea.j;Irulezetara, iruietara, iruleztara, irulika.

iruleztau. (atzekalde): *ad.* Intl ipiñi. Itzulaztu, itzulietara, itzulitara.

iruri. (bbunda): *ad.* ikus.: Trauldu. Itauli, iduli, irulkatu.

irulika. (atzckalde): *ado,* This.; Irulez. I; Iruletara. (gainberadura): *ado.* Berbera.

irulkatu. (birunda): *ad.* Ikus.; lrauklu. j: bauii, imli.

irumiru. (aŕantza): *iz. Ins* sare dauzkan apaiiva. iru-sare.

irun. (lepo): *iz.* Tkus.: Lepo. j: !dun. *(ari): ad.* Ikus.: Train. j: iru, urun, iun. (makil): Ikus.: Igun. I: Limo.

irun-aldi. (ari): *iz.* bun egitearen egipena.

irun-añ. (menasta): *iz.* Ziriko-itxura duen menasta; eon efekaitzak egiteko erabiltzen da. Latsun, alumini ta bumizko muger-gatza da.

iruna. (zenbaki): *izond.* Bakoitzari iru.

irunalra. (zenbaki): *izond.* Imeŕaz iruretan. j: Irunazka.

Tr'unakatu. (zenbaki): *ad.* Imnaka ipiñi. j: lrunazkatu.

irunako. (gaztañondo): iz. Berandu eltzen dan gaztaña.

irunalki. (ari): iz. Ikus.: Algal. I: Arilkai.

irunan. (zenbaki): *ado.* Irunaka. : Ikus.; Truoazka.

irunafl-auts. (menasta): iz. Imnaŕiaren antzekoa dan menasta, suaz aldatzeko eziña dana,

irunatu. (bankuntza): *ad.* Iuna banatu.

irunazka. (zenbaki): *ado.* Irunaka ari-izatca. j: Irunan.

irunazkatu. (banakuntza): *ad.* hunaka banatu.

irunbil. (latu): iz. ikus.: Garatxo. Garitxo, lakaŕ.

irundaf. (iritargo): *hand.* Irun'goa dana.

irundegi. (langintza): *iz.* Bats.: Eundegi. j: Eungintza.

irundu. (ieki): *ad.* lekiak egin. j: Tkus.: Irazi.

irungai. (ari): *iz.* Ari biuŕ diteken gaya. j: Irungei.

TrungutL (iel l): *izond.* Iyekitu ditekena.

irunketa. (banakuntza): *iz.* Irunatzearen egipena.

irunkintz. (ari): *iz.* Tntlearen lankiniza. (esku-langintzak): *iz.* Berbera.

irunkintza. (ari): *iz.* Inn egiteko lankintza ta lantegia.

irunkof. (ari): *izond* Iruteko eŕeza dana.

irunsbide. (gurkadura): *iz.* Trensten duena. : irunspide.

irunsgafi. (gurkadura): *izond.* Irentsi ditekena.

irunslari. (gurkadura): *izond.* lrunsten duena. j: Ireslari, iresle.

irunts-arazo. (gurkadura): ad, Zintzufetik saŕeragin; irentsi-eragin.

iruntzi. (gurkadura): *ad.* Ikus.: Irentsi. Iretsi, buntzi, imnsi. (moors): *ad.* Arpegia meetu.

iruntz. (lntz): *iz.* Ikus.: Into. j: Trauntz, iuutz.

iruntz ala legot. (joko): *iz. Ikus.:* Busti ala legorka. j: Ardogi, kurutx-ala-pi I.

iruntza. (eundura): *iz.* Euntzearen egipena.

iruntzi. (atzekalde): iz. Erearen alzekaldekoa. (sasi); *iz,* Abut meak asko dauzkan sasia, aiztu-irudiko otiak eta lore oriak dauzkana. I: Truntzi-belaŕ, itsats. (eŕatz): $_{j1}$ *iz.* Esku-eŕatza. (gurkadura): $_{11}$ *ad.* Ikus.: Irentsi. I: Iruntsi, irintzi, zuŕupakatu.

iruntzi-helaf. (sasi): *iz. ikus.:* Iruntzzi.

iruntzietara. (atzekalde): *ado.* Beste aldera; imntzira. 1: Iruntzigara, iruntzitara.

iruntzigara. (atzekaide): *ado,* Ikus.: Truntzictara. j: iruntzira.

iruntzigike. (igurki): *hood,* Igurkiak egiten dituena.

iruntziratu. (atzekalde): *ad.* Atzekaldera biurtu.

iruntziri. (tximista): *iz.* Tkus.: Tximista. Tmrtziri.

iruntzpeko. (txoskoŕ): iz. Lepoko txoskofa.

iruñarana. (aranondo): ŕz. Aran-mota bat.

iruñataf. (iritargo): *izond.* Truñe'koa dana.

iruñefi. (tuŕalde): *iz.* Truña'ko luŕaldea.

iruogei. (zenbaki): *hood.* **Im** bidet ogei. Iruogoi, irurogoi, imogoi, imuogei, iruetanogoi.

iruogoi. (z.enbaki): *izond* burogei. I: lmrogoi, iruogoi, imetanogoi.

iruoin. (dibidieta): iz. Was.: Dibidieta. Biradeŕ, irurin.

irnoin-zuri. (sai-abere): *iz.* lilt ain zuri dauzkan sai-aberca.

iruortz. (guide): *iz.* Tm artz dauzkan guides. j: Iruortzeko. (izkilu): *iz.* Ikus.: Iru-kako. j: Irurotzeko, imrtzi.

Iruortzeko. (lanabesa): iz. icu **uric** dauzkan tresna. j: Irmortze, irurkako. (golde): *iz.* Ira oztz dauzkan **goidea.**

iruotx. (belaŕ): *iz. ikus.:* lusts. I: Iroŕi, iru-oŕi, im-osto.

irnr-oin. (sukalde): *iz.* ikus.: Krispi. T(tispiña, im-oiñeko.

Trura. (scan): *iz.* Ikus.: Aran. I: Ala, mendarte, sakan, uagaran.

irnral. (zaintza): *izond.* Ikus.: Igurai. Trngai, irnra-zai, irurezai.

irukako. (gran): *hand.* Irurai dagokiona.

irurden. (zenbaki): *izond.* Berdin diran iru zatitik bat. j: Iruren, sudu.

Truro. (luŕ-lantze): *iz.* Lik-laneko lurkia.

iruregi. (iruzoko): *iz.* Ikus.: lruzoko. Ilu-crtz.

iruren. (zenbaki): *iz.* ikus.: Irurden. j: Sudu.

iruren-banatu. (banakuntza): *ad.* Tm zatitan banatu.

irurendu. (zati): *ad.* Irutan zatitu.

irureneko min. (sukaŕ): *iz.* In egunean ira egunean izaten clan sukafa.

irureuketa. (banakuntza): *iz.* Tin zatitan buuatzearen egipena.

iruretan. (zenbaki): *hood.* Iru'etan.

inrreun. (zenbaki): *izond.* Iru bidet eun.

irureunen. (zenbaki): *izond.* Entrain zatietatik bat.

irurezai. (zaintza): *izond.* Ikus.: Igurai. j: Irurai.

iruri. (ikatz): *iz.* Txcetuta dagoen ikatza.

iruri-ontzi. (ikatz): *iz.* Iraria eukitzeko ontzia. I: Tints.: huritegi.

iruri-potolo. (ikatz): *iz.* Ikatz xea egiteko ziloa. j: bui-potolo.

iruri-saltzailc. (ikatz): *izond.* Truria saltzen duena. j: This.: Iruridun.

irurl-zulo. (ikatz): *iz.* Aspaldiko ikaztegiaren zitoa. j: lrui-zulo.

lruridun. (ikatz): *izond.* Iruria daukan edo saltzen duena. j: ikus.: Iruri-saltzai le.

irurikatu. (birunda): *ad.* Biruudak eman.

irurin. (dibidieta): *iz.* Ikus.: Dibidieta. Traoin.

iruritegi. (ikatz): *iz.* Iruria eukitzeko tokia. j: Ikus.: Iruri-ontzi.

hunks. (sarde): *iz. Tkus.:* **Sande.** l: Tdurka. (igurtziketa): *ado.* Abereak atz-egiten ari-izatea.

irurkada. (zenbaki): iz. Berdiñak diran iru gauzaen tnultzoa.

irurkako. (Ianabesa): *iz.* Ikus.: Truortzeko. j: lrurortze.

irurki. (il): *hood. Ira* ilebetekoa dana.

irurka. (ari): *iz.* Matazaren aria biltzen dan kurkuroa.

irurkun. (zenbaki): iz. moron multzoa. Ikus.: Irukoitz. I: Irakun, imtT.

irurkundu. (aunizketa): *ad. Im* bidet!' aundiagoa egin, j: Truth, imtze.

irurogei. (zenbaki): *frond.* Tru bidet ogei. Ikus.: Iructanogoi. j: Iruogoi, iniogei.

€eurogei urteaf. (czkontza): iz. Ikatzaŕi-ezteyak.

irurogelkako. (zenbaki): *izond.* Irurogeiñaka zenbatzen dan arauari dagokiona.

irurogeiren. (zenbaki): *izond.* Berdiñak diran irurogei zetietatik bat.

irurogoi. (zenbaki): *izond.* Inrrogei. J: Iruogoi.

iruroikaro, (aldikada): *iz.* Irurogeyetako aldikoa.

irurortzeko. (guide): *iz.* Ikus.: Iruortz. J: iruortzeko. (izkilu): *iz.* Berbera.

irufen, (yaurespen): *iz. Iru* egunetan egiten diran eraspenezko eginkizunak. Iruŕun, iru-oŕen,

irufeneko.(yaurespen): *frond.* Iruŕena egiten duena.

irurtarzun. (zenbaki): iz. Ikus.: lrutasun. I: Irurtasun.

€rurte-aidi. (urte): *iz.* Iru urteko aldia.

irurtedun. (zezen): *iz. Iru* uric dituen idiskoa. (urte): *izond.* Iru urtekoa dana. lima: Irurteko.

irurteko. (urte): *izond. Iru* urtekoa dana. Ikus.: Trurtedun.

irurterako. (uric): *izond.* Ire urte orotakoa dana. I: Irurteroko.

irurtzi. (izkifa): *iz.* Ikus.: Iru-Ica/co. I: Truortz.

irurtziri. (tximista): *iz.* ikus.: Txismista. lrurziri, Ikus.: Ortots. I: Igortziri, igarziri, iruntziri.

irus. (zorion): *izond* Zoriontsua dana.

irusaku. (mate.): *iz.* Ikus.: Mato. j: Azerikeria, iruzuŕ, iruzaku, irusako.

irusaku-egin. (main): *ad.* Maio egin.

irusi. (zeŕi); iz. Ikus.: Erausi. j: Maus.

irusitate. (zorion): *iz.* Ikus.: Zorion. Irustate.

truski. (oin): *ad.* Oña zerbatten gañean ipiñi. J: Oinperatu.

irusta. (halal): *iz.* Lekaziduna dan belaŕa; bere oŕiak ia biribilak, irunaka kikerdunduta dagoz. 1: Irod, iruotx, iru-oŕi, iru-osto, irusta-belaŕ, itsabalki, crbi-oin, paoxa, nelka, pauxa, prantzes-belaaŕ. I: Ikus.: Irustatza. J: Tapia, txabotxa, urzo-belaŕ, urtza-bclaŕ, uso-belaŕ, zalgi-helaŕ, zalge-belaŕ, txirta, zuri-birusta.

irusta-bclardi. (belaŕ): iz. frusta dagoen belardia, landa. Irusta-sail.

irusta-belaŕ, (heist): *iz. Ikus.:* Irusta. Iru-osto.

Irusta-mako. (bald): *frond.* Irusta-itxura duena.

irusta-sail. (helat): *iz.* Ikus.: Inista-belardi.

irustarbi. (landare): *iz.* Litikaria dan landarea. J: Irusarbi.

irustatza. (beist): *iz.* Irusta ugari daukan lands. I: Ikus.: Irusta.

irustca. (zenbaki): *izond.* Batera iru diranak.

irustu. (meera): *ad.* Ikus.: Argaldu. J: Meant.

irutan. (zenbaki): *ado. Iru* bidet. I: Iruretan,

irutara. (zenbaki): *ado.* Ira erako izatea.

irutariko. (tnacta): *izond.* Iru muetakoa dana.

irutariko oyalak. (oyal): *iz.* lru-motazko oyalak.

lrutasnn, (zenbaki): *iz.* Ire alkartzea. I: Irurtarzun, irurtasun. II (irukoitz dean).

irate. (ari): *iz.* 'run egitea.

iruteko. (ari): *ado,* thin cgiteko.

iruten. (arI): *ado.* Aria egiten ari-izatea. Urutan, mitten, uuten.

trait. (zenbaki): *frond.* Ikus.: Irukoitz. J: Irurkun.

irutsi. (ardiespen): *ad.* Ikus.: Ardietsi. I: Iritsi, lotto.

iruu. (aunizketa): *ad.* Ikus.: Irurkundu. Initze.

Irutule, (artile): *is.* Arttle higuna.

irutxonda. (zenbaki): *izond.* Ikus.: Irukoitz, Irukotx.

lrutxulo. (izen): *iz.* Tkua.: Iruzun.

irutxulotat. (cŕi): *izond.* Donosti'koa dana.

irutxurlart. (salkuntza): *frond.* Leyaltasunari uko egiten diona.

• (unto): *izond* Irutxuŕa egiten duena.

irutxuf. (zoko): iz. Bamerako zokoa. Bazteŕa, (main): *iz.* Ikus.: Maio, J: Iruzuŕ.

irutxuŕ-egin, (mate): *ad.* Ikus.: Maŕo-egin. I: Kalea egiten atzipetu, irulxuŕ-yokatu.

irutxurtu. (stripe): *ad.* Atzipea egin.

€rutzarbi. (beta* iz. Ikus.: Birigaña. I: Ettuf-belaŕ:

irutze. (aunizketa): iz. Ikus.: Irurkundu. Irutu.

irutz€. (bildura): *ad.* Multzoetan bildu.

irutzuk. (zenbaki): *iz. Iru* multzo.

iruxkatu. (birunda): *ad.* Ikus.: Bartalatu. lraulzkatu.

iruxkitu. (Pin): *ad.* Ikus.: Oinpetu. Oiñazpitu.

iruzabal bitentea. (neufizti): *iz.* Bi zabal-zoko tente dituen iruzabaia. I: Iruzabal bi-tentedun.

iruzabal irutentea. (neuŕizti): iz. In] zabal-zoko tente dituen iruzabala. Iruzabal iru-tentedun.

iruzabal neurldde. (neuŕizti): iz. Bern ertzalde te zabaldeak berdin jaŕita dauzkan iruzabala.

iruzabat tentea. (neuŕizti): iz. Zabal-zoko tente bat bakaŕik duen iruzabala.: Iruzabal tentedun.

truzabala. (neuñzti): *iz.* "Ira zabalde dituan zokoa",

iruzango. (sukaide): iz. ikus.: Krispi. j: Krispiña, iru-oiaieko, pebre, suŕupekoi, trispi, txopete, zerbidoŕ, xerbidoŕ.

iruzi (igorztura): *ad.* lkus.: Igortzi. I: Lardatu.

iruzdl. (eguzki): *iz.* Ikus.: Eguzki. J: Iguzki.

iruzld-aize. (aize): iz. Sortaldeko aizea,

iruzld-alde. (ortzi-muga): iz. Sortaldea.

iruzki-gibel. (itzal): *iz.* Itzalezko tokia, Iruzki-uspel.

iruzk€-lore. (lore): *iz.* Ikus.: Ekilili. Eki-lore.

€ruzki-sartze, (ortzi-nruga): iz. ikus.: Sarkalde. J: Sartaide.

iruzki-uspei, (itzal): *iz.* Ikus.: Iruzki-gibel.

€ruzkiu. (azaldura): *iz.* Ikus.: Trazkin. Gimitria, gimitsia, xeamen.

iruzldn-idazti. (azaldura): fz. Ikus.: Iruzkindegi.

iruzkindegi, (azaldura): iz. Gauza ifun edo zalak azaltzen dituen idaztia. J: Iruzkin-idazti,

iruzkindu. (azaldura): *ad.* Iruzkiñak egiu.

iruzktnle. (azaldura): *izond.* Irozkiñak egiten dituena, j: Truzkintzaile.

iruzkintzaile. (azaldura): *izond,* Was.: Truzkinle.

iruzlctñezko. (azaldura): *izond,* Ikas-idaztiaren azaltzeaai dagokiona.

iruzkipei. (eguzki): *iz.* Ikas.: Eguzkibegi. J: Eguzbegi, iruzpei.

iruzkitatu. (cguzki): *ad.* Eguzkitan egon edo ari-izan. J: lruzkiztatu.

irnzicot. (atsikipen): *iz.* Ikus.: Euskafi.

IRIIZOKO. *iz. Alkaŕi* ebakitzen diouen iru maŕak dagiten irudia. J: Iru-eriz, iruregi, islertzokodun. II (neuŕizti), (tokielesti), (zokodi).

iruzoleoizti. (iruzoko): *iz.* Iruzokoai buruz ari dan aindoiztiaren zatia.

iruzpalaur. (zenbaki): *izond.* Iru edo lau gutxi gorabera.

iruzpei. (eguzki): *ft.* ikus.: Eguzkibegi.: Iruzkipei, iruzpegi.

iruztargi. (gezuŕ-ipuizti): *L.* Gaueko mamu bat.

iruztaa. (intz): *ad.* lntzez busti. (ezetasun): *ad.* Berbera. (garastaketa): II *ad.* Ikus.: Garastatu.

iruzte. (bildura): *iz.* Biltzearen egipena.

iruzulo. (landaketa): *iz.* Xake-jokuaren eraz egiten dan landaketa.

iruzun. (izen): *iz.* Donostia'ren aspaldiko izena. I: frutxulo.

iruzurgile, (maŕo): *izond.* Maio edo iruzuŕa egiten duena.: lruzurlari, iruzurle, iruzurti, iruzurtsu.

iruzurkeria. (mafo): *iz.* Iruzuŕaren egipena.

iruzurlari. (maŕo): *izond.* Ikus.: Iruzurgile. I: Iruzurle, iruzurti, iruzurtsu.

iruzurle. (mato): *bond* Ikus.: Iruzurgile. Iruzurlari, iruzurtsu.

IRUZURPEN. iz. Noribait kalte egiteko iruzuf edo amaŕua, Ezkutape, zelatada. li (atzipe), (azpikeri), (kalte), (malmuzketa), (segada), (zelata).

iruzuf. (maio): *iz. Ikus.:* Main. I: Irusaku, iau-mutuŕ, irutxuŕ.

iruzuŕ+egin. (atzipe): *ad.* Ikus.: Atzipetu. I: Lantzuri-egin, irents-arazi, matmuzkatu, trankart-egin. (maŕo): *ad.* Atzipetu. I: Mato-egin.

Iruzuiez. (maŕo): *ado.* iruzufak egiten ari-izatea.

iruzuiezko. (maŕo): *bond.* lruzuŕez egindakoa.

iruzurtegi. (zimardika): *iz.* **Zimardikacn** tokia.

iruzurti. (maŕo): *izond.* Ikus.: Iruzurgite. Truzrulari, iruzurle, iruzurtsu.

iruzurtsu. (maŕo): *izond.* Ikus.: Iruzurgile. j: Iruzurlari, iruzurle, iruzurti.

Iruzurtu. (maŕo): *ad.* Maŕoa egin.

isaka. (ondalanketa): *iz.* Ikus.: Txorko. Iseka, txolo. (aitzurketa): *iz.* Ikus.: Aitzurketa, luŕ-epaitza.

isaltatu. (ur): *ad.* Ur-bideak ideki.

isapel, (eritasun): *iz.* Laŕuaren gaiieko anturaz eta sukaŕaz agertzen dan eritasuna. I: Taipei, isipula.

isari. (ezarmen): *ad.* ikus.: Ipiiii. I: 'milli, izari, Isar.

isarle. (tela): *izond.* Telak eta adaluak eguzkitan zabaltzen dituena,

isasi. (arte): *iz.* Ikus.: lpiñibaŕa. I: Txara.

isaskada. (ega): *iz.* Egaz emandako tanpa.

isaskatu. (ega): *ad.* Egak igitu.

isasluŕ, (luŕ): *iz.* Isatsak dagozen luŕa. I: Isats-luŕ.

isasluze. (buztan): *izond.* Isats luzea daukana. Isats-luze.

lsasmotz. (buztan): *izond.* Isats matzo. daukana. I: Isats-motz.

isastari. (eŕatz): *izond.* Efatzaz garbitzen duena.

isasti, (sasi): iz. Isatsak asko dagozen tokia.

isastu. (eŕatz): *ad.* Eŕatzaz garbitu. Isatsi.

isastun. (ur-legoteko): *iz.* Isatsa daukan ur-legofekoa.

isastxoko. (abere): *iz.* Aberearen lasts-inguruko soin-zatia.

isats. (buztan): *iz.* Abereen eta betez ere iau-oñckoen buztana. j: Asta, izapo, izatz, izitx, opa, aiia, txispegi, isopo. (sasi): *iz.* Lekazidunen mulua, abaŕ meak asko dauzkana, aizto-irudiko °flak eta lore oriak ematen dituena. I: Isatz, mendi-jats. C: Ikus.: Sasdol. Sasdui, zarika. (eŕatz): Îi iz. Tsatsez egindako efatza. Issas, izuzki, zuzki. (stain): j *iz.* Afañen egatzak, Aŕañen zakatzak.

isats-apain. (buztan): *iz.* Isatsaren apainketa.

isats-dantza. (dantzaketa): *iz.* Eiatzaz egiten dan dautza. (elate): *ft.* Berbera.

isats-egal. (ega): *iz.* Aŕañek isatsean daukaten egatza.

isats-csku. (buztan): iz. Isatsa, eskua bezela, gauzak artzeko daukana. j: Isats-eskudun.

isats-gabe. (ur-legoŕeko): *iz.* Isatsak ez daukan ur-legofekoa.

isats-gabetu. (buztan): *ad.* Isatsa kendu.

isats-gofi. (buztan): *iz,* Tsats goŕia daukana.

ISATS-MZAIL, *iz.* Gun trinkoa ez duen izaŕa, lezadura argitsua, isatsaren antzera, daramana; oso alderatua dan ibilpidea dagiena. Alizaŕ, alizaŕ, izaŕ-adartsu, izar egiti, izaŕ-buztandun, izaŕadardun, izarke. // (araugahe), (izaŕ-yakintza), (ostagizti).

isats-izpi. (sasi): *iz.* Sasiaren izpia, abaŕ txikia.

isats-labuf. (oskoldun): *iz.* Sabcla motz eta bulafaren peen daukan oskoldrma.

isats-lumak zabaldu. (luma): *ad.* Isatsaren tumak zabaldu, arrotu.

isats-mazkln. (buztan): iz. Isatsa moztutzeau abereari egiten zayon zauria.

isats-soil. (buztan): *iz.* Isatsa ulerik gabe daukana.

isats-tontof. (slain): *iz.* Egatzak kurkutsaren antzekoak dauzkan aŕaña.

lsats-ual. (abere-tresnak): iz. Zaldiaren isatsa bilduta daukan edea.

isats-ukaldi. (buztan): *iz.* Isatsaz emandako tanpa.

Isats-urdin. (buztan): *iz.* Isatsean ale zuriak dauzkan aberea. I: Isats-zuri,

isats-urkil. (egazti): *iz.* Isatsa igeritzeko eraz daukan egaztia.

isats-zabal. (uso): *iz.* Isatsa geyenak baño zabalagoa daukan usoa.

isats-zofo. (abere-tresnak): iz. Zaldiaren isatsa estaltzeko naŕu-zoŕoa.

isats-zuri. (buztan): iz. Ikus.: Isats-urdin.

isatiaga. (sasi): iz. Isatsak asko dagozen tokia.

isatsakin. (efatz): iz. Eᵍatzak bildutako zikinkeria,

isatsdun. (buztan): *izond.* Isatsa daukana.

isatseko. (buztan): *izond.* Isaisari dagokiona,

isatsi. (eŕatz): *ad.* Titus.: Isastu.

isdura. (atsekabe): *iz.* Iluntasun, ituntasuna, **muxin.**

isaatu. (karkabupen): *ad.* **Karkabupena egin. I: Iseyatu.**

iseba. (osaba): *iz.* Ikus.: Izeba. Izea, izeko, izaba, izoa, izaba.

isegi. (dilingadura): *ad.* Ikus.: Esegi. I: Exegi, isiki, iseki, ixegi, ixigi, itxeki.

isei. (buzipen): ŕz. Ikus.: **Buzipen.**

ISEKA. iz. Notiñak edo gauzak paŕcgaŕi ageŕerazteko erabiltzen dan esari edo egipena. j: Ala farta, ell, iakin, iakintza, iji-aja, iñaka, iñakiña, iŕi, iŕi-miŕi, iskirio, ista, ixcka, naka, nausa, nausna, **maxi,** maxikeria, iikin, musika, musuriku, paŕ, pain, paŕezaŕa, siiru, suñu, trufa, **tuŕut,** utzopil, juska. II (apalkuntza), (arbuyo), (atzipe), (bale), (baŕegaŕikeri), (ezpetetasun), (gaitzespen), (gaitzipen), (gaztasun), (iauliketa), (iŕi--miŕi), (itzalgabekeri), (joko), (jolasbide), (katte), (mozofokeri), (nekabide), (ospege), (pikoketa), (uzkeri). (uraska): iz. Ixaka itzaren aidakuntza.

iseka ari. (ixka): *ad.* Ikus.: Iseka-egin.: Isekatu.

iseka-antzean ari. (iseka): *ad,* **Isekaz antzeretzen art-inn.**

iseka-egin. (iseka): *ad.* Noribait buruz isekaz ari-izan.: Tsekatu, iseka ari.

isekagafi. (iseka): *izond.* Iseka egin dezakena.J:Txekagaŕi.

isekagile. (iseka): *izond.* Iselca egiten duena. J: Isekari, isekalari.

isekalari. (iseka): *izond.* Ikus.: Isekari. I: Isekatsu.

isekaadi. (iseka): iz. Iseka egitekn aldia.

isekari. (iseka): *izond.* lacks egiten duena. Isekalari, isekagile, isekatsu.

Isekatsu. (iseka): *izond.* Ikus.: Isekari. J: Isekalari.

ixekatu. (iseka): *ad.* Iseka egin. j: Iseka ari, ixekatu.

isekaz. (iseka): *ado.* Iseka egiten ari-izatea.

iselci. (dilingadura): *ad.* Ikus.: Esegi. Tseki, isiki. (izeki-aldi): *ad.* Ikus.: Izeki. I: Txeki, itxeki, izegi.

iselci-egon. (menpetasun): *ad.* Norbaiten menperatasurrean egon.

iseki-iltze. (dilingadura): *iz.* Janzkia edo beste gauzaren bat esegitzeko dana. J: Tseki-mako.

iselci-mako. (dilingadura): *iz.* Ikus.: Tseki-iltze.

isentsu-belaŕ. (beta* *iz.* Askarkaria dan belata; bere loreak usaintsuak dira ta apaintzeko erabiltzen dira.

isetaz. (ega): *ado.* Ega cragiten ari-izatea.

iseya. (sayo): *iz. ikus.:* Sayo. : Tsegu.

iseyatu. (sayo): *ad.* Ikus.: Ixegatrr.

isgafi. (aultasuu): *izond.* Aultzen duena.

isgilata. (ate): *iz.* Ikus.: Eŕomaralbo. I: Eŕomara-albo, eŕomara-ukondoko, eŕomara-zepo.

isgilu. (izkilu): *iz.* Ikus.: lzkilu. j; Iskilu, iskilo.

isil. (isiltasun): opid. isiltasuna eukitzeko oyutza. j: ixil, ixo! (eta): fz. Ezbeat edo zorigaitzeu bat izateagatik sortzen don eta. (isikortasun): II iz. Ikus.: Isikortasun. I: Isikotasunez ari dana. I: lsiti, isiati, isitiat, leye, lcikortasun. (gura): *iz.* Gura bizia.
iski, iska. (sumin): ,, fz. Sumin arrndia.

isi-arazi. (eta): *ad.* Ezbeaŕ edo zorigaitzen bat izateagatik sortzen dan eta eragin.

isi-eskari. (isikortasun): *iz.* Isiatuki egindako eskaria.

isi-gogof. (isikortasun): *izond.* Guztiz isiatia dana. J: Isikoŕ.

isi-isika. (gura): *ado.* Gurari bizi-biziaz ari-izatea.

isiaka. (isikortasun): *ado.* Isikortasunez ari-izatea. J: Isialdika, isialdiz, isiatuki, isiatuz, isikeriz, isikorki, isitiro.

isialdi. (isikortasun): *iz.* Isilcortasunaren aldia.

isialdika. (isikortasun): *ado.* Ikus.: Isiaka. I: lsialdiz, isiatuki, isiatuz, isikeriz, isikorki.

Islafdiz. (isikortasun): *ado.* Ikus.: Isiaka. J: Isialdika, isiatuki, isiatuz, isikeriz, isikorki.

isiati. (isikortasun): *frond.* Isikortasunez ari dana. 1: Tkus.: Isi. Tsiti, isitiaŕ, isikoŕ, temati, tematsu.

isiatu. (isikortasuu): *ad.* Isikortasunez ari-izan. : Isikatu, isitu, isikortu, siñotu, tcmatu, tink egon.

isiahrki, (isikortasun): *ado.* Ikus.: Isiaka. ^: Isialdika, isialdiz, isiatuz, isikeriz., isikorki.

isiatuz. (isikortasun): *ado.* ikus.: isiaka. J: isialdika, isialdiz, isiatuki, isikeriz, isikorki.

isika. (naimen): *ado.* Norberaren naimenez ari-izatea.

isikatu. (isikortasun): *ad.* Ikus.; Isiatu. I: Isiau, isikortu, isukatu.

isikeria. (mutiridura): *iz.* Nekegatia dan mutiridura.

isikeriz. (isikortasun): *ado.* Ikus.: Isiaka. ^: Tsialdika, isialdiz, isiatuki, isiatuz, isikorki.

isiki. (izeki-aidi); *ad.* Ikus.: Izeki. J: Ixetu, ixiki, isio. (dilingadura): *ad.* Ikus.: Esegl. j: Tseki, cskegi.

isiki-lokati. (geŕikatze): *iz.* Ongi getikatzeko erabiltzen dan lokafia.

isikilca. (dilingadura): *ado.* Esegita eukitzea.

isikin. (unarna): iz. Bergs bat zeaŕez eukitzeko erabiltzen diran hi unamaen bakoitza.

isikorki. (isikortasun): *ado.* Ikus.: isiaka. ^: Tsialdika, isialdiz, isiatuz, isikeriz, isiatuki.

isiknt. (isikortasun): *izond.* Ikus.; Isiati.: Temati. (ozarkeri): *izond.* Mukeŕa data. ^: Isi-gogoŕ.

ISIKORTASUN. *iz.* Buru-gogortasuua, tenkortasuna.: Buribria, bnrgaiztasun, burkoitasun, burkoitarzun, burukoizte, burutarzun, buta, butoitasun, antes, erago, eragona, eres, aŕa, gngoŕera, kazkaŕaldi, leikortasun, isi, ista, lero, itsudura, itsukeri, nabartasun, pat, oztriñamendu, seta, takela, tantata, teenteri, team, tenke, ternakeria, tetsa, xirnia. II (aukerakeri), (auŕe-iritzi), (esangaizpen), (eskari), (gsrbayeza), (iraut-asuu), (jarkipen), (mukerkeri), (mutiridura), (naimen), (setasun), (tutubio), (ukapen).

isikortu. (isikortasuu): *ad.* Isikortasunez ari-izan. J: Isiah], isikatu.

jail. (isiltasun): *iz.* Ikus.: Isiltasmr. J: Exit. j: Isilik dagoena, !silera. I: 'Nil, izil.

isil-abesti. (ahead): *iz.* Abots-crdiz abestea.

isil-ulditxn. (isiltasun): *iz.* Isiltasun-alditxoa.

isil-antza, (mintzoers): *ado.* Ikus.: Txilik-mixilik. J: Txilka.

isli-arazi. (isiltasun): *ad.* Isil-cragin. I: Isildu-eragin, isil-erazo, isil-erazi, ixilarazi, ixiĺarazo.

isil-arazle. (isiltasun): *izond.* Isil-eragiten duena.

isil-arte. (etenaldi): iz. lsiltasunez egiten dan etenaldia. (isiltasun): iz. Berbera.

isil-ate. (ate): *iz.* lzkututa dagoen atea.

isil-batzat. (bildura): *iz.* Isilean egiton dan bildura. (isiltasun): iz, Berbera.

isil-beat. (isiltasun): 1*z.* Izpaŕ edo baste zeribait buruz gordetzen dan isiltasuna. Isil-lege.

isil-bklez. (isiltasun); *ado.* Isiltasunez ari-izatea.

isil-bidezlco. (isiltasun): *izond.* Isiltasunean geratu dana.
(estalpen): *iz.* Estalpenean ari dan bizia.

isil-ebasle. (math): *izond.* tsilean rnaŕo egiten duena.

isil-chaste. (math): *iz.* Isilean math egitea.

isil-eiztari. (ciza): *izond.* Isilean eiza egiten ari dana.

isi]-elkargo. (alkargo); *iz.* Isilean egindako alkargoa.

isil-erazo. (isiltasun): *ad.* Ikus.: Isil-arazi. J: lsiklu-cragin, isil-eragin, isil-erazi, ixi1arazi.

isil•ertzain. (ertzaingo): *izond.* Isilean ari den ertzaña.

isil-csale. (mintzabide): *izond.* Baste bati, esan beat duena, isilean esaten diona.

isil-esan. (mintzabide): *ad.* Noribait, esan beaŕ duena, isilean esan.

isil-esangu. (antzoki): *iz.* Antzokiau isil-csalearentzako toki berezia.

isil-ezleila. (zeiñu): fz. Gera-Ms jotzeko zeiñua.

isil-gauzalc. (isiltasun): *iz.* Bakatekoak diran gauzak. : Ikus.; Isilezko.

Isil-gordari. (estalpen): *Izond.* Isilean eukitzeko, ezkutukiren bat artu duena.

isil-gorde. (isiltasun): iz. Norberaren baitau zerbait gorderik eukitzea.

isil-gordeka. (isiltasun): *ado.* Norberaren baitan zerbait gordcrik eukitzen ari-izatca.

isil-gardelari. (isiltasun); *izond.* Bern baitan gauxak gordetzen ari dana.

isil-isil. (isiltasun): *izond.* Oso jails dana, bcti isilean ari dana. I: Isilkoi, isilkoŕ.

isil-lsilik. (isiltasun): *ado.* Guztiz isilean ari-izatea. isil-isilka.

isil-isilka. (isiltasun): *ado.* Ikus.: Iail-isilik.

isil-ltz. (isiltasun): *iz.* Isiiean egiten dan itza.

isil-€zketa. (estalpen): iz. Aopekoz egindako solasa.

isil-jokatu. (azpikeri): *ad.* Azpikeriz an-izan.

jail-inks. (azpikeri): *iz.* **Ikus.: Azpikeri. 1;** Iruzuŕa, ixil-joko, tiri-bira, zapokeria.

isil-keiñu. (buzipen): *in.* Zerbait idaroki, beratzaz ezer esango ez dala adicraztean.

isil-lapaf. (zoŕ): *izond* Bere znŕak ordaitzen ez dituena.

isil-lege. (isiltasun): *in.* Legez isiltzen dana. I: Ikus.; Isil-beaŕ.

isil-mandatari. (entzipen): *izond.* Entzipenezko mezulati.

isil-mandatu. (entzipen): *iz.* Ent-zipenezko mezua. : Ixil-mandatu.

isi!-mezu. (estalpen): *iz.* Ezkutukiz egindako mezua.

isil-mezulari. (estalpen): *izond.* Ezkutukiz ari dan mezularia.

isil-rnisil. (mintzoera): iz. Ortzen artean tnintzatzea.

isil-misilka. (mintzocra); *ado.* Ikus.: Ixilka. Ixil-mixilka.

isil-misililz. (mintzocra): *ado.* Urus.: Ixilik-mixilik. Ixilkamixilka.

isil-oain, (tnaŕo): *izond.* Ixil-ebasketa egiten duena.

isil-ostuka. (isiltasun); *ado.* Tsilean ari-izatea.

isil-ostutze. (=to): *in.* Ixil-ebasketa egitca.

isil-otoitz. (otoi): *is.* Mezatan egiten dan **otol** berczia.

isil-tarte. (isittasun): *iz.* Ikus.: Tsiiaidt. I: Tsilgunc.

isil-tenkof. (isiltasun): *izond.* Isilik egoten dana. : Ikus.: Isilti, isiltsu, jail-zale.

isil-told. (isiltasun): *iz.* Isilik egoteko tokia.

isil-txindi. (txin): *iz.* Isil gordeta dagoen txindia.

isil-zai. (isiltasun); *izond.* Tsil-egotea zaintzen duena.

€ail-zale. (isiltasun): *hand.* Ikus.: Iail-tenkoŕ. : Isilti, isiltsu.

isilaldi. (isiltasun): iz. lsilik egotearen aldia. I; Isiltasun-aldia. ; Isilgune, ixilaldi, isil-tarte.

isilara, (estalpen); *ado.* Aopekoz ari-izatea.

isildu. (isiltasun): *ad.* Ez mintzalzea. I: Isilik egotea. I: t.Jste edo jakiten dana adierazi gabe gordetzea. Zerbait esan gabe gordetzea. j: Isilik **geratu.:** Tsilpetu, isiltu, ixildu, ixiltu.

isildu-beaŕ, (aitorkun): *izond.* Aitortu ezin ditekena.

isildu-eragin. (isiltasun): *ad.* Isilik egoteko eragin. I: Tsil-arazi, isil-erazo, isil-erazi.

isilga-misilga. (mintzoera): *ado.* Tkus.: Ixilka. 1; lxilka-mixilka, ixil-mixilka, ixilik-mixilik, isilka.

isilgaiiu. (isillasun); ŕa. lsilerazteko **lanabesa.**

€silgaŕi. (jazarketa); *izond.* Erantzun ezin ditekena. 1:

fsilgo. (isiltasun); *iz.* Ikus.; **Isiltasun,** l; lsilera, ixilgo.

€silgordeeka. (isittasun): *ado.* Gauzak jail gordetzean ari-izatea.

fsllgune. (isiltasun); iz, llms.; Isilaldi, Ixilgune, isil-tarte.

isilka. (mintzoera): *ado.* liens.; Ixilka. Isilga-misilga, isilka.

isilka-misilka. (mintzoera); *ado,* Ikus.: lxilka. j: Ixilka-mixilka.

isilka€. (estalpen): iz. Ezkutukia dana. Ems.; Ezkutuki, ixilkai, ixilpe.

isilkako. (estaipen); *izond.* Ezktttuta dagoena. : Ixilkako.

isilkari. (salkuntza): *izond.* Salkuntzaz ari dana. J: Azpi-suge, ixilkoi, isilkoi, izilkari. (zakuŕ); ŕz, Zaunk-egin gabe, aginka-egiten duen **zakufa.**

isilkatu. (estalpen); *ad* Ezkutukiz mintzatu. (ezetasun): *ad.* **Ezetasuna** edo ubiien bat barnean sartu. (iiztaduna): 1 *ad.* Basaz iiztatu, loiztatu.

isilkean. (isiltasun): *ado.* Ikus.; isilean. I: isilkian.

isilkeria. (ilzalgailz): *ŕz,* Egia estattzeko, erabiltzen dan itzalgaitza.: Isilkeaa, ixilkeria.

isilkeriaz. (zurikeri): *ado.* Zerbait lortzeko, zurikeriz edesten ari-izatea.

isilketa. (itzalgaitz): *iz.* Ikus.: Tsilkeria. Ixilketa.

isilki. (isiltasuu): *izond.* Isilik ari dana,: Txilki, ixilkiro.

isilkian, (isiltasun): *ado.* Ikus.: **Isilean.** Isilkean.

isilkide. (isiltasun): *izond.* Ezkutuki bcrean laguna dana.

isilkoi. (salkuntza): *izond.* Ikus.: Tsilkari. Azpi-suge. (isiltasun): *izond,* lkus.; Isilknŕ, ixilkoi, ixilkoŕ.

isilkoitasun. (is-annuli); iz. Ben isiltasuuean ari-izan. I; Txiikoitasrtn.

isilkume. (acme); *iz.* Ems.: Isilikako, Tsileko, ixilkume, isilume.

isilpe. (estalpen); *izond.* Estalpenez egiten dana.

isilpean. (estalpen): *ado.* Ezkutukiz ar€-izatea.

isilpeko. (cstalpen); *in.* Ezkutukiari dagokiona.I: Mao.

isilpetasun. (estalpen); iz. Estalpenean ari-izatea.

isilpetu. (isiltasun): *ad.* ikus.: Tsitdu, j: Isiltu.

ISILTASUN. *in,* Mintzatzearen utziera. I: Soffit ta otsaren gabetasuna. leil, exit, jailers, isilgo, ixildura, ixildasun, ixilgo. II (astanpen), (estalpen), (etenaldi), (ezcztapcn), (lolotasun), (moteltasun), (naretasun).

isilli. (isiltasun): *izond.* Beg isilik dagoena. I: lkus.; Isil-tenkoŕ, isiltsu, isil-zale.

isiltsu. (isilŕasun): *izond.* Ikus.: Tsil-tenkoŕ. j: Isilti, isil-zale.

isiltu. (isittasun): *ad.* Ikus.: Isildu. Ixildu, isilpctu.

isiltxorik. (isiltasun): *ado.* Tsiitasunez ari-izatca.

isiltxorik. (ants): *ada.* **Aots** ixilean ari-izatca.

isiltzaile. **(isiltasun):** *ŕzond.* Txilik egon-eragiten duena.

isiltznicn. (isiltasun): *ado.* Isildu gabe ari-izatea. : Isittzcke.

isiltze. (isiltasun): *in.* Ixilik egotea.

isiltzeke. (isiltasun): *ado,* Ikus.; Tsiltzaka.

isiltzeko. (isiltasun): *izond.* Ixilik izatekoa dana.

Nfld. (isikortasun): *izond* Isituki ari dana.

isilago. (ants): *ado.* Beago aotsaz ari-izatea.

isilagotu. (aots); *ad.* **Aotsa beeratu.**

isilara. (zurtasun); *ado.* Zurtasunez zerbait lsilik gordetzea. j: Ixilka.

isilean. (isiltasun): *ado.* Zerbait isiltasunez egitea. J: Isilkean, isilkian, ixilean.

isileko. (isiltasun): *izond* isiltasunez an dana. Txileko.

isilera. (isiltasun): *in.* Ikus.: Isiltasun, Tail, isilgo, ixildura.

isiiezko. (isiltasun): *izond,* Bakaickoa dana. I: Ikus.: Isii-gauzak.

Isilik. (isiltasun): *ado,* Isiltasunean egotea. ^: IsilikikanS, ixilik, ixilikan, mixilik, ixt.

isilik-ostagafi. (estalpen): *ado.* Mork oartu gabe ari-izatea. {: Isilik-ostuka.

isilik-ostuka. (estalpen): *ado.* Estalpenez ari izatea. {; ikus.: Isilik-ostagafi, ostuka, ixil-ostuka.

isilikako. (isiltasun): *iz.* Ezkututa dagoena. : Ixilikako. (seine): *iz.* Ezkontzatik at jayotako semea. J: Isileko, isillcume, ixilikako, isilume.

isilu. (esertoki): *iz.* Ikus.: Zizailu. J: Izilo,

isilume. (same): *in.* Ikus.: lsilikako. I: Tsilkome.

isilune. (isiltasun): *iz.* Isilik egondako alditxoa.

lsin. (atsaldi): *iz.* ikus.: Usin. J: Enotxun.

lab . (izeki-aldi): *ad.* ikus.: Izeki. J; Isiki,

isiodura. (gar): *iz.* Gafak egitea.

isiogañ. (gal): *frond.* Gafak egin ditzakena.

isioki. (zirikaldi): *iz.* Zerbait gura-izateko edo egiteko zirikatzen duena. (gal): *izond.* Ikus.: Garkel. j: Ixitoŕ.

isiotu. (gar): *ad.* Gafak egin.

isiotzaile. (gar): *izond.* Gafak egiten dituena.

isipel. (eritasun): iz. ikus.: lsapel. j: Isipula.

isipeltsu. (eritasun): *izond.* Isapela daukana.

isipu. (sasi): iz. Ezpainkaria dan sasi oso usaintsua, lore oztin edo zurixkak dauzkana. (baŕeyadura): *iz.* Elizetan ur onetsia bateyatzeko tresna. J: lxipu.

isipukada. (tanpa): iz. Isipuz mandate() tanpa.

isipnla. (eritasun): *in.* Ikus.: Impel. I: Iaipei.

isiri. (esertoki): *ad.* Ikus.: Eseri. j: kezaŕi.

isirigañ. (urdail): *izond.* Txigoitu ditekena.

isiritu. (urdaii): *ad.* Txigoikuntza egin.

(isikortasun): izond. ikus.: Isi. J: Isiati, isitiaŕ, leya.

isitiat. (isikortasun): *izond.* Ikus.: Is). I: Isiti, isiati.

isitiro. (isikortasun): *ado,* Ikus.: Isiaka.

isitu. (isikortasun): *ad.* Ikus.: Isiatu. J: Isikatu, siñotu tematu, tink egon, akio-egin, akioka egin, akioka jaŕai.

isituki. (isikortasun): *ado.* isileortasunez ari-izatea.

isiz. (eŕa): *ado.* Ezbeaŕ edo zorigaitzen bat izateagatik sortzen dan eŕaz ari-izatea.

iska. (gura): *iz.* Ikus.: Isi. {; Iski. (dirdai): *iz.* llnis.: Distira. I: Dizdira, dizdiz, ista.

iskanbila. (son): *iz.* Ots aundia.: Iskamila, iskibidu, iskilmin, istilu, eskanbila, zarata, jardunbizi.

iskanbilari. (suñu): *izond* Iskanbila egiten duena.

iskanbilati. (etiketa): izond. Etiketaz eta iskanbilaz ari dana.

Iskanbilatsu. (jolasbide): *izond.* Jolasbidectan ari dana.

iskanbilatu. (soñu): *ad.* Ots aundia egin edo atera.

iskanbilaz. (soñu): *ado.* Iskanbila egiten ari-izatea.

iskao. (hero): *iz.* Oso aztuna dan beroa.

iskao-une. (bero): iz. Oso aztuna dan bero-aldia. I: Iskao-una.

iskari. (eztabaida): *izond.* Eztabaidetan ari dana.

iskatsu. (gura): *izond.* Gurari biziaz betel* dagoena,

iskera. (utzicra): *iz.* Uztea; norbait laguutzarik gabe uztea.

islceri. (alpcfaldi): *iz.* Ikus.: Alpeŕaldi. J: Lazatasun.

islcef. (bakartasun): *izond.* Bakartasuna maite duena.

islet. (gura): *iz.* Ikus.: Isl. I: lujogi, injubi, iska. (uŕitasun): *ado.* Ikus.: Gutxi. J: Gitxi, gitxitxo. (aitzaki): I{ iz Bars.: Aitzaki. I: Akiakula. (auitasun): ‖ *ado.* Ailtasunez ari-izatea.

iski-miski. (uzkeri): *iz. Ikus.:* Uzkeri. Ezteuskeria, izakeri, tikomiko, tiŕit, Wit (mintzoera): *iz.* Egokia ez dan mintzatzea. J: Elemele, linbuxkeria. (elemele): II *iz.* Berbera,

iskibidu. (soñu): *in.* Ikus.: Ots, iskanbila, iskilmin.

Iskibu. (zailtasun): *frond.* Zala dana,

islcidatu. (ulermen): *ad.* Ikus.: Ulertu. I: Ulei.

iskilanga. (Matz): *iz.* ikus.: Ofatz. J: Iskilima, iskilinba.

iskilima. (Matz): iz. Ikus.: Ofatz. J: Iskilanga, iskilinba, ixkilirna, izkilinba, ixikilima.

iskilima-sari. (sariztatze): iz. Ikus.: Eskupeko. j: Eskupe-sari.

iskilimin. (zeiñu): *iz.* Zebiu txiki baton miiña. Txintxaŕi baten miia. (mintzoera): *izond* Asko itzegiten duena.

Iskilin, (Matz): *in.* Ikus.: Ofatz. J: Tskilinba, iskimel, ixkilin.

iskilinba. (ofatz): *iz.* ikus.: Ofatz. Iskilanga, iskilima, iskilin, ixkilinba, ixkilinga, ixpilinga, ispilinga.

iskilinba-gile. (oiatz): *izond.* Ofatzak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

iskilinbuntzi. (oŕatz): *iz.* Ofatzak gordetzeko kutxatila. J: Iskiluntzi.

isltilmin. (soou): *iz.* ikus.: iskanbila. Iskibidu. (aots): iz. Aotsen aŕamantza.

islellosa. (izkilu): *iz.* Ikus.: izkilu (aspaldiko itza gaur erabiltzen eztana). ^: Iskilu.

iskilo. (izkilu): iz. Ikus.: Izlcilu. j: Iskilu, izkilo, isgilu. (bizitegi); iz. Bizileku txiki ta ez garbia.

iskilo-arasa. (izkilu): iz. Izkiluak gordetzeko apala edo alasa.

iskiia-biltegi. (izkilu): *iz.* Izkiluen zaindegia. : iskilo-etxe, iskilotegi.

iskilo-etxe. (izkilu}: iz. Izkiluak gordetzen diran etxea. J: Ikus.: Iskilo-biltegi. j: Iskilotegi.

iskilo-gabetu. (izkilu): *ad.* Izkiluak kendu.

iskilo-mozofo. (izkilu): *iz.* Izkiluak daramazkien giz-irudia.

islrilo-ugal. (izkilu): iz. izkilua eramateko ugala.

iskilo-ziri. (su-izkilu): *iz.* Su-izkiluetan erabiltzeko makil mea, burniskoa izan ditckcna.

iskilodun. (izkilu): *izond* Izkilua daukana. j: Ikus.: Iskilotsu.

Iskiloka. (izkilu): *ado.* Izkiluak erabiltzen ari-izatea.

islcilotegi. (izkilu): *iz.* Ikus.: Tskilo-biltegi. J: Iskilo-etxe.

iskilotsu. (izkilu): *izond.* Izkiluak dauzkana. j: Ikus.: lskilodun.

iskiloztatu. (izkilu): *ad.* Izkiluak ornitu. ^: lskiloztu.

isidla-mutil. (izkilu): iz, Izkilua daraman ertzaiña. (ertzaingo): *iz.* Berbera.

islulu-zain. (izkilu): iz. Izkiluak zaintzen dituena.

iskilutegi. (izkilu): *in.* Aspaldiko izkiluen bilduwna.

iskilutza. (izkilu): iz. Tzkiluen multzoa.

iskimel. (oŕatz): iz, Ikus.: Ofatz. Iskilin.

iskimili. (igidura): *iz.* Gizakien igidura naasia.

iskin. (salakuntza): izmzd lsilea salatzen duena. (opari): iz. Ikus.: Opari. I: Eskeintzari.

iskinde. (elemele): iz, Ikus.: Elemele. I: Xuxumuxu.

iskindegi. (olo): *iz.* Oloak eukitzeko takia. I: Iskindoi, iskintoi, iskintoki,

iskindoi. (olo): *iz.* ikus.: lakindegi. I: Iskintoi, iskintoki, iskindoki.

iskindu. (eskeintza): *ad.* Eskeintza egin. Emaitza egin, iskintu. (ekaitz): *iz.* itxasoko ekaitza.

iskinkeri. (salakuntza): *is.* ikus.: Salaketa. Salakera.

iskintegi. (giltzape): *iz.* ikus.: Giltzape. I: Espetxe,

iskiutni. (olo): *is.* Ikus.: Iskindegi. I: lskindoi, iskintoki, Iskistoi.

iskintoki. (Edo): *iz.* Oloak egoten diran tokia.

iskintxo. (igidura): *is.* Soñaz egiten dan igidura, geŕitik ebakiko bailitzan.

lskintxoka. (igidura): *ado.* Iskintxoak egiten ari-izatea.

isldntza. (ekcintza): *is.* Ikus.: Eskcintza. Eskaintze.

iskintzade. (eskeintza): *izond.* Iskintza egiten duena.

iskiñaso. (egazti): *is.* Ikus.: Belatxinga. Ilaxaga, ilasaga, iskiñaso, iskiñaso, iskirixo, iskisu, iskixu, tzkiñuso, otseŕoi, iskiso.

isldM. (onespen): *ad.* Ikus.: Donetsi. I: Donestu, donestatu.

iskiota. (mats): *iz.* Mats-mina txikia, ugorki asko daukana.

Iskira. (maxkuŕ): iz Jangaŕia dan maxkuŕ txikia. lxkira.

Iskiribet. (matsondo): *iz.* Matsondo-mots bat.

iskiribiz. (begi): *izond,* Ikus.: Ezkel. Expel.

iskirio. (iseka): iz. Ikus.: Iseka. I: Iñaka.

iskirio-zale. (lacks): *izond.* Iskirioak egitea maite duena.

iskirioka. (iseka): *ado.* Iskirioz ari-izatea.

iskiriotu. (iseka): *ad.* Iskirioak egin.

iskirioz. (jacks): *ado.* Iskirioak egiten ari-izatea 1: Iskirioka.

iskiriozko. (iseka): *izond.* Iskirioai dagokiena.

Iskirixo. (egazti): *iz.* Ikus.: Belatxinga. I: Iskiñaso, iskisu, iskixu.

iskisalda. (satin): iz. Ots aundi ta naasia.

isko. (zezen): iz. ikus.: Aratze. I: Idisko.

iskoŕ. (ezabapen): *izond.* Ezabatu dczakena.

iskortasun. (ezabapen): *iz.* Ezabatzearen bcreiztasuna.

iskuida. (size): *iz. Ikus.:* Aize-bidazoi. I: Aize-biota,aizc-biuŕ.

Isla. (mend): iz. Mendien oŕazea. j: Isle, izla. (isladura): is. Ikus,: Isladura, I: Irlaxe, izla.

isla-arazi. (argi): *ad.* Argi-izpia zuzenbidez aldatu-eragin.

isla-arazle. (argi): *frond.* Argi-izpia zuzenbidez aldaerazten duena.

Isla-neurkin. (argi): iz. Argi-izpia zuzenbidez aldatzea neurtzeko lanabesa.

isladaketa. (isladura): *iz.* Ikus.: Isladura.

isladatsu. (isladura): *izond.* Isladura egiten duena,

isladatu. (Isladura): *ad.* Isladura egin. I: Isiaratu.

isladatzaile. (isladura): *frond.* Isladatzen dana.

isladatze. (isladura): *iz.* Isladura egitearen egipena.

isladun. (isladura): *izond.* Isladurak dauzkana.

ISLADURA. *iz.* Argi, bero edo lengorakoya den gorputza iraiz egoki baton aurkajotzean gertatzen dan atzeratze edo norabidez aldatzea. Argi-pinta, argi-piŕinta, aŕayo-biurtza, babol, gums, dizliria, lama, irlaxe, isfa, isladaketa. ii (argi), (argitza), (argizti), (dirdai), (ispilu), (mango), (ostetasun).

islagañ. (argi): izond. Zuzenbidez aldatu diteken argi-izpia. j: Zeyargaŕi, zeyarkoŕ.

islakof. (argi): *izond.* Argi-izpia zuzenbidez aldatu-eragin dezakena.

ISLAM'1ASUN. *iz.* Mahoma'k sortutako uzkurtza. Uzkurtza ()Mk inguratzen dituen siñiskizun eta ekanduzko agintzaen bilduma. j: Mairu-crlijio. /l (dim), (ends), (siiiis-auste), (uzkurtza).

islandera. (izkera): *iz.* Islandia'ko izkuntza.

lslandiaf. (ended): *izond.* Islandia'koa dana.

lslara. (alde): *ado.* Gauzak oŕazeaz ikustea. (isladura): *iz,* Isladuraz egiten dana.

islatsu. (dirdai): *izond,* Distirak ematen dituena,

islatu. (dirdai): *ad.* Distirak eman, Izlatu.

istegi. (maids): *iz.* Ikus.: Molds. j: Egi, itzulbiuŕ. (ikusmen): *ad.* Zeaŕez begiratu, I: Ikus.: Bekarkara.

islegitu. (maids): *ad.* Malda egin edo gertu.

islcrtzokodun. (iruzoko): *is,* ikus.: Iruzoko. I: Iru-ertz, islertzokoi.

isol. (euri): *is.* Ikus.: Euri-isola. j: Euri-jam.

isolaka, (euri): *ado.* Euria isolaz ari-izatea.

isopatu. (eŕatz): *ad.* Efatz txikiaz autsa kendu. (igurki): *ad.* Igurkiaz garbitu.

isopo. (buztan): iz. Ikus.: Isats. I: Asta.

ispel. (maskordun): *iz.* Bum gabeko maskorduna; bcre maskoŕak latz eta aŕe-orlegikoak dira.

ixpelko. (abetxu): iz. F.loiizkoa dan ezpela. E: Ikus.: Expel. I: Uŕosta.

ispendu. (guns): *iz.* Geyegizkoa dan gunea. :Ispentu.

ispetu. (iraun-azte): *ad.* Iraun-erazi, gorde.

ispi. (akulukada): *is.* Akuluaren zia.

ispi-bedat. (belaŕ): is. Erinkota dan belaŕa.

fspiau. (sasi): *iz.* Ikus.: Belot xut. Belartxeta, belatxeta, ispiliku.

ispflatu. (ispilu): *ad.* Ispiluan ikusi.

ispililca. (abetxu): *is,* ikus.: Elaŕ. Axerda, isplika.

lspiliku. (seat): *iz.* ikus,: Belaŕ-xut. Belartxeta, belatxeta, ispiau, ixpelko, izpiko, izpiliku.

ISPILU. *iz.* Legundutako metalezko edo atze-aldean zilarbizidun dagoen leyafezkoa azal-oŕia, argia islatzeko. Gauzak antzeztuta bezela ikusteko dana. J: Begirakai, burubegilalu, antz-ikuŕ, espilu, mirail. (landare): *iz.* Egurtsua dan landarea, bizkota, ezpainduna, oso usaintsua. I: Xarpoxlaii. l/ (argitza), (argizti), (azal-apainize), (berm), (ikus-leyaŕ), (isladura), (zilarbizi). (egin): h *izond.* Gaizki egiña.

ispilu-apaingaŕf. (ispilu): *is.* Orman jaŕita dagozen ispiluai ipintzen zayen apaindura. : Ispilu-lauki.

ispiln-dirdir. (ispilu): ŕ . Ispilu batean egiten dan isladura.

Ispilu-laulci. (ispilu): iz. Ispilu-etxe. Ikus.: Ispilu-apaingaŕi.

ispilu-saltoki. (ispiĺu): *iz.* Ispiluak saltzen diran saltokia. I: lspilutegi.

ispilu-salfzaile. (ispilu): *izond. Ispiluak* saltzen dituena.

ispilu-ziraidu. (zilarbizi): iz. Ikus.: Ufebizi. (ispilu): iz. lspiluak egiteko ziraida.

ispilugile. (ispilu): *izond.* Ispiluak egiten dituena. (esku-iangintzak): *izond.* Berbera.

ispilntegi. ('ispilu); *iz. ikus.:* Ispiln-saltoki.

ispiluzko. (ispilu); *izond.* lspiluari dagokiona.

ispisoin, (dents): *iz.* Ikus.: Dania. I: Ispiso, ixpiso, izpixo, izpizoin.

ispitsu. (ari); *izond.* Ispiak dauzkana.

ispizofiatu. (dana): *ad.* Dams egin. I: Txpixoatu.

isracldaŕ. (enda): *frond.* Yudu-endakoa dana,

1st!. (oyutza): oya. Dci-egiteko oyntza.

ista, (iseka): *iz. Ikus.:* Iseka. j: Iñaka. (dirdai): *iz.* Ikus.: Distira. I: lska, leiñutu. (isikortasun): [j] *iz.* ikus,: isikortasun.

ista-egile, (antzeraketa): *izond,* Antzeratzen duena.

ista-egin, (iseka); ***ad.*** €seka egin,

istabo. (idekidura): *iz.* Toki batetik beste batera igarotzeko idekidura,

istadura. (naŕiadura): *iz.* Naŕiatuta dagoenaren egokera.

istagoñ, (zango): iz. Istayako guruiñak.

istai, (zango): iz. iztaŕa sabelarekin batzen dan tokia. [I:] Istalogi, istaloki, istei,

istaile. (ezabapen): ***izond.*** Ezabatzen duena,

istaka. (gune): *ado.* Keiñadak egiten ari-izatea,

istaklok. (zaldizketa): ***ado.*** Ikus.: Ankalatraba. j: lstaklotx, istakkoka, istarloka, istarkoka, iztaklok, iztakolka, txamarko.

istalgaratu. (erabakitasun): ***ad.*** Ikus.: Erabagi, j; Erabaki, frenkatu.

istalogiko. (coin): izond. Istalogiari dagokiona, I; Istalnkiko.

istaloki. (coin); *iz.* Ikus.: Gia. j: Iztai, iztei, iztegi, **iztеŕondo,** iztondo, istalogi, azpigiitz, azpixoko, izta-zaki, istai, (atni, **istondo,**

istanda. (eztanda): ***ad.*** Ikus.: Estanda-egin, j; Eztanda, iztanda.

istandarazo. (eztanda): ***ad.*** Istanda eragin.

istantza, (argi): fz. Goiztirian eta afastirian dagoen argitasuna.

istape. (zango): iz. Zangoen arteko tokia. I: Istaŕ-arte.

istapeka. (zaldizketa): iz. Ikus.: Ankarkulo. I; Ankarteka.

istapeko andrea, (yainkoa): *iz.* Beaus yainkosa.

istarazi. (dirdai): *ad.* Distira eman.

istargain. (gibelaide): *iz,* Ikus.: Anka-gas, j: Gia.

istargitu. (dirdai): *ad.* Distirak atera. Distiratu.

istari. (ziatzuf): ***iz.*** ikus.; Zintzuŕ. Eztari, istai.

istarkioka. (zaldizketa): ***ado,*** Ras.: Ankalatraba. j: Istaklok, istarkoka, istepoka, istarkuluka, !stakolka, urkuluka, txalikonkili, istaf-eztika.

istaŕ. (tango): *iz.* ikus.: Tztaŕ. I: Tsteŕ, ixtaŕ, ixteŕ, iztef, izta.

istaŕ-arte. (zango): iz. fiats.: Txtape. [I:] istarte, istaŕarte, ixtape, ankape, ankarpe, istapo.

istaf-eztika. (zaldizketa): *ado.* Bi zangoak alde batera jaŕita zaldiagats ibiltzean ari-izatea. (aurtzaro): *ado.* Am' bat ankalatrabaz eramaten ari-izatea.

istaf-ezuf. (zango): *iz.* Zangoaren goiko ezufa. : Istar zaki, isteŕ-ezuŕ, istet-zaki.

istafi. (pitxi): iz. Bere diztira, margo edo bakantasunagatik, bitxintzan erabiltzen dan afia. Argiati, aŕainbegi, aŕi-pitxi, oŕi-bizi, izaŕaŕiak, izaŕaŕitza, pitxi-aŕi.

istafi-biidnma. (pitxi): *iz.* Ist:di-papa.

istaŕitza. (pitxi); ***iz.*** Istaŕien multzoa.

istaf-kuluka. (zaldizketa): *ado.* Ikas.: Ankatatmba. j: Istarkloka, istartekola, istai-zuloka, istaŕ-toka.

istaŕ-lengusu. (sendi); ***(a.*** Ututiko aides. [j:] Ikus.: Aide, istaŕ-senide, aaide-lits bat.

istaf--mami. (zango): iz. Ikus.: €ztaŕ. lzteŕ,isteŕ.

istaf-okef. (zango): ***izond.*** Ikus.: Anka-**zabal. j:** Istaŕ-zabat.

istaf-senide. (sendi): *iz.* **Ikus.:** Aide. I: Istaŕlengusu,

istaf-toka. (zaidizketa): ***ado.*** ikus.: Ankalatraba, I; Tstaf-kuluka, istaŕ-tolaka, trikotean, lxati-konkili.

istaŕ-zabal. (zango): ***izond*** **Ikus.: Anka-zabal. I: lstaŕ-okeŕ,** istazabal, ixterzabal, sardanko.

istaf-zabaldu. (zango): ***ad.*** **Zangaak gcyegi** zabaldu. j; Isteŕ-zabaldu.

istaf-zaki. (zango): iz. Ikus.: Istaŕ-ezuŕ. Isteŕ-ezuŕ, isteŕ-zaki,

istaf-znloka. (zaldizketa): *ado.* ikus.: Ankalatraba. j: Istar-kuluka.

istarte. **(zango): iz. Zangoen** arte. Istaŕ-arte, istafarte.

istarteak. (sai-abere): (z, Zaldiaren auŕcko ankak bulafarekin alkartzen diran tokia.

istartekola. (zaldizketa): ***ado.*** Ikus.: Ankalatraba. I: €staŕ-kuluka, istarkoka, istat-tolaka, ixtartrokn, istartokola, istartoloka, istat-troka.

istasun. (mgi): *iz.* Eguzkiak ematen duen argi **oso** bizia. (margultasun): *iz.* Ikus.: Zurbildura. I: Xuaitdura,

istatsi, (goŕoketa): *fz,* Tkus.: Gala. j: Goŕo.

istatsu. (dirdai); *izond.* Distiratsu; distirak ateratzen dituena. j: (kits.; **Distiradun.**

istatn. (argi): *ad.* **Argi** bizi-bizia eman. (naŕiadura): ***ad.*** ikus.: Naŕiatu. marmaiztu.

istaya. (aŕantza): *iz,* Aŕantzan ct'abiltzen dan lokaña.

istaz. (iseka): ***ado.*** Iseka egiten ari-(rates.

istazain, (zango): ***fz.*** Zangoarenzatia, Irclaunaren beste Mclean dagocna. [I:] Tsterzain,istezain,istaŕ-zain.

istazko. (iseka): *izond.* Isekaz antzeratzen duena.

istazoti. (gamin): *iz.* Istayeko guruiñak,

jute. (itxidura): iz. Itxi egitea.

istea. (betetasun): ***ad.*** ikus.: Bete. I: Burutu, ratan.

istegi. (bafio): *iz.* Ikus.: Sarobc. j: Ardi-txabola.

isten. (lagatze): ***ado.*** Lagatzen, uzten **ari-izatea.** (joko): iz. Ikusi-makusi jokoan autera ez joateko nays adierazteko itz berezia. j: "Ase naiz".

istenak **egin.** (bate): ***ad. Bale*** **aundiak** egin.

istepoka. (zaldizketa): *ado.* Ikus.: Ankalatt'aba. j: Istarloka, istarkloka.

isterbegi. (begi): *frond.* Ikus.; Begi-bakaŕ. j: Begi-bakoitx, otxolo. (etsaigo): *izond. Ikus.:* Arcrio. j: Etsai, ixterbegi,

isteri. (abeltegi): iz. Zefrentzako abeltegia. (ciza): ***izond.*** Ikus.: Eiztari. Eizlari.

istermin. (eritasun): ***iz.*** Txalaen **eritasuna.**

istef. (zango): ***iz.*** ikus.: fataŕ. I: Izteŕ, istaf-mami, istat, ixteŕ, ixtaŕ. (igali): iz. Ikus.: iztaŕ. : Istaŕ, ixterka. (itxasontzi): jj iz. Ontzi-aga ipintzeko zur-zatiko batzueu attests atontzen dan zuloa.

isteŕ--ezuŕ, (zango): *iz. Ikus.:* lstaŕ-ezuŕ. Istaŕ-zaki, isteŕ-zaki.

isteŕ mamin. (zango): *iz.* Iztaŕaren atzeko zatia. j: Izteŕ-mamu.

istefa. (ira); iz. ikus.: lra. j: Irastoŕ.

izteŕondo. (soin): *iz.* Ikus.: GM. iz iztai, iztei, iztegi, iztondo, istalogi, istaloki, azpigiltz, azpixoko, izta-zaki, izteŕondo.

isteŕ-zain. (zain): iz. Istaŕaren zaiña. Istezain, iztezain.

isteŕ--zaki. (zango): *iz.* Zangoaren ezufa. ^: Istaŕ-ezuŕ, istaŕ-zaki, isteŕ-ezuŕ. (ezuŕ): *iz.* Berbera.

isterzain. (zango): *iz.* Ikus.: Istezaiu. Istezain.

istezain. (lain): *iz.* Ikus.: Iate/-zain. ^: lztezain.

isti. (aots): *iz.* Abereai, atzeruntz joan ditezen egiten zayen aotsa. j: Ixti, esti, exti. (gone): iz. ikus.: Kilimnsi,

TS'1T-EGIPEN. *iz.* Esan dana garbiro ezeztatzearen egipena.I; Atzera-egite, izpitzo. /1(aginpide), (aidakortasun), (apaltasun), (atzeraldi), (biurtze), (eskeintza), (ezereztasun), (ezetza), (ezpetetasun), (koldartasun), (salkuutza), (utzarazpen), (zin-auste).

isti-egite. (atzerakuntza); *iz.* Ikus.; Atzerakuntza.I: Atzerakada.

isti-erazi. (jazargo): *ad,* Bekoz-beko ezaŕi. I:1sli-eragin.

istragafl. (antzeraketa); *izond.* Antzeratu ditckena.

istiak egin. (antzeraketa); *ad.* Tkus.: Antzeratu. j: Yaklndatu.

istiapen. (abialdi): *iz,* Joan-aldiaren aurkakoa.

istiatu. (antzeraketa): ad. Kilimusika antzeratu.

istig^gf. (zugatz): *iz, Tkus.:* Astigaŕ. Azkaŕio.

istigile. (mozofokeri): *izond.* Ikus.: Mozoto.

istika. (ain); *ado.* Tstikatzen ari-izatea. (iseka): *ado.* leeks egiten ari-izatea.

istikada. (oink *iz.* Oiñaz zapaltzea.

istikari. (ain): *izond.* Gogof istikatzen duena.

istikatu. (oink *ad.* Oiñakaz zanpatu. j: Oiñazkatu. (biguntasun): *ad.* Ikus.: Ixtikatu. (zimeldura): II *ad.* Berbera. (zati): II *ad,* Berbera,

istikatze. (ain): *iz.* Istikattr egitcaren egipena.

istil. (istinga): iz. Zokogune bateau er'atzen dan ur-bilketa aundi xamaŕa. J: Bass, bustitza, alportxa, apaiku, argune, idoi, intzura, latil, itil, make!, parsa, paltza, potin, potxingo, potzazulo, poxunko, pozulo, pozu txistaf, putzuka, oxin, ugoldi, ugoldi, ugolotxaŕ, uil, ul, ur-biltoki, ur-lieka, ur-lotu, urtzulo, or-ziloka, uzulotxaŕ, txiztii, txongolo, ziztil, ix-tut-nu, ixtit. (ubil): *iz.* Ubil-tanta.

istil-j eta. (izotz): *iz.* Istiletan egoten dan izotza.

istilari. (antzeraketa): *izond.* Antzeratzen duena.

istildu. (istinga): *ad.* Istilez bete.

istilia. (istinga): *iz.* Tkus.: Istinga. lxingira, ituzki, loi, izungura, parta, sirats, urbildegi.

istilatu, (bass): *ad,* Logiz bete, basaz bete.

istiltsu. (basa): izond. Logiz bcteta dagoen tokia. j: Lingartsn.

istila. (gal): *izond Gairik, marniuik* ez duena.

istila. (zailtasun): *ŕz,* Tkus.: Estualdi. I: Estuasun. (etiketa): *iz.* Iskaubila, zalaparta.

istilu goti. (zailtasun): *iz.* Estualdi oso aundia.

istila-zale. (etiketa): *izond* Etiketan ari dana.

istilnbizi. (zalapart): *iz.* Zalapart aundia.

isfiluka. (etiketa): *ado,* Etiketan ari-izatea.

istin. (bass); *iz.* Ikus.: Lepulz. j: Intzudi, linsadui, ixkin.

isfin-mailu. (gabi): *iz,* Tstinkariaren malua.

istiudiko. (aldi); *izond,* Amenekaa dana. Ikus.: Ameneko.

istindu. (itxasontzi); *ad,* Ikus.: Istinkatu. lstingata, miztilutu, zizinatu.

ISTINGA. *iz.* Urak batzen dimsberezko zolagunca, ondo loitsua duena. j: Aitzika, bcbrbi, antxira, kinta, kunbo, ixingira, istilia, ituzki, lintzuradi, tot, losko, iziugura, iztoki, iztinga, izungura, parts, potzazulo, sirats, urbildegi, ur-biltoki, ur-lingirda, or-naza, *uzin,* zingura, zingiradi, zingura, zitoki, zituski, zulanpo. ll (aintzira), (bass), (eragozpen), (lutelesti), (uralde), (urizti), (urmael),

istingadi. (istinga): *iz.* Istinga dagoen tokia. j: Istuki, istingari.

istingailu. (itxasontzi): *iz.* Tstinkariek muloa sartzeko erabiltzen duten burnia. Istingoŕatz.

istingaketa. (itxasontzi): *iz.* Istinkatzearen egipena. : lstinketa.

istingalari. (itxasontzi): *izond.* Ikus.: istinkari.

istingatu. (itxasontzi): *ad.* ikus.: lstinkatu. j: Tstindu. (ur): *ad.* Lurid bat urez bete.

istingatze, (bass): *iz.* Logian sartzca.

istingoŕ. (egazti): *iz.* Oilagoŕ txikia. Pekardina, pekart, txilibi, ixtingoŕ.

istingoŕatz. (itxasontzi): iz. ikus.: istingailu.

istluka. (oyal): *iz.* Oyalez egindako zublia, ate ta leyoetan jartzen dana, aides igaro ez dedin. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Istinkaldi.

istinkaldi. (itxasontzi): iz. Istingaketa cgiteko aldia j: lstinka.

istinkari. (itxasontzi): *Izond.* Zurezko itxasontzien bildurak bike ta inuloaz ixten dituena. j: Istingalari. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

istinkari-lakio. (itxasontzi): *iz.* Tstinkariaren korapiloa.

istinkatu. (itxasontzi): *ad.* Zurezko itxasontzien bildurak bike ta muloaz itxi. j: Istindu, istingatu, miztilutu, zizinatu. (igorztura): *ad.* Tgurtzi. j; Torzi.

istinketa. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Istingaketa. (oŕe): *iz.* Zerbait oŕeaz estaltzea.

istipu, (tanka); *iz.* Ikus.: Beaztopa. j: Beaztopo, itsumustu.

istirazi. (dirdai): *ad.* Distira-eragin.

istiretu. (eŕetasun): *ad.* Eroapena galdu.

istitu. (atzerakuntza): *ad,* Atzera egin. Ikus.: Atzeratu. j: Atzera eragin, ixtitu.

isto. (gezi): *iz.* thus.: Gezi, Gaza, istot'. (argi): *1z.* Argi bizi-bizia.

istokada. (gezi): *iz.* Geziaz emandako tanpa.

iztondo. (soin): *iz.* Ikus.: Gia. j: Istaloki, istalogi, azpixoko, azpigiltz, iztai, izta-zaki, iztegi, iztei, izteŕondo, iztondo.

istof. (ira): *iz.* Ikus.: Ira. j: Garo. (gezi): *iz.* Ikus.: lsta. Gezi.

istoŕ--leku. (ira): *iz.* Garoa dagoen tokia.

istof-meta. (ira): *iz.* Ira-meta, garo-meta.

istragala egin. (igoera): *ad.* Ikus.: Sorkin].

istripu. (uztai): *iz.* Margozko uztaya, euriaz eguan noiz ado noiz agertzen dana. (zoritxaŕ): is. Ustekabean gertatzen dan zoritxaŕa, ezbeara,

istu. (aogozo): *iz.* Ikus.: Aogozo. Aogozi, iistu, ixtu. (okidura): *ad.* Bate. (Tatars): *(ad.* Loth. I: Lotatu, uzkal. (estucra): jj *izond.* Estu dagocna istun. (garau): II *ad.* Zngatz bat, berez, garaldu. (txistu): jj *iz.* Ikus.: Txistu. j:

Fistu, itxustu. (dirdayeza): *izond.* Distirarik er. duena. (toles): II *izond.* Zhu-fax-tutu dagoena. (garau): II *ad.* Ikus.: Aletu. (atsekabe): II *ad.* Itun geratu. (zimeldura): ii *ad.* Ikus.: Zimeldu. maluzkau, xaundu.

istu-ezin. (zimeldura); *frond.* Zimeldu ezin ditekena.

istu-jario. (aogozo): *frond.* Aogozo asko ateratzcn duena.

istu-ontzi. (aogozo): *iz.* Txistua botatzeko ontzia.

istualdi. (aile): *iz.* Aileetaz zerbait ixtea.

isuukatu. (aogozo): *ad.* Aogozoa bats.

istuketa. (aogozo): *iz.* Aogozoa jatean erabiitzea.

istuki. (istinga): *iz.* Ikus.: Istingadi. I: Sistuki.

istun. (estaera): *frond.* Ikus.: Istu. I: Estu. (uraska): *iz.* Ikus.: Uraska. j: Botana.

istun-garbitzaile. (uraska): *izond.* Uraskak garbitzen dituena.

istun-sari. (uraska): iz, Ubideak zainizeagatik ordaintzen dan zerga. Istun-zerga.

istun-zai. (uraska): *frond.* Ubideak zaintzen dituena.

istun-zerga. (uraska): *iz.*]kus.: Istun-sari.

istundu. (uraska): *ad.* Uraskak egin.

istunetaratu. (uraska): *ad.* Uraskaetara ura eraman.

istungoŕ. (euri): *frond.* Ikus.: Euritsu. Uritsu.

istura. (orma): *iz.* Bete estalki galdu duen orma baten zatia. I: Istu. (itxidura): *iz.* Erstea egiteko tresna.

isturatu. (gotoketa): *ad.* Gofoak hots.

isugf. (aginkada): *ad. Ikus.:* Aginka-egin. |: Ausiki, isuki.

isuki. (ziztada): *iz.* Ikus.: Ixumuŕ. (aginkada): *ad.* ikus.: Aginka-egin. I: Isugi.

isukitzaile. (aginkada): *frond.* Aginka-egiten duena.

Isuldatu. (ontzi-aklaketa): *ad.* Ontzi-aidaketa egin.

Isuldi. (ixuritasun): *ad.* Ikus.: Isuri. I: Ixuri, isurikatu, isurtu.

ISUN. Ir. Txindizko eŕu-nekea. Beikuntza, eŕegaŕi, ixun, peka, baikuntza, uxin, ixun.

isun-biltzaile. (isun): *frond.* Isunak jasotzen dituena.

isundu. (isun): *ad.* lsuua ipiiii. I: Ixuudu, uxindu.

isur-alde. (malda): iz. Ikus.: Isurki.

isur-eŕeka. (ixur-bide): iz. Ura kentzeko uraska txiki edo eŕetena. lsuŕ-eŕeten.

isur-eŕeten. (ixur-bide): iz. Ikus.: Isur-eŕeka.

isur-idun. (guruin): iz. Guruiñek ateratzen dutnn gaya irteteko bides.

isur-odi. (ixur-bide): *iz.* Ikus.: Ixur-bide. I: Isurbide, isurtodi, izaka.

isurarazi. (ixuritasun): *ad.* Isari-eragin. ^: lsurerazo.

isurbera. (obit): iz. Dabilen ubila.

isurbide. (ixur-bide): *iz.* Ikus.: Isar-bide. j: Isur-odi.

isurburuzagi. (luŕ): *izond* Ikus.: Landazain.

isurdura. (ixuritasun): iz. Ikus.: Ixurpen.

isurgai. (ubil): Iz. Ikus.: Ubil. : Isurgaŕi, isurkai, isurkari, isurkizun, isurkoŕ.1 / (obel).

Isurgaitz. (gamu): *iz.* Garnuaren ateratze zala.

isurgaii. Cubit): *iz.* Ikus.: Ubil.: Isurgai.

isurgin. (ixlun): *iz.* Ikus.: Argilona I: Aŕoila-estali.

isurgu. (zuŕasta): *iz.* Zuŕusta dagoen tokia. I: Isurtoki.

isuri. (ixuritasun): *ad.* Ubilak bota. Isuldi, isur, ixuri, isurikatu, isurtu. (ayeŕ): *ad.* Ayeia izan. (sneers): 11 *ad.* Zarpaildu. (malda): Ei *iz.* Ura joan ditcken malda. j: Zupudu.

isuri-aldi. (ubildura): *iz.* Gaiki batzuetatik, era bcrotutaren bidez ubildu ditezken gayak ateratzea.

isuri-ezin. (ixuritasun): *frond.* lsuritzeko ezifia dana. j: isurigaitz.

isuri-kutsu. (ixuritasun): *iz.* Isuritzen danak uzten duen aztarna.

isurigaltz. (ixuritasun): *izond.* ikus.: Isuri-ezin.

isurika. (ixuritasun): *ado.* bud egitcn ari-izatea.

isurikatu. (ixuritasun): *ad.* ikus.: Isuri. I: Isuldi.

isurilti. (ugaritasun): *ado.* Ikus.: lxulika.

fsurikin. (aŕiko): *iz.* Aŕfkoa egiten ateratzeu dan-zikinkeria. j: Isurkiu, isurin.

isurin. (sŕiko): *iz.* Ikus.: Isurikin. : isurkin. (azazkal): *iz.* Abere baton azazkala. : Ixurin.

isuritasun. (atzetasun): iz. Ateetasuncz egotca.

isarltze. (ixuritasun): iz. Ikus.: Ixoritasun. I: Gate.

isurizko. (ixuritasun): *frond.* Isuritzeari dagokiona.

isurka. (ixuritasun): *ado.* Isuritzen ari-izatea.

isurkai. (ubil): *iz.* Ikus.: Ubil. I: Isurgai, isurkari, isurkizun, isurkoŕ.

isurkari. (ubil): *iz.* Ikus.: Ubil. I; Isurgai, isurkai, isurkizun, isurkoŕ.

istrketa. (ixuritasun): *iz.* Isuritzearen egipena.

isurki. (mafda): *iz.* Ura joan diteken malda. {: Isur-alde.

isurkan. (aŕiko): *iz.* Ikus.: Isurikin. I: lsurin,ixurkin.

isurkitasun. (ubil): in. Ubil-bereiztasun. ^; Isurkortasun, isurtasun.

isurkizun. (ubil): *iz.* Ikus.: Ubil. I: Isurgai, isurkai, isurkari, isurkof.

isurkoŕ. (ubil): *frond.* Ikus.: Ubil. Isurgai, isurkai, isurkari, isurkizun. (biotzondo): *izond.* Bore biotzondoak gogoz erakusten dituena.

isurkortasun. (ubil): iz. ikus.: Isurkitasuu. Isurtasun.

isurle. (ixuritasun): *frond.* lsuritzen duena. I: Isurtzaile.

isurtasun. (ubit): *iz.* Ikus.: lsurkitasun. I: Isurkortasun,

isurtegi. (ubil): *iz.* Ubilak isuritzeko tokia. I: Isurtzulo, (ausnarlari): *iz.* Ausnarlarien urdaila. j: Isurtegi-zulo.

isurtegi-zulo. (ausnarlari): *iz.* Ikus.: Isurtegi.

isurtoki. (zuŕusta): iz. Ikus.: Isurgu.

isurtontzi. (edontzi): *in.* Txastatu ondoren, botatzeko, edariz betetzen zan edontzia.

isurtu. (ixuritasun): *ad.* Ikus.: Isuri.: Isuldi.

isurtzaile. (ixuritasun): *frond.* Ikus.: isurle.

isurtze. (goitiko): fz. Itnls.: Goitiko. Goitikin. (ixuritasun): *iz.* Isuri egitearen egipena.

isurtzulo. (ubil): *iz.* Ikus.: Isurtegi.

isurzuin. (Unto): *iz.* Goldeak egiten dean ildoa. : Ikus.: Ildo.

isusi. (eŕatz): *ad.* Eŕatzaz garbitu, Isuskiztatu, isutsi.

isuskailu. (eŕatz): *iz.* Isusteko erabiltzen dan langaya.

Isuski. (eŕatz): *iz.* Labeetan erabiltzen dan eŕaiza. : Txilaiezko etaiza.

Isuski-gaŕatz, (abetxu): fz. Gaŕatzkaria dan abetxua; bere igalia jangaŕia da. lsuslatz.

isusld-saltzaile. (eŕatz): *izond.* Eŕatzak saltzen dituena.

isuskigin. (efatz): *izond.* Efatzak egiten dituena I: Isuskile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

isuskile. (dais): *izond. Ikus.:* lsuskigin.

isusldztatu. (efatz): *ad.* Ikus.: lsusi. I: lsutsi.

isuslatz. (abctxu): *is.* Ikus.: Isuski-gaŕatz, I: Isuski-latz.

isusteŕez. (data): *izond.* Efatzaz garbitzea eŕeza dana.

isutsi. (eŕatz): *ad.* flats.: Isusi. I: Isuskiztatu.

it. (zezen): *is.* Idi itzarcn aldaketa, I: Ikus.: Idi.

ita. (itaite): *iz.* Ikus.: Itaite. I: Ttaiketa.

ital. (igitai); iz. Ikus.: Igitai. I: Igitei. (izat-mutil): *iz. llargi-erdia. I* : Itai-ilargi.

itai-antzeko. (igitai): *bond.* Igitayaren antza duena.

itai-llargi. (izaŕ-mutil): *iz.* Ikus.: Ital.

itai-moko. (egazti): *iz.* Anka-luzea dan egaztia.

itat-mutil. (itaite): *ŕz,* Ikus.: Itailari-mutile.

itai-mutiltza. (ntaite): *iz.* Itai-mutilaren bizibidea.

itai-xefa. (zeta): *iz.* Gupituta dagoen zeta txikia.

itaidun. (igitai): *izond.* Igitaya daukana.

itaigaŕi. (itaite): *izond.* Itaitu ditekena.

itaikada. (igitai): *iz.* Tgitayaz emandako tanpa.

itaiketa. (itaite): *iz,* ikus.: Ita. j: Itaite.

itaila. (golde): *iz.* Bost, zazpi edo bederatzi or#z dauzkan goldea. I: Iteila, itila.

ttailari. (itaite): izond. Itai£zen dueua. I: Ikus.: Itari. I: Ogi-ebakitzale, ogi-epaile, ogikari. (golde): *izond.* huts itailaz Lantzcn duena.

itailari-mutil. Waite): *is.* ltailariak laguntzen dituen mutila. I: Itai-mutil.

itailatu. (lur3: *ad.* Luŕa goldatu. I: Iteilelu.

itain. (txerketx): *iz,* Ikus.: Attain. I: Kapai, itan, iten. (itz): *iz.* Ikus.: Its. I: Int. (eŕenkada): II *iz.* Landareeu leŕokatzea.

itain-ura. (ur): *is.* Zimaurtegiko ura.

itaintzur. (tanta): *iz.* Ikus.: Itaixur. I: Itaitzur, itasura, itaxur, itaxura, itaxure, itaizur, iteizur.

itaitara. (itaite): *is.* Igital-tanpa bateaz itaitzen dana.

[TA1TE. *is.* Laboreak moztutzearen cgipen eta ondorioa. I: Bedaka, belaka, galbatze, itzun, ogi-epaite, ogi-epaita, pikaldi, opera, ita, itaiketa. li (belaf), (ebaketa), (igitai), Out-lantze), (uzta).

itaitu. (itaite): *iz.* itaitea egin. Galekaki, galepatu.

itaitu gabe. (italic): *izond,* Itaitea egin gabe dagoena.

itaitz. (tanta): iz. Etxe baten lekorean egiten dan itaixura. I: Ikus.: Itaixur. I: ltaitzur, itaizur, itasura, itatxura, itaxur, itcizur, itoyura, ituxura.

itaixur. (rants): *iz.* Etxe baten baŕuan urtantak jaustea. j: ltaitz, itaitzur, itaizur, itaxur, itaintzur, itasura, itatxura, itaxur, itaxura, itaxure, iteizur, ituxur, ilogin, itoin, itoite, itoitz, itoki, itokin, itoxin itexur, listila, zitaitz.

itaketa. (zuketa): *iz.* Ikaz mintzatzea, I: lteketa, itano, itato, itakota, iketa.

itasa. (gaŕaztulu): *iz.* Burddiezko orizak dauzkan gaŕaztulua, pagoen oŕiak biltzeko erabiltzen dana,

italaŕ. (belaŕ): *iz.* Breindako soloen inguruandagoenbelaŕunea. [:Iteluŕ.

italde. (zezen): *is.* Idien taldea.

italdi. (jarmainera): *iz.* **Jarmainera-neutiia.** I: Itandi, itari, itegun.

italera. (izkera): *iz.* Ilalia'ko izkuntza I: Italicra.

Italerakada. (izkera): *iz.* Ttaleraz kutsutua dagoen baste izkuntza baton itza.

italiat. (biztanle): *izond.* Italia'koa dana.

itamen. (izen): *is.* Izenen bat aipatzea. I: Itapen.

itan. (galdera): *iz.* Ikus.: Galdera. I: Itauna.

itandi. (jannainera): *is.* Ikus.: Itatdi. [: itari, itegun.

itandu. (galdera): *ad.* Ikus.: Galata. I: Gaide-egin, itaundu, itauntu. (aitorkun): *ad.* Aitortu. 1: Aitorgoratu. (itzannen): II *ad.* Itzarmena egin. 1: Itundu.

itanketa. (galdera): *iz.* Tkus.: Galdera. Galdeera.

itano. (zuketa): *iz.* Tkus.: Itaketa. I: Tickets, itato. it ta no (emakume). *111* ta to (gizon).

itantzeko. (galdera): *izond.* Galdetzekoa dana. I: Itaunezko.

itarantzuleak. (tartegati): *bi.* Igarkizunetan galde ta erantzuten ari diranak.

itarantzuu. (idaztoaŕ): *iz.* Ikus.: Idaztoaŕ. I: Idazt-oat, itarantsun.

itargi. (izaŕ-muti): *is.* Ikus.: Tiargi. I: Tretargi.

itari. (ltaite): *izond.* Itaitzen duena. I: Itailari, ogi-ebakitzale, ogi-epaile, ogikari. (esku-langintzak): *izond.* Berbera. (jannaiñera): II *iz.* Ikus.: Italdi, itandi, itegun.

itario. (belaŕ): *iz.* Arantzak dauzkan belaŕ-mota bat. I: Interio.

itarkaufe. (abeltegi): *iz.* Asks auŕeko tokia; bertan abereek jaten date.

Itarke. (ate): *iz.* Ttarkauŕeko atea.

itaro. (ltaite): *iz.* Ttaitzearen araa.

itatate. (ate): *is.* Abereak landau sartzeko *atea.*

itasa. (atsaldi): *is. Ikus.:* Atsalbo. I: Atsanka.

itaska. (abettegi): *is.* Wien asks. I: Iraska, itxeska, itxaska.

itaskol. (abeltegi): *iz.* Askaren autean ipintzen dan olesia.

itasura. (tanta): *is. Ikus.:* Itaitz. Itaitzuŕ, itaixur, itaizur, itaintzur, itatxura.

itate. (gisa): iz. Ikus.: Egitada. I: Efate, egitate.

itato. (zukcta): *is.* Ikus.: Itaketa. [: Ttano, itokatu. I: I ta to (gizon) !/ T ta no (emakume).

itatxura. (tanta): iz. Tkus.: ltails. I: ltaitzur, itaizu , itasura, itaixur, itaintzur, itaxur, itaxura, itaxure.

itatxuf. (aitzuŕ): *iz.* Ukuluan erabiltzen dan aitzuŕa.

itania. (zezeu): *iz.* Idiak eramatea. [: Itauŕe.

itanlari. (zezeu): *izond.* Idiak daramazkiena. I: Itaurlari, itauŕeko, itula, itulari, itzri, itzain.

itaulean. (zezen): *ado.* Idiak eramaten ari-izatea. I: Itaulen, itaulean.

itaun-egin. (galdera): *ad.* ikus.: Gable-cgin. j: GaLdetu, itaundu.

itaun-idazti. (galdera): *iz.* Galderak dauzkan idaztia.

itauna. (galdera): *iz.* Ikus.: Galdera, I: Itaune, itan.

itaunbidez. (galdera): *ado.* Galderak egiten ari-izatea. I: Itaunka.

itaundu. (galdera): *ad.* Ikus.: Galde-egin. I: Galdetu, i€auntu, itandu, itaun-egin.

itaunezko. (galdera): *izond.* Ikus.: ltantzeko.

itaunka. (galdera): *ado.* Ikus.: Itaunbidez. I: Itaunga.

itaunkatz. (galdera): *iz. ikus.:* Galdatz.

itaunketa, (galdera): is. Galdetzeko era.

itaunketa. (galdera): *is.* Galdetzearen egipena.

itaunlari. (galdera): *izond* Galdetzen duena. I: Itaunle.

itaurlari. (zezen): *frond.* ikus.: Itaulari. I; Itaućeko, itula, itulari.

itaufe. (zezen): *iz.* Ikus.: Itaula.

itaufean. (zezen): *ado. Ikus.:* Itaulean. I: ItauIon.

itaufeko. (zezen): *izond.* Ikus.: Ttaulari. ltaurlari, itzai, itzain.

Itaueen. (zezen): *ado.* Galdatzen ari dan aberca zuzcntzen ari--izatea.

Itaxur. (tanta): *ŕz.* Ikus.: Itaixur. I: Itaxura, itaxure, itaitz, itaitzur, itaintzur, itatxura, iteizur, itaitzur, itogin, itauzuŕ, iteizur,

itaxurtsu. (tanta): *izond.* Itasurak dauzkana,

itazketan. (tanta): *izond.* Tantaen itxuraz jausteu ari-izatea.

tte. (cite): *iz.* Ikus.: Fite. I: Antza, antz, urlia. (guise): *iz.* Ikus.: Gune. Apatxako, yakin.

iteber. (abcltegi): *iz.* Ikus.: Aska. I: Astalami.

itegi. (ii): *iz.* Ikus.: Iitegi. I: li-tegi, izeta. (abeltcgi): *iz.* Ikus.: Abeltegi. : Eletegi, itei, itigi.

itegun. (lank *iz.* Idi-uztaŕi batek egun batean egin dezaken lana. (jarmainera): *iz.* Ikus.: Italdi. I: ltandi, itari.

itegun-uste. (egiteguu): *iz.* Egitegunaren gerokoa.

itei. (abeltcgi): *iz.* Abelgoŕiaren abeltegia. Ikus.: Itegi, itu.

iteilea. (guide): ŕc. Endaitza daukan goldea. I: Itaila.

iteizur. (tanta): *iz.* Ikus.: Itaitz. I: Itaixur, itaxur.

iteketa. (zuketa): *iz.* Tkaz mintzatzea. Ikus.: Iteketan.

Iteketan. (zuketa): *ado.* Tkaz mintzatzen ari-izatea. I; Itoka, iteketa,

itel. (zezen): *iz.* Ikus.: Tdikel. I: Ikel, itela.

itela. (zezen): *iz, ikus.:* Idikel, ; Ikel, itel.

Reid. (iuŕ): iz. Landa baton ectzean landu gabe dagoen iuŕ-zatia. j; Iteluŕ,

iten. (inks): iz. lkus.: Txantxa. I: Kilimiska. (naŕiokera): *iz.* Ikus.: Nafiolcera. j; Akats, petxa. (txerketx): II *iz.* Ikus.; Akain. I: Itain.

itera. (zuzen-legetasun): iz. Zuzen-legetasunez ari-izatea,

Reran. (ezarkera): *ado.* Izaŕ bi alkaŕekiko ezarkern egotea.

iterantzun. (ezautarazpcn): *iz.* Ikus.: Ezautarazpen, :Itarantzun.

iteratsu. (zuzen-legetasun): *izond.* Zuzen-legetasunez ari dana.

iteria. (landare): *iz.* Azi-atalbikoa dan belatezko landarea, nuubait baratzekaria bezela jaten dana.

iteuli. (cull): ŕz. Euli aundia sai-abereengan batez ere ibiltzen dana. Eltsuns, ituli, euli-andi, euli-makuŕ, euli-nabaŕ, abe, txeeli.

itexe. (Cite): *iz.* **Eite** txikia.

itexur. (tanta): *iz.* Ikus.: Itaixur. j: Itogin.

itez. (eke): *ado.* Eitez ari-izatea.

itezko. (bikaintasun): *Izond.* Aundiera ta bikaintasunaren asmoa duen itza.

itil. (istinga): *iz,* Ikus.: Istil. j: Idoi, makel, potin.

itila. (guide): *iz.* Ikns.; Rails. I: ltcila.

itipiti-atapata. (ibilera): *ado.* Ikus.: Katamarka. I: Laukatu, tzipi-tzapa.

Ririe. (=kale): *iz.* Ikus.: Zekale. Añagu.

ito. (itoaldi): *ad.* Urtan sartzean ado beste Graz atsaldia eragoztean norbait ii. I: itota dagoena. I: Itotu. (estalpen): iz. Ikus.: Ezkutu, I : Gordeleku, izkutu.

Ito-agiñean. (urduritasun): *ado.* Ikus.: ltoka. : Ito-agiñik, ito-egiñean, ito-itika.

ito-aldi. (atsaldi): *iz,* Tkus.: Itobeaŕ. I: Boman, ito-ale, itokaldi, itolaŕi, txurbun.

ito-ale. (atsaldi): *iz. Ikus.:* Itobeaŕ. I: Ito-aldi.

ito-arazi. (atsaldi): *ad.* Ito-eragin. I: Ito-erazi, ito-erazo,

ito-arazie. (atsaldi): *izond.* Ito-eragiten duena. I: Ito-erazle,

ito-atxuf. (gaŕaztulu): *iz.* Gafaztnlu-mota bat. I: Itatxuf,

ito-belaf. (landare): ŕz. Ezpainkaria dan belaŕezko landarea,leŕaren antzeko usafia ematen duena.

ito-egin. (itoaldi): *ad.* Ikus.; Ito. 1: Itotu.

ito-egiñean. (urduritasun): *ado.* Oso iraduz ari-izatea. I: Ito-agiñean, ito-itika.

ito-eragite. (abazuzitasun): *izond.* Abazuzitasuna ematen ari dana.

ito-eragin. (abazuzitasun): *ad.* Abazuzitasuna ematen ari-izan.

ito-ezin. (atsaldi): *izond.* Eon' ezin ditekena.

ito-itika. (urduritasun): *ado.* Ikus.: Ito-agiflean. ; Ito-egiñean, ito-itoka.

ito-nai. (atsaldi): *iz. ikus.:* Itodura. Itoketa, itokun.

ito-zale. (atsaldi): *izond.* Ikus.: Itogaŕi. j: ttotzail,

Itoa. (ayef): *izond.* Zerbaiterako zatetasun aundia duena.

1TOALDI. *iz.* Urtan edo baste ubilean murgiltzean eta oŕela atsaldia eragoztean, notin edo abere bat iltzea edo erailtzearen egipena, j: Beste bide batez amass eragoztea. j: Armiña. II (alditxar, (atsaldi), (eriotza), (lepo), (murgiltze), (urka), (zapa), (zigoŕ), (zintrruŕ).

itzan. (atsaldi): *ado.* Itotzen ari-izatea. Itobeaŕean, itobeaŕez.

Bobcat'. (atsaldi): *iz.* Atsaidia eragoztea, I: Roman, itomendi, ito-aldi, ito-ale, itokaldi, itolafi, txurbun.

itobeaŕean. (atsaldi); *ado.* Ikus.: Itaan. j: Itobcaŕez.

itobeafez. (atsaldi); *ado.* Ikus.: Bean. I: Itobeaŕean.

itobeafezko. (atsaldi); *izond.* Ats-gabe geralzeko dagoena. I: Itomenezko.

itobeaŕik egon. (atsaldi); *ad.* ltotzeko eifiean egon.

itobeaŕ-nekeak, (atsaldi): *iz.* Itotzeko nekeak. I: Itomen-nekeak.

itobeartu. (atsaldi): *ad.* Itobeaŕean egon.

itodura. (atsaldi): *I.a.* Itotzearen egipena. Itoketa, itokun, ito-nai, itotze.

itogailu. (itoaldi): *iz.* Ito-egitekoa dana.

itogati. (atsaldi); *izond.* Ito-aldian ipiñi ditekena. j: Itotzaile, ito-zale, asneketsu, asnekedun, (sai-abere): *iz,* Moxalen suderia, suduŕeko eritasuna.

itogafidun. (sai-abere); *izond.* Moxalen suderia daukana.

itugin. (tanta): *iz.* Ikus.; Itaixur. I: Itaxura, itaxur, itoin, itoite, itoitz, itoki, itokin, itoxin, itexur, itoi, itugin, itugin, zitaitz.

itogiutsu. (tanta): *izond,* Itogiñak dauzkana. I: Itoidun.

itogune. (estuera): iz. lire dagoen tokia.

itof. (abeltcgi): iz. Zeŕientzako ukulua. (itoipen): *ad.* lkus.: Atera. Atara, itoitu. (tanta): I *iz.* Ikus.: Tanta. : Titz, itxusura, itugin, turtula.

itol-atxuf. (aitzur): *iz.* Bi ortz dauzkan aitzufa.

itoldun. (tanta): *izond.* Ikus.: Itogintsu.

itoigailu. (eriondura): *iz.* **Eriondura** egiteko lanabesa.

itoika. (tanta): *ado.* Tantaka ari-izatea.

itoin. (tanta): *iz.* Ikus.: Itaixur. I: Itogin, itoite, itoitz, listila.

ITO1PEN. *iz.* Gauza bat baste baten bafutik kendu edo atera-ezoztearen egipen eta ondorioa. I: Erauzpen, erauztaidi, erauzte, ataratze, ateragia. *11* (agermen), (banandura), (berczkuntza), (erauzketa), (iraizketa), (kenketa),

(kcntzc), (lekoretasun), (urin), (nr-kcntze), (uzgunc), (zapa).

itoite. (tanta): *iz*. ikus.: Itaixur. j; itogin, itoin, itote.

itoiteko. (itoipen): *ado*. Ateratzeko.

itoite. (itarpon): *ad*. Ikus.: Atera. j: Atara, itoi.

itoitura. (tanta): *iz*. flats.: Itusur. I: Ituxut

itoitz. (tanta): *iz*. Ikus.: Itaixur. Itogin, itoin.

itoka. (urdulitasun): *ado*. Urduritasunez ari-izatea. I: Ito-agiñean, ito-agiuik, ito-itoka. (zukcta): *ado*. ikaz itzegiten ari-izatca.: Ikus.: Iteketan.

itokaidi. (atsaldi); *iz*. *ikus.:* Robed. I: lto-aldi.

itokafa. (atsaldi): *izond*. Ito-aldia soŕcrazten duena. : Itotzeko.

itokafean. (urduritasun): *ado*. Itoka ari-izatea. : Itokoŕen,

itokafi. (zailtasun): lz. Estutasun aundia. Ikus.: Estutasun, itotasun.

itokatu. (zuketa): *ad*. Gizonai ika itzegitea. : ikus.: Itato.

itokau. (atsaldi): *ad*. Lepotik ito-egin.

itolceta. (zuketa): *fz*. Gizonai ika itzegitearen egipena. (atsaldi): *iz*. ikus.: Ttodura. j: Itokun, ito-]nai, itotze.

itolri. (tanta): iz. Ikus.: ltaixur. j: itogin, itokin.

itokin. (arazi): *iz*. Itota dagoen abcrcaren aragia.

itokizun. (atsaldt): *iz*. Itotzeko dagocna.

itokoŕ. (atsaldi): *izond*. Ito ditckena. Itoŕ.

itokofen, (urduritasun): *ado*. itoka s i-izatea. j: Ikus.: Itokaŕcan.

itokun. (atsaldi): *iz*. ikus.: Itodura. Itoketa, ito-nai.

itolaŕr. (atsaldi): *iz*. Ikus.: Itobeaf. I: Ito-aldi.

itoltza. (gcŕikatze): *iz*. Oyalezko edo ennczko zcŕenda, bira balzuk emanda, sofa getitik inguratzeko, erabiltzeu dana. !: Gatiko, list, tximu.

itomen. (atsaldi): *iz*. Ikus.: Ttobeaŕ. j: Itomendi, ito-aldi.

itomen-aitziko. (atsaldi): izond. Ttomen aurkakoa dana.

itomen-nekeak. (atsaldi): *iz*. Titus.: ItobcaI-nciccak.

itomendi. (atsaldi): ŕz.Ikus.: Itobeaŕ. I: ltomen.

itomendiz. (atsaldi): *ado*. Atsaldia cragozten ari-izatea. j: Ttornenean. (lastertasun): *ado*. Iraduz ari-izatea. j: ltoteka.

itomenean. (atsaldi): *ado*. Ikus.: Itomendiz.

itomenezko. (atsaldi): *izand*. Ikus.: Itobeaŕezko.

itou. (utzaldi): *Ia*. Idien gorotza. Ttongaŕi.

itondo. (arpegi): *iz*. Abelgoŕien bekokia.

itongaŕi. (utzaldi): *iz*. Abereen gorotza. I: ikus.: Eon.

itooin. (izar): iz. Bost izafak osotzen dituztenenbakoitza. j: Itzain, zazpiootñartz.

itordean. (itoaldi): *adond*. Ito cgiteko zorian.

itoŕotx, (or): ŕz. Iturburuko ura.

itortziri. (tximista): *iz*. Ikus.: Ortots, Ortziri,

itotasun. (zailtasuu): iz. Ilctls.; Estutasun. I; Itokaii.

itoteka. (lastertasun): *adold*. Iraduz ari-izatea. I: lines.: Itomcnd iz.

itots. (abate): *izond* Landau abereak zuzentzen dituena. (zezen): *iz*. Ibil-erazteko, idiai egiten zaycn oyutza.

itots eman. (iraizketa): *ad*. lkus.: Ayenatu. j: Aizatu.

itotsemaiie. (ziztada): *izond*. Idiak ziztatzen dituena. (zezen): *izond*. Berbera.

itotu. (itoaldi): *ad*. Ikus.: Tto. I: Ito-egin. (lan): *ad*. Lanean geyegi egin. (atsaldi): H *ad*. Atsaldia eragotzi.

itotzai^{J}e. (atsaldi): *izond*. Ikus.: Itogaŕi. j: lto-zale.

itotze. (atsaldi): ŕz. Ikus.: Itodura. Itoketa.

itotzeko. (atsaldi): *izond*, ikus.; Itokaia.

itotzer. (atsaldi): *adond*. Ito-agian egotea.

itoxin. (tanta): *iz*. 1kus.: Itaixur. j: Itogin, ituxin.

itoynra. (tanta): *iz*. Ikus.: Itaitz. j: Ituxura, itoxura.

its. (margo): *izond*. Margoa peitzen zayona. (zikfntasun): *izond*. Zikiña dana. (dirdaycza): (iz. Dirdaya kentzea. (adiskidetasun): jj *ŕz*. Adiskidetasunean oztutzea. (kolokadura): II *izond*. Esmezean ari dana. (atsekabc): II *izond*. Ttun dagoena. (igadura): II izond. Igatuta dagoena.

its-arazi. (jazarketu): *ad*. Esan dan zerbaiten aurka itzcgin. I: Itsaazi,

its-gaitz. (ezabapen): *izond*. Ezabatu ezin ditekena.

its-il. (gutidura): *izond*. Gutiluta dagoena.

ltsa. (istinga): *izond*. Istiitsua dana.

itsaarazi. (suntsidura): *ad*. Suntsitu-cragin. I: itsaazi.

itsabalki. (belaŕ): *iz*. tisaña duen frusta. I: Ikus.: Trusta. j: Tra-osto.

itsabas-bide. (suntsidnra): *iz*. Suntsitzeko bides.

itsabasarazi. (suntsidura): *ad*. Suntsitu-eragin. I: itsabaserazi.

itsabasi. (suntsidura): *ad*. Suntsitu. Itsabatsi, sontsitu.

itsabaste. (suntaidura): tz. Ikus.: Suntsidura. j: Itsabas, itzaldura.

itsabatsi. (suntsidura): *ad*. Suntsitu. I: Itsabasi.

itsakof. (kutsu): *izond*. Kutsapena egin dezakena.

Itsas. (eŕatz): iz. Ikus.: Efatz. I: lsats, itxcs.

itsas-afaga. (igali): *iz*. Maŕubiaren antzekoa dan igafia, baña aundiagoa.

itsas-gune. (cratxikidura): *iz*. Eratxikidura egiten dan gunea.

itsas-Indaf. (itsastasun): *iz*. Ikus.; Itsastasun. j: ltsaskunc.

itsas-juluñ'ia. (landare): *iz*. Askarkaria dan Amerika'ko landare. I: ltsas-xuiufria.

itsas-kana. (seska): iz. Banbu deitzen dan sesica.

itsas-kardo. (orburu); *iz*. ikus.: Orburu. I: Oŕiburu.

itsas-kate. (kale): *iz*. Luzca clan katea.

itsas-ñago. (barazki): *iz*. Ouruzlcaria dan barazkia; bete ei'oa orbs da ta jatcko ona. j: ikus.: Arbi.

itsas-udare. (plants): *iz*. Ekikaria clan landarea; bete igalia afautz-antzeko cdo zubilkara da, jangafia ta mintz ubeiaz estalita dago. : Itsasurdare.

itsasbil. (ziri); iz. Ate-ziria.

itsasbil. (ziri): iz. ikus.: Ziri. : Larako.

itsaseki. (itsastasun): *ad*. Tkus.: Itsasi.]: ltsatsi.

ITSASGABEKETA. *iz*. Itsastuta edo batuta zegozen ganzak alkaŕetik askatzearen egipen eta ondorioa. II (askapen),(berezkuntza).

itsasgaŕr. (itsastasun): *izond*. Itsatsi ditckena. (otanizti): *iz*. *Ikus.:* Eurnibizi. ^: Otan.

itsasi. (itsastasun): *ad*. Itsastasuna egin. ltsatseki, itsatsi, iraatsi, itxiki, lot-arazi, loterazi, lotu, erantsi, itsaseki. (atsikipen): *ad*. Atsikipena egin. (oguzkcra): II *ad*. Mintzatzean mingaña tnoteldu. (aŕaildura): JE *iz*. Eskuetan egiten diran afaildurak.

itsasiki. (alboko): *adnnd*. Albokoz artizatea.

itsaska, (abeltegi): *Iz*. Idientzako aska.

itsaskari. (itsastasun): *izond*. Itsasten dana.

itsasketa. (itsaspen): iz. Gauza bat, gal itsaskoŕaz, beste bat' itsastearen egipena. j: Gauza bat beste batekin itsasteaz gertatzen dan batzea. (itsastasun): iz. ltsastearen egipena.

itsaski. (itsastasun): *iz.* Itsastuta dagoena.

itsaskin. (ezkontza): *iz.* Alkali buruz senaŕa la emaztea. (itsastasun): *izond.* Itsasi ditekena.

itsaskoi. (itsastasuu): *izond.* Eŕaz itsasten dana.

itsaskoŕ. (kutsu): *izond.* Kutsutu dezakena. (itsastasun): *izond.* Itsasi dezakena.: Inkakoŕ.

itsaskortasun. (itsastasun): iz. Itsasteko bereiztasuna. (kutsu): *iz*. Kutsutzeko bereiztasuna.

itsaskune. (itsastasun): *iz.* Ikus.: Itsastasun. I: ltsas-indaŕ, itsaspide.

itsasle. (eratxikidura): *izond.* Bratxikidura egiten duena.

ITSASPEN. *12.* Gauza bat beste batekin eratsikitzearen egipen eta ondorioa. 1: Araugea dan soñaren zati batzuen alkartzearen egipena. l: Eraaspen, eraiskin, erasketa, eraspeu, eratxekidura, erazkune, eraxtura, atxekidura, atxikiinen, lekcdadura. (atxikidura): *iz.* Eratsikitzca. (atsikipen): *iz.* Gauza bat atxiki edo eltzaarcn egipena. I: Atsikiipenaren egipena. li (aldamen), (bakuntza), (eratxikidura), (ligarda), (lika), (uzkaldura), (zarbeŕiketa). (itsastasun): *iz.* Itsastasunaren egipena.

itsaspen-ari. (itsastasun): iz. Ikus.: Itsastasun. 1: Itsaspide.

itsaspide. (itsastasun): iz. Ikus.: Itsastasun. 1: Itsaskunc, itsaspen-ari, itsikidura.

itsastallu. (eratxikidura): *iz.* Eratsikidura egiteko lanabesa.

ITSASTASUN. *iz.* Lckedatzearen egipena ta ondorioa. I: Itsas-indaŕ, itsaskuue, itsaspide, itaspen-ari, itsikidura, itsikigo.

itsaste. (itsastasun): iz. Itsasi egitea.

itsasteko. (itsastasun): *izond.* Itsasteari dagokiona.

itsats. (sasi): iz. Lekaziduna dan sasia, abaŕ meak asko dnuzkana, oliak aizto irudikoak eta lore oiiak ematen dituena. Ikus.: Iruntzi.

itsatseki. (itsastasun): *ad.* Ikus.: Itsasi. Itsatsi, iraatsi, atxiki.

itsatsi. (itsastasun): *ad.* Ikus.: Itsasi. I: Itsatteki, iraatsi, lot-arazi, loterazi, lotu, etscki, intsigi, itaaseki. (aŕaildura): *iz.* Ikus.: Artasi. I: Artesi.

itsatsiki. (tximist-indaŕ): *1z.* Tximist-indaŕaren lanabesak dituzten tximispideak amaitzen diran biurkin edo metalezko aletxoen bakoitza.

itsatso. (ii): *iz.* Ikus.: Iidi. I: Iidoi.

itsatu. (bakuntza): *ad.* Bat egin, batu.

itseki. (dilingadura): *ad.* Ikus.: Esegi. I: Itxeki.

itsekitze. (lopide): *iz.* Ems.: Elkarpide. 1: Estaka.

itsepaitu. (legoitasun): *ad.* Ikus.: Iñartu.

itses-egun. (ausiabartza): *12.* Ansiabartza osoa izan dan edo izan diteken eguua.

itsikidura. (itsastasun): *iz.* Ikus.: Itsastasun, I: Itsaspide, itsikigo.

itsikigo. (itsastasun): iz. Ikus.: Itsastasun. j: Itsikidura.

itsu. Outman): *iz.* Ikusmeuik eztuena. Lera batek sntsuki artuta dagoena. Lera batek tutubiotuta dagoena. I: Odi bat mututua egotea. I: Itxu, utsi, utsu, utxe, uxule. (joko): *iz.* Joko-mayan utzik dagoen lekua; aldenduta dagoenaren lagunak aren kartak ikus ditzake, ta oŕela laugaŕen lagunik gabe jokatu diteke. (ayeŕ): *frond.* Guztiz leyatua. /I Ganbara itsu bat = gela bat leyorik gabe. /I Saklaŕ itsua=zuldaŕ bat itxita, zilorik gabe. !/ Landare itsua = muskilik ematen eztuen landarea. 11 Oyan itsua = oyan itzaltsua.

itsu-aitzifteko. (itsumen): iz. Itsu bat zuzentzeko ta bete moŕoya bezela ad dan mutila. J: Itsu-argi, itsu-auŕeko, itsu-rnutil, itsu-aitzain, itsu-lagun, itsu-laguntzaile.

itsu-arazle. (itsumen): *izond.* Itsutzen duena. j: Itsu-erazle.

itsu-argi. (itsumen): iz. Ikus.: Itsu-sitaiñeko. I: Itsu-auŕeko, itsu-mutil.

itsu-astolca. (joko): iz. Ikus.: Abixonka. Kuxi-kuxika, itsu-itsuka, itsunizka, itsum€zka.

itsu-atxuŕ. (sarde): *iz.* Mokoak jasota dauzkan ireiz-sardea.

itsu-auŕeko. (itsumen): *iz.* Ikus.: Itsu-aitziñeko. I: Itsu-argi, itsu-mutil, itxu-auŕeko.

itsu-gaztaiña.(gaztañondo):iz. Gaztaiiia-mota hatzuk.

ifsu-idazkera. (idazketa): iz, Itsuen idazketa.

itsn-idazkiu. (idazketa): *izond.* Idazteko, itsuek darabilten lanabesa.

itsu-I.tsuan. (itsumen): *adond* ikus.: itsuau. j: Itsumenez, itsumitsuka.

itsu-itsuka. (joko): iz. Ikus.: Abixonka. I: Itu-astoka, itsuka, itsumaudoka, itsumandulika, itsunizka, itsa-itsura, itsutsuka, izerka, maŕora, sagaŕustelka, solomosu, soŕ-matzo, tataraketan, zapata-txikituetan, troriamartolaka, zarzaŕen, zomoŕo-mamoŕo.

itsu-itsuko. (gogaldieza): *izond.* Naigabekoa dana.

itsu-itsuan. (itsumen): *adond.* Itsumenez ari-izatea. I: Ikus.: itsuka.

itsu-izti. (itsumen): iz. Itsumena aztertzen duen jakintza.

itsn-jokaldi. (joko): *iz.* Zori jokoa, aduŕ-jokoa, itsujoko.

itsu-ioko. (pilota): iz. Pilota eskuz jotzeko era berezia, luŕa jo ta bereala. (joko): *iz.* Ikus.: Itsu-jokaldi. j: Zori-jokoa, itsu-joku.

itsn-kapeluka. (joko): *iz.* Ikus.: Abixonka. : Its uketan.

itsu-kirimileko. (sabel): *(road.* Irugaŕen este inea ta cstc-itsuari dagokiena.

itsu-lagun. (itsumen): iz. Ikus.: Itsu-aitziñeko. I: Itsu-laguntzaite.

itsu-laguntzaile. (itsumen): *iz.* Ikus.: Itsu-aitziñeko. I: Itsu-lagun.

itsu-lapiko. (auŕezki): *iz.* Auŕek berm txindia gordetzen duten ontzia. j: Ikus.: Dupin-itsu. j: Eitzc-itsu, luguntza, tupin-itsu, utselapiko, utxa-lapiko.

itsu-leyn. (gezi): *iz.* Ikus.: Gezl-leyo.

Ifni-maids. (mats): iz. Basoan sortzen dan matsa. Itsu-inats.

itsu-makil. (itsumcn): *iz.* llsuen esku-makila.

itsu-mandulika. (joke): *iz.* Ikus.: Abixonka. j: Itsu-itsuka, itsumandoka, itsunizka.

itsu-mutil. (itsumeu): *iz.* Ikus.: Itsu-aitziñeko. I: Itsu-argi, itsu-auŕeko.

itsu-peŕetxiko. (undo): *iz.* Ikus.: Astapitz. j: Astaputz.

itsu-saldaf. (txoskor): *iz.* Zilorik eztuen zaldaŕa.

itsualdi. (tutubio): iz. Ikus.: Tutubio. I: Itsumustu, itsucri,itsugo, itsupen.

itsuan. (itsumen): *adnnd.* Itsaa bezela ari-izatea. la itsu-itsuan, itsumenez, itsumitsuka.

itsuarazi. (itsumen): *ad.* Itsutu-eragin, itsu-erazi.

itsudanpa. (su-izkilu): iz. Irauztean so-izkiluaz egiten dan bunpada.

itsudura. (itsumen): iz. Ikus.: itsumen. Ttsukeri, itsueri, itsugo. (isikortasuu): iz. Ikus.: Isikortasun. I: Burkoitasun, itsukeri.

itsuen-soñu. (eresgalu): *iz.* Itsuekjotzcn dueen eresgalaa. (itsumen): *iz.* Berbera.

itsueri, (itsumen): *is.* Ikus.: Itsumen. Itsudura, itsukeri, itsugo. (tutubio): Ikus.: Tutubio. j: Itsualdi, itsugo.

itsugaŕi. (itsumen): *izond.* Itsutzen duena.

itsugo. (tutubio): *iz. ikus.:* Tutubio. I: Itsueri, itsualdi. (itsumen): *iz.* Ikus.: Itsumen. I: Itsudura, itsueri.

itsuka. (joko): iz. Ikus.: Abixonka. itsu-itsuka, itsuketan, utsika, utsi-utsika, zapoka. (zezen): *iz.* Eŕeskan jaŕitako abere-bikoteak. (itsumen): *adond.* ltsu bezela ari-izatea. I: Itsu-itsuan.

itsukeri. (zurgabotasun): *izond.* Zurtasunik ez duena.

itsukeratu. (tutubio): *ad.* Tutubioa izan.

itsukeri. (itsumen): *is.* Ikus.: Itsumen. Itsudura, itsumendi, itsumendu, itsueri. (isikortasun): *is.* Isikortasun. j: Itsudura.

itsuketan. (joko): *iz.* Ikus.: Abixonka. Itsuka, itsu-kapeluka.

itsuki. (itsumen): *izond.* ll^{y}di itsua dana. (aŕain): *iz.* Ezkatak ez dauzkan aŕain bat. (cstebete): *iz.* Odoloste oso lodia.

itsukendu. (txoskoŕ): *ad. 'I'xaskoŕ* bat gutxiagobs. : Intsugitu.

itsuko. (itsumen): *frond.* Ikasten ez duena.

itsumando. (joko): iz. Abixonka jokoan begiak estalita dauzkana. I: Itxumando.

itsumandoka. (joko): *iz.* Ikus.: Abixonka. Itsu-itsuka, itsumandu€ika, itsumandeluka, itsumangoka, i€sutaka.

itsumandokalari. (joko): *izond.* Itsumandoka jokoan begiak estalita dauzkana.

ITSUMEN. *iz.* Ikusmenik ez. ukatzea. I: Itsudura, itsukeri, itsumendi, itsumendu, itsueri, itsugo, itxumen, itsucri. (zentzun): *iz.* Zentzunaren asaidura ado lausotasuna. II (begi), (eskalego), (ikusmen), (ituutasun).

itsumendi, (itsumen): *iz.* Ikus.: Itsumen. I: Ttsukeri, itsumendu. (isikortasun): *is.* Ikus.: Isikortasun. j: Itsukeri, itsumendu.

itsumendu. (itsumen): *is.* Ikus.: Itsumen. ^: itsukeri, itsumendi, isumendu. (isikortasun): *iz.* Ikus.: Isikortasun. I: itsukeri, itsumendi.

itsumenez. (itsumen): *adond.* Ikus.: Itsuan. Hsu-itsuan, itsumitsuka.

itsumitsuka. (itsumen): *adond.* Ikus.: Itsuan. : Itsu-itsuan, itsumenez.

itsumutean, (tutubio): *adond* Ikus.: itsumustuan. I : Its umu stuka.

itsumuska. (ez-uste): *adond.* Ez-ustean ari-izatea. I: ltsumustuz, itsumusuz, itsumuka.

itsumust. (ezlen-ikuste): *adond.* Bat-bateau sortzea. Ikus.: Bat-bateko. I: Zankez.

itsumustu. (ustekabe): *is.* Ikus.: Ustekabe. Aŕimen. (tutubio): *iz.* Ikus.: Tutubio. Itsualdi, itsupen, itsumustu. (tanka): *iz.* &us.: Beaztopa. Istipu, mur(zi-jo, muturka.

itsumustu-egin. (tanka): *ad.* Ikus.: Beaztopa-egin. Beaztopa eman.

itsumustuan. (ustekabe): *adond.* Ustekabez ari-izatea. J: itsumustuka, itsumutsuka, itzctik ortzera. (tutubio): *adond.* Tutubioz ari-izatea.]: itsumustuka, itsumuŕcat. (tanka): II *adond.* Beaztopaz ari-izatea. ltsr.unustuka. (kolokadura): H *adond.* Kolokaduraz ari-izatea.

itsumustuka. (ustekabe): *adond.* Ikus.: itsumustuan. : (tutubio): adond. Berbera. ltsurnuŕeat, itxumustuka. (Lanka): *adond.* Berbera. (kolokadura): j4 *adond.* Berbera. I: Itsumutsuka, itsura, itsurat.

itsumustuko. (ustekabe): *izond.* Ustekabeari dagokiona.

itsumustuz. (ez-uste): *adond.* Ikus.: Itsumuska. Itsmnutuz.

itsumutsuka. (kolokadura): *adond.* Ikus.: itsumustuka. j: Itsura, itsurat.

itsumutsutu. (ustekabc): *ad.* Ustegabetu, ez-ustcan artu.

itsune. (ezu): *is.* Ikus.: Apalgune. Apatune.

itsunizka. (joko): **iz.** Ikus.: Abixonka. ltsu-itsuka, itsu-astoka, itsu-mandulika, itsumizka, itsutaka, solomosu.

itsupen. (tutubio): iz. Ikus.: 'l'utubio. lisumustu, itsualdi.

itsura. (kolokadura): *adond.* Ikus.: itsumustuka. j: itsumutsuka, itsura.

itsurat. (kolokadura): *adoud.* Ikus.: itsumustuka. j: Itsumutsuka, itsura.

itsusdura. (itxustasun): iz. Ikus.: Itxustasun. Itxusgo.

itsusiki. (itxustasun): *adond.* ltxustasunez ari-izatea.

itsusimentu. (erabe): *is.* Izu-ikara soŕeraztea.

itsuski. (abetxu): *is.* Ikus.: Aiñaŕ. I: Txilaŕ.

itsuski late. (landare): *iz.* Eŕazurikaria dan landare bat. I: Itxuskitatz, sorgin-i1ara.

itsuskilatz. (landare): *iz.* Endalarkaria dan landarea.

itsuskizun. (itsusaasun): *iz.* Ageŕeraztckoa dan itxustasuna.

itsusko. (itxustasun): *frond.* ltxusia dan notiŕna.

itsusko. (ikusmen): izond. Ikusmen txaŕa duena.

itsut-ari. (ari): *iz.* Unimak eta itsutak egiteko erabiltzen diran ariak.

itsuta. (lttura): *iz.* Belarki bateaz egindako lotura. (abeltegi): *iz.* Askaren zurezko abedia. (giñaŕe): II *iz.* I,okezuŕetako ezufak totzen dituen zurda. Lotzaiki, lotzaki.

itsuta-saltzaile. (lotura): *izond.* Itsutak saltzen dituena. Ikus.: Itsutadun.

itsutadun. (lotara): *frond.* Itsutak dauzkana edo saltzen dituena. : Ikus.: Rana-saltzade,

itsutagile. (lotura): *frond.* itsutak egiten dituena. j: Itxutakin. (csku-langinizak): *izond.* Berbera.

itsutagintza. (totura): iz. itsutak egiteko l an gintza. : Itsutaola.

itsutaka. (joko): iz. Ikus.: Abixonka.: Itsumandoka.

itsutaka. (joko): *iz.* Ikus.: Abixonka. I: Itsunizka.

itsutakin. (totura): *izond.* Ikus.: Itsutaglie.

itsutaola. (lotura): iz. Itsutak egiteko ola. ^: Ikus.: Itsutagintza.

itsutarzun, (itsumen): *iz.* Ikus.: Ttsutasun.

itsutasun. (itsumen): *iz.* Ikusteko edits dan egokera. I: Itsutarzun, utsutarzun.

itsutatu. (unama): *ad.* itxasontzi bati bergakipiñi.

itsute. (abeltegi): *iz.* Ikus.: Safe. I: Aska, itsutegi.

itsutegi, (abeltegi): *iz. Ikus.:* Saxe. I: Asks, itsute.

itsukeri. (unama): *iz.* Berga-multzoa.

itsuti^{j}a. (begi): iz. ikus.: Barna-kutxa. Utxabalda, kutxabaida, kutxatila.

itsutsi. (itsumen): *ad.* ikus.: Itsutu. I: Itsutsu,

itsutsuka. (joko): iz. Ikus.: Abixonka. Itsu-itsuka.

itsutu. (itsumen): *ad.* Ikusmena seam galdu. 1: bloribait Ikusmena kentzea. I: Adiña lausotzea, itsutsi, itxuky utsutu. (begi): *ad.* Begiak estali. (tutubio): *ad.* Lausutu, tutubiotu.

itsutuki. (itsumen): *adoud.* Itsuturik ari

itsutuxe. (itsumen): *izond.* Itsu xamaŕ dagoena.

itsutzaile. (itsumen): *izond.* itsumena soŕerazten duena,

ilokau. (itoaldi): *ad.* Lepotik arnas-beartu.

itundu. (atsekabe): *ad.* Itun biurtu. Ikus.: ilandit.

ilufi. (iturburu): iz. Itaŕi txikia. : Ikus.: Iluŕi.

auxin. (tanta): iz. &us.: Tauta. Itugin.

itu. (amayera): *iz.* Egiten danaren arnayera. !: Ikus.: Azaga. (ukantza): *ad.* Euki, ukan. (ezinbestetasun): ! *izond.* Ezinbestekoa dana. !: Itu-itua. (abeltegi): j! *iz.* Ikus.: Ukulu. j: Estarbi, itei.

itu-itua. (ezinbestetasun): *izond.* Ems.: ltu.

itugin. (tents): *ft.* Ikus.: Tanta.: Hot, itxusura, itukin, ituxin, itugi, itusin, itzaitzur, tango, tanto, txizill, iturin, itxoiu.

ituin. (ongaitasun): La, &us.: Onura. I: lrabazkin. (ogi): *iz.* Ogi aŕunta. j: Ikus.: Eŕes. : Otaza, Min, tune. (utzaldi): II *iz.* Abereen oetik ateratzen dau zimauŕa.

ituindu. (ongaitasun): *ad.* Onura lortu.

itukatu. (gotoketa): *ad.* Goŕoak bota.

ituketan. (aparakuntza): *adoud.* Apara-egiteko jokatzen ari-izatea. : Ikus.: Apara, itura.

Hula. (jaurtidura): *ad.* Ikus.: Jaurt-egin. Jaurli.

itukin. (tauta): *iz.* Ikus.: Tanta. !: Itugin, tanto, Main.

itula. (zezen): izontL Ikus.: Itaulari.: ltaurlari, itulari, itule.

itulari. (zezen): *izond. Ikus.:* Ttaulari. {: ltaurlari, itula, itzulari, itulain, Mile.

Rule. (wren): *izond.* Ikus.: Ttuta. !: Itular"s.

ituli. (cull): *iz.* llnts.: Iteuli. !: Eltsuns, abe.

itun. (itzarmen): *iz.* Nntiñen, endefien edo lateŕien artean egiten dan itzarmen edo itunbena. I: Pato. (atsekabe): *(road.* Goibel. 1: Bun, (ona): II 12, Aolku.

itun-agiri. (itzannen): ŕa. Itzarmenaren agiria.

itun-aldi. (arindura): iz. Lasaupenik ez izatea.

itun-atalak. (itzarmen): iz. Itunben baten atal-tnultzoa. j: Itun-burnak.

ihut-batzafe. (ow): *ft.* Onu ta irilziak bilizeko batzata.

itun-buruali, (ltzarmen): iz. Tkus.: Ttun-atalak.

itun-epe. (itzarmee): iz. Itunben baten epca.

itun-eŕez, (itzarmen): *izond.* Batera etottzeko eŕeza dana.

itnn-etxola. (idazteun): *iz.* Yainkoa'k aspaldian gizonekin (yudutaŕekin) egin zuenitunben'aren Etxola,idazteunean aipatzen dana. : Itun-kutxa,

itun-itzak. (itzarmen): *iz.* Batera etonzeko edo ituubenak egiteko itzak.

ituit-kutxa, (idazteun): *iz.* lkus.: Itun-etxola.

itun-lege. (itzarmen): iz. Itunbenari dagokiou legea.

itun-legez, (itzarmcn): *adand.* Ttunbenari dagozkion legeen bidcz ari-izatea.

itun-xede. (itzarmen): *iz.* Itunbena egiteko adierazpena.

Itunben. (itzarmen): *iz.* **Notin** edo bazkun batzuen artean egindako egiune edo itzarmena. : Egiune oink crabakitzen duena. l: Alleaŕekilanko, ingunde, ituie, itunpen, itunbide, ituntze.

itunbera, (atsekabe): izond. Itun egoteko jokers duena. Ikus.: Goibel, itunko/,

itundari, (onu): *izond.* Onuak ematen dituena. I: Itunlari.

itundasan, (atsekabc): *iz.* Atsekabezko biotzondoa. : Goibcltasun, ilkeri, odolia, zaurizapen.

itundegi. (onu): *iz.* Ikus.: Galdetegi.

itundu. (anti): *ad.* Onus artu. (itzarmen): *ad.* Itzarmena egiu. (bilaketa): !! *ad.* Baskets lortu. (gari): !] *ad.* Gariari galburua kendu. Itzindu. Itandu. (atsekabe): II *ad.* Itundasuna izan. gotilundu, itundu.

itundun. (itzarmen): *izond.* Itunbenak egiten dituena. I: Ituugile.

itundute, (onu): iz. Ikus.: Gnu. !: /tune.

itune. (onu): iz. Ikus.: Onu. j: Burubide, itundute. (itzannen): *iz.* liens.: **Itzarmen. [:** Aitzarmen. : Itunben, itunpcn. (bilaketa): !! *iz.* Ikus.: Bilaketa. !: Argitarzun, irperketa.

ituneko. (ltzarmen): *izond.* llunbenari dagokiona. !: Itunezko.

itunez. (itzarmen): *adoud.* Itunbenez ari

itunezku. (itzarmen): *izond.* Ikus.: ituneko.

itungai. (itzarmen): *iz.* Itunbenak egiteko gays.

itungaŕl. (atsckabe): *izond.* Itundasuna soŕerazten duena.

itungile. (itzarrncn): *izond.* llats.: ltunduu.

itunkeri. (etsekabc): *iz.* Itunczko cgipen edo gunea.

itunkeria. (gogai): *iz.* Egitzat artzon diran asmo izuncn multzoa.

itmtketa. (itzarmen): *iz.* Itunben bat onartzearen egipena.

itunki. (atsekabe): *adoud.* ltundasunez ari-izatea. : Itunkiro.

itunkof. (atsekabe): *izond.* Ems.: itunbera. !: Goibel.

itunlari. (ouu): *izond. Ikus.:* ltundari.

itunpen. (ltzarmen): *iz. Tkus.:* Itunben. [tune, ituntze.

ituntasun. (atsekabe): *iz.* Itun egotea.

ituntze. (itzannen): *iz.* Ikus.: Itunben. I: Ttunpen.

itura. (aparakuntza): *iz.* Apara-egiteko tokia. I: lkus.: Apses, ituketan.

iturbegi. (iturburu): *iz.* ikus.: **Iturburu. !:** Ituŕibcgi, itati-xilo, ituŕ-silo, polpol-ituŕi, sorgu, ubegi, urburu, ur-ituŕi, urkuntza, urtoski, utorki.

iturbelat. (landaus): *iz.* ikus.: Kertxun. Ituŕi-belaŕ, ituŕi-bcdaŕ.

iturbide. (iturburu): *iz.* Itutira doan bides.

ITURBURU. iz. Urcn jayo-lekua. !: Borboŕ-ituŕi, askategi, iturbegi, iturkuutza, itutibegi, ihui-x€Io, ituŕ-xilo, ituŕitza, ituŕi-zulc, polpol-ituŕi, sorgu, sorkun, ubcgi, uburu, ugayotz, ugaŕi, ugaslegi, ujayotz, urbegi, urburu, urdotx, urgia, urgune, urerne, ur-buŕi, ur jayolz, uŕjario, urkuntza, ur-sorgu, urtoski, ur-zulo, utorki, utu/ibegi, uturburu, utuŕi-sorgia, itostin, xiŕipa, ituŕi-ama, iturtxuto. /I (aitzurketa), (edari), (ibai), (irtera), (ubil), (ur), (urizti), (urmael), (zuŕusta).

iturgain. (iturburu): ŕz. Ttuŕi baten goiko aides.

iturgin. (iturburu): *izond.* Ttuŕiak atontzen ari dana. j: Ituŕiketari, ituŕikin. (esku-langintzak): *frond.* Berbera.

iturguntza. (iturbum): iz. Ituŕiak atontzeko langintza. I: Iturkintz, ituñkintz.

iturin. (tanta): ŕz. li ns.: Itugin. itukin.

iturkuntza. (iturbunt): *iz.* Ituŕietarako edo bests zerbaiterako, odietatik urak eramateko antzea. j: Oŕelake lam* dagizkicn langintza.

iturkuntza. (iturburu): iz. Sortu ta bereala ositta egiten duten uraen iturburua.

ituŕalde. (iturburu): iz. Ituŕi baten ingurua.

ituŕarte. (iturburu): *ft.* Bi ituŕien arteko tartea.

Run. (iturburu): *ft.* Ur-iturburua. Urmael bateau bildu ta oditza batetik eramandako ura ateratzen dan tutua. Añz, burniz edo beste gayaz egindako iratertizko cgintza, bertan jaŕitaka tutuetatik ura irten dedin. I: Gauza baten asiera cdo jatoŕia. : II-di, tuft, atuŕi, utuŕu, ututur, txuŕu, itxuti. (ezabizi); *iz*, Soñaren ezabizi txahen irteteko bkloa.

ituñ-ama, (iturburu): fz, Ikus.: Iturburu. I: Ituŕibegi.

ituñ-bela#. (landare): *iz.* Ikus.: Beta. j: Burninka, beŕondo, zintzuŕ-belaŕ.

itu#i-goŕi. (iturburn): *iz.* Burni-ura daukan ibtŕia.

itufi-istil, (iturburu): *iz.* Tsti4a egiten duen iturburua. j: ltuŕ-oxin.

ituñ-izti. (iturburu): *iz.* Iturburuak aztertzen dituen jakintza.

ituñ-jayak. (iturburu): *ft.* Ituŕien omenez aspaldian egiten ziran jayak.

ituñ-laitzun. (istiuga): iz. Iturburu ondoko istingatsua dan lurkia.

ituñ-otz. (iturburu): *iz.* Otza dan itutia.

ituñ-polpol. (zotusta): iz. Goruntz ura zuŕustaz botatzeu duen ituŕia.

ituñ-sendabide, (sendabidekintza): *iz.* Ttaiietan sendaketa bilatzea.

ituñ-told. (iturburu): iz. Ikus.: Ituŕiaga. Ituŕietako.

ituñ-xilo. (iturburu): *iz.* ikus,: Iturburu. j: Iturbegi, ituŕibegi, ituf-xilo, itutitza, ituŕi-zulo, ituŕ-xilo, iturtxulo,

ituñ-xori. (txori): *iz.* Ikus.: Apez-txori.

iuŕi-zain. (iturburu): *iz.* Ituŕiak zaintzen dituena.

itnñ-zulo. (iturburu): *iz.* Ikus.: Iturburu. j: ltuŕi-xilo, ituf-zulo.

ituñaga. (iturburu): *iz*, Iturburoak dagozen tokia. j: Ttuŕietako, ituti-toki.

itufrbegi. (iturburu): fz, Ikus.: Iturburu. : Iturbegi, ituŕi-xilo, itut-xilo, utuŕibegi, itufi-ama.

ituñetako. (iturburu): *iz.* Ikus.: Ituŕiaga. j: ltuñ-toki.

ituñka. (ugaritasun): *adond.* Ubil bat nunbaitetik ugari ateratzea.

ituŕiketari. (iturburu): *izond.* Ikus.: iturgin.I:Ituŕikin,

itufikin. (iturburu): izard. Ikus.: Iturgin. I: Ituŕik etari.

itufikintz. (iturburu): *iz.* Iturkiñaren antze.

itufiko. (iturburu): *izond.* Ituŕietan bizi dana, I: Ituŕitaŕ.

itutinko. (iturburu): *iz.* huh lxikia. Itutino, iturtxo, itnŕ-xipi, ituŕ-xume.

itufiño. (iturburu): *iz.* Ikus.: Ituŕinko. I: lturtxo, ituŕ-xipi, ituŕ-xume.

itufiratu. (iturburu): *ad.* ltuŕira loan, edo ura zerbait eraman.

ituñtaf, (iturburu): *izond. Ikus.:* Ituŕiko.

ituñtsu. (iturburu): *izond.* Ituŕiak asko dagozcn tokia.

itufitza. (iturburu): iz. Ikus.: Iturburu, I; Ituŕi-xilo.

itufixipi. (iturburu): *iz.* Ituti txikia. j: Iturxume.

ituf-Iuma. (Iuma): *iz.* Axotea daraman Iuma.

itittotx. (ur): *iz.* Iturburuko ura.

ituf-oxin. (iturburu): *iz.* ikus.: Iluŕi-islil.

ituf-nr. (iturbura): iz. ltuŕiko ura,

ituf-xipi. (iturburu): *iz. Ikus.:* Ituŕinko. I: Ituŕiño, iturtxo, ituŕ-xume.

itu#-xori. (apez-txori): *iz.* Ikus.: Apez-txori. j: Buztan-ikara, itzain-xori, ituŕi-sari.

ituf-xume. (iturburu): *iz.* Ikus.: Ituŕinko. !: Ituŕiño, iturtxo, ituŕ-xipi.

iturtxo. (iturburu): *iz. Ikus.:* ltuŕinka. Ituŕiño, ituŕ-xipi, ituŕ-xume.

iturtxulo. (iturburu): *iz.* ikus.: Iturburu. j: Ituŕi-xilo.

itusin. (tanta): *iz.* Ikus.: Tanta. I: ltugin, ilute, ituzura.

itute. (tanta): *iz.* Ikus.: Tanta. j: itugin, ituxur, itute, itoyura, itusin, ituzura.

itutedun. (tanta): *izond.* Ituteak dauzkana. j: Ituxurdun.

ituxur. (tanta): *iz.* Else baton fekoreko itugiña. Ikus,: Tanta. j: Itugin, itoyura, itusur, itoitura.

ituxurdun, (tanta): *izond*, ikus.; itutedun.

ituxurpe. (ebcegain): *iz*, Etxegaiñaren egatzaren pean dagoen tokia.

ituzki, (istinga); *iz*, Ikus.: Istinga. j: Istilia, iztoki.

ituzura, (Santa): *ft.* Ikus.: Tanta. I: ltusin, itute.

itx edo atx, (izenorde): *izord.* Zerbait. 1: Ezer.

itxaba. (itxaso): iz, llrai bat itxasoan sartzeko tokia.

itxadon. (itxaropen): ad, Itxaropena izan. I: ltxaron, itxaun, itxedan, itxeden, itxedon, itxodon, itxogon, bea-egon, itxadotu, orki, orkitu, ustatu, itxoegin.

itxadopen, (itxaropen): *iz.* **Ikus.:** Ttxaropen. j: Ttxadote, izki, itxomen.

itxadotu. (itxaropen): *ad.* Ibis.: Itxadon. I: Bca-egon.

itxagauzi. (ugaŕi): *iz.* Itxasoko ura apurtu ta jasotzen dan ugaŕi edo ondaŕ-meta. j:. Itsagauzi.

itxaileku. (atseden): *iz.* Atsedena artzeko tokia.

itxain. (aŕ): *iz.* Gorputz bigun ta ia zubilkara dan afa, abereengandik odola edoskilzen elikatzen dana. : Odol-edale, mortu-itzain, anguja, izai, izain, ur-bustana, usan, wan, txintxamari, txintximare, xintximari, xintxain, zizai, zizain, zizein, zizen. (itxaropen): *ad.* Ikus.: Itxaron. j: Itxoin. (zezen): *izond.* lizain txikia.

itxaiñean. (ape): *adond.* Ikus.: Epeka. ltxanean.

itxal. (atsekabe): *izond* Dun dagoena.

itxala. (itzal): *iz.* Itzala itzaren ñogaña.

itxalostu. (itzal): *ad.* Eguzkia kentzeagatik itzalean geratu.

itxalozka. (birunda): *adond.* Lufera bola ta bertan birundaka ari-izatea, (astoari buruz esaten da).

itxalozkatu, (birunda): *ad*, Luŕera bola Ia bertan birundaka ari-izan.

itxanean, (ape): *adond.* Epeka ari-izatea.

itxaratc, (itxaropen): iz. Ikus.: Itxaropen, j: Ttxarote,

itxarki. (argi-mutil): *iz.* Ikus.: Argi-ontzi. €; Argi-untzi,

itxarkuude. (agermen): iz. Befiz agertzearen egipena.

itxarou. (itxaropen): *ad.* Ikus.: Itxadon. Ttxaran, itxaun, itxedan, itxeden, itxedon, itxon, itxoon, itxoron, atxoron, bea-egon, orki, ustatu.

ITXARON-ALDL. *iz.* Nai dana lortzeko itxaropena izatearen egipen eta ondorioa. j: Noizaldian leku bateau egoteko ustearen egipen eta ondorioa. Bare-aldi, eroapena. : Artzedunek zordunari emateko erabakitzen duten luzapena. : Egonluze, erkoa, etxein, atsoron, goaititxaute, igurikaldi. ii (atzipe), (berandura), (berantasun), (epe), (eroapen), (eŕetasun), (gelditze), (geroko), (ilxaropen), (lanarte), (lolotasun), (naretasun), (zelata).

iTXAROPEN. iz. Nai duguna izan-aal bezela agertzen zaigularik, gogoareu egokera. j: Yainkoa'k, bare eguuean, agindu dizkigun onak mango dizkigula siiiistearen Bera'renganako onbidea. j: Aizina, aizna, beroki, egurik-antza, gomendu, gurikantza,

igurikimen, iguripen, igurikitza, igutimen, itxadopen, itxadote, itxarote, itxarate, itxodopen, itxopen, itxoropen, izki, pezkiza, ustantza, list; usteketa, ustekida, ustekizun, itxaropide, igurikitzapen, itxarapen, itxomen, itxoromen. II (entzipen), (gura), (Moron-RIM), (onbide).

itxaropide. (itxaropeu): iz. Ikus.: Itxaropen. I: Itxoropen, itxopen.

itxaf. (aŕain): *iz. Ikus.:* Mikela,

itxafe. (atz-nai): iz. Ikus.: Atz-nai. I: Azkare, maitre, itxaŕa, itxaŕi. (atsekabe): iz. ikus.: Atsekabc. I: Erdirapen.

itxas afotu. (itxaso): *iz.* ltxaso idaŕosia.: Itxas-asaŕe, itxasgaizto.

itxas-aate. (ante): *iz.* Itxasoan bizi dan aatea. j: Itxas-aka, itxas-ate, itxas-piru.

itxas-abere. (izabere): iz. Ikus.: **Izabere.**

itxas-adarbakoitz. (izabere): *iz.* Sei neurkin luzca dan izaberea. I: Xibarta.

itxas-agirL. (agerkai): *iz.* Itxaskuntzan ari-izateko beats dan agerkaya. !: Itxaso-txartel. (itxaskuntza): *iz.* Berbera.

itxasaaundi. (itxaso): ŕz. Itxasoaren beste aldean dagoen etialdea. j: Itxas-aruntz, iixasoste.

itxas-aintzira. (aintzira): *iz.* Itxasoaren urak egiten duen aintzira. Itxas-padura.

itxas-aii€ara. (txori): *iz* Itxasoan bizi dan aiñara.: Itxas-enara. ft Itsas-coarsen motak: II Itxas-enara aundi = Moko beltza daukana. Itxas-enara egazuri = Ega azpi zuria daukana. *II* Itxas-enara musuzuri = Arpegi zuria daukana. // Itxas-enara moko-goŕi = Moko goŕia daukana. II Iixas-enara beltz = Beltza dana.

itxas-aitz. (ugaŕi): *iz.* lkus.: Ugafi. I: Arkadi.

itxas-aize. (size): *iz.* ltxasotik sortzen dan aizea.

itxas-alda. (itxasaldi): *iz.* Itxasaid€aren astern.,

itxas-aldeko. (ugaran): *izond.* Itxasaldeari dagokiona.

itxas-alderatu. (ugaran): *ad.* ltxasaldera urbi ldn.: Ikus.: ltxasalderatu.

itxas-aidun. (guda-ontzidi): *izond.* Guda-ontzidi baten buruzagia.

itxas-amafa. (armiarma): *is.* Itxasoko armiarma. j: Itsas-armiarma.

itxas-amufai. (stain): iz. Itxasoko amuaŕaya. j: Itxas-perka.

itxas-andi, (itxaso): *is.* Aundia dan itxasoa, I; Itxaski, itxasaundi, itxas-nausi. (itxasaldi): *iz,* Itxasaldi bizia.

itxas-anoak. (azkuti): *iz.* Itxas-gizonentzaka azkufien multzoa.

itxas-aolkari. (auzi-gizon): *iz.* Itxasoko eskueran ari dan epaiĺea.

itxas-apal. (itxasaldi): iz. Itxasaldia bean dagoenean.[:Ikus.:lzbera, izbeera,izpera,itxas-becrapen,itxas-beere, itxas-bera, itxas-berapen.

itxas-apaf. (anpulu): *is.* Itxasoko bitsa.

itxas-araundi. (itxaskuntza): *iz.* Itxaskuntzaren yakintza.

itxas-ardi. (ardi): *iz,* Paduraetan azitako bildotsa. Itxas-atzaŕ.

itxas-argi. (itxas-argi-mutil): *iz. Ikus.:* Itxas-argi-mutiL. j: Kai-argi.

!TXAS-ARGI-MUTLL. *in.* Itxasaldeetan dofe goitua; here goi-aidean, alda-gabe ala a€dizkako, argi bat dauka, itxas-bidaztiai kiñu ta mezuak bialtzeko. I: Argi-dote, argi-edatzale, aro, kai-argi, goitargi, itxas-argi. j: Adlmenari naiz gizabideari erakusle zayena. II (argitza), (dote), (ezautarazpcn).

itxas-arkaitz. (armo): *iz.* Itxasoruntz zuzenduta dagoen burkaitza.

itxas-arkakuso. (zomoŕo): *is.* Itxasoko arkakusoa.

itxas-arm'arma. (armiarma): *iz.* Ikus.: Itxas-amaŕa.

itxas-afapakin. (itxas-lapurgo): *is.* ltxaslapuŕak egindako afapakia.

itxas-arte. (iz-adaŕ): *is.* Itxasaldek, itxasoarcn edapen aundi xamaŕ inguratzcan, egiten duen saf-biurgunea. ^: Kolko-antzeko, leyoŕ-xoko, itsas-uztai, itsas-golko, itxaspaŕen, ontzi-aterbe, ubai, ugolko,

itxas-arteko. (itxaso): *Land.* Ikus.: Itxasandiarteko.

itxas-arts. (artz): iz. Itxasoko artza.

itxas-aruntz. (itxaso): iz. Ikus,: Ttxas-aindi. : Itxas-oste.

itxas-arunzko. (itxaso): *izond,* Ikus.: ltxasandiko.

itxas-asafe. (itxaso): is. Ikus,: Itxas atotu. I: ltxasgaizto.

itxas-ate. (akalde): *is.* Ikus,: Akalde, I: Keiti, itxas-ata, itxas-aate.

itxas-atzaf. (ardi): *iz.* Ikus.: Itxas-ardi,

itxas-aundiko. (itxaso): *izond.* Itxasaundiari dagokiona.

itxas-aundiratu, (itxaso): *ad.* Itxas-zabalerajoan.

itxas-ansi. (ugaŕi): *iz.* Itxasoko ura austeu dan ugañ edo ondaŕ-meta. I: Itxas-auste.

itxas-auzitegl. (itxas-eskubide): ŕz: Itxas-gizonen anzi-maya.

itxas-axtigaŕ. (zugatz): *iz.* ltxaso aldean azten dan astigaŕa.

itxas-azai. (aŕain): in Itxasoko aŕain-mota bat.

itxas-azai. (itxaso): *iz.* ltxasoaren iraitza. I: ltxas-gain.

itxas-azeri. (aŕain): *iz.* Azeriaren antza [Men aŕaiia.

itxas-azterkin. (bilakuntza): *iz.* Itxasoan bilakuntzak egiteko lanabesa.

itxas-barakulo. (maskot): is. Itxasoko maskof aundia.

itxas-barakulo. (maskoŕ): *is.* Itxasoko maskof India,

ltxas-bare. (itxaso): *is.* Ludi'ko itxaso aundiena.

itxas-barne. (itxaso): iz. Itxasoaren sakontasuna,

itxas-barneratu. (itxaso): *ad.* Itxasoaren barna joan edo ibili, I: Itsas-baŕendu.

itxas-baŕaskilo. (maskoŕ): *iz.* Itxasoko kurkuĺoaren maskofa,

itxas-baŕen. (itxaso): is. Luŕetik ufutian dagoen itxaso-akiea, (: Itxas-bstu.

itxas-baŕendu. (itxaso): *ad.* Taus.: Ttxas-barneratu.

itxas-baŕu. (itxaso): iz. Ikus.: Ttxas-baŕen.

itxas-bazterkatu. (itxaso): *ad.* Luŕetik urbil itxasoan ibiltzea,

itxas-bazteŕekn. (itxaso): *izond.* Itxas-bazteŕari dagokiona.

itxas-beati. (maskordun): *iz.* Markordun-mota bat, (: ltxar-belaŕi.

itxas-becrapen. (itxasaldi): *iz.* Itxasaldia bean dagoenean, Ikus.: Itxas-apal, Ilxas-beere.

itxas-becre, (itxasaldi): *iz.* Ikus.: Itxas-apal. j: Itxas-beerapen, itxas-bera.

itxas-begi. (itxaso): *iz.* Itxasoaa begirapena.

itxas-bei. (izabere): iz. Izabere-mota bat, itxas-otsoaren antzekoa dana; hi betagin luzeak dauzka, goiko matel-ezuŕetik neurkin erdi baño lekorera luzatzen diranak, I: Itxas-zaldi.

itxas-belañ. (itxaso): *is.* Tkus.: Ttxasadaŕ.

itxas-belartsu. (belaŕ): *izond.* Itxasbedaŕak asko dagozen tokia.

itxas-belatzaf. (egazti): *is.* Itxasoko belea. j: Itxas-bele.

ltaas-bera. (itxasaidi): *iz.* thus.: Itxas-spat. Itxas-beere, itxas-berapen, itxaso-bcra.

itxas-berako. (itxasaldi): *izond.* Itxas-berari dagokiona.

Baas-herald'. (itxasaldi): *iz.* Itxas-beraren aldia.

itxas-berapen. (itxasaldi): iz. Ikus.: ltxas-apal. I: Itxas-bera.

itxas-berendu. (itxasatdi): *ad.* Itxas-bera at diteken guzia bean egon.

itxas-beso. (itxaso): iz. ltxasoaren besoa.

itxas-bidasti. (itxaso): *izond.* Itxasoan dabilen bidaztia.

itxas-bidazti. (itxaso): iz. Itxasoan dabilen bidaztia.

itxas-bide. (itxaskuntza): Itxasknntzarako jaŕita dagoen bidea.

itxas-bidutzi. (makestasun): iz. Itxasoko bidutzia.

ltxas-bilduf. (itxaso): *in.* ltxasoari buruzko bilduŕa.

itxas-biligaŕo. (itxaso): *iz.* Itxaso-atdean bizi dan txoria, zozoaren antzekoa dana.

itxas-botaldn. (ontzi-galera): *iz.* Ontzi-galera batetik geratzen diran ondakiñak.I:Itxas-ondakin.

itxas-buruzagi, (buruzagi): *in.* Itxasontzibaten buruzagia.

itxas-danboliiia. (aŕain): iz. Aŕain-mots bat.

itxas-dute. (dute): *in.* Paraguay'ko better' berezia, dute bezela erabiltzen dana; bere oŕiakaz, urtan, *ur* ir-akitan egiten dan edaria. I: Itxas-gorosti.

itxas-ebasle. (itxas-lapurgo): *iz.* Thus.: lixaslapuŕ. Itxasooin, itxas-esesle, itxas-lapufen, itxas-lastcrkari, iztapuŕ.

itxas-egazti. (egazti): *in.* ltxasoko egaetia.

Itxas-egiko. (itxaso): *izond.* Itxas-egin dagokiona. Thus.: ltxas-ertzeko.

itxas-ego.(aizoyalak): *iz.* ltxasontziko aizoyata.

itxas-ekaitz. (ekaitz): *in.* Itxasoan izaten dan ekaitza.

itxas-elesti. (basso): *iz.* ltxasoaren goraberak aztertzen dituen jakintza.

itxas-elkarte. (itxaso): *iz.* ltxasontzietaz lan-egiteko aikartasuna.

itxas-epeŕ. (egazti): *iz.* Itxasaldean bizi clan ega-nagia.

itxas-eraso. (itxaso): *iz.* Iteaski gogofa.

itxas-erbi. (itxaso): *iz.* Itxasoko erbia.

itxas-eresti. (abash): *iz.* Itxas-gizonen abestia.

itxas-eri. (alditxaŕ): *iz.* Itxasoan izaten dan zorabioa. Itxas-gaitz, itxas-joa, ilxas-rnin.

itxas-erki, (lufalde): iz. Itxaso-atdean dagoen erbia.

itxas-ernara. (egazti): *iz.* Itxaso-egazti mota bat.

itxas-efeten, (meartasun): iz, Ikus.: Itxasataka. : Ttxas-ateka, itxas-estu, itxasaldi, itxas-zidoŕ,

itxas-eŕi. (eft): *iz.* Itxaso-crtzean dagoen cŕla.

itxas-ertz, (itxaso): iz. Ikus.: Itxasalde. Itxasegi, itxaspe, izpaztef.

itxas-ertxeko. (itxaso): *izond.* Itxas-ertzeari dagokiona. I: Ikus.: lixas-egiko.

itxas-esaerak. (esaera): iz. Itxaso-gizonen esakuneak.

11xas-esesle. (itxas-lapurgo): iz, Ikus.: ltxaslapuŕ. I: Itxas-ebasle.

1TXAS-ESKUBIDE, iz, Itxaskuntzari dagokion eskubidea. *11* (eŕiarteko eskubide), (eskubide), (itxaskuntza), (itxas-lapurgo), (ontzi-zama), (saleroste).

itxas-estu. (meartasun): in. Ikus.: Ttxasataka. :Itxas-eŕeten,

itxas-ezlcuŕ. (maxkuri: iz. Maxkuŕ-mota bat.

itxas-ezkutu. (itxaso): in. Ttxasaidean dagoen keriza edo ezkutua.

itxas-ezponda, (ugaran): *in.* Goitik bera ebakita dagoen itxasaldea.

Baas-gal. (eratxikidura): iz. Eratxikidurarako gaya.

itxas-gain. (itxaso): iz. Ikus.: Itxas-azal.

iteas-gaindegi. (itxaso): *in.* Itxasaldean dagoen toki goitua. : Itxas-gaintza, itxas-goitegi,

itxas-gaintza. (itxaso): *iz.* Ikus.: ltxas-gaindegi. Itxas-goitegi.

itxas-gaitz. (alditxar): *iz.* ikus.: Itxas-eri. Itxas-joa.

itxas-galbae. (masked): Iz. Ikus.: Maskof. I: Aŕainkusku.

itxas-galgak. (itxaskuntza): *iz.* Itxaskuntzarako dagozen arauak.^: Itxasbide-galgak.

itxas-gandn, (itxaso): *iz.* Itxasoan egoten dan iluntasuna.

itxas-garau. (itxaso): *iz.* Itxasoak ematen dues etekiva.

itxas-gate. (gatz): *iz.* Itxaso-urtatik ateratzen dan gates.

itxas-gaana. (itxaso): *iz.* ltxasoko aguna.

itxas-gaztaika. (itxas-lore): in. Ikus.: Itxaslakatz. I: itxas-lakatz, itxas-gaztaiña, poxtego.

itxas-gaztain. (gaztañondo): iz, Ikus.: ltxasgaztena.

itxas-gaztaiña. (itxas-lore): *iz.* Ikus.: Ttxaslakatz. I: ltxas-gaztaika.

karts-geldi. (itxasaldi): *iz.* Itxasaldiaren egokera geldia. I: ltxas-geraldi,

itxas-geltokl. (gelditze): *iz.* Itxas-ibilaldian alcaldeetan egiten dan gelditzeareu tokia.

itxas-geraldi. (itxasaldi): *iz.* Ikus.: Itxas-geldi.

itxas-giro. (itxaskuntza): *iz.* ltxasknntza egiteko giroa.

itxas-gizondu. (itxaso): *ad.* Ttxasgizona egin edo biurtu.

itxas-goi. (itxaso): *Iz.* ltxasoko goys. I: Itxas-goibe.

itxas-goitegi, (itxaso): in, Ikus.: ltxas-gaindegi. : Itxas-gaintza.

itxas-golde. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Branka. I: Branka-mutuŕ, ur-epai, utepaira.

itxas-golko. (iz-adaŕ): *iz. linos.:* Baas-arts. ltxas-uztai, itxas-kolko, itxaspaŕen, itxas-xoko, itxas-zoko.

itxas-gora, (itxasaldi): iz. ltxasaldia gora dagoenean. :Itxas-gorena,itxas-gorapen,itxaso-bete.

itxas-gorabcralc. (itxasaldi): iz. ltxas-gora ta itxas-bera.

ttxas-goraldi. (itxasaldi): *in* Itxas-goraren aldia.

ttxas-gorapen. (itxasatdi): *iz.* ltxas-gora egotearen egipena, ltxas-gora, itsas-gorena.

itxas-gorena, (itxasaldi): *in.* Ikus.: 1£xas-gora. I: Itxas-gorapen, itxaso-bete.

itxas-gorku. (ugaran): *iz.* ltxasontziak ongi egoteko itxasaldeko tokia. I: ltxas-kerizu.

itxas-gorosti. (dute): *iz.* Ikus.: Itxas-dute.

itxas-gorta. (ugain): *iz. Ikus.:* ltxaszubi. I: Belsuin.

itxas-guda, (guda): Iz. ltxasoko gudatdia.

itxas-gudariak. (guda): *in.* **Guda-** itxasgizonak,

itxas-ibilketa. (itxaskuntza): *iz.* Ikus.: Itxaskuntza. I: Itxasketa, itxas-ibillze, itxas-joaira.

itxas-ibiltze. (itxaskuntza): *iz.* Tkus.: Itxaskuntza. I: Itxas-ibilketa, itxas-joaira, itxas-ibiite.

itxas-ibilaldi. (itxaso): *in.* Itxasoz egindako bidaldia.

iixas-iblle. (itxaso): *is.* Itxasoan dabilena. j: ltxaskari, itxasiari, itxasari, itxasozti.

itxas-ibili. (itxaskuntza): *ad.* Itxaskuntza egin.]: Itxastatu, itxastu.

itxas-ikara. (luŕikara): *is.* Itxasoan izandako luŕikara.

itxas-ikaskuntzak. (itxaso): *iz.* Itxasoen ikasketak.

itxas-ikastetxe. (ikastola): iz. Itxaskuntzarako janta dagoen ikastola.

itxas-inguru. (itxaso): *is.* Itxaso aundi guzietan barna ibilaldia egitea. j: Ttxas-itzulbira, itxaz--itzuli.

itxas-inta. (Ttxaso): iz. Lurki istiltsua, hertan itxasoko um sarizen dalarik, Itxaspia.

itxas-isla. (isladura): *iz.* Itxasoan izaten dam isladura. (itxaso): *is.* Berbera.

itxas-itzulhira. (itxaso): iz, Ikus.: Itxas-in guru. : Itxa s- itzul i.

iixas-itzuli, (itxaso): *is, Ikus,:* Ttxas-inguru. j: Ttxas-itz€ lbira.

itxas-jakintza. (itxaso): *iz.* Ttxasoen ikasketak egiten dituenjakintza.

iixas-jazargo. (iixas-lapurgo): *is.* Ikus.: Itxas-lapurgo.

itxas-jazarle. (iixas-lapurgo): *izond.* Itxas-lapurgoan ad dana.

itxas-jira, (itxaso): *iz.* Itxasoan egindako ibilaldia.

itxas-jaa, (aldilxaŕ): *iz.* Tkus.: Ttxas-eri. j: Itxas-gaitz, iixas-min.

itxas-joaira. (itxaskuntza): *iz,* Ikus.: itxaskuntza. j: Ttxas-ibilketa, itxas-ibiltze. (itsaso): iz. Tixasoko uiñen ibiltzea. j: Ttxas-gaaira.

iixas-kardo. (orburu): *iz,* Ems.: Orburu. I: Oŕiburu.

itxas-kcrizu. (ugaran): iz. Ruts.: Itxas-gorku.

itxas-kizkuŕ, (itxaso): iz. Kizkurtuta dagoen itxasoa.

iixas-kolka. (Ttxaso): *is,* Ikus.: 1z-tidal', I: Lrxula.

itxas-kurkuilu. (maskordun): Ttxasoko barekurkulo. j: Ttxas-maskulu.

iixas-lamia, (yainkoa): *iz.* Ikus.: Main-andre. I: Ttxas-lamiña, itxas-neska.

iixas-Iau. (tan): *is,* Itxasoan egiten dan lana.

itxas-landare. (landare): *iz.* Ttxasoan bid dan landarea.

iixas-Iangile. (Ian): *iz.* Itxasoko lanetan ari dana.

itxas-lantxurda. (surf): *iz.* Itxasoan izatcn dan lantzurda.

iTXAS-LAPURGO. *iz.* Itxasontziak erasotzeko ta lapurtzeko, itxasoan barna doan notiñaren ogipena. j: Tlxas-lapuŕak dagien ebasketa edo aŕapaketa. Itxaslapuŕeta, itxasoointza, ttxas-jazargo, itxas-tapurkeri, itxas-ooinketa. *II* (biurkeri), (eŕiarteko eskubide), Ohms-ask-chide), (lapuŕeta), (menperapen).

itxas-iapuriceri. (itxas-lapurgo): Ikus.: Itxas-lapurgo. j: Itxaslapuŕeta.

itxas-Iapuŕen. (itxas-lapurgo): iz. Ikus.: ltxasiapuŕ. : Itxas-ebaste.

iixas-lasterkari. (itxas-lapurgo): *iz.* Ikus.: Ttxas-lapuŕ. I: Itxas-ebasle.

itxas-lasteŕ, (ubil): *is.* ltxasoko ur-lasteŕa.

iixas-latzaldi. (tanpa): *is.* Ikus.: Itxaski. Itxas-tanpa, itxas-ukaldi,

itxas-lauki, (inargociti): iz. Itxaso-gayaz egindako margo-lana.

itxas-lege. (itxas-cskubide): *iz.* Itxasoan edo itxaroarekiko egiten diran eginkizunai dagokien legea.

iixas-Iegez. (itxaso): *(aona* ltxas-gizonen arauz ari-izatea.

itxas-legoŕ irudi. (lurtamu): *is,* ikus.: Lurtamu.

itxas-leize. (leize-zulo): *is,* Itxasoan dagoen leize-zula aundia j: ltxas-asin.

itxas-leŕaketari. (lera-eŕesta): *izond.* itxaso-gañean letatzen dana.

itxas-lili. (lore): is. ltxasoko lilia.

itxas-lixa. (aŕain): *iz.* Ikus.: Gelba. Leiza.

itxasori. (bass): *iz.* ltxasoko logia.

ITXAS-LORE. *is.* Aŕerdiduna dan aherea; bere aoak, efoz inguratuta, urdail balers darama, bakun edo estez jaŕaitua. I: Afainlore, itxaslora, marmuka. l/ (lon-bizidun).

tans-loŕ, (zama): *is.* Itxasontzi baton **zama.**

itxas-lurtamu. (lurtamu): *is.* Itxaskuntzarako lurtamua.

itxas-luzkeŕ. (kuyaki): *is.* I us.: Luzkeŕ. Kuya-luze. j: Itxasoko hizkeŕa.

itxas-maila. (itxaso): iz. Ikus.: Ttxasein. Itsas-ordeka.

itxas-mailu. (aŕain): *iz.* Mafazoaren antzekoa dan aŕaña; here bums bi aideetan zabalduta daukana.

ltxas-maisu. (yarein-yardunbideak): *iz.* ltxasoko lanetan maisua dana.

ltxas-makulu. (maskoŕ): *is.* ikus.: Maskof. Itxas-mamulu, maskriŕ.

itxas-mamu. (manna): *iz.* Itxasoko biduzia.

itxas-mamulu. (maskof): iz. Ikus.: Maskoŕ. j: Itxas-galbae, itxas-maskuŕ, itxas-makulu.

itxas-margo, (margo): *iz.* ltxasoaren margoa, oztin orlegikara dana.

itxas-margatari, (margoerti): *izond.* Ttxas-laukiak margozten dituena.

iixas-marla. (ondaŕ): is. Ondartzako bnztiñezko ondafa.

itxas-maskulu. (maskordun): *is.* Ikus.: ltxas-kurkuilu.

itxas-maskuŕ, (maskot): *iz.* Ikus.: Maskof. I: Itxas-mamulu.

itxas-mats. (sash); is. Ondarizetan bizi dan sasia.

iixas-mendi. (mendi): iz. Itxaspean dagoen mendia.

Exits-metla. (ludizti): *is,* Afi-biurtutako maskofakaz egiña dagoen arkaitza. I: ltxas-ongailu.

itxas-mcrtxika. (zugatz): *iz.* Laŕoskaria dan zugatza, igali oso gozoa mitten duena.

itxas-meul, (landare): *iz.* Itxasoko pefezila.

itxas-mii. (aŕain): *is.* Ezurtza ezuŕezkoa duen afafia; bete soña laua da ta bere begiak aoaren alde batean dauzkana; bore aragia jateko oso ona da.

itxas-mika. (maskordun): *iz.* Txirlak azten diran tokia.

itxas-min, (alditxar): *is.* ikus.: Incas-ed. Ttxas joa.

itxas-mina. (iraizkin): iz. Itxaspean itxasontzi baten aurka botatzen dan iraizkifia.

itxas-mirotz. (aztore): *iz.* lslandia aldean bizi dan aztorea.

itxas-miru. (egazti): *iz.* Tixaso aldean bizi dan mirua.

itxas-mufu. (ugaran): *iz.* Lliñakjo ta apurtzen diran itxasaideko tokia.

itxas-mntil. (itxasontzi): iz. Itxasontzi batean lanean ari dan mutila.

itxas-nausi. (itxaso): *iz.* Ikus.: Itxas-andi,

itxas-ueska. (yainkoa): *iz.* lkus.: Itxas-lamia. j: Aŕain-andre.

itxas-nenrkin. (zingo): *is. ikus.:* Zingo. ^: Azta-herun, este.

itxasndi, (meartasun): iz. Ikus.: Itxasataka. j: Tlxas-eŕeten.

itxaoogi. (opil): *iz.* Ttxas-gizoncn kokila.

itxas-oilagof. (egazti): *iz.* ltxasoko iztingoŕa.

iixas-oilo. (egazti): *is.* ltxasoko uroloa.

iixas-ondakin. (ontzi-galena): iz. Ikus.: Itxas-botakiu.

itxas-ondaf. Conde): iz. Itxasoko ondata.

itxas-ondartza. (ugaran): *iz*. Itxasoko ondartza.

itxas-ondiko. (zoritxaŕ): *iz*. ltxaskuntzan izandako zoritxata.

itxas-ondo. (ugaran): *iz*. ikus.: Itxasalde. Ttxasegi.

itxas-ondolm. (ugaran): *izond.* Ttxas-ondoari dagokiona.

itxas-ondoratu. (igeriketa): *ad.* Ur pean igeri egin.

itxas-ongailu. (ludizti): *iz*. Ikus.: Itxas-merla.

itxas-ontzidi. (guda-ontzidi): *iz*. Ikus.: Guda-ontzidi. I: Gudontzidi, ontzidi, ontzi-talde, ugontzidi.

itxas-ontzidun. (itxasontzi): *izond.* Itxasontziak egin eta gertutzcn ditueua.

itxas-outzitegi. (ontzigintza): *iz.* outziak egiten eta baŕiztatzen diran Ian-leku berezia. (itxasontzi): *iz*. Ikus.: Itxasontzi-ola.

itxas-ontzitxo. (itxasontzi): *iz.* Itxasontzi txikia.

Itxas-noiuketa. (itxas-lapurgo): *iz*. Ikus.: Itxas-lapu go. j: Itxas-lapuŕcta.

itxas-nrbel. (curio): *iz*. Ikus.: Atoka. Gorbel,

itxas-nrdeka. (itxaso): is. Ikus.>Itxasein. Tlxas-masIa.

itxas-oŕo. (itxaso): iz, ltxasaaren maŕuma.

itxas-osin. (leize-zalo): is. Ikus.: Itxas-leize.

itxas-oste. (itxaso): *is.* Ikus.: Itxas-aindi. ^: Itxas-anmtz.

itxas-osteko. (itxaso): *izond.* Itxas-osteari dagokiona. : Itxasoz-aindiko.

itsas-osterako **ontzi.** (itxasontzi): Itxasontzi aundia, itxas-osteraño eltzeko atonduta.

ITXAS-OTSO. *iz*. Aŕain-antzekoa den ugaztun aragi-zalea; burn ta lepoa zakuŕaren antzekoak dauzka;auŕeko soin-adaŕen beatzak palma-autzekoak dire, ta atzekoak egatzak bezela. I: Itxas-txal, itxas-xabal, itxas-xaal, itxas-zakuŕ, ur-xaal.1/(abelizti), (afantza), (ugaztun).

itxas-otz. (itxaso): iz. Lurbmmen ondoko itxasoa.

itxas-oyal. (itxaskuntza): *iz*. Ikus.: Aizoyal. j: Axoyal.

itxas-oztin. (margo): iz. ltxas-margoaren antzekoa dana.

itxas-padura. (aintzira): *iz*. Ikus.: Itxas-aintzira.

itxas-perka. (aŕain): iz. Ttxasoko amuaŕaña. I: Ikus.: Amuaŕain, itxas-amurai.

itxas-pinpirin. (stain): is. Ttxasoko aŕain-mote bat. I: Ttxas-tximeleta.

itxas-piŕipio. (txorzabal): *iz*. Itxaso aldeko txorzabal.

itxas-piru. (sate): *iz*. ikus.: Itxas-aate. Itxas-ata.

itxas-pizti. (abere): *iz*. Ttxasoko piztia.

itxas-sari. (saristatze): iz. Itxas-gizonaren saristatzea.

itxas-sendabide. (sendabideldntza): *iz.* Itxasoko sendabidekintza.

itxas-tanpa. (tanpa): iz. nays.: Itxaski. Itxas-latzaidi, ukolpe.

itxas-triku. (ugaztun): *is.* Ttxasoko kirikiñoa.

itxas-txaberama. (xaberam): Amerika'n bizi dan xaberama.: Tkus.: Xaberama.

itxas-txal. (itxas-otso): is. ikus.: Itxas-otso. : Ur-xaal.

itxas-txalkideak. (itxas-otso): *iz*. Itxas-otsoaren antzekoak diran ugaztunak.

itxas-txamaf. (janztura): *is.* ltxas-gizonek darabilten janztnra.

itxas-txango. (jolasbide): *iz*. ltxasoan barna egindako txangoa.

itxas-tximeleta. (stain): *is.* ikus.: ltxas-pinpirin.

itxas-uain. (itxaso): *iz*. ikus.: Uin. Auin, itxas-uin.

itxas-ugaro. (itxaso): iz. Itxasoaren sakonera.

itxas-ukaldi. (imps): *iz*. Ikus.: ltxaski. : Itxas-latzaldi.

itxas-untzi. (itxasontzi): is. Ontzi-gaña daraman ur-ontzia, gaiautzi aundiko itxaskuntzatarako ayututa.

itxas-urde. (izabere): *iz*. Aragizalea dan izaberea, iru neurkin luzea ta begien gar-lean suduŕ-idekidura duena, bertatik ura indefez botatzeko. Ikus.: Izurdi.

itxas-ureztada. (bustialdi): *iz*. Itxasoan artutako bustialdia.

itxas-uri. (id): *iz*. Itxasaldean dagoen uria. j: Itxas-iri, itxasturi.

itxas-urtzo. (egazti): *iz*. ikus.: Antxeta. ltxastxori, itxas-uso, itxasuao.

itxas-uztai. (iz-adai'): *iz*. Ikus.: Itxas-aree. I: Kolko-antzeko, itxas-golko, antzi-aterbe.

itxas-xabal. (itxas-otso): iz. Ikus.: Itxas-otso. E: Iteas-teal, itxas-xaal, itxas-zakuŕ.

itxas-xoko. (iz-adaŕ): is. Thus.: Ttxas-arte. ltxas-golko, itxas-zoko.

itxas-zabal. (itxaso): iz. Itxasaldetik dun dagoen itxasoa.

itxas-zabaieratu. (itxaso): *ad.* Ttxas-zabalcan barna ibili.

itxas-zakon. (itxaso): iz. ltxasoaren sakonera. j: Itxas-zingo.

itxas-zakuŕ. (itxas-otso): *iz*. Thus.: Itxas-otso. j: Itxas-xabal, itxas-xakuŕ.

itxas-zaldi. (izabere): iz. Ikus.: Ttxas-bei.

itxas-zefi. (sefi): *is.* Ttxasoko zeŕia, I: Itxas-xefi. (itxaso): is. Berbera.

itxas-zidof. (meartasun): *iz*, Was,: ltxasataka. Tlxas-eŕeten, itxas-zintzuŕ.

ltxas-zingo. (itxaso): *is.* Ikus.: Itxas-zakon.

itxas-zintzuf. (mcartasun): is. Ikus.: Itxasataka. I: ltxas-zidoŕ.

itxas-ziŕitu. (iz-adaŕ): *is.* Ipaŕaldeko itxasaldeetan dagoen itxas-arte estu to luzea.

Rims-Ma. (itxaso): *iz*. Ttxasoaren ondaa.

itxas-zoritxaf. (zoritxaŕ): *iz.* Itxaskuntzan izandako zoritxafa.

itxas-zuku. (zuku): *is.* ltxas-gizonen zukua.

Itxas-zuŕunbilo. (naastura): *iz*. Itxasoan izan diteken naastura.

itxasadaŕ. (itxaso): *iz*. Itxasoareu adaŕa. llxas-belaŕi. (ibai): *is.* Ibai bat itxasoan sartzen dan aldea. (inalda): Ei *is.* Ttxaso ondoan dagoen luŕ-malda.: ltxasmalda. (ur-zuŕumilo): II *is.* ltxasotik igoten dan ur-zufnmiloa.

itxasaingira. (stain): *iz*. ltxasoan bizi dan aingira. j: Ttxas-aingira, itxas-singers.

itxasalde. (ugaran): *iz*. Itxasoarcn ertza. I: Itxasotik orbit dagoen luŕ-zefenda. Kostaide, itxasegi, itxaspe, itxas-crtz, itxas-ondo, izpazteŕ, ipazteŕ, izbazteŕ.

itxasalderatu. (itxaso): *ad.* ltxasora urbildu. : Ttxas-alderatu.

ITXASALDI. iz. Eguzki ta Ilargiaren erakarpenak eginda, itxasoarcn uren igoera ta beerako aldiroko **igidura.** I: Itxasoaren egokera. (bidaldi): is. ltxasoan egindako ibilaldia edo bidaldia. (itxaso): ii *is.* Itxasoaren egokera. I: Itxasaro.

itxasaltaf. (ugaran): *izond.* Itxasaldekoa dana. j: Itxaspetaŕ.

itxasalu. (itxas-lore): *is.* Ttxasoko itxas-lorea.

itxasondi. (itxaso): is, ltxaski aundia. Ikus.: Itxaski. (itxasaldi): *iz*. ltxasaldi bizia. (akalde): iz. **Akalde** batmen saŕeran Milan **igidura.**

itxasandiarteko. (itxaso): *izond.* Itxasandiai dagokiena. Itxas-arteko.

Itxasandiko. (itxaso): *izond.* Ttxas-aindiari dagokiona. I: Itxas-arunzko.

itxasantzar. (aate): iz, Itxasoko aatea.

itxasao. (odei): *iz.* Itxasoa asaŕetu baño lenago egiten diran odei aundiak.

Ramapo. (xaberama): *iz.* Apo-amiatua dan nafaztia, xaberamaren antzekoa. I: Izapo. (aŕain): iz. Burn aundia duen aŕaña, ortz oso zoŕotzak eta laŕu mea dauzkana.

itxasargi-zai. (itxas-argi-mutil): *izond.* Itxas-argi-mutila zaintzen dagoena.

itxasari. (itxaso): *izond.* Ikus.: Itxas-ibile. Ttxaskari, itxaslari.

itxasaro. (itxaso): *iz. Ikus.:* ltxasaldi.

itxaaarotz. (zurgintza): iz. Itxasontziko arotza.

itxasarotz-mailu. (gabi): *iz.* Ttxasarotzaren mailua.

itxasafain. (aŕain): iz. Itxasoko aŕaña. Itsasaŕain.

itxasafano. (egazti): iz. Itxasoko aŕanoa.

itxasafapo. (anpulu): *iz.* Itxasoko aguna.

itxasarte. (ugarte): *iz.* Ikus.: Ugarte. Irla, izarte.

itxasataka. (meartasuu): iz. ltxasoan, bi luŕen artean dagocn igarotze estua. Itxas-ateka, itxas-eŕetcn, itxas-estu, itxas-odi, itxas-zidoŕ, itxas-zintzuŕ.

itxasbare, (maskordun): *iz.* Itxasoko bares.

itxasbazteŕ. (itxaso): iz. Ibcas-egiko, itxas-ondoko.

itxasbedaf. (balm): *iz.* Itxasoko belaŕa. Tlxasbelaŕ, itxaso-belnt.

itxasbelaf, (ondo): *iz.* Ikus.: Atoka. I: Ubanare.

itxasbrte. (itxaso): *iz.* lzgora dagoen itxasaldia.

itxasbide-galgalc. (itxasku ntza): *iz.* Itxaskuntzarako tartideak dime bideak. j: Ikus.: Ttxas-galgak.

itxasbide-tresnak. (itxaskuntza): Itxaskuntzan erabiltzen diran lanabesak.

itxasbidetu. (norabide): *ad.* Itxaskuntzan uorabide bat jafaitu.

itxasbiratu, (itxaso): *ad.* Itxasontzi batek ludiaren birunda egin.

itxasegi, (itxaso): *iz.* Ikus.: Itxasalde.; Kostalde, itxaspe, itxas-ertz, itxas-undo.

itxasein. (itxaso): iz. Itxasoaren galga. Itxas-maila, itxas ordeka.

itxasgaizto. (itxaso): *iz.* Ikus.: Itxas afotn. : Ttxas-asaŕe.

itxasgalbae. (maskoŕ): *iz.* Maskof-fnota bat oso txikia dana. Itxas-mamulu.

itxasgaztain-ondo. (gaztañondo): *iz.* Indi'erako gaztañondo. j: Was.: Gaztañondo.

itxasgaztena, (gaztañondo): *iz.* Indi'ctako gaztaña. : Itxas-gaztain.

itxasgizon. (itxaso): iz. ltxasoan lanegiten duen gizona. : Itxaxtaf, itxastufu.

itxasgoñ. (itxaso): *iz.* Margo goŕia duen itxasaa.

itxasirl. (iri): *iz.* Itxaso ondoan dagoen irfa. Itxasturi.

itxasizaf. (itxas-lore): *iz,* Aŕerdiduna dan aberea; gorputza zapalduta, bost tiui dituen izaf baten antzekoa, oskol bateaz osoro estalita; onen zeal amaika ointxo aragitsu irteten dira, aoa inguratzean.; Itsasizaŕ, maria-talako.

itxasjazaf. (guda): *iz.* ltxasoan egindako gudaldia.

itxaska. (abeltegi): *iz.* flats.: ltaska. E: Ttxeska.

itxaskabra. (aŕain): iz. Oso goŕia dan itxasoko aŕaña, buru aundia duena.

itxaskrri. (itxaso): *izond.* Ikus,: Itxas-ibile, 1; Itxasturi, itxasari, itxasozti.

itxaskatu. (aŕain): iz. Katuaren begi ta ortzen antzekoak dauzkan data; bare gibela oso koipetsua da ta azteria sendatzeko erabiltzen da. (oñaztapen): *ad.* Oñaztapena eman,

itxasketa. (itxaskuntza): iz. Itxas-ibiltzea. j: Ikus.: Itxaskuntza. I; Ttsas-ibilketa, ugaro.

itxaski. (itxaso): iz. Itxasontzien stoke edo ugaŕi baten aurka jotzen eta apurtzen dan niña. Uin Randier) igidura naasia. j: Itxas-tanpa, itxas-latzaldi, itxas-akaldi, ezkeŕ-dantzari, itsasandi, sagail, sagailo, ukolpe.

itxaskuntza. (itxaskuntza); Salerostean erabiltzen diran itxasonlzicn moltzoa. I: Ended baten itxasonl-iien moltzoa.

itxaskirol. (kirol); *iz.* Ttxasoan egiten dan kirola.

itxaskifi. (itxaso): iz. Ttxaski txikia. Itxaskiŕizka.

itxaskitegi. (maxim): *iz.* Maxkufak egoten edo saltzen diran tokia.

itxaskunde. (itxaskuntza); iz. Itxaskuntzaren antzea.

ITXASKUNTZA. iz. itxasontzi batean toki batetik beaters ur gafiean aldatzcaren egipena. I: Oŕela egiten dan ibilaldia. I: Ofelako ibilaidia egiteko beaŕa dan aldia. I: Itxasketa, itxas-ibilketa, itxas-ibiltze, itxas joaira, lemazain, ugaro. II (size), (aldaera), (bidaldi), (ibai), {ibil-Ɔeurtalu), (igaraipen), (itxasontzi), (kirol), Reins), (norabide), (ur-gañeratze).

itxaslakatz. (itxas-lore): *ft.* Boil zapaldutaren antzckoa dan itxasoko aberea; ziriakaz beteta dagocu maskofaz estalita dagoena. I: Ttxasgaztaiña, itxas-lakalz, itxas-gaztaika, poxtego.

itxaslaput. (itxas-lapurgo): *iz.* Itxas-lapurgoan ari dana. Ttxasooin, itxas-ebasle, itxas-esesle, itxas-lasterkari, izlapuŕ.

itxaslapaf-agiri. (itxas-lapurgo); Itxaslapuŕen aurka ari-izateko jaurlaritzek ematen duten agiria.

itxaslapnfeta. (itxas-lapurgo): iz. Ikus.: Itxas-lapurgo. 1: Itxasoointza, itxaslapurkeri, itxas-ooinketa.

itxaslari. (itxaso): *izond.* Ikus.: Itxas-ibite. : Itxaskari, itxasari.

itxaslegaf. *daft: *ft.* Itxasoko ondafa.

itxaslimoe. (limoyondo): iz. Itxaso ondoan azten dan limoyondaa.

itxasmalda. (maids): *iz. ikus.:* Itxasadaŕ.

itxasmindu. (alditxaŕ): *ad.* ltxasoan itxas-eria artu.

itxasmuño. (itxaso): iz. ltxasoan sartzen dan luŕ-mutuŕ goitua.

ITXASO. *iz.* l irketa gazia, Lut aren iraitz geyena estaltzen duena. I3anantzen diran bare atalen bakoitza, I; Aundiak diran aintzira batzuei ematen zayen izena. (ii): *iz. Iidoi,* ii-told, (eriondura): II *iz.* Dindifi. /1 (amaigabetasun), (ekaitz), (itxaskuntza), (iz-adaŕ), (lutelesti), (ubil), (ugaran), (or),

itxasu-adaŕ. (ostagizti): iz. Euria Iran ondoren eguan agertzen dan zazpi margoen uztaya.

itxaso-aldi. (itxaskuntza); *iz.* Itxaskuntzaren aldia.

itxaso-bete. (itxaso): *iz.* Ikus.: Ttxas-go ra. : Itxas-gore n a.

itxaso--ezne. (itxaso); u. Nare dagoen itxasaa.

itxaso-txartel, (agerkai): iz. Tkus.; Itxas-agiri. (itxaskuntza): *iz.* Berbera.

itxasoilaŕ. (aŕain): *iz.* La/it legun, aliaŕ-antzeko ta dirdaitsua duena.

itxasoketa. (saleroste): iz, Ttxasoetan barna egiten dan salerostea.

itxasoko. (itxaso): *izond.* Itxasaari dagokiona.

ITXASONTZI. iz. Ur-gañeko burdia; here barnean naiz notiñak naiz gauzak eramateko bcreziki egiña dana. I: Baxet, alamarka, izontzi, tar-ontzi, marka, ugontzi, unizi, unzi. /1(aŕantza), (baldua), (bidaldi), (burdi), (ibai), (loŕeta), (antzigintza).

itxasontzi-ula. (itxasontzi): iz. Itxasontziak egiten diran ola. I: Itxas-ontzitegi.

itxasontzi-zama. (itxas-eskubide): iz. Itxasontziaren cdo bare zati baten edo baste loŕeta-bidearen alogerari buruz itundutako salncufia.: Itxasontzi baten **Zama,**

itxasooin. (itxas-lapurgo): *iz.* Ikus.: Itxaslapuŕ. Itxas-ebasle.

ltxasoointza. (itxas-lapurgo): *ft.* Ikus.: Itxas-Iapurgo. j: Itxaslaputeta.

itxasorakoak. (ornidura): *iz.* Itxasorako ornidurak.

itxasoraldi. (itxaskuntza): *ft.* Itxaskuntzako atdia.

itxasorapen. (itxaso): *iz.* Itxarora etdu edo irtetzea.

itxasoratu. (itxaso): *ad.* Itxasora joan.

ITXASOAATZ. *iz.* Txotx-zi baten gañean, zeafez eta orekan, jaŕitako agatxo otaneztua, otan-ipaŕalderuntz itzultzen dana. j: Itxasbidea jakiteko, itxasontzietan erabiltzen dan zuzenbidegalua. I: Iparkoi, ipaŕ-oŕatz, oŕazki. II (itxaskuntza), (itxasontzi), (otanizti), (tokielesti).

itxasoŕatz-gela. (itxasoŕatz): *iz.* Itxasoŕatza dagoen gela.

itxasote. (bale): *iz.* Betas' oso orlegi ta xee, itxasoa eltren dan arietan egiten dana.

itxasoz-aindiko. (itxaso): *izond.* Ikus.: ltxas-osteko.

itxasozti. (itxaso): *Bond.* Itxasoz bidazten dana. I: Ikus.: Itxas-ibile.: Itxaskari.

itxaspako. (egazti): iz. ltxasoko egazti-mota bat.

itxaspaŕen. (iz-adaŕ): B. Ikus.: Itxas-arte. I; Itxas-golko.

itxaspe. (itxaso): *iz.* Ikus.: Itxasalde. j: Itxascgi, itxas-ertz.

itxaspekari. (itxaso): *izond.* Ur pean lanegitcn duena.

itxaspeko. (itxasontzi): *iz.* Ur pean dabilen itxasontzia.

Itxaspetaŕ. (ugaran): *ŕzond.* Ikus.: ltxasaltaŕ.

itxaspia. (itxaso): *iz. Ikus.:* Itxas inta.

itxaspide. (itxaso): *ŕ.e.* Itxasorako ibil-bides. I: Itxaspidatz.

itxaspika. (egazti): *iz. Ikus.:* Antxeta. Gabai, itxastxori.

itxasprtxu. (aŕain): iz. Txitxaŕoaren antzekoa dan aŕaña, jangaŕia dana.

itxastaŕ. (itxaso): *ŕzond.* Itxaso ondoan jayo edo bizi dana. I: ltxastum.

itxastalu. (itxaso): *ad.* Itxasoan Ttxas-ibili, itxastu.

itxastipula. (belaŕ): *iz.* Bete dos tipularena bezelakoa da, etaboilaren itxura duena.

itxastu. (itxaskuntza): *ad.* Ikus.: Itxas-ibili. Itxastatu.

itxasturi. (iri): *iz. Ikus.:* Itxasiri I: Itxas-uri.

itxasturu. (itxaso): *iz.* Ikus.: Itxasgizon. E: Itxaxtaŕ, itxasturi.

itxastxakut. (ugaztun): iz. Ikus.: Igabera. igaraba.

itxastxori. (egazti): *iz.* Ikus.: Antxetaa. ltxaspika. j: Ikus.: Egabera. j: Itxaxori, itxas-urtzo, itxas-uso, itxasuso, itxas-xori, Ítxetxori.

itxasuge. (aŕain): *iz.* Aŕain-mota bat. j: Itxasugoi, itxas-suge.

itxasur. (ur): iz. Itxasoko era.

itxasuski. (aŕain): *iz.* Atain-mota bat.

itxasuso. (egazti): iz. Ikus.: Antxeta. E: Itxastxori, itxas-urtzo, itxetxori.

itxaszubi. (ugain): *iz.* Urak egin ditzaken kalteai eusteko atontzen dan lubcta ado tnuŕu aundia. Betsuin, itxas-gorta.

itxaun. (itxaropen): *ad.* Ikus.: Itxadon. Itxaron,itxedan,itxeden,itxedon.

ltxanskatu. (birunda): *ad.* Ikus.: lauskatu. j: Iaustatu.

itxaute. (itxaropen): iz. Itxarotearen egipena.

itxaxeŕi. (untxi): iz. Indi'etako untxi txikia. I: Ikus.: Untxi.

itxaxori. (egazti): *iz.* Ikus.: Egabera. I: Ega-makuŕ, itxastxori.

itxaxtaŕ. (itxaso): iz. Ikus.: Itxasgizon. itsasturu, itxastaŕ.

itxaa.. (bean): *ft.* Thus.: Azinai. I: Inxes, itxes. sagaitasun.

itxazka. (edamen): *adand.* Intxeskatzen ari-izatea.

itxazkatu. (edamen): *ad.* Ikus.: Intxeskatu. I: Itxestu.'

itxe. (bizitegi): iz. Ikus.: Etxe. : Ease.

ttxedan. (itxampen): *ad.* Ikus.: Itxadon. [: Itxaron, itxaun, itxeden, itxedon, itxodon, itxogon, itxeron, itxado, itxaro.

itxedate. (berantasun): *iz.* Ikus.: Egoati. ^: Egonaŕi.

itxeden. (itxaropen): *ad.* Ikus.: Itxadon. Itxaron, itxaun, itxedan, itxedon•

itxeizki. (lokaŕi): *iz.* Zekalez egindako lokaña.

itxek. (atsikipcn): *iz.* Atsikipenaren asmoa ducn itza.

itxek-arazi. (atsikipen): *ad.* Atsikipena eragin.: ltxek-erazi.

itxekai. (atsikipen): izond. Atsikipenari custeko egokia dana.

itxeki. (dilingadura): *ad.* Ikus.: Esegi• Iseki, isegi, itseki. (atsikipen): *ad.* Atsikipenari eutsi.

itxekin. (irautasun): *izond.* **Irautasunez ari** dana. j: Itxikin.

itxekizun. (atsikipen): iz. Atsikitzekoa dana.

itxeko. (bizitegi): *ŕzond.* Etxekoa dana.

itxeko andezkatan. (joko): *iz.* Neskatilen joko-mota bat.

itxendi. (eŕealdi): *ft.* Erdi eŕeta dagoen makit edo eguŕa.: Itxindi, itzindu.

itxes. (nastaldi): B. Gauzaen kiria aidatu-erazi, naiz **noiiñen zentzuna ere.** I: **Itses.** (ausiabartza): iz. Ikus.: **Ausiabartza. I: Erauzketa, kalte aundia. Abaŕakintza,** porokaketa, (eŕatz): II iz. **Ikus.: Efatz. I: Itxas. (bean): iz. Ikus.:** Azinai. : Inxes, itxaz.

itxekka. (abettegi): *iz.* **Abereen aska.** Ikus.: **Itaska. I: Itxaska.**

itxesñabo. (landare): iz. Ikus.: Arbitxo. E: Lutxarbi.

itxestoŕe. (kayola): B. Esolez egindako kayola-tnota bat. (supazteŕ): *iz.* Ikus.: Ke-bide. Kezilo.

itxestu. (edamen): *ad.* ikus.: Intxeskatu. Itxazkatu, itxesi. (ausiabartza): *ad.* **Ausiabartza, katte aundiak egin.**

itxetxori. (egazti); iz. Ikus.: Itxastxori. E: Itxas uso.

itxi. (itxidura): *ad.* Zedaŕitua dagoen tokiala berelekorean dagoenaren clkarbidea nolabait eragoztea. I: Ate ado leyo baten alderdia edo alderdiak beren kolometan gardañatzea. I: Zabalduta dagoena nolabait, estali edo izkutatu ikusi ezin-izateko. I: **Mai edo** beste efedize baten jaokunak beren uzkunetan sartzea. j: Edatua zegoena toloztea. Erakunde, landola, lantegi edo oŕelako beste baten yardutearі atnaya ematea. I: **Epe bat amaituta dagoela jakin-eraztea.** j: Itunben bat bcin-betiko egiña dala onartzea. j: **Zauri edo** zauridurak zakartzea. E:

Ertsita, itxi, ertsi, zeŕatu. (lagatze): *ad.* UU,i. j: Etsi. (utziera): jj *ad,* Berlan bera atzi. (auzupen): Ij *ad.* Baimena Oman, (nagi): II *izond.* Alpeŕa. (gillzape): II iz. Espetxe. j: Atxilotua. (till): ii *ad.* Zapuztu. (etsimen): H *iz.* Etsitasun. (itxitura): II *ad.* Itxitura egin.

itxf-eragiie. (ilxidura): *izond.* Itxi beaŕ data erabakiten duena,

itxiazo. (lagatze): *ad.* Ikus.: Utzarazi. Utzi-crazi.

itxide. (zerga): iz. Zerga-mota bat.

itreidigi. (idekidura): *ad.* Ideki ta itxi (begiak, e.b.). I: Itxidiki, itxidikitzc, itxi-ideki, itxi-ideki.

!TXIDURA. *iz.* Zedaŕitua dagoen tokia ta bare lekorcan dagoenaren elkarbidea nolabait eragoztearen egipen eta ondorioa. j: Zabalduta dagoena estali edo ixten duen edozein gauza. 1: Espaŕu, baŕatia, aurkola, giltz-esi, ets-aldi, itxikcta. !/ (aile), (itxipen), (kutxa).

itxiera. (itxidura): *iz.* Itxidura egiteko egipcna.

itxikarazi. (gerokotasun): *ad.* Iaŕaitu-eragin.

itxiketa. Oxidant): *iz.* Ikus.: Itxidura. Aukkola.

itxiketan. (joke): iz.

itxiki. (atsikipcn): *ad.* Atsikipena egin. Itsiki. (itsastasun): *ad.* Ikus.: Itsasi. j: Itsatseki. (jartnaiñcra): jj *ad.* Ikus.: Andegatu. I: ltzuki.

itxikin. (irautasun): *izond* ikus.: ltxekin. (zikoiztasun): *izond.* Zikoitza dana.

itxikitu. (sarpcn): *ad.* Bamcan cuki.

itximurka. (iauliketa): *adond.* Itxitnuŕ-egiten ari-izatca.

itximurkada. (iauliketa): *iz.* Ikus.: Zimiko. j: ltxintui.

itximuf. (iautiketa): *iz.* Ikus.: Zinriko. ltximurkada.

itxiudi. (cŕealdi): *iz.* Ikus.: Itxeudi. j: ltxindu, ilendi, iiirttx. (oaths): *in.* Etxeari atsikita dagoen notin zaŕa. (zirikaldi): II iz. ikus.: Pizgañ. (naastura): (*izond* Nastutzen duena.

itxiña. (auterakuntza): *adond.* Ikus.: Aitzina. : Auŕera.

itxiok geldi. (landare): *iz.* Lekaziduna den landarea, alotetan azten daua. I: ltxiokoñ.

itxiokoñ. (landare): *iz.* Ikus.: Itxiok-geldi.

ITXIPEN. *in.* Notin ado gauza bat, irten ezin ditcken talcum sarizearen egipen eta ondorioa. Salerazten dan lekua. I: ltxitura, bakartasuna. j: Atera-biderik gabeko baitegi oso cstua. j: Zezendegira buŕuka-zezcnak eramaŁearen egipena. /! (atzipen), (bakarlasun), (bamekotasun), (giltzape), (itxidura), (kayola), (leku), (sarkura), (sarpen).

itxirain. (itxaron-aldi): *ad.* Itxaron egin.

itxifin. (itxidura): *izond.* Erdi itxita dagocna.

itxifistu. (ataildura): *in.* llcus.: Mail. j: Iŕiñarte.

itxitasnn. (utziera): iz. Ikus.: Utziera. Galespen.

itxitu. (nagusitasun): *ad.* this.: Oaindita. ^: Garaitu.

ITXITURA, *iz.* Toki bat orma edo esiaz inguratzea, zedalitua, itxita edo gerizatuta gera dedin. : Eskindegi, cskindei, luban, mottsaketa, potxo, zezi, !I (babespide), (baralda), (barnekotasun), (burni-esi), (geŕikatze), (inguru), (itxidura), (itxipen), (itxugindura), (leku), (mugadura), (orma), (sarpen).

itxitxo. (izkutukeri): *iz.* Ala dan sorgifia. I: Audio,

itxodon. (itxaropcn): *ad.* liars,: Itxadon. ^: Itxedan, itxogan, itxoden.

itxodopen. (itxaropen): iz, Ikus.; Itxaropen.;Iguripen,itxopen, itxadopen, itxodomen.

itxnegin, (itxaropcn): *ad.* Ikus.: Ttxadon. j: Ttxogon, itxogin, Westin,

itxogan, (itxaropcn): *ad.* Tbs.: Ttxadon. Itxedan, Itxedan, itxoegin,

itxoin, (tanta): *iz.* Ikus.: Tanta. j: Itugin.

itxoka. (zezen): *iz.* Auŕean doan idia.

itxola. (elxola): *in.* Ikus.: Etxola. Txabola.

itxomen, (itxaropcn): iz. Ikus.: Itxaropen. j: Itxadopen, itxoromen.

itxon. (ixaron-atdi): *ad.* Ikus.: Ttxaron. 1: Itxoon, itxoron.

itxopen. (itxaropen): *iz.* Ikus.: Itxaropen. ltxodapen, itxoropen, itxaropide.

itxopengaŕi, (itxaropen): *hand.* Itxaropena eman dezakena.

itxorkun, (aldaera): *in.* ltzen jatoŕia aztertzen duen jakintza. I: Itzorkun.

itxoromen, (itxaropcn): *iz.* Ikus.: Itxaropen. j: Itxamen.

itxoroski. (gurutze): *in.* Bi makil edo bests gayak X izkiarcn antzera ipintzearen irudia. j: Itxuski.

itxu-saldaŕ. (txoskor): *iz.* Zilorik ez duen iŕxulaŕi. j: Ikus,: Itxulaii. j: ltxu-zaldaŕ.

itxu-soñu. (dantzaketa): *iz.* bantza-mota bat.

itxuatxuŕ. (sarde): *iz.* Ziak makotuta dauzkan ireiz-sarde.

itxugindu. (itxugindura): *ad.* Itxugindura egin. Itxugundu, itxukindu, nekostu, muloztatu, opilatu, zokoratu.

1TXUGINDURA. iz. Igaropena eragoztearen egipen eta ondorioa. I: Ixtun edo bide bat ixtearen egipen eta ondorioa, I; Azteŕ-biltzafetan, erabakiak eragozteko edo atzeratzeko erabiltzen dan jokera. : Edozein egintza eragoztearen egipen eta ondorioa. I: Eragozkera, intzantura, itxugitze, opilatze, opuladura, takatze, lrabaketa, zoko-egin. II (eragozpen), (estalketa), (irazgaiztasun), (itxidura), (itxipeu), (ixtun), (malkartasun), (okidura), (sarkura), (zaboŕeri).

itxugitze, (itxugindura): *iz.* Ikus.: itxugindura. j: Tntzantura, opilatze.

itxuld. (ukantza): *ad.* Ikus.: Euki. l: Iduki. (zurkaitz): *ad.* Titus.: Eutsi. bozo.

itxukindu. (itxugindura): *ad.* ikus.: ltxugindu. : Itxugundu, nekostu.

itxukitu. (itxustasun): *ad.* Ikus.: ltxurgatu. j: ltxusi, itxusitu. (dirdai): *ad.* Dirdaya kendu.

itxulari. (zurikeri): icond, Titus,: Azal-uts. j: Itxuralari.

itxuiafi. (txoskoŕ): iz. Laŕuan sortzen den txoskof snztagaŕia, zofotz eta gogoŕa. j: ltxu-saldaŕ, saldaŕ itsu.

itxulafosa. (laŕosondo): in. Ikus.: Rasa-aŕosatze. j: Basalaŕosa.

itxulaska. (biuŕitasun): *in.* Ikus.: Iraulpen. j: Irauitza.

itxulastu. (asaldura): *ad.* Ikus.: Asaldura. I: Naasmendu.

itxulingnru. (obo): iz. Ikus.: Makobil. Obo-ertz.

itxumuf. (iauliketa): *iz.* Ikus.: Zimiko. j: Xinriko.

itxura. (tankers): *iz.* Gorputz baten lekorcko irudia. j: Notin edo abere baton gorputza antzeratzen duen irudia, maŕezkia edo margozkia. j; Beste baton atz edo irudipena. j: Dantza bateau dantzariek dagiten egokeraren akiaketa bakoitza. Etxura, uduriko, utxura, ixura. (itsumen): *adond.* Itsuka (itxura, itsuka ibili). (azpegi): iz. Notilien, ormadien, ilatspegien azpegia.

itxura bake. (nabarmentasun): *hand.* ikus.: Oyes. I: Dyers,

itxura edeŕetako. (alegikeri): *izond.* ikus.: Azal-uts. I: Itura-edeŕ-egile,

itxura edertzale. (ategikcri): *izond.* Ikus.: Azal-uts. j: Ttxura edeŕelako, itxura-gezurti.

itxura txartu. (margultasun): *ad.* Margul biurtu.

itxura-edeŕ-egile. (alegikeri): *izond.* Ikus.: Azal-uts. Itxuiari, itxura cdetetako.

itxura-gaizto. (tankera): *izond.* Tankera txaŕa duena.

itxura-gezurti. (alegikeri): *izond.* ikus.: Azal-uts. j: itxura-ederizale, itxurontzi.

itxurabeŕitu. (biŕezarpen): *ad.* Ikus.: Beŕiztatu. Beŕiztu.

itxuradun. (tankers): *izond.* Itxura daukana. j: Egi-antzckoa.

itxuragabe. (tankera): *izond.* Itxurarik ez daukana.]: Egi-antzekoa ez dana. I: Itxugarabc.

itxuragabekerla. (tankers): *iz.* Itxurarik ez eukitzca. Egi-antzekoa ez izatea.

itxuragabekt. (tankers): *adond.* Itxuragabe ari-izatea.

TTXURAGABETASUN. is. Egi-itxurarik eztaenaren egipena. j: Siñcskaiztasun. !! (adingabetasun), (araugabe), (ezintasun), (zalantza).

itxuragabetu. (tankers): *ad.* itxura gabe geratu.

itxuragaitz. (tankers): *iz.* Tankers taafa.

itxuragafi. (gogai): iz. ikus.: Gogai. j: Somakari.

itxurakeria. (alegikeri): *iz.* Ikus.: Azal-uts. I: Azal-uskeria.

itxuralari. (alegikeri): *izond.* Norbera ez dana antz-eman. I: Ikus.: Azal-uts. Azal-zuri, itxurari, itxulari, itxura-edeŕ-agile.

itxuraldapen. (tankera): *is.* Itxuraz aldatzea, antz-aldatzea.

itxuraldatu. (tankers): *ad.* Itxuraz aldatu, ants-aldatu.

itxuraldatze. (tankers): *iz.* Ikus.: Itxuraldapen, antz-aldatzea.

itxursut. (antzerti): *frond.* Ikus.: Antzezlari. j: Antzezkidc.

itxurapegile. (imdigintza): *izond.* Ikus.: Antzezgile. j: Antzezkari.

itxurapen. (irudimen): *iz.* Itxuratzearen egipen eta ondorioa. I: Irudimenezko asrnaketa. j: Tnkario, ixendu, zarata. (azpegi): iz. Begiai agertzen zayen gauzaen irudia. (tankcra): II *iz.* Ttxura izatea.

itxurapen egin. (tankcra): *ad.* Ttxurapena egin.

itxurapendu. (antzeraketa): *ad.* Antzeraketn egin.

itxurapeucko. (tankera): *izond.* Itxurapena deans. j:Itxurapenezko.

itxurapenka. (tankers): *adond.* Itxnrapenez ari-izatea.

itxurati. (alegikeri): *izond.* Ikus.: Itxuralaxi.: Azal-uts, irudiztaŕ.

itxuratu. (tankard): *ad.* Tankers, itxura eman. J: Uduazi, uduriarazi.

itxuratxaŕ. (atsckabe): *izond.* Run dagoena.

itxuraz. (tankera): *adond.* Ttxurapenez ari-izatea.

itxurazko. (izaneza): *izond.* izan gabe dirudicna. j: Azpegiren bat duena, azaleko, iduzizko.

itxurga. (itsustasun): *izond.* Itxusia dana. ~ Ikus.: Itxusi, itxuski, utsuts.

itxurgatu. (itxustasun): *ad.* Itxurga, itxusia egin edo biurtu. I: Itxusi, itxukitu, itxusitu.

ttxurontzi. (alegikeri): *izond* ikus.: Azal-uts, itxura-gezurti.

itxufiko. (iturbum): *iz.* Ituŕiko ura.

itxus-aldi. (itxustasun): *iz.* Itxusi egin edo biurtu. ltxusketa.

itxus-baŕegaŕi. (itxustasun): *izond.* Itxusi ta baŕegaŕia dana.

itxus-gabetn. (itsustasun): *ad.* ltxustasuna kendu.

itxus»zatarkeria. (itxustasun): is. Ius.: **Itxustasuu.I:** itxusgo.

itxus,zataŕ. (itxustasun): *izond.* Oso itxusia dana.

itxusdura. (tankers): iz. Itxura galtzea.

itxusgañ. (itxustasun): *izond.* Ttxurgatzen duena. : itsusgaŕi.

itxusgo. (itxustasun): *iz.* Ikus.: ltxustasun. j: ltxusitasun, itxus-zatarkeria, zatartasun, itsusdura. (zatarkeri): *iz.* Ikus.: Zatarkari. Landerkeria,itsusgo.

itxusi. (itxustasun): *izond.* Edcrtasunik ez duena. ltxurga, itxuski, utsuts, zataŕ, itsusi. j: Ikus.: ltxurgatu. I: itxukitu.

itxusitasun. (itxustasun): *iz.* Ikus.: Itxustasnn. j: Itxuskcria, czaintasun, itxusgo, itxusitarzun.

itxusitu. (itxustasun): *ad.* Ikus.: Itxurgatu. j: Itxukitu, itxusitu. (ospege): *ad.* Omen ona kendu.

itsuskerla. (itxustasun): *iz.* Ikus.: **Itxustasun. I:** Itxusitasun, ezainkeri, itsuskeria. (lizunkeri): iz. Lizunkerizko egipena.

itxnsketa. (itsustasun): *iz.* ikus.: Itxus-aldi.

itxuski. (itsustasun): *izond.* Ikus.: Itxurga. : Itxusi. j; ltxuskeriaz ari-izatca, itsuski. (gurutze): *iz.* ikus.: Itxoroski.

itxuskizun. (itxustasun): iz. Bare itxustasuna aipatzcko dagoena.

itxuskof. (ospege): *izond.* Laidogaŕia dana.

itxuspen. (itxustasun): *iz.* ltxusi biurtzea. Itxuste.

€txustaile. (matzerdura): *izond.* Matzerdura egiten duena.

itxustaŕi. (supazteŕ): iz. Supizguko aria. (azknŕi): *iz.* Abaŕez egindako kayola, azkutiak ontzeko. I: ikus.: Zapalda.

ITXUSTASUN. *iz.* Itxusia dana.]: Baldarkeri, zantarkeri, zatarkeria, ezaintasun, ezainkeri, itxusitasun, itxuskeria, itxusgo, itxus-zatarkeria, moztasun, zatartasun, itsusdura, itsustasun, itxustarzun. II (arpegi), (atsckabetasun), (azpegi), (gaizkikuutza), (gaiztasun), (kriketgabetasun), (matzerdura), (naŕaskeri), (natiadura), (naŕiokera), (zakartasun).

itxuste. (itsustasun): *iz.* ikus.: Itxuspen.

itxustu. (itsustasun): *ad,* Itxusi biurtu. Itsustu. (txistu): iz. Ikus.: **Txistu.** Istn.

itxusura. Banta): iz. Ilms.: Tanta.: IinT, itugin.

Itxutila. (kutxa): iz, ikus.: Kutxatel. Kutxato, ixkiliiiia, izkiliiia.

itxutzaile. (itxugindura): *izond,* **ltxugindura** egiten duena.

l'I`Z. *is.* Asmo bat adierazten duten oguzitako soñua edo sonuen moltzoa. Soñu auen idatzitako agerpena. Itzegiteko **alumna.** J: Ttzaldiak egiteko gaitasuna. j: Bayezten danaren egiztatzeko aitorpenaz, norberaren zindolasuna nabari-erazteko egiten dan ziñeztatze edo yardespena. j: Agintza edo eskeintza. J: Eriketa-hatzaŕetan eta beste bilkuretan itzegiko eskubidea. j: Herbs, ele, eletunt, eŕan, eŕankari, int, itain, mu, colas. (albi): *iz.* Oldea. (azarkuntza): II *is.* Oldea. (txairotasun); 11 *iz.* Oidea. (ur): jj ŕs. Edozein ura. (itxaso): Jj iz. ltxasoko ura. (baldintza); *iz.* Baldin-itza./! (elizti), (its-bilduma), (mintzoera).

its gurutzatualc. (joko): *iz.* Tartegati bezela eskeintzen dim asmakizuna; maŕazki baten laukitxoak izkietaz betetzen egiten dana, ta izki oyek goitiberaz eta zabaleraz irakurtzean, lendik idarokitako itzak dagizkitelarik. j: Ttz-gurutzaketa.

itz zaŕapafa. (itz): *iz.* ltz-piĺo aundia.

itz-adicrazle. (adierazkizun): *izond.* Izkuntza bateau esandakoa edo idatzitakoa beste bat= bidez adierazten duena.

itz-aide. (oguzkera): izond Oguzkeraz beste baten antza duen itza. Itz-aside.

itz-aidego. (oguzkera): *iz.* Oguzkeraz itzak alkaŕekiko dulen antza. ltz-aide€asun.

itz-aidetasun. (oguzkera): *iz.* lkus.: ltz-aidego.

itz-aintzineko. (itz): *iz,* Beste bairn auŕcan doan itza.

itz-aldaketa. (itzuli-mitzulika): *iz.* Ikus.: Itzuli-mintzulika.: Itz-biurdika, itz-iraulketa.

itz-aldatuak. (itz): iz. Zentzun berberaz, itz batetik sortzen diran bests itzak, lenengotik nolabait aldatuta dagozenak.

itz-almen. (itz): iz. Mintzatzeko almena.

liz-ala. (antzoki): *iz.* Antzeziariak, an£zez-tokian, noiz sartu heal duen jakiteko, aufeko here lankidearen azken ltzak entzutean izango du oarpidea. Azken ltz oyek "itz-ala" deilzean adierazten ditugu.: Ala-itzak, ala-itz.

itz-amai. (itz): *iz.* Beak soñu berberaz edo antzekoaz amaitzea.

itz-andiko. (itz-autze): *izond.* Goiko its-antze ugariaz mintzatzen dana.

itz-antura. (mintzoera): iz. Itzegiteau erabiltzen dan aundikeria. j: Itz-aŕandi.

itz-antz. (rite): *iz.* lzki guziak edo geyenak dauzkaten itzen artean dagoen antza.

1TZ-ANTZE. *iz.* Mintzo edeŕez itzegiteko ertia. lztun-antze, mintza-antze. // (aintzin-solas), (aate), (bakaŕ-izketa), (elerti), (gai), (izkiutza), (mintzabide), (mintzoera), (oguztaidi).

itz-antzeko. (rite): *izond.* ltz-antzi dagokiona.

Itz-anlzez. (itz-autze): *adond* ltz-antze erabiltzen ari-izatea.

Rs-arable. (miutzoera): *iz.* Itzegitean itz ugari erabiltzea.

itz-aŕandi. (mintzoera): *iz.* Ikus.: Itz-antura.

itz-aŕr. (albi): *izond.* Aoberoz ad dana; izan gabe ausartia bezela agertzen dana.

itz-afokeria. (aibi): *iz.* ltz-aŕoz ari-izatea.

itz-afotsu. (mintzoera): *izond.* ikus,: Itz-jario.

itz-afatz. (mintzoera): iz. Beste izkimtzatik artutako itza.

itz-afnnkerla. (mintzoera): iz. Ttzegitean aŕunkerizko itzak erabiltzea.

itz-arteko. (mintzoera): *izond.* lizarteari dagokiona.

itz-asiera. (itz): *iz.* Itzaren lenengo izkia.

it-z-aspertu. (izketa): *iz.* Luzaroan egindako izketa.

itz-atal. (itz): *iz. Izkiña,* itzaren zatia.

ltz-atsegin. (izketa): *izond.* izketa atsegifia duena.

itz-atze. (itz): *iz.* azaldi edo idazti baten azken itzak, auŕekoen labuŕera bezels egiñak.

itz-aukera. (itz): *iz.* Itzegiteko eŕaztasuna.

itz-ausle. (itz): *izond.* Ber'e itzari eusten ez (Ilona. I: ltz-gabeko.

itz-auste. (itz): *iz.* Norberaren itzari ez eustea.

itz-autu. (goiburu): *iz.* Ikus-buruetau ipintzen dan itz berezia, goiburua bezela dana.

itz-azterlari. (itz): *izond.* Itzak aztertzen dituena.

itz-banaka. (itz): *odour/.* Josi gabeko itzak esatea.

itz-banatu. (oguzkcra): *ad.* lzkiak oguzi.

itz-barne. (itz): *iz.* ldazki batek barman duena.j:ltz-baŕu.

itz-baŕu. (itz): *iz.* Ikus.: ltz-barne,

itz bateratze. (itz): *iz.* Itz Wen artean egiten dan batasuna, lenengoa gediñez amaitzen danean eta bigaŕena beste gediñez aaten danean. Itz-elkarketa.

itz-befitze. (biurtze): *iz.* Itzak befall egitea.

itz- beste. (sayeskuntza): *iz.* Ttzaldi baten gayan zerbait aldatu.

itz-besteka. (mintzoera): *adond.* Eztenkadaz itzegitea.

itz-bilbe. (itz): *iz.* Itz-joskera.

ITZ-BILDIJMA. ŕa. Itzen eta esaeraen moltzoa. I: Iztegia. j: **Bilduma** oŕl dagokiona, solastegi. ll (Liszt!), (lie), (itzulpen), (leŕokada), (mintzoizti).

itz-bitxi. (gaztasun): *iz.* Ikus.; itz-gozo. 'l'ortiko.

itz-biurdika. (itzuli-mitzulika); *iz,* ikus.: **Itzuli-mitzulika. j:** Itz-aldaketa, itz-irauiketa.

itz-biurtezin. (mintzoera): *iz.* Mintzoera galtzea, garuntegiaren asaltzeagatik.

itz-biurtezin oars. (mintzoera): *iz.* **Mintzoera** guztia galtzea.

itz-biurtze. (adinkunde): iz. Norbaitek erabilitako agerbidea beraren aurka biurtzea.

itz-bulcaera. (itz): *iz.* ltzen amayera,

itz-bufuka. (eztabaida): fa. Eztabaida bateau heal mamiari baño gaŕantzi aundiagoa ematea. I: ltz-guda, itz-gudu.

itz-burn. (idazketa): *iz.* Idazki baten idazpurua.

itz-dnai. (itz-antze): ia. Izlarl baten doayak.

Az-drain, (mintzoera): iz. Itzegitcan erabiltzen dan doñua.

itz-edef. (itz-anize): *izond.* Itz-antzeari buruz oso ondo itzegiten duena.

itz-egikera. (mintzoera): *iz,* ltzegiteko era. j: Itzeikera.

Itz-egile. (iintzoera): *izond.* itzegiten duena.

itz-elemenia. (itz): iz. Itz-piloa.

ltz-elkargo. (elizti): iz. ltzen artean egon beaŕ dan kidetasuna.

itz-elkarkera. (elizti): *iz.* lfz joko la aditz-jokoan erabili beaŕ diran arauak.

itz-elkarketa. (itz): iz. Ikus.: Itz-bateratze,

itz-elkartzea. (itz): iz. ltzen antolaketa.

itz-emana. (eskeintza); *La,* Eskeiñita dagoena; eskeintza egitea.

itz-cragile. (mintzoera): *izond.* Itzegin eragiten duena.

itz-eragozle. (mintzoera): *izond.* Itzegin eragozten duena.

itz-erauntsi. (mintzoera): *iz.* Esaldi Luzea.

itz-erdi. (itz): *iz.* Osoa esaten ez dan itza.

itz-erdika. (itz): *adond.* Osatu gabeko Itzetan ari-izatea.

itz-ereile. (minlzoera): *izond.* Asko itzegiten duena.

itz-ernari. (gaitzipen): *iz.* Ikus.: Train. ltzgaitz.

itz-ero. (zorotasun): *iz.* Zorakeria dana.

itz-eroka. (zorotasun): *adond.* ltz-eroz ari-izatea.

itz-erorkera. (olerli): *iz.* Olertietan batez ere, itz-neurtuak itzatal berberakaz edo antzekoetaz amaitzea.

itz-erotu. (zorotasun): *ad.* Zorakeriak esan.

itz-efaztasun. (mintzoera): *iz.* Eŕaz eta azaŕitasunez itzegitea.: Itz-eŕeza, lie-eŕeztasun.

itz sir. (oguzkera): *iz.* R izkiak zintzuiez oguzten dituena.

itz-efestun. (ereztun): fa. ikus.: ltze-eŕeskun.

itz-eŕeza. (mintzoera): *iz.* Itzegiteko eŕaztasuna. ikus.: Itz-eŕaztasun.

itz-eŕo. (elizti): fz. Teen edo aditzaren efoa.

itz- efo-iztegi. (idazti): *iz.* Itzorkunezko iztegia.

itz-eŕozko, (elizti): *izond.* Itzorkunari dagokiona.

itz-esate. (edespen): *iz.* Ikus.: Alegi, I: Ipaiñ0.

itz-estali. (itzalgaitz): *iz.* Gordiñak izan ditezken gauzak itz higunagoakaz esatea. j: Ikus.: ltzalgaitz.

itz-estalka. (itzalgaitz): *adond.* **Itz-**estaliz ari-izatea.

itz-etofera. (itz): *iz.* **Ikus.:** liz-etot5.

itz-etoŕi. (itz): iz, ltzegiteko eŕaztasuna. ltz-etoŕera.

itz-etofiz. (itz-antze): *adond.* **Itz-antzez** ari-izatea.

itz-eztabaida. (eztabaida): iz. Bi edo batzucn arteko **eztabaida.**

itz-fazatl. (fazakeri): *izond.* **Itzetan fazakeriz ari dana.**

Itz-gabe. (ltz); *izond.* Itzegin ezin dezakena.

itz-gabeko. (itz); *izond.* Ikus.: Itz-ausle.

itz-gabetu. (itz): *ad.* Mintzul geratu.

itz-gai. (tintzoera): *iz.* I€zaldiaren gays. I: lzgai.

Itz-gaizto. (oguzkera): *izond.* Ikus.: Esan-eziña.

itz-geikeria. (itz): *iz.* Itzak erabiltzen geikcriaz ari-izatea.

itz-geldi. (nintzoera): *iz.* Garuntegiko nasketagatik **mintzoeraz** galtzea.

itz-gui, (oguzkera): *iz.* **Oguzkerazko** rnintzoŕa.

itz-goibe. (oguzkera): *iz.* **Oguzkeran** mintzoŕ egiten. j: Itz-goitze.

itz-goltze. (oguzkera): *iz.* Ikus.: ltz-goibe.

itz-goraz. (aots): *adond.* **Aotsak botatzen** ari-izatea.

itz-goŕi. (birao): iz. Ikus.: **Birao.** I: Birago.

itt-goxo. (ieketa): *izond* **izketan itz** gozoak erabiltzen dituena.

itz.-gozo, (gaztasun): iz. Esari zodtz eta bitxia. j: Itz-bitxi, **tortiko.**

itz-guda. (eztabaida): *iz.* Ikus.: Itz-**buŕuka. j: Itz-gudu.**

itz-gurutzaketa. (joko): *ft.* Ems.: Itz gurutzatuak.

itz-ilun. (ulermeneza): *iz.* **Ulerlu ezin ditekena.**

itz-inguru. (inguru): *iz.* Itz gutxiagoz esan ditekena itz geyagoz inguraka esaten dana.

itz-inguruka. (inguru): *adond.* IIe-ingurnz ari-izatea.

itz-inguruzko. (inguru): *izond.* Itz-inguruari dagokiona.

itz-iraulketa. (itzuli-mitzulika): *iz.* Ikus.: Itz-biurdika. j: ltz-aldaketa.

itz-iraulpen. (aldaketa): *iz.* **Men kirks** aldatzea.

itz-isil. (estaipen): *iz.* Ikus.: Aopeko. Itz-ixil, izkutuki, izpe.

itz-itzuli. (olerti): ŕz. Itz-lau ez dana.: Itz-neurtu.

itz-ixil, (estalpen): *iz. Ikus.:* Aopeko. Koselu, izpe, itz-isil.

itz-ixilduzko esaera. (isiltasun): *iz.* **Efaz ulertu ditezke€ako, itz batzuk isiltzen** diran esaera.

ilz-ixiltze. (elizti): *iz.* Esacra batcan, etaz ulertu ditezkelako, itz bat edo batzuk isiltzea.

itz-izan. (ilz): *ad.* Zerbaiterako itza eman.

itz izan, (itz); *iz,* Itzen zentzuna aldatzea. j: Itz-ordain, itzuikuntza, iizixun,

itz-izunez. (itz): *adond.* Itz-izunak erabiltzen ari-izatea.

itz-izunezko. (itz): *izond.* ltz-izunai dagokiena.

itz-jai. (jolasbide): *iz.* **Jolasbiderako** egiten dan bilkura.

itz-jale. (isti-egipen): *izond.* **Esandakoaz edo** agindutakoaz isti egiten duena.

itz-jan. (isti-egipen): *ad.* **Esandakoa edo agindutakoai ez eutsi,**

itz jarduera. (egikera): *iz.* **Aozko eginkizuna. j:** Itz jarduketa.

itz jardulreta. (egikera): *iz.* **Ikus.: ltz-jarduera.**

itz-jardun. (izketa): *iz.* **Ikus.: Izketa. j: Solos.**

ilz-jario. (mintzoera): *izond.* **Asko itzegiten duena,** j: 1tz-aŕotsu.

itz.-jariokeria. (mintzoera): *iz.* **Azko itzegiten.**

itz-jariotasun, (mintzoera): *iz.* **Asko itzegitearen bereiztasuna. j: Itzjasa,** itzontzitasun, **solaseria, solaskeria.**

itz jarioz. (mintzoera); *adond.* Asko itzegiten ari-izatea.

itz-jafai, (itz): *12,* Esakuna betetzen duena.

itz-jasa, (mintzoera): $z, ikus,: ltz-jariotasun. j: itzontzitasun, solaseria.

itz-jate, (isti-egipen): iz. Esandakoari edo agindutakoari ez eustea.

ita-jauskera. (soiiu): *iz.* Neuŕituta Ia jaŕaitzean ematen diran smitten multzoa.

itz-jayaldi. (jolasbide): *iz.* **Itz jayerako aldia.**

ilz-joera. (itz): iz. Esakun baten jokaera.

itz-joko. (itz): ŕz. Itzen jokatzea. : Itz-josta, itz-truka, itz-jostailu.

itz-joskera. (itz): *iz.* Itzak alkarizeko arauen multzoa.

itz-josta. (itz): *iz.* **Ikus.: Itz-joko. j: Itz-truka, itz jostailu.**

itz-jostailu. (itz): *iz.* Ikus.: Itz-joko. **ltz josta.**

itz-jostaketa. (elerti): iz..Elertiari buruz egindako jaya.

Itz-kako, (itz): *iz. Ikus.:* Ago-korapilo.

itz-korapilo. (tartegaŕi): iz. Tartegaŕlrako egiten dan itzen ebazkizuna.

itz-laburpen. (ltz): *iz.* **ltz batcan izki bat** edo **batzuk kentzearen egipena.**

itz-labuf. (itz): *izond.* Itzak gutxi darabilzkiena.

itz-laburtasun. (itz): iz. **Itzak gutxi erabiltzea.**

itz-laburtuz. (itz): *adond.* **ltz-laburpenez ari-izatea.**

itz-laburtze. (itz): *iz.* **Itz batek gedin bateaz amaitu eta uŕengoa gediñez ere asten dunean, lenengo gediña kentzea. Itz-mozte.**

itz-lagun. (elizti): *iz.* lzkin **bat bakaŕik duen itza, itz jokoan erabili ezin ditekena.**

itz-laualdi. (ao): *iz.* **Aoz egiten dan eginkizuna.**

itz-€aso. (itz-lau): iz. Ikus.: itz-tau. j: **Itzlañoak.**

ITUI.AU. iz. **Mintzairaren oiturazko** idazkera, bertsoen **araupean ez dagoena. j: Berbeta-lau, eledari, itz-askatu, itzlañoak, itz-laxo, mintzo-aŕont, mintza-askatu.** *If* **(elerti), (olerti).**

itz-lauz. (itz-lau): *adond.* **ldazteko €ta-lauak erabiltzea. j: Itz-askatuz.**

itz-lauzketa. (itz-lau): *iz.* **ltz-lauz ari-izatearen egipena.**

itz-lauzld, **(l z-lau):** *iz.* **Ilz-lauz idatzitako zerbait.**

itz-lauzko. (itz-lau): *izond.* **Itz-lauari dagokiona. j: Itz-laxozko.**

itz-lauztu. (liz-lau): *ad.* **Itz-lauz idatzi.**

Itz-laxozko. (itz-lau): *izond.* **Ikus.: Itc lauzko.**

itz-lcgoŕak. (itz): iz. Zentzunik ez duten Hank,

itz.-leŕo. (eŕenkada): *iz.* **ltzen bidez egindako leŕoa.**

itz-lefokada. (eŕenkada): Ic. ftzen bidez egindako **efenkada. j: Itz-sail.**

itz-lotn. (itz): *izond.* Zailtasunez mintzatzen dana. (olcrti): *iz. j:* Itz-itzuli, itz-neurtu.

itz-mailka. (itz): *adond.* Maiiezanail itzak jartzea.

itz-matasa. (itz): iz. Ondo ulertzen ez diran itzen multzoa. j: Mordoio, itz-mordoilo.

itz-merke. (mintzoera): *izond.*]kus.: Ttzkin.

itz-mingañalc. (gaitzipcn): *iz.* lraingaŕiak diran itzak.

itz-mitzalc. (uzkeri): iz. Uzlceriak,

itz-mordoilo. (itz): *iz.* Ikus.: Itz-matasa. Mordolo.

itz-motela. (moteltasun): *izond.* Ikus.: Au-motel. j: Itz-totel, izmotel,

itz-moteldura. (moteltasun): *iz.* Ttz-totelez mintzatzea,

itz-motclka. (cots): *adand.* Antac ilxuratzen ari-izatea,

itz-motclkari. (cots): *izond.* Aotsa itxuratzen duena,

it7 motz. (itz): iz. Itz baten laburpena.

itz-mozte, (itz): iz. Ikus,: Ttz-laburtze.

itz-moztuka. (itz): *adond.* Itz-moztez ari-izatea.

itz-mutu. (isiltasun): izond. Ttzegiteko almenik ez duena.

ttz-mutu. (isiltasun): *izond* Tkus.: Mintzul,

itz-nabaŕak. (itz): iz. Bi zentzun dituzten Itzak,

itz-nasketa. (mintzoera): iz. Itzak gaizki erabiitzeagatik egiten dart mintzoera iluna. j: Itz-naste.

itz-naspil, (itz): iz, Itzen ldria gainberatzea.

itz-naste, (mintzoera): iz. Ikus.: Itz-nasketa.

itz-nastu, (itz): *iz.* Ulertzen ez diran Itzak.

itz–neurkera. (olerti): iz. Itz-neurtuen neulia. : Itz-nenrketa, itz-neuŕi.

itz-neurketa. (olerti): iz. Ilnts.: ltz-neurkera, j: Itz-neuŕi.

itz-ueurlari. Calera): *izond.* Itz-neurtuak egiten dituena. I: Izneurlari.

itz-neuñ, (olerti): *iz.* Ikus.: Itz-neurkera, I: Itz-neurketa.

itz-neuñz. (soñu): *adond.* Itz jauskeraz ari-izatea.

itz-neuñztl (olcrti): *iz.* Itz-neurtuen antzea.

itz-neurtu. (olerti): *iz.* Neuŕiz eta jauskcraz crabilitako itzen multzoa. ltz-lotn.

itz-oin. (itz): *iz.* Izenaren elm,

itz-on. (my): *iz. ikus.:* Onu. j: Esan-on.

itz-undo. (itz): *iz.* Eratoŕitako itza. j: Itz-oudore,

Itz-ondoko. (elizti): *iz,* Ikus.: Atzizki. Atze-aidaska,

itz-ondore. (itz): *iz.* Ikus.: Itz-ondo.

itz-ordain. (itz): *iz, Ikus.:* ltz-izun. ltzulkuntza.

ilz-oroimen, (oroimen): *iz.* Itzcn oroimena.

itz-oste. (itz): *iz,* Tdazki edo itzatdi batean idatzi edo esan dan guziaren labu pena, amaitzeko agertzen dana.

Itz-ostera. (jazarketa): *iz.* Beste batek bayczten duenaren aurka itzegitea. Itz-ostctasun.

itz-ostetasan. (jazarketa): *iz.* ikus.: Itz-ostera.

itz-ots. (soft): iz. Itzcn otsa. j: Ikus.: Berbalots.

itz-pafasta. (itz); iz. ltz-moltsoa. j: Itz-taŕapata.

ltz-potrika, (mintzoera): *izond.* Ikus.: Beŕitsu. j: Ttzontzi.

rtz-saii. (eŕenkada); *ft.* ikus.: Itz-lelokada.

itz-sayoa. (itz): *iz.* Ruts.: Itzmordo. j: Ttz-mardo.

itz-sorkun. (mintzoizti): *iz.* Itzenjatoŕia aztertzen duen yakintza. j: itzorkun, itz-sustrai.

itz-sorkunez. (tnintzoizti): *adond,* Ttzen jatoŕia aztertzen ari-izatea.

itz-sorknnezko. (mintzoizti): ŕzond, Ttz-sorkunari dagokiona.

itz-sorknnlari. (mintzoizti): *izond.* Ttzen jatoŕia aztertzen ari dana.: ltzorkunlari.

itz-sustrai. (mintzoizti): *iz.* Ikus.: Itz-sorkun. j: Itzorkun.

itz-ta-mitz ari. (mintzoera): *ad.* Asko ta funtsik gabe mintzatzea.

itz-taŕapata. (itz): *iz.* Ikus.: Itz-paŕasta.

itz-tarte. (itz): ŕz. ltzen attcan dagoen tartca, batez ere irarkoletan agertzen dana.

Itz-tatal. (oguzkera): *iz.* Aots kolokaz mintzatzearen egipena.

ltz-totel. (moteitasun): *izond.* Ikus.: Ao-motel. 1: Itz-motela.

itz-totellca. (moteltasun); *adond.* ltz-motelaz mintzatzen ari-izatea.

itz-truka. (itz): iz. Ikus.: Ttz joko. j: Itz-josta.

itz-txaŕ. (itz): *iz:* Thai eta zakala dan itza.

itz-txuri. (losintxa): *izond.* Losintxak erabiltzen ari dana.

itz-ugari. (itz): *izond.* Eŕaztasunez mintzatzen dana.

Itz-ukoti. (itz): *izond.* ltzegiteko ezifia dana.

itz-ufen. (elizti): *iz.* Eliztiaren arauz itzak erabiltzea.

Itc-oŕi. (itz): *izond.* ltzak gutxi darabilzkiena.

itz-uf[tasun. (ilz): *iz.* ltzak gutxi erabi ltzea.

itz-uŕitu. (itz): *ad.* ltzak gutxi erabili.

itz-uste. (elizti): *iz.* Esa[di batean itz bat edo batzuk kendu, esan gab° ulertzen diralako.

itz-ustel. (salkuntza): *izond.* Azpi jalea daua.

itz-xuri, (losintxa): *izond.* Losintxak egiten ad dana.

itz-xuriska. (betetasun): *iz.* Gezuŕezko betetasma.

itz-xuriskatu. (gorantza): *ad.* Geyegi goratu.

itz-zaaf. (esacra): *iz.* ikus.: Esakune. I: Itzuŕ, itz-zuuŕ.

itz-zalekeria. (itz): iz. Itzai asmoai baño gaŕantzi aundiagoa ematea.]: Ttz-zaletasun.

itz-zaletasun. (itz): *iz.* Ikus.: T£z-zalckeria.

itz-zartada. (itz): iz. Itzen bidez egiten dan otsa.

itz-zati. (itz): *iz.* Izkina, itz-atala.

itz-zeken. (itz): *izond.* itzegiteko eŕaztasuna ez duena.

itz-zefenda. (itz): *iz.* Itz-eŕenkada lcirian jaŕita.

itz-ziri. (itz): *iz.* Itzen artean erabiltzen dan maŕatxoa.

itz-zurizkatu. (losintxa): *ad.* Losinteetan ari-izau.

itz-zuuf. (esaera): iz. ikus.: Esakune. Ttz-zaaŕ.

itza. (ii): *iz.* Ikus.: Ii-tegi. j: Iitegi, iidoi. (iltze): iz. Ikus.: lltzc. j: Itze.

ltzo jam. (salkuntza): *ad.* Emandako itza ez bete.

itza-auŕeko. (aintzin-solas): *izond.* Itzauŕearidagokiona.

itza jale. (salkuntza): *izond.* Salkuntzaz ari dana. j: Emandako itza betetzen ez duena.

itzabaki. (afai[dura): *ad.* Lola, latua, aŕaildu. j: Ttzebagi.

itzabasi. (ezabapcn): *ad.* lkus.: Ezabatu. ^: Ezabazlatu, otatu, xautu.

itzadura. (naŕazti): *iz.* Sugearen sista. (eden): *iz.* Ikus.: Eden. I: Belena, iztadura.

itzagi. (zaragi): *iz.* Zaragi aundia. Ikus.: Zaragi.

itzagoz. (zaldizketa): *adond.* Zaldiz ibiltzea.

itzaguf. (intxauŕondo): *iz.* Tkus.: Intxauŕ. ^: Intzagoŕ.

itzagufetze. (intxauŕondo): *iz.* Ikus.: Intxaufondo. I: Intzaguŕatze.

itzai. (zezen): *izond.* Tkus,: Idizain. I: Itzain, itaulari, itaufeko, itaulari. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

itzaiI. (birunda): *iz.* Bartalaizearen asmoa duen itza.

itzailka, (birunda): *adoud.* Bartalatzcn ari-izatea.

itzeilkatu. (birunda): *ad.* ikus.: Bartalatu. j: Iraulzkatu, itzaloskatu.

itzeilteka. (birunda): *adoud.* Jausi ta birundaka ari-izatea. j: Itzailtokan. (erorkera): *adond.* Aitzen artean erortzcn ari-izatea.

itzailtokan. (birunda): *adoud. ikus.:* Itzailtcka.

itzain. (zezen): *iz.* Ikus.: Idizain.: Itzai, itaulari, itauŕeko, itzulari.

itzain-xori. (apez-txori): ŕz. Tkus.: Apez-txori. I: Itur-xori,

itzaiugo. (zezen): *iz.* ldiak zaintzeko langintza. : Ttzaintza, itzaitza, itzaugo.

itzainka. (loŕeta): ŕz. Gurdian egiten dan loŕeta.

itzaintza. (zezen): *iz.* Ikus.: Ttzaingo.: Itzaitza, iteango,

itzaiñaldi. (jarmaiñcra): ŕz. Luŕ-anea, luŕ-anega. Ikus.; Anca, anega.

itzaitzur. (tanta): iz. ikus.: Tanta. I: Itugin.

itzako. (zauri): *izond.* Sai-abere bali pefako iltzea aragiraño sartzcan egiten dan zauria daukana.

ITZAL. *iz.* duntasun, argirik gabekoa. ^: Gorputz okil baton atzean geratzen dan lekune dune, argi-izpiak datozenetik beste akiean. I; Iraiz batean gorputz oki€ batek egozten duen bare ingurunearen irudi iluna, iraiz ori ta argi baton artean dagoenean. I: Eŕaiñu, eŕaño, eŕanu, kerixa, gereiza, gerexa, geriza, gerizeta, keriz, keriza, itzala. (teke): *iz.* Itzaltsu tz ikaragaŕia dan tokia. (aundiera); Í *izond.* Oso aundia danaren zeintasuna. (begirune); ıı *iz/O5izond.* Notin baton bizi-legczko yaukaltasunari burttzko egokiro nabaritzea, tz oŕengatik mendetasuna erakustea. (babes): II ŕo, Laguntza, bitarte. (naŕiokera): *iz.* Utza, gabelasun; berezko edo bizi-legezko utzunea. (gaztasun): II *iz.* Politasuna; mamia. (iguintza): jj *be.* Narda. (argi), (argizti), (estalune), (euritako), (iluntasun), ('htzat-aldi), (okiltasun).

Bard pullta. (edcrt-asun): *booed.* Oso polite dana.

itzal-alde. (ortzi-muga): iz. Ikus.: Sartalde. I: Itzalde.

ITZAL-ALDI. iz. Lai baton ezkutapen igarokota, osoa ala zatikakoa dana, edo islaz cmaten duen argiaren galtzea, beste orizi-gorputza tartean jartzeagatik. Argo, artiluu, cuzkilun' euzki-dune, euzki-itzaltze. /1(eguzki), estal en duntasun itzal izarbel (lid-mutt"), (izaŕ-yakintza), (ostagizti). (itzalketa): *iz.* Itzalita egotearen aldia.

itzal-aldiko. (ortzi-muga): *izond.* Itzal-aldeari dagokiona.

itzal-erazi. (suntsidura): *ad.* Suntsitu-CFaz1.

ltzal-arezle. (suntsidura): *ŕzond,* Sunlsitzen duena.

itzal-argi. (argi): *iz.* Begiratzen dan alde atzetik ematen dan argia.

itzal-aŕ. (aŕ): *iz.* Lerdoyen itzalean bizi dan aŕa

itzal-arte. (iuntasun): *iz,* ikus.: thud-usual. I: Ilunbe.

itzal-aundiko. (begirune): *izond.* Ikus.: ltzaltsu. j: Ttzaigaŕi.

itzal-aztikeria. (izkutukeri); iz. ltzalaren bidez. egiten dan aztikeria.

itzal-begiragaŕi. (begirune): *Land.* Begirunea ibazten duena; begirunezkoa dana.

itzal-bela. (estalune): *iz.* Nunbait itzala egiteko ipintzen dan ayalpea. j: Ttzalki, itzal-oyal.

itzal-beleztu. (estalune): *ad.* Nunbait itzal-bela ipitli.

itzal-bide. (itzal): *iz.* Itzala duen bides.

itzal-egilc. (itzal): *booed.* Itzala cgiten duena.

itzal-egin. (itzal): *ad.* Itzala eman.

itzal-cmaile. (babes): *izond.* Babesa ematen duena.

itzal-eŕez. (igaraipeu): *izond.* lgarutzcu dana,

itzal-etsai. (itzal): *izond.* ltzalaren aurka ari dana.

itzal-etxe. (giitzape): *iz. Ikus.:* Giltzape. Espctxe.

itzal-etxelco. (giltzape): *izond.* Espetxean dagoena.

itzal-ezin. (itzalketa): *izond.* Itzali ezin ditekena. : Ttzaii-czin.

itzal-gabeko. (begirune): *izond.* Ikus.: Ttzalgabe. (zindokuntza): *izond.* Zindokuntzsz ari dana.

itzal-gabetasnn. (begirune): *iz.* Begirunik ez izatea.

itzal-giro. (itzal): *iz.* Ttzala dagocn aldia edo giroa.

itzal-irudibide. (itzal): *iz.* Okiltasunezko gayen bitartez erabiltzen dan azterkuntzaren bides.

itzal-izan. (begirune): *ad.* Begirune izan.

itzal-labuŕ. (itzal); *booed.* ltzal txikia emateu duena.

itzal-mafak. (maŕa): iz. Maŕezki bat itzaleztatzeko egiten diran mafak.

itzal-mafatu. (maŕa): *ad.* Maŕaen bidez inaŕczki bat itzaleztatu. j: Itzal-tnaŕeztu.

itzal-mafeztu. (maŕa): *ad.* Ikus.: Itzal-matatu.

itzal-oyal. (estalune): *iz.* Ikus.: Itzal-bela. Ttzalki.

itzal-oyaldu. (estalunc): *ad.* ikus.: Itzalkiztu. Itzal-oyalcztu.

itzal-oyaldura. (cstalunc): *iz.* Ttzal-oyaltzearen egipena. I: ltzaloyalketa.

itzal-oyalcztu- (estalane): *ad.* Ikus.: kzalkiztu.: Itzal-oyaldu.

itzal-uue. (itzal): iz. Itzaltsua dan tokia. I: 1kus.: Ttzal-zoko.

Itzal-uŕin. (usain): *iz.* Aizctu gabe dagozen gelaetan izaten clan usaiña. ltzal-usain.

itzal-usain. (usain): *iz. Ikus.:* ltzal-uŕin.

itzal-zale, (itzal): *frond.* Itzalerako zaletasuna duena.

ttzal-zolco. (itzal): *iz.* itzaltsua dan txokoa. Ikus.: Ifni-tine.

itzal-zori. (itzalketa): *adoad.* Ta itzaltzeko egotca.

itzalandiko. (ilzal): *izond.* Itz.al eta ospe aundikoa dana.

itzalbagekeria. (itzalgabekeria): *iz.* Tktta.: Itzalgabekeria. : Guŕeza.

itzalbe. (itzal): *iz.* ltzal aundiko tokia. I: Ttzalgune, itzalpc, itzaltegi, rnuspel, uzpel,

itzalde. (ortzi-mugs): *iz. Ikus.;* Sat-table. Iguzki-sargu, itzalgia, itzal-alde.

itzaldi. (itz-antzc): *iz.* Esan nahi dana adierazteko crxbikzen diran itz eta esakunen multzoa. j: Trauntsi, izzaldi, mintzura, sofas, solas-aldi.

itzaldi-ari. (itz-anize); *be.* Itzaldi bairn kiria.

itzaldi-auŕe. (itz-antze): *iz.* Itzaldi baten auŕetik esaten dana.

itzaldi-buru. (itz-antze): *iz.* Itzaldi bat amaitzeko esaten dana. 1: ltzaldi-oste.

Itzaldi-gai. (itz-antze): *iz.* Itzaldi bat egiteko artzen dan gaya.

itzaldi-gile. (itz-antze): *izond.* Itzaldi bat ematen duena. Ikus.: Itzaldigin.

ltzaldi-oste. (itz-antze): *iz.* Ikus.: Itzaldi-buru.

Itzaldi-saya, (itz-antze): *iz.* ltzaldi bat emateko, auŕetik egiten dan sayoa.

itzaldiatu. (izkintza): *ad.* Izkinfza egin.

itzaldigin. (izkintza): *izond.* Izkinfza egiten duena. Ikus.: Itzaldi-giie.

itzaiditu. (itz-antze): *ad.* ltzaldi bat egin.

itzaldu. (estalpen): *ad.* Estati, ezkutatu, ikuspenetik galdu. J: Itzatta. (itzalketa): *ad.* Ikus.: Itzali.: Iluŕentu, itzaltu, itzungi, lo-izan.

itzaldun. (itzal): *izond.* Itzala duena.: Itzaltsu. (naŕiokcra): *izond.* Akats, ntzak dauzkana.

itzaldura. (suntsidura): *iz.* Ikus.: Suutsidura. : Itsabaste, itzalmendu.

itzalean. (aundiera): *adond.* Anndiera izugaŕiaz ari-izatea.

Itzaleko. (estalpen): Iz. Ezkutatua dagoena. I: Ikus.: Ttzalpeko, itzalgaitzezko.

itzaleratu. (ardi): *ad.* Ardiak abaroan alkartu. (giltzape): *ad.* Espetxean sartu. 1: Ttxaipetu.

itzalez. (begirune): *adond.* Begirunez ari-izatea.

ltzalezlco. (beginme): *izond.* Begiruneari dagokiona. (anndiera): *izond.* Oso aundia dana.

itzaleztatu. (itzal): *ad.* Itzala egin edo eman. j: itzaleztu, itzaiganetu.

itzalgabe. (zindokuntza): *izond.* Zindolcuntzaz ari dana. E: ltzalgabeko. (itzal): *izond.* Itzalik ez duena. (begirune): *izond* Begirunerik ez duena, itzal-gabeko.

ITZALGABEICEItL *iz.* Begirunerik edo alkerik ez agertzca. j: Itzalik gabeko esana edo egiña. I: Gafeza, itzalbagekeria. ll (arbuyo), (csaugaizpcn), (eskugcikeri), (gaitzipen), (mutirikeri), (nabarmentasun), (neuŕibideza), (uzkurtza-eza).

itzalgaitu. (itzalketa): *iz.* Itzaltzeko tresna. I: Itzalki.

ITZALGAITZ. *iz.* Oltlozpenak, biotzondoak edo ariufeak ezkutatzeko erabiltzen dau amaŕua. : Barkatzea, eroatea, entzun-da-gorrezeri, ezeria, ezkutabide, eztarazi, gainxurikeria, gainxurizka, gain-zurikeria, itzalgaizkeria, itzalgaiz, itz-estali, zuurkeri. (susmo): *iz.* Entzipena peitzca. 11 (aitzaki), (alegikeri), (aŕangura), (atzipe), (azpikeri), (estalpen), (gezuŕ), (isiltasun), (maltzurtasun), (moteltasuu), (salkuntza), (zurikeri).

ltzalgaitzezko. (estalpen): *izond.* Ikus.: Itzaieko. I: Itzalpeko.

itzalgaitzi. (erabe): *ad.* Erabea izan.

itzalgaizka. (estalpen): *adotnd. Ixilka* ari-izatea. Ttzalka.

itzalgaizkati. (sumo): *izond.* Entzipenik ez duena.

itzalgaizkatu. (itzal): *ad.* Itzaltsua biurtu. (erabe): *ad.* Erabea artu.

itzalgaizkeria. (itzalgaitz): *iz.* Ikus.: Itzalgaitz. j: Gainxurikeria, xuurkeri.

ifzalgaizko. (itzalgaitz): *iz.* Ikus.: ltzalgaitz. ltzalgaizkeria.

itzalgaizkoŕ. (susmo): *izond.* Ikus.: Itzalgaizkati.

itzalgniztu. (susmo): *ad.* Gogoanbeaŕ izan.

itzalgaŕi. (itzalketa): *izons.* Itzali ditekena. (beginme): *izond.* ikus.: Ttzatsu. j: ltzal-aundiko.

itz.algaŕitasun. (begirone): *iz.* Begirunea izatea.

itzalge. (itzal): *izond* Luŕeko aide hero zeal bi bidet' eguzkia gain-gañcan dagoelako, itzalik gabekoa dana; auxe eguerdian gertatzen da.

itzalgi. (babes): *iz.* Ikus.: Babes. J: Magalpe.

itzalgia. (ortzi-muga): *iz.* Ikus.: Sertalde. Itzalde.

itzalgo. (atospen): *iz.* Gorde-lekn, ies-leku. j: Itzalgu.

itzalgune. (itzal); *iz.* Ikus.: Itzalbe. ltzalpe, itzaltegi, itzalgun, muspel.

itzalgunetn. (itzal): *ad.* Ikus.: Ttzaleztatu. ltzalcztu.

itzali. (iluntasun): *ad.* Ikus.: Ilundu. J: Iluntsutu, itzaltu. (itzalketa): *ad.* Itzalketa egin. : Ufatu, urentu, tut-egin, irangi, itzungi, itzungitu. f; Tluŕentu, iraski, iraungi, itzaldu, iraulki, itzaltu, itzungi, lo-izan, izungi.

Itzali-salfzalle. (euritako): *izond.* Ekitakoak saltzen dituena. I: Ikus.: Itzaikidun.

itzalka. (itzal): *carload.* Itzalean ari-izatea.

itzaliki. (itzalgaitz): *adond.* itzalgaitzez ari-izatea.

itzalirik. (estalpen): *adond.* Estaipenean egotea. j: Itzalpetik.

itzalixe. (margo): *ad.* Margoen bizitasuna gutxitu.

itialka. (estalpon): *adond.* Ikus.: Itzalgaizka.

itzalkai. (kurtxoiñak): *iz. Ikus.:* Zetia. Ikus.: Itzalki.

itzalkari. (itzal): *izond.* Itzala egiten duen edozein gauza. Zerbait egiteko, itzala bilatzen ad dana. I: Itzalpekari.

itzallcatu. (itzal): *ad.* Itzala eman.

itzalkeria. (almen): *iz.* Eragite Ocala.

ITZALItETA. *iz.* Itzaitzearen egipen eta ondorioa. II (argi), (argitza), (eŕealdi), (iiuntasun), (uraga).

itzaiki. (itzalketa): *in.* Ikus.: ltzalgailu. (kurtxoiiiak): *in.* ltzalkai txikia. ikus.: Zeds. (estalune): 11 *iz.* Ikus.: Itzal-bela. Ttzal-oyal.

itzalki-antzeko. (euritako): *iz.* Ekitakoaren antzekoa dana.

itzalki-ukaldi. (euritako): *iz.* Ikus.: Itzalkikada.

itzalkidun. (euritako): *izond.* Ekitakoak dauzkan edo saltzen dituena. I: Itzali-saltzaile.

itet lkigile. (euritako): *izond.* Ekitakoak egiten dituena. 1: Itzalkiie.

itzallcllcada. (euritako): iz. Ekitakoaz emandako tanpa. Itzalki-ukaldi.

itzalkin. (euritako): *iz.* Ikus.: Ekitako. Euzkitarako.

itzalkio. (usain): *iz.* Luzaroan itxita egon dan gela batean oartzen dan usain aztuna.

itzalkiro. (iluntasun); *adond.* Iluntasunez ari-izatea.

itzalkitegi. (euritako): Iz. Ekitakoak saltzen diran saltokia.

itzalkiztu. (esŕalune): *ad.* Itzal-bela nunbait ipiñi.: Itzai-oyaidu, itzal-oyaieztu.

itzalkizun. (itzalketa): *iz.* ltzaltzeko dagoena.

itzalkof. (itzalketa): *izond.* Itzali ditckena.

itzalmendu. (suntsidura): *iz.* ikus.: Suutsidura, I; itzaldura.

itzaloska. (birunda): *adond.* Luŕean iraulzkatzen ari-izatea.

itzaloskatu. (birunda): *ad.* Ikus.: Bartalatu. I: ltzailkatu.

itzalotz. (gauzcztasun): iz. Ezerlarako on ez dana.

itzaloyalketa. (estalune): iz. €kus.: ltzat-oyaldura.

itzalpe. (itzal): *iz.* ikus.: Itzalbe. I: Itzalgune, itzaltegi, magal, lapel, izalpe. (babes): *iz.* Ikus.: Babes. I: Geriza.

Itzalpean. (mate): *adond.* Mainz ari-izatea.

itzalpeka. (itzal): *adond.* itzalpeetan ari-izatea. Ikus.: Txilka.

itzalpekart. (itzal): *ŕzond.* Zerbait egiteko, itzalaren bila ari dana. I: Ikus.: Ttzalkari.

itzalpeko. (babes): *izond!* Babesturik dagoena. (giitzapc): *izond.* Ikus.: Itzal-etxeko. (estalpeu): II *izond.* Estalita dagoena. Ikus.: ltraleke. I: Itzalgaitzezko.

Itzalpen. (begirune): *iz.* Ikus.; Begtrune. Lotsa.

€tzalperatu. (itzal): *ad.* Itzala dagoen tokira joau. I: Ttzalpestatu. (estalpen): *ad.* Ikus.: Ezkutatu. I: Gibeldu,)i alpetu.

itzalpcstatu. (itzal): *ad.* Ikus.: Itzalperatu.

itzalpetik. (cstalpen): *adond.* Ikus.: lizalirik.

itzaipetu. (estalpen): *ad.* Ikus.: Ezkutatu. Ttzalperatu. (giltzape): *ad.* Ikus.: Itzaleratu. (babes): II *ad.* Ikus.: Babestu. Bahespetu.

itzalpetzaile. (babes): *ŕzond. I3abestea* duena,

itzalpide. (itzalketa): iz. Sun itzaitzeko bidea.

itzaltasun. (crabe): *iz.* Erabe aundia.

itzaltegi. (itzal): iz, Tkus.: Itzalbe. I: Itzalgune, itzalpe, itzaldegi, uzpel.

itzaitsu. (itzal): *ŕzond. Ikus.:* Itzaldun I: Uspel. (begirune): *izond.* Begbvnea zayona. Itzal-aundiko, itzaigaŕi.

itzaltu. (iluntasun): *ad.* Ikus.: Itundu. I: Basil. (itzalketa): *ad.* Itzaldu. I: Ttzali.

itzaltzaile. (itzalketa): *(sand.* Ttzaltzen duena.

itzaltzc. (suntsidura): *iz.* Suntsitzearen egipena.

itzau. (aditz): *ad.* Tnlzan adizkeraren aldaketa.

itzango. (zezen): *iz.* Ikus.: ltzaingo. I: Ttzaintza, itzantza.

itzaradolii. (eginbide): ad. Bere burua beartu. I: Itzsrardoki.

itzargin. (luŕ-lantze): ŕa. Luŕ-lanerako lanabesa bat. I: Itzarkin.

itzarin. (itasso): *iz.* lixasoko ur-iasteŕa.

itzarkiñak. (luŕ-lantze): ŕa, Luŕ-lanerako lanabesak.

itzarkltu. (itzalketa): *ad.* Su bat itzali.

itzarkai. (itz): *izond.* la aiztuta dagozen aspaldiko itzak erabiltzen dituena.: Itzaŕ-zale.

itzarkof. (to): *(sand.* Lo ariña duena.

ITZARMEN. *iz.* Egiuue, elkarpide, itunben. I: Alkarketa, alkaŕ-aditze, alkaŕ-itunben, alosia, autsemautse, autsimautsi, itune, itun, pato, oneko, ongunde, unglue, onguntza, aitzarmen. II (agerkai), (arpide), (batdintza), (baltzu), (eginbide), (etiarteko eskubide), (gentza), (irizkidetasnn), (otseinketa), (salerosle),

itzaro. (aots): iz. Aotsen itz-otsa.

itzaf. (esnaldi): *Load.* Esnaturik dagoena. I: llzafik, (zezen): *iz.* Zola dan idia.

itzaf-egon. (esnaldi): *ad.* Esnatuta egon. ^: ltzaŕik-egon,

itzafl. (esnaldi): *ad.* ikus.: Esnatu. Etzaŕi, itzaltu.

Itzatik. (esnaldi): *izond,* Ikus,; ltzaŕ.

itzaŕzale. (itz): *iroad. Ikus.:* Itzarkoi.

ltzarte. (mintzoera): *iz. Tizeu* artean egiten dan tartan.

itxartu. (itzarmen): *ad.* Itzarmena egin. (esualdi): *ad.* Ikus,: Esnatu. I: Itzaŕi, yatzaŕi, itxartu, itzertu, ixertu.

€tzast. (aŕaildura): is, Eskuetan egiten diran aŕailak, : Itzatzi, ugeŕ, ugeŕain,

itzasitu. (aŕaildura): *ad.* Legorteagatik Iufean ataildurak egin.: Itzausitu,

itzaso. (ii): *iz.* Tkus.: Tategi. I: Iitza.

itzateki. (ziztada): ŕa, Iltzeaz edo zoŕotza dan beste gauza bateaz egin diteken ziztada. I: Ttzatekitu.

itzatekitu. (ziztada): *ad.* Iltzeaz ziztadak egin. Ikus, : Itzateki.

itzatsi. (itsastasun): *ad.* Itsastasuna egin.

itzatsilcoŕ. (itsastasun): *Izond.* Ikus.: Kutsaket.

ttzatu. (ziztada): *ad.* Zotnofoak edo sneak ziztatn. (iltze): *ad.* Ikus.: I.lizatu. I: Iltzejosi. (aŕaildura): II *ad.* Aŕailditra egin.

ttzatzaile. (iltze): *ŕzond.* Itzatzen duena.

itzatzi. (ataildura): iz. Ikus.: Itzasi. 1: Ugeŕ, ugeŕain.

itzatzitu. (aŕaildura): *ad.* Lafua aŕaildu.

itzaurdnn, (intxauŕondo): *ŕzond.* Tntxauŕak dauzkana.

itzanf. (intxauŕondo): Jr. Ikus.: lntxauŕ. I: Intzauŕ.

itzaufe. (aintzin-solas): *iz,* Thus.: Aintzin-salas. I: Aufe-solas, sarkera, solas-aintzin, solasaitzin, zaribidezko ante.

itzaufe-gile. (aintzin-colas): *ŕzond.* Itzanŕea egiten duena. j: Itzauŕe-idazle.

Itzauŕe-idazle. (aintzin-solas): *ŕzond.* Ikus.: Itzauŕe-gile.

itcausi. (aŕaildura): ŕa. Ikus.: Itzautzi. ltzautsi.

itzausitu. (aŕaildura): *ad.* Tjm.: Itzasitu.

itzautsi. (araildara): 1z, ikus.; ltzautzt.: Itzausi.

ltzautze. (saiin); iz. Eresian eta abestietan soi'ru berezia.

itzautzi. (aŕaihdura): *iz.* Luŕ edo latuan egiten diran aŕaildurak. I: ltzauci, itzautsi, itzatzi. (kordamen): ŕa. Gogo-zauzkada.

€tzauzi. (eztabaida): iz, Itzen bidez eztabaida egitea.

itzaatu. (itzarmen): *ad,* ltzez ltzarmena egin. I: lzpatu, izpetu.

itzbefi-tegl. {itz-bilduma): iz. Itz-beŕien iztegia. I: Ttzbeŕizko iztegi.

ltzbeŕi-zaie, (itz-bilduma): *Land,* ltz-befiak erabiltzen dituena.

itzbefizko iztegi. (itz-bildunta): *iz.* Ikus.: Itzbefi-tegi.

Itzbestezku azalpenak. (azaldura): iz. Itz-besleen bidez emandako azalpenak.

ltzbide. (izketa): *iz.* Izketa baten gays. (oztabaida): *iz,* Eztabaidaren egia, I: lzpide.

Itze. (iltzc): *iz.* Was,: Titus. I: ltza. II ltze-motak: ll 1° Bastaitze, bizkaŕitze, entunga, organitze, orgitze; aundiena dana. 2° Utsitze; zerbait txikiagoa dana. // 3° 'Matzo, zolaitzc; ol auncliak tinkotzekoa dana. 1/ 4° Lataitze, latuntze; etsegain baten abedia tinkotzekoa dana, II 5° Katxeta; mots eta burn aundia daukan iltzea. ltze-papun. (ongari); *ŕz.* Ongaŕiz erabiltzen dart onkailua. : Itze-kanela. (zirikaldi): II ŕs. Akuluaren'sia. (artazi): II ŕr. Artaziaren bi zatikoak batzen dituen iltzetxoa. (ereztun): II Jr. Zefien mutuŕcan ipintzen dan erestuna.

itze-belaf. (sasi): *(a.* Ezpainkaria dan sosi nsalntsua; here Wreak ozlin edo zurixka izaten dira. I: ltze-hedaŕ, urdiu-goŕi.

itze-burudtin. (iltze): ŕs. Mau aundia duets Iltze, ta sartu ondoren, baste moth zapalduta, bests bursa egiteu zayona.

itze-eredu. (iltze): *iz.* tltzeen burua egiteko muskulio. I: ltzercdu, itze-untzi.

itze-eŕeskrun. (ereztun): *iz.* Burnizko erestuna, nunbait tinkotzcko iltze bat daramana. j: Itz-eŕestun.

itze-jo. (iltze): *iz.* liskuan egiteu dal iltzea. Iltze jodura, itze jodura.

itze-jodura. (iltze): *iz. Ikus.:* ltze-ja. Iltze-jodura.

itze-kanela. (ongaŕi): *ft.* Ikus.: Itzc.

ltze-ondo. (zugatz): *iz.* Mitrekaria dan zugatza; bere lore zuri-goŕien pipilak itze-kanclak dira.

itze-papun. (iltze): iz. Motz eta burn aundia daukan iltzea. I: Katxeta.

itze-toki. (iltze): iz. iltzea ipintzeko tokia,

itze-rmtzi, (iltze): *iz.* Ikus.: Itze-eredu. Itzeredu.

itzcbagi. (aŕaildura): *ad.* Lift edo laŕua aŕaildu. j: Itzabaki, itzekaŕa. Ikus.: Aŕaildura.

itzebagitu. (aŕaildura): ad. Afaildurak egin. Ikus.: Itzedegi.

itzebaku. (aterapen): *ad.* Aterapena lortu. (oguzkera): fz. Oguzkeraren egipena.

itzedegl. (aŕaildura): *ad.* Afaildura egin. Ikus.: Itzebagitu.

itzeeria. (iltze): fz. iltzeak egiten diran ola.

itzegl. (late): *iz.* Bean dagoeu lafe ezea.

itzegikari, (itz-antze): *izond.* Itz-antzez itzegiten duena.

itzegi[J]e. (iltze): *izond.* Iktzeak egiten dituena. I: Itzeile, itzegin. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

itzegin. (mintzoera): *ad.* Ikus.: lzkatn. Mintratu, iztu, ion, irauntsi, tnintzo-izan, minzatu,eleŕan,solas-egin, jardun, xarduki.

itzegintza. (litre): iz. Iltzeak egiteko kangintza. : Itzekintza.

itzegite. (izketa): iz. Mintzatzcaren egipea.

itzegitolci. (izkintza): *iz.* lzkintza egiteko toki berezia. ; Bercziki mintzatzeko tokia.

itzego. (zatdizketa): *ad.* Zaldiagan

itzeikera. (itz): *iz.* Esaldi bat cgin gabe, itz bi edo geyagoen inultzoa.

itzeik ide. (izketa): *izond* Izketa batcan ari diranen bakoitza.

itzeikizun. (izketa): *iz. Ikus.:* Izketa. I: Jarduketa, mintzaldi, colas.

itzelcafa. (afaildura): *ft.* lktts.: Aŕaildura. J: Ttzebagi, itzepaŕa, itzekaŕo.

ltzekafatu, (aŕaiidura): *ad.* Milldam egin. J: itzepaŕatu.

itzeki. (zekenkeri): *izond.* Zekena dana. (atsikipen): *ad.* Atsiki.

itzeko. (leyaltasun): *frond.* Bere itzari eusten diona.

itzel. (aundiera): *izond.* Aundi-aundia dana. J: Tlzelezko. (ieki): *frond.* Aspaldiko olaetan iekiak egiten zituena.

itzelezko. (aundiera): *frond.* Oso aundia dana. ikus.: Uzel,

itzelgafi. (erabe): izond. Laztura soterazten duena. J: Itzelgaŕizko.

ilzeinaile. (eskeintza): *izond.* Agintzen duena.

itzeman. (itz): *ad.* Zerbaiterako itza eman.

itzeman. (itz): *ad.* Zerbaiterako ilza eman.

itzemate. (itz): fz. Itzen bidez eskeintzaren bat egitca.

ltzemin. (antura): iz. Atzetan egiten dan antura zoŕotza.

itzemin-belat. (helot): iz. Ikus.; Birigaña. I: Eituŕ-belaŕ.

itzen-zentzu. (erakotasun): *iz.* Esandako edo idatzitakoaren erakotasuna. Ikus.: Itzez-itz.

itzepaitu. (aŕaildura): *ad.* Ikus.: Aŕaildu. Iñartu.

itzepafa. (aŕaildura): *fz.* Ikus.: Aŕaildura.: Ttzekaŕa.

itzepaŕatu. (aŕaildura): *ad.* Tkus.: Itzekaŕatu.

itzera. (izkera): *iz.* Ikus.: Izkelgi. Izkelki.

itzeradoki. (eginbide): *izond.* F.ginbeartuta dagoeua.

itzeraduki. (maitasun): *ad.* Maitetasuna ekan.

itzerardoki. (eginbide): *ad.* Norbera bearlu. J: Ikus.: Itzaradoki.

itzefenda. (itz); *iz.* Yakintza edo beste gal batcn itz berezien muitzoa.

itzefoz. (clizti): *adond.* Itzorkunez ari-testes.

itzerti. (elerti): iz. Ikus.: Elerti.

itzest. (mendi): *iz.* Auzoko ororena dan mendia. : Itzezi. (ii): *iz.* ltxita dagoen iategia.

itzestofe. (kayola): iz. Ikus.: lltzeztoŕe. j: Goitegi, itzeztoŕe.

itzetazkuna. (mintzoera): *iz.* ltzen esan-gura ta itzorkuna aztertzen dituen jaicintza. j: Itegizti.

itzeten. (itz): *iz.* Erdi ebakita dagoen itza.

itzetk orizera. (ustekabe): *adond.* €kus.: ltsumustuan. I: Ustekabean.

itzetofiautzea. (itz-antze): iz. Itz-antzearen ertia.

itzern. (iltze): *ad.* /lam.: Ttzez€atu.

itzeulu. (aintzapen): *ad.* ikus.: Aintzartu. ^; Aintzat artu.

itzexka. (iltze): iz. iltze txikia.

itzez, (itz): *izond.* Itzak crabiltzen ari-izatea.

itzez-itz. (erakotasun): *adond.* Ttzen-zentzuaz ari-izatea. I: ikus.: Ttzen-zentzu. j: Ttz-itzez.

itzez-itzeko. (erakkotasun): *izond.* Itzez-itz bctiz esaten dana. j: Itzcz-izko.

itzez-izko. (crakotasun): *izond.* Ikus.: ltzcz-itzeko.

itzezko. (itz): *izond.* Itzari dagokiona.

itzeztatu. (iltze): *ad.* lltzeetaz apaindu. Itzetu, itzestatu.

itzeztatzaile. (iltze): *fzatd* lltzeakaz apaintzen duena,

itzezti, (lañotasun): *izond* Lañotasunez ari dana.

itzgaitz, (gaitzipen): *iz.* Ikus.: Train. J: Iran, itz-ernari.

Itzgeldi-aldiak. (minlzoera): iz. Ttz-geldiak jasaten diran aldiak.

itzi, (launtie): *ad.* ikus.: Utzi. J: Lags, jutzi.

itzi-belaf. (belar): iz. Iktts.: Gatu-gofi. J: Kurlo-goŕi.

itziki. (gurkadura): *iz.* Uŕupa, zutut, intziriki, taxeta. (asetasun): *ad.* Asetu, okitu.

itzikika. (asetasun): *adond,* Okitzen ari-izatea. (gurkadura): *adond.* Uŕupaka ari-izatea.

itzimuf. (iauliketa): *iz.* Ikus.: Zimiko. I: Atzimuŕ.

itzindu. (abaŕ): *ad.* Abafai miak kendu. (gari): *ad.* Gariari galburuak kendu.

itsiuketa. (abaŕ): *iz.* Abafai edo landareari otiak kontzea, (gari): iz. Gariari gatburuak kentzea.

itziila-sagaŕ. (sagaŕondo): iz, Sagaŕ zurizka bat.

itziordaska. (soñu): *iz.* Zeiñu batzuek batera sotIna egin.

itzipurdi. (lipizta): *izond.* Lipiztak soŕerazten ari dana. J: Itzilipurdi.

itzixnn. (itz): iz. Ikus.: ltz-iznn, ^: ltzuikuntza.

itzkatn. (boŕoka): *ad.* Itzen bitazlez bofokatu.

itekin. (mintzoera): *izond.* Asko itzegiten dueua. I: Itz-merke.

itzkunde. (izkera): *iz. dens.:* Izkera. j: Ttzkuntza, izkune.

itzkuntza. (izkera): *iz.* Bats.: Tzkera. I: Itzkunde.

itzlañoak. (itz-lau): *iz.* Ikus.: Itz-lau. I: Itz-oskatu, itz-laxo.

itzlau-jayak. (elerti): *iz.* Itz-lauz egiten diran eTerti jayak.

itilaugiic. (itz-lau): *izond.* Itz-lauz idazten dueua. I: Ttzlauzlari.

itzlauzlari. (itz-lau): *izond.* Ikus.: Itelaugile.

kale. (itz): *izond.* Itzegiten duena.

itzmen, (itz): *iz.* Itzegileko almena.

itzmizti. (mintzoera): *izond.* Ikus.: Befitsu. j; Eleontzi, itzontzi, izmizti.

itzmordo. (itz): *iz.* Itzen muitzoa. j: Itz-mordo, itz-sayoa.

itzo. (igoera): *ad.* Igo. I: Igon, igan.

itzoitz. (ixotz): *izond.* Izoztuta dagoena.

itzolri. (aŕain): *iz.* Afain-mota bat.

itzonizti. (mintzoera): *iz.* Ongi itzegiteko antzea.

itzonizti-arauz. (mintzoera): *adond.* Itzoniztiz ari-izatea.

itzoniztilari. (mintzoera): *izond.* Ongi ilzegitcn ari dana.

itzontzi. (mintzoera): *izond.* Ikus.: Beŕitsu. j: Itzmizki, itzontzi, itz-potrika, itzots, izkilimin, izkario.

itzontzikeri. (miutzoera): is. Asko ta alpeŕ itzegitearen egipena.

itzontzitasun. (mintzoera): *iz.* ikus.: ltz-jariotasun. j: Ttz-jasa.

itzorkoro. (atz): *iz.* ikus.: Erpuru. I: Az-lodi, atz-lodi.

itzofo. (ninikizti): *is.* Umekia inguratzen duen mintza. j: Izoŕo, ur-zoŕa.

itzots. (ants): *iz.* Its nastuen aotsa.

itzotu. (iraizketa): *ad.* Uŕnndu-erazi.

Itzpitze. (isti-egipen): *is.* Ororen auŕean egindako isti-egipena,

itzsamin. (itz): iz. Mingatia dan itza.

itzsorkun-iztegi. (mintzoizii): iz. Ttzen jatoŕia erakusten duen iztegia.

itzuka. (stain): *iz.* Meika antzekoa dan aŕaña, aragi oso gozoa daukana.

itzuki. (jarmaiñera): *ad.* Rue.: Andegatu. I: Itxiki.

itzul. (atzerakuntza): *iz.* Asitako bidean egiten dan atzerakuntza. j: Raul, ixul.

itzul-aldi. (atzerakuntza): *iz.* Eras.: Atzerakuntza. j: Atzeraldi.

itzul-aldiko. (atzerakuntza): *izond.* ltzul-aldiari dagokiona. j: Ikus.: Itzttlbideko.

itzul-amilka. (amiltegi): *adond.* Amiltegian jausten ari-izatea. j: ikus.: Itzul-anbilka.

itzul-amilkatu. (amiltegi): *ad.* Amiltegian jausi.: Itzul-anilkatu.

itzul-anbilka. (amiltegi): *adond.* Itzul-amilkatzen ari-izatea. j: lkus.: Itzut-amilka.

itzul-anbillcatu. (amiltegi): *ad.* Ikus.: Itzul-amilkatu.

itzul-aro. (atzerakuntza): iz. Atzerakuntza egiteko aroa.

itzul-beafezko. (biurkela): *izond.* Biurtzekoa dana.

itzul-egin. (itzulaldi): *ad.* Ikus.: Ttzuli. Itzulbidea egin.

itzul-egite. (itzulaldi): *iz.* Itztd-aldia egitea. j: ltzulera.

itzul-eragiie. (itzulaldi): *izond.* ltzuli-eragiten duena.

itzul-eragin. (itzulaldi): *ad.* Ttzul-erazi.: Ttzuli-azi, itzuli-eragin.

itzul-erazi. (itzulaldi): *ad.* Aizera joan-eragin.: Itzul-cragin. (galdekeri): *ad.* Eskubidcz zerbait eskatu.

itzularazle. (galdekeri): *izond.* Eskubidez zerbait eskaizen duena.

itzul-erazte. (itzulaldi): *is.* Itzuli-eragitea.

itzul-eraztelco. (bit-jabeketa): *Land.* Norberarcna zana beŕiz jabetu eragiten duena.

itzul-ezin. (biŕ-jabeketa): *izond.* Lengo jabeari biurta ezin dakiokena.

itzul-gai. (itzulpen): ŕz. Itzulpena egiteko gays.

ltzul-gartza. (birunda): *iz.* Birundak etnan ditzaken gartza edo estuna. I: Ikus.: Itzu l-kroka.

itzul-ingurarik gabe. (inguru): *adond.* Itzul-inguruka ibili gabe ari-izatea.

itzul-inguru. (inguru): *adotd.* Ikus.: Inguru-mingura. j: Utzul-ungum.

itzul-inguruan. (inguru): *adond.* Inguruan ibiltzen ari-izatea.

itzul-inguruka. (inguru): *adond.* Inguru ta birundaka ari-izatea.

itzul-inguruzkn. (inguru): *izond.* liz gutxiagotan esan zitekeana, itzul-inguruka esan.

itzul-iput'di. (birunda): *L.* Ikus.: Itzulaŕika. : Ttzuli-murdi, trabira, trunbil, zintzilipurdi, itzilipurdi.

ltzul-ipurdika. (birunda): *adond.* Ikus.: ltzuli-rnurdika.: Itzuli-murtika, itzuli-muska.

itzul-ipurdikari. (birunda): *izond.* Ikus.: Txerpoiari. j: Iralkalari, itzulketari.

itzul-ipurdikatu. (birunda): *ad.* Birundaka joust.

itzul-kroka. (birunda): iz. Birundak eman ditzakcn kakoa. j: Ikus.: Itzul-gartza.

it rul-Ian. (itzulpen): *iz.* Itiulpen-lana.

itzul-min. (itzulaldi): is. Ttzuitzeko gogo bizia.

itzul-muga. (lutelesti): *iz.* Luŕ-boiiean begiratzen diran bi obo txikiagoak, lur-geŕiaren tartideak dimncn bakoitza. fiats.: Ttzul-muga-artcko.

itzul-muga-arteko. (lutelesti): *izond.* Itzul-mugaen attean dagoena. Ikus.: llzul-muga, itzul-mugarteko.

itzul-mugartelco. (luteiesti): *izond.* Bi itzul-mugacn artekoari dagokiona. Ems.: Itzu l-muga-arteko.

itzul-murdika. (iaulikeia): *adond.* Zimikaizen ari-izatea.

itzul-murgilka. (jauzketa): *is.* Txerpolariek aidean ematen dutcu jauzketa eta amaitzean stalk geratzcan.

itzul-nai. (aldaketa): *iz.* Aldalzeko izakera.

itzul-odei. (ekaitz): iz. Odeyak birundaka ari-izatean sortzen dais elcaitza, batez ere Txina'k itxasoan gertatzen dana.

itzul-piicaŕ. (ubil): *iz.* Ur-lasteŕ nagusiaren aurka gertatsen dan beste tat.

itzul-txifinda. (abo): *iz.* Birundaka ari dais txiŕindola.

itzul-zapata, (ziri): iz. Opo-ziria.

itzul-zirkin. (birunda): *iz.* Birundaka ari dan igidura.

itzul-zubi. (zubi): iz. Birunda eman dezaken zubia,

itzulai. (zezen): iz. Obeto jan dezaten, idiak sartzen diran eskorta txikia.

itzulalde. (aide): *iz.* Gauza baten atzekaldeko sails.

ITZZULALDI. ŕ .. Notin edo gauza bat irtendako tokira etortzearen egipena. Biurguna, biurpen, biuzaldi, iraulte, onantzaldi. I/ (aldaera), (atzerakuntza), (bidaldi), (elducra).

itzulamilkari. (amiltegi): *izond.* Amiltegian jausten dana.

itzulan. (zezen): *adond.* Idiak zuzentzen ari-izatea.

itzularazi. (itzulaldi): *ad.* Ttzuli-eragin.

itzularazle. (itzulaldi): *izond.* Itzuli-eragiten duena.

itzularaztaiie. (biurize); *izond.* Biurtu-eragiten ducna. Ikus.: Biurtze.

itzulari. (zezen): *(sand. Ikus.:* Idizain. Itzai, itzain, itulari. (itzulpen): *izond.* ltzuipenak egiten dituena.

Itzidai ka. (tiirunila)'. fz: B4iruzgainka ari-i3atearu egipena. Ì: Itzuti=murdi, itziiliintitz; itzular ka, trabira, trunbil; Stzul=i terdi; znitzilipiirdi; itzuĺingo,

itzulaiikatlm. (birunda): *ad.* Tkus.? Battalatu. I: Itaulzkatri, itzulerauzkatti

itzuiasmeu. (asaldatasuh); iz. lku's:t Matxinada. j: Naasdura,

itzuladi (zezen); aa Idiak zuzendu.

itzulazketa. (atzekalde): Gainberatzea. IkUs:` ltzrtla¢tu:

itzulattu. (a'tzekaĺde)`. *ad.* licns.: Iralezt-au. ttzuiietara. I : iKus:; Itzuĺazkcta.

itxuibeaŕ, (biiurki'ta) ii. Biurtzearett egipena.; ItZnli-bear:

itzulbide: {itzulaldS)t di; Itiuĺteko bidea.

itzulbideica. (itzulaldi): *iztlrid.* ltzutbi ieaŕl dagokiona.1: iktii,: ltiiil-aldike.

Itzulbifa: (ingtirn): it. tngul`uan cgindako bĺra:

itzolbl , (taalda); ii. Ik'u's:¢ Malda. I islogi.

itztiidura: (aldaketa): iz. ikus.: Aldaketa. {: Af-elttau,

itzuĺean. (itzulaldi); adoitd. ltztiltzaan.

itētilera: (itztdpen)t iz. Ikkr6.': **Itzulpti.** I liiurkera, itzuĺ katie, ittulkera; itzulkmintza: (ltzuialdi): iz. lkus. Ilcul-egite:

itzuletakoi. (itzutaidi): *izOnd.* Itztil-eragiten duena.

itzaleratizkatu. (I1runda): ad. Ikus.: B'artalatu: ttzulatikatu:

itzulesex, (aldaketa); *frond.* Eŕazki aldatu ditekena. I: Itzulikari, tzulkoi, Stzulkoŕ.

iizultitxtasuu. (aĺdaketa): *it.* Aldatzeko eŕaztasuna. Itzuleieztasun.

ifzuĺgailu: (biruuda)': iz. Freiaati biiu emateko teasna.

itzuigailz. (itzulpen): *izond.* Itzuipeua egiteko eziita dana,]: Itzuli-ezin. itzuĺi-eziñezko.

itzdigaŕr. (Stzulpeh); *izo fad.* Bert itzulpeua'egin ditekena. (biŕ-jabeketa): *izond.* Lengo jabeari biuttu dakiokena.

itzuli. (itzulaldi): ad. **Notin** edo gauza bat iitendako tokira etottzea. Aŕutzuli, itzul, itzul-egin, itzulai ; utWlill. icuritasuti); ad txari. jiges): II *ad.* lga agiii, f"tzitri. tgarttbatadura)t ki^jibŕ- (8iuftzē): II *wet* Onbideraiii. (iñakuedtth)': 71 'ad. Itabli. (biurketa): II *trd* Atzeia Hriañ, ibt'tuuda): II ad. **Arptcgii** ifiĺvdt ett. (ibitigaztasun): II *ad.* Etuca iÑbt2ea. (MO: Ii nd. *b riea* samintzca. (itzulpen): ji *ad.* Izkgntza batena baste batea atdatzea.

itzuĺi ta it'auli, (irabio)i *adolid.* Trauitzeo ari-izatea: Íkus.: liaul . 1: Itzul eta iŕaul.

itzuĺi azi, (itzulaldi): *ad.* Ikus,: itzul-tra2i. j'. Ttzul-eragih,

Stzuli-ezin. (itzuĺpen); *iiond:* Ikus,: **Itzulgait** ftzuĺi-czilezko.

itzuii-galnkatu. (gainberadura), *ad.* Ikus:; Irauli, Gaittberatu.

itzull•gainiika, (bintnda): *adond* But'iiz-bera birunYaka ari=izatea. jt Tkus. Ilzatika,

if'tnlf=uiitziiti: (itzuli=mitzuĺika}: fz. ll ris,: Itzuli-mitzulikia,

iTZIJLI-MITZULIKA, *cone.* Egipeuak altlatzea, OIL-adz uleŕtzea ado izpide ado argibideak okertzearetegipen eta bndorioa. is ltz-aldak'eta, ilz biuidika; itzuli=rtiitzuĺr ; ttzul-rtritzulika.]I (adi tazldzult), (aiitngabetasan), (adinkuntĺe), (aldaketa), (arnaŕuketi), (atzipe), (idazketa), (ilzurp1'de), iazarketa),(oket);(sayeskuntza), (nieŕmneñeza), (Zimardikatton), (zurikeri).

itzuli=tiritiiilfkAfu: (inguru): *crd* iuguŕaan ibili.

itzuli-mhuriii. (bitlndñ); ^z: Ikds? Itzulaŕ lca. ; Itiul-ipurdi; itzuti=inurti, itzulitiiutz itzuĺiñgo.

itzliĺi-murziiira: (birnuda): ddon'd, It 2itli-murdiak egiteu ati-izatea.: ltztiĺi= naurtika, itauli-itruzka, itzai-ipurdika, itzuĺr iriuitika, itzuĺuka-zalakuka.

itzuii-illuzka. (birunda): *adbnd.* Ikus:: Itzuli-nuirdika:Ii itzul i-iiertika, itanl-ipurdika.

itzuli-nai. (itzulaldi); *izond.* Itzultzeko naya (loons.

itzulibati. (itzulaldi): izond. Orate gutxi itzuii dana. Itzuĺibeŕi..

itzulldttn. (ingura): *izond.* **inguruka** ari dana.

itzulietara. '(attekakte):ñd. (kus.: truleztan. I: Ttxuiaztu, itzulitara.

itzutietaraka. (atzekalde): *is.* Ñorbajten beste aldekoa,

iiel lika: (bitticr a): sarond., ilirundaka ari-izatea. Ikus,: ltzuti-gaintika. I: it2ulka.

itzuĺkalka, (birunda): *addaad.* Biraka ari= izatea.

itiulikaiili. (biruhda): iz. Zerbaiten inguruañegindako **biruñda. j;** *ikus.:* Ttzulikatu.

itzulilcaxati. **(aĺdaketa): ad.** Tritziz aldatu-eragin.

iiznlikari. (aldaketa): *izond,* Ikus,: Ttzuleŕex. Itaulkol.

lta ulikat'su: (gupieta): *&and,* Gupiz beterik dagoena.

itzuiikatu. {birunda): ael: T txe bats edo lands baton ingui-oath bintnda eman. Ikus.: itzulikaldĺ. 1: Itculkatil. '(lositftxa): *ad.* Í,euhketak egin,

itzulilcatze. (ilzuĺp'esi); L. Ikus.: Ttzulpen, ^.; Itzuleia, ilzulketa,

itzukikOt (itzuli-iniizuĺika): *isaad.* Itzñlika ari dana. Ikus,; Ittlilkoi. I: Itzuiti.

itzuiiitiutz: (blrunda): *is,* ikus.: itzulaŕika. 1: Itzuli=tnurdi,

itiiulitigo. (bitu,ida): iz. Ikus.: Itzulaŕika. ¦: limit-multi,

itrulinguratu. (lhgtku): *ad.* tizul-inguruka

itiulifio. (StzulaTdi): is. Itztaialdi txikia. It uiño.

il9dlitalco: (bittrketa): *izond.* Biurtata izan dana.

itzulitara. (atzekalde): *ad* lkiis: Iruloztau. I It2ulietata.

itiulitzaila **(itzutpen)s** *izd,td,* tt%ulpenak egiten ditnena.

itzulii. (atzekalde): *ñdad.* Itzutit'ata arS-izatea.

ifz![lka. (birlinda): *&doltd.* lirak egitcn ati-izatea,

itzulka-Ingurulca, (binliida): odoud **Ardatz** bated ingtiru biraka ati a-Szatea,

itiulkari. (biiiiiida): izmtd. llirundaka ari dana.

itzitlkera. (itzulaldi): *iz.* Itzultzeko era.

itzulketa. (ilzu[pen): tz. li tts.: Itzuipen. Itzulikatze.

itzulitetari. (birturda); icons! Ikus:: Tzerpoĺaŕi. i: Ttzui-ipurdikari,

itzulkiir. (aidaketa): *iz.* Tindiaren aidaketa. (Nit): *is.* lIei4bera.

itzulkoi. ('aldaketa): *izond.* Ikirs.: Itzdle ek. 1: ftzulikari, itzulkoŕ.

ttzultcof, (aldakela): *izottrl.* ikus:-. Itzaleŕek. 7tzulkoi, itzulikoŕ.

Itzulkortasun. (aĺdaketa): 4z. Eiazki aldatzcsren bereiztasuna.

itiulkuie (tzulaĺdi): *iz.* Ityultzearen egipena.

itzuilttintza: 01:4: *iz.* Ikus.: It'z=izun. ^: Itz-ordain, itzixuh, (Itztilpen): is. **ikus.: Itzulpen.** i: Itzuĺeru, itzutŕze.

itzulmen. (biurketa): *is.* Ikus,: Blutketa. I': Biurkunde.

itzuluaattu: (zurikeri): *ad.* Ikus,: Andeatu. j: Iardaskatu.

itzulordu. (ttzulaldi): *iz.* ltzulizeko ordua..

ITZULPI;N, tz. lzkuntza bateae, beste Wean esandakoa edo idatzitakoa adieraatearar$_{t}$ egipen eta ondotioa.: Itzultzalcarett 1ana, ^; Idazti ado idezid bait ematen zayon adierazk4zuna. 13iuekera., biurketa, itz,ttera, itzrttikalze, itzulketa, ittalleuntza, itaultze, (biurketa): ik, l)i^{y}rtzeareu agip©na. Itzuliza. !! (adieraakinon), (darn), (izkera).

ltzulptdp. (efugabedura): i?, Ikus,; Attzaki, I: Aika=maika, itzurblda,

itzultasun, (Iergorakortasun): iz, Ikus.: Lvngurakurtasun. j: llit ataann..

itzuiti. (ii ulimlitaulika); *izond.* Tkus,; Ttaulikni. itzttkot.

itxult?alle. (biurketa): *izond,* l)iurtzea egiten duena,

itzultze, (biurketa), iz. Ikrts.; itztllpen. I: Ttzulkuntra, (itzulpen): iz. Barbara,

itzii1tzelto, (biurkr,ta): izond. T3iulizelcoa dana.

itzultzekotan eman. (mailegu): *ad.* TYtatlegua egin.

itzuluka-zatukuka. (bioanda): *adon[l* Ikus-! Itzali-murdika, Ttauli-m_urtika.

ltzumel. (mintzoera); i^{g}, Ouztiz aspnldikoak diran itt ado esakera,

itzumelkai. (mintznera): *izond.* Guztiz aspaldikoak diran itz eta esakerak darabi]zkiena.

itzumcltzule, (mintzoera); izond. Itzumelak antertzen dituena,

ltiun. (itaite): ŕz, ILcus.; Itaite. Bedaka, belaka,

itzundari. (u nite): izond. Italtea egiten duena.

itzundu, (abat): *ad.* Abaŕai oILak kendu. Waite): ad C alburuak itaitu.

itzune. (itz): iz. ltzak gaizki idaztea edo oguztea.

itzungailu. (itza]keta): *iz.* Arkayak itzaltzeko tresna.

itzungaitz. (itzalketa): izond. Itzali ezin ditekena. : Itzungi-ezin, itzungigaitz,

itzungafl. (itzalketa): *izond.* Argiak itzaltzen diteena. I: Itzali ditekena. (: Ikus.: Itzungikaŕ.

itzungi. (itzalketa): *ad.* thus.: Itzali, I: Itzaldu, iui-egin, itzungitu, itxungi,

itzungi-ezin. (itzalketa): *laced.* Titus.: Itzungaitz, j: Itzungigaitz,

itzungigaitz. (itzalketa): *laced,* Ikus.: Itzungaitz. j: Itzungi-ezin.

itzuugikoi. (itzalketa): *laced,* Itzali ditekena. I: Ikus.: Itzungaii.

Bzunglle. (itzalketa): izond. Suteak itzaltzeko dagoena,

itzungitu, (itzalketa): *ad.* lkys.; Itzali. Ttzungi.

Omuta'. (mintroera); *izond, Ikus,;* Beŕitsu.. j: Itzontzi.

itzuntzikert. (gezuŕ): *iz.* Ikus,: Gezuf, I: Guzuŕ. (t^{y}intzoera): *in.* Asko itzegitea.

itzuraldl. (lges): in, Itzuritzea.

Itzurarazt, (iges): *ad,* Itzuri-eragin, Itzur-azi.

iizurarazle. (iges): izond, Itzuri eragiten duena,

itznrbide. (aitzaki): *iz.* Ikus,: Altzak]. Itaulpide.

itzure, (igas): iz. Itzuritzearen egipena.

ttzurgañ. (aŕangura): *izond.* Aldendu ditekena. I: Itzurigaŕi..

Itzurl. (iges): *ad,* Itxitegi ado gatbide batetik irtetzea edo gaizkatzca. Zeiltasunen batetik aldoiatzca- I: Nerbait iraduz eta ezkutuun irtetzea. j: IIr-blldegi edo odi batetik ubit bat irtetzea. Tŕixt-egin, iŕixtatu, itzur, irori, jope-egin. (Yarcikuntza): *ad.* Yarein. (tges-egin): jU *ad.* Alde-egin,

iizuri-beaŕ. (aŕangura): *izond.* Aldendu boa]; dana,

Itzurl-ez4n. (aŕangura): izond. Aldendu ezin ditekena,

itzurizlco. (a(artgura): *izond.* Aldendu ditekena.

itznrka. (iges): *adond.* Itzuritzen art-izatea.

itzurkeria. (alerti): in. Oso asmo zoŕotzak orabiltzca, j: Itzurkaritasun.

itzurkeritasun. *(elerti): iz,* Thus.: Itzurkeria.

itzurkizun, (aŕangura); in. Aldentzekoa dana,

itzurkoi, (igcs): izond. Eŕaz itzuritzen dana. J: Itzurkoŕ,

ttzurkoŕ. (iges): *izond,* Ikus.: Itzurkoi.

itzurle. (iges): *izond.* Itzuri egiten duena.

itzurpe, (ikurton): in. Ikurtonaren irudia.

ltzurpeu, (igcs): iz. Ttzuritzearen egipena.

ITZURPIDE. *iz.* Zaiitasun bat alderatzeko igesbidea, : Bzkutukeria, ingurukeria, urtenbide, itzurtpide. II (aitnaki), (amaŕukeri), (aŕangura), (eŕugabedura), (iges), (itzuli-mitzulika), (sayeskuntza).

Wort. (esaera): *iz.* lkua.: Eaakune. Atsotitz, itz-zaaŕ.

itzuŕ-egin. (iges): *ad.* Itzuri-egin.

itznrti. (iges); *izond,* Iges-egiten doana.

ttzurtu. (ertsidura): ad. Ertsidura egin.]; Ikus,: Ketsitu.

Itzurtzo, (iges): in, Itzuii egitearen_ egipena. Itzurte,

lt-zuski, (eŕatz): *iz.* ikus.: Fŕata, ik: Itxuskt•.

ltzuts, (m ntzoera): laced. Ik^{y}s,; ii@t`itxtt, ^: Itzontzi.

ivaldun, (zciñu): *izond.* Iuale.a daramana, Ikus.: ioaredun, iyaldun.

ivale. (zeiñu): iz. Bats.: Man.]oare, . juale, juare..

luat-ere. (aditzonda): *adond:* lmora ere. E: lurat ere.

juilari, (^{g}ets.): izatrd. Igynle egiten dituena.

iulti, (jauzketa): *in,* Tkus.:.lauzketa, I; Ukoti.

tutz, (aditzondo): *(dono*^{r}. Iñoiz en, Iktts.: 'Matz.

tutatan ^{ere,} (aditzondo): *adond.* Igola, : Ncolatan, iota, i111-Pre, Mae.-

irtlgl. (txitnitta): iz. Ikus.; Ortats. I: lurtziri,

Inn. (a(litzondo): *adond.* Ikus.:; Mon. j: Noun, nien, alum, inn-ere, (ari): *Rd.* Ikua.; Trutt. ^: Iru, iruin.

lundikere, (aditzondo) adond. Ikus•: Iñundik, f: Mona, uiondik, (zalantza): *adond,* Ikus.; Iñondi c ere. Igolaz ere,

iungolu, (cyaraldi): *iz,* l *yeran* goiko aŕla igitzen doer, zatlkoa.

!until/ ere. (aditzondo): *adond.* lñundik are,

luntzurt, (egazti); in. Olaŕaren kaizua duen egazti aoka-tuzea; bare nrakoa Tuaa da, adalezkoa ta tnututan kakoduna da.

har. (izenorde): *izond.* Ikus.: Thor, I: I'ieor, coot, iue era, iurk pre,

lurgidu. (okidura): ad, Gañezka bete: Iurgitu; Turi]du. '

hurl. (ibai): *ta.* Bayona'ko Ibayaren lzena.

]ufi. (ugaritasun): *adond.* Ikus.: Tau>'i, 1; Ugaritegunez.

iurtzl. (igurtziketa): *ad.* ikus,: Igurtzi. I; Igurzi.

iurtziri. (tximista): in, Ikus.: °riots. 1: lurizuri, iurtzutio, iuigi, iusturi,. iusluri, iurziri, iurzuri, iortziri, iortzorio, lortzuri.

iurzuri. (tximista): *iz.* Ikus,: lñusttu'i. I: Iñaztura.

ins. (urin): iz. Thus,: Urin.

tested. (tximista): in. Ikus.: Ortots, I: iurtziri, iuzturi, iusluri.

iutu. (aginkada): ad. Pipiak maŕaskatu.

iutua. (aginkada): *Land.* Pipiak maŕaskatuta dagoena.

iuzina. (luŕalde): iz. Ikus.: Luŕalde. I: Esbaŕu.

luzpegi. (ortzi-muga): *iz.* Ikus.: Sorka1de. I: Sortalde.

iuztul-aldi. (ckaitz): *iz.* Ortotsckiu ari dan erauntsia.

iuztul-nñ. (kaskaba): *iz.* Ikus.: Kaskabaf. I: Juztulaŕi.

ixa. (laŕu): iz. Lafuan sortzen dan legena. (eŕealdi): *ad. F.fe.* (aufen itza). I: Ixe.

ixaasi. (iges): *ad.* Bens.: Uxatu. J: Txitu.

ixadarkatu. *(azal): ad.* Zugalzai azala kendu. I: Ixadaŕatu, ixardekatu, ixafadatu, ixaŕatu, ixaŕiatu. (iñausketa): *ad.* Iñausketa egin. J: Txardakatu, ixeadafatu, ixedafatu, ixerdekatu.

ixai. (egazti): iz. Eats.: Aston. I: Sanga.

ixaaa. (nraska): *iz,* Ikus.: Ubide, J: Eŕeten, iseka, izaka.

ixalcarte. (baratz): *iz,* Baratz baton atala.

ixanide. (izen): *iz.* Baste baten izena bera.:Izenide,izenkide,ixenide.

ixara. (oe): *iz. ikus.:* Izara.

ixaf. (ikuŕ): ŕz. Idazketan egiten dan linda loaf txiki baton itxur.' duena. (landare): *iz,* Otxarkaria dan landarea; bare eŕotik **dada** goŕia ateratzen da.

ixaŕakin. (abaŕ): *Ez.* lñausketnz egiten dan abartza.

ixafaldi. (luŕ): Er. Luŕak gañctik lantzearen aldia.

ixafatu. (tut): *ad,* Luŕak gañctik landn. (iñausketa): *ad.* Zugatz baton bake abafak iñausi. I: Ixardckatu, ixedafatu, ixerdekatu, ixaŕadatu, ixaŕiatu, ixaŕitu. (ikuzketa): II *ad.* ikus.: lkuzi.: Ikuztu. (ao): II *ad.* Aoa uraz garbitu.

ixafatze. (luŕ): *iz.* Luŕak gañetik lantzea.

ixafe. (luŕ): *iz.* Ixaŕatzearcn egipena.

ixats. (margoerti): *iz.* Margotzeko tresna. I: Ixatx.

ixatu. (eŕealdi): *ad.* Efe-egin. (auŕcn itza). J: Ikus.: Egosi. (alien itza). Eraotzi.

ixatx-andl. (margoerti): *iz.* Aundia dan ixatxa.

ixatx-kutxa. (margoerti): ŕr. Ixatxak gordetzeko kutxa. J: Ikus.: lxatx-ontzi. Ixatxtegi.

ixatx-ontzi. (margoerti): *iz.* ixatxak eukitzeko ontzia. J: Ikus.: lxatx-ktttxa, ixatxtcgi.

ixatx-saltzaile. (margoerti): *izond.* lxatxak saitzen dituena.

ixatx-uki. (margaerti): *iz.* lxatxaz egiten dan ikutze ariña.

ixatxgile. (margoerti): *izond* Ixatxak egiten dituena.

ixatxtegi. (kutxa): *iz.* Tkus.: Ixatx-kutxa. Ixatx-ontzi. (margoeti): *iz.* Berbera.

ixaujantx. (gaiztasun): *iz.* Lepoan gertatzen diran gaitzak asko adicrazten dituen ltza.

(ii): *iz.* ikus.: B. I: Ir.

ixehe. (izaneza): *izarl.* ikus.: Ezerez. I: Ezer be'rm laburpena.

ixedu. (luŕ): *iz.* Auzoko guzicna dan lands. I: Ixidu, ixiru.

ixegafi. (buzipen): *izond.* Buzipena egiten duena.

ixegatu. (sayo): *ad.* Sayoak egin. Iseyatu.

ixegi. (dilingadura): *ad.* ikus.: Esegi. I: F.skegi, ixigi.

ixegu. (sayo): iz, llcus.: Sayo. j: Esetsia, isegu, iscya. (azkuŕi): iz. Ikus.; Azkuti. Elikagaŕi.

ixelcaz. (iseka): *adond* lseka egiten ari-izatca.

ixeki. (izeki-aldi): *ad.* liens.: Izeki. Satan egon, ixiki, iseki, piztn.

ixekitu. *(gat): ad.* Gat.' egitean izeki.

ixen. (bulaŕ): *iz.* Tkus.: Aamenda-belaŕ.: Azentzio.

ixendu. (itudimen): *iz.* ans.: Itxurapen. I: Inkario.

ixenduz. (irudimen): *adond.* Itxurapenez ari-izatea. J: Txendoz.

ixenduzko. (irudimen): *frond.* ltxurapenezkoa dana. j: Ixendozko.

ixentapen. (izen): *iz.* Ikas.: Izendapen. Izendatze.

it/entail. (izen): *ad.* Urns.: Izendatu. J: Trenton.

ixerdekatu. (iñausketa): *ad.* Ikus.: Iñausi. I: Moiztu.

ixerla. (argi-muki): *iz.* lkus.: Argi-muki. llatxarlo.

ixerloka. (Tzar): iz, Ikus.: Izaŕ-koioka. Izaŕ-loka.

ixertu. (usnaldi): *ad.* this.: Itzartu. I: Itxartu.

ixetaldi. (izeki-aldi): *iz.* Irazekiaren aldia. ikus.: Izeki-aldi.

lxetu. (izeki-aidi): *ad.* ikus.: Izeki. J: Su-egin, isiki, ixiki.

ixen. (urto): *adond.* Ikus.: Igaz.: Yaz.

ixi. (itxitura): *ad.* Ikus.: Itxi, J: Ertsi. (isiltasun): oyn. Ikus.: lob (itxitura): II *iz.* Ikus.: Esi. j: Esi-elbo.

ixi-xuri. (bale): *Er.* Maltzuŕez egindako iŕipaŕa. J: ifizuri.

ixigi. (dilingadura): *ad.* Ems.: Esegi. J: Exegi.

ixigitu. (efealdi): *ad,* Ikus,: Ffe. I: Xixi.

ixiki. (bero): **Er. Bera** aundia. (argi): *iz.* Argi-izpia. (izeki-aldi): II *ad.* lints.: Izeki.: Ixetu, isiki, ixeki.

ixilrigel. (indaŕ): *iz.* Indaŕ eta adorea emateko egokia dana.

ixikilima. (oŕatz): *iz.* Boas.: Ofatz. Iskilitna.

ixikitu. (eŕealdi): *ad.* Eŕe-egin.

ixil-abia. (saizulo): *ir. lktts.:* Afitxilo.: Aŕt-lim o.

ixil-ebasketa. (main): *iz.* Atzipez eta ez ordaintzeko xedeaz txindi edo baste aldifiezko gauzak eskatu ado ateratzearen egipen eta ondorioa.

ixil-gaitz. (isiltasun): *izond.* lsiltzeko zala dana.

ixil-joko. (zatarkeri): *iz.* Ikus.: Azpi-joko. J: Azpika joko.

ixil-maratuka. (isiltasun): *adond.* lxil xamaŕ ari-izatea.

ixil-mixil. (mintzoera): *iz.* lxilka art-izatea. Ikus.: Txil-nrixiika.

ixil-mixilka. (mintzoera): *adond.* Ikus.: lxilka. I: lxilka-mixilka, isilga-misilga, isil-misilka, ixil-tnixil.

ixil-estuka. (isiltasun): *adond.* Ikus.: Ixi^{j}eaa. I: Txilik-mamo.

ixil-salcel. (zizku): *iz.* Txindia eramateko zizkua.

ixil-sari. (estalpen): *Er.* Estalpenez ad-izateagatik ordaintzcn dana.

ixildura. (isiltasun): *iz.* liens.: Isiltasun. j: Isilera.

ixilgo. (isiltasun): ŕz. ikus.: Isiltasun. I: Ixildasun.

ixilgorde. (estalpcn): *iz.* Ikus.: Aopeko.: Ixiieko, ixilikako.

ixilgardelca. (estalpcn): *adatd.* Aopekoz ari-izatea.

ixilgane. (isiltasun): ŕz. Ixilik egotearen aldia.

lxilka, (mintzoera): *adond.* Bats.: Ixilik-mixilik. j: Ixilka-mixilka, ixil-mixilka, isil-antza, isilga-misilga, isilka, isilka-misilka, isil-misilka, muxuluka, ixilki. (estalpen): *adond.* Estalpenez tnintzatzeu ari-izatea. j: Itzalpeka. (zurtasun): $_{JJ}$ *adond.* Ikus.: Isilara.

ixilka-mixllka. (mintzocra): *adond* Ikus.: Txilka. J: Ixilik-mixilik, ixil-mixilka, isilga-misilga, isilka-misilka, isil-misilik.

ixilkadura. (zikintasun): iz. Logiaz edo or zikiñaz zikintzearen egipena.

ixilkara. (isiltastm): *adond* la itzegin gabe egotea. I; Isilkara, isistkara.

ixiikatu. (iiztadura): *ad.* Ur zikiñaz iiztatu.

ixilkeria. (ulermeneza): *iz.* ikus.: Ezkutapen. Gordekeria.

ixilketa. (mintzoera): *adond.* Ixilka-mixilka ari-izatea.

ixillti. (isiltasun): *adond. Ikus.:* Txilka. j: Ixilik ari-izatca.

ixilkoi. (salkuntza): *izond.* Ikus.: Isilkari. ^: Azki-suge.

ixilkume. (estalpen): *iz. Ikus.:* lxilume.

ixilpe. (estalpen): *izond.* Estalpenez egiten dana. Ixilpcko.

ixilpean. (estalpen): adond.' lxilpez ari-izatca. I: lxilpeko, ixilpeki.

ixilpelci. (estalpen): *adond.* Estalpcncz ari-izalea. Ixilpero, ixilpean.

ixilpelco. (estalpen): *izond.* Estalpcncan egindakoa. j: ikus.: Ixilpe. I: Ixilpcan.

ixilpero. (estalpen): *adond.* Ikus.: Ixipeki.

ixiltarzun. (estalpen): *iz. Ixilik* cgolea. I: lxiltasun.

ixilti. (estalpen): *izond.* Ixilik dagoena. (isiltasun): *izond. Ixilik* ari dana.

ixiltsu. (estalpen): *izond.* Gentza maite duena. (naretasun): *izond.* llais.: Baratsu. I: Baratxu.

ixiltxorilc. (isiltasun): *adond.* Ixilik art-izatca.

ixiltzatle. (isiltasun): *izond.* Isiltasuua gordetzeko, jokatzen ari dana. j: Ixilzain, ixiilzai.

ixilttaka. (isiltasun): *adond.* Ixilik egos gabe ari-izatea. I: lxiltzeke.

ixilzain. (isiltasun): *izond.* Ikus.: Ixiltzaile. j: Ixilzai.

ixilzale. (isiltasun): *izond.* Ixilik egotea nai duena.

ixilagotu. (isiltasun): *ad.* isiltasun aundiagoa egin.

ixilaldi. (isiltasun): *ft.* isiltasun-aldia.

ixilarazi. (isiltasun): *ad.* Isil-eragin. Isil-arazi, isil-erazo.

ixilean. (isiltasun): *adond.* Ixilik ari-izatea. : Txilik-mamo, ixil-ostuka.

ixileko. (estalpen): is. ikus.: Aopeko. Gano, ixilgorde.

ixilelco semc. (same): *iz.* Ezkontzatik at izandako semea. I: Isilume, kalabit, sasiko-ume, sayctsetiko, uriko.

Ixilik. (isiltasun): *adoul.* hilt-Nunez egotea. I: Isilikan.

Ixilik-mamo. (isiltasun): *adond.* Ham: Ixilean. Ixil-ostuka.

Ixilik-mixililc. (mintzocra): *adond.* Aots ixilean mintza€zen ari-izatea. I: Ixilka, ixilka-inixilka, isil-antza, isilga-misilga, isilik-misilik, isil-misilik, muxuluka.

ixilikuko. (cstalpen): *iz.* Ikus.: Aopeko.: Ixilgorde, ixilkako.

ixilintx. (at): *is.* Tkus.: Tzai. I: Izain.

ixilizko. (isiltasun): *izond.* Ixilik egindakoa.

ixilora. (abetxu): iz. ikus.: Aagoŕi.: Eskutulora, isilora.

ixilume. (estalpen): *izond.* Estalpenean jays dana. I: Txilkume.

ixiluŕ. (esertoki): iz. Ikus.: Txisilu.: Txitxilu.

ixiniur egin. (ausikidura); *ad.* Zomoŕo batek ozka-egin. Ixumur.

ixiudi. (eguŕ): *iz.* Ilais.: Ilindi. : Ilendi.

ixiugira. (istinga): *iz.* Ikus.: Istinga. I: Belubi, izingura.

ixintxa. (aŕ): *iz.* Ikus.: Izai. I: lzain.

ixio. (izeki-aldi): *izond.* Izekita dagoena. I: Ixion.

ixiogaŕi. (izcki-aldi): *frond.* Izekitu ditekena, ixiotu ditekena.

ixiotu. (izeki-aldi): *ad.* Ikus.: Izeki. I: Pizlu.

ixipu. (baŕeyadura): *iz.* Ikus.: Isipu.

ixirigaŕi. (guzkadura): *izond.* Azkuntzarako gays biurtu ditekena.

ixiriko. (erabatcko): *izond.* Ikus.: Erabateko. I: Elkargabe.

ixiritu. (gurkadura): *ad.* Eyo-tutuan azkuriak, azkunizarako gayak biurtu.

ixiro. (isiltasun): *adond.* Isiltasunez ari-izatea.

ixiru. (luŕ): *iz.* ikus.: Ixedu. ; Isidu.

ixiro£ (gaŕ): *izond.* Ikus.: Garkoŕ. Isioki.

ixitu. (isikortasun): *ad.* Tink-egon.

ixitu. (igcs): *ad.* Ikus.: Aisatu. I: Oyutu, uxaldu, uxatu, ixaasi. (naguistasun): *ad.* Ikus.: Gaindu. I: Xitu.

ixixan. (aŕ): *iz.* ikus.: Anta. I: Ikain.

ixixan-moro. (zoinoŕo): iz: Ikus.: Argoŕi. Artaaŕ.

ixkauli. (birunda): *ad.* Ikus.: Irauldu. I: Irauli.

ixkernu. (ur): *iz.* T]stelduta dagoen ura.

ixkef. (ezkeŕa): *izond.* Ikus.: Ezkefa. Ezkertia.

ixkefeta. (ezkeŕa): iz. Ikus.: Ezkertia.: Eziceŕeta.

ixkibantxa. (zin€zuŕ): *iz.* Ikus.: Ornu. I: Sabia-eri.

ixldbot. (matsondo): *iz.* Mailka aundiko ardoa cmaten zuen andua.

ixkitdu. (ekaitz): *iz.* Aize-zirimola, Ikus.: Zirimol. (size): *iz.* Berbera.

ixkilima. (oŕatz): *is.* Ikus.: Oŕatz. Txkilinba, ixkilin.

ixkilimatu. (oŕatz): *ad.* Oŕalzen bitartez tinkotu.

ixkilimuntzi. (oŕatz): iz. Oŕatzak gordetzeko ontzia. {: Ixkilin-xixku.

lxkilin. (oŕatz): *iz.* Ikus.: Oŕatz.: Ixkilima, ixkilinba.

ixlcilin-xixku. (oŕatz): *is.* Ikus.: Txkilimuntzi.

ixkilinga. (oŕatz): *iz.* Ikus.: Oŕatz. I: Txkilinba.

ixkiliñs. (kutxa): is. Bide-kutxako kutxatila; len bertan txindia gordetzen zan. E: Kutxatel, itxutila, izkiliña.

ixkilinba. (aile): *iz.* Estekatzen dan oŕatza, eŕaz ideki ezin-izateko, bare zia lcako baten batuan sartzen datarik. I: Txkilima, ixkilin, oŕatz, ixkilinga.

ixkimen. (kondaŕ); *iz.* Janariaren kondaŕak.

ixlciu. (trinkotasun): *izond.* Ikus.: Trinko. ^; Trikotsu. Ikus.: lstin.

ixkindu. (aim): *iz.* Aizearen xirimola.

ixkindui. (kayula): *iz.* Ikus.: Kayola.

ixidñ. (salalcantza): *izond.* Salatzen duena.

ixidra. (oskoldun): *iz.* Ikus.; Ezkira, I: Izkira.

ixiciribot. (mats): *iz.* Mats saris garau txikiak dauzkana. Ikus.: Ixkibot. (: Ixkiriot.

ixkirin. (sodu): *is.* Ikus.: Ots. I: Zarata.

ixkiritu. (sots): *is.* Ikus.: Deadaŕ. I: Didaŕ.

ixkirituka. (ants): *adond.* Aotsak ematen ari-izatea.

ixkixalda. (crabaga): iz. ikus.: Erabaga. j: Ardaila, ixtilu.

ixkolgiltza. (giltz): iz. Langayetan hatetik-bestcra ez igarotzeko giltza.

ixkuidu. (size): iz. Itxasoan izatea dan size-xirimola. (itxaso): is. Berbera.

ixkuiltze. (birunda): *is.* Iraultzearen egipena,

ixkuili. (birunda): *ad.* Ikus.: Irauli.: Txkuil.

ixkurdu. (crantzupen): *iz,* Ikus.: Erantzupen. j: Yardespen.

ixkurduka. (eztabaida): *iz.* Ikus.: Eztabaida. I: Inkaminka.

ixkurdukari. (eztahaida): *izond.* Eztabaidctan ari dana.

ixkurdukatu. (eztabaida): *ad.* Eztabaidetan ari-izan.

ixkuyantxa. (lepo): *iz.* Lepoan gertatzen diran gaitz batzuk adierazteko lea.

ixiarazi. (isladura): *ad.* Isladurak egin-araztea.

Ixo. (ants): *iz.* Zamariak geidi-crazteko egiten dan deadaŕa.: iso!, izo. (ozarkeri): *izond.* Ozarkeriz ari dana. (eycraldi): II *ad.* Ikus.: Eyo. J; Eyotu. (isiltasun): Jj *oyu.* Isiltasun eskatzeko oyutza. I: Ixt.

ixo-egin, (iraizketa): *ad.* Iges-eragin. Ikus.: Tzutu.

ixo-egun. (aste-guren): *iz.* Aste-guren'aren larunbata.

ixotu. (iges): *ad* Iges-egin erazi. J: Uxaldu. (izeki-aidi): *ad.* Ikus.: Tzeki. Piztu.

ixoztu. (izotz): *ad.* Tkus.: Izoztu. Ormotu.

ixpe. (estalpen): *iz.* Ikus.: Aopeko. Gann.

ixpelko. (sasi): *iz.* Tkus.: Belatxeta. I: Ispiliku, belartxeta.

ixpi. (uŕitasun): iz. Gauza txikia. Ikus.: Izpi. (erle): *iz.* Erleen eztena.

ixpilinga. (ofatz): *iz.* Ikus.: Oŕatz. lskilinba, ixkilinba, ispilinga.

ixpindola. (txikiera): *iz.* Oso txikia dana.

ixpixo. (detua): *iz.* ikus.: Dams. I: Esku-ontza, ispiso, ispisoin, ixpisoin, ixpixu.

ixpixoatu. (dana): *ad.* Dema-egin.: Ispizonatu, ixpixoiñatu.

ixpixoka. (demo): *adond.* Demo egiten ari-izatea.

ixt. (isiitasun): *oya.* Ikus.: Txo. i: Tsilik.

ixta. (zango): iz. Ikus.: Ixtaŕ. j: Ixteŕ,

ixtaklok. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba. j: Ixtakoloka, ixtartroko, ixtrako.

ixtan, (lagatze): *ad.* Utzi nazan,

ixtape. (zango): *iz.* Iztaŕaren barneko aldea, Istaŕ-arte, istarte, istape, ankape, ankarpe. (uŕats): *iz.* Ikus.: Ufats. j: Oinkada,

ixtapeka. (neuŕi): *adond.* Uŕats luzeetaz neutzen ari-izatea. (joko): *iz.* Gauza bat bi zaugoen artean igaro-eraztean egiten danjokoa.

ktapezabal. (zango): *izond* ikus.: lztaŕ okef. j: Iztar-zabal, ixterzabal.

ixtaŕ. (zango): iz. Ikus.: Iztaf.: Istaŕ, isteŕ, ixtef, iztet, iota.

ixtaŕezuf. (ezuŕ): *iz.* Ixtaŕeko ezuŕa.

ixtafi. (zintzuf): *iz.* Ikus.: Zintzuf. Eztaŕi.

ixtef-lengusu. (sendi): *iz.* Uŕutiko aside. Ikus.: Aaidc.

ixtarte. (tango): iz. Bi zangoen artean dagoen soñaren zatia.

ixtartroko. (zaldizketa); *adond. ikus.:* Ankalatraaba, J: Ixtaklok, istartekola, istaŕ-troko.

ixtazain. (belaun): *iz.* Ikus.: Belaunpe.: Belaunpe.

ixtazaki. (stain): *iz.* Ikus.: Gia. Tzta-zaki, ixteŕ-ezuŕ, ixteŕ-ondo.

ixtazofi, (guruin): *iz.* izta-zakiko guruitiak.

ixte. (gabetasun): *iz.* Aragia edo beste gauza bat uztea,

ixtegia. (zefi): *iz.* Zefientzako ukulua.

ixteka. (uraska): *iz.* Ikus.: Ubide. Ugerka,

ixtelgatu. (atsikipen): *ad,* Janzkiak zangoen artean bildu. J: Ixtragalatu.

ixterbegi, (etsaigo): *izond* Tit us.: Arerio. I: Etsai. (iguintza): *izond.* Begikoa ez dana.

ixterbegigo. (etsaigo): iz. Etsalgo-egokera.

ixterka. (igali): *iz.* Ikus.: Lakaifia. I: Lakatz, istaŕ, istef, iztaŕ, sixteŕ.

ixterkatu. (igali): *ad.* Lakaiñaz erdibitu.

ixterkeri. (leyatasun): *frond.* ikus.: I,eyatasuu.

ixtermami. (aregi): *iz.* Ixteŕaren aragizko zatia.

ixtermuga. (adiongabetasun): *izond.* Ikus.: Adiougabetasun.

ixternu. (istinga): *iz.* Ikus.: Istil. : Idoi, ixtil, ixtildura.

latef. (zango): iz. Ikus.: Iztaŕ. j: Islaŕ, isteŕ, ixtaf, iztef, iota.

ixtef-aan. (aranondo): *iz.* Im ale dauzkan aran-mordoa.

ixtefaldea. (aide): iz. Beste aldea.

ixtef-ezuf. (coin): *iz.* Was.: Gia, J: Ixtazaki, ixtef-ondo.

ixte£rndafa. (inda): *iz.* Ezezko indafa.

ixtef-ondo. (soin): *iz.* liens.: Ixtazaki. 1: Ixteŕ-ezuŕ.

ixtet sagn. (baŕabil): *iz.* Ikus.: Bafabil. I: Koskolo, garuu-muloak,

ixterzabal, (zango): *izond.* Ikus.: Iztaŕ-okeŕ.I:Txtapezabal.

ixterzoŕi. (antura): *iz.* Guruiñen antura. (guruin): iz. Berbera.

ixti. (aots): iz. Abercak atzera egin dezatela aotsa.

ixti gelditu. (auŕerakuntza): *ad.* Auŕeruntzjotzeko ukatu.

ixtiarazi, (atzerakuntza): *ad.* Atzera-eragin.

ixtilca. (atzerakuntza): *adond.* Atzeruntz jotzen ari-izatea.

ixtikari. (atzerakuntza): *izond.* Idiek atzeruntz jotzeko dutenjokera. Bate Tatman atzeratzen dana.

ixtikatu. (zapaldura): *ad.* Mats-mordoak oiñakaz zapaldu. (ore): *ad.* Bustitako iriña indaŕez oretu. (biguntasun): II *ad.* Bide baten zola bigundu. j: Istikatu. (zimeldura): II *ad.* Loreak edo beste gauzak zimeldu. ; Istikatu. (zati): JJ *ad.* Zerbait zati tu. ;: Istikatu.

ixtil, (istinga): *iz.* Istil txikia, I: Ikus.: Istil, ugeldi, ixtemu, ixtildura.,

ixtildu. (istinga): *ad.* Istilak egin.

ixtildura. (istinga): *iz.* Ikus.: Ixtemu. J: Ixtil.

ixtilka. (istinga): *ad.* Bass iiztatzeu ari-izatea.

ixtiilcatu. (istinga): *ad.* Istiitaz bete.

ixtilkof. (bass): *izond,* Basaz beterik dabilena. Ikus.: Ixtiltsu.

ixtiltsu. (basa): izond. Basaz estalita dagoena. Ikus.: Ixtilkoŕ.

ixtitu. (erabaga): *iz. Ikus.:* Ardaila. J: Ixkixalda.

ixtituka. (erabaga): *adond.* Ardaila egitcn ari-izatea.

ixtinga. (gelditze): *iz.* Gurdien gurpilentzako galga.

ixtitu. (atzerakuntza); *ad.* Atzcra jo. J: Atzera eragin, istitu.

ixtizoñ, (guruin): *iz.* Ikus.: Guruin. Ixtizuŕi.

ixto. (tximista); *iz. Ikus.:* Tximista. I: Oiiiaztafi.

ixto£ (gezi): *iz,* Ikus.: Gezi. !: Deto.

ixtragalatu. (janztura): *ad.* Zangoen arteanjanzkiak bildu.I:Ixtragaldu, ixtelgatu.

ixtrako, (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba. : Ixtaklok.

ixtu. (aogozo): *iz.* Ikus.: Aogozo. {: Istu, iztu.

ixtu-guruñalc. (guruin): *iz.* Aogozoa ateratzen duten guruiñak.

IXTUN. iz. Geycnctan estalita dagoen urasira, urai to beste gauzak ateratzeko bides. I: Odi bat edo batzuk alkartuta.: Bizidunek berm saran dauzkaten odietako bakoitza. J: Ur-bidea, urodi-sail, uroditeria, ur-oditza, utz-odi, utz-toki. (beroketa), (bemn), (garastaketa), (iturburo), (kimia), (supaztef), (uraska), (urizti), (ur-kentze), (urmael).

lxtnrkatu. (urka): *ad.* Ikus.: Urkatu. Urkan crail.

ixukatu, (ezetasun): *ad.* Zeribait ura edo ezetasuna kendu,xukatzean.

boil. (atzerakuulza): *iz.* Ikus.: Itzul. ltxul.

ixumuf. (ziztada): *iz.* Zomofo baten ziztada. j: lsuki.

ixun. (zurikeri): *izond* Ikus.: Aizun. J: Izun. (zigoŕ): iz. Ikus.: lean.

IXUR-BIDE, *iz. Ura* ateratzeko lxtuna. [: Isurbide, isur-odi, izaka, putzu-galdu, putzu-itsu, ugaska, urodi, zikin-odi, zikinzulo, xuka-bide.1/ (irol), Oxtail), (ixuritasun), (oaska), (urmael), (zikiutasun).

ixuralde. (mendi): *iz.* Mend! baten ixut-aldea.

ixuratu. (begiespen): *ad.* Ikus.: Mite. I: Miragaŕitu.

ixurba. (asaldura): *iz.* Ikus.: Asatdura. j: Asaldaketa, naasmendu.

ixurbatu. (asaldura): *ad.* Ikus.: Asaldu. I: Nastu, itsurbatu.

ixurbera. (ixuritasun): *izond.* Ixuri ditekena. I: Ixurgaŕi.

ixurburuzagi. (zaintzale): *izond.* Landako zaintzalea.

ixurdnra. (toles): *iz.* Soñeko baten tolesa. (eriondura): *iz.* Tkus.: Eriondura. j: Lot un-urtze, xortakatze.

ixurgai. (ubil): *iz. Ikus.:* Ubil. I: Lobel.

ixurgafi. (ixuritasun): *izond.* Ikus.: Ixurbera.

ixurgi. (malda): *iz.* Ura jetxi diteken tokia. lkus.: Malda. : Xurki.

ixurgin. (ur): *iz.* Atikoko or zikiña. Ixurkin.

ixuri. (utzaldi): *ad.* Gorotza bate. (ixuritasun): *ad.* Ixuritasuna egin.

ixuridun. Oxtail): *iz.* Ikais.: Idun.: Xuŕot-idun.

Ixurika. (ixuritasun): *adorrd.* Ixuritasuna egiten ari-izatea. Ixurka.

ixuriki. (ixuritasun): *adorrd.* Ugari ixuritzea,

ixurin. (ezuŕ): *iz. Ikus.:* Txonkatila. Axurin,

IXURITASUN. *iz.* Gauza see edo ixurgaŕiak ixuri ado puŕustatzea. I: Erio, gate, isuritze. It (baŕcyadura), (edamen), (galpen), (gonburu), (iiztadura), (irtera), (jaurtidura), (okidura), (ontzi-aldaketa), (tanta), (uralde), (ur-keutze), (uzgune).

ixurkr. (ixuritasun): *adand.* Ixuritasunez ari-izatea.

ixurka. (ixuritasun): *adond.* Ikus.: Ixurika.

ixurkari. (ixuritasum): *izond.* Ixuri egiten duena. j: Ixurle, ixurtzaile.

ixurkatu. (igurtziketa): *ad.* Ikus.: Muŕuskatu.

ixurketa. (ixuritasun): *iz,* Edontzi bat nbilcz bete ta txastatu ondoren ublia botatzca.

ixurki. (ubil): izond. Ubil eta laspelen antzera, jartzen dart ontziareu taukera bereala artzen duen gorputzari esaten zayo.

ixurkoŕ. (ixuritasun): *izond.* Txuritzen dana.

Ixurle. (ixuritasun): *izond.* Ikus.: Ixurkari. I: lxurtzaile.

ixurpen. (ixuritasun): iz. Ubilak botatzearen egipena. Isurdura, isurpcn. (iraizketa): iz. Ikus.: Iñoskun, sortiñoskin, sortiñospen,

ixurpidetza. (iraizketa): *iz.* Bata beat diran lcondafak iraiztcko araulceta.

Tsui. (le): *iz.* Kizkurtuta dagoen ulea. I: Izuŕ. (toles): *iz.* Qyal edo ingian egiten dan zimurdura. (ildo): *iz.* fiats.: Ildatte. j: Inguro-mari, inguru-mingurak, inkimako, izuŕ, kiribil.

ixufarazl. (ixuritasun): *ad.* Ixuri-eragin,

ixuŕarte. (janztura): *iz.* Soñeko bati jartzen zayon indargaŕia, alosaen artean.

bruit. (guruin): *iz.* Ikus,: Guruin. Guruntxu, izoŕi.

ixuŕika. (ugaritasun): *ariand* Ugaritasunez ari-izatea. E: Tsurik!.

ixurtatu. (burutarapen): *ad.* Ikus.: Burutaratu.

ixurtegi. (ixuŕ-bide): iz. Ixuŕ-hidea dagoen tokia. (urdail): iz. Ausnarlarien urdaila.

ixurtu. (tales): *ad.* Ikns.: Zimurtu. I: Iraskitn.

ixurtzaiie. (ixuritasun): *izond.* Tkus.: Ixurkari. E: Ixurle,

ixurtze. (ixuritasun): *iz.* Txuritasuna egitearen egipena.

ixustean. (gogoketa): *adorrd.* Ikus.: Ezustean. Exustean,

ixuts. (lekukotasun): *iz.* Gezuŕezko lekukotasuna.

iya. (joko): iz. Auŕai ematen zayon distiratsua dan jostailua. (oyutza): *oyu.* lkus.: Ta.

iyahera. (ugaztun): iz, Ikus.: Igabera, I: Tgaraba.

iyatza, (ii): *iz.* Ikus.: Iategi, iatza, iieta, iipe.

iyeilcetu. (igeriketa): *ad.* lkus.: Igari. I: Igerikatu.

iyel. (ieki): *iz.* Ikus.: Teki. [: leki mea.

iyela. (langile-kunde): *izond* ikus.: Trade, I: lyric.

iyetu. (ieki): *ad.* Burni-zaflaetan edatu.

iyezta. (laid): *iz.* Burni-iekitzea.

iyeztu. (ieki): *ad.* Burni-iekitzea egin.

iyo. (eundura): *ad.* Ikus,: Eundu. I: Eotu. (igoera): *ad.* lkus.: Igo. I: Igan.

lyola. (iañotasun): *izond.* Lañotasunez ari dana.

iyoldi. (geikuntza): *ad.* Geitu, geyagotu. ^: Iyotu.

iyutl. (jauzketa): *iz.* Ikus.: Jauzketa. lkuti.

iyutika. (jauzketa): *adorrd.* Jauzketak egiten ari-izatea. I: Ikutika.

iz, (ur); *iz.* Ura adierazten duen eŕoa. (ii): *iz. Ii* aundia. I: Ikus.: Ii. I: Ixe. (itz): Itz itzaren aldaketa, (laŕu): *(iz.* Gizonaren laŕna, batez ere arpegiarena. (aditz): iz. Izan aditzaren adizkifia.

IZ-ADAŔ. *iz.* Bi luŕ-mutuien artean, lufean sartzcn dan itxaso-atal aundia. [: Golko, izkolko, izpaŕen, izpaŕu, izparku, ubai, ukolko, ur-golko, or-kolko, ur-zoko, ur-xilo, uxula, itxas-kolko, izgune. It (itxaso), (lutelesti).

iz-au. (ibai); iz, Thai bat itxasaan edo beste ibayan sartzen dan tokia.

iz-argi, (itxas-argi-mutil); ŕz. Itxas-argi-mutilean ipintzen dan argi-ontzia.

iz ate. (akalde): *iz,* Ttxasoko akaldca,

iz-dirdiŕ, (dirdai): iz. Ttxasoaren distira.

iz-jariokeria, (mintzoera): *ŕz.* Mintzoeran itzen ugaritasuna. (itz): iz. Berbera.

iza. (eiza): iz. Ikus.: Eiza. j: Eize, izi. (zirikaldi): ŕz, Zirikatzearen egipena, (aditz): (i *ad.* Izan aditzaren aldaketa. Gaidetzekoa dan izan aditzaren adizkiña: T iza?

iza-txakuŕ. (eixa): *iz.* Ikus.: Eiza-zakuŕ. Eiza-txakuŕ, iziko-zakuŕ.

izaarazo. (iraizketa): *ad.* Aizatu, uxatu.

izaari. (zirikaldi): *izond.* Zirikatzen duena.

izaatu. (zirikaldi): *ad.* Zirikatu. Azturatu.

izaba. (osaba): *iz.* Ikus.: Iseba. ;: Tseko, ices, ireba.

IZABERE. *iz.* Afain-antzekoak diran ugaztunai onela deitzen zaye. {: Itsas-abere. ll (abelizti), (aŕantza), (ugaztun).

izadaŕ, (Mai); iz. Ttxasa ondoan dagoen ibai baten zatia.

izadi. (zugatz): *iz.* Izayen basoa. I: izayeta. (zabaldi): iz. Zabaldia betetzen duen oro.:Izantza.

izadi-jalcintzak. (jakintza): *iz.* Izadiari dagozkion yakintzak.

izadi-lutelesti. (lutclesti): ŕz. Ludiaren Intelestia.

izadilco indaŕak. (indaŕ): iz. Izadian bcrez dagozenindafak.

IZAERA. *iz.* Izatearen egipena. 1: Gizonaren bias. I: Dantasun, izantza, zarantasun. Ikus.: Izakera. (egoera): *in.* Egoitza. I: Nokia edo gauza bat dagoen egokera, aldaketak izan ditzakena. II (aurkeztasun), (egi), (goi jakiutza), (iraunkortasun), (izate).

izaera gailen. (ayuŕi): *iz.* Ayufi menderatzailea.

izaera-ezaugafiak. (izacra): *iz.* Bereizgaŕiak diran ezaugaŕiak.

izacradun. (izaera): *izond.* izaera duena.

izaeraizti. (ayuŕi): *iz.* Izaerak aztertzeko yakintza.

izaga. (ii): *in.* ikus.: Ii-tegi. j: litegi, iidi.

izagai. (izate): *iz.* Lenengo zerkia.

izagarai. (ikusgaŕi): *izaed.* Bercz-gaiñckoa dana.

izagi. (izaera): iz. Dana, gauza. : Izaiki, izakai, izakari, izaki, zer.

izagin. (ortz): *iz.* Ikus.: Betagin. I: Betortz.

izagnmentu. (jakintasun): *iz.* Ikus.: Ezagurzen. I: Ezagumentu, izagumentura. (eskartasun): *iz.* ikus.: Eakartasun.I:Izagumentura.

izagumentubage. (eskartasun): *izond.* Eskeŕ-txaŕekoa dana. I: Tzagumenturagabe.

izagun. (jakintasun): *izond.* Ikus.: Ezagun.:Ezagu,izaguntu,izagu. (eskiertasun): *izond.* Tkus.: Ezagun. I: zaun.

izagunzale. (jakintasun): *izond.* zagutzen duena.

izagutu. (jakintasun): *ad.* Bats.: Ezagutu. Ezautu, izagunta.

izaguzu. (adilz): *ad.* Ezaiguzu.

lzai. (at): *iz.* Gorputz bigun eta zubilkara daukan du; itsasten zayen abercai edoskiten dien odolaz elikatzen da. [: Izain, izci, eilz, usun, s€ntximari, itxain, ur-bustana, txapin, uxaden, isai, xixain, zirain, zirain, ixilintx, ixintxa. (zugatz): iz. Lerkaria dan zugatza; cnbofa garai la zuzena dauka, adaburua kosnakara, abafak zcaŕezkoak,°flak oŕatzen itxurakoak eta igalia leŕ-arnaria bezelakoa. I: Izai-alze, zapin.

izai-aldalcizten. (zugatz): *iz.* lzayaren muskila.

izai-ale. (igali): *in.* Eretzaren igalia.

izai-atze. (zugatz): *iz. Ikus.:* Izai. Txapin, zapin.

izai-edari. (edari): *in.* Ado goal ta eretzaren eŕetxiñaz egiten dan edaria.

izai-ezarle. (ar): *izond.* Izayak ipintzen dituena.

izai-gapirio. (egurki): *in.* Izayezko abea. I: Izayezko abea. I: Tzai-taula.

izai-lika. (tika): *in.* F.retzari clarion lika. Izai-negaŕ.

izai-negaf. (lika): *in.* lkus.: Izai-lika.

izai-olio. (olio): *in.* Eretzaren olioa.

izai-oyan. (let): *ft.* Lei-oyana.

Izai-taula. (egurki): *iz.* Ikus.: Irai-gapirio.

izai-told. (zugatz): *iz.* Izayak dagozen tokia.

izai-ur. (or): *iz.* Eretzareu izatearen ubila.

izaide. (ir..ale): *izond.* Baste bati buruz zerki berekoa dana.

izaidego. (izate): *iz.* Beste bati buruz zerki berekoa izatea. I: lzaidetasun.

izaidetasun. (izate): *in.* Ikus.: Izaidego.

izaidi. (zugatz): *iz.* Ikus.: Izayaga. Izaidoi, izayeta.

izaidoi. (zugatz): *in.* Ikus.: Izaidi. j: Izayaga, izayeta.

lzaikari. (zugatz): *izond.* Izaizkoa dana.

izaikk. (izaera): *iz.* Ikus.: Izagi. E: Dana, izakai.

izail. (tolestura): *izond.* Apurtu gabe eŕaz tolesten dana.

izaildu. (gogortasun): *ad.* Zaiiclu, gogortu.

izain. (at): *iz.* Ikus.: Izai. I: Izein, usun, sin€ximari, itxain, ur-bustana, usan, uxaden, uzan, xintximari, xixain, zirain, ixilintx, zizein, zizen, ixintxa.

izain-saltzaile. (aŕ): *izond.* Izayak saltzen dituena.

izaira. (irate): *iz.* ikus.: Izate. Danlasun, traits.

izaisko. (zugatz.): iz. Izai txikia. I: Iraixko, izeixko.

izaite. (aditz): *iz.* Izatea. I: Izaka. (eite): *in.* Antza duena. (izate): U *in.* Ikus.: Irate. I: Izaira, izamen.

izaiteko. (irate): *izond.* Izatekoa dana.

izaitelrotz. ere. (irate): *adond.* Izatekoa bada etc.

izaitez. (Izate): *adond.* Izateaz ari-izatea.

Tzaitezko. (berezkotasun): *izond.* Taus.: Berezka. I: lzatezko.

izaitze. (itxasaldi): *iz.* Goyan dagoen itxasaldia.

izaizicia. (mueta): iz. Ikus.: Mueta. I: 1. Mota.

izaizun. (cite): *iz.* Ikus.: Eke. I: Antza. (irudi-antz): *iz.* Ikus.: Irudi-ante. I: Antzezki.

izak-egi. (uraska): *iz.* Izakaen ieknreko ertza.

izaka. (uraska): *iz.* Ikus.: Ubide. I: Ixaka. (ixur-bide): *iz.* Ikus.: Ixur-bide. J: Isur-odi, putzu-galdu, ugaska.

izaka-zain. (uraska): izond.Izakak zaintzen dituena.

Izakai. (izaera): iz. Ikus.: Izagi. : Tzaiki, izakari, izaki, zer, zerki.

izakari. (izaera): *in.* Ikns.: Izagi. I: Izakai. (atsegin): iz. Atsegifiai buruz, eragabeko guraria.

izalcarte. Out): iz. Aitzurketaen artean geratzen dan irria.

izakatu. (ildo): *ad,* iidaak egin.

izakera. (izate): In. Izatearen era. Mans. Tktts.: Izaera.

izakera-jalcintzak. (jakintza): *in.* Soiñen lege ta zeindasunak aztertzen dituzten jalcintzak.

izalcera-lege. (legs): *iz.* Adimen zuzenak adierazten duena.

izakeri. (uzkeri): *izond.* Ikus.: **Ilzkeri. j:** Iski-miski, tikomiko.

izakera. (izate): *iz,* Izatearen egipena.

izaki. (zut): *iz.* Tzayareu zura. (izaera): *in.* Ikus.: Izagi. I: Tzakai, zer.

izaki-egia. (egi): *in.* Izanari dagokion egia.

Izalci-gizakiak. (izaera): iz. Izakai ta notifiak.

izald-izti. (izaera): *iz.* Tzana aztertzen duen yakintza.

izaid-izti-egiak. (izaera): iz. Tzaki-iztiaren egiak.

izaki-iztilari. (izaera): *izond.* izaki-izti yakintzan ari dana.

izaki-sailketa. (izaera): iz. Abel-iztiaren zatia, izakien saiiketari buruz ari dana.

izalcide. (izaera): *izond.* izaera berean bests baten bides dana.

izakidego. (izaera): *iz.* **Iasers** berean egotearen egipena.

izalddetasun. (izaera): *iz.* **Izaera** berean egotearen bereiztasuna.

izakitasun. (izaera): iz. Izakayaren bereiztasuna.

izaldz-gain. (izaera): *adond.* Goi-argiz ari-izatea.

izakiz-gaiñeko. (izaera): *izond,* Berez-gaiñekoa dana. j: Izakiz-gorako,izakiz-goragoko,izakiz-goiko.

izakizko. (izaera): *izond.* Izatezkoa dana, egiazkoa dana.

izakizun. (izaera): iz. Izatekoa dana. (altasun): *izond.* Izan edo gertatu ditekena; egin ditekena.

izakof. (zugafz): *iz.* Bkoiztea ematen duen zugatza.]:]zokoŕ.

izakun. (izate): *iz.* Izaki bakoitzaren izatea.

izakunde. (egun): iz. Zazpiasteko osteguna.

izakura. (gura): *izond.* Gurari bizia duena.

izal. (iguiu): is. Bats.: Iguin. j: Iguintza.

izate. (biztanle): iz. Ikus.: Biztanle.]: Egoile.

izalpe. (itzal): *iz.* Itzal oso aundiak. Ikus.: Itzalpe.

izamen. (irate): *iz.* Ikus.: bate.]: Izaite, sorpuru.

izan. (izaera): *ad.* hates, izamena.]: Adikizunak adierazten duena, adi-yabeaz bayezten dueu aditza. I: Aditz laguntzalea.]: Ezan, izandu, izatu, zerdan, zer izana, zer-izate. (egoera): *ad.* Egon (gertatzearen zentzunaz). (ukantza): II *ad.* Ukan (asko gaklu dan aditz-izena).]: Euki (gai-gabcko asinoetan). (oikuatza):]] *ad.* Oi-izan (aditz-joko bildua duten aditzetan, oraiñaldian eta lenaldian, aditzen izenari -ten edo -tzen atzizkiak alkartzean). !1 Ba-ditu ondo mugaturik ez dagozen beste zentzunak.

izan-aids. (aldaketa): *iz.* Zerki bat baste batean aldatzea.

izan-aldatu. (aldaketa): *ad.* Zerki bat beste bateau aldatu.

izan-aldszko. (aldaketa): *izond.* Zerki bat beste bateau aldatu ditekena.

izan-atdi. (aidi): *iz.* Joan data aldia.

Izan-beaŕa. (beaŕ): *izond.* Beaŕ-beaŕa dana.:Izan-beaŕeko.

izan-ena. (aldi): is. Etortzekoa dana.

izan-gabe. (izaneza): *izond.* Ezer ez dana.

izan-gura. (gum); *izond.* Ikus.: Izan-nai. bitsa duena, izan-gurako.

izan-ide. (irate): *izond.* Irate bcrekoa dana.]:Izankide.

izan-iduria. (izate): iz. Izatcduna dan irudia.

izan-izen. (izate): *iz.* Danaren izena.

izan-nai. (gura): *izond.* Gora-nai, iŕitsa duena. I: Lan-gura, izanai.

izana. (ondasun): *iz.* Ondasuna.]: Thus.: Ondasun. (izaera): *ad,* Dana, izan dana.

izanaala. (aindo): *adond.* Izan diteken ainbat.

izanarazi. (ukantza): *ad.* Ukan-erazi.

izanarazie. (egin): *izond.* Ikus.: Irazale.

izanatz. (ezargai): *iz.* Ikus.: Ezargai.]; Eraski, otanlz.

izanatzeko. (ezargai): *izond.* Ikus.: Gañerako.I:Tñondiko.

izanbide. (ukantza): *iz.* Eukitzeko bidea.

izandatco. (izaera): *izond.* Izan dana. I; Izaniko.

izandu. (izaera): *ad.* Ikus.: Lan. I; Ezan, izatu.

izandun. (ukantza): *izond.* Ondasunak dauzkana.

izandura. (izate): iz. Izaki bakoitzaren irate ta bereizgaŕia.

izanenean.(geikuntza): *adond.* Geyenean.

izanera. (izate): *is.* Izateko era.

izanez. (irate): *adond.* lzatez ari-izatea.

izanez ere. (izaera): *adond.* lzanezkoan ari-izatea.

izanez-goitco. (izate): *izond* Zerki gañetik dagoena.

IZANEZA. *iz.* Izaera as izatea. I; Ez-izana, ez-irate, bizketasun, bizigetasun. *ii* (ameskeri), (stripe), (gabetasun), (gaigabetasun), (irudimen), (itruragabetasun), (mamu), (suntsidura), (uŕitasun), (uzkeri), (zurikeri).

izanezik. (izaneza): *adond.* Izan ezpada bederen.

izanezko.(arpcn): *izond.* Bezuzaz artutakoa. (izaera): *izond.* Egizkoa, benetakoa dana; ots, ametsezko, zalantzazko edo izeuezkoa eztana.

izangai. (izaera): *iz.* Izan ditekena.

izangaitasun. (izaera): *iz.* Izan al-izatea.

izangoa. (aldi): is. Gcrokoa, izango dana.

izangoan. (aldi): *adond.* Izateko kinkan.

izangu. (jarkipen): iz. Ikus.: Jarkipen. Jardukitze.

izangune. (ariketa): iz. Ariketan ad-izatea.

izanlci. (izaera): *adond.* lzatean ari-izalea.

izankide. (bereiztasun): iz. Ikus.: Nolakotasun. I: Zelakotasun.

izankidego. (i ate): iz. **Izate** berean dagozenen egipena.I:izankidetasun. (izaera): iz. Balzuen **izaera** bera.

izankidetasun. (izate): is. Ikus.: Izankidego. (izaera): iz. Berbera.

izanlddin.(alien): *izond.* lzan ditekeua.

izanldzun. (izaera): is. Izatekoa dana. It Izanataizankizuna.

izantsun. (aberastasun): *izond.* Aberatsa (zentzun okeŕez). Izantsu.

izantza. (gizarte): is. Gizarteko mala. (izaera): *iz.* Tkus.: Jzadi, izaera, zarantasun, izaitza. (zabaldi): ;] iz. Berbera.

izantze. (aurkeztasun): *is.* Ikus.: Aurkeztasun. 1: Isantze.

izape. (izatc): is. ikus.: Zerki. I: Egope, zer-izana.

izapeko. (izate): izond. Ikus.: Izatedun.]: Eziubesteko, katedun.

izapen. (ugaritasun): iz. Ikus.: Ugaritasun.]: Batcdura. (izaera): *iz.* lzaeraren egipena.

izapide. (uŕats); *is,* Zerbait tortzeko uŕatsak.

izapidez. (eskubide); *adond.* Eskubidez ari-izatea.

izepo. (buztan): *iz.* Abereen isatsa.]; Ikus.: lasts.]: Asta, izatz, izepo. (xaberama): *is.* Ikus.: Itxasapo.

izepo-aintzira. (aintzira): iz. Txabcracnaentzako aintzira. ltxasapoentzako aintzira.

izara. (us): *iz.* Oca estaltzean lo-egiteko, soda sartzen dan bi oyal aundien bakoitza. I: Maindere, maindia, maindira, maindire, maindre, mandira, mandre, mantra, miiss, miise, izare, izera. (iletak): *is.* Norhail iI ondoren bederatzi egun jaŕaituetan egilen diran lenengo iletak. (oyai):]] *iz.* Buruko oyal txikia.]: Izeratxo. (aurtzaro): Autentzako oyalak.

izara-saltzaile. (oyal): *izond.* Buroko oyalak saltzen dituena.

izaragile. (oyat): *izond.* Buruko oyalak egiten dituena.

izaratu. (oe): *ad.* Izaraz edo oyster bildu.

izaratxu. (oyat): *iz.* Emakumeek batman eramaten duten oyaltxo zuria.]: tzaratxo, izaraxo.

izarazo. (iraizketa): *ad.* Abereak aizeatu.

IZARBEL, iz. Ortziko gorputz thins, eguzkiaren inguruan bere ibilpide dagiena, Ia onen argi-islaz bakaŕik distiratzen dana. {: Tzaŕil, ixarbel. /1 (izar), (izaŕ-mutil), (izaŕ-yakinlza).

izarbel-arteko. (izarbel): *izond.* Izarbelen artean dagoen zabaldegia.]: izaŕartcko.

izarbei-bide. (izarbel): *iz.* Izarbel bakoitzarcn itzul-ingurua.

izartetu. (ugarte): *ad.* Ugarte bat bezela utzi; uraz inguratu.

izartezne. (urin): iz. Landarearen esnea.

izarti. (izaŕ): *iz.* Ostrailaka. I: Egitura antzcko laden cnoltzoa.

izartiitz. (inU.): *iz.* Ikus.: Intz.: Izaŕiitz.

izartsu. (izaŕ): *izond* ikus.: Izarski.

izartu. (naafi): *ad.* Ikus.: Neurtu. Leurtu, izart. (izaf): *ad.* Izaŕez bete.

izartura. (izaŕ): *iz.* Izaŕez betetzear'en egipena.

izarfxo. (ikuŕ): iz, Ikus.: Izarkatz.: Oarkatz. (izaŕ): iz. lzaf-txikia.

izarfxo be^{g}. (izafj: iz. Tzaŕ oso txiki bat bezela agertzen dana.

izartza. (iza#): iz. ikus.: Tzaŕ-talde. J: Izaŕ-pila, izarsail.

izartzaile. (neuŕi): *(wad.* Neurtzen duena. I: Izarteale.

izartzain-etxe. (izaŕ): *iz.* Izayak aztertzeko egiña dagoen toki berezia.

izarize. (ueuti): iz. Neurtzearen egipena.

izarzki. (izar'): ŕz, Ikus.: Izaŕaski. J: Izarski.

izasi. (ugatz): *iz.* Ugatzetan egiten diran aŕaildurak.

izatalkia. (solo): iz. Soiñaren zati bat.

izatastnr. (izaera): Ia. Gauza baton egiazko ta benetazko izaera. J: Egia, iañotasun, egitasuna, are, jite. (osaba): *iz.* Izeba izatearen bereiztasuna.

IZATE. *iz.* Gauzaen izana ta izatasuna. [: Gauzaetan irannkoŕ eta aide eziña. J: Dantasuu, izaira, izaite, izamen, sorpuru, zerdan, zertasun. II (bakuntza), (beaŕ), (bereiztasun), (berezitasun), (berczkotasun), (gai), (gaŕantzi), (goi-jakintza), (izaera).

izate alde. (irate): *iz.* lzatez aldatzcaren egipena.

izate bereko. (izate): *izond.* Beste baten izate barbers. duena.

izate-aldaezifra. (iraunkortasun): iz. lzatez aldakaitza dana.

izate-alde. (azpegi): *iz.* Ikus.: Azpegi. ikasbegi.

izatedun. (izate): *izond.* Izateari dagokiona. J: Gaŕantzidun, nagusia, ezinbesteko, beafezkoa dana, izapeko, katedun, zertasunezko.(ondasun): *izond* Ondasuna dauicana.

izateko. (geroko): *(rand.* Gerokoa dana.

izateratu. (izate): *ad.* Ezerezetik izatea eman.

izatez. ((zeta): *adond.* Izamenez izatea.

izatez beste. (izate): *adond.* Izatez gain ari-izatea J: Izatez-gain.

izatez-besteko. (feats): *izond.* (rater, gaiñekoa dana. j: Izatez-gaindiko.

izatez-gaindiko. (izate): *izond.* Ikus.: Izatez-besteko.: lzatez-ga dieko, izatez-goiko, izatez-goitiko, izatez-goragoko, izatez-gorako.

izatezko. (izate): *frond.* Ikus.: Berezko. I: Tzaitezko.

izatu. (izaera): *ad.* Ikus.: Lan. J: Bran, izandu, zerdan, zer-izana.

izatz, (buztan): *ŕz,* Ikus.: Isats. Izapo, izitx.

izann. (jakintasun): *ad.* Ikus.: Ezagutu. J: Izaundu.

izaosi, (esku): *ad,* Eskuak aŕaildu, I: Izausitu.

izayaga. (zugatz): *iz.* Izayak dagozen tokia. 1: Tzaidi, izaidoi, izayeta.

izayeta, (zugatz): ŕz. Ikus.: Tzaidi. Tzaidoi, izayaga.

izayezko, (zugatz): *ŕaond.* Eretzaz egindakoa.

izazki. (ari): *ad.* Eundegiian ipintzeko ariak gertu.

izbai, (zalaniza): *iz.* Ikus.: Zalantza. j: Enura, cabal, ezpai.

izbrtu, (itzarmen): *ad.* Itzarmena egin. Tzpatu.

izbaztef. (ugaran): *iz.* Ikus.: Itxasalde. Tzpazteŕ.

izbera, (itxasaldi): *iz.* Beruntz doan edo bean dagoen itxasaldia. I: Izbeera, izpera, itxas-apal, masarnara.

izbeste, (itzurpide): *iz.* Thus.: Aitzaki.: Aiko-maiko, izki. (aitzaki): iz. Berbera.

izbetc. (itxasaldi): *iz.* Goyan dagoen itxasaldia. J: Tzgora, ur gora, igoi.

izbete-aldi. (itxasaldi): *iz.* Itxasaidia goyan dagoen aldia,

izdun. (mintzoera): *izond.* Asko itzegiten duena. : Iztun.

izeba. (osaba): iz. Aitaren aŕeba edo amaren aizta, Ikus.: Tseba, izaba, izea, izeko, izeua, izoa, age.

izegi. (izeki-aldi): *ad.* Piztuta dagoenaren egipena izan. : Iseki, izeki, izeragi, izeregi, izetu, iziki, plztu.

izei. (zugatz): ŕz. Ikus.: Izai.

izei-ool. (al): iz. lzayaren zuraz egindako ole.

izeidi. (zugatz): *iz.* Izayak dagozen tokia; izayen multzoa. I: Izeidai.

izeidoi. (zugatz): *iz. Ikus.:* Izeidi.

izeixko. (zugatz): iz. Ikus.: Izaisko.

izeka-antza. (elerti): *iz.* Elerti-lan on baten antza, isekaz egiña dagoena.

izeki. (bero): *iz,* Bero aundia. (argi): *iz.* Argi-izpi. (izeki-aldi): tl *ad.* Sua edo argia egin. J: Iraixeki, iraixetu, ixetu, isiki, isia, ixiki, ixotu, iseki, izegi, izeregi, izetu, izigi, iziki, izio, iziotu, exetu, piztu, subiztu, zebarazi, ixiotu, izigi. (eŕealdi): II *ad.* Pizturik egon. j; Iseki, piztu, sukatn, ixiotu.

IZEI<l -ALDI. *iz.* Iziotzearen egipen eta ondorioa. Zerbait sutan eta txingartzean egotea. j: Gori, tafitadura, suartasuna. j: Leraen bizitasuna. I: Goritasun, izekidura, izio-aldi, ixetaldi. (/(argi), (argitza), (eŕealdi), (gaŕ).

izeki-ezin. (efegaitz): *izond.* Gafik artu ezin ditekena.

izekidura. (izeki-aldi): *iz.* Ikus.: Izeld-aldi. Garitasun, izio-aldi.

izekigafi. (izeki-aldi): *izond,* Tzeki ditekena.

izeko. (osaba): *iz.* ans.: Ireba. !: Tseba, iziko, eseko, añe.

izekot. (zugatz): *izond.* Mardula dan zugatza. J: Izakoŕ.

IZEN. *iz.* Esaldiaren anti berezia, notiñak eta gauzak beren izatasunaz izcndatzeko erabiltzen dana. Besteengandik bereizteko, notin eta gauzak izendatzen dituen itza. J: Gauze baten deitura. I: Aomena, aipua, Oxeu, uzen. I/ (autakuntza), (dei-egikuntza), (dcuŕ), (itz), (izenpe), (mintzabide), (ugutza), (zuketa).

izen berdin. (izeu): iz. Len berbera eukitzca. J: Izenkidetasun.

izen oroitezin. ((Zen): *ft.* Izenek aiztutzca, ez gogoratzea.

izen-abizenak. (izen): *iz.* Noun baten izena eta abizena.

izen-aintzin. (izen): *izond* Izenareu aufetik agertzen dana. Izen-aintziñeko.

izen-alda. (izen): iz. Gauza bat beste gauze baten izenaz deitzea.

izen-aldaera. (izen): ŕz, Tkus.: izen-joko. I: Tzen-joku.

izen-antz. (itz): *iz.* Tzki geyenak berberak dauzkaten itzen arteko aniza.

izen-antzaz. (itz): *adond.* Izen-antzak erabiltzen ari-izatea.

izen-antzeko. (it'.): *izond.* Tzen-antzari dagokiona.

izen-artu. (ieforapen): *ad.* Inn bat, zerbaiterako, beste batzuen artean ipiñi.

izen-artzaile. (leŕorapen): izond. Zerbaiterako izenak artzen ari dana.

izen-artze. (leŕorapen): iz. Zerbaiterako, izenak artzen ari izatea.

izen-aufe. (izen): iz. Izenaren auŕean jaztzen dana.j:izen-auŕeko.

izen-azpiko.(izcn): iz,Izenpetzcanizen azpian egiten dan mafn berezia edo ziŕi-maŕa. j: lzenpeko.

izen-azti. (iragarpen): *iz.* Bern izena oñafiz arturik nodn bati egiten zayon iragarpena.

izen-aztikeria. (iragarpen): iz. Bern izena o4 aŕiz arturik, notin bati iragarpencn bat egitea.

izen-bakaf. (izeu): *Land.* Izen bat bakaŕik duena. Izen-batun.

izen-bako. (izen): *izond.* Izenik eztuena. j: Tzenbage.

izen-hatun. (izen): *Land. Ikus.:* Izen-bakaf.

izen-batzaidu. (izen): *ad.* Izen-lcŕokadan jaŕi.

izen-hereko. (izen): *Izond.* Beste baton izen berbera daukana.: Izen-berdin.

izen-berezi. (izen): iz. Berarizko izena. j: Izen-beeki.

izen-bezte. (ospege): iz. Ospegea egitea. Izen-tzaŕ.

izen-egun. (egun): *iz.* Norberaren izenaren eguna.

izen-emaile. (izen): *izond.* Zerbaiterako izena cinaten duena.

izen-emate. (izen): iz. Zerbaiterako izena ematca.

izen-ezarle. (izen): *Lend.* Baste baten ordezpenez, zerbaiterako bercizeua ematen duena.

izen-gabetu. (oore): *ad.* Oorea galdu edo kendu.j:Izengatu.

izen-gaindiko. (izen): iz. Izcna duenari Mitten zayon beste izena. : lien-gaintiko, izengaitz, izen-kuti, izen-tzaŕ.

izen-gaiztoko. (core): *end.* Oorea galdu duena.

izen-galtze. (ospege): iz. Ikus.: Ospege. ^: lzenkalte, omengabe.

izen-goitiz. (izen): *adond.* Ikus.: lzengaiztoz,

izen-gordekn. (izen): *izond.* Ikus.: Izenbage. : Izenga.

izen-ilera. (lefokada): iz. Ikus.: Lefakada. I: Izen-zeŕenda, izentegi, izeutoki.

izen-irakurlari. (izen): *iz.* Zerbaiterako izenak irakurtzen dituena. j: Izen-irakurle.

izen-jalcintza. (izen): iz. Not-Wien berarizko izenak aztertzen dituen **jalcintza.**

izen-joko. (izen): *in.* Bliztian izenak danzkaten gorabera gnztien multzoa. Izen-aldaera, izen-joku.

izen-kenizaile. (corn): *izond.* Oorea kentzen duena.

izen-kuti. (izen): iz. Ikus.: Izen-gaindiko. izengaitz.

izen-lagun. (izenondo): *in.* Ikus.: Izenondo.

izen-laguntza. (izenondo): *iz.* lzenondoarenjokalzea.

izen-lofo. (izen): *iz.* **Izen-lefukada.** izen-zeŕenda.

izen-Ibiga#i. (bore): *izond.* Oorea kentzekoa dana.

izen-loltze. (oore): iz. Oorea kentzea.

izen-mail. (etizti): *iz.* Itz jokoan izenak duen male.

Izen-motz. (iabuŕitz): *iz.* Ilcrs,: **Labuŕitz,** Zaro.

izen-ol. (azalpen): *iz.* Iragarpenak jartzeko ola.

Icon-ordain. (izenorde): *iz.* Ikus.: Izenorde.

izen-ordezko. (lien): *iz.* Egiazko izen baten ordez jartzen dan beste izena.: Izen-orde.

izen-osagaŕi. (izen): iz. Izena osatzen duena.

izen-sail, (izen): iz. Gai bati buruzko itz berezien multzoa.

izen-txaŕeko. (core): *izond.* Oorcrik eztuena.

izen-tzaŕ. (izen): iz. Ikus.: Izen-gaindiko. ^: Izengaitz. (core): *iz.* Ikus.: Izen-bezte.

izen-zeŕenda. (lefokada): iz. Ikus.: Leŕokada. j:Izen- leŕo, izen-ilera.

izen-zezen, (izen): *iz,* Norberaren izena.

izena izen. (izen): *ad.* izena euki, ukan.

izenarentzat **jn,** (eresgalu): *ad.* Eresgaluren bat jo.

izenari. (izen); *izond.* Izenak ematen ari dana.

izenafolda. (leŕokada): *iz,* Ikus.: Lefokada.

izeubage. (izen); ŕzond, lzenik eztuena. Izenga, izen-gordeko, izen-bako.

izenbe. (izenpe): *iz.* Ikus,: Izenpe. j: Be-izen.

izenbiurta. (izen): *ad.* Aditz edo izenondo bat izena biurtu.

izenburu. (izen): *iz. ikus.:* Gaitzizen, I: Gaizkizen, izengaiñeratiko, izengaintiko, izengaizto, izengatx, izengoiti, izengoitiko, izenordeko, dogs, izengaraiti. (seudi): *iz.* Gurasoen edo scndiaren izena. I: Ikus.: Abizen. 1: Biŕizen, izengain, izenoudoko.

izenda-ezin. (izen): *izond.* lzendatu ezin ditekena. j: Izendagaitz.

izendagaitz. (izen): *izond.* Ikus.: Izenda-czin.

izendagafi. (izen): *izond,* Tzendatu ditekena.

izendago. (izen): iz. izcndatzearen egipena, j: Ikus.: Izendapcn.

izendakizun. (izen): iz. Izendatzeko dagoena.

izendako, (izen): *izond.* Norbaiten edo zerbaiten izena bera duena.

izendapen. (izeu): iz. Norbaiten edo zerbaiten izena esan.j:Izendatze, izendago, ixentapen, izendazione. (lanbide): *iz.* Lanbide baterako norbait izendatzea.

izendarazi. (inn): *ad.* Izendatu-eragin.

izendatu. (izen): *ad,* Norbait edo zerbait bete izenez deitu. j: Tzentatu, izentau, izeneztatu, izenda, uzentadu, uzentan, ixentau. (argibide): *ad.* Norbait zerhaiterako data bayeztu edo argibidea eman.

izendatuki. (izen): *adand.* Izendatzen ari-izatea.

izendatuz. (lzen): *adond.* Izendatzen ari-izatea.

izendatzaile. (izen): *izond.* Izcndatzen duena.

izendatze. (izen): iz. Ikus.: Izendapen. I: Ixentapen, izendazione, izentete.

izcndatzeko. (men): *Laced.* lanai deitzekoa dana.

izendazione. (izen): *iz.* Ikus.: Izendapen.I:Izendatze.

izendegi. (izen): *in.* Izeuak jaŕita dagozen tokia. Izentegi.

izendegikoak. (izen): *iz.* Izendegien multzoa.

izendi. (izen): *iz.* Izeuen multzoa.

izendru. (kondaŕ): *in.* Ikus.: Kondaf. Azuzkin, izendu.

Izendu. (kondaŕ): iz. Ikus.: Kondat. Izendru.

izendun. (izen): *frond.* Izcna daukana. j: Ikus.: Izencko.

izenean. (izen): *adond.* Norbaiten izcuean ari-izatea.

izeneko. (izen): *izond.* Izenari dagokioua. I: Ikus.: Tzeudun, izenetako.

izeneman. (izen): *adond.* Zerbaiterako izena eman.

izenetako. (inn): *ŕzond.* Izen batzuei dagokiena. Tkus.: Izeneko.

izenez. (izen); adond. izenak ematen ari-izatea.

izerlika. (izerdi); iz. ikus,; Izerdi-likin. I: Izerdi likits, izeriiki, izerlikin.

izerlikaz. (izerdi): *adond.* Tkus.: Izerdixkaz.

izerliki. (izerdi): *iz.* fiats.: Izerdi-likin. I: Izerdi likits, izeriika, izerl kima.

izerlikin. (izerdi): *ft.* Ikus.: Izerdi-likitt. ^: Izerdi likits, izerlika, izerliki.

izerpera. (izerdi): *izond.* Tkus.: Tzerbera. ^: Izerdibeza.

izerperatasun. (izerdi): *iz.* Tzerdia ateratzeko eŕaztasuna. j: Tzertitasun, izertsulasun, izeŕ-zaletasun.

izerperatu. (izerdi): *ad.* Eŕaz izerditzeko egin edo biurtu.

izerpulpul. (izerdi): iz. Ikus.: Tzerdi-burbul. : Tzerdi-bulbul, izeŕ-pulpul,

izef-guriñak. (izerdi): *ft.* Tzerdia botatzen dutnn guruiñak, I; Tzert-iragazki.

izeŕ--lapn. (izerdi): *iz.* Dots.: Izerdi-hae.): Tzerdi-€apats.

izeŕ--iika. (izerdi): *ft.* Ikus.: Izerdi-likin. j; Izerdi-likitz, izeŕ-liki.

izeŕ--liki. (izerdi): *iz.* Ikus.: Izerdi-likin. Izeŕ-lika, izeŕ-likin.

izef-punpulaka. (izerdi): *adond.* Erns,: Izerdi-basatan. j: Izerdi-patsetan, izerdi-punpulaka, ize tzan.

izeŕ-samuŕ. (izerdi): *frond.* Ikus.: Izerdi-xamuŕ. I: Izerkoi, izerkoŕ.

izeŕ-toki. (izerdi): *iz.* Ureztatzeko tokian izerdia soŕeruztekoa dana.

izeŕ-txukaldL (izerdi): iz. Tzerdia botatzearen uztea.

izeŕ-zaletasun. (izerdi): *iz.* Ikus.: Tzerperatasun. I: lzertsutasun.

izert-asetu. (izerdi): *ad.* Tzerdiz blei-blei egin.

izert-ats. (izerdi): *iz.* Ikus.: Tzerdi-ats. Izerdi-lañO.

izert-eragile. (izerdi): *frond.* Ikus.: Izerdigaŕi. I: Izertarazle, izerizeko,

izert-efextasun. (izerdi): *iz.* Tzerditzeko eŕeztasuna.

izert-iragazii. (izerdi): *iz.* Tkus.: Tzeŕ-gurifiak.

izert-oyaL (izerdi): *iz.* Gotpuai arpegian jartzcn zayen oyala. Izertogal.

izertagatx.(izerdi): *izond.* Izcrditzeko zala dana.

izertakoi. (izerdi): *izond.* Tzerdi asko botatzcn duena. ; Izertazale, izerti.

izertaidi. (izerdi): iz. Izerdi ateratzen ari dan aldia.

izerlanpulu. (izerdi): iz. Izerdi€€-tanta aundiak.

izertarazi. (izerdi): *ad.* Ikus.: Izerdiarazi. Tzerdi-sartu.

izertarazkin. (izerdi): *izond.* Izerdi-erazten duena.

izertarazle. (izerdi): *izond.* Ikus.: Izerdigaŕi. lzert-eragile.

izertarin. (izerdi): *iz.* Ikus.: Tzerdi-elika. I: lzerdixka.

izertarintze. (izerdi): *iz.* Izerdi ariña botatzea.

izertatu. (izerdi): *ad.* ikus.: Izerditu. I: lzertu,izarditu.

izertazale. (izerdi): *izond.* Bats.: Tzertakoi. Izerti.

izerteri. (sukaŕ): *iz.* Latuan atc atzen dan maxkurien eregosiaz izaten dan sukata,

izerteŕex. (izerdi): *frond.* Ikus.: Izerdikoŕ. I: Izerkoi, izorzale, izartetaz.

izerti. (izerdi): *frond.* lkus.: Izcrtakoi. I: Tzertazate, izertsu.

izertitasun. (izerdi): iz. Ikus.: Izerperatasun. j: lzertsutasun.

izertogal. (izerdi): *iz.* Ikus.: Izert-oyal.

izertsu. (izerdi): *izond. Ikus.:* Izerdikoŕ. Tzerditsu.

izertsutasun. (izerdi): *iz.* ikus.: Izerperatasun. j: Izcrtitasun, izeŕ-zaietasun.

izertu. (izerdi): *ad.* lkus.: Izerditu. I: Izertatu.

izertura. (izerdi): *iz.* Aria izerditzearen egipena.

lzertza. (izerdi): iz. ikus.: Izerdi-bae. Izerdi-garo,izerkaro.

izeraeale. (Izerdi): *izond* ikus.: Izerdikoŕ. : Izerkoŕ.

izertzan. (izerdi): *adond.* Ikus.: Izerdi-basatan. I: Izeŕ-puupulaka.

izertze. (izerdi): iz. Tzerdia botatzea.

izerazeko.(izerdi): *izond.* ikus.: Izerdigaŕi. tzert-eragi e.

izerzale. (izerdi): *izond. ikus.:* Izerdikoŕ. ^: Izerkoi, izerteŕex, izertzaile.

izerzapi. (eriotza): *iz.* Ikus.: Il-oyal.]: Izerkari,

izeta. (ii): iz. ikus.: Titegi. : Itegi.

izetlari, (beist): *izond.* Soropita eŕotik erauzten duena. j: Izetle.

izetu, (izeki-aldi); *ad.* Ikus.: Izeki. 1: Izegi, izeregi, iziotu.

izexa. (mam m); *iz,* Tkus.: Kuxo. I: Kikimaŕo,izeza.

izexka. (izerdi): iz, ikus.: Tzerdi-elika. Izerdixka.

izgui. (gai): iz. Ikus.: Gei.

izge. (mintzocra): *frond.* ltzegiteko abncna eztuena. : Izke.

izgetu. (mintzocra): *ad.* lzge biurtu. I: Tzketn,

izgora. (itxasaldi): *fr. ikus.:* lzbete. Izkora, us gora, igoi.

izgozo. (gaztasun): iz. Ikus.: Gaztasun.: Iŕigailu, maiña.

izgune. (iz-adaŕ): *iz.* Thus.: Iz-adaŕ. Izpaŕen.

izi. (crabs): *iz. Ikus.:* Lazkortasua. I: Laztura. (Giza): *iz. Ikus,:* Eiza. iza,

izia. (eta): iz. Eta aundia.

izialdi, (erabc): *iz.* Ikus.: Atialdura.

izialdura. (crabc): *iz.* Bilduŕ aundia. Iziapen.

iziapen. (erabe): *iz.* lkua.: lziatdura.

iziarazi. (erabe): *ad.* Bilduŕa soŕeragin.

iziarazie. (erabe): *frond.* Bilduta soŕcrazten darns. ^: Izitzaile, iziaraztaile.

iziaraztaile. (erabe): *frond.* Ikus.: iziarazic. I: Izitzaile.

izibera. (erabc): *izond.* Izialdura eŕaz duena. lziper, izipera, iziperati, iziti.

izidamu. (atsekabe): *iz.* Gaiztokiaren bilduŕez, Yainkoa gaitzitzcagatik izaten dau atsekabea.f:lzkarbai.

izidura. (crabe): *iz.* Ikus.: Bilduŕ. Tzicri, izidira.

izieri. (crabs): iz. Ikus.: Bilduf. I: lzidura.

iziirin. (usta): iz. Ikus.: Usta. I: Zauro, zartagaila.

izigailu. (erabc): *iz.* lzialclara soŕcrazten duena. Ikus.: Izigati. j: Izitgaŕi.

izigaitz. (albi): *izond.* ikus.: Ausarta.]: Ausatti.

izigaŕi. (erabc): *izond.* iziaklura soŕcrazten ducna. : Izigailu, izitgaŕi. (aditzondo): *adond.* Galencrazko asmoa cmatcn ducn itza; csatc batcrako: izigaŕi aundia.

izigafikeria. (ankerkeri): iz. Ankerkeri aundia.

izigafiki. (ankcrkcri): *adond.* Izigaŕikcriz ari-izatea. Izigaŕiro.

izigafiro. (ankcrkeri): *adond.* Ikus.: lzigaŕiki.

izigafitasun. (crabc): iz. Izialduraz egotea.

izigafitu. (crabe): *ad.* lzigaŕia egin edo biurtu.

izigi. (izeki-aldi): *ad.* Ikus.: lzcki. Iziotu.

isika. (eztabaida): *adond.* Eztabaidaka ari-izatea.: lzka, isika.

izikeria. (koldardasun): iz Ikus.: Koldarkeri. : Bilclurtikeri.

izeki. (erabe): *ad.* Izialduraz egon. (izeki-akli): *ad.* Ikus.: Izeki. {: Izegi, izio, izigi. (erabe): {{ *izond.* Eŕaz crabez ari dana.

iziko-zakuŕ. (ciza): *iz.* Ikus.: Eiza-zakuŕ. ^: Tza-txakuŕ.

izikot. (koldartasun): *izond.* Koldaŕa dana. Izikoŕ, Izioŕ.

izikoitasun. (koldartasun): *iz.* Ikus.: Izikortasun.I:Iziperatasun.

Izikoŕ, (koldartasun): *izond.* Ikus.: Izikoi. Izioŕ.

Izikortasun. (koldartasun): *iz.* Koldartzeko eŕaztasuna. j: Iziperatasun, izikoitasun.

izikortu. (koldartasun): *ad.* Koldaŕa egin edo biurtu.

izilo. (esertoki): iz. ikus.: Zizailu. Isilu, txitxalo.

izingura. (istinga): *iz.* Ikus.: Istinga, {: Ixingira.

izintza. (ii): *iz.* llama izpia.

izintzuñ, (zintzut): *iz.* Ikus.: Gangerla. {: Gangaŕil, lepo-zintzuŕ, txintxuŕ, tzintzuŕ, txuntxui, txintxuŕi, tzuntzuŕ, xinxuŕ, zintzuŕ-sagaŕ.

Izio. (izeki-aldi): *ad.* Ikus.: Tzeki. j: Iziki.

izio-aldi. (izeki-aldi): *iz. Ikus.:* Izeki-aldi. {: Izekidura.

iziogaŕi. (izeki-aldi): *irons!.* Tzeki ditekena.

izioŕ. (koldartasun): *ŕzond.* Titus.; Izikoi, I: haiku!.

iziota. (izeki-aldi): *izond.* Iziotuta dagoena.

iziotu. (izeki-aldi): *ad.* Ikus.: Tzeki.: Into, zebarazi, izigi.

izipen. (erabe): *iz.* Ikus.: Erabe. I: Larderia, iziapen.

iziper. (erabe): *izond.* Tkus,: Izibera. I: Izipera, iziperati, in tl.

iziperatasun. (koldartasun): *iz.* ikus.: Izikortasun. j: Izikoitasun, izipertasun.

tziperati. (erabc): *izond. Ikus.:* Izibera. I: Iziper, izipera.

iziperatu. (crabe): *ad.* Bildurtia egin ado biurtu.

iziri. (lanabesa): *iz,* Ikus.: Tresna. Treskilu.

iziritu. (erabc): *ad.* Ikus.: Ikaratu. Oildu.

izita. (taŕitadura): *ŕz,* Taŕitadura-asmoa.

izitadura. (taŕitadura): iz. Ikus.: Tafrtadu ra.: Iratzarmeudu.

izitarazi. (taŕitadura): *izond.* 'Taŕitadura soŕerazten duena.

izitaldi, (biotzondo): iz. Erabetasunak soferazten duen saŕastada. Ikus.: Saŕastada.

izitarazi. (biotzondo): *ad.* izitaidia soŕarazi. : Izitazi.

izitari. (taŕitadura): *izond.* Izŕtadura eragiten duena.

izitasun. (koldartasun): iz. Bildurtia izatea.

izitatu. (taŕitadura): *ad.* Taŕitadura soŕerazi.

izitazi. (biotzondo): *ad.* Ilans.: Izitarazi.

izitegi. (ciza): *iz.* Usoak eizatzeko tokia.

Izitgafi. (eraba): *izond.* Ikus.: Izigaŕi. Izigailu.

izi^{g}i. (erabe): *izond,* Ikus.: Izibera, {: Iziper.

izitu. (erabe): *ad.* Bilduŕ-izan, ^:'Izit, zotzerbatu.

izitura. (koldartasun): iz, Bilduf aundia.

izitx. (buztan): *iz.* Ikus.: Teats. I: Izatz, izilz.

izitzaile. (crabe): *frond. Ikus.:* Iziarazle. Iziaraztailc.

Izka. (uŕitasun): *adond.* Piska bat. I: Izki, izko. (azkuŕi): *iz.* Mari oso arifia. (eztabaida): II *adond. ikus.:* Izika. (mintzoera): { *iZond.* Itzegin ezin dczakena.

izka-mizka. (eztabaida): *adond.* Eztabaidan ari-izatea. Zirkuka ta mirkuka.

izkagafi.(eztabaida): *frond.* Eztabaidatu ditekena.

izkai. (akaldc): ŕz. ltxasoko akaldea. Ikus.: Akalde.

Izkaldi. (eztabaida): *iz.* Ikus.: Eztabaida. ^: I3ztabada, debadio, izkatze, naskuria.

izkara. (izkcra): *iz.* Ikus.: Izkera. {: Elc.

izkarbai. (atsekabe): *iz.* Ikus.: Izidamu.

izkarbaidun. (atsekabe): *izond.* Izkarbaya duena.

izkari, (eztabaida): *izond.* Eztabaidan ari dana. {: Izkatzaile, izkatzale, izkazaie.

izkario. (mintzoera): *izond.* ikus.: Befitsu. : Itzontzi.

izkaro. (abetxu): *iz.* P,remule. j: Eŕemuli.

izkatarte. (izketa): *iz.* Meta egitearen tartea edo zatia.

izkatasun, (mintzoera): *iz.* Ikus.: Mutugo. {: Muttr€asun.

izkatu. (ez€abaida): *ad,* Extabaidaka ari-izan. (adiskideŕasun): *ad.* Adiskidetasunean oztu. (mintzoera): {{ *ad.* Ttzegin, tnintzatu, iztu, ion, irauntsi, solas-egin.

izkatzaile. (cztabaida): *izond.* Ikus.: Izkari. Izkatzale, izkazate.

izkatze. (eztabaida): *iz.* Ikus.: Eztabaida. I: Izkaldi, yardokaldi.

izkazale. (eztabaida): *frond.* Ikus.: Izkari. j: lzkatzaile.

izke-aldi. (mintzoera): *iz.* Iage geratzcaren aldia.

izkel-antze. (izkera): iz. Izkera batzuk crabiltzeko antzea.

izkcl-ikasknntza. (izkera): iz. Tzkeraen ikasketak.

izkel-izti. (izkera): *iz. ikus.:* lzkelaritza. Izkel-jakintza.

izkel-jakintza. (izkera): *iz.* Ikus.: Tzkelaritza, Izket-izti. j: lzkei-iakintza.

izkelari. (Izkera): *izond.* Izkera-yakintzan ari dana, : Izkeralari, izketalari.

lzkelaritza,(izkera): iz. Izkeraen yaldntza. : Tzkel-izti, izkel jakintza.

izkelbiyatu, (izkera): *ad,* Iakers bateau esan edo idatzita dagoena beste izkera bateau esan edo idatzi.

izkelgaitz. (izkera): iz. Ongi ulcrtzen cz dan izkera. I: lzkclgaizto, izkera-mordoilo.

izkelgi. (izkera): *iz.* Izkera baten aldakera. {: lzkelki, mintza-adaŕ, itzera.

izkelgi-adaŕ. (izkcra): *iz.* Tzkelgi baten aldakera.

izkelgi-elizti. (izkera): iz. izkelgien eliztia.

izkelgi-izti. (izkera): *iz.* lzkelgiak aztettzen dituen yakintza.

izkelgi-naste. (Izkera): *iz.* Izkelgien naspila. I: dais.: lzkcra-naspil.

izkeltzaindi. (Izkera): *iz.* lzkera bat aztcrtzen eta zaintzen duen erakundea. Izkcltzaiugo.

izkeltzaingo. (izkera): ŕz. Ikus.: Izkeltzaindi.

izkelzain. (izkera): izond. Izkelzaindia osotzcn Elutenen bakoitza.

izkepot. (azaldi): *iz.* Send eta emaztea bat cgitca. I: Txikotu.

izkepot egin, (azaldi): *ad.* Send eta emaztea bat egin. j: Txikotu.

IZKERA. *iz. Bŕi* edo ended baten itzegiteko era. {: Berbakuntza, etc elckunde, elekuntza, el, itrkunde, itzkuntza, izkara. (mintzoizti).

izkera-biko. (izkera): *izond.* Bi izkera itzegiten dituena.

izkera-mordoilo, (Izkera): *iz.* flats.: Tzkelgaitz. {: Tzkelgaizto.

izkitorc andi. (ants): *izond.* Izkiritukaz ari dana.

izkitu. (iŕati): *ad.* Ifatiz eman.

izkixe, (izki): *iz.* Izki txikia.

izkiyakcra. (oguzkera): *iz.* lzkunlza bola soñuen multzoa. Oguzleko araua.

izkiz-izki. (izki); *adond.* Itzak bananduta esatean ari-izatea.

izlcizarlari. (irakurketa): *izond* Aspaldiko idazkien izki Ia ikuŕak irakurtzen ari dana.

izkizafizti. (irakurketa): *is.* Aspaldiko idazkicn izki ta ikuŕak iraku tzeko yakintza.

izkizko. (izki): *izond.* Izkiai dagokiana.

izkiztapen. (elizti): *iz.* Atzizkiak erabiltzcaren egipena.

izkitatu. (elizti): *ad.* Atzizkiak crabili.

izkizun. (izkuta): *iz.* Ikus.: lzketa-gai. (csaera): *iz.* ikus.: Atsotitz. j: Esakunc.

izko. (uŕitasun): *adond.* Ikus.: lzka. Izki.

izkoi-atz. (oguzkera): ***is.*** Mintzoŕarcn ikuŕa.

izkola. (ants): *iz.* Espa edo oiñazezko deadaŕa.

izkolulca. (ants): *adond.* Izkolak egiten ari-izatea.

izkolari. (ants): *izond.* Izkolak egiten ari dana. I: Izkolakari.

izkolgitz. (gills): *iz.* Ikus.: Giltz.

izkolko. (iz-adaŕ): is. ikus.: Iz-adaŕ. Golko,izpaŕen.

izkondegi. (itxasaldi): *iz.* Itxasaldien Icŕoa.

izkonga. (mintzoera): *iz.* Ikus.: Mintzoera. I: Berbakuniza, izkuna, izkunde.

izkoren. (itxasaldi); *iz.* Itxasoa izgoran agates.

izkoren-aldi. (itxasatdi): is. itxasoa izgoran egotearen aldia.

izkof. (its-antze): *izond.* 1tz-antzean nor dana.

izkortn. (lokaŕi): *ad.* Lokaŕi bat naspildu. (azkura): *ad.* Azkura egin.

izkudaburu. (guda-ontzidi): *iz.* Guda-ontzidiaren buruzagia.

izkuna. (ayuŕi): *is.* Ikus.: Ayufi.: Aztura, izkune. (mintzoera): is. Ikus.: Mintzoera.I:Izkonga,izkundc,izkunc, izkuu.

izkunde. (mintzoera): iz. Ikus.: Mintzoera. I: Izkonga, izkuna.

izkune, (oikuntza); iz. ikus.: Oikuniza. I: Ekandu. (ay-tali): *is.* liens.: Ayufi.

lzkuna. (mintzoera): [J] iz. Ikus.: Mintzoera. J: Izkuna. (izkuta): {{ ***is.*** Izketaren lcloa.

izkuntz-arteka. (izkera): izond. lzkeracn artekoari dagokiana.

izkuntc-oitura. (izkera): is. izkcrak crabiltzea.

izkuntsa. (mintzoera): *iz.* lkus.: Mintzoera. (esaera): *iz.* Itzegiteko era berezia. (elizti): II *is.* Fsakuntza betetzen ez duten its balzueu multzoa.

izkuntza-aldatzala. (izkera): *izond.* Izkuntza batean egiña dagoena baste izkuntza batera aldatzen duena.

izkuntza-izti. (mintzoera): *iz.* Mintzoera aztertzen duen yakintza.

izkuntzadun. (mintzoera): *izond.* Izkuntza bat minlzalzen duena.

izkuutzakide. (izkera): *izond.* Baste bat edo batzuentzkera minlzatzen duena.

izkuutzalddetasun. (izkera): *iz.* Askoren artean izkuntza bera erabiltzea.

izkuntzalari. (takers): *izond.* lzkuntzak aztertzen ari dana. j: Izkuntzari.

izkuntzalaritza. (izkera): *iz.* Izkerak aztertzen dituen yakintza.

izkuntzaskodun. (izkera): *Land.* lzkera batzuk ezagutzen dituena.

izkurdukatu. (botoka): *ad.* Boŕokan ari-izan. I: Ikus.: Boŕokatu. j: Buŕnkatu.

izkurdura. (etiketa): *iz.* Ikus.: Etiketa.: Liskaŕ.

izkurle. (irakurketa): *izond.* lzkurtzen duena.

izkuŕi. (irakurketa): *ad.* Beste batek idatzi dezan, zerbait irakuŕi.

izkuta-leku. (atospen): *iz.* Ikus.: Atcrbe. Axolbe.

izkuta-tolci. (atospen): *iz.* ikus.: Aterbe. izkuta-leku.

izkutabide. (alegikeri): iz. Alegiz inguratu dezakena.

izkutadura. (estalpen): is. Ikus.: Estalpen. !: Estalketa, izkutaldi, izkutapen.

izkutagaŕi. (estaipen): *izond.* Izkutatu ditekena.

izkutaka, (estalpen): *adond.* Estalpenez ari-izatea.

izkutakeria. (estalpen): is. Izkutatzcarcn egipena.

izkotaldi. (catalpa): iz. Ikus.: Estalpen. Izkutadura.

izkutapen, (catalpa): *iz.* Ikus.: Estalpen.:Izkutadura.

izkutarazi. (catalpa): *ad.* Izkutatu-eragin.

izkutari. (estalpen): izond. Norbait edo zerbait izkutatzen duena. {; lzkutatzaile, izkutazzle.

izkutatu. (estalpen): *ad.* Estalpenean jaŕi. {: Kukutu, ostendu, ostu, ostendu, izkuta, izkutaratu. (txoskoŕ): *ad.* Txoskoŕbat ertu.

izkutatzaile. (estalpen): *izond* ikus.: izkutari. J: Izkutazate.

izkutatze. (estalpen): is. Estalpenaren egipena.

izkutazale. (estalpcn): *izond.* Ikus.: izkutari. I: lzkutatzaile, izkutu-zale.

IZKUTIDAZKERA. *iz.* lzkututako adigaŕiaz idazteko antzea. : Idatz-izkuta, izkutu-idazkera. II (estalpen), (idazketa), (ulermeneza).

izkutidazki. (izkutidazkera): lzkutidazkeraz egiudako idazkia. I: lzkutidazti, izkutidatzi.

izkutidazle. (izkutidazkera): *izand.* Izkutidazkeraz idazten duena.

izkutu. (catalpa): *izond.* lzkutaturik dagocna. : Ikus.: Ezkutu. Ito.

izkutu-lore. (lore): *is.* Lore-cnota bat, izkututa cgoten dana.

izkutu-ntizkutu. (estalpen): *iz.* tzkutukiz ari-izatea.

izkutu-mizkutuka. (eataipcn): *adond.* Izkutu-mizkutuz ari-izatea.

izkutuau. (estalpen): *adand.* Estalpenez ari-izatea. j: lzkutuki.

izkutubide. (estalpen): is. lzkutata dagocn bidca.

izkutuka. (estalpen): *adond.* Ixilka edo gordckctan ari-izatca.

IZKUTUKERI. is. Izadiaren indaf izkutuak bilatu ta ambit nai dituen yakintza; bates ere, sortzez-gaiieko ta itzalkarizkoak diranak. *II* (ameskeri), (araugabe), (gezui-ipuizti), (ikusgafi), (iragarpen), (izaŕizti), (lo-ersgintza), (mama), (ixeŕen), (uzkuctza), (yaurespen).

izkutukeria. (estalpen): *is.* Estalpenezko jokers.

izkutuki. (estalpen): *adond.* € ros.: €zkutuan. J: Ikus.: Aopeko, ilz-isil, izkutuko, izkutupeko.

izkutukizun. (estalpen): *is.* Ikus.: Estalpen.

izkutuko. (estalpen): *izond.* Estalpenean dagoena.I:Izkutuki,izkutupeko.

izkutune. (estalpen): iz. Estalpenean dagocn zatia.

izkutupe. (cstalpen): iz. lzkutuan ari-izatea.

izkutupeko. (cstalpen): *Izond.* Ikus.: Izkutuko. I: Izkutuki.

izkututsu. (estalpen): *Izond.* Izkutukiz ari dana.

izkutuxean. (cstalpen): *adand.* Zerbait izkutuki ari-izatea.

izkutuzko. (estalpen): *izond,* Estalpenezkoa dana.

izla. (isladura): iz. Eguzkiaren isladura. Ikus.: Isla. j: Irlaxe. (mendi): *iz.* Ikus.: Isla. j: Isle.

izlamin. (maitasun): *iz.* Ipui-edestian = maitagati.

izlapuŕ. (itxas-lapurgo): iz. Ikus.: Itxaslapuŕ. : Ttxas-ebaslc.

izlml, (mintzoera): *izard.* Itzegiten duena. j: Tkus.: Izkintzari, itzlari, izkintzaile,

izmen. (mintzocra): *iz,* Ttzegiteko almena,

izmiamarta. (azkon): iz, Aŕañak aŕapatzcko azkona. j: Tzmiamarte.

izmizketa. (cztabaida): *iz.* ikus.: Eztabaida. I: Eztabada.

izmizti. (mintzoera): *izond.* Tkus.: Beŕitsu. j: Itzmizti.

izmotel. (moteltasun): izond. Ikus.: Ao-motel. j: ltz-motela.

izmoteltasun. (moteltasun): is. Ao-motel izatea.

iznausi. (itxaso): *iz.* Amerika'tik santaldcan dagoen itxaso aundia.

iznculari. (alert* *izond.* Izneuntuak egiten dituena.

izneurtu. (olerti): *ad.* Itz-neurtuak egin.

izo. (aots): *iz. Ikus.:* Txo. j: Tao!

izoa. (osaba): *iz.* Ikus.: Izeba.: laths.

izoki. (aŕain): *iz.* Ibayetan eta itxasoan bizi dan aŕaña; ezurtza ezuŕezkoa dauka, bcrc aragia gofixka da ta jateko oso ona. I: Izokin, takoata, usokin, uzokin.

izoki-amuafai. (aŕain): iz. Izokiarcn aragi antzekoa dues amuaŕaya. j: Izokin-amoŕoin.

izoki-antzeko. (aŕain): *izond.* Izokiaren aragia antzekoa duena, I: Izokin-antzeko, izokinkara.

izold:-zaldun. (aŕain): *is.* Aragi oso gozoa duen izokia.

izokiatu. (stain): *ad.* izokia biurŕu; izoki izatcra eldu.

izokin-igaite. (aŕain): is. Izokiñck aŕautzak uztea.

izolun-ku. (aŕain): iz. Ikus.: Izokio-kume. j: Tzoki-kume.

izokin-kume. (aŕain): *iz,* Izokitaren kuma. I: Tzokin-seme, izoki-seme, izoki-kume, izokin-ku, izokin-ume.

izokin-sare. (sate): *is.* lzokiak atapatzeko sarea.

izukin-seme. (aŕain): *is,* Ikus.: Izokin-kume. I: lzoki-seme.

izokiakara, (aŕain): *izond.* Ikus.: Izoki-antzeko.:Tzokin-antzeko.

izokinketari, (aŕantza): *izond.* Izokiña aŕapatzen ari dan aŕanizalea.

Izokinkari. (staiu): *izond.* Berbera.

izokinki. (aragi): *iz,* Iznkiñaren aragia.

izokintsu. *(stain): adand.* Tzokin biurtu dana. !: Izokitsu.

izokitxo. (stain): iz. Ikus.: Izokin-kume. lzoki-ume, izoki-xetne.

izol. (euri): *is.* Ems.: Euri-isola. Buri-jasa.

izontzi. (itxasontzi): *iz.* Ikss.: Itxasontzi. Ur-ontzi,

Izontzidi. (itxasontzi): iz. Eŕi baten izontzien multzoa.

izarkeria. (lizunkeri): *is.* Ezkontzatik at gizon eta emakumea aragiz batutzea.

izorlari. (lizunkeri): *izond.* Tzorkeria egiten duena. lzortzai le.

izorondu. (latu): *ad.* Natuak lands.

izorpati. (ernaitze): iznud. Izoŕatuta orain gutxi geratu dana. j: Tzoŕabeŕi.

izoŕ. (ernaltze): *izond.* Aurbidean dagoen emakunrea. (txoskot): iz. Betazalaren ertzean ateratzen dan txoskof txikia. (azaldi): ¡ iz. Umezketarako almena.

izoŕaldi. (ernaltze): *is.* Tkus.: Aurbide. I: Aztuntasun.

izofandi. (ernaltze): izond. Aubidean auŕeratuta dagoena; abereai buruz carton da. (erdialdi): izmnd. Berbera.

izofarik. (ernaltze): *izond* Izoŕatuta dagoena.

izofatu. (ernaltze): *ad.* Aurbideanjaŕi. Aurdun, seindun jaŕi, I; Izortu, izofa.

izofatzaile. (ernaltze): *izond.* Tzoŕatzen duena.

izoki. (guruin): *iz.* Ikus.: Cumin. I: Txuŕi.

izofo. (eŕo): *iz.* Ikus.: Eta, I: Sustrai, (nu^ikizti): *iz.* ikus.: Itzoto. j: Ur-zoŕo.

izofatu. (do): *ad.* Landareak eŕoak bats.

izoŕoz. (eta): *adand.* Eŕozki ari-izatea. Ikus.: Bŕotik.

izortu. (lizunkeri): *ad.* Izola egin. Ikus.: Izoŕatu.

izortzaile. (lizunkeri): *frond.* Ikus.: izorlari.

izoazirin. (makulu): iz. Ikus.: Baba. I: Ikorzirin.

izuta. (lotura): *iz.* Ikus.: Lotura. j: Bidut, Uiiuŕ, izuta. (biribildura): *iz.* Pertzen azpian ipinizen dan burutiña. : Ikus.: Builute. I: Burnie.

izote. (gingil-gabeko): ŕa. Ikus.: Goroldio.

1ZOTZ. *iz.* Otzagatik gorputz sendaf eta leyafezkoaz nra biurtuta. : Tzoztearcu cgipena. j: Maitasaŕeetan oztasuna. Katakoin, kaŕo, kaŕoi, kaŕnin, kaŕoiuketa, kaŕun, koila, kola, kole, jela, lci, itzotz, izoztcla, ur jela, ixotz, (intz): *iz.* Gaucko intz izoztuta. I: lutzaren beste izena (told batzuetan), (Nita): Lañoaren ura. (czkontza): II *(sand.* Ezkontzarako algc dana (kaskabat), (mcndi), (otz), (sukalde).

izotz-aide. (izotz): *iz.* Oso otza dan aidea.

izotz-aize. (izotz): iz. Oso otza dan sizes.

izotz»alde. (izotz): *iz.* Izotz aundiak dagozen *hits.:* Izoztalde.

izotz-aldi. (izotz): iz. Nunbait izotza dagoon aldia. j: Izozketa.

izotz-arazle. (izotz): *(sand.* Izoztu-cragitcn duens.

izots-ate. (egazti): *iz.* izotz-aldcatan bizi dan atcarcn antzckoa dan egaztia.

izotz-aaskal1u. (izotz): *iz.* ikus.: lzotz-ausle. j: lzotz-austcko.

izotz-ansle. (izotz): *iz* Izotza apurtzcko lanabesa. j: Izotz-auskailu, izotz-austeko.

izotz-austeko. (izotz): *is.* ans.: Izotz-auslo. I: Izotz-auskailu.

izotz-babada. (intz): *is.* Ikus.: Aiutzigaŕ. I: Lautana.

izotz-baltz. (izotz): iz. lzozte gogota. Izotz-beitz,izotz-kaŕoin.

izotz-bera. (izotz): *adand.* Otzez utzpetik egotea.

izotz-bufuntzi. (izotz): is. Ikus.: Lei-etaldo.: Lei-kataldo, antzurdi, izotz-ziztoŕ, izoztruma, izotz-koskoŕ.

izotz-edari. (edari): *is.* lzotzez gertutako edaria.

izotz-edaritegi. (edari): *iz.* Izotz-edariak saltzen diran tokia.

izotz-egIn. (izotz): *ad.* Izotza izan. Izotz-izan.

izotz-egiteko. (izotz): *iz.* Izotza egiten duetslanabesa.

izotz-egoalde. (izotz): *iz.* Bgoaldean dagoen izotz-aldea.

izotz-gora. (izotz): *adond.* Otzez utzetik gora egotea,

izotz-ipaŕalde. (izotz): *iz.* Ipaŕaldean dagoen izotz-aldea.

izotz-itxaso. (izotz): iz. Izoztuta egoten dan itxasoa.

izotz-izau. (izotz): *ad.* Ikus.: Izotz-egin.

izofz-lnuoin. (izotz): *iz.* Ikus,: Izotz-baltz. I: Izotz-beltz.

€zotz-koskof. (izotz): *iz.* Ikus.: Lei-eŕaldo. : Antzurdi, izotz-buŕnntzi, izotz-truma.

izotz-mendi. (izotz): *iz.* Itxasoan izateu dan izotz-ore oso aundia.

izotz-meta. (izotz): *iz.* Izotz-ore aundi xamaŕa.

izotz-ola, (izotz): *iz.* Izotza egiten dan lantegia.

izotz-ontzi. (izotz): *iz.* Izotza gertntzeko ontzta. j: lzozkailu, izoztontzi.

izotz-orein. (ausnarlari): *iz.* Izotz-aldeetan bizi dan ausnarlaria.

izotz-orma. (izotz): iz. Ur gallean egiten don izotz-azal lodia.

izotz-ofu. (izotz): *iz.* Izotzaren aotsa.

izotz-truma. (izotz): *is, Ikus.:* Antzurdi, ^: lzotz-koskoŕ, izoztruma.

€zofz-ur. (Ur): *iz.* Izoztuta dagoen ura.

izotz-urtze. (izot2): *iz.* Izotza ura biurtzca.

izotz-zaingo. (izotz): *is.* Izotz-lekuetan ari dan zaindarien saldoa.

izotz-ziztof. (izotz): *iz.* Ikus.: Lei-eŕaldo. ^: Izotz-buŕunzi, izoztruma, izozt-ziztoŕ.

izotz-zuri. (izotz): *iz.* Ikus.: Aintzigaŕ. j: Ormazuri.

izotzeratu. (izotz): *ad.* Izoztu ta oŕela iraun-erazi. j: Ikus,: Izoztu. I: Ormatu.

izotzezko. (izotz): *izond.* Izotzari dagokiona.

izotzgiie. (izotz): *izond.* Izotz-edariak gertutzen dituena. : Izozketari, izozkidun, izozki-gile, izozkile, izozki-salŕun, izoztun.

izotzil. (it): *iz.* ikus.: Ilbeitz. I: Untaŕila, loil, izozkil.

izotzorma. (izotz): *iz.* Ikus.: Kaŕanga. I: Gaŕanga.

izozgait. (izotz): *izond.* lzoztu dezakena. izozkaŕi.

izozkaiiu. (izotz): *iz.* Izotza gertutzeko lanabesa. j: Ikus.: Izotz-ontzi.: Izoztailu.

izozkcri. (izotz): *iz.* Otz aundia izatea.

izozketa. (izotz): *is.* Ikus.: Tzotz-aldi.

izozketari. (izotz): *izond.* Ikus.: Tzoizgike. I: lzozkidun, izozki-saltun, izoztun.

izozki. (izotz): *is.* Aoz artzeko gertuta dagoen izotza. I; Izozko, itzazki. II (gozagintza).

izozki-saitoki. (izotz): *is.* Aoz artzeko izotzak saltzen diran tokia, I; lzozkintza, izozkitegi.

izozltl-saltun. (izotz): *izond.* Ikns.: Izotzgile. I: Izozketari, izozkidun, izoztun.

izozki-saltzaile. (izotz): *izond.* Izozkiak saltzen dituena.

izozkidun. (tzotz): *izond.* ikus.: Izotzgile. I: Izozketari, izozki-saltun, izoztun.

izozkil. (€€): *iz.* Ikus.: Jibeltz. : dIrtaŕiia, izotzil, loll.

izozldutza. (izotz): *iz.* Ikus.: Izozki-saltoki. I: Izozkiak gertutzen diran tokia. : Izozkitegi.

izozkitegi. (izotz): *is.* Titus.: Izozkintza. I: Izozkisaltoki, izoztegi,

izozko. (otz): *izond.* Ozpera dana.

izozkof. (izotz): *izond.* Izoztu dezakena,

Izozpera. (izotz): *izond.* lzoztu ditekena.

izozta. (izotz): *iz.* Izoztearen egipen eta ondorioa.

izoztaŕ. (izotz): *iz.* Izuztuta dagonen lutaldeetan bizi dana.

izozte. (izotz): *iz.* Izotz biurtzea; izotza dagoen aldia. I: Kaŕute, izoztela, prorate, leitze, kaŕointe.

izoztela. (izotz): *is Ikus.:* Izotz. I: Tzozte, ur-jela, leiize, kaŕointe,

izozti. (izotz): *izond.* Izotzezkoa dana.

izoztruma. (izotz): *iz. Ikus.;* Izotz-bufuntzi. I: Izotz-ziztoŕ, antzurdi, izotz-trmna.

€zoztu. (izotz): *ad.* Izotza biurtu. j: Ikus.: izotzeratu, ormatu, ziatu, ixoztu.

izoztun. (izotz): *izond.* Ikus.: Izotzgile. Izozketari, izozkidun, izozki-saltun.

izoztura. (izotz): *iz.* Izoztearen egipena.

izpardun. (bilaketa): *izond.* Bed labuŕak ematen dituen izparlaria. Ikus.: Izparlari.

izparku. (iz-adaŕ): *is.* Ikus.: Iz-adaf. I: Izpaŕu.

izparkari. (yarein-yardunbideak): iz. Izpaŕingia egin edo argitaratzen duena, ^: Izpaŕingietan bizibidez idazten duena. ^: Izpardun.

izpaŕ. (bilaketa): *is.* Jakin-erazten dan gertakaria edo beŕia. (: Beŕi, audiaka, itzpaŕ.

€zpaŕen. (iz-adaŕ): *iz. Ikus.:* Iz-adal I: Izkolko, izpaŕu, ubai, ur-golko, ur-ko1k , izguue.

izpaŕi. (itz): *iz.* Beŕia dan itza. j: Ikus.: Itz-beri, izpeŕi.

izpafingi. (eguneroko): *iz.* Ikus.: Eguneroko. j: Egunkari, izpeŕingi.

izpafingigile, (eguneroko): *izond.* Tzpaŕingia egiten duena. I: Izpeŕingigiie.

izpaŕu. (iz-adaŕ): *iz.* Ikus.: 1z-adaŕ. I: lzpaŕen, izparku.

izpazteŕ. (ugaran): *is.* Ikus.: Itxasalde. Itxas-ertz, izpaztertxo, izbazteŕ, ipaztet.

izpe. (estalpen): *iz.* Ikus.: Aopeko. j: Itz-ixil, itz-isil.

izpean. (estalpen): *adond.* Itz-isilean zerbait gordetzea.

izpegi, (mendi): *iz.* i3aigoŕi ta Baztan artean dagoen mendi baten izena. (basso): iz, Itxaso-auŕean, beta undo ikusteko dagoen tokia.

lapel. (zezen): *is,* ltxasoko id€a.

izperoldi. (itxasaldi): *is.* lzbcra ari dan aldia.

izperkari. (cguneroko): *izond.* Izpaŕingirako izpaŕak biltzcn dituena, I: lzperlari, izparkari.

lzperketa. (bilaketa): *iz.* lkns.: Biiitketa. 1: Rune.

izperlaritza. (eguneroko): *iz.* Izpaŕingiak egiteko langintza.

izperna,(eguneroko): *is.* Izpaŕtaikiak ematekn, eguncrokoaren zatia.

izpef. (zati): *is.* Ikus.: Kotsu, I; Tzpi, samaŕ.

izpertu, (mintzabide); *ad,* Norberak dakiena esan.

izpeta, (bildura): *iz.* Alkaŕekin mintzatzeko egiten dan notiñen bildura,

izpctu. (itz): *ad.* Itza emanda itzarmena egin.

€zpi. (zati): *is.* Ikus.: Kotsu. : Koxu, koxa, izpeŕ, samaŕ, (erle); iz. Erleak duten ziria. (: Ispi, ixpi. (uŕitasun): *adond.* Oso gutxi dana, ixpi, €zpiño. (argi): *(iz.* Argi-printza. I: Izprintza. (bela^{y}): (I *iz.* Lore edeŕa ta usain atsegifia dauzkan belaf-mota bat. (aidi): *iz.* Une-aldi. (ari): (iz. Ari-pirua. (opil): *is.* Ikus.: Opil. I: Asme. (egur`): (iz. Eguŕaren zati oso txikia.

izpi legun. (ari): *iz.* Giñaŕearen ad leguna.

izpi mako. (begi): is. Ikus.: Betazal zaintsu; betileetan agertzen dana.

izp€ xetakatu. (ari): *is.* Giñaŕearen ari ozkatuta.

izpi yagi. (argi): iz. Islatuta dagoen izpia.

izpi yausi, (argi): iz, Gorputz Lau baten gañean jausten dan argi-izpia.

izpi zoratua. (argi): iz. Austearen bitartcz aldatuta geratzen dan izpia, beste auste baten eragipena jasan ezin dezakena.

izpi-aunditu. (txoskot): iz. Tzpitsua dan soin-eunean sortzen dan txoskofa.

izpi-dingil. (begi): iz. Betileai dagokiena.

izpi-eun. (nun): *iz*. Izpiak dauzkan euna.

izpi-gabetu. (kentze): *ad*. Tzpiak kendu.

Izpi-iraizle. (uŕtatidazkin): *izond*. Tzpiak iraitzi dezakena.

izpi-kentzaile. (kentze): izond. Tzpiak kentzen dituena,

izpi-kentzeko. (kentze): is. Tzpiak kentzen dituen tresna.

izpi-kufuska. (kuŕuska): *ŕz*. Izpizko euna, oso zaila dana ta bare izpien artean kutuskazko gaya daukana.

izpi-lakain. (ari): iz. Piruen sotta. Ikus.: Izpi-mordo, izpi-xorta. (azao): Tzpien azaoa.

izpi-mordo. (ari): *iz*. Pirucn muitzoa. Ikus.: Izpi-lakain, izpi-xorta.

izpi-okeŕ. (zur): *frond*. Zur-izpi okertuta dauzkan zura.

izpi-sayesgaŕl. (argitza): *izond*. Argi-izpiak sayesten dituena.

Izpi-sayeste. (argitza): *iz*. Argi-izpien sayestea.

izpi-sendabide. (sendabidekintza): iz. Argi-izpien bidez egin diteken sendabidekintza.

izpi-xorta. (ari): iz. Ikus.: Izpi-lakain. I: Tzpi-mordo.

izpidc, (adinkunde): *iz*. Eztabaidan noredonork bare aide daukan egin. I: Itzbide, urtenbide. j: Izpidean ata ezpidean, izbide. (eztabaida): iz. ikus.: Eztabaida, Inkaminka (izketa): II iz. Ikus.: lzketa. I: Eleketa, itzpide.

izpidetu. (itzarmen): *ad*. Itza cmaten itzarmena egin. I: lztu, izpiitu.

izpidun. (ari): *izond*. Piru edo izpiak dauzkana.:Izpizko.

izpika. (sasi): is. Ezpainkaria dan sasia, oso usaintsua dana. I: Izpiko, izpiiiku. (jaurtidura): ŕz. lzpaŕak, itzak edo cresia jaurtitzearen egipena, batez ere iŕatiz egiten dana. (uŕutidazkin): jj *iz*. Berbera. j: Izpiketa, izpizketa.

izpikari. (uŕutidazkin): *izond*. lzpikak iraizten dituena.

izpikatsu. (ari): *izond*. Ari-pirutsua dana. Ikus.: Pirudun. : Pirutsu.

izpikatu. (ebaketa): *ad*. Zati txikitan ebaki. (uŕutidazkin): *ad*. iŕatiz izpikak iraitzi.

izpiketa. (uŕutidazkin): *iz*. Ikus.: Izpika. j: Izpizketa.

Izpilo. (mintzoera): *izond*. Asko itzegiten dnen emakumea. (zamuka): ŕz. Aŕikoa egiteko erabiltzen dan zamuka maruskatuta.

izpiko. (sasi): *iz*. ties.: Belatxeta. I: Ispiliku, bclartxeta, izpiliku.

izpien. (adimen): *izond*. Adimen aundia duena. (sasi): iz. Ikus.: Tzpika. Tzpiko.

izpil. (urban): *iz*. Orban txikia. j: Izpilo.

izpildu. (orban): *ad*. ikus.: Orbandu. I: Natutu.

izpildun. (urban): *izond*. Izpilak dauzkana. ; Izpiltsu.

izpiltsu. (urban): *izond*. *Ikus.;* Tzpiidun.

izpilzuri, (sai-abere): *iz*. *Izpilo* zuriak dauzkan zaldiak.

izpilo, (orban): *iz*. *Ikus.:* Orban. I: Bexkura.

izpindola, (atuneza): *izond*. Atunik eztuena. I: Ixpindola. (ibai): *iz*. Thai hater' ur-lasteŕa. (aultasun): I *iz*. Oso aul dagoena.

izpiño. (uŕitasun): ŕc. Ikus.: Izpi. I: Ixpi.

izpiaa. (oramai): iz. Tkus.: Oramai. Azpira, maira,

izpiraiz-indaŕ. (uŕutidazkin): *iz*. lzpikak iraizteko indaŕa.

izpita. (aŕaildura): *iz*. Zerbait cbakitzean agitate dan afaildura. (zur): iz. Zurezko zati bat aragian sartu.

izpiee. (makit): *iz*. Casts zulatzeko ta gazura ateratzeko makila.

izpitsu. (dirdai): *ŕzond*. Distiratsua dana. I: Ikus.: Distiradun.

izpitu. (ebaketa): *ad*. Aragia arietaz ebaki. (dirdai): *ad*. Ikus.: Dirdaritu, I; Disturatu, distiratu, izpiztatu.

izpitzagati. (isti-egipen): *frond*. Zin-itzaren bidez isti-egin ditekena.

lzpizzatu. (gaitzespen): *ad*. Zerbaiteaz gaitzetsi.

lzpitzeko. (makalao): *iz*. Makalan txikia.

Izpitza. (isti-egipen); *iz*. Ikus.: **Isti-egipen. j:** Itzpitzo.

izpizko. (mats): is. Mats-molko txikia.

Izpixo. (dema): is. Tkus.: Dema. I: Ispisoin, izpixu, tZpizom.

izpixoka. (joko): *adond*. Dirua jokatzen ari-izatea.

izpiya. (oguzkera): iz. Agots-legeak azterizen dituen yakintza. I: Izpiyakera.

izpiyatu. (oguzkera): *ad*. Agots-legeen arms izkiak aldatu.

izpizatu. (izti-egipen): *ad*. Tzpitzo egin.

izpizketa. (ututidazkin): *iz*. *Ikus.:* Izpika. I: Tzpiketa.

izpizko. (ari): *izond*. Ikus.: Izpidun.

izpizoin. (dema): *iz*. Ikus.: Dema. Izpixo, izpixu, ispisain.

izpizoiñatu. (joko): *ad*. Dina jokatzen ari-izan.

izpizta. (eztabaida): *iz*. Ikus.: Eztabaida. j: Izkatze, aŕitza.

izpiztatu. (dirdai): *ad*. Ikus.: Dirdaritu. I: Izpitu.

izpizuri. (aunta): *iz*. Margo zuri to beltza duten auntzak. : Azpizuri.

izportu. (cane): *ad*. Esnea galdu.

izprintza. (argi): *iz*. Argi-izpia, ikus.: Izpi.

izpura. (nbil): iz. Itxasoko ur-lasteŕa. (id): *is*. Be-Napafoa'ko based bat.

1st!. (adipen): oyu. Norbaiten adipenari dci-egiteko oyutza.

izta. (zango): *iz*. Ikus.; Zango,

izta-ezuf. (Czur): *iz*. Zangoaren goiko aldean dagoen ezufa. I: Tztaŕ-ezuŕ, izlaŕzaki, iztazuŕ.

izta-zaki. (soin): ŕz. Ikus.: Gia. I: lztai, iztei, iztegi, izteŕondo, iztondo, istalogi, istaloki, azpigiltz, azpixoko, ixtazaki,

iztabo. (ibai): *ft*. lbai bat baste Thai bateau, aintzira baleen edo itxasoan • sarizen dan tokia. I: Iztao.

iztadaf. (basso): iz. Itxasoan sartzeko ibai baten azken zatia.

iztadura. (eden): *iz*. ikus.: Eden. I: Itzadura.

iztagai. (itz-antze): iz. Itzaldi baten gays.

iztagoti. (guruin): iz. lztayeko guru/flak.

iztei. (zango): *iz*. lztaŕak sabelarekin alkartzen diran tokia. j: Iztalogi, iztei, izteŕondo, iztoudo, izteŕondo, iztei, iztef-txoko. (soin): *iz*. Gia. I: Istai, iztei, iztegi, istondo, iztondo, izteŕondo, istalogi, istalaki, izta-zaki, azpigiltz, azpixoko. (maids): *iz*. Berunzko aldapa.

iztaklok. (zaidizketa): *adond*. Ikus,: Ankalatraba. I: lstaktok, iztakolka, iztakoloka, iztaitolaka, iztarkloka, maŕo-maŕo, txankatikoz.

iztako. (zango): *izond*. Iztaŕari dagokiona.

iztal. (ezuŕ): *iz*. Orpoko ezuŕa. I: Orpazuŕ, orpo-ezuŕ. (ain): *iz*. Berbera.

iztalatraka. (zaldizketa): *adond*. Ikus.: Ankalatraba. I: Iztaltolaka.

iztaldi. (itz-antze): iz. Ikus.: Itzaldi. I: Traunisi, raintzura.

iztalogi. (zango): ŕz, ikus.: Iztai. Izteŕondo, izteŕondo, iztaloki.

iztaltolaka. (zaldizketa): *adnnd.* Ikus.: Ankalatraba. Istar-tolaka, iztapeka, iztartolaka, iztaklok, iztako]ka.

iztamin. (oñaze): *iz.* Anka-ganeko kirio-miña. j: Tztermiu.

iztamu. (atsekabe): ŕz. Ikus.: Bi ldu ŕ-datnu. I; Bilduŕgarbai, izu-garbai, izu-datnu.

Iztamndun. (atsekabe): *izond,* Iztamna duena.

iztanda. (eztanda): ŕz, Ikus.: Eztanda. j: Istanda.

iztanda-egin. (eztanda): *ad.* Eztanda-cgin. j: Tztandatn.

iztandatu. (eztanda): *ad.* Ikus.: Iztanda-egin.

iztao. (belaŕ): *iz.* Zuldaŕak lertzeko, baseŕitaŕek koipeaz ausberoan bigundutako oflak erabiltzen dituzten belafa. (ibat): iz. Ikus.: Iztabo.

Iztape. (zango): *iz.* Iztaten barneko tokia. ^: lztaŕ-baŕen,iztaŕ-baŕu,iztaŕ-arte.

iztapeka. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba. Iztaltolaka.

Tztapoka. (zatdizketa): *adond.* Zaldiz ibiltzeko era berezian ari-izan; baŕerak labuŕ eta zangoak tolostaturik. Iztaŕ-tolaka, iztaŕ-troka, iztaŕ-troko, iztepoka.

iztaputz. (mintzoera): iz. Azko mintzatzea.

iztargan. (sole): *is.* Ikus.: Anka-gau. Gia.

iztari. (eiza): *izond.* Ikus.: Eiztari. I: Eizale.

iztarkl. (aragi); Iz. Ikus.: Tl^{y}dazpiko. I: Azpitiko.

iztarkloka. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba. : Iztaklok, izterkloka.

iztarmin. (minbizi): *iz.* Soñaren edozein euncan bizia galtzea egiten duen eritasuna. : Sataŕa.

iztarpe. (mg.): iz. Zangopetik egiten dan pilota-jokoa.

iztaf. (zango): *iz.* Zangoaren zatia, belaun eta enboŕ artcan dagoena. Oafs, azpi, istat, isteŕ, ixtat, ixtef, izteŕ, istaŕ-marni, ixterka, polpa, tolaka. (igali): *is.* Arnari batzucn batlike zatien bakoitza. : Isteŕ, izteŕ, izterka, sixtef.

iztaf-aide. (sendi): *is.* Alboko aides dana.

iztaf-arte. (zango): *iz.* ikus.: Iztape. (: lztaŕ-baŕen,

iztaf-baŕen. (zango): *iz.* Ikus.: Iztape. lztaŕ-baŕu, iztaŕartc.

iztaŕeko. (praka): *iz.* Ikus.: Praka, I: Iuiben. (zango): *izond.* Tztaŕ-ezuŕari dagokiona. Izteteko.

iztaŕ-eztika. (zaldizketa): *adond* ikus.: Ankalatraba. I: Iztartolaka, iztaŕ-zuloka.

iztaŕ-ezuf. (ezuŕ): *is.* Ikus.: Izta-ezuŕ. Iztaŕ-zaki, iztazuf, izteŕ-ezuŕ. (zango): *iz.* Berbera.

iztaŕ-giaŕ. (zango): *iz,* lztaŕaren gifiafea.

iztaŕ-glitz. (ezuŕ): *iz.* Izta-ezuŕaren lokezufa.

iztaiti (zintruŕ): *is.* Tkus.: Zintzuf. Eztaŕi, papera, iztai.

iztaŕi-zilo. (gurkadura): *iz.* Ao-atzean, irensteko dagoen ziloa. (ao): *iz.* Tktts.: Estartzulo. : Bstaŕi-zulo.

iztaf-lengusu. (osaba): iz. Osabaren semea. I: Tzteŕ-lengusu.

iztaŕ nabaŕ, (zango): iz. Soñarena eztana, ahereak iztaŕ-baŕuan duten rnargoa.

iztaŕo. (Ira): *iz. Aŕa* dan garoa.

iztaŕ-okef. (zango); *izond.* Zanguak lekoreruntz okertuta dauzkana. j: Iztaŕ-zabal, izteŕ-okeŕ, zango-mukuŕ, ixtapezabat, ixterzabal.

iztaŕondn, (zango): iz. Ikus.: Tztai, I: Tztalogi, iz€eŕondo, iztei.

iztaŕondo-zain. (zango): iz, Iztalogietako zaiña.

iztaŕondoko. (zango): *ŕzond.* Iztaŕondoari dagokiona. I: Tztondoko.

iztat-senide. (sendi): *is.* Oso ufutikoa dan aidea. I: Tzteŕ-senide.

iztaf-tolaka. (zaldizketa): *adond.* Ikus.; Tztapoka. : Iztaŕ-troka, iztaŕ-troko, iztepoka,

iztaf-zabal. (zango): *izond.* Ikus.: Iztaŕ-okeŕ.1: Izteŕ-zabal, zango-rnukuŕ, ixtapezabat.

iztaŕ-zabala izan. (zango): *ad.* Iztaŕ-okeŕa izan edo Bili. I; Tztef-okerka Bili.

iztaŕ-zahaltasun, (zango): is, Tztaŕ-okeŕaren nolakotasuna. I: Izteŕ-okertasun.

tztaŕ-zaki. (zango): *iz.* Ikus.: Izta-ezuf. j: Tztaŕ-ezuŕ.

Iztaŕ-zapi. (praka): *iz.* Belauneraño eltzen dan amantata,

iztaf-zoŕo. (praka): is. Zangoari dagokion prakaren zatia, j; Izteŕalde.

Iztaŕ-zulaka. (zaldizketa): *adnnd.* Ikus.: Ankalatraba, I; Iztaŕ-eztika,

iztarte. (arpegi): *iz.* Ikus.: Arpegi. I: Aurpegi, ikattze.

iztartolaka. (zaldizkeŕa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba. I: Iztaltolaka, iztaŕ-eztika.

iztasun. (dirdai): *iz.* € ms.: Distira. Dirdira.

iztate. (akalde): *is.* ikus.: Akalde. I: Keiti.

iztatu. (belaun): *iz,* Ems.: Belainpe, Bclaunpe, iztazai, belaun-txoko, iztazai, iztazain, iztezain. (mintzoera): *ad.* Asko mintzatu. (intz): II *ad.* Ura edo bests ubila tauta txikietaz baŕeyatu.

iztazai. (belaun): *is.* Ikus.: Belainpe. Belaunpe, belaun-txoku, iztatu, iztazain,iztezain,izterzain,izterhuru.

iztazaingaitz. (sai-abere): iz. Iztazaineri daukan zaldia,

iztazaifieri. (txoskoŕ): *is.* Sai-abereen ankaetan izatcn dan eritasuua, txoskof txibi bateaz agertzcn dana.

iztazuf. (ezuŕ): *iz. Ikus.:* lzta-ezuŕ. Tztaŕ-ezuŕ. (zango): *iz.* Berbera.

iztebera. (maka): *iz.* Ikus.: Makla. I: Pezoin.

iztebera ebald. (ebaketa): *ad.* Maldaz cbaki.

izeegaa. (zango): *iz.* Tkus.: Tztegi. Iztcŕondo.

iztegi. (itz-bildutna): *is.* Geyenetan abcdcaz jaŕita, izkuntza baten Itz guziak edo geyenak ematen eta azaltzeu dituen idaztia; edo bests izkuntza baten itzak itzultzcu dituena. I: Yakintza edo bests gayaren itzak, kiri bateau jaŕita, ematen eta azaltzen dituen idaztia. I: Ttztegi, minztegi, solastegi. (zango): *iz.* Tzteŕondo, iztaŕa, iztcgca. (soin): iz. Tints.: Gia. Iztei, iztai, izteŕondo, iztondo, istalogi, istaloki, azpigiltz, azpixoko, izta-zaki.

iztegi-egile. (itz-bilduma): *bond.* ltz-bitduma egiten duena. : Iztegi-gile, iztegi-idazle, iztegilari.

iztegi-idazle. (iiz-bilduma): *izond.* Ikus.: Tztegi-egile. I: Iztegi-gile, iztegilari.

iztegi-sayo. (itz-bilduma): *iz.* Tztegigintzari butuzko sayoa.

iztegigiutza. (itz-bilduma): *iz.* Itz-bildumak eta iztegiak egitcko antzea.

iztcgilari. (itz-bilduma): *izond.* Ikus.: Tztegi-egile.: Iztugi-gilc, iztegi idazle.

iztcgizti. (itz-bilduma): *iz.* Itzen adierazpen eta ctorkizuna aztertzen dituen yakintza.

iztei, (zango): iz. Ikus.: lztai. I: lztaŕondo. (malda): *iz.* Ikus.: Maids. I: Egi.

izten. (aparaeza): *iz.* Zer crantzun beat dan jakiten ez dancan, ezintasun ori aitorteko esaten dan itza. (akulukada): *iz.* Akuluaren zia. (eztanda): II *iz,* Ikus.: Eztanda, I: Lertu.

iztepoka. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Tztapoka. I; Iztaŕtolaka.

izterbabes. (gudu-jantzi): iz. Iztaŕ-gañeanjartzen san gudu jantzia. I: Izteŕ-burdin.

ixterbcgi. (iguintza): *izond.* Iguintza soterazten duena. I: Begikoa ez dana, ortzilun, ixterbegi.]: Oŕela izatea.

izterbegiko. (iguintza): *ŕzond.* Begikotasunik eztuena. j: Ikus.: lzterbegi. Ortzilun, musturdo.

izterburu. (belaun): *iz.* Ikus.: Belainpe. lztazai.

iztergaitz. (zintzaŕ): iz. Ztntzuŕ-estearen goiko zatia. (bekaizkeri); iz. Ikus.: B e ka izke ri. I: Iñ a r tsi.

izterka, (aragi); iz. Abereengan sayetz-ezuŕak eta bizkaŕ artean dagoen aragia. (igali): *iz.* Arnari batzuen barneko zatien bakoitza. j: ikus.: lztaŕ.

izterlokatu. (zaldizketa): *ad.* Tzterloka

iztermin. (olive): *ŕz.* Ikus.: Iztamin.

izterpeka. (zaldizketa): *adond.* Zaldiagan, bi zangoak aide berean ipiñiTa, ibiltzea.]: Tzteŕeztika.

izteŕ. (zango): *iz. ikus.:* Tztaŕ. I: Istaf, isteŕ, ixtaŕ, ixteŕ, istat mami, polpa.

iztef-aitzin-artez. (sabel): *iz.* Ondo-ertzearen auŕeko zatia. I: Ikus.: Baŕen-zutiko.

iztefalde. (pmka): iz. Tkus.: Tztaŕ-zoŕo.

iztef-burdie. (gudu-jantzi); iz. Ikus.: lzterbabes.

iztef-ertsilcari. (giñaŕe): *ŕz.* Iztefari igipena ematen dion giñafea.

iztefeztika. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Izterpeka.

tztef-gaiñelco. (gona): az. Aske dagoen gona, iztaŕ gañean jausten dana.

iztef giaŕak. (giñaŕe): *iz.* Izteŕaren giñaŕeak.

lzteŕ-giaŕ bikoite. (giñaŕe); *iz,* Izteŕareu giñaŕe bikoitza.

iztef giaŕirukoitz, (giñaŕe): iz. Izteŕaren giñafe irukoitza.

iztef mamin, (zango): iz. Iztaŕaren aragizko zatia.]: Izteŕ-mamu, izteŕ-mami.

iztef-mamu. (zango): iz. ikus.: Isteŕ-mamin.

izteŕ--motz, (sakilura): *izond.* Zaugoetan elbaŕi dagoena,

izteŕ-okerka ibili. (zango): *ad.* Ikus.: Iztaŕ-zabala izan,

izteŕ-okertasun. (zango): iz. Ikus.: Iztaŕ-zabaltasun.

iztefondo. (zango): *iz.* Ikus.: lztai.]: Iztalogi, iztondo, izteŕ-txoko, iztegca, gia, isteŕondo.

iztef-sagu. (baiabil): iz. Ikus.: Bafabtl. Koskolo, potro.

iztef-txoko. (zango): ŕz, Ikus.: Iztai. Tztefondo.

iztef-zabal erori. (erorkera): *ad.* Zangoak zabalduta erori.

izteŕ-zabaldu. (zango): *ad.* Zangoak zabalduta egon.

iztezain. (zain): iz, Iztazayaren zaiña.: Isteŕ-zain, istezain. (belaun): *iz.* Ikus.: Belainpe.]: Iztazai.

izti, (atzerakuntza): *ad.* Atzera egin,

iztia. (jakintza): *iz.* Ikus.: Jakintza.

iztika. (sagaŕondo): *iz.* Saga/ gcza.

iztil. (tanta); *iz.* Jausten dan ur-tanta. Ikus.: Tanta.

iztilabandu. (zaps): *ad.* Janzturak ta oyalak zapatu.

iztildu. (istinga): *ad.* Toki bat istilez bete.

iztilixuri. (eriondura); *ad.* Eriondu.

iztilisu. (basa): *izond.* Basaz beterik dagoena. Ikus.: Iztinga.

iztimizti. (lipizta): *izond.* Lipizta soŕerazten duena. (rnintzoera): *izond.* Asko itzegiten donna.

iztin. (sukalde): *izond.* Gaizki eŕeta dagoena.

iztinga. (basa): ŕz. Basaz beteta 'lagoon lurkia. Iks.: Iztittsu.

iztingof. (egazti): *iz.* Oilagoŕ txikia. Mingo", rniaŕ, oiditsu, pekart.

iztialcatn. (itxasontzi): *ad.* Tkus.: Tstinkatu.

iztiŕiatu. (akal): *ad.* Ikus.; Akaf-egin.]: Akartu.

iztitu, (txerto): *ad.* Ikus,; Txertatu. Sestratu.

izte. (gezi): *iz. Ikus.:* Dardai, j; Azagai.

iztoatu. (gezi): *ad.* Dardayaz zaurita edo erail.

iztokeŕ. (eŕenkura): *izond.* Eŕena dana.

iztoki. (istinga): *ft.* Ikus.: Istinga, I; Ituzki, (mintzoera): *iz.* Orori itzegiteko tokia.

iztondo. (zango): ŕz. Ikus.: Iztai. I: Izteŕondo.

iztondo-bide. (zango): iz. Iztondoaren ixtuna.

iztondoko. (zango): *izond.* ikus.: Iztaŕondoko.

iztur. (eiza): *iz,* **Eizan** erabiltzen dan zakufa.]: Iztora. (gezi): *iz.* Ikus,: Dardai. j: Azagai.

iztragalatu. (mortxokada): *ad.* Janzkiak zango bien artean ipiñi. I: lztrangaldu.

iztrangaldn. (mortxokada): *ad.* Ikus.: Iztragalatu.

iztrepu. (ostagizti): *iz.* Ikus.: Ortzadaŕ. Intxearka, inzarka, iztriko.

iztripu. (aŕiko): *iz.* Ikus.: Tpilx. : Ipitx.

iztsu. (mintzabide): *izond.* Ikus.: Eluntzi. Berbatsu.

iztu. (aogozo): *iz. Ikus.:* Aogozo. : Listu, istu, ixtu. (lama); *ad.* Tkus,: Lotu.]: Lotatu. (atsekabe): j] *izond.* Gogoz atsekabetuta dagoena. (itzarmen): II *ad.* Ikus.: lzpidetu. (mintzoera): j] *ad.* Ems.: Izkatu.]: Itzegin, mintzatu, ion, irauntsi.

iztukaketa. (igeltsu): ŕz. Iztukuz eman.

iztukaldi. (igeltsu): *iz.* iztukaketa emateko aldia.

iztukari. (igeltsu): *izond.* Tztukaketa egiten duena. (esku-lagintzak): *izond.* Berbera.

lztukatu. (igcltsu): *ad.* Iztukaketa egin.

tztukintza. (igeltsu): *iz.* Tztukaketak egiteko langintza.

iziuko beŕian. (margo): iz, Ikus.: lztuko-margozki. Iztukuan.

lztuko-margozki. (margo): *iz.* lztuko beŕm een geruza gafican zabaldutako latsun-urtan urtutako margoetaz ormaetan eta sabayetan edatzen dan margokuutza]: lztuko beŕian, iztukuan.

iztuku. (igeltsu): *ft.* lgeltsu zuriz eta lekeda-uraz egiten da urea, gero bare gañean margotzeko dana.

iztukuan. (margo): *iz. Ikus.:* Tztuko-margozki. I: lztuko beŕian.

iztukulan. (igeltsu): *iz.* Iztukuz egindako lana.

iztun. (mintzoera): *izond.* Itzegiten duena. : Iztunlari.

iztun-antze. (itz»antze): iz.]kns.: Itz-antze. : Mintza-antzc.

iztun-etoŕia. (itz-antze): iz. Izlariaren itz-antzea.

iztun-goren. (itz-antze): *izond.* Mari oso ona dana.

iztun-sutsu. (itz-antze): *izond.* Mari sutsua dana.

iztundu. (irizkidetasun): *ad.* Asaŕetuta zegozenak beŕiz adiskidctu.

iztunkeri. (mintzabide): iz. ltzegiteko zoradura.

iztunlari. (mintzoera): *izond.* Ikus.: Tztun,

iztunpen. (itzarmena): *iz.* Itzez egindako itzarmena.

izturi. (iri): is. Alcaldea daukan iria. (landare): iz. Tkus.; Bigura. I; Biguri, auki. (eiza):] *izond.* Ikus.: Eiztari. I: Eizlari. (mintzoera); I] *ŕannd.* Eŕaz itzegiten duena.

izturiratn. (Amide); *ad.* Alcaldera eldu.

iztxo. (itz): *iz.* Ttz txikia. I: Iztxu.

iztxurikatu. (legunkeri): *ad.* Ikus.: Txurikatu.

izu. (erabe): *iz.* Erabe oso aundia. I: Izu-laboŕi, izu-laŕi, izualdura, izuapen, izu-ikara, aŕeya, uxtada. (uzutasun): *izond.* Uzutasunez ari dana,

izu-aize. (iraizketa): *ft.* Eizaren uxatzea. (tanpa): !z, Makilaz emandako tanpadaka.

izu-aldi. (crabs): *iz.* Izuaren aldia. j: eleya.

izu-antzerki. (antzerti): Iz, Izua saŕerazten duen antzerkia.

izu-antzerkiie. (antzerti): *izond.* Izu-antzerkiak idazten duena.

izu-antzerti. (antzerti): *iz,* Izu-antzerkiak erabiltzen dituen autzertia.

izu-arazi. (erabe): *ad.* Izua soterazi. izu-arazo,izu-aŕitu.

izu-arazte. (erabe): *izond.* Izua soŕerazten duena.

izu-arazte. (erabe): *iz.* Ikus.: Tzuarazpen.

izu-afitu. (crabs): *ad.* Ikus.: Izu-arazi. Izu-arazo.

izu-belduŕ. (erabe): *iz.* Bilduŕ izugafia. Ikus.: lzukida.

izu-damu. (atsekabe): *iz.* Ikus.: Bilduŕ-damu.: Iztamu, izu-garbai.

izu-damudun. (atsekabe): *izond.* Izu-damns duena. j: Izu-damutsu.

izu-darnutsu. (atsekabe): *izond* Ikus.: Izu-damudun.

izu-dardar. (dardara): *iz.* lznaz dardaratzea.

izu-efez. (crake): *izond.* Erabea efez artzen duena.

izu-ezin. (erabe): *izond* Eraberik izan ezin dezakena. j: Izu-gabe.

izu-gabe. (crabs): *izond.* Ikus.: Izu-ezin.

izu-garbai. (atsekabe): *iz.* Ikus.: Bilduldamu. Tzu-damu, iztamu.

izu-ikara. (crabs): iz. Ikus.: Izu. Izualdura, izuapen, izudura.

izu-ikarakof. (erabs): *izond.* Izu-ikara soŕcrazten duena.

izu-ikaratu. (erabe): *ad.* Izu-ikara soferazi.

izu-labofi. (crabs): *iz.* Ikus.: Izu. I: Tn.

izu-laboñz. (erabe): *adond.* lzualduraz ari-izatea. j: Izulaŕiz.

izu-lafi. (erabe): *izond.* Tkus.: Tzu. j: Izu-laboŕi.

izu-lafitu. (atsekabe): *ad.* Atsekabez beterik geratu.

izu-laŕiz. (erabe): *adond.* Ikus.: Izu-laboŕiz.

izu-zapaŕ. (izerdi): *iz.* Mardi ugari. Ikus.: Mardi. 1: Izuzapaŕada.

izualdura. (erabe): ŕz. Iasatzen dan izua. j: Ikus.: Izu. j: Izuapen, izudura, izu-ikara, sukaratz, uxtada.

izuapen. (crabs): *ft.* Thus,: Izu. j: izualdura, izudura, izu-ikara, sukaratz.

izuarazkof, (erabe); *izond.* Izua soŕeraztekoa dana.

izuarazpen. (erabe): iz. Izua snleraztca. Tzu-arazte.

izuargi. (mamu): iz. Zenduaren mamua.

lzribera. (erabetasun): *izond.* Erabetasnnez ari dana.

izubide. (crabs): **iz.** Izua jasan-eraztea.

izubizi. (crabs): *iz.* Erabe aundia.

izudaŕayn. (arima): *izond.* Ildakoen gogoarekin aŕemanetan ari ditekela uste duena.

izudura. (crabs): *iz.* Ikus.: Izualdura. Izuapen, izu-ikara.

izugaŕt. (erabs): *izond!* Erabe oso aundia soferazten duena. J: Zafadagaŕi, ikaragafi. (txori): iz. Txorienlzako mozofoa. (aundiera): *izond.* Aundiegia dana.

izugafikeria. (aundiera): *iz.* Aundiegia izatea.

Izugafilri. (aundiera): *adond.* Aundiegiz ari-izatea. j: Izugafiro.

izugafiro. (auudiera): *adond.* Ikus.: Izugafiki.

izugafitasun. (aundiera): *iz.* Aundiegia izatearen bereiztasuna.

izugafizka. (erabe): *izond.* lzuduraz beterik ari dana. (aundiera): *izond.* Aundiegia dana. (begiespen):) *izond.* Begiespena soferazten duena.

izugile. (guns): *izond.* Erabe, begiespeu edo biotzondoen gone aundiegiak egiteu dituena.

izuikaraz. (crabs): *adond.* Izu-ikaratzean ari-izatea.

izukaitz. (galbide): *izond.* Galbideen aufean eraberik ez duena.

izukaiztasun. (galbide): *iz.* Galbideen auŕean eraberik ez izatea.

izukari. (ikusgaŕi): *izond.* Ilcusgafia dana. j: Izukaŕi.

izukeria. (basatasun): *iz.* Ikus.: Astakeria. j: Astada.

tzuki. (totes): iz, Ikus.: Izurtura. j; Izuŕ,

izukida. (erabe): *iz.* Bilduŕ aundia. Ikus.: Izu-belduŕ,

izukoi. (erabe): *izond.* Ikus.: Izukoŕ. Izupera, izuti,

izukof. (erabe): *frond.* Izua eŕaz artzen dueua. j: Izupera, izuti, izukoi, izuoŕ, uxaka.

izukortasun. (erabe): iz. Izukoi izatcaren bereiztasuna.

izuma. (size): *iz.* Ipaŕstcieko size biguna. lzumai.

izun. (zurikeri): *izond.* ikus.: Aizun. Ixun. (aŕain): *iz.* Tkus.: Amoŕai. j: Amuaŕain,

izcm-idazti. (isun): iz. Eŕ's batzuetan isunak idazten ziran idaztia.

izuddu. (zurikeri): *ad.* Zurikeriz ari-izan.

izundnra. (zurikeri): *iz.* Zurikeriz ari-izateareu egipena.

izungi. (itzalketa): *ad.* Ikus.: Itzali. Iluŕentu.

izungikof. (itzalkcta): *izond.* Izungi ditekena.

izungura. (istinga): *iz.* Ikus.: Istinga j: lstilia.

izunza. (cundura): *iz.* Eundegiko zatiko bat.

izuoŕ. (crabs): *izond.* Ikus.: Izukof. Izuti.

izupera. (crabs): *izond.* Ikus.: Izukoŕ. Izuti, izukoi, uxaka.

izuperatasun. (crabs): *iz.* lzupera izatearen bereiztasuna.

izurataf. (enda): *izond* Ostabat efian jayo dana.

izurazi. (crabs): *ad.* Izua eragin.

izurda. (izabere): iz. Aragi-zalea dan izaberea, ini neurkin luze dana; begien ga ieau suduf-idekidura bat dauka, bertatik ura indaŕez botatzeko. j: Izurde, gizaurde, gizurde, izurdi, orka, sarbc, xino, ixurde, zurde, kaŕela.

izurdi, (izabere): iz. lzurdearcn antzekoa dan izaberea. Ilcus.: ltxar-urdc.

izurdun. (ozka): *izond.* Ozkaz egiña dana. (eden): *izond.* Edcna duena. ikus.: Izuŕidun.

izurdura. (ozka): *iz.* Ikus.: Ozka. j: Kizkoladura, izinmendu.

izurgabetu. (ozka): *ad.* Izurdurarik gabe geratu edo utzi.

izuri. (iges): *ad.* lkus.: ltzuri. j: ltzur, jnpe-egin. (edari): *iz.* Esne ta uraz egiten dan edari otza.

izurkai, (ozka): iz. Iiondoan ozkak egiteko erabiltzen dan ingitxoa.

izurkatu. (azka): *ad.* Ozkak egin edo atera.

izurmendu. (ozka): *ft.* ikus.: Ozka. Izurdura.

izuŕ. (ildo): *iz.* Ikus.: Ildarte. j: Inguro-mari, inguru-mingurak, inkimako, ixuŕ, kiribit. (tales): *is.* Ikus.: Tolez. Gaztet, izuki, izurtura, izkuŕ. (ileondo): fi *iz.* Ikus.: Kizkor. j: Kizkut.

izuŕadura. (toles): *iz.* Zimurtu egitearen egipena.

iautatu. (unadura): *ad.* Ikus.: Unatu.

izuŕ-gabe. (ozka): *izond.* Izurdurarik ez daukana. (: Zimuŕ-gabe.

izufi. (eritasun): ŕz. Kutsugaŕia dan eritasuna saŕaski aundia egiten duena, sukafaz eta zorne-txoskotaz agertzen dana. I; Sateria, uzuŕi, izuki belts. (txoskot"): *iz.* Ikus.: Ourintxa, gurintxo.

izuti beltz. (eritasun): *ft.* India'n izaten dan izuŕia, onela deitzen dana. Ikus.: Izuŕi.

izuŕi-aitzidiko. (eritasun): *izond.* Izuŕi aurkakoa dana.

izuki-aldi. (eritasun): *iz.* Izuŕiak irauten duen aldia.

izuki-antz. (eritasun): is. At ita dan izuŕia.

izuŕt-izti. (eritasun): *iz.* Oso edatuak dagozen eritasunak aztertzen dituen yakintza.

izufi-osaki. (eritasun): *is.* anti aurkakoa dana.

izufidun. (eritasun): *izond.* Izuŕi eritasuna daukana. E: Tzurdun.

izufidura. (eritasun): *iz.* Izuŕiaz egindako kutsapena.

izuŕigaŕi. (kutsu): *izond.* Izuŕiz kutsugafia dana. j: Izuŕikai.

izufigafira. (kutsu): *adond.* Izuŕiz kutsutzen ari-izatea.

izunkeria. (usteldura): *iz.* Usteltzeka egokia dan mintzoera edo trakasldntza.

izutikot. (eritasun): *(cond.* Izuŕiz beterik egoteagatik, besteak kutsutu ditzakena.

izutiiza. (erabe): *is.* Erabeagatik barnean sortzen dan biotz-ikara.

izutite. (eritasun): is. Izuŕiak irauntzen **duen** aldia. : Izurte, uzufite.

izuŕitegai. (eritasun): *is.* Izuŕi-kutsapenaren gaya izan ditekena.

izuŕitsu. (eritasun): *frond.* Izuŕiak soŕerazidezakena.

izutitu. (kutsu): *ad.* Izuŕia kutsutu.

izutiz. (eritasun): *adond.* Izuŕia zabaltzen ari-izatea.

izutizko. (eritasun): *izond.* Izuŕiari dagokiona.

izutiztatu. (eritasuu): *ad.* 1z-wiz bete. E: Izufiztu.

izuŕiztatzaile. (eritasun): *izond.* Izuŕia kutsatzen duena.

izuŕiztu. (eritasun): *ad.* Izuŕiz ari-izan. I: Ikus.: Izuŕiztatu.

izut-une. (totes): *iz.* Ikus.: Zimuŕ. I: Xirnuŕ.

izurtasun. (toles): *iz.* Zimuŕez beterik egotea.

izurte. (iges): *iz.* Izuri egitearen egipena.

izurtegi. (urdail): iz. **Ausnarlarien urdaila.**

izurtsu. (ozka): *izond.* **Ozkak dauzkana.**

izurtu. (ozka); *ad.* Ozkak egin. (totes): *ad.* Softekoen beko aldean aloza egin. I: Zimurtu, kozkortu. (ileondo); n ad. Ileondoan kizkuiak egin. I: Txokaŕatu.

izurtura. (totes): *iz.* **Toles ado** zimurtzearen egipena.

izurtzaile. (tales): *izond.* Tolesten **duena.**

izusta. (landare): iz. Ikus.: Belaŕ--goŕi. Belberin, izuzta, ikusta.

izuta. (loturs): iz. Ikus.: Laura. I: Biduŕ, biluŕ, izota.

izutaldi. (gu n e): *ft.* Ikus.: Aŕamuska. Anzorka.

izutasun. (uzutasun): *iz.* Ikus.: Uzutasun. I: Azutasun. (erabe): *tz.* Ikus.: Erabe. Izipen.

izuti. (erabe): *izond.* Ikus.: Izukoŕ. I: izupera, izukoi, izuoŕ.

izuzu. (crabe): *ad.* Erabe oso aundia artu. Oyatu, oildu, zukuŕuztatu. (iraizketa): *ad.* Iges-eragin. I: **Ixo-egin.**

izuturik. (erabe): *izond.* Erabe oso aundiaz beterik dagocna.

izutzaiie. (erabe): *izond.* Izua jasan-erazten duena.

tzuz. (erabe): *adond.* **Erabe** oso aundiaz ari-izatea.

izuzapaŕada. (izeedi): *ft.* lzu-zapaŕaren egipena. Ikus.: Izu-zapaŕ.

izuztzi. (etatz): *iz.* Ikus.: Etatz. {: lasts.

izuzicitu. (eŕatz): *ad.* lzuzkiz garbitu.

izuztakari. (taudare): *izond.* lzuztari dagokiona.

J

j. (izki): *iz.* Euzkal-abedearen bederatzigafen izkia. Gedi guztiekin bere soñua beti gogoŕa da: ja, je, ji, jo, ju. Soñu onen ordez, toki askotan, y igidiñarenaz aidatzen da ta biak onartzen dira: jakin – yakin, Jo = yo, jarei = yarei, jauna = yauna, Jaengoikoe = Yaungoikoa, eta abaŕ.

ja. (izeneza): *adoed.* Ezer cc. Otek ez du ja esan. (azkuŕi): *ad.* Jan itzaren aldaketa.

ja-jal. (siñisgabea): oyu. Siñisgabea edo ukatzca adierazteko oyutza. (eze€za): *aye.* Ukatzea edo siriisgabea adierazteko oyutza.

ja-jai. (siñisgaba): *aye.* Siñisgabea adierazteko oyutza.

jaabala. (erabe): *ad.* Izutu, laŕitu.

jaala. (azkuŕi): *izond.* Askojaten duena, 1: Jaatun, jatun.

jaan. (azkuŕi): *ad.* Jan itzaren aldaketa. Ikus.: Jan. I: Yan, naflatu.

jaatun. (azkuŕi): *izond.* Ikus.: Jaaia, 1: Jatun.

jaazte. (jatsiera): iz. Jeixtearen egipena. Jaiskera.

jaba. (jabetza): *iz.* Zerbait daukana. Jabe itzaren aldakcta. j: ikus.: Jabe.

jabal. (koldartasun): *Lend.* Koldaŕa dana, j: Yabali, yabaldi. (aultasun): *izond.* Aula dana. (barakii): *iz.* Ikus.: Baraldi. j: Jabaldura.

jabal-ezin. (geldialdi): *ŕzond.* Geldi egin ditekena.

jabalaldi. (baraldi): *iz.* Baraldi-aldia. Yabal-aldi.

jabalarazi. (baraldi): *ad.* Jabal-eragin.

jabaldu. (baraidi): *ad.* ikus.: Ematu. Yabaldu. (aultasun): *ad.* ikus.: Auldu. (begi): II *ad.* Begiak erdizka itxi.

jabaldu-ezin. (zoŕoztasun): *izond.* Sarnurgaitza dana.

jabaldura. (baraldi): *iz.* Ikus,: Baraldi. Jabal, ariñarte, naro-aldi. (naretasun): *iz.* Ikus.: Naretasun. j: Jabalpen,

jabalgañ.(otzaudura): *izond.* Jabaldu ditekena.

jbali, (otzandura): *ad.* Jabaldu egin. Yabali.

jabalketa. (crinkuntza): iz. ikus.: Erinkuntza. : Erinketa.

jabalkidin. (gcldialdi): *izand.* Geldi ditekena ado geldi beat duena.

jabalkizun. (gcldialdi): *izond.* Gelditzekoa dana.

jabalmen. (epe): iz: Luzapena.

jabalpen. (naretasun): *iz.* Ikus.: Naretasun. j: Jabaldura, lasapen.

jabaltzai^{j}e. (otzandura): *izond.* Jabaltzen duena. j: Jabaltzala.

jabaltzale. (otzandura): *Land.* Ikus.: Jabaltzai)e.

jabaltze. (otzandura): iz. Jabaldu egitca.

jabaltzeko. (otzandura): *(mad.* Jabaldu egitekoa dana.

jabari. (jabego): *iz.* Ikus.: Jabego.: Jaubetasun.

jabaritu. (jabego): *ad.* Jabegoa izan.

jabc. (jabetza): *Land.* Jabctza daukana. ~; Ikus.: Jaba, jaube, xabe. (sendi): *iz.* Aide urkoa.

jabe-alda. (emate); ŕz. Beste noribait gauze baten jabegoa ematea. (jabetza): *in,* Berbera,

jabe-aldagafi. (emote): *izand.* Zerbaiten jabegoa alde ditekena. (jabetza): *izond.* Berbera.

jabe-aldakcta. (emote): iz, Zerbaiten jabegoa aldatzearen egipena. (jabetza): *iz.* Berbera.

jabe-aldakoŕ. (jabetza): *izand.* Jabeaz aldatu ditekena, j: Jabe-aidagaŕi,

jabe-aldatu. (emate): *ad.* Zerbaiten jabegoa beste bad eman edo aldatu. (jabetza): *ad.* Berbera.

jabe-aldatzai^{j}e. (ernate): *ŕzond.* Zerbaiten jabegoa ematen edo alde-erazten duena. (jabetza): *Land.* Berbera.

jabe-aldatze. (emate): in. Zerbaiten jabegoa ematea edo alda-eraztea. (jabetza): *iz.* Berbera,

jabe-nldatzeko agiriak. (emate): *in.* Jabegoa aldatzearen agiriak. (jabetza): *in.* Berbera.

jabe-baku. (jabetza): *izond.* Ikus,: Jabegabe.

jabe-beafa. (norabide): *izand.* Bialdutako zerbait artu beat duena.

j abe-bide. (jabetza): *in.* Jabetza artzearcn agiria.

jabe-egin. (jabetza): *ad.* Jabea biurtu; jabe izatera eldu.

jabe-gabezu. (gabetze): *ad.* Jabe bad zerbaiten jabegoa kendu.

jabe-gabetze. (gabetze): iz. Jabe ball zerbaiten jabegoa kentzea.

jabe-izan. (jabcgo): *ad.* Jabegoa erabili.

jabe-izenorde. (izenorde): *ino d.* IJkanekiko izenordea.

jabe-lagun. (jabetza): *izond.* Ikus.: Jabekide.

jabe-min. (almen): *iz.* Jabea izatelco edo almena eukitzcko itika.

jabe-txartcl. (baiben): *iz.* Afagerkayarcn antzekoa dan txartela, here trukeaz zerbait artuko data baibena bczela.

jabe-utz. (gozamen): izond. Jabea izan gale zerbait crabiltzeko eskubidea duena.

jabe-zeindin. (izenondo): *izond.* Ukanekiko izenondoa.

jabedun. (jabetza): *izond.* Jabea duena.

jabegabe. (jabetza): *(rand.* Jaberik eztueua. I:.Jabc-bako.

jabegai. (yaraunspcn): *izand.* Oiñordekoa dana. Jabegei.

jabegai-bide. (yaraunspen): *in.* Yaraunstcko eskubidea.

jabegaitasun. (yaraunspen): *iz.* lkus.: Yaraunspen. j: Ondorengotza, jabegaitasun, jabegaitza.

jabegaitza. (yaraunspen): *ft.* lkus.: **Yaraunspen. :** Ondo ren gotza, jabegaitasun,jabegeitasun.

jabeganako. (jabetza): *izond.* Bere auŕeko jabcaren j abetzara i€zuti ditekena.

jabeganatu. (jabetza): *ad.* Bete auŕeko jabcaren jabetzara itzuli.

jabeganatze. (jabetza): *iz.* Bere auteko jabcaren jabetzara itzultzea.

JABEGO. *iz.* Edonork berarena dana azkatasunez erabili ta araberatzeko doer almen eta eskubidea. j: Notiñen gañeko almen edo legezko nagusitasuna. j: **Balcaldun** edo erkala batek bere menpeko dues lufaldea, Legeak zerbaiteu jabeari, zeta dan ori araberatzcko damayon eskubideen osotasuna. j: Bende, mende, jaubetasun, jabari. (sendi): *iz.* Ezkont-aidetasuna, *li* (aginpide), (almen), (apalkuntza), (aukerakeri), (azkatasun),

(bcafarazpen), (buru-jabetasun), (buruzagi), (erabilkeri), (eŕiketa), (eskuera), (goiko nausi), (gurenda), (jauniraskunde), (jaurbide), (nagttsitasun), (zebadura).

jabego-uzte.(gabetze): *iz.* Norberaren jabetza bare natmenez uztearen egipena.

jabegodunak. (gotzon): *it.* Cozonen laugaŕentaldea osotzen dutenak.

jabegokentze. (gabetze): iz. Jabetza gabetzearen egipena.

jabegoz. (jabetza): *Go'and.* Jahea bezela ari-izatea.

jabekeria. (aginpide): *iz.* Agintariizaren menpean itsuki ari-izatea jaŕita daukan arauketa.

jabeketa. (jabetza): *iz.* Jabetzearen egipena. j: Jaubekota, jauhetute, jaubetze.

jabekide. (jabctza): *izond.* Beste batekin edo batzuekin jabetza beta daukana. 1: Jabe-laguu.

jabekidego. (jabetza): iz. Bien edo batzncna dau jabetza. j: Jabekidetasun.

jabelddetasun. (jabetza): iz. ikus.: Jabekidcgo.

jabekidetu. (jabetza): ad. Bien edo batmen artean jabetza lortu.

jabekidetia. (jabetza): *iz,* Bien edo batznen artean jabetza beta lortzearen egipena.

jabekizun. (jabego): *it.* Jabetzeko dagoena.

jabekuŕ. (jabctza): *izond.* Jabetzeko egokia dana.

jabekunde. (aginpide): *iz.* Was.: Aginpide. I: Agintaritza, nagusigo.

jabekuiltza. (jabetza): *it.* Jabetza locizea. I: Jabetze.

jabelaadi. (biurketa): *ad.* Di-tutu, lencratu, utzuli.

jabeldu. (erantzupen): *ad.* Jarduki, cranizun.

jabeoi. (jabetza): *it.* Len izandako ta orain jabea ez dana.

jabetasun. (jabetza): *it.* Taus.: Jabetza. 1: Jaubetza, irabazi,

jabetu. (jabetza): *ad.* Zerbaiteaz jabe egin.]: Jaubetu, nausitu, jabet, (jakintasnn): *ad.* Jakitea lortu.

jabetu-nai.(arpen): *iz,* Gauzakjabetzeko gogoa.

JABETZA. *iz,* Gauza bat euki ta yarcin erabiltzeko eskubidea. I: Eskubide ori dagokion gauza, batez ore onibaf ado ondasunak izan ezkero. I: Erlijiozko txirotasunaren aurkako utza.1: Jabetasun,jaubetza,jauntz,irabazi. (ogasun): iz. Gauza bat cukitzeko eskubidea. (ondasun): 11 iz. Gauza bat eukiizeko cskubidca.1/ (gozamcn), (jauniraskundc), (ukantza).

jabetzaile. (jabetza): *bond.* Eskugoak okeŕ-bidez berarentzat artzen dituena.

jabetzako. (baiben): *izond.* Baibena duena.

jabetze. (jabetza): *iz.* lkus.: Jabckuntza.

jabetzekoa. (amen): *izond.* Zerbait artu beat` duena.

jaboan. (erorkera): *adond.* Jausteko zorian egotea.

jaboe-bedaf. Outdate): *iz.* Azi atalkikoa dan landarea; here gerli to efoa, jaboi bezela, janzkia ikuzteko erabili ditezke. Jaboi-belaŕ.

JABOI. *iz.* Gai urintsuaz eta auka edo alkali bateaz, beren batzearen bitartez egiten dan ofea; urtan gesallzen da ta geyenetan ikuzteko erabiltzen da. Jaboe, sabot, salboin,txahoe,lxaboi, lxabu, txalbuin, xaboi, xabon. I/ (aŕiko), (garbitasun), (ikuzkcta).

jaboi-aldi. (jaboi): *iz.* Jakoyaz zerbait igorrtearen egipena. j: Jaboidura, jaboiketa.

jaboi-apaf. (jaboi): *iz.* Jaboyaren aguna. I: Jaboi-pits.

jaboi-egin. (jaboi): *ad.* Koipezko gai bat jaboi biurtu. j: jaboitu.

jaboi-galdara. (jaboi): iz. Jaboi-pertza.

jaboi-ola. (jaboi): *iz.* Ikus.: Jaboigintza.

jaboi-outzi. (jaboi): iz. Jaboya eukiizeko lcutxa txikia.

jaboi-opit. (jaboi): *iz.* Garbitzeko erabiltzen clan jaboi-zatiko txikia.

jabot-pits. (jaboi): *iz.* Ikus.: Jabot-and,

jabot-saltolci. (jaboi): iz. Jabuya saltzen dan saltolcia.

jabni-saltzaile. (jabot): *izond.* Ems.: Jaboidun.

jaboi-ura. (jaboi): iz. Jaboiduratik irteten dan ura.

jaboidmt, (jaboi): *izond.* Jaboya duena edo saltzen duena.]: Jaboi-saltzaile.

jaboidura. (jaboi): *iz.* ikus.: Jaboi-aldi. Jaboiketa.

jaboiga/i. (jaboi); *izond.* Jaboya biurtu ditekena.

jaboigile, (jaboi): *izond.* Jaboya dagiena. I: Jaboigin. (esku-langintzak): *izond.* Berbera,

jaboigin. (jaboi): *izand.* Ikus.: Jaboigile.

jaboigintza. (jaboi): *iz.* Jaboya egiten dan ola. j: Jaboi-ola.

jaboiketa. (jaboi): iz, Ikus.: Jaboi-aidi. j: Jaboidura.

jaboitegi. (jaboi): iz. Jaboya dagoen tokia, ola naiz saltokia.

jabuitsu. (jaboi): *izond.* Jaboi asko daukana,

jaboitu. (jaboi): *ad.* ikus.: Jaboi-egin.

jaboitzai^{j}e. (jaboi): *izond* Jaboyaz igorzten duena.

jaboitze, (jaboi): iz. Jaboya egitea.

jaboizko. (jaboi): *izond.* Jaboyaz egiña daua.

jabola. (zaintzale); *izond.* Ikus.: Jagola. I: Yagole, jabole.

jabon. (zaintza^{j}e); *ad.* Zainda. j: Jagon, yagon.

jabota. (bizaf): iz. Ikus.: Aloz. I: Kiiinkoia.

jada. (lastertasun): *adond.* Ikus.: Jadan. I: Jadaneko.

jadago. (lastertasun): *adond.* Ain lasteŕ len.

jadan. (lastertasun): *adond.* ikus.: Jada. :.: Jadaneko.

jadaneko. (lastertasun): *adond.* Ain lasteŕ. j: Yadagoneko, jada, yada, jadau, jadelarik.

jadanik. (lastertasun): *adond.* ikus.: Yadan,I: Yadanik.

jadanilcalco. (izaera): *izond.* Dagoancko dana.

jade-afi. (pitxi): *iz.* Oso gogoŕa dau islaŕia, jaboitsu-azpegi duena, margo zurixka edo orlegikara, urban goŕixka edo ubelak dauzkana.

jadelarik. (lastertasun): *adond. ikus.:* Jadaneko.

jadan. (atsekabe): *izond.* Goibel, ilun edo itun dagoena.

jadetsi, (ardiespen): *ad.* Lortu. j: Jadietsi, jaditxi. j: Jadietsi, jaditsi, jaditxi, jaitxi, yadetsi.

jadisteko, (ardiespen): *izond.* Lorin ditekena.

jaera. (gozamen): *iz.* Azlcuiien aokera. Tkus.: Edakera.

jagant, (eskurapen): *izond.* Liluratzen duena.

jagarai, (aldi): *ad.* Titus.: Iragai. I: Iragan.

jagi. (igoera): *ad.* Etzanda zegoena zutitu. 1: Jaiki, jeiki, jaigi, irakori, xagi, xaiki, xeiki. (artzidura): *ad.* Ogia artzi. 1; Jaiki, jaiki. (pilota): jj *iz.* Pilolaren punpa. j: ikus.: Jaiki. (sai-abere): jj *ad.* Atzeko ankaen gañean sal-abere bat jeiki.

jagi onekoa. (pilota): *izond.* Punpe ona duena.

jagi-bako. (arizidnra): *izond.* Artzitu gabe dagoen ogia. : Jagika.

jagi-beaf. (sumin): *izond.* Sumiñezari-izatekoa dana.

jagi-gafatza. (artzidura): *izond.* Geyegi ertzituta dagoen ogia.

jagibide. (igoera): *iz.* Jcikitzeko arautasuna. I: Jagipide. (osasun); iz, Ikus.: Osasun. j: Osakunde.

jagiera. (igaera): *iz.* Jagitearen egipena.

jagika. (artzidura): *izond.* Artzi gabe dagoena. I: Jaika, jaikigabe, jaikitzeke, jaikitzeko. I: Ikus.: Jagi-bako.

jagikera. (igoera): *in.* Jagiteko era.

jagitarin. (arizidura): *frond.* Ongi artzi gabe dagoena. I: Jagi-ariu.

jagitsua. (taŕitadura): *"nand.* Oldarkoitxua dana. I: Jagitxu.

jago. (geroko): *adond.* Ikus.: Auŕerakoan. j: Auŕerantzean, jagoiti, jagoz.

jagoenak. (geikuntza): *adond.* Geyenak diranak. I: Jagoen.

jagoiti. (geroko): *adond.* Ikus.: Auŕerakoan. j: Auŕerantzean, jago, jagoitik, jagoitu.

jagoitilco. (iraupen): *ŕzond* Betikoa dana. Ikus.: Betiko, I: Jagoitikoz.

jagoitilcoz. (aldi): *adond.* Betiko. (: Jagoitiko.

jagolci. (ikurdi): *iz.* Babesteko rnazmaŕoa.

jagolcin. (babes): *ad.* Gerizatu, yagon, zaindu.

jagokizun. (zaindegi): *ŕzond.* Zaindegian jaŕitakoa.

jagokon. (erakotasun): *ad.* Dagokion; dagokiona.

jagokun. (aikartasun): *izond.* Alkaŕekikoa dana.:Jagotau.

jagokuntza. (babes): *iz.* Ogasun edo eskubideak babesteko jaŕita dagoen erakuudea.

jagola. (zaintzale): *izond. Ikus.:* Yagole. Jabola, jagole, jaola.

jagole-aldi. (zaintzale): *iz.* Jagolez ari-izatearen aldia.

jagole-bafoti. (zaintzale): iz. Jagolez ari-izateko Walden. I: Jagole-eŕi.

jagole-burn. (zaintzale): *iz.* Zaintzalecn buruzagia.

jagole-burutza. (zaintzale): *iz.* Jagole-buruaren **lanbidea.** :Jagoletza.

jagole-efi. (zaintzalc): *iz.* Ikus.: Jagole-baŕuti.

jagole-orde. (zaintzale): *izond.* Bigaŕen jagolea.

jagole-talde. (zaintzale): *iz.* Norbait edo norbaitzuk zaintzeko jagoleen multzoa.

jagoleburu-etxe. (zaintzale): *iz.* Jagole-buruaren landola,

jagoleko. (zaintzale): *izond.* Jagoleari dagokiona,

jagoletza, (zaintzale): *in.* Ikus.: Jagole-burutza.

jagon. (begiraniza): *ad.* Begiratu, zaindu. /': Jaou,jabon,yabon,yagon.

jagontzaile. (zaintzale): *izond.* ikus.: Yagole. I: Zaitzaile.

jagotan. (alkartasun): *izond.* Ikua.: Jagokun.

jagote. (iñaule): *iz.* Ikus.: lñaute. I: lñaaleri, iñoteri.

JAI. *iz.* Alaitasuna, pozkaria. Jolasbidea,jostakcta :ltz-gozo jolas. : Endefi-osperen bat ospatzen dan eguna. j: Eliza'k done baten oroipena ospatzen duen ospea. I: Ororen pozkaria efia jolasean ari-izateko. Opoŕaldia, aratx josteta. j: Jaye, jei-jolas-jai, surlurio, xei,11(apaiudura), (arautasun),(atsegin),(batzaldi), (bidezkunde), (bildura), (boŕoka), (dantzaketa), (ekusketa), (eliz-bira), (guda), ljai-aldi), (jandei), (joiasbide), (jolaseta), (katamato), (kirol), (lanarte), (lolotasun), (ospa), (soin-kirol).

jai-alai. (jai): *iz.* Askotan eresiz egindako jaya.

JAI-ALB'. iz. Zerbail ospatzeko dan jai, egikera edo ospea. I; Eliza'k, Yainkoa, Neslcutsa, done naiz ezkutukia ospatzeko autatzen duen jaya. !; Jayaldi. /l (adin), (arautasuu), (atseden), (egitegun), (egun), (egutegi), (cliz-bira), (garizuma), (igandc), Ratite), (jai), (jolasbide), (lanarte), (lolotasun), (meza), (oroirnen), (yaurespen).

jai-alditxo. (jai): *in.* Gutxien jai txikia.

jai-andi, (jai): *in.* Oso ospetsua dan jaya. Jai-buru.

jai-arau. (jai): *in.* Jai bat egiteko araua. Jai-legeak.

jai-arauz, (jai): *adond.* Jayaz ari-izatea.

jai-argi. (jai): *iz.* Jaya dais-ta, leyoetan ipintzen dan **argitza.**

jai-arin, (jai): *in.* Erdi **jai. :** Jai-erdi, jayarin.

jai-aro. (jai); *in.* Jai-aldiko. ; Jayaro.

jai-afantza. (jai): *iz.* Kirol bat bezela egiten dan **afantza.**

jai-arte. (jai): *in.* Bi jai-egunen artean dagoen asteguna. ; Jai-arteko, jai-bitarte.

jai-aufe. (jai): *ŕz.* Jayaren auŕeko eguna. Jai-gai.

jai-auste. (jai): in. Jayen nañotzea. (naŕiotze); *in*, Berbera.

jai-bazkun, (jai): *iz.* Solar-bazkuua. 1: Jai-biltzaŕ,

jai-befi. (jai): *iz.* Gorputz Donearen jai to eguna.

jai-biltza£ (jai): *iz.* Ikus.: Jai-bazkun.

jai-bitarte. (jai): *iz. Iln*$_i$*s.;* Jai-ante. 1: Jai-arteko.

jai-bunt. (jai): *iz.* Ikus.: Jai-andi. I: Jayen lendakaria.

jai-egin. (jai): *ad.* Lana utzi. 1: Jai-izan, jai-ospatu.

jai-egun, (elkargo): *iz.* Jayen bat ospatzen dan eguna. Jayegun, jei-egun. (Ian); *in.* **Lana** egiten eztan eguna. (jai): jj iz. Zerbait ospatzeko aukeratzen dan eguna. I: Lana utzi to jai egiten dan eguna. I: Jayegun.

jai-ekanduak. (jai): *iz.* Jai-arauak.

jai-eragozle. *(jai): izond.* Jaya eragorten duena.

jai-erdi. (jai): *Iz. ikus.:* Jai-arin. I: Jayerdi.

jai-gai. (jai): *in.* ikus.: Jai-auŕe.

jai»gela. (jai): *in.* Jayak egiteko aretoa,

jai-gurdi. (jai): in. Gurdi-edeŕ. (il); iz. Jayak asko dauzkan ila.

jai-izan. *(jai): ad.* ikus.: Jai-egin. !: Jai-ospatu.

jai-jaki. (azkrrŕi): *iz.* Janari berezia.

jai-jantzi. (janztura): in. Jai egiteko jantzi berezia.

jai-jantziz, (janztura): *adond.* Jai egiteko egokiro jantzita egotea.

jai-Iantxo. (tan): *iz.* Jai-egunean egindako Ian txikia.

jai-legeak. (jai): *iz.* Ikus.: Jai-arau.

jai-leku. (jai): *iz.* Jayak egiten diran tokia. j: ikus.: Jai-toll.

jal-nausi. (jai): iz. ikus.: Jaikcta.

jai-orde. (ordezkcta): *iz.* Antzokian iragaŕitalco antzerkiarcn ordcz eskeintzen dana.

jai-oso. (jai): *iz.* Auzi-mayakitxita dagozen eguna.

jai-ospatu. (jai): *ad.* ikus.: Jai-egin.: Jai-izan.

jai-ots. (jolasbidc): *iz.* Jolasbide zaratatsua. I: Ikus.: Jai-zarata.

jai-oturuntza. (azku(i): *in.* Jai-egunetan cgiten dan oturuntza.

jai-sari. (jam): *in.* Jai bat dais kari egiten dan bezuza.

jai-toki. (jai): iz. Jayak egiten diran tokia, I:1kus.: Jai-leku.

jai-txiŕimiŕi. (jai): iz. Sasi jai-eguna.

jai-uts. (jai): *iz.* Jai-multzoa.

jai-zaldi. (sai-abere): *iz.* Bezuzazko zaldia.

jai-zale. (jai): *izond.* Jayetarako zaletasuna duena.

jai-zarata. (jai): *iz.* Jai zaratatsua dana. I: Ikus.: Jai-ots.

jai-zoro. (jai): *iz.* Geyegikeriak egiten diran jaya.

jai-zubi. (jai): *iz.* Ikus.: Jaitartc.

jaibal, (gauzeztasun): *izond.* Ezertarako ez dana.

jaibakdu. (antzutasun): *ad.* Zugatzak antzu biurtu.

jaibazkari, (jai): *iz.* Bozkario aundiaz egiten dan bazkaria.

jaibeii. (jai-aldi): *iz.* Yosukristo'ren gorputz-eguna.

jaidura. ((era): *iz. Ikus.:* Lera. I: Griña, jayera, jayura. (ayuii): *iz.* Ikus.; Ayuñ.

jaigi. (igoera): *ad.* Bats.: Jagi. I: Jaiki, jeiki. (artzidura): *ad.* Tkus.: Jagi.

jaigura. (gura): iz. irteteko guraria. (bildura): *ft.* Biitzeko nitura.

jaigurntu. (gum): *ad.* Zaletasuna artu.

jaika. (artzidura): *izond.* ikus,: Jagika. e Jaikigabe, jaikitzeke, jaikitzeko. (igoera): *ad.* Jeiki adi; abereai esaten zaye,

jaikera. (batcrakuntza): iz, Ikus.: Batcrakuntaa.

jaikerazi. (igoera): *ad,* Jaiki-eragin.

jaiketa. (jai): *iz.* Jai nagusia I: Jai-nausi.

jailci. (igoera): *ad.* Ikus.: Jagi. I: Jaigi, jeiki, xagi, xaiki, jaik, jainki, jeki. (artzidura): *ad.* Ikus.: Jagi. j: Jaigi. (sabet): II *ad.* Barnetik sabela bilizen duen mintza. (txairotasun): j] *izond.* Txairoa dana. (aŕatz):J *iz.* Aŕatza jotzeko makil txikia. (jauzketa): j *iz.* Ems,: Jauzketa. (pilots): *iz.* Pitotaren punpa. Jagi. (gabi): *iz.* Eztena jotzeko gabi txikia.

jaiki-arazi. (igoera): *ad.* Artzitu-eragin. Jaikirazi, jaiki-eragin. (artzidura): *ad.* Berbera.

jaiki-arazle. (artzidura): *izond.* Artzitu-eragiten duena.

jaiki-aroa. (aldikada): iz. IJŕe-aldiko.

jaiki-bed. (igoera): *izond.* Oraintxe jaiki dana.

jaiki-egin. (onegipen): *ad.* Gora-eragin.

jaiki-eragozle. (artzidura): *frond.* Artzitzen eragozten duena.

jaiki-elzin. (igocra): *ad.* Jaikitzen eta etzitzen ari-izan.

jaiki-czin. (artzidura): *izond.* Artzitu ezin ditekena.

jaikialdi. (igoera): *iz.* Jaikitzcaren aldia.

jaikibide. (igoera): *iz.* Jeikitzeka indafa.

jaikidura. (bazkun): *iz.* **Bazkun** ado erakunde batean sartzearen egipena.

jaikiera. (igoera): iz. Jeikitzearen egipona.

jaikigabe. (artzidura): *frond.* Ikus.: Jagika. I: Jaika, jaikitzeke.

jaildgaŕi. (artzidura): *frond.* Artzitu ditekena.

jaikika. (jauzkcta): *adond.* Jauzketaz ari-izatea.

jaikitasun, (aŕokeri): *iz.* Ikus.: Afokeri. Aŕopuztasun.

jaikitzaile. (artzidura): *frond.* Artzitzen duena.

jaikitze. (igoera): iz. Jaiki egiteareu egipena. (artzidura): *iz.* Artzitzearen egipena.

jaikitzeke. (artzidura): *izond.* Tkus.: Jagika.I;Jaika,jaikigabe.

jaikitzeko. (artzidura): *izond.* Ikus.: Jagika.I;Jaika.

jaikizun.(ekusketa): *iz.* Ikus.: **Elcusketa.** ^: Ekuskizun,

jaikun. (jai): iz. Jayak egitea. I: Jaikunde.

jaikun-idazti, (jai); iz. Jai-arauen idaztia.

jaikunde, (jai): *iz. Ikus.:* Jaikun.

jailari. (jai): *frond.* Jayetan ari dana.

jailege-zale. (arautasun): *izond.* Arautasunez ari dana.

jaitegez. (jai): *adond.* Arautasunez ari-izatea. (arautasun): *adond.* Berbera. (iauliketa): *ad.* ikus.: Iaili. j: Iauli.

jain-lzun. (gizirudi): *iz.* Ikus.: Jainkoaizun. : Jainkoixun.

jaingin. (mardail): *ad.* Mardatla egin.

jainkilot. (jauniraskunde): *iz.* Jauntxo, jaun txikia.

jainko. (yainkoa): *iz.* Ikus.: Yainkoa. f; Jaungoikoa.

jainko-aginte. (yainkoa): *iz.* Yainkoa'k dagienjaurbidca.

jainko-agintezko.(yainkoa): *frond,* Jainko-agintcari dagokiona.

jainko-aizundegi. (gizirudi): *iz.* Jainkoaizunak dagozen tokia. : Jainko-izundegi.

jainko-aizunei **gut egin.** (gizirudi): *ad.* Jainkoaizunai Yainkoa'ri bezela guŕ egin. Jainko-aizunak guns,

jainko-aizunkcria. (gizitudi): *iz.* Jainkoaizunai egiten zayen yaurespena.

jainko-audre. (yainkoa): iz. ikus.: Yaiinkoito. [: Jainkosa, jainko-cme.

jainko-aŕen,(oyutza): *oyu.* Afen-egitean esaten dam **oyutza.**

jainko-askodun, (yainkoa): *izond.* Jainko batzuk onartzen ditucna. I: Jainkoen-zale.

jainko-askotza. (yainkoa): *iz.* Jainko batzuk ouartzea. j: Jainko-batzu.

jainko-azti. (izkutukeria): *iz.* Jainko-aztikeriaz ari dana.

jainko-aztikeria. (izkutukeri): *iz.* Aspaldian egiten zan aztikeria.

jainko-aztikerizko. (izkutukeria): *izond.* Jaiuko-aztikcriari dagokiona.

jainko-batzu. (yainkoa): *iz.* Ikus.: Jainko-askotza.

jainko-belatx. (mitxcleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. Kalapitxi, jainkoilo.

jainko-blziera. (yainkoa): *iz.* Yainkoa'ren biziera.

jainko-eaite. (yainkoa): *ft.* **Yainkoa** erailtzea. I: Jainko-erailtza, jainko-eraite, jainko-erio, jainko-iltze.

jainko-edari. (edari): *iz.* Jainkoek edaten zuten edari gozo-gozoa.

jainko-eme. (yainkoa): *iz.* Ikus.: Yainkoño. j: Jainko-andre, jainkosa.

jainko-epai. (auziratze): *iz.* Jainkoa'ren epaiketa. (Yainkoa): *iz.* Berbera.

jalnko-erailtza. (yainkoa): *iz.* Ikus.: Jainko-eaite. Jainko-eraite, jainko-aria, jainko-iltze.

jainko-eraile. (yainkoa): *frond.* **Yainkoa** erailtzen duena. j: Jainkoiltzaile.

jainico-eraite. (yainkoa): *iz.* Ikus.: Jainko-eaite. j: Jainko-erailtza, jainko-erio, jainko-iltze.

jainko-erio. (yainkoa): *iz.* Tkus.: Jainko-eaite. I: Jainko-eralitza, jainko-eraite, jainko-iltze.

jainko-efi. (yainkoa): *iz.* Yainkoa'ren ergo,.

jainko-etsi. (yainkoa): *ad.* Yainkoa'tzat izan.

jainko-gabe. (yainkoa): *izond.* Yainkoa sit-listen ez duena. I: Jainkoge, jaungoikobagako.

jainko-gabekeria.(yainkoa): *iz.* Yainkoa ez siñistea.

jainko-gisako. (yainkoa): *izond.* Tkrts.: Jainkoantzeko.

jainko-gizon. (yainkoa): iz. **Yainkoa** aitortzen duen gizona.

jainko-gurtzaile. (yainkoa): *izond.* Yainkoa'ri guŕ-egiten diona. j: Jaiuko-jauresle.

jainko-ikuste. (yainkoa): *iz.* Yainkoa'ri so-egon.

jainko-iltze. (yainkoa): *iz.* Ikus.: Jainko-eaite. : Jainko-eraiitza, jainko-ernite, jainko-erio.

jainko-ifzaldi. (izkota): *ŕz,* Gogo-Izketa.

jainko-izti. (uzkurtzizti): *iz.* ikus.: Uzkurtzizti. j: Jainko jakintza, debizti.

jainko-iznndegi. (gizirudi): iz. Jkus.: Jainko-aizundegi,

jainko-jakintza. (uzkurtzizti): *iz.* Ikus.: Uzicurtzizti. **jainkokinde.**

jainko-jauresle. (yainkoa): *izond.* ikus.: Jainko-gurtzaile.

jainko-mailaratu. (yainkoa): *ad.* Yainkoa'tzat artu. j: Jainkotarazi. Jainkotu, jainkozkotu, jainkoztatu.

jainko-maitasun. (onbide): *iz.* Yainkoa gauza guztiak baño geyago maite-izatca dan onbidea,

jainko-min. (yainkoa): *ft.* Yainkoa 'gandik uŕun egotcagatik sortzen dan atsekabea.

jainko-sagaŕ, (sagaŕondo): iz. Sagaŕ cnota bat.

jainko-semetza, (yainkoa): *iz.* Yainkoa'gandik jatoŕia.

jainko-ukatzaile.(uzkuriza-eza): *izond.* Yainkoa'ren izatea ukatzen duena.

jainko-ukatze. (uzkurtza-eza): *iz.* Yainkoa'ren izatearen ukatzca. Jainko-uko.

jainko-uko. (uzkurtza-eza): ŕz. Ikus.: Jainko-ukatze.

jainko-uzte. (ziñ-auste): *iz. Ilnra.:* **Ziñ-auste. I:** F'ede-ukatze.

jainko-zale. (yainkoa): *izond.* Yainkoa'ren aide ari dana.

jainko-zaletasun. (yainkoa): *iz.* Yainkoa'ren aide ari-izatearen egipuna.

jainko-zaletu. (yainkoa): *ad.* Yainkoa'ren aide ari-izan.

jainkoaganako. (yainkoa): *adond.* Yainkoa'ri buruz, I: Jainkoarekiko.

jainkoaizun. (gizirudi): iz. Ikus.: Yainko-aizun. j: Jainkordc, jainkotzako,. jainkoixun, jain-izun, jainkoizun, jainkodelako.

jainkoaizun-zalc. (gizirudi): *izond.* Jainkoaizunai yaurespena egiteu dieua.

jainkoantzeko. (yainkoa): *izond.* Yainkoen antza duena. j: Jainko-gisako.

jainkoarelciko. (yainkoa): *adond.* lints.: Jainkoaganako.

jainkoaren izeneko. (eskalego): *izond.* Ikus.: Eskalc. : Jainkoaren-deiko.

jainkoaren katu. (zomoio): *iz.* Mitxelctarcn eitxaŕa.

jainkoaren mandatari. (mitxeleta): *ŕz.* Ikus.: Mitxeleta. j: jainkoaren-belatxa.

jainkoaren oilo. (mitxeleta): iz. Ikus.: Mitxeleta. j: Jainkoilo, jainkoaren-belatxa.

jainkoaren paxe. (ostagizti): *iz.* Ikus.: ()stadia'. : Jainkoaren-geŕiko.

jainkoaren xorit. (oyntza): oyu. Amen bat botatzcko oyutza,

jainkoaren-begi. (izaf): *iz.* Ikus.: Inf. j: Argi-lorc.

jainkoaren-belatxa. (mitxeleta): iz. Ikus.: Mitxeieta. j: Jainkoaren oilo, jainkoaren mandatari.

jainkoaren-deiko. (eskalego): *izond.* Yainkoa'ren izena aipatzean eskatzeu ari dana. Ems,: Eskale. j: Eskalari, jainkoaren izeneko.

jainkoaren-gefiko. (ostagizti): ŕz. ikus.: Ostadaŕ. j: Ustargi, jainkoaren paxe.

jainkoki. (yainkoa): *izond.* Yaintoa'ri dagokiona. I: Jainkozko.

jainkoaz alatu. (zin-itz): *ad.* Zin-itz egin.

jainknazko, (yainkoa): *izond.* Yainkoa'ri dagokiona.

jainkobakaŕ-zale. (yainkoa): *izond.* Yainkoa bat bakafik sit-listen dueua.

jainkobelaf. (landare): *iz.* Kormiokaria dan landarca.

jainkodelako. (gizirudi): iz. Ikus.: Yainko-aizun. : Jainkoaizun, jainkoki, jainkorde, jainkoxka.

jainkoen-zale. (yainkoa): *izond.* Ikus.: Jainko-askodun.

jainkogabetasun. (yainkoa): *iz.* Ikus.: Jainko-gabokeria.

jainkogandiko.(yainkoa): *Land.* Yainkoa'gandik datoŕena.

jainkoge. (yainkoa): *Izond. Ikus.:* Jainko-gabo.j:Jaungoikobagako,

jainkogekeria. (uzkurtza-eza): *iz.* Ikus.: Uzkurtza-eza. : Zingekeria,

jainkoi. (craspen): *izond.* Ikus.: Eraspcntsu. j: Oncrazpentsu,jainkokoi,

jainkoiltzalle. (yainkoa): *Loud.* Ikus.: Jainko-erailc.

jainkoilo. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. : Jainko-belats, jainkoaren olio, jangoikoilo, jangoiko-mandatari.

jainkoixun. (gizirudi): *iz.* ikus.: Jainkoaizun. j: Jain-izun.

jainkoizun-gurgile. (gizirudi): *izond.* Jainkoaizunari gut' egiten diona.

jainkojale. (irudi): *izond.* Erak batcz ere aintzakotzat artzen dituena.

jainkoki. (gizirudi): *iz.* Jainkoaizun txikia. Ikus.: Jainkodelako. j: Jainkordc, jainkoxka.

jainkokinde, (uzkurtzizti): *iz.* Ikus.: Uzkurtzizti. j: Iainko-jakintza.

jainkolari. (uzkurtzizti): *izond.* Uzlcurtziztia aztertzen ari dana.

jainkopean. (yairilcoa): *adond.* Yainkoa'ren naya guzia baño lenago onartzea.

jainkorde. (gizirudi): *iz.* Ikus.: Yainko-aizun, : Jainkoaziun,jainkotzako, jainkodelako,jainkoki.(doipuru):iz. Ikus.: **Doipuru.**

jainkosa. (yainkoa): iz. Ikus.: Ysinkoño. j: Jainko-andre, jainko-eme, jainkosa,

jainkosatxu. (yainkoa): *iz.* **Erdi jainkosa** dana.

jainkotarazi. (yainkoa): *ad.* Ikus.: Jainko-mailaratu. I: Jainkotu, jainkozkotu, jainkoztatu.

jainkotarzun. (yainkoa): *iz.* **Yainkoa** izatearen bereiztasuna. j: Jainkotasun, jainkntza.

jainkotasun. (yainkoa): *iz.* ikus.: Jainkotarzun. j: Jainkotza.

jainkoti. (eraspen): *izond.* Ikus.: Jaiukotiaŕ. I: Jaiukota'.

jainkotiargo. (uzkurtza): *iz.* Uzkurtzaren zaletasuna.

jainkotiarlci. (eraspen): *adond.* Jainkotiaŕa bezels ari-izatea.

jainkotiaf. (eraspen): *izond.* Iiraspenez ari dana. j: Jainkotzi, jainkoti, jeinkotiaŕ.

jainkotiartasun. (eraspen): iz. Ikus.: Eraspen. : Eraskunde.

jainkotiartu. (eraspen): *ad.* Jainkotiai biurtu. j: Jeinkotiartu.

jainkotu. (yainkoa): *ad.* Tkus.: Jainko-mailaratu. j: Jainkotarazi, jainkozkotu, jainkoztatu.

jainkotxu. (yainkoa): *iz,* Erdi yainlcoa dana.

jainkotza, (yainkoa): *iz,* Ikus.: Jainkotarzun. I: Jainkotasun.

jainkotzako. (gizirudi): iz, Ikus,: Yainko-aizun. j: Jainkoaizun, jainkorde.

jainkotze. (yainkoa): *iz.* Jainko-maiIaratzea.

jainkoxku. (gizirudi): *iz. ikus.:* Jainkoki. I: Jainko delako.

jainkoz. (yainkoa): *adond.* Yainkoa'ren arauz ari-izatca.

jainkozko. (yainkoa): *izond.* **Yainkoa'ri dagokiona. I: Ikus.: Jainkoaŕ.**

jainkozkotu. (yainkoa): *ad.* Ikus.: Jainko-mailaratu, I: Jainkotarazi, jainkotu, jainkoztatu.

jainkoztatu. (yainkoa): *ad.* Ikus.: Jainko-mailaratu. I: Jainkotarazi, jainkotu, jainkozkotu.

jaintsi. (jaztura): *ad.* Ikus.: Jantzi. Soifickotu.

jaisgaizto. (ardi): *iz. Jetxi* dezatela uzten eztucn ardia.

jaisgi. (esne): *iz.* Abereak jaizteko told berezia. : Jaiztegi, jaiztoki.

jaiskera. (jaitsiera): *iz.* Ikus.: Jaazte. I: Jaiste.

jaispen. (esangipen): *iz.* Ikus.: Esangipen.j:Jauspen.

jaistaldi, (jatsiera): *iz.* Jaistearenaldia.

jaiste. (jatsiera): *iz.* Jkus.: Jatsiera. I: Apaldura. Ikus.: Xastan. j: Xaxte, jaiskera.

jait-ordu. (jayotza): iz. Jayotzearen aldia.

jaitarte. (jai): *iz.* Alkaŕekiko urbil dagozenjai-egunen artean dagoen tartea. Jai-zubi.

jaite. (boŕoka): *iz,* fiats.: Boŕoka. Auzka.

jaitegi. (jayotza): ŕz. Norbera jayo dan tokia.

jaitegun. (jayotza): *iz.* Jayotzen dan eguna.

jaitera. (jayotza): ŕz. Ikus.: **Jayotza.** I: Jayotze.

jaitetxe. (jayolza): *iz.* Jayotzen dan *etxca.*

jaits-aldi. (jatsiera): *iz.* Ikus.: Jatsiera. Jaiste.

jaitserazi. (jaitsiera): *ad.* Jaitsi-eragin. I: Jaitsi-arazi.

jaitsi. (jatsiera): *ad.* Beruntz igarotzean tokiz aldatu. I: Jeitsi, ycitxi, jeitxi, xauntsi.

jaitsi-arazi. (jatsiera): *ad.* Jaitsi-eragin. I: Jaitserazi.

jaitsi-arazle. (jatsiera): *izond.* Jaitsi-cragiten duena.

jaitsi-ezin. (jatsiera): *Land.* Jaitsi ezin ditekena.

jaitsu. (jai): *izond.* Ospctsua dana.

jaitsuki. (jai); *adond.* Ospetsuki sri-izatea.

jaitu. (jai): *ad.* Jai egin.

jaitxi. (ardiespen): *ad.* Ikus.: Jadetsi. Jaditxi,

jaitz-aldi. (esnc): *iz.* Abereak jaizteko aidia.

jaitze. (jai): *iz.* Jai-egitearen egipena.

jaitzi. (esne): *ad.* Ugatza estutzcan esnea atera. Jatsi, jaizi, xaitzi.

jaiz. (soin): *iz.* Giza-soñaren erazko azpegia. Ikus.: Lazo.

jaizaldi-talde. (sai-abere): *iz.* Bezuzazko zaldiak.

jaizaldi-tegi. (sai-abere): iz. Bezuzazko zaldien ukulua.

jaizaro. (jai): *iz.* Jai erdia. Ikus.: Jayarin, jayerdi.

jaiztegi. (esne): *is.* Ikus.: Jaisgi. Jaiztoki.

jaiztolci. (esne): ŕz. Ikus.: Jaisgi. I: Jaiztegi.

jaiztura. (eane): *iz.* Jaiztearen egipena.

jalt. (tanpa): *ad.* Jozak aditzoraren laburpena. (aditz): *ad.* Berbera.

jaka. (janztura): ŕz. Soñekoa, Jake, xaka, xamaŕeta. (praka): iz. Lekoreko janztura, maukak dauzkana, sofiari gefikatzen zayona ta giaetaraño eltzen dana. Ikus.: Jake, bcamaŕa. Kasabeta, jipoc, jipon. (azkuŕi): j *adond.* Jan gabe egotca. (eŕeakli): II iz. Ikus.: Su. j: Pu.

jaka laga. (azkuŕi): *ad.* Norbaitjan gabe utzi.

jakaize. (size): *ft.* Ego-sortaldeko aizea.

jakald. (janztura): *iz.* Was.: Janzki.

jakaldi. (azkuŕi): *iz.* Jateko ordua.

jakan. (azkuŕi): *ŕzond.* Jatcan uŕia dana. I: Jakaŕ, jakatzu, jalc-milizka.

jakandu. (azkuŕi): *ad.* Jakan bimtu edo egin. Gaizkijan (abercai buruz esaten da).

jakaf. (azkuŕi): *izond.* Ikus.: Jakan.: Jakatzu, jalc-milizka.

juke. (praka): *iz.* Ikus.: Jaka. J: Txamaŕa, justakus, maripulis. (aditz): *ad.* Izan aditzaren adizkin artzalca; zaye, yake.

jakera. (azkuŕi): *iz.* Jatearen egipena. (gozamen): *iz.* Ikus.: Aokcra. : Jakiro.

jakerako. (gozamen): *izond.* Ankara ona duena.

jalces. (gazta): *iz.* Ikus.: Gazta (ijitocn itza).

jaketa. (azkuŕi): *iz.* Bazkaltze aundia. Oturuntza, xanfarta.

jaki. (arkuŕi): *iz.* Jatekoa dana. (aragi): *iz.* Janaria bezela aurkezten dun aragia edo baste zitzia. (izketa): I *iz.* Izketarako gaya.

jaki **mamurtua.** (azkuŕi): *iz.* Artutako azkuña urdallean egitcn dan urea.

jaki-agiri. (azkuŕi): *iz.* Jatekoen lefokada, j: Jaki-leŕo, jaki-txartel, jaki-zeŕenda,janari-eŕeskada,janari-txartel.

jaki-arazi, (azkuŕi); *ad.* Janaria attŕeatu-eragin.

jaki-aukera, (azkuŕi): *iz.* Azkufi-ugaritasuna.

jaki-bitarteko. (azkuŕi): iz. Bazkaldu cdo afaldu baño let/Mango artzen dan jaki-puska.I: Jaki-xeak,jan-xeak, izkirimiri, mai-bitartckoak, zizka-mizka.

jaki-ebakera. (azkuŕi): *iz.* Azlcuŕiak ebakitzeko **antzea.** I: Jaki-zatikera.

jaki-era. (jakintasun): iz, Thus.: Jakite. €: Ezagumen.

jaki-eragin. (iraupcn): *ad.* Iraun-erazi.

jaki-gela. (azkuŕi): ŕz. Ikus.: Jakitoki. Jakitegi, janari-gela, janaritegi, janari-told, jangordailu, atutegi.

jaki-izoztatze. (azkuŕi): *iz.* Azkufien izoztatzea. I: Jaki-leitze.

jaki-izti. (azkuŕi): *iz.* Azkufiak aztertzen dituen yakintza. I: Jakin-izti.

jaki-leitze, (azkuŕi): iz. €kus.: Jaki-izoztatze.

jaki-lefo. (azkuŕi): iz. Ikus.: Jaki-agiri.]: Jaki-txartel, jaki-zeŕenda, janari-eŕcskada, janari-txartel.

jaki-mai. (azkuŕi): *iz.* Jakiak ipintzeko maya.

jaki-maleta. (urguritasun): *iz.* Zurbizkeriz ari dana.

jaki-marguzki. (margoerti): *iz.* Jakiak margoztuta dagozcn laukia.

jaki-orni. (ornidura): *iz.* Azkuflcn ornidura.

jaki-ornilari. (ornidura): *Load.* Azkuflak amitzen dituena. I: Janari-omitzaile.

jaki-pi^{j}o, (azkuŕi): iz. Azkufi-aindo aundia.

jaki-saltoki. (azkuŕi): iz. Jakiak saltzen diran saltokia. : Janedan-saltoki, janaai-saltoki.

jaki-saltzaile. (azkuŕi): *izond.* Jakiak saltzen dituena. I: Jakidun.

jaki-sari. (salneuŕi): *iz.* **Abere bat** artalde bateau eukitzeko ordaintzen dana.

jaki-txartel. (azkuŕi); iz. Ikus.: Jaki-agiri. Jaki-leŕo, jaki-zeŕenda, janari-eŕeskada, janari-txartel.

jaki-xeak. (azkuŕi): iz. llcus.: Jaki-bitarteko. I: Jan-xeak, izkirimiri, mai-bitartekoak.

jaki-zai. (azkuŕi): *izond.* Jaki-gela zaintzen duena. j: Janari-zai.

jaki-zaitza. (azkuŕi): iz. Jaki-gela zaintzca. j: Janari-zaitza.

jaki-zaletu. (azkufi): *ad.* **Azlrufi** bad buruz zaletasuna artu.

jaki-zare. (zaranda): iz. Azkufiak eramateko zarandoa.

jaki-zatikera. (azkuŕi): *ft.* ikus.: Jaki-ebakera.

jaki-zatitu. (azkuŕi): *ad.* Azkuñak ebaki.

jaki-zatitzai[j]e. (azkuti): *izond.* Azkufiak ebakitzen dituena. j: Jakizatile.

jaki-zetenda. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Jaki-agiri, : Jaki-leŕo, jaki-txartel, janari-eŕeskada, janari-txartel.

jakiara. (gogape): *adond.* Jakiñez ati-izatea.

jakibide. (ornidura): *ft.* Ikus.: Ornidura. Eŕekeitu, janedan-bide.

jakidi. (jakintza): *ft.* Jakintzaen multzoa. j: Jakindi.

jalcidun. (azkuŕi); *izond.* Jakiak dauzkan ado saltzen dituena. j: ikus.: Jaki-saltzaile.

jaldgai. (ongaŕi): iz. ikus.: Ongañ. [: Jakikai, ongailu,

jakilca. (ogi): *iz.* Orantza gabe egin dan ogia.

jakilceran. (izeka): *adond.* Txantxaetan ari-izatea.

jakticerazko. (iseka): *izond.* Txantxaetan ari dana:

jakilcizun. (azkuŕi): *izond.* Jatekoa dana. ^: Jakitzeko.

jakikot. (azkuŕi): *izond.* Gayegi jan ezin ditekena.

jakikura. (jakintasun): *izond.* Jakin gura duena. Jakingura, jakin-nai, jakinai, jakin-min, jakimin.

jakite. (lekukotasun); *izond.* Lekukoa dana. (jakintasun): *izond.* Dakiena.

jakile-jartze. (lekukotasun): *iz.* Norbait lekukotzat ipintzea.

jakilego. (lekukotasun): iz, **Ikus.: Lekulcotasun. :** Jakilegu.

jaidloditu. (azkaŕi): *izond,* Oso trinkoa dan jakia.

jakimen. (jakintasun): iz. Ezagumena,

jakiinin. (jakintasun): *is.* Ikus.: Jakinai. Jakikura.

jakiiniñosu, (jakintasun): *izond.* Jakimin aundia duena.

jakin. (jakintasun): *ad.* Gauzaen beŕia euki. : ikus.; Ezagumen. j; Xakin,

jakin-arauz. (jakintasun): *adatd.* Ezagumenez eta jakintasuuez ari-izatea. : Jakinbidez, jaktntsuki, jakintsuro.

jakin-arazi. (jakintasun): *ad.* Jakin-eragin.j: Jakin-erazi,jakiñazo.

jakin-arlo. (jakintasun): *iz.* **Jakintza** baten arazoa.

jakin-beat. (gura): *iz.* Zerbait jakin edo arakatzeko nays. j: Jakin-gale.

jakin-beartsu. (gura): *izond.* Beŕiak jakin nai duena.

jakin-bide. (jakintasun): fz, Jakiteko bidea.

jakin-eragin. (jakintasun): *ad.* Besteak jakin dezaten egin. Jakin-arazi,jakin-erazi, jakin-erazo,jakin-azi,jakiñazo.

jakin-erazi. (jakintasun): *ad.* Ikus.: Jakin-eragin.I: Jakin-arazi, jakin-azi, jakin-crazo.

jakin-erazle. (jakintasun): *izond.* Jakin-erazten duena.

jakin-erazo. (jakintasun): *ad.* **ikus.;** Jakin-cragin.j: Jakin-arazi, jakin-azi, jakin-erazi.

jakin-eremu. (jakintza): iz. **Jakintza baton sails. j: Jakin-sail, jakin-zati,** jakite-sail,

jakin-ezik. (jakiñeztasun): *adond.* Saki!' gabe ari-izatea.: Jakingabe, jakingabean, jakin-gabez, jakiteke.

jakin-ezin. (jakintasun): *adond.* **Jakiteko cziñaz ari-izatea.**

jakin-gabez, (jakiñeztasun): *adond*

• Jakiñeztasunez, jakin gabe ari-izatea. Jakingabean, jakin-ezik jakingabe, jakiteke.

jakin-gabezia. (jakiñeztasun): *iz.* 17ctts.: Jakiñeztasun.I:Jakingabekeria, jakingabetasun, jakinge, ezagumeneza.

jakin-gale. (jakintasun): iz. ikus.: Jakin-beaŕ,

jakin-lan. (gogo-lantze): *iz.* **Gogn-lantzeari dagokion lana.**

jakin-mail, **(gogo-lantze):** *iz.* **Gogo-lantzean** buruz izan diteken mala. Jakite-mail.

jakin-min, (jakintasun): *izond.* Ikus.: Jakikura. : Jakinai, jakin-nai, jakingura.

jakin-miñez, (jakintasun): *adond.* Ikus.: Jakinguraz.j:Jakin-nayaz.

jaltin-nai. (jakintasun): *iz.* Ikus.: Jakikura. Jakingura, jakin-min, jakinai.

jakin-naikeria. (jakintasun): *iz.* **Zerbait jakiteko** gogo bizia izatea. j: Jakin-zalekeria. (guns): *iz.* Berbera.

jakin-naikcriz, (jakintasun): *izond.* Jakiteko eragabeko nayaz ari-izatea.

jakin-naitu. (jakintasun): *ad.* Jakin nai-izan.

jakin-nayaz. (jakintasun): *adond.* Ikus.: Jakinguraz. j: Jakin-miñez.

jaltin-sail. (jakintza); iz, ikus.: Jakin-eremu. : Jakin-zati, jakite-sail.

jakin-uri. (jakiñeztasun): *iz.* **Ikus.; Jakineztasun. j: Jakinge, jakiterik-eza.**

jakin-zaiekeria, (jakintasun); *iz.* ikus.: Jakin-naikeria.

jakin-zati. (jakintza): *is.* ikus.: Jakin-eremu. j: Jakin-sail, jakite-sail.

j akinai, (jakintasun): *izond.* Ikus.: Jakikura. j: Jakingura, jakin-nai, jakin-min, jakimin.

jakinbidez. (jakintasun): *adond.* Ikus.: Jakinarauz, Jakintsuki, jakintsuro.

jakinda. (jakintasun): *adond.* Ikus.: Jakiñaz. I: Jakiñik, jakinai, jakitez.

jakinde. (jakintasun): *iz.* Ikus.: **Jakintasun.j:Jakide,jakiunde.**

jakindi. (jakintza): *iz.* **Jakintzaen multzoa. j: Ikus.: Jakidi.**

jakindu. (jakintasun): *ad.* **Ikasi.**

jakindun. (jakintasun): *izond.* Asko dakiena.I:Jakitun,jakinsu,jakinsun, jakinai,jakintsu,jakintsun,jakinzun.

jakindura. (gogo-lantze): *iz.* **Ikus.: Gogo-lantze. j: Mendutasun.**

jakinduri. (jakintasun): *iz.* **Ikus.: Jakintasun. j: Jakitria.**

jakinduriz. (jakintasun): *adond.* **Jakintasunez ari-izatea.**

jakingahe. (jakiñeztasuu): *adond.* ikus,: Jakin-ezik.j:Jakingabean,jakin-gabez, jakiteke.

jakingabean. (jakiñeztasun): *adond.* Ikus.: Jakin-gabez. : Jakin-ezik, jakingabe, jakiteke.

jakingabelceria. (jakiñeztasun): *iz.* **Ikus.: Jakiñeztasun. j: Jakingabetasun,jakin-gabezia, jakiugc.**

jaldngabeko. (jakiñeztasun): *Izond.* Ezagutzen eztana.

jakingabetasun. (jakiñeztasun): Iz. Ikus.: Jakiñeztasuu. I: Jakingabekeria, jakin-gabezia,jakinge,jakingetasun.

jakingai. (jakintasun): ŕz. Jakiteko gaya dana,

jakingati. (jakintasun): *izond.* Jakiteko egokia dana.

jakinge. (jakiñeztasun): *iz.* **Ikus.: Jakiñeztasun.j:Jakingabekeria, jakingabetasun,** jakin-gabezia,jakin-uŕi,

jakingura. (jakintasun): *izond.* Ikus.: Jakikura.:Jakin-nai,jakinai,jakin-min.

jakinguraz, (jakintasun): *adond.* Jakin nayean ari-izatea. j: Jakin-miñez, jak€n-nayaz.

jakinizti. (gogo-lantzej: is. Gogo-lantzcaren yarduna.

jakinkeri. (fazakeri): *iz.* Jakiten dala itxura-egitea.

jakinki. (JAKINTASUN): *adond.* Ikus.: Jakiñaz. Jakinda,jakiñik,jakitez.

jakinkide. (jakintasun): *izond.* Beste batek edo batzuek dakitena dakiena.

jakinkizun. (jakintasun): *in.* Jakitckoa dana.

jaldnsu. (jakiutasun): *izond.* Ikus.: Jakindun. j: Jakinsun,jakitun, jakinti, jakintsu, jakintsun.

jakinsutu. (jakintasun): *ad.* Ezagumenak izatea lortu.

JAKINTASUN. iz. Yakintzetan, elertietan edo ertietan egiten dan ezagumen sakona. I: Jakinduri, jakiteria, jakide,jakinde,jakiunde.II(adimen), (atun), (bilakcta), (gogai), (gogo-lantze), (irukoitz-deun), (jakintza).

jakinti. (jakintasun): *izond* Ikus.: Jakindun. j: Jakinsu, jakinsun, jakitun, jakintsu, jakintsun.

jakinti. (jakintza): *izond.* Jakintza bateaz asko dakiena.

jakintsu. (jakintasun): *izond.* Ikus.: Jakindun.j:Jakintsun,jakinsu, jakinsun, jakinti, jakitun, jakintsun, jakitus, jakintzu, jakinzu, oentsu, sentsu, jakinzun, jakitant, jakitus.

jakintsn-aŕandia egin. (jakintasun): *ad.* Jakintsu izateaz aianditu.

jakintsu-eritzi. (fazakeri): *izond.* Dakiela itxura-egiten donna.

jakintsuki. (jakintasun): *adond.* ikus.: Jakin-arauz.1:Jakinbidez,jakintsuro.

jaldntsunkeria. (jakintasun): *iz.* Jakintsua izango bailitzan agertzea. Ikus.: Jakitunkeria.

jakintauro. (jakintasun): *adond.* Ikus.: Jakin-arauz. : Jakinbidez, jak€ntsuki.

jakintauuu. (jakintasun): *ad.* Jakitca lortu. ezagun-arazi.

jakintza askotariko. (jakintza): *izond.* Jaldutzak asko aztertzen dituena.

JAKINTZA, YAKINTZA. *in.* Gauzaen egiazko ezagupena. I: Erabidezko kirian burututako irakasketa-bilduma, giza-ezagupenen abaŕberezia osotzen duena. I: Jakintasun edo jakite ugaria. I: Antzea, igurdizia, iztia, jakitate, jakitarzun, jakiteria. /1(ariketa), (erti), (gogo-lantze), (irukoitz-deun), (jakintasun).

jakintza-arauz. (jakintza): *adond.* Jakintzaz ari-izatea.

jakintza-idazti. (jakintza): ŕn, Jakintzaren bat aurkezten duen idaztia.

jakintzale. (jakintza): izond. Jalcintzaren bat gogoz ikasten duena. Jakin-zale.

jakintzaletasun. (jakintza): Jaldntzak ikasteko zaletasuna.

jakiutzaren. (jakintza): *izond.* Jakintzaren buruz *ad* dana.

jakintzari, (goi-jakintza): *izond.* Goi-jaldntza aztertzen duena.

jakinizua. (jakintasun): *iz.* Jakitea, ezagupen, jakizu.

jakinzun. (jakintasuu): *izond.* Ikus.: Jakindun. I: Jakintsu, jakitant, jakitus.

jakiña. (jakintasun): *izond.* Jakiten dana. Jakiiieko,

jakiñaz.(jakintasun): *adond* Jakitean ari-izatea. j: Jakinda, jakiñik, jakinki, jakitez.

jakifiazo. (jakintasun): *ad.* Ikus.: Jakinarazi. Jakin-eragin.

jakiñean. (jakintasun): *adond.* Jakiten ari-iza€ea.

jakiñeko. (jakintasun): *izond.* Ikus.: Jakiña.: Ezagutzen dana.

jakiñen gañeau.(jakintasun): *adond.* Zerbait jakiten dal e. egotea. Ikus.: Jakiñen gañera egon.

jaldñen gañera egon. (jakintasun): *ad.* Zerbait jakiten dala egon. Ikus.: Jakiñen gañean.

jakiñen.. (jakiñeztasun): *adond.* Oso gutxi jakitea edo ezer ez jakitea.

jakiñezaldi. (jakiñeztasun): *iz.* Jakiñeztasun-aldia.

JAKINEZTASUN. *in.* Irakaspen gabe; ez jakitea. I: Ezjakintasun, ezjakintza, ez-jakite, jakingabekeria, jakingabetasun, jakin-gabezia, jakiuge, jakin-uŕi, jakiterik-eza, alotzaldi, ezagumen eza. If (atzerapen), (atuneza), (baldartasun), (ergeltasun), (estalpen), (ezabelera), (eziña), (gayeztasun), (gogo-landueza), (ulermeneza).

jaklñik. (jakintasun): *adond.* Ikus.: Jakiñaz. : Jakinda, jakinki, jalcitez.

jakiro. (gozamen): iz. Ikus.: Aokera. Jakera.

jakiroko. (gozamen): *izond.* Aokera onekoa dana.

jakitant. (jakintasun): *izond.* Ikus.: Jakintsu.:Jakinzun.

jakitarzun. (jakintza): *iz.* Ikus.: Jakintza. : Igurdizia, jakiteria.

jakitate. (jakintza): *iz.* Ikus.: Jakintza. j: Yakintza.

jakite. (jakintza): *iz.* Ikus.: Ezagumen. Ezagupen, jaki-era, jakizu.

jakite-arauzko. (jakintza): *izond.* Jakintza bati dagokiona.

jakite-mail. (gogo-lantze): iz. ikus.: Jakin-mail.

jaldte-sail. (jakintza): *iz.* Ikus.: Jakin-eremu. j: Jakin-sail, jakin-zati.

jakitegi. (azkuŕi): *in.* Ikus.: Jakitoki.: Jaki-gela, janari-gela, janaritegi, janari-toki, jangordailu.

jakiteke. (jakiñeztasun): *adond.* ikus.: Jakin-ezik. I: Jakingabe, jakingabean, jakin-gabez.

jakiteko. (jakintasun): *izond.* Jakitea egokia dana.

jakiteratu. (jakintasun): *ad.* Jakitera eldu.

jakiteria, (jakintza): iz. ikus.: Jakintza. Jakitarzun.

jaldterik-eza, (jakiñeztasun): *iz.* Ikus.: Jakiñeztasun. I: Jakin-uti.

jalcitez. (jakintasun): *adond.* Ikus.: Jakinda. I: Jakinki, jakiñaz, jakiñik.

jakitzeko eskuartze, (erkidetza): *iz.* Jakiñaz egindako erkidetza.

jakitoki. (azkoŕ€): *iz.* Janariak gordetzen diran gela. 1: Jaki-gela, jakitegi, janari-gels, janaritegi, janari-doki, jangordailu, atutegi.

jakitu. (ongaitasnn): *ad.* Gauza bat undo ustiatu. (azkuŕi): *ad.* Kirian-kirian jan.

jalcituu. (jakintasun): *izond.* Ikus.: Jakindun.j:Jakinsu,jakinsun,jakinti, jakintsu, jakintsun, oentsu, sentsu.

jakitun okitua. (jakintasun): *iz.* Oso jakituna dana.

jakitun-batzarlcide. (jakintza): *izond.* Jakintza-zaingo batekoa dana.

jakitun-batzaŕe. (jakintza): *iz.* Jakintza-zaingoa. j: Jakitun-ba€zaŕ.

jakitun-gai. (jakintza): in. Jaldntza baten gaya.

jakitunkeria. (jakintasun): *iz.* Ikus.: Jakintsunkeria.

jakituria. (jakintasun): *in.* Ikus.: Jakintasun. E: Jakinduri.

jakitus. (jakintasun): *izond.* Ikus.: Jakintsu, I: Jakinzun.

jakitzaile. (jakintasun): *izond.* Jakin-erazten duena.

jakitzeko. (azkuŕi): *izond.* Ikus.: Jakikizun.

jakiunde. (jakintasun): iz. lkus.: Jakintasun.j:Jakinde.

jakizu. (jakintasun): *in.* Ikus.: Jakintzua. Jakitea.

jakizuri. (azkuii): *iz.* Izoztuta dagoen esnegun zuria.

jakoitiko. (aldi): *izond. Ikus.:* Betiereko. I: Bcticrako.

jakoitikoz. (aldi): *adond.* Betika.

jakoitz. (egun): *iz.* Tkus.: Ebiakoitz. Larunbat.

jakui. (kuyaki): *iz.* Jan diteken kuya. Jankui.

jalaman. (zekenkeri); *izond.* Zekena dana. j: Jaraman.

jalan-jai, (okidura): *adond.* Bete-beterik egotea.

jalbide. (irtera): *iz.* Irtetzeko bidea. Irtera, urteera.

jaie. (azkuŕi): *izond.* Asko jatcn duena. Jala, xale.

jaie-maleta. (urguritasun): iz. Jateko erabiltzen dan zurbizkeria.

jale-milizka. (azkuŕi): *izond.* Ikus.: Jakan. !: Jakaŕ, jakatzu, jale-tipi, jale-txipi, jaie-xuuŕ,

jaie tipi. (azkuŕi): *izond.* Ikus.: Jale-milizka. j: Jale-txipi,jale-xuuŕ.

jaie-xuut. (azkuŕi): *izond.* llcns.: Jale-milizka. j: Jale-tipi, jaie-txipi,

jalegaitz. (azkuŕi): *izond.* Jateko gogorik eztuena. j: Galegabe,

jalekeria. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Salokeri. Jaletasun, saitasun.

jalekeriz. (azkuŕi): *adond.* Salokeriz ari-izatea.

jaleku. (azkuŕi): *iz.* Jateko gels.

jaletasun. (azkuŕi); iz. Ikus.; Salokeri, I; Jalekeria.

jaletzat. (azkuŕi): *izond.* Ikus.; Salo. ¦; Salobeŕio, sai, salu, zalu.

jalgi. (Merit): *ad.* Irtera, urten, atera, jail, jalki, jelgi, ingirau, jai. (zugatz): *ad.* Zugatzak aletn. (edespen); II *ad.* Edespena egin.

jalgi-srazi. (itoipen): *ad.* itioipena egin.

jalgi-bera. (itsasgabeketa): *izond.* Eŕaz yaikitzen dana.

jalgi-erazi. (itsasgabeketa): *ad.* Batuta zegoena bakandu.

jalgi-erazle. (iraizkeŕa): *izond.* Zugatz batmen igaliak hn'era botatzen dituena, malciiak edo agak erabiltzean.

jalgi-etez. (itsasgabeketa): *izond.* Eŕaz yaikitzen dana.

jalgi-eziñezko. (itsasgabeketa); *izond.* Ezin yalki ditekena.

jalgi-gaitz. (itsasgabeketa): *izond.* ikus.: Jalgi-eziñezko.

jalgi-gune. (irtera): *iz.* Irtetcko aldi-unca.

jalgibide. (Mora): *iz.* Irteteko tokia.

jalkidura. (irtera): iz. Irtetearen egipen eta ondorioa. j; Jalgitze.

jaigika. (irtera): *adond.* Irteten ari-izatea.

jaikite. (beitiko): *iz.* Was.: Beitiko. I: Guŕantzi, jalkite, jails.

jaigitu. (legortasun): *ad.* Ezetasuna kendu, legortu.

jalgitzaiie. (irtera): *izond.* Jalitzen dana. Jalgitzale.

jaigitze. (irtera): *iz.* Agertze, j: lints,: Jalgidura.

jaignne. (rnailgune): *iz.* Ikus.: Mailgune. Koskadura, u tengane.

(irtera): *ad.* Ikus.: Atera, Men, jalgi, urten, jalki.

jaliarazi. (irtera): *ad.* Irten-eragin.

jalitzale, (irtera): *izond.* Irtera-eragiten duena.

jalitze. (irtera): *iz.* ikus.: lrteera. j; Irtera.

jalld, (jalkin): *ad.* Clbil baten jalkiñak jaulki, jail, yalki. (zugatz): *ad.* Zugatzak oŕikatu. (arto): j] *ad.* Artaburuak eskuz aletu, jalkitu. (yalkipen): ‡ *ad.* Arnor-egin. (iriara): ‡ *ad.* Ikus.: Jalgi, jali.

jalki-etez. (irizkidetasun): *izond.* Eŕaz amor-egiten duena.

jalkidura. (jalkin): *iz.* Uhl] batean ekai bat, dilindan egon ondoren, outziaren ondoan jaustea. j: Jaulkitzea.

jalkiera. (jalkin): iz. Jaulkitzearen egipena.

jalkigaŕi. (itsasgabeketa): *izond.* Yalki ditekena.

JALKIN. *iz. Ubil* batean dilindan egon ondoren, ontziaren ondoan jausten dan ekaya. j: Liak, liga, lime, lira, mci, puruxka, saŕo, zalakoŕ,/1(ardo), (eriondura), (iragaztura), (kouda!), (loitasun), (uaŕetasun), (ubil), (ubildura), (upa), (zikintasun).

jalkipen. (yalkipen): *iz.* Tkus.: Yallcipen. ¦· Oben.

jalkltasun. (egizaletasun): *iz.* Titus.: Bakuntasun. j: Tolesgabea, soiltasun.

jaikite. (bcitiko): iz. Ikus.;'Beitiko. Guŕuntzi, jalgite, jalte. (yalkipen): Yalkitzearen egipena.

jalleitu. (garau): *ad.* Lekaziak aids. Ikus.: Jalki.

jalkitze. (garau): *iz.* Garaltzearen egipena.

jalkof. (mailgune): *iz.* Ikus.: Trtenguue. I: Aterakot.

jalte. (beitiko): *iz.* Ikus.: Beitiko. ‡: Guŕuntzi, jalgite, jalkite.

jaltsa. (basarto): *iz.* Ikus.: Basarto. F.skartz, jats. (eŕatz): *iz.* Ikus.: Eskartz..

jam. (azkuŕi); *ad.* Azkufia mamurtzea ta urdaiara igaro-eraztea. j: Oturuntza, jam, ja, yan, natlatu, haft, ñau-ñau, teyatitu, tekalitu, xan. *11* (gurkadura).

jan-aala. (azkm'i): *ad.* Gcyegi jan.

jan-anditu. (sabel): *ad.* Laspelak metatzeagatik beyen sabelean anpadura egin.

jan-arau. (azkuŕi): iz. Janarietan gordelzen dan araua.

jan-arazi. (azkuŕi): *ad.* Jan-eragin.

jan-areto. (azkuŕi): *iz. Ikus.:* Jango. I: Jangu,janieku,jantoki,jan-gela,jangi, jantegi.

jan-arin. (azkuti): iz. ikus.: j: Jauari-uŕi. ^: Janez, jangabe, januŕi, jan-gutxi.

jan-auIe. (azkuŕi): *iz.* Jan baño lenagoko aldia.

jan-beat. (azkuŕi): iz. Asko ta iŕikaz jatea.

jan-belaf. (azk**u**ŕi): iz. Jangaŕia dan belaŕa.

jan-beŕi. (azkuri): *frond.* Jatea oraintxe utzi duena. I: Janbati.

jan-bide. (jangura): *iz. ikus.:* Jangnra. Asegale, jau-gale, jan-gogo.

jan-bitarte. (azkuŕi): *adond.* Rms.: Jauarte. j: Japitarte.

jan-debeku. (azkuŕi): iz. Jateko gaieraztca.

jan-edate. (realists): *izond.* Janariak eta edariak artzcn ditucna.

jan-edan. (azkuŕi): *iz.* Janari aundia. I: Jau-jai. (bizi): *iz.* Bizi-araua.

jan-edangati. (azkuŕi): *izond.* Jan eta edan ditekena.

jan-edankeria. (salokeri): *iz.* ikus.: Salokeri. I: Jatekeri.

jan-edarl. (azkuŕi): *iz.* liras.: Azkuti. Jankai, jancn, jain.

jan-edate. (azkuŕi): *iz. ikus.:* Janari. Janketa.

jan-edatekoak. (eralketa): iz. Jaten eta edaten egiten dau eralketa.

jan-erazi. (azkuŕi): *ad.* Jan-eragin. Ē: Janerazo.

jan-etzangu. (azkuii): *iz.* Aspaldian Eŕoma'n jateko etzaten ziran etzangoa.

jan-ezin. (azkuti): *frond.* Jan ezin ditekena. : Ikus.: Jangaitz. ¦; Jangatx.

jan-eziña. (azkuŕi): *iz.* Jateko gogorik ez izatea.

jan-gal. (azkuŕi): *iz.* Jateko egokia dana. j: Jangaŕi, jangauza, xanere, jangei.

jan-gale. (jangura): iz. ikus.: Jangura. Asegale, jan-bide, jan-gogo.

jan-gela. (azkuŕi); iz. Ikus.: Jango. Jangu, janleku, jantoki, jan-areto, jangi, jantegi.

jan-gogo. (jangura): 12. Dnis.: Jangura, I: Asegale, jan-bide, jan-gale.

JAN-GOGOEZA. iz. Jatego gogorik ez izatea. : Iguingo, zaleztasun. Ii (ayergatasun), (iguin), (urdail).

jan-gose. (piIpi^{j}ada): iz. Bernardo. Done'ren pilpilada.

jan-gutxi. (azkai): iz. Ikus.: Jan-arin, I: Janari-uŕi, janez, jangabe, januŕi.

jan-gutaiko. (azkuŕi): *izond.* Ras.: Jangaŕ. j: Jangartxu, jangarizu, januŕi, jackal', janmikoŕ, jantzuŕ.

jan-gutxiz. (azleuti): *adoad.* Janufiz ari-izatea. : Januŕiz, jan-xuuŕean.

jan-jai. (azkaŕi): *iz.* Ikus.: Jan-cdan.

jan-jan bagarik. (azkuŕi): *adond.* Abereak gaizki jaten ari-izatea.

jan-klikatu. (azkuŕi): *ad.* Udailera zerbait bota.

jan-lodi (azkuŕi): *izond.* Ikus.: Jankote.

jan-luze. (azkuŕi): *izond.* Jatean astiro dabilena.

jan-mugatu. (azkuŕi): *ad.* Jan-ernatean neutiz ari-izan.

jan-nai. (azkui): *izond.* Jateko gogoa duena.

jan-naizuko jakiak. (azkuŕi): *iz.* Aokerazko janariak. I: Jan-nagizuko.

jan-neufl. (azkuŕi): *izond.* Arauz eta neuŕiz jaten duena.

jam-truth). (azku`i): iz. Jan ondoren dagoen aldia. I: Jatondo.

jan-ondoko Ma. (10): *iz.* Jan ondoren egiten dan Ioa.

jan-orni. (ornidura): *iz.* A.zkufl-ornidura.

jan-ornitu. (omidura): *ad.* Azkufiak ornitu.

jan-ots. (rnamurketa): *iz.* Mamurketaz egiten dun (Asa.

jan-oturuntza. (azkaŕi): *iz. Ikus.:* Janari. Oturuntza, janketa.

jan-poza. (gozamen): iz. Jatean artzen dan gozamena.

jan-sagaf. (azkuŕi): iz. Jatekoa dan sagaŕa. (sagaŕondo): iz, Berbera.

jan-safi. (azkuŕi): *izond.* Saŕitan jatcn duena.

jan-sendabide. (sendabidekintza): iz. Janarien bidez egiten dan sendabidekintza.

jan-txakurkeria. (linburdika): ŕz. Ikus.: Linbordika.

jan-txakuf. (zakuŕ): *iz.* Kirkilerizko zakuŕa.

jan-ufitu. (a'zkuŕi): *ad.* Janari wiz jaŕi.

jan-xaaf. (azkuŕi): iz. Jan gabe luzaroan egotea. ikus.: Jangabe. j: Janzaaŕ.

jan-xeak. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Jaki-bitarteko, I: Jaki-xeak, izkirimiri.

jan-xuuŕean. (azkutiz): *adond.* Ikus.: Jan-gutxiz.: Januŕiz,

jan-zale. (azkuŕi): *izond.* Asko jaten duena. j: Jan-zilo.

jan-zalekeria. (azkuŕi): iz. Gose aundia.

jan-zilo. (azkuŕi): izond. Ikus.: Jan-zale.

janaizuko. (azkuŕi): *izond.* Ikus.: Janosa. Jan-nagizuko, janbera, jangogotsu, jankara.

janaldi. (azkuti): ŕz. Jateko aldia.

janarbi. (landare): ŕz. Jangaŕia dan arhi txik a.

janari. (azkuŕi): *iz.* Jatekoa dana. I: Ian-oturuntza, janketa, jan-edate,janturunz, jatcka,jatena, matordu, otorontz, otorontze, tejala, xanari, janario.

janari uñ. (azkuŕi): iz. Oiturazkoa dan baño azkuñ gutxiago ailu. 1: Janez, jangabe,janufi,jan-arin,jan-gutxi.

janari-aukera. (azkuŕi): *iz.* Azkufien ugaritasuna.

janari-banatzaile. (banakuntza): *izond.* Janariak banatzen dituena.

janari-efeskada. (azkuŕi): iz. ikus.: Jaki-agiri.: Jaki-lefo, Jaki-txartel, jaki-zefenda, jauari-txartcl.

janari-gela. (azkuŕi): iz. Ikus. I: Jaki-gela. I: Jakitegi, jakitoki, janaritegi, janari-toki, jangordailn.

janari-nausi. (otseinketa): *iz.* Jaun baton mayan otseiña bczcla ari zana.

janari-ornitzaile. (ornidura): *izond* Ikus.: Jaki-omilari.

janari-saltoki. (azkuŕi): *iz.* Jangayak, saltzen diran saltokia.

janari-told. (azkuŕi): iz. Ikus.: Jaki-gela. Jakitegi, jakitoki, janari-gela, janaritegi, jangorgailu.

janari-txartel. (azkufi): iz. Ikus.; Jaki-agiri. I: Jaki-Leto,jaki-zetenda, jaki-txartel, janari-cŕcskada.

janari-zai. (azkuŕi): *izond.* Janari-gela zaintzen duena. Ikus.: Jaki-zai.

janari-zaitza. (azkuŕi): *iz.* Ikrrs.: Jaki-zaitza. I: Janari-gela zaintzea.

janari-zofo. (azkuŕi): *iz.* Janariak cramateko zofoa.

janarilcof. (izate): *izond.* Gat ta mamiva dauzkana.

janaritegi. (azkuti): iz. Ikus.: Jaki-gela. Jakitegi, jakitoki, janari-gela, janari-told, jangordailu.

janaritu. (azkuti): *ad.* Azkuŕia artu. I: Ikus.: Elikatu,

janarte. (azkuŕi): *adond.* Jaten dan artean. I: Janaria artu arte. I: Japitarte, jan-bitarte.

janartot. (apaiz); ŕa. Ilnrs.: Apaiz

janba. (ardi): *iz.* Ardiaren maŕaka. Janga.

janbatu. (ardi): *ad.* Ardick janbak egin.

janbera. (azkuŕi): *bond.* Ikus.: Janosa. j: Jan-nagizuko,janaizuko,jangogotsu, jankara.

janbete, (urdail): *iz.* Geyegi jatea. Ikus.: Oka-egin. I: Okaztatu.

jandalo. (alpetaldi): *izond* Ikus.: Alpeŕ. ^: Axola-bage.

jandegi. (azkuŕi): *iz. Jangaŕiak* dagozen tokia.

JANDEI. *iz.* Norbaitck beste noribait, Jatcn, edatcn, jolasten eta Abaŕ lagundu dezala eskatzcaren egipen eta ondorioa. Bazkal-dei, jatei, lagun-jan, uŕits. *II* (adcitasun), (atospen), (azkuti), (dci-egikuntza), (ikustaldi), (jai), (jolasbidc), (linburdika), (txera), (zirikaldi).

jandeitu. (azkaŕi): *ad.* Jatcko dei-egin.

jandonane-maats. (mats): ŕn. Yon Done egunaren aldiko matsa.

jandonanelili. (tore): ŕz. ikus.: Lili. Zitari.

jandone. (dean): *iz.* Yon derma.

jandu. (azkati): *ad.* Ikus.: Elikatu. Etakitatu.

jandura. (abetxu): iz. Ikus.: Basandura. Aindura.

janean. (azkuŕi): *adond.* Bizi-izatean.

janedan-bide. (ornidura): ŕa. Ikus.: Ornidura. j: Jakibidc.

janedan-lege. (Inge): iz. Aspaldian neuflz jan eta cdatcko ematen ziran legeak.

janedan-saltoki. (azkuŕi): iz. ikus.: Jaki-saitoki. : Jangai saltoki.

janedandegi. (azkuti): iz. Janariak eta edariak dagozen tokia. I: Janedangu.

janedangn. (azkufi): *iz.* Ikus.: Janedandegi.

janerdi. (azkuŕi): *iz.* Janari-erdia.

janere. (azkuŕi): *iz.* Azkufien multzoa.

janetatse. (landare): iz. Gurutzkaria dan landarea; bere break margo edeŕekoak dira ta osain ona ematen dute.j:Janeta,janetatze.

janeufitu. (azkufi): *ad.* Januŕia erabili.

janez. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Janari uñ. j: Jangabe,januŕi,jan-arin,jan-gulxi.j: Jaten ari-izatea.

j aufari. (azkuŕi): *izond.* Janari bat artzera donna. j: Jankidi.

janfutrekeria. (ayergatasun): *iz.* Bzertarako ayelik ez izatea.

janga. (ardi): *iz.* Ikus.: Janba.

jangabe. (azkuti): iz. Ikus,: Janari uŕi, j: Janez,januŕi,jan-arin,jan-gutxi, janxaaŕ, janzaaŕ. Azkutiia artu gabe.

jangai-saltoki. (azkuŕi): iz. Ikus.: Jaki-saltoki, Janedan-saltoki.

jangaitz. (azkufi): izond Jan czin ditekena. : Jangatx, jan-ezin.

jangarka. (azkuŕi): *izond.* Jatcko gogorik eztuena. j: Jangartsu.

jangaŕ. (azkuŕi): *izond.* Jatcan uŕi dana. Jangarizu,januŕi,jangartxu,jan-gutxiko,jankaŕ,janmikoŕ.

jangaŕi. (azkuti): iz. ikus.: Jan-gai. I: Jangauza,xanerc.

jangaŕ sendakiak. (azkuŕi): *iz.* Jangartsuari jateko gogoak beŕiz artzeko sendakayak.

jangartasuu. (azkuŕi): iz. Jangaŕ izatea.

jangartsu. (azkuŕi): *izond.* Ikus.: Jangarka.

jangartu. (azkuri): *ad.* **Jangura** galdu.

jangartxu. (azkuŕi): *frond.* Ikus.: Jangaŕ. :Jangartzu,januŕi,jan-gutxiko,jankaŕ, janmikoŕ, jantzuŕ.

jangartxutu. (azkuŕi): *ad. Jangaŕa* egin edo biurtu.

jangartzu. (azkuŕi): *izond.* Ikus.: Jangaŕ, I: Januŕi, jangartxu, jars-gutxiko, jankaŕ, janmikoŕ, jantzuŕ,

jangartzutu. (azkuŕi): *ad.* Jateko gogoa galdu.

jangatx. (azkuŕi): *frond.* Ikus.: Jangaitz. I: Jan-ezin.

jangauza. (azkuŕi): *izond.* Ikus.: Jan-gai. j: Jangafi.

jangeiko. (yainkoa): iz. Jaungoiko itzaren aldaketa. I: Jangoiko.

jangela-auŕe.(azkuŕi): *iz.* Jangu-auŕean dagoen gela,

jangi. (azkuŕi): iz. Ikus.: Jango. : Jangu, janleku, jantoki, jan-areto,jan-gela, jantegi.

jangile. (sukalde): *izond.* **Sukaldean** Ian dagiena. (esku-langintzak): *frond.* Berbera.

jangan. (azkuŕi): *frond.* Azkufiakbiltzen ari dana. : Janarien kondafak.

jangiro. (azkuŕi): *iz.* Jateko cgokia dan aldia.

jango, (azkuŕi): *iz.* Jateko gela. j: Jangu, janleku, jantoki, jan-areto, jau-gela, jangi, jantegi, (aditz): *ad.* Jan aditzaren gerokoa..

jangogotsu. (azkuŕi): *izond.* ikus.: Janbcra. **j:** Janaizuko, jan-nagizuko, janosa,jankara.

jangogozko. (azkufi): *izond.* Jangura soŕerazten duena.

jangoiko. (yainkoa): iz, Jaungoiko itzaren aldaketu. j: Jangeiko, janko.

jangoika-maudatari. (mitxeleta): *iz.* Ikus,; Mitxeleta. : Jainkoilo, jangoikoiio.

jangoikoilo. (mitxeteta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. I: JainkoiĒo, jangoiko-mandatari.

jangordailu. (azkufi): *iz.* Ikus.: Jaki-gela. j: Jakitegi, jakitoki, janari-gela, janaritegi, janari-toki.

jangu. (azkuŕi): *iz.* Etxeetan jateko erabiltzen dun gela. j: Apairntegi, Buz.: Jango. : Jauleku, jan-areto, jan-gela, jangi, jantegi, jatoki, jantoki, xangu, janteya.

janguez. (azkuŕi): *izond,* Besteak ordaintzeanjaten duena.I:Januez.

janguee. **(aginkada): iz.** Ikus.: Aginkada. I: Auskada.

JANGURA. iz. Berezko oldargunea, izatezko beaŕak betetzera garamazkiena. : Gogo-gizi, gose-beaŕ, asegalc, jan-bide, jan-gale, jan-gogo, azkuŕuntza. Ii (aragi-uzte), (azkuŕi), (gum), (salokeri), (txirotasun), (urdail).

jangura izan. (Jangura); *ad.* Jateko gogoak izan.

janiza. (jangura): *iz.* Gose aundia ta irauntzen duena. (asaŕe): *iz.* Irauten luau asafea.

jankai. (azkuŕi): iz. Ikus.: Azkufi. j: Jan-edad, jangai.

jankal. (azkuŕi): *adond.* Janari bakoitzari buruz banatzea.

jankara. (azkuŕi): *izond.* Ikus.: Janosa. Janaizuko,janbera,jangogotsu,jan-nagizuko,jankiden.

jankari. (aginkada): *izond.* Maŕaskatzen duena.

jankaf. (azkuŕi): *izond. Ikus.:* Jangaŕ. I: Jangartxu,jangartzu,jan-gutxiko, januŕi, janmikoŕ.

jankmtasun. (azkuŕi): iz. Gutxi jatearen bereiztasuna.

jankatu. (azkuŕi): *ad.* Gaizki jan.

jankera. (gozanien): *iz.* Gozamen eta aokera.

janketa. (azkuŕi): iz. Ikus.: Janari.: **Jan-**oturuntza, oturuntza,jan-edate, janturunz, matordu, tejala, xanari.

jankide. (azkuñ): *izond.* Jatean laguna dana. j: Jantzaiie.

jaukidi. (azkuŕi): *frond.* Ikus.: Janfari.

janiddin. (azkuŕi): *izond.* Jateko dagoena.

jankin. (azkuŕi): *iz.* Janari-ondaŕak.

jankizuu. (azkuŕi): *iz.* Jan ditekena; jatekoa dana.

jankui. (azkuŕi): *izond.* lrikaz jaten duena.

jankaŕ. (azkuŕi): *izond.* Jateko dagoena.

jankote. (azkuŕi): *izond.* Jateko gogorik ez duena. j: Jan-lodi.

jankui. (kayak* *iz.* ikus.: Jakui.

janlege, (azkuŕi): iz. Elikatura-araua.

janleku. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Jango. j: Jangu, jantoki, jan-areto,jan-gela, jangi, jantegi.

janmikoŕ, (azkufi): *izond.* Ikus.: Jangaf. j: Jangartxu, jangartzu, jan-gutxiku, jankaf, januŕi, jantzuf.

janoi. (azkuŕi): *izond.* Jan ditekena.

janoutzi, (azpil): *iz.* Mayan jateko erabiltzen dan azpila.

janordu. (azkuñ): iz. Jateko ordua. Jantorda, jatordu.

janorga. (azkuŕi): ŕz. Jan-gela daraman orga. j: Jateleku orga.

janosa. (jangura): *izond.* Jateko gogoa soŕerazten duena. :Janaizuko,janbera, jan-nagizuko,jangogotsu,jankara.

jansaridun, (azku/i): *izond.* Sariz azkuŕiak artzen dituena.

janso. (zed): *iz. IĒa* dagoen zeŕia. (urdai): Ikus.: Urdai. I: Jantzu.

janso-azpi. (aragi): *iz.* Zefiaren uzdazpikoa.

janso-lepali. (aragi): *iz.* Zefiaren azpizuna.

jansoalme. (zed): ŕa. Zefiaren bulafa.

jantegi. (azkufi): *iz.* Ikus.: Jango. Jangu, jan-areto, jan-gela, jangi, janleku, jantoki, janteya, jatoki, xangu.

janteya. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Janga. I: Jantegi.

jantoki. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Jango. I: Jangu,janleku,jan-areto,jan-gela, jangi, jantegi.

jantoki-arazuak. (azkuŕi): *iz.* Jantokiko tresnak.

jantoki-auŕe. (azkuŕi): *iz.* Jangu-aufean dagoen gela.

jantoki-zain, (zaintzale): izond Jangua zaintzen duena.

jantordu. (azkuŕi): iz, Ikus.: Janordu. I: Jatordu.

jauturunz. (azkuŕi): *iz.* Ikus. j: Janari. Janketa, jantoruntz, janturuntz.

laniard. (azkuŕi): *iz.* Janari aundi baten ondoren dagoen gaitzaldia.

jantzi. (janztura): *ft.* Aspaldiko janztnra motza.

jantz- joste. (josketa): iz. Oŕazkada luaeetaz egindako jostea.

jantza. (dantzaketa): iz. Ikus.: Dantza. j: Danza, iantza, iŕa, iŕada, ifadako.

jantza-jauzi. (dantzaketa): *iz.* Euskal-dantza.

jantza-piko. (dantzaketa): *iz,* Dantza-uŕats.

jantzagura. (dantzakcta): iz. Dantza egiteko gura.

jantzaile. (azkuŕi): *izond* Ikus.: Jankide.

jantzakoa. (azkuŕi): *izond.* Jan dana.

jantzale. (azkuŕi): *izond.* Jaten duena.

jantzarazi. (dantzakela): *ad.* Dantza-eragin.

jantzari. (joko): *iz. Ikus.:* Ziba.: Janzari.

jantzaŕ. (aragi-uzte): *adond.* Jan gabe egotea.:Janzaŕ.

jantzeke, (azkuŕi): *adond.* Jan gabe egotea. Janteke.

jantzi. (janztnra): *ad.* Janztura soñean ipiñi. j: Lekorean erabiltzen dan soñekoa.: Jauntsi, jauntzi, jaunzi, jaunzteko, pilda, soiñekotu, soiiiokotu, soiñezkotatu, lakats, iñaurgai, jaintsi. (per's): ad. Abereai peŕak (estaipen): j *ad.* Okerkeriak estali. (omidura): *ad.* Zerbaiieaz ornidu.

jantzi taxuru. (janztura): *ad.* Janizia soñaŕi egokitu.

jantzi-aldatu. (janztura): *ad.* Jauzkia aldatu.

jantzi-apain. (janztura): iz. Apaindurazko janizia. Jantzi-edeŕ.

jantzi-arin. (janztura): *izond.* Janzki ariñaz dagoena.

jantzi-arindu. (janztura): *ad.* Janzkiaz arindu.

jantzi-azoka. (zei): *ft.* Janzkicn zeya.

jantzi-banatzalie. (janztura): *izond.* Janzkiak banatzen dituena.

jantzi-beltz. (janztura): iz. Norbait iltzeagatik eramaten dan janzki beltza.

jantzi-berdin. (janztura): iz. Notin batzuek edo askok daramaten janztura berdiña. j: Jantzi-berezi.

jantzi-berdlndu. (janztura): *ad.* Notin batzuek berdin jantzi.

jantzi-berezi. (janztnra): iz. Ikus.: Jantzi-berdin.

jantzi-bitxi. (fazakeri): *izond.* Bern burua geyegi apaitzen duena.

jantzi-cdef. (jauztura): *iz.* ikus.: Jantzi-Spain.

jantzi-erantziak. (janztura): iz. Jantzien multzoa.

jantzi-erantziko. (janztura): *iz.* Ipintzeko ta kentzeko jantzia.

jantzi-estura. (janztura): iz. Jantziak estu ipintzca. : Jantzi-lotura.

jantzi-etxola. (janztura): *ft.* Janzkiak aldatzeko ondartzetan dagoen etxola.

jantzi-euskafi. (janztura): *iz.* Janzkiai eusteko euskaŕia,

jantzi-gain. (janztura): iz. Janzki guzien galleon ipintzen dana.

jantzi-gakn. (kako): *iz.* Janzkiak esegiteko kakoa, j: Jantzi-mako.

jantzi-getkcri. (janztura): *iz.* Jantziz egindako apaintze geyegi.

jantzi-gela. (janztura): *iz.* Jantziak gordetzeko gela.

jantzi-gofidun. (janztura): *izond* Jantzi goŕiz jantzita dagoena.

jantzi-izpitsu. (janztura): iz. Zezenkariek erabiltzen duten jantzia.

jantzi-jantzi. (janztura): *izond.* Ondo jantzita dagoena.

jantzi-kutxa. (janztura): *iz.* Jantziak gordetzeko kutxa.:Janzkutxa,bide-kutxa.

jantzi-laguntzaile. (janztura): *izond.* Jantziak ipintzeko laguntzen duena.

jantzi-leku. (janztnra): iz. Janztcko gela. ^: Jantzi-toki, jantzitegi, jauzlcku, jaunzleku.

jantzi-lotura. (janztura): *iz.* Ikus.: Jantzi-estura,

jantzi-mako. (kako): iz. lkus.: Jantzi-gako.

jantzi-mafezki. (maŕazki): ŕz. Jantziak egiteko gertutzen dan mafazlcia.

jautzi-motz. (janztura): iz. Gotta nrotza batik bat,

jantzi-nabaŕ. (janztura): *iz.* Liznnkerizkoa danjantzia.

jantzi-oxka. (janztura): iz. Jantziak duen ozkatzea. j: Lepo-as, maunga-oxka.

jantzi-saltoki. (janztura): *iz.* Janzkiak saltzen diran saitokia.

jantzi-toki. (janztura): ŕz. ikus.: Jantzi-leku. j: Jantzitegi, jaunzteki.

jantzi-zaintza. (janztnra): *iz.* Jantziak zaintzeko tokia. j: Janztegi.

jantzi-zuri. (janztura): *iz.* Janzki zuria. j: Jantzuri.

jantzite^{e}i-zale. (oikuntza): *izond.* Aldi baterako jantzi-oiturak rnaite dituena.

jantzibildu. (janztura): *ad.* Norberaren buruajanzkictaz bildu.

jantziera. (janztura): *iz.* Janzteko era.

jantzletxe. (janztnra): *iz.* Elizara joateko janztnra aldatzen dan etxea.

jantzigabea. (biloiztasun): iz. Ikus.: BiIoiztasun. j: Biluztasun.

jantzigabetu. (janztura): *ad.* Janzkiak kendu,

jantzigati. (janztura): *izond.* Janzteko egokia dana.

jautzigeiko. (janztura): *izond.* Apaintze geyegikoa dana.

janti.igeizale. (janztura): *izond.* Jantzitzean apain-zalea dana.

jantzigile. (janztura): *Land.* Janlziak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

jantzigintza. (janztura): *iz.* Jantziak egiten diran langintza.

jantzikai. (janztura): *iz.* Ikus.: Soñeko.

jantzitasun. (urgazpen): ŕz. Ikus.: Urgazpen. !: Lagunketa.

jantzitegi. (janztura): iz. Ikus.: Jantzi-leku. Jantzi-toki, jaunztegi.

jantzitxo. (janztura): iz. Janzki txikia.

jantzu. (urdai): *iz.* ikus.: Urdat. Janso.

jantzuŕ. (azkuŕi): *izond.* Ikus.: Jangaf. I: Jangartzu, jan-gutxiku, jankaŕ, janmikoŕ, jangartxu, januŕi.

jantzurtasun. (azkuŕi): *iz.* Jangaŕ izatearen bereiztasuna. I: Januŕitasun. Janarian jantzoŕ izatea, xurtasun.

januez. (azkuŕi): *izond.* Ikus.: Janguez.

janufi. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Janari u/i. I: Janez, jangabc. j: ikus.: Jangaŕ. j: Jangartzu, jan-arin, janeufi, jangartxu, jan-gutxi, jan-getxiko,jankaŕ, janmikoŕ, jantzii. (aragi-uzte): *iz.* Baran-eguuetan gabaz artzen dan janaria,

janufitasun. (azkuŕi): *in.* Ikus.: Jantzurtasun. : Xurtasun.

janutiz. (azkuŕiz): *adond.* Janari uŕiz ari-izates. j: ikus.: Jan-gutxiz, jan-xuuŕean.

janzaaŕ. (azkuŕi): *iz.* ikus.: Jan-xaaŕ. Jangabe.

janzzf. (aragi-uste): *iz.* lkus.: Baran, j: Barauŕ.

janzkari. (janztura): iz. Soñekoak egiten dituena. (esku-iangintzak): *izond.* Berbera.

janekera. (janztura): *iz.* Janzteko Jazkcra.

janzki. (janzkura): *iz.* Janzleko ta erabiltzeko mota guzietako oyaia. Jakaki.

janzkordun. (kardenal): *iz.* Ikus.: Kardenal.

janzkordun-batzaŕ. (kardenal): *iz.* Kardenalen batzaŕa.

janzkofi. (janztnra); iz. Jantzi goŕia.

janzkura. (janztura): iz. Ikus.: Sacko. Jauztura.

janzkutxa. (kanztura): iz. Ikus.: Jantzi-kutxa. Bide-kutxa.

janztatu. (azkuŕi): *ad.* Azkutiak txastatu.

janztegi. (janztura): iz. Ikus.: Jantzi-zaintza.

janzteko. (janztura): *iz.* Erabiltzcko jantzia.

JANZTURA. *iz.* Lotsagatik edo berogaŕi edo apaingaŕi bezela erauratcan, soña estaltzcko erabiltzen dana. I: Apaizek Yainko'ari buruz yaurespcnerako, sofieko atunta gaucan darabilten beste soficko berczia. : Gurbitxeta, janzkura, jannkkura,jaunzkin,jaunzkura,jazkai, ñaka,soi,tresen,iaka,janzkura, jazketa, jazkuntza. II (apaiz), (biribilkapen), (estaldura), (gona), (ikuzketa), (josketa), (langintza), (oŕadura), (osasunbide), (praka), (zarkinizti).

jaokun. (kutxa): *iz.* Kutxa aundia. I: Kutxu, tiradera.

jaokuugile. (kutxa): *izond.* Kutxak dagizkiena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

jaola. (zaintzaie): *izond.* ikus.: Jagola. I: Yagole, jaole.

jaon. (begirantza): *ad.* Jagon itzaren laburpena. j: Ikus.: Jagon.

JAONDAKO. *in.* lgaro zan aldia; bertan gertatu ziran gauzak. j: Askaŕ zentzunez, asabak edo arbasoak. (aldaera): *izond.* Joan dana, igaro dana. JI (auŕetasun), (utuntasun).

jaonkiiatze. (landare): *in.* Loretegietako landarea, lilipoparen antzekoa dana.

jannsknt. (gaztezaro): *iz.* Zalditn baten semca; ongi bizi dan gaztea.

jaoretszale. (yaurspen); *izond.* ikus.: Gurtzaile. I: Jauresle.

japa-belaŕ. (helm): *iz.* Txorientzako belata.

jape, (eŕi): *izond.* Lagran eŕikoa dana.

japitarte. (azkuŕi): *adond.* ikus.: Janarte. Bi janarien arteko aldia. : Jan-biiarte.

jara-egin. (yarcikuntza): *ad.* Yarei egin.

jara-eman. (aintzapen): *ad.* Jaramon-cgin.

jaratia. (belaŕ): *iz.* Lego' dagoen beiaŕa.

jarako#. (askapen): ŕzond, Eŕaz jaregiten dana.

jaraman. (zekenkeri); *izond.* Jkusi.: Jalaman.

jaramangaŕi. (ad€pen): *izond.* Aditzekoa dana.

jaramankeria. (zekenkeri); *in.* Ikus.: Zekenkcri. j: Zekentasun.

jaramon. (aintzapen): *in.* Zeribait buruz izaten dan aintzapena. I: laramon, jamun.

jaramongaŕi. (aintzapen): *izond.* Aintzapena izatekoa dana.

jaramonik-eza. (ayergatasun): iz. Ikus.: Ayergatasun. I: Ez-ajolatasun, narga.

jaraunsgai. (yaraunspen): *izond.* Yaraunspenez artu ditekena. I: Jaraunsgaŕi.

jaraunsgaŕi. (yaaunspen): *izond.* Ikus.: Jaraunsgai.

jarauusi. (yaraunspen): *ad.* Yaraunspenez artu edo jaso.

jaraunskide. (yaraunspen): *izond.* Beste batekin edo batzuekin yaraunspen bercan jarauntsi-gaya dana.

jaraunslcfn. (yaraunspen): *iz.* Yaraunspenez norbaitek artu dituen ogasnnen multzoa.

jarauntsi. (yaraunspen): *ad.* Yaraunspenez zerbait artu. I: Yarauntsi.

jarauntsi-arduradun. (yaraunspen): *izond.* Norbaiten azken nays betetzeko ardura duena.

jarauntsi-gai. (yaraunspen): *izond* Yaraunspena artzeko eskubidea duena.

jarauntsi-ondasunak. (yaraunspen): iz. Yaraunspenez artzen diran ogasunak.

jarburu. (esertoki): *in.* Esertokinagusia.

jardausi. (irabio): *ad.* Ikus.: Astindu. I: Jo, yaŕausi, yaŕosi.

jardesle. (erantzupen): *izond.* Jardesten duena. 1: Yardesle.

jardespen. (erantzupen): *in.* ikus.: Erantzupen. Yardespen.

jardespide. (eskari): *izond.* Eskoŕen bat iortzeko cskatzekoa dana.

jardeste. (ardiespen): *iz.* Ikus.: Ardiespen. I: Ardieste.

jardetsi. (ardiespen): *ad.* Ikus.: Ardietsi. 1: Lortu, jardiretsi, jaretsi, jarietsi. (utikaltasun): *Land.* Eŕukitsua dana. (meera): II *ad.* Meetu, zarpaildu. (zltlstada): II *ad.* Iŕistafu, lefatu. (erantzupen): II *ad.* Ikus.: Yardetsi, I: Jarduki, xardietsi.

jardiestu. (ezuŕ): *ad.* Ezuŕuts egin edo biurtu. Ikus.: Ezuŕuts.

jardiretsi. (ardiespen): *ad.* Ikus.: Ardictsi. j: Jardetsi, lortu, jaretsi, jarietsi.

jardoki. (jardoki): *ad.* Zerbait bere tokitik atom. (isikortasun): *ad.* lsitu. I: Jarduki. (mintzoera): II *ad.* ltzegin. I: Jardukitse, yardoki.

jardoki-zale. (mintzoera): *izond.* Asko itzegiten duena.

jardokidura. (itoipen): *iz.* Zerbait bare tokitik ateratzearen egipen eta ondorioa.

jardukitze. (jarkipen): *iz.* ikus.: Jarkipen. : Jardukitze.

jardu-erazi. (lanbide): *ad.* Noribait lanbide bat eman. 1: Jardun-arazi, jardurazi.

jarduera. (ariketa): *iz. Ikus.:* Ariketa. j: Arikizun, jardukitza, jardukizun. (lanaen bizia): *iz.* Zerbait egin edu zerbaiteaz arduratzearen egipena.

jardueta. (izketa): *iz.* ikus.: Izketa. I: Autueta, jardukct-a.

jarduka. (eztabaida): *adond.* Eztabaidan ari-izan.

jarduketa. (izketa): *in.* Ikus.: izketa. Autueta, jardueta, itzeikizun, mannuri, betiketa, furiura. (ariketa): *iz.* Zerbaitcaz ari-izatearen egipena.

jarduki. (isikortasun): *ad.* **Isitu.** I: Ikus.: Jardoki. (irautasun): *ad,* Iraun. (lanbide): II *ad.* Ikus.: Jardun. I: Jardu. (erantzupen): II *ad.* rims.: Yardetsi. I: Jardetsi. (cztabaida): II *ad.* Eztabaidan ari-izan.: Iarduki, iordoki. (botoka): II *ad.* Boŕokatu. (uzgazpen): €l *ad.* Lan bateau alkaŕlagundu.

jardukiera. (boŕoka): *iz. ikus.:* **Boŕoka.** Gataska. (cztabaida): *in.* Ikus.: Eztabaida. : Yardukitza.

jardukigafi. (eztabaida): *izond.* Eztabafdatu ditekena.

jardukimen. (alkartasun): *in.* Alkaickiko aŕemanak. I: Yardukimen. (jarkipcu): *iz.* Ikus.: Jarkipen. Jardukimendu, jardukitze.

jardukin. (egikera): *iz.* Zerbait egitckoa dana.

jardukitza. (etiketa): *in.* Ikus.: Etiketa. 1: Auzikcria, inpizta. (ariketa): *in.* ikus.: Arikcta. j: Arikizun, jarduera, jardukizun. 1: Ikus.: Yardukitza.

jardukitzaiie. (etiketa): *izond.* Etiketactan ari dana.

jardukitze. (jarkipen): *iz.* Ikus.: Jarkipen.j:Jardukimen,jardukimendu, jardokitze, izangu, mukertasun, yardokinten. (mintzocra): *iz.* Itzegiu. Erns.: Jardoki.

jardukizate. (izkera): *izond,* Itzegiten ducna. I: Jardule.

jardukizun. (ariketa): is. Ikus,: Ariketa, I: Arikizun, jarducra, jardukitza, langai.

jardulari. (lanbide): *izond.* Lan edo lanbide batean ari dana. I: Jardulc. (itz-antze): *izond.* Itz-antzean ari dana.

jardule. (ianbide): *izond.* Ikus.: Jardulari. (izkera): *izond.* Ikus.: Jardukizalc.

jardun. (lanbide): *ad.* Zerbaitean ari-izan. j: Jardu, iñardun, iñardu. : Ari-izan, zeikatu, jardu. (mintzoera); *ad.* Itzegin. I: Jarduna, xarduki. (ebazkizun): Ii iz. Mats.: Ebazkizun, Auzi, yardukari. (itz-antze): 19 *iz.* itzaldia. (isikortasun): Ij iz. Jardokitzea.

jardun-aldi. (izketa): *iz.* Izketa baten aldia. (ariketa): *iz.* Jardukizun baten aldia.

jardun-arazi. (lanbide): *ad.* Ikus.: Jardu-erazi.:Jardurazi,

jardun-azl. (ariketa): *ad.* Jardukizunez erabili.

jardun-bide. (egikera): *iz.* Egiteko edo ari-izateko era edo bides. {jokaera): *iz.* Notin bati nabaria zayon lckoreko jokacra, bates ere gizabideari dagokionez.

jardun-gura. (mardail): *iz.* Mardail egiteko guraria.

jardun-leku. (mintzoera): *iz.* Mintzatzcko ta marmar ari-izateko, astidunak alkartzen diran tokia. I: Jarduntegi, jarduntolci.

jardun-zale. (mardail): *izond.* Marmar ari-izateko zaletasuna ducna.

jardunaz. (ariketa): *adond.* Jardukizunez ari-izatea.: Jardunbidez.

jarduubidez. (ariketa); *adond.* Ikus.: Jardunaz.

jardunbizi. (saint): *ft.* Ikus.: Iskanbila. I: Zarata.

jardundegi. (mintzoera): *iz.* Itzegiteko gels berezia. I: Jardungu.

jardunean. (lanbide); *adond.* Zerbait egiten ari izatea.

jardungai. (mintzoera): *iz.* Izketa edo itzaldi baterako gays. j: Jardungei.

jardungu. (mintzoera): *iz.* Ikus.: Jardundegi.

jardunka. (izkera): *adond.* Itzegiten ad-izatea.

jardunkeria. (izkera); *iz,* Mardailetan ari-izatea. (mardail): *iz.* Berbera.

jardunketa. (egikera): *is.* Ikus.: Egikera. : Egikizun.

jardunki. (eztabaida): *adond.* Eztabaidan ari-izatea.

jardunkizun. (izketa): iz. Cal bati buruz itzegitea.

jardunkoŕ. (isikortasun): *izond.* Eztabaidan isituki ari dana.

jardunpide. (mintzoera): *iz.* Mintzatzeko karia, I; Yardupidc.

jarduntegi. (izkera): iz. Itzegiteko tokia. Jardun-leku,jarduntoki.

jarduntoki. (izkera): is. ikus.: Jardun-leku. I: Jarduntegi.

jarduntsu. (mintzoera): *izond.* Asko itzcgiten ducna. (nckabidc): *izond.* Nckabides soŕerazten duena.

jardunaa. (ariketa): *iz.* Ariketan ari-izatea.

jardurazi. (lanbide): *ad.* !kits.: Jardu-erazi. ; Jardun-arazi.

Jardute. (izkera): *iz.* Ikus.: Izketa. I: Solas.

jare. (yareikuntza): *ad.* Ikus.: Iaregin. I: Yare, jara, jarei. (askapen): *ad.* Berbera.

jaregi. (ardaragabetasun): *izond.* Ardurabakoa dana.

jaregile. (yareikuntza): *izond* Jaregin, azkatzen duena. j: Jareigile, jareile, jareitzaile.

jaregin. (askapen): *ad.* Askatu. Jam-cgin, jars. (yareikuntza): *ad.* Azkatu. E: Jam.

jaregindako.(yareikuntza): *izond.* Ikus.: Jaregiña.

jaregintasun. (azkatasun): *is.* Azkatasunaren egipena.

jaregintxa. (yareikuntza): *iz.* Jopua azkatzea.

jaregiña. (yareikuntza): *izond.* Azkatasuna lortu duena. Jaregindako.

jaregite. (yareikuntza): *is.* Jaregitearen, azkatzearen egipena. Jareibide, jarcitc.

jarei. (oparotasun): *izond. Biotz-ona,* esku-zabala dana. j: Jarein. (yareikuntza): *izond.* Azke dana. Yarei, yaregi, jam, jam.

jarei-sari. (yareikuntza): *iz.* Norbait jaregiteko ordaindu beaŕ dana.

jarei-zalekeria. (yareikuntza): *iz.* Yareikuntzarekiko zalekeria.

jareibide. (yareikuntza): *iz.* Ikus.: Jsrcgitc. I: Jareite.

jareigañ. (iagatze): *izond.* Lagatzeko, uztekoa dana.

jareigile. (yareikuntza): *izond.* Ikus.: Jaregilc. I: Jareile, jareitzaile.

jareigintza. (yareikuntza): *iz.* Jaregitearen, azkatzearen egitea. I: Yareikuntza, jareikuntza.

jarcikeria. (eskugeikeri): *iz.* Jokaeran eskugeikeria izatea.

jareikuntza. (yareikuntza): *is.* Ikus.: Yareikuntza. I: Jareigintza.

jareile. (yareikuntza): *izond.* Ikus.: Jaregde. j: Jareigile, jarcitzailc.

jarein. (yareikuniza): *ad.* Yareikuntza lortu. I: Yarein. (lagatze): *ad.* Lanbide bat utzi. (oparotasun): H *izond.* ikus.: Jrei.

jareingafi. (yareikuntza): *izond.* Jaregin, azkatu ditekena.

jareintasun. (yareikuntza): *iz.* Zergak ordaindu bear ez izatea.

jareipeu. (lagatze): iz. Eukitzen danaren edo eskubideren bat uztea. j: Jareitc.

jareipide. (babes): *is.* Norbait babesteko egiña dagoen agiria.

jareitasun. (yareikuntza): *iz.* ikus.: Azkatasun. : Berc-jabetasun, lakemen, lasapide, zepeda.

jareite. (yareikuntza): *iz. Ikus.:* Jaregite. Jakibide. (lagatze): *is.* Ikus.: Jareipen.

jareitzaile, (yareikuntza): *izond.* ikus.: Jaregile. I: Jareigile, jareile.

jaretsi. (ardiespen): *ad.* ikus.: Ardietsi. Jardetsi,jardiretsi,lortu,jarctzi,jarietsi, tortu.

jargi. (esertoki): iz. Ikus.: Esertaki. {: Aulki, jargu, jarleku, jarki, jartoki. (Ian): *ad.* Lan bat onartu ta berari buruz oitu. (jarkipen): j *ad.* Jarkipon egin.

jargi-leŕo. (esertoki): *iz.* Zezenketa-enparantzaa bigafen esertoki-leŕoa. (zezenketa): *iz.* Berbera.

jargoi. (esertoki): iz. Goitua dagoen esertokia.

jargoitu. (goresketa): *ad.* Goreskctazko tokian ipiñi. (bakaldnn): *ad.* ilakalduuaren lekuan

jargu. (esertoki): iz. Ikus.: Esertoki. I: Jesargu, zuzailu.

jargu-mako. (abere-tresnak): *is.* Zaltokiaren zatia.

jari. (iturburu): *ad.* iturburutik nra ateratzea.

jarian. (iturbum): *adond. Jan* egiten ari-izates.

jariantza. (iturburu): *iz.* Jari egitearen egipena.

jariatea. (utzaldi): iz. Zauri edo txoskoŕ baton utzaldia.

jariatu. (obit): *ad.* Ubil bat nunbaitetik irten. : Jarietu.

jariatze. (ubil): *ft.* Ubil bat nunbaitctik irtetea.

jadeite. (ixuritasun): *iz.* Jariotzearen egipena.

jarietai. (ardiespen): *ad.* Ikus.: Ardietsi. Jardetsi, jardiretsi, jaretsi, lortu.

jarin. (irtera): *ad.* Ikus.: Jari. j: Jarion.

jarin-arazi, (irtera): *ad.* Jarion-eragin.

jario. (ixuritasun): *ad.* UbiIak edo gauza xeak baŕeatu. j: Jarion. (irtera): iz, Ubil edo laspelak nunbaitetik irten. I: Jazion, jarin.

jario-eten. (gelditze): *ad.* Jariatea edo jariatzea eten. Jaria-gelditu.

jario-gaindi. (biosketa): *iz.* Iñosketa geyegi egitea.

jario-gelditu. (gelditze): *ad.* Ikus.: Jario-eten.

jario-ontzi. (eriondura): iz. Eriondura jasotzeko uutaia.

jario-ura. (iturburu): *iz.* Iturburutik jarioten dan ura.

jarioberatu. (iñosketa): *ad.* Iñosketa egin.

jariodun. (tanta): izond. Ituxurak dauzkana. I: Jariotsu.

jariodura. (iñosketa): *iz.* Iñosketa egitearen egipena.

jariogai. (ixuritasun): izond Ixuri ditekena.

jariogaŕi. (ixuritasun): *izond.* Ixuri ditekena.

jariokin. (iñosketa): *iz.* ikus.: Iñosketa. Iñoskin.

lariat!. (ixuritasun): *ad.* Ikus.: Iario. I: Join. (irtera): *ad.* Berbera.

jariona. (tanta): *iz.* Tantak jaustea.

jariotsu. (tanta): *frond.* Tkus.: Jariodun.

jariotu. (tanta): *ad.* Tantaka jausi.

jariatee. (eriondura): *is.* Eriondnraren egipena.

jariotze. Nitta): *is.* Tantakajaustea.

jariozko. (iturburu): *izond.* Jario-urari dagokiona.

jarispide. (elduera): *iz.* Ardiesteko bidea.

jarkite. (elduera): iz. Ardieste, atzematea.

jaritxk (elduera): *ad.* Atzeman, ardietsi. Jaritsi, jatxi.

jarkatu, (ezarmen): acl. Askotan jaŕi. Ikus.: Jaŕi.

jarkera. (egokera): *iz.* Ikus.: Egokera, I: Gizakera, pilaya.

jarki. (jarkipen): *ad.* Jarkipena egin. Yarki. (csertoki): iz. Alki, aulki, esertoki, jargi,jarleku. (erakortasun): *ad.* Alkaŕi egokitu. (ordainpide): jj *ad.* Ordaindu. (azarkuntza): II *ad.* Adoretu, azati.

jarki-alde. (eraso-aldi): iz. Gaztoluri erasotzeko toki egokia.

jarki-aldi, (eraso-aldi): iz. Eraso-aldi baten aurkako beste erasoa.

jarki-bilco. (orga): *ft.* Bi gurpil eta bi esertold dauzkan orga.

jarki-ezin, (jarkipen): *frond.* Jarkipenik ostetu ezin dakiokena. I: Jarki-gaitz.

jarki-eziñik. (jarkipcn): *adond* Jarkipenik ostetu eziñean ari-izatea.

jarki..gaitz, (jarkipen): *izond.* Iles.: Jarki-ezin.

jarki.itz. (jazarketa): *is.* Ikus.: Jazarketa. Yarduki, jazartze.

jarkide. (esertoki): *izond.* Esertoki batean uorbaiten iaguna dana.

jarkigañ. (jarkipen): *izond.* Jarki ditekena.

JARKIPEN. *iz.* Gauza edo bidet batek beste batch egipen edo oldaŕari aurka egitearen cgipen eta ondorioa. : Indaf baten egipenaren aurkajartzen dan edozer. j: Tximitx-indaŕean ziŕara igarotzeari tximispide batek aurka jarizen dion zailtasuna. I: Txirnitx-ingurupen batean zifararen igarotea zailtzeko edo bera beroaz aiatzeko, tartekatzen dan zatikoa. j: Biuŕipen, buruzia, burutzia, buruzkintza, enfet, jardukirnen, jardukimendu, jardukitze, jardokitze, jarkite, ibarniadura, izangu, mukortasun, pairago, zaltasun, yardokimen, zemui. II (aurkaketa), (biutitasun), (eragozpen), (garbayeza), (iguintza), (indaŕ), (irauntasun), (isikortasun), (jazargo), (lengorakortasun), (ostetasun), (sendotasun), (setasun), (ukapen).

jarkite. (gaitzespeu): *iz.* flats.: Jazargo. Ibarniadura, kontra-ekintza, kontra-czarketa, pairago, zeyerdura.

jarkitn. (ayeŕ): *ad.* Maitasunez zaletu.

jarkitzaiie. (jarkipen): *izond.* Jarkipena egiten duena.

jarkatzeko. (jjarkipen): *izond.* Jarkipena egiteko egokia dana.

jarle. (ezarmen): *izond.* Ezartzen duena.

jarleku. (esertoki): *iz.* Ikus.: Esertoki. Aulki, jargi, jarki, jartoki, jaŕi-leku, jartegi, jaŕalki, jaurleku, ipurtaulki, totxo, xaŕaiki, xasergu, xcdela, jaŕ-aiki.

jarmaiña. (jarmaifiera): *iz.* Ikus.: Jarmaiñera.

JARMAIÑERA. *is.* Zerbaiten utzunea, bertan gauza bat edo batzuk sat ditezkelarik. j: Toki baten utzune edo edapena. Edukiera, jarmaiña, kokamen, armaiña. 1/ (itxasontzi), (kaizu), (lodiera), (neuŕi), (ontzi), (sarpen), (uzgune), (zabaldegi), (zabalera), (zama).

jarmota, (afain): *iz.* Ikus.: Atun. j: Atun-beŕi.

jarobe. (arte): *iz.* Arcitz txikia.

jarondu. (aginkada): *ad.* Zugatz bat irok maŕaskatu, irotu.

jafai. (jaŕaipen): *iz.* ikus.: Jaŕaipen. Jafai-aldi, jaŕaikuniza. (egikera): *iz.* Ekitearen egipen eta ondorioa. (ondoreko): II *is.* I us.: Ondore.

jaŕai-aldi. (jaŕaipen): *iz.* Ikus.: Jafaipen. Jaŕai, jaŕaikuntza.

jaŕai-eza. (ondoreko): *is.* Ondorerik ez izatea,

jaŕai-gabelco. (ondoreko): *izond.* Ondorerik ez duena. (jaŕaipcn): *izond.* Jaŕaipenik ez duena. j: istaige.

jaŕai»jaŕai, (jstaipen): *adond.* Jaŕaitzean ari-izatea. j: Jaŕaikiro.

jaŕai-kulatzak. (idazketa): *iz.* Tini-eŕeskada. j: Tak-eŕeskada.

jaŕai-rnafayak. (karkabupen): iz. Zerbait lortzeko eman beaŕ diran uŕatsak,

jaŕaibera. (jaŕaipen): *izond.* Beste bateu alderdi, irakaspen edo iritzia jaŕaitzen duena.

jaŕaibide. (egikera): iz. Ereduzkoa dan egipena.

jaŕaibideralco. (egikera): *adond.* Ereduz ari-fzateko.

jafaibidezko. (egikera): *izond.* Ereduz artzekoa dana.

jafaidun. (egikcra): *(sand.* Jaŕaitzekoa dana.

jaŕaigai. (egikera): *izond.* Ereduz artzekoa dana. Ikus.: Jaŕaigaŕi.

jafaigaŕi. (egikera): *izond.* Ereduz artzekoa dana. Jsfaigai.

jaŕaigaŕitasun. (egikera): *is.* Ereduzkoa izatea.

jafaige. (jaŕaipen): *izond.* Ikus.: Jafal-gabeko.

jafaigetu. (jaŕ'aiperr): *ad.* Jaŕaipena utzi.

jafaigi. (jataipen): *ad. Ikus.:* Jaŕaitu. Jafaiki, jaŕain, yaŕeiki, xaŕeki,

jaŕaigo. (baterakuntza): *iz.* Noribait jafaitzen zayou taldca.

jafaika. (jaŕaipen): *adond.* Jaŕaitzen ari-izatea.

jaŕaikada. (eraso-aldi): *iz.* Eraso.

jaŕaikai. (jaŕaipen): *iz.* Jaŕaitzekoa dana. Ikus.: Adibide.

jafaikake. {jaraipen): *izond.* Jaŕaitzean ad dana.

jaŕaikarazi. (jafaipen): *ad.* Jaŕaitu-eragin. I: Jaŕaitarazi, jaŕaikaraz.

jafaikarazle. (jaŕaipen): *izond.* Jaŕai-eragiten duena.

jaŕaikari. (jafaipen): *izond.* Jaŕaiten duena. j: Jaŕaikitzaile. j: Jaŕaitrm, jaŕaitzaila, jaŕaitzaile, jaŕaikile, jaŕailari, jaŕaile, jafaikun.

jafaikatu. (jafaipen): *ad.* Ikus.: Jaŕaitu. Jaŕaiki.

jaŕaikera. (Jaŕaipen): *iz.* Jafaipenaren egipena.

jafaiketa. (jaŕaipen): *iz.* Jaŕaitzean ari-izatearen egipena.

jafaiki. (jaiaipcn): *ad.* Ikus.: Jaŕaitu. Jaŕaigi,jaŕain, yafeiki,jaŕaikatu, jaŕaikitu, jaŕakilu, jnfeiki, jaŕeki, jaŕiki, jaŕaik. (karkabupen): *(sand.* Artaz ari dana,

jafaikigañ. (Jaŕaipen): *frond.* Jaŕaitu ditekena.

jafaikiki. (jaŕaipen): *adond.* Jaŕaikitzean isitu1d ari-izatea.

jaŕaikile. (jaŕaipen): *izond.* Ikus.: Jaŕaikari. I: Jaŕaikitzaile, jaŕaitzaile, jaŕailaŕi,jaŕaile.

jaŕaikimen. (jaŕaipen): *iz.* Ikus.: Iraupen. 1: Iraundura, jaŕaikimendu.

jaŕaikimendu. (jaŕaipen): *iz.* Ikus.: Traupen.I:Iraundura,jaŕaikimen.

jaŕaikin. (Jaŕaipen): *izond.* Jaŕaitzen dana.

jaŕaikiro. (jaiaipen): *adotxi.* Jaŕaitzean ari-izatea. Ikus.: Jaŕai jaŕai.

jafaikitasnn. (jaŕaipen): *iz.* Jaŕaitzearen berezitasuna. j: Jaŕaitza.

jaŕaikitu. (jaŕaipen): *ad.* Ikus.: Jafaitu. Jaŕaiki,jafakitu.

jafaikitza. (jafaipen): *is.* Jaŕaitzearen egipena.j:Jaŕainkintza,jaŕaikintza.

jafaikitzaile. (jafaipen): *frond.* ikus.: Jaŕaikari: j: Jaŕaikile, jaŕaikun.

jafaikitze. (jaŕaipen): *is.* Jaŕaitzearen egipena.

jafaildzun. (jaŕaipen): *is.* Jafaitzekoa dana.

jafaikmen. (jaŕaipen): *iz.* Ikus.: Jaŕaipen. Jaŕaite.

jafaiko. (jaŕaipen): *izond.* Jaŕaipenez ari dana.

jafaikof. (jaŕaipen): *frond.* Jaŕaiten duena.

jafalkun. (jafaipen): *izond.* Ikus.: Jaŕaikari. j: Jaŕaikitzaile.

jafaikuntza. (jaŕaipen): iz. Ikus.: Jaŕaipen.: Jaŕai, jaŕai-aldi, jaŕaitasun, jaŕailze, uŕenkin.

jaŕailari. (jafaipen): *frond.* Ikus.: Jaŕaikari. j; Jaŕaikile, jataitzaile, jaŕaile, jaŕaitun, jaŕaitari.

jaŕaile. (jaŕaipen): *frond.* ikus.: Jaŕaikari. ^: Jaŕaikile, jaŕailari, jaŕaitzaile, jaŕaitari.

jaŕaile-talde. (jaŕaipen): iz. Jaŕaipen multzoa.

jaŕaiu. (jaŕaipen): *ad.* **Ikus.:** Jaŕaitu. I: Jafaigi, jaŕaiki, yaŕeiki.

JAŔAIPEN. *is.* Asitakoa Jaŕaitzearen egipen eta ondorioa. j: E.setsia, auŕanda, jaŕai,jaŕai-aldi, jaŕaikuntza, jaŕaitasun, jafaitze, jaŕaite, uŕenkin, jaŕaikmen. // (efenkada), (gerokotasun), (iraunkortasun), (iraupen), (irautasun).

jaŕaipenezlco. (jaŕaipen): *izond.* Jaŕaitzekoa dana.

jafaitarazi. (jaŕaipen): *ad.* Ikus.: Jaŕaikarazi.

jaŕaitasun. (jafaipen): *is.* ikus.: Jaŕaipen. : Jaŕaikuntza, jaŕaitze.

jaŕaite. (jafaipen): *is. ikus.:* **Jaŕaipen,** Jaŕaitze,jafaikite,jaŕaikmen.

jaŕaitu. (jaŕaipen): *ad.* Zerbait edo norbaiten atzetik joan; norbaiten =dozen Joan edo ari-izan; asitako zerbait auŕera eraman.: Ikus: Jaŕaigi, jafaiki,jarain, yafeiki,jaŕaikitu, jaŕaikatu, auŕaudetu, aufendatu, xaŕeki. (iraupen): *ŕsatd.* Irauten duena.

jafaituan. (jaŕaipeu): *adond.* Jaiaitzean ari-izatea.

jaŕaituki. (jaŕaipen): *adond.* Jaŕaitzean ari-itzatea.

jaŕaitun. (jaŕaipen): izond. Tkus.: Jaŕaikari. j: Jsfaitzaile, jaŕailari.

jafaitza. (jafaipen): *iz.* Jaŕaitzearen berezitasuna. I: Tkus.: Jaŕaikitasun.

jafaitzaila. (jafaipen): *izond.* Tkus.: Jaŕaikari. j: Jaŕaitun, jaŕaitzaile.

jaŕaitzaile. (jafaipen): *izond.* Ikus.: Jaŕaikari. Jataikile, jaŕaikitzaile, jafailari,jaŕaile,jafaitun,jaŕaitzale.

jaŕaitze. (jafaipen): iz. Ern.: **Jaŕaipen,** I: Jaŕaikuntza,jafaitasun,jaŕaite.

jaŕaiyokoa. (Jaŕaipen); *izond.* Uŕengoa.

jaŕaki. (jazarpen): *ad.* Jazartu. I: Jazafi.

jaŕaldi, (esertoki): iz. Eserita egotearen aidia. j: Jaŕi-aldi.

jaŕ-alki. (esertoki): *iz.* Ikus,; Esertaki. E: Jarleku.

jafalki. (esertoki): *iz. ikus.:* Esertoki. Jarleku,jesargu,jcsaŕ-leku.

jafarazi. (esertoki): *ad.* Eseri edo eragin. I: Jaŕazi, jaferazi, jaterazo.

jaf-arazi. **(oikuntza):** *ad.* **Oitu.** I: Jaŕerazi. (esertoki): *ad.* Eseri-eragin.

jaf-afi. (esertoki): ŕz. Añzko esertokia.

jaŕayan. (jafaipen): *adond* Jaŕaitzen *ari-izatea.*

jafayera. (egikera): is. Jaŕaitzearen egipena.

jaŕayo. (jaŕaipen): *izond.* Jaŕaituta dagoena.

jafayoko. (jaŕaipen): *frond.* Noribait edo zeribait jaŕaitzen zayona.

jafekin. (aurkintza): *ad.* Ikus.: Aurkitu. Idoro.

jafera. (azpegi): *iz.* licus.: Azpegi. I: Jaso.

jail. (ezarmen): *ad.* Ikus.: Ezaŕi. : Ezaŕ, jezaŕi, ipiñi, jarkatu, zaŕi, xafi, jar. eseri, (yalkipen): *ad.* Ikus.: Jalki. (oikuntza): 1! *ad.* Oita. (uzkaldura): II *ad.* Uzkaldu.

jañ-aldi. (esertoki): *is. ikus.:* Jaŕaldi. Jafialdi,

jafi-azi. (esertoki): *ad.* Eserita jaŕi.

jaŕierazi, (esertoki): *ad.* Escri-eragin.

jañta. (escrtoki): *izond.* Eserita dagoena. I: Jaŕitako.

jafo. (zugatz): *is.* ikus.: Astigaf. Azkaŕio, yak).

jafugi. (aurkintza): *ad.* Ikus.: Aurkitu. Kausitu, idoro, iratu.

jartoki. (esertoki): *is.* Ikus.: Esertoki. Aulki, jargi, jarki, jarleku, jartegi.

jartoki ureztada. (bustialdi): ŕz. Eserita artzen dan **bustialdla.**

jartoki-ureztada. (bustialdi): *iz.* Eserita artzen dan bustialdia.

jartzaile. (kiri): *izond.* Gauzak kirian jartzen ari dana.

jartze. (ezarmen): *iz.* Ezartzea, ipintzea.

jartzegi. (jazarpen): is. Ikus.: Jazarpen. I: Jazaŕaldi.

Jas. (ayef): *iz.* Maite-izateko ayeŕa. : Jaŕ. *(sendi): iz.* Jatofi, leiñu, jatof-buru. (txairotasun):] *iz.* Ederbegi, ganora. (jatsiera): jj *iz.* ikus.: Jatsiera. Jaskera,jaskune.

jas-toki. (jatsiera): *iz.* ikus.: Jastegi.

jasa. (mini): *iz.* Gogoŕa dan earls. Eurijasa. (adiontasun): *is.* Gertaldi, adion.

jasaile. (eroapen): *izond.* Jasaten duena. ^: Jasana dana, jasankoi, jasankoŕ, jasale, jasati. (maiiegu): *ŕsand.* **Modem** eskatzen duena.

jasaimen. (eroapen): *is.* ikus.: Eroapen, j: Jasamen, jasankortasun, pairagune.

jasain. (mailegu): *ad.* Txindia maileguz arts edo eman.

jasainkof. (eroapeu): *izond.* Eroapenez ari dana.

jasaipen. (eroapen): iz. Ikus.: Eroapen. Jasaimen,jasamen, jasapcn.

jasaite. (croapen): *iz.* Jasatea,

jasaiteko. (eroapen): *izond.* Eroapenez ari-izatekoa dana.

jasaitez. (croapen): *adond.* Eroapenez ari-izatea. j: Jasangafiro.

jasakatx.(eroapen): *frond.* Jasan-eziva dana.

jasakoŕ. (aditz): *ad.* Aditz iragangaitza.

jasalc, (esku-roakil): *iz.* ikus.: Esku-**makil. j:** Fskuko. (eroapen): *izond.* Jasaten duena. [: Jasai^{j}e, jasankoi, jasankoŕ, jasati. (elizti): *izond.* Adi-yabejasankoŕa.

jasan. (eroapen): *ad.* Kalteren bat eoapenez artu. 1: Jasi, yasan, igurtu, igurtzi, josa, irago, nozitu, pairatu, pairuto, xasan, jasain. (emantza): *ad.* Zugatzek igaliak eman. (geldotasun): *izond.* Ikus.: Jasai^{j}e. (ugutza): $_{11}$ *ad.* Auŕa ugutz-tokian euki.

jasan-beaŕ. (eroapen): *iz,* Egaritzea.

jasan-erazo. (eroapen): *ad.* Ikus.: Jasanarazi, ; Jasan-emso.

jasan-eŕez.(eroapen): *izond.* Jasan ditekena.

jasan-ezin. (eroapen): *izond.* Tkus.: Jasangaitz, j; Jason-eziñezko.

jasan-eziñcz. (eroapen): *adond.* Jasan ezañean ari-izatea.

jasan-eziñezko.(eroapen): *frond.* Ikus.: Jasan-ezin, $_{1:}$ Jasangaitz.

jasan-txaŕoko. (eŕetasun): *izond.* Eroapenik eztuena.

jasanaldi. (eroapen): *iz.* Jasatekon $_{e1}$an aldia,

jasanarazi.(eroapen): *ad.* Jasan-eragin.

jasanarazpen. (ziñopa-egite): iz. Oñaze, naigabe oso aundia. (oñaztapen): *iz.* Ikus,: **Oñaztapen.**

jasanbera. (eroapen): *frond.* Jasaten duena.

jasanbidez. (elizti): *adond. Jasanez* ari-izatea.

jasanezko. (eroapen): *Izond.* Eroapenez onartzekoa dana.

jasangabe. (eroapen): *frond.* Jasatekoa ez dana.

jasangaiiu. (eroapcn): *iz.* Eroapenez jasaten duena.

jasangaitz. (eroapen): *frond* Jasan ezin ditekena. Jasan-ezin, jasan-eziñczko,

jasangaizkerla. (eŕetasun): iz. Ikus.: Eŕetasun. {: Eŕekeri.

jasangaiztasun. (eŕetasun): *iz.* Ikus.: Efetasun.j: Jasanik-eza.

jasangafr.(croapen): *izond.* Jasan ditekena.

jasangafiro. (eroapen): *adond.* Tkus.: Jasaitez.

jasanik-eza. (efetasun): *iz.* Ikus.: Eŕetasun. j; Jasangaiztasun.

jasankizun. (eroapcn): *iz.* Jasatekoa dana.

jasankoi. (eroapen): *izond. Ikus.:* Jasaije. $_{1:}$ Jasaie, jasankoŕ, jasati,

jasankorki. (eroapen): *adond.* Eroapenez ari-izatea.

jasankof. (eroapena): *izond.* Jasan dezakcna. I: Ikus,: Jasai^{j}e, jasale, jasankoi, jasati.

jasankortasun. (eroapen): *iz.* Ikus.: Eroapen. j: Eroatasun, jasaimen, jasamen,

jasankortn. (eroaper): *ad.* Jasankofa egin edo biurtu,

jasantzale. (eroapen): *izond.* Eroapena dueua.

jasanzale.(ayeŕ): *izond.* Jasatcko zaletasuna duena.

jasapen. (eroapea): *iz.* Ikus.: Eroapen. I: Jasaipen,jasatasun,jasate.

jasarleku. (esertoki): *iz.* Ikus.: Esertoki. Jagu, jasergu.

jasafi. (esentoki): *ad.* Ikus.: Eseri. I: Exeri, yasergu, jasartu, jezafi.

jasatasun. (eroapen): *iz.* Ikus.: Eroapen. Jasapen, jasate, $_{1}$pitu.

jasate. (eroapen): *iz.* Ikus.: **Eroapen. 1:** Jasapen, jasatasun, jasaite.

jasati. (eroapen): *izond.* Ikus.: Jasankoŕ. 1: Jasai^{j}e, jasale, jasankoi.

jasatu. (ckaitz): *ad.* Ekaitz bat jaso.

jasazko. (euri): *izond,* Euri jasaz dagoen eguraidia.

jasbaga. (xirxiikeri): *izond.* Xirxilkeriz ari dana. j: Jasbako, jasgabe.

jasbako. (xirxilkeri); *frond,* Ikus.: Jasbaga.I:Jasgabe.

jasean. (txairotasun): *adond,* **Txairotasunez ari-izatea.**

jaseko. (txairotasun): *frond,* **Txairotasunez ad dana.**

jasekotu. (txairotasun): *ad.* **Txariotasuna ark.**

jasergu. (esertoki): iz. Ikus.; Esertoki, Jasarleku.

jasez. (txairotasun): *adond.* Txairotasunez ari-izatea.

jasgabe. (xirxilkeri): *izond.* Ikus.: Jasbaga.j;Jasbako.

jasi. (eroapea): *ad.* Ikus,: Jasan. j: Josa, irago, nozitu, xasan, jasin.

jasitu. (zeŕi): *ad.* Zefiemea hero jaŕi.

jaskera. (jatsiera): *iz.* Ikus.: Jatsiera. j: Jas, jaskune,jaste,jexkera.

jaski. (ota): *iz.* Ikus.: Otaf. j: Saski, koanits, otaŕe, txaski.

jaskigin- (otaŕ): *frond.* Jaskiak dagizkiena.

jaskiia. (eŕatz): *iz.* Gorostiz egindako efatza.

jaskune. (jatsiera): *iz. ikus.:* Jatsiera. $_{1:}$ Jas, jaskera, jaste.

jaskuntza. (ongaiLasun): iz. Ikus.: Ongaitasun. j; Gaiileratiko,jasokuniza.

jaslari. (iguin): *izond.* lguin-kiñuak dagizkiena.

jaso. (igoera): *ad.* Beitik goruntz zerbait igitu. $_{1:}$ Jason, jasin, irakoi, apa, upatu, xasi. (azpegi): *iz.* Ikus.: Azpegi. j; Jafera. (aitabitxi): I! *ad.* Besoctan artu. (zurkaitz): $_{11}$ *ad.* Eutsi, zurkaiztu. (txairotasun): 11 *frond. Lirain,* txairo. (garbitasun): jj *adond.* Garbitasunez ari-izatea, (itxaso): II *iz.* Uin aundien igipen naspila. (odei): jj *iz.* **Odei** aundi ta euritsnak, (ainizapen): jj iz. ikus.: **Aintzapen.** (betetasun): II *izond.* Benazkoa dana.

jaso-agiri. (aŕagerkai): *iz.* lkus.: Aŕagerkai. [: Artu-agiri.

jaso-arazi. (igoera): *ad.* Jaso-cragin. Goruntzjaso.

jaso-arazle. (igoera): *frond.* Goruntz jaso-eragiten duena. j: Jasotzaile.

jaso-befia. (atospen): *iz.* Zerbait artu dalajakin-eraztea.

jaso-ezin. (igoera): *izond.* Jasotzeko eziña $_{dent.}$

jaso-izan. (aldintasun): *ad.* Aldiñckoa izan,

jaso-toki. (zaindegi): *iz.* **Ikus.: Zaindegi.** ^: Bildegi,

jaso-ugal. (dilingadura): *iz.* **Zerbait** dilingaz eukitzeko lotaiiva.

jasa-zale. (aufezki): *frond.* Auŕezten duena,

jasoa. (kid): *izond.* Kirianjaŕita dagoena,

jasoal.-(osasun): *iz.* **Tkus.: Osasun.** Sasual,

jasoaldi. (zorion): iz. Gauzaeu auŕerapen ona. (gorantza): *fr.* Gorespena, goratzaŕea. (igoera): jj iz. Jasolzearen egipena.

jasoera. (igoera): *iz.* Jasolzearen egipena. j: Jasoketa.

jasogailu. (igoera): *iz.* Zamakjasotzeko lanabesa.

jasoga#i. (igoera): *iz.* Jasotzekoa dana; jasotzeko tresna.

jasogei. (goresketa): *iz.* Goresteko cdo abesteko gaya.

jasoin. (oin-emaitza): *iz.* Lurpean dagoen ormadiaren zatia; bere gañean ormadi guztia jasoten da. I: Asoin.

jasoindu. (ain-etnaitza): *ad.* Oin-emaitza ipiñi.

jasokera. (igocra): iz. Jasotzearen era.

jasoketa. (igocra): *iz.* Jasotzearen egipena. j: ikus.: Jasoera.

jasolci, (igoera); *adond.* Jasotzcan ari-izatea.

jasokide. (berdintasun): *izond.* Bests baten ainbestekoa dana.

jasoko. (aldintasun): *izond.* Aldin aundikoa dana.

jasokoz. (igocra): *izond.* Jaso ditckena.

jasokunde. (igoera): *iz.* Ama Nesktdsa'rcn donokira jasotzca.

jasoknnŕza. (ongaitasun): *iz.* Ikus.: Jaskuniza. j: Gaiñeratiko, ongaitasun.

Jason. (igoera): *ad.* Ikus.: *Jaso. j:* Irakoi.

jasotasun. (kiri): *iz.* ikus.: Antoiaketa. (igoera): *iz.* Jasotzearen bereiztasuna.

jasotn. (igoera): *izond.* Jasoa dagoena.

jasotzaile. (igoera): *frond.* Ikus.: Jam-arazie.

jasotze. (igoera); *iz.* Jaso cgitearen egipena.

jaspide. (jatsiera); *iz.* Jcisteko bidea.

jast-egin. (sarkura): *ad.* Zoŕotza dan zerbait sartu.

jasta. (gozanien): iz. ikus.: Gozamen. Gozatze,jastu.

jastagabe. (ikumen): *frond.* Runt gabe dagoena.

jastaira. (gozamen): *iz.* Ikus.: Jastapen. I: Jastatze.

jastaka. (gozamen): *adond.* Jasta egiten ari-izatea.

jastapen.(gozatnen):iz. Aokera artzearen egipena. j: Jastatze. j: Jastaira, jastamen.

jastarazi. (gozamcn): *ad.* Jastatu-eragin.

jastari. (gozamen): *frond.* Aokera artzen ari dana.

jastatu. (gozatncn): *ad.* Janariari cdo edariari gozamena artu.

jastatze. (gozamen): iz. Ikus.: Jastapen. Jastaira.

jastauntzi. (gozatnen): *iz.* Jastatzeko edontzi.

jaste. (jatsiera): *iz.* Ikus.: Jatsiera. I: Jaskera, jaskune.

jastegi. (jatsicra): *iz.* Bidaztientzako jastea. I: Jas-toki.

justu, (gozamen): *iz.* Ans.: Jasta. Aokera.

jat. (azkuŕi): *ad.* Jan itzaren aldaketa. Irugaŕen notiñaren adizkin artzalea: jat, yat, zait.

jata. (sare): *iz.* Ikus.: Sare.

jataile. (azkuŕi): *frond.* Jateko dagoen laguna.

jataldi. (azkuŕi): *iz.* Jateko beaŕa dan aldia.

jatarbi. (barazki): *iz.* Notiñekjaten duten arbi txikia.

jataufe. (azkuŕi): *iz.* Janaria artu baño lenagoko aldia. I: Jataurreko.

jatazo. (azkuŕi): ŕz. Janari aundia.

jate. (azkuŕi): *iz.* Janaria artzeku egipena.

jalei. (jandei): *iz. Ikus.:* Jandei. I: Bazkal-dei, lagun-jan, uŕits.

jstei-dantza.(dantraketa): *iz.* Jandeyan egiten dan dantza. I: Jateiko dantza.

jatci-kide. (azkuŕi): *izond. ikus.:* Jataile. ^: Jandeyan laguna dana; jandeya artu duena.

jataile. (jandei): *izond.* Jandcya egiten duena.

jateitu. (jandei): *ad.* Jateko jandeya egin.

jateka. (azkttŕi): iz. Jkus.: Ianari. j: Jatena, jatura.

jateke. (azkufi): *adond.* Jan gabe egotea.

jatekeri. (salokeri): *iz.* Ticus,: Salokeri.: Jan-edankeria, mandikeria.

jatekerizko jayak, (jai): *iz,* Asekeriak egiten diran jayak.

jateketa. (azkati): *iz.* Ottnuntza. j: Kanpanzaŕ.

jateko. (azkuŕi): *izond.* Janariari dagokiona; jatcari dagokiona. I: Xatcko.

jatekogiñen. (azkuŕi): *adond.* Aberecntzako janaria gcrtutzen ari-izatea.

jateleku orga. (azkuŕi): *iz.* Bultzian jangra daraman orga. j: Ikus.: Janorga.

jatena. (azkuŕi): *iz.* ikus.: Janari. I: Jateka, jatura.

jatetxe. (azkuti): *iz.* Janariak ematen ditucn ctxes.

jatetxeko. (azkuŕi): *izond.* Jatetxe bat idekita daukana.

jatez. (azkuŕi): *adond.* Jatean ari-izatea.

jatoki. (azkuŕi): *iz.* Tkus.: Jaugu. Jantegi.

jatoudo. (azkufi): *iz.* Tktts.: Jan-ondo.

jatontzi. (subside): *iz.* Azkufrak erabiltzeko, sukaldeko ontzi bcrezia. Ikus.: Kaspel.

jatordu. (azkuŕi): *iz.* Jateko ordua.

jatordubako. (azkuŕi): *izond.* Jatoko orduak gordetzen ez dituena.

jatorki. (etorbide): *iz.* Norberaren asabaen eŕenkada.j:Jatorburu,jatorkin. (ontasun): *adond.* Oso ongi ari-izatea.

jatorkide, (mueta): *frond.* Tkus.: Jatoŕi bateko. j: Eŕokide.

jatorkizko. (etorbide): *frond.* Etorbide berekoa dana.

jatorlari. (etorbide): *frond.* Jatorkiak aztertzen dituena.

jatoŕ. (mardultasrm): *frond.* Idardula dana. (etorbide): *izond* Etorbide onckoa dana.

jatof-agiri. (etorbide); *iz,* Etorbide-agiria.

jatof-buru. (etorbide): *iz.* Ikus.: Etorbide. Jatofi, jas, etorkun.

jatoki. (etorbide): *iz,* ikus.: Etorbide. I?torkun,jas, jatorburtt, sonata, sortze, jatorkin,

jatoki bateko. (meta): *Izond.* Kunde batetik datozenen kidea dana.: Jatorkide, efokide.

j atoŕi-idazti, (idazteun): *iz,* ldazteunaren lenengo idaztia.

jatoki-muin, (erdi); *iz.* Etorbidearen erdia, molds. (etorbide): *iz.* Berbera.

jatoki-ogen, (ogen); iz. Gore lenengo gurasoek egin zuten lendabiziko ogena.

jatoŕide. (sendi): *izond.* Sendi bateau odolez aidea dana.

jatofigorle. (eanizti): *ir.* Abere ta landareen kizkin erdian dagozen pikoŕen bakoitza; bettan dagoz ctofiko egileak. (bidalketa): *frond.* Bialtzcn duena,

jatotiko. (etorbide): *izond.* Etorbide batekoa dana. I:Jatoŕizko.

jatofiko. (etorbide): *izond.* Etorbide batekoa dana.

jatofitasun. (etorbide): *iz.* Etorbide batekoa izatea.

jatofiz. (etorbidc): *adond.* Etorbideati butvz ari-izatea.

jatoffiz-anrkako. (etorbide): *izond.* Etorbidezkoaren aurkakoa dana. Jatoŕiz-bestcko.

jatoñz-besteko. (etorbide): *frond.* Ikus.: Jatoŕiz-aurkako.

jatofiiz-gain. (etorbide): frond. Tzadiaren gaiñekoa dana.j:Jatoŕiz-gaindiko, jatoŕiz-gaiñeko,jatoŕiz-goiko,jatoŕiz-goragoko,jatoñz-gorako.

jatnfiz-goiko. (etorbide): *izond.* Ikus.: Jatotiz-gain. : Jatofiz-goragoko, jatoŕiz-gorako.

jatouizko. (credo): *Izond.* Asierari dagokiona. I: Aldeki bat ataratzeko artzen dan idazkia. 1: lxa tzcko irarkolara ematen zayon idazkia. Beste batetik aldatua edo antzeratua eztan giza-emantza. j: Itzultzen dan cdozein idazki edo lana. (ctorbide): *izond.* Etorbidezkoa dana, Ikus.: Jatoiiko.

j atofizko izaerak. (ayuŕi): *ŕz.* Asabaengandik eldu zaizkigun izaerak.

jatoz-za1e, (etorbide): *izond.* Jatortasunari buruz zaletasuna duena.

jatof-zaletasun. (etorbide): *iz.* flats,: Jatortasun.

jatortasun,(etorbide):iz, Etorbide onekoa izatea. : Jatoŕ-zaletasun.

jatortu. (mardultasun): *ad.* Yoritu, ugaldu.

jatoste. (azkuŕ1); ŕz, Janaria artuta, geroko aldia.

jatosteko. (azkuŕi): *izond.* Janariaren ondorekoa.

jatots. (soda): iz, Mamurketaren otsa.

jats. (basarto): iz. Thus.: Basarto. Jaltsa. (eŕatz): ŕz, 1kus.; Eŕatz, I : Ikus.: Jats-beltz, yats, isats.

jats-aitzuf. (aitzuŕ): ŕz, Sasietarako ailzuf aundia.

jats-beltz. (eŕatz): *iz,* Isatzez egindako efatza. : Ikus.: Jats.

jats-brana.(efatz); *iz.* Efatzak egiteko Ixilafa.

jats-gidef. (etats): *ŕz,* Eŕatsaren gideŕa.

jats-teku. (sasi): *iz.* Sasiak asko dagozen tokia; sasien multzoa.

jats-uri. (sages): *iz.* Landaetako sagua.

jatsa. (gingil-gabeko); *ŕz.* Bats,: Auka, Ondoraldi, ondoroldi.

jatsakin. (kondar); ŕz. Kondaŕak eta zikinkeriak. I: Jatskin.

jatsaldi. (eŕatz): 12, Eŕatza erabiltzearen aldia.

jets!. (jatsiera); *ad.* Beruntz joan, I; Jatxd, deutsi, irautai, lisatu, sauntsi, sautsi, xatsi, jaazd. (esne); ad. Ikus.: Jaitzi, Jatzi, iritsi, saitsi, saitsi, xatxi.

jatsi-igan, (jatsiera); *adond.* Jaisten eta igoten ari-izatea.

jatsi-il.aŕ, (eŕatz): iz. Txilafez egindako efatz.

JATSIERA. *iz.* Tokitik aldatzea, beerago dagoen beste haters igarotzean. Zebait gitxitzea. j: Zorbait beko told bateen jartzea. j: Salneuŕia mcrkatzea. ***Sall*** bat motelago eragitea. Apaltzearen egipena. j: Beeraño makurtzea. I: Jeistearen egipena. Jeisten dan bidea j: Berazko, apaldura, jaiste, jaits-aldi, jaitsiera, jas, jaskera, jaskuue,jaste,jatxiera,jauskune,jeste, jetxera, jexkera, xaxte. *ii* (erorkera), (ezarmen), (igidura), (malda).

jatsiko. (jatsicra): *izond.* Jatsita dagoena.

jatsitasun. (jatsiera): iz. Jaistearen egipena.

jatsiari. (efatz): *izond* Efatzaz garbitzen ari dana. Ikus.: Egortzalc.

jatu. (ants): *iz.* Ikus.: Jau. (zakuŕ): iz, Berbera.

jatun. (azkufi): *izond.* Asko jaten duena. Jatundi, jaatun.

jatun-lagunarte. (azkuŕi): *iz.* Bazkideen artean bereziki,jateko egiña dagoen bazkuna.

jatunkerl. (azkufi): *iz.* Asko jatea. Jatuntasun.

jatuntasun. (azkuŕi): ŕz. Ikus.: Jatunkeri.

jatura. (azkufi): iz. Jauari aundia. I: Ikus.: Jateka, jatena.

jatxi. (elducra): *ad.* Ikus.; Jaritxi,; Atzeman. (jatsiera): *ad. Ikus.:* Jatsi, jetxi, iraitsi, lisatu, sauntsi, xatsi.

jatx€-erazi. (jatsiera): *ad.* Jatxi-eragin.

jetxi-ezin. (jatsiera): *izond.* Jatsi ezin ditekena.

jatxigafi. (zurubi); *izond,* Zurubi bat= mail bakoitza. I: Jatxi ditekena.

jatzarazi. (cŕatz): *ad.* Eŕalza erabil-eragin.

jatzi. (esnc): *ad.* Ikus.; Jaitzi. I; Jatsi, *hits!,* saitsi, xaitzi, xatxi.

jatzun. (otaŕ): *iz.* Saski txikia.

jatzundun. (otaŕ): *izond.* Saski Ixikiak egiten edo saltzon dituena,

jau. (aots): *iz.* Ardiai akaŕ egitekn, artzañek beŕitzen (futon deadaŕa. j: Jatu. (zakuŕ): *iz.* Zakufaren zaunka gogoŕaten uts-izena.

jaube. (jabetza): *iz.* Zerbaiten jabetza duena. j: Jabs, xabe. (ardi): *iz,* Ikus.; Be, j: Jauba, jauga.

jaubedun. (jabetza): *izond.* Jaubea duena.

JAUBEGAI. *iz.* Ogasun batman jabetzarcn eskubidea zeukan sendi baten sense zaŕcna. j: Edozein notilaren lencngo semea, len-anai, lenendasun, lenongo same, lenen-sortu, len-jayo, len-ume, semelen. (yaraunspen): *izond.* Oiñordekoa. *11* (jabetza), (seme), (sendi).

jaubegei. (yaraunspen): *izard.* Tkus.; Oiñordeko. j: Oiñorde.

jaubegeitasun. (yaraunspen): *iz.* Jaubegei izatearen nolakotasnna,

jaubeketa. (jabetza): *iz.* lkus.: Jabeketa. Jaubetute, jaubctzc.

jaubetasun. (jabego): *iz.* Ikus.: Jabego. Jabari. (buru-jabetasun): iz. Ikus,: Buru-jabetasun.

jaubetu. (jabetza): *ad.* Zerbaiten jaubea egin. j: Jaundu,jabetu,nausitu.(babes): *ad.* Babestu.

jaubetua. (jabetza): *izond.* Jaubetuta dagoena,

jaubetute. (jabetza): *iz. Ikus.:* Jabeketa. Jaubeketa, jaubetze.

jaubetz. (jauniraskunde): ŕz. liens.: Jaunpekotza.

jaubetza. (jabetza): *iz.* Ikus.: Jabetza. Jabetasun.

jaubetze. (jabetza): *iz.* Tkus.: Jabeketa. j: Jaubeketa, jaubetute.

jauti. (oyutza): *iz.* Alaitasunezko oyutza.

jauga, (ardi): Ic, Ikus.: Be. I: Jauba, jaube.

jaugi. (ibilera): *ad.* lbiltzen asi.

jaugin. (aldaera): *ad. Ikus.:* Etoŕi. I: Gin, j in, jauki,jaurin,jauregin.

jaugite. (ayet): iz. Ikus.: Ayef. j: Jite, jaungin.

jaukal. (bikaintasun): *izond.* Baikaña dana, j: Yaukal.

jaulcaltasun. (bikaintasun): ŕz. Ikus.: Yaukaltasun. j; Gorentasun.

jaulci, (eraso-aldi): *ad.* Ikus.: Eraso. Gaifietu, jauki-aldi, jaukitzaŕe, erase-aldi, iauki, jaukimeudu, oildu, oldartu, jaukizaŕe. (aldaera): *ad.* Ikus.; Etoŕi.: Gin, jaugin, jin. (poxelukadura): II *ad.* Eragozpenak kendu. (emote): II *ad.* Len bati norberaren burua eman. (oldargune): II *ad.* Eragin. I: Egin-erazi, eregin. (egikera): II *ad.* Ehnen bat edo okefen bat egin. (gaitzespen): II *ad.* Arpegira bola. j: Jaukikatu, jaukitatu.

jauki-agindu. (aurkeztasun): *ad.* Nunbait aurkezleko agindu.

jaulci-atdi, (eraso-aldi): *iz.* Ikus.: Eraso-aldi. : Eraso, jauki, jaukitzaŕe, oldafaldi.

jaulci-arazi. (eraso-aldi): *ad.* Eraso-eragin.

jaulci-gutun. (dei-egikuutza): *iz.* Dci-gutuna.

jaukide. (eskari): *izond.* Beste batekin balera zerbait eskatzen duena.

jaukiera. (galdera): *iz.* Noribait galdetzen zayonari buruz azalpenak eman ditzala eskatzea.

jaukigaŕi. (salakuntza): *izond.* Zeribait buruz zerbait egotzi dakiokena.

jaukigafitasun. (salakuntza): *iz.* Zeribait buruz zerbait egoztea.

jaukikatu. (gaitzespen): *ad.* Utzak arpegira bota. I: Ikus.: Jauki, !: Jaukitatu.

jankilari. (dei-egikuntza): *izond.* Epailearen aufera norbait deitzen duena.

jaukimen. (dei-egikuntza): *iz.* Epailearen deya. Jaukitze.

jaukimendu. (eraso-aldi): *iz.* Eras.: Eraso-aldi. : Eraso, jauki, jazarmendu.

jaukin.(aindurapen): *izond* Aindurapenak egiten dituena.

jaukipen. (inguratze): *iz.* Ikus.: Inguratze. j: Molts°.

jaukitatu. (gaitzespen): *ad.* Ikus.: Jauki. Jaukikata.

jaukite. (aurkeztasun): *iz.* Epailearen auŕean aurkeztea. (auzi-gizon): iz. Berbera.

jaukitu. (aurkeztasun): *ad,* Epailearen aufean aurkeztu. (auzi-gizon): *ad.* Berbera.

jaukitzaile. (gaitzespen): *izond.* Beste noribait aurpegira zerbait botatzen diona. 1: Jaukitzale.

jantritzaŕe. (eraso-aldi): *iz.* Ikus.: Eraso. Jauki, jauki-aldi, eraso-aldi.

jaulcitze. (dei-egikuntza): iz. ikus.: Jaukimen.

jeulcitzeko agiudu. (aginpide): iz. Dei-agintzea.

jaukizafe. (eraso-aldi): iz. Ikus.: Eraso. j: Jauki.

jaularin.(sŕain):iz. Ufezko margo biziak dauzkan aŕaña, jangaŕia dana.

jaulgi. (itoipen): *ad.* Ikus.: Atera. Erkin.

jaulki. (erorkera): *ad.* Arnaria oso umotuta egoteagatik erori. (arto): *ad.* Artaburuak aletu. (aitokun /Lima* 11 *ad.* Gaizki egindako zerbaiten egitea bezela norbera azaldu.(mintzoera):jj *ad.* Zentzun gabe itzegin. (edespen): 11 *ad.* Edespenak esan.

jaulkia. (agerkunde): *izond.* Zerbait jakin-erazten duena.

jaulkiarazi. (oguzkera): *ad.* Oguzi-eragin. : Jaulkierazi.

jaulkigafi. (edespen): *izond.* Edestu ditekena.

jaulkitze. (edespen); iz. Edespena egitea.

jaulkiz. (edespen): *adond.* Edespenez ari-izatea.

jaumaitasun. (bcstekoitasun): iz. Ikus.: Goi-mailasun. Biotzontasun.

jaun. (jauniraskunde): iz. Gauze batcn jabea. j: Uren, men, borbotsaren tasuna duena. 1: Batez ere Yaungnikoa. 1: Jaunartzearen ikurtonean Yosukristo. Jabetza ta eskueraz toki to luŕaldeen jabea. I: Uren-deitura. j: Gizonezko edonori ematen zayon adeitasunezko zuketa, 1: lizal aundiko edo adiñez oso auteratua dagoen gizona. I: Kaun, join, yeun, jin, laya, uzaba, xaun.

jann gofi. (txeŕen): *iz.* Ikus.: Galtzagoŕi. Txezen.

jaun-allci. (bakaldun): iz. Bakaldunaren goiko aulkia. j: Jan-alki, seite.

jaun-anizeko. (jauniraskunde): *izond.* Jaunaren antzera Sri dana.

jaun-antzera. (jauniraskunde): *adond.* Jauna bezela ari-izatea.

jaun-artu. (oteun): *ad.* Yosukrlsto'ren gorputz eta odola attn.

jaun-artzaile. ((dean): *izond.* Jaunartzen duena.

jaun-bela egin. (oteun): *ad.* Deun-Deun'aren auŕean egon.

jaun-da-jabe. (jauniraskunde): iz. Jaun berezkoa.

jaun-da-jabetu. (arpen): *ad.* Zerbaiteaz jabe egin.

jaun-egin. (jauniraskunde): *ad.* Ikus.: Jaundu.

jaun-eman. (oteun): *ad.* Jannartzea eman.

jaun-gela. (bizitegi): *Iz.* ikus.: Areto.: Gels nagnsi.

jaun-izen. (andi-manditza): iz. Aundiki-izena.

jaun-legc. (jauniraskunde): iz. Jaunari dagokion eskubidea.

jaun-obi. (ilobi): iz. **Ilobi** apaintsua.

jaun-zale. (eraspen): *izond.* Eraspena duena.

jaunagandiko. (eldubcaf): *frond.* Yainko-ardurakoa.

jaunandi. (jauniraskuude): *iz.* Jaun aundia dana. j: Jaundi.

jaunarendu. (yainkoa): *ad.* Yainlcoa izango bailitzan bore burua azaldu.

jaunarkunde. (oteun): *iz.* Ikus.: Jaunarpen.

jaunarleku. (oteun): *iz.* Jaunartzearen tokia.

jaunarpen. (clean): *iz.* Jaunartzearen egipena. j: Jaunarkunde.

jaunartu-ondoko. (oteun): iz. Jaunartzearen geroko aldia. Jannartze-ondo.

jaunartze. (oteun): iz. Jaunartu egitearen egipena.

jannartze-ondo. (oteun): lz. ikus.: Jaunartu-ondoko.

jaundi. (jauniraskunde); iz, Jaun aundiak.

jaumditasun, (jauniraskunde): *iz.* Jaun aundiaren bereiztasuna.

jaundone. (jauniraskunde): *iz.* Donea danjauna.:Jaundoni,jondone, jondoni, jaundone.

jaundone **joani sagaŕ.** (sagaŕondo): iz. Sagaŕ-mota bat.

jaundone joani udare. (madariondo): Madari-mota bat.

jaundone petiri udare. (madariondo): *iz.* Madari-mota bat.

jaundu. (jauniraskunde): *ad.* Jaun izatera eldu. j: Jaun-egin. (gaŕantzi): *ad.* Bare buruari gaŕantzia eman. (jabetza): jj *ad.* Ikus.: Jaubetu.

jauneri. (jauniraskunde): iz. Jaunen multzoa.

jaunetxe. (udal): *iz.* EJdaletxea.

jaunfutre. (alpeŕaldi): *izond.* Ant' alpefa.

jaunfutrekei. (biurdura): *iz.* lkus.: Biurdura. : Jostakeria.

jaungin. (ayeŕ): *iz.* ikus.: Ayef. I: Jaugite.

jaungo. (jauniraskunde): Iz. Jaunaren duintasuna.j:Jauntasun.

Jaungoiko-atzamaŕak. (landare): *iz.* Ikus.: Auntz-osto. I: Ezkeŕayen.

jaungoiko-erailtza. (yainkoa): *iz.* Yainkoa erailtzea.

jnungoiko-eraile. (yainkoa): *izond.* Yainkoa erabit duena.

jaungoiko-gabe. (yainkoa): *izond.* Yainkoa siñisten ez duena. j: Jaungoikobagako.

jaungoiko-zale. (yainkoa): *izond.* Yainkoa'renganaka zaletasuna duena.

Janngoikoa. (Yainkoa): iz. Yainkoa'ren beste izen bat. I: Goradena, Jiuko, Jongoiko, Orzi, Jinko, Xinko, janko.

jaungolkoa'k °bal. (oyutza): *oyu.* Jardokitzea adierazteko **oyutza.**

Jaungoikoa'ren deiko. (txirotasun): *frond.* Eske ari dan txima.

Jaungoikoa'ren eguf. (eguf): *ft.* Anton donearen egnnean etxeko abereai eragin zieten j aya.

Jaungoikoa' ren getikua. (ostagizti): *iz.* Ortzadaŕ. j: Jauugoikoa'ren zubia, Eŕonra'ko zubia, ostargia.

Jaungoikoa'ren karma. (zomoŕo): Lipo, lipu, tape. j: Jinko-txakuŕ.

Jaungolkoa'ren mandatari. (mitxeleta): iz. Ikus.: Mitxeleta. j: Xixitola, Jaungoikoa'ren oiloa,

Jaungoikoa'ren oiloa. (mitxeleta): *Ikus.:* MJtxeletn, I: Jaungoikoa'ren mandatari.

Jaungoikoa'ren teindia. (txin): Ukaŕak cgiteko biltzen zan txindia.

Jaungoikoa'ren zubia. (ostagizti): *iz.* Ortzadat. I: Jaungoikoa'ren geŕikoa, ostargia.

jaungoikoatengo. (eskalego): *izond.* Eskalea dana. j: Eskeko,

jaungoikobagako. (yainkoa): *izond.* Yainkoa siñisten eztuena. Ikus.: Jainko-gabe.j:Jainkoge,Jaungoiko-gabe.

jaungoikudun. (yainkna): *ŕzond.* Yainkoa izadiaren egilea bezela onartzen duena.

jaungoikotiaŕ. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Amona gona goŕi, j: Katalingoti, iaungoikoilar.

jaungoikorako. (zin-ilz): *iz.* Zin-itz ematek° esakera.

jaungaikataŕ. (eraspen): *izond.* **Eraspena** duena. I: Jaungoikozko, jaunkotiaŕ, jaungoikofi, jaungoikotiat.

jaungoikotasun. (yainkoa): *iz.* Ikus.: Goikoa. j: Egu.

jaungoikoti. (craven): lzond. Ikus.: Jaungoikotaŕ. j: Jaungoikotiaŕ.

jaungoikotiaŕ. (eraspen): *izond* Ikus.: Jaungoikotaŕ. j: Jaungoikoti.

jaunguikutu. (yainkoa): *ad.* Jaungoikotasuncra jaso.

jaungoikotzako. (yainkoa): *iz.* Siiiiisgabcko **yainkoa.** Jaungoikolzatko.

jaungoikoz. (cskari): *adond.* Zerbait cskatzcko erabiltzen dan itza.

jaungoikozko. (eraspen): izond Was.: Jaungoikotaŕ. j: Jaunkotiat.

jaungolkoztatu. (yainkoa): *ad.* Yainkoa bezela egin.

JAUNIRASKUNDE. *iz.* Jaurgo ta jabetzaren araubidcaren Erdi-aro' ko jauntxoen craketa. j: Aundikaldunfza. *II* (cskucra), (gizartc), (jabego), (jaubegai), (rrrenpekotasun), (taila), (yoputasun), (zerga).

Punka. (zakuŕ): iz. Ikus.: Aausi. j: Ausi, (jauniraskunde): *adond;* Jaun bat bezela artu fa agurtu.

jaunkatu. (jauniraskunde): *ad.* Jaun bali bezela agurtu.

jaunkeria. (jabcgo): *iz.* Ende/i ado lateŕienjabegoaindaŕezjartzeko jokera.

jaunketza. (zuketa): iz. Jaunari dagokion zulceta,

jaunki. (legunkeri): *izond.* Goyan dagozenai buruz legunkeriz ad dana. Tkus.: Lauscngarl.

jaunlcilatze. (ii): iz. Tkus.: **II.** I: lira.

jaunkosi. (atz): *iz.* Eskuaren laugaŕen atza; bertan erestuna sartzen da.

jaunkotiaL (craspen): *frond.* lkus.: Jaungoikotaŕ. j: Jaungoikozko.

jauukui. (kuyaki): *iz.* Ikus.: Kui.

jaunorde. (ordczpen): *izond.* Jaunaren ordezkaria.

jaunortoŕ. (apaiz): *iz. ikus.:* Apaiz-buru. j: Apaiz-nagusi.

jamrpanzart. (atz): *iz.* Eskuaren erdiko atza.I:Jaunpernat.

janupeko. (jauniraskunde): *izond.* Jan baten pean bizi dana.

jauupekotza. (jauniraskunde): iz. Jaun baten pean bizi-izatea. I: Jaubetz.

jaunpiro. (cstcbete): *iz.* Zefi-buzkantz aundia. j: Jaunbiro.

jaunpontzi. (optima* *iz.* Ikus.: Oteundegi. : Jauretxola.

jaunsi. (zakuŕ): *iz.* Zakut'arcn aotsa. f: Ikus.: Ausi. j: Jauntsi. (janztura): *ad.* **Jantzi.**

jannsika. (zakuŕ): *adond.* Jaunsiak egiten ari-izatea. I: Jaunsiz.

jaunsiz. (zakuŕ): *adond.* Ikus.: Jaunsika.

jamrskilu. (jauniraskunde): *iz.* Juno baten semea. j: Jaunskil, jaunxka, jauskil.

jaunslcura. (janztura): *iz.* Ikus.: **Janztura.j:** Janzkura,jauntsdura.

jauntasun. (jauniraskunde): *iz.* Ikus.: Jaungo,

jauntasmrezko. (arautasun): *frond.* Ikus.: Ospetsu.

jaunts. (janztura): *ad.* Ikus.: Jantzi. Jauntzi. E: Soñeko. j: Jaunzi,jaunztcko. (oñetako): *ad.* Oñetakoak (pint, (burn): || *ad.* Burua estali.

jauntxo. (etiketa): *iz. Eñ* bateau efiketaren bidez ukalondoa duena. Jauntxu, jauntzatko.

jauntxo-aginduak. (jabego): iz. Nausikerizko aginduak. j: Jauntzaŕ-agindn.

jauntxo-aginte. (jabego): *iz.* Nagusikerizko agintzca. j: Jauntxogo, jauutxotza.

jauntxo-arauz. (jabego): *adond.* Nausikeriz ari-izafea.

jauntxo-arauzko. (jabego): *izond.* Nausikeriz ari dana.

jauntxo-biziera. (jaun€xokundc): *iz.* Jauntxokundearen biziera.

jauntxo-erailketa. (jauntxokundc): *iz.* Jauntzaŕa erailtzcaren egipcna.

jauntxo-eraile. (jauutxokundc): *izond,* Jauntzaŕa trailtzen duena.

jauntxo-cŕi. (luŕaide): *iz.* Jauntxu batek agintzon duet' luŕaldea. j: Jauntxo-luŕ.

jauntxo-gabctu.(jabego): *ad.* Jauntxo-agie tea kendu,

jauntxo-jaurlaritza. (jaurlaritza): *iz.* **Jauntxukundearen jaurlaritza.**

jauntxo-Mr. (luŕaide): *iz.* Ilcns.: Jauntxo-eŕi.

jauntxo-mende. (menpekotasun): *iz,* Jauntxo batek jañ duen menpekotasuna.

jauntxogo. (jabego): *iz.* Ikus.: Jauntxo-agintc. : Jauntxot'a.

jannteokeria. (jabego): *iz.* Eskubidearen aurkajaŕita dagoen **jabegoa.**

JAUNTXOKUNDE. *iz.* Aberatsak diran notiñen moltzoa, gizarte-craketa berezi baton alde dagoena. (crditasun), (gizarte), (lagunabaŕ).

jauntxotu. (jauntxokunde): *ad.* Jauntxoa egin edo biurlu,

jauntxotza. (jabego): *iz.* Ikus.: Jauntxo-aginte. I: Jauntxogo.

jauntz. (jabetza): *iz.* Ikus.: **Jabetza.** Jaubctza,

jauntz-arazi. (janztura): *ad.* Jantzi-eragin.

jauntza. (jabetza): iz. Jabetzaren agiria,

jauntzako. jabego): *izond.* Jauntxokeria egiten duena.]: Jauetzaŕ.

jauutzargo. (endeŕi): iz. Latch' baten **almen** guztiak **main** batik bakaŕik burutzca.

jauntzaf. (jabego): *izond.* Ikus.: Jauntzako.

jauntzaŕ-agindu. (jabego): *iz.* lkus.: Jauntxo-aginduak.

jauutzaf-aldi. (ended): *iz.* Jauntzargn batek irauten dean aldia.

jauntzatko. (eŕiketa): *iz.* Ikus.: Jauntxo. Jauntxu.

jauntzi. (janztura): *ad.* ikus.: Jantzi. j: Taunfsi,jaunzi.I: Soñeko,jauntze, soiñekotu, soiuokotn.

jauntzi-erauntzi. (janztura): *ad.* Jantzitze ta aldatzearen egipena.

jaunxka. (jauniraskunde): *izond.* licus.: Jauskil. : Jaunskiia,

jaunxkileria. (jauniraskunde): *iz.* Jaunskiiaen mullzoa.

jaunzdura. (janztura): *iz.* Uekurtzaduu-soñekoa artzca.

jaunzgaŕi. (janzturs): *fond.* Jantzi ditekena.

jaunzgi. (janztura): *iz.* Ikus.: Jazkera. I: Jaunzkai.

jaunzgura. (janztura): *iz.* Jantzi baton gañean baste janztura bat ipintzea.

jaunzi. (janztura): *ad.* Ikus.: Jantzi.: Jauntsi, jauntzi. Soñeko.

jaunzlcai. (janztura): *iz.* Ikus.: Jazkera. Jantzitzekoa dana, jaunzgi,jaunzkari.

jaunzkera. (janztura): *iz.* Jantzitzeko era.

jaunzkin. (janztura): *iz.* Ikus.: Janztura. Jaunzkura.

jannzlcura. (janiturs): *iz.* Ikus.: Janztura.I:Jaunzkin,jaunzkuya, jaunztura.

jaunzle, (otseinketa): *izond.* Etxe aundietan otsein nagusia.

jaunzleku. (janztura): *iz.* Ikus.: Jantzi-leku. I: Jaunztegi, jaunztoki.

jaunztaile. (janzturs): *izond* Jantziak egiten d€tucna. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

jaunzta. (jaunztura): iz Jantzi egitea.

jaunztegi. (jauztura): *iz.* Janzteko gala. j: Jaunzteki.

jaunzteka. (janitors): *iz.* Ikus.; Sogcko. Jantzi, jauntsi, jauntzi.

jaunztolci. (janztura): *is.* Ikus.: Jaunztegi.

jaunztura. (janztura): *iz.* Ikus.: Soñeko. Janzkura.

jaupa. (meza): *iz.* Ikus.: Mesa,

jaupai. (ants): is, Ikus.: Deadaŕ. j: Uju.

jaupari. (apaiz): *ft.* Ikus.: Apaiz. j: Yaupari.

jauparitza. (apaiz): *iz.* ikus.: Apaizgo. Apaizkunde.

jaupen. (iraupen): *iz.* Iraupen itzaren I abur p e n a. Ikus, : Iraupen.

jaupu. (ants): *is.* Dcitzeko deadaŕa.

jaur-alki. (bakaldun): is. Ikus.: Jaun-alki. j: Suite.

jauraga. (bakalduu): *iz.* Bakaldunek, beren aginpidearen ezaubidea bezela, erabiltzen duten uŕezko agatxoa. j: Jauŕ-makil, jauŕ-zigoŕ.

jauraldi. (bakaldun): *iz.* Bakaldun batek jaurtzcn duen aldia.

jauralki-gabetu. (bakaldun): *ad.* Bakaldun bati jauralkia keudu.

jauralki-gabetzea. (bakaldun): *ŕz.* Bakaldun bati jauralkia kentzea j: Jauralki-kentzc.

jauralki jai, (bakaidun): *iz.* Bakaldun bat jauralkian ipiñi, j: Jauralkiratu.

jauralki-kentse. (bakaldun): *is,* Ikus.: Jauralki-gabetzea.

jauralkikide. (bakaldun): *frond.* Bakaldunarekin ezkonduta dagoena.

jauralkiratu. (bakaldun): *ad.* Bakaldun bat jauralkira eraman. Ikus.: Jauralki-jai.

JAURBIDE. *iz.* Agintzeko edo norberak bare burua zuzentzeko egipen eta ondorioa. Endeti bat yaurtzeko era. j: Lateŕiaren jaurle nagusien taldea. j: Burubide,buruzpide,jaurpide.II (banakuntza), (lendakaritza).

jaurbidez. (banaknntza): *adond.* Banalcnntzaz ari-izatea.

jaurbidezko.(banakuntza): *izond.* Banakuntzari dagokiona.

jaurdiki. (jaurtidura): *ad.* Ikus.: Jaurt-egin. j; Jaurti, jaurtiki, jauŕ-egin.

jaure. (habespide): *iz.* ikus.: Babespide. Azkaŕ-leku,jaure-babes.

jaure-babes. (babespide): *iz.* Ikus.: Babespide, j: Azkaŕ-lcku, jaure, moro.

jauregi. (hakaldun): *iz.* Bakaldunaren etxea, j: Baste edozcin stun edeŕa, jaoregi, jaurei.

jauregi-alboko. (bakaldun): *iz.* Ikus.: Eikge-gizon.j:Bakaldun-ondoko, jauregi-gizon, jauregiko, jauregi-moŕoi, jauregitaŕ.

jauregi-arau. (bakaldun): *iz.* Bakaldunaren jaurcgian jaŕita dagoen araua. j: Jauregi-lege.

jauregi-gizn. (bakaldun): *iz.* Ikus.: Eŕege-gizon.I: Bakaldun-ondoko, jauregi-alboko, jaurcgiko, jauregi-moŕoi, jauregitaŕ.

jauregi-jabe. (bizitegi): *iZond* Ikus.; Jauregidun.

jauregijantzi. (janztura): *is.* Bakaldunarenjauregian erabiltzen dan soñekoa.

jauregi-lege. (bakaldun): *iz.* Ikus.: Jauregi-arau.

jauregi-moŕoi. (bakaldun): *izond.* ikus.: Eŕege-gizon. j: Bakaldun-ondoko, jauregi-alboko, jauregi-gizon, . jauregiko, jauregitaŕ.

jauregi-zain. (bakalduu): *iz.* Jauregiko otsein nagusia.

jauregi-zaintsa. (bakaldun): *iz.* Iauregi-zañaren lanbidea.

jauregiaŕ, (bakaldun): *"sand.* Jauregi bateau bizi dana.

jauregidun. (bizitegi): *izond.* Jauregi baton jabea dana. j: Jauregi-jabc.

jauregiko. (bakaldun): *iz.* Ikus.: Eŕege-gizon. j: Bakaldun-ondoko, jauregi-alboko, jauregi-gizon, jauregi-moŕoi, jauregitaŕ.

jauregin. (aidaera): *ad.* lkus.: Etoŕi, Jaugin.

jauregiratu. (bakaldun): *ad.* Jauregira loan.

janregitaŕ. (bakaldun): *iz.* Ikus.: Eŕege.. gizon. I: Bakaldun-ondoko, jauregi-alboko, jauregiko, jauregi-motoi, jauregi-gizon, jauregiaŕ.

jauregitxo. (bakaldun): ft. Jauregi txikia.

jauregizaŕ. (babespide): iz. Babespide zaŕa.

jaurefi. (jauniraskundc): iz. Ikus.: Jaurgo.

jauresgafi. (begintne): *izond.* Begirunc aundia zoŕ zayona.

jauresgu.(yaurespen): ft. Yauresteko teku berezia. j: Jaurestegi.

jaureskeria. (yaurespen): iz. Goikoa aizunai egiten zayen yaurespena,

jaureslcerizko. (yaurespen): *izond.* Jaureskeriari dagokiona.

jauresketa, (yaurespen): *is.* Ikus.: Yaurespen. j: Gurpcn, yauresketa,

jaureskin.(opakuntza): *is* Goikoa aizunai eskeintzen zayen opagaya. laur-eskein. (eliza): *iz.* Ikus.: Eliza. j: Jauretxe.

jaureslcintza. (opakuntza): *iz.* Goiko aizunai eskeindutako opakuntza.

jaureskuntza. (yaurespeu): iz. Vainlcoa'ri eskeintzen zayon yaurespena j: Ikus.: Yaurespen. Jaurespen, jaurestaldi.

jauresle. (yam-aspen): *izond.* Urns.: Gurizaile. : Gurzale, yauresla, jaoreiszale,

jaurespen.(yaurespen):ft.Ikus.: Yaurespen.j:Jaureskuntza,jaurespide.

jaurespide. (yaurespcn): *iz.* Ikus.: Yaurespen.j:Jaurespen,yaurespide. (uzkurtza): *iz.* Uzkurtza-ero. j; Ikus.: Uzkurtza.

jaurestaldi. (yaurespcn): *iz.* Yainkoa'ri yaurespena eskeinizen zayon aldia. I: Ikus.: Jaureskuntza.

jaurestegi, (yaurespen): iz. Ikus.: Jauresgu.

jaurestu. (yaurespen): *ad.* Ikus.: Jauretsi. ^: Gurtu.

jauretsi. (yanrespen); *ad.* Yainkoa'ri Yainkoa bezela guŕ-egin. Gurtu, yauretsi, jaurestu.

jauretxe. (eliza): iz. Tkus.: Eliza. j: Eleiza, jaureskin.

jauretxola. (opamai): *iz.* Ikus.: Oteundegi. J: Kutxategi, jaunpontzi.

jaurgafi. (jauriaritza): *izond.* Jauŕi ditekena.

jaurgei. (arkux): *iz.* ikus.: Bide-oe. I: Iaurgei, iaurgai. (oe): *iz.* Ikus.: Iaurgei. J: Iaurgei.

jaurgo. (jauniraskunde): *iz.* Jaunaren lufaldea. 1: Jaureŕi. (endeŕi): *iz.* Beste efialdeak bore menpean dauzkan lateŕia. (jaurlaritza): *(iz.* Ikus.: Jaurlaritza. I: Yaurgo.

jaurgo-aldeko. (jaurlaritza): *izond.* Jaurgoaren alde dagoena. j: Jaurgotiaŕ, jaurgo-zale.

jaurgo-gela. (jaurlaritza): *iz.* Jaurlaritza'ren landola.

jaurgo-lege. (jaurlaritza): *L.* Jaurlaritza'ren legea.

jaurgo-zale. (jaurlaritza): *izond.* Ikus.: Jaurgo-aldeko. I: Jaurgotiaŕ,

jaurgoseiña. (jaurlaritza): *iz.* Jauriaritza bat betetzen dutenen arteko bakoitza. ikus.: Altsein.

jaurgotiaf. (jaurlaritza); izond. Ikus.: Jaurgo-aldeko.J: Jaurgo-zale.

jauri. (ixuritasun): *ad.* Irbil bat ixuri.

jaurin. (aldacra): *ad.* Ikus.: Etoŕi. J: Gin, jaugin,jauki, jin.

jaurkaitz. (jaurlaritza): *izond.* Jauŕi ezin ditekona. j: Jauŕi-ezin, jauŕikailz.

jaurkera. (jaurlaritza): iz. Jaurgo-era.

jaurketa. (jaurlaritza): *iz.* Jaurtzearen egipcna.1:Jaurkintza.

jaurki. (eraso-aidi): *ad.* ikus.: Eraso. J: Jaurt-egin.

jaurkintza. (jaurlaritza): *iz.* Ikus.; Jaurketa.

jaurlari. (jaurlaritza): *izond.* Jaurtzen duena. j: Jaurlc.

jaurlari-orde. (jauriaritza): *ŕzand.* Jaurlariaren ordez jaurtzen duena.

jaurlarilcuntza. (jaurlaritza): iz. Jauriaritzaren atala.

JAURLARITZA. *iz.* Latch" baten goiko jauriarien batza. I: Jaurlariaren lanbide ta duintasuna. Eŕizaintza, jaurgo./1 (aginpide), (auzi-gizon), (bakaldun), (buruzagi), (duintasun), (cŕiketa), (eskuera), (gizarte), (goiko nausi), (jabego), (lanbide).

jaurle. (jaurlaritza): *izond.* liens.: Jaurlari.

jaurobi. (iiobi): *iz,* **I^{J}obi** edeŕa.

jaurpen. (jaurlaritza): *L.* Jaurtzearen egipena.

jaurpide. (jaurbide): *iz.* ikus.: Jaurbide.

jaurpide-etxe. (Jaurbide): *iz.* Jauriaritzaren etxea.

jaurpidez. (jaurbide): *adond.* Jaurbideari dagokionez.

jaurpidezko, (jaurbide): *izond.* Jaurbideari dagokiona.

jauf-egin. (jaurtidura): *ad.* Ikus.: Jaurt-egin. j: Jaurti, *jaurtu,* jaurdiki, jaurtiki.

jauŕ-eskain. (opakuntza): *iz.* Ikus.: Opagai. J: Opagai donea.

janfi. (jaurtaritza): *ad.* Endeñ edo lateŕi baten bizia arteztu. j: Yauŕi, manayata. (alkartasun): *ad.* Egokitu. I: Jauŕidu. (babes): ji *ad.* Ikus.: Babestu. (sendi): II *izond.* Aidegoz eda adiskidetasnnez sendikoa bezela dana,

jauñ-eft. (jaurlaritza): iz. Jaurtzeari dagokion lufaldea.

jauñ»ezin, (jaurlaritza): *izond.* Ikus.: Jaurkailz. : Jauŕi-lagun,

jauñ-kide. (gurasordetasun): *izond.* Beste batekin edo batzuekjn gurasordetasuna bera duena.

jauñ-laguu.(gurasordetasun): *izond.* Ikus.; Jauŕi-kide.

jauñ-sari. (aŕoztegi): *iz.* Afoztegian egoteko ordaindu beaŕ dana.

jauñdu. (alkartasun): *ad.* Ikus.: Jauŕi. Egokitu.

jauñpe. (babes): *iz.* Ikus.: Babes. I: Ardurape.

jaufipeko. (gurasordetasun): *izond.* Gurasordearenganako here zain dagoen umezurtza.

jauŕ makil. (bakaldun): *iz.* Ikus.: Jauraga. J: Jauŕ-zigoŕ,

jaut-zigoz. (baka €dun): *iz. Tkus.:* Jauraga. Jauŕ-makil.

jaurt. (aots): *iz.* Abereai, bira egin dezaten egiten zayen aotsa.

jaurt-egin. (jaurtidura): *ad.* Jaurtidura egin. J: Jaurti, jaurtu, jaudiki, jaurtiki, jauŕ-egin, jaurtigi, jaustu, ituki.

jaurtaldi. (jaurtidura): *iz.* Jaurt-egitearen aldia,

jaurt€. (jaurtidura): *ad.* Ikus.: Jaurt-egin. ^: Jaurtigi, jaurtiki, jaurtin, jaurtu, jaurdiki, jaur-egin, jaustu, ituki, bota, urtigi, urtuki.

jaurti-efaz. (jaurtidura): *izond,* Efazki Jaurti ditekena. J: Jaurtigai.

jaurti-zur. (ma€da): *iz.* Maldaz jaŕitako lauzkoa.

JAIJRTIDHHRA. iz. Gauza bat jaurti edo egoztearen egipeiui. I: Egozpen, aurtikaidi. // (amiltegi), (azkon), (igidura), (iraizketa), (iraizkin), (coin-kirol), (tanpa), (tiŕit).

jaurtigai. (jaurtidura): izond. Jaurti ditekena. Ikus.: Jaurti-eŕaz. 1: Jaurtiki-gai.

jaurtigaiiu. (iraizkin): *iz.* **Ikus.: Iraizkin. :** Aurdi-ekai, jaurtikai.

jaurtigi. (jaurtidura): *ad.* i us.: Jaurt-egin. J: Jaurti.

jaurtika. (jaurtidura): *adond.* Jaurtitzen ari-izatea.

jaurtikai. (iraizkin): *iz.* Ikus.: **Iraizkin.** J: Jaurtigaiiu.

jaurtiketa. (iraizketa): *ft.* Iraizteko egipena.

jaurtiki. (jaurtidura): *ad.* Ikus.: Jaurt-egin. : Jaurdiki, iaurdiki. (iraizkin): ikus.: **Iraizkin. j:** Iraizki.

jaurtikitze. (jaurtidura): *iz.* Jaurlitzearen egipena.

jaurtilcizti. (iraizkin): *iz.* ikus.: Imizkizts.

jaurtikof. (jaurtidura): *izond.* Jaurtitzen duena. j: Jaurtilari, jaurtiie, jaurtitzaile.

jaurtilari. (jaurtidura): *izond.* Ikus.: Jaurtikoŕ. J: Jaurtile, jaurtitzaile.

jaurti^{J}e. (jaurtidura): *izond.* Ikus.: Jaurtikoŕ. Jaurtilari, jaurtitzaile.

jaurtitegl. (jaurtidura): iz. Jaurtitzeko oñaŕia.

jaurtitzaile. (jaurtidura): *izond.* Ikus.: Jaurtikoŕ. p: Jaurtilari, jaurtile.

jaurtu. (jaurtidura): *ad.* Ikus.: Jaurt-egin, Jaurti, jaur-egin, jaustu.

jaurddurl. (idekidura): *iz.* **Orma** batean egindako idekidura estu ta iuzea.

jaurtza. (jaurbide): iz. Jaurtzeko egipena. J: Yaurtza.

jaurtzaiie. (jaurbide): *izond.* Jaurtzen ari dana.

jaus-arazi. (crorkera): *ad.* Erori-eragin. ^: Jausi-arazi.

jaus-eragiie. (crorkera): *izond.* Erori-eragiten duena.J:Jaus-erazle.

jaus-erazle. (crorkera): *izond* ikus.: Jaus-eragile.

jaus-gaiiu. (erorkera): tz. Aidean astiro erortzeko erabiltzen dan €anabesa. I: Jausteko,jauzgailu.

jausbera. (erorkera): *izond.* Eŕaz erortzen dana.

jausbide. (bide): *iz.* Jeisteko bidea. j: Jauspide.

jausdura. (jatsiera): *iz.* Jcistea.

jausgati. (tanka): iz. Ikus.: Beaztopa. Beaztopo, jausigaŕi,jausgi.

jausgi. (tanka): *iz*. Ikus.: Beaztopa. Jausgafi.

jausgura. (apalkuntza): *frond.* Apala dana.

jausi. (erorkera): *ad.* Ikus.: Erori. {: Erorkatu, ikuŕi, zandu, xaukitu, jaus. (ustekabe): *ad.* Ustegabetu. (yalkipen): jj *ad.* Beste baten nayari amor-egin.

jausialdi. (osasun): *iz*. Osasunean izan diteken makalaidia. (erorkera): *iz*. Ikus.: Erorkera, jausaldi. (obari): j *iz.* Obarietan gal/era.

jausienean. (erorkera): *adond.* Jausteko zorian egotea.

jausigañ. (tanka): *iz*. *Ikus.:* Beaztopa. Beaztopo, jausgaŕi.

jausitasun.(atzetasun):iz. Atzetasuna soŕeraztea. I: Jausteldi.

jauska. (erorkera): *adond.* Erortzen ari-izatea.

jauskain. (opakuntza): *iz*. Ikus.; Opagai. I: Eskeingai.

jauskaldi. (jaustasun): *iz*. Endekatzea.

jauskañi. (opari): iz. ikus.: Opari. I: Opakuntza.

jauskeiri. (tuŕusta): iz. Ikus.: Tuŕusta. Bultzu, bulzu, jauzi, jauzkeiri, jauztiri.

jauskera. (erorkera): *iz*. Ikus.: Erorkera. I: Jausketa,jauspen,jautsapen.

jauskeria. (eŕu): iz. Bereziki lizunkerizko efua.

jausketa. (erorkera): *iz*. Ikus.: Erorkera. j; Jauskera, jauspen, jautsapen, trapalako.

jauski. (erorkera): *frond.* Eŕaz jausten dana. j: Jauskoŕ, jausti.

jauskil. (jauniraskunde): *ft*. Ikus.: Jaunskil. j: Jaunskila.

jauskin. (eundura): *iz*. Eundegian galtzen diran eun-gayak.

jauskoi. (crackers): *izond.* Jausteko galbidean dagoena.

jauskoi. (erorkera): *frond.* Ikus.: Jauski. I: Jausti. (esangipen): *izond.* Esangifia dana.

jauskortasun. (erorkera): iz. Jausteko ayefa.

jauskortu.(esangipea): *ad.* Esangiiia egin edo biurtu.

jauskune. (jatsiera): *iz*. ikus.: Jatsiera. Jatxiera,jeste,jetxera.

jauskuntza. (jatsiera): *iz*. Jaistearen egipena. j: Jauts-aldi.

jauslari. (erorkera): *izond.* Mclean jaus-gailuaz jeisten dana. j: Jauzgailukari.

jausleku. (amiltegi): *iz*. Ikus.: Amiltegi. j: Ainiltaki, jaustegi.

jauso. (zurkaitz): *ad.* Ikus.: Eutsi. lauso.

jauspen. (esangipen): *iz*. Ikus.: Esangipen. Esangiña,jaispen. (crorkera): *iz*. Ikus.: Erorkera.: Jauskera, jausketa, jautsapen, jaust, jauzkcra.

jauspide. (bide): *ft*. Beruntz doan bidea.

jaust. (erorkera): iz. Ikus.: Erorkera. Jauspen.

jaust-aala. (markers): *adond.* Jauste aal aim. Jaust-aaia.

jaustaile. (jatsiera): *izond.* Jaisten dana.

jaustaldi. (a€zetasun): iz. ikus.: Jausitasun.

JAUSTASUN. *iz*. Zerbaiten aultasun, gutidura, ondamen edo ustelduraren astea. j: Gain-beraldi, udera. (erorkera): iz. Ikus.: Atzetasun. j: Atzetasuna izatea, ildura. !! (aultasun), (ausiabartza), (biulitze), (gaizkikuntza), (galpen), (gutidura), (kalte), (naŕiadura), (usteldura), (zoritxaŕ).

jauste. (erorkera): *iz*. Erortzearen egipena.

jaustegi. (amiltegi): *iz*. Ikus.: Amiltegi. Amiltoki, jausleku. (jatsiera): iz. Jaistekoa dart bidea. j: Jaustiri.

jausteko. (erorkera): *iz*. Ikus.: Jaus-gailu.

jausti. (erorkera): *izond.* Ikus.: Jauski. Jauskoŕ.

jaustiri. (jatsiera): *iz*. Tkus.; Jaustegi.

jaustot. (esku): *izond.* Eskuz erabili ditekena.

jaustu. (jaurtidura): *ad.* Ikus.: Jaurt-egin. Jaurti, jaurtu.

jaut-igande. Ratite): iz. Iñauteko igandea. j: Zaldunita.

jaute. (iñaute): *iz*. *Ikus.:* Iñaute. j: laute, Mitten, iautiri.

jauts. (orban): *iz*. Ikus.: Orban. Bextura.

jants-aala. (erorkera): *adond.* Ikus.: Jaust-aala.

jauts-aldi. (jatsiera): iz. Jauskuntzarcn aldia. I: Ikus.: Jauskuntza.

jauts-doya. (erorkera): *adond.* Erortzcn zanez.

jautsapen. (erorkera): iz. Ikus.: Erorkera. Jauskera, jausketa, jauspen.

jautarazi. (jatsiera): *ad.* Jatsi-eragin.

jautsi. (jatsiera): *ad.* Jatsiera egin. Jauts, gautsi, jeutsi.

jantskari. (jauzketa): *izond.* Jauzketa egiten duena. j: Jauzikari.

jautskoi. (sumin): *izond.* Sumintzeko efaza dana.

jautslari. (erorkera): *izond.* Egazkiñetik, bare burua botatzean, jausten dana.

jautsmen. (yalkipen): *iz*. ikus.: Yalkipen. Perdoi.

jautspen. (esangipen): *iz*. ikus.: Esangipen. j: Menpetza.

jautu. (garbitasun): *ad.* Garbitasunez antolatu.

jautzin. (jauzketa): *ad.* .lauzketa egin.

jaus arazte. (jauzketa): *iz*. Jauzi-eragilea.

jauz-arte. (jauzketa): ŕz. Jauzitako arartea.

jauz-egin. (jauzkcta): *ad.* Jauzi-egin.

jauz-eragile. (jauzketa): *izond.* Jauzi-eragiten duena.

j auz-eragite. (jauzketa): *iz*. Jauzi-eragitearen egipena.

jauz-iltara. (erabe): *iz*. izualdia, bat-bateko ikara.

jauz-inda#. (oldargune): *iz*. Ikus.: Oldargune. j: Egoztc, saka.

jauz-leku. (jauzketa): ŕz. Ikus.: Jauzi-ol. j: Jauzkune, jauztegi, jauz-toki, jauztol, jauzigune.

jauz-toki. (jauzketa): ŕz. Ikus.: Jauzi-ol. Jauzkune,jauz-leku,jauztegi,jauztol, jauzigune.

jauz-une. (jauzketa): *iz*. Jauzitako arartea.

jauzaldi. (sumin): *iz*. Sumin joera.

jauzarazi. (jauzketa): *ad.* Jauzi-eragin. Jauzerazi. (gamin): *ad.* Norbait sumindu.

jauzgailukari. (erorkera): *izond.* Ikus.: Jauslari.

jauzgañ. (jauzketa): *izond.* Jausteko dagoena, jauzi ditekena.

jauzi. (jauzketa): *ad.* Ankaen oldargunez norbera luŕetik jaso. j: ikus.: Jauzketa. j: Jauzkatu, jauztu, yauzi, jauzitara, jauzi-egin, ikotu, xauzi. (smnin): *ad.* Swaindu. I: Sumindu-azi, zeapatu. (biuŕitasun): II *ad.* Biuŕitu. (berezkuntza): *(ad.* Ikus.: Berezi. (itoipen): jj *ad.* Gorputz batetik zati bat edo batzuk itoitu. (eztanda): II *ad.* Eztanda-eragin. (tuŕusta): jj ŕz. Ikus.: Jauskeiri.: Taŕusta.

jaazi-arazi. (esangaizpen): *ad.* Esangaizpenez ari-izan.

jauzi-egin. (jauzketa): *ad.* ikus.: Jauzi. I: Jauztu, ikotu.

jauzi-eragin. (jauzketa): *ad.* Bain eta beŕiz jauzi-egin.

jauzi-lokafr. (jauzketa): *iz*. Jauzketak egiteko iokafia.

jauzi-motx. (jauzketa): i.e. Bi oñak batuta egiten dan jauzketa. llcus.: Jauzimozka.

jauzi-ol. (jauzketa): *iz.* Jauzketa aundiak cgiteko, jaŕita dagoen lau zeartua ta lengorakoŕa. : Jauzkune, jauz-leku, jauztegi, jauz-toki, jauztol, jauzigune, zapart-ol.

jauzi-putiuka. (jauzketa): *adond.* Jauzketa eta ostikoak ematen ari-izatea.

jauzkan. (jauzketa): *adond.* Jauzketan ari-izatea. j: Jauzika, jauzkau, jauzteka. (cumin): *adond.* Sumiñez ari-izatea.

jauzignilu. (jauzketa): *iz.* Jauzi egiteko, azta-berdinkaya.

jauzigin. (jauzketa): *iz.* Oldaŕez jauzi egitea.

jauzigune. (jauzketa): *iz.* Ikus.: Jauzi-ol. I: Jauzkune, jauz-leku, jauuztegi, jauz-toki, jauztol.

janzika. (jauzketa): *adond.* Ikus.: Jauzian.I:Jauzkan,jauzka,jauztcka, jauzteka, yauzika, muriska.

jauzika ta putin. (jauzketa): *adond.* Jauzi ta uztarkatzen ari-izatea. : Iauzi ta putin.

jauzika-mauzika. (jauzketa): *adond.* Jauzketak egiten ari-izatea.

jauzikako. (jauzketa): iz. Ikus.: Jauzketa (euzkal-dantzetan).

jauzikalari, (jauzketa): *izond.* Jauzika dabilen aberea. J: Jauzikari, jauztari, jauzketari.

jauzikari. (jauzketa): *izond* Ikus.: Jauzikalari. J, Jauzkari, jautskari.

jauzikatu. (jauzketa): *ad.* Jauzi egin.

janzika, (jauzketa): *iz.* Ikus.: Jauzkcta. Jauzkera.

jauzikaŕ. (jauzketa): *izond.* Jauzketa egiten duen edozer edo edonor; dantza egiten duena. j: Jauzilari, jauzkalari, iauzikoŕ, *jauzikoi*, jauzkale.

jauzilari. (jauzketa): *izond.* liens.: Jauzikoŕ. J: Jauzkalari, iauzilari.

jauzimozka. (jauzketa): *iz.* Oñak batuta egiten dan **jauzketa. J:** Jauzi-motx.

jauzitara, (jauzketa): *iz.* Ikus.: **Jauzketa.j:** Jauzi,jauzkada,jauzkera.

jauzitegi, (jauzketa): *iz.* **Jauzketak** (dantzak) egiten diran tokia.

jauzixlra. (jauzketa): iz. **Jauzketa** txikia.

jauzizko. (jauzketa): *iz. Ikus.:* **Jauzketa.** ljkoti.

jauzka. (jauzketa): *adond.* Ikus.: Jauzika. : Jarrzkan.

jauzkada. (jauzketa): *iz.* Ikus.: Jauzketa. : Jauzitara, jauzkera, pijinta.

jauzkalari. (jauzketa): *izond.* ikus.: Jauzikoŕ. j: Jauzilari, jauzkale.

jauzkale. (jauzketa): *izond.* Ikus.: Jauzikoŕ. I: Jauzkalari.

jauzkan. (jauzketa): *adond.* Ikus.: Jauzian.]:Jauzika,jauzteka.

jauzkarl. (jauzketa): *izond* ikus.; Jauzikalari. Jauzikari, iauzkari.

jauzkatu. (jauzketa): *ad.* Ikus.: Jauzi. j: Jauztu, jauzketatu, ikotu. J: Ikotiak egin, jauztekatu,aputika-egin.

jauzkatze. (jauzketa): iz. Ruiz jauztearen egipena.

jauzleeiri. (tutusta): *iz. ikus.:* Tuŕusta. Txuŕuxta.

jauzkera. (jauzketa): *iz. Ikus.:* Jauzketa. I: Jauzitara,jauzkada,jauziko. (erorkera): *iz.* Ikus.: Erorkera. J: Jauspen.

JAUZKETA. *iz.* Zangoen oldargunez norberaren burua lurpetik jasotzearen egipena. I: Jausten dan tokitik eltzcn dan tokiraño (lagoon arartea. Biotzaren pilpira gogoŕa. j: Gauze batetik beste batera egiten dan neufi-gabeko aldakuntza. j: Mai, lets edo ubide batetik urak dagien erortzea. Burmurtzika, dzapartada, dzaustada, angora, ankaŕ, aputi, ati, gasupa, jaiki, jauzi, jauzitara, jauzkada, jauzkera, jauzikako, iguti, ijuti, ikoti, ikuti, iyuti, burmutzi, burmutzi, dzapart, txapart, ukoti, zapart, pijinta, pumauzi, tato, triska, tabu, lobo, zapartadu, zapart-egin, xanpiluz, xauzi, xauztu, iuiti, jauziko, jauzizko, kaiskada. (erorkcra): *iz.* Erori-aldla. II (utzerako), (boŕoka), (erorkera), (ibiiera), (igcs), (igidura), (igoera), (jolaseta), (kirol), (mozoŕokari), (oin), (osasunbide), (soin-kirol), (soka-gainka).

jauzlcetari. (jauzketa): *izond.* Jauzten dana. j: Jauztekari, jauztari.

jauzketatu. (jauzketa): *ad.* Ikus.: Jauzkatu. J: Jauztu, aputika-egin.

jauz€ci. (cbaketa); *ad.* Aragian ebaketak egin.

jauziciu. (janztura): *izond.* Soñekoak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera,

jauzkizun. (jauzketa): *iz.* Jauztekoa dana.

jauzkof. (indaŕaldi): *izond.* Oldarmenez ari dana.

jauzkortasun. (indaŕaldi): *iz.* Oldarmenez ari-izatea.

janzkune. (jauzketa): *iz.* Ikus.: Jauzi-ol. Jauz-leku, jauztegi, jauz-toki, jauztol, jauzigune.

jauzkera. (janztura): *iz.* Emakumeen aspaldiko jautzia, *atak* bateaz egiña.

jauzlcuragile. (janztura): *izond* Txabuxak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

jauzie. (jauzketea): *izond.* Jauzi-cragiten duena.

jauzpide. (zubiti): *iz.* lkus.: Jauzteri. Jauztiri.

jauztari. (jauzketa): *izond.* ikus.: Jauzketar. I: Jauztekari.

jauzkatu. (gozamen): *ad.* Aokera arts.

jauzt. (jauzketa): *iz.* Jauzi egitea. (sumin): *iz.* Sumintzearen cgipena.

jauzt-añak. (sucnendi): *iz.* Sumendick botatzen dituzten ariak. (aŕi): Berbera.

jauztegi. (jauzketa): iz. Ikus.: Jauzi-ol. j: Jauzknne,jauz-leku,jauz-toki,jauztol, jauzigune, jaustegi.

jauzteka. (jauzketa): *adond.* Ikus.: Jauzian.]:Jauzika,jauzkan.

jauztekadura. (itxaso): *ft.* Itxasoko uren izurdura.

jauztekari. (jauzketa): *izond* Ikus.: Jauzketar. I: Jauztari.

jauztelcatu. (jauzketa): *ad.* **Hills.:** Jauzkatu.

jauzteketa. (jauzketa): *iz.* **Jauzketa txikia.**

jauzte^{g}i. (zurubi): *iz.* **Zurubi** maize edo nunbait jaŕitako maiden enultzo. I: Jauztiri, jauzpide.

jauztiri. (tuŕusta): iz. Ikus.: **Tufusta. Jauskciri, jauzi, jauzkeiri,** pista, **pixta.**

jauztol. (jauzketa): *iz.* **Ikus.: Jauzi-ol.** I: Jauzkunc,jauz-leku,jauztcgi,jauz-toki, jauzigune.

jauztu. (jauzketa): *ad.* ikus.: Jauzi. I: Jauzkatu,jauzketatu,jauzi-egin.

jayakeran. (erdialdi): *adond* **Erdialdian.**

jayaldu. (jai-aldi): *ad.* Zerbait ospatzeko jai egin.

jayan. (indaŕ): *izond.* lndartsua dana.

jayarazi. (jayotza): *ad.* Jayo-eragin.

jayarin. (jai): *iz.* **Jai erdiko eguna. Jayerdi,** jaizaro.

jaye. (edoskipen): *ad.* ikus.: Edoski (auŕen itza). j: Idozki.

jayegun. (jai): *iz.* Jaya egiten dan **eguna.** Jai-egun.

jayeko. (jai): *ŕzond.* Jayari dagokiona.

jayera. (lera): iz. Ikus.: **Lera. I: Griña,** jaidura, jayura. (craspen): *iz.* Ikus.: **Eraspen. j:** Eraskunde.

jayera-meza. (meza): *iz.* Aukcrazko meza. I: Jaierazko rneza.

jayeraz. (eraspen): *adond.* Eraspenez ari-izatea.

jayerdi. (jai): *iz.* Ikus.: Jayarin. I: Jai-erdi, jaizaro.

jayertatsu.(eraspen): *izond.* Eraspena duena.

jayetu. (jai): *ad.* Jai-egin, oapatu.

jayetxe. (jai): *iz.* Jayak egiteko etxea.

jayetxetxo. (jai): *ia.* Jayak egiteko etxe txikia.

jayo. (jayotza): *ad.* Amaren sabeletik irten. I: Jayatu, jayotu, munduratu, sort-u.

jayo-auŕelto. (jayotza): *izond.* Jayo baño lenagokaari dagokiona.

jayo-baŕi. (jayotza): *izond.* Grail-axe jayo dana. I: Jayo-beŕi, jayopaŕi.

jayo-beŕitan. (jayatza): *adond.* Jayo-beŕiaren aroan.

jayo-egun. (jayotza): iz. Jayo dau eguna. Jayotegun.

jayo-gabe. (jayotza): *izond.* Jayo ez dana.1:Jayo-gabcko.

jayo-kopuru. (jayotza): *iz.* Ikus.: Jayo-multzo.

jayo-leltu. (jayotza): iz. Jaya dan tokia. Jayotegi, jayo-toki.

jayo-luŕ. (ended): iz. Ikus.: Endeŕi. I: Died, jendaya.

jayo-multzo. (jayotza): iz. Jayotakoen aindoa. Jaya-kopuru.

jayo-toki. (jayotza): iz, Ikus.: Jayo-leku. I: Jayotegi.

jayoera. (jayotza): iz. ikus.: Jayotza. I: Aursortze, jayotera.

jayokizun. (jayotza): *izond.* Jayotzekoa dana.

jayakunde. (jayotza): iz. Jaunaren jayotzaren jaya.

jayondatzaile. (jai): *izond.* Jayak lardaskatzen dituena.

jayopaŕi. (jayotza): *izond. ikus.:* Jayo-baŕi. I: Jayo-beri.

jayosteko. (Jayotza): *izond.* Jayo-ondokoa.

jayotaro. (jai-aid* *fa.* Egubeŕl-aldia.

jayotegi. (jayotza): *iz.* Ikus.: Jayo-leku. I: Jayo-toki.

jayotegun.(jayolza): *iz.* Norbera jayo dan eguna. Jaitegun, jayo-egun, jait-egun.

jayotegun-jayak. (jai): *iz.* Jayotza baten ondoren cgiten diran jayak.

jayotera. (jayotza): *fa.* Ikus.: Jayotza. Jayoera, aursortze, jaitcra.

jayotefi. (jayotza): *iz.* Norbcra jayo dan eŕia. j: Jayotati, o^{j}o-luŕ, sorgi, sorgu, sorleku, sorted.

jayoteeko. (jayotza): *izond.* Jayoteŕiari dagokiona.

jayoteŕo. (sendi): *iz.* Norberaren ai talenen crenkada.

jayotetxe. (jayotza): iz. Norbera jayo dan etxea.

jayotetxeko. (jayotza): *izond.* Jayotctxeari dagokiona.

jayotizkera. (izkera): iz. Jaya ondoren ikasten dan sendiaren izkera.

jayotz-azti. (izkutukeri): iz. Jayotzaren goraberaetatik gerokoa igaŕi nal duena.

jayotz-aztikeria. (izkutnkeri): *iz.* Jayotzaren goraberaetaik gorokoa igaŕi nai duen aztikeria.

jayotz-idazti. (jayotza): iz. Jayotakoeu izenak idazten diran idaztia.

jayotz-olerki. (jayotza): *iz.* Jayotzeari buruz egiten dan olerkia.

JAYOTZA. iz. Jayotzcarcn egipena; batez erc Yosukristo'rena. I: Iturhuru bat sortzen dan tokia. : Edonork bare jatoŕia duen tokia. j: Gauza baten astern. 1: Aursortze, jayoera, jayotera, jayotz, jayotze, jaitcra, sorkun, sorkunde,sortzapen,sortze,sortzepen, sorzario,sorzairu,sorzaro,sordura, sorkuntza, sorkura, sorpeu, sorgune, sorkera. // (asicra), (aurtzaro), (berezkotasnn), (bizi), (crdialdi), (etorbide), (iritargo), (kuma), (soiflizti).

jayotzaie, (Jayotza); *izond.* Jayotzen ari dana.

jayotzazko.(jayatza): *izond.* Jayolzean norberak artzen duen bereiztasuna. j; Jayotzeko,jayotzetiko,jayotzezko, jayotzako.

jayotzeko. (jayotza): *izond* Ikus.: Jayotzazko. I: Jayotzetiko, jayotzezko.

jayotzetiko. (jayotza): *izond.* Ikus.: Jayotzazko.1:Jayotzeko,jayotzezko.

jayera. (lera): *iz. Ikus.:* Lera. Jayera.

jaz. (urte): *ado cl.* Ikus.: Igaz. j: Yaz, iaz.

jazarbide. (eraso-aldi): *iz.* Erasoteko bidea.

jazardura. (mcnpekotasun): *iz.* Menpekotasan-eza.

jazargaitz. (craso-aldi): *izond.* Eraso ezin ditekena. : Jazaŕ-ezin.

jazarlaŕi. (gaitzespen): *icons!.* Akargaŕia dana. I: Ikus.: Akargaŕi.

jazargik. (jazarketa): *izond* Jritzi bati oarpcnen bat jartzen diona.

JAZARGO. *iz.* Bere ondorekoa jazaŕi ado cragozteko, gauza bat beste baten aurka ipintzearen egipen eta ondorioa. I: Aurkatzea; gauza batzuk beste batzuen aurka jartzea. I: Gauza batzuen atteako ostetasuna. j: Norbaitek diiio edo dagienari jaŕitako ukatze edo jarkipena. Aitzitasun, aldegaizkeri, egigo, gibel-oldaŕ, jarkite, kontra-ekintza, kontra-ezarketa, zeyerdura. (etiketa): Eskatima. /I (adingabetasun), (biuŕitasun), (boŕoka), (eragozpen), (eŕa), (etiketa), (ezberdintza), (ezerakotasun), (ezetza), (ezintasun), (gainberadura), (iguintza), (jarkipen), (jazarketa), (leyatasun), (lipizta), (ostetasun), (ukapcu), (zailtasun).

jazarka. (taupa): *adond.* Tanpaka ari

jazarkari. (jazazketa): *izond.* Auŕezkaria dana. I: Ikus.: Auŕezkari, jazarlari, jazarle.

jazarkatu. (jazarpen): *ad.* Ikus.: Jazartu. I: Jazaŕi, jazaŕikatu.

jazarkeria.(esangaizpen): *iz,* Esangaizpena egitea.

JAZARKETA. iz. Yarduki, ezeztatzcaren egipen eta ondorioa.: Eraso, jarki-itz, jazartze, ostezki, ukatze, zer-esana. // (adierazkizun), (adinkunde), (erantzupen), (ezetza), (eztabaida), (jarkipen), (jazargo), (lipizta, (ukapcn).

jazarketa. (euri): *adond.* Euria zapaŕadaka ari-izatea.

jazarki. (eraso-aldi): *adond.* Kalteren bat egiteko xedeaz, norbait erasoten ari

jazarkoŕ. (eraso-aldi): *izond.* Erasoten duena.

jazarkunde. (jazarpen): fz. Norbaiten atzetikjoatcaren egipen eta ondorioa. I: Norbait jazartzea, estutzearen egipen eta ondorioa. I: Ikus.: Jazarpen. I: Jazaŕaidi,jazarkuntza,jazartze.

jazarkuntza. (jazarpen): iz. Ikus.: Jazarkundc. 1: Jazarpen, jazaŕaldi.

jazarlari. (jazarketa): *izond* Ikus.: Auŕezkari. j: Jazarkari, jazarle.

jazarle. (jazarketa): *izond.* Jkus.: Auŕezkari. I: Jazarkari,jazarlari.

jazarletza.(eraso-aldi):iz. Erasotzcaren egipena.:Jazartza.

jazarmen. (asaŕe): *iz.* Oso Lama dan asaŕea.

jazarmendatu. (eraso-aidi): *ad.* Eraso-egin.

jazarmendu. (eraso-aldi): *iz.* Ikus.: Eraso-aldi. I; Jaukimendu, jazalc.

JAZARPEN. iz. Iges doana, atzcmatcko gogoaz, jaŕaitzearen egipena. j: Norbait

estutu edo alde guztietan bilatzearen egipena. Norbait nekarazi edo kalte egiteko alegintzearen egipena. Escste, goitzaŕen,jazarkunde,jazaŕaidi, jazarkuntza, jazartze, makuŕ, jartzegi, kaltaŕai. II (eiza), (enoa), (guda), (gurenda), (ikerketa), (iraizketa), (kalte), (lasterketa), (mutiridura), (nekabide), (oldargune).

jazat. (guda): *iz.* Ikus,: Gudaldi: Gudaketaldi. (euri): *iz.* ikus.: Euri-isola, ^: Euri-jasa,

jazaf-abiamen. (guda): *iz.* Gudaldirako gertaera.

jazaŕaldi. (jazarpen): *iz.* Ikus.: Jazarpen.I:Jazarkunde,jazarkuntza, makuŕ, jartzegi, kaltaŕai.

jazaŕ-arazi, (bmŕrtasun); *ad.* Biuñtasunezjeiki.

jazafari. (guda): *izond.* Gudaldian ari dana.

jazafe. (eraso-aldi): *iz.* ikus.: Eraso-aldi. ^: Jazarmendu.

jazaŕ egazkin. (egazkaritza): *iz.* Eiza-egazkiiia.

jazafegiie, (etsaigo): *izond.* Etsaya dana.

jazafeta. (biutitasun): iz. Ikus.: Matxinada. I: Naasdura.

jazaf-ezin. (eraso-aldi): *izond.* Thus.: Jazargaitz,

jazafezko. (eraso-aldi): *izond.* Erasotekoa dana.

jazañ. (jazarpen): *ad.* Thus.: Jazartu. I: Jazarkatu, jazafikatu, uxetu.

jazañka. (jazarpen): *adorn!.* Jazarpena egiten ari-izatea, (cud): *adond.* Euria jasa egitea.

jazaŕikatu. (jazarpen): *ad.* Ikus.: Jazarkatu. Jazartu, jazafi.

jazaŕ izkiloak. (izkiĺu); *iz.* Erasoteko iziciluak.

jazaŕ-Ieku. (aupada): *iz.* Aupadarako tokia.

jazaf-zatetasun. (eraso-aldi): Erasotzeko zaletasuna.

jazartari. (asaŕe): *izond.* Euzaro asafetuta dagoena.

jazartasun. (eraso-aldi): *ŕz,* Erasotzearen bereiztasuna.

jazarte. (tarte): *iz.* ikus.: Taste. Erarte. (ekaitz): *iz. Ikus.:* Erauntsi. I: Eraunsi, indriska, iñutsi.

jazarti. (boŕeka): *izond. Ikus.:* Boŕokari. Boŕokatari.

jazkrtoki. (esertoki): iz. Ikus.: Esertoki. ^: Jasarlekrr.

jazartu. (jazarpen): ***ad.*** lges doana, atzemateko gogoaz, jaŕaitzea. Norbait estutu edo alde guztietau bilatzea. Norbait nekarazi edo kalte egiteko alegintzca. j: Auican artu, auŕean crabili, jazaŕi, jazarkatu, uxctu, jazart. (boŕoka): *ad.* Ikus.: Bofokatu. *II* (aurkaketa).

jazartza. (eraso-aldi): *iz.* Ikus.: Jazarletza.

jazartzaile. (jazarpen): fzend. Jazartzen duena.

jazartzaletasuu. (eraso-aldi): *iz.* Erasoteka ayefa.

jazartze. (jazarpen): *iz.* ikus.: Jazarpen. ^: Jazarkunde. (jazarketa): *iz.* Ikus.: Jazarketa. : Jarki-itz, ostezki, ukatze.

jazartzeko. (jazarketa): ***izond.*** Jazarketa cgitekoa dana.

jazbeiduu. (dolu): ***izond.*** Doluagatik beltzez jantzita dagoena.

jazica. (janztura); ***adond.*** Erdi jantzita egotea.

jazkai. (janztura): iz, Ikus.: **Janztura.** I: Janzkura, soi.

jazkari. (janztura): ***izond.*** Ikus.: Jazkigile.

jazkaŕl. (jaztura): ***izond*** Jantzi ditekena.

jazlcei. (anpulu): *iz. Ikus.:* Bitsadera. I: Bitsirazki.

jazkera.(janztura): *iz.* lanztekojanzkien moltzoa. I: Janzteko era. I: Jaunzkai, jaunzgi.

jazkera. (janztura): *iz.* Jantzitzeko era. Ikus.: Janzkera.

jazketa. (janztura): *iz.* licus.: Janztura. Janztura, jazkuntza.

jazld. (janztura): *iz.* Erns.: Soñeko. j: Jantzi.

jazki-befizte. (janztura): ***iz.*** Janzki-aldaketa.

jazki-saltoki. (janztura): *iz.* Soñeko-saitokia. : Jazkitegi.

jazkidera. (ari): ***iz,*** Bilbatzeko tresna.

jazkigile. (janztura): *izond.* Emalcumeentzako soñekoak egiten dituena. j: Jazkari. (esku-langintzak): *izond.* Berbera,

jazkigintea. (janztura): ***iz.*** lanzkien Iangiutza.

jazkikutxa. (jauziura): *iz.* Janzkiak eukitzeko kutxa,

jazkitegi. (janztura): *iz.* Ikus.: Jazki-saltoki.

jazkitoki. (janztura): *iz.* Janzkiak gordetzeku tokia, j; Jaztegi, jaztoki.

jazldzun. (zarbeŕiketa): *iz.* Zentzadura al-izatea.

jazkordun. (margo): *izond.* Goŕi-irun margoz jantzita dagoena.

jazkofr. (margo): *iz.* Margo goŕi-iiuna.

jazkuntza. (naste): iz, Sa€tzeko eskeintzen dan salgai batzuen nastea, (janztura): *iz.* Ikus,: Janztura. I: Jazketa.

jade. (otseinketa): *iz.* Ostatuetan eta beste tokietan otseiña bezela lanegiten duena.

jazo. (ez-uste): *ad.* Gauza bates ondoren edo gañera, beste bat gerlatzea. (gertakari): *ad.* Geriatu, agitu, iragan. (gcrtakari): II *ad.* Gertaera, gorabera, gertapen, jazon.

jazobeaf. (beat): *iz.* Alabeaŕekoa dana.

jazoheñ. (gertakari): *iz.* Arestian jazotako gertakaria.

jazoera. (gertakari): *iz.* Ikus,: Gertakari. ^: Gertaera, jazokuntza, jazon, jazokun, jazomen, jazopen.

jazokera. (gertakari): ***iz.*** Ikus.: Gcrtakera.

jazokizrm, (gertakari): *iz.* Gertatzekoa dana.

jazokof. (gertakari): ***izond.*** Laisteŕ gertatzekoa dana.

jazokun, (gertakari): ***iz.*** Ikus.: **Gertakari. j:** Gertaera, jazoera, jazokuntza, jazomen, joan-etorki.

jazokuntza. (gertakari): *in.* Ikus.: Gertakari. : Gertaera, jazoera, jazon, jazokun, jazomcn.

jazomen. (gertakari): *iz.* Ems.: **Gertakari. j:** Gcrtaerra, jazoera, jazokun, jazon, jazokuntza,iazornen, jazopen.

jazon. (gertakari): ***ad.*** Ikus.: Gertatu. Gertau. (gertakari): ***iz,*** ikus.: Gertakari, jazoera, jazokuntza, jazomen.

jazopen. (gertakari): *iz.* Ikus.: Gertakari. Jazoera.

jazotako. (gertakari): *izond.* Gertatutakoa, gertatu dana.

jazote. (gertakari): *iz.* Jaso egitea. I: Gertatzea.

jazte. (cane): *iz.* Eraztearen egipena. (janztura): *iz.* Jantzia ipintzearen egipena.

jaztegi. (janztura): ***iz. Ikus.:*** Jazkitoki, I: Jaztoki,

jazteko. (janztura): ***iz.*** Jantzi edo soñeko bezela erabiltzen dana. I: Janzteko.

jaztetxe. (janztura): *iz.* Baseŕilaŕek, elizara joateko, jantziak aldatzen dituzten elxea.

jaztoki. (janztura): *in.* Ikus.: Jazkitoki. I: Jaztegi.

jaztordi. (ira): *in.* Ikus.: Irati. I: Jaztoŕ.

jaztof. (Ira): *iz. Ikus.:* Irati. Jaztordi,

jaztura. (janztura): iz. Lekaide ta lekaimeak berm janztura berezia lenengo aldiz artzea.

jea. (oyutza): *oyu.* **Zezena** zirikatzeko oyutza.

jeben. (landare): *iz.* Gurutzkaria dan laudarea; bere iriña sendakintzan eta ongafia bezels erabiltzen da. I: Yeben.

jeben-azi. (garau): *iz.* Jebenaren garana. Ycben-azi.

jeben-sail. (landare): *ft.* ikus.: Jebendi. Yebendi, yeben-sail.

jeben-txaplata. (sendagaikintza): iz. Jeben-autsaz egindako sendagaya, lekoretik erabiltzen dana.

jebendi. (landare): iz. Jeben-multzoa; jebenak dagozen tokia. j: Yebendi, jeben-sail, yeben-sail.

jei-anditan. (jai): *adond.* **Jai** aundiaz ari-izatea.

jeigei. (jai-aldi): *iz. Jai-aldi* baten auŕeko eguna.

jeikarazi. (igoera): *ad.* Jeiki-eragin.

(igoera): *ad.* Norberak bere burua beitik goruntz igitu. I: Jaiki, jagi, jaigi, jeki, jiki, irakori, xeiki.

jeiki-alde. (ortz-inuga): *iz.* Sortable. I: Yeiki-alde.

jeiki-aldi. (igoera): *iz.* Jeikitzekoa dan aldia.

jeiki-arazi. (igoera): *ad.* Jeiki-eragin.: Irakoi.

jeiki-gabeko. (ogi): ŕz. Azkati gabe egindako **ogia.**

jeikitze. (igoera): *iz.* Jeiki-egipena.

jeikitzerakoan.(igoera): *adond.* Jeikitzen dan aldian.

jeite. (aldaera): *izond.* Datoŕena.

join. (jauniraskunde): *iz. Ikus.:* Jaun. I: Kaun, yeun, jin.

jeinko. (yainkoa): *iz,* Bats.: **Yainkoa.** I: Jainko, jenko.

jeinte-bildu. (baterakuntza): *iz.* Ikus.: Oste. Jendalde, jende-alde.

jeiñatn. (ardura): *ad.* Ikus.: Arduralu. Axolatu.

jeiñu. (antze): iz, ikus,: Antze. j: Antzi, jeinu.

jeiñudun. (antze): *izond. Ikus.:* Jeiñutsu.

jeiñutasun. (asmamen): iz. Asmamenaren bereiztasuua.

jeiñutsu.(antze): *izond.* Antzeduna dana.{: Jeiñudun,jeiñuzu.

jeiñutsuki. (antze): *adond.* **Antzez** ari-iizatea. I: Jeiñuz,

jeiñuz. (antze): *adond.* ikus.: Jeiñutsuki.

jeiñuzlco. (antze): *izond.* Jeiñuari dagokiona.

jeisketa. (jatsiera): *iz.* Jeistearen egipena.

jeistaldi. (jatsiera): *iz.* Jeisteko aldia.

jeiste. (jatsiera): iz. Jeisteko egipena. E: Jeixte.

jeit. (arbuyo): *oyu.* jacks ta arbuyozko oyutza.

jeite. (Aldaera): iz. Etortzea. (berezkotasun): *iz.* Berezkoa dana.

jeitez. (etorbide): *adond.* Etorbidez.

jeitezko.(berezkotasun): *izond.* Berezkoa dana.

jeitsi, (jatsiera): *ad.* Ikus.: Jaitsi. I: Jeitxi, yeitxi, xauntsi. (ardo): *ad.* **Ardoa** atera. (esne): 1 *ad.* Ikus.: Eraitsi. I: Eratxi, jeitzi.

jeitxaldi. (esue): iz. Ikus.: Jeixte. Jcizketa.

jeixte. (cane): *izond.* Jeizten duena. Jeizle.

jeixte. (cane): *iz.* Jeiztearen egipena. I: Jeizketa, jeitxaldi.

jeixteke. (jatsiera): *adond.* Jaitsi gabe egotea.

jeizketa. (esne): *iz.* Ikus.: Jeixte. Jeitxaldi.

jeiztaile. (esne): *izond.* Jeitzi dagiena.

jeiztegi. (cane): iz. Jeizteko tokia.

jek. (zenbaki): *izond* Bat (ijitoen itza). I: Eka.

jeki. (igoera): *ad.* Ikus.: Jaiki. (:-Jeiki.

jekiarazi. (igoera): *ad.* Jeiki-eragin.

jei. (goiburu): *iz.* Jaungoikua eta Lege-zaŕa goiburuaren laburpena.

jei-arazle. (izotz): *izond.* Izozten duena.

jela. (izotz): *iz.* Ikus.: **Izotz. j:** Kaŕakoin.

jela-urtze. (izotz): iz. Izotzaren urtzea.

jelagailu. (izotz): *iz.* Izozteko lanabesa.

jelaki. (kimia): iz. Leyartzen ez dan gorputza, ta ubil Wean urtzen danean egiazko urtutzea egiten ez duena.

jelarte. (itxasontzi): *iz.* **Itxasontzi** batean jobaltaen arteko tartea.

jelale, (izotz): *iz,* Itzotz-aroa.

jelatsu. (kimia): *izond.* Jelakiari dagokiona.

Matti. (izotz): *ad.* Izoztu.

jelatze, (izotz): *iz.* Izoztutzearen egipena.

jele. (zartaiki): iz. Arnarien gerliaz egiten dan gorde jakia.

jele-irazki. (iragaztura): iz. Jelerako irazkaya,

jelgi. (irtera): *ad. Ikus.:* Jalgi.: irten, urten, jelki. (itoipen): *ad.* Ikus.: Atera. Atara, jelki.

jelgite. (irtera): *iz.* Irtetea.

jelkide. (goiburu): *izond.* Beste jeltzaleen laguna.

jelkite. (sabei): iz. Esteetan gertatzen dan oñaze aundia.

jelosgo. (bekaizkeri): iz. Ikus.: Bekaizkeri. Bekaizgo.

jelosi, (txutxu): *izond.* Txutxu duena. Jelos.

jeloskerl. (bekaizkeri): *iz.* Bekaizkerl-egipena.

jeloskof. (txutxu): *frond.* Ikusi.: Jelosi.

jeloskortasun. (bekaizkeri): *iz.* Bekaizkerirako jokera.

jeloskorta. (bekaizkeri): *ad.* Bekaizti egin edo biurtu.

jelostu. (sumo): *ad.* **Susmoak** izan.

jeltzale. (goiburu): *izond.* JEL' aldekoa dana.

jelua. (lokaŕi): *iz. Ikus.:* Lokafi, ijitoen itza. I: Zoi.

jemala. (josketa): *iz.* Ogetamaŕ abarketa-bikote jostearen lana.

jemari. (efetein): *izond.* **Efetxina zugatz** batzuetatik ateratzen duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

jematsu. (detain): *frond.* Eŕetxina daukana.

jematu. (efetxin): *ad,* **Zugatz** batzuetatik efetxina atera.

jematze. (eietxin): iz. Jematu egitearen egipena.

jen. (aldaera): *ad.* Etoŕi. Gin, jin.

jendaila. (lagunabaŕ): *iz.* Ikus.: **Lagunabaf. E:** Efixee, jende-abaf, jende-puŕuxkak,jendetxo,jendilaya, jendexee, jendala.

jendaki. (sendi): iz. Ikus.: Aidego. I: Jendapide, jentaki.

jendala. (uzkurtza): *frond.* Aspaldiko uzkurtza onartzen zutenak, batez ere Grezia ta Eŕoma'koak.

jendalde. (baterakuntza): iz. Ikus.: Oste. I: Bolada, jende-alde, jeinte-bildu.

jendale. (lagunabaŕ): *iz.* Lagunabafaren arteau arbuyagaŕiena dana. Jendala.

jendamende. (urte): *iz.* Ikus.: Mende. Jende-mende.

jendapide. (sendi): *iz.* Ikus.: Aidego, I: Jendaki.

jendarte. (gizarte): *iz.* Ikus.: Gizarte. E: Jendarteko,jendauŕe,jendearte, jendearteko, jendeoste.

jendatte. (gizarte): *iz.* **Gizartekoa** egin edo biurtu.

jendaufe. (gizarte): iz. Ems.: Jendarte. I: Jendauŕeko, jendeoste.

jendauferatu. (gizarte): *ad.* Jendauŕean aurkeztu.

jendaya. (endeŕi): iz. rims.: Endeñ. Jayo-luŕ.

jendaztatu. (iri): *ad.* Tokiren bat lagunez bete. : Jendestatu, jendeztatu.

jendaztatze. (iri): *iz.* Giza-lagunak izateko [detail jaŕi-eraztea.

jende. (notin): ŕz. Ikus.; Notin. j: Gizaki, gizakume, jenda, jentekente. (sendi): *iz.* Sendikoa dana,

jende-abaf. (lagunabaŕ): *iz.* Ikus.: Lagunabaŕ, I; Jendaila, jende-puŕuxkak,jendetxo,jcndilaya, jendexee,

jende-alde. (batcrakuntza): *iz.* Ikus.: Gate, Jendalde, jeinte-bildu.

jende-artze. (crakarpen): *iz*, Lagunak erakartzeko doaya.

jende-bakantze. (eŕi-uŕitze): iz. Ikus.: Eŕi-ufitze. I: Auzo-uŕitze.

jende-belbil. (belbil): *iz.* Lagun asko eramateko belbil aundia

jende-biltze. (mortxokada): *iz.* Lagunen biltze zalapartaria. j: Jende-multzo.

jende-elemenia. (notin): *ft.* Ikus.: Jendcdi.I:Jendeketa,jende-olde, jendepe, jende-talde, jendeteria, jendetza.

jende-joera. (baterakuntza): *iz.* Giza-lagunen baterakuntia. I: lendctoŕia.

jende-lefo. (efenkada): ŕz. Notin-eteska.

jende-mende. (ante): *iz.* Ikus.: Mende. Jendamende.

jende-multzo. (mortxokada): *iz.* Ikus.: Jende-biltze.

jende-naspila. (baterakuntza): iz. Naspil eta tnulakatutakoa dan ostea. I: Jende-paŕasta, jendepila, jende-pilo.

jende-olde. (notin): *iz*, ikus.: Jendedi. I: Jende-elemenia, jendeketa, jendepe, jende-talde, jendeteria, jendetza.

jende-paŕasta. (baterakuntia): iz. Ikus.: Jende-naspila, I: Jendepila, jendepilo.

jende-puŕuxkak. (lagunabaŕ): *iz.* Ikus.: Laguеabaŕ. j: Jendaiʲa, jende-abaŕ, jendetxo, jendilaya, jendexee.

jende-talde. (notin): *iz*, Ikus.: Jendedi. I: Jende-elemenia, jendeketa, jende-alde, jendepe, jendeteria, jendetza.

jendeakiko. (gizarte): *izond.* Aŕemanetan ari-izateko egokia dana. Jendeekiko.

jendearelciko, (gizarte): *izond.* Jendarteari dagakiana.

jendedi. (notin): iz. Lagun-ostea. Jende-elemenia, jendeketa, jende-olde, *jendepe*, jende-taldo,jondeteria, jendetza, jendedeya, jendedia, jenole, jendetze.

jendegabe. (eft-ufitze): *izond.* Giza-lagunik ez dagoen tokia. I: Jendegabeko.

jendegabetu. (eŕi-uŕitze): *ad.* Told bat giza-tagunik gabe utzi.

jendegisa. (gizarte): *adond* Jendekoitasunez ari-izatea.

jendekal. (gizarte): *adond.* Jendartcaren giñoan ari-izatea.

jendekalo. (margo): *izond.* Beltza (ijitoen itza).

jendekaran. (adeitasun): *izond.* Adeitasunez ari dana. I: Jendekaren, jendekari, jendekiko.

jendekari. (adeitasun): *izond.* Ikus.: Jendekaran.I:Jendekaren,jendekiko;

jendeketa. (notin): *iz.* Ikus.: Jendedi. I: Jende-elemenia,jendc-olde,jendepe, jende-talde,jendeteria, jendetza, jenole, jendetze, jentezione.

jendeki. (notin): *iz.* Ikus.: Notin. Gizaki.

jendekiko. (adeilasun): *izond.* Ikus.: Jendekaran.I:Jendekaren,jendekari,

jendekilalco. (gizarte): ŕz. Aŕemanetan ari-izateko egokia izatea.

jendekin. (gizarte): *izond.* Gizartea atsegin zayona. I: Jendekoi.

jendekoi, (gizarte): *izond.* Ems.: Jendekin.

jendekoitasun. (gizarte): *iz.* Gizarte atsegiña izatea.

jendekuntza. (gizartc): *iz.* Gizartekoa egin edo biurtzearen egipena.

jendeoste. (gizarte): iz. Ikus.: Jendarte. !: Jendauŕe.

jendepe. (notin): ŕz. Ikus.: Jended€. Jende-elemenia, jendeketa,jendc-olde, jende-talde, jendeteria, jendetza.

jendepila. (baterakuntza): *iz.* Ikus.: Jende-naspila,:Jende-pilo,jende-paŕasta.

jeudeska. (nods): *iz.* Notin txikia !: Jendexka.

jendestatu, (iri): *ad.* Ikus.: Jendaztatu.

jendetarzun. (adeitasun): *iz.* Adeitasunaren bereiztasuna Jendetasun, jentetarzun.

jendetasun. (adeitasun): *iz*, Ikus.: Jendetarzun. Jentetasun.

jendeteria. (notin): *iz.* Ikus.: Jendedi. Jende-elemenia, jendeketa,jeude-olde, jendepe, jende-talde, jendetza.

jendetoŕia. (baterakuntza): ŕa. Ikus.: Jende joera.

jcndetsu. (in): *izond.* Giza-lagunak asko dagoeen tokia, j: ikus.: Iri,

jendetu. (gizarte): *ad.* Gizartezalea egin edo biurtu. Jendatu.n

jendetxo. (lagunabaf): *iz.* Ikus.: Lagunabaŕ. I: Eŕixee, jende-abaŕ, jende-puŕuxkak,jendaila,jendilaya,

jendetza. (notin): *iz. Ikus.:* Jendedi. Jende-elemenia, jendeketa, jen *de-* olde, jendepe, jende-talde,jendeteria, jendetze, jenole.

jendetzaiʲe. (gizarte): *izond* Jendetzea egiten duena.

jendetze. (gizarte): ŕz. Ikus.: Jendedi. j: Jendeketa,jentetze,jentezione.

jendexee. (lagunabaŕ): *ŕ.e.* Ikus.: Laguuabaŕ. j: Jendaila,jende-abaŕ, jende-puŕuxkak,jentexee.

jendexee-zale. (lagunabaŕ): *izond.* Efixeekin aŕmanetan ari-izatea made duena.

jendezpen. (iri): *iz.* Giza-Iagunak bizi-izateko toki batean jartzearen egipena. ^: Jendeztatze.

Jendestatu. (iri): *ad.* Giza-lagunak bizi-izateko luŕetan jaŕi-erazi. j: Jendestatu.

jendeztatze. (iti): *iz.* Ikus.: Jeudezpen.

jendilaikeria. (lagunabaŕ): *iz.* Jendilayaren egipena.

jendilaya. (lagunabaŕ): *iz.* Ikus.: Lagunabaŕ. : Jendaiia, jende-abaŕ, jendetxo, jende-puŕuxkak.

jengei. (aldaera): *izond.* Etortzekoa dana,

jenitre. (mandotasun): *izond.* Mota ezberdi ieko gurasoen semea dan aberea.

jenole. (notin): *iz.* Ikus.: Jendedi. Jendeketa, jendetza.

jenordu. (elduera): iz. Eltze-ordua.

jenteolendia. (ayuŕi): *iz.* Ayufirik ez duen gizona.

jentezione. (gizarte): *iz*, Ikus.: Jendeketa. I: Jendetze.

jentil-añ, (zarkinizti): *iz.* Afi-andizko oroikaŕia, mai baten itxura duena. [: Jentil-etxe, ientilaŕi, sorgin-etxe, tartalo-etxe, aŕi-maain, tregoaŕi, trikuaŕi.

jentil-ate. (zarkinizti): ŕz. Afi-andizko oroikaŕia, ate baten itxura duena.

jentil-baratza. (zarkinizti): *iz.* Afi-andizko oroikaŕia, aŕi batzuen inguratzean egiña dagoena. j: Mairu-ijaŕi.

jentil-eŕi. (gezuŕ-ipuizti): *iz.* JentiĺEn multzoa.

jentil-etxe. (zarkinizti): *iz.* ikus.: Jentil-aŕi. I: Aŕi-maain.

jentildu. (gezuŕ-ipuizti): *ad.* Jentiien arau talegeak egin.

jentiltasun. (gezuŕ-ipuizti): *iz.* Jentil eta sasi-yainkozaleekjaŕaitzen duten uzkurtza aizuna. I: Jentil eta sasi-yainkozaleek osotzen duten moiizo osoa. Jentilen bereiztasuna. Ziñesketasun.

jentileri. (uzkurtza): iz. Jentilek aitortzen zuten uzkurtza aizuna.

jeñu. (gune): iz. Ikus.: Kilimusi. I: Keiñu, kiñu.

jeñukof. (guise): *izond* Kilimusiak egiter dituena. Jeñutsu.

jeñutsu. (guue): *izond.* Ikus.: Jeñukoŕ.

jera. (maitasun): *iz. Ikus.:* Maitasun. I: Biotz-gat. (atospen): iz. Ikus.: Atospen. Aŕera. (asto): II *in,* ikus.: Asto: ijitoen itza. I: Eau.

jera-jeraka. (joke): iz. Neskatilen jokes, alkaŕi eskuak artzean egiten dana.

jeratsu. (maitasun): *izond.* Maitetsu, txeratsua dana.

jerba. (lore): *in.* Areitz eta gaztañondoaren Iona.

jergada. (efenkada): *iz.* Ikus.: Eŕenkada. Eŕeskalada.

jero. (burs): *in,* Ikus.: **Burn;** ijitoen itza. I: Kali.

jeroko. (kapel): *in.* Ikus.: Buruko.

jeŕerla. (eŕenkada): *in.* Luzeran ipiñitako gauza txikien eŕeska.

jest. (oyutza): *ayu.* Baña!; Jesus izenaren laburpena.

jesaigo. (mailegu): *iz* Ikus.: Mailegu. Jesapen, mailebu.

jesaile. (mailebu): *izond.* Maileguz artzen duena. I: „resale.

jesaite. (mailegu): *in.* Ikus.: Mailegu. Jesapen.

jesan. (mailegu): *ad.* Maileguz artu.

jesan-eziña. (mailegu): *izond.* Maileguz eman ezin ditekena.

jesan-sari. (obari): *iz.* Maileguz zerbait emateagatik artzen dan obari aundiegia.I: Yesan-sari.

jesana. (denduneza): *izond.* **Dendunezan** dagoena. j: Yesana.

jesapen. (mailegu): *in. Ikus.:* Mailegu. Jesaigo, malebu, jesaite.

jesargu. (esertoki): *in. Ikus.:* **Esertoki.:** Jafalki, yesargu, jesaŕ-leku, jargu.

jesañ. (esertoki): *ad.* Eseri, jail..

jesaŕimin. (esertoki): ***in.*** Eseririk egotearen oñazea. I: Eserimin.

jesaŕ-1eku. (esertoki): *iz.* Ikus.: Esertoki. I: Jaŕalki, jesargu.

jese-mariak. (abesti): *iz.* Uzkurtza-gayaz gabon-aldian abesten diran oierkiak. E: Jcsemariak.

jest. (txaŕantxa): *ad.* Ikus.: Ilazkitu. I: Txaŕantxatu.

jestailu. (esne): *iz.* Eratxitzeko lanabesa.

jute. (Jatsiera): *iz.* ikus.: Jatsiera. (: Jauskune, jetx era.

jesulagun. (lekaidego): *iz.* Jesus'en lagundikoa dana.

jesus. (aldi): iz, ikus,: Aldi-une. I: Lipaŕ.

jesus da amen. (lastertasun): *adond.* Oso lasteŕ ari-izatea. I: Jesus-amen, jesus amengaŕengo,jesusgafengo.

jesus-abode. (idazketa): *in.* Euzkal-abedea. : Jesus-iipi.

jesus-andi. (irakurketa): *iz.* Irakurtzen ikasteko idaztiñoa.

jesus-itzak. (izki): *iz.* lzki aundiak. I: Jesus-izki, jesuseko itz.

jesus-izki. (izki): *iz. ikus.:* Jesus-itzak.

jesus-fipi. (irakurketa): iz. Irakurtzen ikastcko idaztiño txikia. Dins.: Jesus-andi. (idazketa): *in.* Ikus.: Jesus-abede.

jesusa jayotza. (jayotza): *iz.* Yosukristo'ren jayotza.

jesuska ari. (mintzabide): *ad.* Jesus izena askotan esan.

jet. (lera): *iz.* Lena aundia.

jeta. (arkai): *in,* Arkayen mukia.

jetsarazi. (gurkadura): *ad.* Ikus.: ketsarazi. j: Iretserazi.

jets!. (iraizketa): *ad.* Ikus.: Bota. I: Idoki, deutsi, jetxi.

jetxera. (jatsiera): *iz.* Ikus.: Jalsiera. Jauskune, jeste.

jetxi. (esne): *ad.* Ilms.: Eratzi. I: Eraitsi, jetzi, iritsi.

jetxi-arazi. (erorkera): *ad.* Erori-eragin. Jetxi-erazi, jetxi-erazo,

jetxi-igo. (jatsiera): *iz.* Jatsiera ta igoera.

jetzi, (esne): *ad.* Ikus.: Eratzi. I: Eraitsi, jetxi, iritsi.

jetzitzaile. (esne): *izond.* Jeizten duena.

jeup. (oyutza): *oyu.* Dei-egiteko **oyutza.**

jeupada. (dei-egikuntza): *iz.* Islip! baton bidez egindako deya.

jeupadaka. (dei-egikuntza): *adond.* Jeupadak ematen ari-izatea.

jeupara. (dei-egikuntza): *iz.* Deitzeko deadaŕa.

jeur. (ape): *iz.* Ikus.: Agul. j: Unkibat.

jenf. (aguf): *in.* Aguŕ-egitea.

jeurt!. (atzekalde): *nyn.* Atzera eragiteko oyuiza, batez ere idiai esaten zayena.

jeurt-egin. (atzekalde): *ad.* Atzeruntz egin edojo.

jeus. (izenorde): *izond.* ikus.: Deus. I: Dewitt,

jeusak. (eŕedize): *iz.* Etxe bateko efedizeak, janzkiak eta tresnak. I: Yeusak.

jeutsaala. (oak): iz. Euri aundia egitea.

jeutsarazi. (jatsiera): *ad.* Jatsi-eragin.

jeutsi. (jatsicra): ad. Ikus.: Jautsi. Oautsi, icutsi.

jexgu.(cone):in. Ardiak eraztekotxabola berezia. (ardi): *in.* Berbera.

jexkera. (jatsiera): ***in. Ikus.:*** **Jatsiera.** I: Jaskera.

jexketa. (esne): *in.* Jeiztearcn egipcna.

joxte. (gutidura): *in.* Jeisketa, merkatzea.

jozaŕi. (esertoki): *ad.* Ikus.: Eseri. Jasaŕi, isiri, Ionic, iezaŕi.

jezañ-aldi, (esertoki): *iz.* Eserita egondako aldia.

jezaŕi-eragin. (esertoki): *ad.* Eseri-erazi.

jezafita. (esertoki): *izond.* Eserita dagoena.

ji-ja. (oguzkera): *izond.* Suduŕ-durundiaz itzegiten duena. j: Jijau, ijimaja, jinjan, jinjan, estaŕibakotx.

jibandre. (dantzaketa): *iz.* Os eŕiko dantza-mota bat.

jibarta. (stain): ***in.*** **Alain** aundi ta beltza, asko jauzten dana.

jibe. (joko): in. Ikus.: Fuŕungila. E: Ziba.

jibel. (saleroste): *izond.* Ikus.: Tibet. I: Jimel.

jiblta. (latinketa): *iz.* Ikus.: Kardailu. Iauŕ, idabuŕ.

jibitaka. (iaŕinketa): *adond,* Jibitaz garia aletzcn ari-izatea.

jibo. (kordokadura): *in.* Ikus.: Dibo, I: Gorgoin.

jiborta. (aŕaun): *in.* Mauna atxikitzeko tokia.

jien. (aditz): *ad.* Jin aditzaren jinen gerokoaren laburpena.

jigotiña. (zalapart): iz. **Zalapart** aundia. ^: Ikus.: Zalapart.

jlip. (oyutza): *oyu.* Sai-abereai ibili ditezen egiten zayen **oyuiza;** ate! antzekoa.

jijaka. (oguzketa): *adond.* Jijautasunez ari-izatea. j: Jijauka, jin-janka,

jijau. (oguzkera): *izond.* Ikus.: Ji-ja. I: Ijimaja, jinjun, eztaŕibakotx.

jijanka. (oguzketa): *adond.* Ikus.: Jijaka.

jijautasun. (oguzkera): *iz.* Jijauaren **bereiztasuna. : Jinjautasun.**

jikotrea. (zatarkeri): *iz.* **Zatarkerizko** egipena. I: Jikotria, jikutrea, jikutria.

jikutriaka. (zatarkeri): *adond.* Jikutriak egiten ari-izatea.
(elduera): *izond.* Mizell dana.

jilofreya. (lore): *iz.* Ikus.: Klabeliña.

Jimel. (bakaŕ-saltze): *izond.* Sateroskiak asko biltzen dituena.

jimeldn. (bakaŕ-salize): *ad.* Sateroskiak asko bildu.

jimeiketa. (bakaŕ-saltze): *iz.* Saleroskiak asko biltzearen egipona.

jin. (aldaera): *ad.* Ikus.: Etoŕi. J: Gin, jen, tziauri, xin. (jauniraskunde): *iz.* ikus.: Jaun. I; Jein.

jin-beŕl. (aldaera): *izond.* Oraintxe etoŕi dana,

jin-joan. (atdaera): *ad.* Joan eta etoŕi; joan eta itzuli. Ikus.: Jin-jun.

jin-joanka. (aldaera): *adorn!.* Noizean bein. ; Jinjoanko, iinjoanko.

jin-joanka ari. (aldaera): *ad.* Joaten eta etortzen

jin-jun. (aldaera): *iz.* Ikus.: Jin-joan. Joatea ta etortzea. Yin-yon.

jin-junica. (aldaera): *adond.* Etortzen eta joaten ari-izatea.

jin-ordu. (oren): *iz.* Eltzeko, etortzeko ordua.

jinaai ta planar' elan. (mintzabide): *ad.* Edonori esan.

jlnbeaf. (eldubeaŕ): ía. Ikus.: Eldubeaŕ.

jinberga. (indaŕ): *iz.* Bergaen bidez egindako sendogaŕia. j: Jinbergo.

jinbide. (mozkin): iz. ikus.: Mozkin. j: Obari.

jinbidez ihnli. (atzerakuntza): *ad.* Ekaŕitako bidetik atzeruntz joan.

Jinerazi. (aldaera): *ad.* Etoŕi-eragin.

jinetrt. (maŕa): *izond.* Mafak dauzkana.

jinetsi. (siñiskizun): *ad.* Ikus.: Siñetsi. Sinetsi, xinetsi.

jinga. (aŕantza): iz. Sare biribila, ibayetan eta ondo gutxiko uretan aŕantzatzeko. (sare): iz. Berbera.

jingai. (geroko): iz. 3kus.: Geroko. I: Jingei.

jinget. (ii): *is.* Latsetan sortzen dan It mea. (geroko): *iz.* Ikus.; Geroko. I:

jingi. (elduera): *is, Ikus.:* **Elduera.** I: Elaldi.

jinjau. (oguzkera): *izond.* Sudufaz mintzatzen dana, oguzten duena. Ikus.: Jinjun.

jinjun. (oguzkera): *izond* Ikus.: Ji-ja. I: Jijau, ijimaja, jinjan, jinjau, eztaŕibakotx, jinjau.

jinjun-mintzatu. (oguzkera): *ad.* Oguzkeran aidea sudufetik egotzi.

jinjml-mintzo. (oguzkera); is. Ognzkeran aidea sudufetik egoztearen egipena. f: Jinjuntasun.

jinjum-mintzoz. (oguzkera): *adond.* Oguzkeran aidea sndufetik egozten ari-izatea.

Jinjuntasun. (oguzkera): fz, Ikus.: Jinjun-rnintzo.

jinka. (aditzondo): *adond.* Noizean bein. Yinka.

jinkatu. (aldaera): *ad.* Batera etoŕi.

jiako. (yainkoa): *iz.* Ikus.: **Yainkoa.** Yainkoa itzaren laburpena. Ala Jinko, ala Jinkoa! j: tnkoa, jinka, jintso, jintzortzia.

jinko-aizun. (yainkoa): iz. Aizuna dan yainkoa.

jinko-bateyak. (jai-aldi): *is.* Gabon'eko aparia.

jinlco-belatx. (mrtxeleta): *is.* Tkus.: Milxeleta. I: Jinkoilo.

jinko-mukuf. (enbof): *iz.* Gabon'ean pizten dan enboŕa.

jinko-txakuf. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Jaungoikoa'reen katua. Lipo, lipu, lupe.

jinkoaren zaldi, (aŕ): is. Aŕ aundi mota bat.

jinkoazko. (yainkoa): *izond.* Yainkoa'ri dagokiona. I: Jinkozko.

jinkoilo. (mitxeleta): *iz.* Tkus.: Mitxeleta. I: Jinko-betats, inguma.

jinkof. (yalkipen): *izond.* **Yalkipenez** ari dana.

jiukortasun. (yainkoa): iz. Yainkoa'ren bereiztasuna.

jinkotiaf. (eraspen): *izond.* Eraspena duena.

jinkotiartasun. (eraspen): *is.* Eraspenezko jokers.

jinkoztatu. (yainkoa): *ad.* Yainkoe'rena egin.

jinkuña. (aindurapen): iz. Jinko itzaren aldaketa, aindurapenetan erabiltzen dana. : Jipa.

jinetsi. (maŕa): *izond.* Maŕatuta dagoena.

jt pertzu. (oyal): *iz.* Oyal edo eun baten azpia.

jinpidiak. (obari): is. Obariak. I: Ikus.: Mari. I: Jinpide.

jintso. (yainkoa): iz. Ikus.; Jinko. J: Jinka.

jintzortzia. (yainkoa): *iz.* Iints.: Jinko. Ala Jinko!

jinufrei. (lore): *is.* Ikus.: Julufrai, (: Julutŕei,

jipa. (mozkorkeri): *iz.* Ikus.: **MViozkorkeri. I:** Edatekeria, krak-krak.

jipo. (aindurapen): *iz.* ikus.: Jinkuña. Jipoa.

jipoe. (janztura): *iz. Ikus.:* Jaka. {: Jipon.

jipoi. (geŕikatze): *ft.* Bafuko janztura, maukarik gabe, soda geŕikatzen dana ta gefitik jausten ez dana. I: Jipoin, jipol, jupoi. (tanpa): *iz.* **Tanpak** *ematea.* I: Ikus.: Jipoi-aldi.

Jipoi-aldi. (tanpa): *fz.* Tanpak ugari ematca. Jipoi.

jipoigile. (geŕikatze): *izond.* Jipoyak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

jipoindu. (tanpa): *ad.* **Tanpak** eman. I: Jipondu, jipoitu.

jipoitu. (tanpa): *ad.* I us.: Jipoindu.: Jipondu.

jipoitzaile. (tanpa): *izond.* Tanpak ematen dituena.

jipon. (janztura): *ft.* Ikus.: Jaes. j: Jipoe.

jipon-baŕeneko. (janztura): *iz.* Ikus.: Corantx. I: Koranic).

jira. (bereiztasun): *iz.* Ikus.: Nolakotasun. j: Endaki. (birunda): iz. Ikus.: Bira. I: Birunda.

jira-biran. (birunda): *adond.* Ikus.: Jirabiraka.

jira-biratxo. (birunda): *iz.* **Birunda** txikia.

jira-egazkin. (egazkaritza): *iz.* Zutasunezko ardatzak dauzkaten brofien bitartez dabilen egazkiña.

jira-idazki. (aldaki): *iz.* Aldaki ugaritaz egiten dan banatzeko idazkia.

jira-mai. (mai): *iz.* Biribila dan maya.

jirabide. (inguru): *iz.* Ikus.: Inguru. I: Guntze, ingerada.

jirabira. (birunda): *ft.* Ikus.: Birunda. Bira, birunda.

jirabiraka. (birunda): *adond.* Jirabirak ematen ari-izatea. : Jira-biran.

jirabirari. (birunda): izond **Birundak** ematen dituena.

jirabiratn, (binmda): *ad.* Birundak eman.

jirafa-ibilera. (ibilera): iz. Abere batzuek, alde bateko esku ta anka batera ematen egiten duten ibilera. Jira£a-oinkada, jirafa-uŕats.

jirafa-ibileradun. (ibilera): *izond.* Jirafa-ibileraz dabilena.

jirafa-oinkada. (ibilera): *iz.* Ikus.: Jirafa-ibilera. j: Iirafa-ufats.

jirafa-ufuts. (ibilera): *iz.* **Ikus.:** Jirafa-ibilera. I: Jirafa-oinkada.

jiragora. (dibidieta): *ft.* Ikus.: Aibidieta. ^: Debileta.

jiralca. (birunda): *adond.* Birundak ematen ari-izatea. j: Jiraka-biraka.

jiraka-biraka. (birunda): *(ᵍland.* Ikus.: Jiraka.

jiralore. (tandare): *iz.* Ikus.: Iguzki-belaŕ. Iguzki-lili, iguzki-lore.

jiramu. (gune): *iz.* lath. I: Kiñu.

jirapa. (kotzo): *iz.* Ausnarlaria dan ugaztuna boat neurkin goyera duena, lepo luze ta lerden, atzeko ankak auŕekoak baño motzagoak eta burn txikia dauzkana. (ugaztun): iz. Berbera.

jiratu. (birunda): *ad.* Ate ta leyoak, zearo itxi gabe, biratu.

jiratzaile. (bimnda): *izond.* Birundak eman-eragiten dituena. I: Jiro-igorle.

Praia, (ardicspen): *ad.* Ikus.: Ardietsi, I: Lortm

jirjita. (landare): *iz.* Ingurnakaria dan landarea, bazka bezela erabiltzen dana.

jiro.igorle. (birunda): *izond.* Ikus.: Jiratzaile.

jitindel. (golde): iz. Goldeko estuntxoa.

jit. (aye* *iz.* Azita izan diran tokira itzuitzeko ayefa; notlñengan eta abereengan izaten dana. (gupiera): iz. Abafak, lokafiak eta abaŕ artzen duten gupiera.

jita. (ayeŕ): *ft.* Ikus.: Ayef. I: Ekardura, jite, lixtertasun.

jite. (oikuntza): *iz.* Tkus.: Oikuntza. Ekandu, iite. (ayuŕi): iz. ikus.: Ayufi. I: Ariuŕi, ipo, mendu, sen, seta, sof-suin. (ayeŕ): II *iz.* Ikus.: Ayef. I: Jita, lixtertasun, jaugite. (artakotasun): j *iz.* **Ikus.: Artakotasun.** Egokitasun. (irate): H *iz.* Ikus.: Izatasun.

jite-antzeak. (almen): iz. **Almenak.**

jitez. (izatc): *adond.* Izatasunari buruz ari-izatea.

jitez gain. (izate): *adond.* Izatasunetik gora ari-izatea.

jitez-aurkalco. (izate): *izond.* Izatasunaren surkakua dana.

jitez-gaiñeko. (izate): *izond.* lzatasunetik gorakoa dana. I: Jitez-gaindiko, jitez-gorako.

jitezko. (izate): *izond.* Izatasunari dagokiona.

jitipiti-jatapata, (ibilera): *ad.* Ofietan eta eksuetan, gafiean, ibili.: Jitipiti-atapata.

jito. (itxaskunta): is. Zuzenbiderik ez izatea.

jito-alosa. (laŕosondo): *iz.* Basoko lafosondoa.

jito-sare. (care): *iz.* Zeyarkatzean erabiltzen dan sarea.

jitoan. (itxaskuntza): *adond.* Zuzenbiderik gabe ibiltzea. j: Yitoan.

jitoko sardiña. (aŕain): *iz.* Jitoan alapatutako xardiña.

jitotu. (itxaskuntza): *ad.* Zeyarkatu.

jile. (nabarmenkeri): *izond.* Nabarmenkeriz eta paŕegaŕi agertzen dana.

jiunkuri. (soft): *iz.* Ixilka mintzatzean egiten dan otsa.

ja. (eyeraldi): *ad.* Ikus.: Eyo. I: Eo, eons. (eundura): *ad.* **Ikus.:** Eundu, j: Eortu, yo. (tanpa): *(ad.* **Tanpa** eman. I: Xo. (eresgalu): H *ad.* **Eresgalu** bateaz ari. (oren): H *ad.* **Oreua** eman. (gutidura): *ad.* Laburtu. (batuketa): II *ad.* **Batuketa** egin. (aldaera): II *ad.* Nunbaitera joan. (elduera): II *ad.* Erdu. (erkabidej: II *ad.* Erkatu; aikaŕ jo.

jo sun. (eŕeladi): *ad.* Sua piztu.

jo-erazi. (tanpa): *ad.* Ikus.: Joeragin. (zirikaldi): *ad.* Zerbaiterako zirikatu.

jo-eziña. (eziña): *iz.* Al ez izatea.

jo-gallu. (su-izkilu): *iz.* **Ikus.: Kato.** I: Su-giltza.

jo-lu. (sai-abere): *iz.* Aufen izkuntzaz zaldia edo astoa. I: Jo-jo.

jo-jo egln. (tanpa): *ad.* Gogoŕ jo.

jo-leku. (ondaŕaldi): *iz.* **Ondafaldia egitcko tokia.**

jo-ta-auste. (burn): iz. Buruaren ari-izate estua.

jo-ta-igaro. (igaraipen): *ad.* Atzeman eta igaran.

jo-ta-lce. (guru): *adond.* Gurari osoaz ari-izatea. : Jo-ta-su.

jo-ta-su. (gura): *adond.* Ikus.: Jo-ta-ke.

jo-tini. (punp): *ft.* **Poop egiten ari-izatean** jartzen dan tinia.

joal. (gelditze): *oyu.* Beyak geldi-crazteko **oyutza. Ikus.: Joax.**

joada. (irabio): *iz.* Ikus.: **Astinketa.** Kordokaldi.

josera. (aldaera): *is.* **Joatearen asiera.**

joai. (itxaso): *iz.* **Ikus.: Goai.** j: **Joaidura, joaidura.**

joaidura. (itxaso): *iz.* **Ikus.: Goai. j: Joai, joaira. (ibilera):** *iz.* **Ikus.: Ibilera. I:** ibilkera.

joaire. (aldaera): *izond.* Norabait doana,

joaira. (fiasco): *is.* **ikus.: Goai.** I: **Joai, joaidura,** joaire. (igidura): *iz,* Azkaŕeta indartsua dan igidura. I: Joaidura.

joaite. (aldaera): jz. Norabaitjoatea. I: Sage.

joaiteko. (aldaera): *izond.* Joateko dagoena.

joakera. (aldaera): *ft.* Joaitearen **era.**

joaki. (erakotasun): *ad.* Ajola-izan. I: Ikus.: Joan.

joakona. (ayeŕ): *izond.* Zudua duena. I: Yoakona.

Pat. (ixtun): *iz.* **ikus.: Odi. : Kañuba,** • uboil.

joal-mii, (zeiñu): iz. **Zeiñuaren miña.**

joal-suge. (naŕazti): *iz.* **Ibiltzean soñua** ateratzen duen nafaztaria.

joalbofa. (zediu): iz. Luzatuta dagoen aŕana. I: Yoalboŕa, yoale bola.

joalde. (zeifiu): *iz.* **Ikus.: Joalte: I:** Joralde, joralte.

joaidi. (tanpa): *iz.* **Zanpa** emateare egipena. (pilota): *iz.* Pilotaz egindako joko-aldia. (eresgalu): 3i *iz.* **Eresgalu** bateaz jotzen diran eres-lan batzuen multzoa.

joaldilari, (eresgalu): *izond.* Joaldiak eresgaluz ematen dituena.

joaldun. (abere): *izond.* Joalea daraman aberea, bests balzuentzat bidelaria dana. I: Joatedun.

junk. (zeal): *is.* **Ikus.: Alan.** I: Kuzkuilu, yoale. I: **Ikus.: Zeiñu.** I: **Joare, joaire, izkila, juale, fate, punpa,** truka, txintxa. (aldaera): *izond.* Donna.

joale andi. (zeiñu): *is.* Aundia dan zeiiiva.

joale-dofe. (dofe): *iz.* **Jotzeko, zeiñuak** dagozentokia.

joale-ordu. (orenlari): ŕz. **Zeiñua** daukan **orenlaria.**

joaletxo. (zeiñu): *iz.* Zeiñu txiki-txikia. I: Joale txikia.

joalgin. (zeiñu): *izond.* Joaleak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

joalgintz. (zeiñu): *iz.* Joaleak egiteko langintza.

joalte. (zeiñu): *iz.* Joalea jaŕita dagoen zurezko **lepokoa. I: Joalde,** joralde, joralte.

joaltegi. (zeifiu): *ft.* **Zeiñuak jafi.ta** dagozen tokia.

joaltero. (zeiñu): *izond.* **Zeiñutxoak** egiten dituena.

jnair. (aldaera): *ad.* Norbait, berez, **aide** batetik beste batera aldatzea. Emendik ara ibiltzea. I: Bide batek **norabide** bat izatea. I: Aditz laguntzalea. I: Fan, fuan, gee, goan, gals, joon,juan,juen, coral, juran. (erakortasun): *ad.* Egoki izan, ajola izan, ondorekoa izan. I: Joaki. (loŕeta):]

ad. Braman. (ubil): jj *ad.* Ubil bat jariotzea,

joan ctofiak. (gai): iz. Gayak, arazoak.

joan-aala, (aldaera): *iz,* Oso azkaŕ joatea.

joan-aldi. (a Watch): iz. Bideztu, ibili, bides joatea, told batetik joan edo abiatzearen egipena. j: Itxasontzi, sugurdi edo onelako beste **burdi** baton igipenean abiadaren mala. (atdaera): Joatearen lenengo une-aldia. j: Ikus.: Joanera.

joan-arazi. (aldacra): *ad.* Joan-eragin. 1: Joan-erazi.

joan-arazte. (aldaera): iz. Nunbaitetik joan-eragitea.

joan-auŕe. (aidaera): *iz.* Joatearen auŕeko aldia.

joan-etorki. (gertakari): *iz.* Ikus.: Gertakari. j: Jarokun, yoan-etorki.

joan-stork. (aidaera): *izond.* Aruntz eta onuntz oñez dabilena.

joan-etoti. (aidaera): *ad.* Aruntz eta onuntz ibili.

joan-etofika. (aldaera): *adond.* Joaten eta etortzen ari-izatea.

joan-etoñko. (gertakari): *izond.* Beafezkoa izan gabe, gertatzen dana.

joan-Itzuli. (atdaera): *ad.* Joateko ta itzultzekoa izan. 1: Joan-jin.

joan-jin. (bidaldi): *iz.* Laisteŕ egindako bidaldi labufa. j: Ikus.: Joan-itzuli. 1: Yoanyin, joan-yin.

joan jlnak. (aidaera): iz. Joateak eta etortzeak.

joan-jinka. (aidaera): *adond.* Joatean eta etortzean ari-izatea.

joan-jinkari. (aldaera): *izond.* Joaten eta etortzen ari dana.

joan-keiñu. (gune): is. Joateko gunea.

joankira. (ubil): *iz.* Ubil batek ibiltzean egi€en duen igidura.

joanara. (aldaera): iz. Joatearen egipen eta ondorioa.

joanarazle. (aldaera): *izond.* Joan-eragiten duena. j: Joanaraztaile.

joanaara. (igaraipen): *iz.* Tkus.: lgaraipen. I: Safilki.

joanbide, (aidaera): is. Joateko bidea. 1: Yoanbide,

joanbolai. (txolinkeri): *Iznnd.* Titus.: Kaxkarin. j; Kaxkailari.

joanbolaikeria. (txolinkeri): *is.* Txolinkeriz ari-izatea.

joanden. (joandako): iz. Joandako azkena, I: Joandeneko.

joandura. (alditxaf): is. Ikus.: Burtzoraldi. j: Ingoxa.

joane-bcdaf. (landare): iz. Ikus.: Astolore. j: Kuku-lore, sukaf-belaŕ.

joule-BE. (lore): *iz.* ikus.: Zitori.

joanera. (aldaera): *is,* Joatearen egipena. Ikus.: Joan-aldi.

joanerazi. (norabide): *ad.* Norabide batean joan-eragin. : Joanarazi.

joanetofi. (aldaera): *izond.* Alde guzietan barna dahilena.

joangai. (aldaera): *izond.* Joateko gerturik dagoena.

joangafi. (aidaera): *izond.* Joan-eragiten duena,

joanki. (irtera): iz. Ikus.: Mora. I: Trteera.

joanikote. (ezuf): *iz.* Oñaren beatz lodiaren oñaŕian dagoen ezuŕa, geyegi aunditzen danean.

joankara. (ardura): *izond* Arduraz ari dana,

joankatuxe. (aldaera): *izond.* Joan befia dana.

joanki. (aidaera): *adond.* Joateko gerturik izatea. ikus.: Joankizun.

joankizun. (aldaera): *iz.* Joatekoa dana. Ikus.: Joanki.

joankof. (laburtasun): *izond.* Laistef igaroten dana.

joankortasun. (laburtasun): *iz.* Lasten igaroten danaren bereiztasuna.

joanlari. (latertasun): izond. Lastef eta ruin dabilena.

joanordu. (aldaera): *iz.* Joateko ordua.

joanpide. (eralketa): *iz.* ikus.: Eralketa. I: Eralte, joapide.

joarazi. (tanpa): *ad.* Jo-eragin.

joare. (zeiñu): *iz.* Ikus.: Man. I: Goare, guare, joale, joare-kuxkuia, ivale, juare, juale, jure. (eritasun): *iz.* ikus.: Asikuna, Golando, golardo.

joare-kuxkula. (zeiñu): *iz.* Ikus.: Alan. I: Joare.

joaredun. (zeiñu): izond. Joarea daramana, j: Tualdun,

joafi. (aŕi): iz. Ondaŕezkoa dan afia.

joate. (aldaera): *iz.* Joan egitea.

joax. (gelditze): *nyu.* Idiak geldierazteko oyutza. Ikus.: Joa!.

joazia. (zoŕ): iz. ikus.: Molokot. Morkoiot.

jobalta. (ante): is. Arte-zura, oletan ebakita dagoena.

joben. (eraso-aldi): *is.* Eraso-aldiarcn egipena. j: Jobera,

jobera. (eraso-aldi): *iz.* ikus.: Joben.

jobide. (gorabide): is. Gorabidea egiteko bidea. (norabide): iz. Tkus.: Norabide. j: Atanda, azatz.

jodura. (laŕu): *iz.* Ikus.: Maskuf, Auntze-jo.

joera. (aldaera): *iz.* Norabait erdutea, I: Jogune, jokera. j: Joatea. (ayeŕ): iz. Zerbaiterako ayeŕa, j: Jokera, iaidura.

joera-bide. (ayei'): *iz.* Zerbaiterako zaletasuna izatea.

joera-lefo. (norabide): *iz.* Norabide-lefo.

joera-toki. (ayeŕ): *is.* Nayagoa dan tokia.

joeradun. (ayeŕ): *izond.* Zerbaiterako ayefa duena j: Joeratsu.

joeragin. (tanpa): *ad.* **Tanpa** eman-erazi. 1: Jo-erazi.

joerakof. (ayeŕ): *izond.* Ayefa (uena.

joeraldi. (egun): iz. Egonbeteko bidea.

joeratsu. Myer): *izond.* ikus.: Joeradun,

joeratu. (ayeŕ): *ad.* Zerbaiterako ayefa izan edo artu.

jogabe. (tanpa): *izond.* Tanparik situ gabe dagoena.

jogi. (aditz): *iz.* Ikus.: Aditz joko.

jognne. (aldaera): *iz.* Ikus.: Joera. j: Jokera.

joidura. (eraso-atdi): *iz.* Ikus.: Eraso. Oildu.

joiki. (eresgalu): iz. Ikus.: Eresgalu. Ereskin. (makil): *iz.* Jotzeko makila.

Ode. (eresi): *izond.* Eresgaluren bat jotzen duena.

joitari. (abere): *iz.* Adafakaz jotzen duen aberea. j: Joitelari, jokalari, jokari, jokatzaile, jokazalc, jotekari, jotelari.

jolts. (makil): *ft.* Makilaz jo€zea. (lafinketa): is. Makilaz jotzean egiten dan lafinketa.

joitelari. (abere): iz. Ikus.: Joitari. I: Jokalari, jokari, jokatzaile, jokazale, jotekari, jotelari.

joitzalki. (ortzi-gefi): *is.* Ortziko boilerdiaren laurdeneko oratza.

joitzalki-buru. (ortzi-geŕi): *iz.* Joitzatkiaren ardazpurua.

joitzalki-gintza. (orenlari): *is.* Eguzkiorenlariak egiten dituen langintza.

jojou. (oyutza): *oyu.* Aŕitzearen oyutza,

joka. (tanpa): *adond.* Tanpak ematen ari-izatea. I: Jooka.

joka Mtn. (€anpa): *ad.* Alkaŕjotzen ant.

joka-ezin. (antolaketa): *izond.* Antotatzeko eziña dana. j: Yoka-ezin.

joka-itz. (elizti): *iz.* Itz-jokoan eta aditzjokoan erabiitzen dan **itza.**

joka-izen. (elizti): is. Itz-jokoan erabili diteken izena,

joka-kalika. (tanpa): *adond.* Alkaf tanpak ematen gogoŕ ari-izatea.

joka-leku. (joko): iz. Jokatzeko tokia.

jokabc. (tanpa): *adond.* Tanpaz-tanpa.

jokabide. (gizabide): *iz.* Ikus.: Gizabide. Gizalege, jokaera.

jokabostortz. (goide): *iz.* Lau **site** dauzkan goldea.

jokada. (oldargune): iz. !kits.; Oldat. Bultz-egitea.

jokadura. (aŕautz): *iz.* Afautz bates gotingoak daukan ernamiña. j: Jokura.

JOKAERA. iz. Gizabidea, yarduteko era. j: Kraka. (gizabide); *iz.* Ikus.: Gizabide. I: Jokabide. (joko): *iz.* Jokatzeko era. *11* (azpegi), (egokera), (ezacmen), (gone).

jokaetxe. (joko): *iz.* Jolcoan ari-izateko eixea.

jokagafc. (ordezketa): izond. Beste baton ordez aurkeztu ditekena.j:Tkus.: Jokatu-ezin.

jokagi. (joko): *iz.* Jokoak dagozen tokia.

jokai. (zi): *iz.* Ari-eresgalu bat jotzcko ziria. I: Zotx. (agapuru): *in.* Xeakatzeko agapurua.

jokailu. (agapuru): ŕz. Ikus.: Agapuru.: Jotzeko tresna.

jokaiskan. (olo): iz. Oka estaltzen duen olata.

jokaitza. (joko): iz. Jokalari bakoitzari banatutako kartaen muttzoa.

jokakari. (boŕoka): *izond.* Boŕoka egiten ari dana.

jokakide. (joko): *izond.* Joko batcan kidea dana. j: Joko-lagun.

jokalari. (joko): izond. Jokafzen dueua. I: Jokari, jokolari, jokulari, jokatzaile, joko-zale, xokaiari, xokulari. (abere): *izond.* Ikus.: Joitari. j: 7oaitelari, jokari, jokatzaile, jokazale.

jolcalde. (joko): *iz.* Jokalari baton aldea.

jokaldi. (joko): *iz.* Jokatzen dan aldia. Jokoaldi.

jolcatege. (joko): *iz.* Jokoaren legea. 1: Jokolege,jokulege,joko-arau,joke-lege.

jokarazi. (joke); *ad.*

jokari. (joko): *izond.* Ikus.: Jokalari.: Jokolari, xokalari. (abere): *izond.* Berbera. I: Joitari, joitelari, jokatzaile, jokazale.

jokatu. (joko): *ad.* **Jokoa egiu.** (tanpa): *ad..* Tanpak Oman. (elizti): II *ad.* 1zen-joko edo aditz-joko egin. (emaltze): *ad.* Aŕak emea estati. I: Jokartu.

jokatu-ezin. (ordezketa): *izond.* Beste baton ordez aurkcztu ezin ditekena. Tkus.: **Jokagati.**

jokatzaile. (abere): *izond.* ikus.: Joitari. I; Joiteiari, jokalari, jokari, jokazale, jokatzaie. (joko): *izond* Jokatzen duena. j: Ikus.: Jokalari, jokari; jokazale, joko-zale.

jokatzale. (cmaltze): *ŕzond.* Emea estattzen duen aŕa.

jokaxilo. (joke): *in.* Pirla jokorako egiten dan zuloa.

jokazain. (joko): *izond.* Joko-etxea zaintzen duena.

jokazale. (abere); *izond.* Ikus.: Joitari, Joitelari, jokalari, jokari, jokatzaile. (joko): *izond* Ikus.: Jokatzaile.

jukera. (aldacra): *in.* Tkus.: Joera. I: Jogune, iaidura. (ayeŕ): *in.* Berbera.

joketa. (ikumen): iz. Befiz ikutzearen egipena.

joketaldi. (tanpa): iz. **Tanpak** ugari ematea.

jolts. (tanpa): *iz.* Tanpak emateko makila. (aletxo): iz. Aletxo joilea.

jolcizun, (gorabide): *iz.* Gorabidean jaŕi ditekene.

JOKO. iz. Gorputz edo gogozko egipenen bat egitea, ortik sot diteken atsegiña artzeko bakatik. j: Jostatzea, ikotika ibittzearen egipena. j: Arauak dituenjostatzeko eginkizuna, bertan irabazten edo galtzen dalarik. I: Sosta. *11* (aberejoku), (atsegin), (aurtzaro), (dema), (ekusketa), (erloketa), (eskugcikeri), (ez-uste), (gaizpidc), (galpen), (gizonkil), (irabazpen), (jai), (jauzketa), (jolasbide), (kartak), (kirol), (osasunbide), (pun), (seikoak), (soin-kirol), (tartegaŕi), (truku-joko), (zimardika).

joke ests. (joke): *iz.* **F.stu dagoen zerbait.**

joko itsu. (joko): *in.* **Adu-jokoa, aduŕ-jekoa.**

joko-aran. (joke): in. Ikus.: **Jokatege.** Jokolege.

joko-befi. (joke): *iz.* **Pilotaz jokatzeko era bcŕia.**

joko-egile. (iseka): *izond.* Txantxetan ari dana.

joko-etxe. (joko): iz. Jokatzeko dagoen etxca. I: Joko-ostatu, joku-etxe, joka-etxc.

joko-etxedun. (joko): *izond.* Joko-etxea daukana.j:Joku-etxedun.

joko-iagun. (joko): *ŕzond.* **Ikus.: Jokakide.**

joko-lege. (joko): iz. ikus.: Jokatege. Jokolege, joko-arau, joku-lege.

joko-lore. (pilota): *iz.* Andikiro egiten dan **pilota jokoa.** ikus.: **Joko-zakut.**

joko-rnalmuzkeri. (joke): *in,* Jokoan egindako maŕoa. j: Joku-malmuzkcri.

joko-ostatu. (joko): ŕz. Ikus.; Joko-etxe. I: Joku-ostatu,

joko-sari. (joko): *iz.* Joko-etxedunari jokatzeko ordaindu beat zayena.

joko-zakuŕ, (pilota); *in.* Beruntz botatzean egiten dan **pilota-jokoa.** Ikus.: Joko-lore.

joko-zale. (joko): ŕzond. Ikus.: Jokalari. Jokatzaile.

joko-zalekeri. (joko): *in.* Joko-txarbidea.

jokoaldi. (joko): *in.* ikus.: Jokaldi.

jolcoarenden. (zin-itz): *iz.* **Zin-itza emateko era.**

jokobero. (joke): *iz.* Asks) ipintzen dan **jokoa.**

jokoetxe-zale. (joko): *izond.* Joko-etxcetau barna dabilena.

jokoko eman. (joko): *ad.* Jokatzeko zerbait alogeraz eman.: Jokoko emon,

jokolari. (joke): *izond.* Ikus.: Jokalari. Jokari, jokulari. (gaztasuu): *Lend.* Iŕitsua dana.

jokolaritu. (joko): *ad.* Jokolaria egin edo biurtu.

jakomai. (joke): *iz.* **Jokatzeko maya.**

jokoratu. (joko): *ad.* Jokora ekaŕi.

jokotrezki. (joko): *adond.* Mattzuŕez jokatzea.

jokotria. (joko): *iz.* Ikus.: Snkotxaŕ, ^: Jokutria, jokutrea, jokutria.

jokotsu. (joko): *izond.* **Jokoan antze aundikoa** dana,

jokotxaf. (joko): *in.* **Asmo gaiztoz cgindako jokoa. I:** lokottia, jokutria.

jokozain. (joko): *izond.* **Jokoan erabakitzen duena.**

joku. (dema): iz. Ikus.: Dema. j: Esku-**coins,**

joku-bukacrak. (elizti): *in.* **Itz-jokoan erabiltzen diran atzizkiak.**

joku-gabe. (clizii): *izond,* **lzenjokoan edo** aditz jokoan erabili ezin ditekena. Yoku-gabe.

joku-zoko. (joke): *iz.* **Oso bekoa dan joko-etxea.**

jokulari, (joko): *izond.* **Ikus.: Jokalari.:** Jokolari.

jokulege, (joko): *iz.* **Jokoaren loges.**

jokura. (aŕautz): *ŕn.* Jima.: **Jokadura.**

jolari, (eresgalu): *izond.* **Eresgalu bat jotzen duena.**

jolas. (joko): *iz.* **Gozagaŕi, atsegin, jolasbide, lanetan arindura, jokoa.** Solas. (izketa): *iz.* Baŕiketa. (dantzaketa): jj *ŕn.* Dantza egiteko tokia.

jolas-aide. (kirol): iz. Kiroletarako tokia.

joias-arnzle. (jolasbide): *izond.* Jolasbidean ari-izateko edonor aaŕ dedin eragiten duena.

joias-aŕantza. (aŕantza); iz, Kirol bat bezeta egiten don aŕantza.

joias-arte, (etenaldi); *iz.* Jokoan egindako etenaldia.

joias-baltzn. (bazkun): *iz.* Kirol-bazkuna.

jobs-befit-Leta. (izketa): iz. Jolasean ari-izateko egiten dan izketa.

joias-egin. (mintzoera): *ad.* Itzegin, inintzatu.

joias-eragile. (jolasbidc): *frond.* Jolasean ibiltzeko eragiten duena.

jolas-eragin. (jolasbide): *ad.* Jolasbidean ari-izan.

jolas-efenkeri. (eŕcnkura): *iz.* Egiazkoa ez dan eŕenkura.

joias-gela. (jolasbide): *iz.* Jolasbidean ari-izateko aretoa.

jolas-gose. (jolasbide): *izond.* Jolasbidean ari-izateko gogo aundia duena. : Jolas-nai.

jolas jai. (jai): *iz.* Ikas.: Jai. suriurio.

jolas-lagunarte. (bazkun): iz. Jolasean ari-izateko bazkuna.

jolas-leku. (joko): *iz.* Jolas-jokoa egiteko tokia.

joias-nai. (jolasbide): *izond.* Ikus.: Jobs-gone.

jolas-neufi. (neuŕitasun): Jolasbideetan gordctzen dan nenfitasuna.

jolas-ontzi. (itxasontzi): *iz.* Jolasean ibilizeko itxasontzia. j: Jolas-untzi.

jalas-zale. (joko): *frond.* Ikus.: Jolasti. (kirol): *frond.* Kiraletan ari dana.

jolas-zaletasun. (kirol): *iz.* Kiroletau ari-izatea.

jolasabaŕian. (joko): *adond.* Jokaizen ari-izatea.

jolasaldi. (izketa): *iz.* Izketaz egotesren aldia. : Bien artean egindako izketa. (jolasbide): iz. Jolasean izandako aldia.

JOLASBIDE. *iz.* Jostarazi, gozaraztcarcn egipena. I: Dosta, dostaketa, dosteta, doste, asti-cmateko, asti-cmokaŕi, atseinbide, kunkulusia, jolasketa, josta, jostadura, olgeta, parlantzu, solas, solasteri, sosta, Vista, txotxaka, txosteta. If (adikabe), (arindura), (atseden), (atsegin), (atsegintasun), (bildura), (dantzaketa), (ekusketa), (jai), (jai-aldi), (jandei), (joko), (kirol), (lanarte), (poz), (tartegafi).

jolasbila. (iseka): *adond.* Txantxan ari-izatea.

jolasdun. (mintzabide): *izond.* Mintzatzen ari dana.

jolasean. (jolasbide): *adond.* Jolas egitean ari-izatea.

JOLASETA. *iz.* Ororentzako ormadia, ikusleentzako malak dituena ta erdian, soin-kirol eta zaadi-eginkizunak cgiteko, obo-zabaldia. I: Antzoki biribil. !i (bofoka), (ekusketa), (etxegintza), (jolasbide), (mozoŕokeri), (soin-kirol), (soka-gainka). (kirol): *iz.* Kirolak egiteko landa. I: Jolastoki,

jolasgai. (jolasbide): *iz.* Jolasbidean ari-izateko bide egokia dana.

jolasgafi. (jolasbide): *iz.* Jolasbiderako egokia dana.

jolasgura. (jolasbide): *izond.* Jolasbidean ari-izateko gcrturik dagoena.I:Jolasgure.

jolaska. (joko): *adond.* Jokatzen ad-izatea.

jolaslceria. (jolasbide): iz. Etxetik at egiten dan jolnsbidea.

jolasketa. (jolasbide): iz. Jolnsbidean ari-izatearen egipena. : Ikus.: Jolasbide. j: Josta, olgeta, parlantzu, solasteri, txosteta.

jolasketatu. (mintzabide): *ad.* Itzaldi bat esan.

jolaski. (izketa): *iz.* Izketa-gaya.

jolaskide. (izketa): *izond.* Izlcetaren Laguna.

jolaspide. (elemele): *iz.* Elameletan ari-izatcko bidea.

jolaska. (jolasbidc): Er. Jolasbidean ari-izatea. I: Jolastka.

jolastaka. (jolasbide): *adond.* Jolasbidean ari-izatea. j; Jolasta.

jolastako. (jolasbide): *adond.* Jolasbidean ari-izateko.

jelastatu. (izketa): *ad,* Izketan ari-izan,

jolasteki. (izketa): *iz.* Told batzuetan itzegiteko dagoen gela berezia.

jolasti. (joko): *frond.* Jokatzcn ari dana. Jolas-zalc.

jolastoki. (kirot): *Er.* Ikus.: Jolaseta. (jai): iz. Jayak egiteko tokia.

jolastoki-zaln. (kirol): *frond.* Jolaskokia zaintzen duena. I: Tkus.: Jolastokidun. Jolastokijabc.

jolastokidun. (kirol): *frond.* Jolastokia daukana. j: Jolastokijabe, jolastoki-zain.

jolastu. (jolasbide): *ad.* Jolasbideetan ari-izan.

jolastun. (mintzoera): *frond.* Besteentzat itzegiten duena. j: Izlaria, iolastun.

jole. (ereesgalu): *izond.* Eresgalu bat jotzen duena. I: JoiĹe, jotzaile.

joie-mii. (zeiñn): *Ez.* Zeiñuarcnnnia.

jolepetxa. (gaztañondo): *iz.* Gaztaña-mota **bat.**

jolunpa. (kordokadura): iz. Goyan **bere** bi mutuŕetik lotuta dagoen lokafi lodia, bcrtan escrita kulunkatzeko. ; Ikus.: Dibo. 1: Gorgoin.

jomen. (gorantza): *iz.* Txaio jotzearen egipena,

jomendun. (azaldi); *izond.* Azaldirako alduna dana.

jomenke. (azaldi): *izond.* Azaldirako alduna ez dana.

jomuga. (amai): *iz.* Egipen cdo xede baton **amaya.** Jumuga.

jomugagabe. (amai): izond. Jomugarik ***cz*** daukana.

jonagofi. (gezuŕ-ipuizti): iz. Euzkaldunen gezuf-ipuiztian agertzen dan nor bat dana; bere bizi-tokitik ekaitz-aizeak botatzen omen dituena.

joust. (tanpa): iz. Jotzeko gogoa.

jonane lili. (lore): iz. Ikus.: Jondonanclili. j: Zitori,jondonejoani-I iliak.

jondane. (dean); *iz.* Yon derma. I: Jondone,jondoni.

jondoni joani belaf. (bald): iz. lush: Lafanbilo. I: Kamamila, jondoni-joani-lore.

jondoni joani-iratze. (ira); iz. Ara dan garoa.

jondoni martine lore. (lore): *iz.* Edentsua dan lore polita ta nsain iguingaŕia daukana.

jondoni zuaitza. (zugatz): iz. Yon donearen zugatza.

jondoni-bizaf. (iandare): iz. Ayen-bedarkaria dan **Iandarea,** bizkaŕ-landarea.

jondoni-joani-liliak. (lore): ***iz.*** Ikus.: Jonane l iti. : Zitori.

jondoni-joani-lore. (lore): *iz.* Laŕanbilo oso ona, gain-gañekoa dana. ikus.: Jondoni-joani-bel aŕ,

jondoni joani-sagaf. (sagaŕondo): *iz.* Yon donearen sagai'a.

jondoni-joani-udare. (madariondo): Yon donearen nradaria.

Jongotko. (yainkoa): *iz.* Ikus.: Yainkoa. Jaungoikoa.

jongure. (burnt): iz. Tkus.: Ingude. I; Ingure.

joni-eraikera. (ctxeginiza): **Etxegintzan** czagutzen dan joni-kiria.

jonitaŕ. (endefi): *izond.* Jonia'koa dana.

jooka. (tanpa): *adond.* Ikus.: Joka.

Pon. (aldaera): *ad.* Ikus.: Joan. I: Goan.

jopatsu. (aŕandikeri): *izond.* Afandikeriz ari dana.

jope. (stoked): *iz.* Ikus.; Aŕokerl. Burgoitasun,

jope-egin. (iges): *ad.* Ikus.; ltzuri. Izuri.

jopo. (yoputasun): *izond.* Beste baten peon egoteagatik azkatasuna ez daukana.Join, yopu,joputzaŕ.

jopu. (yoputasun): *izond.* Ikus.: Jopo. Yopu, joputzat, jupu.

jopu-ate. (yoputasun): *iz.* Jopuen zeua. Jopu-xaki.

jopu-azkatasun.(yoputasun): *iz.* Jopuak azkatzoaren egipena.

jopu-baitegi. (yoputasun): *iz.* Yopuentzako espetxea. : Jopu-espotxe, jopu-ziega.

jopu-bilduŕ. (erabe): ŕz. Jopuen erabea.

jopu-biotz, (yoputasun): *iz.* Ikus.: Motoikeri. I: Ao-zurikeria, jopukeria.

jopu-espetxe. (yoputasun): ŕz. Ikus.: Jopu-baitegi. Jopu-ziega.

jopu-mofoi, (yoputasun): *frond.* Jopua dan gizona.

jopu-neskame. (yoputasun): *izond.* Jopua dan emakumea.

jopu-xaki. (yoputasun): *iz.* Ikus.: Jopu-atz.

jopu-ziega, (yoputasun): *iz.* Ikus.: Jopu-baitegi.I:.Jopu-espetxe.

jopugo. (yoputasun): *iz.* Jopu izatearcn egipena.

jopugo-aurkari. (yoputasun): *izond.* Jopu izatearen aurka ari dana. Jopugo-aurkako.

jopukeria. (yoputasun): *iz.* Ikus.: Moŕoikeri, j: Jopu-biotz.

jopukide. (yoputasun); *izond.* Yoputasuncan Laguna dana.

joputasun. (yoputasun); *iz.* Ikus.: Yoputasun. j: Joputza.

joputasun-aldeko. (yoputasun): *izond.* Yoputasunaren alde dagoena.

joputu. (yoputasun): *ad.* Norbaitjopu egin.

joputza. (yoputasun); *iz.* Ikus.: Yoputasun. j: Joputasun, mendekeria.

joputzaf. (yoputasun): *izond.* ikus.: Jopo,: Jopu.

jopuzale. (otseinketa); *frond.* Adeitsua dana.

jorain. (gura): *iz.* ikus.: Joran. : Jorein, yoran, yorein.

joralde. (zeiñu): iz. Ikus.: Joalte. Joalde, joralte.

joran, (gura): *iz.* Gurari aundia. 1: Yoran, jorein, yorein, jorain.

joraneau. (gura): *adond.* Joran aundiaz ari-izatea. : Joranez.

joranez. (gura): *adond.* Ikus.: Joranean.

jorantsu. (guts): *frond.* Joranez ari dana.

jore. (izenorde): *izond.* Ikus.: Ire. j: Yore.

jorein. (gars): *iz.* Ikus.: Joran. j: Yoran, yorein, jorain.

jori. (ugaritasun): *izond.* Ugaria dana. lkas,: Ugari. I: Yori. (aiutzapen): *izond.* Oso aintzapenezkoa dana.

jori-arazi. (onegipen): *ad.* Onegipena iortu-eragin.

joridura. (ugaritasun): *iz.* Ikus.: Ugaritasuna. : Joritasun.

jorigafi. (mardultasun): *izond.* Mardultasuna at dczakena.

joriki. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasuncz ari-izatea. Joriro.

joriro. (ugaritasuu): *adond.* Ikus.: Joriki.

joritasun. (ugaritasun): *iz.* Ikus.: Ugaritasun. : Yoritasun, joridura, joritarzun, narotasun.

joritsu. (ugaritasun): *izond.* Ugaria dana.

joritu. (iraupen): *ad.* Zerbait iraun-erazi. Yoritu. (emote): *ad.* Apurka eman.

joritsa. (emote): *izond.* Apurka emandakoa.

joritzaile. (mardultasun): *izond.* Marduttasuna emateu duena. Joritzale.

iota. (berezkuntza): *iz.* Aloŕetan belaŕak atera ta kentzearen egipena. I: Yoŕa, joŕada, joŕadura, joŕaketa,joŕatze.

joŕada. (berezkuntza): *iz.* Ikus.: Jots. j: Yoŕa, joŕadura. (enoa): iz. Ikus.: Enoa. Aunaldi.

joŕadura. (aitzuŕ): *iz.* Ikus.: Joŕa. j: Jofada, yoŕa,jofaketa.

jotagati. (irizpide): *frond.* Irizpidez erabili ditekena.

jofai. (aitzuŕ): *iz.* Ikus.: Erpoi. j: Joŕsi-aitzuŕ, jofaiko, joŕai-txiki, jofasta, joŕatxuŕ.

joŕai-aitzuŕ. (aitzuŕ): *iz.* Ikus.: Erpoi. Jotai, joŕaiko.

jofai-dantza.(dantzaketa): iz. Joŕayaz egiten dan dantza.

joŕai-txiki. (aitzuŕ): *iz. ikus.:* Erpoi. Joŕai, joŕasta.

jofaiketa, (aitzrtŕ); *iz.* Aitzuŕez egindako lana.

joŕailro. (aitzuŕ); iz. ikus,: Erpoi. j: Joŕai, joŕai-aitzuŕ, txotakantxo, joŕatxuŕ.

joŕail.. (il): *iz.* Urteko laugaŕen ilea. I: Opail, opeil, ope, joŕii.

joŕail-gari. (gari): *iz.* Udabeŕian ereiten dan garia.

joŕaitir. (bcrezkuntza): *ad.* Ikus.: Joŕatu. Yoŕatu. (mardail): *ad.* Berbera.

joŕaitzurka. (aitztif): *iz.* Altzuŕ txikia. Jotanko.

jofaieale. (irizpide): *izond.* Irizpidea egiten duena. j: Joŕatzaile, joŕatzale.

joŕaketa. (borezkuntza): iz. Ikus.: Jots. Joŕadura,joŕatze.

joŕalrin. (berezkuntza): *iz.* Joŕaketaren egipena.

joŕakizun. (berezkuntza): *iz.* Jotatzeko dagoen luŕa.

joŕaidi. (berezkuntza): *iz.* Joŕaketa egiten dan aroa.:Joŕaro.

jorale. (berezkuniza): *izond.* Joŕaketa cgiten duena. j: Jorratzaie, joŕatzale, joŕaile. joŕari.

jofamusa. (berezkuntza): *iz,* Jofatu ondoren azkortzearen ari-izatearen gutxitzea.

joŕan. (berezkuntza): *adond.* Jots egiten ari-itzatea. : Yoŕan.

joŕanko. (aitzuŕ): iz. Aitzuf txikia. Ikus.: Joŕaitzurko.

jofaro. (berezkuntza): iz. Ikus.: Joŕaldi. j: Joŕailea.

joŕasta. (aitzuŕ): *iz.* Ikus.: Erpoi. Jotai, jorai-txiki.

joŕatu. (berezkuntza): *ad.* Jots egin. Yoŕatu, jofaitu. (mardail): *ad.* Mardail egin.

jofatxuf. (aitzuŕ): iz, ikus.: Joŕai. j: Joŕaiko.

joŕatzaile. (berezkuntza); *frond,* Ikus.: Joŕale. j: Joŕatzale. (irizpide): *izond.* Ikus.: Joŕaizale. : Joŕatzale,

joŕatzale. (berezkuutza): *Izond.* Ikus.: Joŕale, Joŕatzaile, joŕaitzale. (itizpide): *izond.* Ikus.: Jotaizale. j: Joŕaitzaile.

joŕatze. (berezkuntza): ŕz. Ikus.: Iota. I: Joŕaketa.

jofatzeko. (herezkuntza): iz. Joŕatzea egiteko langaya.

jos-ari. (ari): *iz.* Josteko aria. I: Ikus.: Josfint.

jos-bakan. (josketa): *iz.* Oŕazkada luzeetaz egiten dan josketa,]; Josi-askatn,joskan, pasta, ilbain.

jos-hakandu. (josketa): *ad.* Josketa oŕazkada luzeetaz egin.

josa, (oroapen): *ad.* ikus.: Jasan. j: Jasi.

josaldi. (josketa): *iz.* **Josketa** egiteko aldia.

josarte. (xefts): *iz.* Bi oyalen artean josten dan xeŕa.

josbide. (jostotatz): iz. Jostoŕatzaren ofazkada.

josdura. (josketa): iz, Ikus.: Josketa. Joskura, josia, joste.

joseba deun lora. (Lore): iz. Joseba deunaren egun aldian ateratzen dan lorea.

josepe-belaf. (lendare): iz. ikus.: Klabelin. : Krabelin.

josfiru. (ari): iz. Josteko aria. I: Joskari, jostari, jos-ari.

josgabe. (josketa): *izond.* Josketarik eztuena.I:Josi-bako,josigabeko, joskeragabe,joskcragabeko,josige.

josgafi. (josketa): *izond.* Josi ditekena. I: Josigaŕi.

josgel. (ede): *iz.* Abarkak josteko ede teikiak.: Joski.

josgela. (josketa): *ft.* Josketa egiteko gela.

josgi. (janztura): *iz.* Ikus.: Josgo. j: Jostundegi,josgu,joskiutza,joskola.

josgo. (janztura): *iz.* Josten ari-izaten dan lantegia. j: Jostundegi,josgu, josgi, joskintza, joskola.

Josi, (josketa): *ad.* Josketa egin. j: Xoxi, jos.

josi-askatu. (josketa): *iz. Ikus,:* Jos-bakan. j: Pasta, ilbain.

josi-bako. (josketa): *izond.* Ikus.: Josgabe.:Joaigabeko,joskeragabe, joskeragabeko, josige,

josi-lanabes. (josketa): iz. Josteko langaya. j: Joskailu, joski,

josi-lardaska. (josketa): iz. Edeŕa ez dan josketa. I: Jos-lardaska.

josi-lardaskatu. (joaketa): *ad.* Baldarkiro josl.

josia. (josketa): iz. Urns.: Josketa. Joskura, josdura.

josige. (josketa): *ŕzond. ll us.:* Josgabe. Josi-bakn.

joskallu. (josketa): *iz.* fiats.: Josi-Janabes. j: Joski.

joskari. (ari): *iz.* Boas.: Josfim.: Jostari.

joskera. (josketa): *iz.* Josteko era. (elizti): *iz.* Tzkuntza batean itzak nola alkartu beaŕ direst erakusken duen ikasketa.

joskera-arau. (elizti): *iz.* Joskera ondo erabiltzeko arane.

joskeragabe. (josketa): *izond.* Ikus.: Josgabe.j:Josi-bako,joskeragabeko.

joskeratxaŕ. (elizti): *iz.* Joskera undo ez erabiltzea.

JOSKETA. iz. Oyal, lain edo baste gai baten bi zati edo geyagajostoŕatzan arildutako ariaz batutzearen egipena. Jostofatzaz oŕen antzeko beste edozein lana. I: Jositako bi zatiak batutzen dituzten oŕazkadaen zeŕenda. j: Alarna, yoskera, bilbakera, josdura, joskura, josia,joslan,joste,jostura, oŕatz-lan, oŕatz-lanketa, xoxgu. II (arabaki), (bakuntza), (janztura), (zarbefiketa).

joski. Cede): *iz.* Ikus.; Josgei. (josketa): *iz.* lkus.: Josi-lanabes. j: Joskailu, joskin. (jostoŕatz); *iz,* Josteko jostofatza.

joskola. (josketa): *izond.* Josten ari den emakumea. Joskin, josla, josle, jostale, joskilo, yoskiie, jostari, jostaile, jostun.

joskin. (josketa): *izond.* Ikus.: Joskila. j: Jodie.

joskintza. (janztrua); iz. Ikus.; Josgo. I: Josgi, joskola.

joskizun. (josketa); iz, Josteko dagoena.

joskola. (janztura): *iz.* ikus.: Josgo. I: Josgi,joskintza.

josdura. (josketa): iz. Eats.: **Josketa.** Josdura, joslan.

pasta. (josketa): *izond.* Was.: Joskila. Joskin, josle, jostaie, jostari, jostaile, josten, jostzaile.

joslan. (josketa): *iz.* Ikus.: **Josketa. Joskera.**

josiari. (josketa): *izond,* this.; Justa. I: Joskila.

josmai. (josketa): iz, Josteko maya.

josmakil. (josketa): *iz.* **Oskigileek** oñetakoakjosteko erabiltzen doten zurezko tresna.

jospolit. (josketa): *iz.* Oŕczkada baluetaz egiten dan **josketa. j: Jospulit.**

jospolitu. (josketa): *ad.* Jospolitaz josi. JospuLitu.

jospolitzaiie. (josketa): *izond* Jospolitak egiten dituena.

jost-arazi. (jolasbide): *ad.* Jolasbidean ibili-eragin.

jost-arazle. (jolasbide): *izond.* Jolasak antolatzen eta eusten dituena.

jost-irudi. (antzerti): *iz.* ikus.: Antzerki.

jost-irudigile. (matzoth): *(coed.* Jost-irudiak idazten dituena.

jost-irudizko. (antzerti): izond. Jost-irudiai dagokiena.

josta. (jolasbide): *iz.* **Ikus.: Jolasbide.** I: **Jolasketa, jostadura, sosta.**

josta-bufukari. (boŕoba): *izond.* **Aspaidian zaldiz eta aiztagaz egiten can botokan** ari cane. j: Justa-gudukari.

josta-egile. (antzerti): *izond.* Antzertizko jostetak egiton dituena.

josta-egun. (1anarte): iz. Opal egiten dau eguna. j: Opoŕ-egun.

josta-gale. (jolasbide): *izand.* Ikus.: Josta-nai, : Jostagura.

josta-gudu. (boŕoka): *iz.* Aspaldian zaldiz eta aiztagaz egiton zan bofoka.

josta-gudukari. (boŕoka): *izond.* Ikus.: Justa-bunukari.

josta-leku. (jolasbide): iz. Jolasean ari-izateko etxea.

josta-nai. (jolasbide): *izond.* Jolasean ari nai duena. j: Josta-gale, jostagura.

jostabide. (Jolasbide): iz. Jostetan ari-izatearen egipena.

jostadura. (jolasbide): iz. fiats.: **Jolasbide. j:** Josta, soles,

jostaera. (joko): iz. Jokatzeko era.

jostagailu. (joke): *iz.* Ikus.: Jostailu. Dostagailu, jostakai, **jostakailu, lele, xostailu.**

jostagafi. (jolasbide): *izond.* Jolasean ari ditekena. j: Jos€airu,jostakin, jostariburu.

jostaginki. (jolasbide): *adond.* **Jolasbidez ari-izatea.**

jostagura. (joko): *iz.* Jokatzeko guraria. Josta-gale, josta-nai.

jostaile. (josketa): *izond.* ikus.: Joskila. Josle.

jostailu. (joko): *iz.* Auŕek jolasteko erabiltzen dutena. j: Edonork ere ortarako erabiltzen duena. j: Dostagailu, jostagaiiu, jostakai, jostakailu, lcle, ñ ill, sostagaŕi, tolari, xostailu, jostaiu.

jostailu-apal. (jostailu): *iz.* Jostailuak eukitzeko alasa.

jostailu-saltoki. (jostailu): *iz.* **Jostailuak saltzen diran saltokia. j:** Jostailutegi.

jostailu-saltzaile. (jostailu): izond. Jostailuak saltzen dituena.

jostailugiutza. (jostailu): *iz.* **Jostailuak egiten diran ola.**

jastailutegi. (jostailu): *iz, Ikus.:* **Jostailu-saltoki.**

jostairu. (jolasbide): *(wad.* **Ikus.: Jostagaŕi. E: Jostakin, jostariburu.**

jostaka. (joko); *adosud.* **Joko egiten ari-izatea.**

jostakai. (joko): *iz,* **Ikus,: Jostailu.** Jostagailu.

jostakailu. (joko): *iz,* Ikus.: Jostailu. Jostagailu, jostakai.

jostakaiamu. (kurtxoiñek); Iz. **Kurtxoiñak egiteko oyala.**

josta^{g}alu. (jolasbide): *ad.* **Jolasbideetan ari-izan.**

justakeria. (biurdura): *iz*. Ikus.: Biurdura. j;-Gaizto usaiñak, moxtare, jaunfutrekei.

jostaketa. (jolasbide): *iz*. Ikus.: Josteta.: Jostaldi, jostatze, txosta.

jostakin. (jolasbide): *izond.* Jolasbidean ari dana. j: Jostagati, jostaitu, jostariburu.

jostakof. (jauzketa): *izond.* Pozik jauzketan ad dana,

jostalari. (ad): *iz*. Josketarako ari gogofa. j: Jostari.

jostaldi. (josketa): iz. Jos€eko aldia. (jolasbide): *iz*. Ikus.: Josteta. Jostaketa.

jostale. (josketa): izond. Ikus.: Joskila. Josla.

jostalkari. (ari): *ft*. Ari biko biuŕita. Jostelari.

jostari. (ari): iz, ikus.: Josfiru. I: Joskari, jostalari.

jostaribsru. (lolasbido): *izond.* Ikus.: Jostakin. : Jostagaŕi, jostairu.

jostaritasun. (jolasbide): ŕz. Jolasbidean ari-izatea.

jostarilza. (antzerti): *iz*. Antzertia egiten ari diranen lanbidea.

jostati. (jolasbide): *izond.* Jolasbidean ari-izatea maite duena.

jostatoki. (jolasbide): *iz*. Jolasbidez ari-izateko tokia.

jostatu. (jolasbide): *ad.* Jolasbidean ari-izan. Josta.

jostatzale. (antzerti): *izond.* Antzezlaria dana.

jostatze. (jolasbide): ŕz. Ikus.: Josteta. Jostaketa.

jostazale. (jolasbide): *izond.* Jolasbidez ari dana. j: Jostetari.

joste. (josketa): *iz*. Ikus.: Josketa. 1: Josdura, jostura.

joste zuri. (josketa): *iz*. Janzki zuriaren jostea.

josteko. (josketa): *izond.* Josi beat data.

jostelari. (ari): *iz*. Ikus.: Jostalkari.

josteta. (jolasbide): iz. Jolasblderako egokia dan edo antolatuta dagoen toki edo lekoa. j: Jostarazi edo atsegin egitea. j: Jostaketa, jostatze, txosta, tzosteta.

jostetako. (iseka): *adond.* Txantxetan ari-izatea. j: Jostetan.

jostetan. (iseka): *adond.* Ikus.: Jostetako.

jnstetari. (iolasbide): *izond.* Ikus.: Jostazale. j: Zapart-egingafi.

jostetegi. (josketa): *iz*. Ikus.: Jostetxe.

jostetxe. (josketa): iz. **Josketak** egiten diran etxea. ; Jostetegi.

jostirudi-antzeko. (anizerti): *iz*. Jostirudiaren antzekoa dana.

jostoi. (tximista): iz. Ikus.: Ortots.: Dusturi, jostori.

jostoitu. (tximista): *ad.* Ortotsak izan.

jostola. (josketa): *iz*. Josketa egiten dan tokia. j: Jostun-gela.

Jostotatz. *iz*. Altzairnzko burdin-agatxoa, mutuŕ bat zotoztuta daramana eta bestean begi bat, bertatik josteko edo azpateko aria igarotzen dalarik. Ba-dagoz oŕelakoak, ezufez, zuraz eta beste gayaz egiñak diranak. I: Dostotatz, oŕatxiste. *11* Jostoŕatz-motak: "Aibandoŕatz¨", "Bastoŕatz¨" = xalmatzeko jostoŕatza. // "Albaiñoŕatz" = alba€ntzeko jostoŕatza. /1 `Beloŕatz¨ _ ontzi-oiala josteko erabiltzen dan jostoŕatza¨. // *"Kaltzetoŕatz"*, "Galtzerdi-ofatz¨ = galtzerdiak egiteko jostotatza. II "Koltxoinoŕatz", "Lastayoŕatz" = gosnaetarako jostotatza. ii (eundura), (janztura), (josketa), (oŕatz), (taratalu), (zi).

jastofatzoutzi. (jostotatz): *iz*. Jostofatzak gordetzeko ontzia.

jostotzara. (josketa): *iz*. Josketarako saskia.

jostra. (oñetako): *iz*. Abarkak eukiten duten naŕuzko zola.

jostubal. Cede): *iz*. ikus.: **Ede. I:** Ugal, jostuel.

jostugel. (oñetako): iz. Abarkaren aspildura. I: Jost-uel.

jostun. (Josketa): *izond. Ikus.:* Joskila. Josla,jasle, justun. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

jostun-asimaslak. (josketa): *iz.* Josketaren asiera. j: Jostun ikastearen lencngo uŕatsak.

jostun-gai. (janztura): iz. **Jostun** ikasten ari dan neskatila. I: **Jostun-ikasle.**

jostun-gela. (josketa): *iz*. Ikus.: Jostola.

jostun-giaf. (giñaŕe): *iz*. Iztaŕeko zeatez dagoen giñafea. j: Zeal-lauki.

jostun-ikasle. (janztura): *ft*. Ikus.: Jostun-gai.

jostun-mai. (josketa): iz. Josketarako maya. j: lostundegi.

jostundegi. (janztura): *iz*. *Ikus.:* Josgi. Josgo.

jostuntza. (janztura): *iz*. Jostunaren **langintza.**

jostuntzr. (iltze): *iz*. Iltze aundia. j: Ikus.: Entenga.

jostura. (josketa): iz. Ikus.: Josketa. Joste.

jostzaile. (josketa): *ŕzond.* ikus.: Josla. Joale.

josu. Pen): *iz*. Gizon-izena.

josu-neketi. (lekaidego): *izond.* Neketaŕen lekaidegoan dagoena.

josulagun. (lekaidego): *izond.* Loyola'ko Iñaki Deun'ak irasi zuen lekaidegoan dagoena.

josnne. (izen): iz. Emakutne-izena.

jots. (dantzakcta): iz. Dantza bat.

jota-egon. (atzetasun): *ad.* Leŕegiña egon.

jotaka. (tanpa): *adond.* **Tanpak ematen** ari-izatea.

jotalari. (dantzaketa): *izond.* Jota dantzatzen duena.

jotaldi. (tanpa): *iz*. **Tanpak ematea.**

jotanka. (luŕ-lantze): *adond.* Layaz lanegiten ari izatea, zango bat bestean tinkatua.

jotari. (adaŕ): *izond.* Adaŕakaz jotzen duena. j: Jotelari.

jute. (iñaute): iz. Ikus.: **Iñaute.** I: **Iñarte,** iota, yule, yotori. (tanpa): *iz*. Tanpa ematea. Joite, jotze.

jotekari. (abere): *izond.* Ikus.: Joitari. Joitelari, jotelari.

jotelari, (abere): *izond.* Ikus.: Joi€ari. Joitelari, jotekari, joterakari, joteralari.

jottra egin. (eraso-aldi): *ad.* Abereek alkaŕbuŕustu. j: Ikus.: Ikus.: Buŕustu.: Jotzera-egin, ux-egin. (zemakuniza): *ad.* Gizonek alkaŕ zematu.

jotezko. (sen): *izond.* Seuez egindakoa.

jotofi. (sol u): *iz*. Ikus.: Oyartzun, I: Oyarzun, oyan-ots.

jotots. (soft): *iz*. **Eresgalu baton soñua.**

jotsaslci. (Josketa): *iz*. Josketarako saskia.

jotu. (ofiaze): *iz*. Alboko oñazea.

jotealle. (soffit): *izond.* **Eresgalu bat** jotzen duena.

jotzaile. (eresgalu): *izond.* Ikus.: Joie. j; Joile, jottale, jotzalc.

jotze. (soñu): *iz*. **Eresgalu bateaz soñua** ateratzea.

joul. (oyutza): *oyu.* Laboŕiu adierazteko **oyutza.**

joxalki. (obo): *iz*. Ikus.: Iotualki.

joxemaritaf. (oŕi): *izond.* Donostia'n jayo dana.

jozain. (lanabesa): iz. Abel-osalariaren lanabesa txikia.

jozalaba. (seme): *iz.* Ezkondutakoen baten alaba, bestcarena izangabe.

jozka. (pilota): *adond.* Piiotaz jotzen ari-izatea.

jozki. (daratelu): iz. ikus.: Daratelu. I: Eskopre.

ju-ju. (edari bizi): iz. ikus.: Pataŕ.

jua. (zezen): *iz.* Idiak geldi ditezen egiten dan oyutza.

juaile. (aldaera): *izond.* Joaten dana.

juaixti. (atilt): *adond.* Orain gutxi. ikus.: Arestian. j: Arestion, juaixtiko.

juaixtiko. (aldi): *adond.* Orain gutxikoa dana. J: Juaixti.

juako. (ardura): *izond.* Ajola zayona.

juakunde. (bidaldi): *iz.* Ikus.: Bidaldi. Osteraldi.

juabtun. (zeiñu): *izond.* Zeiñua daukana. Jualedun, juaredun.

juale. (zeiñu): *iz.* Ikus.: Zeiñu. I: Juare, juale.

juale-ao. (zeiñu): *iz.* Zeiñuaren aoa,

juale-jotzale. (zeiñu): *izond* Zeiñuak jotzen dituena.

juale-jotze. (zeiñu): *iz.* Zeiñuak jotzea.

juale-mingain. (zeiñu): *iz.* Zeiñuaren mingafia. J: Juare-mingain.

juale-orma. (zeiñu): iz. Zeiñuak ipintzeko orma.

juale-ots. (zeiñu): *iz.* Zeiñuajotzean egiten dan soñua.

jualeak-jo. (zeiñu): *ad.* Zeiñuak jo.

jualetxo. (zeiñu): *iz.* Zeiñu txikia. I: Juaretxo.

jualezain. (zeiñu): *izond.* Zeiñuak jo ta zaintzen dituena.

jualgik. (zeiñu): *izond* Zeiñuak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

jualte. (zeiñu): *iz.* Judea esegita dagoen zurezko lepokoa. J: Juraltc.

jualtegi: (zeiñu): *iz.* Zeiñuak ipintzen diran dotea edo beste lekua. J: Jualtoki.

jualtold. (zeiñu): *iz. Ikus.:* Juaitegi.

juan-jinn. (aldaera): iz. Joatea ta etortzea.

juangai. (elduera): iz. Toki batera eltzeko bides.

juaniketoi. (oin): iz. Beatz lodiaren be aldeko ezuŕa geyegi ateratzen danean. Juanikote.

juanis. (ur-legoteko): iz. Ikus.: Zaŕapo. J: Txantxiku.

juankoi. (ibilera): *izond.* Ibiltzen ari dana. j: Joankoi.

juanmiel. (ur-legoŕeko): *Iz.* Zaŕapo aundia.

juale-suiñu. (zeiñu): *iz.* Joarearen soñua.

juaredun. (zeiñu): *izond.* Ikus.: Jualdun. ^: Jualedun.

juaretxo. (zeifiu): iz. Zeiñu txikia, eskuz erabiltzen dana. J: ikus.: Jualetxo, zinbolari.

juatetoŕi. (aldaera): *ad.* Joate ta etortzea.

juatz. (oe): *iz. ikus.:* Oe. J: Oatze.

jube. (isiltasun): *adond. Isilean* ari-izatea. I: Juje.

jud-auzo. (id): *iz.* Judutaŕak bizi diran auzoa.I: Judu-auzo, judutegi.

judarkeria. (salkuntza): *la.* ikus.: Salkuntza. J: Judaskeria, judukeria.

judaŕ. (ends): *izond.* Isŕael eŕikoa dana. Judu.

judaŕ-idazti. (idazti): *iz.* Judaŕ-uzkurtzaren idazti nagusia.

judas. (Salkuntza): *izond.* Azpi-suge. I: Azpi-jale.

judas-eguŕ. (abetxu): iz. Eguŕ oso gogoŕa duen abetxua. J: Txori-eguŕ.

judaskeria. (salkuntza): *iz.* Salkuntza izatea. j: Saikeria.

judastu. (Salkuntza): *ad.* Azpi-sugea egin edo biurtu.

judataŕ. (ended): ***izond.*** Judeakoa dana. I: Judegu,indigo,judutaŕ.

judiri. (ikatz): iz. Ikatzaren autsa. J: Ems.: Iduri. : Udiri, iduria.

judizione. (auziratze): iz. Azken auziratzea.

judopatz. (uzkurtza): *iz. Ikus.:* Judutza.

judu. (enda): *izond.* Israel'ekoa dana. Judaŕ. Ikus.: Judusa. (abere): *iz.* Lanegin nai ez duen aberea,

judu-aldeko. (enda): *izond* Judotafen alde ari dana. j: Judu-beŕi, judo-zate.

judu-antzeko. (eite): *izond.* Judutafen antza donna.

judu-auzitegi. (auzi-mai): iz. Judataŕen auzi-maya.

judu-batzaf. (bateaŕ): iz. Judataŕen batzafa. J: Judu-biltzaŕ.

judu-beŕi. (enda): *izond.* Ikus.: Judu-aldeko. : Judu-zale.

judu-beŕitu. (enda): *ad.* Judutafa egin edo biurtu. J: Judutu.

judu-eliza. (eliza): *iz.* Judutafen eliza.

judu-etsai. (enda): *izond.* Judutaŕen arerioa.

judu-etsaikeria. (enda): *iz.* Judutaŕen surkako jokera.

judu-irakaspen. (irakaskunlza): *iz.* Judutaŕenirakaskintza.

judu-izkera. (izkera): L. Judutafen izkuntza.

judu-kristau. (kristautasun): *izond.* Kristautasuna onartu duen judutaŕa.

judu-lege. (tege): iz. Judutafen legea.

judu-zale.(enda): *izond.* Ikus.:Judu-aldeko. J: Judu-beii.

judu-zerga. (zerga): *iz.* Judutaŕen zerga,

judu-zergari.(zerga): *izond* Judutaŕen zerga jasotzen duena.

juduefi. (ends): *iz.* Juduen Eŕia. J: Judeŕi.

judukume. (ends): iz. Juduaren seme txikia. ^: Arbuyoa adierazteko erabiltzen dan itza.

judusa. (enda): *izond.* Israel'eko emakumea. Ikus.: Judu.

judutaide. (ends): *iz.* Judutaŕen multzoa.

judutaŕ. (ends): *izond.* Judueŕikoa dana. I: Tudor, judataŕ.

judutegi. (iri): *iz.* Ikus.: Jud-auzo. J: Judu-auzo.

judutu. (ends): *ad.* Ikus.: Judu-beŕitu.

judutza. (uzkurtza): *iz.* Judutaŕen uzkurtza. J: Judopatz.

juju!. (poz): *oyu.* Poz-oyutza. j: Jufi!.

jugudea. (burnt): *iz.* Ikus.: Ingure. Ingure.

jui. (sots): *iz.* Gizonaren iŕintzia. (i lui.

juiben. (peaks): *iz.* Ikus.: Praka; ijitoen itza. I: Iztaŕeko, zarabul.

juiist. (txis€u): iz. Txistu-egitearen cts-izena.

juin. (orgs): *iz.* Gurdi txikiaren kiŕinkaren ots-izena.

jujamendu. (zentzun): *iz.* Ikus.: Zentzun.I:Zenzun.

jujamenduratu. (zentzun): *ad.* Zentzuna izateko adiñena eldu.

jujamendutsu. (zentzun): *izond.* Zentzuna duena.

jujari. (auzi-gizon): *iz.* Ikus.: Epaile. J: Epaikari.

jujatu. (auzi-mai): *ad.* Ikus.: Epaitu. Epaikatu.

jujo. (izerdi): *adond.* lzerdiz ari-izatea.

jujus. (begirune): *izond.* Begirunea adierazten duena.

jujuskeria. (gozoki): *iz.* Ikus.; Litxarkeri.

jujuski. (begirune): *adond.* Begirunez ari-izatea. I: Iniuski.

jujustasun. (begirune): *iz.* Ikus.: Begirune. j: Begot-tire.

jujustu. (begirune): *ad.* Begirunea izan.

juka. (landau): iz. Amerika'ko auntz-komakaria dan landarea; bere efoak jangaŕia dan iriña ematen du.

jukadi. (landare): *iz.* Jukak dagozen tokia.

jukaf. (sukalde): iz. Zartagi txikia. ikus.; Zartagi.

jukutrea. (zatarkeri): *iz.* Ikus.: Zatarkeri. ; Jukutria, okerbide, tipikeria, tipikeri.

julian. (aŕain): iz. Makalaoaren antzekoa dan data, mccagoa dana.

julifri. (lore): *iz.* Ikus.: Julufrai. Julufrei.

julipa. (tanpa): iz, Tanpak ugari ematea,

julis, (lizunkeritza): *izond.* Ikus.: Emagaldu. !: Lilitxo.

juliskeria. (lizunkeritza): *iz.* Ikus.: Lizunkeritza. Likixkeria.

julistu. (lizunkeritza): *ad.* Emakume bat emagaldua blurb].

jutu. (trots): iz. Ikus.: Aiñura. I: Aulia.

julu-ala. (zalapart): *iz.* Ikus.: Zalapart. Kalapita, juluada, juluala.

julu-egin. *(sots): ad.* Urubi-egin; aiñura-egin.

julufraikeria. (zatarkeri); *iz.* Zatarkeriz ari-izatea.

julufret. (lore): iz. Ikus.: Krabetin. I: Julufrin, julufrai, dilufrai, mao, maua, txulufrina, zec, jinufrei, julifri.

jumL (oyutza): *oyu.* Gogoanbeaŕczko oyutza. I: Jun!.

jundanc juane. (dean): *iz.* Yon donca.

jundanc juane lilia. (lore): iz, i ilikaria dan iandare baton lorea, atson onekoa dana.

jundane-martine-ollaŕ. (txori): *iz.* Txori txikia, bunion luma-gandoŕa daukana.

jundane-sagaŕ. (sagaŕondo): *iz.* Yon done-sagaŕa.

juneta. (sendi): *iz.* Ikus.: Eŕain. I: Esen.

junget. (aldaera): *izond.* Norabait joateko dagoena.

jungelo. (eyeraldi): *iz.* Eyeraren goiko afia igitzen dueu burnizko zatikoa. j: Jungelu.

jungude. (burth): *iz.* Ikus.: Ingude. Jungure, jungura.

junka. (tanpa): *iz.* Ikus.: **Tampa.** I: Zunka.

junkatu. (tanpa): *ad.* Tanpatu, jo-egin.

j unkatzaile. (tanpa): *izond.* Jotzen duena.

junpa. (kordokadura): *iz, ikus.:* Dibo. Gorgoin, jurdunpa, junfa. (oe): *iz.* Ikus.: Seaska. j: Guys.

junpadura. (kordokadura): *iz.* Kordokatzearen egipena.

junpagiz. (kordokadura): *iz.* Ikus.: Dibo. j: Gorgoin.

junpan. (kordokadura): *adond.* Kordokatzen ari-izatea.

junpatu. (kordokadura): *ad.* Zabulun-spin. j: Diboan zabulunka timpani. (oe): *ad.* Kulunkatu.

junpatzaile. (kordokadura): *izond.* Kordokatzen ad dana.

junpuru. (abetxu): *iz. Ikus.:* ipuru.

juntera. (zurgintza): *iz.* Ikus.: Maŕuskela. I: Maŕoskai.

junteratu. (kentze): *ad.* Landu beaŕ dan gauz^y bati zati zakaŕak kendu.

juntzi, (sasi): *iz.* Lekaziduna dan sasia, abaŕ meak asko dauzkana, oriak aiztoaren antza dutenak eta lore oriak. *Junzi.*

juntziaga. (carats): *iz.* Saratsen multzoa.

jupa. (poz): *iz.* Pazezko oyutza. j: Jura, jufi.

jupu. (zurkaitz): *iz.* Eusten duena.

jurdunpa. (kordokadura): *iz.* Ikus.: Dibo. I: Junpa.

jurdunpatu. (kordokadura): *ad.* lkus.: Kordokatu. j: Lokatu.

jurga. (edoskipen): *adond.* Edoskiten ari-izatea. j: Justaka.

jurgadura. (edoskipen): *iz.* Ikus.: Edoskipen. j: Edosketa.

jurgatu. (edoskipen): *ad.* Ikus.: Xurgatu. Xurkatu.

jurgatzaile. (edoskipen): *izond.* Jurgatzen ari dana.

jurjidu. (okidura): *ad.* Zerbait zearo bate. j: Iurjidu.

jurnaski. (igorztura): iz. Ugutza artzen dutenak igortzeko erabiltzen dan olio ta gantzukiaren nastea.

jurnaski-ontzi. (igorztura): *iz.* Jurnaskia gordetzeko ontzia.

jus. (min): *iz.* Ikus.: Urin. I: Gurin.

juseko. (sukalde): *iz.* Sukaldean egiten dan egosaria.

jusjus. (poz): *izond.* Pozik dagoena.

juska. (iseka): *iz. Ikus.:* Iseka. j: Trufa.

juskatu. (baŕegaŕikeri): *ad.* Baŕegaŕi egin edo jaŕi.

juslurl. (tximista): *iz.* Ikus.: Txirnista. Oiñaztaŕi.

justa. (iseka): *iz.* Polita ez dan txantxa. Juzka. (antzerti): *iz.* Jostagailu paŕegaŕia. j: Juzka.

justaegile. (antzerti): izond. Jostagailuak egiten dituena. j; Justa-idazle.

justagafi. (antzerti): *izond.* Justakoa dana.

justai. (alkondara): *iz.* lieus.: Geŕontze. Geŕuntze.

justaka. (edoskipen): *adond.* Ikus.: Jurga.

justakus. (janztura): *iz.* Jake, *txamsla.*

justatsu. (antzerti): *izond,* Jostagailuak egitea maitc duena.

justazko. (antzerŕi): *izond.* Jost-trudikoa dana.

justul-afi. (kaskabaŕ): *iz.* Kaskabaf lodia.

justul-euri. (euri): *iz.* Ostosketaz jausten dan curia.

justul-odei. (odei): iz. Ostosketaz dagoen odel aundia.

justulketa. (ekaitz): fz. Ostosketaz ari dan ckaitza.

justuri. (tximista): *iz.* Ikus.: lñusturi. Yuzturi, juzturi, juztul, juzturi.

jute. (iñaute): iz. Ibis.: **Haute.** l: Matte.

jutzi. (lagatze): ad Ikus.: Laga. j: ltzi, utzi.

juuekitu. (janztura): *ad.* Kriketasunez jan€zi.

juyeki. (ontzi): iz, Ondo istinduta ez dagoen otafa, ta oŕengatik ubila jariotzen zayona. I: Juyaki.

juyekitu. (janztura): *ad.* Kriketasunez jantzi.

juyuskeria. (gozoki): iz. Ikus.: Mizkineri. j: Kuskeria.

juyuski. (gozamen): *adond.* Aokera onaz ari-izatea.

juzino. (luŕalde): *iz.* Ikus.: Lufalde. I: Ef€baŕuti.

juzka. (iseka): *iz. ikus.:* Justa. j: Juska, juzku, juzko. (antzerti): *iz.* Berbera.

juzkada. (erorkera): *iz.* Ikus.: Erorkera. ^: Erorketa.

juzkalari. (lacks): *¡cond.* lseka egiten ari dana. ; Juzkari,

juzkatu. (norbaide): *ad.* IzIdiu bat zuzendu. (baŕegaŕikeri): *ad.* Norbait bafegafikeri bezels. utzi. j: Juskatu, juzkatatu.

juzo. (auzi-mai): iz. Auzi-mayaren egipena.

juzta. (iseka): *iz.* Polita ez dirudien txantxa.

juzteka. (jauzketa): *adond.* **Jauzketak** egiten ari-izatea.

juztu. (aŕokeri): *ad.* Motu, puztu.

juztulañ. (kaskabaŕ): iz. Kaskabaf aundia. j: Ikus.: Kaskabaf. I: Iuztul-aŕi.

juztulcuri. (euri); *iz.* Ortotsekin ari dan atria. I: Iuztul-euri, fustuleuri, fustuleri.

justulketa, (tximista): iz. Ortotsaren buŕunba.

juztulodai.. (odei): iz. Ortotsak ateratzen diran odnya. (: ,tuztulodei.

juztura. (landare): iz. Ikus.: Auki.: Bigura.

k. (izki): *iz.* Euzkal-abedearen amargaŕen izkia. Bare soñua G izkiaren gogoŕa dala esan diteke. G eta K izkien soñuak alkaŕenganako ain urbildagozelako alkaŕen ordez agar-tzar, dira maiz izenetan eta aditzetan, L eta N beste izkien eragiteagatik. E,b.: Ego ta ilko, Usurbil'go ta Usurbil'ko; ez gcra *En* ezkera, ez gabiltz eta eskabillz; egungo ta egunko, ongi ta onki. // K izkia izen, izenondo ta izenordearen askaŕ-zentzuna ematcko erabiltzen da. E.b.: Gizona, gizonak; zabala, zabalak; bera, berak. // Aditz iragankoŕen egileari itsasten zayo ain zuzen oyen egilea dala adieraztcko. E.b.: Gizonak egin do, nik dararnat /1 Tkako aditz jokoan erabiltzen da, bertan agertzen dan alkaŕ-betetzekoa aŕa dala adierazteko. E,b.: Ondo egin duk, nik artu dikat.

ka-gabeko. (aditz); *ad.* Iragangaitza dan aditza.

kabka. (egazti); iz. Ontzaren emea izendatzcko erabiltzen dan ots-izena. I; Kaeka.

Lraala. (ziri): *iz.* Abe bateau jafita dagoen ziria, bertan tresnak esegitzeko.

kaan. (atsegintasun): *fzond.* Atsegifia dana. j: Ikus.: Atsegingaŕi.

kaartu. (aultasun): *ad.* Auldu. (indaŕ): *ad.* Indaŕa galdu, indargabetu.

kaatatx. (agermen): *iz.* Notin batzuen agerketa.

kaatosa. (igurki): iz. Ius.: Zaldigurzki, I: Zaidi-oŕaze, kabatosa, karatosa.

kaba. (zoŕo): *fr.* Zofo txikia. (oñaztapen): ŕz. Ikus.: Oñaztapen. I: Gogardi.

kabatla. (ziri): *iz. dais.:* Kabila. Kabeila, koail, lalari, kabaistef. (iltze): iz. Iltze txikia.

kabaistef. (ziri): *iz.* Eras.: Kabila. I; Kabaila.

kabala. (yudutasun): fz. Yudutaŕen artean Itun zaŕaren azalkuntza. (adierazkizun): *iz.* Berbera.

kabalakin. (abuse): *ŕzond.* Abercenganako zaletasuna. Kabalkin. (ayet): *frond.* Berbera.

kabalari. (yudutasun): *frond.* Itun zaŕaren azalkuntzari buruz ari dana. Kabalazale.

kabalazale. (yudutasun): *frond.* Ikus.: Kabalari.

kabalazko. (yudutasun): *frond.* Itun zafaren azalkuntzari dagokiona. (adierazkizun): *frond.* Berbera.

kabala. (abere): ŕz. Etxaberea.: Kabal, kabala. (abelizti): *iz,* Abere-taldea, (aberastasun): II *iz.* lkus.: Aberastasun. ^: Aberastarzun.

kabale-eogia. (eriotza): *iz.* Ikus.: Pika. I: Piko.

kabaleztatu. (abere): *ad.* Abereak euki-eragin.

kabalkin.(aberc): *izond.* Abercenganako zaletasuna duena. I: Kabalin.

kabalzain. (abase): *izond.* Abereak zaintzen dituena.

kaban. (arteztasun): *frond.* Zuzena dana.

kabana. (gorde-jakiak): Iz, Ozpin, ereiñotz-ofiak eta beste gai batzuetaz, aŕain eta beste jakiak iraun-erazteko egiten dun pilpilada gertutzen dan *ola.* (atsegintasun): *izond.* Begikoa dana.

kabanadun. (gorde-jakiak): *frond.* Kabana daukana.

kabano. (txoskot): *iz.* Zuldaŕa. Zaidaŕa.

kabantza. (oe): *iz.* Artzañaren oea.

kbarastu. (ao-ugal): *iz.* Ans.: Esteka, Kabasturu, gualdun, karasturu.

kabarden. (gari): iz. Gari bizarduna.

kabardil. (sukaf): iz. Sukaŕ negala, laŕuan eŕegosi gull-goŕia zabaldurik agertzen dana.

kabaŕ. (legorlasun): *frond.* Legoŕ-legoŕa dagoena. (idortasun): ŕzond. Berbera.

kabata. (otaluf): ŕz. Ikus.: Otaluf, I: Zakardieta.

kabate. (landare): *iz.* Ikus.: Ota. I; Otaka.

kabano. (eritasun): iz. Abercen eritasun bat.

kabanodun. (txoskoŕ): *izond.* Kabafoa duena.

kabaŕitu. (anpadura): *ad.* Anpatuta egon.

kabarstu. (Legortasun): *ad.* Zeam legortu. : Kabaistu.

kabartasun. (idortasun): iz. Guztiz idoŕa egotea.

kabartu. (€egortasun): *ad.* Legortu, igartu.

kabasturu. (ao-ugal): iz. Ikus.: Esteka. I: Kabarastu, kabesturu, gualdun, kabastu, kabasturi.

kabasturugile. (ao-ugal): *izond.* Kabasturuak egiten dituena. (esku-langintzak): *frond.* Berbera.

kabasturugintza. (ao-ugal): *iz.* Kabasturnak egiten diran lantegia.

kabatxi. (laŕu): *iz.* Ikus.: Garatxo. Garitx, kabatxo.

kabatxo. (laŕu): iz. Ikus.: Garatxo. I: Garitx, kabatxi.

kabazka. (aŕamazkada): *adond.* Oloak list aztaŕikatzen ari-izatca.

kabazkadura, (aŕamazkada): *iz.* Oloek luf aztafikatzearen egipena.

kabazkari. (aitzurketa): *izond.* Aztaŕikatzen ari dana.

kabazkatu. (aitzurketa): *ad.* Aztaŕikatzcn ari-izan.

kabe. (erle): *iz.* Ikus.: Erlauntz. I: Kofoin, kabi.

kabel. (baralda): *iz.* Ikus.: Baralda.

kabela. (baralda): *iz.* Baralda txikia.

kabela. (itxasontzi): *iz.* Itxasontzi baten apaindura.

kabeta. (mai): iz. Idazteko mayetan izaten dan kutxa txikia.

kabezalero. (yaraunspen): *iz.* Azkenayaren goraberak betetzen dituena.

KABI. *iz.* Egaztiek oe-antzekoa gertutzen dutena, bertan beren aŕautzak jartzeko ta beren kumak azteko. I; Zumofock eta baste abereek ere emal-arazteko gertutzen dituzten zulo, utzune edo zllotxoen bakoitza. : Api, gabia, aubi, kafi, oantze, oatze, txofraki, kabe. (igidura): *iz.* Ikus.: Igidura. Kabidura, kami. /l (abel-azkuntza), (aŕautz), (bizitegi), (egazti), (estalpen), (olasko), (olo), (sai-zulo), Oxon), (uso), (zomoŕo).

kabi-aldi. (kabi): *iz.* Egaztick batean ateratzen duten kumaen multzoa.

kabi-bilari. (kabi): *izond.* Kabien bila dabilena.

kabi-egin. (kabi): *ad.* Kabia gertu.

kabi-ikasle. (ikasketa): *iz.* Piper-egiten duena.

kabi-ondo. (kabi): iz. Ikus.: Kabiroi. j; Kabiondoko, kabi-otza, kafiondoko, kabioi.

Icabi-otza. (kabi): iz. Ikus.: Kabirol. Kabi-ondo, kabiondoko, kafiakoi, kafiatako, kaliondoko.

kabiadun. (kabi): izond. Kabia daukana.

kabiberotu. (kabi): *ad.* Aŕaultzak berotu.

kabidoi. (egazti): iz, Ikus.: Gabirai. Mirotz.

kabidura. (igidura): iz. Ikus.: lgidura, Kabi.

kabigai. (kahi): iz. Kabia egiteko gaya.

kablko. (gabi): *iz.* Ikus.: Gabi. j: Liñoa jotzeko gabia. j: Ikus.: Kabitu.

kabikotn. (gabi): *ad.* Gabiazjo.

kabil. (ezuŕ): iz. Aztalaren ezuf bat, j; Kabila. (lokezuf): iz. Ikus.: Lokezuŕ.

kabil-auŕeko eat. (giñaŕe): iz. Kabil-auŕeau dagoen giñafea.

kabil-tokl. (itxasontzi): *iz.* Lan-unainak lotzeko erabiltzen diran kabilak sartzeko zuloak dauzkan zatikoa. (lotura): iz. Berbera.

kabil-nrkula. (ega): iz. Egaztien egaetan dagoen sardearen antzekoa dana. j: Kabil-xarde.

kabil-xarde. (ega): iz. Ikus.: Kabil-urkula,

kabilaufeko. (zango): *izond.* Aztalaren auŕeko ezuŕari dagokiona.

kabildara. (egazti): iz. Ikus.: Gabirai. Mirotz.

kabiltzaf. (itxasontzi): iz. Unamaren bat lotzeko zutik ipintzen dan egurkia. (lotura): *iz.* Berbera.

kabila. (gelditze): iz. Ikus.: Gatga. Traba. (ziri): iz. Ikus.: **Ziri. j:** Kabaila, koail, kokail, lagako, lalari, oltza, taket, kabaisteŕ. j: **Zulo** bateau gardañatzen dan burnizka edo zurezko zatiko zubilkara edo kosnokara, gauzak tinkotzeko erabiltzen dana. (lore): jj *iz.* Artoaren lorea. (ado): jj *iz.* Berbera. (lokezu f): *Ia.* Ikus.: Lokezuŕ. (ezuŕ): 11 *iz.* Ikus.: Kabil.

kabila-toki, (ziri): *iz.* Kabilak gordetzen diran tokia.

kabilaudi. (zango): *izond.* Zango luzeak dauzkana.

kabilastatu. (airi): *ad.* Ikus.: Kabilatu. Kabilaztu.

kabilatu. (tiri): *ad.* Kabilakaz tinkotu. I: Kabilaztu, kabilaztatu, kabilastatu.

Icabilaztu. (ziri): *ad. Tkus.:* Kabilatu. Kabilaztatu.

kabilera. (laztabin): ŕz, Ez aundia ez txikia dan laztabiña. 1: Ikus.: Laztabin.

kabilesadaf. (adaŕ): iz. Abereak uxatzeko gabaz jotzen dan adafa. (eresgalu): iz. Berbera.

kabuo. (tanabesa): *iz.* ikus.: Ezten. 1: Puntsu.

kabitu. (Paco): *iz.* Kokiloz jokatzea. I: Ikus.: Kabilukan, kokilo.

kabiluka. (estalketa): iz. Zipotz. Sapotz.

kabilukan, (joko): *adond.* Kabiluz jokatzen ari-izatea. j: Ikus.: Kabilu.

kabiratu, (kabi): *ad.* Kabira joan.

kabiroi. (kabi): *iz.* Oloak afautzak ipintzen dituen tokia. j; Kabioi, kabi-ondo, kabiondoko, kabi-otza, kafiakoi, kafiatako, kafiondoko.

kabitu. (tanpa): *ad.* Liñoa gabiaz jo, Ikus.: Kabiko. (Ho): *ad.* Berbera. (igidura): jj *ad.* Igitu.

kabixoi. (aŕain): *iz.* **Odolik** ez daukan afain txikia. j: Kabuxa, keixoi, lansoi, lantxoin. (egazti): *iz.* Gabai beltza, kayabeltx.

kable. (ausnarlari): *iz.* ikus.: Bi-konkoŕ. (sai-abere): *iz.* Berbera.

kabu, (abelera): *iz.* Zerbait egiteko asmoa. j: Kabu. (indaŕ); iz. Ikus.: Oldargune.

kabuil. (mokol): *izond,* ikus.: **Mokol.** I: Klot, kaala, konka, sagi. (ustutx): Ikus.: Ustutx.

kabotxa. (aŕain): *ŕa.* Ur gezan bizi dan aŕain txikia. j: Kaboltxa, kaboza.

kabra. (slain): *iz.* Goŕia dan aŕaña; bare aragi zuria oso jangaŕia da.

kabrafoka. (aŕain): *iz.* Aŕain-mota bat.

kabre. (aztore): *iz.* Ikus.: Aztore. (eiza): Usoak aztoratzeko zurezko zatikoa.

kabrota. (unama): iz. Unama lodia, bederatzi goroitez egiña dana.

kabu. (azpegi): *iz.* Abere baten azpegia. (abelera): *iz.* Ikus.: Kabo. (indaŕ): jj *iz.* Kemena. (abere-tresnak): jj *iz.* Ikus.: Abere-tresnak. j: Gabu.

kabudun. (albi): *izond.* Albia duena. j: Kabutsu.

kabugabe. (koldartasun): *izond.* Albia ez duena.

kabuil. (toles): *iz.* Ikus.: Zimuŕ. j: Uzut. (lotura): *iz.* Ikus.: **Lotura.**

kaburatu. (abelera): *ad.* Kabua artu.

kaburin. (aogozo): *iz.* Ikus.: Aduŕ. j: Kaurin, aburin.

kabutsu. (albi): *izond.* Tkus.: Kabudun.

kabuxa. (aŕain): *iz.* Ikus.: Kabixoi. Keixoi.

kabuxargi. (aŕain): *iz.* Afain-mota bat.

kabuxari, (aŕain): *iz.* Afain-mota bat.

kabuyaztu. (oŕadura): *ad.* Pitaz oŕatu.

kada. (sots): iz. Olden aotsa.

kadan. (atsegintasun): *izond.* Begikoa daua. (atzerapen): *izond.* Aizeraturik geratzen dana. (auŕontzi): *(iz.* Ikus.: Ertondoko, kaden, selagun, selaun, ume-ondoko.

kadantxefi. (zeŕi): *iz.* Ikus.: Aruka. Azkenputz, kadeŕ.

kadaf. (ziriko): *Ia.* Apurtutako kuskutik ateratzen dan zirikoa.

kadaf-xingola. (galartzu): iz. Artilezko ariakaz egindako galartzua. j; Zukun-galartzua.

kadartsu. (ari): *iz.* Zirikoaren naspilatik ateratzen dan aria. : Kadarzo, kadaso.

kadarzo. (ari): iz. Ikus.: Kadartsu. j; Kadaso.

icadasu. (ari): *iz.* ants.: Kadartsu. Kadarzo.

itadet. (aŕain): iz. Luzea dan aŕaiia, izurdearen margoa duena ta jateko oso ona dana.

kadelatu. (arabaki): *ad.* Ikus.: **Arabakitu.** I: Arabatu, arabakindu, peraxatu. (azpadura): *ad.* Ikus.: Azpatu. Soñeko edo beste gauzaen ertza apaingayaz apaindu.

leaden. (auŕontzi): *iz.* Ikus.: Ertondoko, 1: Kadan, kaen, selagun, selaun, ums-oudoko, xaku-ondoko. (zeŕi); *iz,* Ikus.: Aruka. j: Azkenputz, kadantxeŕi, kayeu, kain, kain-txeŕi. (aultasun); jj *izond.* Aultasuna izan asten dana. (atsekabe): jj *Land.* Itun dagoena. j; Kadentu. (sakitura): jj *izond.* Ikus.: Erbail. (berandura): jj *izond.* Berandu dabilena. (koldartasun): Ji *ŕzaad.* Koldaŕa dana.

kadena. (zarbeŕiketa): iz. Itxasontziaren kroskoa zarbeŕitzea. (itxasontzi): iz. Berbera. I: Itxasontzi azpitik, brankatik txoparaño jafita dagoen zatikoa. J: Ontzipe.

kadendu. (sakitura): *ad.* **Tkus.:** Erbaildu. EIbaŕitu, orbaldu. (koldartasun): *ad.* Ikus.: Koldartu. j: Kubildu, mokortu, oilotu. (berandura): jj *ad.* Berandukota dana. 1: Ikus.: Berandukoŕ.

kadengañ. (atsekabe): *izond.* **lion** dagoena.

kadentasun. (atsekabe): *iz.* Itun egotea. (koldartasun): *iz.* Ikus.: Koldarkeri. j: Bildurtikeri. (mutidura): jj *iz.* Ikus.: Elbaŕitasun. I: Elbaŕ. (beraudura):) *iz.* Berandu ibiltzea.

kadentu. (atsekabe): *izond.* ltun dabilena. j: Ikus.: Kaden.

kadentxeŕi. (zeŕi): iz. Ikus.: Kadantxeŕi. 1: Kadeŕ.

kadera. (esertoki): iz. Ikus.: Aulki. I; Aulgi, kaidera, kadeira. (zango): iz. ikus.; Zango. I: Txanka.

kadera-bizkaf. (esertoki): iz. Bizkaŕaren atsedenerako, aulkiak daukan atzeko tokia. I: Kadira-gibel, kadria-bizkaŕ.

kadira. (csertoki): is. Aulki aundia, besoetarako anti bereziak dauzkana. I: Kadiera.

kadira-belardi. (landare): *ft.* Kadira-belaŕak dagozen tokia. I: Kadira-belaŕen multzoa.

kadira-belaŕ, (landare): iz. Urtan azten dan azi-atal bakeko landarea; bare zurtoña zubilkara da ta luzea; bare mutuŕean mukutz biribila dauke.

kadira-dantza. (dantzaketa): iz. Aulkiaz egiten clan dantza.

kadira-gibel. (esertoki): *iz.* Ikus.: Kadera-bizkaŕ.

kadira-jabe. (irakaskintza): *iz.* Irakaskintzan ikasketak zuzentzen dituena.

kadira-makila. (esertoki): *iz.* Aulkiaren oña.

kadura. (oyutza): *oya.* Arbuyozko oyutza.: Apo-kadura! (zalantza): iz. Ikus.: Zalantza.

kaduragafi. (zalantza): *izond.* Zalantzazkoa dana.

kaduratu. (zalantza): *ad.* Zalantzatu.

kaduri. (landarizti): *iz.* Azizko lore-autsa. I: Ikus.: Azi-eŕauts. I: Azi-iriu. (lore): iz. Berbera. (iñosketa): *iz.* Afen kundean izaten dan ligardazko iñosketa. (ligarda): *(iz.* Berbera. (batabil): Pm I: Gizaki.

kaduriarakoita. (bafabil): *is. Ikus.:* Azi-xixku.

kadurikia. (baŕabil): *is.* ikus.: Azi-izpi.

lcaduritsu. (utzaldi): *izond.* Lasteŕeria jasaten duena.

kacka. (egazti): iz. Emea dan ontza. Xabeka.

kacn. (autonizi): ŕz. Tkus.: Kaden. (txikiera): *izond.* Tkus.: Epo. J: Epotxa, karen.

kafa. (aitzurketa): *ft.* Aztaŕikaren **aztarna. I:** Kafaka, kafazka.

kafailaka. (bale): *adond.* Algaraz ari-izatea.

kafaka. (aitzurketa): *iz.* Ikus.: Kafa. Kafazka.

kafano. (erie): *is.* Ikus.: Eultza. E: Eultze.

kafardil. (sukar): *iz.* Legenezko sukafa.

kafaskatu. (aitzurketa): *ad.* Lufa aitzurtu.

kafatu. (aitzurketa): *ad,* Ikus.: Aztarkatu. Aztafekatu, aztafikatu.

kafazka. (aizturketa): *iz.* Ikus.: Kafa. Kafaka.

kafi. (saizulo): *ft.* ikus.: Saizulo.: Luxulo. (kabi): *iz.* ikus.: Kabi.; Oantze, oatze.

kafi gorde. (eiza): is. Eiza egiteko tokia.

kafiakoi. (kabi): *iz.* Ius.: Kabiroi. I: Kabioi, kabi-otza, kafiatako, ka€ondoko, kafiaka.

kafiatako. (kabi): *iz.* Ikus.: Kabiroi. Kabioi, kabi-otza, kafiakoi, kabi-ondo, kabi-otza, kafiondoko.

kafiondoko. (kabi): *iz.* Ikus.: Kabiroi. Kabioi, kabi-otza, kabi-oudo, kafiakoi, kafiatako.

kai, (akalde): *iz.* Toki edo lanketa tinkatua, notiñak, abereak edo salgayak ontziratzeko egiña dana. Akaldea. (gai): iz. Zerbait egiteko ekaya.

kai-alde. (akalde): iz. Ttxasoko akaldea.

kai-ao. (akalde): *iz.* Akaldearen aoa.

kai-argi. (itxas-argi-mutil): *iz.* ikus.: Itxas-argi-mutil. I: Itxas-argi.

kai-arielak. (zerga): *iz.* Kayak iraun-arazteko, akaldeetan ordaintzen dan zerga. I: Kai-dint.

kai-auŕe. (ukulele); *fz.* Egindako akalde baten auŕean dagoen zatia.

kai-azpi, (again): *is.* Ugain bat egiteko, urtara botatzen diran afietaz egiten dan Iona. (akalde): *iz.* Berbera.

kai-batu. (akalde): is. Itxasontziak zarnatu edo uztutzeko, akaldearen babestutako zatia. I: Kai-buru, kai-gorku.

Icai-biltoki. (akalde): iz. Karen multzoa. ^: Kai-etxe, kai-gordetegi,

kai-buru. (akalde): *is.* Ikus.: Kai-baŕu. Kai-gorku.

kai-diru. (zerga): is. ikus.: Kai-arielak.

kai-espaloi. (akalde): *iz.* Kayen oinbidea.

kai-etxe. (akalde): *iz.* nos.: Kai-biltoki. Kai-gordetegi.

kai-gizon. (akalde): iz. Akaldeko gauzetan trebea dana.

kal-gordetegi. (akalde): is. Ikus.: Kai-biltoki. Kai-etxe.

kai-gorku. (akalde): *iz.* fiats.: Kai-batu. Kai-buru.

kai-lapuf. (lapuŕeta): *izond.* Akaldeetan ari dan lapuŕa.

kai-maisu. (yarein-yardunbideak): *izond.* Akaldeetako maisua. (akaldc): *izond.* Berbera.

kai-mif. (akalde): *iz.* Kai-bulaŕa. I: Kai-mingain, kai-mutuŕ.

kai-mingain, (akalde): *iz.* flats.: Kai-mii. i: Kai-mutuŕ.

kai-mutuf. (akalde): iz. Ikus.: Kai-mii. j: Kai-mingaiu.

kai-orma. (akalde): iz. ikus.: Ugain. (again): *iz.* Berbera.

kai-sari. (zerga): *iz.* Akaldeetan ordaintzen dan zerga. Kai-zerga. (akalde): *iz.* Berbera.

kai-zain. (zaintzale): *izond.* Alcaldeetan ari dan zaintzalea. (akalde): *izond.* Berbera.

kai-zerga. (zerga): *is.* Ikus.: Kai-sari. (akalde): *iz.* Berbera.

lcaf-zofa. (akalde): *iz.* Urpean jaiitako afietaz egindako lanketa.

kaide. (aye!): *iz.* Ikus.: Zaletasun. I: Zalegaie.

kaidera. (escrtoki): *is.* &us.: Aulki. I: Aulgi, kadera.

kaidera-lasto. (ii): *iz.* Aulkiak egiteko fiareu zurtoña. (esertoki): *iz.* Berbera.

kaiku. (ontzi): ŕa. Esnea artzeko, zurezko ontzia. I: Kalku, kauku, potxa. (ergeltasun): *izond.* Astaputza dana.

kaiku-afi. (aŕt): *is.* Esnea egozteko, kaikaan botatzen dan aft goria.

kaiku-ontzl. (ergeltasun): *izond.* Asia-kirtena dana.

kaikua efe. (ontzi): *iz.* Esaea egosteko, kaikua antolatzea.

kaikuburu. (ur-legoŕeko): *iz.* Ikus.: Apaburu. Buru-xaal, aitonburuzko.

kaikuka. (ontzi): *adond. Ubilen* bat kaikuz botatzea.

kaikukeria. (ergeitasun): *iz.* Astaputza izatca.

kaikukl. (ergeitasun): *adond.* Ergelki ari-izatea.

kaikutara. (ontzi): *iz.* Kaiku batek euki dezakena.

kaikuto. (ontzi): *is.* Kaiku txikia. Kaikutxo, kaikuxa, kaikuxo.

kaikutu. (ergeltasuu): *ad.* Astaputza blurt].

kaikutxo. (ontzi): *iz.* Ikus.: Kaikuto. I: Kaikuxa.

kaikutzaf. (ergeltasun): *izond.* Oso ergela dana.

kaikuxa. (ontzi): *iz.* Ikus.: Kaikuto. I: Kaikutxo, kaikuxo.

kailieŕagaŕi. (enoa): *izond.* Oso enoagaŕia dana. ikus.: Enoagati.

kafla. (igali): *is.* Ikus.: Ada. : Girtain, txurten, xurtoi, xuzkuŕ. (esne); *izond.* Gatzatuta dagoena.

kailabit, (seme): *iz. Ikus.:* nitro, I: Eŕtume, kalabit, kalabit.

kailabitarzun. (seme): iz. Ezkontzatik at jaio danaren tasuna.

kailaputa, (aŕain): *iz.* Ikus.; Berdel. I: Makael, kailaputa, kuliana.

kailarda, (jauzketa): *iz.* Dantzan ari diranek egiten duten jauzketa.

kailardatu. (jauzketa): *ad.* Kailarda egin.

kailatu. (meera): *ad.* Meant. (esne): iz. Ikus.: Esne-gatzatu.

kaileka. (ezuŕ): iz. Ikus.: Apon. Atintun, kailoka.

kailes. (biztante): iz. Eŕonkari'ri bai ta bare biztanleai ere ematen zayen izen-goitia. (izen): iz. Berbera, berbera. (eŕi): II iz. Zuberoa'ko Grazi-Bone eŕiari ematen zayon izen-goitia.

kaileta. (ontzi): *iz.* Ontzi batetik ura atcratzeko txoniia.

kaileka. (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Apart. I: Atintun, kaileka.

kailu. (urdai): *iz.* Urdayaren azala. (azal): ŕz. Edozein motazko azala. (ulcers):) *izond.* Mee dana. I: Kailutsu. (zed.): || iz. Zeŕiaren iafu garbituta.

kailu-autzeko. (urdai): *frond.* Urdayaren antza duena. : Kailutsu.

kailuska. (ergeltasun): *izond.* Txatxua dana.

kailustu. (meera): *izond.* Meetxua dana. (zugatz): iz. Ongi azi gabe dagoen zugatta.

kailutasun. (meera): ŕz. Meetxua izatearen lacuna.

kaiiutsu. (meera): *ŕzond.* Ikus.: Kailu. (urdai): *izond* Ikus.: Kailu-antzeko. (zugatz): iz. Azal asko daukan zugatta. (azal): II *iz.* Berbera.

kailutzaf. (azal): iz. Azal aundia.

kaiman. (odei): *iz.* Ipaŕ-sartaldetik ipaŕ-aideruntz doazen odeyak.

kain. (zed): iz. Ikus.: Aruka. I: Karen, kayen, kain-txeŕi, azkenputz. (zome-jario): *iz.* Zorne. (laño): I *iz.* Ikus.: **Laño.** (Impel): II iz. Leyden gañean jartzen dan gandua. I: Ikus.: Gandu. (odei): iz. Odei aundiak. (akulukada): || *iz. Ikus.:* Akulu. I: Kan. (zikintasun): *iz.* Jaisten duenaren eskuan bci-rtoak uzten duen zlkintasuna. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Ain. I: Lagin. (koipe): *iz.* Ikus.: **Kolpe.** (ezabizi): II *iz.* Ezabizi txaŕak. **I:** Ikus.: Ezabizi. I: Osu, sedal, sedel.

Lein-twŕ. (zed): *iz.* Ikus.: Aruka. Karen, kain, kayen.

kainbat. (aditzondo): *adond* Ainbat.

kainbertze, (aditzondo): *adond.* Ainbeste, ainbertze.

kaindu. (usain): *iz.* Ikus.: Usain. I: Uŕin.

kainka. (inka): *adond.* Jotzen dutenean zakuŕa utuka ari-izatea. Kainska, kaixka.

kaluska. (inks): *adond,* Ikus.: Kainka.

kainxka. (aots): *iz. Ikus.:* Minna. I; Aulia.

tcaiña. (eunizti): *iz.* Esteen mintza. Mina.

kaiña-esi. (seska): *iz.* Kaiñaberaetaz egindako usia. (itxitura); *iz.* Berbera.

kaiñaber-esi. (seska): *iz.* Kaiñaberaen euna.

kaiñabera. (seska): iz. ikus.: Seska.

kaiñabera batz. (zugatz): *iz,* Lakaziduna dan zugatza; bare igaliak *manni* beltzaran eta gozoa dauka, sendakintzan erabiltzen dana.

kaiñabera-zaie, (seska): *izond.* Kaiñaberak saltzen dituena.

kaiñaberadi. (seska); *iz,* Kaiñaberak dagozen tokia; kaiiiaberaen multzoa.

kaiñaberategi, (seska): ŕz. Kaiñaberak saltzen diran tokia.

kaiñaberatu. (seska): *ad.* Landareai seskak ipiñi.

kaiñezkatu. (okidura): *ad.* Zerbait bete-bete egin.

kaiñoiu, (aditzondo): *adond.* Ala nola.

kairaldi. (akalde): *iz.* Akaldera eltzea.

kairatu. (akalde): *ad.* Akaldera aids.

kaisaleñ. (ended): *iz.* Kaisak batck agintzen duen etialdea. (goiko-nausi): *iz.* Berbera.

kaisalefika bideak, (ended): *iz.* Kaisaleŕi bateko bideak. (goiko-nausi): *iz.* Barbera.

kaisaltzale. (almen): *izond.* Kaisaŕen jaurlaritzaren alde ari dana. I: Kaisaŕ-aideko, kaisaŕ-alderdiko.

kaisargo. (duintasun): *iz.* Kaisaŕ izatearen **duintasuna.**

kaisarkeria, (jaurbide): iz. Kaisaŕaren bidez egiten dan **jaurbide** gogoŕa.

kaisaf. (goiko-nausi): *iz.* Ikus.: **Goiko-nausi.**

kaisaŕal. (jaurbide): *iz.* Kaisaŕen jaurbide-era.

kaisaŕ-aldeko. (goiko-nausi): *izond.* Ikus.: Kaisaltzale. I: Kaisaŕ-alderdiko.

kaisaf-alderdiko. (goiko-nausi): *izond.* Ikus.: Kaisaltzale. I: Kaisaŕ-aldeko.

kaisaf aldi. (goiko-nausi); *iz.* Kaisaŕen jaurlaritzaren aroa. I: Kaisaŕ-aro.

kaisaŕ-audre. (goiko-nausi); *iz,* Emakumea dan kaisaŕa.

kaisaf-aro. (goiko-nausi): ŕz, Ikus.: Kaisaŕ-aldi.

kaisaf-ebaketa. (ebakuntza): iz. Erditzeko, emakume batzuei egin beat zayen ebaketa. I: Kaisaŕ-ebakuntza. (crdialdi): *iz.* Berbera,

kaisaf ebakuntza. (ebakuntza): *iz.* Ikus.: Kaisaŕ-ebaketa. (erdialdi): ŕz, Berbera.

kaisaf-izan. (goiko-nausi): *ad.* Kaisaŕen arauz jauŕi ta yardun.

kaisaf-jams. (jauniraskunde): *iz.* Kaisaŕa dna. : Kaiseŕ-jaun.

kaisaf-jaurbide. (jaurbide): *iz.* Kaisaŕaren bidez egiten dan jaurbidea.

kaisaf-zaie. (buruzagi): *izond.* Ikus.: Kaisartaŕ.

kaisaf-zalekeria. (buruzagi): *iz.* Kaisaŕaren aldeko jokera. I: Kaiseŕ-zalekeria.

kaisartaf. (buruzagi): *izond.* Kaisaŕaren aldekoa dana, I: Kaisaŕ-zaie.

kaisio. (aguŕ): *iz.* Adiskideai aguŕ-egiteko itz berezia. j: Kaixio, kaixo, kaxo.

kaisk, (oskol): *iz,* **Oskola** apurtzearen egipena.

kaiskada, (jauzketa): ŕz. **Jauzketa bat. Ikus.: Iauzketa.**

kaiskaf, (dolortasun): *ŕzond.* ikus.: **Kaska'.**

kaiskasoil, (garbaltasun): *izond.* Garbata dana. Tkus.: Garbal.

kaltxo. (akalde): iz. **Akalde** txikia.

kaitz. (gaiztasun): *izond.* Gauzaen artean txaŕa dana. (zati): iz. Zerbaitcn **zatia.**

kaitzako. (akalde): *iz. Akalde* bezela erabili diteken loins.

kaixa. (kutxa): *iz.* Ikus.: Kutxa. I: Kaiza, kutsa.

kaixero. (aŕain): *iz.* Aŕain-mata bat. I: Kayamu, txiztu.

kaixkail. (meets): *izond.* Mee dana. Ikus.; Mee.

kaixkarki. (arbuyo): *adond.* Arbuyoz ari-izatea.

kaixkaŕ, (arbuyo): *izond.* Arbuyagaŕia dana. I: Zirzil, zirzilcria, kaizkaŕ.

kaixo. (agur'): iz. ikus.: Kaisio. Kaixin, kaxo.

lraixoi, (aŕain): *iz.* Bokartaren antzekoa dan aŕaña.

kaiza. (kutxa): *ic.* Ikus.: Kutxa.: Kaixa. (antoxin): *iz.* **Burnlzko ado burni-**goñzko **antoxiña lusuilctatik nra** ateratzeko erabiltzen dana. (ontzi): II *iz.*

fro oin eta gideŕa dauzkan burnizko kazgela.

kaizkaf. (txikiera): *izond.* Txikia dana. Kaixkaŕ.

kaizkafatoi. (oskoldun): *iz.* Aitzen artcan bin dan txauguŕoa.

kaizkartasun. (txikiera): ŕz. Ikus.: Txikiera.

kalzkartu. (txikiera): *ad.* Txikiago egin edo biurtu.

kaizpafo. (stain): iz. Aŕain-mots bat. j: Kaizpaŕo-andi.

kalzpaio and!. (aŕain): *iz.* ltxasoko stain-mote bat. I: Kaizpato.

KAIZU. iz. Luzera, zabalera edo mukulua. j: Eiñeko, neurgai, pile. (soin): iz. Gorpuzkera. ii (aindo), (aundicra), (gai), (irudi), (lodiera), (luzera), (neuŕizti), (zabaldegi).

kaizu-maŕezki. (maŕazki): *iz.* Berezko kaizua duen mafazkia.

kaizuko. (kaizu): *izond.* Kaizu aundikoa dana.

kaizura. (kaizu): *iz.* Zuraz, burni-oriz, atxurdiñez edo baste gayaz irudiak egitea. (soin): *iz.* Ostian soñeko bat egokitzea.

kaizutu. (kaizu): *ad.* Zuraz, burni-oriz, atxurdiñez edo beste gayaz irudiak egin. (soin): *ad.* Getian soñeko bat egokitu.

kaizutzaf. (kaizu): *izond.* Kaizu oso aundikoa dana. (aundiera): *izond.* Berbera.

kak-isuri. (utzaldi): *ad.* Sabela uztu. Ikus.: Kaka-egin.

kaka. (acts): *iz.* Edozein gauze zikin edo itxusia dana aipatzeko aufen itza. (utzaldi): *iz.* Giza-gorotza. j: Kaka-mokordo.

kaka-barbalot. (zomoto): *iz.* Ikus.: Akelamaŕo. j: Kakalardato, kakalardo, akakmarlo, kakamatao, kakamaŕo, kakañaŕu,kakaputu,kakardafo, kakamalo, kakataldo, kakazaldi.

kaka-egile. (utzaldi): *frond.* Kaka egiten duena.

kaka-egin. (utzaldi): *ad.* Sabela uztu. j: Kakein.

kaka-janzale. (egazti): *iz.* Egazti bat.

kaka-jaten. (joke): *iz.* Joko-mota bat.

kaka-lafi. (utzaldi): *iz.* Ikus.: Kakagale. Kakagura, kakaile, kakasi, kakegale, kakegik, kakakuŕ.

kaka-lafitu. (utzaldi): *ad.* Kaka-egiteko guraria izan.

kaka-lore. (martin): *iz.* Gorotz batzuen gañean egiten dan zurmiña.

kaka-merke. (utzaldi): *izond.* Ikus.: Kakajario. j: Kakati.

kaka-milikun. (utzaldi): iz, Auntzaren aunz-baba. j: Ikus.: Auntz-baba. Kaka-pikoŕ.

kaka-mokordo. (utzaldi): *iz.* Ikus.: Kaka.

kaka-anŕzi. (irol): *iz.* Ikus,: Irol. Kakontzi.

kaka-pikof. (utzaldi): iz. Ikus.: Auntz-baba. I: Kaka-milikuŕi.

kaka-zaaf. (utzaldi): *oya.* Goroiza zata. Oyutza bezela erabiltzen diran itzak.

kakabikof. (utzaldi): *iz.* Ikus.: Altziŕi. I: Azkin, altxiri.

kakaborde. (zomof o): *iz.* Ikus.: Akelamaŕo. I: Kakalardo.

kakaegile. (utzaldi): *izond.* Sabela uzten duena. j: Kakaile.

kakaegin. (utzaldi): *ad.* Sabela uztu.

kakegale. (utzaldi): is, Kaka-egiteko gagoa. I: Kakagura, kakaile, kakaale, kaka-laŕi, kakasi, kakegale, kakegik, kakaale, kakakuŕ, kakalaŕi.

kakagura. (utzaldi): *iz.* ikus.: Kakagale. Kakaile, kaka-lati, kakasi, kakegale, kakegile, kakaale.

kakaile. (utzaldi): *is.* Ikus.: Kakagale. Kakagura, kaka-laŕi, kakale, kakasi, kakegale, kakagile, kakeile.

kakaixoka. (aots): *adored.* Kakaratzcn ari-izatea.

kakajale. (stain): *iz.* Aŕain *bat.*

kakajaria. (utzaldi): *izond. Safi* ta asko kaka-egiten duena, j: Kaka-merke, kakati, kakatsu. (dolortasun): *Land.* Bolo dana. j: Kakati, kakatsu.

kakaka. Oats): *iz.* Belearen aotsa.

kakakurotx. (utzaldi): *iz.* Gibeŕiaren gorotza. Ikus.: Kakabikoŕ.

kakakuf. (utzaldi): *iz.* Ikus.: Kakagale. Kakalaŕi.

kakalardafo. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Akelamaŕo. j: Kaka-barbalot, kakalardo, kakamarlo, kakamafao, kakamaro, kakanaŕu, kakaputu, kakardaŕo, kakaŕaldo, kakazaldi.

kakalardo. (zornofo): *iz.* Ikus.: Akelamaŕo. I: Kaka-barbalot, kakalardaŕo, kakamarlo, kakamaŕao, kakamaŕo, kakanaŕu, kakaputu, kakardaŕo, kakaŕaldo, kakazaldi, karats marmuts, txikiratzaile, kakaborde.

kakalafu. (zatarkeri): *izond.* Zatata dana. L: Kakanaŕu.

kakalastatu. (koipe): *ad.* Ikus.: Koipetu.

kakalastau. (naastura): *ad.* Zerbait naastu. j: Kakalastu, kakamalastu, kakanaastu, kakanastau, kakanastu, kakaraztu, kakastatu, kakaztatu, kakaztu.

kakaldi. (utzaldi): *iz.* Kaka botatzearen egipena.

kakale. (utzaldi): *is.* lkus.: Kakaile. j: Kakale.

kakaloratu. (afandikeri): *izond.* Aiandikeriz ari dana.

kakamalastu. (naastura): *ad.* Ikus.: Kukalastau. j: Kakalastu, kakauaastu, kakanastau, kakanastu, kakaraztu, kakastatu, kakaztatu, kakaztu.

kakamalo. (zomoto): *is.* Ikus.: Akelamaŕo. j: Kaka-barbalot, kakatardaŕo, kakalardo, kakamarlo, kakamaŕao, kakamaŕo, kakanaŕu, kakaputu,kakardaŕo,kakaŕaldo, kakazaldi.

kakamarlo. (zomoŕo): iz. Ikus.: Akelamaŕo. j: Kaka-barbalot, kakalardato, kakalardo, kakamalo, kakamaŕao, kakamaŕo, kakamerlo, kakanaŕu,kakaputu,kakardafo, kakaŕa€do, kakazaldi, kakamarto, kakamerlo.

kakamaŕao. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Akelamaŕo. j: Kaka-barbalot, kakalardaŕo, kakalardo, kakamalo, kakamarlo, kakamaŕo, kakanaŕu, kakaputu, kakardaŕo,kakaŕaide, kakazaldi.

kakame. (xalotasun): *izond.* Xaloa dana. Ikus.: Xalo.

kakamolso. (utzaldi): iz. Abereen utzaldi biguna. ikus.: Kakaputz.

kakanaastu. (naastura): *ad.* Ikus.: Kakalastau. j: Kakalastu, kakamalastu, kakanastau, kakanastu, kakaraztu, kakastatu, kakaztatu, kakaztu, kakanaastau.

kakanafo. (zango): *izond.* 'Lango motzak dauzkana.

kakanaŕu. (ixikiera): *izond.* Txikia dana.

kakanastau. (naastura): *ad.* Ikus.: Kakalastau. J: Kakalastu, kakamalastu, kakanaastu, kakanastu, kakaraztu, kakastatu, kakaztatu, kakaztu.

kakanaste. (naastura): iz. Eskugeikcrizkoa thin naastura. (naspil): *iz.* Barbara. (eskugeikeri): *(iz.* Berbera.

kakanastu. (naastura): *ad.* Ikus.: Kakalastau. j: Kakalastu, kakamalastu, kakanaastu, kakanastau, kakaraztu, kakastatu, kakaztatu, kakaztu.

kakao. (zugatz): *iz.* Azi ataikikoa dim zugatza; bere igalia leka luzea da, miñak asko dauzkana ta kokoloa egiteko erabiltzen dana. j: Kakau.

kakapil. (utzaldi): *iz.* Utzaidi-meta.

kakapiŕii. (asaŕe): *izond.* Seta txaŕekoa dana.

kakapustila. (utzaldi): iz. Ikus.: Gorotz.

kakaputu. (zomoŕo): ŕz. Ikus.: Akelamaŕo. J: Kakalardaŕo, kakalardo, kakamarlo, kakamaŕao, kakamaŕo, kakañaŕa, kaka-barbalot, kakamalo, kakardaŕo, kakaŕaldo, kakazaldi.

kakaputz. (utzaldi): is. Utzaldi biguna. Ikns.: Kakamolso.

kakara. (laŕu): *is,* Laivan sortzen diran natuak, orban bciki aŕeak.

kakaraka, (aots): *adond.* Karakaz ari-izatea.I: Kakaraz,kakatazka, kakarioka, kakarizkaka.

kakarakada. (ants): *is.* Kakarakaz ari-izatearen egipena,

kkarakatu. (ants): *ad.* Karakaz ari Kakaratu,

kakaranzulo. (birunda): iz. Aideau egindako birunda txikia. (: Kakazulo. (naastura): *iz.* Zerbait naastea.

kakaranzulo egin, (birunda): *ad.* Aidean birunda txikiak egin.

kakaratu. (aots): *ad.* Ikus.: Kakarakatu.

kakaraz. (ants): *adond.* Ikus.: Kakaraka. ^: Kakarakaa, kokoratz.

kakarazi. (ants): *is.* Karakaz ad-izatearen egipena. I: Kakariza.

kakarazka. (ants): *adond.* Ikus.: Kakaraka. Kakaraz.

kakaraztu. (naastura): *ad.* Ikus.: Kakalastau. I: Kakalastu, kakamalastu, kakanaastu,kakanastau, kakanastu, kakastatu, kakaztatu, kakaztu.

kakardaŕo. (zomoŕo): *fr.* Ikus.: Akelamaŕo. I: Kaka-barbalot, kakalardaŕo, kakatardo, kakamarlo, kakamaŕao, kakamaĹo, kakañaŕu, kakaputu, kakamalo, kakaŕaldo, kakazaldi.

kakari. (ants): *izond.* Kakarakaz ari dana.

kakarioka. (aots): *adond.* Kakarakaz ari-izatea. ikus.: Kakaraka. j: Kakarizkaka.

kakariza. (ants): *iz.* Ikus.: Kakarazi.

kakarizkaka. (ants): *adond* Ikus.: Kakaraka. J: Kakarioka.

kakafaldo. (zomoŕo): iz. ikus.: Akelamaŕo. J: Kaka-barbalot, kako€ardaŕo, kakalardo, kakamalo, kakamarlo, kakamaŕao, kakamaŕo, kakañaŕu,kakaputu,kakardaŕn, kakazaldi, kukumaŕo, ongaŕi-maŕo.

kakasi. (utzaldi): *iz.* Ikus.: Kakagale. Kakagura, kakaile, kakaale, kaka-laii, kakegale, kakegite.

kakastatu. (naastura): *ad.* Ikus.: Kakalaatau. Kakalastu,kakamalastu, kakanaastu, kakanastau, kakanastu, kakaraztu, kakaztatu, kakaztu.

kakategi. (utzaldi): *iz.* Kaka edo gorotza botatzeko tokia.

kakati. (utzaldi): *izond. Ikus,:* Kakajario. Kaka-merke, kakatsu. (doloŕtasun): *frond.* Ikus.: Kakajario. J: Kakatsu.

kakattu. (utzaldi): *izond.* Ikus.: Kakajario. J: Kakati, kakazu, kakuts. (dolortasun): *izond.* Ikus.: Kakajaŕio. Kakati.

Icakatsukeri. (dolortasun): iz. Dolofa izatearen egipena.

kakatza. (utzaldi): iz. Kaka edo gorotza-meta.

kakau. (zugatz): *is.* Ikus.: Kakao. (txori): *iz.* Txorl txiki bat. f: Txinbo.

kakan-soro. (zugatz): *iz.* Kakaoak dagozen tokia.

kakaume. (aurtzaro): *iz.* Umea dana.

kakazaldi. (zomoŕo); ŕs. Ikus.: Akelamaŕa. J: Kaka-barbalot, kakalardaŕo, kakalardo, kakamalo, kakamarlo, kakamaŕao, kakamaŕo, kakañaŕu,kakaputu,kakardaŕo, kakaŕaldo.

kakazi. (adikin): iz. Belafietan egiten dan zikinkeria.

kakazkeri. (dolortasun): *iz.* Ikus.: Dolortasun. : Kakeraldi.

kakaztatu. (naastura): *ad.* Ikus.: Kakalastau. I: Kakalastu, kakamalastu, kakanaastu, kakanastau, kakanastu, kakaraztu, kakastatu, kakaztu. (unadura): *ad.* Unadura izan.

kakaztu. (naastura): *ad.* I us.: Kakalastau. J; Kakalastu, kakamalastu, kakanaastu,kakanastau,kakanastu, kakaraztu, kakastatu, kakaztatu, kakustu.

kakazu,(utzaldi): *frond.* Utzaldi asko botatzen duena.

kakazulo. (birunda): *is.* Ikus.: Kakaranzulo.

kakegile. (utzaldi): *fr.* Ikus.: Kakagale. Kakagura, kakaile, kakaale, kako-laŕi, kakasi, kakegale, kakile, kakeile.

kakegin. (utzaldi): *ad.* Kaka-egin.; Kakein,

kakegite. (utzaldi): *iz.* Kaka-egitea.

kakele. (utzaldi): *izond.* ikus.: Kaketsu. Kakile.

kakeraldi. (dolortasun): *iz.* Bats.: Dolortasun J: Kakazkeri.

kakeri, (beitiko); ŕz, Odolez nastuta izaten dan beitikoa. Kakeya.

kakeri-belaŕ. (bear): *iz.* Atalduna dan belafa, bore loreagatik loretegietan landatzen dana.

kakeraztu. (beitiko): *ad.* Beitikoa izan.

kakefe. (sumin): *izond.* Eŕaz sumintzen dana.

kakestu. (utzaldi): *ad.* Kaka-egiteko gogoak izan.

kaketsu. (utzaldi): *izond.* Kaka-egiteko gogoak dituena. I: Kakile, kakele.

kaki. (zugatz): *ft.* Aŕautzaren anteko osotak dauzka, orlegi margokoak; here arnariak jangaŕiak dim. J: Japan aldetik skin zaigu.

kakile. (utzaldi): *izond.* Ikus.: Kaketsu. J: Kakegile, kakele.

kakitu. (unadura): *ad.* Aspertuta egon.

KAKO, *is.* Metalez, zuraz edo bests gayaz egindako zatikoa, makoduna dana tn zerbait alzitu, oratu edo esegiteko erabiltzen dana. j: Zugatzean abaŕ bat austen danean geratzen dan pusketa. I: Antzail, arper°, aztamako, kolika, krako, krisket, kroka, mako. (aitzuŕ): *iz.* Aitzuŕaren antzokoa. (ausnarlari): Orkatzari urtero sortzen zayon gañetiko adafa. (makil): *iz.* Gaztañak botatzeko aga. J: Makil lodia, zulatuta, taketetaz zearkatuta; aide batetik luŕcan tinkotzen dana ta bestetik zugatz baten abaŕ nagusietan, eta taketetatik igotzeko erabiltzen dana. Ikus. geroxeago: (zurubi). (zernola): ŕz. Tartika. (ezuŕ): II L. Kako-itxura ducn ezuŕa. *11* Kako guztiak = tartika guztiak. II Kako makoak = iruzuŕ guztiak Ii (aŕantza), (dilingadura), (itoipen), (lotura), (uzkaldura). (zurubi): iJ iz. Zugatzetara igoteko esku-maiadia.

kako-antzeko. (kako): *izond.* Kako bezeiakoa dana.

kako-iltze. (kako): *iz.* Zoka zuzenez makurtutako iltzea. (iltze): iz. Berbera.

kako-mako. (aitzaki); is. ikus.: Aitzaki. inki-anka. (maltzurtasun): *iz.* Ikus.: Maltzurtasun. (azpikeri): J *is.* Ikus.: Azpikeri. I: Naasgura. (segada): Jj ŕz. Ikus.: Segada. (oore): JJ *is.* ikus.: Benetasun.

kako-soka. (lokaŕi): *is.* Mutuŕean kakoa daukan lokaña. (kako): *is.* Berbera.

kako-suduŕ. (suduŕ); ŕz. Makotuta dagoen sudufa.

kako-ukaldi. (kako): *iz.* Ikus.: Kakokada.

kakoaldia jo. (ikatz): *ad.* lkatza legortzeko atera.

kakoatu. (kako): *ad.* Kakoz oratu. I: Kakoratu.

kakodun. (kako): *izond.* Kakoa daukana.

kakodura. (tolestura): *iz.* Iltze baton zia makurtu ta zapaltzea.

kakogafi. (tolestura): *izond.* Makurtu ta zapaldu ditekena.

kakoiltz. (kako): *iz.* Ikus.: Kako.

kakokada. (kako): *iz.* Kakoz artzearen egipena. I: Kako-ukaldi.

kakoketa. (isladura): iz. Argiaren isladatzea.

kakokizkia. (aile): *iz.* Ikus.: Aile.

kakol. (oskol): *iz.* Ikus.: Oskol. (kako): *iz.* Zurezko kakoa. (baldartasun):j *izond.* Baldaŕa dana. (adingabetasun): 11 *iz.* Pelokeria, teetelkeria, kakolakeria, kakoletak.(eragozpen):jj *in* Eragozpidea dana. (gupiera): 11 *izond* Makurtuta dagoena.

kakola. (aterakeri): *iz.* Zentzu-gabeko, ordugaitz edo ezegokia dan esan edo egipena. (kako): *in.* Zamariek zamak eramateko dauzkaten zur-kakoak. (oskol): *iz.* Koskola. (gizon):) *iz.* Baldaŕ ad dan gizona. (eragozpen): ii *iz.* Poxcluren bat. (gupiera): 11 *in.* Okeŕ edo makoa. (ergeltasun): 11 *izond.* Ergela dana. I: Kakolo.

kakola-makola. (okeŕ): *izond.* Okertuta dagoena.

kakola-makolatu. (okeŕ): *ad.* Ikus.: Okertu. I: Okeŕegin.

kakolakeri. (nabarmenkeri): *iz.* Adin-aurkako, ez-garayeko edo ez-egokia dan esari edo egipena.

kakolakeria. (adingabetasun): *iz.* Ikus.: Kakol. I: Kakoletak, kakolokeria, patoxkeri.

kakolaki. (nabarmentasun): *izond.* Zakafa dana.

kakolari. (batzuntasun): *izond.* Batzuntasunetan ari dana.

kakolatasun. (baldartasun): *iz.* Ikus,: Baldartasun. I: Kertenkeria.

kakolatu. (matzerdura): *ad.* Matzeŕ-era eman.

kakoldu. (uztai): *ad.* Uztaitu.

kakoletak. (arbalda): *iz.* Ikus.: Arbalda. (adingabetasun): *in.* Ikus.: Kakol. I: Kakolakeria.

kakolkeria. (zatarkeri): iz. Ikus.: Zatarkeri.

kakolo. (ergeltasun): *izond,* Ikus.: Kakola.

kakolokeria. (ergeltasun): *iz.* Ergela dan pelokeria. (adingabetasun): *iz.* Ikus.: Kakolakeria. I: Patoxkeri.

kakoltzaf. (cragozpen): *in.* Kakol oso aundia dana.

kakomakil (itxasontzi): *iz.* Txalupak, geldilzeko ado ibiltzen asteko, erabiltzen duten makil lazes, mutuŕean burnizko kakoa daukana.

kakomakua. (amaŕukeri): iz. Ikus.: Amaŕukeria.

kakomotz. (iltze): *iz.* Zia kamustuta daukan iltzea.

kakontzi. (utzaldi): *izond.* Kaka asko dagiena. (: Kakuntzi, kakus, zirindi. (irol): *iz.* Ikus.: Irol. I: Kaka-ontzi.

kakontzi-aldi. (utzaldi): *in.* Oe-azpikotik botatzen dan zikinkeria. j: Kakontziko.

kakontzilko. (utzaldi): *in.* ikus.: Kakontzi-aldi.

kakoratu. (kako); *ad,* Ikus.: Kakoatu.

kakofatz. (kako): *iz.* Kakoz amaitzen don oŕatza.

kakofatz-lan. (kako): *in.* Kakoŕatzaz egiten don lana. I: Kakote-lan, kakotx-lan.

kakosardetxo. (sorue): *iz, Ikus.:* Sarde.

kakota. (sarde): *in.* Ikus.: Sarde.

kakotatu. (toles): *ad.* Zimurtu.

kakote. (kako): *iz.* Kako txikia. I: Kakotxa.

kakote-lan. (kako): *in.* ikus.: Kakoŕatz-lan, I: Kakotx-lan.

kakoteria. (uztai): *iz.* Uztayen eŕenkada.

kakotu. (uztai): *ad.* Galburua makurtu. (mutidura): *ad.* Kikildu, makoatu. (makurdura): II *ad.* Makurtu, konkortu. (gupiera): II *ad.* Luŕeruntz makuŕ-arazi.

kakotx. (ikuŕ): *iz.* Idazkeraren ikuŕa (,) esakunak aidentzeko erabiltzen dana. I: Ikus.: Mast. I: Kakotx-arte. I: ldazkeraren ikuŕa (''), idaztean beste baton itzak zeintzuk diran adierazteko erabiltzen dana. (idazkera): *iz.* Idazkeraren ikuŕak,aŕastxoak.

kakotx-arte. (ikuŕ): *iz.* Ikus.: Kakotx.

kakotx-artetu. (ikuŕ): *ad.* Itz edo esakun bat kakotxen (" ") artean ipiñi.

kakotx-erdi. (ikuŕ): iz. Ereskiaren ikuŕa, ereski beltzaren erdiaren erdia ainbatekoa dana. (crest): *iz.* Berbera, berbera.

kakotx-lan. (kako): iz. Ikus.: Kakoŕatz-lan. I: Kakote-lan.

kakotxa. (kuŕika): *iz.* Zurezko kuŕika. Kakotxal. (kako): *iz.* ikus.: Kakote.

kakotxal. (kuŕika): *iz. Ikus.:* Kakotxa.

kakotxatu. (mutidura): *ad.* Sormindu, kixkortu.

kakotzaile. (uztai): *izond.* Kakotzen duena.

kakotze. (uztai): *iz.* Makurtzea.

kakotzeko. (iltze): *izond.* Makurtu ta zapalduta geratzekoa dana.

kakoztaile. (kako): *izond.* Burkizkien bidez buztiñezko gauzak osatzen dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

kakoztatu. (kako): *ad.* Burkizkien bitaztez tinkotu. I: Kakoztu.

kakoztu. (kako): *ad.* Ikus.: Kakoztatu.

KAKTU. *iz.* Landare odiduna ta bizkoŕak, indiapikoa eredua da. ii (etoŕi).

kaktu-landareak. (kaktu): *iz.* Kaktu bezelakoak diran landareak.

kaktukari. (kaktu); *izond.* Kaktuari dagokiona.

kaktukide. (kaktu): *in,* ikus.: Kaktu-landareak.

kaku-maku. (amaŕukeri): iz. Ikus.: Amaŕukeri. I: Asmakeria.

kakuaro. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Akelamaŕo.

kakueta. (malartasun): Iz. Malkaŕa dan tokia.

kakulari. (batzuntasun): *izond.* Batzuntasunetan ari dana.

kakuli. (anti): *iz.* Euli beltz eta aundia.

kakume. (aurtzaro): *in.* Ume txikia.

kakuntzi. (utzaldi): *izond.* Ikus.: Kakontzi. Kakus. (zatarkeri): *in.* Zatarkerizko biozkadak dituen.

kakuŕ. (zakuŕ); *iz.* Zakuŕ aundia.

kakuŕin. (zurmin): iz. Zurmiñaren usain edo aokera.

kakus. (utzaldi): *izond.* &us.: Kakontzi. j: Kakuntzi, zirindi.

kakusain. (utzaldi): *iz.* Utzaldiaren usaiña.

kakustu. (utzaldi): *ad.* Ikus.: Kakaztu.

kakutsa. (kayak): *in.* Kui am aundia.

kakuztegi. (estalune): iz. Lorioa.

kal-kal. (irakidura): *in.* Ikus.: Gal-gal. I: Gaŕ-gaŕ.

kala. (aŕantza): *iz.* Itxaso zabalean aŕantza egiteko tokia. (zingo): *iz.* Zingoak, daraman beruna. (aditzondo):]] *adond. A la* itzaren aldaketa.

kala-berun. (aŕantza): *in.* Afantzarako apailuan ipintzen dan berun-puska.

kala-kala. (neuŕitasun): *adond.* Alan ala. (arm): *adond.* Arauaz ari-izatea.

kala-mandateka. (joko): *iz.* Kartakaz egiten dan joko bat.

kala-ontzl. (itxasontzi): ŕz. Afantzarako erabiltzen dan txalupa.

kalaba. (eyeraL.di): iz. Ikus.: Erlapo. {: Askazigo, koilko. (abere): *iz.* Ikus.: Abere. [: Ele.

katabaka. (joko): *iz.* Auŕen jokoa, alkaŕ aŕapatzcu egiten dana. : Kalabetan.

kalabe. (labe): iz. **Latsuna** egiteko labea.

kalaber. (aditzondo); *adond.* Ikus.: Alaber. J: Oŕela ere.

kalabetan. (joko); iz. Ikus.; Katabaka.

kaiabit. (seme): Iz. Ikus.: Isilume. Ixileko seme, kaisbit, sasiko urn; sayetsetiko.

kalaeŕatu. (naŕiadura): *ad.* Naŕiatu, andeatu.

kalafarizin. (sai-abere): *iz.* Ikus.: Astama. I: Astaña.

kalafartzineria. (urguritasun): *iz.* Ikus.: Zurbizkeri. j: Zinkulineria.

kalagizon. (aŕantza): *iz.* Aŕantzale ona dana.

kalai. aoko): is. Auŕen jokoa; zulo batzueran saferazteko makii bateaz pitota bat jotzen egiten dana. (matsondo): *is.* Mastien arteko tartea.

kalainka. (burusi): *is.* Idien bizkaŕean jartzen dan burusia.

kalaita. (bamebide): *is.* Etxeko iragangua.

kalaka. (eyeraldi): iz. Ikus.: Txifitola. Arkola, titan, eŕola-aŕan, Etta, kiaka, Iciaska, klauso, tranga. j: Eyerako aŕi-gañean zintziLika dagoen olatxoa, garauaren igarotzea neurtzeko. Trattka, txalaparta, txalapata, txanbil, txaramel, txaranbel, €xilipala, txortxoro, xalaparta. (eresgalu): *iz.* Ikus.: GalA I: Kaliskak, kiŕimatraka, matraka, kanaskula. (mintzoera): {j *izond.* Asko mintzatzen dana; laze ta aspergaŕia dan be/iketa. j: Kalakari, kalakesa, talaka, talaka. (izketa): {j *iz.* Izketa-leloa. (itxitura): Jafi ta kentzeko eŕana dan txanketa.

kalakada. (soft): *iz.* Kalakaetaz egiten dan ots aundia. (arkai): iz. Suzotzen kutxa.

kalakari. (rnintzoera): *izard.* Asko mintzatzen dana. Ikus.: Kalaka, kalakesa, talaka.

kalalcatots. (satin): 12. Kalakaetaz egiten dan ofsa.

kalakatu, (miutzoera): *ad.* Geyegi mintzatu.

kalakesa, (mintzoera): *izond.* Ikus.: Kalaka. I: Kalakari.

kalaketa. (soñu): *iz.* Oletaz egiten dan ofsa.

kalako. (eite): *izond.* Alakoa, aren antzekoa dana. (notin): *iz.* Urlia, sandia.

kalama. (axote): *iz.* Azote-antziaren ingot-estaikia.

kalamako. (oyal): *iz.* Oyal-mota bat.

kalamandra. (cundura): *is.* Eundura-mota bat.

kalamanka. (alpeŕaldi): *izond.* Basis.: Alpeŕ.

kalamastra. (xirxilkeri): *izond.* Ganorarik ez duena.

kalamatika. (oyutza): is. Izketan egiten dan oyua. : Kalamatrika.

kalamatxinu, (izen): *is.* Bizi ez dan abere baten izena.

kalamentn. (lokaŕi): *iz.* Aŕantzaleek ttxasoan darabilten lokaña.

kalameza. (oyal); *is,* Sukaldean garbiketa egiteko erabiltzen dan oyal zataŕa.

kalamika. (liño): *is.* Apuko zakaŕa.

kalamoko. (intz): iz. Ikus.: Aintzigaf.

kalamu. (lido): *iz.* Landare seskaduna; here zurtoiñak piru oyal-gayak ditu, ta bare azia garsande-azia da, txorlentzaka azkufi herezia. {: Arigun, garsande, kalamo, kalamu. (gezul): *iz.* ligia eztana, egiaren aurkakoa. (seska): *iz.* Ur ondoan azten dan seska, landare lastaduna dana.

kalamu-agun. (liño): *is.* Kalamur, egindako lokafia. Kalamu-ari. (lokafi): *iz.* Berbera.

kalamu-ari. (lino): *is. Ikus.:* Kalamu-agun. (lokaŕi): *iz.* Berbera.

kalamu-axal. (lina): *iz.* Kalamuaren muĺoa.: Kalamulu.

kalamu-azi. (Liao): *iz.* Kalamuaren azia.

kalamu-azidun. (liño): *izond.* Kalamu-aziak dauzkan eta saitzen dituena.

kalauau-biguntzeko. (liño): *iz.* Katamua bigun egiteko lanabesa.

kalamu-eun. (liño): *iz.* Ikus.: Kalamudi.

kalamu-lokaŕi. (HIM): iz. Kalamuz egindako lokati mee ta gogoŕa.

kalamu-oyal. (liño): iz. Kalamuz egindako ayala.

kalamu-peza. (liño): *iz.* Kalamuz ereindako lurkia.

kalamu-zailki. (tiño): *is.* Kalanruarcn seskatik geratzen dan kondafa.

kalamu-zale. (liño): *izond.* Kalanauaz ari dana.

kalamuari-giie. (tiño): ŕznnd. Kalama-art ado kalamu-aguna egiten duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

kataurnari-saltzaile. (lino): *izard.* Kalamu-agun edo kalamu-aria saltzen duena.

kalamudi. (liño): *is.* Kalamu-ariaz egiña dana. : Kalamu-eun.

kalamuki. (liño): *is.* Ikus.: Kalamudi. Kalamu-eun.

kalamulu. (lino): *iz.* Ikus.: Kalamu-axat.

kalamuzko. (liña): izond. Kalamu-ariaz egiña dana.

kalanba. (landare): *ŕz.* Lilikaria dan landarea; bare oŕietatik oso mingotza dan uriña atertzen da, sendagaikintzan erabiltzen dana. I: Kalanbuko.

kalanbria. (soñu): iz. Ots aundia. (izketa): *iz.* Izketan erabiltzen dan leloa.

kalanbriatsu. (soñu): *Load.* Ots aundia egiten ari dana.

kalanbuko. (landare): is. Ikus.: Kalanba.

kalandra. (txrozabal): *is.* Ikus.: Txorzabal. : Kalandres, kalandrixa.

kalandres. (lxorzabal): *iz.* Ikus.: Txorzabal. : Kalandra, kalandrixa.

kalandrixa. (txorzabal): *iz.* Ikus.: Txorzabal.: Kalandra, kalandres.

kalantika. (oŕazi): *iz.* Emakumeen ofazketa.

iralaño. (sai-abere): *iz.* ikus.: Garaiño. 1: Gereiño.

kalapatxa. (eyeraldi): *iz.* Ikus.: Erlapo. Kobain, kuxa.

Icalapetatu. (amai): *ad.* lraduz amaitu.

kalapio. (indaŕ): *is.* Ikus.: Azku. {: Kamen, kalapu.

kalapita. (zalapart): *iz.* Ikus.: Zalapart. Kifikildura, ilubulu, julu-ala, izkirita, nabasa.

kalapitaka. (zalapart): *adond.* Zalaparta ateratzean ari-izatea.

kalapitari. (aots): *izond.* Itzegitean ats aundia ateratzen duena. ;: Kalapitaz ari dana. Kalapitatsu.

kalapitatsu. Mots): *izond.* Ikus.: Kalapitari.

kalapttxi. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. j: Jainko-belatx.

kalaprol. (oñetako): iz. ikus.: Eskalanpu. I: Eskalapoin.

kalapu. (indaŕ); iz. **Ius.:** Azku. I: Kaiapia, kemen, kaLapo, kalipu.

kalaretaf. (lekaidego): *izard,* Lekaime-mots bat.

kalartsu. (galartzu): *iz.* **Ariz** edo zirikozko galartzu estua. {: Kalartzu.

kalasantza: (egazti): iz. Gabai edeŕenetakoa dana.

kalask. (itsasgabeketa): *iz.* Itsagabeketa-zentzuna ematen duen ots-izena.

kalaska, (zeiftu): *iz,* Zeiñu oso txikia. I: Ikus.: **Gabi.** I: Kalaka.

kalaspika. (landare): *iz.* Gurutzkaria dan beiaŕ-landarea, lorctegietan landaizen dana. Pastor saku.

kalastra. (leŕokada): *iz.* Uri ta landako etxaideen zenbaketa-etoldea.

kalastra-efolda. (letokada): L. Kalastraren lefokada.

kalastratu. (leŕokada): *ad.* Kalastra egin.

kalatetita. (egazti): *iz.* Gabai txikienetakoa. I: Kalatxori.

kalatxori. (egazti): *iz.* Thus.: Kalateŕita.

kalatz. (zati): *iz.* Berakatz, laranja edo onelako beste bateu atala. : Kaldatz. (mats): *iz.* Moiko txilda. I: Kaldate. (aragi): II iz. Ikus.: Azpin. I: Azpizun, kaldatz.

kalaxka. (zeiuu): *ŕz.* Sou gutxiko atana. (mecca): *frond. Mee* xamaŕa dana.

kalda, (joko): *iz.* Birloetaz jokatzeko era, bola aidean botatzean egiten dana.

kalbari. (joko): *izond.* Bola batcaz beste bat jotzean egilen dan jokoan ari dana.

kalbin-aburu. (ostekeri): *iz.* Kalbino'ren irakaskintza.

lcaibin-zale. (ostekeri): *ŕzond.* Ikus.: Kalbindaŕ.

kalbindaf. (ostekeri): *izond.* Kalbino'ren irakaskintza onartu donna. I: Kalbin-cate.

kalbuts. (alto): *iz.* Aletuta dagoen artaburua.

kalbutx. (landarizti); *iz.* lgali balance izpia.

kalda. (urtze): *iz,* Urtzearen egipena. I: Kaldaldi. (egaŕi): *iz.* Egaña undia. (bero): II ŕz. Berotzearen egipena.

kaldagaŕi. (eratxikidura): *izond.* Eratxiki ditekena.

kaldail. (eritasun): *iz.* Napaŕeri txikia.

kaldaka. (bero): *adond.* Bero-hero ari-izatea.

kaldakizun. (eratxikidura): *izond.* Eratxikitzeko dagoena.

kaldaldt. (urtzc): *iz.* ikus.: Kalda.

kaldat. (dolortasun): *izond.* Boloŕa dana. I: Kaldeŕ, matxaŕ, kaldaŕ.

kaldafo. (Damao): *iz,* liken.: Akelamaŕo. I; Arkamele, arkamelu.

kaldategi. (bero): *iz,* Kizkaltzcko tokia.

kaldatu. (ziri): *ad.* Aitzuŕ eta beste tresnai zirlak jati. (bero): *ad.* Gori-gori jaŕ's. (eŕeaidi): II *ad.* Kizkaidu. (eratxikidura): II *ad.* Eratxiki.

kaldatz, (zati): iz. 1kus.: Kalatz. (mats): L. Berbera. (aragi): II *L.* Berbera.

kaidatzaile, (labe): ŕzond, Labean lanegiten duena. (eratxikidura): *izond.* Eratxiki donna. (eske-langintza): II *izond.* Berbera.

kaldaz erantsi. (urtze): ad. Kaldatu.

kaldaatu. (urtze): *ad.* Una. (batcrakuntza): *ad.* Erleak edo beste zomoŕoak mordolu. (mortxokada): II *ad.* Berbera.

kaldeatu. (labs): *ad.* Labea ongi berotu.

kaldef. (dolortasun): *frond.* Ikus.: Kaldaŕ.

kaidi. (tanpa): *iz.* Makilaz emandako tanpa. : Ikus.: Ukaldi.

kaldoŕ, (bum): *iz.* Buru-ezufa, kosko.

kaldof jai. (azkuŕi): *iz.* Langilcai emandako oturuntza.

kaldu. (tanpa): L. ikus.: Tanpa.

kalduŕi. (zikintasun): iz. Beyen zikinkeriak.

kakluŕu. (zurtoin): *iz.* Artoaren zurtoita. (alto): iz. Berbera. (tontoŕ): II *iz.* Ikus.: Tontoŕ.

KALE. *iz,* men baŕuko bidea.: Bedafe, etxadi, gaŕika, kaŕika, txaide, txadi, txaidi., (joko): *iz.* Bola-jokoanbola tairloen artean igarotzea. I: Kalikan ari-izateko makil India. (jostoŕatz): II *iz.* ,iostoŕatzaren xiloa. (artekotasun): II *ate.* Gauza, unealdi edo egipen Bien edo batzuen artean dagoen egokera adierazten duena. (beiaŕ); I iz, Betakan ari danean egiten diran helaŕ-metatxoeak. ll (bide), (egurasketa), (enparantza), (iri).

kale eman. (gaztezaro); *ad.* Mutilak neskatila utzi.

kale espalol. (kale); *iz.* Burnibideko geltokietan eta bests told batzuctan egiten dan espaloi goratua.

kale-agerknnde. (agennen): *iz.* Kalectan barna egiten dan agerpcna. I: Kale-ibilketa.

kale-andat5. (itxugindura): *iz.* Iraulitako orgak, afiak eta beste gauzacn bidez egiten dan muŕua igarotzea oragozteko. Kale-oztopo.

kale-ao. (kale): *iz.* Kaletik ateratzeko toki edo bidea.

kale-argi. (argi-mutil): *iz.* Kateak argitzeko jartzen dan argi-ontzia.

kale-arte. (kale): fr. Kale bien artean egiten dan gurutzatzea.

kale-batze. (eskari): *in.* Kalean orori egiten zayon eske-batzea. I: Kale-cske.

kale-bazteŕ. (kale): iz. lkus.: Espaloi. I: Kale-egal, kale-ertz.

kale-berun. (bentn): *iz.* Zingoan jaŕitako beruna. (afantza): iz. Thus.: Aguarin.

kale-huru. (kale): *iz.* Kale bat bests batekin gurutzatzen dan tokia. I: Kale-mustuŕ, hate-mutuŕ.

kale-ebasketa. (laputeta): *ŕz,* Kalean indaŕez egiten dan **lapuŕeta.]:** Kale-lapuŕeta.

kale-ebasle. (lapnŕeta): *izond.* Kalean indicter lapnŕeta egiten duena. I: Kale-iapuŕ.

kale-egal. (kale): *iz.* Ikus.: Espaloi.; Kale-bazteŕ, kale-ertz.

kale-egin. (Dula): *ad.* Zuia-egin.

kale-ertz. (kale): L. Ikus.: Espaloi. I: Kale-bazteŕ, kale-egal, txaidi-ertz.

kale-garbitzaile. (garbitasun): *frond.* Kaleak garbitzen ari dana.

kale-gizan. (done-eza): *iz.* Kristau-laua dana. I: Ikus.: Kristau-laua. (kale): *izond.* Kalean ibiltzca maite duena. Kale-ibiltzaile, kalekoi.

kale-gizondu. (done-era): *ad.* Eliz-gizona kristau-laua biurtu.

kale-gurutz. (kale): L. Kale bi alkartzen diran tokia.

kale-ibilketa. (agermen): ŕz. Huts.: Kale-agerkunde.

kale-ibiltzaile. (kale): *izond.* ikus.: Kale-gizon. I: Kaiekoi.

kale-ltxi. (kale): *iz.* Aterabiderik eztaukan kalea.

kale-jira. (kale): *iz.* Kalean egiten dan biribilketa bizia.

kale-jolas. (jolasbide): *iz,* Kalean egiten dan jolasbidea.

kale-kantu, (kale): *iz,* Kalearen ertza.

kale-lapuf. (lapnŕeta): *izond. Ikus.:* Kale-ebasle.

kale-lapuŕeta, (lapnŕeta): *iz.* Ikus.: Kale-ehasketa.

kale-lapurtu. (lapuŕeta): *ad.* Kalean indafez ebatsi, lapurtu.

kale-leŕo. (teŕokada): *iz.* Kale-izenen lefukada, (kale): *iz.* Berbera.

kale-lokatz. (basa): *iz.* Kalcan egoten dan basa ta zikinkeria.

kaleanustuŕ, (kale): *iz.* lkus.: Kate-bum. I: Kale-mutsf.

kale-mutuf. (kale): iz. ikus.: Kale-buru. I: Kale-mustuŕ.

kale-uagusi. (kale): *iz.* Kale on eta zabaleua.

kale-ortopo. (iteugindura): iz, ikus.: Kate-andafi.

kale-saskeria, (basa): *iz.* Uraldiek eŕekatzen dituzten basa ta zaboŕeria.

kale-soto. (kale): iz, Kaleko zoloa. I: Kale-txorko.

kale-totu. (kale): iz, Kaletarte txikia. I: Kale-zirkitu, kale-ziztrin.

kale-txakuŕ. (zakuŕ): *iz.* Kalean dabilen zakuŕa. I: Kale-zakuŕ. (alpeŕaldi): *iz.* Alpeŕa dan baŕabana.

kale-txorko. (kale): *iz. IIms.:* Kale-soto.

kale-zale. (kale): *izond.* Kalean ibiltzea maite duena. : Kalerati.

kale-zirkilu. (kale): *iz.* Ikus.: Kale-tutu. ^: Kale-ziztrin.

kale-ziztrin. (kale): iz. ikus.: Kale-tutu. I: Kato-zirkiln.

kale-zoko. (kale): *iz.* Kaleetan izaten dan zokoa.

kale-zulo. (kale): *iz.* Kale estua.

kalebieta. (kale): *iz.* Kale bi edo batzuk amaitzen diran enparantza.

kalegoŕian. (kale): *adond.* Kale betean.: Kalegoŕi.

kaleka. (joko): iz. Auden jokoa. : Ikus.: Atxiriko. I: Kau, atxiriko, atxoko, kalika.

kaleko. (kale): *izond.* Kaleari dagokiona. (lagunabaŕ): *izond.* Ikus.: Lagunabaŕ. Kalekume. (ikasketa): II *izond.* Bertan bizi gabe ikastetxe bateau ikasten ari dana.

kalekoi (kale): *ŕzond. Ikus.:* Kale-gizon. Kale-ibiltzaile. (aye,): *izond.* Berbera.

kalekume. (lagunaba): *izond.* ikus.: Lagunabaŕ. Kaleko.

kalelia. (tab): *iz.* Ikus.: Txln. j: Txindi.

kalenka. (burusi): *iz.* Abereentzako burusia.

kalerati. (kale): izond. Kaleetan ibiltzea matte duena. Ikus.: Kale-zale.

kaleratu. (iraizketa): *ad.* Kalera iraitzi. (kale): *ad.* Kalera jean edo bialdu. 'Calera buta.

kalerdi. (kale): *iz.* Era joaten dan kaleka tokia, geyenetan kale-erdikoa dana.

kalere. (aditzondo): *adond.* ikus.: Alabaiña. : Ala ere, alere, alabaña.

kalerna. (ekaitz): *iz.* Ikus.: Galerna.

kakernatu. (ekaitz): *ad.* Ekaitza sortu.

Icalertz. (kale): ia. Ikus.: Espaloi. Kafikertze.

kaleru. (itxasontzi): *Iz.* Aŕoselak aŕapatzeko txalupa. : Kaleaa.

kalesa. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Kaler.

kaleta. (ontzi): iz. Bra atcratzeko antuxiva. I: Txanberga.

kaletrf. (kale): *izond.* Kalean jayo edo bizi dana,

kaletarte. (kale): *iz.* Ormaen artean dagoen ibilbidea.

kaletra. (lasterketa): *iz.* Ikus.: Larterketa.

kaletxo. (kale): *iz.* Kale txikia.

kalezain. (amaiña): iz. Ikus.: Amaiña.

kalfaŕa. (taŕitadura): *izond.* Buru-beroa, oldarkoya dana. (zalapart): *Load.* Zalapartaria dana.

kalfartu. (garbaltasue): *ad.* Garbala egiu edo bruin.

kali, (joko): iz. Ikus.: Atxiriko. I: Kaleka, atxoko, kalika. (buru): iz. Ikus.: Kaskezuŕ. ; Burukoxko, kalo, bunt, join, kukulu. II Kali-muŕitz= Garbal. // O/atz-kali = Jostoŕatzaren burua.

kali-muŕitz, (ule): *ŕzond.* Ikus.: Garbal. I: Kali, (garbaltasun): *izond.* Garbala dana.

kalicŕatu, (sakitura): *ad.* Elbaŕiturik geratu; maker geratu. (makestasun): *ad.* Berbera.

kalika. (islamlasun): *iz.* Mahoma'ren ondorengoak izan diran buruzagien izena.

kalifaldi. (islamtasun): iz. Kalifa bakoitza buruzagi dagoen aldia. I: Kali faro.

kalifaro. (islamtasun): *iz.* Ikus.: Kalifaldi.

kalifazko. (islamtasun): ŕz. Kalifa izatearen duintasuna.

kaliferi. (islamtasun): *iz.* Kalifa batek aginlzen daen luŕaldea.

kalika. (joke): iz. Ikus.: Atxiriko. Atxoko, kaleka, kali, koskolinka, koxkolin, poetaketa, txuŕuka, xun, (kalte): *ad* Noribait kalte-egin.

kalikada, (lanpa): iz. Zerbaiteaz taapa eman.

kalikari. (joke): *izond.* Kalikazjokatzen duena,

kalikatu. (jangura): ad. Gosez Kalikatu. (eriotza): *ad,* Berbera. (zigor): *11 ad.* Zigortu.

kalikola. (belaŕ): *iz,* Ikus.: Emalopa. I: Kulikola, landapinta, maruka-belaŕ, mikelete, mitxoleta, urdamutuŕ, zapalora.

kalikotx. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba. j: Ankalepo, kilkoŕez.

kalin. (zakartasun): *adond.* Zakaŕa dana. (zakuŕ): *Iz.* Emakumeek altzoan eramaten duten zakuŕa.

I.calinpan ibili. (langintza): *ad.* Laugintzarik ez izan.

kalipu, (albi); iz. Ikus.: Albi. I: Kalapo, kalapu, larderia. (indaŕ): *iz.* Ikus.: Albida. ; Kamen.

kalipudun. (albi): *izond.* Albia duena, Kaliputsu. j: Kalitsu. (indaŕ): *izond.* Kemena duena. I: Kaliputsu, kalitsu.

kalipugabe. (koldartasun): *izond.* Koldaŕa dana, kalipurik eztuena. Kalipugabeko.

kalipugabeko. (koldartasun): *izond.* Ikus.: Kalipugabe.

kaiiputsu. (albi): ŕzond. ikus.: Kalipudun. I; Kalitsu. (indaŕ): *izond.* Berbera.

icaliputsuki. (albi); *adond.* Albiz ari-izatea. (indaŕ): *adond.* Komenez ari-izatea.

kaliskak. (cresgalu): *iz.* Ikus.: Gabi. (: Kalaka.

kalistro. (barnebide): *iz.* Ikus.: Barnebide. I: Eliza edo lekaidetxe baten baila nagusia inguratzen Mien solairua. j: Kalostre.

kalistroko. (barncbide): *izond.* Kalist€oaii dagukiona.

kalitsu. (albi): *izond.* ikus.: Kalipuduo. I: Kaliputsu. (indaŕ): *izond.* Berbera.

kalitu. (eriotza): *ad.* Nafaztiak erail, Galdu, debalau, kali, kalif. (iapuŕeta): *ad.* Txindia lapurtu. (art): II *ad.* lints.: Afikatu.

kalitx. (lodiera): *iz.* Izerdia metatzeagatik zugatzetan egiten dan muŕua. : Kalitz. (atz): *iz.* Atzetan egiten dan garitxa. Ikus.: Garatxo, garitxa, kalitz.

kalitxa. (laŕu): *iz. ikus.:* Garatxo.: Garitx, kalitza.

Icalitxa-belaŕ. (belaŕ): *iz.* ikus.: Zaran-belaŕ. I: Zarandona-bedaŕ.

kalitxatu. (zugatz): *ad.* Zugatz bat garatxaz bete. (lodiera): *ad.* Zugatzak kalitxetaz bete. I: Kaliztu.

kalitz. (lodiera): iz. Ikus.: Kalitx. (atz): *iz,* Berbera.

kalitza. (Wu): *iz. Ikus.:* Garatxo, I: Kalitxa, karaitz, maŕoka, maŕuka.

kalitze. (aŕi): *iz.* Aŕikatu, kalitu egitea.

kalixka, (inka): *iz.* Zakuŕarcn inka. (aots): *iz.* Estuasunezko deadaŕa.

kaliz-artu, (meza): *ad.* Mezatan kalizan dagoena edan.

kaitz-artze, (meza): *iz.* Mezatan kalizan dagoena edatearen egipeua.

kaliz-estalki, (meza): iz. Kaliza estaltzeko miesa.

kalizsu. (lodiera): *ad.* Tkus.: Kalitxatu.

kaika, (abere): *iz.* Abereek alkaŕi buruaz tanpa ematcaren egipena. Ikus.: Talks, talkada. (taupa): *iz.* Berbera. (eguŕ): ¡ *L.* Luŕean sartutako esola. (jostoŕatz): *iz.* Jostofatzek dutnn znlotxoa.

kalkagailu. (aidaki): iz. Idatzitako edo maŕeztutako zerbait, bare gailean jaŕitako ingi edo oyalera aldatzeko, auetau idazten edo matezten egitean, erabiltzen dana.

kalkakutsa. (kuyaki): *iz.* Kui aundia.

kalkatdu. (bate): *ad.* Oso gogotik bate-egin.

kalkaraka. (irakidura): *adond.* Gal-gal edo kal-kal ari-izatea. j: Kaltarika.

kalkaratx. (laŕosondo): *iz.* Basoko laŕosondoaren igali goŕia. (igali): *iz.* Berbera.

Iealkarika. (irakidura): *iz.* Ikus.: Irakidura. j: Borboil.

kalkatu. (zapa): *ad* Eskuz zerbait zapatu. (azkuŕi): *ad.* lndi-olaŕak zotz baten bidez jan-erazi.

kalkedoi. (mugeŕ): *iz.* **Oso** zcargia dan agata, margn oztiu edo esne-antzekoa duena. I: Kalkedon-aŕi.

kalkedon-añ, (mugeŕ): iz. Oso zeargilsua dan agata, oztin edo esne-antzeko margoaz. j: Ikus.: Kalkedoi.

kalkol. (lasterketa): *iz.* Sai-abereen ibilkera ariñegia.

kalkol-aldi. (lasterketa): *iz.* Sai-abereen ibilkera ariñegiaren egipen jaŕaitua.

kaikolari. (lasterketa): *izond.* Ibilkera ariñegiaz dabilen sai-aberea.

kalkolka. (lasterketa): *adond.* Sal-abereak ibilkera ariñegian ari-izatea, (zaldizketa): *adond.* Berbera.

kalkomaiña. (aldaki): ŕz. Gngi antolatutako margo-irudiak ingi batetik baste batera edo baste iraitzera igaro-erazteko egipidea.

kalkozko-adaki. (aldaki): *iz.* Ikus.: Aldaki.

kalku. (ontzi): iz. Ikus.: Kaiku. j: Kalko.

kaima. (laño): *iz.* Lañoa daukan artzea.

kaima-zuri. (baraldi); *iz.* Baraldian dagoen itxasoa.

kalmaotu. (odei): *ad.* Ortzea odeyez estali.

kale.. (buru): iz. Ikus.: Kaskezuŕ. j: Burn-koxko, kali, buru, kukulo.

kaloi. (kayola): *iz,* Ikus.: Kaysla.

kaloka. (aŕain): az. Itxasotik ctoŕia, Ibayetan bizi dan aŕaña.

kaloketan. (joke.): *L. Ikus.:* Akuloka. I: Kurkuluxetan.

kaloketari, (joko): *izond.* Kurkuluxetan Matzen ari dana.

kalonje. (kalonjetza): *iz.* Eliz-ogipidea dueua. I: Kalunje.

kalonje-maisu. (kalonjetza): *izond.* Kalonjeen artean mintzalaria dana.

kalonjegn. (kalonjetza): iz. Ikus.: Kalonjetza.

kalaujekide. (kalonjetza): *izond.* Baste kalonjeenganako kalonjea dana.

KALONJE+,TZA. iz. Eliz-ogipide dutenen batza. I: Kalonjego. // (apaiz), (duintasun), (cliz-legedi), (uzkurtzizti).

kalostra. (baralda): iz. Ikus.: Baranda. Taket-sare, kalustra.

kalostra-autzekn. (baralda): *izond.* Barandaren antzekoa dana.

kalostra-buru. (baralda): *iz.* Kalostrak goitik batutzen dituzten zeŕendaen bakoitza.

kalostra-oin. (baralda): *iz.* Kalostrak beitik batutzen dituzten zefendaen bakoitza.

kalostrape. (atalondo): iz, Ikus.: Arkupe. j: Kalostrazpi.

kalostratu. (baralda): *ad.* Kalostrak

kalostrazpi. (atalondo): *iz.* Ikus.: Kalostrape.

kalostre. (barnebide): *ft.* Ikus.: Barnebide. j: Kalistro.

kalota. (kapel): *iz.* Aden txanoa. Kaikusa, kalota.

kalotsu. (laŕu): *izond.* Maskuŕak dauzkana.

kalotx. (eclat): iz. Oñetakoan itsatsita geratzen dan eduta. (oñetako): *iz.* Ikus.: Eskalanpn. j: Eskalapoin, unku-zilo.

kalotxatu. (eduf): *ad.* Edith oñetakoan itsatsita geratu.

kaloyo. (ardi): iz. Jayo-beŕia dan bildotsa.

kaipaŕ. (egazti): iz. Ius.: Gabirai. j: Kapelari. (ule): iz. Ulea sortzen dan tokia, erdia, kaskagain, kasko-gain.

kalpatx. (ule): *iz.* Zaldiek lepoan daukaten ulea. j: Kalpats.

kaltari. (kalte): *izond.* Ikus.: Kaltarkitsu. Kaltaŕitsu, kaltegai, kaltegaŕizko, kalteko, kalterako, kaltelari.

kaltarika. (irakidura): *adone* Ikus.: Kalkaraka.

kaltarkitsu. (kalte): *izond.* Kaltegaŕia dana. [: Kaltaŕitsu, kaltegai, kaltegaŕizko, kalteko, kalterako, kattari, kaltelari.

kaltaf. (kaite): *iz.* ikus.: Kalte.

kaltaŕal (jazarpen): *iz.* Ikus.: Jazarpen.]: Jazaŕaldi.

kaltaŕaitu. (jazarpen): *ad.* Jazarpena egin.

kaltaŕitsu. (kalte): *(zone!.* Ikus.: Kaltarkitsu. j: Kaltegai, kaltegaŕizko, kalteko, kalterako, kattari, kaltelari.

kaltaŕitu. (kalte): *ad.* Kaltaŕitsu geratu.

kaltartu dirs. (kalie): *ad.* Baron buruari kalte egin diote.

KALTE. ŕz. Ganz egitearen egipena. Bidakaitz, bidegabe, bidegabekeri, bidegabetasun, darnu, askatada, gaitz, gaitzuŕe, galtze, kaltat. if (ausiabartza), (bekotasun), (hiurkeri), (gaizkidura), (gaizkikuniza), (gaiztasun), (galpen), (iauliketa), (naŕiodura), (naŕiokera), (nekabide), (Blaze), (zauri), (zoritxaŕ).

'mite bagalco. (eŕugabetasun): *Load,* Efugabekoa dana.

kalte-autzekn. (kalte): ŕzond. Aurkakoa dana.

kalte-egin. (kalte): *ad.* Kalteren bat sortarazi. j: Kaltegin. (andeadura): *ad.* Berbera.

Icaite-erdizka. (kalte): *adond.* Batzuen artean izandako galtzeak erdibana artzea.

kalte-gabeko. (kalte-gabetasun): *izond.* Ikus.: Kaltegabe. I: Kaltege.

KALTE-GABETASUN. iz. Kalte edo gaitzuŕerik jasateko aske dagoeuaren egokera: If (buru-jabetasun), (eskiertasun), (eztasun), (osotasun), (zigoŕeza).

kalte-gezuŕ. (kalte): *iz.* Kaltegaŕia dan gezufa. (gezuŕ): *iz,* Berbera.

kalte-ordain. (ordainpide): *izond.* Egindako kaltearen ordainkaria. I: Kalte-ordaintzaile.

kalte-ordaintzaile, (ordainpide): *izond.* Ikus.: Kalte-ordain.

kalte-sari. (ordainpide): *iz.* Egindako kaltea ordaintzea.

kalte-zori. (kalte): iz. Kalte bat egite edo arzearen eiñean egotea.

kaiteaŕ. (kalte): *izond* Kalteren bat artu duena. I: Kaltedun.

kaltedun. (kaite): *izond.* Ikus,: Kakeaŕ.

KALTEEZA. iz. Kalterik ez dagienaren tasuna. j: Kaltegabea, kattegabezia, kalterik-eza. /! (eŕugabetasun).

kaltegabe. (kalte-gabetasun): *izond.* Kalterik artu ez duena. I: Kalte-gabeko, kaitege.

kaltegabea. (kalteeza): *iz.* Ikus.: Kalteeza. I: Kaltegabezia.

kaltegabezia. (kalteeza): *iz.* Ikus.: Kalteeza. I: Kaltegabea.

kaltegai. (kalte): *izond.* Ikus.: Kaltarkitsu.: Kaltaŕitsu, kaltegañzko, kalteko, kalterako, kaltari, kaltelari.

kaltegafi. (kalte): *izond.* Kaltea egiten duena. I: Kaltegde, kaltekkf, kaltetsu, kaltczko, kaltiafo.

kaltegafiago. (kalte): *izond.* Egipenen bat, here egilearen aurkakoa dana.

kaltegafiro. (kalte): *adond.* Kaltea egiten ari-izatea.

kaltegañzko. (kalte): *izond.* Ikus.; Kaltarkitsu. : Kaltafitsu, kaltegai, kalteko, kalterako, kaltari, kaltelari.

kaltege. (kalte-gabetasun): *izond.* ikus.: Kaltegabe. I: Kalte-gabeko.

kaltegile. (Icalte): *izond.* Ikus.: Kaltegaŕi. Kaltekoŕ, kattegila. (gaitzipen): *izond.* Irain-egilc.

Icaltegiñaz. (gaitzipen): *adond.* Irain-egiten ari-izatea.

kaltegite. (ka€te): *iz.* Kalte egitearen egipena.

kaltekaizkortu. (kalteeza): *ad.* Ikas.: Kalteeza.

kaltekeria. (knife): *iz.* Ikus.: Kalte.

kalteko. (kalte): *izond.* ikus.: Kaltarkitsu.: Kaltaŕitsu, kaltegai, kaltegaŕizko, kalterako, kaltari, kaltelari.

kaltekof. (kalte): *izond.* Ikus.: Kaltegafi. I: Kaltegile, kaltetsu, Icaitezko.

kaltekortasun. (kalte): *iz.* Kaltegaŕi izatcaren egipena.

kaltelari. (knife): *izond.* Ikus.: Kaltarkitsu, j; Kaltaŕitsu, kaltegai, kaltegañzko, kalteko, kaiterako, kaltari.

kaltenarte. (kalte): *iz.* Etxcen arteko tarte estua.

kaltepen. (knife): *iz.* Kaltearen egipena.

kalterako. (kalte): *izond.* Ikus.: Kaltarkitsu. j: Kaltaŕitsu, kaltegai, kaltegaŕizko, kalteko, kaltari, kaltelari.

kalterik-eza. (kalteeza): *iz* ikus.: kalteeza. j: Kaltegabea, kaltegabezia.

kaltetan, (knife): *adond.* Norbaiten edo zerbaiten aurka ari-izatea. I: Kaltez, kaltezki.

lcalteti. (kaltc): *izond.* Ikus.: Kaltiim'.

Ialtetsu. (kalte): *izond.* Kaltegafia dana. ikus.: Kaltegañ, kaltekoŕ, kaltezko, kaltiaŕo.

kaltetu. (kalte): *ad.* Knife egin. Kaltezfu, karmeuiau.

kaltcz. (kaltc): *adond.* Ikus.: Kaltetan, I: Kaltezki.

kaltezkari. (kalte): *izond.* Kaltegaŕia dana.

kaltezki. (kalte): *adond. Ikns.:* Kalfetan. I: Kaltez.

kaltezko. (kalte): *izond. ikus.:* Kaltegaŕi. I: Kaltekoŕ, kattetsu.

kaltezpen. (kalte): *iz.* Kaltcaren egipena.

kalteztu. (kaltc): *ad.* Ikus.: Kattetu. Karmeniau.

kaltiaf. (knife): *izond.* Kaltea artu duena. I: Kalteti.

kaltiaŕo. (kalte): *izond.* ikus.: Kaltetsu. Kaltegaŕi.

kaltxapot. (txeŕen): iz. ikus.: Txefen. Tusuri.

kaltxu. (praka): *iz.* Baŕuko praka.

Icaitza. (praka): iz. Tkus.: Praka. Kaltzadpi, kalzazpi. (galtza): iz. Ikus.: Galtza. I: Kaltzerdi.

kaltzada. (kale): iz. Aŕiz egindako kalea. (kartak): iz. Amaŕekoa dan karta.

kaltzadoi. (burnt): *iz.* Ikus.: Altzairu. Kaltzaidu, kaltzairu, kaltzera.

kaltzagofi. (txeten): *iz.* Ikus.: Galtzagoŕ1. '1'xeŕen.

lcaltzaidu. (bumi): iz, ikus.: Aitzairu, Kaltzadoi, kaltzairu, kaltzeru.

kaltzairatu. (airi): *ad.* Burnizko edo altzairuzko ziriak ipiñi. j: Kaltzairutu.

kaltzairu. (burnt): *iz,* Ikus.: Altzairu. j: Kaltzadoi, kaltzaidu, kaltzera.

kaltzairutu. (aid): *ad.* Ikus.: Kaltzairatrt,

lcaltzamaŕa. (getikatze): *iz.* Galtzai esuteko lokaŕi edo galtzari. Tkus.: Galtzari. j: Kaltzari, kalzari.

kaltzandi. (yalkipen): *(wad.* Eŕaz yalkitzen duena.

kaltzapegi, (janztura): *iz.* Galtzarpean jartzeko soñekoari gañeratzen zayon oyal-pucka.

kaltzara-aft. (oŕi): *iz.* Kaltzada egiteko jartzen diran añ landuetatik bakoitza.

knitzari. (geŕikatze): *iz.* Ikus.: Kaltzamaŕa. j: Galtzari, kalzari, zango-lokafi.

kaltzarpe, (soin): iz. Besoaren asierak soñarekin egiten duen **konkiltasuna.:** Kaltzerpe.

kaltzarpe-sare. (zoŕo): *iz.* Auŕek ikastolara daramaten zofoa. I: Kaltzerpe-sare.

kaltzaf-maldla. (cska-makil): *iz.* Ikus.: Besapeko. j: Makola, makulua.

kaltzazpi. (praka): iz. ikus.: Praka. j: Kaitza, kalzazpi.

kaltze. (eyeraldi): *iz.* Eycrara urn daraman uraska.

kaltzeratu. (oñetako): *ad.* Oñetakoa jantzi,

kaitzerdi. (galtza): **iz.** Ikus.: Galtza. I: Katza.

kaltzerdi motz. (galtza): iz. Galtzaren erdia.

kaltzerpe. (soin): *iz.* flats.: Kaltzarpc.

kaltzerpe-sare. (zofo): iz. Eiztariek daramaton zofoa. j: Ikus.: Kaltzarpc-sare.

kaltzcru. (burnt): *iz.* Ikus.: Alizairu. j: Kaltzadoi, kaltzaidu, kaltzairu, atxeidu.

kaltzestu. (sumin): *izond* **Ikus.:** Fraka-estu. I: Frakeŕe.

kaltzin. (latsun): *iz.* Ikus.: Latsun. Gaitzin, gisu, galzin.

kaltzofatz. (jostoŕatz): *iz.* Galizak egiteko jostofatza.

kaltzu. (ziri): iz. Bi gauzaen artean tartea egiteko ziria.

kaltzura. (gaŕaztulu): iz. Ikus.: **Gafaztulu.**

kalu. (akeita): *iz.* Ikus.: Akeita. j: Aketa, salda-amoŕana, katalinbettx.

kalustra. (baralda): iz. Ikus.: Baranda. Kalostra.

kalutu. (mccra): *ad. Ikus.:* Meetu. Garitu, giñartu, giñaŕitu, kalustu.

kalzari. (gctikatze): (a. Ikus.: Galtzari. Kaltzamaŕa, kaitzari.

kalzazpi. (praka): *iz.* ikus.: Praka. Kaltza, kaltzazpi.

kalzeta. (landare): *iz.* Askarkaria clan tandarea.

kala. (igali): *iz.* lgaliaren ails.

kalabit. (seine): *iz.* Ikus.: Eŕiko. j: F/i-ume.

katamika. (aŕ): *iz.* Ikus.: Ants. I: Antxa, auxu.

kalaputa. (aŕain): *iz.* Ikus.: Betaŕain. Brie-aŕain.

kalarda. (jauzketa): iz. Alaitasuuez egindako Jauzketa. (poz): iz. Berbera.

kalafi. (aŕi): *iz.* Ikus.: Arbil. j: Arbilbil, cŕekaŕi.

kalaŕosa. (madariondo): *iz.* Madari-mota baton izena.

kalaska. (zeiñu): *ft.* Tkus.: Man. j: Daubs, Masks, lalaka.

kalati. (cane): *iz.* ikus.: Gatzatu. Gatzatua.

kalatu. (sendaf): *ad.* Ikus.: Gatzatu. I: Ziapi [du.

kaleria. (zilaŕ): iz. Zilafezkoa dana.

kales. (di): *izond.* Eŕonkari'koa dana. I: Kates.

kaleta. (aragi): iz. Zefi-aragia. (ontzi): *iz*. Zurezko suit txikia.

kalikatu. (eriotza): *ad.* Gosez it. I: Ikus.: Kalikatu.

kaiin. (zakuŕ): *iz*. Txakuŕ-txoliña. Txalin-txakuŕa.

kalo-kalo. (ñepo): *adond.* Ume bat lepoan eramatea.

kaloka. (ezuŕ): *L.a.* Bildotsek txonkatilean daukaten czuŕtxikia.

kaloketan. (joko): *adond.* Aponaz egiten dun jokoa.

kalota. (kapel): *iz*. ikus.: KaIota.

Wu. (azal): *iz*. Ikus.: Azal. I: Axat. (urdai): *iz*. Urdayarcn azata. (meera): *izond.* Mee dana. Kalutsu.

kalustu. (meera): *ad.* Mee geratu. Meets, garitu, giñartu, giñaŕitu, kalutu.

kalutsu. (meers): *izond.* lkus.: Kale.

kama. (makil): *iz*. Ikus.: Endailz. I: Kane.

kamadaŕ, (are): *iz*. Oearen aga.

kamailu. (belaŕ): *iz*. Ikus.: Laŕanbilo.: KamamiĹa.

kamaintza. (oc): *iz*. Ikus.: Kamaiña, Kamantza.

lcamaiña. (oe): *iz*. Itxas-gizonen oea. I: Aztzain eta ikazkiñen oea, kamantza. I: Kame, kamaintza.

kamalan. (matsondo): *iz*. Mastui-mota bat, mats beltza ematen duena. I: Kamalan, kamaran.

kamamila. (belaŕ): *iz*. *Ikus.:* LaŕanbiĹo, I: Kamailu, jondoni joani betaŕ, larmin, laŕamilo, laŕamilu, Laŕanbilu.

kamamilu. (belafj: *iz*. Ikus.: Laŕanbilo. [: KamamiĹa, kamailu.

kamantza. (oc): iz. Ikus.: Kamaiña. I: Kame.

kamaña. (itxasontzi): iz. Lo-egiteko, itxasontzian dagoen gets.

kamaña-subil. (oe): iz. Artzañaren oea.

kamara. (jauzketa): tz, Jauzketa egitca.

kamaraka. (jauzketa): *adond.* Jauzketak egitean ari-izatea.

kamaratu. (kayola): *iz*. Arnariak, gaztak eta abaŕ ontzeko esoletaz egindako kayola.

kamarau. (matsondo): *iz*. Matsondoaren enbof beltza. I: Kamalan, kamalau, kamaran.

kantarlo. (żomoŕo): iz. Ikus.: Akclamaŕo. I: Arkamelu.

kamaŕa. (oskoldun): iz. Ikus.: Amato.. I: Amaŕatz. (zalapart): *iz*. Iskanbila aundia.

kamartza. (maxkuO: *iz*. Otaŕañaren antzckoa dan maxkufa.

kamaru. (aizoyatak): *iz*. Birbiki-erdi itxura duen aizoyala.

kamaru-galña. (aizoyalak): iz. Kamm-wren gaiiean jartzen dan aizoyala txikia.

kame. (oe): *iz*. Bras.: Kamaiña. I: • Kamantza.

kamela. (oramai): iz. Abereari jaten emateko oramaya.

kamelot, (oyal): *iz*. Aunizaren artileaz egindako oyala.

kamelu. (ausnarlari): *iz*. ikus.: Gamelu. Ganbelu.

kamelu-txiki. (ontzi): *iz*. Laratzetik esegita dagoen pertzkoa.

kamelu-zain. (ausnarlari): *(rand.* Gameluak zsintzen dituena.

kamelualde. (ausnarlari): *iz*. Ikus.: Kameluketa.

kameluketa. (ausnarlari): *iz*. Gamcluen taldea. : Kamelualde.

kamelutogi. (ausnarlari): *iz*. Gameluen ukulua,

kameŕ, (mokol): iz. Nunbait egiten dan oska, bertan beste zerbait sar dedin.

kamertu. (mokol): *ad.* Nunbait koskak egin. Koskatu.

kamieea. (aizto): *iz*. Ikus.: Mate. I: Kanabita.

kamildaŕ. (eriotza): *izond.* Kamilo deunak eratuiako erakundean dagoen eliz-gizona, iltzeaŕ dagozenak laguntzen dituena.

kamin. (mingaztasun): *frond.* Mingatza (La**n.**

kaminet. (alasa): iz. ikus.: Alasa. Alase.

kamingañ. (akalde): *iz*. Kayaren mutuŕa.

kamioi. (belbil): *iz*. Zamak eramateko belbil aundia.

kamoiz-ondo. (sagaŕondo): *iz*. Sagafondo-mota bat. I: Ikus.: Sagaŕondo,sagaŕazi.

kamoiza. (sagaŕondo): iz. Sagaŕ-mots bat.

kamoizko. (sagaŕondo): *frond.* Kamoizaz egiña dana.

kamostu. (amustasun): *ad.* Sorbatza kendu. : Kamustu, mutistu.

kamota. (lokezuŕ): *iz*. Sai-aberecngan bulaŕ-ondoko besoko lokezufa.

kamots. (amustasun): *izond.* Sorbatza eztuena.: Kamuts, katnutz, kamotz.

kamu. (artile): *iz*. Artilezko muloa. Kant, kanu, kane.

kamus. (gabetasun): *izond.* Ezer eztuena.

kamusada. (atzipe): *iz*. Atzipe batek soŕerazten duen atsekabea. j: Ñafiko, fafiko.

kamusatu. (atzipe): *ad.* Atzipe batengatik atsekabeturik, geratu.

kamusdura. (amustasun): *iz*. Tresnak sorbatzik gabe geratzea. j: Kamusketa, kamustasun, kamustura.

kamusketa. (amustasun): *iz*, Ikus.: Kamusdura. j: Kamustasun, kamustura.

kamuskoŕ, (emustasun): *izond*, Eŕaz amustu ditekena.

kamustaile. (amustasun): *frond.* Amusten duena.

kamustasun. (amustasun): *iz*. Ems.: Kamusdura, I: Kamusketa, kamustura.

kamustatu. (zimetdura): *ad.* Ikus.: Zimeldu. j: Pirtxildu.

kamusti. (€xingil-landareak): iz. Areitzetan izaten dan unlza. (arte): *iz*. Barbara.

kamustu. (amustasun): *ad.* Ikus.: Kamostu. j: Mutistu.

kamustura. (amustasun): *iz*. Ikus.: Kamusdura. Kamusketa, kamustasun.

kamustzaile. (amustasun): *izond.* Kamusten duena. j: Kamustaile.

kamuts. (amustasun): *iz*. Kamustuta dagoen iresna. j: Kamutz, kamots, kamus, kanputx. (ergettasun): *izond.* Ergela dana.

kamuts-beafa. (amustasun): *izond.* Bare zia edo sorbatza malgutu edo kendu beaŕ zayona.

kamutxa. (ur-legofeko): *iz*. Ikus.: Apotxoñ. I: Afabio.

kamutz. (amustasun): *izond.* Ikus.: Kamots. 1: Kamuts.

kamuxa. (sagaŕondo): iz. Sagaŕ-mota bat.

kan. (akulukada): iz. Ikus.: Akulu. I: Kain. (aditzondo): *adond.* An itzaren aldaketa.

kan-kemen ibili, (anemen-aldi): *ad.* Ikus.: Aldeŕai-ihili. I: Oŕou

kana. (naafi): *iz*. Neurtzeko aga. Kanabete, paseiĹu. (seska): *iz*. ikus.: Seska, Kanabe, kanabera, kañabera, kanabela. (arto): l iz. Arto-lendarea. (lama): II *iz*. Egaztiengan lumak iiteten dime lumatautzak.

kana-erdi. (neuŕi): *iz*. Kana baton erdia.

kenaba. (pittzat): *L*. Ikus.: Piltzaf. I: Kanabas.

kanabaski. (sortaketa): *iz*. Sortaketak egiteko erabiltzen dan oyala.

kanabe. (seska): *iz. Tkus.:* Scska. Kana, kanabe|a, kanabera, kañabera.

kanabera. (seska): *iz. Ikus.:* Seska. Kana, kanabe, kanabela, kanabera, kañabera. (arto): iz. Elkofa dan artoa.

kanaberadi. (seska): *iz.* Seskaen multzoa; seskak asko dagozen tokia, Kanadi.

kanaberape. (seska): *adored.* Kanaberadiaren azpian.

kanaberategi. (seska): ŕz, Seskak saltzen diran tokia.

kanabete. (naafi); tz, Kana baten neufia. !: Pasant'.

kanabita. (aiztu): iz. Ikus.: Aizto. j: Kamieta, kanibet, label, kanubita.

kanabla. (lepoko): *iz.* Znr-xeta zabal batean egindako lepokoa; bertatik esegita ipintzen da aŕana.

kanadi. (seska): *iz. Ikus.;* Kanaberadi.

kanaitate, (ayuŕi): iz. Ikus.: Ayufl.

kanaka neurtu. Melnik *ad.* Kanaz neurtu. j: Kanakatu.

kanakatu. (neuŕi): *ad.* Ikus.: Kanalea neurtu.

kanaketa. (neuti): *iz.* Kanakatzearen egipena. (zomoŕo): *iz.* ikus.: Amuna gona goŕi. j: Katalingoŕi.

kanari-eme. (txori): *iz.* Kanari-txoriaren emea.

kanari-kayola. (kayola): *iz.* Kanari-txoriak eukitzeko kayoba.

kanari-txori. (txori): *iz.* Luma oriak dauzkan txoria, ongi abestuten duena. Kiŕtskilet, kurixkijet.

kanaskula. (eresgalu): *iz.* Ikus.: Kalaka. I: Matraka,

kanatu. (biribilkapen): *ad.* Artile, kalamu ta abut biribilkatu.

kanbatx. (ari): *iz.* Oyal zuri bat zearkatzen duon margozko aria. j: Kanbax.

kanbera, (bizitegi): *iz.* Ikus.: Gela.

kanbo-ura. (iturburu); *iz.* Menasta-ura.

kanbnf. (eŕealdi): *iz. ikus.:* Txingaŕ. Kinkaŕ, txinaŕ.

kanbrai-antzeko. (oyal): iz. Kanbray etian egiten dan arizko oyal meearen antzekoa daua.

kanda. (taikiera): *ŕzond* Txltia dana.

kandalu. (izotz): *iz.* Ikus.: Antzurdi.

kandana. (abetxu): *iz.* Ikus.: Aagofi. Kandena.

kandela. (arkai): tz, Ikus.: Arkai, Kandera, kandra.

kandela jaso. (arkai): *ad.* Deitua bezela agertu.

kandela-kondo. (arkai); iz. Arkayaren kondoa.

kandela-saltzaile. (arkai); *izond.* Arkayak saltzen dituena.

kandelan. (joko): *adored.* Joke-mota bat.

kandelañi. (arkai): *iz.* Arkal edo kandela txikia. j: Kandelaxka.

kandelaria. (jai-aldi): *iz.* Otsailan 2'gatenean egiten dan jaya. Kandelera, kandelerio, kandelero, kanderailu, kandelairu, kandelegun, kandeleru.

kandelatu. (geyagoka); *ad.* Geyagokan Jaŕi.

kandelaxka. (arkai): *iz.* Iims,: Kandelagi.

kandebazain. (landare); **iz.** Laŕoskaria dan landarea, toki ezeetan ikustean, ernagaŕizko bereiztasuuak dauzkana.

kandelegun. (jai-aldi): *iz.* Ikus.: Kandelara, I; Kandelera.

kandeloi. (latsun): iz. Thus.: Aitz-negaf. I; Atx-aduŕa, atx-negaf, ganziaŕ, ofatza, kaudeloin.

kandelan, (izotz): *iz.* Tantaka nunbaitetik jausten ari dan ura izoztean, esegita geratzen dan **itzotz-**puska.

Landon. (abetxu); *iz,* Ikus.: Kandan.

kanderila. (arkai): *iz.* **Arlcai** oso mea ta inzea,

kando. (abaŕ): *iz.* Ikus.: Abaf. j: Sarga. (ke): ŕz, Krisailuaren Ices.

kandola. (karel): *iz.* Ikus.: Eriz.

kandostu. (alaka): *ad.* Ieki ado bomi-zatla ertzean sayeska egindako ebaketaz geratzen dan tau-It/lea egin.

kandots. (alaka): iz. Ieki edo burn-zaŕla ertzean sayeska egindako ebaketaz geratzen dan lau-unea.

kandu. (igali): iz. Igalien gideŕa. j; Ikus.: Gidaf, gideŕ. (begi): *iz.* Ikus.: Gandu. Gando,

kandura. (zalantza): *Az.* Ikus.: Zalantza. I: Kadura, kaniura,

kanduratu. (zalantza): *ad.* Zabantzan egon.

kanduŕsu. (odei): **izond.** Odeyez beterik dagoena.

kandutu. (okiltasun): *ad.* Lcyafak lañotu. (tutubio): *ad.* Argi geyegiz itsutu. (atzipe): II *ad.* Ikus.: Atzipelu. Peatu.

kane. (orga): *iz.* Ikus.: Kama. (artile): *iz.* Ikus.: Kacnu.

kanel-ondo. (zugatz): *iz.* Ereñotzkaria dan zugatza; here bigaŕen azala kanela da.

kaneia. (zugatz): *iz.* Kanelondoaren azaia.

kanelereiño. (zugatz): *iz. Ilms.:* Kauai-undo.

kaneria. (etxegain): **iz.** Ikus,: Egal. I; Egatx, egatz.

kanet-egin. (gurenda): *ad.* Ikus.: Garaitu.

kancta. (ontzi): *iz.* Bezko txikia, ura ateratzeko erabiltzen dana. j: Kankarta.

kanetatu, (toles): *ad.* Beroagatik zimurhr.

kanfor, (landare): *iz.* Ereñotzkaria dan zugatz baten abaŕ eta efotik ateratzen dan gal zuri, leyaŕezko ta luŕinkoya, usain bedegaŕa duena.

kanforatu. (landare): *ad.* Zerbait kanforaz naslu.

kangelu, (gizon): *iz.* Gizon aundia.

kangey. (eliza): *iz.* Tkus.: Eliza; ijitoen itza,

kanguru. (ugaztun): iz. Sakelduna dan ugaztana, belaf jalea dana; jauzketaz dabil eta geldirik dagoenean atzeko anketan eta isatsan tinkatzen da.

kania. (do): *iz.* **Ikus.: OIo;** ijitoen itza.

kanibet. (aizto): *in.* Ikus.: Kanabita. Kanit, kainbeta, kanubita.

lcanibetkari. (aiztu): *izond.* Kanibetaz lanegiten duena.

kanika-maila. (joko): *iz.* Ikus.: Gargail. Kukuŕu.

kanil. (arto): *iz.* Arto-lorearen zortoña. *ll* Kanil-eskuta = kanil-poila = kanilen azaoa.

Icaniza. (aŕantza): *iz.* **Sarats-agaxkaetaz** egindako afantza-tresna. j: Ikus.: Ii-sare. I: Ikus.: Sare-arte.

teanka. (inks): *ŕz.* Titus.: inks. ; Kaudela, keixu. (ustekabe): *iz.* Emakumeen deadafa, itsumustuan egiña. (aots): jj *iz.* Antzaraen deadata.

knkail. (baldartasun); *iz.* Gizon aundi ta baldafa. j: Kankailo, kaukailu, kankano.

kankailatu. (baldartasun): *ad.* Oso aundi ta baldata egin edo biurtu.

kankailo. (baldartasun): *iz.* Ikus.: Kankail. j: Kankailu, kankano.

kankailoskas. (zaldizketa): *adored.* Ikus.: Ankalatraba. Ankalepo, kankaloska, kankardoiska.

kanlcailu. (baldartasun): *iz.* Ikus.: Kankail. j: Kankailo, kankano, kankalu.

kankallukeria, (nagi): iz. Ikus.: Nagikeria. j: Nagipen. (aŕuntasun): iz. [Lisa **Aruntasnn.**

kankal. (txolinkeri): *iz.* Kaxkaariña dan emakumea.

kankaloska. (zaldizketa): *adond.* Ikus.; Ankalatraba, I: Zankuluka.

kankan. (eskalego): izond. Beaŕik izan gake eskatzen ari dana.

kankanatu. (mardail): *ad.* Mardail egin.

kankaŕo, (igali): *iz.* Igali-garau oso aundia. (baldartasun): *iz.* Ikus.: Kankail, j: Kankailo, kankailu.

kankanote. (txori): iz. Ikus.: Antzara-pika. j: Antzara-txori, kankanoti.

kankara. (aots): iz. Antzaŕaren aotsa.

kankardoiska. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Kankailoskas. j: Kankaloska.

kankaf. (joko): iz. Zibaron gideŕa; bertan lokafia tinkotzen da. j: Kukuts.

kankafa. (nagi): *frond.* Alpeŕa dana.

kankaŕeko. (tanpa): *iz.* Kaskezufan emandako tanpa. j: Kaskafeko. (buru): *iz.* Berbera.

kankaŕikatu. (okidura): *ad.* Gorda) bete.

kaukaŕ--leku. (geyagoka): *iz.* Geyagokak egiten diran tokia.

kankaŕo, (aundiera): *ŕzond.* Oso aundia dana. (ontzi): *iz.* Buztiñezko ontzia. j: Xastain. (murko): jj *iz.* Ikus.: Marko.

kankaŕo-saltzaile. (ontzi): *izond.* Kankaŕoak saltzen dituena.

kankaŕogile. (onizi): *izond.* Kankafoak egiten dituena. (esku-langintzak): *ŕzond.* Berbera,

kankarta. (ontzi): *iz.* ikus.: Kaneta.

kankartu. (sumin): *ad.* Asaŕetu.

kankateko, (tanpa): *iz.* Buruan eman edo artutako tanpa.

kanklL. (ontzi): *iz.* ikus.: Pegaŕ. j: Peal, usula.

kankiloi. (ontzi): *iz.* Bonbil aundia.

kankan, (aultasuu): *izond.* Aulduta geratu dana. (atzetasun): *izond.* Atzatasunez gcratu dana.

kankindu. (aultasun): *ad.* Ikus.: Auldu.

kankoro. (txori): *iz.* Ikus.: Gardantxori. Gardantxilo.

kankredo. (joko): *iz.* Auŕen joko bat.

kanon-auŕe. (mcza): *iz.* Meza-arauaren auŕeko otoitza.

kanore. (asoin): *iZ. Ikus.:* Asoin. j; Funts, iribio,

kanore gabe. (itxuragabetasun): *adond.* Egianzgabetasunez ari-izatea.

kanore-gabeko. (itxurgabetasun): *izond.* Egianzgabetasunekoa dana.

kanorezko. (egiantz): *izond.* Egiantzekoa dana.

kanotx. (zurtoin): *iz,* Lekazien zurtoña, garauak eratzekojasotzen dana.

kanpa. Oaf): *iz.* Lufezko zatia. (zeiñu): *iz.* Ikus.: Zeiñu. j; Kanpae.

kanpadera. (lut): *iz.* Lurki zabala.

kanpae. (zeiñu): *iz. Ikus.:* Zeiñu. Kanpa, kanpai.

kaupaize. (aize): *iz,* Ipaŕ-aisea.

kanpanarto. (aria): *iz.* Zeiñuak jotzen dituztenai lansariaz ematen zayen artoa.

kanpanatu. (zeiñu): *ad.* Zeiñua jo. (admen): *ad.* Edatu.

kanpanbaru. (aragi-uzte): *ia.* Ostegun-done-eguerditik Larunbat-done-goizerarte egiten zan baraua.

kanpandoja. (sagatondo): *iz.* Ikus.: Arto-sagaŕ. I: Eŕege-sagaŕ, gordana.

kanpangari. (gari): iz. Zeiñu jotzaleek iamsaria bezela artzen zuten garia,

kanpangona. (gons): L. Laze ta zeiñu antzekoa zan aspaldiko zaipekoa.

kanpaniperdika. (joke): *iz.* Batzuen artean bi auŕ arturik aizekaldetik alkaŕ jo-eraztean egiten dan jokoa.

kanpantoŕe. (zeitiu): ŕz. Zeiñuak jaŕita dagozen tokia, doter.

kanpantxila-bedaf. (txingit-landarcak): *iz.* Igokaria dan belafa, besteak inguratzen dituena. ikus.: Ayon-bedaŕ. Ayen-belaf.

kanpantxilaf. (txingil-landareak): *iz.* Ikus.: Belarlatz.

kanpantxori. (egazti): *iz.* Ikus.: Belatxiko. j: Txiŕit-txori.

kanpantxu. (zeiñ*u):* iz. Zeiñu txikia.

kanpanzaf. (azkuŕi): iz. Ikus.: Oturuntza. Zauta. (month): *iz.* Eloŕio ondoau dagoen mendla.

kanpatu. (lid): *ad.* Nunbait gelditu ta bertan gaba edo egun eta gait batzuk igarotzeko geratu. (azalpen): *ad.* Gauza bat edo batzuk ageri-erazi. (andikcri): *ad.* Norbait edo norbaitzuen auŕoan ate) edo burgoiturik agertu.

kanpayots. (zeiñu): iz. Zeiiluaren otsa.

kanpaza. (zarando): *iz.* Zabala baño luzeagoa dan zarandoaren antzokoa dana, zamariaren zamarako erabilia. Bizkaŕ-odi.

kanpeta. (makil): *iz.* Zura gogoŕa ta beliza daukan Amerika'ko makiia.

kaupetxe. (bizitegi): *iz.* Meridian egoteko txabola berezia.

lcanpex.(auskortasun): *izond.* Gauzai buruz mintzatzen,auskoŕa dana (susmo): *izond. Notiñai* buruz mintzatzen, goganbeartsua dana. Kaopix.

kanpezo. (orga): iz. Gurdiaren aldeetan jartzen diran olaetako bakoitza.

kanpis. (erabe): *izond.* Erabetsu ta ikarakoŕa dana.

kanpistu. (sai-abere): *ad.* Sai-abere bat ao-ugalarekiko soŕ geratu ta zoratu.

kanpitx. (naŕiokera): *fzond.* Naŕioduna dana.

kanpix. (auskortasun): *izond.* Ikus.: Kanpcx. (susmo): *izond.* Berbera. Kanpits.

kanpixkeria. (susmo): *iz.* Susmoak izatea, minberatasun. j: Kanpixtasun.

kanpixki. (sumo): *adond.* Susmoakaz ari-izatea.

kanpixt. (susmo); *ad.* Minberakoŕa biurtu.

kanpixtasun. (auskortasun): *iz.* Auskoŕa izatearen nolakotasuna. (susmo): *iz.* Ikus,; Kanpixkeria.

kanpixtu. (sumo): *ad.* Susmoak artu.

kanplengo. (atzetasun): *izond.* Atzetasunaz ari dana.

kanpo. (lekoretasun): *iz. Ikus.:* Lekore. (joke): *iz.* Birloen jokoan bola lekorera joatea. (izaneza): *(iz.* Itxurazkoa izatea.

kanpo-adiera. (adipen): *iz.* Nerberaren barnea begiratzea uztea, zentzunen bidez lekorekoari adipena zuzentzea.

kanpo-alderatu. (joko): *ad.* Kanpatik at zerbait biribilkatu-eragin.

kanpo-aldi. Melinda): iz. Uŕun egotearen aldia.

kanpo-aundi. (edamen): *iz.* Landa zabala. (Id): *iz.* Berbera. (aundiera): *iz.* Gizatzartasun.

kanpo-edef. (lañotasun): *izond.* Lekorekolagunenganakoladotasunaz ari dana. : Kanpo-lafosa.

kanpo-gari. (gari): *iz.* Oso ezaguna eztan garia.

kanpo-lan. (tan): *iz.* Lekoreko lana, landako Lana.

kanpo-lafasa. (lañotasun); *izond.* Ikus,: Kanpa-edeŕ.

kanpo-nabo. (landare): *iz.* Ikus,: Udarbi. ^: Pantze-arbi, pelapet.

kanpo-zale. (ayeŕ); *izond.* Lekorekoari ayef-izaten diona.

kanpoan. (lekoretasun): *adond.* Lekorean egotea.

kanpoeta. (atzefigo): *iz.* Atzeŕia dana. j: Ikus.: Atzefi.

kanpolco. (atzefigo): *izond.* Atzeŕikoa dana. (lekoretasun): *ŕzond.* Lekorekoa dana. j: Kanpokume.

kanpokutne. (lekoretasun): *izond.* Ikus.: Kanpoko.

kanpor. (gereziondo): z. Zurixka dan gerezia.

kanpora. (lekoretasun): *adond.* Lekorera.

kanpora-indaf. (indaŕ): le. Lekorerantz eragiten duen indata. j: Kanporako.

kanporaketa, (berezkuntza): *iz.* Baztertzekoa dana.

kanporako. (aldaera): *izond.* Lekorerantz daramana. (indat): *izond.* Ikus.: Kanpora-indaf. j: Kanporakoi.

kanporakoL (indar7: *izand.* Ikus.: Kanporako.

kanporaidi. (iges): iz. ikus.: Iges. (erbestetasun): *iz,* Erbertera joatearen egipena.

kanporata. (ittera): *ad.* Bets,: Irten.

kanporatze. (erbestetasun): iz. Erbertera joan, eraman, bialdu, saldu edo iraiztea_

kanpotako. (Ixori): *iz.* Euli-txoria.

kanpotaf, (atzeŕigo): *izand.* Lekorekoa dana. Kanpotiko.

kanpotartu. (atzenigo): *ad.* Atzef-itaŕen oiturak onartu.

kanpotik. (iekoretasun): *adond.* Lekoretik.

kanpotiko. (atznfigo): *izond.* Ikus.: Kanpotaŕ.

kanpoz. (lekoretasun): *adond.* Lekoretasunez ari-izatea,

kanputx. (amustasun): *iz* Ikus,: Kamais. j. Kamm.

kanta. (abesti): *in* ans.: Abesti. Kantaita, kantaketa, kantu, kantxoi, kantika.

kanta-ezin. (ahead): *izond,* Abestu ezin ditekena.

Icanta-jayaldi. (abesti): Ia. Abesti-jayaldia.

kanta-marmari. (ahead): *iz.* Abuts-erdiz egiten elan abestia.

kanta-marmaritu, (abesti): *ad.* Abets-erdiz abestu.

kanta-sail. (ahead): iz. Abestien multzoa. j: Kanta-sorta, kanta-sorta, kantutegi.

kanta-sorta. (ahead): *iz.* Ikus.: Kanta-salt. {: Kantu-sorta, kantutegi.

kantabelat. (belarl: *iz.* Guruzkaria dan belafa; bare °Bak aiztagaren antzekoak dira ta Inn kostumaen aurkako bezela erabiltzen ziran.

kantadera. (eŕedize): iz. Abestu edo irakuŕi beat diran idaztiak eukitzeko efedize berezia, iau zeyartutaz egiña.

kantaera, (ahead): *iz.* Abesteko era. }: Kantu-kantu.

kautagai. (abesti): iz. Abesteko gays.

kantagai. (ahead): *izond* Abeam ditekena.

kantaga. (abesti): *izond.* Abestiak egiten edo idazten dituena.

kantatk (zati): iz. Ikus.: Pucka. j: Kisi, pikain, kanteil.

kantailka. (katel): *adond.* Karel gañean ari-izatea.

kantailkatu. (azat): *ad.* Azala kendu,

kantaita. (abesti): iz, ikus.: Abesti. Kanta, kantaketa, kantu, kantxoi.

kantaketa. (ahead): iz. Ikus.: Abesti, Knots, kantaita, kantu, kantxoi.

kantal. (kale): *iz.* Kaleko ertza, j: Kantel. (muatuf): *iz.* Ilens.: Mnstuf. (Iudizti): Ikus.: Azkaitz. 3: Afi oso aundia, kantale.

kantulari. (abesti): *izond,* Abeslaria dana. 3: Kantari.

kantaidi. (ahead): *iz.* Abestearen aldia.

kantale. (lndizti); *iz. lens.:* Azkaitz. Kantal.

kantatera. (auto); *iz.* Dolareak azpian dararnan gogorgaŕia.

kantatots. (abesti): iz, Deadarka egiten dan abestia.

kantarapikotx. (abesti): *iz.* Deadaŕez egiten dan abestia.

kantari. (abesti): *izond.* ans.: Kantalari.

kantari-andanak. (ahead): *iz.* Abestari-taldeak.

kantari-talde. (ahead): *iz.* Abestekoa dan tatdea.

kanteritu. (abesti): *ad.* Abesten asi,

kantata. (ahead): *ad.* Ikus.: Abestu. Kantau, karat.

kantatxo. (abesti): *fa.* Abesti txikia. }: Kantaxka.

kantatzaile, (abesti): izand, Abesten duena. j: Kantazale, kantulari.

kantauriko. (itxaso): iz, Euzkadi-ipaŕaldean dagoen itaasoa.

kantauritaf. (itxaso); *izond.* Kantauriko-ondoanjayo dana.

kantaxka. (abesti): iz, ikus.: Kantatxo.

kantazale. (abesti): *izond.* Ikus.: Kantatzaile. 3: Kantulari,

kantazaf. (abesti): iz, Aspaldiko abestia.

kante. (aide): *iz.* lkus.: Aide. 3: Kantian, kantu.

kanteratu, (aide): *ad.* Alboan

kanteratu. (igitai): *ad,* Gardanlxilua edatu.

kanti. (zurkaitz): *iz.* Ikus.: Zurkaitz. Mako.

kantiarazi. (iogidura): *ad.* Igitu-eragin.

kantiboka. (joko): *adond.* Ikus.: Albiraka. 3: Albiraketa, kantiguka, kantigunto.

kantiduka. (igidura): *iz.* Ikus.: Igidura.

kantignka. (joko): *adond* lkus.: Albiraka. 3: Albiraketa, kantiboka, kantigunto.

kantigunto. (joko): *adond.* Ikus.: Aibiraka. j: Albiraketa, kantiboka, kantignka.

kantigunto. (joleo): *iz* Ikus.: Albiraka. 3: Albiraketa.

kantik. (aditzondo): *adond.* Andik.

kantikof. (igidura): *izond.* Igitzeko efaza dana.

kantin. (ontzi): *iz.* Buztiñezko antoxin anndia, **an** ta endow:, estua dana ta erdi atdean zabala. 3: KantxiL

kantinkadaka. (ontzi): *adond.* Kautinkaz ari-izatea.

kautiota. (ede): *iz.* Lekaideen añetakoetan erabiltzen diran edeak,

kantitu. (zaiantza): *ad.* Zalantzan ari-izan. (igidura): *ad.* Igitu. (ntikaltasun): jj *ad.* Uñkaltasnnaz ari-izan. (azkura): *jj ad.* Azi. Ikus.: Azi. j; Azad). (erabe): *ad* Prabea sartu.

Canto. (zati): *iz.* Ikus.; Zeta. 3: Kanto', kantoin, kantu.

Canto!. (zati): iz. Ikus.: Zeta. Kanto, kantoin, kantu.

kantoi-afi. (oats)): *iz.* liens.: Giltzaŕi.

kantoi-zoŕotz. (iruzoko); *izond.* Zoko zototzak dauzkana,

kantoidun. (zokodi): *izond.* Zokadiduna dana.

kantoin. (zoko): *iz,* Ikus.; Zoka. (zati): *iz.* Ikus.: Zeta. {: Kanto, kantoi, kantu.

kantoin-lokafi. (unarna): *iz.* lkns.: Berga.

kantoiriamendu, (lui°alde): *iz,* Juatirako lufaldea. Kantunamendu.

kantore. (abesti): *iz.* Ikus.: Ereserki. Azali.

kantu. (abesti): *ia.* Ikus.: Abesti kantaita, kantaketa, kantxoi. (nrbiltasun): iz. Urbil dagoena, aldea, kante. (afantza): jj iz Afantza egiteko tokia. (zati): iz. Ikus,: Zeta. !: Kanto, kantoi, kantoin.

kantu-eztidun. (Mori); *iz.* Gozo abesten duen txoria. 3: Kantu-.gozodun, kantu-gozozko.

kantu-gozodun. (txori): *iz,* Ikus.: Kantu-eztidun. j: Kantu-gozozko_

kantu-gozozko. (txori): *iz.* Ikus.: Kantu-eztidun. ; Kantu-gozodun.

kantu-itz. (abesti): *iz. ikus.:* Kantugai.

kantu-kantu. (abesti): *iz.* ikus.: Kantaera.

kantu-marmari, (abash): ŕz. Itzak oguzi gabe zerbait abestea.

kantu-sorta. (abesti); iz. Ikus.: Kanto-sail. j: Kanta-sorta, kantutegi.

kantu-teenta. (abesti): *iz.* Neuŕizko doñua.

kantu-zale. (abesti): izond Abestea matte duena.

kantugai. (abesti); *iz.* Abesti baten izkia. ^: Kantu-itz.

kantuko. (ludizti): *izand.* Arkaitzekoa dana.

kantuko angula. (aŕain): *iz.* Ikus.: Lantxoin.

kantuko kraba. (aŕain): *iz.* Ikus.: Auutz-aŕain.

kantuko sakail, (aŕain): ***ŕz.*** Mediterraneo itxasoan bizi dan aŕain goŕia.

kantulari, (abesti): *izond.* Ikus.: Kantatzaile. I: Kantazaie.

kantnŕo. (ogi); *iz.* Ogiaren azala.

kantutegi. (abesti): *iz.* Ikus.: Kanta-sail, Kanta-sorta, kaiak-sorts..

kantuzko meza. (abesti): iz. Abestiz ematen den Meza. (meza): *is.* Berbera.

kantxela. (orga): *iz. Ikus.:* Burtesi. I: Geata, gerata, gereta.

kantxil. (ontzi): *iz. ikus.:* Kaolin. Tutulai. (antoxin): *iz.* Ikus.: E.daŕakatilu. I: Peŕauntzi.

kantxin. (ontzi): iz. ikus.: Dupin. I: Dupiña, eitze, lapiko.

kantxoi, (attest* *iz. Ikus.:* Abesti. I: Kanta, kantaita, kantaketa, kantu.

kantxola. (oñetako): *iz.* Naŕuzko zatikoa, eska€apoiñai jartzen zayena.

kantxolatu. (oiictako): *ad.* Eskalapoiñai kantxolak

kanu. (artile): iz. Artiie-muloa.

kanu-kanu. (bcrantasun): *adond.* Pitinka-pitinka.

kanubita. (aizto): iz. Ikus.; Kanibet I: Kanabita, ka^{g}ibita, kañubita.

kaña. (luma): *iz.* Lumaŕautza.

kañabera. (seska): *iz.* Ikus.: Seska: I: Kana, kanabe, kanabela, kauabcra.

kañabera-baltz. (seska): *tz.* India'ko abetxna, azkaŕiaren antzekoa dana.

kañabera-mee. (seska): iz. Ur ondoan azten dan landare lastaduna, seskaren antzekoa dana.

kañiña. (olo): ŕz. Ikus.: Oio; ijitoen liza.

kañixka. (inka): *adond.* Eyagorak creates ari-izatea.

kañoi. (suagalaritza): *iz.* Ikus.: Sutunpa. I: Suodi.

kañuba. (ixtun): *iz.* Tkus.: Odi. 1: Joal.

kañamiesa. (lino): iz. Ikus.; Esku-mantaŕ. I: Psku-zataŕ.

kañntu. (meera): *ad.* Oso argala geratn, I: Sekaildu.

kao. (zaintza): *iz.* Ikus.: Ardura. j: Aŕela.

kaob-ondo. (zugatz): ŕz. Kaobatze.

kaobaki. (zur): iz. Kaobatzearen zura.

kaola, (ogi): az, Edozein gayazko ogia.

kaoxa, (sasi): iz. Bi edo iru neurkin gora azten dan anal lekaziduna.

kapa. (ayal): ŕz. Lastairak egiteko oyala. (dendun): *iz.* Boas.: Oreka. I: Kape.

kapagin. (artile): ***ŕzond.*** Ikuzi gabeko artileaz tanegiten duena. j: Kapain. (esku-langintzak): *ŕzond.* Berbera.

kapagindegi, (langintza): iz. Kapagiñaren lantegia.

kapagoti. (beaten): *iz.* Ikus.: Txeŕen. I: Galtzagoŕi.

kapaisa. (arto); ***iz.*** Artoaren garaua. (garau): iz. Berbera.

kapaixa. (arto): iz. Artoaren lastoa, Kapas, kapats, kapatxa, kapatz, kapaxa. (lasto): iz, Berbera,

kapaki. (oyal): *is.* Oyal zataŕa.

kapalotxa, (longain); iz. Ikus.: Kapetotx.

kapana. (makil): *iz.* Maastuyan jartzen dan abaŕakaz apainduta dagoen maids, abereak bazkatzeko sartu ez ditezen,

kapararte. (sasi): *is.* Ikus.: Sasi.: Kapaŕ, kapaŕarte.

kapardi. (eft): *iz.* Kapaŕ batzuen multzoa, eŕi baten antzekoa dana. I: Kapaŕ-eŕi, kapartegi. (sasi): *iz.* Sasiz beterik dagoen tokia. I: Kapartegi.

kapardil. (sukaf): *iz.* Lafuan azaltzen dan pikorta-multzoa, margo gait-goŕia duena ta snkafa soŕerazten duena.

kapardiratu. (aterbe-Leku): *ad.* Kapardira joan eta bertan geratu.

kapardiratze. (aterba-loku): iz. Kapardian geratzea.

kapare. (andi-manditza): iz. Andi-mandia dana.

kaparkuxeln. (azpikeri): *iz.* Ikus.: Azpikeri.

kaparkaxelukari. (alegikeri): ***izond.*** Ikus.: Azaluts. j: Azal-zuri, on-iduriko.

kaparpeko. (estalpen): *iz.* Ikus.: Aopeko. I: Gano, gordekari.

kaput. (txerketx): *iz.* Ikus.: Akain. I: Akan, kapaŕada, kapasta, kaskuŕi, lakain, lakasta, lakatx, Lapat, itain. (Lakin): *iz.* Ikus.: Lafeki. (sasi): *iz.* Ikus.: Sasi. j: Gapaŕ, kapaŕarte, kapararte, kaparstoi, laaŕ, iagsf, zapaŕ. (€andare): *iz.* Igalia ia borobila duen landarea, ziriak asko cre dauzkana. (zomoto): *iz.* Zomofo-mota bat. festal-me):) iz. Ikus.: Oyalpe. [: Estaladi, naŕu-aterbe.

kapafa. (euri): *iz.* Luŕetan izateu dan euri-geruza. (cane): Iz. IkUs,: Esnebikain. I: Esnegain, kipuf. (atzipe): II iz. ikus.; Atzipe.

kapafada. (txerketx): *is. Ikus.:* Akain. I: Akan, kapaŕ, kapasta.

kapafarte. (sasi): *iz.* Ikus.: Sasi. J: Gapaŕ, kapaŕ, kapararte, kaparstoi.

kapaf-eŕi. (di): *iz.* Bass.: Kapardi.

kapafeztatu. (estalune); *ad.* Kapaŕ edo oyalpez estali. I: Kapateztu.

kapafeztu. (estalune); *ad.* Ikus.: Kapaŕeztatu.

kapafindu. (cane); *ad.* Esnegaña kendu.

kapaŕ-masus. (igali): *iz.* Masustondoaren igalia.

kapaŕoi, (belaŕ): *iz.* Belaf-mota bat. (landare); *iz.* Kaparkaria dan landarea. ^: Kapre-ondo.

Icapaŕai-alc. (igali): *iz.* Kapaŕoyaren igalia. I: Kapaŕoi-uŕ.

kapaŕoi-uŕ, (igali): ***iz,*** ikus.; Kagaŕoi-ale.

kapaŕoidi, (landare): *is.* Kapatoyen multzoa. I: Kapaŕoyak dagozen tokia.

kapafoiztua. (igalij: *izond.* Kapaŕoi-alekaz ondua dagoena.

kapafondo. (sasi): *iz.* Sasiz beterik dagoen tokia.

kapafosa. (landare): *iz.* Piŕinpinkaria dan landarea; bore igalitik lo-belaŕa ateratzen da. I: Kapaŕusa.

kapamsto. (tandare): *iz.* Aato-lorearcn adaŕen antzekoak dauzkan landau> mots bat.

kapaŕ-txabola. (aterbc-Ieku): *iz.* Ikus.: Kapardi. I; Kapardiaren kapaŕ bakoitza. (bizitegi): *is.* Berbera.

kaparstoi, (sasi): *iz.* Ikus.: Kapaŕ. Gapaŕ, kapaŕarte.

kaparttoi, (sasi); *iz. ikus.:* kapardi.

kapartsu. (ardui): *izond.* Arduiz beterik dagoena.

kapartxo. (estalune): *iz.* Oyalpe txikia.

kapartxori. Oxon): *iz.* Txori-tuota bat.

kapartxori. (txori): ŕz. Sasien ondoan bizi dan txoria.

kaparztoi. (ardui): *iz.* Arduiz beterik dagoen tokia,

kapas. (lasto): *iz.* Tkus.: Kapaixa. Kapats, kapatxa, kapatz, kapaxa. (arto): *L.* Berbera.

kapasta. (txerketx): *iz.* Huts.: Akain. Akan, kapaŕada, kapaf.

kapats. (lasto): *iz. Tkus,:* Kapaixa. Kapas, kapatxa, kapatz, kapaxa. (arto): iz. Berbera.

kapatz, (eduŕ): *iz.* Tkus.: Eduŕ-Iuma. I: Eduŕ-maluta, eduŕ-matasa, eluf-malo, eluŕ-malko, eclat-Mina, eluŕ-maluta,

kapatxa. (gad): *iz.* Galgarauaren axala. (zarando): *is.* Zamukaz egindako zarandoa. (lasto): fi iz. Jkus.: Kapaixa. Kapas, kapats, kapatz, kapaxa. (arto): ^^ *iz.* Berbera.

kapatxau. (joko): *ad.* Jokoan eukitzen dan guztia galdu.

kapatz. (lasto): is. Ikus.: Kapaixa. j: Kapas, kapats, kapatxa. (artu): *is.* Berbera.

kapaxa. (lasto): *iz.* Ikus.: Kapaixa. 1: Kapas, kapats, kapatxa, kapatz. (arto): *iz.* Berbera.

kapaxaf. (longain): *is.* Zan edo txaŕa dan longaña.

kapaxo. (segada): *iz.* Txoriak afapatzeko segada.

kapazaŕa. (azkuŕi): *iz.* Tkus.: Afautzopil. 1: Aŕauztalo.

kapazu. (otar3: *iz.* Ereiteko garaua eramateko, zamukaz egindako otartxoa.

kape. (dendun): iz. Ikus.: Oreka. j; Kapa,

KAPEL. *iz.* Janzteko jazkia, burua estaltzeko erabiltzen dana, kaska ta ega dituena. I: Buruko-kerizgaŕi, estatxe, gapelu, ginbail, lepo-zapel, txapel, zapel, zapefa, xapel. (gurpil): Gurpilaren bigafen ustaya, bera indartzeko jartzen dana. (zutaŕí): 11 *iz.* Inbel, ginbela. // (estaldura), (soingain), (janztura), (soingain).

kapeI-aztot'e, (aztore): *iz.* Ikus.: Aztore.

kapeI-gabetu. (kapel): *ad.* Txap[lo edo butukoa kendu. (txapilo): *ad.* Berbera.

kapeI-uka[di. (tanpa): *iz.* Ikus.: Kapelkada.

kapela. (kapel): iz, ticus.: Kaptl. (gurpil): iz. Gurpifaren bigaŕen ustaya, tinkotzekoa dana. (zutaŕí): 11 *is.* babel; zutafiaren goiko zatia.

kapela-zapi. (zapi): *iz.* Ola-gizonek erabiltzen zuten buru-zapia. ikus.: Zapi.

kapeladun. (zutaŕi): *ŕzond.* Inbela daukana. (tint): *izond.* Berbera. (kape(): ^^ *ŕzond.* Kiixketa daukana.

kapelagin. (kapeI): *izond.* Kapelak egiten dituena Kapelugin, xapelgin, xapel-egile. (csku-€angintzak): *ŕzond.* Berbera.

kapelari, (egazti): *iz,* ikus.: Gabirai. I: Ka[paŕ.

kapelatu. (itxasontzi): *ad.* Unama bat korapifo bateaz font.

kapelera. (txapilo): *is. Ikus.:* Txapilo.

kapelkada, (tanpa): *iz.* Kapelaz emandako taupe. I: Kapel-ukaldi.

kapelo, (kapel): *iz.* Ikus.: Txapela. I: Kapelu, txapel.

kapelotx. (txori): *iz.* Txori-mota bat. (longain): *is.* Artzañaren longaña. Kapalotxa, kaperotxa, kapilotx. (soingain): *iz.* Berbera.

kapeltara. (txapilo): *iz.* Txapilo baten neuŕia, izaria. (jarmaiñera): *iz.* Berbera.

kapelu. (kapel): *iz.* Ikus.: Kapelo. I: Txapela. (langaizti): *is.* Euntzeko langayaren oin zuta.

kapetu-antzeko. (txapilo): *iz.* Txapiloaren antzekoa dan burukoa.

kapelu-txartes. (gañoko): *is.* Txaplioa daukan gañelcoa. (txapilo): *iz.* Berbera.

kapeludun. (txapilo): *izond.* Txapiloa daukana.

kapelugin. (txapilo): *ŕzond* Kapelak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

kapelutzaŕ. (txapilo): *iz.* Txapilo aundia.

kapeluz. (joko): *iz.* Joko-mota bat.

kapen. (murgiltre): *is.* Ikus.: Murgiltze. 1: Kapen-aldi, kikumora, urperaketa.

kapen-aldi. (murgiltze): *iz* Ikus.: Murgiltze. Kapen, kikumera, murgil-aldi, must.

kapen-egin. (murgiltzc): *iz.* &us.: Murgildu. 1: Kikimera-egin, mosugeŕ, murgil-egin, urperatu.

kapen-eragin. (murgiltze): *ad.* Murgildu-eragin.

kapenai. (murgiltze): *ŕzond.* TJbil batean murgiltzen dana.

kapentxori, (egazti): *iz.* Glue itxasaldeko antxeta aundiena, urtan murgiltzen dana. I: Ikus.: Antxeta.

kapeilot. (sagaŕondo): *is.* Sagaŕ-mota bat.

kapera. (eliza): *iz.* Eliza txikia; eliza batean dagoen aide berezi bat, opatnaya daukana.

kapera-aitzin. (eliza): *iz.* Kaperaren aufeko a[dea.

kapera-zain, (eliza): *izond.* Kapera bat zaintzen duena.

kapesa. (tontoŕ): *iz. Ikus.:* Tontoŕ. 1: Erpin, kapeta.

kapeta. (tontoi): *iz.* ikus.: Tontoŕ. 1: Erpin, kapesa. (landare): *iz.* Landare baten goiko zatia, batzuetan lorez egiña ageMzen dana. (azarkuntza): 11 *iz.* Ikus.: Azarkuntza.

kapetadun. (azarkuntza): ŕzond. Azarkuntzaz ari dana.

kapetaki. (arto): *iz.* Artoaren erpiña.

kapetalco.(zezen): *is,* Idiaibekokian ipintzen zayen edezko zatikoa.

kapetatu. (iñausketa): *ad.* Ikus.: Iñausi. (mutirikeri): *ad.* Ikus.: Mutiritu.

kapete. (biribildura): *is. Ikus.:* Builute. 1: Burkain. 1: liz eta lastoz egiten dan kapetea pertzari eusteko erabiltzen dana. j: Kapetxe, kapetxa. (arpegi): *iz.* Ikus.: Bekokiko. J: Bekokitako, saps.

kapetu. (aragi): *ad.* Egazti batzuek burn gañcan daukaten ntamula ebaki edo kendu.

kapetxa. (biribildura): *is.* Ikus.: Kapete. Kapetxe.

kapen Icap. (aurkaketa): *adored.* Buruz-bum, auŕez-auŕe, mokoz-moko.

kapel. (txapilo): iz. Auŕen txapiloa.

kapit (oñetako): *iz.* Abarketaren auŕeko oyal-zatia.

kapila, (oñetako): iz. Oñetakoaren mutuŕa aŕokatzeko jartzeu dan zatikoa.

kapilatu, (oñetako): *ad.* Abarketa oyalez estali.

kapila, (korapilo): is. Ikus.: Koraptio. !: Toropifo.

kapilotx. (txapilo): iz. Txapilo aundia, euritik uorbera zaintzeko. I: Kapelotx.

kapirio. (ctxegain): is. Etxegañaren abedian jartzen dan egurkia. Kapiron, kapiru.

kapiron. (etxegain): *is.* Ikus.: Kapirio. j: Kapitu.

kapiru. (etxegain): *iz.* Ikus.: Kapirio. I: Kapiron.

kapisturu. (ao-ugal): *is.* Ikus.: Esteka. I: Kaprestu.

kapita. (liño): iz. Liño aŕuntena.

kapitala. (batzaŕ): *iz.* Laburdi'n egiten zan batzaŕa.

kapito. (batzaŕ): *is.* Batzaŕ txikia.

kapitxale. (supaztef): *iz.* Su-burdiña.1: Kapitxilu, kapitxu[u, kapetxiliak, kapitsale, landeŕ.

kapitxale-gei. (supazteŕ): is. Kapitxaierako gaya.

kapitxilu. (supazteŕ): iz. Ikus.: Kapitxale. I: Kapitxulu, landeŕ.

kapitxulu. (supazteŕ): iz. ikus.: Kapitxale. : Kapitxaa, landeŕ.

kalif/L. (zorotasun): *izond.* Erdi zoratuta dagoena.

kapixeil. (eguŕ): *iz. Egin* lodia. I: Kapitxeil.

kapixol. (ziriko): iz. Ziriko-oyal *aŕunta.*

kapoin. (olasko): *iz.* Txikia danean irentzen dan alaskoa. : Karat.

kapoitegi. (olasko): iz. Olaskoak gordetzeko tokia.

kapoiotx. (longain): *iz.* Meudirako lougain motza.

kapon eme. (irentze): *izond.* Ikus.: Kaponaŕ.

kaponada. (hero): *iz.* Atsegifia dan bcrotxoa.

kaponaŕ. (irentze): *izond.* Gaizki irenduta dagoen zaldia edo olaŕa. j: Kapon eme.

kaposote. (murgiltze): *ad.* Ikus.: Murgiltze.

Icapre-undo. (landaro): *iz.* Ikus.: Kapaŕoi.

kaprestu. (no-opal): *iz.* Ikus.: Esteka. I: Kapisturu, krapestu.

kapu. (olasko): *iz.* Ikus.: Kapoin.

Icapul. (lore): *iz.* ikus.: Pipit. I: Kio. (pipit): *iz.* Berbera.

Icapula. (lasto): tz. Artoaren lastoa. Kapule, kapule. (arto): *iz.* Berbera.

kapule. (eundura): *iz.* Ikus.: Kusku. I: Kapule, kapulu. (lasto): *iz.* Ikus.: Kapula. I: Kapulu. (art^{Y}): ***in.*** Berbera.

kapuleratu. (lore): *ad.* Pipilez jantzita egon.

kapuli. (gereziondo): *iz.* Ikus.: Gereziondo. : Keixondo.

kapuli-gerezi. (gereziondo): iz. Ikus.: Gerezi.

kapuli-opil. (opii): *iz.* Kapuliz egindako opila. I: Kapuli-talo. (gereziondo): *iz.* Berbera.

kapuli-talo. (opil): *iz.* ikus.: Kaputi-opit. (gereziondo): *iz.* Berbera.

kapulpe. (estalune): iz. ikus.: Eatalune. I: Estaigune.

kapulu. (eundura): *iz.* Ikus.: Kusku. j: Kapule, kapule. (anal): *iz.* Ikus.: Azal.

kapule. (eundura): *iz.* Ikus.: Kasku. I: Kapulu, kapule. (lasto): *iz.* Ikus.: Kapula, kapule. (arto): $_{H}$ *iz.* Berbera.

kapusai. (txapilo): iz. Txapilo aundia. Kapusail. (longain): *iz.* Ikus.: Longain-motz; bafia maukak eztauzkana. I: Kapusail, kapusa.

kapusail. (txapilo): *iz.* Ikus.: Kapusai. I: Kaputsail. (longain): iz. Berbera.

kapustu. (joko): *ad.* .lokaan jaŕitako £xindi guztia galdu. : Kaputs-egin.

kaputs-egin. (job): *ad.* Ikus.: Kapustu.

kaputxin. (zomoŕo): *ft.* Thus.: Beldaŕ. I: Beldaŕ bettza.

kaput'. (murgiltze): *iz.* Murgiitzearen egipena. J: Kaputzete.

kaputz-egin. (murgiltze): *ad.* Murgiltzea egin.

kaputzete. (murgiltze): iz. lkus.: Kaputz.

kapuli. (belztasun): *ad.* Eskuak baltzitu.

Icar. (latsun): iz. Karc itzaren aidaketa.

Isar-oŕi. (aŕi); iz, Ikus.: Latsunaŕi. I: Karatx.

kara. (ants): *iz.* Oloaren aotsa. I: Karaka, kokora, kokoratz, kokosai, kukudatz, oilo-iŕintzi, toda. (aditzondo): *adond.* Ara aditzondoaren aldaketa. (azpegi): *iz.* Ikus.: Azpegi. (tankera): jj iz. Ikus.: Tankera. (margo): II iz. Ikus.: Margo. (azaldi): *iz.* Abcreen kunde-gosea.

kara-kona. (anemen-aldi): *adond.* Ara ta ona.

karabatu. (idazketa): *ad.* Idazteko xedeaz edo, ziŕi-maŕak egin. (aginkada): *ad.* Ikus.: Maŕaskatu. j: Kaŕaskatu, kaŕaskau.

karabel. (latsun): *iz.* Ikus.: Karobi. I: Karabi.

karabela. (itxidura): *iz.* Ikus.: Maratila. I: Kiskinta.

karabi. (latsun): *iz.* Ikus.: Karobi. I: Karabei.

karabi-ataka. (latsun): *iz.* Karobiaren atea.

karabien ezteguak. (latsun): iz. ikus.: Karobi-eztayak.: Kaŕabienmoiioŕada, karabi-eztegu.

karabien znoiloŕada. (latsuu): *iz.* Ikus.: Karobi-eztayak. I: Karabien ezteguak.

karabil. (biurkin): *In.* Biurkiñen kiribila egiteko lanabesa. (gupiera): *iz.* Ikus.: Bioŕi.

karabildu. (biurkin): *ad.* Biurkiñen kiribila egin. (gupiera): *izond.* Gupiaren era duena. I: Karabilkatua.

karabilka. (ozka): *adond.* Oskak egiten ibiltzea. (ingurubil): *adond.* Kiribilez ari-izatea.

karabilkatsua. (gupiera): *izond.* Gupiak edo inguruak dituena.

karabilkatu. (gupiera): *ad.* Sugeak kiribildu. I: Karakoildu, karakoilkatu.

karabilkatua. (gupiera): *izond.* Thus.: Karabildu.

karabilakatu. (biribilkapen): *ad.* Borobil-eraz zerbait biribilkatu.

karabilodi. (ixtun): *iz.* ikus.: Odi.

Icarabailatu. (gupiera): *ad.* Kizkuŕak egiten zerbait gupitu. I: Kiribildu.

karadun. (egiantz): *izond.* Ikus.: Egiantz; egiantzekoa dana.

karagabe. (itxuragabetasuu): *izond.* ltxuragabetasuuezkoa dana.

karaiño. (uŕuntasun): *adond.* Anita.

Icaraisi. (ants): *iz.* ikus.: Deadaŕ. I: Kataixi, kaŕaxi.

karaitz. (aft): iz. Ikus.: Latsunaŕi. (laŕu): iz. Ikus.: Garatxo. I: Kalitza.

karaiztegi. (latsun): iz. Latsuna dagoen tokia.

karaka. (aots): *iz.* lkus.: Kara. I: Kokora, kokoratz, kokosai, kukudatz, oi[o-iŕintzi, tods.

karakadet. (makil): *iz.* Labeetan erabiltzen diran makilak. (labe): *in,* Berbera.

karakai. (maskordun): *iz.* Itxas-kurkuilo. I: Karakela.

karakailetan. (joko): *iz.* Auŕen joko bat, bust afitxoetaz egiten dana.

lcarakaka. (ants): *adorn!.* Karakaz ari-izatea. Kaŕankaz.

karakari. (ants): *Land.* Karakaz ari dana.

karakats. (kirats): iz. Ikus.: Kirats.

Icarakatu. (sots): *ad.* Karakaz ari-izan.

karakai. (aots): *adond.* Karakak egiten ari-izatea. I: ikus.: Karakaka.

karakaztu. (ants): *ad.* Karakak egin.

karakela. (maskordun): *iz.* Ikus.: Karakai; karakai txikia.

kaŕaketn. (kako): *ad.* Gauzak esegita eukiteko kakoa erabili.

karaki. (mango): *iz. Ikus.:* Margoki.

karako. (aditzondo): *adond.* Arako. (notin): *izord.* Ordukoa dana.

karakoiL (maskordun): *iz.* Kurkuilca. I: Karaboii.

karakoil-gune. (maskordun); *iz.* Kurk iiloak dagozen tokia.

karakoildu. (gupiera): *ad.* ikus.: Karabilkatu. I: Karakoilkatu.

karakoildun. (maskordun): *izond.* Kurkuiloak dauzkana.

karakoilkatu. (gupiera): *ad.* Ikus.: Karabilkatu. I: Karakoildu.

karakoila. (ale); *iz.* Kizkurtuta dagoen olea.

karalcoilatu. (ale): *ad.* Ulea kizkurtu.

karalcol. (korapilo): *iz.* Erdi korapiloa.

karakota. (kako): iz. Katearen kalcoak. (kate): *iz.* Berbera.

karakote. (makil): iz. Gupiaz amaitzen dan maki!a, zogatzetako igaliak artzeko erabiltzen dana.

karakotx. (katamalo): iz, Katamaloz jantzitako notiñen multzoa.

karalitsa. (inargo): *izond.* 1k-us.: Margozko: Karalitxa.

karamarlu. (zomoŕo): iz. Ikus.: Erlamando. I: Karamarlo,

karamaŕo, (kata³nalo): *iz.* 1k-us.: Katamalo. I: Mosuxarko. (maskordun): *iz.* Ibayetako bare-kurkufoa. Kaŕamaŕa.

karamartka. (oskoldun): iz. Ikus.: Abakando. I: Martza.

Icaramasa. (latsun): iz. Latsun-orea.

karamasta. (aŕan€za): *iz.* Aŕantzaleen otaŕa. (War): *in.* Berbera,

karamatika. hots): ŕn. Izketan izaten diran deadaŕak.

karameloztu. (gozoki): *ad.* Koxoa egin.

karamika. (aiamazkada): iz, ikus.: Aŕamazka.

karamikatu. (aŕamazkada): *ad,* ikus.: Afamazkatu. j: Karamitxatu.

karamiko. (aŕamazkada): *iz.* ikus.: Aŕamazka. : Karamitxa, karamutxa, kardamintx,

karamiska. (laŕu): iz. Ikus.: Gildaŕ, i: Gildeŕmaskulo, mikoŕ.

karamitxa. (aiamazkada): *iz.* Ikus.: Aŕamazka. f: Karamiko, karamutxa, kardamintx.

karamitxatu. (aŕamazkada): *ad.* Ikus.: Aŕamazkatu. I: Karamikatu.

karamuko. (taŕa): iz. Naŕuaren anizekon dana.

karamutxa. (aŕamazkada): *in.* Ikus.: Karamitxa. : Karamiko, kardamintx.

karan. (edertasun): *izond.* Edeŕa dana. (auŕontzi): *iz. Ikus.:* Erdoste. I: Auŕ-zaŕo, aurlagun, kadan, karen.

karanbilo. (oyutza): ol+u. Oyutza bat.

karandu. (edcrtasun): *ad.* Edertu, edeŕ-egin.

karanka. (Liao): *iz.* Lido latza.

karankaz. (inka): *adond.* Zinkuriñak egiten ari-izatea.

karantasun. (cdertasun): *is.* ikus.: Edertasun.

karantz. (azpegi): iz. licus.: Azpegi. karantze, taitu.

karantzatu. (margoerti): *ad.* Margoa eman. 1: Karantzakatu.

karantzia. (azpegi): *in.* Thus.: Azpegi. I: Karantz

karapa. (zaldizketa): *iz.* Sai-abereak iau oñak batera botatzen arin ibiltzea.

karapasa. (lastertasun): iz. Tkus.: Lasterketa. I: Lasterkada.

karapatatu, (zaldizketa): *ad.* Sal-abereak karapaz

karapayo. (gozoki): is. Okore-mota bat. (banakcta): *in.* Txindi-banake€a,

karapoi-lore. (abetxu): is. Kaparkaria dan abetxua.

karasdrvn, (kirats): *izond.* Usain txaŕa duena.

karasdura. (kirats): is. Usain txaŕa.

karasgati. (kirate): *ŕzond.* Usain txaŕa artu dezakena,

karaska. (eyeraldi): iz. Eyeran otsa cgiten duen zatikoa.

karaskatu. (austura): *ad.* Otsez apurtu.

karaska. (itxasontzi): *iz.* Ontzipcaren txopa-mutuŕean zutik jafitako egurki India.

KARASTADURA. *in.* Samintasunczko aokera; mingostasun, naigabea. I: Gaŕuztura, karastarzun, karastasun, karrnindura, karmin€asun, kirastasun, kirestasun, mindura, minduru, minkaztasun, mint; saynin-aldi, samindura. /1(gozamen), (iguin), (mingaztasun).

karastarzun. (karastadura): iz. Ikus.: Karastadura. i: Karastasen.

karastasun. (karastadura): *iz.* Thrs.: Karastadura, E: Karastarzun, kirastasun, kirestasun, minle.

karaste. (kirats): iz, Karastu egitea.

karasterazi. (kirats): *ad.* Karastu-eragin.

karastu. (kirats): *ad.* Kiratsa sotcrazi. Kaastu. (karastadura): *ad.* Karatsa egin. Lerdamindu, kirestu, minkostu.

karasturu. (ao-ugal): ŕz. Ikus.: Esteka.: Kabarastu.

karatatsa. (katamalo): iz. Ikus.: Katamalo. I: Karatika, karatoxa, karataxa.

karatika. (katamalo): *in.* Titus.: Katamalo. j: Karatoxa, karatatsa.

karatosa. (lanabesa): *in.* Sai-abereak garbitzcko igurkia. I: Karatoxa, kaatosa.

karatosadura. (Ianabesa): *in.* Sal-abereai karatosaz egiten zayen garbiketa.

karatosaidi. (lauabesa): *iz.* Karatosaz egiten dan garbitasuna.

karatosatu. (lanabcsa): *ad.* Karatosaz garbitu. (sai-abere): *ad.* Berbera.

karatoxa. (katamalo): iz. ikus.: Katamalo. Karatika, karalatsa, moxolo. (lanabesa): *iz. 1kus.:* Karatosa.

karats. (karastadura): *izond.* Karastadurazkoa dana. : Kirets, mingatz, mingots, minkaitz, minkatx, hats. (arbuyo): *izond.* Bare gurasoek maite ez duten **kuma. I:** Dare gurasoek maite ez duten sernea. Bare kuma arbuyatzen duen ama. (kirats): *(is.* Tkus.: Kirats. Karats, karas.

Icaratsu. (azarkuntza): *izond.* Azaŕia dana.

karaturiña. (tindu): *adond.* Titus.: Tindatu.

karats. (ad): iz. Ikus.: Latsunaŕi.: Kar-aŕi. (taŕa): iz. Ikus.: Garatxo, j: Karatxa, karatxo, karatxu, kats. (zugatz): II *in.* Tkus.: Troskote.: Karatxa, kardats, kardatx.

karatxa. (laŕu): *iz.* Ikus.: Garatxo, Karats, karatxo, karatxu. (zugatz): Tkus.: Karatx. j: Kardats, kardatx,

karatxadun. (Ida): *izond.* Karatxak dauzkana.

karatxo. (laŕu): *iz.* Ikus.: Garatxo. I: Karats, karatxa, karatxu.

karatso-belai. (landare): iz. Oft bizkorak dauzkan landarea, garatxoak kentzeko erabiltzen dana. : Maŕuka-belaŕ, zatdaŕ-bedaŕ.

lcaratxori. (txori): iz. Ikus.: Buŕigoi. Txoate.

lcaratxu. (Ida): iz. 1k-us.: Garatxo. Karatx, karatxa, karatxo.

learaubi. (latsun): *iz.* Ikus.: Karobi.

lcaraun. (burumuin): *iz.* Ikus.: Burumuin. I: Un. (garau): iz. Ikus.: Garau. I: Garaun. (igali): *(in.* ikus.: 7gali. (notin): jj iz. ikus.: **Notin** Gizaki, gizakume, lagun.

karauts. (Latsun): iz. Latsunaren ondaŕa.

karautza. (leas): *iz.* Ipaŕaldeko lañea.

karaxi, (ants): iz. ikus.: Kaŕaixi. Kaŕaisi.

karazki. (erakotasun): *adond.* Erakotasunez ari-izatea.

karazko.(adiontasun): *izond.* Adionezkoa dana.

karazkoro. (adiontasun): *adond.* Adiontasunez ari-izatca.

karaztu. (mango): *ad.* Ans.: Margotu.

karba. (txaŕantxa): *ft.* ikus.: Txaŕantxa. (meta): *iz,* Ikus.: Meta. 1: Malta.

karban. (txaŕantxa): *adond.* Txaŕantxaz ari-izatea.

karbari. (txaŕantxa): *ŕzond* Txaŕantxaz liñoa xeatzen duena.

karbasta. (abaŕ): *iz* Zugatzaren abaŕa, orbela biltzeko erabiltzen dana. j: Kate-zulo.

karbatu. (txaŕantxa): *ad.* Txaŕautxaz liñoa xcatu.

karbatze. (txaŕantxa): *iz.* Eunaren txaŕantxateearen egipcna.

karbaza. (zurtoin): *iz. Ikus.:* Zurtoin. Í: Laski.

karbe. (leize-zulo): iz. Ikus.: Leize-zulo. I: Karbi, kindanobi. (kardabera): *iz.* Ikus.: Kardabera.

karbots. (landarizti): iz. Garaurik eztaukan burukoa. j: Karbuts, karbotz.

karbuts. (landarizti): *iz.* Ikus.: Karbots.

kard-ilate. (kardabera): Kardaberaren lorea.

karda. (kardabera): iz. lkus.: Kardabera. (txafautxa): *iz.* ikus.: Txaŕantxa.

karda-berats. (kardabera): iz. Ikus.: Kardabera. j: Kardaberaiska, kandantxo.

karda-befitu. (txafantxa): *ad.* Artilea bigaŕcn kardan igaro-erazi.

karda-befitze. (txafantxa): iz. Artilea bigaŕen kardan igaro-eraztea.

karda-lore. (kardabera): *iz.* **Kardabera-**mats bat.

kardaba. (nastaleti): iz. Ikus.: Nastaldi. I: Zaŕabaŕa. (aldakura): iz. Itcus.: Aldakura. j: Burnaustc, kesadura, keska, kezka, kezkura, kizka, kozinta, kexutasun.

kardabatsu. (aldakura): *izond.* Kardabaz beterik dagoena.

kardabatu. (aidaleura): ad. Kardabaz beterik egon. }: Axolartu.

lardabaz. (aldakura): *adond.* Mdakuraz ari-izatea.

KARI)ABEI4A. in. Landare atalduna; bare oŕi nutmitsuak gordin edo egosita jaten dira. j: Gardubcra, clot, asta-laŕe, gardabera, gardu, garde, karbe, kardaberaiska, karda-berats, kardantxo, kardo, kardu, karlo, karlo-latz, kazkafo, karda, xerlotz, xardotx, xerdots. /1 (barazki), (elofi), (landare).

kardaberaiska. (kardabera): *iz.* Ikus.: Kardabera. j: Karda-berats, kardantxo.

kardaberatxa. (belaŕ): iz. Ius.: Astauŕaza. j: Asturaza, ast-uŕaza.

kardaberaxka. (belaŕ): *iz.* Askarkaria dan belafa, gatz-ozpiiiak bezela jaten dana.

kardaberaxti. (helaŕ): iz. Kardabcraxkak asko dagozen tokia.

kardae. (aŕain): ŕ .. Ega-labuf; gaiztoa dan aŕain auntie. Kardai.

kardagaila. (izeki-aidi): *iz.* pats.: Ardagai. Ardai, erdai, kardakai, kardatx.

kardagin. (Ixafantxa): *izond.* Eunak txaŕantxatzen dituena. j: Kardari. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

kardai. (ondo): iz. Txerketxa clan arte la baste zugatz batzuen ondoa. Kardai, kardo. (aŕain): iz. Ikus.: Kardae. (maltzurtasun): jj *izond.* Mattzuŕa dana.

kardaila. (mardail): *iz.* Nekegaŕia dan bafiketa.

kardaili. (lafinketa): in. Zekalearen lafinketa egiteko lanabesa.

kardailu. (lafinketa): iz. Eskuz erabiltzen dan idabuŕa- j: Garia istintzeko makil berezia last, idabuŕ, idauf, koŕeyak, jibita, irauŕ. j: Iribiof, txingera.

kardain. (zurgintza): *iz.* Zurgintzan erabiltzen dan mafusketa cstua.

kardain-adelu. (ozkadura): *iz.* Ozkaduraetaz egiten clan apainketa. Kardainki.

kardaindu. (ozkadura): *ad.* Ozkadurak egin. j: Kardaintu.

kardainkari. (ozkadura): *izond.* Ozkadurak dagizkiena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

kardainki. (ozkadura): *iz.* Ikus.: Kardain-adetu.

kardakai. (izeki-aldi): *iz.* Ikus.: **Ardagai.** Ardai, erdai, kardagaila, kardatx.

kardalti. (onto): in Ikus.: Kardai. }: Kardo.

kardakinte. (txafantxa): *is.* Txafautxatzeko langintza.

kardakizun. (txafantxa): Txafautxatzekoa dana.

kardalrume. (aŕain): iz. Aŕain-mota bat.

kardaia. (ugaŕi): *iz.* Uin aundietako itxas-austea.

kardama. (txaŕantxa): iz. Liñoa xautzeko txaŕantxa.

kardamen. (txaŕantxa): Txaŕautxatzearen egipena.

kardamintx. (aŕamazkada): *iz.* Ikus.: Aŕamazka. I: Karatniko, karamutxa.

kardamiru. (txori): *iz.* Ikus.: Karnaba. Kayola-txori, kardantxilo, kardantxolo, kardelin, kardin.

kardamiru-pazka. (txori): *iz.* lkus.: lzkiribeltz. I: Txori jana.

kardamu. (at): iz. Zura kaŕaskatzen due ts afa.

kardanga. (usteldura): iz Gauzak usleltzen astea. j: Kardanka, kardinga, kardingadura, kardangatasun, kaŕazu.

kardaugagaŕl. (usteldura): *izond.* Ustettzeko ado tningortzeko eŕeza dana. I: Kardangaŕi.

kardangakof. (usteidura): *izond.* Eŕaz rningortzen dana.

kardangatasun. (usteldura): **ikus.:** Kardanga.

kardangatu. (usteidura): *ad.* ikus.: Kardankatu.

kardanika. (aka* iz. Akaŕ-cgitea. Kardainka-

kardanikatu. (akaŕ): *ad.* Akaŕ-egin.

kardanka. (gozamen): iz. Ikus. Gardamu.

kardaukatu. (usteldura): *ad.* Gauzak usteltzen asl. j: Kardangatu.

kardaukof. (ustctdura): *iznnd.* Eŕaz usteltren dana.

kardantrilo. (Mori): in Ikus.: Karnaba. Kardamiru, kardantxolo, kayola-txori, kardelin, kardin.

kardantxo. (kardabera): iz. Ikus,: Kardabera. j: Karda-berats, kardaberaiska.

kardantxolo. (txori): iz. ikus.: Karnaba. j: Kardamiru, kardantxilo, kayola-txori, kardelin, kardin, kardantxori, kardantxulo.

kardaba. (gardaiñatze): *is.* Ikus.: Gardaña.1: Gardaiie.

krdari. (txaŕantxa): *izond,* ikus.: Kardagin.

kardatara. (txaŕantxa): *(sand.* Txaŕantxatuta dagoena.

kardategi. (txaŕantxa): is. Txaŕantxatzen dan tokia.

kardats. (zugatz): iz. Ikus.: Karatx.: Karatxa, kardatx.

kardatu. (txai'antxa): *ad.* Txaŕantxatu. Ilazkita.

kardatx. (izeki-aldi): *is.* Ikus.: Ardagai. Ardai, erdai, kardakai, kardagaila. (zugatz): iz Ikus.; Karatx. l: Karatxa, kardats. (lafu): II *ix Naŕuai* ulna kentzen zayen tokia.

kardatx..gisu. (Iain): *iz.* Naŕuai ulea kentzeko, or eta gisu-biziaz egindako nastea.

kardatzailc. (teaŕantxa): *izond.* Kardatzen duena.

kardax. (zugatz): *iz.* Ikus.: Adaburu. }: Gukutu.

kardaxgile. (lafu): *izond.* Nafuai uiea kentzen diena. j: Kardaxiari. (csku-lauginttak): *izond.* Berbera.

kardaxlari, (laŕu): *izond.* Ikus.: Kardaxgile.

kardaxtu. (laŕu): *ad.* Naŕuai uiea kendu.

kardelin, (txori): *iz.* Ikus.: Karoaba. !: Kardamiru, kardantxilo, kardantxolo, kayola-txori, kardin.

kardelin-bazka. (beiaŕ): *iz.* Txafa dan belaf-mota bat. j: Kardinal-bazka.

kardeu. (gardentasun): *izond.* Ikus.: Garden. j: Sara-sara.

KARDENAL. iz. Biltzaŕ sagaratua osotzen duten gotzain bakoitza; Doipurua autatzeko Batzaf egokia egiten dutenen bakoitza. Janzkordun. I/ (apaiz), (doipura), (duintasun), (eliz-nagusi), (Eŕoma'ko eliz-aazitegi),

kardenal-batzaŕ, (eliz-batzaf): *iz.* Kardenalek doipuru beŕia autatzeko, egiten duten bilkura berezia. Ortarako egoten diran lekua.

kardenalgo. (kardenal): *iz.* Kardenalaren duintasuna. I: Kardenaliza, kardinalgo, kardinaltza.

kardenaltza. (kardenal): *iz.* Ikus,; Kardenalgo. I: Kardinalgo, kardinaltza.

kardenau. (azpadura): *ad.* Azpadura egin.

kardentxa. (landare): *iz.* Askarkaria dan landarea, tau ostoko lorea duena, tau zil eta karpelu bat. I: Ikus.: Txaŕantxa-betaŕ.

kardera. (idekidura): *iz.* Korta idekitzekoa dan zerbait.

kardia. (kardabera): *iz.* Zurtoin uletsua, oŕi-zatidunak eta lore zuri edo goŕi-ilunak dauzkan kardabera.

kardilaun, (landare): iz. Landareen ulezko geigaŕia. : Azilaun.

krdin. (Mori): ŕz. Ikus.; Kamaba. Kardamini, kardantxilo, kardantxolo, kardelin, kayala-txori, kardinale, kardineru, kardintxa.

kardinal-batzaŕ. (eliz-batzaŕ nagusi): *iz,* Doipurua autatzeko, kardenalen artean egiten duten batzafa.

kardinal-batzaŕe. (eliz-batzaŕ nagusi): iz. Daipuru'ak kardenalckin egiten duen batzaŕa.

kardinal-bazka. (landare): iz. Auntz-kornakaria dan landarea; here urida, esnetsu, mingatz eto orizikaria, sendaldntzan erabili da, j: Kardinale-bazka, kardelin-bazka.

kardinal-jantziak. (kardenal): Kardeualek darabilzkiten jantziak. (janztura): *iz.* Berbera.

kardinale. (txori): *iz.* Ikus.: Kardin. j: Kardineru, kardintxa.

kardinalgo. (kardenal): iz. Kardenal-duintasuna. I: Thus.: Kardenalgo, kardenaltza, kardinaltza.

kardinaltegi. (eiiz-batzaŕnagusi): *iz.* Doipurua autatzeko, kardenalek batzaŕa egiten duten tokia.

kardinaltza. (kardenal): iz. ikus.: Kardenalgo. [: Kardinalgo, kardenaltza.

kardineru. (txori): *iz.* Ikus.: Kardin. Kardinale, kardintxa, kardiner,

kardiuga. (usteldura): *iz.* Ikus.: Kardanga. j: Kardanka, kardingadura.

kardingadura. (usteldura): *is.* Ikus.: Kardanga. j: Kardanka, kardinga,

kardingatu. (usteldura): *ad.* Usteltzen asi.

kardintxa. (txori): *is. ikus.;* Kardin. Kardinalo, kardineru. (ule): *iz.* Belafietatik ateratzen dan ulea. j: Grintxas.

kardintxaŕe, (txori): iz. Txori txikia, lumak ate dauzkana bai ta atsegiña dan abestia.

kardo. (undo): iz. Ikus.: Kardai. Kardaki, kardu. (izeki-aldi): *iz.* Pipa izekitzeko erabiltzen dan ardagaya.

kardu. (kardabera): *is.* Ikus.: Kardabera. (ondo): is. Ikus.: Kardo.

kardn-at. (kardabera): iz, Ada dan kardabera, arantzak oso zoŕotzak dauzkana.

kardu-latz, (kardabera): *ft.* Latza dan Iardabera.

kardn-luŕ, (kardabera): *ft.* Kardaberak soŕcrazten dituen luŕn.

kardu-makufa. (kardabera): *iz.* Kardabera mots bat; zelai-ertzetan eta bideetan sortzen da; udazkeuean eta neguan bare ostoak lore antzera zrbaltzen ditu ta udabeŕian lore osaitsuak ematen ditu.

kardu-toki, (kardabera): iz. Ikus.: Kardulazti. j: Kardutegi.

kardu-zabat, (kardabera): *iz.* Oso beikia dan kardabera.

kardu-zamaŕ, (kardabera): *is.* Kardaberak biltzeko eskuandela.

kardn-ziza, (ondo): iz. Kardaberaen artean sortzen dau ziza.

karduba. (ondo): *iz.* Kardua egiten duen ondoa.

kardubera. (kardabera): *iz.* Biguua dan kardabera.

kardulazti. (kardabera): *iz.* Kardaberak dagozen tokia. Kardutegi, kardu-toki.

kardun. (gat): *izond. Gaŕa* duena.

kardutegi. (kardabera): *iz.* Ikus.: Kardulazti. j: Kardtt-toki.

kare. (latsun): iz. Ikus.: Latsun.

kare-aldt. (latsun): iz. Latsunez egiten dan zuriketa. j: Kare-bits.

kare-afisko. (latsun): *iz.* Labean eŕetzen diran antoxiñen buztiñean geratzen dan latsunaŕitxoa. Kare-aŕitxo, kare-axal,

kare-aŕitxo. (latsun): *iz. Ikus.:* Kare-aŕisko, Kare-axal.

kare-aska. (Latsun): *is.* Latsuna gordetzen dan zaindegia.

kare-axaL (latsun): *iz.* Ikus.: Kare-disko.: Kare-aŕitxo.

kare-baltz. (latsun): *is.* Beltzkara dan iatsuna. I: Kare-beltz.

kare-beñtu. (latsun): *ad.* Latsunez zuriketa egin.

kare-beŕitzaile. (latsun): *izond.* Latsun zuriketak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

kare-bits, (latsun): *iz. Ecus.:* Kare-eldi.

kare-esne. (latsun): *iz.* Latsun-ore mea. ^: Kare-ore, karezne, karezne.

kare-koxkot. (latsun): *iz.* Latsunezko afitxoa, Kam-pikes', kare-xakaŕ.

kare-labe. (latsun): iz, Latsuna gertutzeko labea. (labe): *iz.* Berbera.

kare-legaf, (espaloi): iz, Ikus.: Karekizkof.

kare-luf. (latsun): iz, Latsuna daukan Iota.

kare-mendi. (latsun): *ft.* Latsuna daukan mendia.

kare-neurkin. (latsun): *iz.* Lufetan dagoen latsuna neurzeko lanabesa.

kare-ola. (latsun): *iz,* Ikus.: Karegintza. ^: Karetegu.

kare-ontzi. (latsun): iz, Suaren bidez latsun-bizia ateratzen dan ontzia.

kare-ore. (latsuu): iz. Ikus.: Kare-esne. I: Karesne, karezne.

kare-pikof. (latsun): iz, Ikus.: Kare-koxkoŕ. j: Kare-xakaŕ.

kare-pilo. (latsun): *iz.* Latsun-meta.

kare-sabai, (latsun): *iz.* Latsunez egindako sabayaren iraitz tau ta berdiña.1: Kare-selauru, kare-zeru. (sabai): iz. Berbera.

kare-saltzaile. (latsun): *izond.* Latsuna saltzen duena.

kare-selauru. (Latsun): *iz. Ikus.:* Kare-sabal. J: Kare-zeru. (salmi): *is.* Berbera.

kare-toki, (ad): *iz.* Latsunaŕi dagoen tokia.

kare-txuntxut. (latsun): *iz.* Latsun-meta. j: Kare-urka.

kare-ur. (latsun): *iz.* Latsuna dauzkan ura. (ur); *is.* Berbera.

kare-urka. (latsun): iz. ikus.: Kare-txuntxuŕ.

kare-xakaf. (latsun): *iz.* ikus.: Kare-koxkoŕ. Kare-pikof.

kare-zeru. (latsun): *iz.* Ikus.: Kare-cabal [: Kare selauru. (sabai): *is.* Berbera.

karea utsazko zitoiña, (latsun): *iz.* Latsunen zianura.

kareaitz. (ad): *iz.* Ikus.: latsunaŕi. Kareaŕi, kareatx.

kareaitz-oŕe. (espaloi): iz. Latsun, aft. ta zataŕiz egiten dan ores.

kare^{g}fi. (aŕi): *iz. Ikus.;* Latsunafi. Kareaitz, kareatx.

kareatx. (di): *iz.* ikus.; Latsunafi. I: Kareaitz, kareaŕi.

karedoi. (latsun): *iz.* Ikus. I: karobi. Karcdui.

karedoi. (latsun): iz. ikus.: Karobi. I: Karedoi.

karedun. (latsun): *izond* Latsuna daukana.

karegai. (latsun): *is.* Zuria dau metals, ordegayaz elkartuta latsuna eratzen duena.

karegite. (latsun): *Land.* Latsuna dagien edo gertutzen duena. (esku-tangintzak): *izond.* Berbera.

Icaregintza. (latsun): *iz.* Latsuna gertutzeko ola ta langintza. I: Kare-ola, karetegu.

Icarot. (xaberama): *is.* Itxasoko xaberama, oso aundia dana; bore afautzak azkuñ ona bezela jaten dirs.

kareki. (latsun): *is.* Zuria dan metala; Ikus.: Karegai.

karekizko. (latsun): *izond.* Latsunezkoa dana. j: Karetsu.

karekizkof. (espaloi): *iz.* Latsun eta legaŕez egiten dan espaloya I: Kare-tegaŕ.

ICAREL. *iz.* Zerbaiten ertz ado kantala. I: Murkoetan, aoaren inguruan daukaten ertza. I: Aizpil, egi, cgi-bazteŕ. (itxas-ontzi): *iz.* Txalupaen kayela. (otai): II *iz.* Otafen goiko buruntzia. (zubi): *iz.* Zubien baralda. (etxegain); *iz.* Etxegañeko egatza. (egurki):) *iz.* Egurki baton kantala. (aŕain): II *iz.* Maŕazoaren antzekoa, askoz txikiagoa. (ofietako): [j iz. Oñetakoaren azpildura. (begi): ^I *iz.* Ikus.: Betilaf galanda. I: Buruntzi, Zinn-loki. It (alaka), (aide), (amai), (ederztadura), (inguru), (mailgune), (mugadura), (mustuŕ), (ugaran), (xirnus).

karel-bide. (bide): *is.* Baralda ondoko igarotzeko tokia. Pretilbide,

karel-gaña, (itxasontzi): *iz.* Itxasontzien karela eratzen duen ol aundia.

karelatsua. (karat): *izond.* Zerbaiten ertz; karelatuzko.

karclau. (josketa): *ad.* Autsitako oyalak saretu.

kareldu. (indaŕ): *ad.* Iekien bitartez indartu. (icki): *ad.* Berbera.

kareldun.(kareO: *izond.* Laboreen garaua inguratzen duen oskolak dauzkan izpi latzak dauzkana.

karelgai. (ieki): iz. Aide bietatik landuta dagoen iekia. : Karelgei. (otaŕ): *iz.* Otafaen kurkurua egiteko gaya.j: Karelgei.

kareli. (aŕain): *iz.* Main txiki mota bat.

kareltsn. (karel): *izond.* Karelak dauzkana.

kareltzat. (karel): *iz.* Karelaren ertza.

karen. (ninikizti): *iz.* Ikus.: Erdoste. Auŕ-zoto, karan. (txikiera): izond. Bras.: Epo. j: Kaen. (joko): *is.* Idi-jokoetan afian tinkotzen dan esola.

kareofe. (espaloi): *iz.* Latsunaz egiten dan espaluya.

karesera. (afantza): *iz.* Efoselaren afantzan erabiltzen dan kulubi luzea.

karesne. (latsun): *iz.* ikus.: Kare-esne, [: Karezne, kare-ore.

karest. (belztasun): *iz.* Esakun ontan erabiltzen dan itza: "Ardi ofek karesta duk" = Ardi oŕek buru baltzika du. Kares.

karesti. (garestitasun): *izond.* Salneuŕi aundia duena. Karezti.

karestatu. (garestitasun): *ad.* Gauzaen salneufia goratu.

karesulbufafia, (latsun): *Land.* Latsunaren sulbufa; Kareki sulbursafa.

karetegu. (latsun): iz. Ikus.: Karegintza, j: Kare-ola.

karetsu. (latsun): *izond.* Latsunezkoa dana. [: Karekizko.

karetu. (tatsun): *ad.* Suaren bidez latsun-bizia atera.

karetxa. (zur): *L.* Zurezko pusketa loch ta motza. ikusi: Ildoki. j: Ilduki. (abaŕ): *iz.* Autsitako, ebakitako edo uŕatutuko abafa. (tarn): jj *is.* Etas.: Garatxo. [: Garitx, garilxa, karetxo, karitx, karitxa,

karetxo. (lain): *iz.* Ikus.: Karetxa. Karita.

karetta. (latsun): *is.* Latsun dagoen tokia.

karetzaik. (latsun): *izond.* Snares bides latsun-bizia ateratzen duena.

karexi. (ants); *L.* Ikus.: Deadaŕ.

karezko. (latsun): *izond.* Latsunezkoa dana.

karezae. (latsun): iz. ikus.: Kare-esne. Kare-ore, karesne.

kareztadura. (latsun): iz. Ormak latsunez zuri€zea. I: Kareztaldi.

kareztaidi. (latsun): *iz.* Ikus.: Kareztadura.

kareztatu. (latsun): *ad.* Onnak latsunez zuritu. I: Kareztu.

kartztu. (latsun): *ad.* Ikus.: Kareztatu.

karfsta. (aile): *iz.* Lorozko ailea, aŕ eta eme dauzkana.

kargeria. (saleroste): *is.* Salerosle ibilkarien salerospena.

kari. (zio): *iz.* Zerbaiterako igitu edo eragiten duen zio edo izpidea. Igierazten duena edo igitzeko duen eragin-indafa edo almena. j: Almuta, erakai, karia, eloin, zegati, zer, zergati, zia, ziyo. (ayeŕ): *izond.* Zerbaiterako ayeŕ edo leya duena.

kariatuz. (elikutasun): *adard.* Elikutasunez ari-izatea.

Icarlbei. (egazti): *iz.* Ikus.: Gabirai.

kariloi. (zeiiiu): iz. Zeiñuen multzoa langayaz ibiltzen dana.

kario-izan. (gareztitasun): *ad* Gareztia izan.

karioki. (maitasun): *admid.* Maitasunez ari-izatea. : Karioski.

kariotasun. (garestitasun): iz. Ikus.: Garestitasun.

kariotu. (garestitasun): *ad.* Ikus.: Garestitu.

kariatzale. (eskeintza): *izond.* Geyagoka bateau salneufia eskeintzen duena.

kariotze. (garestitasun): is. Ikus.: Garestitze.

karita. (arte): iz. Arcitzaren kukuŕeta. ikus.: Aritxarko, karlia, karkotxa,

karela. (Iaŕn); *is.* Was.: Garatxo. Garitx, garitxa, karetxa, karetxo. (arte): *iz.* Ikus.: Aritxarko. I: Karita.

karitx. (eritasun): *iz.* Landare batmen (arbi, aza, arto) eritasuna, garatxoeraz agertzen dana. (landarc-erizti): *ŕz,* Berbera.

karitx. (landare-erizti): iz. Landareen eritasuna, garatxo-eras agertzen dana.

karizkatu. (kaŕakadura): *ad.* Kaŕakadurak egiten ari-izan.

kario. (izeki-aldi): *iz.* Ikus.: Ardagai. j: Ardai.

kark. (izenondo): *izond.* Arek; ura egilea danean.

karka. (erikela): *izond.* Kartataŕen asmoak onartzen dituena.

karkaba. (meartasun): *iz.* Mendien arteko meartasuna. I: Lepalune. (igeltsu): *iz.* Eŕausteetan geratzen diran igeltsu-puskak. (ondalanketa): I) iz. Luebakia. (irol): II *iz.* Zikinkeriak botatzeko tokia. I; Ongaŕi-zilo, urmindu.

karkabilo. (zeifiu): *iz.* Kuskulu, txirinbil.

lcarkabilotx. (bate): *iz.* Ikus.: Algara. I: Bate-algara, karkailots, karkaila, karkaitz, karkaixa, karkabilots.

karkabilotzez. (bate): *adond* Ikus.: Karkailaz.

karkaba. (ariuŕe); iz. Ikus.: **Ariufe. 1:** Sirats. (aots): *iz.* Marmario, marmarketa, zuŕunga, zufunka. (aside): II iz. ikus.: Atamuzkada. : Butuskada, suŕamuska.

KARKABUPEN. *iz.* Asmoa, xedca; sayatutako zerbait. I: Sayorako. /l (almen), (ardura), (ariute), (asiera), (asmakuntza), (ayeŕ), (eskuarte), (gertuera), (indaŕ), (Ian), (lastertasun), (montio), (saya).

karkail. (zakattasun): *izond.* Zakata dana. I: Tropokila. (jaustasun): *izond.* Bere bizian gutxitzen ari dana.

karkaildu. (jaustasun): *ad.* Norberaren bizian gutxitzen ari-izan.

karkailtasun. (zakartasun): *iz.* Ikus.: **Zakartasun.** E: Matxakarkcria, takarkeria.

karkailtu. (idekidura): *ad.* Iutxauŕ eta gaztañak berez ideki. I: Karkaltu.

karkaila. *(bate):* iz. Ikus.: Algara. I: Baŕe-algara, karkabilots, karkailots, karkaitz, karkaixa, karkara, kizkiritu.

karkallaka. (bate); *adond* Ikus.: Karkailaz. : Karkaraka.

karkaiatu. (bate): *ad,* Algaraz, karkailaz bate-egin.

karkailaz. (bare): *odour),* Algarakaz bate-egiten ari-izatea. f: Karkaraka, karkarari, karkarkaŕ, karkabilotzez, karkalaka, lcarkailaka, karkazka.

karkailots. (bate): iz, Ikus.: Algara. I: Bate-algara, karkabilots, karkaila, karkaitz, karkaixa.

karkaifia. (aŕaildura): is. ikus.: Afaildura. I: Karkaiñadura.

karkaiñadura. (aŕaildura): iz. ikus.: Ataildura.: Karkaixa.

Icarkaiñatu. (aŕaildura): *ad.* **Aŕaildura** egin.

karkaixa, (gotoketa): is. Ikus.: Etuxa. I: Eŕusa, gotta.

karkaitz, (bate): *is.* Ikus.: Algara. E: Bate-algara, karkabilots, karkailots, karkaila, karkaixa.

karkaixa. (bate): *iz. Ikus.:* Algara. I: Bate-algara, karkabilots, karkailo€s, karkaiĺa, karkara, karkasa, karkaza, karkiĺa.

karkaiz. (gezi): *is.* Aspaldian dardayak eramatcko erabiltzen zan kutxa. (ants): iz. Oloaren aotsa. : Karkara, karkaxo.

krkaizaka. (ants): *adond.* Olo-karakaz ari-izatea, I; Karkaraka.

karkala. (elemele): *izond.* Elemeletan ari dana.

karkamalo. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Akelamaŕu. j: Arkamelu, karkaraldo, karkarnarlo.

karkamo. (iletak): *iz.* Ikus.: Zetaldo. Zatalcie, zataldo.

karkano. (arkux): *is.* Ikus.: **Arkux.** I: Arkuz.

karlcara. (atsald€): *is.* Ikus.: Karkaŕ. Karkaŕada. I: Ikus.: Koŕokatu. (bate): *iz.* Ikus.: Algara. Bate-algara, karkaila, karkaixa, kirkirkit, karkasa, karkaza, karkila, karkala, karkari. (ants): II *is.* Ikus.: Karkaiz. I: Karkaxo.

karkaradun. (atsaldi): *izond.* Karkarak egiten ari dana.

karkaraisa. (sots): *adond.* Oloa karkarak egiten ari-izatea. I: Karkarasi.

lcarkaraka, (bate): *adond.* Ikus.: Karkailaz. I: Karkarari, karkarkaŕ, karkalaka, karkarika, karkazka. (aots): *adond.* Ikus.: Karkaizaka.

karkaraldo. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Akelamaŕo. I: Arkamelu, karkamalo.

karkararL. (bate): *adond.* Ikus.: Karkailaz. I: Karkaraka, karkarkat, karkarika.

karlcarbera. (bate): izond. Karkaraka ari-izateko ayeŕa duena.

karkari. (bate): *is. ikus.:* Algara. I: Karkara.

karkarika. (bate): ad. Ikus.: Karkaraka, I: Karkarari.

karkarkaf. (bate): *adond.* Ikus.: Karkailaz. j: Karkaraka, karkarari.

karkaŕ. (txori): *is.* Bakal-txindoa. I; Moleta, morcta. (atsaldi): *is.* Magian egiten dan **atsaldi** koŕoka. I: Karkara, karkaŕada. I: ikus.: Kotokatu, iltzuŕanga. (bate): II *iz.* Algararen **ots-izena.**

karkaŕada. (atsaldi): *is.* Thus.: Karkaŕ. I: Karkara.

karkasa. (bate): *is.* Ikus.: Algara. I: Karkaixa, karkara, karkaza, karkiĺa.

karkau. (utzaldi): *iz. ikus.:* Atzula. I; Atzulo.

karkax. (ligarda): *is.* Ikus.: Goŕo. I: Karkaxa, palarda. I! xistu

karkax-aldi. (Ligarda): *is.* Goŕoak botatzen ari-izatea.

karkaxa. (ligarda): fz. ikus.: Goŕa. [: Karkax. (buru): iz. Ikus.: **Burn.**

Icarkaxari. (ligarda): *izond.* Gotoak botatzen ari dana.

karkaxatu. (ligarda): *ad.* Goŕoak botatzen ari-izan.

karkaxo. (ants): *is.* Ikus.: Karkaiz. I: Karkara.

karkaza. (batdartasun): *izond.* Baldata dana. (bate): iz. ikus.: **Algara.** I: Karkaixa, karkara, karkasa, karkila.

karkazka. (bate): *adond.* Ikus.: Karkailaz. I: Karkaraka.

karkila. (bate): *is.* Ikus.: Algara. I: Karkaixa, karkara, karkasa, karkaza.

karkotxa. (arte): iz. Ikus.: Aritxarko. Atxarko, karita.

karkotxi. (lepo): *is.* Ikus.: Gatondo. I: Garondo, garkot, garkotx, garkotxa-xilo, garkotxe-zilo, garkoxilo, garkoi, zurzuil, zurzulo, garaitc, garaondo.

lcarkusa. (kapel): *iz.* Thus.: **Kalota.** I: **Karpusa. (oñetako):** *iz.* Lekaideen kalotxa,

karknsaigile. (oñetako): *izond,* Karkusak egiten dituena.

karl-ontzi. (itxasontzi): *iz.* **Bnrniz** indartutako **itxasontzia.**

karlanka. (lepoko): *iz.* **Lepoko** zabal eta gogota, burni-ziriak daramazkiena ta txakutai ipintzen zayena.

karlataf. (eŕiketa): *izond.* Borbon'daŕ **Karla'ren jaŕai€zzaea.** I: Karlotat.

karlatx. (gaztañondo): iz. Utza dagoen morkotza.

karlatza. (laztasun): *izond.* Latza dana.

hark. (sire): *is.* Atantzarako sare laukia.

ha/lethal. (joko): *adond.* Ardogi jokoan ari-izatea. I: **Ikus.:** Ardogi. I: Kepireska, kutxalapii.

karli. (joko): *iz.* **Joko** berezi bat, makil gupi€uta bateaz zurezko bola bat nai dan tokiruntz jo ta biaitzen da.

karlin. (zakuŕ): *is.* Ikus.: Altzo-txakuŕ. 1: Karlin-txakuŕ, xakuŕ karlin.

karlin-txakut. (zakut): *is.* Ikus.: Altzo-txakuŕ. I: Kadin.

karlinkatu. (aultasun): *ad.* **Indafa gaidu.** *I:* Ikus.: ivlasaldu.

karlo. (gaztañondo): iz. Gaztañareu morkotza. I: Kato, kaŕontxo, kozkil. (arte): *iz.* Ezkuŕaren oskola. J: Gopoil. (kardabera): II *iz.* Ikns.; Kardabera. j: Karlo-latz.

karlo-latz. (kardabera): iz. Oso latza dan kardabera. I: Tkus.: Kardabera. I: Karlo.

karlodun. (zugatz): iz. Bare igalia karioz cdo oskolaz ageztzen dan zugatz ado abetxua.

karlotu. (sendotasun): *ad.* Bumiz indartu.

karlutx. (landare): iz. Askarkaria clan landarea. j: Karlots.

karma. (armiarma): *iz.* Edentsua dan armiarma, bare gorputza gafietik beltza da to bare ankak oso gogoŕak.

karma-110l. (ergeltasun): *Land.* Ergela dana.

karmel-lekaidi. (lekaidego): iz Karmele Neskutsareu deikun peon eratuta dagoenlekaide-erakundea.

karmeldaf. (lekaidcgo): *izond.* Karmel-lckaidian dagoena.

karmenaketa. (gabetze): iz. Ondasuna kends'.

karmenatu. (ausinbartza): *ad.* Ondatu.

karmenau. (gutidura): *ad.* Beeratu. (ausiabartza): *ad.* Ondatu.

karmeniau. (kalte): *ad.* Ikus.: Kaftans. Kalteztu.

karmesi. (margo): *iz.* Gott bizi-bizia.

karmeta. (madariondo): *iz.* Madari-rnota baten izena.

karmin. (mingaztasun): *iz.* Ele-usain eta gozamena, j: Kannin-usai. (karastadura): *izond.* Mingotsa dana.

karmin-usai. (miugaztasuu): iz. Ikus.: Kannin.

karmindu. (usteldura): ad. Janari bat mindu. (mingaztasun): *ad.* Janariak eta edariak gaŕaztu.

karmindura. (karastadura): tz. Ikus.: Karastadura. j: Gaŕaztura, karmintasun, mindura, minkaztasun, samin-aldi.

karmingafi. (karastadura): *izond.* Karmindura soŕeraztekoa dana.

karminkara. (karminkara): *(wad.* Kannin margoa duena.

karmintasun. (karastadura): *iz.* Ilcus.: Karastadura. : Karmindura, gaŕaztura.

Icarmiñezko. (margo): *izond.* Kannin margoari dagokiona.

karmitxa. (cbaketa): *iz.* Salasta txikia,

lrarmoza. (tontof): *iz. Ilms.:* Galdoŕ. j: Gandoŕ, karmutza.

karmunko-bedaf. (eritasun): *iz.* Abelgoŕi to abeltxeen eritasnna, gizznnari ere kutxatu dakiokena.

karmutxa. (austura): *iz.* Uŕatze aundia.

lcarmutza. (tontoŕ): *iz. Ikus.:* Galdoŕ. Gandoŕ, karmoza.

karnaba. (txori): iz. Afunta dan txoria; eŕaz czi diteke ta oso ondo abesten du. j: Gardanteori, kayola-txori, kardamim, kandantxilo, kardantxolo, kardelin, karnau, karnau-cme, golorito, kernero, lĭiŕingalo, krabelin polita, karnamiro.

karnakulo. (ezuŕ): iz. Ikus.: Apon. Karnakulu.

karnamiro. (txori): *iz.* Ikus.: Karnaba. Karnau.

karnatak jan. (martian): *ad.* Mardaila egin.

karnau. (txori): iz, ikus.: Karnaba. Karnali-emu, karnamiro.

karnau-eme. (txori): iz Ikus.: Karnaba. !: Karnau.

karnaxa. (mats): *iz.* Mats ubela.

karnazera. (neuŕi): iz. Iru liberako azta-neufia. j: Karnizera.

karnazuri. (oyal): iz. Irarpena daukan algodoi-oyala.

karnero. (supaztef): *iz.* Supaztef gañeko zaindegia, gaztak bertan ontzcko. Karuera.

karnizera. (naafi): *iz.* Ikus.: Kamazera.

karobi. (latsun): is. Latsuna ateratzeko labea. j: Karabei, karabi, karaubi, karcdoi, karedui, karogi, karoi, galtzintegi, kisulabe, kisutegi, latsun-labe, latsun-obi.

karobi-aga. (latsun): *iz.* Karobian erabiltzeu dan makil luzea.

karobi-ale. (latsun): *iz.* Karobirako gaya.

karobi-ate. (latsun): iz, Karabiko atea.

karobi-eztayak. (latsun): *iz.* Karobi bat egiten amailzcn danean ematen dan bazkaria. j: Karabien ezteguak, karabien moiloŕada.

karobizuio. (lotion): iz. Karobi-labea.

karogi. (latsun): *iz.* Ikus.: Karobi. Karol, kisulabe, kisrtegi.

karoi. (latsun): *iz. Ikus.:* Karobi. I: Karogi, kisulabe, kisutegi.

karota. (karastadura): is, Geyegi eŕeta dagozen azkufiek artzen duten karastadura, eŕakerua.

karpa. (aterbe-leku): Is. Nunbaitegiten don gelditze to gam naiz aldi baterako geratzearen egipena. j: Karpalde. (aŕain): *iz.* Aŕain-mota bat.

karpalde. (aterbe-leku): *iz.* Ikus.: Karpa.

karpan. (otaŕ): *iz.* Sakona eztan otafa.

karpanta. (mutirikeri): *iz.* Lotsagabea dan emakumea.

karpapean bizi. (aterbe-leku): *Ad.* Karpaldean bizi. j: Karpapetu.

karpapeko. (aterbe-leku): *izond.* Karpaldean bizi dana.

karpapetu. (aterbe-lcku): *ad.* Ikus.: Karpapean bizi.

karpel. (azkufi): Is. Azkufiz bateta dagoen padela.

karpeta. (estaldura): *iz.* Ingiak gordetzeko oyalezko edo lafuzko estalkia.

karpeiaratu. (estaldura): *ad.* Karpetan zarbait garde.

karpiera. (abere-tresnak): iz. Zerbait eramateko, zaltoki-atzean ipintzen dana.

karpin. (aŕantza): iz. Batuta dagozen inr edo Lou amuen multzoa. Ikus.: Tximart.

karpusa. (txapiio): *iz.* Ume-goŕien karkusa. j: Karkusa.

Ulf. (gat): *iz.* Ikus.: Gat. I: Lanbo. (naimen): *iz.* Naimen gotofa.

kafa. (ontzi): *iz.* Burnizko tupiña, iru-zango gañean jartzen dana. (urdai): iz, Urdayaren zati karrniña. (lasteŕketa): iz. Lasteŕ-egitearen egipena. (joko): j) *iz.* Aden jokoa, pilota bateaz alkaŕ jotzean egiten clans.

kafa-egin. (lasterketa): *ad.* Lasteŕ-egin.

kafa-kafa. (auto): *iz.* Mikaren kaŕanka.

kafaba. (burnt-aid* iz. Bumitzeko tresna. Ikus.: Bumitu.

katabaso. (egazti): is. ltxasoko eŕoya.

kafada. (lasterketa): *iz.* Ikus.: Lasterketa. j: Kaŕadera.

kafadan. (lasterketa): *adond.* Lasteŕ-egiten ari-izatea. j: Kaŕaderan.

kafadera. (lasterketa): *iz.* Ikus.: Lasterketa. I: Kaŕada.

kataderan. (lasterketa): *adond* Ikus.: Kaŕadan.

kaŕadero. (oyal): *iz.* Zirlkoa bezela kifikatzen dan oyal gogoŕa.

Icafaila. (atsaldi): is. 11 zorian egiten clan atsaldi estua.

kafaiña. (asafe): *iz.* Asafe bizian agates.

kaki-Isl. (acts): *iz.* fiats.: Kaŕaixi. j: Karaxi.

kafaixi. (ants): iz. Deadaŕ zo(rotz eta gozakaitza.

kafajo. (txori): iz. Ikus.: Buŕigoi. Txoaŕe.

kafak. (aŕaildura): *iz.* Arailatzcaren ots-izena: (kaskabaf): iz. Kaskabafa jaustearen ots-izena.

kafak-auts. (kaŕaka): *iz.* Kaŕakaz ateratzen dan autsa.

kaŕak-efez. (kaŕakadura): *izond.* Eŕaz kaŕakatu ditekena.

KAAAKA. *iz.* Altzairuz egiña dan era batzuetako lanabesa, bare iraiizea poliki ozkafuta dagoela; zura, burnia ta beste gat gogofak igatu to labantzeko erabiltzen dana. : Maluska, kaŕake. (joko): *iz.* Mutilen jokoa, alkaŕen aurka pileta botatzeu egiten dana. (aots): Jj iz. Bela, oskilaso, antzat eta beste egazti batmen abots gogaikaŕia. (esne): iz. Eŕekia. (lasterketa): II *ad.* Lasteŕ-egiten. (eresgalu): Ji *ŕz,* Astalkai antzekoa dan of batzucn moltzoa; of oyen artean beste bat esegita sartzen da, ta nra zirurikatzen danean soft gogoŕa eragiten da. J: Zurezko beste eresgalua; ogol bateau kisket txiki bat edo batzuck jotzen dune soñua egiteko. Eresgatu biak Aste Done'an erabiltzen dira, zeiñuen ordez. I: Kirimatraka, kiŕitnatraka, kaŕakla, palota, tafata, tikitakoi, txilipala. (kaŕakadura): II *fz.* Gauze baten iraitzea poŕoskatzean ateratzen dan zati txiki edo zakaŕa. (beat): JJ iz. Landau eŕetzen diran belaf-metatxoak. (aitzurketa): II *ad.* Azterkatzen, (erakardura): jJ *ad.* Ipurdi gañean eŕestatzea. (zuriginiza): II *fz.* Zuritzailearen plaunkaya. (limurtasun): JJ *iz.* Limurtasuna egiteko tresna. (kuŕuska): Ji *iz.* Ikus.: Kuŕuska. (aŕaildura): *iz.* Ikus.: Afaikiura. (mintzabide): II *izond.* Asko mintzatzen dana. (txaŕantxa): lJ *iz.* Bats.: Txaŕantxa. If (burnt), (lanabesa), (limurtasun), (zurgintza).

kafaka-zale. (kaŕakadura): *ŕzond.* Karakatzea egiten duena.

kaŕakada. (soñu): *iz.* Ikus.: Kaŕaska. J: Kafaskada.

KAEAKADURA. *iz.* Gauze baton iraitza azaletik katakaizearcu egipen eta ondorioa. J: Kaŕakatzean iraitzetik kentzen dana. Kaŕakakin,kaŕakatze, kafakin, kafaska, kaŕaskin, dupe, limola, maŕuskadu a, tafako, zaŕaskaldi. (aitzuŕ): *iz.* Joint/ma. j: Aitzurketa. *Ii* (andeapen), (aŕamazkada), (ezabapen), (garbitasun), (igurtziketa), (kaŕaka), (kentze),(rmaŕazki).

kaŕakagailu. (karakadura): Kafakadurak egiteko tresna.

kaŕalcagite. (soñu): *izond.* Kaŕakada egiten duena.

kafakai. (maskordun): *iz,* Itxasoko maŕaskiloa. j: Kaŕakela, kaŕakila, margol, kaŕakaii.

kaŕakaiidu. (erakardura): ad, Ibilizean ankak eŕestarazi,

kaŕakaiiu, (kafakadura): iz, Kaŕakadura egiteko tresna.

kafakaka. (aoskabe): iz. Eztatian gertatzen dan laztasuna, orlastura soferazten duena.

kafakakin. (kaŕakadura): iz. ikus.: Kaŕakadura. J: Kaŕakatze, kaŕakin, zaŕaskaldi.

kaŕakakof. (kaŕakadura): *izond.* Kaŕakatzoko eŕaza dana.

kafakal. (txintxin): *iz.* Ikus.: Txintxin. I: Kauko, soski, ziz.

kaŕakalde. (zomoŕo): *iz.* ikus.: Akelamaŕo, : Arkamelu, kaŕakaldo.

kaŕakaddi. (kafakadura): *iz,* Ezuŕen iraitza kaŕakatzea. (ezuŕ): *iz.* Berbera.

kafalcaldo. (zomote): *iz.* ikus.: Akeiamaŕo. I: Arkamelu, kaŕakalde.

kaŕakan. (lastertasun): *adond.* Draka-drakaz ari-izatea.

kafakari. (eresgalu): *izond.* Kaŕaka jotzen ari dana.

kaŕakatu. (kaŕakadura): *ad.* Kaŕakadura egin. J: Azkagoratu, taŕakatu. (alizurketa): *ad.* Ikus,: Aitzurtu. I: Palaeŕatu,

kaŕakatxa. (landare): *fa.* Zerbakaria dan baratz-laudarea; here oflakjangaŕiak dire.

kafakatzaile. (kaŕaka): *izond.* Kafakaz ari dana. j: Kaŕakile.

kaŕakatzaŕ. (kaŕaka): iz. Kaŕaka aundia.

kaŕakatze.(kaŕakadura):iz.Ikus.: Kafakadura. 1: Kaŕakakin, kaŕakin. (kaŕaka): *iz.* Kafakaz ari-izatea.

Icaŕakela, (maskordun): *iz.* Ilars,: Kaŕakai. J: Katakila, mongoliño.

lcafakila. (maskordun): iz Ilrus.; Kaŕakai. J: Kaŕakeia, mongol iio.

kafakile. (kaŕaka): *izond.* Was.; Katakatzaile. I: Kaŕakak salizen dituena.

kaŕakin.(kaŕakadura): iz.Ikus.: Kaŕakadura. j: Kafakakin, kaŕakatze, kataskin, aŕaspe,

kafakla, (eresgalu): *iz. Ikus.:* Kafaka. j: Taŕata.

kafakoin, (izotz): iz. Ikus.: Izotz, Kato, kaŕoi, katoin, kaŕoinketa, jela.

kafakots. (kaŕaka): iz. Kafakaz egiten dan otsa.

kafaldo. (izotz): iz. Izozte gagoŕa. I: Izotz-kailu, kaŕaldoi, kaŕanga.

kafaidoi, (izotz): *iz. Ikus.:* Kaŕaldo. J: Kaŕanga.

kafah, (oyutza): *oye.* Nabarmenkeriaren oyutza.

kafama. (txatantxa): *iz.* Liñoa garbitzeko txaŕautxa. j: Kaŕame.

kaŕama-beñtu, (txaŕautxa): *ad,* Benz txaŕantxatu.

kaŕama-beŕitze. (txaŕantxa); *iz.* Beŕiz txaŕantzearen egipena.

kafamari. (txaŕantxa): *izond.* Txafantxaz lanegiten ducna, J: Kaŕamatzaile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

kaŕamaŕo. (oskoldun): *iz.* Ikus.: Amafa. ~: Txanguŕu, karamafa, karamafo, paitcla, sabayo, sanguŕu. (langaizti): *iz.* Urpean dagoenitxasonteiaren zatia garbitzeko langaya.

kafamaŕo-beso. (gindax): *iz.* Garabiaren besoa. J: Kaŕamo-beso,

kaŕamaŕo-draga. (aitzuŕketa): *iz.* Akalde ta ibayak aitzurtu ta garbitzeko, erabiltzen dan langai berezia.

kaŕamafo-jale. (egazti): iz. Kaŕamaŕoak jaten dituen egaztia,

kaŕamafo-muga. (lutelesti): iz. Luŕaren ipaŕaldean begiztatzen dan oboa, Jut-geŕitik larogetamaŕ mailean dagoena.

kafamaŕo-sare. (care): *iz.* Kaŕamafoak atapatzeko sarea.

kafamaŕo-zain. (gindax): *izond.* Garabia zaintzen duena.

kahrmaŕo-zale. (oskoldun): *izond.* Kaŕamaŕoak aŕapatzen ari dana.

kafamaŕo-zulo. (oskoldun): iz. Kaŕamaŕoen kabia.

kaŕamaŕotzaf. (gindax): *iz.* Oso aundia dan garabia.

kafamafoztu. (aitzurketa): *ad.* Akalde ta ibayak katamatoz aitzurtu ta garbitu. I: Kaŕamaŕoztatu.

kafamafuaga. (armiarma): iz, Ikus.: Aŕubi. J: Aŕubio,

Icafamaska. (aŕamazkada): *iz,* Ikus.: Aŕamazka. j: Aŕapu.

kaŕamaslcatu. (aŕamazkada): *ad.* Aŕamazka-egin. J: Kaŕamaxkatu.

Icafamatu. (txaŕantxa): *ad.* Liñoa txafantxatu.

kafamalzaite. (txaŕantxa): *Land.* ikus.: Kaŕamari.

Icafami. (eguf): iz. Eguŕetik edo zuretik jaulkitzen dan puska.

kaŕamikatu. (aŕamazkada): *ad.* Ikus.: Aŕamazkatu. I: Kararnikatu, kaŕamintxatu, kafamizkatu.

kaŕamiko. (aŕamazkada): iz. Ems.: Aŕamazka, J: Karamiko, katamintxo,

kaŕamintz, kaŕamista, kafamitxa, zaŕazta.

kaŕamin. (afamazkada): *iz.* Afatnazka txikia. 1: Katamintx.

kaŕamintz. (aŕamazkada): iz. Ikus.: Kaŕamin. Kartamintx.

kafaminixatu. (aŕamazkada): *ad.* Ikus.: Aŕamazkatu. I; Karamikatu, kaŕamikatu, kaŕamizkatu.

kaŕamintxo. (aŕamazkada): *iz.* ikus.: Aŕamazka. j: Karamiko, kaŕamiko, kaŕamintz, kaŕamista, kaŕamitxa.

kaŕamintz. (aŕamazkada): iz. ikus.: Aŕamazka, I: Karamiko, kaŕamiko, kaŕamintxo, kaŕamista, kaŕamitxa.

kaŕamiska. *(laŕu):* iz. Ikus.: Zuldaŕ.

kaŕamista, (aŕamazkada): *iz.* Ikus.: Aŕamazka. j: Kaŕamiko, karamiko, kataminixo, katamintz, kaŕamitxa.

kaŕamisteka. (cots): *adond.* Deadarka ari-izatea.

kaŕamisto. (soñu): *iz.* Ereski txitttia.

kaŕamitxa. (aŕamazkada): *iz.* Ikus.: Aŕamazka. j: Karamiko, kaŕamiko, katamintxo, kaŕamintz, kaŕamista.

kaŕamitz. (aŕantza): iz. Afantzarako sate berezia, bi kosna erdikeetaz egiña dana. Matraza, pertol, petraul, sare-itsu.

Icafamixka. (aŕamazkada): *iz.* Aŕamazka txikia.

Icaŕamizkatu. (atamazkada): *ad.* Ikus.: Aŕamazkatu. I: Karamikatu, kaŕamikatu, kaŕatnintxatu, zaŕamazkatu, kaŕamixkatu.

Icaŕamo-beso. (gindax): *iz.* Ikus.: Kaŕamaŕo-beso.

kaŕan. (lastertasun): *adond.* Lasterka ari--izatea. (aditz): *ad.* Ekaŕi ezan.

karma. (gaŕartuln): *iz.* ikus.: Gaŕaztulu.

kafanga. (izotz): *iz.* Izotz-kailu. Kafatdo, gaŕanga, kikat'aldo, kaŕoinziri, izotzorma, ormazizki, kaŕaldoi.

Icaŕanka. (liño): *La.* Liño zakaŕena. Kaŕapuata. (aots): *iz.* Egazti batzuen aotsa. j: Kra'/.ka. (aoskabe): iz, Ikus.: Erlastura. (soñu): jj *iz.* Gurdiak ateratzcn duets kiŕiuka. Berdin ate batek egin dezakena. Gorputz batzuek (fist-ikutuaz edo apurtzen diranean ateratzen duten kaŕaska. (atsaldi): j *iz.* Tltzer dagozenengan gertatzen dan arnas-estua. j: Lo-egiten daneau atsaidiaz egiten dan otsa; kaŕankada. (ezuŕ): j *iz.* Oioek eta beren antzekoak diran baste egaztick ankaen atzekaldean daukatcn orkatza. (jlakin): jj *iz.* Esneak uzten duets jalldfia. (pupil): Ij iz. Ur jauste bat artzen duen gurpil beŕezia, indaŕaz biurtzeko. I: Tortoki, unbuta, turlikoa. (gozamen): jj *iz.* Geyegi eŕeta dagoenaren aokera.

kafankada. (soffit): *La.* Lo egiten danean atsaldiaz egiten dan otsa. 1: Ikus.: Kaŕanka. (atsaldi): *iz.* Berbera.

kafankari. (aots): *izond.* Deadatak dagizkiena.

kafankatsu. (aots): *(rand.* Kataxiak egiten dituena. j: Kaŕaxitsu, kataxizale.

kaŕankatu. (aots): *ad.* Kiŕiz-kufaz egin,

kafankaz. (aots): *adond.* Ikus.: Karakaka.

kafankaa. (lepoko): *(a.* Ikus.: Gatanga. I: Gatangla.

kafanpa. (ikoldura): iz. Giñaŕe batzuen naigabezko ikoldura.

kafanpetu. (ikoldura): *ad.* Giñaŕe batzuk naigabez ikoldu.

kafantz. (arpcgi): *iz.* Ikus.: Arpegi. (tankard): *iz.* Ikus.: Tankera,

kaŕaña. (caste): iz. Tkus.: Asaŕe. I: Aŕengura.

Icafape. (atalondo): *iz.* Etxe baten ate nagusiaren auŕean izaten dan zabaidea, estalita dagoena.

kafapio. (opil): *iz.* Amahitxiak semebitxiari lgaratze'an ematen Chan opila.

kafapizela. (galartzu): ***iz.*** Txiriaŕiak daramazkien abuleta.

kafapotxo. (txoskoŕ): iz. Zorncjarioa daukan txoskofa. j: Ustelkeria.

kafapusta. (Iiño): *iz.* ikus.: Kaŕanka.

kafaputx. (ugutza): iz. Salazar'en ugutza batean aitabitxiak txindia botatzearen egipena.

Icafaputxi. (rauri): *iz.* Zauri bat legortzen danean,laŕnan geratzen dan zakata.

Icafaputxitu. (zauri): *ad.* Zauriak legorizen diranean, Infuse zakatak egin.

kaŕarazi. (aditz): *ad.* Ekati-eragin. Kaŕazi.

kafasi. (aots): *iz.* ikus.: Deadat. Kuŕiska, gafasi, txalanpa, xiririta.

lcafaslc. (soñu): *iz.* Gauza baten kaŕaska edo ezlanda adierazten duen ots-izena.

kaŕask-egin, (soñu): *ad.* Zerbait mamurtzen danean ortzetaz otsa egin. j: Klas-egin.

Icafaslc-eŕez. (auskortasun): *izond.* Eŕaz austen dana. (lengorakotasun): *izond.* lntlaf batek markestutako gorputza, indat ori amaitzen danean berc Ingo tankers artzen donna.

kafaska. (satin): iz. Gorputz batzuek apurtzen diranean ateratzen duten otaa. I: Kaŕaskada, krak, krakada, kuŕuskada, kaŕakada. (ortz): La. Ortzetaz egiten dan otsa. Kaŕaskadots, kaŕatzkotz. (igurtziketa): jj *iz.* Gauza batzuek alkaŕ igurizitzen egiten duten otsa. (zikintasun): *iz.* Liiioak eukitzen dituen zikintasunak. (katakadura): II *iz.* Ikus.: Kafakadnra. j: Limola, taŕako. (cots): jj *izond.* Kaŕankau ari-izatea.

kaŕaska-ari. (ari): iz. Liñotik ateratzen dan ***ari*** aŕuntena.

kafaskada. (stab): *(z,* Ikus.: Kaŕaska. !: Kruk, krakada, kuŕuskada, kaŕakada. (aots): *iz.* Belaren katanka.

kaŕsskadots. (orte): *iz.* Ikus.: Kataska. I: Kaŕalzkotz.

kaŕaskai. (txori): *iz.* Txori ank-luze mots bat.

kaŕaskaiiu. (kaŕakadura): La. Kafakadurak egiteko tresna.

kafaskaldi. (katakadura): *iz.* Kaŕakadurak egitea. (satin): *iz,* Zurak idekitzen danean egiten duen otsa. (ottz): jj *iz.* Goiko ta beko ortzak sheaŕ eta jaŕaitzeanjotzean ateratzen duten atm.

kaŕaskarazi. (austura): *ad.* Kaŕaskaz autsi-eragin. (soñu): *ad.* Berbera.

kafaskari. (aginkada): *(rand.* Kaŕaskatzen ari dana. I: Kaŕazkari. (austura): *(rand.* Zearo austen duena. (sots): II *izond.* Kaŕankan ad (tuna, (soñu): ! *izond.* Soñu zoŕotz, gozakait eta kiŕinkaria dana.

kafaskatn. (austura): *ad.* Zearo autsi. I: Krak-egin. (aginkada): *ad.* Tkus.: Mataskatu. j: Karabatu, kafaskau, kiŕizkatu, auzuartu, auznaŕitu, miŕizkau. (kaŕakadura): jl *ad.* Katakadurak egin. I: Litnolatu.

kaŕaskan. (aginkada); *ad.* Ikus.: Maŕaskata. I: Karabatu, kataskatu.

kafasketa. (soñu). *iz.* lndaŕez eta aidean usta astintzen danean egiten dan rasa. (pindaŕ): *iz.* Pindafak botatzean egiten dan otsa. (ottz): II iz. Goiko ta beko or1zak sliesŕjotzean egiten doter, otsa. (kaŕakadura): jj iz. Tresna zoŕotz bateaz egiten dan kafakadura.

Iraŕaskilda. (abetxu): *iz.* Sasikaria dan abetxua, j: Kaŕaskila.

kaŕaskiia. (abctxu): *iz.* Ikus.: Kaŕaskilda, ^: Kaŕaskaiia.

kafaskin. (kaŕakadura): ***iz.*** Ikus.: Kafakadnra.: Kafakin, maŕuskadura.

kafasko!. (asefe): *oyu.* Aseŕe-ayutza,

kaŕaskots. (soñu); *iz.* Zerbait marnurtzcn danean ortzetaz egiten dan otsa. (ortz): *iz.* Berbera.

kafaspiña. (ondo): *is.* langaŕia dan ondoa, kapel aŕaultzakara {Mena.

kafaspio. (aŕain): Ia. Itxasaldeko afaintxoa.

kafastato. (txori): *iz.* Lumak ori ta ego eta isatsa beltz dauzkan txoria. E Kaŕaztaŕo.

kaŕatsu. (eŕealdi): *izond.* ikus.: Kizkalgaŕi.

kafatu. (gozamen): *ad.* Kardankaren ankcra art-u. (usteldura): *ad.* Iauari bat mindu.

kaŕatx, (mingaztasun): *izond.* Ikus.: Gaŕatz. I: Garatx.

kaŕatxo. (cŕa): *iz.* Ikus.: Eta. Efakundc.

kafatz. (sumin): *izond.* Sumiñez beterik dagoen.

kafatzkots. (sofa"): *iz.* Ikus.: Kaŕaska. E Kaŕaskadots.

kafauka. (esne); *iz.* ikus.: Gerdama. Gerdame, kaŕauke, kaŕauska, kaŕauta, kaŕoka.

kafauke. (esne): *iz.* Ikus.: Gerdama. Gerdame, kaŕauka, kaŕauska, kaŕauta, kaŕoka. If (jalkin).

kafausk. (soñu): iz. Mastekatzean egiten dan otsa.

kaŕauska. (cane): *iz.* Ikus.: Gerdama. Gerdame, kaŕauke, kaŕauka, kaŕauta, kaŕoka.

Icafauskatu. (mamurketa): *ad.* Otsez mastekatu. : Kaŕuskatu, mafa-maŕa. (ŞaI* *ad.* Berbera.

kaŕauta. (cane): *iz. Ikus.:* Gerdarna. Gerdame, kaŕauke, kaŕauska, kaŕauka, kaŕoka.

kaŕaxi, (ants): *is.* ikus.: Gaŕasi. I: Gaŕaxi, kafasi, txalanpa.

kaŕaxi-egite. (ants): *frond.* Kaŕaxika ari dana.

kaŕaxi-egin. (ants): *ad.* Gafasi-egin.

kaŕaxi-ctxe. (ants): *iz.* Kataxika ari dan folds.

iaŕaxika. (ants): *adond.* Gaŕasiz ari-izatea, I; Kaŕaxiz.

kaŕaxitsu. (ants): *frond.* Ibis.: Kaŕankatsu. : Kaŕaxizale.

lcaŕaxiz. (acts): *adond.* Ikus.: Kaŕaxika.

lcaŕaxizale. (ants): *izond.* Ikus.: Katankatsu. E: Kaŕaxitsu.

lcaŕaxka. (kaŕaka): *iz.* Kaŕaka txikia. (soñu): *iz.* Zoŕotz eta gozakaitza dan otsa. (pupil): Il iz. Uraz dabilen gurpila, bare inguruan endaitxoak daramazkiela.

kafayatu. (loŕeta): *ad.* Loŕeta egin.

kaŕayo. (Inlets): *iz. Ikus.:* Loŕeta. Gaŕayn.

kafaz. (lasterketa): *ad.* Lastet-egiten ari-izatea.

kaŕazi, (Inlets): *ad.* Ekaŕi-eragin.

kaŕazka. (eztanda): *iz.* Ikus.: Eztanda.

kafazkari. (aginkada): *izond.* Ikus.: Kaŕaskari.

kafazkatu. (kaŕaka): *ad.* Kaŕakaz lanegin.

kaŕazkiio. (belat): *iz,* Beti eze dagoen belaf-nrota bat.

kaŕazkln. (kaŕaka): *iz.* Ikus.: Kaŕaskela.

kafaztaŕo. (txori): *iz. Ikus.:* Kaŕastaŕo.

kafazu. (usteldura): *izond.* Ustellzen asi dana. ikus.: Kardanga.

kafe. (kartak): *is.* Kartak-joko batzuetan egiten dan lenengn ezarpena.

kafe-aldi. (zama); iz, Beifiez crarnandako zama. (loŕeta): *ŕs,* Berbera.

kafean. (Pieta): *adond.* Loŕeta egiten ari-izatca.

kafearl. (luŕeta): */aced.* Loŕeta egiten ari dana.

kafeatn. (uraga): *ad.* Osin batetik ura atm. J: Kaŕeyatu. Goleta): *ad.* Loŕeta egin. Kaŕeyatu.

kafeateaile. (loŕeta): *izond.* Loŕeta egiten duena. ; Kafeyari, kaŕeyazale.

kaŕela. (izabere): *is.* Ikus.: Izurda.: lzurde.

kafera. (atalondo): is. Ikus.: Atadi. 1: Atari. (ctxegain): iz, Etxegañaren cgatza. (egurki): Ji iz. Egurki-leŕoa.

kaferape. (atalondo); *iz,* Ate aufean dagoen aterpea.

kafesi. (ants): *iz. Ikns,;* Deadaŕ. I: Karexi, kaŕasi, kaŕezi.

kaftan". (oe): iz. Notin bakaŕarenlzako oe ariña. 1: Katoton, oe-zur.

kafeu. (burni-aldi): iz. Burni-aldia egiteko tresna.

kafeuntza. Goleta): *iz. Ikus,:* Kaŕeuxa. Kaŕin.

kafeuxa. (Pieta): *iz.* Loŕeta egitea. Kahn, kateuntza.

kafeyari. (loŕcta): *laced.* Ikus.: Kaŕcatzaile. E: Kateyazale.

kafeyatu. (Loŕeta): *ad.* Ikus.: Korean",

kafeyazale. (Inlets): *laced.* Wis.; Kaŕeatzaile. I: Kaŕeyari.

Icafeyo. (loŕeta): *iz.* lkus.: Lofeta. Kaŕayo.

kufezi, (ants): *iz.* ikus.; Deadaf. j: Karexi, katasi, kaŕesi.

kafeztatu. (karkabupen): *ad.* Zerbait egiteko artaz bete.

Rail. (Inlets): *ad,* Ekaŕi; ekaŕi itzaren laburpena.

kaŕiasadun, (soñu): *izond.* Kaŕaxiak egiten ditucnic

kaŕik egin. (zula): *ad.* **Zulu** egin. I: Ikus.: Kalika, kaŕik-egite.

kafik-egite. (zula): *is.* **Zulu** egitea. Bras.; Kafik egin.

kafika. (kale): *iz.* Ikus.: Kale. (zula): *is.* Birloen artean, bat are bota gabe, bola igarotzea. I; ikus.; Kaŕik egin. (bide): 11 iz. Itxituraen arteko bidea.

Icafika-abo. (kale): iz. Kale baten saŕera edo irtera.

kaŕika-dantza, (dantzaketa): *iz.* Kalean egiten dan dantza.

kaŕika-egin. (rub); *ad,* Zula-egin.

kafika-nausi. (kale): *iz.* Kale nagusia.

kafika-xautzaile, (kale): *laced.* Kaleak garbilzen dituena.

kafika-Auto. (kale): *iz.* Kaleon egon diteken solos.

kafika-zale. (kale): imnd. Ikus.: Kaŕikari.

kafika-zoti. (zatarkeri): *laced,* Zaturkeriz ari dana.

kañkaburn. (kale): *iz.* Kale edo bideen gurutzatzea. I: Kale-mutata. I: Kaŕika-gurutzo, kaŕikarte.

kufikagurutze. (kale): *is.* ikus.: Kaŕikaburu.: Kaŕikarte.

kafikaño. (kale): *iz.* Kale txikia. I: Kaŕikaio, kaŕikatxo, kaŕikaxka,

kafikari. (kale): *laced.* Kalcetan dabilena. 1: Katika-zale.

kafikarte. (kale): *iz.* ikus.: Kaŕikaburu. j: Kaŕikagurutze.

kaŕikataf. (kale): *izond.* Kaletaŕa dana.

kafikertze. (kale): *iz.* Bros.; Espaloi, Kalertz.

Icaŕikiri. (iri): *iz. Ikus.:* Iribide.

kafil-galtze. (burni-bidc): *iz.* Burni-bidetik edo kaŕiletatik buitzi bat ateratzea.

lentil-ante. (bide): *iz.* Buruibideen artekoa.

Icaŕituu. (jolasbidc): *iz. lŕi* ta Isle egitca.

kaflo. (Pieta): *iz.* Loŕeta egitea. Ikus.: Kaŕeuxa, kafeuntza.

kafioko, (abere); *is.* Zamak cramateko aberea. (zama): *iz.* Berbera.

kafo. (izotz): *iz. Ikus.:* Izotz.: Kaŕalcion, lcafoi, kaŕoin, kaŕoinketa, katuin. (gaztañondo): ŕz. Bats.: Karla. I: Katontxo, kozkii.

kaŕoatu. (koldartasun): *ad.* Ikus.: Uzkurtu.: Kikildu, kobildu.

kafogiro. (aldikada): fz. Izoztearen aldikada. (izotz): *iz.* Ber'bera.

kafoi. (izotz): *iz.* Ikus.: lzotz, Kaŕakoln, kaŕo, kaŕoin, karotoketa, kaila.

kafoin. (izotz): *iz.* Ikus.: lzotz. Kaŕakoin, kaŕo, kaŕoi, kaŕoinketa, kaŕua, koila, kola, lei, kaˈuin, kaŕuinte.

kaŕoindatu. (izofz): *ad.* Ikus.: Kaŕoindu. j: Kaŕontatu, kaŕondu.

kaŕoindu. (izofz): *ad.* Gogoŕ izoztu. Kaŕuntatu, katoiutatu, kaŕoindatu, kaŕondu.

kaŕoinketa. (izotz): *iz.* Ikus.: lzotz. 1: Kaŕakoin, kaŕo, kaŕoi, kaŕoin.

kafointatu. (izotz): *ad.* ikus.: Kaŕoindu. ^: Kaŕuntatu, kartindatu.

kafointe. (izotz): *iz. ikus.:* Izozte. 1: lzoztela.

kafolnziri, (izotz): *iz. Ikus.:* Kaŕanga. !: Gaŕanga.

kaŕoka. (usteldura): *iz.* Zugatz baten usteldura. (zugatz): *iz.* Berbera. (esne): || *iz. Ikus.:* Gerdatna. I: Gerdame, kaŕauke, kaŕauka, kaŕauska, katauta.

kafon-kandeln. (izotz): iz. Bros.: Buŕuntzi. j: Gaŕanga.

kafondu. (izofz): *ad.* Ikus.: Kaŕoindu. 1: Kaŕoindatu.

kafontarzun. (izofz): *iz.* Izoztearen egipena.

kafontxo. (gaztañondo): *iz.* Ikus.: Karla. I: Kato.

kafosa, (mozkorkeri): *iz.* Ikus.: tvloxkordura. I: Mozkorkeri, kaŕusa.

kafosa-mutii. (orga): *iz.* Zalburdia zaintzen duena. j: Katosazain.

kafosazain. (orga): *iz.* Ikus.: Kaŕosa-mutil.

kafotatu. (lotura): *ad.* Lotu ta gogoŕ ertsatu.

kafoton. (oc): *iz.* Ems.: Kaŕeton.

Icafu. (izotz): *iz.* Izotz gogoŕ, izofz-beltz.

kafuate. (izotz): iz. Izotz jaŕaituak.

kafuin. (izotz): *iz.* Ikus.: Kaŕo. j: Kaŕoin, kafuinte.

kafuinte. (izofz): *iz.* Ikus.: Katoin. I: Kaŕtm.

kafuka. (atz-nai): *iz.* Azgura, azgale.

kaŕukusaya. (USAGN): iz. Eŕetakoaren usaiña. (eŕealdi): *iz.* Berbera.

karm. (izotz): *iz.* ikus.: izofz. I: Kafoin.

kaŕuntatu. (izotz): *ad.* Ikus.: Kaŕoindu. Kaŕointatu.

kafunte. (izotz): *iz.* Izoztearen egipena.

kafuska. (soñu): *iz.* Ikus.: Kafaska. Kaŕuzka, kaŕusk. (mamurketa): *iz.* Berbera.

kafuskajau, (soñu): *ad.* Ots egitean jan. (azkuŕi): *ad.* Berbera.

kafttskari. (aginkada): *ŕzond.* Maŕaskatzen duena. (mardail): *izond.* Gaiztotasunez mardail egiten duena.

kafuskatu. (soñu): *ad.* Mastekatzean ots-egin. 1: Ikus.: Kaŕauskatu. I: Ma°a-mafa. (mamurketa): *ad.* Berbera.

kafuskatze. (mamurketa): *iz.* Urns.: Mamurketa. : Maŕuskatze.

kaŕuskaz-asi. (auzupen): *ad.* Bayetsi, utzi.

katrte. (izotz): *iz.* Ikus.: Izozte. I: Izoztela, ornate.

kaŕuzatu. (Matz): *ad.* Efatzaz garbitu.

karskato. (aginkada): *iz.* Sagami rnaŕaskatzea. (sagu): *iz.* Berbera.

karsoil. (garbaltasun): *frond.* Buru-soila dana.

karsoildu. (garbaltasun): *ad.* Burn-soila biurtu. j: Ikus.: Garbaltu.

karsoildura. (garbaltasun): iz. ikus.: Garbaltasun. j: Karsoiltasun, kartsoildura.

karsoilgafi. (garbaltasun): *izond* Baru-soil uzten duena.

karsoiltasun. (garbaltasun): iz. Ikus.: Garbaltasun. I: Karsoildura.

karsu. (bero): *izond.* Ikus.: Kartsu. I: Kartiaŕ.

karsutasun. (bero): iz. Karsu izatea.

kart. (lanabesa): *iz.* Zokoakneurtzeko obo-laurden bateko lanabesa.

kart-azti, (izkutukeri): *ŕzond.* Kartaen bitartez aztikeria egiten duena.

kart-aztikeri. (izkutukeri): *iz.* Kartaen bitartez egiten dan aztikeria.

kart-egozzte. (tcartak): *iz.* Kartak-jokoan karta bat ado batzuk aldean uztea.

lcarta. (lurtamu): *iz.* Ikus.: Lurtamu. (kartak): *iz.* Ikus.: Kartak.

karta-aztien. (izkutukeri): *frond.* Kartaen bidez aztikeria egiten duena.

karta-aztikeria. (izkulukeri): *ft.* Kartaen bidez egiten dan aztikeria.

karta-emaile. (joko): *izond.* Jokoan kartak banatzen dituena. I; Kartemaile.

karta-joko. (kartak): *iz.* Kartaen bitartcz egiten dan jokoa.

karta-mafo. (math): *iz.* Kartak erabiltzcan egiten dan Inaba.

karta-pilo. (kartak): ŕr. Ikus.: Kartak. Kartadi, karta-sail, karta-xorta.

karta-sail. (kartak): *iz.* ikus.: Kartak. Kartadi, karta-pilo, karta-xorta.

karta-uzte. (kartak): *iz.* Kartaen bidez egiten diran joko batzuetan erabill gabe alboau karta batzuk uztea.

karta-xorta. (kartak): iz. Ikus.: Kartak. ^: Kartadi, karta-pilo, karta-sail.

kartaboi. (iruzoko): *iz.* Mateztutzeko erabiltzen dan tresna, iruzoko-itxura daukana.

kartadi. (kartak): *iz.* Ikus.: Kartak.: Karta-pilo, karta-sail, karta-xorta.

kartagile. (kartak): *izond.* Kartak egiten dituena. : Kartagin, kartari.

kartagin. (kartak): *izond.* Ikus.: Kartagile, I; Kartari.

KARTAK. *iz.* Zokozuzendunak diran txartel-gayak, aide batean irudi-mota batzuk maŕeztuta edo.margoztrrta daramazkitenak eta jokatzeko erabiltzen diranak. I: Karta, kartadi, karta-pilo, kada-sail, karta-xorta. *II* (galpen), (joko), (zimardika), (zar*

kartaka jokatu. (kartak): *ad.* Karta-jokoa egin.

kartako. (artakotasun): *ŕzond.* Artatsua dana. (aditzondo): *adond.* Artako.

kartakoz, (adinkunde): *adond.* Emandako agerbidea data kari.

kartaiari, (kartak): *ŕzond.* Kartaetaz jokatzen duena.

kartalazo. (nafaskeri): *izond.* Nafaslceriz ari dana. j: Kartolo.

kartalazokcri. (naŕaskcri): *iz.* Naŕaskeriz ari-izatea.

kartalazotu. (Masker* *ad.* Naŕaskeriz geratu.

kartalo. (alpeŕaldi): *ŕzond.* Alpeŕa dana.

kartari. (kartak): *izond.* Jokoan kartak banatzen dituena. Ikus.: Kartagile. I: Kartagin.

kartatu. (austura): *ad.* Autsi, apurtu.

karteatu. (sorbatz): *ad.* Ezberdinki zoŕoztu.

kartiaf. (hero): *izond.* Leyalsua dana. Karsu, kartsu. (gura): *ŕzond.* Berbera.

kartinga. (usteldura): *iz.* Usteldutako urdayaren aokera teals.

kartingatu. (usteldura): *ad.* Urdaya usteldu.

karta. (ingi): *ft.* ingot, legi Jodi ta gogoŕa.

kartol. (artza): iz. Ikus.: Arts. 1: Askazald€, baeguŕ, baeol, matalgi,

matalki. (lepoko): *iz.* Ira makiiakaz egindako tresna, abere batzuei, soloetan sartu ezin ditezken, lepoan ezartzen dietena. j: Ikus.: Bailesta.

Kortola. (al): {j *iz.* Gaztak tinkatzeko ola.

kartol-apain. (arbalda): iz. Oso apainduta dagoen kartola.

kartola. (arbalda): *iz.* Emakumeak zatnarikatzeko sai-abereen bizkaŕean jartzen dan esertokia. (orga): iz. Zama aundiak eramatean apurtu ez dedin, gurdian jartzen diran makiiak. I: Kultza, palka, sesto, txoreta.

kartolatu. (arbalda): *ad.* Sai-abereai kartolak

kartolo. (alpeŕaldi): *izond.* Alpeŕ aundia dana.

kartsoil. (garbaltasun): *iz.* Guztiz soila izatea; soya aundia.

kartsoildu. (garbaltasun): *ad.* Garbal geratu. I: Kartzoildu.

kartsoildura. (garbaltasun): *iz.* Ikus.: Garbaltasun. I: Karsoildura.

kartsu. (hero): *izond.* Ikus.: Kartiaf. I: Karsu, karzu.

kartsukeria. (bero): *iz.* Geyegizko kartsua izatea.

kartsuki. (bero): *adond.* Kartsu ari dana. 1: Kartsutuki.

kartsutasun. (bero): *iz.* Kartsu izatearen bereiztasuna.

kartsutn. (hero): *ad.* Kartsua egin edo biurtu.

kartsutuki. (hero): *adond.* Ikus.: Kartsuki.

kartus-etxe. (lekaidego): iz. Bruno deunak eratittako lekaidegoaren etxea.

kartusiaf. (lekaidego): *izand.* Bruno deunak eratutako lekaideagoan dagoena.

kartutx utz. (iraizkin): *iz.* Ikus.: Kartutx-andel.

kartutx-andel. (iraizkin): *iz.* titzik dagoen mokoloa. : Kartutx utz.

kartutx-buru. (iraizkin): *iz.* Mokoloaren metalczko zatla.

kartutx-ola. (iraizkin): *iz.* Bats Kartutxginlza.

kartutx-ontzi. (iraizkin): *iz.* Mokoloak eramateao, oyalezko edo lafuzko xingola. I: Kartutx-uai.

kartutx-pil. (iraizkin): *iz.* Mokoloen multzoa.

kartutx-ual, (iraizkin): *iz.* ikus.: Kartutx-ontzi.

kartutxgintza. (iraizkin): *iz.* Mokoloak egiten dituzten lankunta.

kartutxo. (iraizkiu): *iz,* Su-izkiIuak punp egiteko eztandagaya daukan odi txikia.

kartutxtegi. (irauzkin): *iz.* Mokoloak saltzen diran saltokia.

kartxeri. (baratz): iz. Ikus.: Kartxiri.

kartxeta. (ale): *iz.* Bizkafetik jausten dan ule luzea. /: Lekaide batzuek buruan daramaten ule-buruniza. Kartzeta, polsera. (lepo): *iz.* Ikus.: Garondo. j: Kartzeta, lepa-zamaŕ. (azkuŕi): fj *iz.* Abereentzako janaria. (: Kartzeta.

kartxetadun. (ule): *izond.* Kartxetak dauzkana.

kartxiri. (baratz): *iz.* Garasta-baratza. Kartxeri, gartxiri.

kartzakatu. (oin): *ad.* Ikus.: Oinpetu. Oiñazpitu.

kartzapll. (ule): *iz.* Nastuta dagoen ulea.

kartzeatu. (aultasun): *ad.* Akiduraz geratu. Karzeeatu.

Icartzeta. (ule): *iz.* Iktts.: Karlxeta. Poisera. (lepo): *iz.* Berbera. (azkuŕi):j *iz.* Berbera.

kartsoil. (garbaltasun): *izond.* Soila daua. I: Karsoil, kartxoit.

kartzoildu. (garbaltasun): *ad.* Ikus.: Kartsoildu. Kartxoildu.

kartsoildura. (garbaltasun): *iz.* Ikus.: Kartsoildura. j: Kartxoildura.

karzararan. (gaindi): *adond.* Gaindiro ari-izatea.

karzeat. (makestasun): *izond.* Matzerduraren bat daukana. (matzerdura): *izond.* Berbera. (aultasun): jj *izond.* Aula dana.

karzeratu. (aultasun): *ad.* Ikus.: Kartzeatu.

Icarzizta. (laspel): *iz.* Laspel-zufusta.

lcarztatu. (gaŕ): *ad.* Gartu. I; Gaŕeztatu.

karsu. (aditz): *ad.* Ekarzu, ekaŕi ezazu adizkinen laburpena,

kas. (tanpa): *iz.* Tanpatzearen ots-izena.

kasa. (zentzuu): *iz.* Iritzia. (zenbakun): *iz.* Ikus.; Zenbakun. j: Kauta, kiss, kondu.

kasabeta. (janztura): *iz.* Jaka, txamaŕa.

kasaiia. (eztabaida): *iz.* Ikus.: Eztabaida. (etiketa): *iz.* Mokola, mokokaldia. (ants): fj *iz.* Auŕen deadaŕak.

kasaiiari. (eztabaida): *izand.* Eztabaidaetan ari dana.

kasala. (muskulio): iz. Gazta egiteko, zurezko muskulio. lkus.: Murkulio.

kasanka. (ants): *iz.* Deadaf zofotza. (soffit): *iz.* Ikus.: Gifinga.

kasarazi. (iraizketa): *ad.* Iraizketa eragin.

kasatu. (iraizketa): *ad.* Ikus.: Iraitzi. I: Iraitsi, utzi-erazi. (josketa): *ad.* 7oste-zuria arabakitu. (suntsidura): !! *ad.* Ayenatu, suntsitu.

kask. (tanka): *iz.* Tankaaren ots-izena.

Icask egin. (ikumen): *ad.* Arinki ikutu.

kaska. (tanka): iz. ikus.: Tanka. Kaska, koska, sunka. (ileondo): *iz.* Gaiki moztutako ulearen ozka. (bum): II *iz.* ikus.: Kaskezuŕ. : Kosko. (gudu-jantzi): jj *iz.* Burua babesteko gudu-jantziaren zatia.

kaska-bcitz. (btori): iz. Ikus.: Kaskabelx. Kaskabeltxaŕo, katamaf, katanaf.

kaslra-ezuŕ. (bum): *iz.* Ikas.: Kaskezuf.

kaska-giltz. (ezuŕ): *iz.* Kaskezufaren azpian daogen ezuŕa.

kaska-gogoŕ. (isikortasun): *izond.* Ikus.: Setati. j: Setadun.

kaska-gofi. (ileondo): *izond.* Buruan ule goŕia duena.

kaska-gune, (leku): *iz.* Buruan egindako tanka baten tokia.

kaska-muŕitz, (ileondo): iz. Ulea oso moztuta daukan burua.

kaska-oil. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana.

kaska-xoil. (garbaltasun): *izond.* ikus.: Garbal. j: Kaskasoil.

kaska-zuri, (ikondo): *izand.* Weak zurituta dauzkana.

kaskaban. (intxauŕondo): iz Intxauŕaren lekoreko azala.

KASKABAI1. iz. Pikoŕ Matsu aundi ta lodietan, odeyetatik jaulkitzen dan ur izoztuta. {: Bazizkof, eskabaŕ, oŕi-ur, oŕi-xee, aŕi-txingoŕ, aŕitzaŕ, oŕi-uaŕ, ezkabaf, gaizkibel-aŕi, gaŕi, gazkaragaŕ, kaskabiko, kaskabito, kaskabuŕ, kaskadaŕ, kaskarabaŕ, kaskarabito, kaskaŕiña, kaskiaf, kaskilagaŕ, kaxkiaŕ, kazkabaŕ, kazkabuŕ, kazkaŕiña, iñetasi, ifietasi txingoŕ, linatasi, linetazi, juztulaŕi, iuztul-aŕi, piperkoiia, abazuza, *alazuza, lxilgoŕ, txilgoŕa,* tximista, txintxerkol, txintxeŕ, txitxaŕ, ifiestasi, tzintaf, tzitzeŕ, tzitzerkoŕ, xintxeŕ, xiskoŕ,'titxeŕ, zirtzikora, zirzikora, zitzaf, zilzeŕ, zizarkof, zizerkora, zizkoŕ, zizorka, kazkarabitz. ll (cduŕ), (ekaitz), (izotz), (odei), (ostagizti).

kaskabafen. (bum): *iz.* Kaskezuŕaren bameko **iraitza.**

kaslcabcltxafo. (txori): *iz.* Ikus.: Kaskabelx. {: Kaska-beltz, katamaŕ, katanaŕ, katanaŕu, kaskabeltx.

kaskabelx. (txori): *iz.* Txori txikia, zomoŕoak jaten dituena. {; Kaskabeltxaŕo, kaskabeltz, katamaŕ, katanaŕ, katanaŕu, kaskabeltx.

kaskabiko, (kaskabaŕ): *iz.* Tkus.: Kaskabaŕ. j: Kaskabito, kaskabuŕ, kaskadaŕ,

kaskabilcoŕ. (utzaldi): *ft.* ikus.: Arkin. {: Altziŕi, arkorotz,

kaskabil. (do): *iz.* Ikus.: Gingil. (zeidu): *iz.* ikus.: Girgil, girgila, kaskabilo, kirisket, kaskarabilo, kiskila, kiskilo koskabilo, koxkoil, kraskiñola, kriska, kroskail, kuskuila, intsaŕi.

kaskabila. (landare): *iz.* Bare efoetan garitxu batzuk dauzka, oyen bitartez janaria artzeko; ta bare ofiak orlegiak dira, oyen bidez be elikatzeko.

kaskabilo. (zeiñu): is. ikus.: Biribiloi. Girgil, girgila, kaskabil, kirisket, kaskarabilo, kiskila, kiskilo, koxkoil, kuskuila, intsaii. (aranondo): *iz.* Aran-mota bat.

kaskabito. (kaskabaŕ): *iz.* Ikus.: Kaskabaŕ. : Kaskabuf, kaskabiko, kaskadaŕ.

kaskabot. (zaldizketa); *is,* Zaldizketan ari-izateko jantzia.

kaskabut. (kaskabaŕ): *iz.* Ikus.: Kaskabaŕ. {; Kaskabiko, kaskabito, kaskadaŕ, kaskabuŕ.

kaskada. (tanpa): *iz.* Tanpatxoa.

kaskadaf. (kaskabaŕ): iz. Ikus.: Kaskabaŕ, {: Kaskabiko, kaskabito, kaskabuŕ, linatasi.

kaskadun. (kapel): *izond.* Kaska jaŕita dararnana. // (gudu jantzii).

kaskadura, (sakitura): *iz.* Tanpaz egindako sakitura.

kaskagain. (buru): *iz.* Ikus.: Kalpaf.

kaskaii. (aultasun): *izond, Aut* dagocna. (matzerdura): iz. Lure ta ongi eratuta ez dagoen zerbait. (eŕealdi): /zone/. Oso eŕeta dagoena.

kaskaildu. (aultasun): *ad.* Asko auldu. Kaskaldu. (matzerdura): *ad.* Markestu. (eraindu): {{ *ad.* Sakaildu, sakailatu. (eŕealdi): { *ad.* Zearo ale. I: Kaskaili.

kaskaiikeria. (matzerdura): *iz.* Ikus.: Matzerdura. {: Kaskailtze, makestasun.

kaskailtza. (eraindu): *iz.* Thus.: Ausiabartza. : Saŕaski, kaskailtze, kazkadaŕ.

kaskailtze. (matzerdura): iz. Ikus.: Matzerdura. Kaskailkeria. (eraindu): iz. Ikus.: Ausiabartza. {: Kalkailtza, saŕaski, kazkadaŕ.

kaskaila, (aŕain): *ft.* Ikus.: EskaiĹo. I: 'Eskailu.

kaskaili, (efealdi): *ad.* Ikus.: Kaskaildu. (xigordura): *ad.* Xigortu.

kaskailu. *(aŕi): is.* Ikus.: Altxifi. {: Alcgaŕ.: Latsetako aria.

kaskailukeria. (isikortasun): *is.* Ikus.: Buru-gogorkeri.

kaskailutu. (isikortasun): *ad.* Setatu, isikortu.

kaskaiñeta. (I rori): *iz.* Ikus.: Amilotx. {: Bedatsetxori, kaskaneta, kaskaurdin, puixartxa. (soda): *iz.* Dantzan atzetaz egiten dan otsa. j: Kastaifietada.

kaskaiñetada.(soiñu):iz.Ikus.: Kaskaiñeta.

kaskajo. (tanka): *ad.* Tanka-egin.: Alkaŕ-jo, topo-egin.

kaskaka. (tanks): *adond.* Tankaka ad-izatea. (tanpa): *adond.* Tanpaka ari-izatea.

kaskako. (tanpa): iz. Ikus.: Tanpa. {: Kazka, kazkako, guafe. (tanka): *iz.* Tankaz edo alkaŕjo.

kaskakoka. (tanpa): *adond.* Taupaka ari-izatea.

kaskakokari. (farina): *izond.* Tanpak ematen dituena.

kaskakoŕ, (auskortasun): *izond.* Elan austen dana.

kaskal. (oskol): iz. Ikus.: Oskol. Kosko, koskol, koxkol. (lasto): *is.* Artoaren lastoa. (arto); *iz.* Berbera. (ergeltasun): {I *izond.* Ergela dana. (ofietako): {{ is. Zurezko edo baste gayezko oski aundia, bests baton gal-lean jartzen dana. (gaztañondo): H *iz.* Utsik dagoen gaztaiña.

kaskalaŕu. (bum): L. Ikus.: Kaskamintz.

Iaskaldu. (aultasun): *ad.* Ikus.: Kaskaildu. (ergeltasun): *ad.* Buru-arindu. {: Eloska, biurtu.

kaskaletau. (praka): *adond* Galt'zazpietan ari-izatea.

Icaskali. (ad): *iz. Tkus.;* Aŕi-jo. j: Aŕi-kazkaŕ.

kaskako. (ule): *is.* Muŕizki ebagitako ulea.

kaskaltu. (malkartasun); *izond.* Mallrartasunez dagoen tokia.

kaskaltze. (ergeltasun): iz. Buru-arintzea, eloska biurtzea.

kasicalu. (aŕi): *iz.* Ikus.: Aŕiola. Aŕitza.

kaskalu. (isikortasun): *Land.* Buru-gogoŕa dana. (thin): *iz. ikus.:* Txipa. {: Zips.

kaskalukeria. (ergeltasun): iz. Ikus.: Lelokeria. {: Zozotasun.

kaskamintz. (buru); *is.* Kaskezuŕaren ezufak lekorelik estantzen dituen mintza. I: Kaskaladu.

kaskamontz. (ileondo): *izond.* tile gutxi daukana.

kaskamoŕa. (txori): iz. Txori-mota *bat.*

kaskamots. (leondo): *izond.* Ulea oso moztuta daukana. 1: Kasko-motz, kasko-muŕitz.

Icaskamoztn. (Me): *ad.* Ulea moztu.

kaskaneta. (txori): *is.* Lumak arre-orlegikara ta buruan, lepoan, isatsan eta sabelean belizak dauzkan **txoria.** Kaskaiñeta, kaskaurdin, kasko-beltz.

kaskanolak. (eresgalu): *is.* Ikus.: Krisketa. {: Kriskitin.

Icaskant. (arbuyo): *is.* Arbuyoa adierazten Mien itza.

kaslcao. (tanpa): iz. Ikus.: Tanpa.

kaskara. (xli): iz. Ikus.: Legal. Aŕixka, kazkaf.

kaskaraban. (aria): *is.* ikus.: Aritxarko. Aritz-sagaŕ, kaskarabaŕ, kaskarabil.

kaskarabaŕ. (kaskabaŕ): *iz.* Ikus.: Kaskabaf. Kaskarabito, kaskafiña, kaskiaŕ, kaskilagaŕ. (arto): iz. Ikus.: Aritxarko. : Aritz-sagat, kaskaraban, kaskarabil.

kaskarabil. (arte): iz. Ikus.: Aritxarko.: Aritz-sagaŕ, kaskaraban, kaskarabaŕ. (anpulu): *iz.* 1: Anpulu.

kaskarabilo. (zeiñu): iz. Ikus.: Biribiloi. Girgil, girgila, kaskabil, kaskabilo.

kaskarabito. (kaskabaŕ): ***is.*** Ikus.: Kaskabaŕ. Kaskarabaŕ, kaskaŕiña.

kaskaran. (intxauŕondo); Iz. Intxauŕaren azal orlegiak uzten duen zikinkeria. (zikintasun): *is.* Berbera. I: Mazkaratu, ugertu.

kaskargofi. (ule): *izond.* Ulea orailtsua duena.

kaskari. (tanpa): *izond.* Tanpak ematen dituena. (ad): *ft.* Latsundutako aŕi-koskoak. {: Kaskaŕi.

kaskarika. (dardara): *adond.* **Dardaraz** ari-izatea.

kaskaran. (ogi): iz. Zabal eta mea dan ogia. (zorotasun): *izond.* Ikus.: Erosko. Txoriburu.

kaskarinkeria. (zorotasun): *iz.* Erdi zoro bezela ari-izatea.

kaskarkeria. (zakartasain); iz. Zerbait zakaŕ eta arduraŕik gabe egitea. (nafiokera): *is.* Nafiokeraz zerbait egitea.

kaskarot: (aŕain): *izond.* Xardiñak saltzen dituena.

kaskaf. (burn): iz. Ikus.: Kaskezuŕ. I: Kaskaŕ-ezuŕ, kasket, kasko, kazkaŕ, koskoŕ. (dolortasun): *ŕzond.* Boloŕa dana. I: Kaiskaf. (aultasun): ¡ *izond* Aula dana. (edari): II *izond.* Edarl-edont-zi-erdi. (isikortasun): iz. ikus.: Kasketaldi. I: Kazkat.

kaskaŕa. (biurdura): *iznnd.* Biurduraz ari dana.

kaskaŕabi1a. (zorotasun): *izond.* Burn arias: duena.

kaskaŕaldi, (eritasun): *iz,* Eritasunaren aroa. (gogo-aldarte): iz. Aldarte txaŕeko aldia. (gaztasun): 11 1z. Gaztasunezkn ateraldia. (nabarmenkeri): 1j iz. Nabarmenkcrizkoa dana.

kaslcafataiña. (or-legoŕeko): *iz.* Ikus.: Apotxoŕi. I: Aŕuli, kaskaŕataiza.

kaskaŕataiza. (ur-legoŕeko): iz. Ikus.: Apotxoti. I: Aŕuli, kaskaŕataiña.

kaskaŕ-babes, (gudu jantzi); iz. Gudu-jantziaren zatia, burua babestekoa dana.

kasicaŕeko. (tanpa): *iz.* Buruan emandako tanpa txiki bat. I: Karkaŕondoko, kaskateko, kankaŕeko, kasketako, koskoŕeko,koskoteko.

kaskaŕeri. (aurtzaro): *iz.* Alien talde aundia.

kaskaf-ezuf. (buru): *iz.* Ikus.: Kaskezuŕ. j: Kaskaŕ, kasket, kasko.

kaskati. (aŕi): *iz.* Ikus.: Kaskari.

kaska iiña. (kaskabaf): *iz.* Ikus.: Kaskabaŕ. I: Kaskarabaŕ, kaskarabito.

kaskafo. (zakartasun): izond. Zakaŕa dana.

kaskaŕoudo. (tanpa): *ŕz,* Ikus.: Kaskaŕeko. I: Kaskateko.

kaskafotu. (azarkuntza): *ad.* Azartu. Ausartu, mutant. (mutirikeri): *ad.* Mutirikeriz ari-izan.

kaskartasuu. (do§ortasun): *iz.* Ikus.: Do§ortasun. I; Maixkartasun.

kaskartu. (gogortasun): *ad.* Tortika bezeta gogortu.

kaskartzu. (isikortasun): izond. Setatia dana.

kaslcasoil. (garbaitasun): *iznnd.* Ikus.: Garbal. j: Kaska-xoit, soil. (ergettasun): *frond.* Ergela dana.

kaslcasoil-une, (garbaitasun): iz. Asten dan garbaltasuna. 1: Ikus.: Garbaltasun, I: Kaskasoildura.

Icaskasoildu. (garbaltasun): *ad.* Garbala geratu.

kaskasoildura. (garbaltasun): *iz.* Ikus.: Garbaltasnn, !; Kaskasoil-une.

kaskatako. (tanpa): *iz.* Buruaz emandako tanpa. (buru): *iz.* Berbera.

kaskateko. (tanpa): *iz.* ikus.: Kaskaŕeko. 1: Kaskafondoko.

kaskatsu. (zorotasun): *izond.* Danz ari dana. I: Kaskazu.

kaskatu. (aultasun): *ad.* Auldu. (naŕiadura): *ad.* Naŕiatu. (tanpa): II *ad.* Tanpak eman.

kaslcaurdin. (txori): *iz.* Ikus.: Kaskaneta. 9: Kaskaiñeta, kasko-bellz.

kaskazabal. (txoskoŕ): iz. Auŕek buruan izaten duten txoskoŕa. (bu u): *iz.* Zabala dan burua.

lcaskazal. (ule): *iz.* Tlle-laŕua.

kaskozapo, (zomoŕo): iz. Ikus.: Labe-zomoŕo. I: Labatxori, kaspaŕ, labakirkila, labatxiŕi.

kaskazu. (zorotasun): *ŕzond. Ikus.:* Kaskatsu.

kaskazuŕ. (ezuŕ): *iz.* Kaskezuŕarcn ezufa. (bum): *iz.* Berbera.

lcaske. (ikerketa): *iz.* Usaimenez zerbait bilatzea. (lapuŕeta): iz. Lapuŕetan ibiltzea.

lcaskeau. (ortz): *ad.* Mingatza dan zerbaiteagatik edo atsegaitzak diran otsengatik ortzetan gcrtatzen dan gogaikaŕizko oarpena.

Icaskeila. (aultasun): *izond.* Ad, mengeta dana.

Icaskel. (ontzi): *iz.* Luŕontzi sakona dana.

kaskedu. (arduragabetasun): *izond.* Arduragabe ari dana.

kasleet. (burn): *iz.* Ikus.: Kaskezuŕ. 1: Kaska, kaskaŕ-ezuŕ, kasko. (imdimen): iz. Irudipena.

kasketa. (gura): ŕz. Ikus.: Apeta. I: Nobizto. (isikorlasuu): *iz.* Isi, seta.

kasketadun, (gogo-aldarte): *iz.* Aldartea duena. (naimen): *izond.* Isiz, bere naimena egin nai duena. (isikortasun): jj *izond.* Setatia dana, kasketatsu.

kasketako. (tanpa): iz. Buruan emandako taupa. I: Ikus.: Kaskaŕeko. Belafondoko, koskoteko, kasketeko.

kasketaldi, (aukerakeri): *iz.* Oñaŕirik gabe eratzen dan asmo edo xedca, geyenetan oiturazkoa eztana. I: Gogo bizia, gogo sutsua. I: Burataldi, atdizkoa. I: Apeta, apetaldi, girna, gutari, kixa, koskadura, koskaldi, kaskaŕ, naidura, paŕ, sino, siska, sintsunakeria, tantaŕ, tartar.

kasketaldlz. (aukerakeri): *adond.* Aldizkoz ari-izatea; kasketaldia egiten ari-izatea. I: Kasketaz.

kasletatsu. (isikortasun): *izond.* Ikus.: Kasketadun.

kasketatu. (aukerakeri): *ad.* Kasketaldiz ari-izan.

kaslcetaz. (aukerakeri): *adond.* ikus.: Kasketaldiz.

kasketeko. (tanpa): iz. Emandako tanpa.

kasketoso, (aukerakeri): *izond.* Aukerakeriz ari dana; kasketaldiz ari dana.

kaskezuf. (burn): *iz.* Burumuña kokatua dagoen ezuŕ-kutxa. I: I3urukoxko, gaŕo, gafuntegi, kali, kalo, kaska, kaska-ezuŕ, kaskaf, kaskaŕ-ezuŕ, kasket, kasko, kazkaŕ, kosko, korkoŕ, gar.

kaski, (zati): *iz.* ikus.: Puska. j: Kisi. (gorpu): *iz.* Ikus.: Ezurdura.

kaskiaŕ, (kaskabaŕ): *ŕz,* ikus.: Kaskabaf. 1: Kaskarabaŕ, kaskilagaŕ.

kaskil. (zartzaro): *izond.* Oso zaŕa dana. (oskol): *iz.* Ikus.: Oskol. (sultana* II *izand,* Aula dana. I; ikus.: Erbali.

kaskilagaŕ. (kaskabaŕ): *iz.* Ikus.: Kaskabaŕ. 1: Kaskiaŕ, kaskarabaŕ.

kaskildu. (ergettasun): *ad.* Ikus.: Lelotu.

kaskiluts. (oskol): iz. Oskol utsa.

kasldn. (zorotasun): iz. Thus.: Detu. Deta, deto.

kasko. (burn): *iz.* Ikus.: Kaskezuŕ. I: Kaska, kaskaf-ezuf, kasket, kazkaŕ, kaxko, kaska, kosko. (tontoŕ): *iz.* Ikus.: Tontoŕ. (zati): Puska. (eltze): if *iz.* Ikus.: Eliza. (gari): iI *iz.* Ikus.: Apts. I: Aotz. (ogi): II *iz.* Ogi-azala.

kasko-bafen. (burn): *iz.* Kaskezuŕaren barneko aldea.

kasko-beltx. (txori): *iz.* Paduraetan bizi dan txori txikia.

kasko-beltz. (egazti): *iz.* Ikus.: Kaskaneta. 1: Kaskaurdin.

kasko-gain. (bum): *iz.* Ikus.: Kaipxŕ. (ale); iz. Berbera.

kasko-gaiiieko. (burn): *izond.* Kasko-gañari dagokiona.

kasko-lafu. (ileondo): ŕz. :Bleak dauzkan buruko laŕua.

kasko-luze. (burs): *izond.* Burua tuze duena.

kasko-mce. (burn): *iz.* Eroskoa dan burns.

kasko-minlz. (burn): *iz.* Kaskezuŕaren ezuŕ guztiak estattzen dituen mintza.

kasko-motz. (ileondo): *izond.* Ikus.: Kaskamots, (: Kasko-muŕitz.

kasko-mufitz. (ileondo): *izond.* lkus.: Kaskamots. Kasko-motz.

kasko-ondolco. (bunt): *izond.* Kaskezuŕaren gañekoaridagokiona.

kasko-zuri. (ule): *izond.* Uleak zuri dauzkana.

kaskoaldi. (zorotasun): *iz.* Lasteŕ kentzen dan detua.

kaskodun. (jakintasun): *izond.* Buru ona duena.

kaskogabe. (jakiñeztasun): *izond.* Bururik eztucna.

kaskoi. (mats): iz. Mats-mota bat.

kaskoin. (ended): *izond.* Gaskoña'koa dana. : 1(axkoin.

kaskoindu. (ended): *ad.* Kaskoiña biurtu.

kaskoinkeria. (ended): *iz.* Gaskoña'ko izkuntzatik artutako erdorakada.

kaskoinsare. (care): *iz.* Naiz aŕantzarako naiz cizarako sare laukia.

kaskol. (abetxu): *iz.* Oria dan txilaŕa.

kaskola. (abetxu): *iz.* Txikia dan otaka.

kaskondu. (azkura): *ad.* Ikus.: Koskondu. j: Korkortu.

kaskoratu. (kapel): *ad.* Kapela human ondo jaŕi.

kaskuta. (isikortasun): *ŕzand,* Tsi-gogoŕa dana.

kaskofo. (albi): izond. Ausarta bezela afandikeriz ari dana.

kaskoskola. (babes): *iz.* ikus.: Bum-babes. (buru): iz. Barbera.

kaskosoil. (garbaltasun): *ŕzand,* Garbala dana.

kaskotaŕain. (aŕain): *iz.* Ibayetako aŕaña, bizkafeko egatzaren oŕailak eloŕitsu dauzkaua ta jangaŕia dana.

kaskotik egon. (zorotasun): *ad.* Goi-arindu, bututik arindu.

kaskuingafe. (zeiñu): *iz.* Abeigoŕientzako aŕan txikia.

kasknfi. (txerketx): *iz.* Ikus.: Akain. I: Kapaŕ.

kaskuts. (ergeltasun): *izond.* Bum ariña duena.

kaslaska. (ergeltasun): *izond.* Buru ariñez ari dana.

Irasoleta. (izabere): *iz.* la ogei neurkin luzea dan izaberca. I: Zeros, zeroi.

kasotre. (zurtoin): *iz.* Ikus.: Mttskil. I: Kimu.

kasotre. (zurtoin): *iz.* Ikus.: Altxuma. Kasotre.

haspa. (gari): *iz.* Tkas.: Aotz. j: Agotz.

kaspal. (oñetako): iz. Ikus.: Eskalappu. I: Eskalapoin.

kaspaf. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Kaskazapo. Labe-zomoŕo, Iabakirkila.

lcaspel. (ontzi): *iz.* Sukaldeko ontzia, sakona baño zabalagoa dana. I: Tat-ontzi.

kasta. (eraiketa): *ad.* Eralgi.

kastaildu. (eŕealdi): *ad.* Egosten ado eŕetzen ari diran gauzak eŕe-egin.

kastaildura. (eŕealdi): *iz. Ogi* ado anion dagoena eŕe-egitea.

kastaiña. (gaztañondo): *iz.* Gaztañondoaren igalia.

kastako. (tanpa): iz. Tiropa bat ematearen egipena.

kastatu. (azkuŕi): *ad.* Janari edo edari bat txastatu.

kasaan. (eriotza): *ad.* ikus.: B. I: Ziztau.

kastiafn. (azaldi): *ad.* Abereen artean enda berdiñekoak eztiranak batu.

kastilu. (meta): in. 01-meta. (01): Barbera.

kastiratu. (edari): *ad.* Tkus.: Edan. Eran.

Icastor-antzeko.(ugaztun): *Land.* Kastorearen itxura artzen duena.

kastor-gantzuki. (ugaztun): *iz.* Kastoreak sabelean dauzkan bi guruiñek iñosten dues koipezko gaya, usain aundi ta atekabea duena. Kastor-urin.

kastor-txapel. (kapel): ŕc. Ikus.: Kastorezko txapel.

kastor-urin. (ugaztun): iz. Ikus.: Kastor-gantzuki.

kastore. (ugaztun): *iz.* ITgaztuna dan abere maŕaskaria; bare soña lodia da, ute gaztainkara ta biguna dauka, oñak bast beatzeko palms bezelakoak, ta isatsa zapalduta dauzkana.

kastorezko txapel. (kapel): *iz.* Kastore-uleaz egindako kapela. I: Kastoŕ-txapel.

kastof. (joko): *iz.* Inlxauŕakaz caftan dan jokoa. (intxauŕondo): *iz.* Bereziena dan itxauŕa, kastoŕjokan ari danean.

kastotean. (joko): *adond.* Kastoŕ-jokoan ari-izatca.

kasnlari. (uzkurizizti): *izand.* Uzkurtzizti edo beste jakintza azaitzcan ikasbide ulergaŕiak aurkezten ditucna

kasularitza. (uzkurizizti): *iz.* Uzkurtzizti edo beste jakintza azaltzean ikasbide ulergaŕiak aurkeztea.

kasuz. (ezargai): *adond.* Gañerantzean ari-izatea.

kasuzko. (ezargai): *izond.* Ikus.: Gañcrako.

kata-muturluze. (ugaztun): Aragizalea dan ugaztuna, katuaren antza duena; atzekaldetik iñosten duen gayaz kirats iguingaŕia zabaltzen du.

kata-zulo. (katu): *iz.* Ateetan katuak igarotzeko dagoen zuloa.

kata-zuri. (ugaztun): *iz.* Aragizalea dan ugaztuna; bare laŕua oso biguna da, udan margo aŕea ta neguan zuri-zuria. Marta-xuri, xontxon-zuri.

katabelaŕ. (bald): *iz.* Katuek jaten dutcn belafa.

katabera. (esertoki): iz. Bizkaf-alde ta besoak dauzkan besaulkia,

katabi. (txori): iz. Ikus.: Belatxiko. Budd, kataki, kriku.

katabizaf. (landare): *iz.* Edaskaria dan landarea, lore edeŕak ematen dituena.

katabota. (kutxa): *iz.* II-kutxa; gorpua sartzeko kutxa. Katabu, katabunr, katabut, katabuta, katabutu, kataota, ilkutxa, doe, ilogatze, ilope, il-oatze, il-ofe, iloi, il-ontzi, kusa, iloka, ilanda. (corzketa): *iz.* Berbera.

katabu. (kutxa): *iz.* Ikus.: Katabota. Kataburu, katabut, katabuta, katabutu, kataota, ilkutxa, iloe, ilogatze, ilope, il-oatzc, il-ofe, iloi, il-ontzi, ilanda.

kataburu. (kutxa): *iz.* Ikus.: Katabota. j: Katabu, katabut, katabuta, katabutu, kataota.

katabut. (kutxa): *iz.* Ikus.: Katabota. Katabu, kataburu, katabuta, katabutu, kataota.

katabuta. (kutxa): ŕz. Thus.: Katabota. Katabu, kataburu, katabut, katabutu, kataota.

katabutu. (kutxa): iz. Ikus.: Katabota. Katabu, kataburu, katabut, katabuta, kataota,

katadera. (esertoki): iz. Ikus.: Aulki.

katae. (kate): *iz.* ikus.: Kate.

kataeme. (katu): *iz.* Katuaren emea. !: Katama.

katagoŕi. (ugaztun): is. Ikus.: Burintxa. Burintza, katajoxintxa, katukuxantxa, katamixaŕ, katamixin, katapurixin, katapurtxintx, urtxa, urtxain, urtxintx, urtxintxa, urxa, urxantx, urxintx.

katagofi-eiztari. (zakuŕ): iz. Katagoŕiak eizatzeu ditaen zakufa.

katagure.(ugaztun): *iz.* Aragizalea dan ugaztuna, buru txiki, lepo luze ta anka ruotzak dauzkana,abere batzuen kumak jaten dituena. j: Katarnielga, katamierle, kutuxa, ipurtats, Iepa-txuri, lepa-xuri, lepa-zuri, paparzuri, pitosa, pututxe, pulux, um, katuguxe.

katai. (kate): *iz.* Bides ixten duen katea.

katail. (il): *iz*. Urteko bigafen ilea. 1: Otsail, zuzeila.

katajoxintxa. (ugaztun): *iz*. ikus.: Katagoŕi. {: Burintxa, Burintza, katakuxantxa, katamixaŕ, katamixin.

katakera. (azaldi): iz, Kataemearen aŕ-gosea.

katakeria. (katu): *iz*. Katuaren egipen kaltegaŕia.

kataki. (txori): *iz*. Ikus.: Belatxiko. 1: Butoi, katabi,

katakofolca. (joko): ŕz. Lnŕean sartuta dagoen birth bati añ berezi bateaz botatzen cgiten dan jokoa. Albiraka, kortabanaka, irtenetan, salka, alkiraketa, tokatoŕeka.

katakoskoL (gaztañondo): *iz*. Ikus.: Kirtkiño. Morkols.

katakume, (katu): *iz*. Katuaren kuma. {; Katakuma.

katakuxa. (ugaztun): *iz*. Araglzalca dan agaztuna, burn txiki, mustuŕ zoŕotz, anka motzak eta ale usu ta biguna dauzkana. j: lpurtats-laŕa, Icpa-ori, lu€otxa, marterin, mierle, papaŕ-ori, pitotxa, pitoxa, txinote, txotxontxa, ago.

katakuxantxa. (ugaztun): *iz*. Ikus.: Burintxa. : Burintza, katagoŕi, katajoxintxa.

katalatntzaŕ. (antoxin): *iz*. Lepo estua dean buztiiiezko edo beriñezko aatoxin aundia. {: Katalintzaŕ,

katalanbrox. (ogi): *iz*. Elan gozo. ikus.: Eŕari. j: Katalinbrox.

katalandaf. (enda): *frond*. Katalunya'koa dana.

katalafu. (zizku): *iz*. Namzkoa dan zizkua.

katalin. (izen): *iz*. Emakume-izena.

katalin-belaŕ. (belaŕ): *iz*. Aozkornokaria dan belafa, aringaŕi ta goitikagaŕia bezela erabiltzen dana.

katalin-mindulin. (inka): *izond*. Safi inkaz ari dana.

katalinbeltx. (akeita): *iz*. Ikus.: Akeita. Katu.

katalingoŕi. (edari-bizi): iz. Paitaŕa. j: Pa/aŕa, kilinpen. (zomoŕo): *iz*. Ikus.: Amona gona goŕi. j: Kanaketa. {: Ega-gogoŕeko zomoio txikia, aŕauzkara ducna, burn txikia, egak mintzezkoak dauzkana; gañctik goŕi-goŕia da ta bertan iru tint beltz ditu. : Kaialingoŕi, kola-god, labagoŕi, mamanton-gonagoŕi, manta-goŕi, maria-gona-goŕi, mariana-goŕi-goŕi, taskoŕi, maritxu, telatuko, matxin god, matxin goŕingo, txipilota gonagoŕi.

katalintzaŕ. (antoxin): ŕa. Ikus.: Katalaintzaŕ.

katalisi. (kimia): iz. Bi gorputzen attean gertatzen dan kimi-erasoa, aidatu gabe geratzun dan beste gorputz baten aurkezpenak eragiten duena.

katalisizko. (kimia): *izond*. Katalisiari dagokiona.

katalo. (malda): *iz*. Ikus.: Malda. {: Egi, katalu. (dilingadura): *ŕzond*. Esegita dagnena, (kordokadura): {j *izond*, Alboraka ad dana. (kolokadura): {{ *dzond*. Koloka ari dana.

katalotu. (anitasun): *ad*. Auldu. Kataloaka, (margo): *ad*. Margoa galdn,

kataloxka. (aultasun): *izond*. Aul dagoena. j: Ikus.: Katalotu.

katalte. (aingura): iz. Ainguraren katea igarotzeko itxasontziaren alboan dagoen zuloa.

kataluma. (lama): iz. Egaztiai ateratzen zayen lencngo lama.

katama. (katu): *iz*. Ikus.: Kataeme.

KATAMALO. *iz*. *Ingoŕ*, oya€ edo beste gayaz egindako zatikoa, sasi-arpegi iŕigali baton itxuraz egiña, ezagututa ez izateko, notin batek bete aurpegia estali dezan erabiltzen dana. Norbaitck bare burua mozoŕotzeko darabilen jantzia, {: Mozoŕotutako notifia. I: Eŕaba, karamaŕo, karatika, karatoxa, karatatsa, koko, kuku, kukumaŕo, mamoilo, mario, manna, maŕao, momotxoŕo, mosuxarko, moxolo, moxu-xarko, mozoŕo, muxaranga, muxaranka, painbola, txantxo, zamolo, txori-malo, katamalu, kaxkarot, /l (arpegi) (estalpen), (iñaute), (janztura), (mozoŕokeri).

ka(amarka. (ibilera): *iz*. Esku ta oiñen gañean ibiltzea. {: Katamaŕean, katamaŕ-ibili, katamaŕoka, katamianka, katamiauka, katamorma, lauka, laukatuz, itipiti-atapata.

katamarkatu. (ibilera): *ad*. Atzaparkaka igo, {; Katamarka igo. (igoera): *ad*. Berbera.

katamaŕ. (txori): *iz*. Ikus.: Kaskabelx. j: Kaskabeltxaŕo, kaska-bcltz, katanaŕ, katanaŕu.

katamafean. (ibilera): *iz*. lkus.: Katamarka. : Katamaŕ ibili, katamaŕoka, katamianka, katamiauka, katamorma.

katamaf ibili. (ibilera): *ad*. Ikus,; Katamarka, ; Katamaŕean, katamaŕoka, katamianka, katamiauka, katamorma.

katamafo. (katu): *iz*. Basoan bizi dan katua. I: Katamotz.

katamaŕoka. (ibilera): *iz*. Ikus.: Katamarka. {: Katamaŕean, katamaŕ ibili, katamianka, katamiauka, katamorma.

katamianka. (ibilera): *iz*, Ikus,: Katamarka. Katamaŕean, katamaŕ-ibiii, katamaŕoka, katamiauka, katamorma.

katamiauka. (ibilera): *adand*. Ikns.: Katamarka. j: Katamaŕean, katamaŕ-ibiii, katamaŕoka, katamianka, katamarma, lauka.

katamielga. (ugaztun): iz. ikus.: Katagure. 1: Katamierle, kutuxa, ipurtats, le-pa-band, lops-mud, paparzuri, pitosa, urn.

katamierle. (a wl-tin): *iz*. Ikus.: Katagure. : Katamielga, uru.

katamin. (zotnoŕo): *iz*. lkus.: Kotxo.

katamia. (gozoki): ŕz. ikus.: Kokila.

katamixaŕ. (ugaztun): *iz*. Ikus.: Burintxa. Burintza, katagoŕi, katajoxintxa, katukuxantxa, katamixin.

katamixin. (ugaztun): *iz*. ikus.: Burintxa. Burintza, katagofi, katajoxintxa, katukuxantxa, katamixaŕ.

katamore. (aŕata): *iz*. Ikus.: Danbolin. {: Matz.

katamorma. (ibilera): *iz*. linls.: Katamarka. j: Katamaŕean, kata3naŕ-ibiii, katamaŕoka, katamianka, katamiauka.

katamotz. (ugaztua): *iz*. Aragizalea dan ugaztun aundi td uzua, ta ktuaren antza duena. (katu): *iz*. *Ikus.*: Katamaŕo.

katamotz-autzeko. (ugaztun): *izond*. Katamotzaren itxura duena. {: Katamozkara.

katamozkara. (ugaztun): *izond*. Ikus.: Katamotz-antzeko.

katamusa. (landare): *iz*. Ikus.: I: P€peŕeta.

katanadu. (eritasun): *iz*. Eritasun zoŕotza, kutsugaŕia ta Iaŕuan pikoŕ eta zakaŕak soŕerazten dituena. {: Goŕiña, beŕui.

katanaf. (txori): *iz*. Ikus.: Kaskabelx. {: Kaskabettxaŕo, kaska-beltz, katamaŕ, katanaŕu.

katanafa. (katu): *iz*, Katuaren laŕua. (leŕo): *iz*. Berbera. (zizku): *iz*. Geŕikoan emmaten dan naŕu-zizkua. (txori): l iz. lkus.: Kaskabeix. I: Kaskabeltxaŕo, kaska-beltz, katamaŕ, katanaŕ. (ixtun): {{ iz. Olana piketsuzko odia. Itxasontzietatik ara ateratzeko erabiltzen dana.

katanbegi. (kate): *iz*. Katearen elaztuna. Katenbegi.

kataota. (kutxa): ŕz. Ikus.: Katabota. 1: Katabu, kataburu, katabut, katabuta, katabutu.

katapaz. (aginpide): *iz.* Langile batzuen lana zuzentzen ari dana.

kataplanka. (zaldikezketa): *adond.* Bats.: Aŕapalada. I: Aŕapaladan, lavoinka, lapataka.

katapulino. (ezuŕ): iz. Zeliaren bolborita.

katapurtxin. (ugaztun): iz. Ikus.: Burintxa. j: Katagoŕi, katapurtxintx, katarde, katardi.

katapurtxintx. (ugaztun): iz. Ikus.: Barintxa. 1: Katagoŕi, katapurbdn, katarde, katardi.

katarde. (ugaztun): iz, Ikus.: Burintxa. Katagoli, katapurtxin, katapurtxintx, katardi.

katardi. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Burintxa. I: Katagoŕi, katapurtxin, katapurtxintx, katarde.

kataf. (katu): *iz.* Ala dan kataa.: Katuaŕ.

katafa. (joke): *ft.* Ikus.: Abixanka. 1: Gordean, katukaldeka, kukulikordeka.

katafain. (aŕain): *iz.* Ikus.: Gelba.: Katu-arai, katu-aŕain, kazoi, leiza, lixa.

kataskari. (botoka): izond. Boŕokaz ari dana.

katatalde. (katu): iz. Katuen saldoa.

katatu. (gogaketa): *ad.* Oldozten geratu.

katatxin. (txori.): iz. Ikus.: Eluŕ-txori. Eluŕ-xori, mule, paranda.

katatxori. (txori): iz. Ikus.: Gatu-xori, j: Kata-xori.

katau. (belbil): *iz.* Zamak eramateko belbil aundia.

kaiauzu. (ugaztun): fz. Kastamotzaren antzekoa dana; bare laŕuaren orbanak ereztunen eraz egiñak dauzkana,

kataxori. (txori): *iz.* Ikus.: Oki].: Tokil.

katazlca. (indaŕaldi): iz. Ikus.: Indafaldi. Indaŕ aundia egitea. I: Katrazka, Mien, senpeŕ, senpeŕen, rate. (atzerakuntza): iz. idiak, gurdian uztarturik dagozencan, gurdi-ardatzeruntz geyegi makurtzea, zama alderatzeko.

katazuri-autzcko. (ugaztun): *ŕzond.* Katazuria bezin zuria dana.

katazuri-laŕu. (ugaztun): *iz.* Katazuriaren lafua. (laŕu): *iz.* Berbera.

katazuri-laŕuzko. (ugaztun): *frond.* Katazuriaren lafuaz egindakoa.

KATE. *iz,* Beren artean kakotuta dagozen estun batzuen eŕenkada, I: Lena batek dagien lotura edo mendea. ^: Gertakarien jaŕaipena. I: Estuntza, gate, gatin, gatila, katae, katena. (bei): *iz,* Erdibeŕia dan beyak botatzen dituen satsukeriak. (aŕain): Maŕazoaren anlzekoa dan aŕain kaltegaŕia, olioz beterik dagoena; bare Iaŕua arotzek erabiltzen date. I: Gata. !/ Kate-motak: Lonkate, narkate, katengi, arakate, giakate, idikate, katentsu. l/ Kateaŕ eta kateeme bercizten dim, sheen artean hezein. // Katea osotzen duten zatiak auetxek dim: Gratz, katenoŕatz, maila, katenmaila, katemaila, ese, txiŕika, obo, katebegi, karakote. II (itxasontzi), (lepoko), (lokaŕi), (Intern), (orenlari), (pitxi), (unama).

kate-antzeko. (kate): *ŕzond.* Katearen eraz egiña dana.

kate-bertsuak, (olerti): iz. Alkartutako bertsoak. I: Katezko bertsuak.

kate-bira, (kate): iz. Lepo inguruan kateak ematen duen bira bakoitza.

kate-buru. (kate): iz. Katearen mutuŕa.

kate-estalki. (katc): *iz.* Katea estalizen duena.

kate-gupi. (kate): iz. Zutasun berean ez dagozen hi tokietatik esegita dagoen kateak egiten due' gupia. j: Kate-makuŕ. (gupiera): *iz.* Berbera.

kate-krako. (kate): *iz.* Katearen kakoa.

kate-kutxa, (kate): **iz.** Kateak dauzkan kutxa.

kate-makuŕ. (kale): iz. Ikus.: Kate-gupi. (gupiera): iz. Berbera.

kate-oŕatz. *(aile): fz.* Kateaz egindako ailea. I: Oŕatzizteko.

kate-nzkadura. (azkadura): iz. Kateaz egindako ozkadura. (kate): iz. Berbera.

kate-pile. (azterketa): iz. Azterketan ustel gem. tutakoak.

kate-sare. (sane): *ir.* Burni-ariz egindako sarea.

kate-zai. (burni-bide): *frond.* Kateekoa zaintzen duena. Katezko-zai.

kate..zigoŕ. (izkilu): iz. Mutuŕetan burni-birlatxoak dauzkaten katetxoctaz egindako izkilua.

kate-zulo. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Karbasta.

kateadura. (elkarpide): *iz.* Edozein muetak elkartzea. (kate): *ir.* Kateaz elkartzea. j: Kateaketa.

kateaketa. (kate): *iz.* 1kus.: Kateadura.

kateaŕ. (kate): fz. Katearen aŕa.

kateasubil. aura-eresta): iz. Lera-efestaren aga.

kateatu. (elkarpide): *ad.* Elkattu. (atzipen): *ad.* Atzitu. (burni-esi): II *ad.* Burni-esiak elkartu.

kateatze. (bakuntza): iz. Kateaz lotzea. (elkarpide): *iz.* Berbera. (kate): II *iz.* Berbera. I: Atzitzea. (lotura): 1112. Kateaz atzitzea. Katigatze.

kateaztatu. (estaldura): *ad.* Eltze bat edo beste antoxifia burni-ariaz bildu. Kateztatu, kateztu. (burni-ari): *ad.* Berbera.

katebegi. (kate): iz. Katearen azkeu estuna. 1: Katenbegi, katanbegi.

katedun. (izate): *izond.* Ikus.: Izatedun. Izapeko.

kateeko. (bumi-bide): ŕz. Euni-bidearen zeal igaroten dan bides.

kateeme. (kate): *iz.* Katearen emea. I: Kateme.

kategik. (kate): *izond.* Kateak egiten dituena. j: Kategin.

kategin. (kate): *frond,* ikus.: Kategile. (lankuntza): *izond.* Berbera.

kategintza. (kate): iz. Kateak egiteko lankuntza.

katekesi, (uzkurtza): *iz.* Uzkurtzareu gayak irakasteko egipena.

katekesi-batzaldi. (uzkurtza): *iz.* Katekesia irakasteko nor-geyagoka.

katelutuan egon. (kate): *ad.* Aldapa aundietarako, gurdi bat kateaturik egon.

katemaiĺa. (kate): iz. Ikus.: Katanbegi. I: Katenbegi, katenmaila.

katemalatu. (kate): *ad.* Katemailaz ipiñi.

kateme. (kate): *iz,* Katuaren emea. 1: Katu-eme. (kate): *iz.* Ikus.: Kateeme.

katen. (Mite): *iz,* Kate itzaaren ordez antoiabidean eta eratorpenean erabiltzen dana. (berandura): *ŕzond.* Berandu dabilena.

kateaau. (ezti): fz. lkutu gabe dagoen eztia.

katanbegi. (kate): iz, Ikus.: Katebegi. I: Katanbegi, katemaiĺa.

katenbide. (bide): 2, Oso maldatsua dan bides.

katenbiuŕ. (kate): *iz,* Naspilduta dagoen katea. (lotura): *iz.* Ikus.: Biduŕ, biluŕ.

katengi. (kate): iz. Gaŕaztuluaz erabiltzen dan katea.

katenoŕatz. (kate): *ŕz.* Katearen ziria.

katentxu. (kate): fz. **Kate** txikia. Katetxo.

katetu. (lotura): *ad.* Katcaz lotu. j: Katigatu. (kate): *ad.* Berbera.

katetxo. (kale): *iz.* ikus.: Katenixu.

katezko bertsuak. (olerti): *is.* Ikus.: Kate-berlsuak.

katezko-zat. (burn-bide): *izond.* Thus.: Kate-zai.

kateztatu. (bumi-ari): *ad.* Thus.: Kateaztatu. : Kateztu. (estaldura): *ad.* Barbera.

kateztu. (bumi-ari): *ad.* Ikus.: Kateaztatu. I: Kateztatu. (estaldura): *ad.* Barbera.

katia. (aŕain): *iz.* Afain-mota bat.

katiau. (elkarpide): *ad.* Korapilotu. I: Katiatu.

katiga-leku. (crate): *is.* Abcrcak ertsituta geratzen dan tokia.

katigatu. (kate): *ad.* Ikus.: Katetu. Katigau, katigitu.

katigatzc. (lotura): *iz.* Ikus.: Kateatze. (kate): is. Berbers.

katigu. (atzipen): *izond.* Atzituta dagoena. (ernaltze): *izond.* Aurdun dagoena.

katigu-aldi. (giltrape): *iz.* Atzituta egotcarcn aldia.

katigu-lanak. (zigo [1]): *iz.* Atzituta dagozcnak egin beaŕ dituzten lanak. (tan): *iz.* Berbera.

katigutasun. (eragozpen): iz. Thus.: Eragozgaii. (ernaltze): *iz.* Ikus.: Aurbide.

katikun. (jauzketa): *is.* Aaŕek kokoriko egiten duten jauzketa.

KATILU. *iz.* Morko txikia, Lopide duena, ta geyeuctan ubilak artzeko erabiltzen dana. I: Gatelu, gatilu, gatulutaŕo, katelu, katulu, kikara, kikera, tasks, texka, uraska, iikeria. II (antoxin), (kokolo), (mai), (ontzi), (sukalde).

katiau-apal. (alasa): *iz.* Antoxiñak jartzeko apala. I: Katilutegi.

katiau-betetzaile. (katiu): *izond.* Azkuŕia katiluctan botatzen duena. (otseinketa): *izond.* Berbera.

katilukada. (katu): *iz.* Katilu bete-betea.

katilutegi. (alma): is. Ikus.: Katilu-apal.

katilutxn. (katilu): is. Katilu txikia.

katiaa. (katc): *is.* Kate txikia.

katodu. (tximist-indaf): *is.* Sortzaile baten ardazpuru ukagaŕia.

katoliku. (kristautasun): *izond.* Eliza katolikuari dagokiona.

katolikutza. (kristautssun): *is.* Eliza katolikuaren iralcaslcintza.

katan. (iletak): *iz.* Ildakoen aurpegi gañcanjartzen dan miesa.

katonatu. (kin): *ad.* Kirian jaŕi.

katoseillca. (joko): *adond.* Kanbotxoaz jokatzen ari-izatea. I: Titus.: Bilatxo.

katrabilatu. (naspil); *ad.* Naspildu.

katramil. (naspil): is. Mordoilo, naasikeri, katranbil,

katramildu. (naspil): *ad.* Mordoilokatu, naaspilatu.

katramila. (nastaldi): is. Artega ts asalduraz ari-izatea.

katramilatsua. (easpil): *izond.* Ekes.: Naspildu. I: Katramilatuegia.

katranbilatu. (naspil): *ad.* Katramilak egin.

katratu. (austura): *ad.* Apurtu, puskatu.

katrazka. (indaŕaldi): *iz.* Ikus.: Katazka.

katrazkatu. (indaŕaldi): *ad.* Katrazkak egin.

katsabilu. (naste): *iz.* Ikus.: Naste. {: Naastura.

katsu. (ikusmen): *izond.* Gutxi ikusten deans. (itsumen): *frond.* Begi bateaz bakaŕik ikusten duena. (tanka): (iz. Beaztopa egitea. : Kstsukeria.

katsukeria. (tanks): is. Ikus.: Katsu. I: Katsu egitea.

katsutu. (itsumen): *ad.* Begi bat galdu.

kalagoft. (ugaztun): *iz. Ikus.:* Burintxa. 1: Katapurtxintx, katardc, katardi.

kaialingofi. (zomoto): is. ikus.: Katalingoŕi.

kalan. (lxeŕen): *iz. ikus.:* Txefen. I: Galtzagoŕi.

kaiu. (katu): *iz.* Katu *txikia.*

KATU. *is.* Aragi-zalca dan ugaztuna, etxaberea; etxectan saguak aŕapatzeko eukitzen da. I: Aldo, gatu, mamoña, ñuña, miñi, 'Militia, misini, miñiñi, minitx, mitxina, mitxitxi, mitxitxu, miziña, mizintxo, mizitx, moxin, txitxai, lots. (su-izkilu): *iz.* Zizparen su-giltza. (mozkorkeri): II *iz.* Mozkortiaren cgokera. (susikidura): II *iz.* Gauza gogoŕ bairn iraitzea ortzakaz ebagi ado xeatzca. II (abel-azkuntza), (kotzo), (sage), (ugaztrm).

katu-antzeko. (katu): *isond.* Katuaren antza deans. I: Katukara.

katu-afai. (aŕain): *iz. Ikus.:* Kataŕain. I: Katu-aŕain, gelba.

katu-aŕain. (aŕain): *is. Ikus.:* Kataŕain. j: Katu-aŕai, gelba.

katu-belaf. (belaŕ): *iz.* Katuek jaten duteu belafa.

katu-bilduf. (erabe): iz. Katuen bilduŕa izatea.

katu-bizardun. (bizaŕ): *izond.* Bizaŕa sortzcn asi zayon gaztea.

katu-buŕuka. (boŕoka): *is.* Katuen bofoka. (katu): is. Berbera.

kutu-eme. (katu): *is.* Ikus,: Kateme.

katu-erdian. (mozkorkeri): *adond.* Erdi mozkof egotca.

katu-erdiko. (izkilu): *is.* Su-izkiluaren su-giltza.

katu-katuka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Katuka.

katu-lafu. (katu): *iz.* Katuaren lafua. (laŕu): *is.* Berbera.

katu-niturak. (oikuntza): *iz.* Katucn oikuntzak. (hatu): iz. Berbera.

katu-ontzizka. (itxasontzi): iz. Itxasontzi txikia, masts bakaŕa dauksna ta laterazko aizoyala daramana.

katu-saltzaile. (katu): *izond.* Katuak saltzen dituena.

katu-talde. (katu): *iz.* Katu batzuen saldoa.

katu-ugaf egin. (igeriketa): *ad.* Katuak bezela igeri-egin.

katu-ukaldi. (izkilu): *is.* Tkus.: Katukada,

katu-zale. (katu): *izond.* Katuenganako zaletasuna (Mena.

katu-zoko. (katu): is. Katuak igarotzeko ateetan egiten *dan* solos. 1: Katuzulo.

katuan euki. (su-izkilu): *adond. Kakoztuta* egon su-iekilua.

lcatuaf. (hatu): *iz.* Ikus.: Kataŕ.

katuka, (ibilera): *adond.* Esku ta alien gañean ibiltzea. : Katu-katuka.

katukada. (izkilu): *is.* Su-giltzak ematen dues taupa. I: Katu-ukaldi.

kalukaldeka. (joko): *iz.* Ikus.: Abixonka. j: Gordean, kataŕa.

katukara; (katu): *izond.* Ikus.: Katu-antzeko.

katukeria. (katu): *is.* Katuari dagokion egipena. (maltzurtasun): *iz.* Maltzurkeriz egindakoa.

katuki. (kaki): iz. Katuaren aragia. I: Katuari dagokiona. (aragi): *is.* Berbera. (sendotasun): II izond. Sendotasun aundikoa dana. (jarkipen): II *izond.* Berbera.

katukideak. (katu): *izond.* Katusi dagokiena.

katulcin. (katu): *frond.* Katucnganako zaletasuna duena.

katuko. (katu): *iz.* Katu txikia.

katulu. (katelu): *iz.* Ikus.: Kadin- 1: Katelu, kikara, hikers, uraska, iikeria.

katumamu. (katu): *iz.* Basakatuaren antzekoa dana. : Ikus.: Basakatu.

katumao. (katu): iz. Meudiko katua, katamotzaren antzekoa dana.

katura. (atzipen): iz. Atzipenez artuta dagoena.

katusarpa. (landare): *iz.* Bedaŕczko landare lekaziduna, aloŕetan eŕuz sorizen dana.

katutn. (mozkorkcri): *ad.* Ikus.: Moskortu.

lcatutxori. (egazti): *iz.* Ikus.: Adiaka. I: Gau-sori, mozoloa.

katutzaŕ, (katu): *iz.* Oso aundia dau katua.

katuzulo. (katu): iz. Ikus.: Katu-zoko.

Icatx. (gogortasun): ŕz. Oñetan egiten dan garatxoa. J: Katxo, katxu, katxe, makot, maskuŕ, untze, potro, zaiñaŕ, xita-begi, zoligaizto. (azazkal): *iz. ikus.:* Beatz-geŕen. I; Atzbizaŕ.

katx-katx. (dei-egikuntza): *is.* Gatza eskeintzean, bet ta ardiai egiten zayen days.

katxa-sendagai. (sendagaikintza): *iz.* Garatxoak kentzeko sendagaya.

katxet. (iltze): *iz.* Burn aundia duen iltze molza. j: Tatxet, txapel-iltze.

katxet-lan. (iltze): *iz.* litre edo katxetetaz egiten da rt apaintzea.

katxeta. (esertoki): *iz.* Aulki txikia. (gogo-aldarte): *iz.* Aldarte txaŕa; soin-aldarte txaŕa. (iltze): L. ikus.: Iltze.

katxetaztu. (iltze): *ad.* lltze edo katxetetaz zerbait apaindu.

katxi. (katamalo): *izond.* Katamaloz jantzita dagoena. I: Katximoŕo.

katxik-amu. (afantza): iz. Pantxoak aŕapatzeko amua.

Icatximofo. (kalamalo): *izond* Ikus.: Katxi.

katxin. (joko): *iz.* Birlo txikia.

katxo. (gogortasun): iz. ikus.: Katz. I: Katxu, katxe, rnakoŕ. (aŕain): iz. Aŕoselaren antzekoa dan aŕaña. I: Bufeo. (adaŕ): Íi *is.* Adafak beruntz makurtuta dauzkan aberea. (antoxin): *iz.* Erdi-bolaren itxura dam antoxiña, gideŕluzea daukana.

katxii. (itxaso): *is,* Itxas-zabalen aizeak soferazten dituen nin txikiak. I: Katxopa.

katxola. (sad): *is.* Ikus.: Sasl.1: Sasitza.

katxoudan. (azaldi): iz. Aŕ-gosea duen zakuŕ-emea.

katxopa. (itxaso): iz. Ikus.: Katxoi.

lcatxu. (gogortasun): is. Ikus.: Katx. j: Katxa, kizkiŕi;

katxntx. (kapel): is. Egala daukan txanoa.

katxutxa. (txapiĺoi): *iz.* Ikus.: Txapilo.: Txotiño.

katz, (ziritz): *iz.* Tkus.: Ziritz. I: Matadera.

katz-egin. (craindu): *ad.* Ikus.: Eraindu. ^: Zeatu.

katzaka. (boŕoka): *iz.* Ikus.; Bofoka. Gataska, liskaŕ, katzakada.

katzakada. (boŕoka): iz, Ikus.: Bofoka. I: Katzaka.

katzakadu. (indaŕaldi): *ad.* Indaŕaldietan ari-izan.

katzimafo. (ileondo): *izond.* lleondoa naspilduta daukana.

kakzu. (attar"): *izond.* Adafak auŕerata dauzkan aberea.

kau. (izenorde): *izord.* Au, gnu, kauf.

kaudan. (abetxu): iz. Ikus.: Aogoŕi. Gurbiza, kauden.

kaudan-txiki. (landare): iz. Txiiarkidea dan sasia.

kaudela. (inka): *is.* Ikus.: Inka. j: Kanka, kautela.

kauden. (abetxu): iz. ikus.: Aogoŕi. Gurbiza, kaudan.

kaudimen. (baiben): *iz.* Ikus.: Baiben. Berme, bermego, oneztapen.

kaudimendun. (baiben): *izond.* Erantzuteko ogasuuak dauzkana.

kaudimengabe. (gabetasun): *izond.* Erantzuteko ogasunik ez daukana.

katua. (orga): *iz.* Gurdi-mota bat.

kauka. (ontufe): *iz.* Ontufe aundikoa dana. Kauke.

kaukalief. (txirotasun): *izond.* Oso txiroa dana. j: Kauke, kautelef.

kauke. (txirolasun): izond. Ikus.: Kaukalier. I: Kauteleŕ. (matzerdura): izond. Matzerduraren bat daukana. (ontuŕe): II *is.* Ikus.: Kauka. (amaigabetasun): II *iz.* Ikus.: Amalgabetasun. (iraupen): Barbara. (irakaskintza): *izond.* Gaizki azita dagoena, kauketzaŕ.

kaukeL (oulzi): *iz.* Burnizko tupiiia. (ur-legoŕcko): *is.* Ikus.: Ailonburuzka. j: Zapaburu.

kauketzaf. (nabarmentasun): *izond.* Nabarmentasunez ari dana. (irakaskintza): *izond.* Ikus.: Kauke.

kaukezia. (txirotasun): *iz.* Ikus.: Txirotasun. Beartasun, beartarzun.

kauko. (txintein): *iz.* Ikus.: Txintxin. Auŕen miutzoera. j: Kafakal, miñi.

kaukulumuno. (landare); iz. Egosita, abereai ematen zayen landarea.

kaula. (eiza): is. Umiak aŕapatzeko, eiza-tokia.

kaun. (jauniraskunde); iz. Ikus.: Jaun. I: lain, yeun, iaya.

kaura. (aŕantza): *iz.* Afautzun ari danean, aria nora elizen dan neufia.

kaurin. (aogozo): *iz.* Ikus.: Aduŕ. I: Kaburin, aburin.

kauŕ. (izcnorde): *izord.* Au. I: Kau, gau.

kansera. (zartaiki): *iz.* Ikus.:'I'xigoŕ. Kauxera, kruspet, mataami, piporpiio. (sendagaikintza): *iz.* Ikus.: Mantaŕ, txaplata, kuxera, loizokia.

kausi. (iraun-azte): *ad.* Iraun-erazi. (egoera): *ad.* Egon. I; Kausitu.

kausiarazi. (egoera): *ad.* Aurkitu-eragin.

kausiera. (aparakuntza): iz. Ikus.: Aparakuntza. Begiyo, kausitze.

kansiño. (gertakari): *iz.* Ikus.: Gcrtakari. j: Gertaera.

kausita. (aurkintza): *iz.* Aurkitzearen egipena.

kausitu. (aurkiniza): *ad.* Aurkitu. I: Kausitu, jaŕugi, opatu, kaustu. (egoera): *ad.* Ikus.: Kausi. (aparakuntza): jj *ad.* Aparakuntza lortu. j: Taka-egin. (atsikipen): j *ad.* Atxiki, atxitu. (atscgiutasun): II *ad.* Begikoa egin edo biurtu.

kausitze. (aparakuntza): is. Ikus.: Aparakuntza. I: Begiyo, kausiera.

kausk. (ausikidura): *iz. liens.:* Drausk. Mau, ortzikaldi, usika, usikada. (aginkada): *iz.* Aginka-egitea adierazteko ots-izena.

kausk-egin. (ausikidura): *ad.* Ikus.: Aginka-egin. I: Autsiki-egin, kiaka-egin, klaska-egin. (aginkada): *ad.* Berbera.

kauskada. (aginkada): *is.* Ikus.: Aginkada. I: Aginka egitea, kiauskada.

kauskitu. (artz): *ad.* Ikus.: Aginbera. Auskitu, lauskitu.

kaustu. (aurkiniza): *ad.* ikus.: Aurkitu. Kausitu.

kauta. (zeubakun): *iz.* Ikus.: Zenbakun. j: Kasa, kitean, kitetik, kautatik, zenbatz.

kautan. (olcrti): is. Bat-bateko ta otoz-otoko itz neurtuak.

kautelef. (txirotasun): *izond.* ikus.; Kaukalieŕ. I: Kauke.

kauter. (pertz): *izond.* Perizak egiten dituena.(esku-langintzak): *Land.* Berbera.

kautergo. (pelts): iz. Pertzak egiteko langintza.

kautiboka. (joko): *adond.* lkus.: Aldamaŕetan. j: Aldamaŕoka.

kautiguka. (ikumen): *adond.* Ikus.: Aztaka. : Aztamuka, aztaka-aztaka, tatarka.

kauto. (eskiertasun): *ŕzond.* Eskiet dana.

kautoki. (eskierlasun): *adond.* Eskiertasunez ari-izatca.

kautotasun, (eskiertasun): Eskiertasunezko egipena.

kau.tu. (arau): *izond.* Arauaz ari dana.

kautuki. (amt): *adond.* Arauaz ari-izatea.

kautxu. (lika): *iz.* Lenkoŕakoŕa dan lika.

kautxuztatu. (lika): *ad.* Kautxuz estali.

kauxera. (sendagaikintza): *in.* Eats.: Txaplata. ; Xailata.

kauxoi. (aŕain): *iz.* Odolik ez daukan aŕain txikia. I: ikus.: Kauxu.

kauxu. (aŕain): ŕz. Kauxoyaren antzekoa dan aŕaña. j: ikus.: Kauxoi.

kax. (tanpa): *iz.* Tanparen ots-izena.

kax-kax. (tanpa): iz. Tanparen ots-izena.

kaxa. (onlzi): *iz. Im* ain dauzkan tupiña. (eundura): *iz.* Eundegian eundura bilbatzeko erabiltzen dan anezka. (pertz): jj iz. Pertz txikia. j: Kaxeta, kaza. (otaf): j In. Eŕoselak eramateko otafa.

kaxabalda. (kutxa): *in.* Kutxa txikia, kutxatila. j: Kaxakisket.

kaxagin. (su-izkilu): *izond.* Txispaeu gibel-ondoak lantzen dituena.

kaxagiutza. (su-izkilu): *in.* Txispaen gibel-ondoak lantzeko langintza.

kaxaketa. (josketa): *iz.* Oyalen befiztea.

kaxakisket. (kutxa): iz. Ikus.: Kaxabalda.

kaxal. (azal): iz. Zugatzaren azala. (arte): *iz.* Ezkuŕaren koskoa.

kaxaŕanka. (dantzaketa): iz. Zortzi mutilek eusten duten kutxa aundi baton galleon beste outfit batek egiten duen dantza.

kaxatara. (sukalde): iz, Azkufiz betetako kazpela. j: Kaxolatara, kazpelkada.

kaxatia. (gozoki): *in.* Neskak beren senargayai eskeintzen dieten, **irin,** aŕautz eta matsetaz egindako gozokia.

kaxatu. (burni-aldi): *ad.* Janzkiak burnitu. j: Ikus.: Burnitu. j: **Bumetu.**

kaxe. (orga): iz. Gurdiaren idena. I: Gursarta, idun, gurtaga, gurziri, gent-igun.

Icaxeta. (esertoki): *in.* Aulki txikia. (pertz): *iz.* Ikus.: Kaxa.

kaxk. (igidura): *in.* Igidura ariñaren **ots-**izena.

kaxk-kaxk. (tanpa): *in.* Ate ta leyoek ematen dituzteu tanpa txikiak.

kaxlcx. (mamurketa): iz. Mastekatzearen otz-izena.

kaxka-urdin. (txori): *iz.* Ikus.: Bum-beltx. j: Aritz-txori, ariztxori.

kaxkabeltx. (txori): *iz.* Burman, **lepoan,** isatsan eta sabelean lumak beltzak dauzkan txoria; bests aldeetan aŕe-orlegia du margoa.

kaxkada. (tangs): *iz.* Tanpa txikia.

kaxkallari. (bcolinkeri): *ŕzond.* Kaxkariña dana. Ikus.: Kaskarin. Joanbolai, kaxkatari,

kaxkal. (ogi): *iz.* Undo artzituta en dagoen ogia. (artzidura): *iz.* Berbera.

kaxkalapof. (belaŕ): *in.* Belaŕ-mota bat; bere loreak leŕ-egitean ots bat soŕerazten dote.

kaxkalari. (txolinkeri): *ŕzond.* ikus.: Kaxkarin. : Kaxkailari.

kaxkamaŕ. (azazkal): *in.* ikus.: Beatz-geŕen. j: Atzbizaŕ katx.

kaxkandcl. (naŕazti): *iz.* Sugemandila. Ziringilo.

kaxkaui, (zekenkeri): *ŕzond.* Zekena dana.

kaxkorin, (txolinkeri): izond. **Burn ariña** duena. j: Joanbolai, kaxkailari, kaxkalari.

kaxkarkeria. (zatarkeri): iz. Zitatkeria. I: Kazkarkeria. (dolortasun): iz. Ikus.: **Dolortasun. :** Lcnkcri, zapokeria.

kaxkarot. (katamalo): *iz.* **Ikus.: Katamalo.** Katarnalu.

kaxkaŕ,-(landare): *iz.* Otxarkaria clan **landarea;** here **efoa,** legal' eta ausluta, margoa emateko gaya izaten da. (sumin): *izond.* Suminkoŕa dana. (zatarkeri): *ŕzond.* Zitala dana. (txikiera): jj *izond* Os° txikia dana. **(erditasun):** *izond* Tasun erdikoa dana. (naŕiokera): j *izond.* Naŕioduna dana. (aultasun): II *izond.* Aula dana.

kaxkartasun. (mecra): *iz.* Meerazkoa izatea. (aultasun): iz. Ikus.: Aultasun.

kaxkartu. (jaustasun): *ad,* Jausi, ezgaitu. (apalkuntza): *ad.* Apaldu, beeratu. (igadura): jl *ad.* Eskuratu, maŕuskatu.

kaxkartzeko. (gutidura): *ŕzond* Gutitzekoa dana.

kaxkatako. (soñu): iz. Sañu txikia.

kaxkatin. (soffit): iz. Atzetaz egiten dan olsa,

kaxkatinkada. (soñu): *iz.* Atzetaz egiten dan ots aundia.

kaxkazuritu. (ule): *ad.* Ulea zuritu.

kaxkeil. (zatarkeri): *izond.*]kus.: Doiloŕ. Doilorkume.

kaxkeilu. *(aŕi): iz.* Aŕi-kozkoŕa, aŕibila.

kaxkiaŕ, (kaskabaŕ): iz. Ikus.: Kaskabaf.

kaxkin. (txeŕen): *iz.* **Ikus.:** Txefen. I: Kazkin.

kaxkindun. (txeŕeu): *izond.* Berarengan txefeua duena. j: Kazkindun.

kaxko. (txapilo): *iz.* Auŕen txanoa. Kazko. (zati): *in.* Zatiko txikia.

kaxkoingare. (zeiñu): iz. Aŕan txikia. j: Ikus.: Gore.

kaxkondu. (azkura): ŕzond. Azi xamaf egiña dagoena.

kaxkote. (ari): *iz.* **Purpux, purpuxeta. j: Ikus. uŕ, kaxtuŕ.**

kaxkuf. (ari): ŕz. ikus.: Kaxkote. Purpux, purpuxeta, kaxtuŕ.

kaxo. (aguŕ): *in. Ilms.:* Kaixo. j: Kaixio, kaisio.

kaxo motel!. (agur): *oyu.* Aguŕ-egiteko oyutza.

kaxo-arte. (adiskidetasun): *iz.* Adi skidetasu n-giroa.

kaxola. (antoxin): *iz.* Opil-kazpela. *II* ikus.: Frlategi.

kaxolari. (txikiera): *izond.* Txikikerietan ari dana.

kaxolatara. (sukalde): *in.* ikus.: Kaxatara. J: Kazpelkada.

kaxpajo. (murgiltze): *in.* Murgil-egitea.

kaxpel. (antoxin): *iz.* Sukaideko antoxiña, *sakon* bail° zabalagoa dana.: Kazpel.

kaxta. (esku-makil): *iz,* Ikus.: Esku-makil. (ijitoen ilza).

kaxtigaf. (zugatz): *iz. ikus.:* Astigaŕ. Yalu.

kaxauf. (ari): *iz.* ikus.: Kaxkote. Kaxkuŕ.

kayabeltx. (egazti): *iz.* Ikus,: Kabixoi. j: Gabai beltza, antxeta, gabai.

kayalde. (akalde): *iz.* **Akalde** ondoko luŕaldea.

kayamu. (aŕain): *iz.* Aŕain-mota bat. j: Kaixero txiztu.

kayaputa. (thin): iz. Azurtza ezuŕekoa daukan aŕaña; aragia goŕia du ta ez da onartzen jateko. j: Legatz-aingira,]egatz-zingira, mske].

kayaf. (egazti): *iz.* Ikus.: Antxeta, I: Gabai, gabongua, glope.

kayek. (izenorde): *izots.* Ayek.

kayel. (aŕain): *iz.* **Aŕain aundi bat. (karel):** *iz.* Txalupaen **karela. (itxasontzi): jl** *iz.* Berbera.

kayel-txiki. (aŕain): *iz.* Matazoaren antzekoa dan aŕafia, askoz txikiagoa dana.

kayen. (anti): *iz.* Ikus.: Aruka. j: Kaden, kain, kain-txcŕi. (izenorde): *izond.* Ayen,

kaycro. (baiben): *Izond.* Baibena ematen duena,

kayero-Iagun. (baiben): *izond.* Bigaŕen baihena ematen duena,

kayo. (egazti): *iz.* Antxeta aundienetakoa. j: Ikus.: Antxeta, itxas-usoa, gabai, glope, kayo. (alpefaldi): *izond.* Alpeta dana. (arbuyo): *(iz.* Ikus.: Arbuyo. I: Kayotasun.

kayo-aundi, (egazti): *iz.* Itxaso'ko egaztia, kayoaren antzekoa bafia egak txikiagoak dauzkana.

kayo-beltx. (egazti): *iz.* Margo beltza duen antxeta.

kayo-more. (egazti): iz. Antxeta-mots bat.

kayo-moriko. (egazti): *iz.* Kayoaren antzekoa dan itxasoko baste egaztia.

KAYOLA. *iz.* Zur-zotz, zume, loroetaz eta abaŕ, beren artean aidea igarotzeko aski aldenduta, egiten dan kutxa, eta naiz txori naiz baste abere txikiak eukitzeko erabiltzen dana. j: Burni-sare naiz zur-sarez egindako ixtegia. Alkaŕetik aski tarteturik olaetaz edo zur-zotzetaz egindako sortaketa. j; Gabiola, kaloi, kaloya. (kabi): *iz.* Oantzea. (giltzape): II iz, Espetxea. ıı (egazti), (itxipen), (kutxa), (saizulo), (sortaketa), (txori), (txori-beŕitsu).

kayola-txori. (txori): *iz.* Ikus.: Karnaba. Kardamiru, kardantxIĺo, kardantxolo, kardeliu, kardin.

kayolako. (kayola): *izond.* Kayolan sartuta dagoena.

kayolaratu. (kayola); *ad.* Kayolan sartu. Kayoiatu.

kayolaf. (bizitegi): *iz.* Artzañaren mendiko txabola. Ikus.: Txabola.

kayolarta . (bizitegi); *Izond.* Kayolatean bizi dan artzaña.

kayolatara. (kayola): iz. Kayola aundi batean sartula dagozen egazti bizien multzoa.

kayolatu. (kayola): *ad.* Ikus.: Kayolaratu.

kayotasun. (arbuyo): iz. Ikus.: Arbuyo. Kayo.

kayotu. (apalkuntza): *ad.* &us.: Apalatu. ^; Apaldu.

kayu. (egazti): iz. Itxas-uso mota bat. I: Kayo.

kaz. (sofa): *iz.* Kriskitiñaren ots-Izena. Ikus.; Kriskitin.

kaz-kaz. (sots): *oyu.* Katua astantzeko oyutza.

kazalda. (burs): *iz. Ikus.:* Blasen, Ezkoila, kozokta.

kazkf. (botoka): *iz.* Ikus.: Boŕoka. j: Gataska, gatazka.

kazimir, (oyal): *iz.* Oso mea dan oyala, geyenetan beltza dana. •

kazka. (tanpa): iz. Ikus.: Tanpa. Kaskako, kazkako.

kazkabaf. (kaskabaŕ): iz. Ikus.: Kaskabaŕ. j: Kazkabuŕ, kazkaŕiña.

kazkabilo. (aranondo): iz. Aran-mota bat.

kazkabuŕ. (kaskabaf): *iz.* Ikus.: Kaskabaŕ. j: Kazkabaf, kazkaŕiña.

kazkadaf. (ausiabartza): *iz.* Ikus.: Ausiabartza, I: Kaskailtze, kaskailtza.

kazkaili. (etealdi): *ad.* Ikus.: Kiskaili. Txigortu,

kazkak egon. (dardara): *ad.* Otzez dar+daratu. j: Ikus.: Kazkari, j: Kazkaz,

kazkako. (tanpa): *iz.* Ikus.: Tanpa. Kazka, kaskako.

kazkal. (aultasun): *izond.* Aul dagoena.

kazkaldu. (naŕiadura); ad. Naŕiatu. Laskitu.

kazkamoztu. (ileondo): *ad.* Ulea rnoztu.

kazkarabaŕ. (kaskabaŕ): iz. Kaskabat aundia. I: Kazkaragaŕ, kazkarabitz, (joko): ŕa. Auŕen jostailua. Kazkarabaŕ,

kazkarabitz. (kaskabaŕ): iz. Ikus.: Kaskabaŕ. I: Kazkarabaŕ.

kazkaragaŕ. (kaskabaŕ): iz. lkus.: Kazkarabaŕ. (joko): *iz.* Berbera,

kazkarapela. (landare): *iz.* Edaskaria dan landarea; oso edeńsua dan uriña dauka.

kazkari. (dardara): *iz.* Otzezko dardara,]: Ikus.: Kazkak egon.

kazkarkeria. (zatarkeri): *iz.* Ikus.: Kaxkarkcria.

kazkarot-olio. (edari-bizi): iz. Pa(aŕa.

kazkaf. (burn): iz. Ikus.: Kaskezuŕ. I: Kaskaŕ, kasko. (txikiera): *izond.* Txikia dana. (isikortasun): II *izond.* Setatia dana. (aŕi): jj *iz.* lkus.: Legaŕ. j: Kaskara.

kazkafaldi. (isikortasun): *iz.* Ikus.: Isikortasun. I: Leikortasun. (nekabide): *iz.* Ikus.: Nekabide. j: Nabastari.

kazkaŕ-bizkaŕ, (zorotasun): *adond.* Zoroa bezela ari-izatea.

kazkaŕeko. (tanpa): *iz.* Buruan emandako edo artutako tanpa. Kazkaton.

kazkafia. (zikintasun): *iz,* Ardien artilean izaten clan zikinkeria. (artile): *iz.* Berbera.

kazkaŕina, (kaskabaŕ): *iz,* Ikus.: Kaskabaŕ. I: Kaskabaŕ, kazkabut.

kazkafo. (kardabera): *iz.* Ikus.: Kardabera. (albi): *izond.* Ao-bero; zangaŕa bezels bare burua agertzen ari dana.

kazkaŕoan. (jolasbide): *adond.* Jolasbidean ari-izatea.

kazkaŕokeria. (albi): *iz.* Ao-beroz edo zangaŕa bezela agerizea.

kazkaŕon. (taupa): *iz. ikus.:* Kazkaŕeko.

kazkartasun. (basatasun): iz. Aberekeri, mandokeri. (malkartasun): *iz,* ikus.: Malkartasun.]: Malkardura, malkargune.

kazkartsu. (di): *izond.* Ati-kozkof eta legatez beterik dagoena.

kazkarou. (gogortasun): *ad.* Gogoŕ-egin edo biurtu. j: Gogortu.

kazkaz. (soñu): *iz.* Epeŕak ateratzen duen soñua. (dardara): *adond.* Bats.: Kazkak egon.

kazkin. (txeŕen): iz. Ikus.: Peden, I; Kaxkin.

kazkindun. (txeŕen): *izond* Ikus.: Kaxkindun.

kazko. (txapilo): *iz. Ikus.:* Kaxko.

kazkofa. (afi): *iz.* Aŕi-koskoŕen multzoa.

kazkofatu. (all): *ad.* Kaleak edo bideak tinkotutako aŕiakaz cstali.

kazkaf egin. (ants): *ad.* Epeŕak, erasoten zayonean, ateratzen duen otsa egin. (mintzoera): *ad.* Au pearl eta belaŕi ondoan mintzatu.

kazkuŕio. (ileondo): *izond.* Kizkuŕez beteta dagoen ileondoa.

kazoi. (aŕain): *iz.* ikus.: Gotha. j: Kataŕain,

kazoi-sare. (sate): *iz.* Kazoyak atapatzeko sare berezia.

kazoi-tresnak. (aŕantza): *iz.* Kazoyak aŕapatzeko apailuak.

kazolatu. (pilots): *ad.* Esku-zoŕoz pilotari tanpak eman.

kazpel. (antoxin): *iz.* Ikus.: Kaxpel.

kazpelkada, (sukalde): *iz. Ikus.:* Kaxatara. j: Kaxolatara.

kazpeltzaf. (antoxin); iz; Kazpel oso aundia.

KE. *iz.* Ez osoa dan eŕealdi batetik yaigitzen dan laspelen nastea. Bizitegi, etxea. j: Antustea, atokeria. j:

Eke, ge, kec. (bizitegi): *iz.* Etxea; ijitoen esana. (aditz): *ad.* Gerokoa adierazteko aditz-itzatala. II (betztasun), (eŕealdi), (ke-belaf), (labe), (laspet).

he belaŕ-antzeko. (ke-belaŕ): *izond.* Ke-belafez eragindakoa.

ke mingaf. (Ice): *iz.* Ke gaŕatza.

lce-aizatu. *ace): ad.* Kea kendu.

ke-aldi. (ke): *iz.* Kea izandako aldia.

ke-an. (supazter'); *iz.* Ikus.: Ke-bide. J: Kezulo.

ke-askailu. (egoskiera): *iz.* Kea iresten duena. (he): *iz.* Berbera.

ke-auts. (eztandagai): *iz.* Ikus.: Sutauts.

Ire-aztikeria. (izkutukeri): iz. Kea bitartez egindako aztikeria.

ke-bela. (aizoyalak): *iz.* Txopa alderuntz kea joan ez dedin, branka aldetik kebidean jartzen dan aizoyala.

ke-belardi. (ke-belaŕ): *iz.* Ke-belaf asko dagoen landa. [: I(e-belaf-sail.

ke-belardnn. (ke-belaŕ): *izond.* Ke-belafa daukan cdo saltzen duen.

ke-belargintza. (ke-belaf): iz. Ke-belafa eŕetzeko ge tutzen duen lankuntza.

ke-bclarlari. (be-belaŕ): *izond.* Ke-belafari buruz asko dakiena.

KE-BELAŕ *iz.* Ekikaria dan landarea; here oflak aundi, aldizkako, aizto-iduriko ta lirdingatsuak dira, ta eŕetzeko erabiltzen dira. Landare guziak nsaiu gogota do fa lo-bedaŕa da. Ofi oyek ants biurtzen dira ta sudufetik artzen da ants ori. j: Eŕebelaŕ, afasoa, aŕaspa, ke-bdaŕ, pipa-bedaŕ, pipa-belaf, sungulu, zungulu. *11* (gaizpide), (ke), (mamurketa), (mozkorkeri).

ke-belaf-aŕ. (Ice-Math *iz.* Ke-belafean bizi dan afa.

ke-belat artzaile. (ke-belaŕ): *izond.* Ke-belafaren zalea dana. J: Ke-belaŕ-zale.

ke-bclaf-auts. (ke-belaŕ): iz. Suduŕetik artzen dan ke-belaŕez egindako autsa. I: Suduŕ-auts.

ke-belaf-eri. (ke-belaf): *izond.* Ke-belaŕagatik cci dagoena.

ke-belaŕ--gile. (ke-belaŕ): *ŕzond* Kc-belafa eŕetzeko gertutzen duena.

ke-helaf-landare. (ke-belaf): *iz.* Ke-belaŕeren laudarea.

ke-belaf-margodun. (Ice-held): *izond.* Ke-belaŕaren margoa duen.

ke-belaf-okertzaile. (ice-belaŕ): *izond.* Ke-belaŕa biurdikatzen duen ke-bedat-piles.

ke-belaŕontzi. (ke-belaŕ): *iz.* Ke-belafa eukitzeko ontzia.

ke-belafofi. (be-belaŕ): *iz.* Ke-belafaren ostoa.

ke-belaŕoztu. (ke-belaŕ): *izand.* Ke-belafez zikinduta.dagoena.

ke-belaŕ-pozoi. (ke-belaŕ); is. Kc-belafak duen gai edentsua.

ke-belaŕ-sail. (ke-belaf): *iz. Ikus.:* Ke-belardi.

ke-belaf-saltoki. (be-belaŕ): *iz.* Ke-belaŕa saltzen dan saltokia. (:1kus.: Ke-belartetxe. J: Ke-belartegi.

ke-belaf-saltzaile. (ke-betaŕ): *izond.* Ke-belafa saltzen duena.

ke-belaf-txofo. (Ice-belaŕ): iz. Ke-belaŕ-lopiltxoa.:1(c-bete-aorta.

ke-belaŕ-xorta. (ke-belaf): is. Ke-belaŕ-lopiltxoa. {: Ikus.: Ke-belaŕ-txoŕo.

ke-belaŕ--zale. (he-beist): *izond.* Ikus.: Ke-belar-artzaile.

ke-belartegi. (Ice-bete); is. thus.: Ke-belartetxe. : Ke-belar.

ke-belertetxe. (ke-belar): iz. Ke-belaŕa saltzen dan tokia.: Ke-belaŕ-sahoki, ke-belartegi.

ke-bide. (supaztef): *iz.* Efealdiaren keari ateratzeko bidea ematen dion Ixtuna. Ekezilo, kezilo, kezulo, keodi, labaztegi, i€xestoŕe, suburu, sukane, supide, txaramila, txaranbil, xamindel, ke-ao.

ke-biuŕak. (ke): *iz.* Ke-kizkufak. I: Kee-blue, ke-kizkola.

Ice-burn. (ke): *iz.* ikus.: Keadaŕ.

ke-egazkiaa. (egazkaritza): is. Gibel-oldatez dabilen egazkiiia.

ke-gai. (ke): is, Kea ateratzekoa dan gays.

ke-gurdi. (bumi-bide): *iz.* Bultziaren orgak ibilerazten dituen langays. I: Su-gurdi, suzko-burdi.

Ice-iresle. (Ice): *izand.* Kea steratzea gutxitzen duena.

ke-izan. (ke): *ad.* Ke atera.

ke-kiño. (mingaztasun): iz. Ondntake azkuflai keak uzten dien mingaztasuna. : Kemin.

ke-kizkola. (Ice): *is.* Ikus.: Ke-biuŕiak.

ke-laiño. (ke): *iz.* Ke-mordoa. J: Kemaita, ke-mando, kemeta, kemetada, kemoltso, keota, kepila, kepilo.

ke-mando. (Ice): *iz.* Ikus.: Ke-laiño. {: Kemalta, kemeta, kemetada, kemordo.

ke-orban. (ke): *is.* Ikus.: Kedaŕ. : Kelat, keldeŕ.

ke-sari. (ke): *iz.* Kebide bakoitzagatik ordaintzen zau zerga. (zerga): is. Berbera.

ke-su. (efealdi): iz. Ke asko ateratzen dues sua.

ke-ufin. (mingaztasun): *iz.* Kean ondutako azkuŕiai geratzen zayen mingaztasuna. (Ice): *iz.*

kc-ufindu. (ke): *ad.* Ondutako azkufiai ematen zayen ke-kutsua.

ke-zantzu. (ke): *iz.* Ketaturik dagoena.

ke-zoko. (ke): *iz.* Ke asko dagoen gcla.

kea-izan. (he): *ad.* Kea stem.

keadaŕ. (he): *iz.* Ke-mordoa. j: Ke-burs.

keaŕ. (he): is. Keak uzten duen koipezko gal beltza. I: Kedaŕ, kedagaŕi, kedargi, kedaŕagi, kedafe, kedeŕ, keteda.

keatoki. (supazter): *iz.* Egufa kebidean legortzea. (egur): tz. Berbera.

treats. (hires): *iz.* Keak ematen duen kiratsa. (ke): *iz.* Berbera.

keatu. (Ice): *ad.* Azkuŕiak keaz ondu. I: Keaztau, kedaŕatu.

keauka. (estalpen): *ad.* Estali, ostendu.

keaztau. (he): *ad.* Ikus.: Keats. Kedaŕatu.

kebelarkiñs. (Ice-bete): *iz.* Ke-belafak duets pozoiña.

kebelarlatza. (ke-belaŕ): *iz.* Ikus.: Ke-beist.

keben. (aditzondo): *odand.* Emen.

kebera. (ke): *izond.* Keari buruz minbcra dana. (kordamen): *izond* Berbera.

kebil-txofotx. (sagaŕondo): *iz.* Sagaŕ-mota bat.

kebra. (lore): *iz.* Gaztañondoaren lore ikusgaŕiena.

kedagaŕi. (he): *iz. ikus.:* Kest. Kedaŕ, kedargi, kedaŕagi, kedaŕe.

kedardun. (Ice): *izond.* Kedaŕez betca dagoen. : Kedartsu, kedartzu.

kedargi. (Ice): *is.* lkus.: Kcal'. j: Kedat, kedagati, kedatagi, kedaŕe.

kedarkentoaile. (he): *izond.* Ikus.: Kedaŕ-garbitzaile. j: Kedarlari.

kedarketa. (ke): *is.* Kedatez betetzea edo estaltzea.

Icedarlari. (ke): *ŕzond.* lkus.: Kedaŕ-garbitzaile. J: Kedarkentzaile.

kedaf. (ke): *iz.* Igaroten dan ixtunetan keak metatzen duen ekai lodi to beltza. I: Gedaŕ, gedsta, gedate, kelsŕ, keldeŕ, ke-orban, keŕaka, keŕade, faldra, keradi, ijutuko. (sabeluŕ): *iz.* Beazun. (zekenkeri): !J *is.* Zeken.

kedafa. (he): *is.* Ikus.: Keat. I: Kedagaŕi, kedargi, kedet, keŕeda. (sabelur): *iz.* Ikus.: Sabelur. j: Gibel-ur, kedate. (zekenkeri): *izand* Zekeua dana.

kedaŕagi. (ke): *iz. Ikus.:* Keaŕ.: Kedaŕ, kedagaŕi, kedargi, kedaŕe.

kedaŕ-antzeko. (ke): *izond.* Kedaŕaren antza duena.

lcedaŕatu. (Ice): *ad.* Ikus.: Keahc. Keaztau.

kedaŕe, (Ice): *iz.* Ikus.: Keaŕ. j: Kedaŕ, kedagaŕi, kedargi, kedatagi, keradi. (sabelur): *iz.* Ikus.: Kedaŕa.

kedaŕ-eŕatz. (Ice): *iz.* Kcdaŕa kentzeko eŕatza. I: Kedaŕisatz, kedaŕ-isuski.

Icedaŕeztatu. (ke): *ad.* Kedaŕez estali. Kedaŕeztu.

lcedaŕeztu. (ice): *ad.* Ikus.: Kedaŕeztatu.

kedaŕ-garbitzaile. (ke): *izond.* Kebideak garbitzen dituena. j; Kedarkentzaile, kedarlari. (esku-Iangintzak): *ŕzond.* Berbera.

kedaŕisatz. (ke): *iz.* Ikus.: Kedaŕ-eŕatz. Kedaŕ-isuski.

kedaŕ-isuski. (Ice): iz. ikus.: Kedaŕ-eŕatz. I: Kedaŕisatz.

kedat sare. (ke): iz. Kedaŕa biltzeko sukaldeetan jartzen dan makil-sarea.

kedartsn. (ziriko): iz. Kuskuetako ziriko atunta. (ari): *17.* Ziriko-mulotik ateratzen dan aria. (ke): j *(cond.* Ikus.: Kcdardun. I: Kedartzu.

kedartsutasun. (Ice): *iz.* Kedaŕez beltziturik izatea.

kedartu. (ke): *ad.* Kedaŕez estali. Kedeŕeztatu.

kedaso. (galartzu): *L.* Oskictarako galartzua.

kedastun. (kedats): *Lord.* Kedatsa daukana.

KEDATS. iz. Elizkizunctan atsonez eŕetzen dan gom-eŕetxina. j: Eliz-lufun, ciiz-ke, gizentsu, luŕingai, kedatz, kei-gai, kekin. II (atson), (cliza), (tics), (yaurespen).

kedats-ontzi, (kedats): *iz.* **Kedatsa** cŕetzeko outzia.

kedartu. (kedats): *ad.* Kedats-ontziaz kedatsaren ices eman.

kedeŕ. (ke): iz. Bats.: Kcdaŕa.: Keel.

kedeŕaztatzale. (kc): *ŕw ad.* Keats kentzen ari dana.

kedeŕeztatu. (Ice): *ad.* Ikus.: Kedartu.

kedun. (ke): *izond.* Kea ateratzen duena.

kedura. ace): iz. Keaz kutsua garbitu.

kcee. (ke): *iz.* Ke itzaren aidaketa.

kcc-biuf. (Ice): *iz.* Ikus.: Ke-biatak.

keedun. (cgazkaritza): iz. Tuŕustaz dabilcn egazkiña.

keeilaborde. (gaztañondo): *iz.* Gaztaifia txiki mote bat.

kecla. (seska): *iz.* Iraitz laua egitcn duen ii edo sestmen eandura. (lore): *iz.* Ikus.: Ezpata. j: Ezpata-belaŕ.

keeta. (itxidura): ŕz, Ikus.: Kereta. j: Gereta, keeila, keels.

keetatu. (ke): *ad.* Keaz gazta, amariak eta abaŕ midi,. Kcetu.

keetu. (Ice): *ad.* Ikus.: Keetatu.

keeztatu. (ke): *ad.* Zeribait kea Oman. I: Kci-goŕitu.

kefa. (sai-abere): *ft.* Beko ezpaña irtena daukan zaldi edo mandoa.

kegabetu. ace): *ad.* Kea kendu.

kegafi. (ke): *Load.* Kea ematen duena.

kegile. (kc): *izond.* Kea emuten duena.

kei. (Ice): *iz.* Keaz egitcn ezaupidea.

kei-aidi. (ke): *iz.* Bein batez atcratzen dan ke-mordoa.

kei-gai. (kedats): *iz.* Ikus.: Kedats. Kedatz, kekin.

kei-gofltu. (Ice): *ad.* ikus.: Kccztatu.

lrei-kin. (mingaztasun): *iz.* Azkuŕiai keak uzten dien edo ematen dien mingatza.

kcei-santzn. (ke): *iz.* Lastoa edo beste **gai** bat eŕetzen egiten dan agerpidea. I: Kekeiña..

keilu. (giñaŕe): *iz.* Giñaŕearen aragt-zatia.

keinkun. (aindoizti): *ft.* Kenketaen ebazkizuna. (kenketa): iz. Berbera.

keintza. (kenketa): iz. ikus.: Keuketa. Kendukela, kenduma, zenbakein,

keiñ-egin. (gune): *ad.* Ikus.: Keiñatu.

keiña. (gone): iz, Keiñu itzaren eldaketa. I: Kiñu, keña. (zemakuntza): *iz.* iens.: Zemakuntza, ; Keiñada, keiñadura.

keiñada. (eraso-aidi): *iz.* Oldaŕ-aldi, oldarketa. (gone): *L.* Begiaz egiten dan keiñua. (zemakuntza): jj iz. Ikus.: Zemakuntza. j: Keiñn, keiñadura.

keiñadura. (zemakuntza): *iz.* Ikus.: Zemakuntza. : Keiña, keiñada.

keiñaka. (gone): *adond.* Keiñuak egiten ari-izatea. (begi): adond. Betazalak igitzen ari-izatea. j: i ika-ñaka.

keiñaketa. (izkilu): iz. lzkilua zeribait edo noribait zuzentzearen egipena. Keifialdi, keiñatze.

keiñalari. (zemakuutza): *Load.* Zematzen duena. j: Keiñatsu, keiñatzaile.

kelñaldi. (izkilu): *iz.* Ikus.: Keiñaketa. Kciiiatze.

keñatsu. (zemakuntza): *izond.* Ikus.: Keiñalari. j: Keiñatzaile.

keiñatu. (zemakuntza): *ad.* Ikus.: Zematu. j: Kein-egin, keiñutu, inkaratu.

keiñatzaile, (zemakuntza): *Land.* ikus.; Keiñalari, ^: Keiñatsu. (izkilu): *ŕzond.* Keiñaketa egiten duena. j: Keiñatzale.

keiñatzale. (izkilu): izond. Ikus.: Keiñatzaile.

keiñatze. (izkilu): ŕz. Ikus,: Keiñaketa. Kciñaldi.

kelño. (ikuŕ): *iz.* Zebaiten ikuŕa.

keiñu. (gone): *iz.* Begi bat lipaŕ batez ixtea, bestea idekita dagoelarik, j: Ikus.: Kilimusi. j: Keiñn, kiñu, keñu, jeñu, kuka, gaiñu, ñikx, ñikada, parista, (zcmakuntza): iz. ikus.: Zemakuntza. Kiñu. (ikuŕ): jl iz. Zerbait czaguerazteko zantzua. (ufitasun): jj iz. Amiñi bat, pitin bat.

Mina oroiteziu. (aanzpcn): *iz.* Idazkeraren igiduraren aanzpena.

keiñu-okei. (gum): *izond.* Kilimusi txaŕak egiten ari dana,

keiñugile. (gum): *izond.* Ketñuak egiten dituena. j: Zeiñuka ari dana, keiñukari, keiñulari.

keiñulaa. (guse): *adond.* Kilimusika ari-izatea. E: Keñuka.

keiñukari. (gone): *ŕzond.* Zeiñuka ad dana. I: Ikus,: Keiñugile, keiñulari, miskin.

keiñukatu. (pane): *ad.* Keiñuak egin.

keiñukeriak. (fazakeri): *iz.* hazalcerizko kiñuak.

kbinketa. (gune): *iz.* Keiñuak egitea.

keiñuketan. (gune): *adond.* Keiñuak egiten ari-izatea. j: Keñuketan.

keiñukari. (guile): *Load.* thus.: Keiñukar . : Keiñugile, miskin.

kelñutsu. (guile): *ŕanes!.* Kilimusiak egiten dituena.

keiñuta. (zemakuntza); *ad.* I us.: Zematu. Keiñatu, inkarahf.

keiñuz. (gone); *adond,* Keiñuak egiten ari-izatea.

keitaztu, (ke): *ad.* Aragiak ketatu, ondu. Keitu.

keiti, (akalde): iz. ikus,: Akalde. i: Itxas-ate, naidi, iztate.

knit°, (ito-aldi); *ad.* Ats-gabetu.

kcitsu. (ke): *izond.* Kea ateratzen duena.

keitu, ace): *ad.* Ikus.: Keitaztu.

keix-arazte. (mutiridura): *ŕz.* Mntiriduraren egipena.

keixa. (gereziondo): *iz. ikus.:* Gereizi. I: Gerezia.

keixaazi. (nekabide): *ad.* Nekarazi. Keixarazi.

keixadura. (aldakura): *iz.* Ikus.: Artegatasun. I: Keixamendu, keixo, keixu.

keixamendu. (aldalcura): iz, ikus.: Artegatasun. I: Keixadura, keixo, keixu.

keixape. (gereziondo): iz. Gereziondoenpean dampen itzala.

keixarazi. (nekabide): *ad.* Nekarazi. I: Keixaazi, kexarazi,

keixatu. (inka): *ad.* Inkak egiten ari-izan. (lastertasun): *ad.* Lasteŕ-egiten ari-izan.

keixeta. (gereziondo): *iz.* Gereziondoen multzoa, gereziondoak dagozen tokia.

keixo. (aldakura): *iz.* Ikus.: Artegatasun. I: Keixadura, keixamendu, keixu.

keixoi, (aŕain): *iz. Ikus.:* Kabixoi. 1: Kabuxa, lansoi, lantxoin.

keixondo. (gereziondo): *iz.* Ikus.: Gereziondo. I: Kapuli.

keixu. (aldakura): *iz.* Ikus.: Artcgatasun. I: Keixadura, keixamendu, keixu. (indarkeri): *ŕzond.* Indarkerielan ari dana. (inka): ;j *iz.* ikus.: Inka. Kanka.

Iceizi, (erabe): *iz.* Ikus.: Erabe.

keizu. (susmo): *iz.* Ikus.: Susmo. Goganbeaŕ, susma. (aldakura): *iz.* Aldakura izatea. j: Keizura.

keizura. (aidakura): *iz.* Aldakura izatea. Keizu.

kelc: (izenorde): *izord.* Ayck.

kekeiñu. (ke): *iz.* Ikus.: Kei-santzu.

leekin. (kedats): *iz. ikus.:* Kedats. j: Kei-gai.

kelciño, (ke): iz. Ke-jasta.

keko-meko. (kolokadura): *ŕzond.* Ikus.: Aiko-maiko. j: Ezbayan ari dana, kokolo-mokolo. (erabakieza): *izond.* Berbera.

Icelagaŕ. (atxurdin): *iz.* Ikus.: Arxuri. Artzuri.

Icelagaŕ-antzeko. (atxurdin): *izond.* Arzuriaren antzckoa dana. I: Kelagaŕezko.

kelagaŕezko. (atxurdin): *izond.* Ikus.: Keiagaŕ-antzcko.

kelama. (laspel): *iz.* Izerdi ugaria soŕerazten duen luŕuna. I: Kelapa, sualama.

kelamandaketa. (pilota): iz. Pilots alkaŕi botatzen egiten dan jokoa.

kelaña. (ke): *iz.* Kea?, egindako Iaño antzekoa.

kelaŕ. (ke): *iz.* Ikus.: Kedaŕ, : Gedaŕ, keldeŕ, ke-orban.

kelartsu. (Ice): *izond.* Kedaŕa daukana.

kelaune. (ke): *iz.* Ke-bideetatik keaz atcratzen clan auts moo.

keldaf. (txikiera): *izond.* Oso txiki ta ezertarako ez dana.

keldartsu. (ozarkeri): *frond.* Ozarkeriz ari dana. (alsekabe): *ŕzond.* /tun dagoena.

keldermin. (sabelur): *iz. Ikus.:* Sabelur. Keldeŕ,

keldeŕ. (ke): *iz.* Ikus.: Kedaŕ. : Gedaf, kelaŕ, kc-urban. (sabotur); iz. Ikus.: Sabelur. Keldermin. (ligarda): Jj *iz.* Ikus.: Dindiŕi. j: Dindifin, okaran, tintifi, zintz.

keldertu. (orban): *ad.* Kelcleŕaz zikindu.

kelderztatu. (sabelur): *ad.* Beazunez igurtzi.

keldeztatu. (sabelur): *ad.* Beazunez igurtzi.

keldo. (naŕaskeri): *fzond.* Naŕasa dana.

ketemele, (naste); iz. Ikns.; Naste. Gaiiiazketa.

keieta. (ate): *iz. Ikus.:* Ataize, I: Geleta, gcreta, kcrcta, esila.

kelkof. (legoriasun): *Laud.* Levi- eta gogoŕa dana.

kelmen. (koldartasun): *izond.* Koldaŕa dana.

kelon. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana.

kelutinautsa. (kedats): ŕz. Ikus.: Kedats. Keluinautsa.

kemalta. (ke): *iz.* ikus.: Ke-Laiño. Ke-mando, kemeta, kcmetada, kemoltso, kemordo.

kemeaf. (laspcl): *iz.* ikus.: Laspel. I; I: Asats.

kemen. (indaŕ): *iz.* Gogo-indaŕa.I: lndaŕagoñia. (aditzondo): *adond.* **Etncn.**

kemen-gabetu. (aultasun): *ad.* Auldu.

kemendilc. (aditzondo): *adond.* Emendik. j: Kementi, kementik.

kemendu. (indaŕ): *ad.* Kemen izan; kemen artu. : Gemendu.

tcemendun. (sIN): *izond.* Aibia duena. (indaf): izond. Kemena duena.

kemenez. (indaŕaldi): *adond.* Indafaldiz ari-izatea.

kemengabe. (auilasun): *izond.* Aala dana.

kemengaŕi. (indat): *izond.* Kemena ematekoa dana.

kemenik-eza, (atzetasun): iz. Kemena galtzea.

kementi, (aditzondo): *adond.* Emendik. Ikus.: Kemendik. I: Kemendik.

keeneutik. (aditzonda): *adond.* Emendik, I: Ikus.: Kemendik. I: Kementi.

Irementsu. (albi): *'frond.* Aibia duena. Ikus.: Kemendun.

kementsuki. (albi): *adond.* Albiz ari-izatea.

kemeta. (ke): *iz.* Ikus.: Ke-laiño. I: Kemaita, ke-mando, keretada, kemoliso, kemordo.

kemetada. (ke): *iz.* ikus.: Ke-laiño. Kemalta, ke-mando, kemeta, kemoliso, kemoŕdo.

kemi-zirkir, (igidura): ia. Kimiazko igidura.

kemen. (mingaztasun): iz, Ikus.: Ke-kiño.

kemendu. (mingaztasun): *ad.* Azkuŕlai lee-aokera eman.

keenoltso. (ke): *iz.* Ke-mordoa. I: Ke-laiño, kemalta, kemeta, kemetada, keata, kepila, kcpilo.

kemordo. (Ice): *iz.* Goruntz drain ke-aindoa. I: Ke-Iaiño, kemalta, ke-mando, kernel-a, kemetada, keenoltso, keata, kepila, kepilo.

ken, (kentze): *ad.* Kendu aditzarcu laburpena. I: Gen. (izenorde): *izord.* Beren.

ken-arazi. (kentze): *ad.* Kendu-eragin.

ken-arazte. (kcntze): iz. Kendu-eragitca.

ken-erazi. (ausiabartza): *ad.* Ondatu, poŕokatu. (utzerazpen): *ad.* Bore lanbidetik norbait aldendu-eragin.

ken-erazle. (utzerazpen): *izond.* Bore lanbidetik norbait aidendu-eragiten duena.

ken-ipiñizko. (kentze): *izond.* Kentzeko ta ipintzekoa dana.

kenarazle. (kentze): *ŕzond.* Kendu-eragiten duena. : Kenaztale.

kenaztale. (kentze): *izond.* Ikus.: Kenarazle.

kendu. (kentzc): *ad.* Gauza bat artu ta beste batzuctatik cdo zegoen tokitik bcrcizi ta aldcntzca. j: Lege bat ezeztalzca. j: Bizibide edo Ian bide bat ode batzuk galeraztca. I: Gauza bateaz gabetzea. I: Toki batetik joatea. I: Edegi, cdcki, ekcn, ekendu, gen, gndu, gentu, kentu, ikendu, muŕitu, atsindu. (salnenŕi): *ad.* Gauza bat erosteko eskatzen eta ernaten danaren egipena.

kendu-ezin. (iraunkortasun): *izond.* Kendu ezin ditekena; igitu ezin ditekena. I: Kendu-eziriezko.

kendu-eziña, (iraunkortasun): *iz.* Eziftezko igitzea.

kendu-eziñezko. (iraunkortasun): *izond.* Ikus.: Kendu-ezin.

kendu-imiñi. (itsaspen): *frond.* itsasten dana.

kenduketa. (keniceta): *iz. Ikus.:* Kenketa. j: Kcintza, kenduma.

kendukizun. (kenketa): iz. Aindo batetik kenketaz kentzekoa dana. j: Kengia, kenkari, kenkizun, kentzekoa.

kenduma, (keuketa): *in.* Ikus.: Kenketa. J: Kenduketa, kcintza.

kengai. (kenketa): *iz.* Kenlcetaz zerbait kentzen zayon aindoa.

kengaitz. (kentze): *frond.* Kentzeko zala dana.

kengafi. (ourtapen): /now/. Baztertu ditekena. (kenketa): *izond.* Kenketaz zerbait kendu dakiokena.

kengatiro. (eurtapen): *adond.* Baztertzen ari-izatea.

kengafitasun. (eurtapen): iz. Eurtapena egin al-izatea,

kengia. (kenketa): *iz.* Ikus.: Kendukizun. Kenkari, kenkizun, kentzekoa.

kenika. (liño): iz. Manita'ko ka€amua.

kenka, (erabakitasun): *iz.* Erabakia artzeko unealdi heals. j: Laŕi-aldi, laŕi-egtm, laŕiordu, laŕ€-nne.

kenkari. (kenketa): *in.* ikus.: Kendukizun, Kengia, kenkizun, kentzekoa.

KENKETA. iz. Oso dan batetik zerbait aldendu edo kentzearen egipen eta ondorioa. J; Keintza, kenduketa, kenduma, kentza, zenbakein, zenbakenketa, zenbakenkin, zenbakenkun. // (aindoizti), (aldarakuntza), Carpel)), (astanpen), (berezkuntza), (ezoso), (gutidura), (itoipen), (kentze).

kenkizun. (kenketa): *in.* Ikus.: Kendukizun. j: Kengia, kenkari, keutzekoa, zenbakengi.

kenlari. (kentze): *ŕzond,* ikus.: Kentzaile. J: Kenzale.

Icente. (maŕazki): *iz,* Eundura baten maŕaztia.

kenzu. (kentze): *ad. Tkrrs.:* Kendu. Gendu, gentu, ikendu, atsindu.

kentza. (kenketa): iz, Bins.: Kenketa. I: Kenduketa, kenduma, keintza.

kentzaile, (kentze): *izond.* Kentzen duena. J: Kenzale, kenlari.

KENTZE. *in,* Gauza bat tuoki batetik bestera eramatea edo ekartzearen egipena. // (agerketa), (agermen), (aldaera), (aldarakuntza), (amen), (askapen), (astanpen), (banandura), (berezkuntza), (biloztasun), (eraindu), (erauzketa), (eteztasun), (ezeztapen), (eztasun), (gabetasun), (gabetze), (iraizketa), (itoipen), (itxasgabeketa), (janztura), (kapel), (kenketa), (lagatze), (lapuŕeta), (naŕaskeri), (poxelukadura), (tiŕit), (utzerazpen).

kentzekoa. (kenketa): *in.* Ikus,; Kendukizun. J: Kengia, kenkari, kenkizun. (galdekeri): *iz.* Beafestekoa dana.

kentzerik gabe. (ezabapen): *izond.* Ezabatzekoa ez dana.

kenzale. (kentze): *izond.* Ikus.: Kentzaile. J: Kentari.

keñada, (ikuŕ): *iz.* Ikus.: Ikuŕ. J: Ikuŕune, keñu.

keliatu. (ikuŕ): *ad.* Ikuŕak egin.

keñu. (ikuŕ): iz. Ikus.: Barŕ. j: Keñada.

keodi. (supazteŕ): *iz.* Ikus.: Kebide.: Labaztegi, kezulo.

keola. (ke): *iz.* Keaz egindako zutafi antzekoa.

Iceota. (ke): *iz,* ikus,; Kemordo. J: Kelaiño, kemoltso, kepila, kepilo.

kepila. (Ic€): *in, Ikus.:* Kemordo.: Keiaiño, kemoltso, keota, kepilo.

kepilo: (Ic€); *iz.* Ikus.: Kemordo. j: Kelaiño, kemoltso, kepiia.

Icepireska. (joko); ŕz, Ikus.: Ardogi. Karlezian, kutx-ala-pil, kulxalapil. "Begitartez ala uzkuz",

kepra. (aŕain): *iz.* Lebatzaren antzekoa dan lixasoko aŕaña, txikiago ta ain gonna ez dana.

kcera. (lastortasun); iz, Lastertasun, bizkortasunaren egipena. : Kera-kara. I: Aldi-neur9an abiaduraren geitzea. J: Leitasun. J: Ikus.: Laisteŕagotu. (cite): iz. Antza. J; Antzo, kera-kara, kerantza. (gclditze): {j in. Geldi-aldia. (mueta): N iz. Duiva. (asto): (iz. Ijitoen aoan, astoa.

kera-kara. (eite); iz, ikus.: Bite. I: Kera. (Lastertasun): iz. Ikus.: Kera.

keradi. (ke): *iz.* Ikus.; Kedaŕ, kedaŕc, ij utuko.

keragabe. (mutirikeri); *izond.* Mutirikeriz ari dana.

kerako. (cite): *ŕzond.* Eitea duena.

keran. (gisa): *adond.* Gisaz ari-izatea.

keraniza. (cite): *in.* Ikus.: Eite. Kera.

kerats. (Ideals): *iz.* Ikus.: Kirats. Karats, kenr, kia.

keratu. (lastcrtasun): *ad.* Keraz ari-izan.

keratxo. (geiditzc): iz. Gelditze motza.

ke^{p}ba, (gaztañondo): *in.* Gaztañondoaren lorea. (lore): *iz.* Berbera.

kerda. (ari): *iz.* Mataza bat lotuten daen aria. (matzondo): iz. Molkoaren aldaskak.

kerdoi. (janztura): *in.* Soñaŕi geŕikatzen zayon janztura, maukak eta bclaunetarañoko aldak dauzkana.

kere. (bizitegi): iz. ikus.: Etxe. /1 Kereko egaxia = Etxeko anderea. ii Kereko ogaxoa = Etxeko jauna.

kerebul. (sagaŕondo): iz. Sagaŕ-mota bat. ^: Keremul.

kereisanza. (gereziondo): *in.* Ikus.: Kercisanzondo. : Kereisauzondoaren igalia.

kereisanzondo. (gereziondo): iz. Azi atalbiko zugatza; here igalia kereisanza da. J: Kereisanza.

kereismin, (aranondo): *iz.* Argiñe donearen aranondoa.

kereixeta. (gereziondo): *iz.* Gereziondoen muitzoa. J: Gereziondoak dagozen tokia.

kereiza. (gereziondo): *in.* Ikus.: Gerezi. Keriza.

keremende. (atsekabe): in. Ikus.: Atsekabe. : Asbage.

lcerementa. (inks): *iz. Ikus,;* Inka. J: Keremenda, keremende, keremente. Tzenondo: Inkaka eŕaz ari dana,

kercmctz, (gaztañondo): *in.* Berandu datoten gaztain-mota bat.

keremul. (sagaŕondo): *in.* Sagaŕ-mota bat. I: Ikus.: Kerebul.

kerestatu, (irentze): *ad.* Ikus.: Gesteratu. Trendu, keresta, kerestu, kestu, kesto.

kerestatzaile, (irentze): *izond.* Ircntzen duena. I: Ikus.: Kerestoŕ.

kerestof. (irentze): *izond.* Irentzcn duena. J: Kerestatzaile.

kerestu. (irentze): *ad.* Ikus.: Kerestatu.

kereta. (kayota): iz. Gaztak ontzeko kayota. j: Ikus.: Apalandi. Apalaundu, tximintx. (ate): *iz. Ikus.:* At-aize, j: Geleta, gereta, kaleta, kerete, kaleta, keeta, kirila, kiŕila, keta, yela, iela, kortal, esila, lakate, late, partangala, pnrtalanga, portangala, ssila, xeela, xeil,

kereta-abeak. (ate): *iz.* Kercta baten alboko zatiak.

kereta-auntz. (ate): *iz.* Kereta baten zeaŕezko langa.

keretatu. (ate): *ad.* Kereta baten bidez itxi.

keretxu. (maxkuŕ): *iz.* Maxkuf-mota bat.

kereztatatu, (burni-esi): *ad.* Burni-esiz inguratu.

kerix-orpo, (gereziondo): iz. ikus.: Gereziondo.

kerixa. (itzal): *iz.* Ikus,: Itzak.

keriz. (itzal): *in.* Ikus.: Iteal. j: Gertiza. (estalune): *iz. Ikus.:* Estalune. J: Kerizpe. (atcrbe-leku): II *in.* Ikus.: Aterbe-leku. j: Kertsima,

keriza. (gereziondo): *iz.* Ikus.: Gerezi. I: Kereiza. // MGM batzuk dagoz: // Goiz-keriza, goiz gerezi = Goiz ateratzen dana. II Keriza-bera, txori-keriza, sasi-keriza, basa-gerezi, txertaka, txertakabe, makatz, mentatzaga, txeŕi-gerezi = Basako ta txikia dana. II Txori-kerizak bi motazkoak dira: Goŕoak eta baltzak. Ii Anpolai, anpoiĺa, anpoilara, Bayon-gerezi, dinduila = Anpulu-antzekoa dana. II Anpoiayak iru motazkoak dira: Zuria, goŕia ta haltza. 11 Keriza-baltz, keriza-beltz.1/ Ginda-gatatz, kinda-gaŕatz = Mingatzak diranak. /l Ginda-gaza = Gozoa dana. *II* Malmai, gila = Beltza-mota bat. *1l* Anpoŕ, kanpoŕ = Anpolayarcn antzekoa. I! Gaŕapel, aŕapal = Gideŕ tuna duena. (itzal): is. Ikus.: ltzo!. j: Keriz, geriza. (estalune): jj *iz.* Ikus.: Estalune, keriz, kerizpe. (babes): II *is.* ikus.: Babes. I: Kerizu, magalpe.

keriza-bera. (gereziondo): iz. Basa-keriza.

keriza-orpo. (gereziondo): *is.* Ikus.: Gereziondo. Gerezi-orpo, keriz-orpo.

kerizaka. (estalpen): *adond.* Ixil-ostuka ari-izatea.

kerizatsu. (itzal): *izond.* Itzala ematen duena.

kerizatu. (babes): *ad.* Babesean gorde.: Kerizpetu.

kerizkatu. (igurtzikela): *ad.* Lafua gauza latz batesz eta geyenetan azazkalakaz igurtzi.

kerizpe. (estalune): *iz,* Ikus.: Estalune. Keriz, keriza.

kerizpetsu. (itzal): *izond.* Itzala duen tokia.

kerizpetu. (babes): *ad.* Ikus.: Kerizatu.

kerizu. (babes): *iz.* Ikus.: Keriza. Babes.

kerkeli. (arts): *ad.* Artoa ofiak galtzen ari-izan.

kermen. (eskuantze): *iz.* ikus.: Eskuantze.

karmin. (ozarkeri): *izond* Aokera gaŕatza duena.

kermindu. (ozarkeri): *ad.* Aokera gaŕatza eman.

lrernero. (txori): *iz.* Ikus.: Gardantxori. I: Karnaba.

kerpa. (galartzu): *is.* Kapeiaren galartzutxoa. (kapct): *is.* Berbera. (laiu): (iz. Lafnaren zolda.

kefa. (jalkin): *iz.* Ikus.: Atoka. I: Pizat. (csue): *iz.* Berbera. (mingaztasan): *frond.* Mingatza dana.

kefada. (ke): *is.* liens.: Kedat. Keŕade, kefeda:

kefade. (ke): *iz.* Ikus.: Kedaŕ. : Keiada.

keŕan. (sukalde): iz. Eŕetzeko, aragiak sarizen diran ziria.

keŕatu. (usteldura): *ad.* Koipeak eta beste gauzak usteltzen asi.

kefebillos. (oyutza): oyar. Zein txeŕen!.

kefeda. (kc): *is.* Ems.: Kedaŕa. Keaŕ.

kefekel. (eritasun): *!sand.* Brixka dagoena.

keferneatz. (gaztañondo): *is.* Gaztain-mnts bat.

kefen. (sukalde): *iz.* lkus.: Geŕen. I: Burduntzi.

kefena. (mai-orni): *is,* Mairako zalia.

keñ. (maitasun): is. Zerbaiterako zaletasuna.

keŕika. (sonu): *iz.* Gurdiek egiten duten otsa. (orga): iz. Berbera.

keŕ--Iceŕ. (arteztasun): *adond.* Zuzen-zuzen egotea.

kefo-leŕo. (eŕenkada): *adond.* Lefoan ari-izatea.

keŕu. (goŕoketa): *iz.* Ikus.: Goŕo. j: 'Exuma,

keŕu-jario. (goŕoketa): *izond.* Goŕoak asko botatzen dituena. j: Keŕuti.

lceŕuti. (goŕoketa): *izond.* Ikus.: Keŕu-jario.

kefutoki. (gotoketa): *iz.* Gofoak botatzeko ontzia. j: Keru-toki.

Icefutsu. (goŕoketa): *izond.* Goias beterik dagoena.

keŕuztatu. (gotoketa): *ad.* Gofoakaz estalr, bete. j: Keŕustatu.

kerten. (atsikipen): *is.* Zeebaitek bera atsikitzeko daukan sails. I: Keste. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana. Kirten, kola.

kertenkeria. (baldartasun): iz, Was.: Baldartasun. j: Kakolatasun, mandokeria.

kerto. (bizitegi): *iz.* Gauzak legortzeko, kebide ondoan dagoen gelatxoa. (legortasun): *iz.* Berbera.

kertsima. (aterbe-leku): is, Ikus,: Aterbe-leku. j: Kerr.

kertxn. (abetxu): *iz.* Oliokaria dan abetxua; bere igalia, ilaŕa bates kaizukoa, exurdun eta belzka da.

kertxun. (landare): *iz.* Gurutzkaria dan laudarea, urtsuak diran tokietan azteri dana. j: iturbalaŕ, itufi-belaŕ.

kern. (burs): *is.* Ikus.: Burn; ijitoen itza. (kirats): *is.* Ikus.: Kirats. j: Karats, kiras, tejo. (eta): (iz, ikus.: **Eta.** (surnin): II *is.* Ikus.: Goŕomio. I: lnxa.

kern-told. (goŕoketa): *iz.* Goŕoak botatzeko ontzia. j: Ikas.: Goŕo-toli, keŕu-toki.

kerubin. (gotzon): iz. Gotzonen leneugo taldekoa dana.

kerudun. (kirats): *frond.* Kiratsez beterik dagoena. Irodun. (sumin): *izond.* Goŕomioz beterik ari dana. (eta): Ij *izond.* Eta duena.

kerudura. (Meats): *is.* Kiratsez bcterik egotea. j: Irodura.

kerutu. (kirats): *ad.* Ikus.: Kirastu.

kcsadura. (aldakura): *iz.* lkus.: Aldakura. Kardaba, keska, kezka, kezkura.

kesaldatu. (ke): *ad.* Zeribait lcea eman edo keaz bete. I: Kestatu, ketatu, ketaztatu, ketu, keztatu.

keska. (aldakura): iz. Ems.: Aldakurn. Kardaba, kesadura, kezka, kezkura.

keskabi. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. I: Mitxiiika.

keskaildu. (aŕain): *iz.* Ikus.: Eskalu. j: Eskalu, keskailo.

keskailo. (aŕain): *iz.* Ikus.: Eskalu, I: Eskalu, keskaildu, keskailu.

keskarda. (eguŕ): iz. Eguŕ-pizka.

keso. (urduritasun): *izond.* Urduri ari dana.

kesokeri. (zorotasun): *iz,* Ikus.: Dote. I: Data, data.

kesotasun. (zorotasun): iz. Detua duenarcn bereiztasuna.

kesotu. (zorotasun): *ad.* Detua izan.

kesta. (ciza): *iz.* Aztaŕeuezko jazarkundea.

kestari. (zakuŕ): *izond.* Aztaŕenez ari (Ian zakufa.

kestatu. (ikerketa): *ad.* Bilotti, ikertu. (Ice): *ad.* Ikus.: Kesaldata. j: Ketatu, ketaztatu, ketu, keztatu.

kestatzaile. (Ice): *izond.* Ketatzen duena.

beste. (atsikipen): *iz.* Otartxocn edo pertzen kertena. I: Ikus.: Kertcn.

kestu. (irentze): *ad.* lkus.: Kerestatu. Kerestu, kesto.

keta. (naretasnn): *iz.* Ikus.: Naretasun. Ketan. (geldidura): *iz.* Ikus.: Geldidura. (aindo): I] *iz.* Ikus.: j: Aindo. I: Gets, kopuru.

ketalco there. (abere): *iz.* Zama eramateko aberea. I: Ikus.: Zamari. Zama-bere. (zama): iz. Berbera.

ketan. (ke): *adond.* Kea ematen ari-izatea.

ketangoan. (ke): *adond.* Kea biurtu.

ketari. (ikerketa): *izond.* Bilatzen ari dana.

ketatu. (ke): *ad.* Ems.: Kesaldadu. I: Ketaztatu, kestatu, ketu, keztatu. (meta): *ad.* Metatu.

ketaztatu. (ke): *ad.* Ikus.: Kesaldatu. I: Kcstatu, ketatu, kem, keztatu.

keto. (txikiera): izond. Ikus.: Epo. I: Epotxa. (nekabide); *izond.* Nekea soŕerazten duena.

ketoki. (ke): iz. Eguŕ ezea legortzeko kebidearen tokia.

ketotu. (txikiera): *ad.* Txikia biurtu.

ketsi. (legortasun): *ad.* Ikus.: Kctsitu. Lagoa-it.

ketsidnra. (legortasun): *iz.* Egaŕiz batez ere egiten dan legoŕeria.

ketsigaŕi. (legortasun): *izond.* Legortzekoa dana.

ketsikof. (legortasun): *izond.* Eŕaz legortzen dana.

ketsimendu. (legortasun): *ft.* Ikus.: Legortasun. j: Iardura.

ketsitu. (legortasun): *ad.* Janariak batez ere legortu. I: Ketsi,

ketsu. (ke): *izond. Kea* ateratzen donna. Kezko.

ketu. (laspel): *ad.* Laspela biurtu. Keztu, (ke): *ad.* Ikus.: Kesaldam. f: Kestatu, ketatu, ketaztatu, keztatu.

ketxo. (rnaxkuŕ); *is, Tlnis.:* Datil. I: Deitu. (maskordun): iz. Berbera.

ketxos. (aldakura): *imnd. Ikus.:* Artega. ^: Artegatxu.

ketxuera. (rnintzoera): iz. Peni'n mintzatzen dan izkuntza.

ketzaf. (ke): is. Ke aundia.

ketzero. (aiangura): *izand.* Artagabe, afangurarik ez duena.

keu. (zikintasun): *izand.* Zikiña dana.

keuri, (zurmin): iz. Zurmiñczko usaiña.

kenso. (eundura): *iz.* ikus.: Geuso. I: Gilho. (begi): *iz.* Ikus.: Begi-lauso. (odei): II *iz.* Berbera.

keusotu. (begi): *ad.* Begia lañotu. (odei): *ad.* Berbera.

keusu. (egaŕ): *iz.* Laisteŕ itzaltzen dan gaf aundia.

Iceutu. (ke): *ad.* Ke-jasta artu.

kcuzotu. (lañe): *ad.* Lañoetaz estali.

kexa. (aldakura): *iz.* Artega egotea. I: Kexadura, kexagune, kexakeria, kexamen, kexatarzun, kezkura. (inka): *ad.* Kexatu, aŕenkuratu. j: Keys, keyo.

kexadura. (aldakura): *iz.* Ikus.: Kexa. Kexadura, kexagune, kexakeria, kexamen, kexatarzun, kezkura.: Aldakuraz egotea, kexamendu, kezkaldi.

kexagaŕi. (aldakura): *izond.* Aldakura soŕerazten duena. I: Kexarazle, kezkarazle. (unadura): *izond.* Gogaikaŕi. I: Gogaikagaŕi,

kexagafiki. (aldakura): *adond.* Aldakuraz ari-izatea.

lcexagin. (aldakura): *ŕzond.* Aldakuraz dagoena. : Kexo, kexu, kezkadun.

kexagune. (aldakura): *iz.* Ikus.: Kexa. I: Kexadura, kexakeria, kexatarzun, kexamen, kezkura.

kexakeria. (aldakura): *ft.* ikus.: Kexa. Kexadura, kexagune, kexamen, kexatarzun, kezkura.

kexakoŕ. (biurdura): *ŕzond. Biuŕia* dana. j: Kexakoi. (aldakortasun): *izond.* Kiŕikil.

kexakortasun. (inks): iz. lnkaz arŕ-izatca.

Icexakortu. (inka): *ad.* Eŕaz inkaz ari-izan.

lcexakunde. (atsekabe): iz. Ikus.: Atsekabe. E: Goibeldura, goibelkeri, kexagune, kexamendu.

kexaldatu, (ke): *ad.* Keaz bete.

kexaidi. (aldakura): *iz.* Aldakuraz egotearen une-aldia.

kexamen. (aldakura): *iz.* Ikus.: Aldakura. I: Kexa, kexadura, kexagune, kexakeria, kezkura.

kexameudu. (aldakura): *iz.* Ikus.: Kexadura. I: Kexatasun, kezkakli, kexamen, kexakunde. (sumin): *iz.* Sumiña egitearen egipena.

kexarazi. (aldakura): *ad.* Aldakura eragin. Kexkarazi. (nekabide): *ad.* Keixarazi.

kexarazle. (aldakura): izond. Aldakura soŕerazten duena. I: Kexaraztale, kexagafi, kezkarazle.

kexaraztale, (aldakura): *izond.* Ikus.: Kexarazle. Kexaraztale.

kexatarzun. (aldakura): *iz.* i us.: Kexa, kexadura, kexagune, kexakeria, kexamen, kezkura.

kexatasnn. (aldakura): iz. Ikus.: Kexadura. j; Kexamendu, kezkaldi,

kexati. (inka): *izond.* Inkaz ari dana. I: Kexukoi,

kexatiaf. (aldakura): *izond.* Aldakuraz beterik dagoena,

kexatsu. (inka): *izond.* Sad Inkaz ari dana. I: Kexos.

kxatu. (aldakura): *ad.* Aldakuraz egin. Kczkatu. (asaŕe): *ad.* Thus,: Asaŕetu, Asaŕatu, aseŕctu. (akar): II *ad.* Ikus.: Akartu. I: Akaf-egin.

kexatuki. (lastcrtasun): *adond.* Lastertasunez ari-izatea.

kexatzaile. (inka): *izond.* lnkaz ari dana.

kexatze. (inka): *is.* Inkaz ari-izatcaren egipena.

Icexeri. (oñaze): is. Ikus.: Maze. I: Pupa. (sumin): *is.* lkus.: Sumin.

kexilotaf. (Ice): *izond.* Kedafa kentzen duena.

kexka. (gogape): *iz.* Gogapea urcluritzen duen artegatasun txikia. (aldakura): *iz.* Berbera,

kexo. (aldakura): *izaid.* Aldakuraz dagocna. I: Kexos, kexu, kexagin, keso, kczkadun, kexu. (ke): iz. Ke-mordo txiha.

kexxs. (aldakura): *izond.* Ikus.: Kexo. Kexu,

kexu. (aldakura): *izond. Ikus.:* Kexagin. ^: Kexo, kezkadun.

kexueri. (bekaizkeri): *iz.* Titus.: Bekaizkeri, Tñartsi,

kexueria. (bekaizkeri): ŕz. Ikus.: Bekaizkeri. J: Belcaizdura.

kexuki. (aldakura): *adond.* Aldakuraz ari-izatca.

kexukoi. (inks): *ŕzond. Ikus.:* Kexati.

kexurik. (cŕetasun): *adond.* Eŕetasunez ari-izatea.

kexutasuu. (aldaku ra): *iz.* Kezkaz ari-izatea. Ikus.: Aldakura. : Kardaba, kezka.

kexuz. (inka): *adond.* lnlcaz ari-izatea.

kezala. (izcrdi): *iz.* Izerdi ariña.

kezilo. (supaztcŕ): *iz.* Ikus.: Ke-bide. I: Ekezilo, kezulo, xamindel.

kezka. (etiketa): ŕz. ikus.: Etiketa. (eztabaida): iz. Ikus.: Eztabaida. (aldakura): II *is.* Ikus.: Aldakura. Kardaba, kesadura, kezka, kezkura, kizka, kozinta, tipus-aldi, irabia, kezkadura, ximiko-eragile,kexutasun. (gogape): i *is.* Gogapea urduritzen duen artegatasuna. (ardura): II *iz.* Ikus.: Ardura.

kezka bizi. (aldakura): *iz.* Aldakura aundia.

kezka-bako. (ardura): *izond.* Ezertarako ardurarik eztucna.

kezka-gabe. (arduragabetasun): *izond.* Arduragabekoa dana.

lcezka-gabea. (arduragabetasun): *iz.* Kezkarik ez izatea. j: Kezkagabezia, kezkarik-eza.

kezka-itun. (atsekabe): *izond* Atsekabea soferazten duena.

kezkabako. (susmo): *izond.* Susmorik ez duena.

kezkabiziko. (auŕe-iritzi): *izond.* Aufe-iritzi batek eragiten duena. (aldakura): *ŕzond.* Aldakuraz ari dana.

kezkadun. (atdakura): *izond.* Ikus.: Kexagin. I: Kexo, kexu.

kezkaeri. (aidakura): *iz.* Asalda-zantzu.

kezkagabetu. (arduragabetasun): *ad.* Kezkarik gabe geratu.

kezkagabczia.(arduragabetasun):iz. Ikus.; Kezka-gabea, I; Kezkarik-eza.

kezkaari. (atsekabe): *izond.* Axanpa soŕerazi dezakena.

kezkagaŕt. (aldakura): *izond.* Mdakura soŕerazi dezakena.

kezkak Irani! bafenean. (aldakura): *ad.* Kardabaz ari-izan.

kezkalari. (etiketa): *izond.* Etiketan ari dana. j: Kezkati, kezkatsu, kezkazale.

kezkalañtu. (aldakura): *ad.* Aldakura soŕerazi. (: Kezkarazi, kezkatu.

kezkaldi. (aidakura): *iz.* Ikus.: Kexadura. 1: Kcxamendu, kexatasun.

kezkarazi. (aldaknra): *ad.* Ikus.: Kezkalafltu. I: Kezkatu, kexarazi.

kezkarazle. (aldakura): *izond.* Ikus.: Kexarazie. I: Kexagaŕi,

kezkarik-eza. (arduragabetasun): *iz.* Fkus.: Kezka-gabea. j: Kezkagabezia.

kezkasi. (etiketa): *izond.* Etiketan ari dana. Kezkatsu, gezkati, kezkazale, kezkalari, kezkatsu. (gogape): *izond.* Gogapea urduriturik duena, I; Kezkatsu.

kezkatsu. (etiketa): *izond.* Ikus.: Kezkati. 1: Gezkati, kezkazale, kezkalari. (gogape): *izond.* Berbera.

kezkatsutu. (ardura): *ad.* Bare buruarekiko geyegi arduratu.

kezkatu. (aldakura): *ad.* Ikus.: Kezkalaŕitu.: Kezkarazi, kexatu.

kezkaz. (aldakura): *adond.* Aldakuraz ari-izatca.

kezkazale. (etiketa): *izond.* Ikus.: Kezkati. j: Kezkatsu.

kezkazale. (etiketa): *izond.* Ikus.: Kezkatazi. j; Kezkati, kezkatsu.

kezko. (ke): *izond.* Keaz egiña dana. I: Ketsu.

kezkura. (aldakura): *iz.* Ikus.: Aldakura. Kexa, kxadura, kexagune, kexakeria, kexamen, kexatarzun, kardaba, kesadura, keska, kezka. (asaldura): tz. Asaldura.

kezta. (ke); *iz.* Keaz betetzea.

kezta-leku. (ke): *iz.* Kesaldatzeko toki egokia. Kezta-toki.

kezta-told. (ke): iz. ikus.: Kezta-leku.

keztabide. (ke): *iz.* Keztadura egiteko era.

keztadura. (Ice): *iz.* Keaz egindako kutsu-garbiketa. I: Keztaldi, keztatze, keztapen.

keztaile. (Ice): *izond.* Keztadura egiten duena. Keztale, keztatzaiie.

keztaldi. (ke): iz. Ikus.: Keztadura. I: Keztatze.

keztale. (ke): *Load.* ikus.: Keztaile.: Keztatzaiie.

keztapen. (ke): *iz.* Ikus.: Keztadura. J: Keztatze.

keztatu. (ke): *ad.* Ikus.: Kesaidatu. Kestatu, ketatu, ketaztatu, ketu.

keztatzaiie. (ke): *izond.* Ikus.: Keztaile. I: Keztaie,

keztatze. (ke): *iz.* Ikus.: Keztadura. Keztaldi, keztapen.

keztatzeko. (ke): *izond.* Keztadura egitekoa dana.

kezten. (matsondo): *iz.* Ikus.: Ayen, matsondoaren aldaska. j; Kids, laira, litsa, matsayen. (ayes): *ft.* Berbera.

keztontzia. (ke): *iz.* Kea ateratzeko ontzia.

keztu. (laspel): *ad.* Laspela biurtu. ikus.: Ketu. (ke): *ad.* Zeribat atsonezko kea eman ondo usaintzeko. (atson): *ad.* Berbera.

kezu. (Ice): *izond.* Ke asko daukana.

kezulo. (supazteŕ): *iz.* Ikus.: Ke-bide. I: Ekezilo, kczilo, ke-ao, keodi. (ke): iz. Berbera.

kin. (kirats): *iz.* ikus.: Kirats. j: Karats.

kiala. (gazta): *iz.* Ikus.: Gazta; ijitoen itza. j: Gazna.

kiari. (pilota): *iz.* Pilotaren mina. (artite); *iz.* Berbera.

kiatu. (usteldura): *ad.* Ikus.: Usteldu. Kinotu, iota.

kiaztatu. (atson): *ad.* Atsona eman.

Idbei. (gbel): *iz.* Ikus.: Gibel. j; Kibel, tantorna.

kibel. (bizkaŕ): *iz.* Ikus.; Bizkaf, j: Gibel.

Idbel egiok ekatxari. (uts): iz. Eman ezayok bizkaŕa ekaitzari,

Idbil. (korapilo): *iz.* Korapilo baten begizta. I: Kibista, kibisten.

Icibista. (korapiio): *iz.* Ikus.: Kibil.: Kibisten.

Idbista. (korapilo): *iz.* Ikus.: Kibil. E: Kibisten.

kibista-antzeko. (lotura): *Land.* Begiztak erakusten dituen maŕezkia.

kibista-ofatz. (oŕatz): *iz.* Ttataŕaren ofatza.

kibisten. (korapilo): *iz.* ikus.: Kibil. Kibista,

kibistera. (lotura): *iz. Ikus.:* Biduŕ. I: Biluŕi, kibizto, lokaŕi. (lokaŕi): *iz.* Berbera.

kibizta. (odei): iz. Mendietako odeya.

kibiztategi. (janztura): *iz.* Tiaiaŕak saltzen diran saltokia.

kibiztatu. (korapilo): *ad.* Kibiztaz lotu.

kibizto. (korapilo): *iz.* ans.: Korapilo, (: Korapil. (lokaŕi): iz. Ikus.: Kibistera. I: Lokafi.

kibo. (atsaldi): *iz.* Oloaren zotiña. Kika, kiketz, kiki. (abesti): *iz.* Abeslariek ematen duten nuts okeŕa.

kiborta. (afaun): iz. Afaunaren tokarea.

kids. (matsondo): *iz.* Ikus.: Kezten. (aidikada): *iz.* Ikus.: Aldiko. j; intera.

kidabereko azta. (azta): *iz.* Besterekiko azta.

kidail. (zango): *iz.* Abereen anka.

kidakatu. (mueta): *ad.* Ikus.: Muetatu. Kidekatu, mota-bauatu.

kidako. (oraiñaldi): *izond.* Aldi berekoa dana. I: Kidal, kide, kideko. (berdintasun): *izond.* Berdiña dana. (idetasun): *izond.* Berbera.

kids!. (oraifialdi): *izond. Ikus.:* Kidako. I: Kids,kideko.

kidalkartu. (naste): *ad.* ikus.: Nastatu.

kidardun. (atsikipen): *izond.* Kidaia daukana.

kids". (atsikipen): *iz.* Ikus.: Gidcŕ. E: Kidd. (igali): iz. Berbera.

kidatsuko. (oradialdi): *izond. Ia* kidakoa dana.

kide. (musta): iz. ikus.: Mueta. j: Kuute. (oraiñaidi): *izond.* Ikus.: Kidako, kidal, kideko, (laguntasuu); *izond.* Laguua dana. I: Kids.

kide-bereko. (mueta): *izond.* Kunde berekoa dana.

kide-gabe. (ezberdintza): *izond.* Kiderik ez izatea.

kide-gabeko. (ezberdintza): *izond.* Kiderik ez duena.

kidegañ. (idetasun): *izond.* Bi gauza edo geyagoen artean berbera bezela ageŕ ditekena. (berdintasun): *izand.* Berdindu ditekena. (erkabide): j *izond.* Beste bail burnz eekatu ditekena.

kidego. (idetasun): *iz.* I us.: Idetasnn. Berbertasun,

kidego-lanak. (Ian): *iz.* Kideenganako egiten diran lanak.

kideka. (mueta): *adond.* Muetatzen ari-izatea.

kidekadura. (mueta): *iz.* Muetatzearen kiria. (kiri): *iz.* Berbera.

kidekaduru. (mueta): iz. Muetaren kiria.

kidekapen. (mueta): iz. Muetatzca.

kidekatu. (mueta): *ad. Ikus.: Muetatu.* Kidakatu.

kidekatzaile. (mueta): *izond,* Muetatzen ari dana.

kideke. (ezberdintza): *iz.* Ikus.: Ezberdintza. J: Berdiñeza.

kideko. (oraiñaldi): *izond.* Ikus.: Kidako. Kidat, kide. (cite): *izond.* Baste zerbaiten eitekoa dana. ; Kidekotsu.

kidekotsu. (eite): *izond.* Ikus.: Kideko.

kidekotu. (eŕenkada); *ad.* Ikus.: Leŕokatu. (leŕokada): *ad.* Berbera. (atxikidura): II *ad.* Alkartu.

kidelauki. (tartidetasun): *iz.* Ikus.: Lauki bikobiduna. (laualdeko): *iz.* Berbera.

ldderdun. (landarizti): *izond.* Gideta daukana; igalia, belaŕa,...

kideŕ. (atsikipen): *iz. Jkus.:* Gideŕ. J: Kidaŕ. (igati): iz. Berbera.

lcideŕ-gabeko. (atsikipen): *izond.* Kideŕik ez daukana,

kidef-luze. (sagaŕondo): iz. Gideŕ luzea daukan sagaŕ-mota *bat.*

kides tu. (zurtoin): *ad.* Landareek zurtoñak atera.

kidetasun. (laguntasun): *iz.* Laguntasunaren bereiztasuna.

kidetsu. (eite): *izond.* Eke oso aundia duena.

kidetu. (laguntasun): *ad.* Beste baten kidea egin.

kidetze. (idetasun): iz. Gauza batzuk bat berbera bezeta agertzea.

kidezko meza. (meza): *iz.* Apaiz bi edo batzuek alkaŕekin meza berbera ematea.

kidoin. (auzetasun): *iz,* Ikus.: Aitzindari. ^: Aintzinle.

-Wen. (laguntasun): *aaz,* Laguntasunaren asmoa ematen duen atzizkia.

kiestu. (mingaztasun): *ad.* Mingaztasunez aokera train,

kiets. (mingaztasun): *iz.* ikus.: Mingaatasun.

kiria. (ate): *iz.* Ikus.: At-aize. j: Gereta, kirila.

kiila-abe. (ate): *iz.* Gereta edo kiila tinkotuta dagoen zutikoa edo zutikoak,

kiiia-aztal. (ate): *iz.* Gereta edo kiilari eusten dion oñazpia.

kik. (ikusmen): *ad.* Auŕen itza ikasten ant aditzeraren zentzuna emateko.

kika. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Kibo. J: Kiketz, kiki. (ortz): *iz.* Ortz'en auŕen itza.

kikanputz. (audikeri): *izond.* Aŕoputza dana.

kikara. (katiu): iz, Ikus.: Katlu. j: Katulu, kikera, rata.

kikazaldo. (izotz): iz. Ikus.: Gaŕanga.: Kaŕanga.

ldkarte. (kale): iz. Estua dan kalea.

kilter-aundi. (katilu): *iz.* Aundia dan katilua.

kiker-azpiko. (azpil): *iz.* Kikera ipintzeko azpll txikia.

kiker-ukaldi. (tanpa): iz. Kikeraz emandako taupe,

kikera. (katilu): *iz. Katiiu* txikia. I: Ikus.: Kat€lu, kikara, katulu, kikili (aufen itza), xata.

kikerkada. (katilu); iz, Kikera batek banacan dankana.

kiketan. (agermen); *adond.* Nunbaitelik zerbait erakusten ari-izatea.

kiketz. (atsaldi): iz. Ikus.: Kibo, Kika, kiki.

kiki. (atsaldi): *iz.* ikus.: Kibo, !: Kika, kitetz. (do): *iz.* Ikus.: Pipita. J: Kin. (txoskor'): JJ *iz.* Barbera,

kikigordeka. (estalpen): *izond.* Gstalpeturik dagoena.

kikil. (lore): *L.* Artoaren lorea. (arto): *iz.* Berbera. (erabe): *izond.* Erabez dagoena. (laŕu): Jj *iz.* Laŕuan pikotak, orbanak edo maxkuriak agertzea. (mutidura): Jj *iz.* Mutiduraz dagoena.

kikindu. (apalkuntza): *frond.* Apalduta dagoena. (aynti): *izond.* Ayuŕizmotza dana. (koldartasun); II *ad.* Erabeturik egon. J: Kaŕoatu, uzkurtu, kobildu. (lore): II *ad.* Laudare batzuk loretu. (otz): II *ad.* **Otzez** kukuldu.

kikildura. (koldartasun); iz. Erabeturik geralzea. (erabe): *iz.* Berbera.

kikilgafi. (atzetasun): *izond.* Adorerik gabe uzten duena.

kikiikeri. (koidartasun): iz. Erabeturik egotea.

kikilki. (atzetasun): *Mond.* Adorerik gabe ari-izatea.

kikilkof. (erabe): *izond.* Erabetzen ari dana.

kikila. (atz): iz. Ikus.: Atxakanda. J: Atxakandc, atxakonde.

(zaldizketa): *adond.* Ikus,; Ankalatraba. J: Ankalepo.

kikili-kakala. (kordokadura): *izond.* Ikus.: Kili-kola.

kikili-makala. (eritasun): iz. Erdi eri ibiltzea. j: Ikus.: Kiliki-mokolo, kilimala. (aterakeri): iz. Aterakerlctan ari-izatea, (atz-nai): II *izond.* Kilikaria dana. (naspil): J *iz. Ikus.:* Naspil.: Saputinkeria.

kikili-mokolo. (eritasun): *izond.* Makal dabilena.

kikili-usain. (usain): *iz.* Aizetuta ez dagoen gelan izaten *dan* **usain** txaia.

kikilixtatu. (atz-nai): *ad.* Kiliak egin.

kikiloi. (urdail): *iz, Ikus.;* Arandoi. J: Arbi.

kikilu. (aza): *iz.* Ikus,: Aza-borboil. I: Azaburu, koba, kofa.

ldkimako. (bide): iz, Bide-kako, bide-ukondo.

kikimaŕo. (mama): *iz.* Was.: Kuxo. Zomoŕo, kukusu, iutxiso, izexa.

kikimera. (birunda): *iz.* Ikus.: Buruzgan. J: Ganburu.

kikimera-egin. (murgillzc): *ad. Ikus.:* Murgildu. J: Kapen-egin.

kikin. (txikiera): *izond.* Oso txikia dana.

kiklndera. (zomoŕo): *iz.* Zomoŕo-mota bat.

kikindu. (atzetasun): *ad.* Adorerik gabe geratu.

kikiri. (aide): *iz.* Usain txata duen aldea.

kikirikai. (cots): iz, Euzkaldunaren deadaŕa. : Iŕintzi n a.

kikiria. (ugaztun): iz. Ikus.: Kirikiño. J: Kirikio, kirikirio, kiriko latz, saaŕoi.

kikirista. (bunt): iz. Ikus.: Galdoŕ. J: Galduŕ. (aragi): *iz.* Berbera.

kikiñ-mokoŕo, (antoxin): iz. Ikus.: Kikitika-lapiko.

lrikitl-usai. (usain): *iz,* Aidean egon diteken usain txaŕa.

kikiŕika-lapiko, (antoxin): *iz.* **Antoxin** txikia.]: Kikiŕi-mokoŕo.

kikifiki. (abesti): iz, Olaf gaztearen abestia. (olasko): *iz.* Berbera. (margo): JJ *iz.* Gaizki elkartuta dagozen **margo** batzuen muitzoa. (landare): l *iz.* Ikus.: Emalopa.: Pipeŕeta, pipifipingo. II Zuri ta god ta kikiŕiki: /l Asko erabiltzen dan leloa.

kikifikika. (joko): *iz.* Auŕen joko-mota bat.

kikitu. (izotz): *frond.* Antzurdiaren itxura duena.

kikixkatu. (zelata): *ad.* Aŕail batetik zalatatu.

kikizal. (aots): *iz.* Pozezko deadaŕa. J: Ikus.: Zantzo. I: Kikiza,

kiko. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba. J: Ankaiepo.

-Idko. (alkartasun): *aiz.* Alkafekiko artu-emanetan.

kikortari. (aŕaun): *iz.* Mauna erabiltzeko, eskuaz artzen dan tokia.

kikoso. (zoinoŕo): *iz.* Ikus.: Arkakuso. Arkakoso.

kikoso beragitra. (zomoŕo): *iz.* Oso txikia dan arkakusoa; arkakuso sorgifia.

kiku egin. (zelata): *ad.* Zelatan dagoena.

kiku-miku. (joko): iz. Ikus.: Bulictan. Jr Atze-eŕeka, abarka-zarka, gorde-gordeka, kikura-bikuraka.

kikumcra, (murgiltze): *is.* Ikus.: Murgiltze. I: Kapen, kapcn-aldi.

kikundu. (aultasun): *ad.* Asko antdu.

kikura-bikuraka. (joko): *is,* ikus.: Abarka-zarka. I: Atze-eŕeka, bulietan, gorde-gordeka,kiku-miku.

kil. (zi): *izond.* Ziaz amaitzen dan zerbait.

kila. (boil): *iz. ikus.:* Boil. (zi): is. Ikus.: ZI.

kilakatu. (laguntasun): *ad.* Norbaiten laguntasunean sartu. Jr Kilatu.

kilako. (gazta): *iz. Ikus.:* Gaits. Gazna.

!dilate. (neuŕi): *iz.* Nolakoiasuna erakusten dam neufra.

kilate-neurkin. (neon): *iz.* Kilateak zenbat diran ikusteko erabiltzen dan tresna.

kildo-amaŕa. (oskoldun): *is.* Ikus.: Antxaŕain.

kildu. (joko): *ad.* Joko gazia irabazi.

kili. (atz-nai): *iz.* Ikus.: Kill-kill. j: Gill, kilima.

kill egin. (atz-nai): *ad.* Gili-egin, kilt-kilt egin.

kili-Icala. (kolokadura): *izond.* Ezmezean dagoena.

Idli-kalan. (eritasun): *izond.* Zerbait eri dagoena.

kill-Icili. (atz-nai): *is.* Soñarea zati batzuetan nabaitzeu dan uki-konorpen gogaikafia, nai-gabez, bafe-eragiten duena.Jr Lafu-gañean azazkalakaz zerbait kirtzikatzca. J: Kili, gill, kiribel, kiribilo, izki.

kili-kilitsu. (atz-nai): *frond.* Ikus.: Kilibera. Í: Kilikabera, kilikadun, kilikari, kikili-makala, kilikatsu, kilikoŕ, kilimakoŕ, kilimatsu, kilipera.

kili-kola. (kordokadura): *izond.* Kordokaz ari dana. j: Kili-kolo, zanbulu.

kill-kolo. (kordokadura): *izond.* Ikus.: Kili-kola. I: Zanbulu. (kordokadura): *izond.* Ikus.: Kordokadura.

kilibera. (atz-nai): *izond.* Kiliai sumakoŕa dana. j: Kilikabera, kilikadun, kilikari, kikili-ruakala, kilikatsu, kill-k litsu, kilikoŕ, kilimakoŕ, kilimatsu, kilipera.

kiliberatasmr. (atz-nai): *iz.* Kiliai sumakoŕa izatea.

kilika. (atz-nai): *adond.* Kill-kill egiten ari-izatea. j: Kikili, kilimaka. (landare): is. Lekaziduna dan landarea, ikutzen zayonean ikoltzen duna,

kilika erantzuna. (taŕitadura): *iz.* Tafitaduraren aurkako egipena.

Idlika-eroaketa. (taŕiiadura): *iz.* Tafitaduraz eramatearen egipena.

kilikabera. (atz-nai): *izond.* ikus.: Kilibera. I: Kilikadun, kilikari, kikili-rnakala, kilikatsu, kili-kilitsu, kilikoŕ, kilimakof, kiliimatsu, kilipera.

kilikaberatasun. (atz-nai): *iz.* Kilibera danaren bereiztasuna.

kilikadun. (atz-nai): *izond.* Ikus.: Kilikera. j: Kilikabera, kilikari, kikili-makala, kilikatsu, kili-kilitsu, kilikoŕ, kilimakoŕ, kilimatsu, kilipera.

kilikadura. (atz-nai): *iz.* Kiliai sumakoŕa izatea. j: Kilikamendu, tifikazio.

kilikagaŕi. (atz-nai): *izond.* Kilikatzekoa dana.

kilikai. (atz-nai): *iz.* Kiliai sumakoŕa izatea.

kilikaketa. (taŕitadura): *iz.* ikus.: Ernarazketa.

kililcxldi. (atz-nai): *iz.* Kili-kili izatearen Alta.

kilikamendu. (atz-nai): *is.* Ikus.: Kilikadura. J: Tiŕikazio.

kilikari. (atz-nai): *izond Ikus.:* Kilibera. ^: Kilikabera, kilikadun, kikili-makala, kilikatsu, kili-kilitsu, kilikoŕ, kilimakoŕ, kilimatsu, kilipera. (zirikaldi): *izond.* Zirikatzen duen.

kilikatsu. (atz-nai): *izond.* ikus.: Kilibera. I: Kilikabera, kilikadun, kilikari, kikili-makala, kili-kilitsu, kilikoŕ, kilimakoŕ, kilimatsu, kilipera.

kilikatu. (atz-nai): *ad.* Kiliak egin. J: Atxiŕikatrr, kilikortu, kilimakatu, kilimatu. (ortz): *ad.* Ortzak igitu.

kilikatzaile. (zirikaldi): *izond.* Zirikatzen ari dana. I: Kilikatzalc.

kilikazale. (zirikaldi): *izond.* Zirikatzen ari dana.

kililci-makala. (aterakcri): *adond.* Aterakcriakaz ibiltzca. (urguritasun): *adond.* Zurbizkerietan ari-izatea.

kiliki-mazkaro. (sundiera): *izond.* Aundia dana.

kdliki-mokolo. (eritasun): *izond.* Erdi eri dabilena. J: Ikus.: Kikili-makala, kilimala.

kilikili egin. (atz-nai): *ad.* Kitiak egin.

kilikiiiki. (atz-nai): *iz.* Ikus.: Kilikai.

kilikolari. (igidura): *izond.* Eŕez igitu leikena.

kilikolatu. (igidura): *ad.* Zuŕubuŕuka igitu. (irabio): *ad.* Irabiotu.

kilikoloka. (kordokadura): *ad.* Ikus.: Kili-kola.

kilikof. (atz-nai): *izond.* Ikus.: Kilibera. Kilikabera, kilikadun, kilikari, kikili-makala, kilikatsu, kili-kilitsu, kilimakoŕ, kilimatsu, kilipera.

kilikortasun. (zirikaldi): *iz.* Zirikaturik izateko bereiztasuua. I: Kilimakortasun.

kilikortu. (atz-nai): *ad.* Ikus.: Kilikatu. J: Atxiŕikatu, kilimakatu, kilimatu.

kilima. (atz-nai): *iz.* Ikus.: Kill. I: Kill-kill, gill.

kilimagaŕi. (atz-nai): *adond.* Kiti-kill egiten ani izatea.

kilimagin. (atz-nai): *izond.* Kirikatzen ari dana.

kilimaka. (atz-nai): *adond. Ikus.:* Kilika. j: Kikili.

kilimakari. (atz-nai): *izond.* Kirikatzen ari dana.

kilimakatu. (atz-nai): *ad.* Ikus.: Kilikatu. Kilikortu, atxiŕikatu, kilimatu.

kilimakatzale. (atz-nai): *adond.* Kill-kill egiten ari izatea.

kilimakof. (atz-nai): *izond!* Ikus.: Kilibera. I: Kilikabera, kilikadun, kilikari, krkrlr-makala, kilikatsu, kili-kilitsu, kilikoŕ, kilimatsu, kilipera.

kilimakortasun. (zixikaldi): *iz.* Ikus.: Kilikortasun.

kilimala. (eritasun): *adond.* Erdi eri ibilizea. j: Ikus.: Kiliki-mokolo, kikili-makala, kilimila, kilimilu. (erabakieza): *izond.* Erakakiezan ari data. (naspil): JJ iz. Mordolo, naaspila.

kilimaŕa. (mama): *iz.* Siiiiskeriz uste danez etxe baizuetan naspilak edo kilimalak egiten bizi dan mamnaren antzekoa dana. Jr iraxto.

kilimatraka. (erautzupcn): *ad.* Zalantzan ari-izatcan crantzun.

kilimatsu. (atz-nai): *izond.* Íkus.: Kilibera. j: Kilikabera, kilikadun, kilikari, kikili-makala, kilikatsu, kill-kilitsu, kilikof, kilimakoŕ, kilipera.

kilimala. (atz-nai): *ad.* Ikus.: Kilikatu. I: Kilikortu, kilimakatu, atxiŕikatu. (zirikaldi): *ad.* Zirikatu.

Icili miliklik, (gurkadura): *iz.* Uŕupa adierazteko, ots-izena.

Idlimiska. (iseka): iz. ikus.: Txantxa. lien, naŕita,

kilimola. (irabio): iz. Sai-abereak, gogait zayolako, daraman zama edo beste gauzaren bat astintzea. Kitimato.

Icili moiatu. (irabio): *ad.* Sal-abereak, gogait zayolako, daraman zama edo beste gauzaren bat astindu.

kilimolo. (irabio): *iz.* Ikus.: Kilimola.

kilimoloka. (kordokadura): *adond.* Kordokaz ari-izatca.

kilimon. (geldialdi): *iz.* Elkargoren bat bcrc lanctan gelditu. (ibai): *ŕa.* Mendaro'tik igarotzen dan ibai baton izena; bare iturburua artekakoa da.

kilimon-egin. (zof): *ad.* Zofak ordaindu al ez izateagatik, Ianean gelditu. j: Ikus.: Molokot-egin, kluk-egin, kok-egin, meko-egin, uk-egin.

kilimus'. (gone): iz. Aurpegiaren zeiñu edo sino-minoa, geyenetan isekaz egiña. : Keiñu, kiñu, jeñu, imusiño, ingresti, iñozokeri, isti, oai, mukida, musinka, parisla, parizta, santibat, sciñu, sino, sinokeria, siñu. (maitasun): *iz.* Gizapide arauz emakumcai zuzcntzcn zayen itz-goxo edo ateraldia. (iseka): jj M. 'Txantxa.

kilin. (ulc): *iz.* Ikus.: Gima. j: Grima, kima, kinba.

kilin-kalan. (eritasun): *adond.* Indaŕik gabe ibiltzea. j: Kilin-kolon.

kilin-kilin. (ots-izen): *iz.* Leyaŕsren ots-izena. (loyal): M. Berbera.

kilindu. (aultasun): *ad.* Auldu; mengela egin.

kilinka. (soffit): ŕz. Metalezko soñaa.

kilinkada. (xeiñtt): iz. Zeiñuaz jotzea.

kiiinki-Icalanka, (eritasun): *adond.* Erdi eri ibiltzea.

kilinklin. (ots-izen): *Ia.* Kordokaduraren ots-izena. (kordokadura): *iz,* Berbera.

kilinko. (azaldi): iz. Azaldirako beat dana.

kilinkolon. (kordokadura): iz. Kordokaduraren ots-izena.

kilinpen. (edari-bizi): *Ia. Ikus.:* Ailabe. J: Atnantalpeko, pataŕa, kaŕaliagoŕi, aluber.

Idlinpon, (edari-bizi): iz. Ikus.: I(ilinpen.

Idlipera. (atz-nai): *izond.* Ikus.: Kilibera. ^: Kilikabera, kitikadun, kilikari, kikili-makala, kilikatsu, kili-kilitsu, kilikoŕ, kilimakoŕ, kilimatsu.

kiiiskatu. (aginkada): *ad.* Txitoen gisa ibili.

kilisketa. (itxidura): iz. Gnus.: Ganpoi. Granpoi, saŕailani.

Idlixk koloxk. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba. *1.:* Kkkili.

kilixki-kalaxka, (elkarpide): *iz.* Artekatu, kurutzatu.

kilixld-kalaxkatu. (sofa): *ad.* Zartailuaz zart-egin.

kilixketa. (eresgalu): Ia. Zuraz egindako cresgalua, ool bat eta gabiko bat edo batzuk dauzkala.

Mika. (zomaŕo): *iz.* Bi ego-gogoŕ eta baste bi mintzezkoak dauzkan zomofoa, H/Argo beltz-goŕizka (Mena ta bare ego-gogotak mafaakatzean sofiu zoŕotz eta teenta egiten duena. j: Kilkiŕ, girgiierio, gritx, kirkil, kirkif, lafakilo, laŕaputika, pintas', pinteŕ, satof-kirilo, tintxaŕ, tintero, tiilta, tiŕitari, lxtŕi, txiŕin, txiŕitxa, txiŕitxaldo, lxiŕitxiŕi, txirtxil, txirtxita, txirtxifita, txilxitera, zereatoŕ.

kilkil egon. (dardara): *ad.* Otzez dardaratu.

kilkiŕ. (zomoŕo): iz. ikus.: Kilkef. Girgilerio, pintaf, tintero, tiŕita.

kilkofez. (zaldizketa): *adond.* Ius.: Ankalatraba. j: Kalikotx, ankalepo.

kilo. (ari): iz. lruntzeko lanabcsa. ikus.: Guru, kiln, kuila, kuilo, kukule, kilo, latlu, kurulu, kuŕulu, kuulu, kulo, kilo, irulai, irulaga, lirai, lilei, boat, lirai.

kilo-cstalld, (ari): *iz.* Ikus.: Goruburu. Goru-samaf, gods-Maisel, kulo-estalki, kuzofo, lilai-estalki, lilai-zaldi.

kilo-scska. (landare): iz. Ezpatakaria dan landarea; bare oñak aulkien jar-tokiak egiteko erabiltzen dirs.

kilokara. (ari): *izond.* Kiloaren antzekoa dana.

kiloketa. (ari): *iz.* Kiloaz egiten dan lana.

kilokara. (ari): *iz.* Ikus.: Kilukada.

kiltza. (glitz): *iz. ikus.:* Giltz. (uztai): Uztai.

kiltza-ofafz. (oŕatz): *iz.* Ikus.: Waft,

kiltzatu. (uztai): iz. Uztaya itxi.

klukada. (ari): *iz.* Kiloan bakaitzean ipintzen dan artile edo liño-muloa, j: Kilotara.

kilumulu. (salcrostc): *iz.* Irabazpide txikia dana.

lciia. (makil): *iz.* Ikus.: Birla. j: Birlo.

kiia-blzkaf. (itxasontzi): *iz.* Ontzipea barne-aldetik estaltzen du= zatikoa.

Iciia-gain. (itxasontzi): *iz.* ikus.: 1(.ila-bizkaŕ.

kilagai. (zugatz): *iz.* ikus.: Zugate. (itxasontzi): *iz.* Zugatza kila egiteko.

kilaka, (joko): *adond.* Birlakaz jokatzen ari-izatea. I: Kilakan.

kiiakari. (joke): *izond.* Birlakaz jokatzen ari dana.

kilantona. (zmnoŕo): *iz.* Ikus.: Arkamelu. j: Akclamaŕo, kinkilimaŕo.

kilibet. (birunda): *iz.* Ikus.: ilirunda.

kiliko. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana.

kilinkoŕ, (atz-nai): *izond. Ikus.:* Kilibera.

kilino. (aots); *iz.* Zefiari ants egitca.

kilo. (aŕantza): *iz.* Tkus.: Apailu. (ari): *iz.* Ikus.: Goru.

kima. (ule): *iz. Ikus.:* Gima. j: Grima, kilin, kinba. (abaŕ): iz. Abater' ziak.

kima-igaŕ. (landare): *iz.* Kimak igartuta daurkan Iandarea. (legortasun): ŕz. Berbera.

kirnaatn. (abaŕ): *ad.* Abaŕ bati arbaztak kendu. j: Kimatu, kimau.

kimadun. (ule): *izond.* Kima daukana.

kimadura. (abar): iz. Abaŕ bati arbaztak kentzea. (zurtoin): *iz.* Muskilak irteten atlas.

kimagile. (landarizti): *izond. Muskilen* bidez ugaltzen dana.

kimaketa. (landarizti): iz. Landareai ziak ebagitea. j: Kimatze.

kimaŕa. (zati): iz. Apuŕa, kondaŕa. j: Ikus.: Apuŕ. I: Pits,puŕaka.

kimatsu. (zurtoin); izond. Muskilak dauzkana.

kmatu. (abaŕ): *ad,* lkns.: Kimaatu. j: Kimau.

kimatzaile. (abaŕ): *izond.* Abaŕai arbaztak kentzen dizkiena.

kimatze. (landarizti): ŕz. ikus.: Kirnaketa.

kimau. (abaŕ): *ad.* Ikus.: Kimaatu. Kimatu.

Idinera. (etiketa): *iz.* Ikus,: Etiketa.

kimeratu. (zirilcaldi): *ad.* Zirikatu.

kimef. (atzckalde): *12.* Ikus.: Alderantzi. I: Alderontzi, atzez, kinbeŕ.

kimetz. (zurtoin): *iz.*]kus.: Muskil. Gin, kimu.

kimi-aldaketa. (kimia): *iz.* Bi gorputz edo geyagoen artean aĺkaŕekiko egipena. I: Kimi-eraso.

kind-arauz. (kimia): *adond.* Kimiaz ari-izatea. : Kimi-craz.

kimi-eraso. (kimia): *iz.* Ikus.: Kimi-aidaketa.

kimi-eraz, (kimia): *adond. Ikus.:* Kitni-arauz.

kimi-eŕedura. (ortzikadura): *iz.* Kimiatik egiten dan eŕetasuna.

kimi-efekayak. (ortzikadura): iz. Kimi-orizikadurak. I: Kimi-eŕekariak.

kimi-gela. (kimia): *iz.* Kimi-lanak egiten diran gala. j: Kimi-langela.

kimi-idazkera. (kimia): *ft.* Kimi-ikuŕen bitartez zerbait idaztearen egipena.

kimi-indaf. (kimia): iz. Kimiaz sortzen dan indafa.

kimi-izti. (kimia): iz. Kimia aztertzen duen idaztia edo yakintza.

kimi-jazarkeak. (kimia): *izond.* Mikiazko jazarleak.

kimi-langela. (kimia): iz. Ikus.: Kimi-gala.

kimi-maisu. (kimia): *izond.* Ikus.: Kimikari. j: Kimilari. (yarein-yardunbideak): *izond.* Berbera,

kirni-sendakiak. (kimia): *ft.* Kimiazko sendakayak.

KIMIA. iz. Bakun eta ataldunak diran gorputzak eta alkaŕi eragiten dioten egikera aztertzen dituen yakintza. !1 (alkimi), (berun), (boketa), (eden), (gai), (laspel), (menasta), (pisia), (sayo), (sendagaikintza), (zilarbizi).

kimikari. (kimia): *izond.* Kimiaz lanegiten duena. j: Kimilari. (yarein-yardunbideak): *izond.* Berbera.

kimilari. (kimia): *Land.* ikus.: Kimikari.

lzimildu, (gupiera): *ad.* Kiribilez uztaitu.

kiminilz. (matzerdura): *izond.* Marketsa dana.

kimiza. (kondat): *iz.* Ondakiña dana.

kimizko. (kimia): *izond.* Kimian ari izatea.

kima. (kondaŕ): iz. Ikalzak uzten dean kondafa.

kimu. (zurtoin): iz. Ikus.: Muskil. j: Gia, kimelz, kasotre, lilika, xima, zuai. (abaŕ): iz, Urtebeteko arbaztak.

kimudun. (zurtoin): *izond.* Kimuak dauzkana,

kimuka. (muin): *iz.* Ezuŕen muifia.

Idmuketa. (zurtoin): *ft.* Kimuak sortzearen egipena.

kimutu. (igali): *ad.* lgaliak sort]. (zurtoin): *ad.* Kimuak sorter

kin, (joke): iz. Joko berezi baten makil zototza, onela egiten dana: Batek bore makil-bila dean bitartean, baste batek here kills luŕean bein eta befiz sartzen du. I: KinkiĹezka, kinkin, kinkiñezka, kinkiñez, kinkinga, kinkinka.

kin-azal. (abetxu): iz. Kino abetxuaren azala. (azal): *iz.* Berbera.

Iziu-egin. (akulukada): *ad.* Akuluz ziztatu. (zirikaldi): *ad.* Berbera.

kina-biltzaile, (oskol): *izond.* Oskolak biltzen dituena. (abetxu): *izond.* Kiua biltzen duena.

kina-saltzaile. (abetxu): *(cond.* Kina saltzen duena.

kina-zuasti. (abetxu): iz. Kino-abetxu batzuen multzoa. : Ikus.: Kinadi.

kina-zugatz. (abetxu): *iz.* Kina ematen duen abetxua.

kinadi. (abetxu): *iz.* Kina-abetxuak dagozen tokia. j: Kina-zuasti.

kinba. (ule): *iz.* Ikus.: Gima. j: Grima, kilin, kima.

kinbelet. (laztabin): *iz.* Ikus.: Ginbalet. j: Gimalet, ginbelet.

kinbef. (atzekalde): iz. Ikus.: Alderantzi. Alderontzi, kimeŕ, pinpeŕ.

klnbefeala. (gainberadura): *adond.* Ikus.: Atzekoz auŕera. j: Atzekoaz aufera, kinbeŕez.

kinbeŕez. (gainberadura): *adond.* Ikus.: Atzekoz auŕera. j: Atzekoaz auŕera, kinbcfeala.

kinda. (gereziondo): *ha.* Gereziaren antzekoa dana; lan mota dagoz: // a) Kinda gafatz – Basa-kinda dana. I/ b) Kinda zuri, gaza = Zuria dana. lI d) Aŕapal, gaŕapel – Oso aundia dana. ll e) Kinda goŕi = Goŕia dana.

kindanobi. (leizu-zulo): *iz. Ikus.:* I.eize-zulo. I: Karbe, karbi.

kindanobiko. (leizu-zulo): *izond.* Kindanobiari dagokiona.

kindaŕ. (atsikipen): iz, Ikus.: Atsikipen.

kindax, (txiŕíta): iz. Ikus.: Txiŕíta. I: Fiŕíla.

kindaxkaŕotatu. (sendotasun): *ad.* Eskuagaen bitartez sendotasuna eman.

kindaxkaŕote, (sendotasun): *ft.* Gurdiko zama tinkotzeko ziria.

kindu. (kirats): iz. Usain txata.

kindurza, (itxasontzi): iz. Itxasontziaren beko utzunea. (zaboŕeri): *iz.* Zikinkeriz betetik dagoen tokia.

kinkil. (balke): iz. ikus.: Balke. I: Arto-fiaŕ.

kiniada. (Mt): iz. Lurkien banaketa. (banaketa): *iz,* Berbera.

kinina. (sendagaikintza): *iz.* Sukafaren aurkako sendagi egokia,

kinineri. (sendagaikintza): *iz.* Kinina geyegi artzeagatik soñean sortzen dan ondorioa.

kinlo. (luŕ): *iz.* Banatuta dagoen lurkia. (banake(a): iz. Berbera.

kink. (isiltasun): *adond.* Itxik ez. j: Murt.

kinka. (zaiantza): iz. Erabakitzeko, zalantza andiaz egotea. j: Inka, men-menean, ots-aldi.

kinka zakaf. (zailtasuu): *iz.* Indaŕaldizko kinka.

kinkail. (metal): *iz.* Burnizko edo beste metalezko salgayen multzoa.

klnkalaŕi. (zalantza): iz. Kinka aundiko cgokera.

kinkaldi. (zalantza): ha. Kinka aundiko une-aldia.

kinkalgile. (metal): *izond.* Kinkaila egiten eta saltzen ari dana.

kinkalgintza, (metal): ha. Kinkaila egiten duen lankuntza,

kinkan. (egin): *adond.* Egiteko gogo aundiaz egotea.

kinkanputz. (aterakeri): *izond.* Aterakeriz ari dana,

kinkaf. (eŕealdi): *iz.* Ikus.: Txingaŕ. Kanbof.

kinkatxaŕ. (nekabide): *iz.* Gaizki egotea. Nekaldi.

kinke. (argi-mutil): *iz.* **Olio** edo aŕiolioz erabiltzen dan argitzeko argi-ontzia.

kinki, (xirxilkeri): *izond.* Goi ta baldafa dana. j: Kinkin,

kinki-kanka. (gabi): iz. Mainz jotzearen ots-izena,

kinkil. (adikin): *iz.* Ikus.: Gingil. Gangaila, kuzkuŕut. (zintzuŕ): *iz.* Berbera. (olo): j *iz.* Olafak moko azpiem daukan aragizko zati gofixka. j: Ikus.: Gingil.

kinkilari. (sateroste): *izond.* Bitxi-saltzailea.

kinkilero. (saleroste): *izond.* Ikus.: Bitxi-saltzailea. j: Kinkilari.

kinkilezka. (joko): *iz.* Aufen jokoa. Ikus.: Kin, kinkin, kinkiñez, kinkiñezka, kinkinga, kinkinka.

ldukili. (xirxilkeri): *izond.* Eri-bera dana.

kinkihi-kankala. (zurkaitz): *iz.* Bare buruari ozta-oztan custea j: Kinkili-mankala.

ldnlcili-mankala. (zurkaitz): *iz.* Ikus.: Kinkili-kankala.

kinkillmaŕo. (txeŕen): *iz. Ikus.:* Txeŕen. Akilimaŕo. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Arkatnelu. I: Akelamaŕo, kilantona.

kinkilipeskeria. (pane): *iz.* Ikus.: Zciñu.

kinkin. (joko): *iz.* Aufeu jokoa. Ikus.: Kin. I: Kinkilezka, kinkiñez, kinkiiiezka, kinkinga, kinkinka.

(xirxilkeri): *izond. j:* Ikus.: Kinki. (ziri); *iz*. Ikus.: Ziri. j; Kinkinziria.

kinkinga. (joko): *iz*. Auŕen jokoa. Ikus.: Kin. I: Kinkiiezka, kinkin, kinkiñezka, kinkinka.

kinkinka. (joko): *iz*. Auŕenjokoa. this.: Kin. j: Kinkilezka, kinkin, kinkiñezka, kinkinga.

kinkitta jn. (amayera): *ad.* Amayera eman.

kinkittez. (joko): *iz*. Aden jokoa. Ikus.: Kin. I: Kinkiiezka, kinkin, kinkiñezka, kinkinga, kinkinka.

kinkiiiezka. (joko): *iz*. Aden jokoa. ikus.: Kin. I: Kinkiiezka, kinkin, kinkinga, kinkinka.

kinkirin. (jauzketa): *izond.* Jauzketan ari dana.

kinkiŕinkoi, (iletak): iz. Ildakoaren etxean iietak egin ondoren ematen dan ogi-ardoa.

kinkiñera. (101(0): *iz*. Neskatiien joko bat.

kinkistaño. (naŕazti): *iz*, ikus.: Suangila. I: Sugandila.

kinkitikanka. (ots-izen); iz. Ordulariak ateratzen duets ots-izena. (orenlari): *iz*. Berbera.

kinkulin. (inka): *ŕzond.* Inkaz ari dana.

kinkulin. (INKA): *ŕzond.*

kinkun. (mintzabide): *izond.* Suduf-durundiaz itzegiten duena. j: Sama bateko.

kiukun-mintzo. (mintzabide): *is.* Sudut-durundiaz itzegitea.

kinkunatu. (mintzabide); *ad.* Sudnf-durundiaz itzegiu.

kinkunka. (mintzabide): *adond.* Suduf durundiaz itzegiten ari-izatea.

kinkuntasun. (mintzabide): *is.* Suduŕ-dunmdiaz itzegitearen bereiztasuna.

kinkuf. (zintzur3: iz. Ats-bidearen gañean dagoen ezufa.

kinn. (gozamen): iz. Gozamen txaŕa. Kiflo, kio.

kinodun. (gozamen): *izond.* Gozamen txaŕa artu duena. j: Kinotsu.

kinodura. (gozamen): *iz*. Zerbaitek artzen dual gozamen txaŕa.

Muni. (zeartasun): iz. Bi gune edo geyago zeartasunezko lauzkoan egotea.

kinoitu. (zeartasun): *ad.* Zeartasunezko lauzkoan

kinola. (landare): *iz*. Landare mots bat.

kinor. (eresgalu): *iz*. *Ikus.:* Arpa, maniura.

kinottu. (gozamen): *ad.* Gozamen txaŕa artu.

kinotasnn. (kutsu): iz. ikus.; Kutsapen. {: Ukeri.

kinotsu. (gozamen): *izond.* Ikus.: Kinndun.

kinotu. (usteldura): *ad.* Ikus.: Usteldu. I: Kiatu, iota.

kinoyezko. (zeartasum): *izond.* Zeartasunezko lauzkoan dagoena.

kinpef. (gainberadura): *iz*. Ikus.; Aldazpi. {: Ginpeŕ, pinpeŕ.

kinpula. (eŕaboil): is. tkus.: Tipula. Kipula.

kinpulakuntza. (gupiera); *is.* Icki bat edo gorputz me bat gupieralzea.

kinpulatu. (gupiera): *ad.* leki bat edo goiputz me bat gupieratu.

kinsknnta. (crate): *is.* Ate-erskai.

kinta. (bass): *iz*. Ikus.: Leputz. Buztindegi. (istinga): *iz*. *Ikus.:* Istinga. Antxira, kunbo.

kntal. (azta): *is.* Bosteun anei-aztekien azta.

kintaleko. (azta): *izond.* Kintal baten azta daukana.

kintanobi. (leize-zulo): *iz*. Ikus.; Leize.

kintara. (bide): *iz*. Bide malkartasnna. (malkartasun): *is.* Berbera.

kintarte. (uaska): iz. Ikus.: Afu.

kintin. (oyal): *is.* Quintin eŕian egindako oyala.

kinto. (gudalari): is, Ikus.; Gudari.

kintze. (piiota): *is.* **Pilota-jokoan** eskualdia.

kiña. (zirikaldi): iz. ikus.: Zirikaldi. Kiñada. (atz-nai): *iz*. Ekaitza urbiltzen danean laŕuan egiten dan azkurea. (egazti): jj *iz*, *ikus.:* Egabera, I: Ega-makuŕ.

kiñada, (zirikaldi): iz. Ikus.: Zirikaldi. Kiña, nafitamendu.

kiñagaŕi, {zirikaldi): *izand.* Zirikatzekoa dana.

kiñaka, (atz-nai): *adond.* Azkurea jasaten ari-izatea.

kiñakada. (atz-nai): *iz*. Azkurea izatea.

Iriñakari. (zirikaldi): *izond.* Zirikatzen duena.

kifiaf. (abetxu): *iz*. ans.: Aiñaŕ. j: Giiaŕ, tei]aŕ.

kifiatu. (zirikaldi): *ad.* Ikus.: Zirikatu. (Ideals): *ad.* Usain taŕa eman. (gone): || *ad.* Begi bat ideki, bestea itxita geratzen dalarik.

kiñekada. (akulukada): *iz*. Ikus.: Akulukada.

Idñika. (gune): *adond.* Kiñatzen ari-izatea.

Itiño. (gozamen): *iz*. **Gozamen** txaŕa. (kirata): *is.* Txaŕa.

kiñon, (lot): *is.* Luŕkien banaketan etiak ematen duena. (banaketa): *ŕz.* Berbera.

kiñonada. (luŕ): ŕz. Eti'ko auzokoen artean lurkiak banatzea. (banaketa): *is.* Berbera.

ldñozko edari. (edari): *is.* Aokera txafeko edaria. (mingaztasun): iz. Berbera.

kifiozu. (kirats): *adond* Kiraztuta dagoena.

kiñu. (gune): *iz*. *ikus.:* Keiñu. I: Keith, kilimusi, jeñu, kuka, imusiño, gaiñu, iiika, mukida. (zemalcuntza): *iz*. Ikus.: Zemakuntza. j: Keiñu.

kiñu-argi. (argi-mutil): *is.* Dirdirak ematen dituen argi-muti]a. j: Kiñu-tresna.

kiñu-izketa. (mintzoera): is. Gunekaz egindako mintzoera.

kiñu-tresna. (argi-mutil): *iz*. Ikus.: Kiñu-argi.

kiñuka. (gune): *adand.* Kcinuak egiten ari-izatea. (begi): *adond. Ñirñlr* egiten ari-izatea.

kiñukari. (gone): *izond.* Keiñuak egiten ari dana. j: Kiñulari.

kifiukuntza. (gune): iz. Gunekaz egiten antzerkia.

kiñulari, (gone): *izond*, &us.: Kiñukari.

kiñuri. (txori): *iz*. Ikus.: Enara. {: Elan, goronbilo.

kiñuzko. (gone): *izond.* Gunekaz ari dana,

kin. (txoskoŕ): iz. Ikus.: Pipita. j: Kiki, kioi, kiosa. (lore): *iz*. Ikus.: Pipil. I: Kapul. (gozamen): j(*iz*. Ikus.: Kino. j: Kiño.

kio-egin. (kirats): *ad.* Usain txaŕa bota.

kio-eztul. (dardaritze): *iz*. Dardaraz egiten dan eztula. j: Kukurukutx-eztul, txakuŕ-eztul, zakuŕ-eztul.

kiodun. (txoskor): *izond.* Pipits daukan egaztia.

kioz. (kirats): *adond.* **Usain** txaŕaz ari-izatea,

kipatu. (beso): *ad.* Ebaindu; abereai eskuak edo oñak ebaindu,

kipau. (mutidura): *ad.* Mutiduraz geratu. Kipitu, kiputu. (beso): *ad.* Zefiari oñak ebaindu.

kipef-zurezko. (zugatz): *izond.* Nekostaren zurezkoa dana.

kipitu. (mutidura): *ad.* Ikus.: Kipau. Kiputu.

kipoi. (janztura): *iz.* l un lodizkoa clan txamaŕa.

kipul-azi. (eŕaboil): iz, Ikus.: Kipula-moŕoi.

Icipula. (eŕaboil): ŕz. Ikus.: Tipula. I: Kinpula, uiiu. (bizkargune): iz. Ikus.: Adakaitz. I: Garatxa, garitx. (zugatz): *iz.* Berbera.

kipula-buru. (cŕaboil): iz. Tipularen eŕabola.

Icipula-korda. (eŕaboil): iz. Tipulen eŕeska, gurutzatutako beren zurtoiiren bidez baluta dagozela. j: Kipula-sorta, kipula-xorta.

kipula-moŕoi. (eŕaboil): *iz.* Tipularcn miña. Kipul-azi.

kipula-sorta. (efaboil): iz. Ikus.: Kipula-korda. Kipula-xorta.

kipula-xorta. (eŕaboil): *iz.* Ikus.: Kipula-korda. I: Kipula-sorta.

kipuladt. (efaboil): *iz.* Tipulak dagozen tokia. I: Kipulatza.

kipulatu. (gupicra): *ad.* Artoak zimurtu.

ldpuiatza. (eŕaboil): iz. Tkus.: Kipuladi.

kipulea moŕonketan da. (eŕaboil): *adond.* Tipula muskilak botatzen ari da. (zurtoin): *adond.* Berbera.

kiput. (esne): iz. Ikus.: Esnebikain. I: Kapafa.

kipuf-antzekn. (esne): *izond.* Kipuŕezkoa dana.

kipufezko. (emu): *izond.* Kipuia daukana. €: K.ipuŕ-antzekn.

kipustun, (korapilo): *iz.* Korapilo baten gibizta.

kiputu. (mutidura): *ad.* Ikus.: Kipau. I: Kipita.

kputx. (endeŕi): *izond.* Ikus.: Giputx.: Gipuzkoaŕ, giputz.

kiputz. (nedeŕi): *ŕzond.* Ikus.: Giputx. Gipuzkoaŕ, giputz, kputx.

kiputza. (sagaŕondo): *iz.* Mañaria'n ematen dart sagar mota bat.

kira. (adin): *iz.* Ikus.: Adin. (umotasun): *iz.* Tkus.: Umotasun.: Eltasun.

kirako, (oraitialdi): *ŕzond.* Aldi berekoa dana.

kiras. (kirats): iz. Ikus.: Kirats. I: Kern, kires.

Tcirasdun. (kirats): *izond.* Kiratsez beterik dagoena. I: Kirastsu, kirastun, kutsukoŕ, kutsuzko.

ldrasdura. (kiralz): *iz,* ikus,: Kirats.

kirasgaŕi. (usteldura): *izond.* Kutsuz beterik dagoena. I: Kiratsezko.

kiraskeria. (usteldura): *iz.* Zikin, koipctsu ta kirastunk diran gauzacn multzoa.

kiraski. (karastadura): *adond.* Karastaduraz ari-izatea.

kirastafi. (sulbuŕ); iz, Sulbuŕezko afia. Kirats-aŕi.

lcirastasun. (karastadura): *iz.* Ikus.: Karastadura. : Karastasuu, kirestasun.

kirastsu. (kirats): *izond.* Ikus.: Kirasdun. Kirastun, kutsukoŕ, kutsuzko.

kirastu. (kirats): *ad.* Kiratsa eman. l; Kirestu, ui"aztu, ufeztu, uŕindu.

lcirastun. (kirats): *izond.* Ikus.: Kirasdun. Kirastsu, kutsukkt, kutsuzko.

KIRATS. *iz.* Usain txaŕa; ats gaiztoa. Ants, ants, antza, arats, askats, ats, ats-zaaŕ, karats, karats, kern, kiras, kirats, puŕin, tejo, sends, suŕats, usaigaitz, usain-gaizto, usaintzat, kia. (mingaztasun): *izond.* Gaŕatz, mcrgatza. // (atson), (iguin), (laspel), (usain).

kirats-afi. (sulbut): *iz.* lions.: Kirastaŕi.

kirats-aulz. (sulbuŕ): iz. Auztuta dagoeu sulbuŕa.

kirats-gaizto. (kirats): *izond.* Oso kirastuna dana. : Kirats-ustel.

kirats-naska. (kirats): iz. Usain txaŕak ematen duten iguintza.

kirats-sukaŕ. (sukaŕ): *iz.* Kutsuz sortutako sukafa. (usteldura): *iz.* Berbera,

kirats-ustd. (kirats): izaad. Ikus.: Kirats-gaizto.

kiratsa-antzeko. (kirats): *izond.* Kiratsaren antzekoa dana.

kiratsdun. (kirats): izond. **Kiratsez** heterik dagoena.

kiratsczko. (ustcldura): *izard.* lkus.: Kirasgaŕi.

kiratsurdanda. (azeri): *iz.* Azcri kiratsua.

kirdikatu. (zirikaldi): *ad.* Ikus.: Zirikatu.

kiresgafizko. (kirats): *izond.* ikus.: Kirasdun.

kireski. (karastadura): *adond.* Karastaduraz ari-izatea.

kirestasun. (karastadura): is. Ikus.: Kirastasun. I: Karastadura, karastasun.

kirestu. (karastadura): *ad.* Karatsa egin. Karastu, lcrdamindu, minkostu. (kirats): *ad.* Ikus.: Kir^astu, ufaztu.

kirats. (karastadura): *izond.* Ikus.; Karats. I: Mitigate. (kirats): *izond.* Ikus.: Kirats.

KIRI. iz. Gauzak egokia zayen tokian ipintzca. Gauzacu beren arteko era on eta antolabide egokia. j: Gauzaen eienkada ta jaŕaipena. j: Antola, era, aria, auŕen-uŕen, len-uŕentza. (sasi): *iz.* Tsats-mota bat. *11* (arau), (eŕenkada), (ezarmen), (gisa), (mueta).

kiri-kiri egiu. (atz-nai): *ad.* Kili-kili egin.

kiria. (joko): *iz.* Tkus.: Abarka-zarka. Gorde-gordeka, gordeka, kirik, kiriketa, kiriketan.

kirian. (kid): *adond.* Kiriz ari-izatea.: Kirian-kirian.

kirian-kirian. (kid): *adond.* Ikus.: Kirian.-j: Kiriz,

kiribel, (atz-nai): iz. Ikus.: Kili-kili, l: Gill, kiIl, kiribilo.

Iriribelatu. (atz-nai): *ad.* Kili-kili egin.

Iciribil. (ingumbil): *iz.* Biurlciña biufikoan sartzeko, biak xixelatuta daramaten **ingurubila. is** Buŕaria. (lido): *iz.* Ikus.: Ildarte, : Inguro-rnari, ingura-mingurak, inkimako, ixuf, izuŕ.

Iciribil-antzekn. (ingurubil): *izand.* Kiribilduta dagoena.

Iciribil-gabe, (ileondo); *izond* Kizkuŕik eztuena.

Iciribil-saltzaile, (saleroste): *izond.* lrinbilak saltzen dituena.

Iciribildu. (ingurubil): *ad.* Ikus.: Kiribilatu. I: Kiribilau, kirimilau, kirimiklu, kueztatu, tiribildn.

kiribildura. (ileondo): iz. **itcondoren kizkuŕa.**

kiribilka. (ingurabil): *adond.* ingurubilez ari-izatea,

kiribilkatu. (ingurubil): *ad.* **Titus.:** lCiribilatu.

kiribiltari. (soka-gainka): *izond.* **Soka-gainkan lanegiten duena.** (ingurabil): *iz.* Ikus.: **Ingurubil.**

kiribiltsua. (ingurubil): *izond.* **Ingurubitaz dagoena.**

kiribila. (ingurubil): *izond.* Kiribilduta dagoena.

kiribilaf. (txoriabal); *ft.* ikus.: Mendi-oilaŕ.

lciribilatu. (ingurubil): *ad.* Kiribilaz egin edo biuŕikoan sattn. : Kiribilau, kueztatu, kurubildu, kurubilkatu, uriloztu, zizkolatu.

lciribilau. (ingurubil): *ad.* ikus.: Kiribilatu. j: Kurubildu.

kiribilika. (ingurubil): *adond.* Ingurubilaz ibiltzen edo zerbait egiten ari-izatea,

ldnibilika ibili, (ibilera): *ad.* Nafaztiaren antzera

ldribilo. (kosno): is. Kosnoaren antzera borobilduta dagoen **ingi** edo ingoŕa. Kixkuŕ. (ileondo): iz. ikus.: Kizkuŕ.

(atz-nai): II *iz.* Ikus.: Kili-kiii. j: Gilt, kilt, kiribel.

kiribizkaldu. (ertsidura): *ad.* Ertsiduraz ari-izan.

kiributu. (kirimil): *ad.* Ikus.: Kirimilau.

kiridun. (orkatx): *frond.* Orkatxa daukana.

kirie. (otai): iz. Mezatan abesten dan otaya.

kirie-idazti. (otoi): *iz.* Afentzak dauzkan idaztia, j: Kirictegi.

Idrielesonak. (otoi): *iz.* Elizan otoi-egiten diran aŕentzak.

klrietegi. (otoi): lz. Ikus.: Kirie-idazti.

kirilc. (joko): *iz.* Ikus.: Abarka-zarka. 1: Gorde-gordeka, gordeka, kiria, kiriketa, kiriketan.

kirik-egin. (zelata): *ad.* Zelatan ari-izan.

kirkka. (begirantza): *adond.* Begirantzaz ari-izatea. I: Kirikoka.

kirika-zulo. (bcgirantza): *iz.* Begirantzaz ari-izateko toki egokia.

kirikalca. (zelata): *adond.* Zelatan ari-izatea. 1: Kiriketan.

kirikalari. (begirantza): *izond.* Itegtrautzaz ari dana. j: Kirikari, kirikatzaile.

kirikaldi. (begirantza): *ŕz.* Begirantzaz ari-izatearen egipena. Kirikatze.

kirilcari. (begirantza): *izond.* Ikus.: Kidkalari.: Kirikatzaiie.

kirikcate. (zelata): *adond.* Zclatan art izatea.

ktrileatu. (begirantza): *ad.* Begirantzaz ari-izan. (austura): *ad.* Tkns.: Kiŕikatu.

kirikatxoria. (txori): iz. Ego-A.meriketako txoria.

ktrikatzaile. (begirantza): *izond.* Ikus.: Kirikalari. I: Kirikari.

kirikatze. (bcgirantza): *ŕz.* Ikus.: Kirikaldi.

Icirikcta. (joko): *iz,* Ikus.: Abarka-zarka. 1: Gorde-gordeka, gordeka, kiria, kink, kiriketan.

kiriketan. (zelata): *adond* Ikus.: Kirikaka. (estaipen): *adond.* Estalpencz ari-izatea. (joko): II *adond.* Ikus.: Abarka-zarka, I: Gorde gordeka, gordeka, kiria, kink, kiriketa.

ktriki. (gibel): iz. Gibeleau egiten dan aŕitxoa. (eritasun): iz. Berbera.

kirikilaf. (kardabera): *iz.* Zurtoña iletsu, oŕi-zatidunat eta lore zuri cdo goiilunak dauzkan kardabera.

kirikildu. (ertsidura): *ad.* Ertsiduraz ari-izan.

kirikiño. (ugaztan): /2. Zomoŕo-jalea dan ugaztmia, aŕa bat luze ta bizkafa ezten zofotzetaz estalita daukana. Kikirio, kirikio, kirikirio, kiriko latz, kirkifio, saaŕoi, sagaŕoi, otatu, sarioi, satobi, tiriku, triku, katakoskot. (gaztañondo): *iz.* Gaztaña bittzen duen estalia. I: Morkuts, iakatz, lakots, lokots, lokotz, mandots, mardots, mardots, morkola, mukutz, mutxuŕ, kirikio, sokal, sokaŕa, sokoil, sokoŕ, gaztainkarloa, zokal.

kirikio. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Kirikiño. Kikirio, kirikirin, kiriko latz, kirkiño. (gaztañondo): *iz.* Ikus.: Morkots, I: K rikiño, sokoŕ.

kirikirio. (ugaztun): 1z. Ikus.: Kirikiño. I: K kirio, kirikio, kiriko latz, kirkiño, aagaŕoi.

kirikita. (krcketasun): *izond.* Krlketasunez ari dana.

kiriko late. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Kirikiño. Kikirio, kirikio, kirikirio, kirkiño.

Iirikoka. (begirantza): *adond.* Ikus.: Kiriks.

kirikoia. (joko): *iz.* Ikus.: Abarka-zarka. Gordeka.

kirikolau. (ileondo): *ad.* Ilea kuzkuŕa daukana.

kirikote. (sendakintza): iz. Artzaiñek sabela garbitzeko erabiltzen duten bigaŕeu gaxura.

kirila. (ate): *ft.* Ikus.: At-size. !: Gereta, kiila.

kirimatraka. (eresgalu): *iz.* Ikus.: Kaŕaka. I: Palota, txilipala.

kirimeatz. (gaztañondo): *ft.* Berandu deafen gaztaiña-mota bat. 9: Kirimietz.

kirimietz. (gaztañondo): iz. Ikus.: Kirimeatz.

kirimikatu. (mintzabide): *ad.* Ortzen artean itzegin.

KIR.I111i [.. iz. Aitzuf antzokoa dan langailua, mutuŕ Ixikiago duena. (landarizti): *iz.* Matsondoarcn autzekoak diran landare aycndunek dauzkaten atxikitzeko zurtointxu itzulkoŕen bakoitza. (gupiera): *iz.* Kiriblidurik dagoena. i/ (ingurubil), (kako), (matsondo), (zurtoin).

kirimildu. (ileondo): *ad.* ikus.: Kinmilatu.: Kirimilau, zisku tu, zizurkatu, zizurtu. (gupiera): *ad.* Ikus.: Kiribildu. Kirimilau.

kirimilatu. (aldakura): *ad.* Buruaustez ibiti. (ileondo): *ad.* Ulea kizkurtu. Kirimilau, kiriinitdu, ziskurtu, zizurkatu.

kirimildu. (ileondo): *ad.* Ikus.: Kirimilatu. I: Kirimildu. (gupiera): *ad.* Ikus.: Kiribildu. j: Krrimildu.

kirimilotsn. (sabel): iz, irugaŕen este mea.

kiriñau. (ileondo): iz. Ikus.: Kizkoŕ. I: Kizkut.

KIRLO. *iz.* Suñareu alde guzietara edatzen diran ari zuristaen bakoitza; konorpenen eta oldargune eragiieen atat eramalea dana. : Sabi, siratx, zaiñari, zaiñezko, zain me, zaintxuri, zan-ari. II (abelizti), (alditxaŕ), (eunizti), (main), (soin),

kirio mulotza. (czabizi): *iz.* Gongoitketa.

kirio-algartasun. (kirio): *iz.* Kiriozko indafaren akiduraz izaten dan aultasuna. (aultasun): *iz.* Berbera.

kirio-antzeko. (kirio): *ŕzond.* Kirioai rlagokiena. j: Kiriotsu, kiriozko.

kirio-ardatz. (kirio): iz. Garuntegitik bizkaŕ-ezufcra doan kirioaren ardatza.

kirio-asaldu. (kirio): ad. Kirioen ifiarkunetan erabaga sortu.

kirio-aul. (kirio): *ŕzond.* Kirioen ivarkuuetau erabaga duena. E: Kirio-miñezko, unakoi, unakoŕ. (eritasun): *izond.* Berbera.

kirio-auldura. (kirio): iz. Kirioen iñarkunetan **erabaga** izatea. Kirio-auleri, kirio-aulezi. (aultasun): is. Berbera.

kirio-auleri. (kirio): *ft.* Mos.: Kirio-auldura. : Kirio-aulezi. (aultasun): *is.* Berbera.

kirio-aulezi. (kiria): *iz.* Ikus.: Kirio-auldura. j: Kirio-auleri. (aultasun): *ŕz.* Berbera.

kirio-auuditu. (kirio): *arI.* Kirioen eunduran txoskota egin. (txoskoŕ): *ad.* Berbera.

kirio-bidaltze. (kirio): is. **Kirioen** bitartez egiten dan bialtzea. Kirin-bidalpen.

kirio-biltold, (kirio): iz. Kirioen erdia. I: Kirio-muin.

kirio-biuf. (kirks): *iz.* Kirioen ikoldura. Kirio-kizkurtasun.

kirio-biziate. (eunizti): is. Kizkin kiriotsua. Kiriotz-biziale, kiriozko kizkiña. (kirio): is. Kirioaren kizkiña. j: Kiriotz-biziale.

kirio-dardara. (kirk}): iz. Kirioen ikara.

kirio-emagaŕi. (kiria): izond. Kirioak eztitzekoa dana. j: Kirio-ibigaŕi. (sendakintza): *izond.* Berbera.

kirio-erantzunak. (kirio): iz. Kirioen erantzupenak.

kirio-eri. (kirio): ŕz. Kirioen **eritasuna.** Kirio-gaitz. (eritasun): *iz.* Berbera.

kirio-eridun. (ado): *ŕzond.* Kirioen eritasuna daukana. (eritasun): *izond.* Berbera.

kirio-erizko. (kirio): *izond. Ikus.:* Kirio-eridun. (eritasun): *izond.* Berbera,

kirio-eun. (kirio): *iz.* Kirioen eundura.

kirio-gaitz, (Leiria): *iz.* Ikus.: Kirio-eri. (eritasun): *iz.* Berbera.

ldrio»gangoil, (ezabizi): *iz.* Kirlozko gongoila.

kirio»ibigafl. (kirio): *izond.* Ikus.: Kirio-emagafi. (sendakintza): *ŕzond.* Berbera.

kirio-ildo. (kirio): *iz.* Kirioak doazen **ildoa.**

kirio-izpi. (kirio): *iz.* Kirioaren pirua. j: Kirio-zuntz, kirizpi. (ari): *iz,* Ari-izpia.

kirio-ieti. **(kirio):** *iz.* **Kirioak** aztertzen dituen **yakiniza.**

kirio-iztilari. (kirio): *izond.* Kirio-iztiaz ari dana. (yarein-yardunbideak): *izond.* Berbera.

kirio-klzkurdura. (kirk.); *iz.* Kirioen ertsidura.

kirio-kizlcurtasun. (kirio); *is,* Ikus.: Kirio-biuŕ.

kirio-kolpe. (kirio): *iz.* Kirioek daukaten **koipea.**

kirio-min. (kirio): iz. Kirioetan izaten dan oñazea. (critasun): *is.* Berbera.

kirio-miñeko. (kirio): *izond.* **Kirioetan oñazea** duena. (eritasun): *izond.* Berbera.

kirio-miñezko. (kirio): *izond.* Ikus.: Kirio-aul. j: Unakoi, unakoŕ. (eritasun): *izond.* Berbera.

kirio-muilo. (ezabizi): iz, Ikus.: Gongoil. Gongoila, kirio-mulo, zaiu-pila.

kirio-muin. (kirio); iz, Ikus.: **Kirio-biltoki.**

kirio-muladi. (kirio); *is.* Ikus.: Biotzeko-kirio, muladi. j: Biotzeko-kirio-muloeta, kiri u-mu l a d€- egu k i zkara .

kirio-muladi-egukizkara. (kirio): Ikus.: Biotzeko-kirio-muladi. Biotzeko-kirio-muloeta, kirio-muladi,

kirio-suaŕ. (kirio): *iz.* **Kirio baten antura. j:** Kirio-usi. (eritasun): *iz.* Berbera.

kirio-txizkin. (kirio): *is.* Kizkiña, onen edadurak eta kirio-ardatza biltzen dituen **kirio-gaya.**

kirio-nsi. (kirio); iz. Ikus: Kirio-suaŕ. (critasun): *lz.* Berbera.

lciria-zoŕo. (kirio): *iz.* Kirioa biltzen darn mintza.

kirio-zuntz. (kirio): *is.* Ikus.: Kirio-izpi. Kirizpi.

iririoadar, (kirio): *(sand.* Kirioai dagokiena.

kiriodun. (kirio): *ŕzond.* Kirioak dauzkana.

kirioen. (kirio): iz. **Kirioen** inarkunetan erabaga sortzea.

kirioendun. (kirio): *frond.* Kirioak erabagaz dauzkana. (eritasun): *izond. Berbera.*

kirioiiaŕ. (txorzabal): *iz. ikus.:* Basolaŕ.

kiriomuilo-naspiia. (ezabizi): *ŕz,* Gongoil-izpi batzuen artean egiten duten sarea. Kirio-mulo-naspila.

kiriore. (kirio): is. Kirioz bildutako urea.

kiriosarea. (kirio); *iz,* Kirioen multzoa.

kiriotsu. (kirio): *izond.* Ikus.: Kirio-antzeko. I: Kiriozko, zainbizidun, zaintsu, zaintzail.

kiriolz-aginteguue, (kirio): *is.* Kirioen erditokia.

kiriotz-bateratze. (kirio): *iz.* Kirioak batera etortzea.

kiriotza. (kirio); *is,* Kirioen multzoa.

kirlotzindaf. (kirio): *iz.* Kirioen indaŕa.

kiriozko. (kirio); *iz.* Tkus.: Kirio-antzeko. Kiriotsu, zainbizidun, zaintsu.

kiripa. (liño): is. Liñoa ofazteko ofazia. ^: Kupa.

kiripatu. (lino); *ad.* **Liñoa oŕaztu.**

kirisaitu. (argi-mutil): ŕz. ikus.; Krisailu.

kiriselu. (argi-mutil): *iz.* ikus.: Krizoilu.

kirisket. (zeiñu): iz. Ikus.: Biribiloi. Girgil, kaskabil, kaskabilo.

kirisketa. (zeiñu): *iz.* Ikus.: Ate-joki.

kirzspi **soil. (kirio): iz:** Rernak'en kirizpiak. I: Remak-kirio-zuntz, Remak-kirizpi.

kiristi. (kristautasun): *izond.* Siiiismena ontzat artzen ez duena.

kiristigo. (kirstautasun): *iz.* Ikus.: Kristautasun. j; Giristiñotasun.

kiristitarzun. (kristautasun): *is.* Kristaua izatearen **bereiztasuna.**

kiristitu. (kristautasun): *ad.* Kristaua egin edo biurtu.

Wristo. (yosukristo): *is.* Ikus.: **Yosukristo, I:** Kristo.

kiritu. (dardara): *ad.* Dardaŕ-egin. Dardaratu.

kirixkieta. (txori): *is.* Ikus.: Kanari-txori.

kirixkilet. (txori): *is.* Kanari ugarteetako txori txikia, **lumak** ori-margokoak dauzkaua.

kirizpi. (kirio): *is.* Tkus.: lCiria-izgi, ^: Kirio-zuntz. (ari): *is.* **Ari-albañua.**

kirizpltarteko txizkin. (kirio): iz. Kirio-izti. j: Kirioak aztertzen dituen yakinta.

kirka-kirka. (ao): *adond.* Ikus.: Aamenka. j: Mauka-mauka, maun-maun.

kirket. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Kilkeŕ.

kirkil. (zomoŕo): *is.* Ikus,: Kilkeŕ.: Kirkif. (laŕu): *iz.* Ikus.: Magus].

kirkildn. (garau): *ad.* **ikus.: Garaldu.**

kirkila. **(zaiñu):** *is.* Ikus.: Aŕanbera. Alan-txikaŕ, aŕantxu, kuxkulu. (babaŕnn): *iz.* Tkus.: Babaŕun.

kirldlatu, (atz-nai): *ad.* Kik-kili-egin.

kirkileri, (ospa): *is.* Naiz apaindura naiz andimandikeria edo atsedenean, geyegikieria. j: Punpezia, pupezia.

kirkileri-zerga. (zcrga): *is.* Ikus.: Apain-zerga. (ospa): *iz.* Berbera.

kirkilerizko. (ospa): *izond.* Kirkileri geyegizkoa dana.

kirkiño. (ugaztun): *iz. Ikus.;* Kirikiño. j: Kikirio, kirikio, kirikirio, kiriko lair. (gaztañondo): *is.* Ikus,; Kirikiño. Morkots.

kirkira. (uzkeri): *is. Ikus.:* **Uzkeri.** Gutiperi, kiskileria.

kirkirika. (atz-nai); *is,* Tkus.: **Atz-nai.** Aznai.

kirkirkif. (baŕe): is. Ikus.: Algara. j: Karkara.

kirkiŕ. (zomoŕo): *is,* ikus.: Kilkeŕ. Kirkil, lafakilo, laŕapulika, tintxaŕ, txifi.

kirlciŕ-eme. (zomaŕo): *iz.* Kilkeŕaren emea.

kirlcistu. (aukerakeri): *ad.* Bare kasketaldian isikatu. (isikortasun); *acl.* Berbera.

kirkira. (apaintasun): *ŕzond.* licns.: Bitxidun. : Bere burua oso apainduta **dagoena.**

kirkosa. (aterakeri): *isond.* **Aterakeriz** ari **dana.**

kirku. (bizaŕ): iz. Ikus.: Aloz. I: Alpe, kiŕinkola.

kirkuru. (oho): *iz.* Ikus.; **Obo. j:** Aro, kurubil.

kirmen. (zindotasun): *izond.* Zintzoa dana. j: Kiŕimen. (leyaitasun): *izond.* Leyala dana,

kirmentasun, (zindotasun): *iz.* Ikus.: **Zindotasun. j:** Zintasun, zintotasun. (leyaltasun): *iz.* ikus.: Leyaltasun. Zindotasun.

kiro. (landare): is. Isatsaren antzekoa dan **landarea.**

!tiro-ma-Mks. (indai): *adond.* lndaŕez gaizki ari-izatea.

kiro€. (ileondo): *iz*. Ikus.: Kizkoŕ. I: Kizkuf.

KIROL. *iz*. Aide zabalean egiten dan jolasketa, jokaa, soinketa edo jolasaldia. j: Kirolak, sosta. (ardi): iz. Kmna kendu zayon ardla. /! (atsegin), (batzaldi), (botoka), (eduŕ), (ekusketa), (ezpata-joku), (igidura), (joko), Qolasbide), (lasterketa), (osasunbide), (soin-kirol), (txiŕinduketa).

kiro!-atˢantza. (kiro!): iz. Kirol bat bezela egiten dan aŕantza,

kiro!-batzok€. (knot): iz. Kirolak egiteko jaŕita dagoen bazkuna.

kirol-burn. (kirol): iz. Kirolak antolatzeko jaŕita dagoen leudakaria.

kirol-enparantza. (kirol): *iz*. Kirolak egiteko antolatuta dagoen leku berezia.

kiro!-gayak. (kirol): *iz*. Kiroletarako beaŕak edo egokiak diran gayak.

kiroi-outziak. (kirol): *iz*. Kirolak egiteko itxasontzi bereziak. (itxaslnmtza): *iz*. Berbera.

kirol-toki. (kirol): *12.* Kiroletan ari-izateko tokia.

Icirol-zale. (kirol): *ŕzond.* Kirolak egiteko zaletasuna duena.

kirol-zelai. (kirol): iz, Kiroletarako landa.

kirola. (poz): *iz*. Ikus,: Poz. j: Bozkario.

ic€rolak. (kirol): *iz*. Iayaldiak. j: Kirol,

lcirolari. (kirol): *ŕzond.* Kiroletan ari dana.

kirolategi. (kirol): *iz*. Kiroletan ari izateko lekua.

kiroldaf. (kiro!): *ŕzond.* Kirolak egiten dituena.

kirolerl. (kirol): iz. Kirol-ezbeaŕa.

Icirolki. (kirol): *ŕzond.* Kirolez tajuz ibiltzea.

kiroltza. (kirol): iz. Kirolak egiteko ematea.

lciromaŕo. (aside): *izoad.* Noribait buruz asaŕetuta dagoena.

kirpo. (ileondo): *ft.* Kizkurtuta dagoen ulea.

kirpulatu. (gupiera): *ad.* Arto-oŕiak zimeldu.

Idle. (gaŕaztulu): iz. Gafaztulu txikia,

Iciŕi. (ortz): *iz*. *Ikus.:* Ortzkidura. j: Kiŕikiŕi, orzki. (soñu): iz. Ikus:: Kiŕizka.

kiŕi-kafa. (ots-izen): ŕz. Ots-izena. (uŕlegoŕeko): iz, Igelaren ots-izena. (aginkada): II iz. Maŕaskatzearen ots-izena. (ortz): Í *iz*. Ortzak egiten duten soñua.

kiŕi-kokola. (egazti): *iz*. Ankaluzea dan itxasoko egaztia; Iuma zuriak eta mokoa belzka ta oso gogoŕa dauzkana; maskordunak jaten ditu.

kifi-maŕa. (maia): *is*. Ikus.: Male. I: Atoil.

kifi-mifitu. (aisle): *ad.* Alkaŕenganako asafetuta egon.

Iciŕ€bil, (ileondo): *iz*. Ikus.: Kiskof.

Iciŕika. (gura): *iz*. iŕilca. I: Kiŕikago. (urdail): *iz*. Egazti batzuen urdaiiean egiten diran afitxoak. (eritasun): II *iz*. Barbera. (soñu): II *iz*. Gorputz batzuek austen diranean egiten duten otsa. I: Kiŕizka.

k€ŕikadura. (aŕaildura): *iz*. Ikus.: Afaildura. j: Aŕailakadura.

kiŕikagafi. (aintzapen): *izond.* Aintzapena duena.

kifikago. (gura): *iz*. Ikus.: lfika. I: Kiŕika.

kifikan. (gura): *adond.* Tfikaz ari-izatea.

kifckari. (soffit): *ŕzond.* Kiŕika egiten duena. : Kiŕinkari.

kifikafa. (mamurketa): *ad.* Pufokatzen jan.

kifikafaka erabili, (soñu): *ad.* lkus.: Kiŕikaŕa jan. (ortz): *ad.* Ortzetaz kifikatu.

kifikafatu. (idazketa): *ad.* Kiŕimaŕaka ari izan.

kifilcatu. (austura): *ad.* Ikus.: Zartatu. I: Kirikatu. Ii Ikus.: Iŕikatu.

kifiki-kaŕaka. (o€s-izen): *iz*. Maŕazkatzearen ots-izena. (aginkada): *iz*. Berbera.

kifikil. (eŕenkura): *izand.* Oso eŕen dagoena. (txori): *iz*. Ikus.: Belatxiko. I: Kiŕingilo, kiŕiskato, kitizkaŕo, krisku. (aldakortasun): II *ŕzond.* Aldakortasunez ari dana, I: Kexakoŕ.

kiŕikildu. (eŕenkura): *ad.* Eten

kifikildura. (zalapart): *iz*. Ikus.: Zalapart.: Kalapita.

Icirikilan. (mozkorkeri): *ad.* Erdi mozkortuta dago.

kifikili-kafakala. (baldartasun): *izand.* Baldaŕa dana.

kifikimaŕaka. (erakardura): *iz*, Aulkiak eŕestearen ots-izena.

k€ñkiñ. (ortz): iz. llms.: Ozki. I: Ozkidura, kiŕ€ ortzkidura. (kuŕuska): Kufuskaren beste izena.

kiŕikoloka. (egazti): iz. Ikus.: Kiŕikokolo.

Willa. (ate): *iz*. *Ikus.:* At-aize. I: Kereta, kirila, kiŕiĺo.

kiñlo. (zomofo): *is*. Ikus.: K.ilkeŕ.

kifimala. (lanabesa): *iz*. Lanerako tresna.

kifimaŕatu. (idazketa): *ad.* Ingi bat kiŕimaŕakaz bete.

kifimafo. (mintzabide): *ad. RI'* gaizki oguztean itzegin.

kifimaŕoka, (erorkera): *adond.* Iausteko zorian egotea.

kifimafu. (naspil): *iz*. *ikus.:* Naspil. I: Naastura, lazka, naaskura.

kitimatraka. (eresgaiu): *ft*. Ikus.: Kalaka. I: Kaŕaka, matraka.

kitimen. (€eyaitasun): *ŕzond.* Ikus.: Kirmen.

kiflmifi. (abesti): *iz*. Zozoaren abestia. (txori): iz. Berbera. (iipizta): *iz*. Ikus.: Lipizta, I; Egikatu, inkimako. (asate): H *ŕzond.* Asafetuta dagoena.

kifimuŕu, (mintzabide): *ad.* RI gaizki oguztean itzegin.

kif€n-kafan. (soñu): *iz*. Ateak ateratzen duen kiŕinka.

kifingilo. (txori): ŕz, Tkus.: Beiatxiko. I: Kiŕikii, kirriskaŕo, kiŕizkaŕo, krisku.

Idtink egin. (satin): *ad.* Kifinkatu. I: lkus.: Kifinkatu. I: Kiŕizka egin.

kifinke. (soñu): *iz*. Zoŕotz eta txiŕitia dan soñua. I: Kiŕinkada, lcuŕinka, kiŕika, kifizta, xinŕin.

kifinka-kaŕanka. (soñu): *iz*. Gurdien kifinka.

kif€nkada. (sotto): iz. Ikus.: Kiŕizka. I: Kulinka, xinŕin.

kifinkaldi. (ortz): iz. Ortzakaz klask egitea. (sofa): *ft*. Zartaka egitea.

kifinlcari. (so/to): *ŕzond.* Kiŕinkatzen duena. I: Ikus.: K€ŕikari.

lcifinkatu. (oriz): *ad.* Ortzakaz klask egin. I: Kifink-egin. (usta): *ad.* Zart-egin.

kifinkilo. (ereztun): *iz*. Bumizko kurkurua.

kitinkola. (bizaŕ): *iz*. Ikus.: Aloz. Kirku, giŕingola, jabota.

Icifisk-Icaŕask. (ots-izen): *iz*. Maŕaskatzen adierazten duen ots-izena. (aginkada): *iz*. Berbers.

kiŕiska. (soñu): iz. Kiŕinkatzearen egipena.

kifiskafo. (txori): *iz*. Ikus.: Belatxiko, I: Kitikil, kiŕingilo, kifizkaŕo, krisku.

kifiskatu. (laŕu): *ad.* Gorputz bati lafua kendu. (soñu): *ad.* Kiŕizka egin.

kifisk€let. (txori): *iz*. Tkus.: Kanari-txori.

kifislcilo. (txori): *iz*, Ikus,: Txiŕiskila.

kifilu. (aginkada): *ad.* Pipiak ortzikatu. I: Zizkatu, zizkuñatu.

Iciŕix-kafax. (soñu): *iz*. Kiŕika adierazten duen ots-izena.

kifixka. (oskoLdun); iz. Kayetan egoten elan xanguŕu beltza.

kiŕixkilet. (txori): iz, Ikus.: Kanari-txori. I: Kurixkijet, xilista, ziŕizka.

kifiz-kafaz. (soffit): *iz*. Oskien edo ortzen otsa.

kifizka. (soñu): iz. Ikus.: Kiŕika.

knizka egin. (soh): *ad*. Ikus.; Kiŕink egin.

kiŕizkada. (soffit): *iz*. Ortzen kiŕizka. I: Kaŕazkada. (ortz): *iz*. Berbera.

kifizkari. (soñu): *izond*. Kiŕizka egiten duena.

kifizkafo. (txori): *iz*. *Ikus.:* Belatxika. Kiŕikil, kiŕingilo, kiŕiskaŕo, krisku.

kifizlzatu. (aginkada): *ad*. Ikus.: Maŕaskatu. I; Kaŕaskatu.

kiŕizkatzaile. (aginkada): *izond*. Maŕaskatzen duena.

Tziŕizlzi. (asafe): *iz*. Zerbaiteagatik asaŕetuta egotea. I; Tika.

kiŕo-maŕoka. (aultasun): *adond*. Indaŕ-gutxiz ibiltzea.

kLtomaŕo *egon*. (etsaigo): *ad*. Girbindurik egon. j: Ikus.: Girbindu.

kiŕu. (liño): *iz*. Ikus.: Amuka.: Amuko.

kifutza. (liño): *iz*. Ikus.: Amuka.

Icirtain. (alsikipen): *iz*. Ikus.: Kirten, Gideŕ, (zurtoin): iz. Barazkien zurtoiña. j: Kirten.

kirtangoŕi, (landare): iz. Ezpainkaria dan landare-mota bat.

kirten. (atsikipen): *iz*. Ikus.: Bidet'. I: Kirtain, udu, zorten. (curtain): *iz*. Ikus.: Kirtain, (alpeŕaldi}: H *ŕzond*. Eras.: Babalasto. j: Alpefa dana.

kirten-gahe, (atsikipen): *izond*. Kirtenik ez duena. Kirten-gabeko.

kirten-gabeko. (atsikipen): *izond*. Ikus.: Kirten-gahe.

kirten-gabetu• (atsikipen): *ad*. Zeribait kirtena kendu.

kirten-lodi. (zurtoin): *izond*. Kirtain i.odia duena.

kirten-luze. (zurtoin): *izond*. Kirtain luzea duena.

kirten-ondo, (ezpata): iz. Eslcu-toki ondoan dagoen ezpataren mustuŕa.

kirten-ukaldi. (tanpa): iz, Ikus.: Kirtenkada.

kirtendu. (baldartasun): *ad*. Baldata egin edo Warta.

kirtendun. (atsikipen): *izond*. Kirtena duena.

kirtenga. (aipeŕaldi): *izond*. [bus.: Baba-lasto.

kirtenkada. (tanpa): *iz*. Kintaiñez ernandako tanpa. I: Kirten-ukaldi,

Idrtenlzeria. (ergeltasun): iz. Ikus.: Krgeltasun. j: Ergelkeri, kusokeri, narkeria, totolokeria, zoro-usaiñak.

kirtenko. (ankerkeri): *izond*. Oso ankefa daua. I: Kirtenkotzst.

kirtenkotzaf. (ankerkeri); *izond*. Ikus.: Kirtenko.

kirtzikatu. (taŕitadura): *ad*, Tkus.: Taŕitatu. : Xixurkalu. (zirikaldi): *ad*. Ikus.: Zirikatu. I: Sistatu.

tarn. (landare); *iz*, Ems.: Gisats. Txinizta.

kiru-uilaf. (txori): *iz*. Ikus.: Bas-oilar.

kis-kis. (atz-nai): *iz*. Atz-naya adieraztcn ducts ots-izena.

kisa. (zcnbakun): *iz*. *Ikus.:* Zenbakuu. I; Kasa.

kisadun. (ordezpen): *izond*. Ikus.: Ordezkari.

kisaz. (zentzun): *adand*. Zeutzunec ari-izatca.

kisi. (zati): *iz*. Tkus.: Zati. I: Puska, kaski, pikain.

klsiketa. (joko): *iz*. Auŕen jokoa, izkutatzen egiten dana.

kisk. (ats-izen): *iz*. Tanparen ots-izena. (tanpa): *iz*, Berbera.

kisk-kask. (tanPa): iz. Ikus.: Tanka. Kisk-kosk,

kiska. (zorotasun): *iz*. Erdi zoro biurtzea. ^: Kisk, koska. (tanpa): is. Taupa txikia. ^: Kizka. (nets): (iz. Ikus,: Oztz. (auŕen itza). I: Kixka. (alto): II *is*. Artoaren loreetan dagoen iru adartxoen multzoa. (ileonda): j *iz*. Gaizki rnoztutako ileondoan geratzen dan koska. (gezuŕ): *iz*. Gezuŕa dana. (gurkadura): *ad*. lrentsi.

Idskn-kaska. (tanpa): iz. Norbait edo zerbaitjotzearen ots-izena.

kiskagafi. (efealdi): *izond*. Eŕekoŕa daua. Kiskailtzaile.

kiskail. (eŕealdi); *izond*. Txigortuta dagcena. : Kiska!, kizkal.

kisknil-zuin, (eŕealdi): *iz*. Geyegi eŕeta dagocnaren eŕakeraa.

iciskaildu. (reŕealdi): *ad*. Ikus.: Txigortu. I: Kiskaili, sispildu, eŕezutuldu, ziziortu.

Iciskaildura. (eŕealdi): iz. lzekitzearen egipcna. I: Kiskailtzc.

kiskaitgafi. (eŕealdi): *izond*. lzeki ditekena.

kislcailteade. (eŕealdi): *ŕzond*. Ikus.: Kiskagaŕi.

lziskailtze. (eŕealdi): *iz*, Tkua.: Kiskaildura.

kiskaili, (eŕealdi): *ad*. Ikus.: Txigortu. Kiskaildu, txinkortu, txuxkart-a, kazkaili.

kisicai. (eŕealdi): *izond* Ikus.: Kiskail. I: Kizkal.

kiskal-ontzi. (eŕealdi): *iz*. Txigortzeko ontzia. (xigordura): *iz*. Berbera.

kiskal-uths. (karastadura): iz. Gcyegi eŕetzeagatik azkufiek arten duten karastadura.

kiskaldu. (eŕealdi): *ad*. Ikus.: Efe. Txingaŕ biurtu. j: Kiskali, kizkaldu, kizkali, pizkildu, pizpildn, surtu, ziskaldu.

kislcalgañ. (eŕealdi): *izond*. Ere, txingaŕ biurtzen dana.

lciskali. (cŕcaidi): *Ad*. Ikus.: Kiskaldu. E: Kiskaldu, kizkali. (xigordura): *ad*. Txigortu.

kiskaltasnn. (eŕealdi): *izond*. Ikus.: Kiskalgaii.

kiskaltzale. (eŕealdi): *izond*. Tkus,: Kiskalgaŕi. I: Txingaf biurtzen duena.

kiskaltze. (eŕealdi); *iz*, Txingaŕ biurtzea.

Iciskaŕatu. (eŕealdi}: *ad*. Tkus.: Eŕt.

kiskartu. (ertsidura): *ad*. Ikus.: Ertsitu. Ertsatu.

kiskatalco. (tanpa): iz. Taupe.

kiskatoskin. (irarkola): *izond*. Tzaritzcn duena.

kisket. (Crate): *iz*. Ate ta leyoak ixteko tresna. : Klaska, txararnil. (dei-egikuntza): *iz*. Ateetan deitzeko ipintzan dart tresna. I; Kisketa, kiskete, Irisket. (kutxa): *iz*. Kutxa txikia. (lurk j(iz. Muiuŕez landutako landarenburua.

kisket-aga. (crate): *is*. Maratilaren agatxoa.

kisketa. (dei-cgikuntza): *iz*. Ikus.: Kisket. I: Kiskete, trinket.

kisketa-aldi. (dei-egikuntza): *iz*. Kisketaz asko deitzea. Kisketa-jotze.

kisketa-andi. (dci-egikuntza): *iz*. Oso aundia dan kisketa.

kisketa-jotze. (dei-egikuntza): *iz*. lkus.: Kisketa-aldi.

kisketada. (dei-egikuntza): *iz*. Kisketaz taupe oso aundi ematearen egipena. Kisketots.

kiskete. (dei-egikuntza): *iz*, Tkus.: Kisket. : Kisketa.

kiskete jo. (soñu): *ad*. Beatzakin soñaa stem triska ba-litz bezela.

ldsketean. (ibilera): *adand*. Thus.: Ankatroxkoka. j: Ankalakoxoka, intxintxoŕean.

kisketots, (dei-egiksntza): *is*. Ikus.: Kisketada.

kiski. (kuŕika): *iz.* ikus.: Kuñka.

kiski-lcaska. (tanpa): *adond.* Auŕai tanpak cmaten ari-izatea. (kaskabaŕ): iz. Kaskahaŕaren ots-izena.

kiskil. (eŕcaldi): *izond.* Eŕeta dagoena. (xigordura): *izond.* Txigortuta dagoena. (txikiera): *izond* Oso txikia dana. J: Kizkil. (maskulu): *iz.* Ikus.: Maskulu, I: Kiskili, kiskilo. (arte): Il *iz.* Ikus.: Ezkuŕ. (dolortasun): II izond. Doloŕa dana. (aultasun): (*izond.* Aula dana. I: Ikus.: Erbali.

kiskil-antzeko. (zatarkeri): *izond.* Zatata dana.

kiskil-talde. (dolortasun): *iz.* Doloren multzoa. (analtzurtasun): *iz.* Berbera.

kislciklu. (bero): *ad.* Mcuastak berotan ipiñi, gat luŕingaŕiak askatu ditezen. (xigordura): *ad.* This.: Txigortu. Pizkildu, pizpildu. (eritasun): (ad. Erdi eritu. (mozkcta): II *ad.* Abereai ulea moztu.

kiskileria. (uzkeri): iz. Gaŕantzirik ez diran gauzak.

kiskiti. (aurtzaro): *iz.* lime goŕia. (auŕen itza).

kiskilkeria. (dalortasun): *iz.* Dolor batek egindako zatarkeria.

kiskiliciro. (dolortasun): *adond.* Dolortasuncz ari-izatca.

kiskilontzi. (hero): *iz.* Gai luŕingaŕiak askant ditezen, menastak berotan ipintzeko onizia.

kiskilsa. (piltzaŕ): *izond.* Piltzartuta dagoena.

kiskittasun. (ma!lzmtasun): iz, ikus.: Maltzurtasun. I: Azpikeri, maiña, malmuztasun.

kiskiltu. (laŕu): *ad.* Niaxkurien bidez lafua anpatu.

kiskiltze. (legortasmr): *iz.* Asko legortzearen egipena.

kiskila. (zeiñu): iz, llcus.: Biribiloi. I: Kaskabil, kaskabilo_ (oskoldun): *iz.* ikus.: Ezkira. I: Kiskif, kistila.

Itisicilcria. (uzkeri): *iz.* Ikus.: Ezkerl. Kirkira.

kislilli. (zciñu): *iz.* Zeiñu txikia. (maskulu): iz. Ikus.: Mash-Oh. I: Kiskil, kiskilo.

kiskilo. (zeiñu): *iz.* ikus.: Kaskabil. I: Kaskabilo, Biribiloi. (anpulu): *iz.* ikus.: Anpulu. I: Kuskila. (maskulu): II *iz.* lkusa.: Maskulu. Kixkil, kaskailclura.

kiskilu. (stain): is, Ikus.: Eskaln. I: Eskaiio, eskailu.

kiskimaf. (ontzigintza): *iz.* Ontzi-arotzek darabilten zur-baldoa, mokoi batzuk dauzkana, lugoŕia gordetzekoa dana.

kiskiu. (gari): iz. Garia laŕindu ondoren aotzetik aidendu gabe geratzen dan galgaraua.

klslcin-garbitzaile. (laŕinketa): izond. Lafinketa egin ondoren, kizkin eta lastoa atdentzen dituena.

ldskinta. (erste): iz. Maratila, tarabila. I: Karabela, main, txarakil.

kiskiŕ. (oskoldun): iz, Ikus.: Ezkira. I: Kiskila, kizkii'a.

kiskif-andi. (oskoldun): *iz.* Ezkira aundia.

klskifi. (aide): *iz.* Aide ustelduta dagoen tokia.

kiskiŕ--sare. (sare): *iz.* Ezkirak afapatzeko sarea.

kiskiteko. (pilota): *iz.* Pilota barnean egoten dan gomazko bolatxoa.

kiskitin. (eresgalu): *iz.* Triska, trisketa.

kiskitiñean. (ibilera): *adond.* Auŕen jokoa, win bateaz bakaŕik jauztean egiten dana. Antxikoŕan. (joko): *adond,* Berbera,

ldskitu. (safe): *ad.* Asaŕetu. (ortz): *ad.* Ortzkidura egin,

kiskof. (eguŕ): iz. Txirbil, txiri. : Kiskuŕ, kizkoŕ, txirbil, txiri. (gupiera): *izond.* Zumailduta dagoena. Kuskuiladura, (ertsidura): II *izond.* Ertsituta dagoena.

kiskuŕatu. (efealdi): *ad.* Guztiz eŕeta geratu.

kiskoferi. (landare-erizti): *iz.* Oŕletan sortzen dan eritasuna.

kiskuildu. (ileondo): *ad.* Ileondoa ozkaz kizkurtu.

kiskun-lcaslcun. (mintzabide): *(Mond.* Gaizki oguztea,

kiskurbiuŕ. (lokaŕi): *ft.* Lokafietan egiten dan txiinuŕa. j:'I'xilufi.

kiskuŕ. (ileondo): *iz.* Kiribilduta dagoen ileondoa. !: Kuskuiladura, uxuŕ, zizkuŕ, kizkuŕ. (eguŕ): iz. ikus.: Kiskoŕ. I: Txiri.

kiskurtu. (ertsidura): *ad.* Ertsitu.

kisma. (txin): iz. Txinditxoa.

kisñe. (egazti): *iz. Ikus.:* Lepazut Beitxarga.

kistarbatz, (kristautasun): iz. flats.: Kristautasun. I: Giristiñotasun, kcistau-era, kristaugo.

kistardi. (kristautasun): *iz.* Kistaŕcn multzoa.

kistaf. (kriatautasun): *izond.* Kristautasuaa onartzen duena.

kistaŕ-beñ. (kristautasun): *izand.* Kristautasunean sartuta lenengo aldian dagoena.

kistaŕ-bide. (kristautasun): *iz.* Kristautasunaren irakaspidea.

kistaf-legez. (kristautasun): *adond.* Kristautasunaren arauz ari-izatea.

kistartasun. (kristautasun): *iz.* Kristautasunerako zaletasuna.

kistartu. (kristautasun): *ad.* Kistaŕa egin edo biurtu.

kistila. (oskoldun): iz. Ikus.: Ezkira. I: Kiskila.

kiss. (latsun): iz. Ikus.: Latsun. I: Gisu, gizu.

kisu-aldi. (igcltsu): *iz.* Tgeltsuz egindako geruza ariña. j: Kisudura.

kisu-autzcko. (igoltsu): *ŕzand.* Igeltsuaren anlza Mena.

kisu-arzuri, (atxurdiu): *iz.* Tgeltsu-arzuria.

kisu-efeztu. (igeltsu): *ad.* Kim eŕcaz estali.

kisu-gesal. (latsun): iz. Latsuuezko ore ariña.

kisu-lan. (igcltsu): iz. Tgeltsua egitea.

kisu-leyo. (leyo): is. Igeltsu-xaflak dauzkan leyoa. (igeltsu): *iz.* Berbera.

kisu-luf. (latsun): *iz.* Latsuna daukan lurkia,

kisu-neurkin. (neuti): *iz.* Igeltsu-aindoa neurtzeko lanabesa. (igeltsu): *iz.* Berbera.

kisu-obi. (igoltsu): *iz.* Igeltsua dagoen tokia. Kisu-toki.

kisu-ola. (igeltsu): *ft.* Tgeltsua gertatzen dan ola.

kisu-ori. (buztin): *ft.* Buztin oria.

kisu-ofe. (espaloi): iz, Oretuta dagoen espaloya.

kisu-saltzaile. (latsun): *izond.* Latsuna ta igeltsua saltzen dituena. (igeltsu): *izond.* Berbera.

kisu-toki. (igeltsu): *iz.* Tkus.: Kistc-obi.

kisu-zulo. (igeltsu): iz. Igeltsua dagoen tokia.

kisuari. (zurigintza): *izond.* Zurigintzan Ian dagiena. I: Kisuskile, kisustatzaiie. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

ldsuafi. (latsun): *iz.* Ems.: Latsunaŕi. I: Gisuaŕi.

ldsudun. (latsun): *izond.* Latsunezkoa dana.

kisudura. (igeltsu): *iz.* ikus.: Kisu-aldi.

Icisugai. (latsun): *ŕa.* Metal zuria, ordeigayaz edo uraz nastuta latsuna egiten Mena. 1: Latsungai.

ltisugaiz-endekatze. (latsun): *iz.* Latsun-gatzen metatzeagatik soin-eunen aldatzea.

kisugile. (latsun): *izond.* Latsuna egiten duena, j: Kisugin. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

kisugin. (latsun): *izond.* Ikus.: Kisugile.

kisukintza. (igeltsu): *iz.* Igeltsua egiteko laugintza.

kisulabe. (latsun): *iz.* ans.: Karobi. J: Karogi, karoi, kisutegi, latsun-labe, latsun-obi.

kisuskile. (zurigintza): *izond.* Ikus.: Kisuari. j: Kisustatzaiie.

kisustatu. (latsun): *ad.* Lufetan latsuna sakabanatu.

kisustatzaile. (zurigintza): *izond.* Tkus: Kisuari. J: Kisuskile.

kisutegi. (latsun): *iz.* ikus.: Kisulabe. J: Karobi, karoi, karobi.

Icisutsu. (igeltsu): *izond.* Igeltsua daukana.

lcisutu. (latsun): *ad.* Latsuna biurtu.

lcisutza. (latsun): *iz.* Latsuna dagoen tokia.

kisutzalle. (latsun): *izond.* Latsunez biurtzen duena.

Icisuzltile. (latsun): *izond* Ortnaetan igeltsu edo latsun-geruza ipintzeu dueua. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

Icisuzko. (latsun): *izond.* Latsunezkoa dana.

kisuzta. (latsun): *iz.* Latsuna erabiltzea.

kisuztadura. (latsun): *iz.* Ormak latsuncz estali edo zuritu.

kisuztaile. (zurigintza): *izond.* Ormak latsuncz zuritzen dituena. J: Kisuztatzaile.

ltisuztaldi. (latsun): iz. Ormak latsunez zuritzcaren egipena.

kisuztatu. (latsun): *ad.* Orrnak latsunez zuritu. j: Kisuztu.

kisuztatzaile. (zurigintza): *izond.* Zuriginizan lanegiten duena. J: This.: Kisuztaile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

kisuztu. (latsun): *ad.* Ikus.: Kisuztatu.

kits. (eralketa): *adond.* Norbaiten eralketarako izatea.

kitagafi. (ordainketa): *izond,* Ordaintzekoa dana. (ordainpide): *izond.* Berbera.

kitaketa. (ordainketa): iz. Ordaintzearcn egipena. (ordainpide): *iz.* Berbera.

Ititantza. (agerkai): *iz.* Tkus: **Agerkai.** j: Kitantxa. (aŕagerkai): *iz.* Ikus.: Afagerkai. j: Artu-agerkai, artu-agiri.

kitara. (kitaŕa): iz. Kitata baño txikiagoa dan eresgalua. (eresgalu): *iz.* Berbera. (ordainbide): *iz.* Ikus.: Ordainpide.

kitara-joile, (kitaŕa): *izond.* Kitara jotzen duena. j: Kitara-zale.

kitara-zale. (kitaŕa): *izond.* Ikus.: Kitara-joile.

kitargintza. (kitaia): *iz.* Kitaŕak egiten diran tokia.

kitarkada. (kitaŕa): iz. Kitaŕaz emandako tanpa.: Kitaŕ-ukaldi.

kitarlari. (kitaia): *izond,* Ikus.: Kitaŕ-joile. : Kitaŕ-jotzaile, kitaŕari.

KITAŔ4. *iz.* Zur-kutxa berezia daukan eresgalua; **kutxa** aŕek garaikaldean **zuln** biribil bat dauka erdialdean, bai ta koskak daranrazkien aga bat; aga oŕen luzeran sei lokati bereziak jaŕita dagoz, eskumako atzenbidez jotzen diralarik. j: Gitaŕa, tiple. //(eresgalu).

kitara-bedaŕ. (be/at): *iz.* Belaf--rnota bat.

kitaŕaldi. (kitafa): *iz.* Ikus.: Kitar-jotze.

kitaŕari. (kitafa): *izond.* Ikus.: Kitaŕ-joile. j: Kitaŕ-jotzaile, kitarlari.

kitafafain. (aŕain): *iz.* Aŕain-mota bat.

lcitaŕ-joile. (kitaŕa): *izond.* **Kitaŕa** jotzen duena. Kitaŕ-jotzaile, kitarlari, kitaŕari.

kitaŕ-jotzaile. (kitaŕa): *ŕzond.* Ikus.: Kitaŕ-Mae, j: Kitarlari, kitaŕari.

kitaf-jotze. (kitaŕa): *iz.* Kitaŕa jo-egitcaren egipena.]: Kitaŕaldi.

kitaf-saltoki. (kitaŕa): *iz.* Kitaŕak saltzen diran saltokia,

kitaf-saltzaile. (kitaŕa): *izond.* Kitaŕak saltzen dituena.

kitaf-ukaldi. (kitaŕa): *iz.* Ikus.: Kitarkada. (tanpa): ŕz. Berbera.

kitartxo. (kitaŕa): *iz.* Kitafa txikia.

kitatsu. (gentza): *izond.* **Zoŕak** is ordainduta dituena.

kitatu. (biŕ jabcketa): *ad.* Galdutakoa beŕiz jabetu. j: Kitau.

kitatu-eziña. (bit-jabeketa): *izond.* Galdutakoa beŕiz ezin jabetu ditekena.

kitatxo. (apaltasun): *iz.* Norbcraren egokera apalean dagoena.

kitatxu. (apaitasun): *izond.* Norberaren egokera apalean dagoena.

kitatze. (bir-jabeketa): *iz.* Galdutakoa beŕiz jabetzea, I: Kite.

kitau. (ordainketa): *ad.* Ikus.: Ordaindu. I: Ikus.: Kitatu.

kite. (bir-jabcketa): *iz.* Ikus.: Kitatze.

kitin. (garau): *izond.* Garauak dauzkana.

kito. (gentza): *iz.* Zoŕik gabe egotea, Kilo, k€ln,kitu. (iito): *iz.* Ijltoa dana. j: Ikus.: ljito, xito.

kito-jako. (joko): *iz,* Tkus: Ardogi.

kito-xakuŕ. (zakuŕ): *iz.* Ijitoen zakufa.

kitogañ. (ordainketa): *izond.* Ordaintzekoa dana. : Kitugaŕi.

Icltoik, (ututasun): *adond.* Ikus.: Doarik. A: Kitorik, kiturik,

kitolis. (atsckabe): *ŕzond.* Ikus.: Eŕukaŕi.

kitorik. (uŕutasun): *adond.* Ikus.: Doarik. Kitoik, kiturik.

kitatu. (ordainketa): *ad.* Eralketak ordaindu.

kilatirabazi. (ordainpide): *ad. tkus.:* Ordaiña artu.

kite. (gisa): *iz. Ikus.:* Gisa. 1: Era.

-Wean, (gisa): *atz.* Izenordeari ezartzen zayon atzizkia.

kilo. (ardainketa): *iz.* Ordaintzea. Ikus.: Kito. I: Kitu, kitu-agiri.

kiln ala **dobla. (joko): iz, lokatzc-era** bcrezia.

kilt. (ordainketa): *iz.* lkus.: Kilo. I: Kito, kitu-agiri.

kilu-agir€. (ordainketa): *ad.* Ikus.: KitU. Kito.

kitu. (gentza): *iz.* Ikus.: Kito. (osotasun): *izond.* Osoa dana.

kitugafi. (ordainketa): *izond.* Ikus.: Kitogaŕi.

kitugintza. (ordainpide): *izond.* Tkus.: Ordain-neke.

kiturik. (datasun): *adond.* Ikus.: Doarik. j: Kitoik, kitorik.

kitutasun. (ordainpide): *izond.* Ikus.: **Ordainpide.**

Icittatu. (ordainpidc): *ad.* Ordaindu.

kitx. (auntz): iz. Auntzari dei egiteko aotsa.

kitxuera. (mintzocra): *iz.* Peru'ko izkuntza bat.

Ititxugu, (gentza): *iz.* ans.: Kilo.

kitzai. (oyutza): *oyar.* Auntzak ayenatzeko egiten dan deadaŕa.

kitzi. (zirikaldi): *ad.* Ikus.: Zirikatu.

kitzi-kitzi. (irabio): *iz.* Gauzak irabintzearen egipena.

kitzika. (zirikaldi): *adonuŕ.* Zirikatzen ari-izatea.

kitzikada. (zirikaldi): *iz.* Zirikatzearen egipena.

kitzikaldi. (zirikaldi): *iz.* Zirikatzca.

kitzikari. (zirikaldi): *izond.* Zirikatzen ari dims. (tifitadura): *frond.* Berbera. J: Kitzikatzaile.

kitzikatu. (atz-nai): *ad.* Kili-kili egin. (igidura): *ad.* Sun edo beste zerbait igitu-eragin. (zirikaldi): 11 *ad.* Zirikatu.

kitzikatzaile. (tafitadura): *izond.* Ikus.: Kitzikari. 1: Kizkitzale.

kitzikazale. (zirikaldi): *izard.* Zirikatzen *ari* dana.

kitzikazale. {zirikatdi): *izond.* Zirikatzen ari dana.

lcitzikazko itzak. (itz): iz. Zirikatzeko itzak.

kixa. (aukerakeri): iz. Ikus.: Kasketaldi. Apeta.

klxka. (ortz): *iz.* Ikus.: Ortz. 1: Kiska. (joko): *iz.* Umcenjolasbat. (tanpa): 11 *iz.* Bats.: Tanpa. (tanta): 11 *iz.* Ikus.: Tanta.

kixkail. (abaŕ): *izond.* Abat medaŕa.

klxkal. (eŕealdi): *izond.* Ikus.: Kiska].

kixkalbeaf. (bero): *izond* Bero geyegi.

kixkaldu. (eŕealdi): *ad.* Geyegi tigortu. ^: Kixkafatu, kiskoŕatu, kixkortu, kizkaildu, kizkildu, txuskuldu, xixkaildu.

kixkaldura. (eŕeakli): *iz.* Txingactzearcn egipena. : Kixkaltze.

klxkaigari, (eŕealcti): *ŕzond.* Kizkaldu dezakena.

Idxlcali, (eŕealdi): *ad.* Txigortu. 1: Kixkildu.

kixkalki. (efealdi): *adond.* Ikus.: Kixkaldu.

kixkaltzaile, (otealdi): *izond.* Ikus.: Kiskagaŕi.

kixlcaitze. (efealdi): *iz.* Ikus.: Kixkaldura. I: Kizkaltze.

Idxkaf. (eŕealdi): ŕzond. ikus.: Kiskagaŕi.

Icixkafatu. (eŕcaldi): *ad.* Ikus.: Kixkaldu. ^: Kixkoŕatu, kixkortu, kizkaildu, txuskuldu.

kixkatu. (austura): *ad.* Aŕautzak autsi.

kixkei, (mai-orni): *iz.* Zan aundia.

kixlceil, (eŕealdi): *ŕzond. Ikus.:* Kiskagaŕi.

kixlcet. (dci-cgikuntza): *ŕz.* Atectan jartzen dan metalezko zatikoa dei-egiteko.

kixlcet-zulo. (crate): *iz.* Kisketa ixtckoa dana.

Icixki. (gari): *iz.* Gari-mota bat. j: Kizii.

kixkil. (ardura): *izond.* Ardura aundiaz jokatzen duena. (koldartasun): izond. Tzukoya dana. (usarte): 11 *izond.* Beaŕ ez damn arazoati edo tokian sartzen dana. (abaŕ): 11 *iz.* Egufaren kondaŕ eta uzkiñak. I: Kuxkaxil. (eguŕ): II iz. Berbera.

kixkil-axe. (eguŕ): *ŕz.* Egufaren ahaŕaxea; eguŕ-xorta txikia.

ldxkitdu. (eŕealdi): *ad.* Buts,: Kixkali, 1; Txigortu. (etisidura): *ad.* Kixkildu egin.

kixkili. (eritasun): *izond.* Erixko, geixoti dabitena,

kixkilkcria. (txikicra): iz. Gauza lxikietan ardura aundiaz ibiltzea. (zikoiztasun): *iz.* Titus.: Zikoiztasun.

kixkilketa egin. (eguŕ): *ad.* Eguŕ-apuŕak jaso,cŕetzcko.

kixklxo. (txori): *iz.* Tkus.: Belatxinga.

kixkol. (naŕiokera): *izond.* Ikus.: Akastasun.

kixkolde. (cabal): *iz,* ikus.: Txilboŕ.: Kixkolte, pikoxte, zil.

kixkof. (malmuzkeri): *fzond.* Malmuzkertz egindakoa. (efealdi): *izond.* Txigortuta dagoena. j: Kizkail. (naspil): 11 *izond.* Naspilduta dagoena.

kixkofatu. (eŕealdi): *ad.* Ikus.: Kixkaldu. I; Kixkaŕatrt, kixkortu, kizkaildu.

kixkortu. (eŕcaldi): *ad.* Ikus.: Kixkaldu. Kixkaŕatu, kixkoŕatu, kizkaildu. (naspil): *ad.* Lokati bat naspi ldu. (lokaŕi): 11 *ad.* Berbera. (ikoldura): 11 *ad.* Ikoldu. 1: Kixkurtu. (ertsidura): 11 *ad.* Ertsitu.: Kixkurtu, kizkartu. (begi): 11 *ad.* Begiak ñaŕotu. (gogortasun): II *ad.* Suaz gogortu. 1: Kixkurtu. (mutidura): 11 *ad.* Otzcz mukuldu. (ileondo): 11 *ad.* Ulca kizkuŕez bete. 1: Txitnurtu.

kixkuf. (crtsidura): *ŕzond.* Erlsituta dagoena. j: Kixoŕ. (iteondo): *ŕzond.* Ulea kizkuŕez jaŕita. Kixof (kosno): 11 *izond. Ikus.:* Kiribilo. (suduf): *iz.* Suduf barnean dagozen leki txikien bakaitza. 1: Suduŕ-egatsak.

kixkurtu. (ertsidura): *ad.* lkus.: Kxxkortu.: Kizkartu. (ikoldura): *ad.* Berbera. (gogortasun): 11 *ad.* Berbera.

kixmi. (kako): *iz.* Kako txikia.

kixof. (crtsidura): *ŕzond.* ikus.: Kixkuŕ. (ileondo): *izond.* Berbera.

klxortu. (ikoidura): *ad.* Ikoldu.

kixat-aldi. (baŕegaŕikeri): *iz.* Egipen txoraska.

kixpulatu. (gupiera): *ad.* Artoaren ofiak zimetdu.

kixten. (zi): *iz.* Ikus.: Miztoŕ. is Kizten.

klxtof. (joko): *iz.* Intxauŕakaz egiten clan jokoa.

kiza. (txikiera): *iz.* Izpi; gauza oso txikia.

Idzbil. (txirotasun): *irons!.* Zikoitza, txiroa. 1: Kixkil. (eunizti): ŕa. Kizkin erdibitzearen eragitea.

lcizbll-moltzo. (eunizti): *iz,* Kizbil-taldea.

ICTZI. ŕz. Gaya, ten uste zanez, txikitu ezin diteken zatiiioa. 1: Gai-izpi nimiñoena, amini, pikorki. *11* (gat), (pisia). (txikiera):iz. T iki-txikia dana. 1: Ixistil, zintz,

kizidun. (kizi): ŕz. Kiziak dauzkana, j: Buts.: Eta, j: Soin-kizkin, kizkin, kizitalde.

kizikayez. (oyutza): *adond. Poz-deadaŕak* ematen ari-izatea. (poz): *adond.* Berbera.

kiziki. (kizi): *iz.* Tximist-zama daukan kizia.

kizitalde. (kizi): *iz.* Tkns.: Kizidun. !: Soin-kizkin.

kizizti. (kizi): *iz.* Kizia aztertzen duen yakintza.

kizka. (aidakura): *iz. Ikus.:* Kezka. Kardaba. (boŕoka): *iz. Ikus.:* Boŕoka. (tanpa): j *ŕz.* Buruaz emandako tanpa.. I: Ikus.: Kiska.

kizka-lan. (ertzapain): iz. Ertzapaindutalco zatikoen multzoa.

kizkail. (eŕealdi): *ŕzond.* Ikus.: Kixkoŕ.

kizkaildu. (eŕealdi): *ad,* fleas.: Kixkaldu. Kixkaŕata, kixkortu, kixkoŕatu, kizkildu, xixkaildu.

kizkal. (eŕealdi): *izond. Ikus.:* ICiskail. E Kiska],

kizkaldu. (eŕeatdi): *ad.* Ikus.: Etc. Kiskaldu, kiskati, kizkali, pekautu, txingartu, ziskaldu.

kizkalgañ, (eŕealdi): *izond.* Kizkaldu dezakena. Kaŕatsu.

kizkali, (eŕealdi): *ad.* Ikus,: Eŕe. 1: Kiskaldu, kiakali, kizkaldu.

kizkalidura. (eŕealdi); *iz.* Kixkaltzcarcn egipena.

kizkaltze, (eŕealdi): ŕz. Ems.: Kixkatdura. E: Kixkaltze.

kizkaln, (aŕain): *iz.* Ibayetako aŕain txikia. j: Ikus.: Eskalu.

kizkargazkilana. (irarkola): *iz.* Ikus.: Argi-irarki.

kizkaŕ. (ikoldura): *izond.* tkalduta dagoena. (ertsidura): *frond.* Ertsituta dagoena.

ldzkartu: (ertsidura): *ad.* Eats.: Kxxkortu, f; Kixkurtu.

kizkatn. (ertzapain): *ad.* Zulakaitz txikia. I: lrantzeztu.

kizki. (kako): *iz.* 11c-us.: Gizki. (izotz): *iz.* Ikus„ Antzurdi. j: Lei-txintxiŕi. (lasto): (*iz.* Ikus.: Galtzondo. *(gari): iz.* ikus.: Kixki,

]cizlci-aldi. (lasto): *iz.* Galtzondoaren aroa. 1: Kizki-aro.

kizki-aro. (tasto): *iz.* Ikus.: Kizki-aldi.

kizki-makil. (aŕaun): *iz.* Makil tuzea, mutufean burnt-ziri ta kako bat

daramazkiena, itxasontzi txikiak legoŕerattr edo legoŕetik aldenerazteko erabiltzen dana. I: Aztamako, krokero.

kizki-piru. (azta): *iz. Ikus.;* Aztaga.

kizki-sare. (itxitura): *iz.* Zurez egindako esia.

tdzkibe. (aile): *iz. Atle* bateu belco **zatia;** bertan kizkigaña sartzen da.

kizkidun. (kako): izond. Kizkia edo kizkiak dauzkana.

kizkiefi. (ereint'ra): *izond.* Bari mota batekin ereintza.

kizkigain. (ada): *iz.* Aile baten goiko zatia, kizkibcn sartzen dana.

kizkikada. (kako): *iz.* Kizkiaz zerbait artzearen cgipcna.

kizkikatu. (askapen): *ad.* Kizkilik zerbait askant edo kendu. (kako): *ad.* Barbara.

kizknt. (txikiera): *izond.* Ikus.: Kiskil. I: Kizbil.

kizkn-utin. (main): iz. Oso eŕeta dagoenaren usaiña.

kizkildu. (eŕealdi): *ad.* Su geyegiz ogia ate. (ogi): *ad.* Berbera.

kzkili-kazkala. (eritasun): *izond* Osasunez undo ez dabilana. j: Kizkili-mazkala.

Itizlrili-mazkala. (eritasun): *izond.* lkrrs.: Kizkili-kazkala.

Idzlrllkerl. (zikoiztasun): iz. ikus.: Zikoiztasun. I: Aulkeri.

kizkiltza. (kako): *iz.* Ikus.: Kako.

kizkilo. (anpadura): *iz.* Ikus.: Anpadura. 1: Auudidura. (txoskoŕ): *iz.* Ikus.: Txoskof. 1: Kizkifi.

kizkllu. (taŕa): *iz.* Ikus.: Aza-ila. I: Ikortzirin, kizkiŕi. (gogortasun): *iz.* Berbera.

kizkin. (gad): iz. Gariarcn kondafa. (kondaŕ): iz. Barbara. (gogo-aldarte): *izard.* Gogo-aldarte txaŕa duena. (eunizti): *iz.* Abere ta bclarkicn lengai, soin-ataleko ta txikikuskikoa dana. I; Galtxizkin, xizkin, biziale, soiu-kizkin, kizidun. (asaŕe): J *izond.* Aside dana.

kizkin-arteko. (eunizti): *izond.* Kizkiñaen artean dagoen tartekoa.

kizkin-askodun. (eunizti): *Land.* Kizkiñak asko dauzkana. Kizkin-askotsu, kizkindun.

kizkin-askotsu. (eunizti): *izond.* Ikus.: Kizkin-askodun.

kizkin-azal. (euuizti): *iz.* Kizkiñaren mintza.

kizkin-bakaŕ. (eunizti): *izond* Kizkiña bat bakaŕik duena. j: Kizkin-bateko.

kizkin-bateko. (eunizti): *izond.* ikus.: Kizkin-bakaŕ.

kizkin-eŕatz. (eŕafz): iz. Latinketa ondoren baekiñak eta lasto lodia alkaŕetik aldatzeko eŕatza.

kizkin-garbitze. (efatz); iz. Lafinketa ondoren baekiñak eta laato India alkaŕetik aldatzea.

kizkin-izti, (eunizti): *iz.* Kizkiñak aztertzen dituen yakintza.

kizkin-mami, (eunizti): *iz.* Kizkiñaren zati oso eginkof eta bizia dana.

kizkin-piln, (eunizti): *ft.* Kizkiña batzuk dauzkana.

kizkindun, (eunizti): *izond.* Kizkiñak dauzkana. I: Tkus.: Kizkin-askodun.

kizkindura, (gogo-aldarte): *iz.* Gogo-aldarte txaŕa.

kizkingai, (eunizti): *iz.* Kizkiña egitekoa dan gays.

kizkingun. (eunizti): *iz.* Kizkiñaren muiña.

kizkinkide. (eunizti): *izond.* Kizkiita bates antzekoa dau bastea.

kizkintsu. (eunizti): *izond.* lien s.: Kizkiñezko.

kizkintu. (begi): *ad.* Bckaiñak zimurtu.

kizkiñezko. (eunizti): *izond.* Kizkiñaetaz egiña dagoena. I: Kizkintsu.

kizkira. (oskoldun): **iz.** ikus.: Ezkira. I: Kiskiŕ, kizkira-andi, kizkira zuriko, izkira.

kizkira sare. (sate): iz. Ezkirak edo kizkirak aŕapatzeko saran. (aiantza): *iz.* Berbera.

kizkiralu. (dilingadura): *ad.* Esegi-makoan zerbait jaŕi.

kizkbitu. (bate): *iz. Ikus.:* Algara. Karkaila, (soñu): iz. Gizakiak asko dagozenean ateratzen duten otsa. (oyutza); iz. Bilduŕez egitcn dan oyna.

kizkiŕt. (txoskoŕ): *iz.* I us.: Txoskoŕ. (: Kizkilo, lupi, koskoŕ. (oŕi): iz. Ikus.: Lcgaŕ. 1: Aŕi-pikoŕ, kosko, ondaŕ-kiŕi, (rninbizi): Íl iz. Minbiziaren antzekoa dan eritasuna. (laŕu): (iz. ikus.: Kizkilu, ^: Katxu.

kizkitu. (kako): *ad.* Kizkiaz zimaŕoyak Maputo, (etkarpide): *ad.* Uztarpidez totu. (ertsidura): (*Load.* Kuzkurturik dagoena. (izotz): (*izond.* Buŕunizi egiña geratu dana.

kizkitu-otzak. (mutidura): *ad.* Otzak artu.

kizkitzatu. (eŕealdi): *ad Sua* bizkortu.

kizkiz. (ari): *iz.* Aria biltzeko arilkaya.

Idzkiztatu. (aile): *ad.* Kizkiak tofu.

kizkizto. *(aim): ad.* Gibiliz tofu. (kate): *ad.* Kateatu.

kizko-gabe. (ilcondo): *irand.* Lleondo leguna. j: Kizkuŕ-gabe.

izkol, (apaingailu); *iz.* Zutafi hatzuen inbeletan ingurubil-eraz egiten dan apaingailua.

kizkola. (baŕe): iz. Emakume ado auŕ baton algara. I: Kiskola. (ule): iz. Ikus.: tile.

ktzkoladun. (ozka): *izond.* Ozkak dauzkana. I: Kizkolatsu, kizkurtsu.

kizkoladura. (oaks); iz. Ikus.: Ozka. j: tzurdura.

kizkolatsu. (ozka): *izond.* ikus.: Kizkoladun. 1: Kizkurtsu.

kizkolatu. (gupiera): *ad.* ikus.: Biurtu. I: Biurdikatu. (ingurubil): *ad.* Kizkol baten antzera kiribilkatu. (ileondo): jj *ad.* Ulea kiskurtu. (ozka): ((*ad.* Gauza baton malguduraetaz ugiñak egin.

kizkolazko. (ozka): *Load.* Ozkaz ari dana.

kizkori. (edeŕ): iz. Eduf sea.

kizkof. (crtsidura): *izond.* Zimurtuta dagoena. I: Kizkut. (ileondo): *(amid.* Kizkurtuta dagoena. 1; Kiribilo, kiriñau, kizkuŕ, kiroi, kukumin, kuskuila, kuskuiladrtra, kuxkul, izuŕ, muskuilatu. (kondaŕ): (iz. Txiribila. 1: Kiskof, txirbil, txiri. (aŕi); *iz.* ikus.: Legaf. 1: Aŕixka, lakaŕ.

kizkofatu. (xigordura): *ad.* Ikus.: Xigortu. 1: Utuldu, txiurtu, txukuldu.

kizkurtasrm.(bero): *iz.* Bero geyegi jasan beaf-izan duen egokera.

Idzkortu. (totes): *ad.* Sutan zirnurtu.

kizkoatzu. (aŕi): *izond.* Ikus.: Ugaŕi.

Irizkurdura. (Ikoldura): *iz.* Ikus.: Ikoldura. j: Kizkurtasun, kuxkuŕaldi.

kizkurgafi. (gupiera): *izond.* Biurtu ditekena.

ktzkuŕ. (ertsidura): *izond.* Ikus.: Kizkoŕ. I; Kiroi, kuskuila, kuskuiladura. (ileoudo): *izond.* Berbera. 1; Kukurnin, iie-xirgil, izkuŕ, izuŕ, muskuilatu, zizkuŕ, kiskuf, zizuf.

kizkuf-gabe. (ileondo): *izond.* Tkus.: Kizko-gabe.

kizkurtasun. (ikoldura): *iz.* Ikus.: Ikoldura. I: Kizkurdura.

kizkurtsu. (ozka): *izond.* Ozkak dauzkana. I: ikus.: Kizkoladun, kizkolatsu.

kizkurtu. (ikoldura): *ad.* ikoldu. I: Ktukurlu. 1: Kizkultu, zizkurtu. (Ileondo): *ad.* Uica kizkurtu.

kizkurtz. (biota): *iz.* Biotzaren ertzidurazko igipena. j: Kizkurtzapen. (ikoldura): *iz. Ikus.:* Ikoldura. I: Kuzkurtz, kuzkurtza.

kizkurtzbera.(ikoldura): *izond.* lkoltzeko ayefa duena. j: Urus.: Kizkurtzkoŕ.

lcizleurtzketa. (ikoldura): *iz.* Ikoldnraren egipena. : Kuzkurtzketa.

kizkurtzkoŕ. (ikoldura): *izond.* Ikus.: Kizkurtzbera,

kizun. (izacra): ŕs. Ikus.: lzaki.

Idabela. (eritasun): iz. Ikus.: Baremi.n.

kiabelin. (lore): *is.* Azi-atalkikoa dan landarearen lures, bare margo cdefak eta usain atsegifiagatik lantzen dana. I: Krabelin,jasepe-belaŕ.

klabera. (bereteŕ): *is.* Eliza nagusietan egiten diran eginkizuuetan, eskuan ziiaŕez apaindutako aga laze bat eramatean ari dana.

klaberia. (mats): *is.* Mats zuria.

klntrua. (korapila): *iz.* Unamactan egiten dan korapilo berezia.

klaira. (buztin): *iz.* ikus.: Klera.

kiak. (aginkada): iz. Aginkada adierazteko ots-izena. I: Klakada, kiask, klaska. (tanka): *iz.* Tanks Adierazteko ots-izena. I: Klakada. (erorkera): (*iz.* Yauztea adierazteko ots-izena. I: Klakada.

kiak-egin. (tanka): *ad.* Tanka egin. (erorkera): *ad.* Yauzi, erori.

kiak-eragin. (lanka): *ad.* Tanka-eragin.

klaka. (eyeraldi): *iz.* Ikus.: Txifitola. I: Kalaka, klaska. (gurkadura): *iz.* Iŕikaz eta lasted jatearen egipena. (arms): II *iz.* Babesa izateko egiten dan orma edo oltza. (oñetako): II iz. Zurezko oñetakoa.

klaka-egin. (ausikidura): *ad.* Ikus.: Aginka-egin, j: Kausk-egin.

klaka-eskalanpu. (cyeraldi): *iz.* Eycraren zatikoa; bertan kuxaren langa tinkotzen da. I: Kiaka-maain.

kinks-kinks. (gurkadura): *adnnd.* Ikus.: Klakaka I: Klika-klaka, manta-manta, pores legez jan.

kiakada. (aginkada): *iz.* Ikus.: Klak, (tanka): is, Berbera. (erorkera): II *iz.* Berbera.

klakaka. (gurkadura): *adnnd.* Ezin gcyagozko neuŕian jaten ari-izatea. I: Klaka-klaka, manta-manta, masts-masts, mauka-mauka, mauki-mauki, pores legez jan.

Idakari. (gurkadura): *izond.* Kiaka egiten ari dana,

klakatu. (gurkadura): *ad.* Klaka egin.

klaketada. (o€tz): is. Ortzak alkaŕi tanks egitean ateratzen dan otsa.

klakez. (lastertasun): *adnnd.* Bat-batean, bat-batez.

kiamadan. (matsondo): *iz.* Matsondo-mots bat.

klan. (ots-izen): ŕz. Tanka adierazteko ots-izena. (tauka): ŕz. Berbera,

klanka. (irabio): is. Notin edo gauza bat toki batetik bestera eramatean tanpak artzea.

klankatsu. (irabio): *ŕzond.* Nadi" edo gauza bat told batctik lantern eramatean ianpak asko artzen duena.

Idankatu. (irabio): *ad.* Notin edo gauza bat told batetik beaters eramatean tanpak art,. (tanpa): *ad.* Berbera.

klarantz. (azaldura): iz, Ikus.: Azaidura.

klaratu. (azaldura): *ad.* Aditzera eman.

kias-egin. (soñu): *ad.* Ikus.: Kaŕask-egin.

kiask. (aginkada): *iz.* Ikus.: Klak. I: Klaska. (berezknntza): *is.* Batuta zegozen gauzak, berczkuntzean egiten duten otsaren ots-izena. (austura): II *iz.* Austearen ots-izena. (gurkadura): E *iz.* ifikaz eta lasted jatca cn ots-izena.

kiask-egin. (austura): *ad.* Autsi, zafatatu. (usta): *ad.* Ustaz aidean indaŕez astintzean otsa atcra. (soñu): II *ad.* Berbera,

klaska. (scrim): *iz.* Ustaz aidean indafes astintzean ateratzen dan otsa. I: Kiaskada, kalaska. (eztanda): *iz.* Ikus.: Eztanda, I: Kiaskada. (eyeraldi): (iz. Eras.: Txiŕitola. I: Kalaka, klaka. (zeiñu): jj *iz.* Ikus.: Man. I: Kalaska. (aginkada): *iz.* Ikus.: Klak. I: Kiask. (gurkadura): II *iz.* Klaka egitearen ots-izena. I: Kiaskada. (crate): II *iz.* Ikus.: Kiska, txaranbci.

klaska-egin. (aginkada): *ad.* Ikus.: Aginka-egin. I: Kausk-egin.

klaskada. (soñu): *is.* Ikus.: Klaska. (eztanda): *iz.* Berbera. (zeiña): *iz.* Aŕanaren otsa. (aginkada): II *iz.* Ikus.: Klak, kiask, klaska. (gurkadura): Ii *iz.* Ikus.: Klaska.

Idaskagaitz. (eztanda): *iz.* Eztanda aundia egiten duena.

Idaskako. (aginkada): *iz.* Aginka-cgitea€en egipena.

klaskakolatu. (soñu): *ad.* Ustaz Mclean indafez astintzean otsa atera.

klaskaratu. (eztanda): *ad.* Eztanda egin.

klaskarazi, (satin): *ad.* Kaŕask-eragin. (austura): *ad.* Berbera.

klaskatu. (adz): *ad.* Goiko ta beko ortzak alkaŕ jotzcan otsa spin. I: Krink-egin. (gurkadura): *ad.* Lasted eta iŕikaz jan.

ldaskatnz. (ortz): *adnnd.* Klaskatzsen ari-izatea.

klaskaz. (sofa"): *adnnd* Ustaz aidean indafez astintzean otsa ateratzen ari-Bates,

klasketa. (soda): *iz.* Atzetaz egiten dan otsa. I: Klixket-kraskiñola, krixkitin. (atz): *iz.* Berbera.

Mastro. (zeiñu): *iz.* Ikus.: Klaska.

klaskolatu,(sañn): *ad.* Eskalapoiñetaz otsa egin. (oñetako): *ad.* Berbera.

ldausk. (aginkada): iz. Aginkadaren ots-teens.

ldauskada. (aginkada): *iz.* Ikus.: Aginkada. I: Kauskada.

ldanskfldu. (arts): *ad.* Ozkidura egin.

klauso. (eyeraldi): *is.* Jima.:-Txiŕitola. I: Kalaka.

klaustada. (satin): *iz.* Ots ixil eta jataitua. (tanpa): iz,.Tanpa aundia.

klaustiko. (landare): iz. Edaskaria dan landarea; oso edentsua dan nriña dauka.

klax. (satin): *adnnd.* Kaŕaskaren ots-izena.

kleitu. (arturen): *iz.* liras.; ARTUren. (aomen): *iz.* Ikus.: **Aomen.**

kleka. (sai-abere): *adnnd.* Belafia zearka duen zaldia.

klera. (huztin): *is.* Ondartsua dan buztiña, eunak garbitzeko erabiltzen dana. I: Kleda.

kleradi, (buztin): is. Klera asko dagoen lokia.

kleratsu. (buztin): *izond.* Klera daukana.

kli-klon. (abesti): *is.* Igelak abesti-antzera egiten duten koŕaka adierazten duen ots-izena. (ur-legaŕeko): *iz.* Berbera.

klik. (ots-izen): is. Ots-izen. (tanks): iz. Bi gauz alkar tanks egiten duten **ots**-izena. (gurkadura): (iz, Ikus.: Klika-klaka. (gme): H iz. Keiñna adierazten duen ots-izena. (sabel): II *is.* Sabel-oŕuko ots-izena.

klik-klak!. (tanpa): *oyu.* 'Parma beŕitzen dala adierazteko oyutza. (satin): *oyu.* Tanpa beŕitzean ateratzen dan otsa adieraztelca oyutza.

klik-klik. (ileondo): *iz.* Ulea mozteko egiten dan otsa adicraztcn duen **ots**-izena.

klika. (jangura): *is.* Ikus.: **Jangura.**

klika-klaka. (gurkadura): *iz. Baldaŕ* jatea adierazten duen ots-izena. I: Klika-klika, klakako.

lika-klika. (gurkadura): iz. Ikus.: Klika-klaka.

kiikarazi. (gurkadura): *ad.* Irentsi-arazi.

klikatu. (gurkadura): *ad.* Gurkalu, irentsi.

kliket. (impel): iz. Txano zoŕotza. I: Klixket.

kiln. (ule): *iz.* Sai-abereek lepoan daukaten *ulea.*

kiln klan. (soñu): iz. Neuflzko ots-izena.

klink. (edari): iz. Edatearen ots-izena.

[clink egin. (edari): *ad.* Zuŕut bat egin.

kliukada. (edari): *iz.* Gurka, zuŕut.

k'inklon. (abesti): *iz,* Zaŕapoek abesti-antzera egiten duten soñua adierazten duen ots-izena. I: Kiukots, kuklots. (ur-legoŕeko): *iz.* Berbera.

klinkotxean, (zaldizketa): *adond.* ans.: Ankalatraba. I: Ankalepo, idixkotxean.

klisk. (gone): *adond.* Keiñu egitean ari-izatea.

klisk-arazi, (gune): *ad.* Begi-etsidekia eragin. (begi): *ad.* Berbera.

klisk-klas. (soñu): iz. Beŕitutako otsa adierazteko otsazena.

klisk-klask. (aginkada): *iz.* Aginka-egitearen ets-izena. (metal): *iz.* Metalak ateratzen duen ots-izena.

kiiska. (gune): *iz.* Begi-etsidekia. I: Kliskada, kllxka. (usta): iz. Ustaz emandako tanpa. (crate):) *iz.* Klisketa, krisketa, klixkat, kiixket, klixketa, krisket, txinget. (del-egikuntza): II Ikus.: Ate-joki. I: Kliskcta.

kliskada. (leyar): *iz.* Leyaf ausiaren eta-inns.

Iclisket-andi. (dei-egikuntza): *iz.* Klisketa oso aundia.

krisket-ukaldi. (dei-egikuntza): *iz.* Klisketaz emandako tanpa.

kiisketa. (erste): *iz.* Ikus.: Kliska. I: Klisketa, krisket. (dei-egikuntza): Berbera. I: Trisket.

kllski-Iclaska. (Sofia): iz. Ustaz ateratzen dan eta-teens. (tanpa): *iz.* Tanpa betitzean ateratzen dan oŕs-izena.

klix. (metal): *iz.* Metalak ateratzen duen eta-teens. (gune): *ft.* Kiñu-egitearen ots-izena.

kilo klax. (ebaketa): Ia. Ebakitzeak adierazten duen ota-izena.

hix-hix. (ule): iz. ITlea ebagitzearen ets-izena.

klixaketa. (irarkola): *iz.* Metalezko zaflaetaz irarkolau idazki bat beŕitzea.

klixalari. (irarkola): *izond* Klixaketak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

klixe. (irarkola): *iz.* Irarkolan idazki edo n>aŕezki bat beŕitzeko tresna.

klixk. (lastertasun): *adond.* Ikus.: Tankez. (zapaldura): *adond.* Zapaltzearen ots-izena.

klixka. (gurkadura): *iz.* Irentsi egitearen ots-izena. (gone): *iz.* Ikus.: Keiñu.

klixkada. (gone): *iz,* Ikus.: Kliska. (begi): *ft.* Berbera.

klixkat. (erste): *iz.* Ikus.: Kliska. Klisketa.

klixkatu. (begi): *ad.* Kliskada egin. (zapaldura): *ad.* Ikus.: Leertu.

kiixket. (erste): iz. Ikus.: Kliska. I: Klixketa. (soft): ŕa. Alzez egiten dan otsa. I: Ikus.: Klasketa. (kapel): II *iz.* Ikus.: Kliket.

klixketa. (erste): *iz, Ikus.:* Klisketa. I: Kliska.

klixketada. (soñu): u. Klixketaz emandako tanpa.

klixkotxean. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba. I: Ankalepo, klinkotxean.

kiok. (alo): ŕz. Oloak ateratzen duen ets-izena. (ur-legoŕeko): *iz.* Igelak adierazten duen ots-izena. (zor): II *iz.* Ikus.: Kilimon-egin.

kloka. (tanpa): ŕa. Tanpa txiki bat. (010): *ŕz.* Afautzen gañeau berotzeko jartzen dan oloa,

klokada. (010): *izond.* Ikus.: Olo-loka.

ktoka-ondo, (zugatz): *iz.* Koko igaliak ematen dituen zugatza.

hook. (abesti): *iz,* Ikus.: Klinkon. (ur-legoŕeko): iz. Berbera.

kloridroxko. (kimia): *izond.* Klorozkoa dana. I: Kloro-antzeko, kiorotsu. I: Kloridrozkoa dana.

Idoro. (kimia): iz. Laspelezko metalkara, margo oriegi-orixka to usain gogot eta sapa dauzkana.

kloro-antzeko. (kimia): *frond.* ikus.: Kloridroxko. : Klorotsu.

lciorefla. (landare): ŕa, Belarkiek daukaten margogai orlegia.

Iciorotsu. (kimia): *izond.* Ikus.: I loridroxko. I: Kloro-antzeko.

klorurtu. (kimia): *ad.* Kloroz nastu.

kloska. (oñctako): *iz.* ikus.: Eskalanpu. I: Eskalapoin, kloske.

Icloske. (oñctako): *is.* ikus.: Eskalanpu. I: Eskalpoin, kiosks.

hoslcero. (oñetako): *izond.* Eskalapoin edo kloskak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

klosko. (zulo): *ia.* ikus.: Zilogune.

kiof. (mokol): *ŕzond.* Ikus.: Mokol. I: Kaboil.

klntia. (adiontasun): is. Ikus.: Bitarte.

Metxe. (lokezuŕ): *iz,* Ikus.: Lokezut. I: Ezuŕ-giltz.

kink. (gelditze): *iz.* Indafak peitzeagatik gelditzea adierazten duen ots-izena. (edari): ŕz. Edari zuŕupa aundi baten ots-izena.

kluk-egin. (zoŕ): *ad.* ikus.: Kilimon-egin. I: Motokot-egin, kok-egin, meko-egio.

kluka. (batcrapen): iz. Ikus. Baterapen. : Adiskidekeri, satorkeria, ziñartze, zoko-batzaŕ.

ktuka-Iduka. (gurkadura): *adond.* Gurkaduraz ari-izatea.

Iclukots. (abesti): *iz. ikus.:* Klinklon. I: Kuklots. (ur-legoŕeko): *iz.* Berbera.

klukn. (edari): ŕa. Gurkaduraz edateak adierazten duen eta-teens.

klun. (ubil): iz. Ubilak bonbilean adicrazten duen ots-izena.

'due-Man. (oe): *ia.* Seaska igitzeak adierazten duen ots-izena.

klunka. (kordokadura): *iz.* Burns makurtzea. I: Ikus.: Kordokadura. 1: Kolokaldi,

klunka-gila.(kordokadura): Ia. Kordokatzeko ontzipea.

klunkari. (kordokadura): *izond.* Kordokatzen ari dana.

kiunkatu. (kordokadura): *ad.* Burns makurtzen ari-izan. I: Kordokatzen ari-izan.

kiunkatzaile. (kordokadura): *izond.* ·- Kulunkatzen ari dana.

lciunklun, (ur-legoŕeko): *iz.* Thus.: Zaŕapo. I: Aŕapo, konkon.

kluskada. (lo): *iz.* Bazkaldu ondoan egiten clan lo ariña.

Iduxot. (edari): ŕz. Ikus.: Xuŕupa.

Icoa. (txapilo): *iz.* Pastolaretako dantzariak burua estaltzeko erabiltzen duten **ŕxapilo** biribila.

koail. *(ais):* *iz.* Txonkatila. (ziri): *ŕz.* Kabaila. I: Kabila.

koainta. (atsekabetasun): ŕz. Atsekabekoa dan arazoa.

koalta. (atsekabe): *iz.* Atsekabezkoa dana. I: Koainta, kuita, kocita.

freak. (abesti): iz. Kaŕakaren ots-izena.

koanits. (otaŕ): iz. Ikus: **Otat** (ijitoen itza). : Saski.

koala. (aŕantza): *iz.* Txipiroyak artzeko apailua.

koape.(etxegain):iz. Etxegañareu karela, ormatik lekorera ateratzen dana.

koartza. (egati): ia. Anka luzeduna dan egaztia; bun' txiki, motots luze ta lama aŕeak dauzkana, ta ibai ta istinga ondoan bizi dana. Sokii, zezen-bcori, koarza.

koartza-mtrotz. (aztore): *iz.* Koartzak aŕapatzen dituen aztorea.

koartzatxo. (egazti): *iz.* Koartza txikia. I: Irikoertza.

koartze lepozuri. (egazti): iz. Mototsa luze, beliz eta distiratsua daukan koartza.

koasta. (itxasontzi): *iz.* Branka-ordekoa dana.

koat. (tanpa): *iz.* Ikus.: Belaŕindoko. Betaŕondoko.

koba. (barazki): *iz.* Ikus.: Kikilu. Azaburu. (leize-zulo): *iz.* Ikus.: Leize. I: Kobao, kobau, koba-zulo, kobi.

koba-zulo. (leize-zulo): iz. Ikus.: Leize. Koba, kobao, kobau.

kobadun. (barazki): *trend.* Kikiluak dauzkana.

kobagile. (leize-zulo): *izond.* Leizeak egiten dituena. I: Kobatsu. (esku-langintzak): *trend.* Berbera.

kobain. (eyeraldi): *iz.* Ikus.: Erlapo. I: Kalapatxa, kuxa. (erie): *iz.* Ikus.: Erlauntz.

kobao. (leize-zulo): iz Ikus.: Leize. I: Koba, kobau, koba-znlo.

kobatsu. (leize-zuin): *frond.* Ikus.: Kobagile.

kobe. (bildura): *iZ. Ikus.:* Bli dura. 1: Bilkura, kobu.

koberatu. (eske-batze): *ad.* Ordaiña artu. (zentzun): *ad.* lk.: Zentzuratu.

koberetxe. (udal): iz. Udalaren etxea.

kobiidu. (koidartasun): *ad.* Ikus.: Kikildu. I: Kaŕoatu, uzkurtu.

kobla. (makil): *i.e* Idien adaŕeta ipintzcn dan makila, ibil diezen. (egurki): iz. Ikus.: Abe. (olerti): j *iz.* Olerki baten itz-neurtu batzuen multzoa, koblatu.

kobla-ferma. (egurki): iz. Abe nagusia.

kobla-kantari. (olorti): *trend.* Efiz-efi itz-neurtuak abesten ad dana. Kobiakari, kobla-oguzle, koblari.

kobla-oguzle. (olerti): *frond.* lkus.: Kobla-kantari. E: Koblakari, koblari.

koblaje. (abash): *is.* Etxegain bati eusteko abedia.

koblaka. (opari): iz. Zenduen gogorapenez egiten dan oparia.

koblakari. (olerti): *fzond.* Ikus.: Kobla-kantari. I: Kobla-oguzle, kobiari.

koblakatu. (Marti): *ad.* Ttz-neurtuak egin.

kobiari. (olerti): *fzond* Ikus,: Kobla-kantari. : Koblakari, kobla-oguzle.

kobaatu. (uztaŕi): *ad.* I3ztaŕiaren ordez abereai makil bat ipiñi. : Ikus.: Kobla. (abeati): *ad* Abestu.

koblazale. (Marti): *fzond* Koblak egiten dituena.

kobra-suge. (net azti): *is.* Kobla deitzen dan sugea.

kobretxe. (ads"): *iz.* Udalaren etxea.

kobru. (artakbtasun): *iz.* Etxe bateau lanerako egokiak diranen multzoa. (betetasun): *iz.* Ikus.: Betetasuu- (gizabide): II *Is. Ikus.:* Gizabide. (yokaera): II *is.* Jardun-bide onak erabiltzea.

kobru eman. (betetasun): *ad.* Betetasuna emar. Kobru ornon.

kobu. (bildura): is. ikus.: Bildura. 1: Kobe.

koberatu. (ail-Lai): *ad.* Ikus.: Amaitu. 1: Guendu.

koburu. (zentzun): iz. Zentzun ona. (egikera): *iz.* Zentzunez eta laisteŕ burututako egipena.

koburuz. (adiontasun): *adond.* Adiontasunez ari-izatea.

koda. (azkuŕi): *iz.* Abereentzako azkuŕi-anoa.

kodain. (abere-tresnak): *is.* Idiak baraldan lotzeko lotura. 1: Kodoin.

kodain-ondo. (zugatz): *iz.* Ikus.: Irasagaŕondo. I: Godañatze, godeiñatze.

kodaiña. (igitai): *iz.* Ikus.: tŕardanixilu. I: Dada, kodaiña, sabot.

kodaka. (aŕain): *is.* Ezuŕezko ezurtza loon aŕana, tau neurkin-amaŕen laze dana.

kodasta. (itxasontzi): *iz.* Txaluparen txopan zutik jaŕiitako egurki india. I: Korasta, kulastra.

koditu. (salkuntza): *ad.* Norbait zitalkeriz saldu. I: Kodi.

kodoin. (abere-tresnak): *is.* Ikus.: Kodain. (igali): *iz. Ikus.:* Irasagaŕ.

kodointze. (abetxu): *iz.* Ikus.: Ira-sagaŕondo.

koeinta. (atsekabe): is. Ikus.: Atsekabe.

koesinale. (etxola): *iz.* Ikus.: Etxola. (aitorkun): *iz.* Aitorkun-gela.

kofa. (zugatz): *iz.* Ustelduta dagoen zugatza. (pilota): *iz.* Ileonñaan eta bururdietan egiten dan pilota baton antzekoa. (aza): II *iz.* Ikus.: aza-bxrboil. I: Kilalu. (mokol): (is. Ustelduta dagoen zugatz bateau egiten dan mokola.

kofadnn. (mokol): *iz.* Nlokola duena.

kufadura. (konkiltasun): is. Ikus.: Konkiltasuu, I: Kofagune, tnagal€asun, unetxo, uskune.

kofagune. (koukiltasun): *iz.* Ikus.: Konkiltasun. I: Kot'adura, magaitasun, obi, txonkoltasun.

kofan. (erle): 1 . Ikus.: Erlauntz. l: Erlategi, kofau, kofoin, fokoine.

kofatu. (pilots): *ad.* Pilotaren antza attn. (mokol): *ad.* Mokoldu, mokol biurtu. (usteldura): *(ad.* Zugatz bat usteldu. (zugatz): Ii *ad.* Berbera.

kofau. (erle): *iz. Ikus.:* Erlauntz. I: Erlategi, kofan, kofoin, kofoin.

kofauzain. (erle): *fzond.* Kofauak zaintzen dituena.

kofoin. (erle): is. Ikus.: Erlauntz. t: Erlategi, kofan, kofau, kofoine, kabe.

kofoindegi. (erle): *iz.* Erlauntzak dagozen tokia, erlauntzen inultzoa. Kofaudi, kotautegi, kofointegi.

kofoine. (erle): iz. &us.: Erlauntz. I: Erlategi, kofan, kofau, kofoin.

kofoitu. (nickel): *ad.* Ikus.: Mokoldu.

kofra. (egazti): *iz.* ltxasoko egaztia, bete burua goitik botatzean urtan murgiitzen dana.

kofau. (ERLE): iz. [kits.: Erlauntz. Kofoin.

kogo. (bureztun): iz. Ius.: Bureztun.

leoi. (ayeŕ): fzond. Zerbaiterako zaletasuna donna. (esertoki): *iz. j:* Ikus.: Aulki.

kai-arazi. (maitasun): *ad.* Maite-izan-eragiu.

koidxidu. (atsikipen): *ad.* Artu. I: Koyu.

koikari. (gaindi): *fzond.* Oso gaindikoa dana.

koikeria. (ayeŕ): *iz.* Zaletasun eroa.

koildu. (iuma): ad. OĺOari lumak kendu. (olo): *ad.* Berbera.

koilko. (eyeraldi): *is.* ikus.: Erlapo. Kalaba.

koila. (izotz): *iz,* Ikus.: lzotz. I: Kaŕoi, kaŕoin, koile. (antoxin): is. Ikus.: Antoxin.

koilaka. (aŕain): *iz Ikus.:* Aŕain-uŕezko. Eŕoburu, koilako.

koilara. (mai-omi): *is.* Ikus.: Zali.

koilatu. (izotz): *ad.* Izotz biurtu.

kallet. (aŕantza): is. Txipiroyen afantzarako, berunezko zatikoa.

Icoilir. (mai-orni): *iz*. Ikus.; Zali. Koilara.

koilondn. (koldartasun); *ad*. Koldaŕa egin edo biurtu.

kointa, (entzipen): *ŕz*. Ezkutukiz esaten edo adierazten dana. (mezu): *iz*. Ikus.; Mezu.

lroiñere. (zapi): ŕz. Auten hurustalkia.

koiñube. (zaindegi): iz, ikus.: Zaindegi. Guiimbi, guñubi. (ardo): *iz*. Ardoa gordetzeko upategia.

koip-ontzi. (koipe): *iz*. Ikus.: Koipe-ontzi.

koipaiketa. (koipe): *iz*. Koipea ematearen egipena. Koipeztaketa.

koipakatilua. (legunkeri): *frond*. Legunkedetan ari dana.

koipatsu. (sukalde): *iz*. Eŕegosita dagoena. 1: Koipetsu. (koipe): *izond*. Koipez beterik dagoena. I: Koipetsu, koipezto. (legunkeri):11 *'frond*. Legunkerietan ari dana. I: Koipetsu, koipe-zale.

koipatu. (legunkeri): *ad*. Legunkeriz ari-izan. (koipe): *ad*. Koipea nunbait eman edo ipiñi. : Koipeman, koipeztatu, koipaztu.

KOTPE. iz. Abere baten gantz edo bilgfa. I: Belarki edo menastatik sortzen dan edozein ekai gurintsn ta itsaskofa. !: Janzkitik ateratzen dan zolda edo zikintasuna. I: Gain, ganzu, kain, goipe, koipcl, zigo. (€eginkeri): *izond*. Lausengari. (aldintasun); *iz*. Irabazpide bate]] aldifia. II (artile), (esne), (eunizti), (ezabizi), (gazta), (igorztura), (kimia), (olio), (salda), (sendagaikiutza), (urdai), (zikintasun), (ziŕiatada).

koipe-aditzak. (itz): *iz*. Legunkerizko itzak. (legunkeri): *iz*. Berbera.

koipe-aldE (koipe): iz. Koipez betetzea. I: Koipekada, koipetasun, koipe-zeta.

koipe-antzeko. (koipe): *ŕzond*. Koipearenantza duena.

koipe-eun. (koipe): *iz*. Koipez heterik dugout eons. 1: Koip-eun.

koipe-gabetu. (koipe): *ad*. Koipea kendu.

koipe-jario. (koipe): *12*. Koipearen eriotea. (lodicra): *izond*. Gantz-jario dana.

koipe-kentze. (koipe): iz. Knipea gabctzea.

koipe-ontzi. (koipe): *iz*. Koipea ipintzeko outzia.

koipe-zale. (legunkcri): *izond*. Ikus.: Koipatsu. j: Koipetsu.

koipe-zeŕa. (koipe): iz. Ikus.: Koipe-aidi. I: Koipekada, koipetasun.

koipedun. (koipe): *ŕzond*. Koipea daukana. I: Koipezko.

koipekada. (koipe): *iz*. Ikus.: Koipe-aldi, j: Koipetasun, koipe-zeta.

koipekeri. (legunkeri): *ft*. Ikus.: Legunkeri. I: Gainxuri, lauseugukeria, legunbide.

koipekeriz. (legunkeri): *adond*. Zurikeriz ari-izatca.

kaipeketa. (koipe): *iz*. Koipea ematen edo ipintzearen cgipena. Koipeztadura.

koipeketan. (legunkeri): *adond* Legunkeriz ari-izatea.

kelpel. (koipe): *iz*. *Ikus.:* Koipe, I: Goipe.

koipelustre. (legunkeri): *ŕzond*. Legunkerian ari dana.

koipeman. (koipe): *ad*. ikus.: Koipatu. Koipeztatu. (legunkeri): *ad*. Berbera. (bustikeri): H *ad*, Bustikerietan ari-izan.

koiperi. (adcitasun): *iz*. Adeitasunezko pategafiak diran minteabideak.

koipetasun. (koipe): iz. Ikus.: Kaipe-alcii. I: Koipekada, koipe-zeft.

koipetsu. (sukalde): *iz*. Ikus.: Koipatsu. (koipe): *ŕzond*. Berbera. : Koipezto, urin-antzeko. (legunkeri): (*ŕzond*. Berbera. I: Koipe-zale.

koipetsutasun. (koipe): *iz*. Koipea eukitzea.

koipetu. (entzipen): *ad*. llntzipena izan. (koipe): *ad*. Koipezlu.

koipetzaile. (koipe): *izond*. Koipea ematen edo ipintzen duena. Koipeztatzaile. (bustinkeri): *ŕzond* Bustinkerietan ari dana.

koipezko. (koipe): *izond*. Ikus.: Koipedun. (legunkeri): *ŕzond*. Legunkerizkoa dana.

koipeetadura. (koipe): iz. ikus.: Koipcketa.

koipeztaiiu. (koipe): *iz*. Koipea emateko tressna.

kolpeztaketa. (koipe): *iz*. Ikus.: Kuipaiketa.

koipeztatu. (koipe): *ad*, Ikus.: Koipatu. Koipeinan.

koipeztatzaile. (koipe): *izond*. Bats.: Koipetzailc.

lcoipezto. (koipe): *izond*. Ikus.: Koipatsu. Koipetsu.

lcoipeztu. (kuipe): *ad*. Koipez bete.

lcoira. (ontzi): *iz*. Burni-gaŕizko tupiña.

koisko. (oskol): *iz*. *ikus.:* Oskol.

koiskot. (txikiera): *izond*. Ikus.: Txiki.

koita. (inks): *iz*. Ikus.: Ay enel I: Inka.

koitadu. (inka): *frond*. Bros.: Inks. I: Eŕukaŕi.

koitasun. (ayeŕ): *ŕzond*. Ikus.: Zaletasun.

koitatu. (auŕezki): *ad*. Ikus.: Auŕeztu. Gerokoratu.

koitatu. (erabe): *ad*. Ikus.: Ikaratu.

koifia. (eriotza): *iz*. *Il-zoriau* egiten dan okada.

koitu. (ayeŕ): *ad*. Ikus.: Zaletu.

koitza. (aunizketa): *iz*. Zenbaki bat zeazki bidet balzuctan daukan bests bat.

koixidu. (atsikipen): *ad*. Ikus.: Artn. Etarhy koyu, koixu.

lcoixu. (atsikipen): *ad*. ikus.: Artu. Etartu, koyu, koixidu.

koizkai. (aunizketa): iz. Auniztu beat dan zenbakia. ; Koizknti.

koizkafi. (aunizketa): iz. Ikus.: Koizkai.

koizketa. (aunizketa): *iz*. Aunizketaren egipena. I: Ikus.: Aunizketa, 1: Koizkundc.

koizketz. (lastertasun): *adond*. Ikus.: Lasteŕ.

koizkia. (aunizketa): *iz*. Zenbaki bat geigayaz zenbat bidet artu beat dais adierazten duen beste zenbakia.

koizkin. (aunizketa): ŕz. Aunizketaren ondorioa.

koizkuna. (aunizketa): *iz*. Aunizketaren egikuntza.

koizkunde. (aunizketa): *iz*. Aunizketaren egipena. Koizketa.

koizpe. (zenbanaketa): *iz*. Aindo bat zenbat bidet zenbanatu beat dan adierazten Mien zenbakia.

koizti. (aunizketa): *iz*. Aunizketaren auniztekoa dana.

kok. (asetasun): iz. Betekada, okaldia. (zoŕ): *iz*. Molokol egitea.

kok-egin. (asetasun): *ad*. Geycgi jan. (zoŕ): *ad*. Molokot-egin. (: Kilimon-egin, kluk-egin, tneko-egin.

kok-ikatz. (ikatz); *iz*, Aŕikatza berotzetik ateratzen dan ikatz berezia.

kok-ikaztegi. (ikatz): *iz*. Kok-ikatza metabolic dagoen lokia.

koka. (gozoki); *iz*. Gotingo, esne ta gozagatiaz egiten dan gozokia. (ogi): *iz*. Txingoŕez egiten dan ogia. 'I'xingoŕ-opil. (ad): II *iz*. Ardatzaren ingurubilez egiña dagoen burnia. (faupa):] iz. Burman emandako tanpa.

koka-ardatz. (ari): *iz*, Aria biurtzcko eyotailua.

koka-eragile. (asetasun): *ŕzond*. Kok egin dczakena.

kolca-Ieku. (basa): iz. Basalt egiten dan zingura.

kokada. (aupatsaldi): *iz.* ikus.: Koŕokada. I: Eupatz, koŕoskada, pokeŕ.

kokadi. (zugatz): *iz.* Koko deitzen divan zugatzeu multzoa.

kokadura. (gardaiñatze): *iz.* Gauza bat beste bateau sartu ta tinkotzea. (sarkura): *iz.* Berbera. Kokakela.

Icolcagia. (bizitegi): iz. Bizitegiko lekua,

lcolcail, (ziri): *iz.* Ikus.:Ziri. : Kabila, larako, xorbil.

kokailu. (bizaŕ): ŕz. Ikusi.: Azizuŕi. € Asikontxo.

kokaiñi. (liño): *iz.* Iruteko ateratzen dan litio-zati Inca.

koltaketa. (sarkura): *Iz. ikus.:* Kokadura.

kokalda. (eriŕasun): ŕz. Gibela nbilez bete zayelako, ardiek jasaten duten eritasuna. (ardi): ŕz. Berbera,

kolcalde. (txoskoŕ): *iz.* Ardiai zintzufean sortzen zayen txoskoŕ txaŕa. I: Kokoli.

kokaldi. (urdail): *iz.* Ikus.: Ok, aka, okaldi, zapart. (asetasnn): *iz.* Ikus.: Kok, j: Betekada.

kokamen. (jannaiñera): *iz.* Ikus.: Jarmaiñera.: Jarmaiña.

lcolcaratx. (arts): *iz.* Tkus.: Ezkuŕ. Garitxa.

kokarazi. (sarkura): ad Gauza bat beste batean sartu ta tinkotu.

kokaf. (af): iz. Ikus.: Aŕ,

kokarta. (aŕain): *iz.* Xardin txikia.

kokategi. (ikatz): iz, Iltazkoka cukitzeko ontzia. (bizitegi): *iz.* Ikus.: Bizitegi.

kolcatoldz trukatu. (aldakera): *ad.* Ipiñita dagoen lekutik aldatu.

kolcatu. (egazti): *ad.* Egaztiak nunbait geratu. (diliugadura): *ad.* Boas.: Esegi. (naspil): j *ad.* **Naspildu.** (estalpen): *ad.* Tzkutatu. (jannaiñera): II *ad.* Batumi euki al-izan. I: Uduku. (egurasti): *ad.* **Egurastt** bateau oitu. (sendaŕ): *ad.* Titus.: Gatzatu. (gurkadura): II *ad.* Zailtasunez ircutsi.

kokatzailc. (sarkura): *ŕzond.* Kokadurak egiten dituena. (egazti): iz. Kokatzcn dan **egaztia.**

kokatze. (jatsiera): iz. Bgazkin bat **Wean** geratu. (ondaŕaidi): *iz.* Tkus.: **Ondafaldi. j:** Sare-bide. (egurasti): j{ iz. **Egurasti** bateau aitutzea. (gurkadura): jj *12.* Irentsi eziñean zintzufean zerbait geratzea.

kokel. (ontzi): is. Metalezko tupiña. I: Kokeleta, fitnde. (sukalde): *iz,* Berbera.

kokeleta. (ontzi): iz. Ikus.: Kokel. (sukatde): iz. Berbera.

koketa, (mats): iz. Matsetik geratzen dan zuzteŕa.: Kokota, korbutx, paŕois-zirtoin. (igali): *iz.* 'gallon muxikizia. 1: Kokota, kondotx, kotxeta.

koki. (zatarkeri): *izond,* Zatafa dana. I: Kokilot, kokilot.

kokil. (txori): is. Igokaria dan txoria, moko luze, me t-a gogoŕa duena: zomoŕoak jaten ditu. Okil, kokola, kozkotari, malgoŕ-zilazate, okilo.

koldl-antzeko. (gozoki): *izand.* Kokilaren itxura duena.

kokil-ondaŕ. (zoki): ŕz. Kokilaren **kondafa.**

koltil-mitzi. (gozoki): *iz.* Kokilak eukitzeko ontzia. (ontzi): *iz.* Berbera.

kokil-salda. (gozoki): iz. Kokilaz egindako **zukua.** 1: **Kokil-zuku.**

kokil-saltun. (gozoki): *(cond.* liens.: Kokildun. I: Kokil-saltzaile.

koltil-saltzaile. (gozoki): *izond* Ikus.: Kokildun. 1: Kokil-saltun.

koltil-zuku. (gozoki): *iz. Ikus.:* Kokil-salda.

kokilbusti. (opil): *is.* Bereziki **kokoloaz artekoa dan esnopila. j: Kokolo-opil.**

kokildu. (atsekabe): *ad.* **Atsekabetu. (koldartasun):** *ad.* **Koldartu.**

lzoldldun. **(gozoki):** *ŕzond* **Kokilak saltzen dituena. I: Kokil-saltun, kokil-salezaile.**

kokilgile. (gozoki): *izond.* **Kokilak egiten dituena,**

Icolciltcgi, (gozoki): iz. Kokilak saltzen divan tokia.

lzoltiltxo. **(gozoki):** *iz.* **Kokila** txikia.

koldla. (gozoki): iz. In n, aŕautz eta gozagatiaz egiten dan gozoki bcrezia. l: Katamiña.

kokilo. (joko): is. Zutikjaŕitako zotzaz egiten dan jokoa; bete gañcan lxintxiñak ipintzen dira, gero ararte batetik aŕi-xabalak jauttitzeu zotza bota beaŕ da. I: Kabilu. (tontoŕ): *iz.* **ikus.: Tontof.**

koldlot. (alpeŕaldi): *I.and.* **Alpeŕa dana, alpeŕ** zitala, I: **Ikus.: Koki.**

kokiloticeri. (atzipe): *iz.* **Ilats.: Atzipe.**

kokin. (aaaŕe): *izond.* Asafetuta dagocna.

kokindasun. (asaŕe): *iz.* **Asafetida egotea. j: Kokintasun,**

kokindu. (asate): *ad.* **Asatetu.**

kokinlceria. (zatarkeri): *iz.* **lkns.: Zatarkeri. I: Andurkeria, zantzailkeria.**

kokitu. (jaustasan): *ad.* Gutxiructzjoan; nurberaren almenetan edo **beste azpegietan galtzen ari-izan.**

koko. (izen): Iz. Españaŕen izen-goitia; Ulzama'ko biztanlecu izen-goitia. (aŕautz.): *iz.* Aŕautzaren beste izena; (auŕen itza). (azkuŕi): (iz. Auŕen aotan edozein janaria. (katamalo): *iz.* Ikus.: **Katamalo. I:** Kukumaŕo. (joko): *ŕzond.* Lauren artean jokatzen dirancan, iruen arte atzipetzen dutcn bestea. (ergeltasun): *izond* Txotxoloa **dana. I:** Kokolo-mokolo. (zomoŕo): II *iz.* Edozein zomofoa. (igali): j *is.* Koko dcitzcn dan igalia.

koko-aldi. On): iz. Ikus.: Loordi.

koko-beltz. (eŕiketa): *izond.* Ertzerakoi dana.

koko-egun. (iñaute): iz, Tilauteren cdozein eguna.

koko-efeximet. (gozoki): iz, Lef sagaŕaz edo kokoaz egindako **gozokia. 1:** Koko-gozaki.

koko-gozaki. (gozoki): *iz.* Tkus.: Koko-eŕeximet.

koko-jantzi. (katamalo): *iz.* **Katamaloaren jantzia.**

koko-melco. **(erabakieza):** *izond.* **Ez mezean egon.**

koko-mordo. (trots): *iz.* **Trots birihilak, mordo bateau bezels** aikartzen diranak.

koko-outzi. (ontzi): is. **Koko-oskolakaz cgindako ontzia.**

koko-txiki. **(zomofo): ŕzond. Koskoduna dais zomoŕoa.**

kokoaza. (ants): *adond.* **Olaa karakaz ari-izatea. Colo):** *adond.* **Berbera.**

kokodatu. (olo): *ad.* **Oloa karakaz ari-izan. I: Kokoratu.**

kukodatz. (ants): is. Karaka.

kolmdi. (igali): iz, Kokoen multzoa; kokoak dagozen tokia.

kokodilatzaile. (esku-langintzak): *izond.* Atzeka aŕaunean egiten **duena.**

kokoila. (kokolo): iz. Ikus.: Kokolo. I: Kokoilo, kokole, mokolo. (ergeltasun): *(wad.* **Oso** memela dana.

kokoilo-antzeko. (kokolo): */ cond.* **Kokoloaren itxura (Mena.**

kokoilo-eltze. (kokolo): *iz.* **Kolcalo-cdaria egiteko eltzea. I: Kokol-ontzi.**

kokokatu. (gaitzipen): *ad.* **Iraindu, laidotu.**

kokoko. **(olo): iz. Auŕek oloari ematen diotcn izena.**

kukokot. (olasko): *iz.* **Kukuŕuktta ematen cltzen ez dan olaslzoaren ots-izena.**

kokol-ontzi. (kokolo): iz. Ikus.: Kokoilo-cltze.

kokola. (tsar* *iz.* **Tkus.: Kokil. Okil, kozkotari.**

kokola-saltzailc. (kokolo): izond. Kokoloa sattzen duena.

kokola-zale. (kokolo): *izond.* Kokoloa artzeko zaletasuna duena.

kokolaiko. (maskordun): *iz*. Ikus.; Barekurkulo. Barekurlo.

kokolategi. (kokolo): iz. Kokoloa artzeko tokia.

Icolcolategile. (kokolo); *ŕzond.* Kokoloa egiten donna.

lcokolaxko. (kiri); *adond.* Kirin ari-izatea.

Icokole. (kokolo); *iz*. Ikus.: Kokolo. I: Kokoila, kokoilo.

kokooi. (eritasun): *iz*. Abeltxearen eritasuna. : Ikus.: Kokalde.

KOKOLO, iz, Eotutako kakau eta gozakiaz egiten dan ofea. I; Ole onezaz, urtan edo esnean urtuta eta egosiaz, egiten dan edaria. : KokoíĹa, kokoilo, kokole, mokolo. (ergeltasun); *izond.* Adimen motz eta antze gutxikoa dana. I; Oso memela dana, naŕatzaŕ. Il (edari).

kokolo egin. (guckadura): *ad.* Zerbait tanpaz ireatsi.

kakolo-aldi. (ergeltasun): *iz.* Txotxolotzearen aldia.

kokolo-mokolo. (kolokadura): *ŕzond.* Ezmezean ari dana. Ikus.: Aiko-maiko, keko-meko. (ergeltasun): *izond.* Ikus.: Koko.

kolcoio-opil. (kokolo): iz. Ikus.: Kokikbusti.

lcokologintza. (kokolo): iz. Kokoloa egiten duten tokia edo etxca.

lcokololca-mokololca. (ergeltasun): *adond.* Txotxolokerietan ari-izatea.

Icolcololcada. (ergeltasuu): *iz.* Txotxolokeria. j: Kokolokeria.

kokololceria. (ergeltasuu): *iz*. ikus.: Kokolokada.

kolcolote. (Indiana): *izond.* Loditsua dana.

kolcolotu. (ergeltasuu): *ad.* Txotxotu.

kolcolotx. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba. : Ankaleko. (oztuxe); *ŕn,* Eztul-aidi gogoŕaz izaten dan eztula.

kokolo. (kokolo): *iz*. Ikus.: Kokola,

kokoma. (ondo): *iz*. Jangaŕia dan ondo-tnote bat. j: Kukuma. (kuyaki): *iz*. Ikus.: Kui. Kuyaio.

kokomafo. (katatnalo): *izond.* Katamaloz jantzita dagoena. : Kokos.

kokomotz. (ule): *izond.* burners Me gutxi daukana.

kokora. (ants): *iz*. Ikus.: Kara. I: Karaka; kokoratz.

kokotatu. (olo): *ad.* Ikus.: Kokodatu,

kokoratz. (ants): iz. Ikus.: Kara. Karaka, kokora, kokosai, kakaraz, kokoraz, kokoraz.

Iokoratzez. (ants): *adond.* Karakaz ari-izatea. j; Kokorazka.

kokoraz. (ants): *iz*, Ikus.: Kokoratz. j: Kakaraz, kokoroz.

kokorazka. (ants): *adond.* Tkus.: Kokoratzez.

kokoraz[cari. (oto): *frond.* Karakaz ari dan oboa. I: Kokorazlari.

kokorazlari. (olo): *izond.* Ikus.: Kororazkari.

kokordilo. (naŕazti): *iz*. Mai-musket'. Kokodrilo.

kokorika. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko. : Kokoriko.

kokorikatu. (ertsidura): *ad.* Kukuldu. Uzkurtu, kokorixkatu.

kokoriko. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko. I: Kokorika, kubilo, kuku-bilka, kukubilko, kukubilo, kukulumio, kuskuŕukot, bikoxka, pikotxean, a likoin, tortoiisko, totolixko, totoriko, iotorika, totoriko. (abesti): *iz*. Olaŕaren abestia. j: Kokoritxo.

kokorikoka. (joke): *iz*. Auŕen jokoa; kokorika jaŕita alkaŕ aŕapatzea edo auŕeratzen egitcn dana.

kokorixkatu. (ertsidura): *ad.* Ikus.: Kokorikatu. Kukuldu, uzkurtu.

kokorotx. (tandare): *iz*. Eŕe-belarkaria dan landarea; bare eŕoa bunutsu ta irintsua da.

kolcoroz. (ants): *iz*. *Ikus,;* Kokomtz. I: kakarz, kokoraz.

kokof. (zintzuŕ): *iz*. *Ikus.:* Zintzuf. Eztafi. (tontoŕ): *iz*. Ikus.: Toutoŕ.: Erpin.

lcokofatz-lan. (josketa): *iz*. Kakoŕatzaz agitate den Lana.

kokofeko. (zintzuŕ): *ŕzond.* Kusumari dagokiona.

kokofikatu. (iokidura): *ad.* Goraño bete.

kokofo. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana.

kokofotu. (asetasun): *ad.* Zearo asetu. (ergeltasun): *ad.* Ergela egin edo biurtu.

kokof-sabi. (gutuin): *iz*. Zintznŕaren bi aldeetan dagozen hi gurulñen bakoitza.

kokortu. (iluntasun): *ad.* Zearo ilundu.

kokos. (katamalo): *izond.* Ikus.: Kokomaŕo.

kokos-lora. (aza): *iz*. Azaren lorea.

kokosai. (ants): *iz*. Ikus.: Kara. 1: Karaka, kokora, kokoratz.

kokoski. (gudu-jantzi): *iz*. Aspaldiko gudu-jantzian okotza babesteko zatikoa.

kakolo, (zoneofo): *iz*. Ikus.: Arkakuso. Ii Kokosu, kukuso, kukutsu.

Icokot. (lepo): *iz*. Lepoaren goiko ta atzeko aklea. j: Kokote. (ertsidura); *adond.* Kokoriko egotea.

kokat-ezuf. (ezuŕ); *iz*. Gaŕondoko ezuŕa. I: Kokot-intxauŕ.

kokot-ileak, (Me): iz. Kokotean ateratzen diran uleak.

kokot-ileko, (ileondo): *iz*. Ikus.: Kokotile-euskaŕi.

kokot-intxauŕ, (ezuŕ): *iz, Tin e.:* Kokot-*ezuŕ.*

kokot-uts. (lepo); ŕzor¢d Kokota ule gabe ta agirian daramana.

kokcot-zut. (Lepo): *iz*. Lepoa lodi ta jasoa daukan zaldi edo zezena.

kokota. (matsondo): *iz*. Ikus.; Koketa. Kuxkuta, korbutx, kotxeta. (igali): *iz.* Berbera. : Kondotx.

kokotatu. (matsondo): *ad.* Molkoa matsik gabe utzi.

kokote. (lepo): *iz* Ikus.: Kokot.

kokoteko, ((saps); iz. Lepoan attzen dan tanpa.

kokotero. (izen); *iz*. Españaŕai ematen zayen goitizena.

kokotile-euskafi. (ileondo): *iz.* Kokotileak biltzeko emakumeek darabilten zeaŕ-oiatza. j: Kokot-ileko.

kokotondo. (bizai): *iz*. Ikus.: Girgilo. I: Gorgoilo, kokotondoko, kokozpe, kolaspe, kolats.

kokotondoko. (bizaŕ): *iz*. Ilnis.: Girgilo. I: Gorgoilo, kokotondoko, kokozpe, kolaspe, kolats.

kokots. (bizat): *iz*. I us.: Okotz, I: Kokots-musu, kokotz. (adimen): *iz.* Ikus.: Adimen. (lepo): *(iz*. Ikus.: Gafondo. I: Logo. (lore): II *iz*. Ikus.: Kukulu. (cycraldi); II ,z. Eyerako xuŕuak daukan zuloa. Eyerako atiak gañeau dabilzten igurkia. (sane): II *iz.* Sarearen sarekia. j: Pondu.

lcokots-andi. (inutirikeni); *izond.* Mutirikcriz ari dana.

kokots-aotzeka, (lore): *izond.* Lore-ostoaren antzekoa dana.

kokots-azpi. (ao-ugal): *iz*. Lepo-goroikiaren ugala. I: Kokotseko, kokots-peko, kokots-ual. (bizaf): *iz.* Okotz pean egoten dan aragizko zatia.

kokots-azpiko. (tanpa): *iz*. Okotzean cmandako ukabilkada. j: Kokots-peko.

kokots-latitu. (aŕokeri): *ad.* Afokeriz ari-izan.

kokots-lodi. (lepo): *izond.* Kokot-lodidun.

kokots-musu. (bizaŕ): *iz*. Ikus.: Okotz. I: Kokots.

kokots-peki. (ao-ugal): *iz*. Ikus.: Kokot-pcko. j: Kokots-ual.

kokots-peko. (ao-ugal): *ft*. Ikus.: Kokots-azpi. : Kokotzeko, kokots-ual, kokots-peki. (tanpa): in. ikus.: Kokots-azpiko.

kokots-ual. (ao-ugal): *iz*. lkns.: Kokots-azpi. I: Kokotseko, kokots-peko, kokots-peki.

kokots-xingola. (bizar): iz. Aoa ixteko gorpuai okotz pean jartzen zayen galartzu edo xingola.

kolcots-ziri. (cycraldi): *iz*. Eyerako xuŕuaren miia.

]cokotseko. (ao-ugal): *ft*. Mats.: Kokots-azpi. j: Kokots-peko, kokots-ual. (tanpa): *iz*. Kokotsean ematen dan tanpa.

kokotski. (lepo): *iz*. Okotz pean jartzen dan galartzu edo xingola.

kokoto. (ertsidura): *ad*. Kokoriko egon edo jail. (ergettasun): *ad*. Boboŕotu. *II* Gizon bat: Kokotu. II Emakume bat: Zozoto.

kokotx. (ao): *iz*. Ikus.: Mustuŕ. (lepo): *in*. Ikus.: Gaŕondo. (landarizti): *iz*. ZurtoIn bates inguman, ofitxuak dauzkaten Ira abaŕen multzoa.

kokotx-egunak. (iñaute): *iz*. Iñautearen ins egunak.

kokoxxa. (bizac"): *iz*. Lebatzaren okotza.

lcokotxilo. (lepo): *iz*. Zintzuf ondoko mokola. j: Kokotzilo.

kokotxo. (zomoŕn): iz. Gad ta artoaren zedena. (aŕautz): *iz*. Aŕautzaren beste izena; auŕen itza.

kokotz. (bizaŕ): *iz*. *Ikus.:* Okotz. Kokots. (aitzuf): *iz*. Aitzuf-zabalaren aoa,

kolcotzape. (bind): *iz*. *Ikus.:* Aloz. I: Kirku. Kokozpe.

kokotzeko. (bizaŕ): *izond*. Kokotzari dagokiona I: Kokozki. (gudu-jantzi): iz. Okotza ipintzeko gudujantziaren zatikoa.: Kokozki.

Kokotzilo. (lepo): *iz*. *Ikus.:* Kokotzilo.

kokoxta. (joku): *iz*. Zibaren goiko kukutsa.

kokazki. (bizaŕ): *iz*. *Tkus.:* Kokotzeko. (gudu jantzi): *iz*. Berbera.

kokozpe. (bizaŕ): *iz*. ikus.: Girgilo. Gorgoilo, kokotondo, kokotondoko, kolaspe, kolats, kontmkotz, okotz-biko.

kokozpeko. (bind): *iz*. Auŕai okotz azpian ipintzen zayen oyala zikindu ez ditezen. (tanpa): *iz*. Aurpegian emateu **dan Mona.** Kolaspeko.

Icokozpelaf. (bald): *iz*. Askarkaria dan belafa; bere efoa jangaŕia da.

kokozplzaf. (bizaŕ): *iz*. Okotzeko bleat motza.

koktel. (edari): *iz*. Edari batzuen castes.

kokui. (zugatz): *iz*. Amerika'ko Antilas'etan azten dan **zugatz** oso goitua.

kokurlo. (egazti): *iz*. Tkus.: Kulinka, kurl inka.

kol. (irakidura): iz. Trakiteak adierazten duen ots-izena. (olo): *iz*. Oloak ateratzen dueu ots-izena.

kola. (aditzondo): *adond*. Oŕela,

kolada. (begirune): *iz*. Begirunezko zantzua.

kolaka. (thin): iz. Itxasoko sinus udabeŕietan ibai-gora doana. j: Kolaza.

kolaka-leku. (aŕain): *ft*. Kolakak aŕapatzen diran tokia,

kolalca-sare. (aŕain): *iz*. Kolakak aŕapatzeko sores. (sue): *iz*. Berbera.

kolaka-zale. (aŕain): *izond*. Ikus.: Kolakari.

kolakari. (aŕain): *izond*. Kolakak aŕapatzen dituen aŕantzalea. Kolaka-zale.

kolakume. (stain): *ft*. Miaŕayaren kuma.

kolaf. (baŕio): *iz*. Tkus.: Bath:). I: Esiola.

kolasirto. (cii): *iz*. Bedia eŕia adicrazteko, clink erabiltzen duen itza.

kolaspe. (bizaŕ): iz. Ikus.: Girgilo. GorgoiĺŐo, kokotondo, kokotondoko, kokozpe, kolats.

kolaspedun. (Naar): *izond*. Kolaspea daukana. j: Kolaspetsu.

kolaspeko. (tanps): *iz*. Ikus.: Kokozpeko.

kolaspetsu. (bizaŕ): *izond*. Ikus.: Kolaspedun.

kolatasun. (itsaspen): iz. Itsasteko berelztasuna.

kolats. (bizaŕ): *iz*. Ikus.: Girgilo. I: Gorgoilo, kokotondo, kokotondoko, kokozpe, kolaspe, kolots.

kolatsu. (itsaspen): *izond*. Itsasten dana.

kolatu. (eritasun): *ad*. Ardiak bulaŕetik eri egon. j: Kolaxtu.

Isolate. (eritasun): *tn*. **Ardiek** izaten duten golandoa.

kolatxe. (aditzondo): *adond*. Olaxe, oŕelaxe, kolaxe,

kolaxe. (aditzondo): *adond*. Oŕelaxe, kolatxe, olase,

koldxtu. (eritasun): *ad*. ikus.: Kolatu.

kolayo. (oskoldun): *iz*. **Zanguto txiki ta** beltza. (aŕain): iz. Ezkatak ez dauzkan starts,

kolayo-emc. (aŕain): iz. Ttxaskatua ere deitzen dan stañs.

kolaza. (aŕain): *iz*. Titus.: Kolaka.

kolaztatu. (itsaspen): *ad*. Itsatsi.

kolbora. (landare): *iz*. Landare-mota bat. Polbora.

lmldarlcerl. (koldartasun): *iz*. Albi gabeko egipena. : Bildurtikeri, auxikabekeri, kadentasun,erkinkeri, lotsorkeriia, izikeria, makalkeria.

koldarkeruz. (koldartasun): *adond*. **Koldartasunez ari-izatea.** j: Koldarki.

koldarki. (kotdartasun): *adond*. ikus.: Koldarkeruz.

koldaf. (koldartasun): *izond*. Albi ta olderik eztuena. I: Koldeŕ, uzkuŕ, txepel.

koldaf aldi. (koldartasun): Koldartasunez ari-izatea.

KOLDARFASUN. *iz*. Albirik ez izatea; kemenik en mates. j: Kopetik-eza, ilaundura, oilakeria, ulikeria, uzkurkeria, uzkuŕeria. // (atzetasun), (aultasun), (erabe), (erabetasun), (erbaltasun), (kolokadura), (zatarkeri).

koldartu. (koldartasun): *ad*. Koldafa egin edo biurtu. I: Kadendu, kubildu, gatutu, mokortu, oilotu, oskildu, ulitu, uzkurtu,

koldatu. (matsondo): *ad*. Ayenak ukondatu.

koldeŕ. (koldartasun): *izond*. Ikus.: Koldat. I: tJzkuŕ.

koleatu. (labe): *ad*. **Labe-aldi** bat ongi atondu.

koler-aurkako. (scndagaikintza): izond. Indi-eri aurkako scndagaya.

koleto. (janztura): *iz*. Ikus.: Bameko. Barneko-motx.

koleto-saltzaile. (janztura): *izond*. Koletoak saltzcn dituena.

Icaletogile. (janztura): *izond*. Koletoak egiten dituena. (esku-langinlzak): *izond*. Berbera.

knlika. (kako): *iz*. Ikus.: **Kalco. I:** Krako, mako.

koliko. (eyeraldi): *iz*. Eyeran **garauak eukitzeko zaindegia.**

kohlo. (joko): *iz*. Telaz, tnelalez edo bests gayaz egindako txifitola, joko batzuetan botatzeko erabiltzen dana.

kolira. (mai-orni): iz. Ikus,; Zak.

koliretara. (mai-orni): *iz*. Zerbaiteaz betetako zalia. I: Koliratara.

kolitxa. (dote): *iz.* Ikus.: Dote. Zeiñutegi, tote. (zeiñu): iz. Berbera.

kolka. (txitaldi): *iz.* Txitaldia atera duen oloa. (MO: iz. Berbera.

kolka-txitxok. (tzar): iz. Bost izaŕen multzoa.

kolkaaga. (eyeraldi): iz. Eyerako cotatiaren oñaŕía.

kolkatu. (txitaldi): *ad.* Oloa txitaldia atcratzeko jaŕi. (olo): iz. Berbera.

kolko. (bulaŕ): iz, **Bulaŕ** eta alkondararen arteko tartca. Golko, golgo. (iz-adaŕ): *iz.* Ikus.: ltxasarte.

kolko-antzeko. (iz-adat): iz. Ikus.: Itxasarte. : Leyoŕ-xoko, itsas-uztai.

kolko-sakel. (zizku): iz. Kolkoan cramaten dan zatpa. : Kolko-zizku. (bulaŕ): iz. Berbera.

kolko-zabal. (mintzabide): *izond.* Asko mintzatzen dana.

kolko-zizku. (zizku): *iz.* Ikus.: Koĺka-sakcl. (bulaŕ): iz. Berbera.

koikoan. (bamekotasun): *adond.* Barnean, batuan.

kulkodun. (salkuntza): *frond.* Ikus.: Salokcri.

kolkokada. (bulaŕ): *iz.* Zcrbaiteaz betetako ko€koa. : Kolkotra.

kolkoko. (auŕetasuu): *izond.* Kulunena dana.

kolkoratu. (bulaŕ): *ad.* Kolkoan sartu.

kolkof. (konkof): *frond.* Konkota duena.

kolkotra. (bulaŕ): *iz. Ikus.:* Kolkokada,

kolkots. (bulaŕ): iz. **Alkondara bulaŕ** aldean idekita cramatea.

kolkotxa. (arto): *iz.* Garaurik gabcko artabutua. Kollcotza, txigorta, txikorta.

kolkotxo. (bular): iz. Kolko txikia.

kolkox. (abclicgi): *iz.* Aska txikia.

kolkutsik. (briar): *izond.* Alkondara bulaŕ aldcan idckita daramana.

kolo. (aŕain): iz. Gorputzean zati god batzuk dauzkan aŕaña, oso jangatia dana, perloigoti. (txoskot): iz. Ardiai zintzufean cgiten zayon txoskofak soŕcrazten dien gorgoiloa. (ardi): j *iz.* Berbera. (crgeltasun): Ij *izond.* Ikus.: Kerten. I: K.irten.

kolobru. (ZENTZUN): iz. ikus.: Zentzu. Somen.

kolofon-efetxin. (ikatz-pike): *iz.* Ikus.: Ikatz-pike. I: Kolofon-lerdo.

kolnfon-lerdo. (ikatz-pikc): *iz.* Ikus.: Ikatz-pike. I: Kolofon-ctetxin.

kolofan-margozki. (margoerti): *iz.* Kolofon-lerdoz eta lerdo-miñez egindako likurtaz atondutako margoak erabiltzen diran margoertia.

kotok-arazi. (kolokadura): *ad.* Norbait zalantean utzi.

koloka. (kolokadura): *frond.* Kolokaduraz edo ezmez ari dana. (olo): *izond.* Txitak ateratzeko dagoen aka, (txitaldi):) *iz.* Oloak afautzak berotzea. I: Kolokatasun.

kotoka-kulatzak, (ikuŕ): *iz,* Idatzitakoaren ondoan antzekoa edo zenlzun bereko beste zerbait gañeratu litekela adierazteko jantzcn diran ku€atzak. I: Koloka-tini.

koloka-tini, (dun): *iz.* **Ikus.:** Koloka-kulatzak.

koloka-zirkin. (kordokadura): *iz.* Ko€okaz ari dan igidura. (igidura): *iz.* Berbera.

KOLOKADURA. *iz.* Gauze bat zabuz ibili edo alboka cgitcaren egipen eta oudorioa. : Ezbai, aiko-maiko, alale, dilinga, dilindan, cnura, uka-muka. (zalautza): *iz.* Ikus.: Zalantza, (itoipen): iz. Ezufak edo beste gauzak beren tokitik ateratzea. /! (aldakura), (asaldura), (erabetasun), (ezabelera), (zalantza).

kolokailu. (kordokadura): Kordokatzeko trcsna.

kolokaldi. (kordokadura): iz. ikus.: Kordokadura. I: Kiunka, kordokapen, koloska, tangal.

kolokan. (itoipen): *ŕzond.* Bere tokitik atcrata dagoena. (kolokadura): *adond.* Kolokaz ari-izatea,

kolokari. (kordokadura): *ŕzond.* Kardokatzen ad dana,

kolokatasnn. (txitaldi): iz. Ikus.: Koloka.

kolokatu. (itoipen): *ad.* Ezuŕak edo beste zerbait berm tokitik atera. (igidura): *ad.* Burua igitu. (kolokadura): *н ad.* Kolokaduraz ari-izan. I: Txuŕunpatu.

kolokaxko. (kolokadura): *izond.* Alan-olan ad dana.

kolokazko. (zalantza): *izond.* **Zalantzaz** ari dana. (kolokadura): *izond.* Eskiet ez dagocna.

koloma. (dilingadura): iz. Janzkiak legortzeko jartzen dimn makil edo aga. Idoŕegari, idot-leku. (ate): *iz.* Ate batcn albokoa. (zutaŕi): [iz, Ikus.: Zutafi. (al): ii iz. Oltzaŕ lase ta zabala.

kolondrin. (aŕain): *iz.* Gotia dan eta bunt oso aundia duen dada. : Borondin, urta. (helm): iz. Sendagatia dan belaŕ-mota bat.

kolonia. (eŕialdapen): iz. Ikus.: Menpeti.

kolonio. (oyutza): o}+u. Oyutza bat. Ikus.: Debrua.

kolonitaŕ. (efialdapeu): *izond.* Manned batekoa dana.

koloska. (oe): *iz.* Ikus.: Seaska. : Gaya, krrya, kulunka.

kolonkan. (kolokadura): *adond.* Kolokaz ari-izatea.

kolosk egin. (kordokadura): *ad.* this.: Kordokatu.

koloska. (kordokadura): iz, Ius,: Kordokadura. I: Kolokaldi.

koloskatu. (kordokadura): *ad.* Klunkatu, kulunkatu.

kolosterdi. (arbalda): *iz.* Sai-abereek cremates duten otaŕea. : Kosterdi.

kolots. (bind): *iz.* lints.: Kolats. Aloz, golu, gorgola.

kolotsazpi. (bizat): *iz.* Zefiari egiten zayon kolatsa.

kolitxa. (edeŕ): iz. Gogortuta dagoen eduŕa. (guruin): iz. **Ikus.:** Golotxak. (enbor): *iz.* Ikus.: Andu. I: Andui-ondo.

kolotxatu. (edeŕ): *ad.* Oñctakoetan gogortutako eduŕa arts.

kolotzazpi. (zeŕi): iz. Zefiaren **ziutzuŕa.**

kolozkotako. (taupe): *iz.* **Arpegian emandako** taupe.

kolpatu. (taupe): *ad.* **Tanpa eman.** Kolpeatu.

kolpe. (taupe): *iz. Ikus.:* **Tanpa.** Danbada, kalpu. (atsikipen): *ad.* Atsiki, orate.

kolpe-ondo. (tanpa): *iz.* **Tanpa** baten mica emotes dan beste bat.

kalpe soiñu. (eresgalu): iz. Tanpaz jatzen dan eresgalna.

Isolpeka. (tanpa): *adond.* Taupaka ari-izatea. : Kolpukan.

kolpekari. (tanpa): *izond.* Tanpak ematen ari dana.

kolpekatu. (tanpa): *ad.* Alkali **tanpak eman.**

kolpeko. (ezlen-ikuste); *izond.* Bat-batekoa dana.

kolpez. (tanpa): *adond.* Bat-batean.

kolposgafi. (irudigirrtza): izond. Xixelatuta izateko diña dana.

kolposlari. (itudigintza): izond. **Ikus.:** itudi-gile. I: Kolposargiña.

kolpu. (tanpa): *iz.* Ikus.: Kolpe. **I: Taupe,** daubada. (cdari): *iz. Ikus.:* **Zutupa.**

koipukan. (tanpa): *adond.* ikus.: Kolpcka.

koltat. (landaketa): iz. Ikus.: Esol.

koltate. (landaketa): iz. **Esolez** egindako esia.

koltatu. (itxitura): *ad.* Landa bat esoletaz „xi.

koltatze. (matsondo): iz. Matsondo baten ayena, zia izan czik, lurpean sartu.

kolte. (landaketa): *iz.* Ikus.: Esol. : Exol, kolta.

Icoltxa. (burko): *iz.* Josketarako kutana. I: Kutun, kuiun.

koltxagile. (bururdi): *izond.* Bururdiak egiten dituena. I: Koltxoigile. (eska-langintzak): *izond* Berbera.

Icoltxe. (burko): iz. Europa ipaŕaldeko egazti batzuen lumakaz beterik dagoen lumatxa.

koltxoigile. (bururdi): *izond.* Ikus.: Koltxagile.

koltxoin. (bururrli): *L.* Lumakaz egiña dagoen bururdia.

koltza. (orga): *ft.* Ibis.: Kartola. I: Palka. (kayola): *iz.* Eskayaz cgindako kayola aundia. (landare): ,| **iz.** Arbi mola bat.

koltza-ezarle. (seska): *izond.* Koltzak edo seskak jartzen dituena. (orga); *izond.* Berbera.

koltzagintza. (orga): iz. Kollzak edo kartolak cgitea.

koltzapen. (sendotasun): *ft.* Sendotzeko edo babesteko koltzakaz egiten dan estaldura.

koltzatu. (sendotasun): *ad.* Sendotzeko edo babesteko koltzak ipiñi.

lmlxa. (bururdi): *iz.* Ocan erabiltzen (Bran bururdi, burko, burusi ta abaŕ. E: Kolxe, kolxoi, koixoin.

kola. (izotz): iz. ikus.: **Izotz. 1:** Kaŕakoin, kola.

kolako. (aŕain): *L.* Ufe-afain antzekoa dan basic aŕaiña.

kolara. (mai-omi): iz. Zurezko zalia.

lcolatu. (izotz): *ad.* Ura izoztu.

kole, (izotz): *ft.* ikus.: lzotz, I: *Kola.*

kolcs. (oyutza): *oyu.* ikus.: Egundaiño. 1: Alajaña!.

kolondu. (atsekabe): *ad.* **Atsekabetu.** (koldartasun): *ad.* Koldartu.

komai. (aitabitxi): *iz.* Ikus.: Amabitxi.

komaigo. (aitabitxi): iz. time baten ama ta amabitxiaren artean egiten dan gogo-aidegoa.

komailagun. (aitabitxi): *izond.* Urnc bate" ama ta amabitxia alkaŕenganako dirana.

komatu. (ileondo): *ad.* Ilea kizkurtu.

komedia. (ongaitasun): *ft.* Elburu batzuetarako erabiltzen dana, darabilenaren egokitasunaz.

komedilari. (antzerti): *izond.* Antzcrkietan ari dana.

komekatu. (oternr): *ad.* Oteuna artu, jaanartu.

komendio. (zaintza): iz. Aingeru'ren zaipean.

komentu. (lekaidetxe): iz. Ikus.: Lekaidetxe. I: Anai-etxe, lckaimetxe, seroretxe.

komentu-biziera. (lekaidetxe): iz, Lekaidetxean edo lekaimetxean egiten dau biziera.

komentu-lili. (laudare): *iz.* Knyakaria dan landarea, ayenen antzeko ta igokaria dana.

komino. (held): *iz.* Bclaŕezko landarea, ginbalkaria dana; ongaŕi bczela erabiltzen dira. **I:** Kumin.

komoiza. (sagatondo): iz. Sagaŕ-mota bat.

komuna. (trol): *iz.* Ikus.: **lroi.**

komunta. (aroimcn): *iz.* Ikus.: Gomuta. ^: Gomunta, komuta. (orokardura): *adond.* **Orokarduraz** ari-izatea. (: Komunzki, komuzki.

komunzki. (orokardura): *adond.* Ikus.: Komunta. i: Komuta, komuzki.

komunztatzea elkafekin. (erkabide): *ad.* Ikus.: Erkatu.

komuta. (oroimen): iz. Ikus.: Gomuta.: Gomunta, komunta. (orokardura): *adond.* Ikus.: Komunta. : Komunzki, komuzki.

komuzki. (orokardura): *adond.* Ikns.: Komunzki, I; Komunta, komuta.

kona. (aditzondo): *adond.* Onera, ona,

konado. (txintxin): iz. Aspaldiko txintxiila. I: Kornadu.

Waitaki). (izenorde): *izord.* Onako.

iconba. (ileondo): *iz.* Buruko ileondaa. (ule): iz. Zaldiari bekokitik jausten zayon kiliña.

konhertsa. (saleroste): *iz.* ikus.: Saleroste.

konbof. (enboŕ): iz. Zugatzaren enbofa.

kouda. (lokaŕi): iz. Ikus.: Lnkañ. I: Goroiki.

konda-katilu. (edespen): *izond.* Gezuŕak esaten ari dana.

kondaira. (edesti): *iz. IInis.:* Edesti. Ipuña, kondera.

kondaira-aufe. (edesti): iz. Edestia ezagutzen dan baño lenagoko aroa.

koudaira-aufeko. (edesti): *izond.* Edesti-auŕeari dagokiona.

koudairagile. (edesti); *izond.* Edestia aztertzcn duena. I: Kondalari.

kondairako. (edesti): *izond.* Edestiari dagokiona.

kondairalari. (edestì); *izond.* Edestia aztertzcn duena.

kondairatxo. (cdcsti): iz. Edesti labuŕa, jazoera bati bakatik dagokiona.

kondakin. (kondaŕ): iz. Ikus.: **Kondaf.** I: Ondakin,

kondalari. (edesti): *izond.* Bros.: Kondairagile.

koudario. (edesti): iz. Ikus.: Edesti.

KONDAR. *iz.* Oso dan zerbaitetik geratzen dan zati edo puska. I: Gauza baton uzteldura, etedura ado ausiabartzatik geratzen dana. I: **Kenketa** egikuntzatik ateratzen dan ondorca. I: Biluzkin, anz, apalkin, asks, eŕesten, eŕondo, aŕatail, etxekin, atalgaiki, gañetiko, azkendi, azuzki, azuzkin, getdikin, goiti, goitikin, kondo, garaitako, izendru, milika, ondakin, ondarkin, ondakintza, pizaŕ, pizkada, pufuxka, sataŕ, sits-mks, soberakin, ondaŕ, undaŕ, tcntaŕ, txamaŕeri, utzikin, utzikondo, zabut, zakaŕeria, zakin, teitxapuŕ, txondo, zaŕamaŕa, izendu, zuntaf, zuztrapilo, zuztraka. (gerokotasun): *izond.* Gauzacn eŕenkada bateau azken tokian dagoena. I: Apakin. !/ (artza), (ausiabartza), (aztarna), (ebaketa), Wants), (eyeraldi), (gaindi), (garau), (gauzeztasun), (jalkin), (kaŕakadura), (kenketa), (laŕinketa), (loitasun), (mats), (meatzc), (metal), (zaboŕeri), (zai), (zati), (zikiutasun).

kondaf-bereizte. (ardo): iz. Ardoa jalkiĒretatikberciztea. : Kondaŕ-garbitze.

kondaŕ-gabeko zatiketa. (zenbanaketa): *iz.* **Kondafik** cz duet) **zenbanaketa.**

kondaf-garbitze. (ardo): iz. Ikus.: Koirdaŕ-bereizte.

kondaŕ-gayak. (kondat): iz. **Ore sendaf** baten antolagabeketatik geratzen dirau kondafak.

kondaĥale. (gozotasun): *izond.* Kondafik jaten dituena.

kondaŕ-pilak. (kondaŕ): iz. **Itondaŕen** metak.

kondartsu. (jalkin): *frond.* **Kondaf** eta jalkiñak dauzkana.

kondartu. (andeapen): *ad.* Erns.: Andean". I: Andcgatu.

kondatu. (edespen): *ad.* Ikus.: Edestu. I: Edesi.

kondatzailc. (joko): *izond.* Joko batzuetan zeubatzen duena.

kondatzale. (edespen): izond. Edesten duena.

kondatze, (edespen): *iz*. Ikus.: Edespen, I: Edeski.

/condo, (ondo): *ft*. Ikus.: Ondo. J: Fungo, oindo.

konde-andre. (andi-manditza): Konde baten emaztea.

konde-eremu. (andi-manditza): *iz*. Kande batena dan lufaldea.: Konde-eŕia, kondego.

konde-eña. (andi-manditza): *is*. Ikus.: Konde-eremu. j: Kondego.

kondego. (andi-manditza): *iz*. Ikus.: Kondc-eremu. : Konde-efia.

kondepeko. (enda): *izond*. Aspaldian Oñate'koa zana.

kondera. (attest* *iz*. Ikus.: Edesti. J: Kondaira. (agurta): *iz*. *Ikus.:* Agurtza, (tekazi): *iz*. Ikus.: Aixkol. J: Aizkal.

kondef. (agurtza): iz. Ikus.: Agurtza.

kondefezka. (kondaf): *izond*. Kondafez egindakoa.

kondo. (kondaŕ): *iz*. Ikus.: Kondaf.: Garaitako, milika, ondakin.

kondof. (done-ondaf): u. Ikus.: Done-ondar.

kondots. (kondaŕ): iz. Ikus.: Kondaf.

konkotx. (igali): *is*. Ikus.: Kokeka. I: Kokota.

kondotxo. (azkuŕi): iz. Gaztaiñak dauzkan eltzaria.

kondotxu. (azkufi): *iz*. Baru-egunetan gabaz artu oi dana.

kondoxka. (ortz): *is*. Ortz eta agiiten eŕoa, I: Konkoxka.

kondu. (zenbakun): *iz*. Ikus.: Zenbakun. Kasa.

kondu-egik. (zenbakun): *izond*. Zenbakunak aztertzen dituena.

kondu-egin, (ardura): *ad*. Ardura izan.

kondu-gela. (zenbakun): *iz*. Zenbakunak egiten diran gala.

kondu-idaztiak, (zenbakun): ***iz***. Zenbakunak eramateko idaztiak.

kondugile. (zenbakun); *ŕzond*. Zenbakunak egiten dituena. Kondugin, kondulari.

kondugin. (zenbakun): *izond*. Ikus.: Kondugile. : Kondulari.

kondugintza. (zenbakun): is. Zenbakunak egiteko langintza.: Kondularitza.

kondukatu. (zenbakun): *ad*. Zenbakunak egin. J: Konduratu.

kondukatuz. (zenbakun): *adond*. Zenbakunak egiten ari-izatea.

kondulari. (zenbakun): *izond*. ikus.; Kondugile. J: Kondugin.

kondularitza. (zenbakun): iz, Ikus.: Kondugintza.

konduratu. (zenbakun): *ad*. Ikus.: Kondukatu.

kondutegi. (zenbakun): ŕs. Zenbakunak agertzen dituen idaztia.

konduzko. (ardura): *izond*, Ardura duena.

konerka. (makurdura): *adond*. Konet zeutzunez joatea edo ibiltzea. J: Koneska.

konerkai, (makurdura): *iz*. Ikus.: Komcŕ. ^: Konef-leŕo.

konerlcatu. (alaka): *ad*. Zerbait atakaz egin.

konerlci. (makurdura): *adond*. Koneŕez ari-izatea.

konef. (ikusmen): *izond* Ikus.: bzket. Ezpel, lausko, okel. (begi): *ŕzond*. Berbera. (makurdura): *iz*. Kokodi batean, zoko batetik aldamenean ez dagoen beste batera doan mafa zuzena, Konerkai, koneŕ-leŕo.

konerian, (etsaigo): *adond*. Mutuŕez-mutuŕ egon.

konef-leŕo. (makurdura): iz. ikus.: Kona. J: Konerkai.

konef-leŕoa. (main): iz. Laualdekoan aldamenekoak cz diran bi erpiñak ikutzen dituen ***junta.***

konertasun. (makurdura): *ft*. Makurduraz izatea edo ibiltzea,

konfeti. (ingi): *iz*. lugiaz egindako puskatxoa geyenetan biribila dana. (jolasbide): *iz*. Berbera.

kongo. (txapilo): iz. Aufen txanoa,

konilza. (otaŕ): *iz*. Ikus.; Otaf. (ijitoen itza)

konka. (mokal): *iz*. ikus.: Mokol. J: Kaboil, (zailtasun): *is*. Ikus.: Zailtasun. (leku): ;, *iz*. *Ikus.:* Leku, toki.

konkadura. (anpadura): *iz*. Ikus.: Anpadura. J: Aundidura, txorikuma. (konkiltasun): *iz*. Konkiitasuna egitea.

konkaiio. (zaldizketa): *adond*. Auf bat iztaŕ-koloka eramatea.

konkarka. (neuii): *is*. Carauen neuŕta.

konkateko. (tanpa): *is*. Tanpa aundia,

koukatu. (konkiltasun); *ad*. Konkiltasmra egin.

konkatx. (zaldizketa): *adond*. Ikus.: Ankalatraba, j: Ankalepo, konkela-kaiska, konkela-kaskala, konkili, konklakaizka, konkolotx, kordcotx.

konke. (eragozpen): *iz*. Ikus.: Eragozpen.

konkela-kaiska. (zaldizketa): *adond*. Ikus.: Ankalatraba. J: Ankalepo, konkatx, konkela-kaskala, konkili, konklakaizka, konkolotx, konkotx,

konkela-kaskala, (zaldizketa): *adond*. Ikus.: Ankalatraba. I: Ankalepo, konkatx, konkela-kaiska, konkili, konklakaizka, konkolotx, konkotx.

konketa. (katilu): *iz*. Katilu aundia. I: Xata.

konkil. (azpii): is. Zurezko azpila, konkiltasunez egiña dana. (konkiltasun): *izond*. Konkiltasunezkoa dana. I: Unbil, txokon, xoton.

konkiii. (zaldizketa): *adond*. Ikus.: Ankatatraba, I: Ankalepo, konkatx, konkela-kaiska, konkelakaska]a, konklakaizka, konkolotx, konkotx.

KONKILTASUN. *iz*. Boilezko zokogunearen tasuns. I: Zokogunea dan toki edo zatla. : Kofadura, kofagune, magaltasun, obi, sakontasun, unetxo, askune, uzzgune, utzune, txalkontasun, zokune, zulaun. /1(aitzurketa), (barnekotasun), (beers), (biribildura), (gupiera), (ildo), (iraitz), (irudi), (leize-zulo), (mokol), (sakonera), (uzgune), (zingorapen).

koukina. (albi): *izond*. Afoputza dana.

konklakaizka. (zaldizketa): *adond*. Ikus.: Ankalatraba. j; Ankalepo, konkatx, konkela-kaiska, konkela-kaskala, konkili, konkolotx, konkotx.

konkoinatu. (meta): *ad*. this.: Metatu.

konkolotx. (zaldizketa): *adond*. Ikus.: Ankalatraba. Ankalepo, konkatx, konkela-kaiska, konkela-kaskala, kankili, konklakaizka, konkotx.

konkon. (ur-legoŕeko): iz. Ikus.: Zaŕapo. I: Munk/tin.

konkoudu. (azkura): *ad*. Umeak azi. I: Koskondu.

kankordara. (konkoŕ): *izond*. Konkoŕ Ixikia duena. j: Konkorkara.

konkordun. (konkoŕ): *izond*. Konkoŕa duena. I: Konkoŕ-lepotxa, tuilo, uŕi, iuntus', txalkoŕ, bin/kart/an, txarkof, konbodun. (ausnarlari): *iz*. Korkoŕ aundi bat duen ausnarlari andia, kameluaren antzekoa dana. J; Mortu-zamari, zalkoŕ.

konkordura. (konkor): *iz*. Ikns.: Konkof. I: Gorgon, korka.

konkorkadura. (eritasun): *is*, Zaldien eritasuna.

konlcorkara. (konkoŕ): *izond*. Ikus.: Konkordara.

konkorkatu. (ain): *ad.* Asko ibiltzeagatik oñak ondatu. (iauliketa): *ad.* Berbera.

konlrormando. (ugaztun): *iz.* Ugaztun ausnarlaria. I: Lepa-luze.

KONKOŔ is. Bizkat-ezuŕaren okertzeagatik, naiz bulatean naiz bizlcaŕean edo bietan batera egiten dan aunditze araugea. {: Bata, alkotx, gorgoilu, gorgoil, konkordura, anpilo, korka, korkoba, kroka, kunkuŕ, kurkuŕ, malkoŕ, maspil, munko, tonkoŕ, trunbilo, tuntaŕ, tontoŕ, luntuŕ, zalkof, txuntxuŕ, xutxuf, zunkuŕ. (birloraldi): *izond.* Txundituta. (anpadura): jj *iz.* Tanpa bat artzeagatik burnan egiten dan tnuŕu edo antura. II (bizkargune), (bizkaŕ), (bizkaŕ-ezuŕ), (gupitasun), (matzordura), (nafiokera).

konkof-aldl. (birloraldi): ŕs, Ikus.: Birloraldi. !: Gaiñezkaldi.

konkofarazi. (la): *ad.* Loardi-eragin.

konkot-bei. (ausnarlari): *is.* Idi-konkoŕaren emea,

konkotian egon. (scale): *ad.* Asatetuta egon.

konkof-idi. (ausnarlari): *is.* Ikus.: Idi-konkoŕ.

kankoŕ-lepotxa. (kankoŕ): *(sand.* Bras.: Konkordun.

konkofo. (bizkargune): *iz.* Ikus.: Bizkargune. Su.

konkofotu. (asetasun): *ad.* Asetu, okitu.

konkofune. (adikin): iz. Adikiñeko zatitxoa. : Tontof.

konkortasun. (to): iz. Loordi izatea. Lo-astna, lo-moŕo. (kankoŕ): iz. Konkordunaren egokera. I: Krokatasun.

konkortu. (gupiera): *ad.* Kakotu, makotu. (birloraldi): *ad.* Birioratu, txoratu. (kankoŕ): II *ad.* Kankoŕa izan. I: Krokatu, lxalkortu, zalkortu. (alditxaŕ): II *ad.* Konortea galdu.

konkortuta. (ergeltasun): *izard.* Xoxoturik geratu dana.

konkortute. (ergeltasun): *is.* Zozotzea, kokolotzea.

konkortze. (alditxaŕ): *iz.* Konortea galtzea.

konkotx. (zaldizketa): *adard.* Ikus.: Ankalatraba. I: Ankalepo, konkatx, konkela-kaiska,konkela-kaskala, konkili, konklakaizka, konkolotx, kunkailo.

konkox. (konkoŕ): *izand.* Kondofa duena.

konkoxka. (ortz): *iz.* Ikus.: Kondoxka.

konkuŕuila. (urmael): is. Lurpeko urrnacla.: Ikus.: Ur-leze. I: Koxpuŕuila.

KONORMEN. *iz.* Soiñiztiaren arauz: Izaki zentzundunek beren soñean oarpenak somatzeko duten almena.1/ (gogape), (ofiaze), (soiiiizti).

konorpen. (konormen): *iz.* Konortecn bitartez soñean gauzak daragiten zauskada, ; Adorckin, kordekin, zaintzozte, zaŕasta, zaŕazta, zaŕastada, zausk, zauskada, xiŕara.

konort, (kordamen): is. Kordamenaren ondorea. j: Zentzun, sumaiki.

konortatu. (alditxaŕ): *ad.* Zentzunera etoti.

konorte, (kordamen); *iz.* tkus.: Konort. Zentzu, sumaiki.

konorte-gabe. {alditxaŕ); *ŕz.* Zentzunik gabe egotea.

konorte-gabetu. (alditxaŕ): *ad.* Zentzuna galdu.

konorte-galfze. (aldilxaŕ); *iz.* Ikus.; Konkortze. : Zentzuna galtzea, zotzoŕaldi.

konorteak. (konormen): iz. Soin-atal batzuen bitartez, lekoreko izakien zauskadak oartzeko, soñak dituen aimenak,

konortera etoñ. (alditxaŕ): *ad.* Konortera etortzea.

konortgabetu. (alditxaŕ): *ad.* Zentzuna galdu.

konpada. (lotura): *is.* Abereai anketan jartzen zayen eragozpena, aloŕetan sat ez ditezen. I: Konpaida, konpeda, peya, zangoko, zango-ual, zank-ual.

konpai. (aitabitxi): *iz.* Ikus.: Aitabitxi.

konpai-arte. (aitabitxi): *is.* Auŕ baten aila ta aitabitxien artean dagoen aŕemana,

konpai-arteko. (aitabitxi): *iz.* Ant baten aita ta aitabitxien arteko alkattasuna. Kanpai-lagun.

konpai-ezin. (antolagakeketa): *(sand.* Antolatu ezin ditekena.

konpai-lagun. (aitabitxi): *iz.* Ikus.: Konpai-arteko.

konpaida, (lotura): iz. lkus.: Kannada. I: Konpeda.

konpaigañ, (erakotasun): *izond.* Erakotasunez jartzeko egokia dana.

konpaitasun. (aitabitxi): *iz.* Katmai izatetik sortzen dan aita-kidetasun.

konpaitu. (crakotasun): *ad.* Erakotasunez jaŕi.

konpaño. (ondo): is. Ondo-mota bat.

kouparitu. (urgazpen): *ad.* Ikus.: Urgaiztu.

konpasu. (ararte): iz. Bi edo gauza geyagoen artean dagoen arartea.

konpeda. (arabaki): *iz.* Abarkaen arabakia. (lntura): *iz.* ikus.: Konpada. I: Konpaida, peya, zangoko, zank-uai. (eragozpen): II *iz.* Berbera.

konpedatu. (lotura): *ad.* Konpedaz Iotu.

konpli. (zindokuntza): *izaed.* Eziñ-obea dana.

konpondu. (kid): *ad.* Zcrbait kirian jaŕi. Konpon, konpotu.

konporta. (antoxin): ŕs. Boketarako eŕauts-ontzia. j: Xuŕi. (boketa): *iz.* Berbera.

konpota. (azkuŕi): *iz.* Ur eta gozagaŕi egositaz cgiten danarnari-zartalkia.

konta. (edespen): *ad.* Edestu, kontatu. (leŕokada): *ad.* Egipen edo gauza batzuk kids aipatu.

konta-etxe. (zenbakun): iz. Zenbakunak egiten diran landola.

konta-gela. (zenbakun): iz. Zenbakunak cgiten diran langela.

konta-idaztL (zenbakun): Zenbakunak eramateko Mazda.

konta-jakintza. (aindoizti): is. Ikus.: Aindolzti.

konta-katilu. (satakuntza): *izond.* Saiatzen duena. (edespen): *izond.* Edesten duena. j: Kontalari, kontari, kontatzaile. (eguncroko): *(sand.* Betiak ematen dituena.

konta-leku. (igaraipen): *iz.* Igamtzeko told estua.

konta-mai. (zcnbakun): *iz.* Zenbakunak egiteko maya. (mai): *iz.* Berbera.

kontaera. (edcspen): *iz.* Edestearen era.

kontagallu. (zenbakun): iz. Zenbakunak ateratzen dituen lanabesa. (lanabesa): iz. Berbera.

kontagaitz. (zenbakun): *(sand.* Zenbatu ezin ditekena.

kontagaŕi. (edespen): *ŕzond.* Edesta ditekena.

kontaketa. (leŕokAda): *iz.* Gauza batzuk jaŕaitzean eta kirlan esatea. I: Kontatze. (zenbakun): *iz.* Zenbakunak egitea.

kontakizun. (edespen): iz. Edestekoa dana.

kontalari. (edespen): *ŕzond.* Edesten duena.: Ikus.: Koeta-katilu, kontari, kontatsaile.

lcontan. (aditzondo): *adond.* Ontan, onetan,

kontan dela kontan. (jokn): Iz. Joke--meta bat,

kontari. (edespen): *iznnd. Ikus.:* Konta-katilu. j: Kontalari, kontatzaile.

kontatu. (edespen): *ad,* Edestu. (lefokada): *ad.* Gauza batzuk jaŕaitzean eta kirian esan,

kontatzaile. (edespen): *izond.* Ikus,: Konta-katdu.: Kontalari, kontari.

kontatze. (zenbakun): iz. Ikus,: Kontaketa. (leŕokada): iz. Berbera. (edespen): jj *iz.* Edestea.

kontatzeko. (edespen): *izond.* Edcstekoa dana.

kontcnt, (atsegin): *ŕznnd.* Pozik dagoena: Kontentamendu. : Kontentu.

kontenta-giltz. (atsekabetasun): *ŕznnd.* Pozteko zala dana.

kontentagafi. (atsegintasun): izond. Pozteko eŕeza dana.

kontinoko. (arau): iz. ikus,: Arrunteko.

kontizu. (bayetza): ŕz. Ikus.: Baimen.

kontra, (jazargo): *adond.* Mirka egotea edo ari-izatea. (aldamen): *adond.* Aldamenean egotea, ondoan egotea.

kontra-agindu. (eurtapen): iz. Ikus.: Atzeragintza.

kontra-aide. (gainberadura): iz. Ikus.: Aldazpi. Ginpeŕ, kontralde,

kontra-aufe. (itxasontzi): *iz.* Txalupako tostartea. I: Kontraburu, kontraiĺa, kontra-masta.

kontra-belaf. (tandare): *iz.* Masustakaria dan Amerika'ko landarea, eden aurkakoa bezela erabiltzen zana.

kontra-bulaŕ. (itxasontzi): *iz.* Ontzt-auŕearen antzekoa dana ta azpitik berarekin kabiiatuta dagoena.

kontra-egin. (jazargo): *ad.* Aurka-egin,

kontra-ekintza. (jazargo): *iz.* Ikus.: Jazargo. : Jarkite, koutra-ezarketa.

kontra-erautzun. (Jazargo): *iz.* Aurka erantzutca.

kontra-erazo. (eraso-aldi): *ad.* Aurka-eragin.

kontra-esale. (jazargo): *izond.* Aurka itzogiten daena.: Kontrakari.

kontra-esan. (jazargo): ad. Aurka itzegin.

kontra-eskaintza. (eskeintza): iz. Aurka egiten dan eskeintza.

kontra-eutsi. (jarkipen): *ad.* Jarkipena egin.

kontra-ezagugad. (ikus`): ŕz. Ezagutzeko egiten edo ematen dan Ikeda.

kontra-ezarketa.{Jazargo): *iz,* Ikus.: Jazargo. I: Jarkite, kontra-ekintza.

kontra-ezarle. (jazargo): *izond.* Aurka jartzen dana.

kontra-ezafi. (jazargo): *ad.* Aurka jaŕi. 1: Kontrakatu.

kontra-eztafi, (zintzuŕ): iz. Ikus.: Zintzuf-este. 1: Atsodi.

kontra-eztafiratu. (zintzuŕ): *ad.* Irentsi eziñean egon.

kontra-galde. (akat): iz. Akaf-egitea.

kontra-giltz. (giltz): *iz.* Gezuf-giltza.

kontra-goyaga. (egurki): *iz.* Etxegaiieko abe aundia. (etxegain): *iz.* Berbera.

kontra-ibilaldi. (ibilera): iz. Atzeruntz egindako ibilatdia.

kontra-iakio. (gudamaŕu): *iz.* Aurka jaŕitako zelatartea.

kontra-masta. (itxasontzi): *iz.* Tkus.: Kontra-auŕe. : Kontraburu, kontraiĺa.

kontra-popa. (itxasontzi): *iz.* Txalupako txostarte bat.

kontrabideko.(ezerakotasun): *Load.* Ezegokia dana.

kontraburu. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Kontra-auŕe. I: Kontraila, kontra-masta.

kontraeragin. (jazargo): *ad.* Aurkajaŕi.

kontraiĺa. (itxasoutzi): *iz.* Txalupako tostarte bat I: Ikus.: Kontra-auŕe, kontraburu, konka-masta.

kontrajafera. (aurkaketa): ŕz. Aurka jartzea.

kontraka. (jazargo): *adond.* Jazargoz ari-izatea.

kontrakari. (jazargo): *izond.* Ikus.: Kontra-esale.

kontrakatu. (jazargo): *ad.* Ikus.: Kontra-ezafi.

kontrako. (jazargo): *ŕznnd.* Aurkakoa dana.

kontrako zintzuŕ. (zintzur): *iz.* Ats-bidearen goiko idekidura.

kontrako-eztaft (zintzuŕ): iz. lkus.: Estegoti. j: Ertzego17. (gurkadura): *iz.* Berbera.

kontrako-giltz. (glitz): *iz.* Tkus.: Gakorde. j: Giltz-orde.

kontrala. (jazargo): *adnnd.* Aurkakoz ari-izatea.

kontralde. (atzekalde): *iz.* Ikus.: Aldazpi. j: Ginpeŕ, kontra-alde.

kontraidetu. (atzekalde): *ad.* Atzetik ipiñi.

kontramaisu. (trakaskintza): *iz.* Sasi irakaslea. (itxaskuntza): *iz,* Itxasontzietan itxas-gizonak artezten ditueua.

kontramendu. (abaŕ): iz. Txertotik ez datozen arbastak.

kontrapikatu, (joko): *ad,* Kartakaz egiten diran joko batzuetan len utz-egin zuena baño azpiko aundiagoa

kontraseñu. (afantza): *iz.* Lebatzari ebabitzen rayon zeta amuzki bezela erabiltzcko.

kontresta. (etsaigo): *izond.* Aurkakoa dana. : Kontrestazate. Aurkakoa izatea, kontrista, kontrasta.

kontrestatu. (etsaigo): *ad,* Aurka izan,

kontrestazale. (etsaigo): *ŕznnd.* Ikus.: Kontresta.

kontrokotz. (bizat): *iz.* Ikus.: Girgilo. j: Kokozpe.

kontsul. (etiarteko eskubide): *iz.* Akalde edo ori bateau ended batek izendatzen duen ordezkaria, ended oŕen.notiñak eta arloak raintzekoa dana.

kontu, (ardura): *iz. Tkus.:* Ardura. (zcnbakun): *iz.* Ikus.: Zenhakun. (edespen): 11 ŕz. Ikus.: Edespen. (kordamen): ff *iz.* Ikus.: Kordamen. (zurkaitz): 11 *ad.* Ikus.: F,utsi.

kontu-agiri. (agerkai): *iz.* F.gipenen agerkaya.

kontu-agiridun. (zenbakun): *izond.* acre zenbakuna nunbait idekita daukana.

kontu-artzaik. (banakuntza): *izond.* Banakuntza eramaten daena. Kontulari.

kontra-auzitegi, (auzi-mai): *iz.* Zenbakunen auzi-maya. (zenbakun): iz. Berbera.

kontu-berdintze.(zenhakun): *iz.* Zerbaiteaz egiten dan bigafen zenbakuna. j: Zatiak berdintzea. (ordainpide): *iz.* Berbera.

kontu-egile. (zenbakun): *izond.* Tkus.: Koutudun. [: Kontugile, kontuzain.

kontu-emaile. (zenbakun): *izond.* Zenbakuuen beŕia ematen duena, kontu-emontzaile.

kontu-eskatze. (zenbakan): Zenbakunen betieskatzea.

kontu-garbialdi. (zenbakun): Zenbakunen amaitzea. Kontugarbitze, kontu-zuriketa.

kontu-garbitze. (zenbakun): ŕz. Ikus.: Kontu-garbialdi. Kontu-zuriketa,

kontu-idazketa. (zenbaktm): *iz.* Ikus.: Zenbatza. Kontu-idazkiak,

kontu-idazluak. (zcnbakun): iz. Ikus.: Zenbatza. I: Koutu-idazketa, konlularitra.

kontu-katilu. (tnintzocra): *izond.* ikus.: Begi-luze. I: Beti-ipurdi.

kontu-kontari. (edespen): *izond.* Edesten duena.

kontu-ordainketa. (zenbakun): *iz.* Zenbakun bateau zatiak berdintzea. (ordainpide): *iz.* Berbera.

kontu-zuriketa. (zenbakun): *iz.* Ikus.: Kontu-garbialdi.: Kontu-garbitze,

kontudun, (zenbakun): *izond.* Zenbakunen idaztiak eramaten dituena. I: Kontu-egile, kontugile, kontuzain.

kontugile. (zenbakun): *frond.* Ikas.; Kontudun. : Kontu-egile, kontuzain.

kontulari. (banakunlza): izond! Ikus.: Kontu-artzaile.

kontuiaritza. (zenbakuu): iz. Ikus.: Zenbatza. : Konhi-idazketa, kontu-idazkiak.

konturagabe. (ezlen-ikuste); *izotd.* Oartu gabe dagoena.

konturagabez, (gogaldicza): *adond.* Gogaldiezaz ari-izatea.

konturatro artu. (adipcn): *ad.* Adipenez izan.

konturalu. (adipen): *ad.* Adipenez artu, aorta, (zentzuu): *ad.* Gaidutako zentzua beŕiz artu.

kontutxo. (zenbakun): iz. Zenbakun lxikia.

kontuz. (zalantza): *adond.* Zalantzaz ari-izatea. (ikumen): *adond,* ikumenez ari-izatea.

kontuzain. (zenbakun); *izond.* This.: Kontudun. j: Kontu-egile, kontugile.

kontuzko. (ongaitasun): izond. Ongaitasuncn bat ateratzekoa dana. (merketasun): *izond.* Merkea dana.

Icontiesi. (izen): *iz.* Sorne'ren baste izena.

kontxo. (txoskoŕ): *iz.* Laŕuan izaten dan txoskof txikia.

kontxuu. (uztai'i): *iz.* Uztafiarcn zuloa, guides ipintzeko.

kuntza. (txanga): iz. Ikus.: Txanga. [; Konizako, kuntza.

kontzako. (txanga): iz. Txangaren opokoa. [; Kontza.

kontzalo. (joko): iz. Joko mota bat.

kontzalu. (zeŕi); iz. Zeŕiar On zati bat.

kontzelari. (zeiñu): *iz.* Doŕeetako zeiñu aundiena.

kontzo. (indarkeri): *izond.* Zakaŕ ari dana.

konxaba. (naretasun): *ad.* Naretu.

koiiere. (aurtzaro): iz. Ikus.: Auŕ-oyal. Ñapilda.

koñuratu. (azterkcta): *ad.* Azterketan uts eman. (gelditzc): *ad,* 1: Geldi-erazi.

kooka. (txitaldi): *ad.* Oloa txitaldia ateratzeko jail.

koofo. (gogortasan): *iz.* Lafu azpian egiten dan gogortasnna. I: Mukolo.

kooŕo-antzeko.(gogortasun): *izond.* Gogortasunaren antzekoa dana.

koosti. (zugatz): *iz. ikus.:* Gorosti. Gorozti, korosti, korostu, kooste.

kopa. Mar): iz, Sorbaldan eramaten dan otaf txikia. (oramai): *iz.* Zurezko oramai txikia. (ustutx): iz. Itailariak zoŕotz-aŕ€a gordetzen duen ustutxa.

kopa-saski. Cola): iz, Eraikintcan eta igaliak biltzeko erabiltzen dan otafa. [: Kopa-otaŕ.

kopa-une. (gupiera): *iz,* Gupiaren gupitasun aldea.

kopadun. (gupiera): *izond.* Gupiduna dana.

kopadura. (gupiera): *iz.* Gupi-itxura (Mena, (itsaspen): iz. Itsasketa egitekoa dana.

kopaiba-olio. (cŕetxin): *iz.* Amerika'ko zugatz batzack ematzen duten efetxiñaren antzekoa dana. (zugatz): *iz.* Berbera.

kopalcetan. (loŕeta): *adond.* Otafak eramaten ari-izatea.

kopakil. (naspit): iz. Ikus.: Naspil.

kopakin. (gupiera): *izond.* Gupiak egiten dituena. : Kopatzaile, kopatzale. (esku-langintzak): izond. Berbera.

kopakintza. (gupiera): *iz.* Gupiak egiteko langintza,

kopa!. (itsaspen): iz. Tkus.: Zaratazala.

lcopalet. (otar): *iz.* Otaŕtxiŕkia. (kapel): *iz.* Kapel luzea.

kopaleta. (otat): *iz.* Aŕanizaleen otat txikia.

lcopatu. (gupiera): *ad.* Gupta egin. (konkiltasun): *ad.* Kenkadura egin. (kartak); [I *ad.* Jokatzcan kartak ebaki. (itsaspen): [j *ad.* Kopadurak ipiñi.

kopatzaile. (gupicra): *izond.* Ikus.: Kopakin. j: Kopatzalc. (kartak): *izond.* 3okatzean kartak ebakitzen dituena.

kopatzale. (gupiera): *izond.* ikus.: Kopakin. ; Kopatzaile. (kartak): *izond* Berbera.

kopan. (ao): *iz.* ikus.: Otamen. : Kopu, Samoa. (estuera): *Land.* Estu dagnena.

kopauka. (ao): *izond.* ikus.: Aarnenka.

kopazafe. (azkuŕi): *iz.* Aŕautzopila.

kopelotaf. (otaŕ): *iz.* Lufa eramateko otat.

kopelotx. (soiugain): *iz.* Artzañaren soingaña.

kopera. (janztura): *izond.* Lasai dagoen janztura.

kopef. (eŕealdi): iz. Txingaŕa irabiotzeko bumizko zatikoa. [: Ikus.: Su-kako.

kopet. (kartak): iz. Kartalcaz egiten dan jokoaren itz berezi bat.

kopet egin. (main): *ad.* Jokoan main egin.

kopet eman. (albi): *ad.* Ausarta izan.

kopet-atzeko ezuf. (ezuŕ): ŕz. Buruaren bi alboctan dagoen ezuŕa. j: Kopet-osteko ezuŕ.

kopet-aundi. (arpegi): iz. Bekoki aundia. Kopet-zabal, (mutirikeri): *izond.* Ikus.: Kopetadun. [: Kopetandi.

kopet-aufe. (arpcgi): *iz.* Bekoki autean jartzen dana. : Kopet-auŕeko.

kopet-aufeko. (arpegi): *iz.* Ikus.: Kona-ante.

kopet-azal. (mutirikcri): *iz.* Mutirikeriz ari-izatea.

Icopet-ede. (ao-ugal): iz. Ao-ugaiaren edea. j: Kopet-ugal.

kopet-ezuf, (ezuŕ): iz. Bekokiku ezuŕa. [: Kopeta-ezut.

kopet-gain. (ao-ugal): *iz.* Zaldiaren bmuarcn aaŕcko tu goiko zatia.

kopet-galña ipiñi. (ao-ugai): *ad.* Sai-abere bati esteka jafi.

kopet-gibeleko ezuf. (ezuŕ): *iz.* Buruaren atzckaldeko ezufa.

kopet-]le. (ileondo): *iz.* Bekoki gañean jcisten dan Idea.

kopet-ilua. (atsekabe): *izand.* bun dagoena. (asafe): *izond.* Asafea adieraztcn ducna. (bekozko): j[*izond.* Barbera.

kopet-ilnndu. (asaŕe): *ad.* Asafea adierazi. [: Bekozkoa izan. (atsekabe): *ad.* ltun jaŕi.

kopet-mafadun. (arpegi): izond. Bekokian zenen bat daukan sai-aberca.

Icopet-oneko. (isikortasun): *izond.* Isituki ari dana.

kopet-osteko sent. (ezuŕ): iz. Tkus.: Kopet-atzeko ezuŕ.

kopet-ugal. (ao-ugar); *iz. Tkus.:* Kopet-ede.

Icopet-zabal. (arpegi); *iz.* Ikus.: Kapet-aundi.

Icopet-zuri. (zezen): *izond.* Bekokian urban zuriak dauzkan zezena.

kopeta. (arpegi): *iz,* Ikus.: Bekoki. [: Bekoski, beko. (albi): *La.* Ikus.: Albi. j: Ausartasun. ; Kopetatu. (ule): [[*iz.* Ule-txorta. (liño): [I iz. Abarketak egiteko xiŕio. (bizaŕ): iz. Anntzareu bizata. (lain): II iz. Bildots-lafua, idiai hekokian ipintzen anyone. : Kopetako.

(ileondo): J iz. Ikus.: Tie-korda. a: IIe-motots, kotxa, kotxo, txintxosta.

lcopeta-giaŕ. (giñaŕe): *iz.* Bekokiko giñafea. (arpegi): iz. Berbera.

kopeta-motz. (ileondo): ŕzond. Ule gutxi daukan emakumea. (txintxin): *iz.* Uŕezko txintxiña.

kopetabeltz. (asaŕe): iz. Bekañak biltzen eta ximurtzcn adierazten dan asaŕea.

kopetadun. (albi): *frond.* Ausarta dana. (mutirikori): *frond,* Mutirikeriz ari dana. Kopetandi, kopet-aundi.

kopetagin, (eundura): *izond.* Liñoa txortatzen duena.

kopctako. (uztaŕi): *in.* Uztafiak min ez egiteko, idiai jartzen zayen lafu bigunenko zatikoa. j: Ikus.: Kopeta. (abere-tresnak): *iz.* Berbera. (albi): izond. Ausarta dana.

kopetakogile. (abere-tresuak): *izond.* Kopetak egiten dituena. (esku-langiutzak): ŕzond. Berbera.

kopetandi. (mutirikeri): *izond.* Ans.: Kopetadun. I: Kopet-aundi.

kopetarazi. (goresketa): *ad.* Goretsi. Ikus.: Goratu.

kopetasun. (bekozko): *frond.* Asaŕea adierazten duena.

kopetatsu. (atbi): *izond.* Ausarta dana.

kopetatu. (ilcondo): *ad.* ll.eondoa beknki gañean jaso. (tnutirikeri): *ad.* Mutirikeriz ari-izan. (albi): (*izond.* Ausartua dana. I: Ikus.: Kopeta.

kopetatuki. (albi): *adond.* Ausartuta ari *odond.* Mutirikeriz ari-izatca.

kopetaz. (aibi): *adond.* Ausarturik ari-izatea.

kopeteko. (arpegi): *izond.* Bekokiari dagokiona.

kopetik-eza. (koldartasun): iz. ans.: Koldartasun. : Ilaundura.

kopetx. (dutxulu): *iz.* Upelarcn tutuua. I: lntxusa,zotz.

kopetxa. (eresgalu): iz. Ikus.: Txilibitu. I: Kopetsa, sanbeL (burn): *izond.* Born-ariña dana.

kopetxuri. (arpegi): *izond.* Bckokian urban zuria daukan sai-aberea.

kopiailu. (aldaki): *iz.* Aldakiak atcratzeko lanabesa.

kopin. (gizonki): *iz.* Tkus.: Anderekil. Anderexka.

kopin-antzelco. (gizonki izond. Gizonkil antzekoa dana.

lcopinlceria. (gizonkil): *in.* Gizonkil antzekoa danaren egipena.

kopla. (egazti): iz. Kapentxoria; goitik botatzean titian murgiltzen dan itxas-egaztia. (uztaŕi): iz. Idi-bikotearen adafetau lotzen dan makila, ibili ditezen. (olcrti): H *iz.* ()Jerkin.

kopla-buruko. (eŕu): iz. Besteen eŕuak af-erazten zaizkiona.

koplari. (olerti): *frond,* Olerkari.

koplatu. (abesti): *ad.* Abestu.

kopof. (edontzi): iz, Buztiñezko antoxiña, sakon eta karelik gabe. I: Ikus.; Edontzi. Opoŕ, txol. (antoxin): iz. Erdi boil itxura duen antoxiña, zuku edo salda ipintzeko erabiltzen dana.

kopos. (irudigintza): *iz.* lrudigintzazko Inns.

kopos-irudi. (irudigintza): *iz.* lrudigintzazko **lana.** Kopos-lan, kopost-irudi, kopus-irudi,

kopos-lan. (irudigintza): *iz.* Ikus.: Kopos-irudi. Kopost-irudi, kopus-irudi.

kopos-langile. (irudigintza): *izond.* lrudigintzan lanegiten duena. I: Kopostari. (yarein-yardunbideak): *frond,* Berbera.

koposkatu. (ertzapain): *ad.* Kizkaketaz kizkatu. I: Kopostatu, kopustu.

koposketa. (zulakaitz): iz. Zulakaitzaz egindako lana.

Icopost-irudi. (irudigintza): *in.* Ikus.: Kopos-irudi. j: Kopos-tan, kopus-irudi.

kopostarl. (irudigintza): *frond.* 1kus.: Kopos-langile.

kopostatu. (crtzapain): *ad.* Tkus.: Koposkatu. j: Kopustu.

kopostu. (ertzapain): *ad.* Zulalcaitzaz lan-egin.

kopots. (zulakaitz): iz. Ikus.: Zulakaitz.

kopu. (azkuŕi): iz. ikus.: Kapan. Aamen.

kopura. (tankera): *iz.* Era, itxura.

kopuralari. (batuketa): *frond.* Batuketak egiten dituena. Kopuratzaile, kopurutzaile.

kopuratu. (batuketa): *ad.* 1kns.: Batuketa. j: Batamcn. (geikuniza): *ad.* Ikus.: Geitu.

kopuratu-ezin. (batukcta): *frond,* Batukeaan erabil czin ditekena.

kopuratzaile. (batukcta): izond. Ikus.: Kopuratari. I: Kopurutzaile.

kopuratze. (batuketa): *iz.* Batuketa egitea.

kopuratzeko. (leŕokada): *frond,* Zenbakitzekoa dana.

kopuru. (batuketa): *in.* Batuketa osoa, (aindo): iz. Ikus.: Aindo. I: Keta. (nzta): H in. lkns.: Uzta. I: Biltzc. (ogasun):11 *iz.* Txindi-aindoa.

kopuru-izen. (izen): *iz.* Zenbaki-izena. (zenbaki): *iz.* Barbera,

kopuru-tzki. (izki): *iz.* Zenbaki-izkia. (zeubaki): *in,* Berbera.

kopurugafi. (batuketa): *izond.* Batuketatu ditekena.

lcopurutsu. (zenbakun): *frond.* this.: Aska.

kopurutsu. (ugaritasun): *ŕzond.* Ugad dana.

kopurutu. (zenbakun): *ad.* Ikus,: Zenbatu. : Zenbatetu. (batuketa): *ad.* Batuketa egin. (aunizketa): *ad.* Annizketa egin,

kopurutzaile. (batuketa): *izond.* Ikus.: Kopuralari.: Kopuratzaile.

kopuruzlco. (zenbaki): *frond.* Zeubakiari dagokiona.

kopus-antzczlcari. (yarein-yardunbideak): *iz.* Orkoya betetzcan edo gai batzuk kopostean, notin, abere edo beste gauzaen mukuluzko irudiak egiten dituen antzeduna.

kopus-irudi, (irudigintza): *iz.* lkus.: Kopos-irudi. Kopos-lan. Kopost-inudi.

kopus-lan. (ertzapain): *iz.* Darateluz egindako lana. (daratclu): *in.* Berbera.

kopus-langile. (yarein-yarduubideak): *in.* Giza-irudiak edo abere naiz gauzaen mukuluzko irudiak dagizkiena. Xixelari, xixelatzaile.

kopustu. (erizapain): *ad.* Ikus.: Koposkatu. Kopostatu.

korabildua. (gupiera): *izond.* Gupiak danzkana.

korain. (aŕain): *iz.* Afantzarako lanabesa; zurezko aga bat dalarik, buruizko mutufa du ta own bi aldeetara atzeruntz bruŕitako inoko zoŕotz bans darama, bein lanabesa Mailmen gorputzan sartuta, atxiturik gera dedin. Artxa, gize, korailteta, arpiko. (igitai): *iz. Gardantxilua.*

karain-antzeko. (aŕantza): *izond.* Korain-itxura duena.

karain-saltzaile. (afantza): *izond.* Ikus.: Koraindun.

karaindun. (aŕantza): *izond.* Korañak saltzen dituena. j: Korain-saltzaile.

koraingile. (aŕantza): *izond.* Karañak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

koraiñeta, (aŕantza): iz, Ikus.: Korain. I: Orpiko. (igitai): *iz.* Baas.: Gandantxilu.

koral. (lef): iz. Leŕaren euboŕ-bameko zatia. f: Koralc.

koral-aitz. (ludizti): iz. Itxaso batzuetan koralez egiten dau aitza. : Kora-arkaitz. (latsun): *iz.* Berbera.

koral-antzeko. (latsun): *izond.* Koral-itxura ducna.

koral-arkaitz. (ludizti): *iz. Ikus.;* Koral-aitz. (latstm): *iz.* Berbera.

karat-agile. (Intone): *izond* Korala soŕerazten duena. I: Koralgaŕi, koralgin, koralgile.

koral-saltzaile. (latsun): *frond.* Korala saltzen duena.

koral-toki. (latsun): iz. Koralak dagozen lekua. j: Koral-une.

koral-une. (latsun): iz. ikus.: Koral-toki.

koraldun. (latsun): *izond* Korala daukana. : Koralczko.

koralezko. (latsun): *izond.* ikus.: Koraldun. !: Koralaz egiña dagoena, koraltsu.

koralgaŕi. (latsun): *izond. Ikus.:* Koral-egilc. Koralgin, koralgile.

koralgile. (iatsun): *izond.* Ikus.: }Coral-agile. I: Koralgaŕi, koralgin.

koralgin. (latsun): *izond.* Ikus.; Koral-egile. I: Koralgaŕi, koralgile.

koralgintza. (latsun): *iz.* Korala gertutzen duen langintza.

koralketari. (latsun): izond. Korala gertutzen duena.

koraltsu. (latsun); *izond.* Ikus,; Koralezko.

koran. (tslamtasun): *iz.* Islamtasuteak daukan idaztisagaratua.

korao. (bizkaŕ-ezuŕ): iz. Ikus.: Bizlcaŕ-canf. I; Bizkaf-azuf.

korape. (estalune): iz. Ikus.: Estalune, 1: Koc'ospe. (aterbe-leku): *iz.* Etxagañaren egatz-pean dagoen aterhea.

korapil. (korapilo): iz. Tkus.: **Korapilo.** Kibizto.

korapil-arte. (korapilo): *iz.* Bi korapiloen artean dagoen tartea.

korapildu. (korapilo): *ad.* Korapiloz bildu. j: Poronpildu.

korapildun. (naspil): *izond.* Naspilatsua dana.

korapilgaŕi. (naspil): *iz.* Ikus.: Naspii.

korapilkof. (naspil): izorud. Naspilduta dagoena.

korapilatu. (elkarpide): *ad.* Bata, elkartu. I: Oropilatu, koropilatu, xiristilnlu.

korapilatzeko. (elkarpide): *izond.* Korapilatzeko diranak.

korapilazko. (naspil): *izond.* Naspilduta dagoena,

KORAPILO. *iz.* Berm artean batutzeko edo gauza bat estekatzeko, lokarl bat edo batzuen bitartez cstutzen edo ixten dan lotura. Biiizti, alkatitia, anbulu, anbulo, gorapila, kibizto, korapil, korapila, koropil, koropilo, koŕopilo, gibizta, boropil, marapilo, mengiia, aapilo, morapil, morapilo, morokilo, moropil, orapilo, poronpil, oropilo, taapilo, silistilo, torapil, toropilo, triñu-troñu, ziristilo, ziŕistilo, zortzia, kapilo, (damutasun): ŕz. Garbai. (aldakura): *iz.* Kezka. II (galartzu), (lotura), (unama), (uztacpidc).

korapilotsu. (korapilo); *izond.* Korapiloak dauzkana. (abaŕ): *izond.* Abaŕak dauzkana. (naspil); II *izond.* Naspilduta dagoena. (zailtasun): izond. Zailtasuna daukana. (zurtasun): *ŕzond.* Zurtasunez ari dana.

lcorapilotu. (asetasun): *ad.* Janaria urdailean pilotatu. j: Orapildu. (korapilo): *ad.* Korapilotu.

korapilotzaile. (korapilo): *izond.* Korapiloak egiten dituena.

korapilotze. (korapilo): *iz.* Korapiloak egitea.

korapizta. (korapilo): *iz.* Eŕaz askatu diteken korapilda.

kodasta. (itxasoutzi): iz. ikus.: Branka-burdiña. j: Brankorde, kodasta, kulastra.

korastapeku. (itxasontzi): *iz.* Korasta peso dagoena.

koratilo. (janztura): iz. Ikus.: Gorantx. Korputx, jipon-bafeneko, korotilo, subesta, txifon, xipoin.

koraza. (to): *iz.* Lo-egiten danean atsaldiaz egiten dan otsa.

korban. (emanketa): iz. ikus.: Bezuza. Bezu.

korbata. (odei): iz. Mendia ikutzean dugout' odeya.

korbe. (abeltegi): *iz.* Ikus.: Asks. Ganbela, korbo, korbu, korbi.

korbet-ontzi. (guda-ontzidi): *iz.* Gudaontzi txikia.

korbil. (aundiera): *iz.* Efedize aundi ta mukuŕa. (lodiera): izond. Gizakote laŕia.

korbo. (abeltegi): *iz. Ikus.;* Aska. Ganbels, korbe, korbu.

korboil. (gupiera): *izond.* Kankail eta makurtuta dagoena.

korboildu. (gupiera): *ad.* ikus.: Gupitu. litu, kuskulatu.

korboin. (matsondo): *iz.* Matsondaaron landare zuria.

korbolo. (otaŕ): *iz.* Ikus: Sasld. I: Arbizare.

korbona. (mozkin): *iz.* Urtero banatzen dan mozkiiia edo obaria.

korhora, (kulxa): iz. Elizaetan txindia jasotzeko egoten dan kutxa. (eliza): iz. Berbera.

korbotx. (alto): *iz.* Ikus.: Artakoskoŕ.1: Korbotz.

korbox. (abeltegi): iz. Aska edo korbo txikia.

korbu. (abeltegi): *iz. Ikus.:* Aska. Ganbela, korbe, korbo.

korbntx. (arto): iz. Ikus.: Artakoskoŕ, Artouts, buiunku, buruska, buruxko. (matsondo): *iz. Ikus.:* Kokota, Koketa, kuxkuta, pafoja.

korda. (azao): *iz.* Arto, berakatz edo pipeŕen zarta.

korda-bakaŕ, (eresgalu): *iz,* Ad bat bakafik daukan eresgalua.

korda-zigoŕ, (usta): iz, Biuŕ egindako usta.

kordagabetn. (zentzun): *arI.* Zentzua gaidu.

kordagile. (lokaŕi): *izond.* Lokaŕiak egiten dituena. I: Kordelgile. (esku-langintzak): *ŕzond.* Berbera.

KORDAMEN. *iz.* Gogoiztiaren arauz: Gizakiak beren gogoan oarpenak somatzeko duten almeua. I; Biotz-nai, aseŕekortasun, kontu, kupira, minberatasun, minkortasun, sentiberatasun, sentikortasun, scntimen, sentigune, barne-oarinon. /I (arima), (ayuti), (biotzondo), (geldotasun).

kordamen. (zentzun): *iz.* nuts.: Zentzu. 1: Adoremen, sengaŕi.

kordamusa. (otoi): *iz.* Otoi baten lenengo itza.

kordamusalcari. (itz): *izond.* Alpeŕezko itzak erabiltzen dituna.

kordatara. (azao): *iz. Ikus.:* Azao. Eskuta.

kordato. (lokaŕi): iz. Lokañ mea. I: Kordelet, kordato.

kordatu. (elkarpide): *ad.* Gauza batzuk zartan jaŕi. (konormcn): *ad.* Konormena emau.

kordatxo. (elkarpide): iz. Zartan sartutako gauza batzuen multzoa.

kordatze. (elkacpide): iz. Gauza batzuk tartan jartzea.

kordaztn. (eresgalu): *ad.* Eresgaluetan ariak

korde. (kordamen): iz, Tkus.: Zentzun. J: Zentzu.

korde-gabe. (alditxaŕ): izond. Korde edo zentzua galduta dagoena.

korde-gabea. (alditxaŕ): *iz.* Korde edo zentzua ea iratea.

korde-gabetasun. (sorgortasun): *iz.* Ikus.: Sorgoŕ, I: Korderik-eza.

korde-gabetze. (aiditxai): iz. Kordea galtzea. I: Ikus.: Kordegabeketa.

korde-galdu. (aiditxar3: *ad.* Korde edo zentzua galdu.

korde-galtze. (aiditxaŕ): iz. ikus.: Kordegabcketa.

korde-Izan. (kordamen): *ad.* Kordamena izan. E: Ikus.: Adore-izan, somatu.

korde-kentzaile.(sorayodura): *ŕzoad* Korde edo zentzua kcntzen duena.

kordebagatu. (alditxaŕ): *ad.* Korde edo zentzua galdu. j: Kordegabetu.

kordedun. (kordamen): *izond.* Korde edo zentzua duena.': Kordekoŕ.

kordegabe-aldi. (alditxal): *iz.* Ikus.: Alditxaf. f: Gaitzaldi,

kordegabeketa. (alditeaŕ): *iz.* Korde edo zentzua galtzea. I: Korde-gabetze. I: Korde-galtze.

kordegabeki. (birloraldi): *adond.* Birloratuta egotea.

kordegabetasun. (sorayodura): *iz.* Cogogabekoa danaren tasuna.: Yitegabckoa. (lagatze): *iz.* Nagitasun, arduragabctasun. (ayergatasun): *iz.* Ajolagabetasun.

kurdegabetu. (alditxaŕ): *ad.* Ikus.: Kordebagatu.

kordege. (aiditxaf): *iz.* Ikus.: Kordegabcketa.

kurdeiru. (miotzabide): *iz.* Itzaldi lure ta iluna. (ari): *iz.* Aria arilkatzeko tresna.

kordekatu. (alditxaf): *ad.* Galdutako korde edo zentzua beŕiz artu. Korderatu.

kordekide. (kordamen): *izond.* Bros.: Zenizukide.

kordekin. (konormen): *iz.* Ikus.: Konorpen. Adorekin, zafaztada.

kordekof. (kordamen): *izond. Tkus.:* Kordedun.

kordel. (aŕantza): *iz.* Aŕantzaleen lokatia. (loka(i): *iz.* Berbera.

kordelet. (afantza); *iz.* Aŕantzaleen lokaŕti mea.: Tkus.: Kordato.

kordeigile. (lokaŕi); *(wad.* Tkus.; Kordagile.

kordeliña. (Mantra): iz. Ikus.: Tertza. I: Orketa.

korderatu. (alditxaŕ): *ad.* Ikus.: Kordekatu.

korderik-eza. (sorgortasun): *iz.* ikus.: Sorgof. I: Korde-gabetasun.

kordoi. (kolaŕi): *iz.* Biribila dan lokaŕia. Kordoin, kordei, kordu. (ipurakintza): *iz.* Berbera.

kordoi-autzeko. (lokafi): (amid. Kordoi-itxura duena.

kordoka. (denduneza); *izond.* Dendunik cztucna. I; Korduka. (kordokadura); iz. Kordokaduraren egipena. (galbide): 11 *iz.* Ikus.: Galbide. (abaŕ): *12.* Zugatz-abaŕa.

Icordolca-erazi. (kordokadura): *ad.* Kordoka-eragin. j: Ikus.: Kordokarazi.

kordolcadun. (abaŕ): *izond.* Abaŕak dauckana.

KORDOKADITRA. *iz.* Gorputz bat toki batetik beste batera ta ontatik lenengora, bidea beta egiten, aldizka igitzearen egipen eta ondorios. I: Mutuŕezko bare bi egokeracu artean kulutdcaria dun gotputzak betetzen duen arartea. I: Kiunka, kolokaidi, koloska, kordokapen, tangal, zalautz-une, ziraldo. (irabio): *iz.* Cogoŕezkoa dan igipen edo irabioa. II (dardara), (denduncza), (dirdira), (igidura), (to), (ostcrakuntza), (ozka).

kordokagabe. (abaŕ): *izond.* Abañk gibe geratu dana.

kordokagabetn. (abaŕ); *ad.* Here abaŕak gaidu.

kordokagaŕi. (kordokadura): *izond.* Kordokatu ditcke.

kordokakof. (kordokadura): *frond,* Kordokatu dezakcna.

kordokakortasun. (kordokadura); iz, Kordokatzen ari-izatea.

kordokaldi. (irabio): iz. Ikus.: Astinketa, I: Joada.

kordokan. (eritasuu): *adond.* Nolabait en egotea. I: Kordokau.(kolokadura): *adond.* Kololcaduraz ari-izatea.

kordokapen. (kordokadura): *iz.* Ikus.: Kordokadura. : Kolokaldi.

kordokarazi. (kolokadura): *ad.* Koloka-cragin. : Ikus.: Kordoka-erazi.

kordokari. (kordokadura): *izond.* Kordokatzen ari daua.

kordokatu. (kordokadura): *ad.* Gorputz bat toki batetik baste batera ta °Mtatik lenengora, bidea bent egitcn, aldizka igitzea. I: Goraberakatu, gora-beratu, lokatu, jurdunpatu, traubalatu, zabeo, zaiantzatu, zaraandatu. (irabio): *ad.* Gogoŕ edo eraginduraz igitu edo irabio€zea. (erbaltasun): II *ad.* Indata galtzen ari-Izan, makaltzca. (buru):j *ad.* Burua igitzca. (biuŕitze); II *ad.* Nabarmcnkcria izatca. j: Nabarmeudu.

kordokau. (eritasun): *izand.* Ikus.: Kordokan.

kordokaz. (irabio): *adond.* Astintzen ari-izatea.

kordon-txibista. (elkarpide): *iz.* Konkordutako gorapila.

kordondu. (clkarpide): *ad.* Ari, lokaŕi ado uleak aikaŕen artean elkartu, txintxostak egitcn.

kordonka. (ileondo): ŕz. Ikus.: Txintxasta, :'L'xintxoxta.

Icordotx. (lore): iz. Loreareu girtenean sortzen dan oña. (oŕi): *iz.* Berbera. (arto): II iz. Ikus.: Arlakoskoŕ.

kori, (izenordc): *izorri.* Ori.

koriek. (izenorde): *Lord.* Oyck.

korinbo. (lore); *iz.* Lora-mota batten egitura.

korint-eraikera. (ctxegintza): *iz,* Korinto'ko eraz egiña dagoena.

kordoka. (kordokadura): *izond.* Ikus.; Alda-maldaka.

korka. (konkoŕ): iz. Ikus.: Konkof, k; Konkordura, korkoba, kroka, kunkuŕ, munko.

korkail. (meera): *frond.* Meetuta dagoena.

korkamizta. (zintzuf): *12.* Zintzuŕ-estearen polka zatia, (aŕokeri): *iz,* Aŕoputza dana.

korkatu. (atsikipen): *ad,* Atxitu, oratu.

korko. (aate): *iz.* Basoko aatea.

kurkoe. (slain): *iz.* Lasun antzekoa dan aŕaña. I: Korkoi, letnatxotin.

korkoil. (antoxin): iz. Buztiu egositaz cgindako bonbila. (giñogabe): *iz.* Oñazpia giñogabez egindakoa daukana. (mukerkeri): *Land.* Mukerkeriz ari dana. (aŕ): *iz.* Urdayan egiten dan aŕa. (zomoŕo): I] *iz.* Zurari egiten zayon sitsa. : Garauari egiten zayon kntxoa. Gardatnu, kuŕumi. (zurmin): Ij iz. Eŕcdizeen azpian egiten dan ileuna,

korkoil-egiie. (antoxin): *Land.* Txongilak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

korkoil-saltun, (at-auxin); izond. Ikus:: Korkoildun. I: Korkoildun-santzaile.

korkoil-saltzaile. (antoxin): *(amid.* ikus.: Korkoildun. I: Korkoildun-saltun.

korkoildu. (gaztationdo): *ad.* Morkotsa idcki. I: Korkoldu. (ertsidura): *ad.* Ertsiturik geratu. (lazapoi): II *ad.* Lazapenez geratn.

lcorkoildun. (antoxin): izond. Txongilak saltren dituena. (: Korkoildun-saltun, korkoi l dun-s altzaiie.

korkoildura. (jaustasun): iz. Jaustasunez geratzea.

korkoilketa. (birunda): *in.* Lk.: Aztalka.

korkoiltxo. (antoxin): *iz.* Txongil txikia.

korkoin. (azao): iz. Bedaŕ-azaoa. (meta): iz. Bedat-meta. (aŕain): j(*iz.* Ttxasoko aŕaiña, saldoka itxas-adaŕetan sartzen dana. Lau mota dagoz: Xipa, txikiena dana; koŕokoin, aunditxoagoa dana; lazuna, burn aundia daukana; lema-txotiña, maxel-ori fxiki-txikia, oberena dana. : kotokoi.

korkoiñatu. (meta): *ad.* Metato.

korkoitu. (gupiera): *izond.* Gupieratula dagoena.

korkoitz. (konkof): *izond.* Konkofa daukana. Korkoizdun, korkoiztun, korkotx.

korkoix. (konkot): *izond.* Ikus.: Korkoitz.

korkoizdun. (kon koŕ): *ad.* Ikus.: Korkoitz. (: Korkciztun, korkotx.

korkoizto. (ausnarlari): *iz.* Ikus.: Gamelu. (: Ganbelu.

korkoiztu, (konkoŕ): *ad.* Konkortorik geratu.

korkoiztun. (konoor): *izond* Ikus.: Korkoitz. (: Korkoizdun, korkotx.

korkoldu. (gaztañondo): *ad.* Ikus.: Korkoildu.

korkon. (aŕain): *iz.* Ikus.: Bitxaŕain. j: Bitzaŕai.

korkorotx. (aria): *iz.* Arlean azai egoten diran birlatxoak.

lmrkoŕ. (okidura): *izond.* Beterik dagoena. (zama): *bond.* Zamatuta dagoena.

lcorkotx. (konkoŕ): *bond.* Ikus.: Korkoitz. (: Korkoizdun, korkoiztun, korkox. (landare): iz. Zerbakaria dan landarea, bore zurtoñakluŕondokoak dira. (: Korkotz, korkox.

korkotz. (landare): *iz.* Ikus.: Korkotx. (: Korkox.

korkoxtun. (konkoŕ): *izond.* Konkofa daukana. (: Korkox.

korkuxa. (ikatz): *iz. Gaizki* egnsita dagoen ikatza.

kormio. (landare): *in.* Auntz-kornakaria clan landarea; bete miñetik olio aringaiia atcratzen da.

kormuts. (gaztañondo): iz, Tkrrs.: Aŕotx. ^: Gardots, gargots, morkotsa. (cunizti): iz. Lckoreko nrintza. (; Kasko, kormutz. llcas.: Mantaf. !: Tortika.

korna. (arbalda): *iz.* Bururdituta dagoen arbaldaren zatia.

kornadu. (txintxin); *iz.* Aspaldiko txintxiña. (: Koŕadu.

kornixa. (ileondo): iz. Baseŕitaŕ andereak erabiltzen duten zoronga bat.

koro. (cltze): *iz.* Ikus.: Eltze. (sabai): *in.* Tkus.: Sahai, (bureztun); ((*iz.* Ikus.: Barnhill. 1: Koroe.

koro-abeak. (eltze); iz. Eltzeak daukan abeen multzaa. : Koro-abedi.

koro-abedi. (cttze): *in.* ikus.: Koro-abcak.

lcoro-aufe. (eliza): *in.* Eres-toki antean dagoen tokia.

koro-zur. (eltze): iz. Eltze baten zuredia.

lcoroadun. (bureztun): *izond.* Bureztuna daukana. j: Korodun.

loroaketa. (bureztun): *in.* Bureztuna jartzearen egipena. (; Koroatze.

koroatu. (bureztun): *ad.* Bureztunajaŕi. Karoetu, koroitu.

koroatzaile. (bureztun): *bond.* Bureztuna jarizen duena. (: Koroi-ezarle.

koroalze. (bureztun): *iz.* Ikus.: Koroaketa.

korobilkatu, (korapilo): *ad.* Ikus.: Korapitotu.

koroburutu. (bureztun): *ad.* Bureztuna jaŕi.

korodun. (bureztun): *bond,* Ikus.: Komadun. (Londe): *bond.* Bureztun antzera iicondoa ebakita daukana. (: Koroidun.

koroetu. (bureztun): *ad.* Ikus.: Koroatu. ^: Koroitu.

koroi. (ezuŕ): *iz. Ilcus.:* Eperrnoko#. (: Epertxuntxuŕ.

koroi-antzeko. (burcztun): *izond.* Bureztunari dagokiona.

koroi-ezarle. (bureztun): *bond.* ikus.: Koroalzaile.

koroi-gai. (ileondo): *bond.* Koroiduu izateko gaya dana.

koroi-osto. (lore): *iz.* Koroipearen oŕi bakoitza.

koroidun. (ilcondo): *bond.* Ikus.: Korodun.

koroll. (garbaltasun): *iz.* Ikus.: Garbaltasun. (: Gartsoiltasun.

koroildu. (iuma): *ad.* Oloa lumarik gabe geratu. (garbaltasun): iz. Garbal geratu.

koroiltasun. (garbaltasun): *iz.* Ikus.: Garbaltasun. (: Garsoiltarzun,

koroipe. (lore): *iz.* Lorea inguratzen duten oŕitxoen multzoa.

koroitu. (bureztun): *ad.* Ikas.: Koroatu. (: Koroetu.

koroka. (txitaldi): *bond,* Txitak ateratzeko, oloak eta beste egaztiak afautzen gañeaujartzen diranean duten oldezko jokera. (joko): *iz.* Aŕi-naŕaztean egiten dan abiadura. (atsaldi): (j iz. litres dagozenak egiten duten atsaldi estua.

korokaldi. (txitaidi): *iz.* Txitak ateratzeko aroa.

korokatu. (txitaldi): *ad.* Txitak ateratzeko oloak eta beste egaztiak oldezko jokera izan. (eritasun): *ad.* Notiñak eri jaŕ .

koroluze. (bizkaŕ-ezuŕ): *bond.* Bizkaf-ezuŕ luzea daukana. 1: Kofotuze.

Icoromilo. (guruin): *iz.* Rms.: Asikontxo. 1: Asikof.

koronbilo. (aitzuŕ): iz. Begi gañean aitzuŕak rlaukan zatia.

koropil. (korapito): *in.* Ikus.: Korapilo. I: Korapilo.

koropilatsu. (batzuntasun): *bond.* Batzuntasuna duena.

koropilatu, (korapilo): *ad.* Korapiloz Iotu. (: Korapilatu, oropilatu, xiristilutu.

koropilo. (korapilo): iz. Ikus.: Korapilo. Koropil, gibizta, oapila, orapilo. (damutasun): *iz. Tkus.:* Damutasun. (: Bafengo aŕa.

koropilotsu. (korapilo): *izond.* Korapiloak dauzkana. (maltzurlasun): izond. Maltzufa dana.

kororde, (kordamen): in. Ikus.: Korde, konorte.

koruska, (eragozpen): iz, *Ikus,:* Eragozpen. j: Eragozki. (zurubi): *in.* Maila. (sorbatz): ((iz. Sorbatzean egiten dan akatsa. (amustasun): [[*in.* Berbera,

korosko. (itxasontzi): iz. Itxasonlzi-azala.

korasnai. (naste): iz. Laŕaiña sendotzeko erabiltzen zan nastea gorotz eta latsunekin egindakoa.

kornso. (ondo): *in,* Urdin deitzen dan **ondna,** oso gozagafia dana.

korosobedaŕ. (belaŕ): *iz,* Garb ta arto artean sartzen dan belaŕ bat eta ustekabean suntitzen dana.

korosti. (zugatz): in. Ikus.: Gorosti. I: Koosti, korostu.

korostu. (zugatz): *iz.* Ikus.: Gores , Koasti, korosti.

korostui. (zugatz): in. Ikus.: Gorostiaga. 1: Gorostidi.

korotilo. (janztura): *iz.* Ikus.: Gorantx. I: Gorantza, koratiio, xipoin.

korots marmots. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Akelamaŕa.: Kakalardo.

korotu. (gupitasun): *ad.* Gupitasunaren era eman.

korotz. (utzaldi): *iz.* Azkufraren ondafa, sofiak bare bidetik botatzen duena,

korotz zurixka. (sabelur): iz. Sabelura kentzea.

korotz-erautz. (ongaŕi): iz. Korotzaz gertutzen dan alma-La.

korotzainzuf. (aitzuf): iz. Korotza biltzeko aitzuŕ berezia. j: Korotzaintzuŕ.

koroz-pikoŕ. (utzaldi): iz. Gibefien korotza.

koroztatu. (utzaldi): *ad.* Korotza, ongaŕia bezela, soloetan bota.

korpa. (soin): iz. Abere baten soña.

kopera, (ede): *iz. Ikus.:* Aztal-ugal. I: Aztal-ual, korpiera, kuŕupe.

kopezuŕ. (soin): *iz. Ikus.:* Eznrtza. (ezuŕ): *iz.* Berbera.

korpitz. (ileŕak): iz. Ikus.: Gorpu. (gorpu): *iz.* Berbera. (alkondara): 1j iz. Ikus.: Geŕontze.

korporatu. (azaldi): *ad.* ikus.: Umezketa. j; Umaketa.

korporatze. (azaldi): iz. Korpuratu-eragitearen egipena. (aunizketa): *iz.* Berbera.

korporau. (azkura): *ad.* Ikus.: Obetu.

korpu-lof. (eorzketa): *iz.* Gorpua iieŕira eraraatea. (gorpu): iz. Berbera.

korputx. (janztura): *iz.* Ikus.: Gorantx. 1: Gorantz. Koratilo, sei.

korputz. (coin): *iz.* Ikus.: SOM.

korputz zabaldmnak. (neuŕizti): iz. Zabalde batzuk dituzten zabaldunak edo aldediak.

korputz-bide. (eorzketa): *iz.* Eorzketaren bidea.

korputz-neurketa. (neuŕi): *iz.* Neufizti-gorputzen neufia artzea.

kof. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Oŕ. : Got.

kart. (aditzondo): *adond.* Oŕa, oŕera.

kofadu. (txintxin): *iz.* Ikus.: Kornadu.

koŕadu-belaŕ. (belaŕ): *iz.* Aiñara-balm= txikia. I: Ikus.: Aiñara-belaŕ. I: Sarandoi.

kotako. (izenorde): *izord.* Longo ori. (aditzondo): *adond. ikus.:* Oŕako. j: °iarako.

koŕaza. (lo): iz. Ikus.: Guñmga. 1: Koŕonga, koŕoska, koŕontza, koŕoska, kaŕox. (atsaldi): iz. Barbera.

kofazaz. (10): *adond.* Guŕungaz ari-izatea.

kofazpe. (etxegain): *La.* Ikus.: Egal. Egatx.

koŕe. (korapilo): *izond.* Korapiloz lotuta dagoena. j: Koŕo. (lodiera): *frond.* Lodia dana.

koten. (aditzondo): *adond.* Oŕen; bi zentzun auetaz: II . Ez da ori oŕen gaiztoa. *II.* (Neu asmoa, ona da.

kotengatik. (elizti): *adond.* Oŕengatik.

kotentzi. (eritasun): *iz.* Odolez izaten dan beitikoa.

koŕeyak, (letinketa): *iz.* Ikus.: Kardailu. I: Taut, idabuf. (garau): *iz.* Berbera.

lroŕia, (obari): *iz*, Ikus.: Obari. I: Kotidu.

kofika. (Lasterketa): *iz.* Ikus.: Lasterketa. I: Atxintxiketa, koŕikaldi.

kofklcalari. (Lasterketa): *izond.* Ems.: Atxintxikari. j: Atxintxilari, kofikolari.

koŕilcaldi. (lasterketa): iz. Ikus.: Las€erketa. j: Kofika.

koŕilciña. (Lasterketa): *iz.* Lasteŕ-egiten duena.

kafimen. (bide): *iz. liens.:* Aŕera,

kofinko. (zezen): *iz.* Bulaŕ-ezuŕaren atzean txalak daukan aragia, jateko oso ona dana.

kafttu. (obari): *iz.* Eats.: Obari.

kañtu-arau. (obari): *iz.* Obari-arau.

kofo. (korapilo): *izond* Ikus.: Koŕe. (txikiera): *izond.* Txikia dana. (bizkaŕ-ezuŕ): j1 iz. Ikus.: Bizkaŕ-ezuŕ,

kotoildu. (antolagabeketa): *ad.* Kolokatu.

kofolc. (aupatsaldi): *iz.* Aupatsaldiaren ots-izena. (austure): iz. Austearen ots-izena.

kaiak egin. (aupatsaldi): *ad.* Koŕakada egin. (austura): *ad.* Autsi egin. (auskeri): 11 *ad.* Emandako itza bete gabe utzi.

koŕoka. (atsaldi): *iz.* Atsaldi neketsuaren otsa. j: Kuŕuiia, kutuka, kutuku, kuŕumulu, kufunka, kuŕuskada, safaila, zofonka, zuŕu. (aupatsaldi): *adond.* Kotokadaz ari-izatea. (soñu): 11 *iz.* Esteetan egiten dan otsa. 1: Kotokaka. (cabal): jj *iz.* Berbera.

kofokada. (aupatsaldi): *iz.* Urdalean egiten diran laspelak aotik, otsez, egoztearen egipcna. I: Bufatxa, aopats, epats, eupatz, eupetz, aupasa, gorazko, kokada, kaŕoskada, opaŕ, opets, poket, ufats, ufasa, uletz, upatats, upaŕots, upats, ipots. (austura): iz. Apurtura, etendura. (auskeri): j1 *iz.* Bearkun baten austea.

kofokada. (saint): iz. Ems.; Koŕoka. (sabel): *iz.* Berbera.

kofokari. (10): *izond.* Zuŕunkalaria dana.

kofokatu. (cabal): *ad.* Esteetan otsa egin. (aupatsaldi): *ad.* Berbera. (atsaldi): *ad.* Ikus.: Karkaf. : Karkara. 1: Il-agian atsaldi estua egin. (amayera): 1j *izond.* Amaituta edo burututa dagoena. (gaitiko): *(ad.* Goitikoa egin.

kofoki. (zeŕi): *iz.* Zefiaren bizkaf-ezumren zatia, aragia duels. (bizkaŕ ezuŕ): *iz.* Berbera,

koŕokiatu. (usteldura): *ad.* UsteLdurik geratu. : Koŕomiatu.

kofokio. (eta): *iz.* Eta izatea.

koŕokoi. (aŕain): *iz.* Ikus.: Korkoin, j: Kofokoin, lazun.

koŕokol-dabeta. (aŕain): iz. Aitzen artean dabilen aŕain txikia.

kofokoil. (antolagabeketa): *izond.* Kolokatuta dagoena.

tcoŕokoildu. (antolagabeketa): *ad.* Kolokatuta gcratu.

koŕokoin. (aŕain): *iz. Ikus.:* Korkoin. Koŕokoi.

kofokoin-care. (atantza): *iz.* Korkoñak aŕapatzeko cares.

koŕokoldu. (antolagabeketa): *ad.* Kolokatu.

kofomiatu. (usteldura); *ad.* Ras.: Kofokiatu.

kofomio. (zurgintza): *iz.* Arotzaren mafusketa. 1: Ems.: Maŕusketa, igurki, kurbi. (cumin); *iz.* Sumin jokera. (eta): H *iz.* 1kus.: Goŕoto. j: Eta, koŕomu, gototatze, igori. (at): €1 *iz.* Aŕek ingian, zuran eta abaŕ egiten duten zuloa. 1: Koŕomiodura.

kofomiodura. (at): iz. Ikus.: Koŕomio.

kofomiotu. (aŕ); *ad.* Aŕek ingia, sure ta abut zulatu.

koŕomu. (1o); *iz.* Lo ariña.

kofomoan. (to): *adond.* La ariñaz ari-izatca.

kofomofo. (10): *iz.* Loordiz egotea.

kofomoŕotu. (lo): *ad.* Loardiz egon.

kofomota. (10): *ad.* La zoŕoan egon.

kofoma. (eta): iz. Ikus.: Eta, I. Koŕomio. (atain): iz. Afain-mota bat.

kofonga. (lo): *iz. Ikus.:* Guŕunga. 1: Kofaza, koŕonka, kotontza, kofoska, koŕax.

kofongatu. (la): *ad.* Kotongak egin. I: Koŕoskatu.

koŕongaz. (Io): *adond.* Koŕongatzen ari-izan.

kofonka. (to): *iz.* Ikus.: Guŕunga. j: Koŕaza, koŕonga, koŕontza, koŕoska, koŕox, kuruila.

kofonkada. (uso): *iz.* Usoek maite-mintzeko egiten duten kuŕunka. J: Kutuka, kuŕukotz, kaŕunka, uŕu.

koŕonkeskailo. (aŕain): iz. Ezkailuaren antzekoa dan alarm.

koŕonta. (ibai): *iz.* Ikus.: Uyot. J: Koŕonzi.

koŕontsu, (ibai): *izond.* Ikus.: Urolde.

koŕontza. (1o): ŕz. Ikus.: Gutunga. Koŕaza, koŕonga, koŕonka, koŕoska, koŕox.

koŕopilatu. (korapilo): *ad.* **Korapiloz** lotu. j: Koŕotu, koŕapilatu.

koŕopilo. (korapilo): *iz.* Ikus.: Korapiio. Koropilo, kotopila, marapilo.

lcoŕosatsu. (aoskabe): *izond.* Ilcrts.: Ertats.

koŕoska, (to): ŕz. Ikus.: Guŕunga. j: Kotaza, koŕonga, koionka, koŕontza, koŕox.

koŕoskada. (aupatsaldi): iz. Ius.: Koŕokada. J: Kokada.

koŕoskatu. (10): *ad.* ikus.: Koŕongatu.

koŕoskol. (lanabesa): *iz.* Ur-kentzeko tresna. j: Koŕostokol.

koŕospe. (estalunc): *iz.* ikus.: Estalune. J: Korape.

koŕostokol. (lanabesa): *iz.* Ikus.: Kofoskol.

koŕotu, (korapilo): *ad.* ikus.: Koŕopilatu. (azkura): *ad.* Aztean gelditu. (ikoldura): || *ad.* Ikus.: Ikoldu.

koŕox. (10): *L.* ikus.: Guŕunga. J: Koŕaza, kotonga, koŕonka, koŕontza, koŕoska, koŕoxka,kuruzka.

Icoŕoxka, (to): *is.* ikus.: Guŕunga. J: Koŕox, kuŕuzka zaŕa, zofonka, zufu.

Icoŕozkada. (aupatsaldi): *ft.* 1.: Koŕokada.

Icoŕozko. (undo): *iz.* Undo berezi bat, aŕautz-peŕetxiko ere deitzen dana.

kort-aterpe. (baŕio): iz. *Ikus.:* Korta-teorpe.

korta. Out): *iz.* Norbaiten lurkia, eñaren mendiaz inguratuta dagonea. J: Kortabaso. (abeltegi): *iz.* Ikus.: Abeltegi, ukulu, ikuilu. (bizitegi): II Etxe baton atzeko aldea.

korta-azicra. (abeltegi): *iz.* Abereen azi ta elikatu abeltegian egitea. j: Korta-azkunde, korta-aztura.

Itorta-azkunde. (abeltegi): *iz.* Ikus.: Korta-aziera. J: Korta-aztura.

korta-aztura. (abeltcgi): *iz.* ikus.: Korta-aziera. I: Korta-azkande.

korta-bideratu. (baŕio): *ad.* Bafioaren saŕeruntz abereakjoan-erazi.

korta-erdi. (abeltegi): *iz.* Udako sarobea. J: Ikus.: Korta-oso.

korta-jabe. (baŕlo): *izond.* Ikus.: Kortadun. j; Kortari.

korta-leorpe. (baŕio): *iz.* Baŕio bateau egoten dan estalune. j: Kort-aterpe.

korta-mofoi. (abeltegi): *iz.* Korlako lanetan ari dan moŕoya. j: Korta-mutil.

korta-tooth. (abeltegi): *iz. Ikus.:* Korta-moŕoi.

korta-oso. (abettegi): *iz.* Neguko sarobea, j; Ikus,: Korta-erdi.

korta-oste. (baŕio): *iz.* Baño baton atzeko aides.

korta-zal. (baŕio): *izond.* Baŕioa zaintzen ducna.

kortabanaka. (joko): *adond.* Albiraka jokatzen ari-izatca. J: Albiraketa, katakotoka.

kortabaso. (lur): ŕz. Ikus.: Korta.

kortadun . (batoo): *izond.* Baŕiaa daukana. j: Korta-jabe, kortari.

kortaitz. (ongaŕi): *ft.* Abel-ongaña.

kortatzketa. (ongaŕi): *iz,* Lufak abet-ongadaz ongaŕitzea.

kortatztu. (ongati): *ad.* Luŕak abel-ongaŕiaz ongaŕitu.

kortajo. (alapide): *is.* Alapidea uztean, abereek zikinkeriak jateko duten oitura. (eritasun): *is.* Abereak oi duten eritasuna; beragaitik ez dira azten.

kortal. (itxitura): *iz.* Ikus.: At-aize. J: Gereta, kereta.

kortaloi. (utzaldi): *iz.* Abel-ongaŕirako zarama.

km-to/owe. (landare): *iz.* Ikus.: Aindura. 1: Kortamuŕa, marmaratil.

Itortamuŕa. (landare): *iz.* Ikus.: Aindura. Kortamuŕe, xonkaio.

kortaratu. (baŕio): *ad.* Abereak ukuluan saŕerazi.

kortaratze. (ban.o): *iz.* Abereak ukuluan saferaztearen egipena.

kortari. (batoo): *ŕzond.* Ikus.: Kortadun. Korta-jabe.

kortafa. (afi): *iz.* Auzokoen kortabasoko erdian dagoen aña.

kortasari. (zerga): iz. Alogeraz artutako ukulua eukitzeagatik ordaintzen dan zerga. (abeltegi): *iz.* Berbera.

kortats. (usain): *iz.* Ukuluan dagoen kiratsa. (abeltegi): iz. Berbera,

kortatxuf. (aitzuŕ): *iz.* Bi ortz dauzkan aitzuŕa.

korti-odi. (adikin): iz. Entzuteko dagoen oditkoa.

kortik-austu. (tiudu): *ad.* Benzin]; egnzkiaz benzin].

kortika. (azal): iz. Zugatz batzuen **azal** gogota. (btu): *is.* Eritasun batzuek laŕuan uzten duen zolda. I: Kozolda, santeka, seta, zanteka, tortika, zarakaf, zetaka.

kortika-txori. (txori): iz. ikus.: Burn-beltx. : Ariztxori, Zugatzetatik igoten dan txoria.

kortikarits. (auts): iz, Laŕu-lantegietan crabiitzen duten **zugatzen azal-autsa.** (zugatz): *iz.* Berbera.

kortina. (itsitura): iz. Mendian gaztañak gordetzeko esi-itxitura.

kortola. (eragozpen): iz. Ikus.: Kartal. J: Bailesta,

kortsegile. (alkondara): *izond.* Geŕontzeak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

kortsetegi, (alkondara): iz. Geŕontzeak egoten edo saltzen diran tokia.

kortxe. (aditzondo): *adond.* Ortxe, oŕ bcrtan.

kortxea. (eresi): *iz.* Ereski-mata bat.

kortxel. (etxegain): *iz.* Elizako etxegaña. (eliza): is, Berbera, (bait)); jj *iz.* Estali gabe dagoen sarobea. I: Kortxila. (abeltegi): jj *iz,* Zeñentzko ukulua.

kortxel. (baŕio): is. Estali gabe dagoen sarobea. i: Kortxiia, korxila.

kortxciatu. (baŕio): *ad.* Ardiak sarobean sartu. (menpetasun): *ad.* Norbait menderatuta euki. j: Korxitan atxiki.

kortxera. (ari); iz. Aria anikatzeko tresna. J: Korzeim.

kortxerdi. (eresi): iz. Ereski-mota bat, kortxearen erdia.

kortxil. (orma): *iz.* Goyera gutxiko **arms.**

kortxilo. (baŕio): *is.* Estali gabe dagoen sarobea.

kurtxila. (baŕio): *iz. Ikus.:* Kartxel. I: Korxila.

kortxinta, (egu): iz. Sargoni dagoen eguraldia.

kortxintxa, (eguzki): is. Odeyen artean agertzen dan eguzkia.

kortxo, (lokezuŕ); *iz, ikus.:* Lokezuŕ,

kortxel. (barnebide): *iz.* Ikus.: Selauru. I: Eipe, seauru.

kortz. (tortoni): is. Ikus.: Tortotx. Kortzondo.

kortzelraa. (ari): *iz.* Ikus.: Aritkai. Arilgailu.

koru. (cliza): iz. Abesteko toki berezia, elizetan, gcyenetan, atzekaldean egoten dana.

koru-abesti. (abesti): *iz*. Koruetan egiten dan abestia.

koru-aitzin. (eliza): iz. Kaman sasizcko gela.

koru-alki. (esertoki): *iz*. Koruetako esertokia.

koru-arte. (eliza): *iz*. Koru ta elizter baten artean dagocn tartea.

koru-atze. (eliza): *iz*. Koru baten atzeko tokia. j: Koru-gibc1, koru-oste.

koru-aufe. (eliza): *iz*. Koru baten aufeko tokia.

koru-gibel. (eliza): *iz*. Ikus.: Koru-atze. I: Koru-oste.

koru-oste. (eliza); iz. ikus.: Koru-atze, 1; Koru-gibe].

korukantu, (abesti): iz. Koruan egiten dan abestia.

koruko. (eliza): *izond.* Koruari dagokiona.

kornpe. (eliza): *iz*. Korupean dagoen tokia.

korutaf. (eliz-tegedi): *izond.* Koruan abesten duena.

korxila. (baŕio): *iz*. Biidotseutako artegi berezia.

korxilan atxiki. (menpetasun): *ad.* Ikus.: Kortxelatu.

korzeiru. (ari): *iz*. Ikus.: Algal. : Arilkai, arilgei, kortxcra.

karzilki. (garbaltasun): *iz*. Garbala dan buruaren zatia.

korziri. (ari): *iz*. Ikus.: Arilkai, korzeiru.

korzkatu. (ortz): *ad.* Ortzak antolatu edo sendatu.

kosabe. (ezti): *iz*. ikus.: Eultza. E: Eultze. (erle): *iz*. Berbera.

kosatu. (kutsu): *ad.* Ikus.: Kutsatu.

kose. (oskol): iz. Ikus.: Oskol. (apt): *iz.* Ikus.: Aguf.

koseilu. (mu): *iz*. Ikus.: Onu.

koselu. (estalpen): iz, Ikus.: Aopeko.: Gordckati, itz-ixil.

kosikatu. (sendi): *ad.* Lengus sa izango bailitzan yardun.

kosin. (sendi): *iz*. Ik.: Lengusu. I; Kosino, kosi, koxi, kuzuña.

kosino. (sendi): *iz*. Ikus.: Lengusu. I; Kosin, koxi.

kosk. (aginkada): *iz*. Aginkadaren ots-hens. (usain): *iz*. Usaimenaren bide bilatzearen ots-izena.

kosle-egin. (aginkada): *ad.* Ikus.: Aginka-egin. Ausiki, kozkatu. (tanks): *ad,* Beaztopa-egin.

koska. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana. ^: Kozka. (austura): iz. Sorbatzean edo gauza baten ertzean egos diteken austura. I; Ozke. (adikin): iz. Ardiak ezagutzeko, belaficta egiten zaycn ebakia.1: Kozka. (tanks): j *iz*. Ikus.: Tanka. I: Kaska, kunka. (ozka): *is.* lkus.: Ozka.: Ozke, urzo-buztan, (zorotasun): *(iz. Ikus,;* Kiska. I: Kick. (tanpa): *iz*. Buruan ematen dan tanpa, I: Kozka, (zoŕ): *iz*. Ikus.: Zof. I: Besausi, nat. (tini): *(iz*. Ikus.: Eriax, I; Ezlaiz. (soñu): H *iz*. Tankaren otsa. (duintasun): *iz*. Gizartean norbera dagoen tokia. (anpadura): j iz. Tanpa edo tanks batek soŕerazten ducn anpadura. j: Koskabilo. (txoskof): 12. Tkus.: Txokof. I: Kizkiŕi.

koska-apain, (ozkadura); Ozkaduraren apaindura.

koska-belaf. (zorotasun): *izond.* Burua galduta duena.

koska-berdintzaile. (zeantasun): *izond.* Guzirako eŕaztasuna ematen duena. (efeztasun): *izond.* Berbera.

koska-bulta. (isikortasun): is. Ikus.: Kasketaldi,

koska-endailz. (estekapen): *iz*. Luzezko zentzunean idekidura bat ixteko tresna.

koska-ertz. (mailgune): *iz* Mailgune baten ertza.

koska-mutufak. (bizkargune): *is.* Irtenguneak eta sarkurak.

koska-zulo. (dibidieta): *iz*. Bnrdiñagak sartzeko dibidietak dauzkan mokolen bakoitza.

koskabila. (zeiñu): *iz,* Ikus.; Kaskabil. is Kiskilo, biribiloi, koskabil, koskarabil, koskoio. (anpulu): iz, Urtan egiten dan anpulua. (anpadura): j iz. Ikus.: Koska. (baŕabi]): j iz. Ikus.; Bafabil. Dandabela, koskoil.

koskabilots. (zeiñu); *iz,* Koskahiloakaz egiten dan otsa.

koskabiloztatu. (zeiñu); *ad.* Koskabiloz apaindu. : Koskabiloztu.

koskabiloztu. (zeiñu); *ad.* Rms.: Koskabiloztatu.

koskada. (aginkada): iz, Aginka-egitea.

koskada. (tanpa): *adond.* Taupaka ari-izatea. (aginkada): adond. Aginka-egitean ari-izatea.

koskadun. (ozka): *izond.* Ozkak dauzkana. (ortz): *izond.* Ortzak dauzkana. (aultasun): jj *ŕzond.* Aula dana.

koskadura. (mailgune): *is*. Ikus.: Mailgune. I; Jalgune, mails-gone. (zorotasun): *iz*. Tkus.: Detu. j: Koskaldi. (aukcrakeri): (iz. Hats.: Kasketaldi. I: Burutaldi.

koskakeria. (aidakera): *is*, Ikus.: Aldakera.

koskalari. (aginkada): *izond.* Aginka-egiten duena.

koskaldi. (zorotasun): *is.* Ikus.: Detu. I: Koskadura. (aukerakeri); iz, ikus,, Kasketaldi. I: Koskadura.

koskan. (intxauŕondo): *iz*. Intxauŕaren lekoreko azala. (mailegu): *adond.* Zofean saldu to erosi.

koskan-azal. (azal): *iz* Igaliak inguratzen duten azaltxoa.

koskarn. (mailegu): *admit.* Maileguz artzca edo ematca.

koskarai. (buns): *iz*. Kaskezuŕaren tontofa.

koskaran. (orban): *iz*. Koskanak uzten dues orbana.

koskaratu. (aisetasun): *ad.* Aisetazunez Jaŕi.

koskari. (ardi): *iz*. Buruaz tanka-egitea gogo duen aria.

koskateko. (aginkada): *is.* Aginka-egitea.

koskati. (zorotasun): *bond.* Aldizka zoro bezela ari dana. : Koskazu.

koskatsu. (malkartasun): *is.* Malkaŕ dagoen bidea.

koskatu. (austura): *ad.* Sorbatzean edo gauza bates ertzean austura egin. (tanka): *ad.* Tanka-egin. (zorotasun): II *ad.* Zoro bezela ari-izan.

koskaztu. (gardaiñatze): *ad.* Gardaifiatu.

koskazu. (zorotasun): *izond.* Ikus.: Koskati.

leoskean ordaindu. (ordainketa): *ad.* Epetan ordaindu. ; Koskoan.

koskeau. (ortz): *iz*. Ozkidura izatea.

koskeda. (uztati): *iz* Uztafian egiten diran austuraen bakoitza.

kosketa. (tartegaŕi): *iz*. Atzekaz gogota dan zerbaiten gañean ematen diran tanpakak egiten duten otsa.

koskctako. (tanpa): *iz*. Buruan emandako tanpa.

kosketatu. (truku joko): *ad.* **Truku-jokoan** birlak alkaŕ jo.

koskildu. (garau): *ad.* Tkus.: Aletu. I: Garaidn, garandu.

koskitu. (ortz): *ad.* Ozkidura izan.

kasko. (burn); *iz*. Inns.; Kaskezuf. Kaska, kasko, gar. (igali): iz. Ezkufaren oskola. (zurtoin); j *iz*. Seska-itxura

daukan zurtoña. (aft): *iz*, Ikus.: Legaf. Kizkiŕi. (notin): *iz*. Lagun, norbait.

(zati): II *iz*. Puska, pusketa, okeya. (lokezuŕ): *iz*. *Ikus.:* Lokezuf. (oskol):][*iz*. Ikus.: Oslcol. I: Kaskal. (lekaz)): II *iz*. Leicazien axala. : Leka. (maskot): Ij ŕz. Ikus.: Maskot. (igali): H *iz*. Igalien baŕuko atala, pipitak dauzkana. Txokota. (txikiera): H *izond.* Txikia dana. (begi); II *iz*. *Ikus.:* Betzulo. l; Betosko. (tanpa): j *iz*. Buruan cmandako tanpatxoa. Koskoŕ. (cunizti): (ŕa. Ikus.: Kormuts.

kosko-azpi. (eltze): iz. Eltzearen oñazpia.

kosko-belaf. (landare): ŕz. Areatzaetan sortzen dan landarea.

kosko-biko.(bikoiztasun): *izand.* Bi maskoŕ dauzkana. (maskordun): *izond.* Berbera.

kosko-gabetu. (argintza): *ad.* Gauza bat) moko, zoko la ertzak kendu. Kaskoŕ-gabetu.

kosko-liska. (ezabizi): iz. Lokezuŕetan dagoen ezabizia. I: Koskoŕ-liska.

kosko-soferi. (lokezuŕ): *iz*. Lokezufetan igiduraz ari-izateko egon ditcken zailtasuna, aria biurtzen dana.

kosko-yoku. (lokezuŕ): iz. Lokezufen erabiltzea.

koskoan. (ordainketa): *adond.* Koskoan ari-izatea. Koskcan ordaindu.

koskodun. (maskordun): *izond.* Maskoŕak dauzkan aberca. (adimeu): *izond.* Adimen ona duena.

koskoeri. (eritasun); *iz*. Lokezufen auturaz agertzen dan eritasuna.

koskoetako miña, (eritasun): *iz*. Lokezuf batzuetan agertzen dan koskoeria. I; Koskomin.

koskof. (arte): iz. Areitz ñañoa. I: Koskoil.

koskoil. (zakartasun): *izond.* Zakarra dana. (arto): iz. Aletuta dagoen artabarua. I: Koskol, koskoŕ, matzaŕ. (arte): H *iz*. Ikus.: Koskoi. (zeiñu): *(iz*. Ikus.: Kaskabil, kroskoil. (bafabil): *(iz*. Ikus.: Baŕabilak.

koskol. (gaztañondo): *iz*. Gaztañaren kirikiñoa. l: Utz dagocn gaztaña. (ertsidura): *izond.* Ertsi edo zimel dagoena. (arto): (iz. Ikus.: Koskoil. Kaska, matzaŕ. (oskol): , *iz*. Ikus.: Oskol. I: Kaskal, moskol.

koskol-eten. (etendura): *iz*. T3afabil-zoŕoaren etendura. (bafabil): *iz*. Berbera.

koskolandi. (oskol): *iz*. Oskol aundia.

kaskolinka. (joko): *iz*. Ikus.: Atxiriko. I: Kalika, koskolin.

koskoliska-min. (antura): *iz*. Kosko-liska duten guruñen antura.

koskolo. (aultasun): izond. Aula dana. (uŕitasun): *ŕzond.* Uŕi dana.

koskolpean gelditu. (gari): *ad.* Galburua, atcra gabe, bare zofoan geratu.

koskoltsu. (zugatz): izond. Oskol asko daukan zugutza, (azal): *izond.* Berbera.

koskola. (batabil): iz. Baŕabilak dagozcn zoŕoa.

koskolo. (baŕabil): *iz*. Tkus.: Baŕabii. I: Koskabilo, ixteŕ-xagu, izteŕ-saga.

koskomin. (eritasun): *iz*. Ikus.: Koskoetako riña.

koslcondu. (azkura): *ad.* Umeak azi. Koskonduta dagoena, koskortu.

koskordun. (txoskoŕ): *izond.* Txoskof bat edo batzuk dauzkana. j: Koskortsu.

koskorkeria. (txikiera): *iz*. Gauza txikia, uzkeria. (uzkeri): *iz*. Berbera.

koskorliska-zoŕo. (estalketa): iz. Koskorliska dagoen zotoa.

koskof. (lokezuŕ): ŕz. Ezufen lolcezuŕa. Koxkoŕ. (burn): *iz*. ikus.: Kaskezut. I: Kaskaŕ. (ogi): *iz*. Ogiaren azal gogoŕa. (txikicra): II *izond.* Txikia dana. (arbuyo): *izond.* Doloŕa dana. (anpadura): (*z*. Tanpa batek human egiten duen anpadura. I: "Soifieko gazta". tronpoilo, trumulu, truubulu, tuturo, uŕi, txalkoŕ, txungo, ziro, zorlo. (arto): (iz. Ikus.: Koskoil. j: Koskol. (koskoŕ): Il *izond.* Konkofa daukana. (tanpa): *(iz*. Bunian emandako tanpalxoa. I: Ikus.: Kaska. (txoskoŕ): II *iz*. Bros.: Txoskot. : Kizkiŕi.

koskoŕ-arazi. (gogortasun): *ad.* Eguzkiaren egipcuaz gogortu-cragin.

koskofeko. (tanpa): *iz*. ikus.: Kaskateko. Kasketako, koskoteko.

koskoŕ-gabetu. (argintza): *ad.* liens.: Kosko-gabetu.

koskoŕ-gaitz. (critasun): *iz*. Ardicn eritasuna, zintzuŕcan koskoŕak sortzcu dirala.

koskoŕ-liska. (ezabizi): *iz*. ikus.: Kosko-liska.

koskofo. (txikiera): *izond.* Oso txikia dana.

koskortsu. (txoskoŕ): *izond.* Ikus.: Koskordun.

koskortu. (azkura): *ad.* Umeak zerbait azi. j: Ikus.: Koskondu. I: Kaskondu, koxkortu.

koskoteko. (tanpa): *iz*. *Ikus.:* Kaskaŕeko. ^: Kasketako, koskoŕcko.

kosna. (bururdi): iz. Lumaz egindako bururditxoa. I: Kurtxoin.

KOSNO. *iz*. Bete zola obo bat izanik, txuntxuŕ antzekoa dan mukulua, balk irukien ordcz fraitz gupi jaŕaikia duclarik. j: Txano, txuntxuŕ-b€I, tutuf u, zinboil, zurnbiL *II* (biribildura), (gupiera), (inidi), (neuŕizti), (sendaŕ).

kosoildu. (garbaltasun): *ad.* Oarbal geratu.

kost-ontzi. (itxasontzi): ŕz. Ikus.: Koala-ontzi.

kost-uri. (id): *iz*. Itxasaldeko uria. (ugaran): iz. Berbera.

kosta-aŕantza. (afantza): iz. Baxura-aŕantza.

kosta-belaf. (ondo): *iz*. Tkus.: Aloka. j: Corbel.

kosta-lapnf. (laputeta): *izond.* ltxasaidcan ari dan lapuŕa.

kosta-ondoratu. (ugaran): *ad.* Itxasaldera urbildu.

icosta-ontzi. (itxasontzi): *iz*. Ttxasalde ondoan dabilen itxasontzia, I: Kost-ontzi.

Icosta-ostera. (itxaskuntza): *iz*, ltxasalde ondoau egiten dan itxaskuntza.

kosta-zafi. (zomoŕo): *ft*. Ttxasaldean bizi dan argoŕia.

kostalde. (ugaran): ŕa. Ikus.: Itxasalde. I: Itsasegi.

kostare. (golde): *iz*. Bost ziri dauzkan goldea.

kostare-sarde. (guide): *iz*. Ira ziri dauzkan goldea.

kostataŕ, (ugaran): *ŕzond.* Ttxasaldekoa dana.

kostazain, (itxasontzi): *ha,* Itxasaldea zaintzen ari dan itxasontzia.

'tinter*. (etxegain): *iz*. Etxegain txikia, bust-alde bakaŕa daukana ta onna baten aurkajartzen dana.

kosterdi. (arbalda): *iz*. *Ikus.:* Kolorterdi.

kosteri. (ad): ŕa. Ius.: Algai, I: Arilkai, kotexa, ikarauski.

lcosteŕez, (ugaran): *adond.* Ttxasaldean ari-izatea.

kostila. (itxasontzi): ŕz. Itxasontziaren tilapeko alde bietatik ateratzen diran zatiko gupien bakoitza, zatiko oyek itxasontziaren sayetsak bezela dirala.

kosto. (gamin): *iz*. Iñosketa-gurniña.

kostoatza. (golde): *iz*. Ikus.: Guide.

knstomakoi. (oztuxe): *izond.* Kosturnak aŕapatzen dituena. j: Kostomatsu.

kostomatsu. (oztuxe): fzand. Ikus.: Kostomakoi.

kostumatu. (oztuxe): *ad.* Kostuma aŕapatu. [; Kostumatu, marfunditu.

kostuma. (oztuxe): Iz. Suduŕcko mintzen autura. [; Kostoma, marfuka, mefrundi, ujario, uju.

kostumatu. (oztuxe): *ad.* Ikus.: Kostomatu. [: Marfunditu.

kosu. (sendi): ŕz. Ikus.: Lengusu. [: Kusu.

kota. (eritasun): iz. Abereen eror-miña. 1: Kotearen, kotien. (estalune): ŕz. Oloak biltzen diran tokia. Colo): II *L.* Berbera. (aietxo): II *L.* Ongi tinkatuta ez dagoeu lokafi edo loroaren aletxea, [: Kota, (gona): II *iz.* Lekoreko zaipekoa.

kota-aifzitiko. (eritasun): *ŕzond.* Kota sendatzekoa dana.

kota-antzeko, (eritasun): *Land.* Kotaren itxura duena.

kota-kamaxa. (oyai): iz. Efxean eundutako artilezko oyala.

kota-oŕazeko. (eundura): iz. Liiio ta artilez egindako eundura.

kota-pelota. (guns): *iz.* Bamako zaipekoa. [: Kota-pilota, kota-pelot, kota-pilo, kota-pilot, kota-pdoxka,

kota-sako. (janztura): *L.* Soñekoaren ebakitzea,

kotal. (zati): *Iz.* Ikus.: Zati.

kotan, (joko): ŕz. Txintxiñakaz aufak dagiten jokes.

kotaña. (urdai): in. Urdayen azala.

kotape. (gona): In. Efi-emakumeek darabilten gona.

kotapeko. (gona): iz. Ikus.: Zaipeko. Afepa,

kotaplioxka. (ergeltasun): *fzond.* Ergel dana.

kotaratu. (olo): *ad.* Gana igarotzeko oloak kokatu.

kote. (zenbaki): *frond.* Bakoitia dan zenbakia. [: Ikus.: Bakoiti, koter, kotez, koti. (aletxo): *frond.* Ikus.: Kota.

kotearen. (eritasun); iz. Ikus.; Kota. [; Kotien.

koteifia. (urdai): *in.* Urdayaren azala. Kotaña.

koter. (zenbaki): *ŕzond. Ikus.;* Bakoiti, [: Kote, kotez, koti.

kotexe. (ari): *iz.* Ikus.: Algai, [: Arilkai, kosteri, ikarauski.

kotexatu. (ari): *ad.* Ikus.: Arildu, Arilkatu.

kotez. (zenbaki): *izond.* Ikus.: Kota. I: Koter, bakoiti, koti.

koti. (zenbaki): *ŕzond* Ikus.: Bakoiti. I: Kote, koter, kotez.

kotien. (eritasun); ŕz. Ikus.: Kota. I: Kotearen.

kotilun-azpiko, (gona): Iz. Ikus.: Gonazpiko. [: Gonabafen, kotllun,

kotiluu-goñ, (katamalo): *izond.* Katamaloa jaŕita daramana.

kotoi. (algodoi): *iz.* Algodoizka oyala. Koton-oyai.

kotoin. (algodoi): iz. Tkus.: Algodoi.: Koton, belartile.

kotoin-auts. (algodoi): iz. Algodoyaz egindako sutautsa.

kotoin-landare. (algodoi): iz. Ikus.: Kotoiñatze. 1: Kotoin-ondo, (tandare): *in,* Berbera.

Icotoin-ondo. (algodoi): ŕz. ikus.: Kotoiñatze. [: Kotoin-landare. (laudare): *iz.* Berbera,

kotoin-soro. (algodoi): iz. Ikus.: Kotoindcgi.

kotoindegi. (algodoi): *iz.* Kotoiñatzeak dagozen tokia. Kotoin-som.

kotoiñatze. (algodoi): iz. **Algodoya** ematen duen **landarea, j;** Kotoin-landare, kotoin-ondo.

lcotolñezko. (algodoi); fz, Ikus.: Kotoi. I: Koton-oyai.

Icotoiñeztu. (algodoi); *ad.* Zerbait algodoyaz bete.

koton. (algodoi): *ŕz.* Ikus.; Atgodoi. [: Kotoin.

koton-oyal. (algodoi); iz. Ikus.; Kotoi. [: Kotoiñezko. (oyal): *Iz.* Berbera.

kotof. (malda): iz. Aldapa duen lurkia. (ad): *iz.* Ikus.: Aitz. j: Atx. (aundicra): [[*frond.* Ongi koskonduta dagoena.

kototo. (azkura): *izond.* Koskonduta xamaŕ dagoena.

kotortsu. (ludizti): *frond.* Arkaitzak dagozen tokia.

kotortu. (sendotasun): *ad.* Sendotu, sendo jaŕi.

kototu. (azkura): *ad.* Geyago ari gabe geratu.

kotra. (etxegain): *L.* Telaen order erabiltzen diran olazko ur-bideak. j: Ikus.; Oroi. (tcia): iz. Berbera.

kotrero. (oyal): iz. Jostunek galtzarpen ipintzen duten oyal-zatia. j: Kotrilu.

Icotrilu. (oyai): iz. Ikus.: Kotrero.

Icotsa. (kutsu): *iz.* Ikus.: Kutsu. [: Kozu.

kotsagaŕi. (kutsu): *izond* Kotsuz beterik dagoena. I.: Kotsakoŕ, kotsudun, kotsukoŕ.

Icotsa#. (alke): *izond.* Lotsagaŕia dana.

kotsatu. (kutsu): *ad.* Lritasun edo gaitzen bat af-erazi edo kutsutu.

kotsu. (zati): ŕz. Puxkatxo bat. [; Koxu, koxa, izpi, izpef. (kutsu): iz. Eritasun edo gaitzen bat aŕ-eraztea edo kutsutzea. (antoxin): [[*iz.* Artzañen antoxiña, kotxu.

kotsnduu. (kutsu): *Land.* Kotsuz beterik dagoena. (Ideate): *frond.* Kiratsa duena.

kotsupe. (kutsu): *Land.* Tnguruko giroa kotsatua dagocla.

kotsutu. (gona): iz. Goon motza.

kola. (gona): iz. Bamako zaipeko txikia.

kola-goŕi. (zomoŕo): iz. Ikus.; Katalin goŕi. I: Amona gona goŕi.

koioŕn. (egazti): *iz.* Ttxas-uso beitza,

kotxa. (mardultasun): *izond.* Emankofa dana. (ileondo): *iz.* Ikus.: lie-korda, Tle-motots, kopeta, txintxosta, kotxo.

kotxarinka. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Argoŕi. [: Artaaŕ.

kotxatu. (ileoudo): *ad.* Ulea txirikurdatu. j: Kotxak egin. (asetasun): *ad.* Abereak use egon. (a'): II *ad.* Ater bebeta egon,

kotxe. (antoxin): *iz.* Buztiñezko antoxiña, sakona dana. J: Kotxci, koxe.

kotxea. (ari): iz. Ikus.: Algal. [: Arilkai, kotxera, kotxegi, kotxeya, kotxeira, kotxesa.

kotxeatu. (ari): *ad.* ikus.: Alikatu. [: Arildu, arilkatu, kotxcyatu, kotxeiratu, kotxeratu.

kotxeatu. (asetasun): *ad.* Ikus.: Kotxeta. [:. Bete.

kotxegi. (ad); iz. Ikus.: Algal. [: Arilkai, kotxea, kotxera, kotxeya, kotxeira, kotxesa.

kotxeira. (ad): *iz.* Ikus.: Algal. [: Arilkai, kotxea, kotxera, kotxegi, kotxeya, kotxesa.

kotxeiratu. (ari): *ad.* ikus.: Alikatu. Arildu, arilkatu, kotxeatu, kotxeyatu, kotxeratu.

kotxel. (estalune): *iz.* Estali gabe dagoen lande€xea.

katxclu. (baŕio): *iz.* Bitdotzentako artegi berezia.

kotxera. (aŕantza): *iz.* Ikus.: Apailu, Apaixo. (ari): iz. Bcus.; Algal. I: Arilkai, kotxea, kotxeira, kotxegi, kotxera, kotxeya, kotxesa.

kotxeratu. (ari): *ad.* lkus.: Alikatu, Arildu, arilkatu, kotxeatu, kotxeiratu, kotxeyatu.

kotxeri. (ad); iz. Kotxeratzeko tresna. [: Kotxi.

kotxesa. (ari): ŕz. Ikus.: Algal. [: Arilkai, kotxea, kotxegi, kotxeira, kotxera, kotxeya.

kotxet. (antoxin): *iz.* Ikus.: Pedaŕ.

kotxeta. (igali): *iz*. Ikus.: Koketa. I: Kokota. (asetasun): *ad*. Asetu. I: Bete.

kotxeya. (ari): *iz*. Ikus.: Algal..: Arilkai, kotxea, kotxera, kotxegi, kotxeira, kotxera.

kotxeyatu. (ari): *ad*. ikus.: Alikatu. I: Arildu, arilkatu, kotxeatu, kotxeiratu, kotxeratu.

kotxi. (burko): iz. Eseritzeko, bclaunikatzeko edo soñaren ataten bati eusteko erabiltzen dan lumardia. I: Belauupeko, bulutania, atzalpe. (ari): *iz*. Arilkai. I: Ikus.: Kotxeri.

kotxi-azal. (burko): iz. Burkoaren azala. Kotxi-axal.

kotxiatu. (ari): *ad*. Aria inatazaetan

kotxiña. (burko): iz. Ikus.: Burko.

kotxo. (zomoŕo): *iz*. Ega gogoŕetako zomoŕoa; laboreen miñen artean bizi da ta ale ta garauetan kalte aundia dagi. : Katatnin, kotxoŕo, kotxu, labazoŕi, malotxa, mamoxo, mamoxo, ulitxa. (ate): *iz*. Atzen eri-bizkaŕak. (kotzo): II *is*. Ikus.: Kotzo. I: Laroindun, laroñeko, noiñu, noñña, krotxo. (lokezuŕ): II *iz*. Atzen lokezuŕa.

kotxof.(antoxin):ŕz. Lopidea duen gopoŕa.

kotxoŕo. (zomoŕo): *iz*. *Ikus.:* Kotxo. I: Kotxu, labazofi, malotxa, ulitxa.

kotxu. (erie): iz. Ikus.: Erlabio. (zomoŕo): *iz*. Ikus.: Kotxo. I: Kotxoŕo. (antaxin): II *iz*. Zurezko ontzi txikia, ura ta zotozteko aria eramateko. I: Kaiku aundia, kotsu, kotxi. (ordaintza): II *ŕz*. Lansariaren gañekoa.

kotxuska. (edontzi): *iz*. Zurezko edontzi oso txikia.

KOTZO. *iz*. Lau ain dauzkan aberea. I: Kotxo,iau-anka,lau-ankadun,lau-ankako, tau-atz, lauatzetako, lau-oin, Lau-oh/dun, lauoiñeko, lauroin, lauroindun,lauroiñeko,lau-zango,lau-zangodun,lau-zangoko,lauzangotako, noiñu, krotxo. II (abelizti), (abere), (sat-abere), (zezen).

kotzoŕo. (lodicra): *ŕzond*. Lodi xamaŕa dana, ongi eratua.

koxelu. (estalpen): ŕz. Ikus.: Estalpen.

koxereta. (mai-omi): *iz*. Ikus.: Zali. I: Koxeta.

Icoxeta. (mai-orni): *ft*. ikus.: Zali. I: Koxereta.

koxi. (sendi): *iz*. Ikus.: Lengusu. I: Kosi, kosin, kosino, kotxi. (eske-batze): *ad*. Eskc-batze egin. j: Koxildu.

koxildu. (eske-batze): *ad*. Bake-batze egin. I: Ikus.: Koxi.

koxiña. (gona): *iz*. Emakumeek, zaipekoakjausi ez ditezen, alboetan ipintzen dituzten mulkoak. (burko): *iz*. Lumaz egindako burkoa.

koxk. (iauiiketa): *iz*. lkus.: Zimiko. I: Atxamuŕ, atximuŕ.

koxk egin. (burutarapen): *ad*. Ikus:: Buruan sartu.

koxka. (tanpa): ŕz. **Tanya** txikia. Koska. (jai): *iz*. Jai berezi bat.

koxkabii. (zeiñu): *iz*. Ikus.: Kaskabit.

koxkada. (aginkada): *iz*. Aginka egitcaren egipena.

koxkadun. (ebaketa): *Land*. Alde batzuetatik ebakita dagoena.

koxkailu. (austura): iz. Intxauŕak zartatzeko Iresna. (intxauŕondo): *is*. Barbera.

koxkakeri. (limurtasun): *iz*. lkus.: Maitekeri, limurkeri.

koxkariu. (ergeltasun): *izond*. Ergela dana.

koxkatu. (austura): *ad*. Afautzak zartatu. (aŕautz): *ad*. Berbera. (ebaketa): II *ad*. Gaztañak ebaki. (gaztañondo): II *ad*. Berbera. (zorotasun): II *ad*. Ikus.: Zoro.

koxkero. (teen): *iz*. Donostia'ŕen ez-izena.

koxkil. (ixikiera): *izond*. Txikia dana.

koxko. (ogi): *iz*. Ogi-azala. I: Kosko, koxkoŕ, kuxturko. (azal): *is*. Berbera.

koxkoll. (zeiñu): *iz*. Ikus.: Biribiloi. I: Knskabil, kaskabilo.

koxkoilafasuge. (naŕasti): iz. Ikus.: Suge-goŕi. I: Joal-suge. II Ikus.: Kriskitin-suge.

koxkol. (oskol): iz. Ikus.: Oskol. I: Kaskal, krosko. (txikiera): *ft*. Oso txikia dana.

koxkolin. (joko): ŕz. Thus.: Atxiriko. I: Kalika, koskolinka.

koxkolo. (ibilera): *adond*. Astir° ibiltzea. Ikus.: Astiro. I: Koxkolo-koxkolo,

koxkolo-koxkolo. (ibilera): *adond*. Ikus.: Astiro. I: Koxkolo.

koxkondu. (azkura): *ad*. Ik.: Azkortu.

koxkorkatu. (eŕealdi): *ad*. Egaztien lumak txiskildu.

koxkof. (ogi): *iz*. Ikus.: Koxko. I: Kuxturko. (azal): iz. Berbera. (gozagaŕi): II *ft*. Gozagaŕizko zokoŕ°. (txikiera): II ***izand***. Txikia dana. I: Ikus.: Koskoŕ, koxkota.

koxkofeko. (tanpa): *iz*. Buruan emandako tanpa. I: Koxkoteko.

koxkofo. (txikiera): *izond*. Oso txikia dana. (sendotasun): *izond!*. Ikus.: Sendotasun. I.: Koxkoŕot.

koxkortu. (azkura): *ad*. Auŕak azi ta aunditu. I: Koxtortu, koskortu.

koxkote. (sabel): ŕz. Ikus.: Zil. I: Zilboŕ, txilboŕ.

koxkote. (lepo): *iz*. Ikus.: Lepo. Lepoka, lepotxa.

koxkoteko. (tanpa): ŕz. Ikus.: Koxkoŕeka.

koxo. (gozagintza): iz. Gozo, gozoki, mamelo. (zoŕl): iz. Zoli-izuŕi.

koxodun. (coŕi): *ŕzond*. Zufiz beteta • dagoena.

koxogile. (ugzagintza): *izand*. Koxoak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond*. Berbera.

koxotu. (gozagintza): *ad*. Koxoz estali.

koxpuŕuiba. (ermael): *is*. Was.: Ur-leze. Konkuŕuila.

koxtortu. (azkura): *ad*. ikus.: Kaxkortu.

koxu. (zati): iz. Ikus.: Kotsu. I: Koxa, izpi.

koyanda. (oltza): *iz*. Ormak egiteko ipintzen diran zutoinixoak. I: Kuilanda, kuianda.

koyandatu. (oltza): *ad*. Ormak egiteko koyandak edo egurkiak atkartzean abediak egin.

koyatu. (ayef): *ad*. Ikus.: Zaletu.

kayek. (izenorde): *izond*. Oyek.

koyu. (atsikipen): *ad*. Ikus.: Artu. Etartu, koixidu, koixu.

kozagari. (kutsu): *izond*. Kutsutu dezakena.

kozakoŕ. (kutsu): *izond*. Kutsutu dezakena. I: Ikus.: Kozazale.

kozatu. (kutsu): *ad*. Ikus.: Kutsatu. I: Kutsutu, ukeritu, zokatu.

kozazale.(kutsu): *izond*. Kutsutzekoa dana. I: ikus.: Kozakoŕ.

kozin. (erabaga): *iz*. Naasdura, mordaiioa. (lan): *iz*. Gaizki egindako lana.

kozinta. (aldakura): *iz*. Kardaba, kezka. I: Ikus.: Aldakura.

koziña. (zuku): *iz*. Azakaz egindako zukua. (aza): *iz*. Berbera.

kozka. (ergeltasun): *izond*. Alotza dana. I: Koska. (adikin): *iz*. Ardiai, ezagutzeko, belafietan egiten zaizkien ozkak. I: Koska, pika. (ardi): II *is*. Berbera. (limps): II iz. Buruan ematen dan tanpa. Koska. (10): II *iz*. Lo-kuluskada. (aide): II iz. Albokoa. (egoera): II *iz*. Oiturako egokera.

kozkada. (tanpa): *is*. Buruaz emandako **tanpa.**

kozkadura. (ertzapain): *iz*. Burni-ostoetan edo nation, alde batetik ozka-

irudiak soŕ ditezen, beste aldean maluaz egitcn dan lana.

kozkalan. (ertzapain): iz. Kazkaduraz cgiten dan lana.

kozkatu. (aginkada): *ad.* Tkus.: Aginka-egin. I: Kosk-egin. (ectzapain): *ad.* Kozkaduraz lanegin,

knzkil. (gaztañondo): *iz.* Tkus.: Karla. j: Kato,

kozkildu. (gaztañondo): *ad,* Kozkiletatik gazañak atera,

kozkitu. (igali): *ad.* Zugatz bat igaliz bete.

kozko. (xixku): iz. ikus.: Xixlcu.

kozkodun,(zentzun): *izond* Zentzun onekoa dana. (zurtasun): *izond.* Zuuŕa dana,

kozkoil. (zakartasun): izond. Zakaŕa dana. (baŕabil); *iz,* Baŕabilak dauzkak laŕu-zizkua.

kozkol. (gogartasun): *izand.* Gogoŕa dana. (sendotasun): *izond.* Seudoa dana. (meera): (*izand,* Mena dana. (alto): iz. Artoaren txnkola. (gaztañondo): *iz.* Utzik dagoen gaztaña.

kozkondu. (azkura): *ad.* Azi.

kozkorgabetu. (sinks): *ad.* Zeribait ertzak kendu, alaka egin.

kozkorkeria. (naŕiokera): *iz.* Ikus.: Naŕiokera. : Akatsa, makurbide.

kozkoŕ, (mats); *iz.* Matsaren patsa. (laboreak): iz. Gari edo artoaren buruska, (lokezuŕ): 11 iz. ikus.: Lokezuŕ. ^: Lokezuŕ, lotgune. (txikicra): 11 *izand* Txikia dana. (belaŕ): *(iz.* Belafaren kondaŕa. (lasto): II iz. Otaka edo azaren suskuŕa, (lot): 1,1 iz. L,utaren mokoŕa, Iuarbil, tuŕ-koxkoŕ, luŕ-puzka. (ezti): ^I *iz.* Ezti ta ezko gabe dagoen abaraska. (ogi): EE iz. Ogiaren anal gogoŕa. (bunt): [iz. Buruaren kaskezufa. (gogortasun): iz. Gogortuta dagoen zerbait.

kozkoŕ-antzeko. (laboreak): *izond.* Txnkota hezela geratzen dan zurtona.

kozkoŕarazi, (ertsidura): *ad.* Eguzkiak, suak, legorteak ertsitu-eragin.

kazkoŕcko. (tanpa): *ft.* Human emandako tanpa.

kozkofot. (bean): *izond.* Ikus.: Maingutasun.

kozkortsu. (azal): *izond.* Azaia daukana. (giñaŕe): *izond.* Giñaŕe sendoak dauzkana. (sendotasun): *izond.* Berbera. (azkara): II *izond.* Azila xamaŕ dagoena. I: Kozkortuxe,

kozkortu. (ertsidura): *ad.* Ertsitu. I: Ertsatu.

kozlcortuxe. (azkura): *izond.* Ikus.: Kozkortsu.

kozkot. (burn): iz. Ikus,; Kaskczuŕ.

kozkotari. (txori): iz. ikus.: Kokil, I; Kokola, okil.

kozkotegi. (ezuŕ): *iz.* Ezufak tnetaturik dagozen tokia. (ileŕi): L. Berbera. (mendi): iz. Kask-ezuŕen mendia.

Icozkotsu. (sendotasain); *izond.* Oso sendotuta dagoena.

kozolda. (ileondo): *iz.* Ikus.: Eŕosen. Ezkoila, kazalda. (laŕu): iz. Laŕuaren kortika. I: Ikus.: Korti ka. 1: Santeka, koxkotx, (zikintasun): II *iz.* Goldirik dagozen uretan egiten dan zikinkeria.

kozu, (kutsu): *iz.* Ikus.: Kutsu. Kntsugaŕia dana, kozukoŕ, kozuzko, elderi, kotsa. (critasun): *iz.* Ell edo luŕalde bateau, eta notiñak asko jasaten dutelarik, luzaroan dagoen eritasuna.

kozugarbigafia. (kutsukadura): *iz.* Kutsuen aurka.

kozukot. (kutsu): *izond.* Ikus.: Kozu. I: Kozuzko.

kozutu. (ari): *ad.* Aria arilkatu.

kozuzlco. (kutsu): *izond. Ikus.:* Kozu. I: Kozukoŕ.

kraba. (aŕain): iz. Aŕain-mota bat.

krabelin. (landare); *iz.* Tkus.: Klabelin. I: Josepe-belaŕ, mao. (lore): *iz.* Berbera, I: Klabeliñak ematen duen lorca. Julufrei, inhabit], txulufrina, zee, xiliprai, xulufrai,

krabelin polio. (txori): *iz.* Ikus.: Gardautxori. : Kamaba.

kraixtu. (ao-ugal): iz. Ikus.: Esteka. I: Kaprestu, krabixtu, kraixturu.

krak. (soñu): iz. Ikus.: Kaŕaska. 1: Kaŕaskada, krakada. (urban): *iz.* Artiic edo soñarenzikinkeria. (aldacra): I iz. Eman, Joan. (suntsidura): *(iz.* Bat-bateau suntsitaca. (gelditze):j *iz.* Ustekabean gelditzea.

krak-egin. (austura): *ad.* Masi. J: Kaŕaskatu, trak-egin. (zoŕ): *ad.* Molokot-egin.

krak-krak. (mozkorkeri); iz. Ikus.: Mozlcorkeri. I: Jipa.

kraka. (jokaera): *iz.* Urns.: Jokaera.

krakada, (azkuŕi): *iz,* Ems.: Azkari. I: Atsalaskari. (soñu): *iz,* Ikus.: Kaŕaska. Kaŕaskada, krak. (ezlen-ikuste): 11 12. Itxaroten etzan egipena, (eztanda): 1112.. ikus.: Eztanda. 1: Leerketa.

krakada egin. (azkuŕi): *ad.* Azkaria egin.

kakadan. (ezlen-ikuste); *adond.* Bat-bateau ari-izatea. Krakez.

krakalco. (saw): iz. Ikus.: Kaŕaska.

krakatekoa. (soñu): *iz.* Ondatzearen kraka. (ziugorapen): iz. Berbera.

krakatu. (cztanda): *ad.* Eztanda-egin.

krakesku. (gilti): *iz.* Ikus.: Giltz-orde.

krakez. (ikumen): *adand.* Arinki ikutzen ari--izatea. (ezlen-ikuste): *adond.* Ikus.: Krakadan.

krakez egin. (ikumen): *ad.* Arinki ikutu.

krako, (kako): iz. llms.: Kako. f: Kolika, kroka. (suduŕ): *iz.* Kako-itxura duen sudada.

Icrako-amu. (aŕantza): iz. Kako-amua.

Icrako-lastef. (estekapen); Estekapena egiteko tresna. I: Ziŕinzaŕa.

lcrakots. (soñu): iz. Tkus.: Kaŕaska.

krakoztu. (bakuntza): *ad.* Krakoz trzkaldu.

kramail. (naŕaskeri): *izond.* Ikus.: Baldaŕ, mangela.

kramela. (landare); *ft.* Tkus.: Aigap-belaŕ. I: Atso-mutuŕ, atxo-erio.

kramesta. (aŕozku): *ft.* Ikus.: Afozku.

Inamestatu. (aŕozku): *ad.* Aŕozkuan artu.

kranka. (soñu): *iz.* Bats.: Ots. I: Azantz, kraka, krikako.

krapestu. (ao-ugal): iz. Tkus.: Esteka. I: Kaprestu, krasturn,

kras-kras. (ants): *iz.* Kaŕankaren uts-izena.

krask. (itsasgabeketa): iz. itsasgabeketaren ots-izena. (soffit): *iz.* Otsaren ots-izena.

kraska. (austura): iz, Austuraren egipena.

kraskadura.(austura);i. Austura dagoen iŕiñantea.

Icraslcagailu. (austura): *iz.* Intxauŕak apurtzeko tresna. (lanabesa): *iz.* Berbera.

kraskaila. (ac`aildura): iz. Tkus.: Madura. 1: Afailgune.

kraskalco. (soñu): iz. Kaŕaskatzcaren otsa.

kraskalcof. (auskortasun): *izond.* Auskoŕa dana.

kraskaldi. (austura): iz. Tkus.: Austura. I: Autsidura, krokaidi,

kraslcarazi. (austura): *ad.* Kraskatu-eragin.

kraskari. (sotlu): *izond.* Oiñakaz otsa egiten duena.

kraskatu, (austura): *ad.* Autsi, puskatu. (aultasun): *ad.* Auldu,

kraskatzaile. (austura): izand. Kraskatzen duen.

kraskiñola. (zeiñu): L. Ikus.: Biribilol. Kaskabil. (soñu): iz. Ikus.: Klasketa.: Krixkitin. (atz); iz. Barbera.

kraskots. (salt): *iz*. Oifiakaz egiten dan otsa.

kresmin. (abetxu): iz. Zurtoin luzea daukan abetxua, zerbait igokaria; bare b reak zuri, usaintsuak dira ta boat lore-onto dauzkate. I: Kresmin. (lore); iz, Berbera.

krasturu. (ao-ugal): *iz*. ikus.: Esteka. Krapestu.

kraus-zale. (goi-jakintza): *ŕzond.* Krause'ren goi-jakintzaren aldekoa dana.

krazka. (ants): *iz*. Ikus.: Kaŕanka.

Icresailu. (argi-mutil): *iz*. Metalezko bi maxkoŕ dauzkan argitzeko lanabesa; maxkoŕ oyetako bat bestearen gañean dago ta bertan olioa jartzen da; ta bekoak agaxka bat darama, esegitzeko. Kreselu, krisailu, kuxulu.

kresal. (ur): iz. Itxasoko ura. (ilxaso): *iz*. Berbera. (edus):) *iz*. Edufezko geruza txikia.

kresal-aintzira. (aintzira): *iz*. ltxasoko uraz egindako zingira. j; Kresal-zingira.

kresal-ibai. (ibai): iz. Itxaso ondoan dagoen ibaya.

kresal-zingira. (aintzira): *iz*. ikus.: Kresal-aintzira.

kresal-zipristin. (itxaso): *iz*. ltxasoaren txipistiiia.

kresaldu. (gatz): *ad.* Urn gatzitu ta mingostu.

Icreselu. (argi-mutii): *iz*. Ikus.: Kresailu. I: Krisailu.

kresmin. (abetxu): *iz*. Ikus.: Krasmin. (lore): *iz*. Berbera.

kresmin-antzelco. (abetxu): *frond.* Krasiniñarcn antzekoa daua.

krespa. (zartaiki): *iz*. Me ta zabala dan zartaikia.

krespoi. (oyal): *iz*. Bilbea irazkia baño biuŕiagoa daukan albain-oyala.

krexent. (guruin): iz. Auŕcn lepoan izaten dan guruin aunditsua.

krexu. (landare): iz. Ikus.: Beta. Beŕando, oindolx, zintzuŕ-belaŕ.

krexun. (landare): *iz*. Gurutzkaria dan belaŕ-landarea; bere aokera gaŕatza da ta gatz-ozpiñeanjaten da.

krexun-aska.(landare): *(a* Krexuak landatuta dagozen tokia.

krial. (aŕantza): *ŕz*. Tertza eramateko otata. j: Kriel.

krida. (azalpen): *iz*. Ikus.: Azalpen. Azaipide, grida.

kridantza. (esangipen): !z. Esangipena gordetzea. (irakaskintza): iz. Notin baten irakaspena, batez ere ekanduai dagokienez.

krldantzatu. (zentzabide): *ad.* Zuzendu, zentzabidetu.

kridatu. (azalpen): *ad.* This.: Azaldu. j: Gridatu.

krik. (edari): *iz*. Edan egitearen ots-izena.

krik-krak. (i€xidura): *iz*. Lasterka ixtearen ots-izena.

krika. (soñu): *iz*. Ikus.: Ots, j: Kranka, krikako, poru. (oñaze): *iz*. Indarketaren bat dais kari, ezuŕetan gertatzen dan oñazea. j: Krikako. (orga): II *la.* Gurdiaren gindela. j: Krikako.

krika-zale. (edari): *ŕzond.* Edateko zaletasuna duena.

krilcako. (soñu): *iz. Ikus.*: Krika. : Ots, kranka. (oñaze): *iz*. ikus.: Krika. (orga): II iz. Berbera.

kriket. (krikctasun): *izond.* Kriketasunaz ari dana. j: Piment, ponpos, ponpoz, pontxo, ortiro, iunialakula.

KRIKETASUN. ŕz. Liraintasun, txairotasun, lerdentasun. : Egokitasun. I: Edertasun, atsegintasun. j; Tajuz eta jardueran nabaritasun.: Dotoreri, dotoretasun, apainduria, krinka, moxkin, xuguntasun. *11* (adeitasun), (apaingailu), (azafitasun), (edertasun), (elerti), (janztura), (ospa), (txairotasun), (urguritasun).

KRTKETGABETASUN. *iz.* **Krilcctasunik** ez izatea. j: Apain-gabekoa izatea. // (aŕuntasun), (baŕegaŕikeri), (gañeztasun), (geikeri), (itxustasun), (janztura), (naŕaskeri); (xirxilkeri), (zakartasun).

kriketkeria. (apaindura): iz. Fazakeriz ari-izatea. (fazakeri): *iz*. Berbera.

kriketn. (apaindura): *ad.* Norberak bare burua apaindu.

kriku. (txori): iz. Ikus.: Belatxiko. Katabi.

krima. (zoŕo): *iz*. **Ikus.: Zoŕo. :** Zaka, xakaxta, zoŕopo.

krink-egin. (ortz): *ad.* Ikus.: Klaskatu.

krinka. (soñu): *iz*. Otsaren ots-izena. (krikatasun): *iz*. Ikus.: **Kriketasun.** I: Apainduria, moxkin, xuguitasun.

krinkaka. (soñu): *adond.* Kiŕinkatzen ari-izatea.

krinkatn. (soñu): *ad.* Kaŕaska-egin.

krinkildu. (garau): *ad.* Ilaŕak aletu.

kriola. (ants): iz. **Ikus.:** Deadaŕ.

kripa. (Liño): iz. Ikus.: Gripa.

krisailu. (argi-mutil); iz. ikus.: Kresailu. I: Kreseln, grisalu, griselu, kriseilu, kurtzelu, kuxulu, kriselu, krusalu, kruseiln,kruselu,krusuiu.

krisailu-apal. (argi-mutil): iz. Krisailua ipintzeko irozkaya. (alasa): *iz.* Krisailua ipinizeko tokia.

krisailu-argia.. (argi-mutil): *adond.* Krisailuaren argiaz.

krisailu-gde. (argi--mutil): *frond.* Krisaiivak egiten dituena. (caku-iangintzak): *ŕzond.* Barbera.

krisailu-oia. (argi-mutil): *iz*. Krisailuak egiteko ola.

krisailu-saitzaile. (argi-mutil): *frond.* Krisailuak saltzen dituena.

krisailudun. (argi-mutil): *frond.* Krisailuak dauzkan edo saitzen dituena.

krisailugintza. (argi-mutil): iz. Krisaiivak egiteko laugintza.

krisallukada. (argi-mutil): *iz*. Krisailuaz emandako **tanpa.** (Maps): *iz*. Berbera.

krisailutegi. (argi-mutil): *iz*. Krisailuak saltzen diran **saltokia.**

krisailutzaŕ. (argi-mutil): *iz*. Oso aundia dan krisailua. : Kriseilu aundi.

krisellu. (argi-mutil): *iz*. Ikus.: Krisailu. Kurizelu, kuxulu. (sukalde): *iz.* Sukatdeko labe txikia.

lcriseilu aundi. (argi-mutil): iz. Ikus.: Krisailutzaŕ.

krisellu-aga. (argi-mutil): iz. Kriseilua esegitzeko agatxoa. (dilingadura): Barbara.

krisellu-antzeko. (argi-mutil): hand. Krisaivaren anlekoa dana.

kriseilu-apal. (argi-mutil): ŕs. Kriselua jartzeko tokia. (alasa): iz. Berbera.

krisellu-gako. (argi-mutil); iz. Krisclua esegitzeko Icakoa. j: Kriseilu-iltze, kriseilu-kako.

krisellu-iltze. (argi-mutil): iz. this.: Kriselu-gako. : Kriseilu-kako.

lcriseilu-kako. (argi-mutil): iz. Ikus.: Ktiselu-gako. j: Kriseilu-iltze.

krisailu-saitzaile. (argi-mutil): *ŕzond.* Kriseiluak saltzen dituena.

krlseilu-zain. (argi-mutil): *ŕzond.* Kriselua zaintzen duena.

kriseiludun. (argi-mutil): *ŕzond.* Kriseivak dauzkan edo saltzen dituena.

icriseilugile. **(argi-mutil):** *frond.* Kriseinak egiten dituena. (esku-langintzak): *Land.* Berbera.

kriseilugintza. (argi-tnutil): *iz*. Kriseluak egiten diran ola.

kriseilukada. (argi-mutil): *iz*. Kriseluz emandako tnpa. (tanpa): *iz*. Berbera.

kriseilutegi. (argi-mutil): iz. Kriseluak saltzen diran saltokia.

kriscilutzaŕ. (argi-mutil): *iz*. Aundia dan kriselua.

krisela. (sukalde): *iz*. Sukaldeko etc-burnia.

kriselu. (argi-mutil): *iz*. Ikus.: Krisailu.

Icrisima. (laŕa): *iz*. Laŕuaren kortika.

!Risk. (soda): is. Gauza txikien austuraren ots-izena. (austura): iz. Bcrbera.

kriska. (zeiñu): *iz*. *Ikus.:* Biribiloi. I: Kaskabil, kroskoil.

kriskaildu. (garau): *ad.* Ikus.: Garaldu.

kriskako. (tanpa): *iz*. Ikus.: Tanpa.

krislcatu. (edari): *ad.* Edatean topa-egin. I: Krixkam.

krisket. (crate): *is.* Moŕoiloaren anisekoa dan granpoi cdo maratila. Kiiska, klisketa, krixket, txinget, xiribista. (kako): *iz*. lkus.: Kako.

krisketa. (soffit): *iz*. Dantzatzeu danean atzakaz egiten dan otsa. I: Krisketaldi, kriskitin, triska, tisketa, txakateko, txankateko, kaskanolak. (atz): *is.* Berbera. (a^{g}e): **j** *iz*. Ikus.: Alfa.

krisketada. (tanpa): *is.* Atzakaz edo trisketaz ematen dan tanpa.

krisketaldi. (satin): is. Triskelaz egiten dan otsa. I: Kriskitinketa. (atz): *iz*. Thus.: Krisketa.

kriskildu. (garau): *ad.* Tkus.: Aletu. Garaldu, kroskildu.

kriskiña. (kako): *iz*. Ate ta leyoak ixteko kakoa.

kriskiti-kraskata. (erorkera): *adond.* lranika egitean jaustea.

kriskitin. (soñu): iz. Ikus.: Krisketa. Triska, txakateka, txankateko, kaskanolak, kaz. (atz): iz. Berbera.

kriskitin-kraskitin. (soffit): *iz*. Dantza egitean atzakaz egiten dan otsa. (atz): *is.* Berbera.

kriskitin-ots. (scald: *is.* Dantzan atzakaz ots egitea. (atz): is. Berbera.

kriskitin-suge. (naŕazti): *is.* Ibiltzean ots ateratzen duen sages.

kriskitinka. (soñu): *adond.* Trisketa jotzen ari-izatea. (atz): *adond.* Atzakaz otsa egiten ari-izatea.

kriskitinkada. (soñu): iz. Trisketa jotzearen egipena. (atz): *is.* Atzakaz otsa egitearen egipena.

kriskitinketa. (soñu): *iz*. Ikus.: Krisketaldi. (atz): *iz*. Atzakaz egiten dan otsa.

krisku. (txori): *iz*. Ikus.: Belatsiko, Kiŕikil, kiŕingiĺo, kiŕiskaŕo, kiŕizkafo, kristu.

krism-ontzi, (olio): *is.* Igurtzi-olioa cukiteko ontzia. (ontzi): is. Berbera.

krisma. (buru): *iz*, Auŕek buruan eukitzen duten tortika. I: Krismali.

kris/tat. (erste): *iz*. Moŕoloaren bertagea. Ikus.: Bertage. I: ivlindei.

krispi. (sukalde): *iz*. Sukaldeko tresna, iru zanko **dauzkana. 1: Krispifia,** iruzango, iru-oiñeko, irur-ain, pebre, suŕupekoi, trispi, Ixopete, zerbidoŕ, xerbidoŕ.

krispiña. (sukalde): **is.** Ikus.: Krispi.: Iruzango, iru oiñeko, irur-oin.

kristau. (kristautasun): *izond.* Kristautasun autortzen duena. Kristiai, kristiñau, kristio, kristotaŕ.

kristau-arerio, (kristautasun): *isond.* Kristautasunaren aurka dagoena. Kristau-aurkako, kristau-etsai.

kristau-aro,(kristautasun): *is,* Kristautasunaren aroa.

kristan-arte. (kristautasun): Kristautasunari dagokiona.

kristau-aurkalco. (kristautasun): *izond.* Ikus,: Kristau-arerio. I: Kristau-etsai.

kristau-batz. (kristautasun): *iz.* Kristauen multzoa. I: Kristaudi, kristau-eŕi, kristau-taldc.

kristau-beŕi. (kristautasun): *izond.* Kristautasunean sartzen dana.

kristau-bideratu. (kristautasun): *ad.* Kristautasunean sartu edo norbait kristautasunera eraman. I: Kristau biurtu, kristautu.

kristau-biurtu. (kristautasun): *ad.* Ikus.: Kristau-bideratu. : Iristautu.

kristau-biurtze. (kristautasun): Kristau egitea. I: Kristautze.

kristau-biziera. (kristautasun): iz. Kristautasunaren arauzko bizi-izatea.

kristau-era. (kristautasun): is. Ikus.: **Kristautasun. :** Kistarbatz, kristaugo, kristautza.

kristau-oŕi. (kristautasun): *is.* Ikus.: Kristau-batz, j: Kristaudi, kristau-taldc.

kristau-etsai. (kristautasun): *izond.* This,: Kristau-arerio. j: Kristau-aurkako.

kristan-gai. (kristautasun): *izond.* Kristautasunean sartzeko dagoena.

kristau-ikasbide. (kristautasun): *iz.* Kristautasunaren irakasketa artzeko bidea,

kristan-jardnera. (kristautasun): *iz.* Kristauarenjokatzeko era. I: Kristau-jokaera.

kristau jokaera. (kristautasun): iz. lkus.: Kristau-jarduera.

kristau-kalte. (kristautasun): *izond.* Kristautasunaren aurka ari dana.

kristau-laua. (done-eza): *is.* Ludi'ko bizi, egokera edo **oiturari** dagokiena; eliz-gizona eztaua. I: Kristau soil.

kristau-lege. (kristautasun): *is.* Kristautasunaren legea.

kristau-talde. (kristautasun): is. Ikus.: Kristau-batz. Kristaudi, kristau-eŕi.

kristaudi. (kristautasun): *iz*. Ikus.: Kristau-batz. : Kristau-cŕi, kristau-talde.

kristaugai-aldi. (kristautasun): iz. Kristautasunean sartzeko gertutzearen aldia.

kristaugo. (kristautasun): *iz*. Ikus.: Kristautasun. I: Kristau-era, kistarbatz, kristautza.

kristauki, (kristautasun): *adond.* Kristautasunaz ari-izatea. I: Kristaukiro.

kristaukiro. (kristautasun): *adond.* Ikus.: Kristauki.

kristaupen. (kristautasun): *iz*. Kristau egitearen egipena.

kristausoil. (kristautasun): *izond.* Kristau stunts dana. (done-eza): *bond.* Thus.: Kristau-laua.

KRISTAUTASUN. *is.* **Yosukristo'ren uzlcurtza.:** Kristau zintzoen balsa. **Uguzpen. j:** Giristiñotasun, kiristigo, kistarbatz, kristau-era, kristaugo, kristautza. II (uzkurtza), (Yosukristo).

kristautu. (kristautasun): *ad.* Thus.: Kristau-bideratu. : Kristau biurtu.

kristautza. (kristautasun): iz. Ikus.: Kristautasun. I: Kristau-era, kristaugo.

kristautze. (kristautasun): *iz*. Ikus.: Kristau-biurize.

kristegi. (irol): *iz*. Ikus.: Atzula. Atzulo.

kristiat. (kristautasun): *izond.* Ikus.: Kristau. I: Kristiñau, kristio, kristotat.

kristiatu. (kristautasun): *ad.* Kristautasunean sartu. I: Kristivautu.

kristiñau. (kristautasun): *izond.* Ikus.: Kristau. I: Kristiai, kristio, kristotaf.

kristio. (kristautasun): *ŕzond.* Thus.: Kristau. I: Kristiai, kristifiau, kristotaŕ.

kristo. (Yosukristo): *iz*. Ikus.: **Yosukristo. :** Kiristo.

kristo-etsai. (kristautasun): *izond.* Yosukristo'ren arerioa.

kristolora. (landare): *iz*, Askarkaria dan landarea, sendakintzan erabiltzen dana.

kristotaf. (kristautasun): *izond.* Ikus.: Kristau. ^: Kristiai, kristiñau, kristio.

kristu. (txori): ŕz. Ikus.: Belatxiko. Krisku.

krixkat. (alasa): iz. Mai-ornia gordetzeko alasa taikia.

krixkatu. (austura): *ad.* Ikus.: Kifikatu.

krixketatu. (kako): *ad.* Kakoan jaŕi.

krixkitin. (eresgalu): *iz.* Dantzatzean krisketa egiten duen eresgalua.

krizkiña. (kako): iz. Ate eta leyoen beko kakoa.

krizkola. (ants): *iz.* Ikus.: Kafaxi.

kro-kro. (abesti): *iz.* Igelak egiten duen abesti antzeko saiiva. (ur-legoŕeko): *iz.* Berbera.

krobitxet. (gorpu): *iz.* Gorpu bat biltzen dan oyala. I: Krabitxet, kurbitxet.

krok egin. (aultasun): *ad.* Auldu.

kroka. (kako): *iz. Ikus.:* Kako. j: Krako. (konkof): iz. Ikus.: Konkof. Korka.

kroka-amu. (aŕantza): *iz*, Kakoa duen amua.

kroka-giltza. (glitz): *iz.* Kakoa duen giltza.

kroka-moko. (kako): *iz.* Kakoaren zia.

krokail. (meera): *izond.* Argala dana. (ikoldura): *ŕzond.* Ikolduta dagoena. (ertsidura): jj *izond.* Berbera.

krokaildu. (meers): *ad. G*izen zegoena meetu.

krokailtasun. (meera): iz, Meetuta geratzearen egipena.

krokaldi. (austura): iz. Ikus.: Anstura. I: Kraskaldi.

krokatasun. (konkof): iz, Ikus.: Konkorlasun.

krokatestuntza. (estekapen): iz. Ikus.: Krako-lasteŕ. I: Kroskatestuntza.

krokatu. (kako): *ad.* Kakoaz lotu. (konkof): *ad.* Ikus.: Konkortu.: Txalkortu. (gupiera): jj *ad.* Ikus.: Makurtu.

krokero. (kako): *iz.* Ikus.; Kizki-makil. Aztarnako.

kronleke. (eraikintza): iz. Aspaldi-aspaldian egindako aŕizko oroikafia. (zarkinizti): *ŕz.* Berbera.

krosk. (tanpa): *iz.* Tanparen ots-izena.

kruska. (eragozpen): *iz*, Eragozpena bezela dagoena. (abeltegi): *iz.* Aska txikia. (gurpil): j iz. Gurpil bitten ortza. (naafi): *iz. Ikus.:* Neufi. (lokezuf): H *iz.* ikus.: Lokezof.

kroska-belaf. (landare): *iz.* Askarkaria dan belatezko landarea.

kroskada. (ziztada): *iz.* Ikus.: Ziztada. Ezpikada.

kroskada. (tanpa): *adond.* Joka.

kroskadura. (austura): *iz. Izkilu* edo tresna baton sorbatzean edo gauza baten ertzean egiten dan austura.

kraskatu. (botoka): *ad.* Ikus.: Boŕokatu. Buŕukatu. *II* Ikus.: Koskatu.

krosketa. (soñu): *iz.* Ikus.: Krisketa, kriskitin.

kroskcta-mallu. (aste-gurcn): *iz.* Elizetan, aste-gurenaren eginkizunetan erabiltzen diran zurezko mailuak.

krosko. (oskol): iz. Ikus.: Oskol. Koxkol.

kroskoil. (zeiñu): iz. Ikus.: Biribiloi. I: Kaskabil, kriska,

kroskoilatu. (crtsidura): *ad.* Ertsituta geratu.

kroskotarikoak. (oskoldun): *iz.* Ikus.: Oskoldun.

krosna. (zalapart): iz. Alaitasunezko zalaparta.

krosta. (zen): *ŕz.* Ikus.: Zen. I: Ikurkun, krozta. (makil): *iz.* Berbera.

krostatu. (zen): *ad.* Korstak egin. (makil): *ad.* Berbera.

krostatzaile. (zen): *izond.* Krostak egiten dituena. (makil): *izond.* Berbera.

kroto. (gizon): *izond. A la* dana.

krotxo. (gizon): *izond. A la* dana. : Ikus.: Aŕ. {: Ordoski. (kotzo): *iz.* ans.: Kotzo. j: Kotxo.

kroxaildu. (garau): ad Ikus.: Aletu. Garaldu, kriskildu.

kroxko. (maskoŕ): *iz.* Ikus.: Maskof.

kroxkoll. (ikoldura): izond. Ikolduta dagoena. (ertsidura): *izond.* Ertsituta dagoena.

kroza-ondo. (izkilu): iz. Su-izkiluaren atzekaldeko zatia. j: Kulianda.

krozka. (egoera): iz. ikus.: Egoera. j: Aurkintze.

krozkan erauzi. (naŕitadura): *ad.* Sumindu, aseŕe-erazi.

kruzta. (makil): iz. Ikus.: Krosta, I: Zen, ikurkun. (zen): *12.* Berbera.

km. (aginkada): *iz.* Maŕaskatzearen ots-izena. (soñu): *iz.* Kaŕankaren ots-izena. I: Kota.

krusalu. (argi-mutil): *iz.* Ikus.: Krisailu. Kruseilu, kruselu, krusulu.

kruseili. (ari): *iz.* ikus.: Arilkai. 1: Alkai, ikuski, kruzeide, knisclu.

kruseilu. (argi-mutii): iz. Ikus.: Krisailu. Krusalu, kruselu, kruselu.

kruselu. (argi-mutil): *iz.* Ikus.: Krisailu. ^: Krusaiu, krusei^{j}u, kruselu.

kruska. (mats): *iz.* Mats-mota bat. I: Kruxenta.

kruspet. (zartaiki): *iz.* Ikus.: Txigoŕ. I: Kausera, kauxera, kruxpet. (sendagaikiutza): iz. Ogi-apufakaz eta esneaz egiten date txaplata.

lcrusulu. (argi-mutil): *iz.* Ikus.: Krisailu. Kruseilu, kruselu.

krusuluki. (landare): *ŕz. Ikus.:* Abetxe. 1: Albetxe.

krutxate. (size): *iz.* Aize oso zakaŕa,

krutxe. (gurutze): *iz.* Ans.: Gurutze. I: Krutze, gurutz.

krutze. (gurutze): *iz.* ikus.: Gurutze. 1: Knstxe, gurutz.

kruxenta. (mats): *iz.* Ikus.: Kruska.

kruxkuil. (ileondo): *izond.* Ilea kuzkurtuta daukana.

kruxpet. (sukalde): *iz.* Egosari berezia, englandaŕekegitenomen dutena. j: Kruspet.

krnxpet-antzeko. (zartaiki): *ŕzond.* Kruapct edo kauseraren itxura duen.

kruzeide. (ari): *iz.* Tkus.: Arilkai. I: Alkai, ikuski, kntseili, kruselu, kruzeidi, kruzeidu, kruzeiri.

kua. (oe): *iz.* Ikus.: Seaska, Kuya, kuba.

kuaje. (ubil): *iz.* Ikus.: Guaje, I: Ur-lasteŕ.

kuakua. (ants): *iz.* Kaŕakaren ots-izena.

kuat. (tanpa): *iz. Ikus.:* Masaileko.

kuau. (ezti): *iz.* Ikus.: Erlauntz. I: Erlautz. (erle): *Iz.* Berbera.

kuba. (or): *iz.* Ikus.: Seaska, j: Kua, kuya, kuifia.

kubel. (ontzi): iz. Boketarako ontzia. (otaŕ): iz. Olaf aundia. (oramai): *(iz.* Ius.: Azpil.

kabala. (antoxin): *ix.* Arpegia ta eskuak ilcuzteko antoxin zabala.

kubeltxo. (antoxin): *iz.* Kabala txikia.

kubi. (antoxin): *iz.* lkus.: Bonbil. Azena. (joko): *oyu.* Txitokan jokatzean aufek egiten duten oyutza. (kuyaki): II *iz*, KM-ondoaren igalia.

kubika. (oyal): *ix.* Aspaldiko oyal edeŕa. (joko): *iz.* Ikus.: Bulietan. I: Atzc-cieka, krrika, kuikuika, kukubikoka, kukubikosala.

kublko. (azao): iz. Gari-azaoa. (gari): *ft.* Berbera.

kubil. (saizulo): iz. Erbiaren saizuloa. (koldartasun): *izoud,* Koldartuta dagoena. (bizitegi): jj iz. Thus.: Gcla.

kubiidn, (koldartasun): *ad.* Thus.: Koldartu. Kadendu. (ertsidura): *ad* Ettsituta geratu.

kubilo. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko. I: Kokoriko, kuku-bilka, kukubdko, kukubilo.

kubio. (zintzuŕ): *iz,* Ikus.: Zintzuf I: Gaŕanga.

kubu. (urguritasun): *izond.* Zurbizkeriz ari dana. (salokeri): *izond* Mizkeriak jean ari dana.

kublia. (aŕantza): iz. Aŕantzarako aura bat edo batzuk dauzkan Iokaŕia.

kubokikokari. (begirantza): *frond.* Goitik begiratzen ari dana.

kubu. (neuŕizti): iz. Seiki. Seikonde. (ertsidura): izond. Ertsiturik dagoena.

kubu-antzcico. (neuiizli): *izond.* Seikikoa dana.

kubu-neurkin. (neuŕizti): *iz.* Scikiko neurkiña. (neuŕi): *iz.* Berbera.

kubu-neufiak. (neut9zti): *iz.* Anei kubu-neurkin dauzkan neutia. (neuŕi): Berbera. (azta): II *iz.* Woe aztaki dauzkan neuŕia.

kudatu. (sai-abere): *ad.* Sai-abereak zuzendu,

kudea. (afaun): *iz.* Txalupa ibil-erazteko atteko aŕauna.

kudea-eŕez. (itxasontzi): *izond* Eŕaz ibil-crazten dan itxasontzia.

kudeatu. (norabide): *ad.* Zuzendu, arteztu. (banakuntza): *ad.* Ardura artu.

kudeafzaile. (banakuntza): *izond.* Ardura artzen duena.

kudeatze. (banakuntza): *iz.* Banakuntza egitea.

kudikatu. Qanztura): *ad.* Jazkera atze-aidean korapildu emakumeak egiten duen bezela lanean asten diranean.

kutluiña. (zugatz): iz. Tkus.: Guduñatze. Guduiñatze. (igali): *iz.* Ikus.: Guduña.

kuek. (izenorde): *izond.* Auek.

kuela. (antoxin): iz. Boketa egiten dan autoxiña. (boketa): *in.* Berbera.

kuela-saltzaile. (antoxin): *ŕzoid.* Tresnak saltzen dituena.

kuelagtle. (autoxin): *izond.* Tresnak egiten ditucna. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

kueztatu. (ingurubil): ad. Ikus.: K.iribilatu.: Kiribildu.

kuf. (kuyaki): *in.* Kui-ondoaren igalia. I: Jaunkui, kokoma, kuya(o, kua, kuba, kuyanko, kuyatxo. (untxi): *iz.* Ugaztun kafaskaria, untxi antzekoa, txikiagoa, bclaŕi motzak, aufeko anketan *iru* beatz eta atzekoetan Ian beatz dituena. Akuri, kutxineta. (oe): Jj *iz.* Seaska. Umeentzako oetxoa, aiboetan barandatxoak dituena ta geyenetan kttlunkatzeko gertuta. (oyutza): II *oyu.* Txitaka jokctan auŕak dagiten oyua. (akalde): JJ iz. Bixiguaren aŕantzan erabiltzen dan kulubia. (ergeltasun): *izond.* Ergel eta adin gutxikoa.

kui-agadun, (untxi): *izond.* Aoa untxiarena bezelakoa duena. I: Kuyao-antzeko.

kui-antzelco. (untxi): *izond.* Untxiaren antza duena.

kui-aziera. (untxi): *iz.* Untxiak azteko langintza. Kui-azkuntza.

kui-azkuntza. (untxi): iz. Ikus.: Kui-aziera.

kui-azle. (untxi): izond. Untxiak azten ari dana.

kui-bolaŕ. (kuyaki): *iz.* Kuyazko belafa.

kui-eme, (untxi): *iz.* Untxiaren emea.

kui-erdi. (kuyaki): *iz.* Erditik ebakitako kuya.

kni-eŕaiki, (untxi): lz. Untxi-aragiaz egindako egosaria. (sukalde): *iz.* Berbera.

kui-luze, (kuyaki): *iz.* Tkus.: Luzket. Kuya-luze, luzokeŕ,

kui-madsri. (madariondo): *iz.* Kladari-mota bat. J: Kui-udare.

kui-min. (kuyaki): In. Kui txikia.

kui-oatze. (untxi): iz. Untxiak sartzen diran tokia. (saizulo): *iz.* Berbera,

kui-ondo. (kuyaki): *iz.* Kui-laudarca.

kui-ayan. (untxi): iz. Untxiak bizi diran oyana.

kui-saitsa, (kuyaki): *iz.* Kuyaz egindako pilpilada.

kui-sattzaile, (untxi): *izond.* Untxiak saltzcn dituena. (kuyaki): *ŕzond.* Kayak saltzcn dituena.

kui-sare. (untzi): *iz.* Untxiak gorcictzeko, erabiltzen dan sarea. (sare): *iz.* Berbera.

kui-udare. (madariondo); *iz.* Thus.: Kui-madari.

kui-ukaldi. (tanpa): iz. Kuyaz etnandakn tanpa. (kuyaki): **in.** Berbera.

lcui-zalutf. (zakuŕ): *iz.* Untxiak eizatzeko zakuŕa.

kui-zuEo. (saizulo): *iz.* Ikus.; Kuitegi. (untxi): *iz.* Berbera.

Icui-zurl. (untxi): iz. Zuria dan ataxia.

lcuidi. (kuyaki): *iz.* Kayak dagozen tokia; kuyen multzoa. 1: Kuitza.

kuidun. (untxi): izond. Untxiak dauzkana.

knika. (jako): *iz.* Ikus.: Bulietan. J: Kubika, kuikuika, kukubikoka, kukubikosala.

knikada. (tanpa): iz. Kuyaz emandako tanpa. (kuyaki): *In.* Berbera.

kuikuilca. (joko): iz. Ikus.: Bulietan. 1: Kubika, kuika.

kuilida. (mai-omi): *iz.* Ikus.: Zali.

lcuiia. (ari): *in.* Ikus.: Kilo. J: Goru, kilu, kuilo.

kuilanda. (oltza): iz. Tkus.: Koyanda.

kuilera. (atzipe): *iz. lkua.:* Atzipe. Azpikeri,

kuilislca. (egazti): *iz.* Anka-luzeduna dan egaztia; bare aragia oso ona da. J: Kulinka, kulixka, kulizka, kutuxka, ipaŕ-txiŕi, ipuŕ-kolalca, lapabetz, lepabeltz, lepagoŕi, uitxa, uŕe-txiri, txilio, txifitxo, txuleto.

kttilo. (ari): *iz.* Buts.: Goru, 1: Kilo, kilu, kuila.

kuitu. (saizulo): iz. Erbiaren atitxiloa.

knin-kuin, (osotasun): *izond.* Guztiz beterik dagoena.

kulnta. (inka): iz. Ikus.: **Inka.** J: Aŕankura.

kuiña. (oe): *iz.* Ikus.: Seaska. J: Kuba.

kniñare. (oyal): *iz.* Umeentzako lekoreko oyala.

kuiñare-auŕ. (aurtzaro): *iz,* Oean dautzan umea.

kuiñere. (oyal): *iz.* Umeentzako oyalak.

kuiñube. (zaindegi): iz. ikus.: Ardandegi. j: Ardo-toki, (ardo): *iz.* Berbera,

Iculras-ontzi. (guda-ontzidi): ŕn. Burniz indartuta dagoen itxasontzia.

kuita. (atsekabe): *iz.* Ikus.; Koaita. Koainta,

kuitegi. (saizulo): *iz.* Untxien saizuloa. J: Kui-zulo. (untxi): *iz.* Berbera.

kuitxo. (untxi): *iz.* Untxi txikia.

kuitza. (lmyaki): ŕn. Ikus.: Kuidi.

kuitzaf. (kttyaki): *iz.* Aundia dan kuya.

kuixlca. (aots): *iz.* Jo-egin dan zakuŕ bairn zaunka maŕakaria.

kuixu. (gizonkil): iz. Ikus.: Belakuso. I: Mamu, kuka, kuku. (mamu); iz. **Berbera.**

kuja. (oc): iz. Oearen abedia.

kujuberl. (uzkeri): iz. Uzkeria dana.

tusks. (gum): in. ikus.: Keiñu. I: Kiñu. (mama): *iz. Ikus.:* Belakuso. J: Txorientzako kuixua, kuku. (zamoŕo): Jj *in.* Biitegian garauari sortzen zayon

kokoa. (emakume): *iz.* Emakumearen buruikia.

kukatu. (gune): *ad.* Begiakaz kuka egin. (begi): *ad.* Berbera. (aŕandikeri): II *ad.* llaŕaindu. (iraun-azte): 11 *ad.* Garde, zaindu. (aurkintza): H ad. Buts.: Aurkitu. I: Idoro.

kaki!, (tonto(): *iz.* Ikus,: Tontof. 1: Erpin, kukuila. (bunt): iz. Olaŕaren eta beste egazti batzuen human sortzen dan gingila. (koldartasun): 11 *(wad.* Koldartuta dagoena.

kukildu. (koldartasun): *ad,* Koldartu. (atzetasun): *ad.* Adorea galdu.

kuldldun. (zugatz): *(wad,* Adaburua daukana.

kukiots. (abesti): *iz.* Ikus.: KlinkIon. I: Klukots. (ur-legaleko): *iz.* Berbera.

kuko. (zomefo): *iz.* Ikus.: Zomofo.

kuku. (egazti): *iz.* Igokaria dan egaztia, urzapala baño txikiagoa dana. 1: Kuko. (ikusmen): iz. Zerbait ikusi data adierazteko csaten dan itza. (garb): 11 ŕz. Txikia geratzen dan garish (aurizaro): 11 *iz.* lndaŕ maxi duen auŕa. (aultasun): Ij *iz.* Berbera. (aupada): II *iz.* Aupada egiteko itza. (mamu): (ŕz. Ikus.: Belakuso, 1: Mamu, kuixu, kuka, lonpipa. (gizonkil): 1112. Berbera. (katamalo): 11 ŕz. Ikus.: Katamalo. (zoŕi): *la.* Zofi ta arkakusoak. I: Pupun; auŕen itza.

kuku egin. (zclata): *ad,* Zelatan ari-izan. (eriotza): *ad.* 11. (sakitura): II *ad,* Etbaŕituta geratu. (eguzki): *ad.* Odeyen atzeau eguzkia izkutatu. (zula): j *ad.* Molokot-egin. (zugatz): H *ad.* Zugatz bat beste bateu gañean jausi ta bertan zurkaiztu.

kukti geratu. (abari: *ad.* Abaŕ bat ebakita geratu ta beste baton gañean makurtu, jausi gabe.

kuku-aritz. (iñausketa): *iz.* Alboko abaŕak utzi gabe, Iñausi dan zugatza.

kuku-ayeu. (matsondo): iz. Endekatuta dagoen ayeua.

kuku-belaf. (landare): *iz. Ikus.:* Asto-lore. I: Asto, kukuiraka, kuku-lore, kukupoŕu, kukupraka, joane-bedaŕ.

kuku-bildots. (ardi): *iz.* Berandu jayo dan bildotsa. (aurtzaro): *iz.* Adiñeko gurasoen auŕa.

kuku-bilka. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko. I: Kokoriko, kubilo, kukubilko, kukubilo,

kuku-eiztari. (eiza): *lzond.* Zai egoteaz ari dan eiztaria.

kuku-eragile. (zula): *ŕzoad,* Malokot-cragiten duena.

kuku-eragin. (gurenda): *ad,* Gurenda lortu-crazi. (estalpen): *ad.* Izkutatu-erazi,

kuku-efege. (egazti): *iz.* Egazti-mota bat.

kuku-igari. (izaŕ-mutil): *ad.* liargia agertu eta desagertu.

knku-leyo. (ieyo): *iz.* Geziak botatzeko leyoa.

kuku-lo. (10): *iz.* Lo-aldi txikia. I: Susta.

kuku-lore. (lore): *iz.* Ikus.: Asto-lore. Kuku-betaŕ, kukupoŕu, kukupraka.

krdcu-miku. (joko): *iz.* ikus.: Bulietan. j: Kukumikuka, kuku-biko.

kuku-otzara. (uzkeri): iz. Uzkerizkoa dan notlña.

kuku-tolci. (estalpen): *iz.* Zerbait izkututa eukitzeko tokia. I: Kukutegi.

kukuadaf. (iñausketa): *iz. Iñausi* gabe geratzcn dan abaŕa. (zugatz): iz. Beitik ebakita, baste baten gañean makurtzen dan zugatza.

kukubala. (ante): *iz.* Areitzen kukuŕu igartuta. 1: Kukubilo, kukubolintxa, kukubolintxa, insauŕ, kukumal, kukutanbel, kukutandeŕ, txantxabola, txantxilikote, txantxilote. (tortotx): *iz.* Tortotxen kukuŕu igartuta. 1: Kukubolantxa, kukubolintxa.

kukubikariak, (lmyaki): *iz.* Tkus.: Knyald. 1: Kuya.

kukubikoka. (joko): *iz.* Ikus.: Bulietan. Kubika, kuika, kukubikosala.

kukubikokari, (Matt): ŕzoad. Zelatan ari dana.

kukubikosala. (joko): *iz.* Ikus.: Bulietan. 1: Kubika, kuika, kukubikoka.

kukubildots-talde. (aurtzaro): iz. Attica taldea.

kukubilkatu. (ertsidura): *ad.* Kokoriko jaŕi.

kukubilko. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko. I: Kokoriko, kubilo, kuku-bilka, kuknbilo.

kukubilo, (artc): *iz.* Ikus.: Kukubala. 1: Kukubolantxa, kukubolintxa, insauŕ. (crisidura): *adond* Ikus.: Akruriko. I: Kokoriko, kubilo, kuku-bilka, kukubilko.

kukubirkari, (kuyaki): *izoad.* Kuyaldari dagokiona.

kukubitxo, (kuyaki): is. Kui txiki ta zubilkara dana, azal orlegi ta marur zuria dauzkaua.

kukubolantxa. (ante): *ŕz,* Ikus.: Kukubala. I: Kukubilo, kukubolintxa. (tortotx): iz. ikus.: Kukubala. 1: Kukuholintxa.

kukubolintxa. (arte): *iz.* Ikus.: Kukubala. I: Kukubilo, kukubolantxa. (tortotx): iz. ikus.: Kukubala. I: Kukubolantxa.

kukudatz. (sots): ŕz. Ikus.: Kara. j: Karaka. (olo): *iz.* Berbera.

kukufraka. (landare.): *iz.* dots.: Asto-lore. *l:* Kuku-belaŕ,

kukugailu. (estalpen): *adond.* Zerbait gordetzeko berezia dana.

kukuil-beiaf. (landare): iz. Ikus.: Andabedaŕ, E: Andagaŕatz.

kulcuiidu. (ertsidura): *ad.* Kikildu. 1: Kukuldu. (mutidura): *ad.* Berbera. (garau): II *ad.* ikus.: Aletu. Garaldu.

kukuila. (tontm'l: *iz.* Ikus.: Tontof.]: Erpin, kukil, kukuka.

kukuilatu. (landare): *ad.* Landareak ozitu.

kukuitero, (dantzaketa): *izoad.* Zubero'taŕak mozoŕo-jaiak egiten diran dantzaria.

kulcuilu. (aza): *iz.* Azaren kukulua.

kukuiu-antzeko. (lore): *bond.* Lore-kukuluaren antzekoa dana.

lcukuilu.oŕiak. (lore): *iz.* Lore-kukuluaren inguruan dagozen ofitxoak.

lcukuiska. (joko): ŕa. Ikus.: Bulietan. I: Kukuka.

kukuka, (joke): *iz.* Tkus.: Bulictan. I: Atze-eŕeka, kukuketan, kukumaŕoka, kukuxka,ostcn-osteuka.

kukukada. (abesti): *iz.* Kukuaren abestia.

kulcukari. (gura): *ŕzoad.* Ikus.: Begi-lure.j:Tkusgura.

kukukeria. (estalpen): *iz.* Ikus.: Estalpen. I: Estalketa.

kukuketan. (joko): ŕa. Ikus.: Bulietan. I: Aize-eŕeka, kukuka, kukulauka, kukurnaŕoka. l/ i: Kukrrluxctan.

kukul. (baldartasun): *izoad.* Baldaŕ dagoena.

kukul-antzera. (zugatz): *ŕzoad.* Adaburuz bezela dagoen.

icukul-oñ. (lore): ŕz. Lore-kukulua osotzen duten oŕitxoen bakoitza. E: Kskriluli txofi.

lculcul-ofibiko. (lore): iz. Oñ bi dauzkan lore-kukutua.

kularl-ofige. (lore): iz. ikus.: Kukuloŕi-gabe.

lculcul-ofrtsu. (lore): iz. Oŕi batzuk dauzkan lore-kukulua.

lcnkula. (zugatz): ŕz. Eras.: Adaburu. I: Gukulu. (Iuma): *Iz.* Egazti batzuek burr gañean dauzkaten Iuma-multroa. I: Kukumin, kukrrŕ, kukuts. (olo): *iz.*

OIaŕak barman daukan gondola. j: Kukutin, kukulusta, kukurusta. (landarizti): II *iz.* Artoak, laŕosondoak eta baste landareak daukaten tinia. (aza): JI *iz.* Azaren lilitxa. (lore): Jj *iz.* Lorearen pipila. (bun); !1 *iz.* Ikus.: Bunt. j: Kukulu.

kukuladun. (zugatz): *ŕzond.* Adaburu edo kukula daukana.

kukulari. (dantzaketa): *izond.* Katamaloz ari dan dantzaria. J: Kukulero. (katamalo): *izond.* Berbera.

kukulati. (landare): *ad.* Arbiak ernatu.

kukulatu. (iñausketa): *ad.* Zugatzen goiko zatia moztu.

kulculauka. (joko): iz. ikus.: Bubetan. Kukuketan.

kukuldu. (ertsidura): *ad.* Kuzkurtu, uzkurtu, kuxkuldu, xurubitkatu. (koldartasun): *ad.* Koldartu (mutidura): *jj ad.* Mutidurnz geratu. : Mokortu.

kukuidura. (koldartasun): iz. Koldartasunaren egipena. (mutidura): *iz.* Mutiduraz geratzearen egipena. (begiespen): IJ *iz.* Laboliz gcratzearen egipeua. (ustekabe): j *iz.* Berbera.

kukule. (ari): *iz.* Ikus.: Gam.

kulculeku. (gordaidu): *iz.* Zerbait gordetzcko.

lcukulero. (dantzaketa): *ŕzond.* Ikus.: Kukutari. (katamalo): *izond.* Berbera. *ii* J: Kukulero.

kukufl-kordeka. (joko): *iz.* Ikus.: Abixonka. j: Kataŕa, kukulu-gordeka.

kukulin. (buru): *iz.* Egazti batzuen bunion daukaten gondola. j: Kukuŕ, kukurasta, kukurin.

Icukulofi-gabe. (lore): *iz.* Ofinik ez daukan lore-lcukulua.: Kukul-aŕige.

kukultze. (koldartasun): iz. Koldartasunaren egipena.

kukulu. (art)): ŕa. Artoaren goiko zurtoiña.: Kukuka. (aza): ŕz. Azaren azaburua. (lore): f *iz.* Lorearen ninikoa. I: Kokots, ninika. (matsondo): *jj la.* Aycnaren mutuŕa. (buns): jj iz. Ikus.: Bum. I: Kali, kalo.

kukule-antz. (lore): *izond.* Kukuluaren antzckoa dana. j: Kukulu-kcra, kukulu-antzeko, kukulukoi.

kukule-gordeka. (joko): *iz.* Ikus.: Abixonka. j: Kukulikordeka.

kukulu-kera. (lore): *izond.* ikus.: Kukulu-antz.

kukuludun. (barazki): *izond.* Kukulua daukana. I: Kukulutsu.

kukulukoi. (lore): *izond.* Ikus.: Kukulu-antz. j: Kukulu-antzeko.

kukulumen. (zomoŕo): *ŕa.* ikus.: Akelamaŕo, I: Akilumendi.

kukulumia. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko. Kokoriko, kukulumixo, kukulumuxu, kukulumutxio, kukulumutxu, kukuriko, kukurka, kukuŕumiko.

kukulumixo. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko.): Kukuiumio, kukulumuxu, kululumutxio, kukulumutxu, kukumux.

kukulumuno. (alapide): *iz.* Abereai ematen zayen landare egosia.

kukulumutxio. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko.: Kukulumio, kukulumixo, kukulumuxu, kukulumntxu.

kukulumutxu. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko. J: Kukulumio, kukulmnixo, kukulumuxu, kukulumutxio.

kukulumuxu. (erisidura): *adond.* Ikrts.: Akuriko. I: Kukulumio, kukulumixo, kukulumutxio, kukulumutxu.

knkulutsu. (barazki): *7zand.* Ikus.: Kukuludun. j: Kuknla.

kukulutx-eztuI. (oztuxe): *iz.* Eztul-aldi gogoŕaz izaten dan eztula. j: Kukuŕuku-eztul, kukurutx-eztul, kukutx-eztul.

kukuma. (kuyaki): *iz.* Kui oso aundia. (onda): *iz.* Ikus.: Kokoma. (ardi): H *iz.* Berandu jayo don bildotsa. 1: Kukume.

kuknmal. (arm): *iz.* Ikus.: Kukubala. j: Kukumela, kukurubetxa, kukurumcl, kukutanbel, kukumail, kukumaral, tronpo.

kukumafaka. (opil): *iz.* Ikus.: Esuopil.

kukumafo. (katamalo): *iz. Ikus.:* Katamalo. j: Koko, mamoilo, marao, mamotxoŕo, zamolo. (zamoŕo): *iz.* ikus.: Akelamaŕo. : Kakaŕaldo, kukuaŕo.

kukumafoka. (joko): *iz.]Ims.:* Bulietan. 1: Kukuka, kkuketan.

kukumaŕu. (opil): *iz.* Bamean gazta zati borobil bat daukan opila.

kukumatu. (opil): *iz.* Kukumaŕuak saltzen dituzten saltokia.

kukumaŕu-gile. (opil): *ŕzond.* Kukumaŕuak cgiten dituena.

kukumauka. (crssidura): *adond.* Ikus.: Akuriko. I: Kukulumio.

kukuma. (ardi): *iz.* Berandu jayotzen dan bildotsa. (aultasun): *izond.* Aula dana.

kukume-taide. (aurtzaro): *iz.* Unseen saldoa.

kukumela. (ante): *iz.* Aundia dan kukumala. : Kukurubetxa, kukurubil, kukurumel, kukusagaŕ, troupe.

kukumelo-zuri. (undo): *iz.* Zuria dan ondo-mota bal.

kukumikuka. (joko): *iz.* Auŕen jokoa; batzuk izku£atzen dira to beste batzuk oyen bila dabiltz. j: Kuku-miku, butietan, zapata-zarka.

kukumin. (iuma): *iz.* ikus.: Kukula. J: Kukuŕ. (ileondo): *iz.* Kizkoŕ. j: Kizkuŕ.

kukumixa. (uutxi): iz. Hats,: Untxi. J: Entxea, lapiri, lapel. (ugaztun): *iz.* Amerika'ko ugaztun malaskaria; bare Eaŕua apaingaŕia bezela erabiltzen da.

kukumoaŕatu. (iñausketa): izond. Zearo iñaustuta dagocna.

kukumux. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko. J: Kukulumixo.

kukun. (joko): *iz.* Joko bateau erabiltzen dan intxauŕ txikia. (intxauŕondo): *iz.* lntxauŕ txikia.

kukundu, (azkura): *ad.* Gutxi azi. Kuzkundu.

kukundura. (azkura): *iz.* Gutxi aztearen egipena.

Iculcuñena, (zeiñu): ŕz. Norbait iltzen dancan zeiñuaren jotzea. (iletak): *iz.* Berbera.

kukupe. (landare): *iz.* Orikaria dan landarea; here loreen edertasuna to atxonagatik loretegietan lantzen dana. (lore): *iz.* Landare oŕen lorea.

kukupean. (zelata): *adond.* Zelatan egon.

kukupel. (landare): *iz.* Lilikaria dan landarea; bare eŕaa eŕabolta do to lore bakaŕa ematen du, aundia, borobiia, sei lore-osto to macgo edelak clauzkana. (lore): *iz.* Landare oŕen lorca.

kukupoŕu. (landare): iz. Ikus.: Asto-lore. Kuku-betaŕ, kuku-lore, kukupraka.

kukupraka. (landare): iz. Ikus.: Asto-lore. J: Kuku-belaŕ, kuku-lore, kukupraka, txaaimutu.

kukurasta. (burn): *iz. ikus.:* Kukulin. j: Kuhn', kukurin.

kukuribikatu. (ertsidura): *ad.* Alcuriko jail. j: Kukurio-jaŕi, kukuriotu, kukurika jaŕi, kukurizkatu, kukurkatu, kukuŕakatu, kukurtu, kukuruubikatu, kukurupiko, kukuŕukatu, kulcuribilkatu.

kukuribilkatu. (crtsidura): *ad.* Ikus.: Kukunibikatu. 1: Kukttriotu.

kukuriko. (ertsidura): *adond* Ikus.: Akuriko. J: Kukulumio, kukurio, kukurka.

kukurin. (bum): *iz. Urns.:* Kuhl/in. J: Kukru, kukurasta, kukuŕin.

icukurlo. (egazti): iz. Kuliskacn egazti txikiena; here aragia oso ona do. (ertsidura): *adond. lints.:* Akuriko. Kukuriko, kukurika.

kukuria-jafi. (crtsidura): *ad.* ikus.: Kukuribikatu. Kukuriotu.

kukuriotu. (ertsidura): *ad.* Ikus.: Kukuribikata.]: Kukurio jaŕi, kukurizka jaŕi, kukuribilkatu.

kukuriska. (ertsidura): *adond.* ikus.: Akuriko.]: Kukurio, kukurizka. (ad): *iz.* Ikus.: Aribil. j: Aril.

kukurixta. (aŕain): *in.* ltxasoko afain-mots bat.

kukurizka. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko. j: Kukuriska, kukuŕukot, totorikoka.

kukurizka jafi. (ertsidura): *ad.* Ikus.: Kukuribikatu. j: Kukuriolu, kukurizkatu, kukurkatu.

kukurizkatu. (ertsidura): *ad.* Ikus.: Kukuribikatu. : Kukurizkajaŕi.

knkurka. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko. I: Kukuriko, kukulumio, kukurmitxu.

kukurkatu. (ertsidura): *ad.* Ikus.: Kukuribikatu.]: Kukruzka jaŕi, kukuŕakatu, kukurtu, kukuŕukatu.

kukurmitxu. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko. j: Kukurka, kukurubilots.

kukuf. (buru): *in.* iims.: Kukulin. Kukurasta, Intkurin. (luma): *is.* Ikus.: Kukula.]: Kukrrmin, kukuts.

kukufakatu. (ertsidura): *ad.* ikus.: Kukuribikatu. I: Kukrukatu.

kukufatxa. (arte): *iz.* Kukubala txikia.]: Kukuteta, kufumeta, kutunbela.

kukufeta. (arte): *in.* Ikus.: Kukuŕatxa. Kuŕumeta.

kukufetan. (joko): *adard.* Kukuŕuz jokatzen ari-izatea.

kukufiko. (lore): izond. Loreakaz, igaliakaz eslalita dagozua.

kukufln. (olo): *iz.* Ikus.: Kukula.

kukufu. (arte): iz. Kukubala txiki ta borobila. I: Gargail, kanika-rnaila, kurkubio, kurkubita, paxpol, poxpulin, poxpulin, txantxabola, txantxilikote, txantxilote, txantxarabiĺ, txuŕu.

Icukufukalca. (abesti): *adond.* Oloa abcsten ad izatea, I: Kukuŕukuka. (olo): *adond.* Berbera.

kukufukatu. (ertsidura): *ad.* Ikus.: Kukuribikatu. I: Kukurkatu.

kukufukot. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko.]: Kukrtrizka.

kukufukcu. (abesti): *iz.* Olaŕaren abestiaren ots-izena.]: Kukuruku. (olo): iz. Berbera. (ants): ji iz. Aufak zirikatzeko erabiltzen dun aotsa. (maskordun): j *iz.* ltxasoko mutxukoa.

kukuŕuku-eztul. (oztuxe): *in,* Ikus.: Kukulutx-eztul. j: Kukurutx-eztul, kukutx-eztul.

kulcufukuz. (abosti): *adand.* Olarra abesten ari-izatea. (olo): *adond.* Berbera.

kukuru P iko. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko. j: Kukulumio, kukurubika.

kukufust. (aŕain): iz. ltxasoko afain-mata bat. j: Kukurustc, kukuŕutsa.

kukuŕusta. (olo): iz. Ikus.: Kukuŕusta. I: Kukrrla, kukusta, kukurusta.

kukutosta. (do): *iz.* Ikus.: Oloak buruan daukan gandoŕa. j: Ikus.: Kukula, kukunrsta, kukusta, kukuts.

kukurtu. (ertsidura): *ad.* Ikus.: Kukuribikatu.]: Kukurkatu, kuku ubikalu, kukurupiko.

kukurubetxa. (arts): *is.* Ikus.: Kukumela. : Kukumal, kukurubil.

kukurubika. (arte): *adond.* ikus.: Akuriko, 1: Kukuŕumiko, kukuruxka.

lcukurubikatu. (ertsidura): *ad.* ikus.: Kukuribikatn. 1: Kukurtu.

kukurubil. (arte): *is.* Ikus.: Kukumela. Kulauubetxa, kukusagaŕ.

kukurubilots. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko. j: Kukrumitxu, kukurumixo.

kukuruku. (abesti): *is.* ikus,: Kukuŕuku. Cola): *iz.* Berbera.

kukurukutx-eztul. (dardaritze): *is.* Ikus,; Kio-eztui. j: Txakuŕ-eztul, zakuŕ-eztul.

kukurumel. (artc): iz. ikus.: Kukumal. Kukumela. (tortoix): iz. Tortatxaren kukumala, kukusagaŕ.

kukurumitxu. (ertsidura): *adond.* ikus.: Akuriko. j: Kukurumixo, kukmmnux.

kukurumixu. (crtsidura): *adond.* ikus.: Akuriko.]: Kukurubilots, kukurumitxu.

kukurumux. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko. j: Kukurumitxu, kukuruntxu.

kukuruntxu. (erisidura): *adond.* Ikus.: Akuriko. : Kukurumux.

kukurupiko. (crtsidura): *ad,* Ikus.: Kukuribikatu.]: Kukurtu.

kukurustadun. (olo): *izond.* Kukurusta daukana.

kukuruste. (stain): *in.* Ikus.: Kukuŕust. 1: Kukuŕussa.

kukurustegi. (doŕe): *iz. ikus.:* Ezkila-doŕe.

kukurut. (zomoŕo): iz. Zomoto txikia, boil baton antzera ipintzen da ilcututzen zayonean.

kukurutx. (zomoŕo): *iz.* **Zomofo** rands; ikutzen zayonean bola baten antzo biribiltzeu da.

kkurutx-eztui. (oztuxe): iz. Ikus.: Kukulutx-ezlul. I: Kukuŕuku-eztul, kukutx-eztul.

kukuruxka. (crtsidura): *adond.* ikus.: Akuriko. j: Kukurubika.

lcukuruxta. (txori): is. Ikus.: Basolaŕ.]: Argi-oilaŕ.

kukusagaf. (arte): *in.* Ikus,: Kukumela. Kukurubil, ezea dagoen kukruubia, tronpo (tortotx): iz. 1kns.: Kukurumel.

kukusariak. (zomoŕo): *is.* Arkakusoaren antzekoak diran zomofoak.

kukuska. (lo): *iz.* Ikus.: Kuluska. Kukka, ukurka.

kulruskan, (zomoŕo): *adond.* Kukusoak bilatzen ari-izatea.

kukurkatu. (zomato): *ad.* Kukusoak bilatu. j: Kukustatu.

kukuso. (zornoŕo): *iz.* Ikus.: Arkakuso, I: Kokoso, kukutsu, kukus.

kukuso-belaf. (beist): *is.* Ikus.: Arkakuso-bedaŕa.

kukusodun. (zomaŕo): *izond.* Kukusoak dauzkana.

kukusotegi. (zomoŕo): *iz.* Kukusoak dagozen tokia.

kukusta. (olo): *is.* **ikus.:** Kukurusta.]: Kukuŕusla, kukuts.

kukustoi. (abetxu): *iz.* Intsusak dagozen tokia.: Intsusaen mulizoa.

kukustu. (liño): *ad.* Kukutsa egin eta ma Igutu.

kukusu. (mamu): *iz.* Ikus.: Kuxo. I: Kikimaŕo. (zomoŕo): *in.* Ikus.: Arkakusc. j: Kokoso.

kukutanbel. (arte): *iz.* ikus.: Kukubala. Kukumal, kukutandeŕ. (tortotx): iz. Tortotxen kukubala.]: Kukutandef.

kukutandef. (arts): *iz.* Ikus.: Kukubala. Kukutanbel. (tortotx): *iz.* Ikus.: Kukutanbel.

kulcutegi. (estalpen): iz. Ikus.: Kuku-toki.

kulcuts. (Ho): *iz.* Liñoari malgutzean jartzen zayon kukula. (joko): *in.* Ilnrs.: Kankaŕ. (arte): jj *in.* Ikus.: Bzkuŕ. 1: Garitxa, kuzkuŕ. (olo): H *iz.* Ikus.: Kukuŕusla, kukusta. (luma): jj *iz.* Ikus.: Kukula. : Kukuŕ.

kukuts-antzeko. (zugatz): *izond.* Kukutsaren antzekoa dana.

kukutsa. (zuritasun): *iz.* Eguŕaren bameko zati zuria. j: Kukutsa. (eguŕ): *is.* Berbera.

kukutsu. (zornoŕo): *in,* ikus.: Arkakuso, Kokoso, kukuso.

kukutu, (estaldura): *ad.* Ikus.: Estali, (ertsidura): *ad.* Asko rnakurtu.

(cstalpen); $_{11}$ *ad.* Izkutatu, I; Ostendu. (lolotasun): jj *ad.* Lolotasunean geratu.

kukutu-erazi, (estalpen); *ad.* Izkutatu-eragin.

kukututa. (ertsidura): adond. Ikus.: Akuriko. j: Kukurtu.

kirk/Its, (ikusmen); *ayu.* Ikusten dais adierazteko esaten dan itza. (estalpen): ŕzaad, Izkututa dagoena. (gura): jj *Land.* Ikus.: Alditsu. $_{i}$; Alditi, (abetxu): $_{jj}$ *iz. Ikus.:* Intsusa. j: Intxus-betaŕ, lutintx.

kukutx-eztul. (oztuxe): ŕz. Ikus.: Kukulutx-eztul, $_{1:}$ Kukuŕuku-eztul, kukurutx-eztul.

lcukutxa. (zuritasuu): *iz.* Zuraren bameko zati zuria. $_{j:}$ Ikus.: Kukutsa. (zer): *iz.* Barbara. (aŕain): $_{fl}$ iz. Aŕain god ta ezurtsua, perloyen antza ducna.

kukutz. (tontoŕ): *iz.* Ikus.: Tontof. j: Erpin.

kukuxka. (joko): *iz.* Ikus.: Bulictan. j: Kukuka, kukuxkan.

kukuxicari. (zelata): *Land.* Zelatan ari dana. ; Kukuzkari.

kulcuzka. (zelata): *adond.* Zelatau ari-izatea.

kukuzkari. (zelata): *Land.* ikus.: Kukuxkari.

kukuzkatri. (zelata): *ad.* Zelatan ari-izan. j: Kukuztatu, kukuxkatu.

kukuztatu. (zelata): *ad.* Ikus.: Kukuzkatu.

kulaberde. (egazti): *iz.* lgokaria dan egaztia; bares lodi, moko laze ta zezen eta lumak buruan orlegi distirakoŕak dauzkana.

kulamiño. (erle): *iz. Ikus.:* Erlabio. Erlamiño, kulamiño, kulomiño, kurr„niño.

kulaudrin ori. (ira): *iz.* Ofiak asko dauzkan ira; bore efoak izpitsu ta ia beltzak dira. : Kulondrina.

kulastra. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Kodasta. $_{\sim}$ Korasta.

knit/to. (undo): *iz.* king/ilia dan ziza-mota bat. j: Kuleto, kuletro.

kulatz. (ikut): *iz.* ldazkeran erabiltzen dan tinia. (idazkera): *iz.* Berbera.

kulaztu. (ikuŕ): *ad.* Kulatzak egin.

kulendrin. (apez-txori): *iz.* Ikus.: APEZ-txori. I: Kuleudriña.

kuletro. (undo): *iz.* Ikus.: Kulato. j: Kuieto, kurinto.

kuli-mulilca egon. (tartegaŕi): *ad.* Tartegafiz zerbait egiten ari-izan.

kulia. (ari): *L.* Aria bib= dan txiñka.

kuliaka. (tanpa): *adond.* lpurdiaz tanpak ematen ari-izatea.

kuliana. *(slain): iz. Ikus.;* Berdel, j: Kailaputa.

kullanda. (izkiĹu): *iz. 1kus.;* Kroza-ondo.

kulikadera. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Azkari, I; Ikus.: Galdoŕapari,

kulikola. (landare): *iz.* Ikus.: Emalopa. I: Kalikola.

kulinka. (egazti); iz, ikus.: Kuiliska. j: Kulinka, kulizka, kuluxka, kurlinka, kurlinta, kurliska, ipuŕ-kolaka, uitxa, txiŕitxo, txuleto, zilio.

kulintxo. (guruin): *iz.* Ikus.: Gurnin. j: Guruntxu, kumintxo.

kulisa. (aitzakii): *iz,* 1kus.: Aitzaki.

kuliska. (egazti): *iz.* Anka-luzea dan egaztia, olar'a bezin aundia; bare mokoa me, adaŕezko ta mutuŕean kakoduna dana. j: Txibiliztai.

kulixka. (egazti): *iz.* Ikus.: Kuiliska, $_{I:}$ Kulinka, kulizka, kuluxka, ipaŕ-txiŕi, uŕe-txiri, txilio.

kuliska-gofi, (egazti): *iz.* Knlixka antzekoa dan egaztia. j: Kulixka-goŕista.

kulizka. (egazti): *iz.* ikus.: Kuiliska, $_{j:}$ Kulinka, kulixka, kuluxka, lapabetz, uŕe-txiri.

kulo. (zezen); ŕo, Adatak barneruntz makotuta dauzkan beta ado idia.

kulobizak, (aŕantea): *iz.* Sarearen tuntuixak.

kulomiño. (erle); *iz,* Ikus.: Kulamiño. j: Kulemiño.

kulondrina, (ire): *iz.* Ikus.: Kulandrin ori.

KULU. iz, Edozein tartea aide batetik beaters igarotzeareu egipena. j: Bi notin edo gauza toki bateau aurkako norabideetau igarotzearen egipena.I: Ur eta bideen guru€zatzea. I: Kulu, kumtxa-bide, kunuxa-guru, kurntxamendu, kurutxunc. (ari): Gorua. $_{j:}$ Kilo, kilo. II (aldaragune), (aurkaketa), (ebaketa), (igaraipen), (neutizti), (zearkadura).

kulu-muln. (zartzaro); *bound.* Oso zaŕa, zaŕ-okitua dana. : Kulu-mulu.

kulubi. (akalde); iz, Ur-gañean dagoen arckia, itxaso, aintzira edo ibal baten ondora tinkatua dagoena ta ezaupidez erabiltzen dana. : Sarean jattzen dan toitoxkia, bertan ipintzen diran berunak edo atiak murgil-arazi ez dczaten. j: Bui, buyarin, tanga, urgain, tuntux.

kutubiz. (aŕantza): *iz.* Eŕoselaren aŕantzan erabiltzen dan kulubia. (abetxu): *iz.* Ikus.: Gurbitx. $_{I:}$ Gurbiza.

kulubiztegi. (landare): iz. Kulubizak dagozen tokia; kulubizen multzoa.

kuluma. (lo): *iz.* Lo ariña,

kulumulu. (aipeŕaldi): *Land.* Lanerako alpeŕa dana.

kulunk. (zeiñu): *iz.* Man oso aundia.

kulunk-alki. (kordokadura): *iz.* Kulunkatzeko auikia. j: Kulunkaniki. (esertoki): *iz,* Berbera.

kniunk-arazi. (kordokadura): *ad.* Kuluukatu-eragin.

kulunka. (uc): ŕo. liens.: Scaska. j: Kolonka, oako. (kordokadura): ŕa. 1kua: Bilinganga. j: Binbi, kuluskada, sabu, sabutu, sabun, tranbala.

kulunlca-igi. (kordokadura): *L.* Kordokatzen ari dana.

kulunkada. (kordokadura): iz. ikus.: Kuluuka. j: Zabua, kuluskada.

kulunkadura.(kordokadura): *iz.* Kulunkatzcarcn egipena,

kulunkaketa. (kordokadura): iz. Kulunkatzcarcn egipena.

kulunkan. (kordokadura): *adond.* Kulunkatzcn ari-izatea.

tculunkari. (kordokadura): *ad.* Kulunka egiten ari dana. : Kulunkatzaile.

kulunkatsu. (kordokadura): *Land.* Kulunkakctan ari dana.

kulunkatu. (kordokadura): *ad.* Gauza bat neuŕizko kor'dokadurakaz igitzea; esate batcrako, zabua, seaska eta abaŕ. I: Kulunkaz ari-izan, fankulatu, tunkulatrr. $_{j:}$ Aronatu, gulunkatu, donator, trangalatu, zabuatrr.

kulunkatzaile. (kordokadura): *Land.* Ikus.: Kulunkari.

kulunkaulki. (kordokadura): *12.* Ikus.: Kulunk-alki. (escrtoki): *iz.* Berbera,

kulunkazko.(kordokadura): *Land.* Kulunkatzekoa dana.

kulunketa. (kordokadura): *iz.* Kulunkatzearen egipena.

kutuputs. (ergeltasun): *frond.* Ergela dana. j: Kuluputz.

kuluslra. (lo): *ft.* Lo arin bat egitea. j: Kukutka, kuluzka, kuxka, ukurka, knluxka, zanbulu.

kuluskada, (kordokadura): *iz.* tkus.: Kulunka. j: Kulunkada, zabua, kozka.

kukrskaka. (10): *adond.* Kuluskak cgiten ari-izatea. l $_{:}$ Kuluskan, kuluskaz, lo-kulnka, loluma, lo-kuluska, lo-kusuma, -lo-kuzka,zunpa.

kuluskan. (lo): *adond.* Ikus.: Kuluskada. Kuluskaz.

kuluskaz. (lo): *adond.* Ikus.: Kuluskada. l: Kuluskan.

kulutu. (estalpcu): *ad.* Fzkutatn. I: lzkutatu.

kuluxka. (egazti): iz. Ikus.: Kuiliska. j: Kulixka, kulizka, kulinka. (10): *iz,* Ikus.: Kuluska, kuluzka.

kuluxlcatu. (lo): *ad.* Kuluskak egitt. 1: Kuluskatu.

kuluzka. (10): *iz.* Ikus.: Kuluska. I: Kukuska, zanbulu,

kulanda. (oltza): *iz.* Ikus.: Koyanda. I: Kuilanda.

Iculo. (ari): *iz.* Ikus.: Kilo. I: Goru, kulu.

lculo-cstalki. (ari): *iz.* Kuloaren goiko zatian ipintzen dan estalkia. j: Ikus.: Gotuburu, kilo-estalki.

kulu. (ari): iz. Ilcus.: Kilo. I: Gout, kulo.

KUMA. fz. Aol edo aberea azten ari diranean; batez are abere ta txoriai buruz esaten da. 1: Kuna, ume, Mime. (oe): *iz.* Auŕcntzako oetxoa, aldamenetan eskudelak dauzkana, ta geyenetan lculunkatzeko egiña. (sai-abate): 1112. Abere batzuek lepoko gañean daukaten zurda-moltzoa. (In): *iz.* Lo-egiteka egipena. II (abate), (erdialdi), (kabi), (olasko), (txitaldi).

kuma-luze. (ileondo): *izond.* **Ilcando** luzea daukana.

kumatxo. (kuma): *iz.* **Kuma txikia.**

kume. (kuma): iz. Ikus.: **Kuma.**

kumia. (esku): *iz.* Ikus.: Ukabil. : Esku-bildu.

kumin. (helot): *iz.* Belaŕezko landarea, ginbailkaria dana; bete iniñak, ate margodunak, usain onekoak, aokera gaŕatza dutc ta ongaŕi bezela erabiltzen dira. I: Kumino.

kumintxo. (guruin): iz. Ikus.: **Guruin.** Kulintxo.

kuna. (kuma): *iz.* Ikus.: **Kuma.**

knuatxo. (otaŕ): *iz.* **Nekazarien otafa.**

kunbia. (iturburu): *iz.* **Iturburu** beroa adierazten duen toki-izena.

kunbo. (istinga): *iz. Ikus.:* **istinga.** Kinta.

KUNDE. *iz.* Snñaren izakera, aŕ eta emea alkaŕengandik bereizten dituena. 1: Etna, annagi, aŕ-emczko, kuntze. (mueta): iz. Izakera bat edo batzuk bardin izateagatik, taldc bat eratzean bezela at diteken gauzacn moltzoa. I: Eliztian, notin eta :thereon kunizea bercizteko era. (olo): II *iz.* Ikus,: **Olo.** I: Kundera, metxura.If (abelizti), (auŕontzi), (azaldi), (gizakume), (lizunkeri), (ninikizti), (ugalketa).

kundedun. (kundc): *(mad.* **Kundea** daukana.

kundegabe. (kunde): *ŕzond.* Kunderik eztaukana.

kundeki. (kunde): *adond.* Kundeari buruz ari-izatca.

kundeko. (Linde): *izand.* Kundeari dagokiona. I: Kundezko.

kuudcr. (agurtza): iz, Agurtzaarcn aka. I: Kundcra.

kundera. (olo): *iz.* Ems.: Olo. j: Kunde. (agurtza): *iz. Ikus.:* Kundcr.

kundetasnn. (kuude): iz. Kundearen bereiztasuna. 1: Umarigo.

kundezko. (kunde): *ŕzond.* Ikus.: Kundeko.

kundu. (uŕcntasun): *adond.* Zerbait gertatzeko ia-ia egotea.

kundull. (uŕentasun): *adond* Ia-ia ila egotea. (eriotza): *adond.* Berbera.

kuneiska. (makurdura): *adond.* Zearka ari-izatea. I: Kuneiskara, kuneits, kunexka.

kuneiskara. (makurdura): *adond.* Ikus.: Kuneiska. !: Kuneits.

kuneits. (makurdura): *adond.* Ikus.: Kuneiska.: Kuneiskara.

kuniestra. (eduŕ): *iz.* Ikus.: Eduf-zulo.

kunixo. (untxi): iz. Ikus.: Untxi.

kunka. (tanka): *iz.* **Ikus.: Tanka.** Korka.

kunkailo. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba I: Konkotx, kunkatx.

kunkatu. (tanks): *ad.* **Tanka-egin.**

kuukatx. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba. I: Kunkailo.

kunke. (tanpa): *iz.* Edoskitzean txalak ematcu ducn **tanpa.**

kunkil. (andikeri): izond. Andikeria daukana. (aŕokeri): *izond.* Aŕokeriz beteta dagoena.

kunku. (opit): *iz.* Artogi ta gazta nastuta egiten dan pilota.

kunkuin. (osotasun): izond. Estalita edo beteta dagoena.

kunkuldu. (ertsidura): *ad.* Otzez ertsitu. (mutidura): *ad.* Berbera. (koldartasun): *ad.* Koldartu.

kunkulusia. (jolashide): *iz.* **Ikus.: Jolasbide. I:** Atseinbide.

kunkulusiatu. (jolasbide): *ad.* Jolasbidez ari-izan.

lcunkun. (ur-legoŕeko): *iz. Ikus.:* Ago. 1: Aŕapo, zapo, sapo.

kunkun-berde. (ur-lcgoŕeko): *iz.* Rms.: Apototo. I: Apotoro.

kunkun-buru. (zomoŕo): *iz.* **Ur gañean lastcrka ari dan zomoŕoa, cga gogoŕak** dauzkana.

kunkuneña. (zeiñu): *iz.* **II-zeiñna.**

kunkuneñak **jo.** (zeiñu): *ad.* Norbaiten eriotza iragartzeko jotzen diluzten zeiñuak.

kunkunkuño. (igali): *izond.* Arnariz beterik dagoena (zugatza noski).

kunkuñ. (osotasun): *izond.* Bete-beteta dagoena. j: Kunkuña, kunkuño.

kunkuñadura. (koldartasun): *iz.* Koldartuta egotca.

kunkuñagai. (ertsidura): *izond.* Ertsitu dezakena.

kuukuñamendu. (ertsidura): *iz.* Ertsitzearen egipena,

kunkuñatu. (koldartasun): *ŕzond.* Koldartuta dagoena.

kunkuño. (okidura): *izond.* Bete-beterik dagoena.

kunkuf. (konkoŕ): *iz.* **Ikus.: Konica.** l: Korka. j: Koukortuta dagoena. 1: Kurkuŕmalkoŕ, tonkoŕ, lonloŕ, zalkoŕ, txuntxuŕ, zunkut'. (lokezuŕ): *iz.* **Ikus.: Lokezuf. (tanpa):** H iz. Bizkafean cmandako ukabiikada.

kunkufunkun. (kordokadura): *adond.* Kulunkatzen ari izatea.

kunkurtu. (konkoŕ): *ad.* **Konkorturik** geratu.

kunkus. (enboŕ): *iz.* **Legoŕ dagoen** zugatzaren enboŕa.

kunkusia. (aitzaki): *iz. Ilcus.:* **Aitzaki.** j: Apuko.

kunsodi. (belaŕ): *iz.* **Boŕoikaria dan** belaŕezko **landarea.**

kunte. (meta): *ŕz.* Ikus.: **Mueta. : Kide,**

kuntsuda. (belaŕ): *iz.* **Boŕokaria dan belaŕezko landarea.**

kuntsus. (zugatz): *iz.* **Zugatzez beterik dagoen lokia.**

kuntsutze. (zugalz): *iz.* **Baso-makala.**

kuntxoin. (bururdi): *iz,* **Ikus.: Burrudi. Buurdi.**

kuntxufi. (zit/tzar): iz, ikus.: **Zintzuf.** I: **Uztaŕi.**

Icuntxuza. (itxitura): *iz,* **Ikus.: Esolesi.** Olesi. **esoltza, kuntsuza, olasi.**

kuntza. (txanga): *ft.* Ikus.: **Txanga, Kontza. (jayotza): iz. Jayotzaren tokia.** (azpegi): II ŕz, Tkus.: Azpegi.

kuntzatu. (atzetasun): *ad.* **Atzetasuncz** gerattt.

kuntze. (aŕaildura): *iz.* Ikus.: Aŕaildura. Aŕailgune. (kunde): iz. Ikus.: Kunde. ^: Aŕ-emezko.

kuntze-agiri. (landare): ŕz. Kuntzearen atalak agirian dauzkan landarea.

kuntze-bakaŕ. (kunde): *izond.* Kunde bat bakaŕik duena.

kuntze-bukafa. (elizti): ŕz. Kundea adierazten duen itz-amaya.

kuntze-gabeko. (kunde): *izond.* Kunderik eztuena.

kuntze-grña, (kunde): *ft.* Kundearen galea.

kuntze-ugalketa. (kunde): *iz.* Kunde-umezketa. (ugalketa): *iz.* Kunde-ugalketa.

kuutzebako. (kunde): izond. Kunde-galerik cz duena. I: Kuntzegabe.

kuntzednn. (kunde): *izond.* Kundea duena.

kuntzegabe. (kunde): *izond.* Ikus.: Kuntzebako.

kuntzekatu. (kunde): *ad.* Azaldirako, bi kundeak batu.

kuntzekatze. (kunde): *iz.* Azaldirako, bi kundeak batutzea.

kuutzekeri. (kunde): *iz.* Kundearen jokera egokitik sayestea.

kuntzekerizti. (kunde): *iz.* Kuntzekatzzeari buruz yarduten duen iztia.

kuntzelceta. (kunde): *iz.* Kundeen batutzea.

kuntzesoileko. (kunde): *izond.* Kunde bakafa daukana.

kuntzun. (mertxikondo): *iz.* Bare igalia eŕaz,idekilzen dan mertxikendoa.

kuntzufun, (giltzuŕin): *iz.* Ikus.: Giltzufin. j: Giltzuŕun.

kunzelu, (argi-mutil): *iz.* Ikus.: Krusailu, kuuselu, kuselu.

kuña, (lanabesa): *iz.* Birundaka erabiltzeko zubila; here inguruan lokaŕi hat biltzen da, zerbait jaso ado beeratzeko.

kuñkuñkuño. (igali): *adored.* Zugatz bat igaliz beteta egon.

lruñulre, (ardo): *iz.* Ikus.: Upeltegi. Kupelategi, kupeldegi, kupelategi: (upa): *iz.* Berbera.

kupa. (tiñu): iz. Ikus.: Kiripa. (upa): *iz,* Ikus.: Upa, I: Goñube.

kupcl. (upa): *iz.* Ikus.: Upel. ı: Gupel, kupla.

kupcl-antzeko. (upa): *izond.* Uparen antza duena, j: Kupeldu.

kupel-babes. (babespide): *iz.* Upelakaz egindako babespidea.

kupel-baldi. (upa): iz. Upelaren baldia,

kupel-estalki, (upa): *iz.* Ups estaltzen duena.

kupel-euskañ. (upa): *iz.* Upelari eustekoa dana.

kupel-Iaurden, (upa): *iz.* Upelaren laurdena duen aŕatza.

kupel-lingirda. (upa): iz. Upaetan geratzen dan jalkiña. : Kupe[-ondaŕ. (jalkin): *iz,* Berbera.

kupel-ondaŕ: (upa): *iz. Ikas.:* Kupel-[ingirda. (jalkin): *ŕz.* Berbera.

kupel-ondo. (upa): *ft.* Uparen ondoa.

kupel-saltzaile. (upa): *izond.* Upa ta upelak saltzen dituena.

kupel-taratulu, (ups): *iz.* Upak zulatzeko taratulu. (laztabin): *iz.* Berbera,

kupei-ustai. (upa): iz. Upa inguratzen duen ustaya.

kupelak. (upa): *iz.* Upa-multzoa. Kupeldi, kupelteria.

kupelategi. (upa): iz. Ikus.: Upeltegi. Kuñube, kupeldegi, kupeltegi. (ardo): *iz.* Berbera.

kupeldegi. (upa): iz, ikus.: Upeltegi. I: Kuñube, kupelategi. (ardo): iz. Berbera.

kupeldi. (upa): ŕz, Ikus.: Kupelak. Kupel-multzoa, kupelteria.

kupeldu. (upa): *ŕzond.* Ikus.: Kupel-antzeko.

kupeleratu. (upa): *ad.* Upak bete.

kupelgai. (upa): iz. Upa dagiten omen bakoitza. j: Pipoil, pipoiltxa, pipol.

lcupelgile. (upa): *izond.* Upak eta upelak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

kupelgintea. (upa): *ŕz.* Upa ta upelak egiten dituen langintza.

kupeltara. (upa): iz. Beterik dagoen upa.

kupeltegi, (upa): iz. Ikus.: Upeltegi. Kuiiube, kupeldegi, kupelategi. (ardo): *iz.* Berbera.

kupelteria. (upa): iz. Ikus.: Kupelak. I: Kupeldi.

kuper-zugatz. (zugatz): *iz.* Ikus.: Nekosta.

kuper-zugazti. (zugatz): ŕz. tkus.: Nekostadi.

kupera. (urguritasen): *izond.* Urguritsua dana. I: Kuperati, kuperatsu. (aterakeri): *izond.* Aterakeriz ari dana. I: Kuperati, kuperatsu.

kuperaria, (ari): *izond.* Ari guria dana.

kuperati. (urguritasun): *izond.* Ikus.: Kupera. j: Kuperatsu. (aterakeri): *izond.* Berbera.

kuperatsu. (urguritasun): *izond.* Ikus.: Kupera. E: Kuperati. (aterakeri): *izond.* Berbera.

kuperatu. (eske-batze): *ad.* Ordaintzekoa dan zerbait jaso.

kuperu. (antze): *ft.* Ikus.: Antze.: Anze. (eskuantze): ŕz. Ikus.: Eskuantze. I: Eskuantza.

lcupeta. (arto): *iz.* Artoareu igalia estaltzen dean ofia.

kupi. (makurdura): *izond.* Burua makurtuta daramana. (konkof): *ŕzond.* Konkofa daukana. Kuputs.

kupi-arazi. (ufikaltasun): *ad.* Ufikaltasuna soŕerazten duena.

kupi-bera, (tifikaltasun): *izond.* Uŕikalmena duena. I: Kupidakof.

kupi-gabe. (ankekeri): *izond.* Ankeŕa dana. I: Kupi-gabeko.

kupi-gabeko. (atkerkeri): *izond.* Ikus.: Kupi-gabe.

kupida. (ufikaltasun): iz. flees.: Ufikaltasun. I: Efuki, kupide. (ezerakotasun): *iz.* Ikus.: Ezegoki. (albi): *iz.* Ikus.: Albi.

kupidagabeki. (uŕikaltasun): *adond.* Ufikaltasunik gabe ari-izatea.

Icupidagaŕi, (ufikaltasun): *izaid.* Ufikaltasuna izatekoa dana,

kupidakajan. (azkuŕi): *ad.* Aufezkia egiten dan. (aufezki): *ad.* Berbera.

kupidakoŕ, (ufikaltasun): *ŕzond* Uŕikaltasuna duena. j: Ikus.: Kupi-bera,

kupidatsu. (ardura): *ŕzond.* Ardura daukana.

kupidatu. (uŕikaltasun): *ad.* Ufikaltasuna izan. Kupitetsi, kupitu.

kupidaz. (tfikaltasun): *adond.* Ufikaltasunaz ari-izatea.

kupide. (urguritasun): *iz.* Zeaziasuna izan. (uŕikaltasun): *ft.* Ikus.: Ufikaltasun. : Kupida.

kupidetu. (uŕikaltasun): *ad.* Ufikaltasunez ari-izau.

kupigabekeria, (ankeakeri): *iz.* Ikus.: Ankerkeri.

lcupigaŕi. (zoritxaf): *izond.* Zoritxafekoa dana. I: Kupiragafi. (uŕikaltasun): *izond.* Berbera,

kupikoŕ. (ufikaltasun): *izond.* Uŕikalmena duena. : Kupitsu.

kupira. (kordamen): *iz.* Ikus.: Kordamen. j: Biotz-nai, nrinbcratasun.

kupitetsi. (ufikaltasun): *ad.* Ikus.: Kupidatu. Kupitu, kupidetsi.

kupitu. (uŕikaitasun): *ad.* Ikus.: Kupidatu. j: Kupitetsi. (gupieraj: *ad.* Gupitu.

kupixina. (soingain): *iz.* Ikus.: Bumjazki. I: Burukoyal.

kupla. (spa): *iz.* Ikus.; Upel. j: Kupel.

kupo. (joko): *iz.* Idien jokaldian aŕiaren luzera.

kuprits. (burni-goŕi): *B.* Burni-gofizko gauzetan egiten dan margo orlegia daukan geruza edentsua. j: Kuprista.

kupu. (abeltegi): *iz.* Askan bazka botatzeko, dagoen atetxoa.

kupuil. (mauka): *iz.* Egiazkoak ez diran maukak.

lcupuc. (Iuma): iz. Egazti batzuek buruan daukaten motoa. j; Kurkuts, kurkutz.

kupuru. (osotasun): *izond.* Bete-beterik dagoena.

kupus. (gupiera): *Bond.* Gupituta dagoena.

kupuste. (makurdura): *iz.* Ikus.: Makurdura. j: Auna, makurgo.

kupustu. (gupiera): *ad.* Gupi-itxura artu. ^: Kupuztu.

kuputs. (gupiera): *izond.* Gupi-itxura artu duena. (konkoŕ): *Bond.* Ikus.: Kupi.

kupuztu. (gupicra): *ad.* Ikus.: Kupustu.

kura. (izenorde); izond. Ura, a.

kurayeztatu. (zirikaldi): *ad.* **Ikus.:** Alaitu.

kurbi. (zurgintza): *iz.* Ikus.: Maŕuskcta. j: Koŕomio.

kurbiesta, (zapi): *iz.* Buruko oyala.

kurbitu. (zurgintza): *ad.* Linda beaŕ dan gauza bati zati zakatenak kendu.

kurbulu. (iltze): *B.* Arbelaitzetarako iltze aundia. j: Kurbulo-itze.

kurbuna. (mats): *iz.* Mats mueta bat.

kurdunka. (kordokadura): *adond.* Kordoka ari-izatea.

kurgaii. (ours): *Bond.* Goren zof zayona.

kuria-gizon. (etomako eliz-auzitegi): *izond.* Efomako eliz-auzitegian ari dana.

kuribio. (erie): *iz.* Ikus.: Erlabio. j: Erlakistain, kurlabio.

km ikl. (oyutza): *oyu.* Auŕek bcreu atzelik atzemateko doakienari egiten dioten **oyutza.**

kurika. (joko): *iz.* Aden **jokoa, alksi ikutzeko egiten dana.**

kurikadera. (azkufi): iz. Otordu berezia ospatzeko itaiten amayera etxc baten eraikintza eta abaŕ.

kurikari. (zaintzale): *adond.* Zaintzale dagoena.

kuriketan. (joko): *adond.* Kurikaz ari-izatea.

kuriko. (kuŕika): *iz.* Ikus,: Goŕika, I: Goŕike, kuŕiko.

kurilo. (egazti): *iz.* Ikus.: Lertxun. I; Kurlo.

kurinka. (joko); *is,* Joko-mota bat. (untxi): *iz.* Indietako untxia. j: Kurkuiz, kuŕin.

kurinto. (ondo): iz. Onclomota bat. j: Kuletro.

kurintxo. (gumin): *iz.* Ikus.: Guruin. 1: Guruntxu, pasta, kuruntxo. (txoskoŕ): *iz.* Ustekabez sortutako txoskofa.

kuritx. (cite): iz. IJraz egindako aya. Kurits.

kurixIdjet. (txori): iz. Ikus.: Kanari-txari. 1: Kiŕiskilet, xilista.

kurka. (gurkadura): iz. Zuŕust, j: Zuŕut, zankada, zankadako, txtfiplot. (ants): *is.* Ikus.: Giŕintz. (zeŕi): jj *is.* Berbera.

kurkada. (aots): iz. Olaŕaren deadafa.

kurkaiño. (gurkadura): *iz.* Zuŕusta txikia.

kurkatu. (gurkadura): *ad.* Irentsi. 1: Gurkatu, iretsi.

kurkildu. (austura): *ad.* Intxauŕseen oskols aŕaildu. (ntxauŕondo): *ad.* Berbera.

kurkubi. (tandare): *is.* Sendagatia dan landarea; bete oŕiak olaŕaren gingil-itxura dute.

kurkubieta. (sagafondo): iz. Sagaŕ-mota bat

kurkubiea. (kuyaki): *iz.* Kui-mota bat.

Icurkubio. (arts): iz. Ikus.: Kukuŕu. Gargail, kurkubita. (tortotx): *iz.* Tortotxaren kukuŕua.

kurkubita, (kuyaki): *iz.* Kui-mota bat. I: Korkubita. (arte): *is.* Ikus.: Kuksfu. j: Kurkubio. (sagaŕondo): jj *iz.* Sagaŕ mots bat.

kurkuil. (erestun): *iz.* Ikus.: **Erestun.** I: Kurkuru.

kurkuildu. (garau): *ad. Ikus.:* Aletu. Garaldu. (mutidura): *ad.* Otzez kikildu.

kurkuila. (maskordun); *iz.* Ikus.: Baraku1o. 1: Bare-korkoil.

kurkuiz. (untzi): *is.* Ikus.: Kurinka, I: Kuŕin. (antoxin): *iz.* Buztiñezko antoxiña.

kurkulu. (gozoki): *iz.* **ikus.: Gozoki.**

lcurkulax, (ezut): iz. Ikus.: Apoo. I: Atintun, kurlu.

kurkuluxak. (seikoak): iz. Oin-lepoetako ezufak; oyek erabiltzean (aarienak) neskatilak dagiten **jokoa.: Moltxaati.**

kurkuluxetan. (joko): *adond.* ikus.; Akuloka. 1: Kaioketan, txokuka, xokoka.

kurkulu. (maskordun): *iz.* Ikus.: Barakulo.

kurkumitu. (erabe): *ad.* **Uzkurtu,** erabez ari-izan.

kurlcuri. (ari): iz. ikus.: Algai. j; Arilkai.

kurkuf. (ertsidura); *Band,* Uzkuŕ, kokoriko dagoena. (konkoŕ): *izond.* Ilrns.; Konkoŕ. j: Kunlun'. (ants): *Bond.* Zefien kufunka. j: Kutinka, kurliska, kuŕiuga, kurizkada, kuŕiu-kaŕin, kurizkada, inziria, uŕumiza. (zeŕi): jj *iz.* Berbera.

kurkuru. (ercztun): *iz.* **Burniz** edo beste gai gogoŕezkoa dan zatikoa, makobil-itxuraz egiña. j: Era ortaz egindako jostailua, j; Metalezko ereztun aundia, txiŕindola jokorako erabiltzen dana. Burdiñazko begituna, burdin-estun, ardagai, maze-kurkuru, ustai, ustakai, ustei, usti, uztagai, txiruuga, zczilo. (janztura): *iz.* Soñckoarcn mendeia.

kurkusa. (olo): *is.* Bi edo iru gingil dauzkan oloa. (abetxu): *iz.* Ikus.: Gurbiza, j: Burbux, kurkuts, kurkuxa, kurkuts-ondo, kurpibie, kuŕusa.

kurkusio. (do); *iz.* Oloaren atzekaldia.

kurkuts. (luma): is. Ikus.: Kupuŕ. 1: Kurkutz, (iieondo): Is. Ileondoaren mototsa. (abetxu): jj iz. Ikus.: Gurbiza. j: Kurkusa, kurkuts-ondo.

kurkuts-ondo. (abetxu): *is.* Ikus.: Gurbiza. j: Kurkuts, kurkuxa, **kurkusa.**

icurkutz. (iteondo): B. Uie-galdotxa. (lurns); *iz.* Ikus.: Kuput. j: Kurkuts.

kurkuxa. (abetxu): *iz. Ilcus.:* **Gurbiza.** Kurkuts-ondo, kurkusa.

kurkudada. (izat-mutil): *iz.* **ilargiaren adafa.**

kurkuxatua. (konkoŕ): *izond.* Konkorduna dana.

kurlabio. (erle): iz. Ikus.: Erlabio. Ku€ibio.

kurlau. (bildura): *ad.* Bildu, alkartu.

kurieta, (bildura): *iz.* I us.: Bildura. j: Bilera.

kurbi, (egazti): Iz. Ikus.: Lertxun. j: Kurlo.

kurlinka. (egazti): *iz.* Ikus.: Kulinka.: Kurlinta, kurliska, kulixta, ipuŕ-kolaka, talde-txiŕi, txiŕitxo, txuteto, zilio.

kurlinta. (egazti): *is.* Ikus.; Kulinka. Kulinka, kurliska.

kurliska. (egazti): *ŕz.* Kulinka-mota bat. Kurlinka, kurlinta, ipuŕ-kolaka, taldetxiŕi, uitxa. (ants): *iz. Ikus.:* Kuŕkuŕ, f: Kutinka, kutinga. (zeŕi): II *iz.* Berbera.

kurlo. (kapel): *iz.* Txanoarcu antekoa dana. I: Poxet. (egazti): *iz.* Ikus.: Lertxun. : Kuti, kurli, kuruilo. (txikiera): *izond.* Ikus.: Epo. j: Epotxa. (oŕatz): *(iz.* Ofatcaren burua.

lcurlo-belaf. (bet/at): *iz.* Ikus.: Gatu-goŕ9. Ika-belaŕ, kurlo-goŕi, lertxun-moko, lertxun-moko, mandapeŕcsiĺa, make-belaŕ.

kurlo-gofi. (belaŕ): *iz. Ikus.:* Gatu-goŕi. I: Kurlo-belaŕ, itzi-belaŕ. (kapel): *iz.* Apaiz-txapela.

kurloc, (txori); *iz.* Tkus.: Artatxori. I: Txoaŕea, kurloi, kuŕiloe, kurioja, lcurlo, xoaŕe,

kurlokeria. (zorotasun): *iz.* Ikus.: Detu.

kurlotu. (crtsidura): *ad.* Nutin *bat* txiki ta lodia gcratu.

kurlu. (ezur: *is.* ikus.: Apan. I: Kurkulux, totzuŕ.

kurpe. (estaipeu): *izond.* Ezkututa dagocna.

kurpeta. (oin-azpiko): *iz.* Ikus.; Oin-azpiko.

kurpetik. (estaipen): *adond.* Bide ezkutuen bidez ari-izatea.

kurpibie. (abetzu): *is.* Ikus.: Gurbiza. j: Kurkusa, kurpitx.

kurpil. (gurpil): *iz.* Ikus.: Gurpil, Burpil. (gaztañondo): iz. Ikus.: Morkots.

kurpil-ontzi. (itxasontzi): *iz.* Gurpilen bidez dabilen itxasontzia.

kurpildn. (azal): *ad.* Azala kendu.

kurpitx. (abctxu): *iz. Iktts.;* Gurbiza. j: Kurpibie, ktupilz.

kurpitz. (abetxu): *is.* Ikus.: Gurbiza, I: Kurpitx.

kuf. (aguŕ): *iz.* Aguŕ-egiteko burua makurtzea. (makurdura): *is.* Berbera.

kufa. (abate): *iz.* Adaf-batbakaŕik daukan aberea. (adaŕ): *is.* Berbera.

kufautu. (tanpa): *ad.* Tanpak eman.

kufe. (josketa): iz. 36 abarketa-biko jostcko lana. (oiietako): *iz.* Berbera,

kuti. (egazti): *iz.* Ikus.: Lertxun. I: Kurlo, kuŕika, kuŕilo, lertxoin. (anemen-aldi); *izond.* Aldcfai dabilena.

kufik-ots. (kutika): *iz.* Kufikaz egiten dan otsa. (soñu): *iz.* Berbera.

kufik-ukaldi. (kuŕika): iz. Il tts.: Kufikada. (tanpa): iz. Berbera.

KUItIKA. I. MetaIezko lanabesa, ardatz bateau alkartuta dagozen bi besoetaz egiña; beso suck ideki ta itxi ditezke gsuza bat artzeko edo estekatu, erauzi edo ebakitzeko erabiltzen diralarik. Ikuski, martix, murtixa, paŕika, oŕika, suats, sumats, trukcsa, urkulu. ii (atsikipen), (burnt), (lanabesa), (mailuz landura). (aingura): *is.* Ainguraren katea geldi-erazteko, bumizko lanabesa. (zaps); Estutzen duena. (egazti): *iz.* Ikus.: Lertxun, I: Kuti. (eta): II *iz.* Ik**us.:** Efa.

knfikada. (kutika): *iz.* Kufikaz emandako tanpa, : Kufik-ukaldi.

knñkan. (aŕantza); iz. Aŕantzalcek darabilten lokatia. (lokali): *iz.* Berbera.

kufikatu. (kutika); *ad.* Kufikaz zerbait artu.

lcuŕikatze. (kuŕika): *iz.* Kufikaz zerbait arteea.

kuŕikitu. (zurgintza); *ad.* Maŕi sketaz zura landu.

kufiko. (kuŕika); *is. Ikus.:* Gofika. I: Kuriko.

kufllo. (egazti); iz, **Tkus.:** Lorrain. J: Kuti, kuruilo, lertxoin.

kufiloe. (txori): *iz,* Ikus.: Artatxori. Kurloc.

kuŕimiñn. (janztara): *ŕzond.* Jsntzi motza ta ixtua daukanari esaten zayo.

kufin. (untxi): *iz.* Ikus.: Kurinka. I: Kurkuiz.

kufin-kuñn, (ants): *is.* Ikus.: Kurkuŕ.: Kuŕinka. (zeŕ1): *iz.* Barbara.

kuŕindu. (galpen); *ad.* Guzia gsldu; e.b., jokoan. (joko): *ad.* Berbera.

kufinga. (aots): *ŕs.* Ikus.: Kurkuf. Kurliska, kuŕinka. (sell): *iz.* **Berbera.**

kufinka. (soñu): *is.* Ikus.: Kifinka. I: Kiŕinkada. (ants): *is.* Ikus.: Kurkuŕ, 9: l(uŕinga, kuŕinkada, kuŕi-kuŕin, kuŕizkada, inziria, uŕumiza.

kuŕinka-egile, (inka): *ŕzond.* Beti iukaka ari dana. : Kuŕinkazu.

kuŕzkada. (ants); *is.* ikus.: Kurkuŕ. I: Kul inks. (zeŕi): *is.* Berbera.

Ituŕinkaka. (aots); *adond.* Kufinkaz art-izatca. I: Kuŕizkaka. : Kuŕintzaka.

knfinkalari. (ants): *ŕzond.* Kufinkaz ari dana. j: Kuŕixkale.

kufinkari. (ants): *izonrl.* Zefiaren aotsa egiten duena. j: Kuŕlnkaz ari dana. I: Uŕuiñati.

kufinkatsu. (ants): *izonrl* **Ortzen** artean murmuŕ egiten duena.

lcufinkatu. (aots): *ad.* Kuŕinkaz ari-izan.

lcufinkaz. (ants): *adorn!.* Kuŕinkatzcn ari-izatea.

kuŕinkazu. (inka): *ŕzond.* ikus.: Kutinka-egile.

kuñnto. (ondo): *iz.* Ondo-mota bat.

kufintxo. (guruin); *iz,* fiats,: Asikontxo. Asikoŕ.

kufiska. (ants): *iz,* Ikus.: Gaŕasi. Kaŕasi,

kufizkada. (501M): *is. Bi* gauzak Olaf erikoritzen egitcn duten soñu gozagaitza.

lcuñtzale. (yarein-yardunbideak): *bond.* Sendiaren sendagilea.

kufixka. (soffit): *adond.* Bi gauzak alkaŕ crikoritzen with gozagaitza egitean art-izatca. (aots): *adond.* Kuŕiskadaz *art-izates.*

lcufrxkatu. (inks): *ad.* **Inkaz** ari-izan,

lcufixketa. (negaŕ): *adond.* Ikus.: Negaf-mutin.]: Kurizka.

lruŕiz. (negaŕ): *adond.* Karirik gabe negafez ari-izatea. I: Kuŕizka, kuŕizkada. j; Kuŕuiz, minkunkeri, negaŕ-zuztuuŕ.

kufizione. (bcitiko); ŕz. Tkus.: Beitiko.

kufizka. (ncgar): *adond. ikus.:* Kuŕiz.: Kuŕizkada. (ants); iz. Ikus.: Kurkuŕ. Kutinka.

kuñzkada. (ants): *iz.* Tkus.; Kurkuŕ. Kutinka. (ncgaŕ): *is.* **Ikus.: Kufiz.** I: Kutizka. (ants): *adond.* ikus.: Kutinkaka.

ltufizkaka. (ants): *adorn/.* Ikus.: Kuŕinkaka.

kufizkatu. (nagaŕ); *ad,* Ziorik gabe negaf-egin. (soñu): *ad.* **Soñu zoŕotza** egin. (otz): II *ad.* Ortzak kuŕuxkatzcn ots-egin.

kuŕo. (beso): *izond.* Ikus.: Besamotz. (txori): *iz.* Ikus.: Artatxori. I: Txoaŕea, kuŕoi, kuŕoka.

kuŕoi. (txori): *is.* Ikus.: Artatxori. Kuŕa, kutoka.

kufoka. (txori): *is.* Ikus.: Artatxori. I: 1(uiu, kuŕoi.

Itufu. (egazti): *iz.* Ikus.: Lertxoin. I: Guile, kuŕuilo.

kufu-kufa. (inks): *adond.* **lnkaz** ari-izatca.

kufuila. (10): *iz.* **&us.:** Guŕuuga. I: Koŕonka, kuŕumiza, luaŕunka. (atsaldl): *iz.* ikus.: Koŕoka. **I:** Kuŕnka, kutuku, kuŕumulu, kuŕula.

kufuilo. (egazti): iz. Tkus.: Lertxoin. I; Guile, kith, kuŕalo, lersoin.

Icuŕuislca. (negaŕ): *is.* **Ziorik gabe umeen negaŕa.** I: Kuŕuiz.

kuŕuiz. (negaŕ): *iz*. Ikus.: Kuŕuiska. Ikus.: Kuŕiz, minkunkeri, negaŕ-zuzmuŕ.

kufuka. (uso): *iz*. Ikus.: Koŕonkada. j: Kuŕunka, kuŕukotz, uŕu. (eta): *iz*. Ikus.: Efa. (alsaldi): jj *iz*. *ikus.:* Kotoka. I: Kuŕuila, kuŕuku, kuŕunka, kuŕuskada, kuŕuka. (aupatsaldi): II *iz*. Ikus.: Sabel-aize, koŕokada, kuŕukara. (apen): II iz. Ikus.: Apen.

lcuŕukatu. (uso): *ad*. Koionkadaz ari-izan. (10): *ad*. Guŕungaz ari-izan.

kuñiki. (zurgintza): *iz*. Maŕusketa gupiduna.

kuñekitu. (zurgintza): *ad*. Maŕusketaz legundu.

lcufukotz. (uso): *in.* Ikus.: Koŕonkada. Kuŕuka, kuŕunka, kuŕukots.

kiifuku. (atsaldi): iz. Ikus.: Koŕoka. I: Kuŕuila, kuŕuka.

knŕula. (atsaldi): iz. Ikus.: Kuŕuila. I: Kuŕuka.

kufulu. (ari): iz. ikus.: Goru, kilo. I: Kuŕuila. (aupatsaidi): *iz*. Ikus.: Sahel-aizc, kotokada.

kuŕumazu. (inka): ŕzond. Inkaz. art dana.

kufumeta. (aate): iz. 1kus.: Kukaŕatxa. Kukuŕeta, kuŕnnbela.

kuŕumi. (zomoŕa): iz. Ikus.: Garda€nra. I; Karkoil, pipi.

kuñemia. (landare): *in.* Ikus.: Auntz-konnio. : Auntz-koŕomino, esanbelaŕ, satoŕ-bedaŕ.

kufumino. (afain): iz. Aŕañak eramatelco otafa. (otaŕ): iz. Berbera.

kutumitu. (atzetasun): *ad*. Atzetasunez geratu.

kuñimiza. (10): *iz*. fiats.: Guŕunga. 1: Kuŕila.

kufumulu. (atsaldi): iz. ikus.: Koŕoka. I: Kuŕuila.

kuŕumuŕi. (joko): *in.* Noribait jokatzeko geratzen zayon azken txintxiña. (ixintxiu): *in.* Berbera.

kuñen-lcuñin. (dei-egikuntza): *in.* Zefiari dei-egitca. I: Kuta-kula, kutx-kutx, nae. (zeŕi): iz. Berbera.

kufunbela. (arte): *in*, Ikus.: Kukuŕatxa. I: Kuŕumeta. (tortotx): iz. Barbara.

kufunda. (jauzketa): *ad*. Ariñeketan jauzi-egin.

kufunka. (uso): *in.* Ikus.: Koŕonkada. I: Kuŕuka. (to): *iz*. Ikus.: Guŕunga. I: Kuŕuila, lo-aŕantza, lokaŕanka, lokaŕasa, lokaŕats, lokaŕaz, lo-koŕos, lo-koŕoska, to-kuŕunka, to-ots, lo-zarata, lo-zuñ€nka, xuŕun, zoŕonka. (atsaldi): Ij *in.* ikus.: Koŕoka. I: Kuŕuka, saŕaila.

kuŕunkatu. (La): *ad*. Gutunga-egin.

kufunkaz. (aupatsaldi): *adond*. Sabelean otsa ateratzen ari-izatea. (lo): *adond.* Gaŕtmga egiten ari-izatea,

kuŕunko. (aŕau€z): iz. Ikus.: Goŕingo. I: Goŕinko.

kuŕupc. (abera-tresnak): iz. ikus.: Aztalugal. I: Korpera, ipuŕ-makila.

kuŕusa. (oia); *iz*. Ikus.: Kurkusa.

kuŕusk-aza1. (kuŕuska); *iz*. Kieŕuskak estaltzen ditucn tnintza.

!whisk-elan. (kuŕuska): *iz*. Kufuskaen euna.

KUItUSKA, in. Kuŕusk-cnna, sendaf, biurkoŕ eta zurista; gizon eta abereen soñean iyekiak seamen dituena. I: Ezurlokaii, ezurtxuri, kaŕaka, pikoŕ-kuñeska.11(abelizti), (eunizti), (ezuŕ), (soin), (afaildura): *iz*. *Ikus.:* Aŕaildura. (azkuŕi): II *ad*. Ots-egitean jan.

kuŕuska-antzeko. (kuŕuska): *iz*. Suduf eta beiaŕiaren kuŕuska. (suduf): *in.* Barbera.

kufuska-ebaketa, (kuŕuska); in. Kufuskaetan egiten dan ebakuna.

kufuska-eun, (kuŕuska): *iz*. Kuŕuskaetan dagoen euna.

kufuska-min. (kuŕuska); tn. Kurruskaetan izaten dan antura.

kufuska-pikoŕ. (kuŕuska); iz, Ezuŕa bezcladagoen kuŕuska.

kufuskada. (erakardura); *iz*. Gibelalde gañean naŕa-egi tea. (atsaldi): In. Ikus.: Koŕoka. I: Kuŕuka. (azkuŕi): II iz. Ots-ogitcan jatea.

kuŕuskadun. (kuŕuska): *izond.* Kufusleak dauzkana. E: Kufuskatsu.

kufuskaka. (uupatsaldi): *adond.* Sabelean otsa ateratzen ari-izatea.

luifuskatsu. (kuŕuska): *ŕzond.* Ikus.: Kuŕuskadun.

kufuskatu. (afaildura): *ad.* Aŕaildura egin. (aginkada): *ad.* lkus.: Mafaskatu.

kufuskazko. (kufuska): *ŕzond.* Kufuskakaz egiña dana. I: Kuŕuska-antzcko.

knfnskela. (mats): iz. Mats mots bat.

kuŕuska. (ogi): *in.* Ogi-puska gogo#a. I: Obi-kozkoŕ.

kufusku. (azal): iz. Ogiaren azal gogoŕa,

kuŕuxlta. (soffit): *iz*. Ausnartzearen otsa. (ausnarlari): *in*, Berbera. (aupatsaldi): II *iz*. Sabelean izaten dan otsa. I: Oŕu. (mats): jI *iz*. Mats-mota zuri hat.

lcuŕuxka-antzelto. (kuŕuska): *ŕzond.* Ikus.: Kuŕuskazko.

kuŕuxkada. (soña): *in.* Ikus.: Kaŕaska. E: Kaŕaskada.

kufuxkaka. (soñu): iz. Jatean ateratzen dart utsa. (azkuŕi): iz. Berbera.

kutuxkatsu. (kuŕuska): *frond.* Kiŕi-kiŕizkoa dana.

kufuxkura. (kuŕuska): iz. Aragiaren kiŕi-kiŕiek.

kufuzka. (lo): is. lkus.: Koŕoxka, I: Guŕunga, koŕox, kuŕuzkada, lo-kaŕasa, lo-xuŕunga, xuŕun-xuŕuntx, zaŕa, zoŕonka, zuŕu.

Icuŕuzkada. (to): iz. Tkus.: Guŕunga. I: Kuŕuzka.

kufuzuri. (ari): iz. Ikus.: Algal.. I: Arilkai, kurtsurio, kurtzuri.

kursu. (mamu): *iz*. Ikus.: Zomoto. Kuso, mikelu. I: Kurso.

kurtade. (lokaŕi): *iz*. Gurdi baten zama tinkotzeko lalcafi lodia.

kurss. (abeltegi): *iz*. Abekxeen aska.

kurtede. (uztaŕi): *iz*. Gurdiaren agan uztatia Lotzen dutcn cdc-zetendak.

kurtetxe. (orga): iz. Ikus.: Burtetxe. E: Burtoe.

kurtitxi. (raga): *iz*. Itxita dagoen gurdia.

kurtso. (mamu): iz. Ikus.: Kuxo. : Kuso, mauiac,

kurtsulu. (argi-mutil): *iz*. Argi-ontzia.

kurtsnrio. (ari): iz. Tkus.: Algai. I: Ariikai, kuŕuzuri.

kurtu. (ayef): *ad.* Ayeŕa izan. (makurdura): *ad.* Burua makurtu. Ukurtu. (yaurespen): II *ad*. Yauretsi.

kurtu-makurtu. (makurdura): *ad.* Burua makurtu.

kurtxeta. (ada): *iz*. Aŕemezkoa dan ailea.

kurtxil. (abeLtcgi): *in.* Zefientzako abeltegi. I: 11ydandegi, urdetegi, xeŕitegi.

kurtxila. (itxitura): iz. Gaztañak iraunaztcko itxitura. (baŕio): ŕn, Ardien kumeak gordetzeko tokia. (abeltegi): 11 *iz*. Zefientzako abeltegia.

kurtxu. (mamu): *iz*. Ikus.: Kuxo.

kurtxoin. (bururdi): *in.* Ikus.: Kosna. (mai): iz. Mai-estalkia.

kurtxuin-lan. (kurtxoiñak): *iz.* Kurtxoiñak egiteko ado ipintzeko Lana.

kurtxoindegi. (kurtxoiñak): *in.* Kurtxoiñak dagozen tokia edo saltokia.

kurtxoindu. (bururdi): *ad.* lost beaŕ diran bi oyalen aaean atgodoi edo beste gauzareu bat sartu.

kurtxuiudura. (bururdi): *iz.* Kurtxointzearen egipena.

kurtxoingile. (kurtxoiñak): *izond.* Kurtxoiñak ipintren dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

kurtxoingintza. (kurtxoiñak): *iz.* Kurtxoiñak egitcko fangintza.

KURTXOTÑAK. *iz.* Kurtxoiñcn arazua. I: Eskuya, zamauteria. (apaingailu), (bunko), (eŕedize), (esertoki), (estaldura), (eundura), (margoerti), (oyal), (ain-azpiko), (otadura), (zamuka).

kurtxoiñeztu. (kurlxoiñak): *ad.* Kurtxoiñak

kurtze. (gurutze): *iz.* Ikus.: Gurutze. Gurutz.

kurtze-tajuan. (gurutze): *adond.* Gurutze-itxuraz. j: Kurtzetara.

kurtzebide. (iletak): *iz.* Gorpua gurutzearekin eramalen dan bides.

kurtzegai. (abetxu): *iz.* Gurutzeak egiteko gal berezia.

kurtzegei. (abelxu): *iz,* Besteak baño lenago loreak ateratzen dituen abetxua.

kartzelu. (argi-mutil): iz. Ikus.: Krisailu. Kriseilu. I: Kurtzulo.

kurtzelukada. (argi-mutil): iz. Kriseiluaz emandako tanpa. (tanpa): iz. Berbera.

kurtzer-ontzf. (guda-ontzidi): *iz.* Gudarako itxasontzi berezia.

kurtzeratu. (gurutze): *ad.* Ikus.: Gurutzefikatu. j: Gurutziltzatu.

kurtzef. (etxeginlza): *iz.* Ikus.: Eliz-besoak. j: Eliz-gurutze, kurutze-beso.

kurtzetara. (gurutze): *adond.* Ikus.: Kurize-tajuan.

kurtzulu. (gurutze): *iz. Ikus.:* Gurutze. Gurutz.

kurtzuri. (ari): *iz.* Ikus.: Algal. I: Arilkai, kuŕuzuri, kuruzuri, kurzuri, kusturio.

kuru. (itz): *iz.* Arbuyoa adierazteko itza. (arbuyo): **iz.** Berbera. (eritasun): (iz. Abeltxeak zintzuŕean izaten duten eritasuna.

kurubil. (obo): *iz.* Ikus.: Obo. j: **Kirkuru,** piŕila, uztagai, zerzilo. (pilots): iz. Ikus.: Pilotu. j: Aibo.

kurubil-antzelco. (ingurubil): *frond.* Ingurubilaren itxura **duena.**

kurubildu. (ingurubil): *ad.* Ikus.: Kiribilatu. j: Kiribilau, kurubilkatu, uriloztu.

kurubilgalu. (ingurubil): *ad.* Ikus.: Kiribilatu. j: Kurubilkatu.

kurubillca. (ingurubil): *iz.* Ikus.: **Ingurubil, j: Bioŕ.** (pilota): *adond.* Pilota bezela ipintzean ari-izatea.

kurubilkadura. (biribildura): *iz.* Kurubilatzcaren egipena.

kurubilkan. (ingurubil): *adond.* Ingurubilcz.

kurubilkatu. (ingurubil): *ad.* Ikus.: Kiribilatu. Kurubildu, zizkolatu.

kurubilketa. (ingurubil): *iz.* ICiribilatzearen egipena.

kurubilatu. (artza): *ad.* **Carla** artzatu. (biribildura): *ad.* Kiribil ilxuraz biribildu.

kurubilo. (aize): *iz.* Ikus.: Aize bidasoya. Aize-zirimola, kurubil, mai-eŕoda. (ingurubil): iz. Ingurubiiuz.

Kurubilo-aitziko. (aize): *iz.* Eguan egoten dan £inkadura aundiaren zabaldea. j: Kurubilo-aitzitiko.

kurubilo-aitzitiko. (aize): *iz.* Titus.: Kurubilo-aitziko.

kurubio. (erle): *iz.* Ikus.: Abadote. Edubio, liztoŕa, kurumiño, kuietniño.

kuruiio. (egazti): *iz.* Ikus.: Lertxun. j: Kurlo, kurulu.

kurulu. Ohio): *ft.* Liñoaren gouca. (egazti): iz. Ikus.: Lertxun. I: Kurlo.

kurumilka. (ingurubil): *adond,* ingurubilez egitea.

kurumilkatu. (biribildura): *ad.* Ikus.: Biribilkatu.

kurumiño. **(erle):** *iz. Ikus.:* Abadote. Kurubio, kulemiño, liztoŕa.

kurumuilu. (birika): *iz.* Biri-odietan izaten dan **txistu zapatu€a. I: Kurmuilu,** kurumulu.

kuruntxo. (guruin): iz. Ikus.: Guruiu. Kurintxo. (txoskaŕ); *iz,* Txoskof aundi ta zorneduna.

kuruutxoalc. (txoslcoŕ): iz, **Ikus.: Gingil.** I: Goen-ezuŕ, goen-uguŕ, xeŕiak.

kurupilkatu. (zaps): *ad.* Mustukaku, zapatu.

kuruta. (janztura): *iz.* **Ikus.:** Aloza, 1: Alortza, Icusa.

kurutx-ala-pil. (joke): iz, ikus.: Ardogi. Bustia ala legorka, iruntz ala legoŕ, txanpan.

kurutxa, (morokil): iz. **Ikus.:** Morolcil. I: Aya. (gurutze): iz. Ikus.: Gurutze. Kurutxe.

kurutxa-bide. (bide): iz. Ikus.: Kulu. j: Kurutxa-gune, kurutxamendu, kurutxune.

kurutxa-gune. (bide): *iz.* Ikus.: Kulu. Kurutxa-bide, kurutxamendu, kurutxune.

kurutxamendu. (bide): *is.* Ikus.: Kulu. I: Kurutxa-bide, kurutxa-gune, kurutxune.

kurutxatu. (gurutze); *ad.* Gurutzearen irudia egin.

kurutze, (gurutze): *is.* Ikus.: Gurnŕze. Kurutze.

km-rat-so. (arbuyo): *iz.* Kuru itzaren ñogaŕia.

kurutxune. (bide): *iz.* Ikus.: Kulu. j: Kurutxa-bide, kurutxa-gune, kurutxamcndu.

kurutzamen. (alkartasun): *iz.* Ikus.: Alkartasun.

kurutzatu. (gurutze): *ad.* Bi gauza edo geyago berm arlean zearkatu. Gurulzean josi. j: Kurutzelikatu. (azaldi): *ad,* Berdiñak ez diran bi endako notiñek edo abereek semeak izan.

kurutzatze. (azaldi): *iz.* Ezberdiñak diran endaetako abereak estaltzea.

kurutzaun. (mertxikondo): iz. Ikus.: **Mertxikondo.**

kurutze. (gumtze): iz. Ikus.: Gumtze. Kurutxe.

kurutze. (gurutze): is. Ikus.: Gurutze.

kurutze-beso. (ctxegintza): *iz.* Ikus.: Eliz-besoak. I: Kurtzeŕ.

kurutze-bide. (corzketa): is. Ildakoen bides.

kurutze-urte. (gurutze): iz. Gurutzatzen diran asmo edo *xedeen* **urtea,** (one): *iz.* Berbera.

kurutzefikatu. (gurutze): *ad.* Ikus.: Kurutzatu.

kuutzekari. (gurutze): izond. Gurutzea daramana. j: Kurutzelari.

kurutzeketa. (gurutze): *adond.* Gurutzearen bila.

kurutzeketari. (gurutze): *frond.* Gurutzearcn bila doana.

kurutzeluri. (gurutze): *frond.* l ens.: Kurutzekari.

kurutzelarka. (gurutze): *adond.* Curutzearen iduriz jartzea.

kurutzetakoak. (gundze): *is.* Gurutz-hidearen egon-aldiak.

kuruzuri. (ari): iz. Ikus. Algal. j: Arilkai, kurtzuri, kurzuri, kurzeiru.

kurzuri. (ari): *iz.* **Ikus.:** Algal, j: Arilkai, **kuruzuri,** kurtzuri, kurzuru.

kurzuru. (ari): *iz.* **ikus.: Algal.** I: Arilkai, kurzuni.

kus. (aditz): *ad.* **Ikusi aditzaren** efoa.

kusa, (azterkuntza): iz. **Ikus.: Azterkuntza. j:** Bilatze, bilakuntza, kuza, kusketan. (gorpu): in. Tkus.: Katabola. I: **Iikutxa.** (janztura): jj *iz.* Ikus.: Aloz.a. j: Aloctza, kurula.

kusaldizkaria. (azalpen): iz. Edozein gayaz aldiz-aldiz ateratzen dan argitalpena.

kusano. (anemen-aldi): *izond.* Landau barna ostutzen danaz bizi-izaten, dabilena. I: Tngurukari.

kusari. (ikustaldi): ŕz. Erdi beŕiak diran emakumcai egindako ikustaldia. (emanketa): iz. Eri dagoen bati egindako ikustaldian ematen dan bezuza.

kusi. (ikusmen): *ad.* lints.: Ikusi, j: Ikus. (sendi): *iz.* Ikus.: Lengusin. I: Kusiña, kusi iipi

Icusi-lipi. (sendi): *iz. ikus.:* Lengusi, Kusi, kusiña.

kusidatu. (anemen-aldi): *ad.* Anemen-aldian ari-izan.

kusiña. (sendi): iz. Ikus.: Leugusin. Kusi, kusi-lipi.

kusitu. (sendi): *ad.* Lengusintzat artu.

lcuska. (tanpa): iz. Ots aundi gabeko tanpa. Kuskako.

Icuskadura. (ogi): *iz.* Ogi-garaua.

kuskaildura. (maskulu): iz. ikus.: Maskulu. I: Kiskilo, kuskuiladura, kuskuilu.

kuskuko. (tanka): *iz.* Ikus.: Tanka. (oldargune): *iz.* Bultzada eman.

kuskafatu. (anrayera): *ad.* Ikus.: Amaitu. 1: Ikuketu. (obekuntza): *ad.* Obcto egin.

kuskafo. (amaŕukeri): *Land.* Amaŕuz egiña dagoena.

kuskatu. (austura): *ad.* Afautzari oskola kendu. (aŕaut.): *ad.* Berbera.

kuskeria. (gozoki): *iz.* Mizkeria, mizkineria, litxarketa, juyuskeria. (gura): *iz.* Begiluze izatea.

kusketan. (auemen-aldi): *adond.* Ostutzeko asnroz anemen ibittzen ari-izatea. I: Ikus.: Kusa.

kuskilau. (autsiatdi): *ad.* Menderaluta utzi.

kuskila. (anpulu): *iz. Ikus.:* Anpulu. I: Kiskilo.

kusko. (lore): *iz,* Ikus.: Pipit. I: Birbil, kusku, loraburu, lorakusku.

kusku. (oskol): iz. Afautzaren oskola. I: Kuxku. (aŕautz): *iz.* Berbera. (zurtoin): II iz. Seska itxurazko zu toña. (lore): II *iz.* Ikus.: Pipit. I: Kusko, potokua.

kusku ersi. (intxauŕondo): *izond.* Uzteko zala dana (intxauŕ,...).

kusku-kentzaile. (ziriko): *izaad.* Ziriko-afen kuskuak ofietatik kentzen dituena.

kusku-lodi. (azal): *frond.* Azal India duena.

kuskubiko. (oskol): *frond.* Bi maskoŕ dauzkana.

kuskuddn. (oskol): *frond,* Maskoŕa daukana. (maskoŕ): *izond.* Berbera.

Icuskuil-belaf. (belaŕ): *iz.* Ikus.: Belargazi. I: Andra-bedaŕ.

kuskulldu. (ileondo): *ad.* Ileondoan kizkuŕak egin. Ikus.: Kuslculatu.

kuskuila. (arte): *iz.* Ikus.: Bolintxa.: Kuskuilo, kutil, knxkula, kuxkuil. (zeiñu): iz. Ikus.: Biribiloi. I: Kaskabil, kaskabilo, kuskuilo. (ogi): II *iz.* Ogl-azalaren anpadura. (gupiera): iz. Ikus.: Kizkoŕ. I: Kizkoŕ. (anpulu): ⊟ *iz.* Ur-anpulua. I: Kuskuilu.

kuskuila-belaf. (belaf): ɪz.. Lore-osto gabeko ta azi-atalbikoa dau belafa.

lcuskuiladu. (biribildura): *ad.* Era biribila eman edo artu.

kuskuiladura. (gupiera): *iz.* Ikus.: Kizkoŕ. I: Kizkuf. (maskulu): *iz.* Ikus.: Maskulu. I: Kuskaildura.

kuskuilatu. (ileondo): *ad.* Kizkutak egin. I: Kuskuildu, kuxkuilatu, kuxkuildu.

kuskuilo. (zeiñu): iz. Ikus.: Biribiloi. I: Kuskuila, kuzkuilo, txintxiŕin.

kusicuilu. (arte): *iz.* Ikus.: Bolin€xa. I: Kuskuila, kuskulu. (maskulu): *In.* ans.: Maskulu. I: Kuskaildura. (anpulu): II *iz.* Ikus.: Kuskuila. (landare): II iz. Sendagaŕia dan landarea; here oñak olafaren gingilaren antzekoak dira.

kuskuilutzaf. (arte): *iz.* Kuskuila aundia.

kuskul. (ertsxidura): *izond.* Makurturik dagoena.

kuskula. (landare): *iz.* Ayen-belarkaria dan landarea, txerketxa dana. (zeiñu): iz Biribila dan aŕana. (ileondo): II In. Ule-txorta. I: Ile-korda.

kuskula-min. (eritasun): *iz.* Andramiñaren miña.

kuskuladun. (eritasun): *izond.* Andramiña duena. I: Kuskulatsu.

kuskulatsu. (eritasun): *izond.* Ikus.: Kuskuladun.

kuskulatu. (gupiera): *ad,* Ikus.: Gupitu. ^: Korboildu.

kuskuldu. (ertsidura): *ad.* Akuriko jaŕi.

kuskuldura. (ileondo): iz. lleondoareu kizkuŕa..

kuskuleria. (zeiñu): *iz.* Biribiloi-multzoa.

kuskuli. (maskulu): iz. Lafuan ateratzen dan maskulua. (Ida): *iz.* Berbera.

kuskulu. (arte): *iz.* ikus.: Bolintxa. I: Kuskuilu, kuskulubita.

kuskulubita. (arts): *iz. Ikus.:* Bolintxa. I: Kuskulu.

kuskuluka. (joko): *iz.* Ikus.: Botxika. Botxoka.

kuskulo. (belaf): *iz.* Belaŕ kaltegaŕia, zelayetan azten dana. Goyeran aŕabete dauka, oso gogofa da eta ez dute abereak jaten.

kuskulot. (zeiñu): *iz. Ikus.:* Biribiloi. Kuskuilo.

kuskuf. (igali): *iz.* !gallon muxikifia. I: Kuskut. (mats): *iz.* Matsaren zuzteŕa. (egazti):) *iz.* Egaztien rnotoa. (ertsidura): II *frond.* Sorbaldak ertsituta dauzkana.: Kuskufu.

Tcuskufo. (ogi): *iz.* Gogortuta dagoen ogia.

kuskulu. (ertsidura): *frond.* Ikus.: Kuskuf.

kuskuŕukot. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko. I: Kokoriko.

kuslcufunpin. (ur-legoŕeko): *iz.* Ikus.: Bunt xaal. Apaburu.

kuskurtsu. (luŕ): *frond.* Mokofez betcta dagoena.

kuskurtu. (ertsidura): *ad.* Ikus.: Ertsitu. I: Ertsatu, uzkurtu.

kuskusari. (zelata): *izond.* Zelatan ari dana.

kuskusean. (gura): *adond.* Begiluze bezela ari-izatea.

kuskut. (igali): iz. Ikus.: Kuskuŕ.

kuslcutsu. (oskol): *izond.* Maskoŕez beteta dagoena.

kuskutu. (liño): *ad.* Linoa here kuskuaz buts.

kuskutzaf. (oskol): ŕr. Kuala' aundia.

kuskultttu. (ogi): *ad.* Ogia egostean aŕotu.

kuso. (mamu): *iz.* Mozoŕoa. I: ikus.: Zomoto, kurso, mikelu, sank), kuuso, zikilimafo. (zintzuf): *iz, Ikus.:* Ats-bidea. Gaŕangila.

kusokeri. (ergeltasun): *iz.* Ikus.: Ergelkeri. I: Kirtenkeria, pertolikeri.

kustate. (cskartasun): Eslcartasunaren egipena. (ordaintza): *iz.* Lansariaren gañetik ordaintzen dana.

kustatu. (bilakuntza): *ad.* Beŕiz eta beŕiz bitatu_

kusturio. (ari): *iz.* Ikus.: Kurtzuri.

kuso. (sendi): iz. Ikus.: Lengusu. I: Kosu, kuzuña. (zintzuŕ): *iz.* Ikus.: Gusu. I: Gusa, kusuma, kuzu, kuzuma, lepasamaf, zintzuŕ-zola.

kusu-kusiñak. (sendi): iz. Lengusu ta lengusifiak.

kutxalki. (kutxa): iz. Bare azpian kutxa bat edo batzuk dauzkan esertokia. (esertoki): (z. Berbera.

kutxalkin. (kutxa): *frond.* ikus.: Kutxagile. I: Kutxagin.

kutxandi. (kutxa): *iz.* Aundia dan kutxa. ~: Kutxatař, kutxaxka.

katxaratu. (kutxa): *ad.* ikus.: Kutxaldu.

kutxategi. (opamai): is. Ikus.: Oteundegi. I:.lauretxola, kutxatoki.

kutxatel. (kutxa): *is.* Kutxa aundi baten baŕuan dagoan kutxatila. j: Kutxalo,) t xoil, itxutila, ixkiliña, izkiliña.

kutkatila. (kutxx): *iz.* ikus.: Kutxatel. Kutxabalda, kutxato, kuxoil.

kuttatila. (begi); *iz.* Ikus.: Barna-kutxa. ~: lt$utila, kutxabalda, utxabalda.

kutxato. (kutxa): *is.* Ikus.: Kutxatet. Kutxatila, itxutila.

kutxatu. (kutxa): *ad.* Boas.: Garde. (iraun-azte): *ad.* Iraon-arazi.

kutxatxo. (kutxa): *iz. Ikus.:* Kutxaio.

kutxatzař. (kutxa): *is.* ikus.: Kutxandi. I: Kutxaxka.

kutxaxka. (icutxa): ŕz. Ikus.: Kutxandi. Kutxatzař.

kutxelaka. (estalpen): *adond* Ixilean gordetzen dana.

kutxer. (sukalde): *iz.* Sakona baño zabalagoa dan antoxiña, gidet luzea daukana.

kutxeskiliña. (kutxa): *iz.* Ikus.: Kutxa-ixkiliña. Kutxizkitinga, kutxeskli, kutxeta, kulxizkiliña.

kutxeskli. (kutxa): iz. Ikus.: Kutxa-ixkiliña. I: Kutxeskiliña, kutxeta.

kutxet. (jarmaiñera): iz. Jarmaiñerako neufia. (neuŕi): iz. Berbera.

kutxeta. (kutxa): *iz.* Ikus.: Kutxa-ixkiliña.: Kutxeskiliña, kutxeskli.

kutximutitu. (joko): *ad,* Jokoen irabazi.

kutxin. (sarde): *iz.* Ikus.: Sarde.

kutxineta. (untxi): *fr.* Ikus.: Akuri. I: Kui.

kutxitu. (joko): *ad.* Jokoan guzia galdu.

kutxizkilinga. (kutxa): iz. Ikus.: Kuixa-ixkiliña. Kutxeskiliña, kutxizkilina.

kutxizkiliña. (kutxa): *iz.* Ikus.: Kutxa-ixkiliña. j: Kutxeskiliña, kutxizkilinga.

kutxontzi. (kutss): *iz.* Txindia edo beste gauzak gordetzeko kutxa.

kutxot. (jarmaiñera): iz. Jarmaiñerako neutia. Kutxet. (neuŕi): *iz.* Berbera.

kutxu. (kutxa): *iz.* Eŕedizc bateau sartzen dan kutxa. I: ikus.; Taokun. (irol): *iz.* Ikus.: Kuto. j: Azpiontzi, gabontzi, murko. (zeŕi): *iz. ikus.:* Zeŕi. j: Kato.

kutxu-kutxu.(berantasun): *adond.* Poliki-poliki.

kutxut. (jarmaiñera): *iz.* Pinta-erdi. (neuŕi): *iz.* Berbera.

kutxut-irureu. (jamtaiñera): *is.* Pinta-seiren. (neuŕi): *iz.* Berbera.

kutxuztatn. (hka): ad. Likatu.

kutz. (naretasun): *frond.* Ñarc dagoena.

kutzebide. (eorzketa): ŕz. Gorpuak eramateko bidea.

kuulu. (ari): *is.* Ikus.: Kilo. j: Guru, kuulia.

kuufa. (dei-egikuutza): iz. Oloari dei-egiteko itza. (olo): *is.* Berbera.

kuuso. (mamu): *iz.* Ikus.: Kuso.

kuutza-bide. (eorzketa): *iz.* Itdakoen bidea.

kuxa. (oe): *iz. Tkus.:* Oe. I: Goatze. (eyeraldi): *iz.* Ikus.: Erlapo. I: Kalapatxa, kobain. (sendi): *(is.* Lengusu edo lengusiña.

kuxakeria. (gozoki): iz. Ikus.: Mizkineri. Kuxkeria, laminuŕi, letxaŕeria.

kuxala. (sendi): *iz.* ikus.: Kuxin. I: Lengusin.

kuxalen. (sendi): iz. ikus.: Lengusu. Gusts, kuxanla.

kuxanla. (sendi): *is,* Ikus.: Leugusu. I: Kuxalen.

kuxe. (oraiñaldi): *iz.* Tksts.: Lipař. j: Kutu.

kuxe-kuxean. (oraiñaldi): *adond.* Berealaxe ari-izatea.

kuxean, (oraiñaldi): *adond.* Bereala ari

kuxelari. (menu): *frond.* Ikus.: Mezulari. Mezudun.

kuxelu. (estaipen): *iz. Ixi1ean* emandako mezua.

kuxeluka. (mintzoera): *adond.* Aots ixilean mintzatzen ari-izatea.

kuxelukatu. (estalpen): *ad.* lxilean ongi euki.

kuxelutxo. (argi-mutil): iz. Argi-mutil txikia.

kuxeluz. (estaipen): *adond.* Bclaŕira mezuak ematen ari-izan, (mezu): *adond.* Berbera.

kuxetza. (uzta): *iz. ikus.:* Uzta.

kuxi-kuxika. (joko): iz. Ikus.: Batupareaka. : Abixonka.

kuxidade. (apaingabetasun): *iz.* Ikus.: Apaingabetasun. (erabaga): *iz.* urns.: Erabaga. I: Zuŕu-buŕu.

kuxidare. (zikintasnn): *iz.* ikus.: Zikintasun. I: Zarama.

kuxin. (burko): iz. I us.: Burko, kuxala. (josketa): *iz.* Ikus.: Kutun. j: Kuxinto. (sendi): II iz. Lengusu ado lengusiña. (sarde): II *iz.* Belaŕa zamatzeko sardea.

kuxin-azal. (burko): *is.* Burkoaren estalkia.

kuxinto. (josketa): *iz. Ikus.:* Kutun. j: Kuxin.

kuxka. (to): *iz.* Lo ariña. : ikus.: Kuluska. : Kukuska.

kuxkabil. (eguu): *iz.* Eguŕ xec. Kuxkaxit.

kuxkadila. (lo): *ŕz.* Bazkaldu orator= egiten dan Loa.

kuxkandel. (naŕazti): *iz.* Edozcin naŕazti txikia edo zomoŕoa, batez ere iguingaŕiak diranak. Pixtia.

Icuxkaŕaldi. (amayera): *iz.* Lan bati amaitzeko ematen zayon azken ikuketa.

kuxkaŕatu. (antxe): *frond.* Antzez egiten dana.

kuxkaxit. (egut'): *is.* Ikus.: Kuxkabil. I: Kixkil.

kuxkeria. (urguritasun): *is.* Ikus.: Zurbizkeri. J: Naikeri. (gozoki): iz. Kuxakeria. I: Laminuti, letxaŕeria.

kuxkil. (taskordun): *iz.* Itxasoko barekurkuloa.

kuxkortu. (ertsidura): *ad.* Ikus.: Ertsitu, uzkurtu.

kuxku. (oskol): *iz.* Ikus.: Kusku.

kuxku-bateko. (maskordun); *frond.* Maskoŕbakaŕa daukana.

kuxku-biko. (masxkordun): *izond.* Maskof bi dauzkana.

kuxkuil. (arte): *iz.* Ikus.: Kuskuila. (ileondo): *iz.* True.: Kizkuŕ.

kuxkuildu. (ilconclo): *ad.* Ikus.: Kuskrtilatu. : Kuxkuilatu.

kuxkuilatu. (ileondo): *ad.* Ileondoa kizkufez apaindu. j: Ikus.: Kuskuilatu. Kuxkuildu.

kuxkuka. (gaztañondo): *iz.* Ikus.: Kirikiña, lokotz.

kuxkul. Ole): *izond.* Kizkurturik dagoena. I: ikus.: Kizkof.

kuxkula. (zeiñu): *iz.* Ikus.: Biribiloi. Girgil, kuskuila, kuxkulu.

kuxkulatu. (ileondo): *ad.* Iicondoan kizlcuŕak egin.

kuxkuldu. (ertsidura): *ad.* Tkus.: Kukuldu. I: Kuzkurtu.

kuxkulu. (zeiñu): *ŕz.* Ikus.: Biribiloi. Girgil, kuxkula, txintxila. (joko): *is.* ikus.: Afanbera. I: Kirkila, txintxeŕi.

kuxkun. (azkuŕi): ŕz. Bazkal-aparia ospatzen zana, liñoen lanak amaitzen ziranean.

kuxkuf. (txin): *iz.* Ikus.: Txin. Txindi. (arte): *iz.* Areitzaren ezkuŕa.

de), (txotx),
zikintasun),
ŕ): *iz.* Oro batetik
puska. I: Gauza
edo eŕaustetik
le-ondaŕa. (Cane): I)
I iz. Gauza bat
). (oguzkera): II *iz.*
'Iatzuetan ematen
lpilada): jj *is.*
.ubilduta dagozen
, janaria ongitu
lama, (gizarte); II
bazkide-mota
t. Legeaustea,
at lenengo aldiz
en astearen
iz. Azkuŕi edo

Kutsagaŕia dan
un): *iz.* Berbera.
Caltegaŕia dan

cadura): *izond.*
4tena. !: Kutsu-
(i, kutsu-galtzeko,

z. Kutsatzeko

zand. Tkus.:

radura): *izond.*
I: Kutsu-galgaŕi,
urkako.
ukadura): *iz.*
Ia. I: Kutsu-eza,
-eza.
j): *iz.* Ikus.:
ttsu-gatbide,

dura): *is.* ikus.:
rtsu-eza,

lura): *izond.*
: Kutsu-eragozte,
tsugarbigaŕia.
edura): *izond.*
: Kutsu-eragozle,

kadura): *is.*
Kutsu-kentze.
ura): *iz.* ikus.:
tarbikcta.
I: iz. Biurtzen

ialdubidezko

ura): *ad.*
tgarbitu.

kuxkufaldi. (ikoldura): *iz.* Ikus.: Ikoldura. j: Kizkurdura,

kuzkuŕatu. (apaintasun): *ad.* Apaindu. I: Arkolatu.

kuxlcurtu. (ertsidura): ad. Tkus.: Ertsitu, l: Kuskurtu.

kuxkuta. (zurtoin): iz. Ikus.: Azubil. Kuzkut.

lcuxkutxautsa. (tore): *ft.* Ikus.: Lorebin. I: Lore-cuts.

kuxkux. (ikerketa): iz. Ikus.: Bilakuntza. j: Galdekuntza. (bilakuntza): *is.* Berbera.

kuxkuxean. (ikerketa): *adond.* Kuxkux egiten ari-izatea. I: Kuxkuxka.

kuxkuxka. (ikerketa): *adond.* Ikus.: Kuxkuxean.

kuxicuxkatu. (ikerketa): *ad.* Ikerketan ari-izan.

kuxmux. (mintzoera): *adond.* Acts ixilean tnintzatzen ari-izatea.

kuxo. (mamu): iz. Ameskerizko ikusketa; ametsetan ado irudimen berotuan agertzen diranak bezela. j: Irudimenean iraŕita bezela geratzen dan izakai baten iduripena. j: Zomoŕo, amalau, amalauŕ, antz-uts, kikimaŕo, kukuso, ilduma, kuso, kurtso, inguma, intxisu, izexa, mamao, mamaŕo, mamoŕo, mamma, moxolo, okili-maŕo, santa bafauka, iratxe.

kuxoil. (kutxa): *iz.* Ikas.: Kutxatel. I: Kutxatita.

kuxokeri. (mamu): iz. Ikus.: Ikus- Iilura.

kuxturko. (ogi): *iz. Ikus.:* Koxko. I: Koxkoŕ.

kuxu-muxu. (mardail): *iz.* Acts ixilean mintzatzean egiten dan marmara.

kuxu-muxuan, (mardail): *adond.* Mardailez ari-izatea.

kuxulu. (argi-mutil): *iz.* Ikus.: Kresailu. ^: Krisailu, kriseilu.

kuxuma, (aultasun): *izond.* Aul dagoena. (izaera): *izad.* Ezer. (zintzuŕ): jj *iZ.* Ikus.: Zintznŕ. I: Kuzma.

kuya. (kuyaki): *iz.* Ikus.: Kuyaki. Kukubikariak.

kuya-luze. (kuyaki): ŕz. Ikus,: Luzkeŕ. Kui-luze, ilxas-luzkeŕ.

KUYAKI. *iz.* Atalbiko aria duen landarea, zurtoin ayentsua duena, kui ta meloya bezela. I: Kukubikariak, kuya. li (baratz), (barazki), (landare).

kuyao-antzeko. (untxi): *izond.* Ikus.: Kui-agodun.

kuyaio. (kuyaki): *is.* Was,: Kut, J: Kokoma.

kuyatxo. (kuyaki): *iz.* Ardea eramateko kuya. j: Kuyutsu.

kuyatze. (kuyaki): iz. Kuyaren oña.

kuza, (ikerketa): *iz.* Ikus.: Azterkuntza. I: Kusa.

kuzi. (garbitasun): *ad.* Ikus.: Ikuzi, I: Ikuztu.

kuzian egin, (zintzuŕ): *ad.* Zintzufean geratzeu dan zerbait irentsi eziñean geratu. (gurkadura): *ad.* Berbera,

kuzka. (tanpa): iz. Tanga txikia.

lcuzkatu. (tanks): *ad.* Tanka-egin. (tanpa): *ad.* Tanpaka ari-izan. (ksŕakaadura): II *ad.* Ogia kaŕakatu. (ogi): jj *ad.* Berbera,

kuzko. (gad): *is.* Ikus.: Aotz. I: Agotz.

kuzkoztatu. (gari): *ŕzond.* Kuzkoz beterik dagoena.

kuzkuil.(ule): *izond.* Kizkuŕez apainduta dagoena.

kuzkuildura.(ule): *iz.* Ulean egindako kizkuŕa.

kuzkuikatu. (ileondo): *ad.* lleondoa kizkuŕez apaindu.

kuzkuilo. (maskulu): *iz.* Ikus.: Maskulu, ^: Kuskailu. (zauri): *iz.* Zauri ta zauriduraetan legortzen dirariean egitan dan zolda.

kuzkuilu. (zeiñu): is, ikus.: Alan. I: Mona, joale.

kuzkuta. (ule): *ŕzond.* Kuzkurturik dagocna.

kuzknlatu. (ute): *ad.* Ilea kizkurtu.

kuzkundu. (azkura): *ad.* Ikus.: Kukundu.

knzkurbera. (ikoldura): *izond.* Ikus.: Kuzkurgaŕi.

kuzkurberatasun. (ikoldura): *iz.* ikus.: Kuzkurgaŕitasun.

kuzkurdura. (legortasun): *is.* Legortasun aundia. (ertsidura): is, Ikus.: **Ertsidura. :** Uzkurtasun, ziskurdura.

kuzkurgafi. (ikoldura): *izond.* Tkolgaŕia dana. Kuzkurbera.

kuzkurgafitasun. (ikoldura): iz. Kuzkurtasunaren **berciztasuna.** I: Kuzkurberatasun.

kuzkurkof. (ertsidura): izond. Ertsitzen ari dana.

kuzkuf. (ertsidura): *izond.* Uzkurturik dagoena. : Txontxo. (arse): *is.* Ikus.: Ezkuŕ. j: Kukuts. (zurtoin): is. Ikus.: Azubil. j: Kuxkuta. (arto): (iz. Artoaren seska,

kuzlcufaldi. (apaltasun): is. Apaltasuna agertzearen egipena.

kuzkufut. (lama): *is.* Ikus.: Gingil. l: Kinkil. (atokeri): *iz.* Ikus.: Aŕokeri. Andikeri.

kuzkurtasun. (ikoldura): Ikoldurarcn bereiztasuna. Tkus.: Ikoldura.

kuzkurtu. (ikoldura): *ad.* lima.: Kizkurtu.: Ikoldu, kuxkuldu, txikortu. (landare): *ad.* Zartean landareak gogoŕ eta egurtsm biurtu. (ertsidura): *(ad.* Makurtu, ukurtu, xurubilkatu.

kuzkurtz. (ikoldura): *iz.* Ikus.: Ikoldura. Kizkurtz.

kuzkurtza, (ikoldura): *iz.* Tkus.: Ikoldura. I: Kizkurtz, kuzkurtzapen.

kuzkurtzaldi. (ikoldura): *ft.* Kuzkurtasunaren aldia.

kuzkurtzapen. (ikoldura): *is.* Kuzkurtasunaren egipena. ikus.: Ikoldura. : Kuzkurtza, kuzkurtzaldi, laburtzaldi, laburtzapen.

kuzkuta. (Taste): *iz.* Ikus.: Galtzondo. Estoila.

kuzkutu. (tanka): *ad.* Tanks egin.

kuzkuz, (zelata): *adond.* Zelatan ari-izatea. (berantasun): *adond.* Poliki-poliki.

lcuzkuzari. (zelata): *izond.* Zelatan ari dana. Kuzkuzero.

kuzkuzaritza. (zelata): iz. Zelatan ari-izatearen egipena.

kuzkuzean. (zetata): *adond.* Zelatan ari-izatea. I: Kuzkurka.

kuzkuzero. (zelata): *izond.* Tkus.: Kuzkuzari.

kuzlcuzlca. (zelata): *adond.* This.: Kuzkuzean.

kuzkuzlca egon. (zelata): *ad.* Zelatan egon.

kuzkuzkatu. (zelata): *ad.* Ikus.: Kuzkuzka egon.

kuzkuztatu. (ogi): *ad.* Egositan ogia aŕokatu.

kuzofo. (ari): *iz.* This.: Goruburu. I: Kilo-estalki.

kuztontzi. (garbi-leku): *iz.* Ikus.: Ikuzt-ontzi.

kuzu. (zintzuŕ): iz. Ikus.: Gusu. : Kusu, kuxuma, lepasamaŕ,

kuzuan egin. (zintzuf): *ad.* Ikus.: Kusuman-egin,

kuzuma, (zintzuŕ): *is. Ikus.:* Gusu. Kest, kuzu, kuxuma, lepasamaŕ.

kuzuua. (sendi): *is.* Ikus.: Lengusiña. j: Kosin, kusu.

L

I. (izki): iz. Gore abedearen amaikagaŕen izkia. Aditz-jokoan, baldintzaeran, baldintzaerazko ustekizunean, almenerazko lenaldian eta almenerako lenaldiaren ustekizunean, aditzeraen leuengo izkia bezela agertzen da egilearen zentua daramala; otsiztia dala-ta, izki onez T eta K satin gogotak D ta G beren bigunetan alda-erazten ditu: E.b.; TI + ta = ilda; it + ko ^{w} ilgo; estul+ga = estulka; eluŕ= edut, belaŕ = bedaŕ.

Ian. (enoa); iz. Tkus.: Enoa. Aun, aunaldi,

laak-a[di. (luŕ-lantze): *Iz.* Luŕak landu gabe geraten diran aldia.

laaki. (otaluŕ): *ft.* Lantzckoa dan hiŕa, urtebetcan edo tarts batzuctan croft gabc uztcn dana. I: Lanbefi, langabe, lani-zaro, lantzute, laraitz, laratz, laŕaka, latzena, latzin, lugoti, udaran.

laalti-aitzuf. (aitzur): *iz.* Laakiak egiteko erabiltzen dan aitzuta.

laakitu. (lui-lantzc): *ad.* Laakian dagoen luŕa landu.

laako. (iltzc): *iz.* Tltzearen antzekoa dan zatikoa, zulo bateau catu-estu sarizeko dana.

laandai. (cndai): *iz.* Labeetan erabiltzen dan endaya. (Labe): *ft.* Barbera.

laapoka. (nrakurdura): *ado.* Bi Din eta bi eskuen gañean ibiltzca. I: Laapota.

Iaapokatu. (makurdura): *ad.* Bi oin eta bi eskuen gañean

lardekatu. (laŕu): *ad.* Soin bati here lafua kendu. 1: Laardeki, laardikatu, laŕanzi. (aid): *ad.* Azala kendu. Laardeki, laardekitu, €uardekitu.

laardekazale. (Wu): *izond.* Nadia atontzen duena.

lardeki. (Mau): *ad.* Ikus.: Laardekatu. 1: Laardikatu.

Mardi. (sasi): iz. Sasiak asko dagozen tokia: sasien multzoa, laaŕaga, laaŕeta, laartsu, laarde.

laardikatu. (Ida): *ad.* Ikus.: Laardekatu.]: Laardeki, laŕanzi.

laarkeria. (erabilkeri): *iz.* Ikus.: Erabilkeri. I: Geikeria.

laarpe. Oast): *ado.* Sasipe; sasiaren pean.

laaf. (sasi): *iz.* Ikus.: Saul. j: Kapaŕ, lapaŕ, laŕ, laŕarle, naaŕ, naŕ, oilabara, tarts, zeat-fiat.

laaŕaga. (sasi): iz. Ikus.: Laardi. Laaŕeta.

Laaŕ-arantz. (clod): tz. ikus.: Elartzuri.

Iaaŕegi. (gaindi): *izond.* Geyegizkoa dana.

laaŕesi. (itxitura): *iz.* Laatez egindako itxitara.

laaŕcsitu. (itxitura): *ad.* Sasiakaz esitu.

laaŕeta, (sasi): iz. Ikus.: Laardi. I: Laaŕaga, laartsu.

Iaaŕezko. (sasi): *izond.* Laatez egiña dagoena.

Laaŕ masts, (larmats): *iz.* Larmatsaren igalia. I: Last-mats.

last-mats. (larmats): iz. Larmatsaren igalia. j: Last-masts. (igab): *iz.* Berbera.

laartegi. (sasi); iz, Laaŕakdagozentokia. Laartei, laarztoi.

laartsu. (sasi); *izond.* Laafez beterik dagoen tokia. j: Eloŕitsu, laateta, Laardi,

laartu. (sasi): *ad.* Lute sasiakaz estali, iota laatez bete.

laarztoi. (sasi): *iz.* thus.; Laartegi. Laartei.

laarzuri. (clad); iz. Tkus.: Arantz-zuri. Eloti-zuri.

laatro. (taratulu); *iz,* Ruts.: Taratulu. Daratulu.

laatu. (cnoa): *ad.* Ikus.: Enoatu. Aunatu.

laats. (landare): iz. Otxarkaria dan landarea, usaintsua dana. I: Laax, axei-buztan, axeri-buztan.

laatz. (kate): *iz.* Ikus.: Laratz. j: Lagatz, laratzu, laaz. (supazteŕ); *iz,* Berbera. (aŕain): j iz.]ictts.: Lebatz, legatz.

lass. (bclaŕ): iz. lints.: Lasts. I: Axei-buztan, axeri-buztan.

laazezpain. (kate): iz. ikus.: Laazkako.

laazgeŕen. (katc): *iz.* Laratzaren zeaŕezko aga.

laszkako. (kate): *iz.* Laratzaren kakoa. I: Laazezpain.

lab-anditu. (labe): *ad.* Egosi edo etc dedin, labean zerbait sattu.

lab-ataka. (labe): iz. Labearen ateka.

lab-igaŕ. (ogi): iz. Ikus.: Labarto.

lab-ipizki. (labe): *iz.* Ikus.: Labatsaki. j: Labe-zataŕ. (etatz): L. Berbera.

labs. (labe): *iz.* ikus.: Labe. ?: Lanba, olabia. (ordoki): iz. Ordokia bezela dana.

laba-bedaŕ, (landare): *Ia.* Edaskaria dan landarea; here atoa kiratsa da, mingatz eta oso aringaŕia.

laba-garai. (Labe): iz. Burials urtzeko labe goituak.

laba-kanpai. (labe): iz. Labearen eltzea. Labakapila, labakoro, labakoska.

•laba-Iabaka. (joko): iz. Ikus.: Abixonka, I: Bulcka.

laba-soru. (labe): le. ikus.: Labs curtain, I: Labe-ettze, lahekoro, labeltze, labors.

laba-txirtxila. (zomoto): *iz.* Etxean eukizen clan kilkeŕa,

laba-txolarte. (zomoŕo): *iz.* Labe-zomaŕoak egoten diran tokia. Labatxori-arte.

lababo. (labe): iz. Labearen aoa.: Labago, labao.

lababuru. (labe): iz, Labearen goiko zatia. I: Labagan.

labaga. (labe): *iz,* Labeko txingaŕa irabiatzeko erabiltzen dan aga. (makil): *iz.* Barbera.

labagan. (labe): iz. Tkus.: Lababuru.

labagin. Gabe); *izond.* Labea erabiltzen eta zaintzen duena. j: Labakari, labandera. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

labagintza. (labs): iz. Labagiñaren langintza. Labeak berak egitea.

labago. (labe): *iz.* Ikus.: Lababo. Labao.

labagoti. (zomoŕo): iz. Ikus.: Antony gona god. j: Katalingoŕi.

labai. (dirdai): *izond.* Dirdayez egiña dagoena.

labain. (ziŕistada): *izond.* Iŕistakoŕa dana. Labatña,labainbera,laban,labana, labandu, iabangaŕi, labankot.

labain-arazi. (zitistada): *ad.* Labain-eragin.

labain-atz. (ziŕistada): *iz.* Zifistadaren atza. (azlama): *iz.* Berbera,

labain-told. (ziŕistada): iz. Ikus.: Labaintegi.

labainbera. (ziŕistada): *ŕzond.* Ikus.: Labain. I: Labaiña,laban,labankoŕ.

labainbide. (ziŕistada): iz. Ziŕistatzeko tokia.

Labaindu. (dirdai): *ad.* Zcrbait dirdayez jaŕi. (ziŕistada): *ad.* Zifistatu. (kiral): I^ *ad.* Edufean ziŕistatu. (losintxa): II *ad.* Lauscngatu.

iabaindura. (dirdai): *iz.* Dirdayez jartzearen egipena.

labaingai. (dirdai): *iz.* Zerbait dirdayez jartzeko gaya.

labaingaiĺu. (dirdai): *iz.* Zerbait dirdayez jartzeka tresna.

Iabaingaŕi. (dirdai): *izond.* Legundu ditekena. (ziŕistada): *izond.* Labaindu ditekena.

Iabaingaŕitasun. (ziŕistada): *iz.* Labaindu al-izatea.

labaingaŕizko. (ziŕistada): *iz.* Labaindu ditcken tokia.

labainkada. (tanpa): iz. Aiztoakin tanpa eman.

labainkatu. (zifistada): *ad.* Zifistatu.

labainkeri. (ziŕistada): *iz.* Labaintzearen egipena. (arintasun): iz. Arintasunez ibilizearen egipcna.

labainketa. (zifistada): iz. Gauza bat ifistakoŕa egitearen egipena.

labainlci. (dirdai): *ado.* Dirdayez agertzen ari-izatea. (ziŕistada): *ado.* Labaintzen ari-izatca.

Eabainlcoŕ. (ziŕistada): *frond.* Ziŕistatzekoa dana. (lizunkeri): *fzond.* Lizunkerietan ari daua.

labainkortasun. (zifistada): iz. Gauza baton egokera labaingaŕia.

labainska. (seikoak): *iz,* Jokatzeko diran seikoak.

labaintasnn. (dirdai): *iz.* Leguntasuna. (lizunkeri): *iz.* Lizunkerietan ari-izatea. (zifistada): iz. Labaintzearen egipcna.

labaintegi. (zifistada): *iz.* Zifistatzen dan tokia. j: Labain-toki.

labaintza. (ziŕistada): *iz.* Zifistatzearen egipena.

labaintzaile. (ziŕistsda): *izond.* Zifistatzen ari dana. (dirdai): *izond.* Leguntzca duena.

labaintze. (ziŕistada): iz. Labaindu egitearen egipena.

Eabaintzeko. (ziŕistada): *frond.* Labaindu dezakena.

Labaiña. (aizto): *iz.* Bizata kentzeko erabiltzen clan aizto berezia. $_{i:}$ Labana, nabal. (bizaf): iz. Berbera. (ziŕistada): Il *izond. Ikus.:* Labain. : Labainbera.

labaiña-naŕu. (sorbatz): *iz.* Labaiiiaren sorbatza leguntzeko erabiltzen dan naŕua. : Labana-laŕu, laban-laŕu, laban-oyal.

labaiñaai. (eragozpcn): *iz.* ltragozpenerako dana.

labaiñean. (zifistada): *ado.* Ziñstadaz ari-izatea.

labuipitx. (eŕatz): *iz.* Labea garbitzeko cŕatz txikia. j: Labaipizki, labaki, mandaŕ. (labe); *iz.* Berbera.

labaipizki. (eŕatz): *iz. Ikus.:* Labaipitx.: Labaki, mandaŕ. (labc): *iz.* Berbera.

labaka. (isladura): *iz.* Islatzearen egipcna.

labakada. (labe): *iz.* Labean beiñezkoan egin ditekena.

labakaddi. (labe): *iz.* Labean zerbait egiteko beats dan aldia. is Labaldi.

labakapila. (labe): iz. ikus.: Laba-kanpai. Labakoro, labakoska.

labakari. (tabu): *izond. ikus.:* Labagin. I: Labandcra.

labakatu. (tabe): *ad.* Labearen lanaz ari-izan. (eŕealdi): *ad.* Izekita egon.

labaki. (1&-lantze): *iz.* Lurki hat lantzearen egipena. I: Lantegui, lanbaŕi. (eŕatz): *iz.* Ikus.: Labaipitx. I: Labaipizki. (labe): 1h tz. Berbera,

LABAKI-AITZUk. iz. Burnizko tresna, zurezko gideŕa daukana; aide batean mutuŕ zoiotz eta beste aldean ao estu ta cbakikotaz asnaitzen dana. j: Ondaitzuŕ, pikotin, piotxa, pitotxa. // (babespide), (laretegi).

labald-Iantzaile. (luŕ-lantze): *izond.* Landu gabe zegoen lurkia lantzen asten duena.

labaki-zaro. (otaluŕ): *iz.* Lurki bat laakiz egotearen aidia.

labakidun. (luŕ-iantze): *izond.* Lubakiduna dana.

labalrirldla, (zoinoŕa): *iz. Ikus.:* Labe-zomoŕo. 1; Kaskazapo, kaspaŕ.

labakitu. (luŕ-lantze): *ad.* Landu gabe zegoen lurkia lautzeu asi.

labakntze. (iuŕ-lantze): *iz.* Landu gahe zegoen lnrkia lantzen astea.

labaka. (labe): *izond.* Labcari dagokiona.

labako-etxe. (labe): *iz.* Labea dagoen etxea.

labakoro. (labc): *iz.* Ikus.: Laba-kanpai. I: Labakapila, labakoska.

labakoska. (Labe): iz. ikus.: Laba-kanpai. Labakapi(a,labakoro.

labal. (aizto): *iz. Ikus.:* Aizto. 1: Label, labela.

Eabalde. (labe): *iz.* Ikus.: Labakada. I: Labea dagoen tokia; Labe ondoan.

iabaldi, (Labe): *iz. ikus.:* Labakaldi. {: Labealdi.

labamin. (artzidura): *iz.* Orantzakaz egindako ores.

laban. (ziŕistada): *izond.* Ikus.: Labain. Labainbera, labana, labangafi. (iegunkeri): *izond* Legunkerietan ari dana.

Iaban-aldi. (ziŕistada): *iz.* Labankada egiten dan aldia.

Iaban-antzeko, (zifistada): *izond.* Labanaren antza duena.

laban-bide. (ziŕistada): *iz.* itxasontzi bat urtara botetzeko, ontzipearen alde bakoitzean egiten dan zabal-unea.

Iaban-bnrui. (sorbatz): *iz.* Sorbatza zoiozteko burnia.

laban-erazi. (ziŕistada): *ad.* Labaindu eragin. /1 Tzketan laban-erazi = ltzetan jausi-erazi.

laban-erazie. (ziŕistada): *frond.* Labaintzen duena.

laban-garbigari. (aizto): *izond.* Labana garbitzeko euna. (enn): *izond.* Berbera.

laban-jolas. (joke): *iz.* Labautzean egiten dan jokoa.

laban-laŕu. (sorbatz): *iz.* ikus.: Labaiña-nnŕu. I: Labana-laŕu, laban-oyai.

Iaban-ontzi.(ustutx): iz. Labanak gordetzeko ustutxa.: Laban-toxa. (aizto): *iz.* Berbera.

laban-oskl. (zifistada): *iz.* Laban-egiteko oñetako berezia.

laban-oyai. (aizto): iz. Ikus.: Labaiña-naŕu. j: Labaua-la`u, Iaban-laŕu. (eun): *iz.* Berbera.

laban-sastada. (tanpa): *iz.* Labaua edo aiztoaz cmandako tanpa. (aizto): *iz.* Berbera.

laban-told. (zifistada): *iz.* Laban-egiteko tokia.

laban-toxa. (ustutx): iz. Ikus.: Lahan-ontzi. (aizto): *iz.* Berbera.

laban-zauri. (zauri): *iz,* Labanaz egindako zauria. (aizto): *iz.* Berbera.

labana. (aiztu): *iz.* Ikus.: Labaiña. Edozein motazko aiztos. : Nabal, ñabla, sakolako. (bizaf): *iz.* Berbera. (ziŕistada): *izond.* Ikus.: Labain. I: Laban. (legunkeri): $_{II}$ *izond.* Ikus.: Laban.

labana-laŕn. (sorbatz): *iz.* Tkus.: Labaiña-naŕa.I: Laban-laŕu,laban-oyal. (tanka): *iz.* Tanka egitea.

labanaŕi. (ogen): *iz.* Ogen egiteko eretia. (di): iz. Zofozteko aŕia. (sorbatz): Berbera. (ziŕistada): II *iz.* Eŕaz laban-egiten dan tokia.

labanbera, (makurdura): ia. Makurtuta dagoen lauzkoa. I: Labankera, zipide. (lauzko); *iz*, Berbera.

labandara. (ziŕistada): iz. Ziŕistada aundia.

labandaraka. (ziŕistada): *ado*. Ziŕtstada ibiltzea. Labandaran.

labandei. (labe): *iz*. Laberako endaya.

labandera. (lobe): *izond*. Labea erabiltzen eta zaintzen dtien emakumea. ^: Ikus.: Labagin, labakari.

labandieta. (labe): *iz*. Labe-andiak.

labandu. (ziŕistada): *ad*. Zinistada egin. ^: Ikus.: Labain. (dirdai): *ad*. Zerbait legundu.

labanean. (joko): *ado*. Joknan bezela ari-izateko Jabal] egin. I: Labanberan.

labangailu. (dirdai); *iz*. Zerbait dirdayez jartzeko tresna.

labaogaŕi. (ziŕistada): *izond*. Ikus.: Labain. I: Labatt I: Eŕaztasun aundiaz labantzen dana.

labanki. (dirdai): *iz*. Zerbait dirdayez jartzeko tresna.

labangile. (bakaldun): *frond*. Bakaldunaren ondoan bizi dana.

labangintza. (aizto): *iz*. Aizto ta labanak egiteko langintza.

labankada. (zifistada): *iz*. Ziŕistada aundia. : Labanketa. (aizto): *iz*. Labaaa noribail sartu. (tanpa): *iz*. Berbera.

labankadaka. (urduritasun): *ado*. Urdmitasunez ari-izatea.

labanketa. (makurdura): *iz*. Ikus.: Labanbera. (lauzko): *iz*. Berbera.

labankeri. (legunkeri): *iz*. Leguukerietan ari-izatea. : Labankuri. (lizunkeri): iz. Lizunkerictan ari-izatea.

labankeriz. (legunkeri): *ado*. Legunkeriz ari-izatea.

labankerizko. (legunkeri): *fzond*. Legunkeriz egiña dana.

labanketa. (zŕstada): *iz*. Ikus.: Labaukada.

labanki. (limurtasun): *ado*. Limurtasunez ari-izatea.

labankizun. (dirdai): *frond*. Labaintzen duena.

labankof. (zifistada): *izond*. nuts.: Labain. Labainbera. (austura): *izond*. Zatitan eŕaz austen dana.

labankuri. (legunkeri): *iz*. ikus.: Labanketi.

labantasun. (limurtasun): *iz*. Ikus.: Leguntasun.: Legundura, (dirdai): iz, Dirdai ematearen egipena. (ziŕistada): iz. Ziflslafzearen egipena.

labantegi. (aizto): iz. Aizto ta labanak saltzeu diran tokia.

labantxo. (aizto): *iz*. A€zto txiki ta txaŕa.

iabantzaile. (dirdai): *frond*. Dirdaya ematen duena. (esku-langintzak); *izond*. Berbera. (ziŕistada): *izond*. Ziŕistatzen duena.

labantzaf. (aizto); *iz*. Aizto edo labana aundia.

labanl-zu. (labe): iz. Labetik bein baten ateratzen dana. j: Labealdi, labeka, labekada, labekaldi, labetada, labetara, oeta.

labaña. (aizto): *iz*. Tkus.: Aizto. (ziŕistada): *izond. ikus.:* Labain. (legunkeri): (*izond*. Legunleriz ari-izatca.

labañaŕi, (zifistada): *izond*. lŕistakoŕa dana.

labuo. (labe): *iz*. Labearen aoa. I: Labaokua,labaho,labago,labe-ao.

labaukna. (labe); iz, Titus.: Labao. I: Lababo.

labapara. (Labe): *iz*, Labeko endaya.: Labendai, laberdei.

labara. (zalapart); iz, Ikus.: Zalapart.

labaraki. (labe): *iz*. Labeko txingaŕa irabialzeko makila. j: Labeaga. (makil): *iz*. Berbera.

labaratu. (Labe): *ad*. Labera sartu. I: Labatu.

labargi. (eguŕ): *iz*. *This.:* Labef.

labari. (labe): *frond*. Labea zaintzen duena.: Labatzale,labazain,labejaun, labekari, labezai, labezain.

labaf. (amiltegi); *iz*, Amiltegi-crtza. (ugaran): *iz*. Itxasaldeko Iota. (eguŕ); II *iz*. Laberako eguŕ mes. 1: Labargi.

tubañ. (ludizti): *iz*. Azkaitzezkoa dan orma. (orma); iz, Berbera.

labafirudi. (irudiginiza): iz. Arkaitzezko irodiña.

labartu. (ogi): *L*. Labe ondoan legottu dau artogia. Lab-igaŕ.

labartsn. (malda): *izond*. Ikus.: ltxas-adaŕ.

labasari. (ordainiza): *iz*. 'Hike labeak crabiltzeko labariak ordaintzen duena. (labe): iz. Labeau ogia egosteko ordaintzen dana.

labasartain. (Labe): *iz*. Labearen eitzea. Laba-soru, labe-eltze, labekoro, labeitzc, labera.

labasi. (euri): *iz*. *Ikus.:* Erauntsi. Erauntzi, cbi jasa.

labasu. Oahe): iz. Labearen sua.

labata. (labe); *iz*, Labean egosteko edo eŕetzeko, batera sarIzen dana. {: Labatara.

labatai. (labe): *iz*. Labearen ataria.

lobate. (labe); *iz*. Labearen atm. I: Labeate, labe-ateka.

labategi. (labe); *iz*. Labea dagoen tokia.

labatik arako. (egin): *frond*. Egin-baŕi. Oŕatzetik arako.

labatsaki. (labe): *iz*, Labea garbitzekoa clan efatz aundia I: Labatzaki, labe-txaukari, labe-zataŕ, lab-ipizki, (eŕatz): *iz*. Berbera.

labatu, (tabe): *ad. Tktts.:* Labaratu.

lbatxiŕi. (zomoŕo): *ŕz*. Ikus.: Labe-zomoŕo. I: Labatxori, kaskazapo, labemoxofo.

labatxori. (txori): *iz*. Ikus.: Anion-papagoŕi. Antxagoŕi, antxara-goŕi. (zomoŕo): iz. Ikus.: Labe-zomoŕo.: Labatxiŕi, labemoxofo, mamurlo, matnutza, marmrlo, tnokotaŕo; koko-roŕl.

labatxori-arte. (zomoŕo): *iz*. Ikus.: Laba-txolarte.

labatxuŕi. (zomoŕo): iz. ikus.: Labatxiŕi. (mintzoera); *frond* Lime befitxua.

labatz. (kate): *iz*. Ikus.: Elaralz. j: Elatz, (supazteŕ): *iz*. Berbera.

labatzalci. (h&c): *iz*. Ikus.: Labatsaki. Labe-txaukari. (cŕatz): *iz*. Berbera.

labatzale. (labu): *izond. ikus.:* Labari. I: Labazain, labejaun, labekari.

labazain. (labe): *izond*. Ikus.: Labari. Labatzale, labejaun, labckari, labezai, labezain.

labazari. (artzidura): *iz*. **Artziduraz** egiten dan legamia.

labazoŕi. (zomoŕo): *iz*. Ikus.: Kanto. I: Kotxoŕo.

lahaztau. (zifistada): *ad. Ikus.:* Ziristatu.

labaztegi. (supazteŕ): *iz*. *ikus.:* Ke-bide. ^: Keodi.

LABE. *iz*. Gai egokieu efealdiz hero aundia soferazten dan lekunea, ogia egosteko, metalak urtzeko ta beste ofelakoak egiteko erabiltzen dana. I: Laba, labi, °labia, oue, oui. (urtze); *ft*. Urtzearen egipen eta ondorioa. // (berm), (bero), (beroketa), (burni), (buztingintza), (igeltsu), (kimia), (tnailuz laudura), (metal), (ogi), (supazteŕ), (urtze), (xigordura). (ariza): (iz. Ikus.: Artza.]: Galbae,

labe-antzeko, (Labe): *izond*. Labeari dagokiona. I: Labeko.

labe-ao, (labe): *iz*. Ikus.: Labao.: Lababo.

labe afi. (labe): iz. Labeetan erabiltzen dan eŕekaitza den ada. (ad): iz. Berbera.

labe-ateka. (labe): iz. Ikus.: Labate.]: Labeate.

labe-auŕe. (Labe); ŕz. Labearen auŕeko zatia.

labe-auspo. (labe); ŕz. Labeko snarl eusteko erabiltzen dan auspo aundia, (auspo): *iz*. Berbera.

labe-austegi. (labe): *fa.* Labeaŕen efautsa botatzeko tokia. (eŕauts): *iz.* Berbera,

labe-azpi. (labs): *iz*. Labearen zola. I: Labe-zoru, labe zola.

labe-bazka. (Labe): *iz*. Labearen sua pizteko gaya.

labe-egurkari. (Labe): *izond.* Labe-egufa gertutzcn duena. (eguŕ): *izond.* Berbera.

labe-eguf. (babe): *iz*. Laberako eguf xea. I: Labe-txotx. (egui): *iz*. Berbera.

Eabe-eltze. (Labe): *iz*. Labearen barneko ta goiku zatia. J: Ikus.: Labasartain, laba-soru, labekoro, Labeltze.

labe-efete. (labe): iz. Res.: Labantzu. J: Labekada.

Eabe-estaild. (labe): iz. Labearen baldia. Labe-zeiaku.

Labe-etxe. (labe): *iz*. Labea dagoen tokia.

labe-ganga. (Labe): *iz*. Labearen oboerdia.

labe-Itsuski. (labe): **ŕa.** Labea garbitxeko zamuka. (zamuka): *iz*. Berbera.

Labe-1eyo. (labc): *iz*. Labearen aidebidea. Labe-ziŕi.

Eabe-mofoi. (Labe): *iz*. Labean Ian egiten ducn moŕoya. I: lkus.: Labe-neskaane. (otscinketa): *iz*. Berbera.

labe-neskame. (Labe): *iz*. Labean tan egiten duen neskamea. j: ikus.: Labemoini. (otseinketa): *iz*. Berbera.

labe-saltzaile. (labe): **ŕzond**. Labeak saltzen ditueua.

Iabe-sare. (Labe): **iz.** Dirdimzko labean dagocn saretxoa.

labe-saritu. (ordaintza): *ad.* Labean zcrbait egosteko beaŕa dana ordaindu. (labe): *ad.* Berbera.

labe-txaukari. (labe): *iz*. Tkus.: Labatsaki. j: Labatsaki, labe-zataŕ, (Matz): ŕ2. Berbera.

Eabe-txotx. (Labe): ŕz. Ikus.: Labe-eguŕ. (eguŕ): *iz*. Berbera.

labe-zaitu. (tube): *ad.* Labea zaindu.

Labe-zataŕ. (labe): *iz*. *Ikus.:* Labatsaki. I: Labe-txaukari, lab-ipizki. (etatz): **ŕz.** Berbera.

labe-zeŕaku. (labe): *iz*. ikus.: Labeestalki.

Eabe-zifi. (labe): *iz*. Tkus.: Labe-leyo.

Eabe-zola. (labe): *iz*. Labearen beko tokia. I: Labe-azpi, labe-zoru.

Eabe-zomofo. (zomoŕo): *iz*. Bi ega gogoŕ eta baste bi mintzezko dauzkan zomoŕoa; goitik beltza ta beitik gorixka dana; toki ilunetan, labeetan bizi dana. Kaskazapo, kaspaŕ, labatxiŕi, labatxori, labemoxoŕo, labazomoŕo, mamurlo, mannulo, mokotafo, kokozoŕi.

labe-redo. (tube): *iz*. Labearen konkiltasuna. (konkiltasun): *iz.* Berbera,

labe-zoru. (labe): *iz*. Ikus.: Labe-zola. I: Labe-azpi.

labe-zulo. (labc): *iz*. Labean labe-bazka sartzcko zuloa.

labeaga. (makil): *iz*. *Ikus.:* Labaraki. Ziriaga. Gabe): *iz*. Berbera.

Labealdi. (labe): *iz*. Ikus.: Labantzu, I; Labeka, labekada, labekaldi, labaldi, oaka, oeta.

labeate. (labe): *iz*. ikus.: Labate. Labeateka.

labeda. (aize): ŕz. Sortaldeko aizea.

labedun. (Labe): *izond.* Labe bat edo batzuk dauzkana, j: Ikus.: Labegiie.

labegela. (]abe): *iz*. Labearen aldamenean dagoen gala; oramai, iriña ta zaya eukitzeko.

labegile. (labe): *izond.* Labeak egiten dituena. I: Ikus.: Labedun. (eskalangintzak): *izond.* Berbera.

labegintza. (labe): *iz*. Labeak egiten dituen bangiutza. j: Labezaikintz, labezaitza.

labejaun. (Labe): *izond.* Ikus.: Labari. I: Labatzale, labazain, labckari.

labelca. (Labe): *iz*. Ikus.: Labantzu. {: Labealdi, labekada, labekaldi.

labekada. (labe): *iz*. ikus.: Labantzu. Labealdi, labeka, labekaldi.

labelaldi. (Labe): *Ia.* Ikus.: Labantzu. j: Labealdi, labeka, labekada, labetada, labetara.

labelcapela. (labe): *iz*. Labearen eltzea, I: Labekapelu.

labekari. (labe): *izond.* Ikus.: Labari. I: Labatzale, labazain, labejaun.

labelcatu. (lube): ad. Labean ogia egostean ari-izan.

labelco. (labe): *Load.* Ikus.: Labeantzeko. (aŕatz): *iz*. Goizaldian afatzjotzaileak jotzen dutena. : Mensai.

labekoro. (labe): iz. Ikus.; Labasartain. Labe-eltze, laba-soru, labeltze.

label. (aizto): *iz*. Ikus.: **Aizto.]:** Kanabita, label, labels.

labela. (Labe): *iz*. Labearen etxola. (aizto): *iz*. Ikus.: Aizto. j: Labal, label.

labeltze. (labe): Le. Tbs.: Labasartain. Laba-soru, labe-eltze, labekoro, labera, laboltze. (lalsun): *iz*. Latsun-Labearen ()mina.

labemoxaŕo. (zomoŕo): iz. ikus.: Labezoanoŕo. i: Labatxiŕi, labatxori.

labendai. (labe): *iz*. ikus.: Labapara. Labendei. (endai): *iz*. Berbera.

Labendei. Oahe): *iz*. Ikus.: Labapara. 1: Labendal.

labeño. (lobe): *iz*. Ikus.: Labetxo. j: Labexka.

labeoi. (Labe): *iz*. Labearen zola.

labera. (zen): *iz*. Abere baten belaŕian egiten dan zulotxoa. (adikin): *iz.* Berbera. j: ikus.: Laberatu. (eltze): jj *iz*. Ikus.: Eltze. (Labe): j *iz*. ikus.: Labasartain. j: Laba-soru, labeltze.

labera-bedaf. (belaŕ): *iz*. Belaŕia zulatu zayon aberearen odol-jarioari eusteko belaŕa.

laberaki. Oahe): *iz*. Laberako erabiltzen dan mid! luzea. (makil): *iz*. Berbera.

laberatu. (labe): *ad.* Labera eraman. (adikin): *ad.* ikus.: Labera. Abere baten belaŕian zulotxoa egin.

labesari. (ordaintza): *iz*. Ogia egosteko, labean ordaintzen dana. (ogi): *iz.* Berbera, (babe): *iz*. Berbera.

labesu. (labe): *iz*. *ikus.:* Labantza. Labeka.

labesutel. (tabu): *iz*. Labetik ogiak ateratzeko endaya.

labetada. (labe): *iz*. *ikus.:* Labantzu. Labekaldi, labetara.

labetara. (labe): *iz*. Ikus.: Labantzu. Labekaldi, labetada.

labetegi. (labe): *iz*. Labea dagoen tokia.

labetiia. (labe): *iz*. Labe baton baŕuan jartzen dan baste labctxoa.

labetsu. (labe): *izond.* Labeakin zer ikusirik daukaten tresnak eta gayak.

labesu. (labe): *iz*. Labe txikia. j: Labetxo.

labetze. (labe): *iz*. Labea dagoen ctxea.

Ibetxo. (labe): *iz*. Labe txikia. Labexka, Labelle, labeto.

labetxoria. (Labe): *Iazed.* Labea zaintzen duena.

labetz. (zuruhi): *iz*. *ikus.:* Zurubi. I: Goñu, maiiadi, maĺadi.

labeun. (aindo): izond. Lau bidet eun zenbakia. I: Lareun, lauregun.

labexka. (Labe): ŕz. Ikus.: Labetxo.

Iabezat. Oahe): *izond.* Ikus.: Labari. Labazain, labezain,

labezatkintz, (labe): *iz.* Ikus.: Labegintza. ; Labezaitza.

labezain. (labe): *izond.* Ikus.: Labari. Labazain,labezai.

Iabezaitza. (lobe): *iz.* Ikus.: Labegintza. Labezaikintz.

labikaran. (atsekabe): *ŕzond.* Atsekabeturik dagoena.

Iabina. (ameskeri): *iz.* has.: Basandere.

labio. (buztan): *izond.* Buztana labuŕa daukana. (begi): *ŕz.* Begietako Iausoa.

labila. (zakuŕ): iz. Ikus.: Artzanora. I: Zabalo.

labo. (itsumon): *izond.* Tkusmena labuŕ daukana. J: has.: Begi-Labuŕ, lanbro, mutxuko, into.

laboragafi. (Luŕ-lanize): *izond.* Landu ditekena.

laborantza. (Luŕ-lantze): *iz.* Ikus.: Nekazaritza. I: Luŕ-lan. I: Laborarigo.

laborari. Out-lantze): *izond.* Nekazaria dana. I: Lugin. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

laborarigo. (Luŕ-lantze): *iz.* Nekazaritzaren langintza.

laborari ª a. (Luŕ-lantze): *frond.* Emakume nekazaria. J: Laborisa. (esku-langintzak): *izond* Berbera.

laboraritasun. Out-lantze): *iz.* Laborariaren bereiztasuna.

laboratu. Out-lantze): *ad.* latia-landu.

!abate. (laboreak): *iz.* **Garagaŕ** edo zekaleaz nastuta dagoen **garia.** (uzta): *iz.* ikus.: Uzta. I:13iltra. (egun): ¡1 iz. Labe-Iana dagoen eguna. (labe): 11 *iz.* Berbera.

LABOREAK. iz. Landare irindunak, ado ogia cgiteko egokiak diranak. Beren igaliak. (uzta): *iz.* Erintzua. (egun): *iz.* Labe-lana dagoen eguna. *II* (basarto), (garau), (gari), (landare), (Min).

laboretza. Out-lautze): *iz,* ikus.: Luŕ-lan,

laborisa. (iuŕ-lantze): *izond.* Emakrune nekazaria.(esku-langintzak): *iannd.* Berbera.

laborondo. (landueza): *iz.* Landuczaz dagocn lurkia.

labofi, (erabe): *ŕz,* Ikaraturik egotea. Lagoŕi, lauoŕi. (asaldura): Asalduraz geratzea.

labofi-erazo. (asaldura): *ad* Asalduraz gera-crazi.

labofigaŕi. (erabe): *izond.* Lazta seterazten duena.

labofitu. (erabe): *ad.* Erabea soŕerazi. (asaldura): *ad.* Asalduraz geratu.

laboŕiz. (erabe): *ado.* Erabez ari--izatea.

labotasun. (itsumen): u. Laboa izatea. Lausotasuu.

labrik. (zakuŕ): *iz.* Artzain-zakuŕ.

'Marotta. (zalclizketa): *ado.* Lauoinka ari-izatea.

laburbide, (bide): *iz.* Bide tabula. I: Urbide, lasterbide, bide-lasteŕ.

labnrbidez, (laburtza): *ado.* Laburpenaz ari-izatea. E: Laburki-arauz.

laburdi'taŕ. (iritargo): ŕzond. Laburdi'n jayo dana; Laburdi'koa dana.

laburdura. (ikoidura): *iz.* Ikus.: ikoldura. 1: Erslura. (laburtza): *iz.* Laburtzearen egipena.

iaburgañ, (lahuŕera): *izond.* Laburtu ditekena.

Iaburgafizko. (labuŕera): *(rand.* Lahurtzeko gauza dana.

labui go. (taburtza): *iz.* Laburtzaz egiña dagoena. Laburkuntza.

labui gunc. (janztura): iz. has.: Alorza. ^: Aloz, alortza. (tolestura): ŕz. Berbera.

laburjamctzi, (jauztura): *ŕzond* Labuŕ jantzita dagoena.

laburkara, (labuŕera): *ado.* I,abuŕena izatea.

laburkerl. (mukerkeri): *iz.* Mukeŕ ari-izatea. (gaitzipen): *iz.* Berbera. (zatarkeri): *iz.* Berbera.

laburlceta. (labuŕera): *iz.* Ikus.: Labuŕ arazte. 1: Xurketa.

laburki. (lahurtasun): *ado.* Labia' ari-izatea. Laburkin, labufik, laburto, lahurkiro, laburzki.

lalturki-arauz, (laburtza): *ado.* lkus.: Laburbidez.

lalturki-gilc, (labur(za): *ŕroad.* Laburbidez ari dana.

laburkin, (laburtasun): *ado.* Ikus.: Laburki. Labuŕik, laburto.

laburkitegi, (agerkai): iz. Agiri-idazleak agerkayak zeintzuek diran idazteu dituen ingufaztia.

laburkitu. (laburtza): *ad.* Zerbait Labuŕez jartzea.

laburkiznn. (laburtza): *iz.* Laburpeuez jartzekoa dana,

laburkof. (labuŕera): *izond.* Zerbait [abut dczakcna.

laburkuntia. (laburtza): *iz.* Bats.: Laburgo.

laburlari. (laburtza): *izond.* Laburkuntza egitcn duena.

laburpen. (laburtasnn): *iz.* Laburtasunaren egipena.

labuŕ, (labuŕcra): *izond.* Labuta dana. Lauf, laguf, txabuŕ, ilabuŕ. (laburtasun): *izond.* Laburtasunez ari dana. (dolortasun):jj *izond.* Doloŕa dana. (eŕetasun): II *ŕzond.* Eroapenik ez duena.

labuŕagotu. (iaburtasun): *ad.* Labuŕago egin,

labrrŕ-araut. (labuŕera): *ad.* Labrtŕ-eragin,

labuf-arazte. (labuŕcra): iz. Labufago eragitearen egipena. I: Laburketa.

labuf-atz. (labuŕitz): *iz.* Labufitzareu ikuŕa.

Labuŕ-egin. (labu tza): *ad.* Labufago egin.

labuŕegitu. (laburtza): *ad.* Labufegi egin.

labufenetilc. (labuŕera): *ado.* Labuŕez ari-izatea.

LABU1 ERA, ŕa, Oizkoa bezin fuze ez izatca, edo erkatzeko artzen diran beste gauzak bezin laze ez izatearen egipena. I: iraupenik ez daukanaren (sauna. ;: Motza danaren tasuna. I: lid, aldin gutxikoa izatea. Tipitna dagoenaren (sauna, Erabea izan edo egotea, I: Buru gutxikoa izatea. I: Mintzatzeko itzen peitzea. (lahuŕitz): *iz,* Laburpena. ltz-motza. /1 (gutidura), (ikoldura), (kaizu), (laburtasun), (txikiera).

labuŕeraz,(laburtza): *ado.* Laburbidez ari-izatea.

labufik. (laburtza): *ado.* Laburkiz ari-izatea. ikus.: Laburki, laburkin.

LAB/RUTZ. ŕz. Beren izlci bat edo hatzuen bidez, itzak idazketan ageferaztea. j: Oŕela ageferazitako itza. Izen-ntotz, zaro. !I (ezautarazpen), (gutidura), (ikoldura), (ikuf), (iree), (izki), (izku(idazkera), (laburiza), (lastertasun), (txikiera).

labuŕ-zalc. (laburtza): *izond.* Bats.: Laburtzaile. : Laburtzale.

labui-zaletasan, (laburtasun): iz. Ttms.: Laburtasun. I: Lahurtzaletasun.

LABURTASUN. iz. Gauza bates edapen edo iraupen labuŕa. I: Labuŕ-zatetasun, mnŕiztasun. (labuŕera): *iz,* Labuŕa danaren tasuna. (gaitzipen): *(iz.* Ladles, // (aldi), (labuŕitz), (lastertasun),(tarte), (txikiera).

laburtn, (laburtasun): *ado.* Ikus.: Laburki. J: Laburkin.

laburtn, (labuŕera): *ad.* Labuŕago egrn. Rots.: Lastertu. I: Teadaŕatu, txaburtu, muindu, ilaburtu.

laburtauuz. (laburtza): *ado.* Labuŕago jarizcan ari-izatea.

LABURTZA, iz. Asmoak adieraztean erabiltzen diran laburtasun eta zeaztasuna. /1(elerti), (etizti), (idazti), (ikoldura), (lahuŕera), (lili-bildumaj.

laburizaile. (laburtza): *izond.* Labuŕago jartzen duena. j: Ikus.: Laburtzale, labuŕ-zale,

laburtzaldi. (ikoldura): ŕa. Ikolduraren aldia. Ikus.: Tkoldura. Laburtzapen, kuzkurtzaldi, kuzkurtzapen.

laburtzale, (laburtasun): izond. Laburtasunez ari dana. I: Ikus.: Labmtzaile, labuŕ-zale.

laburtzaletasun. (laburtza): *iz.* Labuŕ ari-izatearen jokera. I: Labuŕ-zaletasun, muŕiztasun.

laburtzapen. (laburtzs m): *iz.* Laburtzearen egipena. Ikus.: Laburtzaldi. (ikoldura): iz. flats,: Laburtzaldi. I: kuzkurtzaldi, kuzkurtzapen.

laburtae. (laburtza): *iz.* Labutago egitea.

laburxka. (labutera): izond Monts dana,

laburzka. (laburtasun): *ado.* Labut ari-izatea.

laburzki. (laguntasun): *ado.* Labuŕ ari-izatea.

lafa-lafa. (soñu): *ado.* Zakufak jatean egiten duen otsa.

lafail. (apaiz): is. Tjituen artean, apaiza.

lafatiña. (landare): *iz,* Askarkaria dan iandarea, Iandu gabe dagoen lurkian azten dana.

lafatiña-xee. (landare): *is.* Laŕoskaria dan iandarea.

lafiatua. (mozkorkeri): *izond.* Ivlozkorluta dagoena.

laga. (lagatze): *ad.* Zerbait askatu. Zeribait uko-egitea, 1: Bayestea, baimenaematea. I: Bertan-bera uztea, lazatzea. : Mezutzea, esku-ematea. Peitzea, aterizea, suntzitzea. I: Uŕuntzea. I: Norbaitek beste bati zerbait ematea. Etentzea, asitakoa ez jaŕaitzea. I: Bere buruaz norbait ajolik gabe ibiltzea, naŕaz izatea. €: Atzetasun edo nagiz arduragahetzea. I; Eitzi, entzi, etxi, itxi, laja, itzi, utzi, jutzi, lajatu, lajau, txatxa.

laga-ezin. (lagatze): *izond.* Utzi ezin ditekena.

laga-zale. (aanzpen): *hand.* Aanzten dana.

lagagafi. (auzupen): *izond.* Utzi ditekena,

lagaintsu. (begi): *izond.* Makartsu dagoena.

lafaiña. (armiarma): *iz.* ikus,; Armiarma. I: Amamio.

lagakeria. (lanarte): *iz.* Nagian egotea. (alpeŕaldi): *iz.* Berbera.

lagako. (ziri); *iz.* Ikus.: Ziri. j: Kabila.

laganta. (mardail): *izond.* Mardai6z ari dana. I: Lagante. (maŕo): *izond.* Ixil-cbasketaz ari dana. I: Lagante,

lagantau. (tnaŕo): *ad.* Ixil-ebasketaz ari-izau.

lagaf. (sasi): iz. Ikus.: Sasi. I: Kaput,

lagas. (maskordun): *iz.* Olafo.

lagatu. (lagatze): *ad.* Lagatzea egin. Zapuztu, utzi.

lagate. (kate): *is.* Ikus.: Laratz. ; Laatz, latzu, su-laatz. (supazteŕ): is. Berbera.

lagatzaile. (iagatze); *izond.* Lagatzen duena.

LAGATZE. *iz,* Zerbait askatzearen egipen eta ondorioa. I: Uztea, ogasuñen lazatzea, ta abet, I: Uko-egite, utz, utzi, utzitze, uzketa. // (amen), (askapen), (atzeraldi), (ayergatasun), (koldartasun), (utziera), (tiŕit).

lagetu. (auzupen): *ad.* Auzupena eman, (igaraipen): *ad.* lgaran-eragin.

lagi. (lege): *iz.* ikus.: Lege.

lagun. (azpegi): *is.* Lazo ona.

lagiudu. (banaketa): *ad.* Banatu. I: Laindu.

lagiñ. (giño): *iz. Ikus.:* Gino. I: Fin, (zati): *iz. liens.:* **Zati.** I: Txatala. (aditzondo): [*ado.* lkus.: Ain. I: Kain.

lagiñean. (crditasun): *ado.* Erditasuuez ari-€zatea.

lagoiñeko. (zefi): tz. Ikus.: Zeñ. I: Kuto.

lagore. (igali): *iz.* ikus.: Igali.

lagoñ. (erabe): is. Ikus.: Laboŕi.

lagoŕitu. (erabe): *ad.* Erabe aundiaz ari-ixan.

lagun. (laguntasun): *ŕzond.* Laguntasunezkoa dana. I: Saiskide. (notin): *iz.* Ikus.: Notin. I: Karauu. (biztanle): is. ikus.: Biztanle. I: Egoiliaf.

lapin abatean. (banaketa): *ado.* Zati berdifietan banatzen ari-izatea. j: ikus.: Brdibana. (berdintasun): *ado.* Berbera.

lagun egin. (laguntasun): *ad.* Zerbaiterako Laguna izan.

Iagun izan. (urgazpen): *ad.* **Urgazpena** eman. j: Lagunkatu.

lagun-abarka. (lagunabaŕ): *ado.* Alkaŕ laguntzen ari-izatea.

lagun-abafeko. (aintzapen): *izond.* Aintzakotzat artuta dagoena. (aŕuntasun): *izond.* I: Ikus.: Afunt. I Mont. (lagunabat): ji *izond.* Lagunabafekoa dana. (lañotasun): *ŕzoad.* **Lañotasunez** ari dana. Lagunekiko.

Iagun-abaŕen,(berdiutasun): *ado.* Ia berd€n ari-izatea.

lagun-alde. (baterakuntza): *iz.* Laguntzeko xedeaz biltzen dan baterakuntza. (laguntasun): *iz.* Berbera.

Iagun-aldra. (baterakuntza): *iz.* Lagun askoren baterakuntza.

Iagun-arte. (gizarte): *iz.* ikus.: Bazkun. I: Bazpatz, lagunbatz, laguneri, lagungo. (bazkun): *iz.* Berbera.

lagun-arteko. (alkargo): *izond.* Alkargo batean dagocna.

lagun-artekotu. (alkargo); *ad.* Lagun-arte bateau sartn.

Iagun-beaŕ. (izki): *iz.* Ikus.: Igidin. j: Lagundun. (ezkongetza): *Iz.* **Tkus.:** Ezkongai. (urgazpen): iz. Urgazpenen beaŕa izan.

Iagun-biiera, (atkargo): *iz.* Adiskideen tattles. (adiskidetasun): *iz.* Berbera.

Iagun-erazi. (alkargo); *ad.* Alkargaa eragin.

Iagun-etxe. (lekaidetxe): iz. Ikus,: Lekaidetxe. : Anal-once, lekairetxe.

Iagun-gura. (arkmman): *ŕzond.* Artuemanctan ari-izatea nai duena. I: Laguu-zale.

Iagun-itza. (clizti): *iz.* Izena laguntzen duen itza.

lagun-jan. (jandei): iz. Ikus.: **Jandei.** I: Jatei.

Iagun-klrio. (kirio): *iz.* **Bizkaŕ-ezuŕaren** kirioa,iaguntzekoa dana.

lagun-orde. (ordezpcn): *izond.* **Beste baten** ordez ari dana.

Jagun-oste. (baterakuntzaj: *is.* Lagm-taide aundia. I: Lagunozte, Iagun-pilo, lagun-xaido.

Iagun-pilo, (baterakuntza): *iz.* Ikus.: Lagun-oste. : Lagunoztc, Iagun-talde, Iagun-xaido, lagunkida.

Iagun-sari. (ordaintza): *iz.* Laguntza emateagatik ordaintzen dana.

Iagun-talde. (baterakuntza): *iz.* Ikus.: Lagun-oste. : Lagunozte, Iagun-pila, Iagun-xaido, lagunkida.

lagun-urko. (noun): *izond.* Baste batenganako edozcin notiña. j: Geide, gizaide. (laguntasun): *izond.* Berbera.

lagun-xaido, (baterakuntza): *is.* Ikus.: Lagun-oste. : Lagunozte, Iagun-pilo, lagumtakde.

Iagun-zale. (artueman): *izond.* Tkus.: Lagun-gura.

lagun-zaietasun. (matasun): iz. Lagunarenganako maitasuna.

lagunabarkez. (Lagunabai): *ado.* Lagunabaña bezela ari-izatea. (aŕuntasun): *ado.* Berbera.

LAGUNABAIL iz. Oste lena. Efi edo uri bateko biztanle edo auzoko aiuntaen mollzoa. j: Geyenak bezelakoa dana. Bemail, eŕi-abaŕ, eŕixee, eŕixumc, eŕixumeko, kaleko, kalekume, jendaila, jendc-abaŕ,jende-puŕuxkak,jendetxo, jendilaya, memeria. ll (afuntasun), (baterakuntza), (gizarte), (gogo-landueza), (jauntxokunde), (kriketgabetasun), (nabarmentasun), (orokardura), (zatarkeri).

lagunabartu. (lañotasun): *ad.* Lañotasunez ari-izan.

Iagunai. (ayer): *izond.* Zaletasuna idarokitzen duena; begikoa dana. I: Ikus.: Begiko. j: Lagungin, lagunkari.

lagunaro.(gizarte):iz. Alkafenganako laguntza.

lagunaroko. (gizarte): *izond.* Alkaŕenganako laguntzan ari dana. (alkargo): *izond.* Berbera.

lagunartckof. (alkargo): *izond.* Alkargoan ari-izateko gayona dana.

lagunarteratu. (alkargo): *ad.* Alkargoan sartu.

lagunartetasun. (alkargo): *iz.* Alkargo bateau ari-izateko gaitasuna.

lagunartetu. (alkargo): *ad.* Alkargo bateau sartu. j: Lagunenganatu.

lagunbat. (egun): *iz.* Ikus.: Larunbat. Iakoitz, laurenbat.

lagunbatz, (gizarte): *iz.* Ikus.: Bazkun. I: Lagun-arte, bazpatz, laguneri, lagungo.

lagunhcra. (artucman): *izond.* Artuemanetan ari-izatekoa dana.

Iagundera. (urgazpeu): *iz.* Ikus.: Urgazpen.

lagnndi. (bazkuu): *iz.* Elburu baterako alkartzen diran notin batzuen bazkun edo batzordea. j: Saleroste-bazkun berezia. (gizarte): iz. Alkartasunean ari diranen taldea.

lagundi-araua. (arau): iz. Zenbakiztiaren arena. (aindoizti): *iz.* Berbera.

lagundu. (laguntasun): *ad.* Zerbaiterako laguna izan. I: Urtzekitu. (urgazpen): *ad.* Urgazpena eman. : Urkatzi. (auzupen): II *ad.* Zerbaiterako auzupena eman. (adiskidetasun): II *ad.* Adiskideak egin.

lagundun. (izki): ŕz. Ikus.: Igidin. j: Lagun-beaŕ.

lagunekiko. (lañotasun): *izond.* Ikus.: Lagun-abaŕcko.

lagunenganatu. (alkargo): *ad.* Lagunengana jo. I: Ikus.: Lagunartetu.

laguneri. (gizarte): iz. Ikus.: Bazkun. Lagun-ante, lagunbatz.

lagungabe. (bakartasun): *izond.* Bakar-bakafik bizi dana.

lagungafi. (urgazpen): *ŕzond.* Laguntza ematekoa dana.

lagunge. (bakartasun): *izond.* Lagunik gabe dagoena.

lagungei. (laguntasun): izond. Laguntasunezkoa dana. (ezkongctza): *izond.* Ezkongai.

lagungetasun. (bakartasun): *iz.* Lagunik gabe egotca.

lagungin. (ayeŕ): *izond.* Ikus.: Begiko. I: Lagunai, lagunkari, ortzargi.

lagungisa. (adiskidetasun): *ado.* Adiskide bezela ari-izatea.

lagunga. (urgazpen): *iz.* Ikus.: Urgazpen. I: Egartura, lagunketa, lagunpide. (gizarte): iz. Ikus.: Bazkun. I: Lagun-arte, lagunbatz, lagungu.

lagungo-bide. (lanaren bizia): *iz,* Kidegozko alkartasunaren bitartez antolatzen dan gizarte-erakundea.

lagungo. (urgazpen): *iz.* Ban.: Urgazpen.

lagunka. (irizkidetasun): *ado.* Irizkidetasunean ari-izatea.

lagunkari. (ayer): *Land.* Ikus.: Begiko. I: Lagunai, lagungin. (urgazpen): *izond.* Urgazpena egiten duena.

lagunkauu. (alkargo): *ad.* Ikus,: Alkartu. I: Elgartaratu. (irizkidetasun): *ad.* lrizkidetasunez ari-izan,

lagunkeri. (auzotasun): iz. Auzo-lanak; alkafekin egiten diran lanak,

lagunketa. (urgazpen): *iz.* Ikus.: Urgazpen. I: Egartura, lagungo, lagunpidc, laguntze, jantzitasun. (baterakunfza): iz. Lagun-aindo aundia. (lanaren-bizia): I *iz.* Beste baten onuraz egiten dana, ordaintzaren bat artzean ala doarik eskeiñita.

lagunki. (urgazpen): *ŕzond.* Urgazpena ematen duena.

lagunkida. (laguntasun): *iz.* Lagun-talde, Lagun-pilo.

lagunkide. (laguntasun): *izond.* Norbaitcn laguna dana. (lanaren-bizia): *Land.* Lancan besteen laguna dana.

lagunkidetasun. (bakuntza): *iz.* Ikus.: Bakuntza. I: Elkarte. (laguntasun): *iz.* Lagunen arteko bazkuna.

lagunldn. (laguntasun): *izond.* Lagun one dana. I: Lagunkoi, lagunkof.

lagunkoi. (laguntasun); izond. Ikus.: Lagunkin. I: Lagunkoi.

lagunkoitasun. (laguntasun): *iz.* Lagun ona izateko bereiztasuna.

lagunkof. (laguntasun): *izond.* Ikus,; Lagunkin, I; Laguukoi.

lagunozte. (baterakunlza): ŕz. Lagun-talde, I: Ikus.: Lagun-oste, lagun-pilo, lagun-xaldo.

lagunpide. (urgazpen): ŕz, Ikus.: Urgazpen. j: Lagungo, lagunketa, laguntze, laukune.

laguntari. (urgazpeu): *izond.* Urgazpena ematen duena.

LAGUNTASUN. iz. Satan edo batzuen aikaŕekin cgon edo joatearen egipen eta ondorioa. I: Norbaitekin doan gizataldea. j: Eresian, soñu-eztiari eusten dion beste soñua. /7 (adeitasun), (atxikidura), (bakuntza), (baterakuntza), (bateratasun), (bildura), (eorzketa), (otseinketa), (txera), (urgazpen).

laguntsu. (baterakuntza): *izond.* Lagunez betea dagoena. (urgazpen): *Land.* Laguntza emateko gogoa duena.

laguntu, (laguntasun): *ad.* Zerbaiterako lagunaizan.(urgazpen): *ad.* Laguntza eman,

laguntz-aro. (alkargo): *iz.* Alkaŕ laguntzeko jokera. Laguntz-elkargo.

laguntz-aroko. (alkargo): *izond.* Laguntz-aroari dagokiona.

laguntz-elkargo. (alkargo): fz. Ikus.: Laguntz-aro.

laguntza. (urgazpen): iz. Urgazpen, sorospena, elpide, eltura, laguntze, elzakitz. (baterakuntza): ŕz. Lagun-taldea. (laguntasun): I iz. Lagungoa. I: Lagunixa.

laguntza-axe, (urgazpen); Ia. Urgazpena emateko etxea. : Laguutz-etxe.

laguntzabide. (urgazpen): iz. Urgazpena emateko bides.

laguntzabidez. (laguntasun): *ado.* Urgazpena emateko bidean ari-izatea.

laguntzadnn. (urgazpen): *ŕzond.* Urgazpena artu duena.

laguntzagabe. (bakartasun): *izond.* Urgazpenik artu ez donna. I: Laguntzaka.

laguntzailc. (laguntasun): *fzond.* Laguntza ematen duena.

laguntzaka. (bakartasun): *izond.* Ikus.: Laguntzagabe.

laguntzale. (laguntasnn): *izond* Norbaiten laguna dana. (urgazpen): *izond.* Urgazle.

laguntzaro-kide. (atkargo): *frond.* Aikaŕ lagunizean laguna dana.

laguntzazko. (laguntasun): *izond.* Urgazpena ematean laguna dana.

laguntze. (urgazpen): iz. Ikus.: Laguntza. 1: Lagunpide, lagunketa.

laguntzegabe. (bakartasun): *ŕzond.* Urgazpenik artu ez duena.

laguntzeko. (urgazpen): *izond.* Urgazpena ematekoa dana,

laguntzera. (urgazpen): *ado.* l:irgazpena emateko ari-izatea.

lagunzaŕ. (adiskidetasun): *ŕzond.* Adiskide mina, oso aundia.

lagunzkatu. (urgazpen): *ad.* ikus.: Lagun izan.

laguf. (labuŕera): *ŕzond. Ikus.:* Labuf. Ilabuŕ.

lat. (luŕ-lantze): *iz.* Lufa iantzeko tresna. 1: Lain. (abaŕ): *iz.* Abaŕ txikia. Ikus.: Arbazta. (zen): f *iz.* Abeltxeai belafian egiton zayen zena. j: Layategi. (adikin): jj *iz.* Berbera. (matsondo): II *iz.* Matsadafa.

lai-aitzuf. (aitzuŕ): *iz.* Bi pikotx dauzkan aitzufa.

lai-befi. (luŕ-lantze): *iz.* Ikus.: Layatu-beŕi.

lai-zoi. (Iuŕ-lantze): *iz.* Layaz egindako zoya.

lai-zulora. (ereintza): *ad.* Ikus.: Layetura.

laid-arazle. (gaitzipen): *ŕzond* Gaitzipena dagiena. 1: Ikus.: Laidagafi, laidakoŕ, laidatzaile.

laida. (zurtoin): *iz.* Belarki baten urteroko muskila.

Ixidagari. (gaitzipen): *izond.* Gaitzipena egiten duena. j: Laidakoŕ, laid-arazle, laidatzaile, laidogafi, laidotsu, laidotzaile, laidoztari.

laidagaiikeria. (gaitzipen): *iz.* Gaitzipena egitea.

laidagafiki. (gaitzipen): *ado.* Gaitzipenak egiten ari-izatea. Laidogaŕiki.

laidaka. (matsondo): *ŕz.* Matsondoaren ayena, j: Ikus.: Moŕio. : Muŕio.

laidakatu. (matsondo): *ad.* Matsondoaren mofioa ukondatu.

Iaidakatzaile. (matsondo): *izond.* Laidakatzen duena.

laidakatze. (matsondo): *iz.* Laidakatu egitearen lana.

laidakof. (gaitzipcn): *izond.* Ikus.: Laidagafi. : Laid-arazle, laidatzaile, laidotsu.

laidarazi. (gaitzipen): *ad.* Gaitzipena egin. Laidatu, laidatsi.

laidatsu. (matsondo): *izond.* Ayenez beteta dagoeua. (iieondo): *izond.* Ileondoz beterik dagoena.

laidato. (gaitzipen): *ad.* Ikus.: Laidarazi. 1: Laidetsi.

laidatzaile. (gaitzipen): *izond.* Ikus.: Laidagafi. I: Laidakoŕ, laid-arazle, laidogafi, laidotzaiie.

Laidetsi. (gaitzipen): *ad.* Ileas.: Laidarazi. I: Laidatu.

laid°, (gaitzipen): *iz.* Gaitzipen, iraiña.; Iraingaŕia dan esari edo egipena. (: Laidu. (iseka): *iz.* Laido egiteko xedeaz egiten dan kern.

Laido-egile. (gaitzipen): *izond.* Gaitzipena egiten duena.

laidozafi. (gaitzipen): *izond.* ikus.: Laidagaŕi. : Laidatzaile.

laidogañkeria. (gaitzipen): *iz.* Gaitzipena egitea. : Laidokeria.

laidogaŕiki, (gaitzipen): *ado.* Gaitzipenak egiten ari-izatea. I: Ikus.: Laidagaŕiki.

laidogafitasun. (gaitzipen): *iz.* Laidogafikeria egitea.

laidokatu. (gaitzipen): *ad.* Gaitzipena egin. I: Laidotu, laidostatu.

Laidokeria. (gaitzipen): iz. Ikus.: Laidogafikeria.

laidokizun. (gaitzipen): *iz.* Laidotzekoa dana.

laidope. (gaitzipen): *iz. Ikus.:* Gaitzipen. Laido.

laidorio. (gorantza): *iz.* Ikus.: Gorantza. Laudo.

laidosa. (gaitzipen): *izond.* **Gaitzipena** egiten duena.

laidostatu. (gaitzipen): *ad.* Thus.: Laidotu. I: Laidokatu, iaidoztatu.

laidotsu. (gaitzipen): *izond.* Ikus.: Laidagafi. Laidakoŕ.

laidotsuki. (gaitzipen): *ado.* Gaitzipenak egiten ad-izatea. I: Laidotuz, laidoz.

laidotu. (gaitzipen): *ad.* Gaitzipena egin. I: Ikus.: Laidokatu, laidostatu.

laidotuz. (gaitzipen): *ado.* Ikus.: Laidotsuki. I: Laidoz.

laidntzaiie, (gaitzipen): *izond.* Ikus.: Laidagaŕi. J: Laidatzaile, laidotzate, laidoztari.

laidotze. (gaitzipen): *iz.* Gaitzipena egitearen egipena,

laidoz. (gaitzipen): *ado.* ikus.: Laidotsuki. I: Laidotuz.

laidozita erase. (gaitzipen): *ad.* Laidoak egiteu ari-izan.

iaidozki. (gaitzipen): *ado.* Gaitzipenez ari-izatea.

laidozko. (gaitzipen): *izond.* Gaitzipenezkoa dana. 1: Laidotzeari dagokiona.

laidoztari, (gaitzipen): *izond. Thus.:* Laidagaŕi. I: Laidotzaiie.

laidoztatu. (gaitzipen): *ad.* Gaitzipenak egin. Laidotuu.

laidoztatzailc, (gaitzipen): *izond.* Gaitzipena egiten duena.

laidoztu. (gaitzipen): *ad.* Ikus.: Laidoz€atu.

laidu. (inka): iz. Ikus.: Adia. j: Auen.

laiko. (ergeltasun): *ŕzond.* Kaikua dana.

laiko-zale. (uzkurtza-eza): *izond.* Laikokeriaren alde ari dana.

laikokeri. (uzkurtza-eza): *iz.* Uzkurtza ez onartzea.

laikotasun. (uzkurtza-eza); *iz.* Laikoaren bereiztasuua.

lain. (aditzondo): *ado.* Ikus.: Ainbete. Ainbertze, laiña, lainbat, lainbeste, lañ. (gino): *ŕzond.* Giñozkoa dana. (berdintasun): jj *izond.* Ainbatasunezkoa dana. (endai): jj *iz.* ikus.: Lai. (metal): € iz. Metalezko pusketa, gupiz egiña dana gauzak tinkotzeko erabiltzen dana.

lain-arau. (aindoizti): iz, Zenbakiztian ikasten dan araua, iruko-araua ere deitzen dana,

lain-aria. (giiio): *in.* ans.: Glib. j: Eintsu.

lain-elkarbide. (aĹkartasun): *iz.* ikus.: Alkartasun, Elgartasun, lain-elkargo, lain-ikuskizun. (gifio): *iz.* Ikus.: Gino: I: Lain-elkargo, lain-ikuskizun, lainketa.

lain-elkargo. (alkartasun): *iz.* Thus.: Alkartasun. Laain-elkarbide. (giño): *iz.* GUM. j: Lain-elkarbide.

lain-iknskizun. (alkartasun): *iz.* Ikus.: Alkartasun. I: Lain-elkarbide. (gift): *iz.* Ikus,: Olio, Lain-elkarbide.

lainari. (luŕ-lantze): *izond. Ikus.:* Layari. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

lainatu. (andeadura): *ad.* Gaitz-araztearen egipena.

lainbat. (aditzondo): *ado.* Ikus.: Lain. I: Laiña, lainbeste.

lainbatean. (banaketa): *ado.* **Giño** bateaz zerbait banatzea. : Laiñean, (giño): *ado.* Berbera.

lainbeste. (aditzondo): *ado.* Ikus.; Lain. Laiña, lainbat.

lainbide. (giño): *iz.* Giñoareu bereiztasuna,

iaindo. (rod): iz. ikus.: Zori.]: Ala-beaŕ, olabeaŕa, sirats.

laiiidu. (banaketa): *ad.* Ikus.: Banandu. Banatu, lagindu.

laineri. (Laño): *iz.* Ikus.: Euri-lauso.

laingo. (artakotasun): *izond.* Duifia dana. (aditzondo): *ado.* Ainlzakoa dana.

lainkatu. (giño): *ad.* Zerbait giiioz egin.

lainketa. (giño): *iz.* Ikus.: Gino. I: Lain-elkarbide,

lainbide. (giño): *izond.* Giñoz egiña dagoena.

Iaiuta. (zati): *iz.* Norberari dagokion zatia.

laintasun. (berdintasun): iz. Baste baton ainbestekoa izatea.

laintatu. (tumuli): *ad.* Nueŕi eman.

laintxe. (aditzondo): *ado.* Ikus.: Ainbeste. I: Lainbeste.

lai£ta. (otseinketa): *iz.* Etxeko goraberak zaintzen dituen neskamea. (aditzondo): *ado. Ikus.:* Lain. j: Lainbat, linbeste,

taiñabera. (Laño): *iz.* Bean, Id gañean dagoen lañoa. 1: Laiñobena,

laiiiadura. (eŕealdi): *iz.* Lañoa kendu ondoren egnzkiak landaretan egiten duen eŕedura. (laño): *iz.* Berbera.

laiñaize. (aide): *iz,* Lañoaz dagoen aide otza. (laño): *iz.* Berbera.

laiñari. (lui`-lantze): izond. Layaz lanegiten duena. I: Ikus.: Layari.

Iaiñas. (landare--erizti); iz, Gari ta artoaren eritasunak egiten duen ondorioa.

laiñasa. (laño): iz. Udazkenaren goizeetan izaten dan Lañoa,

laiñategi, (zen): iz. Ardi ta beyai, ezagutzeko, belaŕian egiten dieten zena, (adikin): *iz.* Berbera.

Iaiñatu. (odei): *izond.* Liñoz estalita dagoena.

laiñaza. (laño): *iz, Tkns.;* Lain).]; Laiño.

laiñazuri. {lokaŕi): *1z.* Ega-luzeak aŕapatzeko apailuan erabiltzen dan giza-beteko lokafia. (aŕantza): *iz.* Berbera.

!African. (banaketa): *ado.* Ikus.: Lainbatean, (giña): *ado.* Berbera.

laiñeko. (giño): *Land.* Giñozkoa dana.

laiñeri, (Laño); *iz.* Mendien zeal igaroten dan Lañoa.

laiñeza, (mutirikeri): *iz.* Ikus.: Mutirikeri.]: Ezaika.

Laiño, (Laño): *1z.* Ikus.: Lam. I: Lath. Ona amen mota batzuk: !! Erlaiño Ego-aldeko Lañoa. Ii Eŕcka-laiño Latsetan egiten dan tañoa. II Goizlaiño = Goizeko Lañoa. /l 1£ariaiño Ipaŕaideko iañoa. II Mendebal-laiño Mendiz-mendi doan Lañoa. II Odei-laño = Ortotsekin egiten dan Lañoa. !1 Laiño-naŕas, Laiño-itsu, Laiño jatsi, Wino-Was = Naŕas ari dan Lañoa. */1* Laiño-mordo, iaiño-tole = Lade oso lodia. !I Laiño-bera = Lantzurda. (xalotasun): *Load.* Xaloa dana, bakuna dana. (ur): *]l L.* Leyufak estalizen dituen ur-geruza. (leyaŕ): *I* iz. Berbera. (landare-erizti); iz. Garlaren eritasuua. (gari): jj *iz.* Berbera,

Laiño-alde. (Mc): iz. Laño-aroa.

Laiño-antzeko. (cundura): *izond.* Lañotua bezela dagoen enna.

laiño-arte. (odei): *iz.* Odeyen tartea.]: Ikus.; Laiño-tarte.

Laiño-buruntza. (laño): *iz.* Odci-metaz egindako multzoa.

Laiño-buruntzatu. (laño): *ad.* Odei-metaz multzoa egin.

Laiño-eŕestak. (Laño): *iz.* Lai ganean naŕas dabilzten lañoak.

lalño-gabe. (Laño): *izond.* Lañorik gabe geratu dana.

lalño-inte. (laño): *iz. Ikus.:* Lantzurda. Buri-bera, lanbri. (iutz): fz. Berbera.

Laiño-itsu. (Laño): *iz.* Nalaz dahilen Laño.

laiño-kalte. (halo): *iz.* Lañoaz ereinduta dagoznn lurkick artzan dutnn kallea.

Laiño-lodl. (laño): *iz.* Oso lodia dan lañoa.]: Lai-dote.

Nino-meta. (odci): *iz.* Laño-multzo aundia. I: Odeirnultzo aundia. I: Laiño-toŕe.

Laiño-mordo. (Laño): iz. Oso aundia dan lañoa.

Laiño-torte. (odei): *iz.* Odeyen artean dagoen tartea. I: Ikus.: Labia-ante,

laiño-toŕe. Cutlet): *iz.* ikus.: Laiño-meta.

laiño-zuri. (Laño): *iz.* Eguzkia iiten ondoren ibayen gañctik dagoen Lañoa.

laiñobera. (Laño): *iz.* Liao mea.

laiñodun. (Laño); *izond.* Lañoa duena.

laiñodura. (laño): *iz. Liñoz* estaltzearen egipena.

lailloegi izan. (zurdceri): *ad.* Zurikeri geyegiz ari-iaan.

laiñolccria, (xalotasun): iz. Ikus.: Traldankeri, 1: Tutulukeria.

laiñoki. (xalotasun): *ado.* Xalotasunez ari-izatea, (aŕaitasun): *ado.* Apaztasunez ari-izatea. (lñotasun):]] *ado.* Lañntasunez ari-izatea. (ezabelera): I] *ado,* Ezabeleraz ari-izatea.

laiñopetsu. (odei): *fron d.* Odeyez beterik dagoena. I: Laiñotsu.

latñordainkatu. (ordainpide); *ad.* ikus.: Ordaindu.

Iaiñotasun. (lñotasun): iz. Ikus.: Lañotasun, (sendi): iz. ikus,: Lautasun. (berczkotasun): *II iz.* Ikus.: Berezkotasun, (xalotasun):]] iz. Ikus.: Xalotasun. (leyaltasun):]] *iz.* Ikus.: Leyaltasun. (ezabelera): *II* is. Ezabeleraz ari-izatea.

laiñote. (laño): iz. Ikus.: Laiño-lodi.

laiñotsu. (odei): *izond.* lkus.: Laiñopetsu.

laiñotsuki. (odei): *ado.* Odeyez cstaltzen ari-izatea.

la flotu. (odci): *ad.* Ortzia odeyez estali. (anise): *ad.* Asafetuta geratu. I: Layotu. (laño): I] *ad.* Leyafak laiñoz estaii. (leyal): *]l ad.* Berbera.

Wti:4ze. (iluntasun); fz. Lañoz cdo odeyez iluntzea.

laiñoztatu. (odei): *ad.* Odeyez ortzia bete. I: Laiñoztu. (leyaŕ): *ad.* Leyalak laiñoz estali.

laiñoztu. (Laño): *ad.* Lañoz edo odeyez orizia bete. I: Ems.: Laiñoztatu.

laira. (azkura): *iz.* Bclarkia urtean barna azten dana. (landare): iz. Berbera. (ezpaiu):]] iz. Ezpain gañean atcratzen dan lenengo ulea. (matsondo): *]l iz.* lkus.: Ayen. : Kezten, mats-adat.

lairadun. (bizaŕ): *izond.* Ikus.: Ilaundun. I: Ilbilodun.

lairatsu. (zugatz): *Land.* Arbastaz beterik dagoen zugatza. (matsondo): *izond.* Ayenez betcrik dagoen matsondoa.

laisterka. (lasterketa): *iz.* ans.: Lasterketa. I: Ariñckcta, laisterketa, laisteŕaldi,lastcŕ.

laisterkaldi. (lasterketa): *iz.* Laisterka egiten dan aldia. ,: Laistefaldi.

laisterkari. (lasterketa): izond. Laisterka egiten duena.

laisterketa. (lasterketa): *iz.* ikus.: Lasterketa. I: Laisterka, lastergo.

laistef. (lastertasun): *ado.* Ikus.: Aurki. I: Bereala, Iaistcrtxe.

laistefagotu. (lastertasun): *ad.* Kera-egin.]: Ikus.: Kcra.

laistefaldi. (Lasterketa): *iz.* ikus.: Lais€erkaldi. I: Laisterka.

taistef-egile. (lasterketa): *izond.* Laisterka ari dana.

laistefen. (beitiko): iz. Ikus.: Beitiko. j: Laisteŕeri.

laisteferi. (beitiko): iz. Ikus.: Beitiko. j: Laisteŕen, Iasteŕeria.

laistef-idazicera. (idazkcta): *iz.* Ekuŕ berezi batmen bidez ideates laistefago egiteko era.

laisteŕ-lelcu. (lasterketa): *iz.* Laisterkak egiten diran tokia- j: Laisteŕ-toki.

laistef-told. (lasterketa); iz. Ikus.: Laistef-leku.

laistertxe. (lasterlasun): *ado.* Ikus.: Aurki. I: Bereala, laisteŕ.

leite. (aditz): *ad.* Laiteke, Liteke.

laixterbide. (bide): ia. Ikus.: Bide-lasteŕ. Ikus.; Bide-labuf.

laixtef. (lastertasun): *ado.* Ems.: Laistef.

laizabal. (endai): *iz.* Nekazariek erabiltzen duen ended au-zabala

laizaŕ, (luŕ-lantze): *ado.* Luŕ'a laycn bidez lantzen ari-izatca.

laizki. (aditzondo): *ado.* Ikus.: Agitz. j: Made, txit.

laj a. (utziera): *ad.* Ikus.: Lags. j: Utzi, lajatu, lajau.

lajagafi. (utziera); *izond.* Ajolakabe.

lajai. (apaiz): *iz.* Ijitacn izkeraz apaiz. Lakaya.

lakatu. (utziera): *ad.* Ikus.; Laga. j: Laja, utzi, lajau.

lajau. (utziera): *ad.* Ikus.: Laga. j: Laja, lajatu, Lajau.

LAKA. *iz.* Bi ur-lastefen, bi bide, edo geyagc, toki batean alkartzearen egipena. j; Alkalize ori egiten dan tokia. Thai-biltoki, ibai-gurutze, laukuhy bateragune, bilgune, alkargune. (eyeraldi): *iz.* 1i yeraldiagatik eŕotariari dagokion garau, kin ado olioaren zatikoa. j: Txuntxuf-motzarcn tankerazko kutxa; bertan eyerarajausi beaŕ diran aleak edo beste gauzak botatzeko; haste mekaniketan dagozen ofen ant^eko baste kutxak. (al); j *iz.* Ol batzuck ertzeetan dutcn alaka edo akatza. (jarmaiñera): $_{jj}$ *iz.* Alectarako erabiltzen dan jarmain-neuña. (naafi): jl fa. Neufietan ales herdintzeko erabiltzen dart eŕadakia. (eundura): II *iz.* Euntegiko arilak dagozen kutxa. (ari): $_{jj}$ *iz.* Biufita dagoen aria. (ur): $_{jl}$ *iz.* Ur-zuŕumiloa. (emanlza): (ŕa. Mozkin, ckoiztea. (zikinkeri): $_{jl}$ $_{iM}$ Lad" gañean egiten dan zikinkeria. *II* (bide), (ibai), (kaki), (mugadura), (ubil).

Iaka-erdL. (neufi): *iz*, Lakari-erdia. I: Ikus.: Lakari. j: Lakari-erdi, gaitzeru-erdii.

Iaka-ezko. (like): *iz.* Gutunak eta beste gauzak ongi ixteko, urtuta erabiltzen dan oŕe sendaŕa.

lakagafi. (garau): *izond.* Neurtzeko aindo hat aŕ dakioken garana. Lakakizun.

lakaikun. (biurdura): *izond. Biuŕia* dana.

lakain. (txerketx): *iz.* Ikus.: Akain. I; Kama!, lakasta, Lakatx, likasta. (ileondo): iz. Garondo gañean jausten dan ileondoa. j: Likain.

lakain-bul. (azao): ***iz.*** Azao elkartuta. Ikus.: Lakain-xorta.

lakain-bal-mintz. (giñaŕe); *z.* Giñafe-izpiak dauzkan odia.

lakain-xorta. (azao): *iz.* Lakaiñez osotutako azaoa. $_{I:}$ Lakain-txorta, lakain-bal,

Lakaindu. (ari): *ad.* Lokafi ta aria albaiñuz zatitu. j: Lakandu. (inked): *ad.* Berbera. (matsondo); $_{II}$ *ad.* Moikoa arbasta txikietas zatitu, lakandu. (ileondo): II *ad.* Mototsa askatu. Lakandu.

lakaindun. (zati); *izond.* Lakaiñak dauzkana. j: Lakaintsu.

lakaintsu. (zati): *izond.* Ikus.: Lakaindun.

lakaiña. (zati): iz. Arnari ta barazkiak dauzkaten zatien bakoitza. $_{I:}$ Ixterka, lakatz, istaŕ, isteŕ, iztaŕ, sistet. (ari); iz. Ems.; Albania. I: Albania, into, artile. (ale): $_{j}$ ***iz.*** Mototsa egiten duten ule-eskutadaen bakoitza. j: Lakan, ileondo ta abaŕen mordoska. (lokaci): (iz. Lokafia egiten duten goroite-puskaen bakoitza.

lakaiiiizpi, (ari): ***iz.*** Ikus.: lzpi.

lakaka egin. (soñu): *ad.* Peŕak, lasai egoteagatik, otsa, egin. (peŕa): *ad.* Berbera.

lakakizun. (garau): *iz.* Ems.; Lakagafi.

lakan. (ule): *iz. Ikris.:* Lakaiña. (mats): *iz.* Mats-mordoaren zatia.

lakandu. (ari): *ad.* Tkus.: Lakaindu. (ileondo): *ad.* Berbera. (Joked): $_{II}$ *ad.* Berbera. (matsondo): II *ad.* Ems.: Lakaindu.

lakañadun. Cult); *izond. Ule-xirgita* aske uzten duena.

iakañatsu. (ate); *izond.* Ulc-xirgilak asko dauzkana.

lakañia. (bizaŕ): *iz. Bizaŕaren* ule aske.

lakaratz. (atzipe): *iz.* Thus.; Etxipen. Etsipen, totut.

lakari. (ncuŕi): tz. Ikus.: Gaitzeru. Gaitzura.

lakari-erdi. (neuŕi): ***iz.*** Ikus.: Laka-erdi. Lakari, gaitzeru-erdi.

lakari-eren. (neefi): ***iz.*** Gaitzeru-erena. Lakari-sudu.

lakari-sudu. (naafi): *iz.* Ems.; Lakari-cren. j: Gaitzeru-cren.

lakario. (ants); ***la.*** Ikus.; iŕintzi.

lakaritada. (naafi): iz. Lakari-multzoa.

lakartsu. (cots): *ad.* Tŕinlziak egin.

lakarkci, (laztasun): *ado.* Laatasnnez ari-izatea.

lakaŕ. (abaŕ): iz. Abaf baten adabcgiak. Adabcgitsua dan abate. : Lakatz. *iz.* Eats.: Kizkoŕ. (laztasun): $_{Ij}$ *frond.* Latza dana. I; Lakartsu. (ileondo): $_{Ci}$ ***iz.*** Oŕaziaz ileondoan egiten dan eŕetena. j: Ulertz. (ule): jj *iz.* Berbera. (tafu); $_{jj}$ *iz.* ikus.; Garatxo. Irunbil, lakatz.

lakartasun. (laztasun): iz. Ikus.: Laztasun. I: Lazdura.

lakartsu. (laztasun): *ŕzond.* Laka^{y}a, latza dana. j: Ikus.: Lakaŕ.

lakartu. (laztasun): *ad.* Laka^{y}a egin edo biurtu.

iakasta. (txerketx): *iz.* Tkus.: Akain, Kapaf, Lakain, lakosta. (tofu): *iz.* Leftists egiten dire ezkatak.

lakasta-oŕaze. (oŕazi): *iz.* Ikus.: Ofazi. Eskapidol.

iakastadun. (Wu): *izond.* Laŕuan lakastak dauzkana. j: Lakastatun.

lakate. (ate): iz. ikus.; At-aize. I: Keleta.

lakate. (txerketx): *iz.* Ikus.: Akain. Lakasta.

lakate. (txerketx): *iz.* Akain ado kapaŕ txikia.

lakatsu. (zikintasun): *izond.* Lana aikinkcriz estalita daukana.

lakatu. (agerenen): ***ad.*** Eskutukiak zabatdu. (eyeraldi): *ad.* Eyeran iriña banatu. (banakuntza): $_{jl}$ *ad.* Berbera. (eske-batee): II *ad.* Eyeraldiaren ordain-eskubideakjaso.

Iakatua. (alaka): iz. Alakatzcaren egipena.

Ialcatx. (txerketx): iz. Ras,: Akain. Kapaŕ, lakain.

lalcatz. (zati): iz. ikus.: Lakaiña. Ixterka, iakots, sisteŕ. (abetxu): *iz,* Abetxuaren abafak. (gaztañondo): $_{ji}$ *iz.* Ikas.: Kirikiño, j: Morkots, Lukas, lokotz, mandots. (txerto): $_{jj}$ *iz.* Txertoaren ziria. (abaft II iz. Abetxuaren abaŕa. j: Abaŕaren adabegia. j; Ems.: Lakaŕ. (lint); $_{jj}$ *iz.* Tkus.: Erlax. j: Erlatz, erlatx. (laŕu): II iz. Ems.: Garatxo. I: Lakaŕ.

landau. (lekore€asun): *ado.* Lekorean egotea. (astanpen): *ado.* Astanpenean egotea. j: Landara.

landana. (tut): *iz.* Landarena dana. *II* Landana artu ° iges-egin.

landanko. (gerokotasun): *izond.* Gerokoa dana.

landapinta. (landare): *iz.* Ikus.: Emalopa. Kalikola.

landara. (landare): *iz.*]kus.: Landare. Bedarki. (astanpen): *ado.* Ikus.: Landon,

landaratu. (irtera): *ad.* irten. Urten, aterajoan. (aldaera): *ad,* Landara joan.

landaratxuf. (aitzuŕ): iz. Aitzuf aundia.

landarazi. (landaketa): *ad.* Landatu-eragin.

landarazulo. (tortotx): iz. Lola tortoxkiz egiña daukan oñetakoa. : Landare-zulo. (ofietako): *ft.* Berbera. (solo): fl iz. Landarearen inguruan ura biltzeko egiten dan zulaketa. j: Ikus.: Landare-zulo.

LANDARE. (landarizti): *iz.* Zugatz edo barazkia, edonun sortu ala ereinduta izan, baste toki bateau beŕiz tandatzeko gerturik dagoena. I: Bedarki, landare, lantare, ozkofo. II (eden), (landarizti).

landare itsu. (landare): *iz.* Muskilik ez daukan landarea.

landare-beratz. (loretegi): *iz.* Mote askotako landare ta break erakusteko baratza.

landare-biltza.(landare):dz. Landareen aikartzea. Landaredi.

landare-erauzte. (landaketa): Iz. Landareak kentzea.

LANDARE-ER!ZTI, Landariztiaren zatia, landareen eritasunak aztertzen dituena. /I (laboreak), (landarizti), (gad), (txerketx).

landare-esi. (itxitura): iz. Landareak ondo gordetzeko egiten dan itxitura. I: Landare-kereta, landare-orma.

landare-esne. (lundere); iz. Landareen uriña. Landare-izerdi.

landare-etxe. (landare): *iz.* Landareak otzetik gordetzeko egiten dan estalunea. j: Landare-malda, (estalune): *iz.* Berbera.

landare-Izerdi. (tenders); *iz.* Landareak elikalzeko uriña. ikus.: Landare-esne.

landare-Jale. (lenders); *izond.* Landareakaz elikatzen dana. (azkuŕi): *izond.* Berbera.

landare-janariak. (landare): Azkutirako artzen diran landareak. (azkuŕi): *iz.* Berbera.

landare-kale. (landare): *iz.* Landareen artean dagoen bide edo kalea.

landare-kereta. (itxilura): *iz.* Landareak ondo gordetzeko egiten dan orma. Ikus.: Landere-esi, landare-orma.

landare-lefo. (landare): *iz.* Landareen lefokeda. (leŕokada): *iz.* Berbera.

landare-malda. (landare): *ft.* Ikus.: Landare-etxe. (estalune): *iz.* Berbera.

landare-manei. (landare): *iz.* Landare-muiña.

landare-mota. (landare): *iz.* Landare-eringoa.

landare-arma. (landare); *dz.* Ikus.: Landare-kereta. Landare-esi.

landare-sail. (landarizti): dz. Ikus.: Landareria.

landare-sailketa. (landarizti): iz. Landareen muetatzea.

landare-saldo, (landare): *iz.* Landers-sendia.

landare-saltzaile, (landare): *izond.* Landareak saltzen dituena.

landare-sare. (landare): *iz.* Landarc-csiz jafitako landareak. (itxitura): Berbera.

landare-tegi. (landare): iz. ikus.: Landaitegi.: Sordegi. (rain): *iz.* Berbera.

landare-zai. (landare): *izond.* Landareak zaintzen dituena.

landare-zofi. (landare-erizti): *iz.* Landareetan bizi dan txerketxa.

landare-zulo. (tortotx): *iz.* Ikus.: Landarazulo. (zulo): iz. Ura biltzeko landarearen inguruan egiten dan zulaketa. I:1kus.: Landarazuto.

landaredi. (landare): *iz.* Landareen multzoa. 1: ikus.: Landare-biltz, landaretza.

landarelari. (landarizti): *izond.* Landers ta landareen bizia aztertzen dituena. Landariztilari. (yarein-yardunbideak): *izond* Berbera.

landareria. (landare): *iz.* Landareen muitzoa. I: Landare-sail.

Iandareska. (landare): *iz.* Landare txikia.

indaretxo. (landare): *iz.* Landers txikia; Landarexka.

landaretza. (landarizti): *iz.* Landareen multzoa. I: Ikus.: Landaredi.

landarexka. (landare): *iz.* Ikus.: Landaretxo.

landareztatu. (landaketa); *ad.* Landareak landatu.

landed. (landaketa); *dzond.* Landatznn duena. j: ikus.: Landatzaile.

LANDARIZTL *iz.* Belarkiak aztertzen dituen yakintza. j: Belarjakinde, helaŕ-jakintza.Il (briaŕ), (cunizti), (jakintza), (landare), (loretegi).

landariztiaren. (landarizti): *izond.* Landariztiari dagokiona.

landariztilari. (landarizti): *izond.* Ikus.; Laudarelari.

landarketa. (gaŕaztulu): iz. Gafaztuluaz egiten dan lana. (luŕ-lantze): *iz.* Berbera.

landarondo. (lasto): *iz.* Landers bat ebagi ondoren luŕean geratzen dana.

landaf. (gaŕaztulu): *iz.* Matxaŕo aundiaren antzera dan lanabesa, ogei ziri dauzkana, ta goldatu ondorcu Info berdintzeko erabiltzen dana. (Id): iz. Laŕatza dan lurkia. (jalkin): II *iz.* Lb-it batzuek, akeita bezela, egiten duten ondakiña. I! (luŕ-lantze).

lnndafezko. (artile): *ŕzond.* Artilezko eunaz egiña dagoena.

landarte. (Mr): iz. Landaen arteko tartea.

landartn. (luŕ-lantze): *ad.* Ogei zirietako goldeaz goldatu.

landasista, (landare): dz. Landare onen eŕoak goidearen lanarentzat oztopo aundia eaten dire.

landategi. (landare): iz. Miñetatik sorlutako landaretxoak eramaten dituzten turki bereziaren tokia. (landaketa): iz. Berbera.

landatoki. (landaketa): iz. Landatzeko lckua.

landatu. (landaketa): *ad.* Landareak Wean ipiñi, edo luŕean tokiz aldatu. E: Lantatu, frandatu. (sarkura): *ad.* Sartu.

iandatxo. (luŕ): *iz.* Lurid txikia.

landatxut. (eitzuŕ): *iz.* Luzea dan aitzuŕa.

landatzaile, (landaketa): izond. Lendatzean ari dana. Landari.

landatze. (tandaketa); *dz.* Landaketaren egipena.

landatzeko. (lendaketa); *iz.* Landaketa egiteko tresna. I: Landa-ziri. (lanabesa): *iz.* Berbera.

landaxka. Our): *iz.* Landa txikia.

landazain, Olaf): *izond.* Landaetan zainzen ari dana. I: Tsurburuzagi. (zaintza): *izond.* Berbera.

landei. (zugatz): iz. Ikus.: Landai.

landelge. (luŕ): *iz.* Jabs batzuen landetutako lurki zabala.

landerkeria. (zatarkeri): iz, Ikus.: Zatarkeri. I: Kakolkeria, itxusgo.

landerki. (zamuka): iz. ikus.: Bustikoi. I; Zataf, landeski.

landef. (zoritxaf): *izond.* Oso gaizki bizi da zorigabekoa. (txirotasun): *izond.* Txiroa dana. (min): II *iz*. Batzuetan eon latza dana, beste batzuetan eun gaingauekoa dana. (supaztef): fi iz. Suburnia. {: Ikus.: Kapitxale, kapitxilu, kapitxulu, (gazta€tondo): II *iz*. Gaztaña mota bat.

landefaldi. (bidezkande): iz. Ikus.: Bidezkunde. I: Bideztaldi.

landeferia. (txirotasun): ŕz. **Txirotasun** aundia. I: Ikus.; Txirotasun.

landeferia. (txirotasun): *iz*. Txirotasun aundia. I: Peoŕeria, ongabetasun.

landefetxe. (atospeu): iz. Txiro ta iandeŕak atosten diran etxea.

Iandefetxeko. (atospen): *izond.* Landeŕetxean dagoena.

landef jantzi. (janztura): *iz*. Soñeko latza.

landef-maitasun. (atospen): iz. Atospen ona egitea.

landertasun. (txirotasun): iz. Txirotasun aundian egotea.

landertu. (txiiutasun): ad. Txiroa biurtu.

landertzaile. (txirotasun): *izond.* Txirotzen duena.

iandertzaf. (txirotasun): *izond.* Txiro aundia dana.

Iaudertze. (txirotasun): *iz*. Txiro biurtzearen egipena.

landesa. (arain): *iz*. itxasoko aŕai tnota bat. I: Lantes.

landeski. (zatuuka): *iz*, Tkus.: Bustikoi. Landerki.

landetako. (esku-langintzak): *izond.* Ems.: Landako.

landetxe. (bizitegi): *iz*. Landako etxea.

landetxe-gizon. (maizterkuntza): *iz.* Tkus.: Landetxedun.

landetxe-jabe. (jabetza): *izond.* Landako e€xe baten jabea dana. j; Landetxe jaun.

Iaudetxe-jann. (jabetza): *izond.* Ikus.: Landetxejabe.

landetxe-mofoi. (otseinketa): *iz.* Nekazariaren motoya.

landetxe-zai. (luŕ): *izond.* Landako etxe bat zaintzcn duena. (zaintza): *izond.* Berbera.

landetxedun. (maizterkuntza): *izond.* Maizterkuntzaz landako etxean bizi dana. I: Landetxe-gizon.

landetxetaf. (maizterkuntza): *ŕzond.* Maizterkuntzaz landako etxean bizi dana.

laudetxetiaf. (maizterkuntza): *(sand.* Landako etxe bat maizterkuntzaz daukana.

LANDOLA. iz. Gallia bat egiten, gertutzen edo burutzen dan tokia. Ogipekoak, naiz ororenak //al banakoak lauegiten duten gel edo lekua. j; Ekola, idazkola, idaz-lantegi, langio, lan-teku, lan-toki, luma-lantegi. II (bizitegi), (eiedize), (idazketa), (jaurbide), (Ian), (lanbide), (zerga).

landra. (aragi): *is*. Ikus.: Aragi.

landrila. (ardi): ŕa. Bildotsaren urdaia.

Iandu. (Inf-lantze): *ad.* Lafak goidatu, edo aitzuŕaz ala layaz eragin. (Ian): *ad.* Zerbait egin,

landu-beaŕa, (gogo-landueza): *iz*. Gogolantzea ez izatea.

Iandu-beñ. (luŕ-lantze): *izond.* Oraintxe landua izan dana.

landu-efez. ant-lantze): *izond.* Lantzeko eŕeza dana.

landu-gabea. (landueza): *izond.* Lufa landuta ez egotea, landuta ez dagoena.

landua zagoz. (edertasun): *ad.* Lazo onean zagoz.

LANDUEZA. *iz*. Luf-lantze gabekoa. I: Padu. ll (antzutasun), (eŕi-uŕitze), (otaluf).

landugabe. (gogo-landueza): *izond.* Gogo-landuezean dagoena.

landugañ. (Ian): *izond.* Landu ditekena.

landuketa. (malmuzkeri): iz. MaTmuzkeriz egitearen egipena. (asmamen): *is*. Asmamenez egitearen egipena,

Iaudun. (lanaren bizia): *izond.* Lana soferazten ado antolatzen duena.

landur. (euri): *iz*. ikus.: Lantzurda. I: Lanhro,landura,lankar,tantxurdiña.

landura. (euri): *iz*. ikus.: Lantzurda. I: Landur,

landurain. (sagaŕondo): *iz*. Sagaŕ tnota bat,

landutzeka. (landueza): *izond.* Gogolanduezean dagoena.

lanegun. (Ian): iz. **Jaya** es dan asteko eguna. (egan): is. Berbera.

laneko. (sai-abere): *is*. Zamak eramateko erabiltzen (Tan sai-aberea.

lanekoak. (lanaren bizia): iz. Nunbait lanegiteu dutenen multzoa.

lanerako. (artakotasun): *izond.* Lana egiteko egokia dana. (Ian): *izond.* Berbera.

laueratu. (Ian): *ad.* Lanerajoan.

laneri. (Ian): is. Lanegitean gertatzen dan ezbeaŕa.

lang-ola. (itxidura): iz. Geretak ixteko jartzen dan makila.

langa. (eguf): is. Egut laze ta lodia. Langara, langet. (ate): *iz*. Ikus.: At-size. j: Gereta, langadura.

langa-maila. (ate): *iz*. Gereta egiteko zeaŕez jaŕitako makilak. I: Ikus.: Langalde, langalbo.

langa-sare, (burnt-esi): *iz*, Ikus.: BurnTcsi. j: Burdintsaredun.

langa-zurubi. (zurubi): iz. Zurubi ordez jartzen dan lauzko makurtua.

langabe. (otaluf): *is*. *Ikus.:* Laaki. I: Lanbefi, Lange, lantzaro. (Ian): *ŕzond.* Lanegiten ez duena. I: Lange.

langabe-aldi. (lanarte): iz. Lanegin gabe igarotako aldia.

langabe-sari. (lanarte): is. Lanegin gabe geratu danari ematen zayon ordaintza. (bizi-sari): *iz*. Berbera.

langabeko. (Tan): *izond.* Lanegin gabc dagoena.

langabeko egun. (lanarte): *is.* Lanegitekoa ez dan eguna.

langabeko. (lanarte): ad. Lana gabe geratu.

langadura, (ate): *iz*. Ikus,: At-size. I: Langa.

langai. (langaizti): iz. Indaf baten egikera ustiatu, zuzendu ta arautzeko lanabesa; bai ta indaf art Ian onuratsuaz aldatzeko ere. j: Ikus.: Bukzakin. I: Erabilkai, erainki, abtemarta, lankin. (lanabesa): iz. Ikus.: Tresna. I: Brabilgailu. (Ian): i1 *izond.* Landis ditekena. (ariketa): Il *is*. Ikus.: Ariketa. I; Jardukizun. (montio): II iz. Ikus.: **Montle.** j: Dets.

langai-idazldntza. (idazketa): iz. Ikus.: Atzirarkintza.

langaibide. (langaizti): is. Igidura bat egiteko, atal edo zatikoen mullzoa.

lungallo. (ariketa): is. Aundiegia dan **ariketa.**

Iangailu. (lanabesa): is. Lana egiteko lanabesa.

langaitz. (Ian): iz. Neketsua dan Lan.

LANGAIZTI. *iz*. Pisiaren adaŕ bat, **indafen igidura** oreka ta langayetan erabiltzeko aldakuntza aztertzen dituena. I: Igikunizti. 1/ (igidura), erazle), (igoera), ((adaŕ), (lanabesa), (neuŕi), (pisia), (urizti).

langaibo. (ate): *iz.* Gereta egiteko zutik jaŕitako makilak. I: Langaidc. I: Ikus.: Langa-maita.

langalde. (ate): iz. Ikus.: Langalbo. Tlcus.: Langa-maila.

langanta. (mardail): *ŕzond.* Ikus.: Gaitzesale. Gaitz-eŕaile.

langar. (or): *iz.* Lañoaren ura. (laño): fz, Berbera.

ingara. (egur): *iz.* Ikus.; Langa. Langet.

langarika. (Íandare): *iz.* Ginbailkaria dan landare-mota bat.

Iangafi. (Ian); izond. Landu ditekena.

langafia. (euri): *iz.* Euri xea dana. (edut): *iz.* Edo(' xea dana. : Langoŕ.

langartsu. (intz): *izond.* Aintzigatezkoa dana.

langartu. (euri): *ad.* Lantzurda jausi.

langatu. (ate): *ad.* Langa ipitii. (itxidura): *ad.* Berbera.

lange. (lanaare): *izond* Ikus.: Langabe. (aipeŕaidi): *ŕzond.* Alpeŕa dana. (otalut): II *ft.* Ikus.: Langabe.

Iangei. (ieki): ,ŕz. Ikus.: Zirnitz. Tximitx, zara-makila.

langela. (landola); *iz.* lkaskuntzarako edo arazoak bumtzeko gela edo Ickna.

langela-orde. (laudola): *iz.* Bigafen malako landola.

langeldi. (lanarte): *iz.* Indaiez ian gabe geratzea. I: ikus.: Lan eskas, Ian-gabezia,lan-geraldi.

langet. (eguŕ): *iz.* ikus.: Langa. Langara. (makil): *iz.* Zimitzak egiteko erabiltzeu diran makilak. (abere): *iz.* Aundi ta aztuna dan aberea.

langetasun. (lanarte): *iz.* Lana uztea.

langetu. (lanarte): *ad.* Lanik gabe geratn.

Langherans-ngarte. (ugarte): *iz.* Langherans'en ugarte txikia.

ingi. (langintza): *iz.* Ikus.: Lantegi. Langio, lanki, lantei. (lankuntza): *iz.* Berbera.

langidura. (auitasun); *ft.* Aultasuna izatea.

langigafi, (aultasun): *izond.* Langidura so erazten dezakena.

langile. (langile-kunde): iz. Lan dagiena. ^: Ordaindurik eskuz Ian dagiena. I: Eginkoŕa, lan-zalea. Beargile, bcargin, lanari. II Langile lakatz = Langile ugaria=Langile oso lanzalea.

langile zuri. (teai): *izond. Ikus.:* E ku--zuri. j: Lantxuri, zanbel.

langile-aldeko. (langile-kunde): *izond.* Langileen eskubideen alde ad dana. Ikus.: Langile-alderdi. : Langile-zale.

langile-alderdi. (eŕiketa): ŕz. Langileen eskubideen aide ari dan alderdia.; ikus.: Langile-aldeko.

langile-alkartasun. (clkargo): *iz.* Langileen alkartasuna.

langile ano. (langile-kunde): *iz.* Langileek egun batzuctarako eramaten dituzten azkufia, jantzia to abaŕ.

langile-askari. (azkuŕi); *iz.* Langileek askarirako daramatena.

langile-bateoki. (elkargo): iz. Langileen bazkuna. : Langile-biigu.

langile-bilgu. (elkargo): ŕz. ans.: Langile-batzoki.

langile billzaile, (lanaren bizia): *izond.* Langileak biltzen dituena.

langile-buru. (lanaren bizia): *izond.* Langilecn buruzagia. : Langile-zain.

langile-elkargo. (elkargo): iz. Langileen artean beren eskubideen alde jokatzeko egitcn dan alkartasuna. (Ian): *iz.* Langileen alkartasuaa.

langile gal. (langile-kunde): *izond.* Langintza bat ikasten ani dana.

langile-ketari, (lanaren bizia): *Bond.* Langileen bila ad dana.

LANGILE-ICIJNDE. *iz.* Gizartean langileck osotzen duten mala.

langile-ogi. (ogi): *iz.* Langileentzako ogia.

langile-bide. (langile-kunde): *iz.* Langilcen saldoa.

langile tegi. (esku-iangintzak): *iz.* Langileak biltzen diran tokia.

langile-ari. (lankuntza): iz. Langileak lanegiten duten tokia.

langile-rain. (lanaren bizia): *Bond.* Ikus.: Langile-buru. (ian kuntza); *ŕzond.* Berbera.

langile-zale. (lanaren bizia): *izond.* Ikus.: Langile-aldeko.

langilego. (langile-kunde): *iz.* Langilea izatea.

langileria. (lanaren bizia): iz. Langileen multzoa.

langiletasun. (langile-kunde): *Bond.* Langan dana.

langiletiaf. (langile-kunde): *Bond.* Langileen eskubideen aide ari dana.

langiletu. (lanbide): *ad.* Lantzalea egin edo biurtu.

langin. (Ian): *ad.* Lanegin. (iaugile-kunde): *Bond.* Bcrarizkoa dan Langilea.

LANGINTZA. ŕz. Eguneroko ariketa. j: Ogibidea, bizibidca, jarduna. I: Langaizti-antzearen bizibidea. I: Lantegia. !: Beargai, beargei, beargintza, biarbidc, egintza, langitc, lankei,ll (ariketa), (emantza), (era), (Ian), (lanbide), (lankuntza).

langintza-zerga. (zerga): *iz.* Lankuntzetan ordaindu beaŕ dan zerga. (Iankuntza): *iz.* Berbera.

langlo. (lankuntza): *iz.* Ikus.: Lantegi. Langi, lanki. (landola): iz. Ikus.: Landola. : Ekola.

langita, (meera): *Bond.* Mee cantata dana. : Lanketa.

langite. (Ian): *iz.* ikus.: Langintza. Beargintza.

langitu. (aultasun); *ad.* Aul biurtu.

langoiti. (ariketa): *iz.* Aundiegia dan ariketa edo lana.

langore. (eritasun): *iz.* Ikus.: Eritasun.

langoi. (eduf): iz. Titus.: Langafia.

langose. (Ian): *izond.* Lanean zntotza dana,

langotasun. (bereiztasun): *iz.* Ikus.: 13ereiztasun.

languri. (jalkin): iz. Ikus.: Lanburi. (zurmin): *ft.* Berbera.

lanik-eza. (lanarte): *iz.* Lana gabe cgotea.

lanintz. (laño): *iz.* Ur (itxaso, ibai, aintzira) gafietik igoten dan lañoa. Laninz, langintz.

laninz. (laño): *iz.* ans.: Lanintz. Langintz.

lanjer. (galbide): *iz. Ikus.:* Galbide.

lank-estalki, (esertoki): *iz.* Aulki baten esŕaikia,

lanka. (esertoki): *iz.* Aulki txikia. I: Lanke.

lankai. (ianabesa): *iz.* Lan egiteko lanabesa edo tresna. (esertoki): Ikus.: Alki.

lankain. (lanaren bizia): *izond.* Lanean gogof ari dana.

lankaitz. (lank *izond.* Lanegiteko zala dana.

Jankaiztu. (lank *ad.* Lanegiteko zala biuttu.

lankari. (tan): *izond.* Lana matte duena.

lankaf. (curl): *iz. Ikus.:* Lantzurda. Landur.

lankatu. (luŕ-lantze): *ad.* Luŕa landu; lancgin. (tanaren bizia): *ad.* Berbera.

lankei. (ariketa): *iz.* Ikus.: Ariketa. Langai, iankintza, lankizun. (ardura): *ft.* Ikus.: Ardura. (iangintza):) *iz.* Ikus.: Langintza.

lankeitsu. (ariketa): *izond.* Ariketan ari dana. (ardura); *izond.* Arduraz ari dana. ^: Ikus.: Arduratsu.

lankera. (elerti): iz. Mintzatu edo idatzitako itzaren bidez ageŕarazten dan oldozpena adierazteko era. I: Notin bati bedegaŕa zayon idatzi edo itzegitearen era. : Edertilariak here lanai ematen dice bare bereizgafitasuna. (Ian): *iz.* Lanegiteko era. (luf-lantze): Ej *iz*. ikus.: Nekazaritza. I: Lurlan jakintza. (ariketa): II Iz. Lanaz egiten dan igidura.

tankerio. (atsekabe): *iz*. Tkus.: **Atselcabe. :** Atsege.

lanket. (makil): iz. Gcreta egiteko erabiltzen diran makilan bakoitza. (ate): iz. Berbera.

lanketa. (meera): *izond.* Ikus.: Langita.

lanketatu. (Ian): *ad.* ikus.: Lanegin.

lanki. (langintza): *iz*, Ikus.: Langi. I: Lantegi, langio. (lnkuntza): Berbera.

lankiaŕ. (langaizti): *izond.* Langaiztian lanegiten duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

lankide. (laguntasun); izond. Lanean laguna dana. (zapi): *iz*. Sndut-zapi ortztuna.

lankidego. (laguntasun): fz. Lanean lankidea izatea. I: Lankidetasun, lankidetza.

lankidetasun. (laguntasun): iz. Ikus.: Lankidego. j: Lankidetza.

lnkidetu. (laguntasun): *ad.* Laneap lagundu.

lankidetza. (laguntasun); iz. ikus.: Lankidego. I: Lankidetasun.

lanlcin. (langaizti): *iz*. Ikus.: Langai. Erainki,

Lnkintza. (ariketa): *iz*. *Ikus.:* Ariketa. Lankei, Iankizun.

lanlcizun. (ariketa): iz. Ikus.: **Ariketa.** Lankei, lankintza, zeregin, sun.

lankoŕ. (bizif): *iz*. Auntzarcn bizaŕa. (auntz): iz. Berbera. (eŕeztasun): ij *izond.* Egiteko clean dana. (lanaren bizia): II *izond*. Lanegiten duena.

LANKUNTZA. *iz*. Berezka etekin bat edo batmen lorize, aldatze edo lofetarako beaŕak diran cgikuntzaen moltzoa. Lankuntza batzuen piboa. Lantegintza. !/ (ariketa), (egin), (emantza), (Ian), (langiutza).

lanmuŕi-aldi. (lanarte): *iz*. Lan gabe gemtzea.

lano. (laño): iz. Itxasoan baler. ere izaten dan Lanpu. (odci): iz. Tkus.: Odei. (laspcl): II iz, Ikus.: Luŕun. Bufada.

lanoa. (Iuŕ-lnntze): *iz*. Ikus.: Luf-lantze. I: Luŕ-lan, lugintza.

lanoatu. (iuŕ-lantze): *ad.* Lola landu.

lanodura, (laboreak): *iz*. **Laboreak** ondatzen dituen ondatxoa, txerketxa (Lana. Condo): *iz*. Berbera.

lanointz. (euri): *iz*. **Euri** xea. !: Lantzaŕ.

lanotsu. (addl.): *izond.* Odeyez beterik dagoena.

lanpara. (eritasun): *iz*. Abereengan gertatzcn clan ur-miña.

lanparda. (aŕain): *iz*. Ikus.: Aolatz.

lanparo-bedaŕ. (landare): *iz*. Ikus.: Gangail-belaŕ.

lanpeŕ. (euri): *ia.* Lañotik jausten dan lantxurda. I: Lanka', lantxurda. (laño): iz. Berbera.

lanpaŕ muxu. (egazti): *iz*. Tkus.: Egabera. I: Egalbera, lanpeŕ-muxu,

lanpas. (oin-azpiko): *iz*. ltxasontzietan erabiltzen dan **oin-azpiko.** (itxasontzi); iz. Berbera.

taupe. (Impel): *iz*. ikus.: Loŕun. ; Lanni.

lanpean egon. (Ian): *ad.* Lanaz beterik again. I: Lanpetu.

lanpekatu. (lau): *ad.* Lanak menperatuta egon.

lanperna. (maskordun): *iz*. **Oskolduna dan maskorduna;** bare maskoŕak bost kusku ta jangaŕia dan aragizko girtena dauzka.

lanpeŕ--muxu. (egazti): iz. Tkus.: Egabera. : Lanpaŕ-muxu.

lampet. (atz): *iz*. ikus.: **Erastun-atz. j:** Erastun-eri, lanpeti.

lanpeti. (atz): *iz*. Ikus.: Eraztun-atz. I: Erastun-eri, lippet.

lanpetu. (Ian): *ad*. Ikus.: Lanpean egon.

taunt. (laspel): *iz*. Ikus.: Luŕvn. I; Lampe.

lnpo, (aŕain): *iz*. Ega-luzearen antzekoa dan aŕalia. I: Lanpreo.

lanpreo. (aŕain): iz. ikus.: Lanpo.

lanpu. (lañn): *iz*. Ikus.; Lano.

lanpua. (aŕain): iz. Txitxatoaren antzckoa dan aŕana, 1: Papalardo, papardo.

Ianpusdura. (amustasun): iz. ikus.: Amustasun. : Lanpustasun, makestura.

lanpusgafi. (amustasun): *izond.* Amustu ditekena.

lanpuska. (moteltasun): *ado*. **Oguzlcera** motclaz tnintzatzen ari-izatca.

lanpuskizun. (amustasun): *izond.* Ainustuteko dagoena.

lanpuskot. (amustasun): *izond.* Amustu ditekena.

lanpustasun, (amustasun): *iz*. Ikus.: Amustasun. I: Lanpusdura.

lanpustu. (amustasun): *ad,* Ikus.: Amustu. I; Lanpuxtu.

lanputs. (amustasun): *laced.* Amustuta dagoena. Lanputz, lunputs. (zakartasuu): *izond.* Zakaŕa dan gizona. Lantro, lantzaka. (moteltasun): II *laced.* Mingainmotelaz itzegiten duena. (zango): II *izond.* **Belaunak** batuta eta zangoak iekoreruntz aldenduta dauzkana.

lansail, (Ian): *iz*. Ontaz edo artaz egin beat dan Ian guztia.

lansari. (lanaren bizia): *iz.* **Lan, lanbide** edo lagunketaren bat egiteagatik ematen dan ordaintza. Lantsari, prci.

lansari-arau. (lanaren bizia): *iz.* Lansarietarako jaŕita dagoen arson.

lansail-bide. (lanaren bizia): *iz*. Lausaria lorteeko dagoen bides.

lansari-egiune. (lanaren bizia): *iz.* Lansariaz lanegiteko egiten dan ittmbena.

lansaridun. (lanaren bizia): *izond.* Lansari bat lortzeko lanegiten duena.: Lansariepeko.

lansarlepelco. (lanaren bizia): *izond.* Ikus.: Lansaridun.

lansaritu. (lanaren bizia): *ad.* Lanegiteko lansaria eman edo aria.

lansista. (eritasun): *iz*, **Abelt reen txerketx-eritasuna. I: Lantrista, iantxizta.**

lansoi. (aŕain): *iz*. *Ikus.:* **Kabixoi.** I: **Keixoi, lantxoin.**

lantabroka. (itxitara): Iz. Landareetaz egindako itxitura.

lantada. (ordoki): *iz*. **Ikus.: Ordoki. j: Edaso,** lau.

lantallu. (lanabesa): iz. lkus.: Langai.

lantalde. (langile-kunde): *iz*. Lanerako **bakuntza.**

lantaldeko. (iangile-kunde): *laced.* Lantalcleari dagokiona.

lantarazi. (Ian): *ad*. Lanegin-eragin.

lantare. (landare): *iz*. **Ikus.: Landare.** I: Bedarki.

lantaf. (curl): iz. Tkus.: Lanpaŕ. Lantzurda, iantxurda. (pindaŕ): *iz*. Sute bateau, ke artean ikusten diran pindafak.

lantatu. (landaketa): *ad.* Ikus.: Landatu.

Lantegi, (langintza): *iz*. **Esku-lanak egiten diran tokia, ola bat edo** oia baton zati bat izan ditekena.: Langayen bidez lanegiten dan tokia. : Langi, langio, lanki, iantci, lan-Ioki.

lantegi-biziera. (lnkuntza); *iz.* Lankuntzaren bizia.

lantegi-gayak. (lankuntza): *iz.* Lankantzaren ekeizpenak.

lantegi-gintza. (laukuntza): *iz.* Lankuntzaren antolapena.

lantegi-ixte. (lanarte): *iz.* Batzuetan lantegien nagusiek baldintzaen batzuk onaŕerazteko, aldi batez, beren Ian-tokiak ixtea ta lanegin gabe geratzca.

lantegi-jabe. (lankuntza): *izond.* Lankuntza baten jabea.

lantegi-maisu. (yarein-yardunbideak): *izond.* Lankuntza batean maisua dana.

Iantegi-ur€. (tankuntza): *iz.* Lankntzak dauzkan aria.

lantegi-zalelceria. (lankuntza): iz, Geyegia dan lankuntzak jartzea.

lantegi-zerga. (zcrga): *iz,* Lankuntzak ordaindu beat duten zerga. (lankuntza): *iz.* Barbera.

lantegintza. (lankuntza): *iz.* ikus.: Lankuntza.

lantegitza. (€ankuntza): *iz.* Lankuntzaen multzoa.

lantegizain. (zaintza): *izond.* Lantegia zaintzen dueua. (lankuntza): *izond.* Berbera.

lantegiztatu. (lankuntza): *ad.* Lankuntzak jaŕita zabaldu.

Iantegui. (luŕ-lantzc): *iz.* Ikus.: Labaki. 1: Lanbati.

Iantei. (laugintza): iz. Ilnts.: Lantegi. Langi, lan-toki.

lantes. (aŕain): *iz.* Itxasoko aŕain-mota bat.

lantgati. (landueza): *iz.* Ezin data landu.

lantianton. (stain): *iz.* Ezutza ezuŕezkoa daukan aŕaña, ur gezatan bizi dana ta jateko oso ona dan aragia daukana.

lantiña. (late): *iz. ikus.:* Natu, j: Espil, loŕ-azta, nata, orasta.

lantiñatsu. (tutu): *izond.* Laŕuan natuak dauzkana.

lanto. (gari): *iz.* Biribila dan gari-mots bat.

lantorna. (gibel): *iz.* Ikus.: Gibel. Kibel, kibei, soltso.

lantornaki. (gibel): *iz.* Gibel-aragia; gibel-zatia.

lantrista. (eritasun): *iz.* Ikus.: Lansista. Lantxizta.

lantro. (zakartasun): *izond.* ikus.: Lanputs. j: Lantzaka.

lantrotxa. (argi-mutil): iz. Ikus.: Arkai. Argai, zuziaren argi-mutila, lantxoka. (izotz): *iz.* Izotz-koskoŕ.

Iantru. (kapel): iz. Kapel-mota bat.

lantsari. (lanaren bizia): *iz.* Ikus.: Egunari. j: Lansari, prei.

lantsu. (lanbide): *izond.* Lan asko daukana.

lantsutu. (lanbide): ad, Atzez bete Ian egon.

Ianliloin. (aŕain): *iz.* Ttxasoko aŕain-mota bat.

Ianin bat. (beitiko): *iz.* Irolera jaateko beats. (not): *iz.* Berbera.

lantu. (negaŕ): iz. Ikus.: Negaf. (zurgintza): *ad.* Zur-zatiko bat aizkoraz laukatu. (luŕ-lantze): II *ad.* Otalut bat landu.

lantulu. (inks): *iz. 1kus.:* Auen. j: Adia.

lantxe. (laño): *iz.* Ikus.: Lañobera. Lanbo, tauso-lodi.

lantxet. (taño): iz. Ikus.: Latin. ţ; Lanape, lantzara.

lantxipiko. (tiño): *iz.* Liñoaz gurutzatuta dagoen eyala.

lantxizta, (eritasun): *iz.* Ikus.: Lansista. Lantrista.

lantxo. (tan): *iz.* Lantxikia. j: Lauxkila.

lantxoin. (aŕain): *iz.* Ikus.: Kabixoi. Keixoi, lansoi.

lantxoka. (argi-mutil); *iz,* Tkus.: Arkai. j: Lantrotxa.

lantxurda. (ur): *iz.* Ikus.: Lanpaŕ. I: Lantos', Bubo): *iz.* Berbera. (intz): jj iz, Ikus.: Aintzigat. j: Galtzurda, Iantzara, izotz-babada, ormazuri. (euri): II iz. Ikus.: Lantzurda.

lantxurde. (add): *iz.* Nastuta jausten diran ur eta eduŕa.

lautxurdiña. (curl): *iz.* ikus.: Lantzurda. I: Lander, lantxurda,

]antxuri, (nagi): *izond.* Alpeta dana. j: Langile zuri.

lantz, (eraso-aldi): *iz.* Jaurtitzearen egipena.

lantz-irudi, (aiztaga): *izond.* Aiztagaren antzekoa dana.

lantza, (dantzakcta): *iz.* Tkus.: Dantza. Jastza, triska. (aiztaga): *iz.* Ikus.: Aiztaga. j: Aztaga.

lantza-zulo. (gudu-jantzi): *iz.* Aiztaga tinkotzeko guda-jantzian zegoen burnt berezia.

lantzade. (eundura): *iz.* Ikus.: Anezka. Anizka.

lantzadun, (aiztaga): *izond.* Aiztaga daukana. j: Lantzari,

lantzagile. (aiztaga): *frond.* Aiztagak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond* Berbera,

lantzaile. (lanbide): *izond* Lenengo gayak lantzen ditucna.

lantzaka. (Ianduezа): *ŕzond.* Landu gabe dagoena. (otalur): *iz.* ikus.: Otaluŕ. I; Gantz txigoŕ, luŕ-etze, trepatua. (zakartasun): *izond.* Tkus.: Lanputs. j: Lantro.

Iautzakada, (aiztaga): *iz.* Aiztagaz emandako tanpa. : Lantzada.

Iantzakatu. (aiztaga): *ad.* Aiztagaz jo,

Iantzale. (lanaren bizia): *izond.* Egunariaz lanegiten duena.

Iantzamutuŕ, (aiztaga): *iz.* Aiztagaren muluŕa.

lantzan, (dantzaketa): *ado.* Dautza egitcn ari-izatca.

lantzara. (intz): *iz. Ikus.:* Aintzigaŕ. I: Lantxurda, lantzurde. (laño): iz. ikus.: Lido. Lantxeŕ.

lantzari. (aiztaga): *izond,* Ikus.: Lantzadun.

lantzariak. (gudalari): *iz.* Aiztagaz ari diran gudalariak.

lantzaro. (otaluŕ): *iz. Urn.:* Laaki. I: Langabe, lantzute, laraka. (luŕ-lantzc): *iz.* Luŕa lantzeko aroa.

lanizaŕ. (luŕ-lantze): *iz.* Aspaldian landutako luŕa. (otaluŕ); iz. Ikus.: Otaint, (Ian): jj *iz.* Txarto egindako lana. (euri): II iz. Ikus.: Lanointz.

lantzategi. (aiztaga): iz. Aiztagak jartzeko tokia.

lantzateria. (aiztaga): iz. Aiztagaun multzoa.

lantze. (Ian): *iz.* Lan egitea.

lnutzean. (ntaiztasun): *ado.* Noizean bein,

Iantzer. (curt): *iz.* ikus.: Lantzurda. Lanbro, lantzera, lantzurde, urbajo.

Iantzer-aize. (aize): iz, Nlendebaleko aizea.

lantzera. (curt): *iz.* Ikus.: L.antzurda. Lantzer, zirtzira.

Iantzcrka. (alaka): *ado.* Alakaz ari-izatea.

lantzeta. (naŕazti): *iz,* Naŕaztariaren izpia;

lantzctatu. (ziztada): *ad.* Tkus,: Ziztatu.

lantzian. (maiztasun): *ado.* Noizian bein. I: Lantzian bein.

lantzai, (aŕain): *iz.* Egatz-tontota dais aŕain-mota bat.

Lantzurda. (euri): *iz.* Earl xeea. j: Ebi-langaŕ, eudi-xintxaŕ, eulaniz, eulandat, eulauso, euri-landuŕ, euri-langaŕ, curi-memel, euri-zarama, euri-zirin, euri-lanbro, eurilandaŕ, eurixka, euri-bera, euri-berera, euri-bisuts, euri-rnlfizka, eurixe, euri-xirxira, euri-ziŕizka, curi-ziŕista, euri-zirzil, euri-zizil, garapa, garasta, laiño-intz, lanbr, lanbro, lanbro-zintzaŕ,tanbur,landur,landura,

lankar, lanpaŕ, lantaŕ, lantxurda, €antxurdiña, lantzer, lantzera, lantzurde, urbajo, uri-lantxurda, uri-lantxurda, uritxaŕ, zamaŕ, txirimiri, xiri-miri, zarama, zerzcra, xintxaŕ, xirimiri, xirxir, zirtzira, zirzira, zurubiia. (eduŕ): *iz.* Xee ta gogoŕa dan edufa.

lantzurde. (iniz): *iz.* Ikus.; Aintzigaŕ, I; Lantzara, mukuts. (euri): *iz.* Ikus.: Lantzurda. I: Lantzer. (eclat): Izoztuta eta gogaŕ dagoen edufa.

lantzuri egin. (atzipe): *ad.* Ikus.: Atzipetu. I: lruzuŕ-egin,

tantalite. (otaluf): iz. Ikus.: Laakt. Lantzaro.

lantzutu. (luŕ-lantze): *ad.* Luŕa landu.

lanu. (Laño): *iz.* ltxasotik eta ibayctatik igoten dan Lañoa. j: Lanxurda, lañu.

€auxko. (Ian): *iz.* Lan-txikia.

lanxotx. (ardatz): *iz.* Xefa egiteko ardatza. (zero): *iz.* Berbera.

lanxurda. (earl): *iz.* Euriaz eta eluŕaz izaten dan euri jasa. (edeŕ): iz. Barbara. (Laño): *iz.* Ikus.: Lanu.

lanzaro, (ereintza): *iz.* Ereiutzaren aroa.

Ianzaŕ. (tut-braze): *ŕzond.* Aspaldian landuta dagoena.

Ianzurda. (ezetasun): *iz.* Janzkian geratzen dan ezetasuna.

laña. (ildo): *iz.* Itxasontzi batek bare atzean, urtan uzten dueu ildoa. (eritasun): *iz.* Bclarkietan luzaroan irauten duen eritasuna.

lañabera. (laño): *iz.* Bean dagoen Laño. Lañobera.

lañadura. (Laño): *iz.* Laño ondoren eguzlciak **landaretan** egiten duen kaftan. I: Lañodura.

tañagei. (Laño): *iz.* Laño gabeko aldia.

lañape. (laspel): *iz.* Ikus.: Bafada. I: Ikus.: Bafa. Latina.

Iañari. Out-lanlze): *izand.* Layaz lanegiten duena.

iañafaya. (Laño): iz. Ortzl-mugan cdo aranean dagoen Laño.

lañastadura, (laspel): *Jr.* Luŕunaz artutako bustialdia. j:

lañastatu. (laspel): *ad.* Luŕunaz bustialdia aato. E: Lañaztatu.

lañatu. (laño): *ad.* Lañoaz estali.: Lañotu.

lañeza. (andikeri): *iz.* Andikeriz ari-izatearcn egipena.

LAÑO. *iz.* Lufa ikutzen duen odeya, ta egua alatsu iluntzen duena. : Kain, gurme, laiñe, lanape, ipaŕ-lauso, lantxeŕ, lantzara, Laña, laxurda. (tñotasun): *ŕzond.* Xalo, xee. *11* (cgu), (ezetasun), (odei).

Laño itsua. (Laño); *iz.* Itsaskoŕa dan Latina.

laño-efesta. (lam): *iz.* Lañoaren naŕatzea. i: Lañu-eŕesta.

lañobera. (Laño): *iz.* Lao lodi ta apala. A: Lan-aize, lanbo, lanbras, lanbro, lanbro-bizi, lanbroxta, lantxc, lañabera, lauso-lodi, tabosa.

lañodun. (Laño): *ŕzond.* Lañoa daukana.

lañodura. (Laña): iz. Ikus.: Ledadura.

lañokeri, (lñotasun): *iz.* Xaloa izatca.

lañokeria. (xalotasun): fr. Xalotasun aundiegizko egipena.

lañoki. (xalotasun): *ado.* Xalotasunez ari-izatea. (leyaltasun); *ado.* Leyaltasunez. ari-izatea. (naretasun): *ado.* Naretasunez ari-izatea. (lñotasun): H *ado.* Lafiotasunez ari-izatca.

lañope. (laño): *iz.* Latin lodia.

lañopetsu. (Laño): *ŕzond.* Sari lafioaz estaltzen dana.

lañopetu. (laño); *ad.* Lañoaz estali.

LAÑOTASIJN. *iz.* Yardunbidean atsegiña, onbera ta maitekoŕa izatearen tasuna. j: Apatztasun, aŕaizia, laiñatasun, maitakortasun, mazaltasun, mintza-eŕeztasun, salotasun, sotiltasun, xoritasun. (berezkotasun): *iz,* Xalotasun. (egizaletasun):) *iz.* Egitasuna. (leyaltasun); jj *iz,* Kirmentasuna. II (adeitasun), (apattasun), (aomen), (artueman), (aŕaitasun),(atospen),(atsegintasun), (ayuŕi), (entzipen), (efeztasun), (gentza), (gogo-aldarte), (kriketasun), (naretasun), (onberatasun), (setasun), (sotiltasun), (txera).

lañotsu. (Laña): *ŕzond,* Lanz beterik dagoena.

lañotu. (laotasun): *ad.* Lañotasunez ari-izateko biurtu. (leyaltasun): *ad.* Leyaltasunez ari-izateko biurtu. (odei): II *ad.* Odeyez bete. (laño): *ad.* Lañoaz cstati. I: Ikus.: Lañatu.

lañoztadura. (ku(sukadura): *iz.* Keaz ado beste laspelaz kutsna garbitu. (laspel): *iz.* Keaz ado baste laspelez kutsua kendu.

lañoztatu. (ezetasun): *ad.* Janzkian orbanak egiten dituen ezetasunaren egipena. (íÍuntasun): *ad.* Leyafak Lañoz bete. (zurmin): *ad.* Zurmiñezbete. (kutsukadura): II *ad.* Lañoztadurak egin.

lam. (Laño): *iz.* Ikus.; Latin,

laore. (ogi): *iz.* Ogiaz cdo artoaz egindako ogia.

lard. (zenbaki): *ŕzond.* Iru ta hasten artcan dagoen zenbakia.

lortasun, (aldakura): *iz.* Aldakuraz egotea.

lapa. (landare): *iz.* Azkarkaria dan landarea. j: Lapaitz, laps-belaŕ, uŕebnrusi, ustaŕ-belaŕ, usturi. (maskordun): *iz.* Maskordun txipi bat. Lapa-muctak: li Atx-lapa - Aundiena dana, aragi geyago daukana. II Efoi-laps - Goŕi edo aria dana. l7 Lapa-baltz - Beltza dana. (zugatz): (iz. Zugatzetan izaten dan garitxa. I: Ikus.; Adakaitz. (mats): 1I *iz.* Ikus.: Batz. j: Bats. (izerdi): Ir. Eŕnz ateratzen dan izerdia. I; Lapatz. (igali): iz. Azkarkaria dan landare baten igalia, j: Lapatin.

iapa-belaŕ. (landare): iz. Urteko landarea; bare oŕirk orlegi-ilunezko margoa dute, biotz-itxurakoak dira; bere igaliak bezela, zizta kakodunez bctcrik dago. I: Lapaitz, lapata, lapati, €apatx, lapatz, lapia, iraxkof, irasto, maite-bedaŕ, lapa, uŕeburusi, uŕebuusi, ustaŕ-belaŕ, uste-belaŕ.

lapa-burnt. (lanabesa): *iz.* Lapak aitzetik erauzteko, burnizko agatxoa. (maskordun): iz. Berbera.

lapa-goti. (aŕ); *iz.* Urtan bizi dan artxoa.

lapa-lapa. (edari): *ado.* Zakuŕek cdaten dutenean egiten duten otsa.

lapa-orlegi. (maskordun): *iz.* Margo orlegia duen tapa.

lapa-zuku. (zuku): *iz.* Lapaz egindako zukua. (maskordun); *iz.* Berbera.

lapabetz. (egazti): *iz.* Ikus.: Kniliska. I: Kulizka.

lapada. (mingain): *iz.* Mingañez zerbait artu edo milikatzea. I; Lapakada.

lapadun. (jalkin): *izond.* .Jalkiñak dauzkana.

lapaferde. (maxkuŕ): iz. Maskordun orlegia.

lapagafatz. (igali): iz. Lapa-belaŕaren igalia.

lapail. (apaiz): *iz.* ikus.: Apaiz. Elizgizon.

lapaintz. (belaŕ): *iz.* Azteria ta suldaŕak sendatzeko belafa. ; Ustai-belaŕ.

lapaista. (beta): *iz.* Zokadikaria dan belefa; bare oŕiak eitzekariaz jaten dira.

lapaitz. (landare): *iz.* Ikus.: Lapa. Lapa-belaŕ, lapata, lapati, iapatx, lapatz, lapia.

Lapakada. (mingain): *iz. ikus.:* Lapada.

lapaketa. (mingain): *iz.* Mingañez zerbait artu ado milikatzearen egipeua.

lapardi. (sasi): *iz.* Sasi-multzoa.

lapaf. (txcrketx): *iz.* Ikus.: Akain. I: Kapaf. j: Oso txikia dan kapafa. (sasi): Iz. ikus.: Sasi. I: Lam', !al, nartza, sapaŕondo, sartzi. (kondaŕ): jj *iz.* Abaraskan gcratzen dan kondaŕa.: Sapaŕ, erla-koxkoŕ.

lapafesi. (itxitura): iz. Sasiaz egindako esi.

lapafondo. (sasi): *iz.* Ekikaria dan abetxua, abaŕak asko ta eloŕitsuak dauzkaua.

lapaf sasi. (Hsi): iz. Lapaŕondo-sasia.

lapaŕ"txari, (txori); iz. Ikus.; Fika. I: Mika, pika, lapaŕ-xori.

lapnt-xori, (txori): iz, Ikus,: Lapaŕ-txori. Fika, mika, pika.

lapartsu. (sasi): *izond.* Sasiz bcterik dagoen.

lapartz. (zomoŕo); iz. Egarik ez daukan zomolo txiki-txikia, gazna ta iriñean azten dana.

lapasta. (ari): iz. Iruteko dagoen kalamu, artile, algadoi edo auen antzeko beste gai baten puska. (eduf): *iz.* Eguan jausten dan eduŕaren puska, j: Lapatx. (ubil): (iz. Sendaŕa biurten dan ubilaren zatia,

lapastatsu. (sandal): *izond.* Lapastak dauzkana. Cubit); *izond.* Berbera,

lapastatu. (sandal): *ad.* Lapasta biurtu. (ubil); *ad* Berbera,

lapastu. (irabio): *ad.* Eskuak edo ()flak urtan irabiatu. (esne): *ad,* Esnea mindu. Lapaztatu, lapaztu.

lapata. (landare): iz, Ikus.; Lapa-bedaŕ, j: Lapaitz, lapati.

lapataka. (zaldizketa); *ado.* ikus.; Aŕ-apatada. I: Kataplanka.

lapategi. (luŕ); *iz.* Jaboizko luŕaz, belarki-gayaz nastuta, bilketa egiten dan bolds. (landare): iz, Lapa-bedaŕ ugari dagoen tokia.

lapati. (landare): iz. Ikus.: Lapa-bedaŕ. Lapaitz, lapata.

lapatin. (igali): *iz. Ikus.;* Lapa, (zalapart): *izond.* Zalapartaka ad dana.

lapatinkeria. (elemele): iz. Ikus.: Elemele. I: Eta.

lapatiña. (baler): iz. Oŕi zabalak dauzkan bclaŕa. I: IJste-bedaŕ. : Lapatiña-xee.

lapats. (esne); *iz.* Minduta dagoen csneau egiten diran lapatsak edo pikofak. I; Lapazto.

lapatsu. (mats): 'zone/. Lapaz ado batzaz beterik dagoena.

lapatu. (zapa): *ad.* Tiukatu. (ezetasun): *ad.* Ikus.; Talatu, pelatu. (iningain): II *ad.* Iŕikaz miazkatu.

lapatx. (taudare); *iz.* Ikus.: Lapa-balaŕ. I: Lapaitz, maite-bedaŕ. (edul): iz. Manila txikia. I: Ikus.; Lapasta.

lapatx-iko. (pikondo): iz. Txiki ta gozoa dau pikoa.

Eupatxild. (belaŕ): iz. Boŕaikeria dan bctaŕa; bare efoa sendakintzan erabiltzen da. j: Lapaxiki, (maskordun): *iz.* Oso txikia den iapa.

lnpatxipi. (mingain): *iz. Lios.:* Xakuŕ-mii.

lapatz. (landare): *iz.* Ikus.: Lapa-bedaŕ. Lapaitz, lapaza, iraxkoŕ, irasto, maite-bedaŕ. (izerdi): *iz.* Ikus.: lzerdi. I; Lapa. (aranondo): Jl *iz.* Aran, aundia.

lapazoŕi. (zoŕi): L. Ikus.: Zofi.: Atximintsi.

lapaztatu. (esne): *ad.* ikus.: Lapaztu. Lapaztu.

lapaztea. (esne): *iz.* Esuea mintzea.

lapazto. (esne); *ft.* Ikus.: Lapats.

lapaztu. (esne): *ad.* Ikus.: Lapastrr. Lapaztatu.

lape. (estalune): *iz.* Etxegain baton egatz peko aterpea. I; Laustro. (etxegain): iz. Berbera.

lapin. (landare): iz. Ikus.: Lapa-bedaŕ. j: Lapaitz.

lapidatu, (jabeko); *ad.* Norbaitjabego pean euki.

lapiko. (ontzi); iz. Janariak egosteko, ura edo beste ubila berotzeko, buztiñez edo metalaz egindako ontzia. j: /km.: Eltze. Kantxin, lapika, piria. (pertz): iz. Metalezko pertza. ikus.: Pertz. (zingorapen): jj *iz.* Luŕa obo-craz zulatu. (baldartasun); II *izond.* Baidaŕa ta ergela dana.

lapiko zarka. (joko): *iz.* Lapiko zaŕetaz egiten dan jokoa.

lapiko-aundi. (isiltasun): *izond.* Oituraz dagoena.

lapiko-gain. (estalketa): iz. Eltzearen estalkia. (ontzi): *iz.* Berbera.

lapiko-txiki. (esta€pen): *iz.* isiĺikoak gorde eztakiena.

lapikogin,(onizi); *toad.* Lapikoak egiten dituena. (esku-langiutzak): *izond* Berbera.

lapikoko. (egosketa): *iz.* Lapikoan egasten dana. I: Zadura.

lapikate. (ontzi): *iz.* Lapiko aundia.

lapikoto. (ontzi): *iz.* Lapiko txilda. I: Lapikotxa, lapikotxu.

lapikotxa. (ontzi): iz. ikus.: Lapikoto. I: Lapikoixu.

lapikotxo. (landare): *iz.* Eŕostakaria dais landarea, sendakintzan erabiltzen dana.

lapikotxu. (ontzi): iz. Ikus.: Lapikoto. Lapikotxa.

lapikotza. (ontzi): *ft.* Lapiko mullion,

lapikotzaŕ, (ontzi): iz. Oso aundia dan lapikoa.

lapiri. (untxi): iz. Ikos.: Untxi.: Kukumixa.

lapisto. (cdari-bizi); *ft.* Ikus.: Aiĺabe, I: Amanta€peko, paUfa, paitaŕ, tintiŕin, ugoŕ.

lapitsu. (ludizti): *izond.* Lapitz ugaria dagoen tokia.

lapitz. (arbel); *ft.* ikus.: Arbel. j: Aŕi-lapitz, loja. (ludizti): iz. Latsunezko ikazgatz eta bnztlñaz batez ere egiña dagoen arkaitza, luŕerako ongaŕi bezels erabiltzen dana. (ongaŕi): L. Berbera.

lapitz-aŕi. (aft): iz. Bigun eta goŕixka dan aŕia.

lapitzeztu. (arkatz): *ad.* Lapitzaz umiak egin. (maŕa); *ad.* Berbera.

lapiz-ontzi. (arkatz): *iz.* Lapitza egoteko tokia.

lapiztodun. (edari-bizi): izond. Lapistoa saltzen duena.

lapiztogin. (edari-bizi): *izond.* Lapistoa egiten duena.

lapiztoi. (ludizti): *iz.* Lapitzak dagozen tokia.

lapiztotsu. (edari-bizi): *ŕzond.* Lapistoaren aokera duena.

lapo. (lepo): *iz.* Ikus.: Lepo. ; Idun.

lapoka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Apoka.

lapran. (makurdura): *izond.* Zearkakoa dana.

lapranean. (makurdura): *adond.* Zeaŕez ari-izatea. ; Laprastean.

lapraskeaa. (ziŕistada): *iz.* Zifistadareu egipena. 4; Laprast, laprasta.

laprast. (ziŕistada): *iz.* Ikus.: Laprasketa. Laprasla.

laprastada. (ziŕistada): iz. I,aprast egitearen egipena. j: Laprastura.

laprastean. (makurdura): *adond.* Ikus.: Lapranean.

laprastkoŕ. (ziŕistada): *izond.* Eŕaz ziŕistatzen dan tokia.

laprastu. (mintzabide): *ad.* Zailtasunez eta gaizki mintzatzea.

laprastura. (ziŕistada): *iz.* Ikus.: Laprastada.

laprasturi. (ziŕistada): iz. Ziŕistada egiteko tokia.

lapurdei. (lapuŕeta): *iz.* Ebasleen zuloa. 1: Lapuŕ-zulo.

lapurdera. (mintzoera): *iz.* Laburdi'n mintzatzen dan euzkera.

lapurdi. (luŕa1de): *iz.* Enzkadi'ren lufalde bat.

lapurgo. (lapuŕeta): *iz.* Ebasleen egipena.

lapurka ibili. (lapuŕeta): *ad.* Ebasteko ibileran ari-izan.

lapurkan. (jauzketa): *adond.* Taldeka jauzi-egiten ari-izatca.

lapurkeria. (lap-data): *iz.* Ebasten ari-izatearen egipena. j: Lapurketa, lapuŕeri.

tapurketa. (lapuŕeta): *iz.* Ikus.: Lapurkeria. j: Laputeri.

lapurketari. (amaiña): *izond,* Ebaslea bilatzen ari dana.

Ispurki. (lapuŕeta): *adond.* lxii-ostuka.

lapurkume. (lapuŕeta): *iz.* Lapuŕetarako mueta.

lapuf. (lapuŕeta): *izond.* Ikus.: Ebasle. 1: Ebaskari,lapurti,laŕutzaie, iotkoŕ, lotoŕ, arpilari, ogin, ooin, uuin, txora, xixau-ebasle, ziŕipa, zisku-ebasle, zisku-sagu. (miagain): *izond.* Ikus.: Lamikari. : Lamiti. (atzipe): 11 *izond.* Atzipetzen duena.

lapuf-batzaŕ. (lapuŕeta): *iz.* Ebasleen batzaia.

lapuf-buru. (lapuŕeta): *izond.* Ebasleen burazugi. 1; Lapuŕnausi.

lapufen. (lapuŕeta): *adond,* Ebasten ari-izatea. {: Lapuŕetan.

lapuferi. (lapuŕeta): *iz.* Ebastearen egipena. Lapurtze.

Lapuŕ-estalki. (lapuŕeta): *iz,* Ebasleen eslalgilea dana.

LAPUltETA. *iz. Í3esterena* dana norberarentzat iudafez artzearen egipen eta ondoriaa. Ebatsitakoa, ebaskeria, ebasko, ebasgo, apize, apizeta, epasko, arpila, aŕaubcria, esku-aŕantza, afoantza, aŕogakeri, azerikeria, mau, oiñakeri, ooinkcria, oointza, oorgo, ooinketa, oostu, ostu, osketa, saitasun, uuinkeria, uuintza, txoipen, xorikeria, xordo. II (arpen), (biurkari), (gabetze), (gudaritza), (jabctza), (main), (menperapen).

lapufetako. (lapuŕeta): *izond.* Zerbait ezkutuki egiteu dana. (estalpen): *izond.* Berbera. (scme): jj *izond.* Sasiko, sasikttmea dana.

lapufetan. (lapuŕeta): *adond.* Ikus.: Lapuŕen.

lpuŕ-etxe. (lapuŕeta): *ŕz.* Ebasken etxea.

lapuf-gailuf. (suduŕ): *izond.* Ikus.: Aŕano-suduŕ. 1: Afansuduŕ.

laput--gose. (lapuŕeta): *izond.* Ebasteko ayeŕa duena. j: Lapuŕ-zale, lapuf-zoro.

lapuf-leize. (lapuŕeta); iz. Ebasleen zuloa. 1: Lapuŕobi, lapurtegi, lapuf-zulo.

lapuf-listef. (lapufeta): *izond.* Ebasten ari dan mutikoa. 1: Lapurtxo.

lapuf-meza. (meza): *iz.* Labufa izaten dan meza.

lapuf-nausi. (lapuŕeta): *izond.* Ikus.: Lapuŕ-bum.

lapufobi. (lapuŕeta): *iz.* Ikus.: Lapuf-leize. j: Lapurtegi, lapuŕ-zulo.

lapufoi. (lapuŕeta): *izond.* Lapufetan bcfiz ari dana.

Lpuŕ-pilo. (lapuŕeta): *iz.* Ebasleen multzoa. 1: Lapuŕ-talde.

Iapuf-poltsa. (undo): *iz.* Ikus.: Astapitz. 1: Astaputz.

lapuf-takle. (lapufeta): *iz.* Ikus.: Lapel-pilo.

lapuf-zale. (lapuŕeta): *izond.* Ikus.: Lapuŕ-gose. Lapuŕ-zoro.

lapufaalekeria. (lapuŕeta): *iz.* Ebasteko ayeŕa izatea.

lapuf-zifika. (txiŕita): *iz.* Burniztutako txiirta, bere kilt-Karen albo batean idekidura bat daukana.

lapuf-zoro. (lapuŕeta): *izond.* Lapuŕ-gose. 1: Lapuŕ-zale.

lapuf-zulo. (lapuŕeta): *iz.* Bras.: Lapuŕ-leize. E: Lapuŕobi, lapurtegi.

lapurtaf. (iritargo): *izond.* Laburdi'koa dana.

lapurtegi. (lapuŕeta): iz. ikus.; Lapuŕ-leize.1: Lapuŕobi, laput-zulo, lapurdei, lapurtei.

iapurti. (lapuŕeta): *izond.* Lapuŕa dana.: Ikus.: Lapuŕ, ebasle.

lapurtu. (lapuŕeta): *ad.* Ikus.: Ebatsi. Ostu, arpiiatu, onstu, txorda, xixatu.

lapurtxako. (iapuŕeta): *izond.* Lapurtzat izaten dana.

lapurtxo. (lapuŕeŕa): *izond. lints.:* Lapuŕ-listeŕ.

lapurtxori. (txori): *iz.* Gauzak ostutzen dituen txoria.

lapurtzaile. (lapuŕcta): *izond.* Ostutzen ari dana.

lapurtze. (lapuŕcta): *iz.* Ikus.: Lapuŕeri.

lpuruts. *(slain):* *iz.* Aŕain-mota bat. I: Laputx. (etiketa): iz. Etiketan ari dan emakumea.

laputx. (amustasun): *izond.* Amustuta dagoena. 1: Laputs. (aŕain): *iz.* Ikus.: Lapuruts. 1: Laputz.

lapuxtu. (amustasun): *ad.* Ikus.: Amustu. Lanpustu.

Iapuyeŕe. (eŕeaidi): *iz.* Jai batean eta bereziki urtcaren azken egunean egiten dan zaragicn eŕetzea. (jai-aldi): *iz,* Berbera.

lar-lein, (]atu): *izond.* Laŕu aratza duena.

lar-lufeko. (bakartasun): *izond.* Bakartadean bizi dan eliz-gizona.

larai. (abesti): *ad.* Ikus.: Abestu.

Israin. (larauondo): *is.* Laranondoaren igalia. (landare); *iz.* Gurutzkaria dan landarea, apaingatia bezela erabiltzen dana.

laraindi. (lamnondo): *iz.* Laranondoak dagozen tokia, 1: Laraintcgi, larandi, laraintei, larainti, laraintidi.

laraindnn. (laranondo): *frond.* Laranak dauzkana.

laraintegi. (laranonda); *iz.* Ikus.: Laraindi. j: Larandi.

larakla. (limoyondo): iz. Laranaren antzekoa dan limoi-mota bat. I: Laraña.

laranz, ((taluŕ); iz, ikus.: Laaki. I: Lanbeŕi, laratz.

laraki, (otaluŕ): *iz.* Landu gabe dagoen luŕa. 1: Laraz.

laraka. (ziri); fz. Ikus,: Ziri. : Kokail, xorbil, itsasbil. (ezuŕ): iz. Ikus.: Larako-ezuu'. : Ikus.; Giitz-ezuŕ. I; Soinburu-giltz, soinburu-larako.

larako-ezuf. (ezuŕ): *iz,* ikus.: Giltz-ezuŕ. Larako, soinbum-giltz, soinburu-larako.

laralro-zulo. (siri): *iz.* Larakoak jartzen diran tokia.

Iaran-antzelco. (laranondo): *fzond.* Laranaren margna duena.

Iaran-ardo. (edari): *iz.* Laranaz egiten dan cdaria. 1: Laran-edari, laran-ur. (laranondo): iz. Berbera.

Iaran-edari, (edari): *iz.* Ikus.; Laran-ardo. 1: Laran-uŕ. (laranondo): *iz.* Berbera,

laran-Iaran. (pilots): *iz.* Pilota-jokaldi batean egiten dan azken esku-aldia. j: Ongora.

laramsaltzaiie. (laranondo); *izond* Laranak saltzen dituena.

Iaran-ur. (edari); iz, HMS.; Laran-ardo. j: Laran-edari. (laranondo): *iz.* Berbera.

Iaran-xefa. (limayondo): *iz.* Limoi-zatitxoa, askotan ardaoari botatzen zayana.

larana. (iaranondo): *iz.* Laranondoaren igalia. I: Laranja, laruya, liranja, itanja.

larandi. (laranondo): *iz.* ikus.: Laraindi. 1: Laraintegi.

laranezzia. (taranondo): *iz.* Laranja mote bat.

larangazia. (limoyondo): iz. Ikus.: Limoe.

Iarangeza. (igali): *iz.* Lim-ondoren arnaria.

laranja. (laranondo): *iz.* Ikus.: Larana. j: Laruya, liranja.

laranjardo. (ardo): *iz,* Laranjaz egiten den ardoa.

LARANONDO. *iz,* Azi atalbiko zugatze, beti orlegi, ioretsu ta igaliaz; bere lorea laran-lilia da. j: Zugatz onen zura. j: Iranjatze, liranja-ondo, uŕe-sagaŕ, iranja-ondo.11(zugatz),

laranxadi. (laranondo): Laranondoak dagozen tokia.

laraña. (landare): iz. Gurutzkaria dan landarea, j; Larain,

larapeo-eltze. (burumuin): iz. Thus.: Garun-sapailo.

larasrtu. (landare): *iz.* Gurutzkaria dan landarea; bere loreak margo politak dituzte ta usain oso ona ere. I: Larasna zuri, larasna ori, larasna gofi.

laratrila. (laztabin): *iz.* **Laztabin** aundia. I: Ikus.: Laztabin. j: Ginbalet.

laratro. (taratulu): iz. Ikus.: **Taratulu. j:** Garatulu, oldratu.

laratsu. (abaŕ): *izond.* Abafak asko dauzkana.

laratz. (kate): iz. Ke-bidean esegila dagoen katea. {: Laatz, lagatz, laratzu, latzu, lekaratz, su-laatz. (supazteŕ): *iz.* Berbera, (eyeraldi): {{ iz. Eyeran zutik dagoen burni-zatikoa. (otaluŕ): i{ Ikus.; Laaki. {: Laraitz, latzena.

Iaratz-lagun. (kate): *iz.* Laratz txikia.

laratzn. (kate): *iz,* Ikus.: Laralz. j: Laatz. (supazteŕ): iz. Berbera.

lams. (otaluŕ): iz. Ikus,: Laraki.

larazkako. (kako): *iz.* Laratzeko kakoa. (supazteŕ): *is.* Berbera,

larazki. (eundura): iz. Eundura egileko, ari batzuen multzoa, irazkiduraenekin gurutzatzen diranak.

larbeltz. (tindu): iz. Beltza dan (indua.

larbera. ()eclat): ŕz. Kaltegafia dan belaŕ-mote bat.

larberotu. (bero): *ad.* Betiz berotu.

larbete. (gaindi): *ad.* Geyegi bete,

larda. (lera-eŕesta): is. Mendian erabiltzen dan lera-efesta.

lardabiatu. (naspil): *ad.* Naspildu. {: Lardakatu, lardaskatu, lardazkatu, tardazkau, lardaztu.

lardabide. (zifistada): ŕz. Ziŕistadak egiten diran tokia. {: Lardapide.

lardabia. (naspil): iz. Nespiltzearen egipena.

lardai. (orga): *is.* Gurdi baten alboak egiten dituzten alkartutako makilak. Gurdiaren pertika. (lera-eŕesta): u. Berbera lera-eŕestaetarako. : Lardaka. (txairotasun): *(ŕzond.* I: Ikus.: Lerden. I: Txairo, Brain, zanpail, zartaka, txut.

lardaka. (orga): *iz.* Ikus.: Lardai. (naspil): *izond* Naspilduta dagoena.

lardakatu. (cape): *ad.* Zapata. Maluskatu. Maluskau, mamuztu, mastrakatu, mastrikatu, matrikatu. (naspil): *ad.* Naspildu. {: Ikus.: Lardabiatu, lardaskatu.

lardantxipa. (ur-lcgoŕeko): iz. Ikus.: Bum xaal. I: Zapabum, apaburu.

lardaska. (naspil): *iz.* Naspilduta dagoena. J: Ikus.: Lardaskaz.

lardaskari.(zakartasun): *izond.* Zalcartasuncz ari dana. {: Lardaskatzaile, lardaskontzi.

lardaskatu. (naspil): *ad.* Ikus.: Lardabiatu. {: Lardakatu, lardazkatu.

lardaskatzaile. (zakartasun): *izond.* **ikus.:** Lardaskari. : Lardaskontzi.

lardaskaz. (naŕiokera): *adond.* Naŕiokeraz ari-izatea. {: **Ikus.:** Lardaska.

lardaskerla. (zakarlasun): *iz.* Zakartasunez ari-izatea.

lardasiceta. (igorztura): *iz.* Likistearen egipena.

lardaskontzl. (zakartasun): *izond.* Rms.: Lardaskari. I: Lardaskatzaile.

lardastu. (naŕiokera): *ad.* Gauzak gaizki egin. {: Nafiokeraz ari-izan.

lardats. (ego): *izond.* Eguratdi lardatsa.

lardatu. (igorztura): *ad.* Eats.: Igortzi. {: Gaintzotu, iruzi.

lardatx. (erabe): *izond.* Izu-ikarazkoa dana. (zikintasun): *ŕzond.* Zikin dana.

lardatxa. (biurdura): iz. Biufia dais neskatil txikia.

lardatze. (igorztura): is. Igortzearen egipena,

lardazka. (erabe): *adond.* Erabe aundiaz ari-izatea. (dardara): *adond* Dardaraz ari-izatea.

tardazkari. (dardara): *izond.* Dardara. egiten duena.

Lrdazkatu. (naŕiadura): *ad.* Ikus.: Andeatu. {: Garaindiarazi, iardazkau, maskaldu, itzuinaastu, zirpildu. (naspil): *ad.* Ikus.: Lardabiatu. I: Lardaskatu, iardazkau. (dardara): { *ad.* Dardar-egin.

iardazkau. (naŕiadura): *ad.* ikus.: Andeatu. : Lardazkatu. (naspil): *ad.* Ikus.: Lardabiatu, I: Lardazkatu, tardaztu.

lardazki. (erabej: is. Erabe oso aundia.

lardazkigafi.(erabe): *izond* Erabe aundia soŕerazten duena,

Iy dazkitu. (dardaritze): *ad.* Bats,: Dardaratu. (: Dardaritu.

tardaztu. (naspil): *ad.* **ikus.:** Lardabiatu. Lardazkatu.

larde. (ardura): izond. Bere osasunari buruz ardura aundiaz ari dana. {: Ikus.: Sasi-uste. (erabe): *ŕzond.* Biidurti izan.

lardegafi. (endure): *ŕzond.* Bere **buruz ardura** aundiaz ari dana.

lardegin. (laŕu): *ad.* Soñatik Nina kendu. {: Lardeki, lardekitu.

lardei. (susmo): iz. **Susmoz ari-izatea.**

lardei-gabe. (arduragabetasun): *izand.* Lardea ez dana,

lardeka. (laŕinketa): ŕs. Estoareu lardaka.

lardeki. (laŕu): *ad.* Ikus.: Lardegin. {: Lardekitu. (afaildura): *ad.* Aŕailak egin. (iuŕ-lantze): *ad,* Garia ebagi ondoren luŕa beŕiz landu.

lardekitu. (laŕn): *ad.* ikus.: Lardegin. Lardeki.

lardekitzale. (luŕ-lantze): *ŕzond.* Lufa befiz lantzen duena.

iarderia. (erabe): iz. Erabea soŕeraztea. I: Ikus.: Embe. {: Lardeya, izipen. (albi): *iz.* ikus.: **Albi, I: Kalipu, agartza. (asaŕe): {{ iz. Zakuren asafea.** (zoŕoztasun): {) *iz.* **Zoŕoztasuna izatea.**

larderia-ezin. (gaitzespen): *izond.* Gaitzetsi ezin ditekena.

larderiadun. (zofoztasun): *Land.* Zofoztasunez ari dana. I: Larderiatsu, ulunpe. I: Larderiako.

larderiagafi. (zemakuntza): *(rand.* Zeman ditekena.

larderialca. (aginpide): *adond.* **Aginpidez ari-izatea.**

larderialcizun. (zemakuntza): *ŕzond.* Zematzearen bidez irabaztekoa dana.

larderialdi. (eginbide): *is.* Eginbeafa jartzea.

larderiatsu. (zoŕoztasun): *ftond.* Ikus.: Larderiadun. {: Ulunpe.

larderiatsuki. (zoŕoztasun): *adond* **Zofoztasunez ari-izatea.**

larderiatu. (rigor): *ad.* Ikus.: **Zigortu.** Lardekitu, zeazi.

larderiatzaile. (akaŕ): *izond* Akaŕ egiten duena,

larderiaz. (zemakuntza); *adond.* Zcmaknntzaz ari-izatea. (aginpide): *adond.* Aginpidez ari-izatea.

]arderiaz esan. (zemakuntza): *ad.* Ikus.: Zematu.

]arderiaz itzegia. (aŕokeri): *ad.* Andikeriz itzegia.

larderiazko. (zemakuntza): *izond.* Zematzekoa dana.

larderio. (erabe): iz. Erabe aundia.

Iarderitu. (zigoŕ): *ad.* Ikus.: Zigortu. Larderiatu.

larded. (susmo): *izond.* Susmoz beterik ari dana. I: Lardetsu.

lardetsu. (susmo): *izond.* Ikus.: Larded.

lardetu. (ardura): *ad.* Lardea izan.

lardeya. (erabe): *iz.* Bilduf-izatea. (: Ikus.: Larderia.

1ʸdeyatu. (akaŕ): *ad.* Akaf--egin.

lardi. (sasi): iz, Sasiz buterik dagoen tokia. Ikus.: Ardui. I: Lardui. (late): *iz.* Ikus.: Late. I: Bedardi.

lardietsi. (meera): *ad.* Meetu.

Iardui. (sasi): *iz.* Ikus.: Ardui. j: Lardi, lutxaki, sastarka.

lardun. (eloŕi): *izond.* Elotiak dauzkaua.

laremin. (eritasun): *iz.* Sabelura iruntsiaz eta latuaren marga oriaz agertzen dan eritasuna.

laren. (zatl): *izand.* Ikus.: Laurden. Laurdien, Lauren. (Ian): *iz.* Lanegiteko eguna. (egun): [*iz.* Berbera.

larengusin. (sendi): *iz.* Laugaŕen mailekoa dan lengusiña.

larengusu. (sendi): *iz.* Laugaŕen rnailekoa dan lengusua.

lareun. (aindo): *izond.* Lau bidet eun zenbakia.

larennen. (aindo): *izond.* Lau bidet eunena dan zenbakia.

larga. (askapen): *ad.* Askapena egin. I: Largatu, largo.

largadura. (zabalera): iz. Ikus,: Zabalera. Zabalaz.

largagaŕi. (zabalera): *frond.* Zabaldu ditekena.

largalrizun. (zabalera): *iz.* Zabaltzeko dagoena.

iargamendu. (zabalera): *ad.* Zabaltzearen egipena. I: Largantza.

largana. (laŕinketa): *iz.* Etxetik at dagoen laŕaiña.

largatu. (askapen): *ad.* Ikus.: Larga.

Iargazta. (landare): *iz.* Azi atalbikoa dan belatezko landarea, eunak gaŕaniatzeko erabiltzen dana.

largea. (utziera): *izond.* Utzita dagoena.

larg6f. (oin): in. Maskufak izatea.

largo. (ugaritasun): *izond.* tJgaria dana.

largura. (lera): *iz.* Gurari bizia.

larguro. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez ari-izatea.

larimin. (neuŕi): iz. Ikus.: Anega. Zarerdi.

laritz. (zugatz): *iz.* Lerkaria dan zugatza.

larizkindun. (itz): *izond.* Lau izkin dauzkan itza.

larkada. (orga): *ft.* Gurdietan zama ondo jartzeko aga.

larkeria. (gaindi): *iz.* Geyegi dana. (ugaritasun); iz, Ugariegi dana. (aundiera): ʃ *iz.* Aundiegia dana.

larki. (ogi): *iz.* Zai eta birzayez egiten dan ogia.

larlatz. (mango): *iz.* Margoaren nolakotasuua. (tindu): iz. Ikus.: Tindu. I: Beltxagi.

larlaza. (arduragabetasun): *izond.* Ardurarik eztuena.

laden. (urte): *iz.* Tkus.: Udabeŕi. I: Belatxe.

larlotza. (belaŕ): *iz.* Ondo ebakita eta zainduta dagoen belaŕa.

lariat. (MO: *iz. Eŕi* ta basefietatik uŕun dagoen luŕa.

larlurtu. (luŕ): *ad.* Lai bat soils. uztea.

LARMATS. *iz.* **Abetxu** ostopegoŕikaria; bare igalia **mats** taiki goŕi baten antzckoa da, gazi-gozo ta atsegifta. Mats-laŕaa. II (abetxu).

larme. ()du): *ft.* Laŕuaren lekoreko zatia. Larmintz, laŕando, laŕu-azal, latumintz, naŕumintz.

Iambi. (bald): *iz.* Ikus.: Laŕanbilo. I: Kamamila.

larmintz. (laŕu): *iz.* Giza-soña estaltzen duenlafua;geyenetan arpegiari buruz mintzatzen esaten da. Azalkera, fume, laŕondo, laŕumintz, lekore-min€z.

larmintzeko. (laŕu): *izond.* Larmintzari dagokiona.

lame. (laŕinketa): *iz.* Laŕinketarako laŕaiña.

larogei. (aindo): *ŕzond.* Zortzi bidet amaŕ.

larogelgafen. (aindoizti): *izand.* Kirian larogeiko tokian dagoen.

larageiki. (adin): *izond.* Larogei urte edo geyago dauzkana. j: Larogeiko, larogcitsu.

larogeiko. (adin): *izond.* Ikus.: Larogeiki. : Larogeitsu. (txintxin): *iz.* Uŕezko tintxiña 80 eŕeal balio zuena,

larogelren. (aindoizti): *izand.* Zerbaiten larogei zatietako bakoitza.

larogeitamardun. (adin): *izond.* Larogetamaŕ urte edo geyago dituena. Larogeitamarki.

larogeitanrarki. (adin): *izond.* Ikus.: Larogeitamardun.

larogeitamaf. (aindo): *izond.* Larogei eta amaŕ betetzen dituen zenbakia.

larogeitamafen. (aindo): *izond.* Zerbaiten larogetamaŕ zatietako bakoitza.

larogeitsu. (adin): *izond.* Tkus.: Larogeiki. I: Larogeiko.

laroindun. (kotzo): *izond.* Ikus.: Kotxo. Laroñeko.

laroinka. (zaldizketa): *adond.* Zaldiaren ibiltze ariña.: Lauoinka,

iarañelco. (kotzo): *izond.* Ikus.: Kotxo. Laroindun.

larortz. (mat-orni): *iz.* Im edo Ian ziri dituen lanabesa, janari sendaŕetan sartzeko ta aora eramateko erabiltzen dana. j: Esku-sarde, irortz, lauortz, matxarde, matxardi, tuntun, oratzai1e, saarde, sardeka, sardeño, sardetxo, sardeska, sardexka, sardieta, tutun, xardango, xarde, xarda.

laf. (gaindi): *adond.* Geyegi izatea. (sasi): iz. ikus.: Laps!, I: Lard, sasi, lartz, nartza.

lafa. (lateki): in. Ikus.: Late. I: Laŕeki.

lata bedat. (landare): in. Lilikaria dan landarea.

lafa-baŕaya. (landare): *iz.* Basoko beŕoya. I: Laŕaboŕaya, latabofaxa.

lafa-beiketa. (zezen): *iz.* Basoko bei-taldea.

lafa-bide. (bide): *iz.* Laŕerako bidea.

laŕa-ezki. (zugatz): *in. Ikus.:* Makal. Txipo.

lafa-idi. (zezen): *iz.* Basoko idia.

lafa-kabeliña. (landare): *iz.* Baso-klabeliña.

lafa-kaiñabera. (kardabera): *iz.* Zurtoin uletsu, ofi-zatidun eta lore nun edo gorixkak dauzkan **kardabera. :** Laŕa-kardabera.

lata-kardabera. (kardabera): *iz.* Ikus.: Laŕa-kaiñabera.

Iafa-lauglntza. (laŕeki): *iz.* Laŕeak atontzearen egipena.

lafa-sube. (naŕazti): *iz.* Ikus.: Laŕe-suge. ^: Laŕangila, laŕasuge.

lata-toki. (malda): *iz.* Gogofa dan aldapa.

lafabañ. (alapide): *izand.* Lendabiziko **alapidea** udabeŕikoa, I: Laŕabera.

laŕabei. (zezen): *iz.* Basoko beya. I: Lafebei.

lafabere. (abere); *iz*. Basoko aberea. Ikus.: Basabere. I: Lafabre.

laŕabere-ikerle, (luŕ); *ŕzond.* Abereak begiratzeko landaetan barna dabilena.

laŕaberekeri. (basatasun): in. Aberekerizko egipena.

lafabereki.(basatasun): *adond.* Aberekeriz ari-izatca.

lafaberekla. (basatasun): *iz*. Aberekeria dana.

laŕaberetasun. (basatasun); *in.* ikus.: Basatasun. I: Saitasun.

laŕaberete. (basatasun); *iz*, Basatasunez ari-izatea.

laŕaberetn. (basatasun): *ad.* Aberea bezela biurtu.

laŕabre, (abere); *iz*. Basoka aberea,

laŕadaxka. (abaŕ): *In.* Artzañek alapiderako ebakitzen dituzten abaŕen multzoa.

laŕadi, (lee); *iz*, Late batmen multzoa. (lack* *iz*. Ikus.: Lateki. Lafaya.

laŕaga. (sad): *iz*, Sasiak dagozen tokia.

lafagari. (landare): in. Ikus.: Basagari. Basanlo, basolo,laŕolo,

laŕageli. (aragi): in. Abelgoŕien aragia.

latagi, (tindu): *iz*, Argitxua dan tindua. I: Laŕargi.

laŕagizon. (gizon): iz, Ikus.; Basagizon. I: Baseŕikoi.

!aŕain. (laŕinketa): *iz*, Luŕ-gone garbi to linkotua, laboreak ultzitzeko erabittzen dana. : Blitoki, laŕen, laŕañaŕa, lame, laŕin, laŕinaga. (enparantza): *iz.* Enparantza lxikia, laŕin. (izaŕ-mutil): II *iz*. Ilargiaren txiŕitola.

!aŕain-bizkaŕ, (la,'inketa): *iz*, Laŕaiñen ildo-bizkaŕa.

!aŕain-dantza, (dantzaketa): *in*, Dantza-niota bat.

!aŕain-Mai. (laŕinkela): *iz*, Ikus,: Laŕaiñeta.

lafaindu. (taŕinketa); *ad.* Ikaiza egiteko, laraiñean egufa metatu. I: Laŕaiñeratu, laŕaiñeztatu. (ikatz): *ad.* Berbera.

lafaintara. (laŕinketa): *iz*. Ikus.: Eultzi. j: Euitze.

!dahlia. (laŕinketa): *iz*. Laŕain lxikia. I: Laŕaintxo.

Iafaintxo. (laŕinketa): *iz*. *[kiss.:* Laŕainto.

laŕaiña. (landare); iz. Ezpainkaria dan landarea; bare loreak scndakintzan azkargaŕia bezela erabiltzen diva.

laŕaiñaga. (laŕinketa): *iz*. Laŕaiñen multzoa.

laŕaiñerata. (laŕinkcta): *ad.* Laŕaiñetako garaua bildu. (ikatz): *ad.* I: Ikus.: Laŕaindu, j: Laŕsiñeztatu. (uzta): II *ad.* Legortzeko, uzta edatu.

laŕaiñeratzaiĺe. (laŕinketa): *ŕzand* Brain-balak bildu ta laŕaiñera daramazkiena. (azao): *izond.* Berbera.

laŕaiñeta. (laŕinketa): *iz*. Laŕaiñak dagozen tokia. : Laŕain-zelai, (luŕ): *iz.* Laŕaiñak atontzeko landa.

lafaiñeztatu. (laŕinketa): *ad.* ikus.: Laŕaindu. I; Laŕaiñeratu. (ikatz): *ad.* Berbera.

Iaŕaispi, (landare); iz. Lilikaria dan landarea.

lafaka. (otaiuŕ): *iz*. Ikus.: Laski. J: Lantzaro, lugoŕi.

laŕakardu. (kardabera); *iz*. ikus.: Asta-gardu. I: Astalaŕ, urbedeikatu-ontzi.

laŕakaztu. (kaŕaka): *ad.* Kaŕakaz kaŕakatu.

lafaketa. (laŕc): *iz*. Abereak laŕeetan erabiltzearen egipena. (alapide): *iz.* Berbera.

lafaki. (otaluŕ): *iz*. Landu gabeko luŕa.

laŕakilo. (zoinoŕo): iz. lkns.; Kilkeŕ. I: Kirkiŕ, laŕaputika.

laŕakitu. (zugatz): *ad.* Zugatzari abaŕak kentzen ari-izan. (ule): *ad.* Jauzkiari edo laŕuari ulea kentzen ari-izan.

lafaldaketa. (laŕeki): *iz*. Laŕeak aldatzen ari-izatca. (abere); in. Berbera.

lafaldatu. (laŕeki): *ad.* Abereak laŕez aidatzen ari-izan, (abere): *ad.* Berbera.

lafaldatraile. (laŕeki): *izond.* Abcreak laŕez aldatzen ari dana. (abere): *izond.* Berbera.

lafalde. (alapide): *iz*, Alapideak dagozen tokia.

lafale. (igali): *iz*. Lapaŕondoareu igalia.

lafalill. **(lore):** *iz*. Lilikaria dan lorca, laŕeetan sortzen dana. ; Late-lili, laŕc-lore.

laŕalore. (lore): *iz*. Baso-lorea.

laŕamaisu. (irakaskintza): *izond.* Agerkairik cz daukan irakaslea. j: Laŕc-maisu.

laŕamilo. (bclaŕ): iz. lkus.: Laŕanbilo. Kamamila. Laŕamilu, laŕanbilu, naŕamilo.

laŕamilo. (belaŕ): *iz*. Ikns.: Laŕanbilo. I: Laŕamilo, laŕanbilu.

laŕanbilo. (held): *iz*. Askarkaria dan belaŕa; bere toreak erdian oriak dim ta usainlsuak, eta urdalaren onerako, urtan egosita, erabiltzen diva. ; Kamamila, laŕamilo, laŕamilu, laŕanbilu, jondoni, joani-belaŕ, kamailu, larmin, lili-bitxi, naŕamilo, suge-laŕanbilu.

laŕanbilu. (bald); *iz*. Ikas.: Laŕanbilo. I: Laŕamilo, laŕamilu, lilt-bit-xi.

laŕanbilndi. (belaŕ): *iz*, Laŕanbilo asko dagoen tokia.

Iaŕandi. (taranondo): *in.* (kus.; **Laranondo.**

laŕandi-lili. (lore): in. **Laranondo** ta Iimoyondoaren lorea, sendakinizan eta usaigintzan erabiltzen dana.

lafangila. (naŕazti): *iz*. lkns.; Laŕe-suge. I: Laŕa-sube, lafasuge.

lafantz. (kaiza): *iz*. Kaizukoa dana.

lafantza. (margoerti): *iz*. Giza-laŕuan margotutako maŕezkiak egin, laŕu pean margo-gayak sartzean. I: Laŕantzadura. (cloŕi): *iz*. Ikus.: Eloŕi. I: Arantza, laŕantza-xuri, lafarantza, lartz, xats.

lafantza-xuri. (elofi): *in.* Ikus.: Eloŕi, I; Laŕantza.

lafantzadura. (rargoerti): iz. Ikea.: Laŕantza.

lafantzatu. (margoerti): *ad.* Laŕantza egin.

laŕantzi. (austura): *ad.* Ikus.: Ulatu. Laŕanzte, zaŕaatatu.

laŕanza. (azkuŕi): *izond.* Gusto elikua egotearen itxura.

laŕanzi. (l4u): *ad.* ikus.: Laardekatu. I: Laardikatu.

laŕaolo. (landare): *iz*. *Ikus.:* Basagari. Basolo, laŕeolo.

laŕaolo. (landare): *iz*. *Ikus.:* Basagari. Laŕaolo. (bald): *iz*. ikus.: Beim' ondua. ^: Belaŕonde.

laŕapost. (ziŕistada): *iz*. Zifistada egitea. ^: b9stada.

laŕapostada. (ziŕistada): *iz*. Ikus.: Laŕapast. I: Iŕistada.

laŕapastatu. (ibilera): *ad.* Esku ta Mien gañean ibili. I: Laŕapoka, laŕapokatu.

laŕapastegin, (ziŕistada): *ad.* Iŕistada-egin.

laiapetit, (laŕapota); *iz*. Ikus.: **Lafaputa.** Lafapetita, laŕapilika, laŕapoto, laŕapo(i, (Ixori); *in.* Ikus.: Txepetx. Eŕege-tinta, laŕepelita, ñartxatxori, ziŕiskila.

laŕapeiit:a. (Taŕapata): *iz*. Ikus.: Laŕapota. Laŕapetit, laŕapilika, laŕapotc, laŕapo(i.

laŕapilika. (laŕspota): *iz*. **lkus.: Lafapota. I**: Laŕapetit, laŕapetita, laŕapote, laŕapoti.

laŕapn. (ur-legoŕeko): *iz*. Ikus.: Zaŕapo. j: Aŕapo, lauko, puka, sapa, sapitcl, sauxiku, txantxiku. (izen): *iz.* Bidangoz'koai emalen zayen izen-goitia.

lafapoka. (ibilera): *ad.* Ikus.: Laŕapastatu. j: Laŕapokatu.

lafapokatu. (ibilera): *ad.* Ikus.: Latapastatu. j: Laŕapoka.

LAE APOTA. iz. Maŕuskatzailea dan zomoŕoa; bore margoa urdin-orista da; add mee ta koskodunak dauzka; mintzezko egoak, eta irugaŕen anka-bikotea oso indartsua,jauzi-egiteko egokia. Eŕaz ugaritaen da elemeniak eratu arte; luf-alde osoetako landaretzak itxestu oi clits. j: Aletun, antxemintxaile, apoxaltari, garitxal, ote, igel, lanbrotxa, laiapetit, laŕapetita, laŕapiiika, laŕapote, laŕaputika berdea, laŕapuiite, laŕaute, latepota, laŕepote, ¡deate, laŕote, laŕote, mattin-saltari, martin-salts, martin-saltokalari, martin-saltokari, martin-xalto, matxiko salto, matxiu-gofigo, matxin-saltalaro, matxin-saltari, matxin-salto, matxin-saltulari, ortz-aŕaiña, salta-matxino, saltari, tifitu, txartal, txitxitera, zauskari, zauzkaria, tzaiskuŕ, tzartal, xartal, xaxtekulari, xauxtikalari, xirlixka, xoxtekulari. // (zomoŕo).

latapote. (laŕapota): is. Ikus.: Laŕapota. j: Laŕapetit, laŕapeiita, laŕapi(ika, laŕapoti, laŕaputika berdea, laŕapulile, laŕaule, laŕote, martin-saltari, matxiko salto.

laŕapoti. (laŕapota): *iz.* Ikus.: Laŕapota. Laŕapetit, laŕapetira, laŕapitika, laŕapote.

laŕaputs. (Iiño); *is.* Liño aŕtmta. j: Ikus.: Lifio, leu.

lafaputika. (zomofo): *is.* lktts.:1(ilkeŕ. j: Kirkiŕ, laiakilo.

laŕaputika berdea. (laŕapota): *iz.* Ikus:: Lafapota. j: Laŕapote, laŕaputite.

iafaputife. (iatapota): *iz. Ikus.:* Lafapota. I; Laŕapote, laŕaputika berdca.

laŕaran. (laranondo): iz. Laranondoaren igalia.

laŕaran-margodun. (laranondo): *izond.* Laŕaranaren margoa duena.

lafaratu. (late): *ad.* Abereak lafera bialdu.

laŕartetu. (aedui): *ad.* Arduyetau barna sartu.

lafaska. (alapide): *is.* Alapidea dagoen lafea. /1 Zarate'u (Araba'n) agcrtzen diran ilobiak (Olabaŕia).

lafaskatu. (igurtziketa): *ad.* Ikus.: Moŕuskatu. I: Laskitu.

lafasken. (arts): *iz.* Ikus.: Udazken. Igartze, laŕazken.

lafaskitu. (lapuŕeta): *ad.* Bidalgo-zoŕoa ostu.

lafaskitzaile. (lapuŕeta): *izond* Bidaigo-zuŕoa ostutzen durns.

laŕasu. (lea): *iz.* Bcroak laŕuan soŕerazten dituen pikoŕak. (txoskof): *iz.* Berbera. (atz-nsi): II *iz.* Atz-nai aundia.

lafasuge. (naŕazti): is. Ikus.: Lane-sage. Lafangila,lafa-sube,saga-biore,suduŕ-bipera.

laŕatsu. (legend): *izand.* Legenafa daukana.

lafatu. (alapide): *ad.* Abereai alapidean jan-erazi.

laŕatu-gabe. (alapide): *izond.* Alapidean jan ez duena.

lafatxa. (txori): *is.* Txori-mota bat.

lafatxe. (bizitegi): *iz.* Alapidea dagoen laŕean egiten dan etxea. (late): *iz.* Berbera.

lafatxori. (txorzabal): ŕz, ikus.: Txorzabal. j: Aloya, lartxori, laudeta, piripio, txotxabal.

laŕatxurtu. (luŕ-lantze): *ad.* Lute goldalu.

lafatz. (otaluŕ): iz. Landu gabe dagocn lurkia. j: Laŕatz-luŕ, laŕaz. (gari): *iz.* Bests uzta baten ondoren, solo bateau lortzen dan garia. (lasto): *jj is.* Laboreak moztu ondoren, lutean geratzen dtran lastoen zatiak.

iaatz-aldi. (otaluŕ):ŕs. Laakiak irauten dun aldia.

lafatz-luŕ. (otalut): is. Tkus,: Latatz. j: Lataz.

lafatze. (landare): *is.* Ikus.: Alga-belaŕ. lldapizaŕ. (alapide); ŕs. Ilnts.: Alapide. Alatze, sal.

Iafatzen. (alapide): *adond.* Alapidea jaten ari-izatea.

lafaute. (latapota): *iz. Ikus.:* Lafapota. Laŕapote.

lafaya. (lateki): is. ikus.: Lafeki. I: Lafadi.

lafaz. (otaluŕ): iz. Ikus.: Laŕatz. Laŕstz-luŕ.

iafazerga. (zerga): *iz.* Alapideengatik len ordaintzen zan zerga. (alapide): iz. Berbera.

latazergari. (zerga): *Land.* Laŕazerga jasotzen zuena. (alapide): *izond.* Berbera.

lafazken. (tole): *iz.* Ikus,: Udazken. I: Laŕasken,laŕazkin, neguantz, udatzen.

lafarken-giro. (ego): *is.* Udazkeneko giroa. (urte): *iz.* Berbera.

lafazken-ondo. Corte); *iz.* Udazkenaren amaya.

laŕazkenelco. (urte): *izond.* Udazkenari dagokiona.

lafazko. (held): iz. Belot motza.

laŕazpi. (held): *is.* Bela(' txaŕa, liñoari kalte egiten dioua.

laŕaztafo. (txori): *iz. Ikus,:* Garastaŕo. !: Gotibeltx.

lafazti. (otaluŕ): is. Laaki batzuen tnultzoa.

laf-berezketa. (berezkuntza): *is,* lkas.: Laŕ-berezpen.

laŕ-berezpen. (berezkttntza): *iz.* Aundiegia clan berezkuntza. j: Laŕ-berezketa.

LA1.E. *is.* Abereak bazkatzeko lands egokia. *i:* lledardi, belasotn, belategi, belai, belarti, belartxa, belaze, berardi, algatze, lardi, lata, pentze, taleŕi, so-landa, som, soŕo, zaro. (abetxu): *iz.* Txilaŕa. iñaŕa. gut): *u* iz. Etze dan landa.

laŕe-abarxka. (abaŕ): *iz.* Iñausketa egitean metatzen dimn abaŕen multzoa. (alapide): *is.* Artzañek alapiderako ebakitzen dituzten abaŕak.

lafe-aintzurgo. amt-lantze): *is.* [Ala lencngo aldiz lantzca. js Late-aintzurko.

late-aintzurtu. (luŕ-lantze): *ad.* Luŕa goldatu.

late-aitzuf. (aitzuŕ): iz. Aitzuf aundia. Laŕe-aintzuŕ.

late-alde. (laŕeki): *iz.* Artzañak beren abereekin udako lafekictatik neguko laŕekietara aldatzca, ta aldcrantziz.

lafe-aldaketa. (lateki): iz. lJdako lafekietatik neguko laŕeltictata, eta alderantziz, aidatzearcn cgipena.

lafe-aldi. (alapidc): iz. Alapidea dagoen aldia.

lafe-afosa. (laŕosondo): *is.* Basoan sortutako laŕosx.

lafe-auzapez. (udal): is. Auzo-alkate.

lafe-belaf. (alapide): *iz.* Ikus.: Alapide. I: Alatzc.

lafe-bil. (laŕeki): *is.* Beko alapide-mcndia, abereentzako bañoak dauzkana.

lafe-biurtze. (Weld): iz. Laŕekia egin ado biurtzcaren cgipena. : Ikus.: Laŕetu.

lafe-etxe. (bizitegi): *iz.* Lafekian egiña dagoen etxea. (laŕeki): is. Berbera.

late..gune. (mendi): *iz.* Laburdi'ko mendia.: Laŕune.

lafe-idi. (zezen): *iz.* Basoko idia.

laŕe-Joan. (eriotza): *ad.* Eŕaz eta laisteŕ il.

Life-lili. (lore): iz. Ikus.: Laŕalili. *j:* Late-lore.

lafe-lore. (lore): *iz.* Ikas.: Laŕalill. I: Lare-lili.

lafe-lut. (landueza): *iz.* Landu gabe dagoen luŕa.

laŕc-maisu• (irakaskintza): *izond.* Ikus.: Lafamaisu.

lafe-maŕubi, (maŕubi): *iz.* Basoko maŕubia. I: Late-maŕubi.

lafe-maŕubi, (maŕubi): iz. Ikus.: Late-malubi.

late-martzuka. (igali): *iz.* Basoko masusta.

late-mats. (larmats): iz. Arakatz goŕia.

fate-011ᴇ.. (egazti): *iz.* Ikus.: Basolaŕ. 1: Bas-olasko, martin-oast.

lafe-sarl. (zerga): *iz.* Abereak mendien barna igarotzcko ordaintzen dan zerga.

lafe-suge. (naŕazti): *iz.* Suge edentsua, txikia; burua biotzaren itxurakoa, bi ortz kakodun eta utz dauzkana, ta utzune oyetatik edenduna dan ubila irteten da. j: Laŕangila, laŕa-sube, laŕasuge, sube-bilbora, sube-bipera, cube goŕi, suga-biore, suge-bilbora, suge-bipera, suge-goŕi, sugei-biore, suge-zital, zigolazti, zirautxo.

lafe-txorl. (txorzabal): iz. Ikus.: Txorzabal. j: Ega-zabal, late-xari.

lafe-utzi. (otaluŕ): *ad.* Lute laakiz utzi.

lafe-zabal. (laŕ): *iz.* Otaluŕ aundia dana, (otaluŕ): *iz.* Berbera.

lafe-zain. (zaintza): *izond.* Ikus.: Basazain. j: Baso-jaole. (lafeki): *frond.* Latakia zaintzen duena.

late-zelai. (late): *iz.* Alapidea dagoen laŕea.

late-zerga. (zerga): *iz.* Alapideengatik ordaintzen zan zerga. j: Laŕe-zoŕ. (alapide): *iz.* Berbera.

late-zergari. (zerga): *izond.* Late-zerga jasoten duena.

lafe-zoŕ. (zerga): *iz.* Ikus.: Late-zerga.

laŕe-zofi. (txerketx): *iz.* Landako abereengan kokatzen dan txerketxa,

lafeamin. (oñaze): *iz.* Landa gogoratzean edo landa ikusteko gogoaz izaten dan mina. j: Laŕera-min. (lut): *Iz.* Berbera.

lafeatu. (alapide): *ad.* Abereai alapidean jan-erazi.

laŕebei. (zezen): *iz. Ikus.:* Laŕabei.

laŕebeof. (sai-abere): *iz.* Lanik egin gabe laŕekian bizi dan beoŕa.

laŕebide. (bide): *iz.* Bros.: Ardi-bide.

lafe& (late): *iz.* Late askoren edapen aundia.

lafedun. (atapide): *izond.* Aberecntzako alapideak dauzkana.

Bafegaragafa. (garagat): iz. Garagaŕaren antekoa dan landarea.

lafegari. (landare): *iz.* Ikus.: Basaga€i, j; Basaolo.

lafegazi. (istinga): iz, Istingatsua dan luŕa, itxasoko edo ihai bateko uŕaz estali oi dana.

lafeki. (gaindi): *adond.* Ikus.: Geyegi. I: Geitxu, sobera.

laŕeg€a. (late); *iz.* Alapidea daukan Nina.

lafeglan. (gaindi): *adond.* Geikeriz ari-izatca.

lafegikeria. (gaindi): *iz.* Geikerizkoa dana.

lafegiko. (gaindi): *adond.* Geikeria izatea edo geikeria dana.

lafegitasun. (gaindi): *iz.* Geikerizkoa izatearen bereiztasuna.

lafegitu. (gaindi): *ad.* Geikeriz ari-izan.

laŕegiz. (gaindi): *adond.* Geyegiz ad-izatea.

lategizon. (basatasun): *iz.* Basoan bizi dan gizona.

laŕeiko, (gaindi): *adond.* Ikus.: Geyegi.

laŕeitxeki. (eŕealdi): *iz.* Ikus.: Efate. I: Su-olde. j; Ikus.: Latetxeki, sugiña.

lafekatu. (late): *ad.* Artaldea latent eraman, j: Lafeatu.

lafekatze. (late): *iz.* Aitaldea lam eramatearen egipena.

LAI±;EKI. *iz.* Geyenetan mugariturik dagoen Iota, alatzerako erabiltzen dana. I: Belai, alaleku, angio, kapaŕ, taŕa, laŕadi, laŕaya, lartegi, lartitegi, otaite, pazkagu, pazka-late, pazka-leku, pazkategi,penze,sagoi-pentze,saro, taladia, soraki. (hit); *iz.* Sasiz, txilatez beterik dagoen luŕa. I: (alapide): II *iz.* Ala-lekua. *ii* (abere), (basa), (debcku), (itxitura), (landarizti), (zugatz).

lafeko. (basatasun): izond. Basakoa dana.

laŕen. (lafinketa): iz. Ikus.: Lafain. Llama.

latendo. (latinketa): *ad.* Garia latindu.

lafengiñen. (laŕinketa); *adond.* Laŕintzen ari-izatea.

lafeoilo. (egazti): *iz.* Olantzekoa dan egaztia, epeta baba aundixeagoa dana; bere aragia jateko Dan ona data.

Iaŕeote. (latapota): *iz.* Ikus.: Lafapota. I: Lafepote, txartal. j: Late petit.

laŕepelifa. (txori): *iz.* Ikus.: Laŕapetit. j: Txepetx, larepilit, ziŕiskila.

lafepo. (belaŕ); iz. Meridian maldaetan dan belaŕ-mota bat. j; Ikus.; Baliko.

latepota. (laŕapota): *iz.* Ikus.: Latapota. Lafepote.

Iafepote. (latapota): iz. ikus.: Latapota. Latepota, laŕeote.

laŕera-min. (oñaze): iz. Ikus.: Lateamin.

laŕeratu. (lafeki): *ad.* Laŕekira jowl. (sendabidekintza): *ad.* Zuzpertzen ari-izan.

Iafeŕe. (eŕealdi): *iz.* Eŕeta dagoen mendia. (mendi); *iz.* Berbera.

lafeki. (itxitura): *iz.* Lateetan egiten dan itxitura.

lafeᵍitu. (itxitura): *ad.* Lateetan itxiturak egin.

laŕestaje. (tindu): iz. ikus.: **Tindu. j;** Lariatz.

latesu. (gal): Iz. Aidean dabilela dirudien gaŕ txikia, usteltzen ari diran gayek soŕerazten dutena.

laŕera. (late): iz. Lateen muttzoa.

lafetu. (laŕeki): *ad.* Laŕekia egin edo biurtu. {; Ikus.: Late-biurtze.

lafetxeki. (etealdi): *iz.* Mendi edo di bat etetzea, j: Ikus.: Laŕcitxeki.

lafetxo. (late): iz. Edapen txikia duen latea.

laŕetze. (lafeki): *iz.* Lurid bat laŕeki biurtu.

laŕez-lateko. (lateki): *izond.* Latez-late dabilena.

latezko. (clod): *izond.* Arantzaz egindakoa.

laŕezpi. (landare): *iz.* Lastaduna dan landarea, alapidcrako ta soropiloak egiteko oso ona dana.

lateztatu. (ardor): *ad.* ikus.: Sasitu.

lañ. (atsekabe): iz. Atsekabea, itundasuna, lafia. (goitiko): iz. Ikus.: Goitiko. (zailtasun): Ij *iz.* Estutasuna. (or); Ij *iz.* Oeanjartzen diran oyalezko bi zatikoetatik bakoitza, bien artean soña sartzeko. (aundiera): jj iz. Oso aundia dana. (cad): jI *iz.* **Zati** baten puska. (emaltze): jj *iz.* Ikus.: Aurbide, aztuntasun. (etsaigo): j *iz.* Adiskidetasunean otza. (open): II iz. Aundia dan ogena.

loñ-aidi. (atsckabe): *iz.* Atsekabearen aldia. (erabakitasun): *iz.* Ikus.: Kanto.. j: Laŕi-egin, laden, laŕi-ordu, lad-one. (erabe): Ij *iz.* Erabea izatea. (aldakura): Ij *iz.* Ikus.: Laŕitasun. (txirotasun): jj *iz.* Txiro ibiltzea. (alditxaŕ): j# *iz.* Ikus.: Burtzoraldi. j: burtzoradura, poto, uko.

laŕi-arazi. (aldakura); *ad.* **Aldakura** sotcrazi. (nekabide): *ad.* Nekatu-eragin.

lati-egun. (erabakitasun): iz. Kenka izatearen eguna. I: Ikus.: Kenka. j: Laŕi-aldi, laŕien, lati-ordu, laŕi-une. (egan); *iz.* Berbera.

laii-jusi. (josketa): *ad.* Ikus.: Albaindu. Gantzjosi.

Iafi-kalea. (atsekabe): iz. Atsekabearen kalea.

laft-lafi. (aldakura): *adond.* Lafitasunez ari-izatea.

laŕi-ordu. (erabakitasun): *iz.* Ikus.: Kcnka. Laŕi-aldi, laŕi-egun, laŕien, Laŕi-une.

Laŕi-une. (erabakitasun): *iz.* Ikus.: K.enka. I: Lari-aldi, laŕi-egun, Laŕi-ordu.

lafia. (late): iz. Ikus.: Lain. I: Azala-pintz. (atsekabc): iz. Ikus.: Laŕi.

lañak jo. (erabe): *ad.* Erabea izan; biotza estutu.

lafiaten. (aldakura): *adond.* Laŕitasunez ari-izatea.

lafibide. (atsekabe): *izond. Laŕi* dagoena.

lafidura. (erabe): *iz.* Izu-ikara.

lafien. (erabakitasun): *iz.* Ikus.: Kenka. Laŕi-aldi, Laŕi-egun, lati-ordu.

lafigati. (erabe): *izond.* 7zu-ikarazkoa dana. (atsekabe): izond. Atsekabea soferazten duena. (aldakura): (*izond.* Berbera.

lafigura. (goitiko): iz. Ikus.: Okada. j: Egozgale, laŕiketa.

lafiketa. (goitiko): *iz.* Ikus.: Okada. E: Egozgale, laŕigura.

latiki. (mintzabide): *adond.* Itz zabaletan ari-izatea. j: Latikiro, lafiro.

lafinrin. (atsekabe): *ft.* Ikus.: Atsekabe.

lafin. (laŕinketa): *iz.* Ikus.: Latain. I: Laŕiuaga. (izaŕ-mutii): iz. Berbera.

lafinaga. (laŕinketa): *iz.* Ikus.: Latain. Latin.

lafindu. (larinketa): *ad.* Ikus.: Eulzitu. I: Eultzitu, iregotxi, cltzukatu, eltzutu, ultzitu, ulzitu. (igorztura): *ad.* Igorizi, zikindu.

LA1tINKETA. *iz.* Lastotik garaua aldentzeko, laboreak zartatzearen egipena. /f (lot), (luŕlautze), (sarde).

latirakastun. (aŕandikeri): *izond.* Sasi-jakintsu.

latirik. (aidakura): *adond.* Lafitasunez ari-izatea. I: Laŕiro.

!afire. (eriotza): *adond.* Iltzeko zorian ari-izatea.

laŕisici. (belat): *iz.* Sabela iasaitzeko, sendagaya bezela erabiltzen dan belata.

lafisko. (aundiera): *ŕzond.* Aundi xamar dana. : Laaŕiña.

lafitasun. (aldakura): *iz.* Gogo-atsekabea. I: Laŕi-aldi. (aundiera): *iz.* Oso aundia izatca.

laŕiti. (erabe): *izond.* Bildurtia dana.

lafitsu. (erabe): *izond.* Blida; dana.

latitu. (aldakura): *ad.* Laŕitasunez ari-izan. (ernaltze): *ad.* Ernaltzean auŕeratu. (goitiko): II *ad.* Okadakaz cgon. (azkura): I{ *ad.* Azi; azkuraz ari-izan.

lafitu-azi. (atsekabe): *ad.* Atsekabetu-erazi.

lafiturik. (aldakura): *adorn!,* Aldakuraz ari-izan.

lafitzai^{j}e. (inka): *izond.* Inkak soŕerazten dituena.

laŕiz, (aldakura): *adond.* Gogo-atsekabeaz ari-izatea.

lafoi. (sarkuntza): izond. Sartzen dana.

'atonal. (egazti): *iz. Ikus.:* Basolaŕ. I: Basoko, oyanoilo.

lafolo. (olo): iz. Basoko oloa. {: Laŕagari.

laŕonbilo. (beta·* *iz.* Askaria dan belaŕa. Latanbilo.

latondo, (Laŕu): *iz.* Ikus.: Larme. Larmintz, latu-azal. (late): *iz.* Lateen urbiltasuna.

lafos-antzeko. (laŕosondo): *izond.* Latosaren antzekoa dana.

iaŕos-margodun. (margo): *izond.* Laŕosaren margoa duena. : Latozko. (laŕosondo): *izond.* Berbera.

lafosa. (laŕosondo): *iz.* Lafosondoaren lorea. I: Musa, lili-atosa.

lafosi. (irabio): *ad.* Ikus.: Astindu. I: Ilafosi, iñaŕosi.

lafoskariak. (laŕosondo): *iz,* Laŕosa ta lafosaren antzekoak diran landare guztien multzoa. Aŕosatarikaak.

latoski. (oñetako): iz. Oñetako berezi bat.

LAILOSONDO. *iz.* Laŕosantzeko abetxua; bete zurtoña arantzaz beterik dago; bere loreak, amayerako, soil edo mokolean, zuri, ori edo gotiak, lits batzuetan eta batzuk oso atsondunak. {: Aŕosatze, aŕos-ondo, otso-laaŕ, otsolat. *1l* (abetxu).

latoste. (oskoldun): *iz,* Kiskila baño aundiagoa dan oskolduna.

lafote. (laŕapota): *iz,* Ikus.: Laŕapota, I: Laŕepote, ortz-afaiña, tiŕitu.

lafozko. (laŕosondo): *izond.* Ikus.: Laŕos-margodun. (margo): *hand.* Berbera.

laf-sail. (alapide): *iz.* Alapidea dagoen laŕea. Ikus.: Laurie.

LAI1U, *iz.* Abere batzuen soda estaltzen duen estalki pirutsu ta lengorakaya. Soñeko azala, azala-pintzlaŕia. (abere): *iz.* Abere baten lazoa. !/ (abelizti), (arpegi), (artile), (azteri), (ede), (eritasun), (eunizti), (eskuandel), (gaileko), (idun), (ieki), Oilmen), (janztura), (legenaŕ), (coin), (ule).

lafu-aizto. (aizto): *iz.* Laŕukiflaren aizto berezia. Laŕu-aŕaspa.

laŕu-aldatu. (laŕu): *ad.* Latuaz aldatu.

latu-aldi. (laŕu): *iz.* Amcrika'n naŕu legortutak lortzen diran aldia.

lafu-antz. (laŕu): iz. Laŕuaren bereiztasuna.

Laŕu-antzeko. (laŕu): *izond.* Naŕuari dagokiona.

lain-apain. (laŕu): *iz.* Oso leunduta dagoen naŕu me ta zimaila.

lafu-apaindegi. (laŕu): *iz,* Natuak lantzen diran tokia.

lafu-apaindu. (lain): *ad,* Naŕuak landu. I: Laŕua-zaldu.

lafu-apaingintza. (lads): *iz.* Lafu-apaiña lantzen duen langintza.

lafu-apainketa. (lain): ŕz. Natuak lantzcaren egipena. : Latu-apaintze.

latu-apaintegi. (lain): *iz.* Laŕu-apaiña dagoen edo saltzen dan tokia.

laŕu-apaintza. (Laŕu): *iz.* Naŕuak lantzeko langintza.

lain-apainteaile. (lain): *izond.* Laŕukiña. ^: Laŕu-apaintzale, laŕu-apainzale. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

latu-apaintzale. (laŕu): *izond.* Ikus.: Laŕu-apaintzaile. I: Laŕu-apainzale.

lafu-apaintce. (late): *iz.* ikus.: Laŕn-apainketa.

latu-apainzale. (laŕu): *izond.* Ikus.: Laŕu-apaintzaile. j: Laŕu-apaintzale.

laŕu-arazi. (late.): *ad.* Lafua aragitik kendu-eragin.

lafu-aias. (biloiztasan): *izond.* Ikus.: Laŕu-as. j: Biloiz.

lafn-aŕaseko. (janztura): *iz.* Artilezko oyal onaz egindako txartesa.

lain-afaska. (katakadura): *iz.* Natuen kaŕaskatzea.

lafu-aŕaspa. (aiztu): *iz. Ikus.:* Latu-aizto.

lafu-arte. (Laŕu): *iz.* Ikus.: Bares. : Laŕu-axal,laŕube.

laŕu-arteko. (laŕu): *ŕzond.* Baresari dagokiona.

laŕu-as. (biioiztasun): *ŕzond,* Biloizik dagoena. j: Late-alas, biloiz, laŕaas.

lafu-astu. (biloiztasun): *ad.* Ikus.: Biloiztu. is Latu-gotitu.

lafu-axal. (lain): *iz.* Ikus,: Bares. !: Laŕu-arte, laŕube.

latu-azai. (lafu): iz. ikus.: Larme. Lafondo, nafu-azai. (arpegi): Arpegiaren btu-ga;1'a. Urdin.

lafu-azaleko. (leŕo): *Land.* Laŕu-azalari dagokiona,

laŕu-azpi. (btu): iz. Laŕuaren barneko zatia.: Laŕu-barn, laŕu-bana, naŕu-barne.

Iaŕu-azpiko, (laŕc): *izond,* Laŕu-azpiari dagokiona. Laŕu-barneko, lalu-baŕuki.

Tani-lute, (artza): *iz.* Naŕuz egindako artza.

laŕu-barne. (laŕu): iz. ikus.: Laŕu-azpi. I: Laŕu-barn, naŕu-barne.

laŕu-barneko. (laŕu): *izond.* ikus.:: Latu-azpiko. I: Laŕu-baŕuki.

laŕu-baŕu. (laŕn): *iz. Ikus.:* Laŕu-azpi. Latu-barne.

lafu-baŕuki, (laŕu): *izond.* Ikus.: Laŕu-azpiko. I: Laŕa-barneko.

Laŕu-beñtu. (Lan): *ad.* Zauridurak Mtn beiiaz estali.

lafu-betitze. (tarn): *iz,* Zauridurak lulu beŕiaz estaltzea.

Iafu-burusi. (burusi): *iz.* Oerako eataikia. (cc): *iz.* Berbera.

Iatu-egite. (lain): *iz.* Ikus.: Laŕa-beŕitze. Laŕu-beŕitzearen egipena.

laŕu-erauzle. (laiu): *izond.* Latta aragitik kentzen duena. : Laŕuintzale.

lain-mi. (lain): iz. Laŕuan eta txigoikuntza egiten dan ataletan eta kirioetan ere agertzen dan eritasun luzea. (eritasun): *iz.* Berbera.

laŕn-eridun. (laiu): *ŕzond.* Laŕu-eria daukana.

lafu-efe. (abere): *ŕzond,* Kilikoia dan aberea. (atz-nai): *izond.* Berbera.

laŕu-ertzatu. (estalketa): *ad.* Ertzapena ipiñi.

lafu-estalki. (burusi): *iz.* Ikus.; Lana-bums]. (oe): *iz.* Berbera.

lafu-etendura. (btu): L. Laŕuaren parotilena. E: Laŕu-fluxkeria.

laŕn-fluxkeria. (lain): *iz.* Ikus.: Laŕu-etendura.

lain-gain. (laiu): *iz.* Sudufeko mintzak cstaltzcn dituen elm me-mea.

lafŕ -gaiñeka. (btu): *izond.* Lafuaren lekoreko zatiari dagokiona.

lafu-galtxain. (galtxoin): iz. Naŕuz egindako galtxoiña.

lafu-gantzu. (azal-apaintze): *iz,* Arpegiaren azalerako gantzua.

laiu-gizen. (lodicra): *iz.* Abereen lodiera.

lain-gogardura. (eritasun): *iz.* Jayo beficn critasuna, laŕuaren gogortzean agcrtzcn daua.

lafu-gorontz. (janztura): *iz.* Orein aundiarcn iaŕuaz egindako gorontzca, soda geŕiraño estaltzen duena.

lantn-gofi, (antura): ŕn, Laŕuaren iraitzeko antnra, urban gofietaz agertzen dana. (biloiztasun): *izond.* Biloizturik dagoena. j: Laŕaaa, pikaŕi-goŕi. (txirotasun): p iz. Txiratasun aundia.

lafu-goñtasun. (biloiztasun): *iz.* Ikus.: Bilaiztasun. j: Buluztasun,

Tani-gotito. (biloiztasun): *ad.* Ikus.: Biloiztu. I: Laŕa-astu, latsaritu, irauntzi, naŕu-goŕitu.

lafu-guri. (laiu): *iz.* Zaltoki edo arbalda ta sai-aberearen suin artean jartzen dan oyel lodizko zatia.

lafu jantzi. (janztura): *iz.* Aspaldiko jantzi luzca.

leŕo jo. (aragi-itits): *ad.* Aragi-iritsean ari-izan.

laŕu-kaŕaka, (kaŕakadura): *iz.* Laŕuak kaŕaskatzeko aŕaska.

laŕu-kentzailc, (lain): ŕzond. Aragietatik laŕuak kentzen ditneua.

laŕu-lantegi. (tai u): *iz.* Ikus.: Laŕukindegi. : Laŕu-ondegi.

lain-laotzaile, (laŕn): izond. Laŕuak ontzen dituena. !: Ikus.: Laŕukin, laŕu-ootzaile, laŕutari. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

lafu-lasai, (Wu): *izond.* Lana Iasa duena.

loftelazo. (arduragabetasun): *izond.* Ardnragabekoa dana. j: Laŕu-lazu.

laiu-laztura, (Wu): iz. Giza-laŕuan gertatzen dan agetpcn berezia, oloen naŕuaren bezelakoa dana. j: Nafu-laztura.

lain-Tenn, (lain): *izond. Lain* leguna duena.

lain-lodi. (lain): *iz.* Lodia dan [aŕua, zolak egiteko egokia dana. (kotzo): *iz.* Lana lodia daukan kotzoa. : Laŕu-zail.

lafu-manta. (praka): *iz.* Naŕuzko amanŕala,

lafu-mafezkole. (leŕo): *izond.* Laŕuak ontzen eta maŕezkietaz apainizen dituena. : Laŕu-maŕezkin. (esku-tangin£zak): *izond.* Berbera.

lafu-mafezkin. (Lila): *izond,* ikus.: Laŕu-maŕezkile,

lafu-mafezkiutza. (laŕu): *iz,* Laŕuak ontzen eta maŕezkictaz apaintzen dituen lantegia. j: Laŕu-maŕezkola, laŕu-maŕeztegi.

lafu-mafezkola. (Ian* L. ikus.: Laŕu-maŕezkintza. I: Laŕu-maŕeztegi.

laŕu-mafeztegi, (taŕa): *iz.* Ikus.: Laŕu-maŕezkintza. I: Laŕu-maŕeztola.

lafu-mafeztua. (laŕu): iz. Ondu ta maŕczkictaz apainduta dagocn Tanta.

lafu-maspildegi. (laŕu): *iz.* Laŕuak leguntzen diran tokia.

laŕn-me. (lain): iz. Mea dan laŕua. I: Laŕa-xee.

leŕo-min. (laŕu): *iz.* Laŕuaren eritasuna.

lafu-minbera. (lain): *ŕzond.* Lain guzia daukana.

lafu-mitiri. ([atu): *izond.* Laŕumintz Incas daukana.

lafu-mozkin, (laŕu): iz. Abarkak egiteko lsfu-ebaketak.

Eafu-0Ea. (bizitegi): iz. Lafuz estalitako etxola. (Laŕu): iz. Berbera.

Laŕu-ondegi. (laŕ t): *iz.* Ikus.: Lafukindegi. Laŕu-lantegi.

laŕu-ondu. (laŕu): *ad.* Laŕua landu,

lain-ongaŕi. (Tani): *iz.* Laŕua ontzeko erabiltzen dau gaya.

laŕu-ontzaile. (laŕn): *izond.* Laŕua ontzen duena. (: Ikus.: Laŕu-lantzaile, laŕu-ontzaie, laŕutari.

lafu-ontze, (laŕu): *iz.* Lanni lantzearen cgipena,

!ant-ash]. (urmael): iz. Laŕuak ontzeko 'armada. (laŕu): in. Berbera.

lafu-aso. (laŕu): *iz.* Ardi ado bildotz baten artile guzia. (ardi): iz. Berbera.

lafn-ozki. (oñetako): *iz.* Laŕuzko oskia.

leŕo-pil. (Laŕu): iz. Laŕuen multzoa.

lain-sake!. (zizku): *iz.* Nainzko zaipa. (lain): *in,* Berbera,

lafu-saltzaile. (laŕn): *izond.* Ikus.: Laŕuki-saltzaile. : Laŕu-zale.

lafu-sari. (guda): *iz.* Sena(' edo same baten alde egindako guda-ordainketa.

laiu-soil. Eau): *iz.* Ulcrik ez daukan laŕua. f: Larsoil.

lain-stmt. (lain): *iz.* Ikus.: Laŕusi.

laiu-txabola, (etxola): *iz.* Laŕuetaz egindako etxola. (lain): L. Berbera.

laiu-usi. (antura): *iz.* Laŕuaren iraitzeko antura, sukaŕaz agertzen dana.

lafu-uts. (biloiztasun): *izond.* Ikus.: Laiuts.

lafu-xaski, (otaŕ): *iz.* Lafuzko otaŕa. (laŕu): *iz.* Berbera.

lafu-xce, (laŕu): *in.* Ikus.: Laŕu me.

lafu-xefenda, (laŕu): *iz.* Laŕu-ziiindura, Laŕu-zeŕenda.

lain-info. (zoŕo): *iz.* Laŕu-zoŕoa. *iz.* Berbera,

lafu-zail. (kotzo): *iz. Ikus.:* Laŕu-lodi. ([atu): *iz.* Berbera,

laŕu-zakaf. (laŕu): *iz.* Laŕuaren legenezko eritasuna. (eritasun): *iz.* Berbera.

lafu-zakel. (zizku): *iz.* Zarpa lxiki, lau ta lauki-zuzenezkoa dana, sakelean cramaten dana.

lafu-zakuto. (laŕu): *iz.* Laŕuzko bide-zoŕoa.

Iaŕu-zale. (laru): *ŕzond.* ikus.: Laŕuki-saltzaile. Laŕu-saltzaile.

laŕu-zamafa. (janztura): *iz.* Laŕuzko txamaŕa.

laŕu-zamau. (estaldura): iz. i:dazki-zoŕoaren estalkia. (Isis): *iz.* Berbera.

laŕu-zartadura. (laŕu): *iz.* Laŕuaren zaiiiartatzea.

lafu-zigorkada. (zigor): *iz.* Laŕu-zigoŕaz emandako tanpa.

lafa-zlgoŕ. (zigor): *iz.* Laŕuzko zartailua.

lafu-zizku. (zizku): iz. Lafuz egindako sakela. (laŕu): *iz.* Berbera.

lafu-zofo. (zoŕo): iz. Lanz egindako zofoa.

lafu-zoforatu. (zoio): *ad.* Lafu-zofoan zerbait sartu. (lain): *ad.* Berbera.

lafu-zoŕoto. (zoŕo): *ft.* Laŕuzko zoŕo txikia.

lafua-zaldu, (lain): *ad.* Naŕuak landu. Ikus.: Lafu-apaindu.

lafuaire. (laiu): *iz.* Laŕuaren margoa.

lafube. *(laŕu): iz.* Ans.: Bares, 1: Laŕu-arte, laŕu-axal.

lafube saretsu. (laŕn): *iz.* Lafu pean dagoen sarearen antzeko mintza.

lafube-guritx. (laŕu): *iz.* Bareseko gudtxa.

lafube-kirioak. (lain): *fa.* Loh azpian dagozen kirioak.: Nafupe-kirioak.

laŕulseke. (laŕu): *izond.* Laŕubeari dagokiona.

lafubeko koipeun. (laŕu): *iz.* Lafu pean dagoen mintz koipeduna.

Iafubide. (amiltegi): *iz.* nuts.: Amiltegi. : Amiltoki, latttgi.

laŕubizi. (biloiztasun): *ŕzond.* Biloizik dagoena.

'aft/dun. (abere): *izond.* Lain lodia duen aberea.

latudura. (Info): iz. Laŕua aragitik kentzearen egipena. : Laŕutura. (lcgar): *iz.* ikus.: Legaf.

lane". (eritasuu): *iz.* Latuaren eritasuna, margo oriaz agcrtzen dana,

lafueri-zain. (yarein-yardunbideak): *izond.* Laŕuaren eritasunak aztertzen dituen sendagilea.

lafuerizti. (laŕu): *iz.* Lafuaren eritasunak aztertzen dituen yakintza.

lafugafi. (laŕn): *izond.* Lana aragitik kendu dakiokena,

lafuki. (amiltegi): *iz.* Ikus.: Amiltegi. Amiltoki, laŕubide, malkoŕ, malkartegi.

lafugile. (taŕa): *izond.* Laŕuak laudu ta sattzen dituena. j: Laŕugin, naŕugin. (esbi-langintzak): *izond.* Berbera.

lafugin. (laŕu): *ŕzond. Ikus.:* Laŕugile. Naingin, naŕu-ontzale.

lafugintza. (laŕu): *iz.* Lafuak]antzeko langintza.

laŕugoiiau. (biloizlasun): *adond.* Guztiz biloizturik egotea.

lafuintzale, (laŕu): *izond.* ikus.: Laŕu-erauzle.

lafukari. (laŕu): *izond.* Laŕuak landu ta saltzen dituena.

lafuketa. (tar): iz. Lateen mtltzoa. (ikerketa): *iz.* Laŕnen bilaketa. (loŕcta): 11 La, Laŕnen loŕeta.

lafuketari. (saleroste): *izond* Lafuak erosten eta saltzen ari dana.

lafuki. (laŕu): *iz.* Naŕu-pusketa.

lafuki-saltzaile. (lain): *bond.* Laŕuak saltzen dituena. 1: Laŕu-saltzaile, laŕu-zale.

laŕulcin. (laŕu): *izond.* Laŕuak ontzen eta saltzen ari dana. j: ikus.: Laŕu-lantzaile.

lafukindegi. (laŕu): *iz.* Latuak ontzen diran tokia.]: Laŕu-lantegi, laiu-ondegi.

Iaŕu kintza. (taŕa): iz. Laŕuak ontzeko langintza.

iafukitegi. (laŕu): *iz.* Laŕuak saltzen diran tokia. 1: Ikus.: Laŕutcgi. j: Laŕuteria.

laŕukizun. (laŕu): *iz.* Laŕutzeko dagoena.

lafuk°. (laŕu): *izond.* Laŕuari dagokiona.

lafukof. (laŕu): *izond.* Laŕutzeko eŕeza dana.

latumintz. (laŕn): *iz.* Ikus.: Larne. I: Larmintz, lekore-mintz, naŕumintz.

laŕumintzurin. (azal-apainlze): *iz.* ikus.: Azal-apaintze.

lafundo. (laŕn): *iz.* Laŕuaren lekoreko zatia. I: Laŕupintza, laŕuxka, larundo.

iaŕune. (alapide): *iz.* Alapidea daukan iaŕea. ikus.: Laŕ-sail.

laŕupe. (laŕu): *ft.* Aragiaren gañean egon dan laŕuaren aides. (sobs): *ft.* Soda, gorputza.

lafupeka. (laŕu): *iz.* Lain ta aragiaren artean dagoen zatia.

lafupintza. (laŕu): *iz.* Ikus.: Laŕundo. Laŕuxka.

laŕuratn. (laŕu): *ad.* Nathan artean sartu.

laŕusi. (laŕu): iz. Laŕuaren antura. 1: La-usual.

lafutari. (Laŕu): *izond.* Ikus.: Laŕu-lantzailc. : Lain-onlzaile.

lafutegi. (laŕu): iz. Laŕuak sattzen diran saltokia. 1: Ibis.: Laŕukitegi, lafuteria.

latuteria. (laŕu): *ŕz.* ikus.: Laŕutegi.: Laŕukitegi,

lafuts. (aragi): *iz.* Aragi-bildria. (biloiztasun): *izond.* Laŕu-goŕian dagoena, lafu-uts.

laŕutsik egon. (biloiztasun): *ad.* Laŕu-goŕian egon.

lafutu. (eriotza): *ad.* Abere bat amildurik il, (lain); *ad.* Laŕua aragitik kendu.: Liardeki. (joko): 11 *ad.* Jokoan guztia galdu. (ebaketa): 11 or/. Basoko zugatzak ebaki.

lafutx-antzeko. (Ian): *izond.* Laŕutxa bezela geratu dana.

lafutx-gile. (laŕu): *ŕzond,* Laŕutxak egiten dituena. (esk-langintzak): *bond.* Berbera.

lafutx-saltzaile. (lain): *izond.* Laiutxak saltzen dituena.

lafutxa, (gulun): iz. Abelgoŕien laŕua ondu ta teink-egiña, idazteko ado zerbait biltzeko erabiltzen dana. I: Lafutxe, idaznaŕn, laŕutx. (laŕu): *iz.* Efela dagoen zeŕi txikiaren laŕua.

lafutxe. (gutun): *iz.* Ikus.: Laŕutxa. Laŕutx, idaznaŕu. (lafu): *iz.* Berbera.

lafutxeztu. (lain): *ad.* Lafutxaz estali edo bildu.

lafutxo. (laŕn): fa. Abere bati kendutako Laŕu txikia.

lafutza. (laŕn): *iz.* Lamak dagozen tuba.

lafutzaile. (laŕu): *izond. La(-as* aragitik kentzen duana,(eske-batze): *izond.* Zergak jasotzen dituena.

iaŕutzale. (lapuŕeta): izond. ikus.: Lapuŕ. Ebasle.

lafutze. (laŕu): *iz.* Loins aragitik kentzearen egipena.

lafuxka, (laŕu): *iz,* Ikus.: Laŕundo. Laŕupintza, lamndo.

Iafuzko. (laŕu): *iz,* Laŕuz egindakoa.

laŕuztakizun. (laŕn): *iz.* Laŕuz estaltzeko dagoena.

lafaztatu. (lain): *ad.* Laŕuz ado naŕuz estali.

laf-xistako. (sasi): *L.a.* Xistatzen duen sasia.

larsoil. (latti): *iz. Ikus.:* Lau-soil.

lartasun, (gaindi): *iz. Ikus.:* Gallia I: Gainduru.

lregi.(alapide):iz. Alapide dagoen tokia. (lack* iz. Thus.: Lafeki. I: Laŕadi, lartitegi.

larti. (ogi): *iz*. Ikus.: Basaliora. Basalt). (alapide): *iz*. Alapide ugari dagoen tokia.

lariitegi. (laŕeki): *iz*. *Ikus.:* Lafeki. I: Lartegi, olaite, punze, sagoi-pentze.

lartsu. (sasi): *izond.* Sasiz beterik dagoen tokia. (aloft): *izond.* Elofiz beterik dagoen tokia.

lartu. (alapide): *ad.* Alapidea aŕerazteko abereak nunbait jaŕi. (ardui): *ad.* Arduyan sartu. (sasi): II *ad.* Sasien artean sartu.

tartso. (gaindi): *adond.* Ikus.: Geitxo.

lartxori. (txorzabal): *is.* Ikus.: Txorzabal. I: Laiatxori,

lartxun. (pindat): *is.* Gaztañaen maskilo gañean agertzen diran pindartxoak.

iartz. (alai): *iz*. Ikus.: Eiofi. I: Laŕantza, saspaŕ. (sasi): iz. Ikus.: Sasi. I: Lai', saspaŕ.

laru, (margo): *frond.* Ori margoa. Ira motazkoak dira ori margoak: 1° Ori, kiŕixkiietarena; 2° Belegi, beyarena; 3° Laru, zurbila dana. (eritasuu): *iz.* Sabeluraren rut upatze ta laŕuarcn ari-margoaz agertzen dan eritasuna. Laruen, larumin, lauremin.

iaru-aurkako. (sendagaikintza): *iz.* Larva sendatzeko sendagaya.

Laruen. (eritasun): *iz*. Ikus.: Lam. I: Larumin, larutasun, lauremin.

laruendu. (eritasun): *ad.* Laru eritasuna artu. I: Lauremindu.

laruenmindun. (eritasun): *frond.* Lam-eritasuna jasaten duena. Lauremindun.

larume. (egun): *iz*. Ikus.: Lamnbat. I: Lagunbat.

tar/min. (eritasun): iz. Ikus.: Lam. I: Larueu.

larunba. (atsekabe): *izond.* Goibeldasun ezgarbi ta iraukofa duena.

Iarunbat. (egun): *iz*. Astearen seigaŕen eguna. I: Ebiakoitz, egubakoitx, egiakoitz, iakoitz, iralcoitz, ibiakoitz, azken egun, larume, lagunbat, laurenbat, anzara eguna, neskanegun, ibakaitz,igande-auŕe,zapatu,jakoitz, larunt.

larunbat-jai. (jai-aldi): *iz*. Lamnbatean jai egitea.

Iarunbat-otoitz. (otoi): *iz*. Lamnbatean egiten dan otai berezia.

larundo. (taŕu): iz. Ikus.: Lafundo. Laŕuxka.

larurte. (urte): *ft.* Lau urteko aldia.

larutasun. (margo): is. Margo lama izatea. (eritasun): iz. Ikus.: Laru. I: Laruen.

larutu. (margo): *ad.* Margo lama artu.

laruya. (laranondo): iz. Ikus.: Larana. Laranja.

lass. (atsegintasun): *izond.* Atsegiñez dagoena. f: Lano. (zabalera): *izond.* Zabala dana. (aisetasun): I1 *izond.* Berbera. (emanketa): H *ad.* Bman, bayetsi. (egurki): II *iz*. Ikus.: Abe. Kobla, luzerako,

lasa-ertsi. (zurtasun): *ad.* Zurtasunez ari-izan.

lasa-eseri. (aisetasun): *ad.* Aisetasunez eseri.

lass-lasa. (lazapen): *adond.* Ikus.: Lasaikeriz, I: Lasaiki, lasaki. (estaiperr): *adond.* Estalpenez ari-izatea.

lasabide. (arindura): *iz*. Ikus.: Lasayaldi.

lasadura. (aisetasun): *iz*. Ikus.; Aisetasun. I: Aukera, lasaidura, lasatasun, laxadura. (lazapen): *iz*. Ikus.: Lazapen. Manutasun.

lasagafi. (sendagaikintza); *frond.* Sabela igi-arazteko sendagaya.

lasai. (aisetasun): *frond.* Aisetasunez dagoena.

lanai-arazle. (naretasun); *izond.* Naretasuna ematen duena. I: Lasaitzaile.

lasai-sale. (lazapen): *frond.* Lazapenez ari-izatea maite duena. I: Lasazale.

lsai-zaletu. (lazapen): *ad.* Lazapenez ibiltzeko ari-izan; lanai-sale egin edo biurtu. I: Lasalcatu.

lasaidura. (aisetasun): *iz*. Ikus.: Aisetasun. I: Lasadura, lasaimendu,

iasaigaŕi. (naretasun): *frond.* Naretasuna eman dezakena.

lasaikert-zate. (aragi-iŕits): *frond.* Aragi-ifitserako zaletasuna duena,

lasaikeria. (lazapen): iz. Lazapenez ari dan arauketa. I: Lasakeria.

lasailceriz. (lazapen): *adond.* Lazapenez ari-izatea. J: Lasaiki, Iasaki, lasa-lasa. (mutirikeri): *adond.* Mutirikeriz ari-(rates. I: Lasaiki.

lasaiki. (lazapen): *adond.* Ikus.: Lasaikeriz. I: Lasaki, lasa-lasa. (mutirikeri): *adond.* Ikus.: Lasaikeriz.

lasaikuntza. (lazapen): iz. Lazapenez ari-izatearen egipena, j; Lasapen.

lasaimendu. (aisetasun): *is.* Ikus.: Aisetasun. I: Lasaidura.

lasalu. (ate): *is.* Zartagiñean efegositako ofea.

lasaitasun. (arindura): iz, Ikus.: Lasayaldi. : Lasataldi, lasotasun.

lasaitu. (lazapen): *ad.* Lazapena egin.: Zart-eragin. (arindura): *ad.* Ariudura izan. I: Lasatu, lasatu.

lasaitxu. (lazapen): *izond.* Lazapenez zertxobait ari-dana. I: Ikus.: Laso. I: Manu.

lasaitzaile. (naretasun): *izond.* Ikus.: Lasai-arazle,

lasaitzaile. (naretasun): *izond.* Ikus.: Lasai-arazle.

lasaitze. (lazapen): iz. Lazapenez ari-izatea. j: Laskuude.

lasalca. (azafitasun): *adond.* Azafitasunez ari-izatea, (aragi-iŕits): *adond.* Aragi-ifitsez ari-izatea.

lasalcatu. (lazapen): *ad.* tints.: Lasai-zaletu.

lasakerla. (lazapen): *iz*. ikus,: Lasaikeria. j: Laxakeri.

lasaki. (lazapen): *adond.* Ikus.: Lasaiki. ^: Lasa-lasa. (eskugeikeri): *adond.* Eskugeikeriz ari-izatea,

lasako. (aditzondo): *adond.* Zenbait edo norbaiten antzekoa.

lasapen. (narctasun): *iz*. Ikus.: Naretasun. I: Jabalpen, mana, patxada. (Lazapen): *iz*. Ikus.: Lasaikuntza.

lasapide. (entzipen): is, Ikus.: Entzipen. I: Entzinbide. (azkatasun): *is.* Ikus.: Azkatasun. I: Jareitasun. (atseden): II *iz*. Atseden. I: Geltaldi, lasatasun.

lasapidez. (entzipen): *adond.* Eutzipenez ari-izatea.

lasatasun. (aisetasun): *is.* Ikus.: Aisetasun. I: Lasadura. (betetasuu): *iz.* Ikus.: Betetasun. I: Betetarzun. (abcrastasun): II *iz*. Aberastasunez bizi-izatea. (atseden): II *iz*. Ikus.: Atseden. I: Lasapide.

lasatu. (naretasun): *ad.* Ikus.: Naretu. I: Narotu, maltsatu, maltsokatu, sasoaldu, zapatu. (arindura): *ad.* Arindura lortu. Ikus.: Lasaitu. I: Lasotu.

lasatualdi. (arindura): *iz*. Ikus.: Lasayaldi. I: Lasaitasun, lasotasun.

lasaizaile. (lazapen): *izond.* Lazapena egiten duena.

lasatze. (Lazapen): *is.* Ikus.: Lazapen.

lasnu. (arindura): *ad.* Lasaupena izan edo lortu.

lasaupen. (arindura): *iz*. 15Aiñean, nekabidean edo atsekabean atseden eta arindura aurkitzea. I: Poza, alaitasuna. I: Altxabide, atse-aldi, gozagaŕi, gozakari, gozakai, gotase, pozgaii, pozkari, pozkati.

lasayaldi, (arindura): *iz.* Arindura izatea. I: Lasaitasun, lasatualdi.

lasayegi. (lazapen): *izond.* Oiturazko atezua galdu dana.

lasazale. (lazapeu): *izond.* Tkus.: Lasai-zaie.

lashegi. (ibai): iz. Latsaren ur-ge€dia. j: Laspegi, ubarc.

lasean, (entzipen); *adond.* Entzipenez ari-izatea.

laaio. (aditzondo): *adond.* Bezela, iegez, laso.

laskau. (naste): *ad.* ikus.: Nastatu. I: Kutsutu.

laski. (zurtoin): fz. ikus.: Zurtoin. I: Karbaza.

lasldtu. (igurtziketa): *ad.* Janzkia mafuskatu. (naŕiadura): *ad.* Ikus.: Natiatu. I: Kazkaldu.

laskorgo. (mintzabide): *iz.* Aŕapataka mintzatzea.

laskorka. (mintzabide): *adond.* Lasterka mintzatzen ari-izatca.

laskortu. (mintzabide): *ad.* Laisterka mintzatu.

laskunde. (lazapen): *iz.* Ikus.: Lasaitze.

laso. (lazapen): *izond.* Lazapenez ari dana. : ikus.: Lasaitxu, mann. (arduragabetasun): *izond.* Arduragabekoa dana. (atsegintasun): *ŕzond.* Thus,: Lass. (aditzondo): II *adond.* Ikus.: Lasio. j: Bezela, iegez.

lasonaf. (nagi): izond. Alpefa dana.

lasotasun. (atsegintasun): iz. Atsegifiez egotea. (arindura): *iz.* Ikus.: Lasayaldi. Lasaitasun, lasatualdi.

lasotu. (atsegintasun): *ad.* Atsegiñez egon. (arindura): *ad.* Lasaitu. I: Lasatu.

kaspegi, (ibai): *iz.* Ikus.: Lasbegi. I: Ubare.

LASPEL. *iz.* Aidcareu antzekoa dan ixurki guzia, oituzko tinka ta otz-beroan. j; Aski, asats, kemeat. II (anpulu), (ezetasun), (gal), (ke), (kimia), (langaizti), (lai'io), (odei), (pisia), (ubil).

laspel-antzeko. (laspel): *izond.* Laspelaren antzekoa dana.

laspel-argi. (laspel): *iz.* Laspekez egindako argia. (argi): ***ft.*** Berbera,

laspel-arnaskai. (jasper): *iz.* Thus.: Arnas-gai. I: Ordcigaya. (atsaldi): *iz.* Berbera.

laspel-atezu. (atezu): iz. Laaspelen atezua.

laspel-aurkako. (laspel): *ŕzond.* Laspelaren aurka erabiltzen dana.

laspel-azterkin. (laspel); iz. Laspelak eukitzeku oso gogoŕa dan berinezko odia.

laspel-bide. (laspel): *iz.* Laspela ibilerazteko ixtuna. Laspel-odi.

laspel-biurtu. (laspel); *ad.* Ubil bat laspela biurtu.

laspel-biurtzea. (laspel): *iz.* Ubil bat laspela biurtzearen egipena. I: Laspelketa, iaspeikuntza.

laspel-edari. (laspel): *iz.* Laspela duen edaria. I:-Laspel-ur. (edari): *iz.* Berbera.

laspel-egde. (laspel): *ŕzond.* Laspela soferazten duena. Laspel-egiteko.

laspel-egiteko. (laspel): *ŕzond.* Ikus.: Laspel-egile.

laspel=neurkin. (laspel): *iz.* Laspela neurtzeko Isnabesa.

laspel-odi. (laspel): iz. ikus.: Laspel-bide.

laspel-or. (laspel): *iz.* Ikus.: Laspel-edari.

laspel-urgai. (lave): *iz.* Laspeletik irteten dan urgaya.

laspel-zifitu. (laspel): iz. Sumendiak dagozen lutaren tokietan laspelak irteten diran afaildura.

laspelargi-zai. (laspel): *izond.* Laspel-argia zaintzen duena.

laspeldi. (cgu): ŕz. ikus.: Egu. j: Egurats. (aide): *iz.* Ikus.: Aide. I: Amas-aize.

laspeldun. (laspel): *ŕzond.* Ikus.: Laspeltsu.

laspelezko. (laspel): *izond.* Laspelez egiña dana.

laspeleztatu. (laspel): *ad.* Ubil bat laspelez bete. I: Laspeleztu.

laspelketa. (laspel): *iz.* Ikus.: Laspel-biurtzea. : Laspenkuntza.

laspelkuntza. (laspel): *iz.* Ikus.: Laspel-biurtzea. j: Laspelketa.

laspeitsu. (laspel): izond. Laspela duena. Laspeldun.

laspide. (ibat): *iz.* Latsaren ur-bides.

last-anitz. (zurtoin): *iz.* Zurtolñak asko dituena.

last-aŕats.(lasto):iz. Arto-lastoaren meta. (arto): *iz.* Berbera.

last-azan. (azao): *iz.* Lasto-bala. I; Ikus.: Lastazao. j: Last-eskuda. (lasto): *ŕz.* Berbera.

last-eskuda. (azao): iz. Thus.: Lastazao. I: Last-azau, last-eskumen, lasteskuta, lastobala, lasto-eskumen. (lasto): fz. Berbera.

last-eskumen. (azao): *iz.* ikus.: Lastazao. Last-eskuda. (lasto): *in.* Berbera.

last-elate. (etxola): *iz.* Lastoz egindako etxola.: Lasto-etxola, lastexe. (lasto): *iz.* Berbera.

last-eun. (oin-azpiko): iz. Lastoz egindako azpi-oyal txikia, I: Lasto-eun. (last()); *iz*, Berbera.

last-ezarls. (itxasontzi): *iz.* Itxasontzietan elasta jartzea. I: ikus.: Lastaketa.

last-oh. (etxola): iz. Lastoz egiudako etxola ixikia.

last-ondaf. (lasto): ŕz. Lastotcgietan geratzen den Lastoa.

last-ongafk. (ongati): *iz.* Lastoz egindako ongafia.

last-Mate. (otaf): *iz.* Lastoz egindako otata.

lasts. (lasto): *iz. ikus.:* Lasto. 1: Buruska, galtsu. (zama): *iz.* ikus.: East. : Blast.

instil-bald. (balm): ia. Lastaduna dan belaŕa, laŕeetan ugari dagoena.

lasta-biuf. (lokaŕi): *iz.* Lastoaz egindako lokaña. (lasto): *iz.* Berbera. ; Lasts buluŕ.

lasta-endai. (endai): *iz.* Elasta erabiltzeko endaya.

lasta-etxola. (etxola): *iz.* Lastoz cgindako etxola. (lasto): ***ft.*** Berbera.

lasta-gefiko. (lotura): *iz.* Ikus.: Geŕestu. Geŕostu.

lasta-ginbail. (kapel): *iz.* Lastoz cgindako kapela. (lasts): *iz.* Berbera.

lasta-moltzu. (task.): *iz.* Thus.: Lastamcta. I: Lastapilo.

lasta-saltzaiie. (lasto): *ŕzond.* Lastoa saltzen duena.

lasts-sare. (tare): ŕz. Lastoa biltzeko sarea. I: Lasto-sane. (lasto): *iz.* Berbera.

lasta-subatz. (laŕinketa): ŕn, Lafaiñetan jartzen diran gari-balak. I: Lasta-zubatz.

lasta-txapel. (kapel): *iz.* Lastoz egindako kapela.

lasta-zakaf. (lasts): *iz.* Sai-abereek askan uzten duten lasto luzearen ondaŕa.

lasta-zubatz. (lafinketa): fz. Ikus.: Lasts-subatz.

lasts-znzi. (argi-mutil): *iz.* Thus.: Lastargi. E: Lastazuri. (lasto): *ŕa.* Berbera. I: Lastazau.

Lastabal. (azao): *iz.* Lasto-azaoa. Lastabalkote, lastabiko. (lasto): *iz.* Berbera.

lastabalkote. (azao): iz. ikus.: Lastabal. Lastabiko. (lasto): iz. Berbera.

lastabiko. (azao): iz. Ikus.: Lastabal. I: Lastabalkote, (lasto): *iz.* Berbera,

lostabin. (taztabin): ŕz, Ikus.: Laztabiu. I: Ginbalet, lostabin, txastabin.

lastabin-auts. (laztabin): iz. Laztabiñez lan-egitean geratzen dan zur-autsa.

lastabuztin. (buztin): *iz*. Lastoz eta buztiñaz egiten dan zogia.

lastadun landarealc. (landare): iz, Lastadunak diran landare guztiak.

lastagixon. (gizonkil): iz. Lastoz egindako gizonkila.

lastai. (oin-azpiko): iz. Ikus.: Azpi-oyal. I: Garcia, zareta, xefa-zimitz. (bururdi): *iz*. *Ikus.:* Bururdi, Bururko.

lastai-azpiko. (bururdi): iz. Bururdi baten azpian jartzen dan baste bururdi txikia.

lastai-ofatz. (jostoŕatz): ŕz Bururdiak josteko jostofatza. : Lastair-ofatz.

lastai-peko. (bururdi): *iz*. Bururdi pean jartzen dan baste bururdi txikia.

lastai-saltzaile. (bururdi): *izond.* Burnrdi ta lastairak saltzen dituena.

lastaida. (bururdi): *iz*. Lastoz egindako bururdia. : Lastaide. Lastailu. (afokeri): *ŕ ond.* Andikeriz ari dan emakumea.

lastaig€le. (burutdi): *ŕzond.* Bururdi ta lastairak egiten dituena. I: Lastaigi, lastairagile. (esku-langintzak): **frond.** Berbera.

Eastaigin. (bururdi): frond. ikus.: Lastaigile. Lastairagile.

lastail. (ii): *iz*. Urteko amargafen flea. I: Ikus.: Uŕil. I: Ufieta.

lastaila. (bururdi): *iz*. Ikus.: Lastaira. Lastamafaga, lastaf, lasto-maŕara, lazteila.

lastaiño. (azal): iz, Lefaren azala. (let): *iz*. Berbera.

lastair-oŕatz, (jostoŕatz): iz. Ikus.: Lastai-oŕatz.

lastaira, (bururdi): iz, Lasta, ari, zamukaz edo oyen antzeko beste gayaz egiña dagoen bururdia, j: Lastaila, lastamaŕaga, lasto-maŕara, lastuntzi, lasto-zaku, lastra, lastuntzi, lazteila, maŕaga-lastai. (emakume): *iz*. Gizakoya dan emakumea.

lastairagile. (bururdi): *Load.* ikus.: Lastaigile. J: Lastatgi,

lastairatu. (mutirikeri): *ad.* Mutirikeriz ari-izan,

lastaizpi. (tasto): *iz*. Lasto txikia. Lasto-izpi.

lastajan. (lasto): *ad.* Sal-abereek lastoa jatea.

lastaka. (laŕinketa): *iz*. Erdi lafinduta dagoen eultzia.

lastaka€. (lasto): *ft*. Bonbilak zoŕoetan sartzeko lastozko axala. I: Lasto-azal, lasto-estalki.

lastakari. (€aŕinketa): *izond.* Laŕañean gari-balak erabiltzen dituena. Lastokari.

lastaketa. (itxasontzi): *iz*. itxasontz€etan elasta ipintzea. I; Lastaldi, last-ezarte. (lasto): iz. Lasto-zama.

lastaketari. (lasto): *Land.* Lastoa eramaten edo ekartzen duena.

lastald. (arto): iz, Artoaren zurtoiña. (otaf): iz. Otafak egiteko Jana.

last:Ad€. (itxasontzi): *ft*. Ikus.: Lastaketa.

lastaltu. (lasto): *ad.* Laster esiali edo bate.

lastaizau. (makil): *iz*. Ikus.: Lastardatz. (taste): iz. Berbera,

lastamafaga. (bururdi): *iz*. Ikus.: Lastaira. I: Lastaila, lastaŕ, maŕaga-lastai, lasta maŕara.

lastamafagak astindu. (bururdi): *ad.* Lastairak astindu. I: Ikus.: Almandrakak aŕotu.

lastamenta. (lasto): *iz*. Ikus.: Lastategi.; Lastotegi,

lastameta. (lasto): *iz*. Lastoaz egiten dan meta. I: Lasta-moltzua, lastapilo, lastatza.

lastamin. (Iaztabin): ŕz. Ikus.: Laztabin.

lastamoiz. (lasto): iz. **Lafiuketaron** ondoren gelditzen dan lastoa.

lastan. (oaidego): iz. Oaidea dan emakumea.

lastantzeko. (lasto): *izond.* Lastoz egiña edo estalita dagoena, Lastokara.

lastapelco. (ardo): iz. Limufeta; egiten dan lenengo txakoliña.

lastapilo, (lasts): ŕz. Ikus.: Lastameta. Lasta-moltzua, lastatza.

lastapolla. (lasto): *iz*. Lasto-balak.

lastardatz. (makil): iz. Lastoa kosno-itxuraz nretatzeko, erdian jartzen dan makila. Lastalzau, lastaziri, tasto-aga. (lasto): *iz*. Berbera.

lastargi, (argi-mutil): iz. Argitzeko lastoz egindako esku-zuzia. j: Lastazuri, lasta-zuzi, lasto-tortxa.

lastari, (lafinketa): *frond.* Laŕañean azken garauak bereizten dituena. Lastatari,

lastaŕ, (bururdi): *iz*. Ikus.: Lastaira.: Lastaila, lastamaŕaga.

Iastarte. (lasto): *iz*. Lastoa gordetzen dan tokia,

lastasu. (efealdi): *iz*. Lastozko sua. Laster-su, (lasto): iz. Berbera.

lastatari. (laŕinketa): *frond.* Ikus.: Lastari,

lastategi. (lasto): *iz*. Lastoa gordetzen dantokia. j: Lastotegi, lastanrenta.

lastatsu. (lasto): *izond.* Lasto asko daukana.

lastazu. (laŕinketa): *ad.* Laŕañean geratzen diran azken garauak bereizteko lan-egin. (itxasontzi): *ad.* Itxasontzietan elasta jañ. (lasto): II *ad.* Lastoz estali. (garau): *ad.* Garuak dagozen landareetatik atera. I; Ikus.: Aletu.

instal-Ka, (lasts): *iz*. Laŕañean xealutako garagaŕ-lastoa.

lastatxiki, (lasts): *iz*. Trukitutako lastoa.

lastatxola, (zurtoin): *iz*. **Arto-zurtoiñen** zama rxikia, (arts): *L*. Berbera,

lastatxori. (txori): *iz*. Baas.: Artatxori. I: Txoaŕea, lastaxari,

lastatza. (lasto): *iz*. Bros.: Lastameta. I: Lastapilo.

lastazao. (azao): *iz*. Lasto-bala. j: Last-azau, last-eskuda, last-eskumen, lasteskuta, lasteskutada, lastobala, lasto-eskumen, lasto-espal, lastofal, lasto-poil, lasto-putzuka. (lasto): *iz*. Barbara.

lastazari. (makil): iz. Beus.: Lastardatz. !: Lastazau, lasto-aga, (lasts): *iz*. Berbera.

lastazifi. (oin-azpiko): iz. Lastoz egindako azpi-oyala.

lastazuku. (lasto): *iz*. Zayaz egositako lastoa. (azkuŕi): *iz*. Berbera.

lastazuri. (lasto): *iz*. Ikus.: Lastargi. E: Lasta-zuzi, lasto-tortxa.

lastegia. (korapilo): *iz*. Unamaetan egiten dan **korapiioa.**

lasterbide, (bide): *iz*. Ikus.: Bide-lasteŕ. Bide-labuŕ, laburbide.

lasterdura. (lastertasun): iz. Lastertasunez ibiltzea.

lastergailu. (lastertasun): *iz*. Lastefago eragiteko lanabesa.

lastergo, (lasterketa): *iz*. Ikus.: Lasterketa. I: Laisterketa, lasterkada.

lastergu. (kirol): iz. Lasterketak egiten diran tokia. : Lasterka-teku, lasterka-toki, lasterka-zetai, lasteŕ-Hat, lasteŕ-toki. (tasterketa): *iz*. Berbera.

lasterka. (lasterketa): *adonci*. Lasteŕ-egiten ari-izatea. I: Lasterkaka, lasterkan,lasterketan,lasteŕean, lasteŕeka, iasleŕekaz.

lasterka-gurdi, (orga): ŕz. Lasterketan ari-izateko gurdia.

lasterka-jolas. (dema): *iz.* Lasterketan egiten dan dema.

lasterka-ieku. (kirol): iz. Lastcrketak egitcko toki berezia. I: ikus.: Lastergu. ^: Lasterka-toki, lasterka-zeiai, lasteŕ-leku. (lasterketa): *iz.* Berbera.

lasterka-toki. (kirol): *iz.* Ikus.: Lastergu. ^: Lasterka-ieku, lasterka-zelai, lasteŕ-told. (lasterketa): *iz.* Berbera.

lasterka-zale. (aye(); *"sand.* Lasterketarako zaletasuna duena.: Lasteŕ-zale. (Iasterketa): *izond.* Berbera.

lasterka-zeiai. (kirol): *iz.* Ikus,: Lastergu. Lasterka-ieku, lasterka-toki.

Insterkada. (lasterketa): *iz.* Ikus.: Lasterketa. j: Lastergo, Lasterkaldi, karapata.

lasterkaka. (lasterketa): *adond.* lkus.: Lasterka. I: Lasterkan, lasterketan.

lasterkakari. (lasterketa): *izond* lkus.: Lasterkalari. j: Lasterkari, lasterketari.

lasterkakizun. (lasterketa): *iz.* Lasteŕ-egin eragitekoa dana.

lasterkalco iizi. (eiza): *iz.* Zaldiz egiten dan eiza.

lasterkalari. (lasterketa): *izond.* Lasterketan ari dana. j: Lasterkakari, lasterkari, lasterketari, larterlari.

lasterkaldi. (lasterketa): *iz.* Ikus.: Lasterketa. Ē: Lasterkada.

lasterkan. (tasterketa): *adand.* Tkns.: Lasterka. I: Lasterkaka, lasterketan, lasteŕean.

lasterkarazi. (jazarpcn): *ad.* Jazaŕi-eragin, I; Lasterkatu. (lasterketa): *ad.* Lasterka eragin.

Lasterkari. (lasterkcta): *izond.* Tkus.: Lasterkalari. 1: Lasterkakari, lasterketari, lasterlari.

lasterkatu. (jazsrpcn): *ad.* ikus,: Lasterkarazi.

Iasterkatzaile. (Iasterketa): *fzond.* Lasteŕ-ibiltzen cragiten duena.

lasterkatze. (jazarpen): *iz,* Sazaŕi-eragitea.

LASTERKETA. iz. Lasteŕ-egiten duen moth' edo abereak dagien igipen ariña. Burdiak zuzcntzen edo abereak zamaritzen dituzten notiñek dagiten abiadura-buŕuka. ; Giza-biziaren iraupena. Buŕundara, Antxintexiketa, añeketa, arificketa, atxintxi, atxintxiketa, kaletra, kaŕada, kaŕadera, koŕika, koŕikaldi, lais€erka, laisterketa, lasteŕ, lastergo, lasterkada, lasterkaldi, iŕada, karapata. Ii (aidaera), (boŕoka), (demo), (elcuskcta), (ibilera), (igaraipen), (iges), (igidura), (jai), (jauzketa), (jolaseta), (kirol), (Lastertasun), (oin), (osasunbide), (soin-kirol), (soka-gainka), (lxiŕinduketa), (zaldizketa).

lasterketaldi. (lasterketa): *iz.* Lasterlcetaren geraldia.

lasterketari. (lasterketa): *adond.* Ikus.: Lasterka. I: Lasterkaka, lasterkan, lasteŕeka, lasteŕekaz.

lasterketari. (lasterketa): *izond.* Ikus.: Lasterkalari. I: Lasterkakari, lasterkari.

lasterki. (lastertasun): *adond.* Lasteŕ ad-izatea. : Lasterkiro, lasterko.

lasterkiro. (Lastertasun); *adond.* Ikus.: Lasterki. j: Lasterko.

lasterko. (lastertasun): *adond.* Ikus.: Lasterki. j: Lasterkiro.

lasterkoi. (lastertasun): *izond.* Lasterki ari dana.

lastorkoŕ. (Lastertasun): *izond.* Lasteŕ ibiltzeko eragiten Mauna.

lasterlapurketa. (lapuŕeta): *is.* Arin eta maltzurtasunez egindako lapufeta.

lasteriapuf. (lapuŕeta): *izond.* Adn edo lasterka ari dan lapuŕa.

lasterlari. (lasterketa): *izond.* Ikus.: Lasterkalari. I: Lasterkari.

lastef. (Lastertasun): *adand.* Lastertasunez ari-izatea. Iraduz ari dana. I: Lausteŕ, laxteŕ. (lasterketa): *is.* ikus.: Lasterketa. I: Laisterka. (goiztartasun): II *izond* Ikus.: Goiztaŕ.

lastefagotu. (lastertasun): *ad.* Lastefago ibiltzeko eragin.

lastefaldi. (lasterketa): *iz.* Lasteŕ ibiltzeko eragitea.

lastefarazi. (lastertasun): *ad.* Lasteŕ ibiltzeko eragin.

lasteŕari. (lastertasun): *izond.* Lastertasunez art dana.

lasteŕekn. (lasterketa): *adond.* Bras.: Lasterka, I; Lasterkan.

lastefegi. (lastertasun): *adond.* Lastertasun aundiegiaz ari-izatea.

lasted-ugh'. (lasterketa): *ad.* Arin-arin ibiltzea. 1: Gauza bat a€in igitu edo biratzea. Aizeak ufatzea edo gainditzea. j: Ibayak luŕalde bateau barna edatzea. I: Aldia igarotzea. I: Zaldiak alkaŕen artean lasterketan ari-izatea. j: Beŕi edo aomenak zabalizea. Gauza bat, eŕaztasun aundiaz igaro edo leŕatzea. j: Leyakatzea, antxintxi-egin, antxi, atxintxi-egin. (lastertasun): *ad.* Lastertasuuez

lasteŕeka. (lasterketa): *adond.* Ikus.: Lasterka. j: Lastcrketan, lastcickaz.

lasteŕekaz. (lasterketa): *adond.* ikus.: Lasterka. j: Lasteŕeka, lasterkctan.

lasteŕeko eri. (eritasun): ŕz. Berlanberako eritasuna, eri lasteŕa.

lasteŕera. (beitiko): *is.* Ikus.: Battik°. I: Laisteŕeri.

lasteŕez, (lastertasun): *adond.* Iraduz ari-izatea.

lastefezko. (naŕiokera): *izond.* Traduz eta gaizki egindakoa.

lasterkan. (lastertasun): *adond.* Lastertasunez ari izatea. : Lastersko.

lasteŕ-korda. (korapilo): *iz.* Bera erakartzcan estutzcn dan korapiloa. (urka): *iz.* Berbera.

lastef lan. (Ian): *iz.* Aŕapaladan egindako lama.

lastef-lasterka. (lastertasun): *adand.* Lastertasun aundiaz ari-izatea.

lastel-leku. (kirol): *iz.* ikus.: Lastergu. j: Lasterka-leku.

lastefontzi. (lastertasun): *izond.* Lasteŕegi ari dana.

lastef-salda. (salda): *is.* Oso arin egindako salda.

lasteŕ-su. (gal): *iz.* Bereala itzallzen dan gaŕa.

lasteŕ-toki, (kiml): *is.* Ikus.: Lastergu. Lasterka-toki.

lasteŕ-zale, (very); *izand,* ikus.: Lasterka-zale. (lasterketa): *ŕzond.* Berbera,

LASTERTASTUN. *iz.* Zerbait egiteko bizkortasun edo emetasuna. I: Burn-zolitasun edo irudinrenaren bizitasuna. Bizkortasun, antxintexiketa, arintasun, arintarzun, gertasun, zaloitasun. Il (abazuzitasun), (eskuantze), (igidura), (laburtasun), (urduritasun).

lastertsu. (lastertasun): *'sand.* irsduz ari dana.

lastertu. (lastertasun): *ad.* Traduz ibili.

lastertu. (laburtasun): *ad.* Lastelago egin. Laburtu. j: Ieadaŕatu. (lastertasun): *ad.* Berbera. (aintziñatasun): II *ad.* Ustc baño lenago zerbait egin.

lastertxe. (Lastertasun): *adond.* Ikus.: Berealaxe. I: Berealaxen, ara eta bereala.

lasterkeata. (azao): iz. Ikus.: Lastazao. j: Last-eskuda, lasteskutada. (lasto): *iz.* Berbera.

lasteskutada. (azao): *iz.* Ikus.: Lastazao. Lastcrkuta, lascskutara. (lasto): *is.* Berbera.

lasti. (itxasontzi): iz. ttxasontzietako elasta.

LASTO. *iz*. Gari, garagaŕ eta beste landareen seska, garautik aldendua ta legoŕ geratzen dana. Seska oyen moltzoa. Belataren aŕlantz edo izpia. Gauza ariiia, atxikitasun gutxikoa edo txatxaŕa dana. j: Edozein gayan ezgauza edo kondaŕa dana, I: Buruska, lasta, galtsu, zuai. /1 (alapide), (etxegain), (garaga(), (gari), (Italia), (laborcak), (taŕinketa), (zurtoin).

lasto-aga, (makil): iz. Ikus.: Lastardatz, Lastaziri. (lasto): *iz*. Berbera.

lasto-antzeko. (lasto): iz. Lastoaren antzekoa dana.

lasto-argi. (argi-mutil): iz. Lastozko argi-mutilla. (lasto): *iz*. Berbera.

lasto-azal. (xixku): iz. Ikus.: Lastakai. Lasto-estalgi. (lasto): *iz*. Berbera.

lasto-bakaf. (zurtoin): izond. Zurtoin bat bakaŕik daukana.

lasto-biuf. (lokati): iz. **Lastoz** egindako lokaŕia. I: Lasto-gefiko. (lasto): iz. Berbera.

lasto-buztin. (buztin): *iz*. Ortnak egiteko zogia.

lasto-egile. (arto): *ŕzond.* Artoari oŕiak kentzen dizkiona.

lasto-eŕatz. (eŕatz): *iz*. Efatzak egiteko Lastoa.

lasto-eskumen. (azao): *iz*. Ikus.: Lastazao. j: Last-eskuda, lasto-espat, lasto-poit. (lasto): *ŕz*. Berbera.

lasto-espal. (azao): iz. Ikus.: Lastazao. Lasto-eskumen. (lasto): *iz*. Berbera.

tasto-estaigi. (lasto): iz. Lastoz egindako estalkia. (xixku): *iz*. Ikus.: Lastakai. j: Lasto-azal.

lasto-etxota. (etxola): ŕz. Ikus.: Last-etxe. Oast()); iz. Berbera.

lasto-eun. (oin-azpiko): *iz*. Ikus.: Last-eun.

taste-gain. (cabal): *iz*. Lastoz egindako sabaya. (lasto): iz. Berbera.

tasto-geŕitm. (lotura): *iz*. Ikus.: Lasto-biuŕ.

lasto-gixon. (gizonkil): iz. Lastoz egindako gizonkila. I: Lasto-ilaun.

lasto-ilaun. (gizonkil): *iz*. Ikus.: Lasto-gixon.

lasto-izpi. (lasto): iz. Ikus.: Lastaizpi.

lasto-kentzaile. (lasto): *izond.* Lastoa garautik bereizten duena.

lasto-kentze. (lasto): *iz*. Lastoa garautik bereiztea.

lasto-mandio, (lasto): ia. Lastoa gordetzen dan tokia. j: Lastotegi.

lasto-mafara, (bururdi): *iz*. Ikus.: Lastaira. j: Lastaila, lastottzi.

lasto-mozteka. (aizto): *iz*. Lastoa ekakitzeko aiztoa.

lasto-oski. (oiietako): iz. Lastozko oñetakoa. (lasto): *iz*. Berbera,

lasto-pil. (meta): *iz*. lkus.: Lastol. I: Lastometa, tasto-pilo. (lasto): *iz*. Berbera,

lasto-pilo, (meta): *ft*. ikus.; Lastol. Lasto-pit, (lasto): iz. Berbera.

lasto-poil. (azao): iz. Ikus.: Lastazao. I: Lasto-eskumen, lasto-putzuka. (lasto): iz. Berbera.

lasto-potzuka. (lodiera): iz. Emakume lodia, gizena.

lasto-putzuka. (azao): iz. Ikus.: Lastazao. I: Lasto-poil. (lasto): Berbera,

lasto-saltoki. (lasto): *iz*, Lastoa saltzen dan tokia.

lasto-saltzaile. (lasto): *izond.* Lastoa sabzen duena.

lasto-sarde. (sarde): iz. Lastoa biltzeko sardea.

lasto-sare. (sarc): iz. tkns.; Lasta-sare.

lasto-su. (eŕealdi): *iz*. Lastoz egindako sua.

lasto-tortxa. (argi-mutil): iz. Ikus.: Lastargi. j: Lastazzpi,

lasto-txapela. (kapel): *iz*. Lastoz egindako kapela. (lasto): *iz*, Berbera.

lasto-untzi. (lasto): *izond.* Lo egiteko Lastoz betctako zoŕoa.

lasto-xalcaf. (lasto): *fz*. Sai-abereek askan uzten duten lastotzaŕen kondafa.

lasto-xare. (sare): *iz*. Sakon eta luzea dan zarandoa; bertan abereentzako saralea eramaten da.

lasto-xefa. (oin azpiko): *iz*. Azpi-oyal txikia,

lasto-zai. (otseiuketa); *izond* Ostatuetan abereentzak bakoitzak artzen duena jakiteko zenbatza eramaten duena.

lasto-zaku, (bururdi): *iz*. Ikus.: Lastaira. Lastontzi.

lasto-zama. (cams): iz. Lastoz egindako zatna. (lasto): *iz*. Berbera,

lasto-zarnuka. (azao): iz. Lastoz egindako azaoa. j: Lasto-zatuka. (lasto): iz, Berbera.

lasto-zetuka. (azao): iz. Ikus,: Lasto-zamuka, (lasto): iz. Berbera.

lasto-ziñ. (oin-azpiko): iz. Lastoz egindako azpi-oyala.

lasto-zoŕo. (zoŕo): *iz*. Lastoz egindako zoŕoa.

lasto-zuzi. (argi-mutit): *iz*. Lastoz egindako zuzia. (lasto): *iz*. Berbera.

lastobala. (azao): *iz*. Ikus.: Lastazao, Last-eskuda, lastofat. (lasto): *iz*. Berbera,

lastofal. (azao): *iz*. Ikus.: Lastazao. I: Lastobala. (lasto): iz. Berbera.

lastogabe. (zurtoiu): *ŕzond.* Zurtoiñik eztuena.

Lastogai. (lasto): *iz*. Znrtoin legoŕa.

lastogei. (task)); iz. Lasto-zurtoiña.

iastokara. (lasto): *ŕzond.* Ikus.: Lastantzeko.

tastokari. (iaŕinketa): *ŕzond.* flats.: Lastakari.

Lastol. (meta): *iz*. Lastoz egindako meta. Lastometa, lasto-pit, lasto-pilo. (lasto): *ft*. Berbera.

iastometa. (meta): *iz*. I us,; Lastol. Lasto-pil. (lasto): *iz*. Berbera.

taston. (belaŕ): iz. Luze fa legoŕa dan belaŕa.

lastottzi. (bururdi): iz. ikus.: Lastaira Lastomaŕara, lasto-zaku, lastra, lastuntzi,

lastorditu. (baldartasun): *izond.* Baldartasunez ari dana.

lastotegi. (lasto): *iz*. Ikus.: Lasto-mandio. Lastategi, lastamenta, auztegi.

lastotsu. (gari): izond. Lasto asko ta garau gutxi dauzkan garb.

lastotu. (zurtoin): ad. Landareak zurtoiña egin.

lastotza. (meta): *iz*. **Lastoz** egindako meta. (lasto): iz. Berbera.

lastotzale. (lasto): *izond.* Lastoa saltzen (Mena. j; Laslotzaile, lastozale.

lastotzardi. (lasto): iz. Lastotzaŕak asko dagozen tokia. j: Lastotzartegi.

lastotzaŕ. (lasto): *iz*. Goitu (a lodia dan Lastoa.

lastolzartegi. (lasto): iz. Ikus.: Lastotzardi.

lastoziri. (makil): iz. Lasto-metaetan erdian eta ardatza bezela jartzen dan makila. (lasto): iz. Berbera.

Lastozko, (lasto); *fzond.* Lastoz egiña dana.

lastoztakin, (lasto); *izond.* Lastoaren margoa (Mena.

lastoztatu, (lasto); *ad*. Lastoz apaindu edo bete. j: Ikus.: Lastoztu.

lastoztu. (lasto): *ad*. Lastoz estali edo bete. Ikus.: Lastoztatu.

lastra. (di): iz. Mee ta luzea dan aŕirnokoŕa. (bururdi): ŕz. Bras.: Lastaira. Lastontzi.

lastrain-belaŕ. (bald): *iz.* Toki czcetan bizi dan belaŕa. j; Ikus.: Zain-belaŕ.

lastu. (ibai): *ad.* Latsak eratu. (ikuzketa): *ad.* Janzkia ikuzi.

lastuntzi. (bururdi): *iz.* ikus.: Lastaira. I: Lastontzi.

lastuñn. (landare): iz. Lastaduna dan seska.

lastxo. (ibai): *iz.* Late txikia.

lasu.(atezu):izond. Atezu aundiaz dagoena.

lasuld. (eskiertasun): *adond.* Eskiertasunez ari-izatea.

lasuko. (kaizu): izond. -ran kauziko.

lasun. (stain): iz. Ezurtza ezutezkoa dankan araiña; bere aragia ta arbiak guztiz onartzekoak dira. j: Txipa.

lasun-sare. (sare): *iz.* Lasunak aŕapatzeko sarea.

lat-ontzi. (ontziko): *iz.* Bumi-xatlaz egindako ontzikoa.

late. (etxegain): iz. Etxegañaren abedia olaz egiña. (itxitura): *iz.* Olaz egindako esia. j: Late. (ol): II *ŕz.* Ikus.; 01. I; Ezpal, °got. (egurki): II *iz.* 01 aundia. (ate):]j iz. Ikus.: At-size, kereta.

late-es!. (itxitura): *iz.* Lataetaz egindako itxitura.

latadura. (etxegain): *iz.* Sabayaren estalia.

lataga, (makil); *iz.* Keretaren makila. (ate): *12.* Berbera.

latagai^{j}u, (lanabcsa): *iz.* Lat-ontziak idekitzeko tresna.

latagin, (ortz): *iz. Urns.s* Betagin. Betortz, matagin.

latailtze. (iltze): *iz.* Etxegañareu abedia tinkotzeko erabiltzen diran iltze aundiak. j: Lataitze, latitze.

lataitze. (i11zc): iz. Ikus.: Latailtza. Latitze. : Lab punta.

lataka. (ate): iz. Soloetako kereta. I; Lateka,

lataldamen. (ate): iz. Keretaren zutik dagozen oñak.

latarale. (dantzaketa): izond. Besteekin ari gabe dantzatzeu diran dantzariak eta geyenetan anketan girgilak daramazkitenak.

later!. (eakubide): *ŕzond.* Ikus.: Lege-gizon. j: Lekizon, mintzaide. (yarein-yardunbideak): *izond.* Berbera.

latari-gela. (eskubide): *iz.* Lege-gizonaren lan-gela.

lataritza. (eskubide): *iz.* Lege-gizonaren lanbidea.

lataf. (lege): izond. Legeari dagokiona. (endefi): *izond.* Lazio endefikoa zana. Late!. (mintzoera): II iz. Lazio'ko izkuntza inintzatzen dana. 1: Late!, lateldun, latindaŕ.

latatu, (ontzi): *ad.* Lataetaz outzi bat egin.

latatxo. (ol): *iz. OI* txikia.

latauslari. (salerosle): *izond.* Legetik at salerostean ari dana.

latauts. (saleroste): *iz.* Legetik at egiten dan salerostea.

latazko. (oltza): *izond.* Txilaz egiña dana,

lataztatu. (oliza): *ad.* Lataz estali.

lataztu. (al): *ad.* Leundu gabe ol ineaz estali.

latel. (ended): *izond.* Ikus.: Lataŕ. (mintzoera): *izond.* Berbera. I: Lateldun, latindaŕ,

latel-efi. (di): *iz.* Lazio'ko eŕia.

heist-itz, (izkera); iz, Lazio'ko izkuntzaren itza.

latelduu. (izkera): *izond.* Ikus.: Lataf. Late!, latindat.

ltera. (izkera): iz. Lazio'ko izkuntza.

lateratiko. (mintzoera): *iz.* Laterazko aatsa,

lateraz. (mintzoera): *adond.* Latera izkuntzaz mintzatzen ari-izatea.

laterazko. (mintzoera): *izond.* Laeeraz egiña dagoena.

laterdi-itze. (iltze): *iz.* Txila erdiko iltzea.

laterkera. (jaurbide): *iz.* Jaurtzeko bides.

laterkera-kalte, (jaurbide); *izond.* Laterkeraren auzkakoa dana.

laterkcraren, (jaurbide);izon11, Laterkerari dagokiona.

laterkide. (iritargo): *izond.* Iritargoan bizi diranekiko laguna.

lateŕi, (ended): *iz.* Endeñ baten efikota-gorputza. I: Bakaleŕi, erkela edo Efi bat osotzen duten notiñen Idria, mueta, nagusi-mail eta gizarte-mala. j: Menpekoak dituen jaun baten eŕialde edo luŕaldea. j: Efi-batze bateka luŕalde baknitza; beraren biztanlcek beren lege bereziak dagizkite, naiz eta ado batzuetarako Eñ-batze guziaren jaurlarltza pean egos. I: Lege-eti, legal!.

lateŕ! alkartuak. (ended): *iz.* Alkartuta bizi diran lateŕiak. j: Amerika'ko ipaŕaldean dagoen Etia.

latch-alduu. (lendakaritza); *izond!* Lateŕiaren bunizagia. I: Lateŕi-buru. (buruzagi): *izond.* Berbera.

lateri-arteka. (ended): *frond.* Lateŕi guztiai dagokiena.

lateŕi-ausle. (biuŕitasun): *izond. Lateŕi* bat eraibltzen ari dana, edo erdibitu nai duena.

lateŕi-batasun. (ended): *iz,* Endeñ baten batasuna.

latch-burn. (lendakaritza): *izond.* Ikus.: Lated-aldun, (buruzagi): *izond.* Berbera.

lateŕi-gizon. (efiketa): *iz.* Etikelaz ari daua.

lateŕi-jaurbide. (jaurbide): iz. Lateŕi baten jaurgoa.

lateñ-legedi. (eŕi-eskubide): iz. Lateŕi baten Lege-muitzoa; lateŕi baton giza-eskubidea.

lateŕi-lutelezti. (lutelesti): iz. Latch bati dagokion lutelestia. (eŕiketa): *iz.* Barbera.

lateŕi-mugs. (inugadura): *iz.* Lateŕi baten muga. (ended): *iz.* Berbera.

lateñko ikuriña, (ezautailu): *iz.* Ed'aren ikuŕiña.

lateñkotu. (iritargo): *ŕz.* Late-1'i baten iritargoa lortu.

latefrtasun. (iritargo): iz. Ikus.; Iritargo,

latefiz. (ended): *adand.* Ended bati buruz ari-izatea.

latesi. (itxitura): *iz.* Lataetaz egindako itxitura.

latesitu. (itxitura): *ad.* Lataetaz itxitura egin.

latetxe. (jaurlaritza): iz. Legeak egiten diran etxe edo tokia.

latetxe-aldun. (batzaŕ): *izond.* Latetxean ari-izateko alduna dana,

lati-itxaso. (itxaso): *iz.* Europa ego-aldean dagoen itxasaa.

lath. (maxkuŕ): iz. Ikus.: Ma:dad. Deitu.

latiitze. (iltzc): *iz.* Txilak tinkotzeko erabiltzeu dan iltzea.

latin-kume. (mintzoera): *iz.* Ikus.: Latinbcŕi.

latinbefl. (mintzocra): *iz.* Lateratik sortutako izkuntza. j: Latin-kume.

latlndaf. (mintzoera): *iz.* Ikus.: Lataŕ. j: Latel, lateldun.

latira. (landarc): *iz.* Basoko aizkola.

latitze. (iltze): iz. Ikus.: Latailtze. Lataitze. (ctxegain): *iz.* Berbera.

latee. (mctal-nastadura): *iz.* Burni-guŕi ta zingaz egitcn dan metal-nastadura. I: Ikus.: Latoi. j: Lau.

lato!. (metal-nastadura): iz. Burni-gofi ta zingaren Bastes, ufe-margoduna. Latoe, letoi, letoin, letu, leto.

ltoi-anlzeko. (metal-nastadura): *ŕzond.* Latoyaren itxura duena.

latoi-ari. (burni-ari): *ft.* Latoyez egindako loroa.

latoi-bitxi. (metal-nastadura): iz, Latoyez egindako apaindura. (apaingailu): *is.* Berbera.

Iatol-kaŕaska. (metal-nastadura): *is.* Latoyaren kaŕaskiña. j; Latoikin.

latoi-saltzaile. (metal-nastadura): *izond.* Latoya saltzcn duena.

latoidun. (metal-nastadura): *izond.* Latoya daukana.

latoigile. (metal-nasladura): *izond.* Latoyaz lanegiten duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

latoigintza. (metal-nastadura): is. Latoyaz lanegiten dan langintza.

latoikin. (metal-nastadura): *iz.* Ikus.: Latoi-kaŕaska.

latoindegi. (metal-nastadura): *iz.* Latoya dagoen edo saltzen dan tokia. Letoindegi, letougintza.

latontziratn. (untziko): *ad.* Lat-ontzian zerbait sartu.

latoŕi. (burni-oŕi): *iz.* Ikus.: Burni-oŕi.

Intro. (taratulu): iz. Ikus.: Taratulu.

latrontxa. (izotz): *iz.* Ikus.: Buŕuutzi. Gaŕanga.

tats. (ibai): *iz.* Ugalde gutxiko ur-lasteŕa, beste bateau amaitzen dana. 1: Efeka, panintino, sail-eŕoka, ur-txiŕipa, ur-xiŕipa, txeŕeka, ibaiska, xiŕipa. (abetxu): *iz.* Eŕatz-bclaŕezkoa dan abetxua edo sasia. (istiuga): H *iz.* Ibai edo iats baton ur-bazteŕcan egiten dan istila.

lats-adaŕ. (ibai): *iz.* Lats batera doan beste latsa.

lats-aize. *(aize): iz.* Luŕetik drain aizea.

lats-no. (ibai): is. Latsa ibayan sartzeu dart tokia.

lats-aran. (ibai): iz. ikus.: Latsaŕ. j: Lals-eŕeztu.

lats-arte. (ibai): iz. Latsen arteko tartea.

lats-begi. (iturburu): *is.* Latsaren iturburua.

lats-bizkaŕ. (ibai): *is.* Latsaren bi aldectan dagoen ildo-bizkaŕ.

lats-efeztu. (ibai): *iz.* ikus.: Latsaŕ. Lats-aran.

lats-une. (latsun): *ft.* Latsak dagozen tokia.

latsa. (boketa): *iz.* ikus.: Boketa. Eondo, latsagatlu.

latsa-mai. (ikuzketa): *is.* Latsaiearen inai edo ola. j: Latsazur.

latsa-toki. (ikuzketa): *iz.* Ikuzketa egiteko tokia. j: ikus.: Ikuzleku, ikuztegi. j: Latsategi.

latsagatlu. (boketa): *is.* Ikus.: Boketa. j: Eondo, latsa.

latsagaŕi, (ikuzketa): *izond.* Ikuzi ditekena.

latsagi. (aŕiko): *iz.* Ikuztegiko aŕia. j: Latsafi, latsabegi, (ad): *is.* Garia aletzeko aŕia. Latsaŕi. (gari): jj is. Berbera.

latsakizun. (ikuzkcta): *iz.* iknzteko dagoena.

ltsale. (ikuzketa): *izond.* Bunten donna. {: Latsari, latsatzaile.

katsari. (ikuzketa): *izond.* Ikus.: Latsale. Latsatzaile.

latsaf. (Thai): iz. Ur-lasteŕak egiten Mien ildoa. j: Lats-aran, lats-eŕeztu,

latsati. (aŕiko): iz. iicuztegiko aŕia. I: Ikus.: latsagi. (ad): is. Ikus.: Latsagi. I: Latsa-afi. (gari): [j *iz.* Berbera.

latsategi. (ikuzketa): *iz.* lknzketa egiteko tokia.

latsatu. (ikuzketa): *ad.* Janzkia ikuzi, j; Latsau.

latsatzaile. (ikuzkcta): *izond.* lkns,: Latsale. j: Latsari, latsaizale, latsazale.

latsatee. (ikuzketa): iz. Ikuzi egitea.

iatsan. (ikuzkcta): *ad.* **Ikus.:** Latsatu. I: Janzkia ikuzi.

latsazur. (ikuzkcta): *is.* Ikus.: Latsa-mai.

latselestia. (zeazkuntza): iz. Urari dagokion zeazkuntza. j: Ur-eiesti. (us): *iz.* Berbera.

latsondo. (ibai): *iz. Ikua.:* Latsaŕ.

latsu. (kate): *iz.* Laratzeka kaeea. (supaztef): *iz.* Berbera.

LAl'SUN. *iz.* Latsunki-ordeya; ekai zuri, eŕekoŕ eta alkaliduna; ura ikutzean iitzen edo itzaltzen dana, ta ondartzaz nastuta gizu-ofea egiten duena. I: Galtzin, gisu, kaltzin, gizu, kare, kizu. II (aŕi), (eraikintza), (espaloi), (kimia), (ludizti), (lui), (menasta).

latsun-afobi. (aŕi): iz. Latsunafia daukan afobia. (latsun): *iz.* Berbera. E: Latsunari.

latsun-Iabe. (labe): *iz.* Latsuna egiteko labea. j; Ikus.: Karobi, kisulabe, latsun-obi. (latsun): *iz.* Berbera.

latsun-labelca. (labe): *iz.* Latsun-labean snarl eusteko egiten dan lana,

latsun-labelcari. (labe): izond. Latsun-labeka egiten duena.

latsun-lan. (latsun): *iz.* **Latsunez** estali edo hetetzeko lana.

latsun-luŕ. (latsun): *iz.* Latsuna dagoen luŕa.

latsun-neurkin. (neufi): *iz.* Luŕetau dagoen lamina neurtzeko lanabesa. (latsun): *is.* Berbera.

latsun-obi. (labe): is. Ikus.: Latsun-lake. j: Karobi, kisulabe. (latsun): *iz.* Berbera.

latsun-ore. (espaloi): *iz.* Ikus.: Gisu-ose. Latsun-ofe.

latsun-ofe. (espalol): iz, Ikus.: Gisu-oŕe. Latsun-ore.

latsun-oŕetu. (espaloi): *ad.* Latsun-oŕez espaloya egin.

latsun-saltzaile. (latsun): *izond.* Latsuna saltzen duena.

latsun-ur. (latsun): is. Latsun-gesala.

latsunabe. (labe): iz. Latsuna egiteko labea. j: Latsunabi. (latsnn); *iz.* Berbera.

latsunafi. (ad): is. Latsunezkoa dan aŕtia. Tufafi. (latsun): *iz.* Berbera, I: Kisu-ikazgatzaz osatutako arkaitza karaitz, kar-aŕti, karatx, kareaitz, kareaŕi, kareatx, kisuaŕi, lako.

latsunbeltz. (latsun): *iz.* Uraz asko gogortzen dan **latsuna. I:** Salsaŕi, idolika, irabolika.

latsundegi. (latsun): iz. Latsuna gordetzeu **dan tokia.**

latsundu. (iatsun): *ad.* Eskuzko bidcz latsun-ikazgatza egin.

latsunden. (latsun): *izond.* Latsuna daukaua.

latsunezko. (latsun): *izond.* Latsuncz egiña dana.

latsuneztatu. (latsun)_ *ad.* **Latsuncz** estali edo bete.

latsuneztu. (latsun): *ad.* Latsunez iraun-erazi.

latsungai. (latsun): is. ikus.: Kisugai.

Iatsungaŕl. (latsun): *izond.* Latsun biurtu ditekena.

latsunglntza. (latsun): *iz.* Latsunaz ari-izateko langintza.

latsunketa. (latsun): *is.* Latsuna erabiltzearen egipena.

latsnnki. (latsuu): *iz.* Ordeigayaz elkarturik latsuna egiten ducn metal rusts.

latsuutatu. (latsun): *ad.* **Latsunez** estali.

latsuntzaile. (latsun): *izond* Latsuna egiten duena.

latuntze. (iltze): *iz.* litxegaiu baten abedia tinkotzeko erabiltzen dan iltzea. (etxegain): *is.* Berbera.

latx. (karastadura): *izond.* Mingotza dana. (laztasun): *izond.* Latza dana. (landare): If *iz.* Azi-atal batekoa dan landarea; urtekoa daua ta zurtoiña abartsua daukana.

latx-orten. (zugatz): *iz.* Itxaso-aliza.

latxibo. (segada): iz. Eiztatzeko segada. j: Latxigo.

latxin. Out): *iz.* Tkus.: Landa.

latxina. (nekabide): *izond.* Nekegaŕia daua.

latxizo. (legal": iz, Eŕekaya dan legaŕa,

latxo. (ontasun): *izond.* Ikus.: On, (ijitoen itza). j: Un.

latz. (laztasun): *izond.* Laztasunezkoa dana. I: Lazkaŕi, lazkaŕo, lazkaŕ, lazkaŕi, zakaŕ, zanbrotsu. (zoŕoztasun): *izond.* Zototza dana. (zebadura): {{ *izond.* Bare burua ilduralzen duena. (indaŕ): ij *frond.* Indartsu ta zaiñarta dana. (aundiera): *izond.* Oso aundia dana. (siñisgabe): *izond.* Siñistekoa ez dana. (erabe): II *iz.* Bilduŕ izugaŕia.

latz-bedaf. (beiaŕ): *iz.* Latza dan belaŕa.

latz-erazi (erabe): *ad.* Erabea soferazi.

latz-gabetu. (gogo-lantze): *ad.* Azieraren bidez noribait laztasuna galdu-erazi.

latz-izan. (erabe): *ad.* Bilduŕ oso aundia izan.

latz-une. (laztasun): *iz.* Laztasuuezkoa dan zatia.

latzadura. (laztasun): *iz.* Ikus.: Laztasun. (erabe): *iz.* Bilduŕ ariña.

latzaldi. (itsaso): *iz,* Ekaitz-egunetau uiñ-aldi ta itxaskia.

latzarazi. (erabe): *ad.* Bilduŕa eman.

latzazi. (irakaskintza): *ad.* Zoteztasunaz azi. j: Latzari.

latzdura. (laztasun): iz. Latza izatea.

latzena. (otaluŕ): *iz,* Ikus.: Laaki. Laratz, latzin.

latzef. (laño): *iz.* Itsaskoŕa dan iañoa.

latzgaŕi. (ankerkeri): *izond.* Ankeŕa dana,

latzgañki, (erabe): *adond.* Ikus.: Bilduŕgaŕiro.

latzgaŕitn. (erabe): *ad.* Bilduŕa eragin.

latzia, (gau): *iz.* ikus.: Gau. j: Gai, goo, zaro.

latz.ikara. (crabs): *iz.* Bikiuŕ oso aundia. Laudardu.

latzikaratu. (erabe): *ad.* Latzikaraz bildurtu,

latzin. (otaluf): *iz.* Ikus.: Laski. {: Laŕzeua,

latzindari. (lanbide): *ŕz.* Run, azkenai ta abaft buruz aitoŕ-egiteko dagoen eŕi-gizona. (yarcin-yardunbideak): *iz.* Berbera.

latzinlari. (agcrkai): *ŕzond,* Agerkayak egitzat artzeko izan ditezen esateko agintaritza duena.

latziñ-aldi. (otalur): iz. Lufa laakiz dagoen gabs.

latzkei. (crabe): *iz. Bilduŕ* oso aundia. {: Latzikara.

latztatu. (erabe): *ad.* Bilduŕ txikia izan,

latztu. (erabe): *ad.* Bilduŕ aundiaz izan.

latzu. (kale): *iz.* Ikus.: Laratz. {: Lagalz, (supazteŕ): *iz.* Barbara.

latzura. (landare): *iz.* Ikus.: Befoya. Burbulu.

tau. (zenbaki): *izond.* Iris ta bosten artean dagoen zenbakia. (berezkotasun): *izond.* Xaloa dana. (ordoki): {{ iz. Ikus.: Ordoki. j: Lantada, laugune, tau, leun.

ian leŕo. (crest): *iz.* Eresia idazteko lau mafak.

Ian praka. (bald): *iz.* Lore berezia daukan belaŕa; /au mutuŕ ditu lore oŕek eta oyetan gordetzen du bare uriña.

lau-aapaldiko. (o[erti): *izond.* Lau aapaldi dauzkan olerkia.

Iau-abe. (zulati): *iz,* Lau **zutafi** dauzkan yauretxea. {: Lau-abeko, lau-atoiñeko.

Iau-alako, (aunizketa); ŕzond, ikus.: Laukoitz. {: Laukonde.

Iau-alakotu. (aunizketa): *ad.* Lau bidet auniztu. j: Lau-aldiztu.

lau-alakotze, (aunizketa); *I.a.* Lao bidet auniztea.

lau-alboko. (laualdeko): *fa,* I us.: Laualdeko. {: Lau-aldetako, laubertzokoi,

lan-aldetako. (laualdeko): *iz.* Ikus.: Laualdeko.: Lau-alboko.

lan-aldiko. (sukaŕ): *iz.* Egunetan barna launaka agertzen dan sukafa,

Iau-aldiztu. (aunizketa): *ad.* Ikus.: Lau-alakotu.

lau-anka. (kotzo): iz. Ikus.: Kotzo. {: Lau-ankadun,lau-ankako,lau-atz, lauatzetako.

lau-ankadun. (kotzo): *iz. Ikus.:* Kotzo. [: Lau-anka, lau-ankako, lau-atz, lauatzetako.

lau-ankako. (kotzo): *iz. Ikus.:* Kotzo. {: Lauanka,lau-ankadun,lau-atz, lauatzeteko.

tau-aukan. (zaldizketa): *adond.* Lauoinka ibiltzca. {: Lau-atzetan, lauazka,lau-azkan,lau-atzez,lau-gainka,lauinka,laukoan.

Iau-ariko. (eresi): *iz.* Lau ari dauzkan eresgalua. : Lau-kordako. (cresgalu): *iz.* Barbera.

Iau-ariñ. (dantzaketa): ŕz. Gipuzkoako dantza bat.

lau-aroak. (aldikada): iz. Urtearen lau urtezaroen asicran baraua egiten dan lau atdiak.

lau-afaundiko. (dam): *iz,* Lau aŕaun daramazkien itxasontzia. I: Lau aŕauneko. (itxasontzi): *iz.* Berbera.

Iau-aŕauneko. (aŕaun): iz. Ikus.: Lan-aŕaundiko. (itxasontzi): *iz.* Berbera.

lau-aŕoiñeko. (naafi): *iz.* Ikus.: Lau-abe. {: Lau-abeko.

lau-atz. (kotzo): *iz,* Ikus.; Kotzo, {: Lau-anka,lau-ankadun,lan-ankako, lauatzetako.

Iau-atzetan. (zaldizketa): *adond.* ikus.: Lau-ankan.I: Lau-atzez, lauazka, lau-azkan, laulcoan.

Iau-atzez. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Lau-ankan. Lau-atzetan,lauazka,tau-azkan.

lau-azkau. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Lau-ankan.{: Lau-atzetau,lauazka,lau-atzez.

Iau-buruko. (buru): tz. Lau beso biribilduta dauzkana.

lau-dolbeko. (txintxin): *iz.* Aspaldiko txintxin bat.

lau-egako. (egazkaritza): *iz.* Lau ega dauzkan egazkiña.

Iau-egal. (neuŕizti): *iz.* Lau iraitz, iruzoko, dauzkan aldedia.: Lau-ertz.

Iau-egaldun. (zomoŕo): *iz.* Lau **ega** dauzkan zomoŕoa. Lau-egaleko, lau-ego, lau-egoduu, lau-egoko.

Iau-egalelco. (zotnoŕo): *iz.* Ikus.: Lau-ega[dun. I: Lau-ego, lau-egodun, lau-egoko.

lau-ego. (zotnoŕo): *iz.* Ikus.: Lau-egaldun. Lau-egaleko, lau-egodun, lau-egoko.

lau-egodun. (zotnoŕo): ŕa. Tkus.: Lau-egaldun.{: Lau-egaleko,lau-ego,lau-egoko.

lau-egoko. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Lau-egaldun. ; Lau-egaleko,lau-ego,lau-egodun.

lau-egun, (again): *iz,* Lau egunetan barna egiten dan eraspenezko yaurespena.

lau-egunekn. (egun): *ŕzond,* Lau egunai dagokiena.

Iau-erako. (€rudi); *izond.* Lau irudikoa dana.

Iau-ertz. (neuŕizti): *iz,* Ikus.: Lau-egat.

Iau-ertzeko. (neufizti): *izond.* Lau-ertzari dagokiona.

Iau-ertzeko irudia. (lauatdeko): *iz.* Laualdekoaren antzekoa dan irudia.

lau-eskudun. (zimino): *iz.* Ikus.: Lauresku.{: Lau-eskuko.

lau-eskuko. (zimino): *iz*. Ikus.: Lauresku.1: Lau-eskudun.

lau-gain. (zaldizketa): *iz*. Lauoinkan ibiltzearen egipena.

lau-gainka. (zaldizketa): *adond*. Ikus.: Lau-ankan,j: Lau-gaiñean,lauinka.

lau-gaiñean. (zaldizketa): *adond*. Lauoinkan ibiitzea. j: Lau-gainka.

lan-il. (il): *iz*. Lau ilebeteko atdia. I: Lau-ilabete, lau-ilabeteko.

lau-ilabete. (il): *iz*. *ikus.*: Lau-il. [: Lau-iiabeteko.

lau-ilabeteko. (if): *iz*. Ikus.: Lau-il. I: Lau-ilabete.

lau-izki. (izki): *izond*. Lau izki dauzkana. : Lau-izkiko,lau-izkizko.

tau-€zkidun. (izki): *izond*. Thus.: Lau-izk€. I: Lau-izkiko, lau-izkizko.

1au-izkiko. (izki): *izond*. Tkus.: Lau-izki. j: Lau-izkidun, lau-izkizko.

lau-€zk€n. (izki): *izond*. Lau izkin dauzkan itza. j: Lau-izkindun.

lau-€zkindun. (izki): *izond*. Ikus.: Lau-izkin.

lau-izkizko. (izki): izond. Ikus.: Lau-izki. I: Lau-izkiko, Ixu-izkidun.

lau-kana. (neuŕi): *iz*. Luzera-neuŕi bat. Lau-kanako.

lau-kordako. (eresi): *iz*. Ikus.: Lau-ariko.

Iau-lau. (berezkotasun): *adond*. Ikus.: Lauki.

lau-lefoko. (adin): *izond*. Larogei urte dauzkana.

lau-mastotza. (itxasontzi): *iz*. Lau masts dauzkan itxasontzi aundia.

lau-muturdun. (egarkaritza): *iz*. Lau butzkin dauzkan egazkiña. : Lau-mutuŕeko.

lau-mutuf. (stripe): *iz*. Ikus.: Atzipe. (rung.

lau-mutufelco. (egazkanitza): *iz*. Ikus.: Lau-muturdun.

lau-neurketa. (tokieles#i): *iz*, Lurki-zati bat iraitz lau bateau itxuratzearen cgipena.

lau-neurktn. (tokielesti): *iz*. Lauzko irudien iraitza neurtzeko lanabesa,

lau-ogoi. (zenbaki): *izond*. Larogei.: Laurogei, laurogoi.

lau-oin. (kotzo): *iz*. Ikus.: Kotzo. I: Lau-oindun.

lau-oindun. (kotzo): *iz*. Ikus.: Kotzo.: Lau-oin,lauoiñeko,lauroin,lauroindun, lauroifieko.

lau-oinkada. (zaldizketa): *iz*. Lauoinka bat egitea.

Iau-oinkaldi. (zaldizketa): *iz*. Lau-oinkada egitearen aldia.

lau-oinkarazi. (zaldizketa): *ad*. Lauoinka eragin.

Iau-oinkari. (zaldizketa): *izond*. Lauoinka ari dam.

Iau-oinkatu. (zaldizketa): *ad*. Lauoinkaz ari-izan. f: Laurazkatu, laureankatu.

lau-oiñean. (zaldizketa): *adond*. ikus.: Asapalan. Lauñan, lauñaz, lauoinka, iuroinka. (ibilera): *adond*. Esku to oiñen gañesu ibiltzea. j: Laurenka, turoinka.

lau-ol. (okra): *iz*. Ereinda dagoen luŕa lautzeko ola.

Iau-oldu. (otlza): *ad*. Lau-olaz ereinda dagoen luŕa lautu. j: Lau-oleztatu.

lau-oleztatu. (oltza): *ad*. Ikus.: Lau-oldu.

lau-ortzeko. (golds): *iz*. ikus.: Lauortz. (mai-omi): *iz*. Berbera. (ardi): fi *iz*. Berbera.

lau-osto. (ingi): *iz*. Ikus.: Lauoŕidun. Lauoŕiko, lau-ostodun, iau-ostoko. (oil): *iz*. Berbera.

lau-ostodun. (ingi): *izond*. Titus.: Lauoŕidun.: Lauoŕiko,lau-osto, lam ostoko. (oŕi): *izond*. Berbera.

lau-ostoko. (ingi): *izond*. Ikus.: Lauoŕidun. I: Lauoŕiko, lau-osto, lou-ostodun. (oŕi): *izond*. Berbera.

lau-tme. (ordoki): *ix*. Ikus.: Ordoki. Lautada.

lau-ufen. (egun): *iz*. Lau eguneko yaurespena. (yaurespen): *iz*. Berbera.

lau-urtc. (urte): *iz*. Lau urteko aldia. Lau urtebete.

lau-urtebete. (urte): *iz*. Was.: Lau-urte.

lau-urtedun. (urte): *izond*. Lau urte beteta dauzkan abelgoŕia. : Lau-urtcko.

Isu-urteko. (urte): *izond*. Ikus.: Lau-urtetiun.

Iau-urtersko. (uric): *izond*. Lau urtebeteka beŕitzen dana.

Isu-uztafi. (sai-abere): ix. Lau zaldiz dabilen gurdia. j: Lan-zaldi, lau-zatdiko. (orgo): *iz*. Berbera.

lau-zaldi. (sai-abcre): *iz*. *Ikus.:* Lau-uztaŕi. I: Lau-zaldiko. (orga): *iz*. Berbera.

Iau-zaldiko. (sai-abere): *iz*. Ikus.: Lau-uetaŕi. I: Lau-zaldi. (orga): *iz*. Berbera.

Iau-zango. (ko#zo): *izond*. Ikus.: Kotzo.:Lau-zangodun,lau-zangoko, tau-zangotako.

lau-zangodun. (kotzo): *izond*. Ikus.: Kotzo.: Lau-rango, tauzangoko, laurangotako.

lau-zangoko. (kotzo): *izond*. ikus.: Kotzo. Lau-zango, Iau-zangodun, lauzangotako.

lau-zatiko. (zati): *izond*. Lau zatitan erdibituta dagoena.

lau-zokodun. (laualdeko): *izond*. Lau zoko dauzkan zokodia. I: Lau-zokozko. (zoko); *izond*. Berbera.

Iau-zokozko. (laualdeko): *izond*. Ems.: Lau-zokodun.

lauaitz€ndun. (arpegi): *izond*. Lau arpegi dauzkan. I: Lauaitzineko, laubafeneko.

LAUALDa1KO. iz. Alkali ebakitzen dioien lau mafak dagiten irudia. j: Lau-aĺboko, lau aldetako. (neuŕizti), (zokodi).

lauatzetako. (kOtzo): iz. Ikus.: Kotzo. Lau-anka,lau-ankadun,lau-ankako, tau-a#z, tau atzeko.

lauazka. (zaldizketa); *adond*. ikus.: Lau-aukan.I: Lau-atzetan,lauazka,lau-azkan.

lauazkaldi. (zaldizketa): *iz*. Lsuoinka ari-izatearen aldia.

lauazkarazi. (zaldizketa): *ad*. Lauoinka ibil-erazi,

lauazkatu. (zaldizketa): *ad*. Lauoinka ari-izan, Lauinkatu.

laubidef. (aunzketa): *izond*. Ikus.: Lau-alako.

laubortz-bat. (zenbaki): *izond*. Lao gutxi gorabera.

lauburu. (bum): *iz*. Lau beso berdiu eta biribil dauzkan gurutza.

lauda. (gorantza): *ad*. Laudatu aditzaren laburpena. I: Laudo, laudu.

laudabide. (goranza): *iz*. Goratzeko karia.

laudagaft. (gorantza): *izond*. Goratzeko dana,

laudagañki. (gorantzs): *adond*. Goratzekn ari-izatea.

laudak. (gorantza): *iz*. Ems.: Gorantzak.

laudamen. (auzupen): *iz*. Onesmen, oniri#zi. (baimendura): *iz*. Berbera.

landamenak. (gorantza): ix. Gorantraren egipenak.

laudan. (sendagaikintza): *ix*, Lo-belaŕ, azpedaŕ, ardo zuria to bests gsyetaz ogiten dan sendagaya.

laudardu. (erabe): ix. Ikus.: Latzikara.

laudatu. (gorantza): *ad. Goratu;* gorantza egin.

laudatzaile. (gorantza): *izond*. Goratzen duena.

laudeta. (txorzabal): *iz*. Ikus.: Txorzabal. 1: Laŕatxori, peŕipio laudeta, pizpoleta.

laudiañ, (ibai): *iz.* Ikus.: Gibel-afi. Aŕibil, eŕekaŕi.

laudio. (oŕi): *iz.* Araba'ko efia, gaŕantziz bigaŕena dana.

laudo. (gorantza): *iz.* Ikus.: Gorantza.1: Laudorio, lauda, laudu.

laudorio, (gorantza): *iz.* Ikus.: Goranlza. Laudo.

laudoriotsu, (gorantza): *izond.* Laudorioak egiten ari dana.

laudoriotu. (gorantza): *ad.* Laudorioak egin.

lauduak amen. (gorantza): *ad.* Gorantza egin.

laudugaŕi. (goranza): *izond.* Goratzeko dana.

laudura. (tauzko): *iz.* Lauzkoa egitea.

lauen. (zenbaki): *izond.* Laui dagokiena. ^: Laurden.

lauetako. (azkuŕi): iz. Aŕatsaldeko lauretan artzen dan azkaria.

lauetan. (neon): *adond.* Lauretan.

lauetan-ogei. (zenbaki): *izond.* Larogei. Lauetan ogoi.

laufraka. (landare): *iz.* Edaskaria dan landarea.

laugai. (zurigintza): iz. Zurigintzan, zuzenkaya bezela, erabiltzen dan zurezko aga.

laugaŕen-aro. (aidikada): *iz.* lalkitako luŕaren aspatdiko aldikoa.

laugune. (lauzko): iz. *Ikus.:* Lauzko. Txapala, txaro, zeaŕ, xaplan. (ordoki): *iz.* lkus.: Ordoki. J: Lau, lautada, lautsu, ordeka.

lauikaran. (atsekabe): *izond.* Lafi ari dana.

lauinka. (zaidizketa): *adond.* Ikus.: Lau-ankan. I: Lau-gainka.

lauinkatu. (zaldizketa): *ad.* Ikus.: Lauazkatu.

lauizpidun. (crest): *Load.* Eresian indaf guixicna duen ereskia.

lauka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Katamarka. I: Katamiauka, laukatuz. (crakardura): *iz.* Naia egiteko laguntzea.

laukara. (ordoki): *iz.* Ikus.: Ordoki.

laukaf. (zenbaki): *iz.* Lau gauzaen muitzoa.

laukatu. (ibilera): *ad.* Katamarka ibli. I: Itipiti-atapata, tzipi-tzapa. (erakardura): *ad.* Nola egiteko lagundu.

laukatuz. (ibilera): *adond.* ikus.: Katamarka. : Lauka.

laukeria. (entzipen): iz. Geycgizko entzipena.

lauketa. (iauzko): *iz.* Lauzko egiña uztea.

lauki. (laualdeko): iz. Lau alde berdin eta lau zoko zuzen dauzkan laualdekoa. I: Laurka, laurki, laurtako, lauko. (bcrezkotasun): *adond.* Berezkotasunez ari-izatea. j: Lau-lau. (zati): *iz.* Puska, pusketa.

tauld bikobiduna. (laualdeko): *iz.* 131 lefo-biko, bizkiak dauzkan laualdekoa. I: Kidelauki.

iauki bizkiduna. (laualdeko): *iz.* Bi alde bizkiak dauzkan laualdekoa.

lauki bizkigabea. (laualdeko): *iz.* Aide bizkirik ez daukan laualdekoa. Albokeŕ-lauki,

lauki zuzen. (laualdeko): *iz.* Lau zoko cozen eta aldameneko aldeak ezberdiñak dauzkan laualdekoa.]: Ikus.: Lauki-luzedun. Lauki-luzeko, iauka-zuzen,laukizuzen.

lauki-aldeak. (lauatdeko): iz. Lauki baten aldeak.

lauki-antzelco. (lauaideko): *izond.* Lauki baton antza duena.

laudd-bizkirudia. (neuŕizti): *iz.* Oñazpi biak laukiak dituena.

lauki-etxe. (laualdeko): *iz.* Lauki baten albo osoa.

lauki-iuzanga. (laualdeko): iz, Bi alde beste biak bade luzeagoak dauzkan laualdekoa.

lauki-luzedun. (laualdeko): *iz.* Lau zoko zuzen eta bi alde beste biak baño luzoago dauzkan laualdekoa. : Lauki-luzeko, laukizuzen, lauko-zuzen.

laudd-luzeko. (laualdeko): *iz.* Ikus.: Lauki-luzedun. I: Laukizuzen.

lauki-neurtze. (neuŕi): *iz.* Lauki baton aldeak neurtze.

iauki-oyal. (aizoyalak): *iz.* Lauki-itxura duen aizoyala.

iauki-txuntxuŕ. (neuŕizti): *iz.* Bare oñazpia laukia duen.

iauki-zuzenezko. (laualdeko): *izond.* Laukizuzenaz egiña dagoena. I: Lauko-luzeko.

laukiberdiña. (laualdeko): *iz.* Ikus.: Laualdeko.

laukidura. (iauatdeko): *iz.* Laukia egitea. ^: Laukitze.

laukigailu. (tanabesa): *iz.* Gauzak laukietan ageŕeracteko lauabesa.

laukiño. (laualdeko): *iz.* Lauki txikia. J: Laukitxo, iauki.

laukitasun, (laualdeko): *iz.* Laukiaren bereiztasuua.

laukitegi. (margoerti): *iz.* Margo-laukiak erakusteko tokia.

laukatu. (laualdeko): *ad.* Laukia egin. I: Ikus.: Liaukitu, laurkatu.

laukitxo. (laualdeko): iz. Ikus.: Laukiño. J: Llauki.

laukitxotu. (laualdeko): *ad.* Lauki lxikiak egin.

laukitxozko. (laualdeko): *izond.* Lauki txikiak eginda dagoena.

laukitzaile. (laualdeko): *izond.* Laukiak egiten dituena.

laukitze. (laualdeko): *iz.* Laukiak egitearen egipena, {: Ilnrs.: Laukidura.

laukizko. (laualdeko): *izond.* Lauki txikiak egindakoa.

lauko. (txintxin): *iz.* Aspaldiko txintxin-mota bat. (laualdeko): *iz. Ikus.:* Lauki. (kartak): II *iz.* Kartaen laua. (eorzketa): ^ *iz.* Bigaŕen motazko eorzketa. (olerti): p iz. Lau ueurtitz dauzkan olerkia. (ur-legoŕeko): ,, iz. Ikus.: Zaŕapo. : Laŕapo.

lauko-alde. (lauaideko): *iz.* Lauki bat inguratzen duen albokoa.

lauko-berdin, (laualdeko): in. Lau aldeak berdin dauzkanlaualdekoa.

lauko-luzeko. (taualdeko): *izond.* Ikus.: Lauki-zuzenezko.

laulco ogi. (ogi): *in.* Lau librako ogia.

laulco-zizku. (lauaideko): *iz.* Lauki-zuzenezko itxura duen mokola.

laulco-zuzen. (laualdeko): *iz.* Ikus.: Lauki-tuzedun.I: Laukizuzen.

laukoaldaf. (lauaideko): *iz.* Ikus.: Laukokef. I: Laukoaldaŕoa.

laukoan. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Lau-ankan. J: Lau-atzetan.

laukoitz. (aunizketa): *izond.* Zerbaiten tau bidet aundiagoa dana. J: Ikus.: Lan-alako. I: Laukonde, laukote, laukotx, laukun, taukutz, lautxonda. (zenbaki): *izond.* Berbera.

laukolzte. (aunizketa): iz, Zerbait tau bidet' aundiagoa egitea.

laukoiztu. (aunizketa): *ad.* Zerbait tau bideŕaundiagoa egin. I: Laukondetu.

laukokerdun. (taualdeko): *ŕzond.* Laukokeŕa duena.

laukokeŕ. (laualdeko): iz. Lau aldeak berdin eta bi zoko beste biak baño aundiagoak dauzkan laualdekoa; bi zoko kamuts eta bi zoko zoŕotz dauzkan birbikia.

laulcokeŕ-antzelco. (laualdeko): *izond.* Lauokeŕaren antza duen.

Laukokeŕ-irudiak, (lanaldeko): *iz.* Laukokeŕaren antzekoak diran irudiak.

laukoku. (txintxin): iz. $0 efealeko ufezko tintxiña.

Laukonde. (aunizketa): *izond.* Ikus.: Laukoitz,j: Lau-alako,laukote,laukotx, lautxonda.

laukondetu. (aunizketa): *ad.* Ikus.: Laukoiztu.

laukondian. (abesti): *adond.* Lau aotsez ari-izatea.

tanked. (bizaŕ): iz. Auutzarcn bizaŕa. (auntz): *iz.* Berbera.

laukote. (aunizketa): *frond.* Ikus.: Laukoitz. j: Laukonde.

laukotsu,(iaualdeko): *ŕzond.* Laukiz egiña dana.

laukotu. (taualdeko): *ad.* Lauki-eraz egin ode ipiñi.

Iaukotx. (intxauŕondo): *iz.* Intxauŕ-mota bat. (zenbaki): *frond.* ikus.: Laukoitz. Laukonde, laukun. (joko): II iz. Birio txikia. j: Ikus.: Biria.

laukotxo. (laualdeko): *iz.* Lauki txikia.

laukotxu. (txintxin): *iz.* Laurleko.

laukulu, (laka): *iz.* Lau bide aĹkartzen diran tokia. I: Ikus.: Lake.

laukun. (zeubaki): *izond.* Ikus.: Laukoitz. j: Laukotx, laukutz.

laukunatu, (urgazpen): *ad.* Urgazpena eman.

laukune. (urgazpen): *iz.* Ikus.: Urgazpen. : Lagunpide.

laukutz, (zenbaki): *fzond.* Ikus.: Laukoitz. I: Laukun.

laulertzokoi, (laualdeko); iz. Lau zoko dauzkan laualdckoa. : Ikus.: Laualdeko, lau-alboko. (zoko): *iz.* Berbera.

laulerzoku-irndia.(laualdeko): *iz.* Laulertzokoyaren irudia.

laulio. (txori): *iz.* Ibis.: Garastaŕo. j: Iri-ori, piko-jale.

laumaiko. (txintxin): *iz.* Aspatdiko txiutxina. j: Laumarai, laumaraiko, laurtako.

laumarai. (txintxin): *iz.* Ikus.: Laumaiko, j: Laumaraiko, laurtako.

laumaraiko. (txintxin): *iz.* Ikus.: Laumaiko. j: Laumarai, laurtako.

laumari. (txintxin): *iz.* Laumaikoren erdia.

laumastakotzaŕ. (xalotasun): *izond.* Xaloa dana.

laun. (lauzko): *izond.* Lauzkoa dana. (ordoki): *iz.* Ikus.: Ordoki.

launa. (banakuntza): *adond.* Bakoitzari tau emote!' banatzea. j: Lauma.

launaka. (banakuntza): *adond.* Talde hatzuctan jartzea, bakoitzcan lau alkaitzcn. j: Launan, launazka.

launakatu. (banakuntza): *ad.* Launaka banatu.

Iaunako. (banakuntza): *iz.* Launakatzearen egipena. (joko): Auŕen joko baton zatiat aŕibiziak punpa bat egiten duen bitartean lau aŕi batera autzen egiten dana.

Launan. (banakuntza): *adond.* Ikus.: Launaka, I: Launazka.

Iaunazka. (banakuntza): *adond.* Ikus.: Launaka. I: Launan.

launazkako. (banakuntza): *izond.* Lau zenbakikoa dana.

lauuazkatu. (banakuntza): *ad.* Launaka

lauubatz. (aikargo): *iz.* Lndeñen artean egiten dan alkargoa.

lauudara. (ordoki): *iz.* Ikus.: Ordoki. Launkuna.

laundu. (iauzko): *ad.* Lauzko eraz (limurtasun): *ad.* Limurtasunez jaŕi.

launeko. (joko): *iz.* Joko-mota bat,

launka. (intxaufondo): ìz. lntxauŕak dauzkan lau zati berdiñetatik bakoitza. (nail): iz. Berbera.

launkera. (zuketa): *iz.* Adeitasuna izatea. j: Launkizun.

launiddetu. (urgazpcn): *ad.* Urgazpenez ari-izan.

launkizun. (zuketa): *iz.* Ikus,: Launkera,

launtasun. (aikargo): *iz.* Alkargoan dagoen bazkuna.

lauñau. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Asapalan. j: Lauoinka, lauñaz, tau-Olean,

lauñaz. (zaldizketa): *adond.* Ilnzs.; Asapalan. Lauoinka,lauñan,lau-oiñeaa.

lauain-zuri, (kotzo): *frond.* Lau oiñak zuri dauzkan kotzoa.

lauoinka, (zaldizketa): *adond.* Zaldiaren ibiltze ariña, atzeko bi ankak jauzketaka ematen egiten dana. I: Asapalan,lauñan,lauñaz,lau-oiñean, laurazka, laurazkan, laureanka, lauringoan, lauroinka, posts, postaka, taplaka, tafapatan, taŕapaz.

lauoiñeko. (kotzo): *iz.* Ikus.: Kotzo. Lau-oindun, lauroin, lauroindun, lauroiñeko.

]auoŕi, (erabe): *iz,* Ikus.: Lazkortasun.

lauotian. (asaidura): *adond.* Aŕituta bezela geratzea. j: Laboŕian.

lauoŕidun. *(oŕi): frond.* Lau oŕi dauzkana. j: Lauoŕiko,lau-asto,lau-ostodun, lau-ostoko. (ingi): *frond.* Berbera. I: Lauoŕita.

lauofiko. (oŕi): *frond.* Ikus.: Lauoŕidun. j: Lau-osto, lau-ostodun, lau-ostoko. (ingi): *frond.* Berbera.

lauortz. (golde): iz, Lau ziri dauzkan goldea. (mai-orni): iz. Ikus.: Larortz. Esku-sarde, matxarde, tuntun. (ardi): II iz. ku urteko ardia.

iauortzetako. (lanabesa): iz. Luŕ-lanerako erabiltzen dan lau ortzak dauzkan lanabesa.

laupardi. (mozkorkeri): iz. Ikus.: Mozkorkeri.

laur. (zenbaki): *frond.* Lau zenbakia.

lauruzka. (zaldizketa): *adond,* Tkus.: Asapalan.I: Lauoinka, laurazkan, laureanka, lauringoan.

laurazkan. (zaldizketa): *adond.* ikus.: Asapalan. Lauoinka,iaurazka.

laurazkatu. (zaldizketa): *ad. Ikus.:* Lau-oinkatu. Laureankatu,

harden. (zati): *iz.* Gauza baton lau zati berdiuetako bakoitza, : Laren, laurdien, lauren. (jarmaiñera): *iz.* Pinta, txopin. (neuŕi): II *iz.* Berbera,

kaurden-banatu. (banakuntza): *ad.* Lau zatitan banatu.

laurden-beraka. (izaŕ-mutil): *iz.* ikus.: Ilbera. I: Zarbaŕiarte, xipigaŕi.

laurden-erdi. (neufi): *in.* Pinta-erdi, txopin-erdi.

laurden-goraka. (izaŕ-mutil): iz. Ikus.: Ilgora. j: II-gorapen.

laurden-gnsiña. (sendi): *iz.* Laugaŕen lengusiña.

laurden-loba. (aitona): *iz.* Laugaŕen lobe.

laurdenburu. (jaurlaritza): *iz.* Laurdenean agintzen duena, I: Erki-jaun.

laurdendu. (atalketa): *ad.* Lau zatitau ebaki. Laurdengatu, laurdenkatu, laurendu.

laurdendun. (sukaŕ): *frond.* Launaka egun gertatzcn dan sukaŕa jasaten donna.

laurdenegnn.(egun): *adond.* Erenegunaren auŕeko eguna. Laurdernegum,laurerneguun,

laurdeneko. (sukaŕ): *frond.* Launaka cgun gortatzen dan sukaŕari dagokiona.

laurdeneko minak. (sukaŕ): iz. Launaka cgun gcrtatzcn dan sukaŕa. (: Lauriklauko.

laurdengata. (atalketa): *ad.* llnus.: Laardendu.I: Laurdenkatu,laurcndu.

laurdenguso. (sendi): iz. Laugaŕen lengusua.

laurdenkatu. (atalketa): *ad.* Ikus.: Laurdcndu. Laurdengatu.

laurdentxo. (zati): *is.* Laurden txikia,

laurdernegun. (egim): *adond.* Ikus.: Laurdenegun. I: Lauremegun.

laurdien. (zati): *iz.* Ikus.: Laurdcn. Laren, lauren.

laureanka. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Asapalan. I: Launinka, laurazka.

laureankatu. (zaldizketa): *ad* Ikus.: Lau-uinkatu. : Laurazkatu.

lauremin. (eritasun): iz. Ikus.: Lam. I: Laruen.

lauremindu. (eritasun): *ad.* Ikus.: Laruendu.

lanremindun. (eritasun): *izand.* Ikus.: Laruenmindun.

lauren. (zati): iz, Tkus.: Laurden. I: Laren,laurdien.

laurenbat. (egun): iz. Ikus.: Larunhat. {: Lagunbat.

laurendu. (atalketa): *ad.* Zerbait laurenetan zatitu. Ikus.: Laurdendu. Laurdengatu.

laurenka. (ibilera): *adand.* Ikus.: Lau-Mikan. j: Laurninka, lausazka.

laurenki. (ogi): iz. Irugaŕen molazko ogia.

laurenza. (eyeraldi): *iz.* Ikus.: Laka,

laurernegun. (egun): *adond.* Tkus.: Laurdenegun.:Laurdcnegun.

lamesku. (zimiñn): *1z.* Beren lau soiu-adafetan erpurua banatuta daukaten abereen lzena; oŕela beste beatzak ikutu edo bakoitzari buruz bekoz-bekn ezaŕi dezakete.{; Lau-eskuko,lau-eskudun.

lauretako. (azkuŕi): *is.* Laurak aldian artzcn dan azkaltzea.

lauretako. (azknŕi): *iz.* Afatsalde erdian jaten dana.

lauretan. (leku); *adond.* Lau tokietan. (nuns): *adond.* Lau orenetan. (aldi): I(*adond.* Lau bider.

laureun. (zenbaki): *izond.* Lareun zenbakia.

laureungaŕen. (zenbaki): *izond.* Lareungaŕen zenbakia.

laurgi. (eguŕ): *is.* Ezpal India. : Ikus.: Ezpal, laurki, laurkin.

laurgin. (atalketa): *ad.* Lau zatitan zatikatu. j; Laurgitu, laurkitu.

laurgitu. (atalketa): *ad.* ikus,: Laurgin. {: Laurkitu.

laurik-lauko. (sukaŕ): *iz.* Ikus.: Laurdeneko mink_

lauringoan. (zaldizketa): *adond.* Tkus.: Asapalan. Lauoinka,laurazka.

laurka. (iaualdeko): *is.* Tkus.: Lauki. {: Laurki, laurtako.

laurkatu. (laualdeko): *ad.* Egurki bat lau aldeetaz landu. Ikus.: Laukatu (eguŕ): *iz.* Ikus.: Laurki. Ezpal, laurkin. (laualdeka): *iz.* Ikus.: Lauki. I: Laurka, laurtako.

laurkin. (eguŕ): *1z.* Ezpal aundia. j: Ikus.: Ezpal.: Laurgi, laurki.

Jaurkitu. (atalkela): *ad.* Ikus.: Laurgin. Laurgitu.

Isurkun. (zenbaki): *izond,* Laukoitza daua.

laurleku. (txintxin): is. Txintxin baten izena.

laurna. (banakuntza): *adand.* Ikus.: Launa.

laurogei. (zenbaki): *(sand.* T..arogei. {: Ikus.: Lau-ogoi. {: Laurogoi.

lauregeigafen,(zenbaki); *izond.* Larogeigafen zenbakia.

laurogoi. (zenbaki): izrn7d. Larogei. Lau-ogoi, laurogei.

lauroin. (kotzo): *iz.* Tkus.: Kotzo. {; Lau-oindun, lauoiñeko, lauroindun.

lauroindun. (kotzo): iz. This,: Kotzo. I; Lau-oindun, lauoiñeko, lauroin.

lauroinka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Lan-oiiican. : Laurenka, lausazka. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Asapalan. I; Lauoinka, tau-oil-lean.

lauroinkatu. (ibilera): *ad.* Lau-oiñean (bili.

lanroiñelco. (kotzo): iz. This.; Kotzo. I: Lau-oiudun,lauoiñeko.

but. (tabu/era): *izond,* Ikus.; Labuŕ,

lauŕ-zangotako. (zomoŕo): is. Kilkeŕaren autzekoa dan zomnŕna, baño aundiagoa dana. Lueriz,lugorga,luerega, lupeko, lurpeko. (armiarma); *iz,* Ikus.; Aŕobi. I: Afubi.

laurtako. (trintxin): iz, Bras.; Laumaiko. Laumarai, laumaraiko. (laualdeko): *iz.* Ikus.: Lauki. j: Laurka, laurki. (kartak): { *iz.* Tkus.: Lauko. (olerti): I(iz. Ikus.: Lauko.

laurte. (urte): *iz.* Lau urteko aldia.

laurteko. (urte): izond. Lau urte dauzkan abelgoŕia.

laurtzibuiña. (luŕ-lantze); *iz,* Luŕ-lanerako lanabesa-mota bat.

lausa. (begi): *iz,* this.; Betizaŕ. j: Lauso.

lausarda. (landare): is. Gumtzkaria don landarea; bare iriña sendakintzan eta ongattia bezela erabiltzen da. I: Lujarda.

lausaro.(kzn) Iriñaren autsa.

lausartu. (zola): *ad.* Artzabalez zola estali.

lausazka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Laurenka. j: Lauroinka,

Tausei. (kartak): *ad.* Kartak banatzeko, karta aundiena nark ateratzen duen, zozketan egin.

lausenga. (legunkeri): iz. Ikus.: Legnnkeri. j: Lausengu, leusentxa, leusinga,leusiña,losenga,losengu, losentxa,loxaaga,luxinga,lxurika, zurika,

lausengakizuu. (legunkeri): *iz.* Legunkeriz lorfzekoa dana.

lausengaldi. (legunkeri): *is.* Legunkeriz ari-izatearen aldia.

lausengarazi. (losintxa): *ad.* Leunketa eragin.

lausengari. (legunkeri): *izand.* Legunkeriz ad dana. : Lausengatzaile, jaunki.

lausengaritu. (legunkeri): *ad.* Legunkeriz ari-izan, j: Lausengatu, txarmatu.

lausengafi. (legunkeri): *izond.* Leguukeriakaz lorta ditekena.: Legunkeriz ari-izateko dagoena.

lausengatu. (legunkeri): *ad.* Legunkerietan ari-izan. : Ikus.: Lausengaritu, txarmatu.

lausengatzaile. (legunkeri): *izond.* Ikus.: Lausengari.

lausengeria, (legunkeri): iz. Legunkeriz ari-izalearen egipena, I: Lausengu.

lausengu. (legunkeri): iz. Ikus.: Lausengeria.

lausengugura. (legunkeri): *izond.* Legunkeria maite duena.

lauseuguka. (legunkeri): *adond.* Legunkeriak egiten ari-izatea.

lausengukeria. (legunkeri): *iz.* Ikus.: Legunkeri. : Koipekeri.

lausenguketa. (legmrkeri): *adond.* Legunkerien bila ari-izatea.

lausengukot. (legunkeri): *izond.* Legunkeriak artzeko ayefa duena.

lausengutsu. (legunkeri): *izond.* Legunkeriz beteta dagoena.

lausenguz. (legunkeri): *adond.* Legunkeriz ari-izatea.

lausenguzko. (legunkeri): *izond.* Legunkeriar dagokiona.

lausenkari. (leg-Linked): *(sand.* Legunkeriz ari dana. {: Lausenkazate.

lauski-urin. (urin): *iz.* Zapatzetik atcratzcn dan uriña.

lauskidura. (zapa): iz. Zapatzearen egipcna.

lauskigaiiu. (zapa): iz. Zapatzekoa dan tresna.

lauskitu. (igurtziketa): *ad.* Ikus.: Maŕuskatu. I: Maŕokatu. (zapa): *ad.* Alera, zapatu, maŕuskata. (artz): II *ad.* Ikus.: Aginbera. I: Kauskitu, lauzkitu, oski, oskin.

lauskitzaiie. (zaps): *izond* Zapatzen duena.

lauskitze. (zaps): *L.* Zapatzesren egipena.

Isuskitzeko. (zapa): *iz.* Zapatzekoa dana.

lausko. (begi): *izond. Ikus.:* Ezkel. Koneŕ, lausku, lausu, izkiribiz.

lauskotasun, (begi): iz. Begi baleen edo bietan izan diteken utzartea, ikustearen ardatzen tartidetasuna eragozlen duena.

lauso. (begi): iz. Begietan izan diteken gandua. I: Urbilean dagozen gauzak ondo ikusten ez dituena. : Uŕutiko gauzak ondo ikusten ez dituena. I; Lausotsu, lausu, lautsi, lautso, lautxo, leizu, xuri, zurien, zuri-eri, zuriyen. (irin): iz. Iriñaren autsa. (edut): fj *iz.* Ikus.: Bisuts-leku. Lausoro.

lauso-lodi. (laño): iz. Ikus.: Lañobera. Lantxe,tabosa.

lausodura. (lutubio): *iz.* Argi bat begietara geyegi urbiltzeagatik egiten dan tutubioa.

lausogabe. (naŕiokera); *izond* Natiokerik eztuena.

lausogañ, (tutubio): *izond.* Tntubioa soŕerazten duena.

lausoro, (edeŕ): iz. Ius.: Bisuts-leku. Lauso.

lausotasuu, (itsumen): iz. Ikus.: Labotasun. Lausutasun.

lausktu. (itsumen): *ad.* Lausotsu biurtu.

lausotxn. (begi): izond. Uŕutiko gauzak ondo ikusten ez dituena, I: Ikus.: Lauso. ^: Lausotsu, lautsu.

lauspeatu. (ubil): *ad.* Ubilak beratu.

lausteŕ. (lastertasun): *adond.* Lastertasunez ari-izatea.

laustro. (estalune): iz. Ikus.: Lape. (etxegain): *iz.* Berbera.

Lausu. (begi): *izond.* Ututiko gauzak ondo ikusten ez dituena. i: Lautso, lautsu.

lausutasun.(begi):iz. Uŕutian dagozen gauzak ezin ikustea. j: Lausotasnn.

lausutu. (begi): *ad.* Lausu biurtu.

Iautada. (ordoki): *iz.* Ikus.: Ordoki.: Laugune, law-une, pentze-eremu.

lautan. (aunizketa): *adond.* Lau bidet.

lautara. (it): *iz.* Lau ilekoa daua.

lautasun. (entzipen): *iz.* Entzipena izatea. j: Laiñotasun, (zeartasun): ŕz. Ikus.: Zeartasun.

lautegi. (ebaketa): *iz.* Zugatzen ebaketa. (zugatz): *iz.* Berbera.

lautsi. (begi): *izond.* Ikus.: Lauso. I: Lausu, lautso, lautxo.

lautso. (begi): izond. Ikus.: Lauso. I: Lausa, lautsi, lautxo.

lautsu. (lauzko): *izond.* Ikus.: Lauzko. Laugune, zelae.

lautu. (lauzko): *ad.* Lautsua egin. Galgatu, zelaitu.

lautxo. (begi): *izond.* Ikus.: Lauso. I: Lausu, lautsi, lautso.

lautxonda. (zenbaki): *izond.* Ikus.: Laukoitz. j: Laukonde.

iautzaiie. (lauzko): *izond* Lautzen duena.

lautze. (lauzko): *L.* Lauzko egitea.

lautzuk, (meta): iz. Lau mueta.

lauxkatu. (zurgintza): *ad.* Matusketaz zure landu.

lauxo. (arintasun): *izond.* Ariña dana. (iraitz): *izond.* lraitzekoa dana.

lauza. (aft): *iz.* Aŕizko ola; zola estaltzeko erabiltzen dan aŕi zabala. Leuza.

lauza-azpi. (zola): *iz.* Lauzkz estalita dagoeua. Lauzada,lauzadura,lauzatu.

lauza-gabetu. (zola): *ad.* Zola cutalŕzen zuten lauzak kendu.

lauzabal-motza. (neuŕizti): *La.* Ebakita dagoen lauzabala.

lauzabala. (neuŕizti): *iz.* Lau zabalde dituen zabalduna edo aldedia.

lauzabalaren gayak. (neuŕizti): *iz.* Lauzabala betetzen duteri gayak: zabalde, ertzaldc, erpiña, zokoa, ...

lauzada. (zola): *iz.* Ikus.: Lauza-azpi. I: Lauzadura.

lauzadui a. (rota): *iz. Ikus.:* Lauza-azpi. Lauzada, lauzatu.

lauzakizun. (zola): iz, Lauzatzeko dagoena.

lauzaldi-zat. (sai-abere): *izond.* Lauuztaŕia ẓaintzen duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

lauzangotako. (kotzo): *izond.* Ikus.: Kotzo. Lau-zango, lau-zangodun, lau-zangoko.

lauzari. (cola): *izond.* Zulus lauzak ipintzen dituena. j: Lauzatzaite. (esku-langintzak): *frond.* Berbera.

lauzktu. (etxegain): *iz. Ikus.:* Etxegain. ^: Etxagain. (zola): *izard.* ikus.: Lauza-azpi. Lauzadura.

lauzatzaiie. (zola): *frond.* ikus,: Lauzari.

lauzaxko. (ad): iz, Zola estaitzeko aŕi landua.

lauzaxkodura. (zola): *izond.* Lauzaxkoz estalita dagoen zola.

lauzaxkotu. (zola): *ad.* Zola lauzaxkoz estali.

lauziko. (txintxin): *iz.* Aspaldiko txintxin-mota bat. I: Lauzurʼi, lauzuriko, lauziri, lauziriko.

lauziri. (txintxin): *La,* Ikus.: Lauziko. Lauzuri, lauzuriko, lauziriko.

lauziriko. (txintxin): *iz,* Ikus.: Lauziko. Lauziri, lauzuri, lauzuriko.

laozka. (orga): *ad.* Gurdi bati lau there lotu. I: Lauzkatu. (urgazpen): *ad.* Urgazpena Oman. : Lauzkatu.

lauzka-moŕoi. (sai-abere): *izond.* Laguntzekoak diran sai-abereak zaintzen duena. I: Lauzka-mutil. (esku-langintzak): *izond.* **Berbera,**

Iauzka-mutil. (sai-abere): *Load.* Ikus.: Lauzka-moŕoi,

lauzka-zaldi. (sai-abere): iz. Laguntza emateko eramaten diran zaldiak.

lauzkadura. (sai-abere): *iz.* Gurdi-zaldiak bikoiztearen egipena.

lauxkatu. (orga): *ad.* Ikus.: Lauzka. (urgazpen): *ad.* Berbera,

lauzklntza. (orga): *iz.* Lau abere, lau sai-abere, orga bati lotzea, egokitzea. Lauzkantza. (urgazpen): *iz.* Laguntzea. ^: Lauzkantza,

lauzkitu. (zaps): *ad.* Gauza bat zapatu gerlia ateratzeko, (atalketa): *ad.* Puskatu, apurtu. (ortz): II *ad.* Ikus.: Lauskitu.

LAUZKO. *frond.* Lautsu, ordokitsu.: Goi ta be gabeko **iraitz** zelaitua. I: Txapala, laugune, etxaro, zeal, zelae, Kaplan. Ii (arteztasun), (burni-aldi), (teki), (iraitz), (irudi), (limurtasun), (lurtamu), (MO, neuŕizli), (okidura), (ordoki), (tokielesti), (zapalduna), (zeartasun).

lauzo. (arbel): iz. Estaltzerakoa dan arbela.

Iauzoko-irudia. (laualdeko): *iz.* Lau zoko dauzkan irudia.

lauzpabortz. (zenbaki): *izond.* Batzuk, lau edo bout. I: Lazpabortz.

lauzuri. (txintxin): *iz.* Ikus.: Lauziko. Lauziri, lauzuriko.

lauzuriko. O/tint-sin): *iz.* Ikus.: Lauziko. Laurizi, lauzuri,

lauzutoin. (zutaŕi): *iz.* Auŕekoak tau zutaŕi dauzkan yauŕetxea. (elicit): *L.* Berbera.

laxa. (legunkeri): *adond.* Legunkeriz ari-izatea.

taxabofete. (txeŕen): iz. ikus.: **Txeŕen.** Galtzagoŕi.

laxagafi. (yareikuntza): *izond.* Azkatu ditekena.

laxakeria. (arduragabetasun): *iz.* Laxotasunez ari-izatea.

laxaki. (maiztasun); *adond.* Maiz, saŕi, saŕitan.

laxakot. (laxatura): *izond.* Eŕaz laxatzen dana.

laxaprena. (matsondo): *iz.* Matsondoaren Laxaprin.

laxaprenatu. (matsondo): *ad.* Malsa sortu.

laxarazi. (laxatura): *ad,* Laxatu arazi.

laxaski. (landare): *iz.* Laioskaria dan landarea, zauriak sendatzeko erabiltzen dana.

laxatu. (laxatura): *ad.* Askant; laxaturaz utzi. I: Laxotu, lexatu, lazotu, ezkatu.

LAXATURA. *iz.* Lotuta zegoenaren askatzearen egipen eta ondorioa. /I (askapen), (berezkuntza), (korapiio), (lazapen), (yareikuntza).

laxatzaile. (laxatura): *izond.* Lan batetik edo eginbide batetik azkatzen duena.

lazatze. (laxatura): *iz.* Askatzea.

laxka. (egurki): iz. Abe txikia.

laxo. (enoa): *izond.* Enoatuta dagoena. (arduragabetasun): *izond.* Laxotasunez ari dana. (nagi): *izond.* Alpefa dana.

laxoan. (pilota): *Ia.* Pilotaz jokatzeko era bat.

laxokeria. (arduragabetasun): Laxotasunez ari-izatea.

laxoki. (arduragabetasun): *adond.* Arduragabetasunez ari-izatea.

laxolari. (pilota): *izond.* Laxoan ari dana.

laxosko. (arduragabetasun): *izond.* Laxotasunez nolabait ad dana.

laxot. (egurki): *iz.* Abe txikia. j: ikus.: Laza.

laxotasun. (arduragabetasun): iz. Zabartasuna, utziera. j: Ardura to egifralaren peitzea. Lazotasun'aren tipitzekoa. I: Antsigabekeria, antxigabetasun, eñolkeria, erazkeria, aroikeria, artagabekeria, etsipen, ezansi, ezaxolatasun,fardelkeri, geldotasun, lazatasun, lazeria, lazotasun, naŕaskeri, malaŕaldi, sogortasun, utzite, utzidura, zaldi-urdin, zaldi-zuri, zanpailkeria.

laxtart. (seme): *izond.* Ikus.: Bort. I: Sasiko.

laxurda. (laño); iz. Ikus.: Latin. I: Laña.

Jaya. (jauniraskunde): *iz.* Ikus.; Jaun.1; Kaun.

laya-gañera. (ercintza): iz. Eskuz botatzen ereintzea.

laya-lan. (luŕ-lantze): iz. Layaz egindako lana.

laya-zolora. (ereintza): *ad.* Ikus.: Layatura.

layabaŕ1. (luŕ-lantze): iz. Layaz heft landutako turkia. : Layabeŕi,

layabeñ. (lut-lantze): *iz.* Ikus.: Layabati.

layabefitze. (1uŕ-lantze): *iz.* Lantzeko, lurid bat ideki edo apurtu egitea.

layadura. (odei): *iz.* Ortzia odd zurixkaz estaltzea.

layagafi. (luŕ-lantze): *izond.* Layaz lantzeko dagoen Iota.

layaketa. (luŕ-lantze): *iz.* Layaz egindako luŕ-lantzea.

layakctan. (luŕ-lantze): *adond.* Layaz luŕ-lantzea egiten ari-izatea. : Layan.

layakizun. (luŕ-lantze): *iz.* Layaz landu beat dan iota.

lyan. dui-lantze): *adond.* Ikus.: Layaketan.

layari. (luŕ-lantze): *izond.* Layaz Ian-egiten duena. j: Laiñari, layeri. Izen batzuk ematen zaizkie, egoten diran tokiari arauz; auetxek; // Bateneko, zopaŕeneko, zotondoko edo zopustan, be aldean dagoenari; !/ Bigateneko edo bigaten zoi, bigaŕenari; II Gizon edo ira-zoi, irugatenari; /1 Goyeneko uten, goyenean dagoenaren uŕenean dagoenari; // Goilari, goyeneko, zopuruko edo zopuru, goyenean dagoenari; /1 Talika, bakatik lanegiten duenari. (kartak): iz. lkus.: Zango. I: Txanka, udiri.

layategi. (zen): *iz. ikus.:* Lai. (adikin): *iz.* Berbera.

layatso, (matsondo): *izond.* Ayenez beterik dagoena.

layatu. (luŕlantze): *ad.* Luŕa layaz landu. I: Txistean layatu. (odei): *ad.* Erauntsia aortu baño lenago, ortzia odei lodiakaz bete.

layatu-befi. dui-lantze): *iz.* Lola layaz landu ondoren. I: Lai-beŕi.

layatu-zaŕ. dui-lantze): ŕz. Lola, layaz landu ondoren, ins ilebete baŕu dagoen era,

layatura. (ereintza): iz. Layaz egindako zuloetan ereintzca. Laya-zulora, lai-zulora.

laycri, (kartak): *iz.* Ikus.: Layari.

layeta..(luŕ-lantze); iz. Loŕaiayaz landu.

layatu. (asaŕe): *ad.* Ikus.: Laif€otu.

layotz. (itzal); *iz.* Itzalpean dagoen tokia. (gurkadura): *izond.* Iŕikaz gurkatzen duena. (aizkora): I) *iz.* Aizkora txikia.

layotz-aldeko. (ortzi-muga): *Land.* Sartaldekoa dana.

We. (egurki); iz. Ikus.: Abe. I: Lasa, luzerako. (aundiera): *izond.* Garai to lade dana. (laztasun): *adond.* Laztasunez ari-izatea.

laza. (lazapen): *izond.* Lezapenez ad dana. I: Lazaa, laxa, texa. (atsegintasun); *izond.* Atsegiotasunez beterik dagoena. (egurki): (iz. Abea. j: Laxot.

lazafrin. (aŕaun): *iz.* Makil luzea, mustuŕean burni kakoduna duena, ta itxasontzi txikiak kayan lotzeko edo kayatik ateratzeko erabiltzen dana. (maid!): *iz.* Berbera.

lazagai. (egurki): *iz.* Abea egiteko egurkia.

lazakeri, (arduragabetasun): ŕa. Laxotasunez ari-izatea. j: Mangcltasun, zirzilkeria.

lazakoŕ. (laxatura): *izond.* Laxatu dezakena.

lazaidi. (itxaskuntza): *iz.* ltxasontzl baten aizoyalak biltzea. I: Lazatze. (aizoyalak): *iz.* Berbera.

LAZAPEN. *iz.* Atezu edo tinkadnra gutxitzea. I: indaf oldaŕ edo bizitasunean gutxitu edo atzeratzca; lasadura, lasatze, manutasun, uŕidura. *II* (askapen), (aultasun), (laxatura), (iolotasun).

iazar--etxe. (gaxotegi): iz. Legenardunentzako gaxotegia. (legenaŕ); iz. Berbera,

lazaro. (igande): *iz.* Nekealdi-igandea. Lazaro-igande, Lazaro-igante.

lazatasun. (arduragabetasun): *iz.* ikus.: Laxotasun. Geldotasun, lazeria, lazotasun, naŕaskeri. (alpeŕaldi): *iz.* Ikus.; Alpeŕaldi, j: Alfertasun, iskeri.

lazatu. (lazapen): *ad.* Lazapena egin.: Lazau, lazka€u, lazotu, manutu, mertxildu, mertzildu, merzildu, aloxotu. (arduragabetasun): *ad.* I; Ikus.: Ardura-bakotu. Ardaragabetu, laxotasunez ari-izan.

lazatze. (itxaskuntza): iz. Ikus.: Lazaldi. (azkespen): iz. Ogenak azkestea.

lazau. (lazapen): *ad.* Ikus.: Lazatu. I: Lazkatu. (askapen): *ad.* ikus,: Askatu. Askabiatu, lexatu.

iazdura, (laztasun); iz, Ikus.: **Laztasun.** Lakartasun, lazgune, mintasun. (erabe); iz. Erabe txikia. (ankerkeri): *iz.* **Ankerkeri aundia.**

laze. (lazapen): *Load.* Lazatuta dagoena.

lazeria. (txirotasun): iz. Txiro izatea. (uŕitasun): *L.* Ikus.: Ufitasun. I: Gabezi, meetasun. (zoritxal): jj iz. Aunitzei eltzen zayen zoritxaŕa. (arduragabetasuu): *iz.* ikus.: Laxotasun. : Lazatasun, malaŕaldi.

lazeriatu. (atsekabe): *ad.* Ikus.: Atsekabctu. j: Atsekatu, atsekabeztatu, lorpetu, malmotidu.

lazga. (lazapcn): *Load.* Ikus.: Laza.

tazgaŕi. (erabe): *frond,* Erabe oso aundia soŕerazten duena. I: Lazkagati, tazgaŕi.

lazgafikeria. (erabe): *iz.* Bilduŕ ikaragatia soterazten egipena.

lazgaŕiki. (erabe): *adond.* Bilduŕ ikaragaŕia soŕerazten ari-izatca. I: Lazgaŕiro, lazkaŕiki.

lazgañro. (erabe): *adoad.* Ikus.: Lazgaŕiki.: Lazkatiki.

lazgafitasun. (erabe): iz. Lazgaŕia izatea. ^: Lazkatasun.

lazgafitu. (crabe): *ad.* Lasgari-biurtu.

lazgane. (laztasun): iz. Ikus.: Laztasun, I: Lazdura, lazkartasun. (toles): ŕz. Zimutak dauzkana. (eragozpen): II *iz,* Zerbaiterako eragozpena dana.

lazierto. (ugatz): iz. Ugatzaren oñatian egiten dan gogortasuna. (: Laziertoen, laziertu. (gogortasun): *ŕz,* Berbera.

laziertoen. (ugatz): iz. Ikus.: Lazierto. I: Laziertu. (gogortasun): *iz.* Berbera.

laziertu-aft. (kutun): *iz.* Ikus.: Kutun. Kutun-izunak.

laziri. (txikiera): *iz. Ikus.:* Txildera. Tipikeria.

lazka. (naspil): *iz.* ikus.: Naspil. Kiŕimaŕu.

lazkagafi. (erabe): *izond.* Ikus.: Lazgaŕi. Lazkaŕi, tazgaŕi.

lazkaldi. (eskurapen): iz. Naimenak irabazteko, ardura aundiaz jokatzea.

lazkari. (eskurapen): *izond.* Naimenak irabazteko ardura aundiaz jokatzen duena.

laekaf. (Wu): iz. Laŕuan egiten dan tortika. (laztasun): *izond. ikus.:* Latz. I: Zakaŕ, zakaŕeria.

lazkañ. (laztasun): *Load.* Ikus.: Latz. I: Lazkaŕ, lazkaŕo. (erabe): *izond.* ikus.: Lazgati. Lazkagati.

lazkañkl. (erabe): *adond.* Ikus.: Lazgaŕiki. : Lazgatiro.

lazkafo. (laztasun): *ŕzond* Ikus.: Latz. I: Lazkati.

lazka otu. (We): *ad.* Abereen uteak naspilatu.

lazkartasun. (taztasun): iz. ikus.: Laztasun. Lazgme:

lazkartu. (lain): *ad.* Tortikaz entail.

lazkatasun. (erabe): iz. Lazgatia izatea. I: Lazgaŕitasun.

lazkatu. (lazapcn): *ad.* Ikus.: Lazatu. I; Lazau. (aindura): *ad.* Arindura lortu. (naspil): II *ad.* Ikus.: Naspildu. Naspilatu. (caste): II *ad.* Ikus.: Nastatu. ^: Laskau, nasta.

lazkau. (ordainketa): *ad.* Ikus.: Ordaindu. J: Kitau, luditu.

lazkeria. (basatasun): *iz.* Egipen edo itz basatia.

laziri. (laztasun): *adond.* Laztasunez ari-izatea. I: Lazkiro. (ontasun): *adond.* Oso undo. (adipen): *adond.* Adipenez ari-izatea. (araugabe): II *adond.* Oyezbezelako ari-izatea.

lazkidura. (erabe): *iz. Bilduŕ* aundia soŕeraztea.

lazkll. (We): *Load.* Zulus dagoena.

lazldro. (laztasun): *adond.* Ikus.: Lazki.

lazkitu. (erabe): *ad.* Bilduŕ aundia soŕerazi.

lzko. (gisa): *adond.* Ikus.: Gina. {: Antzo, lazkotxe, legez.

lazkof. (crabe): *Land.* Erabe oso aundia soŕerazten duena.

lazkartasun. (erabe): *iz.* Erabe oso aundia ematea, I; Lazkura, lazta, laztura, izi.

lazkotxe. (gisa): *adond. Ikus.:* Gisa. I: Lazko.

lazku. (dardaritze): *iz.* Otzak eta beroak soŕerazten duen dardara.

lazkura. (erabe): iz. Ikus.: Lazkortasun. ^: Lazta, laztura, lazdura.

Lazo. (Coin): iz. Soñaren azpegi araberakoa. j: Law, satai. I: Lazo oneko.(arduragabetasun): *ŕzond.* Alpeŕontzia dana. (laxatura): *izond.* Laxatuta dagoena. (baldartasun): *ŕzond* Baldata dana. (egu): II iz, Giro gozoa. (lokaŕi): II ŕz. Zamaltzaiñek darabilten lokaña.

lazogailu. (lazapen): *iz.* Lazatzekoa dan zerbait.

lazogaŕi. (lazapen): *ŕzond.* Lazatzen duena.

lazogo. (arduragabetasun): *iz.* Laxotasunez ari-izatea. I: Lazokeri, lazukeria.

lazokeri. (arduragabetasun): *L.* Ikus.: Lazogo. j: Lazukeria.

lazoki. (arduragabetasun): *adond.* Laxotasunez ari-izatea.

lazotasun. (arduragabetasun); iz. Ikus.: Laxotasuna. : Lazatasun, zanpailkeria.

lazuu. (lazapen): *ad.* Ikus.: Lazatu.: Manutu, mertxildu, aloxotu. (laxatura): *ad,* Ikus.: Laxatu. (utziera): *ad.* Utziera egin.

lazotze. (lazapen): iz, Lazapena egitea.

lazpabortz. (zenbaki): *frond.* Lauzpabortz.

lazpasei. (zenbaki): *izond.* Lau edo sei gutxi gorabera.

lazpazortzi. (zenbaki): *izond.* Lau edo zortzi gutxi gorabcra.

lazpelaf. (landare): *iz.* Otxarkaria data landarea, belafezko ta usaintsua dana.

lazt. (itxasontzi): *iz.* Itxasontzia urtan beat dan ainbat sarturik gera dedin, batuan eraman beat duen zama.

lazta. (erabe): iz, Ikus.: Lazkortasun. Lazkura.

LAZTABIN. *iz.* Zulatzeko erabiltzen dan tresna; geyenetan burni-makii labuta izaten da, mu€uŕ bateau gaŕanga ingurubila duena ta bestean kerten bat daramana. I: Binbalet, kabilera, ginbalet, gimalet, ginbelet, laratrila, lastabin, lostabin, pinpalet, sastabin, tastabin, taztabi, txastabin, txastagin, txastain, zilatzeko. II (argi-muki), (babespide), (eztanda), (eztandagai), (meatze), (su-ikusgatiak).

laztabin-saltzaile. (laztabin): *izond.* Laztabiñak saltzen dituena.

laztabin-zulo. (laztabin): iz. Laztabiñez egindako zuloa.

laztabindu. (laztabin): *ad.* **Laztabiña** nunbait sartu.

laztabindun. (laztabin): *izond.* Laztabiñak dauzkana.

Iaztabintzaiie. (laztabiu): *ŕzond.* Laztabiñazlanegiten duena.

laztagafi. (erabe): *ŕzond.* Lazta soŕerazten duena.

laztagile. (laztabin): *ŕzond.* Laztabiñak egiten dituena. (eska-langintzak): *Lone!.* Berbera.

laztain. (soin): *izond.* Lazo onekoa dana.

laztaketa. (itxasoutzi): *iz.* Itxasontzian lazta jartzearen egipena.

laztale. (begi): *ŕzond.* Begiak tutubiotzen argi aundia. (tutubio): *frond.* Berbera.

laztau. (beso): *iz.* Norbait besoetaz bildu. (mutt): iz. Ikus.: **Mon. I:** Apa, matxo, musu. (maitasun): II iz. Maitasun aundia. I: lvlaitatua dana. (apaintasun): *ŕzond.* Apaintasunez ari dana. (egikera): *ŕzond.* Lanegiten gogoz ari dana.

laztan egin. (mun): *ad.* Mun eman. I: Laztan eman.

Laztan-aldi. (beso): *iz.* Ikus.: Besarkada. Besarkaldi, laztankada. (maitasun): *iz.* Bereala igaroten dan maitasun-aldia. I; Laztankeri,

laztanbera. (losintxa): *izond.* Losiutxak egiten ari dana.

laztandu. (beso): *ad.* Ikus.: Besarkatu. I: Besartetu.

laztanga. (beso): *adond.* Besarkatzen ari-izatca. I: Laztanka.

taztangafi. (beso): *izond.* Besarkatzekoa dana.

laztanka. (beso): *adond. Ikus.:* Laztanga.

laztankada. (beso): *iz.* Ikus.: Besarkada. Laztan-aldi.

laztankeri. (maitasun): *iz.* ikus.: Lastan-aldi.

laztanketa. (losinixa): iz. Ikus.: Loslntxa. I: Balakaldi, pereka, maiña.

laztanketan. (moo): *adond.* Muiñak ematen ari-izatea.

laztanki. (apaintasun): *adond.* Apaintasun aundiaz ari-izatea,

laztanldeu. (maitasun): *adond.* Maitasunez ari-izatea.

laztankof. (adiskidctasun): *izond.* Adiskidetzat oso artzekoa dana.

laztantasun. (urguritasun): iz. ikus.: llrgmitasun. I: Guritasun. (maitasun): *iz.* Ikus.: Maitasun. I: Biotz-gaf, maiki, maitakari. (garbitasun):) *izond.* Garbia dana.

laztantsu. (maitasun): *izond.* Maitekoŕa dana.

laztantsulti. (maitasun): *adond.* Maitasunez ari-izatca.

LAZTASUN. *iz.* Latza danaren tasuna. Malkartasuna, takartasun, lazdura, lazgune, lazkartasun, mintasun. I: Gozakaitza danaren tasuna. I: Exkinda. (zoŕoztasun): iz. Zigofean edo akafean gogortasuna. (aitorkun): II *iz.* Ilduma. (erabetasuna): II *is.* Bildufa, izua. /I (dirdayeza), (iraitz), (malkartasun), (naŕiokera), (zakartasun). (basatasun): II *iz.* Zakaŕa izatea. (erabe): II *iz.* Lazta soŕeraztea.

laztatu. (erabe): *ad.* Erabe aundiaz izan. Bildurtu.

lazte. (ule): iz, Ulea zutun geratzea. (biotzondo): iz. Biotzeko zaŕasta.

lazteila. (hururdi): *iz.* Ikus.: Lastaira. I: Lastaila.

laztu. (ikuzketa): *ad.* Ikus.: Ikuzi. I: lkuztu, xaitu. (ule): *ad.* Ulea zuŕundu. (irakaskintza): II *ad.* Zoŕozki xamaŕ azi. (biotzondo): II *ad.* Biotzukitu. (erabe): II *ad.* Bildurtu. (batasun): II ad. Zakaŕa biu tu.

laztura. (crabs): *is. Ikus.:* Lazkortasun. I: Lazkura, izi.

laztutze. (cŕealdi): *iz.* Suari oitu.

lazu. (soin): *iz.* Ikus.: Lazo. I: Satai. I: Lazu-oneko. (arduragabetasun): *izond.* Laxotasunez ari dana.

lazukeria. (arduragabetasun): *iz.* ikus.: Lazogo. I: Lazokeri.

lazuki. (arduragabetasun): *ad.* Laxotasunez lanegin.

lazul-ari. (cnenasta): *iz.* Oso gogoŕ-a dan menasta oztin bizia; apain-zerkietan erabiltzen da.

lazun. (aŕain): *iz.* Ikus.: Korkoin. I: Kotokoi.

lazutarzun. (arduragabetasun): *iz.* Laxotasunez ari-izatea.

lazutu. (baldartasun): *ad.* Ikus.: Baldartu. I: Gaizotu, uŕitu.

lea. (lera-efesta): iz. Gurpilik gabeko burdia, izotz edo edeŕ gañean iŕistatzen dana. I: Lega, less, leña. I: ikus.: Lera-efesta. (izen): *iz.* Lekeitio'ko itxas-adaŕaren izena.

leakume. (leyo): *is.* Ikus.: Leyatila. I: Leatila.

leaf. (ausnarlari): *iz.* Ausnarlarien urdalaren laugafen utzunean dagoen gays, esnea gatzatzeko erabiltzen dana, (alma): *iz.* Enoa aundia. (ail): II Iz. ikus.: Legaŕ.

leartu. (ardo): *ad.* Matra tolarean zapatu.

leatila. (leyo): iz, Ikus.: Leyatila. I: Leakume.

leaxun. (lanabesa): *iz.* Sorbaldan bazka-zamak ekartzeko tresna. I: Leratzun, Leatxun. (zama): iz. Berbera.

leas. (gisa): *adond.* ikus.: Gisn. I: Legez.

LEBA. is. Odola igarotzean, Cain-goŕietan oartzen dan pilpira; aldizkakoa izanik, esknmutuŕean bates ere nabaritzen dana. I: Bultzada, foltsi, odol-bulk, odol-bulta, odol-bultz, ota, tango, tintin. II (biotz), (neurkera), (odol).

leba jauzkari. (labs): *iz.* Ondo ez dabilen tuba,

leba nabarmen. (leba): iz. Ikus.: Leba jauzkari,

leba-aldi. (leba): *iz.* Zain-goŕi bateko pilpira bakoitzeko egipena. I: Biozkada, daukataite, takateko, tanp.

lebain. (zerga): iz. Ikus.: Zerga. I: Azpoa, petxu, ornikintza.

lebamami. (artzidura): *iz.* Ikus.: Azkaŕi. Lamina.

lebami. (artzidura): *is.* ikus.: Legami.

lebaña-zale. (zerga): *izond.* Zergak jasotzean ari dana.

lebaf. (neuŕizti): *is.* Leyafczko Ira-zokozko bizkirudia, argi-izpia austen duena. I: Ziri. (argi): iz. Berbera.

lebatz. (thin): *is.* Ezurtza ezuŕczkoa ta goiko matel-ezuŕa igikoŕa dauzkan aŕaña; aragi zuria daukana, oso onartua dana. I: Legatz.

lebatz-amu. (aŕantza): *iz.* Lcbatza aŕapatzcko amu berezia.

lebatz-eskaile. (stain): *frond.* Lebatza saltzen duena. I: Lebatz-eskeile. I: Lebazdun.

lebazkume. (aŕain): *iz.* Lcbatzaren kuma.

lebef. (eskuantze): *izond.* Antzetsua dana.

lebitaŕ. (ends): *izond.* Yuduon Levi-gizelikoa zana. (iritargo): *izond.* Berbera,

lebota. (ogi): is. Jagi gabe dagoen ogia.

lebra. (lore): *iz.* Gaztañeudoaren lures. (gaztañondo): *is.* Berbera.

lebri. (neuŕi): *iz.* Neufi bat.

lebritu. (naafi): *ad.* Ikus.: Neurtu.): Leurtu.

leda. (Lera-eŕesta): iz. ikus.: Lera-efesta. I: Legs.

ledania. (iri): *is.* Baseliza daukan auzoa.

leen. (anbiola): *adaed.* Lenago. I: Legen. (zenbaki): *izond.* Lenengoa. (asiera): II *izond.* Asierakoa dana. (sense): II *iz.* Sendi baten lenengo semea.

leen esteme. (sabel): *iz.* Este meearen lenengo zatia.

teen gayan. (gau): *adond.* Gabeko lenengo urteetan.

teen jakingayak. (jakintasun): *iz.* Gertapen baten auŕeko gayak, aztertu beat diranak.

leen-antzezlari. (antzerli): *izond.* Antzcziari nagusia.

leen-apezpiku. (eliz-uagusi): *iz.* Apozpiku nagusia.

leen-aro. (aldikada): *is.* Leans izan zan aroa.

leen-afl. (aft): *iz.* Zerbait egiten ipintzon dau lenengo aŕia.

leen-anrdun. (azaldi): *izond.* Lendabiziz aurdun geratu dana.

leen-bideak. (aintzin-solas): *iz.* Zerbiat egiteko tenengo uŕatsak.

leen-eŕan. (mintzabide): *iz.* Zerbait esaterakoan lenengoz esaten dana.

leen-etsi. (gura): *ad.* Nayago-izan. I: Ikus.: Leendatu, leenkatu.

leen-eztako. (oraiñaldi): *izond.* Gaurkoa, oraingoa dans.

leen-gai izacrak. (gai): *iz.* Gat izatedunak.

leen-gizon,(gizon): *iz.* Lendabiziko gizona.

ken-ikusian. (ikusmen): *adond.* Lenengozikustean.

lcen-irakasle. (asiera): *izond.* Zerbait irakasten astcn dana. (irakaskintza): *izond.* Berbera.

leen-irakaspen. (asiera): *iz.* Zerbait irakastean lenengo utatsak. (irakaskintza): iz. Berbera.

teen-jail. (ezarmen): *ad.* Lenengoz jaŕi,

leen-leen. (anbiola): *adnnd.* Ikus.: Leenetan. : Leen-leenik,

lean-teen-1k. (anbiola): *odour!.* Ikus.: Leenetan, ;: Leen-Leen.

lcen-lekuko. (ikusmen): *izond.* Begiz izandako lekuko. (tekukotasun): *izond.* Berbera.

Leen-malTa, (irakaskintza); iz, Irakaskintzaren lenengo male,

leen-soles, (aintzin-salas): iz. Zerbaiten auŕetik esaten edo idazten dana.

lecn-aki, (kaŕakadura): *ad.* Gañeko zatia kendu.

leena, (garbattasnn): iz. Abereen garbaltasuna.

lecnago. (anbiola); *izond.* Anbiolakoa. Leenaldi.

lccuagoko. (auŕetasun): *ŕzond.* Autekoa dana.

leenagotik, (auŕetasun): *adond.* Auŕetasunetik ari-izatea.

leenaipatu, (mintzabide): izond. Esandakoa, aipatutakoa.

lecnaldi, (anbiola); *adond.* Anbiolako aldia. I: Ikus.: Leenago. (asiera): *iz.* Ikus.: Astapen. [;. Asiere, lenengo-aldi.

Ieeuaz. (ainlziñatasun): *iz.* Ikus.: Aintziñatasun,

leenbizi. (asiera): *adond.* Lendabizikoa. ~: Ikus.: Astern, (zenbaki): *frond.* Lenengoa. 1: Leenbiziko, leenbizikorik, leenik, leen-eta-bizi.

leenbizian. (oraiñaldi): *adnnd.* Oraingoan, I; Asieran, (zenbaki): *ŕzond* Lenengoan.

leenbiziki, (kiri); *adond.* Lenengoz ad-izatea.

leenbiziko, (zenbaki): *izond.* Lenengoa. [: Ikus.: Leenbizi.

leenbizikorik,(zenbaki): *iaoed.* Lenengoz. I: Ikus.: Leenbizi. Leenik.

leenburu. (buruzagi): *iz.* Buruzagi nagusia.

leendakari. (tendakaritza): *iz.* Lendakaritzan bum bezela jaŕita dagoena.

Ieendanik,(aufelasun): *adond.* Aufekoa izatea.

leendatu. (gura): *ad.* Nayago-izan. I: Leen-etsi, leenkatu.

leendia. (hit): *iz.* Lantzen ari dan luf bateau egiten dan lenengo lana.

leendu. (zcnbaki): *ad.* Norabait lenengoa eldu.

leeneko. (kid): *izond.* Lenengoa dana; lendabizikoa.

leeneko eŕanak. (esaera): *iz.* Aspaidiko esakunak edo atsotitrak.

leenekorik. (aldi): *adond.* Lenengoz, lenengo alditik.

Leenetan. (anbiola): *adond.* Aspaldi-aspaldienetakoa. Leen-lecn,lean-leenik.

leengai. (gat): iz. Lendabiziko gaya.

leengo. (anbiola): *ŕzond* Aspaldikoa dana. (jabego): *ŕzond.* .labegaa Miens. (aginpide):j *izond.* Aginpidea duena.

leenguslña. (sendi): *iz.* Osabaren edo izebaren alaba. : Leenkuxiña.

leengusu. (sendi): *iz.* Osabaren edo izebaren semen.

leenik. (asiera): *adond.* Lenengoz, (: ikus.: Leenbizi, leenbizikorik.

leenkatu. (gura): *ad.* Ikus.: Leendatu. I: Leen-etsi.

leensortua. (seme): *iz.* Sendi batean sortutako lenengoa.

leant. (aintziñatasun): *ad.* Auŕeratu, j; Leentu.

leentakaz. (leyatasun): *adond.* Lenengoa izateko leyatzen ari-izatea. (batzaldi): *adond.* Berbera.

leentarsun. (auŕetasun): *iz.* Auŕekoa izatearen egipena.

leentasun. (auŕetasun): *iz.* Lenengoa izatearen bereiztasuna.

leentsu.(auŕetasun): *izond.* laienengoa dana.

leentu. (aintziñatasun): *ad.* Auŕeratu, lenengoa izan edo biurtu.

leentxa. (erdialdi): *iz.* Bei baton lenengo lama. (zezen): *iz.* Berbera.

leentze. (asiera): *adond.* Lenengoz, asierakoa izatea.

leerdura. (zaps): *iz.* Zapatzcaren egipena. (etendura): *iz.* Ikus.: Etendura. 1: Estario, potramin, sabel-xume.

leeren. (ameskeri): *iz.* Ikus.: Basajaun. Basojaun, baxajaun,

leergai. (eztandagai): *iz.* Ikas.: Eztandagai. j: Eztandaki, leerkai, lerti, zartagati.

leergati, (zapa): *izond.* Zapata dezakena.

leergile. (suagalaritza): *hand.* Leergaŕizko gayak eta langayak atontzen dituena.

leerketa. (eztanda): *iz.* Ikus.: Eztanda. 1: Krakada.

leerkin. (eztandagai): *iz.* Eztanda egiten duena.

leerkof. (ausiabartza): *frond.* Ondatu dezakena.

leermendu. (zaps): iz. Zapatzearen egipena.

lecrpen. (ausiabartza): *iz.* Ondapena, ondatzea, leertze.

leaf. (let); *iz,* Ikus.: Lei. 1; Let--atze. (zaps): *ad.* Leertu, zapatu. (ugaritasun): *adond.* Ugaria izatea.

leefa. (ugaritasun): *iz.* **Aindo** oso aundia. (aindo): *iz.* Berbera.

leefarazi. (eztanda): *ad.* Eztanda eragin,

leaf ants. (eztandagai): *iz.* Eztanda egin diteken autsa.

leef-egin. (indaŕaldi): *ad,* Indaŕaldi guztiak egin. (enoa): *ad.* Asko enoatu.

leef-gofingo. (ondo): *iz.* Ziza-mota bat.

leefin. (bayetza): *iz.* Zeribait buruz gogor bayezteko esaten dan itra.

leefondo. (ondo): *iz.* Ziza edentsuak.

leef ziri, (ziri): *iz.* Egurkiak azailtzeko skis.

leertu. *(eztanda):* *ad.* Eztanda egin.

leertxa. (zezen): *iz.* Lenengo aldiz erdi egin dean beya. (erdialdi): *iz.* Berbera.

leertze. (ausiabartza): *iz.* Ikus.: Leerpen. ~: Ondapena, ondatzea.

lees. (gisa): *adond.* ikus.: Legez. [: Bezela.

legs. (lera-eŕesta): iz. ikus.: Lena-efesta. j: Lera, lea, leña, liga, liña, naaŕ, ipete.

legaldn. (lege): *ad.* Lege pean zerbait

legamau. (artzidura): *iz.* Ikus.: Legami. [: Legamen, legamin.

legamen. (artzidura): *iz,* Ikus.: Legami. Legamau, legamin.

legami. (artzidura): *iz,* Artzigaŕiak diran gaikiak osotzen duten orea. I: Legaman, legamen, legamin, labazari, etsigoiztako, stsin , orantza, mensal, mentzaki, menzaki.

legami-eragozleak. (artzidura): *iz.* Orantzaen aurkakoak.

legaml-gabe. (ogi): *iz.* Legamirik ez duen ogia. I: Legami-gabeko. (artzidura): *iz.* Berbera.

legamiatu. (artzidura): *ad.* Artzitu. J: Irakui, lemamitu.

Icgamibera. (artzidura): *izand.* Artzitu ditekena.

legamidura. (artzidura): *iz.* Ikus.: Artzidura. : Brakidura, txantxarpen, muztiopen.

legamin. (artzidura): *iz. Ikus.:* Legami. I: Legamau, legamen.

lcgamitu. (artzidura): *izond.* Legamiaz eraginda dagoena.

legan. (legenaŕ): *iz.* Ikus.: Legenaf.

legaral. (garau): ŕz. Mifiak gordetzeko garaotegia.

legarbedaf. (belaŕ): iz. Otxarkaria dan belafa, gazna egitean esnea gatzatzeko erabiltzen dana. j: Legarbelaŕ.

legardegi. (amiltegi): iz. Mendien arteko idekidura estu ta latza.

Legardi. (aŕi): *iz.* Legaŕez beterik dagoen tokia. j: Legafaga, legartsu, legato.

legardun. (=dal): *izond.* Legaŕak edo ondafak dauzkana. (legal): *ŕzond.* Legaŕak dauzkana.

legarkari. (zerga): *ŕzond.* Zergak jasotzen dituena j: Legal-kentzaile, legaŕ-artzaiĺe, legaŕ-zai, tegaŕ-zale.

Legarkari-noin.(lapuŕeta): *izond.* Zaintzen dauzkan best ogasunak beaŕ ez dan eraz erabiltzen dituena.

legarketa. (aŕi): *iz.* Ali txikien meta.

I.EGAI *iz.* Soin-eunetan gcrtatzen clan mami-galtzea, tokiko akats batek edo barneko zicagatik eratzen dana; geyenetan aoan egiten da, j: Zauri-ontu, zaurne. (ausnarlari): iz. Ausnarlarien urdalarenlaugaŕen utzunean dagoen gaya, esnea gatzatzeko erabiltzen dana. Galzatzearen ondorioa. I: Liaŕ, librusantxa, fibular. (ad): II iz. **Afl-**pikoŕa, aft txikitua. I: Arkoska, arkosko, afi-pizaŕ, aŕitsintxol, afixka, alixko, gala, kaskara, kazkaŕ, kizkiŕi, kizkoŕ, kosko, nodaŕ-kiŕi, zagof, txintxola, txintxaf, txintxoŕ. (ended): jj *iz.* Ikus.: Legaŕak. (lege): II *frond.* Lege barnean dagoena. (akura): jj iz. Zerga. *If* (abet-sendagintza), (ebakuntza), (eritasun), (ortzikadura), (zauri).

legafaga. (ad): *iz.* ikus.: Legardi. I: Legartsu, legatx.

legafak. (ended): *iz.* Parantzia'ko matxinada auŕetik, Zuberoa'n zegoen Lege-batzaŕa. I: Legal.

Legaŕ-antzeko. (ad): *iz.* Legaŕaren antzekoa dana.

legat-artzaile. (zerga): *izond.* Ikus.: Legal-kentzaile. I: Legarkari.

legal-bide. (bide): *iz.* Ondafezko bidea.

legaf-emaile. (zerga): *izond.* Zergak ordaintzen dituena.

legafeta. (ondaf): *iz.* Ondaŕez beteta dagoen tokia. (aŕi): *iz.* Legafez beteta dagoen tokia.

legafeztatu. (nodal): *ad.* Ondaŕez estali. I: Legaŕeztu. (ad): *ad.* Legaŕez estali. Legaŕeztu.

legafeztu. (nodal): *ad.* Ikus.: Legafeztatu. (oŕi): *ad.* Berbera.

legaŕi. (oŕi): *iz.* Afi txikia.

legaf-ibaf. *(aŕi): iz.* Legaŕez beterik dagoen ugarana.

legafiztu. (ad): *ad.* Zubi baten adieu artean egiten dan legafezko estalkia.

legaf-kentzaile. (zerga): *izond.* Ikus.: Legarkari. j: Legaŕ-artzaile.

legaf-zai. (zerga): *izond.* Zergak jasotzeko dagoena. I: Ikus.: Legarkari. I: Legaŕ-zale.

legaf-zaitza. (zerga): *iz.* Zergak jasotzeko landola.

legal-tale. (zerga): *izond.* Ikus.: Legarkari. I: Legaŕ-zai.

legartasun. (lege): *iz.* Legeari dagokiona.

legartegi. (zerga): *iz.* Zergak jasutzen diran tokia.

legartsu. (oŕi): izond. Ikus.: Legardi. Legafaga, legatx.

legartu. (afl): *ad.* Legaŕez bete. (legal): *ad.* Legaŕak euki.

legartza. (aŕi): *iz.* Legaŕez edo atiz beterik dagoen tokia. I: Legartzu, lcgarzu.

legartzu. (ad): iz. Legafez beterik dagoen tokia. I: Ikus.: Legartza. Legarzu.

legarztatu. (all); *ad.* Legaŕak zolan edatu. (cola): *ad.* Berbera.

legartu. (all): ŕz. Ikus.: Legartzu. Legartza.

legaskatu. (eztasun): *ad.* Eztasuna egin.

legatsi. (lagotasun): *izond.* Txeratsua dana. j: Legatsu.

legatsu. (lañotastm): *izond.* Ikus.: Legatsi. (kate): *Ia.* Ke-bideko katea. (supaztel): II ŕa. Berbera.

legatu. (bakuntza): *ad.* Norbaitekin batu.

legator. (aŕi): *iz.* Ikus.: Legardi. I: Legaŕaga, legartsu.

legatz. (aŕain): ŕz. Ikus.: Lebatz.

legatz-aingira. (aŕain): iz. Tkus.: Kayaputa. I: Legatz-zingira, makel.

legatz-amu. (aŕantza): *iz.* Legatza afapatzeko amu berezia.

legatz-erdi. (alai): *iz.* Egin gabe dagoen legatza. I: Legatz-erdiño.

legatz-erdlño. (aŕain): *iz.* Ikus.: Legatz-erdi.

legatz-kume. (aŕain): *iz.* Legatzaren kuma. I: Legatz-txikia.

legatz-martxoi. (aŕai): *iz.* Legatzaren puska.

legatz-saltzaik. (aŕain): *izond.* Legatza saltzen duen. I; Ikus.: Legatzdun. I: Legaztun.

legatz-txikia. (aŕain): *iz.* Ikus.: Legatz-kume.

legatz-xefa. (aŕal): *iz.* Legatzaren xeŕa.

legatz-zingira. (aŕsle): iz. Ikus.: Kayaputa. I: Legatz-aingira.

legatzdun. (aŕain): *izond.* Legatza daukan edo saltzen duena. I: Legatz-saltzaile, legaztun.

legarzeta. (afantza): *iz.* Legatza aŕapatzeko aro egokia.

legan. (irakaskintza): *ad.* Itzegiten irakasi. (mintzoera): *ad.* Berbera.

legausle. (auskeri): *izond..Legea* betetzen eztuena. : Lege-auslari, lege-auste, lege-austaile. (lege): *Land.* Berbera.

legauspen. (eŕu): ŕa. Loges ez betetzean egiten dan efua. I: Legauste. (auskeri): *iz.* Berbera.

legauste. (efu): *iz.* Ikus.: Legauspen. (auskeri): *iz.* Berbera.

legautsi. (eta): *ad.* Legea ez betetzean eŕua egin. (auskeri): *ad.* Berbera.

legazka. (bereztasun): *iz.* Ikus.; Bereztasun. I: Berextasun.

legazkatu. (bereztasun): *ad.* Bereztasuna eman.

legazki. (afai): *iz.* Legatzaren aragia.

Iegaztatu. (legortasun): *ad.* Loin legortu.

Iegaztatu. (legortasun): *ad.* Lufa legartu. (lot): *ad.* Berbera.

legaztun. (aŕain): *izond.* Lebatza daukan ado saltzen daena. I: ikus.: Legatzdun, legatz-saltzaile.

LEGE. *iz.* Lenengo **ziotik** sortuta, iraukoŕ eta alda-eziñezkoa clan arau ta adcra. j: Goyeneko agintaritzak emandako agintza. j: Lagi. (maitasuu): *iz.* Maitasaŕea. (auzupen): p *izond.* Zilegia. (mueta): II *iz.* Mala. /1 (aginpide), (arau), (zuzentza).

lege onetaka. (lege): *izond.* Ona egiten duena. I: Lege ontako.

lege-adierazle. (eskubide): *izond.* Eskubide-yakintza ikasten eta

aztertzen duena. j: Eŕi-Legeak adierazten dituena.

lege-aginte. (almen): *iz*. Legeak cgiteko almena,

lege-agiri. (agerkai): iz. Agerkai bat legearen arauzipiñi.

Lege-aitua. (eskubide): *ŕzaad.* Eŕi-legediaz jakituna dana.

Lege-aitziko. (lege): *ŕzond.* Legearcn aurkakoa dana. j: Lege-autsizko. (nastaldi): *izond.* Berbera. : Lege-aurkako.

lege-al. (eskucra): *iz, Ikus.:* Eskuera. I: Eskumen.

lege-aldeko. (lege): *izond.* Legea beta-erazi flat duena.

lege-aldi. (lege): *iz*. Legeak egiteko onartua dagoen aroa. (jaurlaritza): *iz.* Berbera.

lege-apaiñak. (loge): *iz*. Legeari buruzko uŕatsak.

Lege-araotu. (lege): *ad.* Legearen arauz eskubidea eman.

Lege-arauz. (tege): *adond.* Legearckiko ari-izatea.

Lege-arauzko. (loge): izond. Legearen arauz egiña dagoena. Legearekika, legebidezko.

lege-arauztu. (Lege): *ad.* Legeak agintzen duen eraz zerbait

Lege-afolak. (lege): *iz*. Legearen olak.

lege-asmo. (lege): iz. Lego bat egiteko asmo bat aurkeztea.

lege-atal. (lege): iz. Loge baten zatia.

lege-aurlia. (nastaldi): *adored.* Legearen ailziko ari-izatea.

fege-aurkako. (auskeri): *izond.* Legearen aurka dana. (nastaldi): ŕzond Ikus.: Lege-aitziko. j: Lege-autsizko.

lege-aurlmri, (nastaldi): *izond.* Legearen aurka ari dana.

Lege-aufe. (aintzin-solas): *iz*. Lege baten idazkian auŕetik egiten dan aintzin-solasa. (loge): iz, Berbera.

lege-auskeri. (auskeri): *iz*. Legea ez betetzea. j: Lege-auspen, lege-auste.

lege-auslari. (auskeri): *izond.* Ikus.: Legausle. I: Lege-ausle, lege-austaile.

Lege-ausle. (auskeri): *izond.* Ikus.: Legausle, I: Lege-auslari, lege-austaile.

Icge-auspen, (auskeri): *iz. Ikus.:* Lege-auskeri, j: Lege-auste.

lege-austaile. (auskeri): *Load.* Tkus.: Legausle. I: Lege-auslari, lege-ausle.

lege-auste. (masked): *iz*. Ikus.: Lege-auskeri. j: lege-auspen.

lege-autsi. (auskeri): *ad.* Legea ez bete.

lege-autsizko. (auskeri): *izond.* Legearen aurkakoa dana. I: tkin.: Lege-aitziko. I: Lege-aurkako.

Lege-bako. (nastaldi): *izond.* Legerik onartzen ez duena.

lege-batz. (lege): iz. Legecn multzoa. Lege-bilduma, legedi.

lege-batzaf. (batzaŕ): *La.* Legeak egin eta hayeztatzeko biltzen dan aldunen batzaf berezia. : Lege-billzaŕ.

Lege-berezidun.(eskuera): *ŕzond.* Legazka duena. : Lege-berezizko.

lege-berezizko. (eskuera): *izond.* Legazka duena. : Ikus.: Loge-berezidun.

Icge-betetze. (lege): *iz*. Legeek agintzen dutena egin. Lege-egin.

Lege-bilduma. (lege): *iz*. Lege-multzoa. Lege-batz, legedi, lege-sorta. (bilduma): *iz*. Berbera,

lege-bilketa. (loge): iz. Lege-bltzearen egipena. Lege-biltze.

lege-biltzaile. Gage): *izond.* Legeak biltzen ditucna.

lege-biltzaf. (batzaŕ): ŕz. Ikus.: Lege-batzaŕ.

Lege-biltze. (loge): *iz*. Ikus.: Loge-bilketa.

lege-debeku. (astagaitz): *iz.* Astagaitzarcn atxikitzea.

lege-edesti. (lege): *iz*. Legeen edestia. (edesti): *IZ.* Berbera.

Icge-egile. (lege): *izond.* Legeak egiten dituena. : Lege-emaile.

Icge-egin. (loge): *ad.* Ikus.: Lege-betetze. I: Legea egin.

Lege-emaile. (loge): *izond.* ikus.: Lege-egile.

lege-eŕi, (ended): *iz*. Ikus.: Lateŕi.

lege-eskudun. (arduradun): *izond.* Ikus.: Arduradun. Aŕetadun.

lege-etorkin. (yaraunspen): *iz*. Ikus.: Yaraunspen. Ekoizpen.

lege-etsai. (nastaldi): *izand.* Lege guztien aurka ari dana.

lege-etsaigo. (nastaldi): *iz*. Lege guztien aurkako asmoa edo joera. I: Lege-gabe, legerik-eza, legerik gabe.

Lege-etxe. (batzaŕ): *iz*. Legeak egiten diran batzaf-tokia.

lege-gabe. (naslaldi): *Ia.* Ikus.: Logo. etsaigo. : Legerik-eza, legerik gabc.

lege-gabekeria. (nastaldi): *iz*. Legearcu marks izatea.

lege-gabeko. (nastaldi): *Land.* Lege guztien aurkakoa dana.

lege-gabetn. (nastaldi): *ad.* Legearen aurka ari-izan.

Lege-gai. (lege): *izond.* Legezkoa egin ditekena. I: Lege-gei.

Lege-gizon. (yarein-yardunbideak): ŕz. Eskubide ta legediari buruz jakituna dana. I: Auzietan auzipekoen alde lanegiten ari-izaten dana. : Auzi-arloetan legez onuak ematen dituena. (lege): iz. Legeak erabakitako bide, neuŕi ta zuzenbideak ezagutzeu ditucna. (eskubide): (La. Auzi ta eskubideai buruz iritzi egokiak ematen alegintzen dana. Latari, lekizon, mintzaide. II (auzi-mai), (auziratze), (ordezpen).

Lege-idazti, (idazti): *iz*. Legeak aipatzen dituen idaztia. (loge): *iz*, Berbera.

lege-ikasle. (ikasketa): *Loud.* Legeak ikasten ari dana. (Lege): *izond.* Berbera.

Lege-indaf, (eskubide): *iz*. Legearen eskubideak duen indaŕa.

lege-irakasle.(eskubide): *ŕzond.* Legeak aakasten dituena. j: Lege jakintsu, lege-jakitun, legekaxi. (yarein-yardunbideak): *ŕzond.* Berbera.

lege-iraupen, (fege): ŕa, Legeak irauten duen aldia.

lege-izti. (eskubide): La. Legoak aztertzen dituen idaztia. Lege jakintza.

lege-jakintsu. (eskubide): izond. Ikus.: Lege-irakasle. Lege-jakitun, legekaxi, legejakin.

lege-jakintza. (eskubide): *iz*. Logeak azteitzen dituen yakintza. j: Ikus.: Lege-izti.

lege-jakitun. (eskubide): *izond.* Ikus.: Lege-irakasle. I: Lege jakintsu, legekaxi.

lege-jaŕai. (Lege): *izond.* Legea betetzen duena,

lege-kalte. (Lege): *izond.* Legearen aurkakoa dana. l: Lege-kaiteko, lege-kaltezko.

lege-kalteko, (loge): *izond. ikus.:* Lege-kalte. : Lege-kaltezko.

Lege-kentze. (loge): *iz*. Legearen alumna kentzea.

lege-kenzale, (lege): *izond.* Legearen almena kentzen duena.

lege-maitasun, (arau): *iz*. Lege-arauaz ari-izatea.

lege-nausi. (lege): *iz*, Eŕi baton Iegedi nagusia.

lege-oiilak. (lege): *iz*. Lege baton atalak.

Lege-undone. (Lege): *iz*. Legearen ondorioa.

lege-onespen. (lege): *iz*. Ontzat artutako loge bati indaf geyago einatea. j: Lege-sendespen.

Lege-salneuft (salneuŕi): *iz.* Legezkoa dan salneufia. j: Lege-sari.

Lege-sari, (salneuŕi): iz. Ikus.: Lege-salneuŕi.

lege-scndespen. (lege): *aa.* Ikus.: Lege-onespen.

Lege-sorta. (bilduma): *iz.* Ikus.: Lege-bilduma. (lcge): *iz.* Berbera.

Lege-uŕntzaiĺe. (nastaldi): *izond.* Legeak agintzen duenaren aurka ad dana.

Lege-utz. (nastaldi): *iz.* Legeak agintzen duena es egitea.

lege-uzte. (nastaldi): ŕa. Gogapeari uko egitea.

lege-zai. (eliz-legedi): *izond.* Eliz-gizonen artean aranak betetzea zaintzen duena.

lege-zain. (eskubide): *izond.* Lege-jakintzaren jakituna.

Lege-zaingo. (eskubide): *iz.* Lege-jakintzaren batzaŕa.

lege-zale. (loge): *izond.* Legearen alde ari dana.

lege-zaletasun. (leyaltasun): *iz.* Legearekiku leyaltasuna. (lege): *iz.* Berbera.

Lege-zaŕ. (eskuera): *iz.* Euzkaldunen an€ziñako legea. I: Lege-zaaŕ.

Iege-zaaztasun. (lege): *iz.* Legeen betetze osoa.

legeandre. (eskubide): *izond.* Legeeu arauz edonoren alde ari diteken emakumea.

legeareldko. (lege): *izond.* ikus.: Lege-arauzko. I: Legebidezko.

legebide. (lege): *iz.* Legeak aginizcn duena bete.

legebidez. (Lege): *adond.* Legeak agintzen duenez ari-izatea.

Legehidezko. (lege): *izond.* Tkus.: Lege-arauzko. : Legearekiko.

legedi. (lege): ŕz. Ilkus.: Lege-batz. Lege-bilduma.

legegaŕla. (aginpide): *izond.* Aginpidczkoa izan ditekena.

legegile. (lege): *izond.* Legeak egiten diluent'. I: Legegin, legekin, tekin.

legegiĺe-kide. (legc): *izond.* Legeak egitean Laguna dana.

Legegin. (lege): *izond.* Tkus.: Legegile.

legegintz-aldi. (lege): *ŕz,* Legeak egitearen aldia. : Lekintzaro.

legegintza. (legs): *iz.* Legeak egitea. Legcria, lekintza.

legegintza-edesti. (edesti): *iz.* Legeak egitearen edestia. (lege): *iz.* Berbera.

legegizon-elkargo. (elkargu): *iz.* Legogizouen alkartasuna.(eskubide): *iz.* Berbera.

legegizontza. (eskubide): *iz.* LegegizonenLana.(yarein-yardunbideak): ŕz. Barbara.

legenari. (eslcubide): *izond.* Ikus.: Lege-irakasle. Lege jakintsu, legc jakitun.

legeko. (loge): *izond.* Legeari dagokiona.

legekoi. (lege): *ŕzond.* Legcak geyegi erabiltzen dituena-

legelari. (eskubide): *izond.* Legeak ikasten eta aztertzen dituena. (yarein-yardunbideak): *izond.* Berbera.

legeltxordi. (abetxu): *iz.* Legeltxoŕak dagozen tokia.

legeltxof. (abetxu): *iz.* Piko-belarkaria dan abetxua, beli orlegi dagoena; bere igalitik argitzarako olioa ateratzen da. I: Ikus.: Auutzadaŕ. j: Legentxoŕ.

legeltxof-efetxin. (efetxin): *iz.* Legeltxoŕetik ateratzen dan efetxina. I: Legeltxoŕ-lerdo.

Legeltxoŕ-lerdo. (eŕetxin): *iz.* Ikus.: Legeltxoŕ-efetxin.

legeltxof-lerdodun. (eŕetxin): *izond.* Legeltxoŕ-lerdoa daukana.

legeltxof-lerdoztu. (eŕetxin): *ad.* Legeltxoŕ-lerdoaz luŕindu. I: Legeltxoŕ-iu#indu.

legeltxof-lufindu. (eŕetxin): *ad.* Legeltxoŕ-lerdoaz atsondu. : Legeltxof-lerdoztu.

legeman. (lege): *ad.*

legemende. (eskuera): *iz.* Ikus.: Esknera. I: Bskumen.

legen. (legenar): *iz.* Ikus.: Legend. E: Legan, iegenbaltz, sorayotasun.

legen bedaf. (held): *iz.* Legena kentzeko erabiltzen dan belaŕ mota bat.

legen-joera. (late): *iz.* Lafuaren asters izateko egotea.

legen-zauri. (legcnar): *iz.* Legenafak egiten duen zauria.

legenagusi. (lege): *iz.* Ororentzakoa dan ouaŕizko Legea.

legenardun. (legend): *izond.* Legenaŕa daukana.: Legenasti, legenarisu, legendun, legend, iegentsu,usteldun, usterdun, usteritun.

LEGENAII *iz.* Kutsakoŕa dan eritasuna; ari-goŕizko margoaz agertuen diran orbanetaz, buno-antzeko, bidakari ta lafu minberaga'ntzaz agrrtzeu dana. j: Legan, Legen, legenbaltz, min, sorayotasun, nsteleri, usteri.

legenarti. (legenaŕ): *izond.* Tkus.: Legenardun.I:Legenartsu,legendun, legenti,legentsu.

Iegenartsu. (legenar): *izond,* Ikus.: Legenardun. : Lcgenarti, legendun, legend, legentsu, usteridun, usteritun.

legenbaltz. (legend): *iz. Tkus.:* Legend. I: Leger), legenbeltz.

legendun. (legend): *izond.* Ikus.: Legenardun.: Legenarti, legenartsu, legend, legentsu.

legendun-etxe. (legenar): *iz.* Legendunak zaintzen dituzten etxea. I: Legentsu-etxe. (gaxotegi): *iz.* Berbera.

legerleme. (iegenar): *iz.* Zuria dan legenaŕa. : Legenzuri.

legenezko.(Laŕu): *izond.* Laŕuaren azteriari dagokiona.

legend. (legend): *ŕzond.* Ikus.: Legenardun, J: Legenarti, legenartsu, tegendun,legentsu, usteldun.

legentsu. (legend): *izond.* Tkus.: Legenardun. I: Legenarti, legenartsu, legendun, iegenti.

legentsu-etxe.(legenaŕ): *iz.* Ikus.: Legendun-etxe. (gaxotegi): *iz.* Berbera.

legentxof. (abetxu): *is, Ikus.:* Auntzadaŕ. Legeltxoŕ, Latin.

legeutziaf. (eritasun): *iz.* Arpegiau izaten don azteria. (arpegi): iz. Berbera.

Legenzuri. (legend): iz. Ikus.: Legeneme.

legepe. (loge): *iz.* Legea betetzea.

legepean. (loge): *unload.* Lege baten menpean egatea.

legepeka. (loge): *ŕzond.* Lege baten menpean dagoena.

legeperatu. (lege): *ad.* Lege baten arauaz atondu. (araa): *ad* Berbera.

legepetu. (arau): *ad.* Lege baten arauak aŕerazi. (lege): *ad.* Berbera.

legeratu. (Lege): *ad.* Lego baten arauaz zerbait ipiñi. (arau): *ad.* Berbera.

legeria. (lege): *iz.* Ikus.: Legegintza. Lekintza.

legerik gabe. (nastaldi): *iz.* Ikus.: Lege-etsaigo. j: Lege-gabe, legerik-eza.

legerik-eza. (nastaldi): iz. lkus.: Lege--etsaigo. I: Lege-gabe, legerik gabe.

legerio. (gaztañondo): *iz.* Gaztaña-mota bat.

legefi. (ended): *iz. Jkus.:* Lateŕi. j: Legs-eŕi.

legetasun. (lege): *iz.* Legeak agintzen duenez egotea.

IegetL. (aginpide): *izond.* Legearen aginpideaz geyegi ari dana. : Legetsu.

legetiaŕ. (loge): *izond,* Legearen aldekoa dana. J: Legearen arauz dagoena. Ikus.: Lcgezko,

legetsai. (nastaldi): *izond.* Legeen arerioa.

legets€. (lege): *ad.* Ontzat artutako lege bati indaŕ geyago eman. : Legetu, legeztatu.

legetsu, (maitasun): *izond.* Txeratsua dana. j: Legezu. (aginpide): *izond.* Ikus.: Leget,

legetu. (loge): *ad.* Ikus.: Legetsi. I: Legeztatn.

legezte. (berdintasun): *adond.* Era berekoa izatea. J: Legetxez, letxe, Ietz, lez.

legetzaik. (loge): *izond.* Ontzat artutako lege bati indaŕ geyago ematen diona.

Iegetze. (loge): iz. Legeak agintzen duenari buruz zerbait ongi dagoela bayeztea. I: Legezpen, legezte.

legexede. (lege): *iz.* Lege bat egiteko xedea,

Legez. (loge): *adond.* Legeari dagokionez ari-izatea. J: Legezki. (gisa): *adond.* Ikus.: Gisa. I: Lazko, legezko, lezko, Iola,

legez beste. (nastaldi): *adond.* Legetik at ari-izatea.

fegez-atelco. (nastakli): *izond.* Legetik at dagoena. : Legez-besteko, iegez-landako.

fegez-besteko. (nastaldi): ***izond.*** Ikus.: Legez-ateko.I: Legez-laudako,

fegez-kengaŕi. (baikunde): *izond.* Baitu ditekena.

legcz-kentze.(baikande): *iz.* Baitzearen egipena.

legez-landako. (nastaldi): *izond.* Ikus.: Legez-ateko.: Legez-besteko,

legezaŕ-aitzitilco. (eskuera): *izand.* Loge-zataren aurkakoa dana. Ikus.: Legezaŕ-aurkari, legezaŕ-kalte.

legezaŕ-arauzko. (eskuera): *izand.* Loge-zaŕari dagokiona.

legezaŕ-aurkarl. (eskuera): *izond.* Loge-zaŕaren aurka ari dana. I: ikus.: Legezaŕ-aitzitiko. J: Legezaŕ-kalte,

legezaŕeko aldundiak. (aldundi): *iz.* Loge-zaŕak zaintzen dituzten aldundiak. (eskuera): *iz.* Berbera.

legezaŕ-kalte. (eskuera): izond, Ikus,: Legezaf-aititiko. I: Legezaŕ-aurkari.

legezaŕ-zale. (eskuera): *izond.* Loge-zataren alde art dana.

legezki. (loge): *adond.* Legeari dagokionez ari-izatea.

legezko. (loge): *izond.* Legeari dagokiona. I: Ikus.: Legetiaŕ. (gisa): *adond.* Ikus.: Gisa, I: Legez.

legezkotasun. (lege): *iz,* Legezkoa dan bereiztasuna.

legezpen. (lege): L. ikus.: Legetze. I: Lcgezte.

legeztatu. (bayetza): *ad.* Ontzat artutako lege bat beŕiz bayeztu. J: Tkus.; Legetsi. J: Legetu.

legezte. (lege); *iz,* Tkus.: Legetze. J: Lcgezpen.

legeztu. (loge): ad. Legearen arauz zerbait

legezu. (maitasun): izond. Ikus.: Txeratsu. J: Legetsu.

legike. (egin): *izond.* Egin ditekena.

logo. (leyo): iz. ltnus.: Leyo, I: Leixo, leya.

legol. (ugaztun): *iz.* Aragizalea dan ugaztuua, neurkin bat goyeratua, bunt aundia ta isats luzca dauzkana, an zurdazko muĺoaz amaitzen dalarik; aŕak ile-adats luzea dauka. J: Leoin, leoe, leoi.

legoikume. (kuma): *izand.* Le goyaren !tams,

legorbera. (legortasun): *izond.* Legortzekoa dana. I: Legorkoi.

legorbide. (lutelesti): *iz.* Luŕcan dagoen bidea.

legordi. (oŕi): *iz.* Legoŕak dagozen tokia. I: Legortsu.

legordi-arteko. (lutelesti): *iz.* Luŕalde aundien artekoa dana.

legordura. (legortasun): *iz.* Legortzearen ogipena.

Iegorgaitz. (ezetasun): *izand.* Legortu ezin ditekena. I: Legoŕ-eziu, legortu, ezin.

tegorgaŕ€. (ikoldura): *izond.* Ikus.: l d o ŕe sk o ŕ. I: l d oi'ezkoŕ,

legorgiro. (egu): *iz.* Giro legoŕa, egokia.

legorkal. (zamau-zapiak): *iz.* Arpegia ta eskuak legortzeko zapia. I: Legorki.

legorkari. (legortasun): *izand* Legortzeu duena.

legorki. (sendaŕ): *izand.* Eon.: Sendai. I: Eskon, leorki.

iegorkoi. (legortasun): *izond.* ikus.: Legorbera.

legorpe. (aterbe-leku): *iz.* Ikus.: Aterbe-leku. I: Aterbe, leorpe, leyorpc.

legorperatu. (aterbe-leku): *ad.* Aterpean sartu. j: Legorpetu, legortau.

legorpetu. (aterbo-leku): *ad.* Ikus.: Legorperalu. i: Legortau.

legoŕ. (legortasun): *izond.* Legortasunezkoa dana. I: Leoŕ, hot, leyot, xuko. (aŕi): *iz.* Zatituta dagoen afia. (Intelesti): (*iz.* Lutelestian ura ez dana. j: Led. (estalune): J: *iz.* Ikus.: Estaluue. J: Estaibe.

toga-size. (size): *iz.* Luŕetik sortzen dan aizea.

legoŕalderatu. (itxaskuntza): *ad.* Itxasontai bat luŕaldera urbildu.

legof-alderatze. (itxaskuntza): Itxasontzi bat luŕaldera eltzea.

legof-aldi. (legortasun): *iz.* Legortasunaren aldia.

Icgoŕ-artze. (itxaskuntza): *iz.* Itxasontzitik irtetea.

legoŕegi. (legortasun): izond. Guztiz legortuta dagoena. j: Legortzaŕ, legoŕ-zat.

legoteko. (lutelesti): *izond.* Luŕalde aundikoa dana.

legoŕ-emalie. (aŕoztegi): *izand.* Aŕoztegia ematen duena.

legoŕeratu. (itxaskuntza): *ad.* itxasontzi bat akaldeau sartu.

legoŕeratze. (itxaskuntza): iz. itxasontzi bat alaldean sartzea.

legoŕeri. (legortasun): iz. Legot dagoena.

Legoŕ--ezin. (ezetasun): *izond.* Ikus.: Legorgaitz. I: Legortu-ezin.

legoŕ ibili. (sabot): *ad.* Sabel idot (gabetasun): *ad.* Txindirik gabe egon.

legofizti. (scndaŕ): iz, Sendafen zeindasunak aztertzen dituen jaluntza.

legoŕ-legortu. (legorlasun): *ad.* Zearo legortu.

legoŕ-mutuf. (ugaran): *iz.* Ikus.: Luŕ-mutuŕ. I: Lubesa, lurburu.

Legoŕ-nenrkin. (nenti): *iz.* Legortasuna neurtzeko lanabesa. (legortasun): *iz.* Berbera.

legot-tarteko. (itxaso): /n. Lufen artean dagoen itxasoa. j: Europa egoaldean dagoen itxasoa. : Luŕarte, luŕ-arteko.

fegoŕ-zapi. (oyal): iz, Arpegia to eskuak legorizeko oyala. (zapi): iz. Berbera, (zanruka): Jl iz. Legortzeko zamuka.

legoŕ-zaf. (legortasun): *izond.* Ikus.: Legoŕegi. I: Legortzaŕ,

legortailu. (legortasun): iz. Legortzekoa dan lanabesa. (lanabesa): *iz.* Berbera. (sulbut): JJ *iz.* Nunbait sulbuŕa botatzeko lanabesa,

legortaŕ. (lutelesti): *Load.* Luŕekoa dana.

LEGORTASUN. *iz.* Urin edo ezetasunik ez daukanaren egokera. J: Ur gabe dagoenaren izakera. I: Orlegitasun gabeko ta igartua

dagoenaren egokera. j: Landareekiko mintzatzean ila izatea. : Eyartasun, eyartarzun, eyardura, eze-gabe, iardura, ketsimendu, teortasun, pegortasun, tximurtasun, idorkeria, zimeltasun. (idortasun): *iz*. Ezetasun gabekoaren tasuna. (egaŕi), (ikuzketa), (itoipen), (ostagizti).

legortau. (aterbe-leku): *ad.* Ikus.: Legorperatu. : Legorpetu.

legorte. (legortasun): *iz*. Legoŕ-aidi luzea.

legortsu. (ad): *izond.* Ikus.: Legordi.

tegortu. (legortasun): *ad.* Legortasuua egin edo lortu. I: Igartu, yartu, !corn], pegortu, ustaltu, txidortu, txokaŕatu, eyartu, txukatu, txukaŕatu, xigortu, xutkakt, zizkortu.

legortu-ezin. (ezetasun): *izond.* ikus.: Legorgaitz. I: Legoŕ-czin.

legortzaile. (lcgortasun): *izond.* Legurtzen duen ootiña.

legortzaf. (legortasun): *izond.* ikus.: Logoŕegi. J: Legoŕ-zaŕ.

legortze. (legortasun): *iz*. Legoŕ cgitearen egipena.

legoxko. (leyo): *iz*. Leyo Wilda, teyatita.

legun. (limurtasun): *izond.* Limurtasunezkoa dana. I: Lein, legungo. (%zakeri): *frond.* Fazakeriz ari dana.

legun-arazi. (limurtasun): *ad.* Legundu-ragin.

legun-burdin. (dirdai): *iz*. Distira ateratzeko tresna. (lanabesa): *ft.* Berbera.

legun-ezuf. (odetako): iz. Naŕua loguntzeko erabiltzen dan ezufa.

legun-lanak. (burni-aldi): *iz*. Burni-aidiko lanak.

legunaldl. (limurtasun): iz. Legun cgitcaren aldia.

legunbide. (losinlxa): *iz*. Tkus.; osintxa. I: Eramera, lepalaku, lunurketia, loxintx. (legunkeri): *iz.* Ikus.: **Leguakeri.** I: Koipekeri, lcunkei, palagu, salboin.

legundu. (limurtasun): *ad.* Limurtasuna egin. j; Lcundu, leunkatu, liraindu.

legundura. (limurtasun): *iz*. Tats.: Limurtasun. : Leguntasun, labantasun, leundura. (dirdai): *iz*. Distirazkoa dana. (kaŕaka):) *iz*. Kaŕakaz leguntzea.

legungaiĺu. (limurtasun): *iz*. Limurtzeko erabiltzen dan tresna. : Leungaiĺu.

legungaŕi. (limurtasun): *izond.* Legundu ditekena.

tegungo. (limurtasun): iz. Urns.: Legun.

legunkari, (legunkori): *izond.* Legunkeriak egiten ari dana. j: Lein.

legnnkatu. (legunkeri): *ad.* Legunkeriak egin.

LEGUNKEitl, *iz*. Norbait laket-egiteko edo bere naimena eskuratzeko, geyegi edo ziorik gabe goratzearen egipen eta ondorioa. Ao-zuriketa, eztikeria, gainxuri, koipekeri, gaintzurikeri, lausengukeria, legunbide, legunkeria, leunkeri, lausenga, lausengu, leusentxa, leusinga, leueiña, iimurkeria, limurketa, luxinga, palagu, pereku, salboin, titulika, txabu, zaplanderi, txurika, xurigain, zorabide, zurika. II (aŕokeri), (atzipe), (eskurapen), (geikeri), (gorantza), (linburdika), (losintxa), (moŕoikeri).

legunketa. (limurtasun): *iz*. imurtasunaren egipena.

legunketari. (burni-aldi): hand. Burni-aldia egiten dueua.

legunki, (legunkeri): *adond.* Legunkertz ari-izatea. j: Ikus.: Leuuki.

legunkin. (limurtasun): *izond.* Leguntzen duena. : Leguntzaiĺe, leguntzale.

legunkiro. (limurtasun): *adond.* Leguntzen ari-izatea. I: Lcunkiro.

legunkizun. (limurtasun): iz. Leguntzekoa dana.

legmtkoitasun. (adiskidetasun): *is.* Adiskidetasunerako jokera.

leguntari. (limurtasun): *frond.* Leguntzen duena.

leguntasun. (limurtasun): *iz*. Ikus.: ſmurtasun. I: Leguudura, iabantasun, leuntasun.

leguntzaile. (limurtasun): *ŕrond.* Ikus.; Legunkin. I: Leguntzale. (dirdai): *frond.* Distirak ateratzen dituena. I: Leguntzale.

leguntzale. (limurtasun): *izond* Ikus.: Legunkin.: Leguntzaile. (dirdai): *izond.* ikus.: Leguntzaiĺe.

leguntze, (limurtasun): iz. Limurtasuna egitea.

leguuxkatu. (limurtasun): *ad.* Zara edo aŕia limurtu, landu.

lei. (izotz): iz. ikus.: Izotz. : Kaŕoin, leya. (aditz): *ad.* Leike adizkeraren lahurpena.

Id-ale. (apaingaiĺu): *iz*. Zulatuta dagozer: ale edo hiien multzoa, apainketarako erabiltzen dana. j: Lei-bitxi, txirtxilu, xintxilu.

lei-apal. (alasa): iz. Saltokietan gauzak eraknsteko dagoen alasa berezia. Lei-arasa.

lei-arasa, (alasa): *iz*. Was.: Lei-apa1.

lei-ate. (ieyaŕ): iz. Ate batean jaŕita dagoen leyaŕa. (ate): *iz*. Berbera.

lc€-baltz. (izotz): *iz*. izotz gogoŕa.

lei-bislu. (lerdoki): *ad.* Lerdokia eman.

lei-bits. (lerdoki): iz. Leyaŕezko lerdolda.

tei-bits-ol. (adaĺu); *iz*. Leyartuta dagoen adaĺu txikia, margo batzuk daramazkiena,

lei-bitxi. (apaingaiĺu): *iz*. Ikus.: Lei-ale. Txirtxilu. (pitxi): *iz*. Berbera,

let-biurtu. (lryaŕ): *ad.* Leyata spin edo biurtu.

lei-egin, (dema): *ad.* Dema cgin.

lei-egosk€, (egosketa): *iz*. Leyaf egosita. (leyaŕ): iz. Berbera.

let-efaldo. (izotz): *iz. IIŕ* gañean egoten dan izotz-geruza. I: Lei-kaŕaldo, izotz-buŕuntzi, izotz-ziztoŕ, izotz-koskoŕ.

lei-kandela. (izotz): *iz*. Ikus.: Lcycn-moko.

iei-kafaldo. (izotz): *iz*. Ikus.: Lei-eŕaldo. izotz-buŕuutzi, leira, lekaŕaldo.

lei-margozki. (margoerti): *iz*. Leyatezko margozkia. (leyaŕ): *iz*. Berbera.

lei-piknf. (leyaŕ): *iz*. Leyafezko pikoŕa.

lel-pitxartxo. (leyaf): *iz*. Murko txikia. (murko); iz. Berbera.

Iei-pitxeŕ. (murko): *iz*. Leyafezko pikailadura daraman pitxaŕa. : Lei-txaŕo. (leyaŕ): *iz*. Berbera.

iei-saltzaiĺe. (leyaŕ): *izond.* Leyafa sattzen duena.

Ici-txaŕa. (murko): *iz*. Ikus.: Lei-pitxcŕ. (leyat): *iz*. Berbera.

Ici-txintxifi, (heats): *iz*. lkus.: Antzurdi. I: Kizki, lentxurda.

leigafi. (izotz): *izond.* Izoztu ditekena.

leigile. (leyaŕ): izond. Ikus.: Leyargile. I: Leyargin, leigin.

leigin. (leyaŕ): *izond.* Tkus.: Leyargiĺe. Leyargin, leigile.

leigintza. (loyal): *iz. Ikus.:* Leyarginlza. Leyarkola.

le€kara, (teyaŕ): *izond.* Ikus.: Leyai-antz. ſ; Leyaŕ-antzeko.

leikena. (altasu): *ad.* Izan ditekeua.

leikefaldn, (izotz); *iz*. Nunbaitetik tantaka jausten dan ura izoztean egiten dan izotz-pusketa.

leikide. (batzaldi): *izond.* Tktts.: Leyatzaiie, I: Leikoŕ.

le€kitzata. (isikortasun): *ad.* Tsituki ari-izau.

le€ko, (babafun): *iz*. Ikus.: **Babafun.** Indaba.

leikoi. (izotz): *iz*. Asko izozten dan labia.

leikoŕ. (leyatasun): *izond.* Ikus.: Leyatzaile. j: Leikide. (isikortasun): *izond.* Berbera.

leikortasun. (isikortasun): *iz.* Ikus.; **Isikortasun. j:** Karkataldi, isi, nabartasun.

lain. (zenbaki): *izond.* Ikus.: Lenengo. Lendabiziko, lelengo. (aldi): *izond.* Ikus.: Len. Leifi. (legunkeri): *Load.* ikus.: Legunkari.

lein-belrin-lein. (auŕetasun): *adond.* Ikus.: Lenbailen.

lein-eŕanak. (esaera); *iz.* Esakunak, atsotitzak.

lein-zur, (enboŕ); *iz.* Zugatzaren enbafa.

leinbede. (ate): iz. Eno-ate auŕean dagoen tokia.

lindi. (limurtasun): *ad.* Ikus.: Leundu. I: Leindu, leintu.

leindu. (limurtasun); *ad.* Ius.: Leundu. 1; Leindi, leintu.

leindura. (limurtasun): *iz.* Leuntzearen egipena.

leinkin. **(limurtasun):** *is.* Leuntzcaren kondaŕak. (kondaf): is. Berbera.

leinko. (gurkadura); *izond.* Asko jaten duena.

leint. (limurtasun): *ad.* Leintu aditzaren mugatu-gabea.

leintatu. (igurtziketa): *ad.* Matuskatu, igurtzi. j: Uinta. (limurtasun): *ad.* **Bats.:** Landu, limurtu.

leintatze. (limurtasun): *is.* Leunizearen egipena.

leintu. (auŕetasun): *ad.* Auŕetik ari-izan. (limurtasun): *ad.* Ikus.: Leundu. j: Leindi, Leindu.

leña. (sagaŕondo): *iz.* Sagaŕ-mota bat. (leta-eŕesta): *is.* Ikus.: **Lera-efesta.**

leiñago. (auŕetasun): *adand.* Ikus.: Lenago.

leiñakoŕ. (ziŕistada): *izon).* Leŕskoŕa dana. j: Ius.: Leŕakoŕ.

leiñargi. (andi-manditza); *is.* Leiñuaren andi-manditza. I: Leñargi.

leiñargi-agiriak (andi-manditza): Andi-manditzaren agiriak.

lelñargiEra. (andi-manditza): *Land.* ikus.: Leiñu-andiko.

lehiatu. (iges): *ad.* Itzuri egin. (zieistada): *ad.* ikus.: Leŕatu.

leiñetan, (kordokadura); *adand.* Zibukatzen ari-izatea.

leiñol. (olio): *iz. Liñotik* atcratzen dan olioa.

Leiñu. (ends); *is.* Sendi baten aufekoak eta gerokoak. j: Gizeli, leñu, narea, Rotondo. (sendi): *is.* Berbera. Maiñada.

leiñu-andiko. (ends): *izand.* Aitonen semea bezela agertzen dana. j: Leifiargiko.

Leiñu-ezkontza. (ezkontza): *is.* Leiñu batekoen artean egindako **ezkontza.**

Leiñu-gabe. (ends): *izond. Leiñarik* ez duena.

Leiñu-idazti. (enda): *is.* Aufekoen betia ematen duen idaztia.

Leiñu-izenak. (izen): *is.* Sandi baten aspaldiko izenak. (andi-manditza): *iz.* Berbera. (ends): II *iz.* Leiñnari dagozkion izenak.

leiñnlcide. (enda): *izond.* Bests baten ends berberakoa dana.

leiñuko. (euds): *Land.* Auŕekoai dagokiena. (andi-manditza): *izond.* Leif-Mari dagokiona.

leiñulari. (meta): *izond.* Leiñuak sztertzen ari dana.

lelñnru. (tximista): *iz.* **Ikus.: Tximista.** Iñastura, leñura. (dirdai): *iz.* Ilms.: Pistira. Ista, leñuru. (ari): j *is.* Ikus.: lrazki. : Ainabi ari dauzkan irazkia. (sendi): II *is.* Aideen **lefokada.**

leiñurntsu. (dirdai): *Land.* Distiratsua dana.

leiñurutu. (dirdai): *ad.* Distirstu; distirak eman.

Ieiñurnzko. (ozka): *izond.* Oskaz egiña dagoena.

leiñutasrm. (aita): *iz.* **Yaranuspenerako** arauketa. (yaraunspen): *is.* Berbera.

leira. (izotz): *iz.* Ens.: Lei-kaŕaldo.: Lekataldo, leida. (kordokadura): *is.* Zabu, bilintzi-balantza.

leiratu. (kordokadura): *ad.* Esegita dagoen zerbait kordokatu.

leiretan. (kordokadura): *adand.* Kutuukaz ari-datea. j: Leinetan.

leita. (ortz): iz. Basurdearen betagiña.

Ieitasun. (lasteriasun): *iz.* Gero ta lastetago ari-izatea. j: Ikus.: Kera.

leitegi. (Myth): is. Leyaŕa saltzen dan tokia.

leiti. (lastertasun): *ŕsond.* Iraduz ari dana. ^: Leitsu.

Ieitoa. (aŕain): *is.* Aŕain-mota bat.

leitsu. (lastertasun): *Land.* Ikus,: Led.

leitsuld, (lera): *adond.* Leraz ari-izatea.

leitu. (izotz): *ad.* Ikus.: Izoztu. (gura): *ad.* Nai-izan. j: Gnra-izan.

leilze, (izotz): is. Ikus.: lzozte. j: izoztela, ormate.

leixaf. (zugatz): *iz.* Ikus.: Lizaŕ. Leizaŕ.

leixaf-zuri. (landare): iz. Boskoizkaria dan landarea, olio luiinbera ematen duena, sendakintzan eta usaingintzan erabiltzen dana.

leixtha. (boketa): *is.* Ikus.: Boketa. Egatondo. (iragaztrua): *iz.* Berbera.

leixibera. (ikuzketa): *frond.* Ikuzten duena.

leixibontzi. (ups): iz. Boketa eukilzcko ups. I: Xuŕ's, (boketa): *iz.* Berbera.

leixo. (dye): L. ikus.: **Leyo. j:** Lego.

lcixtafin. (erle): *iz. ilkus.:* Leizatin, Listoŕ.

leixume. (leyo): *iz.* ikus.: Leyoka. j: Leyosko, leyotila.

lairs. (aŕain): *iz.* Ikus.: Gelba. j: Kataŕain, itxas-lixa.

leizafin. (erle): *iz.* Ikus.: Baserle. j: Liztoŕ, leizamin, lezafin.

leizafin-iixtari. (zomoŕo): *is.* Lau **ega ta** miztoa dauzkan **zomofoa; bere eltxaŕa,** txerketxa bezela, beste zomoŕoengan bizi ds.

leieatin-ziin. (crick *iz.* Leizaliñak asko dagozen tokia.

leizaf. (zugatz): *iz.* Ikus.: Liza. I: Leixaf, luzaŕ, ustain.

teizartegi. (zugatz): *iz.* Leizaŕak dagozen tokia.

leizatsu. (leizc-zulo): *izond.* Leize-zuloa dagoen tokia.

Mize. (Leize-zulo): *iz.* **Lurpeko konkiltasuna. : Leize-itsu. j;** Leza. Aizpe, koba, kobao, kobsu, koba-zulo, lamiategi, lamia-zulo, menizulo, lexa, aŕipc, arzilo, arzulo, urobi, ziloks, zilonga.

lerze-antzeko. (Leize-zulo): *izond.* Lcizearen antzekoa dana.

leize-barne. (Leize-zulo): is. Sakona dan leizea.

leize-gizon. (Leize-zulo): *is.* Aspaidi-aspaidian leizeetan bizi zan gizona. j: Leizeko.

leize-ibai. (ibai): iz. Leize bateau dagoen **ibaya.**

leize-ikerle. (Leize-zuio): *izond.* Leizeak ikusten eta aztertzen ari dana.

Leize-izti, (Leize-zulo): iz. Leizeak aztertzen dituen yakintza.

leize-landareak. (landare): *is.* Lcizcelan sortzen diran **landareak.**

leize-urtegi. (nrmael): *iz.* Leize-zuloan dagoen **urmaela. j: Leize-urtoki.**

leize-urtoki. (urmaei): *iz. ikus.:* Leize-urtegi.

LEIZE-ZULO. is. Konkiltasun sakona, lurpekoa edo arkaitzen artekoa. j:

Arkaitz-zulo, arlezc, armal-zulo, artzuto, arzilo, atxulo, atxarte, karbe, kindanobi, lamiategi, lamia-zulo, ieuso, leza, laze, lupe, luŕuspe, luŕ-zulo, mentzulo, leize-zilo, zoko-mokoak. II (aitzurketa), (konkiltasun), (luŕ-azpiko), (lutelesti), (mokol), (sakonera).

Icizcaren, (leize-zulo): *izond.* Leize-zulo oso aundiari dagokiona.

leizeko, (leize-zulo): iz. Ikus.: Leize-gizon.

leizeratu. (leize-zulo): *ad.* Leize baŕenean sartu ado jausi.

leizeta. (leize-zulo): *trend.* Leize-zulokoa dana. : Leizetako.

leizetsu. (leize-zulo): *izond.* Leize-zuloa dagoen tokia.

lcizko. (leyaŕ): *izond.* Leyafezkoa dana.

leizondo. (leize-zulo): *iz.* Leize-zuloaren sakonera. I; Leizondaŕ.

leizof. (erle): *iz.* Baserle edo leizafm media,

leizor`--alde. (erle): *iz.* Leizoŕen saldoa.

leizu. (begi): iz. Ikus.: Lauso.

leka. (oskol): *iz. Miñen* oskola, luzea dana.]: Lika, leko, maritx, mauls, teka, zeruka. (xixku): iz. Ebakitzeko diran tresnak sartzeko zuloa. (zoŕo): [*iz.* Ebakitzeko diran tresnak sartzekoa dana. (ezabizi):]] *iz.* Aingirak, bareak eta beste abereak botatzen dutnn aduŕa. (ligarda):] *iz.* Berbera. (ezetasun): I] *iz.* Ezea dana.

leka-ale. (lekazi): *iz.* Ikus.: Lekazi. Egosari, lekabii, lckagauza, lekale.

leka-belaŕ. (landare): *iz.* Ikus.: Bedaf-gaŕatz. j: Anada-bedaŕ, martingaŕatz, matxin-bedaŕ, mineta, mingaŕatx, txintxun, txomingaratz, zaŕanpin, txunbelaŕ.

Ieka-biuŕ. (suakil): *iz.* Babaŕuuak atetzeko zaurea. (lekazi): iz. Berbera.

leka-salda. (salda): *iz.* Lekaziaz egiten dan salda.

leka-zale. (mingain): *izond.* Miazkatzen ari dana.

lekabetasun. (nastaidia): iz. Lateŕi bateau jaurlaritza peitzea. : Erabaga, naastapena. : Agintzaren lasaikeriagatik, ororen biziaren nastaldia.

lekabii. (lekazi): iz. Ikus.: Lekazi. Lcka-ale, lekagawa.

lekabiitegi, (lekazi): *iz.* Min eta lekazien bildegia. I: Lekaletegi, lekazi-tegi, lekazi-toki. (saltoki): iz. Berbera.

lekada, (ezetasun): *iz.* Ikus.: Ezetasun.]: Ezadura.

lekadun. (lekazi): *izond.* Lekazietaz egiña dagoena. (aogozo): *izond.* Adel asko duena.

lekagauza. (lekazi): iz. Ikus.: Lekazi. Leka-ale, lekabii.

lekaidaba. (lekaidego): *iz.* Lekaidetxe baten nagusia.]: Lekaide-buru, lekaipuru.

lekaide. (lekaidego): iz. Lekaidego bateau dagoen eliz-gizona.

lekaide-arauz. (lekaidetxe): *adond.* Lekaidetxean oitura danez ari-izatea. Lekaide-gisa,

lekaide-arte. (lekaidego): *iz.* Ikus.: Lekaidego. : Lekaimego, lekaidi.

lekaide-aurkako. (lekaidcgo): *izond.* Lekaidegoen aurka ari dana. Lekaide-aurkari, lekaide-etsai,

lekaide-aurkari. (Lekaidego): *izond.* Ikus.: Lekaide-aurkako.]: Lekaide-etsai.

lekaide-batzaf. (lekaidcgo): Lekaidegoetan egiten dan batzaŕa.

lekaide-bazkun. (lekaidego): *iz.* Lekaidego erakunctea.

lelraide-beŕi. (Lekaidego): *ŕzond.* Lekaidego bateau sartu-betia dana.]: Lekaide-gai.

lelraide-biziera. (Lekaidetxc): *iz.* Lekaidetxe bateau egiten clan biziera,]: Lekaidetxe-biziera, lckaidetxeko-biziera.

lekaide-buru. (tekaidego): ŕz. Ikus.: Lekaidaba. j: Lekaipuru.

lekaide efssi. (lekaidego): fzavd. Ikus.: Lekaide-aurkako.: Lekaide-aurkari,

lekaide gai. (Lekaidego): *Land.* Ikus.: Lekaide-befi.

lekaide-gayaldia. (lekaidego): *iz.* Lekaidea izateko, egin beaŕ dan gertatzearen aldia.

lekaide-gisa. (lekaidetxe): *adond.* Ikus.: Lekaide-arauz.

lekaide-mcza. (meza): *iz.* Lekaidetxe batean ematen dan HIM nagusia. (lekaidetxe): iz. Berbera.

lekaide-nausitza, (Lekaidego): *iz.* Lekaidego bateau buru izatea.

lekaide-zin, (Lekaidego): ŕz. Ikus.: Lekaidekrmde.

lekaide-ziñitz. (lekaidego): *iz.* Lekaidego batean sartzen danean egiten dam ziña.

LEKAIDEGO, LEKAIMEGO. Bolpuru'ak onartutako uzkurtzarckiko crates ta jaŕita dagoen anaidla; bera osotzen dutenak arau batzuen peon bizi dira. j: Lekaide-ante, lekaidi, serorago, seroratasun. !/ (anaidi), (apaiz), (bazkuu), (ikastetxe), (lekaidetxe), (lekaimetxe), (onbide). (kutun): *iz. ikus.;* Kutun.

lekaidekunde. (lekaidego): *iz.* Lekaidego batean sartzea,]: Lekaide-zin,

lekaiderki, (Lekaidego): *iz.* Lekaidego baten ertcia.

lekaidetasun. (lekaidego): iz. Lekaidego bateau bizi-izatca. I: Lekaidetza.

lckaidetu. (Lekaidego): *ad.* Lekaidego batean sartu.

LEKAIDETXE, *iz.* Beren anaidiaren arauen pean bizi diran gizon jainkotiaŕen etxe berezia.]; Anai-etxe, komentu, lagun-etxe, lekairetxe, lekaro, iekautetxe, II (bizitegi), (eliza), (islamtasuu).

lekaidetxe-biziera. (lekaidetxe): *ft.* Ikus.: Lekaide-biziera. j: Lekaidetxcko-biziera. j: Lekaretxe.

lekaidetxeko-biziera. (lekaidetxe): *iz.* Ikus.: Lckaide-biziera.]: Lekaidetxe-biziera.

lekaidetxa. (lekaidego): *iz.* linos.: Lekaidetasun.

lekaidi. (lekaidego): *iz.* ikus.: Lekaidego. Lekaimego, lekaide-ante.

lekaime. (lekaimego): *in* Lekaimego bateau sartu don.

lekaime-befi. (lekaimego): *izond.* Lekaimego bateau sartu-beŕia dana, Lekaime-gai.

lekaime-burn, (lekaimego): *iz.* Lekaimetxe batean burn dana.

lekaime-gai. (lekaimego); *izond.* Ikus.: Lekaime-befi.

lekaime-mirube, (tekaimego); *iz.* Lekaidetxc bateko neskamea.

lekaimetu. (lekaimego): *ad.* Lckaimcgo bateau sartu.

lekaimetxe. (lekaidetxe): iz. linen anaidiaren arauen pean bizi diran emakume jainkotiaŕen etxe berezia, Komentu, scroretxe.

lekaipuru. (lekaidego): iz. ikus.: Lekaidaba. I: Lckaide-bum.

lekaipuru-etxe. (lekaidetxe): *iz.* Lekaide-buruaren etxea.

lelcaipurugo. (lekaidego): *iz.* Lelcaidegoarcn duintasuna.]: Lekaidepurutza.

lekaipurutza. (lekaidego): *iz.* ikus.: Lekaidepurugo.

lekairetxe. (iekaidetxe): *iz.* Ikus.: Lelraidetxe.]: Lagun-etxe.

lekaixo. (ants): is. Indaŕ aundiaz emandako aotsa. Deadat.

lekakeria. (egin): *iz,* Egiteko era, egikera.

lekale. (lekazi): *iz,* ikus,: Lekazi. I: Luka-ale.

lekaletegi. (lekazi): *iz.* Thus.: Lckabiitegi. Lekazi-tegi, lekazi-toki. (saltoki): Berbera.

lekaratu. (zoŕo): *ad.* Zofoan sarlu. (xixku): *ad.* Xixkuan sartu.

lekaratz. (kate): iz. Ikus,: Laratz. {: Lagatz. (supazteŕ): iz. Berbera.

lekari. (odaze); iz. Ikus.: Oiiaze. I: Min.

lekaritu. (oyutza): *ad.* Zaldiak iŕintzi-egin, (banakuntza): *ad.* Lakariz banatu.

lekaro. (eñ-uŕitze): iz. Ikus.: Eremu, Ermu, maurtu, oyan, mortu, padu. (lekaidetxe): *ft.* Ikus.: Lekaidetxe. j: Lekaitetxe.

lekaroko. (bakartasun): *Lund.* Lekaroan bizi dana. j: Lekaroti, lekauti.

lekaroti. (bakartasun): *izond.* Ikus.: Lekaroko. k: Lekauti.

lekarotu. (eŕi-uŕitze): *ad.* Lekaroa biurtu.

lekaŕaldo. (izotz): *iz.* Ikus.: Lei-kaŕaldo. ^: Leira.

lekafaldotu. (izotz): *ad.* Ikus.: Izoztu.

lekat. (astaupen): *adond.* Lekoratzen ari-izatea. I; Lekot.

lekatako. (gona): *iz.* Zaipeko zerbait goititua.

lekazan. (praka): *adond.* Galtzazpitan egotea.

lekatasun. (ezetasun): *iz.* Latuaren ezetasuna. (laŕu): *iz.* Berbera.

lekatsu. (lekazi): *izond.* Lekaz beterik dagoena.

lekatu. (astanpen): *ad.* Lekora€u. Lekat-egin. (mingain): *ad.* Mingaiiez miazkatu. J: Likatu, lekatu. (ezetasun): II *ad.* Ezeli". (lekazi): :I *ad.* Lekak sortu.

lekatuz. (soñu): *adond.* Mingaiñaz ots-egiten ari-izatea. (mingain): *adond.* Berbera.

lekatxistn. (soffiu): *iz.* Atzak aoan sarturik egiten dan txistua.

lekatxo. (lekazi): *iz.* Leka txikia.

Iekatzaile. (lekazi): *(sand.* Lekak biltzen ari dana.

lekautetxe. (lckaidetxe): *is.* Ikus.: Lekaidetxe. I: Lekaro.

lekauti. (bakartasun): *izond,* Ikus,: Lekaroko. I: Lekaroti.

lekaxin. (undo): fz, Ziza-mota bat. Lekazin.

lekaya. (oyutza): *iz.* Giza-iŕiutzia. I: Ikus.: Iŕintxi. j: Iŕintzi.

lekaya-egin. (oyutza): *ad.* Irintzi-egin.

LEKAZI. iz. Lekaetan sorizen diran edozein ·gai edo azia. j: Egosari, egoskari, ekosari, eltzekari, elzari, leka-ale, lekabii, Iekagauza, lekale, mautx, mesto, mestura, perdailu, perdailuki. /I (baratz), (barazki), (igali), (landare), (min).

lekazi-tegi. (lekazi): *iz.* Ikus.: Lekabiitegi. Lekaletegi, lekazi-toki, (saltoki): *iz.* Berbera.

lekazi-toki. (lekazi): *iz.* Ikus,; Lekabiitegi. Lekaietegi, lekazi-tegi. (saltoki): *iz.* Berbera.

lekazidun. (lekazi): *is.* Azi atalbiko belarkiak, aldizko oflak sad dituztenak; lgalia lekazian ematen, mami gabeko azi batzuk bamean ekartzen, azkasi, indi-baba ta abaŕ. **Landare** auen sendia.

lekazin. (undo): iz. Ziza txiki ta orixta.1: Ikus.: Lekaxin.

lekeda. (ezabizi): *iz.* Bareak, barekurkuloak, atak eta beste aberexka batzuek botatzen duten lerdea. (ligarda): iz. Berbera, (zikintasun): jj *is.* Geidirik dagozen uretan egiten dan zikinkeria. ; Linu. (itsaspen): f *is.* Gauzak itsasteko lika. (lika): II *iz.* Es.: Lika. I: Gerle, lekera, likale.

lekedadun. (basa): iz. Lekeda daukana. Lekedatsu.

lekedadura. (itsaspen): *iz.* Ikus.: Itsaspen, j: Eratxekidura.

lekedaduraz. (itsaspen): *adond.* Itsaspenez ari-izatea,

lekedakof. (itsaspen): *izond.* Itsasteu dana.

lekedara. (ezabizi): *iz.* Lekedazkoa dan ezablzia. I: Lekeda.

lekedatsu. (lika): *izond.* Lekedazkoa dana. (bass): *izond.* Ikus.: Lekedaun.

lekedatu. (itsaspen): *ad.* Itsaspena egin. ^: Lekedaztu.

Iekedatze. (itsaspen): *iz.* Itsastearen egipena.

lekedaztn. (itsaspen): *ad.* Ikus.: Lekedatu.

lekena. (ezabizi): *iz.* Ikus.: Lekedara.

lekenburu. (lendakaritza): *iz.* Lendakaria dana. (lekaidego): *iz.* Lekaidego batean buru dana.

lekera. (lika): *iz.* Ikus.: Lika. I: Lekeda. (itsaspen): *iz.* Berbera.

lekin. (lege): *izond* Ikus.: Legegile. I: Legekin.

lekintza. (loge): *iz.* Ikus.: Legegintza. I: Legeria.

lekintzaro. (lege): *iz. Ikus.:* Legegintza-aldi.

lekizon. (eslcubide): *iz.* Ikus.: Lege-gizon. J: Latari. (yarein-yardunbideak): *iz.* Berbera.

leko. (lekazi): *iz. Ikus.:* Leka. ; Mauts. (lekoretasun): *iz.* Lekoretasunean dagoena.

lekora. (lekoretasun): *iz.* Lekorekoa dana. I: Lekot. (gerokotasun): *adond.* Aurki, bereala.

lekoragafi. (lekoretasun): *izond.* Lekora ditekena.

lekorakizun. (lekoretasun): *ft.* Lekoratzekoa dana.

lekoratu. (lekoretasun): *ad.* Lekoreratu. (adikabe): *ad.* Adikabez ari-izan.

Iekore. (lekoretasun): *adond.* Lekoretasunean egotea. I: Lekorean, at.

lekore zokodi. (zokodi): *is.* Makobil lekorean dagoen **zokodia,** onen aide guztiak makobila ikutzen dutelarik.

Iekore-makobila, (gupiera): *iz.* Barnean **zokodi** bat duen makobila, zokodi oŕen unpin guztiak makobila ikutzen dutetarik.

lekore-mintz. (laŕu): iz. Ikus.: Larrnintz. ^: Laŕumintz.

lekore-zoko. (zoko): *is.* Makobilatik at erpiña daukan zokoa; alde biak epai-leŕoa izan ditezke, edo bat epai-lefoa ta bastes iku-leŕoa, edo biak iku-leŕoak.

lekorean. (lekoretasun): *adond.* Ikus.: Lekore.

Iekoreko. (lekoretasun): *(sand.* **Lekoretasunari** dagokiona.

lekoreratu. (lekoretasun): *ad.* Leku batetik irten.

lekoretaf. (atzeŕigo): *(sand.* Atzeŕikoa dana. Lekortaŕ.

lekoretaŕ. (atzeŕigo): *izond.* Atzeŕikoa dana.

LEKORETASUN. *is,* Lekorean dagoenaren tasuna. ll (azpegi), (ezargai), (ezarkera), (inguru), (iraitz), (leku), (mustuŕ).

lekoretxe. (bizitegi): *is.* Landau egindako etxea.

lekorez. (tekoretasun): *adond.* Lekoretasunari buruz ari-izatea.

lekortaŕ, (atzeŕigo): *izond.* Ikus.: Aŕoztasun.

lekat. (lekoretasun); *is.* Ikus.; Lekat. I: Lekora.

lekotza. (giltzapo): *iz.* lkus.: Espetxe. I: Lentz, txingintegi.

LEKU. iz. Gorputz edo gaoza batek betetzen edo bete dezaken gunea. I; Aldi, tartea. j: Izen-leŕokada batean bakoitzak betetzen duen tokia.: Aurkintze, doki, oki, toki. (uŕuutasun): *adond.* Uŕuntasunezko zentzuna izateko, esakunizak aŕigaŕizko adiera eman beat du, LEKU itzak mugatugabea den -TA- erdizkia eramaten. I: Egara, endezera, gone. (oyutza): II *eye.* Oyutza bezela erabiltzen da, "tokia" eskatreko. (auzupen): *iz.* Zeribait baimena ematearen egipen eta ondorioa. Ii (ezarkera), (luŕalde), (zabaidegi).

leku eman. (auzupen): *ad.* Onlzat artu.: Leku eman.

leku-aldaketa. (eŕialdapen): *iz.* Bizi-tokia aldatzearen egipena.

leku-aldakaf. (elialdapen): *izond.* Bizi-tokia aldatzen duena.

leku-aidatu. (aldaera): *ad.* Zerbait told batetik beste batera aldatu.

leku-aldat-ze. (aldacra): *iz.* Zerbait told batetik baste batera aldatu egitea.

leku-emale. (ordezpeu): *izond.* Noribait tokia uzten diona.

leku-gibelare. (itzai): *iz.* Itzaltsua dan tokia.

Ieku-irudipen. (leku): *iz.* Zerbait azterkatzea.

leku-izen. (tokielesti): *iz.* Luŕ-toki baton izena. (izen): *fz.* Berbera.

leku-izkera. (izkora): *iz.* Toki batean mintzatzen dan izkera.

leku-uzte. (iraizketa): *iz.* Iraizketaren egipena.

lekudun. (zabaldegi): *izond.* Toki zabala duena. (zabalera): *izond.* Berbera,

lekuegin. (teku): *ad.* Tokia egin. (uŕuntasun): *ad.* Uŕutirafu.

lekugi. (landaro): iz. Ezpainkaria dan landarea.

lekuka. (anemen-aldi): *adond.* Aruntz-onuntz ibiltzea.

lekukide. (auzotasun): *izond.* ikus.: Auzoko.

lekuko. (lekukotasun): *izond* Zeribait buruz aitorpena egiten duena. j: Talazta, ziñatdari. (ordezpen): *izond.* Bests baton ordez ari dana.

lekuko agirla. (lekukotasun): iz. ldatziz egindako lekukotasuna.

LEKUKOTASUN. *iz.* Gauza baten aitorpen edo egiztapena. 1: Legez egiztatzeko agiri-idazieak edo idaztariak ematen dueu legezko agerkaya.]: Zerbaiten egi cdo eskiertasunaren argibide. Aitoŕera, gaiñekotasun, autoŕ, autotera, ziñespide, ziñisgai, ziñalben, ziñaitza. If (agerkai), (aldintasun), (argibide), (aurkeztasun), (auziratze), (bayetza), (bilaketa), (edesti), (egi), (eskeintza), (mintzabide), (zin-itz), (ziñopa-egite).

lekukotu. (egoera): *ad.* Nunbait egon edo bizi-izan, (lekukotasun); *ad.* ldatziz lekntasuna spin.

lekune. (zabaldegi): iz. Mugatuta dagoen tokia. Lekune beŕian oitu.

lekur. (atson): *iz.* ikus.: Ulf-ingot, I; Atson, likurta.

lekuratu, (elduera): *ad,* Told batera eldu.

Iekuratzale. (iges): *frond.* Ikus.: Uxatu.

lekutakoa!. (nfuntasun); *eye.* Bai uŕutian dagoela. (edertasun): *nye.* Bai edeŕa dala.

lekutan. (uŕuntasun): *aye.* Bai uŕutian dagoelarik. I: ikus.: Lekutakoa!.

lekutara. (uŕuntasun): *aye.* Bai ututira joan data.

lekutatik!. (uŕuntasun): *eye.* Bai uŕutitik datoŕcla.

lekutsu. (zabaldegi): *izond.* Toki aundikoa dana. j: Lekntzu.

lekutu. (aldaera): *ad.* Nunbaitera joan. Menstu.

lekutu-ezln. (geldidura): *fzond* Ezin igitzen dana.

lekutxo. Beim): *iz.* Egoteko nayago dan tokia. (auŕelasun); *iz.* Berbera,

lekuzibelat. (landare): iz. Azun zuriaren antzekoa dan landarea; bare break laŕosa-margoa dote.

lekuzko azta. (azta): iz. Elkaŕekiko azia.

lekuztatu. (ezarmen): *ad.* Ikus.: Ezaŕi. Lekuratu.

leb. (gezatasun): *band.* Geza dana. I: Lelago.

lelago. (auŕetasun): *adond.* Lenagokoa izatea. j: Lcnago, leinago. (gezatasun); *fzond.* lkus.: Lela. : Lela areagoa dana.

leletasun. (gczatasun): *iz.* ikus.; Gezatasun. I: Gatzik eza.

lelau. (auŕetasun): *adond.* Lenagokoa izatea.

isle. (esne): *iz* Amarona ez den esnea. I; Lois, lobo. (joke): *iz.* Ikus.: Jostailu. I: Jostagailu, ñmi. (xaotasun): *izond.* Xaloa dana.

lele-gkeajo. (ergeitasun): *fzond.* Adimen gutxikoa dana. I: Leleka, leloka.

leleenkari. (asiere): *iz.* Asierakoa dana. I; Lelenkari.

lelegatu. (ikoldura): *ad.* Kirioak ikoldu.

leleka. (ergeltasun): *izond.* Adimen gutxikoa. j: Ikus.: Lege-gizajo, lcloka.

lelekeria. (ergeltasun): *iz.* Lege-gizajo bairn egipena. I: Lclotasun, lelo-usain.

leleki. (ergeltasun): *adond.* Lege-gizajo bat bezela ari-izatea.

lelengo. (zenbaki): *izond,* Lenengoa dana. l: Ikus.: Lenengo. I: Lein.

lelenkari. (asiera): iz. Ikus.: Leleenkari.

leletasun. (ergeltasun): *iz.* Leleka izatea.

Ieletu. (ergeltasun): *ad.* Leleka egin ado biurtu.

Iciikot. (lekazi): is. ikus.: Txitxirio. j: Lerikot, nafaŕ-ilaŕ, maim-flat, napaŕ-ilaŕ.

loin. (abesti): *iz.* Neurkeraz eta beŕizturik egiten dan endue. I: Abestia. (isikortasun): *iz.* Isitukiz ari-izatea. (cameo): II *iz. ikus.:* Admen. I: Aumen. (ergeltasun):j *izond* Ergela dana. (oikuntza): II *iz.* Oitura dana.

lelo-saltzaile. (abesti): *izond.* Leloak saltzen ditaena.

lelo-usain. (ergeltasun): *iz. ikus.:* Lelekeria. j: Lelotasun.

lelodun. (aomen): fzond. Aomena duena.

lelogose. (aomen): *izond.* Aomena maite doses. I: Lelogura, iebokoi.

lelogura. (semen): *izond.* Ikus.: Lelogose. E: Lelokoi.

leloka. (ergeltasuu): *izond.* Ikus.: Loge-gizajo. Leleka.

lelokatu. (abesti): *ad.* ikus.: Abestu. I: Aotsalditu.

lelokeria. (ergeitasun): *iz.* Ikus.: Zozotasun. ; Peilokeria, zozoilotasun, zozokeria, zozotarsuu, kaskalukeria.

ielokoi. (aomen): *izond.* lkus.: Lelogose. ^: Lelogura.

lelosina. (beat): *iz.* Garien artean sortzen dan beiaŕ kaltegafia da.

lelotasun. (ergeltasun): *iz.* lkus.: Lelekeria. I: Lelo-usain.

lelotegi. (abesti): *in.* Abestien bilduma. (bilduma): *iz.* Berbera.

lelotsu. (aŕokeri): *fzond.* Aŕoa dana.

lelotu. (ergeltasun): *ad.* Ergela egin edo biurtu. j: Kaskildu.

lem-anima. (lema): iz. Lemaren erdiko zatikoa.

LEMA. *iz.* Itxasontzi baten txopan zutasunez jaiitako burnt-oslo sendoa, txangaetan erabili ditekena ta beraren bilartez itxasontzla zuzentzen dana. I: Bustega, buztega, endaitz, lema-zuŕuma, lemea. (atsegintasun): *iz.* Atsegiña izatea. !/ Lema-kana,

lcmakain = Lemaren aga. /1 Lema-burdiña, lemaburni — Lemaren burdiñak. /1(itxaskuntza), (itxasontzi).

Lema-burdiiia. (lama): *iz*. Lemak daukan burnia. j: Lama-burni.

lema-burn. (lama); *iz*. Ikus.; Lema-burdiña,

lema-emeak. (Tema): *iz*. Lemaren emeak.

Lema-eragile. (Lama): *iz*. **Lema** igitzeko langaya.

Lema-gabe. (itxaskuntza): *iz*. Lemarik ez daukan itxasonizia.

lema-gurpil. (lern): *iz*. Lemak daukan gurpiia.

lema-kain. (lema): *iz*. Lemaren aga.: Lema-kana.

lema-kana. (lama): *iz*. Ikus.: Lema-kain.

lema-maisu. (Lema): *izond.* Ikus.: Lernadun. : Lemako.

Lema-mutiko. (Lema): *iz*. Lemaduna laguntzen duena. ;: Lemari-gai.

lema-neurkin. (need): *iz*. Lemaren zuzenbidea erakusten duen lanabesa. (lema): *is*. Berbera.

leme-obo. (lama): *iz*. ltxasontziaren txopan,lemareu buruaigarotzeko dagoen idekidura. I: Lema-zilo, lema-zulo, lemoro.

lema sari, (itxaskuntza): *iz*. Lemarien lan-saria. Lemazain-sari.

lema-suduŕ. *dui): *iz*. Suduŕ aundia.

Lema-toki. (Tema): *iz*. Lemarentzako etxetoa.

lema-zaintza. (ilxaskuntza): *ŕs*, Ikus.: Lemaritza.

lema-zilo. (lema): *iz*. *Ikus.:* Lema-obo. I: Lema-zulo, lemoro.

lema-zulo. (Lema): *iz*. Ikus.: Lema-obo. I: Lema-zilo, lemoro.

lema-zuŕuma. (lama): *is*. Ikus.; Lema. I: Endaitz.

lemadun. (Ionia): *izond.* Lama darabilena. I: Lemako, tema-maisu, lemazain.

lemako, (lema): *izond.* Ikus.: Lemadun. Lema-maisu, lemazain.

lemami. (artzidura): *iz*. Ikus.: Orantza. Azkaŕi, orantx, oŕantz.

lemamitu. (artzidura): *ad.* Artzitu, mindu. j: Legemiatu, lemamiztatu.

]eman-aŕi. (air): *iz*. Ikus.: Aizkolati.

lemari. (itxaskuntza): *izond.* **ltxasontzia** eraman eta zuzentzen duena.

lemari-gai. (lama): *iz*. Ikus.: Lema-mutiko.

lemaritsa. (itxaskuntza): *iz*. Lemarien bizibidea. j: Lema-zaintza.

lemasotin. (aŕain): iz. Ezurtza ezuŕezkoa daukan aŕaña; bete aragi ta aŕaba oso onak bezela onartzen dire.

lematu. (lema): *ad.* Lema lanean erabili. Lemeatu.

lematxotin. (aŕain): *iz*. *Ikus.:* Korkoe. I: Korkoi.

lematzaki. (zaugo): *iz*. Zangoaren zakia.

lemazain. (lema): *is*. ltxasontziaren lema zuzeutzen duen itxas-gizona. Lemadun, lemako, lemazai. (itxaskuntza): *iz*. Berbera.

lemazain-sari. (itxaskuntza): is. Ikus.: Lema-sari.

lemazaingo. (itxaskuutza): iz. ikus.: Lemaritza.

lemaztatu. (itxasontzi): *ad.* Itxasontzi bat zuzendu.

lemeada. (lama): *is*. Lemaz egiten dan Iona.

Iemeatu. (lema): *ad.* Ikus.: Lematu.

lemexiko. (zenbaki): *izond.* Ikus,: Lencngo. Lelengo, lemiziko.

lemiziko. (=bald): *ŕzond.* Ikus.: Lcnengo. J: Lcicngo, lemexiko.

lemoru. (lcma): *iz*. Ikus.: Lema-obo. I: Lema-zilo, lema-zulo.

lemoŕatz. (lcma): *iz*. Lema tinkotzen dan burnizko zatiko zoŕotza.

ten. (auŕetasun): *adond.* Auŕeko aldia, Lein.: Auŕekoa.

len-agin. (ortz): *iz*. Lenengoz irtendako agiña.

len-aitatu. (mintzabidc): *ad.* Lendik aipatua izau.

len-alaba. (seine): *iz*. Izaudako Lenengo alaba.

len-albalteru. (yarein-yardunbideak): Lenen izandako abel-oselaria. j: Ikus.: Abel-osalari.

len-aldietako. (anbiola): *izond.* Anbiolakoa izan zana.

len-aldiko. (aditz): *ad.* **Aditzaren** lenaldia.

ten-anal. (jaubegai): *iz*. Ikus.: danbegui. I: Lcneugo semca, lenendasun.

len-apezpiku. (eliz-naguai): *iz*. **ikus.:** Gongotzaiu. j: Gotzai-buru.

len-arauak. (arau): is. **Yaldntza baten** ikasketarako, gertubidez egokiak diran araaen multzoa.

len-argitaldi. (azaipea): *iz*. Lan baten lenengo argitalpena.

len-artu. (aspen): *ad.* Lenengoz situ.

len-artze. (arpen): *iz*. Lenengoz egindako artzea.

len-aska. (ildo): *iz*, Egindako lenengo ildoa.

len-asmatua. (asmakunlza): *iz*. Lendik asmatuta dagoena.

len-asteak. (ezaguerak): *is*. Lencngo ezagupeuak.

len-aurdun. (ernaltze); *izond.* ikus,: Ama-beŕi. : Len-erdia.

len-autatu. (autakuntza): *ad.* Lendik autatu, Len-autetsi, len-berezi.

len-autetsi. (autakuntza): *ad.* Ikus.: Len-autatu. Lon-berezi.

lea-bat-ten. (lastertasun): *adond.* Lasteten ari-izatca.: Len-baiño-len, len-baizen-len, iccn-bai-leen, lean-bean-teen, len-bekin-bon, lein-bekin-fain, noiz-baño-noiz.

len-baiño-len. (lastertasun): *adond.* Boas.: Len-bai-len. j: Len-baizen-len, lean-bai-lean, Icou-berm-teen, Ien-bekin, ten, lein-bekin-Lein.

len-baizen-len. (lastertasun): *adond.* Ikus.: Len-bai-ten, len-baiño-len, lean-bai-leen,leen-benoleeu,len-bekin-len, lein-bekin-lein.

len-barka. (azkcspcn):iz. Lenengo azkespena.

len-batzaŕ. (balzaŕ): *iz*. Astean egindako baizaŕa.

len-bekin-len, (lastertasun): *adond.* Ikus.: Len-bai-len, len-baiño-len, len-baizen-len,leen-bat-leen,leen-benoteu, lein-bekin-lein.

len-berezi, (autakuntza): *ad.* Ikus.: Len-autatu. : Len-autetsi.

!en-hidalia, (gertuera): *izond.* Lendik gertuta edo bialduta.

LEN-BIZIDUN. iz. Geyenetan oso nimiñoa dan **aberea, abcldiaren** atalketa batena dana, era asierakoenak dauzkana, landaredi ta abeldiaren artekoa. j: Azibizi. /1(abclizti), (a!), (itxas-lore), (txotx).

len-dirdaitu. (dirdai): *ad.* Lendik distira izau.

Icn-edesti. (edesti): *is*. Edestia izan baño auŕetikoa. : Lenengo edesti. (anbiola): *iz*. Berbera.

len-edestiko. (edesti): *lamed.* Edeslia izan baño lenagokoa zana. (anbiola): *izond.* Berbera.

len-egile. (asiera): *izond.* Asierako egilea. I: Lenen-erazle.

len-eiñeko, (elizti); *iz*. Lzen-jokoaren lenengo mails.

len-epaitu, (auziratze): *ad.* Lendik epaitu.

len-erabaki. (erabakitasun): *ad.* Zeribait buruz lendik erabaki.

len-erabakiz, (crabakitasun): *adond.* Zeribait buruz lendik erabakitzen ari-izatea.

Icn-cragin. (egin): *ad.* Lendik egin-erazi.

len-crdia. (crnaltze): *izond.* ikus.: Amabeŕl. I: Len-aurdun.

ten-eredu. (credit): *izond.* Lenengo eredua dana.

ten-erostc. (erosketa): iz, Lendik erosi dana.

Len-eŕi. (en): *iz.* Antzifiako eŕia.

Len-esale. (mintzabide): *ŕzond.* Lendik esaten duena.

Len-esan. (iragarpen): *ad.* Ikus.: Iragaŕi, (: Lendik iragaŕi, zorgindu.

Len-esana. (mintzabide): *iz.* Lendik esandakoa.

len-etoŕi. (aldaera): *ad.* Auŕetik atoll edo joan.

Len-ezaguera. (ezaguerak): *iz.* Lendik ezagutzea.

Len-ezagun. (ezaguerak): *ad.* Lendik ezagutu. I: Len-ezagutu.

len-ezagutu. (ezaguerak): *ad.* Ikus.: Len-ezagun.

len-ezagutza. (ezaguerak): ŕz. Lendik ezagutu dana.

Icn-ezagutze. (ezaguerak): in Lendik ezagutu egitea.

len-ezari. (ezarmen): *ad.* Lendik ezaŕi, ipiñi.

len-eztako. (izaneza): *izond.* Izaerarik izan eztuena. (oraiñaldi): *izond.* Oraingoa dana.

len-gaste. (gaztezaro): ***iz.*** Bare adiñarekiko ongi azita eta goitua dagoena,

len-gertatu. (gertakari): *ad.* Lendik gertatu, jazo.

len-gertu. (gertuera): *ad.* Lendik gerturik izan,

!en-gotzai. (eliz-nagusi): *iz.* Lenengo eliz-nagusia.

ten-guraso. (aita): *iz.* idazteunean gizon ospetsu ta sendi aundi baten buruari ematen zayon izena.

Ien-ikusi, (jakintasun): *ad.* Auŕetik ikusi edo ezagutu.

len-ikusie. (jakintasun): *izond.* Lendik ikusita ede ezagututa dagoena.

len-ikusian, (ikusmen): *adond.* Ikus.: Lenengo begiraldiz.

len-ikusle. (Hammett): *izond.* Lendik ikusten duena.

LEN-IKUSTE. iz. Auŕetik ikustearen egipen eta ondorioa; gertatzeko dagoena susmatzearen egipen eta ondorion. I: Auŕe-ikuspen, aufez-ikuste, auŕ-ikuste. li (ayeru), (aŕangura), (autetasun), (gertuera), (iragarpen), (montio), (zurtasun), (ikusmen): *iz.* Berbera.

len-ila. (eriotza): *izond.* Lendik iĺa dagoena.

len-irizle. (irizpide): *izaid.* Eztabaida baleen beste batek baño lenago bete iritzia eman duena.

ten-irudi, (irudimen): *ad.* Lendik iruditu.

Ien-irudmen. (irudimen): *iz.* Lendik egindako irudipena.

len-iruditu. (irudimen): *ad.* Auŕetik iruditu. j: Ikus.: Len-irudi.

ten-itz. (itz): *iz.* Zerbait asteka egiten den lenengo itza. (aintzin-solas): iz. Ikus.: Aintzin-solas.]: Len-solas.

len-izatee. (nagusitasun): *iz.* Gauza batek beste bati buruz daukan nagusitasuna,

ten-izan, (izaera): *ad.* Baste gauza baño lenago izan.

ten-izana. (izaera): *iz.* Beste gauze baño lenago dana.

ten-izate. (izaera): iz. Baste gauza baño lenago izatea.

len-izlari. (aintzin-solas): izond. Ainfzin-solssa egiten duena.

len-jakile. (jakintasun): izond. Geroko gauzaen ezagupena duena.

len-jakiña. (jakintasun): *ŕzond.* Lendik jakiten dana.

ten-jakite. (jakintasun): iz. Lendik jakitea.

ien-j aye. (jaubegai): iz. Ikus.: Jaubegai. i: Lenen-sortu, len-uine.

len-joan. (joandako): *ad.* Beste bat baño lenago Joan.

len-lenagokoa. (aditz): *ad* Aditzarcn lenaldiko beste aldia.

len-lengo. (anbiola): *izond.* Oso aspaldikoa izan •r_ana.

len-mailako. (asiera): izond. Asi ondoren lenengo malakoa dana. (izen): ŕz. Izen-jokoaren Lenengo mala.

len-min. (atsekabe): *iz.* Joaudakoaren gomutaz sortzen dan atsekabea.

len-naita. (gogaketa): *adond.* Londik gogaketaz ari-izatea. I: Len-oartuz.

len-oarpide. (adipen): *iz.* Lendik egindako oarpidea.

len-oaf. (gogaketa): *iz.* Lendik egindako gogalreta.

len-oartu. (gogaketa): *ad.* Lendik oaŕa egin.

len-oartuz. (gogaketa): *adond.* Ikus.: Len-naita.

len-oin. (bizitegi): *iz.* Lenengo etxemala.

len-oldoztu. (gogaketa): *ad.* Lendik gogaketak egin.

len-pikoak. (astagaitz): iz. Erdialdiaren ondoren lenengo astagaiiza.

len-sari. (ordaintza): *iz.* Lenengo saris.

len-sartna. (sarkura): *izard.* Auŕetik sartu dana.

ten-semetasun. (seine): iz. Lenengo semea izatearen bereiztasuna. I: Lensemezkoa, len-senide, lentasun.

len-semezkaa. (same): *iz. ikus.:* Lensemetasun. €: Len-senide.

len-senide. (seme): *iz,* Ikus.: Lensemetasun. E: Len-semezkoa.

ten-sentzu. (zentzun): ŕz. Zuzena dan zenlzua.

len-soles. (aintzin-solas): iz. Ikus.: Aintzin-solas. j: Len-itz.

ten-soma. (susmo): iz. Lendik izandako stoma. I: Lensuma, len-susmo, lenusma, len-usmo, len-zuzmuf.

len-somatu. **(susmo):** *ad.* Lendik susmoa izan.

len-sorta. (senie): iz. Ikus.: Lenseme. Premu.

len-sums. (susmo): *iz.* Ikus.: Len-soma. ^; Len-susmo, len-usma, len-usmo, lenzuzmuŕ.

Inn-sumo. (susmo): *iz.* Ikus.: Len-some. ^: Len-sums, len-usma, leu-usmo, lenzuzmuŕ.

len-tayu. (mafazki): *iz.* Zerbaiten maŕazki arlña.

len-ume. (Jaubegai): *iz.* Ikus.: Jaubegai, Len-jayo.

len-umedun, (emaltze): *iz.* Tkus.: Aniabeŕi, Len-aurdun,

len-usma. (susmo): *iz.* Tkus.: Len-soma. I: Len-soma, len-susmo, len-usmo, lenzuzmuŕ.

ben-usmo, (susmo): *iz,* Ikus.: Len-soma. ^: Len-suma, len-susmo, len-usma, Lenzuzmuŕ.

len-uzta. (igali): *iz.* Lenengo igalia. I: Len-zitu.

Icn-zana. (izaera): *iz.* Lenago iran zana..

leir-zitu. (igali): *iz.* Ikus.: Len-uzta.

len-zuzmuŕ, (susmo): *iz.* Len-soma. E: Len-some, len-susmo, ten-usma, lenusmo.

Jena. (artile): *iz.* Irundakoa dan artilea. (auŕetasun): *ŕamid.* Auŕekoa dana.

lenabendu. (il): *iz.* Ikus,: Azil. Gorolzil, lenabentu.

lenaengo. (zenbaki): *izond.* Zenbaki guzietatik auŕekoena.

lenago. (auretasun): *adond.* Len baño autekoa izatea j: Ikus.: Lelago. I: Leinado. (anbiola): *adond.* Anbiolan ari-izatea. Lenago artan.

lenago artan. (anbiota); *adond.* Ikus.: Lenago.

lenago-izan. (izaera): *ad.* Len-lendik izan.

lenagoko. (anbiola): *izond.* Anbiolakoa izan zana. (zenbaki): *izond.* Lendabizikoa dana. (aufetasun): ii *adond.* Anŕekoa dana, : Goragokoa dana.

lenagotaf. (aufetasnn): *izond.* Lenagokoa dana.

lenagotik. (auŕetasun): *adond.* Aufetasunetik izatea.

lenaki. (arttie): *iz.* Erosgai ta salgai dagoen artilezkoa dana.

lenaldi. (asiera): *adond.* Asierako aldia. (anbiola): *adond.* Ikus.: Anbiola. j: Antziña,

lenaldiz eman. (asiera): *ad.* Zerbait lenengoz ipiñ€ edo aurkeztu edo ideki edo zabaldu.

lenafi. (aŕí): iz. Oñaŕizkoa dan afia.

lenaztandik.(auŕctasun): *adond.* Aufetik. Lendaiñez.

lenbede. (atalondo): iz. Atadi aufean dagoena. Lenengo atari.

lenbizi. (asiera): *adond.* Lenengoz, lendabizi, leenbixi, leenbizi.

lenbizi-jayo. (seine): *iz.* Sendi batean jayo dan lenengoa. !: Lenbizi-sortua.

lenbizi-sortua. (acme): iz. Ikus.: Lenbizi jayo.

lenbizian. (asiera): *adond.* Lenengoz, tendabiziz, lenengotan.

lenbiziko.(zenbaki): *Land.* Lenengoa dana. I: Lendabiziko, lenengoko, lentabixiko.

ienbizikoan. (asiera): *adond.* Lenengoan, lendabizikoan.

lenbizikoetan. (anbiola): *adond.* Asieran, aspaldikoan.

lenbizilasun, (same): *iz.* Lenbizi-jayoaren bereiztasuna. I: Lendasun.

lenbizitik, (asiera): *adond.* Asieratik. Lendabizitik, lendandik, lendanik, iendaztandik.

lenbiztanle. (biztaule): izond. Asieran bizi zana. I; Lenengo biztanie. (asiera): *izond.* Berbera.

lenbiztun, (len-bizidun): *frond.* Lenengo bizia izan zuena.

lenbreBia. (abere): *iz.* Sabela oso sartuta daukan aberea.

lendabizi. (asiera): *adond.* ikus.: Lenbizi. !: Lenengoz, leenbixi, leenbizi.

lendabizian. (asiera): *adond.* Lenengo aldian, lendabiziko aldian.

lendabiziko. (asiera): *ŕrond.* Ikus.: Lenbiziko.: Lenengoa, lenengoko. (zenbaki): *izond.* Berbera,

lendabizitik. (asiera): *adond.* Ikus.: Lenbizitik. Asieratik, lendandik, lendanik, tendaztandik.

lendabez. (auŕetasun): *odour!.* ikus.: Lenaztandik. : Auŕetik.

lendakaldi. (lendakaritza): *iz.* Lendakarltzaren aldia.

lendakari. (lendakaritza): *iz.* Erkaletan, lateŕiaren buruzagia. I: Batzaf, auzimai edo bazkun baten burua. I; Buntteen. I: Lcndakaritzan dagoena. /t (buruzagi).

lendakari-etxe. (lendakaritza): *iz.* Lendakaritzaren jauregia. (bizitegi): *iz.* Berbera.

lendakari-orde, (lendakaritza): *izond.* Lendakaria ez dagoenean bera bezela ari dana. (ordezpen): *izond.* Berbera.

lendakari-ordego. (ordezpen): *iz.* Lendakari-ordezko erakundea. Lendakari-ordetza. (lendakaritza): *iz.* Berbera.

lendakari-ordetza. (ordezpen): *ft.* ikus.: Lendakari-ordego. (lendakari-ordetza): *iz.* Berbera.

LENDAKARITZA. iz. Lendakari izatearen gaitasuu, Ian cdo agintaritza. ^: Burn-egitearen egipena. I: Lendakaria dagoen tokia. I: Lendakaria **bizi** dan onnadia. I: Burngo, burn-izate, lenenburutza, mai-buruko, maiburutza. *ii* (aufetasun), (duintasun), (nagusitasun).

lendana. (izaera): *ŕzond.* Izan baño ienagokoa.

lendanaz. (aufetasun): *adond.* Auŕetik ari-izatea. Lendanez, landañez.

iendandik. (asiera): *adond.* Ikus.: Lenbizitik. I: Asieratik, lendabizitik, lendanik,tendaztandik.

lendanik. (asiera): *adond.* ikus.: Lenbizitik. j: Asicratik, lendabizitik, lendandik, tendaztandik.

lendanik naya. (naimen): *iz.* Lenengotik naya.

lendasun. (same): ŕz. Lcnbizi-sortuaren bereiztasuna. /: Ikus.: Lenbizitasen. (aufetasun): *iz.* ikus.: Aufetasun. Aide-alde,lenengotasun.

lendaukera. (eldubeaŕ): *iz.* Auŕetik autatzea.

lendaukeratu. (alabeaŕ): *ad.* Elburu baterako gauza bat auŕetik aukeratu.

Iendaufetik. (aufetasun): *adond.* Auŕetik ari-izatea. I: Lendik, lendikan.

lendaztandik. (asiera): *adond.* Ikus.: Lenbizitik. j: Asieratik, lendabizitik, lendandik, lendanik.

lendik. (auŕetasun): *adond.* Aufetik. Ikus.; Lendaufetik. I: Lendikan.

lendik gertu, (gertuera): *ad.* Aufetik gertu.

lendikan. (auŕetasun): *adond.* Auŕetik. I: Ikus.: Lendauŕetik, lendik.

lendiko. (anbiola): *izond.* Asierakoa zana. (: Lenengoko, (asiera): *ŕzond.* Berbera.

lendu. (auŕetasun): *ad.* Auŕetik ari-izan.

lenean. (auŕetasun): *adond.* Lenengoan, lendabizian.

lenelco. (asiera): *ŕzond.* Lenengoa dana.

lenen. (asiera): *ŕzond.* Lenengoa dana.

lenen gaimel. (olio): *ft.* Lendabizi ateratzen dan olioa.

Ienen-aufea. (aditz): *iz.* Aditzaren aidi bat. j: Lenen-aufekoa.

Ienen-auŕekoa. (aditz): iz. Ikus.: Lenen-aufea.

lenea-buru. (buruzagi): *iz.* Ikus.: Buruzagi. I: Giza-buru, nausi-buru.

lenen-erazle. (asiera): *ŕzond.* Ikus.: Lenagile.

lenen-sortu. (jaubegai): *ft.* Ikus.: Janbegal. I: Lenengo seme, len jayo, semelen.

lenenburutza. (buruzagi): *iz.* Ikus.: Lendakaritza. I: Burugo. (lendakari∫za): *iz.* Berbera.

lenendasun. (jaubegai): *iz.* Ikus.: Jaubegai. j: Len-andi, lenengo seme.

lenengo. (zeubaki): *ŕzond.* Zenbaki guzietatik aufekoena. Lentabixiko. (asiera): *ŕzond* Asierakoa dana.

lenengo asmo. (montio): *iz.* Lendik egindako montios.

lenengo atari. (atalondo): iz. Ikus.: Lenbede.

lenengo barkamen. (azkespen): *iz.* Lenengoz emandako azkespena.

lenengo baŕitan. (asiera): *adond.* Asieran. j: Ikus.: Lenengoan.

lenengo begiraldiz. (ikusmen): *adond.* Lenengo ikusteaz ari-izatea. I: Lenikusian.

lenengo biztanle. (biztauie): *iz.* Ikus.:. Lenbiztanle. (asiera): *iz.* Berbera,

lenengo cdesti. (edesti): *iz*. Ikus.: Lenedesti. (anbiola): *iz*. Berbera.

lenengo igal€, (igali): *iz*. Lcnengoz lortutako igalia. : Lenenki.

lenengo ikaskizun. (ikasketa): *ft*. Leneugozemandakoikasketa.

lenengo Inebaki. (ondalanketa): *iz*. Lubakiaren auŕean dagoena.

lenengo some. (jaubegai): iz. Ikus.: .Iaubegai.]: Lenendasun, lenen-sortu.

lenengo sentzu. (zentzun): *iz*. Zentzun zuzena.

lenengo-aldl. (asters): iz. Ikus.: Asicra. Astapen, leenaldi.

lenengo-argitaraldi. (azalpen): *iz*. Lenengoz egindako argitalpena.

lenengo-izan. (buruzagi): *ad*. Zerbaitean edo zerbaiterako jaŕi.

lenengo-xede. (maŕazki): *iz*. Lenengo lana, bein-betikoa ez dana.

lenengoan. (asiera): *adond*. Asieran ari-izatea. j: Lenengo baŕitan,

lenengoko. (asiera): *ŕzond*. Ikus.: Lenbiziko. Lendabiziko, lendiko.

lenengotan. (asiera): *adond*. Asicran. 1: Ikus.: Lenbizian.

lenengotasun. (auŕetasun): *iz*. Ikus.: Auŕetasuu. j: Lendasun.

lenengotik. (asiera): *adond*. Asicratik ari-izatea.

Lenengoz. (asiera): *adond*. Lenengo aldiz,

lenenki. (igali): iz. Ikus.: Lenengo igali.

lenentasun. (asiera): *iz*. Lenengoa izatearen beretztasuna.

lencrako€. (lengorakortasun): *izond*. Lengorakortasunez ari ditekena. Ikus,: Lenerakoŕ. I: Lcngorakoi, lengorakoŕ.

lenerakof. (Lengorakortasun): *Land*. Lengorakortasunez ari dana. I: Ikus.: Lenerakoi. j: Lengorakoi, lengorakoŕ.

lenerakortasun. (lengorakortasun): *in*. Ikus.: Lengorakortasun, I: Biurtasun, lengaratasun.

leneranai. (lengorakortasun): *izond*. Lenerakoya dana. : Lengora-nai.

leneratu. (lengorakortasun): *ad*. Lengorakortasunez ari-izan. I: Lengoratu. (birezarpen): *ad*. Ikus.: Biŕezaŕi. j: Befiz ezati, leugoratu, zaŕabeŕitu. (biurketa): *ad*. Blurb,. 1: Jabelaadi.

leneratze. (biurketa): *iz*. Leneratu egitea.

lenerazi. (biurketa): *ad*. Ikus.: Leneratu. Biurtu.

lenez. (auŕetasun): *adond* Auŕetik ari-izatea. (anbiola): *adond*. Anbiolaz ari-izatea.

lengai. (gau): *iz*. Gauaren leneugo orduak. E: Lengau.

lengai-ale bizidun. (bizi): iz, Bizi-elkarte asoinduna.

lengai-bide. (asiera): *iz*. Asierazko era dana.

lengan. (gau): iz. ikus.: Lengai.

tango. (auŕetasun): *izond*. Lcnengokoa izan dana. : Lengoko.

lengo artan. (anbiola): *adond*. Ikus.: Aspaldian. I: Garbaindian.

lengo-zale. (anbiola): *izond*. Aspaldiko lege ta oiturak maite dituena.

lengoak. (anbiola): *iz*. Aspalikoak izan ziranak. (autetasun): iz. Auŕekoak izan diranak.

leugoan. (joandako): *adond*. Ikus.: Arestian. Aurtemein.

lengoko. (auŕelasun): *Land*. liras.: Lengo.

lengora-ezin. (zailtasun): *izond*. Beŕiztu ezin ditekena. (biŕezarpen): *ŕzond*. Berbera.

lengora-nai. (lengorakortasun): *izond*. Ikus.: Lengorakof. Leneranai.

lengorakol. (lengorakortasun): *ŕzond*. Ikus.: Lenerakoi. Lenerakof, lengorakoŕ.

lcngorakof. (lengorakortasun): *izond*. Ikus.: Lenerakoŕ. Lenerakoi, lengorakoi, iengora-nai.

LENGORAIKORTASHN. *iz*. Gorputz batek, indaf baton bitartez itxura-gabetzen bada, indaŕ ori gelditzean bore lenengo itxura artzeko duen alumna. Biurtasun, elastikutasun, lenerakortasun, lengoratasun, itzuitasun. II (atezu), (biguntasun), (gai), (ikoldura), (indaf), (ingurubil), (langaizti), (lika), (menasta), (ostetasun), (pisia).

lengoratasun. (iengorakortasun): Ikus.: Lengorakortasun. Lenerakortasun.

leugoratu. (Lengorakortasun): *ad*. Ikus.: Leneratu. (albi): *ad*. Bizkortu. (biŕezarpen): II *ad*. Ikus.: Biŕezaŕi, 1: Leneratu, lengorazi. (biurketa): fl *ad*. Ikus.: Biuttu. j: Leneratu.

Lengoratzaile. (biŕezarpen): *izond*. Biŕezartzen duena.

lengoratze. (biŕezarpen): *iz*. Bifezarpena egitea.

lengoraz€. (bifezarpen): *ad*. Ikus.: Biŕezaŕi. : Lengoratu.

lengusiña. (sendi): *in*. Bere osaba edo izebaren slabs. I: Lengosiiia, lengosu.

lengusu. (sendi): in. Berm osaba edo izebaren seines, I: Lenkusu.

lengusu nŕa. (sendi): iz. Ikus.: Lengusu-aldeko.

lengusu-aldeko. (sendi): iz. Lenengo lengusua dana. Lengusu-uŕa.

lengusu-lengusiñak. (sendi): *iz*. Lengusu ta leugusiñen multzoa.

lengusu-txiki. (sendi): *in*. Bigaŕen lengusua dana.

Iengusu-art. (sendi): *iz*. Ikus.: Lengusu-aldeko.

lengnsuzko. (sendi): *iz*. Lengusu ta lengusiñen arteko aidetasuna,

len€k. (auŕetasuu): *adond*. Auŕetik, lenengoz.

lenin oiñera. (auŕetasun): *adond*. Auŕetik omens.

tenikasti. (ikasketa): *in*. Izkiak ikasteko idaztiiioa.

lenizki. (izki): *iz*. Idatzitako zerbaiten Lenengo izkia.

Ienka. (ultza): *iz*. Eserita dagoenak oñak ipintzeko daukan azpi-oltza.

lenker€. (dolortasun): *iz*. ikus.: Bolortasun. j: Kaxkarkeria.

lenko. (azkuŕi): *iz*. Geyegi jaten eta edaten dan oturuntza.

lenkusu. (sendi): iz. Ikus.: Lengusu.

lenmen. (ezaguerak): *iz*. Lenengo ezagupenak.

leno. (auŕetasun): *adond*. Lenagokoa izatea.

lenseme. (seme): iz. Sendi baton lenengo semen. I: Len-sortu, premu, leen-seme.

lenseme-eskubidea. (seme): *iz*. Lenengo semearen eskubidea. I: Lentasun.

lentabixiko. (zenbaki): *izond*. Ikus.: Lenengo.: Lenbiziko.

lentan. (igeriketa): *adond*. Ur pean igeriten ari-izatea.

lentasun. (auŕctaaun): *iz*. Ikus.: Auŕctasun. (scme): *iz*. Ikus.: Lensetne-eskubidea. I: Len-semetasun.

lentils. (orban): *iz*. Arpegian edo eskuetan izaten dan orban goŕia.

lentoe. (stain): *iz*. Aŕoselaren antzekoa da aŕaña, buma txikiagoa daukana ta jateko oso gozoa dana. E: Lentoi.

lentxa. (ardi): *iz*. Bi edo urte dauzkan arena.

lentxeago. (joandako): *adand*. Zerbait lengoagoa izatea. I: Lentxoago.

lentxoago. (joandako): *adond*. Ikus.: Lentxeago.

lentxurda, (izotz): ŕz. Ikus.; Antzurdi.: Lei-txintxiŕi.

lentzia, (belaŕ): iz. Zurtoin iruzokodunak dauzkan belafa; bare igalia garau legofetan azaltzen da ta onen mamiña irintsua da. j: Irauf-bedaŕ, irauŕ-belaŕ.

lentiiaga. (bad): *iz*. Lentziak dagozen tokia.

lentziaztu. (belaf): *ad*. Jai baterako, kaleak lentziakaz cstali.

lenuŕendu. (kiri): *ad*. Kirian jaŕi.

lenuŕenketa. (kiri): iz. Kirian jartzearen egipena. I: Lennŕentza.

lenufentza. (kiri): La. Ikus.: Lenufenketa.

leña. (lera-eŕesta): *La. Ikus.:* Lera-eŕesta. I: Lea, lega.

leñargi. (andi-manditza): *iz*, Ikus.: Lcrñargi.

leñu. (aita): *iz*. Notin baten aita, aitona edo auŕckoak.

leñukide. (sendi): *izond*. Norbcraren aidebatza.

ieñnru. (tximista): *iz*. *Ikus.:* Tximista, f; Leiñuru. (dirdai): *iz*. Ikus.: Distira. I: Leiñuru.

leo. (leyo): *ft*. Ikus.: Leyo.

leoe. (ugaztun): *iz*. *Ikus.:* Legoi. I: Leoin, Leoi.

Ieoi-adats. (ule): ŕz. Legoyaren iie-adatsa. Leoi-galpaf, leoi-kima. (ugaztun): *iz*. Berbera.

Ieoi-antzeko. (ugaztun): *izond*. Legoyaren antza duena I: Leoi-irudi.

leof-af. (ugaztun): *iz*. Ma dan legoya.

leoi-buztan. (landare): *iz*. Ezpainkaria dan landarca; aspaldian amoŕua sendatzeko ona zala nste zutena. I: Leoi-isats.

leoi-eme. (ugaztun): *iz*. Emea dan legoya. : Leointsa.

leoi-galpaŕ. (ule): *iz*. Ikus.: Leoi-adats. Lcoi-kima. (ugaztun): *iz*. Berbera.

Ieoi-indaf. (indaŕ): *iz*. Oso aundia dan indafa.

Ieoi-irudi. (ugaztun): *izond*. Ikus.: Leoi-antzeka.

leoi-isats. (landare): ŕz. Ikus.: Leoi_ buztan.

Ieoi-kima. (ule): *iz*. Ikus.: Leoi-adats. Leoi-galpaŕ.

leoi-kume. (ugaztun): *iz*. Legoyaren knma.: Lcoinkumc, Ieoi-ume.

leol-legen. (legenaŕ): *iz*. Legenaŕ-mota bat.

leoi-olña. (belaf): *iz*. Lore polita duen belafa, amiltokietako aitzctan bizi dana, eztu beaŕ lad asko ez eta ezea ere, aize otza ta egurkia make ditu, ta azala iletsu dauka.

Ieoi-oŕo. (oyutza): *iz*. Legoyaren oŕua. (ugaztun): *iz*. Berbera.

leoi-ume. (ugaztun); iz. ikus.: Leoi-kume,

lcoi-zaf. (ugaztun): *izond*. Kayola batean edo, legoyak zaintzen dituena.

looin. (ugaztun): *iz*. Ikus.: Legoi.: Leoe, Ieoi, line.

leoinabaf. (ugaztun): *iz*. Katu aundi baten antza duen ugaztuna, Asia ta Africa'n bizi dana, j: Leoi-afe.

leoinkume. (ugaztun): iz. Ikus.: Leoi-kume. : Lcoi-ume,

leolntsa. (ugaztun): iz. Ikus.: Leoi-erne.

leoiñabaf, (ugaztun): iz. Ikus.: Leoyafe. I: Lioeafe, lun-nabaŕ.

leoitegi. (saizulo): iz. Legoyaren gordegai1ua. (ugaztun): *iz*. Berbera.

leorgaiin. (legortasun): iz. Legortzeko lanabesa. (lanabesa): iz. Berbera.

leorgaitz. (Legortasun): *izond*. Legortzcko zala dana.

leorgafr. (legortasun): *izond*. Legortu ditekena.

leorketa. (legortasun): *iz*. Legortzeareu egipena.

leorki. (sendaŕ); *ŕzond*. Ikus.: Sendai'. I: Legorki.

leorpe. (atalondo): *iz*. ikus.: Dantaupe. Ataurca. (aterbe-leku): *iz*. Ikus.: Aterbe-leku, j: Legorpe.

leorpetu. (estalune): *ad*. Euritik estali.

Ient. (Legortasun): *izond*. Ikus.: Legoŕ. I: Lief. (lutelesti): *iz*. Berbera.

leoŕaize. *(aim); iz*. Lufarcn aidetik sortzen dan aizea.

leoferatu. (itxaskuntza): *ad*. Itxasotik lufera igaro.

leoŕez. (tutelesti): *adond*. Luŕaren barna.

leofezin. (legortasun): *izond*. Legortu ezin ditekena,

leof-oudoko ontzi. (itxasontzi): *iz*. Itxasaldetik urbil dabilen itxasontzia.

leortaf. (lutelesti): izond. Lurtafa dana.

leortasun. (legortasun): iz. Ikus.: Legortasun. j: Iardura, pegortasun.

leorte. (legortasun): *iz*. Legortasun]u z ea. : Ikus.: Idorte.

leortoki. (legortasun): iz. Legortzeko tokia.

leortu. (Legortasun): *ad*. Ikus.: Legortu. Igartu, pegortu.

leortzaile. (legortasun): *izond*. Legortzen duena.

leorzain. (itxasontzi): iz, Itxasaldeak zaintzeko ari dan itxasontzla.

Lentz. (giltzape): iz. Giltzapearen toki txaia, batzueta lufpean egoten dana, Lekotza, txingintegi.

leoxko. (leyo): iz. Leyo txikia. j: Ikus.: Leyatila. Xirito.

leoyafe. (ugaztun): *iz*. Aragizalea dan ugaztuna, katu aundia dirudiena, oso ankefa ta odolzalea dana. : Leoiñabaf, lioeafe.

leozpetu. (giltzape): *ad*. Ikus.: Giitzapetu. j: Leoz egin.

Icp-aitzin. (Lepo): La. Lepoaren auŕeko zatia,

Lep-ayetz, (eriotza): *iz*. Lepoa ebakitzeko lanabesa.

lep-estun. (lepoko): ŕa. Ikus.: Lepoko. iduneko. (lepo): *iz*. Elbafituta dagoen cake edo besoari eusteko, lepotik esegita eramaten dan lanabesa.

Lep-eun. (eau): *iz*. Meza emateko apaizak bizkaŕean ipintzen duen oyala. Lep-oyal.

lop-itzuli. (Ixori): *iz*. Igokaria dan txoria, afe-margoduna; galtzuŕe baten belduf dagoenean Lepoa atzeruntz okertzen du, bereala auŕcmntz itzultzeko. I: Lepaitzuli.

lep-ixull. (ooaze): *iz*. Lepoan izaten dan oñazea. I: Lepogogordura, lepo-gogoŕ, lepo-gogortze, lepoxira.

Lep-ontzi. (antoxin): *iz*. Leyaŕezko antoxilia, borobila, lepo luze ta zubilkara daukana ta sayo-l.mdoletan erabiltzen dana.

lep-orno. (bizkaŕ-ezuf): iz. Garondoko oanoa.

Lep-oyal. (oyal): *iz*. Ikus.: Lep-eun. (zapi): iz. Artilczko janzkia bizkafa estaltzen duena, lepo-zapi.

lep-urka. (lepoko): *iz*, Zurezko lepokoa.

Lep-urkita. (sarde): *iz*. Ikus.: Sarde. Idurka.

Lep-urten. (bizkaf): *izond*. Bizkaŕ irtenak dauzkana.

lep-ustai. (lepoko): *iz*. Ikus.: Lepo-estun, I: Lepo-gate.

lepa-as. (lepo): *iz*. lkus.: Jantzi-oxka. I: Bulaŕuts, maunga-oxka, medafune.

lepa-bete. (zama): *iz*. Lepoan eramaten dan zama. I: Lepada.

lepa-gain. (lepo): *iz*. Ikus.: Gaŕondo. Garkoi, lepa-gako.

lepa-gako. (lepo): *iz*. lkus.: Gaŕondo.: Lepa-gain, garkof, lepagan.

lepa-gaztako. (lepo): *iz*. Lepagaztan emandako tanpa.

Lepa-giaf. (giñaŕe): *iz.* Lepoko giñaŕea. (lepo): Iz. Berbera.

Lepa-gibel. (lepo): iz. Ikus.: Lepagaŕ. Lepagazta.

Lepa-gingil. (latu): iz. Abereen lepotik esegiten dan Lepamagal, trinkadura. (lepo): *ft.* Berbera.

lepa-gogof. (isikortasun): *izond.* lsikoŕ eta mukeŕ ari dana. (mukerkeri): izond. Berbera-

lepa-korkoil. (eritasun): *iz.* Lepoan izaten dan oñazea. (lepo): *iz.* Berbera.

lepa-kutun. (kutun): iz. Lepoan esegita eramaten dan kutuna.

Lepa-mami. (lepo): *iz.* Abereak lepoaren goiko ta aufeko aldean daukaten aragizka zatia.

lepa-motz. (lepo): *izond.* Lepoa motza duena.

lepa-moztu. (eriotza): *izond.* Lepoa moztuta daukana.

lepa-ori. (ugaztun): *iz. Ikus.:* Katakuxa. Ipurtats-lain, lutoixa.

lepa-txuri. (ugaztun): *iz.* llcua.: Katagure. j: Katamielga, lepa-xuri, Lepa-zuri.

lepa-ustaidun. (ezuŕ): izond. Lepaustayak dauzkana.

lepa-ustaipeko giaŕ. (giñaŕe): *iz.* Lepa-ustai pean dagoen giñaŕea. I: Lepaustaipeko.

Lepa-xuri. (ugaztuu): iz. Ikus.: Katagure. ^; Katanuelga, lepa-txuri, lepa-zuri.

Lepa-zaiin. (egazti): *iz. Ikus.:* Beltxarga. Lepazuta.

lepa-zain. (zain): *iz.* Lepoaren bi aldeetan dagozen bi zaaen bakoitza. Lepo-zain.

lepa-zale. (koldartasun): *izond.* Koldaŕa dana. Biotzgabe, biozka, lepozale.

Lepa-zama/. (lepo): iz. Ikus.: Garondo. Kart-zeta, lepo-zamaŕ.

lepa-zamafeko. (lepo): *iz.* Garondoan emandako tanpa,

lepa-zapi. (zapi): *iz.* Ikus.: Esku-oyal. Eskuzapi.

Lepa-zintzaŕiak, (zeifiu): iz, Abereen lepokoan ipintzen diran zintzaŕitxoak.

lepo-ziri. (lepo): *Ix.* Ikus.: Lepatxiki-ezuŕ.

lepa-zitzi. (lepo): *iz.* Lepoaren goiko zatian abelgoŕiek daukaten aragizko koskua.

lepa-zoko. (lepo): *iz.* ikus.: Lepatxaki. j: Lepaxoko, leposamaŕ, lepozoko.

iepa-zurl. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Katagure. Lepa-txuri, lepa-xuri. (egazti): *iz.* Ikus.: Aŕanoxka. Lepo-zuri.

lepabeltz. (Ixori): *iz.* Ikus.: KuiĺIska. ^: Lepagofi.

lepabete. (zama): *iz.* Ikus.: Zama. 1: Lepari.

lepada.. (zama): *iz.* Sorbaldan eramaten dan **zama.** I: ikus.: Lepa-bete.

lepagan. (lepo): *iz.* Ikus.: Gaŕundo, I: Garondo garkotxa, lepagazta, lepogibel, lepo-samaŕ, lepa-gako.

lepagaŕ. (lepo): *ft.* Lepaganarcn Ickoreko zatia. j: Lepagazta, Lepa-gibel.

lepagazta. (lepo): *iz.* Ems.: Gaŕondo. Garondo, garkotxa, lepagan, lepogibel, lepo-samaŕ, lepagaf, Lepa-gibel, lepatzaki, lepatxiki, lepatxoko, lepatzaki, lepazaki.

Icpagiaf. (lepo): *iz.* Lepoko giñaŕeak. Lepoku giaŕ.

lepagiaf artezak. (lepo): *iz.* Lepoko giñafe zuzenak. Lepagiaŕzuzenak.

lepagiaf zuzenak. (lepo): *iz.* lkus.: Lepagiaf artezak.

lepagoŕi, (txori): *iz. Ikus.:* KuiĺIska.: Lepabeltz.

lepajan. (boil): *iz.* Oratzeko dauzkan zuloak erakustean biratzen dan bola.

lepaka. (mendi): iz. Mendien bizkaŕa.

lepakada. (zama): iz. Lepoan eramaten dan zama. Lepaketa, lepakara.

lepakari. (zama): *izond.* Lepoan zama daramana. I: Lepari, soinkari.

lepakatu. (mid): *ad.* Belaŕ edo garoareo metan Iepoa eratu.

lepaketa. (zama): iz. Ikus.: Lepakada.

lepalcetan, (zama): *adond.* Lepoan zamatzen ari-izatea.

lepaki, (lepo): iz. Lepokoa dana.

lepalaku. (losintxa): 12, Ikus.: Losintxa. Legunbide.

lepaldu. (salakuntza): *ad.* Noribait eŕuren bat leporatu. (zenbakun): *ad.* Ikus.: Leporatu.

lepalodi. (lepo): *izond.* Lepoa Lodi daukana.

lepalotu. (lepoko): *ad.* Lepokoa ipiñi, lepokoaz Iotu.

tepalpen. (eginbide): *iz.* Zeribait buruz erantzuteko beaŕa izatea. (ardura): *iz.* Ikus.: Ardura. j: Meta.

lepaltzenduen, (eginbide): *izond.* Zeribait buruz erantzun beaŕ duena.

Iepalune. (lncartasun): *iz.* Muru bien arteko meartasun txikia. j: Ikus.: Karkaba. Lepala, lepo-une.

lepaluze. (ausnarlari): iz. Trafa deitzen dan ausnarlaria. (lepo): *is.* **Luzea** dan lepoa. (usarte): II *Land.* Beaŕ ez duenean sartzen.

lepala. (meartasun): *iz.* Ikus.: Lepalune.

lepamagal. (laŕu): ix ikus.: Lepa-gingil. I: Trinkadura. (lepo): *iz.* Berbera.

lepame. (lepo): *izond.* Lepoa medals daukana.

lepamin. (guruin): iz. Ikus.: Asikontxo. I: Asikoŕ.

lepamozketa. (criotza): *iz.* Lepoa moztearen egipena.

lepamozte, (eriotza): *iz.* Lepoa moztea.

lepaude. (lepoko): *iz.* Eats.: Lepoko.

lepandi. (lepo): *izond.* Gaŕondoa aundituta daukana.

lepape. (lepo): *iz.* Zeŕiaren kokotzazpia. (zefi): *iz.* Berbera.

lepapeko. (burko): *iz.* Ikus.: Bunko. I: Bururko. (tanpa): iz. Lepandiaz emandako tanpa. (lepo): j iz. Berbera.

lepardatza. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* Bcus.: Bzzka/-ezuf.

lepari. (zama): *iz. Ikus.:* Zama. 1: Bizkarketa, lepabete, lepo, Lepoko, lepotxa. I: Tkus.: Lepakari. (lepo): *iz.* Berbera. Lepam.

lepartz, (zomoŕo): *iz.* Usteltzen ari diran gayetaz elilcatzen dan eltxaŕa.

lepasamaf. (zintzuŕ): *iz.* Zintzuŕ-estearen goiko zatia. I: Ikus.: Kusu. : Kuzu, kuzuma.

lepasare. (ari): *iz.* Bare lodiera guzia berdiña ez daukan aria.

lepatzaki. (otaŕ): *iz.* Lepoan eramaten dan otaŕa.

lepatsu. (konkoŕ): *izond.* Kenkota duena.

lepatu. (ebaketa): *ad.* Zugatz bateau erdiko abaŕ bat ebaki.

lepatzaki. (lepo): *is.* Lepaganeko lekore-zatia. I: Lepazaki, lepagazta, lepatxiki, lepatxoko, lepatzaki, lepaxoko, lepa-zoko, leposamaŕ, lepozaki, lepozoko, lapaxerlo, lepo-gako, lepo-zoko, zarpa.

lepatxiki. (lepo): *iz.* Ikus.: Lepatxaki. I: Lepatxako,lepaxerlo,lepaxoko,lepo-gako, lepo-zoko, lepagazta, lepatzaki, lepazaki.

lepatxild-ezuf. (lepo): iz. Lepoko bigaŕen ornoa. j: Lepa-ziri.

lepatxikiko. (lepo): *izond.* Lepatxiki-ezuŕari dagokiona.

lepatxoko. (lepo): *iz.* Ikus.: Lepatxaki.: Lepateiki,lepaxerlo,lepaxoko,lepo-gako, lepo-zoko, lepagazta, lepatzaki, lepazaki.

lepatzaki. (lepo): *iz.* Ikus.: Lepatxaki. Lepagazta, lepatxiki, lepatxoko, lepazaki, lepaxoko.

lepatziri. (lepo): *iz.* Ikus.: Lepo, I: Sama, lepo-gazta, lepogibel.

lepaundi. (lepo): *izond.* Lepagan aundia duena.

lepauŕeko. (idun): *iz.* Aural bulaf-aufean jartzen zayen zapia, ez zikintzeko. I: Lepo-aitzineko, lepo-auŕeko.

lepaufekodun. (idun): *izond,* Idunekoa darabilena,

lepaustai. (bizkaŕ): ŕz. Bizkaŕaren bi aldeetan dagozen bi ezuŕ zabaten bakoitza. 1: Lepustei, soin-kurutz, paletazuŕ, sorbalda-azuŕ, sorbalda-ustei.

lepaustaipeko. (giñaŕe): *iz.* Ikus.: Lepa-ustaipeko giaŕ.

lepaxerlo. (lepo): *is. Ikus.:* Lepatxaki. 1: Lepatxiki,lepatxoko,lepaxoko,lepo-gako, lepo-zoko, garondo, gaŕondo.

lepaxilo. (zintzuŕ): *iz.* Zintzuŕeko gorgoilaren ondoan dagoen mokola. I: Lepo-xilo, lepoxilo.

lepaxoko. (lepo): *iz.* Ikus.: Lepatxaki. I: Lepatxiki, lepatxoko, lepaxerlo, lepo-gako, lepo-zoko, lepatzaki, lopazaki, lepa-zoko.

lepayeztu. (eriotza): *ad.* Lepoa lap-ayetzaz ebaki.

lepaxaki. (lepo): *iz.* Ikus.: Lepatxaki. I: Lepatxiki, lepatxoko, lepatzaki, lepazoku, lepozaki, zarpa.

lepazalu. (egazti): *iz.* Ikus.: Aate-tipi. I: Zertzeta. I: Lepazailu.

lepazaztada. (eriotza): iz. Zezena iltzeko, garondoaren goiko aldean ezpataren ziaz emandako ziztada.

lepazildal. (lepoko): *iz.* Txutil deitzen dan giltafapoaz tinkotzen dan lepokoa.

lepaziri. (lepo): *iz.* Lepoko bigaŕen omoa. I: Orpaziri-orno, lepatxaki-ezuŕ.

iepaztezain. (zain): *iz. ikus.:* Bumrako zain.

lepazuf. (lepo): *is.* Lepoaren atzeko atdean dagozen omoak. I: Lepezut, Lepanto. I: Ikus.: Garondo, gaŕondo. I: Lepo-ezuŕ.

lepazut. (lepo): *iz.* Gogortuta dagoen lepaa. I: Lepozut.

lepeda. (uztaŕi): iz. Uztaŕitako idien adaŕetan lotzen dan edea. j: Lepera, lepoeda, lepoera.

iepei. (untxi): iz. Ikus.: Untxi. I: Kukumixa.

lepestaiki. (oyal): iz. Geŕiraño eltzen zan emakumeen janzkia. (curt): iz. Berbera, (burusi): II ŕz. Bizkaŕa estaltzeko burusia.

lepezuf. (lepo): *iz.* Ikus.: Lepazuŕ. I: Leporno.

lepezuf-okerdura, (oñaze): iz. Bizkaŕ-ezuŕaren okerdura.

LEPO. *iz.* Soñaren zatia, burua ta enboŕa elkartzen dituena. I: Ao ondoan dagoen ontzi baten goiko zati estua. I: Lepotxa, lepoko, lepari, koxkote, idun, iron, lapo, sama, lepa, lepatziri, lepo-gazta, lepogibel, gaŕi, gefi, saput. (soiñizti): *iz.* Berbera. (bizkaŕ): II is, Soinburua. (mendi): II *iz.* Muni, muño; mendarte eztia meudileŕo-alde batetik bestera igarotzeko toki egokia, apalgunea. (kalte): II *iz.* Eralki, xauketa; norbaiten kaltetan zerbait egin. (ari): II *iz.* Lodiera ezberdiñeko aria. (eralketa): 11 iz. Norbaiten kontuan jokatzea. Norbaiten lepotik bizi, edo Jan, edo edan, esaton da. Eralketak izatea. /1 (abelizti), (burn), (ezuŕ), (lepoko), (iuma), (soin), (zintzuŕ). (eginbide): I *iz.* Zerbaiteaz erantzuteko izan diteken eginbeaŕa.

lepo zintzuŕ. (zintzuŕ): *iz.* Zintzuŕ-estearen goiko zatia. I: Ikus.: Gangarla. I: Gangafil, izintzuŕi, Ixintxuŕ, tzinlzuŕ, txuntxuŕ, tzuntzuŕ, xinxuŕ, txintxuŕi, zintzur-sagaŕ.

lepo-aintzineko. (idun): iz. Apaizek erabiltzen dutnn lepoko janzkia.

lepo-aitzin. (lepo): *iz.* Lepoaren auŕeko zatia.

lepo-aitzineko. (idun): *iz.* Ikus.: Lepauŕeko. 1: Lepo-auŕeko.

lepo-andi. (txoskoi): *iz.* Lepoan izaten dan txoskofa. I: Lepo-sagaŕ.

lepo-aufe. (lepo): *iz.* Ikus.: Lepoaitzin. I: Lepoaintzin, lepomantat, lepopaparda.

lepo-aufeko. (idun): *is.* Ikus.: Lepauŕeko. I: Lepo-aitzineko.

lepo-azpi. (lepo): *is.* Lepoaren azpiko zatia.

lepo-babes. (iduu): *is. Aspaldiko* gudu-jantzian lepo ta bizata babesten zituen zatia.

lepo-biuf. (lepo): is. Sai-abere baten lepaa biurtzea. (sai-abere): is. Berbera.

lepo-egile. (eriotza): *ŕzond.* Lepoa ebakitzen duena. I: Lepo-mozie.

lepo-egin, (eriotza): *ad.* Burua maztu. (bum): *ad.* Berbera,

lepo-estun, (lepoko): *is.* Abereen lepokoa. I: Lepo-gate, lepo-ustai.

lepo-ezurkate. (bizkaŕ-ezuŕ): iz. Lepoko ornoa.

lepo-ezuŕ. (lepo): *is.* Ikus.: Gaŕondo. I: Garondo, lepazuŕ, lepo-gain. (bizkaŕ-ezuŕ): *is,* Berbera.

lepo-gain. (lepo): *iz.* Ikus,: Garondo. I: Gaŕondo,lepo-ezuŕ.

lepo-gaiñeko. (lepo): iz. Aspaldian zaldiaren gudu-jantziaren zatia, lepoko goiko zatia estaltzen zuena.

lepo-gako. (lepo): *iz. Ikus.:* Lepatxaki. I: Lepatxiki, lepatxoko, lepaxerlo, lepaxoko, lepo-zoko.

lepo-gate. (lepoko): *iz.* Ikus.: Lepo-estun; I: Lep-ustai,

lepo-gazta. (lepo): *iz.* Ikus.: Lepo. 1: Lepatziri, sama, lepogibel.

lepo-gaztako. (lepo): *iz.* Samau emandako tanpa.

lepo-gogof. (oñaze): *iz. Ikus.:* Lep-ixuli, I: Lepogogordura, lepo-gogortze.

lepo-gogortze. (oñaze): *is.* Ikus,: Lep-ixuii. I: Lepogogordura, lepo-gogoi.

lepo-goroiki. (ao-ugai): *iz.* Sal-abereen buruari edo lepoari lltzen zayon lolcaŕia, eskuperatzeko. I: Lepo-loki, tokare.

lepo-kibizta. (lepoko): iz. Lepoan eramaten dan oyal-zefenda. I: Tkataŕ, xeŕenda.

lepo-laŕupeko. (lepo): *iz.* Lepoko laŕupean dagoena.

lepo-lafupeka giaŕ. (giñafe): *iz.* Lepoko lafupean dagoen giñaŕea.

lepo-leporaiño, (okidura): *adond.* Zerbaiteaz bete-beterik egotea. I: Leporaiño asea nago.

lepo-loki. (ao-ugal): *iz.* ikus.: Lego-goroiki. I: Tokare.

lepo-lux. (murko): *iz.* Metalezko murkoa,

lepo-mastaŕ. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* Garondoko lenengo omoa. I: Lepobo, obo. (lepo): *iz.* Berbera.

lepo-mozie, (eriotza): *izond.* lkus.: Lepo-egile.

lepo-mozie. (eriotza): iz. Lepoa ebakitzea.

lepo-okerdura, (lepo): *is.* Garondoa okertzearen egipena.

lepo-okef. (lepo): *ŕzond,* Lepoa okertuta daukana. I: Lepo-makuŕ.

lepo-opil. (zintzuŕ): *is.* Ikus.: Zintzuf-oropilo.

lepo-sagaŕ. (txoskoŕ): iz. ikus.: Lego-andi.

lepo-samaŕ. (lepo): *is,* Ikus.: Gaŕondo. I: Garondo, lepagan, lepagazta, lepogibel, sapotz, saputz, lepatxaki, lepa-zoko.

lepo-sorbaldeko. (giñaŕe): is. Lepo atzekaldean dagozen bi giñaŕeen bakoitza.

lepo-ugal. (idun): iz. Lepotik esegita erabiltzen dan oyal ximusa; bere bi muturetan zabalduta dago ta bietan

gurutze bat daramate; apaizek darabiltena,

lepo-une. (zintzuŕ): *iz.* Bizargilearen bizaŕ-ontzian dagoen oskatua, lepoan ondo jartzeko. Lepalune.

lepo-ustai, (ezuŕ): *iz.* Bulaŕaren goiko zatian dagozen bi ezutetatik bakoitza. Papaŕ-ezuŕ. (lepoko): *iz.* Abereen lepokoa. j: Zildai.

lepo-uts. (Iepo): izond. Garondoa ulerik gabe ta estali gabe daramana.

lepo-xefa. (idun): *ŕz.* Iduneko apaingaŕia.

lepo-xefenda. (idun): *iz.* Lepoan eramaten dan xeŕenda txikia.

lepo-xerto. (lepo): *iz.* Lepoan eŕea.

lepo-xilo. (zintzuf): *iz.* Ikus.: Lepaxilo.

lepo-zain. (zain): *iz.* Ikus.: Lepa-zain.

lepo-zamaf. (lepo): *iz.* Ikus.: Gaŕondo. Garondo, lepa-zamaŕ.

lepo-zapel. (kapel): ŕz. Ekes.: Kapel.

lepo-zapk. (zapi): *iz.* Ikus.: Lep-oyal.

lepo-zara. (otaŕ): ŕa. Sorbaldan eramaten dan **otaf aundia.** I: Lepo-zare.

lepo-zoko. (lepo): *iz.* Ikus.: Lepatxaki. Lepatxiki, lepatxoko, lepaxerlo, lepaxoko, lepo-gako.

lepo-euri. (egazti): *ft.* Ikus.: Aŕanoxka. I: Lepa-zuri.

lepoa **moztu. (eriotza):** *ad.* Ikus.: Lepoa eman, lepo egin, lepogabetu.

lepoaitzin. (lepo): *ft.* Lepoaren auŕeko zatia. Lepoaintzin, lepo-auŕe, lepomantaŕ, lepopaparda.

lepoandi, (txoskoŕ): *iz.* **Zintzufaren** aufean egiten dan txoskoŕa.

lepabilkai. (zapi): *iz.* **Lepoan eramaten dan zapia.**

lepobo. (lepo): *iz.* **Lepazuten lenengo ornoa. Lepo-mastaŕ, obo.** (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* Berbera.

lepoeda. (uztaŕi): *iz.* Ikus.: **Lepeda.** I: **Lepera, lepoera.**

lepoera. (uztaŕi): *iz.* **Ikus.: Lepeda. I:** Lepera, lepoeda. (zama): ŕz. Sorbalda batean bestean baño rams aundiagoa eramateko gaitasuna.

lepogain-txoko. (lepo): *iz.* Boas.: Garonno. I: Gaŕondo.

lepogako. (lepo): *iz.* Abere batzuen lepo-gem.

lepogibel. (lepo): *iz.* Jima.: Lepo. Lepatziri, lepo-gazta, sama, garondo, gaŕondo,lepagan,lepagazta,lepo-samaŕ, sapotz, saputz.

lepogingil. (laŕu): *iz.* Abelgofien lepotik esegiten dan laŕua.

lepogogordura. (oñaze): iz. Ikus.: Lep-ixuli.: Lepo-gogoŕ, lepo-gogortze, lepoxira.

lepogofi. (txori): *iz. Ikus.:* Anton-papagoŕi. I: Antxagoŕi, papa-goŕi, papaŕ-goŕi, txantxalangoŕi, txantxagoŕi, txantxalingofi.

lepoil. (zintzuŕ): iz. Zintzut txikia.

lepoka, (mendi): *iz.* Ikus.: **Muru. j:** Bizkai.

Iepokada. (zama): *iz.* Lepoan eramaten dan **earns.**

lepokari. (zama): *izond.* Lepoan coma daramana.

lepokatez lotu. (lepoko): *ad.* Zakuŕai lepokoak

lepokef. (konkoŕ): *ŕzond.* Konkofa duena. I: Lepomakuŕ, lepote, lepotxa.

I.EPOKO. iz. Berk, txirlafi, iztatiz eta abaŕezko biyez egindako apaindura, emakumeek Íepoaren inguran darabiltena. Geycnetaunaŕuzko **uztaya, etxabereen lpoan jartzen dana,** naiz estekatzeko naiz beren babesperako erabiltzen dana. Auzl-gizonak, **duintasun ado nagitasuna adierazi beaŕ dutenek lepolik zintziiika** daramaten ezaupidea. I: Iduneko, idustun, lep-estun, zildai. (tanpa): *iz.* Sorbaldan eskuz edo ezpataz zabatetara emandako **tanpa. (zapi):** *ŕz.* **Lepoan** emmaton dan zapia. // (apaingai€u), (ereztun), (ezautailu), (idun), (janztura), (luma), (pitxi), (txirlaŕi), (zakuŕ). (lepo): I i iz. **Ikus.: Lepo, Lepari,** Iepotxa, koxkote.

lepoko Oaf. (lepo): *iz. Ikus.:* **Lcpagiaŕ.**

lepoko ustai, (bizkaŕ): *iz.* **Bizkafareu bi aldeetan dagozen bi ezuf zabalen** bakoitza.

lepokotu. (lepoko): *ad.* Lepokoa

lepomakuf. (konkoŕ): *ŕzond.* Ikus.: Lepokeŕ. I: Lepote, lepotxa.

lepomantaf. (lepo): *iz. Ikus.:* Lepoaitzin. ^: Lepoaintzin, lepo-auŕe, lepopaparda.

lepomotz. (Lepo): *ŕzond.* Luzea ez dan **Iepoa; lepoa oŕela donna.**

lepondo. (lepo): *iz.* **Lepoko ornoekin burua batutzen dan zatia.**

lepondo-ezuf. (ezuŕ): *iz.* Buruaren atze aldeko **ezufa. I: Lepondoko ezuŕ.**

lepopaparda. (lepo): *iz.* Ikus.: Lepoaitzin. I: Lepo-aufe, **lepomantaŕ.**

leporagatii. (salakuntza): *ŕzond.* Salatzckoa dana, leporatzekoa dana.

Ieporaiño asea nag°. (asetasun): *ad.* ikus.: Lepo-leporaiño.

teporaldi. (zama): *ŕz.* Lepoan zerbait eramatearen egipena. (loŕcta): *iz.* Berbera.

leporatu. (zama): *ad.* Lepoan zerbait zamatu. (elduera): *ad.* Lepokaraido eldu. (zeubakun): *ad.* Norbaiten zenbakunean ipiñi. I: Lepaldu.

leporatze. (arpen): *iz.* Norberarentzat artzea. (egozketa): *iz.* Noribait zerbaiten crantzupena egoztea.

leporno. (lepo): *iz.* Ikns.: Lepazuŕ. Lepezuŕ.

lepornoetako. (Iwo): ŕz. Lepoko arno-multzoa.

leposamaf. (tape): *iz.* Ikus.: Lepatxaki. I: Lepa-zoko.

lepostun. (lepoko): *iz.* Lepokoaren biien bakoitza.

lepotaf. (tinburdika): *ŕzond.* ikus.: Linburdikari. I: Bizkarkari, bizkarkoi.

lepote. (konkoŕ): *izond.* Ikus.: Lepokeŕ. Lepomakuŕ, lepotxa.

lepotxa. (lepo): *iz.* Ikus.: Lepo. Lepoko, lapari, koxkote, idun. (konkoŕ): *izond. Ikus.:* Lepokeŕ. I: Lepomakuŕ, lepote.

lepotxeñ. (txoskoŕ): *iz.* Ikus.: Gangai1en. I: Gangarabil, lepoxeŕi.

lepoxango. (zaldizketa): *adand.* Ikus.: Ankalatraba. Ankalepo.

Iepoxeñ. (txoskoŕ): *iz.* Ikus.: Gangailen. Lepotxeŕi.

lepoxilo. (zintzuŕ): *iz.* Ikus.: LepaxíIo.

lepoxira. (oñaze): *iz.* **Ikus.: Lep-ixuli, I;** Lepogogordura.

lepozaki. (lepo): ŕz. **ikus.: Lepatxaki, Lepazaki,**

lepozaku. (lepo): ŕz. Zintzuf-sagaŕ pean dagoen **mokola.**

Ispozale. (koldartasun): *ŕzond.* ikus.: Lepa-zale. I: Biotzgabe.

lepozoko. (lepo): *iz.* Ikus.: Lepatxaki. I: Lepa-zoko.

lepoztun. (lepoko): ŕz. Ikus.: Lepoko. (zapi): iz. Lepoan eramaten dan zapia.

lepule. (artile): iz. **Ardien alea edo artilla. (anti): ŕa.** Berbera.

lepustai-gabe. (ugaztun): *izond.* Lepustayak ez dauzkan **abere ugaztuna.**

lepustei. (lepo): *iz.* Ikus.: Lepustai.: Soin-kurutz, paletazuŕ.

leputz. (basa): *iz.* Basaz betetako **luf-unea. :** Boketa. j: Bartale, buztindcgi, eŕutzc, gesal, taints, idoi, idoyaga, idoitegi, ika, lota, intzudi, irakin, istin, liasadui, lintsa, tintsadui, lintsedi, lintzedi, lintzuradi, liska, logidoi,

togitegi, loidi, toidoi, loi-lakarda, loitzaga, loitze, loi-zipu, loizupu, lokarda, lokatza, lokazti, lupatz, lupelza, maltsa, siets, trokatze, urdcndegi, zikinpila, zikintza, •ipuzti.

LERA. *iz.* Gogoaren edozein eragabeko leya. ; Notiñek alkaŕi buruz ukan dezaketen apeta edo oberestea. Garza baterako naimen bizia.]: Afazadura, yasanak, griña, griñatra, grin, jaidura, jayera, jayura. (Lera-efesta); Gurpilik gabeko gurdia, gauza oso aztunak naŕazka eramateko. I: Lia, liaerexa, lia-eŕesta. II (biotzondo), (indarkeri), (kordamen), (maitasun), (sumin), (taŕitadura).

!era izan. (Lera); *ad.* Leraz ari-izan.

LERA-E*ESTA. *iz.* Kutxa aundia edo gurpilik gabeko gurdia, oso aztunak diran gauzak naŕaz eramateko, erabiltzen dana. I: Lea, lega, leña, leŕa-eŕesta, liga, liña, east, flat, tonbero, ipete. Ii (burdi), (eduŕ), (loŕeta), (zitistada).

lera-sabel. (Lera--eŕesta): *iz*, Ikus,: Leralde. Lera-saets, lerazpa.

lera-saets, (lera-eŕesta); iz, ikus.; Leralde. I: Lera-sabel, lerazpa.

lerabide, (bide); iz. Lera-efestaen bidea. (lera-eŕesta):iz. Berbera.

lerada, (utzaldi); *is.* Gorotz-gaya.

leradun. (arinŕe): *izond.* Zerbait gura duena edo zerbaitera eldu cal duena.

leradura. (Lera): *is.* Lera izatea. !: Leratasun.

leragabekn. (lera): *frond.* Ikus.: Griña-gabe,alderdi-gabeko.

leraka. (lera): *adond.* Leraz jokatzen ari-izatea. I: Leraz.

lerakara. (lastcrtasun): *is.* Kcraz ari-izatea.

leralde. (lcra-cŕcsta): *iz.* Lera-efestaren alboko zurak. I: Lera-sabel, Lera-saets, lerazpa.

Leratasun. (lcra): *iz.* Ems.: Leradura.

lerattu. (Lera): *izond.* Leraz ari dana. I: Zaleti, giŕintsu, zaletsu.

leratzun. (lariabesa): iz. Ikus.: Leaxun. (zama): *iz.* Berbera.

leraz. (lcra): *adond.* Ikus.: Lerake.

lerazko. (isikortasun): *izond.* Isikortasunez ari dana.

lerazola. (lera-eŕes(a): *iz.* Lera-efestaren azpiko bildura.

lerazpa. (lera-efesta): *iz.* Ikus.: Leralde. Lera-sabel, Lera-saets.

lerazubi. (lera-efesta): *is.* Lera-efestareu koskak.

lerdakatu. (zapaldura): *ad.* Zapaldu, zapatu, lerdekatu, martimuilotu, umakatu, zanpatu.

lenlakatze. (zapaldura): *iz.* Zapaltzea; zapatzca.

lerdamin. (eŕetxin); *is.* Lefaren efetxiva.

lerdamindu. (karastadura): *ad.* Ikus.: Kirestir. I: Karastu.

lerdamiñezko. (etetxin): *ŕzond,* Kalanbari dagokiona.

lerdatsu. (eŕetxin): *Land.* Eŕctxiña duena.

lerdatu. (zaps): *ad.* Ikus.: Lerdakatu. I: Zapaldu, zapatu. (kentze): *ad.* Ikus.: Bari. I: Bazitu. (aul£asuu): II *ad.* Aulduer agin.

lerdatzaile. (centre): *ad.* Bazitzen duena.

lerdatze. (kentze): *ft.* Bazitzcaren cgipena.

lerdauts. (lerdoki): *iz.* Ikus.: Lerdoki. I; Gain-axal, lerdobits.

lerde. (aogozo): iz. Ikus.: Aduŕ. I: Aŕapo, lirdi, lirdike, lertzo.

lerde-jario. (aogozo): *ŕzond.* Aduŕa botatzeu duena. I: Lerdetsu. (efetxin): *izond.* Eŕetxiña ematen duena. Lerdotsu.

lerde-jarion. (aogozo): *ad.* Adu a bota. Lerdezkatu, lerdeztatu.

lerde-oyal. (lepoko): *iz.* Umeai okotz pean ipinteen zayen oyala. I: Lerde-zapi, lerdeun.

lerde-zapi. (lepoko); *is.* Ikus.: Lerde-oyal. j; Lerdeun. (zapi): *iz.* Berbera,

lerdedun. (detain): *izond.* Eŕetxiña ematen duena. (landare): *izond.* Berbera.

lerdekatu. (zapa): *ad.* Ikus.: Zapatu. Lerdakatu.

lerdeketa. (aogozo): *iz.* Eŕuz botatzen dan aogozoa.

lerdeliska. (ligarda): *is.* Bareak botatzen duen ligarda.

lerdeu. (txairotasun): *izond.* Zuzen eta txairoa dana. I: Lardai, tirain, meakoil, sarden, zirastu.

lerdendi. (txairotasun): *iz.* Zuzen eta txairoa izatea.

lerdendu. (arteztasun): *ad.* Zuzendu, arteztu.

lerdendura. (txairotasun): *iz.* Ikus.: Lerdentasun.

lerdengafi. (mecca): *izond.* Meetzekoa dana.

lerdenkeria. (txairotasun): *is.* Fazakeriz lerdentzea.

lerdendi. (txairotasun): *adond.* Lerdenduraz ari-izatea.

lerdenkizun. (mcera): *is.* Meetzeko dagoena.

lerdentasun. (txairotasun): *iz.* Lerden izatearen bereiztasnna. I: Lerdendura.

lerderia, (aogozo): *iz.* Aogozoa eŕaz botatzearen egipena.

lerdetsu.(aogozo): *Land.* Aduta botatzen duena. I: Ikus.: Lerde-jario.

lerdeun. (lepoko): *iz.* Ikus.: Lerde-oyal. I: Lerde-zapi. (zapi): *iz.* Berbera.

lerdezkatu. (angora): *ad.* Ikus.: Lerde-jarion. I: Lerdeztatu.

lerdeztatu. (aogozo): *ad.* Ikus.: Lerde-jarion. j: Lerdezkatu.

lerdikatu. (zapa): *ad.* Igaliak zapatu. (igali); *ad.* Berbera.

lerdo. (eŕetxin): *iz.* Ikus.: Efetxin. I: Efezifia. (lolotasun): *izond.* Ezer egin gabe dagoena. (garizuma): II iz. Garizamako lenengo osteguna. I; Lerdo-egun. (at): f iz. Luŕeko afa.

lerdo-bits. (lerdoki); iz. Lerdokiz emandako estalki ariña. I: Likurta.

lerdo-egun. (garizuma): iz. Ikus.; Lerdo.

lerdo-zur. (zur): *is.* Efetxiña daukan zura.

lerdobits. (lcrdaki): *iz. Ikus.:* Lerdoki. I: I,erdauts.

lerdobiztu. (lerdoki): *ad.* Lerdokia ^: Lerdokiztatu.

lerdoi. (Ieŕ): *iz.* Lefak dagozen tokia; lefen multzoa. j: Lertegi, lerdoki, lerdi.

LERDOKI. iz. Egakaria dan gad batean, lerdotsuak diran gauzaen ubildura, zurai, margokuntzai ta abaŕ ezartzen zayena, dirdaya emateko edo irazgaiztuta gem ditezen. I: Buztin, toska edo luŕ-xuriari ematen zayen estaldura ta egosteaz leyartuta geratzen dana. I: Gain-axal, lerdauts, lerdobits, likurta, sabia. (ikatz-pike): *iz.* Zur batzuen gurintzetik lortzen dan gal lekedatsu, gofi llun margoduna. *ll* (berin), (buztingintza), (dirdai), (eŕetxin), (erica), (igorztura), (margoerti), (zilargintza).

lerdokiztatu. (lerdoki): *ad.* Ikus.: Lerdobiztu.

lerdamin. (olio): *is.* Etctxin-ubilaren olioa, margokia ta lerdokia gertutzeko erabiltzen dana. I: Eŕctxiñura, eŕexiñura.

1ydotsu. (efetxin): *izond. Ikus.:* Lerde-jario.

lerdotu. (gizengaŕi): *ad.* Loditu, gizendu, marduidu. (ergeltasun): *ad.* Ikus.: Ergeldu.

Ierdotz. (adipeu): *izond.* Adipena duena.

Ierdoztatu. (ikatz-pike): *ad.* Bik-ez edo ikatz-pikez estali.

lerdun. (aogozo): *ŕzond.* Aduŕa daukana.

lerenburu. (aginpide): *izond.* Zuzentzen ari dana. j: Zuzendari.

lerkai. (eztandagai): iz. Eztanda egiteko gaya. I: Lergaŕi.

lergaikada, (eztandagaij: *iz.* Eztanda egiteko lerkai-zartara.

lergaŕi, (alma): *izond.* Enoatzen duena. (eztandagai): ŕz, Ikus.: Lergai. (gaztasun): II *izond.* Itz bitxiak darabilzkiena.

[ergo. (gezatasun): *izond.* Ikus.: Gaza.

leria. (kordokadura): *iz. ikus.:* Dibo. Gorgoin.

Icrialdi. (itxasontzi): *iz.* Egin beŕia clan itxasontzia urtara botatzea.

leriatu. (kordokadura): *ad.* Dibon ibiltzca.

Ieriazale. (kordokadura): *izond.* Leriatzea maite duena.

lerin. (umotasun): *iz.* Uniotuta dagoen arnaria.

lerindu. (umotasun): *ad.* Ikus.: Umotu. I: Girotu, ondu.

lerinkof. (umotasun): *izond.* Geyegi umotuta dagoena.

lerinkortasun. (umotasun): *iz.* **Umotasun aundiegia.**

lerintasun. (umotasun): *iz.* Ikus.: **Umotasun.**

lerkai. (eztandagai): *iz.* Leŕ-egiteko gaya.

Ierkei-botatzeko. (izkilu): iz. Lerkayak botatzeko **lanabesa.**

lerkai-eltze. (ontzi): *iz.* Lerkayakaz beterik dagoen buztiñezku eltzea.

lerkai-gile. (eztandagai): *izond.* Lerkayak egiten dituena.

lerkai-tegi. (eztandagai): *iz.* Lerkayak dagozen tokia.

lerkai-zartare. (eztandagai): *iz.* Dinamita ado baste eztandagayanen aindoa. I: Lergaikada.

lerkar[. (lef): ŕz. Leŕaren antzekoa dana.

lerki. (arkai): *ft.* **Lefaren** abaŕaz egindako zuzia. Suzi. (leŕ): *fz.* Berbera.

lerkide. (iruzoko): *iz. ira* alde ta iru zoko berdifiak dauzkan **iruzokoa. E:** Leŕo-berdin.

lerkin. (eztandagai): *ft.* **Mokoi eta** lerkayez beteta dagoen iraizkiña. **(kondaŕ):** *iz.* **Liŧwaxeu kondefa.** Lelondaŕ, leŕuzkin.

lerkoi. (indarkeri): *izond.* Ikus.: Zakaŕ.

lerma. (gutidura): *iz.* Zerbaiten **gutidura.**

lermadun. (gatidura): izond. **Gutidura izan duena.**

lermatu. (gutidura): *ad.* **Gutidura izan.**

lermatzaile. (gutidura): *izond.* **Gutidura** eragiten duena.

lero. (isikortasun): *iz.* Ikus.: Seta; isikortasuna.

LEO.. *iz.* Lerka^{Y}ak seudiaren **zugatza;** bare enbofa zur lerdotsuaz egiña dago; bare oñak oso estu, zoŕotz eta sistakariak dire; bare igalia lef-sagaŕa da ta onen mifia lef-azia. : Leaf, leŕ-atze. (eztanda): *iz.* Lcrtzearen cgipcna. I! (zugatz).

leŕts. (zifistada): *iz.* Zifistatzea egitea. Leŕada, leŕadura, **leŕaketa,** leŕaldi.

lefa-leku. (zifistada): *iz.* Lefatzeko tokia. Leŕatcgi, Leŕa-toki.

Ieŕa-toki. (ziŕistada): ŕz, Ikus.: Leŕa-leku. Leŕatcgi. (zombi): *iz.* Oso fink dagoen **zurubia.**

leŕeazi. (ziŕistada): *ad.* Ziŕistada eragin. I: Leŕaarazi.

lefabeztu. (tnaŕa): *ad.* Ikus.: Azpi-melatu. I: Afastozlu.

leŕabide. (zirikaldi): iz. Gauza txaŕ batera pizgaŕia.: Ziltzaldi. (bide); *ŕz.* Ziŕistagaŕia dan bidea. I: Peŕabide. (ziŕistada): II *ŕz.* Berbera.

'dada. (zifistada): iz. Ikus.: Leŕa. Leladura, leŕaketa, leŕaldi, leŕadako.

lef-adaburu. (lei): iz. Lefaren adaburu.

lefadazi. (zirikaldi): *ad.* Zakuŕak eraso egin dezaten zirikatu.

lefadura. (zifistada): *iz. Ikus.:* Lela. I: Leŕada, leŕaketa, lefaldi.

lefagafi, (zifistada): *izond.* Leŕatzeko eŕeza dana.

lefagune. (ziŕistada): *iz.* Lefagaŕia dan tokia.

lefaketa, (ziŕistada): *iz.* Ikus.: Leŕa. Leŕada, leŕadura, leŕaldi.

lefaketari. (zilistada): *izond.* Leŕatzen ari dana. I: Leŕatzaile.

lefakorki. (ziŕistada): *adond.* Leŕatzen eŕaz ari-izatca.

lefakoŕ. (zilistada): *izond.* Lefatu ditekena. (yalkipen): *ŕzond.* Yalkipena duena.

letekortasun. (yalkipen): *iz,* **Yalkipen** geyegi izatea.

leŕaldi. (ziŕistada): iz, Ikus.: Lela. I: Leŕada, leŕadma, leŕaketa, piŕikita, zalapartada, zaŕapasta.

lefale. (leŕ): iz. Leŕaren igalia. j: Leŕ-sagaŕ, mum. (igali): *iz.* Berbera.

lefale-antzelco. (leŕ): *izond.* Lefalearen aniza dueua.

Iefaratu. (ziŕistada): *ad.* Leŕatu-eragin. I: Leŕarazi.

lefarazi. (ziŕistada): *ad.* Ikus.: Lefaratu.

lefargi. (eŕetxin): iz. Efetxiriezko arkaya, (arkai): iz. Berbera. (argi): iz. Eŕetxiñezko aegis.

leŕategi. (ziŕistada): *iz.* Ikus.: Leŕa-leku. ~: Leŕa-toki.

fetal. (yalkipen): *izond.* Yalkipen geyegi duena. I: Leŕari.

lefatitasun. (yalkipen): *ft.* **Yalkipen geyegi izateko ayefa.**

lefutu. (ziŕistada): *ad.* **Ziŕiistada egin.** Leiñatu. **(maŕa):** *ad.* **Mafaz** ipiñi.

lefatzai e. (ziŕistada): *izond. Ikus.:* Leŕaketari.

lef-atze. Clef): *iz.* liars.: **Lef. I: Leeŕ.**

lefaustegi. (eztandagai): iz. Leŕautsa zainizeko, itxasontzietan dagoen tokia.

lefauts. (eztandagai): iz. Gatzu, sulbuŕ eta ikatzar, egindako **eztandagaya.** I: Ikus.: Sutauts.

lef-azi. (min): *iz.* Lefaren miña.

lef-egin. (eztanda): *ad.* Eztanda-egin. I: Bamako eragitez zerbait idegi, cart-egin. (oñazpi): *ad.* Ontzi baten ondoa apurtu. (erdialdi): II *ad.* Ikus.: Erditu. I: Auŕ-izan.

lefegin-arazi. (eztanda): *ad.* **Eztanda-eragin. I:** Leŕ-eragin.

lef-egiuda. (oñazpi): izond. Ondoa apurtuta daukan ontzia. : Leŕ-egiña.

lef-egingafi. (anus): *izond.* **Enoagafia** dana. I: Lei-eragile.

lef-egiña. (oñazpi): *izond.* Ikus.: Leŕ-eginda.

lefen. (indaŕaldi): iz. lkus.: Indaŕaldi. I: Katazka, senpeŕ.

lefeuak egin. (indaŕaidi): *ad.* Indaŕ aundiak egin. (bukaera): *ad.* **Eskuarte guztisk bukatu.**

lefendegi. (malkartasun): *iz.* **Maldan dagoen told Iskaŕa.**

lef-eragikiu. (langaizti): *iz.* Eztanda-igitzekoa.

leŕ-eragile. (enoa): *izond.* Ikus.: Leŕ-egingafi.

lef-eragin. (eztauda): *ad.* Ikus.: Leŕegin-arazi.

lef-erazo. (nekabide): *ad.* Nekatu-eragin.

Ief-goti. (leŕ): *iz.* Oso goitua dan leŕo, eŕetxin asko ematen duena.

let-In!. (eztanda): *oyn.* Noribait gaitza nai zayola adierazteko oyutza.

leŕin. (abetxu): *iz.* Ikus.: Auntzadaŕ. J: Legentxoi, lurlastan.

lef-nai. (atezu): iz. Ikus,: Atezu. I: Etennai, zuŕuntasuu.

lefo. (efenkada): iz. Eŕoka jaŕitako notin edo gauzaen efenkada. I: Aldeŕeska, aleŕeska,endana,arenka,erkada, etaskada, eteskada, cŕenka, eŕenko, eŕenkara, eŕezkada, etoka, eŕonka, etunka, dada, eŕenke. (idazketa); *ŕz,* Idaztean egiten clan itz-ilara. (salabere): 11 iz. Zamarien moltzoa, zamak eramateko erabiltzen dana.

leŕo makoa. (maŕa): iz. Oztai-itxura duen mafa cdo leŕoa.

leŕo makuf. (maŕa): iz. Makurtuta dagoen main.

leŕo naasi. (mast): *iz.* Mats zuzen eta mafa gupiaz egindako letoa.

leŕo okeŕa. (maŕa): iz. Zuzena ez dan mat%

lefo tartekide zuzenak. (maŕa): iz. Alkaŕen artean torte bera daukaten leŕo zuzenak. (tartidetasun): ŕz. Berbera.

leŕo zafttua. (maŕa): iz. Zati bi edo batzuk dituen mats edo leŕoa.

leŕo zokoduna. (maŕa): iz. Zokoa eratzen duen mafa edo leŕoa.

leŕo zuzen ebaile, (obo): iz. ikus.: Epaileŕo.

lda zuzen ukile. (obo): iz. Ikus.: Ikuleŕo.

leŕo-aldatu. (efenkada): *ad.* Lefoa tokiz aldatu.

Iota-aide. (eŕenkada): iz. Alboan jafitako leŕoa.

leŕo-aldi. (efenkada): iz. Albotik esandako esakera.

leto-arte. (efenkada): iz. Leŕeen artekoa.

lefo-arteko. (eŕenkada): izond. Leŕoen artean dagoena.

Ieŕo-artetu. (efenkada): *ad.* Leŕoen artean jaŕi.

Ieŕo-autsi. (main): *iz.* Zatiduna don mats.

leŕo-berdin. (iruzoko): *iz. ikus.:* Lerkide.

leŕo-biko, (eŕenkada): *izond.* Ongi erkatzeko, bi idazki alkafen ondoan RI-Ma dagozenak. Leŕoz-leŕoko. (maŕa): *Load.* Berbera.

leŕo-bitarte, (eŕenkada): *iz.* Leŕoen arteko maŕa.

leŕo-bizkia, (maŕa): *iz.* Beste bati buruz tartidetasunez agerizen dan leŕo edo maŕa. (tartidetasun):iz..Berbera.

leŕo-buru.(eŕenkada): iz. Eŕenkada bateko lenengo tokian dagoena.

leŕo-gupi. *(maŕa): iz,* Gupiz egindako mafa.

leŕo joaile. (leŕokada): izond. Alkaŕen ondoren igaroten ari diranen bakoitza. I: Leŕokari,

leŕo-leŕo. (efenkada): *adond.* Leŕoan egotea.

leŕo-leŕo. (eŕenkada); *(annu.* Lefoan egotea.

leŕo-leŕoan. (efenkada): *adond.* Leŕo zuzenean egotea.

lefo-makurdun. (gupiera): *izond.* ikus.: Leŕo-makuŕ. Leŕo-okeŕ, leŕo-okerdun.

lefo-makuf. (gupiera): *ŕzond.* Gupierazkoa dana. : Leŕo-makurdun, leto-okeŕ, leŕo-okerduu.

lefo-makuŕa, (maŕa): iz. Beste bati buruz makurduraz egiña agertzen dan mats edo leŕoa. (makurdura): *L.* Berbera.

leŕo-nabartu. (apaingailu): *ad,* Zerbait apaindu,

leŕo-nastu. (leŕokada): *ad.* Maŕak nasal.

leŕo-okerdun, (gupiera): */cond.* Ikus.: Leŕo-makuŕ. I: Leŕo-makurdun, leŕo-okeŕ.

lefo-okef. (gupiera): *frond.* Ikus.: Leŕo-makui. ; Leŕo-makurdun, leŕo-okerdun.

leŕo-tarte. (eŕenkada): iz. Leŕoen arteko tokia.

lefo-tarteko. (eŕenkada): *izond.* Lefoen artean dagoena.

lefo-tentea. (maŕa): *iz.* Beste bati buruz zutasunez agertzen dan maŕa edo leŕna. (zutasun): iz. Berbera.

leŕo-zeafa. (maŕa): iz. ikus.: Ortzimuga-leŕo. (zeartasuu): iz. Berbera.

leto-zoku. (zoko); ŕz. Leŕo zuzenen bidez egindako zokoa. I: Leioz egindako zokoa.

lefo-zuta. (iruzoko): *iz.* Zoko-tenteduna dan iruzokoan, zeaŕ-teŕoa eztan beste bietako bakoitza.

lefo-zuzen. (mata): iz. Zuzena dan mats.

leŕoan. (efenkada): *adond.* Eŕenkadan ipintzea. (etenaldi): *adond.* Etenik gabe ari-izatea.

ieŕobil. *(maŕa): iz,* Oboz egiña dagoen maŕa.

leŕodun. (eŕenkada): izond. Lefotu edo mafatuta dagoena.

leŕodura. (cŕenkada); *iz.* Lctotan ipintzearen egipena. Leŕokatze, leŕoketa.

leŕoeta. (eŕenkada): iz. Lefoka jartzearen egipena.

leŕogailn. (maŕa): *iz.* Mafak egiteko tresna, (lanabesa): iz. Berbera.

leŕagile. (maŕa): izond. Leŕoek edo matak egiten dituena.

leŕoin. (ter): iz. Leŕaren landarea.

leŕoka. (efenkada): *adond.* Leŕoz jartzea.

LEO-OKADA. *iz.* Xede bateaz egiten dao notin edo gauzaen zeŕenda.j:izenzeŕenda, izen-ilera, izentegi, izentoki. II (aurkeztasun), (bilduma), (efenkada), (idazti), (itz-bildurna), (kid), (mueta), (zenbaketa), (zerga).

leŕokakizunak. (lefokadaz): ŕz, Leŕokaz jartzeko diran gauzak.

leŕolcaldi. (leŕokada): iz. Letokadan ipintzearen egipena. Lefokatze.

leŕolcari. (leŕokada): *izond.* Ikus.: Leŕojoaile.

lefokatu. (eŕenkada): *ad.* Lefoetan (leŕokada): *ad.* Leŕokadan Kidekotu.

lefokatze, (eŕenkada); *iz.* Ikus.: Leŕodura. : Lefoketa. (leŕokada): *iz.* Ikus.; Leŕokadi.

leŕokeŕ-neurkin. (neuŕi): *iz.* Gupiera neurtzeko lanabesa. (gupiera): Berbera.

Ietole ta, (eŕenkada): *iz.* ikus.: Leŕodura. ~: Leŕokatze.

Ietokoak, (lefokada): ŕz. Zerbaiterako egiten dan notiñen izenen Ieŕokads.

Ieŕrrlari, (mafa): izond. Maŕezten ari dana. I: Maŕalari. (esku-langintzak); izond, Berbera,

leŕondaŕ. (kondaŕ): *iz.* Zapatutako arnarien kondata. j: lkus.: Lerkin. ~: Lefuzkin.

lefondo. (let): *iz.* Ikus.: Let.

LEŃORAPEN. *iz.* Metal, añ edo beste gayan idazkunak kizkatzcaren egipen eta ondorioa. j: Zerbait gaŕantzidunaren oroipena irauneraztekо, añ, metal edo beste gayan kizkatutako idazkilabuŕa. Buru-itz, artitz. li (idazketa), (ilobi), (iragarpen), (irudigintza), (leŕokada), (oroimen), (zarkinizti).

leŕnratu. (leŕokada): *ad.* Leŕokadan

letoratze. (leŕokada): iz. Leŕokadan ipintzearen egipena.

leŕorhel-pllo. (leŕ): *iz.* Lefen oflak. I: Leŕosto, leŕostocli. (oŕi): *iz.* Berbera.

lefosto, (leŕ): *iz.* lkus.: Leŕorbel-pibo.]: Leŕostodi. (oŕi): *ft.* Berbera.

Leŕostodi, (leŕ); *iz.* Ikus.: Leŕorbel-pilo.: Leŕosto. (oft): *iz.* Berbera.

lefatu, (eŕenkada): *ad.* Eŕeskan

lefotxo. (maŕa): *iz.* Oso txiki ta mea dan maŕa.

lefotza. (eŕenkada): *iz.* Leŕoen multzoa.

lefoz-lefoko. (eŕenkada): *ŕzond, ikus.:* Lcio--biko. (maŕa): *izpnd.* Berbera.

lefozko. (matt): *ŕzond.* Mafari edo leŕnari dagokiona.

lef-sagaf. (igali): *iz.* Ikus.: Leŕale. I: Mura.

leŕ-txuri. (leŕ): *iz.* Zuria dan Is/a. I: Leŕ-xuri, leŕ-zuri.

letun. (munta): *in.* ikus.: Nolakotasun. Endaki, nolaera.

leŕune. (ingi): *iz.* ingi batek dauzkan laukitxoen bakoitza. j: Leŕunetxo.

lefunetxo. (ingi): *L.* Ikus.: Leŕune.

]efuzkin, (kondaŕ): *iz.* Ikus.: Leŕoudaŕ. I: Larkin.

lef xnri, (leŕ): *iz, Ikus.:* Leŕ-txuri. (: Leŕ zuri.

lei zaparta-egin. (baŕe): *ad.* Asko baŕe-egin.

lei zin , (eztandagai); *iz.* Lerkayaren ziria.

lef-suri. (leŕ): *iz,* ikus,; Leŕ-txuri. : Leŕ-xuri.

lersoin. (egazti): iz, ikus.: Lertxoiu. Kuŕuilo, kuŕulo, ler.sun.

lert-arazi. (ausiabartza): *ad.* Ondatu, poŕokatu. (eraindu): *ad.* Ikus.: Eraindu. I: Egingalu.

lertegi. (leŕ): *iz.* Ikus.: Lerdoi. Llerdold.

lerti. (eztandagai): *iz.* ikus.: Eztandagai, j: Leergai.

lertsu. (let): *m ood.* Lefak dauzkana.

lertsun-moico. (belar'): *iz. 7lms.:* Gatu-goŕi. I: Kuria-Mai. j: Eŕoberto'ren belaŕa.

lertzundi. (zugatz): iz. Lertzunak dagozen tokia. Lertxundi, lertzundi.

lertu. (indaŕaldi): *ad.* indaf aundiak egin. (zifistada): *ad.* Ziñstada egin, ziŕistu. (eztanda): II *ad.* Eztanda egin. (itoipen): *ad.* Zerbaitetik gerlia atera.

lertxoiu. (egazti): *iz.* Was.: Lertxun. I: Kuŕi, kufilo, lertzoin, lertzun, lexan, marea-ero. (zugatz): iz. Ikus.: Eltxun. j: Eltzun, lertxun.

lertxun. (zugatz): *iz.* Ikus.: Eltxun. Eltzun, ler xoin, lertzun, letxon, letxun, letson, letsun, lertzun, unzun. (egazti): *iz.* Anka-luzea dan egaztia; goi-goyan ega-egiten duena, ta tut gañean dagoenean oin bakaŕ bateaz egoten dana. I: Lertxoin, lertzoin, kurlo, kuŕi, kuŕika, kuŕilo, karli, kunrilo, lexon, marea-ero, oŕikara, urlo. (nakaitz): *Land.* Gizadiari burutz nakaitza agertzen daena.

lertxun-jale. (egazti): iz Pnd. Lertxunak Zapatzen dituen egaztia I: Lertxun-jaŕai, lerlxunkari, lertxun-mirotz, lertxuu-zale.

lertxun-jafai. (aztore): *iz.* Lertxunak Zapatzen dikren aztorea. j: Ikns,: Lertxun-jale. I: Lertxunkar, lertxun-mirotz.

lertxun-kume. (egazti); iz. Lertxunaren kuma. I: Letizun-kume.

lertxun-mirotz. (aztore): *iz.* Ikus.: Lertxun-jaŕai. j: Lertxun-jale, lertxunkari, lertxun-zale.

lertxun-moko. (landare): *iz.* Ikus.: Gala-goŕi. j: Kurlo-belaŕ, mandapeŕesila, mando-peŕesil.

lertxun-zale, (egazti): *izond.* Ikus.: Lertxun-jale. I: Lertxun-mirotz.

lertxundl. (zugatz): iz. Ikus.: Lertsundi. Lertzundi, zuzundui.

lertxune. (sukalde): *iz.* Gaztañak eŕetzeko danboliña.

lertxunkari. (egazti): *Lend.* Ikus.: Lenixun-jale. I: Lertxun-jaŕai, lettxun-mirotz.

lertzale. (zapa): *hand.* Zapatzen duena.

lertze, (zapa): *iz.* Zaps egitea. (eztanda): *iz.* Eztanda egitea.

lertzeaf. (urdurbasun): *adond.* Erabaga ta urduritasunez ari-izatea.

lertzo, (aogozo): *in,* Ikus.: Adut. I: Lerde, umu. (zikintasun): *iz.* Zikinkeria, naiz ur usteldutan, naiz aurbidean dagoen emakumearen bekokian, naiz eskuetan, lerzo. (gozamen): *(iz.* Azkufiak geyegi eŕetzen diranean duten efakerua. (bass): *iz.* Urak list sakonetan uzten duen genuza.

lertzodun, (base): *izond.* Lertzoa daukana, naiz lain naiz beste gauza bat izan.

lertzoin. (egazti): *iz.* Ikus.: Lertxun. Lertxoin,

lertzoko. (zoko): *iz.* Maŕakaz egindako zokoa.

lertzokodun. (zoko): *ŕzond.* Zoko ado zokoak dauzkana.

lertzokoren. (zoko): *iz.* Zokoaz edo zokoetaz egiña dagoena.

lertzotasun. (zikintasun): *iz.* Ikus.: Zikintasun. I; Basikeri,

Iertzotu. (usteldura): *ad.* Ura usteldu.

lertzn. (orban): *iz.* Intxauŕaren sokaranak uzten duen orbana. (landare): *iz.* Landareak eukitzen duten ondotxoa.

lertzun. (zugatz): iz, ikus.: Elbrun, Lertxun, ikara-zugatz, zunznn, znzun. (egazti): *iz.* Ikus.: Lertxun. j: Ledxoin, letxon, letxun.

lertzun-kume. (egazti): *iz.* ikus.: Lertxun-kume.

lertzundi. (zugatz): iz. Ikus.: Lertsundi. Lertxundi, zuzundui.

lerzo. (zikintasun): iz. Abereen ugatzak jeixlearen eskuan uzten duen zkinkeria. E: Edontzi baten zikinkeria. Lertzo.

lerzori. (eztanda): *adond.* Eztanda egiteko unca.

lespada. (euli): *iz.* Orlegixta margoa duen eulia. l: Lespara, Iezpada,

lespara. (cull): *iz.* ikus.: Lespada.

lesuin, (ondalanketa): *iz.* ltxihnaz erabiltzen dan aŕoila. I: Luebaki-aska, lueban-asks, luŕ-epai.

Iesuiu-ate. (ate): *iz.* Izkuluta dagoen atea.

lets. (baldintza): *iz.* Ikus.: Baldintza. Baiditz.

letadura. (sarkura): *iz.* Gorputz baten zibizkien artean beste gorputz batenak sartu nasterik izan gabe.

letagati. (sarkura); *izPnd.* Bare zibizkien artean beste gorputz batenak artu ditzakena.

letagin. (ortz): *iz.* Ortz eta agiñen oilcan dagoen baste ort , zoŕotz eta gogoŕa. I: Letain, litagin, litain, matagin, telagin.

letagin-aundi. (oriz): *izPnd.* Letagin aundiak dauzkana.

letaginkada. (ortz): *iz.* Lelagifiax emandako tanpa.

letari-egunak, (yaurespen): iz. Ororen aide ta elizaren lekorean egiten diran otoyen egunak.

letaria. (yaurespen): *iz.* Igande €a urteko jai-aldi nagusien eliz-otoyak dauzkan otoi-idaztia.

letatu. (anpadura): *ad.* Zurak urlan anpatu.

leterin, (eliz-bira): *in.* Ikus.: Eliz-bira. j: Ibildeun.

leterin-aterbe. (eŕedize): iz. Goyera bstean opamaya edo goi-alkia estaltzen duen eŕedizea.

letoi. (metal-nastadura): *iz.* Ikus.: Latoi. Letain.

letoiñeztatu. (metal-nastadura): *ad.* Latoyaz estali,

letongintza. (metal-nastadura): *iz.* Ikus.: Latoindegi. j: Letoindegi.

letranta. (azarkmrtza): *Land.* Azarkuntzazko egokeran dagoena.

letro ari du. (runt): *ad.* Jausi-ala euria ari-izan.

lets. (ipurakintza): *iz.* Ipurakintzazko apaingailua.

letu. (metal-nastadura): *iz.* Erns.: Latoe. I: Latoi.

letxaŕeria. (gozoki): *iz.* Ikus.: Kuxakeria. j: Kuxkeria, lamiñuŕi.

letxaŕeru. (gozoki): *izond.* Ikus.: Litxaŕ.

letxaski. (landare): *iz.* Askarkaria dan laŕosazko landarea.

letxe. (gisa): *adond.* Ikus.: Legetxe. Legetxez, bezala, bezela, letz, lez. I: Letxerik.

Ietxera, (urdail): *iz. Ikus.:* Arandoi. I: Arandon. (aŕain): *iz.* Aitzen artean bizi dan aŕain txikia, mango politak dauzkana.

letxigatu. (sumin): *ad.* Ikus.: Sumindu.

letxigau. (surnin): *ad.* Sumindu. I: ikus.: Iŕikatu. I: Sumindura.

letxo. (alctxo): iz. Arizko aletxo aundia.

letxun. (egazti): Iz. Tkus.: Lertxun. Lertzun, letxun.

letxugda. (belaŕ): *iz.* Belaŕ-mota bat.

letxun. (egazti): *iz,* Ikus.: Lertxun.: Lertzuu, letxon.

letz. (gisa): *adond,* Ikus.: Letxe. I: Bezala, bezela, lez.

leu. (liño): *iz.* Ikus.: Liño. I: Laŕaputs. (lauzko): *izond.* Lauzkoa dana. j: Ikus.: Lau. I: Leun.

Teu-galmel. (olio): iz. Liñotik ateratzen dan olioa.

icu-jotea. (liño): iz. Liñoa ezpatatu. I; Ikus.: Ezpatatu, mazatu.

lengiu. (liño); *izond.* Liñoa lantzen duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

leun. (limurtasun): *izond.* Ikus.: Legun. (lauzko): *izond.* ikus.: Lau. I: Leu.

leunbide. (sendakintza): *izond.* Thus.: Ernagaii. I: Eztigailu, leungaŕi, leunkoŕ.

leundu. (limurtasun): *ad.* Ikus.: Lcgundu. I: Limuri-egin, leunkatu, leindi, leindu, leintu. (gorantza): *ad.* Ikus.: Apaingoratu.

leundugabe. (gogo-landueza): *izond.* Ikus.: F,si-gabekoa.

lenndura. (limurtasun): *iz.* Ikus.: Limurtasun. Legundura.

leunegi. (iegunkcr): *izond.* Adeitasun aundiegiaz ari dana.

Teungai. (limurtasun): *izond.* Limurtasuna egiten ari dana.

leungailu. (linrurtasun): iz. Ikus.: Legtmgailu.

leungalua. (neuŕitasun): iz. Igidura bat gutxitzeko lanabesa.

leungaŕi. (sendakintza): *izond.* Ikus.: Emagaŕi. Leunbide, leunkoŕ.

leunkari. (legunkeri): *ŕzond.* Legunkeriz ari dana.

leunkatu. (limurtasun): *ad.* lkus.: Legundu. I: Leundu, liraindu.

lcunkeri. (legunkeri): iz. Ikus.: Legunkeri. : Legunbide.

leunketa. (losintxa): *iz.* Erakuspan txeratsua, batez ere notin edo abere baten soñean eskua legnnki igarotzeaz egiten dana. I: Losintxa, fereka, pereka, gurikeri, losintxa, maitekeri, paila, pailako, pala, pereku, pozkari, pozkeri, taitaŕ, titulika, taiak, utzikeria. (txera): *ŕa.* Abegia. (legnnkeri): II iz. Eztikeria. (garbitasun): Ij *iz.* Txukuntasuna. *II* (eskurapen).

leunlci. (limnrtasun): *adond.* Limurtasunez ari-izatea. I: Ikus.: Legunki.

leunkin. (kondaŕ): *iz.* Limurtasuna egitetik geratzen dan kondaŕa.

leunkiro. (limurtasun): *adond.* Ikus.: Legunkio.

lennkoŕ. (sendakintza): *izond.* Ikus.: Emagafi. Leungafi, leunbide.

leuntasun. (limurtasun): ŕa. Ikus.: Limurtasun. j: Leguntasun, limuritasun.

knots. (belaŕ): ŕa. Ikus.: Birigaña, I: Eltuŕ-belaŕ.

ieuntzaile. (limurtasun): *izond.* Limurtasunaz ari dana.

leunxkatu. (zurgintza): *ad.* Lantzen ari dan zurari zati zakaŕak kendu.

leuntu. (nauŕi): *ad.* Ikus.: Neurtu. I: Lebritu, izartu, negurtu.

laurtxin, (zugatz): iz. Baso-zurtxuria. I: Ikus.: Zurtxuri. I: Leurtzin.

leurtzin. (zugatz): *iz.* Ikus.: Leurtxin, I: Zurtxuri.

lcusain. (olio); *iz. Liñotik* ateratzen dan aliaa. I: Leusaun.

Ieusentxa. (legunkeri): *iz.* Ikus.; Legunkeri. Lausenga, lausengu, leusinga, leusiña.

leusindu. (losintxa): *ad.* Losintxa egin.

lenso. (lcize-zula): *iz.* Ikus.; Leize-zula. Arzilo, leza, lupe.

laxa. (leize-zulo): *iz. ikus.:* Leize. I: Leza.

lexadura. (azkatastm): *iz.* Azke uztearen egipena. I: Lexarnendu.

lexamendu. (azkatasun): *iz.* Ikus.: Lexadura.

lexartze. (zugatz): iz. Lizaŕak dagozen tokia. j: Lcxardoi, lizardi.

lexatu. (gurkadura): *ad.* ITcus.: Ireutsi. Ifikaz jan. (askapen): *ad.* Eats.: Askatu. Lazau, laxatu, lokabetu, zebatu.

lexibera. (ikuzketa): *izond.* Lixibaz ikurten duena.

lexon. (egazti): *iz.* Ikus.: Lertxun. Lertxoin.

lexun-sayera. (egazti): iz. Lertxunen leŕoa.

lexontzi. (boketa): *iz.* lkuzketa egindakoan boketa jasotzen dan ontzia. (ontzi): *iz.* Berbera.

leya. (gura): *iz.* ikus.: Ifika. Icyadura, supitu, tifia, uzi, txibiskeria, txit, zelr. (isikortasun): *iz.* lkus.: Tat. I: Isiti. (lastertasun): II *iz.* Lastertasunez ari-izatea. (dema): II *iz.* Ikus.: Dema. I: F,sku-ontza, tema. (leyo): II *iz.* Ikus.: Leyo. I: Lego. (izotz): II iz. Izatza. I: Ikus.: Lei.

leya-told. (batzaldi): ŕz. Batzaidiak egiten diran tokia.

leyadun, (lera); *(road.* Leraz ari dana.

leyadura. (gura): *ŕz. ikus.:* Iŕika. I: Leya.

leyagaŕi. (lera): *izond.* Lera soŕerazten duena.

leyaize. (aize): *iz.* Olza clan aizea.

leyaka. (lastertasun): *adond.* lraduz ad-izatea. (isikortasun): *adond.* Leyaz ari-izatea.

leyakaka. (lastertasun): *adond.* **Oso** laisteŕ ari-izatea. Leyatarsun.

leyalmfc. (lastertasun): *iz.* Lastertasun aundiaz ari-izatea.

leyakatu. (batzaldi): *ad.* Batzaldi batean alkaŕen sulks ari-izan. (dema): *ad.* Demak egiten ari-izau.

leyakera. (lcyo): iz. Leyoan ipintzen dan sarea. I: Xareta, ziri-xareta.

leyaketa. (norgcyagoka): *iz.* Norberaren gaitasuna egiztatzen duten eginkizunen bidez, irakasgu, lanbide ado bizihide baterako egiten dau batzaldia. (batzaldi): *iz.* Berbera.

leyakide. (leyatasun): *izond.* Leyatasuncan aurka ari dana. I: Naikide, naikin. (batzaldi): *ŕzond.* Batzaldi bateau aurka ad dana.

leyakiznn. (gura): *iz.* Gura-izatekoa dana.

leynkaŕ. (egikera): *izond.* Gogoz egiten art dana. (azarkuntza): *ŕzond.* Azarkuntzaz ari dana. (eskuanlze): II *izond* Antzea duena.

leyakortasun. (egikera): *iz.* Egiten ari-izatcko bereiztasuna.

leyal. (leyaltasun): *izond.* Leyaltasunez ari dana.

leyaldi. (gura): iz. Bereala igaroten dan zerbaiterako gurari bizia.

leyaldu. (leyaltasun): *ad.* Lcyaia egin edo biurtu.

leyale. (apaingailu): iz. Ikus.: Txictxilu. Xintxilu.

leyalki. (leyaltasun): *adond.* Leyaltasunez ari-izatea. 1: Leyalkiro.

LEYATTASUN. *iz.* Betebeaŕetan, alkaŕenganako maita safeetan eta abaŕ, zoŕoztasunez jokatzea. 1: Abere batzuck gizonaganako agefcrazten duten zaletasuna, I: Legetasuna, egia, egi-zaletasuna. Kirtnentasun, zindotasnn. /1(adiskidetasun), (betetasun), (egi), (egizaletasun), (entzipen), (eskartasun), (gizabide), (irautasen), (jauniraskunde), (zuzen-legetasun).

leyan. (batzaldi): *adond.* Batzaldietan alkaŕen aurka ari-izatea, (indaŕaldi): *adond.* lndaŕ eta gogo aundiaz ari-izatea.

leyar^{g}ai. (leyatasun): *ad.* Zeribait asiera eman-arazi.

leyarazle. (leyatasun): *izond.* Zeribait asiera ematen diona.

leyarazpen. (zirikaldi): *12.* Zirikatzearen cgipcna.

leyardun. (leyaŕ): izond. Leyafa daukan edo saltzen duena. I: Ikus,; Leyaŕ-saltzailc.

leyargai. (leyaŕ): *izond.* Leyaŕa biurtu ditckcna. I: Leyargaŕi.

leyargafi. (Leyaŕ): izond. Ikus.: Lcyargai.

leyargile. (leyaŕ): *izond.* Leyafa agitate duena. Leyargin, leigile, lcigin. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

Ieyargin. (leyaf): *izond.* Ikus.: Leyargile. ^: Leigile.

Icyargintza. (leyaŕ); iz. Leyaŕa egiten daft lantegia. : Leyarkola, lcigintza.

leyari. (aldakortasun): *izond.* Gogoz edo uayez eŕaz aldatzen dana. j: Eŕaz aldatzen dan neskatila.

leyarkaitz. (Leyaŕ): *izond.* Leyartu ezin ditekena. j: Leyart-ezin.

leyarlceta. (leyaŕ): iz. Leyartzearen egipena. : Leyartze.

Ieyarki. (leyaŕ): iz. Leyartuta dagoena.

leyarldsu. (igeltsu): *iz. Ikus.:* Leyaŕ-igeltsu.

leyarkiznn. (Leyaŕ): *iz.* Leyartzeko dagoena.

leyarkola. (leyar): iz. Leyaŕa egiten dan ola. j: Ikus.: Leyargintza. 1: Leigintza.

LEYAII iz. Margo-gabe ta oso gardens dan beriña. // (berin), (gardcntasuu), (kimia), (sendaŕ),

lyaŕ-antz. (leyal): *iz.* Leyarraren eitea daukaua. Leyaŕ-antzeko, leikara.

Icyaŕ-antzeko. (leyatu: *izond.* Tkus.: Leyaŕ-antz. I: Leikara.

leyef-arazi, (leyaŕ): *ad.* Leyertu-eragin.

leyaf-dindil. (leyaŕ): iz. Dilindariaren leyaŕezko zatikoa. Leyaŕtxintxili.

Lyaŕ-clesti. (Leyaŕ): iz. Leyafen ikaste ta zeaztauak ematen dituen Meizti'aren zatia.

lyaŕ-eria. (leyaf): iz. Leyafen multzoa. I: Leyartza.

leyaŕezko. (Leyaŕ): *izond.* Leyafez egiña dagoena.

leyaf-igeltsn. (igeltsu): *iz.* Leyartuta dagoen igeltsua, icki distiratsuetan agertzen dana. Leyarkisu.

leyat-ispilu. (ispilu): iz. Leyafez egindako ispilua.

leyaf-lahe. (Labe): iz. Leyafa agitate dan labea.

leyaf-saltzaile, (leyaŕ): *izond.* Leyaŕa saltzen duena. j: Ikus.: Leyardun.

leyat-sare. (Leyaŕ): iz, Lei-apal baten gañean jartzen dan baste leyafa.

leyaf-toki, (Leyo): iz. Leyafez itxita dagoen sapaloa.

Leyaŕ-txintxili, (leyai): iz. Ikus.: Leyaŕ-dindil.

lyaŕ-xafla, (]eyaŕ): *iz.* Leyaf-ieki.

leyart-czin. (leyaf): izond. Ikus.: Leyarkaitz.

leyartegi. (leyaŕ): iz. Leyafa saltzen dan saltokia.

lcyartn. (Leyaŕ): *ad.* Leyafa egin edo biurtu.

Icyartza. (Leyaŕ): *iz.* Ikus.: Leyaf-eria.

leyartze. (leyaŕ): iz. Ikus.: Leyarketa.

leyatarsun. (lastertasun): iz. ans.: Leyakara.

LEYATASUN. iz. Gauza barbers lortu nai duten notiñcn arteko jazargoa, I; Burkidego, naikidetasun, naikingo, ztm-Lcentzeka. (lastertasun): *ia,* Laistef-eragitearen egipera. Il (batzaldi), (bekaizkcri), (berdintasun), (boŕoka), (dema), (etiketa), (etsaigo), (eztabaida), (jazargo), (lipizta), (lxutxu).

leyari. (Irautasun): *izond.* Irauten duena.

leyatila. (Leyo): *iz.* Leyo txikia. : Leatila, leakume, legoxko, lcoxko, xirito, zifito.

leyatuu. (lem): *izond.* Leraz ari dana. (lastertaaun): *izond.* Lasterka ari dana.

leyatsuld. (lera): *adond.* Lera aundiaz ari-izatea. I: Leyatuki.

leyatu. (isikortasun): *ad.* Isituki ari-izan. l: Alegindu, pennant. (tars): *ad.* Leraz ari-izan. (lastertasun): II *ad.* Lastertasunez ari-izan. I: Igidura geitu.

leyatulci, (lastertasun): adond. Lastertasunez ari-izatea. (lera): *adond.* I: Ikus.: Leyatsuki.

leyatu. (isikortasun): *adand.* Leyaz ari-izatea.

leyatzaile. (batzaldi): *izond.* Beste bat edo batzuekin alkaŕen leyaz ari dana.: Leikide, leikoŕ. (isikortasun): *izond.* Isituki ari dana. Leikoŕ.

leyatze. (lera): iz. Lera izatea.

leyaz. (lastertasun): *adand,* Traduz ari-izatea. (Le^{y}a): *adond.* Le^{y}az ari-izatea.

leyazko. (lastertasun); izond. Traduz egindakoa. (lera): *izond.* Leraz egindakoa.

leyen-meko. (izotc): iz. Esegita bezela agertzen dan izotz-zatia. I: Lei-kandela,

leyerazo. (lastertasun): *ad.* Lasteŕ-eragin.

LEYO. iz. Etxeetan, battik geyago edo gutxiago goraturik, orma batean uzten dan irikidura, banners ergi ta aidea saŕ ditezen. I: Lego, Leya, leixo, leo. (izkera); *ad.* Bizkayeraz abnenerazko adizkiña. /! (ate), (berin), (idekidura), (orma-arte), (zurgintza).

Lcyo afauzkara. (adikin): *iz.* Adikiñean aŕautzaren ilxura daukan leyotxoa. Ikus.: Leyo boil.

Icyn koskatu, (leyo); *ad.* Leyoan koskak egin.

Leyo-abe, (leyn); iz. Leyn baten mokola erdibitzen duen ixila. : Leyo-aga, leyogabe.

Leyo-aga. (leyc): *iz.* Ikus.: Leyo-abe. [: Leyo-gabe.

Leyo-alde. (leyo): *iz.* Lucien multzoa. I: Leyo-sail, leyotza.

Leyo-apaingaŕi. (kurtxoiñak): iz. Leyoak apaintzeko oyala. I: Leyo-burtin, leyo-eun, Leyo-itzalki, leyo-oyal, leyo-zapi. (leyo): *iz.* Berbera.

Leyo-argiak. (leyo): *iz.* Leyoetan ipinizen dan argitza.

leye-erte. (leyo): Ia. Leya-mokolosn ormak egiten duen irten-gunea.

leyo-bafen. (leyo): iz. Ikus.: Lcyo-arte.

leyo-bitarte. (leyo): iz. Bi leyocn artean dagoen orma-zatia. I: Leyo-tarte.

Leyo-boil. (adikin): iz. Adikiñean dagoen Lcyotxoa. : Ikus.: Leyo aŕauzkara.

Leyo-burtin. (kurtxoiñak): iz. Ikus.: Leyo-apaingaŕi. j: Leyo-eun, leyo-

itzalki, leyo-oyal, leyo-zapi. (Leyo): is. Berbera.

Leyo-buru. (Leyo): iz, Leya baten gañeko zatia.

Leyo-danbada. (leyo): *iz.* Leyaaz emandako tanpa. I: Leyokada.

Leyo-egal. (Leyo): iz. Leyoaren baralda. I: Leyo-ezpain.

Leyo-erlatx. (leya): iz. Leyoan egindako ozkadura. j: Leyo-koska, Leyo-ortz.

Leyo-erskai. (Leyo): ŕz. Leyoan jartzen da burnizko ziria ura ixteko erabiltzen dana.

Leyo-etxe. (leyo): iz. Leyoa jaŕita dagocn ingurukoa Leyo-gai, leyo-oe, leyo-uztai.

Leyo-cun. (kurtxoiñak): *iz.* Ikus,: Leyo-apaingaŕi. ; Leyo-burtin, leyo-itzalki, leyo-oyal, Leyo-zapi. (Leyo); *iz.* Berbera.

Leyo-euskañ. (loyo): iz. Leyoaren inguruko zatia, ura ixten danean kokaturik geratzeko dana.

Leyo-ezpain. (leyo): *iz.* Ikus.: Leyo=egal.

Jeyo-gai. (Leyo): *iz.* Ikus.: Leyo-etxe. I: Leyo-oe, leyo-uztai.

Leyo-gain. (leyo): *iz.* Leyo gañean dagoen zatia.

leyo-gurutze. (ley()); *in.* Gurutzearen itxura duen Leyo-zatia.

Leyo-itzalki. (kurtxoiñak): *in.* ikus.: Leyo-apaingaii. I: Leyo-burtin, leyo-eun, Leyo-oyal, leyo-zapi. (Leyo): *iz.* Berbera.

Leyo-kandots. (Leyo): *iz.* Leyo-mokolen Make. j: Leyo-lantzeŕ.

Leyo-karden. (begi): *iz.* Ikus.: Basakana karden.

Leyo-koska. (leyo): *iz.* Ikus.: Leyo-erlatx. ^: Leyo-ortz.

Leyo-lantzef. (leyo): *iz.* Ikus.: Leyo-kandots.

Leyo-mai. (Leyo): *iz.* Leyoaren beko aldean dagocn zatia.

Leyo-margolari. (margoerti): *(wad.* Leyo ta steak margotzen dituena. (langile-kunde): *izond.* Berbera.

Leyo-oe. (leyo): *iz.* ikus.: Leyo-etxe, Leya-gai, leyo-uztai.

Leyo-ortz. (Leyo): iz. Ikus.; Leeyo-erlatx. I: Leyo-koska.

Icyo-oyal. (kurtxoiñak): *iz.* Ikus.: Leyo-apaingaŕi. j: Leyo-burtin, leyo-eun, leyo-itzalki, Leyo-zapi,

Leyo-sail. (leya): *iz. Ikus.:* Leyo-alde. Leyotza.

leyo-sare. (Leya): *iz.* Leyoan jartzen dun sarea. I: Leyo-sareta, sareta, zulsare, zultsare, zursare, zurtsare.

leyo-sareta. (Leyo): ŕz. Ikus.: Leyo-sare. I: Sareta, saretategi, zursare, zurtsare.

leyo-tarte. (Leyo): *iz. Ikus.:* Leyo-bitarte.

leyo-tente. (leyo); *iz.* Leyo-buruarekin leyo-zangoak egiten duten Leyo baten leyo-etxea, leyo-uztaŕi.

leyo-une. (leyo): *iz.* Leyoaren mokola.

leyo-uztai. (Leyo): ŕz. Ikus.: Leyo-etxe. I: Leyo-gai, leyo-oe.

Ieye-uztaŕi. (leyo): iz. Ikus.: Leyo-tente.

leyo-zal. (gura): *ŕzond.* Ikus.: Begi-luze. Begiluz. (leyo): *ŕzond.* Berbera.

leyo-zaletasun. (gura): *iz.* Leya-zale izatea. (leyo): *iz.* Berbera.

Leyo-zango. (Leyo): *iz.* Leyo-etxearen bi aldeetako zatiko zutunen bakoitza.

leyo-zapi. (kurtxoiñak): *iz.* Ikus.: Leyo-apaingaŕi.: Leyo-burtin, leyo-eun, leyo-itzallri, leyo-oyal.

Ieyo-zefenda. (leyo): iz. Leyo-mokolaren inguruan egiten dan igeltsuzko lauki zabala.

Leyo-zulo. (leyo): iz. Txartelak banatzeko edo saltzeko leyo txikia.

leyuedef. (Leya): *iz.* **Leyo** oboki apainduta.

leyagabe. (leyo): iz, Ikus,: Leyo-abe. Leyo-aga.

Ieyogile, (Leyo); *izond.* Leyoak egiten dituena.

Leyoka. (leyo): ŕz. Leyo txikia. Leyosko, leyotzila, leyotila, leyotzi, €eyoxkota, leixume.

Leyokada. (leyo): iz. ikus.: Leyo-danbada.

leyokatu. (leyo): *ad.* Leyoetan sail egon. ^: Leyoraldi, leyoratu.

leyoko argi. (argi): *iz.* Leyotik sartzen dan lekoreko argia.

Ieyokote. (leyo): iz. Leyo aundia. j: Ikus.: Leyoteria,leyotzaŕ,leyozabal.

leyoraldi. (Leyo): *iz.* Leyoetan sea egotca. Ikus.: Leyokatu. Lyyoratu.

leyoratu. (leyo): *ad.* ikus.: Leyokatu, leyoraldi.

leyorpe. (aterbe-leku): *iz.* Ikus.: Aterbe-leku. (: Legorpe.

leyof. (legortasun): *izond.* Legoŕa dana. (lutelesti): *iz.* Luŕa, itxasoa ez dana. (1110: ıl *iz.* Berbera. (estalune): *iz.* Ikus.: Estalune. Legot'. (orma): UU ŕz. Ikus.: Orma.

leyoferatu. (itxaskuntza); *ad.* Itxasontziak akaldean sartu.

Ieyof-xilo. (iz-adaŕ): *iz.* lz-adaŕ txikia.

Ieyof--xoko. (iz-adaŕ): *iz.* Ikus.: ltxasarte. I: Kolko-antzeko.

leyoska. (leyo): *iz.* Sabayan edo orma baten gaiko Mclean cgiten dan leyoa.

leyosko. (leyo): *iz. Ikus.:* Leyoka. I: Leyoteila, leyotila, leyotxi, leyoxkota, leixume.

teyoteila. (leyo): ŕz. Ikus.: Leyoka. Leyosko, leyotila, leyotxi, leyoxkota.

leyoteria. (leyo): iz. Leyokoteen multzoa. : Ikus.: Leyokote, leyotzaŕ, leyozabal.

leyotila. (teyo): *iz.* Ikus.: Leyoka. I: Loyosko, teyoteila, lcyotxi, leyoxkota, Jets-time,

leyotxi. (€eyo): *iz.* lkus.: Leyoka. Leyosko, teyoteila, leyotila, leyoxkota.

leyotza. (leyo): *in.* Ikus.: Leyo-alde.: Leyo-sail.

Leyotzaŕ. (Leyo): *is.* Ikus.: Leyokote.: Leyoteria, leyozabal.

leyoxka. (leyo): iz. Leyoaren atelxoa.

leyoxkota. (leyo): *iz,* tkus.: Leyoka. I: Leyosko, leyoteila, leyotila, leyotxi.

leyozabal. (leyo): *iz.* Ikus.; Leyokote, I: Leyoteria, leyotzaŕ.

lez. (gisa): *adond.* ikus.: Legetxe. I; Letxe, letz, tezko.

leza. (Leize-zulo); *iz. Ikus.;* Leize-zulo, I: Leuso, leze, luŕuspe, leize, lexa, zokornokoak.

lezafin. (erle): *iz. ikus.;* Liztoŕ. I: Liztui, leizafin, baserle.

lezagia. (eyeraldi): *in.* Byeran zutik dagoen abea.

lezatu. (eorzketa): *ad.* Abere bat eortzi. Lezau.

leze. (leize-zulo): *iz.* ikus.: Leize-zulo. I: Leza, tot-zuto.

leze-barne. (teize-zulo): *iz.* Leize-zulo sakona. Leze-baŕen.

leze-bafen. (leize-zulo): *iz.* Leize-zulo aundia. I: Leze-barne.

leze-baztef. (leize-zuto): *in.* Leize-zuloaren eriza. : Leze-egi,

leze-egi. (leize-zulo): *iz.* ikus.: Leze-bazteŕ.

ieze-ondaŕ. (leize-zulo): iz. Leize-zuloaren sakonera. {: Leze-ondo, lens-zulo.

leze-ondo. (leize-zulo); *iz. Ikus.;* Leze-ondaŕ. j: Leze-zulo.

leze-zulo. (keize-zuto): *iz,* Ikus.: Leze-ondaŕ. I: Leze-ondo, Leze-rilo.

lezedun. (leize-zulo); *izond.* Leize-zuloa daukana.

lezegizon, (leize-zulo); iz. Lezeetan bizi zan gizona. I: Lezetaŕ.

lezekari. (Leize-zulo); izond. Ikus.: Leize-ikerle.

lezekoa. (leize-zulo): *izond.* Lezeari dagokiona.

Iezepe. (leize-zulo): *ad.* Leze-ondora bate edo jausi.

Iezeratu. (leize-zulo): *ad.* Leze-ondora joan edo eraman.

lezetaŕ, (leize-zulo): *frond.* Ikus.: Lezegizon.

iezetsn, (leize-zulo): *ŕzond.* Leize-zuloak asko dagozen tokia.

leziatn. (ikuzketa): *ad.* lkuzketa egin.

lezka. (ii): *iz.* Iiaren zurtoin luzea.

Iezka-saltzaile. (zamuka): *izond* Eundutako zamukaren zeŕendak saltzen dituena.

lezka-txori, (txori): iz. Seskadietan bizi dan txoria.

lezkadi. (seska): iz. Ur ondoan seskak asko dagozen tokia.

lezkagile. (zamuka): *ŕzond.* Eundutako zamukaren zeŕendak egiten dituena, gero azpi-oyalak egiteko erabiltzen diranak. I: Lezkari. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

lezkari, (zamuka): *izond.* Ikus.: Lezkagile.

iezkatu. (gupiera): *ad.* Ieki bat gupitu, makotu.

lezke. (zamuka): *iz.* Eundutako zamukaren zeŕenda.

lezko. (gisa): *adond.* Ikus.: Gisa. I: Legez, lez.

lezoi. (ondalanketa): *iz.* Luŕak egindako babespea. I: Lezoin. (itxitura): *iz.* Esiz egindako itxitura.

lezoi-arte. (mendi): *iz.* Mendien arteko igaro-bide estua. I: Lezoi-bide.

lezoi-bide. (mendi): *iz.* ikus.: Lezoi-arte.

lezoidun, (ondatanketa): *izond.* Luŕaz egindako babespean dagoena. I: Lezoindun.

lezoigile. (ondalankcta): *izond.* Luŕaz babespeak egiten dituena.

lezoin. (ondalanketa): *iz.* lkus.: Lezoi. Lezon, teznin. (itxitura): *fr.* Makil gurutzatuen bitartez egindako itxitura.

iezoin-aska. (ondalanketa): *iz.* Itxitura bat egiteko lesuiña. j: Lezon-asks, iuebaki-aska,iueban-aska.

Lezoindun, (ondalanketa): *izond.* Ikus.: Lezoidun.

lezoingile, (ondalanketa): *izond.* Lezoyak egiten duena.

lezoinketa. (ondalanketa): *iz.* Lezoiñez babestea egitea.

lezoiñeztatu.(ondaianketa): *ad.* Lezoiñak egin. j: Lezoitu.

lezoitu. (ondalanketa): *ad.* ikus.: Lezoiñeztatu.

lezomapen. (gertuera): *iz.* Barneko gogoaren nolabaiteko igipenak edo lekcireko zanizuek, gertatu beaŕ dana lendik ikustearen egipen eta ondorioa.

Iezomatu. (len-ikuste): *ad.* Len samatu, uamatu.

lezof. (erle): *iz.* Liztoŕ aundia.

lezten. (lanabesa): *iz.* Aitzairuzko°-- agatxoa, zia duena ta zuatzeko _____ erabiitzen dana. (ziztada); M. Berbera.

li-azkoŕ. (Liño): iz. Lifloaren aziak dauzkan kuskua.

lia. (Iera-eŕesta): *iz. Ikus.:* Lera. I: Liaerexa, Lia-eŕesta. (Liño): iz. Ikus.: Liño. I: Ligu. (landare): II *iz.* Ardi-miikaria dan landarea. (txori): fi *iz.* Txori-mota bat.

lie-eŕesta. (Iera-eŕesta): *iz.* Ewe.: Lora. I: Lia, liaerexa.

Lia-zola, (Lera-eŕesta): *iz.* Leraen zolak bezela erabiltzen diran abaŕak.

liaerexa, (lera-eŕesta); M. Ikus.: Lera. Lia, liaeŕesta, liaeresa.

liail, Olio): iz, Liño-aindoa, amabi metaz eratua, ta meta bakoitza amabi eskumenez egiña. J: Liazau.

liak. (jalkin): *iz.* ikus.: Jalkin. : Liga, time, lira, saŕo, zalakoŕ.

liamamu. (erabe): *iz.* Txoriak uxatzeko, nunbait jartzen dana.

liantxaki. (Liño): *iz.* Liñoaren muloa.

liaŕ. (ausnarlari): iz, Ikus.: Legal. 1: Librusantxa, liburu.

liasayets. (Lera-eŕesta); iz, Lera-eŕestaren zatikoa.

liaskoŕ, (Bo): *iz.* Liñoaren aria inguratzen duen maluta. (min): *iz.* Berbera.

liazau. Ohio): iz. Ikus.: Liail.

nazi. (mio): az. Liñoaren azia. (liiio): Az. Berbera.

liazki, (ari); iz. Ikus,: Altzi. : Alai, mealxa.

libe. (aŕain): iz. Itxasoko aŕain-mota bat.

libera. (azta): *iz.* Aspaidiko azta bat. (neuŕi): fz. Jarmaiñera-neuŕia. (txintxin): II *is.* Parantzia'ko txintxiña.

libirita. (milxeleta); *iz.* Ikus.: Mitxeleta. Inguma, li]irits.

libragaŕ. (sendakintza): *izond.* Erinkofa dana. I: Sabela garbitzeko sendakaya.

libraka. (landare): *iz.* Ikus,:]Larks. I: Iraka.

Hbrusantxa. (ausnarlari): *iz.* ikus.: Legal. I: Liaf, liburu.

liburu. (ausnarlari): *iz.* Ikus.: Legal: I: Liar, librusantxa.

liburuki. (ausnarlari): *iz.* Legaŕaren zatia.

Lieberkun guruñak. (guruin): iz. Lieberkun guruiñak.

lientzief. (txoskoŕ): *iz.* Otzak arpegian soŕerazten duen eŕegosia.

lieŕi. (Liño): *iz.* Lifioz ereindako luŕa. I: Ligueŕi, ñieŕi.

iietxelri, (Ho): iz. Liño-aindoa.

Iiga. (jaikin): iz. Ikus.:.ialkin. I: Liak, lire. (lika): iz. Txoriak aŕapatzeko lika. I: Ikus.: Lika-adaŕ, Lia. (Lera-cŕesta): II *iz.* Ikus.: Lera-eŕesta. I: Lega.

ligadun. (jalkin): *Loud.* Liga daukana.

ligein. (jan-gogoeza): *izond.* Jan-gogoezaz dagoena.

ligaindu. (jan-gogoeza): *ad.* Jan-gogoezaz geratu.

ligamin. (artzidura): *iz.* ikus.: Azkaŕi. I: Orantza.

LIGARDA. iz. ltsaskoŕa dan edozein motazko gaya; state baterako, mukia. I: Lingarta, mukaŕ. (zikintasun): *iz.* Ezpañetako zikintasun koipetsua. !/ (eunizti), (ezabizi), (goŕoketa), (iñosketa), (itsastasun), (oztuxe), (suduŕ).

ligardatsn. (ligarda): *izond.* Ligarda daukana. Ligatsu.

ligardatu. (trinkotasun): *ad.* Zerbait trinkoaga egin.

ligaŕ. (zoŕi): *lz.* Zaŕiaren aŕautza.

ligarza. (lotura): *iz.* Ezpalak egiteko lotura.

ligatsu. (ligarda): *izond.* Ikus.: Ligardatsu.

ligatu. (lugui): *ad.* Lugiz igurtzi.

ligau. (mingaztasun): *ad.* Mingatza biurtu.

Ligu. (Liño): *iz.* ikus.: Liño. I: Lia, linu, Ho.

liguefl. (Liño): *iz.* Ñieŕi.

ligurdausi. (irabio): *ad.* Ikus.: Astindu. Irdarausi.

liisa. (aindo): *iz.* Aindo txikia.

LIKA. *iz.* Belarki batzuetatik jario dan gal lekedatsua, urtan ubildurik itsasteko erabiltzen dana. I: Ezk-eun, gerezi-negaŕ, gerle, irlika, lekeda, lekcra, likale, nriritzi. (Mori): *iz.* Txoriak aŕapatzeko miska. (gezatasun): II *frond.* Getz gabekoa II (atson), (detain), (itsaspen), (kedats), (kimia), (sendagaikintza), (din), (uzkaldura).

lika-adaf. (lika): *iz.* Ikus.: Bizk-adaŕ. I: Ikus.: Liga.

likx-eŕetxin. (lika): iz. Landare batzuetatin jario dan urin eznetsua, eŕetxin, likazko gaya ta lufinbera dan olioaz nastuta dana.

lika-margolari. (langile-kundc): *izond.* Lilcazko ubilaz gertutako margoetaz margotzen duena.

lika-margozld. (margocrti): iz. Likazko ubllaz gertutako margozkia.

likabra. (leŕ): ***iz.*** Lerkaria dan abetxua; oŕi usaintsuak dauzkana.

likai, (atson): *iz.* Ikus.: Arson. I: Likurta, luŕin-gozo.

likale. (lika): *iz.* Ikus.: Lika. I: Lekeda.

likarda. (lika): *iz.* Likatsua dan edozein gays.

likardatsu. (lika): *izond.* Likarda daukana.

likaf. (belaŕ): *iz.* Oŕi luze ta uletsuak dauzkan belaŕa, garien arteau azten dana.

Likatsu. Oka): *izond.* Lika daukana.]: Liki, likin, likits, likitsu, naaskoŕ.

likatu. (lika): *ad.* Likatsua egin edo biurtu.]: Kutxuztatu.

likatze. (lika): *iz.* Likaz batu.

like. (bass): *iz.* Oso ostikatuta dagoen logia.

Ilkele. (zapi): *iz.* Ikus.: Zapt. I: Zapiko, xakolako.

lild. (landare): *iz.* Erbala dan landare-mota bat. (lika): *izond.* Likatsua dana.]: Ikus.: Likatsu.]: Likin, likits.

Iiki jario. (lika): *izond.* Lika jario cluena.

likin. (lika): *izond.* Ikus.: Likatsu. Is Liki, likits, likinkara. (aŕain): Ia. ltxasoko stain txikia.

likindu. (naŕiotze): *ad.* Nation,. (indaŕ-estaldura): *ad.* Berbera.

likinlceri, (lizunkeri): *iz.* Lizunkerirako ayeŕa. I: Likisdura.

likintasun. (lika): *iz.* Likatsuaren bereiztasuna.]: Likitasun.

lllcipria. (liño): *iz.* Liiioa ongi jartzeko oŕazia.]: Lioŕaze.

likisdura. (lizunkeri): *iz.* ikus.: Likinkeri.

likisgafi. (orban): *izond.* Eŕaz orbantzen dana.

likiskeri. (zikintasun): *iz.* Zikzkeria. (lizunkeri): *la.* Ezkontzatik at lizunkerizko egipena.

likiski. (zikintasun): *adond* Zikinkeriz ari-izatea. (lizunkeri): *adond.* Lizunkeriz ari-izatea.

likiskoi. (orban): *ŕzond.* Orbantzen duena.

likistasun. (zikintasun): iz. Zikin egotea.

likistu. (zikintasun): *ad.* Ikus.: Zikindu.]: Likistatu, satsutu, sokitu, teyutu. (lizunkeri): *ad.* Lizunkoya egin edo biurtu.

Iildstu-azi, (indaf-estaldura): *ad.* indaŕez estaldu.

Iikitasun. (lika): iz. Ikus.: Likintasun.

likits. (zikintasun): *izond.* Zikiña dana.]: Likis. (lika): *ŕzond.* Ikus.: Likatsu.]: Liki, Wm, likitsu, naaskoŕ.

likitsarazi. (orban): *ad.* Orbandu-eragin.

Writs. (lizunkeritza): *iz.* Emakume galdua, gaiztoa.

likizkeria. (lizunkerztza): *iz.* Ikus,: Lizunkeritza.]: Emalizunkeri, likizkeria, juliskeria, urdangakeria,

liko. (otz): *izond.* Ozkiŕia dana.: Otzamaŕ, ozkiŕi, otx, ozkara.

likos-gernu. (gozagati): *iz.* Garnuan likosa egotea. I: Likus-germr. (garnu): iz. Berbera.

likos jario. (gozagaŕi): *iz.* Likosa jariotzea.

likosa. (gozagati): iz. igalietan dagoen gozagafia.

likosgafi. (gozagaŕi): *izond.* Likosa daukana.

likoso. (landare): *iz.* Askarkaria dan landare-mota bat.

likotxa. (mardultasun): *izond.* Yori, emankoŕa dana.

liku. (barazki): *iz.* Barazki batzuen batuko zatia, ertsaturik dagoena.

liku-gabetu. (barazki): *ad.* Likua kendu.

likudun. (barazki): *izond.* Likua duena. I: Likutsu.

likuf. (zikoitasun): *fzond.* Zikoitza dana. j: Zittel.

likurta. (lika): *ft.* Ipuruaren lika. (atson): *iz.* Ikus.: Atson.]: Lekuŕ, luŕingai, likai, uŕingai. (lenfold): iz. Ikus.: Lerdoki. Lerdobits, sabia.

likurusa. (belaŕ): ha. Epai-belarkaria dan belaŕa.]: Likurusna.

likurusna. (bela ʸ): *iz.* Ikus.: Likurusa.

likus-gernu. (gozagaŕi): *iz.* Ikus.: Likos-gernu.

likustel. (zorne-jario): *iz.* Ikus.: Zome.]: Iro, zoma.

likusteldu. (zorne-jario): *ad.* Likustelez bete.

likutsu. (barazki): *izand.* Ikus.: Likudun.

lilcutu. (lore): *ad.* Aza lorez bete.

lilai. (ad): *fz.* Thus.: Kilo.]: Gera, lilei,

lilai-estalki, (ari): *iz.* Ikus.: Gorubum.]: Kilo-estalki, lilai-zaldi.

lilai-zaldi. (art): *iz.* Ikus.: Goruburu. Kilo-estalki, lilai-estalki.

lilaycra. (ari): *iz.* Ardatz-itsura duena. I: Lirayera.

Eilei. (ad): *iz.* Ikus.: Kilo. I: Goru, lilai.

lili. (lore): *iz.* Landare batzuen ugalketarako atalen moltzoa; niniko, lili-osto, ari ta lili-oŕatza dituena.]: Zitori. San Josepen lilia, jondonanelili. (joko): iz. Leikideak berdi iean dagozelarik, erabateko jokaldia. (ubil): Ardanbera. (Zentzun onezaz askaŕeau erabiltzen da).

txiki, (lore): *iz.* Aitz gañeso bizi diteken lorea, margo askotaz, oztin, ori ta abaŕ, agertzen dana.

lilt-aide. (lore): *iz.* Lorezko aindo aundia.

lili-aldi. (lore): *iz.* Loreen zabaltzea.]: Lili-aro.

lili-antzeko. (lore): *izond.* Liliari dagokiona.

lilt-are. (lore): ***ir.*** Ikus.: Lili-aldi.

liii-afain. (aŕain): *iz,* Afain-mota bat.

liii-aŕosa. (lafosondo): *iz.* Bets.: Lafosa. I: Musa.

lilt-aza. (aza): *iz.* Azaren lorea.

lili-bide. (bide): iz, Lorezko bides, (lore): *iz.* Berbera.

L11.1-BILDUNIA, iz. Elertizko linen txatal autatuen bilduma. ii (autakuniza), (bilduma), (elerti), (idazti), (olerti).

lili-bitxi. (belaŕ): fz, Ikus.: Laŕanbilo. Laŕanbilu. (late): ix. Laŕanbiloaren lorea.

lili-burn. (lore): *iz.* Loreen pipila. (pipit): *Ia.* Berbera.

lili-etxe. (loretegi): *iz.* Otzetik lore ta landareak gordetzeko toki estaiia.

lili-jale. (lore): fzond. Loreak jaten dituena.

Iili-karats. (lore): *iz.* Lilt kirastuna.

lili-koroi. (lore): fz. Loreen bigafen estalkis, ugalketarako atalak babesten dituena, margo batzuk dauzkana. Lorabegi, lore-osto.

lili-mailu. (bels): iz. Goiz datofen belaŕa, lore oria ematen duena ta sendagafia dana.

lili-ontzi. (loretegi): fz. Loreak ipintzeko ontzia. j: Lili-toki.

lili-ori. (lore): *iz.* **Ire** oŕi dauzkan Iona.

liti-saltzaile, (lore): *izond.* Ikus.: Liligile.

lili-toki. (loretegi): *iz.* Ikus.: Lili -ontzi.

lili-txorta, (lore): *iz.* Ikus.: Lore-nstai. Lore-multzo, lore-ixorta. (bureztun): iz. Berbera,

bili-ubel. (lore): *iz*. Ubelkaria dan landarearen lorea, ubel-margo ta usai oua dauzkana. j: Ubel-lili.

lili-usai. (atson): *iz*. Liliak duen atsona. (lore): *is*. Berbera.

Iiii-xorta. (lore): *is*. Larapila, lore-sorta.

bili-zain. (loretegi): *frond.* Loretegia zaintzcn duena.(esku-laugintzak): *izond.* Berbera.

lili-zale. (lore): *izond. Lili* ta loreak mate dituena.

lllibaratz, (loretegi); *iz*. Ikus,: Loretegi.

liiidun. (lore): *frond.* Loreak dauzkana. 1; Lilittu.

liligile. (lore): *frond.* Loreak saltzen dituena. I: Liii-saltzaile.

Illika. (landare): *iz*. Ikas.: Muskil. j: Kimu, lilitxa.

lilikariak. (lore): *izond.* Liliai dagozkicnak.

lilikatu. (lore): *ad.* Liliak zabaldu. 1: Liliztatu, liliztu.

liliketa. (lore): *is*. Liliak zabaltzea. I: Lilitsutasun, lilitza,

lilipa. (belaŕ): iz. Orikaria dan urteko belaŕa, bere boreen edertasun eta atsonagatik loretegietan landatzen dana. Lilipopa.

lilipopa. (betaO: *iz*. Ikus.: Lilipa.

Ifliri-bitxi. (aŕaitasun): *is*. Izakeraren alaitasun eta aŕaitasuna. (poz): Berbera.

lilirita. (mitxeleta): *is*. Ikus.: Mitxeleta. j; Libirita, matxita.

lilitegi. (loretegi): is. Ikus.: **Loretegi.:** Lorabaratze, loragu, lorondo.

lilitsu. (lore): *bond.* Ikus.: Lilidun.

lititsutasun. (lore): *is*. Lilian zabaltrearen **bereiztasuna.** 1: Ikus.: Liliketa. 1: Lilitza,

lilitu. (lore): *ad.* Loreak zabaldu.

lilitza. (zurtoin): *iz*. Ikus.: Muskil. I: Lilika, mana.

lilitxo. (lizunkeritza): *iz*. Ikus.: Emagaldu. j; Julia, urdaiñ, urdanda.

lilitza. (lore): *iz*. Ikus.: Liliketa. Lilitsutasun.

Illifze. (lore): *iz*. Loreen zabaltzea. Loratzea, loratzearen aroa.

liliubelontzi. (lore): *iz*. Lili-ubelak ipintzeko ontzia.

liliubeltegi, (loretegi): *iz*. Lill-ubelak dauzkan baratza.

lilixa, (aza): iz. Azaren aztea.

lilizko. (lore): *izond.* Lilian dagokiona.

liliztatu. (lore): *ad.* Ikus.: Lilikatu. I: Liliztu, liliatatu.

liliztu. (lore): *ad.* Ikus.: Lilikatu.1: Liliztatu.

liura, (aidiŕxaŕ): *iz*. Adinketa galduta egotea. 1: Ikus.: Burtzoraldi. (eskurapen): is. Ikus.: Lilurakeri, liluraketa, lulura, idura, Iulura, xirmi-xarma.

liura-gabezia. (etxipen): *iz*. Liluraz uste-izan zana galtzea. 1: Lilura-gaitze.

Iilura-gaitze. (etxipen): iz. Ikus.: Lilura-gabezia.

lilurabidez. (eskurapen): *adond.* Liluraz ari-izatea,

liluradura. (eskurapen): *iz*. Liluraz ari-izatearen egipena. : Ikus.: Liluramen,

Iiluragabetu. (etxipen): *ad.* Liluraz uste-izan zana galdu.

lilu agañ. (eskurapen): *izond.* Liluratzen duena.

liluragaŕiki. (eskurapen): *adond.* Liluratzen ari-izatea.

liluralceri. (eskurapen): *iz*. Azpikeriz edo legunkeriz gaitzerako burutaratzearen egipen eta ondorioa. 1: Lilura, liluraketa, irudikeritasun, titulika, xirmi-xarma.

liluraketa, (eskurapen); *is*. Ikus,; Laura, Lilurakeri.

lilurakoŕ, (eskurapen): *frond.* Liluratzen duena. j: Liluratzaiie.

liluraldi. (eskurapen): iz, Liluratzearen aldia.

liluramen, (eskurapen): iz, Liburatzearen izatea. 1: **Tkus.: Liluradura.**

liluramendu. (eskurapen); is, Liluratzearen egipena. (: Tkus.: Lilurapen, liluranta.

iilurapen. (eskurapen): iz. Ikus.: L€luramendu.

lilurarazi. (eskurapen): *ad.* Liluratu-eragin. : Lilurazi,

Murata'. (eskurapen): *ad.* Lilurapena egin, Sumurtu, zoratu-egin, titulikatu, tutulikatu.

liluratuz. (eskurapen): *adond.* **Liluratzean ari-izatea.**

liluratzaiĺe, **(eskurapen);** *izond.* **Tkus.: Lilurakoŕ.**

liluratze. (eskurapen): *is*. **Lilura egitea.**

lilurazi. **(ergeltasun):** *ad.* **Ikus.:** Lilurarazi.

lilurazko. (eskurapen): *izond.* Liluramenari dagokiona.

lima. (bald): *is*. Oso **orlegi ta txikia dan belaŕd,** itxasoa **eltzcn dan aitzetan sortzen dana. i: Lingerda, lingarda.**

lima-xurda. (mintzabide): *iz*. Mintzabide txaŕa duen emakumca. (emakume): *is*. Berbera.

limarka. (tarte): *adond.* **Tarte** txikietan ari-izatea. E: Liparka. (aindo): *adond.* **Aindo** txikietan ari izatea.

limarkagaf. (zenbanaketa): *frond.* Zati txikitan zenbanatu ditekena.

limarkakizun. (zenbanaketa): iz, Zati txikitan zenbanatzekoa dagoena.

limarkatu. (ebaketa): *ad.* Zatitan ebagi,

limaŕ. (oraiñaldi): *iz. ikus.:* Lipaŕ. 1: Aldi-une, limika, zimaŕ. (gouda): *iz*. Sendaia dan gauza txikia.

lime. (jalkin): *is*. Abereen gorotzean egiten dan geruza. j: Tkus.: **dalkin. Link, (ligarda): iz.** Zomoŕo batzuen ligarda. (utzaldi): 11 iz. Beya susaran laistet egongo dabs adierazten duten gorotzak. (belai): *n is*. Oxitien ondoan eta iturburuen aldamenean sortzen dan bola txiki ta oso orlegia. I: Lingarda, lingcrda. (erdialdi): *(is*. Erdibitu baño lcntxeago ta geroxeago amak botatzen duen ligarda. 1: Linburi.

limeta. (ontzi): *iz*. Ikus.: Bonbil. Arena.

limika. (jangura): *iz*. **.Jangura bamitia.**

limikari. (linburdika): *izond.* ikus.: Linburdikari. j: Bizkarkari.

limikatu. (mingain): *ad.* Mingaña zerbaiten gañean bein eta beŕiz igaro-erazi. 1: Mizkatu.

limikeria. (salokeri): *iz*. Mizkinkeriak artzeko gogoa.

limiska. (salokeri): *frond.* Mizkinkeriak artzen ari dana.

limiskatu. (mingaiu): *ad.* ikus.: Limikatu.

limista. (eon): *is*. Segovia'n egiten zan euna.

limiste. (mingaiu): *iz*. **Miazkatzea.**

(mingain): *ŕzoad.* Miazkatzen duen. I: Limizka.

limitikeri. (mingain): iz. Miazkatzearen egipena.

limixkatu. (limurtasun): *ad.* **Limurtasuna egin.**

limixtatu. (losintxa): *ad.* **Losintxa** egin. (legunkeri): *ad.* Legunkeria egin.

iimizka. (mingain): *frond.* **Tkus.: Limiti,**

limo. (orga): *iz*. **ikus.: Igun. E: Trutt.**

limoe. (limoyondo): *iz*. **Limnyondoaren igalia. i: Limoi, limoin, limo, limo, ofe-madari, zidroin, zitroe, zitroin.**

limoebedaf. (landare): iz. Ezpainkaria dan urteko landarea; here **loreak**

sendakintzan erabiltzen dira azkargaŕia bezela.

limol-edari. (edari): iz. Limoyez egiten dan edaria. Limoi-ur. (limoyondo): *iz.* Berbera.

Ilmoi-lore. (lore): *iz.* Limoyondo ta Iaranondoaren forea. (limoyondo): iz. Berbera.

ilmol-saltzaile. (limoyondo): *izond.* Limoeak saltzen dituena.

1[moi-ur, (edari): iz. Ikus.: Limoi-edari. (limoyondo): fz. Berbera.

Iimoi-xefa. (limoyondo): *iz.* Ardoan ipintzen dan Iimoi-puska.

limoi-zur. (lbmoyondo): *iz.* Mitrekaria dan zugatza, bere otiak limoe-usaña dute ta bere zura zurgintzan erabiltzen da. (zugatz): *iz.* Berbera.

fimoilore ur. (ur): *L.* Limoiloreaz gertutzen dan ura. (]imoyondo): *Iz.* Berbera.

limola. (kaŕakadura): ŕz. Ikus.: Kafakadura. Kaŕaska.

limolatu. (kaŕakadara): *ad.* ikus.: Kafaskatu. j: Limola egin.

LIMOYONAO. *iz.* Azi atalbiko zugatza; bare igalia limoya da. 1: Zidroin€ze, zitroin-ondo. II (laranondo), (zugatz).

limo. (ligarda): ŕz. Ikus.: Lertzo. j: Lekeda.

limur. (ezetasun): *iz. Ikus.:* Lzetasun. Ezadura. (azarkuntza): *frond.* Azaŕia dana.

Iimur-arazi. (menpekotasun): *ad.* Menpetu.

limrr-egin. (ziŕistada): *ad.* Ziŕistada egin.

limur-toki. (ziŕistada): ŕz. Laban-egiteko tokia.

fimuzale. (legunkeri): iz Legunkerietan ari dana.

iimurgafi. (eskurapen): *ŕzond.* Bskuratu ditekena.

limuri, (ezetasun): *ŕzond.* Eze dagoena. 1: Limuri. (limurtasun): *izond.* Samuf dagoena linburi. (ziŕistada): II *izand.* Zitlstada eŕaz egiteko dagoen tokia. Limurikoŕ, limuroi, Iinburi, linburikof, linburkoŕ, Linbuŕ. (usteldura): *ff izond.* Bere samurdura galdu duena. (egu): *ŕf frond.* Aizez eta ekaitza sortzeko eraz dagoena. (eskugeikeri): II *frond.* Eskugeikeriz ari dana.

limurikeria. (biuŕitze): iz. Ikus.: Blufitze. Biguŕipen, ustelkeria.

limurikof. (ziŕistada); *izond.* Ikus.: Limuri. Lunuroi, linburi, linburikoŕ, linburkoŕ, Linbuŕ.

limurftasun, (limurtasun): *L.* Ikus.: Limurtasun, ʃ: Leuntasun,

limur itu. (usteldura): *ad.* Samurdura galdu. (zitistada): *ad.* Ziñstada egin. Limurtu, linburtu.

limurkari. (legunkeri): *frond.* Legunkeriak egiten dituena. Limurtzaile. (losintxa): *izond.* Losintxak cgiten dituena. Zurikari.

Limurkeria. (losintxa): iz. Ikus.: Losintxa. f: Legunbide, limurketa, txurikeria, zorabide. (legunkeri): iz. Ikus.: Legunkeri. Lauscnga, panful, txabu, zaplanderi.

limurketa. (losintxa): *iz.* Ikus.: Losintxa. Limurkeria. (legunkeri): *iz.* Ikus.: Leegunkeri. j: Limurkeria, titulika, zorabide.

limurkf. (lizunkeri): *adond.* Lfzunkeriz ari-izatea.

limurkoi. (lizuukeri): *frond.* Lizunkeriz ari dana.

limurkoŕ. (zifistada): *izond.* Ziristada egin dezakena.

limuroi. (ziŕistada): *frond.* Ikus.; Limuri. f: Limurikuf.

limuŕeta. (ardo): *iz.* Artzitu baño lenago matsetatik atem£zen dan gerlia. Linbuŕeta, fardilo, mamuŕeta, nrimuŕeta, mustio, muzti, pardŕlu, tinkakin.

limuñ. (aragi-ifits): *frond.* Aragi-iñtsetan ari dana. Linburikoŕ, linburkoi.

limurtagafr. (buzipen): *frond.* Buzipena egin dezakena.

LIMURTASUN. *iz.* Lau ta zabala danaren tasuna. I: Iraftz baten berdintasun eta labaintasuna. f Legundura, leguntasun, leundura, Leuntasun, limuritasun. II (arteztasun), (biguntasun), (dirdai), (igurtziketa), (iraitz), (kaŕaka), (lauzko), (uŕekara), (ziŕistada).

limurtu. (atzipe): *ad.* Atzipen bidez norbaiten naimena eskuratu. (burutarapen): *ad.* Burutarapena egin. (biurtze): II *ad.* Biurtzea egin. (zifistada): *ad.* j: Ikus.: Limuritu. I: Linburtu.

limurtu-ezin. (burutarapen): *izond.* Bskuratu ezin ditekena.

limurtzaile. (legunkeri): *izond.* ikus.: Limurkari.

llmurtze. (eskurapen): *iz.* Eskurapena egitea.

limurtzeka. (eskurapert): *izond.* Eskurapena lortzen duena.

lin-alkotz. (Liño): *iz.* lkus.: Linagotz.

linahe. (itxasontzi): *iz.* Goraiteri oztopo ez-egiteko,txaluparen karelean ipintzen dan eguŕpuzka.

linabera. (lino): Iz. Udazkenean ereintzen dan Liño-mota bal. I: Linaberatx.

linaberatx. (lino); iz. Ikus.: Linabera.

linabera. (Liño): *iz.* Oso ona ez dan wins. Linagof, Liño-agor.

linagabia. (lanabesa): iz. Nekazarien lanabesa-mota bat.

finagin. (liñe): *frond.* Liñoa lantzen duena.

iinagof. (liñe): iz. Ikus.: Linabefi. Liño-agoŕ.

linagatz. (Liño): *iz.* Lifiaburuaren oskola. I: Lin-alkotz.

iinai. (ari): *iz.* Ikus.: Gout, j: Kilo.

final-antzeko. (ari): *ŕzond.* Goruaren itxura duena.

iinai-estalki. (ari): *iz. Ikus.;* Goruburu. j: Linai-txapel, linaŕ-zoŕo, linare-txapela.

iinai-txapel. (ari): *iz.* Ikus.: Goruburu. E: Linai-estalki,]linai-zoŕo, linare-txapela.

Huai-Doha. (ari): *iz.* Ikus.: Gornbum. I: Linai-estalki, iinai-txapel, linare-txapela.

linare-txapela. (ari): *iz.* Ikus.: Goruburu. Linai-estalki, iinai-txapel, linai-zofo.

linatasi. (kaskabaŕ): *iz.* ikus.: Kaskabaŕ. Kaskadaŕ, linetazi.

linazL (min): *iz.* Liñoaren *azia.* (life): *fr.* Berbera.

Ilnazi-olio. (olio); ŕz. Liñotik ateratzen dan olioa. i: Liño-ur, litiu-olio. (Info): *iz.* Berbera.

linber-bilduma. (bilduma): Ia. Erakuskin-multzoa. f: Linber-sail.

linber-sail. (bilduma): iz. Ikus.: Linber-bilduma.

linbef. (zati): *L.* Puska txiki bat. I: Linbuf, lipeŕ. (oyal): iz. Gyal edo eunaren erakuskiña. (eundura): iz. Berbera.

linburarazi. (lizunkeri): *ad.* Lizunkerira eraman, edo joan-erazi.

linburde. (aragi-iŕits): *iz.* Ikus.: Lizunkeri. j: Aragikeri.

LINBURDIKA. ŕz. Besteren lepotik bizi edo jostatzen danaren tasun edo egipena. E: Jan-txakurkeria. /1 (alpeŕaldi), (afoztegi), (eskalego), (gaizpide), (moŕoikeri), (ontuŕe), (salokeri), (txirotasun), (ufutasun), (usarte).

linburdikari. (linburdika): *izond.* Besteren lepotik bizi edo jostatzen dana. j: Gaitzera emandako gizona. I: Bizkargain, bizkarkan, bizkarkari, bizkarkoi, bizkarkoŕ, duangu, edekan, aŕaka, bizkaŕoi, iŕikin, limikari, tepotaŕ, nun-ze-aŕapa, zazpi-suete.

linburdikatu. (linburdika): *ad.* Beste baten lepotik jan.

linburgaŕi. (zifistada): *izond.* Ziŕistatu ditekena.

linburi, (ziŕistada): *izond.* Ikus.: Limuri. Limurikor. (limurtasun); *izond.* Ikus.: Limuri, (ligarda): II *iz.* Abereak erdibitzean daukaten **ligarda. j:** Lime.

linburikof. (ziŕistada): *izond.* Ikus.: Liinuri. j: Limurikoŕ. (aragi-iŕits): *izond.* Ikus.: Limuŕi. I: Linburkoi.

linburitasun. (ziŕistada): *iz.* Bidearen egokera linburikoŕa.

linburltu. (limurtasun): *ad.* Zerbait limurtasunez

linburker€a. (aragi-iŕits): *ft.* Aragikeria egitea. j: Ikus.: **Lizunkerl,** aragikeri, loitasun, teyutarzun, zantartasun.

linburketa. (ziŕistada): *iz.* **Zifistada** aundia egitea.

linburki. (ziŕistada): *adond.* Ziŕistatzen ari-izatea.

linburkut (aragi-ifits): *izond* Ikus.: Limuŕi. Linburikyf.

linburkoigaŕi. (aragi-ifits): *izond.* Linburkoya izan ditekena.

linburkoikeria. (aragi-ifits): iz. Aragi-ifitseko egipena.

linburkoitasun. (aragi-ifits): *ŕz.* **Arngi-ifrtserako ayeŕa.**

Iinburkoitu. (aragi-if *its): ad.* **Aragi-ifitserako naimena** izan.

linburkorgafi. (ziŕistada): *izond.* Linburkoŕa izan ditekena.

linburkoŕ, (ziŕistada): *izond.* Ikus.: Limuri. : Limurikoŕ. (aragi -if its): *izond.* Aragi-iŕitsera emana dana.

linburknrtasun. (aragi-iŕits): *iz.* **Aragi-**ifitserako aycrkundea. : Linburtasun.

Linbuŕ. **(aindo):** *iz.* **Aindo txikia. Limuŕ,** lunbuf. (ziŕistada): *izond.* Ikus.: Limuri. j: Limurikoŕ.

linbuf-afi. (eragozpen): *iz,* Ikus.: **Beatzaŕi. j:** Oztopo-aŕi.

linbufeta, (ardo): *iz.* Ikus.: Limuŕeta. Pardilo.

iinbuf-leku. (ziŕistada): *iz.* Ikus.: Linburtegi. j: Linbuŕ-toki.

Linbuŕ-taki. (ziŕistada): *iz.* lints,: Linburtegi. : Linbuŕ-leku.

linhurtasun. (aragi-if its): *iz,* Ikus.: Linburkortasun.

linburtegi. (ziŕistada): *iz.* **Ziŕistaka** egin diteken tokia. j: Linbuŕ-toki, linbuŕ-leku.

linburtsu. (bass): *izond,* **Basaz** beterik dagoena.

liuburtu. (zifistada): *ad.* Ikus.: Limuritu. Limurtu.

linburtza. (ziŕistada): *iz.* Zifistada egin al-izatea.

linburtze. (ziristada): iz. Zifistatzearen egipena.

linbux. (elemele): *ŕzond.* **Elemeletan** ari **dana.**

linbuxkeria. (elemele): *iz.* **Ikus.: Elemele.** j: Iski-miski, izkimizki.

linbuxtu. (elemele): *ad.* **Elemeletan** ari-izan.

linbuzteria. (aragi-iŕits): *iz.* **Aragi-ifitsezko gauzak.**

lindero. (zugatz): *iz.* **Zngatz gazte basakaŕak.**

lindinga. (koipe): *fzond.* **Koipetsu edo** gizenegi dagoenari esaten zayo.

iindingoŕi. (lore): *iz.* **Ikus.: Krabeliñ.**

linetazi. (kaskabar: *ft.* Ikus.: Kaskabaŕ. j: Linatasi.

lingarda. (orban): ŕa. Meatz-urak uzten duen **orbana. j: Lingirda, marn, mazkaro, mazkilada, moskol, moskoron, nardaka, sakarin, sakolin,** ugeŕ, **zeketen, zeketon, zerema, zokolin,** zokolon, zolda. (ugatz): iz. Abereen **ugatzak, jciztean, eskuan uzten duen** orbana. j: Liugirda. (maskordun): II iz. Barekurkuioak uzten Mien orbana. j: Lingirda. (belai~): III iz. Ikus.: Lima, *lime,* lingerda.

lingarda-zofa. (ligarda): *iz.* Lingarda daukan zoŕoa.

lingarda-zafo, (Ligarda): *iz.* **Ligarda** daukan **zoŕoa.**

iingardadun. (belaf): *ŕzond.* Lingardaz beterik dagoena. j: Lingardatsu, lingirdadun.

lingardatsu. (lika): *izond.* Likatsua dana. (belar): *izond.* Ikus.: Lingardadun.

lingarden. (ezabizi): *iz.* Leyaŕezko **ezabizia.**

lingarta. (Ligarda): *iz.* **ikus.: Ligarda. Mukaŕ.**

lingartsu. (istinga): *izond.* Ikus.: Aintziratsu. **(bass.):** *ŕzond.* Ikus.: Istiltau

lingerda. (ligarda): *iz.* **Zomoto** batzuek daukatenaduŕa. (belat): ŕz, Ikus.: Lima, lime, Lingarda.

lingird-antzeko. (izate): *izond.* Lingirdaren antzekoa dana. Lingirdatsu.

lingirda. (orban): *iz.* Ikus.: Lingarda. Mani. (ugatz): fx Ikus.: Lingarda. (maskordun): ŕz. Ikus.: Lingarda. (helm): II *iz.* Ikus.: Lingarda. (izate): II iz. Abereen atal batzuetatik ateratzen dan zerki sandal, margul eta gardena.

lingirdadun. (belaŕ): *izond.* Lingirdaz beterik dagoena. j: Lingardadun.

lingirdatsu. (izate): *izond.* Ikus.: Lingird-antzeko.

lingirdatu. (istinga): *ad.* Lurkiren bat urea bete, **istinga biurturik.** Lintzuratu.

lingirdazko. (bass): *izond.* Logiz beteta dagoena.

linkatu. (ezetasun): *ad,* **Zerbait ezetasunez bete.**

Iinkatxa. (ezetasun): *iz.* **Ezetasun arifa.**

linorka. (landare): *fz.* **Gingilkaria dan** belaŕezko landarea. j: Liobasa.

linotza. (liño): ŕz. Liñoa ereinduta dagoen lands.

linpre. (koldartasun): *ŕzond.* Koldafa dana.

lima. (bass): *iz.* Ikus.: Bass. j: Basa-likito, lintse, loitza, lists.

linsadui. (basa): *iz.* Ikus.: Leputz. j: "stilt lintsa, lintsadui.

linsusa. (abetxu): *iz.* ikus.: **Intsusa.** Intsusa, lintsusa, lintxusi, saguka.

lintsa. (bass): iz. Ikus.: Leputz. Linsadui, **lintsadui.**

lintsadui. (bass): iz. Ikus.: Leputz. Lintsa, linsadui, lintscdi.

1€ntse. (bass): iz. Ikus.: Bass. j: Linsa.

lintse-belaŕ, (beiaŕ): *iz.* **Istingako belafa.** Lintzebelaŕ. (istinga): iz. Berbera.

lintsedi. (bass): *iz.* **Ikus.:** Leputz. j: Lintsadui, lintzedi.

lintsura. (ur): iz. Euri-ura geratzen dan tokia. j: Lintzura.

Iintsuradi. (abetxu): *iz.* **Intsusak dagozen tokia.**

lintsusa. (abetxu): iz. Ikus.: Intsusa. I: Linsusa,lintxusi, plausta, sakuta.

lintxa. (matsondo): *iz.* **Matsondoaren** antzekoa dan landarea. j: Liska.

Bntxo. **(ugaztun):** *iz.* Ikus.: Lakoin.

lintxusi. (abetxn): iz. Ikus.: Intsusa. Linsusa, lintsusa.

linfzain, (landare): *iz.* Laŕoskaria dan urteko ta belafezko landarea. j: Linzaiña.

braze. (ugaztun): *iz*. Aragi zalca dan ugaztuna, buztana Luna daukan katuaren antzekoa dana.

lintzebclaŕ. (belal): iz. Ikus.: Lintsebelaŕ. (istinga): *iz*. Berbera,

lintzedi. (basa): *iz*. Ikus.: Leputz. Lintsedi.

Iintzura. (ur): *iz*. *Ikus.:* Lintsura.

Iintzuradi. (ur): iz. Linlzurak asko dagozen tokia. (istinga): *iz*. Berbera. j: Ems.: Tstinga. j: Losko. (basa): j[iz. ikus.: Leputzz..

Iintzuratu. (istinga): *ad*. *ikus.:* Lingirdatu.

1Tnu. (liño); iz. ikus.: Liño. I: Ligu, Iio.

linu-astindu. (lido): *ad*. Lifioa astindu.

linu-osin. (unnael): iz. ikus.: Liñaputzu. j: Liñosin. (liño): iz. Berbera.

linnzakaf. (Lido); iz. Ikus.: Liño-arbal. Liño-zakaf.

linzadui. (basa): *iz*. Logi askotako tokia.

linzatña. (belaŕ): *iz*. Ikus.: Lintzain.

liña, (lera-eŕesta): 12. Ikus.: Lera-efesta. Lega. (liño): iz. Lido itzaren aldaketa.

liñaatz, (lera-eŕesta): iz. Lera-efestaren loŕatzak.

liñabe. (itxasontzi): ŕz. Txatuparen kareletan egoten dan zur-zatikoa.

liñaberadi. (algodoi): *iz*. Algodoilandareak dagozen tokia.

liñaberatu. (Hilo): *ad*. Liñoa beratu.

liñaburu. (liño): *iz*. Liñoaren burutxa.

liñaburutu. (lido): *ad*. Liñoak burutxa ta azia bota edo stem.

liñagin, (lido): *frond*. Liñoa iantzen duena.

liñai. (all): *iz*. *ikus.:* Goru.

liñakorda. (lokafi): *iz*. Arotzaren lokaña.

lifiaputzu. (urmael): *ft*. Liñoa beratzen dan urmaela. I: Liñosin, iinu-osin. (lido): *iZ*. Berbera.

liñafi. (afi): *iz*. Liñoa jotzekotan liñazpian cgotcn dar alia. (lido): *iz*. Berbera.

liñasopi. (liño): *iz*. Liño-ondakiña.

liñatze. (liño): *iz*. Ikus.: Liñondo.

liñetazi. (kaskabaŕ): *iz*. Ikus.: Kaskabaf.

LLÑO. *iz*. Landare belarkara, urtekoa, liñokaria; bete azala piru tartideakaz egiña da, to piru oyek irukia egiten dutc. j: Landare omen zurtoiñetik atcratzen dau oyal-gaya. j: Lafaputs, lcu, lia, Ligu, iinu, Iio, lu. !/ (ari), (cundura).

liño-agof. (lido): *iz*. Ems.: Linabeŕi. Liuagoŕ.

liño-arbal. (Lido): *iz*. Ikus.: WI°. I: Garabasta, lido-zakaŕ, linuzakaf, iielatz.

liño-ur, (olio): *iz*. *Ikus.:* Linazi-olio. j: Liñu-olio. (lido): *ft*. Berbera.

liño-xoŕoin. (txaŕantxa): iz. Txafantxa bat gertutzeko beaŕa dan liñoa.

liño-zakaf. (liño); iz. Íkus.; Liño-arbal. Liuuzakaŕ.

liñoki. (Iiñn): *iz*. Liñoaren zakafa.

blond°. (lido): *iz*. Liñoz ereinda dagoen hula. j: Liñatze. j: Liñudi.

Iiñoŕaxa, (txafantxa): *iz*. Liñoa garbitzeko txafantxa.

Ifñofazi. (txaŕantxa): La. Ikus.: Liñoŕaxa.

Iiñosin. (unnael): iz. Tkus.: Liñaputzu. Linu-osin. (lido): *iz*. Berbera.

liñu-olio. (olio): *iz*. Ikus.: Linazi-olis,: Liño-ur. (liño): *iz*. Berbera.

liñuzi, (ari); *iz*. Amabi arien multzoa.

Ito. (liño): *iz*. Tkus.: Liño. j; Ligu, iinu, Tlm., In.

Iio-armen. (liño): *iz*. Lido esku-pila. J: Lio-azan,lio-bal,lio-eskukada,lio-eskumen, Iio-eskuta, lio-eskutada, lio-eskute, IM-sorta.

Iio-azao. (lido): iz. Ikus.; Liño esku-piIa. j: Lio-armen, lio-bal.

Iio-azi. (liño): *iz*. Liñoaren aria. j: Liño-azi, liñazi.

Iio-bal. (liño): *iz*. Ikus.; Lio-armen. Lio-azao, Iio-eslcukada, lio-eskumen, lio-eskuta, Iio-esku€ada, Iio-eskute, bosons.

Iio-eslcukada. (lido); iz. Ikus.; Lio-armen. j; Lio-bal, Iio-eskuta, Lim eskutada, lio-cskute, IM-sorta.

Iio-eskumen. (Lido): *iz*. ikus.: Lio-armen. I: Lio-bal, Iio-eskukada, Iio-eskuta, lio-eskutada,tio-cskute.

Iio-eskuta. (liño): *iz*. Ikus.; Lio-annen. Lio-bal, iio-eskukada, Iio-eskumen, lio-eskutada,lio-eskute.

Iio-eskutada. (lido): *iz*. *Ikus.:* Lio-armen. Lio-bal, lio-cskukada, Iio-eskumen, Iio-eskuta, Iio-eskute.

Iio-eskute. (liño): *iz*. Ikus.; Lio-armen. Lio-bal, iio-eskukada, Iio-eskumen, lio-eskuta, Iio-eskutada.

Iio-cun, (liño): *iz*. Liñozko oyala.

Iio-krtspi. (11ñ0): *iz*. Liñoa heratzeko iruoiñekoa, j: Lio-mutil, Iio-zaldi.

Iio-kuskul. (liño): *iz*. Lido landarean Ixerketx bezela bizi dan beste landarea. Lio-zaingoŕi.

Iio-Iili. (lore): *iz*. Liñoaren lorea.

Iio-mutil. (lcño): *iz*. Was.: Lio-krispi, Lio-zaldi.

Iio-saltzaile. (liño); *izoud*. Lidos sattzen duena.

Ito-sorta. (liño); *iz*. Ikus.: Lio-armen. Lio-bal, Iio-cskukada.

Iio-txori. (txori): *iz*. Ikus.: Berdantza. I: Berdel.

Ito-zaingofi. (lido): *iz*. Ikus.; Lio-kuskul.

Iio-zaldi. (lido): *iz*. I us.: Lio-krispi. j: Lio-mutil.

Iinba, (osaba): *iz*. Ikus.: Iloba. : ILeba. (aitona): *iz*. Ikus.: Semeso.

liobasa. (landare): *iz*. Ikus.: Linorka.

Iioeafe. (ugaztun); *iz*. Ikus.: Leodiabaŕ. Leoyafe.

liokari. (lido): *izond*. Liñokaria dan landarea.

lioleku. (liño): iz. Liño-uzta jasoa befia dart lurkia.

liorpe. (estalunc): iz. Ikus.: Estalune.

1ioŕ. (legortasun): *izond Ikus.:* Legoŕ. Lem', txigoŕ.

liofazc. (liño): ***iz***. Ikus.: Likipria.

liortu. (legortasun): *ad*. Ikus.: Legortu.

liotu. (tanpa): *ad*. Tanpak gogoŕ email.

liozko. (lido): *izond*. Liñoari dagokiona.

lipaf. (aldi): *iz*. Ikus.: Ergai. Aldiaren zati txikiena, : Lipeŕ, oldaŕ, pit, puska, takada, takin, sistada, sistako, tanga, txiztada bates, unealdi, initaf, eiñea, zizta, zizlako. (aindo): *iz*. Aindo txikia.

liperka, (za€i): *izond*. Zati€an ari-izatca.

liperkatu. (eraindu): *ad*. Ikus.: Eraindu.

lipcf. (uŕitasun); *adond*. Ikus.; Gntxi. j: Gitxi. (aldi): iz. Ikus.: Ergai. j; Lipaf, txiztada baten.

lipi. (armiarma): *iz*. Ikus.: Armiarma. (txoskoŕ); *iz*. Idiari edo beyari sortzen zayon txosknfa.

lipiskeria. (lipizta): iz. Lipiztaz ari-izatea.

lipitx. (zurtoin); *iz*, Oŕirik ez daukan bclaŕezko zurtoña. j: Lisko.

lipitz. (zati): *iz*. Zerbaiten puxka luze ta mea.

Efpfzt-auzi. (lipizta); *iz*. Lipiztazko gaya.

LIPIZTA. *iz*. Natmcnen alkali buruzko jardokitzea edo inkimakoa; iritzien berdiñeztasuna. j: Desaŕa, kiftimiŕi, egikatu, inkimako, inkimaki, ipizta. (eztabaida): *iz*. Etiketa. // (berezkuntza), (bitartekotasun), (elemele), (etsaigo), (ezerakotasun), (jazargo), (cumin), (zirikaldi).

lipizta-zale. (lipizta): *izond*. Lipiztaz ibiltzeko gogo duena.

Iipiztari. (lipizta): *izond*. Lipiztan ari data.

lipiztu. (lipizta): *ad.* Lipiztaz ari-izan.

lips. (aŕ): *iz.* Jaungoikoa'ren katua. I: Lipu, lupu, lupe, mamaŕao, satz, txakuŕ, txamo. (aŕain): *iz.* Ezkatak ez dauzkan ataiia. (armiarma): I *iz.* Ikus.: Armiarma. I: Lipu, maasma.

lipo-kafi. (armiarma): *iz.* Armiarmaren sarea. I: Lipu-sare.

lipoka ari. (eŕealdi): *ad.* Sua crabdi.

lipu. (armiarma): *iz.* Ikus.: **Armiarma.** I: Lipo, lipi, maasma. (aŕ): *iz,* Ikus.: Lipo. Lupu, lupe, txakuŕ. (txoskot): II *iz.* Oso txaŕa dan tsoskoŕa.

tipu-belaŕ. (belaŕ): *iz.* Lipua sendatzeko belaŕa.

lipn-kutsu. (txoskoŕ): *is.* Lipuaren kutsutzca.

lipu-sare. (amsiarma): iz. Armiarmaren sarea. I: Bus.: Lipo-ka.

lipurtu. (mingaztasun): *ad.* Mingatza biurtu.

lipurtu. (txuskot): *izond.* Lipuak dauzkana. : Lipuzko.

lipuzko. (txoskoŕ): *Land.* Ikus.: Liputsu.

lir-laf. (isladura): *iz.* Egnzkiaren isladuraren ots-izena.

lira. (jalkin): *iz.* Ikus.: Jalkin. I: Liak, liga, mci.

lira-egazti. (egazti): iz. Ozeania'ko egaztia; bere isatsa liraren antzekoa da.

lira/. (ari): *is.* Ikus.: Guru. : Kilo.

lirain. (txairotasun): *izond.* lkns.: Lerden. I: Lardai, mcakoil, sarden, zirastu.

liraindu. (limurtasun): *ad.* Tkus.: Leguudu. Leunkatu. (txairotasun): *ad.* Lirain jaŕi. I: Liraintu.

liraindura. (txairotasun): iz. lkusmenari edeŕ cta atsegifia zayona.

lirainld. (txairotasun): *adond.* Txairotasunez ari-izatea.

liraintasun. (txairotasun): *iz.* Liraña izatearen bereiztasuna.

liraldi. (olerti): *iz.* Biozkoitasunezko olertia. I: Lirika.

liranja. (laranondo): *is.* Ikus.: Larana. I: Laranja.

liranja-eŕ xximeta. (gozoki): *is.* Laranjaz egindako gozokia. (laranondo): *iz.* Berbera.

liranja-ondo. (laranondo): *iz.* Ikus.: Laranondo. I: Iranjatze, uŕe-sagaŕ.

lirdi. (aogozo): *iz.* Ikus.: Adut. I: Lerde, lirdike.

lirdika. (aogozo): *iz.* Barearcn aduŕa.

lirdikatu. (zaps): *ad,* Arnariak lerdekatu.

lirdike. (aogozo): *iz.* Ikus.: Add. I: Lerde, lirdi.

lirdiketu. (aogozo): *ad.* Aduŕa edo lirdikes bota.

lirdinga. (aria): *iz.* Aukiaren garauen uŕiñx. (lika): *izond.* Lekadatsua dana. (ligarda): *iz.* Barekurkuloaren ligarda. (belaŕ): 11 *iz.* Oxin baten ormaetan egoten dan belaŕa. (utzaldi): Ej *iz,* Beyak kuma izan baño lenago ta gero ere botatzcn darn zikinkeria.

tires. (txairotssun): *izond.* Ikus.: Lerden, linda,

lirika, (olerti): *ft.* Ikus.: Liraldi.

liriku. (olcrti): *izond.* Lirikaz ari dana.

liriku-giro. (olerti): *iz.* Liraldiaren giroa.

Urfa. (arduragabetasun): *izond.* Ikus.: Ardurabako. Lieba bako. (apaingabetasun):izond. Apaingabetasunez ari dana. (umolasun): *(iz.* Umatua dagoen amaria. (igali): I *iz.* Berbera. (atsekabe): j *izand.* Itun dagocna. (lore): 11 iz. ikus.: Atso-lili. I: Bastoin. (begi): II iz. Bcgi itunak. I: Liro.

lirin-harne. (igali): *iz.* Igali bat inguratzen duets iintzaren barneko zatia.

lirin-erdi. (igali): iz. Igali bat inguratzen duen mintzaren erdiko antis.

Iirin-gabe, (goiztartasun): *izond.* Eldu-gabe dagoena.

liiindu. (umotasun): *ad.* Aruariak asko umotu. I: Lirintu. (igali): *ad.* Berbera.

liringoŕi. (landare): *iz.* Lastaduua dan landarea, atsona duena.

lirintu, (umotasun): *ad.* Ikus.: Lirindu. (igali): *ad.* Berbera.

liraai-bero. (isladura): *is.* Eguzkiaren isladurak soŕerazten duen beroa. (bero): *iz.* Berbera.

Iirlaŕ--toki. (isladura): *is.* Lirlaŕ-beroa dagoen tokia. (leku): *iz.* Berbera.

lirlera. (irazte): *is.* Uraren iraztea.

lirleratu. (irazte): *ad.* Tkus.: Irazi. Iragazi.

lirlerazte. (garastaketa): is. Iraztearen bidez garastatzea.

lirleraztu. (garastaketa): *ad.* Traztearen bidez garaztatu.

tiro. (begi): *is.* Begi ituna. (aditz): *ad.* Litcke edo lezake.

tires. (erorkera): *iz.* Luŕen jaustea. I: Lita, litadura, litamendu.

liruli. (abesti): iz. Egaztiaren abestla.

lis-amu. (aŕantza): *iz.* Gelbak aŕapatzeko amua.

Elsa. (ianabesa): *iz.* Ongatia zeatzeko Ianabesa,

lisa-burdun. (burni-aldi): *iz.* Burni-aldia egiteko lanabesa. I: Lisa-burdun, burdinlaua.

Ilsagune. (makurdura): iz. Mendiko oguŕak jeitsi-erazteko, lauzko makurtua.

lisaketa. (burni-aldi): *iz.* Janzki zuriaren burni-aldia.

lisakin. (burni-aldi): *iz.* Burni-aldia egitea.

iisatu. (zitistada): *ad.* Ziŕistada egin. (jatsiera): *ad.* Ikus.: Jatsi. I: Jatxi, jetxi. (askapen): II *ad.* Askatu. (burni-aldi): li *ad.* Burni-aldi egin.

lisati.aile. (burni-aldi): *(sand.* Burni-aldia egiten duena.

llsatzale. (limurtasun): *frond,* Limurtasuna egiten duona.

liseri-gabe. (urdail): *Land.* Egoskaitza dana. I: Liseri-gaitz, lisirgaitz.

liseri-gaitz. (urdail): *izond. Ikus.:* Liseri-gabe, I: Lisirgaitz.

liseribidetca. (urdail): *iz.* Txigoikuntza egiteku, soñeko Ianabesa.

liscriketa. (urdail): iz. Egostaldia. I: Ikus.: Txigoikuutza, lisirkuntza.

liscritu. (urdail): *ad.* Txigoikuntza egin. Lisirtu, liseri.

liscsibidetza. (urdail): iz. Azkuriia egosteko, soñean dagoen bide osoa.

lisiña. (kondaŕ): *is.* Eotatietan geratzen diran albitsaren kondaŕak.

lisiru. (abeltegi): *iz.* Abereen asks.

lisirgaitz. (urdail): izand. Ikus.: Liseri-gabe. I: Liseri-gaitz.

lisirgaŕi. (urdail): *izond.* Txigoikuntza egin ditckena. I: Lisirkaŕi.

lisirᵍaitz. (urdail): *(sand.* ikus.: Bgoakaitz. : Egosgaitz, txigoigaitz.

lisirkuntza. (urdail): *iz.* Ikus.: Liseriketa. Txigoikuntza.

lisirtu. (urdail): *ad.* Ems.: Liseritu.

liska. (bete): *iz,* Ur geidituen ondoan surtzen dan belaŕa. (istinga): *ft.* Istil txikia. (bass): II *is,* Ikus.: Loputz. I: Lintsa. (lika): II *is.* Txoriak atapatzeko lika. (itsastasun): II *iz,* Itsasten dan gaya.

liskada. (zikintasun): *is.* Ur geldituen iraitzean egiten dan zikinkeria.

liskadatu. (zikintasun): *ad.* Liskada egin.

liskadun. (zikintasun): *ftond,* **Itxaso** Is ibayen ondoan egiten da logi biguna, margo iluna duena daukana.

liskadura, (lika): *iz.* Liska eukitzea.

liskarbide. (lipizta): *iz.* Lipiztan ari-izatekoa dana.

liskarbidez. (lipizta): *adond.* Lipiztan ari-izatea.

liskardura. (lipizta): *iz,* Lipiztan ari-izatearen egipena. I: Liskarkeria, liskaŕaidi.

liskarduri. (lipizta): *izond.* Ikus.: Liskaŕari, Liskarlari, liskargile.

liskargile. (lipizta): *izond. Ikus,:* Liskaŕ-emaile. Liskarduri.

liskarkeria. (lipizta): *iz.* Ikus.: Liskardura. j: Likkaraldi.

liskarkide. (etiketa): *ŕzond.* Etiketan ari danaren kidea.

liskarklzun. (lipizta): iz. Lipiztan ari-izatekoa dana.

liskarlari. (lipizta): *izond. Ikus.:* Liskat-emaile. I: Liskafari, liskarti, liskartsu, liskarduri.

liskaf. (etiketa): *in.* Ikus.: litiketa. Inpizta, liskafondo, listaŕ, izkurdura, mataska, matutin, takela, sparks, zamafa. (bofoka): *iz. ikus.:* Bairiki'. j: Katzaka, liskaŕondo, makurkeria.

liskaŕaldi. (lipizta): *iz.* Ikus.: Liskardura. Liskarkeria.

liskaŕari. (lipizta): *izond.* Ikus.: Liskaŕ-emaile. j: Liskarlari, liskarti, liskartsu, liskarduri.

liskaf-auzi. (auziratze): *iz.* Auziratzean ikustekoa dan auzia.

iislcaf-emaile. (iipizta): *izond.* Lipiztan ari dana. Liskarlari, liskaŕari, liskarti, liskartsu, liskartzale, liskaf-zale, liskargile.

liskaŕondo. (etiketa): *iz.* Ikps.: Etiketa. j: Liskaŕ. (bofoka): *ft.* Berbera.

liskaf-zale. (lipizta): *izond.* Ikus.: Liskaŕ-emaile. Liskartzale.

Ilskarti. (lipizta): *ŕzond.* Ikus.: Liskaf-cmailc. Liskarlari, liskaŕari, liskarlsu.

liskartsu. (iipizta): *izond.* ikus.: Liskai-emaile. Liskarlari, liskarti, liskaŕari.

liskartu. (etiketa): *ad.* Etiketan ari-izan.

liskartzale. (lipizta): *izond.* Ikus.: Liskaŕ-emaile.1: Liskaŕ-zale.

liskatsu. (lika): *inner!.* Lika daukana.

liskat. (lika): *ad.* Likaz bete.

liskef. (acme): *iz.* Ikus.: Axari.

lisko. (zurtoin): *iz.* Ikus.: Lipitx. (lazapen): *izond* Lazatuta dagoena. (ugaritasun): j *izond.* Ugaritasunean dagoena.

llsna. (lapufeta): *izond.* Lapufetan ari dana. : Lister'. (ayeŕ): *iz.* Ayefa izatea.

lisnatasun. (ayer): *ft.* Ayeŕa izatearen bereiztasuna.

lisnatu. (ziŕistada): *ad.* Zifistada spin. (aye!): *ad.* Ayeŕa izan, ikus.: Listertu.

list. (geŕikatze): *iz.* Ikus.: Itoltza. I: Gaŕiko.

lista. (basa): *iz.* Ikus.: Basa. j: Linea.

listaari. (ari): *iz.* Bras.: Arazi. I: Listai, listari.

listadura. (ipurakintza): *iz.* Oyaletan, soñekoetan edo ingietan, beren ertzean ipintzen edo egiten dan apaingailua.

listafln. (erle): *ŕn,* Listoŕ nundia. I: Lozafin.

listai. (ari): *iz.* Ikus.: Arazi. G: Listaari, listari.

listame. (erle): *iz.* Listmtxikia. I: Lixtafina.

listari. (ari): *iz. ikus.:* Arazi. : Listaari, listai, lixta, lizari.

listaf. (ctiketa): *in,* Ikus.: Etiketa. I: Liskaŕ.

listatu. (ipurakintza): *ad.* Soñekoak edo beste gauzak listaduraz apaindu.

listerkeria. (lapuŕeta): iz. Lapuŕeta egitca. Listeferi.

listef. (lapuŕeta): *ŕzond.* Ikus.: Lisna. (ayeŕ): *iz.* Ayeŕa izatea, (ufitasun): iz. dana.

listeferi. (lapuŕeta): *iz.* Ikus.: Listerkeria.

listertu. (aye): *ad.* Ayeŕa izan. j: Ikus.: Lisnatu.

listila. (tanta): *iz.* Ikus.: Itaixur. j: Itoin.

listif. (gozoki): *izond.* ikus.: Lamiti. Lazar'.

listorkabi. (erle): iz. Listoŕak dagozen tokia. Lixtorkafia, listoŕ-oantze, listoŕ-zulo, lozerabia, lozef-kafi, liztoŕadi, liztortzulo, usterleontzi.

listof. (erle): iz. Lau ega mintzadun dauzkan zomoŕoa; soiiaren atzealdean mizto bat dauka, ta mien bitartez, sistalzen duenean, ezabizi bat sartzen du, antura mingaŕiak egiten. j: Listoŕ aundia, laze!, listoŕ, listof, taba, udubio, ulabio, erlabio, udubio, usterle. (ziztada): *in.* Sugearen izpia.

listof-oanlze. (erle): iz, Ikus.: Listorkabi. ^: Listoŕ-zulo, lozerakia, lozeŕ-kafi.

listofzulo. (erle): *iz. Ikus.:* Listorkabi. I: Listor-oantze, usterleontzi.

listortzaŕ. (erle): *iz.* Oso nundia dan listoŕa.

listu. (ari): *ad.* Oyal batetik ariak atera. j: Litsatu, zirpi€du. (aogozo): *iz.* Bros,: Aogozo. I: Istu, iztu, lixtu.

listu-jario. (aogozo): iz. Aogozoa atcratzea.

listu-adol. (goŕoketa): *iz.* Listukatutako odola.

listu-zaie. (goŕoketa): *iz.* Goŕoak botatzen ditueua. I: Eros.: Listukari. Listulari.

Iistu-zali. (goŕoketa): *iz.* ikus.: Listuontzi.

listubera. (aogozo): *izond.* Aogozo ugari daukana. j: Listu€i.

listubide. (aogozo): *iz.* Aogozoa ateratzeko ixtuna.

listuka. (gofokcta): *adond.* Gofoak botatzen ari-izatea. I: Ikus.: Listurka.

listukada. (gofoketa): *iz.* Goŕoak indatez botatzearen egipena.

listukaketa. (goŕoketa): *iz.* Goŕoak ateratzearen egipena. I: Listuketa.

listukadi. (igoŕoketa): *izond.* Goŕoak botatzen dituena. j: Listulari, listu-zaie, lixtukari.

tistukatu. (gofoketa): *ad.* Goŕoak bota. j: Lixtukatu.

listuketa. (gofoketa): *iz.* Ikus.: Listukaketa.

listularl. (goŕoketa): *izond.* Ikus.: Listukarl. I: Listu-zaie.

iistuontzi. (goŕoketa): *iz.* Goŕoak botatzen diran ontzia. j: Listu-zali.

listurka. (goŕoketa): *adond.* Ikus.: Listuka.

listuti. (sogozo): *izond.* lkus.: Listubera.

Iistutu. (aogozo): *ad.* Aogozoa atera. Listuztu.

Iistutxaf. (goŕoketa): *in.* Iaurtitako goŕoa.

iistuzko. (aogozo): *izond.* Aogozoari dagokiona.

listuztu. (aogozo): *ad.* Ikus.: Listutu,

lita. (erorkera): *iz,* Ems.: Lirta. Litadura, litamendu.

Madura. (erorkera): *iz.* lkus.: Lifts. I: Lita, litamendu.

litagin. (ortz): *in, Ikus.:* Letagin. Letain, litain, matagin.

litain. (ortz): *iz.* Ikus.: Letagin. : Letain, iitagin.

litain-azuf. (masail-ezuf): ŕz. Ikus.: Matel-ezuŕ. j: Litain-ezuŕ.

litaiu-ezuf. (masail-ezuŕ): *iz.* lkus.: Matel-ezuŕ. j: Litain-azuf.

Makin. (zaboŕeri): *in,* Zaboŕa, sakaŕa. J: Ikus.: Aitxiŕika.

litakof. (igidum): izond. Igitu ditekena.

litamendu. (erorkera): iz. Ikus.: Lirta. I: Lila, litadura.

litantza. (erorkera): *iz. Jkas.:* Lirta. I: Litamendu.

litatu. (erorkera): *ad.* Erori, ondatu.

liteken, (aditz): ad. Egin diteken cdo egin liteken.

Ilteken-aldi. (altasun): *iz.* Egin liteken aldia.

litekena. (altasun): izond. Egin ditekena edo litekena.

Work). (landare): *iz.* Xulufraikaria dan belaŕezko landarea, nunbait baratzekaria bezela jaten clans.

liti-erdoi. (kimia): *iz.* Litiaren ordeya.

lito. (sakonera): *iz.* Sakona dan tokia.

tits. (makil): iz. lints.: Txiia. j: Txila aundia. (ari): iz Ikus.: Litsa. j: Tiraltsi. (mailkadura): j; *iz.* Asmo bati buruz izan diteken **mailkadura.**

lits-lau. (GB: *ft.* Txilaz atontzeko lana.

litsa. (ari): *iz.* Oyal batetik ateratzen dan aria. j: Lits, litx, pits. (janztura): *iz.* Soñeko baten beko ertza. j: Lits, tiraltsi, (matsondo): jj iz. Ikus.: Ayen. j: Keaton.

litsaki. (janztura): iz. Soñeko baten isatsa.

iitsatu. (ari): *ad.* Ikus.: Listu. j: Zirpildu. (margaerti): *ad.* Margoa eman.

litseztatu. (ipurakintza): *ad.* Ipurakintzaz apaindu.

litstu. (op: *ad.* Txilaz alondu.

litx. (ari): *iz. Mitxa,* zirpil, pits, prizlinga, lxirizii. (ipurakintza): *iz.* Ipurakintzaz egindako apainketa. j: Litz. (margo): fi *iz.* Margo baten mailkadura. (ule): jj tz. Sai-abereeu lepo gañean dagoen ulea. (lore): Il k. Artoaren lorea. (arto): jj *ŕz,* Berbera. (zikintasun): jj ŕc. Liñotik geratzen dan ilauna. (ubil): *(iz.* Lufera jausitako ubilaz egiten dan istiltxoa. (argi): (iz. Argiaren ziskua. j: Llama. (janztura): fi *iz.* Soñekoaren beko edza. j: Ikus.: Litsa.

Iltx-antzeko. (ipurakintza): ŕzond. Ziŕindaren antzekoa dana.

Iltx-mutuf. (ipurakintza): *iz.* Mokoak dauzkan galartzua.

litxa. (aŕain): *iz.* Jangaŕia dan aŕaSa.

litxarka. (gozoki): *adond.* Litxaŕeriak jaten ari-izatea.

litxarkatu. (gozoki): *ad.* Litxaŕeriakjan. I: Miikatu, uriizkatu.

Litxarkeri. (Lapuŕeta): *iz.* Lapufeta txikia. j: Litxaferi, litxuŕeria, jujuskeria.

lixiarketa. (mingain): *izond.* Ikus.: Lamikari. Lamiti. (urguritasun): *iz.* Ikus.: Zurbizkeri. j: Kuxkeria. (gura): jj *iz.* Atsegifia izan dan zerbaiten gogorapena, beŕiz izateko gurariaz.

litxarki. (gozoki): *adond.* Litxaŕeriak miazkatzen ari-izatea.

litxaŕ. (lapuŕeta): */sand.* Lapuŕa dana. Litxiŕ, lixtif. (koipe): *iz.* Koipea biltzeko morkoa. I: Litxedeŕ, litxoŕ. (gozoki): jj *izond.* Ikus.: Lamiti. I: Liskŕ, lutzaŕ, mizka, mizke, mizkelo, mizkin, lubtaf, nabarben, napuŕ, ñapuŕ, mexdci, mizkin, muluŕ-gaizto, mutuŕ-xuri, mutuf-zuri, ontzale, urinbuska, zartagin-zaaŕ, unkoi.

litxaŕeri. (gozoki): iz. Jangai guria, atsegiña bakaŕik izateko jaten dana. Izkimizki, izkiritniri, izkiri-mizkiri, lutxaŕeri, mizkeñeri, mizkinkeri, maiseria, mizkineri, musukeri, onkeria, surbizkeria, uniu.

litxafero. (lapufeta): *izond.* Lapuŕa dana. ^: Litxaf-zale.

iitxaf-zale. (lapuŕeta): *izond.* Ikus.: Litxafero. (mingain): *izond.* Litxaŕeriak jateko zaletasuna duena. : Lixtef.

litxedef. (koipe): iz. Ikus,: Litxaŕ. Litxof, litxeŕ, litxeŕera, litxeŕo.

litxiprin. (baldartasun): *izond.* Baldaŕa dana. (igitai): *ft.* Igitai txikia.

litxif (lapufeta): izond. Ikus.: Litxaŕ. j: Lixtcŕ.

litxof. (antoxin): iz. Ikus: Litxaŕ. j: Litxedef.

litxuntxe. (abetxu): *iz.* Ayen-txurikaria dan abetxua; azala are ta tximufa dauka ta muiña zuri ta ugaria. Lixuutxa.

litxuferia. (lapuŕeta): *iz.* Lapuŕeta txikia. |: Ikus.: Litxarkeri. j: Litxaŕeri.

litz. (ipurakintza): *iz. Ikus.:* Litx.

litza. (ii): *iz. Ikus.:* Ii-tegi. j: lidoi,

litzikuskin. (argi): *iz.* Argi-sorta edo izpiketaen multzoaren baŕeyadura lontzeko edo azterkatzeko lanabesa.

Iixa. (aŕain): *iz. Ikus.:* Gelba, j: Kataŕain, liza.

Iixa-beltx. (aŕain): *iz.* Lixa-tnota bat.

Iixa-sare. (sane): iz. Lixak afapatzeko sarea.

lixa-tresnak. (aŕantza): *iz.* Lixak aŕapatzeko apailua.

lixaketa. (limurtasun): *iz.* Lafu-latzaz limurtasuna egitea. j: Lixapen, lixatze.

lixapen. (limurtasun): *iz.* Ikus.: Lixaketa. Lixatze.

lixaf. (gaiztasun): *izond.* Gaistoa dana.

lixaferia. (gaiztasun): *iz.* Egokia ez clan jolasbidea.

lixasoka. (zamuka): *iz. Ikus.:* Zamuka. j: Sarga.

lixatu. (limurtasun): *ad.* Lafu-latzaz limurtasuna egiu.

lixatze. (limurtasun): *is,* Ikus.: Lixaketa. i: Lixapen.

lixerltu. (urdail): *ad.* Txigoikuntza egin.

lixia. (boketa): *iz. Ikus,:* Boketa. 1: Lixiba, lixibare, lixu, lixueŕc.

lixiatu. (boketa): *ad.* Janzkiak boketaz garbitu.I: Lixibatu.

Iixib-outzi. (ikuzketa): iz. Ikuzketa lixibaz egitcko nutria.

lixiba, (boketa): *iz.* Ikus.: Boketa, j: Lixia, lixibare, puyata, pujeta, ur-txuri.

lixiba-egile. (ikuzketa): *izond.* Lixibaz ikuzten duena. {: Lixiba-jotzaile, lixiba-txauzale, lixukuztaiie.

lixiba-jotzaile. (ikuzketa): *izond.* Ikus.: Lixiba-egile. j: Lixiba-txauzale, lixukurtaile,

€ixlba-putzu. (ikuzkcta): *iz.* lkuzten dan tokia.

lixiba-txauzale. (ikuzketa): *izond.* Ikus,: Lixiba-egile. j: Lixiba jotzaile.

lixibagintza. (boketa): iz. Lixiba egiten duen lankuntza.

lixibaketa. (ikuzketa): *is.* Lixibaz egindako garbiketa. (iragaztura): *is.* Berbera. (boketa): jj *is.* Berbera. j: Lixibaldi. (ubildura): jj *is.* Gai bat ubil bateaz erabili, oŕen zati bat edo batzuk ubildu ditzan, j: Lixibaldi.

Lixibaldi. (boketa): *is.* Ikus.: Lixibaketa. (ubildura): is. Berbera.

lixibare. (boketa): *is.* lkus.: **Bolreta. j:** Lixia, lixiba,

lixibatu. (boketa): *ad.* Janzkiak boketan ipiñi. j: Ikus.: Lixiatu.

lixkargose. (lipizta): *izond.* Lipiztan ari dana.

lixkaf. (etiketa): *is.* Ikus.: Etiketa.

Lixku. (zurtoin): *is.* Ikus.: Altxuma. j: Alsuma.

Hatt. (lokaŕi): *iz. Ikus.:* Listari. j: Lizari.

lixtafra. (biurdura): *Land.* **Biurduraz** eta alai ari dana. j: Lixtifin.

lixtafina. (erle): *iz.* Listof txikia. j: Liztame, liztuŕ.

lixtafinkeria. (zatarkeri): *iz.* Zantzailen egipcna.

lixiatu. (aŕ): *ad.* Landarc berezien kaiak ipiñi ziriko-aŕak beren kuskuak atondu ditzatcu. j: Lŕzatu.

lixtaxefa. (zarnuka): *iz.* Azpi-oyalak egiteko,eundutako zarnukaren zeŕenda. j: Liza-xeŕa.

lixtergafi. (erakarpen): *izond.* irakartzeu duena.

lixterkof. (lagatze): *izond.* Edonoren naimenez bore burua eramateko eŕez lagatzen duena.

lixtef. (Lapuŕeta): *izond. Ikus.:* Litxaŕ. 1: Litxif. (mingain): *izond. ikus.:* Litxaŕ-zale.

lixtertasun. (ayeŕ): *iz. Ikus.:* Ayet. 7ita, jitc. (gozoki): *iz.* Litxaŕeri-gogoa.

lixtertu. (aycr): *ad.* Norbait edo zerbaiterako ayefa izan. I; Lixturtu.

lixtertzaile. (erakarpen): *ŕzond.* Erakartzen duena.

Iixtifin. (biurdura): *ŕzond.* Ikus.: Lixtafia.

Iixtorlufa. (aria): *iz.* Listoŕen kabia.

lixtot. (erle): *iz.* Ikus.: Listoŕ. I: Udubio.

lixtro. (osotasun): *iz.* Zerbait betetren duena.

lixtn. (aogozo): *iz.* Ikus.: Listu. **Aogozo,** lixtuŕ, tu, txutxa.

lixhr-hide. (aogozo): *iz.* Aogozoaren ixtuna.

lixtu-guruin. (augozu): *iz.* Aogozoaren guruifia. (guruin): *iz* Berbera.

lixtu-ontzi. (goŕoketa): ŕz. Augozoa ado goŕoak botatzeko outzia.

lixtuka. (aogozn): *adond.* Aogozoa botatzen ari-izatea. I: Lixturka.

lixtukari. (aogozo): *izand.* Itzegitean aogozoa botatzen duena. Listukari.

lixtukatu. (aogozo): *ad.* Ikus.: Listukatu.

lixtuketa. (aogozo): *iz.* Aogozoa ateratzearen egipena.

lixtura. (ayes): L. /km.: Lisa'".

Iixturke. (aogozo): *adond.* ikus.: Lixtuka.

lixtuf. (istinga); ŕz. Logiz beteta dagoen istila. (bass): iz. Berbera. (aye): II *iz.* Norbait edo zerbaiterako ayefa izatea. I: Lixtura, iixteŕ. (aogozo): II *iz.* Ikus.: Aogozo. I; Lixtu,

lixturtu. (ayef): *ad.* Ikus.: Lixtertu.

lixu. (boketa): iz. lime.: Boketa. Lixia, lixueda, lixuede, lixuefe.

lixuafi. (atiko): *iz. Ikus.: A#iien.* I: Azpilak, edontziak eta abet garbitzeko afia. I: Pegartegi, sukaltaŕi.

lixuatu. (iragaztura): *ad.* ikus.: Iragazi. I: Irazi, lixuetu.

lixuba. (ikuzketa): ŕz. Janzkiak lixuaz garbitzca.

lixubatu. (boketa): *ad.* .Ianzkiak garbitzeko lixuaz

lixueda. (boketa): *iz.* Ikus.: Boketa. I: Lixu, lixuede.

lixuefe. (boketa): *iz.* Ikus.: Boketa. I: Lixia, lixu.

lixuetu. (iragaztara): *ad.* Ikus.: Lixuatu. ^: Iragazi, irazi. (ikuzketa): *ad.* Berbera.

lixukuztaiie. (ikuzketa): *ŕzond.* Ikus.: Lixiba-egile. 1: Lixiba jotzaile.

Iixuntxa. (abetxu): *ft.* Ikus.: Litxuntxe.

liza. (aŕain): *iz.* Ikus.: Gallia. I: Lixa, lize. (ad): ŕz. Ari gogofa.

iiza-biiuf. (iotura): iz. Ikus.; Bidet. I: Liza-biuŕ, iiza-loki.

iiza-biuf. (lotura): *iz,* ikus.: Bidet'. j: Liza-bilurr, iiza-Ioki.

liza-korda. (lokaŕi); *iz.* **Zamukaz** egindako laks/ia. ^: Liza-lokaŕi, liza-soka, Iizta.

liza-lokaŕi. (lokaŕi): iz. Tkus.: Liza-korda. I: Liza-soka.

iiza-lold. (loturs): iz. Ikus.: Biduŕ. !: Liza-biluŕ, iiza-biuŕ.

iiza-sasld. (zamuka): *iz.* Zamukaz egindako sare Manta.

liza-soka. (lokaŕi): *iz.* Ikus.: Liza-korda. Liza-lokaŕi. (zamuka): *iz.* Berbera.

liza-xefa. (zamuka): iz. Ikus.: Lixtaxefa.

lizaat. (ingi): *iz.* Lixaren lafuaz gertutako ingia. I: L€zlaŕu.

lizafm. (erle): iz. Erle-aundia.

lizain. (ar'): *iz,* ikus.: Itxain. E: Odol-zale.

lizama. (aŕain): *iz.* Aundia dan aŕaña; bore bizkaŕa nabarduna da.

lizana. (ari): iz. Aria bilduta daukan oditxoa.

lizardi. (zugatz): *iz.* Lizafak dagozen tokia. Lizafaga, lizartegi, lizartsu.

liesri. (lokaŕi): *iz.* Ikus.: Listari. I: Lixta.

iizarld. (zur): *iz.* Lizaŕaren zure. (eŕetxin):iz. Lizaŕaren cŕetxina.

lizaf. (zugatz): *iz.* Oliokaria dan zugatza; bere zura zuria da ta oso tengorakoŕa. I: Leixaŕ, leizaf, iuzaŕ, erlekutz, ustain, ustuguei.

Iizaŕaga. (zugatz); *iz. Ikus.:* Lizardi. 1; Lizartegi, lizartsu.

lizaf-belaf. (landare): iz. Boskoizkaria dan landarea; lufinicoya dan olioa ematen du, uŕingintzan eta sendakintzan erabiLtzen dana.

lizaf-enbaf. (enbea): iz. Lizaŕarcn enbota.

lizaŕibaf. (zngatz): *iz.* Lizafak dagozen ibafa.

lizaŕlora. (zugatz): *iz.* Lizaŕaren lorea, (lore): *ft.* Berbera.

lizaŕondo. (zugatz): *iz.* ikus.: Liza..

lizartegi. (zugatz): ŕz. Ikus.: Lizardi. I: Lizafaga, lizartsu.

lizartsu. (zugatz); *iz.* Ikus.; Lizardi. Lizataga, lizartegi.

lizate. (aditz): *ad.* Iran liteke,

lizatu. (aŕ): *ad.* lkus.: Lixtatu.

lizaztu. (zumuka): *ad.* Orma ta sabayak zamukazko oyalez estali, igeltsua itsatsi dedin. (estaldura): *ad.* Berbera.

lizerina. Cubit): *iz.* Margu€, saŕi ta gozoa dan ubila, koipezko gorputzetan aurkitzen dana, ufingintzan eta sendakintzan erabiltzen dana.

lizifru, (abeitegi): *iz.* Abeltxeentzako aska.

lizka. (landare): *iz.* Ikus.: Auki. I: Bigura.

Iizlaŕu. (ingi): iz. Ikus.; Lizaaŕ. Lixlaŕu. (limurtasun): *ŕz.* Berbera.

Iizondu. (zurmin): *ad.* Zurmiiiez bete. I: Lizundu.

list. (ari): *ŕz.* Gagofa dan aria. j: Liztari.

Iizta. (zamuka): iz. ikus.: Liza-korda. Liza-lokaŕi, liza-soka. (lokaŕi): *iz.* Berbera,

liztame. (erle): iz. Ikus.: Lixtatina. Liztuŕ.

liztami. (ar): L. Laze ta mea dan aŕa.

liztari. (ad): iz. Ikus.: Lizt.

liztof. (erie): iz. Ikus.: Listoŕ. I: Leizafin, lezafin, lizot, asterie.

Iiztoŕabi. (erle): *iz.* Ikus.: Listorkabi. Lixtorkafia, liztortzulo.

liztof-yoku. (joko): *iz.* Mutilen jokoa: i3atek, eskuak au pelican ipiñita, erie-mando baten buŕunda antzeratzen do, baste baten bat aŕapatzeko ia masaileko bat emateko.

liztortalde. (erle): *iz.* Liztoŕen multzoa.

liztortzaf. (erie): *iz.* Oso aundia dan liztoŕa.

liztortzulo. (erle): *iz.* ikus.: Listorkabi. Lixtorkafia, liztoŕabi.

Iiztukatu. (aogozo): *ad.* Aogozoa asko bota.

liztof. (erle): *iz.* ikus.: Lixtafina.; Liztame.

lizun. (zurmin): *iz.* Ikus.: Zurmin.: Erdoil. (zikintasuu): *izand.* Oso •rikiña dana. (baidartasun): II *ŕzoad,* Baidaŕa dana. (umotasun): II *izoad.* Oso umo dagoena. (aragi-iŕits): II *izond.* Zantafa dana. Teyu.

lizun-etxe. (lizunkeritza): *ŕz,* Lizunkeritzaz ari-izateko etxea.

Iizun-gale. (lizunkeri): *izand.* Aragikoya dana. : Lizunkerizalc, lizunkoi.

Iizun-geikeri. (lizuukeri): iz. Zantarkeri aundiaren egipena.

Iizun-gosc. (lizunkeri): ŕz. Lizunkeriz ari-izatea.

Iizun-idazle, (lizunkeri): *izand.* **Lizunkerizko gayak** idazteko erabiltzen dituena.

lizutt-idazti. (lizunkeri): *iz.* Lizunkerizko gayaz idatziko **idaztia.**

lizun-itz. (iizunkeri): ŕz. Lizunkerizko iiza.

lizun-jantzia. (lizunkeri): ŕz. Lizun eta lotsagabeko jantzia. (janztura): *iz.* Berbera.

lizun-une. (zumtin): *iz.* Zurmiñez dagoen zatia.

lizun-usai. (main): *iz.* Ikus.: Lizunsunda. I: Lizun-uxain.

lizun-usaindu. (usain): *ad.* Usain txaŕa ta kiratsa eman.

lizun-uxain. (usain): *iz.* Ikus.: Lizunsunda. I: Lizun-usai.

lizun-zaleki. (tizunkeri): *adond.* Lizunkerictan ari-izatea.

lizun-zaletasun. (lizunkeri): *iz.* 1kas.: Lizunzalekeria.

lizun-zaletu. (aragi-ifits): *ad,* Aragi-ifitsetan ari-izan.

lizunarazi. (aragi-ifits): *ad.* Lizundu-eragin.

lizunarazIe. (aragi-if its): *izond.* Lizuntzen ducna.

lizunbera. (aragi-ifits): *izond.* Aragi-iŕitsetan ari dana.

lizundu. (zurmin): *ad.* Znrmiñcz bete. I: Ikus.: Lizondu. (aragi-ifits): *ad.* Aragikeria egin. j: Teyutu.

lizundura. (orban): *iz.* Ikus.: Orban. Bextura.

lizuneratu. (lizunkeritza): *ad.* Lizunkeritzan sartu edo ari-izau.

lizungafi. (zurmtn): *izond.* Zunnindu ditekena.

LIZUNKERI. iz. Zantarkeria; txukuntasunik ez duenaren tasuna. 1: Egipen edo caste zantaŕa. I: Aragikeri, linburkeria, linburde, loitasun, teyutarzun, txaŕikeria, zantartasun, tzarkeria. /f (aragi-iŕits), (azaldi), (biurkeri), (emakume), (eskugeikeri), (indaf-estaldura), (lizunkeritza), (maitasun), (sodomakeni).

lizunkeritu, (lizunkeri): *ad.* **Lizunkerietan** ari-izan.

LIZUNKERITZA. *is.* Edozein zantarkeri edo aragikeriari nabariz aurkeztearen egipen eta ondorioa. j: Txindiaren trukean gizonai bare gorputza emanez, emakume batek bere suñaz dagien salerostea. 1: Ematizunkeri, ematorokeri, emagaldutza, ematxarkeria, likixkeria, loitze, juliskettia, urdangakeria. II (apalkuntza), (aragi-iŕits), (azaldi), (emakume), (eskugeikeri), (lizunkeri), (Iupugintza), (oaidego), (osasunbide), (zatarkeri).

lizunkerizale. (aragi-ifits): *izond.* Tkus.: Lizun-gale. 1: Lizunkoi.

lizunki. (lizunkeri): *adond.* Lizunkeriz ari-izatea.

lizuukoi. (aragi-ifits); *izond.* Ilnts.: Lizun-gale. I: Lizunkerizale.

lizunkoikeria. (lizunkeri): *is.* Lizunkerizko iŕitzeta) ari-izatearen egipena.

lizunkof. (zurmin): *izond.* Zurmiñez bete ditekena. (lizunkeri): *izond.* Lizunkerizko ifitsetan ari-izateko dagoena.

lizunsunda. (main): *is.* itxita egondako gela batean dagoen usain txaŕa. I: Lizun-usai,lizun-uxain.

lizuntarazi. (ezkontza-loitzc): *ad.* Lizunkerizka beartu.

lizuntasun. (zikintasun); i'a. ikus.: Zikintasun. 1: Basikeri, loitasun.

lizuntegi. (tizunkeri): *iz.* Lizunkerizko egipenak egiten diran tokia. (isiamtasun): *is.* Islamdaŕak beren emakume ta oaideak dauzkaten tokia.

lizuntsu. (zurmin): izond. Zurmiñez beteta dagocna.

lizuntzaile. (orban): *izond.* Orbanak egiten ditucna.

lizunzale. (lizunkeri): *izond.* Zantaf eta lizunkoya dana.

lizunzalekeria. (iizunkeri): Lizunkerirako zaletasuna. j: Lizun-zaletasun.

LO. *is.* La-egiteko gogoa. I: Lo-egitearen egipena. j: Lotan. I: Bekaneko, amens, eldarnio, Iola, momo, momolo.11(gau), (getdidura), (lolotasun), (mamu), (mutidura), (ae), (soiñizti), (sorgortasun). (arpegi): *is,* Logune. (itzalketa): 11 *ad.* Itzali. (ikoldura): 11 Arpa, kaŕanpa. II "Loth naroa, one umeak",

lo zazute. (lotura): *ad* Lahr ozazute.

to-abar. (io): **iz.** Bazkaldu ondoren egiten dan lo-kuluska. I: Lo-abaro, ln-abaŕa.

lo-abaro. (lo): *iz.* Tkus.: Lo-abar. 1: La-abaft'.

lo-abafa. (ln): *ft.* Ikus.; Lo-abar. I: Lo-abaro.

lo-ahesti. (abesti): *iz,* Umetxoai seaskan dagozenean egiten zayen abestia.

lo-alditxo. (lo): *iz,* Lo-egitearen aldi txikia.

lo-alki. (escrtoki); *iz.* Bi edo batzueotzakoa dan esertokia, bizkaŕ-alde ta bcsoak dauzkana, I: Lo-zizailu, sofalki.

lo-arba. (10): *is.* Ikus.: Loaran. I: Loarin, tobau, lo-garba, lo-garo.

lo-argafi. (lo): *ŕzond.* Lo-cragiten ducna. I; Loaŕazle, loegi-arazie, loegin-arazle, lo-eragi, lo-eragite, lo-eragingaŕi, lo-erazla.

lo-afantza. (soñu): *iz,* Ikus.: Guŕunga. I: Kufunka.

lo-uf¢zi. (lo): *ad.* Bcus.: Loarazi. j: Loark-arazi, loegin-arazi.

lo-artze. (lo): *iz.* Lo-egitearen egipena.

lo-asma. (to): *iz.* Ikus.: Ameskaitz. 1: Arnetxaf, inguma.

lo-astun. (la): *is.* Astuna dan loa. Losun.

lo-bakotasun. (csnaldi); *iz.* Logurarik ez izatea.

lo-bedaŕ. (landarc): *iz.* Ikus.: Loazle. I: Lo-belaf.

lo-belaf. (landare): **iz.** Ikus.; Loazle. 1: Lo-bcdaŕ, pabo, piupifioa, opio, uŕun-edeŕa.

lo-belafezko. (to): *izond.* Ikus.: Lobelardun.

lo-betean. (to): *adond.* Guztiz lo-eginda egotca.

lo-egite. (lo): izond. Lo-egiten ducna.

lo-egin. (In): *ad.* Notin edo aberea, zentzunak geraldian eta naimenezko igipenik gabe, atseden-aldian cgotea. I: Loran egon, lo-artuta egon, lo-egon, lolo, ñiña, Iloilo.

lo-egite. (lo): iz, Lotan egotearen egipena.

lo-erag€. (lo): *izond.* Ikus.: Lo-argafi. I; Loaŕazle, loegi-arazle, loegin-arazle, lo-eragite, to-eragiugaŕi, lo-erazla.

la-er¢gile. (la): *dead.* Ikus.: Lo-argafi. 1: Loafazie, loegi-arazle, loegin-arazle, lo-cragi, lo-eragingaŕi, lo-erazla.

lo-eragin. (to); *ad.* Lo-egin-erazi. I: Lo-erazi, lo-erazo.

lo-eragingañ. (1o): *izond.* Ikus.: Lo-argaŕi. j: Loaŕazle, ioegi-arazle, loegin-arazle, lo-eragi, lo-eragile, lo-crarta.

LO-ERAGINTZA. *iz.* Otanczko loa cragiteko erabiltzen dan egikera. If (izkutukeri), (10), (siñiskeri}.

lo-eragite. (in); *iz.* Lo-egin-eraztea. Lo-crazte, lo-arazte.

lo-erazi. (lo); *ad.* Lo-artu-eragin. !: Lo-craw.

lo-erazla. (lo): *izond.* Ikus.: Lo-argaŕi. 1: Loaŕazle,loegi-arazle,loegin-arazle, lo-eragi, lo-eragite, lo-eragingaŕi, lo-crazte bedaf.

lo-erazo, (lo): *ad.* lkru.: Lo-erazi. I; Lo-eragin.

lo-erazte. (lo): *iz.* Ikus.: Lo-eragite. I: Lo-arazte.

10-0-nat. (lo): *iz*. Ikus.: Loaran. J: Loarin.

In-erne. (1o): iz. Lotan dagoelarik eta konturatu gabe ibili, itzegin eta abaŕ egiten duenaren eginkizuna. j: Lo-ibileri, lo-zoŕo.

toeŕe. (1o): *iz*. Aisa-gabeko loa.

10-efez. (lo): *izond.* Ikus.: Loerdi. Loegale, logale, lo-galegaŕi.

lo-efeztasun. (lo): iz. Lo-egiteko eŕaztasuna.

to-eten. (1o): *iz*. Neketsua dan loa.

lo-etzan. (1o): ad. Etzanda lo-egin.

10-euli. (euli): iz. Loa soŕerazten duct) **cults.** J: Lo-uh.

lo-eza. (esnaldi): *iz*. Lo-egiteko gogorik ez izatea. j: Lo-eziña.

lo-eziña. (esnaldi): *iz*. ikus.: Lo-eza.

to-ezne. (urin): iz. Lo-belaŕaren **urin** legortuta, **sendakintzan** erabiltzen dana ta toki batzuetan ke-belaŕa bezela erabiltzen dana.

lo-gabe. (esualdi): *iz*. Lo-eziñean cgotea. I: Lo-gabczia, to-gut-xi.

la-gaits. (to): iz. Iims.: Loasna.

lo-gaiztasun. (1o): fz. Oindiño lo-betean dagoeuaren egokera.

lo-galegatL (lo): *izond.* Was.: Locgale, Loerdi, lo-otez, logs]; logatetsu.

lo-galetu. (lo): *ad.* Lo-guraz beta.

lo-galgafi. (esnaldi): *izond.* Logura kentzcn donna, naigabea bezela.

lo-galtze. (csnaldi): iz. Logura asc gabe uztea.

lo-garba. (Io): *iz*. *Ikus.:* Loaran, j: Loarba, Merin, lo-garo.

lo-garo. (1o): iz. Ikus.: Loaran. j: Loarba, loarin, lo-garba.

lo-gels. (Io): *iz*. Lo-egiteko gels.]: **Logia.**

lo-gelditu. (to): *ad.* Lo-egiten geratu.

lo-gogo. (1o): *ŕr*. Lo-egiteko gogoa. J: Lo-gone.

lo-gosez. (lo): *adond.* Loguraz ari-izatea. ^: Loguraz.

lo-guixi. (esnaldi): *ŕr*. Ikus.: Lo-gabe. Lo-gabezia.

lo-ibilizale. (lo): *izond* Lotan dagoetarik, eta konturatu gabe, itzegin eta abaŕ egiten duena.

lo-ibileri. (to): *iz*. Ikus.: Lo-erue. I: Lo-soft).

lo-itzafl. (csnaldi): *izond.* Erdi esnatuta dagoena.

to-izan. (itzalketa): *ad.* Ikus.: Itzali. J: Itzaldu.

ln-izat€. (esnaldi): *izond.* **Lo ariña** duena.

lo-iziari. (lo): *izond.* Lotan dagoenean mintzatzen dana. j: Lo-iztun.

lo-iztun. (Io): *izond.* Ikus.: Lo-iziari.

lo-izundu. (to): *ad.* Gorputz bati otantza aterazi. J: Otandu.

lo-jainko. (lo): *iz*. Loaren sasi-yainkoa.

lo-lcamusak egin. (lo): *ad.* Etenean lo-egin.

lo-katasa. (1o): *iz*. *Ikus.:* Guiunga. J: Kutuzka, to-xuŕunga.

lo-kimia. (1o): *iz*. *Ikus.:* Lokarin. Lokau, lo-kimixa,]o-kiŕi,]o-kista, lo-klunka,lo-kuku-,lo-kukulux,lo-kulux.

lo-kiñ. (to): *iz*. Ikus.: Lokarin. j: Lokau, lo-kimia, lo-kimixa, lo-kista, lo-klunka, lo-kuku, lo-kukulux, lo-kulux.

lo-kista. (1o): *iz*. *Ikus.;* Lokarin. Lokau, lo-kimia, to-kimixa, lo-kiŕi, lo-klunka, lo-kuku, lo-kukulux, lo-kulux, costa.

lo-klunka. (]o): *iz*. Ikus.: Lokarin. J: Lokau, lo-kimia, lo-kimixa, lo-kiŕi, to-kista, lo-kuku, lo-kukulux, lo-kulux.

lo-kluxlca. (Io): *iz*. **Bazkaldu** ondoren egiten dan los. I: Lo-kobika, lo-kolonka, lo-koloxka.

lo-kobika. (to): *iz*. Ikus.: Lo-kluska. Lo-kolonka, lo-koloxka.

lo-kolonka. (lo): *iz*. Ikus.: Lo-kluxka.: Lo-kobika, lo-koloxka.

lo-koloxka. (1o): *iz*. Ikus.: Lo-kluxka. Lo-kobika, lo-kolonka.

lo-k000ka. (1o): *iz*. Ikus.: Lokartze. I: Lo-kcdomoŕo, lokuma.

lo-kotomoan. (€o): *adorn!*. Kuluskadak egiten ari-izatea. J: Taukadaz, tautika, zanbuluka.

lo-koŕomoto. (to): iz. Ikus.: Lokartze. Lo-kotoka, lokuma.

lo-kotonka. (to): *adond.* Kuŕunkaz ari-izatea. (soñu): *adond*, Berbera.

lo-koŕos. (lo): *iz*. Ikus.: Guŕunga. Kuŕunka,lokaŕanka,lo-kotoska,lo-kuŕunka, iakuŕamiza.

lo-kotoska. (lo): iz. Ikus.: Guŕunga. I: Kuŕunka,1okaŕanka, lo-koŕos, lo-kuŕunka,lokuŕumiza,lo-zuŕuka, xuruntx.

lo-kuuu. (10): tz. Ikus.: Lokarin. Lokau, lo-kimia, lo-kimixa, lo-kiŕi, to-kista, lo-klunka, lo-kulatlux, lo-kulux, lo-kuluxka, lokume, lomusa, lo-kumux, lo-kunba.

lo-kukulux. (to): iz. Ikus.: Lokarin. J: Lokau, lo-kimia, to-kimixa, lo-kifi, lo-kista, lo-klunka, lo-kuku, lo-kulux.

lo-kuluka. (In): *adond.* Ikus.: Kuluskaka. ^: Lo-kuluma, lo-kuluska, lo-kuluma, lo-kuzka.

lo-kuluma. (1o): *adond.* Ikus.: Kuluskaka. I: Lo-kuluka, lo-kuluska, lo-kusuma, lo-kuzka.

lo-kuluska. (10): *adond.* Ilcas.: Kuluskaka. f: Lo-kuluka, lo-kuluma, lokuluxka, lo-kuluma, lo-kuzka, ukaŕa.

lo-kulux. (lo): Jr. Ikus.: Lokarin. J: Lokau, lo-kimia, lo-kiŕi, lo-kista, lo-kiunka,lo-kuku,lo-kukulux,lo-kuluxka, lokumc, lo-kumusa, **lo-kumux,** lo-kunba.

lo-kuluxka. (to): *L. Ims.:* Lokarin. Lo-kuku, lo-kulux, lokucue, lo-kumusa, lo-kumux, lo-kunba.

lo-kuluxlcatu. (to): *ad.* Ikus.: Lokaŕazi, J: Lokartu.

lo-kumusa. (lo): *iz*, Ikus.: Lokarin. J: Lo-kuku,lo-kulux,lo-kuluxka,to-kumux, 10-kunba, lo-kuxka.

lo-kumux. (€o): iz. Ikus.: Lokarin, J: Lo-kuku, lo-kulux, lo-kuxka, lo-kumusa, lo-kunba.

lo-kunba. (lo): *iz*. Ikus.: Lokarin. I: Lo-kaku,lo-kulux,lo-kuluxka,lo-kumusa, to kumux, lo-kuska, lo-kuxka, lo-kuxuma.

lo-kufimka. (1o): *iz*. Ikus.: Guŕunga. Kuŕunka, lo-kofos, lo-koŕoska. (soñu): *L*. Berbera.

lo-kuska. (1o): *iz*. Ikus.: Lokarin. j: Lo-kumusa,lo-kunba,io-kuxka,to-kuxuma.

lo-kuluma. (1o): *adond.* ikus.: Kuluskaka. Lo-kuluka, lo-kuluma, to-kuluska, lo-kuzka.

lo-kuxka. (to): *iz*. Ikus,: **Lokarin. J:** Lo-kurnusa, to-kunba, lo-kuxuma.

lo-kuxuma. (1o): *iz*. Ikus.: Lokarin. J: Lo-kumusa, lo-kunba, lo-kuxka.

lo-kuzka. (lo): *adond. Ikus.:* Kuluskaka. ^: Lo-kuluka, to-kuluma, lokuluxka, to-kusuma.

lo-leku. (arpegi): *iz*. **Ikus.: Loki.**]: Logun, lo-gone, lolo, lokune, adcgi, baldoki.

lo-Iota. (]o): *iz*. Lo-astuna, lo-zotoa. J: Lopesu.

lo-min. (to): *iz*. Lo-egiteko gogoa.

lo-mokoŕ. (to): *izond.* Erdi esnatuta dagoena. J: Lo-mozkoŕ.

lo-morko. (to): *iz*. Lo-egiteko gogo ariña.

lo-moŕo. (1o): *iz*. Ikus.: Loasma. J: Konkortasun.

lo-most°. (to): *iz*. Lo-ametsetan egotca.

lo-mokko£ (lo): *izond.* Ikus.: Lo-mokoŕ.

lo-murdi. (In): fz. Ikus.: Ametxaŕ. I: Ametsgaitz, lomordi, lo-mutu, toordi.

lo-murka. (10): *iz.* Erdi lotan egotea.

lo-murkan. (10): *adond.* Erdi lotan ari-izatea.

lo-mutu. (lo): iz. Ikus.: Ametxaŕ, Ametsgailz, lamordi, la-murdi, loordi.

to-nat. (lo); *iz.* Ikus.: Lolotasun, j; La-gura, maria-bekaneko, logose.

lo-nayeko. (la): *izond.* Lo-nayez dagoena.

lo-ots. (to): *iz.* Ikus.: Guŕunga. j: Kuŕunka. (soffit): iz. Berbera,

lo-pisu. (to): *iz.* Ikus.: Lo-luto. I: Lopesu, to-zoioa.

lo-samuf. (10): *izond.* Asko to-egiten duena. j: Loti, lotioi.

lo-sendabide. (sendabidekintza); iz. Lumen bidez egindako sendaketa. j: Loaz-sendabidc.

lo-sista. (to): *iz.* Bazkaldu ondoren egiten dan boa. I: Lo-sumatxu, lo-susta.

lo-soŕ. (to): iz. Lo aundia. j: Lo-soŕo, lotordi.

lo-su. (1o): iz. Lo-guraz egotea.

lo-suge. (belaŕ): *iz.* Bela idols gordetzen dan tokia.

lo-sums. (to): *iz.* Lo arifia.

lo-sumatu. (1o): *ad.* Latan geratu.

lo-sumatxu. (to): *iz. Ikus.:* Lo-sista. La-susta.

lo-susta. (lo): *iz.* Ikus.: Lo-sista. j: La-sumatxu.

la-uB. (cult); *iz.* Woe.: Lo-culi.

lo-oŕi. (esnaldi): *iz.* Lo-egin eziñean egotea.

lo-uxi. (to): *iz.* Ikus.: Biao. !: Biao-lo, 10-xixka, to-xuxta, lo-zuma, to-zuŕanga.

lo-xixka. (to): *iz.* Ikus.; Biao. j: Biao-lo, lo-uxi, lo-xuxta, lo-zuma, €o-zuŕunga.

lo-xufunga. (10): *iz.* Ikus.: Guŕunga. Kuŕuzka, lo-kaŕasa.

lo-xuŕunkan. (soñn); *adond.* Kuŕunkaz ari-izatea. j: Lo-zuŕunga, zoŕozka. (10): *adond.* Berbera.

lo-xuxta, (to): *iz.* ikus.: Biao. j: Biao-lo, lo-uxi, lo-xixka, lo-zuma, lo-zuŕunga.

lo-zabalean. (10): *adond.* Lozabala egiten ari-izatea.

lo-zak. (itzalketa): *ad.* ltzali ezak.

lo-zaku. (lo): *izond.* Asko lo-egiten duena, j: Lo-zofo, zuŕun-gaiz.

lo-zale. (itzalkete): *izond.* Itzaltzen duena. (to): *izond.* Asko lo-egiten duena.

lo-zaletasuu. (1o): *iz.* Lo-egitako gogoa.

lo-zarata. (satin): *iz.* Ikus.: Guŕunga. I: Kuŕunka, lo-zuŕunka. (to): *ŕz.* Berbera.

lo-zizailu. (oe): *iz.* ikus.: Lo-alki. j: Sofalki.

lo-zomoŕo. (10): iz. Ikus.: Loordi. Lo-sofa, lo-zuŕun.

to-zofo. (to): *izond.* Ikus.: Lo-zaku. Ikus.: Lo-erne, lo-ibileri. 1: Ikus.: Loordi. j: Lo-zomoŕo, lo-zuŕun, lo-luta, topesu, lo-pisu, zuŕun-gaiz.

la-iuma. (1o): *iz,* Ikus.: Biao. j: Biao-lo, ta-uxi,to-xixka,lo-xuxta,lo-zuŕunga.

lo-zufuka. (1o): *izond.* Erdi lotan dagoena. : Lo-zufunda. (to): *iz.* Ikus.: Lo-kummiza. I: Lo-koroska, to-zuŕunda.

to-zuŕun. (to): iz. Tkus.: Loordi. j: Lo-zomoto, lo-zoŕo. I: Lo-zuŕu.

lo-zufunda. (to): *izond* Ikus.: Lo-zuŕuka. (to): *iz.* ikus.: Lo-kuŕumiza. Lo-zuŕuka.

lo-zuŕundu. (lo): *ad.* Lo-cragin, lo-erazi.

lo-zuŕunga. (lo): *iz.* Ikus.: Biao. 1: Lo-uxi, lo-xixka, lo-xuxta, €o-zuma. (soft): *adond.* Ikus.: Lo-xuŕunkan. I: Zofozka.

lo-zufdmgatu. (soñu): *ad.* Kuŕunkaz ari-izan.

lo-zuŕunka. (soñu): iz. Ikus.: Guŕunga. I: Kuŕunka, lo-zarata, zorozka. j: Lo-zuŕustada.

lo-zuŕuntasun. (10): iz. Lo-eragitea, to-eraztea.

loa-kentzaile. (esnaldi): *izond.* Lo-egiten uztea ez duena.

toadaf. (soin): *iz.* Soin-adaŕa.

!oak artu. (to): *ad.* Lo-egiten geratu. (mutidura): *ad.* Mutiduraz geratu.

!oak atafa. (to): *ad.* Logale egon.

loakaf-arazle. (lo): *imnd,* Lo-eragiten duena.

loakafazi. (10): *ad.* Lo-eragin.

loaldi. (to): *iz.* Lo-egitearen Idia.

Wale. (10): *izond.* Loguraz dagoena.

loaran. (to): *iz.* Lo ariña tiara. I: Loarin, boarbs, lobau, to-ernai, to-garba, to-gam.

loarazi. (10): *ad.* Lo-eragin. : Loark-arazi, loarkatu, lo-aŕazi, loegin-arazi.

lonrin. (to): *iz.* Ikus.: Loaran. j: Loarba, to-ernai, to-garba, lo-garo.

loark-arazi. (to); *ad.* Ikus.: Lo-arazi. j: Loarkatu, lo-aŕazi.

toarkadura. (to): *iz.* Lo astuna dana.

loarkatu. (In): *ad.* Ikus.: Lo-arazi. j; Loark-arazi.

loafazle. (to): *izond.* Ikus.: Lo-argaŕi, j; Loegi-arazle, loegin-arazle, lo-eragi, lo-eragile, lo-eragingaŕi, lo-erazla,

loasma. (to): iz. In to-egiten egotea. Lo-moŕo, konkortasun. j: Loarna.

loasmadun, (to): *izond.* Ia lo-egiten dagoena.

loasman. (to): *adond.* la to-egiten art-izatea.j: Lokauan.

loasna. (1o); *iz.* Lo-egitean izaten dan cstutasuna. : Lo-gaitz,

loaufeko irudikeriak. (1o): iz. Lo artu baño lenago izan ditezken irudikeriak.

loazkcn irudikerialc. (lo): iz. Lo amaitzean izan ditezken irudikeriak.

toasts. (landarc): *izond.* Lo-arazten duen landarea. I: Lo-bedaŕ, lo-betaŕ, pabo, pinpiŕiña, opio, uŕun-edeŕa.

tuba. (osaba): iz. Ilncs.: Baba. I: Itobaso, toba. (aitona): iz. Ikus.: Semeso. Ilobaso.

loba-gaideko. (janztura): *iz.* Apaizek erabiltzen duten janzkia.

lobadun. (apaiz); *iz. Ikus.:* Apaiz. Yaupari.

Lobafo. (eritasun): *iz.* Mandoen eritasuna. I: Labatt'.

lobatxo. Qanztura): *iz.* Apaizen janzki txikia.

lobau. (lo); *ŕz.* Ikus.: Loaran. j: Loarba. lobaua.

tobauan. (In): *adond.* Hats.: Loasman. j: Lokauan.

lobe. (janztura): *iz.* Apaizen jantzia.

lobeko. (ugaztun): iz. Ikus.: Sato!. 1: Lupeko, satagin.

label. (ubil): *iz.* ikus.: Ubil, j; Isurgai, ixurgai,

Iobel-abcltxo. (len-bizidun): *iz.* Ikus.: Ur-eltxo.

lobelardun. (to): *izond.* Lo-bclaŕa daukana, I: Lo-belaŕezko.

tobelaf-zirota. (edari): *iz,* Lobelaŕez egindako zirota.

lobeldu. (ubilclura): *ad* Ubil biurtu.

.abelizti. (ur): *iz.* Tirak eta beste ubitak aztertzen dituen yakinizaren alala. j: Ur-izti, iñoskizti.

loheltze. (ubil): *is.* Tkus.; Iñostze. 1: Ubiltze, urtze.

boben. (txintxin): *iz* Aspaldiko txintxida,

lobera. (to): *izond.* Lo-guraz dagoena.

lobide. (etkarpide): *iz.* Lotzeko bides.

lobil. (baba): *is.* Gana igarotzeko, bildotsak sartzen diran, lekorean gertutako sarobea.

lobio. (baŕio): *iz.* Abereentzako hallo. I: Lobiro.

lobiro. (baŕio): *is.* Ikus.: Labia.

lodi. (lodiera): *izond.* aundi ta potato dana. Ikus.: Gizen. j: Lodrot, taket. (trinkotasun): *izond.* Trinkoa dana. (ugaritasun): (*izond.* Ugaria dana.

lodi-aldi. (ernaltze): *iz.* Aurbidean egotearen aldia.

lodi-me. (lodiera): *iz.* Sendar balm lodiera.

lodi-neurketa. (neuŕi): *iz.* Ikus.: Lodiera-neurtze. I: Lodi-neurtze. (lodiera): *iz.* Berbera.

lodi-neurkin. (neuti): *frond.* Lodi-neurketa egiten duena. I: Lodi-neurtzeko. (lodiera): *izond.* Berbera.

lodi-neurtze. (neuŕi): *iz.* Ikus.: Lodiera-neurIze. : Lodi-neurketa, Lodiz-neurtze. (lodiera): iz. Berbera.

lodi-neurtzeko. (ncuŕi): *izond.* Bnrs.: Lodi-neurkin. (lodiera): *izond.* Berbera.

lndi-une, (lodiera): *iz.* Zati Lodia.

lodiagotu. (lodicra): *ad.* Loditu, gizendu.

ladiarazi. (lodiera): *ad.* Loditu-eragin.

lodiegi. (lodiera): *izond.* Lodieraz gcycgi dana.

LODIERA. *iz.* And Ɛtzaŕ eta iaŕia danaren tasuna. : Andana, gizentarzun, gizentasun, Indigo, sendari. /i (aundiera), (azkura), (eritasun), (irudi), (kaizu), (naafi), (neuŕizti), (soin), (zabaldegi).

lodiera-neurtze. (neuŕi): *in.* Lodiera bat neurtze egitea. Lodi-neurketa, lodi-neurtze, Lodiz-neurtze. (lodiera): *in.* Berbera.

lodigafi. (trinkotasun): *Land.* Trinkoa egin ditekena.

lodigo. (lodiera): *in.* Ikus.: Lodiera. Andana.

lodigune. (egurki): *iz.* Egurki baten zati sendoa.

loditcara. (lodiera): *adond.* Lodi itxura arizen ari-izatea.

lodikeria. (lodiera): *iz.* Gorputz baten aundiera edo lodiera.

lodiketa. (lodiera): *in.* Lodieraren egipena.

ladiki. (lodiera): *adond.* Lodieraz ari-izatea. j: Lodikiro.

lodikoŕ. (lodiera): *frond.* Lodia izateko emana.

Lodikortasun. (Indiana): *iz.* Lodia izateko joera.

lodikote. (lodiera): *izond.* Lodiegia dana. I: Lorikote, tokaiia, potolo, txiki-audi.

lodineuñ. (ncuŕi): *in.* Lodiera baler, neuŕia. (lodiera): *iz.* Berbera.

lodineurtu. (naafi): *ad.* Lodi-neurketa egin. I: Lodiz-neurtze. (lodiera): *ad.* Berbera.

lodipen. (lodiera): *iz.* Loditzearen egipena.

loditasun. (lodiera): *iz.* Lodia izatearen bereiztasana.

loditu. (lodiera): *ad.* Lodia biurtu. I: Lerdotu, marduidu, znokortu, tatulukalsi, gizendu, zipotu, zoŕondotu.

loditzaile. (lodiera): *izond.* Loditu eragiten duena.

loditzaf. (lodiera): *izond.* Oso Lodia dana.

loditze. (lodiera): *iz.* Lodia biurizea. I: Toiitze.

loditzeko. (lodiera): *frond.* Lodia biurtzekoa dana.

lodixko. (lodiera): *izond.* Lodi xamaŕa dana.

lodiz-neurtu. (neuti): *ad.* Ikus.: Lodineurtu. (lodiera): *ad.* Berbera.

lodiz-neurtze. (neuŕi): *iz.* Ikus.: Lodiera-neurtze. 1: Lodi-neurtze. (lodiera): *in.* Berbera.

lodoe. (landare-erizti): iz. Gariaren eritasuna. I: Ludae, ludoi. (gari): *in.* Berbera.

lodrot. (iodiera): *izond.* Gizena dana. ?: Ikus.: Lodi. I: Ginn, #akal.

loegale. (1o): *izond.* Loguraz dagoena. Ikus.: Logale, Loerdi, lo-eŕez, to-galegaŕi.

loegi-arazle. (la): *izond. Ikus.:* Lo-argaŕi. I: Loaŕazle, loegin-arazle, toeragi, lo-eragilc, lo-eragingaii, lo-crazla.

loegin-arazi. (to): *ad.* Ikus.: Laarazi. I: Lo-aŕazi.

loegin-arazie. (lo): *izond.* Ikus.: Lo-argaŕi. I: Loaŕazle, loegi-arazle, lo-eragi, lo-eragile, lo-eragingaŕi, lo-erazla.

loegintegi. (10): *iz.* Lo egiteko tokia. I: Etzaun-gela.

Loerdi. (lo): *izond* Logate dagoena. I: Loegale, lo-eŕez, lo-galegati.

loeri. (1o): *in.* Lo-eritasuna. : Locriña.

loetako. (arpegi): *izond.* Lokiai dagokiena.

loeziñ-aldi. (esnaldi): iz. Lo-eziñean egotearen aldia.

lofaldia. (aŕantza): *iz.* Aŕanizaren aldian izaten dan itxasaldia. (itxasaldi): *iz.* Berbera.

lagabetu. (esnaidi): *ad.* Lo-eziñean egon.

logabezia. (esnaldi): *iz. II as.:* Lo-gabe. I: Lo-gutxi.

togaiu. (sendakaikintza): *in.* Garuntegiaren egimena aultzen edo atzeratzen duten lo-erazleak.

logalaldi. (esnaldi): *iz.* Lo-gabe egotearen aldia.

logale. (In): *ŕzand.* Ikus.: Loegalc. Loerdi, lo-eŕez, lo-gaiegaŕi.

logaleak eten. (1o): *ad.* Logaleakjausi-eragin. : Logaleak goŕitu, logaieak urtiki, logaieak urtuki.

logaieak gofitu. (1o): *ad.* Loaz jausi-eragin. I: Ikus.: Logaleak elan. I: Logaleak urtiki, logaieak untold.

logaieak urtiki. (to): *ad.* ikus.: Logaleak eten. j: Logaleak goŕitu, logaieak urtuki, urtiki.

logalealr urtnki. (lo): *ad.* Tkus.: Logaleak den. I: Logaleak goiitu, Logaleak urtiki, urtiki.

logañ. (landare): iz. Piŕinpinkaria dan landarea; bere igalitik lo-eznea ateratzen da.

logafitasun. (to): *iz.* Lo-eragiten duen bereiztasurra.

logatsi. (aginpide): *izond.* Aginpidekerietan ari dana.

loge. (esnaldi): *izond.* Lo-egin aI-izan gibe dagoena.

logela-oste. (10): iz. Lo-gelaren atzean dagoen baste gela.

logi. (basa): *in.* Zingiraetan edo beko toki ezeetan jalkitako basa biguna. j: Baska, erdoka, loi, loi-beltz. (zikintasun): *(rand. Zikiña* dana. : Lot. (10): II *iz.* Lo-gala. I: Logia.

logi-tanta. (bass): *iz.* Basa-zipristiña. I: Logi-zarta.

logi-zarta. (bass): iz. Tans.: Logi-tanta.

logta. (la): *iz. ikus.:* Lo-gela. j: Logi.

logldoi. (basa): *in.* lTcus.: Leputz. I: Buziindegi, togitegi,

lagi e. (10): *frond.* Lo-egiten duena. I: Login.

login. (10): *Land. Ikus.:* Logile.

logiro. (1o): *iz.* Lo-cgiteko giro ona. I: Loam.

logitegi. (basa): *iz.* Ikus.: Leputz. Logidoi.

logiztatu. (basa): *ad.* Basaz bete edo basan sartu.

logose. (to): *iz.* Ikus.: Lo-gogo.

laguse. (la): *in.* ikus.: Logura. I: Lo-nai.

logun. (arpegi): iz. ikus.: Loki. I: Lo-guna, io-gune, lo-ieku, lotiki.

logune. (arpegi): iz. Ikus.: Adegi. I: Baidoki, lokune, lo-ieku.

logura. (lo): *iz.* Lo-egiteko gogoa. I: Lolotasun, lo-nai, maria-hekaneko, !nose.

loguratasun. (10): iz. Lo-egitcko gurari efeza.

loguratu. (1o): *ad.* Lo-eragin. La girotu.

loguraz. (1o): *adond* Lo-egiteko gurariaz ari-izatea Ikus.: Lo-gosez.

logureak efe. (10): *ad.* Loguraz bete-beterik egon.

lol. (zikintasun): *frond. Ikus.:* Logi. (basa): *iz.* Berbera. (istinga): *iz.* Ikus.: Istinga.1: Tstilia. (soin):j *iz. Ikus.:* Solo. I: Gorputz, Ion.

loi-arazi. (orban): *ad.* Zikindu-eragin.

Ioi-arazle. (orban): *ŕzond.* Zikintzen duena. (zikintasun): *izond.* Berbera.

Ioi-aŕesi. (orma): *iz.* Basaz eta afiaz egindako esi-orma.

lot-artzaile. (cun): *ŕzond.* Zikin-cstalia dana.

Joi-beltz. (basa): *iz.* Tkus.: Logi. Baska.

loi-biltzaile. (zaboŕeri): *izond.* Zaboŕa ta zarama biltzen dituena.

Ioi-burni. (basa): *iz.* Beste gauzak ez zikintzcko, basa artzen duena.

loi-entokaldi. (basa): *izond* Basaz beteta dagoena.

Ioi-eŕez. (zikintasun): *izond.* Elan zikintzcu dana.

Ioi-eŕezko. (boon): *izond.* Egositako basaz egiña dagoena.

Ioi-estali. (urban): *iz.* Orbanak estaltzen dituena; oyalai buruz esaten dana. I: Loi-estari.

lol-estallci. (basa): *iz.* Ikus.: Lin-burni.

Ioi-estari. (urban): *iz.* Ikus.: Loi-estali.

loi-ezkontza. (ezkontza-loitze): *iz.* ikus.: Ezkontza-loitze.

loi-giro. (basa): *iz.* Basazbeteta dagoena. I: Loikara.

loi-irudi. (basa): *iz.* Basaz egindako irudia.

Ioi-ixurtze. (utzaldi): *iz.* Azi-ixuri, ant-jario.

loi-lobe. (lobe): *iz.* Basaz egindako Iabea, (basa): *iz.* Berbera.

Ioi-labetxo. (lobe): *iz.* Basaz egindako lobe txikia. (basa): *iz.* Berbera.

Ioi-lakarda. (basa): *in.* Ikus.: Leputz. Loidi, loidoi.

lot-margodun. (margo): *izond.* Bass-margoa duena. (bass): *ŕzond.* Berbera.

Ioi-odi. (ixtun): *iz.* Basaz egindako odia edo ixtuna. (basa): *iz.* Berbera.

Ioi-ola. (basa): in. rkus.: L oikintz. Loikintegi. (langintza): *iz.* Berbera.

lot-ougaŕi. (ongaŕI): *iz.* Ongafia bezcla erabiltzen dan login. (basa): iz. Berbera.

Ioi-pila, (zikintasun): *iz.* Zikinkeri-meta.

loi-putzu. (istinga): *iz.* Basaz beterik dagoen istinga.

loi-sare. (sate): *iz.* Sareetan geratzen dan basa garbitzeko tresna, (basa); *iz.* Berbera.

loi-sendablde. (sendabidekintza): iz. Basaz egiten dan sendaketa.

lol-zilo. (istinga): iz. Basabereak ureztatzen diran istila. I: Loi-zulo.

Ioi-zipu. (basa): *iz.* Ikus.; Leputz. I: Loitzaga, loizupu.

Ioi-zirta, (anpulu): *iz.* ikus.: Loitanta. Loi-zirtu. (basa): *in.* Berbera.

101-zirfa. (anpulu): *iz.* Ikus.: Loitanta. (: Loi-zirta. (basa): *iz.* Berbera.

loi-zulo. (istinga): *in.* Ikus.: Loi-zilo.

Iobs. (osaba): *iz.* Ikus.: iioba. (aitona): *iz.* Ikus.: Seineso.

loibera. (basa): *ŕzond.* Basaz elan betetzen dana.

loidi. (zaboŕeri): ŕz, Zaboferi tu zarama tnetatzen diran lokia. (basa): iz. Ikus.: Leputz. j: Loidoi, loi-lakarda.

loidoi. (basa): *iz.* Tkus.: Leputz. Loidi, loi-lakarda.

loidura. (orban): *iz.* Loyez egindako orbana.

loigabe. (garbitasun): *izond.* Garbi-garbia dana.

loigati. (zikintasun): *iz.* Ikus.: Zikintasun. j: Basikeri, loikeria.

loikara. (basa): *izond.* Ikus.: Loi-giro.

loikeri-zale. (lizunkeri): *izond* Lizunkcrietan ari dira.

loikeria. (zikintasun): iz. Ikus.: Zikintasun. I: Loigaŕi, tcyukeria, loitasun, toots, txaŕikeria. (lizunkeri): *iz.* Lizunkeria izatea.

loilci. (zikintasun): *adond.* Zlkintasunez ari-izatea. (lizunkeri): *adond.* Liznnkeriz ari-izatea. Loikiro.

loikin. (bass): *izond.* Antoxiñak basaz egiten dituena.

loikinteg1(basa): *iz.* Ikus.: Likintz. I: Loi-ola.

Ioikinte. (basa): *iz.* Antoxiñak basaz egitcko langiutza bai to ortarako ola ere. j: Loi-ola, loikintegi. (langintza): *iz.* Berbera.

loikof. (orban): *izond.* Orbanak egiten dituena. 1: Loyof.

loikortasun. (urban); *iz,* Orbanak izateko efaztasuna.

loildura. (to): *iz.* Lo-eritasuna.

loil. (it): *iz.* ikus.: llbeltz. : Urtafila, izotzil, Lola.

loiio. (landare): iz. Ikus.: Tlarka. I: Iraka, Lobo.

loiña. (aŕain): iz. Ibayetan bizi dan aiaya, jaugaŕia dana.

loipe. (bosa): *iz.* Basaz beteta dagoena.

loira. (aŕain): *iz.* Ikus.: Loiña.

loisin. (losintxa): *iz.* Losintxak cgitea.

loisin-zale. (losintxa): *izond.* Ikus.: Loisindari. j: Loisintzaile.

loisindari. (losintea): *frond.* Losintxak egiten dituena, I: Loisintzaile, loisin-zale.

loisindau. (iusintxa): *ad.* Losintxak egin. Loisindu.

loisindu. (losinlxa): *ad,* Ikus.: Loisindau.

loisintxa. (losintxa): in. Ikus.: Leunketa. Pereka.

loisintxatu. (losintxa): *ad.* Losintxak egin. Loixindu.

loisiiiizailc. (losintxa): *izond.* Ikus.: Loisindar. 1: Loisin-zale.

loisintzaletu. (losintxa): *ad.* Loisin-zale bezela geyegi ari-izatea.

loita. (istinga): *iz.* Istiltsua dan lurkia, iteasoko edo ibaiko uraz betetzen dana. I: Loitzon, lokorotz.

loitallta, (anpulu): *iz.* Basazko anpulutxoa. : Loi-zirta, Ioi-zirtu. (basa); *iz,* Berbera,

LOITASUN. *iz.* Utsa ez danaren tasuna. Euki beaŕ-izango eluken gauza batekin nastuta dagoen gorputz edo gays. I: Araztasunezkoa 0z-tam. I: Sendi batean endaen nasteaz sortzen dan itzala. j: Ennarlu, lizuntasun, zikintasun, nardaka, tsats, loikeria, ustelkeria, xaukin, zeŕikeria. (lizunkeri): iz. Ikus.: Lizunkeri. I: Linburkeria, /1(naŕiadura), (Haste), (zikintasun).

loitaztu. (zikintasun): *ad.* Zikintasunez bete. (basa): *ad.* Basaz bete. j: Loiztu.

loitegi. (irol); *in.* Ikus.: Irol. Beaŕ-gela.

loitsu. (bass): *izond.* Basaz beterik dagoena. !: Loizun.

loitsulci. (zikintasun): *adond.* Zikintasunez ari-izatea.

loitsutasun. (basa): *iz.* Basaz beterik egotea.

loitu. (zikintasun): *ad.* Zikindu; zikinkeriz bete.]: Oiiiaskatu. (bass): *ad.* **Autsa bass** biurtu.

loitu-une. (urban): *iz.* Ikus.: **Orban.** I: **Bexkura, naka.**

loitugabe. (garbitasun): *ftond.* Garbia dana,

loitza. (bass): L. ikus.: Basa. 1: Linsa, ogala.

loitzaga. (bass): *iz.* Ikus.: Leputz. j: Buztindegi, loitze, loi-zipu, loizupu, lokarda, zipuzti.

loitzaile. (urban): *ŕzond.* Zikintzen duena.

loitze. (bass): iz. Ikus.: Leputz. 1: Loitzaga. (lizunkcritza): *iz.* Ikus.: Lizunkerltza. 1: Emagaldutza.

loitzun. (istinga): *iz.* Ems.: Loita. Lokorotz.

loixindu. (losintxa): *ad.* Ikus.: Losintxatu.

loizko. (bass): *izond.* Basaz egiña dana. (acme): *iz.* Legezkoa ez dan semea.

loizokia. (sendagaikintzaj: *iz.* Thus.: Mantaŕ. 1: Txapiata, kausera, mandaf, platen.

loiztadura. (bass): iz. Basaz betetzearen egipena.

loiztaketa. (basa): *iz.* Istiltsua dan lurkin, ibai bateko basaz betetzearen egipeua.

loiztapen. (bass): iz. Logian sartzearen egipena. Loiztatze.

loiztatu. (birunda): *ad.* Ikus.: Bartalatu. 1: Loixtatu. (basa): *ad.* Basaz norbait istiliatu.

loiztapze. (basa): *iz.* Ikus.: Loiztapen.

loiztu. (bass): *ad.* Ikus.: Loitazta. (lizunkeri): *ad.* Lizunkerietan ari-izan.

loizun. (basa): *izond. Ikus.:* Loitsu. (10): *iz.* Lo-eragintzak dagiena.

loizun-aurkako. (10): *izond.* Lo-eragintzaren egipen-aurkakoa dana.

loizun-egoera. (10): iz. Lo-izunduta egotea. 1: Loizunezko egoera, loizuntza.

loizun-sendabide, (sendabidekintza): *ŕz.* Otantzearen bidez sendatzea.

loizunezko egoera, (la): iz. Ikus.: Loizun-egoera. E: Loizuntza.

loizuntza. (lo): iz, ikus,: Loizun-egoera. ^: Loizunezko egoera.

loizupu. (basa): *iz.* Ikus.: Leputz, Loitzaga, loi-zipu.

lojs. (arbel): *iz.* Bats,: Arbel, 1: Lapitz.

loja-malu. (gabi): iz. Etxegañak atontzeko erabiltzen dan malua,

lolaroan dago. (1n): *ad.* Lo-egitean dago.

loka. (010): *iz.* Txitak ateratzeko, aŕautzen gañeanjartzen dan oloa, Ikus.: Xitan-egon. (txitaldi): *iz.* Berbera, (igidura): *izond.* Igiiceko eŕeza dana. (kunde): j *iz.* Emakumearen kunde-gosea.

loka-loka. (ezuŕ): *ŕzond.* Bere tokitik atera dan ezuŕaren egokera.

loka-orde. (txitaldi): *iz.* Txitak ateratzeko lauabesa.

lokabe. (lotura): *izond.* Lotuta ez dagoena.

lokabeki. (lotura): *adond.* Lotu gabe ari-izatea. 1: Lokabekiro.

lokabekiro. (lotura): *adond* Ikus.: Lokabeki.

LOKABETASIIN. *iz.* Lasaitasun, nasaitasun, ozartasuna. j: Eragozpena kentzearen egipena. 1: Gauza bat azke ta yarci uztearen egipena. (lotura): *iz.* Loturik izan gabe agates.

lokabetu. (lotura): *ad.* Askant, : Lexatu. (yareikuntza): *ad.* Lotuta zegoena yarein egin.

lokabetze, (yareikuntza): iz. Yarein egitea.

lokabika. (lo): ŕz. Arifia dan loa.

lokabitu. (lo): *ad.* Lo-guraz burua igitu. (kordokadura): *ad.* Kordokatzen ad-izan.

lakada, (01o): iz. Txitak ateratzeko, olo batentzat dagozen afautzen multzoa.

lokadura, (banandura): *iz.* Ezuŕak beren tokitik ateratzea.

lokaezuŕ. (lokezuŕ): *iz.* Bi ezuf alkartzen diran tokia.

lokal. (geŕikatze): L. Galtzaetarako tokaŕia.

lokailu. (lokaŕi): iz. Lotzekoa dana. (lotura): *iz.* Berbera. 1: Ikus.: Lotura. 1: Laura, lotzaiki, sokabarka, txostc.

lokaitz. (lo): *iz.* Txaŕa dan loa. (bass): *iz.* Basaz beteta dagoena.

lokaizkatu. (esnaldi): *ad.* Izututa esnatu.

lokaiztotu, (esnaldi): *ad.* Gotta lo-cgiteagatik laiñotu.1: Lokaiztu,

lokaiztn. (esnaldi): *ad.* Ikus.: Lokaiztotu.

lokaldi. (txitaldi): *iz.* Txitak ateratzeko, oloa dagoen aldia. 1: Lokan. (eritasun): *iz.* Ikus.: Eritasun. (jolasbide): *iz.* Emakume bat jolasbidean bakaŕik ari dan aidia. (kunde): II *iz.* Emakumea loka dabilen aldia.

lokaments. (lo): *iz.* Ikus.: Lokamuts. 1: Ameskaitz, makuma.

lokamu. (sae): *iz.* Ikus.: Aile. I: Atziki.

lokamus. (lo): *iz,* Lo (abut ta ariña dana.

lokamuts. (io): ŕz. Lo-egitearen gertatzen dan estutasuna. 1: Lokaments.

lokan. (eginbide): *iz.* Ikus.: Eginbide, 1: Eginbeaŕ, lokune, (txitaldi): *iz.* Ikus.: Lokaldi.

lokaniza. (mintzabide): iz. Alpeŕik egiten diran itzen moltzoa.

lokarda. (basa): *iz. Jkus.:* Leputz. 1: Loitzaga, loi-lakarda, lokatza. (ongaŕi): *iz.* Zaboŕaz egindako ongafia.

lokardura. (la): iz. Logura artzearen egipena.

lokargañ. (10): Land. Lo-egiteko gogoa ematen duena.

lokargintza. (lokaŕi): *iz.* Ikus.: Goraitegintza. 1: Lokaŕigintza, lokitola.

lokari. (langaizti): iz. Langai baton ortzen mu[tzoa. (itzalketa): *izond.* Itzaltzen duena.

Jakarta. (la): ŕc, Lo artzean dagoenaren lo ariña. : Buts.: Lokau, lo-kimia, lo-kiŕi, la-kista, lo-klunka, lo-kuku, lo-kukulux, lo-kulux, lo-kuluxka, lokume, lokumux, lo-kume, lo-kumusa, la-kunba, lo-kuska, lo-kuxka, lo-kuxnma.

lokarmendu. (lo): iz, Erdi loran egotea.

lokafanka. (la): *iz.* Ikus.: Guŕunga. j: Kuŕuska, [okaŕasa, lokafats, lokaŕaz, lo-koŕos, lo-koŕoska. (saw): iz. Berbera.

lokafarazi. (10): *ad.* Lo-eragin.

lokaŕasa, (lo): iz. Ikus.: Guŕunga. 1: Kuŕunka, lokaŕanka, Iokaŕats, lokaŕaz,

lokafats. (!a): iz. Ikus.: Guŕunga. Kuŕunka, lokaŕanka, lokarasa, tokaŕaz, maŕanga, maŕanka.

lokaŕaz. (10): *iz.* Ikus.: Guŕuuga. Kuŕunka,lokaŕanka,lokaŕasa,tokaŕats, maŕanga.

lokaŕazi. ([o): *ad.* Logura artu. Lokartu, lokuluxkatu.

lakaŕ-orazl. (sorgortasun): *ad.* Sogoŕa egin.

LOKAA.I. *ft.* Kalamu cdo beste eun-gayeko ari-moltzoa, ariak biuŕita egonik, gorputz bat dagitela, Iodiago ala meago, baba bell laze ta zaulia. Lotura, goroiki, soka, soka-piru, zerdak, sai, jelua. (ximus): *iz.* Oyalezko zefenda, soñatal bat lotzeko edo bizidurak estekatzeko erabiltzen *dana.* (sendabidekintza): 11 *iz.* Itsaspen higuna duen sendaki/agiria, gozagai bezels erabiltzen dana. (eginbide): *(iz.* Eginbeaŕ. II (ari), (dilingadura), (eundura), (liño), (lotura), (txist), (unarm), (usta), (zamuka).

lokañ-antzeko. (lokaŕi): *ŕzond.* Goraite antzekoa dana. 1: Loki-antzeko.

lokari-ertz. (kuŕuska): *iz.* Kuŕuskaduna dan ertza.

lakañ-esi, (lokaŕi): *iz.* Goraitez inguratzea.

lokaŕr-eun, (eundura): iz. Lotzailea dan euna.

lokai-xafak. (mai); *iz.* Estua dan maya, bean beste oola daukana.

lokafidun ezuf. (ezuŕ): *iz.* Ezuf kufuskaduna. (kuŕuska): *iz,* Berbera.

lokafigiie. (lokaŕi): *izond.* Goraiteak egiten diluena. iokigiie, lokiie. (eskulangintzak): *izond.* Berbera.

lokafigintza. (lokaŕi): iz. Ikus.; Lokargintza. I: Lokitola.

lokaŕipetu. (lotura): *ad.* Lotura-egin.

Iokafltu. (antolaketa): *ad.* Alkaitu, antolatu. (lokafi): *ad.* Goraitez lotu.

lokafitxo. (lokafi): *iz.* Goraite txikia.

LOKAItITZ. *iz.* Esaldiaren zatia, itzak edo esaldiak alkaŕakin lotzeko. I: Itz edo atzizkia izan diteke. ı: Elkaŕ-itz.1/ (elizti).

lokafitz-esaera. (lokaŕitz): *iz.* Lokaŕizko era.

lokafiztatu. (lotura): *ad.* Lokafiz lob).

lokatzztu. (ximus): *ad.* Ximus bateaz lob'.

lokarzo. (10): *ad.* Ikus.: Lokatazi. Lokuluxkatu.

lokartze. (10); *iz,* Lo-astuna izatea. Lakoŕoka, lo-koŕomaŕo, lokuma.

lokatasun. (asaldura): *iz.* Lipiztaz ari-izatea.

lokatu. (banandura): *ad.* Ezufak beren tokitik atera. I: Terebukatu, trokatu, xirolatu. (kordokadura): *ad.* Ikus.: Kordokatu. I: Gora-beratu, jurdunpatu, tranbalatu, zalantzatu. (txitaldi): ıı *ad.* Txitak ateratzeko oloa *jaŕi.* (lizunkeri): (^ *ad.* Emakumeak txukuutasuna galdu. (igidura): ıı *ad.* Igitu, abiatu.

lokatza. (baaa): *iz.* Ikus.: Leputz.: Lokarda, lokazti. (utzaldi): *iz.* Gorotzak botaizen diran tokia.

lokatzara. (bass): *iz.* Ikus.: Basa.

lokatzatu. (basa): *ad.* Istiltsua dan lurkia, ibai bateko basaz bete.

lokatze. (banandura): *iz.* Gauza bat bete tokitik atera. Xirolatze.

lokatztu. (basa): *ad.* Basaz bete.

lokau. (la): iz. Lo ariña. Ikus.: Lokarin. I: Lo-kimia, to-kiŕi, lo-kista, lo-klunka, lo-kuku, lo-kukulux, lo-kulux.

lokanan. (10): *adond.* ikus.: Lobauan.: Taukadaz.

lokazdi. (basa): *iz.* Ikus.: Leputs. Lokarda. I: Lokazti.

lokazkatu. (poxelukadura): *ad.* Zerbait bagatsatik atera.

lokazketa. (basa): iz. Leputzean sartzearen egipena.

lokazpen, (bass): *iz.* Basaz betetzea. I: Lokaztadura.

lokazpera. (bass): *izond.* Basaz beteta dagoen. : Lokaztsu.

lokaztadura. (basa): *iz.* Ikus.: Lokazpcn.

lokaztaiie. (basa): *izond.* Basaz betetzen duena.

lokaztasun. *(bass): iz.* Basaz beteta egotea.

lokaztatu. (basa): *ad.* Basaz bete. I: Lokaztttt, maŕuskatu.

lokaztegi. (basa): *iz.* Sartu ondoren, irtetcko zala dan lokatza.

lokazti. (basa): *iz.* ikus.: Leputz. I: Lokatza.

lokaztsu. (basa): *izond.* Ikus.: Lokazpera.

lokaztu. (basa): *ad.* Ikus.: Lokaztatu. I: Maŕuskatu.

lokazuf. (lokezuŕ): *iz.* Ikus.: Lokezuf. I: Kozkof, txunku.

lake. (askapeu): *izond.* Aske dagaena.

lalceri. (itsaspen): iz, Zauri baten gañean jartzen dan gantzukiren bat daukan oyal-zatia. I: Peatxu.

loketsi:. (eztasun): *ad.* Eztasuna eman.

LOKEZUŔ, iz. Ezuŕak etkartzearen egipena ta ondorioa. I: Bilgune, ezuŕ-giltz, azkortxo, azkoska, azkosko, azkoxkoŕ, giitzadura, klotxe, kosko, kozkoi, kabil, txoko, txunku, lokazuŕ, lotgune, uzkaldura. II (abelizti), (bakuntza), (belaun), (ezuŕ), (solo), (toles),(uztarpide).

loki. (arpegi): *iz.* Bekoki, belaŕi ta matel artean dagoen arpegiaren zatia. 1: Logan. 10-guna,to-gene,tokun,lokune, lotiki, lotoki, Loki. to-leku, Iola. Bekokiaren erdia, bekoki-erdia.

loki-antzeko. (lokaŕi): izond. Ikus.: Lokafi-antzeko.

loki-esaldi. (lokaiitz): *iz.* Alkartzekoa dan esaldia.

loki-euskaŕi. (ximus): *iz.* Alde bateau eraskiña daraman oyal-ximusa, lafuan ipintzekoa dana.

lokl-ezuf. (ezuŕ): *iz.* Lokian dagoen ezuŕa.

loki-itz. (lokafitz): *iz,* Alkarizekoa dan itza.

loki-pil. (lokali): iz. Goraite multzoa.

loki-saltzaile. (lakaŕi): *izond.* Goraiteak saltzen diluena.

Ioki-txoko. (beso): *iz.* Beso ta soñaren artean dagoen konlriltasuna,

lokia. (atsikipen): *iz.* Ikus.: Elbide. Gantsa,

lokiak. (masail-ezuŕ): iz. Matel-ezufen lakezuŕen ezutak.

lokidatu. (aintzapeu): *ad* Aintzakotzat artu.

lokidun. (lotura): *izond.* Lokezuŕetan ezufak lotzen dituzten zurdak. Lokitsu. (lokezul): iz. Lokezufak dauzkana.

lokigile. (lokaŕi): *izond.* Ikus.: Lokaŕigile. Lokile.

tokile. (lokaŕi): *izond.* Ikus.: Lokaŕigile. Lokigile.

lokiño, (lokaŕi): *iz.* Goraite txikia.

lokitola. (lokaŕi): *iz.* Ikus.: Lokargintza. ^; Lokaŕiginiza. j: Lokitegi.

lokitsu. (lotura): *izond. Ikus.:* Lokidun.

lokotx. (arto): *iz,* Artoaren koskola.

lokorotz. (istinga): *iz.* lkus.: Loita, j: Loitzun.

lokortu. (okeŕ): *ad.* Okeŕ-egin.

lokoski. (oñetako): *iz.* Ikus.: Abarketa. Apreeta.

lokots. (gaztañondo); *iz.* Ikus.: Kirikiño. Lakatz, morkots, lokotz, mandots, mardots.

lokotx. (arto): iz. Ikus.: Artaburu. Artamokol, I: Aletuta dagoen artaburua. Txiloma.

lokotz, (gaztafiondo): *iz.* Ikus.: Kirikiño. ^: Lakatz, lokots, morkots, mardots.

lokuma. (to): iz. Ikus.: Lokartze. I: Lokoŕoka, lo-koŕomoŕo.

lokumatn. (to): *ad.* Lotan egon.

lokume. (10): *iz.* Ikus.: Lokarin. Lokuku, lo-kulux, lo-kumuka, lo-kumux, lo-kuluxka.

lokun, (arpegi): *iz. Ikus.:* Loki.: Logun, to-guna, lo-gune, lokune, lotoki. (lotura): *iz. Ikus.:* Lotura.

lokunbatu. (1o): *ad.* Lo-zoŕoan lo-egin.

lokune, (arpegi): *iz.* ikus.: Loki. ı: Logun, loguna, to-gune, lokun, to-balm, adegi, baldoki, told. (eginbide): *iz.* Ikus.: Eginbeaŕ. Lokan.

lnkune-ezut. (ezur): *iz.* ikus.: Baldoki-ezuf.

lokura, (lotura): is. ikus.: Lotura. Lokailu, sokabarka. (ximus): *iz.* Ximusakaz egiten dan loiurd.

lokufumiza. (1o): *iz.* Ikus.: Lo-kofos. (: Lo-koŕoska,lo-zuŕunda,xuruntx.

lol. (izen): *iz.* L izkiaren izera.

Iola. (gisa): *adand.* Ikus.: Gisa. j: Legez.

lobo. (lolotasun): *izond.* Lolotasunean dagoena. I: Longa. (esne): *iz.* Auŕen itzetan esnearen izena. (arpegi): iz. Ikus.: Loki. ı: Lo-leku. (to): *iz.* Ikus.: Lo. I: Eldamia. (aŕain): (iz, ibayetan bizi dan aŕaña. (ergeltasun): *izond.* Astaputza dana. Ikus.: Astaputz.

loloka. (lolotasun): *adond.* Lolotasuncan ari-izatea.

lolokeria. (ergeltasun): *iz.* Astaputzaz ari-izatea.

lolota. (slain): iz. Ibayctan bizi dan aŕaña, burn aundia ducna.

LOLOTASUN. *iz.* Egikeraren peitzea. Geldia, geldi-egona, geldi-egote, geldikeria, sortasun, zegiketa. // (alpcŕaldi), (arduragabetasun), (atseden), (atzetasun), (ayergatasuu), (berantasun), (etenaldi), (eziña), (ezpetetasun), (gauzeztasun), (geldidura), (gelditze), (1anarte), (nagi). (10): ŕz. Lo-gureaz egotea. : Lo-gura, lo-nai.

lolotn. (bcgiespen): *ad.* Begicspez geratu.

lobo. (landare): *iz.* ikus.: Barka. l: Iraka, boibo.

lomordi. (lo): *ft.* Ikus.: Ametxaŕ. Ametsgaitz, lo-murdi, lo-mutu, loordi.

Iona. (gatz): *iz.* Ijitoen itzetan gatza.

lona-oi. (oe): iz. Lokaŕizko sare India, oea bezela erabiltzen dana.

lonbardi. (bururdi): *iz.* Lumaz egindako bunrrdia.

longa, (oyal): *iz.* Liñoaz egindako oyala. ^: Longcra, loujera, lonxera, lunjera. (lino): *iz.* Berbera. (lolotasun): *iĺ frond.* ^: Ikus.: Lobo.

LONGAIN. iz. Gizonek berokitzeko erabiltzen dutenjazkia, maukarik gabckoa, luze ta lasa, soñekoaren gañean eramaten dana. Oŕen antzcko, emakumcek ere darabiltena. : Estalki, gain-estatki, gorputz-cztalki, gorpntz-estaiki, longaiña, soingaiiieko. (kapel): ŕz. Atzetik cga jasoa daukan kupela, nunbait Aiatia'koa dcitzen dana. Longaiña. ll (cstaldura), (gañeko), (gudaritza), (janztura), (soingain), (txapibo).

longain motz. (longain): *iz.* Bcrokitzcko longaia, mankak dituena ta longain aunts baño magal gutxiago ducna. Burnestalgi, gefestu, kapnsal, kapusail, tartex, xilipa. // (gañcko), (txapilo).

longain-kako. (longain): *iz.* Longaiñak esegiteko kakoa. j: Longain-mutil. (dilingadura): *iz.* Berbera.

longain-mutil. (longain): iz. ikus.: Longain-kako. (dilingadura): *iz.* Berbera.

longain-oŕatz. (longain): *iz.* Longaiñak egiteko jostoŕatza. (jostoŕatz): *iz.* Berbera.

longaindu. (longain): *ad.* Longaiña jantzi.

longaindun. (longain): *izond.* Longaiña darabilena.

longaingile, (longain): *izond.* Longaiñak egiten dituena. (esku-langintzak): *ŕzond.* Berbera.

longainkada. (longain): iz. Longaiñez emaudako tanpa. (tanpa): iz. Berbera.

longaintxat. (longain): *iz.* Ona ez dan Longaiña.

longaiña. (longain): *iz.* Ikus.: Longain. (kapel): *iz.* Berbera.

longaltara. (longain): *iz.* Zabaldutako longain batean ipiñi ditekcna.

bongo. (ogi): *is.* Elizara eramaten diran ogitxikiak.

bonpipa. (mamu): iz. Ikus.: Maim, j: Kuku.

loo. Oa): *adond.* Lo-egiten ari-izatea.

loordi. (lo): iz. Lo-zofo eribcra iraugatia. Bnrs.: Ametxaŕ. j: Amstsgaitz, lomordi, lo-murdi, lo-mutu, koko-aldi, lo-zomoŕo, lo-zoŕo, lo-zuŕun.

loorpin. (etxegain): *iz.* Etxcgaiiaren egatza.

lope. (estebete): iz, ikus.: Andoila. I: Piro, trope. I: Lopa.

lopesu, (lo): *iz.* Ikus.: Lo-luto. j: Lo-zoŕoa, la-pica.

lopeto. (estebete): *ft.* ikus.: Andoila. I: Mondongo. (lodiera): *izond.* Lodiegia dana.

lopetu. (sarpen): *ad.* Zerbaitean saŕerazi.

lopetz. (gaztañondo): *ft.* ikus.: Kirikiño. Lakatz, lokots.

LOPIDE. *iz.* Bi egurki, lokafi ta abaŕ, mutuŕetatik elkartzea, bakoitza bestearen luzaketa bezela izan dedin. I: Alkartze ori egiten dantokia. I: Beste bait alkartzen zayon gauza. Alkaŕtzea cgiteko era. (atsikipen): iz. Kirtena, orakaŕía. (ogasun): *iz.* Irapenerako orniak edo eskuarteak. ll (gardaiñatze).

lopil. (sortaketa): *iz.* Saigayak, batez ere, aldaratzeka egiten dan lotura edo zofua. j: Bilkari, bopilo, lotukari, pH, potzo, seldoŕ, atu-tnatu, tunpilo, zamatzo. (lotura): *ft.* Axca.

lopil-uskatze. (sortaketa): *iz.* Sortaketa bat askant,

lopilatu. (sortaketa): *ad.* Sortaketa bat edo baste gauze biribilkatu. (biribilkapen): *ad.* Berbera.

bopilo. (sortaketa): *iz.* Ikus.: Lopil. I: Bilkari, tunpilo.

bor-oe. (ontzi): iz. Zerbait cukitzeko ontzi edo konkiltasuna.

bra. (lore): *iz.* Ikus.: Lore. : Bil. (ubil): *iz.* Ikus.: Ardanbera.

lora bum . (lore): iz. Ikus.: Pipit l: Kusko, lorakusku.

lora-burutu. (lore): *ad.* Loreak ernamindu, sorta.

lora-irin. (lore): *iz.* Ikus.: Lore-ants, I: Lorauts.

lora-jale. (txori): *iz.* Txoaŕea bezin aumtia dan txaria; bore lumak goŕi-ilunak dira margoz, ta bete mokoa lodi ta gogoŕa da.

bora-laru. (lore): is. Lilikaria dan lorea; aundia da baña laisteŕ zimeltzen da, ta apaingalua bezela erabiltzen da.

lora-loraturik dago. (inozkorkeri): *ad.* Erdi mozkof dam). : Lore-lore dago.

lora-txorta. (lore): iz. Ikus.: Lorapil. Lorasorta, lora-xorta, lora-sorta, lore-xorta, lore-sorta.

bra-ur. (urin): iz. Ikus.: Loragozo. (lore): is. Berbera.

lora-xorta, (lore): iz, Ikus.: Lorapil,]: Lorasorta, lora-txorta, lara-sorta, lore-aorta, lore-sorta.

lorabaratze. (loretegi): is. Bens.: Loretegi. I: Lilitegi, lore-aloŕ, lore-baratz.

borabatzaile. (txori): *iz.* Ikus.: Erio-xori.

torabegi. (lore): *is. Ikrts.:* Lili-koroi. Lore-osto.

lorabefitu. (lore): *ad.* Beŕiro break atera.

lorabiko. (lore): *izond.* Bi lore dauzkana.

lorada. (hi): *iz.* Lorda iria.

lorrdi. (loretegi): *iz,* Loreen multzoa.

loragile. (lore): *izond.* Loreak gertutzen eta saltzen ditttena. I: Lorasaltzaile, b rogu e. lorekin, bore-sallzaile, lore-zalo, lorexka.

loragintza. (loretegi): iz. Loreak lantzeko ta zaintzeko langintza. I: Loregintza, lore-ban, bore-lantze.

loragiño. (bandana): *iz.* Ezpainkaria dan landarea; berm oŕi tit break ongafiak bezela erabiltzen dira. Atsusain,

loragirten. (lore): *is.* Lorearen gideta.

loragozo. (urin): *iz.* Lorcen uriña. Lora-ur. (lore): iz. Berbera.

loragu. (borctegi): iz. ius.: Loretegi. Lilitegi.

lorabl. (11): *iz.* Urtearenboskaŕen ilea. I: Oŕil, bore-il, ostaro, ostail, ostoil.

loralña. (aŕain): *iz.* Ur gezan bizi dan aŕaña.

lorakera. (lore): *iz.* Loreen sortzea. Loratze, lorazutasun, loreketa, loretsutasuu, loretza.

loraketa. (lore): *iz.* Loreen sortzearen cgipena. j: Loraldi.

lorakoskail. (lore): *iz.* Lore-iriña daukan lorearen zatia.

lorakusku. (lore): *iz.* Ikus.; Pipit. I: Kusko,loraburu.

loralan. (loretegi): *iz.* Loretegian egiten dan lana.

loralari. (lore): *izond.* Loreak iantzen eta zaintzcn dituena. j: Loregin, lorekari, lore-laltzaile, lorelari. (caku-langintzak); *izond.* Berbera.

loraldi. (lore): *iz.* Ikus.: Loraketa.

loraldi-aufe. (loraldi-auŕe): *iz.* Loraldia eldu baño lentxeagoa.

loraldi-batzuko. (lore): *frond.* Loreak batzuetan ematen dituena.

loranagi. (lore): *iz.* Berandu sotizen dan lorea.

loraniztun. (lore): *izond.* Loreak asko ematen dituena. : Loraskodun.

lorapil. (lore): *iz.* Lore= piloa. Lorasorta, loratxorta, lota-xorta, lore-xorta, lore-sorta, eskutalore.

lorapiio. (lore): iz. Zurtoiñaren aide batzuctan sortu ta goyera berean alkartzen diran loreen multzoa.

lorasaltzaile. pore): *izond.* Ikus.: Loragilc. : Loregile, lorekin, lore-saltzaile.

loraskodun. (lore): *frond.* Ikus.: Loraniztuu.

lorasorta. (lore): iz. Ikus.: Lorapil. Lora-txorta, lora-xorta, lora-sorta, lore-xorta, lore-sorta.

lorasortagile. (lore): *izond.* Lorasortak egiten ditueua.

loratégitu. (loretegi): *ad.* Loretegiak ipiñi. I: Loretegitu.

lorati. (lore): *izond.* break asko ematen dituena.

loratsu. (lore): *frond.* Loreak asko dauzkana. Lorazu, loredun, loretsu.

loratu. (lore): *ad,* Loreak atera. j: Loretu, garbatu. (do): *ad.* Loreak efoak artu.

loratza. (lore): *in.* Loreen ugaritasuna.

loratze. (lore): *iz. Ikus.:* Lorakera. I: Lorazutasun, loreketa, loretsutasun, loretza.

loratzedura. (lore): *iz.* Landareetan Wreak sortzen diran era ta kiria.

lorauts. (lore): *in.* Lorakoskailean dagoen ernaltzerako **autsa. j:** Lore-auts, lore-irin, lora-irin,

loraxald. (lore): *in.* Lore-ofatzean eta goi-aldean dagoen guruiñezko gozpntza. j: Lore-xaki.

loraza. (aza): iz. Ikus.: Azalili. Azalore.

lorazain. (loretegi): *izond.* Loretegia zaintzen duena. Lore-rain.

lorazil. (lore): *iz.* Landare gingilduuen loreen erdian dagoen aŕ-kunde ataba. Ikus.: Lore-zil. : Garazil.

lorazinduu. (lore): *iz.* Azi-izpiak dauzkana,

lorazofo. (lore): iz. Loreen buruxka.

loraztatu. (lore): *ad.* Loreak zabaldu.

lorazu. (lore): izond. Ikus.: Loratsu. I: Loredun, loretsu.

lorazutasun, (lore): *iz. Ikus.:* Lorakera. j: Loratze, loreketa, €oretsutasun, loretza.

borbide. (bide): *in.* Lofeta egiteko bidea. (loŕeta): *in.* Berbera. (makurdura): II iz. Egufa menditik jeisteko dagoen lauzko makurtuta.

lordindu. (naŕiodura): *ad.* Ikus.: Alpefik gaidu. j: Ondatu.

LORE. *iz.* Landare batzuen ugalketarako eaten moltzoa; niniko, li li-osto, ari ta lili-oŕatza dituena, I; Bit, Iota. (limurtasun): *iz.* Samuf eta astiduna dana. /1 "Ora lore da" es. — Bra geldirik dago. // "Begi loreak" es. = Gozoak diran begiak. // "Pilota lore ematea" es. = Pilots goitik botatzea. // "Lore-lorea dago" es.-= Zerbel dago. "Lora-loraturik da" es .= Zerbel dago. /1 (apaingailu), (irudi), (landarizti), (loretegi), (oliondo), (sendagaikintza), (zugatz).

lore bakaŕeko. (lore): *iz.* Ikus.: Lore-bakaŕ. I: Lore-bakoitz, lore-bateko, lore-batun.

lore goixtiaf. (landare): *iz.* Askarkaria dan landarea, alofetan sortzen dana; bere mami-oŕiak baratzekaria bezela erabiltzen da.

lore-aldatu. (lore): *ad.* Loreak tokitik _ aldatu.

lore-aldi. (lore): iz. Loreak sortzearen aldia. I: lore-aro.

lore-alof. (loretegi): *in.* Ikus.; Loretegi. Lorabaratze, lore-baratz.

lore-arlo. (loretegi); iz. Loreak dagozen sala. j: Lore-sail, lore-taulen, lore-txatal, lore-xeŕcnda.

lore-aro. (lore): *iz.* Ikus.: Lore-aldi.

bore-askaf. (lore): iz. Elkartuzkoa dan loran. I: Lore-askotsu.

lore-askodun. (lore): *izond.* Loreak asko dauzkana.

lore-askotsu. (lore): *in.* Ikus.: Lore-askaŕ.

lore-aufe. (lore): *in.* Sortu baño lentxeagoko, €oreen egokera.

lore-cuts. (lore): *iz.* Ikus.: Lorauts. Lore-irin, lore-irin, ustargin, ustargirin, garautsa.

lore-bakaf. (lore): *iz.* Bakafik sortzen dan ado dagoen lama. : Loin-bakaŕeko, lore-bakoitz, lore-bateko, lore-baton.

lore-bakoitz. (lore): *iz.* ikus.: Lore-bakes'. I: Lore bakafeko, lore-bateko, lore-batun.

lore-berets. (loretegi): iz. Ikus.: Lorctegi. j: Lore-aloŕ, lorebaratze, lore-told.

lore-bateko. (lore): *in.* Ikus.: Lore-bakaŕ. Lore-bakaŕeko, lore-bakoitz, lore-batun.

lore-baton. (lore): *iz.* lkus.: Lore-bakaŕ. I: Lore-bakaŕeko, lore-bakoitz.

lore-bide. (bide): *in.* Lorez beteta dagoen bides.

lore-biko. (lore): *frond.* Bi lore dauzkana.

lore-bilduma, (bilduma): iz. Loreak ugari dagozen tokia. 1: Lorectaz egiten dan bilduma. (lore): *iz.* Berbera.

lore-biltz. (lore): iz. Bilduta dagozen loreak. I; Ikus.: Loredi. : Lore-elesti.

lore-buruntza. (bureztun): iz. Loreetaz egindako burestuna. j: Lore-estuu, lore-koroi. (lore): *iz.* Berbera.

lore-elesti. (lore); iz. Ikus.: Lore-biltz. Loredi.

lore-emakuldze. (lore): *iz.* Lorcetan emakuntzea duen atala. I: Ikus.: Lore-ezten, lore-oŕatz, pisoin.

lore-erauzle. (lore): *frond.* Lorcak aldatzen dituena.

lore-estalki. (lore): *iz.* Lorez egindako estalkia.

lore-estun. (bureztun): *iz.* ans.: Lore-buruntza. : Lore-koroi. (lore): *iz.* Berbera.

lore-etxe, (loretegi): *iz.* Lore batzuk ongi zaintzeko atonduta dagoen told itxita.

bore-eon, (eundura): *iz.* Lorectaz eunduta dagoen oyala.

lore-ezten. (lore); ŕz. Ikus.: Lore-emakuntze. j: Ikus.: Larazil, lore-oŕatz.

lore-ezti. (lone): *iz.* Loreen uriña.

lore-fari'ail. (landare): *iz.* Ikus.; Malba, Malba-xuri.

lore-gotta. (lore): *in.* Lore-molkoa.

lore-gutxi. (lore): *frond.* Laical(gutxi dauzkana. j: Lore-gutxidun, lore-gutxiko.

lore-gutxidun. (lore): *frond.* Ikus.: Lore-gutxi.]: Lore-gutxiku.

Iore-gutxiko. (lore): *izond.* Ikus.: Lore-gutxi.: Lore-gutxidun.

lore-il. (it): *iz.* Ikus.: Lorail. j: Oŕil,

lore-kin. (lore): *iz.* Ikus.: Lorauts. I: Lore-auts, ustargia, ustargirin, gerautsa.

lore-izun. (lore): *iz.* Edozein gayaz egiten dan lore antzekoa dan zerbait.

lore-jale. (azkuti): *izond.* Loreak azkuŕitzat artzen dituena. (lore): *izond.* Berbera.

lore-jayak. (olerti): *iz.* Olerti-batzaldiaz egiten diran jayak.

lore-kidef. (lore): *iz.* Lore-gideŕa,

lo e-koroi. (bureztun): iz. Tkus.: Lore-buruntza. j: Lore-eaten. (lore): *iz.* Berbera.

lore-kosko. (lore): *iz.* Lorearen gideŕean ateratzen dan of Ia.

lore-koskoil, (lore); iz. Gari, matsondo ta beste landareen lorearen lorakoskaila.

lore-Jtukulu, (lore); ***iz.*** Loreen ninikoa.

lore-kusku. (lore): *ft.* Loreen pipila. Lore-pota.

lore-Jan. (loretegi); *iz.* Ikus.: Loragintza. ^: Loregintza, lore-lantze,

lore-lantzaile. (€oretegi): *izond.* Ikus.: Loralari. j: Loregin, Lorekari, lorelari.

lore-lantze. (loretegi): iz. Ikus.: Loraginlza. j: Loragintza, lore-tan.

lore-leka. (aletxo): *iz.* Loreen aletxoa. Lore-mote. (lore): iz. Berbera.

lore-lore dago. (mozkorkeri): *ad.* Ikus.: Lora-loraturik dago.

lore-margozlci, (margoerti): iz. Loreak margozten egin dan margo-laukia.

lore-moŕoi. (otseinketa): *iz.* Bakaldunai lore ta igaliak eramaten zizkieaa.

lore-mote. (aletxo): *iz.* Tkus.: Lore-leka. (lore): ***iz.*** Berbera,

lore-multzo. (bureztun): *la. Ikus.:* Lore-ustai. j; Lili-txorta, lore-txorta,

Jore-oe. (lore): iz. Loreen ontzia, oea.

lore-ogi, (ogi); *iz.* Basa-oloaren iriiraz egindako ogia. (010): *iz.* Berbera.

lore-outzi. (loretegi); *iz.* Loreak eukitzeko ontzi berezia.

Jore-ordu. (tore): iz. Loreakaz apaindutako orenlaria.

lore-oŕatz. (lore); *iz.* Ikus.: Lore–emakunlze, lore-ezten, pisoin.

lere-ospe, (aomen): *iz.* Aomena ematen duen egipena.

lore-osto. (lore): *iz.* Ikus.: Lorabegi. Lili-koroi, garosto, garoŕi.

hire-pu . (loretegi): *iz.* Loreak dauzkan ontzia.

lore-pilo. (loretegi): *iz.* Larsen multzoa.

lore-pota. (lore): *iz.* Ikus.: Lore-kusku.

lore-sail. (loretegi); *iz.* Ikus: Lore-arlo. Lore-taulen, lore-Ixatal, lore-xeŕenda.

lore-saltzaile, (lore): *izond.* Ikus.; Loragile.: Lorasaltzaile, loregile, lorekin.

lore-sorta. (bilduma); iz. Elertiaren zatien multzoa. (elerli): *iz.* Berbera. (lore): (iz. Ikus.: Lorapij. j: Lorasorta, loratxorta, lora-xorta, eskutalore.

lore-taulen. (loretegi): *iz.* Ikus.; Lore-ado. : Lore-sail, lore-txatal, lore-xeŕenda.

lore-told. (loretegi): *iz.* Ikus.: Loretegi. j: Lore-baratz.

lore-txatal. (loretegi): *iz.* Ikus.: Lore-arlo. j: Lore-sail, lore-taulen, lore-xeŕenda.

lore-txorta. (bureztun): *iz.* ikus.: Lore-ustai. : Lili-txorta, lore-multzo. (lore): *iz.* Berbera.

lore-ustai. (bureztun): iz. Lorez eyotutako bureztun idekia, burua inguratzeko dana. I: **Abaf** eta lorez eyotutako zefenda, bi mutrŕetatik esegita jartzen, apainketarako ipintzen dana. j: Lili-txorta, Lore-multzo, lore-txorta.

lore-xaki. (lore): *iz.* Ikus.: Loraxaki.

lore-xeŕenda. (loretegi): ***la. Ikus.:*** Lore-arlo. I: Lore-sail, lore-taulen, lore-txatal,

Tore-xorta. (lore): *iz. Ikus.:* Lorapil, I: Lorasorta, lora-txorta, lora-xorta.

lore-zabal. (aberastasun): *izond.* Zorionezkoa dana.

lore-zain. (loretegi): *izond.* Ikus.: Lorazain.

Tore-zaintza. (loretegi): *iz.* Lareak zaintzeko langintza.

lore-zaintze. (loretegi): *iz.* Loretegiak landatzeko antzea.

lore-zaie. (lore); *izond.* Ikus.: Loragile. Loregile, lorekin, torexka.

lore-zil. (lore): *iz.* Lorearen kunde afa. Ikus.: Lorazil, j; Garazil.

lore-zofo. (lore): *iz.* Lore-rnordoa.

loredi. (lore); *iz.* Loreak bilduta dagozen tokia. j: Ikus.: Lore-biltz. I: Lore-elezti.

loredun. (lore); *tzond.* Ikus.: Loratsu. **Lorazu,** loretsu.

loredun iba. (belaŕ); *ft.* Lore goŕixkak dauzkan belaŕa, lore oyck anpulo-sortan bildurik agertzen diralarik.

toreedef. (rnaŕazki): *iz.* Zugatzetan agertzen dan adabegi ta adakayen mafazkia. (zugatz): *iz.* Berbera.

loregabetu. (lore); *ad.* Nunbaitetik loreak kendu.

loieglle. (lore): *izond.* Ikus.: Loragile. Lorasaltzaile, lorekin, lore-saltzaile, lore-zale.

loregin. (loretegi); *izond* Ikus.: Loralari. Lorekari, lore-lantzaile, lorelari.

loregintza. (loretegi); ***iz,*** Ikus.: Loragintza. j: Lore-lan, lore-lantze.

lorekadura. (apaingailu): *iz.* Loreakaz egindako apaingailua. (lore): *iz.* Berbera.

lorekari. (loretegi): *laced.* Ikus.: Loralari. : Loregin, lore-lantzaile, lorelari.

lorekatu. (apaingailu): *ad.* Loreakaz °paindu. (lore): *ad.* Berbera.

loreketa, (lore): *iz.* Ikus.: Lorakera. Loratze, lorazutasun, loretsutasun, loretza.

lorekin. (lore): *izond.* Ikus.: Loragile. Lorasaltzaile, loregile, tore-saltzaile, lore-zale.

lorekintza. (lore); *iz.* Loreak gertutzen eta saltzen ari dan langintza.

lorelari. (loretegi): *frond.* Ikus.; Loralari. Loregin, lorekari, lore-lanlzaile.

loremaile. (lore): *Izond,* Ikurton Deun'aren eliz-biraetan break botatzen dituena, ant' bat.

lorenagi. (berandura): iz. Berandu sortzen diran lore ta igalia.

loreosto-antzcko. (lore): *izond.* Lorabegiaren antzekoa dana.

loreosto-gabe. (lore): *izond.* Ostorik ez duen lorea.

loreostotsu. (lore): *(aced.* Ostoak asko dauzkan lorea.

lorepeko osto. (lore): iz. Loreak avian dauzkaten oft orlegiak.

loreskin. (pianu): iz. Ikus.: Piaui]. j: Burnaritza.

LORETEGI. *iz.* Beds!, zugatz eta zugaziioetaz landatzen eta apaintzen dan zedatitutako luŕa, edonoren atseglñcrako izan dedin. j; Lilitegi, iombaratze, lorategi, lore-alof, lore-baratz, lore-toki, loragu, lorondo. *II* (baratz), (id), (landaketa), (landarizti), (lore), (14), (zugatz).

loretegitu. (loretegi): *ad.* Tkus.: Loratégitu.

ioretsu. (lore): *Land.* ikus.: Loratsu. Lorazu, loredun.

loretsuki. (lore): *adond.* Loretsuz ari-izatea.

loretsutasun. (lore): iz. Ikus.: Lorakera. Loratze, lorazutasun, loreketa, loretza.

loretu. (lore): *ad.* Ikus.: Loratu.

loretxo. (lore): iz. Lore txikia.

loretza. (lore): *iz.* Ikus.: Lorakera. E: Loratze, lorazutasun, loreketa, loretsutasun, loretze.

lorexka. (lore): *izond.* Ikus.: Loragile. I: Lore-sale.

lorexorta-giie. (lore): *frond.* Lorexortak egiten dituena.

larezko-eun. (eundura): *iz.* Lorez eunduta dagoen euna.

loreztatu. (apaingailu): *ad.* Lorcz apaindu. Loreztu. (lore); *ad.* Berbera.

loreztu. (apaingailu): *ad.* Ikus.: Loreztatu. (lore): *ad.* Berbera.

lorgaiiu. (galartzu): *iz.* Alde batetik bese alde batera zerbait eramateko jaŕita dagoen galartzua. (loŕeta): *iz.* Berbera.

lorgaiŕz. (ardiespen): *ŕzond.* Ardiesteko zala dana.

lorgafi. (ardiespen): *ŕzond.* Ardietsi ditekena.

lorguain. (landare): *iz.* Ikus.: Esnabelaŕ. 1: Auntz-kormio.

lorguain-gerli. (lika): *iz.* Lorguaiñaren lika. I: Lorguain-negai. (landare): *iz.* Berbera.

lorguain-negaŕ. (lika): ŕz. Ikus.: Lorguain-gerli. (landare): *iz.* Berbera.

loria. (poz): *is.* Poz aundia.

loriagafi. (erakarpen): *ŕzond.* Erakartzen duena.

luriatu. (paz): *ad.* Poz aundia eman. (gorantza): *ad.* Bare burua goratu.

lorik-eza. (esnaldi): iz. Logura gabe egotea.

loriko. (pikondo): *iz. Ikus.:* Piko. j: Fiko.

lorikote. (lodiera): *izond.* ikus.: Lodikote.

lorindatu. (losintxa): *ad.* Ikus.: Balakato. : Lorindau, lorinjau.

lorinjau. (losintxa): *ad.* ikus.: Balakatu. ^: Lorindatu, lorindau.

lorio. (estalune): *iz.* Etxegañarer egatzpeko estalunea. (atalondo): is. Elsie auŕean edo inguruan dagoen toki estalita. (bizitegi): *iz.* Lekoreko laŕeua.

lorio-atarte. (atalondo): *iz.* Ate oso aundia.

lorio-bide. (barnebide): *iz.* Ikus.: Barnebide, j: Iragabide, sukaltarte.

larkate. (kate): ŕz. Kate-mota bat.

lorkatu. (lo): *ad.* Loa ann.

lorkazi. (lo): *ad.* Lotan geratu.

lorketa. (Loŕeta): *iz. ikus.;* Lofeta. Ekarte. (ardiespen): *iz.* Ardiestea, Iortzea.

lorketari. (loŕeta): *ŕzond.* Lorketa egiten duena.]: Lortzaiie.

lore. (bumi-ari): *iz.* ikus.: **Burni-ari.** I: Burnari. (egazti): iz. liars.: Txori-befitsu.

Loro-antzeko. (egazti): *izond.* Txori-befitsuaren antzeko dana.

Loro-eme. (egazti): ŕ.e. Txori-beñtsuaren emea.

loro-estalki. (burni-ari): *iz.* Burni-ariz egindako estalkia. I: Loro-sare.

Loro-oŕatz. (lore): *iz. Ikus.:* Lore-enakuntzea.

lore-sare. (bumi-ari): iz. Ikus.: Loro-estalki.

lorendo. (lore): *iz.* Ikus.: Loretegi. I: Lilitegi.

lorontzi. (loretegi): *iz.* Bustin egositaz egindako ontzia, lore ta laudareak landatzeko erabiltzen dana. I: Loreak eukitzeko oatzia.

lorontzitegi. (loretegi): *iz.* Lore-ontziak ipintzeko tokia.

lorosto. (lore): *is.* Lore-buruntzak daukan ofitxoa.

lorostogabe. (lore): iz. Lorostorik ez daukan lorea.

lorostotsu. (lore): *ŕzond.* Lorosto batzuk dauzkan 'area.

loroztatu. (burni-ari): *ad.* Burni-ariz inguratu.

lorpen. (ardiespen): iz. Ikus.: Ardiespen. Ardieskun, lortze, eltze.

loreetu. (zerga): *ad.* **Zerga** bat jaŕi. (atsekabe): *ad.* Ikus.: Atsekabetu. Lazeriatu.

lorpide. (aldakura): *iz.* **Aldakura** soŕerazten duene.(ardiespen); *adond.* Ardiesteko ategiñak egin.

lot. (eguŕ): *is.* Gurdiz ekaŕitako eguŕa. (egurki): *iz.* Gurdiz ekaŕitako abea. (atsekabe): H ŕz. Ikus.: Atsekabe. Atsibage.

lofabere. (abere): *is.* Loŕeta egiteko erabiltzen dan aberea. Ikus.: Loŕ-mando. (Loŕeta): *iz.* Berbera.

toŕaldi. (atsekabe): *iz.* Ikus.: Atsekabe. I: Lorpetzea.

Wad. (loieta): frond. Zerbait daramana.

ledatz. (aztarna): *iz.* Ikus.: Aztarna. Asteŕen, nabarben, oiñatz, zizina.

lofatzean. (eirs): *udond* Eiza egiten ari-izatea. (zelata): *adond.* **Zelatan** ari-izatea.

loŕeau.(erakardura): *udond.* Erakartzen ari-izatea.

lof-elkargo. (lads): *iz.* Lotetak egiteko erakundea.: Loŕeta-baltzu.

LOŔETA. *is.* Aide batetik beste batera zerbait eramatearen egipen eta ondorioa. [: Ekarte, eraman-ekaŕi, eramate, afeu, gaŕayo, gaŕayakcta, kaiayo, kaŕeyo, aŕaui, lorketa, araunakatze. *It* (aldaera), (bidalketa), (burdi), (burnt-bide), (igidura), (itxas-eskubide), (itxaskuntza), (itxasontzi), (langintza), (norabide), (ontzi-zama), (orga), (sai-abere), (sortaketa).

Loŕeta-baltzu. (Loŕeta): *iz.* Ikus.: Lot-elkargo.

lot-gabe. (naretasun): *ŕzond.* Nara bizi dana.

loŕ-gabeko ondasunak. (ondasun): *iz.* Loŕik ez duten ondasunak. (zerga): *iz.* Berbera.

loŕ-gurdi. (torch): *iz.* Ornidurak eramateko gurdia. (omidura): *iz.* Berbera.

lork-eza. (zerga): *iz.* Zergarik ez eukitzea.

Inftn. (tut): *iz.* Iraulita dagoen Iota. (euri): *ŕzond.* Euritsua dagoen eguraldia.

loŕin-aldi. (birunda): *iz.* Birundaka jaustearen egipena.

loŕindu. (birunda): *ad.* Jausi ta bimndaka ari-izan. (zula): *ad.* Nai edo beaŕ zana ez lortu.

lofinka. (birunda): *adond.* Jausi ta birundaka ari-izatea.

loŕintasun. (lut): *iz.* Lufaren zeindasuna eukitzea.

loŕintegi. (birunda): *is.* Lotintzearen tokia.

loŕ-mando. (mando): *iz.* Loŕeta egiteko erabiltzen dan **mandoa.** I: Lotabere. (orga): *iz.* Berbera.

lotontzi. (€txasontzi): *iz.* Lotetak egiteko itxasontzia.

lofotz. (lido): iz. **Ereintzarako ildoa.** (ereintza): *iz.* Berbera. (burumuin): jj *iz.* Garuntegian dagozen ildoak.

lot-sare. (aŕantza): *iz.* Batera aŕaiñak asko aŕapatzeko sane aundia.

lot-sari. (saristatze): ŕz. Loŕeta egiteko salneuña. (Loŕeta): *iz.* Berbera.

lortasun. (mutidura): *iz*, Ikus.; **Mutidura. j:** Mangutasun, zutundura.

lortu. (loŕeta): *ad.* Loŕeta egin. (ardiespen): *ad.* lkus.: Ardietsi.]: Nai edo beat dana atzeman. I: Yerditsi, jaretsi, ñaureutu, onetsi, ongi-eldu,

scrdietsi, yarautsi, xerdietsi, iaditxi, yadetsi.

lortu-eziiiezko. (ardiespen): *izond.* Ardietsi eziu ditekena.

lortzaile. (ardiespen): *frond.* Ardiesten duena. (loŕeta): *ŕzond. :* Ikus.: Lorketari.

lortze. (ardiespen): ŕz. Ikus.: Ardiespen. Lorpcn.

tortzeko. (ardiespen): *ŕzond.* Ardiestekoa dana.

losa. (aŕi-landu): ŕz. Aŕi-landu men.

losa-mailu. (ati-landu): *iz.* Losak jarizean erabiltzen dan math] berezia.

losa-unkudi. (aŕi-landu): *iz.* Gañean jaŕita, losak ebakizeko erabiltzen dan tresna.

losabin. (erle): iz. Liztoŕ aundia, I: Losabi.

_ losadura. (aŕi-landu): *iz.* Losaz estalita dagoena.

losagabetn. (aŕi-landu): *ad.* Jaŕita zegozen losak kendu.

losaitze. (aŕi-iandu): iz. Etxegañeko losaetan erabiltzen dan iltze aundia.

lotatu. (aŕi-landu): *ad.* Nunbait b ank tprñi.

losatxa. (aŕi-landu): *iz.* Losa txikia.

losatzaile. (aŕi-landu): *Land.* Losak ipintzen dituena.

losegia. (eyeraldi): *iz.* Eyeraren xuŕo azpian dagoen zatia.

Iosentxa. (losintxa): iz. Ikus.: Losintxa. ^: Losentxakeri, Losentxu.

loscntxari. (losintxa): *izond.* Losintxaz atzipetzen donna.

losentxatu. (atzipe): *ad.* Losintxaz atzipetu. : Loxentxatu. (losintxa); *ad.* Losintxak egin.

losinda. (losintxa): *ad.* Losintxak egin. Losindu.

LOSINTXA. Iz. Norbaitek beste bati, maitasun edo begirunea adieraztearen egipen eta ondo€ioa.: Lausenga€zen duena. J: Eskama, gain-zurikeria, eramera, laztankeŕa, iegunbide, lepalaku, limurkeria, limurketa, loxintx, maiña, palaga, palagu, txurikeria, txuriketa, zirigontzi, zorabide, zurikatze. I/ (adeitasun), (aŕokeri), (erakarpen), (esku), (eskurapen), (ikumen), (legunkeri), (lizunkeri), (maitasun), (mun), (onegipen), (txera), (urguritasun), (zirikaidi).

losintzaile. (losintxa): *Land.* Losintxak egiten dituena.

losintzatu. (losintxa): *ad.* Leunketak egin.

loskabe. (mutirikeri): *ŕzond.* Lotsagabea dana.

loskafiro. (baŕegaŕikeri): *adond.* Baŕegaŕiz ari-izatea,

losku. (istinga): iz. Ikus.: Istinga. Lintzuradi. (urmael): *iz.* Ikus.: Urmael. ^: Maei, uamel. (izen): I) *iz.* Eŕonkari'ko mendi baten izena. (mend* iz. Berbera.

loskoŕ. (alke): *izond.* Alkea duena.

losortu. (to): *ad.* Loak artu.

lostabin. (laztabin): *iz.* Ikus„ **Laztabin.** Lastabin.

losun. (10): *iz.* Ikus.: Lo-aslun, I: Lozoŕo.

losunarekiko. (1o): *izond.* Losunari dagokiona.

lot. (lotura): *frond.* Lotu aditzaren mugatu-gabea.

lot-arazi. (itsaspen): *ad.* Ikus.: Itsatsi. Itsasi, loterazi.

lot-arazie. (itsaspen): *frond.* Lot-arazten duena.

lot-efez. (itsaspen): *izand.* Eŕaz itsasten dana.

lot-ordu. (lo): ŕz. Lo-egiteko ordua.

lot-oyai (oyal): *iz.* Lotgailuaren azpian ipiutzen dan oyal-zatia edo eon, aigodoya ta abaf. (sendagaikintza): iz. Berbera,

lotailu. (lotara): *iz.* Lotzekoa dana.

lotailuztu. (ximus): *ad.* **Ximusez** lotu.

lotaldi. (10): iz. Lotan egotearen aldia.

lotalu. (ximus): iz. Huts.: **Ximus.**

lotan. (lo): *adond* Lo-egiten ari-izatea.

lotara. (lo): *adond.* Lo-egitera joatea. I: Lotarat.

lotarako. (to): *izond.* Lo-egiteko iaguntzen duena.

lotarakoan. (lo); *adond.* Lo-egitera joaten danean.

lotaratu. (In): *ad.* Lotarajoan.

lotaro. (1o): *iz.* Lo-egiteko giro ona.

lotarte. (ortzi-muga): *ft.* ikus.: Ortzi-mugs.

lotatu. (lotura): *ad.* Lotu-egin. I: ikus.: Lotu. I: Lotctu, iztu, istu.

lotazil. (it): *iz.* Urteko azken ilea. I: Negil, otzaro.

lotbide. (atsikipen): *ŕz.* Ikus.: Lotgi.]: Lot-toki.

lotegi. (1o): *iz.* Lo-egiteko gala.

loterazi. (itsaspen): *ad.* Ikus.: Itsasi. Itsatsi, lot-arazi.

lotesgafi. (fotura): *izond.* Lotu ditekena.

lotetsi. (lotura): *ad.* Gauza bat beste batekin lotu.

lotatu. (lotara): *ad.* Lotu. I: Lotatu.

lotezben. (eginbide): *iz.* Ikus.; Eginbeaŕ. : Biarkun.

lotezin. (elkarpide): fzond. Elkarpiderik ez duena.

lotezkume. (seine): iz. Ezkontzatik at izandako semea.

lotgailu. (ximus): *iz.* Soin-atalen bat edo zauri bat lotzckoa dais oyal-zeŕeuda. (atsikipen): *iz.* ans.: Atsikipen.

lotgati. (sendagaikintza): *iz.* Aragi gañean itsatsita jartzckoa dan gertutako zerbait.

Iotgi, (atsikipen): iz. Atsikipena egiteko gideŕa. I: Lotbide. j: Lotki.

lotgune. (lokezur): ŕz. ikus.: Lokezuŕ. I: Kozkoŕ.

loti. (to): *izond.* Ikus.: Lo-samuŕ.: Lotioi.

lotoki. (arpcgi): ŕz. Ikus.: Loki.]: Logun, lotoki.

lotin. (itu): *iz.* Ezc dagoen tuŕa. (ogi): *iz.* Gaza ta gaizki jeiki dagoen ogia.

(in); *ŕzond.* ikus.: Lo-samuŕ. I: Loti.

latkoŕ, (lapuŕeta): *frond.* Lapuŕa dana. I: Lotoŕ.

Ioto. (landare): iz. Igebelarkaria dan or-landarea; bare break aundi, zuri-oztin eta usaintsuak dira. j: Lotondo.

loto-anizelco. (landare): *ŕzond.* Lotoaren antza duena.

ioto-jale. (landare): *frond.* Lolo-landarea jaten duena.

Into-lore. (lore): *iz.* Lotoaren totes.

lotoki. (arpegi): iz. Ikus.: Loki. 1: Lokun, lotiki.

lotoki-arazuak. (1o): *iz.* Lo-gelako efedizeak.

lotondo. (landare): iz. ikus.: Loto.

lotordi. (10): *iz.* Ikus.: Lo-sot. j: Lo-soŕo.

Iota. (lapuŕeta): *frond.* Ikus.: Lapuŕ. I: Lotkoŕ, zisku-ebasle.

lotoskari, (oberti): *izond.* Olerkari izatea.

lotpide. (izketa): *iz.* Izketaren gaya edo egin-bidea. 1: Lotpideŕ.

lotrea. (aŕain): *iz.* Mazkaŕa; itxas-adaŕeko aŕaña.

lots-arazie. (apaitasun): *izond.* Apal-eragiten duena. (ooze): *izond.* Oorea kentzen duena.

lots-bilduŕ. (alke): iz. Lotsatzeko eŕaztasuna.

kits-erazi. (alke): *ad.* Ikus.: Lotsapeto. Lotsaratu.

lots-ezuŕ, (ezut): *iz.* Sabelpean dagoen ezuŕa.

lots-gari. (atke): *iz*. Lotsaz arpcgian sortzen clan margo goŕia. 1; Lots-jario.

lots-gat-tn. (alke): *ad.* Lotsaz arpegian margo goŕia sortu.

lots-jario. (alke): *iz*. Ikus.: Lots-goŕi.

lots-maitasun. (maitasun): iz. Begirunezko maltasuna. (begirune): *iz*, Berbera.

lots-oyal. (janitors): *iz*. Urcztatzeko erabiltzen dan janlzi berezia.

lotsa. (alke): *iz*. ikus.: Alice. j: Alkekizun. (erabc): *iz*. Ikus.: Bilduŕ. Belduŕ. (begir ure): II *ia.* ikus.: Begirune. j: Beakuŕ, lotsagizun, peretxu, itzaipen.

lotsa izan. (crabe): *ad.* Bilduŕa izan. (alke): *ad.* Lotsa-izan.

lotsa-abe. (urka): iz. Ikus.: Urka. Autol.

lotsa-bagako. (mutirikeri): *izond.* Ikus.: Lotsabaga. I: Lotsabage, lotsabako, lotsaga, totsagabe, lotsa-gabeko, lotsa-gaiztoko, mazkara.

lotsa-bagarik. (mutirikeri): *adond.* Lotsarik cz izatea. E: Thus.: Lotsabagakeria, lotsa-barik, lotsagabekeria,lotsa-gaberik, lotsa-gabetanik.

lotsa-barik. (mutirikeri): *adond.* Ikus.: Lotsa-bagarik. 1: Lotsabagakeria, lotsagabekeria, lotsa-gaberik, lotsa-gabetanik.

lotsa-ezuf. (sabel): *iz*. Sabeleko balm zatian dagoen ezuŕa. Lotsazuŕ, pube. (ezu): *iz*. Sabelpean dagoen ezuta.

lotsa-gabcko. (mutirikeri): *izond.* Lotsabaga. 1: Lotsa-bagako, lotsabage, lotsabako,lotsaga,lotsagabe,lotsa-gaiztoko,lotsagabezko.

lotsa-gaberik. (mutirikeri): *adond.* Ikus.: Lotsa-bagarik. I: Lotsabagakeria, lotsa-batik, lotsagabekeria, lotsa-gabetanik.

lotsa-gabetanik. (mutirikeri): *adond.* Ikus.: Lotsa-bagarik. j: Lotsabagakeria, lotsa-barik, lotsagabekeria, lotsagaberik.

lotsa-gabetu. (niutirikeri): *ad.* Lotsa galdu.

lotsa-gabezia. (mutirikeri): *iz*. Tkus.: Mutirikeri. j: Lotsagabetasun, lotsarin-eza.

lotsa-gaiztoko. (mutirikeri): *izond.* Ikus.: Lotsabaga. j: Lotsa-bagako, lotsabage, lotsabako, lotsaga, lotsagabe, lotsa-gabeko.

lotsa-galdu. (mutirikeri): *ad.* Lotsarik gabe geratu. 1: Lotsa-gabetu.

lotsa-galdukeria. (mutiriked): *iz*. ikus.: Lotsabagakeria. I: Lotsagabekeria.

lotsa-galduko. (mutirikeri): *izond.* Mulirikeriz ari dana.

lotsa-gofitu. (baŕegaŕikcri): *ad.* Ikus.: Lotsagaŕi€u. (ale): *ad.* Lotsagatik aurpegian margo gods sortu. (apaltasun): 11 *ad.* Apal egin edo biurtu. (akat): 11 *ad.* Akaŕ-egin.

lotsa-gutxi. (mutirikeri): *iz*. Lotsarik ez izatea.

lotsa-gut dko. (mutirikeri): *izond.* Lotsarik eztuena; beaŕ dan alkea izaten er duena.

lotsa-ile. (olc): *iz*. Sabelpean sortzen dan ulea.

lotsa-juntzi. (longain): *iz*. Siñismenari befiz biurtzen ziranai aspaldian jantzi oi zieten longaiña edo kutuua.

Lotsabaga, (mutirikeri): *izond.* Lotsarik eztuena.1; Lotsa-bagako, lotsabage, lotsabako,]otsaga, lotsagabe, lotsa-gabeko,lotsa-gaiztoko, mazkara, mutuŕ-luze, txakuŕantzeko, zakumusu.

lotsabagakeria. (mutirikeri): *iz*. Lotsarik ez izatea. 1: Lotsa-bagadk, lotsa-barik, lotsagabekeria, lotsa-gaberik, lotsa-gabetanik, lotsa-galclukeria.

lotsabage. (muddled): *izond.* Thus.: Lotsabaga.: Lotsa-bagako, lotsabako, totsaga, lotsagabe, lotsa-gabeko, lotsa-gaiztoko.

lotsabako. (mutirikeri): *izond.* Ikus.: Lotsabaga. 1: Lotsa-bagako, lotsabage, lotsaga,lotsagabc,lotsa-gabeko,lotss-gaiztoko,txakuŕantzcko.

lotsabera. (begirunc): *izond.* Oorea duena. I: Lotsadun. (oore): *izond* Berbera,

totsabide. (zatarkeri): iz. ikus.: Zatarkeri, 1: Andurkeria. (gaitzipen): iz. Guztien auŕcan jasaten dan gaitzipena.

lotsadun. (begirune): *izond.* Ikus.: Lotsabera. (oore): *izond.* Berbera.

lotsadura. (crabe): *iz*. Erabez egotea.

lotsaga. (mutirikeri): *izond.* Ikus.: Lotsabaga.: Lotsa-bagako, lotsabage, lotsabako, lotsagabe,lotsa-gabeko, lotsa-gaiztoko.

lotsagabe. (mutirikeri): *izond.* Ikus.: Lotsabaga. I: Lotsa-bagako, lotsabage, lotsabako, lotsaga, lotsa-gabeko, lotsa-gaiztoko, mutuŕ-luzc, zakumusu.

lotsagabekeria. (mutirikeri): *iz*. Ikus.: Lotsabagakeria. j: Lotsa-bagarik, lotsa-barik, lotsa-gaberik, lotsa-gabetanik, lotsa-galdukeria.

lotsagabeki. (mutirikeri): *adond.* Mutirikeriz ari-izatea.: Lotsagebekiro.

lotsagabekiro. (mutirikeri): *adond.* Ikus.: Lotsagabeki.

lotsagabetasun. (mutirikeri): *iz*. Ikus.: Mutirikcri. I; Bekokigabetasun, lotsa-gabezia.

lotsagati. (alke): *izond.* Lotsaz ari dana. I: Lotsagaŕizko. (crabc): *izond.* Bildurgaŕia. (galbide): II *izond.* Berbera. (azaldi): 11 *izond.* Kunde-zatiak,

lotsagafikeria. (baldartasun): iz. Baldartasunaz ari-izatea.: Lotsagaŕitasun. (mutirikeri): *iz.* Lotsarik ez tastes.

lotsagaŕikt. (alke): *adond.* Ikus.: Lotsagafiro.

lotsagaŕiro. (alko): *adond.* Lotsaz ari-izatea. I: Lotsagaŕiki.

lotsagafitasun. (baldartasun): *iz*. Ikus.: Lotsagaŕikeria.

lotsagaŕitu. (baŕcgaŕikeri): *ad.* Norbait edo zerbait baŕcgaŕi utzi. 1: Lotsa-goŕilu.

lotsagafizko. (alke): *izond* Ems.: Lotsagaŕi.

lotsagindu. (akaŕ): *ad.* Akaŕ egin. I: Lotsa-eman lotsagiritu.

lotsagizun. (begirune): *iz*. Ikus.: Begirune. j: Lotus. (eskartasun): *iz.* Eskartasuna adierazteko karia. (alke): II *iz*. Lotsagaŕi tastes.

lotsagofi. (ace): *iz*. Lotsa izatea.

lotsai. (akaŕ): *iz*. Akaŕ-egitea.

lotsaizun. (gaitzipen): *iz*. Gaitzipeua izatea edo jasatea. (alke): iz. Lotsagatik aurpegia goŕitzea. (txuknntasun): j *iz.* Txukuntasuns izan. (begirune): jj *iz.* Begirunea izan. j: Txukuntasun, alkea.

lotsaizunez. (alke): *adond.* Lotsagatik aurpcgia goŕituz ari-izatea.

lotsaketa. (erabetasun): *iz.* Erabetasunezko keiñadak cgitea.

lotsaki. (azaldi): *iz*. Thus.: Ernaritako. (: Lotsakizuu, lotsari, potxin.

lotsakizun. (azaldi); iz. Ikus.: Emaritako. 1: Lotsaki, lotsari. (alke): *frond.* Alkea ducna. 1: Lotsakoŕ,

lotsakoi. (txukuntasun): *izond.* Txukuna dana. (aike): *izond.* Alkea duena.

lotsakoŕ. (crabe): ŕzond. Erabca deem. (atsikidura): *izond.* Beste baten iritziari atsikitzen zayona.

lotsakortasun. (erabe): ŕz. Erabea eŕaz soŕeraztea.

lotsakortu. (erabe): *ad.* Erabeti biurtu.

lotsalcuntza. (alke): *iz*. Alice tastes.

lotsaldeko, (kirio): iz. Kirioen sarea; kirioen naspila.

lotsaldeko sane. (soin): iz, Eŕein-ezuŕean dagoen kirinen sarea.

lotsaldi. (alke): *iz,* Alkez egondako aldia. (erabe): *iz.* Erabez egondako aldia. (akaf): Jj *iz.* Akaijasatzeko ala emateko aldia.

lotsamendu. (erabe): iz. Ikus.: Erabe.

lotsarn. (begirune): iz. Ikus.: Begirune.

lotsapetu. (alke): *ad.* Lotsaz beterik utzi, ^: Lotsaratu, lots-erazi.

lotsaratu. (aike): *ad.* Ikus.: Lotsapetu. I: Lots-erazi.

lotsarazi. (erabe): *ad.* Erabea soŕeraztca. Lotserazi,

lotsarazitzaile. (erabe): *izond.* Erabea-soŕerazten duena.

lotsari. (azaldi): iz. Ikus.: Lotsaki. Lotsakizun, potxin. (itz): *iz.* its itxusiak. (itxustasun): *L.* Berbera. (aike): *iz.* Lotsagaŕia dana.

lotsarin-eza. (mutirikeri): iz. ikus.: Mutirikeri. : Lutsa»gabezia, lotsik-eza.

lotsaritu. (biloiztasun): *ad.* Ikus.: Biloiztu. j: Laŕu-goŕitu.

lotsarizko. (gaitzipcn): *izond.* Gaitzipena egin dezakena.

lotsaro. (gaitzipen): *adond.* Gaitzipenez ari-izatea.

lotsaf. (alke): *izond.* Lotsaz egoten dana. I: Lotsazko.

lotsafen. (alke): *izond.* Lotsaz dagoena.

lotsatasun. (erabe): *iz.* Erabez egotea,

lotsati. (erabetasun): izond. Erabetasunez ari dana.

lotsatu. (alke): *ad.* Lotsaz geratu. I: Zunxitu. (erabetasun): *ad.* Erabetasunez geratu.

lotsatzalle. (alke): *izond.* Lotsa soŕcrazten duena.

lotsatze. (alke): *iz.* Lotsaz geratzearen egipena.

lotsaz. (txukuntasun): *adond.* Txukuntasunez ari-izatea. (begirune): *adond.* Begirnnez ari-izatca. (alke): JI *adond.* Alkez ari-izates.

lotsazale. (crabe): *izond.* Erabea soŕcrazten duena.

lotsazko. (alke): *ŕzond.* ans.: Lotsai. (begirune): ŕzond. Begirnnez ari dana.

lotseria. (erabe): *iz.* Erabe aundia.

lotseridun. (eritasun): *izond.* Ikus.: Andramindun.

totsik-eza. (mutirikeri): *iz.* Ikus.: Mutirikeri. I: Lotsarin-eza, xaunxunkeri.

lotsik-gabe. (mutirikeri): izond. Mutirikeriz ari dana.

lotsorkeria. (erabetasun): *iz.* Ikus.: Erabetasun. J: Geldotasun, lotsortasun, ñukutasun. (koldartasun): iz. Ikus.: Koldarkeri. I: Erkinkeri.

lotsorki. (oore): *adond.* Ooreari buruz ari-izatea.

latsoŕ. (erabetasun): *izond.'* Erabetasunaz ari dana. (koldartaaun): *izond.* Koldaŕa dana.

lotsortasun. (erabetasun): iz. Bros.: Erabetasun. I: Lotsorkeria, ñukutasun. (alke): *iz.* Ikus.: Attie.

lota. (lotura): *ad.* Lotura egin. J: Istu, lotatu, lotetu, iztu, uzkal, zintratu. (itzalketa): *ad.* Argiak itzali. (atsikipen): I *ad.* Ikus.: Cantu. (egiubide): II *ad.* Bern burns beartu. (ariketa): *ad.* Ari-izan, yardun. (ximus): II *ad.* Zauri bat lotailuz estali. (to): II *ad.* Lo-egin. (lapuŕeta): II *ad.* Lapurtu. (gelditze): II *ad.* Gelditu. (itsaspen): II *ad.* Ikus.: Itsasi. I: Itsatsi. (argon): *ad.* Landare batek eŕoa artu, soak indafa artu. (elkarpide): II *ad.* Ogasunak tinkotu. (arduragabetasun): Jj *izond.* Ardurabakoa dana. (ergcltasun): fi *ŕzond.* Txaldana dana.

lotugabc. (bakartasun): *izond.* Bakafik, aske dagoena. (czkongetza): *ŕzond.* Ezkondu gabe dagoena,

lotugailu. (aile): iz. Aileak lotzeko tresna. (aletxo): iz. Aletxoak lotzeko tresna, (gardaiñatze): II *iz.* Mekanikeri bat baste bati gardaiñatu, onen igidura artu dezan.

lotugañ. (elkapide): *izond.* Marta ditekena.

lotugune. (sai-abere): iz, Sai-abereai jartzen zayen biluŕa.

lotukari. (sortaketa): iz. Ikus.: Lopil.: Bilkari, pii, potzo.

lotune. (lotura): *iz.* Gauza batek bera artzeko daukan zatia. : Lotukizun.

LOTURA. *iz.* Lokafiz edo korapiloz, batzea, alkartzea ado estekatzearen egipen eta ondorioa. I: Lotuteko erabiltzen dan gauza. I: Elkarpide, uztarpide, alkatiña, eŕezki, ertsakai, ertsako, ertsaki, estekadura, estekagailu, estekailu, esteku, esteka, estzaiki, estuki, estuntza, artzabia, etxekidura, etxekimentu, kabuil, goroiki, ersake, lokailu, lokura, Lotzaiki, Iotzaikin, Lotzaki, lozki, izota, izuta, soka, lokaŕi, sokabarka. (ebakuntza): iz, Lokailuez egiten dais estugaŕia. (lopil): II iz, Balm. // (aile), (aletxo), (atsikipen), (atzipen), (azao), (bakuntza), (biribilkapen), (dendun), (galartzu), (gardaiñatze), (geŕikatze), (itaite), (kako), (korapilo), (lokaŕi), (unama), (uzkaldura), (uztarpide).

latura-keutze.(askapen):iz. Sortaketa askatzea. (sortaketa): *iz.* Berbera.

loturaezin. (elkargaiztura): iz. Ikus.: Elkargaiztura. I: Atxiki-eza.

loturagabe. (elkargaiztura): *izond.* Ikus.: Elkargaitz. : Atxiki-gabe.

loturagalu, (lotura): iz. Zerbait letzekoa dan itsatsikia edo tresna.

Iotnratu. (elkarpidc): *ad.* Uztarpidez lotu.

toturaxka, (lotura): *iz.*

loturazko.(elkarpide): *izond.* Ogasunak tinkotzeari dagokiena.

lotutzaile. (elkarpide): *izond* Eikartzen duena.

lotutze. (clkarpide): iz. Ogasunak tinkotzea.

lotxa. (aŕain): *iz.* Zurixka dan afaña; bus, ao ta ezkata aundiak dauzka, ta aragia lebatzarena antzekoa da. I: Loxa.

lotxua-io, (abesti): iz. Seaska-abestia.

lotza. (seska): *iz.* Lokaŕi ta seskaen bidez egiten dan eundura.

lotzaga. (askapen): *izond.* Loturarik ez daukana.

lotzaiki. (Laura): *iz. Ikus.:* Lotura. I: Lokailu, lotzaikin, lotzaki, lotzikin, txoste. (giñaŕe): *iz.* Ikus.: Itsuta. Lotzaki.

lotzaikin. (lotura): *L.* Ikus.: Lotura, I: Lotsaiki, Lotzaki, totzikin.

lotzaile. (sortaketa): *izond.* Lopiitxoak edo lotukariak egiten dituena.

lotzakatu. (azkatasun): *ad.* Ikus.: Azkatu. I: Azketu.

Lotzaki. (Lotura): *iz.* Ikus.: Lotura. Lotzaiki, lotzaikin, lotzikin, lozki.

lotzaie. (ximus): *ŕzond.* Ximus lotzen duana. (akaŕ): *izond.* Zerbait artzeko dana.

lotze. (lotura): *iz.* Lotura egiteko egipena.

lotzeko, (biribilkapen): *izond.* Biribilkatzen duena. (lotura): *izond.* Lotura egiten duena.

lotzikin. (lotura): *iz.* Ikus.: Lotzaiki. Lotzaikin, lotzaki.

lotzolo. (lodiera): *Lend.* Lodi xamaŕa dana, I: Lazar', lozan.

lotzun. (istinga): *izond* lstingaz beterik dagoen lurkia.

lotzuŕ. (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Apon. ^: Kurlu, bolborita, bottxaŕi, mail, saka.

loxa. (aŕain): *iz.* Ikus.: Lotxa.

loxanga. (losintxa): *iz. Ikus.:* Losintxa. Loxin.

€oxengatu. (losintxa): *ad.* Losintxak egin.

loxentxatu. (atzipe): *ad.* Ikus.: Losentxatu. j: Loxindau, loxiugatu. (losintxa): *ad.* Berbera.

loxin-itzak. (itz): ŕz. Itz txeratsuak, (losintxa): *iz.* Berbera.

loxindatu. (losintxa): *ad.* Leunketak egin.: Loxindu.

loxindau. (atzipe): *ad.* Ikus.: Losentxatu. ^: Loxentxatu, ioxingatu, loxintxatu. (losintxa): *ad.* Berbera.

loxindu. (losintxa): *ad.* Ikus.: Loxindatu.

loxingatu. (atzipc): *ad.* Ikus.: Losentxatu. j: Loxentxatu, loxindau, loxintxatu. (loxintxa): *ad.* Berbera. I: Loxintxetu.

loxivka jardun. (atzipe): *ad.* Atzipetzean jostatu.

loxintx. (losintxa): ŕz. Ikus.: Losintxa. Legunbide.

loxintxari. (losintxa): *izond.* Losintxak egiten dituena.

loxintxatu. (atzipe): *ad.* Ikus.: Losentxato. I: Loxindan, loxingatu. (€osintxa): *ad.* Berbera. I: Loxintxetu.

loxintxaz. (iasintxa): *adond.* Losintxak egiten ari-izatea.

loxintxctu. (losintxa): *ad.* Ikus.: Loxintxalu. I: Loxingatu.

loxka, (in): ŕa. Lo oso arifia.

loxkatu. (1o): *ad.* Lotan geratu.

loya, (saltaki): *iz.* Saltoki edo biltegi bat jartzeko tokia.

loyaŕ, (aŕ): *iz.* Paduraetan bizi dan artxoa.

Ioyezko. (basa): *ŕrond.* Basazkoa dana.

loyeztatu. (bass): *ad.* Basaz bctetzea.

loyof. (orban): *izond. Ikus.:* Loikot.

lnyofa. (at): *iz.* Itxasoko zizarea.

loza. (tales): *iz.* Jantzi luzearen tolesa.

loza-beltz. (arbel): iz. Ikus.: Arbel. (: Autsati.

lozabal. (to): *iz.* La narca.

lozabi. (erle): iz. Listoŕtxikia. I: Lozebiña.

lozafin. (erle): *iz.* Ikus.: Listafrn.

lozagia. (eyeraldi): *iz.* Eyeraren ibiltze edo gelditzea eragiten duen zatikoa.

lozafin. (zain): in Odola burura daramaten hi zain-goŕi bakoitza.

lozan. (lodiera): *izond.* Lodi-Lodia dana. Lotzan.

lozebiña. (erle): *iz.* Ikus.: Lozabi.

lozegi. (eyeraldi): *iz.* Eyerako ardatza.

lozer kafi. (erle): *iz.* Ikus.: Listorkabi. Listoŕ-oantze,lozerabia.

lozerabia. (erle): iz. Ikus.: Listorkabi. I; L istoŕoautze, lozeŕ-kafi.

€ozef. (erle): in Ikus.: Listoŕ. I: Listoŕ aundia, taba.

lozki. (loturaj: *iz. ikus.:* Lotura. Lotzaki.

lozko. (konkiltasun): *iz.* Latsen ondoan dagozen konkiltasunak.

lozoto-aldi. (to): *iz.* Lozoŕoan egondako aidia.

lozotodun. (In): *izond.* Lo-zotoan dagoena.

Iazoŕotu. (to): *ad.* Lo-zotoan egon.

In. (lino): *iz.* Ikus.: Lino. 1: Lio. (hit): *iz.* Luŕ itzaren laburpena.

lu sargi. (buno): ŕz. Ikus.: Lut-sagat.

lu-dardara. (luikkara): ŕa, Ikus.: **Lufkara. (:** Ludikara, luikara, lurdarda.

tuabilatu. (tuŕ): *ad.* Lurki bat lenengo aldiz landu.

luabili. (tut): *iz.* Landu diteken lurkia.

luaidi. (lot): *iz.* Luŕez bete, luŕeztatu.

Mao. (sumendi): iz. Sumendiaren aoa.

luarazi. (lot): *ad.* Lute nunbait bota-eragin.

luarazta. (late): *iz.* Laŕuan ateratzen dan orban txikia. I: Ikus.: Espil. j: Luaŕatz, luaŕazta, luŕazta.

luarbil. (luŕ): *iz.* ans.: Kozkoŕ. j: Mokoŕ, luarbila, iet-puzka.

Mat. (aŕ): iz. Luŕeko zizarea. Luxat.

Malaga. (at): *iz.* Arto landarea jaten duen aŕa. I: Luaga.

luafaste. (makurdura): *iz.* Auzpez egitea.

luaŕastu. (makurdura): *ad.* Auzpez egin.

luaŕatz. (btu): *iz.* Ikus.: Espii. Luarazta, luŕazta.

Mainz. (zeartasun): *adond.* Etzanda egotea.]: Totosean.

luafaztu. (makurdura): *ad.* Auzpez egin.

braŕola. (uraska): *iz.* Eyerara ura eramateko uraska.

Marts. (armiarma): *iz.* Ikus.: Atobi. I: Aŕubi, atubio, lugartz, Luŕ-txakuŕ, ogeita taunreneko, pio-pin, otxabaŕi, segarora, sikilikitu, arlui, zalmiroi, xabiroi.

luartza. (ortzi-muga): *ft.* ikus.: Ortzi-ncuga. [: Ikus-muga, odayertz, odai-ertz, orainzita, oriva.

tuaska. (MO: *iz.* Azia zabattzeko bereizten dan lurki-zeŕenda.

luasta. (utzaldi): *iz.* Zimauta metatuta dagoen lokia.

tuba. (itxasoutzi): *iz.* Txalupak erdian dauzkan mokolak.

lubadaŕ. (ugarte): *iz.* Erdi-ugartea. (: Ix-ugarte, Luŕ-besa, lut-beso.

lubagan. (ondalanketa): *iz.* Ur-bidez inguratuta dagoen luebakia. I: Lubaki, lubegan.

lubagandu. (ondalauketa): *ad.* Lucbakia egin. j: Lubakiratu, lubakitu.

lubaiki. (ondalanketa): iz. ikus.: Bezoiñaska. 1: Pezunatola, lubaki-aska, pezun-aŕoila.

Ivbaki. (ondalanketa): *iz.* Ikus.: Lubagan. I: Lubegan.

Lubaki-aska. (ondalanketa): *iz.* Ikus.: Bezoiñaska.: Lubaiki.

Lubaki-aufe. (ondalanketa): *iz.* Lubaiki autean dagoena.

Lubaki-esi. (itxitura): *iz* Lubaganez egiten dan esia.

Lubaki-ixtura. (itxitura): iz. Lubaganez babestearen egipena.

Lubaki-lan. (ondalanketa): *iz.* Lubaikian egiten dan Irma.

lubakidun. (ondalanketa): *izond.* Lubaganez babestuta dagena.

lubakiratu. (ondalanketa): *ad.* Ikus.: Lubagandu. I: Lubakitu.

Iubakiteria, (ondalanketa): Lubagantzearen egipena.

lubakitu. (ondalanketa): *ad.* ikus.: Lubagandu. j: Lubakiratu.

luban, (itxitura): *iz. Ikus.:* ltxitura. 1: Esia, moitsaketa, potion, zczi.

lubanaŕo. (ondalauketa): *iz.* Lubagan azpian dagoen lubaikia.j: Lubegantaŕo.

Iubangile. (ondatanketa): *izond.* Lubaikiak egiten dituena.

lubangin. (ildo): *iz. ikus.:* Ildo. Ildaska.

lubafi. (Luŕ--lantze): *iz.* Suaz garbitu dan lets.

lubafien. (zerga): *iz.* Len Ws lantzeagatik ordaintzen zan zerga. (luŕ-laotze): *iz.* Berbera.

lubaŕu. (aŕain): *iz.* Aitzen artean bini dan aŕain txiki beitza.

lubeazun. (landare): iz. Etostakaria dan landare !Rota bat.

lubcgan. (ondalanketa): *iz.* Ikus.: Lubagan. I: Lubaki.

lubegantafo. (ondalunketa): *ft.* Ikus.: Lubauaŕo.

Iubekeri. (erorkera): *iz* Luten jaustea.

lubeko. (saga): ŕa. Landaetako sagua.

lubellz. *(lot):* *iz.* Beltza dan luŕa.

lubera, (Luŕ): *iz.* Biguna dan Mitt.]: Buriak kentzen duen luŕa. I: Luŕ-meta.

luberatu. (ibai): *ad.* lbayak edo latsak aldameneko Ida kendu.

Inberatze, (ibai): *iz.* lbayak edo latsak aldameneko luŕa kentzea.

tubeŕi. (bd-lantzc): iz. Beŕiro lantzen dan luŕa.

lubeŕigati. (Luŕ-lantze); *izond.* Beŕir° landu diteken lura.

lubeŕiketa, (luŕ-lantze): iz. Luŕa lantzearen egipena.

lubeŕitu. Out-lantze): *ad.* Luŕa beŕiz landu.

lubefitze. (luŕ-lantze): ŕz. Beko mendia de, gem Luŕa lantzeko.

lubesa. (ugaran): ***iz. Ikus.:*** Luŕ-mutuŕ. Legoŕ-rnutuŕ, luŕ-mingain, lumutuŕ.

lubesi. (tut): ŕz. Lutak naŕas egitea. I: Lubizi.

lubeta. (orma): *iz.* Luŕez egiten dan eusteko orma.

lubetagile. (orma): *ŕzond.* Lubeta egiten duena.

Inhetetu. (orma): *ad.* Luŕez bete. I: Lubetatu.

lubetu. (eorzketa): *ad.* Lurperatu, eortzi.

lubezka. (igurtziketa): *adond.* Abereak buruan atz-egiten ari-izatea. (abere): *adond.* Berbera.

Tahiti]. (ixuŕ-bide): *ad.* Lurpean huŕ-bideak egin.

lubizi. (Mt): *iz.* Ikus.: Lobesi.

lubutu. (Cuba): *ad.* Begiak nekatu. (begi): *ad.* Berbera.

ludi. (zabaldi): *iz.* Gizonen orotasuna; gizadia. I: Giza-lagunartea. I: Gizona bizi dan izarbela. 1; Lurditza.

ludi-azti. (izkutukeri): iz. Luŕ-gorputzak erabiltzen edo luŕean maŕak egiten, siñiskerizko igarpenak egitea.

ludi-erdiko. (lutelesti): ***ŕzond.*** Luŕ-barneko erdiari dagokiona.

ludf-guziko. (zabaldi): izond Ludi osoari dagokiona.

ludi-iduri. (lutelest(); *iz.* Luŕ-goronbila,

Iudi-ikasti. (lutelesti): *iz.* Ikus.: Lutelesti.

ludi-lutelezti. (lutelesti): *iz.* Pisiari dagokion lutelestia,

ludi-neurkintza. (toki elesti): *iz.* Ludi osoaren edo bere zati aundi baten itxura la latitasuna zcdaŕitzea ta dagozkien lur€atnuak cgitcaz yarduten dean yakintza.

ludi-zale, (zabaldi): *izond.* lkus.: Ludikoi.

ludiabeŕitaŕ. (zabaldi): *Land.* Abeŕitzat ludi osoa onartzen duena.

ludikara. (luŕikara): Er. Ikus.: Luŕikara. I: Lu-dardara, luikara, Luŕ-dardara.

ludikarizti, (luŕikara): ŕz. Lutikarak aztertzen dituen yalcintza.

ludiko. (zabaldi): *ŕzond.* Ludiari dagokiona.

ludikoi. (zabaldi); *izond.* Ludiko bizia made duena. E:, Ludi-zale.

ludikoitu. (done-eza): *ad.* Kristau-laua bezela geratu.

luditat. (zabaldi): *izond.* Ludianbizi dana.

luditu. (ordainketa); *ad.* Ordaindu. I: Lazkau. I: Beŕiz-erosi, ponitu.

luditu-ezfn. (ordainketa): *frond.* Beŕiz crest ezin ditekena.

LUDIZTI. iz, Luŕ-bo6aren tankera ta izatasuna, here eraketa ta aldaketak, eta Dyck soŕerazten diluzteu zioak aztertzen dituen yalcintza. j: Lutizti, // (ad), (aŕi-hint), (gat), (tut), (lutelesti), (menasta), (mendi).

ludfztilari, (ludird): *ŕzond.* Ludiztia aztertzen *ad* dana. I: Lutiztilari.

ludoe. (landare-erizli): *ft.* ikus.: Lodoe. Ludoi.

ludoi. (landare-erizti); *iz. Ikus.:* Lodoe. I: Lodoe.

ludoidura. (landare-erizti): *iz.* Lodoe eritasuna.

luebagi-aitzuŕ, (aitzuŕ): *iz.* Zogiak egiteko aitzufberezia.

luebagin. (ondalanketa): *izond* Lucbakiak egiten dituena.

luebald. (ondalanketa): *iz.* Luŕean egiten dan areka.: Lueban, lugan, luebai.

luebald-aska. (ondalanketa): *iz.* Tkus.: Lesuin. : Lezoin-aska, Lueban-aska, lut-epai.

luebald-auŕe. (ondalanketa): iz. Luebaki-askaren auŕean dagoena,

luebaldtu. (ondalanketa): *ad.* Luebakiak egin.

Lueban. (ondalanketa): *iz.* Ikus.: Luebaki. Lugan. I: Luepaki.

Lueban-aska. (ondalanketa): iz. Tkus.: Lesuin. j: Lezoin-aska, luebaki-aska.

Lueban-lcarkaba. (ondalanketa): iz. Luebaki baten inguruan dagoen luebaki-aska.

lueban-zulo. (ondalanketa): iz, Ikus.: Lueban-karkaba.

lucnboŕ. (zurtoin): ŕz. Lurpean dagoen zurtoiña,

lucrabili. Out-lantze): *iz* Landutako laŕu.

luetas. (menpekotasun): *adond.* Auzpez egotea. (zeartasun): *adond.* Ikus.: Luaŕaz.

luetastu. (menpekolasun): *ad.* ikus.: Auzpaztu. j: Auzpeztu.

lade. Out): ŕz. Eŕcra dagoen Luŕa.

Wertz. (zomoŕo): ŕr. Ikus.: Laid-zangotako. j: Lugorga, luerega, lurpeko, lupeko.

luesi. (itxitura): ŕz. Olesiz eta luŕaz egiten dan itxitura, I: Tkus.: Lugai.

luesitu, (itxitura): *ad.* Olesiz eta luŕaz itxitrra egiu.

lueten. (ondalanketa): iz. Luŕak gainberatzea. (tut): ŕn. Berbera,

lugaban, (ondalanketa): *iz.* Luŕean egiten dan areka.

lugai, (itsitura): *iz,* Esiz egindako itxitura. Ikus.: Luesi.

lugaiu, (lutelesti); *iz,* Luŕaren iraitza.

lugama, Out): iz. Emankoŕa dan Luŕa. I: Lugame, lukotxa. (mardultasun); iz. Berbera.

lugan. (ondalanketa): ŕz. lkus.: Luebaki. I: Lueban.

lugara, (luzera); ***izond.*** Luzera ez duena.

lugaro. (txori): *iz. Ikus,;* Dendari-txori, martin. (zauri): iz. Beyak udabeŕian eukitzen dituzten zauria,

lugaŕ. (at): iz. Ikus.: Arabaŕ. j: Luŕ-aŕ. (at-hint): iz, Ikus.: Aŕi-biuŕ,

lugarte-itxaso. (itxaso): iz. Europa egaaldean dagoen itxasoa.: Lugartekiz.

Lugartekiz. (itxaso): *iz.* ikus.: Lugarte-itxaso.

lugarterna. (naŕazti): *iz.* Muzkeŕ txikiaren antzekoa dan naraztia. Suangila.

lugartu. (aŕi-biuŕ): *ad.* Zomoto, naŕazti ta pizti geyago aŕi-biuriu.

lugartz. (armiarma): *iz.* ikus.: Luartz. Ogeita lauoreneko, otxabaŕi, sikilikitu, arha, xabiroi.

lugL. (azeri): ŕz. Azeriaren amen.

lugin. (csku-langintzak): *izond.* Leta lantzen duena. I: Nekazari, laborari, luŕ-Langilc, lurlantzaila, lurtantzaile, tuŕ-nagusi, lurdun, lurgin, lut-gizon, luŕ-jabe. (luŕ-lantze): *izond.* Berbera. (orma): *ŕzond.* Luŕczko ormak egiten dituena.

lugin-baltzu. (Lannon bizia): Lagungo-bidean lugiñek egindako baltzua. (luŕ-lantzc): *iz.* Berbera.

lugin-biziera. Out-lantze): iz. Lugiñen bizia.

lugin-dantza. (dantzaketa): *iz.* Lugiitek egiten duten dantza. I: Lurgin-dantza.

lugin-jolas. (jai): *iz.* Lugiñen jolasbidea. (bildura): *iz.* Berbera.

lugin-maisu. (yarein-yardunbideak): *iz.* Landetako gayetan eta eraikintzetan lanegiten duen maisua.

Ingin-olerki. (olerti); iz. Lugiñen artean egindako olerkia.

lugin-olerti. (alert* iz. Lugiñen artean egiten den olertia.

lugin-zai. (luŕ-lantze): *izond.* Luŕlana zuzentzen dutna.

luginketa. (luf-tantze): *iz.* Luŕ-lantzearen egipena.

lugintxo. Out-lantzc): *izond.* Lutak gutxi lantzeu dituen lugiña.

lugintza. (luŕ-lantze); *is.* Ikus.: Luŕ-lan. I: Lanoa. (orma): iz. Luŕezko ormak egitca.

bcgiro. (lu): *is.* Bigun eta egokia dan lurkia.

Ingitu. (uaŕetasun): *ad.* Ubil bat uertu. (ubil): ad, Berbera.

lugolde. (luŕ): iz. Luŕ-anega.

lugontzi. (basa): *is.* Buztiñaz egindako ontzia.

lugontzi-apal. (basa): *is.* Eltzegileentzat base ateratzen dan tokia.

lugontzigun. (basa): *ŕrond.* Lugontziak egiten dituena.

lugoratu. (tai-lautze): *ad.* Lura goratu. I: Lugoŕilu.

lugorga. (zomoŕo): is. Tkus.: Lauŕ-zangotako. I: Luertz, luerega.

lugorotz. Our): *is.* Lufustela dana. Ugoldeak uzten duen tufa.

ingnŕi. (otaluŕ): *ft.* Tkus.: Laaki. I: Lataka.

lugoti-onizi. (ontzi): *iz.* Buztin got iz egindako ontzia. (buztin): *iz.* Berbera.

lugofi-toki. (buzlin): *is.* Ikus.: Lugotieta.

lugoŕiete. (buztin): *ŕz.* Buztin goŕia dagoen tokia. €: Lugoŕi-toki.

tugoŕitsu. (buztin): *izond.* Lugoŕi-ontziak egiten dituena. (esku-langinlzak): *izond.* Berbera.

lugofitu. (luŕ-lantze): *ad.* Ikus.: Lugoratu.

lugoŕiztatu. (buztin): *ad.* Lugoŕiz nastu. Lugoŕztu.

lugofiztu. (buztin): *ad.* Ikus.: Lugoiiztatu.

LUGUI. *iz.* Jatotizko gai batzuen izena, batez ere ikazgai ta urgayez alkartuzkoak diranak, gaŕaz izekitzen diranak eta usain bedegaŕa dutenak. I: Lui, ui, zira. I! (dirdai), (ezko), (igorztura), (ikatz-pike), (itsastasun), (ixtun), (lerdoki), (ore).

lugui-azpi. (lugui): *iz.* Lugui beltza, suez urtzen dana.

lugui-zola. (lugui): *izond.* Ikus.: Luguidura. I: Lugni-zoru.

lugui-zoru. (lugui); *howl.* Ikus.: Luguidura. : Lugui-zola.

luguidun. (lugui): *izond.* Luguya daukan luŕa. (: Luguitsu, luguizko.

luguidura. (lugui): *izond.* Lugui-azpiaz estalita dagoena.): Lugui-zola, lugui-Sons.

luguit-aldi, (lugui): iz. Lugui-azpiaz estaltzeko egipena.

luguitsu. (iugui): *izond.* Ikus.: Luguidun. Luguizko.

luguitu. (lugui): *ad.* Lugui-azpiz zerbait estali. Luguiztatu, luguiztu.

luguizko. (lugui): *frond.* Ikus.: Luguidun. j: Luguitsu.

luguiztatu. (lugui): *ad.* Ikus.: Luguitu. ε Luguiztu.

luguiztu. (lugai): *ad.* tkus.: Luguitu. I: Luguiztatu.

luguntxa, (autezki): *iz. Ikus.:* Itsu-lapiko. I: Eltze-itsu.

lui, (lugui): *iz.* Ikus.: Lugui. I: Ui, zira. (size): iz. Aurka datoten aizea. Ikus.: Luya.

luidof. (lutelesti): *iz.* Tinkoa dan luta.

luidoŕez. (lutelesti): *adand.* Luidoŕean ibiltzea.

luikara. (luŕikara): *iz. ikus.:* Luŕikara. Lu-dardara, ludikara.

Mild. (ended): *iz.* Ikus.: Eŕiaide. I: Eŕaide. (luŕalde): iz. Ikus.: Luŕalde. I: Eŕibaŕuti.

luiki-arteko. (ended): *izond.* Elialdeen artokua.

luikide. (ended): *izond.* Baste baten eŕialdekoa dana.

luilaŕ. (lekazi): *iz.* Baso-ilea.

luisiltxo. (ontzi): *iz.* Buztiñez egindako ontzi txikia. (buztin): *is.* Berbera.

luiki. Out): *ft.* Eroritako luŕak. I: Lujauzi.

lujauzi. (luf): *iz.* Ikus.: Luizi.

luka€ka. (estebete): *ft.* Ikus.: Lukainka. Lukarika, lukinka. (gezur): *iz.* Gezuŕa dana. I: Lukainka.

lukaika-uztañ, (estebete): *iz.* Lukainka osoa.

lukainka. (estebete): iz. Txeŕikiaz egindako estebete me ta luzea. Lukaika, Inkarika, lukinka, txistoŕ, txiztoŕ, xixtoŕ. (gezuŕ): *iz.* Gezuŕa dana. I: Tlcus.: Lukaika.

lukainka-adaf. (estebete): iz. Lukainka-zatia. I: Lukainka-mustuŕ, lukainka-mutut, lukainka-txiztoŕ, lukainka-zizteŕ.

lukainka-aga. (makil): *iz.* Lukainkak esegiteko ivakila. (estebcte): *iz.* Berbera.

lukainka-buztañ. (estebete): *iz.* Ikus.: Txistoŕa.

lukainka-egitelco. (langaizti): *is.* Txistoŕak egiteko langaya. (estebete): *ft.* Berbera.

luka€nka-gile. (estebete): *izond.* Txistoŕak egiten dituena.

lukainka-mustuŕ. (estebete): *is.* Ikus.: Lukainka-adaŕ. I: Lukainka-mutuŕ, lukainka-txiztoŕ, lukainka-zizteŕ.

lukainka-mutuf. (estebete): *iz.* Ikus.: Lukainka-adaŕ. I: Lukainka-mustuŕ, lukainka-txiztoŕ, lukainka-zizteŕ..

lukuinka-tegi. (estebete): iz. Txistoŕak egiteu edo saltzen diran tokia.

lukainka-txiztoŕ. (estebets): *iz.* ikus.: Lukainka-adar. I: Lukainka-mustuŕ, lukainka-mutuŕ, lukainka-zizteŕ.

lukainka-zeŕa. (estebete): *ft.* Txizkoŕaren zeŕeuda. I: Lukainka-xefa.

lukainka-zizteŕ. (estebete): *is.* Ikus.: Lukainka-adaŕ. j: Lukainka-mustuŕ, lukainka-mutuŕ, Lukainka-txiztoŕ, lukainka-xixtuŕ.

lukan. (uzgune): *izond.* Uzgune dagoena. ^: ikus.: Uzgune.

lukana. (leyo): is. Etxegañeko leyatiŕa. (etxegain): iz. Barbara.

lukanka ziztof. (estebete): iz. Txiztoŕ txikia.

lukarika. (estebete): iz. ikus.: Lukainka. Lukaika.

lukasko. (liño): *iz.* Liñoaren azia daukan kuskuaren oskola. I: Luzakaŕ. (asked): *iz.* Berbera.

luketa. (aragi-iŕits): *iz.* Aragi-ifitsaralco gosea.

luk€. (azeri): *iz.* Tkus.: Azeri. I: Azeru. (maltzurtasun): *izond. Maltzceŕa* dana.

luki-bedaŕ. (landare): iz. Ezpatakaria dan landarea; iiaren antzera zurtoin luzea dauka ta mutuŕean morkol zubilkara darama. 1: Luki-buztan.

luki-buztan. (landare): iz. Ikus.: Lubi-bedaŕ.

luki-eme. (azeri): is. Azeriaren cmea.

luki-maltzurkeria. (azeri): *iz.* Azeriaren maltzurkeria.

lnki-seme, (azeri): *is.* Azeri txikia.

lukikeria. (azeri): *iz.* Azeriaren jokera.

lukikume. (azeri): *iz.* Azeriaren kuma.

lukin. (arduragabetasun): *izond* Arduragabekoa dana.

lakinka. (estebete): *iz.* Ikus.: Lukainka.: Lukaika, txistoŕ.

lulcotxa, puŕ): iz. ikus.: Lugama. Lugame. (mardultasun): *iz.* Berbera.

lulu]. (mats): iz. Mats-molkoa. {: Masango, masanko, masgolko, maskol, maskorde, masmolko, masmorda, masmordo, matsatko. (baso): *iz.* ikus.: Bas s, Basarte. (obari): II *izond.* Txindia obariz irabazian uzteu duena.

lukulari. (obari): *izond.* Zekena dana. J: Lukurari, lukuŕ, lukuŕari, lukuŕero, tukuŕeru. (zekenkeri): *izond.* Berbera.

lukudattr. (gelditze): *ad.* Langai bat gelditu.

lukurautza. (obari): iz. Zekena bezela ani-izatca. Lukuŕeri, lukuru, iukura. (zekonkeri): *iz.* Berbera.

lukurarl. (obari): izond. Ikus.: Lukurari. I:Lakin', lukuŕari, lukuŕero, lukureru. (zekenkeri): *izond.* Berbera.

lulcuŕ. (obari): *izond.* Ikus.: Lukulari. J: Lukurari, lukuŕari, lukufero, luktuieru, zaken,zeken,tukur!ern.(zekenkeri): *izond.* Berbera.

lukufari. (obari): *izond.* Tkus.: Lukulari. Lukurari, lukuŕ, lukufero, tukuŕeru, lukuŕeri. (zekenkeri): *izond.* Berbera.

lukuŕeri. (obari): *iz.* Maileguzko itun bateau, utzitako txindi edo gayagatik beaŕcsten dan obarlaundiegia.j: Oŕalako ituna bera. I: Geyegizkoa dan ongaitasun cdo irabazpena. Lukuiarienjokera. I: Lukurantza, lukmu. (zekenketi): *iz.* Berbera.

lukuferizko. ((kari): *izond.* Obari aundicgiaz txindia uzten duena. I: Lukuruzko.

lukutero. (obari): *izond.* Ikus.: Lukuiati. J:Lukurari, lukuŕ, tukuŕari, tukuŕeru.

lukuru. (obari): *iz.* Ikus.: Lukurantza. J: Lukuŕeri, lukura. (zekenketi): *iz.* Berbera.

lukuruz. (obari): *adond.* Lukurantzaz ari-izatca.

luknrnzko. (obari): *izond.* Ikus.: Lukuŕcrizko.

bikini'. (mats): *ad.* Lukutan edo molkotan jaŕi.

lukutzaf. (mats): *iz.* Aundia dan luku cdo molkoa. (ur-legoŕeko): iz. Ikus.: Apo, zapo.

Inks. (aŕain): iz. Goŕixka, higun eta iŕistakofa dan aŕaña.

MM. (ergeltasun): izond. Gazbagekoa dana.

luluratu. (isladura): *ad.* Ttsu-erazi.

luluru-bedaŕ. (betaŕ): iz. Ems,: Aamenda-belaŕ. : Aramanta, aramenta.

Ium-aizto. (aizto): iz, Lumak ebakitzeko erabiltzen dan aizto berezia.

lum-aldatu. (Iums): *ad.* Egaztiek lutnaz aldatu. I: Lum-alda.

lum-aldatze. (turus): *iz.* ikus.: Lurnaldaira.

Ium-azal. (turns): *iz.* ikus.: Lumaoŕatz. J: Lumoŕatz, lumaŕautza, lumazee,

lum-ernetu. (lama): *ad.* Egaztiai lmak irtetea. j: Lumerne.

Ium-ontzi. (ustutx): iz. Lumak gordetzeko ustutxa. (iuma): *iz.* Berbera.

lum-ofaztu. (Iuma): *ad.* Ikus.: Lumaztatu.

LUMA. *iz.* Egaztien !alum sortzan diran eraskiuen bakoitza, lumoŕatz eta lumatxoak dauzkan Iuma-makiiaz eratua. j: Naiz egazti-lumaz naiz beste gayaz egiña,idaztekoa dan lanabesa, (eduŕ): *iz.* Eguratsetik jausten diran edut-zatitxoen bakoitza. If (abelizti), (apaingailn), (axote), (bunko), (bururdi), (ega), (egazti), (elerti), (idazketa), (iudi-oiaŕ), (landota), (maŕazki), (olo).

Iuma befitn. (turns): *ad.* Egaztiek Iuma beŕia atera,

Iuma-antzelco. (lama): *izond.* Luma-oŕatzaren antzekoa dana.

Iuma-bako, (turns): *izond.* Lurnarik eztaukana, : Luma-gabc.

iuma-berdats. (Iuma): *izond.* Loma orlegikarak dauzkana.

iuma-befitze. (iuma): *iz.* Egaztiek Iuma beds ateratzea. Luma-beŕizte.

Iuma-beñzte. (turns): *iz.* ikus.: Luma-bcŕitze.

Iuma-bizaŕ. (Lama): *iz.* Lumaren bizaŕak.

luma-bizi. (turns): *iz.* Egaztiek ateratzen dituzten lenengo Lumak.

Iuma-ederdun. (idazketa): *izond.* Izki edeŕakaz idazten duena. Luma-edeŕ, Iuma-edeŕeko.

Iuma-edeŕ. (idazketa): *izond.* ikus,: Luma-ederdun, j: Luma-edeŕeko.

Iuma-edefeko. (idazketa): *izond* Ikus.: Luma-ederdun, j: Luma-edeŕ.

Iuma-eramaile. (turns): *izond.* Lumak daramazkiena.

luma-gabe. (iuma): izond. Ikus.: Luma-bako.

Iuma-gatdoŕ. (Mina): iz. Ems.: Lutnadi.

Iuma-garbitzeko. (iums): *izond.* Lumak garbitzeko erabiltzen dana.

iuma-ituñ, (turns): *iz.* Bere kirtenean axotea daraman idazkeko Iuma.

Iuma-kizkuf. (uso): *iz.* Kizkuŕez beteta dagoen usoa.

iuma-lan. (turns): *iz,* taus.: Lumagintza. (antze): *iz.* Berbera.

lama-langile. (landola): *izond.* Laudolan idazten ari dana.

Iuma-lantegi. (landola): *in.* Ikus.: Landola. : Lan-leku.

Iuma-tore, (lore): *iz.* Lumak dauzkan lorea. (luma): *iz.* Berbera.

Iuma-makil, (iuma): *iz.* Lumaren kirtena.

Iuma-mordo. (turns): *iz.* Lutaaen mutlzoa.

Iuma-motots. (turns): *iz.* Lama-moioa.

iuma-ph. (iuma): *iz.* Lumaen multzoa, Lumatze.

iuma-piio. (luma): *izond.* Lumak saltzen dituena. : Luma-sattzaiie.

Iuma-saltzaile. (tuns): *frond.* Ikus.: Luma-piio.

Iuma-txuri. (egazti): *iz.* ikus.: Ontza. Mozolo.

luma-zakaf. (luma): *iz.* Egaztieu lenengo Mina txikia.

Iuma-ziŕiboŕo. (turns): *iz.* Idazteko lumaz egiten dan ziŕiboŕoa.

luma-zoŕi. (tams): *in.* ikus.: Lumatxa.

luma-zuztaf. (landarizti): *iz.* Mordo bateau dagozen loreen gideŕa.

lumadi, (turns): iz. Lumaen muitzoa. Luma-gatdoŕ.

lmnadun. (turns): *izond.* Lumak dauzkana.

imnagile. (turns): *izond.* Idazteko Lumak egiten dituena. : Lumagin.

lumagin. (Lama): *frond.* ikus.: Lumagilc.

lumagintza. (iuma): *iz.* Idazteko Lumak egiten duen Iankuntza. j: Luma-lan. (antze): *iz.* Berbera.

iumagirten, (Iuma): *iz.* Idazkeko lama daraman kirtena.

lumakatu, (lama): *ad.* Egaztiek lumaz estali.

lumaketa, (Iums): *in.* Lumak kentzeko tresna.

lumaki. (egazti): *in.* Ikus.: Egazti. 1: Egaztin. (bururdi): *iz.* Lumaz beterik dagoen burko aundia.

lumako. (hams): *izond.* Lumai dagokiena.

lumako txakuf. (zakur): *iz.* Epeŕak eizalzeko erabiltzen dan txakuŕa.

lumako zalcufa. (zakut): iz. Egaztiak eizalzeko erabiltzeu clan zakufa.

lumaldaira. (luma): iz. Egaztiek lumaz aldatzea. 1: Lurn-aldatze.

lumami. Out-lantze): iz. Lantzeko cgokia dan Iota.

lumamitu. (luŕ-lantze): *ad.* Luta ongi landatu.

lumano. (zurtoin): iz. Zurtoiñaren muskil txikia.

lumantxa. (bururdi): *iz.* Oea estaltzeka jartzen dana.

lumaoŕatz, (turns); iz. Lumaren zati gogoŕ eta zubilkara. j: Lumoŕatz, lumaŕautza, lumazee, oŕaxko.

lumardt, (burke): *iz.* Burke aundia.

lumare-sain. (koipe): iz. Balearen koipea. (izabere): *iz.* Berbera.

lumaritu. (iuma): *ad.* Lumak aldatu. I: Lumeri.

lumaŕautza. (iuma): *iz.* ikus.: Lumaotatz. I: Lumoŕatz, oraxko.

lumasukatu, (irabio): *ad.* Ikus.: Irabiotu. j: Irabiatu.

lumatara, (turns): *iz.* Lumaz axotea nunbait

lumatsa. (lurna): *laced.* Lumak dauzkana.

lumatu, (luma): *ad.* Lumaz bete edo lumak kendu. (joke): *ad.* Jokoan lxindia galdu. Lumaxukatu.

lumatx. (luma): *iz.* Lumen galdoŕa.

lumatxa. (Mina); *iz.* Egazticn lenengo luma, turns-soh. (burko): *is.* Ikus.: Enrico. Bururdiko. (bururdi): j iz. Lumazko bururdia. f: Lumctxa

tumatxo, (turns): iz. Loma txikia is Lumato.

lumatza. (lama): *iz.* Luma-meta.

lumatzaiie. (iuma): *izond.* Lumak kentzen dituena.

lumatze. auras): *is.* ikus.: iuma-pit.

lumaxe. (lurna): *iz.* Etc egiten diran lumaoŕatzak. I: Lumaxo, [amass.

tumaxukatu. (luma): *ad.* Egazti bati lumak kendu. (joko): *ad.* ikus.: Lumatu.

tumazakartu. (lmna): *ad.* Idaztean turns latz eta zailtasunez crabili.

lumazee. (luma): *iz.* Egazti bat lumatu ondoren geratzen diran lurnaafatzak. I: ikus.: Lumaoŕatz, lum-azal, lurnoŕatz,

lumazko, (lurna): *izond.* Lumaz egindakoa.

lumazko jats. (lama): *iz.* Garbitzeko mustuka txikia.

lumazko zakuf. (zakuf): iz. Eizatzeko erabiltzen dan zakuta; bereziki egaztiak ezatzeko.

lumaztatu. (Iuma): *ad.* Lumaz bete. Lum-oŕazlu, lumastatu.

lumen. (arkai): *iz.* ikus.: Aŕast. I: Supiztcko.

lumens. (koipe): *iz.* Afaiñen koipea. (aŕain): iz. Berbera. (izabere): *iz.* ikus.: Bale. j: Balci, sain-aŕain.

lumera-zale, (aŕantza): *izond.* Baleak aŕapatzen ari dana. (esku-]angintzak): izond Berbera.

tumerantzako. (itxasontzi): iz. Bateak atapatzeko itxasontzi bcrezia.

lumen . (lama): iz. Licorice luma-aldetzea. (eritasun): iz. Omeen eritasuna. (o]o): II *iz.* Berbera.

lumerne. (turns): *iz.* Egaztien lenengo luma.

lumetxa. (bururdi): is. Tkus.: Lumatxa.

lumetxatu. (bunirdi); *ad.* Josi beat diran bi oyalen artean algodoi edo olako baste gauza bat ipiñi.

lumen. (ugaran): *iz.* ikus.: Luŕ-beso. Luŕ-lepo.

lamixaŕ. (kotzo): *is.* Kaŕaskaria dan ugaztunak, sagua baño aundixeagoa dana; neguan total/ egoten dana. Ikus.: Mitxaŕo, mixeta, musaŕ.

lumoŕatz. (iuma): *iz.* Ikus.: Lumaoŕatz. Lumaŕautza, lumazee.

lnmutuf. (ugaran): *iz.* Ikus.: Luf-mutuŕ. Lubesa.

lun-nabaf. (ugaztun): *iz.* Aragi-zalea dan ugaztuna, katu aundia dirudiena, oso calker' eta odol-zalea dana. I: Leoinabaŕ.

lunaga. (ertzi-gefi): *ix.* Ortzi-geñaren boskaŕen ikuŕa.

lunalian ibi^{J}i. (uzta): *ad.* Uztaren kondafak alto.

lunda. (oyal): *is.* Su-piztekoaren dunda.

lunetari. (argizti): *izond* Ikus-leyaŕak saltzen dituena. (sateroste): *faced.* Berbera.

looks. (aragi): iz. Zetiaren aragi-zeŕenda, giitzuŕiñen aidean ebagita.

luntzain. (landare): *is.* Laŕoskaria dan landarea, urteko ta betaŕezkoa dana.

Ilia. (iturburu): *is.* Ondorik gabeko oxiña.

luondo. (otatuŕ): *izond.* Landu gabe dagoen luŕa.

luontzi. (antoxin): *iz.* Luŕezko antoxina.

loots. (espaloi): *is.* Ikus.: Espalol. I: Areate, ormaluŕ, tabika.

lnotza. (ongaŕi): *is.* Lufaren goiko germs, gai bizidunen ustettzcaz egiña.

lupa. (nagi): *is. Ikus.:* Nagi. ; Gogaitza, naŕeskeria.

lupargo, (iupugintza): *iz.* Ikus.: Lupugintza. I: Estalgintza, iuparkeria.

lupari. (basa): *iz.* Basatsua dan tokis, geldi-erazten duena.

luparkeria. (lupugintza): *is.* Bois.: Lupugintza.]: Lupargo.

lupaf. (lupugintza): *Mond.* Lupugiutzan ari dana. I: Lupcme, lupu.

lupatz. (bass): *iz.* ikus.: Basa. j: Leputz, lupetza, siets.

lupe. (lcize-zulo): *iz.* Ikus.: Leize-zulo. I: Leuso. (luŕ-azpiko): *iz.* ikus.: Luŕ-azpiko, lurpe-zulo, supu. (critasun): *iz.* Lain la lanburietan izatcn dan eritasuna, dagoen tokiak ondatzen dituena. (: Lupe bcltz. (aŕ): II iz. Ikus.; Lipo. I: Lipu, mamaŕao.

tape bettz. (eritasun): iz. Ikus.: Lupe.

lupe-erdo. (eŕetxin): *is.* Afi-biurtuta dagoen eŕetxina, I; Lupe-lerdo.

Lupe-lerdo. (dentin): iz. ikus.: Lupe-erde.

lupeko. (lut-azpiko): *is.* Ius.: Luf-azpiko. (: Loŕ-barn, luŕuspe. (leize-cute): *laced.* Leize-zulokoa dana. (sago): II *iz.* Ikus.: Azal-satoŕ. (ugaztun): 11 *iz. ikus.:* Satot. I: Lobeko, satagin. (zomoŕo): II iz. Ikus.: Lauŕ-zangotako. j: Luertz.

lupeme. (lupugintza): *izond.* Ikus.: Lupsf. I: Lupo.

Iupera. (tnt): iz. Uraldeak uzten duten Iuf-meta.

brperatu. (eorzketa); *ad.* Ikus.: Eortzi. Eostu, lupetu, luŕ-eman.

luperia. (hit): is. Lilian luizia. I: Luperoa.

luperoa. (MO: *iz.* Ikus.: Luperia.

lupertu. (atsegin): *ad.* Zerbaiteaz atsegin izan.

lupersu. (basa): *laced.* Bnsaz bcterik dagoen Mids.

lupetu. (corzketa): *ad.* ikus.: Eotizi. I: Luperatu.

tupetza. (bass): *iz.* Ikus.: Lupatz. I: Leputz, maltsa, zikinpila.

lupeztatu. (bass): *ad.* Basaz bete.

Eupeztu. (bass): *ad.* Basaz bete.

Eupi. (stain): *is.* Ezurtza ezufezkoa daukan itxasoko afaiña, aragia oso gazes duena. j: Lupiña. (txoskof): *iz.* Ikus.: Txoskoŕ. I: Kizkiŕi. (eritason): II *iz.* Gongoil batzuetan, batez ere lepoan, izaten clan eritasuna, endekatzez gertatzen dana. I: Maturi.

lupi-belsŕ. (laudarc): *iz.* Edaskaria dau landarea; bere eŕoa kiratsa da, mingotsa

ta oso erinkoŕa. I: Lupu-bedat, lupu-belaŕ, Lupu-isats.

lupiu-eme. (aŕain): *iz*. Ezurtza ezuŕezkoa daukan itxasoko aŕaina; here aragia onaztzen da gogoz.

lupiña. (aŕain): *iz*. *Ikus.:* Lupi.

lupoil. (antoxin): L. Luŕez egindako antoxin aundia. j: Lusuil.

lupotu. (landare-erizti): *ad.* Laboreetan ondo txiki bat sortu.

lupu. (at): iz. llcns.; Lipo.: Lipu, lape, txamo. (armiarma): *iz*. Bats.: Aŕobi. Mot, aŕule. I; Ikus.: Armiarma. I: Armarma, maasma. (tatu):] iz. Laŕnan sortzen dan kozkoŕa. (txoskoŕ): ŕz. Iraitzean egiten dan (xoskoŕa, miñik ematen ez duena. j: Anturaz sortzen dan txoskoŕa, geyenetan oso txaŕak izan ditezken agerkariekin. I: Ugalatz, xori. (lupugintza): II *izond. Ikus.:* Lupaŕ, lupeme. (eden): *(iz*. Bras.: Eden. I: Bclena.

lupu-bedaŕ. (laudare): *iz*. Ikus.: Lupi-belaŕ. j: Lupu-belaŕ, lupu-isats.

lupu-isats. (landare): *iz*. *liens.:* Lupi-belaŕ. j: Lupu-bedat, lupu-belaŕ.

lupu-izaŕ. (ortzi-geti): *ft*. Ikus.: Lupubaga.

lupu-zorne. (kutsu): *is.* Kutsutu diteken abelgoŕi ta abcltxeen eritasuna.

lupuak iota. (eriotza): *izond.* Iltzeko zaurituta geratu dana.

lupubaga. (ortzi-geti): iz. Ortzi-geŕiarcn zorizigaŕen ikuŕa. I: Lupu-izaŕ.

LUPUCINTZA. *iz*. Baste baten izenez, elburn lizunetarako, emakume bat bilatzen ibilizearen egipena. Lupuaren **lana. I:** Estaldu edo gerizatzearcn egipena. : Emazainiza, estalkaintza, estaigintza, lupargo, luparkeria. II (bitartekotasun), (elemele), (estalpen), (lizunkcri), (lizunkeritza), (mezu).

lupulceri. (zatarkeri): *iz*, ikus.: Zatarksri.

Input. (lot): *iz*. Goldeaz egiten dan mokoŕa.

luputu. (eden): *ad.* ikus.: Edendu. Iratu, zitaldu.

lupuixu. (laŕn): *ŕzond.* Lupaak edo kozkoŕak dauzkana.

lurbel. Om): *iz*. Edith's gabe geratu dan tokia, j: Luŕ-beltz, lurben-une. (eduŕ): *iz*. Berbera,

lurheldu. (eclat): *ad.* Eduñk gabe utzi. Lurbendu.

lurbelztu. (eclat): *ad.* Edufik gabe utzi.

lurben. (izotz): *is.* Izotzaren urtzea.

lurben-une. Out): is. ikus.: Lurbel. Luŕ-beltz.

lurbendu. (eduf): *ad.* Ikus.: Lurbeldu. (izotz): *ad.* Izotza mtu.

lurbera. (las): *iz*. Landu diteken luŕa.

lurberalu. Out): *ad.* Luis]andu.

lurberdinketa. Out-lantze): iz. Lurkiak nai dan bezela ipintzea. I: Lurberdintze, lut-zelaitze.

lurberdintze. Out-lantzc): *iz*. Ikus.: Lurberdinketa. I: Luŕ-zelaitzc.

lurbero-aldiak. (ludizti); *is.* Luŕ-tokietan beroaz aldatzen diran aldiak. j: Lurbero-goraberak.

lurbero-goraberak. (ludizti): *is.* Tkus.: Lurbero-aldiak.

lurberozko. (ludizti): *izond.* Luŕarcn beroari dagokiona.

barbed. (luŕ-lantze): *iz*. Lenengo aldiz landu dan luia.

lurbeŕi-gile. Out-lantze): *izond.* Lenengo aldiz lsda lantzean aitzuŕen lanegiten duena.

lurbeso. Out): *iz*. Itxasoau sartzen clan tut gays.

lurbetu. (eorzketa): *ad.* Ikus.: Eortzi.

lurbina. (oyutza): oyn. Arayopola!

lurbira. (lutelesti): iz. Gizonak bizi diran izarbela.

lurbira-muin. (lutelesti): *iz*. Loŕ-barnearen erdikoa.

lurbiraren egoalde. (lurburu): Egoaldean, lurburu inguruan dagoen lutaldea.

lurbiratаŕ. (iritargo): *izond.* Lush ontako irilaŕ izatea.

LURBURU. iz. Luŕaren biraka-ardatzaren mutuŕ bietako bakoitz.a. j: Ardatz-bum, ipaf-buru. (ugaran): Tkus.: Luŕ-mutuŕ. I: Legot-mutuŕ, ziertza. fl (lutelesti), (ortzi-nauga).

lurburu-alde. (lurburu): *iz.* Lurburuareninguruan dagoen **luŕaldea.:** Lurburu-inguruko.

lurburu-arteko. (lurburu): is. Lurburuen artean dagoena.

Iurburn-inguruko. (lurburu): iz. Ikus.: Lurburu-alde.

lurburuko. (]urburu): *izond.* Lurburuari dagokiona.

iurbutxa, (auŕezki): *ft*. Buztiñez egindako ontzi txikia, bertan txintxiñak sartzeko. : Lurkutxa.

lurdia. (endeti): iz. Norbera jayo dan tokia.: Abeŕi.

lurditza. (zabaldi): *is. Ikus.:* Ludi.

lurduaxlca. (erorkera): *iz*. Luŕera birundaka egitcn dan erorkera.

lurduaxkatu. (erorkera): *ad.* Luŕera birundaka erori.

lurdun. Out): *izond.* Loin daukana. (esku-langintzak): *izond.* Ikus.: Nekazari, login, lurgin, luŕ-gizon, luŕ-jabs. (ondasun): *(izond.* Ondasunduna dana.

lurgabe. (erbestetasun): *izond.* Erbesteratuta dagoena.

lurgain. (tutelesti); *is.* Luŕaren **azala.** Lurgañ. (iraitz): *iz*. Luŕarcn **iraitsa.**

lurgalñean. (lutelesti): *adand.* Luŕaren azalean egolea.

lurgaldu. (erbestetasun): *izond.* Erbestera Joan dana.

lurgayak. (uzta): *is.* Lutak ematen dituen etekiñak.

lurgeŕiko. (lutelesti): *izond.* Luŕ-gcŕiari dagokiona.

lurgile. (buztin): *Load.* Eltzcak egiten dituena. (eaku-langintzak): *izond.* Berbera.

lurgin. (esku-langintzak): *(sand.* Ikus.: Lugin, lurdun, nekazari, lut-gizon, luŕ-jabs.

lurgin-dantza. (dantzaketa): is. Ikus.: Lugin-dantza.

lurgintza. Out-lantze): *is.* Ikus.: Nekazaritza. I: Nekazalgo.

lurglntzako. Out-lantze): *izond.* Lurgintzari dagokiona.

lurgoratu. Out-lantze): *ad.* Luŕa crabilkatu.

lurgozo. (uzta): *iz*. *Ikus.:* **Uzta. I: Biltze.** (lut): *is.* Luŕ ona.: Lurgezal.

Iurjota. (apaltasun): izond. Apalduta dagoena.

lurka. (loŕeta): *adond.* Lutak alde batctik bests aide haters eramaten ari-izatea. (1st): *adond.* Berbera.

lui kakatu. Out): *ad.* Luŕaz sstali. Lurkaratu.

lurkara. (lut); *band.* Luŕarcn itxura duena.

iurlcaratu. (luŕ): *ad.* liens.: Lurkakatu.

lurlcari. (landare): *is.* **Landareai** dagokiona. Belarki.

lurkatu. (lot): *ad.* Landa bat lut beŕiaz estali. j: Luta eraman.

lurkatze. (lnŕ): is. Zerbaitcrako jasotzen dan luŕ-meta.

turban. Out): *is.* La-meta. I: Lurpil, luŕ-piia, luŕ-aindoa. (loŕeta): *iz*. Luŕa alde batetik bests batera eramatca.: Luŕ-lot;

lurketan. (lateta): *adond.* Luŕak eramaten ari-izatea. (luŕ): *adond.* Berbera.

turketari. (loŕeta): *izond.* Lutak eramaten ari dana. (lut): *izond.* Berbera.

lurki. (lot): *iz.* Luŕ-zatia, Luŕ-tokia, gelduŕ,luŕ-sail, lut-zati.

Iurki-garbitze. Out): iz. Luŕak garbitzen ari-izatea.

lurkin. (tat): *izond* Lulu lantzen duena.

lurkoi. (MO: *izond.* Luŕari itsatsita dagoena. Luterako zaletasuna duena.

lurkolkeria. (zabaidi): *iz.* Ludiko beko gauzai buruz zaletasuna izatca.

lurkoitasun. (zabaldi): *iz.* Ludiko gauzai buruzko zaletasunaren bereiztasuna.

lurkoitu. (zabaldi): *ad,* Ludiko gauzai Mintz zaletasuu aundiegia izan.

Inrkotxa. (mardultasun): *izond.* Mardula dana.

lurlan-jakintza. (luŕ-lantze): *iz.* Ikus.: Nekazaritza.]: Lurgiutza, lankera, lurlantza.

lurlangintza. (Luŕ-iantze): iz. Ikus.: Nekazaritza.

lurlantza. (Luŕ-lantze): *iz.* Ikus.: Nekazaritza. 1: Lurlan jakintza. Lurlanginlza.

lurlantzaiia. (esku-langintzak): *izond.* ikus.: Login. : Nekazari, bat-langile, lurlantzaile, Luŕ-nagusi, lurlantzalc. (luŕ-lantze): *izond.* Berbera.

lurlantzizti. Out-lantze): *iz.* Nekazaritzari buruz aztertzen ducn yakintza.

lurlantan. (abetxu): is. Leŕinkaria dan abetxua; bere igalilik argitzarako olioa atcratzen da. j: Ikus.: Letin. I: Auntzadaŕ.

luriastandi. (abetxu): is. Auntzadaŕak dagozen tokia.

lurme. (tuŕ-iantze): is. Me ta lantzeko eŕeza dan tutu.: Luŕ arin.

lurmen. (tur): *iz.* Eduŕa kendu zayon luŕa. I: Luxmin. (eduŕ): *iz.* Berbera. (kentze): II iz. Erabilita izan dan Luŕa. (ausi abartza): II *is.* Ondamendi. (baldartasun): (iz. Zerbait egiteko batdartasuna.

lurmendatu. (lot): *ad.* Zelaitzeko, Ida kendu. Lonez bete, lurztatu.

lurmendi. (mendi): *iz.* Lot eta landareak asko dauzkan mendia.

lrmendu. (ILO: *ad.* Luŕetik cduŕa kendu. I: Lurmendu, I: Lurmcneta. (eduf): *ad.* Berbera. (ausiabartza): *(ad.* Ondamendia egin. (begiespen): H *ad.* Labotian geratu.

lurmengailu. (edut): *iz.* Edufa kentzeko lanabesa. (lanabesa): *iz.* Berbera.

lurments. (luŕ): *is,* Mea dart Ida.

lurmin. (dardaritze): *iz.* Burtzoraldi ta dardaritzen agertzen dan **eritasuna.** (eduf): iz. Ikus.: Lumen.

lurmin-aldi. (dardaritze): *iz.* Lurmiñez izateu dan erasoa.

lurmindu. (eduŕ): *ad.* Ikus.: Lurmendu.

lurmindun. (dardaritze); *izond,* Lurmin-aldia jasaten duena. I: Lurminduru.

lurmindurn. (dardaritze): *izond.* Ikus.: Lunnindun.

lurmotz-ualde. (uralde): *iz.* Luŕ-motza uraz bete. (itaite); iz. Berbera,

lurnafatu. Out): *ad.* Euriagatik naŕatuta gelditu diran lutak.

lurneuf-araudi. (tokielesti): *iz.* Ikus.: Luŕ-ncurkintza.

lurneurtzaik. (tokielesti): *izond.* Ikus.: Luŕ-neurlari.

burn. (late): is. Zelai bateau, bean dagoon tokia.

lurp-efo. (zurtoin): is. Ikus.: Lurpe-azubil. (Luŕ-azpiko): *is.* Berbera.

lurpe. (luŕ-azpiko): *iz.* Luŕ-azpian egotea. j: Lurpe-zulo.

lurpe-abeak. (abedi): *iz.* Lui-azpian jartzen (liran abeak.

lurpe-azubil. (zurtoin): *iz.* Luf-azpian dagoen zurtoiña. I: Lurp-eŕo. (luŕ-azpiko): *is.* Berbera.

lurpe-bide. (barnebide): *iz.* Luŕ-azpian egiten den bidea.

lurpe-biztante. (icize-zulo): iz. Lot-azpian bizi dana.

lurpe-eŕi. (leize-zuto): *iz.* Luŕ-azpian dagoen etia.

lurpe-etxe. (ilobi): *iz.* Luŕ-azpian dagoen liable. I: Lurpe-obi. Out-azpiko): *is.* Luf-azpian dagoen etxca.

lurpe-ibai. (Thai): iz. Lut-azpian dagoen ibaya. (Luf-azpiko): is. Berbera.

lurpe-kale. (bamebide): *iz.* Luŕ-azpian egindako **barnebidea.**

lurpe-Ian. (ondalanketa): *iz.* Luŕ--azpian egiten dan lana.

lurpe-mail. (maida): *ft.* Ikus.: Luŕ-mail.

lurpe-obi. (iiobi): *iz.* **Ikus.:** Lurpc-etxe.

lurpe-sapai. (eltze): *iz.* Luŕ-azpian dagoen eltzea.

lurpe-urak. (or); iz. Luf-azpian dagozen urak. (luŕ-azpiko): *iz.* Berbera.

lurpe-urtegi. (or): *iz,* Luf-azpian dagoen konkiltasuna, uraz beteta dagoena. (luŕ--azpiko): *iz.* Berbera,

Irpe-zulo. (Luŕ-azpiko): *iz.* Tkus.: Lupe. 6: Lunge, supu.

lurpean. Out-azpiko): *adond.* Luŕ-azpian egotea.

lurpeko. (zomoŕo): *iz.* ikus.: Lauŕ-zangotako. I: Luertz.

lurperaldi. (eorzketa): *iz.* Ikus.: Eorzketa. I: Ilegortzc, iurperatze.

lurperatu. (ausiabartza): *ad.* Oudatu to luŕ-azpian ipiñi. (eorzketa): *ad.* Luŕ-eman, oortzi, zuloperatu.

lurperatzaile. (eorzketa): *izond.* Eorzketa egiten duena.

lurperatze. (eorzketa): *iz.* Ikus.: Eorzketa. I: Lurperaldi, luŕalben, ozte.

lurpetu. (corzketa): *ad.* Itcus.: Eortzi. I: Luŕ-emon, ziiuratu.

lurpfl. Out): *iz.* lkus.: Lurketa. j: Litt-meta, Luŕ-pila. (txinduŕi): *iz.* Txindufien kabia. E: Luŕ-pilo.

lurpil-eredu. (basa): *iz.* Luŕmoiloak egiteko muskullo. : Lurpil-girgilu.

lurpil-girgiiu. (basa): ŕa. Ikus.: Lurpil-eredu.

lurpoiia. (bass'): *iz.* Ikus.: Luŕmoilo. I: Luŕ-pilota, Luŕ-pals.

LUE. *iz.* Ludia; gu bizi geran izarbela. I: Itxasoz beteta cz dagoen ludiaren iraitzeko zatia. *11* Luŕ zclayak, lui lauak,1sŕ ordokiak = zabalak diran lufai ematen zaizkien izenak. *11* Luf onai izen auek ematen zaizkfe: Aitoŕ, apatz, apuz = yori ta **emankoŕai;** *11* Aria sakon cz diranai; // A£o, arol, aŕo apatzak diranai; *II* Koipatsu = guritsuai. *II Luf* ŕxaŕai izen auek ematen zaizkic: Aztun = azta dutenai; *11* Gaizto, gatx, gaged = txaŕa, zala, zekenai; // Goes gosetuai; *11* Gosestu, gozaga, gozakaitz, gozakatx - sapaŕ eta elkoiai; *II* Zal, zail zimelai; /i Zeken Ciŕiai. (lutelesti): *iz.* Gizadia bizi dan izarbelaren legoŕa. *11* (buztin), (leku), (14-lantze), (zabaldi).

tutu eman. (eorzketa): *ad.* **Eorzketa** egin. Luŕa-emon, luŕaldu.

tutu galdu. (eŕialdapen): *ad.* Eŕitik alde-egin.

tutu go/1t'. (Luŕ-lantze): *ad.* Luta landu.

Luŕa **irago.** (luŕ-fantze): *ad.* Las itsatsi-eragin.

lufa-egin. (itxasontzi): *ad.* **Itxasontzitik** luŕera jetxi.

Luf--abat. (abut): *iz.* **Abaf-txikia.**

Luf--adaf. (ugarte): iz. Bi luŕaso edo luŕaso bat eta crdi-ugarte bat batutzen dituen Luŕ-zatia. j: Luŕ-estu, luŕ-lepo, Luŕ-mii, luŕ-zintzuŕ.

luŕaize. (size): iz. Luŕetik datoten aize ariña. I: Lufaizekifi, (luf); *iz.* Berbera.

lufaizekiŕi. (size): *is. IInrs.:* Luŕaize. (luŕ): *iz.* Berbera,

luŕak artu. (egurasti): *ad.* Beste egurasti bateau oitu.

lufalben. (eorzketa): *iz.* Ikus.: Eorzketa. 1: Lurperatze.

luŕalda. (eŕialdapen): ŕz. Eŕitik alde-egitea.

lnŕ-aldatu. (lndaketa): *ad.* Landareak toki batetik baste batera aldatu.

L U1ILDE. ŕz. Ludi'ko iraitzaren zatia, endefi, lateti ta abaŕi dagokiena. Baŕuti batek inguratzen duen lufa. Jaurlari baton pean dagoen Luŕ-baŕua. Eŕibaŕuti, esbaŕu, iuzino, luiki, muga-bafu, sail, zertan, juzino. *11* (endeŕi), (eŕi-eliza), (eskuera), (goiko-nausi), (iri), (jaurbide), (lekaidego), (Luŕ).

lufaldeko. (luŕaide): *izond.* Lufaldeari dagokiona.

luŕalderatu. (itxasontzi): *ad.* ltxasonfzia luŕcko toki baton ikustera eldu. Luŕaidetu.

lufalderatze. (itxasontzi): *iz.* Itxasontzia luŕeko toki baton ikustera eltzea.

iuŕaldetasun. (luŕaide): *iz.* Luŕaldeari dagokionaren bereiztasuna.

lufaldetu, (itxasontzi): *ad.* Ikus.: Luŕalderatu.

Iuŕaldi. Our); *iz.* Luiean egondako aldia.

luŕaldu. (eorzketa): *ad.* Ikus.: Luŕa eman. j: Luta-emon.

lufama. (Luŕ-lantze): *in.* Landu diteken bun,

Infamil. (kit): *iz.* Uragatik egiten dan luŕ-igitzea.

lufandi. (luŕalde): iz. Oso aundia dan Walden, : Luŕaso, lutaundi.

lufandi-arteko. (luŕalde): *ŕzond.* Imfalde bi edo batzuei dagokioua.

luŕandiko. (luŕalde): *izond.* Luŕ-andiari dagokiona. j: Luŕasoko.

Luŕ-antzeko. (lur): *izond.* Luŕaren antzekoa dana.

luf-apuŕ. Out): ŕz. Lufaren zatia. j: Luŕ-pozika,

luf-arauz. (zabaidi): *adond.* Ludiari dagokionez ari-izatea.

luf-arin. (Luŕ): *iz.* Ikus.: Lurme.

luf-aŕ, (at); *iz.* Ikus.: Arabaŕ. I: Lugaŕ.

luŕaŕas. (zola): *iz.* Bizitegi baten luŕezko zola, ; Luŕas. (lur): *iz.* Berbera. (bizitegi): II *iz.* Berbera.

Luf-aŕo. (lie): iz. Aldan diteken Luis. I: Apotza dan Luŕs. I: Luŕ-afo, tuŕaŕol.

luŕarte. (itxaso): *iz.* Ikus.: Legot-tarteko. ^: Luŕ-arteko.

lur arteko. (itxaso): *iz.* Ikus.: Legoŕ-tarteko. j: Luŕarte,

luf-artu. (egazkaritza): *ad.* Egazkin bat luŕeratu.

luŕ-artze. (egazkaritza): iz, Egazkin bat luteratzea.

luŕas. (zola): u. Ikus.: Luŕaŕas. (lot): *in.* Berbera. (bizitegi): Ij iz. Berbera.

lufaska. (ildo): *iz.* Ikus.: **ildo. j:** Ildaska.

luŕaskatu. (ildo): *ad.* Ikus,; Ildaskatu.

Iufaso. (luŕalde): *iz.* Ikus.: Luŕandi. I: Luŕaundi.

lufasoalde. (ugarte): *in.* Ikus.: Erdi-ugarte.

lufasoko, (luŕalde): *izond.* Ikus.: Lufandiko.

luŕaspll. (azpil): *iz.* l ens.: Lut-konka.

lufats. (laspel): *iz.* lkus.: Luŕin.

luf-ats. (laspel): iz. Luŕetik ateratzen dan luŕuna. (Luŕ): iz. Berbera.

luŕaundi. (iuŕalde): iz. Ikus.: Luŕandi, [: Luŕaso.

Luf-aurpegi. (tokietesti): *iz.* Ikus.: **Tokielesti. j:** Lutelesti.

Luf azal. (tokietesti): iz. Lutaren iraitza, I: Luŕ-axal. (iraitz): *iz.* Berbera.

lufazalean. (Luŕ): *adond,* Luŕ-iraitzean egotea.

Luf azaleko menasta, (menasta): iz, Lut-azalera atera-erazitako menasta.

lufazpi. (oñazpi): *in,* lkns.: Oñazpi. I: Aŕoin. (Luŕ-azpiko): *iz.* Ikus.: **Luf-azpiko,**

Iuŕazpian. (Luŕ-azpiko): *adond.* Lurpean egotea.

LU1. AZPIKO. iz. Luf azpian dagoena. J: Luf azpian dagoen edozein toki edo unea. j: Lupe, lupeko, Luŕ-barne, luŕ-baŕen, luŕ-baŕengo, lutazpi, luŕuspe.1/ (aitzurketa), (barnebide), (bekotasun), (bizitegi), (eliza), (konkiltasun), (leize-zulo), (meatze), (sakonera), (zingorapen).

iuŕ-azpil. (azpil): *iz.* Luŕaz egindako azpan.

lufazpiratu. (Luŕ-azpiko): *ad.* Lurpean sartu.

lufazta. (laŕu): *in.* Ikus.: Luarazta. J: Luaŕatz.

luf-azta. (orban): iz. ikus.: Espil. Lantiña.

lufaztatsu. (laŕu): *Land.* Lufaztak dauzkana.

Luf-aztertzaile. (lot): *frond.* Luŕak eta luŕaideak ikusten eta azterkatzen ari dana.

Luf-aztikeria. (izkutukeri); *in.* Luŕa bidez arturik egiten dan aztikeria.

luf-banaketa. (banaketa): in. Luten banaketa. j: Luŕ-banatze. (lot): Berbera.

Luf-banatze. (banaketa): iz, Ikus.; Luŕ-banaketa. (MO: *iz.* Berbera.

luf-barne. (Luŕ-azpiko): *in.* Ikus.: Luŕ-azpiko.: Lupeko, Luŕ-baŕen.

Luŕ-barncan. Out-azpiko): *adond.* Luŕ-azpikoan ari-izatea. I; Luŕ-baŕuan.

luf-baŕen. (Luŕ-azpiko): ŕz. Ikus.: **Laf-azpiko.j:** Luŕ-barne,luŕ-baŕengo.

Luf-baŕeneratu. (barnekolasun): *ad.* Leŕ-baŕenera satin,

Luŕ-baŕengo. (Luŕ-azpiko): *in.* ikus.: **Luŕ-azpiko. j:** Lur-baŕen,

bit-bafu. (edamen): *in.* Lurid baten ingurua.

bat-baŕuan. Out-azpiko): *adond.* Ikus.: Luŕ-barnean.

luf-bafuko. (luŕ-azpiko): *izond.* Lut-barnean dagoena.

Luŕ-baŕuti.. Out): *iz.* Mugatuta dagoen lurkia. 1: Luŕ-bazteŕ,

luf-baztef. (lot): iz. Ikus.: Luŕ-bafuti.

Luŕ-beltz. (Mt); *iz.* Ikus.: Lurbel. J: Lurben-une.

kit-hero. (ludizti): iz. Bero aundia dagoen Luŕa.

let-best'. (ugarte): *in. Ikus.;* Erdi-ugarte. Luŕ-bese, lubadaŕ, lumin, ozt-ugarte.

luf-besoko. (ugarte); *izond.* Lut-adatari dagokiona.

Luf-bide. (lutelesti): *iz.* Lutean idekita dagoen bidea.

luf-biitze. (Id): *in.* Lutak zatika blitzes.

Iuŕ-bilatzaile. (azterkuntza): *ŕzond.* Luta ikuskatzen art dana. (lutelesti): *izond.* Berbera.

Luŕ-birihil, (lntelesti); *in.* Let osoa bera. j: Luŕ-boil.

luŕ-biurtu, (lot); *ad.* Loh bezelakoa egin edo biurtu.

luŕ-bizkaf. (mendi): *in.* lkus.: Mum. Bixkaŕ.

Iuŕ-boil, (lutelesti): iz. lkus.: Luŕ-biribil.

Luŕ-dardara. (luŕikara): *in.* **Ikus.: Ludkara, j:** Ludikara.

luŕ-dildara. (luŕikara): *in.* **Lufikara** Ixikia.

lut-ebagi. (ondalanketa): iz. Luŕean egiten dan areka. I: Luŕ-ebaki.

Luŕ-eguzkikoak. (ogasun): iz. Luŕean dagozen **ogasunak.**

lufeko. (luŕ-lantze): *frond.* **Luf-lantzeari** dagokiona.

lufeko erakaf-inda£ (azta): *iz.* **Erakarpen** orokataren agerpena,

gorputzak Lufa'ren baŕu-erdiruntz bultzatzen dituena.

lufelesti. (tokielesti): iz. Ikus.: Tokielesti. j: Luŕ-aurpegi.

luf-elkof. (NO: *iz*. Garasketarik ez daukan luŕe. (legortasun): *iz*. Berbera.

luf-emaile. (eorzketa): *izond.* Eorzketak egiten dituena,

luf-emaitz. (landare): *iz*. Luŕetik sortzen diran belarkien rnultzoa.

luf-eman, (eorzketa): *ad*. Ikus.: Eortzi. I: Lurperatu, luŕ-emon.

luf-emate. (eorzketa): iz. Ikus.: Eorzketa.

lufemenda. (MO: *L*. Luŕak berdintzea.

turf-emendu. (ongaŕi): *iz*. ikus.: Ongaŕi.

luf-emokaldi. (basa): *iz*. Basaz beterik geratzea.

luŕ emon. (eorzketa): *ad*. Ikus.: Eartzi. Luperatu, luŕ-eman, lurpetu.

lufemote. (eorzketa): *iz*. lkus.: Eorzketa.

luŕ-epai. (ondalanketa): *iz*. Ikus.: Lesuin. ^: Luebaki-aska.

Luŕ-epaitza, (aitzurkeŕa): *iz*. Ikus.: Aitzurketa. I: Isaka.

Went erori, (ausiabartza): *ad*. Lufera jausi. j: Luŕeratu.

luŕera-egotzi, (ausiabartza): *ad*. Luŕera bota. I: Luferatu, lutialatu.

luŕera-griñak, (lera): *iz*. Luŕeko maitasunak. j: Luŕerako griñak.

luŕera-nai. (landarizti): *is*. Erakaŕ-indaŕez landareak zuzentzeko duten jokers.

Iuŕerako. (zabaldi): *izond.* Ludiko arazoai oso emana dana.

luferako-griñak. (lera): *iz*. Ikus.: Luŕera-griñak.

luferakotu. (luŕ): *ad*. Luŕerako eman.

Luŕeraldi, (ugaran): *iz*. Itxasolik luŕeruntz urbiltzea. j: Luŕeratze, luŕ-ikutze.

luŕeratu. (ausiabartza): *ad*. Luŕera jausi. Luŕera erori, luŕera-egotzi, lttŕialatu. Our): *ad*. Luŕean ipiŕii.

luŕeratze. (ugaran): *iz*. Ikus.: Luŕeraldi, I: Luŕ-ikutze.

luferatze-leku. (akalde): *ft*. Itxasonizitik luŕeratzeko told egokia.

luferatzeko tresneria. (egazkaritza): Egazkiñek luŕeratzeko duten lanabesa.

luferaya. (ausiabartza): izond, Luŕera bota dana.

luŕ-erdi. (lutelesti): *is*. Ludiaren erdi bakaitza.

Luŕ-erdiko. (lutelesti): *izond.* Luŕ-erdiri dagokiona.

tidiest. (itxitura): *is*. Luŕaz egindako itxitura. j: Lai-est.

Luŕ-esitu. (itxitura): *ad*. Luŕaz itxitura egin. (luŕ): *ad*. Berbera,

Jul-eskubide. (lufalde): iz. Lufalde baten eskubidea.

luŕ-estali. Out): *ad*. Zerbait Luŕaz estali.

Luŕ-estu. (ugarte): iz. ikus.: Luŕ-adaŕ. I: Luŕ-lepo.

lufeta. (loŕeta): *iz*. Luŕen loŕeta. (lot): is, Berbera,

Luŕ-ota-iasto, (espaloi): *iz*. Luŕaz eta lastoaz egiten dan espaloya.

Iuŕeten. (hit): *ft*. Euriagatik edo uragatik egiten dan Luŕ-igitzea.

luŕetikako. (zabaldi): izond. Ludiko arazoai oso emana dana. j: Luŕetiko.

lufetiko. (zabaldi): *izond.* Ikus.: Luŕetikako.

lot-etze. (otaluŕ): *ft*. ikus.: Otakit, I; Lantzaka, omidof.

luŕez, (luŕ): *adond*. Luŕaz egiña izatea, (iritargo): *izond*. Iritargoari dagokionez ari-izatea.

luŕezgoratu. (luŕ): *ad*. Lufaz bete. j: Luŕeztatu.

luŕezkintza. (buztin): *ft*. Buztiñezko gauzai era eniateko lankintza. Plastika.

luŕezko. (luf): *izond.* Luŕaz egiña dagoena.

luŕezta. (estaldura): *iz*. Luŕaz estalita dagoena.

lufeztadura. (estaldura): iz. Baratze-landareak, bigun eta zuriago izan ditezen, luŕaz estaltzea. (Luŕ): *iz*. Berbera.

luŕeztalrizun. (estaldura): *iz*. Luŕez estaltzeko dagoena.

luŕeztaldi. (aldi): *iz*. Luŕanorabait eramateko beaŕa dan atdia. (luŕ): *iz*. Berbera.

luŕeztarazi, Our): *ad*. Luŕaz bete-eragin.

luŕeztari. (estaldura): *izond.* Luŕestadura egiten Miens,

Luŕeztatu. Our): *ad*. Ikus.: Lufezgoratu. Lurztatu.

luŕ-gaiñeko. (lutelesti): *izond.* Luŕ gaiñean bizi Ilona edo dagoena,

Luŕ-galtze. (erbestetasun): *iz*. Erbestera jaatea.

luŕgarana. (luŕ): *is*. Anita dan luŕa.

luf--gatz. (gatz): *iz*. Luŕean bilduta dagoen gatza.

luŕ--geñ. (lutelesti): iz. Ikus.: Eguerdi-leŕo. I: Eguerdi-obo.

luf-geruza. (ludizti): *iz*. Luŕ-orea, beruzaz bilduta atertzen dana.

luf-giro. (Luŕ): *iz*. Lutaren giroa. (egurasti): *iz*. Berbera, ...

lnf-gizen. Our): *iz*. Emankoŕa dan luŕa. (rnardultasun): *iz*. Berbera.

luŕ-gizentasun. (ludizti): ŕz. Luŕaren lodiera.

luf-gizoif:"(esku-laugintzak): *izond.* ikus.: Lugin, lurdun, lurgin, nekazari, luŕ _jabe.

Luŕ-gogoŕ, Oaf): *is*, Oso legoŕa dagoen Luŕa. (legortasun): is. Berbera.

Luŕ-goñ. (Luŕ-lantze): *iz*. Lora iraitzean lantzea.

Luŕ-goñtu. (luŕ-lantze): *ad*. Luŕa iraitzean landu.

luŕ-gose. Out): *iz*. Txiroa dan Luŕa.

luŕ-gozatu. (ongafi): *ad*. Lufa ongatitu. Out): *ad*. Berbera.

Iuŕ-guzietako. (zabaldi): *izond.* Ludt guziari dagokiona. j: Luŕ-guziko.

luf-guziko. (kristautasun): *izond*. Ludi guziari buruz ari clan kristautasuua, (zabaldi): *izond.* Ikus.: Luŕ-guzietako.

luñalatu, (ausiabartza); *ad*. Ikus.: Luferatu. j: Lufera-egotzi.

Luŕ-iaŕosdura, (luŕikara): iz. ikus.: Luŕikara. j: Luf-dardara.

luñbiii, (Luŕ); *is*. Landuta dagoen Iota.

Iuŕ--idoŕ. (lutelesti): *iz*. Luŕ-legoŕa; tinkoluta dagoen luŕe.

LEMKARA. iz. Luŕ-bolaren bafuan diarduten indaŕek soŕerazten duten luŕ-diaŕosaldia.: Lu-dardara, ludikara, luikers, Luŕ-dardara, Luŕ-iaŕosdura. II (dardara), (ostagizti).

luñkarareu, (luŕikara); *izond.* Lufikarari dagokiona.

luñkaratz, (luŕikara): *iz*. Lufikara bateau kordokaduraen zabaldura ta norabidea erakusten dituen lanabesa.

luŕlkaskuntza. (tokielesti): *is*. Luŕ-boiłaren edo bare zati aundiaren irudi ta aunditasuna zedatitzea begiratzen duen yakinlza, bai ta egokiak diran lurtamuak egiten. II (lutelesti).

luñkatz, (ikatz): iz, Meuasta-ikatza.

luflkatz-alde. (ikatz): is. Luŕikatza dagoen luŕa.

luf-ikazki. (ikatz): iz. Lufikatzetik ateratzen den ikatz-mota berezia.

luŕ-ikazkin. (ikatz): *izond.* Lutikatza ateratzen ad dana.

luf-ikazklntza. (ikatz): *iz*. Luŕikatza ateratzeko laugintza.

Iuŕ-ikutze. (ugaran): *is*. ikus.: Luŕeraldi. Luŕeratze.

hid IL Our): Ia. Etxe baten azpiko luŕ-zola. (zola): *iz*. Berbera.

lufilaf. (barazki): *iz*. Baso-itaŕa.

Bain. (laspel): iz. Ikus.: Luŕun. I: Luŕats. (atson): *iz*. Zeribait asona daukan kea etnatea, ondo usaindu dezan.]: Lufinketa.

Iufin-aldi. (kedats): *iz*. Kedats-kea ematea.

lufin-antzelco. (laspel): *(rand.* Luŕunezkoa dana.

lufin-arazle. (laspel): *Land.* Luŕun-cragiten duena.

lufin-arazteko. (laspel): *izond.* Luŕun-eragitckoa dana.

tnŕin-aska. (atson): iz. Atsona emateko ontzitxoa.

train-hotel. (itxasontzi): iz. Lufun-indataz dabilen txatupa.: Luŕin-ontzixka.

lufin-gozo. (atson): *iz*. Ikus.: Atson. Likai, Im5n-usai, usai-gozo.

Infin-indaŕ. (Ind *iz*. Luŕunaren indaŕa. (laspel): *iz*. Berbera.

lufin-mai. (opamai): iz. Kedatsa ematen dan opamaya. (kedats): *iz*. Berbera.

lufin-neurkin. (neuŕi): *iz*. Luŕuna neurtzeko lanabesa.

lufin-ontzi. (itxasontzi): *iz*. Lutunaren indafaz dabilen itxasontzia. I: Lufun-ontzi. (kedats): *iz*. Kedatsa eŕetzen dan untzia. I: Zuri-neri.

lufin-ontzixlca. (itxasontzi): *iz*. Ikus.: Luŕin-batel.

lufin-sendabide. (sendabidukintza): Luŕunaren bidez lortzen dan sendabidea.

1€€fin-toki. (laspel): iz. Luŕuna sortzcn dan tokia.

lufin-usai. (atson): *iz*. liens.: Atson. I; Luŕin-gozo.

lufin-zale. (eriondura): *izond.* Eriondura egiten duen I: ikus.: Luŕintzaile.

lufinarazi. (laspel): *ad.* Luŕun egin-arazi.

lufinbera. (laspel): *izond.* Laspela biurtu dana edo biurtu ditekena. I: Luŕinkoi, luŕinkoŕ.

lufinbide. Qaspel): *iz*. Sendafa dan gorputz bat laspel biurtu.

lufindari. (kedats): *izond.* Kedatsaren kea ematen duena. j: Lufinkari.

lufindatu. (kedats): *ad.* Kedatsaren kea eman. I: Lutindu, luŕiñeztu. (arson): *ad.* Atsona eman. I: Luŕindu.

luñndegi. (atson): *iz*. Atsonak saltzen diran saitokia.

lufindu. (laspel): *ad.* Luŕuna eman edo bota. : Pafatu. (kedats): *ad.* Ikus.: Luŕindatu. I; Luŕiñeztu. (atson): II *ad.* Berbera. (eriondura): II *ad.* Eriondura egin.

luñndu-azi. (laspel): *ad.* Luŕindu-eragin.

Windu P. (laspel): *izond.* Luŕuna duena. I: Luŕinkara, luŕintsu. (atson): *izond.* Atsona duena.

luŕindura. (arson): iz. Atsona ematea edo zabaltzca. : Luŕintre. (criondura): *iz*. Eriondura egitea.

lufingabe. (laspel); *izond.* Luŕunik gabe geratu dana.

lufingai. (kedats): *La. Ikus.;* Kedats. I: Gizentsu. (atson): iz. Usain legun eta atsegiñ€a. I: Lekur, atson, likurta, utingai. (sendagaikintza): jI *iz*. Koipeaz eta baste gauzaetaz egiten dan osagatia, sendagaya bezela erabiltzen dana.

lufingailu. (laspel): *iz*, Luŕuna soŕerazteko lanabesa. (eriondura): *iz*. Eriondura egiteko lanabesa.

lufngafi. (eriondura): *(rand.* Eriondura erabiltzeko egokia dana. (laspel): *frond.* Luŕuna biurtu ditekena.

Infingile. (arson): *izond.* Atsonak egiten dituena.

lufingin. (atson): *izond.* Atsonak egiten dituena.

h€ñnkai. (belaŕ): *iz*. Atsona ematen dam heists. (atson): *iz*. Berbera.

luŕinkara. (laspel): *izond.* Ikus.: Luŕindun. : Luŕintsu.

luŕnkari. (kedats): *(road.* Ikus.: Luŕindari.

hifinkutu. (atson): *ad.* Atsona eman edo atsonez bete.

lnŕinkatz. (ikatz): *iz*, Ari egiña dagoen ikatza. I: Luŕikatz.

lufinketa. (kedats): iz. Lufindatzea; kedatsa ematea. (laspel): *iz*. Luŕuu biurtzea. I: Lufunketa, lufuntze.

lufinkoi. (laspel): *frond.* Tit-us.: Luŕinbera. I: Lufinkoŕ,

luñnkoitasun. (laspel): fz. Luftinkoya izatearen bereiztasuna, j: Luŕinkortasun.

lufinkof. (laspcl): *izond.* ikus.: Lannbera. I: Luŕinkoi,

lufinkortasun. (laspel): *iz*. Thus.: Luŕinkoitasun.

lufintsu. (laspci): *Land.* Ikus.: Luŕindun. I: Luŕinkara. (Edson): *frond*, Berbera.

lufintzaile. (atson): *frond.* Atsona ematen deans. (crion(1ura): *frond,* Eriondura egiten deans. : Luŕin-zale.

lufintze. (Impel): *iz*. Luŕuna ematea. (atson): *iz*. Atsona ematea. j: Ikus.: Luŕindura.

luññeztu. (kedats): *ad.* Ikus.: Luŕindatu. I: Lutindu.

luf-irabazki. (irabazpen): *iz*. Basetxeetan tortzen dan irabazpena. (ondasun): *iz*. Berbera.

Iuŕ-irauli. Out-iantze): *iz*. Ikus.: Luŕ-lan. ^: Luŕ-itzuli.

luf-itzuki. Out-lantze): *iz*. Ikus.: Luŕ-lan. ^: Luf-irauli.

luŕ-izari. (neuŕi): *iz*. Lurkiak neurtzcko neuŕia.

lufizai (undo): *iz*, Eras hen ziza.

luf lzartzale. (lokielesti): *frond.* Lurkictan mugaŕiak jartzen dituena.

luf-jabe. (csku-langintzak): *izond.* Ikus.: Lurdun, lufin, lurgin, Iuŕ-gizon, nekazari. (jabelza): *frond.* Luŕak dauzkana.

luf-jabetu. (jabctza): *ad.* Luŕakjabetu.

luf jabetee. (jabetza): *iz*. Luŕin jabe egitesren egipena.

kuŕ jalcintza. (tuŕ-Iantze): *iz*. Liam eta luf-lantzeari buruzko yakinlza.

kuŕ jale. (Ira): *izond.* Luŕa jaten duena. (gurksdura): Load. Berbera.

luf-jatofi. (ludizti): iz. Ludiaren jatoŕia azterizen dam yaldntza.

luf jausi. (lot): *iz*. Eurigatik aldatuta dagoen luŕa.

Iuf-jauzi. (lot): *ad.* Mendiaren maldatik beta, lets ta aŕiak jausi. (erorkera): *ad.* Berbera.

luf-jo. (susiabartza): *ad.* Galtze aundia izan. (koldartasun): *ad.* Koidarturik geratu. (joko): N *ad.* Birla-jokoan zula egin.

luf-joaldi. (koldsrtasun): *iz*. Koidarturik geratzearen egipena.

Iuŕ-joazi. (bofoka): *ad.* Befokan norbait luŕera bola. I: Luŕ joerag€n,

Iuŕ-joeragin. (boŕoka): *ad.* Thus.: Luŕ-joazi.

luŕ-jok y ari. (taupe): *ad.* Oskiak jantzita, oiñakaz luŕean ranpak eman.

Iuŕ-lcako. (aitzuŕ): *iz*. Bi ortz dauzkan aiteuŕa.

luŕ-kentzaile. (itoipen): *frond.* Lurpetik zerbait ateratzen duen.

luŕ-kentze. (lot): *lz*. Nunbaitetik Ida kendu egitea. (erbestetasun): *iz*. Etitik alde egitea. (itoipen): jI iz. Lurpetik zerbait ateratzeko, hits kentzea.

luf-konka. (garbi-leku): *iz*. Garbitzeko antoxin zabal eta ez zakona. I: Luŕaspil.

luf-koxkof. (iuŕ): iz, ikus.: Kozkot. I: Mokoŕ.

luf-kutxa. (auŕezki): iz. Ikus.: Dupin-itsu. I: Eltze-itsu.

luf lan. (luŕ-lanlze): iz. Landak Inf-lantzea. I: Soloetan egiten dan lana, atxurgintza, atxurkintza, atxurlaritza. I: Lanoa, lugintza, iuŕ-irauli, iuŕ-itzuli.

luf-landu. (luf-lantze): *ad.* Luŕ-lantzea agar.

Inf langile. (esku-langintzak): *izond.* Ikus.: Login. I: Nekazari, luriantzaila, lurlantzaile, luŕ-nagusi. (luŕ-lantze): *izand.* Berbera.

LUA- LANTZE. iz. Luŕa ta landareai, nai dau elburua]ortzeko, beaŕezkoak diran lanak ematearen egipon eta undorioa. I: Landago, luŕ-lan, lanoa, iraulaldi, iraulde, udale.11(baratz), (ereintza), (garastaketa), (ildo), (lan), (landaketa), (landarizti), (lankuntza), (luŕ), (zngatz).

luf-lege. (lega): *iz.* Lauri buruz egindako legea. (luŕ-lantze): *iz.* Berbera.

luŕ-legof. (legortasun): *iz.* Legortuta dagoen Iuŕa; lantzeko ur-beaŕa ez duen Iuŕa. (luf): iz. Berbera.

luŕ-lepo. (ugarte): *iz.* Ikus.: Luŕ-adaŕ. 1: Luŕ-mii, luŕ-zintzuŕ, €umin,

luŕ-loka. (luŕ): *iz.* Tinkatu gabe dagoen Iuŕa.

luŕ-loz. (loŕeta): *iz.* Ikus.: Lurketa. Out): *iz.* Berbera.

luŕ-mail. (malda): *iz.* Maldan dagozcn luŕetan mail baten antzera jaŕita dagoen Iuŕa, I: Lurpe-mail.

iuŕ-mami. Out): iz. Luf baŕuan dagoen guna.

luf-matxnfeta. (igali); *iz.* Lai-tact-aka masusta.

luŕ-meta. Out): *iz,* Luŕaz egiten dan meta. I: Lurketa, lurpil, luŕ-pila.

luf mii. (ugarte): *iz. ikus.:* Luŕadaŕ. Luŕ-lepo.

luŕ-mingain. (ugaran): iz. ikus.: Luŕ-mutuŕ. I: Lubesa.

luf moilo. (basa): *iz,* Aidean legortutako luŕ-mulua. j: Luŕ-mukulu, luŕ-mulko, int-mutt), luŕ-muŕu, €nŕ-pilots, tarpons., luŕpola, luŕ-muilo.

lut mokofak Wilda. *(hit): ad.* Luŕ-mokoŕak eraindu. j: Luŕ-molkoak lertu.

luf-molkoak lertu. (tuŕ): *ad.* Ikus.: Luŕ-mokoŕak irindu.

luf-momof, (luŕ): *iz.* Euriakatik otea biurlutako Iuŕa.

luf-motz. (tuŕ): *iz.* ltaituta dagoen]uŕa. (itaite): *iz.* Berbera.

luŕ-mugalde. (inf-lantze): *iz.* Aldamenean dagoen Iuŕa.

luŕ-mugatu. (tokielesti): *ad.* Lurkiak mugatu.

iaf-mukulu. (bass): iz. ikus.: Luŕ-moilo. I: Luŕ-mulko, luŕ-mulo, luŕ-muŕu.

luf-mulko. (basa): *ia,* Ikus.: Luŕ-moilo. Luŕ-mukulu, luŕ-mu1o, luŕ-muŕu.

bit-mule. (basa): *iz,* Ikus.; Luŕ-moilo. Luŕ-mukulu, luŕ-mulko, luŕ-muŕu, luŕ-pdota,

luf-mono. (month): iz. Mendi txikia.

luŕ-murko. (bass): *iz.* Luŕaz egindako ontzia.

iuŕ--mufu. (basa): *iz.* Ikus.: Luŕ-moilo. Luŕ-mukulu, luŕ-mulko, luŕ-mulo.

luf-mutuf. (ugaran): *iz.* ltxasoan sartzen dan luf-zatia. 1: Legoŕ-mutuŕ, lubesa, lumutuŕ, turban], tut-mingain, ziertza,

luf-nagusi. (esku-tangintzak): *band.* Ikus.: Lugin. j: Nekazari, lurlantzaila, lurlantzaile, luŕ-langile. (ondasun): *izond.* Ondasunak dauzkana.

luŕtnai. (landarizti): iz, Brakaŕ-indaŕaren arauz, landareak alderatzeko duten jokers.

luŕ-negurtu. (tokielesti): *ad.* Lurkiak neurtu. I: Luf-neurtu.

luŕ-negurtze. (tokielesti): *iz.* Lurkiak neurtzearen egipena. Luŕ-neurketa, lut-neurtze.

luŕ-neurketa. (tokielesti): iz. ans.: Luŕ-negurtze. j: Lut-neurtze.

luŕ-neurkintza. (tokielesti): *iz.* Lufak neurtzeko antzea. j: Lurneuŕ-araudi.

luŕ-neurlari. (tokielesti): *izond.* Luŕ-neurkintzaz ari daua. I: Lumeurtzaile. (yarein-yardunbideak): *izond* Berbera.

luŕ-neuñzti. (tokielesti): *iz.* I,uŕ-neurkintza azterizen duen yakintza.

luf-neurtu. (tokielesti): *ad.* Ikus.: Luŕ-negurtu,

luŕ-ncurtze, (tokielesti): *iz.* Ikus.: Luŕ-negurtze, Luŕ-neurketa.

]uŕ-neurtzeko. (neuŕi): iz. Luŕa neurtzeko neuŕia.

luŕobi. (ilobi): iz. Ikus.: Ilobi. Eortzleku, oboi, ortzulo.

luŕ-obo. (lutelesti): *iz.* Luŕ-boilean eta luŕ geŕiaren tartideak diran oboen bakoitza; obo oyek ustekoak diralarik.

luŕ-uliboketa. (uzta); *iz.* Olio-aranen uzta. (oliondo): *iz.* Berbera.

Inf-ondasun. (ondasun): *iz,* Baselxeetako ondasuna.

luŕ ondaan. (beera): *adored,* Luŕetik pizkat goitua egotea.

luŕ ondoko lailoak. (odei): iz. Oso bean egoten diran odeyak edo ladoak,

luŕ-ondorata. (ugaran): *ad.* Itxasontzi bat luŕeraño elfin.

Iufontza. (landare): *iz.* Ikus.: Ayen-bcdaŕ. : Ayen-belaŕ, lufuntza.

lufontzi. (antoxin): *iz.* Luŕaz egindako antoxida.: Usteŕail. (basa): iz. Berbera.

Iuf-ontzigin. (esku-langinizak): *band.* Luŕantziak egiten dituena. (bass); *band.* Berbera.

buŕ-ontzigintza. (basa): *iz.* Luŕontziak egiteko langintza.

luŕ-ontzitegi. (bass): *iz.* Luŕontziak egiten diran tokia.

luŕ-orpoak, Out); *iz.* Lufaren asoidak.

luŕ-osin. (sakonera): iz. Luŕeko sakonera. Oaf): iz. Luŕaren sakontasuna.

laf-otantza. (otanizti): /z, Ludiko otana izatea.

luŕ-otat. (otaŕ): *iz.* Luŕa eramateko otaŕa. Out): *iz.* Berbera.

1/0-ozka. (lutelesti): iz. Luŕaren koska.

luf-palote. (lanabcsa): iz. Landareak aidatzeko lanabesa. (landaketa): *iz.* Berbera.

lut-pila. Out): *iz.* ikus.: Lurketa. j: Lai-meta, lurpil.

luŕ-pilo. (txinduŕi): iz. Ikus.: Lurpil. (agazhm): *iz.* Satoŕek iuŕ-gañcan egiten deters tuŕ-metatxoa.

luŕ-pilota. (basa): *iz.* llcus.: Lut-moilo. I: Luŕ-mulo, luŕ-pola, lurpoila.

lof-pilotada. (bass): iz. Luŕ-pilotaz einandako tangs.

luŕpiztatxa. (landarc): *iz.* Ikus.: Eskuti-ogi.

luf-pola. (basis): iz. Ikus.: Luŕ-moilo. j: Luŕ-pilota, lurpoila.

luf-poto. (loretegi): iz. Luŕaz egindako ontzia; bertan, tuŕa jaŕita, break landalzcn dira.

luf-pozika. Out): *iz.* Luŕapuŕa.

luf-puzka. Out): iz. Ikus.: Kozkoŕ. I: LuarbiĹ, mokoŕ.

lot-saga. (buno): iz. Ekikaria dan landarca; bare °teak bunoak egiten ditu ta oyck azkuŕi ona bezela jaten dira. Lusagaŕ.

luf-sail. Out): iz. Ikus.: Lurki. Gelduŕ, luŕzati.

luf-sari. (zerga): iz. Lufa lantzeagatik ordaintzen dan zerga. j: Lusari. Out): *iz.* Berbera.

luŕ-carol. Out): *iz.* Emankoŕa dan Iuŕa.

Luŕ txakuf. (armiarma); Iz, ikus.: Arabi. ^: Luartz.

Luŕ txori. (teori): *iz*. ikus.: Basolaf. Erbi-olaŕ, mendi-oilaŕ.

lufudu. (ildo): *iz*. Thus.: lldo.: Ilduki.

luŕuitse. (lugui): *izoud.* Luguya daukan Lida.

luf-ujol. (uralde): iz. Itaituta dagoen luŕean egiten dan uraldea. Our): *iz.* Berbera.

lufumeak. (acme): iz. Mende ontako semeak.

lufun. (laspel): *iz*. Oituzko otz-beroan sendaf edo ubila dan gai baten laspelezko era, batez cre urarena. j: Bufada, alpoŕa, lano, taupe, lanpi, luŕats, lolin, pafa, sapore. (ke): *iz.* Gauza batek undo usain dezan, ke a£sonduna ematearen egipena.

lufun-antzeko. (laspel): *izond.* Laspelaren antzekoa dana.n

Luŕun-bustidura. (bustialdi): *iz*. Luŕunaz egindako bustialdia.

lufun-eltze. (antoxin): *iz*. Egosteko eltzea. (egosketa): ŕz. Berbera.

lufun-gela. (garbi-leku): *iz*. Luŕunezko ureztaldia artzeko gela bcrezia.

lufun-neurkin. (neuŕi): *iz*. Luŕuua neurtzeko lanabcsa. (laspel): *iz.* Berbera.

Iufun-ontzi. (itxasontzi): *iz*. Lutunaren indafaz dabilen itxasontzia. I: ikus.: Luŕun-ontzi.

lufun-pertz. (pertz): *iz*. Luŕuna soferazteko pertza. (laspel): *iz.* Berbera.

lufun-urtze. (eriondura): *iz*. Ikus.: Eriondura. I: lxurdura.

Luŕun-urtzeko. (eriondura): iz. Eriondura egiteko lanabesa.

lufun-zaldi. (laspel): *iz*. Langai baten indafa adierazteko, erabiltzen dan indaŕ-izena.

Luŕun-zapailu. (zaps): *iz*. Zapaz dabilen uraga.

luŕundatsu. (usain): *ŕzond.* Oso usaintsua dana. Lutundun.

lufundu. (laspel): *ad.* Luŕun bota. (hero): *ad*. Lutunez berotu. (atson): *ad*. Atsona eman.

lufundun. (laspel): *ŕzond.* Luŕuna botatzen duen. j: Luŕnntsn.

lufundura. (kirats): *adond.* Kiratsa botatzen duen gauz bat. j: Luŕindura.

Luŕ-une. Our): *iz*. Luŕarcn zatia.

lufungailu. (langaizti): *iz*. Luŕunaren iudaŕaz dabilen langaya. : Lutunkin. (laspel): *iz*. Berbera.

Iuŕunketa. (laspel): iz. Ikus.: Lutinketa. Luŕuntze.

lufunkin. (langaizti): *iz*. ikus.: Luŕungailu. (laspel): *iz*. Berbera.

lufunpi. (eritasun): iz. ikus.: Elgoŕi. Zuŕuupi.

lufuntsu. (laspel): *izond.* Ikus.: Luŕundun.

lufuntza. (landare): *iz*. Ikus.: Ayen-bedaŕ. : Ayen-beiaŕ, luŕontza, pipila.

luŕuntze. (laspel): *iz*. Luŕun biurtzea. I: Andegatzea, itzaltzea. I: ikus.: Luŕinketa, luŕunkota. Ii (kimia).

lufuntzi-belaf. (bcla): *iz*. Kizkikaria dan belaŕa.

lufunurtu. (eriondura): *ad.* Lutuna ura biurtu. I: Erion-egin.

Iuŕ urezko. (lu/): *ŕzond.* Luŕaz eta uraz egindakoa dana.

Iuf-uferatu. (lot): *ad.* Lufera urbildu.

luf-nfi. (Luŕ): *iz*. Lut gutxi izatea.

Infusain. (usain): *adond.* Luŕak ematen duen usaiña.

lufuspe. Out-azpiko): *iz*. Ikus.: Lud-azpiko. : Lupeko. (leize-zulo): *iz.* ikus.: Leize-zulo. Leza.

lufnspekizun. (luŕ-azpiko): *iz*. Luŕospea ipintzeko dagoena.

lufuspetu. Out-azpiko): *ad.* Luŕuspcan gorde.

Luŕ ustel. (ongaŕi): *iz*. Luŕaren gaiñeko zatia, bizidun-gai usteldutaz egiña danean. (otaluŕ): *iz*. Landu gabe dagoen Luŕa.

lufutu. (uralde): *ad.* Urak Luŕa kendu. Out): *ad.* Berbera.

lufutze. (uralde): *iz*. Urak luŕa kenlzea.

Luŕ xefenda. Out): *iz*. Lurki-zati txikia.

luf-xeŕendadun. Our): *ŕzond.* Lurki-zati txikia daukana.

luf-zabal. (iuŕ): *iz*. Luŕ-xati andia.

luf-zabof. (kd): *iz*. Berez jausitako Luŕak uzten dues zabota.

luf-zale. (zabaldi): *ŕzond.* Ikus.: Lurtzale.

Luŕ-zaletu. (zabaldi): *ad.* Ludiaren biziari zalctasuna artu.

luf--zati. (hit): *iz*. Ikus.: Lurki. j: Luŕ-sail.

luf-zatiketa. (lot): *iz*. Luŕa zatietan zenbanatzearen egipena.

lut-zatitu. Our): *ad.* Luŕa zatietan zenbanatu.

hut-zeal moztu. (itaite): *ad.* Betiz itaitu.

luf-zelaitze. (luŕ-lantze): *iz*. Laŕ-berdintzca. ^: ikus.: Lurberdinketa.

luf-zeŕa. Out): iz. Ikus.: Luŕ-zeŕenda.

lut-zetenda. (Iuŕ): iz. Luŕaren eŕenkada. Luŕ-zeta.

luf-zilatzale. (ondalanketa): *frond.* Luŕa atxurkatzen duena. [: Luŕ-zulatzaile.

luŕ-zilatze. (ondalanketa): *iz*. Luŕa atxurkatzea.

hit-zintzuŕ, (ugartc): *iz*. Ikus.: Luŕ-adaŕ. ^: Luŕ-lepo.

luf-zifita. (su-ikusgaŕiak): iz. Goratzen ez dan suziria. Naŕaziŕita.

luf zulatzaile. (ondalanketa): izoud. Ikus.: Luŕ-zilatzale.

luf-zulo. (leize-zulo): *iz*. Ikus.: Leize-zulu. Leze.

luf-zurl. (landueza): iz. Zurixka-margoa dauk.an lurkia. I: Luzuri.

lursagaf-trin. (buno): *iz*. Luŕ-sagaŕaren buno-iriña.

lursagaŕ-lakasta. Nino): *iz*, Luŕ-sagaŕ mota bat.

lursagu, (sagu): *iz*. Ugaztuna dan abere txiki aragi-zalea, zomoŕo ta anniarrnak jaten dituena, I: Pixtia, saatsuri, sartzuri, sated-goŕi.

lursare. (Luŕ): iz. Arita dan luŕa.

lursaski. (otat): Iz. Luŕa eramateko otaŕ txikia. I: Lusaski.

lurts. (Luŕ): *iz*. End edo uragatik luŕa igitu ta aldatzea, : Lurte, luta. (eduŕ): iz. Eluf-metajaustea. Satarabi.

LURTAMU. *iz*. Iraiz lauan egindako Lut'aren edo bete zati baton lutelesti-irudia. E: Incas-legaŀ ırudi.: Lutirudi, karta. II (lutelesti), (maŕazki), (tokielesti).

lurtamugile. (lurtamu): *frond.* Lurtamuak egiten dituena. (yarein-yardunbideak): *ŕzond.* Berbera.

lurtara, (basa): *iz*. *Ikus.:* Basa.

lurtat. (biztanle): *ŕzond.* Ludian jayo ta bizi dana.

lurtatu. (zingorapen): *ad.* Ondatu, zingorajausi.

Lurte. (ondasun): iz. Ikus.: Ondasun.

lurtegi, (basa): *iz*. Buztinlarientzako, basa edo buztin ateratzen dan tokia.

lurtiaŕ. (zabaldi): ŕzond Ludi'ari oso atsikita dagoena.

lurtoki, Out): iz. Luŕa ateratzen dan tokia. Lutegi.

Iurtsu. (Ita): *frond*, Luŕezkoa dana.

lurtsutasun. Out): iz. Lutezkoa izatea.

iurtu, (Luŕ): *ad*, Luŕa blurtu.

lurtupin. (antoxin): iz. Luŕaz egindako eltzea. (basa): *iz*. Berbera.

lurtxigol. (gaztañondo): iz. Gaztañaren aokeraren antzekoa duen cŕna daukan landarea.

lurtxnrl. (buztin): iz. ikus.: Buztin-xuri. Lurxuri.

lurtza. (gainberadura): *iz.* Ikus.: Gainberadura.

lurtzagun. Our): iz. Beste baten lurkia.

lurizale. (zabaldi): ŕzond. Ludiaren bizia mite duena. I: Luŕ-zate.

iuruntz. (landare): iz. Ikus.: Ayen-bedaŕ. Ayen-belaf, belariatz.

lurzalekeria. (zabaidi): *iz.* Ludiaren bizia maite-izatea.

lurztatn. Out): *ad* Luŕaz bete. Ikus.: Luŕeztatu.

lurztatze. (lot): iz. Lurztatu egitea.

lusagardi. (buno): /z. Lusagaŕak dagozen tokia.

lusagaŕ. (boon): iz. Ikus.: Lut-sagat.

lusagafaren uztela. (eritasuna): iz. Lusagataren eritasuna.

lusagaŕ-saltzaile. (buno): *ŕzond.* Lusagatak saltzen dituena.

lusagaŕ zale. (buno): *ŕzond.* Lusagaŕak gogoz jaten dituena.

lusari. (zerga): *iz.* Ikus.: Luŕ-sari. Our): *iz.* Berbera.

lusaski. (otaŕ): *iz.* Leda eramateko otaŕ aundia. {: Ikus.: Lursaski.

lusoka. (loŕ): *adond.* Luŕa begiratzean ari-izatea.

lustaŕ, (aŕ): *iz.* Ikus.: Zizare.

lustre. (itsumen): *izond.* Ikus.: Begi-labuŕ. j: Begi-gaixto, luxke.

lustrina. (oyal): *iz.* Ikus.: Oyal.

lusuil. (antoxin): *iz.* Lutez egindako antoxin aundia; aoan eta ondoan estu, ta erdian zabal. I: Luzul.

lusui!-saltzaile. (antoxin): *izond.* Lusatiak saltzen dituena.

lusuildegi. (antoxin): *iz.* Lusuilak dagozen edo saltzen diran tokia.

lusuilgile. (antoxin): /zone/. Lusuilak egiten dituena. (esku-langintzak): *frond.* Berbera.

lusuilkada. (jartttaiñera): *iz.* Lusuil batek duen jarmaiñera. (antoxin): Berbera.

lusuiltxo. (antoxin): *iz.* Lusuil txikia.

luta. (tut): *iz.* Ikus.: Lurta. {: Lurte.

lutamu. (lurtamu): iz. Ikus.: Lurtamu.

lutarte. (tut): *iz.* Luf-zatia. Luf-toki.

lutegi. Our): *iz.* Lufa ateratzen dan tokia. Lurtoki.

LUTELESTI. iz. Luta'ren zeazkuntza ematen duen yakintza. Ludi-ikasti. II (ludizti), (lurburu), (lurtamu), (ortzi-muga), (zabaldi).

lutelestilari. (lutelesti): *izond.* Lutelestia aztertzen ari dana.

lutertasun. (natiotze): *iz.* Lutero'ren egipena. {: Nadia, gauza edo toki sagaratuaren nafiotzea.

lutintx. (abetxu): iz. Ikus.: Intsusa.: Kukutx.

lutirudi. (lurtamu): iz. Ikus.: Lurtamu.

lutizti. (ludizti): *iz.* Ikus.: Ludizti.

lutlztilarl. (tudizti): izorrd. Ikus.: Ludiztilari.

Into. (sakonera): *ŕzond.* Sakona dana. (ants): *12.* Itzalita dagoen aotsa.

lutoki. (leize-zulo): *adond.* Ikus.: Leize-zulo.

lutarta. (landare): *iz.* Zokodikaria dan landarea; are eŕoa ertsagaŕia da.

lutoixa, (ugaztun); iz. 1kus,: Katakuxa. Lepa-ori, marterin, mierle, pitotxa.

lutria, (aŕain); iz, ikus,: Barb).

lutsagaf. (buno): *iz. Ikus.:* Luŕ-sagaŕ. I: Lutsaŕ.

lutu-alki. (esertoki): *ŕz.* Iletaetan auŕean dagoen aulkia. j: Lutu-aurki. (iletak): *iz.* Berbera.

lutu-aurki. (esertoki): *iz.* Was.: Lutu-alki. (iletale): *iz.* Berbera.

lotxaki. (sasi): *iz.* Beko aldea egurtsua daukan sasia. (ardui): *iz.* Ikus.: Ardui. ^: Lardui.

lutxaki-luf. (luŕ): *iz.* Bekn mendiaren lurkia,

lutxaua. (aŕain): *iz.* Makalaoaren antzekoa dan aŕatia,luzetxoagoa.

lutxarbi. (landare): *iz. Ikus.:* Arbitxo. j; Arbixka, luxarbi, itxesñabo.

lutxarbi-alof. (landare): *iz.* Lutxarbiak dagozen tokia.

lutxarbi-azi. (iandare): *iz.* Lutxarbiaren azia.

lutxarbi-saltzaile. (landare): *ŕzond.* Lutxarbiak saltzen ditucna. {: Ikus.: Lutxarbidun.

tutxarbidun. (landare): *izorrd* Lutxarbiak dauzkan cdo saitzen dituena. {: Lutxarbi-saltzaile.

lutxaf. (gozoki): *izond.* Ikus.: Lamiti. I: Litxaŕ,

lutxaferi. (gozoki): *ŕz.* Ikus.: Litxaŕeri. I: Izkimizki,

lutxartu. (gozoki): *ad.* Lutxaŕerietan ari-izan.

lutxia. (aŕain): *iz.* Ibayetako aŕain bat.

lutxiriu. (luŕ): *iz.* Xeetuta dagoen luŕa.

luuxo. (aŕain): *iz.* Aŕain-mota bat. j: Ikus.: Uartz. {: Ugotxo.

lutzaiie. (langile-kunde): *ŕzond.* Luŕa botatzen duen Langan. (lot): *ŕzond.* Berbera.

luumendatu. (ongaŕi): *ad.* Abel-gorotzaz luŕa ongaŕitu.

luzmendu. (utzaldi): *iz.* ikus.: Abelgorotz. j: Abelongati.

luuntz. (landare): *iz.* Igokaria dan landarea; bere torak onil-itxura dote.

luutx. (luŕ): *iz.* Landu gabe dagoen Luŕa.

luxarbi. (landare): *iz.* Ikus.: Arbitxo. {: Lutxarbi.

had. (aŕ): *iz.* Luŕeko aŕa. j: Ikus.: Lust'.

luxafa. (aŕain): *iz.* Afain-mots bat.

luxatu. (askapen): *ad.* Aske utzi. {: Askatu.

luxe. (luzera): *Land.* Luzetxoa dana, {; Luxexka,

luxinga. (legunkeri): *iz.* Ikus.: Legunkeri. 1: Lausenga.

luxko. (itsumen): *Land. Ikus.:* Begi-labuŕ, {: Lustre.

luxuil. (antoxin): *iz.* Lusuil-txikia,

luxulo. (saizulo): *iz.* Ikus.: Saizulo. {: Kaft, luzulo, oantze, zelda,

luya. (aŕain): *iz.* Bizkaya'ko itxasoan bizi dan aŕaiña; bere margoa zuri-gotia da, ta jateko gozoa. Palabellz. (size): *iz.* Aurka datofen aizea. {: Ikus.: Lui.

Wye. (aize): *iz.* Aizearen aurka itxasoz joatea.

luz-arazi. (luzera): *ad.* Luzatu-eragin.

luza. (luzera): *izond.* Luzea dana.

luza-eragile. (berandura): *izond.* Luzatu eragiten ducna.

luza-ezin. (berandura): *izorrd.* Berandu ezin ditekena. I: Luza-eziñezko, luzagaitz.

Luza-ezintasun. (abazuzitasun): *iz.* Abazuzitasunez ibiltzea.

luza-eziñezko.(berandura): *izond.* Ikus.: Luza-ezin. : Luzagaitz.

luzabide. (berandura): *iz.* Berandu ibiltea. : Luzaera, luzakari, luzakeria, luzamen, luzamendu, luzapen, luzapide.

luzadura. (luzera): *iz.* Luzatzearen egipena. : Luzaketa.

luzaera. (berandura): *iz.* Ikus.: Luzabide. Luzakari, luzamen, luzamendu, luzapen.

luzagai. (luzera): *ŕzond.* Luzatzekoa dana.

Luzagaitz. (berandura): *izorrd.* ikus.: Luza-ezin. : Luza-eziñezko.

luzagaŕl. (berandura): *izorrd.* Luzatu ditekena. {: Luzagaŕizko, luzegaŕi. (soin): *ŕzond* Soin-atala tuzeago egiten

duena. (arabaki): *iz*. Zaipekoai jaŕitako arabakia. (gona): *iz*. Berbera.

luzagafizko. (berandura): izond. ikus.: Luzagaŕi.

luzagotu. (berandura): *ad*. Eperen bat luzatu. (geikuntza): *ad*. Zerbait geitu.

luzaka atzipetu, (atzipen): *ad*. Zerbait luzatzean atzipetu.

luzaka ordaindu. (ordainketa): *ad*. Epeetan ordaindu. (epe): *ad*. Berdin.

luzakari. (Luzera); iz. Buts.: Luzera. I: Luzego. (berandura): *iz*. Ikus.: Luzabide. j; Luzaera, luzakeria. I: Luzatzen ari dana.

luzakaŕ. (oskol): *iz*. Ikus.: Lukasko.

luzakeria. (berantasun): iz. Ekitean astiro ibilizea. I; luzapide, luzazkeria. (berandura): iz. Ikus.: Luzabide. I: Luzakari.

luzaketa. (itxaron-aldi): iz. Ttxaron egotca. (luzera): *iz*. Ikus.; Luzadura. (edamen): *iz*. Nagia kentzeko norbera edatzea, luzanai.

luzaki. (iraupen): *adond*. Luzaroan ari-izatea.

luzakizun. (berandura): *iz*. Berandu ditekena.

luzakof. (berantasuu): *izond*. Berantasunez ari dana. (berandura): *izond*. Berandu eragiten duena. (sukaŕ): *iz*. Ikus.: Ertikare. : Ertoifiaze.

luzakortasun. (berandura): *iz* Luzakoŕa izatearen bereiztasuna.

luzakortu. (berandura): *ad*. Luzakoŕa blurb/.

luzaldi. (azkura): *iz*. Azkuraren egipena. Lure-akii.

luzamen. (berandura): *iz*. Ikus.: Luzabide. I: Luzaera, luzamendu, luzapen.

luzamendu. (berandura): *iz*. Ikus.: Luzabide. j: Luzaera, luzamen, luzapen.

luzanai. (nagi): *iz*. Nagia kentzea. Ikus.: Luzaketa.

luzaneufi. (neut7): *iz*. Luzerarako neuŕia, iru neurkin eta 334 neurkin-aneiren dituena. (Luzera): *iz*. Berbera.

Iuzanga. (Luzern): *izond*. Luze xamaia dana. j: Luzanka, luzeska.

luzaao. (zomoŕo): *iz*. Luŕ azpian bizi diran zomofo batzuk. (Luŕ-azpika): *iz*. Berbera.

luzantze. (berandura): *iz*. Luzatzearen egipena.

luzapen. (berandura): *iz*. Thus.: Luzabide. I: Luzaera, luzamen, luzamendu, luzapide.

luzapide. (berandura): *iz*. Ikus.: Luzabide, Luzapen. (berantasun): Ikus.: Luzakeria.

luzapide-agiri. (gutun): iz. Itxaron-aldirako gutuna. (itxaron-aldi): Berbera.

luzapide-gabeko. (abazuzitasun): *frond*. Abazuzltasunezkoa (Lana.

luzara. (luzera): *adond*. Luzeraz ari-irates. j: Luzaran, luzeran, luzeroan, luzetara. (irauten): *adond*. **Iraupenez** ari-izatea. Luzean, luzeka,

luzarako. (iraupen): *adond*. Luzaroko ari izatea,

luzeran. (Luzera): adorui. Ikus.: Luzara. Luzeran.

luzaraz. (berautasun): *adond*. Astiro ari-izatea.

luzarazle. aurora): *izond*. Luzatu-eragiten duena. I: Luzetzaiie, luzatzaile.

luzaro. (iraupen): *adond*. Aldi luzean ari-izatea. I: Luzaroan.

luzaroan. (iraupen); *adored*. Ikus.: Luzaro, I: Luzaroki.

luzaroko. (iraupen): *izond*. Irauten duena. j: Luzarozko, luzeroko.

luzarozko. (iraupen): *izond*. ikus.: Luzaroko. E: Luzeroko.

luzaf. (zugatz): *iz*. Ikus.: Lizaŕ. j: Leizai.

luratasun. (luzera): ŕz. Luze izatearen bereiztasuna. (irauten): iz. Iraupen aundia, (berandura): *f* iz. Berandu ari-izatea.

luzatsu. (iraupen): *frond*. Asko irauten duena; oso luzea dana.

luzatu. (hvera): *ad*. Luzeago egin, I: Luzetu. (berandura): *ad*. Berandurako utzi. j: Luzetu.

luzatu gabe. (lastertasun): *adond*. Berandu ibili gabe.

luzatu-ezin, (edarnen): *izond*. Edatu ezin ditekena,

Iuzatzade. (Luzera): *frond*. Luzatzen duena. j: Luzarazle, luzetzaile. (bcrandura): *izond*. Epeak geitzen ari dana.

Juzatze. (luzera): *iz*. Luzeago egiten ari dana. (edamen): *iz*. Zerbait edatzea, (iraupen): *iz*. lrautea, iraun egitea.

luzaxka. (iraupen): *adond*. Aldi Luze xamaŕean ari-izatea.

luzaz. (iraupen): *adond*. Aldi luzean barna ari-izatea. I: Luzez.

luzazago. (iraupen): *adond*. Aldi luzeagoan irautea.

luzazka. (luzera): *izond*. Luzetxoa dana, Luzckara, luzexka, luzezka.

lure. (Luzera): *izond*. Luzera aundia duena. (goyera): *izond*. Goyera aundia duena.

luze-aldi. (arkura): *iz*. Azkura egitea, I: Ikus.: Luzaldi.

Inze-datoŕ. (berandura): *ad*. Berandu datoŕ.

luze-edef. (janztura): *izond*. Oso luze ta plita dana; soñekoari buruz esaten da.

lute-zabal. (edamen): *iz*. Ikus.: Edamen, Edadura.

luzeagotu. (luzera): *ad*. Luzeago egin, luzera aundiago eman.

luzean. (joko): *adond*. Pilotaz jokatzeko era berezian ari-izatea. j: Luzeara. (igeriketa): *adond*. Urpean igeri egitea. Luzeara. (irauten): *adond* Tkus.: Luzara. I: Luzeara, €uzeka.

Luzeara. (joko): *adond. Ikus.:* Luzean. (igeriketa): *adond*. Berbera, (iraupen): *adond*. Berbera.

luzebegi. (Luzera): *izond*. Lure xamaŕ. I: Luzetxo, luzeska.

luzeegi. (luzera): *izond* Oso lure, geyegi, dana. j: Luzegatx.

luzegatx. (luzera): *izond*, Tkus.: Luzeegi.

luzegitn. (Jurors): *ad*. Geyegi luzatu.

luzego. (Luzera): *iz*. Thus.: Luzera. I: Luzakari,luzekuntza.

luzeiritzi. (eŕetasun): *izond*. ltxaroten eŕetasuna daukana.

luzeka. (batmen): *adond Ikus.:* Luzara. Luzean.

luzekara. (goyera): *izond:* Goitu xamaŕa dana, (hirers): *izond*. Ems.: Luzazka. Luzexka.

LUZEKERL *iz*. Geyegiz, Luze, zabal eta edatua danaren tasuna. /7 (edamen), (elerti), (elizti), (gañeztasun), (gauzeztasun), (itz-antze), (kriketgabetasun), (Luzern), (mutiridura), (sayeskuntza), (unadura).

luzekeria. (Luzera): *iz*. Luzegiz ari-izatea. I: Luzeki. (uzkeri): *iz*, Uzkeria dana.

luzeki. (luzera): *adond*. Lure ari-izatea. Ikus.: Luzekeria.

luzekizun. (berandura): *iz*. Berandu ari-izatea.

luzekuntza. (Luzera): *iz*. Ikus.: Luzera. I: Luzego, tuzero.

luzelabuf. (kaizu): *iz*. *Ikus.:* Kaizu. (edamen): *iz*. Tkus.: Edamen. (goyera): *II iz*. Ikus.: Goyera. (iraupen): *II iz*, Ikus.: **Iraupen,**

luzelari. (pilota): *frond*. Luzean Matzen doers pilot-aria.

luzemen. (berandura): *iz.* I3erandu ibiltea. I: Luzepen.

L[IZERA. *iz.* Gauza edo irudi lauetan ikustatu ditezken kaizu bietatik aundiena daua. I: Luzakeri, luzego, luzekuntza,luzero,luzetarzun, luzetasun. /l (ararts), (aundiera), (edamen), (irudi), (itxasontzi), (kaizu), (neuŕi), (neuŕizti), (tokielesti), (zabaldegi).

luzera-dindon. (kordokadura): iz. ikus.: Luzera-kulunka.

luzera-iculunka. (kordokadura): *iz.* Luzezko kordokadura. [: Luzera-dindon.

luzeraka. (egurki): *iz.* Ikus.: Abe, l: Lass, laz.

luzeran. (Luzera): *adond. Ikus.:* Luzara. Luzaran, luzeroan.

luzeraz. (berantasun): *adond.* Berantasunez ari-izatea.

luzerenaz. (berandura): *adond.* Ikus.: Beranduena. j: Luzerenetik.

luzero. (Luzera): *iz.* Ikus.: Luzern. Luzekuntza.

luzeroan. (luzura): *adond.* ikus.: Luzara. ^: Luzeran, luzetara.

luzeroko. (iraupen): *izond.* Ikus.: Luzaroko. : Luzarozko.

luzeska. (Luzera): *izond.* Luze xamaŕa dana. : Ikus.: Luzanga, luzanka, luzebegi, luzetxo.

luzetara. (luzera): *adond. Ikus.:* Luzara. Luzeroan.

luzetarzun. (luzera): *iz. Ikus.:* Luzera. !: Luzetasun.

luzetasun, (Luzern): *iz,* Ikus.: Luzera. I: Luzetarzun.

luzetsi. (luzera): *ad.* Luzea data iduri. Luzetsitu.

luzetsu. (Luzera): *izond.* Oso iuzea dana.

luzetu. (Luzera): *ad.* Ikus,: Luzatu. (berandura): *ad.* Berbera.

luzetxo. (Luzera): *izond.* Ikus.: Luzebegi. Luzeska.

iuzetzaile. (luzera): *izond.* Ikus.: Luzarazle. I: Luzatzaile.

luzexeago. (Luzera): *adond.* Zerbait luzeago. : Luzexagoki.

hizexka. (luzera): *izond.* Ikus.: Luzazka. Luzekara, luzezka.

luzez. (Luzera): *adond.* Luze ari-izatea. Luzezki.

luzezka. (Luzera): *izond. Ikus.:* Luzazka, Luzexka. I: Luzezkoto.

luzezki. (Luzera); *adond.* Ikus.; Luzez,

luzezko. (Luzera): *izond.* Luzaturik dagoena.

luzindu. (zurmin): *ad.* Zurrniñez bete. Ikus.: Zunnindu. E: Malgortu, purutu, urdintu.

luzkaŕ. (kuyaki): *iz.* Ikus.: Luzkcŕ.

luzkerdi. (kuyaki); *La.* Luzketak dagozen tokia.

luzkeŕ. (kayak* *iz.* Urteko belaf-landarea, kuyakikoa; bere igalia, jangafi, mamilsu, zubilkara ta azal orlegikoa da. : Landare onen igalia. j: Kuya-luze, kui-luze, itxas-luzkeŕ, luzokeŕ.

Euzlccŕ-min. (kuyaki): iz. Kayaki-landarea; bere igalia ikutuz jausten da ta bare miñak eta bare urifia indaŕez botatzen ditu. Luzokeŕ-min.

Iuzkertxo. (kuyaki): *iz.* Luzket txikia.

luzko. (begi): *izond. Ikus.;* Begi-gaixto. E: Begi-labuf. Our): *izond.* Luŕezkoa dana.

luzokef. (kuyaki): *La.* lints.: Lazkeŕ. j; Kui-luze.

luzokeŕ-min. (kuyaki): *iz.* Ikus.: Luekeŕ-min.

luzolak. (ate): *iz.* Ate edo oeko gañekoak.

luzorga. (orga): iz. Aundia dan orga.

luztro. (begi): *frond.* Bi ikus-ardatzen tartidetasuna ongi ez daukana.

luzun. (luŕ): ŕa. Luŕaren sails.

luzuri. Our): *iz.* ikus.: Luŕ-zuri.

L

I. (izki): *iz.* L izkiaren ñogaŕia da, gore abedearen amabigaŕena, // Geyenetan, eta itza asten ez danean,1 auŕean i bat agertzen zayonean I ori I biurtzen da gedin bat jafaitu ezkero; e.b.: neskatil + *a* = neskatila, urbil + an = urbilan edo urbilean, it + a = ila.

lobe. (labe): iz. Labe txilcia.

labrit. (zakul): *iz.* Artaldea zaintzen duen zakufa. j: Ikus.: Artzanora.

laburbide. (labuŕera): *iz.* Laburtzeko egipena. j: Ikus.: Llabuŕ-bide.

Iaburkeri. (mukerkeri): iz. Ayufi mukeŕa izatea.

Iabuŕ. (labuŕera): *izond.* Laburtxoa dana. (etetasun): *izond.* Eŕetasunez ad dana.

Iabuŕ-bide. (bide): *iz.* Bidexka txikia. J: Ikus.: Bideska, laburbide.

Iaburski. (las€ertasun): *adond.* Larterka ari-izatea.

Iaburtarzun. (laburtasun): *iz.* Llaburski ari-izatearen egipena. (uŕitasun): iz. Gogo gutxiz ari-izatea.

laburtu. (labuŕera): *ad* Labuŕago egin.

Iaburxki. (lastertasun): *adond.* Larterka ari-izatea.

Iagaŕ. (eritasun): *iz.* Ikus.: Aoeri. j: Ao-legaŕ.

!ago. (gabetze): *iz.* Gudariai usten zayen guda-ondakiña.

lago-zai. (zaintza): *trend.* Llagoa zaintzen duena. (gabetze): *izond.* Berbera.

lagun. (laguntasun): *frond.* Lagun itzaren ñogaŕia.

lala. (sagaŕondo): *iz.* Aden aoan aagaŕa. (aizto): *iz.* Itxita dagoen aiztoa. (mai-ami): (j *iz.* Auten aoan zalia. (eundura): ll *trend.* Euntzen ari dan emakumea.

lamondu. (us€eldura): *ad.* Zugate bat usteldu. (zugatz): *ad.* Berbera.

landare. (landare): iz. Landare txikia.

lanprega. (stain): *iz.* Kuŕuskaz egiña dagoen aŕaña; bere soña is zubilezkoa da, leun eta lekatsua; ta bere isatsa zototz amaitzen da.

lantegi. (min): iz. Zugatz eta landareentzako mintegia. j: Ikus.: Mintegi,

lapa. (mozkorkeri): *izoud.* Mozkortia dana. : Ikus.: Mozkorti.

lapat. (malko): *iz. Ikus.:* Makat. j: Bekaŕ. (begi): iz. Berbera.

lapartsu. (malko): *izond.* Llapaŕak dauzkana. : LIapaŕoi.

lapi. (untxi): iz. Ikus.: UntxI.

Iapitegi. (untxi): *iz.* Ikus.: Lapintegi. !: Untxitegi.

Input. (lapuŕeta): *izond.* Lapuŕ txikia.

larako. (ilize): *iz.* Iltze txikia; alde bateau burn biribila duena, ta bestetik zapaltzean tinkotzen dana.

lardeki. (laŕn): *ad.* Ikus.: Laŕutu,

lame. (iatinketa): *iz.* Ikus.: Laŕain. I: Laŕen. (argi): iz. Ikus.: Litx. (bureztun): jj *iz.* Ikus.: Gandu; obo argitsua.

lame. (laŕinketa): iz. Thus.: Laŕain. (izaŕ-mutil): *iz.* Ikus.: liargi.

larue-mantreak. (laŕinketa): *iz.* Laŕaiñeko izarak.

lañ. (atokeri): *izond.* Gazte aŕoa.

laŕote. (laŕapota): *iz,* Ikus,: Latapota. J: Laŕapote. (landare): *iz.* Lekaziduna dan landarea, bazka bezela erabiltzen dana.

late. (laŕu): *iz.* Late txikia.

lasterketa. (lasterketa): *iz.* Lasterketa txikia.

laudeta. (txorzabal): iz_ Ikus.: Txorzabat. j: Aloya.

lauki. (laualdeko): *iz,* Lauld txikia. Ikus.: Laukiño, luakitxo.

laukitu. (laualdeko): ad. Llaukia egin. I: Ikus.: Laukitu.

laukizko. (iaualdeko): *izond.* Llaukituta dagoena.

Iaurkitu. (ebaketa): *ad.* Legoŕ eta gaztuna dan aragia zatitan ebaki.

Ieba. (ardura): *iz.* Ikus.: Ardura, Aŕeta,

leba bake. (arduragabetasun): *izond.* Ikus.: Ardurabako. J: Lirin.

leba-leba. (itxaso): iz. Aunditzen ari dan itxasoaren indaŕa adicrazteko ets-izena. (indaŕ): iz. Berbera.

lega. (eskari): iz. Ikus.: Eakari.

leka. (lekazi): iz.-Leka txikia.

lele. (cane): *iz.* Aden aoan esnea. j: Ikus.: Esne, J: Llolo.

leproi. (untxi): iz. Ikus.: Erbi.

lerdoki. (leŕ): *iz,* Lerdoi gaztea. lkus.: Lerdoi. j: Lertegi.

lerezna. (zomoŕo): *iz,* Ikus.: Burduntzi. Butuntzi.

Iergo. (stain): L. tbayetako aŕain txikia; bere ezkataetatik "sortalde-uriña" ateraizen da, teirlañ aizunak egiteko erabiltzen dana.

lerko. *(let); iz.* Lei txikia.

linpre. (auskortasun): ŕzond. Ikus.: Ausgaŕi. J: Auskoŕ,

To. (lo): *iz.* Lo txikia.

loba. (osaba): *iz.* Ikus.: Iloba. J: Ileba. (aitona): iz. Ikus.: Semeso. I: Biloba.

loki. (arpegi): *iz,* Buts.: Loki. J: Lokunc.

Iola. (il): *iz.* Ikus.: Ilbeltz. J: Urtafila, loil.

Mate. (landare): *ad.* Lloloz bete.

Iolo. (10): *ad.* Alden aoan lo-egin. Ñiña. (acne): *iz.* Auŕen aoan esnea. J: Ikus.: Esne. I: Llele. (iandare): iz. Ikus.: llarka. j: Inaka, (sal-abere): JJ *iz.* Auten aoan zaldia edo mandoa.

Ionic (izen): L. Gilelma izenaren ñogaŕia.

Iulura. (eskurapen): iz, ikus.: Lilurakeri.

Iuztro. (begi): *izond.* Begi bietatik ezkela dana. J: Ikus.: Ezke.

m. (izki): *iz.* Gure abedearen amairugaŕen izkia. Beti oguzten da berdin, eta otsarengatik ezda idols aldatze. */!* Itz eta izkiñetan, amaitzeko ez da iñoiz agertze. I/ -Men atzizkian eta ortik ateratzen diran -mendi et -mendu beste auetan ere ikusten da bakaŕik; ez baste iñungo atzizkian.

ma, (tartegaŕi): iz. Itz bat igaŕi beaŕ danean, ortarako ematen dan bete lenengo itzatala. (mun): *iz. Ikus.:* Mun. 3: Pa, mum.

ma egin. (mun): *ad.* Man eman, j: Ma eman.

mast. (mat): *iz.* Ikus.: Mai, I: Aŕadoiu, maain.

maain. (mai): *iz.* &us.: **Mai.** j: Masi, main.

maain done. (opamai): is, Ikus.: **Opamai.** I: Elizmai, meza-mai.

maain-ainzineko. (zamau-zapiak): *iz.* Ikus.: Eepain-zapi. j: Maaineko.

maain-artatzaile. (otseinketa); *izond.* Satin baten mairako main! nagusia.

maain-estaigi. (zamau-zapiak): *iz.* Ikus.: Zamau. Maain-oyal, maain-cstalki, mai-estaIki, mai-oyal.

maain-gaiñeko. (mai): *iz.* Mayaren kurtxoiña.

maain-inguru. (mai): *iz.* Mayaren inguma.

maain-eyal. (zamau-zapiak): *iz.* Ikus.: Zamau. j: Maain-estaigi, maain-estalki, sau

(mai): *iz.* Mayaren ada. j: Mai-adaŕ, mai-anka, maain-zango.

maainburu. (mai): *iz.* Mai baten inguruan eseritzeko oorezko told berezia.]: Maapuru. (none): *is.* Berbera.

maaindaf. (jandei): *frond.* jateko, jandeya arta duena. I: Maindiaŕ, maaintai.

maainkide. (mai): *izond.* Mayera jateko eseriten dan beste baton laguna. Maikide.

maainta. (mai-orni): *iz.* Gauza batzuetaz beteta dagoen maya. j: Maaintara, maaitra.

maaintara. (mai-orni): *is.* Ikus.: Maainta. j: Maaitra.

maaintaf. (jandei): izond. Ikus.: Masindaŕ. Maindiaŕ. Maaintarako.

maainxka. (mat): *is.* Mai txilda.

maaiñeko. (mai): *iz.* Maikoa dana.

maaiñeratu. (mai): *ad. Matra jail.*

maaitra. (mai-orni): *is.* Bros.: Maainta. Maaintare.

maakuiu. (esku-makil): *is.* Beres !bili ezin ditekenak, ibiltzeko erabiltzen duen esku-makila.

mash, (maŕubi): *iz.* Ikus.: Maŕubi.

maattz. (madariondo): iz. Basoko madarionda,

maanga. (sane): *is.* Gideŕa daukan sarea. Maanka.

amanita. (mauka): *is.* Ikus.: Mauka. Besamaunka, nauka, mainka.

maapulisa. (janztura): *iz.* Estua dan soñekoa, maukak eta belaunetaraño eltzen diran egalak dauzkana.

mass. (mats): *iz.* Ikus.: Mats. I: Maats, mas.

maas-batze. (uzta): *iz.* Matsen uzta.: Maasbiltze, maaska, maspilketa, maspiltzaro.

maas-bildn. (uzta): *ad.* Matsaren mists egin.

maas-biltza. (uzta): *is.* Matsen tuts.

maas-biltzaile, (uzta); *izond.* Ikus.: Maaskari. I: Maasbiltzale, maaspiltzaile.

maas-burko. (mats): *iz.* Mats-molkoa. I: Maas-buru, masts-morko, maats-morkosta, matsakio, matsakilo.

maas-bura. (mats): *iz.* Ikus.: Maas-bunko. I: Maas-molko, maids-morko, maats-morkosta, matsakio, matsakilo.

maas-fats. (mats): iz. Tinkatu ondoren geratzen dan matsen azala. I: Masts-lapa, minaitz.

maas-goko. (mats): *iz.* ikus.: Masts-molko. j: Maas-golko, maats-golko.

maas-idoŕ, (mats): *iz. Ikus.:* Maats-merlatu. 1: Maats-patsa.

maasbiltze, (uzta); *iz. Ikus.:* Mass-batze. Maaska, maasbiltza, maspilketa.

maasburuxka. *(mats); is.* Maasbiltzean jaso ez diran maas-burkoak.

maaska, (uzta): *iz. Ikus.:* Maas-batze. I: Maasbiltze.

maaskari. (uzta): *izond.* Maas-batzea egitea duena. Maas-biltzaile, maas-biltzale, maspiltzaile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

maaskatu. (uzta): *ad.* Matsen uzta egin.

maaskiro. (uzta): iz. Matson uzta egiten clan aldia. j: Masts-aro, maats-giro.

maasma. (armiarma): *iz.* Ikus.: Armiarma. I: Lipo, lipa, lupu, maama, mismau.

maasmardo. (mats): *is.* Mats-molkoa.

maast-sare. (otaŕ): *is.* Matsak eramateko otafa. (matsondo): *is.* Berbera.

maastegi, (matsondo): *iz.* Ikus.: Matsondo. I: Masstei, maul!.

maasti. (matsondo): *iz.* Matsondoak dagozen tokia. I: Maastoi, maastui, maatstei, maastegi, matze, meake.

maasti-zaindu. (matsondo): *ad.* Matsondoa zaindu.

maasti-zaintza. (matsondo): *iz.* Matsondo bat za intzearen egipena. Maasti-zaitza.

msastibesi. (matsondo): iz. Beŕiz landahrta dagoen matsondoa.

maastiratu. (matsondo): *ad.* Maastira eraman.

meastitsu. (matsondo): *izond.* Maastiak asko dagozen tokia.

maastitxo. (matsondo): *iz.* Txikia dan maastia. j: Maastixka.

maastitze. (matsondo): *iz.* Matsondoak asko dagozen tokia.

maastixka. (matsondo): iz. Ikus.: Maastitxo.

maastixkaduu. (jabetza): *izond.* Maasti txiki baton jabea. (matsondo): *frond.* Berbera.

maastizain. (zaintza): *frond.* Maastia zaintzen duena. j: Maasti-zsi.: Maastidun, maastixain. (matsondo): *frond.* Berbera.

maastai. (matsondo): iz, Ikus.: Maasti. Maastui, maatstei.

maastui. (matsondo): iz. Ikus.: Maasti. I: Maastoi, maatstci, maize, meake..

maasturu. (zurgintza): *izond.* ikus.: Arotz. E: Aotz, zurgiu, maisturu, maistru.

maasturuntza. (zurgintza): iz. **Ikus.: Zurgintza.**

manta. (makil): iz. Oso zamatuta dagoen sare bat jasotzeko makila. (aŕantza): *iz.* Berbera.

maatatu. (ezarmen): *ad.* Gauza bat beste baton gañean

maatii. (crate): iz. Ateak tinkotzeko zurezko zatikoa. (ate): iz. Berbera.

masts. (mats): iz. Ikus.: Mats. I: Maas.

maats-abe. (matsondo): is, Maastiaren ondoa.

maats-aixtuf. (igiŕai): iz. Igitai txikia, maastictan crabiltzen dana.

meats-ardo. (ardo): is. Tkus.: Maatsauo. I: Maats-amo.

maats-arno. (ardo): iz. Ikus.: Maatsano. Maats-ardo.

meats-aro. ()Izta); iz. Ikus.: Maaskiro. Masts-giro.

masts-base, (matsondo): iz. Landuta ez dagoen maastia.

masts-belts. (mats): is, Beitza dan mates.

meats-erdoil, (landare-erizti); is. Matsondoaren critasuna.

masts-giro. (mats): is. Ikus.: Maaskiro. Maats-aro.

masts-goitre, (mats): is. Ikus.; Masts-molko. : Maas-goko.

maats-kara. (mats): izond. Matsaren antzekoa dana.

maats-kaska. (matsondo): Matsondoen lenengo jorra.

moats-husk-a. (mats): iz. Maas-burkoaren kuxkura.

maats-lapa, (mats): iz. Ikus.; Maas-fate. Minaitz.

maats-marknsta, (mats): is. Mats-ondaŕa.

meats-merda. (mats): is, Merlatua dagoen matsa.

maats-merlatu. (mats): iz. Legortuta dagoen mates. I: Meas-idoŕ, maats-patsa.

masts-molko. (mats): *iz*. Zurtoin berean, beren gidefen bitartez bilduta dagozen matsen multzoa. 1: Maas-burko, mans-burn, maats-mordo, meats-morkosta, maas-goko, mass-golko, masts-golko, maats-molko, matsadalko, mulkoxka.

maats-morko. (mats): *is*, Tkus.: Masts-molko. J: Maas-burko, maas-buru, maats-morkosta, matsadalko, mulkoxka.

meats-murkosta, (mats): iz. Ikus.: Maats-molko. j: Maas-bunko, maas-burn, maats-morko, mulkoxka.

masts-ondaŕ. (matsondo): *iz*. Matsondo txikia.

masts-osto. (matsondo): *is*. Matsondo-oŕls. I: Maats-oŕi.

masts-pates. (mats): iz. Ikus.: Masts-merlatu. : Maas-idoi.

meats-triie. (matsondo); *iz*. Orma baten ondoko matsondoa.

meats-zare. (Mar): iz. Maaskariaren otaŕa. (uzta): *iz*. Berbera.

masts-zofi. (landare-erizti): *is*. Lau ega dauzkan zomoŕo txikia, margo oria daukana, matsondoa eraso ta laisteŕ ondatzen duena. J: Mats-zoŕi. (zomoŕo): is. Berbera.

maatsa laxaprenatzen. (mats): *iz*. Ayenetan sortzen dan matsaren egipena.

maatsadsŕ. (Matsondo); iz. Mats-ayena. Maatsayen.

meatsale. (mats): iz. Ikus,; Mats.

maatsano. (ardo): iz. Matsetatik atcratzen dan ardoa. Masts-arno, maats-ardo.

maatsaycn, (matsondo): *is*. Ikus.: Maatsadaf. ; Matsondoaren aldaska.

maatserako. (begi): *iz*, Begiaren irugaŕen mintza.

maatslatx. (matsondo): *is*. Basoko matsondoa.

maatsondo. (Matsondo); *is*. Ikus.: Matsondo. Albokea.

maatstci. (matsondo); *is*. ikus.: Maasti. Maastoi, maastui.

maatsumel. (nests): iz. Mats legortuta. Ma€sumel.

maatxo, (mun): iz. Ma edo mutt txikia.

meauka, (maska): iz. Alkondararen mauka. (alkondara): *iz*. Berbera.

mutate, (Matsondo): is. Matsondoak dagozen tokia.

maaxturu. (€angile-kunde): is. Arotza, aura lantzen duena, j: Maaxturi.

maaxturuntaa. (zurgintza): iz. Ikus.: Znrgintza.

maaxuxa. (igali): *is*. ikus.: Masusta. J: Maazuza, margu, matzurka, masusa.

maszuze xori. (txori): iz. Lumak orlegi-aŕeak dauzkan txoria, oso ondo abesten duena, ta kayolan luzaro bizi ditekena.

maalalen. (izen): *iz*. Emakume-izena.

madams. (gizonkil): *iz*. Ikus.: Anderekil.

madanzuri. (madariondo): *is*. Txartatutako madari mota bat.

madari. (madariondo); *is*. Madariondoaren igalia. j: Udare, urdare, txatxa, txermen, txeŕiinen.II Madari-motak: ii Basamakatz, makatz, Kerman, zermeiia, eztitagako madariak = txertatu gabe dagoen madariak. // Doniane madari = Donibane'ko tadariak. // Erle-madari = txiki, goŕi ta oso gozoa. II Madari latz = latza dana. II Kalabazila-madari, txilin-madari, txintxiĺo = kuyaren antzekoa dana. II Gabon-madari =Neguko madaria. *it* Iñuŕi-madari, txinguŕi-udare = txinduñaren aokera datena. II Gozo madari=legoŕa dana. (txintxin): *iz*. Txintxin txiki bat. (aindurapen): II *iz*. Madarikatu itzaren itz-estalia.

madari-entzeko. (madariondo): *izond*. Madari-antza duena.

madari-ardo. (ardo): *is*. Madariakaz egiten dan ardoa. Madari-ano, madari-anio. (madariondo): *is*. Berbera.

madari-erno. (ardo): *iz*. Ikus.: Madari-ardo. j: Madari-ano. (madariondo): *iz*. Berbera.

madari-bazi. (gozoki): *iz*. Madariakaz egindako gozokia. I: Madariki. (madariondo): iz. Berbera.

madari-latxa. (madariondo): *is*, Basoko madaria. : Ivladari-makatz, madaritxa.

madari-latz. (madariondo): *iz*. Latza dan madaria.

madari-makatz. (madariondo): *is*, Basoko madariondom I: Ikus.: Madari-[atxa. 1: Madaritxa.

madari-sagaf. (sagaiondo): *iz*. Luzetxoa dan sagaŕa.

madari-toki. (madariondo): *iz*. Ikus.: Madariaga. Madaridi.

madari-txifi. (makil): *is*. Korapilotsua dan makiIa. I: Makatz-makils.

madariaga. (madariondo): *iz*. Madariondoak dagozen tokia. Madaridi, madari-loki.

madaridi. (madariondo): *iz*. Ikus.; Madariaga, j: Madariondoen multzoa. Madari-toki.

medarikagafi. (aindurapen): *izond* Madarikatzekoa dana.

madarlkapen. (aindurapen): *is*. Ikus.: Aindurapen. j: Madarikazio, maradiziño.

madarikari. (aindurapen): *izond*. Ikus.: Madarikatzaile.1: Madarikatzale.

madadikatu. (aindurapen): *ad*. Aindurapena egin. j: Aindurapena situ duena. Madaritu, maradikatu, milatn.

madarikatzaile. (aindurapen): *izond*. Aindurapena egiten duena. Madarikatzale, madarikari.

madarikazio. (sindurapen): *iz*. ikus.: Aindurapen. J: Madarikapen.

madariki. (gozoki): *iz*. Ikus.: Madari-bazi. (madariondo): *iz*. Berbera.

madarikondo. (madariondo): iz. Ikus.: Madariondo. j: Madaritze,

MADARIONDO. *is*. Lafasantzeko zugatza; bere igalia madari edo udarea

da. I: Zugatz onen zura. Madarikondo, madaritze, udalondo, udareondo, udaretze, udarondo, txintila-makatz. II (zugatz).

madaritu. (aindurapen): *ad.* Aindurapena egin.

madaritxa. (madariondo): iz. Ikus.: Madari latxa. J: Madari-makatz, madaritsa.

madaritxa. (madariondo): *iz.* Madari txikia.

madarilze, (madariondo): iz. Ikus.: Madariondo. Madarikondo, udalondo, udareondo, udaretze.

madefesa. (praka): *iz. Ikus.:* AmantaL Altxina, tnantal.

madol. (eduŕ): *iz.* Maluta aundia. Maio, malota.

madolatu. (losintxa): *ad.* Losintxa egin-

madriga. (egurki): *iz.* Ikus.: Egurki.

madril. (iri): *iz.* Madrid iria. j: Madrile,

madura. (ugaran): *iz.* Thai eta latsen ondoko luŕ lautsua. Fadura, padura.

maeila. (mcera): *iz.* Oso meak diran notin ado abereak.

mael. (makurdura): *iz.* Zeaŕ dagoena. (urmael): *iz.* Ikus.: **Urmael.** Losko.

mael-baba. (lekazi): iz. Trintsua dan baba.

maeldu. (usteldura): *ad.* Usteldu.

maelki. (berantasuu): *adond.* Astiro ari-izatea.

maeltasun. (aultasun): iz. Ikus.: Aultasun. 1: Aultarzun.

macs. (zimcldura): *izond.* Zimelduta dagoena.

maestretza. (gudalari-elkargo): *iz,* Edozein gudalari-elkargoarcn duintasuna.

maesu. (gudaiari-elkargo): *izond.* Edozein gudalari-elkargoarcn nagusia.

maetxuri. (eritasun): *iz.* Norbaitengan oiturazko eritasuna.

maezta. (landaketa): *ad.* Alai bat banandu.

mafrondi. (atsaldi): *iz.* Otzcri. Mahanadi, marfundi.

mafrunditu. (atsaldi); *ad.* Otzeritu. I: Otzitu.

magaila. (pago): *iz.* Ikus.: Bagatxa. Bagaila, magala.

magakatu. (mamurketa): *ad.* Luzaroan mastekatu.

magailatze. (inamurketa): *iz.* Luzaroan mastckatzearen egipena.

magaL (janztura): iz. Jartztura baten beko ingurukoa. (belaun): *iz.* Eserita dageen notin baten belaunak eta geŕiaren artcan egiten dan mokola. Magalpe, altzo, alzo, papale. (soin): II iz. Berbera. (babes):) *iz.* Ikus.: Babes. j: Itzalpe magalpe. (aragi): iz. Ugatz eta ankacn arteko aragia. j: Maskal. (ega): *iz. Ikus.:* Ega.

magal-andi. (ega): *izond.* Ega andiak dauzkana.

magal-autsi. (ega): iz. Ego autsita daukana. (fazakeri): *iz.* Arm etarnaltzuŕ ari dan emakumea. (mutirikeri): Barbera. (gaztezaro): jj iz. Zaloika aundiaz dabilen neskatxa.

magal-biko. (konkiltasun): *izond.* Bi koukiltasun dauzkana.

magal-gofi. (ega): *izond.* Ega goŕiak dauzkana.

magal-sabel. (konkiltasun): *izond.* -- Konlciltasunezko dana. (gupitasun): *izond.* Gupitasunezkoa dana.

magal-ulcaldi. (ega): *iz.* Egaz emandako tanpa.

magaladaŕ. (abaŕ): *ft.* lñautsi gabe uzten dan abaŕa.

magaldu. (babes): *ad.* Titus.: Babestu.

magaldun. (ega): *izond.* Egak dauzkana. (Iuma): *izond.* Lumak dauzkana.

magaleratu. (babes): *ad.* ikus.: Babestu. j: Magalpetu, magalperatu.

magalgune. (gupiera): iz. Biurgunea dana.

magalkatu. (cga): *ad.* Egak igitzen ari-izan.

magalkide. (ncuŕizti): (a. Zoko bateu betegaŕiaren usgunea.

magalo.(aultasun): *izond.* Anla daua.

magaiotasun. (aultasun): *Iz.* Ikus.: Aultasun. j: Auldura.

magalotu. (aultasun): *ad.* Ikus.: Auldu. Auletsi, mariatu.

magalpe. (guna): iz. Tkus.: Magal. Tkus.: (Ions. : Txni. (babes): *iz.* Ikus.: Babes. I: Magal, keriza, pabeza, zaidi, zaipe, zantza, itzalgi.

magalpeko. (maitasun): *izond.* Maiteena dana. (acme): *iroad.* Same maiteena. (sendi): II *izond.* Sendiarenamkuluna.

magalperatu. (babes): *ad.* licus.: Babestu. 1: Magaleratu.

magalpetu. (babes): *ad,* Ikus.: Babestu.

magaltasun. (koukiltasun): iz. ikus.: Konkiltasun. j: Kofadura, kofagune, sakontasun.

magala. (pagn): iz. ikus.: Bagatxa. Magaila.

magarda. (abetxu): iz. Laarkaria dan sasia, abafak okef eta eloŕitsu dauzkana. I: Magardatze, *sasi.*

magardalili. (lore): *iz.* Magardaren !area.

magardatze. (abetxu): iz. Ikus.: Magarda. j: Sasi.

magartz. (aleixo): iz. Zidatezko aletxoa.

magaurl. (maŕubi): *ft.* Ikus.: Mairrbi. ^: Afugi, maguri.

magi. (ezpata): iz. Ezpatarcn zoŕoa. Magina. (mutirilceri): *iz.* Mutirikeriz ari dan emakumea. 1: Magina, magitxa.

magin-anlzeko. (ezpata): izond. Maginaren antzekoa dana.

magina. (ezpata): *iz.* Ikus.: Magi. (mutirikeri): *iz.* Barbera. I: Magitxa.

maginaratu. (ezpata): *ad.* Ezpata maginan sartu.

magintxa. (lekazi): iz. Babaen leka. 1: Maginxa, mantxa.

magitxa. (lekazi): iz. Lekazien magi edo leka. j: Magutxa, maids. (mutirikeri): iz. Ikus.: Magi. 1: Magina.

maguila. (sagaŕondo): iz. liasoko sagaŕondoa.

maguri. (maiubi): *iz. Ikus.:* Maŕubi. Magauri, malubi.

magurlo. (maskordun): *iz.* Itxasoko kaŕakila.

magusta. (itxasontzi): *iz.* Ontzipc gañean jartzen diran zatikocn arteko tatca.

magutxa. (lekazi); *iz. Ikus.:* Magitxa. j: Mants.

maguza-beitz. (aŕain): iz. Isats beltza daukan afain-mota bat.

MAI. *iz.* Jateko, idazteko ta abaŕ, erabiltzen dan efedizea, ain batck ado batzuck eutsitako oltxoa dana; oltxo ta oñak surer, burniz cdo baste gayaz egiñak izan ditezke. j: Aŕadoin, maai, maain, main. (joko): *iz.* Joko batzuetan jokalari bakoitzakjokatzeko ipintzen ducna (dirua edo baste zerbait); cdo galtzen duenak ipintzen duena.(bald): ~ *iz.* Ebakitzen ari danean egiten dan belaf leŕokada. /1 (antoxin), (eŕedize), (idazkcta), (landola).

mai-adaf. (mai): iz. Ikus.: Maain-zanko. j: Mai-anka, mai-kadcra.

mai-anka. (mat): *la.* lkus.: Maain-zanko. ^: Mai-adat, mai-kadera.

mai-ardo. (solo): *iz.* Mayan edaten dan ardoa.

mai-aufe. (azkuŕi): *(reload.* Jan baño Imago.

mai-azken. (azkuŕi): *iz.* Janarietan artzen dan azkena. j: Onki, gañeko.

mal-bitartekaak. (azkuŕi): iz. Ikus.: Jaki-bitarteko, j; Jaki-xeak, zizka-mizka.

mai-buruko. (lendakaritza): ŕz. Ikus.: Lendakaritza. : Maiburutza.

mai-egal. (mai): *iz.* Mai-ertza.

mai-efespel. (mai): iz. Orman tinkatuta dagoen maya.

mai-efoda. (aize): iz. Ikus.: Aize-zirimola. Aize-bildu.

mai-efoda. (size): iz. Aize-zirimola.: Kurubilo.

mai-cstalki. (zamau-zapiak): *iz.* Ikus.: Zamau. j: Maain-estalgi, mai-gaiñeko, mai-oyal.

mai-gablean. (mai): *adond.* Mayan ipintzen ari-izatea.

mai-gaiñeko. (zamau-zapiak): *iz.* Ikus.: Zamau. I: Mai-estalki, mai-oyal.

mai-liat. (babaŕun): *iz.* ikus.: Babaŕun. I: Indaba, tnaikol, mailaŕ, nafailaŕ,

mai-inguru. (mai): *iz.* Mintzatzeko erabiltzen dan mai biribila deitzen dana. (eztahaida): *iz.* Berbera.

mai-jabe. (jandei): *iz.* Bare maira jandeituak dauzkana.

mai-jantzi. (mai-orni): *iz.* Mai gertutzea.

mai-kadera. (mai): *iz.* Ikus.: Mai-adaŕ. I: Mai-anka.

mai-lagun. (jandei): *izond.* Ilcus.: Maikide. I: Maiko, maindaŕ, mairako.

mai-lagungo. (jandei): *iz.* Mai-lagunen multzoa. I: Mailaguntasun.

mai-moŕontza egin. (otseinketa): *ad.* Mayan otsein-lana egin.

mai-mutil. (otseinketa): *iz.* Mairako dagoen otseiña.

mai-ondo. (azkuŕi): iz. Jan-ondoko aldia. ^: Mai-ondoko.

mai-ontzi. (mai-omi): **iz.** Mayan erabiltzeko, antoxiñcn multzoa.

mai-ontziak. (mai): *iz.* Mai-orni. I: Mai-ontzitegi, trasteleria.

rnai-ontzitegi. (mai-orni): *iz.* Ikus.: Mai-orni. I: Mai-ontziak, mai-tresna.

mai-ontziteria. (mai-orni): *L.* Mai-ontzien multzoa.

MAI-ORNI. *iz.* Jan beaŕ duen bakoitzarentzat ipintzcn dais **mai-**ontziteria. E: Zaii, Iarortz eta aiztoaren multzoa; mai-ontziak, mai-ontzitegi, mai-tresna, trastcleria. *II* (mai), (zamau-zapiak).

mai-oyal. (zamau-oyal): *iz.* ikus.: Zamau. : Maain-estalgi, mai-estalki, mai-gaiiieko.

mal-sagat. (sagaŕondo): *iz.* Mayan jateko sagaŕa.

mai-tresna. (mai-orni): ŕz. lkus.: Mai-orni. Mal-ontzitegi. [: Mai-orni'ren baste izena.

mai-xuri. (zaman-zapiak); *iz.* Mayan jateko ipintzen oyala. Mai-oyal.

mai-zabalean. (ospa): *adond.* Naroro ari-izatea.

mai-zaingo. (otseinketa): *iz.* Mayaren beaŕak zaintzea.

mai-zamau. (zaman-zapiak): *iz.* Mayan jartzcn dan oyala. : Ikus.: Mai-zapi.

mai-zaugo. (mai): *iz.* Mayeren oñs. I: Mai-zanko,

mai-zapl. (zamau-zapiak): *iz.* Mayan jartzen dan zamaua. j: Ikus.: Mai-zanau.

maiburu. (lendakaritza): ŕz. Mayaren told nagusia.

maiburutza. (lcndakaritza): ŕz. Ikus.: Lendakaritza. I: Mai-bumko.

maida. (oramai): *iz,* Ikus.: Oramai. I: Maira.

maidan. (zur): *iz.* Landuta ez dagoen aura.

maide. (mamu); *iz.* Gabeko kuxo.

=rider. (keen): ŕa. Emakume-izena. I: Mari-edeŕ.

maidin, (aitabitxi): *iz.* Ikus.: Amabitxi. I: Amaidin.

maidubi. (matubi): *iz.* Ikus.: Matubi. I: Maguri, maitubi, mailuki.

maigofi. (seska): *iz.* Ebakita dagoen artoaren seska. (arto): iz. Berbera,

maika-mataska. (kaŕakadura): Mayerako kaŕakailu. (mai): *iz.* Berbera.

maikada. (mai): *iz. Jateko* bildutakoen mai betea. (jandei); *iz.* Berbera.

maikatu. (meta): *ad.* Belaŕa eŕeskaetan metatu. Mailetn. (betaf): *ad.* Berbera.

maikera. (lauaideko): *iz.* Bere aldeak tartiderik cz daukaten laualdekoa.

maiki. (maitasun): *iz.* ikm,; Maitasun. I: Laztantasun. (elenkura): *izond.* Ikus.; Elm. I; Meiki.

maikide. (jandei): *ŕzond.* Jateko deitua dana. j: Maiko, mai-lagun, maindaŕ, mairako. (onu); *izond.* Onularia dana.

maikidego. (jandei): *iz.* Maikideak alkartzeu diran tokia. I: Maikideak eratzen duten muitzoa.

maikidetasun, (jandei): iz. Maikidegoaren bereiztasuna.

malko. (jaudei): *izond.* Ikus.: Maikide, Mai-lagun. (bildura): *izond,* Batzaŕe baten laguna.

maikol. (babaŕun): iz. ikus,: Babaŕun.]: Mai-ilaŕ, mailaŕ, nafailaŕ.

maikorkoil. (maskordun): *iz.* ikus.: Barekurkulo. Bare-korkoil, maikorkol, maikorlo, maikurkutu, marikorkoila, marikurkuilu.

maikorkoildu. (maskordun): *ad.* Barekurkuloaren antzera bildu.

maiku. (eŕenkura): *ŕzond.* Elena dana.

maikneri, (eritasun): *iz.* Efialde bateko abereai batera sortzen zayen eritasuna. Aoert.

maikuka. (eŕenkura): *adond.* Lien ibiltzea.

maikutu. (eritasun): *ad.* Aoko eritasuna daukan abereak,

mail. (mailgune): (a. Zurubi baten laazko bakoitza. I: Mails. (zurubi): *iz.* Berbera. (ezuŕ): II *iz. Ikus.:* Bolborita. Lotzul, mailtxoŕ, saka. (bcgi): *iz.* Ikus.: Betorin. j: Orban ori.

mail-antzeko. (zurubi): *ŕzand.* Zurubiaren antzekoa dana. Mailatsu.

mail-ausle. (sare): *izond.* Mailak auston dituena.

mall-est. (itxitura): iz. Ororen laŕeko esia. (late): *ft.* Berbera.

mall-kentzc. (mailkadura): *iz.* Mailetan beta joatea. j: Mailak kentzea.

mail-neuñ. (zurubi): *iz.* Ararteak oartzeko mailadia.

mailburu. (zurubi): *iz.* Zurubiaren goiko aldea.

maildi, (zurubi): *iz.* Mailen multzoa.

maildun. (mailkadura): *izond.* Mailak dauzkana.

MAILGUNE. *iz.* Ormadietan edo baste gauzetan, iraitzetik gañera irteten dana. Jalgune, koskadura, maila-gune, ondoki, oska, urtengune, urten-une. I/ (bizkargune), (gardaiñatze), (ildo-bizkaŕ), (irozkai), (karel). (maids): *iz.* Maldatsua dan tokia.

mailka, (ezuf): *iz.* ikus.: Apon. I: Mafia, mailixm'.

MAILKAUURA. *ŕz.* Malazko auŕerapena. Uŕenez-uŕen maiaz jaŕitako gauzacn eŕenkada. j: Eresian maʲaz-mail goratzen doan sofiu-aldia. /! (areagotasun), (atalketa), (izaŕ-yakintza), (kaizu), (neuŕi), (zoko).

mailkagati. (mailkadura): *ŕzond.* Mailaka jaŕi ditekena.

mailkako. (ezuŕ): *iz. Ezuŕ* txikia.

mailkatu. (hoisŕ): *ad,* Bedata meta txikietan ipiŕ;i. (rneta): *ad.* Barbara.

mailkatzaile. (mailkadura): *izond.* Mailak egiten dituena. Zerbait mailetan ipintzen duena.

mailkatze. (mailkadura): iz. Madetan jartzea.

mailtxof. (ezuŕ): iz. Ikus.: Bolborita. I: Mail, moitxakati, apon, mailka, mails.

niaila. (mailgune): fz. Ikus.: Mail. I: Maĺt, zanko-mail, (zumbi): iz. Berbera. (sarc): II *iz*. Sareki. j: Saremaila. (sendi): II iz. Aaidegoaren galga. (mendi): II iz. Mendien lauzko bakoitza. (ezm): *iz*. Apon, aponga, mailka, mailtxoŕ, (ira): IE *iz*. Ira-meta luzea, (beiaŕ): jj *iz*. Belaŕ-meta luzea. (maskordun): II iz. Kusko bateko maskoŕa. (agurtza): II *ŕa*. Agurtzaren amarkuna. (abate): II iz. Margo batzuk dauzkan aberea. (garau): II iz. Galburuaren garau-eŕeska. (aria): Ij *oft*, Areitzaren kuskuilua. (begi)i II *iz*. Betsarearen orbana. (gizarte): *ŕz*. Gizartean norhera dagoen galga. (kate): II *iz*. Katearen estun bakoitza. (aŕantza): II ŕa. Afantzarako lokaŕi bat. (mueta): II Ia. Norbera dagoen goyera. (mailkadura): fI ŕa. Berbera. (amiltegi): EE *iz*. Ikus.: Amiitegi. I: Amiltoki.

maila-arauz. (arau): adond. Mailak erakusten dutenez ari-izatca.

maila-at auzko. (arau): *laced*. Mailak erakusten dutenez ari dana.

maila-gune. (mailgune): *iz*. Ikus.: Mailgune.: Koskadura, ondoki.

maila-maila. (berantasun): *mined*. ikus.: Astiro-astiro. I: Poliki-poliki, mailo-mailo.

maila-mailaka. (berantasun): *adond*. Malla-mailaz ari-izatea.

maila-nai. (mailkadura): *laced*. Ikus.: Mailagai.

maila-zafata. (sare): iz. Mailak ebakitzearen egipena,

maila-zotz. (late): *iz*. Oreren taŕa-zatia.

malladi. (zurabi): iz. Ikus.: Zurubi. I: Labetz, maileria.

mailadi-buru. (mailgunc): *iz*. Zurubiaren lauzkoa. j: Mailartc, zabalko, xabalko. (zurubi): *ft*. Berbera.

mailadmt. (mailkadura): izond. Mailak dauzkana.

mailagai. (mailkadura): *izond*. Ikastola naguslan mail bat lortzea nai duen. Maiia-nai.

mailagin. (zurubi): *laced*. Zurublak egiten dituena.

mailagiria artu. (mailkadura): *ad*. Ikastola nagusian mail bat lortu.

mailaguntasun, (jandel): *iz*. Ikus.: Mai-lagungo.

mailaka, (mailkadura): *adond*, Mailez-mail ati-izatea. I: Mailaz.

mailakatu. (mailkadura): *ad*. Mailak egin edo jaŕi,

mailakide. (mailkadura): *izond*. Mailkadura berdiñean dagozenak.

mailaka. (mailkadura): *(rend*. Mailai dagokiena,

mailarazi. (mailegu): *ad*, Maileguz artu-eragin,

mailkf. (babaŕun): *iz*. Ikus.: Babaŕun.: Indaba, mai-ilaŕ, maikol, nafilaŕ.

mailarte. (mailgune): iz. Ikus.: Mailadi-huru. E; Zabalko. (zurubi): iz. Berbera.

mailasko. (zurtoin): iz. Artoaren zurtniiia, I: Mailasto. (arto): *ŕ.e*. Berbera.

mailasto. (zurtoin): *iz*. Ikus.: Mailasko, (arto): iz. Berbera.

mailasto-txorta. (zurtoin): *iz*, Mailastoen zamatxoa. (arto): iz. Berbera.

mailatsu. (zurubi): *izond*. Ikus.: Mail-antzeko.

mailetu, (konkiltasun): *ad*. Zeribait konkiltasun bat edo batzuk egin. I: Maskildu. (belaŕ): ŕz. Itaitean egiten diran beltt-metak. (itaite): H iz. Berbera,

maileau-une. (konkiitasun): *iz*. Ikus.: Anpatune. I: Mazadura.

mailaz,,(mailkadura): *adond* Ikus.: Mailaka.

mailazko. (mailkadura): *izond*. Mailakaz egiña dana.

mailazto. (arto): iz. Ikus.: Artagona. Artamaluta.

mailea-ezin..(maiiegu): *frond*. Maileguz eman ain ditekena.

maileatu. (mailega): *ad*. Maileguz eskatu. I: Mailebatu.

maileatzaile, (mailegu): *laced*. Maileguz ematen duena.

maileltatu. (mailega): *ad*. Ikus.: Maileatu.

mailebu, (mailega): iz. Ikus.: Mailegu. Jesaigo, mailega, mailube.

mailehutu. (mailegu): *ad*. Txindia Maileguz eman edo artu.

mailebuz, (mailegu): *adond*. Mailegu bidea data eman. : Maileguz.

mailega, (mailegu): iz. Ikus.: Mailegu. J: Mailebu.

mailegari. (mailega): *ŕzand*. Maileguz eskatzen duena. I: Mailegatzaile.

mailegatu. (€nailegu): *ad*. Maileguz attu.

mailegatzaile. (mailega): *ŕzand*. Ikus.: Mailegari.

MAILEGU. iz. Noribait txindia edo baste gauza bat ematearen egipen eta ondorioa; cmandakoa erabili ondoren, ainda adogauza bera biurtzeko beats onartzean. I: Auŕeratutakoa beta, naiz txindi aaiz beste gauza. I: Jesaigo, jesapen, tnailebu, mailega, malebu, malegu, jesaite. 1/ (baiben), (emote), (emote), (cakari), (obari), (ondasun), (ordainketa), (txindi-etxe), (uzkvnde)

mailega-eskutitz. (gutun): iz. Jesapen-gutuna. (arturen): *iz*. Berbera.

maileguz. (mailegu): *adond*. Ikus.: Mailebuz.

maileguzko oudasunak. (ogasun): iz. Maileguz artutako edo emandaaka ogasunak,

maileria. (zurubi): *ft*. Ikus.: Zurubi. E; Mailadi.

mailertz..(zumbi): iz. Zurubiarcn mailen ertza sendotzeko jartzcn dan zurezka txila,

mailetn. (belaŕ): *ad*. Ikus.: Maikatu.

niailo. (late): *iz*. Belaŕa dagoen laŕea.

mailo-mailo. (berantasun): *adond*. Ikus.: Astiro-astiro. I: Maila-maila,

mailodnn efiak. (auzotasun): *iz*. Mailoak berak dauzkatcn cŕiak.

mailorls-aŕi. (buslingintza): iz. Malorka'ko toska.

mailorka, (egazti): iz. Aundieuctakoa dan antzeta.

mailu. (gabi): iz. Danbadaka erabiltzen dan Weans, burnizko burua ta gider bat dituena. I: Malu, math, maluki, matrailu. (hide): *iz*. Bidazabalak zapatzeko erabiltzen dan laugai ibilbideduna, alpeŕaŕi oso aztunen gañean ezaŕita. (aragi): II iz. Abere-il-toki. (txerketx): II iz. Landareetako txerketx bat. (konkiltasun): II iz. Mailatane. (trinkotasun): II ŕaced. Trinkoegia dana. II (zurgintza).

mailu-antzeko, (gain): *izond*. Mailuaren antza ducna.

mailu-afain. (aŕain): *iz*. Mailuaren antza duen dada.

mailu-buru. (gab i): Ia. Tanpak emateko, mailuaran zatia.

mailu-egazti. (egazti): *iz*. Mailuaren antza duen egaztia.

mailu juka. (tanpa): *adond*. Mailuaz sendotasunez tanpak ematen ori-izatea. ; Mailuka, mailuketan, malu-joka. (gabi): *adond*. Berbera.

mailu-ots. (gabi): *iz*. *Ikus.:* Mailuketa, Maiiukots.

mailu-nkaldi. (gabi): iz. Ikus.: Mailukada. 1: Mailukaldi.

mailu-ukaldika. (gabi): *adond*. Mail ukadaz ari-izatea.

mailuari. (gabi): *izond.* Mailuaz jotzen ari dana. j: Mailukari, mailukatzale, mailulari, maiĺumari.

mailubi. (maŕubi): iz. Tkiis.: Mafubi. I: Maidubi, mailuki, mailugai, mailuki.

mailugai. (mafubi): iz. ikus.: Mafabi. Mailubi, mailuki, mailugi. // Bi mota dagnz: // Basa-mailuki, late-malubi, *laŕe-maŕubi;* basoko matubia dana. Baratze-inalubi, baratze-maŕubi, ortu-mailuki; baratzeko maŕubia dana.

mailugi, (maŕubi): ŕz. Ikus.: Mafubi. Malubi, mailuki, ma/h./gal.

mailuka. (gabi): *adond.* Ikus.: Mailu-joka. I: Mailuketan, maluka. (tanpa): *adond.* Berbera.

mailukada. (tanpa): iz. Mailuaz emandako tanpa. j: Mailukaldi, mailu-ukaldi. (gabi): iz. Berbera.

mailukaldi. (gabi): iz. Ikus.: Mailukada. Mailu-ukaidi.

mailukaldu. (tanpa): *iz.* Mailuaz emandako tanpa. (gabi): iz. Berbera.

mailukari. (gabi): *hand.* Ikus.: Malluari. J: Mailukatzale, mailulari, maiĺumari, malukari.

mailnkatu. (gabi): *ad.* Mailuaz jo. Mailuzkatu, maliatu, malukatu. (oñazt-apen): *ad.* Gurpil-oñaztapena jasan-erazi.

mailukatzale. (gabi): *frond.* Ikus.: Mailuari. ^: Mailukari, mailulari, maiĺumari, mailutzaile.

mailuketa. (gabi): *iz.* Mailuaz tanpak esnatearen egipena. j: Mailukots, mailu-ots, maluketa.

mailuketan. (gabi): adond. Ikus.: MaiLu-joka. Mailuka, maluka.

mailuki. (maŕubi): *iz.* Ikus.: Madubi. I: Maidubi, mailubi, maluŕi, marabio.

mailukiñalc. (mailuz-landura): iz. Mailuz-landuratik ateratzen diran txirbilak.

mailukitegi. (maŕubi): iz. Maŕubiak dagozen tokia.

mailuko. (gabi): *izond.* Mailuari dagokiona. (dei-egikuntza): *iz.* Ateetan dei-egiteko jartzen dan zatiko berezia, beragaz tanpak ematen diralarik.

math/lints. (gabi): *ŕz.* Ikus.: Mailuketa. j: Mail/rots, maluketa. (dei-egikuntza): *iz.* Mailukoz emandako tanpa.

math/tan. (mailuz-landura): iz. Ozka-irudiak ateratzeko, inailuaz burni-ostoak lantzearen egipena.

mailulari. (gabi): *frond.* Ikus.: Mailuari. Mailukari, maiiukatzale, mailumari, mailutzaile.

maiĺumari. (gabi): *izond.* Ikus.: Maluari. : Mailukari, mailukatzale, mailulari, mailutzaile.

maiuura. (usteldura): *iz.* Ikus.: Usteldura. I: Goasta.

mailuska. (gabi): iz. Mafia txikia. I: Mailuxka, maluska.

mainuukatu. (zapatdura): *ad.* Mailuaz zapaldura egin. I: Mailuztata, maluskatu.

mailutzaile. (gabi): *frond.* Ikus.: Mailukatzale. I: Mail/dad, maiĺumari.

mailutzaŕ. (gabi): ŕz. Oso aundia dan mailua.

mallnxka. (gabi): Iz. ikus.: Mailuska.

MAILUZ LANDURA. iz. Metalezko edozein zatiari, mailuz era ematea.: Su-arostegi. II (burni), (gabi), (labs), (metal), (pets), (supaztet).

mailuzkatu. (gabi): *ad.* ikus.: Mailnkatu. Maliatu.

mailuztatu. (zapaldura): *ad.* Ikus.: Mailuskatu. I: Maluskatu.

maimeu. (zume): iz. ikus.: Zume. J: Bimin, mimen. (afantza): *iz.* Aŕantzarako erabiltzen dan lokaŕia.

maimen-ukaldi. (lokati): *iz.* Maimenez emandako tanpa. (tanpa); iz. Berbera.

maimutz. (lodiera): *izond.* Lodi ta apotza dana.

main. (mai): *iz.* Ikus.: Mai. J: Maain.

mainaldi. (bustiatdi): *iz.* Ikus.: Bustialdi.

maindaŕ. (jandei): *ŕzond. ikus.:* Maikide. ^: Mai-lagun, mairako.

maindere. (burusi): *iz. Ikus.:* Izara. I: Maindia, maindira, maindire, maindre.

mainderelco. (burusi): iz. Izara txikia.

maindia. (burusi); in. Ikus.: Izara. I: Maindere, maindira, maindire, maindre.

maindira, (burns* *iz,* Ikus.: Izars. I: Maindere, maindia, maindire, tnaindre.

maindire. (burusi); *in,* Ikus.: team. I: Maindere, maindia, maindira, maindre, mandira, mandre, manlre, miisa, miise, izare.

maindiretu. (burusi): *ad.* Izaraen artean sartu.

maindiru. (bumsi); *iz.* Oeko burusia.

maindre. (burusi): *ft.* ikus.: Izara. j: Maindere, maindia, maindira, maindire, maindre.

maingeria. (eŕenkura); *iz,* Ikus.: Efenkura. I: Eŕenera, maingueri, maingutasun, mainkeria.

maingi. (etenkura): *frond.* Etena dana. Ikus.: Eŕen, maingu.

maingu. (eŕenkura): *izond.* Ikus.: Eŕen. I: Maingi, mainku, maingo. (beso): *frond.* Ikus.: Eskumotz. I: Esku-it.

maingu egin. (eŕeukura): *ad.* Eŕenkuraz ibili. J: Maingukatu.

maingudura. (de/Altura): *iz.* Ikus.: Eŕonkura. I: Maingutasun.

maingueri. (eritasun); iz. Eŕialde bateko abereai batera sortzen zayen eritasuna. j: Nafannin, napaŕ-min. (eŕenkura): *iz.* Ikus.: Efenkura. I: Maingeria.

mainguka. (ibilera): *adond.* Tkus.: Ankakoxkaka. I: Iŕikilika, oñekoska. (eŕenkura): *adond.* Efen ibiltzea. Trikilaka.

maingukatu. (eŕenkura): *ad.* Eŕen ibili. I; ikus.: Maingu-egin.

maingutasun. (beso): *iz.* Esku edo besna peitzea edo andeatua eukitzea. I: Soñaren atat oyek erabiltzeko eragozpena. : Eskmnotz-izatea. (eŕenkura): *iz.* Ikus.: Efenkura. I: Maingeria, maingudura.

maingutu. (eŕenkura): *ad.* Bien geratu edo bimtu.

mainka. (mauka): *iz. Ikus.:* Manka. Maanka.

mainkatu. (kalte): *ad.* Bere buruari kalte-egin.

mainkerdi. (mauka): iz. Ilkondorañoko mauka erdia.

mainkeria. (eŕenkura): *iz.* Ikus.: Eŕcnkura. I: Maingcria.

mainku. (eŕenkura): *izond.* Ikus.: lien. I: Maingu.

mainku-dangala. (eŕenkura): *adond.* Efenkura aundiaz ibiltzea.

mainkuka. (eŕenkura): *adond.* Efenkuraz ibiltzea. j: Mainkwka.

I/mink/mica. (eŕenkura): *adond.* Ikus.: Mainkuka.

maintxura. (etitasun): iz. Eritasun txikia.

maiña. (ayef): *iz. Ikus.:* Zaletasun. I: Atxikirnendu. (ikusmen): iz. Begirapena. (losintxa): II *in.* Ikus.: Losintxa. I: Laztanketa. (antze): jj *iz.* Ikus.: Antze. J; Antzi. (gaztasun): (iz. Ikus.: Gaztasun. j: Izgozo, politasun. (maltzurtasun): j *iz.* Ikus.: Maltzurtasun. I: Kiskiltasun. (jolasbide): i *iz.* Neskatilen jolasbidea. (negaŕ): II iz. Muxintzea. (oikuntza):]] *iz.* Ikus.: Oilcuntza. I: Aztnra.

maiña-egile. (losintxa): *izond.* Maiñak egiten dituena.

maiñaegin. (ubil): *ad.* iibll bat lauspeatu.

maifia-ontzi. (aukerakcri): *izond.* Negartia dan aufa, kaskctaldictan ari daua. Maiñati, maiiiontzi, maiñuazi, maiñuntzi.

maiñada. (sendi): *iz.* Ikus.: Sendi. I: Leiñua, aoŕondo. (otseinketa): frond. Ikus.: Moŕoi. I: Maiñata, mañada.

mairiadun. (losintxa): *izond.* Maiñak dituena.

maiñaka, (joiasbide): *adond* Auŕak maiñak egiten ari-izatea.

maiñakeria, (tosintxa): iz, Aufeki maiñak egitea.

maiñakizun, (urguritasun): *iz.* Adeyez erabiltzekoa dana.

mañuari. (saguzaf): *iz.* Ikus.: Saguzaŕ. I: Gaatxori.

maiñata. (otseinketa); *izond.* ikus.: Maiñada. Motoi, mañata.

manñatera. (barakia): *iz.* Aska gañean jartzen dan baralda. (abcltcgi): iz. Ikus.: Aska. I: Ganbela, manjatera, mañatera.

maiñati. (aukerakeri): *izond.* Ikus.: Maiña-ontzi. Maiñuntzi, maiñuazi, maiñuntzi.

maiñatiro. (urguritasun): *adond.* Adeyez erabiltzen ari-izatea.

maiñatsu. (asmamen): *ŕzond.* Asmamena duena. I: Maiñutsu.

maiñatu. (losintxa): *ad.* Maiñak geyegi eman.

maiñauri, (gaztañondn): *ft.* Gaztaiiiaren garaua.

maiñaz. (asmamen): *adond.* Asmameuaz ari-izatea.

maiñez-añ, (kimia): *iz.* Zilatezko margo ta distira dauzkan metala, ura baño zerbait eztunagoa dana. (metal): iz. Berbera.

maiñez-ntizka. (kirnia): *frond.* Maiñez-aŕiaren bereiztasuna darns. (kimia); /zoned, Berbera.

maiñoutzi. (aukerakeri): *izond.* Ikus.: Maiña-ontzi. Mailiati, maiñuazi, maiñuntzi.

maiña. (afantza): *iz.* AM/Ten piloa. Maiña.

maiñnnzi. (aukerakeri): *izond.* Bras.: Maiiia-ontzi. j: Maiñati, maiñoutzi, maiñuntzi.

maiñuntzi. (aukerakeri): *frond.* Ikus.: Maiña-oritzi. j: Maiña€i, maiñoutzi, maiñuazi.

maiiiutsu. (asmamen): *frond.* Ikus.: Maiñatsu.

maipe. (azkuŕi): *iz.* Jan gabe egotea. Maipetik uxti, maipe-txistu.

maipe-txistu. (azkuŕi); ŕz. Ikus.: Maipe. Maipetik uxti.

maiperatu. (estalpen): *ad. Mai* pean ezkutatu. I: Ma€petu.

maipetik uxti. (azkuti): iz. Titus.: Maipe. Maipe-txistu.

maipetu. (estalpcn): *ad.* Ikus.: Maiperatu.

maipollsa. (janztura): iz. Euzkal-baseŕitaŕen txamaŕa txikia. I: Maipulisa.

maipulix. (janztura): *iz.* Gañeko lodia.

maipuru. (lendakaritza): *iz.* Maiko told nagusia, (mai): *ŕz,* Berbera.

maipuruko. (lendakaritza): *izond.* Lendakaria dana.

mair-afaska. (kaŕakadura): fr. Ikus.; Maira-kaŕaska. : Mairause.

maira. (oramai): *iz. Ikus.:* Oramai, I; Izpira, mairaki, maida, mairamain, maire, oaska.

maira-kafaska. (kafakadura): *iz.* Mayan erabiltzeko kaŕaska. I: Mairaŕaska, mairause. (oramai): iz. Oramayan erabiltzeko kaŕaska.

mairain, (al): *ŕz,* Upel-oletarako ola. (upa): *iz.* Berbera.

mairaki, (aramai): *iz.* Ikus.: Oramai. I: Maira, mairamain.

mairako. (jandei): *izond. Ikns.:* Maikide. |: Mai-lagun, maindaŕ.

mairakondaŕ. (ore): iz. Oramayan bildutako orea. Mairaondaŕ. (mama)); *iz,* Berbera.

mairakotu. (jandei): *ad.* Jatcra deitu.

mairamain. (oramai): ŕ . Ikus.: Oramai. I: Maira, mairaki, maim.

mairan. (zur): *iz,* Eraikitzerako zura. Mayan.

mairandu. (zur): *ad.* Zugatz bat eraikitze-zuraz egokitu. I: Mayandu. (zugatz): *ad.* Berbera.

mairaoudaf. (ore): iz. ikus.: Mairakondaŕ. (oramai): iz. Berbera.

mairatara. (oramai): *iz.* Orez beteta dagoen oramaya, I; Mairetra. (ore): iz. Berbera.

mairategi. (labe): *iz.* Ogia egiteko labea.

mairatu. (rnai): *ad.* Maira

mairause. (kaŕakadura): *iz.* ikus.: Maira-kaŕaska. : Mairaŕaska, maltase, mair'auzc.

maire. (oramai): ŕz. Ikus.: Oramai. Maim, mairamain.

mairetegi. (labe): *iz.* Ogia egiteko labea.

mairetra. (oramai): *iz.* ikus.: Mairatara, (ore): iz. Berbera.

mairi-etxe. (zarkinizti): iz. Ikus.: Jentil-aŕi, I: Trego-ari.

mairolota. (islamtasun): *iz,* Mairuen longaiña, txapiloa daramala.

mairu. (islamtasun): *izond.* Islam'ekoa dana. (gogortasun); *frond.* Biotz gogoŕa duena. (motrailu): ikus.: Xuŕa.

mairu-adaf. (islamtasun): iz. Mairuen tuta.

mairu-alderdi. (isiamtasun): ŕz. Mairuen aldekoa dan alderdia.

mairu antzeko. (islamtasun): *izond.* Madmen antza duena.

mairu-aran. (aranondo): iz. ikus.: Aranondo.

mairu-afata. (statr): *iz,* Mairuek erabiltzen duten atatza.

mairu-afazko. (islamtasun): iz. Mezkitaetau itzegiteko dagoen told berezia.

mairu-afi. (irudigintza): *iz.* Jentilen oroitaŕia. (ikurdi): *iz.* Ikus.: ikurdi. Igidin. (aterbe-leku): Ii *iz.* Ikus.: Aterbe-leku. I: Aterbe, aterpe.

mairu-auzo. (islamtasun): *iz.* Mairuen efialdea.

mairu-baratz. (irudigintza): *iz.* Aspaldiko oroitaŕia, alien esiaz egiña dagoena.

mairu-batzaf. (islamtasun): iz. Mairuek egiten duten biltzaŕa.

mairu-burko. (txapilo): iz. Mairuen txapiloa. I: Maim-buruko.

mairu-buru. (buruzagi): iz. Mairuen baruzagia. : Mairu-buruzagi.

mairu-buruko. (txapilo): iz. Ikus.: Mairu-burko.

mairu-buruzagi. (buruzagi): iz. Ikus.: Mairu-buru.

mairu-doŕe. (dole): iz. Mezkitaen doles. (islamtasun): *iz.* Berbera.

mairu-eliza, (islamtasun): iz. Ikus.: Mezkita.

mairu-erlijio. (islamtasun): iz. Mairuen u zku rtz a. : Ikus.: **Islamtasun.**

mairu-eŕege, (islamtasun): iz. Mairuen bakalduna.

mairu-eŕegiña. (islamtasun); iz. Mairuen bakaldun-emea.

mairu-eti. (islamtasun): iz. Mairuen endcfia.

maim-axe, (zarkinizti): *iz,* Aŕi-andizko oroikafia, mai-itxura daukana.

mairu-etzauntza. (islamtasun); iz, Mairuen kapardia. I: Mairu-kapardi.

mairu-gisa. (islamtasun): iz. Mairuen oiturazkoa dana.

mairu-igarle. (islamtasun): *is.* Mairuen iragarlea.

mairu-ileuŕin. (islamtasuu):: *iz.* Mairueu ezautailna.

mairu-ilaf. (lekazi): is. Ikus.: Txitxirio. I: Lelikot, nafaŕ-jiaŕ.

mairu-ilafi. (zarkinizti): *is.* Ikus.: Jeutil-baratza.

mairu-iieŕl. (jleŕi): *iz.* Maimen iieŕia.

mairu-itintzi. (cats): *iz.* Mairuen zantzoa. I: Mairu-santzo, mairu-zantzo.

mairu-iztoki. (islamtasun): is. Mezkitaen iztokia. I: Mairu-mintzalki.

mairu-jai. (jai): *is.* Mairuen artean gabaz egiten dan dantza. (islamtasun): iz. Berbera.

mairu-jantzi. (janztura): *iz.* Mairuen beraño eltzen zayen janztura.

mairu-kapardi. (islamtasun): *iz.* Ikus.: Mairu-etzauntza.

mairu-lege. (legs): *is.* Mairuen legea. (islamtasun): is. Berbera.

mairu-login, (islamtasun): *izond.* Nekazaria dan mairua.

mairu-malau. (islamtasun): *izond.* Jakintsua dan maims.

mairu-maitxo. (islamtasun): *iz.* Mairuek darabilten mal txiki la biribila.

mairu-miutzalld. (isiamtasun): *iz.* Ikus.: Mairu-iztoki.

mairu-ontzi. (itxasontzi): *iz.* Mairuen itxasontzia.

mairu-oski. (oñetako): *is.* Mairuen oñetakoa.

mairu-ozte. (islamtasun): *iz.* Mairuen saldoa. : Mairu-talde, mairutza.

mairu-pikondo. (pikondo): *iz.* Mairuen efian dagoen pikondoa.

mairu-santzo. (ants): *iz.* Ikus.: Mairu-iŕintzi. Maira-zantzo.

mairu-talde. (Islamtasun): *iz.* ans.: Maim-ozte. I: Mairutza.

mairu-turuta. (eresgalu): *iz.* Mairuek darabilten turuta.

mairu-turutari. (eresgalu): *izond.* Maimen turuta jotzen duena.

mairu-txadela. (janztura): is. Mairuen txanoa.

mairu-txanbolin. (eresgalu): *iz.* Mairuek jotzen duten zaldabea.

mairu-txartes. (janztura): *iz.* Maimen gañekoa.

mairn-txistu. (eresgalu): iz. Mailmen txiiibitua.

mairu-zamau. (oiu-azpiko): *iz.* Maimen oin-azpikoa.

mairu-zantzo. (aots): *iz.* Ikus.: Maim-iiintzi. j: Mairu-santzo.

mairu-zerga. (zerga): *iz.* Main/en artean jartzen dan zerga..

mairu-zergari. (zerga): *izond.* Maim, zergak biitzen dituena.

mairudantza. (dantzaketa): iz. Euzkal-dantza mota bat.

mairukeria. (ankerkeri): *is.* Ankerkerizkoa dan egipena.

mairuki. (ankerkeri): *adond.* Ankerkeriz ari-izatea.

mairutaŕ. (islamtasun): *izond.* Maim-endefian jayo dana.

mairutu. (islamtasun): ad. Mairua biurtu. (isikortasun): *ad.* Isituki arj-lean.

mairutza. (islamtasun):: is. Ikus.: Mairu-ozte. I: Mairu-€alde.

mairutzaf. (ankerkeri): *izond.* Ankeŕa dana.

malsa. (irizpide): *is.* ikus.: Irizpide, I: Irizketa. (mardail): is. Ikus.: Mardail. j: Eaakeria, marmarika.

maisaran. (aranondo): iz. Basoko arana.

maisatu. (zaps): *ad.* Zearo zapatu.

maise-alde. (gaitzespen): *is.* Ikus.: Maixeo. : Maiseaketa, maiseo.

maise-mintzo. (gaitzespen): *izond.* Ikus.: Maiseatzaile. (mardail): *izond.* Mardaila egiten duena.

maiseagafi. (irizpide): *izond.* Irizpidea egin dakiokena. (mardail): *izond.* Mardaila egin dakiokena.

maiseaketa. (gaitzespen): *iz.* Maixeoa. I: Maise-aldi, maiseo.

maisealari. (gaitzespen): *izond.* Maixcoa egitcn duena.

maiseatu, (gaitzespen): *ad.* Maixeo egin. ^: Maisiatu, maixiatu.

maiseatzaile. (gaitzespen): *izond.* Maixeoa egiten duena. I: Maise-mintzo.

maiseo. (gaitzespen): *is.* Ikus.: Maixeo. Maiseaketa, maise-aldi.

maiseria. (gozoki): *iz.* Ikus.: Litxaŕeri. I: Izkimizki.

maisealari. (iseka): *izond.* Iseka egiten ari dana.

maisian egon. (gaitzespen): *ad.* Ikus.: Maiseatu. (mardail): *ad.* Mamaŕean ari.

maisiatu. (iŕimiŕi): *ad.* Iŕimiŕia egin. (baŕegaŕikeri): *ad.* Baŕegaŕi eragin. (gaitzespen): *(ad.* Ikus.: Maiseatu. I: maixiatu.

maiskaŕ. (dolortasun): *izond,* Doloŕa dana. I: Maixkaŕ, matxaŕ, maxkaŕ, maixkaŕ. (arbuyo): izond. Arbuyagaŕia dana.

maistef. (maizterkuntza): *izond.* Ikus.: Maistei.

maisterpetu. (maizterkuntza): *ad.* Zerbaiten jabegoa, itzarmen baten bidez, noribait ulzi.

maistef. (niaizterkuntza): *izond.* Zerbait alogeraz arisenduena. 1: Maistaf, maiesteŕ. (esku-langintzak): *izond,* Artzain nagusia.

maistef-artalde. (abelizti): *iz.* Artzain nagusiaren artaldea.

maistef--sari, (abelizti): *iz.* Artzain nagusiaren lansaria. (lanaren bizia): *iz.* Berbera.

maistertza. (inaizterkuntza): *iz.* Maistef izatearen egipena.

maistru. (zurgintza); *izond.* Ikus.: Arotz. 1: Maasturu, maisturu, **mayusturts.**

maim. (yarein-yardunbideak): is. **Lankuntzan,** ororen.lan aundietan edo beste ekintzetan, yakintza-ezagupenak antzez darabilzkiena, j: Eginkin, endeinari. (irakaskintza): ***is.*** Irakasteko lanean ari dam!. (eŕi-etiza): II i?. Apaiz-burua. (itxasontzi): jj *iz.* **Itxasgntzi** bat agintzen duena.

maisukera. (antze): *izond.* Trebetasuna duenak,

mait erazle.,(maitasun): *izond.* Ikus.: Matte-pizle..

maita-beiaŕ. (belai): *is.* Maitasun-belafa.

maita-berotu. (maitasun): *ad.* Ikus.: Maitemindu. : Intzigu, maitalaritu, maitamindu, maiteberatu, maite-berotu, rnaite-xamurtu, maite-xoratu, pinpiiiudu.

maita-erazle. (maitasun): izond Mails-eragiten duena. I: Maitarazle, maitaratzaile.

maita-joera. (maitasun): iz. Maitasuna ageŕeraztea. j: Maitakeiñu, maitaketa.

maita-jokatu. (maitasun): *ad.* Matta, joeraz arin ari-izan. I: Maitalausengatu. (fazakeri): *ad.* Berbera.

rnaita joko. (mai€asun): *is.* Maita-jokatzearen egipena. I: Maitazurikeria. (ranker* *iz.* Berbera.

maita-ordaindu. (maitasun): *ad.* Maitatzen duena maitatu.

maita-samuŕ. (maitasun): *ŕzond.* Eŕaz rnaitanlintzen dana. j: Maitebera, mails-eŕex, maitegale, maite-samuŕ, maite-zate.

maitaarazi. (maitasun): *ad. Maite-*eragin. j: Maitaerazi, maitarazi, maitaztu, maite-arazi, maite-erazi, maite-zaletu, txantxandu.

maitabera. (maitasun): *izond.* Maitetsua dana. I: Maitagaŕi, maitegati.

maitagaŕ. (maitasun): iz. Grezitaŕen artean maitasun-yainkoa zana.

maitagaŕl. (laotasun): *izond.* Laño ta maitctsua dana, I: ikus.: Maitabera. I: Maitegaŕi. (ameskeri): *iz.* Bmakumearen irudiz asmatutako gezuŕezko izakia, ma egiten omen dana. Maitedet, ur-lamia.

maitagaŕiki. (lañotasun): *adond.* Lañotasunez ari-izatea.

mattagaŕiro. (lañotasun): *adond.* Lañotasunez ari-izatea.

mattagañtasun. (erakarpen): *iz.* Maitagaŕia izatearen bereiztasuna. (kriketasun): *iz*. Kriketa izatearen bereiztasuna. (Iañotasun): II *iz.* Lañotasuna izatearen bereiztasuna. I: Maitatasun.

mattagafitn. (lañotasun): *ad.* Maitagaŕia egin edo biurtu. : Maitakortu.

maitagune. (maitasun): *iz*. Maitasuna izatearen egipena. j: Maitasaŕe, matte, maitesate, maitegune.

maitakari. (maitasun): *iz*. ikus.: Maitasun. I: Laztantasun, maitakunde, maitakuntza.

maitakeiñu. (maitasun): *iz*. ikus.: Maita-joera. I: Maitaketa.

maltakeria. (maitasun): *iz*. Lcgezkoa ez dan maitasun. Maitekeri.

maitakerizko. (maitasun): *izond.* Aragizko maitasun dana- j: Maitezko.

maitaketa. (maitasun): *iz*. Ikus.: Malta-joera. j: Maitakeiñu.

maitaki. (maitasun): *adond.* Maitasuncz ari-izatea. Maiterik, maitero.

maitakiro. (maitasun): *adond.* Maltasunez ari-izatea. j: Maitaro, maitaroki, maitasunez, maiteki, maitetsuki.

maitakizun. (maitasun): *iz*. Maite-izatckoa dana.

maitakorki. (maitasun): *adond.* Maitakoŕa bezela ari-izatea,

maitakoŕ. (maitasun): *izond.* Make deans. Maitalari, maitale, maitaoŕ, maitari, maitati, maitatsu, maitatzaile, maitazaic, maitekol, maitekoŕ, maitezaile.

maitakortasun. (lañotasun): *iz*. Ikus.: Lañotasun. I: Aŕaizia.

maitakortu. (lañotasun): *ad.* this.: Maitagaŕitu.

maitakunde. (maitasun): iz. ikus.: Maitasun. j: Maitakari, maitakuntza, maitapen, maitatasun, maitego.

maitakuntza, (maitasun); *iz*. ikus.: Maitasun. I: Maitakari, maitakunde, maitapen, maitatasun, moite, oneretsi.

maitakari. (maitasun): ŕzond. Ikus.: Maitakof. j: Maitale, maitaoŕ, maitari, maitati, maitatsu, maitatzaile, maitazale, maitekoi, maitekot, maitezaile.

maitataritu. (maitasun): *ad.* Ikus.: Maitemindu. j: Maita-berotu, maitamindu.

maitalauseugatu. (maitasun): *ad.* Ikus,: Maita jokatu. (fazakeri): *ad.* Berbera.

maitaldi. (maitasun): *iz*. Maitatzearen aldia. : Maite-aldi.

maitale. (maitasun): *izond.* Ikus.: Maitakoŕ. I: Maitaiari, maitaoŕ, maitari, maitati, maitatsu, maitatzaiie, tnaitazale, maitekoi, maitekoŕ.

maitale-izketa. (izketa): iz, Maitaleen lzketa.: Maife-jardun, maite-mintzo. (maitasun): ***iz***. Berbera.

maitaletasun. (maitasun): *iz*. Ikus.: Maitasun. I: Maitarzun.

maitamin. (maitasun): *iz*. Maitasun arilia. I: Maitamindura, maitaketa, txantxan-aldi.

maitamin-aidi. (maitasun): *iz*, Maitasun ariñaren aldia.

maitamindu. (maitasun): *ad.* Ikus.: Maitemindu. j: Maita-berotu, maitalaritu, maiteberatu, maite-berotu.

maitamindura. (mailman): *iz*. Thus.: Maitamin. j: Maiteketa.

maitamlñez. (maitasun): *adond.* Malta-berotuz ari-izatea. I: Maite-griñaz, maitemiñez.

maitaoŕ. (maitasun): *izond.* Ikus.: Maitakoŕ. j: Maitalari, maitale, maitari.

maitapen. (maitasun): iz. Ikus.: Maitasun. I: Maitakunde, maitakuntza, maitego.

maitarasun. (adiskidetasun): *iz*. Ikus.: Adiskidetasun. Axkidantza.

maitaratzaiie. (maitasun): *ŕzond.* Ikus.: Maita-erazle. I: Maitarazle.

maitarazi. (maitasun): *ad.* Ikus.: Maitaarazi. Maitaarazi, maitaztu, maite-arazi, maite-erazi, txantxandu.

maitarazkoi. (maitasun): *frond.* Maitasun ariñetan ari dana.

maitarazle. (maitasun): *izond.* ikus.: Maita-erazie. I: Maitaratzaile.

maitarazteko. (maitasun): *izond.* Maite-eragitekoa dana.

maitari. (maitasun): *izond.* Ikus.: Maitakoŕ. J: Maitalari, maitale, maitaot, maitati, maitatsu.

maitaro. (maitasun): *adond.* Ikus.: Maitakiro. I: Maitaroki, maitasunez, maiteki, maitetsuki.

maitaroki. (maitasun): *adond.* ikus.: Maitakiro. I: Maitaro, maitasunez, maiteki, maitetsuki.

maitaŕ. (jandei): *izond.* Jatera deitua izan dana.

maitakari. (maitasun): *iz*. **Maitasunaren** *saris.*

maitasaŕe. (maitasun): *iz*. Ikus.: Maitagune. : Maitazaŕe, matte, maitesaŕe, maitasun, ouiriate.

MAITASUN. *iz*. Zaletasunezko biotzondoa, eukitzeko edo gozatzeko ona deritzaigunaren bila joateko garamazkiena. j: Baste notiñaren zoriona lortzeko bultzatzen gaituen biotzondo bestekoya. I: Biotz-gat, amodio, asko-gura, jera, laztantasun, maiki, maitakari, mitakunde, maitakuntza, maitapen, maitatasun, maitego, maitetasun, maitazun, moite, oneretsi, onetsimendu, onginai, oniriste, maitasaŕe, maitagune, oniritxi. (lañotasun): *iz*. Aŕemanetan atsegin, onbera ta maitagaŕia izatea. ii (ayeŕ), (azaldi), (biotzondo), (lera), (losintxa), (mutt), (onespen), (txutxn).

maitasun-bako. (maitasun): *izond.* Maitemindurik ez dagoena. I: Maitegabe.

maitasun-bizitza, (maitasun): iz, Maitasunezko bizia.

maitasun-gaŕ, (maitasun): *iz*. Maitasun aundi-aundia.

maitasun-griña, (maitasun): *iz.* Aragizko maitasun.

maitasun-itzak, (itz): *iz*. Maitasunez egiten diran itzak. (maitasun): *iz.* Berbera,

maitasuncz. (maitasun): *adond.* Ikus.: Maitakiro, 1: Maitaro, maitaroki, maiteki, maitetsuki.

maitasunezko eresiak. (olerti): *iz.* Maite-olerkiak. (maitasun): *iz*. Berbera.

maitatasun, (maitasun): *iz*. Ikus.: Maitasun. : Maitakunde, maitakuntza, maitetasun, maitartzun, maitatartzun. (lañotasun): *iz*. Ikus.: Maitagaŕitasun.

maitati. (maitasun): *izond.* Ikus.: Maitakoŕ. I: Maitalari, maitale, maitari, maitatsu, maitatzaile, maitekoi, maitekoŕ, maitezaile.

maitatsu. (maitasun): *izond.* Ikus.: Maitakoŕ. I: Maitalari, maitale, maitari, maitati, maitatzaile, maitazale.

maitatu. (maitasun): *ad.* Matte-izan. Maitekuntu, maitetu.

maitatuaz. (maitasun): *adond.* Maitatzen ari-izatea.

maitatuki. (maitasun): adond. Maitasunez ari-izatea.

maitatzaile. (maitasun): *izond,* ikus.: Maitakoŕ. I: Maitalari, maitale, maitati, maitatsu, maitazate, maitekoi, maitekoŕ, rnaitatzale. (bestekoitasun): *izond.* Goi-maitasunez ari dana.

maitatzea, (maitasun): *iz.* Maite-izatea.

maitaxoratu. (maitasun): *ad.* Erdizka maitemindu.

maitazale. (maitasun): *izond.* Ikus.: Maitakof, j: Maitalari, maitate, tnaitatsu, maitatzaile.

maitaztu. (maitasnn): *ad.* Ikus.: Maitaarazi. j: Maitarazi, maitaerazi, maite-erazi, matte-zaletu.

maitazurikeria. (maitasun): *is.* Ikus.: Maita-joko.

matte. (maitasun): iz. Ikus.: Maitasun. Maitagune, maitasaŕe. : Matatuta dana, maitesaŕe.

make uken. (maitasun): *ad.* Maite izan.

maite-agerbide. (maitasun): *iz.* Maitasunaren agerbidea.

maite-agergafi. (maitasun): *izond.* Maite-agerbidea ematekoa dana.

maite-agiri. (maitasun): *is.* Maitasunaren egiztapena. (argibide): is. Berbera.

maite-aldi. (maitasun): *iz.* Ikus.: Maitaldi.

maite-arazi. (maitasun): *ad.* ikus.: Maitaarazi. : Maitaerazi, maitarazi.

maite-bedaf. (tandare): *iz.* lkus.: Laps-belaŕ. : Lapatx, lapatz.

maite-bero. (maitasun): *izond. Oso* maiteminduta dagoena.

maite-berotu. (maitasun): *ad.* Ikus.: Maita-berotu. j: Maitamindu, maiteberatu.

maite-bertsu. (alert* *iz.* Muitasunari buruz egindako olerkia. I: Maite-eresi. (maitasun): iz. Berbera.

matte-bufukari, (boŕoka): *izond.* Maitasuna dala kari bofokan ari dana.

maite-damu. (damutasun): *is.* Maitasunagalik sortzen dan damua. Maite-garbai.

maite-edari. (edari): *is.* Aztikerizko eda€ia.

matte-egafi. (aragi-iŕits): iz. Aragl-maitasunerako jokers. I: Maite-gogo, maite-gose, maitegrifia, maite-ifika, maitemin, maitemin-aldi, maite-sen, maite-tifia.

maite-egile, (maitasun): *izond.* Maitasun-bila dabilena,

maite-epeldu. (maitasun): *ad.* Maitasmtean oztu. j: Maitegabetu, make-oztu.

maite-erakutsiak. (maitasun): *is.* Maitasunaren erakuspenak.

maite-erazi. (maitasun): *ad.* Ikus,: Maitaarazi. Maitarazi, maitaerazi, maitaztu, maite-zaletu.

matte-eresi. (olerti): *is.* Ikus.: Maite-bertsu. (maitasun): *iz.* Berbera.

maite-eŕex. (maitasun): *izond.* Ikus.: Maita-samuŕ. j: Maitebera, maitegale, maite-samuŕ.

maite-garbai. (damutasun); iz, Ikus.: Maite-damu.

maite-gogo. (aragi-iŕits): *iz.* Ikus„ Matte-egad.. I: Maite-gose, maite-griña, maite-iŕika, maitemin, maitemin-aldi, maite-sen, maite-tiŕia.

matte-gose. (aragi-iŕits); *iz,* Ikus.: Matte-egaŕi. Maite-gogo, matte-griña, maite-iŕika, maitemin, maitemin-aldi, maite-sen, maite-tiŕia.

maite griña. (aragi-iŕits): *ŕz,* Ikus.: Maite-egaŕi. j: Maite-gogo, maite-gose, maite-ifika, maite-sen.

maite-griñaz. (maitasun): *adond.* Ikus.: Maitamiñez, j; Maitemiftez.

maite-irazeki. (maitasun): *izond* Malta-berotuta dagoena.: Matted, maite-urtu.

maite-ifika. (aragi-iŕits): *iz.* Ikus.: Malta-egad., j: Maite-gogo, maite-gose, maite-griña, maitemin, maitemin-aldi.

maite-itz. (fazakeri): *iz.* Maitasunezko itz arifia.

matte-izan. (maitastm): *ad.* Norbaitenganako maitasuna izan. Maitatu, maitekuutu, maitetu.

maite-jardun. (maitasun): *iz.* Ikus.: Maitale-izketa, j: Maite-mintzo.

maite-lagun. (maitasun): *izond.* Ikus.: Maitekide.

maite-maite izan. (maitasun): *ad.* Asko maite-izan.

maite-maiteki. (maitasun): *adond.* (iuztiz maiteki ari-izatea.

maite-minizo. (izketa): *iz.* Ikus.: Maitale-izketa, j: Maite jardun. (maitasun): *is.* Berbera.

maite-olerki. (olerti): *iz,* Mattaleen izketaz egiña dagoen olerkia. (maitasun): *iz.* Berbera.

maite-otxafatu. (maitasun): *ad.* Zearo maitemindu.

maite-oztu. (milkman): *ad.* I us.: Maite-epeldu. j: Maitegabetu.

maite-pizte. (maitasun): *izond.* Maitemindu eragiten duena. : Mail-erazle.

maite-samuf. (maitasun): *izond.* Ikus.: Maita-samuŕ. {: Maitebera, maite-eŕex, maitegale.

maite-sen. (aragi-iŕits): *is.* ikus.: Matte-egaŕi. : Maite-gogo, maite-guse, matte-grina, maitemin, matte-Ft.-6a.

maite-tifia. (aragi-iŕits): *iz.* Ikus.: Maite-egaŕi. Maite-gogo, maite-gose, maitemin, maite-sen.

matte-milt. (maitasun): *ŕzond.* Ikus.: Maite-irazeki, j: Maiteri, maite-xoratu.

matte-xamurtu. (maitasun): *ad.* ikus.: Maitemindu. I: Matta-berotu.

matte-xoratu. (zorotasun): *ad.* Ikus.: Maitemindu. j: Maita-berotu, maite-urtu, zoragaŕitu. (maitasun): *ad.* Berbera.

maite-xoro. (zorolasun): *izond.* Maitasmtez zoratuta dagoena. (maitasun): *izond.* Berbera.

maite-zale. (maitasun): *izond.* Ikus.: Maita-samuŕ. j: Maitebera, maitegale.

maite-zaletu. (maitasun): *ad.* Ikus.: Maitaarazi. j: Maite-erazi, maitaztu.

maite-zorakeria, (zorotasun): *is.* Maitasunak egiten duen gogo-zoraldia. (maitasun): iz. Berbera.

matte-zoraldi. (maitasun): *is.* Laisteŕ oztutzen dan maitasuna.

malte-zoratu. (maitasun): *ad.* Zearo maitemindu.

maite-zoro. (maitasun): *izond* Maitasunaz gogo-zoratuta dagoena.

maiteago. (auŕetasun): *hand.* Geyago matte dana.

maiteagotasun. (auŕetasun): *is.* Geyago , maite-izatea.

maitebako. (maitasun): *izond.* Maitatzen ez duena.

maitebera. (maitasun): izond. Ikus.: Mai€a-samuŕ, I: Maite-eŕex, maitegale, maite-samuf, maite-ale.

maiteberatu. (maitasun): *ad* Ikus,: Maita-berotu. : Maitamindu, matte-berotu, maitemindu.

maitedef. (ameskeri): *iz.* Ikus.: Maitagafi. j: Ur-tamia.

maitedun. (maitasun): *izond.* Matte duena.

maiteen. (acme): *izond.* Seme gazteena, geyen matte dens.

maitegabe. (maitasun): *izond.* Ikus.: Maitasun-bako,

maitegabctn. (maitasun): ad. Maitasunean oztu. I: Ikus.: Maite-epeldu, maite-oztu.

maitegale. (maitasun): 'wad. Ikus;: Maita-samuŕ. {: Maitebera, maite-cŕex, maite-samuŕ, maite-zale.

maitegat. (maitasun): iz. Bat-batean sortzen dan maitasuna.

maitegañ, (lañotasun): *ŕzond.* Ikus.: Maitakera. j: Maitagaŕi.

maitegi, (maitasun): *iz*. Geyegizkoa dan maitasuna.

maitego. (maitasun): *iz*. Ikus.: Maitasun. j: Maitakunde, maitapen, maitetasun, maitago, onesgunc, onginai.

maitekaitz. (maitasun): *adond.* Ardi batek bare bildotxari ez diola matte.

maitekari. (maitasun): iz. Maitasun-agerpena.

maitelcatu. (maitasun): *ad.* Maitasunaren lera piztu.

maitekeri. (maitasun): *iz*. Ikus.: Maitakeria. (losintxa): ŕn, Ikus.: Leunketa. j: Pereka.

maiteketa. (maitasun): iz. Ikus.: Maitamin. Maitamindura, txantxan-aldi.

malt-dd. (maitasun): *adond.* Ikus.: Maitakiro. : Maitaro, maitaroki, maitasunez, maitetauki.

maitekade. (maitasun): *frond.* Maitasunean laguna dana. Matte-lagun.

maitekiro. (lañotasun): *adond.* Lañotasunez ari-izatea.

maitekoi. (maitasun): *izond.* Ikus.: Maitakoŕ. I: Maitalari, maitale, maitati, maitatzaile, maitekoŕ.

maitekoŕ. (maitasun): *ŕzond.* Ikus.: Maitakoŕ.: Maitaiari, maitale, maitati, maitatzaile, ieratsu, txeratsu.

maitekuntu. (maitasun): *ad.* Ikus.: Maite-izan. I: Maitatu, maitetu.

maiterari. (maitasun): *frond.* Maite duena.

maitemin. (aragi-iŕits): *in.* Ikus.: Maite-egaŕi. j: Maite-gogo, maite-gose, maite-iŕika, maitemin-aidi, maite-sen, maile-tiŕia.

maitemin-aldi. (aragi-iŕits): *in.* Ikus.: Maite-cgaŕi. : Maite-gogo, maite-gose, maite-iŕika, mailman,

maitemindu. (maitasun): *ad.* Maitasunaren lera piztu. Ikus.: Malta-berota. I: Maitamindu, maiteberatu, maite-xamurtu, maite-xoratu, pinpiŕindu, xoragaŕitu.

maitemiñez. (maitasun): *adond.* Ikus.: Maitamiñez. I: Maite-griñaz.

maiten. (maitasun): *frond.* Maite-maitea dana.

maitena. (maitasun): *izond.* Guztiz maitatua dana, (izen): *in.* Emakume-izena.

maiterazi. (maitasun): *ad.* Maite eragin.

maiteresi. (olerti): *iz*. Maitasunari buruzko eresia. (maitasun): iz. Berbera.

maiteri. (maitasun): *izond.* Ikus.: Maite-irazeki. : Malta-Tartu.

maiterik. (maitasun): *adond.* Ikus.: Maitaki. Maitero.

maitero. (maitasun): *adond.* ikus.: Maitaki. I: Maiterik.

ma€tesafe. (maitasun): *iz*. Ikus.: Maitagune. : Maitasaŕe, maite.

maitetasun. (maitasun): *iz*. Ikus.: Maitasun. : Maitatasun, maitego, onesgune.

maitetsu. (maitasun): *Land.* Maitasunez ari dana. I: Txcratsu.

maitetsuki. (maitasun): *adond.* Ikus„ Maitakiro. : Maitaro, maitaroki, maitasunez, maituki.

maitetu. (maitasun): *ad.* Ikus.: Maite-izan.: Maitatu, maitekuntu.

maitetxo. (maitasun): *frond.* Guztiz maitatua dana.

maitetzaile. (maitasun): *frond.* Maite duena.

maitezaile. (raitasun): *frond.* ikus.: Maitakoŕ. I: Maitalari, maitati,

maitezko. (maitasun): *izond.* Ikus.: Maitakerizko.

maiteztu. (maitasun): *ad.* Maitasunez bete.

maitiaf. (jandei): *frond.* Jatcra deitua izan dana.

maitea. (mai-orni): iz. Beteta dagoen maya.

maltxo. (mai): iz. Mai txikia.

maixerl. (eŕedize): *in.* Zaŕa clan efedizea.

maixi. (mardail): *in.* Gaŕantzi gabcko mardalla.

maixi-egite. (gaitzcspen): *frond.* Maixiatzcu duena.

maixi-egin. (gaitzespcn): *ad.* Gaitz-esan.

maixiaka ark (mardail): *ad.* Mardailez eta elemeletan ari-izan.

maixialdzun. (gaitzespen): *in.* Ikus.: Gaitzespen.

maixiatu. (mardail): *ad.* Ikus.: Maiseatu. [: Maisiatu. j: Maixeatu.

ma€xiatu trizun. (gaitzespen): *izond.* Gaitzestekoa dana.

maixioak. (gaitzespen): iz, Gaitz-esaten ari-izatea. (elemele): *iz*. Elemeletan Sri-izatea.

maixlca. (aŕ): *in.* Luŕeko zizarea.

maixkaŕ. (dolortasun): *izond.* Ikus.: Maiskaŕ. j: Manta, maxkaŕ. (arbuyo): *izond.* Arbuyagaŕia dana.

maixkartasun. (dolortasun): iz. Ikus.: **Dolortasun.** Kaskartasun, putrunkeri.

maixko. (maiztasun): *adond.* Maiz ?comae. : Maizki, maiztxe.

maixkoia. (maiztasun); adond. Maizegi ari-izatea.

maixtaŕ. (maizterkuntza): *izond,* Alogeraz zerbait duena.

maixtef. (maizterkuntza); *frond.* Alogeraz zerbait duena. I: Maizteŕ.

maixturu. (langite-kunde): *izond.* I us.: Arotz.

maixu. (irakaskintza): *frond,* Ikus.: Irakasle.

maixu-agertu. (irakaskintza): *ad,* Irakasle bezels agertu.

maiz, (maiztasun): *adond.* Safi, maiztasunez ari-izatea. j: Maiztu, saŕitan, zaro. (igadura): *frond.* Igatua geratu dana. : Maiztu.

maix-aran, (aranondo); *in.* Basoko arana.

maiz-aski. (maiztasun): *adond.* Saŕitan, **maiztasunez** ari izatea.

maizain. (otseinketa): *frond.* Mayaren beaŕak zaintzen dituena.

maizalasto. (zurtoin): iz. Artoaren zurtobia. (arto): iz. Berbera,

maizale. (landare): iz. Lastaduna dan landarea; bere eŕotik zurtoin batzuk ateratzen dira oŕi lauak dauzkatenak.

maizandre, (laŕfi); in, Lai-non ateratzen dan eŕegosia.

maizeatu, (mardail): *ad.* Mardailez art-izan.

maizeko, (maiztasun): *izond* Maiz azaltzen ado egiten dana. I: Maizen.

maizen, (maiztasun); *frond,* Ikus.: Maizeko.

maizenean. (orokardura): *adond.* Orokaŕean ari-izatea. : Maizenik, maizetan.

maizenik. (orokardura): *adond.* Ikus.: Maizenean. I: Maizetan.

maizetan. (orokaardura): *adond.* Ikus.: Maizenean. I: Maizenik.

maizezko, (oikuntza): *izond.* Oiturazkoa dana, Maizko. (maiztasun): *izond.* Maixko agertzen edo egiten dana.

maizgona, (arto): *iz*. *Ikus.:* Arta-zoŕo.

ma€zkaŕ. (arto): *frond.* Txikia gcratu dan artoa.

maizkatu: (osterakirntza): ad: Batt?, esan edd befiz egin.

itraizki. (maiztasun): adond. Ikus.: Maixko.: Maiztxe.

maizklenik. (maiztasuu): adond. Maizki-maizki ari-izatea.

inaizko. (oikuntza): *izond.* Ikus.: Maizezko. (maiztasun): *izond,* Berbera,

matzko£ (maiztasun): *izond.* Maiz ari dana.

maizkote. (maiztasnn): *adatid. Oso* maiz ari-izatea.

matzkuŕ. (ogi): iz. Artzitu ez dan ogia.

MAIZTASUN. iz, Tarte labuŕetan, egiten edo gertapen baten egiten dan osterakuntza.I: Aldi-batasunean gertatzen divan ozka, dardara, aldi ta abaŕen zenbakia.: Azul, narotasun, saŕiera, saŕitasun, usutasun. li (arau), (irautasan), (jaŕaipen), (oikuntza), (orokardura), (osterakuntza).

maiztatu. (maiztasun): *ad,* Maiz ari-izan,

maizteko. (atz): iz. Ikus.: Erastun-atz. Eri=mazteŕ, maizteŕ; erastu, erastun-eri.

maiztergo. (inaizterkuntza): iz. Alogeraz ante edo eman danaren itrinbena.

maizterketa: (maizterkuntza): *iz.* Alogeraz aria edo ematearen egipena.

maizterkide. (maizterkuntza): *izond.* Beste batekin zerbait alogaraz batera artu duena. j: Maizteŕ-lagun.

MAIZTER.KUNTZA. iz: Ondasun, onegipen edo mo^{g}kiñen aldi baterako ustiatzea, salneuŕi baton bider, eman edo artzearen egipena. j: Egipen ori burutzeko egiten dan itunbena. j: Ortamko jartzen dan salireuŕia Alokatza, craentza, maisterkuntza, maiztertasun, maiztertza. /1(bizitegi), (emate), (gcyagoka), (mozkin), (ondasun), (ontzi-zama), (ukantza):

maiztef. (maizterkuntza): *izond.* Ikus.: Maizteŕ. (atz): *iz.* Ikus.: Erastun-atz. I: Eri-mazteŕ, maizteko.

maizteŕ-agiri. (maizterkuntza): *iz.* Alogeraz emandakoaren agiria.

maiztef-bialtae. (maizterkuntza): *iz.* Norbait, alogeraz zegoenetik bota. Maizter-uzte.

maizteŕ-eñ. (maizterkuntza): *iz.* Zerbait alogeraz daukatenen multzoa.

maiztef-lagun. (maizterkuntza): *Land.* ikus.: Maizterkide.

maizteŕ--luŕ. (maizterkuntza): *iz.* Luŕak alogeraz erabiltzearen arauketa.

maizteŕ-nansi. (maizterkuntza): *izond.* Atogemz emandakoaren banakaria.

maizteŕ-sari. (maizteŕkuntza): *iz:* Alogeŕaz emandakoaren mozkiña.

maizteŕ-uzte. (maizterkuntza): *iz.* ikus.: Maizteŕ-bialtze.

maiztef-zerga. (cargo): *iz.* Alogeraz emandakoaren zerga. (niaizterkuntza): *iz.* Berbera.

maiztertasun: (diaizterkuntza): *iz.* Ikus.; Maizterkuntza. Eraentza; maiztertza.

maiztertu. (maizterkuntza): *ad.* Luŕak alogeraz erabili.

maiztertza. (maizterkuntza): iz. lens.: Maizterkentza. j; Eraentza; maiztertasun.

maiztertze. (maizterkuntza): *iz.* Alogeraz ematearen egipena.

matztu. (igadura): *ad.* Ikus.: Maiz. (maiztasun): *ad.* Bothers.

maiztee. (maiztasun): *adond.* Ikus.: Maixko. I: Maizki.

majadera: (abeltegi): *iz.* Ikus.: Aska. Ganbela.

majuŕa. (aŕain): *iz.* Afañen multzoa Ikus.: Baxura.

maka. (gune): *ad,* Zerbait egiteko asmoa adierazi. (konkiltasun): *iz.* Konkiltasunen bat egitea.

makadan. (aft): *iz.* Gisu-oŕea egiteko afi seen multzoa.

makadandu. (aft): *ad.* Gisu-oŕea egiteko aŕi xeeak atondu.

makadura. (tanpa): iz. Zauria ez dagien tanpa batek soñeko alde batean egindako kalte edo sakltura. Maliadura, zafardura, zafarda. (kankiltasun): *iz.* Konkiltasuna egitearen egipena.

makaela. (aŕain): *iz.* Ezurtza ezuŕezkoa daukan Mafia; goŕia dana ta bare aragia onartzekoa eztana. (lupugintza): *iz.* Lupuginizan ari dan emakumea.

makaiiao. (makalao): *iz,* Ikus.: Makalaa. j: Makailo, makalo. (alkondara): *iz.* Berbera,

makaiio. (makalao): *iz.* Ikus.: Makalau. j: Makailao, makalo. (alkondara): *iz.* Berbera.

makaiiontzi. (aŕantza): *iz,* Makalaoa aŕapatzeko itxasontzia.

makailotxo. (makalao): *iz.* Makalao txikla.

makaitz. (ergeltasun): *izond.* Ergela dan baseŕitara.

makaka-ofoe. (ants): *World.* Ardia mafakaka ari-izatea. (ardi): *adond.* Berbera.

makakafao. (ants): *iz.* Urduri dabilen idiaren oŕoa. (zezen): iz, Berbera.

makako. (zimiiio): *iz.* Ikus.: Ztmiño. I: Matta/ago, tximiño.

makakof. (tangs): *izond.* Tanpak ematen dituena.

makakoto. (sett): *iz.* Urduri dabilen oŕoa. I: Makakofoe,

makakefoka. (aots): *adond.* Oŕuka ari-izatea. j: Makakoŕuka.

makal (aultasun): *izoied.* Aul dagoena. (eritasun): *izond.* Berbera. (zugatz): ll *iz.* Oso goitua dan zugatza, aura zuria daukana. Laŕa-ezki, txipo, xurxuri, zurtxuri. (izkilu); II iz. Gudariek darabilten sit-izkilua. (koldartasun): II *izond.* Koldafa dana.

makaĺ-ziza. (ondo): *iz.* Zurtxurietan ateralzen dan ziza.

makalaldi. (aultasun): iz. Aul egotearen aldia. I: Ikus.: Aulatdi.

makaldi. (landaketa): *iz.* Landatuta dagozen makalen riruttzoa.

inakaldu. (auttasun): *ad.* Aul geratu: (koldartasun): *ad.* Koldaŕbiurtu.

makaldura. (aultasun): iz. Aul geratzearen egipena. j: Makalkeria,

makalik egon. (eritasun): *ad.* Aul eta eri egon.

makalkeria. (koldartasun): *iz.* Ikus.: Koldarkeri. j: Bildurfikeri, (erabetasun): Erabetasun. I: Beldurkeri. (ayergatasun): jj iz, ikus,: Gogaul. (aultasun): jj *Ia.* Ikus.: Aultasun. Makaldura, mengelkeria.

makarid. (eritasun): *izond* Osasunez ondo ez dabilena, (aultasun): *adond.* Aultasunez ari-izatea.

makalkof. (erbaltasun): *izond.* Erbattzen duena.

makaltasun. (aultasun): *iz.* ikus.: Aultasun. j: Auldura, meetasun, mengeltasnn, zingittasun. (erbaltasun): la. Ikns.: 'Erb al tasun.

makaltxa. (aultasun): *izond.* Nolabait aid dabilena.

makaltze. (aultasun): *iz.* Aultasuna izatea. j: Makaiitze.

MAKALAO, iz, kzufezko ezuriza duen afaña, zakatz-pekoa; jangaŕia da, ta gazitu ta tinkatua iraun-arazten da. I: Geeli, gibeli, makailao, makailo, makalo, martuza, matuza. (alkondara): *iz.* Auŕai maiz ikustcn zayen alkondara-buztana. I: Makailao, makailo. I! (afai), (aŕain).

makalo. (makalao): *iz.* Ikus.: Makalao. I: Makailao, makailo. j: Makalu.

makara. (mitxeleta): *iz.* Gabaz dabilen mitxeleta.

makardun. (malko): *izond.* Makaŕak dauzkana. 1: Makaŕ jario, makatontzi, makartsu, makarzu.

makaf. (meera): *izond,* Mee xamal dagocna. Meaittsua. (malko): *iz.* Begietako ezabizia, betazaleen ertzean eta xokoetan laditzen eta legortzcn dana. j: Bakst, Iapaŕ, manta', maketo, murin, pizta, liana, muriña, begirin, begitin. (txikiera): *izond.* Txikia dal/a.

makafaldi. (meera): *in.* Meetzearen egipena.

makaf-giaf. (giñaŕe): *iz.* Giñaŕeeu ezabizia. j: Meaka-giñaŕ.

malcaf-jario. (malko): *izond.* Ikus.: Makardun. !: Makaŕontzi, makartsu, makarzu.

makafantzi. (malko): *frond.* Ikus,: Makardun. 1: Makat-jario, makartsu, makarzu.

malcartasun. (meera): iz. *Mee* izatea.

makartsu: (malko): *fzond.* Ikus.: Makardun. j: Makaŕ-jario, makaŕontzi, makarzu.

makartu. (meera): *ad.* Meetu.

makarzu. (malko): *frond.* Ikus.: Makardun. Makaŕ jario, makartsu, makaŕontzi.

makastu. (gutidura): *ad.* 1k/is.: Gitxitu. Gutxitu.

makatu. (konkiltasun): *ad.* Konkadurak egin. (zemakuntza): *ad.* Ikus.: Zematu, 1: Keiñatu, keiflutu, inkaratu, zebatu. (tanpa): 11 *ad.* Tanpak artzeagatik sakitura izan. 1: Zafardatu,

makatx. (adaŕ): *iz.* Adaŕak okertuta dauzkau aberea. (abere): *iz.* Berbera. (madariondo): *iz.* Ikus.: Madarioudo.

makatz. (zugatz): *iz.* Igaliduna dan basoko zugatza. (madariondo): *iz.* Basoko madariondoa. (igitai):) *iz.* Ikus.: Gardantxilu. j: Dada. (gerezioudo): (12. Gerezi-mota bat. (gaztañondo): (iz. Basoko gaztañondaa. (austura): iz, Sorbatz bateau egindako austura. 1: Akatz.

- (aizto): *iz.* Otargilcek darabilten aiztoa.

makatz-makila. (makil): iz. Lakatzak dauzkan makaa.

makatz-onda. (madariondo): *iz.* Madariondo-mota *bat.*

makatzaite. (sakitura): *izond.* Sakitura egiten ducna.

makaztu. (austera): *ad.* Zerbaiten mutuŕ edo ertza apurtu. 1: Makēstu. nratxaŕatu-

makeila. (meera): *frond.* Mee geratu dana.

make!. (naŕiadura): *izond.* Zarpail geratu dana. (aukasun): *izond.* Aul geratu dana. (baldartasun): *fzond.* Baldata dana. : Ikus.; Baldaŕ. (matzerdura): *izond.* Marketsa dana. (istinga): 11 iz. Ikus.: Istil. I: Itil. (aŕain): *iz.* Ikus.: Kayaputa. j: Legatz-aingira.

makera. (zeŕi): iz. Kumak dauzkan zeŕiemea. I: fruitier 1 egin ez zayon zeŕiemea. (uztai): *iz.* Gurdietako zur-uztaya. (orga): j *iz.* Berbera.

makaf. (matzerdura): *fzond.* Ikus.: Makel. I: Markets. (ozarkeri): *izond.* Ozarkeriz ari dana. I: Mokeŕ.

makertu. (naŕiadura): *ad.* Itxura-gabetu. (aultasun): *ad.* Ikus.: Auldu. 1: Auletsi.

makeskeria, (naŕiadura): *iz.* ikus.: Matxura. 1: Mantxura. (eritasun): *fz.* ikus.: Eŕezetu. 1: Ondoeza, mantxura.

makeski. (satin): *adond.* Ozentasunik gabe ari-izatea. (gorlasun): *adoud.* Gortasunez ari-izatea.

MAKESTASUN. *iz.* Bikaintasunik gabekoa. 1: Gaizpidea, gaitz-eraketak. II (ameskeri). (matzerdura): *in.* Ikus.: Matzerdura. I: Kaskailkeria, inazkaitasun. (soñu): *iz.* Ozentasun txaŕa.

makesta. (austura): *ad.* ikus.: Makaztu, (amustasun): *ad.* Ikus.: Amustu.

makestura. (amustasun): *iz.* Ikus.: Amustasun. I: Lanpusdura, mutitsdura.

maket. (makil): *iz.* Oso lodia den makila.

maketo. (atzeŕigo): *izond.* Atzeŕitaŕa daua. (ozarkeri): *izond.* Ikus.: Aketo. I: Aketo-maketo, triputz, zaputz.

makets. (ezpata): *in.* Ezpata baño labuŕagoa dan izkilua. j: Maketx, maketz. (small): *izond.* Ozentasunik ez duena. (matzerdura): *izond* Matzerdura duena. 1: lz.: Opo. : Utz, utzaŕ.

makets-ukaldi. (tanpa): *in.* Maketsez emandaka tanpa. I: Maketz-ukaldi. (ezpata): *in.* Berbera.

maketu. (tanpa): *ad.* Makilez edo maketez jo. 1: Makilatu, makilaztatu, makilaztu, makiidu, makileztu, makilkatu.

maketx. (ezpata): *iz. Ikus.:* Makets. I: Maketz. (dolortasun): *izond* Doloŕa dana.

maketz. (ezpata): *iz.* llcus.: Makcts. I: Maketx.

maketz-ukaldi. (tanpa): *iz.* lkus.: Makets-ukaidi. (ezpata): *iz.* Berbera.

makcztu. (asaldura): *ad.* Burua naastu.

maki. (sakitura): *izond. Elbaŕi* dagoena. (eŕenkura): *izond.* linen dagoena. (abeltegi): II tz. Zeŕientzako ztlr-aska. I: Making.

maki-maki egin. (sakitura): *ad.* Etbaŕituta geratu: Makitu. (enoa): *ad.* Enoatuta geratu.

makiatu. (eŕenkura): *ad.* Eton egin.

niakiera. (eŕenkura): iz: Ikus.; Eŕenkura.

makieŕ-txiki. (lokaii): *iz.* Dakar'" txikia.

MAKIL. iz. Zurezko pusketa, geyenetan zubilkara dana, lodia baño azkoz luzeagoa. 1: Arbasta, sotz, txibitu, zartaga, zcala. (joko): *in.* Tru bakaldun eukitzeaa egiten dan jokaldia: (ezuŕ): 11 in. Ikus.: Abe. Aga. *II* (abaŕ), (aiztaga), (burdiñaga), (egurki), (enboŕ), (esktiaga), (esku-makil), (itxidura), (izkilu), (tanpa), (usta), (zubil), (run), (zurkaitz).

makit-arase. (euritako): *in.* Euritakoa uzteko tokia. 1: Ikus.: Makil-ontzi.

makil-aztikeri. (izkutukeri): *iz.* Makilaren bidez egiten dan aztikeria. (makil): iz. Berbera.

makil-bildnt. (erabe): iz. Makilari buruzko erabea. (makii): *iz.* Bothers.

makil-dantza. (dantzaketa): *iz.* Makilakaz egiten dan dantza.

makil-dantzari. (dantzaketa): *izond.* Makilakaz dantza egiten duena.

makil-motz. (makil): *iz.* Izkllu-ziri inotza.

makil-onrzi. (esku-makil): *iz.* Esku-makila uzteko tokia. I: Ikus.: Maki!-arase. 1: Makiltegi, makiltoki.

makil-saltzaile. (esku-makil): *izond.* Esku-makilak saltzen dituena.

malcil-toki. (esku-makil): *iz.* Ikus.: Makil-ontzi. E: Makiltegi.

makil-ukaldi. (tempa); *in.* Ikus.: Makilada. E: Makilkkda, makilakada.

makil-zauri. (zauri): *in.* Makilaz egindako zauria.

makil-zurubi. (zurubi): *iz.* Ezkuz eramaten dan zurubia.

makildari. (auzi-gizon): *izond.* Eŕomataŕen artean jokatzen zucn auzi-gizona.

makildu. (tanpa): *ad.* Ikus.: Maketu. 1: Makilatu, makilaztatu, makilaztu, makileztu, makilkatu. (zurtoin): *ad.* Zurtoiña biurtu.

makildun. (ikurdi): *izond.* Makila edo makilak dauzkan ikurdia. (makil): *izond.* Ikus.: Makiladun.

makileri. (makil): *iz.* Makilen multzoa.

makilka. (makil): *adond.* Ikus.: Makilaka. Makilurtika. (tanpa): *ad.* Berbera.

makilkada. (tanpa): *iz.* Ikus.: Makilada. ^: Makilakada,makil-ukaldi.

makilkari. (tanpa): *izond* Ikus.: Makilakari. j: Makilari, maki€katzaile. (makil): *izond.* Berbera.

makillcatu. (tanpa): *ad.* Ikus.: Maketu. Maki/urn, makilaztatu, makilaztu, makildu, makilaztu.

makilkatzaile. (tanpa): ŕzond. Ikus.: Makilakari. Makilari, makilkari.

makllkatze. (tanpa): iz. Makilaz jotzearen egipena. (maki]): *iz.* Berbera,

makiltegi. (esku-makil): *iz.* Ikus.: Makil-ontzi. J: Maki€-toki.

makilto. (txotx): iz. Txotx biribila. I: MakilYa,

makiltzat (maki]): *iz.* Lodia dan makila.

makila-ukaldi. (tanpa): *iz.* Makilaz emandako tanpa.

makila-ukaidika. (tanpa): *adond.* €kus.: Makilakaldika.

makilada. (tanpa): *iz.* Makilaz emandako tanpa. J: Makilakada, makilkada, makil-ukaldi.

makiladun. (makil): *is.* Makila daukana. ^: Makiidun.

makilaka. (tanpa): *izond.* Makilazjotzen ari-izatea. J: Makilka, maldiurtika,

makilaka banatu. (tanpa): *ad.* Makilaz jotzen ari-izan.

makilakada. (tanpa): *is.* Ikus.: Makilada. ^: Makilkada, makil-ukaldi.

makilakaldika. (tanpa): *adond.* Makilakadaz ari-izatea. j: Makila-ukaldika.

maldlakari. (tanpa): *(sand.* Makilaz jotzen ari dana. J: Makilari, makilkari, makilkatzailc.

makilaketa. (tanpa): *iz.* Makilaz emandako tanpaen egipena. J: Makilaldi, makilate. (boŕoka): *iz.* Makilakaz egindako bofeka.

makilaldi. (tanpa): *iz.* Ikus.: Makilaketa. J: Makilate.

makitari. (tanpa): *izond.* Ikus.: Makilakari. J: Makilkari, makilkatzaiie.

makilate. (tanpa): *is.* Ikus.: Makilaketa. I: Makilaldi. J: Makilkataldi,

makilatu. (tanpa): *ad.* Ikus.: Maketu. J: Makilaztatu, makilaztu, makildu, makileztu, makilkatu.

makilaztatu. (tanpa): *ad.* Hats,: Maketu. Makilatu, makilaztu, makildu, makileztu, makilkatu, makilastatu.

makilaztu. (tanpa): *ad.* Ikus.: Maketu. I: Makilatu, makilaztatu, makildu, makileztu, makilkatu.

makileztu. (tanpa): *ad.* Ikus.: Maketu. Makilatu, makilaztatu, makilaztu, makildu, makilkatu.

makilurtika. (tanpa): *adond.* Ikus.: Makilaka. : Makilka.

makiña. (ugaritasun): *adond.* Asko, aunitz. (abeltegi): *ft.* Ikus.: Maki. J: Makin.

makiñatsu aldiz, (maiztasun): *adond* Askotan, aunitzetan.

makito. (ergeitasun): *izond.* Zozoa dana.

makitsu. (eritasun): *izond.* Mukueria daukana.

maldtu. (sakiturs): *ad.* tkus.: Maki-maki egin.

makitzaile. (tanpa): *izond.* Gabiaz jotzen duena. (gabi): *izond.* Berbera.

make. (gucpil): *iz.* Gurdiaren gurpilarcn makobila. (uztai): *iz.* Edozein uztai. I: Ikus.: Uztai. J: Zerzilo. (zurkaitz): JJ iz. Ikus.: Zurkaitz. J: Puntzoin. J: Kanti, makote, puntsu. (kako): JJ *iz.* Ikus.: Kako, Kolika. (lotura): (iz. ikus.: Biduŕ. J: Bituŕ. (esku-maktl): II *is.* Ikus.: Esku-maki]. J: Eskuko, makulo. (zi): JJ *iz.* Laroriz edo sardearen zia. (ezuŕ): JJ *iz.* Erdi-ilargiaren itxura duen emu's. (adikin): II iz. Matz laŕuku zatia. I: Panta, pantex.

mako antzeko zaingofi. (zain): *iz.* Uztai itxura duen zain-goŕia.

mako-aga. (kako): *iz.* Esegita dagoen zerbait jeixteko, kakoa daukan makila.

mako-antzeko. (uztai): *izond.* Uztayareu antza duena. J: Mako-zuutz.

mako-aft. (uztai): *iz. ikus.:* Giltz-alt. Gilzaŕi.

make-burdi. (gurpi€): iz. ©ŕailak dauzkan gurpila.

mako-erdi. (obo): iz. Makobilaren erdia.

mako-ezuf. (uztai): *iz.* Eltze bati eusten dioten uztai bakoitza.

mako-mako egon. (kolokadura): *ad,* Ezmezean egon.

mako-neurkin. (neuŕi): *iz.* Itxasoutzin erabiltzen dan lanabesa, branka ta txopa aldeetan dagoen zingoa nolakoa dan oartzeko. (itxasontzi): *iz.* Berbera.

mako-oltza. (uztai): *iz.* Ikus.: Makoltza.

make-sail. (uztai): *iz.* Uztaycn multzoa. Makoteria.

mako-saila. (uztai): *iz,* Makobila bat osotzen duten natal guztien multzoa,

mako-sudut (sudur): *in.* Gupiduna dan sudufa, J: Mafosuduŕ.

mako-tarte. (ikuŕ): iz. Taketak. I: Taket-arte, takel-arteko, usartatz. (idazkera): *iz.* Berbera.

mako-zofotz. (gupicra): *izond.* Berdiñak diran bi uztayak, maul' batetik alkartzean, egiten duen irudia dana.

mako-zuntz. (uztal): iz. Uztayaren antzekoa dana. j: Ikus.: Mako-autzeko.

makoatn. (mutidura): *ad.* Atzak kiskortu. (atz): *ad.* Berbera.

makobil. (obo): iz, Itxita dagoen gubia; bare tint guztiak erdiau dagoen beste batetik ararte berean dagoz. : Phil, obo-ertz, itxulinguru.

makobil aundi. (obo): *iz,* Boil batean, zabalde batek erditik ebakitzen danean geratzen dan makobila,

makobil biozkldeak. (neuŕizti): *iz.* Biotza bera daukaten zilerdia ezberdiña duten makobilak.

makobil txiki, (obo): *iz.* Boil bateau, zabalde batek erditik ebakitzen ez danean geratzen dan makobila.

makodi. (uztai): *iz.* Uztal-efenkada.

malcodun. (gupiera): *izond.* Gupieraz egiña dagoena.

malcoka. (gupiera): *adond* Gupiera biurtzen ari-izatea.

mako]. (maki]): *iz.* Itaitzeko, mutuŕean kako bat daraman makila. I: Mayola. (kako): *iz.* Zamak eramateko, zamariek daramazkiten zur-kakoak.

makola. (esku-makil): *ft.* ikus.: Makulu.

makolari. (gupiera): ŕzond. Gupierak egiten dituena. : Makotzailc.

makolatu. (gupiera): *ad.* Gupi biurtu.

makoltza. (uztai): iz. Uztai edo elizc batek barne aldetik duen gupiera. Mako-oltza.

makon. (aŕain): *iz.* Alien artean dabilen aŕain txikia.

makordura. (sakitura): *iz* Ikus.: Sakitura. : Mazpil, sakets, zauridura.

makof. (lab): *iz.* Ikus.: Katx. J: Katxo, maskuŕ, sari, zaiñaŕ, eañaŕ.

makortsu. (laŕu): *izond.* Makolak dauzkana.

makortu. (mutidura): *ad.* Mutidura izan.

makote. (zurkaitz): *iz.* ikus.: Zurkaitz, J: Mako, matxarda.

makoteria. (uztai): *iz.* Ikus.: Mako-sail,

makotu. (gupiera): *ad.* Gupiera artu. I: Makurkatu, makurtu.

makotxila. (Labe): iz. Labean erabiltzen dan aga.

makotza. (ate): *iz.* Aide batetik edo bietatik makoz inguratuta dagoen told

legoŕa, etxe ado elizaen auŕean egiten dana.

makotzaile. (gupiera): *izond.* Ikus.: Makolari.

makulo. (esku-makil): iz. Ikus.: Esku-makil. j: Mako, ue.

makuln. (esku-makil): *iz.* Berez ezin ditekenak, ibiltzeko erabiltzen duen esku-makila, galtzarpean tinkatzen dana. j: Matsol, matxola, sanka, gattsaŕ-makila, lanka, txanka, xanka, besapeko.

makuluak. (makil): *iz.* Makil luzeak, oñetan tinkotuak eta oŕela ibiltzeko diranak.

makuma. (to): *iz.* Ikus.: Ameskaitz. Lokaments.

makume. (emakume): *is.* Ikus.: Emakume. j: Gizeme.

makurbera. (gupiera): *izond.* Gupiera artzeko eŕeza dana.

makurbide. (ogen): *ft.* Ogena egiteko aldiona. (naŕiokera): *is.* Ikus.: Nafiokera. j: Kozkorkeria, osagabetasun. (zatarkeri): jj *iz.* Zatarkeria egitea.

MAKURDURA. *iz.* Gauza bat bare egokeratik baste batera aldentzearen egipen eta ondorioa. j: Lotsa edo adeya nabari-crazteko, buruaz edo soil= egiten dan gurka. j: Norbaiteuganako edo zerbaiterako maitasuna, zaletasuna edo joera. j: Mafa ado iraitz bati buruz baste mafa edo iraltz batek duen norabidea. j: Aldcyoa, etxutasun, etzuntasun, auna, kupuste, makurgo, makuŕera, makurtze, pendura, zeartasun, zeyartasun, sett. (gupiera): *iz.* Biurdura. ii (ezarmen), (malda), (neuŕizti), (norabide), (orma), (sayeskuntza), (zeartasun), (zutasun).

makurgafr. (sayeskuntza): *frond.* Sayestu-erazi dezakena.

makurgo. (makurdura): *iz.* ikus.: Makurdura. I: Kupuste, makuŕera, makurtze, pendura. (sayeskuntza): Oiturazko cgokeratik okertzearen egipena.

makurgune. (gupiera): *iz.* Gupi. (sayeskuntza): iz. Sayeskuntza egiteko unea. (zoritxaŕ): jj iz. Naigabea, zorigaitza.

makurgunetsu. (sayeskuntza): *izond.* Makurguneak dauzkaua. j: Makurtsu.

makurka, (makurdura): *adond.* Zearbidez ari-izatea. (zuzengabekeri): *adond.* Zuzengabckeriz ari-izatea.

makurkara. (biuŕikeri): *izond.* Okerkeriz ari dana.

makurkatu. (gupiera): *ad.* ikus.: Makotu. I: Makurtu.

makurkeia. (biuŕikeri): *iz.* Ikus.: Biutikeri. Gaixtarasun, okerkeria. (atzipe): iz. Ikus.: Atzipe. j: Azerikeria. (boŕaka): II *iz.* Ikus.: Bofoka. j: Liskaf. (zuzengabekeri): II *is.* Ikus.: Zuzengabekeri. : Bidegabekeri.

makurkeriz. (biuŕikeri): *adond.* Biuŕikeriz ari-izatea. j: Makurki.

makurbeta. (gupiera): *iz.* Ikus.: Gupiera. j: Ustaidura.

makurki. (biuŕikeri): *adond.* Baus.: Makurkeriz.

makurkizan. (makurdura): *iz.* Makurtzekoa dana.

makurpizle. (boŕoka): *izond* Botoka egiten ari dana.

makut. (makurdura): *frond.* Makurdura tutu duena. (biuŕikeri): *izond.* Biutikeriz ari daua. (zoritxaŕ): jj *is.* Ikus.: Zoritxafa. j: Ezbeaŕ. (sots): jj iz. Pots aizuna. (ezberdintza): II *iz.* ikus.: Ezberdintza. I: Berdiñeza. (jazarpen): II iz. ikus.: Jazarpen. j: Jazaŕaldi. (okeŕ): jj *izond.* Okef dagoena. (lipizta); Ij *iz.* Lipiztaz ari-izatea. (zango): II *izond.* Zaugo-zabala dana. (eŕenkura): ij *frond.* Elena dana. (txikiura): j *izond.* Txikia dana. (eguŕ): jj iz. Enbaf lodia.

makutaldi. (sunlit* *is.* Sumiñez ari-izatearen egipena.

makutarasle. (sayeskuntza): *izond.* Sayestu eragiten duena. j: Makuŕarazie.

makufarazi. (sayeskuntza): *ad.* Sayestu eragin.

makutarazo. (gupiera): *ad.* Okertasuna eragin.

makuŕarazteko. (makurdura): *izond.* Makurdura cragitekoa dana.

makuŕean ugh". (boŕoka): *ad.* Bofokaz ari-izan.

makuŕeko. (zuzengabekeri): izond. Zuzengabekerikoa dana.

makufera. (makurdura): *iz.* Ikus.: Makurdura. j: Makurgo.

makuferazi. (gupiera): *ad.* Gupiera aŕerazi.

malcuŕeria. (zuzeugabekeri): fz. Ikus.: Zuzengabekeri.

makntefan. (oguzkera): *adond.* Berezkoa ez dan oguzkeraz ari-izatea.

malcuŕ-gabe. (osasun): *izond.* Kalterik ez duena.

makuf-izan. (eritasuu): *ad.* Eritasunen bat izan.

makurt-ezin. (gupiera): *izond* Okertzeko cziiia dana.

makurtasnn. (ayet): *ft.* Ikus.; Zaletasun. I: Atxikimendu, zaletarsun. (lera): Leraz ari-izatearen egipena. (gupiera): II is. Oker€zearen egipena. (boŕoka): *ft.* Boŕokatzeko jokera.

makurtsu. (sayeskuntza): *izond.* Ikus.: Makurgunetsu. (ozka): *izond.* Ozkak dauzkana.

makurtu. (gupiera): *ad.* Ikus.: Makotu. Makurkatu, krokatu, nakurtu, obendu, uzkuŕ. (biuŕikeri): *ad.* Biufikeriz ari-izan. (okel): II *ad.* Okeŕ-egin. (eritasun): H *ad.* Ed dagoena jausi.

makurtzaile. (makurdura): izond. Makurdura eragiten duena.

makurtze. (makurdura): fz. Ikus.: Makurdura. j: Makurgo. (gupiera): *iz.* Gupiera artzea. j: Okertzea.

makustu. (alkondara): *ad.* Alkondara gañeau ezer ez eraman.

makutsean. (aikondara): *adond.* Alkondara gaiłean ezer es eramatea. Makutsik, maunga-as, maunkas.

makutsik. (aikondara): *adond.* Ikus.: Makutsean. j: Mauug-as.

mala. (tut): *iz.* Ur-lastafak eramandako luta.

mala-zilo. (istinga): *iz.* Ur ondoan dagoen logizko lurkia.

malabana. (urdai): *iz.* Ikus.: Urdai. (ijitoen itza).

malagako. (eritasun): *is.* Emakumearen ugatzan izaten clan eritasuna.

malakatu. (naŕiadura): *ad.* Nafiadura egin.

malakatz. (egazti): *is.* Itxaso aldcan biei dan egaztia.

malakita. (burni-goŕi): *is.* Buruigotii-ikazgatza.

malapartatu. (bateyadura): *ad.* Bafeyadura egin. j: Malparteatu.

malardatz. (ari): *is.* Aria biurtzeko erabiltzen dan eyotailua. Ikus.: Torlantxa. j: Toŕintxa.

malaf. (arduragabetasun): *frond.* Arduragabekoa dana. (nag/): *izond.* Nagia duena.

malataldi. (arduragabetasun): *iz.* Ikus.: Laxotasun. (: Lazeria.

malartu. (arduragabetasun); *ad.* Laxotasunez ari-izan.

malakka. (urguritasun): *izond.* Bigun eta urguria dana.

malaskatu. (biguntasun): *ad.* Ikus.: Bigundu. I: Bigun-beratu, merziidu, nasaitu. (naŕiadura): *ad.* Natiadura egin.

malaskau. (zaps): *ad.* Ikus.: Maluskau.

malastasun. (marduitasun): *iz.* Bros.: Mardultasun. 1: Goritasun, maluztasun. (biguntasuu): *iz.* Bats,: Biguntasun. I: Beraztasun, mazotasun, metziltasun.

malastegi. (tanpa): iz: Tanpak ematen diran tokia. (leku): *iz.* Berbera.

malastu. (mardulrasun): *ad.* Mardultasuna egin.

malataldt. (birloraldi): *iz.* Ikus.: Birloraldi. I: Azorazio.

malato. (eritasuii): *izond.* Erbailduta dagoena. Carte); *iz.* Bizkaya'ko Enkartazio'etan dagoen aomen aundiko areitza,

malats. (sendotasun): *izond.* Ikus.: Mardul, 1; Giñaŕitsu. (mardultasun): *izond.* Mardula dana. Malas, mardul, (lañotasun): jj *izond.* Lañotasunaz ari dana. (irabio): *Is.* Gazta egitean esnea irabiatzeko erabiltzen **dan** eyotailua. I: Malatsa, maiatxa, peraki.

malatsu. (basa): *izond.* Basaz beterik dagoena.

malatu. (uraska): iz. Ikus.: Andapara. I: Antapara.

malaxkatu. (igadura): *ad,* lgadura egin.

maiba. (tandare): ŕs. Malbakaria dan landarea, sendakintzan erabiltzen dana, bare zurtoiña zuzena da ta bare break aundi ta gofi, zuri edo gorizkak dira. Mamukio, malbaki, malbakide, malba-xuri, malma, zibuin, zigain. (aultasun): *izond.* Aula dana. 1: Malbabera, malbu, =let.

malba-lore. (lore): *iz.* Matba ta malkakien lorea. I: malmalore.

maiba-xur€. (landare): *iz. Bms.:* Malba. I: Malbaki, malbakide, malbabiska, malbadixka, ziguin-zuri.

malbabera. (aultasun): *izond.* Ikus.: Malba. I: Maibu, malet. (eritasun): *izond.* Eri dagoena. I: Malbu.

malbadi. (landare): *iz.* Malbak ugari dagozen tokia.

malbakara. (margo): *izond.* Malba margoa duena.

malbaki. (laudare): *iz.* Maibakia dan landarea. 1: Ikus.: Malba. 1: Malbakide, malba-xuri, ziguin-zuri.

malbakide. (landare): iz. Ikus.: Malba. I: Malbaki, maiba-xuri.

malbu. (eritasen): *izond.* ikus.: Malbabera. (aultasun): *izond.* Berbera. ^: Malba, malbu, malet.

malbutn. (aultasun): *ad.* Eritasunagatik autdu. 1: Ikus.: Auldu. 1: Maltsotu.

MALDA. iz. Luf-zati edo iraitz baten aldapa edo alagaŕa. j: Alaka, aldape, egalz, egi, ganbaŕu, kataio, dips, islegi, itzulbiuŕ, iztei, naba, maldabera, mazela, paite, pantaŕ, pataitz, patarki, pezoin, piko, sayats, ur-joera, zeat, xand, ixurgi, iztebera, zupudu, zunpudia. (zomoŕo): *iz.* Xomoŕo, marmotx. (landare): *(12,* Landarelxo guzien izena. (babes): *iz.* Aterbe, estalpe. (azteri): I) *iz.* Zaragaŕ, atz. I! (amiltegi), (bide), (makurdura), (mendi), (sayeskuntza), (ugaran), (zutasun).

malda-kale. (kale): *iz.* Aldapa duen kalea, (maids): *iz.* Berbera.

malda-kaletxo: (kale): is. Aldapa duen kale txikia, (malda): *is.* Berbera.

maldri-Maats. (mats): iz. Basoko matea.

malda-piko. (malda): iz. Gogoŕa dan malda. : Pika, pike.

malda-zut. (malkartasun): *is.* Maikartasunezko maids,

maldabera. (malda): *iz.* Ikus.: Malda. I: Nabsi.

maldaberakoan. (maids): *adond,* Aldapa jeistean.

maldagain-zelat. (mendi): *iz.* Maldatsua dan murua.

maldagafi. (malda): iz. Aizetik babesteko gauza egokia.

maldagora. (malda): *adond.* Aldapa gora.

maldagnne. (malda): iz. Ikus.: Aldapa. 1: Aldatz, mirabilandua.

maidakatu. (zeartasun): *ad.* Galga galu-erazi.

maldakizun, (maids): iz. Aizetik gordetzekoa dana.

maldakof. (babes): *izond.* Ikus.: Babaste.

maldapetu. (babes): *ad.* Babestu, maldatu. (maids): *ad.* Berbera,

maldaran. (aranondo): *iz.* Ikus.: Basaran. : Basakaran, ast-aran.

maldaf. (malkartasan): iz. Malkartasunezkoa dan lurkia. Ikus.: Matkaŕ. (lasto): iz. Idaŕaren lastoa.

makiats. (matkartasun): *iz.* Maikartasunezko tokia, ibiltzeko erosoa ez dana.

maldatsu. (makla): *izond.* Aldapaz beterik dagoena.

maidatu. (azteri): *ad.* Azteriz bete. (laŕu): *ad.* Laŕuan negala eukitzea. (babes): 11 *ad.* Ikus.: Babestu. 1: Ma€dapetu.

maldatze. (babes): iz. Babesteko egipeua.

maldef. (utziera): izond. Utzita geratu dana.

maldertasun. (utziera): *iz.* Utzieran uztearen beretztasuna.

maldiztu. (gaztañondo): *ad.* Gaztañak koxkatu.

males. (salkuntza): *izond.* Salkuutza egiten duena.

maleski.. (salkuntza): *adond.* Salkuntza egiten ari-izatea.

malestruk (baidartasun): *izond.* Baldaŕa dana.

mulct. (aultasun): *izond* Aula dana. I: ikus.: Malba, malbabera, malbu.

maletaldi, (aultasun): iz. Aul-aldia.

maletarazt. (zimeldura): *ad.* Zimeldu-eragin.

maletx. (irabin): *iz.* Gazta egitean canes irabiotzcko erabiltzen dan eyotailua. j: Malatxa.

malgatu. (okilketa): *ad.* Okilketa egin.

malgorki. (eguŕ): iz, Eguŕ legato..

malgoŕ, (mutidura): *izond.* Mutiduraz dagoena. (zugatz): *is.* Mokol dagoen zugatza.

malgoŕ-zilazale. (txori): *iz.* Ikus.: Kokil. Okil.

malgorli. (batdartasun): *izond.* Baldaŕa dana.

malgortu. (zurmin): *ad.* Ikus.: Zurrnindu. h: Luzindu. (mutidura): *ad.* Eskuak otzcz ozmindu. (legortasun): *ad.* Zugatz bat seam legortu. (zugatz): p *ad.* Berbera.

malgotarzun. (biguntasun): *iz.* Ikus.: Biguntasun,

mag gu. (okilketa): *izond.* Okiltzen dana. (limurtasun): *kzond.* Samuŕa dana.

mag gu-ezin. (tolestura): *izond.* Tolestu ezin ditekena, I: Maigugaitz.

maiguarazi. (toles): *ad.* Toles-eragin. (makurdura): *ad.* Makuŕ-eragin.

malgubera. (gupiera): *ŕzond.* Erditik makotzen dana.

malgudura. (tolestura): *is.* Ikus.: Talestura.I: Tolozadura.

malgugaiiu. (lengorakortasun): *ft.* Lengorakoŕa **dan** tresna.

malgugaitz. (tolestura): *izond,* Ikus.: Malgu-ezin.

maigugafr. (tolestura): *izond.* Tolestu ditekena.

malguki. (biguntasun): *adond.* Bigunki ari-izatea.

maigukof. (tolestura): *izond.* Tolestu ditekena.

malgurazi. (toles): *ad.* Toles-eragin.

malgurazie. (toles): *izond.* Tolesten duena.

malgutasun. (toles tura): iz. Malgutzcko bereiztasuna. : Zufla.

malgutu. (tolestura): *ad.* Tolestura egiu. (toles): *ad.* Tolestu egin. (gupiera): nd, Gupiera egin.

malgutzaile. (losintxa): *izond.* Losintxak egiten dituena. (toles): izond. Telesten duena.

mall. (aultasun): *izond.* Aula dana. j: Malino, malin. (indaŕ): izond. lariat gutxikoa dana. I: Malino.

malia. (gabi): *iz.* Ikus.: Mailu. I: Malu.

maliadura. (fauna): *iz.* Ikus.: Makadura. Zafarda.

maliatu. (gabi): *ad.* Ikus,: Mailukate, I: Mailuzkatu.

mallndo. (aultasun): *ad.* Ikus.: Autdu.

malinkeri. (biguntasun): *iz.* Ikus..: Biguntasun. I: Beratasun.

maliuki. (biguntesun): *adond.* Biguntasunez ari-izatea.

matin^{g}. (aultasun); *izond.* Aula dana.

malkadura. (zauri): *iz.* Ikus.: Zauri. I: Ebakuna.

malkaitz. (malkartasun): *izond.* Malkartsua dagoen bidea. j; Malkatx. (bide): *izond.* Berbera.

malkardnra. (malkartasun): *iz.* Ikus.: Malkartasun, I: Kazkartasun, malkargune.

maikarguue. (malkartasun): *iz.* ikus.: Malkartasun. : Kalkartasun, malkardnra, oyartasun, patartasun..

malkarki. (malkartasuu): *adond.* Malkartasunez agertzea. I: Malkartsuki, patartsuki.

malkaŕ, (malkartasun): *iz.* Ikus.: Maldaŕ. Malkartasunezkoa dan tokia. (lasto): *iz.* Ikus.: Maldaŕ..

malkaŕeta. (malkartasun): *iz.* Malkartasunez beteta dagoen tokia.

maikaŕo. (armo): iz. Burkaitzez beteta dagoen tokia.

malkafat. (zor`): *iz.* Ikus.: Molokot.

MALKARTASUN. iz. Ezberdiña, beaztopoz beterik dagoenaren zeindasuna; geyenetan lufari buruz esaten da. j: Kazkartasun, malkardura, malkargune, oyartasun, patartasun, zentema. I/ (ardui), (armo), (baso), (iraitz), (laztasun), (mendi).

malkartegi. (amiltegi): *iz.* Tkus.: Amiltegi j: Latugi.

malkarti. (malkartasun): *izond..* Malkartasunez agertzcn dana,

malkartsu. (maikartasun); *izond.* Malkartasunez agertzen dana. I: Malkartsutu, patarsu, patartsu, pekatsu.

malkartsuki. (malkartasun): *adotrd.* Tkus.: Malkarki, : Patartsuki.

maticartsutu. (malkartasun): *izond.* ikus.: Malkartsu. I: Patarsu.

malkatx. (malkartasun): *izond.* Malkartsua dana, (bidea). (bide): *izond.* Berbera,

MALKO. *iz.* Naiz gogoari naiz soñari dagokien edozein zioagatik begiek ixurtzen dituzten tantaen bakoitza. Anpola, negaŕ-burbuil, nogaŕ-malko, negaŕ-pulo, negaŕ-tanta, negaŕ-txorta, nigartzorta, nigat-punpuil, nigaŕ-txortot., nigaŕ-xorta, punpuil, punpul, negaŕ-anpulo, negaŕ-anpulu, negaŕ-burbula, negaŕ-malko, nigaŕ-tanto, muzila, punpuila, purpuila, burbula, txorta.

malko-ezuf. (begi): *iz.* Begi-barneko ezuŕ txikia. I: Betazkazat, negaf-ezuf, (azazkal): *iz.* Ikus.: Azazkal. : Axaxkal, betazkazal, negaŕ-ezuŕ. (ezuŕ): *iz.* Begi-barnean, aufeko ta barneko aldean, dagoen ezuŕ oso txikia.

malko-gurintxo. (gamin): *iz.* Malkoak darizkion guruiña. (malko): Berbera.

malko-jario. (malko): *iz.* Malkoak atera.

nralku-ontzi. (mantis): *iz.* Aspaldiko ıı obictan ikusi oi dan pototxiña; uste danez, ildakoen senideak ixurtzen zituzten malkoak biltzekoa zana.

malko-plautiri. (rualko): *iz.* Malkoak igarotzen diran ixtuna.

malkodun. (malko): *izond.* Malkoak dauzkana. Malkotsu.

malkaf, (antzutasun): *izond.* Antzua dana. Maltxoŕ, matxoŕ. (amiltegi): ikus.: Amiltegi. j: Lafugi, malkortegi, ondalza. (konkoŕ): *iz.* ikus.: Konkof. ^: Kunkui. (anno): *iz.* Ikus.: Burkaitz. Atx-bizkaf. (ludizti): H in Ikus.: Arkaitz. I: Atxaŕi.

malkof-sorbeltz. (txori): *iz.* ikus.: Belatxiko. I: Burgoi, maim.

maikortegi. (amiltegi): *in.* Ikus.: Amiltegi. Ma[koŕ, porkaitz.

malkortsu. (ludizti): *izond.* Arkaitzez beterik dagoen.

maikortu. (amiltegi): *ad.* Ikus.: Amildu. ^: Amuldu.

malkots. (ogi): *iz.* Irin betezko ogia.

malkotsu. (malko): *izond.* Ikus.: Malkodun.

malkotu. (malko): ad. Malko-jario.

malma. (landare): *iz.* Titus.: Malba. Maiba-xuri, zibuin, mamukio.

malmai. (gereziondo); iz, Beltza dan gerezi-mota bat.

malmalore. (lore): *iz.* Ikus.: Malba-lore.

malmetidu. (atsekabe): *ad.* litus.: Atsekabetu. I; Lazeriatu, maimetitu. (arbuyo): *ad,* Ikus.: Arbuyatu. I: Gutietsi, malmetitu.

maimo. (zurikeri): *iz,* Ikus.; Zurikeri. Atzemankeria. (atzipe): *iz. Ikus.:* Atzipe. I: Azpikeri, Azpika.

malmota. (atsekabe): *iz.* Ikus.: Atsekabe.

malmoz. (maltzurtasun): *izond.* Maltzuŕa dana. : Malmutz.

malmutz. (lodiera): *izond.* Loditsua dana. j: Malputz. (malizurtasun): *izond..* Ikus.: Malmoz, tnarmotz.

malmutzkeri. (malmuzkeri); *fn.* ikus.: Malmuzkeri. I/ Ikus.: Maltzurtasun.

malmuzkagaŕi. (malmuzkeri): *izond.* Maimuzlceriz ari dana.

maimuzkatn. (atzipe): *ad.* Ikus,: Atzipetu. lruzuŕ-egin, ogendaldu.

malmuzkau. (malmuzkeri): *ad.* Itza jan.

MALMUZKITRL *iz.* Itzalgaizkeri, maltzurkeria. I: Zimarkukeri, zurikeria, meta., matrikula. (itzalgaitz): *iz.* Malmutzareu tasun edo egipena (antzeraketa), (asmakuntza), (atzipe), (azpegi), (berezkotasun), (egin), (eskuantze), (fanakeri), (zurikeri).

malmuzkeriz. (malmuzkeri): *adond.* Malmuzkeriak egiten ari-izatea.

MALMUZKITTA. *iz.* Gudamaŕua. Maltzurtasuna, alegikeria. iI (eskuantze), (eskugeikeri), (estalpen), (guda), (gudaritza), (iruzurpen), (salkuntza), (segada), (zelata).

malmuzki. (malmuzkeri): *adond.* Maltzurtasunez ari-izatea. (maltzu tasun): *adond.* Berbera.

malmuztasun. (maltzurtasun): iz. Ikus.: Maltzurtasun. I: Kiskiltasun, soma.

malmuztu. (maltzurtasun): *ad.* Maltzurtasunez ari-izan.

male, (mama): *iz.* Etxe batzuetau bizi omen dan gogoa, itzulazketak egiten dituena, maluso, mamuka. (erabe): *iz.* Ikus.; Belakuso. Kutxu, maluso, pilaf. (abere): *(iz.* ikus.; Pistia. j: Patari, (lodiera): *iz.* Muth_ India. (eduŕ): ıı *iz.* Ikus.; Maluta. j: Matto], malota, maro, pil-pil.

maloin. (egazti): *iz.* Ikus.: Antxeta. Gabai.

maloju. (eritasun): i*zond.* Makal dagoena.

maloka. (legortasun): *iz.* Legoŕ eta barnetik ustelduta dagoen zugatza.

(zugatz): *iz*. Berbera. (soin): ȷ *iz*, Soñaren egokera txaŕa.

makikatu. (legortasun): *ad*. Zugatz bat legortu. (zugatz): *ad*. Berbera. (soin):^ *ad*. Sofia egokera txaŕean egon.

maloki. (biguntasun): *adond* Biguntasunez ari-izatea,

malot egin. (joko): *ad*. Botxika jokatzen zatiko guztiak zuloan sartu.

malota. (eduŕ): *iz*. Tkus.: Maio, Malua. (edertasun): *izond*. Edeŕa dana.

malotasnn. (sendotasun): *iz*. Mardultasuna eukitea.

malotu. (biguntasun): *ad*. ikus.: Bigundu.: Guritu, mardotu.

malotxa. (zomoŕo): *iz*. Tkus.: Kotxo. Kotxoŕo.

Malpighi-adaŕ. (adaŕ): iz. Malpighi'reu adaŕak. j: Malpighi'ren adatsak.

Malpighi-mula. (obi): *iz*. Malpighi-pikoŕa.

Malpighi-oskol. (oskol): iz. Malpighi'ren oskola. Malpighi-zoŕo.

Malpighi-pikof. (zati): iz. Malpighi'ren zatikia,

Malpighi-zoŕo. (oskol): iz. Ikus.: Malpighi-oskol,

malporta. (landare): *iz*. Basoko irusta. ikus,; Berga-betaŕ,

malputz. (lodiera): izond. Ikus.: Malmutz,

malsatu. (naretasun): *ad*. Ems.: Naretu.

malsin. (aindurapen): *izond*. Alndurapenak botatzen dituena.

malsindu. (aindurapen): ad, Malsiña egin edo biurtu.

maIsu. (aŕaitasun): *izand*. Aŕaitasunez ari dana. J: Maltso, malzo. (berantasun): *izand*. Astiro dabilena.

malta. (meta): *iz*. Ikus.: Meta. J: Karba, maska, rnendoi, mieta. (baso): *iz*. Ikus.: Txara.

maltzka. (meta): *adond*. Metak egiten ari-izatea.

maitsa. (bass): *iz*. ikus.: Leputz. :: Lupctza. (on): *iz*. Abereentzako oea.

maitsatu. (naretasuu): *ad*. Ikus.: Naretu. Narotu, mattsokatu, lasatu.

maltsin. (astute): *izond*. Ariufez gaizki ari dana.

maltxo. (ataitasuu): *izond*. lints.: Matso; abereai buruz. : Matzo.

maltsogaŕi. (aŕaitasun): *izond*. Otzandu ditekena.

maltzokatu. (naretasun): *ad*. Ikus.: Naretu. j: Maitsatu, iasatu.

maltsoki, (ataitasun): *adond*. Otzantzen ari-izatea.

maltsokizun. (ataitasun): *iz*. Otzantzeko dagoena.

maltsokof. (aŕaitasun): *izond*. Otzantzeko eŕaza dana.

maltsotasun. (aŕaitasun): iz. Ikus.: Aŕaitasun.

maltsotu. (aultasun): *ad*. *Ikus.:* Auldu. Malbutu. (aŕaintasun): *ad*. Ikus.: Otzandu.

maltxin, (gaiztasun): *izond*. Gaiztasunez ari-izatea.

maltxo, (azao): *iz*. Azao txikia. J: Maltza.

maltxo. (meta): *iz*. Ikus.: Maltza. I: Matzo. (ira): *ŕz*. Berbera.

maltxoŕ. (antzutasun); *izond*. ikus.: Malkoŕ. J: Matxof.

malfza. (azao): *iz*. Ikus.: Maltxo.

malfzatu. (azao): *ad*. Azaoak egin.

maltzika. (meta): iz. Bedaŕaz egindako meta txikia. (belaŕ): *iz*. Berbera.

maltzo. (meta): *iz*. Garoz edo iiz egindako meta txikia. I: Malxo, matzo, (ira): *ft*. Berbera.

maltzoka. (meta): *adond*. Metak egiten ari-izatea.

maltzokatu. (meta): *ad*. Bedat edo garoa metaetan ipiñi. (belaf): *ad*. Berbera.

maltzurkari. (maitzurtasun): *izond*. Maltzurtasunez ari dana. J: Ikus.: Maitzuf.

maltzurkatu. (maitzurtasun): *ad*. Maltzurtasunez ari-izan.

maltzurkeria. (mallzurtasun): *iz*. Malfzurtasunez ari-izatea. J: Maltzuŕeria, matrikula, zaborkeria, zapokeria, zarbokeria.

maltzurkerizko. (maltzurtasuu): *izond*. Maltzurtasunez egiña dagoena.

maltzurki, (maltzurtasun): *adond*. Maltzurtasunez ari-izatea. Maltzurkiro.

maltzurkiro, (maltzurtasun): *adond*. Maltzurtasunez ari-izatea. ;: Ikus.: Maltzurki.

maltzurkote. (maltzurtasun): *ŕzond*. Maltzurtasun aundiaz ari dana.

maltzuf. (maltzurtasun): *izond*. Maltzurtasunez ari dana. J: Maltzuekari, trebekeritsu, zakatz. Malzuŕ.

maltzuf-antzeko, (maltzurtasun): *ŕzond*. Maltzuŕa bezela ari dana.

maltzuŕeria. (maltzurtasun): *iz*. Tkus.: Maltzurkeria,

MALTZURTASUN. *iz*. Atnaŕutsua danaren tasuna. i: Amafukeria, azpikeri, fttarzun, kiskiltasun, maiña, malmuztasun, siñezi, soma, somagaŕi, zaborkeria, maltzurkeria, txikana, zalukeria, zabokeria, zarkeria, zuurkeri, (iruzurpen): *Z*. Amaŕuzko izakera. *iI* (alegikeri), (aŕangura), (atzipe), (azpikeri), (eskuantzc), (eskuarte), (itzalgaitz), (malmuzkeri), (malmuzketa), (susmo), (zurtasun).

maltzurtu. (maltzurtasun): *ad*. Maitzuŕa egin edo biurht.

malura. (usteldura); iz, Ustelduta cgotca.

mnluskatu. (mamurketa): *ad*. Ikus.: Mamurtu. J: Mamurketa egin, maiuskau, zeta, marduskatu, matxatu, murkukatu. (zapa): *ad*. Zapata. J: Ikus.: Lardakatu, maluzkau, mamuztu, mastrakatu, matrikatu. (natiadura): II *ad*. Naŕiaduraz egin.

maluskatzeko. (mamurketa): *izond* Mamurtzekoa dana.

maluskau. (zapa): *ad*. Ikus.: Maluskatu. I: Lardakatu, mamuztu.

maluso. (mamu): *iz*. Ikus.: Mato, Mamuka, pilaf.

maluta. (arto): *ft*. Artaburua inguratzen (Mena, j: Mokolo, boŕuztu. J: Malasto. (eduf): *iz*. Odeyetatik jausi of dan edutaren zatitxo bakoitza. J: Mato, malota, madol, maro, pfl-pil, xipirta.

malutsa, Out): *iz*. Txindufiak ateratzen duten Iota.

malutz. (lodiera): *izond*. Lodi xamaŕa dana. (mardultasun): *izond*. Ikus.: Emoile, emokoŕ, martzcl.

maluzkau. (zimeldura): *ad*. Ikus,: Zimeldu. J: Istu, maŕoiztu.

maluztasun. (marduitasun): is. fiats.; Mardultasun, 1: Malastasun.

maluztu. (mardultasun): *ad*. Mardul egin.

maizo. (azao): iz. Ikus.: Azao. J: Aultzau, aorta. (soliltasun); *izond* Ikus.: Malso. J: Malts°.

mala. (mailuz-landura): iz. Iii mutuŕ dauzkan ingudea. (zurubi): *iz*. ikus.: Maila. J: Zanko-mail, zanko-mul.

mala-mala. (ibilera): *iz*. Astiro ta nekez ibiltzea. J: Maio-malo, tikili-takala, tikili-tokolo, tinkili-tankala, tinkin-tankun, tinkon-tinkon, tinkulun-tankulun, tiŕiko-taŕako, tunka-tunka, xiŕi-xaŕa, zangu-mangu, zingultt-zangulu.

maladi. (zombi): *iz*. ikus.: Zurubi. J: Labetz.

malarazi. (mailegu): *ad*. Maileguz artu-eragin.

mataf. (babaŕun): iz. Ikus,: Babaŕun. I: Indaba.

malasto. (arto): is. Arta burua inguratzen duena.

malatu. (koukiltasun): *ad.* Zeribait konklltasunak egin. (meta): *ad.* Bela& metactan ipiñi. (belaŕ): II *ad.* Berbera.

malatu-une. (konkiltasun): iz. Zeribait egindako konkiltasuna.

male-sagaf. (sagaŕondo): *iz.* Aundi, urtsu ta oso goiztaŕa dan saga/a.

maleatu. (mailegu): *ad.* Maileguz eskatu edo artu. j: Malebatu, malegatu.

malebatu. (rnallegu): *ad.* Ikus.: Maleatu. j: Mategatu.

malebu. (mailcgu): is. ikus.: Mailegu.]; Jesapen.

malegatu. (mailegu): *ad.* Ikus.: Mateatu. Matebatu.

malegu. (mailegu): *iz.* Ikus.: Mailegu.

maleztu. (arta): *iz.* Artoaren cnboŕa.

malo. (gabi): *iz.* Aŕiak apurtzeko bumizko gabia. I; Ikus.: Gabi. j: Kalaska. (late): *iz.* Bald asko dagoen laŕea. (belaŕ): II *is.* Berbera.

malo-malo. (berantasun); *adand.* Astiro ibiltzea. j: Mala-mata.

malokatu. (biguntasun): *ad.* Ikus.: Bigundu.

malutasun. (aultasun): is. Tkus.: Aultasun. I: Erbaltasun.

main. (gabi): *iz. Thus.:* Mailu. : Maluke.

malu-joka. (gabi); *adond.* Ikus.: Maitu-joka, j: Maituka. (tanpa): *adond.* Berbera.

ra ᵍa-matt. (gabi): *iz.* Oso aundia dan mailua, olaetan erabiltzen dana.

malubi. (naŕubi): is. Ikus.; Malubi. Malugai, malugi.

malugai. (maŕubi): *iz.* Ikus.: Maŕubi. Malubi, malugi.

inning!. (maŕubi): iz. Thus.: Maŕubi. j: Malubi, malugai, matuki.

maiuka. (gabi): *adond.* Ikus.: Maituka. j: Mailuketan.

malukari. (gabi): *ŕzond.* Bars.: Mailukari.

malukatu. (gabi): *ad.* Ikus.: Maitukatu. I: Mailuzkatu. (tanpa): *ad.* Berbera.

maluketa. (gabi): *iz.* Bars.: Mailuketa. Mailukots.

matuki. (gabi): *iz.* Ikus.: Maitu. j: Main, matrailu. (rnaŕubi): iz. Ikus.: Maŕubi. I: Malugi, mariguri, maŕobi, maurgi, mauri, oilobio, pantexta.

maiukio. (maŕubi): *iz,* Maŕubi txikia. Ikus.: Maŕubi. I: Malukio.

mauura. (atz-nai); *iz.* This.; Azkure. ltxaŕc.

maturi. (maŕubi); is. Ikus.: Maŕubi, I: Malubi.

inaluti. (maŕubi): *iz.* lkus.: **Malubi.** Mailuki.

maluskatu. (zapaldura): *ad.* ikus.: Mailuskatu. j: Maiiuztatu.

mama. Cubit): *is.* Edateko ona dan **ubila.** (edari): iz. Onenekoa dan ardoa edo sagardoa.

mama-goñ. (edari-bizi): *is.* Ikus.: Edari-bizi. j: Ardo-bizi, paniantun, iintifin.

mama-gozo. (ardo): is. Gozoa dan ardoa.

mamala. (ergeitasun): (*wad.* Emit-tune cdo neska ergela.

mamanton. (aurtzaro): *iz.* Lodia dan auŕa. (lodiera): is. Berbera.

mamanton-gonagoŕi. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Amona gona gat. j; Katalingoŕi, amona gona-goŕi.

mama°. (mamu): *is.* ikus.: Kuxo. Kurtsa, zomoŕo, mamalo, mamaŕo, mamua, mono.

mamaŕ. (aŕain): *iz.* ltxasoko aŕain-mota bat.

mamaĺa. (emakume): iz. Baldaŕa dan emakumea. (baldartasun): *iz.* Berbera.

mamafao. (zomoŕo): *ft.* Ikus.: Lipo. Lap; satz.

mamato. (mamu): *ft.* Ikus.: Kuxo. Mamaa. (zomoŕo): *iz.* Lurpeko zomofoa. (aultasun): II ŕz. Gizon aula.

mamaŕo. (kriketasun): *izond.* Kriketasnnez ari dana. (maltzurtasun): *izond.* ikus.: Amaŕuti, amaŕutsu.

mamartolo. (txori): iz. Ikus.: Belatxiko. I: Burgoi.

maman. (ergeltasun): izond. Ikus.: Astakaiku. j: Asta-kirten.

mamelo. (gozoki): is. Ikus.: Koxo.

mami. (buno-irin): *iz.* Miñean ernamiña inguratzen duen buno-iriña. (biguntasun): *iz.* Ogi ta arnarien zati biguna. j: Mamin. (adiskidetasun); jj is. Biotzeko adiskidea. j: Mamin. (esne): II *is.* Gazta egiteko gaxuretik ateratzen dan gays. I: Putxa, gatzatu, zanbemn, xanbcruu,zenbera,zenberauen, zenborena, zeubra, zenbron, zendcreben, zenderen. (luŕ): iz. Ona dan lutra.

mami-ezin. (ubil): *izond.* Mamitu ezin ditckena.

mami-gabetu. (kentze): *ad.* Manila kcndu.

mami-irudi. (irudigintza): iz. Ikus.: Irudin.

mami jario. (lodiera): *iz,* Oso lodia dan flotilla. j: Mamurka, monists, mamutz.

mami-kentzeko. (kentze): *frond.* Mania ateratzekoa dana.

mami-oŕi. (oŕi): *iz.* Mamitsua dan ohs.

mami-ofidun. (oŕi): *izond.* Mani-oŕia daukana. j: Mami-oŕizko, mami-oritsu.

mami-olitsu, (oŕi): *izond.* Ikus.: Mami-o idun. j: Mami-oŕizko.

mami-oñzko. (oŕi): *izond.* lkus.: Mami-oŕidun. j: Mami-ofitsu.

mami-zuku. (zuku): iz. Ai-zulcua.

mamidun. (biguntasun): izond. Mamia daukana.

mamidura. (ogi): iz. Ogi garaua, papurtuta.

mamigaŕi. (sandal): *izond.* Mamitu ditekena, sendartu ditekena. Ziabilgaŕi, ziapilgaŕi.

mamitcatu. (ogi): *ad.* Mamiduraz estali.

mamiki. (adiskidetasun): *adond.* Biotz-biotzez ari-izatea.

mamilari (sendaŕ): *izond.* Ubilak sendartu ditzakena. Ikus.: Sendurtu. Ziabilari, ziapilari.

mamin. (biguntasun): iz. Ikus.: Mami. (adiskidetasun): *iz.* Berbera. (urdail): iz. Ansnarlarien urdailean, esnea mamitzeko dagoen gays.

mamindu. (ningaztasun): *ad.* Esnea galdu. j: Mamitu. (esne): *ad.* Berbera.

mamintsu. (biguntasun): *izond* Mamiña daukana. j: Mamitsu, mamizko, mamizu.

mamintsuki. (adiskidetasun): *adond* Biotz-biotzez ari-izatea.

mamintza. (lodiera): iz. Lodierak ugari izatea.

mamitasun. (adiskidetasun): *iz.* Blots-biotzekoa danaren bereiztasuna.

mamitsu. (biguntasun): *frond.* Ikus.: Mamin€su. j: Mamizko, mumizu.

mamitu. (manna): *ad.* **Tanpak** eman. (sandal): *ad.* **Esnea** gatzatu. j: Ziabildu, ziapildu. (luŕ-lantze): !ʲ *ad.* **Luŕa** ondo landu. (mingaztasun): ᵢⱼ *ad.* Ikus.: Mamindu. (esne): II *ad.* Barbera.

mamitzaile. (sandal): *Land.* Mamitzen ducna. I; Ziabiltzaite, ziapiltzaite.

mamitze. (sandal): *iz.* Mann biurtzearen egipena. j: Ziabiltze, ziapiltze.

mamiz. (asoin): *adond.* Asoiñez ari-izatea.

mamizko. (biguntasun): *(sand* Ikus.: Mamintsu. j: Man-titan, mamizu.

mitmizu, (biguntasun): *frond.* Ikus.: Mamintsu. Mamitsu, mamizko.

mamo. (oaŕI): *iz.* Zofr ta arkakusoak, (ergeltasun): *izond.* Txobxoloa dana.

mamoiJo. (katamalo): iz. ikus.: Katamalo. J: Kukmnaŕo, marmo, moxu-xarko, mozoŕo.

mamola. (bigot-dawu): *iz.* Mamintsua dan zatia. J: Mamul, mamuniak.

utamolo. (azta): *izond.* Aztuna dana. (gogortasun): *i ond.* Gogoŕa dana.

mamoña. (katu): iz. Ikus.: Katu. I: Aldo, Mafia.

mamof, (auskortasun): *izond.* Eŕaz autsi ditekena. (gaztezaro): *izond.* Gaztea dana. (gaŕ): JI iz. Gartsua dam txingafa.

mamofo. (zomm|o): *iz.)kus.:* Zomoŕo. J: Fisti, mamuŕu, mamutz, pixtia, poxoŕo, takori. (mama): *iz. Ikus.:* Kuxo. J: Mamao, mamua, moxolo; okili-maŕo, santa bafauka.

mamortasun. (bereiztasun): *iz.* Biguna danaren hereiztasuna.

mamortu. (birloraldi): ad. Soŕ-gorturik grata. j: Mamortuta geratu. (MO: *ad* Lida arjndu.

mamortuta gcratu. (birloraidi): *ad.* Ikus:: Mamortu.

mamoxo. (zomoŕo): iz. Ikus.: Burburio. Babutitxa, kotxo, momoxo.

MAMU. iz. Trudimenean cdo begiai itxuratzen diran ikusketa edo ireltsoak edo zomoŕoak.: Altama, amcts-nste, gerixeti, kuku, lonpipa, zaku, mamua, zinkilimaŕo. (zomoto): *iz.* Koskoduna dan mamoŕo aundia, zintzuf-csteko arnasaldikoa, human ayafak, iru bikoko anka to geycnctan bi bikoko ega dituena. (katamalo): 19 *iz.* Arpegi paŕegafiaren itxura daukan kartoi, oyal edo beste gayezko data, noun batek bare aurpegia estaltzeko dana. J: Mozofotuta dagoena. J: Mozoŕotutzeko jantzia. (ergeltasun): J] iz. Adin eta antee €abuŕekoa dana; urge', zozoa, xaloegia dana. *II (crabc),* (gaigabetasun).

mamu-antzeko. (mama): iz. Mamuaren antza dueua.

mamu-aŕaba. (aŕautz): iz. Zomoŕoen aŕautz txikia.

mamua. (mamu): *iz.* Boas.: Kuxo. I: Mamofo, mamao, mama, zaku.

mamuka. (mama): iz. Ikus.: Mato. I: Maluso. (jolasbide): *iz.* Aurpegia estaltzean auŕek dagiten jolasbidea.

mamukeria. (mama): *iz.* Mamas data-ta egiten den gaiztakeria. j: Mamuki.

mamuki. (mama): iz. Ikus.: Mamukeria.

mamuldo. (landare): iz. Ikus,: Malba. Malma, zibuin.

mamul. (biguntasun): *iz.* Ikus.: Mmnola. I: IvTamuniak.

mamula. (sagaŕondo): *iz.* Sagardoa egiteko sagat ona, gozo, zuri to Lodi xamaŕa dana.

mamunt:di. (biguntasun); iz, Ikus,: Mamola. j: Mamul.

mamurka. (lodiera): *izond,* ikus.: Mamijaro. I: Mamuts, mamutz.

MAMIJEKETA. iz. Azkuñak ortzakaz zatitu ta txikitzearcn egipena. Kaŕuakatze, maŕuskatze, xcaketa, xeatze. II (ausikidura), (urdail), (zeakadura).

mamurlo. (zomoŕo): *iz, Ikus.:* Labatxori. Labe-zomofo, mamutza.

mamufeta. (ardo): ŕz. Ikus.: Limuŕeta.: Fardilo, mimuŕeta, mustio.

mamuf-giaŕ. (giñaŕe): *iz.* Beko matelczuŕajasotzeko dagien giñaŕea.

mamuñi. (zomoŕo): *iz,* ikus.: Zomoŕo. Mamuŕo, mamoŕo.

mamurtu. (mamurketa): *ad.* Mamurketa egin. j: Maluskatu, maluskan, marduskatu, matxatu, maxkatu, zeta, mazkatu, murkukatu, murtxikatu. (zomoŕo): *ad.* Zomoŕoa Matta.

mamurtoaile. (mamurketa): *izond.* Mastekatzen duena,

mamurtzeko giaf. (giñaŕe): iz. Mastekatzeko erabiltzen dan gtñaŕea. J: Ormaza-giaŕ. (mamurketa); *iz.* Berbera.

mamuts. (lodicra): *izond.* Ikus.: Mamijario. !; Mamurka, mamutz.

mamulo. (zomoŕo): iz. Zomoŕo txikia. J: Mamutx, mamuxka.

mamutu, (katamalo); *ad.* Katamalo ipiñi ta erabiĺi. (ergeltasun): *ad.* Zozotu. *il* Emakume bat: Zozotu. Ii Gizon bat: Kokotu.

mamutx. (zomoŕo): *iz. Ikus.:* Mamuio. Mamuxka.

mamutx-jale. (zomoŕo): *izond.* Zomoŕnak jaten dituena.

mamutxo. (abere): *iz.* Abere txikia.

mamutz. (lodiera): *izond.* ikus.: Mamijario. J: Mamurka, mamuts. (zomofo): *iz. Ikus.;* Zomofo. ;: Mamoŕo, mamuzka, marbalo, marmalo, marmotx.

mamutz-sail. (zomoŕo): *iz.* Zomoŕosaldoa.

mamutza. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Labatxori. Mamurlo.

mamutzaŕ. (abere): iz. Aspaldi-aspaldiko elefante manna, (katamalo): Katamalo aundia, (makestasun): *iz.* Ikus.: Bidutzi, j: Apotoro.

mamuxel. (gizonkil): *iz.* Ikus.: Andare. Anderexko.

mamuxka. (zomofo): iz. Ikus.: Mamuto. Mamutx.

mamuzlca. (zomoŕo): iz. Ikus.: Zomoio. J: Mamutz.

mamuztasun. (lodiera): *iz.* Lodlera aundia.

mamuztu. (zapa): *ad.* Ikus.: Lardakatu. J: Maluskau, maluskatu.

men. (almen); *iz.* Ikus.: Almon. J: Alga. (auzupen): *iz. Ikus :* Anzupen. (emanketa): Jj *ad.* Eman ilzaren laburpcna.

mana. (azpegi): *iz.* Ikus.: Azpegi. Begitaite, arkoi, (atsegintasun): iz. On eta atsegiña dana. (naretasun): JJ iz, Ikus.: Ivaretasun. : Lasapen. (antzutasun): Jj *ŕzoacl.* Antzua dan (abereai burm esaten da). (bereiztasun): *iz.* Ikus.: Izakera. (zurtoin); jJ *Jo,* ikus.: Muski€. : Lilika, €ilitxa. (ezkontza): 1i *iz.* Ezkon-deya. (aginpide): II *ad* Manatu aditzaren zeingabea. (into): IJ *iz.* Ebertaŕei basamortuan goitik zetorkien, iztzaren antzeko, azlcufia.

mana-efez. (erabilkuntza): *izond,* Erabiltzcko eŕeza dan. : Ikus.: Manacŕex.

manabelaf. (bald): *iz.* Ondaf-muruetau bizi clan betaŕa.

manabide. (aginpide): *iz. Ikus.:* Aginpide.

manaefex. (esangipen): *izond.* Betts.: Esaucko. J: Esangin, manayakoŕ, mauakoŕ.,(erabilkuntza): *izond* Erabiitzcko eŕeza dana. j; Mana-eŕez.

managaiiu• (lanabesa); *iz.* Agintzeko lanabesa. (aginpide): *iz.* Berbera.

managaitz. (esangaizpen): *izond.* Esanekoa ez dana.

managaiztu. (esangaizpen): *ad.* Binŕiegin. J: Bums.: Asaldalu.

managañ. (esangipen): *izond.* Agindu dakiokena.

manakizun. (esangipen): *iz.* Agintzekoa dana.

inanalcoŕ. (esangipen); *frond.* ans.: Esaneko. Js Manaefex, manayakoŕ.

mauakuntza. (aginpide): *iz.* Ikus.: Agintza. J: Manamendu, m ash, manukuntza.

manalari. (aginpide): *izond.* Agiutza ematen duena. I: Manari. I: Manatari.

manamendn. (aginpide): iz. Ikus.: Agiutza. I: Manakuntza.

manari. (aginpide): *izond.* Agintza ematen duena.

manaspen. (aginpide): iz. Aginpidea eukitzea. I: Manazpen.

manaspeneko. (menpetasun): *izond.* Menpetasunean dagoena.

manasta. (otaf): iz. Ikus.: Otal. I: Otzara, san, otzare.

manata. (otseinketa): *iz. Ikus.:* Otsein.

manatu. (sakitura): *ad.* Norbait elbaritu. (emanketa): *ad.* Emanketak egin. (aginpide); II *ad.* ikus.: Agindu. (auzupen): *ad.* Baimena eman. (artziabartza): II *ad.* Ikus.: Ezereztatu. I: Ezereztu, ezeŕeztatu,ezeŕeztu. (eraindu): II *ad.* Ikus.: Eraindu.

manatzaile. (aginpide): *izond.* Agintzen duena. I: Manatzale, manazale.

mauetzale. (aginpide): *hand.* ikus.: Manatzaile.

manatze. (aginpide): iz. Agintzearen egipena.

manayagaŕt. (esku): *izond.* Eskuz erabili diteka.

manayago. (calm): iz. Gauzak eskuz erabiltzea.: Manayamendu.

manayakizun. (esku): iz. Eskuz erabiltzekoa dana.

manayalcoŕ. (esangipen): *izond.* Ilnts.: Esaneko. : Manaeŕex, manakin', manayukot.

manayaldi. (esku): *iz.* Esknz erabiltzea.

manayamendu. (esku): *iz.* Ikus.: Manayago.

manayatu. (jaurtaritza): *ad.* ikus.: Janti. ^: Yauŕi.

manayatzaile. (esku): *izond.* Eskuz erabiltzen duena. J: Manayatzate.

manayatze. (esku): is. Maniatu egitearen egipena. : Manayu.

manayu. (esku): iz. Ikus.: Manayalze.

manbul. (biguntasun): iz. Mamitsua dan zatia.

manburdi. (orga): *iz.* Mandoz eramaten dan gurdia. : ikus.: Mandagurdi.

manburtzain. (orga); *izond.* Manburdia zaintzen duena.

maud-alde. (mando); *iz.* Jkus.: Mandaketa.

mand-apo. (azazkal); iz. Mandoen bezelako apoak dauzkan zaldi ado beoŕa. : Mandapodun, mando-azkazal. (mando): *is.* Berbera.

maud-egun. (luŕ-lantze): *iz.* Mandan=nc bikoteak egun batean golde dezaken luŕa. I: Mando-egun.

mand-eme. (mando): *iz.* Mandoaren ernes. J: Manda-eme, mandourux.

manda. (mando): iz. Mando itzaren aldakuntza.

manda-gardu. (kardabera): *iz.* Latza dan kardabera.

manda-sail. (mando): *iz.* Mandaemeen saidoa, Manda-taldc, mando-sail, mando-saldo, mando-lalde.

manda-sari. (zerga): iz. Nunbaitetik mandoak igarotzeko ordaindu beat zan zerga. (mando): iz. Berbera.

manda-talde. (mando): *iz. Ikus.;* Manda-sail. I: Mando-sail, mando-saldo, monde-tattle.

manda-uso. (uso): *is.* Mendiko usaa. Basuso, pagauso, zolutna.

mandabela. (egazti): is. Aundia dan bola.

mandabela!. (belaŕ): *is.* Lastoa bezin lodi ta gogoŕa dan belafa.

mandabela. (ogi): *iz.* Ogia beam zabata dan zeta. k: Mando-feta, mando-geta.

maudabide. (bide): *is.* Mandoekin ibiltzekoa dau bidea. Mandobide.

mandaburu. (sagaŕondo): *iz.* Sagat-mota bat. I: Mandaka.

mandacme. (mando): *iz.* Mandoaren emea.

mandabeŕa. (peŕa): iz. Mandoai jartzekoa dan peta. (manda): *is.* Berbera. (ogi): i *iz.* Ogiaren zeta aundia.

mandagare. (zeiñu): *is.* Zintzaŕi aundia.

mandaguraiza. (artazi): iz. Mandoai ilea moztutzeko artazi berezia. Mandaiztuŕ, mandartazi.

mandagurdi. (orga): *iz.* Mandoz eramateko orga. j: Ikus.: Manburdi.

mandaira. (ximus): iz. Ximusen bidez egiten dan lotura. (sendabidekintza): *iz.* Beragaŕi bezela erabiltzen dan agiriko sendagai biguna.

mandaitu. (zeakadura): *ad.* Sagatak zeakatu. (sagatondo): *ad.* Berbera. (matzerdura): II *ad.* Tanpaka matzertu.

maudaiztuŕ. (artazi): *iz.* Ikus.: Mandaguraiza. I: Mandartazi.

mandalca. (sagatoudo): *iz.* Sagat-mota bat, I: Ikus.: Mandaburu.

mandakeria. (basatasun): iz, Ikus.: Basakeri. Oyankeri, piztikeria, otsokeria, zakartasun.

mandaketa. (mando): *iz.* Mandaemeen saldoa. I: Mand-alde. (bakatasun): *is.* Askakeria, mandakeria.

mandaketari. (mando): *izond. Mandoak* zaintzen.dituena.

mandaki. (mando): *izond.* Mandoai dagokiena.

mandako. (manda): iz. Mando txikia. f: Mandoka, mandoko, mandosko, mandoxko.

mandalora, (tore): *iz.* Munietan sortzen diran loreak.

mandamaats. (mats): is. Garau aundiak dauzkan mates.

mandamutil. (esku-langintzak): iz. Artzaiñaren mutila.

mandapetesila. (landare): *is.* Ikus.: Lertxun-moko. j: Kurlo-belat, mando-peŕesil.

mandapodun. (azazkal): *is.* Ikus.: Mand-apo. : Mando-azkazal.

mandari. (madariondo): *iz.* Ikus.: Madari.

mandarijatu. (egosketa): *ad.* Gcyegi egosi.

mandarlco. (etatz): *iz.* Ezpcl-etatza.

manda!. (mando): is. lkus.: Mando. (: Mando-at, maño. (ximus): *iz.* teas.: Mantaŕ.: Txapiata, loizokia. (praka): II *iz.* Ems.: Amantal. I: Mandate, mandeŕesa, mandeŕeza. (cfatz):) *iz.* Labea garbitzeko laba-ipizki. : Ikus.: Labaipitx.

mandaŕan. (zeiñu): *iz.* Man aundia.

mandaŕi. (zeakadura): *is.* Zokoŕak zeatzeko aŕi-alpeta.

mandaŕo. (eŕatz): *iz,* Ezpel-etatza. Mandarko.

mandartazi. (artazi): **is.** Mandoai ulea moztutzeko artazia.

mandartxo. (praka): is. Amantal txikia.

mandaska, (abeltegi): *iz.* Maodocntzako aska.

mandaskaratu. (abellegi): *ad.* Mandoak beren askara eraman.

mandasketa. (abeltegi): *iz.* Mandoentzako edaska.

mandatalari. (ordezpen): *izond.* Ikus.: Artckari.: Arteko,

mandatalgo. (ordezpen): *iz.* Mezuak egiteko ordaintzen dana.

mandatari. (ordezpen): *izond.* Mezuak cgiten dituena. (men): *izond.* Berbera.

mandataritza. (ordezpen): *iz.* Ordezkariaren lanbidea.

mandategi. (abettegi): *is.* Mandoentzako korta. : Mandiru, mandokorta, mandotegi. (mando): *iz.* Berbera.

mandatresna. (abere-tresnak): *iz.* Mandoai jartzen zaizkien abere-tresnak.

mandatu. (mezu): *is.* Ilacs.: Mezu, I, Mandata.

mandatu egin. (ezkontza): *ad.* Ezkontzeko emakume bati oskatu.

mandatu isil. (estalpen): *iz.* lsilean egiten dan gezna. J: Isileko mandatu, mandatu-ixil.

mandatu-egile. (ezkontza): *izond,* Ezkontzeko emakume bati eskaria egiten diona.

mandatu-emaile. (ordezpen): *izond.* Mezua ematen duena. (mezu): *ŕzond.* Berbera.

mandatu-eskutitz. (gutun): iz. Idatzita ematen dan mezua. (agerkai): *iz.* Berbera.

mandatu-gile. (ordezpen): *izond.* Gezna ematen duena.

mandatu-itzaldi. (izkintza): *iz.* Mezuaren itzaldia.

mandatu-ixilka. (mardail): *adond.* Abots meaz ari-izatea. I: Mandatuka.

mandatudun. (duintasun): *frond.* Eŕiren bat jaurtzeko ematen zioten jauna.

mandatuka. (mardail): *adond.* Ikus.: Mandatu-ixilka.

mandatukt. (mando): *iz.* Mando aundia.

maudauli. (euli): *iz.* Ikus.: Mandeuli. I: Mando-euli.

mandaz. (esne): iz, Esnearen apaŕa.

mandazai. (esku-langintzak): *izond.* Mandoak zaintzen diteena. J: Mandazain, mandozain.

mandazaibide. (sai-abere): *iz.* Mendazañen bidea.

mandazain. (esku-ianginizak): *iz.* Zamariengan gauzak eramaten bizi ta ari dana. I: Eŕekardari. (loŕeta): *iz.* Langinizaz zamariekin lanegiten duena.

mandazaitza. (esku-langintzak): *iz.* Mandoak erabittzeko langinhza. J: Mandazaintza, mandozaingo.

mandika. (sabal): *iz.* Ardien sabela.

mandii. (praka): ***iz.*** Ada biltzeko oyala. Mandereko.

mando. (mando): iz. Mando (auŕen itza). (asto): *iz.* Asto (anion itza). (antzutasun): JI iz. Anizua dan emakume txikia. (azaldi); j *izond.* Naasia dan txoria.

mandoko. (mando): *iz.* Mando txikia.

mandotasun. (azaldi): *iz.* Naasia izatea.

mandelbi. (anti): *iz.* Mandoen eulia. I: Maudelu, mandeuli, mando-eldi.

mandelu. (euli): iz. Ikus.: Mandelbi. J: Mandeuli, mando-eldi.

mandereko. (praka): *iz.* liens.: Mandil.

mandercta. (oyai): *iz.* Tzara bat zerbaiteaz betcrik egotea.

mandeŕe. (praka): *iz.* Ikus.: Amantal. Mandaŕ, mandeŕesa, mandeŕeza.

mandeŕesa. (praka): iz. Ikus.: Amantal. Mandaŕ, mandeŕe, mandeŕeza.

mandefeza. (praka): iz. ikus.: Amantal. I: Mandaŕ, mandate, mandeŕesa.

mandeuli. (euli): *iz.* Euli aundi ta beltza. ^; Mando-eldi, tnando-euli, mandouli, manduli.

mandigo, (etxola): *iz.* Ikus.: Etxola.

mandilca. (urdail): *iz.* ikus.: **Urdail.** J: Egostoki, mardika, pantika, printika. (abere): *iz.* Abereen gatzagia.

mandikaki, (sabel): ***u.*** Sabeleko aragia, lodikera.

mandikeria. (salokeri); iz. Ikus.: Salokeci. I: Jatekcri, mizkineri.

mandii. (bonbonkada): *izond.* Bonbonkeriz ari dana.

mandio. (garau): *iz.* Ikus.: Aletegi. Aletoki, mandiota. (itxitura): *iz.* Esolez egindako Itxitera. (abeltegi): JI *L.* Agolzez estalitako korta. (estalune): *iz.* Teilaz estalitako estalunea.

mandio-sari. (saineuŕi): *iz.* Gamma mandioan gordeizoagatik ordaintzen dana. (zerga): *iz.* Berbera.

mandio-tximeleta. (txori): *iz.* Txori txikia.

mandio-zai. (zaintza): *Lund.* Mandioa zaintzen duena. (garau): *ŕzond.* Berbera.

mandioratu. (garau): *ad.* Garaua mandioan sartu.

mandiota. (garau): ŕz. Ikus._ Aletegi. Mandio.

mandira. (oyal): iz. Ikus.: Izara. J: Maindire, mandre. (burusi): iz. Berbera.

mandiru. (mando): iz. ikus.: Mandategi. Mandokorta, mandotegi. (abeltegi): *iz.* Berbera.

MANDO. *iz.* Nastetako laureskua dan aberea; asto beoŕetik naiz zaldi astamatik sortua. I: Mandaf, mando-af, maim, mulu. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana. (antzutasun): II *ŕzond.* Igalirik ematen ez duena, onuragaŕirik sorterazten ez duena. I: Semerik ez duen ernes. (aŕaildum): 14 *iz.* Orpoan naiz eslcuan eta abaŕ egiten dan artesia. (gogortasun): JJ *iz.* Nekaldirako gogoŕa, biotzez sorgoŕa. (luŕa): Ji *iz.* Askatzen dan luŕa. (ama): Jj *iz.* Bare semeak oso gogorki azitzen duen ama. (aundiera): JJ *izond.* Aundi ado latia dana. fI (Txiki-zentzunaz erabiltzen dan "zoŕi" itza, "mando ¨ bestearen aurka esaten da). // (abel-azkuntza), (kotzo), (mandotasun), (sai-abere), (ugazlun).

mando olo. Ma): *iz.* Ikus.: Basa-olo.

mando urdiñak, (nagi): *izond.* Lanerako uagi dana. (tan): *izond.* Berbera.

mando zaaf. (zekenkeri): *izond.* Zekena dana.

mando-anda. (arkux): *iz.* Ikus.: Arkux. Gangarail.

mando-ao. (an): iz. Ao aundia,

mando-af. (mando): *iz.* ikus.: Mando. Mandaŕ.

mando-azlsazal, (azazkal): *iz.* ikus.: Mand-apo. I: Mandapodun. (mando): *iz.* Berbera.

mando-belaf. (landare): *iz.* Aakarkaria dan landarea; bare loreak azpedaŕ-margoa dote ta tindatzeko erabiltzen dira; eta bare miñak egaztiak gizen-arazteko erabiltzen dira. I: Mando-bilo.

mando-beof. (mando): iz. Mando-eme antzekoa dan beaŕa.

mando»egun. Out-lantze): *iz.* Tkus.: Mand-egun.

mando-eldi. (euli): *ŕa.* Ikus.: Mandelbi. I: Mandelu, mandeuli, mando-euli, mandouli.

mando-eme. (mando): *iz.* Ikus.: Mand-srne. j: Mando-urux.

mando-eraentzaile. (maizterkuntza): *izond.* Mandoak alogeraz uzten dituena. J: Mandoketari. (mando): *ŕzond.* Berbera.

mando-etota. (eyeraldi): *iz.* Mandoaz dabilen cyora.

mando-eull. (euli): *iz.* Ikus.: Mandeuli. J: Mando-eldi, maudouli, manduli.

mando-fefa. (ogi): ŕz. Ogia bera bezin zabala clan Leŕa. Buts.: Mandabefa. J: Mando-geŕa. (zati): iz. Berbera.

mando-gefa. (ogi): *iz.* Ikus.: Mandabeŕa. J: Mando-feŕa.

mando-gurdi. (orga): iz. Mandoz erabiltzen dan zalburdia. (mando): iz. Berbera.

mando-intxauf. (intxauŕondo): *ft.* Intxauŕ oso aundia.

mando-lapuf. (lapuŕeta): *izond.* Mandoak ostuizen dituena.

mando-pefesil. (landare): ŕa. ikus.: Lertxun-moko. j: Mandapeŕesila.

mando-sail. (mando): *iz.* Mos.: Manda-sail. I: Mando-saldo, mando-taide, manda-talde.

mando-saldo. (mando): iz. ikus.: Manda-sail. : Mando-sail, mando-talde, manda-taide.

mando-talde. (mando): iz. ikus.: Manda-sail. I: Mando-sail, mando-saldo, manda-talde.

mando-uztaŕi. (uztaŕi): *iz.* Mandoemeen uztaña.

mando-zzldi. (sai-abere): is. Mando antzekoa dan zaldia.

inandobide, (bide): *is.* Thus.: Mandabide. (mando): iz. Berbera.

mandoburu. (sagaiondo): *ft.*

mandoka. (mando): *iz.* Ikus.: Mandako. I: Mandoko, inandosko, mandoxko.

mandokeria. (anicerkeri): iz. Ikus.: Ankerkeri. I: Gogorkeria. (baldartasun): *is. Ikus.:* Baldartasun. I: Kertenkeria, moldagaizkeria, pafokeria, pizutasun, eŕebeskeria.

mandoketa. (mando): *adond.* Mandoen bila ari-izatea. (zama): *iz.* Mando balek eraman dezaken zama. (ugaritasun): II *iz.* Mando-talde aundia.

mandoketari, (maizterkuntza): *isond.* Ikus.: Mando-eraentzaile. (mando): *izond.* Berbera.

mandoko. (mando): ŕz. Ikus.: Mandako. I: Mandoka, mandosko, mandoxko.

mandokorta. (abeltegi): iz. Ikus.: Mandategi, I: Mandiru, mandotegi. (mando): iz. Berbera.

mandokume. (mando): *iz.* Mando txikia.

mandol, (belaŕ): iz. Belaf-idoŕa meta.

mandolatu. (biribilkapen): *ad.* Oyalez bildu.

mandomoxtale. (mozketa): izond. Mandoai isles moztutzen diena. I: Mandomozle.

mandomozie. (mozkcta): *izond.* Ikus.: Mandomoxtale.

mandorapiio. (korapilo): *iz.* Korapilo sendoa.

mandosko. (mando): *iz. Ikus.:* Mandako. Mandoka, mandoko, mandoxko.

MANDOTASUN. *is.* Bitarikoak diran bi share edo bi bclarkiek ernarazitakoak duen tasuna. ii (abel-azkuntza), (abelizti), (antzutasun), (azaldi), (kunde), Orlando), (caste).

mandotegi. (abeltegi): is. Ikus.: Mandategi. : Mandiru, mandokorta.

mandots. (gaztañondo): ŕs. Ikus.: Kirikiño, I; Lakatz, lokots, lokotz, morkots.

mandofu. (gogortasuu): *ad.* Gogoŕa biurtu.

mandotze. (gcikuniza): *iz.* Ikus.: Gcikuntza.

mandouli. (cut* *iz.* Ikus.: Mandenli. I: Mando-cldi, mando-euli.

mandourux. (mando): *iz.* Ikus.: Maud-eme. I: Mando-eme.

mandoxko. (mando): is. Ikus.: Maudako. I: Mandoka, mandoko, mandosko.

mandoz. (mando): *adond.* Zamariak aldatzean zamak eramateko eraz ad-izatea.

mandozaingo. (csku-langintzak): iz. Ikus.: Mandazaitza, : Mandazaintza.

mandozko. (mando): *izond.* Mandoai dagokiena.

mandra. (ur-legoŕeko): iz. Ikus.: Apotxoŕi, j: Aŕabio.

mandran. (alpeŕatdi): *frond.* Alpeŕa dana. I: Mandren.

mandrankeria, (alpeŕaldi): *iz.* Ikus.: Alpefaldi. I: Alpeŕeri, mandrelkeria, oporkeri.

mandre. (oyal): *is. Ikus.:* Izara, I: Maindire, mandira.

mandrelkeria. (alpeŕaldi): *iz.* Tkus.: Alpefaldi. I: Mandrankeria.

mandren. (atpefaldi): *izond.* ikus.: Mandran.

mandril. (maltzurtasun): *izond.* Maltzuŕa dana,

mandro. (ogi): iz. Ikus.: Ogi. (ijitocn itza). I: Azmendu.

mandu. (zurtoin): *ad.* Muskilak atera.

manduak, (aŕaildura): iz. Oiñetan egiten diran afaildurak.

manduel, (biuñkeri): *ŕzond.* Biuŕia dana.

manduli. (cull): iz. ikus.: Mandenli. I: Mando-euli,

mandulin. (aultasun): *izond.* Aul eta cri dagoena,

manduŕ. (matzerdura): *izond* Marketsa dana.

manduñ-joilc. (eresgalu): *izond.* Manduŕia jotzen duena.

manduñxa. (mando): *iz.* Mando-emca.

manes. (gertuera): *ad.* Gertatu, gertn-izan. I: Manueta.

maneadura. (geituera): *iz.* Buts.: Gertuera.

maneoketa. (ongaŕi): *is.* Ongafiak crabiltzca.

maneatn. (gertuera): *ad.* Pats.: Manea. (norabide): *ad.* Zuzendu.

maneatzaiʲe. (azkaŕi): *ŕzond.* Sukaldean azkufiak gertutzen dituena.

maneaa. (lastertasun): *ad.* Lasteŕ ari-izan.

manent. (esangipen): *izond.* Esanekoa dana.

manentarzun. (esangipen): *iz.* Ikus.: Esangipen.l: Esanekotasun.

manera. (goua): *iz.* Zaipekoaren alboko idekidura.

mancrala, (lanabesa): *iz.* Aitzuf edo aizkoraren begitea egiteko lanabesa.

maneŕex. (bestekoitasun): *izond.* Eŕez ematen duena.

maneŕez. (mentasun): ŕzond. Mentasunez ari dana.

manes. (endeŕi): iz. Laburdi (a Benapaŕoa'koai ematen zayen izena. I: Manex.

maneskeria. (siñis-austo): *iz.* Manikeo'ren alderdikeria.

manesku. (bestekoitasun): *iz.* Esku zabala izatea.

manestaf. (siñis-ausie): *izond.* Manikeo'ren alderdikeria jaŕaitzen duena. I: Mauestiaŕ.

manexiña. (ended): *izond.* Laburdi ia Benapaŕoa'ko emakumeari ematen zayon izena.

maneyaketa. (erabilkuntza): *iz.* Erabiltzearen egipena.

maneyakof. (erabilkuntza): *izond.* Erabili ditekena.

maneyatu. (erabilkuntza): *ad.* Ikus.: Erabili,

mauga-txori. (egazti): iz. Gabai aundienetakoa dana.

mangaitz, (amiltegi): is. Ikus.: Amiltegi. Amiltoki, (zikoiztasun): *imnd.* Zikuiztasunez ari dana.

mangal. (eun): iz. Tlobian jartzen dan eons. I: Mankal. (iĺobi): iz. Berbera.

mangaltzaŕ, (zeiñu): *iz,* Mandoaren aŕana.

manganes-aŕi, (kimia): *iz.* Manganes-ordeya; bettz, ate ala urdiña dana ta lankuntzan asko erabiltzen dana.

mangau. (aultasun): *ad.* Ikus.: Auldu. Auletsi.

mangel. (sakitura): *izond.* Ikus.: Elbaŕi. Elbaŕ, trako.

mangeldu. (sakitura): *ad.* Ikus.: Elbaŕitu. Erbaildu.

mangelestu. (sakitura): *ad.* Elbaŕituta utzi. I: Mangeletu, masaldu.

mangelo. (baldartasun): *frond.* Baldaŕa dana.

mangeltasun. (sakitura): iz. Elbatituta egotea. (naŕaskeri): *is.* Ikus.: Naŕaskeri. Lazakeria.

mangelutu. (sakitura); *ad.* Ikns.: Mangelestu. I: Masaldu. (aultasun): *ad.* Ikus.: Auldu. I: Mabutu, masaldu.

mangera. (ekaitz): is. Adze zakaŕaz itxasoan izaten dan euri, jasa.

mangika. (etcnkura): *adond.* Eŕenkuraz ari-izatea.

mangoliña. (izabere): iz. Sei neurkin luzea dan izaberea, goiko bi ortz dauzkaua, bat motza eta bestea oso luzea. 1: Manlixua.

mangaliño. (maskordun); iz. Itxasoko kaŕakail-mota bat.

mangonada, (bide): iz. Mendiko bi gupien artean dagoen bides.

mangu, (mutidura): *izond.* Mutidura duena.

manguna. (gupiera): iz. Ikus.: Biurgune. ^: Biufune.

mangunatu. (ihilera): *ad.* Zearka ibili.

mangunatuz. (gupiera): *adond.* Birundak ematen edo inguruka ari-izatea.

manguna. (gupiera): *iz.* Inguruka ari-izatea.

mangurdi. (orga): *iz.* Gurdi aundia, lau gurpil dauzkana,

mangurdi-jabe. (orga): *iz.* Mangardia daukana.

mangurdi-zai. (orga): *frond.* Mangurdi bat erabiltzen duena.

mangurdikada. (orga): iz. Mangurdi batean eraman diteken **zama.**

mangutasun. (mutidura): *iz.* Ikus.: Mutidura. I: Lortasun, mukuil.

mangutu. (mutidura): *ad.* Mutidura jasan atzetan **ado.**.

manlura. (eresgalu): *iz.* **lruzoko** itxura duen eresgalua, ariak goitik bera jaŕita dauzkana ta bi eskuetaz jotzen dana. I: Manjeret.

manlura joile. (eresgalu): *izand.* Maniura jo£zen duena. I: Maniurari.

maniurari. (eresgalu): *Land.* Ikus.: Maniura joile.

manimeta. (eresgalu): *iz.* Txistu txikia. I: Txilibitu.

manjatera. (abeltegi): *iz.* Ikus.: Asks. I: Maiñatera, majadera, manjedera. (azkuŕi): ŕz. Ikus,: Swale. I: Maitera.

manjola. (aŕantza): iz. Izokiak afapatzeko sarea.

manju. (adaŕ): *iz.* Adafak euki beaŕ zituen eta eztauzkan aberea.

manjui. (stain): *iz.* Aŕañenmultzoa.

manjuret. (landare): iz. Landare-mota bat.

mank-extu. (mauka): *iz.* **Mauka** estua.

mauka. (alasa): *iz.* Ikus.: Alma. I: Aŕemaño, mankalase, marka. (tanpa): *ad.* Tanpak eman. : Makadura egin, mankatu, mankau.

mankal. (eun): *iz.* Ikus.: Mangal. (ilobi): *iz,* Berbera.

mankalase. (alasa): *iz.* Ikus.: Manka, I: Masa, I; Efedize onek bi zati dauzka; goikoak alase du izena ta bckoak manka.

mankaf. (lodiera): *iz.* Gorputz baton mukulua. I: Ikus.: Mukulu. I: Trasko.

mankafo. (malkartasun): *iz.* Oso malkartsua dan turkia.

mankartsu. (lodiera): *izond.* Mukulua duena.

mankatu. (tanpa): *ad,* Ikus.: Manka. 1: Makadura egin, mankau.

mankau. (tanpa): *ad.* Ikus.: Manka. I: Mankato, makadura egin.

mankauta. (iauliketa): *izond.* lauliketa jasan duena.

mankerdi. (eskuandet); iz. Laŕuzko bilgoa, bametik algodoya daramana ta eskuak bent gordetzeko erabiltzen dana. I: Maukerdi,

manko-largo. (mauka): iz. Minim zabala.

manka, (beso): *Land,* Esku-motza edo bcso-motza daukana.

maniixua, (izabere): *iz.* Ikus.: Mangolifia.

manpetu. (atzeraldi): *ad.* Atzeraldia egin.

manrua. (ogi): *iz.* Ijitoen izkuntzan ogia adierazteko.

mansinka. (mats): iz. **Matsaren** mueta bat.

manta. (umotasun): ŕa. Umotasunean egotea.

manta-goñ. (zomoŕo): iz. Ikus.: Amona gona got, I; Katalingoŕi.

manta-manta. (gurkadura): *adond.* **Ikus.**: Klakaka. I: Kiaka-klaka, masta-masts, mauka-mauka, mauki-mauki, poem legez jan, saro egiñikjan,zaka-zaka, zanka-zanka,

maŕita1. (praka): *iz.* Ikus.: Amantal. I: Madeŕesa, mantal-auŕeko.

mantal,aufeko. (praka): ŕz. Ikus.: Amantal, I: Mental.

mantaliña. (zapi): *ft.* Ikus.: Buru jazki. I: Burukoyal, mantelifla.

mantalpeko. (sariztatze): *iz.* Ikus.: Eskupeko. I: Eskupe-sari. (ordaintza): *iz.* Berbera.

mantaltxo. (praka); *iz,* Mental lxikia.

mantangoŕi. (zomoto): iz. Ikus.: Amona mantangoŕi.

mantardunak. (emakume): *iz.* Emakumeak.

mantaf. (piltzaŕ): *iz.* Ikus.: Piltzaf. I: Bi€ked. (sendagaikiniza): *iz.* Gcrtakuntza mardo ta itsaskoŕa. I: Loizokia, kausera, txaplata, platun, xatlata. (alkondara): I *iz.* Ikus.: Alkondara, I: Arkalora. (gauzeztasun): II *iz.* Ezertarako ez dana. (oñetako): II *iz.* Abarkaetarako euuak. I: Partan. (gaztañondo): II *iz.* Gaztañaren barneko mintza. Gaztañak ins estalki ditu: Konnutza, azala ta mantas.. (malko): II iz. Makaŕ gogoŕa. I: Ikus.: Makaŕ. I: Mekero, murin, pizta. (zikintasun): II *iz.* Soñekoetan egon diteken zikinkeria. (janztura): II *iz.* Berbera. (eunizti): II ŕz. Bameko mintza. I: **Ikus.**: Kormuts. I: Tor€ika, mans. (oyal): II tz, Oyal-zati zaŕa. I: i'ilda. (galtza): II *iz.* **Galizaren** zatia, oña estaltzen duena.

mantaŕas. (alkondara): *adond.* Emakumoak atoŕa-utsik egotea.

mantafegal. (alkondara): *iz.* Atoŕ*scan* beko zatia.

mantaŕestaile. (oyal): *iz.* **Lopilak esku-zataŕez** estaitzen dituena. I: Mantartzaile.

mantafeztn. (oyal): *ad.* Lopilak caku-zataŕez estali.

mantaf-motx. (alkondara): *iz.* **Alkondara** txikia.

mantaf-soin. (alkandara): *iz.* Atofaren goiko zatia.

mantartsu. (zikintasuu): *ŕzond.* Zikinkeriz beteta dagoena. (malko): *izond,* Makaŕak dauzkana.

mantartu. (zikintasun): *ad.* Zikinkeriz bete, (naŕiadura); *ad.* Nañadura izan.

mantartzatle. (oyal): *Load.* Ikus.: Mantaŕestaile.

manteliña. (zapi): iz: Ikus.: Buru-jazki. I: Mantaliña.

mantenera. (zur): *iz.* Arto-opilsak au-antean eukitzeko zurezko zatikoa.

mantenketa. (gorde-jakiak): L. Azkuñak gordetzearen egipena.

mantentzaile. (azkuii): *izond.* **Azkufiak ematen dituena.**

mantenu. (eun): L. Arto-opiiak estaltzeko euna. (azkuŕi): *iz.* Ilms,: **Azkufi. I: Elikagai.**

mantenu-zerga. (zerga): *iz.* .launa elikatzeko **zerga.** (azkuŕi): *iz.* Berbera.

mantenugafi. (azkuŕi): *izond.* Elikatzeko egokia dana.

mantenugayak. (azkuŕi): *iz.* Elikatzeko gayak.

mautenukof. (azkuŕi): *izond.* Elikatu dezakena.

mantenutsu. (azkuŕi): *izond.* **Azkufizkoa dana.**

mantenuzko. (azkuŕi): izond. Elikatzekoa dana.

mantels. (supazteŕ): *iz.* Kebidearen zangoak eta ainbela. Mantetx, pantetx.

mantika. (urdail): *is.* Ikus.: Ilydail.

mantio. (gari): iz. Lafinketan apurtu gabe geratu dan galburua.

mantoin. (eane): iz. Gatzatuta dagoen esnea.

mantoin-gantzopil. (opil): iz. Gantzopllez egindako opils.

mantoindu. (esne): *ad.* Esnea gatzatu.

mantoindura. (cane): *iz.* Esnea gatzatzearen egipena.

mantoingile. (cane): *izond.* Mantoiña egiten duena.

mantointsu. (cane): *iz.* Mantoiñez aberatsa dan esnea.

mantointze. (cane): *is.* Esnetik mantoiña atera.

mantre. (burusi): *iz.* Ikus.: Izara. I: Maindire.

mantsaf. (berandura): *izond.* Berandu dabilena.

mantulu. (gaztañondo): *is.* Gaztaña-mota batzuk.

manturio. (segada): *iz.* Basabere uzuak aŕapatzeko gindaxa.

mautxa. (kartak): *is.* Mus-jokaan garaipen teikia.

mantxaf. (gertuera): *izond.* Gerturik dagoeua. (berandura): *izond.* Ikus.: Mantsaŕ.

mantxo. (berantasun): *izond.* Astiro dabiĺena. I: Manisa,

mantxot. (beso): *izond.* ikus.: Esku-ii. I: Eskumotz, mantxu.

mantxu. (beso): *izond.* Ikus.: Esku-il. I: Eskumotz, mantxot.

mantxule. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Azkufr.

mantxunga. (ontuŕe): *iz.* Ikus.: Mauka. I: Txoko.

mantxunga-zale. (rotate): *izond.* Maukak lortzen dituena.

mantxura. (naŕiadura): *iz.* Ikus.: Matxura. I: Makeskeria. (andeadura): Ikus.: Andeadura. J: Andega, matxura, metxura, okeŕeya. (eritasun): *is.* Ikus.: Eŕezelu. I: Makeskeria.

mantxot. (aditz): *ad.* Ba-dantzut. I: Mantzut.

mantzai. (esku-langinizak): *izond.* Mandoak zaintzen dituena.

mantzanadea. (sukalde): *iz.* Ikus.: Aŕamaŕila, I: Aŕanbaŕila.

mantzafga. (mats): *iz.* Ardoa egiteko mats oso ona.]: Manzeinka,

mantzarda. (nagi): *izond.* Ganorabakoa dan emakumea.

mantzardo. (nagi): *izond* Ganorabakoa dan gizona. : Manzin.

mautzaf. (nagi): *izond.* Oso nagiz beterik ari dan emakumea.

mantzaŕ-mantzaf. (berantasun): *adond.* Oso astiro ari-izatea.

mantze. (ugarte): *iz.* ibayetako ugarte txikia.

mantzin. (kriketgabetasun): *izond.* Zangu-mangu ari dana.

mantzurkari. (zekenkeŕi): *iz.* Ikus.: Zekenkeri. I: Manizurkeri,

mantzuf. (zekenkeri): *izond.* Zekena dana. (mukerkeri): *izond.* Mukeŕ, aketoa dana.

mantzut. (aditz): ad. Ba-dantzut. I:Ikus.: Mantxut.

manu. (almen): *iz.* Ikus,: Almen. Eskukune. (aginpide): *is.* ikus.: Agintza. I: Manakuntza. (lazapen): II *izond.* Ikus.: Laso. Lasaitxu. (eskeintza): II *iz. ikus.:* Eskeintza. I: Eskeinkizun. (izen): il *is.* Berarizko izena.

manu-galde. (autakuntza): *is.* Arazo bati buruz Eŕi baten autesleai egiten zayen galdeka.

manu-intxauf. (intxauŕondo): *iz.* intxauf aundicna. I: Maŕubi-intxauŕ, mari-intxauŕ.

manu-oneko. (esangipen): *izond* Ikus.: Esaneko. I: Esangin, manueŕex.

manual. (mint): *iz.* Eskuaren zati aragitsua.

manuefex. (esangipen): *izond.* Ikus.: Esaneko. I: Esangin, manueŕez, manukoŕ, manu-oneko.

manuefez. (esangipen): *izond.* Ikus.: Esaneko. I: Esangin, manueŕex.

manugaitz. (esangaizpen): *izond.* Esanekoa cz dana. j: Manugogoŕ.

manugafi. (aginpide): *izond.* Agindu ditekena.

manugeL (aginpide): iz. Nagusiak bete menekoai cgiten die agintzea.

manugin. (apaltasun): *izond.* Apala dana.

manugogof. (csangaizpen): *izond.* Ikus.: Manugaitz.

manuila. (sagaŕoudo): *iz.* Sagaŕ-mota bat, geza dana.

manukari. (aginpide): *izond.* Gogoŕ agintzen duena.

manukilaf. (lekazi): *is.* Lekaziduna dan landarea, tilistaren antzekoa dana.

manuko. (menpekotasun): *izond.* Menpekoa dana.

manukof. (esangipen): *izond* lkus.: Esaneko. I: Esangin, manueŕex.

manukortasun. (mentasun): *is.* Ikus.: Mentasun. I: Etorkuntza, moldeŕextasun. (esangipen): *iz.* Ikus.: Esangipcn. I: Esanekotasun.

manukortu. (esangipen): *ad.* Esaneko egin. I: Esangipencra jaŕi-erazi.

manakuntza. (aginpide): *iz.* Ikus.: Agintza. I: Manakuntza, ezafia.

manuneke. (esangaizpen): *frond.* Esangaizpenean ari dana, esanekoa cz dana.

manupe. (menpekotasun): *iz.* Menpekotasunean egotea. j: Manuzpe.

manupeko. (menpekotasun): *izond.* Menpekoa dana.

manupekogaŕi. (menpekotasun): *izond.* Menpekotasunean ipiñi ditckena.

manupekotasun. (esangipen): *iz.* Esangipen-onbidea.

msnupekotu. (menpekotasun): *ad.* Menpekotasunean jail.

manutasun. (lazapen): *iz.* ikus.: Lazapen. I: Lasadura.

manutu. (lazapen): *ad.* Ikus.: Lazatu. I: Lazotu. (giñaŕe): *ad. Giñaŕe bat* nasaitu.

manuzpeko. (amaiña): *izond.* ikus.: Amaiña. I: Irizain.

manxo. (abcitegi): *is.* Lastoz estalita dagoen abeltegia. (berandura): *izond.* Bcrandu dabilena. (bcrantasun): II *adond.* ikus.: Astiro. I: Astiz.

mauzeinka. (mats): *iz.* ikus.: Mantzanga.

mauzin. (nagi): izond. Ikus.: Mantzardo.

main. (gisa): *iz.* Gauza baten izan, egin edo gertatzearen era. I: Notin baton itxura edo jarduera. j: Artezia. (ardura): is. Norbaiten buruaren ardura. (apaintasun): *iz.* Berbera. (anpulu): II *iz.* Bonbil baton barnean egiten divan anpuluak.IIIkusi: Maiña.IIBizimaiña = bizi-izateko era. (malmuzkeri): II *iz.* Ikus.: Malmuzkeri. I: Zimarkukeri. (izen): H *iz.* June,)(one.

mañada. (otseinketa): *izond.* ikus.: Moŕoi. I: Maine, maiñada, mañat, mañata.

mañaka. (joke): *iz.* Neskatilen joko bat.

mañaña. (izen): *iz.* Emakume-izena. I: Mañeña.

mañari. (saguzaŕ): *is.* Ikus.: Saguzaf. Gau-iñara, miñari.

mañatera. (abeltegi); dz. Ikus.: Aska, I: Maiñatera, askatalaska.

mañati. (aisetasun): *izond. ikus.:* Mizka, mizke.

mañatu. (ardura): *ad.* Ardura aundiaz zaindu,

maiiaztatu. (iosintxa): *ad.* Losintxaz ari izan.

maño. (mando): fz. Ikus.: Mando. I: Mandaŕ.

mañotatu. (kate): *ad.* Kateaz Iota.

mañoz. (aisetasun): *izond.* Eroso dagoena.

mafiu-jabe. (bustialdi): *izond.* Uretxe-jabea dana.

mao. (ants): *iz.* Katuaren aotsa. (estalpen): *iz.* ikus.: Isilpeko. (landare): j *iz.* Ikus.: Krabelin. j:RAM&^ai, maw..

maoka. (oats): *adond.* Katua miauka ari-izatea.

maoma. (aize): iz. Aize-bolada. I: Maomet.

maomat. (islamtasun): *izond,* lslamtasun-uzkurtza onartzen duena. Maornatat.

maomidazti. (islamtasun): *iz.* lslamtasun'aren idazti nagusia.

maon-bazi. (pilpilada): fz. Pilpilada berezi bat. I: Maon-kutsu, maon-salda.

maon-kutsu. (pilpilada): iz. Ikus.: Maon-bazi. : Maon-salda.

maon-salda. (pilpilada): iz. Ikus.: Mann-bazi. : Maon-kutsu.

maotan-maotan. (estalpen): *adond.* Isilpekoz ari-izatea.

mapil (oramai): *iz.* Taloak egiteko oramaya.

mar-staska. (kaŕakadura): *iz.* ikus.: Aŕaska. (oramai): *iz.* Berbera.

mar-ikatz. (ikatz): iz. Ikatz-zati txikia.

mars. (ots-izen): *fz.* Ots-izenenean erabiltzen da.

mars-mara. (igidura): ŕz. Igiduraren biguntasuna. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez ari-izatea.

marabio. (maŕubi): *iz.* Ikus.: Matubi. Mailuki, maranburu,

maradikatu. (aindurapen): *izond.* Rats.: Madarikatu. j: Madaritu.

maradiziño. (aindurapen): iz. Ikus.: Aindurapen. j: Madarikapen.

maraguri. (maŕubi): *iz.* Ikus.: Matubi. I: Maramo, maranburn.

marai. (taint-Kin): *iz.* Antziñako txintxin-mota bat. j: Marautxo.

marakilo, (maskordun): *iz.* ikus.: Bare-korkoil. I: Barekurkulo, maranka. (adikin): iz. Adikiñaren zatia. j: Ikus.: Maŕaskilo.

marakulu. (maskordun): *iz.* flats.: Barekurkulo.

marama. (gizonkil): *iz. Ikus.:* Andare. I: Anderexko.

maramarzo. (mardail): fz, Mardaiiez ari-izatea.

maramartza. (oskoldun): iz. Otaŕañaren autzekoa dan oskolduna, baña ankak aundiagoak dauzkana.

maramiko. (aŕamazkada): *ft.* lkus.: Aŕamazka. j: Atzaparka.

maranburn. (maŕubi): *iz. Ikus.;* **Maŕubi.** Marabio, marauri.

marandio. (goitegi); iz. Ikus.: Goitegi.

maranka. (maskordun): *iz.* Ikus.: Bare-korkoil, I; Marakilo.

marao. (katamalo): *iz.* Ikus.: Katamato. Kukumaŕo.

marapil. (korapilo): iz. ikus.: Kara/ado.

marapildn. (korapilo): *ad.* ikus.: Korapildu.

marapiio. (korapilo): *iz.* Ikus.: Korapilo. j: Kotopilo, morokilo.

maarma-sare. (armiarma); *iz.* Ikus.; Armamio-aare. : Armiarma-sare, marasma-sare.

macas. (igadura): *izond.* Igatuta dagoena.

marasma. (armiarma): iz, Ikus.: Armiarma. j: Armiarmo, mannara, miarma, parasma.

marasma-sare. (armiarma): iz. Ikus.: Armamio-sare.: Mararma-sare, parasma-tnetxa.

marasturu. (langile-kunde): *iz.*

maratila. (erste): *iz.* Zurezko zatikoa, leyo edo steak ixteko erabiltzen dana. Kiskinta, karabela, matil, mania, trabela, trabila, txarakil, txaramel, txaranbel, txiŕitol. (gari): iz. Bizaŕak gabeko garia. (aitzaki): *iz,* ikus.: Aitzaki. Aiko-maiko. (ari): jj iz. Zurezko txaratila, aria biuŕitzeko.

maratu. (galpen): *ad.* Ikus.: Galdu.

maratz. (karkabupen): *izond.* Artaz ari dana.

maratzuri. (eŕaboil): *iz, llcus.:* Bsratzuri. Berakatz.

maraurt. (maŕubi): ŕz. Ikus.: Matubi. 1: Maranburu. (txintxin): fz. Antziñako txintxin-mota bat. Ikus.: Marai, marautxo.

marautxo. (txintxin): *iz. Ikus.:* Marai.

maraxuxa. (igali): *iz.* Masustondoaren igalia. !: Masusta.

macaz, (igadura): *izond.* Igatuta dagoena.

maraztasun. (karkabupen): *iz.* Artaz ari-izatea.

maraztu. (igadura): *ad.* Janzki bat igatu.

marbalo. (zomoto): iz. ikus.: Zomoto. Mamutz.

marboil. (ortzi-muga): *iz.* Ikus.: Ortzi-mugs.

marda. (sabel): *izond. Ikus.:* Zotolo. I: Zoŕolo, bards, parda, rnaribarna, gilboŕ, zinguŕ, gantz, bilkoŕ, tailboŕ, zilboŕ, zilbot. (urdail): iz. ikus.: Urdail. I: Mandika. (ausnarlari): f iz. Ikus.: Ametxoŕi, j; Alegaŕ.

marda-andi. (sabel): *fzond.* Gantz aundia duena.

MARUAIL. *iz.* Atdendua dagoenaren kaltez egiten dan solasa. : Beŕiketa, stamen, ao-gozagaŕi, erauntsia, etenkura, esakeria, gibel fate, maisa, marmarika, maŕada, maxiaketa, maxio, mixmix, murduri, papada, saputinkeria, solaskeria, sutu-muŕu, zur-rnur. (belztura): *iz.* Gazed gaizto. // (azalpen), (edespen), (elemele), (gaitzespen), (izketa), (kalte), (ospege), (pilcoketa), (salakantza).

mardail-bide. (mardail): *iz. Mardaila* egiteko gaya.

mardaildu. (mardail): ad. Mardaila egin.

mardaildun, (mardail): *izond.* **Mardaila** egiten duena.

mardailgañ. (mardail): *izond.* Mar **daila** jasatekoa dana.

mardailkeri. (mardail): fz. Mardailaren egipena. Mardaileria.

mardailkizun. (mardail): *fz. Mardaila* egitekoa dana.

mardailti. (mardail): *izond.* Ikus.: Mardailari. j: Marcia/let.

mardailari. (mardail): *izond* Mardailetan ari dana. I: Mardailti, mardaileŕ.

mardaileria. (mardail): iz. Ius.: Mardailkeri.

mardaileriazko. (mardail): *izond.* Mardaileriaz ari dana,

mardaileŕ. (gezuŕ): izond. Ikus.: Gezurti. ^: Gezurtari, mardaleŕ, salsontzi, (mardail): *izond.* ius.: **Mardailari.** I: Mardailti.

mardakari. *(eta): izond.* **Eta duena.**

mardakeria. (bekaizkeri): *iz.* Ikus.: Bekaizkeri. I: Iñarts i.

mardaŕasa. (landare): iz. Askarkaria dan belaŕczko landarea.

mardatu. (igali): *iz.* Gozatuta dagoen igalia. (gozoki): *iz.* Berbera.

mardatzaf. (sabel): *iz*. Sabel andia.

mardeea. (gona): iz. Gonaren beko ertza. (arbalda): *iz*. Arbalda gañean jartzen dan artdezko oyal aŕunta.

mardika. (urdail): *iz*, Ikus.: Urdail. Mandika, pantika, pintika, urdabil.

mardo. (biguntasun): *izond*. Biguna dana. [: Mardoxka, mardu. (lodiera): *izond*. Marduia dana.

mardo egin. (gordaidu): *ad*. Garde egin.

mardo-aidi. (ernaltze): *iz*. Aurbidean egotea. (lodiera): *iz*. Lodiera izatea. j: Mardoera. (aŕe): II iz. Ofearen egotea.

mardaera. (lodiera): *iz*. I us.: Mardo-aldi.

mardokeri. (aisetasun): *ft*. Aisetasunerakojokera.

mardokl. (aisetasun): *adond*. Aisetasunez ari-izatea.

mardotarzun. (bereiztasun): *iz*. Mardul dagoenaren bereiztasuna.I: Mardotasun. (iodiera): *L*. Berbera.

mardots. (gaztañondo): *iz*. Ikus.: Kirikiño. j: Lokots, margots.

mardotu. (biguntasun): *ad*. Ikus.: Bigundu. I: Malotu, maldultu. (lodiera): *ad*. Marduia egin edo biurtu.

mardotze. (biguntasun): *iz*. Biguntzearen egipena.

mardoxka. (biguntasun): *ŕzond*. Biguna dana. I: Ikus.: Mardo.

mardul. (lodiera): *izond*. Lodi ta indartsu dagoena. I: Giñaŕitsu, malats, mendul, uztatsu.

marduldu. (lodiera): *ad*. ikus.: Loditu. [: Lerdotu, mokortu, zipotu.

mardulkerla. (mardultasun): *iz*. Lodiera aundiegia.

mardulki. (mardultasun): *adond*. Mardal ari-izatca.

MARDULTASIIN. *iz*. Eteldn aundia ematen duen lufaren tasuna. 1: Betakortasun, eme-indaŕ, goritasun, malastasun, maluztasun, malotasun, ugarikortasun. (gurentasun): *iz*. Landareen indafa, gordintasun eta ostaila. [: Gizon eta abereengan bizkortasun eta txairotasuna. R (emantza), (ernaltze), (luŕ), (ongaitasun), (ongaŕi).

marduitu. (biguntasun): *ad*. Ikus.: Bigundu. I: Mardotu.

mardune. (main): ŕz, Landareen muiña. (landare): *iz*. Berbera.

marduskatu. (mamurketa): *ad*. Ikus.: Maluskatu. I: Mamurtu.

mare. (maskordun): *iz*. Ikus.: Bare. [: Bariña.

marea-ero. (egazti): iz. Ikus.: Lertxun. : Lertxoin.

mareazazi. (latsun): *ad*. Uroz latsuna ilarazi. : Galtziña ito. I: Mariarazi, mariatu.

mareatu. (laspel): *ad*. Laspela biurtu.

mar'eia. (naretasun): ŕz, Uraren naretasuna.

mareldu. (naretasun): *ad*. Ura nare geratu.

maresma. (armiarma): *iz*. ikus.: Armiarma. Armiama.

marfondi. (aoskabe): izond. Ikus.: Erlats.

marfuila. (ileondo): iz. Oŕazketa berezia. I: Marlula.

marfuka. (atsaidi): iz. Ikus.: Kostuma. [: Kostoma, ujario.

marfula. (otazi): *iz*. Aspaldiko oŕazketa.

marfundi. (aoskabe): *iz*. Ikus.: Erlastura. I: Erkastura, marfondi. (atsaldi): izond. Kostuma duena.

marfunditu. (atsaldi): *ad*. Ikus.: Kostomatu. 1: Kostumatu.

marg-iduri. (margoerti): *iz*. Margozkia; margoz egindako irudia.

marg-irudi. (margoerli): iz. Ikus.: Marg-iduri. I: Margozkia,

marg-oyal. (margoerti): ŕz. Margoztutako laukia.

marga. (ludizti): iz. Ikus.: Arkaitz. I: Arkedi, margil, (armo): ŕz. ius.: Armo. I: Armoka, margail.

margail, (armo): *iz*. *Tkus.:* Armo. I: Marga, muŕuka.

margazki, (margo): iz, Margotuta dagoena.

margil. (ludizti): *iz*. ikus.: Arkaitz. I: Margo..

margin. (mugadura): fz, ikus.: Muga. [: Guen. (luŕ-lantze): iz. Landutako lurki-zatia, margintxa,

margintsa. (luŕ-lantze): iz. ikus.: Margin. (sukalde): *fz*, Sukaldeko tupiñak.

MARGO. iz. Betsarean zentzupen berezia egiten, argiaren izpi batzuk islatzea, beste batzuk zeal' igarotzea edo beste balzuk uŕupatzea uzten dituzten izakayen zeindasuaa. I: Margozteko edo tindatzeko ekai adelatua. [: Kara, margu. (aŕain): iz, Ihayetako afaña. II (argi), (azpegi), (eŕauts), (margoerti), (maŕazki), (tindu).

margo biurtezin. (margo): iz. Margoak ez ondo ikustea edo nastutzea.

margo bizi. (margo): *iz*. Bizi-bizia dan margoa.

margo-aldakof. (margo): *iz*. Margo batzuk agertzen dituena.

margo-aldi. 0/largo): iz. Margoz egindako geruza.

margo-antza, (margo): iz. Margoz antzekoa dana. j: Margocn antza.

margo-argazki, (argazki): iz. Margoz egindako argazkia.

margo-askodun. (margo): *izond*. Margok asko dauzkana.

margo-askotza. (margo): *iz*. Margo askoen bidez egindakoa.

margo-hakaf. (margo): *iz*. Margo bat bakatik duena, [: Margobitun.

margo-berdin. (margo): *iz*. Emandako margoa berdiña dana.

margo-biko. (margo): *iz*. ikus.: Margobidun.

mama-emaile. (margo): *ŕzond*. Margoa ematen duena.

margo-eri. (critastm): *ft*. Margo batzuk ondo ez ikustea.

margo-eun. (margoerti): *iz*. Elan baten gañean egindako margo-lana.

margo-gabe. (margo): iz. Margorik ez duena.

margo-gabetu. (margo): *ad*. Margorik gabe utzi.

margo-gai. (margo): iz. Margoa egiteko gaya. (margoerti): *iz*, Margozteko gaya dana.

margo-ide. (margoerti): *izond*. Margo berbera duten sai-abereak. (sai-abere): *ŕzond*. Berbera.

margo-ikusgai. (margoerti): Margoztutako laukia.

margo-irarpen. (irarkola): *ft*. Margoz iraŕita dagoena.

margo-irudi. (margo): iz. Margo batzuetaz egiña dagoena.

margo-iruditegi. (margoerti): *iz*. Margo-irudiak erakusteko tokia. I: Margozki-etxe.

margo jardun. (margoerti): iz. Margoz zerbait egiten ari-izatea. [: Margoketa.

margo-kidetasun. (margo): *iz*. Margoen alkalize polita. I: Margo-nabatasun.

margo-Ian. (Undo.): *iz*, Tindu-lana.

margo-landa. (margoerti): iz. Landa baten margoketa.

margo-langai. (margoerti): *L*. Margo-lan baten asiera.

margo-lantxo. (margoerti): *iz*. Margo-lan txikia,

margo-lardaska. (margoerti): iz. Edonola egindako margoketa.

margo-nabartasun, (margo): *iz,* Ikus.: Margo-kidetasun.

margo-para. (margoerti): iz. Margoztean margoak eukitzeko olatxoa.

margo-ulcalcof, (margo): *izond.* Margotzearen aurkakoa daua. [: Margo-etsai.

margo-zale. (margo): iz. Margoak erabiltzeko za€etasuna duena.

margobatun. (margo): iz, ikus.: Margo-bakań.

margobidun. (margo): ŕz, Bi margo dituena. I: Margo-biko.

margodun, (margo): *izond.* Margoa duena. : Magotsu.

margodura. (margo): *iz.* Margozko azpegia.

margoen antza. (margo): *iz.* Ikus.: Margo-antza.

MARGOERTL. iz. Margotzeko ertia. Ii (apaingailu), (ederztadura), (erti), (ertzapain), (gizirudi), (igorztura), (ikusbide), (irudi-antz), (mango), (maiazki), (tindu), (zeazkuntza).

margoga. (margo): *izond.* Margorik eztuena.

margogin. (tindu): *Load.* Tinduz lanegiten duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

margogintza. (tindu): iz. Tinduz ari dan langintza.

margoildu. (tind$_{er}$): *ad.* Tindua kendu.

margoindu. (margultasun): *ad.* Margoa kendu. j: Margokatu, margozkatu.

margokatu. (margultasun): *ad.* Ikus.: Margoindu. [: Margoxkatu.

rnargoketa. (margoerti): *in,* Ikus.: Margo-jardun.

margokl. (margoerli): *iz.* Margoz egindakoa. j: Margozki, margoztaldi.

margolcizun. (margoerti): *in.* Margozteko dagoena.

margokuntza. (margoerti): *in.* Zerbait margotuta dagoen ol edo euna. [: Margotatako lana bera. ll (eraikintza), (lerdoki).

margol. (maskordun): *iz.* Txiria andia. I: Ikus.: Kańakai. I: Maria gore.

margula. (margo): *iz.* Margoak egiten dituen ala. (tindu): *iz.* Tinduak egiten dituen ola.

margoladura. (azal-apaintze): *iz.* Ikus.: Azal-apaintze. [: Azal-apainketa.

margolari. (langile-kunde): *in.* Margo-lanetan ari dan langilea. I: Ate-margolari. (margoerti): *in.* Margo-ertian trebea dana.

margolatu. (azai-apaintze): *ad.* Azal-apaintze egin.

margolatze. (anal-apaintze): *iz.* Azal-apaintze egitea.

margolo. (obo): iz. Ikus.: Obo. (boil): *iz.* Ikus.: Boil.

margontzi. (margo): iz. Margoa daukan ontzia.

margorako. (margo): *izond.* Margozteko dagoena.

margotarako. (margoerti): *izond.* Margozteko egokia dana. j: Margozgańi,

margots. (gaztañondo): *iz.* Ikus.: Kirikiño. l: Mardots.

margotsu. (margo): *izond.* Ikus.: Margodun.

margotu. (margo): *ad.* Margoak erabiltzen zerbait egin. (tinder): *ad.* Zeribait tindua eman.

mar gotze. (tindu): *iz.* Tindua erabiltzea. (margo): *iz.* Margoak erabiltzea.

margotaeko. (mango): *izond.* Margoa emateko dagoena.

margoxkatu. (mango): *ad.* Margoak eman.

margozga$. (margoerti): *izond.* Ikus.: Margotarako.

margozkari. (langile-kunde): *izond.* Margozten ari dan, [: Margoztari.

margoxkatu. (margultasun): *ad.* Ikus.: Margoindu. Margokatu.

margozkera. (margoerti): *in.* Margoak erabiltzeko era,

margozki. (margoerti): *iz.* Margoz egindako lana. I: Ikus.: Margaki. Margoztaldi.

margozki-etxe. (margoerti): iz. lkns.: Margo-inuditegi.

margozka. (margoerti): *frond.* Margo-lanari dagokiona.

margoztaide, (margoerti): *izond.* Margoz apaintzen duena.

margoztaldi, (margoerti): iz. Margoz egindako lana. I: Ikus.: Margoki. Margozki,

margoztari. (tindu): *izond.* Tinduz lanegiten duena. (mango): *izond. [:* Ikus.: Margozkari.

margoztatu, (margoerti): *ad.* Margoen bidez lanegin. [: Margoztu.

margozatu. (margo): *ad.* Zeribait margoa ezafi.

margoztu, (margoer€i): *ad.* Ikus.: Margoztatu.

margu. (igali): *iz.* Ikus.: Masusta. I: Maaxuxa, marguzi.

margu-gofi. (igali): *in.* Titus.: Gortalegi. Martzuka-goŕi.

marguazi, (maŕubi): *iz.* Ikus.: Mafubi. I: Marguosto.

margul. (margultasun): *izond.* Margoa galdu duena. j: Zuail.

marguldu. (marguitasun): *ad.* Mangoa galdu. [: Zurbildu, zurpaildu, zuŕupil.

margudura. (margultasun): *in.* Margoa galizearen egipena.

margularia. (margultasun): *iz.* Margoa zutia izates.

margulgafr. (margultasun): *izond.* Margoa kendu dezakena.

MARGULTASUN. *iz.* Margoa galdu edo gutxitzcaren egipen eta ondorioa. Zurbiltasun, zurbiltze, zurioritasun. II (arpegi), (dirdayeza), (ezabapen), (igadura), (mango), (tindu), (zuritasun).

margultzaile, (margultasun): *izond.* Margoa kentzen duena.

margultze. (margultasun): iz. Margoa kentzearen egipena.

marguriol, (brief): *iz.* Pipet' beltzaren antzekoa dan beta's_

marguzi. (igali): *in.* Ikus.: Masusta. Margu.

mari. (izen): iz. Ernakume-izena.: Miren.

mari bekaineko, (lo): *iz.* Loaren beste izena, [: Marikota.

mari lambil, (emakume): iz. Lodia dan emakumea.

mari-akeŕ, (marl-mail): *in.* Ikus.: Mari-mutil. [: Emaztekiań, mari-gizou, mari-mitilko, mari-motraiĺu, mari-rnutiko, mari-mutilka, mari-mutilko, takiŕi.

mari-andres. (esertoki): *iz.* Aulki tadkia, esertokian zulotxoa duena. I: Mari-andres-aurki.

mari-andres-aurld. (esertoki): *iz.* Ikus.: Mari-andres.

mart-apain. (ańandikeri): *iz.* Kaskariña dan emakumea. j: Mariano, marioilanda, mari-pinpin, mari-pinpirin.

mari-ausarki. (bonbonkada): *in.* Bonbonkadaka ari dan emakumea.

mari-barna. (estebete): *in.* Ikus.: Altalope. j: Buskantz. (sabel): *iz.* ikus,: Sabel. : Buskantz.

mari-barnako. (sabel): *izond.* Sabelari dagokiona.

marl-bellz. (ańatz): iz. ikus.: Eŕegaldara. Fadera.

mari-blull. (biurdura): *in.* Biuŕia dan neska. [: Marijostari.

mari-burduntzi. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Burduntzi. [: Buŕuntzi, marioŕatz.

mari-ergel. (ergeltasun): *iz.* Ergcla dan emakumea.

mari-gazte. (izen): ŕz. Ikus.: Maritxu. I: Mari-xume.

mari-gizon. (mari-mutil): iz. Ikus.: Mari-mutiL I: Mari-akeŕ.

mari-gonagofi. (zomoŕo): iz. Ikus.: Amona gona god. I: Mariana-god-god.

mari-gofi. (zomoto): *iz*. Ikus.: Amona gona god. I: Mari-gofingo, matxin-god.

mari-goŕingo. (zomoŕo): iz. Ikus.: Amona gona gori. : Mari-goŕi, maritxo-teiletako. // Ega egitean ala ez egitean uste-izaten da zomoŕo onek eguraldia iragartzen duels; ta bera artuta onaia esaten zayo; Mari goŕingo-goŕingo gaur ala biar curia egingo?; Gaur ado biar euria ezpada, Maria'k eperdian amongo.

mari-intxauŕ. (intxauŕondo): iz. Ikus.: Manu-intxauŕ.

mar€-kaleko. (lizunkeritza): *iz*. Ikus.: Maria-bideetako. Mari-bidetako, mari-purtzil.

mari-Itatalin. (zomoŕo): *iz*. ikus.: Tximitxa. j: imintxa, imitxa.

mari-lasteŕ. (lizunkeri): *iz*. Lizunkeriz ad dan emakumea.

mari-maisu. (aŕandikeri): iz. ikus.: Marimaistra. I: Mari-matus.

mari-matraka. (zalapart): *iz.* Zalapartaka ad dan emakumea.

mari-matus. (afandikeri): *iz*. ikus.: Marimaistra. I: Mari-maim.

mari-mitilko. (marl-audit): *iz*. Ikus.: Mari-mutil. j: Mari-akeŕ, marl-motrailu, mari-mutiko, mari-mutilka, mari-mutilko.

mari-motrailu. (mari-mutil): *iz*. Ikus.: Mari-mutil. : Mari-aket, mari-mitilko, tunkuŕun.

mari-mutiko. (mari-mutil): *ft*. Ikus.: Mad-mutil. I: Mari-akeŕ, mari-mitilko.

MARI-MUTIL. *iz*. Sere azpegiz edo egipenetan, gizona dirudien emakumea. Geldigaitza ta mutilcn artean ibiltzea matte duen neskatxa. I: Akeŕ-uŕuza, andra-ordots, emaztekiaf, emakume-ordots, atso-aŕa, atso-gizon, mari-akef, mari-gizon, mari-mitilko, mari-motrailu, mari-mutiko, mari-mutilka, mari-mutilko, tunkuŕun, sausera, sauserana, takiŕi, sonsorana, taraska, usaluma, zargasta, zukut. // (emakume), (kunde).

mari-mutilka. (mari-mutil): *iz*. Ikus.: Mari-mutil. I: Mari-akeŕ, mari-mitilko.

mari-mutilko. (mari-mutil): iz. Ikus.: Mari-mutil.: Mari-akeŕ, mari-mitilko.

mari-muxela. (gizonkil): is. Ikus.: Andraguren. : Andrakila,

mari-panparona. (mitxeleta): *iz*. Was.: Mitxeleta. I: Maria-panpalana, mar€-puxitia.

marl-pinpin. (aŕandikeri): iz. Ikus.: Mari-apain. !: Mariaŕo, mari-pinpirin.

mari-pinpirin. (aŕandikeri): *iz*. Ikus.: Mari-apain. j: Mari-pinpin.

mari-purtzil. (lizunkerilza): *iz*. ikus.: Maria-bideetako. : Mari-kaleko.

mari-puxitia. (mtxeleta): *is*. Ikus.: Mitxeleta. I; Mari-panparona, marisorgin.

mari-larlalet. (mintzabidc): *iz*. Asko itzegiten duen emakumea.

mari-txikaŕ. (aize); Is. Ikus.: Aize-zirimola. I: Aize-zizku.

mari-txirdil. (naŕaskeri): *iz*. Piltxaŕez jantzita dagoen emakmnea. : Mari-txirgil, mari-txirtxil. (piltzaŕ): *ft*. Berbera.

mari-txirgil. (naŕaskeri): iz. Ikus.: Mari-txirdil. I: Mari-txirtxil. (piltzaŕ): *is.* Berbera.

mari-txirtxil. (naŕaskeri): *is*. ikus.: Mari-txirdil. Mad-txirgil. (piltzaŕ): is, Berbera.

mari-txoro. (zorotasun): iz. Zoro bat bezela dabilen emakumea.

mari-urdin. (apaingabetasun): Apaindu gabe ta zikin dagoen emakumea. I; Mari-zikin.

mart-ufaka. (biuŕikeri): *iz*. Ipui-edestietan oso gaiztoa can emakumea.

marl-xume. (izen): *is*. Tkus.: Maritxu. Mari-gazte.

marl-yesiak. (abesti): is. Elizan gabonetan abesten diran abestiak.

mari-zikin. (apaingabetasun): *iz*. Ikus.: Mari-urdin.

mari-zirdin. (zakartasun): iz. Oso me ta itsusia dan emakumea.

mari-zirtzil. (uzkeri): iz. Ifzkeriz ari dan emakumea.

maria. (irabazpen): iz. Ontzi-gizonen irabazpena. (aŕain); *iz*, Itxasoko aŕaña, beg/ aundiak dauzkana; bare aragia jateko ona da. (ubildura): Ubilduraren asmoa.

Maria andrea. (neskutsa): iz. Miren Neskutsa.

maria-bekaneko. (10): *is*. Ikus.: Logura. Lo-nai, maria-bekaneko.

maria-bideetako. (lizunkeritza): *is.* Ema-galdua. : Mari-bidetako, mar€-kaiako, mari-purtzil,

maria-gona-gofi. (zomoto): *is*. Ikus.: Amona gona god. I: Katalingoŕi.

maria-gona. (maskordun): *is*. Ikus.: Margot.

maria-panparona. (mitxeleta): *iz*. Ikus.: Mitxeleta. : Inguma, mari-panpalona, mari-panparona.

maria-talako. (itxas-lore): *iz*. Ikus.: Itxasizaŕ,

maria-talako. (itxas-lore): iz. Ikus.: Itxasizaŕ, Itxasizaŕ.

mariadun. (luŕ): *ŕzond.* Baste batzuekin btŕ bera ereintzen duena.

mariadura. (ubiidura): iz. Ikus.: Ubildura.

mariana-gofi-goñ. (zomoŕo): iz. Ikus.: Amona gotta gall.: Katalin goŕi, mar€-gonagoŕi.

mariarazi. (latsun): *ad*. Latsuna nastu. Mariatu.

mariardatz. (ari): *iz*. Aria biurtzcko ardatz txikia.

mariaren kardla. (kardabera): *iz.* Onetsita dagacn kardabera,

mariafo. (aŕandikeri): *iz*. Ikus.: Mari-Spain. j: Marioilanda, mart-pinpin.

mariatu. (latsun): *ad*. Ikus.: Mariarazi. (aultasun): *ad*, Ikus.: Auldu. Magalotu, maŕiatu.

mariatze. (gorde jakiak): iz. Jaki batzuk gordetzeko egiten dan pilpiladan zerbait sartzea.

marierdiko. (itxaskuntza): *iz*. Txalupeta egunari erdia irabazten duen Itxas-mutila.

marigaizto. (biuŕikeri): *is.* Ipui-edestietan am gaiztoa zan emakumea. Mari-muiroko.

marigardin. (mutirikeri): is. Lotsik ez duen emakumea.

mariguri. (maŕubi): *iz*. Ikus.: Matubi. {: Maluki.

mariJostari. (biurdura): *iz*. Ikus.: Mari-biuŕi.

marika. (mamu): *iz*. Ikus.: Atanpalo. (katamalo): *is.* ikus.: Katamalo.

marika-dantza. (dantzaketa): *iz.* Iñautcr€ko dantza bat,

marikalta. (egazti): **iz.** Gabai-mota bat, I: Ikus.: Antxeta. Gabai, mariko, marlo, marlaska.

marikalet. (iñaute): **is.** Iñautearen bigaten cguna. Ikus.: Astelenita.

marikatu. (katamalo): *ad*. Katamaloz jantzi.

marlko. (egazti): *iz*. Ikus.: Antxeta. J: Marikaka. j: Moko oria duen antxeta, marilo, marlaska, marlo.

marikol. (balke): *iz*. Laukotsua dan aizkola.

marikol-azi. (min): iz. Balkearen miña. (balke): *iz*. Berbera.

marikorkoita. (maskordun): iz. Ikus.: Barekurkulo. j: Maikorkoil, marikurkuilu.

marikurkuilu. (maskordun): iz. Ikus.: Barekurkulo. j; Marikorkoila.

marilisa. (lore): *iz*. **Lore** mota bat.

marilo. (egazti): iz. Ikus.: Anb:eta. Mariko.

marimaistra. (aŕandikeri): *iz*. Asko jakingo bale bezala ari dan emakumea. Mari-maisu, mari-matus.

marimarma. (armiarma): *iz*, Tkus.; **Armiarma.**

marimutuf. (mutirikeri): iz. Mutirikeriz ari dan emakumea.

marinafats. (naŕaskeri): *iz*. Nafas dabilen emakumea.

marine'. (itxasktmtza): *izond.* Itxas-gizona.

mario. (andeapen): iz. ikus.: Andeatze. Brkitu. (naŕiadura): iz. Ikus.; Naŕiadura. I: Naŕio.

marloilanda. (aŕandikeri): iz. Ikus Mari-apain. j: Marian).

marioilaf. (olo): iz. Gingil bi dauzkan olafa.

mariofatz. (zomoŕo): iz. Bats.: Burduntzi.: Mari-bu tuntzi, oŕazgin.

maripulis. (,janztum): iz. ikus.: Txamaŕa. I: Jake.

marisa. (okilkcta): *iz*. **Okilketaz ari** dan gizona.

mariskira. (oskoldun): Iz. ikus.: Fzkira. Izkira, marizkira.

marisorgiñ. (mitxcleta): *iz*. **Ikus.: Mitxeleta. :** Mari-puxitia, mitxelot, mitxoleta.

marisuana. (sagaŕondo): *ŕz*. Saga(mota bat.

maritx. (lekazi): *iz*. lgartuta dagoen leka. Ikus.: Leka. j: Teka.

maritxo-teiletako. (zomofn): iz. Ikus.; Amona gone god. I: Mari-goŕingo, maritxu-teilatuko, maritxu-teiletako.

maritxu. (izen): iz. Mari izcnaren ñogafia. Mari-gaztc, mari-xume. (okilketa): *iz*. **Okilketaz ari dan gizona.**

marital belcanelco. (10): *iz*. Lo-gura izatea.

maritxu-teilatuko. (zomoto): *iz*. **Titus.: Maritxo-teiletako. j; Maritxu-teiletako.**

maritxu-teiletako. (zomoto): *iz*. Ikus.: Maritxo-teiletako. j: Maritxu-teilatuko.

maritxnkcria. (okilkela): *iz*. ikus.: **Okilketa.**

maritxutu. (okilketa): *ad*. **Okilketaz ari-izan.**

marizkira. (oskoldun); iz. Ikus.: **Bzkira.** Mariskira.

marju. (belat): *iz*. **Ikus.: Belk' ondua.: Alga,** Oka.

marko. (itxasontzi): iz, **ikus.: Itxasontzi.** I: Ur-ontzi. (golde): *iz*. Iru edo tau ziri dauzkan goidea. j: Marko. (zen): jj is. Ikus.: Zen. j; Irazagu. (ikuŕ): II *in*. **Ikus.: ikuf.: irargaŕi, seiñu. (araaa):** (iz. Mai-ontziak gordetzen diran efedizea.

markalclatz. (laŕosondo); *iz*. **Basoko lafosondoa. J; Markilakatz.**

markaiari. (zen): ŕzmrd. Muga-zerga-etxeetan salgayai zena ipintzen diena. Markatzaile.

markari. (tokielesti): *(sand* i.uŕak neurtzcn dituena.]: Markatzate. (emauketa): *iz*. Ikus.: Amarkai. I: Atamailu.

markats. (nail): iz. Ikus.: Abaraska, Bereska, markatz.

markatx. (landarc): is. Ikus.: Burupil, Bitxi-lora, pasko-lili, putxi, txibirita.

markatz. (ezti): *iz* **Ikus.: Abaraska, Markats, otaze.**

markatzaile. (zen): *izond.* ikus.: Markalari.

markatzalc. (tokielesti): *izond.* Ikus.: Markari.

markatzeko. (zen): *iz*. Iostuuek erabiltzen duten jaboya, eunctan zena egiteko.

markauztafi. (uztaŕi): iz. **Uztafi** ore zabala.

markes-eñ. (andi-mandilza): *iz*. Audi-mandi baten **lufaldea.** (luŕalde): *iz*. Berbera.

markesdura, (austura): *iz*. Zerbaitetik kentzen dan puska.

markesgaitz. (matzcrdura): *ŕzond.* **Matzerdurarik izan** ezin ditekcna.

markestasun. (soft): **iz. Soñurik stem** ezin-izatea.

markeste. (matzerdura): is. Matzerduraren egipcna.

markestu. (austura): *ad*. Zerbaitetik puskaren bat kendu. j: Marketstu.

markets. (matzerdura): *ŕzond.* **Matzerduraren bat** daukana. I: Markets, markitx, zataŕ. (collar): *ŕzond.* Soñurik atera ezin dezakena.

markilakatz. (iaŕosondo): *iz*. Ikus.: Markaklaiz.

markin. (baratz): iz. Baratz baten zatia. Tramada. (loretegi): *iz*. Loretegi baten zatia.

marlciriatu. (mosketa): *ad*, Ardiai etape ondoan ulca tnoztu. j: Markisatu, markizatu.

marksstu. (matzerdura): *ad.* **Matzerduraren batizan.**

markits. (matzerdura): *izond.* Ikus.: Markets. j: **Markitx, zataŕ.**

marko. (guide): *iz*. Iru ziri dauzkan goldea. j: ikus.: Marina.

markol. (piltzaŕ): **iz. Tkus.: Filtzaf. Dandat, pardil.**

markol. (gaztañondo): iz. Gaztaña-mota bat, aundia dana. : Berandu-markol, markol-zaŕa.

markol-zafa. (gaztañondo): *iz*. Ikus.: Markol. 1: Berandu-markol.

markola. (enbo(): *iz*. Ikus.: **Enbof lldokin, motzoŕ.**

markos-opil. (opil): *iz*. **Ems.: Adaŕ-opil.**

marko. **(lema):** *iz*. **Lemarcn abedia. (txintxin): iz. Doisland'eko** txintxiña.

marl-afobi. (ludizti): iz. Ikus.: Marla-obi.

marla. (ludizti): *iz*. Eiaz puskatzen dan ad-tnota bat.

maria-obi. (ludizti): *iz*. Marlak dagozen tokia. Marl-aŕobi.

marlari. (maŕazki): *ŕzond.* Ikus.: Maŕeztari, j: Marazkigile, maŕazkilari. **(langile-kunde):** *frond.* Berbera.

marlaztatu. (ludizti): *ad*. Landutako Wean marla bota.

marloi. (egazti): is. Ikus.: Anixeta. Marloin.

marloin. (egazti): iz. Ikus.: Antxeta. Marloi, moko-zikin.

marbrza. (makalao): iz. Ikus.: Malcalao. Maluza.

mariaska. (egazti): is. Maim aria daukan antxcta. j: Ikus.: Matikaka, mariko, marilo.

marmaiz ari. (mardail): *ad*. **Mardaila egin. j:** Marmaka jardun, marmaralu, marrnar-egon, marmari egin, matmarikatu, marmaritu, marmaria ad, marmaroska ad, marmazikatu, maŕamar **egin,** zankazanak jan.

marmaiza. (mardail): *iz*. **Mardailaren egipcna** Marmalaka, mauual', marmara, marmaraldi, marmareta, matmari, marmario, marmarita, matmariza, marmarketa, marmaŕa, matmaŕada, mannaŕaldi, marmazimerika, marmorio, marmuka, martnuri, marmuta, marmutia, murmuria, zinkuri.

marmaizoka. (mardail): *adond.* **Mardailez ari izatea.**

marmaiztu. (igadura): *ad,* ikus.: lgatu. Andeatu. (naŕiadura): *ad.* Ikus.: Naŕiatu. I: Istatu, menostu, obendu, txarkitu.

marmaka jardun. (mardail): *ad.* Ikus.: Marmaiz an. I: Marmaratu.

marmakari. (mardail): *izond.* Mardailaz ad dana. Marmarati, marmarauzi, mannarikad, marmarkari, marrnaz-zale, marmati, marmazikari.

marmalaka. (mardail): *iz.* Ikus.: Marmaiza. I; Mannar, marmareta, marmario, marmarketa, marmaŕa, mannaiada.

marmala. (zornoŕo): iz. ans.: Zomoŕa. Mamutz.

marmala-izti. (zomoŕo): *iz.* Zomaŕoeu bizia aztertzen duen yakintza.

marmalo-jale. (azkufi): *izond.* Zomotoak jaten dituena. I: Marmutx-jalo. (zomoŕo): *izond.* Berbera.

marmalu. (martian): *iz.* Ikus.: Marmaiza, mannalaka.

murmur. (mardail): *iz.* Tkus.: Marmaiza. Mannalaka, marmara, murmuria. (riots): *iz,* Katuaren miaua egitea. I: Amar, gum katua marmar.

marmar-egon. (mardail): *ad.* Ikus.: Marmaiz ad. I: Marmaratu.

marmar-zaie. (mardail): *izond.* Ikus.: Mamrakari.]: Marmarkari, marmarti.

marmara. (armiarma): iz. Ikus.: Armiarma. : Marasma, marosma. (mardail): *iz.* Ikus.: Marmaiza. Mannar, marmaraldi, rnarmari.

marmaraka, (mardail): *adond.* **Mardailez** ari-izatea. I: Marmaran, marmariatuz, marmarike, marmariz, marmarka, marmaŕadaz, marmaŕean, marmazika, marmuliaka, marmutiaz.

marmaraldi. (martian): *iz,* Ikus.: Marmaiza. I: Marmara, marmuta, marmutia.

marmaran, (mardail): *adond.* Ikus.: Marmalaka. : Marmariatuz, marmariz.

marmarali. (mardail): *izond.* Ikus.: Marmakari. I: Marmarauzi, marmarikari.

marmaratil. (landau's): *iz.* Ikus.: Aindura, I: Kortatnure.

marmaratila. (igal1): *in.* Wet/carer' Igalia,

marmaratu. (mardail): *ad.* Ikus.: Marmaiz ari. I: Marmaka jardun, marmar-egon, marmari egin, marmarikatu, txuxmuxka, txutxumutxuka.

marmaratzale. (mardail): *izond.* Mardailez ad dana.

marmarauzi. (mardail): *izond.* Ikus.: Marmakari. Marmarati.

marmareta. (mardail): *in.* Ikus.: Marmaiza. I: Marmalaka, marmorio, marmuri.

marmari. (mardail): iz. Ikus.: Marmaiza. ^: Marmara.

rriarmari egin. (mardail): *ad.* Ikus.: Marmaiz ari. I: Marmaratu, marmariatu.

marmariatuz. (mardail): *adond.* Ikus.: Manuaraka. ; Marmaran, marmarike.

marmarika. (martian): iz. Ikus.: Mardall. I: Maisa, mafada, maxiaketa, murduri, murduya, saput'tnkeria, solaskeria.

marmarikari, (martian): *izond.* Ikus.: Marmakari. I: Marmarati, marmarkari.

marmarikatu. (mardail): *ad.* Ius.: Marmaiz ari. j: Marmaratu, mannaritu, marmazikatu, maŕamar egin.

marmarike. (mardail): *adond.* Ikus.: Marmaraka. I: Mannariatuz.

marmariñ. (mardail): izond. Mardailez ari dana. I: Marmadisu.

marmario. (mardail): *iz.* Ikus.: Marmaiza. j: Marmalaka, mannarita, zinkuri.

marmarita. (mardail): *iz.* Ikus.: Mannaiza. I: Marmario, marmariza.

marmarztu. (rnardail): *in.* Ikus.: Marmaiz an. I: Marmarikatu, mannariz ad, zankazanak jan.

marmaritzak. (mardail): *iz.* Mardailezko itzak.

marmariz. (mardail): *adond.* Ikus.: Marmarka. : Marmaran, mannarka.

marmariz ari, (mardail): *ad.* Ikus.: Marmaiz *ari.* 1: Marmaritu, rnarmaroska ad.

marmariza, (mardail); in, Ikus.: Marmaiza. : Marmarita.

marmarizka. (mardail); *adond,* Mardailez ari izatea.

marmarka. (nrardail): *adond,* Tkus.: Marmaraka. Marmariz, marmaŕadaz, marmaŕean, marmazika.

marmarkari. (mardail): *izond.* Was.: Marmakari, I: Marmarikari, marmar-zale, marmati.

marmarketa, (mardail); iz. Ikus.: Marmalaka. : Marmaiza, marmutia.

marmarkizun. (ma€dail); *iz.* Marmarketaz ari-izateko gaya.

marmaro. (eŕatz): *iz.* Efatzak egiteko basartoa. I: Mamma, miloka. (basarto): *iz.* Berbera.

marmaroska arI. (mardail): *ad.* lkus.: Marmaiz ad. I: Marmrariz ad.

marmata. (mardail): *in.* Ikus.:_ Marmaiza. I: Marmalaka, marmafada.

marmaŕada. (mardail): *in.* Ikus.: Marmaiza. I: Marmalaka, marmaŕa, mannaraldi.

marmafadaz. (mardaib): *adond.* Ikus.: Mannaraka. j; Marmarka.

marmaŕaldi. (mardail): *iz.* lkus.: Marmaiza. I: Marmaŕada, marmazimcrika.

marmaŕan. (mardail): *adond.* Ikus.: Marmaraka. ; Marmarka.

marmaŕo, (ii): *in.* Ikus.: It. I: Bit, saŕatxi.

marmaŕu. (balm"): *iz.* Ikus.: Selaŕ ondua.

marmari. (mardail): *izond.* Ikus.: Marmakari. : Marmarkari, marmazikari.

marmau-eŕatz. (eŕatz): *iz.* Marmaroz egindako efatza.

marmau-sare. (armiarma): *iz.* 1kus.: Armiarma-sare. I: Anrramio-sare.

marmuua. (eŕatz): *in, Ikus,:* Marmaro. I: Miioka. (basarto): iz. Berbera.

marmaxo. (mardail); iz. Ikus.: Marmaiza.

marmazika. (mardail): *adond.* lkus.: Marmaraka. J: Marmarka, marmazika.

marmazikari. (mardail): *izond.* Ikus.: Marmakari. I: Marmati.

marmazikatu, (mardail): *ad.* Ikus.: Marmaiz ari. : Marmarikatu.

marmazimerika, (mardail): *iz.* lkns.: Marmaiza. I: Marmaŕaldi, mannuka.

marmitako. (egosketa): *iz.* Ega-luzearen egosketa.

marmitxeko, (zuku): iz. Aŕai-zukua.

marmot. (katamalo): *iz.* Ikus.: Katamalo. 1; Mamoiio, maŕao, maŕau.

marmoka. (egu): *in.* Oiturazkoa ez dan eguraldia. (aŕain): *in.* Afain-mota bat. (bero): II *izond.* Beroaz jausita dagoena.

marmokatu. (gogortasun): *ad.* Eŕautsa gogottu. (efauts): *ad.* Berbera.

marmala. (zomoŕo): *iz.* Afantzarako erabiltzen dan zomoŕoa.

marmolo. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Zomoŕo.

marmario. (mardail): *iz.* Ikus.: Marmaiza I: Martnareta.

marmota. (kapcl): iz. Aufen txanoa. (zornoŕo): *iz.* Ega gogoŕak dauzkan zomofoa. (srrsma): I *in.* Susmoa soŕerazten duena.

marmotx, (zomoŕo): *in.* Ikus.: Zomoŕa, ^: Mamutz.

marmotz. (maltzurtasun): *izond.* Maltzuŕa dana. Ikus.: Malmutz.

marmu. (katamalo): *iz*. Ikus.: Katamalo. 1; Marmo.

marmuk-oŕi, (itxas-lore): *iz*. Ildako abel-landareek egiten duten ugaña. I: Marmakategi.

marmuka, (mardail): *iz*. Ikus.: Marmaiza. [: Marmazimerika. (itxas-lore): *fr*. Ikus.: ltxas.tore. J; Itxaslora. (lodiena): Jj *iz*. Aid gizena.

marmukategi. (iŕxas-lore): *iz*. Ikus.: Marmuk-aŕi.

marmuto, (zomoŕo): *iz*. Ikus.: Labe-zomoŕo. j: Labatxori.

marmuri, (mintzabide): *iz*. Ikus.: Beŕiketa. : Jarduketa. (mardail): *iz*. Ikus.: Marmaiza. j; Marmarata.

marmuta. (mardail): *fr*. Ikus.: Marmaiza. J: Marmaraldi, marmutia.

marmutia. (mardail): ŕz. ikus.: Marmaiza. J: Marmarketa, marmuta, marmaraldi.

marmutiaka, (mardail): *adond*. Ikus.: Marmaraka. I: Marmutiaz.

marmutiaz, (mardail): *adond*. Ikus.: Marmaraka. j: Marmutiaka.

warrants. (zomoŕo); *fr.-flats.:* Zomofo. Marmutx, marmutz.

marmutx. (zomoŕo): *iz*. Ikus.: Zomoŕo. I: Marmots, marmutz.

marmutz jale. (azkufi); *izond*. Ikus.: Marmala jale. (zomoŕo): *ŕzond*. Berbera.

marmutz. (zomoŕo): *iz*. Ikus.: Zomofo. Marmuts, marmutx, momu.

marmutz-xoko. (aŕ): *iz*. Men multzoa.

marmutzeria. (zoŕi): *iz*. Zotiak eta beren antzeko baste mamutzak.

marmux. (isiltasun): *izond*. isii-isilean ari dana.

marmuzika. (mardail): *adond*. Ikus.: Marmaraka.

maro. (edut): *iz*. Ikus.: Maluta. I: Mato. (berantasun): *adond*. Berantasunez ari-izatea. J: Maro-maro.

maro-maro. (berantasun): *adond*. Berantasunez ad-izatea. j: Ikus.: Maro.

marobi. (maŕubi): *iz*. Ikus.: Maŕubi. J: Marobi-ondo.

maroleuku. (opil): *iz*. Gazta ta iriñakin egiten dan opila.

maron. (ardi): *iz*. Aita dan aaria. I: Marote.

marosma. (armiarma): *iz*. Ikus.: Armiarma. j; Marmara,

marot. (edertasun): *frond*. Edeŕa dana. J: Marota.

marota. (edertasun): *frond*. Ikus.: Marot. (arto): *iz*. Artabua biltzen duen lastoa.

marotasun. (edertasun): *iz*. Ikus.: Edertasun. j: Edertarzun, taxatasun.

marote. (ardi): iz. Ikus.: Marna.

marpiribil. (uztaŕi); *ŕz*. Zurezko kurkurua katen auŕean uztaŕian ipintzen dana.

MAt.A, *iz*. lraitz batean edonola egiten dart aztarna luze ta estua. J: Erdaka, eŕeldu, eŕenkola, arazka, aeon, kill-mats, unaku, zee. (joko): fa. Birlo-jokalariak igaro beat eztuen eŕetena. J: Xiote. (oŕazi): I *iz*. Oŕazketako eietena. (ezautarazpen):11 fr. Ikuŕa. (pit-xi): II *iz*. Edergalua. (gupiera): II *iz*. Gupieraz ari-izatea. // Mats zuzena. Mats makoa edo mats gupia.11(arteztasun), (eŕenkada), (irudi), (kaizu), (mango), (neuŕi), (neuŕizti), (oyal), (tartidetasun), (tokielesti), (ximus), (zen),

maŕa makuŕ. (maŕa): *iz*. Gupiz egindako mafa.

mafa-aldatu, (mats): *ad*. Zeribait mats edo zen betia ipiiii. I: Maŕa-beŕitu,

maŕa-apaindura, (maŕazki): *iz*. Neuŕizti-maŕazkien bidoz egiten dan etxegintia-ederztadura. (etxegintza): *iz*. Berbera. (ederztadura): *fr*. Berbera.

mata-arin. (maŕazki): *iz*. Marazki ariña. J: Mata-aztamu, maŕaketa.

maŕa-aztamu, (matazki): *iz*. ikus.: Maŕa-arin. J: *Maŕakcta*.

mafa-beŕitu, (mafa): *ad*. Ikus.: Mara aldatu.

mata-egiteko. (lanabesa): *iz*. Maŕak egiteko tresna. I: Maŕagailu. (mafa): *iz*. Berbera.

mafa-eragin. (erakardura); ad. Naŕaz igitu-eragin.

mata-maŕa. (mardail): *iz*. Marinaritzearen ots-izena. (azkuŕi): *ad*. Ots-egiten jan. Ikus.: Kaŕuskatu. J: Kaŕauskatu. (sot-1u): II *ad*. Berbera.

maŕa-nabaf, (ra^{g}a): *izond* Margo batzuetako matakaz egiña dana.

mafa-oyal. (oyal): Jr. Margo batzuetako mafak dauzkan oyala.

mafabide. (bide): iz. Zcarka egiña dagien bides. j: Mafapide.

matada. (mardail): *iz*. Ikus.; Mardail. j: Marmarika. (soñu): tz. Jatean ateratzen dan otsa. (azkuŕi): *iz*. Berbera.

maŕadun. (mats): *ŕzond*. Egindako mafak dauzkana.

matadors. (ezabapen): *iz*. Zerbait ezabatzeko egiten diran maŕak. (mans): *iz*. Mataen multzoa.

maŕaga. (artile): *ŕz*. Aŕunta dan artilea.

maŕaga iastai. (bururdi): *iz*. Ikus.: Lastaira. j: Lastamaŕaga.

maŕagailu. (lanabesa): *iz*. Ikus.: Maŕs-egiteko. (ma-fa): *fr*. Berbera.

maŕagaŕi, (mats): *ŕzond*. Mafak egiteko, gai dana. (ezabapen): *izond*. Ezabatu ditekena.

matagero. (artile): *izond*. Ikus.: llagin. J: Ileketari.

matagiie, (pitxi): *izond*. Pitxiak egiten dituena. (esku-langintzak); *frond*. Berbera.

matagintza. (pitxi): *iz*. Pitxiak egiten ari dan langintza. (langintza): *iz*. Berbera.

natal. (ants): iz. Abuse batzuen oŕoa.

maŕail-ezut. (masail-ezuŕ): iz. Ikus.: Masail-ezuŕ. J: Matalezuŕ, matel-ezuŕ, barail-ezuŕ, onmaza. (masail): *iz*. Beko matrala.

mataixu, (aŕain): ŕz. Maŕazoaren antzekoa dan aŕaña. j: Maŕaizu, maŕaju, maŕauxu.

maŕaizkari. (ants): *frond*. Be-egiten thrum. J: Bekari.

maŕaizkatu. (zapa): *ad*. Zapata, mustukatu.

mafaizko. (katakadura): izond Katakadura egitekoa dana.

mafaizu. (stain): iz. Ikus.: Mataixu. Mataju, maŕauxu.

mafaju. (aŕain): *iz*. Urns.: Maŕaixu. j: Maŕaiztr, maŕauxu.

mafaka. (soñu): *iz*. Ortotsaren butunba. (orga): *iz*, Gurdiaren kiŕinka. (sabel): II *iz*. Esteetan egiten dan otsa. (ants); II Abere baizuen eta auŕen deadaŕa; deadat am. J: Mataska, muŕumilo. (malko); jJ *Ir*. Malkoak ugari. J: Maŕaska.

maŕakagune. (aginkada): *iz*. Aginkadaren egipena.

mafakari. (negaŕ); *izond*. Ncgaŕ asko dagien auta. (ants): *iz*. Miauka ŕa mianka ari clan katua.

mafakatu. (aoskabe): *ad*. Ikus.: Erlastu. J: Areŕsi, aŕetsi, (mats): *ad*. Maŕak egin.

maŕakaz. (soñu): *adond*. Esteetan otsa egiten ari-izatea. (sabel): *adond*. Berbera.

maŕaketa, (maŕazki): *iz*. Ikus.: Maŕs-artn. j: Maŕa-aztamu.

mafakilo. (maskordun): ŕz. lkus.: Barekurkulo. j: Bare-korkoil, maŕakuŕilo, mafaskilo.

mafakots. (ants): iz. Be-egitea. J: Maŕantza,

mafaku. (gozoki): *iz.* Arto-irdiaz egindako okorea. I: Ems.: Maŕakuku, marukuku.

mafakn-saltzaile. (gozoki): *izond.* Maŕakuak sattzeu dituena. I: ikus.: Maŕakudun.

maŕakudun. (gozoki): *izond* Maŕakuak dauzkan edo sattzen dituena. : Ikus.: Maŕaku-saltzaile.

mafakugile. (gozoki): *izond.* Maŕakuak dagizkiena. j; Marukuku.

maŕaimku. (gozoki): iz. kin eta gaztayaz egindako okorea. I: Ikus.: Maŕaku. j: Marukuku, marokula€i, marukuku, maŕukua, marukuku.

maŕakulo. (maskordun); *iz.* Ikus.: Barekurkulo. (: Bare-korkoit, maŕakuŕito.

mafakuñlo. (maskordun): is. Eats.: Barekurkulo. I: Bare-korkoil, maŕakilo, maŕakulo.

maŕalari. (mats): *izond.* Ikus.: Leŕolari. (ezautarazpen): *izand.* Ezautarazpenak egiten dituena.

mafalo. (oztuxe): *izond.* Oztuxea duena.

mafalota. (oztuxe): *ad.* Oztuxea artu.

mafamar egin. (mardail): *ad.* Ikus.: Marmaiz an. j: Mannarikatu.

mafamaska. (aŕamazkada): *iz.* Ikus.: Aŕamazka. I: Atzaparkada, maŕamiska, atzazkada.

mafamiska. (aŕamazkada): *iz.* Ikus.: Afamazka. j: Maŕamaska.

mafan. (aoskabe): *izond.* Ikus.: Erlas. I: Erlats.

mafanga. (lo): iz Ikus.: Lokaŕats. Lokaŕaz, maŕanka. (aoskabe): *iz.* Ikus.: Eslastura. : Erlasdura, maŕanka, maŕanta.

mafaugari. (lo): *izond.* Maŕanga egiten duena.

maŕangatu. (aoskabe): *ad.* Erlasturaz geratu. j: Mutaukatu.

mafaraka. (to): iz. Ikus.: Lokafats. I: Maŕanga. (aoskabe): *iz.* Ikus.: Erlastura. Maranga.

mafankatu. (aoskabe): *ad.* ikus.: Maŕangatu.

mafanta. (aoskabe): *iz.* Ikus.: Erlastura. ^: Matanga, paŕanta, aju. (oztuxe): *iz.* Ikus.: Oztuxe. j: Gorbezi, paŕanta, ozbefi.

mafanta-suarte. (oztuxe): *iz.* Ikus.: Alborengo. Alboringo. (antura): *iz.* Berbera.

maŕantatu. (oztuxe): *ad.* Maŕanta artu.

maŕanteri. (oztuxe): iz. Ikus.: Oztuse.

mafantza. (sots): *iz.* Be-egitea. Maŕakots.

maŕaño. (maŕa): *is.* Mafa txikia.

mafao. (katarnalo): *iz.* Ikus.: Katamalo. I: Marmo, maŕau, miao, miau. (aots): is. Miau aundia. I: Maŕau, mau.

mafaolari. (aots): *izond.* Miauka ari dana. j: Msfaugile, maŕaukari,

mafapctu. (maŕa): *ad.* Bear mafatu.

mafapide. (bide): *is.* Tkus.: Maŕabide.

mafas. (oyal): *iz.* Sukaldeko zataia.

mafaska. (ants): *iz.* ikus.: Mafaka. !: Mufumilo. (aginkada): *adond.* Maŕaskatzen ari-izatea. (malko): II *iz.* Tkus.: Maŕaka.

mafaskagune. (aginkada): *iz.* Mataskatzearen egipena. Maŕaskin

mafaskar. (aginkada): *izond.* Maŕaskatzen ari dana. j: Siskari, ortzikari. (aots): *izond.* Deadarka ari dana.

mafaskatu. (aginkada): *ad.* Gauza gogoŕ baten iraitza ortzez ebaki edo xeatzea. I: Ezuŕ batean itsatsita dagoen **aragia** ortzez pitinka-pitinka kentzea. j: Gauza bat iraizean igatu-eraztea. Karabatu, kaŕaskatu,kaŕaskau, kiŕizkatu, mafaskak, miŕizkau, ortzikatu, maŕaskau, muxikatu, ortxikatu, ortxaritu, ortzakatu, ortzikatu.

maŕaslcau. (aginkada): *ad.* Ikus.: Msfaskatu. ; Miŕizkan.

mafaskaz. (aginkada): *adond.* Maraskatzen ari-izatea. (ants): *adond.* Deadarka ari-izatea.

mafaslctlo. (maskordun): *iz.* Ikus.: Barekurkulo. : Maŕaskulo, maŕaskulu, matxinkiŕilo. (adikin): *iz.* Adikiñaren zatitxoa. I: Ikus.: Marakilo.

mafaskin. (aginkada): iz. Ikus.: Maŕaskagune.

mafaskuio. (maskordun): *is.* Ikus.: Barekurkulo. Maŕaskilo, maŕaskutu, maskulo.

maŕaskulu. (maskordun): iz. Ikus.: Barekurkulo. I: Maŕaskilo, maŕaskulo.

mafaso. (afain): *is.* Ikus.: Maŕazo. I: Mafasu, matasu-kanila.

mafati. (aupada): *izond* Aupadaka ari dana.

maŕatu. (maŕa): *ad.* **Mafak** egin. I: Mafatuz,

mafatu-eziña. (gogortasun): *izond.* Mafatu ezin ditekena,

maŕatua. (ezabapen): *iz* Ezabatzearen egipena.

mafatx. (naŕaskcri): *izond.* Nafaskcriz ari dana. I: Maŕats.

mafatz. (maŕazki): *is.* Ikus.: Mafazki. (baldartasun): *izand.* Baldaŕa dana.

maŕatzaile. (ertzapain): *izond.* Erizapaaak egiten dituena. (langile-kunde): *izond.* Berbera.

nrafatze. (maŕa): *iz.* Maŕak egitearen egipena. (ezabapen): *is.* Ezabatzearen egipena.

mafatzez. (main): *adond.* **Maŕak** egiten ari-izatea.

mafatzu. WA: *iz.* Idaztean egiten dan mafatxo txilcia.

mafau. (katamato): iz. Ikus.: Mafao. Marino. (aots): *iz,* fiats,: Maŕan. j: Mau.

mafaugile. (ants): *izond.* Ikus.: Maŕsolari. j: Maŕaukari,

mafauka art. (aots): *ad.* Miauka ari-izan. E: Maŕaukatu.

mafaukari. (ants): *izond.* Ikus.: Maŕaolari. I: **Maŕaugile.**

mafaukatu. (ants): *ad.* Ikus.: **Maŕauk ad.**

mafausk. (soñu): *iz.* **Mamurketan** egiten dan otsa. (mamurketa): *iz.* Berbera.

mafautz. (ezpata): *iz.* Ikus.: Maŕauza. (burdin-xuri): iz. Su-izkiluari ipintzen zayon **burdin-xuri berezia.**

mafautzaf. (katamalo): *iz.* **Katamalo** aundia.

mafauxkada. (tanpa); *iz.* Maŕauzaz emandako tanpa. (ezpata): *iz.* Berbera.

mafauxu. (aŕain): is. Ikus.: Maŕaixu. I: Maraizu, maŕaju, maŕasu.

mafauza. (ezpata): ŕz, **Ezpata baño** labuŕagoa dan izkilua, zabala ta aztuna dana eta sorbatz bat bakaŕik daukana. I: Maŕuza.

mafaxkaka. (ants): *adond.* Deadarka ari-izatea.

mafaya. (sots): *iz.* Azerien atria.

maŕaz. (ezpata): *is.* flats.: **Ezpata,** I: Aztaga. (aizto): *iz.* Aizto aundia. I: Maŕaza.

mafaz-zaŕotz. (aizto): *iz.* Aizto aundia, oŕia zototza duena.

mafaza. (aizto): *is.* Ikus.; Maŕaz. (burusi): iz. Idiai jartzen zayen **burusia.**

maŕazada. (aizto): *iz.* Labanaz emandako taupa. (burdin-xuri): *iz.* Maŕantzaz emandako tanpa.

mafazkada. (aginkada): *is.* Maŕaskatzearen egipena.

mafazkatu. (aginkada): *ad.* **ikus.:** Maŕaskatu.

MAŔAZKI. *is.* Iraitz batean gorputz baton itxura, mafak eta itzaletaz itxuratzearen egipena. j: Xefaetan, **ofatz-lanetan eta** abaŕ, apaintzen

dituzten joskintzaen autolakizuna, Maŕatz, maŕezketa, maŕezki, ziamaŕ, ziamarta. ii (apaingailu), (arbel), (arkatz), (bi-muturko), (erti), (ertzapain), (gizirudi), (idazti), (ikusbide), (irudi), (irudi-antz), (iuma), (margoerti), (neuŕizti).

mafazkialu. (maŕazki): *ad.* Mafazkiak egin.

maŕazkigile. (maŕazki): *izond.* ikus.; Maŕezlari. j: Maŕazkilari, marlari, mafazlari.

maŕazkilari. (maŕazki): *izond.* Ikus.: Maŕezlari. : Maŕazkigile, mar/ad.

mafazitiz. (maŕazki): *adond.* Maŕazkiak, egiten ari-izatea.

mafazko. (main): *izond.* Maize egindakoa.

maŕazkuln-antzeko. (maskordun): *izond.* Bare-kurkuloaren antzeko dana.

mafazlari. (maŕazki): *izond.* Tkus.: Maŕezlari.: Matazkigile, mafezkari. (langile-kunde): izond. Berbera.

mafazo. (aŕain): *iz.* Sei, zazpi edo zortzi neurkiu luzea dan aŕaña, ao oso aundia duena ta bertan sci ortz-leŕo dauzkana, I: Mafazu.

mafazo biribil. (aŕain): *iz.* Maŕazo-mota bat.

mafazo kanil. (aŕain): iz. Azala oztina daukan maŕazoa.

mafazobale. (aŕain): in. Maŕazo-mota bat.

mataztatu. (maŕazki): *ad.* Mataen bidez maŕeztu.

mafaztu.(eragozpen): *ad.* Eragozponak jaŕi. (maŕazki): *ad.* Mufazk€ak egin.

maŕea. (oyal): iz. Uztarako erabiltzcn dan oyal zabala. (uzta): iz. Berbera.

mafega. (bururdi): *iz. Artile* afuntaz egiña dagoen bururdia. (zoŕo): iz. Aspaldin ogen-nckerako erabiltzen dan oyal aŕun€az egiudako micro,. I: Zurdaitz, zurdaiz.

maŕega-gona. (gona): *iz.* Aetilez egindako zaipcko aŕunta.

maŕega-gorantze. (janztura): iz, Oyal afuntaz egindako gorontzea. I: Maŕega-jipoi.

maŕega jipoi. (janztura): *iz.* Ikus.: Maŕega-gorantze.

maŕeka. (sots): iz. Be-egitea.

mateun. (oyal): *iz.* Matak dauzkan nyala.

mafez-jardun. (maŕazki): *ad.* Maŕazkiz egin.

mafezau. (ezpata): iz. Ikus.: I;zpata,

mafezkari. (maŕazki): *izond.* Ikus.: Maŕezlari. : Maŕazlari, maŕezkilari.

mafezketa. (mafazki): *iz.* Ikus.: Mafazki. I: Maŕezki.

maŕezki. (matazki): iz. Ikus.: Maŕaeki. I: Maŕezketa.

maŕezkilari. (maŕazki): *izond.* Ikus.: Maŕezlari. Matezkari.

Maŕezlari, (langile-kunde): Langintzazmaŕcztatzenari dana. I: Marlari, maŕazkigile, maŕazkilari, mafazlari, mafezkari, maŕczkilari, maŕeztari. (maŕazki): *iz.* Maŕazki-ertian trebea dana.

mafeztari, (maŕazki): *izond.* Maaak eta mafazkiak dagizkiena. Ikus.: Maŕezlari.

mafeztatu. (maŕazki): *ad.* Zerbaiteraku lenongo ma 'Mk eta maŕazkiak egin. I: Mateztu, ziamartu.

mafeztu. (maŕazki): *ad.* Ikus.: Maŕeztatu. I: Ziamartu.

mafiatu. (usteldura): *ad.* Ikus.: Usteldu. Mariatu, sokitu.

maŕio. Carbon): *iz.* Ikus.: Orban. Naŕio.

mañska, (arts): iz. ikus.: Maŕaka, maŕaska. : Maŕixka.

MAAO, *iz,* Beste bati kaltea egitean burutzen dan atzipea, edo naiz egiaren naiz zuzentasunaren aurkako egipena.I: Atzemankeria, azetikeria, lamuturŕ, irusaku, irusako, maŕokeria, maioteria, mania, sustsikeria, ziotz. (oñaze): *iz.* Oñazezko zinkuriña. (zomoŕo): II *iz.* Manoŕoa. (katamalo): (iz. Kokomaŕoa. (luau): 11 iz. Miau sendoa. (zezen): fl in. Oŕoa. j: Matti, mafuma, moŕasa, mufusa, muŕusada. (uzgune): jj *izond.* Utza dana edo dagoena. (zugatz): II *iz.* la igaŕ dagoen zugatz baten zatia. (ardi): j *iz.* Zikiratutu ez dagoen aaria, (maltzurtasun): *izond.* Amatutsua, bere xedeak ezkutatzen dituena. (bide): (in. Bideetako biurgunea. // (atzipe), (biurkeri), (estalpen), (gabetze), (lapuŕeta), (linburdika), (zimardika).

mafa-adat. (adaŕ): *izond.* Uztai antzera adaŕak dauzkan aberca.

mafo-egin. (estalpen): *ad.* Ikus.: Eskutatu. j; Ezkutatu. (atzipe): *ad.* Kaltea egiten atzipetu. : Irutxurŕ-egin, iruzurŕ-egin.

mafo-Maŕo. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba. Iztakoloka, iztaklok, trikotean.

mafoatu. (aots): *ad.* Oŕo-egin, j: Main-egin, maŕuzatu.

matobi. (maŕubi): *iz. Ikus.:* Maŕubi. I: Maluki, maŕabio, maŕad.

mafobiaka. (matubi): *iz,* Mafubiak dagozen tokia.

mafoi. (piltzaŕ); in, Ikus.: Piltzaŕ. I: Bilkoŕ. Ikus.: Maŕeka. 1: Maŕoiz.

mafoiz. (pilzaf): *izond.* Piltzaŕezbeterik dagoena. j: Maŕuiz, mafux. Maŕoix. (naŕaskeri): izond. Naŕaskeriz ari dana. Maŕuiz, mains. (mats): II *iz.* Abeltxeen beeea.

mafoizka. (arts): *adond,* Abeltxcak beeka ari-izatea.

mafoiztu. (zimeldura): *ad.* Ikus.: Zimeldu. j: Maluzkau, muduŕitu, pirtxildu. (andeapen): *ad,* Ikus.: Andeatu. I: Andega€u. (igadura): H *ad,* Ikus.: Igatu. I; Tc/ni.

mafoiztura. (andeapen): in. Andeatzearen egipena.

matoka. (lain): *iz.* ikus.: Enor. Enora, maŕuka, garatxo, kalitza.

mafokatu. (igurtziketa): *ad.* Muŕuska€dia egin, maŕuskatu, lauskitu, mafuskatu, sixatu.

maŕokeria. (zurikeri): *iz.* Ikus.: harikari. J: Atzemankeria. (main): *iz,* Ikus.: Mato. j: Azerikeria, maŕoteria, sustsikeria.

mafokotaf. (islamtasun): *izond.* Marok e ikoa dana.

mafolari. (aots): *izond.* Mafoa dagiena. Maŕotzaile, maŕulari, maŕumari.

mafora. (joko): *iz.* Ikus.: Abixonka. Itsu-itsuka, taloketan.

mafoskai. (zurgintza): in. Ikus.: Maŕusketa, Igurki, maŕosketa, juntera,

maŕoskatu. (igurtziketa): *ad,* Eskuak igurtzi. (igadura): *ad.* Janzkia igatu. I: Maŕuskatu, mafuzkatu.

matosketa. (zurgintza): in. ikus.: Maŕusketa. I: Maŕoskai, maŕuskai, ufigandi.

mafosuduŕ. (suduŕ): *iz. Ikus.:* Mako-suduf.

mafoterla. (maŕo): iz. Ikus.: Maio. I: Maŕokeria. (zurikeri): in. Ikus.: Zurikerl. j: Atzemaukeria, maiukeria.

mafatu. (uzgune): *ad.* Uzguue egin. (katamalo): *ad.* Mamu jantzi,

mafotzaile. (aots): *izond.* Ikus.: Maŕolari. ;: Matulari.

mafoxta. (mats); *iz,* Mats-inolko, mats-mordo.

maŕ-oyal. (oyal): *in.* Algodoizko oyal maŕatua.

mafoz. (zurikeri); *adond.* Zurikeriz ari-izatea,

maŕoza. (igali): iz. ikus.: Mazuzta. Mazuza, maŕuga, maxoxa.

maŕu. (ants): *iz.* Ikus.: Mato. I: Oŕoa, maŕuma, maŕuma-oŕo, maŕuza, muiusa, muŕusada, txanpa. j: Otsocn auria.: Abetxeen beea, oŕoe. (small): is. Otsa, zarfa.

maŕu-egazti. (egazti): *iz.* Galepeŕen bakalduna.

maŕu-egin. (ants): *ad.* Ikus.: Maŕoatu. I: Maŕu-eran€zun, maŕuzatu.

maŕu-erantzun. (sots): *ad.* Erantzungo bailitzan mafoatu. (: Ikus.: Maŕu-egin.

maŕu-mafujan. (azkuti): *ad.* Zulu Ia puhi jan.

maŕu-maŕnketan. (joko): *adond* Ikus.: Bulietan. : Atzc-cŕeka.

maŕuba. (txori): *iz.* Ikus.; Eŕio-xori. I: Nabazi-txori,

MA1.UBt. iz. Laŕos-margodun landarea, zurtoin efestak difuena; bere arnaria is borobila da, goŕi, gurintsu ta usaintsua. j: Araga, aŕaba, aŕaga, aŕama, aŕega, aiogi, aŕugi, aulubiak, magauri, maguri, maidubi, mailubi, mailuki, mailugai, mailugi, maluŕi, tnalubi, malari, malugai, mauugi, maluki, marabio, maranburu, maram'i, mariguri, marubi, maŕobi, marubil, maruri, mardi, mauliki, maulubi, maurgi, mauri, mauti, mazura, oilobio, pantexta, amaŕttbi, amageta, amalukio, ayugi, malukio, malukio. (ants): *is.* Zezen eta baste abere basatien antsa. j: Maŕubia, marubi.

maŕobi-intxanŕ. (intxaufondo): *iz.* Ikus.: Manu-intxauf.

maŕtrbi-saltzaile. (maŕuhi): *izond.* Maŕubiak saltzen dituena.

maŕubiaka. (aots): *adond.* Maŕoatzen ari-izatca. : Maŕumaka, maŕuz.

mafubialari. (ants): *izond.* Maŕubiatzen ari dana.

maŕubiatu. (ants): *ad.* Maŕoatzen ari-izan.

mafubidi. (mafubi): *iz,* Mafubiak dagozen tokia. I: Maŕubitegi.

maŕubidun. (maiubi); *izond.* Matubiak dauzkana.

matubika. (scat): *adond.* Maŕu egiten ari-izatea.

maŕubitegi. (matubi): *is.* ikus.: Matubidi.

mafudun. (malizurlasun): *frond.* Maltzuŕa dana.

mafuga. (igali): *is,* Ikus.: Mazuzta. I: Maŕoka, martitza, matxuŕeta.

maŕuga-txori. (txori): *iz.* Gañetik ate margoa duen Ixoria; azpitik zurixka, ta moko ondoan zurda beltz eta luzeak dauzkana.

mafugatze. (zugatz): iz. Tkus.: Martzuka. Martsuka, masustabe.

mafuiz. (piltzaŕ): *izond.* Ikus.: Maŕoiz. I: Matux, maŕox. (naŕaskeri): *izond.* Berbera.

maŕuka. (lain): *iz.* Ikus.: Enor. Maŕoka, garatxo, kalitza, uuubi. (zugatz): is. Maŕoka aundia, zugatzetan sortzen dana.

mafuka-belaf, (landarc): iz. Enorak kentzeko erabiltzen dan landarca. I: Ikus.: Karatxo-belaŕ, zaldar-bedaŕ.

mafukeria. (zurikeri): *is.* Ikus.: Zurikeri. j: Mafoteria, zurigain. (atzipe): *iz.* Ikus.: Atzipe.: Azerikeria, maŕuko, mauls, trankart, zalagarda, igura.

mafuko. (biutikeri); *is.* Biutikcrirako jokera. (atzipe): is. Tkres.: Atzipe. I: Maŕukeria.

maŕulcua. (goznki): *is.* Ikus.: Maŕakuku. ^: Maŕukuku.

mafukulcu. (gozoki): iz. Ikus.: Maŕakuku. I: Maŕukua,

mafulari. (ants): *(sand. Ikus.:* Maŕolari. Maŕotzaile, man-mart.

maŕuma. (ants): *iz.* ikus.: Mato. I: Matti, oŕo, maŕuma-oŕo, maŕusa, moŕasa.

maŕuma-oŕo. (ants): *iz.* Bras.: Matti. j: Maŕuma.

maŕumalca. (ants): *adond.* Ikus.: Maŕubiaka, I; Maŕoz.

mafumalari. (ants): *izond.* Maruma dagien aberea.

maŕumari. (ants): *izond.* Eats.: Maŕolari. Maŕulari.

maŕumatu. (ants): *ad.* Maŕuma egin.

maŕume, (negaŕ): *is.* Negaf egitea.

maŕun. (ezkontza): *iz. Ikus.:* Seam'.

maŕuntxa. (kotzo): *iz.* Koizo txikia.

mainsa. (ants): *iz.* Ikus.: Oŕn. Maŕuma,

mafusa egin. (ants): *ad.* Maŕoz ari-izan.

maŕuska. (igurtziketa): *is,* ladaŕez igurztearen egipena. (pilots): is. Pilotatokian pilotak punpe egiten es duen zokoa. (kaŕaka): V *is. Ikus.:* Kafaka. (soñu): *iz.* Mamurketan egiten dan otsa. (tnaznurketa): *iz.* Berbera.

maŕuskadura. (kaŕakadura): *is.* ikus,; Kafalcadura. : Kaŕaskin. (iaiu): *is.*]kus.: **Zimuŕ,** maŕuskaldi.

mafuskagune. (kaŕaka): is. Kaŕakaduraren tokia.

maŕuskai. (zurgintza): *iz.* Ikus.: Maŕusketa. j: Maŕosketa, maŕuz, maxketa.

maiuslcakizun. (igurtziketa): *iz.* lgurztekoa dana

mafuskaldi. (mamurketa): Mamurketarcn egipena. (zaps): is. Zapatzca. : Matuskatze. (laŕu): Ikus.: Zimuŕ. j: Maŕuskadura. (igurtziketa): *is.* lgurztea. j: lgorzpena cgitea.

mafuskari, (igurtziketa): *(sand.* Azko igurzten duena.

maŕuskatu. (igurtziketa): *ad.* Igurztca egin, j; Leintatu, maŕokatu, purtzupilatu, sixatu. (igorztura): *ad.* Lokaztu, tokaztatu, saltsatu. (zapa): *ad.* Zapatu. E: Atera, lauskitu. (calm): II *ad.* ikus.: Eskuztatu. j: Maskuldu. (igadura): *ad.* lauzkia igatu. I: Ikus.: Maŕoskatu. I: Maŕuzkatu.

maŕuskatzaile, (mamurketa): *izond.* Mamurtzen duena. (igorztura): *izond.* Matrttskatzen duena. (kaŕakadura): II *izond.* Kaŕakaz ari dana. (calm); II *izond.* Eskuztatzen duena.

maŕuskatzale. (igurtziketa): *izond.* Igurzten duena.

maŕuskatze. (igurtziketa): *is.* Ikus.: Maŕuskaldi. I: lgurztea. (mamurketa): *is.* Titus.; Mamurketa. Katuskatzc, xeaketa. (zapa): *(is.* Zapatzearen egipena. I: Ikus.: Maŕuskaidi. (znrgintza): *(is.* Maŕusketaz egindakoa.

mafusket. (zurgintza): iz. Mai-usketa txikia. : Mai-Liza, maŕusketa, ziri-uŕinga.

mamuketa. (zurgintza): *iz.* Zara lantzeko arotzcntresna berezia.{: Nskoila, eskobila, koŕomio, igurki, kurbi, maŕoskai, maŕosketa, maŕuskai, maŕuz, maxketa, juntera, tinka-maŕuza, utigandi, uŕinga, ufingandi, maŕusket, siri-uŕinga.

mafusketatu. (limurtasun): *ad.* Maŕusketaz Icgundu. I: Uŕingatu. Maŕuzketatu. (zurgintza): *ad.* Berbera.

mafusko. (glitz): *iz.* Ortzak dagozen giltzaren zatia.

maŕutsu. (malizurrasun): *izond.* Maltzuŕa dana.

mafutz-aldi. (zurgintza): *iz.* Maŕusketaz egindako lana.

maŕux. (piltzaŕ): *ŕzond.* Ikus.: Maŕoiz. I: Maŕoiz. (naŕaskeri): *(sand.* Ekus.: Maŕoiz. : Maŕoiz.

maŕuz, (zurgintza): *iz. ikus.:* Mafuskcta. Mafoskai. (ants): *adond.* ikus,: Maŕubiaka. : Maŕumaka.

maŕuza. (aizto): *iz.* ikus.: Maŕauza. Maŕuze. (aots): iz. lkus.: Maŕu. j: Maŕuma. (kaiakadura): jj iz. Kaŕakadura egiteko tresna. (zurgintza): *(ŕz.* Ikus.: Maŕusket.

maŕuzatu. (ants): *ad.* Ikus.: Maŕoatu. Maŕu-egin. (zurgintza): *ad.* Maŕusketaz lanegin. I: Maŕnzketatu.

mafuzkatu, (igadura): *ad.* Ikus.: Maŕoskatu. j: Maŕuskatu, xatetu. (mamurketa): *ad.* Otsaz mamurtzen bazkatu.

mafuzketatu, (zurgintza): *ad.* 1kus.: Maŕuzatu. Maŕusketatu.

mafnzketatze. (zurgintza): *iz.* Maŕusketaz lan-egitea. : Uŕingatze, ufingeta.

mars°. (zeŕi): iz. Urte-bete baño gutxiago daukan zeŕia.

marsoka. (ari): iz. Ikus.: Anezka. I: Anizka, masoka.

marsopla. (aŕain): *iz.* Afain-mota bat. I: Marzupla.

marta-xuri. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Katazuri. I: Xontxon-zuri.

marts-xurizko. (ugaztun): *izond.* Kantsuds bezir] zuria dana.

maitauga. (gutidura): *in.* Ikus.: Atxukila. j: Azpiroin.

martatxa. (txori): *iz.* Lumak orlegi ta ori dauzkan txoria, txoaŕearen kaizukoa ta ongi abesten duena.

marterin. (ugaztun): iz. Ikus.: Katakuxa. j: Lutotxa.

marti-gari. (gari): *in,* Erbestekoa dan garia.

marti-uilaf. (pia): *in.* Gaberdi-gaberdian abesten duen olaŕa.

martian. (dema): 12. Idi-demaetan eŕestaka erabiltzen dan afia.

martimuilotu. (zeakadura): *ad.* Zapatu, zapaldu. j: Lerdakatu.

martimulu. (aitzuf): *iz.* Aitzuf aundia.

martimulo. (zapa): iz. Atizko zubila. I: Tkus.: Alpufaŕi. (zlrbil): *iz.* Ikus.: Alpeŕ. I: Alpcŕaŕi, piril.

martin. (egazti): iz. ltxasatdeko egazti-mota bat. (txori): iz. Ikus.: Dendari-txari. j: Endari-txori, martin-aŕantzale, martinekote, martineta, martiu-ontz.

martin adaf-andi. (zomoŕo): *iz.* Zomoŕo-mota bat.

martin-afantzale. (txori): iz. ikus.: Dendari-txori. j: Endari-txori, martin, martinekote, martineta, martin-ontz.

martin-aŕo. (fazakeri): *izond.* Fazakeriz ad dana.

martin-garitako. (zomoŕo): iz. Ikus.: Galafako zeiñu. j: Galaŕagako zeifiia.

martin-geldi. (berantasun): *izond.* Astiro dabitena.

martin-kafaska. (aŕi): *iz.* Adak zeatzeko langaya.

martin-koska. (isikortasun): *izond,* lsikoŕa dana.

martin-mongolo. (txerketx): *iz.* Ikus.: Beatz-zigaŕ. j: Bcro-zigar.

martin-mulo, (zubil): iz. Zubilkara duen lanabesa aundia.

martin-mute. (enboŕ): *iz.* Zokoŕak zeatzeko luŕ-gattean erestatzen dan enbofa.

martin-Wig. (egazti): *iz.* Ikus.: Basolaf. Laŕe-oilaŕ.

marlin-oiaso. (aŕandikeri): *izond.* Aŕandikeriz ari dana. j: Martiu-puntxo.

martin-ontz. (txori): *iz.* ikus.: Dendari-txori. J: Endari-txori, martin, martin-aŕantzale, tnartineta, martinekote, marlin-txori.

martin-puntxo. (aŕandikeri): *izond.* Ikus.: Martin-olaso.

martin-saltari. (lafapota): *iz.* lkus.: **Laŕapota. j:** Laŕapote, martin-salto, martin-xalto.

martin-salto. (taŕapota): in. Ikus.: Laŕapota. j: Martin-saltari, martin-saltokalari, martin-xalto.

martin-saltokalari. (Iaŕapota): *iz.*]kus.: Lafapota. j: Martin-salto, martin-saitokari.

martin-saitokari. (laŕapola): *iz.* Ikus.: Laŕapota. I: Marlin-saltokalari.

martin-txori. (Nod): *iz.* Ikus.: Dendati-txori. : Endari-txori, martinekote, martin-ontz, m.-makneta.

martin-sake. (lafapota): iz. Ikus.: **Laŕapota. j:** Martin-saltari, martin-saki),

martin-zerga. (zerga): iz. Martin deunaren egunean ordaintzen zan zerga.

martinaf. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Eltxu. I: Txitxaŕa, ote, tifita.

martinekote. (ixori): *in.* Ikus.: Dcndari-txori. j: Endari-txori, martin, martin-aŕantzale, martineta, martin-ontz, martin-txori.

martinetis. (txori): *iz.* Ikus.: Dendari-txori. I: Endari-txori, martin, martin-aiantzale, martinekote, martin-ontz.

martingala. (euuizti): *iz.* Mingañari beko aidetik eusten dion mintza.

martingatatz. (landarc): *iz.* Ikus.: Bedaŕ-gamin, j: Leka-belaŕ.

martinklaska. (belaŕ): *iz.* Be€aŕ-mota bat; bore loreak cskuan let-eragin ditezke ta ori egitean otsa ateratzen dute.

martintzaf. (zakartasun): *izond.* Zakafa dan gizona.

martinxume. (izen): in. Ugutzean jaŕitako izena.

mar-titian (zomoio): iz. Ikus.: Txitxaŕ, ziŕika,

martitza. (igali): *in.* Ikus.: Mazuzta Maluga, martosa.

martoltza-ondo. (zugatz): *iz.* Ikus.: Martxoka, martzuka-ondo. j: Martots-ondo.

martopil. (emanketa): *iz.* Erdi beds dagoeuari egiten zaizkion bezuzak.

martoŕi. (belaŕ): *iz.* Ginbailkaria dan belaŕa, sendakintzan eta ongafia bezela erabili dana.

martosa. (igali): *iz.* Ikus.: Mazuzta. Martitza, martots, martotx, martuka.

martots. (igali): in. ikus.: Mazuzta.: Martosa, martotx.

martotx. (igali): *iz, ikus.:* Mazuzta.: Martots.

martotsa. (txori): *iz. ikus.:* Erio-txor: • j: Nabazi-txori, erio-xori, sasi-txinbo, siŕiskilet.

martutza-piko. (pikondo): *iz.* Ikus.: Piko-zoro. j: Martots-ondo.

martroitu. (zati): *ad.* Puskatu, zatilu.: Martxoitu. (ebaketa): *ad.* Berbera.

martsuka. (zugatz): *iz.* Ikus.: Martzuka. ^: Maŕugatze, martuts-ondo.

martuka. (igati): *iz.* Ikus.: Mazuzta. Martosa, martus,

martus. (igali): *in.* Ikus.: Mazuzta. Martuka, martusa.

martnsa. (igali): *in.* Ikus.: Mazuzta. Martus, martusera.

martusera. (igali): *in.* Martzuka-ondoren igalia. j: Marzusta, masusta, mamga, martnsa, martutsi, mazuzta. j: Martots.

martuts-ondo. (zugatz): *iz.* ikus.: Martzuka. i: Martsuka.

martutsi. (igali): *iz.* Ikus.: Mazuzta. Martusera, martutz.

martutz, (igali): iz. Ikus.: Mazuzta. Martutsi, martutza.

martutza, (igab): iz. Ikus.: Mazuzta. Martutz, martuz.

martuz. (igali): *iz. Ikus.:* Mazuzta. I: Martutza, martuza.

martuza. (igali): *iz.* Fats,: Mazuzta. Martuz.

martx-oiiaf. (txori): *iz. ikus.:* Basoĺaŕ. Bas-olasko.

martxagari. (gad): *iz.* Epaileko gaiia. Maetxogari, martxogi.

martxatta-sagaŕ, (sagafondo): *iz.* Sagaf-mota bat. (madariondo): *ft.* Madari-mota bat.

martxakula. (gaztañondo): ***iz,*** Gaztañak artzeko matxarda,

martxal, (zeŕi): *iz.* Urtebetekoa baño gazteagoa dan zeŕia. Marzal.

martxel. (pikondo): *iz.* Piko txiki ta gozoa.

martxiliiio. (liño): *iz.* Udazkenean ereiten dan liñoa.

martxite. (aizto): *iz.* Mats-biltzailearen aiztober:ezia. (iñausketa): iz. Masti-zaiñaren ayotza.

martxo-114. (landare): *iz.* Ikus.: Bedats-lilt. Bedats-lore.

martxo-liño. (iiño): *iz.* Ari on eta biguna ematen duen Biwa.

martxogart (gari): *iz.* Ikus.: Martxagari. : Martxogi.

martxogi. (gari): *iz.* Ikus.: Martxagari. J: Martxagari.

martxoi. (aŕai): iz. Aŕai-zatia.

martxoitu. (zati): *ad.* Ikus.: Martroitu.

martxoka. (ari): iz, *Marsokaren* tutus. (zugatz): *iz.* Ikus.: Martzuka. : Peŕa, martxukaa, martsuka, martzoka, martzuka-ondo, marugatze.

martxoko. (il): ***izond.*** Epailari dagokiona.

martxorioi. (balaŕ): iz. Brasiĺaren antzekoa dan belaŕa.

martxuka. (zugatz): iz. Ikus.: Martxoka. Martsuka, martzoka, marugatze.

martxoka-xori. (txori): iz. Loretegictako txoaŕea. J: Martzuka-xori.

martza. (niugadura): *iz.* Mt/gain. (oskoldun): *iz. Tkns.:* Abakando. IKaramartza, misera.

martzal. (andi-manditza): *izond.* Andi-mandia dana.

martzalki..(andi-manditza): *adond.* Andi-mandia bezela ari-izatea.

martzaltasan..(andi-manditza): iz. Andi-mandia izatearen **bereiztasuna.**

martzel. (mardultasun): *izond.* Ikus.: Emoile. J: Malutz, yari.

martzil. (aultasun): *izo;td.* Aula dana.

martzoka. (ari): *12.* ikus.: Martxoka. (zugatz): *iz. Titus.:* Martxoka. Martsuka, martxuka.

martzuka. (zugatz): ***ft.*** Masustaren zugatza; bare oŕiak ziriko-afarentzat azkufia dirs. J: Martzuka-ondo, marzuza, martzuzera, martoltza, martotx, martoza, martutxa, lnartuza, martxoka, narzoka, martsuka, martins-ondo, martzuka-ondo, maŕiigatze, pafa, masustabe, masuste, inasustondo, masustrabaliz. (ergeltasun): *izond.* Guztiz ergela dana. (aultasun): j *izond.* Aula dana. J: ikus.: Erbali.

martzuka-goŕi. (igali): *iz.* ikus.: Gortalegi. J: Margu-goŕi.

martzuka-ondo. (zugatz): iz.]kus.: Martxoka. I: Martzuka, paŕa. !: Martzuzeŕ,

martzuka-xori. (txori): iz. orkegikara margozko lumak dauzkan txoria; oso ondo abesten du ta kayolan urte.batzuetan bizi da.

martzukeria. (eritasun): *iz.* Auŕen eritasuna; ezufak bigun eta makoturik, eta ***eunen*** aultasunaz agertzen dana.

mart'. (zutafi): iz. Zut-abe, zutiko, maruaga, marulaga, xutuko. (zikintasun): ŕz, Tntxauŕ-moskoŕak uzten dam zikinkeria. (intxauŕondo): *ft.* Berbera. (urban): II ŕz. Lingarda. I: Lingirda, mazkaro, moskol, moskoron, nardaka.

maruaga. (zutaii): *iz.* Ikus.: Maui. 1: Zut-abe, zutiko, manilaga, xutuko.

marabi. (maŕubi): *iz.* Eats.: Maŕubi. Marubil, maruri. (dots): *iz,* Ikus.; Maŕubi.

marubil. (mafubi): *iz.* Ikus.; Maŕubi. Marubi, maruri.

marubintxauf. (intxeuŕondo); ŕa. Intxauŕaren antzekoa dan **igalia.**

maruga. (igali): *iz.* ikus.: Masusta, Matzurka, marxuke, marzoza.

marugatze. (zugatz): ŕz, Ikus.: Martxoka. j: Martxuka.

maruka. (taŕu); *iz. Ikus,;* Garatxo. Garitx. j: Marunka.

marukea-belaŕ, (belaŕ): ŕa. Ikus.: Emalopa.: Kalikola.

marukuku. (gozoki): iz. Ikus.; Mafaku. : Maŕakuku.

marulaga. (zutaŕi); *iz. Ikus.:* Maru. . Maruaga.

manilla. (zeiñu); *iz.* Goiztiriau jotzen dan zeiñua. j: Argi-eskila.

marmi. (maŕubi): iz. Ikus.: Maŕirbi. Marubi, marubil.

marxel, (pikondo): iz. Pilot gozo 050 txikia.

marxketa. (zurgintza): ***iz.*** Zur langilearen maŕuskata.

marxuke. (igali): *iz.* ikus.: Matzurka. Marna, marzuza.

marzal. (zeŕi): *iz.* ikus.: Mautxal.

marzoza. (igali): *iz. Ikus.:* Matzurka, Maruga, marxuke, marzura.

marzuka. (maŕubi): *iz.* **Tkus.: Maŕubi.** Maruri.

marzuka ondo. (zugatz): *iz.* Ems.: Martxoka. j: Marugatze.

marzupla. (izabere): iz. Ikus.: Marsopla.

marzura. (igali): ŕz. Bats.: Matzurka. I: Marzoza,.marzrista.

marzusta. (urnotasun): *izond.* Urnotuta dagoena. (Igaii): *iz.* Ikus.: Martusera. Matzurkn, marzura, marzuza.

marzuza. (igali): *iz. Ikus.:* Matzurka. Marzusta, matsuta, matsutsa, rnarzuzi,

mas-Iangile. (matsondo): ***izond.*** **Matsondoak** landatu ta zaintzen dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

mas-patsa. (mats): ez. Batsa,minaitza. j: Ikus.: Batz. j: Zapakin.

mass. (aŕantza); iz, Ikus.: Apasta. I: Masamoŕa.

mass egin. (aŕantza): *ad.* Apasta bats.

masa-mak la. (matsondo): *iz.* Basoko matsondoa.

MASAIL. *iz.* Arpegiaren cilia, matel-koskoetatik beko matel-ezufaren ertzeraito dagocna. Benŕondo, (natal, ,belaŕondo, aotz, autz, malaria, matrail, matsail, maxel, maze', mataila, !natal, malaria, matraila, matrail-alde, matraile, matsail, maxcla, mazela, paparo, papa. (aizkara): *iz.* **Aizkoraren** ofia. Il (arpegi).

masail eragileak. (masail): *iz.* **Masailen igidurak eragiiten dituzten giñaŕeak,**

MASAIL-EZUŔ iz. Ortz eta agiñak ezafita dagozen aberearen **buruko** azuŕ bietatik bakoitza. j: Maŕail-ezuf, rnatal-ezuŕ, matel-ezuŕ, tnasailarte, matail-ezuŕ, matraila, matraii-azuf, mazel-eauf, onnaza, ortzagin-ezuf, ortz-ezrrŕ, ortz-toki, /l (abelizti), (ezui'), (ortz).

masail-ezuŕeko. (masail- ezuŕ): *frond.* Masaii-ezuŕai dagokiena.

masail-goui. (masail): *iz.* **Gofitutako masaila.**

masail-ikara. (rnasaii): *iz.* **Masailak** ikaratu-egitea,

masailbizaŕ.(bizaŕ): ŕz. Mazeletako bias/a.

masailbizartsn. (bizaf): *izond.* Masailbizaŕak dauzkana.

masailkote. (masail): *iz.* Aundia dan masaita.

masailpeko. (masail-ezuŕ): *iz.* Masail-ezurpean dagoena.

masailako. (tanpa): *iz.* Masailean emandako tanpa. E: Masaleko, maseleko, mazelako, mazcleko, sal-apal, txast, zafadatako, zapetako, zaplako, zartadako.

masailandi. (masail): *izond.* Masai aundiak dauzkana. E: Masailaundi.

masailarte. (masail-ezuŕ): *iz.* Ikus.: Masail-ezuŕ. Matel-ezuŕ.

masail-arteko. (masail-ezuf): iz, Masail-ezuieu artekoa.

masailaundi. (gotzon): *iz.* Elizetan Austen dan gotzonarcn irudia. (masail): *izond. JIsis.:* Masailandi.

masail-ausle. (masail-ezu f): iz. Masail-ezufak estrokatzea.

masaileko, (tanpa); iz. Ikus.: Masailako. Maseleko, mazelako, mazeleko, plastada, sal-spat, txast, zafadafako, zaflada, zafladako, zaflako, zaiion, zafra, zapetako, zaplada, zaplako, za tadako, zurteneko.

masailekoak eman. (tanpa): *ad.* Masailetan tanpak eman.

masailekoka. (tanpa); *adond* Masailetan tanpak ematen ari-izatea.

!nasal. (auttasun): *izond.* Aulduta dagoena. I: Zarkul. (ayuŕi): *izond.* Aynŕi zabalekaa dana. I: Mazat.

masalasto. (arto): is. Artaburuaren oŕia, Maluta,

masaldu. (aultasun): *ad.* Ikus.: Auldu. I: Mangetutu, mangelestu, ñuñukatu.

masaltasun. (ainlzapen): *iz.* Masala izatearen bereiztasuna.

masalako. (tanpa): *iz.* Arpegian esku zabataz emandako tanpa. j: Maseleko, mazelako, plastada, plastadako, plastateko, plaustada, xafrako.

masamara. (itxasaldi): *iz. Ikus.:* lzkera, Izpera.

masamoŕa. (aŕantza): *iz. Tkus.:* Apasta, Mass.

masango. (mats): *is.* Ikus.: Luku. I: Masanko, masgolko, maskol, maskorde.

masanko. (mats): iz. Ikus.: Luku. Masango, masgolko, maskol, maskorde.

masaski. (otaŕ): *is.* Mats-biltzailearen **otafa.**

masaski-ola. (otaŕ): *iz.* Mats-biltzailearen otaŕak egiten dituen lantegia.

masaski-saltzailc. (otaŕ); *izond* Mats-biltzailearen otafak saltzen dituena. I us,: Masaskidan,

masasicidun, (otaŕ): *izond.* Mats-biltzailearen otafak dauzkan ado saltzen dituena. I: Ikus.: Masaski-saltzaile.

masaskigile. (otaf): *izond.* Mats-biltzailearen otafak egiten dituena. Masaskigin.

masaskigin. (otaŕ): *Load. ikus.:* Masaskigile.

masaskigintza, (otaŕ): *iz.* Mats-biltzailearen otafak egiten dituen langiniza.

masaskitegi. (otaf): *is.* Mats-biltzailearen otafak saltzen dituen saltokia.

masaskitxo. (ota): *iz.* Masaski txikia.

masbatzaitc. (uzta): *is.* Matsaren uzta. Masbatze, masbatzei, masbilte, masbiltza, masbiltze, masketa, maspatze.

masbatze. (uzta): *is.* Ikus.: Masbatzaite. Masbatzei, masbilte, masbiltza, masbiltze, masketa.

masbatzei. (uzta): iz, Ikus.: Masbatzaite. Masbatze, masbilte, masbiltza, masbiltze.

masbildu. (uzta): *ad.* Masbatzea jaso.

masbilte. (uzta): *iz.* Ikus.: Masbatzei. I: Masbatzaite, masbatze, masbiltza, masbiltze.

masbiltza, (uzta): *is. Ikus.:* Masbatzaite. Masbatzei, masbatze, masbilte, masbiltze.

masbiltzaro. (uzta): *is.* Masbatzearen aldia.

masbiltze. (uzta): iz. Ikus.: Masbatzaite. Masbatzei, masbatze, masbilte, masbiltza, maspatze,

masdui. (matsondo): *is.* Matsondoak dagozen tokia.

maseleko. (tanpa): *is. Ikus.:* Masailako. I: Masaileko.

masgiro. (egurasti): *is.* Matserako giro ona.

masgolko. (mats): *iz.* Ikus.: Luku. I: Masango, masanko, maskol, maskorde, masmolko,

masi. (aŕantza): iz. ikus.: Amuzki. J: Masia.

masts. (afantza): *iz.* Apasta-masa.: Maci.

masiatu. (iseka): *ad.* lseka egin.

masiatzaile. (mardait): *frond.* Mardailetan ari dana.

masitu. (igorztura): *ad.* Gauza bat olioz edo koipez ugari igortzi. (igadura): *ad.* Zerbait igatu. Maskildu.

maska. (mukerkeri): *frond.* Mukeŕa dana, maketoa dana. (meta): is. Titus.: **Meta. :** Malta.

maskallu. (landare): *is.* Margo gofixka duenlandarea.

maskal. (base); iz. Ikus.: Frpa. (: Potriz, uŕuxka. (ugatz): *iz.* Beyaren ugatza. (aragi): H *iz. Ikus.:* Magal. (oŕi): II *iz.* Igartuta dagoen ofia. (soaks): Artoaren seska. (arto): *(is.* Berbera. (aultasun): (izond Aula, indafik gabe dagoena. (naŕiadura): j1 *izond.* Andeatuta dagoena. I: Zistrin.

maskal-adaŕ, (iñausketa): *iz.* Zualtzei iñausketa egitekoan mozten ez dan abafa.

maskal-oŕi. (oi): *iz.* Iñausi gabe dagozen adaŕetan sortzen diran ofiak.

maskaldu. (aultsun): ad. Auldu, indaŕak peitu. I: Xaukitu. (igadura): *ad.* Ikus.: Igatu. : lgetzetu, maskildu, puttzukatu, usaldu, txarpatu, zakartu. (naŕiadura): 11 *ad.* Tkus.: Andeatu, I; Lardazkatu.

maskaldun. (bass): *izond.* Maskatak dauzkana. j: Maskaltsu,

maskaldura. (naŕiadura): *is.* Andeatzea, lardazkatzea.

maskalgalll. (aultasun): *izond* Aultzen duena.

maskalki. (auttasun): *adond.* Aultasunez ari-izatea, I; Maskalkiro.

maskaikiro. (aultasun): *adond.* lkus.: Maskalki.

maskaltasun. (aultasun): *iz.* Aultasunez egokera.

maskaltsu. (bass): *izond.* Ikus.: Maskaldun.

maskaltzaile. (esku): *izond* Eskuztatzen duena.

maskara. (mutirikeri): *iz.* Lotsagabe dana.

maskaratu. (Ice): *ad.* Keaz zikindu.

maskaro. (ke): izond. Keaz zikinduta dagoena.

maskaŕ. (aisle): *is.* Ibayctako aŕaña, barttayaren antzekoa dana. Ikus.: Bartai. J: Puŕilo, xargu. (aultasun): *izond.* Aulduta dagoena. (atsekabe): *iz.* Atsekabeturik agertzen don arpegia.

maskartasun. (erbaltasun): *is.* lirbaltasunaren berelatasuna.

maskartu. (erbaltasun): *ad.* Ikus.: Erbalda, erbaildu.

maskatu. (katamalo): *ad.* Ikus.: Mozoŕotu.

maskel. (matzerdura): *izond.* Matzerduraren bat jasan beaŕ ducna.

maskela. (ańatz): *iz*. Ikus.: Bixkondo. Maskilo. (gaztañondo): *iz*. Berbera.

maskelu. (pertz): *iz*. Esnea egosteko pertt txikia. j; Maskilo. (baidartasun): *ŕzond.* Baldańa dana. j: Ikus.: Maskelutzaŕ.

maskelutzaŕ. (baldartasun): *izond* Oso baldańa dana. j: Ikus.: Maskelu.

masketa. (uzta): *iz*. Ikus.: Masbatzaite. j: Masbatze.

masketof. (maskordun): *iz*. Bare-kurkuilo aundia.

maski. (gordc jakiak): *iz*. Gorde jakia bezela jaŕitako matsa. (mats): *iz.* Berbera,

maskilda. (azao): *iz*. *Thts.:* Azao.

maskildu. (konki€tasun): *ad*, This.: Mailatu. (igadura): *ad*. Ikus.: Masitu, maskaldu.

maskila. (zurtoin): *iz*. Ikus.: Altxuma. 1: Muskila, maskulu, moŕo, moron, puja.

maskitatu. (maskulu): *ad*. Adaluak egostean maskuluak atera. Maskuloatu. (adatu): *ad*. Berbera.

maskito. (pertz): *iz*. Ikus.; Maskclu. (ańats): *iz*. Ikus.: Bixkondo. j: Maskela. (gaztañondo):) *iz*. Berbera.

maskiloketa. (anpulu): *iz*. Anpuluak sortzea.

maslcilu. (anpulo): *iz*. Tkus.: Anpulu. jc Anpulo, maskulu. (aletxo): Iz. Ikus.: Aletxo. j; Ayu. (pertz): jj iz. Pertz txikia. j: Maskulu.

maskin, (negaf): *izond.* Asko negaf dagiena. j: Mika, minkun, m€nkurti, negargile, negarti, nexat-ontzi, nigarti, uigat-ituŕi, nigaŕ-ontzi, nigaŕuntzi, tninkorti, nranium, minkucti.

maskintza. (matsondo): *La.* Matsondoctaz Ian egitea.

maskol. (mats): iz. Tkus.: Luku. j: Masango, masanko, masgolko, maskorde.

maskondaf. (mats): *iz*. Masbiltzean ebagi gabe geratu diran maskolak.

maskorde. (mats): L. Ikus.: Luku. j; Masango, masanko, masgolko, maskol, tnasmolko.

MASKORDUN. *iz*. Ornorik ez daukan aberea, gotputz biguna duena, geyenctan gogortxoa izaten dan maskoŕ bateaz babestua. j: Ezurgabe. /1 (abelizti), (maskoŕ), (maxkuŕ).

MAMMA. Iz. Maskordun, xaberamaen eta abut cstaldura gogota. I: Main-beat'. I: Aŕainkuska, aŕan-beaŕ', kosko, itxas-galbae, itxas-mamutu, itxas-maskuŕ, Incas-main/1u, maskoŕ, maxkoŕ, pisin, pixin, ziboil. // (abelizti), (bidezkunde), (laŕn), (maskordun), (pitxi), (txirlaŕi), (xaberama).

masked. (maskof): *iz*. *ikus.:* Maskoŕ, Maskuŕ.

maskoferia. (maskoŕ): L. Maskoŕ-multzoa.

maskof-kusku. (msskoŕ): *Ia.* Maskoŕtren kuskua.

maskoŕ--leku. (maskoŕ): L. Maskofak dagozen tokia. I: Maskortegi, maskortoki.

maskoŕ--zale. (egazti): iz. Maskoŕak jaten dituen egaztia.

maskoŕ-zoŕotz. (maskoŕ): iz. Kosno-itxura duen maskoŕa.

maslcortegi. (maskoŕ): *iz*. Ikus.: Maskot-leku. I: Maskortoki.

maslmrtoki. (maskoŕ): *iz*. Ikus.: Makot-leku. j: Maskortegi.

maskortsu. (maskol: *izond.* Maslroŕak dauzkana.

maskortu. (uzgune): *ad*. Utz biurtu.

maskortxuri. (maskoŕ); *ŕz*. Ttxasoko bare-kurkulo aundiaren maskofa.

maskulutsu. (tnaskulu): *ad*. Ikus.: Maskilatu.

maskuilo. (txoskoŕ): *iz*. Beroaz ateratzen diran pikoŕak. j: Maskulo. (boil): *iz.* This.: Boillxo.

maskuilotako. (maskulu): *izond.* Maskuriak ateratzen dituena.

maskuiu. (maskulu): *iz*. Laŕuan sortzea diran mashiluak. (laŕn): *iz*. Berbera. (anpulu): L. Ur gañean sortzeu diran anpuluak. j: Maskulo.

maskol. (esku): *laced.* Eskuztatuta dagoena.

maskuldu. (csku): *ad*. Ikus.: Eskuztatu. j: Maŕuskatu.

maskuli. (maskulu): *iz*. ikus.: Maskulu.

maskulo. (txoskoŕ): *iz*. Ikus.: Maskuilo. (maskulu): *iz*. Eŕeduraz sortzeu diran maskuluak. (maskordun): H *iz*. ikus.: Barekurkulo. I: Maŕaskulu. (anpulu):) *iz*. Ikus.: Maskuilu, ponpoil. (laŕu): jj *iz.* Ikus.: Gildaŕ. 1: Gikleŕ, karamiska, suldaŕ, txaŕatniñu.

maskulo-antzeko. (maskulu): *izond.* Maskuluaren antzekoa dana.

maskulo-oskol. (maskoŕ): *iz*. Barekurkuloaren maskoŕa.

maskulodun, (txoskof): *izond.* Maskuloak dauzkana. I: Maskulotsu, maskulutsu.

maskulotsu. (txoskoŕ): *izond.* This.: Maskulodun, j: Maskulutsu.

maskulu. (txoskoŕ): *iz*. Lafuau ateratzen dan pikoŕa. j: Txoskoŕ txikia. (Wu): *iz.* Berbera. (maskordun): H *iz*. Ikus.: Apatx. I: Maskurio, muxkulu. (maskulu): jj iz. Ikus.: Alaska'. {: Maskuro. (anpulo): II iz. Tkus.: Anpulu. ^: Maskilu, maskuro, maskuru, muskulo, puspulo. (pertz): jj *iz*. Ikus.: Maskilu. (zurtoin): II *L*. Was.: Altxuma. j: Maskila.

maskulu-zain. (maxkuŕ): *Lced.* Maxkufak zaintzen dituena.

maskulutegi. (maxkoŕ): *iz*. Maxkuŕen sorgia.

maskulutsu. (txoskoŕ): *Land.* ikus.: Maskulodun. j; Maskulotsu.

maslculi-dautza. (dantzakcta): *iz*. Ikus.: Axed-dantza.

maskulo. (garnu): iz. Ikus.: Gernu-ontzi. ^: Maskuri. (anpulu); *iz*. *Ikus.:* Anpulu.

MASKULU. *iz*. Gorputz baten fofu-azalean sortzen dan anditsua. I: Bonbolo, burbula, burbulo, anpula, anpulo, frintz, kiskil, kiskili, kiskilo, kuskaildura, kuskailu, kuzkuilo, maskulo, maskuri, maspulo, maxkuru, mazkuri, mazkurio, olauŕ, olo-bcgi, pintz, polpa, punpul, suño, supildu, suzkulu, uatxio, uetx, ugatx, ugatxiz, maskulu, maskuro, muskula, pinpulu, maskalu, ponpoil, punpulo, pusila, pusilu, puspulo, puxpulo, puxtila, ubegi, ugetxio, uranpulu, xixktt, zuskulu, zuzkulu. (us): *iz*. Ur gañean egiten dan anpuloa. j: Ubil baten mukuluan aizeak edo bests laspelak egitcu duteu bolltxes. // (anpulu), (cŕealdi), (ortzikadura).

maskurdura. (gogortasun): iz. Ikus.: Azalila. I: Aza-ila.

maskuri. (anpadum): *iz*. *Ikus.:* Azgordin. j: Azkordin. (maskulu): u. Laŕuan sortzen dan maskulua. j: Ikus.: Maskelu, maskulo, maspulo, polpa, pusita, puxpulo, ubegi, xixktt. (tofu): jj *iz*. Berbera.

mantra'. (gamut): iz. Carona boltzen da^{P} mintzezko zoŕoa. (maskulu): Laŕuan egiten dan maskulua.

maslcari-antzeko. (garnu): *izond.* Gernu-ontziri dagokiona. 1: Maskuriko.

maskuri-aŕigayeri, (garnu): *ŕa.* Maskuriko aŕi-eritasuna.

maskuri-azterkin. (garnu): *iz*. Genie-ontzia aztertzeko tresna. j: Maskuri-ihtskin.

maskuri-ebaketa. (garnu): La. Maskurian egitrdako ebaketa.

maskuri-elbaŕi. (mutidura): iz. Gernu-ontziaren elbaŕitasuna. (garnu): Berbera.

maskuri-etendura. (etendura): iz. Gemu-ontziaren etendura. (garnu): *iz.* Berbera.

maskuri-iduu. (gamu): *iz.* Gernu-ontziko ixtuna. (ixtun): *iz.* Maxkuriaren ixtuna.

maskuri-ikuskin. (garnu): *iz.* Ikus.: Maskuri-azte€kin.

maskuri-min. (garnu): iz. Maskuriko oñazea.

maskuri-odoljario. (garnu); *iz.* Maskuriaren eritasuna odolaren jarioaz.

maskuri-ukaldi. (tanpa): iz. Putxikaz emandako tanpa.

maskuri-usi. (gamu): iz. Gamu-ontzia anpatzea.

maskuri-ziztada. (gamu): *iz.* Garnu-ontzian egindako ziztada.

maskuriko. (garnu): *izond.* ikus.: Maskuri-antzeko.

maskurio. (maskordun): *iz.* Ikus.: Apatx. Maskulu, mutailoi, muxilu. (zauri): *is.* Zauri ta zauriduran lcgortzen diranean, egiten dan zakaŕa. (laŕn): JJ *is.* Berbera.

maskuritsu. (anpadura): ***izond.*** Azgordiñak irteten zaizkiona.

maskuritzaŕ. (garnu): *iz.* Putxika aundia.

maskuro. (anpulu): iz. Ikus.: Anpulu. I: Maskulu. (maskulu): *iz.* Ikus.: Maskulu. Maskulu, muskulo.

maslcut. (ogi): iz. Gaizki egindako ogia. (maskoŕ): *iz.* Ikus.: Maskof. a: Itxas-makulu, maxkoŕ, plain, pixin, anntze-jo. (taŕu): II *is.* Ikus.: Katx. J: Makoŕ, sod, zs[di, zali, zañaŕ, untze, potra, zañaŕ, xita-begi, zoligaizto.

maskurtsu. (gogortasun): *izond.* Markufak dauzkana.

maskurtu. (mutidura): *ad.* **Mutidura** egin. (gogortasun): *ad.* Maskuŕak sortu. (Ida): jJ ad. Makoŕez bete. J: Ikus.: Soritu.

maskuta. (gad): *iz.* Mauritania'ko **garia.**

masma, (armiarma): iz. Ikus.: **Armiarma. J:** Maasma, masmao.

masma-etxe. (armiarma): *iz.* Ikus.: Armamio-sare. Armarma-sare.

masmao. (armiarma): *iz.* Ikus.: **Armiarma. :** Masma.

masmin. (mats): *is,* Mats gordin.

masmindura. Curia): *iz.* **Mats** gordiñaren uriña. (mats): *iz,* Berbera.

masmolka. (mats): Iz. Ikus.: Luku. Masmorde, masmorda, masmordo.

masmorda. (mats): *is.* Ikus.: Luku. Masmolko, masmordo.

masmardo, (mats): *iz. Ikus.:* Luku. Masmalko, masmorde, masmorda.

masoi. (masoidi): *izond.* Masoidian dagoena. I: Masoindai, masondiaŕ.

masoi-biltzaŕ. (masoidi): Masoidiaren etxea.

MASOIDI. *ft.* Ezkutua dan alkartasuna, **uzkurtzaren** aurkakoa izaten dana; zurigintzatik artutako **goiburu** batzuk (eskuairak, galgak, ...) erabiltzen diralarik, ; Masoikeria. // (alkargo), (baterapen), (uzkurtza-eza).

masoikeria. (masoidi): *iz.* ikus.: **Masoidi.**

masonndaf. (masoidi): *izond.* Ikus.: Masoi. J: Masondiaŕ.

masoka. (ari): *iz.* Ikus.: Anczka, I: Marsoka, masorka.

mason. (ogi): L. Txakuientzako tremesa. I: Orzai.

masondiaŕ. (masoidi): *izond.* linua.; Masai. I: Masoindaŕ.

masoralari. (yudutasun): *izond,* Yuduen attean **idazti** sagaratuak aztentzen ari zan eliztilaria.

masorka. (ari): *is,* ikus.: Anezka. Masoka.

maspas-ondaŕ. (mats): *iz.* Maspasa txikia.

maspasa. (mats): *is.* Umcla; umelduta dagoen matsa.

maspatze. (uzta); *iz.* Matsaren biltze ta uzta, ; Beroin, garula, masbatzaite, masbiltze. (mats): *is.* Matsaren biltze ta uzta,

maspaxa. (mats): iz. Igartuta dagoen matsa,

maspeltz. (mats): *is.* Mats beltza.

maspiL (zugatz): *iz.* Laŕoskaria dan zugatza. : Maspilatze, maspil-ondo. (koukoŕ): *ft.* ikus.: : Konkoŕ. I: Kunkut. (tanpa): JJ iz. Zauririk egin gabe, tanpaz soñean artzen dan kalte **edo sakitura.**

maspil-ale. (igali): *iz.* Maspilaren igalia. I: Maspil-garzo.

maspil-gaŕi. (igurtziketa): *izond.* Maspildu ditekena.

maspil-garzo, (igali): *iz.* Ikus.: Maspil-ale.

maspil-ondo. (zugatz): is. Ikus.: Maspil, Maspilatze.

maspildu. (konkiltasun): *ad.* Konkadurak egin. ; Zapata. (igurtziketa): *ad.* Ikus.: Igurtzi. j: Iguzi.

maspildura. (matzerdura): Matzerdurareu egipena. j: Zapatze.

maspilketa. (uzta): *iz.* Ikus.: Maas-batze. Maasbiltze, maspiltzaro.

maspiltzaile. (uzta): *izond.* Ikus.: Maaskari. J: Mats-biltzaile.

maspiltzaro. (uzta): iz. Ikus.: Maas-batze.1: Maspilketa.

maspiltze. (igurtziketa): *iz.* lgurtzearen egipena.

maspila. (zugatz): iz. Ikus.: Altz. J: Azpil, azpiltze.

maspilatze. (zugatz): iz. Ikus.: Maspil. Maspil-ondo.

maspilo. (mats): iz. **Mats-ugaritasuna.**

maspits. (mats): is. Ikus.: Batz. : Bats, maspitz.

masprez-bela. (aizoyalak):- is. Maspreza gañean bilizen dan aizoyala. Masprez-oyal.

masprez-oyal, (aizoyalak): *is.* Ikus.: Masprez-bela.

maspreza, (tantaidui): *iz.* Brankatik ateratzen dan makii lodi ta zeartuta.

maspulo, (maskulu): *iz.* Laŕuan egiten dan maskulua. J: lkus.: Maskulu. I: Maskuri, maxkuru, pinpulu. (Wu): *iz.* Berbera. (anpulu): JJ *iz.* Ur gañean egiten dan **anpulua.** J: **Puspulo..**

masts. (tantaidui): is. **Tantaiduiko** makila. J: Mastra. (naste): *ad.* Ikus.: Nastatu. j: Nastu.

masta-halcaŕ. (itxasontzi): *iz.* **Itxasontzi Ixikia, masts bat bakaŕik** daukana. J: Mastako.

masta-biko. (itxasontzi): *iz,* **Oso aundia ez dan itxasontzia, alde bakoitzean amasei** edo ogei aŕaun daramazkiena.

masta-buru. (tantaidui): is. Mastaen goiko zatia.

masta-etxe. (tantaidui): *iz.* **Ikus.: Tantaidui.: Mastadura.**

masta-gabetu. (tantaidui): *ad.* Mastak kendu.

masta-goibe. (tantaidui): is. **Tantaidui** baten goyera osoa.

masta-masta. (gurkadura): *adond.* Asko ta asko jaten ari-izatea.

masta-nausi, (tantaidui): *iz.* **Itxasoutzi back.) masta aundiona.**

masta-puntako. (makil): *iz.* Makil luzea, koipez edo jaboyez estalita; bere gain ibiIi edo igo beat dana, bare rnutuŕean dagoen saria artu al-izateko.

mastabide. (tantaidui): iz. Tantaiduiko makiia.

mastadura. (tantaidui): iz. Ikus.: Tantaidul. I: Masta-etxe. 4: Mastadi,

mastakatu. (mutt): *ad.* Munak asko small. I: Mastaka, mastikatu.

mastako. (itxasontzi): *iz,* Ikus.: Masla-bakaŕ.

mastaf: (txoskoŕ): iz. Ikus.: Basasto. I: Zeldoŕ, azkardin, mastaŕ itsu, zaldaŕ, mikoŕ, zeldoŕ. (gurpil): *iz.* Gurpiiaren erdiko begia. I: Murulu, master.

mastaŕ Usu. (txoskoŕ): *iz.* Ikus.: Azkordin. Mastaŕ, zaidat itsu, zeldoŕ Lisa. Lertzen es dan mastaŕa.

mastatu. (tantaidui): *ad.* Itxasontzietan mastak jaŕi.

mastatzale. (tantaidui): *izond.* Tantaiduya egiten duena.

mastaxka. (tantaidui): iz. Masta bateko makil txikia.

mastaziri. (tantaidui): *is.* Masts tinkotzeko jartzen dan ziria.

mastaztu. (tantaidui): *ad.* Itxasontzi batean tantaiduya jafi.

mastegi. (matsondo): *iz.* Matsondoen multzoa; matsondoak dagozen tokia. Mastei, mastui, matsadi, miatze, miaztoi.

mastei. (matsondo): *iz.* ikus.: Mastcgi. Mastui.

mastakatu. (mamnrketa): *ad.* Azkufrak ortzakaz zatitu ta txikitu. j: Angozatu, mastakatu, matsatu, xeatu, xikitu. II (gurkadura).

mastelaka. (lore): iz. ikus.: Mika. I: Aril, arilko, zamuka.

mastelaka. (ari): *iz,* Aide batera ta aurkako baste batera, aria bilduta daukan arilkoa. I: Mataxaka. (lore): *is.* Landareetan break jaŕita nola agertzen diran era.

masterdi. (tantaidui): *iz.* Mastanjaŕita dagoen beste maid) txikiagoa.

master'. (gurpil): *is.* Gurpiien begia. Master', murulu.

masteŕ°. (tantaidui): *iz.* Tantaidui batek daukan tantai bakoitza.

masteta. (itxasontzi): *iz.* Txalupa bitten txopan dagoen aulkia.

masti. (matsondo): *iz.* Matsondoen – multzoa. j: Mastegi.

masti-atxurlari. (azpikeri): *izond.* Azpikeriz ari dana.

masti-atxuf. (azpikeri): *is.* ikus.: Azpikeri. 4: Naasgura.

masti-atxuŕen.(azpikeri): *Wand.* Azpikeriz ari-izatea.

masti-befi. (matsondo); *is.* Mastegi baŕia.

masti-etxola. (etxola): is. Mastegian, esolen gal-lean egindako etxola.

masti-joŕaldi. (aitzurketa): is. Mastegia joŕatzeko aldia. Masti-saraldi,

masti-kulcuso. (zomoŕo): *iz.* Matsondoan bizi dan zomota.

masti-tan. (matsondo): *is.* liens.: Mastigintza.

masti-saraldi. (aitzurkcta): *is.* Ikus.: Masti-joŕaldi.

masti-zale. (mozkorkeri): *izond.* Mozkortia dana.

mastidi. (matsondo): is, Matsandoak dagozen tokia. 1: Mastitza.

mastidun. (matsondo): *izond.* Mastegia daukana. j: Mastijabe.

mastigin. (matsondo): *izond.* Mastegia lantzen duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

mastigintza. (matsondo): *iz.* Mastegiak lantzeko langiutza. : Masti-tan.

mastigintzaren. (matsondo): *izond.* Mastigintzari dagokiona.

mastijabe. (matsondo): *izond.* Ikus.: Mastidun.

mastika. (ate): *iz.* Leyargiñek erabiltzen duten buztin-ziriz eta liño-olioaz egiña dagoen oŕea.

mastikatu. (ate): *ad* Leyaŕak mastikaz tinkotu:

mastikatze. (oft): *iz.* Leyafak mastikaz tinkotzea.

mastitsu. (matsondo): *izond.* Mastegiak asko dagozen tokia.

mastizain. (matsondo): *izond.* Mastegia zaintzen duena.

masto. (abere): *izond.* Afa dan aberea.

mastondaf. (mats): is. Ikus.: Burko. I: Molko, morda, marks.

mastra. (oŕi): *iz.* Landare ta zugatzetatik jausi dan mien multzoa. (tantaidui); *iz,* Ikus.: Masts. (orga): *iz.* **Ira** eramateko gurdietanipintzen dan giañerakoa.

mastragei. (tautaidui): *iz.* Mastak egiteko **enbofa.**

mastrakatu. (esku): *ad.* Eskuka ari-izan. I: Mastiikatu. (zaps): *ad.* Ikus.: Lardakatu. j: Maluskatu, mastrikatu.

mastrikatu. (esku): *ad.* ikus.: Mastrakatu. (zapa): *ad.* Berbera. I: Ikus.: Lardakatu.

mastriki. (zimeldura): *izand.* Zimelduta dagoena.

mastui. (matsondo): *iz.* Ikus.: Mastegi. Mastei, matsadi, miatze.

mastuku. (izketa): *iz.* Izketarako *gays.*

mastxuri. (mats): *iz.* Zutia dan mataa.

masun. (opil): is. Zakufentzako opila. (zakut): *iz.* Berbera.

masusa. (igali): *iz.* Ikus.: Masusta.: Maaxuxa, masustra.

masusta. (igali): *is.* Masustondoaren igalia. I: Maaxuxa, margu, marguzi, martosa, martots, martotx, matzurka, matzurka-usta, martusera, mamga, masuste, masustra, matotx. (txoskoŕ): is, Aznai aundia ematen duten latuan sortzen diran pikortak. (lain): *(is.* Berbera.

MASUSTA-GO1K *is.* Laŕosantzeko landarea, zurtoin arantzadunak dauzkana; bere igalia zeamaŕaren antzekoa da, gazi-gozo ta oso atsegiña. Laŕoskaria. I: Masustragoŕi, mugurdi, mugurdi, basotxolaŕa. II (abetxu).

masusta-xori. (txori): is. Lumak orlegi-aŕeak dauzkan txoria, oso ondo abesten duena ts kayolan luzaro bizi ditekena.

masustabc. (zugatz): *iz.* Ikus.: Martzuka. Mafugatze, masuste.

masustadi. (zugatz): *iz.* Marizukaen multzoa; martzukak dagozen tokia.

masustakari. (igali): *izond.* Masustari dagokiona.

masuste. (zugatz): *iz.* Ikus.: Martzuka. I: Masustabe, masustondo. (igali): *is.* Martzukaren igalia. I: Ikus.: Masusta. (biotzondo): *izond.* Unkigaŕia dana.

masustondo. (zugatz): *iz.* Ikus.: Martzuka. I: Masuste, masustrabaltz.

masustra. (igali): *iz.* Ikus.: Masusta. I: Masusa.

masustrabaltz. (zugatz): iz. Ikus.: Martzuka. : Masustondo.

masustragoŕi. (landare): is. ikus.: Masustagoŕi. j: Masusta-goŕi, mugardi.

masustrakala. (txori): iz. Txinbo ta uŕetxindoŕaren antzera abesten duon txoria,

mats mataloka. (joko): *iz.* Auŕen jokoa; batek besteen aurka pilota bat botatzean egiten dana.

mata-mulo. (zapaldura): *is.* Zoladurako aŕiak tinkotzeko tinkaya.

mataami, (zartaiki): *iz.* Ikus.: Txigoŕ.: Kausera.

matadera. (ziritz): *iz.* Ikus.: **Ziritz.** I: Katz.

matagin, (ortz): iz. Ikus.: Betagin. Latagin, ortzagin, litagin, telagin.

mataginkada. (ortz): *iz.* Letagiñaz emandako **tanpa** edo egindako zauria.

matail. (masail-ezuŕ): iz. Ikus.: Matel-ezuŕ.

matail-ezuf. (masail-ezur'): iz. Ikus.: Masail-ezuf. j: Matel-ezuŕ, matraila.

matail-mako. (uztai): *iz.* Ortzuloen uztaya.

mataila. (masail): *iz.* ikus.: Masai!. E: Matrail, matal, matsail.

mataka. (boŕoka): *adond,* Boŕokan ari-izatea.

matakaldi. (boŕoka): iz. ***Ikns.:*** Bofoka.: Boŕokaldi,

matakan. (makil): iz, Ikatz-zofoak estutzeko zoŕo-makiia.

matazatu. (bofnka): *ad.* Bofoka aundian ari-izan.

matal. (masail): *iz.* Ikus.: Masan. J: Mataila, malaria.

mntal-ozut, (masail-ezuŕ): *iz.* Ikus.: Masail-ezuŕ. 1: Matel-ezuŕ.: Ormaza, rnasailarte, matail-ezuŕ, mateletako.

matalasgile. (bururdi): *izond.* Bururdiak egiten dituena. I: Matalazegile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

matalatz. (bururdi): iz. Ikus.: Bururdi. Buru ko, matazal, oe-bigungaŕi.

matalaz-oyal. (bururdi): *iz.* Bururdi-ayala, j: Matelaz-oyal.

matalaza. (arkux): *iz.* Ikus.: Bide-oe. Matalazo,

matalazegile. (bururdi): *izond.* Ikus.: Matalasgile.

matalezuf. (masail-ezuŕ): iz. Masail-ezufeko ezuta.

matalki. (artza): *iz.* Ikus.: Arts. Kartol, matalki, materalgi.

matalki. (artza): *iz.* Ikus.: Matalgi. Kartol, arte, materalgi.

mataluki. (aragi): *iz.* Alboko aragia.

matanta. (berantasun): *izond.* Berantasunez ad dana.

matapeduil. (zomoŕo): iz. Oso txikia dan zomoŕoa. I: Arkakuso.

matapixa. (makil): *iz,* Lebatz, ega-labuŕ eta ega-luzeak erailtzeko makiia. Mataputxeta, matapuxeta, matxopeta. (: Matapitxa. (aŕantza): iz. Berbera.

mataputxeta. (makil): *iz.* Ikus.: Matapixa. I: Matapuxeta, matxopeta. (aŕantza): iz. Berbera,

matapuxeta. (aŕantza): iz. Ikus.: Matapixa. Mataputxeta, matxopeta. (makil): *iz.* Berbera.

mataratzu. (eragozpeu): *iz.* Ikus.: Eragozpen. I: Eragozpide, matratzu.

matari. (mezu): *izond.* Mezuak egiten dituena. I: Mezulari.

matarld. (indarkeri): *adont* lndarkeriz ari-izatea.

matarla. (masail); iz. Ikus.: Masail. I: Matel, matrail, matsail, mazel, matal, mokalde.

matarlako. (tanpa): *iz.* Masailean emandako taupa.

matarlondo. (masail): *iz.* ikus.: **Masail.** ^: Matarla.

mataro. (tanpa): *iz.* Suduf galleon ematen dan tanpatxoa.

mataf. (alkondara): *iz.* Ikus.: Atoŕa. Atoŕamanka.

mataŕaski. (artza): *iz.* Baya erabiltzeko oramaigañean alde batetik bestera jartzcn dan oltxoa.

mataŕaska. (kaŕakadura): *iz.* Oramaya garbitzeko tresna. (egikera): iz. Eginkoŕa dan flotilla.

mataŕaski. (kaŕakadura): *iz.* Oramaya garbitzeko tresna. (rnintzabide): *iz.* Laidozko itzak. (gaitzipen): *iz.* Berbera.

matafo. (tanpa): *iz.* Burnan emandako tanpatxoa.

mataŕu. (tanpa): iz. Ilekokian atzaz emandako tanpatxoa.

matasa. (ari): iz. Ikus.: Mataza. Malaxa, matase, arastari. (naspil): *iz.* ikus.: **Naspil. :** Nasmas, mataxa, mataza, matrakala, salts-mattsa. (ekaitz): J iz. Kaskabaŕa edo eduŕezko ekaitza. : Mataxa, mataza.

matasa-kordel. (an): iz, Mataza biltzen dan aria. 3: Matasari, mataza-kordel, matazari.

matasagaŕi. (naspil): *izond.* Naspildu ditekena.

matasare. (ari): *iz.* Zeaŕez erabiltzen dan arilkaya. I: Ikns.: Algal. I; Arilkai, matazore.

matasari. (ari): *iz.* Ikus.: Matasa-kordel. Mataza-kordel, matazari.

mataŕaski. (otaŕ): iz. Ari-matazak eukitzeko otaŕa. (ari): *ŕz.* Berbera.

matasatu. (ari): *ad.* Ikus.: Alikatu.: Arildu. (naspil): *ad.* Ikus.: Naspilatu. I: Naspildu, matazatu. I: Matasadu.

matase. (ani): iz. Ikus.: Mataza. I: Matasa.

mataslra. (etiketa): iz. ikus.; Etiketa, Liskaŕ, mokoketa, xextra.

matatsa. (igali); *iz.* Ikus.: Mazuzta. Martitza.

matatza. (mango): *iz.* Ate argia dan margoa.

matausta. (itxasontzi): iz. Txalupa erdion dagoen bildegia.

matax. (gozoki): *iz.* Gozold-agatxoa.

mataxa. (ari): *iz.* Ikus.: Mataza. Matasa. (naspil): *iz.* Berbera. (ekaitz): ***iz.*** Berbera.

mataxaka. (ad): *iz,* Ikus.: Mataxaka.

mataza. (ari): *iz.* Birunda berduietan bilduta dagoen aria, gem arildu al-izateko. r: Matasa, mataxa, arastari, ani-astari, (naspil): *iz.* ikus.: Naspil. Matasa, matrakala, (ekaitz): ii *iz.* **Ikus.:** Matasa. I: Mataxa. iz. Muioa,

mataza-kordel. *(ani): iz,* Ikus.: Matasa-kordcl, I: Matasari.

matazal. (bururdi): *iz.* Ikus,: Bururdi. I: Mataiatz.

matazano. (ad): iz. Mataza txikia.

matazari, (ari): *iz. Ikus.:* Matasa-kordel. j: Matasari.

matazatu. (ari): *ad.* Matazak egin. (naspil): *ad.* Naspildu. I: Matasatu.

matazore. (ari): *iz. Ikus.:* Algai. I: Arilkai, matasare, matazur, matazura, matazuri, matazuzki.

mataznr. (ari): *iz.* ikus.; Matazore. Matazrrra, matazuri, matazuzki.

matazura. (ari): *iz.* Ikus.: Matazore. Matazaŕ, matazuri, matazuzki.

matazuratu. (naspil): *ad.* &us.: Naspildu.

matazuri. (ad): *iz.* ikus.; Matazore. Matazru, matazura, matazuzki.

matnzuzki. (ad): iz. Ikus.: Matazore. I: Matazur, matazura, matazuri.

mate. (dute): *iz.* Paraguay'ko **dutea.**

mate-zale, (dute): *izond.* **Dutea** gogoz arten duena.

mate]. (masail): *iz.* Begien azpian, giza-arpegiaren bi aldectan dagozen goi-uuen bakoitza. I: Masan; matela= masail aundia; mazda edo maxela masail txikia. Matarla, matraila, matraileriz, mokalde, paparo, papa.

matel-andi, (masail): *izond* Masail lodiak dauzkana. j: Mater-amndi.

mate]-aundi, (masail): *izond.* Matel lodiak dauzkana. j: Matel-opoŕ, mateioski, matel-ustoki, mazel-aundi, mazelatsu.

ma#e]-bizaŕ, (bizaŕ): iz. Mateleetan azten dan bizaŕa.

matel-bizartsu. (bizaŕ): *tzonrl* Matel-bizaŕak dauzkana.

matel-ezuf. (masail-ezuŕ): iz. **Egaztien** mokoa eratzen duten adaŕezko bi zatietatilc hakoitza. I: Beste abere batzuek **(aŕain, naŕazti** ta abaŕ) aoaren aideetan edo inguruan dauzkaten zati gogoŕetatik bakoitza. Matai-ezuŕ, ormaza, ortzagin-ezuŕ, ortz-ezuŕ,

litain-azuf, litain-ezuŕ, mateletako, mazel-ezuŕ.

matel-ezuŕeko. (tanpa): *iz.* Tkus.: Belaŕiondoko. : Bclaŕondoko, matelako, mateleko.

matel-goñ. (aranondo): *iz.* Aran-mota bat.

mated-kosko. (masail-ezut): iz. Matrail-ezuŕa. j: Matel-ondo, matrailalbo.

matel-ondo. (masail-ezuŕ): *iz.* Ikus.: Matel-kosko.

matel-apof. (masail): *izond.* Mate1 aundiak dauzkana. j: Matel-ostoki, matel-aundi, mateloski.

matel-oski. (masail): *izond.* Mateiak aundituta dauzicana. j: Matel-ostoki, mateltsu.

matel-ostoki. (masail): *izond,* Tkus.: Matel-aundi.: Matel-opof, mateloski, mateitsu.

maala. (masail): iz, Matcl aundia.

matela-goñ. (aranondo): *in.* Aran-mota bat.

matelako. (tanpa): In. ikus.: Belaŕondoko. j: Belañondoko, matelako, tnatel-ezuiczko, matrailako, ziplizinezko.

mateletako. (masail-ezuŕ): *iz.* Ikus.: Matel-ezuŕ. Matal-ezuŕ.

mateloski. (masail): *Loud. Ikus.:* Matel-aundi. j: Matel-opoŕ, matci-ostoki, mazel-aundi.

mateltsu. (masail): *izond* Ikus.: Matel-oski. j: Matel-ostoki.

mateo-txistu. (size): in. Aldeŕai dabilen eiztaria.

materalgi. (artza): *in.* Ikus.: Arts. j: Mataigi, matalki.

materalki. (artza): iz. Gañean artza erabiltzeko astoa.

matetasuu. (dote): iz. Dutearen bereiztasuna.

matil. (elate): *in,* Tkus.: Maratha. Kiskinta, matlia.

matila. (elate): *in,* Titus.: Maratha. j: Matu.

matizera. (ardui): iz. Ikus.: Ardni.

mate. (joko): *iz.* Joko-mota bat.

matoi. (esne): *in.* ikus.: Matoin. I: Maton.

matoin. (esne): *in.* Gatzatuta dagoen esnea. j: Matoi, maton. (gazta): in. Egin belie dan gazta. (ergeltasun): (*izond.* Adore gabeko notiña.

matoka. (ongaŕi): *iz.* Lot eta abet-ongaŕiaz egindako meta.

matokada. (tanpa): iz. Agapuruaz emandako tanpa.

maton. (cane): *iz.* Thus.: Matoi. : Matoin.

matordu. (azkuŕi): in. Tkus.: Tanari. Ianketa.

matotx. (igali): *iz.* ikus.: Masusta. Maaxuxa.

matra. (egurki): *in.* Ikus.: Egurki.

matragau. (tanpa): *ad.* **Toupee** ari-izan.

matragin. (oriz): iz. Tkus.: Agin. {: Matrail-agin, matrailagin.

matrail. (masail): *iz.* Ikus.: Masan. I: Matarla, matsail, mazel, mataila, matrailc.

matrail alb"). finnan): *iz.* Masan bakoitzeko ezuŕa. Matailalbo.

matrail-agin. (ortz): *iz.* Tkus.: Agin. Albagin.

matrail-alde. (masail): iz Ikus.: Masail. Matraila.

matran-andi. (masail-ezur): *izond.* Masail-ezut aundia daukana.

matrait-arteku. (masail-ezuŕ): *izond.* Masan-ezufen artekoa.

matrall-aundi. (masail): *iz.* Masall aundia dana.

matrail-auste. (masail-ezuŕ): *iz.* Masail-ezufa apurtzea.

matrail-azuf. (masail-ezut: *in.* Goiko masail-ezuŕa. j: Ikus.: Masai-end. I: Matraila. (masail): *iz.* Goiko matrala. Ortzagin-ezuŕ, ortz-ezuŕ.

matrail-dardara. (Masan): *iz.* Matel-ezuŕak dardaratzea. I: Matrail-ikara, matrail-kaska.

matrail-ezufeko. (masail-ezuŕ): *izond.* Matrailezuŕari dagokiona.

matrail-gantz. (masail): iz. Zeŕiak arpegiaren bi aideetan daukan gantza.

matrail-gogordura. (eritasun): in. Aeko tnatel-ezuŕaren gi.aŕeen ertsaldizko zuŕuntasuna.

matrail-ikara. (masail): *iz.* Tkus.: Matrail-dardara. j: Matrail-kaska.

matrail-kaska. (masail): *in.* Tkus.: Matrail-dardara. : Matrail-ikara.

matrail-mako. (masail-ezuŕ): *iz.* Masail-ezufaren uataya.

matrail-musin. (masail-cent): *izond.* Beko masail-eaufa irtena daukana.

matrail-peko. (masail-ezuŕ): *izond.* Masail-ezurpeko zatia.

matrailpeko guruñak. (guruin): Masail-ezurpeko guruiñak. Ormazako guŕuñak.

matralla. (masail-ezuŕ): in. Tkus.: Masail-ezuŕ. j: Matail-ezuŕ, matrail-azuŕ. (masail): iz, Ikus.: Masai'. I: Matel, matran-alde, matratlertz.

matrailagin. (ortz): iz. Tkus.: Agin. Matragin.

matraileko. (tanpa): *in.* Tkus.: Belaŕiondoko. Matelako, matraileko.

matrailalbo. (masail-ezut): in. Ikus.: Matrail-ezuŕa. j: Matel-kosko, matrail albo, tnasailalbo.

matraile. (masail): *in.* Urns.: Masan. I: Matrail.

matraileko. (tanpa): *in.* Ikus.: Belaŕiondoko. j: Matra-lako.

matrailertz. (tnasail): *iz.* Titus.: Matcl. Matraila.

matrailezuŕ. (masail-ezuŕ): iz. Masaileko ezuŕa.

matrailu. (gabi): *ft.* ikus.: Mailu. Maluki,

matraka. (eresgalu): *iz.* Ikus.: Kalaka. I: Kifimatraka, kanaskula. (eztabaida): iz. Ikus.: Eztabaida. j: Ezpaita (sodas): jj iz. ikus.: Atanots. j: Man-oska.

matrakala. (naspil): in. Ikus.: Naspil. ?: Matasa, mataza.

matralcalari. (eztabaida): *izond.* Eztabaidan ari dana.

matrakoso. (boŕoka): *izond.* Bofokan ari dens.

matral. (baldus): *in.* lbai ertzcan almadiak uzteko tokia.

matron. (aŕain): *in.* Afain-mota bat.

matratzu. (eragozpen): *iz.*]kus.: Frragozpen. {: Mataratzu.

matraza. (guide): iz. Bost, zazpi edo bederatzi ziri dauzkan goldes. (aŕantza): iz. Ilcus,: Kaŕamitz. : Pertol.

matrazau. (nekabide): *ad.* Nekabidea egin edo eragin, (iauliketa): *ad.* lauliketa egin.

matrazu. (kate): *in.* Katea bigiztan tinkolzeko burnizko zatikoa.

matrikatu. (zaps): *ad.* Ikus.: Lardakatu. ~: Maluskatu.

matrikula. (malmuzkeri): *iz.* ikus.: Malmuzkeri. j: Maltzurkeria.

matriknlari. (baterapen): *izond.* Baterapen bateau ari dana.

matrikutu. (malmuzkeri): *iz.* ikus.: Malmuzkeri. j: Maltzurkcri.

MATS. *in.* Matsonndaaren igatla; **garau** biribil eta urintsua dana ta mordoetan curtness dana. I: Maas, maats. (matsondo): *iz.* Matsondoan sortzen dan igalia. // Mats-motak: Moskatel (zuri ta goŕia); Astomats, kaskoi, mats-morea = aundiena ta oso gozoa eztana; Azeri-mats, basamaats, beto-maats, tnatxamatx, sasi-mats, txori-mats = umotzen ez dana ta jaten eztana; Mats baitza ta zuria; Puñuzuri = mordo meatzetan sortu ta oso gozoa dana;

matxartu, (itxustasun): *ad.* Ikus.: Itxustatu.

matxatn. (mamurketa); *ad.* Ikus.: Mamurtu. j: Maluskatu, matxitu.

matxeri. (joko): iz. Jolasbidean erabiltzen dan jostailua.

matxeŕa. (naŕiadura): *izond.* Makestuta dagoena.

matxet. (aizoyalak): *iz.* Aizoyal txiki bal. (esku): *izond.* E2keŕeko eskua eskumakoa baño obeto erabiltzen duena.

matxetin. (etikcta): iz. Ikus.: Etiketa. I: Matutin.

matxi-lore. (landare): iz. lgokaria dan landarea, lorategietan apaiugaŕia bezela landatzen dana.

matxikatu. (ebaketa): *ad.* Gaztañai, obeto eŕetzeko, ebaketa bat eman. Matsikatu. (gaztañondo): *ad.* Berbera.

matxiko. (zaldizketa): *adond.* Zaldizkatzearen mota bat. : Ankarkulo.

matxiko-salto. (laŕapota): *iz.* Ikus.: Laŕapota. I: Laŕapote, matxin-goñgo.

matxin. (izen): iz. Gizonen izena, berarizko izena. I: Nunbait aariari dei-egiteko erabiltzen dan izena.

matx€n-arazi. (asaldatasan): *ad.* Asaldatasunez ari-izan. I: Matxinatu.

matxin-aurka. (asaldatasun): Matxinada baten aurka egiten dana.

matxin-bedaŕ. (briar): *iz.* Ikus.: Bcdaŕ-garatz. : Leka-belaf, matxingaŕ, matxingaŕatz.

matxin-gofi. (zomoŕo): *iz.* Ikus.; Anions gona gad. Mari-goŕi, matxin-goŕingo.

matx€n-goiigo. (laŕapota): *iz.* Ikus.: Laŕapota. Matxiko-salto.

matx€n-goŕingo. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Amona gona gall. : Matxin-goŕi.

matxin-saltari. (laŕapota): iz. Ikus.: Lafapota. I: Matxin-saltalaro, matxin-salto.

matxin-salto. (laŕapota): *iz.* Ikus.: Laŕapota. I: Matxin-saltari, matxin-saltulari, matxi-salto.

matxin-saltuiari. (laŕapota): *iz.* Ikus.: Laiapota. I: Matxin-saito.

matxin-sukalde. (alpeŕaldi): *izond.* Alpeŕa data. I: Matxin-suzale. (bizitegi): *izond.* Etxetik gutxi ateratzen dana.

matxin-suzale. (alpeŕaldi): *izond.* Matxin-sukalde. (bizitegi): izond. Berbera.

matxin-told. (asaldatasun): *iz.* Matxinaŕak ateratzen diran tokia.

matxin-zale. (asatdatasun): *izond.* Ikus.: Matxinaŕ. Matxinatzaile.

matxinada. (asaldatasun): *iz.* Asaldatasunaren egipena. I: Naasdura, treboildura, itzulasmen, jazafeta.

matxinadaz, (asaldatasun): *adond.* Asaldatasunez ari-izatea.

matxinaŕ, (asaldatasun): *izond.* Matxinadaren gagoaz ari china. Matxinatzaite, matxtnatzale, matxin-zale.

matxinatu. (asaldatasun): *ad.* Ikus.: Matxin-arazi.

matxinatzaile. (asaldatasun): *izond.* Ikus.: Matxinaŕ. j: Matxinatzale, matxin-zale.

matxinatzale. (asaldatasun): *izond.* Ikus.: Matxinaŕ. {: Matxinatzaile.

matxinatzale burn. (asaldatasun): *iz.* Matxinada baten buruzagia.

matxingaŕ. (War): iz. Belaŕ teals. Ikus.: Matxinbedaŕ, matxingaŕatz.

matxingaŕatz. (belaŕ): *iz.* Belaŕ txaŕa. Ikus.: Matxin-bedaŕ, matxingai.

matxinlciŕílo. (maskordun): *iz.* Ikus.: Barekurkulo. I: Marraskilo.

matxinmatx. (matsondo): iz. Basoko matsondoa.

matxino. (mukerkeri): *izond.* Mukerkeriz ari dana.

matx€no-saltalaro. (laŕapota): *iz.* Bras.: Lafapota. : Matxin-saltari.

matxinpelat. (urban): *ft.* Beroagatik zangoetan sortzen diran orbanak.

matxola. (mitxeleta); *iz.* ikus.: Mitxeleta. j: Lilirita.

matxite. (aiztu); *iz.* Sukaldeko aizto aundia. ; Matxate.

matxo. (mun): Iz, ikus.: Mun. J: Laztan.

matxuka. (man): *adond.* Munka ari-izatea.

matxol. (kuŕika): *iz.* Ikus.: Matxaŕ. Matxarda. (gaztañondo): iz. Gaztañaren morkotza idckitzeko zurezko kakotxa.

matxola. (esku-makil): *iz.* Ikus.: Makulu. Matsol, sanka, ianka.

matxopeta. (makil): *iz.* Ikus.: Matapixa. Matapatxeta, matapuxeta. (aŕantza): *ft.* Berbera.

matxof. (antzutasun): *izond.* Ikus.: Malkoŕ. I: Maltxoŕ, soil.

matxofa. (astagaitz): *izond.* Astagaitza ez daukan emakumea.

matxof-zai. (esku-langintzak): izond. Utzik dagozen abereen artzaña.

matxota. (azao): *iz.* Ikus.: Asago.

matxote. (Jaya): *iz.* Leyoan lelcoreko uztaŕia. 1: Motxotc.

matxuka. (landaketa): *iz.* Palaŕak egiteko,luŕean sartzen diran esolak. (matxondo): *iz.* Berbera.

matxuko. (sukalde): *iz.* Sukaldeko mukiloa. I: Xee-maain, xeetauta.

matxunga. (adiontasun): iz. Aukera ona.

matxura, (naŕiadura): *iz.* Nunbait egiten dan nafiadura. Makeskeria, mautxura. (andeadura): *iz.* Giza-soñean gerta diteken andeadura. I: Was.: Mantxura. 1: Metxura. (eritasun): II *iz.* Berbera.

matxuradun. (eritasun): *ŕzond.* Matxuraren bat daukana. 1: Matxuratsu.

matxuratsu. (eritasun): *izond.* Ikus.: Matxuradun.

matxuretu. (naŕiadura): *ad.* Langai baten nafiadura izan. (andeadura): *ad.* Berbera.

matxurka. (gazta): *iz.* Gaztak zapaltzcko erabiltzen ala. I: Kartol.

matxureta. (igali): iz. ikus.: Mazuxta. Maŕuga.

matxusta. (gaŕ): *iz.* Aidean dabiiela iruditzen dan gat txikia. j: Argi-txakuŕ.

matzal. (aultasun): *izond.* Aulduta geratu dana.

matzale. (ardo): *izond.* Ardoa edatea matte duena.

matzardo. (naŕaskeri): iz. Ganorabakoa dana.

matzaf. (arto): *iz. Ikus.:* Matsaŕ. I: Koskoil, koskol.

matzafatu. (dealer(); *ad.* Efe-egin. I: Sulu.

matcatondo. (arte): iz. Ikus.: Ametzanda.

matze. (tnatsondo): *iz.* Tkus.: Maasti. I: Maastui.

matzer. (matzerdura): *izond.* Ikus.: Matxaŕ.

MATZERDURA. iz. Eraz neuŕi-gabeko edo arau-gabekoa danaren tasuna. Marketsa dana. j: Okeŕ traketsa. Erabaga, okerkeria, elte-gabe, ezaingaŕi, kaskailkeria, kaskailtze, makestasun, mazkaltasun, opo, zatarkeria. /1 (ameskeri), (araugabe), (crabaga), (gifiogabe), (irudi), (itxustasun), (naŕiadura), (naŕiakera), (sakitura).

matzertu. (matzerdura): *ad.* Matzerduraren bat egin. I: Matzikatu, zatartu.

matzika. (matzerdura): *izond.* Itxurarik eztuena.

matzikatu. (matzerdura); *ad.* Tkus.: Matzertu. I: Zatartu.

matzitu. (ebaketa): *ad.* Aketsak egin.

matzurka. (igali): *iz.* Ikus.: Masusta. E: Maaxuxa, matzurka-nsta, maruga, marxuke, marzoza, marzura, marzuza.

matzurka-usta. (igali): *iz.* Ikus.: Masusta. E: Matzurka.

matzuzta. (lain.); tz. Latuan sortzen dan ciegosia. I: Maxusta.

mats. (aginkada): *L.* Aginka-egitearen egipena. (azkufi): *iz.* Jatearen egipena. (aots): EE *iz.* Ikus.: Maŕao. j: Maŕau. (lapuŕeta): jj *iz.* Ikus.: Lapufeta (auŕen itza). (gupiera): jj *izond.* Okertuta dagoena. (oyutza): II nyu. Siñisgabea adicrazteko oyutza. (siñisgabe): II *oye.* Berbera. (ausikidura): II *iz.* Ikus.: Drausk. I: Kausk.

man egin. (aginkada): *ad.* Aginka egin (auŕen itza). j: Maukatu.

mau-mauE. (azkuŕi): iz. Jatearen egipena (auŕen itza). j: Mauka-mauka, mauta-mauls, jan esateko, eaten itza, nap. (oyutza): *oyai.* Siñisgabea adierazten duen oyntza. j: Um-urn! (siiiisgabe): *iz.* Berbera.

maua. (lore): *iz.* Ikus.: Julufrei. j: Mao.

mauka. (ants): ŕz. Ikus.: Aiñuri. j: Auri.

maubatu. (ants): *ad.* Aausi-egin. j: lausi-spin.

maugurio. (maskordun): *iz.* Itxasoko kurkuilo. I: Anton-gurguilu.

matsk-extu. (mauka): iz. Estua dan mauka.

MAITKA. iz. Soñekoaren zatia, besoa estaltzen duena. j: Besamaunka, yantzi-bcso, maanka, mainka, nauka, mauuga, ukorde. (notate): *iz.* Lan edo saineuñ txikiaz lortzen dan oso onuratsua dana. J: Mautxunga, lxoko. (aots): EE *nyu.* Irentzi-otsa salatzen duets ots-itza. (katu): II *iz.* Katua miauka ari-izatca. (irabazpen): EI *iz.* Ziiegia eztan irabazpena. I: Bere salneuŕi txikiaz edo Ian gutxiaz lortutako ontuŕea. II (bests), (janztura).

mauka-aritu. (aots): *ad.* Miau-egin. I: Maukatu.

mauka-as. (mauka): *adond.* Maukutsik egolea. 1: Mauka-utsean, mauka-utsik, maukutsean, maukutsik. (alkandora): *adond.* Berbera.

maul[a-estu. (gogape): izoird. Cogape zoiotza daena.

maaka-gaiñeko. (mauka): *iz.* Maulsaen apaindura.

mauka-irentsi. (gurkadura): *ad.* Zaka-zakajan.

mauka-jario. (mauka): *iz.* Oso luzea dan mauka.

mauka-jasotze. (mauka): iz. Maukak jaso egitea.

mauka-laxo. (azkespen): *izond.* Azkesteko eŕeza dana. j: Mauka-zabal, mauko-laxo.

mauka-mauka. (gurkadura): *adond.* Ikus.: Klakaka. I: Manta-manta, masta-masta, mauki-mauki. Zaka-zaka jatean ai-izatca, maun-maun, rnauta-rnanta, zauka-mauka.

mauka-maukari. (azieuŕi): *izond.* Zaka-zaka jaten ari dana.

mauka-utsean. (mauka): *adond.* ikus.: Mauka-as. j; Mauka-utsik, mauktdsean. (alkondara): *adond* Berbera.

mauka-utsik, (mauka): *adond,* Ikus.: Mauka-as. E: Mauka-utsean. (alkondara): *adond.* Berbera.

mauka-zabal. (azkespen): *izond.* Ikus.: Mauka-laxo.

mauka-zale. (adiontasun): *frond.* Matxungaen Wirt ari dana.

maukaburu. (mauka): iz. Esku ondoan geratzen dan maukaren zatia.

maukalari. (irabazpen): *dzond.* Saterosketan geyegiz ari dana.

maukari. (sots): *izond,* Maŕaoka ari dana. (katu): *izond.* Berbera.

maukatu. (aginkada): *ad.* Aginka egin. E: Mau egin. (aots): *ad.* Miau-egin, j: Ikus.: Mauka-aritu, miao-egin.

maukera. (aterakeri): *izond.* Aterakerietan ari dana.

maukerdi. (eskuandel): *iz.* lkus.: Mankerdi.

mauki. (beist): iz. Belaŕ-inota bat, Bonifazio deunarena deitzen dana.

maulri-maulri. (gurkadura): *adond.* Ikus.: Mauka-mauka.

mauko-laxo. (mauka): *'sand.* Bass.: Mauka-laxo. I: Mauka-zabal.

maukntseau. (mauka): *adond.* Ikus.: Mauka-as. j: Mauka-utsean, maukutsik. (alkondara): *adond.* Berbera,

maukutsik. (mauka): *adond.* Ikus.: Mauka-as, j: Maukutsean. (alkondara): *adond.* Berbera.

maula. (main): *iz.* lkus.: Maio. j: Azerikeria. (stripe): iz. Ikus.: Atzlpe. j: Maŕukeria.

maula-kardu. (kardabera): *iz.* Oso zabala dan kardabera.

maulati. (zurikcri): *izond.* Zurikerizkoa dana.

maulaz. (maŕo): *raked.* Maŕoz ari-izatea.

maulazko. (main): *izond.* Maŕoz ari dana.

manu. (maŕubi): *is.* ikus.: Maŕubi. I: Mauliki, maulubi.

mauliki. (maŕ'ubi): *iz.* Ikus.: Maŕubi. E: Mauli, maulubi.

maulixu. (maskordun): *iz.* Kantauri itxasoko kurkuil aundia, aintzapcnik eztuena.

maulubi, (maŕubi): *is.* Ikus.: Maŕub . I: Mauli, mauliki,

manilla. (to): is. Lotan egotean gertatzen diran biotz-estura ta amass artzeko zailtasuna.

maim. (goyera): *is.* ikus.: Goyera. 1: Goratasun.

maun-maun. (gurkadura): *adond.* Ikus.: Mauka-mauka. j: Kirka-kirka, mauta-mauta.

maunga. (mauka): ŕz. Ikus.: Mauka. Mainka. (aŕentza): *is.* Afantza egiteko esku-sarea.

maunga-as. (mauka): *adond.* ikus.: Makutsean. 1: Makutsik, maunkas. (alkondara): *adond.* Berbera.

maunga-oxka. (janztura): *iz.* Ikus.: Jantzi-oxka. E: Lepo-as.

maunkas, (mauka): *adond.* Ikus.: Makutsean. j: Maungaas. (alkondara): *adond.* Berbera,

mauka. (zeiñu): iz. Goiztirian egiten dan zeiñuaren jotzea.

maupegi. (izaneza): *izond.* ltxurazkoa dana.

maupres. (tantaidui): is, Itxasontzietan (lagoon makil lodia, zeaŕez brankatik at ateraizen dana. E: Mupnes, brankaga.

maurgi. (maŕubi): iz. Ikus.: Maŕubi. E: Maluki, mauri, mauŕi.

mauri. (maŕubi): iz. ikus.: Maŕubi. j: Maluki, maurgi, mauti, mouri.

mauri-beltx. (lendare): is. lkus.: Abi. E: Arabi.

maurio. (maskordun): *is.* ltxasoko barekurkulo.

mauritaŕ. (is€amtasun): *is.* Meuritania'ko dana. 1: Mauru.

mauŕe. (eats): *is.* Abereen nine. (soñu): iz. Itxaso, ortots *eta* abaŕen ots aundia.

mauki (maŕubi): *iz. Ikus.:* Maŕubi-Maurgi, mauri, mazura.

maurtu. (eŕi-uŕitze): iz. ikus.: Eremu. Lekaro.

manru. (islainteaun): *is.* ikus.: Mauritaŕ.

mans. (abetxu): iz. ikus.: Basandura- I: Andura, mausa, mausa-bedaŕ, mausa-bclaŕ.

mania. (segada): *iz.* Ikus.: Segada.

(gamu): *iz*. Garnua biltzen dan mintzezko zoŕoa.

mazkuri-aztofazketa, (garnu): iz. Bixikan egiten dan azterketa.

mazkuri-ckarle. (maaskuiu): *izond.* Laŕuan maskulua soŕerazten duen gai edo sendagaya.

mazkurio. (maskulu): *iz*. Ikus.: Maskulu. I: Mazkuri.

mazlcui itsu. (maskulu): *izond.* Mazkuriak dauzkana.

mazkuritu. (nraskulu): *ad.* Mazkuriak sortu.

mazmafo. (ikurdi): *iz*. Bakaldeŕi, uri edo sendi baton ikurdiak margozten, maiezten edo kopostatzen diran ingiak, zurak, aŕiak edo beste gayak. ; Armaŕi. Ikurdi batean dagoon irudia edo ikuŕa, // (zaingo).

mazmafolari, (maztnaŕnlari): *izond.* Ikurdiak aztertzen ari dana.

maze. (baldartasun): izand. Baldaŕa dana. (ogi): *iz*. Egin beŕia dan ogia oso jasoa dagoen. (lodiera): 11 *izond.* Lodi ta indartsua dana. (makil): H *iz*. Zokoiak zeatzeko erabiltzen dan makiIa.

mazon. (ogi): *iz*. Zakuŕarentzako ogia.

mazopa. (aŕain): *iz*. Aundi, beltz eta txaŕak diran afaiiiak. ; Mazopla.

mazorkan bildu. (ari): *ad.* Ikus.: Maxorkaratu.

mazo^{p}a. (landare): *iz*. Lastaduna dan landarea, efoan efaboil batzuk dauzkana,

mazotasun. (biguntasun): *iz*. Ikus.: Biguntasun. : Malastasun.

mazotu. (biguntasun): *ad.* ikus.: Bigundu. j: Biguindu.

mazpil. (sakitura): iz. Ikus.: Sakitura. I: Makordura, maztait. (zapaldura): *iz.* Ikus.: Zapaldura, E: Mazpildura.

mazpildu. (ebaketa): *ad.* Gaztañai ebaketa bat egin obeto egosi ditezen. (gaztañondo): *ad.* Berbera.

mazpildura. (zapa): *iz*. ikus.: Maluskatze, mazpiltze. (zapaldura): *Ia.* Ikus.: Zapaldura. I: Mazpil, zanpatze, zapal-aldi.

mazpilgafi. (zapaldura): *izond.* Zapata dezakena.

mazpiltze. (zapa): *iz*. Ikus.: Maluskatze. ^: Mazpildura.

maztail. (ezpain): *izond.* Ezpain labuŕa duena. (sakitura): *iz*. Ikus.: Sakitura. !: Mazpil.

maztaildu. (sakitura): *ad.* Sakitura egitean gogoŕjo.

maztailgafi. (sakitura): *izond.* Sakitura egin dezakena.

mazte. (emakume): *iz*. Ikus.: Emakume. Emazte itzaren laburpena. Mazteki.

maztekari: (aragi-iŕits): *12and.* Emakumeenganako zaletasuna duen gizona,

maztekt. (emakume): *in.* Ikus.: Emakume. I: Mazte, miruni.

mazti. (matsondo): *iz*. Matsondoen multzoa. j: Masti.

maztranga. (aŕain): iz. Bastanga antzekoa dan aiaiña, lxaŕagoa dana ta isats gañean akulu oso gogoŕa daukana. I: Ikus.: Bastanga.

mazueka. (mats): *in.* Oso gozoa dan matsa.

mazura, (igali): *in.* Ikus.: Mazuzta. I: Mazura, mazurza.

mazukari. (gabi): *iz*. Burni-olako gabiari jartzen zaizkiion makilak (labia erabiltzen donna.

mazura. (igali): fz. Ikus.: Mazuzta. Mazuga, mazurza. (maŕubi): *iz*. Ilnis.: Mafubi. Mauŕi.

mazurka, (ari): *in.* Maxorkaren tutua. (kapel): iz. Auŕen txanoa. (artile): j *iz.* Txaratilean jaŕita dagoen artilea.

mazurza. (igali): iz: Ikus.: Mazuzta. Mazuga, mazura.

mazusta. (igali): *in.* Ikus.: Mazuzta. I: Mazuza, mazuzta.

mazuz-txori. (txori): *iz*. Ikus.: Euli-txori. ^: Mamuz-xori.

mazuz-xori. (txori): *iz*. *ikus.:* Euli-txori. ^: Mamuz-txori.

mazuza. (igali): *iz*. Ikus.: Mazuzta. Mazusta.

mazuzta. (igali): *Ia.* Sasiaren igalia. Ikus.: Mazusta, mazuza, mazuztra. (sasi): *iz*. Berbera.

mazuztondo. (zugatz): *in.* Ikus.: Martxoka. I: Martzuka-ondo.

me. (mecca): *izond.* Argala dana. I: Meail, mini. (menasta): *in.* Ikus.: Menasta. 1: Mea, meape. (sakonera): II *fzand.* Oso sakon eztana. (ardi): II iz. Ikus.: Ardi (auŕen itza). (txirotasun): II *Land.* Txiroa dana.

me-adaf. (meatze): *iz*. Menasta-zaidia.

me-aldalceta. (meatze): iz. Meatre-iankuntzaren aldaketa.

me-aldi. (meera): *iz*, Meetzearen egipena. (aultasun): *iz*. Indaŕik gabe geratzea, aul geratzea. (merketasun): *iz*. Salneufia hera joatea.

me-azterkera. (azterkuntza): *in*, Menastak aztertzeko yakiutza.

me-beltx. (metro): *iz*. Oso me Is beitzarana dan notiña.

me-men. (merketasun): *iz*. Salneufi merkeena.

me-metu. (meera): *ad*, Oso mea egin edo biurtu.

mea. (menasta): *in.* Ikus.: Menasta. I: Me, meape.

mea-austelco. (menasta): *iz*. Menastak apurtzeko ntaiĺua. !: Ikus.: Mea-bereizteko.

mea-azterketa. (meatze): *in.* Menastaen bila,lurki baten azterketa.

mea-bereizteko. (menasta): *iz*. Menastak bereizteko txesna. Mca-ausleko,

mea-estalpe. (estalnne): *in.* Meatzeko estalune.

mea-gizon, (langile-kunde): *iz*. Ikus.: Meagile. I: Mea-langile.

Men-gait. (baztin): *iz*. Burnizko ordei goŕia.

mea-ituñ, (menasta): *iz*. Mea-ura ematen duen ituŕia. (iturbuni): *in.* Berbera.

mea-izti. (menasta): *iz*. Menastak ikasten diten yaldntza.

mea-jshe. (jabetza): *iz*. Ikus.: Meadun. (meatze): *in.* Berbera.

mea-labe. (labe): *iz*. Menastak urtutzeko labea.

mea-lanak.'(meatze): *iz*. Meatzeetan egiten diran lanak. (Ian): *in.* Berbera.

mea-langile. (langile-kunde): *izond.* Ikus.: Meagile. I: Mea-gizon, meatzari,

mea-langintza. (meatze): *iz*. Mealze-lankuntza. (lankuntza): u. Berbera.

mea-mailu. (meatze): *in.* Meatzetan erabiltzen dan math's.

mea-pikof. (menasta): iz. Menasta-pikoŕa.

mea-troko. (meatze): iz. Menastaren zeartasunez egoten dan mea.

meabide. (meatze): iz. Meatze bateko zeaŕ-zulo.

meadi. (menasta): *ft.* Menasta guzticn multzoa.

meadun. (meatze): i ood. Meatze baten jabca. j: Mea-jabe.

meagile. (laugile-kunde): *fzand.* Meatze bateau lanegiten duena, Mea-gizon, mea-langile.

meaglntza. (meatze): *iz*. Meatzeak ustiatzeko antzea edo lana.

meagizon-talde. (langile-kunde): Mea-gizonen multzoa.

meagune. (ihai): iz. Ikus.: Ibi. j: ibide, meune. (uŕitasun): iz. Uŕi-aidia.

meal (metro); *izond.* Ikus.: Me. I: Mioŕ.

meaildn. (toles): *ad.* Ikus.: Zimurtu. I: Iraskitu, zardindu.

meaila. (otseinketa): *iz.* Burni-olako moŕoya. 1: Meade, meayola.

mantle. (otseinketa): *iz.* Ikus.: Merida. j: Mcayola.

meant). (meera): *izond.* Argala dana.

meak-aundl. (ezuŕ): *izond.* Anka-ezuŕ aundia duena. (soin): *izond.* Berbera.

meak-azuf. (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Anka-ezuŕ• J: Bernazaki.

meak-estu. (meera): *izond.* Ikus.: Meaka-estu.

meak-ezuŕ. (ezuŕ): iz. Anka-ezularen ezufa.

meaka. (meartasmr): *iz.* Mendien artean igaroteko dagoen bide estua. (sofa): *iz.* Abere edo aŕañen sarkutza. 1: ikus.: Almaka. : Alice, almeaka, alpi, aitakal, arku, arkutz, arkuzulo, mean, rnian, mieka, sarkutz. {urdai): 11 iz. Urdayaren zati mea.

meaka-estu. (soin): *izond.* Anka-ezuŕ estuak dauzkana. 1: Mcak-estu.

meaka-giaŕ. (giñaŕe): iz. Almakaten giñaŕea.

meaka-giñar. (giñaŕe): *iz.* Ikus.: Makaŕ-gird.

meakako. (tanpa): iz. Soin erdian emandako ukabilkada.

meake. (matsondo): *iz.* Ikus.: Maasti. Maastui,

meakezuŕ-min. (eritasun): *iz.* Anka-ezuŕean izaten dan ezueria.

meaki. (menasta): *iz. Ikus.:* Menasta,

meakoil. (mccra): *izond* ikus.: Lerden. I: Lirain.

meakoŕ. (biguntasun): *izand.* Arictan edatu ditczkcn metalak.

mealkatu. (ari): *ad.* Albaiñez josi. I: Ikus.: Albandu.

mean. (aŕain): *iz.* Aŕañen meaka. (soin): *iz.* Ikus.: Almaka. I: Alma, almeaka, alpi, altakal, arku, arkutz, arkuzulo, meaka, miaka, mian, sarkutz.

meankoil. (erauzketa): *izond.* Aragia erauzi zayen ezuŕa edo laŕua.

mean. (aots): *iz.* Katuaren aotsa. 1: Mean,

meaoka. (aots); *adond.* Meauak egiteu ari-izatea. j: Meauka.

meape. (menasta): *La.* Ilms.: Menasta. I: Me, Inca.

mearakoil. (meera): *izond.* Argala dana. 1: Meaŕol.

meardura, (meera): *iz.* Meetzearen egipena. I: Meal-keta, mearpen, mearkunde.

meargafi. (meera): izond. Mee biurtu ditekena.

meargo, (meartasun): *iz.* Ikus.: Meartasun. j: Meetasun, meaŕera.

meargunc. (meartassun): *iz.* Oso estua dan tokia. 1: ikus.: Meal, medal.

meargunetu. (meartasun): *ad. Meals* dan tokian saŕerazi.

mearld. (meets): *izond.* Mea dana. 1: Mearkoil, measka, meazta, mee-eŕokitu, mearkiro.

mearkizun. (mecca): *iz.* Mee izateko dana.

mearkoil. (mecca): *izond. Ikus.:* Mearki. 1: Measka.

mearkunde. (macro.); iz. Mea egitearen egipena. 1: Meardura, meal-keta, mearpen.

meant. (meera): *adorn/.* Meeraz ari-izatea.

mearpen. (meara): iz. Ikus.; Meardura. I; Meaŕketa, mearkunde.

meal. (Meartasuu): *izond.* Oso estua dana. : Meargune, medal, meyaŕ, melaŕ.

medal. (eritasun): *iz.* Ardien critasuna. (ardi): *iz.* Berbera.

meaŕera. (meartasun): *iz.* Ikus.: Meartasun. : Meargo, meetasun, medartasun. (meera): iz. Mac izatea. Meastasun.

mcaŕer i. (beitiko): *iz.* Ikus.: Beitika. I: Meal, piriri.

meañ, (beitiko): iz. Ikus.:. Beitiko. Meaŕeri.

meaŕ-keta, (meera): iz. Ikus.: Meardura. ^: Mearpen, mearkunde.

meaŕ-muñtz. (txikiera): *iz.* Gauza txikia izatea.

mearska. (meera): *izond.* Mee xamata dana. I: Measta, meaxta, meazki, meazti, meesko, meetxa, meezko, mcgaŕ, mekara.

MEARTASUN. *iz.* Zerbaiten zabal-uŕitasuna. j: Meetasun, meargo, meaŕera, medartasun, mendarle, mendi-sakon, menditarte, ur-zintzuf. II (aran), (bide), (lutelesti), (meera). (mesas): *iz.* Mcc izatearen bereiztasuna.

meartu. (meera): *ad.* Mee egin. 1 : Mectu, manta, meatu, medartu, mengaldu, iristu. (meartasun): *ad.* Meaŕ-egin, rnclartu.

meartzale. (mecca): *Land.* Meeago cgitcn ducna. j: Meastzale.

meartze. (meant): *iz.* Mee egitearen egipena. Measte.

measasld. Olaf); iz, GIrd txikia. j: Measki.

measintxa. (ur): *iz.* Txtun batetik igaroten dan ura neurtzea. (jarmaiñera): *iz.* Ontzi baten jarmaiñera neurtzea. (azkuŕi): (I iz, Azkuñcn txastatzea. (gozamen): 1E *iz.* Azkuti edo edarien bat txastatzearen egipena.

measka. (meera): *izond.* Bats.: Mearki. Mearkoil, meazta, mee-eŕokitu.

measki. (otaŕ): *iz. Otaŕ* txikia. I: Ikus.: Measaski.

measno. (mecca): *izond* Argala dana. Meaŕot.

measta. (meem): *izond.* Ikus.: Mcarska. Meaxta, meazki, meazti. I: Mcaslo.

meastasun. (mecca): *iz.* Ikus.: Meaŕera.

meastatu. (toles): *ad.* Ikus.: Zimurtu. Iraskitu, mcaxtatu, meaxtu.

measte. (mecca): *iz.* Ikus.: Meartze.

measta. (mecca): *ad.* Ikus.: Meetu. I; Meartu, meatu.

meastzale. (meets): *izond.* ikus.: Meartzale.j: Meetzaile.

manta, (estebete); *iz.* Odolezkoa ez dan buzkantza.

meategi. (meatze); iz. Ikus.; Mealze, I: Meatza, meaztegi, min. (menasta): *iz.* Menastaen zaindegi.

meatila. (oyal): ŕz. Algoizko oyal zuri ta gardena•

meatoki. (meatze): iz. Meak dagozen tokia, I; Meaztoki.

meatoki-jagola. (langile-kunde): iz. Meatzea zaintzen duena; meatzariak zuzentzen dituena.]: Meatoki-jagole, meatoki-zain, meatze-zain•

meatoki-zain. (langile-kunde): *iz.* lkus.: Meatoki jagola. Meatoki-jagole, mealze-zain. (meatze): L. Berbera

meats. (moors): izond. Mea dana, estu, mcatxa, mess, mcax. (estuera): *izond.* Barbara. (gozoki): I] iz. Ikus.: More. I: Aŕautzogi, meatx. (eritasun): *izond.* Ezufak biguntzen eta gupitzean gcrtatzen dan auŕen eritasnna duena, mendere.

meatn. (mecca): *ad.* Ikus.: Meetu. I: Meartu, measta. (kaŕaka); *ad.* Kafakaz kaŕakatu. (sorbatz): II *ad.* Rms.: Zoŕoztu. (menasta): 11 *ad,* Litt barneko gat bati menastaren zeindasunak eman. (zurgintza): jj *ad.* Lands beat dan zeribait zati zakaŕenak kendu.

meats. (memo): *izond. Ikus.:* Meats. 1:. Estu, rncatxa. (ostler,* *izond.* Barbera. (gozoki): *iz.* Barbera. (critasun): II *(rood.* Berbera. I: Mendcrc.

meatza. (zemakuntza): *iz.* Ikus.: Zemakuntza. : Induria, meatxia, meatxu. (ari): *iz. ikus.:* Altzi. j: Liazki. (meera): jj *izond. Ikus.:* Meats. I: Meant.

meatxa-zale. (zemakuntza): izond. Ikus.: Meatxagaŕi. j: Mcatxalari, meatzatzaile.

meatxagati. (Zemakuntza): *izond.* Zematzen duena. j: Meatxalari, meatzatzaile, meatza-zale.

meatxakof. (zemakuntza): *izond.* Agintze bateaz zematzen duena. j: Meatxuzko.

meatxalari. (zemakuntza): *izond.* ikUs.: Meatxagaŕi. j: Meatxatzaile, meatxa-zale.

meattatu. (zcmakuntza): *ad.* Zcmakuntza .egin. .1: Ikus.: Zematu. Meatxuka ari.

meatxatzaile. (zemakuntza): izond. Ikus.: Meatxagar. j: Meatxalari, meatza-zale.

meat da. (zetnaknntza): *iz.* /km.: Zemakuntza. j: Meatxa, meatxu,

meatxu. (zemakuntza): *iz.* Ikus.: Zemakuntza. j: Meatxa, meatxia,

meatxuka ari. (zemakuntza): ad. Ikus.: Meatxatu. ;: Zematu.

meatxuzko. (zemakumtza): *izond.* Ikus.: Meatxakoi,

meatz..(uŕilasun): *izond* THia dana. (opil): *iz.* Opil txikia.

meats-abe. (meatze): *iz.* Meatzetan erabiltzen dan abea.

meatz-alokari. (maizterkuntza): *izond* Meatzak alogeraz erabiltzen dituena. (maize): *frond.* Berbera.

meatz-azal..(menasta): *iz.* Menasta-geruza, axala. : Luŕean dagoen menasta-geruza.

meatz-baŕuti. (meatze): *iz.* Meatzeetan egoten dan baila itxituta. j: Meatzesi.

meatz- gaztigu. (meatze): *iz.* Meatze baten saladura,

meatz-geruza. (menasta): *iz.* Ems.: Meatz-azal. j: Meatz-axala.

meats-lan. (meatze): iz. Ikns.: Meatzelan, ; Meatz-langintza.

meats-langileak (langile-knnde): *izond.* Meatzeetan lanegiten duten langileak. (meatze): *Low/.* Berbera.

meats-langintza. (meatz): *iz.* Ikus,; Meatzelan. j: Meatzelan.

meatz-Iapuŕ, (lapuŕeta): *ŕzond.* Lanegiten duen mealzean lapurtuten duen meatz-langilea.

meatz-Iita, (meatze): *iz.* Meatze barnean gertatzen dan alien crortzea.

meatz-maisu. (yarein-yarduubideak): *iz.* Meatzeetako gayetan lanegiten ducn maisua.

meats-meats. (uŕilaaun): *adond.* Gutxitan. (czargai): *adond.* Berbera.

meatz-ualde. (uraldc): iz. Meatzeetan gertatzen dan uraldea, (meatze): iz. Berbera.

meatz-urtegi. (meatz): iz. Meatzceta nra biltzcn dan tokia.

meatza. (meatze): *iz.* Ikus.: Meatze. Meategi.

mcatzagile. (langile-kunde): *iz.* Meatzeetan lanegiten donna. j: Afikazkin. (meatze): *iz.* Langintzaz Meatzeetan ari dana. j: Burdinketari.

meatsari. (langile-kunde): *izond.* Ikus.: Mca-langile, (maize): *ŕzond.* Berbera.

MEATZE. *iz.* Menastak dagozen lufeko tokia. 1: Menastak atcratzeko luŕean egiten dan zulaketa. Meategi, meatza, meaztegi, men, meoki, mia, zenda. *II* (aitzurketa), (gatz), (lankuntza), *(luŕ-azpiko),* (tnenasta), (mokol), (tie).

meatze-zain. (langile-kunde): *in,* Ikus.: Meatoki jagola. 1: Meatoki-zain. (meatze): *iz.* Berbera.

meatze-zulo. (matzo): iz. Meatze baten saŕera.

meatzeko. (menasta): *izond.* Menastak dagokiona.

meatzelan..(nteatze): iz. Meatzeetan egiten dan lana. j: Meatz-lan, meatz-langintza.

matzos'. (meatze): iz. Ikus,: Meatz-baŕuti,

mealzur. (ur): *iz.* Menasta hen ura.

mealzur-ureztada. (bustialdi): *iz.* Meatzuraz arlutako bustialdia.

mean. (sots): *iz. Ikus.:* Meao.

meauka. (ants): *adond.* Ikus.: Meaoka.

meaukari. (ants): *izond.* Meaoa egiten ducna.

meaxintxa. (gozamen): *iz.* Txastalzearen egipena.

meazki. (mere.): *adond.* Meemz ari-izatea.

meaxta. (meera): *izond.* Ikus.: Mearska. Measta, meazki, meazti. I: Meaxka.

meaxtatu. (toles): *Pd.* Ikus.: Zimurtu. j: Meastatu, meaxtu.

meaxtu. (toles): *ad.* ikus.: Zimurtu. Meastatu, meaxtatn, muŕukatu.

meayeri. (beitiko): *iz,* Ikus.: Beitiko. j: Berako.

meayola. (otseinketa): *iz,* Ikus.: Meaila. 1: Meaile.

meazgaŕi, (bakantasun): *izond.* Bakantasuna egiten duena.

meazkcta, (bakantasun): iz. Bakantasunaren egipena. (meuasta): *iz.* Luŕ barneko gal bati naenastaren zeindasunak ematea.

meazki. (meet-a): *izond.* Ikus.: Mearska. Measta, meaxta, meazti, meesko,

meazkin. (sabelur): *iz.* Ikus.: Beazun. I: Biaztrnl, beaztun, iniaztun, min.

meazta. (meera): *izond.* Ikus.: Mearki. j: Measka, mee-eŕokitu.

meaztatu. (bakantassm): *ad.* Bakautasuna egin, (baleyadura): *iz.* Bafeyadura egin. : Meazlu.

meazze. (meatze): *iz.* Ikus,: Meatze.

meaztegi. (meatze): *iz.* Ikus.: Meatze. j: Meategi, mcoki, zenda.

meazti. (mecca): *izond.* Ikus.: Mearska. j: Measta, meaxta, mcazki.

meaztoki. (matzo): *iz.* Ikus.: Meatoki.

meaztu. (menasta): *ad.* Luŕ barneko gal bati menastaren zcindasunak eman. (baŕeyadura): *ad.* Ikus.: Meaztatu.

meazulo. (meatze): *iz. Meatzcaren* selauru. j: Mcazilo.

meazulo-arte. (meatze): *iz.* Meatzaren oiñen artekoa.

medalla. (ira): *iz.* Gurutzkaria dan landarca.

medardura. (mcartasuu): *iz.* Meals dan tokian saŕeraztca.

medargafi. (mecca): *izond.* Meetzeu duena.

medargune. (mcartasun): *iz.* Meartasun aundia.]: Mcdaŕcra.

medaf. (meartasun): *izond. Ikus.:* Meal. Meargunc, meyaŕ, metal.

medafera. (meartasun): *iz.* Ikus.: Medargune.

medaferia. (mecca): *iz.* Ikus.: Meera. Argaleria, zimultasun, ziztriñeri.

medaŕune. (mecra): *iz.* Mea dan zatia. (janzlura): *iz. Ikus.:* Bulaŕtds, j: Lepa-as. (niri): ji *iz.* Tresna baten siria.

medartasun. (meartasnn): iz, ltlls.: Meartasun. : Meaŕera, lnendarte.

medartu. (tnecra): *ad.* Ikus.: Meetu. j; Meartu. (meartasun): *ad.* Meaŕagoa egin. j: Melartu.

medea. (zarbeliketa): *ad.* Zarbeŕitu. f: Medeatu.

medeagaŕi. (zarbeliketa): *izond.* Zarbeŕitu beat daua.

mcdeak. (kartak): *iz.* Kartaen irukoa.

medeakizun. (zarbet9keta): *iz.* Zarbeŕitzeko dagoena.

medeantza. (zarbeŕiketa): *iz.* Zarbeŕitzcaren egipena.

medeapen. (zarbeŕiketa): *iz.* Zarbeŕitzea.

medeatu. (zarbcŕikcta): *ad.* Zarbefitu. ikus.: Medea, inederatu. (ongafi): *ad.* Lufa ongatitu.

medal. (izen): *iz.* Erderazko Emeterio'ren order. esan oi zuten. Medal euzkaldun zafak.

mederatu: (meant): *ad.* Gutxiagotu. Medratu, (zarbeŕiketa): *ad.* Zarbefitu. Medeatu.

medo. (beiaŕ): *iz,* Baso-aramanta.

medrakaitz. (abere): *iz.* Gutxi azten dan aberea. (azkura): *iz.* Berbera.

medrañua. (gaztañondo): *iz.* Gaztaiña-ale kaskaŕa.

knee. (meera): *frond.* Aragi gutxi duena; India ez dana. I: Mei, mea, kaixkail. (aragi-uzte): *iz.* Aragia ez jatea. (mardultasun): iz. Mardultasunik es duen tokia. I: Emankoŕa eztan aurkintza. (txirotasun): II *frond.* Txiroa dana, beartsua.

mee-egun. (aragi-uzte): *iz.* Aragi-uzte egiten dan eguna.

mee-eŕokitu. (mcera): *izond.* Ikus.: Mearki. j: Measka, meazta.

meealdi. (txirotasun): *iz.* Txirotasun aldia.

meegiki. (meera): *adond.* Meetastm aundiegiaz ari-izatca.

meego. (meera): iz. Mee izatearen egipena.

meegune. (estuera): iz. Aide aetna. I: Megune.

meekara. (aultasun): *izond.* Aulatxoa dana.

meekari. (azkuŕi): *izond.* Giñaŕea jateko gogoa duena. I: Meckoi, meekoŕ.

meekeria. (azkufi): *iz.* Giñaŕezkoa dan azkuŕia.

meeld. (meera): *adond.* Meeraz ari-izatea. (azkuŕi): *iz.* Giaŕezkoa dan azkuŕia.

meelcol. (azkuŕi): *frond.* Ikus.: Meekari. Meekoŕ.

meekoŕ. (azkuti): *frond.* **flats.:** Meekari. Meekki. (mecr): *frond.* Eŕaz meetzen dana.

meelcuna. (mecca): *iz.* Meetzearen egipena.

meelif€a. (orma): iz. Bi bizitegi banatzen duen orma.

mean. (tnecra): *frond.* Baste guztiak ba€ito mecagoa (Lana. (rnerketasun): *izond.* Mcrkeena dana.

MLERA. iz. Mc, aragi gutxikoa izatea. Gizena ez izatea. Curia, biguna izatea. I: Onura ado ezkotasuu gutxiko aloŕa danari Mims esaten da. (: Argaleria, medateria, zaiñartasun, zimeltasun, ziztriñeri, ziztrintasun. ll (audeapen), (arintasun), (bakantasun), (eritasun), (gutidura), (irudi), (kaizu), (meartasun), (oyal), (coin), (txikiera), (zi).

meesko. (meera): *izond. Ikus.:* Mearska. Meazki, tnectxa, meezko, megaŕ.

meetasun. (aultasun): *iz.* Titus.: Aultasun. (: Makaltasun, meargo. (uŕitasun): *iz.* Ikus.: Uŕitasun. Lazeria.

mcetu. (mecca): *ad.* Mee egin ado biurtu. Meartu, meastu, medaatu, mengaldu, argaldu, seaildu, sckaildu, mendretu, iruslu, treztu, iristu, zimeldu, zirastu.

meetxa. (meera): *izond.* Ikus.: Mearska, Meesko, meezko, mekara.

meetzaile. (meta): *frond.* Ikus.: Meastzate. I: Meetzale.

meezko. (mecca): *izond.* ikus.: Mcarska. ^: Meesko, meetxa.

mefrundi. (oztuxe): *iz.* Ikus.: Oztuxe. I: Kostuma.

megafonu. (soñu): *iz.* Ants edo soñua indartzeko lanabesa.

megaŕ. (mecca): *frond.* ikus.: Mearska. I: Meesko.

megatx. (meera): *frond.* Meegia dana. I: Megax.

megazin. (aurtzaro): *iz.* Auŕa; (ijitoen itza).

megope. (arima): *iz.* Ikus.: Gogo. I: Ats.

megune. (estuera): iz, Ikus.: Meegune. (uŕitasun): *iz.* Uŕitasun-eldia.

mei. (jalkin): iz. Ikus.: Jalkin. : Lira. (meera): *Land.* Titus.: Mee, me.

meiborni-gurintxo. (guruin): Makaŕaren guruiña.

meiki, (eŕenkura): *frond.* Tkns.: Lŕen. Maiki, trankin, urgun, txainku.

meikika. (eŕenkura): *adond.* Eŕen ibiltzea.

meikitasun. (adeitasun): *iz,* Lots edo adeitasunaren erakuspena. (urguritasun): *iz.* Ems,: Urguritasun.

meikitu. (eŕenkura): *ad.* Tkus.: Eŕendu.

meiiatu. (asiera): *ad.* Ikus.: Abiatu. I: Adj.

meiioratu. (kordamen): *ad.* Galdutako zentzuna beds aril]. Memoratu.

meiIu. (landarc): *iz. Iktts.:* Ezamilo. Bcrbcña.

meizti. (menasta): *iz.* lzaki-iztiaren zatia, menastak aztertzen dituena. II (lcyaf).

meka. (mintzabide): *frond.* Suduf-durundaz mintzatzen dana.

mekanikari. (langile-kunde): *iz.* Langaiztian eta langayetan lanegiten duena. (langaizti): *iz.* Langaiztian lanegiten ari dana.

mekara. (aultasun): *iznnd.* Aultxoa dana. (meera): *izond.* Ikus.: Mearska. I: Meetxa.

mekel. (aultasun): *izond.* Aula dana. Meko.

mekelemux. (aultasun): *frond.* Aul eta cri dagocna.

mekero. (malko): iz. Gogota dan makaŕa.

mekcro. (malko): *iz.* Ikus.: Makaŕ. Mantaŕ.

melri. (uŕitasun): *ad.* Estu ta t€ŕi bizi-izan.

mekcro. (adeitasun): *adond.* Bcgiruuez ari-izatea. (urguritasun): *adond.* Urger' ari-izatca.

meko. (aultasun): *izond.* Aula dana. Ikus.: Mekel. (galpen): *iz.* Ikus.: Galpen. I: Galtze, meku, mokolot, xedebo.

meko-egin. (zor): *ad.* Zoŕak ordaindu cziñean, salerostean Tana utzi. I: Ikus.: Molokot. j: Kilimon-egin, kluk-egin, kok-egin,puŕut-egin.

meko-lapuf. (zoŕ): *irond.* Molokot mains egiten duena. j: Meko-maltzuŕ.

meko-maltzuf. (zof): *frond.* Ikus.: Meko-lapuŕ.

mekoilo. (mozkorkcri): *iz.* ikus.: Mozkorkeri.: Azari, moixal, moskorkeria.

mekotasun. (aultasun): *iz.* Odol-auldura.

mekotu. (aultasun): *ad.* Ant eta cri geratu.

mekotx. (karastadura): iz. Ikus.: Karastadura. Minduru.

meku. (galpen): iz. Ikus.: Galpen. Meko, mokolot.

mekux. (ergeltsun): *frond.* Ergela dana.

mela-mela. (ezetasun): *adond.* Blai-blai eginda dagoena.

meld. (meartasun): *izond.* Ikus.: Meal. j: Medal.

melartu. (meartasun): *ad.* Ikus.: Meartu. Medartu.

melaslca. (aultasun): *frond.* Aula geratu (Tana.

melatu. (nraska): *iz.* Iyerara doan uraska. (eyeraldi): *iz.* Berbera.

mein]. (usteldura); *ad.* Arnaria ondatu. (bustialdi): *ad.* Uraz blai-blai egin.

meldo. (landare): ŕz. Ikus.: Astamenda. Estamenda, meldu, meldona.

meldona. (landare); iz. ikus.: Astaanenda. 1: Meldo.

meleixka. (urguritasun): *izond.* Zurbizkeria ari dana. Meleuga.

meleka. (mingain): *adond.* Milikatzen ari-izatea. (jan-gogoeza): *frond.* Jateko gogorik gabe dagoena.

meleka-meleka. (azkuŕi): *adond.* Gogorik gabe jaten ari-izatea. I: Milika-milika, miliki-malaka, ñasta-ñasta.

melekatu, (gozamen): *ad.* Aokera artu. (gozoki): *ad.* Gozokiak asko aria.

melekeri. (urguritasnn); *iz.* ikus.: Zurbizkeri.

melekeria. (jan-gogoeza): iz. ikus.: Zurbizkeria.

melenga. (gozoki): *frond,* Gnzoldren bat iguingaŕi egiten dana. I: Melange.

melange. (azkuŕi): *'sand.* Gutxi jaten donna. (gozoki): *izond.* Melenga dana. 1: Ikus.: Melenga.

meletxiko. (txori): *is.* Ikus.: Belatxiko.: Ease, mitxigo, mitximba, prantzes-txori.

melga, (mueta): Iz. Ikus.: Mueta, 1: Mota, tailu. (landare): iz. Ikus.: Betaŕoki. I: Medi-belaŕ,

melga-izen. (izen): *iz.* Edonori dagokion izena.

mclgera. (azkuŕi): *iz.* Gatzik ez duen janaria,

melgeratasun. (gelberatasun): *iz.* Ikus.: Gelberatasnn. 1: Gelberakeria, motelkeria.

indigo. (sabel): *iz.* Ikus.: Zil, txilboŕ. I; Malik°.

melina. (ayorgatasun): *izond.* Ayergatasunez ad dana. Melinga.

melinga. (ayergatasuu): *frond.* Ikus.: Molina.

melingatu. (aultasun): *ad.* Anldu, naiz soilean naiz gogoan.

melingufi. (landare): ŕz. Ikus.: Beril. I: Abiboli.

melino. (ayuŕi): *izond.* Aymiz aula dana.

melka. (aŕain): *iz.* Beko matel-ezuŕa igigafia daukan aŕaña; bere Sofia, sabel-aldean is lauzkoa du, bi neurkin luze izatcraño eltzen da ta bete aragia jangaŕia da.

melkadi. (Mandate): *iz.* Melgaen multzoa. (luŕ): iz. Melgak asko dagozen lufa.

meloi. (kuyaki): *iz.* Urteko belaŕ-landarea, kuyakikoa; bare igalia aundi ta aŕautz-obo antzekoa da; bere mamia jangaŕi, gozo to gurintsua da. Landare onen igalia; meloe, meloin, melua.

meloi-antzeko. (kuyaki): *frond.* Meloyaren itxura donna.

meloi-ereile. (kuyaki): *frond.* Meloyak ereiten dituena.

meloi-sail. (kuyak* *ft.* Meloyak ereinduta dagozen tokia.

meloi-saltzaile. (kuyaki): *frond,* Meloyak saltzen dituena.

meloi-zai. (kuyaki): *izond.* Meloyak zaintzen dituena.

meloidun. (kuyaki): *frond.* Meloyak dauzkana.

meloin. (kayak* *iz.* Ikus.: Meloi, Meloe, melua.

meloitxu. (kuyaki): *iz.* Meloi txikia,

mains. (kuyaki): *ft.* Ikus.: Meloi. I: Melon, meloin.

monad. (txikiera); *izond.* Oso txikia dana.

memela. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana. 1: Memelo.

memelekeria, (ergeltasun): iz. Ikus.: Ergeltasun, 1: Narkeria, modorlceria, momolokeria, pertolikeri.

memelo. (ergeltasun): *izond.* Ikus.: Mcmcla.

memelotu. (ergeltasun): *ad.* Ergela egin edo biurtu.

memeltasim. (ergeltasun): iz. Ergela izatea.

mementoan. (ordezketa): *adaad.* Beste bateu ordez ari-izatea.

mementoko. (ordezketa): *izond.* Beste baton ordez jarita dagoena.

memeria. (lagunabaŕ): *ft.* Ikus.: Lagunabaŕ. I: Bemail.

memoratu. (zentzun): *ad.* Ikus.: Meiloratu.

memoŕ. (txoskoŕ): *iz.* Tkus.: Bekatxo. E: Betazal-goŕi, mitxindof, txeldof, txintxuŕ, txotoi, zeldoŕ. (begi): iz. Ikus.: Ratak). I: Betoŕ.

men. (esangipen): *izond.* Esangipenez arl dana. j: Ben. (eneatze): iz. Ikus.: Meatze. (zailtasun): *iz.* Zala dan unealdia. (zcaztasun): jj *adond.* Zeazlasuncz ari-izatea. (egiu): (*adond.* Egiteko gogo aundiaz an -izatea. (almen): 11 12. Bras.: Almen. I: Altzutasun. (atsikipen): *(iz.* Eltzea, atsikitzea. (benetasun): H *izond.* Benetasunez *ari* dana. (beaŕ): II iz. Ikus.: Beaŕ. ; Beartasuu.

men-agortze. (menasta): *iz.* Mcatze bateau menasta aanaitzca.

men-egile. (esangipen): *izond.* Esanekoa dana. j: Ikus.: Esaugin. I: Menerakoŕ, menpezko.

men-egin. (esangipen): *ad.* Esaneratu iñoren esanera jaŕi. I: Menpetu. j: Ikus.: Esana-egin, esaneratu, menetu, mcnpckotu.

men-egiñaz. (esangipen): *adard.* Men-egiten ari-izatea.

men-menaz, (benetasun): *adond.* Bene-benetan ari-izatea.

men-menean. (adiontasun): *adond.* Kinkan egotca. I: Ikus.: Kinka.

men-meneko. (adiontasun): *izond.* Adionczkoa dana. (crabakitasun): *frond.* Erabakitzcn duena.

mena. (eunizti): *iz.* Ikus.: Mantaf. (oc): *iz.* Oestalkiaren azala. (menasta): Ii *ŕs.* Burniaren menazta. (burni): II *iz.* Berbera. (bururdi); ^^ is. Bururdi-barneko estalkia. (mentasun): II *izond,* Eskurakoya dana. : Melds. (lokaŕitz): *Iok.* ikus.: Baña. I: Haan.

menaki. (benetasun): *adond* Ben-bcnetan ari izatea.

menaldeti. (biuŕikeri): *frond.* Ikus.: Matxin-zale.

menaldiro. (zoŕoztasun); *adond.* Ikus.: Zoŕozki.

menaldu. (ordezpen): *ad.* Ordezpena jaŕi.

menaspen. (aginpide): Is. Tkus.: Aginpide.

UIIENASTA. Iz. Bizi gabeko gaya, ta oŕclakoak diran guztien mol€zoa. I: Lus gañcan edo baŕuan dagoen bizi gabeko gays, batez ere erabiltzeko edo ustiatzeko zudugafia dana. I: Me, mail mcape. II (burni), (gai), (kimia), (Tudizti), (meatze), (metal), (sendagaikintza).

menastadun. (menasta): *izond.* Menasta daukana.

menats. (ilcondo): iz, Titus.: Ileondo. I: Motots, sapa, ann.

menatura. (anŕontzi); iz. Ikus.: Emakuntza. 1: Lakuntza, moltso.

menaz. (benetasun): *adond.* Benetasnnez ari-izatea. I: Menazki.

menbe. (aginpide): *is.* Ikus.: Aginpide. Nagusigo.

menbera. (menpetasuu): *frond.* Baste batek zuzenduta dabilena.

menbera. (menpetasuu): *frond.* Beste hatek zuzenduta dabilena.

menbetasun. (esangipen): iz. Esangipenaren bereiztasuna.

mend-ate. (meartasun): iz. Mendietan izaten dan igaroteko toki estu bat. I: Mendien artean dagoen mcartasun aundia.

mends. (landare): *iz*. Ikus.: Aamenda-belaŕ. Aramanta, menda-batan. (eyeraldi): *iz*. Eyeraldia egiteagatik ordaintzen dana. (xilnus): *iz*. Zauri bat edo lotzcko jartzen dan ximusa, (txerto): II *ad.* Txextoa egin.

menda beltz, (landare); is, Beltza dan menda-batan.

menda-bako. (txerto): *izond.* Txertatu gabe dagoena.

menda-batan, (landare): *iz*. Tkus.: Aamenda-belaŕ. I: Menda.

menda-samuŕ, (landare): *iz*. Ezpainkaria dan belafezko landarea, oso usain ona ecnaten duena.

mcndaina. (uzta): *is.* ikus.: Maspatze.

mendaitz. (mendi): ŕz. Mendi-letoa.

mendaitz-bide. (bide): *iz*, Mendaitzean dagoen bidea.

mendaitz-tontof. (tonto)): *iz.* Mendaitzaren tontofa.

mendaitzeko. (mendi): *izond.* Mendaitzari dagokiona. I: Mendaitzetako.

mendaiizeta. (mendi): *iz*. Mendaitzen multzoa.

mendaitzetako. (mendi): *izond.* Mendaitzai dagokiena. !: Ikus,: Mendaitzcko.

mendaiztaf. (mendi): izonr! Mendaitzetan bizi dana.

mendakari, (apen): *izond.* Apena egiten duena. I: Mcndakoŕ, ayerla.

mendakof. (apen): *izond.* Ikus.: Mendakari. I: Ayerla.

mendal. (iraizkin): *ŕs, Ikus.:* Abail. I: ArbaiĒa, obal.

mendaro. (landare): *iz*. Ezpainkaria dan bedaŕezko landarea, usain edeŕa ematen duena.

mendaŕosau. (belaŕ): is. Gurutzkaria dan belaiezko landarea zaboŕen artean azten dana.

mendarte. (gran): *is*, ficus.: Aran. 1: Irura, xola. (meartasun): *iz*. ikus.: Meartasun. I: Medaasun, mcndi-sakon, menditarte.

mendarte-bide. (meartasun): *iz.* Meudien arteko bides.

mandate-aate. (mendi): *adond.* Meudi araindikoa.

mendau. (ximus): *ad.* Ximusa jaŕi, (txerto): *ad.* Txertatu.

mandate. (urguritasun): *izond*, Zurbizkcriz ari dana. I: Ikus.: Zurbizkcri. (aterakeri): *ŕzond.* Aterakerietan ari dana. (aultasun): *izond.* Ikus.: Meats. I: Meats,

mendefe. (aultasun): *izond.* Aula dana. j: Ikus.: Erbali, perox, txakil, txokil, merda.

mende. (jabego): *ft.* Jabegoa izatea. I: Bende, benderatu, benderatzale. (aldi): *iz*. Eun urte betetzen dituen aidia, Sekula. (idazteun): I is. Idazteunaren zatia, naiz Yosukristo auŕekoa naiz gerokoa. (eskucra): JJ *izond.* Eskuerari dagokiona. (sakonera): *izond.* Sakonera-zentzuna duen izenondoa.

mende-efi. (jauniraskunde): *iz.* Menperatuta dagoen Eŕia. : Ikus.: Mande-14. (jaurbide): *iz*. Jaurbide bati dagokion Eŕia. (eskuera): 11 *iz*. Eskuera bateko Eŕia.

mende-iges. (esangaizpen): *is*. Ikus.: Esangaizpen. : Auskeria, mendugabe.

mende-luf. (jauniraskunde): Menperatuta dagoen luŕa. j: Ikus.: Mende-efi.

mende-muga. (aldi): izond. Eun urtekoa dana.

mende-ondaf. (aldi): *iz*. Mendearen amaya.

mende-ufen. (aldi): *izond.* Ikus,: Mendeburu.

mendean. (menpetasun): *adond*, Menpetasunean ari-izatea.

mendebal. (size): *is*. Egoaldetik eta sartalderuntz doan aize oso zakaŕa. I: Mendabal, mendeal, mcndemal. (orizi-muga): *is*. Sartaldea.

mendebal-aize. (aize): *iz*. Sartaldetik sortzen dan aizea.

mendebal-Iaiño. (laño): *iz*. Mendiz-mendi doan [illegible].

mendebal-txori. (teori): *iz*. Anka-luzea dan txoria, lumak beltzak eta mokoa oso India dauzkana.

mendebaldaŕ, (orizi-muga): *Land.* Sartaldekoa dana. j: Mendebaleko,

mendebalde. (ortzi-mugs): *iz*. Sartaldea. I: Mendeal-alde.

mendebaldu. (laño): *ad.* Eguraldia eze ta lañoz jaŕi.

mendebaleko. (ortzi-muga): *izond.* ilcts.: Mendebaldai.

mendebalte. (size): *iz*, Sartaldetik sortzen dan sizes.

mendeburu. (aldi): *izrnrd*, Eun urte bete dituena. 1: Mende-uten.

mendedun. (elish): *iz*, Esakun baean aditz nagusia daraman esaldia.

mendeetako. (aidi): *izond.* Aunitz mendeai dagokiena.

mendegabeko. (esangaizpen): *izond.* Esangipenik onartzen ez donna.

mendegabetasun. (esangaizpen): *is.* Menpekotasunaren aurka ari danarcn bereiztasuna.

mendegabetu. (esangaizpen): *ad.* Esangipenaren aurka ari-izan.

mendegabetna. (azkatasmr): *izond.* Azke geratu dana.: ikus.: Menderatzaka.

mendelko. (oyal): *iz*. lime-goŕientzko oyala.

mendeka. (Open): *is. Ikus.:* Apen.: Mendeku. j: Mendekatze.

mendekagaŕi. (Open): *izond.* Apentzckoa dana.

mendekaitz. (gaiztasun): *izond.* Oso gaiztoa dana.

mendekakizun. (span): *iz*. Apentzeko dagoena.

mendekalrni. (span): *izond.* Apena egiten duena.

mendekaldi. (apen): iz. Apentzearen egipena.

mendckarazi, (andeadura): *ad.* Jasan-erazi,

mendekati. (apen): *izond.* Apena egiten duena. E: Mendekati, mendekatzaiie, mendekatzale.

mendekati. (span): *izond.* Ikus.: Mendekari. : Mendekatzaile, mendekatzale.

mendekatu. (apen): *ad.* Apena egin. (irabazbide): *ad.*- Lanaren bidez irabazbidea izan. (biŕ jabeketa): II *ad.* Gaidutako zerbait beŕizjabetu.

mendekatzaile. (span): *iznnd.* Ikus.: Mendekari, I: Mendekati, mendekatzale.

mendekatzale, Open): izond. Ikus.: Mendekari.: Mendekati, mendekatzaile.

mendekeria. (yoputasun): *iz*. Tkus.: Yoputasun. 1: Joputza, mirabetasun, menpekeria.

mendekide, (aldi): *izond* Aldi berekoa dana.

mendekio. (apen): *iz*. *Ikus.:* Apen.]: Mendeka, mcndeki, mendekigo. (biŕ-jabckcta): ŕz. Biŕ jabeketa lortzea. Mcndeku.

mendekius. (Open): *izond.* Apena egitcko gerturik dagoena.

mendeko. (menpekotasun): *izond.* Menpekotasnnean dagoena bendeko. (laburtasun): *izond.* Labuŕ irauten duena. (aid): *izond.* Mendeari dagokiona. (otseinketa): *izond.* Motet edo nerabea dana. (yoputasun): j *izond.* Yopua dana. (eskucra): *izond.* Eskuera bati dagokiona.

mendekos. (apen): *izond.* Ikus.: Mcndekari, mendekatu. I: Mendekoso. Mendekus.

mendekotasun. (menpekotasun): ikus.: Menpekotasun. I: Aurpeera, mendetasun.

mende€cu. (apen): iz. Ikus.: **Apen.** Mendekio, mendeka. (biŕjabeketa): *iz.* Ikus.: Mendekio.

mendel. (ipurakintza): *iz.* Eunezko zeŕenda. (geŕikatze): *iz.* Anion geŕikoa. (iraizkin): *iz.* Ikus.: Abail. I: Ayulc. (snkalde): *iz.* Ikus.: Esku-mautaŕ. Esku-zataŕ. (laburtasun): !j *izond.* Egan batean bakaŕik irauten duena. I: Labuta dana.

mendel-apain. (ipurakintza): iz. Soñekoaren ertzean jartzen dan apaingailua.

mendel-josi. (josketa): *iz.* Soñekoaren ertzean egiten dan oŕazkada. I: Mendel-josketa.

mendel-josketa. (josketa): *iz.* Ikus.: Mendel-josi.

mendemai. (aize): *iz.* ikus.: Mendebal. Mendabal, mendiala.

mendematu. (mats): *ad.* Matsak bildu.

mendepean. (menpekotasun): *adond.* Menperatuta egotean.

mendera-ezin. (menperapen): *izond.* Menperatu ezin ditekena. I: Menderakaitz.

menderagabe. (esangaizpen): *izond.* Menperatuta egotea onartzen ez duena. ^: ikus.: Menderagaitz. j: Menderakaitz.

menderagaitz. (esangaizpen); *izond.* Meuperatzearen sucks ari dana. Ikus.: Menderagabe. I: Menderakaitz.

menderagati. (menperapen): *izond.* Menperatu ditekena.

menderakaitz. (menperapen): *izond.* Ikus.: Ikus.: Menders-ezin. (usangaizpen): *izond.* ikus.: Menderagabe. I: Menderagaitz.

menderapen. (jauniraskunde): iz. Menperatzearen egipena. I: Gainberapen.

meuderatasun. (menpekotasun): iz, Ikus.: Menpekotasun.

menderatu. (jabego): *ad.* Bros.: Menperatu. Kuturtu, mendetu, oinpean jaŕi, bende, benderatu, benderatzale, gainberatu. (zoo): *ad.* Etxe baten zoŕak ordaindu. (eratketa): II *ad.* Asko eralgi.

menderatzaka. (azkatasun): *izond.* Azke dagoena. Ikus.: Mendegabetua.

menderatzale. (menperapen): *izond.* Eŕi bat edo batzuk menperatzou dituena. (jabego): *izond.* Jabegoa egiten duena. I: Betide, benderatu, benderatzale. (gurenda): *izond.* Gurenda loitzen duena.

mendera^{p}ze. (jabego): iz. Jabegoa egitea.

menderdi-buru. (aidi): *izond.* Beŕogetamaŕ uric bete dituena. Menderdi-muga.

menderd€-muga. (aldi): *izond,* Ikus.: Menderd€-bunt.

mended. (]uŕalde): *iz.* Jabegozko i faldea dana. (jabego): iz. Berbera.

mendertxi. (lafinketa): *ad.* Lafinketa egin.

mendertz. (ortzi-muga): *iz.* Mend€ tartean ikusten dan ortz€-muga.

mendesta. (aize): iz. Sortaldeko aize biguna.

mendestu. (jabego): *ad.* **Jabegoa** jasan-erazi.

mendetasun. (aginpide): *iz.* Aginpidea egitea. (menpekotasun): *iz.* Ikus.: Menpekotasun. Mendekotasun.

mendetu. (menpekotasun): *ad.* Mcnpekotasuna egin. I: Ikus.: Menderatu.

mendezko. (esangipen): *izond.* Esangipenari dagokiona.

mendezkoz. (esangipen): *adond.* Esangipenean ari dana.

MEND!. *iz.* Lutunearen berezko goititze audio,. I: Etze dagoen lutaldea, zugatz, zugazno ta sasiz estalita. j: Bard. (baso): *iz.* Berbera, barbers, berbera. If (abetxu), (alapide), (ardui), (armo), (bizkargune), (goyera), (kirol), (landarizti), (lateki), (ludizti), (tut), (lutelesti), (maids), (sumendi), (tontot), (zugatz).

mendi konkartsu. (mend!): *iz.* Mendi matdatsua.

mend! lagnnak. (mendi): iz. Mendiketa baten mendiak.

mendi-abereak. (abere): *iz.* Mendietau bizi diran abereak, basa-iizeak.

mendi-adaf. (mendi); iz. Mendileŕoaren bulaŕa. I: Ikus.: Mendi-bulaŕ.

mendi-aizekifi. (size): *iz.* Mendiko aize biguna.

mendi-aldapa. (maids): *iz.* Mendiko malda. 1: Mendi-egal, meudi-egi. (mendi): *iz.* Berbera.

mendi-alderatu. (norabide): *ad.* Mendirako norabidea artu ta jafai. (mendi); *ad.* Berbera.

mendi-apio. (landare): *iz.* Mendietau aurkitzen dan apirio.

mendi-aran. (aran): *iz.* Mendien artean dagoen arana. : Mcndi-ibat, mcnditarte.

mendi-argi. (argi): *iz.* Mendietan ikusten dan argia.

mend€-aotz. (zurgintza): *iz.* Mcndietan lanegiten duen arotza. 4: Arotz-iangintza ikasten ari dana.

mendi-arte. (aran): *iz.* Mendien arteko scam. (meartasun): *iz.* Mendien arteko meartasun. : Mendi-egi.

mendi-arize. (mend): *iz.* Mendi batzuen tartean ikusten dan **ortzi-muga.**

mendi-arunzko. (mendi): *izond.* Mendien beste aldekoa dana. j: Mendi-atzeko, mendi-oste, mendi-osteko, mendiz-aindiko, mendiz-andiko, mendiz-amnzko.

mendi-ataka. (mendi): *iz.* Mendietan egoten dan ateka. : Mendi-ate.

mendi-ate. (mendi): *iz.* Ikus.: Mendi-ataka.

mendi-atze. (mendi): *iz.* Mendien beste aldeko takia. I: Mendiz-aindi.

mend€-atzeko. (mendi): *izond.* Ikus.: Mendi-arunzko. j: Mendi-oste, mendi-osteko.

mendi-atzeratu. (mendi): *ad.* Mendien beste alders igaro.

mendi-auŕeko. (mendi): iz. Mendietatik onunzkoa dana.

mendi-baŕen. (mendi); *iz.* Mendiaren oña. j: Mendibe, mendi-bealde.

mendi-baŕuan. (mendi): *iz.* Mendi-mendian izan edo ibiltzea. I: Mendi-erdian.

mendi-bealde. (mendi): *iz.* Ikus.: Meudi-bafen. j: Mendibe.

mendi-bei. (zezen): *iz.* Basoko beya.

mendi-belaŕ. (beste): *iz,* Bros.: Betaŕoki. Astorki.

mendi-besanga. (mendi): *iz.* Mendi-leŕoa. : Mendidi, mendidui, mendi-eŕoka, mendi-iiara, mendi-kate, mendi-keta, mendi-saldo, menditza.

mendi-bexanga. (mendi); lz, Mendi-leŕo txikia.

mendi-bide. (bide); tz. Mendien barna dagoen bidea. (mend!): iz. Berbera.

mendi-bitarte. (ondalanketa): *iz*. Mendi bien artean dagoen told sakona.

mendi-botakin. (mendi): iz. Mendietan izaten dan utsaldia.

mendi-bulaŕ. (mendi): *iz*. Mendi-leŕo baton lenengo mendixkak. J: Mendi-adat, mendisaets, mendi-sayets.

mendi-burn. (tontor'): *iz*. Thus.: Tontoŕ. J: Brpin.

mendi-egal. (malda): *iz*. Mendiko manta. ikus.: Mendi-aldapa, mendi-egi.

mendi-egi. (maida); Iz, Ikus.: Mendi-aldapa. J: Mendi-egal. (meartasun): *iz*. Erns.: Mendi-arte.

mendl-elesti. (mendi): iz. Mondial(aztertzen dituen yakintza, I: Mendizti.

mendi-erdian. (mendi): iz. Ikus.: Mendi-baŕuan.

mendi-eŕe. (eŕealdi): iz. Eŕeta dagoen mendia.

mendi-efi. (mendi): ŕz. Mendian dagoen eŕia edo lufaldea. (oŕi): *iz*. Mendiko eŕia. (luŕalde): JJ *iz*. Mendiko luŕaldea.

mendi-efoitz, (amiltegi): *iz*. Ikus.: Amiltegi. j: Eŕoitz.

mendi-efoka. (mend): *iz*. Mendi-leŕoa. Mendi-besanga, mendidi, mendidui, mendi-ilara.

mendi-esitu. (itxitura): *iz*. Mendiaren zati itxita. (mendi): *iz*. Berbera.

mendi-etxe. (bizitegi): *is*, Mendian dagoen etxea. j; Basetxea.

mendi-gailuŕ. (tontoŕ): iz. Ikus.: Tontof. ; Mendi-gailuŕu.

mendi-gailufu. (tontoŕ): *iz*. Ikus.: Tontof. j: Mendi-gailuŕ.

mendi-gaiñean. (mendi): *iz*. Gañean dagoen mendi-zatia.

mendi-galdoŕ. (tontoŕ): *iz*. Ikus.: Tonlaŕ. J: Mendi-gangat, mendi-garai, mendi-kasko.

mendi-gangaŕ, (tontoŕ): iz. Tkus.: Tontof. Mendi-galdoŕ, mendi-garai, mendi-kasko.

mendi-garai. (tontoŕ): *iz*. ikus.: Tontoŕ. Mendi-galdoŕ, mendi-gangaŕ, mendi-kasko.

mendi-gari, (gari): *iz*. Mendian sortzen dan garia.

mendi-gerezi. (mendi): *is*. Basoko gerezia.

mendi-gizon. (biztanle): *iz*. Mendian jayo ta bizi dan gizona. I: Mendiko, menditaŕ. (mendi): *iz*. Berbera.

mendi-gofi. (mendi): *iz*. Landarerik ez daukan mendia. Mendi-tipil.

mendi-goyen. (mendi): *iz*. Mendiaren zati goyena.

mendi-guren, (mendi): *iz*. Mendia amaitzen dan mustuŕa.

mendi-guŕioi. (txori): *iz*. Mendian bizi dan txoria.

mendi-ibaŕ. (aran); *iz*, Ikus.: Mendi-aran. j: Menditarte.

mendi-idi. (zezen): *iz*. Basako idia.

mendi-igaile. (ayer): *izond.* Mendian ibiltzen matte duena. J: Mendigainzale, mendigoizale.

mendi-ilara. (mendi): *iz*. *Tkus.:* Mendi-besanga.: Mendidi, mendidui, mendi-eŕoka, rnendi-kate, mendi-keta, mendi-leŕo.

mendi-ixuri. (mendi): *iz*. Mendiaren malda. J: Mendilepo, mendi-mazela, mendi-pagatxa.

mendi-jantzi. (longain): *iz*. Mendian erabiltzen den longaña.

mendi-jatoñ. (ludizti): *iz*. Mendien jatofia aztertzen duen yakintza.

mendi-jats. (abetxu): iz. This.: lasts (sasi), J: Isatz.

mendi-kasko. (tontof): *iz*. Ikus.: Tontoŕ. Mendi-galdoŕ, mendi-gangaŕ, mendi-garai, mendi-kokoŕ, mendi-zut.

mendi-kate. (mendi): *iz*. Ikus.: Mendd-besanga. j: Merlin-flora, mendi-keta, mendi-leŕo, mendi-saldo.

mendi-keta. (mendi): iz. ikus.: Mendi-besanga. J: Mendi-ilara, mendi-kate, mendi-saldo.

mendi-ketari, (ayeŕ): *izond.* Ikus.: Mendikari. I: Mendigoi-zale, mendizalea, mendi-nai. (mendi): *izond.* Berbera.

mendi-kokof. (tontoŕ); *iz*, ikus.: Tontoŕ. I: Mendi-kasko, mendi-kosko, mendi-tontoŕ.

mendi-korta. (abeltegi): *is*. Mendiko abeltegia. (Effendi): *iz*. Berbera,

mendi-kosko. (tontoŕ): *iz*. ikus.: Toutof. Mendi-kokoŕ, mendi-tontoŕ, mendi-tint.

mendi-laiño. (Info): *iz*. Goi aldean dagoen lañoa.

mendi-lamia. (amezkeri): *iz*. Mendietan bizi omen dan lamia.

mendi-lan. (Ian): *is*. Mend] ta landaetan egiten dan lana.

mendi-langile. (langile-kunde): *izond.* Mendietan ari dan langilea.

mendi-lefo. (mendi): *iz*. Alden andoan dagozen mendi-multzoa. Mendi-besanga, mendi-ilara, mandi-kate.

mendi-luf. (luf): *iz*. Mendiak dauzkan luŕa.

mendi-mail. (mendi): *iz*. Mailetan egiña dagoen mendia.

mendi-maisu. (yarein-yardunbideak): *is*. Mendiak ikasten eta zaintzen ari dan maisua.

mendi-makil. (esku-makil): *iz*. Mendietan ibiltzeko esku-makIa.

mendi-malda. (maids): *iz*. Mendian dagoen maids.

mendi-mafabi. (maŕubi): *iz*. Mendietan sortzen dan maŕubia.

mendi-mazela. (mendi): iz. Ikus.: Mendi-ixuri. J: Mendilepo, mendi-pagatxa.

mendi-mendian. (mendi): *adond.* Mendien baŕnko tokietan.

mendi-mutil. (gazlezaro): *iz*. Mendian ibiltzeko zaletasuna duen mutila. (mendi): is. Berbera,

mendi-naba. (ordoki): *iz*. Mendian dagoen goiko ordokia. Mendi-ordeka. (mendi): *is*. Mendiaren maids.

mendi-nai, (ayer): *izond.* Meridian ibiltzeko ayef aundia duena. J: Ikus.: Mendikari, Mendi-ketari, mendirakai. (mendi): *izond.* Berbera.

mendi-odei, (ode]): *iz*. Mendiai itsatsita dagokien odeya.

rnendi-oilaŕ, (txori): *iz*. Ikus.: BasoIaŕ. j: Luŕ-txori.

rnendi-ondo. (mendi): Az. Menditik orbit dagoen tokia. j: Ikus.: Mendiri.

mendi-onunzko, (mendi): iz. Menditik onuntz dagoen tokia. : Mendiz-emengo, mendiz-onuzko.

mendi-ordeka. (ordoki): *iz*. Ikus.: Mendi-naba,

mendi-oski. (oñetako): *iz*. Mendietan ibiltzeko oñetakoa.

mendi-ostatu. (aŕoztegi): ***iz***. Mendi edo landaetan dagoen ostatue.

mendi-oste. (mendi): ***is***. Mondial beste aldekoa. I; Ikus.: Mendi-arunzko. Mendi-atzeko, mendi-osteko.

mendi-osteko. (mendi): ***izond***. Ikus.: Mendi-arunzka. Mendi-atzeko, mendi-oste, mendiz-aindiko.

mendi-osteratu. (mendi): *ad.* Mendiaren beste alders joan.

mendi-pagatxa. (mendi): *iz*. ikus.: Mendi-ixuri. J: Mendilepo, mcndi-mazela.

mendi-saets. (mendi): *iz*. ikus.: Mendi-bulaŕ. I: Mendisayets.

mendi-sakon. (meartasun): *iz*. Ikus.: Meartasun. Mendarte, menditarte.

mendi-saldo. (mendi): iz. Ikus.: Mendi-besanga.]: Mendi-kate, mendi-keta, menditza.

mendi-sayets. (mendi): iz. Ikus.: Mendi-bulaŕ. Mendi-saiets.

mendi-tini. (tontoŕ): *iz.* Ikus.: Tontof. Mendi-kosko, mono.

mendi-tipil. (mendi): *iz.* Ikus,: Mendi-god,

mendi-tontof. (tontoŕ): *iz,* Ikus.: Tontof. I: Mendi-koskf, mendi-kosko, mendi-iutuŕa.

mendl-fnlufu. (tenter): *iz.* Ikus.: Tontoŕ. ^: Mendi-tontoŕ, mendi-txutxuŕu.

mendi-txakuŕ. (ugaztun): iz, Ego-Amerika'n bizi dan ugaztun kaŕaskaria; here aragia jangaŕia da.

mendi-txintxuf. (mendi): iz. Tontof zoŕotza duen mendia, : Mendi-xofotx, mendi-zoŕotz.

mendi-txonta. (txori): iz, Ikus.: Negu-txori.]: Negu-kulixka.

mendi-txoŕn. (txori): iz. Ikus,: Berdantza. Berdel.

mendi-txutxufn. (tontoŕ): iz. Ikus.: Tontof.]: Mendi-iui uu.

mendi-uso. (uso): iz. Mendielako usoa.

mendi-xaldo. (mendi): *iz.* Mendien multzo txikia. : Ikus.: Mendieta.

mendi-xoŕotx. (tontoŕ): iz. Ikus.: Mendi-txintxuŕ. Mendi-zoŕotz,

mendi-zabaldi. (ordoki): iz. Goyan dagoen ordokia.

mendi-zain. (zaintza): *izond.* Mendiak zaintzen ari dana. (mend)): *ŕzond.* Berbera.

mendi-zaingo. (zaintza): *iz,* Mendi-zainizea.: Mendi-zaintza. (mendi): *iz.* Berbera.

mendi-zaintza. (zaintza): *iz.* Ikas.: Mendi-zaingo. (mendi): iz. Berbera.

mendi-zakon. (uaska): *iz.* Ikus.: Meridian:). I: Meudiaŕoska, menditaŕo.

mendi-zale. (ayeŕ): *izmid.* Iiens.: Mendigoi-zale. j: Mendizalea, mendikari. (mendi): *izond.* Berbera.

mendi-zaletasun. (ayeŕ): *iz.* Mendietan ibiltzeko zaletasun. (mendi): iz. Berbera.

mendi-zeat. (ibilera): *adond.* Mendi-erizetik ibiltzea. (mend* *adond* Berbera.

moult-zeta!. (ordoki): *iz.* Meridian dagoen zelaya.

mendi-zoko. (mendi): *iz.* Meudian dagoen zokca.

mendi-zoŕotz. (mendi): *iz.* Ikus.: Mendi-txintxuf.]: Mendi-xoŕotx.

mendi-zugazti. (zugatz): ŕz. Mendiko zugatzenmultzoa. (mendi): iz, Berbera.

mendi-zulo. (leizc-zulo): iz. Mendiko leize-zuloa. (ok azpiko): *iz,* Mendian egindako luŕ-azpikoa.

mendi-zurkaitz. (mendi): ŕz. Mendi-besanga baten zurkaitza.

mendi-zut. (mondi): iz. Ikus.: Menditxut, Mendixut. (tontos'): *iz.* Ikus.: Tontof. Mendi-kosko.

mendialde. (mendi): *iz.* Mendiak dagozen tokia,

mendiaŕo, (uaska): *iz.* Mendietan dagoen aŕua. j: Mendiaŕoska, menditaŕo, meudi-zakon.

mcndiatoska. (uaska): *iz,* (kin.: Mendiafo. j: Menditaŕo, mendi-zakon.

mendibe. (mendi): *iz.* Ikus.: Mendi-baŕen. j: Mendi-bealde.

mendibieta. (mendi): *iz* Mendi bi alkartzen diran tokia.

mendibizkaf. (mendi): *iz.* Mendiaren gafleko zatia.

mendidi. (mendi): *iz.* Ikus.: Mendi-besanga. j: Mendi-leŕo, mendidui, mendi-efoka, mendi-ilara.

mendidui. (mendi): *iz. Ikus.:* Mendi-besanga.]: Mendi-leŕo, mendidi, mendi-eŕoka, mendi-ilara.

meudieta. (mendi): iz. Mendien multzoa. ^: Menditalde, mendi-xaido.

mendietako. (mendi): *izond.* Mendiai dagokiena.

mendigain. (ordoki): *iz.* Ordokia duen tontofa.

mendigainzale. (ayeŕ): ŕzond. Mendian ibiltzeu maite duena. j: Mendigoizale, mendi-igaile.

mendigoi-zale. (ayef): *ŕzond.* Meridian ibiltzen maite duena. I: Mendizalea, mendikari, mendi-ketari, mendi-zale. (mendi): *izond.* Berbera.

mendigoi-zaletasun, (ayef): *iz.* Mendietan ibilizeko saletasuna, (mendi): *iz.* Berbera,

mendigoizale-bazkuna. (bazkun): *iz.* Mendigoizaleek antolatutako bazkuna. (mendi): *iz.* Berbera.

mendika. (aindo): *adond.* Aindoetan ari-izatea.

mendikari. (ayeŕ): *izond.* Mendian ibiitzeko zaletasun duena.]: Ikus.: Meudigoi-zale, mendizalea, mendi-ketari, mendi-nai, mendirakoi, mendi-zale. (mendi): *izond.* Berbera.

mendikatu. (spec): *ad.* Apena egin.]: Mendekatu.

mendiko. (mendi): *ŕz,* Ikus.: Mendi-gizon. I: Menditai.

mendiko urso-belaŕ. (belaŕ): *iz.* Basoko belaŕ-mota bat.]: Mendiko uso-belaf.

mendilcotu. (landare): *ŕzond* Landatutako landare batetik sort)) dan baso-landarca.

mendikume. (mendi): *iz.* Ikus.: Muru. Bizkai, mendiska, mendisko, meudixka.

mendilepo. (mendi): *iz,* Ikus.: Mendi-ixuri. : mendi-malda, mendi-mazela, mendi-pagalxa.

mendileŕo. (mendi): *iz.* Beren artean lotuta agertzen diran mendien efenkada.

mendimultzo. (mendi): *iz.* Mendien mendiketa.

mendiko. (mendi): *iz.* Zerbait gotten dagoen luŕa.]: Mcnditxo.

mendipe. (mendi): *iz.* Mendiaren beko aldean dagoen tokia.

mendipeko. (mendi): *izond.* Mendipean dagoen.

mendipetaŕ. (mendi): *izond.* Mendipean sotto edo bizi dana.

mendirakoi. (ayeŕ): *izond.* ikus.: Mendikari, : Mendi-nai. (mendi): *Loud.* Berbera.

mendirauztu. (bidaldi): *ad.* Mendirako bidea artu. (mendi): *ad.* Berbera.

mendiratu. (bidaldi): *ad.* Mendira Joan edo zerbait eramau. (mendi): *ad.* Berbera,

mendiri. (urbiltasuu): *adond.* Menditik urbil. Ibis.: Mendi-ondo. (mendi): *adond.* Berbera.

meudiska, (mendi): *iz.* ikus.: Mum. j: Mendikume, mendisko, mendixka, mendotz,

mendiskatsu. (mendi): *ŕzond.* Mendiskak dauzkana. Menditsu, mcndita.

mendisko. (mendi): *iz.* ikus.: Mum. j: Mendikume, mendiska, mendixka.

menditalde. (mendi): *iz.* Mendien multzoa. : Ikus.: Mendieta.

menditantai, (malkartasun): ŕa. Arduiz beterik dagoen meudia.

menditaŕ, (mendi): *iz.* Ikus.: Mendi-gizon.]: Mendiko, mendiaŕ.

meuditafo. (uaska): *iz.* Ikus.: Mendiaŕo. ^: Mendiaŕoska, mendi-zakon.

menditarte. Oran): ŕa. Ikus.: Mcndi-aran. : Mendi-ibaf. (meartasun): ikus.: Meartasun.]: Mendarte, mendi-sakon.

menditartu. (mend* *ad.* Menditaŕa biurtu; mendian bizi-izaten jaŕi. (ayer): *ad.* Berbera.

menditiko. (mendi): *frond.* Menditik etoŕi dana.

menditsu. (mendi): *izond.* Ikus.: Mendiskatsu. I: Mendila.

menditsutasun. (mendi): *iz.* Menditsua izatearen bereiztasuna.

mendila. (mendi): *izond.* Ikus.: Mendiskatsu. I: Menditsu.

menditxo. (mendi): *iz.* Mendi txikia.

mcnditxut. (mendi): *iz.* Malda aundia duen mendia. Mendixut, mendi-zut. (malda): iz. Berbera.

menditza. (mendi): *iz.* Ikus.: Mendi-besanga. j: Mendi-saldo.

mendiume. (abere): iz. Mendian bizi dan aberca.

mendiur. (ibai): *iz.* Mendietatik jeisten dan ura.

mendixka. (mendi): *is.* Ikus.: Mum. j: Mendiska, mendixko, mendixkot, muiluxka, muno.

mendixkatsu. (mendi): *frond.* Mendixkak ugari dagozen tokia.

mendixko. (mendi); iz. ikus.: Mum. j: Mendixka, mendixkot.

mendixkot. (mendi): *is.* Ikus.: Muru. Mendixka, mendixko.

mendixut. (mendi): *iz.* Ikus.: Menditxut. (Inalda): *iz.* Berbera.

mendiz-aindi. (mendi): *is.* Ikus.: Mendi-atze.

mendiz-aindiko. (mendi): *izond.* Ikus.: Mendi-aranzko.1: Mendi-osteko.

mendiz-andilco. (mendi): *frond.* Ikus.: Mcndi-arunzko. : Mendiz-arunzko. *frond.*

mendiz-arunzko. (mendi): *ŕzond.* Ikus.: Mendi-arunzko. : Mendiz-andiko.

mendiz-emengn. (mendi): *iz.* Ikus.: Mendi-onunzko. I: Mendiz-mmzko.

mendiz-onuzko. (mendi): *iz.* ikus.: Mendi-onunzko. Mcudiz-emengo.

mendizai-orde. (zaintza): *izond.* Mendi-zaiñaren ordez **ari** dana. (mendi): *izond.* Berbera.

mendizti. (mendi): is. Ikus.: Mendi-elesti.

mendixut-zeiai. (ordoki): *iz.* Mendi-zut gañean dagoen zelaya.

mendai, (meta): *is.* Ikus.: Meta. : Malta, mola.

mendnitz. (malda): *iz.* Lurki-alde baten makurdura.

mendoiatza. (gaztañondo): iz. Gaztaña-mota bat.

mendotz. (meudi): *iz.* Ikus.: Maim. j: Mendiska.

mendragaŕi. (gaitzipen): *frond.* Jraiñak egiten dituena. 'rainfall.

mendrakaitz, (azkura): is. Guixi azten dan aberea. (abere): ŕz. Berbera.

mendratu. (aultasun): *ad.* lima.: Auldu. Auletsi. (ospege): *ad.* Ospege egin.

mendre. (aultasun): *frond.* Aula dana. (aŕain): iz. Araiñen baŕukiak.

mendren, (txikiera): *frond,* Txikia izatea.

mendretasun. (aultasun): *iz.* Ikus.: Aultasun. I: Mengeltasun, aulezia.

mendretu. (meera): *ad.* Ikus.: Meetu, Giñartu. (azkura): *ad.* Osasunez jausi. (aultasun): H *ad.* Ikus.: Auldu. I: Mengeldu.

mendrezka. (aŕain): iz. Egaluzearen meaka. (ezti): is. Ezti-oŕazia.

mendu. (ayllŕi): *iz. Ikus.:* Ayuŕi, Jite, mentu, zima. (menperatu): *ad.* Menperaturik geratu. (irakaskintza): *ad.* Ikus.: Azi. I: Gizazi. (ziri): *(iZ.* Txertatzeko ziria. (txerto); Berbera. (gurenda): II *ad.* Gurenda lortu.

mendugabe. (csangaizpen): *iz.* Ikus.: Esangaizpen. I: Mende-iges, mcngabctasun.

mendul. (indaŕ): *izond.* Ikus.: Mardul, Giñaŕitsu.

menduldu. (indaŕ): *ad.* Mendul egin edo biurtu.

mendura. (txerto): *iz.* lkus.; Txerto.

menduriko. (mentasun): *frond.* Otzan biurtuta dagocna. I: Mcnerakoŕ,

mendutasun. (gogo-lantze): iz. Ikus.: Gizabide. I: Ikus.: Gogo-lantze, jakindura. : Mendutze. (gizabide): iz. Berbera.

mane. (egoera): *iz. Ikus.:* Egoera. I: Aurkintze, termain.

mene-menetan. (egi): *adond.* lkns.: Benetan. j: Bene-benctan.

menekiro. (begirune): *adond.* Begirunez ari-izatea.

meneko. (menpetasun): *frond.* Menpetasunean dagoena.

MENEKOTASUN. iz. Baste baten pean dagoenaren egokera. I: Oŕelakoek egin beaŕ duten lana. (mendctasun): Menpetasunean egotea. **(esangipen):(** *is.* Ikus.: Esangipen. I: Esnekotasun, menpetza. /! (erabilkuntza).

menekotu, (menpetasun): *ad.* Menpetasunean jaŕi-erazi.

meneragari. (mentasun): *izond* Meneratu ditekena.

menerakizun. (mentasun): *iz.* Meneratzeko dagoena.

menerakot. (mcntasun); *frond.* Mentasunez ari dana. I: Tkus.: Menduriko. (esangipen): *frond.* Ikus.: Men-egile, j: Esangin, csaneko, menpezko.

meneratu. (menpekotasun): *ad.* Norbait edo zerbaiten peon jail.

meneratzaile. (mentasun): *frond.* Meneratzen duena. : Meneratzale.

meneta. (eraspen): *frond.* Eraspenez ari dan emakumea.

menetasun. (benetasun): *iz.* Ikus.: Benetasun. (menpetasun): is. Menpetasunean egotea.

menetu. (esangipen): *ad.* Ikus.: Esana-egin. : Men-egin, menpekotu.

menga. (landare): *is.* Ezpelaren oŕiaren antzekoa, bere oŕia duen landarea.

mengabetasun, (esangaizpen); *iz.* ikus.: Esangalzpen. I: Mendugabe, menik-eza, menpegabe.

mcngal. (meera): *frond.* Mee dan gizona. (eundura): *iz,* Run meea, (iraupen): *izond.* Gutxi irauten duena.

mengaldu, (meera); *ad. Jima.;* Meetu. Meartu.

mengol. (iraupen): izond. Gutxi irauten duena. (aultasun): *frond.* Auk dan natiña. (urdai): jl iz. Meakaren urdaya.

mengeidu. (aultasun): *ad. IlnIs.:* Autdu. Auletsi, mendretu. (mozkorkeri): *ad.* Erdi mozkortu.

mengelkeria. (aultasun); *is.* Ikus.: Aultasun. j: Makalkeria.

mengelki, (aultasun); *adond.* Aultasunez ari-izatea.

mengeltasun. (aultasun): *is.* flats.: Aultasun. I: Makaltasun, mendretasun.

mengila. (korapi€o): *iz. Ikus.:* **Korapilo.** Gibizta.

mango. (beaŕ): iz. Ikus.: **Beat. I:** Mengoa, ments-aldi, mengu.

mengoa. (beaŕ); *iz,* Ikus.: Beat. I: **Mengo.**

mengoatu. (eginbide): *ad.* Ikus.: Beartu. Biartu,

mengol. (aultasuu): *frond.* **Aultasunez** eri dagoena.

mengoz. (beaŕ): *adond.* Beatez ari-izatea.

meni. (geldialdi): *is.* Zerbaiten **geldialdiz egiten dan** atsedena.

menidun. (geldialdi): *frond,* Zerbaiten geldialdiz atsedeua artzen duena.

menik-eza. (csangaizpen): iz. ikus.: Esangaizpen. j: Mengabetasun.

menkatu. (azkatasun): *ad.* Ikus.: Azkatu. I: Askant,

menkayo. (aultasun): *izand.* Aula dana,; Ikus.: Aul.: Uŕetx, txaul.

menosa. (naŕiadura): *izond.* Naŕiatuta dagoena.

menostu. (naŕiadura): *ad.* Ikus.: Naŕiatu. j; Marmaiztu.

menpe. (menpetasun): *iz.* lkus.: Menpetasun. j: Eskupe, mcnpckotza.

menpe-biotzondo. (bckotasun): *is.* Bekotasunezko biotzondoa.

menpe-jaurpide. (aginpide): Aginpidea gogof egitea.

menpean. (menpetasun): *adond.* Menpetasunean ari-izatea. j: Menpian.

menpeaabe. (esangaizpen): *iz.* Ikus.: Esangaizpen. : Mengabetasun. (azkatasuu): *Land.* Azkatasuna lortu ducna.

menpekerla. (yoputasun): *ft.* Ikus.: Yoputasun. j: Mendekeria, menpetza, uztarpekotasuu.

menpeko. (menpetasun): *izond.* Mcnpeturik dagoena. (yoputasun): *izond.* Yopua dana.

menpekotarzun. (gurasordetasun): *iz.* Ikus.: Gurasordetasun. j: Zaintza, menpekotasun.

MENPEKOTASUN. *iz.* Notin edo giza-talde bat aspirant, txil-eragin edo galentzearen egipen eta ondorioa. j: Begirune edo adeitasun adiguritsua. Beste eskumendean bore burua jartzeko, edonoren egipena. Aurpeera, mendekotasun, mendetasun. (gurasordetasun): *iz.* Itzalpea. 1/ (apaltasun), (atzeraldi), (autsialdi), (begirune), (bekotasun), (erakotasun), (erbaltasun), (cŕiarteko eskubide), (esangipen), (guda), (gudaritza), (inguratze), (jabego), (jauniraskunde), (menpetasun), (mentasun), (moŕoikeri), (yoputasun).

menpekotu. (yoputasun): *ad.* Yopu egin. (menpetasun): *ad.* Menpetasunean jaŕi. Menpetu, sarpetu, saline (atzipen): jl *ad.* Ikus.: Atzitu. j: Atzikitu, ziegaratu. (esangipen): jj *ad.* *I;* Ikus,: Men-egin. 1; Menetu.

menpekotuz. (esangipen): *adond.* Esangipcnez ari-izatea.

meupekotza. (menpetasun): *iz,* Ikus.: Menpetasun. j: Menpe. (menpekotasun): *iz.* Menpekotasunaren pean egotea. 1: Menperaketa.

menperagad, (menperapen): *Land.* Menperatu ditekena,

menperakaitz. (menpekotasun): *izand.* Menperatzearon aurka ari dana.

menperaketa. (menpekotasun): iz, ikus.: Menpekotza.

menperakol. (gizonkil): ŕz. Ezkutatuta dagoen mekanikeri bateaz, egikcta batzuk dagizkien lanabesa. Zentzunduna dau been irudi ta egipenak antzeratzen dituen langaya. I: Beste batek zuzenduta ari clan notiña.

menperaldi. (menperapen): *iz.* Menperapena lortzea, I: Menperatze.

MENPERA1 EN. *iz.* Gotoŕ-leku, iu/alde ta abaŕ, izldluen indafaz artu edo irabaztearen egipen eta ondorioa. j: Oŕela artutakoa (Jana, j: Artzapen, irabazkida. II (ardiespen), (arpen), (erosketa), (guda), (gudaritza), (gurenda), (inguratze), (irabazpen), (jabetza).

menperatasun. (menpekotasun): *iz.* Menpekotasunean egotea. j: Menpetza, lnenpetzc.

menperatu. (aginpide): *ad.* Aginpidea jaŕi. j: Menderatu, kuturtu, oinpeanjaŕi. (menpekotasun): *ad* Menpekotasuna jaŕi-crazi. j: Benderatu.

menperatzaile. (aginpide): *(sand.* Aginpidea jartzen ducna.

menperatzaka. (azkatasun): *izond.* Azke dagoena.

menperatze. (menperapen): *is.* ikus.: Menperaldi.

menpefr. (eŕialdapen): *iz.* Bizi izatera notin batzuk doazen cŕialdea, I: Bere lufaldetik at, ended cdo lateŕi batek daukan lufa, lege berezi batzuen bides jaurtzen duena. : Beren eŕialdeko landu-gabe dagoen luŕablean, eŕitzeko ta tantzeko jartzen diran notiñen moltzoa. j: Luŕaide ori bera. j; Kolonia.

MENPETASUN. iz. Almen edo aginpide aundiagoa ducnari buruz, beko cgokera edo mendetasuna. j: Eskupe, menpe, menpekotza.1/ (alboko), (alkartasun), (autsialdi), (bekotasun), (esangipen), (jabego), (jauniraskunde), (kid), (menpekotasun), (mentasun), (ondoreko), (otseinketa), (uztarpide).

menpetu. (menpetasun): *ad.* Ikus.: Menpekotu. : Sarpetu, zalutu.

menpetza. (yoputasun): *is.* Ikus.: Yoputasun. : Menpckeria, ziega. (menpekotasun): iz. Ikus.: Menperatasun, menpetze. (esangipen): II iz. Ikus.: Esangipen. j: Menekotasun, menpetze, jautspen.

menpetzaile. (menperapen): *izond.* Menperatzen duena.

menpetze. (mcnpekotasun): *iz.* tkus.: Menperatasun.j: Menpetza. (esangipen): *is.* Ikus.: Esangipen. Menpetza.

menpezko. (esangipen): *izond.* Ikus.: Esaneko. I: Esangin, menerakoŕ, men-agile.

mans. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana. I: Meats. (gabetasun): *is.* Peitzen dana. Ments.

mens jean. (gabetasun): *ad.* Gabetu, peitu.

mensal. (artzidura): *ft.* lkus.: Legami. Orantza, mentzaki, mensal. (aŕatz): *is.* Atabalariek egiten duten tobera. Ikus.: Labeko.

menseja. (txori): *iz,* Moko zuzen eta gogof, ego biribilduak eta isats luzea dauzkan trosia.

menskeria. (ergeitasun): *iz.* Ems.: Ergeltasun.

menstu. (uŕunde): *ad.* Ikus.: Uŕundu. j: Uŕutiratu. j; Ikus.: Lekutu.

manta. (oraiñaldi): *iz.* Oraingo ontan guztiz onartzen dana,

menta lean. (oral-Midi): *ad.* Oraingo ontan guztiz onarturik izan.

menta-samuf. (landarc): *iz.* Arabia'ko aramenta.

mentaduu. (oraiñaidi): *(sand.* Oraingo ontan guztiz onarturik dagoena. Mentatsu.

mentana. (makalao): *iz.* Makalaoaren baŕukiak.

MENTASUN. *iz.* Otzan, adikoŕ, irakaspena eŕaz wizen duenaren tasuna. ^: Fŕaz landu diteken metals, aña edo brute gayaz ere esaten da. Bileŕaztasun, ekaŕeŕeztasn,eŕazkibide, eŕazkide, etarduntasun, etorkuntza, ntanukortasun, moideŕextasun./1 (apattasun), (aŕaitasun), (esangipen), (menpekotasun), (onberatasun), (ontasun).

mentatsu. (oraiñaldi): izond Ikus.: Mentadun.

mentatzaga. (gereziondo): *iz.* Gerezi-mota bat. (zugatz): iz. Ius.: Agai, aldakaitz, areki, basataŕ, branga, edadega, eztitzaga, gaŕazta, iñauska, iñauskaritz.

mental'. (txerto): *ad.* Ikus,: Txertatu. Txerta-egin, xertatu.

mente. (bizi): *iz.* Ikus.: Bizi. j: Aidi. (aid* is. Berbera. (urte): jj *is.* Eun urteko aldia.

mentolatz. (gaztañondo): iz. Gaztaña mota bat jateko osa ona dana.

ments. (ergeltasun): *Land,* Ergela daua. I: Ikus.: Mans. (gabetasun): *iz.* ikus.: Mans.

ments-aldi. (bear): is. Ikus.: Beal. Mango, mengoa, oparin.

mcntsaide. (ergeltasun): *iz.* Ergel-itxura.

mentsdura. (nafiokera): *is.* Nafiokera daukana.

meutsuna. (gabetasun): is. Ikus.: Gabetasun. j: Mcntx.

menlere, (urguritasun): *izond.* Zurbizkeriz ari dana.

mentu, (ziri): iz. Txertatzeko ziria. (txerto): iz. Berbera. (adimen): j iz. Ikus,: Adin.: Gogamen. (zentzun): II *iz.* Ikus.: Zentzun. I: Gardi.

mentu-lafr. (gaztañondo): *iz.* Gaztaiña-mota bat.

mentugori. (gaztañondo): *iz.* Gaztaiña-mota bat.

mentumotz. (gaztañondo): is. Gaztaiña-mota bat.

mentura. (cz-uste): iz. Ez-ustez gertatzen dana.

mentura-zale. (azarkuntza): izond. Menturatzen ari dana.

menturadun. (zorion): *izond.* Zoriona duena.

menturako. (gezuŕ): izond. Eskief ikusten ez dana.

menturara. (ez-uste): *adond.* Ez-ustez ari-izatea.

menturatn. (azarkuntza): *ad.* Ikus.: Azartu. Azaŕi.

menturaz. (zalantza): *adond.* Ikus.: Agian, apika, ausaz, bearbada, mentuz.

menturazko. (azarkuntza): *izond.* Menturatzckoa dana.

mentutu. (txcrto): *ad.* Ikus.: Txertatu.

mentutxe. (gaztañondo): *iz.* Gaztaiña-mots bat.

mentzaki. (artzidura): iz. Ikus.: Legami. Mensa I, menzaki. Ikus.: Eyo edo txingoi-txantxaki.

mentze. (ugarte): *iz.* Ibaiko ugarte txikia.

mentzulo. (leize-zulo): iz. Ikus.: Leize. solo. I: Leize, urobi.

mentzutu. (apaltasun): *ad.* Ikus.: Apaldu. J: Apalatu, apalknntza.

menustu. (igadura): *ad.* ikus.: Igatu.

menux. (zorotasun): *izond.* Zorakerietan ari dana. j: Menuxka.

menzaki. (artzidura): iz. ikus.: Legami. Mentzaki.

meoki. (meatze): iz. Ikus.: Meatze. I: Meaztegi.

merda. (urguritasun): izond. Ikus.: Mendere.

merdatu. (gozagiutza): *ad.* Arnariak gozagaindu.

merdekatu. (zapaldura): *ad.* Arnariak zapaldu.

merekaits, (azkura): iz. Gutxi aztcn dan aberea.

merelu, (landare): *iz.* Ikus.: Berbera. a: Anado, ancta, milu.

mereludi. (landare): iz. Mereluak dagozen tokia.

merexi. (irabazbide): *ad.* Sari ala zigofaren duiña izan. Merezi-izan, merezi-ukan. : Meresi.

merez-gabeki. (irabazbide): *adond.* Duiña izan gabe ari-izatea.

merezdun. (irabazbide): *izond.* Sari ala zigoŕaren duiña dana. : Ikus.: Merezidun. j: Merczigaŕi, mcrczimendutsu.

merezi. (irabazbide}: is. Sari ala zigoŕaren duiña izatea. : Merezimendu, merczimentu.

merezi ukan. (irabazbide): *ad.* Ikus.: Merexi. j: Merezi-izan, merezi-uken. I: Merezitu.

merezi-gabeko. (irabazbide): *izond.* Merazirik cz duena.

merezi-izan. (irabazbide): *ad.* Ikus.: Merexi. I: Merezi-ukan.

merezidun. (irabazbide): *izond.* Zerbaiturako duiña dana. : Ikus.: Merczdun. : Mcrczigafi, merezimendutsu, merezitsu.

mcrezigati. (irabazbide): *izond.* Ikus.: Merezidun. j: Mcrczdun, merezimendutsu.

mereziki. (irabazbide): *adond.* Duiña izatean ari-izatca. k: Merezita, mereziz.

merezima. (txiringada): *iz.* Ikus.: Txibiztura. Biziztura.

meresimendu. (irabazbide): *ft.* Ikus.: Merezi. j: Merezimentu, mereximendu.

merezimendutsu. (irabazbide): *izond.* Asko merexi duena. : Ikus.: Merezdun. Merezidun, mcrezigafi, merezitsu.

merezimentu. (irabazbide): iz. ikus.: Merezi. : Merezimendu.

merezita. (irabazbide): *adond.* Ikus.: Mereziki. : Mereziz.

merezitako. (irabazbide): *izond.* Merest duena.

merezitsu. (irabazbide): izond. Ius.: Merezidun. : Merezimendutsu.

mereziz. (irabazbide): *adand.* Ikus.: Mereziki. I: Merezita.

mergal. (auskortasun): *izond.* Efaz autsi dite kena.

mergatz. (ozarkeri): *izond.* Ozaŕa dana. I: Ozarkeriz ari dana.

merika. (luŕalde): is. Ainerika'ko lufaldea.

merikaŕain. (aŕain): *iz.* Amerika'ko aŕain txiki zuria, rnaŕa beltzak dauzkana.

merifiake. (itxasontzi): *iz.* Traiñerua baño txikiagoa dan txalupa.

merio. (ainaina): *iz.* Ikus.: Amaina.

merka. (merketasun): *izond.* lkus.: Merke. (uraska): *iz.* Uraska txikia. (eyeraldi): II iz. Berbera.

merkapen. (merketasun): *is.* Salgaŕiak divan gauzaen beko salneuka.

merkarazi. (merketasun): *ad.* Merka-arazi.

merizatalgo, (saleroste): iz. Ikus.: Saltoki. (saltoki): *iz.* Berbera.

merkatari. (saleroste): *izond.* Ikus.: Salerosle. 1: Erosten duena, eroskari, merkatzale.

merkataritza. (salcroste): *iz.* Ikus.: Saleroste. Garazketa.

merkatsari. (saleroste): *is,* Saltzeko gays dana. Merkatasari.

merkatu. (merketasun): *ad.* Merkeago egin,

merkatukari. (ayeŕ): *izond.* Zeyetan ibiltzeko zaletasuna duona. j: Merkatulari. (zei): *izond.* Berbera.

merkatulari, (ayeŕ): *izond.* ikus.: Merkatukari. (zei): *izond.* Berbera.

merkatzale. (saleroste): *izond.* Ikus.: Salerosle. J: Merkatari, merkatatzaile.

merkatze. (merketasun): *iz.* Txintxin edo beste gauza bati aldiña kentzearen egipen eta ondorioa.

merke. (merketasun): *izond* Salneuŕi txikiaz salduta edo erosita dana. I: Indaŕ aundirik gabe loitzen dana. j: Zerbait doarik edo balizko eraz etnaten dana. (zartaiki): *is.* Txigoŕa.

merke-aldi, (merketasun): *iz.* Gauzak merkeago dagozen aldia.

merke-biltegi. (sattnki): *is.* Gauzak merkeago saltzen diran saltokia.

merke-erasle, (saleroste): *izond.* Garestiago saltzeko, marine erosten duena,

merke-merke. (merkctasun): *izond.* Oso merkea dana.

merke-saldu. (merketasun): *ad.* Norbaitek daukan guzia saltzeko xedeaz, merkeago saltzen duena.

merke-salerosle. (merketasun); *frond.* Gayen kondafak saltzen ari dana. Merke-saltzaiie.

merke-saltoki. (merketasun): *iz.* Gauzak merkeago saltzen diran saltokia.

merke-saltzaile. (merketasun): *ŕzond.* ikus.: Merke-salerosle.

merke-saltze. (merketasuu): *ŕr* Guzia sa€tzeko xedeaz merkcago saltzca.

merke-suf. (merketasuu): izond. Gauza merkeagaen bi1a ari dana.

merkeagotu. (merketasun): *ad.* Mcrkeagoa egin.

merkeagotze. (merketasun): iz. Salneuŕia gutxitzea,

merkeen. (merketasun): *izond.* Aken salneuŕia, merkecna dana,

merketari. (mcrketasun): *izond.* Erabilitako gauzak merke saltzen ari dana.

MERKETASUN. *iz.* Gauza baten salneufia gutxitzearen egipen eta ondoria. : Bceraldi. /1 (arbuyo), (gutidura), (kalte), (naŕiadura), (ontuŕe), (ospegc), (salneuŕi), (txintxin), (ufutasun).

merketu. (merketasun): ad Gauzak merkeago saldu-erazi.

merkezaro. (merketasun): *iz.* Gauzak merkcago saltzeko aldia.

merkezaroan. (merketasun): *adond.* Gauzak merkcago saltzeko aldian ari-izatea.

merkezuf. (merketasun): *iz.* Merke izatea. : Merkezuŕi.

merkezuŕi. (merketasun): iz. Ikus.: Mcrkezuŕ.

merkezutian. (merketasun): *adond.* Merkc izatcan.

merkoll. (zekenkeri): *izond.* Zekena dana. (aŕokeri): *izond.* Aŕoa dana.

merkuriol. (landare): iz. Auntz-kornakaria dan bciaŕezko landarea.

merkuriol-gantzutegi. (sendagaikintza): *iz.* lgurztea egiten dan gela.

merkuriol-gantzutua. (sendagaikintza): *izond.* lgurztea artzen duena.

meth'. (ongaŕi): iz. Latsunezko luŕa, buztiñaz nastuta dagoena. (umotasun); *izond.* Umotuta dagocna. j: Ikus.: Merda.

merladun. (ongaii): *Land.* Merla daukana. I: Merlatsu.

merlaki. (gozoki): *iz.* 3ateko oso gozoa dan oŕea.

merlaobi. (ongaŕi): iz. Merla dagoen tokia. I: Ikus.: Merlategi.

merlatatu. Conrail); *ad.* Merlaz ongaŕitu.

merlategi. (ongaŕi): *iz.* Merla dagoen tokia. I: Merlaobi.

merlatsu. (ongaŕi): *Land.* Ikus.: Merladun.

mcrlatu. (igali): *ad.* Igaliak legoŕ-cragin.

merlaztatu. (ongaŕi): *ad.* Luŕera merla bota.

merienka. (aŕain): iz. Itxasoko aŕain-mota bat. ; Merlinka.

merlinka. (aŕain): *iz. Ikus.:* Merlenka.

merloi, (babespide): *iz.* Lubanaren zati bat.

mermiondo. (mats): *iz.* Mats beltz bat, gurli asko daukana.

meŕebaida. (aŕain): *iz.* Bizaŕa daukan aingira.

mefelca. (Hots): *iz.* Ardiaren aotsa.

meŕo, (meera): *Land.* Me ta aula dan notiña. (aultasun); *frond.* Berbera.

mertxede. (urgazpen): iz. Laguntza, laguntasuna, mesede.

mertxero. (metal): *izond.* Burizko edo beste metalezko salgai txikiak saltzen dituena.

mertxika. (mertxikondo): iz. Mertxikondaaren antzekoa dan zugatz baten igalia. : Mexika, mertxikondoaren igalia, duraza, mirtxika, mixtka, muxilka, toaxa.

mertxika-bixaf. (mcrtxikondo): *iz.* Mertxikak daukan barbana.

mertxika-xori. (txori): iz. Ikus.: Erio-xori. j: Nabazi-txori, erio-txori.

mertxikadi. (mertxikondo): *in,* Mertxika-zugatzak dagozen tokia.

mertxikatze. (mertxikondo); *iz.* Ikus.: Mertxlkondo. ; Peskatze, toaxondo.

MERTXIKONDO. *iz.* Mertxika daman zugatza; bore igalia borobila da; onen azala, mec, bilotsua da; mamia urtsu, orista, aokeraz atsegiña, azuf gogoŕ eta azuŕ txilnurtuari atxikita. J: Mertxikatze, peskatze, preskondo, toaxando. II (zugatz).

mertxil. (biguntasun); ŕzond. Bigun xamaŕa dana. Mertzil, merzil. (lazapen): izond. Lada dana.

mertxildu. (lazapen): *ad.* Ikus,: Lazatn. Lazotu, tnertzildu, merzildu.

mertxildu. (lazapen): *ad.* Ikus.: Lazatu. ^: Mertxildu, merzildu.

mertzil, (biguntasun): *ŕzond.* Ikus.: Mertxil. I: Merzil. (lazapen): *frond.* Berbera.

meru. (aŕain): *iz.* Neurkin bete luzea dan itxasoko aŕaña, jateko aragia oso ona daukana. : Moro, turbot-legun.

merxika. (mertxikondn): iz. Mertxikondoaren antzeko dan zugatz baten igalia. : Mertxika.

merzil. (biguntasun): *frond.* Ikus.: Mertxil. I: Merizit. (lazapen); izond. Berbera,

merzildu. (biguntasun); *ad.* ikus.: Bigundu. Malaskatu. (lazapen): *ad.* Ikus.: Lazatu. j: Mcrtxildu, mertzildu.

merziltasun. (biguintasun): iz. ltcus.: Biguintasun. Malastasun,

mesana. (tantaidui): iz, Itxasontzietan branka andoan dagoen makila.

mesaski. (otaŕ): *iz,* Meatzetan erabiltzen dan otaŕa. (meatze): *iz.* Berbera.

mesede. (urgazpen): *iz. Ikus.:* Mertxede,

mesfida. (susmo): *frond.* Kcskatsu dagaen,

mesia. (idazteon): *iz.* Yainkoa'ren semea, Yosukristo.

mesia-aldi. (idazteun): *iz.* Iragarleek Yosulcnisto iraga(i zuten aldia.

mesiatasun. (idazteun): *iz.* Iragarleen iragarpenaren bereiztasuna.

mesiazko. (idazteun): *iz.* Mesia'ren duintasuna.

meskabatu. (zoritxaŕ): *ad.* Ezbeaŕen bat izan. : Meskabi, rneskabitu.

meskabetu. (zoritxaŕ): *ad.* Atsekabea izau.

meskabi. (zoritxat): *ad.* Ikus.: Meskabatu. Meskabitu.

meskabitu. (zoritxaŕ): *ad.* lkus.: Meskabatu. j: Meskabi.

meskabu. (zaritxaŕ): *ad.* Ezbeaf edo zoritxaŕa izatearen egipena. J: Meskabo, €meskabu, miskabi.

meskabatu. (zoritxaŕ): *ad.* Ezbeafen bat lean. I; mcskabalatu, meskalatu.

meskaratze. (zoritxaŕ): iz. Ikus.: Zoritxat.

mesmeru. (igali): iz, Mizpirondoaren igalia.

mespetxu. (arbuyo): *in. Ikus.:* Arbuyo.

mcsta. (bildura): *iz.* Edozein bilkura,

mestera. (urmael); L. Ur bildutako tokia.

mesto, (lekazi): L. Ikus.: Lekazi. I: Mestura.

mestura. (lekazi): lz. Ikus.: Lckazi. I: Mesta. (ogi): *iz.* Artoaz egindako ogia. (arto):) iz. Berbera.

mesturopil. (ogi): *iz.* Artoaz egindako ogia,

META. *Ia.* Edozein eraz alkaŕen gañean jatitako gauza batzuen mortxokada. Aindo ugaria, geta, karba, malta, makka, mendoi, mieta, enola, molso, molxo, moltzo, mordopilo, motsia, mujuri, mukulu, mutant!, mulko, multzu, mendoi, mundoil, muntoin, muntxoi, muŕuts, mints, pantoka, pial, pila, pilo, potzokoin, ludo, pulu, pultsu, saila, add, sarde, sarta, funpilo, zirite.It (bilduma), (erabaga), (gordaidu), (jarmaiñera), (laŕinketa), (enortxokada), (ugaritasun).

meta-bide. (abaŕ): *iz.* Arto-metak lotzeko abaŕa. (lotura): iz. Berbera.

meta-mutil. (arto); *iz.* Arto-landarcen eskuta.

metaaga. (makil): *iz.* lkatza egiteko, bete inguruan egufa metatzeu dan zutik jatitako makila. j: Metaziri, onetxe. (ikatz): iz. Berbera.

metadura. (meta): *iz.* Metak egiteko egipena.

metafisikaz. (goi jakintza): *adond.* Lenengo asiera orokaŕak aztertzen art-beaten. (pisia): *adond.* Berbera.

metagai. (mortxokada): *izond.* Metatzekoa dana.

metagafi. (mortxokada): *frond.* Metatu ditekena.

metaka. (mortxokada): *adond.* Metak egiten ari-izatea.

metakatu. (meta): *ad,* Mctak egin. Metatu.

metaketa. (meta): iz, Metatzearen egipena.

METAL. iz. Izaki bakuna, agizko giroan sendaŕa, zilaŕ bizia izanczik; born ta tximist-indaferako bide egokia dana; ordeigai edo urgayaz gcsazko alkartzeak dagizkiena. II (burnt), (kimia), (labc), (langintza), (mailuz landura), (menasta), (sayo), (sendagaikintza), (pitxi), (urtze), (xigordura).

metal-aldakuntea. (metal): *iz.* Metalen berezko aldaketa.

metal-antzeko. (metal): *izond.* Metalaren antza duena.

metal-argitze. (zuritasun): iz. Metalen zuritzearen egipen eta oudorioa. (metal): iz. Berbera.

metal-arotz. (metal): izond. Metalak erabiltzen Ian dagiena.

metal-ants. (iraizkin): *iz.* Eizarako erabiltzen den berunezko iraizkiña. I: Metal-pikoŕ, metal-xc.

metal-auzkin. (metal): iz. Metalezko zati edo zatitxoa. j: Metalki, metal-puska.

metal-azteriari. (ikertze): *izond.* Metalak ikertzen dituena.

metal-azterle. (ikertze): *frond.* Metalak alkali buruz ikertzen dituena.: Metal-ikerle.

metal-azterpen. (ikertze): *iz.* Ikus.: Metal-azteŕ. j: Metal-ikeŕ.

metal-aztef. (ikertze): iz. Metalen ikertzea. : Metal-azterpen, metal-ikef.

metal-biurtu. (metal): *ad* Gauza bati metalezko zeindasuna eman. j: Metaldu.

metal-biurtze. (metal): *iz.* Gauza bati metalezko zeindasuna ematea. Me€alketa, metalkuntza, metaltze.

metal-dirdaizko. (metal): *izond.* Metal-distirak dauzkana.

metal-efate. (efatz): *iz,* Metalaz egindako data txikia. j: Metaligurki.

metal-estalld. (estalketa): *iz,* Metalaz egindako estalkia. (metal): ia. Berbera.

metal-estun. (ereztun): iz. Metalaz egindako ereztuna.

metal-garbigintza. (araztasun): *iz.* Metalak arazteko antzea. (metal): iz. Berbera.

metal-garbitzeko. (araztasun): *frond.* Metalak araztekoa dana. (metal): *izond.* Berbera'.

metal-tirade. (ikertze): *frond.* ikus,; Metal-azterle.

metal-Ikef. (ikertze): *iz,* Ikus.: Metal-aztef. Metal-azterpen.

metal-itufi. (iturburu): *iz.* Metal-ura daman (tufts.

metal-langile. (metal): *izond.* Ikus.: MetalgiĺIe. j: Metalgin.

metal-leleetxo. (metal): iz. Metal edeŕak arazteko labe txikia. (labe): *iz.* Berbera.

METAL-NASTADIIRA. iz. Bi metal edo geyago, urtzean, nastatzca. II (bakuntza), (burni-goŕi), (metal), (naste), (nikel), (txintxin), (de), (zilaŕ), (zings), (ziraida).

metal-naste. (metal-nastadura): *iz.* Metaletaz egiten dan metal-nastadura.

metal-obi. (meatze): *iz.* Metal baton meatzea.

metal-ondaf. (kondaŕ): L. Metal baton kondaŕak. I: Metal-wick,. (metal): *iz.* Berbera.

metal-pikoŕ. (iraizkin): *iz.* Ikus.: Metal-ants. : Metal-xe.

metal-puska. (metal): iz. Ikus.: Metal-auzkin. I: Metalki.

metal-sendabide. (sendabidekintza): *iz.* Metalen bider egiteu dan sendabidea.

metal-ura. (or): *iz.* Metals daukan nra.

metal-uzkin. (kondaŕ): *iz.* ikus.: Metal-ondaŕ,

metal-xafla. (metal): *iz.* Metalaz cgindako zafla.

metal-xe. (iraizkin): *iz. Jkus.;* Metal-nuts. j: Metal-pikoŕ.

metalari. (mortxokada): izond. Metatzen duena. (metal): *ŕzond.* Metalak erabiltzen art dana.

metaldiru. (metal): iz. Metalez egindako txintxina.

metaldu. (metal): *ad.* Ikus.: Metal-biurta.

metaldun. (metal): *frond.* Metals daukana. j: Metaltsu, (zeiñu): *iz.* Sal-abere-talde baton auŕetik doan aberea, ?liana daramana.

mettle. (zeiñu): iz. Beyaren aŕana. (pitxi): iz. Ikus.: Pitxi, j: Bitxi.

metaledun. (abere): *ŕzond.* Mans daraman aberea. (zeiñu): *frond.* Berbera.

metalezko. (metal); *izond.* Metalaz egiña dagoena.

metalgile. (metal): *izond.* Metalaz Ian-egiten (Mena. j: Metalgin, nrctalgintzako, metal-langile.

metalgin. (metal): *fzond.* Ikus.: Metalgile. : Metalginizako, metal-langile.

metaigintea. (metal); iz. Metalezko menastak ustiatzeko antzea, ta lortutako metalak lankuntzarako atontzca. j: Burdingintza, burnt-lan, burni-lantegi.

metalgintzalco. (metal): *Load.* Ikus.: Metalgile. I: Markin.

metalide. (metal): *ft.* Atal-gabeko goiputza, hero ta tximist-iudafa cramateko txaŕa dana, ta ordeigayaz alkartuta ataidun minkatz edo motelak egiten dituena. j: Metalkara.

metaligurki. (eŕatz): *iz.* Ilnes.: Metal-elate.

metalkada. (metal): *iz,* Me-adaŕ bateau ustiatzeko dagoen metal-aindoa.

metalkara. (metal): *iz.* ikus.: Metalide.

metalketa. (metal): ŕa. ikus.: Metal-biurtze. j: Metalkuntza.

metalki. (metal): *iz.* Mctalczkoa dana. j; lkus.: Metal-auzkin, metal-puska.

metalkuntza. (metal): iz. Ikus.: Metal-biurtze. Metalketa, metaltze.

metaltsu. (metal): *frond.* ikus.: Metaldun.

META. *iz*. Edozein eraz alkaŕen gaflean jafitako gauza batzuen mortxokada. Alndo ugaria, geta, karba, malta, maska, mendoi, micta, mola, molso, molxo, moltzo, mordopilo, motsia, mujuri,rnuknĺu,inukuru,rnulko, multzu, mundoi, mundoil, muntoin, muntxoi, muŕuts, muruts, pantoka, pial, pila, pila, potzokoin, polo, pulu, pultsu, saila, odd, sarde, sarta, tunpilo, ziritc. II (bilduma), (erabaga), (gordaidu), (jarmaiñera), (laŕinketa), (mortxokada), (ugaritasun).

meta-bide. (abaŕ): *iz*. Arto-metak iotzeko abafa. (lotura): *iz*. Berbera.

meta-mutil. (artc): *iz*. Arto-landareen eskuta.

metaaga. (makil): *iz*. **Ikatza** egiteko, bere inguruan egufa metatzen dan zutik jaŕitako makila. j: Metaziri, onetxe. (ikatz): *iz*. Berbera.

metadura. (meta): iz. Metak egiteko egipena.

mctafrsikaz. (goi jakiutza): *adand*. Lenengo asiera orokaŕak aztertzen ari-izatea. (pisia): *adand*. Berbera.

metagai. (mortxokada): *izond*. Metatzekoa dana.

metagafr. (mortxokada): *izond*. Metatu ditekena.

metaka. (mortxokada): *adand*. Metak egiten ari-izatea.

metakatu. (meta): *ad*. Metak egin. Metatu.

metaketa. (meta): *iz*. Metatzearen egipena.

METAL. *iz*. Izaki bakuna, agizko giroau seudafa, zilaf bizia izanezik; bero ta tximist-indaferako bide egokia dana; ordeigai edo urgayaz gesazko alkartzeak dagizkiena. lI (burial), (kimia), (Labe), (langintza), (mailuz landura), (menasta), (sayo), (sendagaikintza), (pitxi), (urtze), (xigordura).

metal-aldakuntza. (metal): iz. Metalen berezko aldaketa.

metal-antzeko. (metal): *izond*. Metalaren antza duena.

metal-argitze. (zuritasun): ŕz. Metalen zuritzearen egipen eta ondorioa. (metal): iz. Berbera.

metal-arotz. (metal): *izond*. Metalak erabiltzen Ian dagiena.

metal-auts. (iraizkin): *iz*. Eizarako erabiltzen dan berunezko iraizkiña. j: Metal-pikoŕ, metal-xe.

metal-auzkin. (metal): iz. Metalezko zati edo zatitxoa. Metalki, metal-puska.

metal-azterlari. (ikertze): *izond*. Metalak ikcrtzen dituena.

metal-azterle. (ikertze): *izond*. Metalak alkali buruz ikertzen dituena. I: Metal-ikerle.

metal-azterpen. (ikertze): *iz*. ikus.: Metal-azteŕ.: Metal-ikeŕ.

metal-aztet. (ikertze): L. Metalen ikertzea. I: Metal-azterpen, metal-ikeŕ.

metal-biurtu. (metal): *ad*. Gauza bati metalezko zeindasuna eman. j: Metaldu.

metal-biurtze, (metal): iz. Gauza bati metalezko zeindasuna ematea. Metalketa, metalkuntza, metaltze.

metal-dirdaizko. (metal): *izond*. Metal-distirak dauzkana.

metal-efatz. (eŕatz): *iz*. Metalaz egindako efatz txikia. : Metaligurki.

metal-estalki. (estaiketa): *iz*. Metalaz egindako estalkia. (metal): *iz*. Berbera.

metal-estun. (ercztun): iz. Metalaz egindako ereztrma.

metal-garbiginiza. (araztasun): *iz*. Metalak arazteko antzea. (metal): *iz*. Berbera.

metal-garbitzeka. (araztasun): *frond*. Metalak araztekoa dana. (metal): *izond*. Berbera,

metal-ikerle. (ikertze): *izond*. Ikus.: Metal-azterle.

metal-ikeŕ. (ikertze): iz. Ikus.: Metal-azteŕ. j: Metal-azterpen.

metal-ituri. (iturburu): iz. Metal-nra daman itufia.

metal-langile. (metal): *izond*. lkus.: Metalgile. 1: Metalgin.

metal-lebetxo. (metal): iz. Metal edefak arazteko lobe txikia. (tabu): *iz*. Berbera.

METAL-NASTADURA. iz. Bi metal edo gcyago, urtzcan, nastatzca. II (bakuntza), (bumi-goŕi), (metal), (naste), (nikcl), (txintxin), (ate), (zilar), (zinga), (ziraida).

metal-naste. (metal-nastadura): iz. Metaletaz egiten dan metal-nastadura.

metal-obi. (mcatzc): iz. Metal baten meatzca.

metal-ondaf. (kondaŕ): *iz*. Metal baton kondafak. Metal-uzkin. (metal): *iz*. Berbera.

metal-pikof. (iraizkin): *iz*. ikus.: Metal-ants. I: Metal-xe.

metal-puska. (metal): iz. Ikus.: Metal-auzkin. j: Metaiki.

metal-sendabide. (sendabidekintza): *iz*. Malden bidez egiten dan sendabidea.

metal-urn. (ur): *iz*. Metals dankan nra.

metal-uzkin. (kondark iz. Ikus.: Metal-ondaŕ.

metal-Iona. (metal): iz. Metalaz egindako zafla.

metal-xe. (iraizkin): iz. llcus.: Metal-ants. I: Metal-pikoŕ.

metalari. (mortxokada): *izond*. Metalzen duena. (metal): *izond*. Metalak erabiltzen ari dana.

metaldirn. (metal): *iz*. Metalez egindako txintxina.

metaldu. (metal): *ad*. this.: Metal-biurtu.

metaldun. (metal): *ŕzond*. Metals daukana. I: Metaltsu. (zeiñu): iz. Sal-abere-taide baten auŕetik doan aberea, afana daramana.

metale. (zeiñu): *iz*. Bcyaren aŕana. (pitsi): *iz*. *Tkus.:* Pitxi. I: Bitxi.

metaledun. (abere): *izond*. Alarm daraman aberea. (zeitiu): *izond*. Berbera.

metalezko. (metal): *izond*. Metalaz egiña dagoena.

metalgtle. (metal): *izond*. Metalaz lan-egiten duena. : Metalgin, mctalgintzako, metal-langilc.

metalgin. (metal): *izond*. Ikus.: Metalgile. j: Metalgintzako, metal-langile.

metalgintza. (metal): iz. Metalezko menastak usiiatzeko antzea, ta lortutako metalak lankuntzarako atontzea. : Burdingintza, burni-lan, burni-lantegi.

metalgintzako. (metal): *izond*. Ikus.: Metalgile. j: Metalgin.

metalide. (metal): *iz*. Atal-gaboko gorputza, **hero** ta **tximist-indafa** cramaleko txaŕa dana, ta ordcigayaz alkartuta ataldun minkatz edo motelak egiten dituena. I: Metalkara.

metaligurki. (eŕatz): L. /lams.: Metal-elate.

metalkada. (metal): L. Me-adaŕ batean ustiatzeko dagoen **metal-aindoa.**

metalkara. (metal): La. ikus.: Metalide.

metalketa. (metal): *iz*. Ikus.: Metal-biurtze. I: Metalkuntza.

metslki. (metal): iz. Metalczkoa dana. j: Ikus.: Metal-auzkin, metal-puska.

metalkuntza. (metal): *iz*. Ikus.: Metal-biurtze. j: Metalketa, metaltze.

metaltsu. (metal): *izond*. ikus.: Metaldun.

meza-bai. (auzupen): *iz.* Meza emateko baimena. I: Meza-baimen. (meza): Berbera.

meza-baimen. (meza): *iz.* Ikus.: Meza-bai.

meza-bako. (done-eza): *iz.* Apaiza ez dana. I: Meza-gabe, meza-gabeko.

meza-befiko. (apaiz): iz. Meza lenengo aldiz ematen duen apaiza. Meza-emale.

meza-danga. (meza): Iz. Meza iragartzen duen soñua. I; Meza-deya.

meza-deya. (meza): *iz. Ikus.:* Meza-danga.

meza-diru. (sari): *iz.* Meza emateko ordaintzen dana.

meza-eldu. (rneza): *ad.* Meza-eraso.: Meza-lagundu.

meza-emale. (apaiz): *iz.* Ikus.: Meza-batik°. I: Meza-emaile.

meza-entzule. (meza): *izond.* Meza entzuten duena.

mcza-eraso. (meza): *ad.* Meza ematen lagundu. Ikus.: Meza-eldu. I: Meza-lagundu.

meza-erasole. (bereteŕ): iz. Meza ematen laguutzen duena. : Meza-erasotzaile, meza-lagun, meza-laguntzaile, meza-taguntzate, meza-mutil.

meza-erasotzaile. (bereteŕ): Iz. Ikus.: Meza-erasole, meza lagun.

meza-eske. (ukaf): iz. Mezatan jasotzen dan ukaŕa. (meza): ŕz. Berbera.

meza-gabe. (done-eza): iz. Ikus.: Meza-bako. Meza-gabeko.

meza-gabeka. (done-eza): *iz.* Ikus.: Meza-bako. Meza-gabe.

meza-jantzi. (janztura): iz. Apaizek meza emateko janzteu duten gañekoa. Meza-txartes.

meza-kantarl. (meza): *frond.* Mezatan abesten duena. 1: Meza-abeslari.

meza-lagun. (bereter'): iz. Ikus.: Meza-erasole. : Meza-erasotzaile, meza-lagunzale, meza-laguntzaile, meza-laguntzale.

meza-lagundu. (meza): *ad.* ikus.: Meza-eraso. I: Meza-eldu.

meza-laguntzaile. (bereteŕ): iz. Ikus.: Meza-erasole. Meza-lagun, meza-lagunlzale, meza-mutil.

meza-lagunt-sale. (bcreteŕ): *iz.* Ikus.: Meza-erasole. : Meza-lagun, meza-laguntzaile.

meza-mai. (opamai): iz. Ikus.: Optimal. Maain done, ondi.

meza-mutil. (bereteŕ): iz. Ikus.: Meza-erasole. !: Meza-laguntzaile.

meza-otoi. (otoi): iz. Mezatan egiten dan otoi berezia.

meza-sari. (sari): *iz.* Meza emateko ordaintzen dana.

meza-txartes. (janztura): *iz.* Ikus.: Meza-jantzi.

meza-txilin. (zeiñu): *iz.* Mezatara deitzeko zeiñu txikia.

mezadun. (apaiz): iz. Meza ematen duen apaiza. I: Mezako, inez-egile.

mezajantzi-gile. (janztura): *izond.* Meza-jantziak egiten dituena.

mezako. (apaiz): *iz. Ikus.:* Mezudun. I: Mez-egile. (mcza): *iz.* Meaa emateko aldia. I: Mez-aldi. (yaurespen): (iz. Meza emateko erabiltzen dan idaztia.

mezako-idazlci. (yanrespen): iz. Mezatan egiten dan lenengo edo bigaŕen irakurketa.

mezana. (ximus): iz. Emakumeek burn gañean daramaten oyal meaako ximusa.

mezatakoan. (meza): *adond.* Meza ematen dan bitartean.

mezatia£ (meza): iz. Meza entzuten duena.

mezazale, (meza): *izond.* Meza eman edo entzutea maite duena.

mezerdiko. (sagaratze): *iz. 3lcus.:* Mez-erdi.

mezltita. (istamtasun): *iz.* Islamdaŕen jauretxea. I: Mairu-eliza.

mezpera. (yaurespen): *iz. Jai-aldi* baten aufeko eguna. I: Mezperak.

mezperago. (yaurespen): *iz.* Mezpera auŕeko eguna.

meztidu. (janztura): *ad.* Gorpu bat jantzi. /: Meztitu, miesatu. (iletak): *ad.* Berbera.

meztidura. (janztura): *iz.* Gorpu bati jartzen zayon jantzia. I: Miesak. (iletak): iz. Berbera.

meztilzaile. (janzlura): *izond.* Gorpu bad jantzia ipintzen diona. (iletak): *izond.* Berbera,

meztitze. (jauztura): iz Gorpu bati jantzia ipintzearen egipena. (iletak): iz. Berbera.

MEZU. iz. Notlu batek beste bati ado batzuei bialtzen dien aotiko gaztigua. L egegile-almenak eta Eragile-almenak alkaŕi bialtzen dioten aginbidezko gaztigua; berdin bi Lege-etxeen artean bialtzen dana. I: Mezularia, aldimaitz, artapen, gastigu, gezna, kointa. ıı (bidalgo), (bidalketa), (bilaketa), (gutun), (lekaidego), (loŕeta), (ordezpen), (otseinketa).

mezu egofi. (mezu): *ad.* Mezu bat bialdu. j: Mezu-igoŕi, mczutu.

mezu-agiri. (mezu): iz. Mezu bat bialteko gutuna.

mezu-banatzaile. (mezu): *izond.* Mezua banatzen duena. E: Mezu ekarle.

mezu-bideak. (mezu): Iz. Mezuak bialtzeko bideak.

mezu-egile. (mezu): *izond.* Mezu bat egiten duena. Mezugile.

mezu-ekarle. (mezu): *izond.* Ikus.: Mezu-banatzaile.

mezu-cmaile. (mezu): *Lund.* Mezu bat ematen duena.

mezu-gizon. (mezu): *iz.* Mezu bat daraman gizona. I: Mezu-mutil.

mezu-mutil. (mezu): *izond. Ikus.:* Mezu-gizon.

mezu-ontzi. (itxasontzi): iz. Mezuak daramazkien itxasontzia.

mezu-uso. (uso): iz. Mezu bat daraman usna. (tnezu): *iz,* Berbera.

mezudun. (mezu): *izond.* Mama daramana. Mezulari, kuxelari, mezuleŕ.

mezugile. (mezu): *izond.* Ikus.: Mezu-egila.

mczuka. (mintzoera): *adond.* Ixil mintzatzen ari-izatea. (mezu): *adond.* Mezuak bialtzen ari-izatea.

mezukari. (mardail): *Land.* Mardail egiten ari dana.

mezulari. (mezu): *izond.* Ikus.: Mezudun. Kuxelari, mezuleŕ,

mezulerltza. (meza): *iz.* Mezuak eramateko lanbidea.

mezulef. (mezu): *izond.* Ikus.: Mezudun. Mezulari.

mczutu. (mezu): *ad.* Ikus.: Mezu-egoŕi. ^: Mczu-igoŕi,

mezutzaile. (maz^{y}): *izond.* (Darden bat ematen duena. : Mezutzale.

mi. (mingain): *iz.* Ikus.: Mingain. j: Mii, miin, min.

mi-aiditxn. (eiza): *iz.* Mialdi txikia.

mi-gaizto. (birao): *izond.* Biraoak esaten dituena.

mi-zofo. (mingain): iz. Ins.: Miñondo. (zezen): iz. Ikus.: Bigantxa. I: Biga, miga. (meatze): iz. Ikus.: Meatze. Meategi. (meera): *izond. Maa* dana.

mia-ezin. (ikerketa): *izond.* Ikeda ezin ditekena.

mia-gal. (menasta): iz. Menasta-gaya.

mia-gizon. (langile-kunde):: *iz.* Ikus.: Miagile. J: Mia-langile. (tncatze): iz. Berbera.

mia-lan. (mcatze): *iz.* Meatzetako lana, J: Mia-iangintza.

mia-langile. (langile-kunde): *izond.* Ikus,: Miagiie. Mia-gizon. (meatze): *izond.* Berbera.

mia-iangintza. (meatze): iz. Meatzeetan art dan iangintza. Ikus.: Mia-lan.

mia-zare. (otaŕ): *iz.* Nekazarien otaf lakatza.

mia-zulo. (meatze): *iz.* Meatzeko osiña.

mingabe. (ikerketa): *izond.* aorta gabe dagoena. 1: Miatu gabe.

miagafi. (ikerketa): *izond.* ikertu ditekena. (biiakuntza): *izond.* Berbera.

miagiie. (langile-kuude): *izond.* Meatze bateau Ian-egiten duena. j: Mia-gizon, mia-langile, (meatze): *izond.* Berbera.

miaka. (ikerketa): iz. Ikertzearen egipena. J: Miaketa.

miakatu. (ikerketa): *ad.* Bain eta beŕiz ikertu.

miaketa. (ikerketa): *iz.* Ikus.: Miaka.

miaketarik. (bare): iz. Bate-eragitea.

miaki. (aragi): *iz.* Bigantxaren aragia. J: Migaki.

miakul. (ikerketa): *izond* lkertzen duena.

mialdi. (eiza): *iz.* laza aŕapatzeko jazarketa.

mine. (cots): iz. Thus.: Maŕao. Miau.

miao-egin. (ants): *ad.* Miau-egin, Maukatu.

mianka, (aots): *adond.* Miau-egiten ari-izatea.

miara, (aŕain): iz. Afain-mota bat.

miarma. (armiarma): *iz,* ikus.: Anniarma. 1: Marasma.

miafai. (aŕain): iz. Bzurtza ezuŕezko daulcan stadia; bare sofia ia laua da ta bare bi beglak anaren aide bateau dagoz.

miafai-kume. (aŕain): *iz.* Miaŕayaren kuma.

miafitx. (hood): *iz.* ikus.: Txorzabal. J: Ega-zabal.

Waltz. (lxori): iz. Ikus.: Banaŕitza. I: Baratz-xori. (iri): *iz. Laburdi'ko* uri bat, itxas-ertzeau dagoena.

miartu. (garau): *ad.* ikus.: Aletu. J: Garaldu, miauritu.

miasari. (Mai): *iz.* Otaf txikia. Miaski.

miaska. (mingain): *ad. Ikus.:* Lamikatu. Miaskau.

miaskau. (mingain): *ad.* Ikus.: Lamikatu. j: Miaska, miazetu, miikatu.

miaski. (Mar): iz. Olaŕtxikia. J: Ikus.: Miasari.

miategi. (zaindegi): *iz.* Meatzaren zaindegia. (menasta): iz. Barbera.

mists. (uŕitasun): izond, Bakana daua. J: Miets.

miatu. (biiakuntza): *ad.* Taxutu, tayutu, (azterkuntza): *ad.* Ikus.: Aztertu. J: Aztortu. (zirikaidi): (*ad,* Zirikatn, e.b. zakuŕak zirikatu.

miatu-gabe. (ikerketa): *izond.* Ikortu gabe dagoena. : Ikus.: Miagabe.

miatxu. (zezen): *iz.* Azi xamaŕdagoen bigantxa.

miat7.alie, (ikerketa): ***izoaul.*** Ikertren duena.

miatze. (matsondo): *iz. Ikus.:* Mastegi. Mastui, miaztoi.

mian. (acts): *iz,* Ikus.: Maŕao. 1: Miao, ñeu. (eskari): ŕzond. Eskatzen ari dana.

mianka. (ants): *adatd. Miau* egiten ari-izatea. !: Miauz.

miaukari. (ants): *izond.* Miau egiten ari dana. j: Miaulari.

miankatu. (ants): *ad.* Miau egin.

miaulari. (Cots): *ŕzond.* Ikus.: Miaukari.

miaull. (gaztañondo): ŕa. Gaztañaren garaua. J: Miauri.

miaurl. (gaztañondo): iz. *ikus.:* Miauli,

miauritu. (garau): *ad.* Ikus.: Aletu. I: Miartu, miaurtu, miaurtu,

miaurtu. (garau): *ad.* Ikus.: Aletu. Miauritu, tniaustu, mixkortu.

miaurtu. (game): *ad.* Ikus.: Alettt. 1: Miautitu, miaurtu, pirikatu.

miauta. (txori): *iz. Bros.:* Egabera. 1: Ega-makuŕ, zabal-zozo, xugarima.

miauz. (aots): *adond.* Ikus.: Miauka.

miazetu. (mingain): *ad.* Ikus.: Lamikatu. I: Miaskau, miestau, miazkau, miinazkatu.

miazka. (mingain): *adond.* Lamikatzen ari-izatea.

miazkaldi. (mingain): *iz.* Mingaiñaz lamikatzea.

miazlcatu. (edoskipen): *ad.* Ikus.: Edoski. Lamizkatu, miazkau, miaztatu, mizkatu, miliskatu, mitizkatu, miiiztu, minazkatu, minaztu.

miazkatzaile, (mingain): *ŕamid.* Miazkatzen duena.

miazkau. (mingain): *ad.* Boas.: Edoski. J: Miazkatu. (edoskipen): *ad.* Berbera.

miazketa. (mingain): *iz.* Miazkatzearen egipena.

miaztatu, (cdoskipen): *ad.* Tkus.: Edoski. Miazkatu, mizkatu.

miaztoi, (matsondo): iz. Ikus.: Mastegi, Miatze.

miaztu. (gozamen): *ad.* Mingaiñez zerbait gozatu. (uŕitasun): *ad.* Ikus.: Bakandu.

miaztn, (sabeiur): *iz.* Ikus.: Beazun. Beaztun, meazkin, min, ugorinin.

midura. (Iandare): *iz.* Iktts.: Bigura. J: Biguri, migura, miru.

utieitz. (trots): iz. Bats,: Gaŕasi. J: Gafaxi.

misizkes. (aots): *adond.* Mieitz egiten ari-izatea.

mieka. (soin): *iz.* Aŕain eta abeigoŕien meaka. I: Ikus.: Meaka. j: Arkutz, almaka, alma, almcaka, alpi, altakal, arku, arkutz, arkuzulo, meaka, mean, mian, sarkutz.

midges. (aŕain): (a. Beko matel-ozuŕa igiduna daukan afaiña; satin sabol-aldean ia laua du ta bi neurkin luze izatera cltzen dana. !: Mielka. J: Ikus.: Potzu.

mielgia. (slain): *iz.* A#ain-mota bat.

mieloi. (landare): iz. Tkus.: Berbera. J: Ezamilo, mielu, miilu.

mielu. (landare): *iz.* Ikus.: lierbeña. Mieloi, mierlu, miilu.

mieka. (urdai): iz. Urdayaren zati mea.

mierdi, (moteltasun): *ŕzaad.* Itzegitcko motela dana.

mierle, (ugaztun): *iz.* Ikus.: Katakuxa. J: Lutotxa, papaŕ-ori.

mierlu, (landare): *iz,* ikus.: Berbera. J: Mielu.

miermalora. (armiarma): *iz.* Urns.: Armiarma. : Miarma.

miesa. (ayal): *iz* Liñuzko oyala. J: Miss, *mitse, misc.*

miesa-autzeko. (Cain): *ŕzond.* Itunaren antzekoa dana.

miesak, (janztura): ŕre, Iks.: Meztidura. (iletak): *iz.* Berbera.

miesatu. (janztura): *ad.* ikus.: Meztidu. Meztitu. (iletak): *ad.* Berbera.

miestan. (mingain): *ad.* Ikus.: Lamikatu. Miazelu, mieztu, miinazkatu.

mietes. (meta): iz. ikus.: Meta.: Malta, motsia.

mists. (uŕitasun): *ŕzond. Bass.:* Miats.

miezlcau. (mingain): *ad.* ikus,: Lamikatu. J: Miestau, miinazkatu.

miezki. (meera): *izond.* Mm xamaŕa dana. 1: Miczti, migaŕ, migoŕ.

miezfi. (meera): *ŕzond. Ikus.:* Miezki. Migaŕ, migoŕ.

mieztu. (mingain): *ad.* Titus,: Lamikatu. ^; Miestau.

miga. (zezen): *iz.* Ikus.: Bigantxa. : Mia, miratxua.

mgadoin. (maizterkuutza): iz. Abereen maizterkttntza. J: Migodoin. (abere): *iz.* Berbera.

migalti. (aragi): ŕa. Bigantxareu aragia. I: ikus.: Miaki.

migaro. (maskordun): *iz.* itxasoko barektukuloa.

migaŕ. (meera): *ŕzond*, ikus.: Miezki. 1: Miezti, migaŕ.

migatxa. (zezen): *iz.* Bigautxa gaztea, amat ilebetekoa dana.

migatxa. (zezen): *iz.* Bigantxa txikia.: Migantxa.

migatxn. (zezen): *iz.* Azita dagoen bigantxa.

migeta. (belie): *iz.* Negua amaitzen danean ateratzen dan bolas; edentsrta da rerbait, bare loreak zed ta txintxiliñon itxurazkoak dauzka.

migi. (mingain): iz. Ikus.: Mingain. Mii, miin.

migodoin. (maizterkuntza): *iz.* Ikus.: Migadoin. (shore): iz. Berbera.

migaŕ. (meera): *izond. Lkus.:* Miezki. Miezti, migaŕ.

migronelatze. (zugatz): *iz.* Mitrekaria dan zugatza; bore igalia aundi ta biribila da, jangafia ta bete bathetic garau goŕiak dauzka. Ikus,: Alesagaŕondo. j: Puni-sagafondo.

migruela. (alesagafondo): *iz.* Alcsagafondoaren igalia.

migura. (landarc): *iz.* Ikus.: Bigura. 1: Midura.

miguri, miuri. (mats): *iz.* Matsaren pikoŕ bakoitza.

miguru. (zekenkeri): *izond.* Aberaskien gurari bizia duena.

mil. (mingain): *iz.* Tires.: Mingain. Migi, miin, mi, min, (alaka): *iz.* Ikus.: Alaka. (orate): iz. Moŕoiloaron mindcya. I: Miidura. (zeiñu): *iz.* Zeiñearen mingaña.

mii-antteko. (mingain): *izond.* Mingaiñaren antzekoa dana.

mii-aosapaiko. (mingain): *izond.* Ao-sapai ta ezpaiñai dagokiena.

(mingain): *iz.* Mingain azpian dagoen mintza. I: Mii-azpiko, miinpeko, mii-ondoko, mingain-azpiko, minondoko, minpeko, miñondoko, miipeko, tabs.

mii-aŕain, (aŕain): *iz.* ikus.: Bilau. Bilaun, palms, patuxa.

mii-uzpiko. (mingain): *iz.* bus.: Mii-ari. I; Miinpcko, mii-ondoko, mingain-azpiko, minondoko, minpcko, miñondoko, mipeko.

mii-ede. (zeiñu): *iz.* Aŕanaren miiña lotzeko edea. (cde): *iz.* Berbera.

mii-elbafi. (eritasun): *iz.* Abereen eritasuna, aoan eta azkazaletan sortzen diran txoskoŕ txikietaz azaltzen dana. Mii-perlesi. (mutidura): *iz.* Mingaiñaren elbaŕitasuna.

mii-eri. (eritasun): *iz.* Mingaiñaren anturaz izaten dan eritasuna.

mii-gain. (mingain): *iz.* Mingaiñaren goiko zatia.

mii-gaizto. (tnardail): *izond.* Mardailctan ari dana. (aindurapen): *trend.* Aindurapenak botatzen ari dana. Mingain-gaizto, mingain-zototz.

mii-izkiak (laid): iz. Mingaiñaren bidez oguzten dirak izkiak.

mii-kusumako. (eritasun): iz. Abereen eritasuna, mingain eta kusuaren aupaduraz azaltzen dana.

mii-luze. (eslalpen): *izond.* Ezkuturik eztucna. : Mingain-luzc. (tnintzoera): *izond.* Asko mintzatzen dana. (albi): *izond.* Albia erakutsi naycan ad dana. 1: Mingain-luze.

mil-luzekeria. (mintzoera): *iz.* Geyegi mintzatzea.

mii-motel. (moteltasun): *izond.* Kili-kolo ta total mintzatzen ari dana. I: Mii-motx, rnii-motz, mii-mokcl.

mii-mutx. (oguzkera): *iz.* Aikolo-maikolo oguzten duena. Mii-motz, mii-zabal. (moteltasun): *izond.* Ikus.: Mil-motel. I: Mii-motz.

mii-motz. (moteltasun): *izond.* Ikus,: Mii-motel. : Mii-motx.

mii-moztu. (mingain): *ad.* Mingaiña moztu.

mii-ondoko. (mingain): *iz.* Mingaiñaren azpia. I: Mii-ondo, mii-ari, mii-azpilco, miinpeko, mingain-azpiko, minondoko, minpeko, miñmtdoko, mipeko.

mii-periest. (eritasun): *iz.* ikus.: Mii-elbaŕi. (mutidura): *iz.* Berbera.

mii-pikatze. (eritasun): *iz.* Mingaiñaren ebaketa.

mii-salsa. (akaŕ): iz. ikus.: Alta. I: Miiki-saltsa, aŕakaidi.

mii-sapayetako. (mingain): *izond.* Mingain eta ao-sapayari dagokiena.

mu-torts. (eritasua): iz. Abereen eritastma.

mii-ultaidi, (tanpa): *iz.* Juale-mingaiñak zelñuan ematen duen tanpa.

mii..xefenda. (ailc): iz. Mii-itxura duen aletxea.

mii-zabal (moteltasun): *izond.* Motel edo baldartasuncz itzegiten duena, (oguzkera): *iz. Ikus.:* Mii-motx. Mii-molz.

mil-zofotz, (mardail): *frond.* Mardai 1ez ari dana. (aindurapen): *izond.* Aindurapenez ad dana.

mii-zm'k (legunkeri): *izond* Legunkeriz ari dana. (gozoki): *izond.* Miizkatzen ari dana.

miiari, (mingain): is. Miugaiñaren beko mintza. I: Mii-azpiko, miinpeko, miipeko.

miidun. (mingain): *izond.* Mingaiña daukana.

miklura. (erste): *iz. Ikus.:* Mil.

milgof. (koipe): *is.* Koipe sendaŕ eta gogoŕa, abere belaf-jaleengandik atcratzen dana. j: Milgoŕ.

miika. (mingain): *udond.* Mingaiñez tanpaka ari-izatea.

miilratu (legunkeri): *ad.* Legunkeriz ari-izan. (mingain): *ad.* ikus.: Lamikatu. I: Miaskau, miizkatu. (gozoki): I; *ad.* Ikus.: Litxarkatu. Miizkatu.

(aragi): *iz.* Mingaiñaren aragia.

miiki-saltsa. (akaŕ): *iz. llcus.:* Akaŕ. I: Erasia, mii-saisa.

miiko. (eritasun): *iz.* Abereen eritasuna, begiak, belafiak eta sudufaren anpaduraz azaltzen dana.

rain. (landare): iz. Ikus.: Berbeña. I: Mieloi, mielu.

milmen. (zume): *iz.* Ikus.: Zume. Maimen.

miimentza. (zume): *ir.* Zumeak dagozeu tokia.

miin. (mingain): iz. Ikus.: Mingain. I: Migi, mur, mi, mii.

miin-oneko. (mintzabide): *izond.* Adeyez mintzatzen dana.

miinazkatu. (mingain): *ad.* Ikus.: Latnikatu. Mieztau, miezkau, miazctu.

mii Ppe. (mingain): *iz.* Mingañaren oñaŕia.

miinpegune. (mingain): *iz.* Mingainpeko gelatxoa.

miinpeko. (mingain): iz. Urns.: Mii-ari, Mii-azpiko, mii-ondoko, miipeko, mingain-azpiko, minondoko, minpeko, miñondoko, mipeko.

miipeko. (mingain): iz. Ikus.: Miiari. Miinpcko, tuba.

milpeko kiria. (kirio): iz. Mingaiñaren azpian dagoen kirioa.

miisa. (oyal): iz. This.: Miesa. J; Misc. Ikus.: Izara, l: Maindire.

miisagintza. (oyal): iz. Eunak cgiten dituen lankuntza.

miisategi. (oyal): *iz.* Ennak dagozen edo saltzen diran tokia. j: Ikus.: Miise-saltaki.

muse. (oyai): ŕz. Ikus.: Miesa. J: Miss, mise. j: **ikus.:** Izara. J: Maindire.

miise-bazteŕ. (oyal): iz. Ennaren eriza.

mlise-saltold. (oyal): *iz.* Ennak saltier/ diran tokia.: Ikus.: Miisategi.

miiskando. (ayal): *iz.* Euntxikia.

miiskatu. (aindurapen): *ad.* Aindurapenez ari-izan. (mardail): *ad.* Mardallcz ari-izau.

mtitanda. (mingain): *iz.* Mingain batek euki dezakena. Miitara.

miitsu. (mintzabide): *ŕzond.* Asko itsegiten duena. (mintzoera): *iz.* Ikus.: Ao-andi.

miitu, (alaka): *ad.* Ikus.: Alakatu. Ernaitu.

miixka. (azta): *iz.* Aztakiaren oŕatza.

miiz. (itz): *adond.* ltzez esaten ari-izatea.

miiziki. (aindurapcn): *izond* Aindurapenez ari dana. j: Miizikin. (minizoera): izond. Gaizki itzegiten &uena. I: **Mingain** zikin.

miizkatu. (mingain): *ad.* Ikus.: Lamikatu. Miikatu. (gozoki): *ad.* Ikus.: Lilxarkatu. I: Miikatu.

miizketa. (mingain): *iz.* Miizkatzearen egipena.

mitzkin. (aindurapen); *izond.* **Aindurapenez ari** dana. (mardail): *izond.* Mardailcz ari dana.

miizko. (itz): *izond.* Itzari dagokiona.

miizta-lan. (miiztadura): *ŕz.* Miiztaduraz cgiten dan lana.

MHZTADUEA. *iz.* **Zur-zatiak batu,** alkartu, gardaiñatu edo egokitzearen egipen eta ondo€ioa. Arkcri, miiztaketa, urxobuztanka, uztartze.

miiztalceta. (miiztadura): *iz.* Ikus.: **Miiztadura. Arkeri.**

miiztapen. (miiztadura): *iz.* Miiztadurarcn egipena. Miiztatze.

miiztatu. (miiztadura); *ad.* **Miiztadura** egin. (zeiñu): *ad.* Zeiñu bati miia

miiztatzaile. (miiztadura): *izond.* Miiztadurak egiten dituena.

miiztatze. (miiztadura): iz, Ikus.: Miiztapen.

mika. (Mori): *ŕz.* Ius.: Fika. Lapaŕ-txori, pika, pita, taktaka. (negaŕ): *izond.* Asko negaŕ-egiten ducna. I: this.; Maskin, Mindun, minkurti, ncgargile, negarti, nexaŕontzi. (eritasun): ij *iz.* Egaztiai mingañean sortzen zayen mikoŕ txikia. **(olo):** II L. Mika daukan oioa bem. (range(); j *iz.* Mugeŕezko menasta.

mika-antzeko. (=got): *amid.* Mugefezko mika daukan. J: Mikadun.

mika-eri. (jangura): iz. Janguraren gaiztotzea, azkuŕi bezela egokiak ez cliran gauzakjaterauo eltzen dana.

mika-suaŕi. (muget): *ŕz.* Beatzaŕi ales, mikazko iekitxoak dauzkana.

mika-urdin. (Mod): L. Buruan lumak bcitz distiratsuak dauzkan txoria; egaetako lurnak oztinkara ta soñean oni-goŕixka.

mika-zale. (txori): *iz.* Mikak cizatzen dituzten beste egazti aundiak.

mikadun. (mugeŕ): *ŕzond* Ikus.: Mika-antzeko.

mikaitz. (mugef): *iz.* Beatzaŕi ta mika dauzkan arkaitza.

mikakeria. (urguritasun): *iz.* Ikus.: Zurbizkeri. I: Naikeri, mutuŕ-xurikeria.

mikalcume. (Mori): L. Mikaren kuma.

mikalet. (ornidura): *iz,* Tkus.: **Ornidura.** I: Bilkoi.

mikaŕi. (mugeŕ): *iz.* Beatzaŕi ta mikaz egiña dagoen arkaitza.

mikots. (mingaztasun): *izond.* Mingatza dana. (karastadura): *izond.* Mingotsa dana. J; Mikatz, mikatz.

mikatsu. (mugef): *ŕzond.* Mikazkoa dana.

mikatu. (eritasun): *ad.* Olo bat mikaz cri geratu. (losintxa): *ad.* **Losintxaz** bete.

mikatx. (karastadura): *izond.* Ikus.: Mikats. J: Mikatz.

mikatz. (mingaztasun): *ŕzond.* Galatia dana. !: Mikots, min, mingaŕ, niingaŕatz, mingatx. (karastadura): *izond.* Ikus.: Mikats. l: Mikatx.

mikazko. (mugef): *frond.* Mikaz egiña dagoen.

mikaztu. (otz): *ad.* **Otza aunditu.**

mike. (txori): *iz.* Mika, pika.

mikel-kume. (slain): iz. Mikelaren kuma.

miketa. (slain): *iz.* **Aragi zuri** ta jangaŕia daukan afaña, arantzaz beterik dagoena. l: Rita.

mikelete. (gudalari): *iz.* Gipuzkoa'ko ertzaña. J: Perdiñua. (belar): *iz.* **ikus.;** Emalopa. J: Kalikola.

mikelu. (mamu); iz. Mozoloa. J: Ikus.: Kuso. J: Kursu, samo.

miki. (uŕitasun); *adond* Oso gutxi dana. ^: Mikifa, mikoño.

(ulitasun): *adond.* Oso gutxi dana. : Miki, mikoño, miketa.

miko. (uŕitasun): *adond.* Pitin bat. j: Miki. (aitzaki): *iz.* Ikus.: **Aitzaki.** l: Aiko-maiko. (sukof): jj *iz.* **Erdialdi ondoren** izaten dan **snkaŕa.** (eritasun): jj *iz.* Abeltxc ta abelgoŕien **eritasuna,** kutxutuz gizonak ere euki dezakena. Mingaizto, odeiko.

mikoño. (uŕitasun); *adond.* Tkus.: Miki. I: Mikita.

mikoŕ. (zsi): ŕz. Zai me-mea. (laŕu): *iz.* Laŕuan sortzen dan pikoŕa. I: Ikus.: Basasto. j: Mastaŕ, gilduŕ, kaŕamiska, mitxika, piuport, pixika.

mikote. (azaldi): *iz.* Txorien *at* eta nines batutzea.

mikots. (mingaztasun); *izond.* Tkus.: Mikatz. I; Min, mingaŕ, mingafatz, mingatx, mingotza dana. (karastadura): *ŕzond.* Berbera.

mikrosniñu. (sofa): *iz.* **Soñua** jaŕita daukaten **galartzuak entzuteko lanabesa.**

mikniñ. (zekenkeri): *izond.* **Aberastssun edo oso life-mica dana.**

mikunkeria. (zekenkeri): *iz.* **Aberastasun edo oso ule-zalea izatea.** (negaŕ): *iz.* **Egiazko ziorik izau gabe negaŕ-egitea.**

milgoŕ, **(koipe):** *iz. Ikus.:* **Miigot.**

milika. (gozamen): *adond.* **Txastatzen ari-izatea. J: Milizka.**

milika-milika. (azkuti): *adond.* Ikus.: Meleka-meleka. J: Miliki-malaka, ñasta-ñasta.

milikatu, (gozamen): *ad.* Ikus.; Txastatu. 1; Milizkatu, murtxatu, txastu, muxkau, piitxikatu.

miliki-malaka. (azkuŕi): *adond* Ikus.: Meleka-meleka. I: Milika-milika, ñasta-ñasta.

milizka. (gozamen): *adond.* Tkus.: Milika.

milizkatu. **(gozamen):** *ad.* Ikus.: Txastatu. J: Milikatu.

milpefando. (sagu): iz. Ikus.: Afatoc. I: **Sagutzaf.**

miia. (aindo): *iz.* Amaf bidet' eon. ikus.: Anei. j: Aneikuna, aneiko.

miia-xilo. (Jandare): iz. Zauri-beiarkaria dan landarea, guztiz zuiatuta agertzen dana. j: Miia-zilo, mila-zulo.

milabañka. (txori): iz. **Itxasoko enara.**

milabirgin. (laztabin): *iz.* Laztabtñez tan egiteko tresna berezia.

milaka. (aindo): *adond.* Mila asko erabiltzen ari-izatea. j: Milatan, miletan.

milakada. (aindo): iz. Mila-aindoa.

milakia. (zokodi): ŕz. Mila zoko dauzkan zokodia.

milaoŕlko. (landare): iz. Askarkaria dan belafezko landarea.

milaŕl. (aŕi): *iz.* Mslaren arartea adierazten duen aria. (neat): *iz.* Berbera,

milasilo. (bald): *iz.* Ikus.: Epai-bedaŕ. I: Epai-betaŕ.

milaska. (zugatz): *iz.* Lekaziduna dan zugatza, bore igalia, gozoa dana, sendakintzan erabiltzen da aringafia bezela.

mllatan. (aindo): *adond.* Anei bider' ari-izatea. I: Miletan, milaka.

milatari. (auzi-gizon): ŕzond. Auzi-mayan ari dana.

milatu. (aindurapen): *izond.* Ikus.: Madarikatu. I: Madaritu.

milazabala. (neufizti): *iz.* Mila zabalde dituen zabalduna edo aldedia.

milazka. (abetxu): *iz.* Milizkaria dau abetxua; abafak zumitzezkoak dim ta azala goŕixka da; loreak kukulua goti ta lore-ostoak zuriak dauzka.

milazkadi. (abetxu): *iz,* Milazkak asko dagozen tokia.

mileka. (alto): *iz.* Ikus.: Arto. I: Milera.

milers'. (alto): ***iz. Ikus.:*** Aito. : Mileka, panizua.

mileskeŕ. (eskartasun): ***Iz.*** Eskeŕik asko.

miletan. (aindo): ***adond.*** Ikus.: Milatan. I: Milaka.

milika. (urguritasun): ***ŕzond.*** Zurbizkeriz ari dana. j: **Ikus.:** Gupera. : Miliki, milixka, limika. (gozamen): ***adond.*** Gauzak txastatzen ari-izatea. (kondaf): ***iz. Ikus.:*** **Kondaf.** I: Kondo. (aterakeri): II ***adond.*** Aterakeriz ari-izatea.

milika-malaka. (jan-gogoeza): ***adond.*** Gogorik gabe jatea. I: Milika-milika, miliki-malaka, miliki-milika.

milika-milika. (jan-gogoeza): ***adond.*** Rms.; Milika-malaka. j: Miliki-malaka, miliki-milika.

milikaka. (mingain): ***adond.*** Miazkatzen ari-izatea. j: Milikatuz.

milikaldi. (mingain): iz. Miazkatzearen egipena.

milikari. (mingain): ***izond.*** Miazkatzen ari dana. (losintxa): ***frond.*** **Losintxak** egiten ari dana.

milikatasun. (urguritasun): *iz.* Ikus.: Zurbizkeri. [: Naikeri, milingakeria.

milikatu. (gozoki): *ad.* Litxarkatzen ari-izan. (urguritasun): *ad.* Zurbizkeri-zalea egin edo biurtu.

milikatuz. (mingain): *adond.* ikus.: Milikaka.

milikatze. (gozoki): iz. Atsegiñezko zerbait gogoratzean, beŕiz gozatzeko guraria Males.

milikeria. (aterakeri): ***iz.*** Ikus.: Aterakeri. j: Eragoki, xaxaro.

milikeriz. (urguritasun): *adond.* Zurbizkeriz ari-izatea.

mililrl. (urguritasun): *izond.* ikus.: Gupera. j: Milika, milixka.

miliki-malaka. (jan-gogoeza); *adond.* ikus.: Milika-malaka. I: Milika-milika, milika-milika.

miliki-milika. (jan-gogoeza): *adorn,.* Ikus.: Milika-malaka. j: Milika-milika, miliki-malaka.

miuun. (aultasun): *izond.* Aula dana.

marina. (ayuŕi): ***izond.*** Ayufi gutxikoa dana. (aultasun): *izond.* 13erbera.

milindrin. (aultasan): ***izond.*** I<rgeltasunez agertzen dan eritasuna daukana.

milinga. (azkuŕi): ***izond:*** Gutxi jatcn duena. I: Milinka.

mulingalceria. (urguritasuu): ***iz.*** Ikus.: Zurbizkeri. ; Milikatasun, xamurkeria.

miiingatu. (jan-gogoeza): ***ad.*** Gogorik gabejan.

milinka. (azkuŕi): ***frond.*** Ikus.: Milinga.

milinoe. (aindo): *iz.* Miloc. I: Miloi, unei, milinoi, milioi.

milinai. (aindo): *iz.* Milee. I: Milinoe, miloi, unei, milioi.

milioi. (aindo): *iz.* Miloe. j: Milinoe, milinoi, miloi, unei.

miliskatu. (mingain): ***ad.*** ikus.: Miazkatu. I: Milizkatu, minaztu.

militu. (bustialdi): ***ad.*** Uraz uyeldu. (anpadura): ad. Uraz anpatu. (gozoki): II izond. Miazkatzen duena.

milixka. (urguritasun): ***frond.*** Ikus.: Milika. I; Miliki. (gurkaclura): ***frond.*** Asko jaten duena.

milixkada. (gozamen): ***iz.*** ikus.: Cozamen. [: Aokem, txestailu.

millxkari. (gozamen): ***frond.*** Gozatzen ari dana.

mtlixkeria, (asmamen): iz. Oso zoŕotza dan esana edo asmoa, baña aizuna dana.

milixka. (gozamen): ***adond.*** Gauzak txastatzen ari-izatea. (mingain): ***adond.*** Miazkatzen ari-izatea. (iauliketa): II *adond.* Zimikatzen ari-izatea.

milizkari, (gozamen): *izond.* Azpil askotan txastatzen duena.

milizkatu. (mingain): *ad. Ikus.:* Miazkatu. 1: Miliskatu, miliztu. (edoskipen): *ad.* Ikus.: Edoski. I: Xurgatu, miliztu, mutxatu.

miliztatu. (gozamen): *ad.* Gozatu, txastatu.

miliztn. (iningain): *ad.* Ikus.; Miazkatu. Miazkatu. (cdoskipen): *ad.* Dais.: Edoski. I: Miazkatu.

milo. (malkartasun): *iz.* Luŕeko zokogunea.

miloi. (aindo): *iz.* Ikus.: Milinoe.): Milinoi, unei.

miloidun. (aberastasun): ***izond.*** Oso aberatsa dana.

milxka. (landare): *Iz. Ikus.:* Marmaro. I: Marmaua,

milokadi. (landare): ***iz.*** Milokak dagozen tokia; milokaen multzoa.

milid. (landare): ***iz.*** Askarkaria dan bctaŕczko landarea. j: Miloŕiko, miiosto.

milosto. (landare): ***iz.*** Ikus.: Miloŕi. Miloŕiko.

milota. (ogi): ***iz. Ikus.:*** Ogi; ijitoen itza.

milotare. (Labe): *iz.* Ogia egosteko labea; ijitoen itza.

milotsu. (malkartasun): izond. Malkartasunezkoa dana.

mile. *(slain):* ***iz.*** Aitzen artean bizi dan aŕain txikia. (landare): ***iz.*** ikus.: Berbeña. j: Merclu, inilura, minilu, miuli, molu, muila, inuilu, muulu, puuilu, xarpot.

miln-antzeko. (landare): *iz.* Artatxikiaren antzekoa dan landarea.

milu-efetxin. (efclxin): *iz.* Miluari darion efetxina. I: Miiu-lerdc, milu-negaŕ.

milu-lerde. (eŕetxin): *iz.* Ikus.: Miln-eŕetxin. I: Milu-negaŕ.

milu-negaf. (eŕctxin): *iz.* ikus.: Milu-eŕctxin. j: Milu-lcrdc.

miludi. (landare): iz. Miluak dagozeu tokia. I: Miluen multzoa.

milura. (laudare): *iz.* ikus.: Herbaria. Milu, muila, muilu, muulu.

milurte. (u rte): *iz.* Mila urteko aldia.

mimakaro. (ncskutsa): iz. Neskutsa Dunes; ijitoen itza.

mimau. (azkuŕi): iz. Onena jaten Mien esuakumea.

mimaulseria. (gozoki): ***iz.*** Litxarkeriak jateko gaizpidea.

mimen. (zume): ŕz. Ikus.: Zume. J: Maimcn, mimin, surnits.

mimenaŕ. (zurne): *iz.* Zume lakatza, eŕaz austcn dana.

mimenezko. (zume): *izond.* Zumezkaa dana. I: Mimeotsu.

mimentsu. (zume): *izond.* Ikus.: Mimenezko.

mimentza. (zurne): *iz.* Zumeak dagozen tokia; zumeen muttzoa.

mimi. (oñaze): iz. ikus.: Oñaze; auŕen itza. j: Min,

mimiko. (lore): *iz.* Lorearen kukulua. J: Ikus.: Niniko.

mimikoi. (abaŕ): *iz.* Landare baten abaf nagusia. (biguntasun): *izond.* Oso biguna dana.

mimin. (zume): *iz. ikus.:* Zume. J: Mimen.

mimitu. (Maze); *ad.* Miña twin.

mimitxa. (ugaztun): *iz.* llcus.: Agolatz. 1: Erbiñude.

mimoŕ. (begi): *is.* Iiens.: Bekatxo. 1: Begitxindoi.

mimufeta. (ardo): is. ikus.: Limuŕeta. 1: Marnuŕeta,

mimuŕetaz-zikindu. (ardo): *ad.* Limuŕetaz zikindu.

M7N. iz. Landare bakoitzaren igaliak daukan ernamiña. I; Ale, Iupa, xurbi. (Maze): *iz.* Zina baŕuko edo lekorekoa izan, soilaren eta] batean, naiz bizi naiz motel, nekezko ta naigabezkoa dan sentzupena. : Lekari, Maze, mintasun, mineka, papu, pupu, zinkuri. (miugain): 11 iz. Aoan dagoen somn-atal giñarduna. j: "Miña atera", sudurrerat iŕi-eg n. I: licus.: Mingain. : Mi, mii, miin. (karastadura): iJ *izond.* Aokera iguingaŕi duena. (atz-nai): 11 *izond* Soñaren atal bateau azkurea egiten duena. 1: ikus.: Sarnin. I: Mingaŕ. (sabelur): (ŕz. Gibelari diñotson ezabizi orista edo orlegista, aokcra iguingaŕi duena. J: Ikus.: Beazun. : Miaztuu, ugormin. (mingaztasun): JJ *izond.* ikus.: Mikatz. J: Mikots. (adiskidctasun): JJ *izond.* Uste oneko ta kutuna den adiskidea. (pipit): jj iz. Azten asi dan attxuma. (gaizkidura): JJ *iz.* Eritasunarcn ibilkeranjazotzen dan aldakuntza nabarigaŕia. J: Izaki baten agerpenaren zolitasun suudia. (eyeraldi): II iz. Eyerarcn afi gañcan dilindan dagoen olatxoa, lakak alcak egotzi ditzan cragitcn dueua. (landarc): ^ iz. Landare biguna. (soñu): II *izond.* Buŕunbaria dana. (legend): 11 *iz.* Ikus.: Legend. : Lcgen. II (alapide), (ereintza), (etorbide), (garau), (igali), (konormen), (landaketa), (landarizti), (lore), (mats), (sendagaikintza).

min-asiera.(Maze):iz. Oñazearen asicra.

min-askatu, (mintzabide): *izond.* Asko itzegiten duena. : Mingain-tartalo.

min-egile. (pikokcta): *ŕzond* Oñazea egiten ari dana. : Min-emaile, emale.

min-emaile. (pikoketa): *izond.* ikus.: Min-egile. j: Min-emale.

min-emale. (pikoketa): *izond.* ikus.: Min-egile. : Min-emaile.

min-eman. (gaitzipen): *ad.* Gaitzipena egin. 1: Min-emon.

min-erabiltzeko. (mingain): *is.* Mingain azpian dagoen kirioa. J: Ikus.: Miñazpiko nagusi.

min-erazi. (taŕitadura): *ad.* Taŕitadura egin.

min-erexa. (zen): iz. Abereai egiten zayen zena. (zauri): *is.* Ikus.: Orbain. Minondoko.

min-crorlcof. (Maze): iz. Erori-erazten duen miña.

miu-ezin. (sorgortasun): *izond.* Ikus.: Mindu-ezin.

min-firu. (mingain): iz. Azpitik mingatñari eusten dion minlza. J: Mingain-ari, mingain-azpiko, mingainpeko.

min-gabe. (Maze): *izond* Oñazeri eztuena. I: Min-gabeko.

min-gabelco. (Maze): *ŕzond*, ikus.: Min-gain.

min-gaŕaxi. (oyutza): ŕs. Oyu, deadaŕ.

min-gaŕazkeria. (mardail): *iz.* Mardail gatatza.

min-gagoŕ. (sorgortasun): *Loral.* Sorgortasuna duena.

min-gagortu. (sorgortasun): *ad.* Sorgontasunez geratu.

min-gozatzaile. (atsekabc): izond. Atsekabeak kentzen dituena,

min-itsusia. (Maze): iz. (Maze gogoŕa.

min-izan. (Maze): *ad.* Oñazea izan.

min-jale. (minbizi): *is.* Ikus.: Minbizi. J: Bizien.

min-kusnmako. (zintzul): *izond.* Mingain eta kusumari dagokiena.

mmn-kuten. (gozamen): *is.* Jauari minduaren aokera.

min-laban. (legunkeri): *izond.* Legunkeriz ari dana.

min-lotna. (rnoteltasun): *izond.* Ondo itzegin ezin dczakena. 1: Mintzoduda, sartailo, tatale.

min-luze. (estaipen): *izond.* Ezkuturik eztuena.

min-min. (adiskidetasun): izond. Barnekoa dana.

min-ori. (eritasun): iz. Lafuarcn margo oriaz agertzen dan eritasuna.

min-otso. (txoskoŕ): *is.* Iraitzeko txoskoŕa, miiiik ematen ez duena.

min-toki. (ao): iz. Mingaña dagoen tokia, aoa.

min-txingof. (begi): iz. Ikus.: Bckabco. J: Begitxindoŕ.

min-uñ. (oñaze): *iz.* Ikus.: Mintzuŕi.

min-zaŕada. (zauri): *iz.* Ikns.: Orbaiu.: ()main,

min-zataŕ. (lezunkeri): *izond.* Zantaŕa dana.

min-zizta. (oñaze): *iz.* Aundia dan oñazea.

min-zoŕotz. (mardail): *izond.* Mardailetan ari dana.

min-zofozkeria. (martiail): is. Mardail zoŕotza.

min-zuri. (Maze): *iz.* Oso bizia ez dan oñazea.

mina. (mingain): iz. ikus.: Mingain.

mina-batman. (itxasontzi): iz. Minsk edo lerkaysk biltzeko itxasontzi berezia. ; Mina-biltzeko.

mina-biltzeko. (itxasontzi): *is.* ikus.: Mina-biltzaile.

mina-botatzeko. (itxasontzi): is. ltxasoan minak edo ierkayakjartzeko itxasontzi berezia.

mina-eraile. (itxasontzi): *izond.* Minak edo lcrkayak itxasoan gertutzen dituena.

mina-ezarle. (itxasontzi): *izond.* Itxasoan minak edn lerkayak jartzen ditucna.

minaitz. (mats): *is.* Ikus.: Maas-fats. I: Masts-lapa.

minaŕitz. (txori): iz. Ikus.: Banaŕitza. j: Baratz-xori.

minat. (ardo): iz. Matsa zapatu ondoren, geratzen dan kondafa uraz nastuta, ateratzen dau ardotxoa, 1: Minata, minatx, mincta.

mtnata. (ardo): *iz. Ikus.:* Minat. J; Minatx, mincta.

minatx. (ardo): iz. Ikus.: Minat. J: Minata.

minauta. (egazti): *iz.* lkus.: Egabera. I; Ega-makuf.

minazkatu. (edoskipen): *ad.* Ikus.: Edoski. Miazkatu.

minazpiko. (mingain): ŕz. Mingain azpikoa.

minaztu. (mingain): *ad.* Ikus.: Miazkatu. I: Mitiskatu.

minbera. (urguritasnn): *izond.* Urguritasunez ari dana. (inka): *izand.* Inkaz ad dana. I: Minberakmt, minberati, minberatsu, minberoŕ. (abere): !I *izond.* Kiligaŕia dana aberea. (anmin): II *how/.* Suminkoŕa dana.

minberadura. (damutasun): *iz.* Damutasunaren egipena.

minberakaitz. (sorayodura): izond. Ikus.: Sorayo. I: Ilanko.

minbernkeria. (biotzondo): *is,* Kordamen aundiegia. (kordamen): *iz.* Berbera.

minberakoz (urguritasun): *izond.* Aragiz urguria dana. I: Dardaiz, minberati, minberoŕ. (inka): *izond.* Ikus.: Minbem. I: Minberati, minberatsa.

miuberatasun. (kordamen): *iz.* Ikus.: Kordamen. I: Kupira, sendikor#asun, sentiberatasun.

minberati. (urguritasun): *izond.* Ikus.: Minberakoŕ. I: Dardaiz, miuberoŕ. (inks): *izond. Ikus.:* Minbera. I: Minberakoŕ, minberatsu.

minberatsu. (inka): *izond.* Ikus.: Minbera. I: Minberakoŕ, minberati.

minberatn. (urguritasun): *ad.* Urguri egin edo biurtu. (antura): *ad.* Zauri baton andoko aragia aunditu. (sakitura): II *ad.* Salcitura egin.

minberof. (urguritasun): *izond.* Ikus.: Minberakoŕ. I: Minberati. (inka): *izand.* fiats.: Minbera. I: Minberakoŕ.

minbeftu. (oñaze); *ad.* Bade rniñ-artu.

minbefizale. (oñaze): *izond.* Oñazea betiz soŕerazten duena.

MINBIZI. *is.* Tanaka galgaŕia, gcyenetan sendagaitza dana, sain-eunak eraintzen dituena. I: Maim, gaitzbizi, gaizpizi, tningaizto, min-jale, txanguŕu, zanguŕu. (Legal): *is.* Baŕengo zauria. // (eritasun), (txoskoŕ), (ugatz).

minbizi-aitziko. (minbizi): *izond.* Minbizi aurkakoa dana.

minbizi-antzeko. (minbizi): *izond.* Minbiziarekiko ayeŕa duena.

minbizi-aunditu. (minbizi): *is,* Minbizi-txoskofa.

minbizi-knslcof. (minbizi): *iz,* Minbizizko txoskofa.

minbizidun. (minbizi): *fzond.* Minbizia daukana. [: Minbizizko.

miribizitu. (minbizi): *ad.* Minbiziz eritu.

mnbizizko. (minbizi): *izond.* Ikus.: Minbizidun.

minbizizti. (minbizi): *iz.* Minbizi-yardun.

minda. (zikintasun): iz. Ariak urtan uzten duen zikinkeria. (ari): *iz.* Berbera. (min): (*iz.* Gaztañandotik ateratzen dan urin beltza. (gaztañondo): II *iz.* Berbera. (utzaldi): II *is.* Abet-ongaŕiko ubila.

minda-garbitzaile. (garbitasun): *(mad.* Minda-zuloak garbitzen dituena.

minda-zilo. (ondalanketa): *iz.* Minda biltzen dan obia. I: Minds-solo. (garnu): *iz.* Berbera.

minda-zuln. (ondalanketa): iz. Ius,; Minda-silo.

mindagei. (audit): *iz.* Luzea dan sudufa.

mindari. (ziztada): *fzond.* Ziztatzen duena.

mindaztatu. (garastaketa): *ad.* Mindaz garastatu. (gamu): *ad.* Berbera.

mindegi. (rain): *iz.* Miñak landatzeu diran tokia. I: Mindeitze, txerpi, txirpi, txirbi.

mindegi-zuaizti, (zugatz): *iz.* Mindegitik ateratako zugatzen landaketa. (landaketa): *is.* Berbera.

mindcgizain. (zaintza): *izond.* Mindegia zaintzen duena. (ruin): fzond. Berbera.

mindegizaingo. (zaintza): *iz.* Mindegizañaren langintza. (min): is. Berbera.

mindtt. (erste): is. Ikus.: Barrage. I: Krismi, mindera, mingaintxo.

mindcitze. (min): *is.* Tkus.: Mindegi.

mindera. (erste): *iz.* Tkus.: Bertage. Mindei, mingaintxo, rningera.

mindriu. (naŕaskeri): *iz.* Nafaskeriz jantzita dagoen emakumea.

mindu. (oñaze): *ad.* Sofiaren zati bateau edo batzuetan milts oartu edo jasalea. I: Zerbait egin ado egaritzeagatik nardatu edo damu-izatea, I; Zerbaiteaz atsekabetu ta deitoratzea. I: L agun-urkoaren gaitzaz eŕukitzea. I: Miñaz ayenekatzea ta mills bera adieraztea. I: Oñazea izan, (sane): *ad.* Esnea pikortzea. (mingaztasun): II *ad.* Tanari edo edari bat kaŕatu edo gaŕaztutzea. (oñaze): II iz. Oñaztatzea. (nekabide): II *ad.* Nekarazi, asaŕerazi edo naigabetzea.

mindu-ezin. (sorgortasun): *izond.* Konormenik ez duena. : Min-egin.

mindnlin. (aultasun): *izond.* Aul eta clbera dana.

mindulinkeria. (urguritasun): *iz.* Zutbizkeriaren egipena.

mindun. (biotzondo): *izond.* Minduta dagoena. (gaitzipen): *izond.* Berbera. (oñaze): II *izond.* Oñazez beteta dagoena.

mindura. (karastadura): *iz.* Tkus.: Karastadura. I: Kannindura, minduru. (ozarkeri): *is.* Norbaitenganako gatazkeria.

minduri. (inka): *izond.* Iĺetaetan inkaka ari dana. I: Minduru.

mindurika. (inka): *iz.* Oñazea adierazteko geyegizkoa dan inka.

mindurikari. (inks): *izand.* Inkaka ari dana.

mindurilcatu. (inka): *ad.* Adiakatzen ari-izan. : Alaka-egin,

minduru. (iletak): *izond.* fiats.: Minduri. (karastadura): *is.* Tkus.: Karastadura. I; Mindura. (abesti): II iz. Itetaetan abesten dan abesti ituna. (damutasun): II *izond.* Zerbait egitcagatik damua duena.

minduta-egon. (saute): *ad.* Asafetuta cgon.

minduz. (gaitzipen): *adond.* Gaitzipenez ari-izatea.

miner'. (atsekabe): *iz.* Norbaiten edo zenbaiten uŕundeagatik izaten dan atsekabea.

mineta. (landare): *iz Ikus.:* Bedaŕ-gaŕatz. : Leka-belaŕ, rnineta-be€at. (ardo): *iz.* ikus.: Mint. I: Minata.

mineta xee. (landarc): *iz.* Mineta-belaŕaren antzckoa dan landakea.

nrineta-belaf. (landarc): *iz.* Ikus.: Bedaŕ-gaŕatz. I: Mincta.

mingabetasun. (oñaze): iz. Oñazerik ez izatea.

mingabezia. (sorgortasun): *iz.* ikus.: Sorgortasun.I:Pairagabetasuu, sorgortze, miñilc-eza.

117INGAIN. *iz.* Aoaren utzunean dagoen atal giñafeduna; gurkaduraren egipenetan diardu, bai ta aotsaren ebakeran ere, oguzpenean; gozamenareu leku nagusia da. I: Mi, mii, miin, min, migi, mina. (zeiiiu): Zeiñu ta txintxifiñaren soiia. (burni): II *iz.* Zaŕapoaren mindcya. II (abelizti), (so), (zintzuf).

mingain zikin. (mintzocra): *izond.* ikus.: Mii-ziki.

mingain-ari. (mingain): *is.* Ikus.: firu. I: Mingain-azpiko, mingainpeko.

mingain-azpiko. (mingain): *iz.* ikus.; Mii-ari. I: Mii-azpiko, miinpeko, mii-ondoko, minondoko, minpeko, rnuiiondoko, mipeko, ruin-frm, mingain-ari, mingainpeko.

mingain-gaizta. (aindurapen): *frond.* ikus.: Mii-gaizto. I: Mingain-zoŕolz, aindurapenak egiten art dana.

mingain-izkiak. (izki): iz. Mingaiñaren bidez oguzten diran izkiak.

mingain-legun. (losintxa): *ŕzond,* Losintxak egiten ari dana.

mingain-lokaŕl. (moteltasun): *iz.* Itzegiteko eragozpena izatea.

mingain-luze. (estalpcn): *izond.* Ikus.: Mii-Iwe. (aibi): *ŕzond.* Berbera. (mintzabide): II *izond,* Ezkutukorik ez duena.

mingain-tartalo. (mintzabide): *izond* ikus.: Min-oskatu.

mingain-topa. (ersto): *iz.* Aga bati jartzen zayon xiria, topo bezela izan dedin.

mingain-xuri. (gezuŕ): *izond.* Gezurtia dana. Ikus.: Mingain-zuri. (zurikeri): *izond.* Berbera.

mingain-zikin. (zakartasun): *izond.* Itz zikiñak erabiltzen dituena.

mingain-zoŕotz. (mardail): *izond.* Mardaiiez ari dana. (aindurapen): *izond.* Ikus.: Mii-gaizto. I: Mingain-gaizto.

mingain-zur€. (gezuŕ): *izond.* Gezurtia dana. I: Ikus.: Mingain-xuri.

mingainpeko. (mingain): *iz.* Ikus.: Mu-dd'. f: Mingain-ari, mingain-axpiko.

mingaintxa. (erste); iz. ikus.: Bertage. I: Mindera, minder.

mingaiñeko min. (eritasun): iz. Mingaiñaren gad= ofiazea sm'erazten duen eritasnna. (mingain): *iz.* Berbera.

mingaiñeko-eri. (eritasun): *iz.* Mingaiñaren ant-ura. (mingain): *iz.* Berbera.

mingaifiez. (mingain): *adond.* Mingaiñaren bidez bakaŕik ari-izatea.

mingailz. (oñaztapen): *iz.* Ikus.: Oñaztapen. Nekagiro. (mingaztasun): *izond.* Mingatza dana.

mingaizko. (mingaztasun): *izond* Zerbait mingaizz dana.

mingaizto. (rninbizi): *iz.* Ikus.: Minbizi. Bizicn, mingaixto, mingaxto, txangutu. (eritasun): *iz.* Ikus.: Miko. Odeiko.

mingaizto-belaŕ. (landare): *iz.* Edaskaria dan tandarea; here eŕoa kiratsa da, mingotza ta eso eringatia.

mingapen. (oguzkera): iz. Ikus.; Oguzkera. j: Aoskatzc.

mingarki. (mingaztasun): *adond.* Mingaztasunaz ari-izatca.

mingaŕ. (atz-nai): *izond.* Ikus.: gamin. Min. (mingaztasun): *izond.* Gozamen mingatza duena. Ikus.: Mikatz. I: Mikots, mingaŕatz, mingatx. (aindurapen): 11 *izond.* Aindurapenaz ari dana.

mingaŕatz, (landare): *iz. Ikus.:* Bedaŕ-gaŕatz. I: Leka-belat, mingaratz, mingospelaŕ, mingots.

mingaŕatz. (garagardo): *iz.* Sagardo gaŕatza, (mingaztasun): *iz.* Berbera. I: Mingatza dana, mikatz, mikots, mingaŕ, mingatx, mingatz, mingof, mingots, mingotx. (landare): j *iz.* Ikus.: Bedaŕ-gaŕatz. : Mingaŕatx, papara. (gereziondo): *(in.* Gaŕatza dan gerezi-mota bat. 1: Mingatx.

mingani. (atsckabe): *izond.* Miña soŕerazten duena. (oñazc): *izond.* Miña ematen duena. Deitoragaŕi edo eŕakaŕia dana.

mingafrro. (atsekabe): *adond.* Miña soŕerazten ari-izatea. j: Minkarki.

mingafitasun. (atsekabe): *iz.* Miña soteraztea. : Minkortasun.

mingaŕ-kutsu. (mingaztasun): *izond.* Mingazten aster" dan ardoaren aokera. (gozamen): *izond.* Berbera.

mingarsko. (mingaztasun): *izond.* Gaiatza dana.

mingartu. (mingaztasun): ad. Mindu, gaŕaztu.

mingartze. (mingaztasun): iz. Mintzea, gaŕatz biurtea.

mingatu. (oguzkera): *ad.* ikus.: Oguzi.

mingatx. (mingaztasun): *izond.* Ikus.: Mikatz. I: Mikots, mingat, mingaŕatz, mingatz, mingoŕ, mingots, mingotx. (gereziondo): *iz.* Ikus.: Mingafatz.

mingatz. (karastadura): *Land.* ikus.: Karats.]: Kirets, mingots, mingotx, minkaitz, mingoitz, kiratsa. (mingaztasun): *izond* Ikus.; Mingaztasun, 1: Garlaztasun, minkartasun, minkatz, minkoŕ, minkordura, mingaŕatz, mingatx, mingoŕ, mingotx, garlatz. ; Ozpin edo limoi-aoko duena.

mingatz-gabetu. (mingaztasun): *ad.* Mingatza kendu.

miugaxkoŕ. (mingaztasun): *izond.* Miugatza eŕaz biurtzcn dana. Minkaizkor.

MINGAZTASUN. *iz.* Ozpin edo limoi-aoko ducnaren zeindasuna, i: Axunkero, axuntasun, garlaztasun, mingatz, min^g^artasun, minkordura, minkortasun, mintasun, samintasun, zarmintasun. // (gozamen), (iguin), (karastadura), (kimia), (ortzikadura), (ozpin).

mingaztu. (ringaztasun): *ad.* Mingatza egin. I: Mingortu, minkartu, minkaztu, pitartu, utzuitu, xamindu, zopindu.

minge. (isiltasun): *izond.* Itzegin ezin dezakena. I: Mutu. (aoskabe): *izond.* Anskabez dagoena.

minge-aldi. (aoskabe): *iz.* Aoskabezko aldia,

mingekeria. (isiltasun): *iz.* Itzegin ezin egitca.

mingera. (burnt): *iz.* Ikus.: Mindera.

mingetasun, (isiltasun): *iz.* Itzegin at-izan gabe geratzca. (aoskabe): iz. Ikus.: Aoskabe. {: Aoska-gabe, abots-eza.

mingetu. (isiltasun): *ad.* Ezin itzegin.

mingi. (karastadura): *adond.* Karastaduraz ari-izatca. 1: Minki.

mingil. (iraupen): *izond.* Egun batean bakaŕik irauten duena.

mingila. (korapilo): *iz.* ikus.: Begizta. 1: I3egizte, bietxin.

minginota. (oŕazi): *iz,* Ikus.: Marfula. (ilcondo): *iz.* Oŕazketa bat.

mingoitz: (karastadura): *izond.* Ikus.: Mingatz. : Minkaitz.

mingoiztu. (asaldura): *ad.* **Asalduraz** geratu.

mingordun. (oñaze): izond. **Oñaze** txikia duena.

mingordura. (mingaztasun): *iz.* Mingartzearen egipena.

m€ngurki. (aragi); *iz.* Mingoŕaren aragia.

Minot. (oiraze): *izond.* O€iazea duena. I: Mioŕ. (atsegintasun): frond. Atsegintasuna izateko zala dana. l: Minkoŕ. (mingaztasun): 11 *izond.* Mingatza dana. j: Minkot, mingatatz, mingatx, mingatz, mingots, mingotx, rninkaŕ, minkatx, minkatz, ukeŕ. (karastadura): 11 *izond.* Karatsa dana. 1: Minkaŕ. (egazti): fl iz. Ikus.: Iztingoŕ, pckart.

mingoñ. (eritasun): iz. Ikus.: Elgoŕi. I: Goŕiña.

mingaztasun, (karastadura): *iz.* **Karastadura** izatea. j: Ikus.; Mingostasun.

mingorti. (oñaze): *frond.* **Otiazea** jasatekoa dana.

mingortiegi. (konormen): iz. Konormen aundi ta mingatza duena.

mingortikeria. (kononuen): iz. Konormen aundi ta rningaŕia.

mingortu. (mingaztasun): *ad.* Ikus.: Mingazlu. I: Minkarta, minkortu, pitartu.

mingoski. (karastadura): *adond.* Karastaduraz ari-izatea.

mingospelaf. (landare): *iz.* Ikus.: Bedaŕ-gaŕatz. J: Mingaŕatx, mingots.

mingostasun. (karastadura): *iz.* Karastadura izatea. j: ikus.: Mingortasun.

mingostu. (karastadura): *ad.* Karastadura izan edo eman. I: Mingoztu, miukostu.

mingostxo. (karastadura): *izond.* Zerbait karatsa dana.

mingots. (karastadura): *izond.* Karatsa dana. I: Ikus.: Karats. I: Mingatz, mingotx, mingotz, minkots. (mingaztasun): *izond. Ikus.:* Mingaŕatz. Mingatx, mingatz, mingoŕ, mingotx, minkaŕ, minkatz, minkatz, minkoŕ, ukef. (landare): j *iz.* Ikus.; Bedaŕ-garatz. j: Mingospelaŕ, mingafatx, mingotx.

mingotx. (karastadura): *izond.* Ikus.: Mingatz. Mingots, mingotz, minkotx. (mingaztasuu): *izond. Ikus.:* Mingaŕatz. ^: Mingatx, mingatz, mingoŕ, mingots, minkatx, minkatz, minkoŕ. (landarc): *iz.* Ikus.: Bedat-gafatz. I: Mingots.

mingotz. (karastaduna): *izond.* ikus.: Mingots. Mingotx, minkots, minkatz.

mingoztasun. (karastadura): *iz.* Karastadurarcn egipena.

mingoztu. (karastadura): *ad.* Ikus.: Mingostu. j: Minkostu.

mingrana. (ale-sagafondo): *iz.* Ale-sagafondoaren igalia.

mingulin. (inka): iz. Ikus.: Inka. I: Espa, zipo.

mingulinka. (inka): *adond.* inkaz ari-izatea.

mingurtu. (sorayodura): *ad.* Sorayoduraz ari-izan.

minguru. (gura): *izond.* Gurariz betcrik dagoena.

mini. (margo): *iz.* Margoa bezela erabiltzen dan berunezko ordeya, goŕia dana. (oñaze): *iz.* Oñazea adierazteko auŕen itza.

minigona. (guns): iz. **Gona** motza.

minim-erdi. (crest): iz, Ereski bateu erdia dana.

minima. (mango): *iz.* Gaztañaren margo beltzarana.

minini. (katu): *iz.* ikus.; Kato. j: Miñiñi.

minitx. (katu): *iz.* Ikus.: Katu; auŕen itza. j: Mitxina.

minkaitz. (mingaztasun): *izond.* Ikus.: Mingaŕatz.: Mingatx, mingatz, mingoŕ, mingots, mingotx, minkaŕ, minkatx, minkatz, minkoŕ. (karastadura): *izond.* Ikus.: Karats. I: Mingatz, mingoitz, minkaiz.

minkaitz izan. (gaitzipen): *ad.* Gaitzipena izan. j: (oñaze): *ad.* Oñaze edo atsekabea izan.

minkaitz jale. (mingaztasun): *izond.* Gauza mingatzak jaten dituena. Minkoŕ jale. (azkuŕi): *izond.* Berbera.

minkaitzaldi. (asaŕe): iz. Asaŕetuta egotea. j: Minkoŕaldi.

minkaizdura. (asaŕe); *iz.* Asafeturik egotearen egipena.

minlcaiztu. (asaŕe): *ad.* Asaŕeturik egon.

minkara. (karastadura): *izond.* Zerbait karatsa dana.

minkardura. (mingaztasun): *iz.* Latza dan mingaztasuna.

minlcarici. (atsekabe): *adond.* ikus.: Mingaŕiro.

rninkaŕ. (mingaztasun): *izond.* Ikus.: Mingoŕ, ; Mingots, mingotx, minkaitz, minkatx, minkatz, minkoŕ. (karastadura): *izond.* Karatsa dana. I: Ikus.: Mingoŕ.

minkaŕeko. (gaitzipen): izond. Gaitzipena egiten duena.

minkartasun. (mingaztasan): *iz.* Ikus.: iblingaztasun.: Mingatz, minkatz.

minicartu. (laztasun): *ad.* Latza biurtu. (nekabide): *ad.* Nekabidetu. Minkertu. (mingaztasun): II *ad.* Mingaztu. I: Mingortu, minkaztu.

minkats. (karastadura): *izond.* Karatsa dana. Minkatx.

minkatz. (mingaztasun): *izond.* 1kus.: Mingoŕ. I: Mingots, mingotx, minkaitz, minkaŕ, minkatz, minkoŕ, minkats, karats.

minkatz. (mingaztasun); *frond.* ikus.: Mingo'". J: Mingots, mingotx, minkaitz, minkaŕ, nninkatx, minkoŕ, ukef, mingatz, minkartasun.

minkaztasun. (karastadura): *iz.* ikus.: Karastadura. j: Karmindura.

minkaztu. (mingaztasun); *ad.* Ikua.: Mingoztu. €: Minkartu, zopindu.

minkera. (karasladura): *frond.* Zcrbait karatsa dana.

minkertu. (nekabide): *ad.* ikus.: Miukartu.

minki. (karastadura): *adond.* Ikus,: Mingi. (gum): *adond.* Gurari bizienaz ari-izatea. (oñaze): II *adond.* Oñazez egotea.

minkidatu. (uŕikaltasun): *ad.* Ikus.: Uŕikaldu. j: Uŕikal.

minkide. (uŕikaltason): *izond.* Uŕikaltzen dana.

minkola. (oñaze): *iz.* Oñaze txikia; auŕen itza. j: Ikus.: Min^g^oŕ. Mitinti.

minkordura. (mingaztasun): *iz.* Ikus.: Mingaztasun. Mingatz, minkortasun.

minkorkeria. (gaitzipen): Gaitzipenezko ta zakaŕa dan mintzabidea.

minkof. (mingaztasun): *izond.* This.: Mingoŕ. j: Mingatz, mingots, mingotx, minkaitz, minkaŕ, minkatx, minkatz. (aldakura): *izond.* Atdakuraz ari dana. (atsegintasun): ij izond. ikus.: Mingoŕ.

minkofaldi. (asaŕe); *iz.* Ikus.: Minkaitzaldi.

minkof-jale. (azkufi): *ŕzond.* ikus.: Minkaitz jale. (mingaztasun): *izond.* Berbera.

minkortasun. (eroapen): *iz.* Jasatea, pairatzea. (kordamen): *iz.* Ikus.: **Kordamen.** (mingaztasun): *iz.* Ikus.: Mingaztasun. ; Minkordura, sarnintasun, zarmintasun. (atsekabe): *iz.* Ikus.: Mingafitasun.

minicorti. (susmo): *izond* Susmoz ari dana. (urguritasun); *izond!* Urguria dana. (negaŕ): II *izond.* Ems.: Maskin. Negarti, minkun, minkurti. (inka): *izond.* Ink= ari dana. j: Minkun, minkurti.

minkortu. (mingaztasun): *ad.* Ikus.: Mingaztu. j: Mingortu.

min^g^ostu. (karastadura): *ad.* Ikus.: **Karastu. 1:** Kirestu, mingortu, mingoztu.

minkostuki. (karastadura): *adond.* Minkosten ari-izatea.

minkostutasun. (karastadura): *iz.* Minkostearen **bereiztasuna.**

minkots. (karastadura): *izond.* ikus.: Mingots. j: Mingatz,

minkotx. (karastadura): *izond.* Ikus.: Mingotx. I; Mingotz.

minkuin. (gura): *ad.* Gura-izan, gale-izan.

minkun. (negaŕ): *izond.* Ikus.: Mackin. I: Mika, minkurti, negargile, negarti, negaŕ-ontzi, negarti, minkorti, minkurti. (inka): *izond.* ikus.: Minkorti, minkurti.

minkunkeri. (negaŕ): *iz.* Ikus.: Kuŕiz. Kuŕuiz, negaŕ-zuzmuŕ.

minkuukeria. (negaf): iz. Negaŕ-egitearen egipena. (biotzondo): *adond.* Biotzondoz ari-izatea.

minlcunkeriz. (biotzondo); *izond.* **Biotzondoz** ari-izatea. j: Minkunki.

minkunkerizko. (biotzondo): *izond.* Biotzondoz art dana.

minkunki. (biotzondo): *adond.* Ikus.: Minkunkeriz.

minkura. (zurmin): *iz.* ikus.: Zurmin. j: Erdoi. j: Zunnintzea, musi.

minkurti. (negaŕ): *izond.* Ikus.: Maskin. Mika, negargile, negarti, ncxaŕ-ontzi, minkun, minkorti. (inka): *izond.* Ikus.: Mitrkorti, minkun.

minkusumako. (mingain): *iz.* Mingain eta kuzuma artean dagoen kir€oa.

minondoko. (mingain): *iz.* Mingaiñaren azpilco mintza. j: Minpeko, miñondoko, mii-ari, mii-azpiko, mii-ondoko, mingain-azpiko, minpeko, mipeko. (zauri): *iz.* Tkus.: Orbain. j: Zauri-atz, min-erexa, orbail. (sendabidekintza): *izond.* Miñondoari dagokiona.

minnntzi, (eritasun): *izond* Oso eri-beratza dana.

minoridun, (eritasun); *frond.* Min-oria duena.

minority]. (eritasun): *ad.* Min-oriaz gexotu.

minpe-sabi, (mingain): *iz.* Mingaiñaren azpiko gingila.

minpeko, (mingain): *iz.* Ikus.: Mii-ari.: Mii-azpiko, miinpeko, mii-ondoko, mingain-azpiko, minondoko, miiiondoko, mipeko.

minpef, (eun): *iz.* Eunaren atzcko aldea.

minpeŕez. (gainberadura): *adand.* Atzealdekoaz ari-izatea.

miusoŕ. (oñaze): *iz.* Oñaze txikia. I: Minsuŕ, minkola, miñuŕi.

rninsortu. (sorgortasun): *ad.* Sorgortasnnez geratu.

mintasun. (ofiaze): *iz.* Ikus.: Oñaze. j: Min, somin. (mingaztasun): *iz.* Ikus.: Mingaztasun. (laztasun): jj *iz.* Ikus.: **Laztasun. ;:** Lazdura.

nitrite. (eritasrm): *iz.* Kutxugaŕi la laŕia dan eritasuna, ilketak asko egiten dituena. (karastadura): *iz.* Ikus.: Karastadura. j: Karastasun.

mintegi. (mm): *iz. Miñak* landatzen diran tokia. 1: Ikus.: Llantegi. j: Mifegi.

mintegi-espafu. (itxitura): *iz.* Mugatuta dagoen mintegia.

mintegilro. (min): *izond.* Mintegiari dagokiona.

mintsordun. (oñaze): *frond.* Oñaze oso aundia duena.

mintsof. (oñaze): iz. Oso aundia dan uñazea, 1: Mintsuŕ,

mintsu. (eritasun): *frond.* Gaxobera dana, oso.

mintsrrf (oñaze): *iz.* Ikus.: Mintsoŕ.

mintu. (oñaze): *ad.* Oñazea oath/. (sane): *ad.* Esuea mingoztu. (zumrin): *ad.* Zurmiiiez bete.

mintura. (mingaztasun): *iz.* Mingaztasunareu egipena.

mintufin. (mingaztasun): iz Mingotsa danaren usain edo aokera.

mintx. (isiltasun): *adond.* Ttzik *ez,* (gura): *iz.* Gurari bizia.

mintxo, (soda): *frond.* Ozena dana,

mintxotasun. (soffit): iz. Ozena izatea.

mintxuri, (aiditxaŕ): *iz.* Ikus.: Bertzeraldi. I: Bumtzo, ondoez-aldi.

mints. (eunizti): iz. Eon biurkof, lengorakoŕ, mea; soin-izakiengan utzuneak oyaleztatzen,eŕayak estaltzen eta batzuetan ezubiziak ere iñosten ditnena. j: Brintza, frinza, oyal, ^nintzi, mitz, printz, printza. (esne): *iz.* Esnearen gaits. (gad): jj *iz.* Gari edo garagaŕaren garaua biribilkatzen duen kaskala.

miutz-adaf. (eresgalu): iz. Ufunclik edo ututira itzegiteko lanabesa.

mint7 aitzin. (aintzin-solas): *i2.* Itzaldi baten aintzin-solasa. j: Mintz-ante,

mintz-antzeko. (eunizti): *izond.* ikus.: Mintzakara. j: Mintzatsu, mintzezko.

mintz-anfe. (aintzin-solas): iz. Ikus.: Mintz-aintzin.

mints-babes. (eunizti): *iz.* Mintzak egiten duen babesa.

mintz- izun. (eunizti): *iz.* Egiazkoa ez dan mintza.

mintz-ufadura. (iadaŕ-estaldura): *iz.* Emakumea indaŕez estaltzea.

mintz- ufatu. (iadaŕ-estaldura): *ad.* Emakurnea indatez estaldu.

mintz-usi. (cunizti): iz. Mintzaren antura.

mintz-zoŕo. (cunizti): *iz.* Mintz-kusku.

mintza. (aots): f2. Mintzo itzarcn aldaketa. (izketa): *ad.* Tkus.: Mintzatu. j: Ttzegin.

mintza-adaf. (mintzoera): *iz.* ikus.: tzkelgi. j: lzkeiki.

mintza-alki. (oliza): iz. Elizetan itzegiteko dagoen toki berezia.

miutza-antze. (itz-antze): *iz.* lkus.: Itz-antzc. j: Tztun-antze.

mintza-antzez. (itz-antze): *adond.* Itz-antzez ari-izatea.

mintza-arauak. (alert)); *iz.* Ele-antzearen arauak.

mintza-arazi. (mintzabide): *ad.* Itzeragin. ; Mintzarazi.

miutza-aurkari, (mintzabide): *izand.* Mintzatzeko eziña dana.

miutza-doai. (izkintza): *iz.* lzkintzarako doaya.

mintza-eresi. (cresi): *iz.* Oguzitako eresia. (mintzabide); *iz.* Berbera,

mintza-eŕez. (lañotasun): *frond.* Lañotasunez ari dana.

miutza-eteztasun. (lañotasuu): *iz.* ikus.: Lañotasun, j: Mazaltasun.

mintza-eziña. (isiltasun): *iz.* Itzegiteko ezintasuna.

;Warm-gale. (mintzabide): *iz.* Itzegiteko gurari aundia.

mintza-irakasle. (elerti): *frond.* Ele-autzea irakasten duena. (yarein-yarclunbideak): *frond.* Berbera.

mintza-lagun. (mintzabide): *izond.* itzegiteko laguna.

mintza-molde. (mintzoera); *iz.* Esaera bat bete gabe, alkartzen diran itz bi edo batzuen tnultzoa.

mintza-told. (itz-antze): iz. ikus.: Mintzaleku. j: Mintzaiki.

mintza-ufatu. (iadaŕ-estaldura): *ad.* E.makume bat indaŕez estaldu.

mintza-zale. (mintzabide): *frond.* Asko ta alpefik itzegiten duena.

MINTZABIDE. *iz.* Norbaitek adiorazi nai duena itzez esan edo agertzearcn egipen eta ondorioa. : Ttza ado esaken, eŕaitotasun, eŕantza, esanbizi, esaken, esantza, esaunda, eŕanara. ii (agorkunde), (agermen), (azaldura), (azalpen), (bekozko), (bilaketa), (cdospon), (elerti), (anti), (czautarazpen), (ikuŕ), (itz), (itz-antze), Oren), (mintzaera), (oguzkera), (oguztaldi).

mintzaera. (mintzoera): iz. Ikus.: Mintzoera. j: Minirai, mintzaira.

mintzagai. (itz-antze): *iz.* Itzaldiaren gays.

minizagu. (lekaidetxe): *iz.* Lekaidetxeetan tekorekockin itzegiteko gela.

minizagura. (mintzabide): *iz.* ltzegiteko guraria duena.

mintzai. (mintzoera): *iz.* ikus.: Mintzoera, j: Mintzaera, mintzaye.

mintzaide. (mintzabide): *izond.* ltzegiteko laguna. (eskubidc): *izond.* llcas.: Lege-gizon. Latari.

miutzaikari. (mintzoer): *izond.* Mintzocrak aztettzen ari dana. (yarein-yardunbidcak): *Land,* Berbera.

mintzaie. (mintzabide): *izond.* Itzegiten dueua. 1: Mintzalari.

mintzaira. (zintzoera): *iz.* Ikus.: Mintzaera. j: Mintzaera, mintzaire, rnintzakera, mintzara, mintzaraye, rnintzaida.

mintzairc. (€nintzoera): *iz.* Ikus.: Mintznera. j: Mintaira.

mintzakara. (eunizli): *izond.* Mintzarcn antzekoa dana. Mintz-antzeko, nuulzatsu, mintzezko.

mintzakera. (mintzocra): iz. Ikus.: Mintzoera. j: Mintzaira.

mintzoketa. (mintzabide): *iz.* Asko itzegitea.

mintzakizun. (itz-antze): *iz.* Itzaldiaren izkizuna.

mintzalari. (mintzabide): *izond.* Ikus.: Mintzaire.

mintzaldi. (izkintza): ŕz. IIzkurtzaren irakaskintza zabaltzeko egiten dan itzaldia. j: Eieiz-itzaldi, esataldi. (izketa): *iz.* Solasaldi. I: Ikus.: izketa, j: Itzeikizun, solastantza.

mintzaldi-bilduma. (izkintza): *iz.* Miutzaldien multzoa.

mintzaldi-doñu. (mintzabide): iz. Itzaldiaren donna.

mintaalelcu. (itz-antze): iz. Ttzegiteko tokia. I: Mintzalki, mintza-toki.

mintzalki. (itz-antze): *iz.* Ikus.: Mintzaleku. ?: Mintza-toki.

mintzamen. (mintzabide): *iz.* Ttzegiteko alrnena.

mintzapide. (elernele): *iz.* Elemeletan ari-izateko karia.

mintzara. (mintzocra): iz. Thus,: Mintzoera. j: Mintzaira, mintzarayc.

mintzaraye. (rnintzocra): *iz.* Tkus.: Mintzoera. j: Mintzaira, rnintzara.

mintzarazi. (itz-antze): *ad.* Ikus.: Mintza-aaazi.

minizari. (itz-antzc): *izond.* Ttzaldia egitcn duena. j: Mintzatzaile, mintzatzale.

miutzaf. (legal): iz. Zauridura iguingaŕia.

mintzategi. (itz-bilduma): *iz.* Ttzen multzoa.

mintzatsu. (eunizti): *izond.* Ikus.: Mintzakara. j: Mintz-anlzeko, mintzezko.

mintzatu. (mintzabide): *ad.* Ikus.: Iŕzegin. j: Mintza, izkatu, iztn, ion, irauntsi, mintza-izan, edasi, eleŕan, minzatu.

mintzatua. (asaŕe): *izond.* Asafetuta dagoena.

mintzatuzko-izkera. (izkera): Itzegiteu dan mint-to**m.**

mintzatzaiie. (itz-antze): *izard.* Ikus.: Mintzari. j: Mintzatzale.

mintzatzale. (itz-antze): izond Ikus.: Mintzari. j: Mintzatzaile.

mintzaye. (nntzoera): iz. Ikus.: Mintzoera. j: Minlzai, €nintzaya.

minteerdi. (itz): *iz.* Bate gabeko itzak.

mintzezko. (eunizti): *izond.* Iks.: Ntintzakara.J: Mintz-antzcko, mintzatsu.

mintzi. (eunizti): *iz.* Ikus.: Mintz. I: Brintza, mitz.

mintzo. (izketa): *iz.* Ikus.: Izketa. Mintzaldi, minzo. (ants): *iz.* Ikus.: Ants. j: Aozen, oyuantz.

mintzo askant. (itz-/au): *iz. ikus.:* Itz-lan. j: Mintzo-aŕunt.

mintzo lastef. (mintzabide): iz Lasteŕ mintzatzca.

mintzo-arauak. (itz-lau): in. Oguzkeraren arauak.

mintzo-aŕunt. (itz-lau): iz. Tkus.: Its-lau. ^: Itz-laxo, mintzo-askatu.

mintzo-debekua. (motellasun): iz. Ondo ezin itzegitea.

mintzo-edeŕ. (mintzabide): iz. I€zegiteko ta idazteko era on eta egokia. j: Mintzo-edertasun.

mintzo-edertasun. (mintzabide): *iz.* Ikas.: Mintzo-edeŕ.

mintzo-gabe. (isiltasun): *izond.* Think gabe geratu dana.

mintzo-gabetu. (isiltasun): *ad.* Itzik gabe geratu.

mintzo-izan. (mint/abide): *ad.* Itregin. Mintzatu.

mintza-jardun. (itz-antze): *iz.* Itzegiteko eginkizuna. j: Mintzoketa.

mintzo-lakaf. (sots): *iz.* Gozakaitza dan aotsa.

mintzo-ukoti. (izketa): Iznnd. Tzketan ari-izateko eziña dana,

mintzo-zalcaŕ. (cots): in. Ants zakataz €nintzatzea.

mintzoduda. (moteltasnn): *izand.* Ikus.: Min-lotua.

mintzodun. (mintzabide): izond. Ondo itzegiten duena.

MTNTZOERA. *iz.* Gizonak bere lagun-urkoari, oldozten edo autematen duena adierazteko darabilen Ikuŕen arauketa. Esandako elbururako, batik bat, oguzitako soñuen moltzoa. j: Soñu oyen bidez itzegiko aimena. : Efi edo endefi batek darabilen izkuntza. ltzcgiteko era. j: Berbaera, berbakune, berbakuntza. j: Berbeta, berbaikune, claim, amen, izkonga, izkuna, izkunde, izkune, izkuntza, mintzaera, mintzai, mintzaye, mintzaira, mintzaire, mintzakcra, mintzara, mintzaraye, minzaera, minzaira, mintzokera. ıı (ants), (aŕandikeri), (bakaŕ-izketa), (eterti), (ezpetetasun), (itz), (itz-antze), (itz-lau), (izkera), (luzekeri), (mintzabide), (mintzoizt), (mozoŕoke€i), (oguzkera), (urduritasun).

mintzogoren. (mintzabide): lz. Itzegiteko antze aundia.

mintzogorendun. (mintzabide): *izond.* Ttzegiteko antze aundia duena.

MTNTZOIZTI. iz. Izkera, elertia ta oyen bidez bumtutako gogo-agerpenen yaldntzazko ikaskuntza j: izkera bitten elizti ta iztegi-gintzaren yakintzazko ikaskuntza. j: Ele-jatcintza. I! (clizti), (etorbide), (izkera), (minŕzoera).

mintzoka. (atsaldi): *adond* Adiakatzen ari-izatea.

mintzokera. (mintzoera): iz. Itzegiteko era. Ikus.: Mintzoera.

mintzoketa. (iiz-antze): *iz.* ikus.: Mintzo jarduu.

minteoki. (izkintza): iz. Elizetan egiten dan izkintza.

mintzolari, (mintzabide): *Loud.* lztuna dana. j: Minizun.

mintzordun. (oguzkera): *izond.* Mintzm'a duena.

mintzof. (oguzkera): *iz,* itz bat oguztean, bare izkin bat indaŕago nabari-eraztea. j: Endefi edo erki batek itzegitean darabilzkien aotsaren gorabera bereziak. j: Aotsaren doñualdakuntza. I: Soñua, doñua. : Olerkietan mintzoera ado aotsa.

mintzof-apal. (oguzkera): *Land.* Doñurik gabe itzegiten duena. Mintzoŕ-gabe.

mintzof-arau. (oguzkera): iz. **San-aran** berberaz minezatzea.

mintzof-atzelco. (oguzkera): *izond.* Mintzordunaren aizetik nguzten dana.

mintzof-aafeko. (oguzkera): *izond.* Mintzordunaren auŕetik ognzten dana.

mintzof-aztafen. (oguzkera): *iz.* Miutzofaren Ikeda.

mintzof-gabe. (oguzkera): *izond.* ikus.: Mintzoŕ-apal.

mintzoz. (itz): *adond,* Ttzez ari-izatea.

mintzozko. (Ltz): *izard.* ltzezkoa dana.

mintzul. (isiltasun): *izond.* Itzegiteko alinenik gabe egotea. I: Oso isilkoya izatea.: Itz-mutu.: Mintzatu eziñcan geratu dana. j: **Mara.**

mintzul-aldo. (isiltasun): *iz.* tgaroten dan aldi batean mintzul gcratzea.

mintzul-aro. (aurtzaro): *iz.* ikus.: Aurtzaro. j: Aurtasun, seintzaro.

mintzuldu. (isiltasun): *ad.* Isilik geratu.

mintzullceria. (isiltasun): iz. Isiĺik geratzearen egipena.

mintzultasun. (isiltasun): *iz.* Mintzul geratzea.

mintzun. (mintzabide): *izond.* Ikus.: Mintzolari.

mintzura. (itz-antze): *iz.* Ikus.: Itzaldi.: Iztaldi, solas. (aots): *iz.* Ikus.: Aots. Aozki.

mintzuŕi. (oñaze): *iz,* Oñaze ixikia. I: Min-uŕi.

mintzusi, (eunizti): *iz.* Mintzaren antura.

minutu, (oreniari): *iz.* Orduaren imrogeirena.

minxka. (añaze): *iz.* ikus.: **Maze.** Min.

minxko. (eritasun): *izond.* Oso eri egoten dana. 1: Minzka, minzko, eribera, e€iberatx,

minxuri. (antura): iz. Ikus.: Eali. j: Bltuŕ, txistoki.

minz. (laŕn): iz. Laŕuaren barneko geruza Iodia. (esne): iz. Esnearen apaŕa. (gari): 11 *iz.* Ikus.: Aotz. I: Agotz.

minzacra. (mintzoera): *iz.* Ikus.: Mintzoera. : Minzaira.

miuzaira, (mintzoera): *iz.* Ikus.; Mintzocra. j: Minzaera.

miuzatu. (mintzabide); *ad* Ikus.: Itzegin.I: Mintzatu.

minziŕi. (oñaze): *iz.* Kentzen ez dan oñaze txikia.

minzka. (eritasun): *izond.* Tkus.: Minxko. Minzko.

minzo. (itz); ŕo. Ikus.: *Itz, I:* Mintzo.

minztcgi. (itz-bilduma): iz. Ikus.: Iztegi. Itztegi.

miñ-alda. (oñaze): *iz.* Oñazea aldatzea, tokiz aldatzea.

miñ-aldi. (oñaze): *iz.* Oñazearen aldia.

miñ-arazi. (pikoketa): *ad.* Pilcoketa egin.

miñ-arazle. (pikoketa); *izond.* Pikoketa egiten duena.

miñ-aŕasta. (oñaze): *iz.* (Maze txikia.

miñ-artu. (oñaze): *ad.* Oñaze egin. j: Minartu.

miñ-auŕelco. (zemakuntza): iz. Oñazearen zema. (oñaze): iz. Berbera.

miñ-aufelco. (zemakuntza): *iz.* Oñazearen zema. (r aze): *iz.* Berbera,

miña-kenizeko. (sendagaikintza): *izond.* Oñazea kentzekoa dana.

miñantz. (oñaze); ŕz. Oñazearen egipena, I: Miñatz.

miñarda. (urguritasun): *Land.* Zurbizkeriz ari dana.

miñari. (saguzaŕ); iz. ikus.: Saguzaf. I: Mañari,

miñartu. (andeadura); *ad.* Andeadura egin. 1: Thus.: Miñ-artu.

miñatz. (kirats): *iz.* Aotik ateratzen dan kiratsa. (oñaze): *iz.* Tkus.: Miñantz.

miñauri. (gaztañondo): *iz.* Gaztañaz beteta dagoen luŕa. 1: Miñauŕi.

miñaufi. (gaztafiondo): *ft.* Ikus.: Miñauai.

mtñazpiko guruñak, (mingain): *iz.* Mingainpeko guruiñak.

miñazpiko nagusi. (mingain): *iz.* Mingain azpian dagoen kirio aundiena. j: Tkus.: Min-erabiltzeko.

miñez. (eritasun): *adond.* Ed egotea. (oñaze): *adond,* Oñazez beterik egotea.

miñeza. (oñaze): Iz. Miñik *ez* izatea.

mbiezko. (oñaze): *ŕzond.* Oñazea ematen duena.

(katu): ŕo, Ikus.: Katu; auŕen itza. Ñuña.

(txintxin): *iz.* Ikus.: Txintxin. f: Kauko, panpoin.

miñik-eza. (sorgortasun): *iz.* Ikus.: Sorgortasun. E: Mingabezia, miñik-eziña, rnillik-gabe, cniñeza.

miñik-eziña. (sorgortasun): ŕo. Ikus.: Miñik-eza. 1: Miñik-gabe.

miñik-gabe. (sorgortasun): *iz.* Ikus.: Miñik-eza. I: Miñik-eziña.

miñiña. (auntz): *iz.* Ikus.: Auntz; auŕen itza. (katu): iz. ikus.: Katu; auten itza. 1: Miño, moxin.

(auntz): *iz.* Ikus.: Auntz. 1: Miiiiña. (katu): *ft.* ikus.: **Katu.** Miriiña; aufen itza; txitxai.

miño. (katu): *iz.* Ikus.: Miñiña; auŕen itza.

miñondo. (mingain): *iz.* Mingaiñaren oñaŕia. I: Mi-zoŕo. (scndabidekintza): *iz.* Eri egon ondoren obeto jartzen ari-izatea. (zauri): 11 iz. Ikus.: Orbaiu. 1: Zauri-atz.

miñondoko. (mingain): *iz.* Mingain azpiko mintza. 1: Ikus.: Mii-ari. 1: Mii-azpiko, Miinpeko, mii-ondoko, mingain-azpiko, minondoko, minpeko, mipeko, miondoko, nripeko.

miñori-aurkalco. (scndagaikintza): *ŕzond.* Min-oria sendatzeko sendagaya.

miñot. (jaŕaipen): *adond* Jaŕaitzean ad-izatea.

miñune. (oñaze): *iz.* Oñazea aundiena dan tokia.

miokoa. (aŕantza): *iz.* Txopan dagoen lokaŕia.

miondoko. (mingain): *iz.* Ikus.: Miñoudoko. 1: Mipeko.

mioŕ, (egazti): iz. Ikus.: Iztingoŕ. j: Mingoŕ. (meera): *ŕzond.* Mealla dana. j: Ikus,: Mc. 1: Meail.

mlotu-main. (gozamen): *iz.* Sagardoaren aokera Isaŕa. (usain): *iz.* Esne-apaŕaren edo loreareu usaiña. : Miotu-usain. (garagardo): 11 ŕz. Sagardoaren kerua, zuzmiñezkoa bczela.

miota-usain, (usain): *iz.* Ikus.: Miotu-main.

mipelco. (nringain): iz. Ikus.: Mii-ari, f: Mii-azpika, miinpeko, mii-oudoko, mingain-azpiko, minondoko, minpeko, mifiondoko, mioudoko.

mira. (begiespen): *iz.* Ikus.: Begiespen. 1: Aŕitasun.

mirabe, (otseinkcta): *iz.* Ius.: Moŕoe. I: Moŕoi, sniskandi, morabe.

mirabe-aldi. (otseinketa): *iz.* Otseinketaren aldia.

mirabe-mai. (otseinketa): *iz.* Mirabeentzako jangua. (azkuŕi): Berbera.

mirabetasun. (yoputasun): ŕo. Ikus.: Yoputasun. 1: Mendekeria. (otseinketa): ŕz. ikus.: Ofseinketa, mirabetza.

mirabetu. (otseinketa): *ad.* Norbaitenganako mirabea izan.

mirabetza. (otseinketa): ŕo. Ikus.: Otseinketa. I: Mirabetasun, otsegintza, gomen.

mirabezkoa ukatu. (esangaizpcn): *ad.* Esangaizpenez ari-izan.

mirabilandua. (malda): *iz.* Ikus.: Aldapa. 1: Maldagune,

miragaŕi. (begiespen): *ŕzond.* Begiespenezkoa dana. j: Miragaŕizko, miragaŕikin, miragaŕitsu.

miragafiki. (ikusgaŕi): *adond.* Ikus.: Miragaŕiro. : Miragaŕizki, miragarikiro, mireski.

miraga#ikin. (ikusgaŕi): *izond.* Ikus.: Miragaii. 1: M€ragaŕizko, miragaŕitsu.

miragaŕiro. (ikusgati): *adond.* **Ikusgariz** ari-izatea. 1: Miragaŕizki, miragaŕiki, miragaŕiz, mireski.

miragaŕitasun. (ikusga/i): iz. Ikusgafia danaren **bereiztasuna.**

miragafitsu. (ikusgaŕi): *izond.* Ikus.: Miragaŕi. j: Miragaŕikin.

miragaŕitu. (begiespcn): *ad.* ikus.: Arita. ^; Miraritu, ixuratu.

miragañz. (ikusgaŕi): *adond.* ikus.: Miragaŕiro. I: Miragaŕizki.

miragafizki. (ikusgaii): *adond.* ikus.: Miragafiro. I: Miragaŕiki, miragaŕiz.

miragafizko. (begiespen): *izond.* Ikus.: Miragati. j: Miragaŕikin.

miragile. (izkutukeri): *ŕzond.* Izkutukerietan ari dana. I: Mirakin.

miragune. (inidimen): *iz.* Egitan flue eztagoen irudimena.

mirail. {ispilu): *iz.* Ikus.: Ispilu. I: Begirakai.

mirailgile. (ispilu): izand. Ispiluak egiten dituena. (esku-langintzak); *ŕzond.* Berbera.

mirailastatu. (ispilu): *ad.* lspiluaren auŕcan gelditu.

mirailatn. (ispilu): *ad.* Ispituan norberaren burua begiratu. Miraildatu.

miraketa. (begi): *iz.* Ikus.: Begirakun.: Miran£za.

mirakin. (izkutukeri): *izand.* Ikus.: Miragile.

miratdi. (begi): iz. Begirapcn bat.

mirantza. (begi): *iz.* Ikus.: Begirakun, I: Begirapen, miraketa.

mirapili. (ikerketa): iz. Jakin nai-izate bizia.

mirari. (ikusgaŕi): *iz.* Ikus.: Ikusgaŕi. Alatz, miresgailu.

mirari-askin. (ikusgaŕi): iz. Matzen lenengoa.

mirari-gezurti. (ikusgaŕi): *ŕzond* Gezufezko alatzak aurkczteu ari dana.

mirari-ipui. (ikusgaŕi): *iz.* Gezutezko alatzetan ari-izatea.

mirari-makii. (makil): *iz.* Alalzak egin bide dituen makila. (ikusgaŕi): *iz.* Berbera.

mirari-siñisle. (siñiskizun): *izand.* Ikus.: Mirarikoi. I: Mirari-zalc. (ikusgaŕi): *izond.* Berbera.

mirari-zale. (ikusgaŕi): *izond.* Ikus.: Mirarikoi. : Mirari-siñisle.

mirarigile. (ikusgaŕi): *izond.* Alatzak egin nayean ari dana.

mirarigintza. (ikusgaŕi): *iz.* ikusgatlak egiteko almena.

mirarikol. (ikusgaŕi): *izond.* Gezuŕezko alatzak siñisten di€uena. I: Mirari-siñisle, mirari-zale.

miraritsu. (ikusgaŕi): *izand.* Alatza dinidicna.

miraritu. (begiespen): *ad.* Begiespenean ari-izan. I: Miragaŕita, aŕitu.

mirariz. (ikusgañ): *adond.* Alatzak egiten ari-izatea.

mirarizko. (ikusgaŕi): *izond.* Alatzai dagokiena.

mfratu. (ikerketa): *ad.* Ikertzen ari-izan. (bilakuntza): *ad,* Bilatzen ari-izan. (begicspen): *(ad.* Begiespenetau ari-izan. I: Mirestu, miretsi.

miratxua. (zezen): *iz.* Ikus.: Bigantxa.: Miga, birintxa.

miratz. (ortz): iz. Ortzek duten ortz-koskoaren azaltxua.

miratzaiie. (ikerketa): *izand.* ikertzen ari dana.

mirauli. (gaztañondo): *iz.* Oso muotua dagoen gaztaiña, zugatzetik bcrez jausten dana.

miren. (ikusmen): *adond.* Begiratzen ari-izatea.

miren. (izen): *iz.* Emakume baten izena.

miren-gurtza.(yaurespen): *iz.* Mircn Neskutsa'ren oinenez egindako yaurespena. (neskutsa): *iz.* Berbera.

miren-jayera. (neskutsa): *iz.* Miren Neskutsa'ren omcnez egiten dan jays.

mireritzi. (begiespen): *ad.* Begiespenetan ari-izan.

miresgailu. (ikusgaŕi): *iz.* ikus.: Matz. I: Mirari.

miresgañ. (begicspen): *izand.* Ikus.: Aŕigaŕi. j: Aŕigaŕizko.

miresgafiki. (begiespen): *adond.* Begicspenez ari-izatea.

miresgaritasun. (begiespen): Begiespena soŕeraztekoa dana.

mireski. (ilaisgaŕi): *adond.* ikus.: Miragaŕiki. I: Miragaŕiro.

mireskof. (begiespon): *izond.* Begiespena soŕerazten dacna.

mireskunde. (begiespcn): *iz.* Ikus.: Begiespen. j: Mira, mircskuntza.

mireskuntza. (begiespen): *iz.* liras.: Begiespen. j: Mireskundc, mircspcn.

mireste. (begiespen): *izond* Begiespena adierazten duena.

mirespen. (begiespen): *iz.* Ikus.: Begiespen. j: Mireskuntza.

mireste. (begiespen): *iz.* Ikus.: Begiespen. Mirespen.

miresteko. (begiespen): izand. Mirestu beat dana.

mirestn. (begiespen): *ad.* Ikus.: Miratu. Miretsi.

mirets. (bcgiespen): *iz.* Aŕitzearen asmoa duen itza. I: Mires.

mirets-aldi. (begiespen): *iz.* Ikus.: Aŕigaŕitasun. j: Aŕitze.

mirets-arazle. (begiespen): *Land.* Begiespena soŕcrazten (Mena.

miretsarazi, (begiespen): *ad.* Begiespena soŕerazi.(añaze): *ad.* Oñazea eragin.

miretsi. (begicspen): *ad.* ikus.: Miratu. I: Mirestu. (etsimen): *ad.* Etsimena soi razi. (oñaze): *ad.* Oñaze aundia izan. (aintzapen): {j *ad.* Aintzapena izan.

mirgitsu. (urguritasun): *inane),* Zurbizkeriz ari dana.

mirigin. (azterkuntza): *ad.* ikus.: Aztertu. ;: Aztontu.

mirigos. (urguritasun): *izond.* Urguritasunez elikatuta dagocna.

mirigostu. (urguritasun): *ad.* Urguritasunez elikatu.

mirigustein. (zen): *iz.* Abereai egiten zayen V itxurako Lena.

miriiu. (landare): *iz.* nuts.; Berbeña. Milu, min), pukuli, pukulu.

miriiza. (sendagaikintza): *in.* Ikns.: Gantzugailu. Gantzuki, suke.

miritzi. (like): *iz,* Ipunsaren lika. Ikus.: Lika.

mirlakatu. (mingain): *ad.* Ezpaiñak miazkatu.

mfrmilu. (zugatz): iz, ikus.: Irasagaŕondo. E: Irasagartze.

miro. (landare): iz. ikus.: Berber-la- I: Mirilu, mint-bed.

mirotz. (egazti): *in.* **ikus.:** Gabirai. I: Kabidoi, minis, pelatx, sare-gabirai, zapalaitz, xailaxa, xedera-mirotz, kabildara.

mirotz-antzeko. (aztore): ŕzond. Aztorearen antza duena.

mirotz-azkunde. (aztore-eiza): *iz.* Aztoreak azi ta irakastea.

mirotz-egada. (egazkada): *iz.* Egazti aŕapakariaren egazkada.

mirotz-eize. (aztore-eiza): *iz.* ikus.: Aztore-eiza. Aztor-eziketa.

mirot -eiztari. (aztore-eiza): *izand.* Aztoreen bidez eizatzen duena.

mirotzain. (aztore): *ŕzond.* Aztoreak zaiutzen dituena. Mirotzai.

mirotzkariak. (aztore): *iz.* Aztorecn antzekoak diranak. (: Mirotzkideak, nrirozkariak, nairozkideak.

mirotzkidealr. (aztore): *iz.* Ilnia.: Mirotzkariak. I: Mirozkariak, mirozkideak.

mirozkariak. (aztore): ŕz. Ikus.: Mirotzkariak. I: Mimtzkideak, mirozkideak.

mirozkideak. (aztore): *iz. Ikus.:* Mirotzkariak. : Mirotzkideak, mimzkariak,

miroztcgi. (aztore): iz. Aztoreak gordetzen diran tokia.

mifa. (efetxin): *iz.* Usaintsua dan eŕetxiiia.

miff. (meera): iz. Arpegi mea. (joke): *in.* Joke batean egiten dan utza.

miŕi-mafa. (idazketa): iz. Idazketa txafa.

miŕika, (azkufi): *adond.* Zati txikitaz jaten ari-izatea.

Cabin. (aultasuu): *izaid.* Aula dana. I: Miŕizka, muiz. (ogi): *iz.* Ogiaren apuŕ oso txikia.

mifindu. (zati): *ad.* Geyegi zatitu. (bilakuntza): *ad*, Zeatzez aztertu.

mifintasun. (aultasun): iz. Oso aula izatea. I: Miŕitz.

miŕiskau. (aginkada): *ad.* Saguck kaŕaskatu. I: Miŕizkau.

mifitz. (auitasun): *iz. ikus.:* Miŕintasun.

miŕixti, (itz): *in,* Alden esakera batcan erabiltzen dan itza, zentzunik gabekoa dana.

mifiz. (aultasun): *ŕzand.* Ikus.: Miŕin. Miŕizka.

mifizka. (aultasun): *izond.* ikus.: Miŕin, I: Mifiz.

mifizkau. (aginkada): *ad.* Ikus.: Maŕaskatu. 1: Kafazkatu, rnataskau.

mifizketa. (txikiera): *iz.* Osasnna ez izateagatik txikitzea. (azkura): iz. Berbera.

mifiztasun. (meera): *iz.* Mcc izatea.

miŕiztatu. (aultasun): *ad.* Auldu, akitu. I: Mifizlu.

miŕiztu. (aultasun): *ad.* Ikus.: Mdiztatu.

mif-moŕ-egin. (aka#): *ad.* Ikus.: *Akaŕ-egin.* I: Akartu.

mirto. (abetxu): *iz.* Oŕiak beti orlegi ta loreak zuri la usaintsuak dauzkan abetxua. I: Mitre.

mirua-antzeko. (abetxu): *in.* Mirtoaren antra duen abetxua. I: Mirtozko, mitze-antreko.

mirtozko. (abetxa): iz. Ikus.: Mirto-antzeko. I: Mitre-autzeko.

mirtxiñeta. (txori): *in.* Ikus.: Dendari-txori. I: Bndari-txori, oudaŕ-xori.

mien. (egazti); iz. Ikus.: Gabirai. I: Mirotz, mirusi, oilo-jale, oils-zale, ulain,ulantxa, uiantza, uso-boŕco, txitxa-lapuŕ, txori-belatx, xori-zaic. (landare): *iz.* liras.: Bigura. I: Midura, miruli.

miru-afai. (egazti): *iz. Aŕea* dan meas. I: Miru-aŕain.

miru-belaf. (landare): *iz.* Ikus.: Berbeña. I: Miro.

miru-beltz. (egazti): *in.* Beitza dan mirua.

miru-buztan. (gardaiñatze): *iz.* Gardaiñatzea cgiteko miia. (zee): *iz.* Ardiai egiten zaycn zena. (ardi): II *iz.* Berbera, (etxegain): II *iz.* Etxegain batmen atzeko maids.

miru-zuri. (egazti): iz. Aundia clan mirua.

mirukume. (egazti): iz. Miruareu Lima.

miruli. (landare): ŕz. ikus.: Bigura. I: Mira.

mirumotz. (egazti): iz. Gabirai-mota bat.

miruni. (emakume): *iz.* ikus.: Emakume. I: Mazteki.

mirusagaŕ. (igali): *iz.* Trasagaŕondoaren igalia.

mirusai. (egazti): iz. ikus.: Gabirai. Mira.

mirutegi. (egazti): *iz.* Miruak egoten diran tokia.

miruxka. (egazti): *iz.* Afapakaria dan egaztia.

misc. (oyal): *in.* Ikus.: Miesa. I: Miise.

misera. (oskoldun): *in,* Ikus.: Abakando. Martza.

miserak. (ikus-ieyaŕ): *in,* Ikus.: B ctauŕeko. I: Ilun-mi serak.

misilak **moztu.** (zugatz): *ad.* Zugatzai alpdezko muskilak kendu.

misiliki. (isiltasun): *ayu.* Tsilik egotea eskatzeko syutza.

misina. (alegikeri): *izond.* Alegia egiten donna.

mislña. (katu): *iz.* Katua deitzeko mien itza. ;: Ikus.: Mitxitxu.

misiolari. (bidali): iz. Siñisgabekoen artcan Beŕi-Ona aldaŕikatzen ari dana.

miska. (lika): *iz.* Txoriak aŕapatzeko lika. I: Miskela.

miskandi. (otseiuketa): *iz.* Ikus.: Moice. ^: Mirabe, miskaudi.

miske. (jangura): *ŕzand.* .Tanari cloak maitc dituena.

miskela. (lika): *iz.* ikus.: Miska.

misknn. (gune): *izond.* Keiñularia dana. T1cus.: Keiñukari. I: ICeiñulari. (ergeltasun): *izond.* Ergeta dana.

miskindu. (gune): *ad.* Kitiularia egin edo biurtu.

miskintasun. (gune): *iz.* Gone baŕegaŕiak egitea.

miskurteria. (itz): *iz.* Isekaria dan itza.

mismau. (armiarma): *iz.* ikus.: Armiarma. I: Maasma, mitxilota.

mismira. (zugatz): *in.* Ikus.: Mizpira. I: Mixmka.

mispila. (Tali): *iz.* Mizpirareu igalia.

mist. (isiltasun): *iz.* Itzik ez esatca.

mistela, (edari-bizi): *in.* Edari-hizi biguna.

misfile, Me): *iz.* Zuloak cstaltzeko muloa. (dutxulu): iz. Upelen dutxulua. (upa): II *iz.* Berbera.

mistilutu. (lido): *ad.* Muloaz cstali.

mistiluztu. (itxasontzi): *ad.* Ttxasontziaren albokoak muloaz estali. (tiño): *ad.* Berbera.

misto. (albi): *izaed* Albia duena.

mistotu. (albi): *ad.* Albiaz ari-izan.

miterdi. (abetxu): *iz.* Miteŕak dagozen tokia.

mitef. (abetxu): *iz.* Lerkaria dan abetxua, beti orlegi dagoena.

mitef-ale. (igaii): *iz.* Miteŕaren igalia.

mitil, (gaztezaro): iz. Ikus.: Muni. I: Motel. (otseinketa): iz. Mofoea dana.

mitilgo. (otseinketa): in. Mitil izatea, egotea.

mitiri. (azarkuntza): *izond.* Tkus.: Ausarta. I: Azarti, miti, sardana. (indarkeri): *izand.* Indarkerietan ari dana. (basatasun): II izond. Berbera.

mitiri-aidi. (sumin): *in.* Sumin-aldia.

mitirilri. (azarkuntza): *adand.* Azarti ari-izatea.

mitote. (dantzaketa): iz, Tnditaŕen dantza.

mitre. (abetxu): *in.* Ikus.: Mirto.

mitre-antzeko. (abetxu): *in.* Tkus.: Mirto-antzeko. : Mirtozko.

mitrcanuslcil. (abetxu): *iz.* Mitrearen adaxka.

mitre-zuztein. (abctxu): *in,* Mitrearen eŕetik ateratzen dan muskila.

mitredoi. (abetxu): *iz.* Mitreak dagozen tokia.

mitrekarialr. (abetxu): *iz.* Mitre ta bore antzekoak diran beste ahetxuak.

mitrezko. (abetxu): *izond.* Mitreari dagokiona.

mitriol-olio. (kimia): *in.* Sulbuf, urgai ta ordeigayaz egiña dagoen oliozko ubila.

mitriola. (kimia): *iz.* Sulbuf eta metal edo metatkararcu bat alkartzetik ateratzen dan gaya. I: Sulburato.

mitriolatu. (kimia): *ad.* Mil-rid= cstali.

mitriolazko. (kimia): *izond.* Mitriolad dagokiona.

miiegi. (min): *iz.* Ikus.: Mintegi.

mitx. (iiz): *iz.* Katuari dei-egiteko *ltza.* Mitxi. (katu): *iz.* Berbera.

mitxa. (argi-mukil): *iz. Ikus.:* Argi-muki. : Argi-ari. (ari): iz. ITms.: Litx. I: Oyaletik ateratzen dan ari-zati txikia. Priztinga, tzirtzil. (liño): II *iz.* Muloaz egindako zoŕotxoa.

mitxni. (some): *iz.* Alaba; ijitoen itza.

mitxaŕ. (arta): *iz.* Ikus.: Artaburu. Liñoaren igalien multzaa.

mitxaŕo. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Lumixaŕ. Misaŕa, musat.

mitxel. (izen): iz. Gizonaren izen tipi bat. (Oka): iz. Truk jokuan jokatzeko aldia.

MITXELETA. iz. Egoetan outs ezkataduna daukan zamoŕoa. Bare osotasunera eltzeko igaro beat duen koskortzcan, lenengaz lipo ta gem kusku izaten da, kuskutik azkenez sortzeko. Molak ask() ezagutzen dina. I: Beŕi-onzale, altxabili, altxalili, aperiko, apex, apctx, eskabi, culi-farfail, ezkabi, astatsa, astatxa, astoarcn arima, astolmna, falfala, farfaila, atxabtli, atsoluma, atxa-liii, atxamani, atxamina, atxamini, atximini, atximitxi, atxinini, atxitamatatxi, atxitamatxi, atxila-mutxita, atxite-mutxitari, atzalili, axandato, axandilo, axitamatxi, aza-pinpirin, gau-ulika, kalapitxi, jainko-belatx, jainkoilo, jangoikoilo, jangoiko-inandatari, jainkoaren otlo, jaungoiko-ailo, jinkoilo, jinko-belatx, astaste, inguma, libirita, lilirita, maria-panpalona, inari-panparona, mad-puxitia, marisorgin, matxita, mitxelot, mitxilikote, mitxilote, mitxirika, mitxirikote, mitxitika, mitxoleta, mixirikote, mixiŕika, moxotika, aito-zuri, panpiña, parpalon, pclinpoxa, peritxilota, perixikota, pinpilinpauxa, piupilinpoxa, pinpirin, pinpirina, pinpiriñ, pinpilinpika, pinpirinpoxa, pirtxileta, pittxilitoi, pirtxilota, prtxilote, keskabi, pitxeleta, pitxoleta, pitxilingaria, pitxilota, pitxilote, pitxoleta, seats-apex, seats-apez, sorgir7-bitxi, sorgindara, sorgin-mandatari, sorgin-oilo, uli-farfaila, uli-farfailu, uli-parpaila, triketa, txakcta-txalupitxi, uxaketa, txepeleta, txori, txibiri, txilibili, txilipitaiña, Iximilot, txilipotoi, tximeleta, tximitika, tximitita, tximitxia, txinbeleta, txintxilin-palo, txintxiri-paulo, txiutxitola, txipeleta, txipilipeta, txipieta, txipilipita, txipilata, txipilote, txipiriña, ixipiritona, txipitona, txiribia, txiribiri, txiribili, txirimita, txiripiri, txirita, txirpilota, txiŕimista, txiŕipita, txiruliru, txilxidola, txitxipapa, txitxitera, txilxilera, txitxi-para, men, sits, zeŕcn, xiketa, ximelota, xintxitaila, xinixitola, xirita, xitxikcra, xixitem, xixitola, zimcleta, zintzitoila, zintzitoil-nod, zitsa, zizki, jainkuaren-belatxa, jainkoaren mandatari. Jaungoikoa'ren mandatari. Jaungaikoa'ren oiloa,1/ (zomoŕo).

mitxelot. (mitxeleta): *iz,* Ikus.: **Mitxeleta. j:** Marisorgin, mitxilikote.

mitxi. (ants): *iz.* Taus.: Mitx. (katu): *ŕz,* Berbera.

mitxigo. (txori): *iz.* Ikus.: Belatxiko. I: Meletxiko, sorbcltz.

mitxika. (utitasun): *adond.* Pitin *bat. (lain):* iz. ikus.: Milan'. I: Gildaŕ.

mitxilikute. (mitxoleta): iz. Ikus.: Mitxeleta. I: Mitxelot, mitxilote.

mitxilota. (anniarm.a): *in.* Ikus.: Armiarma. : Mismau.

mitxilote. (mitxelela): *iz,* Ikus.: **Mitxeleta. [:** Mitxilikote, mitxirika.

mitxina. (katu): *iz,* ikus.: Kato. I: Minitx.

mitxindof. (txoskoi'): *iz. Ikus.:* Bekatxo, Betazal-goŕi, memoŕ, txeldoŕ, txintxeŕ, txutoŕ, zeldoŕ, begitxindoŕ, mitxingoŕ, potato il, pintoŕ. (begi): *iz.* Berbera.

mitxingof. (txoskot): *iz.* Ikus.: Betato. I: Bctxindot, bitos, petafo, petxot, pinta, piotzindoŕ, pitoŕ, txindot, txindoŕi, bcgitxindot, mitxindot. (begi): *iz.* Berbera.

mitxio. (txori): *iz.* ikus.: Enara. j: Elae, clai.

mitxirika. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. I: Milxilote, moxotika.

mitxirikote. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. I: Mitxirika, mitxiŕika.

mitxirka. (azkuŕi): *ad* Zatitxoetaz jan. I: Mitxirkatu. (azkuii): *adond.* Tkus.: Aartaraka, aataraka, muxinka.

mitxirkatu. (azkuŕi): *ad.* Ikus.: Mitxirka.

mitxifika. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. : Mitxirikote, panpiiia, parpalon, keskabi.

mitxiruba. (txori): *iz.* ikus.: Belatxiko. I: Mcletxiko.

mitxitxi. (katu): *iz.* Ikus.: Katu. Mitxitxu, mix, mixin, miziña.

mitxitxu. (katu): *iz.* Ikus.: Katu. Mitxitxi, mix, mixin; auŕen itza. I: Misiña.

mitxoleta. (landare): *iz.* Ikus.: Emalopa. Kalikoia, pipeŕcta, pipiŕeta, pitxoleta, punpun. (mitxeleta): *iz* Ikus.: Mitxeleta. I: Marisorgin, mixirikote.

mitxoŕ. (aultasun): *izond.* Aula dana.

mitz. (eunizii): *iz.* Ikus.: Mintz. : Mintzi, printz.

mitzul. (zabaldi): mood. Aide guzietakoa dana.

miuka. (inks): *iz.* Emakumearen cyagura.

miukitu. (gozamen): *ad.* Janari bat gozatu.

miula. (landare): *iz. llnus.:* Bigura. Auki, miura, miurka.

miuli. (landarc): *iz.* Ikus.: Berbera. I: Milu.

miura. (landarc): *iz.* Ikus.: Bigura. I: Miula, miurka, pigura.

miuri. (igali): *iz.* Igalien garaua. (txikiera): *iz.* Arkakuso txikia. (zomoŕo): j *iz.* Berbera.

miurka. (landare): *iz. linos.:* Miula. Miura.

miurtu. (garau): *ad.* Gaztaiñak cdo lekaziak aletu. I: Mixkortu.

miurtze. (garau): *iz.* Garauen alctzea.: Miaurtze.

mix. (katu): *iz. Ikus.:* Mitxitxi. I: Mitxitxu, mixin, mixitxa.

mixaln. (mingain): in. Azke dabden mingaiña.

mixaŕ. (ugaztun): *iz.* Maŕaskaria dan ugaztuna, negu gozian lotan dagoena. I: Mixefa, mixu, oliomixaf.

mixera. (aŕain): *iz.* Afain-mota bat.

rnixef. (meera): *izoud.* Oso moat dana.

mixera. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Lumixaf. Mixaŕ, mixu, oliomixaf.

mixika. (txoskoŕ): *iz.* Zeñari anal' irteten zaizkion pikoŕak. : Mizika. (zcŕi): *iz.* Berbera. (lain): II *in.* Laŕuau irteten diran pikoŕ goŕi txikiak. (utitasun): *adond.* Pitin bat.

mixikadore. (sendagaikintza): *iz.* Scndagaya dan txaplata.

mixilik. (isiltasun): oyu. linos.: isilik!. j: lxilik.

mixin. (katu): *iz.* Ikus.: M!txitxi. Mitxitxu, mix, mixitxa, mixitxu.

mxio. (izkintza): *iz.* ikus.: **lzkintza.**

mixiolari. (izkintza): *izoud.* Mixiotan ari daua.

mixirikote. (mitxeleta): *iz.* ikus.: Mitxeleta. I: Mitxolcta, mixiŕika.

mixiŕika. (mitxeleta): *iz.* lkus.: Mitxeleta. Mixirikote, oiIo-zuti, peritxilota.

mixitxa. (katu): iz. Ikus.: Mix, ^: Mixin, mixitxu.

mixitxu. (katu): *iz.* Ikus.: Mixin. J: Mixitxa; auŕen itza.

mixkandi. (otsoinketa): *frond.* lkus.: Miskandi.

mixkatu. (gozamen): *ad.* Aokera artu.

mixklri. (bekaizkeri): *frond.* Bekaizkeriz ari dana.

mixko. (eritasun): *izand.* Ikus,: Eribeila. Erixka.

mixkortu. (garau): *ad. Ikus.:* Aletu. j: Miaurtu, miurtu.

mixkurteria. (gaitzipen): iz. Gaitzipen ariña. J: Ikus.: Gaitzipen.

mixmix. (mardail): iz. ikus.: Mardail.

mixmixka. (martial"): *adond.* Mardailetan ari-izatea.

mixmixkari. (ntardai I): *frond.* Mardailetan ari dana.

mixon. (katu): *ŕz,* Katu txikia.

mixtatu. (gozamen): *ad.* Miazkatzean aokem artu. (mingain): *ad.* Berbera.

mixti. (mintzabide): *izond.* Asko mintzatzen dana.

mixtika. (mertxikondo): *iz.* Ikus.: Mertxika. j: Mirtxika.

mixto. (indaŕ): *ŕzond.* Indartsua dana.

mixu. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Mixaŕ.: Mixeŕa.

mixurlea, (zugatz): *iz.* Ikus.: Mizpira. J: Mismira, mizmira.

miyaski. (otaŕ): iz. Zumeaz egindako Graf txikia.

miz, (oyulza): *oyu.* Katuari dei-egiteko oyutza. (katu): *oyu. Berbera.*

mizabal. (moteltasun): *ŕzond.* S izkia **soft** bigunaz oguzteu duena.

mien, (nun): *iz. Ikus.:* Eun. Eunki, seyal. (oyal): *iz.* Ikus.: Oyal. j: Eakin.

mizindun. (asafe): *ŕzond.* Asafeta€a dagoena.

mizintxo. (katu): *iz.* Ikus.: Katu. J: Miziña, mizilx.

mizᵝña, (katu): *iz.* Ikus.: **Katu.** J: Mitxitxi, nrizintxo.

mizitx. (katu): *fa.* lkus.: Katu. J: Mizintxo.

mizka, (gizoki): *izond.* Aisetasunez bizi dana. ikus.: Litxaŕ. J: Lamiti, mizke, mizkin, mizkelo, mutuŕ-gaizto, mutuŕ-on, mutuŕ-oneko, mutuŕ-xuri, rnutuŕ-zuri, ñapuŕ, ñaŕat, ñaŕo. (aisctasun): *Iv-incl.* Berbera.

mizkakeria, (gozaki): *in.* Gañeztasunez ari-izatea. j: Mizkinda. (gañeztasun): Berbera.

mizkaldi. (mingain): iz. Mingafñez miazkatzea.

mizkanda. (azkuŕi): *izond.* Guztietatik zerbaitjaten an dana. I: Ikus.: Mizkinda.

mizkaŕ. (mardultasun): *iz.* **Mardultasun** gut-xi daukan tokia.

mizkatu. (aisetasun): *ad.* Aisetasunez ari-izan, (mingain): *ad.* Ikus.: Miazkatu. I: Miaztatu, limikatu.

mizke, (gozoki): *frond.* Ikus.: Mizka. E: Mizkelo. (aisetasun): *izond.* Berbera. (gurentasan): *II frond.* Gurentasuna duena. j: Mizkelo.

mizke ari. (losiutxa): *ad.* Losintxaz ari-izan.

mizkea, (gurentasun): *iz.* Gurentasuna daukan lufa.

mizkelo. (gozoki): *ŕzond. Ikus.:* Mizka. Mizke, Litxaŕ, Lamiti, mizkin, mutuŕ-on, mutuf-oneko, rnutuŕ-xuri, mutuf-zuri. (aisetasun): *frond.* Berbera. (gurentasun): Jj *izond.* Ikus.: Mizke.

mizkeñeri. (gozoki): *iz.* Eats.: Litxaŕeri. Lutxaŕeri, mizkinkeri, untxu, zizka-mizka.

mizkeri. (aisetasun): *iz.* Aisetasunez ari-izatea.

mizkeri-zaie. (gozoki): *frond.* Miazkatzea maim duena. I: Mizti.

mizketan. (mingain): *adond.* Miazkatzen ari-izatea.

mizketu. (losintxa): *izond,* Losintxaz beterik dagoena.

mizkez. (losintxa): *adond.* Losintxaz ari-izatea.

mizki. (uzkeri): iz. Uzkeria dana.

mizki-egile. (sukakle): *frond.* Sanari gozoak sukaltzen dituena,

mizkin. (gozoki): *izond.* Ikus.: Litxaŕ.1: Lamiti, mizka, mizke, mizkelo, mutuŕ-on, mutuŕ-oneko, mutuŕ-xuri, mutaŕ-zuri, mutuŕ-gaizto, ontzale, urinbuska, zartagin-zaaf, unkoi.

mizkinda. (azkuŕi): *adond.* Azpil batetik eta bestctik arlzean eta gtttxi jatean ari-izatea. I: Ikus.: Mizkanda, (gozoki): *iz.* ikus.: Mizkakeria.

mizkiudaka. (gozoki): *Wand.* Litxarkeriak artzen ari-izatea.

mizkindu. (gozoki): *ad.* Litxarkeriak artzeu ari-izan. Miztatu, ñapurtu, xakutin.

mzkineri. (salokeri): *iz.* Ikus.: **Salokeri.** Mandilccria, mizkinkeri, kuskeria, kuxakeria, juyuskeria. (gozoki): Ikus.: Litxaŕeri. J: Mizkinkeri, onkcria, surbizkeria, untu.

mizkinkeri. (salokeri): iz. this,: Salokeri, J: Mizkineri, sabeldatasuu, saikeria, zintzurkeria. (gozoki): iz. Ans.: Litxaŕeri. J: Mizkineri, mizkeñeri, untxu, zizka-mizka, musukeri.

mizkinkeriz. (gozoki): *adond.* Litxaŕeriz ari-izatea.

mizlciñnhdi. (gozoki): *iz.* Miazkatzearen egipena.

mizmira. (zugatz): *iz. Ikus.:* Mizpira. J: Mixurka, mizmiru; mizpila.

mizmiru. (zugatz): iz. Ikus.: Mizpira. Mizmira, mizpera.

mizmizean. (joko): *ft.* Pilotaz alkaŕ jotzen mutilek egiten duten jokoa. j: Mizmizetan, mizmizka.

mizmizetan. (joku): iz. Ikus.: Mizmizcan. Mizmizka.

mizmizka. (joko): *iz.* Ikus.: Mizmizcan. Mizmizetan.

mizoŕo. (mingain): *iz.* Mingaiiiaren oñaŕis.

mizpera. (zugatz):7z.. ikus.:-Mizpira. Mizmira, mizpefu.

mizpeŕu. (zugatz): fa. ikus.: Mizpina. J: Mizpera, mizperu.

mizpi. (itxidura): iz. Ateko moŕotloaren maratila.

mizpiau. (landare): iz. Efazuzikaria dan belaŕezko landarea.

mizpildu. (ebaketa): *ad.* Efetzeko, gaztaincn azala ebaki. (gaztañondo): *ad.* Berbera.

mizpila. (zugatz): *iz.* Ikus.: Mizpira. Mizmira.

mizpira. (zugatz): *iz.* Laŕoskaria clan zugatza. Mizpiratze, mizpirondo; mizpiratzearen igalia. J: Mismira, mixurka, mizmira, mizmint, mizpera, mizpefu, mizpila. (suduŕ): *iz,* Suduŕeko zulo bakoitza.

mizpira-sagaf, (sagaŕondo): iz. Sagaŕ-mota bat.

mizpira-salda. (tanpa): iz. Zaureaz emaudako **tanpak.**

mizpiradi. (zugatz): *iz.* Mizpiratzeak dagozentokia.: Mizpiradoi.

mizpiraki. (run): *iz.* Mizpiratzearen zura.

mizpiratze. (zugatz): iz. Ikus.: Mizpira (zugatz). J: Mizpirondo, mizpiatze, rnizpiraondo.

mizpiribilo. (site): *ft.* Arpegian agertzen dan lenengo **ulna.]:** Mizpirabilo.

mizpirondo. (zugatz): *iz.* Ikus.: Mizpira, mizpiratze, mizpiraondo.

miatatu. (gozamen): *ad.* Zerbaiten agokera artu. [: Miztu. (gozoki): *ad.* ikus.: Mizkindu. {: Miztu.

mizti. (gozoki); *i ond.* Ikus.: Mizkeri-zale.

miztilutn. (itxasontzi): *ad.* ikus.: Istinkatu.: Istindu.

miztilutzaile. (itxasontzi): *izond.* Istinkatzen ari dana.

mizto. (zi): *ft.* Erle edo sugeen ezten edo izpia. Miztoŕ, miztura. (eden): Tkus.: Eden. I: Ira. (mardail): [1 *iz.* Mardailetan ari dan mingaiña.

miztof. (zi): iz. Ikus.: Mizto. ; Miztura.

miztu. (gozameu): *ad.* ikus.: Miztatu. (gozoki): *ad.* Berbera.

miztura. (zi): *ft.* Ikus.: Mizto. I: Miztoŕ.

mizturatu. (eden): *ad.* Ikus.: Edendu. [: Tratu.

moaŕatu. (iñausketa): *ad,* ikus.: lñausi. I: Iñustu, modortu, mugaŕatu.

modagintza. (janztura): iz. Modazko langintza.

modordi. (zur): *iz.* Adartsua dan zugatzen aura.

modorkeria. (ergeltasun): *iz.* Ikus.: Ergeltasun. [: Memelekeria.

modoŕ. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana. Modoŕo. (baldartasun): *izond.* Baldaŕa dana. (zugalz): jj iz Abaŕak moztu dizkioten zugatea.

modoŕatu. (iñausketa): *ad.* Zugatzak iñausi,

modoŕeria. (critasun): iz. Abeltxeak izaten duten eritasuna.

modoŕo. (abere): *iz.* Adaŕak euki beat zituen eta eztauzkan aberea. (adaŕ): iz. Berbera. (ergeitasun): I[*frond.* Ergela dana. [: Modal. (zakartasun): [*izond.* Zakaŕa dana. Mokoŕo. (landare-erizti); [iz. Arbiaren eritasuna.

modofokeria. (zakartasun): *iz.* Zakaŕa dan egipena.

modortu. (iñausketa): *ad.* Ikus.: Iñausi. [: Moafatu, mogaŕatu. (zakartasun): *ad.* Zakaŕa egin edo bit/rim.

modutu. (gertuera): *ad.* Ikus.: Gertu. I: Gertatu, moduztatu, moduztau.

moduz. (artezi): *adond.* Arteziz ari-izatea. (eskuantze): *adond.* Berbera.

moduzko. (eskuantze): *izond.* Eskuantzez ari dana. (aberastasun): *izond* Aberastasuna daukana. (txairotasun): [*izond.* Txairotasunez ari dana.

moduztasun. (neuŕitasun): iz. Ikus.: Neufitasun. [: Neuŕibide. (aberastasun): *iz.* Ikus.: Aberastasun.

moduztatu. (gertucra): *ad.* ikus.: Gertu. Modutu, moduztau.

moduztau. (gertucra): *ad.* Ikus.: Modutu. [: Moduztatu.

moduztu. (neuŕiŕasun): *ad.* Neutitasunez ari-izan.

moela. (moteltasun): *izond.* Ondo oguzten ez duena.

mogaŕu. (enboŕ): *iz.* Zugatz baten enboŕaren gniko zatia.

mogaŕatu. (iñausketa): *ad.* ikus.: Iñausi. Modortn, moiztu.

moilo. (patina): iz, Edozein orezko zati txikc ta biribila. Mukil, mulu.

moilokada, (iraizkin): *iz.* Berunpilaz emandako tanpa.

moilofada. (azkuŕi): *iz.* Etxe beŕi bateau etxegaña ipiñi oudoren, langileai ematen zayen oturuntza.

moilofrka. (landare): iz. Moloŕikaria dan landarea; bere oŕiak luze, kizkut eta arautzazkoak dira.

moilosko. (iraizkin): *iz.* Berunpil txikia. Moiloto.

moiloto, (iraizkin): *iz.* Ikus.: Moilosko.

moisal. (sai-abere): iz. Itxura txaŕa daukan zaldia.

moisal-antzeko. (sai-abere): *izond.* Moisalaren antza duena,

moisal-talde. (sai-abere): *iz.* Moisal batzuek alkartuta egiten duten taldea.

matte. (maitasun): *iz.* Ikus.: Maitasun. Maitakuntza.

mottia. (landare): iz. Aloŕetan kaltea egiten duen landare lastaduna.

moitz. (emanketa): *iz.* Ikus.: Emanketa. Eskuikusi,

moixal. (sai-abere): iz. Beoŕaren aŕa dan kuma, (goitiko): *iz.* Ikus.: Goitiko. Oakat. (morkorkeri): [[*iz.* Ikus.: Morkorkeri. [: Mekoilo, mokoilo.

maixle. (mozketa): *izond.* Mozketak egiten dituena. [: Moixtate, moizle.

moixo. (ardi): iz. Ails dan saris. (zezen): *iz.* Zezen txikia.

moixtale. (mozketa): *izond.* Ikus.: Moixle. j: Moizte.

moizle. (mozketa): *izond. Ikus.:* Moixte. [: Moixtate.

maiztu. (iñausketa): *ad.* Ikus.: Iñausi. [: Mogaŕatu, moixtu, ixerdekatu.

moka. (ontzi): iz. Burni zuriaz egindako antzia, pinta batekoa edo.

mokadef. (zapi): iz. Ikus.: **Zapi. [:** Mokanes.

mokadde. (masail): *ft.* Ikus.: Matel. Malaria.

mokanes. (zapi): *iz.* Ikus.: Zapi, I: Mokadef, zintzaiki.

mokafo. (liño): iz. Oso stunts dan mnloa.

mokarte, (kale): *iz.* Bi etxe arteaa dagoen etxartea.

aloha. (gogortasun): *izond.* Gogota dana.

mokefaldi, (asaŕe): *iz.* Asafe-aldia. I: Mokofaldi.

mokil. Our): is. Luŕ-ore txiki ta trinkoa. Luŕ-mokoŕa. Ikus.: Mokoŕ. I: Sold, sokil, sokoŕ, sorkil, taŕoka, soskoŕ, tokoŕ, trumi€, zapla.

moldl.)oiId. (gabi): *iz.* Luŕ-mokoŕak austeko gabia. j: Mokil-yoiki, mokoŕ-mailu. (luŕ): fz. Bcrbera.

mokil-yoiki. (luŕ): iz. Ikus.: Mokil joiki.

mokildu, Out): *ad.* Luŕ-mokoŕak egin.

moko. (arpegi): *iz.* Egaztien buruaren zati urtena, adaŕezko bi zatikoz egiña ta ziaz amaituta, azkufia artzeko erabiltzen dutena. [: Musko. (izotz): *iz.* izotz-kizki, izotz-koskoŕ. (mustuŕ): Zerbaiten azken zatia, mustuŕa. (uŕitasun): i[*adond.* Pitin bat, (lekoretasun): jj *iz.* Gauza baten auŕeko zatia.

moko-aitzuŕ. (labaki-aitzuŕ): *iz.* **Labald-aitzuf** mots bat.

moko-arin. (arpegi): *izond.* Mokoa ariña duena.

moko-aundi. (arpegi): *izond.* Mustuŕ aundia daukana.

moko-autsi. (arpegi): *izond.* Mokoa motz eta zabala duen 'aorta. 1: Moko-bikoitz.

moko-azal. (arpegi): iz. Zakilaren auseko azala.

moko-begiau. (utzaldi): *adond.* Utzitzeko zorian. j: Moko-mokoan.

moko-belarkari. (landare): *ft.* Zangoŕizkoa clan landarea. [: Moko-helarkide, motto-Math.

moko-belarki. (landare): iz. Ikus.: Moko-belarkari. I: Moko-belarkide.

moko-belarkide. (landare): *iz.* Ikus.: Moko-belarkari. j: Moko-belarki.

moko-belaŕ. (landare): *iz.* ikus.: Gatu-goŕi. : Kurlo-belaŕ, zangogoŕi, zangoŕi.

moko-belfz. (egazti): *iz.* Gabai-mota bat.

moko-bikoitz. (arpegi): *iz.* ikus.: Moko-autsi.

moko-bilizaile. (ke-belaf): *izond.* Motxikiñak biltzen ari dana.

moko-bipil. (mintzabide): *izond.* Asko minlzatzen ari dana.

moko-biuf. (egazti): *iz.* Anka-izaea dan egaztia; soin zuri orban beltzakaz, inokea goruntz biuntuta ta atzak rnintzaz batuta dauzkana.

moko-burn. (arpogi): *izond.* Burua zototza ducna.

moko-gabe. (zi): *izand.* Mokorik ez daukana. : Moko-gabeko.

moko-gabeko. (zi): *izond.* Ikus.: Moko-gabe.

moko-goti. (arpegi): *izond.* Mokoa goŕi daukana.

moko-goxo. (atsegintasun): *izond.* Asegiñezkoa dana. (urguritasun): *ŕzond.* Zurbizkeriz ari dana. (gozoki): jj *izond.* Miazkatzen duena.

moko-gun. (atuneza): *izond.* Atunik ez duen gaztea. (gazteraro): *izond.* Berbera.

moko-gurutze. (txori): iz. Matel-ezuŕak gupidun eta gogoŕak dauzkan txoria. Moko-okeŕ.

moko-kako. (egazti): *iz.* Adore antzekoa dan egazti aiapakaria.

moko-labuŕ. (egazti): *iz.* Ikus.: Frankolin.

moko-lodi. (arpegi): *izond.* Mustuta lodia daukana. (peŕa): *iz.* Loch dan peŕa. : Ikus.; Fein. j: Feta. (egazti): j *iz.* Mokoa lodia daukan egaztia.

moko.luxe. (arpegi); *izond.* Luzea dan mokoa. j: Mokoa luzea daukana: Moko-luze.

moko-iuze. (arpegi): *izond.* Ikus.: Moko-luxe.

moko-makuŕ. (txori): *iz.* Mokoa kosnokara daukana.

moko-mcc. (txori): *iz.* Mokoa tneea daukan txoria.

moko-mokoan. (utzaldi): *adond.* Ikus.: Moko-begian.

moko-motx. (arpegi): *ŕz.* Moko gapia.

moko-okef. (txori): *is.* Ikus.; Moko-gurutze.

moko-ori. (txori): *iz.* Mokoa oria daukan txoria. j: Mokori.

moko-xuri. (gozoki): *ŕzond.* Miazkatzen *ari* dana. (urguritasun): *izond.* Zurbizkeriz ari dana.

moko-xurikeria. (fazakeri): *iz.* Jateko, fazakeriz ari dana.

moko-zabal. (bum): *izond.* Mokoa zabala duena. (cgazti): *iz.* Arjenlina'n bizi dan egazti anka-luzeduna.

moko-zildn. (egazti): *iz.* Antxeta berezi bat. j: Ikus.: Antxeta. : Marloin.

moko-zofotz. (asafe): *ŕzond. Eŕaz* asaŕetzen dana.

moko-zuri. (azkuŕi): *Land.* Gauza onak bakatik jaten duena.

mokobedaf. Cotentin): *iz. Ikus.:* Ametz-bedaŕ.

mokodun. (zi): izond. Mokoa daukaua. Ikus.: 'Ɛutudun.

mokoetako. (tanpa): *iz.* ikus.: Belationdoko. j: Belaŕondoko, mokoko.

makoilo. (joke): ŕz. Joko bateau zatikoak zuloau sartea. (aŕantza): *iz*, Amnon eta lokaŕicu naspila. I: Makolai. (mozkorkeri): jj *ft.* Ikus.: Mozkorkeri. I: Moixal.

mokoka. (akat): iz. Ikus.: Akaŕ, j: Erasia. (etiketa): *adorn!.* Etiketan ari-izatea. (botoka): jj *adond.* Egaztiak mokoz bofokan ari-izatea. (egazti): II *adond.* Berbera.

mokoka egin, (akaŕ): *ad.* Ikus.: Akaf-egin. j: Akartu, mokokatu.

mokoka-egon. (asarre): *ad.* Asaŕetuta egon.

mokoka-zale. (etiketa): *Lund.* Ikus.: Mokokari. j: MokokatzaiÍe,

mokokada. (aginkada): *iz.* Mokoaz emandako tanpa.

mokokaldi. (eztabaida): *is.* Ikus.: Eztabaida. j: Naskuria, oiñote.

mokolcan. (etiketa): *adond.* Etiketaz ari-izatea.

mokokari. (akat): *izond.* Akaf-egiten donna. (etiketa): *ŕzond.* Etiketau ari dana. : Mokokatzaile, mokoka-zatc. (boŕoka): jj *izond.* Bofokan ari dana. (egazti): *izond.* Berbera.

mokokatn. (akal): *ad.* Akaŕ--egin. Akartu. I: Ikus.: Mokoka egin. (etiketa): *ad.* Etiketan ari-izan. (boŕoka): II *ad.* Egaztick mokoka egiten duten bofoka.

mokokatzaile. (etiketa): *izond. Ikus.:* Mokokari. j: Mokoka-zale.

mokoketa. (etiketa): *iz.* ikus.: Etiketa. Mataska, pexada, tipilitaina.

makoketan. (aginkada): *adond*, Mokoz tanpak ematen ari-izatea.

molcoko. (tanpa): iz. Ikus.: Belationdoko, j: Mokoctako.

MOKOL. *izond.* Uzgune edo zokon dagoena. : Kaboil, klet, konka, sagi, utzgune, utzuue, xolot. (oskol): *in.* Manta, igall ta bests gauza batzuen azala. I: Ziriko-aŕak bare burua biltzen duen kuskua. (arto): H *iz.* Artaburuaren oŕia. // (aitzunketa), (apoztasun), (ararte), (austura), (bakantasun), (barnekotasun), (edamen), (etenaldi), (gardaiñatze), (gupitasun), (idekidura), (ildo), (koukiltasun), (maskulu), (ormaante), (tarts), (uzgune), (zabaldegi), (ziritr.), (zurgintza).

mokoldu. (nickel): *ad.* Mokol egin edo biurtu.

mokolin. (suduŕ): *izond.* Suduf aundia daukana.

mokoio. (kokolo): *iz.* Ikus.: Kokolo. I: Kokoi1a. (ante): *iz.* Ikus.: Maluta.

molcoloc. (orban): *iz.* Ikus.: Ziŕiboŕo. j: Mokotoi.

mokolol. (urban): ŕz. lkus.: Ziŕiboŕo. j: Mokoloe. (aŕantza): *is.* Ikus.: Mokoilo. (naastura): H *iz.* Berbera.

mokolot. (zor): iz, Ikus.: Molokot. Meko, meku, morkolot, inorlokot, xedebo.

mokoio. (eztandagai): *iz.* Sutautsa ipintzeko tutua.

mokonatu. (baŕabil): iz. Tkus.: Buztan-moko. : Buztauzotz.

mokoplaust. (baidantasun): *izond.* Baldata dana.

mokordo. (utzaldi): iz. Zubil-aniza dues egindako kaka. j: Gogoŕa dan gorotza. (arbuyo): *iz.* Arbuyoa adieraztcko itza.

mokordura. (scndaŕ): iz. Sendaŕa egiteko, zati batzuen metatzea.

mokori. (Exert): *iz.* Ikus,: Moko-ori.

mokorka. (tanpa): *adond.* Ipurdiaz tanpak ematen ari-izatea.

mnkorkada. (tanpa): *is.* Ipurdiaz emandako tanpa.

mokorkatu. (meta): *ad.* Ikus.: Metatu. Mortxakatu, inundoitu, moltsotu. (tanpa): *ad.* Ipurdiaz tanpak eman. (kid): jj *ad.* Ikus.: Antolatu. J: lraatsi. (berezkuntza): II *ad.* Berezkuntia egin. (luŕ): 11 *ad.* late-motto-talc egin.

nrokorkenia. (basatasun): *iz.* Egipen gogoŕa, basatia. j: Zapuzkenia.

mokorki, (basatasun): *adond.* Gogoŕ art-izatea.

mokoŕ. (enboŕ): *iz.* Ugaƒzaren enboŕa. Mokoŕ. (abaŕ): *iz.* Lodia dan abata. (gibelalde): II *iz.* Ikus.: Ipurdi-rnazelak, ipurdi-maila. (ozarkeri): (*/cond.* Ozarkcriz ari dana. (goi): *iz.* Ogi-koskoŕ. (zugatz): 11 iz. Enbota labuŕa daukan zugatza. (odei): jj *iz.* Odei aundiak. (biuŕikeni): II *izond.* Oso gaiztoa dana. (len): fl *is.* Tkus.: Mokit. I: Luarbil, luŕ-koxkoŕ, Mr-pucka, soki, sokil, sokoŕ, sorkil, taŕoka, soskoŕ, zokoŕ, tormn, trumil, zapla, zokoŕ. (znatzerdura): jj *izond.* Matzerdura duena. (gaztañondo): jj ŕn, Gaztaiñaren morkotsa. (aŕokeri): H *laced.* Aŕoputza dana. (emit): *ŕs.* Aundia dan ezuŕa.

mokotada. (tanpa): *iz.* Tpurdiaz emandako tanpa.

mokofaldi. (asaŕc): *iz.* Asaŕekrta egotearen aldia. I: ikus.: Mokeŕaldi.

mokoŕ-aundi. (gibelalde): *ŕzond.* Meaka aundia daukana.

mokoŕ autsi. (giltzuñn); *ŕzond.* Giltzuŕiñak ondatuta dauzkana.

mokoŕ-azuŕ. (lokezuf): *iz.* Tpurdi-nrazeluen lokezuŕa. (gibelakie): iz. Berbera.

mokof-biribil. (sai-abere): *iz.* Ankak biribilak dauzkan aberea. j: Mokoŕ-birobil, mokoŕ-lodi.

mokoŕ-birobil. (sai-abere): *iz.* Ikus.: Mokoŕ-biribil. I: Mokoŕ-lodi.

mokoŕ-egatz. (aŕain): *iz.* Aŕaiñck ipurdi ondoan daukaten egatza.

mokoŕ-estu. (sai-abere): *iz,* Ankak estu dauzkan sai-aberea.

mokoŕ-lodi, (sai-abere): *iz.* Ikus.: Mokoŕ-biribil. j: Mokoŕ-birobil.

mokoŕ-mailu. (gabi): *iz.* ikus.: Mokil-joiki, j: Mokil-yoiki. (Iuŕ): *iz.* Berbera.

mokoŕ-makuf. (sai-abere): iz. Ankak Ingot dauzkan **sai-aberea. j:** Mokoŕ-me.

mokoŕ-me. (sai-abere): *iz.* ikus.: Mokoŕ-mak ut.

mokoŕo. (zakartasun): *ŕzond.* Ikus.: Modoŕo.

mokoŕoki. (zakartasun): *adond.* Zakartasunez ari-izatea.

mokof-orde. (gibelalde): ŕa. Ikus.: Cona-uztai. : Ipurtorde. (gotta): *iz.* Berbera.

mokof-uyal. (janztura): *iz.* Busti-aldirako jantzia.

mokortasun. (zakartasun): iz. Titus.; **Zakartasun. j:** Matxarkeria.

mokortatu. (bakuntza): *ad.* Bildu, alkartu,iuĺuŕutu.

mokurtsa. (luŕ): *frond.* Mokofez beteta dagocn tuŕa.

mokortu. (koldartasuri): *ad.* Tkus.: Koldartu. j: Kadendu. (mukerkeri): *ad.* Mukerkeriz ari-izan. (lodiera): j *ad.* Loditu. j: Marduldu. (tnutidura): II *ad.* ikus.: Kukuldu. (WO: *ad.* Mokotak egin. (giñaŕe): II *ad.* Giñaŕeak gogortu. j: Mukuldu, mukutu, zabortu, zakildu, zutuindu, zuŕundu. (ikoldura): jj *ad.* Giñaŕeak ikoldu.

mokortxo. (mortxokada): *iz.* Mukulu gutxiko gogordura.

mokoru. (gonburu): is. Ikus.: **Gonburu.** Bonburu.

mokotada. (farina): *iz.* Mokoz emandako tanpa.

mokotara. (aŕantza): *iz.* Ikus.: Amuzki. j: Relta. (txori): *iz,* Txori batek, here kumari cmateko, mokoan artzen duena.

mokotafo. (zomoŕo): *iz. ikus.:* Labatxori. ^: Labe-zornoŕo.

mokotatu. (kirol): *ad.* Ukabilka bofokan ari-izan.

mokote. (mukerkeri): *izond.* Muketa dana. (sagaŕondo): *iz.* Sagaŕ-mota bat. (ausnarlari): ll *iz.* Orcin bati ateratzen rayon lenengo adata.

mokoti. (ligarda): *izond.* Mukia dariona. (doiortasun): *izond.* Doloŕa dana. Gaizki mintzatzen dana.

mokotin. (cumin): *izond.* Suminkoŕa dana.

mokots. (ogi): *iz.* Amabitxiek berm semcbitxiai Berpizte-lgaratzean ematen dim ogi berezia edo opila.

mokoztu. (tanpa): *frond.* Mokoaz tanpaka ari dans.

mokolo. (egazki): *iz,* Moko txikia. j: Mokoxo.

mokotx. (suduŕ): *frond.* **Suduf** mo€za duena.

mokoutz. (meera): *frond.* Mee dana.

mokoz-moko. (aurkaketa): *adond.* **ikus.:** Auŕez-auŕe, Bekoz-beko.

mokoztu. (illze): *ad.* lltzeak sartzea.

mokuts. (zomoto): *iz. Ikus.:* Akelamaŕo. I: Arkamelu.

mokuxi. (liño): *iz.* Mota aŕuntakoa dart muloa.

mola. (meta): *iz.* ikus.: Meta. j: Meuded, mukulu. (ardo): *iz.* Amon esateko, ijitoen itza.

mold-arazi. (kiri): *ad.* Ikus.: Antolatu. Atondu, moldatu.

mold-eŕeztadun. (mentasun): *izond.* Moldeŕextasunadueua.

molda-aska. (muskulio): *Ia.* Ikus.: Muskulio. j: Bilguŕ, moidaska.

molda-efex. (biguntasun): *frond.* Edakoŕa, biguna dana. I: Moldakoŕ.

moldadura. (uzguue): *Ia.* Muslculioa cratzeko egipena. j: Moldezko. (muskulio): *iz.* Berbera.

moidaera. (antolaketa): *iz.* Ikus.: Antoiaketa. j: Moldaketa.

moldagaitz. (baldarlasun): *izond.* Baldaŕa dana. I: Ikus.: Moldagalx, moldaka, moldekaitz, moldegabe, moldegaitz, moldekaitz, moldeneke, moldegaitz.

moldagaizkeria, (baldartasun): ŕa. Ikus.; **Saldartasun.** j: Mandokeria, moldagaiztasun, moidegabekeria, moldegaizkeria, moldagaiztasun.

moldagaizki. (baldartasun): *adond.* Baidartasunez ari-izatea. I: Moldegaizki.

moldagaiztasun, (baldartasun): iz. ikus.: Baldartasun. j: Moldagaizkeria, moldagaiztasun.

moldagaiztu. (baldartasun): *ad.* Baldaŕa egin edo biurtu. j: Moldakaiztu, moldegaiztu.

moldsgati, (muskulio): izond. **Muskulioan egin edo eratu ditekena.**

moidagatx. (baldartasnn): *frond.* Baldafa. €: Ikus.: Moldagaitz. 1: Moldakatx, moldegatx.

moldaka. (baldartasun): *frond.* Ikus.: Moldagaitz. j: Moldakaitz.

moldakailz. (baldartasun): *izond* Ikus.: Moldagaitz, I: Moldakatx, moldegabe, moldegaitz, moldekaitz.

moldakaiztu. (baldartasun): *ad.* Ikus.: Moldagaiztu. I: Moidcgaiztu.

modakatx. (baldartaasun): *frond.* Ikus.: Moldagatx. I: Moldakaitz.

moldaketa. (kid): *iz.* **Ikus.: Antoiaketa. Moldakizun, moldaera.** (muskulio): *iz.* Muskulioaz eratzea. j: Moldatze.

moldakizun. (kiri): *iz.* Ikus.: Antolaketa. j: Moldaketa.

moidakof. (biguntasun): izond. Ikus.: Molda-eŕex. (eskuantze): *frond.* **Eskuantzez ad dana. :** Moldatsu, moldeduu, moldekoŕ, moldetsu, moldczko.

moldakortasun. (biguntasun): *is.* Edakota izatearen bereiztasuna.

moldalari. (muskulio): *izond.* Ikus.: Moldatzaile. : Moldekari.

moldanga. (baldartasun): *frond.* Eskuantzerik ez donna,

moldartz. (ozkadura): *is.* Ikus.: Ozkadura. : Ese, turut-erdi.

moidaslra. (muskulio): *iz.* Ikus.: Muskulio. ^: Molda-aska.

moldatsu. (eskuantze): *izond.* ikus.: Moldakoŕ. I; Moldedun, moldekoŕ, moidelsu.

moldatu. (eskuantze): *ad.* **Eskuantzez** ari-izan. j: Moidau. (kiri): *ad.* Ikus.: An€olatu. I: Mold-arazi, moldau. (uzkaldura): II *ad.* **Uzkaldura** lortu. I: Moldau, moldetu.

moldatzaile. (muskulio): *izond.* **Muskulioetaz ad** dana. j: Moldekari, moldalari.

moldatze. (muskulio): *iz.* Ikus.: Moldaketa.

moldau. (eskuantze): *ad.* Ikus,; Moldatu. (kid): *ad.* Ikus.: Antolatu. (uzkaldura); *ad.* 1kus.: Moldatu. j: Moldetu.

moidaztatu. (kid): *ad.* Bats.: Antolatn. Moldazttt.

moldaztu. (kid): *ad.* Dais.: Antolatu. j; Moldaztatu.

molds. (cskuantze): iz. Ikus.: Eskuantze. |: Mayergo, morda, mulda, mulde. (gisa): *iz.* Ikus.: Gisa. j: Anizo, moldura, (aundiera): iz. Aundi izatearen bereiztasuua.

molde-atz. (ikutatz): *iz.* Ikus.: Ikuŕatz. J: Gorgalu.

molde-efex. (mentasun): *frond.* Ikus.: Eskurakoi. j: Otzan, moldeŕex.

molds-Ian. (musknilio): iz. Muskulioaz egindako lana.

molds-on. (tankers): *frond.* Itxura onekoa dana. j: Molde-un, mulde-un.

molds-no. (tankera): *frond.* Ikus.: Molds-on. j: Mulde-un.

molds- n!. (zaintza): ŕzond. Iknfatzak zaintzen dituena. (ikuŕatz): *frond.* Berbera.

moldcdun. (eskuantze): *frond.* tkus.: Moldakoŕ. i: Mnldatsu.

moldegabe. (baldartasun): *frond.* ikus.; Moldegaitz. J: Moldakaitz.

moldegabekeria. (baldartasun): *iz.* Ikus.: Baldartasun. f; Maldagaizkeria, moldegaizkeria.

moldegabeld. (baldartasun): *adond.* Eskuantzerik gabe ari-izatea.

moldegabetasun, (baldartasun): Eskuantzerik ez izatea.

meldegaitz, (baldartasun): izond. Ikus.: Moldagaitz. j: Moldakaitz, moldeneke, muldegaitz.

moldegatzkeria. (baldartasun): *iz.* Bats,: Moldagarzkeria. !: Moldegabckeria.

moldegaizki. (baldartasun): *adond.* Tkus.: Moldagaizki.

maldegaiztasuu. (baldartasuu): *iz.* Ikus,: Moldagaiztasun. j: Moldagaizkeria.

moldegaiztu. (baldartasun): *ad.* Ikus.: Moldagaiztu.I: Moldakaiztu.

moldegabx. (baldartasun): *frond.* Buis.: Moldagatx, j; Moldakatx.

moldekaitz. (baldattasun): *izond.* Ikus.: Moldakaitz, j; Moldegaitz, muldegaitz.

moldekari. (muskulio): *frond.* Ikus.: MaldatzaiĺeI; Moldalari,

moldekatu. (muskulio): *ad.* Moldadura egin. (uzgtme): *ad.* Berbera.

moldeko. (cite): *frond.* Zerbaiten sites duena.: Bars.: Moldetsuka.

moldekoŕ. (eskuantze): *ŕzond.* Ikus.: Moldakoŕ. j: Moldatsu, maldezko.

moldeneke. (baldattasun): *izond.* Ikus.: Moldagaitz. j: Moldegaitz.

moldeŕex. (mentasun): *frond.* Ikus Molde-eŕex. j: Otzan.

moldeŕextasun. (mentasun): *iz.* Bats.: Mentasun. j: Manukortasun.

moldetegi. (irarkola): *iz.* Ikus.: Irarkola. Moldiztcgi, moldategi.

moldetsu. (cskuantze): *frond.* tlats.: Moidatsu. Moldakoŕ, moldezko.

moldetsnki, (eskuantze): *adond.* Eskuantzez ari-izatea, Muldez.

moldetsuki. (eskuantze): *adond.* Moldetsuz ari-izatea.

moidetstrko. (eite): *ŕzond.* Zerbaiten eite txikia duena. j: ikus.: Moldeko.

moldetu. (uzkaldura): *ad.* Ikus.: Moldatu. j: Moldau.

moldez. (eskuantze): *adond.* Eats.: Moldetsuki.

moldezki. (gisa): adond. Era onaz ari-izatea. j: Moldezko.

moldezka. (eskuantzc): *frond.* Ikus.: Moldakoŕ. I: Moldckoŕ, moldetsu. (gisa): *adond.* Ikus.: Moldezki. (zuzen-lcge): *izond.* Zuzcn-legezkoa dana. (gisa): II *frond.* Gizazkoa dana. (irarkola): II *fr.* Traŕita dagoena. (uzgune): II *iz. llats.:* Moldadura. (muskulio): jj iz. Berbera,

maldeztatu. (muskulio): *ad.* Muskulioaz itxura eman.

moldeztu. (urtze): *ad.* Ikus.: Urtu.

molditz. (irarkola): *iz.* Muslculioz egindako itza.

mold zgin. (irarkola): *izond.* Iraŕitzen ari dana. Moldizkin. (eskt-langintzak): *ŕzond.* Berbera.

moldlzkin. (irarkola): *frond.* Ikus.: Moldizgin.

moldiztegi, (irarkola): La. Ikus.: Irarkola. j: Elaztegi, moldetegi.

moldura. (tankers): *iz.* Ems.: Tankers. Egindura. (gisa): *iz.* Ikus.: Gisa. Molds.

molduratu. (tankers): *ad.* Tankeraz ari-rzan.

moleta. (txori): *iz. Ikus.:* Karkaf. j: Moreta.

moli-Intxanŕ. (intxauŕondo); ŕa. Intxauŕ-mota bat.

molino. (koldartasun): *frond.* Erabez ari dana.

molko. (matsondo): *iz.* Matsen multzoa, beret) girtenen bidez zurtoin batean bildurik dagozenak. : Ikus.: Mastondaŕ, bunko, morda, morda, mulko.

mollcoldun. (matsondo): *frond.* Molkoak dauzkana.j: Molkatsu.

molkof. (nabarmentasun): *frond.* Nabarmentasunez ari dana.

molkotsu. (matsondo): *frond.* Ikus.: Molkoldun.

molkotu. (morlxokada): *ad.* Molkoz bete.

mole. (iraizkin): *Iz.* Ikus.: Iraizkin. I: Egozki.

molokalca. (iraizkin): *iz.* Moloaz emandako tanpa.

molokot. (zoŕ): iz. Zoŕak artzekoak baño anndiagoakizateagatik salerostean gelditzearen egipen eta ondorioa. I: Eŕun-egin, oben, tnokolot, kilimon-egin, kluk-egin, kok-egin, meko-egin, puŕut-egin, pufuteko, morkolot, uk-egin, zotz-emon, joazia. (Ian): iz. Lan bateko eragozketa. (intxauŕondo): II *ad.* Intxauŕ guztiak txokoan sartzea (joko bateau). I: Molot. (joko): !! *ad.* Bendits, berdin.

molofika. (landare): *iz.* Oŕi luze, kizkuŕ eta eloŕitsuak dauzkan landarea.

moloŕikari. (landare): *frond.* Moloŕikaen mota-talde.

motet. (joko): fz, Thus.: Molokot.

molso. (meta): iz. Ikus.: Meta. I: Molxo.

moltsa-arle, (lapuŕeta): *ŕzond.* Lapuŕ txikia.

moltsaketa. (itxitura): *iz.* Ikus.: Itxitura. I: Luban.

moltsatu. (b€rihilkapen): *ad.* Ikus.: Biribilkatu. j: Birilkatu, toroxatu.

moltse. (zamuka): *iz.* Xetutako zamuka, afikoan erabiltzen dan. (haste); fz, Gauza batzuen nastea. 1: Mordo, mordo-naste, tutu. (rnorlxokada): II *ft.* Ikus.: Balsa. I: Eili, moltzo, mordoska. (inguratze): II iz. lkus.: Iuguratze. laukipen, ratio. (aufontzi): II iz. Ikus.: Emakuntza. j: Menatura, molso, potxin, tortola.

moltso-lubaki. (inguratze): iz. Inguratze baterako egiten dan luebakia.

moltsokatu, (gudaritza): *ad.* Gizakiak balsaetan alkartu.

moltsotu. (igurtziketa): *ad.* Eskuetan zerbait msfuskatu. (meta): *ad.* Tkus.: Mclatu. I: Mokorkatu, moltxatu.

moltxaari. (seikoak): *iz.* Bats.: Kurkulrrxak. j: Moltxaŕi.

moltxakada. (meta): iz. Meta txikia. I: Moltxo, mordotxo, mordoxka.

moltxakaŕi. (ezuŕ): iz. Ikus.: Bolborita. J: Mailtxoŕ.

moltxatu. (meta): *ad.* Ikus.: Metatu. J: Moltsotu, moltzokatu.

moltxatzaile. (mota): *izond.* Metatzen duena,

mnitxo. (meta): is. Ikus.: Moltxokada. I: Mordotxo, (ardi): iz. Artaide txikia. 9: Moltxokada, mordoska.

moltxoka, (mortxokada): *adond.* Moitsoz ari-izatea.

moltxokada. (ardi): *iz.* Ikus.: Moltxo. Mordoska.

moltxokatu. (iortxokada): *ad.* Moitsoetan banatu. j: Titus.: Moltzokatu. (ataiketa): *ad.* Berbera.

multcaketa. (bakuntza): *is.* Gauza batzuk batatzea.

moltzatu. (bildura): *ad.* Gauza batzuk bildu. (meta): *ad.* Gauza batzuk metatu.

moltzo. (mortxokada): iz, ikus.: Moltso. J: Balsa, mordoska, truila, (meta); is. ikus.: Meta. I: Molxo, sarde, tumpijo. (birunda): J *iz.* Was.; **Binmda,** I; Bira,

moltzo-garatz. (saleroste): *iz.* Saltzeko garatza osoa.

moltzo-izen. (izen): *iz.* Batmen multzoaren izena.

moltzo-sare. (sare): *iz.* Inguratze-sarea. (aŕantza): *is.* Berbera.

moltzoan. (inguru): *udond.* Ikus.: inguru-minguru.

moltzokau. (meta): *ad.* IkUs.: Metatu. Moltxatu, mordoskatu, muŕukatu, mututu. (mortxokada): *ad.* Moitso txikietan banatu. J: Ikus.: Moltxokatu.

moltzoko. (mortxokada): *izond.* **Mortxokada** bateau besteengandik bereizten es dana.

moltzolu. (sapaldura): *ad,* Arnariak zapaldu.

main. (iandare): *is,* Tkus.; Berbera. J; **Milo.**

molulca. (oskoldun): *iz,* Jangaŕia dan oskoldun-mota bat.

molxo. (meta): *iz.* Ikus,, Meta, J; Moltzo, mordopilo.

mollco. (txorzabal): *is.* Basoiaŕen motoa,

molo. (pilots): *iz.* Pilota txiki-txikia. J: Txapa.

moma. (aŕain): *iz.* Ezkatak ez dauzkan aŕaña. j: Momaŕ,

momaf. (aŕain): *is.* Ikus.: Moms. J: Momaŕa.

momaŕa. (aŕain): iz. Afain-mota bat. j: This.: Momaŕ,

momo. (lo): L. lkrls.: Lo; auŕen itza. Momolo. (zoŕi): iz. Zin^{g} ta arkakusoak. Momu. (mama): II *iz. this.:* Zomoŕo. Mamao, momolo, momu.

momolo. (ergeltasun): *izond* Ergela dana. : Momolo-morko, momoŕo. (lo): iz. Ikus.: Lo; aui'en itza. J: Momo. (mama): II *is.* Ikus.: Zomoŕo. J; Momo.

momolo-morko. (ergeltasun): *Land.* Ikus.: Momolo. Moinoŕo.

momolokeria. (ergeltasun): *iz.* Ikus.: Ergeltasun. J: Memeiekaria, oskilkeri.

momoŕ, (gereziondo): *iz,* Txertatu gabe dagoen gereziondo.

momoŕo. (abere): *iz.* Txikia dan edozein aberea; askotan baltz eta nazkagaŕia dana. (ergeltasun): *ŕzond.* **Adimen** eta gailasunik eztuena. I: Ikus.: Momolo, J; Momolo-morko. (zomoŕo): JJ *iz.* Edozein **zomotoa.**

momoŕutn. (ergeltasun): *ad.* Lapels biurlu.

momotxoŕo, (katamalo): *is.* Ikus.: **Katamalo. j:** Kukumaŕo.

momoxo. (zomoŕo): iz.]kus.: **Kotxo. J: Mamoxo.**

momu. (zufi): ***iz.*** this.: Momo. (mamu): *is. Ikus.:* **Zomoŕo.** J: Mama. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Zomoŕo. f: Marmutz, mina.

mona. (txoskoŕ): *is.* **Laŕuan** sortzen dan pikuŕ txaŕa. (laŕu): *iz,* Berbera. J: Mikor oso txaŕak, zital-ikutu.

mondoi. (meta): *iz,* Bedaŕ-meta. J: Mondoil, mondoin, muntni.

mondoikatu. (meta): *ad.* Ikus.: Mondoindu.

moudoin. (orga): iz. Gurdiaren **iguna.** I: Ikus.: lgun. I: Mandolin.

mondoindu. (meta): *ad.* **Metaetan ipiñi.** J: **Mondoikatu.**

mondoiñatu. (meta): *ad.* **Bedaf-metak egin. (bciaŕ):** *ad.* Berbera.

mondongo. (estebete); .iz. Odolki aundia. I; Mondrongo. (zakartasun): *izond.* Zakaia dana. : Mondrongo.

mondrongo. (estebete): *iz.* Ikus.; Mondougo. (zakartasun): *izond.* Berbera.

mongoliño. (maskordun): *is,* Was.: Kaŕakela. Kaŕakila,

moni. (azkuŕi): is. Ikus.: Baŕuki. Baŕunbe.

monjoŕ. (jandei): *iz.* Etxe bet/ baten etxegaña ipintzen danean langileai ematen zayen oturuntza. j: Monjoŕada, montxoŕ, bonjoŕada.

monjoŕada. (jandei): *is.* Ikus.: Monjoŕ. J: Monteoŕ.

monjotatz. (totals): *iz.* Bum beltza dueen oŕatzak.

mono. (tontoŕ): *iz.* **Ikus.: Tontof.** j: Mendi-tini, mun.

monotipilari. (irarkola): *izond.* Irarkiak bat-banaka egiten dituen langayan lauegiten duena. (esku-langinizak): *izond.* Berbera.

montiatu. (maŕazki): *ad.* Midi baten lenengo matak egin.

MONTIO. iz. Lanketa edo egikune bat egiteko egitannua. Dets, egitasmo, langai, siŕibeŕu. II (alzorakuntza), (ariuŕe), (asiera), (asmakuntza), (bukaeraeza), (etxcgintza), (ezabelera), (gertuera), (ikusbide), (karkabupen), (margoerti), (maŕazki), (naŕiokera). (kiri): *iz.* Iks.: Antolaketa. Oide.

montoŕ. (edeŕ): *is.* Mendietan **eduf-ore aundiajaustearen egipena.**

monlerot. (laden); *iz.* **Ikus.; Txeŕen,** I: Meniiot.

moniiot. (txeŕeu); *iz, Ikus.:* Txeŕen, I: Monierot.

montxaŕatu. (iñausketa); *ad.* Zugat bati adaŕ'ak kendu.

montxoŕ, (azkura): *izond.* Gutxi azten dana, naiz abere naiz bclarki izan. (arbuyo): *izond.* Arbuyagaŕia dana, (jandei): II iz. Ikus.: Monjoi. Monjoŕada.

moñoño. (aurtzaro): *iz.* Polit eta atsegiña dan auŕa. (atsegintasun): *iz.* Berbera.

mootelu. (an!): *is.* **Eundegian erabiltzen diran** ari-tutuak.

mora. (margo): iz. Margo oztiña. J: Ikus.: Oztin.

morabe. (otseinketa): *is.* Ikus.: Moŕoe. **Mirabe.**

moraga. (sabel): *is.* ikus.: Esteak. **Ertze, sabelarte.** (egurki): *is.* Etxekn bizilai eusten dim zutikako **egurkia.**

moral!. (margo): *izond.* **Margo** ubela. J: Morantza, morats.

moraiska. (margo): *izond.* Oztinkara dana.

morakil. (morokil): *iz.* Ikus.: **Morokil,** Aya.

moraniza. (margo): *izond.* Ikus,: Mortal, J: Morats.

morapil. (korapilo): *iz.* Bats.: **Korapilo, Morapilo, poronpil.**

morapilo. (kmapito): *is.* ikus.: **Korapilo. I:** Morapil, troiñu.

morats. (enargo): *izand.* Ikus.: Morail. Morantza.

morda. (matsondo): *iz.* ikus.: Mato. I: Mastondaŕ, mordo.

mordindu. Our): *ad.* Euriakalik Ida bigundu. (euri): *ad.* Berbera.

(egoskiera): jj *ad.* Ura edo beste ubil bat egoski.

mordingaŕi. (sarkura): *frond.* Bete barnean ura sat dezakena.

mordo. (matsondo): *iz.* Ikus.: Molko. I: Mordo.. (naste): iz. ikus._ Moliso, 1: Mordo-naste. (batcrakuntza): *(iz.* Gizon-taldea.

mordo-antzeko. (matsondo): *frond.* Mordoaren antza duena. j: Mardo-aundi.

mordo-aundi. (matsondo): *frond.* Ikus.: Mordo-antzeko.

mordo-naste. (naste): *iz, Ikus.:* Moltso. Mardo. (naspil): *is.* Elms.: Naspil.

mordoan. (mortxokada): *adond.* Mortxokadaz ari-izatca.

mordodun. (matsondo): *izand.* Mordoak dauzkana.I: Mordotsu.

mordoil-mintzaire. (mintzocra): *iz.* Erki baton mintzoera bcrczia.

mordoildu. (naastura): *ad.* Ikus.: Naspilatu. : Nazpildu, zitnardikatu.

mordoildura. (mintzoera): *iz.* Ulertzen ez dan mintzoera.

mordoilatu. (naastura): *ad.* Naastura egin.

mordoilo. (naastura): *izond.* Nastuta dagoena. ikus.: Zapo-crdcra.]: Zapo-euzkera.

mordoilo-zale. (elizti): *izond.* Eliztiarcn aurkako oketak egiten dituena.

mordoiloka. (mast-ma): *adond.* Nastutzean ari-izatea.

mordoilokada. (clizti): *iz.* Eliztiaren aurka egindako okeŕa.

mordoilokatu. (naastura): *ad.* Minlzatzean itzak nastu. I: Mordoiloiu.

mordoilotu. (naastura): *ad.* Ikus.: Mordoilokatu.

mordoka. (matsondo): *adond.* Mordoak erabiltzen ari-izatca. (baterakunlza): *adond* Taldeka ari-izatea.

mordokatu. (matsando): *ad.* Mordoetan edo atondu. I: Mordotu.

mordoketa. (uzta): *iz.* Malseu uzta.

mordopilo. (meta): *is. ikus.: Meta.* j: Molxo, nmjuri.

mordoska. (mortxokada): *ft.* Ikus.: Moltsa. I: Moitzo. (ardi): *iz.* Ikus.: Moltxo. j: Moltxokada.

mordoskada. (baterakuntza): *iz.* Talde, gizonketa.

mordoskatze. (meta): *ad.* Thus.: Metatu. Moltzokatu, mordotu, mukulukatu.

mordoskatzaile. (meta): *izond.* Metatzen ari dana.

mordoskatze. (bildura): *iz.* Ikus.: Bildura. j: Bilkuntza, mordoixo,

mordotsu. (matsondo): *izand.* Ikus.: Mordodun.

mordotu. (meta): *ad.* Ikus.: Metatu. j: Mordoskatu. (matsondo): *ad.* Ikus.: Mordokatu.

mordotxo. (meta): *iz.* Ikus.: Moltxakada. ^: Moltxo, mordoxka. (baterakuntza): *is.* Ikus.: Bildura, I : Mordoskaize, mordoxka.

mordoxka, (meta): *is.* Ikus.: Moltxakada. j: Mordotxo.

mordoxko. (baterakuntza): *iz.* Ius.: Bildura. I: Mordotxo.

more. (margo): izand. TJbela dana. Ikus.: Ubel.

more-antzeko. (margo): *izand.* Libelant' antzekoa dana. j: More-antza.

moredina. (landare); iz, Lilikaria dan landarea; bare loreak edeŕak dira, usaintsn, zuri, oztin, laŕosakara, or-dram.

moredura. (margo): *iz.* Ubel margoa.

moregoŕi. (margo): *izoud.* Ubelkara dana.

moreil. (mango): *izoud.* Zertxobait ubela dana. Moreilun, morexka.

moreilun. (margo): *izond.* Titus.: Moreii. Morexka.

morena. (aŕain): iz, Itxasoko aingira-mats bat.

moretu. (txori): iz. Tkas,: Karkat. 1: Molcta.

moretasun. (margo): *is.* libel margoaren bereiztasuna.

moretu. (tiudu): *ad.* Ubeiez tindu. : Morcztatu, moreztu.

morexka. (margo): *Lwow.* Ikus.: Moreil. I: Morcilun.

moreztatu. (tiudu): *ad.* Ikus,: Moretti. I: Moreztu.

moreztu. (florin): *ad.* Ikus,: Moretti. I: Moreztatu.

morgan-ezkontza. (ezkontza): iz. Bete gabe dagoen legezko ezkontza.

morgil. (txoskoŕ): *iz.* Laŕrran sortzen dan txoskoŕa. : Ikus.: Txoskoŕ. I: Gurgulo, moŕoko, okulu. (lore): *iz.* Lorea€en pinpiriira. Morgoi, morgota. (naastura): (ŕz. ikus.: Naastura.1: Nastapil.

morgoi. (lore): *iz.* Ikus.: Morgil, I: Morgota.

morgonau. (matsondo): *ad.* Matsondoaren muskil-zati bat lurpean sartu, efoak sot dakizkiou.: Ikus.: Mafia.

morgota. (lore): *is.* Ikus.: Morgil. Mongol.

morka. (mats): *iz. Ikus.:* Bunko. 1: Molko, mastondaŕ, morko.

morka-loi. (basa): iz. Uraskan egiten dun basa. (uraska): *iz.* Berbera,

morkaitz. (aŕi): *iz.* lkus.: Adz. : Atx, murkaitz.

morkalalz. (gaztañondo): *iz.* Ziak oso latzak dauzkan gaztaña.

morkatu. (bildura): *ad.* Bildu, alkartu. . (mortxokada): *ad* Erleak cdo baste zomoŕoak multzo estuan jaŕi.

morko-egin. (az€arna): *ad.* Aztarna okertu. : Morko-egin, morko-emon.

morkil. (baldartasun): izand. Baldaŕa dana. (antoxin): *is.* Apurtuta dagoen antoxida. Must-ton): (iz. Berbera. (naspil): **(is.** Arlen naspila. 1: Morkilo. (ari): II *iz.* Berbera.

morkile-moro. (gogaldieza): *odour!.* Gogaldlezaz ari-izatea.

morlrilo. (naspil): **is.** Ikus.: Morkil.

marker, (toretegi): iz, Loreak landatzeko buztin-ontzia. j: Askailo. (ontzi): *is.* Ontzi kaskaŕoa, ertz-puskatua. (notin): II *is.* Nodn zakaŕa. (sayeskuntza): *iz.* Loŕatza galtzea. (maltzurtasun): *(is.* Amaŕukeria. (mats): (j iz. Molko. Bunko, morka, mulko. // Morko-egin mar[8]o egiu. (antoxin): II *is.* Apurtuta dagoen antoxin zanpaila. (austura): **(iz.** Berbera. (biurdura): j iz. Ikus.: Biurdura. (zakartasun): *iz.* Zakaŕa dan notiña.

morko emon. (aztama): *ad.* Ikus.: Morke-egin. 1: Morko-egin. (airs): *ad.* Berbera.

morko-egin. (aztama): *ad.* lkus.: Morke-egin. : Morko-emon. (eiza): *ad.* Berbera. Erbi batek morko-egin.

morko-puska. (loretegi): *iz.* Morko baten puska.

morkoe. (sabel): iz. Abere batzuen este lodia.

morkoito. (joko): *is.* Molokot-egitea.

morkoitz. (let): *iz.* Lerkarien kosnoa.

morkoitz-ondo. (leŕ): iz. Lerkaria dan zugatza.

morkokada. (tanpa): *iz.* Morkoaz emandako tanpa.

morkokeria. (gogo-landueza): *is.* Eras.: Gogo-landueza. Zarpailei.

morkol, (zugatz): iz. Abaŕak ateratzen diran zugatzeko erdiko tokia. I: Aldoŕ, adapo. (eguŕ): *is.* Ezpal legato.. (arto): II *iz. Iks.:* Artaburu. I: Arta-mokol, mukutz.

morkol-gurintxo. (gumin): *iz.* Muinpeko auŕean dagoen guruiña,

morkol-sorta. (arto): iz. Artaburuen zintzila.

morkola. (gaztañondo): *iz.* Ikus.: Kirikiño. j: Morkots, mukutz, murkuts.

moi lrolot. (zoŕ): *iz. Tkus.:* Molokot. Mokolot, joazia.

morkona. (zakartasun): L. Emakume zikin eta zakaŕa.

morlrondu. (zikintasun): *ad.* Zikinkerian jausi.

morkotegl. (metal): *iz.* Tresnak dagozen tokia.

morkots. (gaztañondo): *iz.* Ikus.: Kirildilo. I: Mandots, morkola, murkuts, inutxrrŕ, kirikio, sokal, gaztafia-lokotz, gaztainkailoa, arbots, zokal, katakoskol.

morkotu. (auslura): *ad.* Morino bat apurtu.

morkotx. (joko): lz, ikus.: Morkoilo.

morkoxta. (mats): *iz.* Molko txikia. j: Morkosta.

morlantx. (ardi): *iz.* Enda nastutakoa dan saris.

morlokot. (zoŕ): L. ikus.: Molokot. Mokolot.

mormo. (ligarda): iz. Ikus.: Gornu. Gormu. (erilasun): *iz,* Berbera.

mormondat. (siñis-auste): *frond.* Goi-Amerika'n dagoen uzkurtza-alderdian ari dana.

mormorlo. (soñu): *iz,* Be mintzatzean egiten dan otsa. j: Mormorixeta, monnoxieta.

mormorixeta. (soñu): *iz.* Ikus.: Momrorio. Mormoxieta.

mormoxieta. (soñu): iz. Ikus.: Mormorio. j: Mormorixeta.

moro. (babespide): iz. Bras.: Babespide. Jaure-babes.

moroaga. (zutaŕi): iz. Atari baton erdiko zntatia.

morobelaŕ. (bald): L. Lusagataren antzekoa dan landarea, edentsua dana; aloŕ eta baratzetan agertzen da bore lone zuriaz.

morodun. (babespide): *Land.* Moroz babestula dagoena.

moroe. (aŕain): *is.* Aŕain-mota bat.

MOROKIL, *iz.* Edozein ores, oso biguu eta ia ubila dana. j: Uraz eta gatzaz egositako iriñaz adelatutako jakia, gem esuez, **eztiz** edo beste abazuziz ontzen dana. j: Drungulu, dungulu, artai, artasiku, alto-ai, artoe, aya, kurutxa, morakil, amigon, zifrain, zuku-beratx. ii (anto), (irin), (ore), (ole), (sukalde), (zuku).

morokil-ogi. (morokil): *iz,* Zal ta iriñaz egindako morokila.

morokiltxo. (morokil): *iz.* Aindo gutxiko morokiloa.

morokilo. (morokil): *iz.* Morokil itzaren aldaketa. (korapilo): *iz.* Iks.: Karapiio. Marapilo, moropil.

morokote. (ogi): *iz.* Igaratze'an jaten dau ogia. j: Moŕodo, moŕokotaya, moŕokote.

moropil. (korapilo): iz. Ikus.: Korapilo. I: Morokilo.

enoropildu. (korapilo): *ad.* **Korapiloaz** lotu.

morosko. (margo): *frond.* Belizarana dana. j: Moroxko.

moroskotu. (mango): *ad.* Gustiz beltzarana jaŕi.

morotu. (babespide): *ad.* Moroz babestu.

mofaile. (ao-ugal): *iz.* Abere batzuei rnustuŕeanjartzen zayen mutuŕekoa.j: Moŕale.

morale. (solo): *iz.* Bizkatean eramaten dan zoŕoa. (ao-ugal): iz. Ikus.: Moŕaile.

mama. (aots): *is.* Ikus.: Mato. f: Maŕuma.

moŕeztu. (aots): *ad.* Oto-egin.

moŕlo. (ukondatze): iz. Matsondoari baluta dagoen ayenaren zatia, efotu ta landare beŕia soŕ dcdin, luf azpian sartzen dana. j: Beste landarcen aldaska. j: Laidaka, morgonau, mufio. (matsondo): *iz.* Berbera.

maŕion. (landare): *is.* Boŕaikaria dan landarea, jangaŕia dana; bane lorea izerdigaŕia bezela erabiltzen da. I: Moŕoin, muŕion, muŕiun, muŕuin, poŕain.

mofitz. (amustasun): *izond.* Amustuta dagoena.

mofiztu. (gabetze): *ad.* Zcrbaiteaz gabetu.

main, (zurtoin): *iz,* Ikus.: Muskil. Maskila. (landare-erizti): *iz.* Arbi ta azaen eritasuna.

moŕoatza. (otseinketa): *iz.* Otsein-multzoa. I: Moŕoi-talde.

moŕode. (txeŕen): *iz.* Send! bateko txefeua,

mofodo. (ogi): *iz.* Ikus.: Morokote, Maŕokotaya, motokote.

mottle. (otseinkela): *iz.* Otsenia dana. lkus.: Ogipeko, : Maiñada, maiñata, maliada, miskandi, mirabe, mamba, nerabe, ogiko, ogitako, otscin, mofoi, sei, motil. (gaztezaro): *iz.* Oso gaztea dan mutila, I: Moŕoi, moŕoin.

mofoi. (otseinketa): iz. Ikus.: Motor. j: Otsein, moŕoin, nerabe, otsegifi, sei. (gaztezaro): *iz.* Berbera. (aurtzaro): jj *iz.* Amabost urte aateko aura.

moŕol-aldi. (otseinketa): *iz.* **Otseinketan** ari-izandako aldia.

mofoi-antzzera. (otseinketa): *adond.* Moŕoya bezela ari-izatea. j: Moŕoi-gisa.

mofol-belduf. (erabc): *iz.* Mirabe-erabea,

mofoi-bide. (otseinketa): iz. Ikus.: Moŕoiketa. j: Moŕoikuntza.

mofoi-blotz. (biotzondo): *iz.* Mirabe-gogoa.

mofoi-gels. (bizitcgi): iz. Sendiareu gels.

mofoi-gisa. (otsoinketa): *adond.* Ikus.: Motoi-antzera.

moŕoi-iritzi. (autakuntza): iz. Moŕoi-gisaz ematen dan autarkia.

mofoi-jantzi. (janztura): iz, Moŕoyen soñekoa.

mofoi-1uŕ, (Mr): *iz,* Mot'oyari emandako luta, bare onurako landu dezan.

mofoi-mai. (azkuŕi): *iz,* Aundikien etxeetan moŕoyentzakojangua.

mofoi-nagusi. (banakun£za): Banatzen duen moŕoya.

mofoi-nausigo. (banakuntza): *iz.* ikus,: **Banakuntza. j:** Banakunde.

moŕoi-sari. (lanancn-bizia): *iz.* Moŕoyak bere lanagatik artzen duena.

mofoi-talde. (otsoinketa): iz. Ikus.: Mofoatza.

mofoi-zaldi. (sai-abere): *iz.* Moŕoyaren zaldia.

MOŔOIKERL *iz.* Beste baton naimenari atxikipen itsua ta menperapen purtzila, izatea. j: Ao-zutikeria, jopuz, jopukeria. II (apaikuntza), (apaltasun), (atxikidura), (bekotasun), (erbaltasun), (esangipen), (labego), (koldartasun), (laguntasun), (legunkeri), (linburdika), (menpetasun), (usarte), (zatarkeri). (menpekotasun): iz. Yopukeriz ari-izatea.

moŕoiketa. (otscinketa): *iz.* Moŕoyen lama. j: Ikus.: Motni-bide. Moŕoikuntza.

mofoikide. (otseinketa): is. Moŕoyaren laguua.

mofoikintza. (otseinketa): iz. Moŕoyaren egipena.

moŕoikuntza. (otseinketa): *iz.* Iln€s.: Moŕoi-bide. I: Moŕoiketa.

moŕoil-zilo. (erste): *iz.* Motoiloa sartzen dan zuloa. (burin): *iz.* Berbera.

mofoildu. (erste): *ad.* Moŕoiloz itxita ipiñi.

moŕoilpe. (giltzape): *iz.* Ikus.: Giltzape. ^: Espetxe, moŕoilope.

moŕon (burni): *iz. Ikus.:* Beŕolo. Motoilo, moŕala, moŕol, muŕoil. (erste): *is.* Berbera.

mofoilata. (erste): *ad.* Atea moŕoiloz itxl.

mofoilo. (crate): *iz.* Ikus.: Beŕolo. I: Moŕoil, muŕilu, pintroil, pintzail, saris, safaila, seŕapo, txiori, zeŕagailu, zoŕoilu. (odei): iz, Odei-lodiak. (zati): *ŕz.* Apurtutako antoxin baten zati bakoitza.

mofoilalcada. (crate): *is.* Moŕoiloa gogot eta zakarkijartzea.

moŕoilope. (giltzape): **iz.** Ikus.: Giltzape. ^: Espetxe, moŕoilpe.

moŕoilopetu. (giltzape): *ad.* Espetxean sartu.

moŕoimai-zat. (zaintza): *izond.* Moŕoi-maya atontzen duena. (azkuŕi): *izond.* Berbera.

mofoin. (gaztezaro): *iz.* Ikus.: Moŕoe. I: Moŕoi. (landare): *iz.* ikus.: Motion. Muŕion, muŕuin, muŕun, paŕain. (gizakume): iz. Ikus.: Gizakume. I: Gizaki.

mofoin-adin. (gaztezaro): *is.* Gaztezaroaren adiña.

mofoin-zitu.(gaztezaro): *iz.* Moŕoin izatea.

moŕotndegi. (bizitegi): *iz.* Adiñekoentzat jaŕita dagoen iraspena. (garerdi): *is.* Berbera.

mofoindu. (garerdi): *ad.* Adiñekoa izatera eldu.

mofointasnn. (gaztezaro): *iz.* Moŕoiña izatearen beretztasuna.

motointza, (otseinketa): *iz.* Otsein bezela ari-izatea.

mofoitasun. (otseinketa): *iz.* Moŕni izatearen bcreiztasuna. : Moton, moŕontza.

mofoitu. (otseinketa): *ad.* Motoyaren lana ogle.

mofooitxo. (otseinketa): *iz.* Gaztea dan moŕoya. i: Moŕoixko.

mofoixko. (gaztezaro): *iz.* Ikus.: Mofoitxo. J: Moŕoizko.

moŕoiz. (erdialdi): *izond.* Zazpikia dana. (jayotza): *izond.* Berbera.

moŕotzko. (gaztezaro): *iz.* Oso gaztea dan maŕoiña. j: Moŕoixko.

moŕokaldi. Casale): iz. Aldarte txaŕeko aidia.

mofoka. (txoskoŕ): iz. ikus.: Txoskoŕ. Anditsu, morgil, okuiu. (azao): *iz.* Lasto-azaoa. (lasto):) *is.* Berbera. (mukerkeri): Ef *izond.* Mukeŕa dana. (anpadura): (ŕz. Tanpaz buruan egiten dan anpadura.

moŕukodun. (mukerkeri): *ŕzond.* Mukerkeriz ari dana.

moŕokokeria. (nabarmentasun): *iz.* Egipen zakafa.

moŕokoki, (nabarmentasun): *adond.* Zakarkeriz ari-iza£tea.

mofokotasun. (nabarmentasnn): *is.* Ayuŕt zakafa.

mofokotaya. (ogi): *is.* Ikus.: Morokote.: Moŕoko, moŕokote.

moŕokote. (ogi): *iz.* ikus.: Morokote. Matadi), moŕokotaya.

moiokotu. (mukerkeri): *ad.* Ayun txaŕekoa egin edo biurtu.

moron. (zurtoin): iz. Ikus.: Muski. Maskila. (otseinketa): *is.* Ikus.: Moioitasun. {: Mofontza.

moŕondu. (zurtoin): *ad.* Mnskilak stars.

moŕongo. (afantza): *iz.* Amu bat bakaŕik daraman apailna.

moŕontza. (otseinketa): *is.* Ikus.: Moŕoi£asun. : Moron.

muftis. (aots): *iz.* lkus.: Mama. I: Aŕanba.

moŕoskada. (asaŕe): *iz.* Ikus.: Aŕamuskada. I: Naŕaska, muŕuskada.

moŕosko. (gaztezaro): *izond* Ikus.: Moŕoyun. Moroskote. **I: Ikus.:** Moŕoxko. I: Maŕozkote.

mofoskote. (gaztezaro): *izond.* Ikus.: Moŕoyun. I: Moŕosko, moŕozkole.

moŕostu. (gabctze): *ad.* ikus.: Mufiztu. Mufitu.

moŕotu. (landare-erizti): *ad.* Arbia beroaz eritu.

mofox. (ebaketa): *izond.* Zerbait geyegi ebakita dagoena.

mofoxko. (gaztezaro): *izond.* Aid sendoa. j: Ikus.: Moŕosko.

mofoxta. (mats): is. Mats-molkoa.

moŕoxtu. (ebaketa): *ad.* Ikus.: Ebagi. I: Ebaki, ebakin, moŕozkatu.

moŕoynu, (gaztezaro): *izond.* Gazte aundia. Mofosko, 'normlc:A .

moŕozknte, (gaztezaro): *izond.* Ikus.: Moŕoskote. I: Moŕosko.

mofozie. (alapide): *izond.* Alapidea jaten ari dana.

moŕozietu. (alapide): *ad.* Ots egiten alapidea jan. (Kau): *ad.* Berbera.

moŕu. (ogi): is. Ogi oso txikia.

moŕun. (otseinketa): iz. Moŕae £xikia.

mortailu. (motrailu): *iz.* Ikus.: **Motrailu.** ^: Mortairu, morteiru, sapaŕi.

mortairu. (motrailu): *iz.* Ikus.: Motrailu. ^: Mortailu, morteiru, pialu.

morteiru. (motrailu): *is.* Ikus.: Motrailu. I: Mortailu, mortainu.

mortix. (kuŕika): ŕz. Ikus.: **Kuŕ'dca.** I: Ikuski.

mortu. (efi-uŕitze): *is.* Ikus.: Eremu. I: Lekaro.

mortu-itzain. (at): iz. Itxain-mota bat. I: Ikus.: Itxain.

mortu-sai. (egazti): *iz.* Ikns.: Egalpet. Saye.

mortu-zamari. (ausnarlari): iz. Ikus.: Konkor+dun. I: Zalkoŕ.

mortuaf. (bakartasun): *izond.* Ikus.: Mortuliaŕ. I: Mortuzale.

mortukara. (igoera): *izond.* Bertaraño eltzea eziña dana.

mortuliaf. (bakartasun): *ŕzond.* Bakaŕik edo ari dana. Mortuaŕ, mortuzale.

3nortu ru. (landueza): iz. Landu gabe dagoen luŕa.

mortuzale. (bakartasun): *izond.* Ikus.: Mortuaŕ.: Mortuliaŕ.

mortxada. (mortxokada): *iz.* Ikus.: Mortxokada. I: Aldara, mortxaka, multxo.

mortxaka. (mortxokada): *is.* llama.: Mortxokada. I: Aldara, motixada.

mortxakan. (mats): *adond.* Molkoetan ari-izatea.

mortxakatu. (meta): *ad.* Ikus.: Metatu. Mokorkatu.

mortxandu. (joko): *ad.* Joko batean norbait txindirik gabe utzi. I: Moskildu.

mortxil. (ipurakintza): *iz.* Ikus.: Buluntsa. j: Purpileta, purpuxeta.

mortxo. (baterakuntza): *iz.* Gizonen multzoa.

MORTXOKADA. *is.* Beste gauza batekin batuta dagoena edo gauza baten albokoa. : Beste mota bateko gauzarekin anstutakoa. : Gauza berdin edo ezberdin batmen piloa. I: Aldara, mortxada, mortxaka, tnultxo, multzo, multzu, pil, pupil, puŕustada, saldo, samalda. // (antolaketa), (bakuntza), (ba£asuu), (batcrakuntza), (batuketa), (bilduma), (bildura), (gordaidu), (meta), (naste), (orokardura), (osotasun), (ugaritasun).

mosafe. (arbel): *iz.* ikus.: Arbel. I: Mosaŕe-sit.

mosafe-ati. (arbel): *iz.* lkus.: **Arbel. 1:** Mosaŕe, trafa.

mosafi. (joko): *iz.* Neskatdak joko batean erabiltzen dituzten atitxoak.

mosgari. (gari): iz. Gaunt txiki ta garan biguna dauzkan garia.

moskada. (intxauŕondo): *is.* Oso gogoŕa dan intxaufa. Moskat-intxaet.

moskadariak. (intxauŕondo): Moskadak ematen dituzten Tndia'ko zugatzak.

moskadatu. (atson): *ad.* ikus.: Ats-ondu. tiŕiudatu, uŕundatu.

moskan. (intxauŕondo): *iz.* Intxaufaren lekoreko koskol orlegia. !: Moskara. (orban): *iz.* Intxauŕaren lekoreko koskolak atzetan uzten duen orbaaa.

moskara. (intxauŕondo): *is.* Ikus.: Moskan.

moskat-intxauŕ. (intxautondo): ŕe. Ikus.: Moskada.

moskat-udare. (madariondo): *is,* Guztiz biribila dan madaria.

moskatel. (mats): *iz.* Mats-mote bat, garaua biribiĺa duena.

moskatxa. (belaŕ): *is. Ikus.:* Boskoite. I: Boskotx, bortusai.

moskan. (orban): *iz.* Ikus.: Orban, I: Notadura.

moskildi. (base): iz. Oso zabala ez dan basoa, bath landare usuak dauzkana.

moskildu. (joko): *ad.* Ikus.: Mortxandu.

mosko. (arpegi): *iz.* Ikus.: Moko.

moskoiio. (txikiera): *(sand.* Txiki ta todia dana. (egazti): *iz.* Ikus.: Motzoiio.

moskoka. (tanpa): *adond.* Mokoaz taupaka ari-izatea. (eztabaida): Zarataz egindako eztabaida.

moskokari. (etiketa): *izond* Etiketan ari dana. (eztabaida): *(sand,* Eztabaidan ari dana.

moskof. (oskol): iz. Ikus.: Oslcol, I: Koskol. (oŕi): *is.* Arteen oŕi legoŕa. (orban): *iz.* lntxauŕaren lekoreko azalak atzetan uzten duen orbaaa. I: Moskoron. I: ikus.: Lingarda, mum.

moskol-auskailu. (oskol): iz. Ler-aziak austeko tresna. I: Moskol-austeko. (lanabesa): *iz.* Berbera.

moskol-ausle. (oskol): *izond.* Leeŕ-aziak austen dituena.

moskol-ausleku. (oskol): *iz.* Leŕ--aziak austeko tokia.

moskol-austeko. (oskol): *iz,* Ikus.: Moskol-auskailu. (lanabesa): *iz.* Berbera.

moskolo. (zikintasun): *iz.* Pertzak eta beste arazuak izaten duten zikinkeri beltza.

moskorkeria. (mozkorkeri): iz. ikus.: Mozkorkeri. j: Mekodo, moskoŕera.

moskoron. (urban): ***iz.*** Ikus.: Lingarda. Marn.

moskot. (enboŕ): *iz.* Zugatzaren enbofa. (zugatz): *iz.* Zugatzen gaitxa. (mozkorkeri): *izond.* Mozkortia dana. Moskof-zale, muskuŕ. (eguŕ): II *iz.* Sutara botatzeko egufaren enboŕa.

moskof--aldi. (mozkorkeri): Mozkorkeriak irauten duen aldia,

moskof-arazle. (mozkorkeri): *izond.* Mozkortu-eragiten duena. Moskortzeko.

moskofera. (mozkorkeri): *is.* Ikus.: Mozkorkeri. I: Moskorkeria.

moskof-mintco. (mozkorkeri): iz. Mozkortien aotsa. (ants): *iz.* Berbera.

moskofondo. (mozkorkeri): *iz.* Mozkorkeriaren ondorioa.

moskof-salda. (salda): is. Gun gutxi daukan salda.

moskof-zale. (mozkorkeri): *izond.* Ikus.: Moskorti. : Moskoŕ.

moskof-zalekeria. (mozkorkeri): *is.* Muskets aŕapatzeko zalekeria.

moskof-zorakeria. (zorotasun): *iz.* Moskorkeriak sot-erazten duen zorotasuna. (mozkorkeri): *iz,* Berbera.

moskorti. (mozkorkeri): *izand.* Mozkorkeria aŕapatu duena. [: Moskoŕ, ordi-zuŕi, ordi, ordibum, ordi-lapa.

moskortu. (mozkorkeri): *ad.* Mozkorkeria atapatu. I: Katutu.

moskortzeka. (mozkorkeri): *izond.* Ikus.: Moskoŕ-arazle.

moskota. **(thiu):** *ŕz.* Izurdea baño aundiagoa dan afaiña. I: Moxkote.

moso. (egazti): *is.* Iztingoŕ txikia. I: Ems.: Oilagof.

mosolo. (egazti): iz. Gauean dabilen egazti aŕapakaria; arpegi biribil, moko mots eta makoduna ta begi aundi ta distiratsuak dauzkana. I: Ontz, ontza, ontzuri, sorgin-xori, ants, txiŕista.

mospel. (itzal): iz. Itzaltsua dan tokia. Muspel. (anpadura): *iz.* Oinetako azkordiña. : Ikus.: Azgordin. I: Muspel.

mosta. (ardi): *iz.* Eun edo beŕeun ardi dauzkan artaldea.

mostadun. (ardi): *izand.* Mosta baten jabea dana. : Mostari, motxinodun.

mostare. (naspil): iz. ikus.: Naspil, Nasmas.

mostari. (ardi): *izond* Ikus.: Mostadun. I: Motsinodun.

mostaxko. (ardi): *iz.* Artalde lxikia.

mostratxa, (atiko): iz. ikus.: Bustikoi. Tpitx, ipitz. (sendagaikintza): *iz.* Ziapezko txaplata.

mosu. (arpegi): *iz.* Boas.: Arpegi. I: Begitarte, musu. (ezpain): is. Ikus,: Ezpain, Ezpan, mosu. (moteitasun): II *Land.* Moteltasunez mintzatzen dana. (muse): Arpegian emandako apa.

mosu-belariak. (arpegi): iz. Arpegiko azprgiak.

mosu-gitafa. (eresgaiu): *iz.* England'eko turuta. j: Mosu--musika, mosu-musikari,

mosu-merke. (mun): *(sand.* Mun ematen ari dana.

mosu-musika. (cresgaĒu): *Iz.* Ikus.: Mosu-gitaŕa. : Mosu-musikari,

mosu-musikari. (eresgalu): iz. ikus.: Mosu-gitata. Mosu-musika.

mosuak egin. (ayern): *ad.* Ayeru egin. I: Muxinka egin.

mosuetako. (tanpa): *iz.* Ems.: Belaŕiondoko. I: Belaŕondoko, mosuko, mutuŕeko.

mosugef. (igeriketa): *ad.* Ur pean igeri. (murgittze): *ad.* ikus.: Murgildu. Kapen-egin.

mosuka. (mun): *adond.* Munak ematen ari-izatea.

mosukari. (mun): *izond.* Munak ematen dituena.

mosukatze. (mun): *iz.* Munak asko cmatea.

mosuko. (tanpa): *iz.* Ikus.: Belationdoko. I: Mosuctako.

mosul-ean. (oyal): iz. Oyal mee ta ez estu.

mosutzaf. (czpain): *is.* Ezpain lodia.

mosuxarko. (katamalo): iz. ikus.: Katamalo. Karamaŕo.

mota. (mueta): iz. izakera bat edo batzuk berberak izateagatik, taldc bateau. sartuta bezela hegira ditezken gauzaen sala. j: Andana, endaki, erai, melga, mueta, muta, iraizki. (maids): *iz.* Ereindako soloen inguntan **belafez** estalita egoten dan'purua. (lore): II ***iz.*** Pipila. I: Lore-pipila. (sendi): ;j Leifiva. (di): jj *iz. Ikus.:* Ends.

mota-banatu. (meta): *ad.* Ikus.: Mueŕatu. I: Kidakatu, motaka eman, motakatu.

mota-bero. (hero): *iz.* Gorputz batek, anci-aztaki baterako, heron mail bat igoteko beat dueua.

mota-izen. (izen): *is.* ikus.: Beitura. Deitzione.

mota-naasi. (eft): *iz.* Nastutako enda.

mota-sail. (mueta): *iz.* Bestelakoa dam.

motabedaf. (belaf): iz, Askarkaria dan belafa, urdailerako erabilita izan dana.

motagaŕi. (roueta): *IZ.* Muetatu dezakena.

motail. (eli): iz. Enda txaŕa.

motaiska. (barazki): *ft.* Barazkien kukulua.

motaka eman. (mueta): *ad.* Ikus.: Muetatu. j: Mola-banatu, motakatu.

motakatu. (mueta): *ad.* Ikus,: Mota-banatu. I: Motaka eman.

mutate. (zurtoin): *ad,* Landareak mnskilez bete. J: Motetu.

motatuz. (mueta): *adond.* Motaz ipintzen ari-izatea.

motatze, (zurtoin): *iz.* Muskilak ateratzearen egipena. (macta): iz. Motaz jartzearen ogipcna.

motaz. (mueta): *adond.* Muetatzen ari-izatea.

mote. (lore): iz. Lorearen pipit)). (zurtoin): *iz.* Zugatzen muskila.

moteatu. (zurtoin): *ad.* Altxumatu, erne.

motel. (satin): *izond.* Soñu lxikia ateratzen duena. (gezatasun): *iz.* Janari gcza. (cdari-bizi): Jj *iz.* Indaf gutx) daukan edari-bizia. (moteltasun): il *izond.* Moteltasunez ari dana. Mutel, tartaila, tartailo, total, ukodun. (gaztezaro): $_{J}$ *iz.* ikus.: Mutil. J: Mitil, txai.

motel-aldi. (aaltasun): *iz.* Kamen eta indaŕak galtzca.

motel-arazle. (baldartasun): *izond.* Baldartasuna egiten duena. I: Ikus.: Motelgaŕi.

mateldu. (soda): *ad.* Soñua itzali. (moteltasun): *ad.* Kiskun-kaskan mintzatu; itz-totelez itzegin. (mutidura): $_{JJ}$ *ad.* Atzak mutiduraz geratu.

matcldurn. (motcltasun): *iz.* Otz, belduŕ edo sumiñagatik uncaldi bateau toteitasunez mintzatzea. J: Toteltasun.

motclduz. (moteltasun): *adond.* Toteltasunez ari-izatea.

motclgailu. (eresgalu): *iz.* Eresgalu baten sauna matcltzen duen tresna j: Motelgaŕi.

motelgañ. (baldartasun): *izond.* Baldartasuna egin dezakena. j: Ikus.: MoteTarazle. (oresgatu): *iz.* Ikus.: Moteigailu.

motclka. (ants): *adond.* Oitarazka aotsa baño zoŕotzagoa danaz, atz-bidearen goiko ariak dardaŕaraztcau egiten danaz ari-izatea.

motelkari. (baldartasun): *iz,* Baldaŕa dan egipena.

motelkeria. (gelberatasun): *iz.* Ikus.: Gelberatasun. J: Melgeratasun.

motelki. (gelberatasun): *adond.* Gelberatasunez ari-izatea.

MOTELTASUN. *iz,* Mintzabidea peitzea. j: Motels danaren tasuna. J: Moteldura, toteitasun, uko. /! (araugabe).

motelto. (aultasan): *adond.* Aultasunez ari-izatea.

moteltze. (ordainpide): *iz.* Ondoreko bat, beste zio batengatik ordaintzca.

motetu. (zurtoin): *ad.* Ikus,: Motatu.

motil, (otseinketa): iz. Moŕoe dana. Ikus.: Moŕoe.

moto. (txifita): iz. Begi bat daraman txiŕita. J: Motoi. (ileondo): iz, Ikus.: Motots. J: lIe-xingola, tuntuŕuntun. (lums): ^^ iz. Egazti batzuek bureau dauzkatcn lumak. : Motots, mototx, mola, mob], punpoilo, purpuila, tutu!, Mora, txoildoŕ. (txapilo): II iz. Auŕ txapilo. (zapi): $_{II}$ iz, Zoronga estaltzeko zapia. (ule): jj *iz.* Uleaz egiten dan latura. : Mota, moto, mototx, motx, muiño.

motodun. (iuma): *izond.* Bureau lumak dauzkan egaztia.

motogintza. (zapi): *iz.* Bunko zapiak dagizkien langintza. (langintza): *iz.* Barbera.

motai. (txiŕita): *iz.* Ikus.: Txiŕita. I; Moto,

motoiketa. (txiŕita): in. Txifitacn multzoa.

motoki. (zapi): iz, Buruan eramaten dan zapia.

motolari. (burdi): *izond.* Eragitailua daraman txiŕingan dabilena. (txiŕinduketa): *izond.* Berbera.

motolo. (lodiera): *izond.* Lodi-lodia dana. I: Motolote.

motolote. (lodiera): *izond.* ikus.: Matolo.

motor-ontzi. (itxasontzi): iz. Eragitailua daraman txalupa.

motorlarl. (langaizti): *izond.* Eragitailua darabilena.

motos. (ilcondo): *iz,* ile-mototsa.

motosdun. (Lama): *izond.* Motosa daramaua.

mutate. (ileondo): *iz.* ikus.: rleondo. J: Menats, sapa, mototxa, tiñun, tuntuŕuntun. (ale): *iz.* ikus.: Motu. I: Mob, maio, motx, muffle, muño. (Iuma): $_{II}$ *iz.* Ikus.: Moto. J: Mototx, mota, punpoilo, purpuila.

motots-xingola. (galartzu): *iz.* Ilea)/ evaluate]) dan galartzua. (ileondo): *iz.* Berbera.

mototsdun. (iuma): *izaud.* Mototsa daukana. I: Motodun.

mototx. (iuma): iz, Ikus.: Moto. J: Motots.

motraile. (motrailu): iz. ikus.: Motrailu. Motrailo.

motrailo. (motrailu): *iz.* Ikus.: Motrailu. j: Motrailc, motrairu.

MOTRAILU. iz. Ontzi aundi ta gogoŕa, bertan gaz-piperki, bii ta abaŕ zeatzeko. I: Ale-zapaŕi, almaiz, aimariz, almaix, almeiz, abniz, mortailu, rnortairry mortals-a, rotraile, motrailo, motrairu, pialu, sapaŕi, trukerlu, zapari, zapaŕi, zapalkai, txukulu, xuŕulo. II (eyeraldi), (sukaide), (zeakadura).

motrailukada. (motrailu): *iz.* Motreailuan beingoz gertutzcn dan azkuŕien multzoa.

motrailuketa. (sendagaikintza): iz. Motrailuan egiten dan zanpaketa.

motrailutzaŕ, (motrailu): *iz.* Aŕizko motrailu aundia. I: Motroilotc.

mat-rake. (motrailu): *iz.* Ikus.: Motrailu. I: Motraito.

motroilotc. (motrailu): *iz.* Ikus.: Malrailutzaŕ.

motrokil. (pilota): *iz.* Gaizki egiña dagoen pilota.

motrotx. (lodiera): *izond* Lodikotea dana.

motroxtu. (azkura): *ad.* Aztean gelditu.

motsia, (meta): *in.* Ikus.: Meta. I: Mieta.

mota, (luma): *iz.* Ikus.: Moto. I: Mo/ots, mot°. (le): *iz.* Ikus.: Moto. I: Moto, mototx, motx.

motin. (ileondo): *iz.* Ule-mordoa.

moto. (We): *ft.* Ikus.: Moto. I: Mole, mototx, motx. (iuma): iz. lkus.: Moto. J: Mota, punpoilo, tutuŕ, txoildoŕ.

molodun. (iuma): *izond.* Mobas. duena. I: Ikus.: Mototsdun.

motogabetu, (luma): *ad.* Motoa kendu edo ebagi.

matudun, (ule): *izond.* Motaa daukana.

motura. (eske-bat'ze): *iz.* Lyera-zaiñek beren lanagaik eskatzen dutena. (eyeraldi): *iz.* Berbera.

mats. (joko): *iz.* Joko-mai bateau, jokalari batek alde-egiteagatik egiten dan mokola, (labuŕera): *iz.* Matz itzarcn ñogaŕia. (adaŕ): II *izond.* Adafik gabc geratu dan aberea. (ule): l iz. Ikus.: Moto. I: Mota, mot), motots.

motxa. (landare): ŕz. Inguma-lorekaria dan landare-mata bat.

motxada. (mo€txokada): *iz.* Mortxokada txiki bat.

motzaila. (mozketa): *ŕzond.* Abereai ilea €nozten diena, Mot-irate, motzaila, inotzaile, motzale, motzeile, iuoxtale, mozkile. (ijito); *ix,* ikus.: Ijito. I: Motxale, motzaila, €natzeile.

motxal. (sai-abere): iz. Ikus.: Moxal.

matxale. (mozketa): *izond.* Ikus.: Motxaila. I: Motzaila, motzaile, motzale. (ijita): *iz.* ikus.: Ijito. j: Motxaila, motzaila.

motxale-izkuntza. (izkera): iz. Ijitoen izkera. (rnintzoera): *iz.* Berbera.

motxef-zaldi, (oyal): *iz.* Janzkia maŕuskatzeko xatla.

motxeto. (burn): *izond.* Burua estali gabe dagocna. !: Motxete.

matzo. (mozketa): *iz.* Abereai ulea moztearcn egipena. 1: Motzaldi.

motxguratu. (haŕio): *ad.* Artilea mosteko, abeltxeak toki bcrezian sartu. (mozketa): *ad.* Berbera.

motxikai, (itxitura): iz. Esictarako esola.

motxilcin. (ke-belaŕ): *iz.* Zigaŕoaren piztuta dagoen zia, I: Motxokin.

motxin, (auŕontzi): *ix.* Emakuntza izendatzeko itz zataŕa.

motxino, (abelizti): iz. Gibetiak gutxi dauzkan artaidea. (ardi): *iz.* Antzua dan ardia.

motxinodun. (abelizti): *izond.* Ikus.: Mostadun. 1: Mostari.

motxokin. (ke-helaŕ): iz. ikus.: Motxikin.

motxoloin. (ondo): *iz.* Peŕctxiko-mota bat.

motxolon. (ao-ugal): *iz.* Ao-ugalaren edea. 1: Motsolon.

motzondo, (matsondo): *iz.* Ikus.: Andu. Andue, andui, motzondo, motzotondo.

motxof. (txikiera): *izond.* Ikus.: Epo. I; Epotxa.

motxota. (zapi): *iz.* Mototsa gordetzeko, emakume batzuek aramaten zuten zapi bcrezia. (estalketa): *iz.* Ilonbil baten txorkotxaren estalketa.

motzote. (mukerkeri): *izond.* Mukeŕa daua. 1: Matz, matzako, motzalo. (Jaya): *iz.* Leyoaren uztafia.

motz. (labufera): *iz.* Giza-bete labuta. j: Moz. (mukerkeri): *Bond.* Ikus.: Motxote, motz. (izen): 11 *iz.* Egoaldekok deitzeko erabiltzen dan itza. (amustasun): II *izond.* Amustuta dagoena. (atsekabe): 11 izond. Itun dagoena. (itxustasun): II *izond.* ltxusia dana. j: Matz. (mintzocra): (*iznnd.* Euzkera eztakien cuzkotaŕa. ; Motels dana. (adaŕ): izond. Adatak galdu dituzten aari ta auntza.

motz-aritz. (ark): *iz.* Areitz txikia. (zugatz): *iz.* Egufa ematen duen zugatza. (egur): H *iz.* Berbera.

motz-aro. (mozkcta): iz. Mozketa egiteko aldia.

motz-geratu, (etxipen): *ad.* Etxipena ukan.

motz-motz ebalci. (mozketa): *ad.* Ulea zearo ebaki.

motza. (auŕontzi): *iz.* Emakumecu kundea.

motzaila. (mozketa): *izoud.* Ikus.: Motxaila. j: Motxale, motzeile, moxtale. (ijito): *iz.* Berbera, berbera.

motzako. (mukerkeri): *izond.* Oso unukeŕa dana. i: Ikus.: Motxote, 1: Matz, €notzalo.

motzaldi. (iñausketa): *iz.* Ií us.: Iñausketa. (mozketa): ŕz. Ikus.: Motxgu. (uŕitasun): II *iz.* Ilms.: Ufitasun. I: Gabezi. (atsekabe): Ikus.: Gaibeldasun. 1: Goibeltasun.

motzale, (mozketa): *ŕzond.* Ikus.: Motxaila. : Motxale.

motzalo. (mukerkeri): *izond.* Mukeŕa dana. 1: Ikus.: Motxote. I: Matzako.

motzarazi. (mozkcta): *ad.* Moztu-eragin.

motzarean egin. (autzerti): *ad.* Antzerki bateau egon diteken egipen motz eta arbuyogaŕia.

motzaritz. (ark): iz. Egufa egiteko zugatza.

motzarizti. (baso): iz. Eguf asko daukan basoa. (eguŕ): *iz.* Berbera.

motzaf. (enboŕ): *iz. Ikus.:* Enbof. I: Motzoŕ.

motzegin, (aparaeza): iz. Aparaeza izan.

motzeile. (mozketa): *izond.* Ikus.: Motxaila. I: Motzaila. (ijito): iz. Berbera.

motzgafi. (ebaketa): *Bond.* Ebagitzeko dagoena.

motzitu, (ebaketa): *ad.* Adatak ebagi, edo moztu. 1: Motzondoaa, motzortu.

mozkea, (ezoso): *adond.* Ezoso bezela ari-izatea.

motzkeria, (arbuyo): iz. lkus.: Arbuyo. 1: Gutiespen.

motzoilo. (egazti): iz. Aŕapakaria clan gabeko egaztia; begiak anndi ta buruaren anŕeko aidean dauzkana La buruan belaŕien antzera Lumak atoratzen zaizkio zutik. I: Moskoilo.

motzondo. (matsondo); *iz,* Ikus,; Andu, ^: Motxondo, motzotondo.

motzondotegi, (matsondo): Motzondoak dagozen tokia.

motzondotu. (ebaketa): *ad.* Ikus.: Motzitu. 1: Motzortu.

motzof. (zakartasun): izond. Zakata dana. (enboŕ): iz. Ikus.; Enbaŕ. 1; Markola, motzaŕ, sokil.

moteortu. (ebaketa): *ad.* Ikus,: Motzitu. Motzondoau.

motzote. (zur): *iz.* Zur-puska.

motzotondo. (matsondo): iz. Ikus.: Motxondo. 1: Motzondo.

motztasun. (labuŕera): iz. Motza ctanaxen bereiztasuna.

max. (itz): iz. Bi cdo iru bidet' esanda, katua deitzeka itza. (katu): *iz.* Berbera.

max-ontziska. (itxasontzi): *iz.* Mask bat bakaŕik daukan itxasontzia.

moxal. (sai-abere): *iz.* Zaldi gaztea. 1: Muxal, podra, poi, putxo, samalko, motxal.

moxal uŕuza. (sai-abere): *iz.* Moxa€ emea. I: Ikus.: Moxal-zaldi.

moxal zaldi. (sai-abere): *iz.* Ma dan moxala. I: Ikus.: Moxat-uŕuza.

moxal-laŕe. (latch): *iz.* Moxalak dabilztcn lafekia.

moxaL-talde. (sai-abere): *iz.* Moxalen saldoa.

moxal-zai. (zaintza): *izond.* Moxalak zaintzcn ditucna. (sai-abere): *izond.* Berbera.

moxaf-aŕi. (arbel): iz. Ikus.: Arbel. I: Moxate.

moxafe. (arbel): iz. Ikus.: Arbel. 1: Moxaŕ-aŕi, tupa.

moxin. (katu): iz. Katuaren beste izena. 1: lkus.: Katu. 1: Miñiña.

moxkan. (orban): iz. Intxauŕaren azalak eskuetan uzten dueu orbana. (intxauŕondo): iz. Berbera.

moxketan. (mardail): *adond* Mardailez ari-izatea.

moxkilo. (txikiera): *Bond.* '1'xiki xamaŕa dana. : Mozkilo.

moxkin. (ad): *iz.* Oyalctau egiten dan izpia. (ebakcta): iz. Zerbaitean egindako ebaketa. (eguŕ): 11 *iz.* Ezpal txikia. (kriketasun): 11 *iz.* Ikus.: Kriketasun. 1: Krinka.

moxlcoil. (ark): *iz.* Garaurik gabe geratu dan artaburua. : Moxkol.

moxlcoil°. (lodiera): *izond,* Lodi xamaŕa dana. I: Mozkailo.

moxkolo. (murko): iz. Zerbait antsita dagoen murkoa. (anᵍina): iz. Berbera.

moxkordura. (mozkorkeri): *iz,* Mozkorkeriaren egipena. J: Kaŕosa.

moxlcof. (mozkorkeri): izond. Erdi mozkortuta dagoena.

moxkof naastu, (mozkorkeri): *izaed.* Zerbait mozkortuta dagoena.

moxkof-saida. (salda): *iz.* Berakatzaz eta olioaz berealaxe egiten dan salda,

moxkortsutu. (mozkorkeri): *ad.* rkiis.: Mozkortu. J: Moxkortu, mozkortsutu.

moxkortu. (mozkorkeri): *ad.* Ikus.: Mozkortu. I: Moxkortsuta.

moxlcote. (aŕain): *iz.* Ikus.: Moskota.

moxo. (ardi): *iz.* Aita clan aaria. : Ikus.: Moxogai.

moxogai. (ardi): ŕz Aita dan aaria. Ikus.: Moxo.

moxolo. (mama): *iz. Ikus.:* Kuxo. Marnoŕo. (katamalo): *iz.* Ikus.: Katamalo. j: Karatoxa.

moxolo-gabe. (katamalo): *ŕzond.* Katamalorik ez duena.

moxolon. Condo): *iz.* Ziz-mota bat. j: Matsolon.

moxorka. (ari): *iz.* Eundegian aria daraman tutua.

moxorkagile. (ari): *izond.* Moxorkak dagizkicna.

moxorkaratu. (Sri): *ad.* Aria tutuetan ipmi.

moxofika. (mitxcicta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. I: Mitxirika.

moxofo. (zomoŕo): *iz.* Gariaren zedena. (gari): iz. Berbera.

moxofodun. (aŕ): *ŕzond.* Moxoŕoak dauzkana.

moxofotu. (zomoŕo): *ad.* Moxoŕoz bete.

moxpeti. (ilcondo): ŕzond. Ulea moztu helm daukana.

moxtale. (mozketa): *izond.* Ikus.: Motxaila. 1: Motzaila, mozkile.

moxtare. (bi fikeri): *iz. Ikus.:* Jostakeria. I: Biurdura, okerkeria.

moztu. (joko): *ad.* Jokoan norbait dirurik gabc utzi. J: Muxtu. (ebaketa): *ad.* Gutxi cbagi.

moxu. (man): *ft.* Mon txikia.

moxu-xarko. (katamalo): *iz.* Ikus.: Katamalo. J: Matnoilo.

moya. (ogi): *iz.* Ogi aŕunta.

mozal. (ao-ugal): *iz.* Mutuŕekoa. j: Ikus.: Mutuŕeko. (itxasontzi): *iz.* Txalupaen brankan ipintzen dan geriza.

mozale. (peŕa): *iz.* Peŕaren belaŕia.

mozgari. (gari): *iz.* lims.: Galmotx. J: Galmotz.

mozin-egin. (ukapen): *ad.* ilkapena egin.

mozlcailu. (ebaketa): *ft.* Ebaketak egiteko tresna.

mozkcra. (ebakcta): iz. Enboŕai egindako ebaketa. (enboŕ): *iz.* Berbera.

mozkeria. (mukerkeri): ŕz. liens.: Mukerlceri. J: Biguŕikeria, musinkeria.

MOZKETA. *iz.* Abereai ulea ado artiiea moztutzearen egipen eta ondorioa. J: Motzketa. II (abere), (ardi), (artazi), (artile), (ebaketa), (kentze), (ule).

mozki. (laburtasun): *adand.* Labuŕez ari-izatea. (ozarkeri): *adond.* Ozarkeriz ari-izatea. J: Motzki, muzki.

mozldle. (cnozketa): *ŕzond.* Ikus.: Motxaila. I: Moxtale. (ilcondo): *ŕzond.* Ulea mozten duena.

mozoilo. (txikiera): *izond.* ikus.: Moxkilo.

MOZKIil. iz. Zerbaitek urtero ematen duen etekin edo obaria. : Maistef batek txindiz edo gayez epeka ordaintzen duena. : Alokairu, alokari, alokario, aŕanda, artubi-bideak, jinbide, mozkin, sartukizun, zerekin. (emantza): *iz.* Ekoizpena. (ouegipcn): Irabazkiña. (eskuarte): II *iz.* Elpidea. (zugatz): II *iz.* Ebakitako zugatzaren apuŕa, motzkin. (ileondo): jj *iz.* ilc-mozlea. (auŕezki): *iz.* Aldarakuntza *ii* (bizi-sari), (eŕi-ondasun), (gcyagoka), (jabetza), (obari), (ondasun), (ongaitasun), (sariztatze), (txindi-etxe), (zerga).

mozkin-arau. (amu): iz. Obari-arau. (mozkin): ŕz. Berbera. (aindoizti): iz. Zenbakiztian ikasten dan obri-araua.

mozkin-emaife. (emanketa): *izond.* Obaria ematen duena. (mozkin): *ŕzond.* Obaria eman dezakena. J: Mozkiatsu.

mozldn-emate. (emanketa): *iz.* Obaria ematea.

mozkin-gabe. (gabetasun): *ŕzond.* Esku arterik ez duena.

mozkin-lain. (mozkin): *iz.* Baltzuctan ematen dutnn urte baton irabazpena.

mozkin-narda. (gabetze): *ft.* Obari gabekoa.

mozkin-tolci. (matsondo): ŕz. Mozkiñak dagoren tokia.

mozkin-zerga. (zerga): *iz.* Mozkiña irabazteagatik ordaindu beaŕ dan zerga.

mozkindu. (iñausketa): *ad.* Zugatz baten abafak ebaki edo moztu. J: Motzkindu.

mozkindun. (mozkin): *izond.* Bere aberastasunen obariz bizi dana.

mozkingci. (obari): *iz.* Maria lortzeko gaya dana.

mozkintsu. (mozkin): *izond.* Ikus,: Mozkin-emaife.

mozkinfis. (azal): *ad.* Ikus.: Axalkatu.

mozkintza. (ebaketa): *iz.* Ebaketaren egipena. J: Motzkintza.

mozlcintzalc. (obari): *izond.* Txiuiiari obari geyegi ateratzen diona. J: Lukurlem.

mozlcoiio. (lodiera): *ŕzond. Ikus.:* Moxkoilo. (austura): *izond.* Autsita dagoena.

mozkordiña. (joko): iz. ,Ioko-mota bat.

mozkorgaŕi. (mozkorkeri): *izond.* Mozkortu egin dezakena.

MOZKORKERI, iz. Orditzearcn egipena. I: Mozkortzeko ixarbidea. J: Edatekeria, epeŕetxiku, axanpel, axed-laŕu, azari, jigs, krak-krak, tnekoilo, ntoixal, mokoilo, moskorkeria, moskoŕera, ordialdi, ordikeri, ordiketa, ordidura, sapalora, sastaŕ, sats, sengabetasun,taŕ°,txanpel,zepel, zepelaidi, zingilipurka, moxkordura, kaŕosa.1/ (asetasun), (ateegin), (biurkeri), (edari), (eritasun), (eskugeikeri), (gaizpide), (salokeri), (ugorki).

mozkorkcta. (mozkorkeri): *iz.* Mozkortzearen egipena.

mozkorkoi. (mozkorkeri): *ŕzond.* Mozkortzea maite duena.

mozkoŕ, (enboŕ): *ft.* Zugatz-enboŕaren zati aundiak. I: Motzkot. (mozkorkeri): *izond.* Mozkortia dana: J: Muzkuŕ. (gaa): *izond.* Gana lo-egin gabe igaro duena. J: Ikus.: Mozkortu. (zugatz): jj *iz.* ikus.: Adakaitz. I: Garatxa. (lodiera): *izond.* Lodi ta aundia dana.

mozkoz-aldero. (kordokadura): ŕz. Morkortiak egiten duen daunbada.

mozkofaldi. (mozkorkeri): *iz.* Mozkorkeriak irauten duen aldia.

mozkofarazi. (mozkorkeri): *ad.* Mozkortu-eragin. j: Mozlcoŕ-erazi, mozkort-arazi.

mozkotarazle. (mozkorkeri): *izond.* Morkortu-eragitcn duena.

mozkoŕ-atail. (mozkorkeri): *izond.* Zearo mozkortuta dagoena.

mozkoŕera. (mozkorkeri): iz. Mozlorkeriaren egipena. : Ordialdi, ordidura.

mozko£-erazi. (mozkorkeri): *ad.* Ikus.: Morkofarazi. Mozkort-arazi.

mozkoŕeria. (mozkorkeri): *ft.* Mozkorkeriaren gaizpidea.

mozkoŕ-mintzo. (ants): *iz*. Mozkortiaren ants zakaŕa.

mozkoŕo. (buru): *izond* Buruas dagoena. (ileondo): *izond.* lieondea ondo moztuta daukana. (ule): fi *izond* Buruko ulca moztuta daukana.

mozkoŕondn. (oiiaze): *iz*. Mozkoŕaren ondoan izaten dan ondoeza. I: Mozkoŕondoko. (mozkorkeri): Berbera.

mozkoŕondoko. (oñaze): *iz*. Ikus.: Mozkoŕando. (mozkorkeri): *ft.* Berbera.

mozkoŕ-salda. (zuku): iz. Berakatz, pipeŕ-beltzaz eta gaztanberaz egiten dan zukua. Morkoŕ-zuku.

mozkof-zale. (mozkorkeri): *izond.* Mozkortzeko zaletasuna duena.

mozkoŕ-zuku. (zuku): *iz*. Ikus.: Mozkoŕ-salda.

mozkort-arazi. (mozkorkeri): *ad*. Ikus.: Mozkofarazi. I: Mozkoŕ-erazi,

mozkortasun. (mozkorkeri): is. Mozkoŕ egotea.

mozkorti. (mozkorkeri): *izond.* Mozkortuta egoten dana. I: Mozkoi, muzkuŕ, ordi, ordiburu, ordi-lapa, potro, potroiska, potroiska-zale, txuŕutari.

mozkoruu. (mozkorkeri): *izond.* Safi mozkortuta egoten dana.

mozkortsutu. (mozkorkeri): *ad.* Mozkortu egin. j: Moxkortsutu, orditu.

mazkortu. (mozkorkeri): *ad.* Norbera mozkoŕ egin. ikus.: Mozkortsutu, moxkortu, orditu, orditsutu, potroiskatu. (gau): *ad.* Lo-egin gabe gaua igaro. I: Ikus.: Mozkoŕ.

mozkortzeko. (ardo): *fzond.* Mozkortu eŕaz egiten duen ardor'.

mozkote. (labuŕera): *izond.* Labut xamaŕa dana.

mozkotu. (txikiera): *ad*. Txiki ta lodi goratu.

mozte. (mozketa): *izond.* Ikus.: Moztaile.

mozoilo. (egazti): *iz*. Ikus.: Mozolo. Mozolontza. (zomofo): *iz*. Ikus.: Elixir", Beraraki.

mozolo. (egazti): *iz*. Gabako aŕapakaria dan egaztia; buru biribila, moko motz eta gupiduna, begi aundiak dauzkana. I: Adiaka, mozoilo, rnozotontza, lama-turd. (mukerkeri): *izond.* Muketa dana. (gizon): iz. Arpegi betea daukan gizona. (arpegi): jj *iz*. Berbera. (katamalo): jj *frond.* Katamaloz estalita dagoena. (sagaŕondo): II *iz*. Sagat migotsa.

mozolo-tipi, (egazti): *iz*. Mozoloren antzekoa dan gabako egazti atapakaria.

mozolokeria. (ergeltasun): *iz*, Tkus.: Ergeltasun. I: Menelekeria, sensorgabetasun,iiiosokeria.

mozolontza. (egazti): *iz*. *Ikus.:* Mozolo. l: MoZmlo.

mozorka. (eundura): *iz*. Euntegiko txiŕika.

mozorkailu. (cundura): iz. Eundegiko burnizko zatikoak.

mozofatu. (katamalo): *ad.* Katamaloa I: Mozototu.

mozoŕo, (katamalo): *iz*. Ikus.: Katamalo. 1: Mamoilo, painbola, txantxo. (mamu): *iz*. Baratzetan jartzen dan belakusoa. Ikus.: Belakuso. : Kuso, otso-gizon, sate, txuxo, txuzo. I: Autak izutzcko kuxoa. I: Ikus.: Zomoŕo. j: Mamutz, txori-malo.

mozoŕo-antz. (katamalo): fz. Longaiñez arpegia zerbait estali.

mozoŕo-erdi. (kataralo): *iz*. Katamalo txikia.

mozoŕo-gabetu. (katamalo): *ad.* Arpegia estaltzen zuen longaiña kendu.

mozoŕo-gile. (katamalo): *ŕzond.* Katamaloak egiten dituena.

mozoŕo-itxura. (katamalo): *izond.* Mozofokeriz ari dana. (mozoŕrkeri): *iz*. Berbera.

mozoŕo-jai. (jai): *iz*. Katamaloz jantzita egiten don jaya. (katamalo): *iz*. Berbera.

mozoŕo-kiñualc. (guns), *iz.* Mozoŕolcerizko kiñuak. (mozoŕokeri): *iz*. Berbera.

mozofo-saltzaile. (katamalo): *frond.* Katamaloak saltzen dituena.

mozoŕo-talde. (katamalo): iz. Katamaloz estalita dagozenek egiten duten saldoa. Mozoŕoteria. (mozotokeri): *iz*. Berbera.

urozoŕodun. (katamalo): *frond.* Katamaloa ipiñita dagoena.

MOZOItOKERL, iz. Aspaldiko antzokietan, mozototutako antzeziariaren langintza, 1: Eskuketari edo txerpolariek, katamaloz edo mozoŕoz giza-tagunak poz-arazten dituztelarik, dagiten langintza. I: Mozotokeria. /1 (antzerti), (afandikeri), (bate), (baŕegaŕikeri), (dantzaketa), (ekuuketa), (eskuketa), (gaztasun), (gone), (jai), (jauzketa), (jolaseta), (katamalo), (nabarmenkeri), (soin-kirol), (soka-gainka).

mozofokeria. (katamalo): Jr. Ikus.: Mozoŕokeri. (mozofokeri): iz. Berbera.

mozolokeria. (katamalo): *iz*. Ikus.: Mozoto-talde. (mozkookeri): *iz*. Berbera.

mozofotu. (katamalo): *ad.* Arpegia katamaloz estali. I: Ikus.: Mozotatu.

mozpeñ. (ileondo): *frond.* !ilea moztu !Delia daukana

mozpil. (ebaketa): *Ir.* Zerbaiten goiko zatia kentzea, edo moztea. (iñausketa): *iz*. Berbera.

moztaile. (mozketa): *izond.* Abereai ulea moztutzen diena. j: Moztale, moztaletari.

moztaldi. (iñausketa): *iz*. Iñausketa egiten dan aidia. (mozketa): *iz.* Mozketa egiten dan aidia.

moztaldi-garbialdi. (ezti): *iz*. Udabeŕi asieran garbiketa egiteko, aberaskaetan egiten dan ebaketa. (ebaketa): *iz.* Berbera.

moztale. (mozketa): *frond.* Ikus.: Moztaile. I: Moztaletari.

moztaletari. (mozketa): *izond.* Ikus.: Moztaile. I: Moztale.

moztare. (biutikeri): *ft*. Ikus.: Apotxarkeria. I: Apoxarkeria, muzkeri, txandrio.

moztasun. (ayuŕi): *iz*. Ayuŕiz motz izatea. (itxustasun): *iz*. Ikus.: Itxustasun : Ezaintasun.

mozte. (ebaketa): fz, Zugatzen ebaketa. (zugatz): *iz*. Berbera. (mozketa): II Jr. Ardien artilea moztutzea. (ardi): *iz.* Berbera.

moztegi. (mozketa): tz, Mozketa egiten dan tokia. I: Moztoki.

moztoki, (mozketa): *iz*. *Ikus.:* Moztegi.

mozooŕ. (ezpain): *frond.* Ezpaiña motza daukana. (austura): *frond.* Akatsa daukan lanabesa.

moztu. (ileondo): *ad.* lleondoa ebaki. (mozketa): *ad.* Abereai idea choler. (iñausketa): II *ad.* Zugatzai abafak ebaki, moztu. (amustasun): II *ad.* Sorbatza amustu.

moztu-ezin. (ebaketa): *izond.* Ebagi ezin ditekena.

moztuketa. (ebaketa): *iz*. Zerbait ebakitzea. : Moztura.

moztura. (ebaketa): *iz*. Ikus.: Moztuketa.

moztutzaile, (sakitura): *izond.* Zerbait moztutzen duena. (ebaketa): *izond.* Berbera. Waite): Ij *frond*. Itaitzen duena.

mu. (itz): fz. Ikus.: Itz. I: Ele, mut. (zezen): iz. Bei edo idi; auŕen itza.

moan, (aŕain): iz. Afaiñen mieka.

mudufi. (atsckabe): *ŕzond.* Atsekabetuta dagocna.

mudufitu. (zimeldura): *ad.* Ikus.: Zimcldu. j: Maŕoiztu, tximalia.

muekerL (negat): *iz.* Ikus.: Negaf-muriznri. I: Negaŕ-zotin, sunbin.

MUETA. *iz.* Ororen baldintzak dituzten notiñcn kiri, moltzo edo zenbalcia. I: Alkartuta bezela agertzen diran gauza batmen tatde edo mala.: Melga, mota, tailu. ^: Izaki-iztian, kideak diran sail edo sendien moltzoa. I: Endaki, erai, eraingo, eringo, kide, kunte. *II* (abelizti), (atalketa), (banaketa), (bereiztasun), (berezkuntza), (bilduma), (kirl), (leŕokada).

mueta-izen. (izen): iz. lzenak aipatzekoa dana.

muetadura. (mueta): *iz.* Muetaz antolatu la lefokatzearen egipen eta ondorioa. // (adinkunde).

muetaki. (mueta): *ŕcoed.* Zeiñezkoa dana.

muetatu. (mueta): *ad.* Muetaz antolatu.

Muetaz. (mueta): *adond.* Muetatzen ari-izatea.

male. (biguntasun): *izond.* l3iguna dana.

mugs. (mugadura): *iz.* Mugadura egiten duena. I: Mugaute, segafe, zede, xede, xedamen. (urte): iz. Ikus.: Urtezaro. (aldiicada): jj *iz.* tJrtezaroak asten diran aldia. (ugaran): iz. Malda daukan luŕ-zati zerbait goratua. (adiontasun):j *iz.* Egokierazkoa dana.

muga-aga, (tokielesli): *iz.* Muga eralcusteko aga. (mugadura): *iz.* Berbera.

muga-aldaska. (elizti): *b.i.* ikus.: Mugitz. (: Muga-itz.

muga-auste. (mugadura): *iz.* Mugatik at ari-izatea. Muga-igarotze.

muga-bage. (amaigabetasun): *izond.* Ikus.: Mugabaga. I: Muga-bako, mugagabe, muga-gabeko.

muga-bako. (amaigabetasun): *izond.* fkus.: Mugabaga. I: Muga-bage, mugagabe.

muga-bafu. (mugadura): *iz.* Muga baten bamean dagoena. (luŕalde): ŕz. Ikus.: Lufalde. j: Eŕibaŕuti.

muga-bizkaŕ. (mugadura): ŕz. Muga baton lepoa. (goyera): *iz.* Berbera.

muga-erki. (mugadura): iz. Mugs ondoan dagocn lufaldea.

muga-eŕeka. (uraska): *iz.* Bi etxe edo bi lutki artean dagoen uraska. j: Muga-eŕeteu.

muga-efeten. (uraska): *iz.* Tkus.: Muga-eicka.

muga-efi. (eŕi): *iz.* Muga baton ondoan dagoen etia.: Mugeŕi.

muga-etxe. (muga-zerga-ctxc): *iz.* Ikus.: Muga-zerga-etxe. I: Petxu, zergategi. (zerga): *iz.* Berbera.

muga-ezarke. (tokielesti): *ŕzond.* Muga jartzcn duena. j: Mugagin, mugale, mugatzalle.

muga-ezin, (amaigabetasun): *izond* Mugatzeko eziña dana.

muga-gahelci. (amaigabetasun): *adond.* limo.: Mugabaga. I: Mugagabe.

muga-gabeko. (amaigabetasun): *izond.* Ikus.: Mugabaga. I: Muga-bage, mugage, muge.

muga-gabetasun. (amaigabetasun): *i.e.* Aruairik ez duena.

muga-gafl. (mugadura): *izond.* Mugatu ditekena.

muga-gizon. (muga-zerga-etxe): iz. Muga-zerga-etxe bateau lanegiten duena. : Muga-mandatari, muga-mutil, mugazain. (mugadura): iz. Berbera.

muga-igarotze. (mugadura): iz. Ikus.: Muga-auste.

muga-ikerle. (muga-zerga-etxe): *iz.* Muga-zerga-etxeak begiratzen edo aztertzen ari dana.

muga-iragaile. (mugadura): *izond.* Muga igaroten dueua.

muga-itz. (elizti): *b.ŕ.* Ikus.: Mugitz. Muga-aldaska, mugale, mugizki.

muga-kentze. (mugadura): *iz.* Jaŕita zegoen muga kendu egitea.

muga-laŕeak. (laicki): *iz.* Ororenak diran b leak.

muga-lafeko. (laŕeki): *frond.* Muga-lafcai dagokiena.

muga-leŕo, (mugadura): *iz.* Mugaren mats.

muga-mandatari, (muga-zerga-etxc): *izond. ikus.:* Muga-gizon. : Muga-mufil, murgazain. (mugadura): *izond.* Berbera.

muga-mutil. (muga-zerga-etxe): *ŕzond.* ikus.: Muga-gizon. j: Muga-mandatari, mugazain. (mugadura): *Land.* Berbera,

muga-ondoko. (mugadura): *izond.* Muda-aldamenekoa dana.

muga-ontzi. (itxasontzi): *iz.* Mugaren beaŕetarako erabiltzen don itxasontzi txikia.

muga-sagu. (sagu): ŕz. Landaetako sagua. j: Ikus.: Mugatatoi.

muga-txartel. (agerkai): *iz.* Ikus.: Igaro-bide. I: Tgarabide.

MUGA-ZERGA-ETXE. *iz.* Lateŕi'aren mugatik igarotzen diran salerostekoak zeintzuk diran idazteko, ta igarotze oŕengatik ordaindu beat danajasotzeko, jaŕita dagoen landola. E: Muga-etxe, petxu, zergategi, zcrgetxe.11(eŕi-ondasuu), (eske-batze), (lanbide), (landola), (mate), (ondasun), (zenbaketa), (zerga).

muga-zulo. (mugadura): *iz.* ltxitura batcrako muga izan dedin, idekitzen dan hiebakia.

mugabaga. (amaigabetasun): *izond.* Amaigabekoa dana. : Muga-bage, muga-bako, mugagabe, muga-gabeko, mugage, muge. (mugadura): *adond.* Mugarik gabe ari-izatea, : Mugagabe, muga-gabeki.

mugadun. (mugadura): *izond,* Muga daukana.

MUGADURA. *iz.* Mugak jartzearen cgipen eta ondorioa. I: Surgu, cede. II (aldamen), (amai), (ararte), (all), (baldintra), (bekotasun), (endeŕi), (eragozpen), (ezautarazpen), (gelditze), (itxipen), (itxugindura), (leku), (nagusitasun), (zabaldegi), (zebadura).

mugagabe. (amaigabetasun): *izond.* Ikus.: Mugabaga. I: Muga-bage, muga-bako. (mugadura): *adond.* Berbera- I: Muga-gabeki.

mugagaitz. (adiongabetasun): *iz.* Adioneko ez izatea. I: Mugaitz. (amaigabetasun): *izond.* Amairik ez duena.

mugage. (amaigabetasun): *ŕzond.* Bros.: Mugabaga. 1: Muga-gabeko, mugs.

mugagin. (tokielesti): *Land.* Ikus.: Muga-ezarle. j: Mugale.

mugaide. (mugadura): *ŕzond* Muga ondokoa dana. : Mugakide, mugakin, mugaideko.

mugaideko izan. (abdomen): *ad.* Muga ondokoairan.

mugaila. (orma): *iz.* Orma aundia.

mugaintzin, (adiontasun): iz. Adiontasunaren auŕeko aidia.

mugaisto, (oxen): iz. Oren txafa. I: Mugaixto.

mrgaitz, (adiongabetasun): *izond.* Ikus.: Mugagaitz.

mugaitzeku. (adiongabetasun): *Land.* Adionekoa ez dana.

mugaitzin. (mugadura): *izond.* Muga-auŕekoa dana. I: Mugakabe.

mugaizki. (adiongabetasun): *adond.* Adiongabetasunez ari-izatea.

mugaiztasun. (adiongabetasun): iz. Aldi ta garaitik at dagoenaren tasuna.

mugakabe. (aintziñatasun): *izond.* ikus.: Mugaitzin.

mugakera. (mugadura): *iz.* Muga ipintzearen egipena. j: Mugaketa.

mugaketa. (mugadura): *iz.* Ikus.: Mugakera.

mugakide. (zokodi): *izond.* Alde guztiak berdiñak dauzkan zokudia. (mugadura): *izond.* Ikus.: Mugaidc. I: Mugakin, mugaldeko.

mugakin. (mugadura): *izond.* ikus.: Mugaide. I: Mugakide.

mugakizun. (mugadura): *izond.* Mugatzeko dagoena.

mugako. (urbittasun): *izond.* Erbil dagoeua. (utentasun): *izond.* Ondoan dagoena. (mugadura): j *izond.* Muga ondokoa dana.

mugakof. (mugadura): *izond.* Mugak jartzen dituena. (: Mugalari.

mugakuntza. (tokielesti): *iz.* Mugak jartzea.

mugalari. (mugadura): *izond.* Ikus.: Mugakoŕ.

mugaide. (ufentasun): *izond.* Muga ondoan dagoena. (mugaduea): *izond.* Berbera. (oren): iz. Esandako orduko uten dagoen aldia.

mugnide-sail. (aide): iz, Aldeen multzoa.

mugaldeko. (mugadura): *izond.* Ikus.: Mugakide. I: Mugaide.

mugaldi. (aldikada): *iz. Ikus.:* Aldike. j: Aro. (adiontasun): iz. Ikus.: Adiontasun. I: Egokitasun, mugon.

mugnle. (mugadura): *izond* Ikus.: Muga-ezarie. I: Magagin, mugatzaile. (clizti): *b.i.* Ikus.: Mugitz. I: Muga-itz, mugizki.

mugaltxa. (lur): *iz.* Erabilitako Tilton egokitzearen Lana.

mugalxtatu. (tokielesti): *ad.* Landa baten rnugaŕiak ipiñi. I: Mugazxatu.

mugape. (luŕalde): *iz.* Muga baton barnean dagoen luŕaldea.

mugapeko. (luŕalde): *izond.* Mugape bati dagokiona.

mugapen. (mugadura): *iz.* Mugatzearen egipena.

mugarazle. (mugadura): *izond.* Mugatzen duena.

mugardi. (masusta-goti): *iz.* Ikus.: Masusta-goti. I: Masustragoŕi, mugurdi.

mugardura. (mugadura): *iz.* Mugaŕiak jartzearen egipena. (tokiclesti): *iz,* Berbera.

mugaf. (muget): *iz.* Ikus.: Strati. I: Sakai,

mugafafauna. (tandare): *iz.* Basoko lutxarbia.

mugaŕaga. (mugadura): *iz.* Mugatiak dagozen tokia. I: Mugaŕieta, mugartza. (tokietesli): *iz.* Berbera.

mugaŕatoi. (sagu): *iz. Er* ondoan bizi dan sagua. I: Ikus.: Muga-sagu.

mugaŕatu. (iñausketa): *ad.* Ikus.: Iñausi. ^: Moaŕ-atu.

mugati. (aft): iz. Muga erakusteko jartzen dan aŕia. (mugadura): *iz.* Berbera.

mugaketa. (aŕi): *iz. Ikus.:* Mugaŕaga. Mugartza.

mugafitu. (mugadura): *ad.* Mugaŕiak jai. E: Mugaŕiztatu, mugartu, mugatu, mugaztatu, mugaristatu.

mugafitzaile. (mugadura): *frond.* Mugaŕiak jartzen dituena. (tokielcsti): *izond.* Berbera.

mugatitze. (mugadura): iz. Mugatiak jartzearen egipena. j: Mugartze, mugatze, mugaŕitza.

mugafiztatu. (mugadura): *ad.* Ikus.: Mugaŕitu. I: Mugartu.

mugartu. (mugadura): *ad.* Ikus.: Mugaŕitu. I: Mugaŕiztatu.

mugartza. (mugadura): *iz.* Ikus.: Mugaŕaga. I: Mugaŕieta.

mugartze. (mugadura): iz. Ikus.: Mugaŕitze. I: Mugatze.

mugataf. (biztanle): *iz.* Muga ondoan bizi dana. I: Mugartaŕ. (mugadura): *iz.* Berbera.

mugatsu. (mugadura): *izond.* Ta muga ondokoa dana. (aldikada): iz. Guztiz zcatza eztan aroa. (alborakuniza): II Berbera.

mugatsuan. (mugadura): *adond.* Ia muga ondoan.

mugatu. (mugadura): *ad.* Mugaŕiak jaŕi,]: Ikus.: Mugafitu. f: Mugaztatu, xedatu. (debeku): *ad.* Ikus.: Debekatu, I; Gebendu.

mugatu-ezin. (amaigabetasun): *izond.* Mugak jartzea ezin ditekena.

mugatu-gabe. (mugadura): *izond,* Mugarik eztucna.

mugatu-gabeko zeindin. (izenondo): *izond.* Mugatu gabe dagoen izenondoa.

mugarzz. (mugadura): *adond.* Mugak jartzean ari-izatea.

mugatzale. (mugadura): *izond.* Ikus.: Muga-ezarle.: Mugale. (tokielesti): *izond.* Berbera.

mugatze. (mugadura): *iz.* Ikus.: Mugaŕiete. j: Mugartze. (tokielesti): *iz.* Berbera.

mugatzeko. (mugadura): *izond.* Mugak jartzekoa dana.

mugauste. (matt)); izond. Legeek debekatzcn duten salerostea egiten duena. Patari, peon, zamari, zimardikari, zimardikatsu.

mugauste. (mato): *iz.* Legeek debakatzen duten salerostea egitea. Muxila.

mugaute, (mugadura): *iz. Ikus.:* Muga. J: Mugalde, segaŕe.

mugautsi. (maŕo): *ad.* Legcek debekatzen duten salerostea egin.

mugaxka. (mugadura): iz. Muga txikia. I: Mugaiska.

mugaz. (adiontasun): *adond.* Garaiz, adiontasunez ari-izatea.

mugaz-landako. (adiongabetasun): *izond.* Adionezkoa cztana.

mugazain. (zaintza): *izond.* Muga zaintzen duena. !: Mugctxc-zai. (muga-zerga-etxe): *izond. Ikus.:* Muga-gizon. ^: Muga-mandatari, muga-mutil, mugetxe-zai. (mugadura): *izond.* Berbera.

mugazko. (adiontasun): *izond.* Adionezkoa dana. I: Mugoneko, mugonezko.

mugaztatu. (mugadura): *ad.* Ikus.: Mugatu. j: Mugatitu, xedatu.

muge. (amaigabetasun): *izond.* ikus.: Mugabaga. I: Muga-gabeko, mugagc.

mugerki. (indal): *adond.* Indafez ari-izatea.

MUGEŔ, *iz* Suaŕizko ta ordeigayaren batzea. I: Sinai. (gizon II abere): *iz.* Gizon edo abere sendo ta zala. . (ma€kartasun): jj *iz.* Maldatsu ta malkoŕa fan lekua. (di): II *iz.* Legal; pikoŕ; aŕitxu xee, oloek paporatzen dutena. I: Mugeŕaŕi. !! (buztin), (tudizti), (menasta), (nodal).

mugeŕ aitz. (aŕi): iz. Aitz gogota. (=gel): *ft.* Berbera.

mugex-antzeko. (mugef): izond. Mugeŕaren antza duena. : Mugeŕezko, mugertsu.

mugeŕafi. (all): *iz.* Legal. I: Oloek paporatzen duten aŕitxua. j: Ikus.: Mugeŕ. (mugs): *iz.* Berbera.

mugef-eri. (eritasun): *iz.* Mugeŕ-autsa birikaetan sartzeaz egiten dan eritasuna. I: Mugeŕ-gaitz, muget-min, sukaŕ-autseri.

mugefezko. (mugeŕ): *izond.* Mugeŕari dagokiona. I: Ikus.: Mugeŕ-antzeko. f: Mugertsu.

mugeŕ-gaitz. (eritasun): *iz.* Ikus.: Mugeŕ-eri, Mugeŕ-min, sad-Rtnsed,

mugefrztatu. (mugadura): *ad.* Mugak

mugef-min. (eritasun): *iz.* Ikus.: Mugeŕ-eri. Mugeŕ-gaitz, suka°-autseri.

muget-zizpa. (su-izkiiu): *iz.* Aspaldiko su-izkiiva.

mugertsu. (mugeŕ): *izond.* Ikus.: Mugeŕ-antzeko. j: Mugeŕezko. (malkartasun): *izond.* Malkaŕezkoa dana. (indar): II *izond.* lndartsua dana.

mugertu. (malkartasun): *ad.* Luta malkaŕ egin edo biurtu. (indat): *ad.* lndartsua egin edo biurtu.

mugertze, (indaŕ): iz. lndartsua egitea.

mugesi. (mugadura): *iz.* Abereak ez igarotzeko mugs.

mugetasun. (amaigabetasun): Amaigabekoaren bereiztasuna.

mugetatze. (landare): *iz.* Aranetako lilia.

mugetxe, (landola): *iz.* Muga-zerga-etxe'ko landola. (muga-zerga-etxe): *iz.* Berbera, (mugadura): *iz.* Berbera.

mugetxe-zai. (zaintza): *izond.* Ikus.: Mugazain. (muga-zerga-etxe): *izond.* Berbera. (mugadura): *izond.* Berbera.

mugi-aldi, (igidura): *iz.* Ikus.: Igidura. I: Eragiera.

mugi-arazi. (igidura): *ad.* Igi-eragin. Mugi-erazi.

mugi-erazi. (igidura): *ad.* Ikus.: Mugi-arazi. J: Igi-eragin.

mugi-ezin. (igidora): *izond.* Igi ezin ditekena.

mugi-eziña, (igidura): *iz.* Ezin igi-egitea.

mugi-eziñeko, (igidura): *izond.* Igi eziñean dagoena. Mugi-eziñezko, mugigabe, mugi-gabeko, mugigaitz, mugitu-gabe, mugitzeke.

mugi-eziñezko, (igidura): *izond.* Ikus.: Mugi-eziñeko, Mugigabe, mugi-gabeko, mugigaitz.

mugi-gabeko, (igidura): *(amid.* Ikus.: Mugi-eziñeko. J: Mugi-eziñezko, mugigabe, mugigaitz, mugita-gabe.

mugida. (igidura): *iz.* Ikus.: Igidura. I: Mugi-aldi, mugidura, mugiera.

mugidura. (igidura): *iz.* Ikus.: Igidura. Mugi-aldi, mugida, mugiera, mugimendu, mugi.

mugdca. (igidura): *iz, Ikus.:* Igidura. J: Mugi-aldi, mugida, mugidura.

mugigabe, (igidura): *izond.* Ikus.: Mugi-eziñeko. J: Mugi-eziñezko, mugi-gabeko, mugigaitz.

mugigaitz. (igidura): *(amid.* Ikus.: Mugi-eziñeko. j: Mugi-eziñezko, mugigabe, mugi-gabeko.

mugigaŕi. (igidura): *izond.* Igi ditekena. J: Mugikoi, mugikoŕ.

mugiketa. (igidura): *1z.* Igitzearen egipena. Mugitze.

mugikizun. (igidura): *iz.* Igitzeko dagoena.

magikoi. (igidura): *izond.* lkus.: Mugigati. j: Mugikor.

mugikoitasun. (igidura): *iz.* lgitzen dan ayufia.

mugikoŕ, (igidura): *izond.* Ikus.: Mugigaŕi. J: Mugikoi.

mngikortasun. (igidura): iz. Igitzearen bereiztasuna.

mugimendu, (igidura): *iz.* Ikus.: igidura. Mugidura.

mugindaŕ. (indaŕ): *ft.* Igi-eragin dezaken indafa.

mugita. (landare): *iz.* Ikus.: Azki. j: Ildo-izaŕ, mugita, mugiti-bclaŕ, muguta, soropilo, mutte, erio-belm', zeaŕ-bedaŕ, zeŕilaŕ.

mugita-belardi. (landare): *iz.* Mugitaen multzoa; mugitak dagozen tokia.

mugita-ekarle. (landare): *izond.* Mugita soŕerazten dueua.

mugita-luŕak. (landare): *iz.* Mugitak dauzkaten luŕak. J: ikus.: Mugitatsu.

mugitakide. (landare): *ŕz.* Azi-alalbikoa dan landarea; bere lareak Oslo batekoak dira ta bare igalia zoto-antzekoa da.

mugetassu. (landare): *izond.* Mugitak dauzkana. J: Ikus.: Mugita-luŕak.

mugiti-belaf. (landare): *iz.* Ikus.: Magna. : Mugite.

mugitu. (igidura): *ad.* ikus.: Igitu. I: Igi, mugidetu, mugidetu, mukitu. (enboŕ): *iz.* Euboŕ usteia. (usteldura): II *iz.* Berbera.

mugitu-gabe. (igidura): *izond.* Ikus.: Mugi-eziñeko. : Mugi-gabeko, mugitzeke.

mugiti, (elizti): *b.i.* Esaldiaren zatl berezia, izena zein edapeuean beat dan adierazteko erabiltzen dana. J: Muga-aldaska, muga-itz, =gate, mugizki.

mugitzaile, (igidura): *izond.* lgitzen duena. I: Mugitzale,

mugitze. (igidura): *(z.* Ikus.: Mugiketa.

mugitzeke, (igidura): *izond,* ikus.: Mugi-eziñeko, J: Mugitu-gabe.

mugizki. (elizti): b.ŕ. Ikus.: Mugitz. J: Muga-itz, mugale.

mugon. (adiontasun): *iz.* Ikus.: Adiontasun, j: Mugaldi, mugu, padara, parada, ordu-on, terexa, unekada.

mugon-zale, (adiontasun): *izond.* Adiontasunez ad dana.

mugondo. (gerokotasun): *frond.* Sasoyaren ondokoa.

mugandoko. (berandura): *(zond,* Berandu dabilena. (aldamen): *izond.* Aldamenekoa dana. (mugadura): *Jj izond.* Mugs ondokoa dana.

mugonean. (adiontasun): *adond.* Adiontasnnez ari-izatea, : Mugonez,

muganeko. (adiontasun): *izond.* Ikus.: Mugazko. Mugonezko,

mugonez. (adiontasun): *adond.* Ikus.: Mugonean.

mugonezko, (adiontasun): *izond.* Ikus.: Mugazko. J: Mugoneko.

mugu. (adiontasun): iz. Ikus.: Adiontasun. j: Mugon.

mugurdi, (masusta-goŕi): *iz.* Ikus.: **Masusta-gori. :** Mugardi, basotxolaŕa.

mugurdi-ardo. (edari): *ft.* **Masusta-goŕitik** ateratzen dan edaria. I: Mugurdi-edari. (masusta-goŕi): *iz.* Berbera.

mugurdi-edari. (edari): iz. Ikus.: Mugurdi-ardo. (masusta-goŕi): *iz,* Berbera,

fungal. (buno): *iz.* Ayen-belarkaria dan landarea; bare zurtoiña luŕondokoa da, ta cloak lusagaŕenekoak antzera,

mnguŕi-landa. (buno): *iz.* Muguŕiak dauzkan landa. ?: Muguŕi-cail, muguŕi-soro.

muguŕi-sail. (bone): *iz.* Ikus.: Muguñ-lands. : Muguŕi-soro.

muguŕi-soro. (bone): *iz.* Ikus.: Muguŕi-lands. j: Muguŕi-sail.

muguta. (landare): *iz.* Ikus.: Mugita, J: Mugita.

muila. (landare): *iz.* Ikus.: Mike. j: Milrrra.

muila-zakaŕ. (iiño): iz. Mule zakaŕa. Muiiazkaŕ, muilaztaŕ.

mnilai. **(dendun):** *iz.* Ikus.: Bendun, 1: Dendu, ten, tentun.

muilakatu. (erabaga): *ad.* Ikus.: Mulakatu. I: Eragabetu.

muilasti. (liño): *iz.* Liñoaren snuloa. I: Muilastin,

muilastin. (naŕaskeri): *iz.* Naŕaskeriz dabilen emakumea. (life): *iz.* Ikus.: Muilasti.

muilatu. (dendun): *ad.* Orekan egon.

muilazkaŕ, (liñe): *iz.* Ikus.: Muila-zakaŕ, ^: Muilaztaŕ,

muilaztaf. (life): *iz.* Ikus.: Muila-zakaŕ. I: Muiiazkaŕ.

muilikatu. (bustialdi): *ad.* Ikus.: ilrasetu.

muiliska. (aranondo): iz. Aran-mota bat.

muiio. (artile): *iz.* Arilean bilduta dagaen art-flea.

muiio-antzeko. (liño): *izond.* Mulozkoa dana. I: Muilokara.

muiio-antzera erori. (erorkera); *ad.* biotin bat aril bat egiña bezela erori. Muiloka erori.

muiio-apa€ngañak. (ipurakintza): iz. Muiloz egindako apaindura.

muiio-ari. (liño): *iz.* *Muloaren* art Lodia.

muilo-aril. (Iiño): *iz.* Muloz egindako arila.

mu€io-eskuta. (artile): iz. Artilezko ule-eskuta.

muiio-maindira. (oyal): *iz.* Mainz egindako izara. (liño): *iz.* Berbera.

muiio-oyal. (liño): iz. Muloz egindako oyala. (oyal): iz. Berbera.

muiio-zakaŕ. (liño): *iz.* Liño-zurto€ñaren ondakiña.

muilodun. (gai): *izond.* Puska txiki-txikiak dauzkana. (zezen): iz. Adaŕetan bolak dauzkan zezen.

muiloka erori. (erorkcra): *ad.* ikus.: Muiio-antzera erori.

muilokada. (liño): *iz.* Mulo-puska.

muilokara. (liño): *izond.* Ikus.: Muilo-antzeko.

muiloko. (ugatz): *iz.* Ugatz lodia.

mutlotu. (luŕ): *ad.* Mokofak egin, zokortu. (biribilkapen): *ad.* Gauze biribils egiteko zerbait bildu.

muiiotxo. (liño): *iz.* Muioo talkie.

muelozko. (limo): *izond.* Muiloari dagokiona. (gai): *iz.* Gorputz oso txikia dana.

muiloztatu. (iiño): *ad.* Muiloz bete. (sarkura): *ad.* Berbera. (adaŕ): II *ad.* Adaten zietan biribilkiak ipifii.

muiloztu. (itxasontzi): *ad.* itxasontzien alboetan muiloa sartu. (limo): *ad.* Berbera.

maimu. (ore): *iz.* Ore builila. (gurpit): *iz.* Gurpilen ardazbegia. I: Mulu, muin. (landare): *iz.* Ikus.: Milo. I: Milura. (luŕ): *ft.* Goldeaz egiten dan mokaŕa. (liño): *I ir.* *Liñoaren* muloa. I: Multi.

muilu-zakaf. (kilo): iz. Milo zarpatsue.

muilukatu. (zapa): *ad.* Zerbait zapatu.

muiluta. (eduf): *iz.* Eduf-pelota.

muiluxka. (mendi): iz. Ikus.: Mum. I: Mendixka, muifiatz.

MTIIN. *iz.* Bigun eta urintsua dan guna, zurista margoduna, ezuf batzuen baŕuan dagoena. j: Landare batzuen enbof eta 7.urtoñetan dagoen gai apatza. j: Gayezkoa eztao gauza baten mamizko izatea, gafantzi aundienekoa. I: Garuna. j: Ozi, ernamiña, garun-mami, muña, muñaki, un.11(bizkaf-ezuŕ), (burumuin), (eritasun), (ezuŕ), (kirio), (soirr). (kirio): *iz.* Kiriocn erdikoa. I: Uin, un, mun.

mu€n-amareun. (burumuin): *iz.* Burumuiña bili-zen dutenen muin-azal bat. I: Muin-armiarma.

muin-armiarma. (burumuin): iz. Ikus.: Muin-amareun.

multi-Mat. (burumuin): *iz.* Garuntegiaren erdi bat.

muin-azal. (burumuin): iz. Burumulu eta bizkaf-muiña inguralzen edo biltzen dituzten Liu mintzen bakoitza. I: Fuin-azal, muñazal, muin-zofo, muñ-azal.

muin-egin. (mun): *ad.* **Mun** amen.: Muinkatu.

muin-kaskafeko. (iseka): iz. Mama emaleko, eskua eskeintzean, mun-egiten duenari buruan tanpa bat ematea.

muin-zofo. (burumuin): *iz.* ikus.: Main-azal. I: Fuin-azal.

muindu. (labuŕera): *ad.* Gitxitu, laburtu. Ikus.: Laburtu. j: Ilaburtu.

muindun. (muin): *izond.* Motile duena. Muintsu.

muinkatu. (man): *ad.* Mun eman. I: Ikus.: Muin-egin.

muinpeko. (but-amain): *iz.* Bummuiñaren zati bat. : Ikus.: Garuntegi.

muintegi. (min): *iz.* MBiak tandatzen diran tokia.

muintsu. (main): *izond.* Ikus.: Muindun.

muinziza. (kaput): *ft.* Apaizek erabiltzen duten kapel berezia.

muiñ. (main): *iz.* Ezufaren barneko zati biguna. ikus.: Main. (burumuin): *iz.* Ikus.: Burumu€u. I: Burufuin. (zurtoin): jj *iz.* Erne-miña.

muiñatz. (mendi): *ft.* ikus.: Mum. I: Muiluxka, muiño.

muiño. (mendi): *iz.* Ikus.: Muru. I: Muifiatz, mukuluxko, munduiio. (ileondo): *iz.* Ikus.: Moto. I: Motets. (Me): II *iz.* *ikus.:* Hain.

muiñoxka. (mendi): *ft.* Muru txikia.

muita. (landare): iz. Ikus.: Iraka. I: Ilarka. (zekale): *iz.* Zekalearen antzekoa dana.

muite. (landare): *iz.* Ikus.: Mugita. I: Mugite.

muizuef. (gaztañondo): iz. Gaztain-mota batzuk.

mujatu. (tiŕit): *ad.* Ikus.: Estieragin.

mujlka. (mertxikondo): *iz.* Mertxikoudoaren igalia.

mujoi. (aŕain): *iz.* Ezurdi ezurtsua duen Main mokodun bat.

mujuri. (meta): *iz.* ikus.: Meta. j: Mordopilo.

muk-aiztuf. (kuŕika): *iz.* Ikus.: Mukadera. : Muketa.

muka. (efauts): iz. Arkai-mukiaren ilauna. I: Muku. (arkai): iz. Barbera. (argi-muki): II *ad.* Mukiaren zati eŕeta kendu. j: Mukatu.

mukadera. (kutika): *ft.* Muka kentzeko knñkatxoa. j: Muk-aiztuf.

mukai. (goŕoketa): *iz.* Ikus.: Gob. Gofo.

mukaitsu. (goŕoketa): *izond.* ligarda daukana. I: Mukartsu. (kgarda): *izond.* Berbera.

mukakizun. (ligarda): iz. **L€ngarda** kentzekoa dana.

mulcaf. (gaŕoketa): iz. Ikus.: **Ligarda.** Lingarta. (ligarda): *ft.* Berbera. (jarkipen): II *izond.* .arkipena egiten duena.

mukaf miutz. (eunizti): *iz.* Lingarda daukan mintza. (lingarda): *iz.* Berbera.

mukartsu. (goŕokela): *izond.* Tkus.: Mukaitsu. (lingarda): *izond* Berbera.

mukatu. (argi-muki): *ad.* Ikus.: Muka. (kuŕika): *ad.* Berbera. (ligarda): II *ad.* Sudufelik ligarda kendu.I: Mokatu.

mukatzaeie. (argi-muki): *band,* Muka kentzen duena. Mukazale. (kufika): *izond.* Berbera.

mulcatze. (argi-muki): iz. Muka kentzea.

mukautu. (amai): *ad.* ikus.: Amaitu. Bukatu.

mukayo. (gonburu): *iz.* Ikus.: Mulcufu. Mukum.

mukerbera. (ozarkeri): *izond.* Mukefa dana.

mukeri. (ligarda): *ft.* Ikus.: Maki. I: Muku, mukurin, mush.

MUKERKERI. *iz.* Mentasuna ez izatea. I: Biguŕikeri, duakakeria, mozkeria, musinkeria, sotilkeria. II (biuŕitasun), (jarkipen).

mukerki. (mukerkeri): *adond.* Mukerkeriz ari-izatea. Mukeŕez. (ospa): *adond.* Ospaz ari-izatea.

mukerkof. (mukerkeri): *izond.* Mukerkeriz art dana.

mukef. (mukerkeri): *izond* **Ozarkeriz** ari dana. : Mulgeŕ, mufukutun, muŕttnga, mufuska, mufutx, musks, mustuka, mustuŕastun, muxin, perkain, puma, saputz, sapuzti, tartaka, aketo,

trastn, trikulu-trakulu, urtun, usakatu, uxagera, uxarka, uzkutxut, uzo, uzu, zaputz, zapuzkoŕ, zapuzti. (ospa): *izond.* Ospaz ari dana.

mukeŕaldi. (mukerkeri): *iz.* Mukerkeriz ari-izatearen aldia. (atsekabe): iz. Itun egotearen aldia.

mulcefez. (mukerkeri): *adond.* Ikus.: Mukerki.

mukertasun. (mukerkeri): iz. Mukerkeriz ari-izatea. (dotter* *izond* Ala izatea. (jarkipen): II iz. ikus.: Jarkipen.j:Jardukitze.

mukertu. (jarkipen): *ad.* Jarkipena egin. (mukerkeri): *ad.* Mukeŕa biurtu. (ospa): ^ *ad.* Ospatsu egin.

muketa. (argi-muki): *iz.* Ikus.: Mukadera. Muk-aiztuŕ. (kurika): *iz.* Berbera.

muki. (argi-muki): iz. Arkai edo zuzi.-bamean dagoen lokafi biuŕita.: Ikaztuta dagoen lokafi onen zatia. Argibuztan, geldo, mukita, muku, txintz. (ligarda): *L.* Dilinda. **Suduf-**zuloetatik jarioten dan ezabizi lodi ta itsaskofa. j: Txintz, tzintz, uneri, zintz, zintzil, muku, mukeri, mu.ski, muskiri, txintxa, txintz, zinzaii, zinzil (lika): *iz.* **Zugatzetatik** sot-Ezell dan eŕetxiñezko gerlia.

muki-antzeko. (ligarda): *izond.* Muki bezelakoa dana.

muld-jario. (ligarda): *Land.* Mukia dariona. j: Mukitsu, mukizu, mukutsu, mukuzu, muku-jario.

muki-pindaŕ. (pindar): *iz.* Argi baten mukitik ateratzen dan pindaŕa. I: Muku-iñaf. (argi-muki): *L.* Berbera.

muki-zapi. (zapi): *L.* Ikus.: Mukitako. (ligarda): iz. Berbera.

muki-zntzil. (ligarda): *iz.* Suduŕetik sortzen dan mukia.

mukida. (gune): *iz.* ikus.: Kilimusi. Kiñu.

mukidun. (ligarda): *Land.* **Ligarda** duena.

mukidura. (ligarda): iz. Sudufeko ligarda. j; Mukigai.

mukieri. (oztuxe): *iz.* Suduŕeko mintzaren kostuma. j: Mukueri, zuŕu.

mukigai. (ligarda): *iz.* Ikus.: Mukidura.

mukiki, (aŕain): iz. ltxasoko aŕain-mota bat.

mukil. (pilota): *iz,* Ikus.: Motto. j: MuĹu.

mukildun. (ligarda): *izond.* Ligarda ateratzen duena, 1: Mukiltsu.

mukiltsu. (ligarda): *izond.* Ikus.: Mukildun.

mukirio. (meta): ia. Meta txikia, metatxoa.

mukit. (sukalde): iz. Eguŕa xeatzeko, sukaldean dagoen taukia. j: Mukifo, xundo, xuubil.

mukita. (argi-muki): iz. Ikus.: Mulct j: Argihuztan, muku.

mukitako. (ligarda): iz. **Suduf-ligarda** garbitzeko zapia. j: Muki-zapi. (zapi): *iz,* Berbera.

mukitsu. (ligarda): *izond.* Tkus.: Muki-jario. : Mukizu, mukutsu.

mukilo. (sukalde): *iz.* Ikus.: Mukit. Xundo.

mukitu. (tribal): iz. Ustel dagoen enbota. 1: ikus.: Mugitu. (usteldura): Berbera.

mukitu. (ligarda): *izond.* Ikus.: Mulci-jario. : Mukitsu, mukutsu, mukulu, muku jario.

mukolo. (txoskoŕ): *iz.* **Txoskof** txikia. (taŕu): iz. **Latu** azpiko gogordura. I: Mukulamendu, mukulo. (gogortasun): ha. Ikus.: Koofo.

mulcolo-antzeko. (txoskoŕ): *izond.* Zofotxo itxitan dagoen mukoloa.

mukolodun, (txoskof): iz*ond.* Mukoloa daukana. j: Mukulatsu.

mukora. (gonburu): *iz.* Ikus.: Gonburu. Mukufu, mukoro, mukulu.

mukoro. (gonburu): iz. Ikus.: Gonbum. Mukora.

mukoroztatu. (gonburu): *ad.* Ikus.: Gonburutu. j: Mukuitu.

muku. (argimuki): iz. tkus.: Muki. I: Mukita. (ligarda): iz. ikus.: Muki. Zintzil, mukeri, mukurin. (i]untasun): Jj *izond.* **ikus.:** Goibel. I: Obel, mukuta, mukutu. (efauts): f *iz. ikus.:* Muka.

muku-iñaf. (pindaŕ): *iz. Ikus.:* Muki-**pindaŕ.**

muku-jario. (ligarda): *Land.* ikus.: Muki-jario. j: Mukitu.

mukudun. (ligarda): *izond.* Mukua sudufean daukana.

mukueri. (oztuxe): *iz.* Ikus.: Mukieri. 1: Zuŕu.

mukueritu. (oztuxe): *ad.* Sudufeko mintzaren kostuma attn.

mukutt (malkartasun): *Land.* Malkafa dana. (erabetasun): *izond.* Bilduŕ dana. (koldartasun): II *izond* Koldaŕa dana. (mukerkeri): jj *izond.* Mukeŕa dana. j: Muknŕu. (mutidura): jj *iz.* Tints,: Mutdura. I: Mangutasun, tnukui.

mukul. (ayuŕi): izond. Ayufi epela duena. (mutidura): *iz. Tkus.:* Mutidura. Mukuil.

mukulamendu. (Wu): *L.* ikus.: Mukolo. Mukuto.

mukulatsu. (laŕu): *Land.* Titus.: Mukolodun.

mukulatu. (laŕu): *ad.* Mukoloa euki.

mukuldu. (giñaŕe): *ad.* ikus.: Mokortu. **Mukutu,** zabortu, zakitdu, zuŕuindu, zuŕundu. (mutidura): *ad.* **Mutidura izan. j:** Mukuta.

mukulo, (oliondo): *iz.* Oliarana eotu ta zapatu ondoren ateratzen dan bare-ezufaren urea. (latu): iz. Tkus.: Mukolo. Mukulamendu.

mukulotu. (oliondo): *ad.* Mukuloa egin.

mukultu. (gonburu): *ad.* Ikus.: Gonburu-egin. j: Gonburutu, mukuŕutu, mukoroztatu, mukursu.

mukulu. (lodiera): *iz,* Gauza baten aunditasuna ado mufua, batez ere luzera ta zabalera eukitzearen gañean **lodiera naikoa ere** dueuean. j: Gorputz batek betetzen duen lekunea. j: Anpu. (zati): *iz.* Ganza baten 'Lath, beste guziaren bereizita bezela begiratzen dana. I: Puska. (belaŕ): (iz. Italiari bat ebakitzen an danean, bare ezkefean metatzen dan **belafaren** eŕaiĹa. (gonburu): jj z, llcus.: Mukuŕu. J: Mukora.

mukulu-autzera. (gai): *adond.* Gorputzaren antzera izatea.

mukulu-arteko. (gat): *izond.* Zibizkien artekoa dana.

mukulu-ikuŕ. (ikuŕ): iz. Zibizkien ikuŕa. (gat): *L.* Berbera.

mukulu-irudi. (irudigintza): ha. Mukuluz **egindako irudia.**

mukulu-neurketa. (neuŕi): iz. Tkus.: Gorpulz-neurketa.

mukuludun. (gat): *izond.* Mukulua duena. j: Mukuhako.

mukulugabeko. (gaigabetasun): *frond.* Gairik cztana.

mukuluka. (mortxokada): *adand.* **Mortxokada aundietan ari-izatea.**

mukulukatu. (meta): *ad.* Was.: Metatu. ^: Mordoskatu, multzatu.

mukulukl. (gat): *adond.* Mukuluz art-izatea.

mukulutsu. (lodiera): *Land.* **Lodiera** duena.

mukulutu. (lodiera): *ad* **Lodleraz aged.**

mukulutze. (lodiera): iz. Lodieraz agertzea.

mukuluxko. (mendi): *L.* Thus.: Muru. Muiiio, muna.

mukuluzko. (gal): *izond.* Taus.: Mukuludun.

mukutu. (lodiera): iz. Lodiera aundia duena. j: Ikus.: Mankaŕ. 1: nosh). (meta): *iz.* Ikus.: Meta. : Moto., mukuru.

mukurin. (ligarda): *iz.* Ikus.: Muku, I: Mukeri.

mukurio. (sagafondo): *iz.* Sagaŕ-mota bat.

mukuŕ, (enbof): iz. Enhofaren beko zatia. (gibelalde): *iz.* Ipurdi-mazela. (baldartasun): jj *izond.* Baldafa dana. (zakartasun): *(ŕzond.* Zakaŕa dana.

mukufi. (gonburu): *iz. Ikus.:* Mukuŕu. I: Mukuŕa.

mukufilca. (gonburu): *ad.* Neufi bat gonburuz bete. 1: Mukuŕuka. (gaindi): *ad.* Berbera.

mukuŕilcatu. (igaii): *ad.* Zugatz bat igaliz bete. (zugatz): *ad.* Berbera.

mukutu. (gonburu): *iz.* Ikus.: Gonbunr. 1: Gonburutasun, mukayo, mukuru, mukora, mukutu, mukuŕa, mukufi, oŕu-uŕi, xitxuŕi. (gaindi): *Iz.* Berbera, (mukerkeri): 11 *izond.* Ikus.: Mukuil. (lodiera): 11 ŕz. Mukulu aundi-aundia.

mukufuka. (gonburu): *ad.* Ikus.: Mukutika.

mukufukatu. (okidura): *ad.* Bete-bete egin. j: Mukurukatu.

mukufuki. (gonburu): *adond.* Conburuz ari-izatea. j: Mukuruka. (gaindi): *adond.* Berbera.

mukuŕosta. (buru): iz. Egaztien moloa. (Iuma): *iz.* Berbera.

mukuŕutu. (gonburu): *ad.* ikus.: Gonbum-egin. j: Mukultu, mukurtu.

mulcurtu. (gonburu): *ad.* ikus,: Mukultu. Mukuŕutu.

mukuru. (gonburu): *iz.* ikus.: Mukayo. Mukuŕu, rnuŕuts. (meta): iz. ikus.: Meta. j: Mukulu, mulko, oski,

mulcuru-berdintze,(banakakuntza): *iz.* Meta bat berdinizea. j: Muli-unm-ian.

mukurn-lan. (banakakuntza): is. Ikus.: Mukuru-berdintze.

mukuruka. (gonburu): *adond.* ikus.: Mukuŕuki.

mukurukatu. (okidura): *ad.* Ikus.: Mubitukatu.

mukuta. (mutidura): *ad.* Ikus.: Mukuldu. (iiuntasuu): *ad.* ikus.: Goibel, Muku, mukutu.

mukuts. (mutidura): iz. ikus.: Mutidura. ^: Mukul, txinguŕidura, zurmin-aldi. (intz): ŕz. ikus.: Aintzigaŕ, j: Lantzurde.

mukutsu. (ligarda): *izond.* ikus.: Muki-jario, !: Mukitsu, rnukizu, mukuzu.

mukutu. (mutidura): *ad.* Mutidura izan. (iluntasun): *ad,* Ems,: Muku. j: Mukuta. (giñaŕe): jj *ad.* Ikus.: Mokortu. j: Mukuldu, zabortu, zakildu, zuŕuindu, zuŕundu.

mukute. (arto): *ft.* Ikus.: Artaburu. Morkol, (gaztañondo): *iz.* ikus.: Kirikiño. j: Morkola.

mukuzu- (ligarda): *izond. Ikus.:* Muki-jario. Mukizu, mukatsu.

mula. (esku-makil): *iz.* Esku-makilaren beko mutuŕa. j: Mulo. (aitzuŕ): *iz,* Aitzuŕak begia duen aldea. j: Moto. (estalketa): jj ŕz. Estaltzekoa dana.: Mulo, tapotz, lapa. (utzaldi): $_{1f}$ *iz.* **Sai-**abereen gorotzak daukan zati bakoitza,

mulardatza. (liño): ŕz. Muloa iruteko ardatza.

moldegaitz. (baldartasun): *ŕzond.* Baidaŕa dana. Ikus.: Moldagaitz, moldegaitz, moldekaitz.

muletoe. (oyal): *iz.* Artllezko oyala, ule asko daukaua. I: Muletoi.

muletoi. (oyal): iz. Ikus,: Muletoe.

mulikatu. (bustialdi): *ad.* Zearo uyeldu. ^: Mulikatu, mulitu, mulikatu.

mulitrr. (tanpa): *ad.* Tanpakaz zeatu. (bustialdi): *ad.* Ikus,: Mulikatu. j: Mulikatu.

mulixka. (aranondo): *iz.* Morkoan dagozen amuck.

mulkari. (adaŕ): *izond.* Adarkatzen ari dana (idia).

mulkatu. (adaŕ): *ad,* Tdiek adarkatu.

mulkatzaile. (adar): *izond.* Adarkatzen duen aberea. j: Mulkatzale.

mulka. (meta): ŕz. Ikus.: Meta. j: Mukuru, multzu, mulka, pantoka, pial, pila. (mats): is. Ikus.: Morko. j: Molko. (erle): jj *iz.* Erle-pilo. (adaŕ): (iz. Adatez jotzearen egipena.

mulkoka. (mortxokada): *adond.* Mortxokada aundietaz ari-izatea. (but oka): ŕz, Abere adardunen bofoka.

mulkolcatu. (mats): *ad.* Ikus.: Mulkotu.

mullcotsu. *(mats): izond.* Molkoak dauzkana.

mulkotu. (mats): *ad.* Molkoetan Mulkokatu.

mullcotzaŕ, (oliondo): ŕz. Mukulo aundia.

mulkoxka. (mats): iz. ikus.: Masts-molko, j: Maats-morko, meats-morkosta.

multi, (meta): iz. Meta txikia. j: Multxaxka, multxokada, multxu, multzaxlca, mulxo. (aitzuŕ): *iz.* Ikus.: Mula. (estalketa): $_{j}$ *iz.* Berbera. (esku-makil): $_{II}$ *iz.* Berbera. (begi): jj ŕz. Lanabesa baten begia. (lanabesa): jj *iz.* Berbera. (mendi): 11 *L.* Mum txikia.

mulokada. (tanpa): *iz.* Esku-makilaren mututaz emandako tanpa,

muloztatu. (itxugindura): *ad.* Ikus.: Itxugindu. Nekostu, opi1atu.

multxaxka. (meta): *iz. ikus.:* Mulo. j: Multxokada, multxu, mullzaxka.

multxo. (mortxokada): *iz.* Bats.: Mortxokada. Mortxada, multzo, muixo.

multxoka. (mortxokada): *iz.* Mortxokada txikia. Mulxo, mulxu.

multxokada. (meta): *Iz. Ilnrs.:* Mulo. j: Multxaxka, multxu, multzaxlca.

multxu. (afiko): *iz.* Ikus.: Ipilx. j: lpitz, multxukin. (meta): *iz.* Ilms.: Mulo. j: Multxaxka, multxokada, multzaxlca.

multxukin. (atiko): *iz,* Ikus.: lpitx. j: Ipitz, multxu. (zamuka): *is.* Berbera.

multzakatu. (mortxokada): *ad.* Mortxokadaz

multzaf. (batzuntasun): *izond.* Eskuarte batzuetaz egiña dana.

multzatu. (meta): *ad.* Ikus.: Metatu. Mukulukatu, multzokatu, multzotu, pialatu, samaldatu.

multzaxlca. (meta): *iz.* ikus,: Mulo. j: Multxaxka, multxokada, multxu, mulxo, mulxu.

multzilokeria, (ezereztasun): *iz.* Itunben bat ezereztatzea.

multzo, (mortxokada): *iz.* Ikus.: Mortxokada. 1: Multxo, multzu, multzurka, mulzu, pit, popil, puŕustada, sail, saldo, samalda. (abelizti): ŕz. ikus.: Artalde, j: Ato,

multzo-sare. (sare): *iz.* Afantzan afañak inguratzeko sarea. (aŕantza): *iz.* Berbera.

multzoan, (bazkun): *adond.* Bazkunean ari-izatea.

multzogaŕi. (meta): *izond.* Metatrr dilekena.

multzoka, (morbcokada): *adond.* Mortxokadaz ari-izatea, multzuka, mulzoka.

multzokatu. (meta): *ad.* Ikus.: Metatu. Multzatu, multzotu, multzukatu, mulzokam, pilakatu, puilotu.

multzokatzaile. (meta): *izond* Metatzen duena.

multzokcta. (ugaritasun): *iz.* Ugaritzearen cgipena,

multzolci. (morixokada): *iz.* Mortxokada baten atala.

multzokin. (meta): ŕz. Meta batetik stern dana.

multzokizun. (meta): iz. Metatzeko dagoena.

multzotasun. (ugaritasun): *iz*. Saida oso aundia.

multzotu. *(meta): ad.* Ikus.: Mulizatu. Multzokatu, multzukatu.

multzoxka. (ardi): *iz*. Ardi batzuen artalde txikia.

muitzu. (mortxokada): *iz*. Ikus.: Mortxokada, J: Muitzo, multzurka, mulzo. (meta): iz. Ikus.: Meta. J: Mulko.

multzuka. (mortxokada): *adond. Ikus.;* Multzoka. J; Mulzoka. (meta): *adond.* Metnka ari-izatea.

multzukatu. (meta): *ad.* Ikus.: Multzoka€u. J: Multzotu, mulzokatu.

multzulceta. (meta): iz. Metatzearen egipena.

multzukka. (mortxokada): *iz*. Ikus.: Muitzo. : Multzu.

multzuzlca, (ardi); *iz*. Ardien multzoa.

mulu. (estalketa): iz. Upeteu estalketa. (gurpil): iz, Ikus.: 'Willi. I: Mulu. (liño): ^^ *iz*. Berbera. (landare): JJ *iz*. Ikus.; Sasi. I: Oilabara.

mulu-keutzelco. (lanabesa): *iz*. Zipotz-kentzeko.

mulu-mulu. (mardail): *iz*. Mardailaren ots-izena.

mulu-zakst. (liño): iz. Mulo zakaŕa.

mulukin, (liño); iz. Muloarenzakaŕa.

mulutxu. (liño): iz. Mulo txikia.

mulxo. (mortxokada): iz. Ikus.: Multxoka. I: Mulzu. (meta): *iz*. Ikus.: Mulo. 1: Multzaxka, muixu.

muixu. (mortxokada): iz. Ikus.: Mulixoka, J; Mulxo. (meta): iz. Ikus.: Mut€zaxka. : Mulxo.

mulzo. (mortxokada): *iz*. Ikus.: Muitzo. Multzu.

mulzoka. (mortxokada): *adond.* Ikus.: Multzoka. J: Multzuka.

mulzokatu. (meta): *ad.* Ikus.: Multzokatu. j: Multzukatu.

rnuiai, (dendun): *iz*. Txalupak itxas-zabalean gordetzen dater" oreka. (itxasontzi): *ft*. Berbera.

mulaitu. (dendun): *ad.* Txalupak itxas-zabalean orekan egon. (itxasontzi): *ad.* Berbera.

mulakatu. (erabaga): *ad.* Kirin edo gauza baten laju ona iraultzea. J: Arautik irtetzea, lotsa galtzea, senetik ateratzea. I: Gaulatu, muilakatu, murtzupilatu, murtzupilkatu. J: Ikus.: Eragabetu. I: Eragetu, taxugabetu, zalardatu.

mulasti. (liño): *iz*. Mob aundia. J: Mulastin. (naŕaskeri): iz. Naŕaskeriz ari dan emakumea. J: Mulastin. (oaidego): *iz*. Oaidea dana. J: Ikus.: Mulastin.

mulastin. (nafaskeri): *ft*. Ikus.: Mulasti. (liño): *iz*. Berbera. (oaidego): jJ *iz*. Berbera.

mulayau, (dendun): *adond.* Txalupak itxas-zabalean oreka gordetzea. (itxasontzi); *adond.* Berbera.

mulo. (liño): *iz*. Liiio edo kalamuaren anti zakaŕ eta lodia. : Goruaren mutuŕean biribiltzen dan amuko aundia. J: Amelu, arkola, cake, garabasta, liño-arbal, ilelatz. (aizkora): *iz*. Aizkoraren atzeko zatia. (luŕ): J *iz*. Luiezko ore txiki ta tinka; zokoŕa. (ari): (iz. Arlen moltzoa; ariak aide batctik bilduta ta bestetik sake dagoz, eta bola baten antzo dilindan daudenak. 1: Goruko muluŕean biribillzen dan liño-amukoa. Parpail. (mats): II *iz*. Molkoaren aldaska. (=tondo): JJ *iz*. Molkoaren aldaska. (gauzeztasun): iJ ŕz. Geldoa dana (notin edo gauza). (sa g): J *iz*. Urte batzuetan bizi dan landarea, zurtoña mote, adartsu ta egurtsu daukana; bedaixka. (ipurakintza): JJ iz. Purpuxeta, tits, motc, galdoŕ. (belaŕ); JJ *iz*. Toki ideki ta itzaltsuetan sortzen dan lore gabeko belafa.

molu. (pilots!): *iz*. Ikus.: Moilo. 1: Mukil. (gurpil): *ft*. Ikus.: Muilu. J: Mutu. (mando): *(iz*. Bnns.: Mando; ijitoen itza.

mumu. (zezeu): *iz*. Idi edo bci; auŕen itza. (zomoŕo): *ŕz*. Ikus.: Zomoŕa, I: Momu, sinokeria, sorgin-ames. (ergeltasun): *(ŕzond.* Astapuiza dana.

mumu-oŕatz. (zomnfo): *iz*. Ikus.: Burdun€zi. J: Buŕuntzi, sorgin-oŕatz,

MUN. *iz*. Zerbait ezpañetaz ikutzea, aldi baten asgorapen labuŕ bat egitean, maitasaŕea naiz begirunea adierazteko. I: Aoxka, apa, apamun, anon, laztan, matxo, musu, ma, pa, pot. (mendi): *iz*. Muñoa. (muin): JI *iz*. rant-mania. (landare): II *iz*. Laudare biguna. (mugadura): II *iz*. Guerra. // Mun aurpegian cz, batta beste nunbait enlace. // Mesa, musu, ma, pa = aurpegian omnaten dana. //'(ao), (ezpain), (igurtziketa), (lizunkeri), (losin€xa), (maitasun).

mun egin, (mun): *ad.* Mon eman, baña ez arpegian. I: Munkatu.

thou eman. (mun): *ad.* Noribait edo zeribait mums omon, i: Munkatu.

mun-egile. (mun): *ŕzond.* Muua ematen duena. J: Mutt-age.

mun-zale. (mun): *ŕzond.* Ikus.: Mutt-agile.

mʸna. (mendi): iz. Ikus.: Mum. J: Mukuluxko, munaizka.

muna-bedaf. (belaŕ): *iz*. Luŕondoko belaŕa.

munaizka, (mendi): *iz*. Thus.: Muru. j: Muna, muñata, munaxka, muniska.

munaka. (gizonkil): *iz*. ikus.: Anderekil. l: Numaka.

munafi. (aft): iz. Muga-aŕia. (mugadura): *iz*. Berbera:

munategi. (mendi): *iz*. Muruen multzoa.

mundila. (aŕ'antza): *iz*. Apailuen kulubia.

mundoi, (meta): *iz*. Ikus.: Meta. 1: Mundoil.

mundoil, (meta): *iz*. Ikus.: Meta, I: Mundoi.

mundoin. (aundiera): *iz*. Aundi ta lodia izatea. (orga): *iz*. Ans.: Idun. j: Gurtaga.

mundoistatu. (meta): *ad.* Ikus.: Metatu. ^: Mundoitu.

mundoitu. (meta): *ad.* Ikus.: Metatu. J: Mokorkatu, mundoistatu.

mimdoixka. (meta): *iz*. **Meta** txikia,

mundoi. (meta): **iz.** Belac-meta. J: Mundulu. (belaŕ): iz. Berbera.

mundrun. (ikatz-pike): *iz*. Ikus.: Ikatz-pike. J: lkatz-ui.

muudrunadun. (ikatz-pike): *ŕzond.* Naslika daukana. J: Mundrunatsu.

mundrunadura. (ikatz-pike): *iz*. Naslikaz estalita dagoena.

mundrunaldi. (ikatz-pike): *iz*. Naslika ipintzearen aldia.

mundrunatsu. (ikatz-pike): *ŕzond.* Ikus.: Mundrunadun.

mundrunatu. (ikatz-pike): *ad.* Ikatz-pikea eman edo ipiñi. 1: Mundruneztatu.

mundrunatzaile. (ikatz-pike): *izand.* Naslika ipintzen duena.

mundrunatse. (ikatz-pike): ŕz. Naslika ipintzearen egipena.

mundrunazko. (ikatz-pike): *ŕzond.* Naslikari dagokiona.

mundruneztatu. (ikatz-pike): *ad.* Ikatz-pikes ipiñi. : ikus.: Mundrunatu.

mundu-arauz. (done-eza): *adond.* Ludiari dagokionez ari-izatea. (zabaldi): *adond.* Berbera.

mundu-befi. (zabaldi): u. Ludi beŕia.

mundu-boil. (lurtamu): *ft*. Ludi guziaren lurtamua.

mundu-guziko. (zabaldi): *izond.* Ludi osoari dagokiona.

mundu-zaie. (aycŕ): *izond.* Ikus.; Munduti. (zabaldi): *izond.* Berbera.

mundu-zalekeria. (are): ŕz. Ikus.; Mundukortasun. Mundu-zaletasun. (zabaldi): *iz.* Berbera.

mundu-zaletasun. (ayef): iz. Ikus.: Mundukortasun. ;: Mundu-zalekeria. (zabaldi): *iz.* Berbera.

mundu-zaletu. (done-cza): *ad.* Ikus.: Mundukoitu,

munduaren beste baztef, (endefi): *iz.* Oso uŕutian dagoen eŕialdea. Mundubaŕen, mundubaztef.

mundubafen. (endefi): *iz.* Ikus.; Munduaren bcste baztef. Mundubaztcŕ.

mundubaztef. (endeŕi): *iz.* Ikus.: Munduaren beste baztcf. Mundubaŕen.

munduilu. (bet*); *in,* Belaŕa biltzea. (lasto): ŕz. Lastoa gordetzen dan tokia. (mendi): jj *iz.* Was:: Mum. I: Muiño, mundutu, mundutu.

mundukeria. (ospa): iz. Ludiaren arokeria. (zabaldi): *iz.* Berbera.

mundukoa. (zabaldi): *izond.* Ludikoa dana.

mundukoi. (zabaldi): *izond.* Ludiarekiko zaletasuua duena. j: Mundukoŕ. (ayef): *izond.* Berbera.

mundnkoitu. (zabaldi): *ad.* Ludiarekiko zaletasunaz ari-izan. (dona-eza): *ad.* Kristau-laua egin, mundu-zaletu.

mnndukof. (zabaldi): *izond.* ikus.: Mundukoi. (ayeŕ): *Load.* Berbera.

mundukortasun. (zabaldi): iz. Ludiarekiko zaletasunaz ari-izatea. Mundu-zalekeria, mundu-zaletasun.

mundulu. (mendi): iz. Ikus.: Muru. I: Munduilu. (meta); *iz.* Ikus.: Mundol. (bald): jj *iz.* Berbera.

mundupe. (zabaldi): iz. Bcko ludia.

mundurakatu. (zapa): *ad.* Tinkatu.

munduratu. (jayotza): *ad.* Ikus.: Sayo. I: Sayutu. (erdialdi): *ad.* ikus.: Erditu. I: Erdibitu.

munduŕi. (atsekabe): *ŕzond.* Luzaroan itun dagoena: : Muŕitsu.

mundutaf. (zabaldi): *izond.* Ludikoa dana. j: Mundutiaŕ, munduaŕ.

mundutartu. (zabaldi): *ad.* Ludiko arazoetarako geyegi zaletu.

munduti, (zabaldi): *izond.* Ludiko arazoe€arako zaletasuna duena. Mundu-zale.

mundutiaŕ, (zabaldi): *izond.* Ludikoa. Ikus.: Mnndutaŕ.

mundutu, (baterakuntza); *ad.* Giza-taldez bete..

mundutxo. (zabaldi): iz. Yakintsu batzuen ustez gizona bera, zabaldiaren isladura ta laburtza bezela bcgiratu czkero.

mundutcaf. (zabaldi): iz. Zabaldia bera, gizonareu antzera, izaki zentzunduna bezela artzean.

mundutze. (baterakuntza): *iz.* Giza-talde. j: Munduzionc.

munduz-andiko. (zabaldi): *izond.* Guztiz mundutia dana. j: Munduz-araindiko, munduz-arunzko.

munduz-araiudiko, (zabaldi): *izond.* ikus.: Munduz-andiko. j: Munduz-arunzko.

munduz-arunzko. (zabaldi): *izond.* Ikus.: Munduz-andiko. I: Munduz-araindiko.

munduzaleki. (done-eza): *adond.* Kristau-laua beze€a ari-izatea.

munduzione. (baterakuntza): iz. Ikus.: Mundutze.

mungnin. (buru): *iz.* Tkus.: Burgain. Buru-zelai. (burumuin): *iz.* Kaskezuŕaren zati biguna.

muni. (ugaran): iz. Zerbait goratua la maldan dagoen luŕ-za€ia. j: Murko.

muni-saltzaiie. (sabel): *izond.* Abereen sabeleko bafu-zatiak saltzen dituena.

munidun. (sabel): *izond* Sabeleko baŕu-zatiak blitzes edo gertutzen dituena.

munika. (Me): iz. Zaldien lepoko uleak. (adeitasun): *iz.* Menpetasunezko ague apala.

munikeria, (fazakeri): *iz.* Fazakerizko maitasaŕea agertzea.

muniku, (ileondo): iz. Bekoki gañean jartzen dan ileond° ebakita.

munitu. (tanpa); *ad.* Tanpuk eman.

mnnjaro. (burusi): *iz.* Artzañek darabilten burusia. I: Munjau, munjera, munsau, muntjaro.

munjulu. (meta); *iz.* Belafezko mats txikia. (belaf): iz. Berbera.

munka, (ma); *adond.* Munak ematen ari-izatea.

mrurkatn, (man): *ad.* Ikus.: Mun egin. Man eman, pot-egin.

munko. (konkof): *in,* Ikus,: Konkof, Korka.

munkunkeria. (negaŕ): *iz.* Ikus.; Negarkeria. I: Negaŕ-muŕin.

muno. (nnendi): *iz.* Rms.; Mum. j: Mendixka, muñatz, muña, pantoka.

munoxo. (mendi): i*n.* Mum *txikia.*

munta gut ko. (alboko): *izond.* Ondokoa dana.

muntegi. (min): iz. Zerbait azita dagozen landareak landatzen diran tokia. Mindegi.

muntio. (atz): *iz.* ikus.: Erimuntxo. Ermami.

muntuin. (meta): *iz.* Ikus.: Meta. I: Muntxoi, muntoi.

muntoki. (burumuin): *iz.* lkus.: Bunimuin. j: Garuntegi.

muntsukinak. (aŕiko): *iz.* Aŕikoa egitea.

muntero, (txapiio): *iz.* Time goŕien txapiloa.

munterot. (txeŕen); iz. ikus.: Txeŕen. Galtzagoŕi, muntiot.

muutiot. (txeŕen): *iz. Tkus.:* Txeŕen, Munterot.

munto. (garbitasun): *izond.* Garbi ta ongi gertuta dagoena. : Muntoka.

muntoki. (garbitasun): *Wand.* Garb' ta ougi gertuta ari-izatea.

munlotasun. (garbitasun): *in,* Garbitasuna izatea.

muntolu. (gertuera): *ad.* Ongi gertu.

muntxoi. (meta): *in.* Ikus.: Meta. I: Muntoin.

munu. (estalketa): *iz.* Uparen zipotza. Muñn, (upa); *in,* Berbera. (okidura): *izond* Beterik dagoena.

munuratu. (okidura): *ad.* Zearo beterik egon.

munuts, (txinduŕi); in, Zelai bateko txinduŕitegi edo zatoŕ-lurpila. (late): *iz.* Berbera.

muñ-azal. (burumnin): *iz.* Ikus.: Muin-val. j: Muñazal,

muñ-erdiko. (muin): *in.* Muiñaren erdiko zatia.

muña. (main): *ŕz.* Ikus.: Mein. j: Gamn, muñaki,

muña-gofi. (mendi): *in.* Landarerik gabe dagoen murna. I: Muño-goŕi.

muñaizka. (mendi): iz. Muni txikia. I: Muñaska.

muliak. (eŕatz): *iz.* Efatzaz garbitzen dutenak.

muñaki, (muin): iz. Ikus.: Muin. Muña.

muñaldi. (burumuin): iz. Garman eŕegosia.

muñape. (malda): *iz.* Malda aundiko aldapa.

muñaska. (mendi): *iz.* Ikus.: Muñaizka.

muñatal. (burumuiu): *iz.* Garuntegiaren goiko zatia.

muñatal-artelco aŕoil. (burumuin): iz. Muin-atalen arteko Mafia.

muñatsu. (muin): *izond.* Muria daukana.

muñatz. (mendi): *ft.* Ikus.: Mum.: Mono.

muñatz. (mendi): iz. Ikus.: Mum, I: Munaizka.

muñazal. (burumuin): *iz.* Ikus.: Muin-azal. j: Fuin-azal, mufi-azal.

mañeko. (muin): *Land.* Muiñari dagokiona.

muñerl. (antura): *iz.* Muin-azalea antura. (burumuin): *iz.* Berbera.

muñez. (almen): *adond.* Almenez a izatca.

muñizki. (losintxa): *adond.* Losintxaz ari izatea.

muño. (mendi): *iz.* Ikus.: Mum. j: Muno, oma, pate!, cgila, undio. (oñaze): *izond.* Minduta dagocua. (ikondo): j iz. Ikus.: Motots. j: Moto.

muño-antzeko. (mendi): *izond.* Bakafik eta kosno-itxura duen mum baten antzekoa dana.

muño-gaitz. (mcndi): *iz.* Goratu ta maikaŕa dan murua.

muño-gofi. (cnendi): *iz.* Ikus.: Muña-gofi,

muño-tontoŕ. (mendi): iz. Muruaren tontofa.

muño-zofotz. (mendi): *iz.* Mum. zoŕotza dana.

muñoeta. (mendi): *ŕz.* Martian multzoa.

muñoska, (mendi): iz. Goratua dagoen murua.

muñotu. (mutidnra): ad. Mutiduraz izan.

muñu. (edertasun): *izond.* Polita dana. (esta]keta): iz. ikus.: Munu. I: Muriel.

muñuka. (landare): iz. Oso polita dan landare-mota bat.

muñuña. (atsegintasun): *Land.* Oso pout eta atsegiña dana, notin edo gauza.

muñuñu. (edertasun): *izond. Oso* edeŕa dana.

mupres. (tantaidui): *iz.* Ikus.: Maupres. Brankaga.

mur. (gupiera): *Land.* Okertuta dagoena.

mur-mur-mur. (soñu): *iz.* Emcki ilzegiten ateratzen dan murmura biguna.

mura. (igali): *iz.* Lef eta izayaren igalia. Leŕ-sagaŕ, lcfalc. (lei): *iz.* Berbera.

mura-gozo. (igali): *izond.* Lef-sagaŕcz beteta dagocna.

murduiladura. (naspil): *iz.* Naspilduta dagocna.

murduskatu. (urduritasun): *ad.* Urduritasunez egin edo mintzatu,

murduka. (moteltasun): *iz.* Moteltasunez ari-izatea.

murdukari. (moteltasun): *ŕzond.* Moteltnstmez ari dan,

murdukatu, (erabaga): *ad.* Janzki zuri naiz beste gauzak erabagaz

murdukatzaile. (moteltasun): *ŕzond.* Moteltasunez, ari dana.

murdula. (mmtzoera): *iZ.* Bun mintzatzea.

murdulalca. (mintzoera): *adond.* Mardulaz mintzatzen ari-izatea.

murdulakatu. (mintzoera): *ad.* Ilun mintzatu. j: Murdulo kotu.

murduri. (mardail): iz. Ikus.: Mardail. Marmarika, murduya, papada,

murdurika. (mardail): *adond.* Mardailez ari-izatea.

murdurikari. (naste): *izond.* Nastatzen ducna.

murdurikatu, (mardail): *ad.* Ilcns.: Murduritu.

murduritn. (mardail): *ad.* Mardail egin. j: Murdurikatu.

murduska. (arabaki): *iz.* Gaizki cgindako arabalcia.

murduskari, (moteltasun): *izond.* Urduritasunez ari dana. (naŕiokera): *Land.* Nañokeraz ad dana.

murduskatu. (nacokera): *ad.* Narlokeraz ari-izan. (izkera): *ad.* Izkera bat gaizki mintzatu.

murduxa. (kuŕika): *iz.* Supaztefean erabiltzen dan kuŕiika. (supazteŕ): *iz.* Berbera.

murduya. (mardail): ŕz. Ikus.: Murduri. ^: Marmarika.

murgain. (bum): ŕn. Buruaren goiko zatia.

murgil. (pipil): *iz.* Landareen pipila. (naste): *iz.* Nastuta dagoena. (murgiltzc): jj iz. Ikus.: Murgiltze. (bustialdi): jj *izond.* Blai-blai cginda dagocna. I: Ikus.: Murgildu.

murgil-aate. (aate): *iz.* ikus.: Aate. lloiborin.

murgil-aldi. (murgiltze): *iz.* Ikus.: Murgiltze. : Kapen-aldi.

murgil-arazi. (murgiltze): *ad.* Murgil-eragin.

murgil-batayo. (murgiltze): *ŕz.* Murgiltzean egiten dan ugutza.

murgil-egin. (murgiltze): *ad.* Il us.: Murgildu. j: Kapen-egin, ugapetu.

murgil-eragin. (murgiltze): *ad.* Murgildu-erazi.

murgil-eŕege. (egazti): iz. Igeri-oinduua dan egaztia; mokoa zuzen eta zoŕotza, cga Labuŕak eta begi bakoitzaren atzean Iuma-multzo bat dauzkana; bums urtan murgilduta luzaroan egon diteke.

murgil-ontzi. (guda-ontzidi): *in.* Ur pean dabilean itxasontzia.

murgilari. (egazti): *iz.* Urtan murgiltzen dun egaztia.

murgiidu. (pipit): *ad.* Landareak pipilez bete. (naste): *ad.* Ubil bat nastu. (murgiltzc): II *ad.* Urtan edo beste ubilean sartu. j: Kapen-egin, kikimera-egin, rnosuger, murgil-egin, ugapetu, urpe, urperatu, urpetu, zanbulukatu, xiaulu, zingoratu. (bustialdi): II *ad.* Ikus,: Murgil.

murgildura. (adipen): *iz.* Adipen guziaz zerbail egitearen egipena. (murgiltze): *iz.* Murgiltzearen egipena.

morgildute. (pipil): *iz.* Landareak pipilez betetzea.

murgilgaŕi. (murgiltze): *izond.* Murgildu ditekena.

murgilka. (murgiltze): *iz.* Murgiltzearen egipena. j: Murgilketa.

murgiikari, (murgiltze): *izond.* Murgiltzen dana.

murgilketa. (murgiltze): *in.* lkus.: Murgilka.

MURGILTZE. *iz. Ubil* bateau gauza bat sartzearen egipena. I: Kapen, kapenn aldi, kaposote, kikumera, murgil-aldi, must, pikanbera, urperaketa, urperatze, urpetze, uunbe, zanbuketa, zanga, zangada. // (bustialdi), (ezetasun), (igeriketa), (igorztura), (ito-aldi), (sakonera), (sarkura), (ubil), (uralde), (ur-gañeratze), (urizti), (zingorapen).

murgilean. (igeriketa): *adond.* Bums urtan sarturik igeritzea.

murgil. (lore): in. Lorearen pipila. (pipit): *iz.* Barbara,

much. (landare): is. Ikus.: Iraka. I: Barka.

murike. (mendi): *iz.* Mendarte txikia.

mur§u. (malko): *iz. Ikus.:* Makaŕ. Manta:.

muriña. (malko): iz. Ikus.: Makaŕ. j: Bekaŕ.

murio. (ardo): *iz.* Irakin gabe dagoen ardoa.

muriska. (birunda): *iz.* Txerpolariek egiten duten birunda. j: Yauzika.

murka. (buru): *brood.* Burn makurtuta dabilena.

murkailz. (ludizti): iz. Irteten dan arkaitza.: Ikus.: Morkaitz.

murkaka, (adaŕ): *adond.* Adaŕaz jotzen ari-izatea.

murlcatu. (adaŕ): *ad.* **Adaŕaz** jo.

murlcazale. (adaŕ): *izond.* Adaŕazjotzen ari dana.

murkila. (art): *L.* Artilea iruteko kiloa. (: Murkuila, murkulu. (artile): iz. Berbera.

MURKO. *Iz.* Eraman-gaya dan ontzia; geyenetan ribilak ado azkuŕi-gayak eukitzeko etxeetan erabiltzen diran ontzietako bakoitza. I: Murku, p€iaŕ, pitxaŕ, pitxaŕo, pitxeŕ, pitxera, txaŕo, zinge, cuils. (notin): *iz*, Zarpala clan notiña. (garnu): *iz.* Pixontzi. 1: Bras.: Azpiontzi. I: Gabontzi, kuto, kutxu, pixontzi, pixuutzi, pizon(zi, t€ŕin, txizotzi. (matsondo): H *iz*, Molkoa. (ugaran): II iz. Ikus.: Muni.

murko-lore. (ugaran): *ft.* Murkoetan agertzen den **lorea.**

murkokatu. (naafi): *ad.* **Murkokaz** neurtu.

murkotara. (jarmaiiiera): *iz.* **Murkoan** sat diteken aindoa. (murko): *iz.* Berbera.

murkotu. (idekidura): *ad.* Murkoaren antzera, zeribait aoa ideki.

murku. (antoxin): *iz.* Ikus.: Murko. (zakartasun): izond. Zakaŕa dana.

murkuil. (laztasun): *izond.* Latza dana. (nralkartasun): izond. Malkaŕa dana.

murku ˆ1a. (ari): *iz.* **Ikus.: Murkila,** I: Murkulu, murkula. (artile): *iz.* Berbera.

murkukatu. (mamunketa): *ad.* ikus.: Mamurtu. ; Maluskatu.

murkuts. (gaztañondo): iz. Ikus.: Morkots. 1: Morkola.

murkuts-ilupa. (gaztañondo): *iz.* Alerik gabeko murkutsa.

murla. (aletxo): ŕz. Arbaldaen purpuseta. (arbalda): iz. Berbera.

murlasa. (ardi): ŕz. Euda hien semea 'clan aaria.

murlaza. (mintzabide): iz. Gaizki itzegiten duen gaztea. (gaztezaro): *ft.* Berbera.

murko. (aletxo): iz, Purpuseta. *(aŕain): iz.* Atain-mota bat.

murloin. (aŕain): *is.* Goŕia dan dada. Murloi.

murmoi. (laño): iz. Goibeltsua dagoen eguraldia. I: Lanbroa. (zurgintza): *iz.* Arotzaren erstailua.

murmu. (eritasun): *iz.* Sudufeko lauburiaren jarioaz agertzen dan sat-abereen eritasuua. I: Suderi, gornu, zamalzintz.

murmuilo-egin. (aots): *ad.* Idiskoek oŕoa-egin.

murmur. (soda): *iz.* Uren mantissa.

murmura. (soffit): Ic, **Aotsen** ots naasia. I: Murmuŕots, murmuri, murmurio, murmur.

murmuria. (mardail): *iz.* Ikus.: Macmaiza. 1: Mannar, munnureria, murmuzi.

murmurika. (mardail): *adond.* Murmuriaz ari-izatea.

murmurikari, (mardail); *izond.* Murmuriaz ari dana. I: Murmurari.

murmurikatu, (mardail): *ad.* **Mardaila egin.** I: **Murmuzikatu, murmuratu.**

murmurikatzaile. (akaŕ): *ŕzond.* Asko akaŕ-egiten duena. I: Murmurikatzale, murmuratzaile, murmuratzale.

murmurilcatzale. (aka): *izond.* Ikus.: Murmurikatzaile.

murmufots. (soñu): iz. Ikus:: Mumaura.

murmuzika, (scat): ŕz. **Aots ixilaz mintzatzean egiten dan (Asa.**

murmuzikari, (sobu): *izond.* Ortzen artean murmuraz ari dana.

murmuzikatu, (mardail): *ad.* Thus,: Munuuŕikatu. I: Murmuzitu.

mufa. (gar); *iz*, Txingaŕ goria.

mufatu. (joko): *ad.* **Jokoan** guztia irabazi,

mufeta. (itxitura): iz. Lutaz egindako **itxitura.** (€uŕ); iz, Berbera,

muñ. (biuŕikeri): *izond.* Biuŕia dana. (belaŕ): *iz. Beluf* ebakitaz egiten dan rnaila. (itaite): 11 lz. Berbera. (gabetze): Ij *izond.* Gabetuta dagoena.

mufika. (iseks): iz. **lsekaz** egiten dan **bafea.** (bate): *iz.* Berbera, (jolasbide): *adond.* Zaldiak alkaŕ aginka egiteko itxuraz ari-izatea. 1: Muŕikoka, (sai-abere): II *adond.* Berbera.

muŕika-zale. Osaka): *izond.* Ikus,: Muŕikari. j: Muŕikatzaile, muŕikatzale.

mufikaldi. (iseka): *iz.* lsekaz ari-izatearen aldia.

muŕikari. (iseka): *izond.* Isekaz ari dana. I: Muŕikatzaile, muŕikatzale, muŕika-zeta.

mutikatu. Osaka.): *ad* lseka egin.

muf lcatuz. (iseka): *adond* **lsekaz** art--'izatea.

muñlcatzaile. (iseka): *izond.* Ikus.: Murikari.: Muŕikatzale, muŕika-zale.

mufikatzale. (iseka): *izond.* ikus.: Muŕikari, I: Muŕikatzaile, muŕika-zale.

mufikoka. (jolasbide): *adond.* Thus.: Mufika. (sai-abere): *adond.* Berbera.

muñio. (erste): *iz.* Atearen maratila.

muñiu. (erate): *iz.* Ikus.: Beŕolo. I: Moŕoilo.

mufin. (atsekabe): iz. Luzaroan itun egotea.

muflo. (matsondo): iz. Matsondoaren ayena. I: Ikus.: Laidaka. j: Moŕio.

mufion. (laudaren): ŕz. Ikus.: Motion. I: Moŕoin, muŕiun.

muŕitsu. (atsekabe): *izond* Ikus.: Munduŕi..

muñtu. (gabetze): *ad.* Ikus.: Gabetu. I: Kendu, moŕostu, muŕiztu, uldu. (joko): *ad.* **Solcoan lxindirik gabe geratu. (cumin):** II *ad.* Sumiñez art-izan. (isiltasun): II *ad.* Isituki ixil egon.

mutitxori. (egazti): ŕz. Igokaria dan egaztia; arc-margoa, god ta beltzez titataa daukana, ta galbide baten auŕean lepoa atzeruntz biurtu, gero bells auŕenuntz arin edatzen duena.

mufitz. (labuŕera): *ŕzond* Labuŕa dana. j: Muritx, radix, muŕiz. (gabctze): *frond.* Gabeturik geratzen dana. (mukerkeri): jl *ŕzond.* Mukeŕa dana.

muŕitz-ald1. **(mugadura):** *iz.* **Mugatzearen aldia.**

muñtz-eŕez. (kalakadura): *izond* Eiaz kaŕakatu ditekena.

muiitz-okendu. (sendagaikintza): *iz.* Tipiltzeko gantzukia.

muŕitzaile. (labuŕera): *izond.* Laburtzen duena. I: Muŕitzale.

mccŕlun. (landare): *iz.* ikus.: Motion. 1: Muŕion.

mufizdura. (ule): *iz.* Ulea moztulzearen egipena.

muliegafi. (kaŕakadura): *ŕzond.* Kaŕakatu ditekena.

muŕizka. (aots): *iz.* Zefiaren abotsa. I: Mutizta. (zefi): *iz.* Berbera.

mulizkafi. (ileondo): *izond.* Tipildu dezakena.

muŕizkaz. (aots): *adond.* Muŕizaa egiten ari-izatea.

muñzkeria. (ozarkeri): *iz.* **Ozarkerlz** ari-izatearen egipena. (zikoiztasun): *iz.* Zikoitzaren egipena.

muŕizketa. (ebaketa): *iz.* **Ebakitzearen egipena. j:** Muŕizkin.

muŕizki. (zikoiztasun): *adond.* Zikoiztasunez ari-izatea. (ozarkeri): *adond* **Ozarkeriz ari-izatea.**

muñzkin. (ebaketa): *iz.* **Ikus.:** Muŕizkela.

muŕizkizun. (ebaketa): iz. Moztutzeko dagoena.

muŕizle. (mozketa): *izond.* **Abereai ulea** moztutzen diena.

mudzta. (aots): *iz.* Ikus.: Muŕizka.

mufiztaile. (iñausketa): *izond.* lñausten duena. j: Muŕiztale.

mufiztale. (iñausketa): *izond.* Ikus.: Muŕiztaile.

muŕiztasun. (laburtasun): *iz.* Ikus.: Laburtasun. : Labuŕ-zaletasun, laburtzatetasun. (biloiztasun): *iz.* Ikus.: Bioiztasun. [: Biluztasun. (laztasun): [[*iz.* Emoile baten laztasuna.

mufiztatu. (ebaketa): *ad.* Zerbaiten ingurukoa ebaki,

mufrzte. (gabetze): *iz.* Zerbait kentzoa.

mufiztu. (gabetze): *ad.* Guzia galdu edo kendu. J: Mufitu, tnafostu. (iñausketa): *ad.* Zugatzai abafak moztu. (laburtasun): [[*ad.* Laburtu, moztu. (ileondo): [j *ad,* Ulea moztu.

muŕu. (orma): L. Lid eta lastoz edo aŕiz egindako orma. I: Boŕu, asentu, eustaŕi, mum, armors, aŕasu, aŕi-maŕoili, afisa, afisu, uri-orma. (satin): *iz,* T1:rutaen soñua. [: Bultziaren txistua. (ants): jj *iz.* °foe, (meta): II iz. Pilo. (lodiera): jj *is.* Mukulu marketsa. (isiltasun): *izond.* Ixilkoi, (ozarkeri): [i *izond.* Aketo. (zikoiztasun): [[*izond.* Esku-Labuŕ. (gonburu): [[iz. Mukuŕu, it Edoi-muŕu = odei aundiak - Ogi-mufu = ogi kazkoŕ.

mufu-alasa, (alma): *is.* Orman egindako alasa.

mufu-arteka. (babespide): *iz.* Muŕusu egindako idekidura.

muŕu-main. (mai): *iz.* **Mai** estua, jaokunak eztauzkana ta orma-ondoan jartzen dana, gañean apaingaluak ipintzen dirala. : Oltza-mai, orma-mai,

muŕu-muŕu. (mardail): *adond* Mardallez ari-izatea.

muŕu-murtxila, (birilegi): *iz.* Etxe-auŕeko goiko zokoa.

muŕu-txapel. (orma): *iz.* Muŕu baten gañean jartzen diran aft zabalak.

muŕu-txori, (txori): tz,]loss,: Artatxori. Bufigoi, mufuxori, patxi-zafa.

mufudun. (orma): izond. Whizz inguratuta dagoena.

muŕugafi. (orma): *izond* Mufuta ditekena.

muŕugile. (zurigintza): Land. Zurigintzan lanegiten duena. (esku-langintzak): *izond,* Berbera.

muŕuilu. (gurpil): *iz. Ikus.:* Ardaz-begi. Gurpegi.

muŕuin. (landare): *iz.* Ikus.: Motion. I: Moŕoin, muŕun. (gaztczaro): *izond.* Amabost urte bete arteko gaztea.

mufuka. (boŕoka): iz. Idien beŕoka. (zezen): *is.* Berbera. (ode* ;J iz. Odei lodi aundiak. (arino): [[*is.* Ikus.: **Acme.** Margail.

mufukamus. (ozkadura): *iz.* "S" itxurazko ozkadura.

muŕukatu. (tales): *ad.* lints.: Zitnurtu. I: Meaxtu, mnrtzupilatu, tximaltu. (meta): *ad.* Ikus.: Metatu. j: Moltzokatu.

muŕukizun. (orma): *is.* Muŕutzeko dagoena.

mufuko. (zugatz): *iz.* Zugatz-mokoŕa. Trokot, txuru.

muŕukutun. (mukerkeri): *izond.* 1kus.: Mukef. j: Mulgeŕ, mutunga, muŕuska.

muŕumilo. (ants): fr. Ikus.: Maŕaka. J: Maŕaska,

mufun. (landare): *is.* Ikus,: Mofoin. [: Muŕuin,

muŕunga. (mukerkeri): *izond.* Ikus.: Maker'. : Muŕukutun, mutuska.

muŕungaka ari. (aots): *ad.* Maŕaska aundia egin.

muŕuugari. (ants): *izond.* Maŕaska egiten duena. j: Muŕungati, saŕamuskari.

muŕungati. (aots): *izond.* Ikus.: Mufungari. [: Safamuskari.

mufungatu. (maŕe): *ad.* Itz eta guneen bitartez asafea adierazi,

muŕuntz. (txingil-landareak): *iz.* Ikus.: Euntzoŕi. j: Auntzoŕi, untz.

mufusa. (aots): *is.* Ikus.: Maio. I: Main, mafusada.

muŕusada. (ants): iz. Ikus.: Maŕo. Maŕu, mafusa.

muŕusaka. (ants): *adond.* Mainz ari-izatea.

muŕusika, (katu): *is.* Katuaren afamuskada.

muŕusk. (ants): is. Zefraren mafaska. Muŕuxka. (sail): *iz.* Berbera,

muŕuska, (mukerkeri): *frond.* Ikus.: Mutter'. I: Muŕukutun, mufunga.

mufuskada, (asafe): *is. Ikus.:* Aŕamuskada. Moŕoskada, uxi.

mufuskaldi, (igurtziketa): iz. Gaura bat beste baten iraitza ozta ikutzean igarotzearen egipena. [: Igortzaldi, igurtziketa, igurzketa.

mufuskatn, (igurtziketa): *ad.* Igurtziketa gogof egin. [: lgorzkatu.

mufuskatzaile. (igurtziketa): *frond* lgurtziketa egiten dueua. [; Muŕuskatzale,

mufuskatzale. (igurtziketa): *(sand,* Ikus.: Muŕuskatzaile.

mufusketu. (sots): *ad.* Maŕaska egin,

mufustu. (isikortasun): *ad.* Isikortasunez ari-izan.

mufufs. (meta): *iz,* Ikus.: Meta. I: Mukuru, muruts.

muŕutsu. (lodiera): *frond.* Mukulutsua dana. (ludizti): *(sand.* Arkaitzezkoa dana.

muŕutu. (meta): *ad.* ikus.: Mutant. I: Moltzokatu, pilatu. (orma): *ad.* Muŕuz inguratzea. I: Muŕuztatu, muŕuztau.

muŕutx, (mukerkeri): *izond.* Ikus.: Mukef. [: Muŕukutun, musks, muxin.

muŕutzaŕ, (arms): *is.* Mufti aundia.

muŕuxka. (aots): *iz. ikus.:* Muŕusk. (zefi): *is.* Berbera.

muŕuxori. (txori): *is.* lints.: Artatxori. Mufu-txori.

muŕuxtu. (etiketa): *ad.* Etiketan ari-izan. [: Muŕuztu.

mufusketu. (moteltasun): *ad.* Izkera bat gaizki mintzatu.

muŕuztatu. (orma): *ad.* Ikus.: Muŕutu. I: Muŕuztau.

mufuztau. (orma): *ad.* Ikus.: Muŕutu. [: Muŕuztatu.

muŕuztu. (etiketa): *ad.* Ikus.: Mufuxtu.

mart. (itz): *adond.* Ikus.: Kink. (gura): iz. Ikus.: Apeta. [: Ifika.

murtekatu. (iauliketa): *ad.* Ikus.: Zimikatu. j: Imurtzi. (gupiera): *ad,* Buts.: Biurkatu. Biufitu, murtu. (lokafi): II *ad.* Berbera.

murtixa. (kuŕika): *iz.* Supazteŕean erabiltzen dan kuŕika. I: Ikus.: Kuŕika. Murtitxa, pafika. (supaztef): *is.* Berbera.

murtsari. (txindi-etxe): *frond.* Bursan ari dana.

murtu. (gupiera): *ad.* Ikus.: Biurkatu. Murtekatu. (meta): *ad.* Itailearen ezkef-aldean belafa metatu. (itaite): [[*ad.* Berbera. (atezu): II *ad.* Zain bat luzatu. (zain): [j *ad.* Berbera. (naspil): II *ad.* **Lokafi** bat naspildu. (lokaŕi): II *ad.* Berbera.

murtua. (argi-muki): *iz. Ikus,:* Argi-muki, (: Bildaf.

murtxa. (gozamen): *ad,* Ikus.: Dastatu. J: Murtxatu.

murtxa-tutu. (gozamen): is. Ikus.: Murtxagailu.

murtxadera. (zomoŕo): *iz.* Zomoŕoen ajaŕa,

murtxagailu. (lanabesa): iz, **Edari-**biziak dastaizeko tresna. [: Murtxa-tutu. (gozamen): *iz.* Berbera.

murtxakatu. (edoskipen): *ad.* Gutxi ta maiz edoski.

nrurtxaketa. (edoskipen): *iz.* Edoskitzearen egipena.

murtxari. (edoskipen): *izond.* Edoskitzen duena.

murtxatu. (edoskipen): *ad.* Ikus.: Edoski. Xurgatu, murtzatu. (gozamen): *ad. Ikus.:* Dastatu, murtxa, muskatu, milikatu, muxkau, piltxikatu, txastatu, txastu.

mnrtxatzaile. (gozamen): *izond.* Dastaizen duena.

murtxikada. (gutidura): *iz.* ikus.: Gutidura. J: Gutxitze.

murtxikatu. (mamurketa): *ad.* Ikus.: Mamurtu. 1: Maluskatu.

murtxikatzaile. (mamurketa): *izond.* Mamurtzen duena.

murtxil. (sarde): *iz.* Ikus.: Ireiz-sarde. J: lrain-endai, murtxiia, sardetxe.

murtxila. (zizku): *ft.* Bizkaŕean eramaten dan zizkua.

murtxileru. (saleroste): *izond.* Ikatza bidez-bide saltzen ari dana. (ikatz): *izond.* Berbera.

murtxo. (gozamen): ŕz, Dastatzearen egipena.

murtza-zale. (gozamen): *ŕzond.* Ardoak dastatzen ari dana.

murtzatu. (edoskipen): *ad.* Ikus,: Edoski.; Idozki, muxkau, xurgatu, zurgatu, mustakatu, murixatu.

murtzi, (esku): *iz.* ikus.: Ukabil. Ikubil. (eragozpen): iz. Ikus.: Eragozpen.I: Eragozpide.

murtzi-gabe. (ogi): *iz.* Orantzarik gabe egindako ogia.

murtzi-jo. (tanka): *iz.* Ikus.: Beaztopa, Itsumustu.

murtzilkeria. (naspil): iz, Ikus.: Naspil. ^: Naskeria.

murtzilo. (eskari): *iz.* Eroslearen zuzen-cakes. j: Murtzilokeria.

murtzilokeria. (eskari): iz. Ikus.: Murtzilo.

murtzitu. (tanka): *ad.* Beaztopa egin. (artzidura): *ad.* Ogia artzitu. (ogi): II *ad.* Berbera.

murtzupilkatn. (erabaga): *ad.* Ikus.: Muĺakatu. j: Murtzupdtatu.

murtzupilatu. (toles): *ad.* Ikus.: Zimurtu. j: Muŕukatu. (erabaga): *ad.* Ikus.: Mulakatu. I: Gaulatu, murtzupilkatu.

murtznri. (negaŕ): *iz.* Ikus.: Negarkeria. Negaŕ-muŕin, muskurio.

muru. (mendi): *iz.* Bakartua dagoin luŕaren goititzea, meudiaren goyera baño txikiago duena. Bixkaŕ, bizkai, gainto, lepoka, luŕ-bizkaŕ, mendikume, mendiska, mendisko, mendixka, mendixko, mendixkot, mendotz, metatxiki, muiluska, muiñatz, muiño, mukuluxko, muna, munaizka, muñatz, muuduilo, mundulu, muno, muño, muñatsa, morn, urn, pantoka, pates', pendoitz, egila, undio. (babespide): *iz.* Bere babesperako, uri bat inguratzen eta esitzen duen ormadia. : Mufti. (meta): II *L.* Mukuru, pilo.

muru-bafu. (babespide): *iz.* Muŕu barman dagoen ibilbidea.

murulu. (gurpil): *ft.* Ikus.: Mastaŕ. I: ikus.: Musera.

muruts. (meta): *iz.* Ikus.: Meta. j: Matins.

muruxka. (orma): *iz.* Muŕu txikia.

murzi-irasagaŕ, (abetxu): Irasagaŕondoaren antzekoa dana. Mrs.: Irasagaŕondo.

murzuri. (ants): *ft.* Ikus.: Be. J: Beal. (anti); iz. Berbera.

mus. (kartak): *iz.* Kartak erabiltzen egiten dan jokoa; bertan igoz guziak irabazi. (joko): *iz.* Berbera. (murgiltze): Urtan murgiltzea.

musada. (oyal): *iz.* Sofia biltzeko oyal-zatia.

musadera. (ontzi): iz. Txalupaetatik ura ateratzeko tangarta. J: ikus.: Pusadera. !: Tangart. (itxasontzi): iz. Berbera. (eyeraldi): iz. Eyeraren zatiko bat.

musala egin. (igidura): *ad.* Burua igitu. (bunt): *ad.* Berbera.

musaloka. (igidura): *adond.* Beya burua igitzen ari-izatea. (bunt): *adond.* Berbera.

musaŕ, (ugaztun): *iz,* Ikus.: Mitxaŕo. Lumixaŕ.

musaŕa. (ebaketa): *iz.* Soñeko bateau, lepo-aldean egiten dan ebaketa. J: Musaŕadura, musaŕakin, muxaŕadura.

musafadura. (ebaketa): *iz.* Ikus.: Musaŕa, Musaŕakin, muxaŕadura.

musafakin. (ebaketa): iz. Ikus.: Musaŕa. Musaŕadura.

musafatu, (ebaketa): *ad.* Zerbaitean geyegizkoa dana ebaki.

musategi. (gor-argi): *iz.* Goi-argia omen dagoentokia,

musatu. (tiŕit): *ad.* Tiñt-egin. I: Musa.

muscle. (duintasun): iz. Izenaren auŕetik ipintzen dan oorezko itza.

musern. (joko): *adond.* Mus-jokuan ari-izatea. (kartak): *adond.* Berbera.

museatu. (joko): *ad.* Mus-jokoan ari-izan.

musera. (eyeraldi): iz. Eyera baten gurpilen mastaŕa. I: Ikus.: Murulu.

musgan. ()oko): *ad.* Karta beŕiak askant. Musjoan.

must. (ogi): iz, Ogi-puskatxoa. J: Muxi, muxin. (zurmin): iz. Ikus.: Zumrin. j: Minkura.

musido. (zurmin): *izond.* Musiz beterik dagoena.

musika. (iseka): *iz.* Ikus.: Iseka. J: Maxi, maxikeria, muzika.

musikatu. (jacks): *ad.* lacks egin.

musikatzaile. (iseka): izond. Iseka egiten Miens.

musikoka. (tanpa): *adond.* Norbaiten arpegian esku zabslaz tanpak ematen ari-izatea.

musku. (aŕain): iz. Afain-mota bat. I: Muziko.

musin. (atsekabe): *izond.* 1€un dagoena. Musiña. (zurmin): *iz.* Ogiaren zurmiña. (ogi): II *L.* Berbera.

musindu. (atsekabe): *ad.* Musin edo itun geratu.

musinka. (gune): *iz.* Ikus.: Kiĺimusi. Imusiño. (atsekabe): *adond.* Musiñak egiten ari-izatea.

musinkari. (inka): *izond.* Inkak cgiten ari dana.

musinkeria. (mukerkeri): *iz.* ikus.: Mukerkeri. J: Mozkeria.

musiñatu. (atsekabetasun): *ad.* Atsekabegaŕia izan.

musitika. (aŕiko): *iz.* Aŕikoa egiteko erabiltzen dan ipitxa. j: Ipitz. (zamuka): iz. Barbera.

musitu. (zurmin): *ad.* Zurmiñez bete.

musk. (margo): iz. Ikus.: Are. j: Nabaŕ.

muska. (mukerkeri): *izond.* Ikus.: Mukeŕ. : Muŕutx.

muskada. (gozamen): iz. Txastalzea.

muskautz. (estebete): iz. Ikus.: Odolki. Odoloste, muskentz.

muskari. (joko): *trend.* Mus-jokoan ari dana. j: Muslari.

muskaria. (hi): *ft.* Napaŕoa'ko uri aundi bat egoaldean dagoena.

muskaf. (naŕazti): iz. ikus.: Musket. I: Axtuzkaŕ, suskeŕ.

muskartu. (etiketa): *ad.* Etiketan arpegia eman.

muskatu. (gozamen): *ad.* Ikus.: Dastatu. Murtxatu.

muskentra. (naŕazti): *iz.* Ikus.: Strangila. J: Gargautesa, sagundila, suaingila.

muskentz. (estebete): iz. Ikus.: Odolki. Muskantz.

muskeri. (biurdura): *iz.* Tkus.: Biu dura,

muskerkume. (naŕazti); *iz.* Muskefaren kuma.

musket. (naŕazti); *iz,* Laŕeko naŕaztia, orlegi margoa duena, soña luze, isatsa ere luze ta lau anka motz dauzkana. Ikus.: Axtuzkaŕ. : Muskat, sukandela, suskeŕ, umuskeŕ, xingili-musket, xuskeŕ, xuxkeŕ.

muskef-antzeko. (naŕazti): *frond.* Muskeŕaren itxurazkoa dana.

muskeŕaren. (eritasun): *iz.* Gazteen eritasuna; aurpegian zurbiltasunaz la enoaturik agertzeaz azaltzen da; soñari orlegi margoa ematen dion eritasuna.

muskeŕ-aŕei. (naŕazti): *iz.* Oso aundia izan zan nafaztia, añ-binrtuta aurkitu dana.

musket-ante. (segada): *iz.* Muskefentzako segada. : Muskeŕ-lakio, (naŕazti): iz. Berbera.

musket-ciztari. (eiza): *frond.* Muskeŕak aŕapatzen ari darva, (naŕazti): *izond.* Berbera.

muskeŕ-eme, (naŕazti); *iz.* Muskeŕaren emea.

musket-jute, (azkuŕi); *izond.* Muskeŕak jaten dituena. (naŕazti): *frond.* Berbera.

musket-lakio, (segada): iz. Ikus.; Musket-arte. (naŕazti): *iz.* Berbera.

musket-obi. (saizulo): *iz.* Musketen saizuloa. j: Musket-zulo. (naŕazti): *iz.* Berbera.

muskeŕ-zale. (naŕazti): *izond.* Muskeŕenganako zaletasuna duena.

muskeŕ-zulo. (saizulo): L. Tkus.: Musket-obi, (naŕazti); *iz.* Berbera.

muskertu. (jazargo): *ad.* Jazargoa egin.

muskertzaŕ, (naŕazti); *iz.* Oso aundia dan muskeŕaren antzeko naŕaztia.

musketa, (aŕain); ŕz. Oso aundia dan afain-mota bat. (olio): *iz.* Luŕinbera dan olioa.

musketila. (mats): iz. Loretegietan landatzen dan matsa,

muski. (ligarda): *iz.* Ikus.: Muki. Mukeri, muskiri.

muskil. (zurtoin): L. Zugatz edo landaretik sortzen dan aldaska. J: Ernera, erne-buztan, eŕo-kimu, efo-muskit, gia, grimu, kimetz, kimu, kasotre, lilika, lilitxa, mana, maskila, moŕo, moŕon, puka, xima, coat.. ; Sagaŕ edo beste arnari baten mntxikiña, muxikin, xankin, zepa. J: Aldakazten, bota. (ligarda): iz. Muki. (uzkeri): II *izond.* Pirtzila dana.

muskil-aldi. (abaŕ): Iz. Zugatzcn abaten tiniak ebakitzeko aldia. Muskil-aro.

muskil-aro. (abut): L. lints.: Muskil-aldia.

muskil-bakaf. (zurtoin): *iz,* Zurtoin bat bakaŕik daukan landarea. Muskil-batelco.

muskil-bateko, (zurtoin): iz. lkus.: Muskil-bakaŕ.

muskil»beñ, (zurtoin): *iz.* Zurtoiiiari ateratzen zayon altxuma befia.

muskii-beñtu. (zurtoin): *ad.* Zurtoiñari altxuma beŕiak atera.

muskil-gari, (iñausketa): *iz.* Iñausketa cgiteko aroa.

muskil-nr, (urin): *iz.* Altxumaen gerlia.

muskildegi. (matsondo): *iz.* Ayenak gordetzen diran tokia.

muskildi. (zurtoin): *iz.* Altxumaen multzoa.

muskildu. (mutidura): *ad.* Mutidura izan, : Muskuldu. (azkaŕi): *ad.* Zerbait erdizka janda utzi. J: Muskindu. (oskol): j *ad.* Zeribait azala kendu, zerbait zuritu. (naŕiadura): JJ *ad.* Naŕiadura egin. (joko): H *ad.* Jokoan noribait guzia irabazi. (iñausketa): jj *ad.* Zugate bati adafak moztu. (lore): II *ad.* Loreak atera. (zurtoin): JJ *ad.* Zurtoin bediak irten.

muskildura. (zurtoin): *iz.* Altxumak ateratzea.

muskiltegi. (zurtoin): *iz.* Zurtoin beŕiak asko dagozcn tokia.

muslciltsu. (zurtoin): *hood,* Altxumak asko dauzkana.

muskiltxo. (zurtoin): *iz,* Altxuma txikia.

muskiltzaile. (ebaketa): *izond.* Altxumak ebakitzen dituena.

muskiltxe. (ebakcta): iz. Altxumak ebakitzea.

muskilo, (maskordun): iz. Bururik cz daukan maskorduna; jangaŕia dana, bi maskoŕ berdiñak dauzkana ta mango beltz-oztinkara duena. j: Muskuilu, muskulu, muskilu, muxiĺa. (maltzurtasuu): *izond.* Maltzuŕa dana.

muskin. (igali): *iz.* Arnarien mutxikiña. Ttunko.

muskindu. (azkuŕi): *ad.* Zerbait zearo jan. I: Jima.: Muskildu.

muskira. (gaztezaro): *Iz.* Mutil txikia. Ikus.: Potiko. Sostoŕ.

muskiri, (ligarda): *iz.* Ikus.: Muki. {: Muski.

musko, (akulukada): *iz.* Ikus.: Akuilu-gain. I: Akulu-gan.

muskoŕ, Cordate): *iz.* Zori aundia.

musku. (ausnarlari): *iz.* Antzumearen antzekoa dan ausnarlari batek, adaŕik eztaukanak, bere sabelean daukan zizku bateau dagoen gai usaintsua.

musku-antz. (ausuarlari): *iz.* Muskuaren antzekoa dana.

musku-auntz. (auntz); *iz.* Muskua daukan auntza.

muskudun. (ausnarlari): *iz.* Muskua daukan orein-kumea.

muskuilatu. (ilcondo): *izond.* Ikus.: Kizkoŕ, f; Kizkut.

muskudu. (maskordun): *iz.* Ikus.: Muskulo, J: Muskulu, muxiĺa.

muslculdu. (mutidura): *ad.* Ikus.; Muskildu.

MUSKUTLIO. *iz.* Macula dan zatikoa; bertan gai bigun edo urtuajartzen da ta gero, gogortzen clanean, zatikoaren bameko irudia at dczan. Bi€guŕ, eikontzi, rnolda-aska, moldaska, urdu, ereduontzi, kasala. ❑ (eredu), (ertzapain), (irndi), (irudigintza), (metal), (mokol), (lela), (txintxin).

muskulo. (anpulu): *iz.* ikus,; Anpulu. J: Maskulu, puŕustila. (maskulu): *iz.* Ikus.; Maskulu. j: Maskuro. (txoskoŕ); JI *L.* Aurpegian ateratzen dan zulda°a.

muskulu. (maxkuŕ): *iz,* Ikus.: Muskilo. J: Muskuilu. (anpulu): *Iz.* Urtan egiten diran anpuluak.

muskulu-zain. (maskordun): *izond.* Muskiloak zaintzen ditnena.

muskulutegi. (maskardun): *iz.* Muskiloak azten diran tokia berezia.

muskuri. (txiringada): *Iz.* Ikus.: Txiringa.

muskurio. (ncgaŕ): *iz.* Ikus.: Negarkeria. ^: Murtzuri.

muskurka ibili. (birunda): *ad.* l3irundak ematen EdIt.

muskut. (lodiera): *Land.* Lodi ta gizena dana. (ogi): *iz.* Ogiaren azala.

muslcuñlo. (maskordun): *iz.* Itxasoko barekurkuloa.

muslcutxa, (arto): *iz.* Ikus.: Arta-txokof.

muslari. (joko): *frond.* Ikus.; Muskari.

muscat'. (stain): *iz.* Ezutezko ezurtza daukan aŕaña; bare aragia jangatia da oso.

musorka. (adaŕ): *adond.* Adaŕezjoka ari-izates.

muspel. (itzal): iz. Ikus.: Itzalbe. J: Itzalgune, mospcl. (anpadura): iz. Ikus.: Azgordin. j: Mospel.

must, (murgiltze): Iz. Ikus.: Murgiltze. ^: Kapen-aldi, pikanbera, (edoskipen): *iz.* Edoskipenaren ots-izena.

must-egin. (murgiltze): *ad.* Murgiltzea egin.

must-igeri. (igeriketa): *ad.* Ur azpian igeri.

musta. (ardi): iz. Arta1de txikia.

mustada. (gazamen): *ft.* Azkuñen eta batez ere ubilen aekera artzea.

mustakatu. (edoskipen): *ad.* Ikus.: Edoski. I: Murtzatu.

mustaldi. (edoskipen): *iz.* Edoskipenaren egipena. (murgiltze): *iz.* Murgiltzearen egipena. (bustialdi): $_{Jf}$ *iz.* Bustitzearen egipena. j: Ikus.: Bustialdi. Ureztada.

mustard-out-A. (ontzi): *is.* Mustards eukitzeko ontzia.

mustarda. (landare): is. Ikus.: Basarbi, Yeben, zerba.

mustaf. (bizaŕ): *L.* Beko ezpañaren azpiko bizaŕa.

mustatu. (gozamen): *ad.* Azkuŕien eta batez ere ubilen aokcra artu. j: Mustau, tustatu.

mustela. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Ogigaztae. ^: Satandere, musterla, musterle•

musterla. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Ogigaztae. ^: Mustela, musterle.

mustika. (naste): iz. Edonolako nastea. Mustuka.

mustiko. (gaztezaro): *iz.* Mutil oso gaztea.

mustil. (zurtoin): *iz.* Burs.: Zurtoin. Caries.

mustio. (garagardo): ŕz. Sagafaz bakaŕik egindako sagardoa. j: Sagaŕaren gerlia. (ardo): iz. Ikus.: Limuŕeta. j: Mamuŕeta. (urin): II *ft.* Sagsiarcn gerlia.

mustio-egoslari. (egosketa): *izond.* Limuŕeta egosten duena. J: Mustio-egosle. (ardo); *izond.* Berbera.

mustio-egosle. (egosketa): *ŕzond*• Ikus.: Mustio-egoslari. (ardo): *izond.* Berbera.

mustra. (azpegi): *iz.* Ikus.: Azpegi. I: Azbegi.

mustraka. (afiko): *iz.* Ikus.: Bustikoi• I: Ipizki, mustratxa, mustuka. (zamuka): *iz.* Berbera.

mustratu. (aŕadikeri): *ad.* Aŕandikeriz ari-izan.

mustratx. (bleat): iz. Ikus.: Sutpeko. J: Ezpain-bizaŕ, ezpain-gañeko.

mustratxa. (sfiko): iz. Ikus.: Bustikoi. I: Mustrrka. (zamuka): iz. Betters.

mustraxdun. (bizaŕ): *izond.* Surpekoa daukana.

mustrika. (makil): La. Lufean sartzeko musuŕ zofotza daukan makila.

mustroka. (aizoyalak): *iz.* Aizoyal aundien beko mustuŕak lotzen dituzten unamak.

mustu. (aŕain): iz. Aitzen artean dabilen stain beltz txikia. (asiera): *ad.* Zorbaiten askundea egin. j: Mutxutu. (gozamen): $_{II}$ *ad.* Ankara artu. (batdartasun): jj *iz.* Ikus.:Baldartasun.

mustuka. (efatz): iz. Autsa kentzeko, lotuta dagozen luma batzuen multzoa. (lama): iz. Berbera, (aŕiko): J iz. Ikus.: Bustikoi. I: Mustraka, mustukai. (zamuka): II ŕz. Berbera. (naste): jj iz. ikus.: Mustika. (ezpain): *adond.* Mustuŕaz luŕajasotzen ari-izatea. I: Musturka, musturketan. (luŕ): $_{j}$ *adond.* Berbera; (zikintasun): Jj iz. Zikinduta dagoenjanzkia. (mukerkeri): $_{Jj}$ izond. Ikus.: Mukeŕ. j: Mulgeŕ, mustuŕastun.

mustukai. (wilco): *iz.* Ikus.: Bustikoi. Mustuka, zataŕ. (zamuka): iz. Berbera.

mustukaldi. (garbitasun): iz. ikus.: Lanbas-aidi. Lanbasketa. (zapa): *iz.* Zapatzearen egipena.

mustukari. (egoskiera): izond Egoskiera egiten dams. j: Mustukatzaile.

mustukatu. (auts): *ad.* Efedizea autsa kendu. (eŕedize): *ad.* Berbera.

mustukatzaile. (egoskiera): *izond.* Ikus.: Mustukari.

mustupil. (arpegi): *iz.* Arpegiareu atz-begiak; arpegiari dagokiona. I: Mustipil.

mustupilka. (arpegi): *adond.* Arpegiaren gañean. J: Musturika.

mustupilka erori. (erorkera): *ad.* Arpegi gañean erori. I: Suduŕaz luŕan erori. J: Musturikatu, musurikoko.

mustupilkatu. (tanpa): *ad.* Arpegian taupak eman.

mustupilako. (tanpa): iz. ikus.: Be€aŕiondoko. j: Belafondoko, mustuŕeko, mustofetako, mustapileko.

mustupilatsu. (asaŕe): izond. Fiaz asaŕetzen dana,

mustupileko. (tanpa): *iz.* ikus.: Beiaŕiondoko. I: Belaŕondoko, mustupiletako. (arpegi): *iz.* Arpegi aundia.

mustupiletako. (tanpa): iz. Ikus.: Belaŕiondoko. $_{J:}$ Belsiondoko, mustupileko.

musturdo. (iguintza): *izond. Ikus.:* Izterbegiko. j: Ortzilun.

musturdun. (so): izond. Mustuŕ aundia duena. j: Mustuŕ-andi.

musturgo. (asaŕe): iz. Asaŕeturik egotea. ^: Mustuti.

musturi. (asaŕe): *iz.* Ikus.: Asaŕe. Musturgo, puntzu, tulun,

musturia. (ezpain): *iz.* Mustuŕaz luŕa jasotzea. J: Musurkadura, musurkin.

musturka. (aginkada): *adond.* Aginkadak ematen ari-izatea. (ezpain): *adond. Ikus.:* Mustuka, I: Musturketan, musurka, musurkan, musurtekatan, usarka.

musturkari. (ezpain): *izond.* Mustuŕaz hula jasoten ari daria. J: Musturketari, musurketari. (aginkada): *izond.* Aginkadak ematen ari dana.

musturketa. (kirol): *iz.* Ikus.: Ukabil-kirol. j: Ukabilketa.

musturketan. (ezpain): ***adond.*** Ikus.: Mustuka. j: Musturka, musurka.

musturketari. (ezpain): *izond.* Ikus.: Musturkari. : Musurketari.

MUSTUŔ *iz.* Gauza baton burn edo azken zatia; asikera ado atzena. Azken-buru, kautal, buruki, muxtui, mutuf. (ao): iz. Abere batzuengan; buruaren zati irten eta luzetsua, bertan ao ta sudufa dagozelarik. J: Mutuŕ, musu, sudupil. (ogi): Ij *is.* Ogi-kuŕuskua. I! (alde), (amai), (karel), (lekoretasun), (mugadura).

mustuf aldi. (etsaigo): is. Adiskidetasunean arin igaroten dan otz-atdia.

mustuf-andi. (ao): izond. Ikus.: Musturdun.

mustufastun. (mukerkeri): *izond.* Ikus.: Mukeŕ. I: Mustuka.

mustuf-beltz. (mukerkeri): *izand.* Mustuŕ okeŕa duena.

mustufeko. (ao-ugal): iz. Abereai mutuŕen jartzen zayen mutuŕ-lokaŕia, Zaldiai ipintzen zayen ao-ugala. (tanpa): is. Ikus.: Belañondoko. J: Mustupilako, mustuŕetako.

mustufetako. (tanpa): iz. Ikus.: Mustupilako. j: Mustuŕeko.

mustuf-kako. (suduŕ): iz. Ikus.: Suduf-konkoŕ.

mustuf-salda. (etiketa): is. Senaŕ-emazteen artean etiketa. (ezkontza): *iz.* Berbera.

mustuf-uts. (cola): *izond.* Zerbaitean zula egin duena. I: Musututs, musu-uts. (atzipe): *izond.* Atzipetuta gerata dana. ^: Musututs, musu-uts.

musturtu. (atsekabe): ***ad.*** Atsekabetu. (asaŕe): ***ad.*** Norbaiten aurka asaŕetu. (ezpain): $_{Jj}$ *ad.* Mustuŕaz luta jasoten ari-izan. ; Musuinkatu, musurikatu, musuritu, musurkatu, usarkatu, uxarkatu, uxartu.

musu. (arpegi): *iz.* Ikus.: Arpegi. I: Au^{p}pegi. (suduŕ): *iz. Ikns.:* Sudut. [: Suguŕ. (ezpain): II *iz.* Ikus.: Ezpain. Mosu. (ao): j[*iz.* Ikus,: Mustut. Mutuf. (mutt): [[*iz. Hats.:* Mun. J: Laztan, pa, pot. (zi): iz. Ikus.: Zi. j: Erpin. (bunt): [[*iz.* Abereek duten buruaren zati fuzee; bertan so ta suduŕa dagoz. [: Muzu.

muss-anditu. (arpegi): *izard.* Arpegia aundituta duena. I: Musu-antu.

musu-antu. (arpegi): *izond.* Ikus.: Musu-anditu.

musu-apain. (azal-apaintze): *iz.* Arpegirako azal-epaintzea.

musu-ats. (izkutukeri): *iz.* Uleak naas-mass dauzkan sorgiña.

musu-beltz. (txori): *iz.* Txori-mota bat.

musu-borobil. (arpegi): *izond.* Arpegi borobila duena.

musu-ebaki. (arpegi): *izond.* Arpegia ebakita duena. : Musu-uŕatu.

musu-emaile. (mutt): *izond.* Muria ematen duena.

musu-eman. (mun): *ad.* Man eman.

musu-estalgi. (oyal): *ft.* Arpegirako eŕezela.

musu-gaixo. (arpegi): *ŕzond* Arpegia minduta duena. I: Musu-mindulin, musu-mindnn.

musu-gitata. (eresgalu): *iz.* Eresgalu-mota bat, aspaldiko dantza bat egiteko.

musu-kltafa. (eresgalu): ŕz. Ezpaiñekaz jotzen dan eresgalua.

musu-legun. (arpegi): *izond.* Arpegi leguna duena.

musu-luze. (arpegi): *ŕzond.* Arpegia luze duena.

musu-mindulin. (arpegi): *izond.* Ikus.: Musu-gaixo. [; Musu-mindun.

musu-mindun. (arpegi): *izond.* Ikus.: Musu-gaixo. [; Musu-mindulin.

mum-mints. (ao): *iz.* Zeŕiaren mustuŕa. (zed): *iz.* Berbera.

musu-txabal. (arpegi): *izond.* Arpegia zabala duena. [: Musu-zabal, muxu-txabal.

musu-txomot. (arpegi): *ftond.* Arpegia zimurtuta duena. j: Musu-ximuŕ.

musu-ufatu. (arpegi): *ŕzond.* Ikus.: Musu-ebaki.

musu-uts. (zula): *ŕzond* Ikus.: Mustuŕ-*uts. j:* Musututs. (atzipe): *ŕzond.* Berbera.

musu-ximuf. (arpegi): *izond.* Ikus.: Musu-txomoŕ.

musu-zabal. (arpegi): *izond.* Tkus.: Musu-txabal. j: Muxu-txabal.

musu-zapi. (zapi): iz. Suduŕa garbitzeko zapia. j: Suduŕ-zapi. (ligarda): *iz.* Berbera.

mum-zulo. (suduŕ); *iz.* Sudutaren zuloak, I; Sudut-mizpirak, suduŕ-zilo, suŕ-zulo.

musu-zuri. (arpegi): *ŕzond.* Arpegia zuria duena.

musuika. (aginkada): *adond.* Aginkadak ematen ari-izatca.

musuinkatu. (ezpain): *ad.* Ikus.; Musturtu. [: Musurikatu.

musuka. (mun): *adard.* Munak ematen ari-izatea. I: Musuika,

musukari. (mun): *izond.* Munak ematen dituena.

musustatu. (mun): *ad.* Munak asko eman. I: Musuztatu.

musukatzale. (mun): *ŕzond.* Munak sari ematen dituena,

musukeri. (gozaki): *iz.* Titus.: Litxaŕeri. Mizkinkeri. (Lunn): iz. Munak asko ematea. j: Musuketa.

musuketa. (mun): ŕz, Ikus.: Musukeri.

musuko. (eyeraldi): *iz.* Eyerako idekidura; here barna ura gurpilera igaroten da. (ao-ugal): *iz.* Ikus,: Ao-ugal. j: Musuko-kako.

musuko-kako. (ao-nap: *ft.* Ikus.: An-ugal. j: Musuko.

musukun. (tanpa): *iz.* Arpegian eurandako ukabilkada. j: Musukon. (esku): *iz.* Ukabilkada. I: Okatdako.

musui. (itxasontzi): *iz.* Itxasontzi txikietan, branka aldean daguen estalketa.

musulotu. (ao-ugal): *ad.* Abereai mutuŕa lotu.

musuntz. (zugatz): *iz.* Ikus.: Zumartxuri.

musuña. (eritasun): ŕz. Katuek buruko laŕuan izaten duten eritasuna.

musuri. (ezpain): *iz.* Zeŕiak mustuŕaz lulu jasotzea. [: Musurika. (zeŕi): *iz.* Berbera.

musurika. (ezpain): *iz.* Ikus.: Musuri.

musurnkatu. (ezpain): *ad.* Ikus.: Musturtu. j: Musuinkatu, musuritu, musurkatu.

musurikoko. (erorkera): *ad.* Ikus.: Mustupiika erori. j; Musturikatu.

musuriku. (jacks): *iz.* Tkus.: Iseka. I: Maxikeria.

musuritu. (ezpain): *ad.* Ikus.: Mustrrtu. ^: Musurikatu.

musurka. (ezpain): *adond.* Ikus.: Musturka. j: Musturketan, musurkan.

musurkadura. (ezpain): *ft.* Ikus.: Musturka. I: Musurkin.

musurkan, (ezpain): *adond.* Ikus.: Musturka. [: Musurka, musurtekatan, muxurka, usarka.

musurkari. (zeŕi): *izond.* Musurkan ari clan zeŕla. (ezpain): *izond.* Berbera.

musurkatu, (ezpain): *ad.* Ikus.: Musturtu. [: Musurikatu, usarkatu, uxarkatu.

musurketari. (ezpaiu): *izond.* Ikus.: Musturkari. I: Musturketari.

musurkan. (ezpain): *iz.* Eats.: Musturia. Musuikadura.

musurta. (ezpain): *iz.* Irtenik dagozen ezpaiñak.

musurtekatan. (ezpain): *adond Ikus.:* Musturka. I: Musurkan.

musurtu-yako. (asaŕe): *ad.* Asaŕetu zayo.

musustatu. (mun): *ad.* Munakaz bete.

musutruk. (lan): *ad.* Egunaririk jaso gabe Ian egin. (ututasun): *adond.* Uŕurik ematea.

musututs. (zula): *izond.* Ikus.; Muetrrŕ-uts. j: Musu-uts. (atzipe): *izond.* Atzipeturik geratu dana. [: Ikus.: Musluŕ-uts. I: Musu-uts. (izuneza): *adond.* Ezereztasunez.

musutxarko. (katamalo): *izond.* I{atamaloz jantzita dagoena.

musutxo. (arpegi): *iz.* Arpegi txikia.

musuz-musu. (arpegi): *adond.* Arpegiz-arpegi ari-izatea. (aurkaketa): *adand.* Ikus.: Autez-aute. 1: Bekoz-beko.

musustatu. (mun): *ad.* Ikus.: Musukatu.

musuzulo. (suduŕ): *iz.* Suduteko zuloak.

mut. (its): iz. Ibis.: Mu. (gum): *ft.* Ikus.: Apeta. : Ifika.

MUTIDURA. *iz.* Soin-atal baten igipenaren cragozte edo galeraztearen egipena. 1: Lortasun, mangutasun, mukuil, mukul, mukuts, txinguŕidura, zurnrin-aldi, zuŕundura, zufuntasun, zuŕutasun. II (alditxaŕ), (erilasun), (geldidura), (lolotasun), (otz), (sakitura), (sorgortasun).

mutiki. (gaztezaro): iz. Mutil gaztea. I: Mutiko, trigiste.

mutiko. (gaztezaro): ŕz. Mutil gaztea. Mutiki, Irigiste.

mutiko-dantza, (dantzaketa): *iz.* Mutilen dantzaketa. [: Mutil-dantza.

mutiko-saldo. (gaztezaro): *iz.* Ikus.: Mutikokeria. [: Mutiko-talde.

mutiko-talde. (gaztezaro): ŕz. Ikus.: Mutikokeria. [: Mutiko-saldo.

mutiko-zitu. (gaztezam); ŕz, Mutil gaztea izatea.

mutikokari. (mari-mutil): iz. Mutiĺen atzetik ari dan neskatila. : Mutil-zale, mutikokoi.

mutikokeria. (gaztezaro): *iz.* Mutil gazteen muitzoa. j: Mutiko-saldo, mutiko-talde.

mutikoki. (aurtzaro): *iz.* Auŕa dana.

mutikokoi. (mari-mutil): iz. Ikus.: Mutikokari. I: Mutil-zate.

mutikotason. (gaztezaro): *iz.* Mutil gaztea izatcaren bereiztasuna. Mutiltasun.

mutikotegi. (bizitegi): iz. Mutilarentzako gala.

mutikotxo. (aurtzaro): *iz.* ikus.: Mutikoxe. I: Mutilko, mutikolo.

mutikoxe. (aur zaro): *iz.* Oso gaztea dan mutila, j: Mutilko, mutii-koskoŕ, multi, muliko, mutikotxo.

mutikokka. (gaztezaro): *iz.* Mutil gaztea.

mut31. (gaztezaro): *ft.* Gaztea dan mutikoa. Mitil, motel, txai. (langintza): *iz.* Langintza bat ikasten ari dan gaztea. (iangile-kunde): II iz, Laugilea dana. (otseinketa): *iz.* Otseinketan ari dan gaztea. (mozketa): II iz. Ulea moztuta daukan gaztea. (zubil): iz. Zerbait zapatzekoa dan zubilla.

mutil nagusi. (langile kunde): *iz.* Langintza bateau OSO trebea dana. Mutil-nagosi, mutil-nausi.

mutil-dantza. (dantzaketa): iz. Ikus.: Mutiko-dantza.

mutil-efeneri. (eŕenkura): *iz.* Egiazkoa ez dan eŕenkura.

mutil-jayak. (jai): iz. Mutilen artean egiten diran jayak. (gaztezaro): iz. Berbera.

mutil-koskof. (gaztezaro): iz. Ikus.: Mutikoxe. I: Mutilko.

mutil-koxkof. (aurtzaro): *ft.* Auŕ txikia.

mutil-lagun. (laguntasun): *izond.* Eztcyako laguna. (ezkontza): *izand.* Berbera. (dantzaketa): II *izond.* Danizan maiztetaren laguna.

mutil-nagosi. (langile-kunde): iz. Nagusi-ordea dana. I: Mutil-nausi, mutil nagusi.

mutil-nausi. (langile-kunde): *iz,* Ikus.: Mulil-nagosi. I: Mutil nagusi.

mutil-talde- (gudaritza): *iz.* Ikus.: Gudarozte. : Gudozte.

mutil-aate. (mari-mutil): *iz.* Ikus.: Mutikokari. I: Mutikokoi.

mutil-zaro. (gaztezaro): iz. Gazteen aroa.

mutiI.zaf. (gaztezaro): *iz.* lkus.: Mutiltzaŕ. (ezkongctza); *(wed,* Ezkondu gabe dagoen mutil zaŕa.

mutildi. (otseinketa): *iz.* Otseinketan ari diranen multzoa. I: Mutileria, mutilgo.

mutildu. (efea)di): *ad.* Zerbait gañetik ozta ete. (koldartasun): *ad.* Uzkurtu. (iuma): II *ad.* Egazti bati lumak kendu. (mozketa): II *ad.* lilea motz-motz ebagi. (gabetzc): II *ad.* Noribait guzia kendu.

mutilgo. (otseinketa): *iz.* Ikus.: Mutildi. I: Mutileria.

mutilkeria. (biurdura): *iz.* Mutilen biurdura.

mutilki. (gizakume): *adand.* Gizona bezela ari-izatea.

mutlik.. (gaztezaro): *iz.* ikus.: Mutikoxe. j: Mutil-koskoŕ, mutikotxo. (otseinketa): *iz,* Otseiiia dau mutila.

mutilnausi-orde. (langile-kunde): *iz.* Mutit-nagosiaren orde dagoena.

mutilnausi-ordego. (langile-kunde): iz. Mutil-nagosiaren bizibidea.

mutilnausi-ordetxe. (langile-kunde): *iz.* Mutil-nagosiaren landola.

mutiltasun. (gaztezaro): Ic. Ikus.: Mutikotasun.

mutilixo. (aurtzaro): *iz.* Oso txikia dau auŕa. (otseinketa): *iz.* Otsein gazte-gaztea.

mutiltzaf. (gaztezaro): *iz.* Aundia dan mutila. j: Mutil-zaŕ.

mutilxka. (mezu): iz. Mezuak eramaten ari dan auŕa.

mutilxo. (gaztczaro): *iz.* Aundi xamaŕa dan mutila.

mutilaste. (aste): iz. Erdian jairik ez duen astea. j: Mutxatxo-astea. *(jai): iz.* Berbera.

mutileria. (otseinketa): *iz.* ikus.: Mutildi. ^: Mutilgo.

mutiletan. (gaztezaro): *adond.* Gaztea izatearen aidian ari-izatea.

mutilai. (aizoyalak): *iz.* Txalupaeu aizeoyalen zatikoa.

mutin. (mukcrkeri): iz. Milker izatea. (itsaspen): *izond.* Itsastendana.

mutinkeria. (isiltasun): *iz.* Itzik ez egiteko tenkortasuna.

mutino. (isiltasun): *izond.* Isilik egon oi dana.

mutiri. (mintzabide): *izond.* **Itz** gutxikoa dana.(azarkuntza): *izond.* Ausartzen dana. (mutirikeri): (*izond.* Mutirikeriz ari dana. j: Txakuŕantzeko, ziŕilda. (iudarketi): jj *izond.* Indarkeriz ari dana. (aterakeri): 11 *izond.* Aterakeriz jokatzcn duena.

mutirialdi. (indarkeri): *iz.* Indarkeriz ari-izatearen aldia. (mutirikeri): *iz.* **Mutirikeriz** ibiltzearen aldia.

MUTIRIDIIRA. *iz.* Setati ta nekegaŕia dan ekitea. j: Mutiritasun. II (aterakeri), (atsekabetasim), (enoa), (erabilkeri), (ergeltasim), (cskari), (galdekeri), (isikortasun), (jazarpen), (nekabide), (osterakuntza), (unadura), (usarte), (zirikaldi).

MUTIRIICERI. *iz.* Lotsagabekeria, **ozarkeria. j:** Bekoke, bekokigabekeri, bekokigabetasun, ezalka, laiñeza, lotsagabetasun, lotsa-gabezia, lotsarin-eza, lotsik-eza, mazkarakeria, sanidade, xaunxunkeri. (indarkeri): iz. Oldarkeria. Mutirikeria. (azarkuntza): II *iz.* Bipilkeria. *8* (akaŕ), (argitasun), (aŕokeri), (aterakeri), (azaŕitasun), (egizaletasun), (eskugeikeri), (gaitzipen), (itzalgabekeri), (lizunkeri), (nabarmentasun), (neuŕibideza), (ozarkeri), (zurgabetasun).

mutirikeria. (indarkeri): *ft.* Ikus.: Indarkeri, I: Boalda, mutirikeri.

mutiriki. (mutiridura): *adond.* Mutiriduraz ari-izatea. (indarkeri): *adond.* Indarkeriz ari-izatea; oldartsuki ari-izatea.

mutirikoŕ. (indarkeri): *izond.* Indarkeriz ari-izateko eŕaz makurtzen dana.

mutiritasun. (mutiridura): iz. Ikus.: **Mutiridura. 1:** Mutiritarzun,

mutiritu. (indarkeri): *ad.* **Indarkeriz** ari-izateko egin edo biurtu. (mutiridura): *ad* Mutiriduraz ari-izateko.egin edo biurtu. (mutirikeri): II *ad.* Mutirikeriz ari-izateko egin edo biurtu. I: Kapetatu. (ants): ad. Gogoŕ saingatu.

mutiskof. (amustasun): *izond.* Eŕaz kamustuten dana.

mutistu. (amustasun): *ad.* Ikus.: Kamostu. I: Kamustu.

mutits. (amustasun): *ad.* Ikus.: Amustu. Amustu, mutis, mutitstu.

mutitsdura. (amustasun): *iz.* Ikus.: **Amustasun.** j: Makestura.

mutitsgaŕi. (amustasun): izond. Amustu ditekena.

mutitskot. (amustasun): *izond.* Eŕaz amustutzen dana.

mutitstasun. (amustasun): *iz.* Amustuta dagoen bereiztasuna.

mutitstu. (amustasun): *ad.* Ikus.: Mutits. I: Amustu.

mutitu. (baldartasun): *ad.* Otzez ado tanpaz baidartu.

mutsidura. (zurmin): *ft.* Zurmiñne betetzea.

mutsutu. (asiera): *ad.* Ikus.: Adelatu. j: Asiera eman.

mutiko. (gaztezaro): *iz.* Gazte-gaztea dan mutila. J: Mutil, mutikoxe.

muiil. (gaztezaro): iz. ikus.: Mutiko. j: Mutikoxe.

mutu. (egazti): iz. Ikus.: Eluŕ-txori. 1:. Kataxin, txonta, paanda.

muturdun. (zi): *izond.* Zia duena.

muhurgo. (sumin): ŕz. Nonbaitenganako sumindurik egotea.

m^tiuf. (mustuŕ): *iz.* Zi txikia. (arpegia): *iz.* Arpegi txikia, (azpegi): jj *iz.* Ikus.: Azpegi. (bategatikeri): jJ *izond.* Baŕegaŕia dana. (nabarmenkeri): jj *izond* Nabarmenkeriz ari dana. j: Patux.

mutuŕ-okef. (edari-bizi): iz. Gosaria baño lenago artzen dan edari-bizia.

muturtu, (ozarkeri): *ad.* Naigabea adierazi.

mutu. (isiltasun): *izond.* Ikus.: Minge. j: Mintzul. (aŕangura): izond Aŕanguraz ari dana, (soñu): Jj *izond.* **Soñu** ozentsua ez dana. (joko): Jj *iz.* Joko-mai bateau utzik dagoen tokia. (itxngindura): Ij *izond.* ltxuginduta dagoen ziloa. (amustasun): j{ *izond.* Amustuta dagoena.

mutu-arazi. (isiltasun): *ad.* Isildu-eragin.

mutualdi. (isiltasun): *L.* isiltasunezko aldia.

mutudura. (isiltasun): iz. Mintzul egoteareu egipena.

mutugo, (isiltasun): iz. Mintzul egotea. j: Mututasun, mutuko, izkatasun.

mutukerl, (isi]tasun): is. itzegin nai ez izatearen mukertasuna,

mutuki, (isiltasun): *adond.* Isilik egotean ari-izatea.

maul- (mozketa): *izond.* illea guztiz moztuta dagoeua.

mutuldu, (mozketa): *ad.* Elea ream nroztu.

mutulketa. (ebaketa): *L. ikus.:* Ebaketa. I: Epaigo, pikadura.

muturdin. (aŕain): Ia. Margo goŕia duen aŕaña; bare aragia oso onartua da. I: Mutxurdin.

muturdun. (ezpain): *izond.* Ikus.: Mutuŕ-andi, j: Muturko, mului-astun, mntuŕ-aundi. (aŕokeri): *Land.* Ain dana.

muturgain. (zezen): *iz.* Idiaren mutuŕaren goiico zatia.

muturgo. (asate): ŕa. Asaŕeturik egotea; asate-aldia.

muturgoñ. (txori): iz, ikus.: Gardantxori. J: Gardantxiio.

muturka. (buru): *Land.* Buruz bera. (ezpain): *ada d.* ans.: Induska. I: Induzka, muturketan. (tnt): $_{J1}$ *iz.* Mutuŕaz jasotako luŕa. (tanks): jJ iz. Ikus.: Bcaztopa. j: Itsumustu. (erorkera): f $_{I}$ *iz.* Beaztopa egin bndoren jaustea. (kim]): $_{jj}$ *iz.* tikabi]kada ari-izatea. (ao): $_{I!}$ *adond.* Mutuŕakaz ari-izatea. J: Muturketa. j: Aoa beruntz jaustea.

muturkari. (ezpain): *izond.* Mutuŕaz]uŕa jasotzon art dana. (kiro]): *(rand.* Ukabillcadaz kirola egiten duena. (ao): JJ *izond.* Mutuŕakaz ari dana.

muturkatu. (ezpain): *ad.* Mututaz]uŕa jasotzon ari-izan. j: Muturketu. (tanks): *ad.* ikus.: Beaztopatu. J: Mux-egin, sostot-cgin, (eragozpen): $_{fl}$ *ad.* Oñakaz eragozpen balm anrka jo. (ao): 11 *ad.* Mututakaz ari-izan.

muturkeria. (eta): *iz.* Norbaitenganako eta. (ctsaigo): *iz.* Ikus.: Etsaigo, j: F,tsaitasun.

muturketa. (kirol): iz. Ukabilkadar egiten dan kirola. (ezpain): iz. Mutuŕaz iuŕa jasatzearen egipena. (boŕoka): jj iz. Ukabilkadaz egiten dan botoka.

muturketan. (ezpain): *adond.* Ikus.: Muturka. J: Induska. (ao): *adond.* Ikus.: Muturko.

muturketu. (ezpain): *ad.* ikus.: Muturkatu.

muturkin. (gogo-aldarte): *Land.* Gogaldi txaŕa adierazten duena. j: ikus.: Muturkot.

mutarko. (ezpain): *frond.* Ikus.: Muturdun. J: Mutuŕ-andi, mutuŕ-astun, mutuŕ-aundi.

muturkoŕ. (gogo-aldarte): *izond.* Gogaldi txaŕa eŕaz adierazten duena. j: Ikus.: Muturkin.

muturkote. **(tint):** *iz.* Lanabesa baton mutut lodia. j: Mutut-lodi. (lanabesa): *iz.* Berbera.

mutureeaŕ, (zi): *Land.* Zi zoŕotza.

mutuŕ. (arpegi): *iz.* Abere batzuen arpegiaren auŕcko zatia, aoa dagoen tokia. J: Sudupil. Casale): *izond.* Asaŕeturik dagoena. (mustuŕ): $_{jJ}$ ŕa. Ikus.: Mustuŕ. j: Zia. (ao): 11 *iz.* Ikus.: Mustuŕ. j: Musu. (cant): jj *iz.* Ezuŕ bati ateratzen rayon zatia.

mutut-adaŕ. (ugaztun): iz. Oso aundia dan ugaztuna, anka motz eta mutuŕ gañean adaŕ bat edo bi dauzkana. ikus.: ldikuŕa.

mutuŕak-austen.(boŕoka): *adond.* Mutut-joka ari-izatea. j: Ikus.: Mutut-joka.

mutufaldi. (asaŕe): *iz.* Asate txikia. (sumin): *iz.* Sumiñezko jokers.

mutuf-andi. (ergeltasun): *ŕzond.* Ergela dana. (ezpain): *Land.* **Ezpain** aundiak dauzkana. j: Muturdun, Muturko, mutut-luze, Matxaŕ.

mutuf--apal, (anti): *ŕzond.* **Zcŕi** tL.aren itz estalia.

mutuŕ-astun. (ezpain): *izond.* Ikus.: Muturdun. I: Muturko, (mukcrkeri): *Land.* Ikus.: Mutuŕ-baltz. j: Mutut-beltz, mutuŕ-aundi, muturtxa, mutuŕ-zoŕotz, mutz.

mutuf-aundi. (ezpain): *izond.* Ikus Muturdun. j: Mutur-astun, muturko.

mutuŕ-ballz, (mukerkeri): *ŕzond.* Mukerki ari dana. j: Mutuŕ-beltz, mutuŕ-astun, muturtxa, mutuŕ-zoŕotz.

mutut beltz, (ozarkeri): *izond.* Ozaŕa dana. I: Mutuŕ gaizto, mutuŕ-baltz.

mutuŕ-bezkeria, (bckozko): *iz.* IIMs.: Bekozko. j: Bekozpe.

mutuŕ--biuŕ. (abere): ŕz. Abere batmen suduf luzea. (ugaztun): iz. Berbera.

mutuŕ--boil. (zezen): *ŕzond.* lkus.: Adaŕ-boil.

mutud-egiie. (asaŕe): *izond.* Eŕaz asafetzen dana. I: Muturlsu.

mutnŕ-egin. (gogo-aldarte): *ad.* Gogald€ txaŕa adierazi. j: Mutuŕ-egan.

mutuŕeko. (ao-ugal): *iz. Ikus.:* Mutuŕ-lokaŕi. J: Mutuŕ-loki, mutuŕ-ual, txurdei, xedakuiu. (tanpa): ŕz. ikus.: Belaŕondoko. j: Mosuetako, tnutuŕetako. (ule): $_{Jj}$ *iz.* Ikus.: Ile-piiz. $_{j:}$ ileun.

mutuf-ertzak. (mugadura): *iz.* Zerbaiten mugak erakusten dituzten mutuŕak. Leŕoak bi mutuŕ-ertz situ.

mutufetako. (tanpa): *ŕa.* Baste baten arpegian eskuz emandako tanpa. j: Mututeko, bclaŕondoko.

mutuŕez. (aurkintza): *adond.* Bide bateau alkaŕ aurkitu. (ao): *adond.* Auzpez egotea.

mutuŕez erori. (erorkera): *ad.* **Arpegiz** crud.

mutuf-gabetu. (ao): *ad.* Mutuŕa kendu.

mutuf gain. (sai-abere): *iz.* Sal-aberearen burua lotzen duen edea. (ao-'Tat): *ŕz.* Berbera.

mutuŕ-gaizto. (gozoki): *Load.* Ikus.: litxaŕ. j: Mizkin, mutuŕ-xuri, mutuŕ-

zuri, mizka, mizke, mizkelo, mutuŕ-on, mutuŕ-oneko, ongose, onketari, ontzale. (bekozko): *izond.* Bekozko ducna. (ozarkeri): *izond.* ikus.: Mutuŕ-beltz.

mutuf-itsusi. (arpegi): *izond:* Arpegi txafekoa dana.

mutuŕ-izan. (atsekabc): *ad.* Atsekabeturik egon.

mutuŕ jo. (tanpa): *ad.* Zerbaiten aurka mutuŕez jo; tanpa eman.

mutuŕ joka. (boŕoka): *iz.* Gizonen artean ikabiikaz egiten dan bofoka. I: Ikus.: Mutufak-austen.

mutuŕ-lodi, (tini): *iz.* ikus.: Mutukote. (lanabesa): *iz.* Berbera. (peŕa): jj *iz.* Bare bi mutuŕak lodi dauzkan pefa.

mutuŕ-lokafi. (ao-ugal): iz, Abere batmen mutuŕa lotzeko erabiltzen dan ugala. Mutuŕ-loki, mutuŕeko, mutuŕ ual, mutuŕ-ugal, sedakulu, txurdel, xedakulu.

mutuŕ-ioki. (ao-agal): in. Ikus.: Mutuf-lokati. !: Mutuŕeko.

mutuŕ-lotura. (bakuntza): *iz.* Bi unama lotzearen ogipena. (itxaskuntza): *iz.* Berbera.

mutuz luŕ. (lut): *in.* Zeŕiak mutuŕaz jasotako iota, (zed): *in.* Berbera.

mutuz luze. (ezpain): ŕzond. Ikus.: Matxaf. : Mutuŕ andi. (mutirikeri): *izond* Murikeriz ari dana. I: Lotsabaga, lotsagabe.

mutus-motz. (aŕain): *iz.* Ikus.: Mosel. j: Aŕosela. (txori): *in.* Txori-mota bat. (zi): ! *izond.* Zia moztuta daukana.

mutuf-mozka. (asaŕe): *adond.* Asafeturik ari-ixa€ea.

mutuf-okeŕ. (arpegi): *izond.* Arpegian asefea adierazten duena.

mutuŕ-on. (gozoki): *izond.* Bros.: Mizke. Mizke, mizkelo, mizkin, mutuŕ-gaizto, mutut-oneko, mutuŕ-xuri, mutuŕ-zuri, ongose, onketari, ontzale. 1: Gozoki-zalca dana.

mutuŕ-oneko. (gozoki): *izond.* Ikus.: • Mizka. Mizke, mizkelo, mizkin, mutaŕ-gaizto, mutuŕ-on, mutuŕ-xuri, mutuf-zuri, ongose, onketari, ontzalc.

mutuŕ-salda. (etiketa): *iz.* Ezkonduta dagoe.enen arteko etiketa. Muturtzuku, mutuŕ-zuko. (ezkontza): *in.* Berbera.

mutuf-soka. (ao-agal): *iz.* Abereak mutuŕetik tinkotzeko sudufekoa. I: Atxarde.

mutuŕ-ual. (ao-ugal): *in.* Ikus.: Mutuŕ-lokaŕi, 1: Mutuŕeko, mutuŕ-ugai, scdakulu.

mutuŕ-ugal. (ao-ugal): iz. Ikus,: Mutuŕ-lokaŕi.1: Mutuŕ-ual. sedakulu.

mutuŕuts. (zula): *izond.* Zula eginda, geratu dana.

mutuf-xilo. (suduŕ): *iz.* Sudufeko zuloa. 1: Mutuŕ-zilo.

mutuf-xuri. (gozoki): *izond.* Ikus.: Mizka. Mizke, mizkelo, mutuf-gaizto, mutuf-on, mutuŕ-oneko, truant zuri, input, ñaŕat, ñaŕo, ongose, ontzale, litxaŕ.

mutuf-xurikeria. (urguritasun): *iz.* Ikus.: Zurbizkeri. j: Mikakeria.

mutuf-xuritu. (urguritasun): *ad.* Geyegizko urguritasuna adieraztea.

mutuŕ-zabal. (sagaŕondo): in. Sagaŕ-mota bat (arpegi): *ŕzond.* Arpegi zabala duena.

mutuŕ-zimuŕ. (dolortasun): *izond.* Ikus.: loloŕ.: Matxaŕ.

mutuŕ-zoŕo. (zoŕo): in. Gizengaña eramateko zoŕoa.

mutuf-zofotz. (sumin): *izond.* Suminkoŕa dana. (aŕain): *in.* Ur gezan bizi dan aŕain txikia, musluŕ zofotza. (mukerkeri): *izond.* Ikus.: Mutuŕ-astun, mutuŕ-baltz., mutz, mutzulu.

mutuŕ-zuku. (etiketa): *in.* Ikus.: Mutuŕ-salda. 1: Muturtzuku. (ezkontza): *iz.* Berbera.

mutuf-zuri. (gozoki): *izond.* Ikus.: Mizka. Mizre, mizkelo, mizkin, mutuŕ-gaizto, mutuŕ-on, mutuŕ-oneko, mutuŕ-xuri, dapuŕ, ñafat, a ^o, ongosc, onketari, ontzale, litxaf.

muturtsu. (zi): *izond.* Zink dauzkana. (asaŕe): *izond.* Ikus.: lvtutuŕ-egile.

muturtu. (atsekabe): *ad.* Atsekabeturik geratu.

mutnrtxa. (mukerkeri): *izond.* ikus.: Mutuŕ-batz. j: Mutuŕ-astun.

mnturtzuku. (etiketa): *in.* Ikus.: Mutuf-salda.]: Mutuŕ-zuku. (ezkontza): *iz.* Berbera.

muturxo. (arpegi): *iz.* Mulct txikia.

mututasuu. (isiltasun): in. Ikus.: Mutugo. : Minge egotea, izkatasun.

mututs. (laño): *iz.* Beko ta India dan lañoa.

mutntu. (isiltasun): *ad.* Mintzul biurtu; isildu. (mutidura): *ad.* Otz edo tanpa batengatik mutidura izan. (itxugindura): *ad.* Zilo bat itxugindu.

mutxakula. (gaztañondo): *iz.* Gaztañak artzeko, zurezko matxarda.

mutxarda. (aŕi): *iz.* Afia gardentzeko malua.

mutxaf. (aŕain): *iz.* Aŕain-mota bat.

mutxafatu. (iñausketa): *ad.* Abaŕak ebagi edo mozlu.

mutxaferi. (aŕain): in. ikus.: Abots. Abixoi.

mutxatu. (gozamen): *ad.* Aokera artu. (edoskipen): *ad.* Ikus.: Edoski. lsislizkatu.

mutxatxo-asteak. (acts): in. Astegunetan jairik ez duten uztailaren asteak. I: Ikus.: Mutilaste. (jai): *in.* Berbera.

mutxef. (atsekabe): *izond.* ltun dagoena.

mutxi. (zurmiu): *iz.* Ikus.: Zurmin. Erdoi, muxi, mutsi, mutzi.

mutxi-nfru. (usain): *in.* Zurmiñaren usaiña. I: Mutxi-usain, (zuumin): *iz.* Berbera.

mutxi-usain. (main): *iz.* Ikus.: Mutxi-uŕin, (zurmin): *iz.* Berbera.

mutxidura, (zunnin): *iz.* Zurmiñez betetzearen egipena.

mutxlka. (azkuŕi): *ad.* Azkufia zatitxoetaz artu. j: Muxika-muxika jan. (azkuŕi): *adond.* Ikus.: Aartaraka. Muxinka, piltxika. (lxoskoŕ): Lafuan sortzen dan pikoŕa. j: Pikorta. (makurtura): *ad.* Makurtuta dagoena.

mutxikai. (landaketa): *iz.* ikus.: Esol. Usual, paxota, pazota.

mutxikan. (joko): *adond.* Joko egiten ari-izatea.

mutxikari. (ke-belaf): *in,* Ikus.: Andoil. Txokoŕ.

mutxikatu. (ebaketa): *ad.* Aŕaildurak edo koskak egin.

mutxikau. (erabaga): *ad.* Gauzak erabagaz jafi.

mutxikin. (kondaŕ): *iz,* Amarien ado baste edozein gauzaren kondata. j: Muxikin, txuxtaŕ, xankin.

mutxkko. (dantraketa): *in.* Zuberoa'ko dantza-mota bat. I: Muxiko.

mutxikof. (zurmin): *izond.* Zurmiñez eŕaz bctctzen dana.

mutxikun. (tanpa): *in,* ikus.: Beaŕondoko.

mutxilo. (maskoŕ): *iz.* Maskof-mota bat.

mutxilo-txiki. (maskordun): *in.* ltxasoko maŕaskilo txikiak.

mutxiloi. (maskordun): *iz.* Ikus.: Apatx. Maskurio, ^nuxilu.

mutxin. (asate): *izond* Asafetida dagoena.

mutxitaia. (eresgaiu): *in.* Artzaiñen eresgalu bat.

mutxitu. (niealdi): *ad.* Muki guztia efe. (argi-muki): *ad.* Berbera. (zurmin): *ad.* Zunniñez bete. I: Mutxutu.

mutxitxa. (landare): iz. Landare-mota bat.

mutxu. (usain): *iz.* Ikus.: Usaimen. I: Asnar. (sen): iz. Ikus.: Sen. I: Suma, (txikiera): II *izond.* Txikia dom.

mutxuka, (zalantza): *adond.* Zalantzetan ari-izatea.

m 110/Mara. (aŕain): *iz.* **Main** multzo txikia.

mutxuko. (maskordun): *iz.* Itxasoko maŕaskiloa. I: Mutxulo. (ikusmen): izond. Uŕutiruntz gutxi ikusten duena. I: Mutxulo. (begi): II *izond.* Ikus.: Begi-labut. I: Labo, niŕo, i ŕo-ñaro.

mutxulo. (ikusmen): *izond.* Ikus.: Mutxuko. (maskordun): ***iz.*** Berbera,

mutxurdin. (ezkongetza): *izond.* Ikus.: Neskazaŕ. I: Neskato-zaaŕ, mutznrdin, ptxurdin, putzurdin, muxurdin. (stain): *iz.* Ikus.: Muturdin.

mutxurdin-lore. (tandare): iz. Edaskaria dan landarea, lorategietan tandatzen dana.

mutxurdintasun. (ezkougetza): *iz.* Mutxurdiiiaren egokera.

mutxurdintu. (ezkougetza): *ad.* Mutxurdiña izatean jataitu.

mutxurio. (meta): *iz.* Ikus.: Mutxuŕ. (gari): *iz.* Berbera,

muteuŕ. (meta): *iz.* Gari-meta txikia. I: Mutxurio. (gari): *iz.* Berbera. (art()); II iz. Ikus.: Artaburu. I: Arta-mokol, pikarkaŕi, (gaztañondo): II *iz.* Ikus.: Kirikiño. I: Morkots.

mutxutu. (zurmin): *ad.* Ikus.: Mutxitu, (asiera): *ad.* Ikus.: Mustu,

mutz. (ebaketa): *izond.* Ebagita dagoena. (mukerkeri): *izond.* Ikus.: Mutuŕ-astun. Mutuŕ-zoŕotz, mutzulu.

mutzafot. (labuŕera): *izond,* Labuŕa dana.

mutzi. (jauzketa): *iz.* Sai-abereen jauzketa, (zurmin): iz. *Ikus.:* Mutxi. I: Muxi.

mutzika, (mardail): *adond.* Mardailez ari-izatea. (jauzketa): *adond.* Sal-ubereak jauzketak egiten ari-izatea.

mutzikatu. (mardail): *ad.* Mardailez ari-izan.

mutzitu. (zurmin): *ad.* Zurmiñez bete.

mutzkin, (zugatz): iz. Utzitako zugatzaren kondafa.

mutzulka. (meta): ŕz. Meta txikia.

mutznlu. (mukerkeri): *;sand.* Ikus.: **Mutuŕ-zoŕotz,** I: Mutz.

mutzulutu, (mukerkeri): *ad.* Mukerkeriz ari-izan.

mutzulzka. (mortxokada); iz, Gizonen edo abereen mortxokada.

mutzurketa. (ezpain): *is.* Mutuŕez lufa jasotzearen egipena.

maulu, (ardatz): *is.* Ikus.: Ardatz. I: Natza.

muumu. (landare): *iz.* Ikus.: Milu. I: Milura.

mnuri. (mats): *iz.* Mats-garaua. I: Mats-ale.

muuru. (urin): iz. Biguraren garauun uriña.

mos. (negai): *iz.* Ikus.; Negarkeria. I: Negaŕ-muŕin, muxi. (atsekabe): *iz,* Itun egotea. J: Muxi. (joko): II *iz.* Mus-jokoan erabiltzen dan itza. (murgiitze): Ij *ad.* Bum urtan murgildu. (bum): II *izond.* Burua makurturik dabilena.

mux-egin. (tanks): *ad.* Ikus.: Beaztopatu. I: Muturkatu. (bimnda): *ad.* Aidean birunda bat egin,

muxakartu. (asaŕe): ad. Ikus.: Aaaŕetu. I: Azkantu.

mural. (sai-abere): iz. Ikus.: Moxal. I: Podm,putxo.

muxaiketa, (azaldi): *ft.* Enda ezberdiñeko abereak kuratzatzea.

muxalo, (asaŕe): iz. **Ortzen** artean aŕamuskadak egiten asafea adieraztea.

muxaloka. (abere): *iz.* Adaŕetan kilikoŕa dan aberea. (atz-nai): *iz.* Berbera.

muxaranga. (katamalo): *iz,* Ikus.: Katamalo. I: Muxaranka.

muxaf. (aŕantza): *iz.* Maduraetako ain, afantzarako beita. (aŕ): *iz.* Berbera. (aŕain): II *iz.* Main txikia. I; Zabrandila. (katu): II *iz.* Oso txikia dan basakatua, (ugaztun): II *iz.* Berbera.

muxafadura. (ebaketa): iz. Ikus.: Musafa. I: Musafadura.

muxaŕakin. (ebaketa): *is.* Ebaketa batelik geratzen diran kondaŕak.

muxaŕatu. (ebaketa); *ad.* Gauza batetik gañeratzen dana ebaki.

muxaŕena. (lokafi): iz. Unama lodia. (itxaskuntza): *is.* Berbera.

muxaŕ-urin. (koipe); *iz.* Mixaŕaren koipea. (ugaztnn): *iz.* Berbera.

muxatu. (gozamen): *ad.* Miazkatzen aokera artu. (edoskipen): *ad.* Berbera.

muxean. (igeriketa): *adond.* Ur pegan igeri egiten ari-izatea. I: Pulunpierean, urpean.

muse]. (peŕa): *iz.*. Pcfaren aiboko zatia.

muxerka. (mertxikondo): iz. Mertxika-mota bat,

muxeru. (aukerakeri): *izond.* Kasketaldietan ari dana.

mused. (sumin): *izond.* Snminkoŕa dana.

muxi. (uŕitasun): *adond.* Pitin bat. (zuunin): *iz.* Ikus.: Zurmin. I: Maxi, mutzi, papa, urdin. (negaŕ): II *iz.* Ikns.: Negarkeria, I: Mex. (atsekabe): II iz. liens.: Mux.

muxi-muxi. (berautasun): *adond.* Ikus.: Baratx. I: Baratse.

muxika, (muxikondo): *iz.* Muxikondoaren igalia da; orista ta aokeraz atsegifia. I: Sagaf edo madariaren mutxikiila. I: Anusika, prexega, priska, muxilka, tuatxa. (aginkada): *iz.* **Aginkada** txikia. (zati): II *adond.* Zati txikietaz ari-izatca.

muxika-muxika jan. (azkuŕi): *ad.* Ikus.: Mutxika.

muxikadi. (mertxikondo): *is.* Mertxikondocn multzoa.

muxikari. (aginkada): *izond.* Maŕaskatzen duena.

muxikatu. (aginkada): *ad.* Ikus.: Maŕaskatu. I: Ortzikatu, ortxaritu.

muxikin. (igali): iz. *ikus.:* Mutxikin. I: Txuxtaŕ, xankin.

muxikoak. (dantzaketa): *is.* Euzkal-dantza berezi bat.

muxikon. (tanpa): *iz.* Ukabilaz arpegian ematen dan **tanpa.** I: Muxikun,

MUXTKONDO, *iz.* Lafosantzeko zugatza; bore igalia muxika *da.* I: Priskondo. II (zugatz).

nmxikunka. (tanpa): *adond.* Muxikunak ematen ari-izatea.

muxikunkatu. (tanpa): *ad.* Ukabiiaz arpegian tanpak eman.

muxilka. (mertxikondo): *iz.* Ikus.: Mertxika I: Muxika, tuatxa.

maxima. (maŕo): *iz.* Ikus.: Mugauste. (zizku): *iz.* Emakumeek soñeko azpian daramaten zizkua. (maskordun): *is.* Ikus.: Muskilo. I: Muskuilo. (zorotasun): II *izond.* Nolabait zoratuta dabilena.

muximaŕo. (sendagaikintza): *iz.* Erinkoŕa dana. Ikus.: Txaugaŕi.

muxilu. (maskordun): iz. Ikus.: Maskurio. I: Mutxiloi.

maxmn, (argot): *is. Ikus.:* Negarkeria. I: Negaŕ-muŕin. (atsekabe): *is.* Ikus.: Goibeltasun. I: "sclera, tantartu. (mukerkeri): II *ŕzond.* Ikus.: Mukeŕ. I: Midget, mututx, perkain, punsu, . usakatu.

muxin egin. (atsekabetasun): *ad.* Atsekabetasuna adicrazi.

maxim-eat. (gune): *izond.* Zeiñu txaŕa ipintzen duena. E: Muxinkari.

muxindu. (negaf): *ad.* Negarkerietan ari-izan. (asaŕe): *ad.* Ikus.: Asafetu, I: Azkantu.

muxinga. (negaŕ): *adond.* Negarkerietan ari-izatea. I: Muxinga.

muxinka. (azkuŕi): *adond.* Zati txikietaz jatea. j: Ikus.: Aartaraka. j: Mitxirka, mutxika. (utitasun): *adond.* Gutxi izatea. (gune): *adond,* Kilimusika ari-izatea. (negaŕ): Íl *adond.* Ikus.: Muxinga. (tanpa): (*adond.* Tanpaka ari-izatea.

muxinka egin. (ayeru): *ad.* Ikus.: Mosuak cgin.

muxinkada. (inka): ŕz. Karirik gabeko negata.

muxinkari. (pane): *izond.* Ikus.: Muxin-agile.

muxinkatu. (inka): *ad.* Karirik gabe negaf-egin.

muzinkeria. (asafe): *iz,* Asafe aundia. (gune): *iz.* Zeiñu txaŕa.

muxinkoka. (tanpa): *adond.* Eskuzko tnpaka ari-izatea.

mnxlña. (eritasun): in. Abere batzuek mutufetan izaten duten eritasuna.: Musuña.

muxiñi. (uŕitasuu): *adond.* Oso gutxi dana.

muxltxarko. (iguin): *izond* **Iguin** soŕerazten duets.

muxkada. (gozamen): iz. Txastatu egitea. : Piltxikada, azkufien aokera artzea.

muxkau. (gozamen): *ad.* liens.: Milikatu. Murtxatu, azkufien aokera artu, muzkatu. (edoskipen): *ad.* Ikus.: Edoski. j: Murtzatu. (aginkada): II *izand.* Aginka-egiten duena.

muxket-auntz. (aunlz): *iz.* Sabelean muxketa ematen duen zizkua daukan aberea, auntza antzekoa dana.

muxket-usaidun. (kimia): *izond.* Ikus.: Muxketadun.

muxketa. (kimia): *iz.* Muxket-aunlzak sabelean daukan zizkutik ateratzen dan gai usaintsua, uŕingintzan erabiltzen dana. (: Muzketa.

mnxlcetadun. (kimia): *izond.* Muxketaren usaiña duena. I: Muxket-usaidun.

muxkin. (atsekabe): *Land.* Itzaltsu ta ituna dana.

muxkiri. (ligarda): *iz.* Abere batzuen kostumazko eritasuna.

muxko. (azpadura): iz. Oyalareu ertzean ebakitzen dark irtenezko azpadura.

muxkotu. (azpadura): *ad.* Muxkoa

muxku. (ugatz): *iz.* Esnea ateratzeko ugatzen eŕoetan emakumeek ipintzen duten leyaŕezko zatikoa. j: Txopera, bulaŕ-mutuŕetako, bulaŕ-matuŕetako.

muxkulu. (maskordun): *iz.* ikus.: Apatx. Maskulu.

muxoi. (aŕain): *iz.* Jateko aragi oso ona daukan ilxasako aŕain bat.

muxoin. (aŕain): *iz.* Afain-mota bat.

muxtada. (edari): *iz.* Uŕupa txikia. (gozamen): *iz.* Ankara artzea.

muxtailu. (ixtun): *iz.* Leyaŕezko odia, erdi-aldean zabalagoa dana to ubllak ontzitik aldatzeko erabiltzen dana.

muxtaka. (edari): *adond.* Uiupak artzen ari-izatea.

muxtaketa. (edoskipen): Edosklpenak egitea.

muxtalari. (gozamen): *izond.* Azkuŕi edo ubilen aokera artzen *ari* dana.

muxtatu. (gozamen): *ad.* Muxtada egin. I: Maxtau, muzkatu. (edoskipen): *ad.* Edoslcipena egin. I: Muxtau, cdoski, tustatu.

muxtio. (ardo): iz. Egositako limuŕetaz egiten dan gozokia, anizaz, kanelaz edo itzez onduta.

muxtulca. (lama): *iz.* Autsa kentzeko, lumak alkartuta dauzkan tresna. (eŕatz): *iz.* Berbera.

muxtukatu. (Iuma): *ad.* Muxtukaz garbitu.

muxturko. (ogi): *in.* Ogiaren azala.

maul. (arpegi): iz. Arpegi txikia. (mun): *iz.* Arpegian emandako muna. j: Musu.

muxu-apain. (azal-apaintzc): *iz.* Arpegian egiten dan apaintzca.

muxu-apaingafi. (azal-apaintze): *frond.* Muxu-apaiña egitekoa dana. Muxu-edergaŕi.

muxu-edergañ. (azal-apaintze): *ft.* Ikus.: Muxu-apaingaŕi.

muxu-gordekeria. (estaldura): *ŕz.* Muxua estaltzearen egipena. (arpegi): iz. Berbera.

muxu-muxu. (mardail): *adond.* Mardailez ari-izatea.

muxu-oadoratu. (arpegi): *ad.* Iñudeak auŕa lo-eragiteko, arpcgi ondoan Muxuratu.

muxu-txabal. (arpegi): *izond.* Ikus.: Musu-txabal. : Musu-zabal.

muxuloin. (ondo): *iz.* Ziza-mota bat.

muxuluka. (mintzoera): *adond* Hens.: Ixilik-mixilik. I: Ixilka,

muxuratu. (arpegi): *ad.* ikus.: Muxu-ondoratu.

muxurdin. (aŕain): iz. Goŕia dan aŕaiña, aŕoselaren antzekoa dana. (ezkongetza): *izond.* Ikus.: Mutxurdin.

muxurka. (mertxikondo): *in.* Mertxikaren antzekoa dan arnaria. Muzurka. (ezpain): *adond.* Abere batzuek ezpaiñez Iufa jasoten ari-izatea. I: Muzurka,

muza. (orban): iz. Axotez edo ikatzaz egindako orban beltza.

muzanpa. (arpegi): *izond.* Suduf motza duena.

muziko. (aŕain): *iz.* Ikus.: Musiku.

muziknuka. (tanpa): *adond.* Ukabilkadakaz ari-izatea.: Muzikuinka, muzikunka.

muzikuinka. (tanpa): *adond* Ikus.: Muzikonka. Muzikunka.

muzilcunlca. (tanpa): *adond.* Ikus.: Muzikonka, I: Muzikuinka.

muzlla. (maiko): iz. Ikus.: Malko. I: Ŋigaŕ-tanto, nigaŕtxortol.

muzin. (guns): *iz.* Naigabezko kilimusia. I: Muz€nkeria. (atsekabe): *izond* Atselcabetuta dagoena.

muzin-aldi. (asaie): iz. Asafcturik egotearen egipcna.

muzin-aragi. (atsekabe): *ad.* Atsekabetu-cragin. (asafe): *ad.* Berbera.

muzindu. (atsekabe): *ad.* Atsekabeturik ad-izan.

muzindun. (atsekabe): *ŕzond.* Atsekabeturik dagoena.

muzinka. (atsekabe): *adond.* Atsekabez ari-izatea.

muzinkeria. (gune): ŕz. Ikus.: Muzin. (asaŕe): *iz.* Asafetzea. (atsekabe): (iz. Atsekabetzea.

muzka. (urguritasuu): *izond.* Zurb€zkeriz ari dana.

muzkatu. (gozamen): *ad.* Ikus.: Muxkau. Muxtatu.

muzkeri. (iseka): iz. Ikus.: Apoixarkeria. Moztare.

muzkef. (zori): *iz.* Zori aundia. (mango): in. Orlegia dan margoa.

muzketu. (kimia): iz. Ikus.: Muxketa.

muzktu. (ongaitasun): iz. Ikus.: Mozkin. Ongaitasuu, sartukizun.

muzkuf. (mozkorkeri): *izond.* Ikus.: Mozkoŕ. 1: Mozkorti, muxkuŕ, ordi.

muzofo. (katamalo): *iz.* Arpegia estaitzeko katamaloa.

muzpel. (azpadura): *iz.* ikus.: Azgordin. Azkordin, opal.

muzte. (ebaketa): iz. Zugatzai abafak ebagitea.

muztef. (gurkadura): *iz*. Ikus.: Estegoŕi. Estagoŕi, txintxuti, eztari.

muzt.. (ardo): *iz*. Ikus.; Limuŕeta. I: Fardiio.

muztiadura. (artzidura): *ŕz.* Ardoaren artzidura. (ardo): L. Berbera.

muzti.ata. (aitzidura): *ad.* Ardoaren artzidura egin. j: Artzitu, artzutu. (ardo): *ad.* Berbera.

muztio. (ardo): *iz*. Ardo edo sagardoaren limuŕeta.

muztia-ontzi. (ardo): iz. Limuŕetarako zaiudegia.

muztiodura. (ardo): *is.* Ardo zaŕean liinuŕeta botatzea.: Muztiozte.

muztloezin. (artzidura): *ŕzond.* Artzitu ezin ditekena.

muztlogañ. (artzidura): ŕzond. Artzitu ditekena.

muztiopen. (artzidura): *iz*. Ikus.: Arttidura. j: Legamidura.

muztiutegi, (ardo): *ŕz. ikus.:* Muztio-ontzi.

muztiotu. (ardo): *ad.* Limuŕetaz husti. I: Muztioztu.

muztiozte. (ardo): ŕz. Ikus.: Muztiodura.

muztioztu. (ardo): *ad.* Ikus,; Muztiotu.

muztu. (ebaketa): *ad.* Zugatzai abaŕak ebagi. j: Ikus.: Moztu.

muzturko. (ogi): *iz*. Ikus.: Muztuŕ. I: Ogi-kozkoŕ.

muztut. (ogi): *iz*. Ogi-zatia. Muzturko, ogi-kozkoŕ.

muzurka. (mertxikondo): is. Ikus.: Muxurka.

N

n. (izki): *iz.* Gum abedearen arnalaugaŕen izkia. /1 lzki au itz-jokoan agertzen da, bi zentzunez: bat tokiarena, es.b.: etxean, nigan, gizonarengan,...; beste bat eukitearena: mutilaren onen, oŕen, men, neskatilen, auen, oyen, ayen,... if Aditz jokoan ere ikusten da, set zentzunez: aditz batzuen izenan: lzan, joan egin, jasan,...; lenaldiaren eraetan: niutzan, zeraman, zekiten,...; mcnekoeraren oraiñaldian dagozen eraetan: nadin, dezazun,...; bai ta lenaldiarenetan be: nendin, genezan,...; alkarkizun-asmoa adierazteko: etoŕi dan jauna, joango diran umeak,...; auteman-zentzunez; eztakit eldu ote dan, ez du esan noiz ekaŕiko duen; ikako eraetan emearen zentzuna emateko; c.b.: ama etoŕi dun, jan ezan ori,... ii Ikusten danez, bell atzizki bezela agertzen da.

na. (izenorde): *izord.* Norbait, zeinbait.

naaaa. (ergeltasun): *izond.* Burubakoa dana. I: Ikus.: Bum-gabe, buru-bako.

naalare. (lore): *is.* Erdiko zatia ori ta ingundco oŕitxoak sari dauzkan Iona.

naarbera. (gaztañondo): iz, Ziriak guixi dauzkan gaztaña.

naardei. (lera-etesta): iz. Lera-efestaren aga. Naarteka,

naardui. (sasi): *is.* Naatez beterik dagocn lurkia. I: Naardi.

naarmen. (ikusmcn); *izond.* ikusten dana. (: Nabarmcn.

naarmendu. (aurkeztasun): *ad.* ikus.: Auzkeztu. j: Aurkez-egin, aorta.

naaro. (maiztasun): *izond.* Maiz ad dana. Matz ari-izatea, naaroki. (ugaritasun): *izond.* Ugari dana. : Ikus.: Ugaritasun. I: Nasaidura.

naarolci. (maiztasun): *adond.* Matz ad-izatea. ; Tans.: Naafi). (ugaritasun): *adand.* Ugaritasunez ari-izatea.

naarotsu. (ugaritasun): *izond.* Ugaria dana.

naarotu. (maiztasun): *ad.* Naaro egin.

naat. (lera-eŕesta): *is,* Ikus.: Lera-efesta. Legs, nut, olabara, tonbero. (ikoldura): *iz.* Nabaŕ itzaren ikoldura. (landare): II *iz.* Igalia ia boila ta ziriak asko dauzlcan landarea. I: Nat, sasilaŕ.

naafi'. (laŕinketa): iz. Lera-efestaren antzekoa dan eultzia, txidoŕ, txistazai.

attains. (zatarkeri): *izond.* Zataŕa dana. (arduragabetasun): *izond.* Ardurabakoa dana.

naafaz. (erakardura): adond. Nafaz ari-izatea. j: Naaŕas, uaaŕazlca.

naaŕazka. (crakardura): *adond.* Ikus.: Naaŕaz. I: Naaŕas.

naafazki. (naŕazti): *is.* Ikus.: Naŕazti. I: Eŕestari.

naaiaztn. (erakardura): *ad.* Naaiaz ibili.

naarteka. (lera-eŕesta): *iz.* Naardeya baño labuŕagoa dana. j: Ikus.: Naardei.

flans. (naste): *ad.* Ore bateau bi gauza edo gat, edo geyago, batu. : Naasi, nabas.

naas-ezin. (naastura): *izond.* Naastu ezin ditekena.

naas-lore. (lore): *is.* Edaskaria dan landare bairn lorea.

naas-maas. (erabaga): *adond.* Erabagaz ari-izatea. I: Naas, nasmas, txiŕipoŕo. (haste): *iz.* Naste egitearen egipena, kiro, nasmas. (laguntasun): II *adond.* Alkaŕekin egotea.

naas-maaska. (erabaga): *adond.* Naas-mass ari-izatea.

naas-maaste. (erabaga): is. Naas-maas ari-izatearen egipena.

naas-maastu. (erabaga): *ad.* Naas-maas ari-izan.

naas-makil. (naspil): *izond.* Ikus.: Naaspilatzaile. I: Naasketari.

naas-margo. (naste): iz. Naste-margoa.

naas-outzi. (naastura): *iz.* Naasteko ontzia. I: Ikus.: Naasgailu.

naasarazi. (Baste): *ad.* Naas-eragin.

naasbide. (naspil): iz. Ikus.: Naspil. ^: Naaspila, naaska.

naasdura. (biuŕitasuu): *iz.* Matxinada. I: Treboildura,itzulasmen,jazaŕeta. (Haste); iz. lims.: Naastura.

naasgabea. (araztasun): *ŕzand.* Uts eta garbia dana. : Naaste-gabea.

naasgai. (naastura): *izond.* Naastu ditekena.

naasgailu. (naastura): *is.* Naasleko tresna.]kus.: Naas-ontzi.

naasgaitasun. (naastura): *iz.* Naasteko bereiztasuna.

naasgaitz. (naastura): *izond.* Naasteko zaia dana.

naasgafi. (mai-omi): *iz.* Zali andia. (naastura): izond. Naasturaz egiña dana.

naasgaŕiki. (naastura): *adond.* Naasturaz ari-izatea.

naasgura. (azpikeri): *iz,* Ikus.: Azpikeri. ^: Kako-mako, masti-atxuŕ.

naasi. (naste): *ad.* Naas egin. I: Ikus.: Naas. : Ikus.: Naste, naastatu, naaste, naasteria, naastekatu, naaskari, nasiera. (ezkontza-loilze): *izond.* Ezkontza loitzen duena. (asaldura); II *ad.* lkus.: Asaldatu. (naspil): *ŕzand.* Naspilatzen duena. (esne): II *ad.* Esnea miudu. (erabe): 1 *ad.* Erabez geratu.

naasian. (naastura): *adond.* Naastura oso aundiaz ari-izatea.

naasikeria. (naspil): *iz,* Ikus.: Naspil. Naaskeria, naaspila, zilibokata. (elemele): *is,* Ikus.: Elemele. lzkimizki, maxio, solaskeria.

naasiki. (naspil): *adond.* Naspildurik ari-izatea.

naasitalco. (naastrna): *izond.* Naastuta dagoena.

naasltasun. (naspil): is. Naspiltzearen bereiztasuna.

naasiz. (caste); at/rind Naste aundiaz ari-izatea.

naaska. (naspil): *iz. Ikus.:* Naspil. I: Naasbide, naaskara, naaskeria, siska.

naaskari. (naste): *iz. Ikus.:* Naste. €: Naasi, naasketa.

naaskatu. (naspil): *ad.* Ikus.: Naspilatu. I: Naspildu, nastakatu, zirimaiakatu.

naaskeria. (naspil): *iz. Ikus.:* Naspil. I: Naaska, mamma-a, zalamala.

naasketa. (paste): *is.* Ikus.: Naito. I: Naaskari, naasta.

naasketari. (naspil): *izond.* Ikus.: Naaspilatzailc. j: Naas^{g}aile, naastekari, naasle, naas-makil.

naaski. (egiantz): *adond.* Egiantztasunez ari-izatea.

naaskiro. (erabaga): *adond.* Ikus.: Naas-maas.

naaskof. (lika): *izond,* Was.: Likits. Likatsu, master'.

naasknra. (naastura): *iz.* Ikus.: Naastura. [: Kiŕimalu, naasmcn, nasi-masi.

naaslari. (naste): *ŕzond.* Tkus.: Naastekatzaile.

naasle. (naspil): *izond.* ikus.: Naaspilatzaile. J: Naasketari.

naaslika. (iugui): iz. Lugo' beitza, suaz urtzen dana.

naasmaasi. (erabaga): iz. Ikus.: Erabaga. 1: Zruu-buŕu, turbutsune, zalapartada.

naasmen. (naastura): *iz.* ikus,: Naaatura. Naaskura, nabesa.

naasmendu. (asaldura): iz. Ikus.: Asaldura. j: Ixurba, tatitago, itxulastu.

naaspen. (naste): ŕz. Naste egitcaren egipena. j; Naastapen.

naaspila. (naspil): *iz. Ikus.:* Naspil. J: Naasikeria, naastakeria, naasbide, naastaldi.

naaspilari, (naspil): *izond.* Naaspila egiten duena.

naaspilatsu, (naspil); *izond.* Naaspdaz ari dana.

naaspilatu. (naspil); *ad.* Naaspila egin. J: Naastakatu.

naaspilatzaile. (naspil): *izond.* Naaspila egiten duena. J: Naastaile, naastale, naastari, naastekari, naasle, naas-makil, naastatzaile.

naaspilaz. (naspit): *adond.* Naaspila egiten ari-izatea.

naaspilezko. (erabaga): *izond.* Naas-maas dagoena.

uaasta. (naste): z. Ikus.: Naste. Naasketa.

naastaile. (naspil): *ŕzond.* Ikus.: Naaspilatzaile. Naastale, naastari, naastekari, a sketari, naastale, naastatzaile.

naastakatu, (naspil): *ad.* Ikus.: Naaspilatu.

aaastakeria. (naspil): iz. Ikus.: Naspil. I: Naaspila, naasikeria.

naastaldi. (naspil): iz. Ikus.: Naspil. J: Naaspila, naastekamendu.

naastale. (naspil): *izond.* Ikus.: Naaspilatzaile. : Naastaile.

naastapen. (naste): *iz.* Tkus.: Naaspen.

naastari. (naspil): *izond.* ikus.: Naaspilatzaile. J: Naastaile, naastaie.

naastatu. (nastc): *ad.* ikus.: Naasi. !: Naas egin, naastekatn.

naastatzaile. (naspil): *izond* Ikus.: Naaspilatzaile Naastaile.

naaste. (naste): *iz.* Ikus.: Naste. J: Naasi, naasteria, naastekadura. (ezkontzu-loitze): *ft.* Ezkontza loitzea. (uaŕetasun): *(ad.* Ikus.: Aŕetu, naastu.

naaste-boŕaste. (naste): *iz.* Naastatzearen egipena.

naaste-gabea. (araztasun): *izond.* Ikus.: Naasgabea.

naaste-maaste. (naspil): *iz.* ikus.: Naspit. j: Naastekamendu, naaste-naaste, naski.

naasteka. (naste): *adand.* Naste egiten ari-izatea.

naastekadura. (naste): *iz.* ikus.: Naste. Naaste, naastura.

naastekamendu. (naspil): *iz.* Ikus.: Naspil. Naastaldi, naaste-maaste.

naastekari. (naspil): *izond.* ikus.: Naaspilatzaile. J: Naastaile, naasketari.

naastekatu. (naste); *ad,* Ikus.: Naasi. Naastatu. (ernaltze): *ad.* Enda ezberdiñen abereak estal-arazi.

naastekatzaile. (mate): *ŕzond.* Naste egiten dueua. J: Naaslari.

naasteria. (naste): iz, ans.: Naste. J: Naaste, naasi, naastura.

naastu. (ezkontza-loitze): *ad.* **Ezkontza-loitze** egin. (zurikeri): *ad.* **Zurikeria** egin, (uaŕetasun): JJ *ad. I:* ikus.: Aŕetu. J: Naaste. (biuŕitze): II *ad.* **Bintitzea** egin. (naste): II *ad.* **Naste** egin.

naastua. (garbitasun): *izond.* Garbi ez dagoena; argi ez dagoena.

NAASTURA. *iz.* **Kiri** ta **argitasunik** ez izatea. Gogoaren kordoka, artegatasun, asaidura.-I: Apaleraztea. J: Omen txat, ospe-galtzea, alkea, kiŕimaŕu, naaskura, naasmen, nabesa, nasi-masi, nasketa, mamas, nastapil, naste-maste, nastu-aldi, morgil, patoxka, pilai, zapaŕasta, zaramalka, zaramatika, zastaŕ, **txuŕu** butt', zuŕubuŕu, ziŕibuŕo, ziŕipaŕi, (bimitasun): *iz,* Matxinada. (naste): (iz. Ems.: **Naste. j:** Naastckadura, naasdura, naasteria, naskera, nastapen, katsabilu. II (baterakantza), (batzuntasun), (clerti), (erabaga), (ezabelera), (idetasun), (iluntasun), (kolokadura), (naspil), (nastaldi), (naste), (oket), **(tutubio),** (uatetasun), (ulermeneza), (zalapart), (zimardikatasun).

naatsago-karatsago. (naspil): *adond.* Gera ta naastuago izan, gem ta karatsago egiten da.

naatsale. (biuŕitze): *izond.* Norbaiten biuŕitzea egiten duena.

naate. (ardatz): *iz.* **Gurpilaren ardatza.**

naba. (ordoki): *iz.* Mendietatik urbil dagoen **ordoki andia. I: Nabe.** (malda): *iz.* Ikus.: **Maids.** I: **l3gi, maldabera. (amiltegi): II** *iz.* **Menditaitesakona.**

nabaila. (aran): *iz.* Aran txikia. J: Nabala.

nabaitu. (adipen): *ad.* ikus.: Oartu. I: Nabaditu, nabaritu. (entzupen): *ad.* Ikus.: Entzun.

nabal. (aizto): iz. Ikus.: Labaiña. I: Labana, nabala, nabela, nabla, ñabla, sakolako.

nabar-arazi. (nagusitasun): *ad.* Ikus.: Nabarmendu.

nabar-aŕi. (pitxi): *iz.* Margo batzuk dauzkan istaŕia. *h:* Nabaŕi.

nabar-gale. (agennen): *izond.* Agiri-agirian ari-izateko leya.

nabarben. (arangabe): *izond.* Oyezbezelakoa dana. Askotan zentzun oketez erabiltzen dart itza. Nabannen, naarmcn. (nabarmenkeri): *izond.* Nabarmenkeriz ari dana. (berezkunde):II *izond.* Berezkundez azaltzen dana. J: Nabarmen. (gaizpide): (*izond.* Gaizpideetan ari dana. (gozoki): JJ *izond.* Huts.: Lamiti. 1: Litxaŕ. (aragi-ifits):) *izond,* **Aragi-iŕitserako** emana dana. (naŕaskeri): JJ *izond.* Naŕaskeriz ari dana, (mutirikeri): f *izond.* **Mutirikeriz** ari dana. (salokeri): Jj *izond.* **Salokeriz** jaten duena. (sumin): (*izond.* **Suminduta** dagoena. (zurgabetasun): II *izond.* Zurgabetasunez ari daua. (isikortasun): II *izond.* **Isikortasunez ari** dana, (aztama): J *iz. Ikus.:* **Aztarna.:** Loŕatz, nabarmcn.

nabarbenez. (azarkuntza): *adand.* **Aznrkuntzaz** ari-izatea, I: Nabarmenez.

nabarbenkeria. (azarkuntza): iz. Elms.: **Azarkuntza. j:** Ausarkeria, nabarmenkeria.

nabarbenketan egos. (lizunkori): *ad.* Lizunkerizko gauzak esan.

nabarbenki. (mutirikeri); *adond.* Mutirikeriz ari-izatea. I: Nabarmenki,

nabardera. (burni-esi): *ft.* Ogi-puska edo arto-puska gogortzeko, birundada ari clan burni-sare goritua.

nabardun. (mango): *izond.* Margo batzuetakoa dana.

nabardera, (margo): iz. Nabaŕ margokoa izatea. J: Nabarde.

nabari. (agermen): *izond.* Agiri-agirian dagoena. j: Nabaro.

nabari-arazi, (agermen): *ad.* Agiri-agirian jaii-eragin.

nabari-izan, (agennen): *ad.* Agirian Nabaritu, nabaitu.

nabarian. (agermen): *adond.* Agiri-agirian ari-izatea.

nabarlgafi, (araugabe): *izond.* Nabari-erazi ditekena. Nabarmengaŕi.

nabarigañtasun. (araugabe): *iz.* Nabarigati izatcaren berezitasuna.

nabariki. (araugabe): *adond.* Nabarbenez ari-izatea. j; Nabaririo.

nabariro. (araugabe): *adond.* Bats.: Nabariko.

nabaritasun. (agcrmen): *iz.* Nabari izatearen berezztasuna.

nabaritu. (adipen): *ad.* Ikus.: Oartu. 1: Nabaitu. Ikus.: Nabari-izan.: Nauritu.

nabaritza. (agermen): *iz.* Agiri-agirian egotea.

nabarkara. (mango): *frond,* Nabaŕ-margoa duena.

nabarkerta. (zurikeri): *iz.* Zurikeriz egindako egipena.

nabarki. (zurikeri): *adond.* Zurikeriz ari-izatea.

nabarkki. (aragi-itits): *frond,* Aragi-ifitsetan ari dana.

nabarkunde. (agermen): *iz,* ikus.: Agermen. : Azalketa, nabarkuntza.

nabarkuntza. (aged-lien): *iz.* Ikus.: Agermen. Nabarkunde.

nabarlart. (luŕ-lantzc): *izond.* Laf-Iantzean all dana.

nabarlayan. (luŕ-lantze): *adond.* Erdiko lana uztean, beŕiro layaz ari-izatea.

nabarmen. (araugabe): *ŕzond.* ikus.: Nabarben.

nabarmen-arazi. (cskiertasun): *ad.* Gauza baten egia eskiertasunez ageŕ-erazi.

nabarmen-jantzia. (lizunkeri): *frond.* Lizunkeriz jantzita dabilena.

nabarmendu. (biuŕitze): *ad.* Beste bati edo batzuei buruz gaizki uste al-izatcko zerbait egin edo esan. Nabarmendu. (sumin): *ad.* Sumindu. I: Nabannandu. (agermen): *ad.* Agiri-agirian ipiñi.

nabarmendu. (nagusitasun): *ad.* Bestccn gañctik egon. : Nabar-arazi, atonal-Li. (susmo): *ad.* Susmoa izan. : Susmoa. (nabannentasun):]I *ad.* Nabarmentasunen bat egin. (biuŕitze): jj *ad.* Ikus.: Nabarbcndu. (sumin): *(ad.* Sumindu, nabarbendu.

nabarmendura. (nagusitasun): 1z. Besteeu gañetik egotea.

nabarmenez. (azarkuntza): *adond.* lkus.: Nabarbenez.

nabarmenzañ, (araugabe): *izond.* Ikus.: Nabarigaŕi.

NABARMENKERI. *iz.* Kiriaren edo ororen jokerarena eztana esan ado egitea. : Oŕela itzegin, janlzi ado jokatzea. 1: Bitxikeri, pitxitasun, sorjcskeria, uŕu-muŕu, xabarkeria, zipite,1! (adingabetasun), (araugabe), (aukerakeri), (bate), (baŕegafikeri), (berezitasun), (ezmaiztasun), (ezpetetasun), (gaztasun), (kriketgabetasun), (mozoŕokeri), (naŕastikeri), (zorotasun).

nabarmenkeriz. (azarkuntza): *adond.* Begiramenik gabe ari-izatea.

nabarmenkiro. (neuŕitasun): *adond.* Bere buruari buruz ueuŕitasunik gale ari-izatea.

nabarmenkizun. (susmo): *iz.* Susmatzekoa dana.

nabarmenkof. (aŕandikeri): *frond.* Aŕandikeriz ari dana.

NABARMENTASUN. iz. Adeitasunaren pcitzea. e: Gisagabekeria. Ncuŕibidcza, neuŕirik-eza, utzkeria, uzukeria, zapuzkeria, xauxunkcria. (zurgabctasun): *iz.* Xorakeria. j: Arinkeriz ari-izateareu berezitasuna. (araugabe): II *iz.* Oi ez bezelakoa dauaren bereiztasuna (aŕuntasun), (aterakeri), (basatasun), (ergeltasun), (gaitzipen), (gogo-landueza), (irakaskintza), (jakiñeztasun), (kriketgabetasun), (mutirikeri), (neuŕibideza), (ozarkeri), (zakartasun), (zatarkeri).

nabarmentze. (nagusitasun): *iz.* Besteen gatietik egotea.

nabarmenzale. (agermen): *izond.* Guztien auŕean agertzea matte duena.

nabarmin. (eritasun): iz. Sukafezko eritasuna, kutsugaŕia; lafuan urban txiki ta goŕietaz agertzen dana. j: Ikus.: Elgoŕi, goŕina, nabaŕeri gali. (agermen): iz. Guztien autcan agertzea maite-izatea.

nabaro. (agermen): *izond.* Ikus.: Nabari. ^: Nauaro.

nabarpen. (agennen): *iz.* Agermenaren egipena.

nabaf. (mango): *frond.* la oria dan mango dana, oŕi igartuenaren antzekoa I: Nail. I: Margo batzuetakoa dana, nabartasun. I: abaŕ, iiibiŕi-ñxbaŕ, musk, xurpil. (golde): *iz.* Luŕean sartzeko goldearen mutuŕa.: Golda-mutuŕ, goldemutuŕ. (ildo): (iz. lkus.: lido. (aizto): (*iz.* Ikus.: Aizto. (aragi-ifits): *frond.* Aragi-ifitserako jokera duena. (ltzai boricesatcn da).

nabaf-aga. (golde): *iz.* Goldearen nabafa sartzen dan makila.

nabaf afi. (mugef): *iz.* Ikus.: Afinabaf. Odol-aŕi.

nabafelco. (luf): *iz.* Aldategian dagoen landarea.

nabaŕerazo. (mango): *ad.* Margo batzuetaz margotu.

nabaŕ-crazo. (mango): *ad.* **Margo** batzuk eman.

nabaŕeri. (eritasun): *iz.* **Eritasun** gogoŕa, kutsugaŕia, lafuan zakaf eta pikoŕak soŕerazten dituena. j: Nabaŕen, nabaŕeri bettza, pikota-beltz.

nabaŕeri **bettza.** (eritasun): *iz.* Ikus.: Nabaŕeri. I: Nabafen, pikota-beitz.

nabaferl gull. (eritasun): *iz.* Ikus.: Elgoŕi.: Nabannin, na(aŕei-goŕi.

nabafezko. (lañotasun): *izond.* Eskurakoya dana.

nabaŕi. (aft): *iz.* Afiak asko dagozen tokia. (atxurdin): *iz.* Ikus.: Atxurdin. Arbizi, arnabaŕ.

nabaŕilun. (margo): *izond.* Ale iluna dana.

nabaritu. (margoerti): *ad.* Afi-nabaŕaren maŕak antzeraŕzen margotu.

nabafiztu. (atxurdin): *ad.* **Atxurdin-**xaflak batu.

nabaf--lore. (landare): *iz.* Askarkaria dan landarea. I: Nadaŕ-lore, nabarlore.

nabaf-zaurl. (zauri): *iz.* Coldcaren nabaŕak idiai oñetan egiten dien **zauria.**

nabarska. (mango): *frond.* Ale argils-Eta dana.

nabartasun. (isikortasun): *iz,* ikus.; **lsikortasun. [:** Leikortasun. (mango): iz. Aŕca dan margoa. I: **Margo** batzuen muttzoa. : ikus.: Nabaŕ. (milked): 1 *iz.* **Zurikeriz** ari-izatea.

nabarteria. (bestelakotasun): iz. Ilms.: Bestelakotasun. I: Berdiñ-eza.

nabarlo. (azarkuntza): *izond.* Nolabait azaŕia dana.

nabarti. (margoerti): *ad.* **Margo** batzuetaz margotu. (mango): *ad.* Margoa galdu. (agermen): (j *ad.* Adierazi, azaidu. (isladura): ((*ad.* Argi-istadurak euki.

nabartzaile. (eragozpen): *izond,* Eragozten dueua.

nabarzal. (otseinketa): iz. Otseinketaz ari dan mutila.

nabas. (golde): *iz.* Golde-motabat. I: ikus.: Golde, are-burdin. (baldartasun): *frond.* Balch/fa dana. (urguritasun): II *izond.* Zurbizkeniz ari dana.

nabas-igun. (guide): *iz,* Goldearen endaitza. flats.: Endaitz.

nabas-taket. (guide): *iz.* **Golde** txikiaren gideŕa.

nabasa. (zalapart): iz. ikus.: Zalapart. 1; Kalapita, nastura, oskil, uberdura.

nabasagi. (golde): *iz.* Lau ziri dauzkan goldea. 1: Nabasai.

nabasaiki. (lañotasun): *adard.* Kutuna izaten ari-izatea. Ikus.: Nabaski, nabastaŕez. (egiantz): *adond.* Egiantztasunez ari-izatea.

nabasaitu. (ildo): *ad.* Ildoak egin.

nabaxi. (lañotasun): *ŕzond.* Kutuna dana. 1: Nabas, nabaxi. (nastaldi): *ad.* Nastaldla soŕerazi.

nabasitasun. (lañotasun): *iz.* Nabasiki ari-izatearen bereiztasuna. Nabasitarzun.

nabasitu, (lañotasun): *ad.* Nabasiki ari-izan.

nabasitxori, (txori): Fz. Ikus,: Erio-xori. 1: Nabazi-txori.

nabaskeri. (lañotasun): *iz.* Geyegizkoa dan nabasitasuna. (biurdura): iz. Binrdura aundia.

nabaski. (egiantz): *adond.* Bearbada, agiau, apika. (lañotasun); *adond* Ikus.: Nabasiki. I: Nabastaŕez.

nabastakatu. (nastc): *ad.* Ikus.: Nasal. p: Nastatu.

nabastakolde. (golde); *iz.* Goldearen abedla.

nabastari. (nekabide): iz, Bros.; Nekabide. Kazkaŕaldi, oben.

nabastafe. (lañotasun): *iz,* Lañotasunez ari-izatea. j; Nabastati.

nabastaŕez. (lañotasuu): *adond.* Ikus.; Nabasiki. j: Nabaski.

nabastatu. (guide): *ad.* Goldeaz luŕa landu. ; Nabastu, nabestatu.

nabatu. (lauzko): *ad.* Lanzkoa egin.

nabaza. (alapide): *iz.* Abereentzako bazka.

nabazi-txori, (txori): iz. Ikus.: Erio-xori. 1: Nabasitxori, maŕuba, martotxa, mertxika-xori, parloi, luka, ttoka, xoka.

nabela-puskaka. (makil): *adond.* Oñak igitu gibe ta soda luzatzcan zotzak auŕeruntz eramatea.

nabela. (barazki): *iz.* Baratzekari-eltzekaria. (naastura): *iz.* Ikrts.: Naastura. : Naasmen, anabasa. -

nabesku. (esku): *iz.* Ikus.: Esku-azpi. 1: Esku-baŕu.

nabezi. (salakeri): *tzand.* Salokeriz jaten duena,

nabusi. (nagusitasun): *izond.* Guztien gain dagnena. j; Nagusia dana. Nagusi, nausi.

nabustu. (igoera); *ad.* Gizarte tnailetan goratu.

nadaŕ-lore. (landrre): *iz.* Ikus.; Nabaŕ-lore.: Nabarlore.

nadi. (enboŕ): *ft.* Lai pean geraizen dan enboŕaren zatia. 1: Ikus.: Andu, amine,

nae. (zeŕi): *iz. Ikus.;* KutunOkuŕun. Kale-krrio, kutx-kutx.

nafailar. (babaŕun); *iz.* liras.: Babafun. I: Mai-ilaf, maiko€.

nafarbantsu. (eritasun): *izond.* Nafaŕeria jasan duena. j: Nafaŕeridun.

nafarmin. (eritasun): *iz.* Ikus.: Maingucri.

nafaŕ. (endeŕi): izond. Napatoa'koa dana. Nafartaŕ, napartaŕ, nefaŕ.

nafafei-goti. (eritasun): *iz.* Ikus.: Elgoti. Gonna, nabaferi goŕi, nabaŕeri goŕi, napaŕei-goŕi.

nafaŕera. (izkera): iz. Napaŕoa'ko euzkal-izkelgia.

nafaŕeri. (critasun): *ft.* ikus.: Baztanga. 1: Asto-nabaŕeri, nafaŕei, nafaŕeri beltz, napaŕeri, zurunpi.

nafaŕeri beltz. (eritasun): iz. Ikus.: Baztanga. 1: Nafaŕeri, nabaŕeri beltza.

nafaferidun. (eritasuu): *izond.* Ikus.: Nafarbantsu.

nafaŕ-ilaf. (lekazi): *iz.* Ikus.: Txitxirio. Lelikot, mairn.414 napaŕ-ilaŕ.

nafafoa. (ended): *iz.* Napaŕoa, Euzkadi'ren erki bat. Nefaŕoa. // Nafaŕoa garayan. II Nafaŕoa beetroot.

nafartaŕ. (ended): *izond. Jktts.: Nafaŕ.* 1: Napartaŕ.

naftlaŕ. (babaŕun): *iz.* Ikus.: Babaŕun. 1: Tndaba, tnailaŕ.

naflatu. (azkuŕi): *ad.* Ikus.: Jan. 1: *Jun, yin, dad,* dan-flan.

naga. (goitiko): iz. Tkus: Okada. 1: Egozgale, okanai.

nagagafi. (gaiztasun): *izond.* Gaiztoegia dana,

nagakin. (landare); iz, Pitinpinkaria dan belafezko tandarea.

nagatu. (gaiztasun); *ad.* Ikus.: Gaitzetsi. l; Gaitzets, aztiatu.

nagatx. (goitiko): *izond.* Okaztagaŕia dana. : Nagats, nabats.

nagel. (ur-legoŕeko): *iz.* Ikus.: Igela. I: Ingot, negal, negel, ñakaŕ.

NAGI. iz. Norberaren eginbideak betetzeko, edo lanegiteko, yazargo edo nai-eza. 1: Egipenetan edo igipenetan izatea dan alpertasun, ajolagabe edo berandutasuna. 1: Alpeta.: Alberdania, alpeŕ-aldi, anio, emanuel, erabe, ardurage, ardur-eza, aroikeri, asto-zuri, gogaitza, lupa, naŕeskeria, ñagi, zaldi-urdin, zaldi-zuri, xurikeri, (atz): iz. Ereztun-eria. (aldaera): 11 *ad.* Enaugi aditzaren aldaera. (ezetza): 11 *adond.* Ez (ijitoen izkeraz). II (alpefaldi), (anetnen-aldi), (arduragabetasun), (berantasun), (gaizpide), (lanarte), (lolotasun), (ogen).

nagi-arazi. (nagi): *ad.* Nagitasuna eragin.

nagi-afen, (nagi): *adond.* Nagia izateagatik.

nagi-botaketa. (nagi): *iz.* Ildara kentzeko,besoak tnzatzea.

nagi-izan. (nagi): *ad.* Nagi naiz, nagi zera, nagi da,...

nagi-urtika. (nagi): *adond.* Nagiak atcratzen ari-izatea.

nagiak atara. (nagi): *ad.* ikus.: Inxeskatu. 1: Nagiak atera, sagailu, tiralek atera.

nagialdi. (nagi): *iz.* Nagirako joera.

nagiara. (zubil): *iz,* Ikus.: Alpo'. 1: Alpeŕaŕi. j: Zokoŕak apurtzeko alpeŕa.

nagidura. (nagi): iz, Bereala kentzen dan nagia.

nagigafi. (nagia): *izond.* Nagia soŕerazten duena.

nagiker€. (nagi); *iz,* Alpertasun, zabartasun. I: Kankailukeria, nagipen, ustelkeria.

nagikeriz. (nagi): *adond.* Zabarkeriz ari-izatea.

nagilci. (nagi): *adond.* Nagi-izatean ari-izatea. I: Nagiro, nagikiro.

nagikiro. (nagi): *adond. ikus.:* Nagiki. I: Nagiro.

nagipean. (nagi): *adond.* Nagiak snenperatuta egotea.

nagipen. (nagi): *iz.* Ikus.: Nagikeri. Kankailukeria, ustelkeria.

nagipetu. (nagi): *ad.* Alpeŕa biurtu.

nagiro. (nagi): *adond.* Tkus.: Nagiki. 1: Nagikiro.

nagitasun. (nagi): iz. Nagi-izatearen bereiztasuna.

nagita. (nagi): *izond.* Alpeŕ eta sorayoa dana.

nagitsu. (nagi): *izond.* Guztiz alpeŕa dana. 1: Ikus.: Nagitzaŕ.

nagitu. (nagi): *ad.* Nagiaz bete. 1: Yabali, iiabali, plants, toildn.

nagitzaŕ. (nagi): *izond.* Alpeŕaundia dana, ; Tkus.: Nagitsu.

nagusi. (buruzagi): ***izaul.*** Guztiak baño geyago agintzcn duena. 1: Nagosi, nabusi, nausi, naus. (jabetza): *iz.* Jabea dana. (aizoyalak): 11 *iz.* Txalupaen aizoyal aundiena.

nagusi-aldeko. (buruzagi): *izond.* Nagusiaren alde ad dana. I: Nagusi-zale.

nagusi-aldi. (aginpide): iz. Aginpidea egiteko aldia.

nagusi-gels. (aginpide): *iz.* Aginpidea duenaren geta.

nagusi-izan. (aginpide): *ad.* Aginpide osoaz ari-izan.

nagusi-izan. (jabetza): *iz.* Izandako jabea. Nagusi-oi.

nagusi-mail. (aginpide): *iz.* Aginpiderako maila.

nagusi-nal. (aginpide): *izond* Aginpidea crabili nai duena.

nagusi-oi. (jabetza): *iz. Ikus.:* Nagusi-izana.

nagusi-ondoko. (buruzagi): *izond.* Buruzagiarcn ondoren aginpidea duena.

nagusi-orde. (buruzagi): *izond.* Buruzagiaren izenez ari dana.

nagusi-sari. (zerga): *iz.* Nagusi bati ordaintzen zayon zerga.

nagusi-zale. (buruzagi): *izond.* Ikus.: Nagusi-aldcko.

nagusiagotza. (zuketa): *iz.* Yainkoa ta bakaldnnai ematen zaycn izengoya.

nagusiena. (buruzagi): *izond.* Geyen agintzen duena.

nagusitu. (aginpide): *iz.* Ikus.: Aginpide. Jabekunde, nagusitza, nausiga, mcnbe.

nagusikara. (aginpide): *adond.* Aginpidez ari-izatea.

nagusikeria. (aginpide): *iz.* Aginpidea erabiltzean geyegizko egikera. Naguskeria.

nagusikeritu. (aginpide): *ad.* Aginpidea erabiltzean, geyegiz ari-izan.

nagusiki. (arautasun): *adond.* Ospetsuki ad-izatca.

nagusikidego. (aginpide): *ft.* Bi edo batzuen artean erabiltzen dan aginpidea.

NAGUSITASUN. *iz.* Notin batenganako edo gauza bati buruz beste batek duen lentasun edo garaya. j: Gailentasun, garaitasun, geyengo, geyengotasun, goragotasun, nausitasun, oberentasun, gaiñausitasuna. (aginpide): *ŕc.* Nagusigoaren bereiztasuna. I: Nagustasuu, naustasun. it (aginpide), (almen), (admen), (aundiera), (auŕetasun), (bikaintasun), (buruzagi), (ezarkera), (gaindi), (gaŕanlzi), (goyera), (goiko nausi), (gurenda), (jabego), (leku), (lendakaritza), (mailgune), (obekuntza), (ontasun), (tontoŕ).

nagusiteria. (buruzagi): iz. Nagusien multzoa.

nagusitu. (aginpide): *ad.* Nagusi egin edo biurtu; aginpidea erabili. Nagustu, xitu.

nagusituki. (aginpide): *adond.* Nagusiaren aginpideaz ari-izatea.

nagusitza. (aginpide): ŕz. ikus.: Aginpide. : Nagusigo.

nagusitza **utzi.** (aginpidea): *ad.* Aginpidea norbaitengan utzi.

nagusitze. (buruzagi): *iz.* **Buruzagia** izatearen egipcna.

nat. (naimen): *iz.* Ikus.: **Naimen.** Guramen. (lokaŕilz): lok. **Jazargoa** adierazten duen lukafitza. j: Naiz. (aditz): II is. Menekoeraren era baton laburpena: Nad'sn – nadi – nai. I: Tinkierazko oraiñaldiaren era baten laburpena: Naiz – nat. (gura): ji *ŕzond.* Zerbail nai duena, gura duena; el.: Lendakari-nai.

nai-ainbat. (naimen): *adond.* Nai diteken ainbat.

nai-ala. (naimen): *adond.* Nai dan guztia. I: Nat-aña.

nai-alako. (naimen): *izond.* Zuurki nai ditekena, Nai-añako, nai-bezelako, nayerazko.

nai-aña. (naimen): *adond. Ikus.:* Nai-ala.

nai-añako. **(naimen):** *izond.* **Ikus.: Nai-alako, I:** Nai-bezelako, naycrazko.

nai-ba-da. (naimen): *adond.* **Naimenez** ari bada.

nai-bagako. (naimen): *izond.* **Naimenik** gabe ari dana. j: Nai-bako.

nai-bako. (naimen): *izond.* Ikus.: Nai-bagako.

nai-beste. (askitasun): *adond.* Ikus.: Naiko. j: Gutidaski, untsato.

nai-bezelako. (naimen): *(wed.* Ikus.: Nai-alako. j: Nai-añako, nayerarko.

nai-dala. *lute): *adond.* **Ariuŕez** ari-izatea.

nai-edo-ez. (indaŕ): *adond.* **Inda#ez** ari-izatca. I: Nayezta.

nai-ezda. (naimen): *adond.* Nai-izan gabc.

nai-ezdala. (sriuŕe): *adond* Ariuŕearen aurka.

nal-gabetanik. (naimen): *adond.* Ikus.: Naigabeki. : Naigabetarik.

nai-gabetasun. (naimen); iz. Naimenik ez izatea.

nai-guns. (pm); *iz.* **Ikus.; Gura.** Gurari, naitu.

nai-izan, (naimen): *ad.* Naimena izan. I: Gura-izan, naikatu, nayeratu, naikaŕitu, naitu, nai-ukan.

nai-izate. (naimen): *iz.* **Nai-izanaren egipena.**

nai-lako, (giño): *izond.* **Giñozkoa** dana.

nai-nays. (gura): *hoed,* Apetaz gura dana.

nai-non. (leku): *adond.* Nun-nai. I: Nai-nun.

nai-nor. (galdera): *izond.* Nor-nai. Edonor, naiñor.

nai-nora, (leku): *adond.* Nora-nai. Edonora.

nil-nez. (aldi): *adond.* Noiz-nai. Edonoiz.

nai-on, (auzupen): *iz.* Ikus.: Baimen. Gogakida.

nai-ta-ez. (indaŕ): *adond.* Indaŕez *ad-*izatea. : Nai-ta-nai-ez, naitez.

nai-ta-nai-ezka. (indaŕ): *izond.* Beatezkoa dana. : Naitaezko, naitezko.

nai-ukan, (naimen): *ad.* Ikus.: Nai-izan. Naikatu.

nai-zelan. (gisa): *adond.* Zelan-nai. Edozelan.

nai-zer. (izenorde): *izord.* Zer-nai. I: Ednzer.

naibaga. (atsekabctasun): *iz.* Ikus.: Naigabe. I: Nayez, naibage.

uaibagatu. (atsekabetasun): *ad.* Ikus.: Naigabetu.

naibage. (atsekabetasun): ŕz. Ikus.: Naigabe. Naibaga.

naibai. (auzupen): *iz.* Ikus.: **Auzupen.** I: **Zilegigo.**

naidana. (naimen): *izond.* Naitakoa dana. 1: Nayczko, naiko, nayelsi, naitarako, naizko.

naidi. (akaldc): iz. Ikus.: Aka/de, I: Keiti.

naidun. (naimen): *izond.* Naimena duena.

naidura. (naimen): *iz.* **Ikus.: Kasketaldi.** Apetaldi, paŕ, **sino, tartaŕ.**

naigabe. (atsekabetasun): iz. Ezbeaŕen batek sortutako artegatasuna. I: Naibaga, nayez, naikabe, naibage, nayezik, nardaberaka, agoraniza.

naigabe-aldi. (atsekabetasun): iz. Atsekabetasunezko aldia.

naigabe-ituñ. (atsekabetasun): *iz.* Naigabeak soŕerazten dituena.

naigabedun. (atsekabe); *izond* **Atsekabea duena.**

naigabegati. (atsekabetasun): *izond* Atsekabea ematen duena.

naigabegile. (atsekabetasun): *izond.* ikus. Naigabetzaile. I: Naigabezale.

naigabeki. (naimen): *adond.* Naimenik gabe ari-izatea. Nai-gabetanik.

naigabeko. (naimen): *izond.* Naimenik gabe gertatzen dana. j: Naigabezko.

naigabekki (atsekabe): *izond.* Atsekabea ematen duena.

naigaberik. (atsekabetasun): *adand.* Ikus.: Nayezik. I: Naibagaz, naigabez.

naigabetsn. (atsekabetasun): *izond.* Naigabez beterik dagoena.

naigabetu. (atsekabetasun): *ad.* Atsekabetasunez beterik egon. Naibagatu.

naigabetuz. (gaitzipen): *adond.* Gaitzipeuez ari-izatea.

naigabetzaile. (gaitzipen): *izond.* Gaitzipena egiten duena. Naigabegile, naigabezale.

naigabez. (atsekabetasun): *adond.* Ikus,; Nayezik. Naigaberik.

naigabezko. (naimen): *izond.* Ikus.: Naigabeko.

naigabeztatu. (atsekabetasun): *ad.* Naigabea eman.

naigafi. (aintzapcn): *izond.* Aintzapenezkoa dana,

naigo. (gura): *iz.* Gurari bizia izatea. Naikari.

nalka. (naimen): *adond.* Naimenez ari-izatea.

naikabe. (atsekabetasun): *iz.* Ezbeaŕa, zoritxaŕa.: ikus.: Naigabe.

naikara. (atscgintasun): *adond.* Nayeraz ari-izatea.

naikarako. (atscgintasun): *izond.* Atsegiñezkoa dana. j: Naikarazko.

naikari. (gura): *iz.* Gurari aundia izatea. Ikus.: Naigo. (ayeŕ): *iz.* Zaletasuna izatea. (naimen): II *iz.* Ikus.: Naimen. Nayera, naikunde, naimendu. (atsegin): *iz.* Ikus.: Atsegin. j: Laket, naikunte. (gañeztasun): fl iz. Gañeztasunezkoa dana.

naikaŕ. (naimen): *iz.* Naimenik ez izatea. ^: Nakaf.

naikatitu. (nail-nerd: *ad,* ikus.: Nai-izan. ^: Gura-izan.

naikatu. (naimen): *ad.* Ikus,: Gura-izan. Nai-izan, naikidatu, nai-ukan.

naikeri. (urguritasuu): *iz.* Ikus.: Zurbizkeri. j: Kaxkeria, mikakeria, milikatasun. (leyatasun): *iz.* Alkaf-leya.

naikeriz. (gura): *adond.* Kasketaz ari-izatea.

nailcerizko. (aukerareki): *izond.* Aukerazko almenari dagokiona.

naiki. (batmen): *iz.* Naimen auta,

naikida. (gura): *iz.* Ikus.: gura. Nayari.

naikidatu. (gura): *ad.* Ikus.: Gura-izan. I: Naikatu.

naikide. (leyatasun): *izond.* Ikus.: Leyakide. j: Naikin.

naikidetasun. (leyatasun); *iz.* Ikus.: Leyatasun. I: Burkidego, naikingo.

naikin. (leyatasun): *izond.* Ikus.: Leyakide. I: Naikide.

naildndu. (leyatasun): *ad,* Leyatasunean ari-izan.

naikindnra. (naimen): iz. Ikus.: Naimen. I: Naikunde.

naikingo. (leyatasun): *iz.* Ikus.; Leyatasun. j: Naikidetasun.

naikizun. (naimen): *iz.* Naimenaren albums.

naiko. (askitasun): *adond,* Aski dana. j: Ez asko ez gutxi; ez gañezko ez gabezia. Zerbait, axka, gutidaski, naikoa, nai-beste, ongixko, samaŕ, aintxio, untsato. (naimen): *izond.* ikus.: Naidana. : Nayezko, naizko.

naiko-agiri. (askitasun): *iz,* Berak emandako alumna naikoa data bayezteko, lege-gizon batek egiten duets agerkuna.

naiko-etsi. (askitasun): *ad.* Berak emandako almena naikoa data bayezteko,lege-gizon batek agerkuna egin,

naiko-izan. (askitasun): *ad.* Ikas.: Aski-izan.

naikof. (naimen): ***izond.*** Egiteko naya ageŕerazten duena.

naikotan. (askitasun): *adond.* Aldi askitan.

naikotu.(asetasun): *ad.* Asetasunez geratu. Nayak-egin.

naikun. (naimen): *iz.* Itnns,: Naimen. 1: Naikunde, naikunte.

naikunde. (naimen): *iz.* Ikus,: Naimen. J: Naikari, naikun, naikentia, naikindura, naikunte, naikuntza, olds,

naikunderi, (ayer: *iz.* Erabagazko zaletasuna.

naikunte. (naimen): *iz.* Ikus.: Naikunde, Naikun. (atsegin): *iz.* Ikus.: Atsegin. I: Naikari.

naikuntza. (naimen): *iz. Ikus,:* Naimen. ^: Naikunde.

NALMEN. *iz.* Izaki adimendunen gaitasuna, beren lekoreko egipenak eta gogo-egimena aske ta oartuki zuzentzeko. I: Gauza bat onartzeko ala astantzcko, gaitasuu uteri egipenen bakoitza. I: Yainkoa'ren agintza, erabaki edo burupidea. I: Azke clan aukera. j; Lekoreko ezerk beartu gabe zerbaiten aukera. j: Zerbait egiteko asmo edo erabakitzea. I: Biozkuntza, antxia, guramen, nai, sayers, naikari, naikunde, naikun, naikindura, naimendu, naikuntza, olde, ole. I1 (arima), (ariuŕe), (aukemkeri), (autakuntza), (ayet), (gogape), (gura).

naimendu. (Dolmen): *iz.* Ikus.: Naimen. Naikari.

naimendun. (naimen): *izond.* Naimena duena.

nainoratu. (leku): *ad.* Edonora joan edo eraman.

naifia. (aitona): *iz.* Ikus.: Aitona (auŕen aoan). (gaztañondo): *iz.* Ikus.: Gaztaitta (auŕen aoan). I: Ñana.

naiño, (benetasun): *iz.* Gauzak egiteko benetasunik en duen notlña, (beers): *izond.* Ikus.: Epo. I: Ipotxa, nano, nanu, epotxa.

naiñor, (notin): *izord. Ikus.:* Norknai. Nornai, nai-nor.

naiñortu, (leku): *ad.* Edonora eraman.

naipetu. (burutapen): *ad.* Noribait zerbait egin edo esan beat duela burutara eraman.

naira. (poz): *adond.* Pozik agates.

nairik. (gura): *adond.* Gurariz egotea.: Naito, nairikan.

nairik-eza. (naimen): *iz.* Naimenik ez izatea, Nakartasun.

naita. (gura): *adond.* Ikus.: Naitik. Naizta, (jazargo): *lok.* Ikus.: Men. I: Naizta, naiz.

naitaezkn, (indaŕ): *izond.* indaŕez eraginduta dana. E: Nai-ta-nai-ezko, naitezko. (eginbide): *izond.* Egin gabe utzi ezin ditekena. !; Noraezekoa, ezinbestekoa.

naitako. (naimen): *izond.* Nai-izanda. Naidana, naitarako.

naitako umeki-galtze. (erdialdi): *iz.* Eragindako umeki-egoiztea.

naitara: (naimen): *adond.* nimenez ari-izatea,

naitarako. (mimeo): *ŕzond,* Ikus.: Naitako, Naidana.

naitasnu. (mimeo): *iz.* Nai-izatearen bereiztasuna.

naitez. (indaŕ): *adond. kiss.:* Nai-ta-ez.: Nai-ta-nai-ez.

naitezko. (indat): *izond.* Ikus.: Naitaezko. Nai-ta-nai-ezko.

naiti. (naimen): *izond.* Gogoz nai duena. ^: Naitsu.

na€tsu. (naimen): *izond.* Ikus.; Naiti,

naitu. (naimen): *ad.* Ikus.: Nai-izan. Nai-gura.

naixka. (naimen): *iz.* Gurari ariña.

naiz. (jazargo): *lok.* Ikus.: Men. j: naita, naizta. (aidizkapen): *lok.* Aldizkapena adierazten duet) lokaŕltza. (naimen): *adatd.* Naimenez ari-izatea.

naizetalco. (eskuantze): *izond.* Guzirako eskuantzea duena. Naizetarako.

uaizko. (naitnen): *izond.* Ikus.: Naidana. Naiko, nayezko; ala naizko.

naizu-naizu. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasun aundian ari-izatea.

naizuri. (losintxa): *izond.* Losintxak egiten dituena.

najin. (amai): *ad. Ikus.:* Amaitu. I: Amandu.

mica- (iseka): *iz.* Ikus.: lseka. j: Iñaka, paŕezaŕa, truth, tuŕut, utzopil. (orban): *iz.* Ikus.: **Orban.** I: Loitu-une, nakan, satsutarzun.

nakaitsu. (iguintza): *izond.* Iguiutza aundia duena.

NAICAITZ. *iz.* Notin batenganako edo gauza baterako ukan diteken iguintza edo gelotoa. Udigo, zipite. (iguintza): iz. Nazka, narda, nakaiztu, nakaizgo, nakaizkeria, nakaiztasun, nakaizdura, nakaiztura, okatz. (aintzapen): f iz. Aintzapenik eztuena. (txikiera): ı· *izond.* Txikia, Odin gutxikoa (aldintasun): *izond.* Aldiñik eztuena. (zikintasnn): *izond.* Zikiña; zikiña dana. (kirats): j *izond.* Karatsa. (arduragabetasun): jj *izond* zirtzisa. (itxustasun): *izond.* Ezaña; itxusia dana. (uŕitasun):] *izond.* Erbala.

nakaizdura. (iguintza): *iz.* Ikus.: lguintza.: Nakaitz.

nakaizgaŕi. (iguintza): *izond.* Ikus.: lguingaŕi. Okagafi.

nakaizgo. (iguintza): *iz.* Ikus.: lguintza. Nakaitz, nakaizkeria, nakaiztasun, nakaiztura.

nakalzkera. (iguintza): *izond.* Iguintza eŕaz duena.

nakalzkeria. (iguintza): *iz.* Ikus.: Iguintza. j: Nakaitz, nakaizgo, nakaiztasun, nakaiztura.

nakalzki. (iguintza): *adond.* Iguintzaz ari-izatea.

nakaiztasun. (iguintza): iz. ikus.: **lguintza I:** Nakaitz nakaizgo, nakaizkeria, nakaiztura.

nakaiztu. (iguintza): *ad,* lguintza izatea. Nakaistu, nakaitz. (uŕitasun): *ad.* Erbat eta kaxkaŕ biurtu.

nakaiztura. (iguintza): *iz.* Ikus.: lguintza. Nakaitz, nakaizgo, nakaizkeria, nakaiztasun, naska.

oaken. (orban): *iz.* Ikus.: Orban.]: Naka, naya, orain, orei, orein, txakaŕ, natu, kakara.

nakandun. (urban): *izond.* Nakanak dauzkana. j: Nakantsu.

nakar. (maskoŕ): *iz.* Maskoŕ batzuen barnean dagoen gal zuria, dirdai ortzadartuak dituena.

nakar-antzeko. (maskof): *izond.* Nakararen antza duena.

nakar-margo. (maskot): u. Nakararen mangos duena.

nakar-margodun. (maskol): iz. Nakar-margoa daukana.

nakaratu. (maskoŕ): *ad.* Nakararen antza eman. I: Nakaraztu.

nakarazko. (maskoŕ): *izond.* Nakaraz apainduta dagoena.

nakaf. (naimen): *izond.* Naimenik eztuena. j: Naikaf. (azkufi): *izond.* Jateko gogorik eztuena. (loŕeta): [1 *ad.* Ekartzen nau.

nakaztasuu. (naimen): iz. Ikus.: Nairik-cza.

nakartu. (atzetasun): *ad.* Adorea jausi.

nakatu. (orban): *ad.* Na ak egin. Orbandu.

nakus. (ikustnen): *ad.* Ikusten nau.

nana. (aditz): *ad.* Aid, emakumea.

nano. (beera): *izond.* &us.: Epo. Ipotxa, namo, nanu, ñaño.

nanotu. (aultasun): *ad.* Ikus.: Auldu. Auletsi.

naoke. (aditz): *ad.* Egon naiteke, Nagoke.

naparban. (eritasun): *iz.* Baztangaren auzkada.

naparbantsu. (eritasun): *izand.* Mazkaŕ dagueua. I: Napaŕeri-orbantsu, napaŕeripekatua, napaŕi-pekazto.

naparbe. (euded): *iz.* Benapatoa.

napaf. (ended): *izond.* Napaŕoa'njayo dana.

napaf-ego. (size): *iz.* Neguan dagoen aize otza, egoaldetik sortzen dana. I: Bapaŕ-ego/.

napafei-gofi. (eritasun): iz. Ikus.: Elgoŕi. I: Galiña, nafaŕei-god.

napaŕeri. (eritasun): *iz.* Ikus.: Baztanga. I: Nafaŕeri, napaŕi, sakute, zakute, zuŕumiño.

napaferi-orbantsu. (eritasun): *izond.* Ikus.: Naparbantsu. I: Napaŕeripekatua.

napaferi-peka. (eritasun): *iz.* Naparbantsuak daukan xito bakoitza. Napaŕi-orban.

napaŕeridun. (eritasun): *izond.* Baztanga daukana.

napaferipekatua. (eritasun): *izond.* Ikus,; Naparbantsu. I: Napaŕeri-orbantsu, napaŕi-pekazto.

napaii-orban. (eritasun): iz. Ikus.: Napaŕcri-peka.

napail-pekazto. (eritasun): *izond.* Ikus.: Napa€bantsu. j: Napaŕeripekatua

napaŕ--iiaf. (lekazi): iz. Ikus.: Txitxirio. Leiikot, nagaŕ-iiaŕ, tzitzirio.

napaf-min. (eritasun): *iz.* Ikus.: Maingueri. I: Nafarmin, naparmia, nabarmin.

napafoa. (ended): *iz.* Ikus.: Nafaŕoa.

napartaŕ. (ended): *izond.* Ikus.: Nafaŕ. I: Nafartaŕ.

napikla. (oyal): *iz.* Lekoreko aufoyala. I: Ikus.: Auŕoyal, txiz-oyal.

napurkeri. (anenien-aldi): iz. Bizi al-izateko ostutzen, aldeŕai ibiltzea.

napuŕ. (anemen-aldi): *bond.* Aldeŕai dabilena, bizi al-izateko ostutzen. (gozoki): *izond.* Ikus.: Lamiti. : Litxaŕ, ñapuŕ.

napnrtu. (a^{p}emen-aldi): *ad.* Ostutzean, aldefai ibiii.

narbide. (lera-eŕesta): *iz.* Lera-eŕestan zamak eramateko zidoŕa, j: Naŕabide.

narda. (iguintza): *iz.* Ikus.: **lguintza.** Nakaitz, naska, okatz, nazka, nazkadura, engara, susuma, zapore. (Iguin): *iz.* Ikus.: Iguin. I; Goaindidura, ogaitz.

narda-arazie. (iguin): *izond.* Iguin ematen duena.

narda-arazteko. (igttin): *izond.* Iguioa ematekoa dana.

narda-egile. (arbuyo): *izand.* **Arbuyoa** egiten duena.

narda-egin. (arbuyo): *ad.* Ikus.: Arbuyatu. I: Gutietsi, oinperatu, ostikatu, sobretsi. (iguintza): *ad.* Iguintza-eman.

nardaarazi. (iguin): *ad.* Iguin-eragin. I: Narda-eragin.

nardabera. (atsekabetasun): *izand.* Atsekabetzeko eŕaza dana.

nardaberaka. (atsekabetasun): *iz.* Ikus.: **Atsekabetasun.** I: Naigabe.

nardaberakatu. (atsekabetasun): *ad.* **Atsekabetasuna** eman.

nardaberalceria.(atsekabetasun):iz. Ikus.: Atsekabe. j: Atsegc.

nardaberaki. (atsekabetasun): *adond.* Atsekaberako eŕaz ari-izatea. (arbuyo): *adond.* Arbuyoz ari-izatea.

nardaberatasun.(atsekabetasun):iz. Atsekaberako eŕaza izatea.

nardarazi, (iguintza): *izond.* Iguintza ematen duena. J: Iguigaŕi, narnagaŕi.

nardagafikeria. (iguintza): *iz.* Tguingaŕia dan egipena. : Nardakeria.

nardagafiki. (iguintza): *adond.* iguintzaz ari-izatea. I: Nardagaŕiro.

nardagafiro. (iguintza): *adond.* Titus,: Nardagaŕiki.

nardagafitasun. (iguintza): *iz.* Tguingaŕia danaren tasuna.

nardagafitu. (iguintza): *ad.* Iguingaŕi biurtu.

nardal. (kate): *is.* Egurkiak tiaras eramateko kate lakatza. (makil): *is.* Lera-efestan ipintzen dan makila, aŕiak edo egurkiak naŕas eramateko. I: Nardei. (orga): J *Is.* Gurdiaren zama gañean, tinkotzeko jartzen don makila.

nardailer. (ospcge): *izond.* Aomena kentzen duena.

nardaka. (zikintasun): iz. Tkus.: Zilcintasun. J: Loitasun, nardaska. (tera-eŕesta): iz. Lera-eŕestarcn aga. J: Nardeka, narteka, (golde): II iz. Coldearcn gideta. (urban): J *iz.* Ikus.: Lingarda. Maru, sakarin, ugei.

nardakatu. (iguin): *ad.* Ikus.: Nardatu.

nardakeria. (iguiutza): *iz.* Ikus.: Nardagaŕikeria.

nardakof. (iguin): *izond.* iguiña ematen duena.

nardarazi. (nckabide): *ad.* Nekabidea eman.

nardari. (arbuyo): *izond.* Arbyyo soŕerazten duena. J: Nardatzaile.

nardaska. (zikintasun); *iz.* Ikus.: Zikintasun. J: Nardaka.

nardatsu. (nekabide): *izond.* Nekabidea ematen do m.

nardatu. (atsckabetasun): *ad.* Atsekabetasunez bete. j: Tkus.: Atsekabetu. (iguin): *ad.* Iguin eman. I: Nardakatu. (iguintza): iJ *ad.* Narda izan. J: Naskatu.

nardatzaile. (Ma): *izond.* Efa duena. (arbuyo): *izond.* Ears.; Nardari.

nardatzeko. (arbuyo): *izond.* Arbuyagaŕia daua.

nardaz. (arbuyo): *adond.* Arbuyoz ari-izatea.

nardazko. (arbuyo): *izond.* Ambyoz ari dana.

nardekatu, (berdintasun): *ad.* Ileondoa, bedaŕa to abaŕ berdindu.

nardosa. (mats): *iz.* Mats-mota bat, batsa gogoŕa duena.

nare. (uaretasun): *bond.* Egonaŕiz dagoena. j: Baratsu, baratxu, naro, pakedun, patxadazko, sosoal, ukuru.

narea. (sendi): iz. Sendi baten leiñua.

nareki. (naretasun): *adond.* Naretasunez ari-izatea.

NARETASUN. *is.* Geldi, eati, paketsu danaren egokera. J: Egonaŕi, ekumtasun, eme, artetasun, eztitarzun, fazegu, gelditasun, keta, jabaldura, jabalpen, lasapen, norotasun, mana, patxada, patxara, sesu, soscgu, lotos. 11 (arindura), (atseden), (geldidura), (gentza), (irautasnn), (itxaron-aldi), (otzandura), (setasun), (sorgortasun), (zurtasun).

naretsu. (narotasun): *izond.* Nare dagoena.

narotu. (narctasun): *ad.* Naretasunez geratu. J: Lasatn, narotu, mallsatu, odoloztu,sosoaldu, zapatu,

narga. (ayergatasun): *is.* Ikus.: Ayergatasun. I: Jaramonik-eza, orobat.

nargaka. Osaka): *adond.* Isekaz ari-izatea. (aycrgatasun): *adond.* Ayergatasunez ari-izatea. Nargaz.

nardatu. (ayergatasun): *ad.* Narga izan.

nargaz. (ayergatasun): *adond.* ikus.: Nargaka.

nargazko. (nimbi): *izond. Iŕlmitiz* ari dana.

nari. (gura): *adond* Gurarik gabe ari-izatea.

narin. (giño): *iz.* Ikus.: Gino. J: Eintsu.

narkate. (kate): *iz.* Kate-inota bat.

narkeria. (ergeltasun): iz. Ikus.: Ergeltasun, J: Kirtenkeria, iñozokeri, memelekeria.

narmintz, (Wu): iz. Giza-soña estalizen duen laŕua, batcz ere arpegiarena.

narnagaŕi, (iguintza): *ŕzond.* Ikus,: Nardagaŕi. I: Ignigaŕi.

nardakatu. (soin): *ad.* Soiñatal bat txinduŕitu.

narneri. (oñaze): iz. Tlaungaŕia dan oñazea.

naro. (maiztasun): *adond.* Maiz ari-izatea. I: Nato. (ugaritasun): *bond.* Ugaria dana. (ongaitasun): JJ *broad.* **Ongaitasuna** ematen duena. (umotasun): II *bond.* Oso umotuta dagoena. (narotasun): J *izond.* ikus.: Nara. I: Baratsu, **ukuru.**

naro-aidi. (baraldi): *iz.* Ikus.: Baraldi. J: Jabaldura, onantza.

naro-arazie. (cmaltze): *izond.* Ernaldu egin dezakena.

naroegi. (gaindi): *World.* Gaindiegiz ari-izatea.

narogari. (mardultasun): *bond.* Marduldu ditekena.

nareki. (maiztasun): *adond.* Maiztasunez ari-izatea. J: Narotan. (unaritasun): *adond.* Ugaritasunez ari-izatea. J: Naroro.

naroro, (atsegin): *adond* Atsegiñez ari-izatea. (ugaritasun): *adond.* ikus.: Naroki.

narotan. (maiztasun): *adond.* Ikus.: Naroki. j: Naroz,

narotasun. (ugaritasun): is, Ikus.: Ugaritasun. J; Yoritasun, jritasun, ugalmen. (umotasun): *iz.* Ikus.: Umotasun, I; Eltasun, son, zoritasun. (naretasun): l iz. Thus.: **Naretasun.** J: Ekuratasun. (maiztasun): JJ iz. ikus.: **Maiztasun. J:** Azul.

narotu. (ugaritasun): *ad.* Ugaria egin. (umotasun): *ad.* Ikus.: Umotu. I: imotn. (naretasun): Ii *ad.* ikus.: Naretu. J: Lasatu, maltsatu, odaloztu.

narotzaile. (gentza): *izond.* **Gentza** egiten duena.

naroz. (maiztasun): *adond.* Maiztasunez ari-izatea. I: ikus.: Narotan,

nat. (sasi): *is,* Ikus.: Slut. I: Leaŕ, naaŕ, sasilaŕ. (lera-eŕests): *is.* Ikus.: Lena-efesta. I: Naaŕ. (cumin): iZ. Amoŕu aundia. (zoŕ): II *iz.* Ikus.: Zof. !: Kaska.

nafa. (erakardura): *iz.* **Notin** edo gauza bat luŕean edo zolan, erakartzean, eramatearen egipcna. I: Afastaketa, saŕa. (ergeltasun): *izond.* Kaiku, astaputz, zaza. (igidura): JJ iz. Gorpntz bat tokitik aldaeraztearen egipena. (lera-eŕesta): JJ iz. Utxa edo gurpil gabeko gurdia, **azta** aundiko gauzak naŕaz eramateko. Ii Naŕan atera = gauza bat zezen ateratzea. II Ausian atera gauza bat zeaŕez ateratzea.

nafa iratsia. (eritasun): *ŕz,* Abercen ezucria.

nafa-eragin. (ERAKARDURA): *ad.* Naŕaka zerbait igitu.

nafablde. (lera-eŕesta): *is,* Ikus.: Narbide,

nafaka. (erakardura): *adond* Naŕaz *ari-*izatea. I: Naŕazean, naŕazka, flatcar,

nafaketa. (erakardura): *iz.* Naŕaz ari-izatearen egipena.

nafamilu. (belaŕ): iz. ikus.: Lafanbilo. I: Lafamilo.

nafan. (erakardura): *adond.* Ikus.: Naŕaz. {: Nafasean.

nafaii. (afi): *iz.* Demaetan naŕaz eramaten dan aŕi aundia.

naf-aŕi. (aŕi): iz. Eŕestatzekoa dan afia.

nafas.(arduragabetasun): *ŕsand.* Zabartasunaz ari dana. j: Naŕatz, sazkel, ziŕingiiu.

naŕas-egin. (Juts): *ad.* Luŕa beren ifiztatu. Naŕa-egin.

naŕasean. (erakardura): *adond.* ikus.: Naŕaz. : Naŕan.

uafaska. (atsekabetasun): iz. Ikus.: Aŕamuskada. I: Moŕoskada, saŕamuska.

nafaskari. (naŕazti): *iz.* ikus.: Naŕaztari. Ersuge.

NAEASKERI. *is.* Apaindurarik gabekoa, arloteria, zabarkeria. 1: Lazakeria, baldankeria, eldayo, mangettasun, zirzilkeria. (arduragabetasun): *is.* ikus.: Laxotasun. I: Lazatasun. ll (arduragabetasun), (azpegi), (igadura), (itxustasun), (jokaera), (xirxiikeri).

nafasketa. (garbitasun): *iz.* Garbitasunik ez izatea.

nafaski. (arduragabetasun): *adond.* Naŕaskeriz ari-izatea.

nafasidro. (garbitasun): *adond.* Naŕasketaz ari-izatea.

nafastasun. (aŕuntasun): *iz.* ikus.: Afuntasun. I: Aŕunkeria.

nafastu. (mnutidura): *ad.* Soiñatal bat sumindu. (Mats): *ad.* Utatsa berankof eta aztun egin. (nagi): ,, *ad.* Alpeŕa biurtu.

nafatu. (loŕeta): *ad.* Lnfctaz craman.

nafatx. (garbitasun): izond. Garbitasunik ez duena. I: Naŕatz, naŕax.

nafatz. (arduragabetasun): *izond.* ikus.: Naŕas. : Naŕats, nafatx.

nafatzaf. (ergeltasun): *izond.* Ikus.: Kokolo.

naŕatze. (naŕazti): *iz.* Naŕaztiak sabelaren gañean ibiitzea. (loŕeta): Lotetaz eramatea. Nafesketa.

nafaxkeria. (garbitasun): *iz.* Garbitasunik cc izatea.

nafayo. (jaŕaipen): *ad.* Jafaitzen natzayo.

nafayotasun. (aisetasun): *is.* Aisetasunik ez izatea.

nafaz, (erakardura): *adond.* Naŕa-egiten ari-izatea. : Nafan, naŕasean. (joko): *ad.* Laban-beran ifistatzen ari-izan, jokatu.

naŕazean. (naŕazti): *adond.* Naŕaztiak sabelaren gañean ibiltzen ari-izatea. (erakardura): *adond.* Ikus.: Naŕaka, nafazka.

nafazifita. (su-ikusgaŕiak): *iz.* Ikus.: Luŕ-zifita.

nafazka. (erakardura): *adond.*]kus.: Naŕaka. : Naŕazean, naŕcan.

nafazkari. (erakardura): *izond.* Naŕazka ad dana.

nafezketa. (naŕazti): *iz.* Nafazean ari-izatearen egipena. Naŕazte.

nafazko. (lera-eŕesta): *is.* Garoa cramateko lera-efesta berezia.

nafazta. (naŕazti); *ad.* Nafaztiak sabel gañean ibili. j: Nafaztu, naŕeztu.

nafaztari. (naŕazti): *iz.* Suge-antzekoa dan uafaztiai cinaten zayen izen orokaŕa, batez erc beren gorputz oso aundiakatik edo bunco aginkada guztiz edentsua dalako txit bilduŕgaŕiak diranai. Ersuge, naŕaskari, sagaŕasta.

nafaztasun. (nagi): *is.* Nagi izatea.

nafazte. (na azti): *iz.* Ikus.: Nafazketa.

NA$AZTI. is. Ornodun, eŕale edo bizi-eŕulcak diran abereak; adola otz eta birika-arnasketa dauzkatenak, eta ibittzcko, sabela luŕ gal-lean iŕist-ikutuaz igitu beaŕ dutenak. Eŕestari, eŕestalari, aŕastakari, naaŕazki, nafasti, taŕazko, txaŕazko, txeŕestari, efestaki.

nafaztu. (naŕazti): *ad.* Ikus.: Nafazta. 1: Naŕeztu.

nafaztuz. (crakardura): *adond.* Naŕaz erabiltzen ari-izatea.

cafe. (luŕ-lantze): *iz.* Luŕ-lanerako treana.

nafean. (erakardura): *adond.* Ikus.: Naŕaka. I: Nafazka.

nafeskeria. (nagi): *iz.* ikus.: Nagi. Lupa.

nafezketa. (loŕeta): *iz.* ikus.: Naŕatzc.

nafeztu. (loŕeta): *ad.* Lofetaz craman. (naŕazti): *ad.* ikus.: Naŕazta. : Naŕaztu.

naf-goŕi. (bi1oiztasun): *izond.* Biiuzi dagoena. I: Naŕu-goŕi, naŕutsik.

nafia. (orga): *is.* Afiak eramatcko, eskuz erabiltzen dan gurditxoa.

NAEIADURA. iz. Gauza bat gaizkitze, txikiagotzearen egipen eta ondorioa.: Estcyal, na/ia, maŕio, umadura, uspeldura, txarketa. (naŕiokera): *iz.* Naiio iratea. // (ausiabartza), (austura), (gaizkikuntza), (gutidura), (igadura), (jaustasun), (kalte), (naŕioketa).

nafiagafi. (eritasun): *izond.* Ikus.: Naŕiogaŕi.

nafiapen. (orban): iz. Orbantzearen egipena. (naŕiadura): iz. Naŕiatzearen egipena.

naŕiatasun. (eritasun): *is.* ikus.: Naŕiotasun,

nafiatsu. (naŕiokera): *izond* ikus.: Naŕiotsu.

nañatu. (osasun): *ad.* Osasunez ongi cz egon. (orban): *ad.* Orbandu. I: Kazkaldu, laskitu. (naŕiadura):i *ad.* Nafiadura egin. I: Istatu, marmaiztu, menostu, txarkitu, ziligardatu.

narika. (taŕitadura): *ŕz, ikus.:* Naŕita.

nañkalari. Osaka): *izond.* Txantxak egiten ari dana.

nafilratu. (iseka): *ad.* Txantxak egiten ari-izan. (taŕitadura): *ad.* Tafitadura egin.

nafiñaka. (iseka): *adond.* Txantxak egiten ari-izatea.

naño. (orban): iz. ikus.: **Orban.** I: Bexkura. 1: Lizundura, maŕio. (naŕiadura): *is.* Ikus.: Naŕiadura. I: Esteyal, igadura, mario. (naŕiotzc): II *iz.* Utza, akats, ogena.

nañodun. (makestasun): *izond.* Marketsa dana.: Ikus.: Natiotsu.

nafiogabe. (araztasun): *izond.* Guztiz garbia dana. I: Naŕiogabcko, uasgabe, nasigabe.

nañogazi. (eritasun): *izond.* Eritasun bat soŕerazi dezakena. j: Naŕiagafi.

NAMOICERA. iz. Obekuntzarik ez izatea. : Akats, kozkorkeria, iten, makurbide, osagabetasun, osagaki, takn, zer-ikutu. // (ardumgabetasun), (baldartasun), (bekotasun), (bukaeraeza), (ezoso), (gaizpidc), (gaiztasun), (irabazbide), (kriketgabetasun), (matzerdura), (okeŕ), (urduritasun), (zakartasun).

nafiotasun. (eritasun): *is.* ikus.: Eritasun. Nafiatasun, txartasuu.

natiotsu. (makestasun): izond. Markelsez beterlk dagoena. Ikus.: Naŕiodun.

nafiotu. (naŕiotze): *ad.* Nafiotzea egin. 1: Likindu.

NAŔIOTZE. *iz.* Sagaratua dagoena beaŕ dan begiruneaz ez erabiltzca. Earfanakasria, zikintze. II (birao), (done-eza), (itzalgabekeri), (uzkurtza-eza).

nafioz. (naŕiotze): *adond* Nafrotzez ad-izatea.

naŕita. (lacks): *iz.* ikus.: Txantxa. Kilimiska, txintxIĺa. (taŕitadura): *iz.* Ikus.: **Tafltadura. I:** Naŕika.

NAŔJTADURA. *iz.* Sumiña soferaztearen egipen cta ondorioa. Suduf-uxtu, uerdura. (taŕitadura): *is.* Kilikadura. j: Ikus.: **Taŕitadura.** I: F,ŕemin, taŕitaldi, uxada, zirikadura.

nafitagafi. (taŕitadura): *izond.* Tatitadura soŕerazten duena.

nafitagura. (iseka): izond, Txan€xetan ari dana.

naŕitaka. (mozoŕokeri): *adond.* Mozofokerietan ibiltzeko natitatzen ari-izatea. (taŕitadura): *adond.* Berbera,

naŕituldi. (taŕitadura): iz. Tatitaduraren aldia.

natitamendu. (zirikaldi): *iz.* ikus.: ZirikaEdi. : Kiñada, natitza.

nafitau. (iseka): *adond.* Txantxetan *ati-izatea.*

nafitari. (tatitadura): *izond.* Natitatzea egiten duena. j: Nafitatzaile, naŕitazale.

nafitatu. (tañtadura): *ad.* 7afitadnra soŕcrazi.

nafitatzaile. (tatitadura): izond. Ikus,: Naŕitari, Naŕitazale.

naŕitu. (eritasun): *ad.* Makal geratu.

nafitza. (zirikaldi): iz. Ikus.: Zirikaldi. I: Naŕitamendu, ipiztu, ziztateko.

naf-nat. (oñaze): iz, Min soiarcn ots-izen.

naŕo. (txikiera): izond. Oso txikia dana. E: Nato. (lore): *iz.* Ikus.: Basa-xulufrai, basa julufiai; bedats-tili.

natoskin. (atatz): iz. Ioaldizko eresgalua,zurezko kurkuru gañean teinkatutako Eaŕu zatikoaz egiña dana.

naŕoskiiio. (aŕatz): iz, Natoskin txikia.

nafosko. (ofietako): *iz.* Ikus.: Oski, I: Oñetako.

nafotu. (txikiera): *ad.* Txikiago egin, Ñaŕotu. Begiak naŕotu.

nafu. (Olizlatu): *iz.* Abereen aragia estaltzen duen laŕua.

nafu-aterbe. (estalune): iz. Ikus.: Oyalpe. 1: Kapat, zei-eslalpe.

naŕu-azal. (late): iz. Lafuaren lekoreko inintza. ikus.: Latu-azal.

naŕu-azal kirioak. (laŕu): iz. Latuaren azaleko kirioak. Ikus.: Naŕubarne-kirioak.

nafu-barne. (lain): *iz,* **Ikus.:** Lafu-azpi. Lab-barns.

nafu-erl. (eritasun): iz. Laŕuan izaten dan luzaroko eritasuna.

nafu-gofr. (biloiztasun): *izond.* Ikus.: Nat-goŕi. J: Natutsik.

naŕu-gefrtu. (biloiztasun): *ad.* Ikus.: Biloiztu. j: Latu-gofitu.

natu-iratsi. (eritasun): iz, ikus.: Naŕu-oratua.

naŕu-kirioak. (laŕu): iz, Lafuaren kirioak.

naŕu-lakatz. (laŕu): *iz.* Oñetako latuan egiten dan gogordura.

naŕu-undo. (laŕu): *iz.* Landuta dagoen naŕea.

naŕu-0Mzale. (latu): *izond.* Ikus.: Laŕugin. Nafugin.

natu-oratua. (eritasun): iz. Abereen ezueria. Naŕu-iratsi.

naŕu-sake]. (zoŕo): iz. Naŕuaz egindako zotoa. 1: Naŕu-zoŕo.

nafu-saltzaile. (]ain): *frond,* Natuak saltzen dituena.

nafu-sendo. (mutirikeri): *izond.* Mutiria dana.

nafu-zofo. (zoŕo): *iz.* Ikus.: Natu-sakel.

flatus eratzi. (laŕe): *ad.* lkea.: Naftali.

naŕnantzeko. (laiu): *frond.* Naŕuaren antza duena.

nafubarne-kirioak. (late): iz. Latuaren barneko kirioak, ikus.: Naŕu-azal kirioak.

nafube. (laŕe): iz, Latuaren beko zatia.

naŕube-gurltx. (laŕu): *iz. Ikus.:* Latube-guritx.

nafugin. (late): *Lend.* lkes.: Lafugin. I: Laŕugile, naŕukin, natu-ontzale. (esku-langintzak): *Lend.* Berbera,

nafugoŕian. (biloiztasun): *adond.* Biloiztasunean egotea.

nafukada. (azkuŕi): *iz.* Geyegi jatea.

nafaketa. (laie): *iz.* Natuen multzoa.

nafuki. (late): *iz.* Abete-laŕua bertan idazteko antolatuta dagoena, edo idaztiak estaltzeko erabiltzen dana.

nafukiko. (latu): *izond.* Laŕuari dagokioua.

nafuko, (laŕu): *izond.* Natuari dagokiona.

nafumiutz. (laŕu): *iz.* Wes.: Larme. Laŕumintz.

nafupcko. (late): *iz.* Nate azpiko zatia.

natupeko idun-giaŕ. (lepo): iz. Lepoko lafu-giñatea.

nafupeko lingarda-zoŕo. (iaŕu): iz. Lafu pean izaten dan gerli-rotoa.

natusi, (lain): *is.* Lafuaren antura.

nafutsik. (biloiztasun): *izond.* Ikus.: Naŕ-goŕi. I: Naŕu-goŕi.

naŕutu. (lain): *ad. Latua* kendu. Natua eratzi.

nafutu. (lain): *ad.* Lafuakendu. j: Naŕua eratzi.

nafutxu. (latu): *iz.* Nate txikia.

nafutza, (lata): *iz.* Oñetakoei zolak ipintzeko natu-multzoa.

natuzko. (tofu): *izond.* Natuz egiña dagoena.

nafuztatu, (Ida): *ad.* Naŕuaz estali.

narsosa. (mats): *is.* Geyen irauten Mien matsa.

nartede, (lepoko): *is.* Zildayari lotzekoa dana.

narteka. (lera-eŕcsta): *iz.* Ikus.: Nardaka. I: Nardeka.

nartu. (eragozpen): *ad.* Sasietaz eltzea edo igarotzea eragotzi.

nartza. (sasi): *iz.* Sasien multzoa, I: ikus.: Lapaŕ. I: Lat.

nartzuka-xori. (txori): *iz.* Afe-orlegi margoa duen txoria, oso ondo abesten duena ta kayolan urte batzuetan barna bizi dana.

nas-makil. (ezpetetasun): *izond.* Onaitutako erabakiak betetzen ez dituena,

nasa. (akalde): *iz* Itxaso, aintzira edo ibai baten egian egindako lanketa, ontziratzeko ta legoŕeratzekoa etazagoa izateko. j: Burni-bideko geltokietan oŕen antzekoa egiten dana. I: Naza. (otaŕ): *iz.* Zarbo ta aingirak afapatzeko otat aundia; bai ta otaŕañak aŕapatzeko ere. (uaska):) *iz.* Aŕua. 1: Ikus.: Nasatzaŕ. // Ant aundiena, nasa deitzen omen da; nit/Liana, aŕoila; ta erdikoa, sakoa.

nasa-ate. (uraska): iz. Itxasknntzarako uraskaetan sartu ta ateratzeko egiña dagoen atea. j: Ontzibide-mala, uate-toki, uertsigaŕi, urgain-mail.

nasa-azpi. (uraska): iz. Uraska baten ain-emaitza.

nasal. (aisetasun): *frond.* Aisetasunezkoa dana. (ugaritasun): *frond.* Ugaria dana. (alkondara): ii *iz.* Ikus.: Atria. I: Atoŕamanka. (azkura): ji *iz.* Asko azteko edo dan gat/2a edo notifia. (aragi-iŕits): *II izond.* Aragi-ifitserako ayefa deem.

nasal-aide. (edamin): *iz.* Edamena aunditzea. j: Nasaidura, nasaikuntza.

nasal-egin. (lazapen): *ad.* Glñaŕea nasaitu. : Nasaitu.

nasaidura. (ugaritasun): iz. Ikus.: Ugaritasun. I: Naaro, nasaizia. (edamen): *iz.* Ikus.: Nasai-alde. Nasaikuntza.

nasaigati. (naretasun): *izond.* Naretasuna ematen duena.

nasaikeria. (aragi-iŕits): *L.* Aragi-iŕitserako ayefa.

nasaiki. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez ari-izatea.

nasaikiro. (nagi): *adond.* Nagiz ari-izatea.

nasaikizun. (edamen): iz. Edamena artzekoa dana.

nasaikuntza. (admen): *iz*. Ikus.: Nasai-aide. j: Nasaidura.

nasailora. (bald): iz. Bizkoŕa dan belaŕa, apaindura bezela erabiltzen - dana. I: Nasai-lore.

nasaipen. (eskugeikeri): iz. Galzpide ta gaiztasunetan, itsu, ari-izatea.

nasaitasun. (zabaldegi): *iz*. Ikus.: Zabaltasun. I: Zabaldea.

nasaitu. (lazapen): *ad*. Lazapena egin.: Ikus.: Nasai-egin. (biguntasun): *ad*. Tkns.: Bigundu. I: Malaskatu. (ugaritasun): II *ad*. Ikus.: Ugaritu.

nasaitze. (ugaritasun): *iz*. Ikus.: Ugaritasun. : Nasaizia.

nasaizia. (ugaritasun): *iz*. Ikus.: Ugaritasun. 1: Nasaidura, nasaitze.

nasakatu. (birunda): *ad*. Tkus.: Barlalatu. j: Iraulzkatu.

nasapuntalco. (jolasbide): *iz*. Ikus.: Traulkako.

nasarazi. (naastura): *ad*. Naastura soŕ-eragin.

nasatzaf. (otaŕ): *iz*. Nasa aundia. I: Ikus.: Nasa.

nasayera. (edamen): *iz*. Edamena naikoa.

uasaztatu. (uaska): *ad*. Aŕuak egin (urak edo ibayak).

nasgabe. (araztasun): *izond*. Ikus.: Naŕiogabe. I: Naŕiogabeko, nasigabe.

nasgaŕi. (irabio); *iz*. Ubilak irabiatzeko edozein gauza edo izaki.

nasgatitasuu. (naste): *iz*. Nasi egin ditekenaren bereiztasuna.

nasgañztu. (ardo): *ad*. Ardaa osagaŕietaz obetu.

oast. (naste): *ad*, Ikus.: Nastatu. Nastu, nasal], nastau. (ueska): *iz*, Izokiak aŕapatzeko egiten dan ueska. (ogi): II *ad*. Ogla obetu. (batzuntasun): (*izond*. Batzuntasunezkoa dana.

nasi-masi. (naastura): *iz*. Ikus.: Naastura. I; Naastura, nasketa, nasteka.

nasicra. (naste): *iz*. Ikus.: Naste. Naasi. (emaltze): iz. At eta emearen batutzea.

nasigabe. (araztasun): *izond*. Ikus.: Nasgabe. Naŕiogabe.

nosski. (naastura): *adond*. Naasturaz art-izatea.

nasitako. (caste): *izond*. Nasituta dagoena.

nasitu. (naste): *ad*. ikus.: Nasi. Nastatu, nastu.

naska. (iguintza): *iz*. Ikus.: lguintza. I: Nakaiztura, naskadura, narda, okastadura. (gaitzespen): *iz*. Nardagaŕia dana.

naskadura. (iguintza); *iz*, Ikus.: Iguintza,.I: Naska, okaztadura.

naskagañ. (iguiniza): *izond*. Iguintza soŕerazten duena.

naskaitz. (naastura): *izond*. Naastu ezin ditckena.

naskaldi. (naste): *iz*. Gauza ezberdin batzuen nastea. I: Naste-maŕaste.

naskari. (ogi): *iz*. Eŕesa, tremesa. I: Ikus.: Eŕes. I: Naski, ogafo. (idazketa): *izond*. Idazki orokafei buruz zin-egiteko almena zuena. j: Nastari. (nastaldi):^ *izond*. Nastaldia egiten donna.

naskaf. (biuŕitasun): *izond*. Biuñtasunez ari dana.

naskafi. (ignintza): *izond*. Iguintza soŕerazten duena. I: Naskagati.

naskatu. (iguintza): *ad*. lguintza izan. I: ikus.: Nardatu.

naskera. (caste): *iz*. Ikus.: Naste. I: Naastura, naskila, nasmen, nasaapen,

naskeri-zale. (amaŕukeri): *izond*. Amaŕukeriz aizuna danaren alde ari dana.

naskeria. (naspil): *iz*. *Ikus.:* Naspil. Naski, nasmas, nasteria, murtzilkeria, sasi-bide.

nasketa. (naastura): *iz*. Ikus.: Naastura. j: Nasi-masi, nasteka, nasmas, naste-maste, nastu-aidi, nastapil.

naski. (altasun): *adond*. Izan ditekenari buruz ari-izatea. I: Ikus.: Noski. I: Naskiro, noaski, noaskiro. (zalantza); *adond*. Zalantzarik ez izatea. I: Noski. (naspil): *iz*. Ikus.: Naspil. I: Naaste-maaste, naskeria. (ogi): *iz*. Ikus.: Eŕes. Naskari.

naskildu. (irabio): *ad*. Igilu, irabiotu, erabilkatu, nastekatu.

naskila. (nastc): *iz*. Ikus.: Naste. Naskera, naskuria.

naskiro. (altasun): *izond*. Tzan ditekena ala izan ezin ditekena.

naskiro. (altasun): *adond*. Tkus.: Naski. I: Noski.

naskof. (itsastasun): *izond*. Ikus.: Nastoŕ.

naskuria. (naste): iz. ikus.: Narc. I; Naskila. (eztabaida): *iz*. Ikus.: Eztabaida. j: Izkaldi, mokokaldi.

naslari. (elemele): *ŕzond*. Elemeletan ari dana.

naste. (naste): *izond*. Nastatzen ari dana.

naslika. (oñetako): *iz*. Ekai batzuen nastea, oñetakoari dirdaya emateko erabiltzen dana.

naslika-antzeko. (ofietako): *izond*. Naslikaz emanda dagoena. (lugui): *izond*. Luguiz emanda dagoena.

naslikadun. (iugui): *Izond*. Luguya daukana.

naslikadura. (ikatz-pike): *iz*. Lerdokiz emanda izatea.

naslikaldi. (lugui): iz. Lugui berezia jartzearen egipena.

nasakatu. (lugui): *ad*, Luguya jaŕi.

naslikatzaile. (ikatz-pike): *izond*. Lerdokia jartzen duena.

uaslikatze. (lugui): *iz*. Lugui berezia jartzearen egipena.

nasllkazko. (lugui): *izond*. Lugui bereziari dagokiona.

nasloralci. (belaŕ): *iz*. Bere erroa luŕean sendo sartzen da, ta bare ofiak estu-estuak dira; edentsua da ta bete :Wreak ubei-margoa du eta txiliña dirudi.

nasmas. (naspil): Iz. lkus.: Naspil. Naskeria, naspide, matasa, mostare. (naastura): iz. Ikus.: Naastura, I: Nasketa, nastapil, patoxka.

nasmas-gela. (erabaga): *iz*. Erabagaz dagoen gels,

nasmaskeria. (erabaga): *iz*. Ikus.: Erabaga.j; Eragetasun.

nasmastu. (meta): *ad*. Kiririk gabe metatu.

nasmen. (naste): *iz*. Ikus.: Naste. I: Naskera.

naspide. (naspil): *iz*. Ikus.: Naspil. Nasmas.

NASPIL. *iz*. Uleak edo oyen antzeko beste gauzak, beren artean kateatzeagatik sortzen dan caste edo naskeria. (: Mutikoen jostakeria. I: Maŕokeri, gezuf edo izki-mizki. Naaskeri, sasi-ezkontza. j: Gaizkatzeko zala dan nastea. j: Kikiii-makala, kiŕimaŕu, lazka, naasbide, naaspila, nasska, naaskeria, naastaldi, naastekamendu, naaste-maaste, naski, naasikeria, naastakeria, naskeria, nasmas, nasteria, matasa, mataza, matrakala, mazamoŕa, mostare, murtziikeria, salts-maltsa, saputinkeria, nasi-bide, siska, trikimontaiñak, txara, zalamala, zatarda, txispiuŕ, zapokcria, txokoŕetia, zaŕamanka, zilibokata, zilimala, zimardikeria, ziŕimiŕi, ziŕipati, zitzipitzika. ii (atzipe), (azpikeri), (baterapen), (batzuntasun), (elemele), (erabaga), (ezabelera), (itzuli-mitzulika), (malmuzkeri), (naastura), (naste), (ulermeneza), (zailtasun).

naspil-arau. (aindoizti): *iz*. Naasmen-araua.

naspil-arazi. (erabaga): *ad.* Erabagaz ari-izan.

naspildu. (naspil): *ad.* Ikus.: Naspilatu. ^: Naaskatu, nastakatu, nastasatu, matazatu, mordoildu, gatcatu, zalapalatu, zaŕapastau, zimardikatu, zirimalakatu, zirimoldu.

naspildura, (antolagabeketa): Zerbaiten antolaketa erabagatzearen egipena.

naspilaañ. (easpit): *izond.* Naspiitzen ari dana.

naspilketa. (naspil): *iz.* Naspiltzearen egipena. j: Nastaldi.

naspiltegi. (naastura): *is.* Naastura aundia dagoen tokia.

naspiltsu. (naspil): *izond.* Naspilduta egon ditekcna. ikus.: Naste-asmakizun.

naspita. (kirio): *iz.* Kirio-piru batzuek eratzen duten sarea. j: Sasi.

naspilari. (naspil): *ŕzond.* Naspiltzen duena. j: Naspilatzaile, nastailari, nastari, nasta-zale, nastotsu, nastalari.

naspilatsu. (naspil): *izond.* Naspilduta dagoena.

naspilatu. (naspil): *ad.* Naspillakcgin.: Naspildu, naaskatu, nastakatu, matasatu, mordoiidu, zalapalatu, zaŕapastau.

naspilatzaile. (naspil): *izond.* Ikus.: Naspilari. Nastilari, nastari.

naspilean. (erabaga): *adond.* Erabagan ari-izatea.

naspilezko. (naastura): *izond.* Naastura aundian dagoena.

mists. (naste): *ad.* lie ns.: Nastatu. j: Lazkatu, naste.

nasta-dantza. (dantzaketa): *iz.* Ikus.: Besarka-dantza. j: Naste-dantza.

nasta-dantzari. (dantzaketa): *izond.* Nasta-dantza dantzatzen duena.

nasta-dantzatu. (dantzaketa): *ad.* Nasta-dantza egin.

nasta-nasta, (lxin): *adond.* Txindia eskuan izatea.

nasta-txori. (txori): *is.* Zomofo-jalea dan txori txikia.

nasta-zale. (naspil): *izond.* Ikus.: Naspilari. j: Nas^{P}ilari, nastotsu, nastalari.

nastabaŕa. (naspil): *iz.* Korapllotsua dan naspila.

nastagaŕi. (naastura): *ŕzond.* Naasturazkoa dana.

nastailari. (naspil): *izond.* Ikus.: Naspilari. J: Naspilatzaile, nasta-zale.

nasta^{P}e. (naste): *izond.* Nastatzea duena. j: Nastate.

nastailu. (irabio): *iz.* Ubil bat irabiotzeko tresna.

nastakatu. (zapaldura): *ad.* Zapaldu egin. (naspil): *ad.* lion.: Naspilatu. Naaskatu, naspildu.

nastakeria. (naste): iz. Nastatzearen egipena.

nastalari. (naspil): *izond.* Ikus.: Naspilari, (: Nastari.

NASTALBI. *iz.* Gauzaen kiria bestelatzea ado notiñen lasaitasun eta zentzuna artegatzearen egipen eta ondarioa. Itzegiten ari danari itzaldiaren kiria eragoztearen egipena. ^: Kardaba, zaŕabaŕa. 1/ (aldaketa), (biurkeri), (biuŕitasun), (crabaga), (cragozpen). (naspil): *iz.* Ikus.: Naspilketa.

nastale, (naste): *izond.* Ikus.: Nastaile.

nastapen. (naste): iz. Ikus.: Naste. Naastura, naskera.

nastapil. (naastura): *is.* Ilnns.: **Naastura,** Nasmas, nasteka, morgil.

nastari. (idazketa): *izond.* Ikus.: Naskari, (naspil): *izond.* Ikus.: Naspilari. Naspilatzaile, nastalari.

nastartetu. (naste): *ad.* Gauza bat baste batekin nastu, baña nasteztu gabe.

nastatu. (haste): *ad.* Ore bateau ezberdiñak diran bi gai edo geyago bate. I: Nasi, kutsutu, naas, laskau, lazkatu, nastau, nastitu, nastu, masta, nabastakatn, zaflatu. (mardal I): ad. Mardaitak egin.

nastatzaile. (nastaldi): *izond.* Gauzaen kiria aidatzen duena. j: Nastekari.

nastau. (naste): *ad.* Ikus.: Nastatu. Nasi, nastitn, nas€u.

NASTE. iz. Ore batean berdiñak ez diran bi gai, gauss edo geyago alkartzearan egipen eta ondorioa. Kimian alkaŕen arlean kimi-egipcnik ez duten gai batzuen piloa. j: Mota ta margo ezbcrdiñezko arietaz egindako oyala. j: GaRiazketa, kelemele, naasi, naaste, naasteria, naaskari, naasketa, naas€a, naastekadura, naastura, nasiera, nasta, naskera, naskila, naskuria, nastapen,zadura-badura,xuŕubuŕu, katsabilu. Ii (antolaketa), (artekotasun), (bakuntza), (batzuntasun), (erabaga), (kimia), (loitasun), (metal), (naastura), (naspil), (sendagikintza).

naste-aran. (naste): iz. Nasmen-arau.

naste-asraakiznn. (uaspil): *izond.* Ilcns.: Naspiltsu.

naste-aziera. (irakaskintza): *iz.* **1{unde** bietakoai ematen zayen aziera.

naste-boŕaste. (naste): is. Naste oso aundia. j: Naste-mafaste.

nasteanaŕaste. (naste): *iz.* ans.: Naste-boŕas€e. I: Ikus.: Naskaldi.

naste-maste. (naastura): iz. Ikus.: Naastura. j: Nasketa, zapaŕasta,

nastean, (bakuntza): *adond.* Bakuntzan ari-izatea.

nasteka, (naastura): iz. Ius.: Nasketa. Nasi-rnasi.

nasteka-masteka. (naastura): *adond.* Naasturak egiten ari-izatea.

nastekari. (nastaldi): *izond.* Ikus.: Nastatzaile.

nastekatu. (irabio): *ad.* Ikus.: Naskildu.

nastekatzaile. (gezuŕ): *ŕzond.* Ikus.: Gezurti. I: Guzurti.

nasteari. (azpikeri): *izond.* A zpikeriz ari dana.

nasterla. (naspil): *is.* Ikus.: Naspil. I: Naskeria.

nastetako. (mandotasun): *izond.* Bitarikoak diran bi abere edo bi belarkick ernarazitadagoena. i: Nastua, xinitre.

nasteztu. (naastura): *ad.* Gauza batzuk nastu, berm artean berezitu gabs.

nastitn. (mute): *ad.* Ikus.: Nastatu. j: Nastau.

nastoŕ. (itsastasun): *izor d. 1~ŕaz* itsasten daua. I: Naskoŕ.

nastotsu. (naspil): *ŕzond.* Ikus.: Naspilari, j: Nasta-zale.

nastu. (naste): *ad.* Ikus.: Nastatu. Nasi, nastau, masta, nabastakatu, zaflatu. (asaldura): *ad.* Ikus.: Asaldu. Ixurbatu. (naastura): II *ad.* Naastura egin.

nastu-aldi. (naastura): iz. ikus.: Naastura. I: Nasketa.

nastu-efez. (naastura): *izond.* Naastura egin ditekena.

nastu-ezin. (naastura): *izond.* Naastura egin ezin ditekeua.

nastua. (mandotasun): izond. Ikus.: Nastetako. j: Xinitre. (naspil): *izond.* Naspilduta dagoena.

nastuan. (naastura): *adond* Naasturaz ari-izatea.

nastugabea. (neskutsa): *izond.* Aragitu egin ez duena,

nastulari. (naspil): *izond.* Ikus.: Naspilari. I: Nasta-zale.

nastura. (nastaldi): *iz.* Ikus.: Zalapart. Nabasa.

nastutako. (naste): *izond.* Nastuta dagoena.

nastuz. (naste): *adond.* Nastuta izatea.

nata. (urban): *iz.* Ikus.: Espil. : Lank ña, tita, txinti. j: Ikus.: Orban. j: Bexkura, orasta, orezta, oreitxen, sabel-txintika, salba-zeinari.

natadun. (urban): *izond.* Natak dauzkana. j: Natudun, oreizto, orestun.

natir. (metal): *iz.* Zidarkara duen metala, bigun eta oso ariña; oitarazko giroan ura bereizten duena.

nato. (azal): *iz.* Intxauŕaren lekoreko azala. (orban): *iz.* Azal onek dagien orbana.

natroi. (kimia): *iz.* Sodazko ikazgatza.

natu. (urban): *iz. Ikus.:* Orban. Nata. Ems.: Espil Lantiña, nakan , otezta, pikardura, oreitxen, tuna.

natndun. (orban): *izond.* Ikus.: Natadun. ^: Oreizto.

natura. (autontzi): *iz.* Emeengan emakuntzatik anfontziraño doan b tuna.

natutu. (urban): *ad.* Ikus.: Orbandu. l: lzpildu, teintu, uertu, zetakatu.

natxa. (ardatz): *iz.* Ikus.: Ardatz. !: Natza, zit.

natxa. (eyeraldi): *iz.* Eyeraren burnizko zatiko. (ardatz): *iz.* Ikus.: Ardatz. Natxa, muulu. (aditz): jj *ad.* Etzan aditzaren oraiñaldiko lenengo notiiia. (zeartasun): *ad.* Etzanik nago.

nauastu. (iuŕ): *ad.* Luŕ bat landu ta ereinizarako gertu.

naudeŕ. (egazti): *iz.* Ikus.: Buztanga. Fast-Mid, pagoiIaŕ. II Naudet-eme, oijo-buztauga.

nauka. (katu): *iz.* Miau; katuak dagien deadaŕa. (mauka): *iz.* Ikus.: Mauka. Maanka..

naukari. (katu): *izond.* Miau egiten duena.

naukstu. (katu): *ad.* Miau egin.

naukera. (isikortasun): *iz.* Isikortasunez eztabaidan ari-izatea.

nauna. (begirune): *iz.* Begirunea zoŕ zayon edonor. (negaŕ): *ŕzond.* Negaŕ-egiten duena.

naunau. (zakuŕ): *iz.* Ikus.: Zakuf; (aufen itza).

naunsatu. (iseka): *ad.* Gaitzipena egiteko asmoz egiten dan iseka.

nauritu. (adipen): *ad.* Ikus.: Oartu. Nabaritu.

nausa. (iseka): *iz.* Ikus.: Iseka. Iñakiña, nausna, nauza, maxi, pat, stem.

nausa-egin. (iseka): *ad.* Iseka egin.

nausa-mein. (helm): *iz,* Minkoŕa dan iseka.

nausagati. (iseka): *ŕzond.* Baŕegaŕia dana.

nausalari. (iseka): *izond.* Ikus.: Nausale. : Nausari, nausatzale.

nausale. (iseka): *izond.* Iseka egiten duena. 1: Nausalari, nausari, nausatzale, nausegilc.

nausari. (iseka): *(rand.* Ikus.: Nausale. j: Nausalari, nausatzale.

nausatu. (iseka): *ad.* leeks egin.

nausatzale. (inks): *izond.* Ikus.: Nausale. j: Nausalari, nausari, nausazalc, nausegile.

nausatzeko. (iseka): *Lund.* Iseka egitekoa dana.

uausaz, (iseka): *adond.* Iseka egitean ari-izatea.

nausegile. (iseka): *izond.* Ikus.: Nausale. Nausatzale.

nausi, (buruzagi): *izond.* Ikus.: Nagusi. Na^{g}usi, naus. (irakaskintza): *ŕzond.* Ikus,; Irakasla, irakasle. (jabetza): jj *izond.* Jabetza daukana.

nausi-aldi. (buruzagi): *iz.* Nagusi edo buruzagia izatearen aldia.

nausi-arazi. (nagusitasun): *ad.* Norbait nagusi jati-erazi.

nausi-batza. (nagusitasun): *iz.* Nagusien erakunkea.

nausi-burn. (buruzagi): *iz.* Ikus.: Buruzagi. j: Lenen-buru.

nausi-eñ, (luŕaldc): *iz.* Gudalari-elkargo baten nagusiari dagokion luŕaldea,

nausi-gabe. (buruzagi): *adond.* Buruzagi gabe egotea.

nausi-gai. (jabetza): *iz.* Geroko jabea. Nausi-gei.

nausi-gela. (nagusitasun): *iz.* Nagusiarcn landola.

nausi-mausi. (aginpide): *ŕrand* Aginpideaz gaga ari-dana. j: Nausi-nai.

nausi-nai. (agiupide): *(rand.* Ikus.: Nausi-mausi.

nausigai. (yaraunspen): *izond.* Oiñordekoa dana. I: Nausigei.

nausigo. (aginpide): iz. Tkus.: Aginpide. Nagusigo.

nausigotiaŕ. (nagusitasun): *izond.* Nagusitasun-oñaŕiaren aldekoa dana. Agintza-oñaŕiaren aldekoa dana.

nausikara. (jabetza): *adond.* Jabea bezela.

nausikeri. (nagusitasuu): *iz.* Nagusiaren geyegikeria. I: Nauskeri.

nausikerizko. (nagusitasun): *izond.* Nausikeriz egiña dana.

nausikide. (jabetza): *izoad.* Jabe baten batera jabetza berean beste jabea.

nausikiro. (nagusitasun): *adond.* Duintasun aundiaz nagusia bezela ari-izatea.

nausitu. (nagusitasun): *ad.* l3ere burua nagusia egin. (adiu): *ad.* Adiñean auŕeratu. : Naustu. (jabetza): J *ad.* Ikus.: Jabetu. :Jaubetu.

nausituki. (buru jabetasun): *adond.* Buru-jabetasunez ari-izatea.

nausitza. (nagusitasun): *iz.* Nagusitasunean goyeneko mails.

nausitzargo. (aginpide): iz. Nausitzaf izatearen jarduera.

nausitzat. (aginpide): *izond.* Aginpidea bakaŕik eta nausikeriz egiten ari dana.

nausitzaf-aldi. (aginpide): *iz.* Nausitzata aginpidea egiten ari dan aldia.

nausitze. (nagusitasun): *iz.* Nausitu egitearen egipena.

nauslzko. (irakaskintza): *izond.* Irakastaritzari dagokiona.

nauskeri. (jabego): *iz.* Nausi gaiztoak eskubidearen aurka jaŕi-erazten duen bere aginpidea. (nagusitasun): *iz.* Ikus.: Nausikeri. (gizon): j1 iz. Auŕ batek egindako gizonkeria.

nauskeriaz. (jabego): *adond.* Nauskeria erabiltzean ari-izatea. : Nauskeriz.

nauski. (altasun): *adond.* Zerbait gertatuko dala uste-izatea. j: Nauskiro.

nausna. (iseka): *iz. Ikus.:* Iseka. j: Nausa.

nausnatu. (iseka): *ad.* Iseka edo nausa egin.

naustasun. (nagusitasun): *iz.* Ikus.: Nagusitasun. Aginpidea cgitea.

naustu. (aginpide): *ad.* Agintaritza osoaz ari-izan. (adin): *ad.* Ikus.: Nausitu. j: Adiñez auŕeratu.

nausits. (garerdi): *izond.* Adurekoa dana. j: Ikus.: Adiñeko. Garako.

naya. (itxaso): *ŕz,* Ikus.: Gin. j: Auin. (belaŕ): *iz.* Itaiten danean egiten diran belaŕ-ieŕoak. (naimen): jj *iz.* Naimena. Nayera. (urban): 11 *iz. Iima.:* Orban. Nakan.

nayago. (naimen): *frond.* Geyago nai dana. 1: Nayen, naigo,

nayago-izan, (naimen): *ad.* Geyago nai-izan.

nayagoz. (naimen): *adond.* Geyago nai danari buruz ari-izatea.

nayak-egin. (asetasun): *ad.* **Ikus.:** Naikotu. : Naya-egin.

nayak-eragin. (asetasun); *ad.* Asetasuna egin.

nayara. (naimeu): *adond.* Naimenaren arauz. j: Nayera, nayerara.

nayari. (gum): iz. Ikus.: Gura. I: Gurari, naikida, uxia.

nayeu. (naimen): *frond.* Geyen nai dana. j; Ikus.: Nayago.

nayera. (atsegintasun): *iz.* Ikus.: Atsegintasun. j: Atsegintza. (naimen): iz. Ikus.: Naimen. j: Naya, naikari, nayara.

nayeratu. (naimen): *ad.* Ikus.: Nai-izan. I: Gura-izan.

nayeraz. (naimen): *adond.* Nai dan bezin ondo.

nayerazko. (naimen): *izond.* ikus.: Nai-alako. j: Nai-añako, nai-bezelako, nayerako.

nayetsi. (naimen): *izond.* Ikus.: Naidana. Nayezko.

nayez. (atsekabetasun): *iz.* Ikus.: Naigabe. j: Naibaga. (naimen): *adond.* Naimenez ari-izatea. 1: Nayaz.

nayera: (nakaitz): *iz.* Gauza bat nai ez izatea edo iguintzea.

nayezik.(atsekabetasun): *adond.* Naibagaz. j; Naibagez, naigabez, naigaberik.

nayeziko. (jazargo): *izond.* Aurkakoa dana.

nayezkero. (naimen): *adond.* Nai-izan ezkero.

nayezko. (naimen): *izond.* ikus.: Naidana, j: Naiko, nayetsi, naizko.

nayezta. (indaŕ): *adond.* Erns.: Nai-edo-ez.

nayo. (azkuŕi): *izond.* Asko jaten duena.

nayodura. (jangura): *iz.* Gone oso aundia. (gum): *iz.* Gurari aundia.

nayus. (naimen): *frond.* Asko nai duena.

naz. (aditz): *ad.* Ni naz = ni naiz.

naza. (sendi); *iz.* Sendi baton leiñua. (abereai buruz ere esaten da). j: Nazi. (ueska); *iz.* Ibayetan egiten dan ueska. (uraska): jj *iz.* Eyerara doan **uraska.** (akalde); jj in, Ikus.; Nasa.

naza-bulaŕ. (eyeraldi): iz. Eyera baton zaindegiaren zatia.

naza-loi. (bass): *iz.* Eyerara doan uraskan egoten dan logia.

naza-urketa. (ueska): *iz.* Ueska baten ugaldea.

nazan. (osotasun): *adond.* Ni naizen guztia.

nazaro. (eritasun): *izond.* Eri dagoena. (ijitoen *itza).*

nazatu. (istinga): *ad.* Idoya izateko, ura bildu.

nazi. (notin): *iz.* Notiñen multzoa. (sendi): iz. ikus.: Naza.

nazierde. (aditz): *ad,* Atoi, zatoz, etofi zaitez.

nazierdei. (aditz): *ad.* Zatozte, etoŕi zaitezte.

nazka. (iguintza): iz. ikus.: Iguintza. Narda.

nazkabera. (iguin): *ŕzond.* Iguiñari ayefa diona.

nazkadun. (iguin): *frond* Iguiña duena. I:Nazkagaŕi, nazkafi.

uazkadura. (iguin): ir. Ikus.: Iguin. j: Narda.

nazlcagafi. (iguin): *frond.* Iguiña sorerazten duena. j: Ikus.: Naskadun, nazkaŕi.

nazkagañkeria. (iguin): *iz.* Iguifia ematea.

nazkagañro. (iguin): *adond.* Iguiñez ari-izatea. j: Nazkaz.

nazkakuf (iguin): *frond.* Nazka ematen duena.

nazkaldi. (iguin): *iz. Iguiña* izatearen aldia.

uazkarazi. (iguin): *ad.* Iguiña soferazi.

nazkafi. (iguin): *ŕzond.* Ikus.: Nazkagaŕi. J:Naskadun.

nazkatu. (iguintza): *ad.* igulntza izan.

nazkaz. (iguin): *adond.* Ikus.: Nazkagaŕiro.

nazki. (belat): *iz.* Belaŕ-mota bat; bere egoskia erdibituak diran emakumeai ematen zaye.

neana. (ule): iz. Ulearen jaustea.

neaŕointasuu. (txirotasun): Txirotasuu oso aundia.

neba. (anat): iz. Gurasoak berak edo aita bera edo ama bera bakaŕik dituen emakume hatenganako gizona.

neba-erdi. (anai): *iz.* Aita edo amaren aldetik bakafik neba dana. ;: Neba-orde, nebendi.

neba-orde, (anai): iz. Ikus.: Neba-erdi. j; Neborde.

nebafeba. (anai): *iz.* Ezkon-neba, j: Seamaya.

nebafebak. (anal): iz. Nebak eta aŕebak alkartuta.

nebatzako. (anai): iz. Ikus.: Ezkon-neba.

nebel. (eresgalu): *iz.* Bizkirudi itxura duen zur-kutza dan metal-ariak dauzkan eresgalua.

negakin. (landare): *iz.* Piŕinpinkaria dan belaŕezko landarea.

negal. (txoskor'): iz. Laŕuan surtzen dan aŕegosia, eŕemiñaz batera. j: Basasu, negal-bizi, negel, negelaŕ, txaŕamiñu. (ur-legoŕeko): *iz. Ikus.;* Igela. j: Nagel, negel.

negal-yite. (txoskoŕ): *iz.* Negalerako ayeŕa.

negalarheltz. (landare): *iz.* Atz-belarkaria dan belaŕezko landarea; Ise re Ioreak ubel-margoa dute, is beltza dana.

negaldu. (txoskoŕ): *ad.* Negalez bete.

negaldun. (txoskof): *frond.* Negala daukana. j: Negeidun.

negale. (aŕain): *iz.* Afain-mota bat, umezketa neguan egiten duena, ta ibayen bokalean bizi dana.

negaltsu. (txaskoŕ): *izond.* Negalez beterik dagoena, j; Nege€tsu.

negarbaŕagaŕi, (antzerti): *izond.* Lazgaŕi ta paŕegaŕia dana; ofelakoa dan anterkia.

negarberatsu. (negaŕ): *izond.* Negaŕ-egiteko eŕaza dana.

negarbide. (aitorkun): iz. Ikus.: Aitorkun. j: Garbaira, garbai-neke. (negaŕ): *iz.* Negaf-egiteko karia.

negardun. (negaŕ): *frond.* Negaŕa duena.

negargaitz. (negaŕ): *frond.* Negaŕ-egiteko zaĺa daua. I: Negaŕ-gagoŕ.

negargale. (negaŕ): *iz.* Negaŕ-egiteko gogoa. j: Negaŕ-samuŕ, nigargale, negargura.

negarga i. (negaŕ): *izond.* Negal egitekoa dana. j: Ikus.: Negarkizun. j: Nigargaŕi.

negargaŕikeria. (zoritxaŕ): *iz.* Ikus.: Zoritxaŕ. j: Ooakabekeria.

negargile. (negaŕ): *izond.* Negaŕ egiten duena. j: Negai-ontzi, negarti, negartsu, negaŕ-ituri, negaŕ-zilo. j: ikus.: Maskin. I: Mika, minkun, minkurti, nexaŕ-ontzi.

uegargura. (negaŕ): *iz. Ikus.:* Negargale.

negarjulu. (negaf): *iz. hi* ta miŕiz negaf-egin.

negarkeria. (negaŕ): *iz.* Karia edozein izan edo karirik gabe negaŕegitea. j; Negaŕ-mufin, negaŕ-muxin, negaŕ-muzkurio, munkunkeria, murtzuri, muskurio, max. muxi, muxin, pixin.

negarketa. (negaŕ): is. Ororen negafa.

negarkizun. (negat): iz. Negaŕ-egitekoa dana. j: Ikus.: Negargatit. j: Nigargafi, nigaŕegingafi.

negarmen. (negaŕ): *iz.* **Negaf** egiteko **almena.**

uegarmin. (negar): *iz.* Negaf-egitea.

NEGAIE. *iz.* **Sakt** edo gogo-ofaze bat edo batek eragiñik, malko-ixurtzea. j:

Lantu, neat, nexaŕ, nigaŕ. (ausnarlari): iz. Ausnarlarien gatzatunean dagoen gaya, esnea gatzatzeko dagokiena. (arkai): *iz*. Arkai-txorta; txortela. II (atsaldi), (atsekabe), (begi), (inkas), (malko).

negaf akii. (negar): *iz*. Luzaro negaf-egitea.

negaf-anpulo. (malko): *iz*. Ikus.: Malko. ^: Negat-anpulu, negaŕ-burbula, negaŕ-maiko, negaŕ-pulo, negat-tanta, negaŕ-txorta, negaŕ-anpula.

negaf-aran. (malko): *iz*. Malko-arana. Negaŕ-eŕi, negat-ibaf, negartegi.

negaŕ-arazi. (negaŕ): *ad*. Negaf-eragin.

negafarazle. (negaf): *izond*. Negat-eragiten duena. 1: Negaŕ-eraglle.

negaf-aste. (aste guren): *iz*. Ikus.: Aste guren. I: Aste deuna.

negat-batean. (negaŕ): *adond*. Asko negaf-egiten ari-izatea.

negaf-bide. (malko); *iz*. Malkoen ixtuntxoa. Negaŕ-odiño.

negaf-burbuil. (malko): *iz*. Ikus.: Malko. j: Anpola, negaf-malko, negaŕ-pain, negaf-tanta.

negaf-burbula. (malko): iz, Ikus.: Maiko. I: Negaŕ-anpulo, negaŕ-anpula, negaŕ-malko, negaŕ-pulo, negaŕ-tanta, negaŕ--txorta, negaŕ-burbuil, negaŕpunpuiia, nigaŕ-punpuila.

negaf-egile. (negaŕ): *izond*. Negaf-egiten duena.

negaf-egin. (negar); *ad*. Negafez ari-izan, malkoak ixuri. Negargin, nigaf-egin, nigartu, nigaŕ-egin.

negaf-egun. (negaŕ): *iz*. Nagai egiteko eguna. (iletak): iz. Zendu-eguna.

negaf-eragile. (negaŕ): *frond*. ikus.: Negaŕ-arazle.

negaf-eragiñaz. (negaŕ): *adond*. Negaf-eragiten ari-izatea.

negaf-eresi. (negaŕ): *iz*. Ikus.: Negaf-kantu. I: Negaf-abesti.

negaŕeria. (negaŕ): iz. Begien negafezko des.

negaf-efeka. (ibai): iz. Lats txikia.

negaf-eŕez. (negaŕ): *ŕzond*. Ikus.: Negaŕ-samut.

negaf-efi. (negaŕ): iz. Ikus.: Negaŕ-aran. Negaŕ-ibaŕ, negartegi.

negafez. (negar): *adond*. Negaf-egiten ari-izatea.

negafezko. (negaŕ): *izond*. Negafari dagokiona.

negafeztatu. (negaŕ): *ad*. Atsekabe aundia izan. Negartu.

negaf-ezti. (eŕetxin): *iz*. Zugatzek ematen duten efetxiñezko gays.

negaf ezuf. (azazkal): i:. Ikus.: Azazkal. Axaxkal, betazkazal, malko-ezuŕ. (begi): *iz*. Ikus.: Malko-ezuf. 1: lietazkazal.

negaf-gogof. (negaŕ): *ŕzond*. Ikus.; Negargaitz.

negaŕ-gurintxo. (gumin): iz. Malkoak soŕerazten dituen guruiña. I: Nagai-. gamin.

negaf-guruin. (gamin): *iz*. *ikus.:* Negaŕ-gurintxo.

negaf-ibaf. (negaŕ): iz. liens.: Negaŕ-aran. I: Negaŕ-eŕi, negartegi.

negaŕ-itufi. (negaŕ): *izond*. Ikus.: Negargile. I: Negat-ontzi, negarti, negartsu, negaŕ-zilo.

negaŕ jario. (malko): *izond*. Malkoak sortzen zaiziciona.

negaf-jarion. (negar): *ad* Eŕaznegaf-egin.

negaf-kantari. (negaŕ): *izond*. ikus.: Erostari. Iletari.

negaŕ-kantu. (negaŕ): iz. Itun eta negartia dan abestia, j: Negaf-abesti, negaŕ-eresi.

negaŕ-kantuzko. (negaŕ): *izond*. Negaŕ-kantuari dagokiona.

negaf-kiñuak. (negaŕ): iz. Negaf egiteko guneak,

negaf-malko. (malko): *iz*. Ikus.: Maiko. I: Negaŕ-anpulo, negaf-anpulu, negaŕ-burbula, negaf-pulo, negaŕ-tanta, aegaŕ-txorta, negaŕ-burbuil.

negaf-mafaka. (inks): tz. Mingaŕia dan inka. I: Zinkuriña, negaŕ-maŕaska, negaŕ-soiñu, negaŕ-xopin.

negaf-mufm. (uegaŕ): *iz*. ans.: Negarkeria. I: Negaŕ-muxin, uegaŕ-muzkurio, munkunkeria, murtzuri, max, muxin, pixin.

negaf-murtzuri. (negaŕ): iz. Zinkuriñarekin egiten dau negaŕ-zotiña. ^: Negaŕ-txopin, negaŕ-zotin, muekeri, uxin, zipa.

negaf-muxin. (negaŕ): iz. lkus.: Negarkeria. j: Negaŕ-muŕin, negaŕ-muzkuria.

negaf•muxiukatu. (negaŕ): *ad*. Adiakatu ta negaf-egin batera.

negaŕ--muzkurio. (negaŕ): *iz*. Ikus.: Negarkeria. Negaŕ-muŕin, negaf-muxin.

uegafodiño. (malkn): *iz*. ikus.: Negaf plautiri. : Negaŕ-bide.

negaf-ontzi. (negaŕ): iz. Ikus.: Negargile. I: Negarti, negartsu, negaŕ-ituŕi, negaŕ-zilo, nigargale, nigaŕ-ituŕi, nigaŕ-ontzi, nigarti, uigaf-untzi, nigartu, nigargile.

negaf-oyu. (ants): *iz*. Deadaŕnegargaŕia.

negaŕ-plautiri. (malko): *iz*. Mailmen ixtuna. I: Negaŕ-odiño.

negaf-pulo. (malko): *iz*. *Ikus.:* Malko. 1: Negaŕ-anpulo, negat-anpulu, negaŕ-burbula, negaŕ-malko, negaŕ-tanta, negaŕ-txorta, negat-puilo, negat-burbuil.

negaf-punpuila. (malko): *iz*. Ikus.: Malko. ; Ncgaŕ-burbula, nigaŕ-punpuila.

negaf samuf. (negaf): *frond*. Eŕaz negaf egiten duena. Negaŕ-eŕez, negargale, negargale.

negaf-soiñu. (inks): *iz*. Ikus.: Negaŕ-maŕaka. j: Zinkuriña.

negaŕ-tanta. (malko): iz Ikus.: Malko. j: Negaf-burbuil, negaf-malko, negaŕ-pulo, negaŕ-txorta, nigartzorta, negaŕ-punpuil, nigaftxortol, nigaŕ-xorta, negaŕ-anpulo, negaf-burbula, purpuila.

negaf-tuŕuska. (malko): iz. Malkoak ugari. I: Negaf-zufusta, negaŕ-zuŕuta, negaŕ-tuŕusta.

negaf-txopin. (negaŕ): *iz*. Ikus.: Negaŕ-murtzuri. I: Negaŕ-zotin, zipo.

negaf-txorta. (malko): *iz*. Ikus.: Maiko. ^: Negaf-anpulo, negaf-burbula, negaf malko, negaŕ-pulo, negaŕ-tanta, nigartzorta, nigaŕ-punpuil, nigat-tortol.

negaf-xopin. (inka): iz. lieus.: Negaŕ-maŕaka. I: Zipo.

negaf-zilo. (negaŕ): *frond*. ikus.: Negargile. Negaŕ-ituŕi, negaŕ-ontzi, negarti, negartsu.

negaf-ziñuka. (negaŕ): *adond*. Negaf egitearen itxuraz ari-izatea. Negaŕ-sinuka, negaŕ-ziñu.

negaŕ-ziñukari. (negar'): *izond*. Negaŕ-ziñuka ari dana.

negaŕ-zirinka. (negaŕ); *adond*. Ikus.: Negaŕ-ziñuka. E: Negaf-sinuka.

negaŕ-zofo. (malko): *iz*. Malkoak dauzkan zoŕotxoa.

negaf-zotin. (negaŕ): iz. Ikus.: Negaf-murizuri. I: Negaŕ-txopin, muekeri, sunbin, uxin, zipa.

negaŕ-zotinka. (negat): *adond*. Negaf zotiñak egiten ari-izatea.

negaf-zutinkari. (negaŕ): *izond*. Negaf-zotiñez ari dana.

negaf zotinkatu. (negar): *ad*. Negaf-zotiñez ari-izan.

negafzuŕnsta. (malka): *iz*. Ikus.: Negaŕ-tuŕusta.: Negaŕ-zuŕta, negaŕ-tuŕuska.

negaŕ-zufuta. (malko): *iz.* Ikus.: Negaŕ-tuiuska. Negaŕ-zuŕusta.

negaf-zuzmuf. (inks): iz. Karirik gabeko ziukuriña. (negaŕ): ŕz. Ikus.: Kuŕiz. Kuŕuiz, minkunkeri.

negaf-zuzmuŕez. (inks): *adond.* Negaf-zuzmuŕ egiten ari-izatea.

negarte. (negaŕ): iz. Norbait iltzeagatik ilondoa.

negartegi. (negal": *iz. I%us.:* Negai-aran. Negaŕ-eŕi, negaŕ-ibaf.

negarti. (negaŕ): *izond.* Ikus.: Maskin. I: Mika, minkun, minkurti, negargile, nexaŕ-ontzi, nigarti, negaŕ-ituŕi, negaf-itufi, negaf-ontzi, negartsu, negaŕ-zilo, minkorti, minkun.

negartsu. (negaŕ): *frond.* Ikus.: Negargile. J: Negaŕ ontzi, negarti, negaf-ituŕi, negat-zilo.

negartu. (negaŕ): *ad.* Ikus.: Negaŕeztatu.

negcl. (ur-legofeko): *iz.* Ikus.: Igela. I: Nagel, negal, ubalaiza. (txoskoŕ): iz. Ikus.: Negal, I: Basasu, negelaŕ.

negela-belaf. (belar): az. Negela daukan belaŕa.

negelaŕ. (txoskoi): iz. Ikus.: Basasu. Negal, negel.

negelaf bcltz. (landare): *ŕz.* Atz-belarkaria dan landarea; bare break ubel margoa dute, ilun, ia beitza dana.

negelaŕ-bizi, (txoskoŕ): fz. Negel-bizi.

negelaf-ur. (ur): *iz.* Negelaŕak sendatzeko ura.

negelartsu. (txoskoŕ): *frond.* Negelaŕa duena. I: ikus.: Negeltsu.

negeldun. (txoskoŕ): *frond.* Ikus.: Negaldun,

negeitsu. (txoskof): *frond.* Ikus.: Negaltsn. j: Negelarisu.

/legit (ii): iz. ikus.: Lotazil. I: Negu-ii, otzaro.

negu. (urte): *fr.* Urtezaroa, negu-buru'tik udabeŕiko gauberdin arte Iranian duena. Urteko aro otzeua, ipaŕaldeko boilerdian lotazila, urtstila ta otsailari dagokiena. I: Nega. (undo): iz. Toki idoŕetan besteen atzetik datoŕen undo zuria.

negu-aitzin. (urle): *iz.* Ikus.: Udazken. Ncguantz.

negu-alde. (ortzi-muga): fr. Ikus.: Ipaŕ, I: Ipaŕalde.

negu-aldi. (urte): *iz.* Ncgu-aroa.

negu-afats. (urte): *iz.* Neguko gaua.

negu-artegi. (baño): *iz.* Neguko sarobea.

negu-astean. (urte): *iz.* Ikus.: Negu-auŕen. I: Negri-teen, negu-leiñean, negu-auŕcau,negu-ben,negu-lenean.

negu-aufen. (urte): *fz.* Neguaren micro. I: Negu-leen, negu-astean, negu-auŕean, negu-leiñean,negu-len,negu-lenean.

negu-beltz. (urte); iz. Negu txafa.

negu-berdin. (urte): *frond.* Negu berdiñekoa dana, I: Negu-berdiñeko.

negu-biotz. (uric): fr. Neguaren erdia. I: Negu-ilc, negu-min.

negu-bizi. (aria): *iz.* Negu gordiña. Negu-gogot, negu-goŕi.

negu-burn. (urte): *iz.* Neguko eguzki-muga. Negu-muga,

negu-erdi, (urte): is. Negu-bete. j: Negu-geŕi.

negu-etxe, (bizitegi): fz. Negua igaroteko etxea. I: Nekotxe.

negu-gari. (gari): is. Neguko garla.

negu-gefi. (urte): ŕs. Negu-bete. I: lkus.: Negu-erdi,

negu-giro. (egu): iz, Neguko eguraldia,

negu-gogoŕ, (uric): iz. Ikus.: Negu-bizi. I: Negu-gofi.

negu-gofi. (urte): *iz.* Ikus.: Negu-bizi. 1: Negu-gogof.

negu-idoi. (istinga): *iz.* Neguko istila, udanlegortzen dana. J: Negu-ixtil.

negu-ilcuiiu. (abeltegi): *iz.* Neguko ukulua.

negu-ile. (late): iz. Ikus.: Negu-biotz. j: Negu-min.

negu-ixtil, (istinga): iz. Ikus.: Negu-idoi.

negu-lzan. (urte): *ad.* Ikus.: Negukatu,

negu-kni. (kuyaki): *fz.* Neguko kuya.

negu-lan. (Ian): *iz.* Neguan egiten dan Lana.

negu-lafe. (laŕe): *is.* Neguko lutea. Negute-tare.

negu-laferatu. (tare): *ad.* Neguko laŕera abereak emman.

negu-leen. (urte): *iz.* licus.: Negu-aufen. l: Negu-astean, negulen, neguleiñean, negu-Len, negu-lenean,

negu-leiñean. (urtc): *iz.* Ikus.: Negu-aufen. I: Negu-leen, negu-astean, negu-auŕean, negu-len, negu-lenean.

negu-len. (urte): *iz. Ikus.:* Negu-auŕen. I: Negu-auŕean, negu-astean, negu-leen, negu-lenean.

negu-lenean. (uric): iz. Ikus.: Negu-aiden, Negu-aufean, negu-astean, negu-leen, negu-ten.

negu-tiño. OHM): *iz.* Quo ona dan liñoa.

negn-lore: (lore): *iz.* Neguan sortzen dan lama.

negu-min. (urte): *iz.* Ikus.: Negu-biotz. Negu-ile.

negu-miñean. (uric): *adond.* Negu-goŕian.

negu-muga. (urte): *iz. Ikus.:* Negu-buru,

negu-mutil. (otseinketa): iz. Mofni-lana neguan bakaŕik egiten duens. : Negu-moŕoi.

negu-ondaf. (lute): is. ikus.: Neguazken.

negu-sagaf. (gorde-jakiak): *iz.* Gordeta euki dan sagaŕa,

negu-toki. Ocku): *iz.* Ncgurako lekua.

negu-txori, (txari): iz. Negua gure egurastian igaroten duen txoriñoa. I: Negu-kulixka, mendi-txonta, txantxa-loka, lximika, zalduntxo.

negu-udarte. (aldi): *iz.* Negu ta uda arleko aldia.

negu-xori. (apez-txori): iz. Ikus.: Ape', txori. j: Buztan-ikara.

negu-zale. (urte): *ŕzond.* Ikus.: Negukari.

neguanfz. (aria): *iz.* Ikus.: Udazken. 1: Latazken. I: Neguaren itxura, negu-aitzin.

neguara. (joko): *adond,* ikus.: Aidamaŕetan. J: Aldamafoka.

neguazken. (uric): is. Urtearcn amaya. I: Nega-ondaŕ.

negubide. (ornidura): tz. Negurako ornidurak, I: Negurako.

negudare. (igali): *is.* ikus.: Irasagaf. l: Iresagaŕ. (madariondo): *iz.* Neguko udarea. : Negu-udare.

negugo. (uric): *iz.* Negu-aldi. I: Negute.

negukari. (uric): *frond.* Nunbait negua igarotzsn ducna. I: Negu-zale.

negukatu. (urte): *ad.* Nunbait negua igaro. J: Negu-izan.

neguko. (urte): *ŕzond.* Neguari dagokiona.

negukof. (uric): *ŕzond.* Neguan bizi-izaten ari dana.

negumindegi. (min): iz. Miñak neguan eukiteko tokia. I: Negu-mintegi.

negurako. (ornidura): *iz.* Ikus.: Negubide.

negurgari. (neufi): *izond.* Neurtu ditekena.

negurkari. (neufi): *frond.* Neuña ematen duena.

negurketa. (send): *fz:* Neurtzcaren egipena.

negurie. (ncuŕi): *ŕzond.* Neufia asterism duena.

neguñ, (neuŕi): *iz.* Ikus.: Neufi. I: Izari.

negufiz. (neufi): *adond.* Neufiz ari-izatea,

negutsu. (naafi); *ad.* Taus.: Neurtu. Leurtu. (janztura): *ad.* Soñekoak edo oñetakoak neurtu.

negurtze. (naafi): *iz.* Neufiak artzeka egipena.

neguta. (txori): iz. Txoaŕearen kaizua duen txoria; arpegi, bulaŕ eta sabelean bare lumak goŕi-iluna margoa dute, bizkaŕekoak are-goŕista; zomofoak jaten ditu ta bare abestia atsegiña da.: Tuluma, negute.

negute. (urte): *iz.* Ikus.: Negugo. j: Negu-aldi.

negutean. (urte): *adond.* Negua irauten dan bitartean.

negutegi. (abeltegi): iz. Neguko ukulua.

negutsu. (uric): *(road.* Neguari dagokiona.

negutu. (urte): *ad.* Negua igaro.

negutxilintxn. (lore): iz. Bare lorabegia zeiñu itxura duen lorea. j: Negu-xilintxa.

neiña. (aurtzaro): *iz.* ikus.: Auŕ-mamoŕ. I: Audio. (alien itza)

neitu. (amai): *ad.* Ikus.: Bukatu. j: Burutu.

neka. (argi-muki); *iz.* Arkai baten eŕeta dagoen argi-mukia. (enoa): *iz.* Ikus.: Neke.

neka-ezin. (cnoa): *frond.* ikus.: Nekaitz. Nekagaitz, nekagogoŕ.

neka-eziñik. (enoa): *adond.* Neka-eziñcan ari-izatea.

neka-sari. (sariztatze): iz. Lan bat egiteagatik ematen dan sariztatzea. Neke-sari.

neka-zalexka. (Iuf-lantze): *iz.* Nekazari txikia.

NEKABIDE. iz. Nekea, eragailza, ongi-eza. I; Naycza, gogait-aldia, artcgatasuna, atsekabea. j: Makuŕ txikiaz edo eritasunaz sortutako eziñegona. j: Snñaren igipen azkeetarako eragozpen edo aisetasunaren peitzea. j; Afastaziño, faxcria, gogait-aldi, kazkaŕaldi, nabastari, oben. (enoa): *iz.* Ikus.; Enoa. j: Neke. /1(ateralceri), (atsekabe), (atsekabetasun), (eginbide), (enaa), (eragozpen), (gaitzipen), (kalte), (Ian), (snutiridura), (pikoketa), (sumin), (unadura), (zailtasun).

nckabiguf. (makil): iz. Tkns.: Bduŕi. j: Biyuf.

nekabiurkai. (iotura): *iz.* Ikus.: Nekabiuŕ.

nekabiuf. (lotura): iz. Zugatz-adaŕetaz egindako loturak. j; Nekabiurkai.

nekadura. (enoa): *iz.* Enoaren ondorioa. Nekaera.

nekagaitz. (enoa): *izond.* Ikus.: Nekaitz. ^: Neka-ezin, nekagogof.

nekagafi. (enoa): *izond.* Noon soŕerazten duena. I: Nekegaŕi, zingic.

nekagafiro. (emu): *adond.* Nekatzen ari-izatea.

nekagiro. (oñaztapen): iz. Ikus.: Oñaztapen. j: Gogordi, mingaitz, pupa. (tan): iz. Lan egiteko aldi egokia.

nekagogof. (coos); *izond.* Ikus.: Nekaitz. Neka-ezin, nekagaitz.

nekaide. (oñaztapen): *izond.* Beste batekin edo batzuekin neke bars jasaten duen.

nekaitz. (euri): *is.* Euri-ekaitza. Nekatx. (ekaitz): *iz.* Berbera. (enoa): *izond.* Enoatzen ez dana. j: Neka-ezin, nekagaitz, nekagogoŕ.

aelcaketa. (anon): iz. Ikus.: Elton. I: Nekaldi, ouadura.

nekakizun. Ceram): *iz.* Nekatzekoa dana.

nekal. (zigoŕ): *iz.* Ikus.: Zigoŕ. j: Astikai.

nekaldi. (atsekabe): *iz.* Atsekabca ematca edo artzea. (oñaztapen): is. Zerbaitjasatea, j: Kinkalxaŕ, nekauste, neke-aldi. (coos): II *iz.* Ikus.: **Enoa** Aunaldi, nekaketa, nuke.

nekaldi-idaztl. (aste-guren): *iz.* Aste-gurenean naun'are nekaldia abcsteko abestiak dakarzkicn idaztia.

nekaldu. (ziñopa-cgite): *ad.* Ziñopa-egin.

nelcaie. (zailtasun): *fzond.* Zala dana. Nekos, nekes°.

nekalpide. (zigoŕ): *iz.* Ikus.: Zigof. Astikai zealdi, zenizaketa.

nekapofatu. (ecnanketa): *ad.* Zeribait emau, akin.

nekarazi. (anon): *ad.* Nekatu-eragin. . Nekarazo.

nekarazle. (eons): *izond.* Enoa ematen duena. j: Nekatsile, nekatzaile, nekatzale.

nekazale. (enoa): *fzond.* Ikus.: Nekarazle. j: Nakatzaile, nekatzale.

nekatango. (zailtasun); *izond.* Zalltasunaz agcrtzen dana. j: Nekatiko.

nekati. (eroapen): *izond.* Ernapena duena.

nekatiaŕ. (langile-kunde): *iz.* Landako langilea.

nekatiko. (zailtasun); *izond.* Ikus.: Nekatango.

nelcatsu. (enoa); *izond.* Ncketsua dana. ikus.: Neketsu.

nkatu. (anon): *ad.* Nekea artu. j: Nekatu, cm-arazi,teakaldu.

nekatu gabe. (enoa): *adond.* Nekaturik izan gabe ari-izatea.

nekatutxu. (enoa): *irons!.* Zerbait cnoaturik dagoena. j: Nekatuxe.

nekatnxe. (enoa): *izond.* Ikus.: Nekatutxu.

nekatnz. (anon): *adond.* Enoatzen ari-izatea.

nekatx. (euri): *ft.* Ikus,: Nekaitz.

nekatzaile. (anon): *izond..* ikus.: Nekarazle. ; Nekataile, nekatzale, nekazaile.

nekatzale. (cnoa): *izond* ikus.: Nekarazle. j: Nekataile, nckatzaile.

nekauste. (oñaztapen): *iz.* Onazea jasatea. I: Ikus.: Nekaldi, neke-aldi.

nekautsi. (oñaztapen):.ad. Oñaztapena situ edo eman.

nekazak. (langiniza): *izond.* Langintza bateau lanegiten duena. j: Nekezale.

nekazaleria. (luŕ-lantze): iz. Nekazarien multzoa.

nekazalgo. (iuŕ-lantze): iz. Ikus.: Nekazaritza. j: Lurgintza, nekazarigo.

nekazalko. Out-lantze): *iz.* Nekazaritzaren lana.

nekazari. (csku-langintzak): iz. Luŕa lantzen eta bertan ereintzen eta nzta billzen (Mena. j; Aloŕ-gizon, lurdun, lugin, lurgin, luŕ-gizon, luf-jabe, laborari, luŕ-langile, luŕ-nagusi, lurlantzaile, nekezari. (lur'): iz. Lufean lanegiten duena ta bertan **bizi** dana.

nekazari-etxe. (luŕ-lantze): iz. Nekazariak bizi diran etxca.

nekazari-mofoi. (luŕ-lantze): Nekazaritzan Ian egiten duen moŕoya. j: Nekazari-mutil.

nekazari-mutil. (luŕ-lautze): *iz.* Ikus.: Nekazari-moŕoi.

nelcazari-zuzenbide. (eskubide): *iz.* Nekazariai dagokien eskubidea.

nekazarigo. (luŕ-lantze): iz. Ikus.: Nekazaritza. j: Nekazalgo.

nekazaritsa. (luŕ-lantze): iz. Nekazaritzan bizi dan cmakumea.

nelcazaritza. (luŕ-lantzc): iz. Luŕaren lantzea. I: Luis lantzeko antzea. Lurgintza, lurlan jakiutza, nekazalgo, nekazarigo,lankera,lurlantza, lurlantzaila.

nekazarizko. (luŕ-lantze): *izond.* Nekazaritzar dagokiona.

nekazayak. (luŕ-lantze): iz. ikus.: Nekazkai.

nekazka. (azkespen): iz. ikus.: Azkespen. Azkets.

nekazkai. (luŕ-lantze): *iz.* Luŕ-Iantzerako tresna. Nekazayak.

nekazkespen. (azkespen): *iz.* Batzuei lege baten bidez ematen zayen azkespena.

nekazketsi. (azkespen): *ad.* Batzuei lege baten bidez azkespena eman.

nekazuri. (langintza): *frond, Alpeŕa* dan nekazalea.

neke. (eons): *iz.* Ikus.: Enna. I: Nekaldi, neka line. (atsekabe): *iz.* Ikus.: Atsekabe. j: Bioztnin, sturlunku.

neke artu. (anon): *ad.* Enoa jasan. I: Nekeak artu.

neke-alde. (coos): *adond.* Nekegaŕia dar:aren ordez ari-izatea.

neke-aldi. (oñaztapen): *iz.* Ems.: Nekaldi, Nckauste.

neke-aringafi. (um); *izond* Nekeak kentzen dituena.

neke-aste. (aste-guren): *in.* Ikus.: Ante-guren. t; Aste-nagusi.

neke-beaŕ. (atsekabe): *in.* Nekerik-eza.

neke-bide. (atsekabe): iz. Atsekabea izateko ziaa.

neke-ituŕi. (nekabide): *iz.* Nekabideak soterazten dituena.

neke-izerdi. (enoa): iz. Nekatzea, enoatzea.

neke-lagun. (atsekabe): *ŕzond.* Ikus.: Nekekide.

neke-lan. (enoa): *in.* Enoa soŕerazten duen tuna.

neke-laŕi. (indict): *iz.* !Mai aundikoa dana.

neke-leertu. (enoa): *ad.* Ezin geyagoko neka€zean geratu.

neke-lege.(zigoŕ): *iz.* Neke-zigoŕajasan-crazten duen legea.

neke-ontzi. (atsekabe): *iz.* Nekaldiaren ontzia.

neke-opari. (opaluntza): *iz.* Aitorkunezko opakuntza.

neke-poŕokatu. (Ian): *ad.* Lanari asko lota.

neke-sari. (sariztatze): *iz.* Ikus.: Neka-sari.

neke-trebe. (egin): *izond.* Ezer onik egiten eztuena.

nekedun. (atsekabe): *izond.* Nekeak dauzkana.

nekegabe. (atsekabe): *izond.* Atsekaberik ez ducna.

nekegaitz. (enoa): *izond.* Nekatu ezin ditekcna.

nekegafi. (enoa); *izond.* Ikus.: Nekagafi. J: Nekea ematen donna, zingle.

nekegafiro. (e^{P}os): *adond.* Nekatzen ari-izatea.

nekeka. (enoa): *adond.* Nekatzen ari-izatea.

nekekide. (atsekabe): *izond.* Baste baton atsekabe berean dagoena. : Neke-lagun.

nekepean. (zigoŕ): *adond.* Zigof pests egotea. I: Nekepe.

nekerako.(nekabide): *izond.* Nekabidea soŕerazten duena. E: Nekerazie.

nekerazle. (nekabide); frond. Ikus.: Nekerako.

nekerik-eza. (atsekabe); **iz.** Nekerik ez izatea. : Neke-beaŕ.

neketako. (enoa): *ŕzond.* Enoa aundia ematen duena. I; Neketango.

neketan. (zailtasuu): *adond.* Nekegoŕitan ari-izatea. I: Nekezka.

neketango. (anon): *izond.* Ikus.: Neketako.

neketsu. (enoa): *izond.* Egiteko ncke aundia eskatzen duena. j: Nekatsu.

nekez. (enoa): *adond.* Enoaz ari-izatea. Pekez. (berandura): *adond.* Berandu ibiltzea. (zailtasun): (*adond.* Zailtasunez ari-izatea.

nekezale. (langintza): *izond.* Tkus.: Nekazale. (enoa): *izond.* Enoazko bizian *ari* dana.

nekezbete. (atsekabe): *ad.* Atsekabez bete.

nekeze. (eragozpen): *iz.* Eragozpena egiten duena. Nekezia.

nekezgo. (txirotasun): *iz.* Ikus.: Nekezia.

nekezia. (txirotasun): *iz.* Txirotasun aundia. Nekezgo. (eragozpen): in. Ikus.: Eragozpen. I: Eragozketa. Ikus.: Nekeze. (zailtasun); $_{f}$ *iz.* Ikus.: Zaixtasun. E: Gaixtasun, sasitegi, trantsu-gaixto.

nekezka. (zailtasun): *adond.* Tkus.: Neketan. j: Nekezka-nekezka.

nekezko. (enoa): *fzond.* Nekez ari dana.

nekez^{s}o. (zaittasun): *adond.* Naiko zailtasunez ari-izatea.

nekezu. (enoa): *izond.* Oso ŕiekegaŕia dana.

nekizate. (enoa): iz. Egokera nekegaŕia.

nekizerdi. (enoa): *iz,* Enoa aundia soŕerazten duena.

nekoŕ, (berandura): izond. Berandu babilena.

nekos. (zailtasun): *ŕzond. ikus.:* Nekale. Nekoso.

nekust-ale. (igali): *iz.* Nekostaren igalla. Nekost-intxauŕ.

nekost-intxauŕ. (igali): *in.* Ikus.: Nekost-ale.

nekosta. (zugatz): *in.* Lerkaria dan zugatza; enboŕa zuzen, adaburua usu €a kosnokara dauzkana; bare zura goŕixka ta usaintsua, ustel-eziña edo dana. J: Gan-zugatz, il-zugatz, kupeŕ-zugatz.

nekosta-antzeko. (zugatz): *ŕzond.* Nekostareu antza duena.

nekostadi. (zugatz): *in.* Nekostaen multzoa; nekostak asko dagozen tokia. I: Kuper-zugazti.

nekostazko. (zugatz): *izond.* Nekostaz egiña dagoena.

nekostu. (itxugindura): *ad.* itxugindu egin. : Ikus.: Itxugindu, itxukindu, muloztatu.

nekots. (atospen): *in.* Ikus.: Abaro. Nekatx.

nekotxe. (bizitegi): in. Ikus.; Betio. I: Pats.: Negu-etxe.

nelka. (belaŕ): ŕz. Baso-irusta.: Ikus.: Irusts.

non. (csne): iz. Ilnis.: Bane, (auŕen itza). **Enene.**

neño. (aurtzaro): *in.* Neskatil txikia. I: Neiño.

neoiz. (aditzondo): *adond. tass.:* Iñoiz. I: Tñoz, nioiz.

neoka. (aditzondo): *adond.* Tkus.: Biota. I: Tñolaz, neolatan, niola.

neolatan, (aditzondo): *adond* Ikus.: Idols. : Neola, iala€an ere.

neon. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Mtn. Eton, ion.

neondik. (aditzondo): *adond* fdundik.

neor. (izeuorde): *izord.* Ikus.: Mor. I: Tor, dot, iur.

neor gabe. (uzgune): *frond.* Utzik dagoena.

neorarazi. (zentzabide): *ad.* Norbait zentzatu.

neorat. (leku): *adond.* Ikus.: Iñom. I; Nedra.

ncortu. (begirune): *ad.* Begirunezko notlña egin edo biurtu. (onu): *ad.* Norbaiten onus onartu.

nerabe. (otseinketa): *iz.* tans.: Moŕni, casein, nerebe, norabe, nini, otsegiñ. (ezkongetza): *ŕzond.* Ikus.: Ezkongai. 1: Ezkondu gabe, neabe, neŕabe. (aurtzaro); II iz. Ikus.:'Auŕ. I; Sei. (gaztezaro): jj *iz.* Mutil gaztea. (same); II *in.* Ezkondu diteken alaba. (erabe): 1! *Land.* Erabea duena.

nerabe-adin. (actin): iz. Azaldirako almena agertzen asten dan adiña. Nerabe-aro, nerabetasun.

nerabe-aro. (adin): iz. Ikus.: Nerabe-adin. j: Nembetasun,

nerabe-zaro. (gaztezaro): *iz*. Ikus.: Nerabeantz. j: Nerabeiza.

nerabe-zutu. (ezkongetza): *iz*. Nerabe egotearen aldia. j: lkus.; Nerabego.

nerabeantz. (gaztezaro): *is*. Aurtzaro ta garerdi arteko adiña.: Nerabetza, nerabe-zaro.

nerabego. (ezkongetza): *iz*. Nerabe egotea. I: Ikus.: Nerabe-zutu.

nerabetasun. (adin): *iz*. Ikus.: Nerabe-adin.j: Nerabe-aro.

nerabetu. (adin): *ad*. Nerabe-adiñera eldu.

nerabetza. (gaztezaro): *iz*. Ikus.: Nerabeantz. j: Nerabe-zaro.

neratu. (coos): *ad*, Ikus.: Nekatu.

nrau. (izenorde): izard. Ni neu. j: Neror, neron, ñaur.

nerba, (makalao): *iz*. Arta beds dan makalaoa.

Rare. (izeuorde): *ŕzond.* Ukanekiko izenordea, lenengo notiñarena. j: Ene, nore, mire, flora, ñire.

nere-burn. (burn-jabetasun): *ŕzond.* Nine buru-jabetasunean egotea.

nere-gain. (azkatasun): *frond.* Menpe batetik azke ni geratzea.

nere-lagun. (urgazpen): *izond.* Ikus.: Nerekido.

nere-zale. (norberekeri): *ŕzond.* ikus.: Nerekoya.

uere-zalekeria. (norberekeri): *iz*. Nerea dan norberekeria. Nere-zietasun.

nere-zaletasun. (norberekcri): *iz*. Ikus.: Nere-zalekeria.

neregaindu. (azkatasun): *ad*. Nere-gain egotera cldu.

neregan. (izenorde): *izord.* Nire notintasunean.

nereganako. (izenorde): *izord.* Nire notintasunari dagokiona. I: Ikus.: Nerekiko.

nereganatu. (izenorde): *ad*. Zerbait neregana ekaŕi edo acres egin. 1: Neregandu, neretakotu, neretzakotu, neretzatu, nerendu, nude, floretu.

nereganatze. (izenordc): *izord.* Zerbait neregana ekartzea edo ncrea egitea. I: Nerogantze.

uerekauz. (astern); *adond.* Zerbait egiteko nirea dan asiera. I: Nerez,

nerekeria. (notin); *iz*. Nire notintasunari gafantzl geyegi eunatea. I: Nerekoikeria, nerekoitasun.

nerekide. (urgazpen): (zone/. Nirc Ian eta nekeak berarentzat ere artzun dituena. Nere-lagun.

nereldko, (izenorde): *izord.* Nireganako itzaren zentzuna adierazten duen baste itza. I: Ikus.: Nereganako, j: Nerekilako.

nerekizko. (berezkotasun): *izond.* Nirc izateari dagokiona. 1: Nerezko.

nerekoi. (norberekeri): *izond*, Norberekeriz ari naizen au.

nerekoikeria. (notin): *iz*. Ikus.; Nerekeria. j: Nerekoitasun.

nerekoitasun. (notin); *iz*, Ikus.; Nerekeria. j: Nerekoikeria.

nerekoya. (norberekeri): *izond.* Nire norberekeria. I: Nere-zale.

nerenaz. (izate): *adond.* Nire izatez. j: Nerez. (izeuorde): *izord.* Neroni dagokidana.

nerendu. (jabetza): *ad*. Ikus.: Neretu. Nereganatu, ñoretu.

neretakotu. (izenorde): *ad*. Ikus.: Nereganatu. j: Neregandu, neretzakotu, neretzatu.

neretaf. (laguntasun): *izond.* Nire Wpm dana. I: Neretiaŕ.

neretasun. (bereiztasun): *iz*. Nerea dan bereiztasuna.

neretu. (jabetza): *ad*. Zerbait nerea egin, nerendu, nereganatu, florae.

neretxo. (maitasun): *ŕzond.* Oso maitatua dana. j: Nereto.

neretzalle. (izenorde): /zoom', Zerbait neregana€zen dudan neren.

neretzako. (izenorde); *izond.* Neretzat dana.

neretzakotu. (izenorde): *ad*. Ihis,: Nereganatu. I: Neretakotu, neretzatu.

neretzat, (izenorde): *izord.* Nerea izateko izatea.

neretzatu, (izenorde): ad. Ikus,; Nereganatu. j: Neretakotu, neretzakotu.

nerez, (astern): *adond*, Ikus,: Nerekauz,

nerezko. (berezkotasun): *izond.* Ikus.: Nerekizko,

nerouek. (izenorde): *izord.* Nerau izenordearen era iragankoŕa. I: Nenk, neunek.

neronekilako, (izenordea): *izord.* Nirekin dagoena. j: Nire laguna.

neronen. (izenorde): *izord.* Mare burusren beraren.

neronengan. (izenorde): *izord* Nate buruarengan beragan.

neroni. (izenorde): *izord.* Nere bumari berari. j; Ned.

neror. (izenorde): *izord.* Ikus.: Nerau. Ni mu, neur, ñaur.

nesaki. (gaztezaro): *iz*. Oso gaztea den neska.: Ti us.: Neskato, neskaki, neskatiĺa, neskatxa, neskaxa, neskateko, neskatiko, ncskatoko.

nesako. (gaztczaro): *iz*. Oso gaztea dan ncaka. : Neska-koskoŕ, neskatiĺa, ñekato, ñesaki, ñeskate, ñeskaxe.

neska. (gaztezaro): *is*, Oso gazte ta ezkondu gabe dagoen emakumea. j: Neskaso, soin-motx.

neska pazka. (otseinketa): *iz*. Auŕak zaintzeko dagoen neska.

ueska-bearketa. (indaf-estaldura): *iz.* Ikus.: Neska-galtze,

neska-beartu. (indaf-estaldura): *ad.* Neska galdu-erazi.

neska-beartzaile. (indaŕ-estaldura): *(rand.* Neska-galtzea egiten dnena. j: Neska-galtzaile.

neska-dantza.(dantzaketa): iz. Emakumeen dantza.

neska-galdu. (indat-estaldura): *ad.* Neska bat indaŕez estatdu. j: Ikus.: Neska-beartu.

neska-galtzaile. (indaŕ-estaldura): *izond.* Ikus.: Neska-beartzaile,

neska-galtze. (indaŕ-estaldura): *iz.* Amabi urte baño geyago ta ogetairu baño gutxiago duen neskutsa bat, gizonak iruzuŕez edo nabastaŕez yarduten estaltzea. I: Edozein emakume, berak nai-Izan gabe estaltzea. j: Neska bat indaŕez estaltzearen egipena.

neska-ilastola. (ikastola): *iz.* Neskatilentzako ikastola.

neska-irakaste. (irakaskintza): iz. Neskatilen irakasle-emea.

neska-koskof. (gaztezaro): iz. Ikus.: Nesaao. j; Neskatila.

neska-mutil. (mari-mutil): *iz*. *Ikus.:* Emazte-gizon,

neska-zei, (lizunkeritza): *iz.* Lizunkeritzarako nekkak biltzearen egipena.

neskaga, (ortzi-geŕi); *iz*. Ortzi-geñarcn ilcuf bat.

neskaki, (gaztezaro): *is*. Ikus.: Nesaki. j: Neskato, neskatoko.

neskakoi, (gaztezaro): *izand.* Neskaenganako zaletasuna duena. j: Neskatilakari, neskatxckari, neskatxakari.

neskakoitasun. (gaztczaro): *iz.* Neskakoi baten bereiztasuna.

neskakoitu. (gaztezaro): *ad.* Neskakoya egin edo biurtu.

neskakunde. (egun): *iz.* Gnrizuma baño lenagoko bigaten osteguna.

neskama. (aita): *iz.* Ama dan neska.

neskame. (otseinketa); *izond.* Otseinketan Ian egiten duen neska. Ncskato, neskaxe, nexkame.

neskame-adin. (gaztezaro): *iz.* Neskaen nerdbeantz.

nexkame-aldi. (otseinketa): *iz.* Otseinketan neskame batek betctzen duen aldia.

neskame-moŕoi. (otseinketa): *iz.* Otseinketako moŕoi ta neskameen multzoa.

neskame-orde. (otseinketa): *iz.* Aldi baterako, neskarne baten tokian Jarman ari dana.

neskametza. (otseinketa): Neskamearen bizibidea.

neskanegnn. (egun): *iz.* Ikus.: Larunbat. J: Neskaen eguna, neskenegun.

neskarbi. (gaztezaro): Iz, ikus.: Neskaso. Neskuts.

neskaso.(gaztezaro):ia. Ezkondu gabc dagoen neska. J: Ikus.: Neska. J: Neskarbi, neskuts, soin-mots.

neskatasun.(gaztezaro):iz. Neskasoaren bereiztasuna.

neskatoko. (gaztezaro): iz, ikus.: Nesaki. ^: Neskatila, neskatiko.

neskateria. (gaztezaro): *iz.* Neskatacn aindo aundia.

neskatila. (gaztezaro): *iz.* Ikus.: Nesaki. ^: Nesako, neska-koskoŕ, neskateko, neskatiko, neskatsu, ñekato, soin-motx.

neskatxakari. (gaztezaro): *izond.* Ikus.: Neskakoi. : Neskatxekari, neskatxakari, neskazale,

ueskatilaxkot. (gaztezaro): *iz.* Kaleetan dabilen neskatila. Neskatotxe, neskatoxe.

neskatlletan,(gaztezaro): *adond.* Neskatila zanean.

neskato. (gaztezaro): iz. Neska gaztea. Nesaki, nexkato, neskatxa, neskaxa, neskatoko, neskatxo, neskatxo, neskatxi, ñekato, ñesaki, ñeskato, ñeskaxe, uruxuna, rtŕuxuna. (ezkongetza): *Load.* Ezkondu gabe dagoen neska. (otseinketa): Jj *izond.* Ikus.: Neskame.

neskato-zaaŕ. (zartzaro): iz. ikus.; Neskazat. : Mutxurdin.

neskatoko. (gaztezaro): *iz.* Ikus.: Neskato. Neskatxa, ncskatoxe, neskatotxe, nesaki, neskaki.

neslatotxe. (gaztezaro): *iz.* Ikus.: Neskatiĺaxkot. j: Neskatoxe.

neskatsu. (gaztezaro): *iz.* ikus.: Neskatila. : Neskatza.

neskatx jozoa. (gaztezaro): iz. Galduta dagoen neskatxa.

neskatxa. (gaztezaro): *iz.* Ikus.: Neskato. J: Nesaki, neskaxa, neskatoko, neskatx, neskatxi, neskatxo, neskatxu, neskatsu, nexkatxa, nexkaxa, nexkaxe, nexkaxka, uruxuna,uŕuxuna.

neskatxa-lagun. (ezkontza): iz. Ezkontzen danean emaztearen Laguna.

neskatxa-sail. (gaztezaro): *iz.* Neskatxa-talde.

neskatxakari. (gaztezaro): *izond,* ikus.: Neskatilakari. : Neskakoi, neskazale.

neskatxekari. (gaztezaro): *izond.* Ikus.: Neskatilakari. J: Neskakoi.

neskatxi. (gaztezaro): *iz.* Ikus.: Neskato. Neskatxa.

neskatxo. (gaztezaro): *iz.* Ikus.: Neskato. Neskatxa, neskatsu.

neskatza. (gaztezaro): *ft.* Ikus.: Neskatzaŕ.

neskatzaŕ.(gaztezaro): *iz.* Oitura txaŕetako neska. J; Neskatza.

neskaxa. (gaztezaro): iz. Oso gaztea dan, neskatxa. J: Neskaxka.

neskaxe. (otseinketa): *izond.* Ikrrs.: Neskame. j: Neskato.

neskaxka. (gaztezaro): *iz.* Ikus.: Neskaxa.

neskaxkunde. (gaztezaro): *iz.* Neskatxaen bilera.

neskaxtasun. (gaztezaro): *iz.* Neskatza izatearen bereiztasuna. ; Nekkustasun.

neskazaie.(gaztezaro): *izond.* Ikus.: Ieskatilakari. : Neskatxakari.

neskazaŕ. (zartzaro): *iz.* Zaŕa dan neska. Neskato-zaaŕ, neskazaaŕ, mutxurdin, putxurdin. (slain): *iz.* Aŕoselaren antzekoa dan aŕaña, goŕiagoa dana ta begi aundiak dauzkana.

neskustasun. (gaztezaro): iz. Ikus.: Neskaxtasun.

neskuts. (gaztezaro): *iz. Ikus.:* Neskaso. Neskarbi, Neskutsa.

NESKUTSA. *iz.* Yosukristo'ren Ama. Garbitasun osoa gordetzen duen emakumea. j: Yosukristo'ren Ama'ren irudia. I: Garbitasun osoa garde duten emakume do/leaf, Eliza 'k ematen dien izen ospegaŕia. J: Amabirjiña. // (gizkarbitasun).

neskutsizti. (azaldi): iz. IImezkeia, aŕ-kunderik erabili gabe, aztertzen duen yakintza.

netxale. (sai-abere): *iz.* Set ilebeteko mandokoa.

neu. (izenorde): *izord.* Naizen au. I: Ikus.: Nerau. j: Neuk, neurk.

neuganako. (izenorde): *ŕzofd.* Nirekiko, neurekiko.

neuganatu. (izenorde): *ad.* Nigana erakaŕi. J: Neugandu, neureganata.

neuk. (izenorde): *izord.* Neronek; adi-yake eginkoŕa. I: Neunek.

neurbide. (olerti): iz. Ncurtitzak neurtzen dituen antzea.

neurbidez. (olerti): *adond.* Neurbidea erabiltzen ari-izatea.

neurdin. (lokaŕttz): *lok.* -Ncz nego, -nezkero.

neure. (izenorde): *izord.* Enc jahetzakoa dana.

neureganalceta. (izenorde): *izond.* En jabetzakoa izatearen egipena.

neureganatu. (izenorde): *ad.* Ikus.: Neuganatu. : Neugandu.

neurekiko. (izenorde): *izord.* En baitarako. j: Neuganako, ninekiko.

neurekikotasun.(izenorde): izord. Neurekikoa danaren bereiztasuna.

neurekoi. (norberekeri): *izond.* Nirea clan norberekeria dudana. : Neuzale.

neurendakotu. (jabetza): *ad.* Zerbait neurea egin. J: Neuretu.

neuretan. (gisa): *adond.* Nire gisaz.

neuretara. (gisa): *adond* Nine gisaren arauz.

neuretu. (jabetza): *ad.* Ikus.: Neureudakotu.

neurezean. (oldargune): *adond.* Ikus.: Neutara.

neurgabe. (ncuŕibideza): *izond.* ikus.: Neufigabc. j: Neurge. (aundiera): *famed.* Neu(i aundicnckoa dana. : Neuŕi-bako, neu(igabeko.

neurgabekeria. (neuŕibideza): *iz.* Ikus.: Neu(igabekeria. j: Neurgekeria.

nenrgabetasun. (aundiera): *iz.* Neurgabearen bereiztasuna. Neurgetasun.

neurgai. (kaizu): *iz.* ikus.; Kaizu.: Edieko, pila. (naafi): iz. Neurtzeko oñaŕi edo gaya.

neurgailu. (reuŕi): *iz.* Neurtzeko lanabesa.

neurgaitz. (neaŕi): *frond.* Neurtzeko oso zala dana. J: Neurgatx, neurkaitz, neurkatx, neurtu-gaitz.

neurgaŕi. (neuŕi): *izond.* Neuŕi ditekena. ^: Neuŕigaŕi.

neurgaŕitasun. (neuŕi): *ŕ.e.* Neurtzeko a1-izatea.

neurgatx. (neuŕi): *izond.* Ikus.: Nenrgaitz. : Neurkaitz, neurkatx.

neurge. (neuŕibideza): *ŕzond.* ikus.: Neuŕgabe. I: Neurgabe, neuŕigabeko.

neurgekeria. (neuŕibideza): *iz.* Ikus.: Neuŕigabekeria. j: Neurgabekeria.

nenrgeld. (neutibideza): *adond.* Neurgekcriz ari-izatea. I: Neuŕigabeki.

neurgetasun. (aundiera): iz. flats.: Neurgabctasun.

neurk-amaŕen. (nenŕi): *iz.* Neurkiñaren atnaŕena. j: Neurkin-amaŕen.

neurkada. (sofa): *iz.* Neurtuta befitzen diran soften jaŕaipena. j: Neurte. I: ikus.: Neurkera. I: Igikera.

neurkai.(neuŕi): *iz.* Netntze к.oa dan gaya.

neurkallu. (neuŕi): *iz.* Neutiak artzekoa dan tresna. (gupiera): *iz.* Gupiak eta makobilak egiteko tresna.

neurkaizki. (neuŕi): *adond.* Neurteziñezkoa izatea. Neurkaizkiro, neurkaizkito.

neurkaiztasun. (neuŕi): *iz.* Neurtu ezin ditekenaren bereiztasuna.

neurkari. (neuŕi): *izond.* Neurtzen duena. I: Neuriari, neufi-emaile, neurle.

neurkatu. (neuŕi): *ad.* Neurtzen ari-izan.

neurkatx. (neuŕi): *izond.* Ikus.: Neurgaitz. j: Neurgatx, neurkaitz.

NEIIRKERA. *iz.* Itz-atal, ereski, egipen eta abafen jaŕaipen egoki ta eztia; iraupenak, tarteak, mintzotak eta abaŕ egokiro antola ts alkartzean lortzen dana. Gauzaen jaŕaipcn ado gertaeraren neuŕizko kiria. [: Neurkada, pikodun, igikera. 1/ (aldizkapen), (eresi), (giño), (igidura), (kirt), (kordokadura), (oletti), (osterakuntza). (giño): *iz.* Oro baten zatien giño egokia, oro ta alkaŕekiko.

neurkeraz. (giño): *adond.* Neurkeraren bidcz ari-izatea.

ueurketa. (neuŕi): *iz.* Neurtzearen egipena. I: Neuŕalki, ncuŕera.

neurki. (neuŕi): *iz,* Luzerarako neurpenen oñafia. j: Neurkin.

neurki-eunen. (neuŕi): *iz.* Neurkifiaren euncna.: Neurkin-euncn.

nenrlcide. (giño): *izond.* Neurkera gordetzen duena. j: Neutide.

neurkidego. (neuŕi): *iz.* Neurtzeko egipena. : Neuŕidetasun.

neurkin-amaŕen. (neuŕi): *iz.* ikus.: Neurk-anraŕen.

neurkin-aneiren. (neuŕi); Neurkiñaren aneirena.

neurkin-milen. (feud): *iz.* Neurkiñaren milen-zatia.

neurkiuterdi. (neufi): *iz.* Neurkin eta erdiaren neufia duena.

neurkitz. (olerti): *iz.* Ikus.: Bertso. Neurtitz

neurkizti. (neuŕi): *iz.* Neurtzeko yakintza. Aize-neurkizti; argi-neurkizti; bero-neurkizti.

neurkizun. (neufi): *iz.* Neurtzekoa dana.

neurlari. (neuti): *izond. Ikus.:* Neurkari. l: Neuti-emaile, neurle.

neurle. (neufi): izond. ikus.: Neurkari. Neurlari.

neuronek. (izenorde): *ŕzond,* Neu-neuk; adi-yabe eginkoŕa.

neurpen. (neuŕi): *iz.* Neurtzeko egipena.

neurpcna. (giño): *iz.* Alkaŕekiko giñoko-erdia.

neurpetu. (neufitasun): *ad.* Neufitasunez ari-izan. ; Neutaldu,

neuŕaga. (neuŕi): *iz.* Neurtzeko tresna, neurkin bat luze dana,

neuŕaldi. (neuŕi): ŕz. Neufiak artzeko aldia.

ueuŕaldu. (neuŕitasun): *ad.* Neuŕitasunez ari-izan. I: Ikus.: Neurpetu.

neufalki. (natal): iz. Ikus.: Neurketa. I: Neuŕera.

neufarazi. (neuŕi): *ad.* Neuŕi-cragin. I: Neurtarazi.

neuŕ-bateko. (arau): *izond!* Ikus.: Araudun.

neufi bateko zabalduna. (neufizti): *iz.* Arauzkoa dan zabalduna edo alder/Ia.

neuf-bateko zokodia. (zokodi): iz. Bere zoko guztiak berdin dauzkan **zokodia.**

neufera. (neuŕi): *iz.* Ikus.: Neurketa. I: Neuŕalki.

neuf ez-bateko **zokodia.** (zokodi): Bare zoko guztiak berdin ez dauzkan zokodia.

neuŕezin. (naafi): *izond.* Neurtu ezin ditekena.

neuŕ-eziña. (need): *izond.* **Neurtu ezin** ditekena.

NEU14. *iz.* Batasun zedaŕituari buruzko **aindo** edo **kaizu** baton adierazpena. Neurtzeko erabiltzen dana. Neurtzearen egipena.: Bertsoak euki beat dituen izkiñen zenbaki ta mueta. Gauza bien artean dagocn giñoa. j: Elburuen baterako aŕ diteken erabaki, ardura, burubidea edo bidea. j: Anizo, **etedu, izari, neguŕi, neat, pains.** *II* **(aindo), (bi-muturko), (erkabide),** (gift), (ikertze), (iraitz), (kaizu), (lodiera), (luzera), (mailkadura), (neuŕizti), (orenlari), (pisia), (tokielesti), (urizti), (zabaidegi), (zcaztasun).

neufi ama. (neufi): *iz.* Berdiñak ez diran bi neufien artean aundiena dana.

neufi ama-semeak. (neuŕi): *iz.* Aikaŕekiko neuŕiak.

neufi-arauz. (neuŕi): *adond.* **Neuriari** dagokionez ari-izatea,

neufi-aztergu. (neuŕi): iz. Neufi-zaindegiaren **lundola.:** Neufizaindegi,

neufi-azterle. (neuŕi): *izond.* Neufak aztertzen dituena, I; Neuŕi-zain.

neufi-bakaf. (neuŕi): *iz.* Neuŕi batekoa dana.

neufi-bako. (aundiera): *izond.* Ikus.: Neurgabe.

neufi-emaile. (neufi): *izond.* Ikus.: Neurkari. Neuriari.

neuŕi-Iegez. (need): *adond.* Neufiz ari-izatea. I: Neuŕira.

neufi-on. (neufitasun): iz. Ikus.: **Neuŕitasun.** I: Neuŕibide, newton,

neufi-onez. (neuŕi): *adond.* Neufibidez ari-izatea.

neufi-zain. (neuŕi): izond. ikus.: Neuŕi-azterle.

neufi-zaintza. (ikettze): *iz.* Azta ta neufiak aztertzea. Jaurlaritza'ren izenean Ian ori dagiena. j: Ori bera cgiten dan landola.

neufibide. (neuŕitasun): *iz.* Ikus.: **Neufitasun. j: Geyegi-eza, neuŕiztasun,** neuŕi-on, neurton, moduztasun.

NETJMBIBEZA. *iz.* **Begirune la neufitasunaren peitzea. Nabarmentasuna, geikeria, neuŕirik-eza.II** (agerkunde),(araugabe), (argitasun) (afokeri), (aterakeri), (auskeri), (azarkuntza), (azafitasun), (biuŕikeri), (gaitzipen), (gonburu), (indarkeri), (itzaigabekeri), (mutirikeri), (nabannentasun), (ozarkeri), (sumin), (zurgabetasuu).

neuñde. (giño): *ŕzond.* Neuŕi ber-berakoa dana. I: Ikus.: Neurkide.

neufidetasun. (neuŕi): *iz.* **Ikus.: Neurkidego.**

neufidun. (neuŕitasun): *ŕzond.* Neufitasunez ari dana. j: **Neurtu.**

nenfigabe. (aundiera): izond. Txit aundia, neurtu eziu ditekena. Neurgabe, (neuŕibideza); *izond.* Neufibidezaz ari dana. I: Neurgabe, neurge, neuŕigabeko.

ncuñgabekeria. (neuŕibideza): *iz.* Neufibidezaz bumtutako egipena. I: Neurgabekeria, neurgekeria.

neutigabeki, (neuŕibideza): *adond.* Neuhbidezaz ari-izatea. j: Neurgeki.

neuñgabeko, (aundiera): *izond. ikus.:* Neuŕigabe. : Neurgabe, neurge.

neuñgabetasun. (gaindi): fz. ikus.: Gaindi. j: Geyegitasun. (giñogabe): Gifiorik ez izatea. Ikus.: Giñogabe. I: Eingabetasun.

neufigabetu. (naafi): *ad.* Neuuirik gabe geratu.

neuŕigabez. (neuŕi): *adond.* Neutirik gabe ari-izatea.

neutfigaitz. (neuŕi): *iz.* Neuŕirik ez izatea.

neuŕigaltzeko. (naafi): izond. Ned/ gabekoa dana.

neuŕigafi. (naaŕi): *izond.* Ikus.: Neurgati.

neufiko. (neuti): *izond.* Neutita dagoena. I: Neufixko, neuŕizko, neurtun.

neufikotasun. (neuŕitasun): Apaltasun, erabidea.

neufimendu. (neuŕi): iz Ncurtzearen egipena.

neufipean. (neuti): *adond.* Beat dan bezela ari-izatea.

neuñra. (neuŕi): *adond.* Neuŕiz ari-izatea. j: Ikus.: Neuŕi-legez.

neuñrik-eat. (neuŕibideza): *iz.* Ikus.: Neuflbideza. : Nabannentasuna.

NEUIIITASUN. *iz.* Gogortasun edo geitasuna, arindu, zuzendu edo ibitzearen egipen eta ondorioa. Itzetan edo egipenetan, yabaltasuna, geycgi-eza, goguŕi, neutibide, neuti-on, neurton, moduztasun. (neuŕi): *iz,* Neuŕiz ari-izatcaren bereiztasuna. I: Neuŕibide, neuŕiztasun. I/ (adeitasun), (ardura), (atangura), (el€kutasun), (erditasun), (gutitiura), (mugadura), (narctasun), (txukuntasun), (utitasun), (zebadura), (zentzabide), (zurtasun).

neufitatu. (neuŕi): *ad.* ikus.: Neurtu. I: Ncuŕitu.

neufitsu. (neufi): *izond.* Neuŕitasunez ari dana.

neufitu. (neufi): *ad.* Neufiak artu. Neurtu, neutitatu.

neufctzaile. (naafi): *izond.* Neuñak artzen dituena. 1: Ncurtzaite, neurtzale, neutitzale.

neuñxko. (naafi): *bond.* Ikus.: Neuŕiko. Neutizko, neurtun.

neuŕiz. (neuti): *adond.* Neuŕiaren arauz ari-izatea. Ikus.: Neuñaa.: Neuŕi-legez.

neuŕiz-gain. (gaindi): *adond.* Gaindiz ari-izatea.]: Neuŕiz-gaindi, neuŕiz-gora.

neufiz-gaindiko. (gaindi): *izond.* Gaindikoa dana, I: Ikus.: Neuŕiz-gaiñeko, neuŕiz-goitiko.

neuŕiz-gaindu. (gaindi): *ad.* Gaindiz ari-izan. (: Neuŕiz-gainditu.

neufiz-gaiñeko. (gaindi): *izond* Ikus.: Neuŕiz-gaindiko. j: Neuŕiz-goitiko, neuŕiz-gorako, neuŕiz-landako.

neufiz-goitiko. (gaindi): *band.* Ikus.: Neuŕiz-gaindiko, I: Neuŕiz-gaiñeko, neuŕiz-gorako.

neufiz-gora. (gaindi): *adond.* Ikus.: Neuŕiz-gain. Neutiz-gaindi.

neuŕiz-gorako. (gaindi): *izond.* Ikus.: Ncutiz-gaiñeko. I: Neuŕiz-gotiko, neuŕiz-landako.

neuŕiz-landako. (gaindi): *izond.* Ikus.: Neuŕiz-gaiñeko. Neutiz-gorako.

neufizaindegi. (naafi): *iz* ikus.: Neuŕi-aztergu.

neufizaintza. (naafi): *iz.* Neuñak aztertzeko erakundea.

neufizko. (neuti): *bond.* Ikus.: Neuŕiko. I: Neuŕixko, neurtun.

neufiztasun. (neuti): *iz.* ikus.: Neneitasun. E: Neuŕibide.

NEUŔIZTI. iz. Edapenaren zeindasun eta neuña aztertzen dituen yakintza.: Daneurtizti. Ii (aindoizti), (gupierga), (iraitz), (truth), (mata), (neuŕi), (tokielesti), (zoko).

neuñzti-irudi. (neutizti): *iz.* Neufiztian erabiltzen diran irudien bakoitza.

neufizti-leku. (leku): *iz.* Leto zolco-erdibitzalea dagoen tokia.

neuñztu. (neufi): *ad.* Neuñz ari-izan.

neuf-lastef. (neuti): *iz.* Ararte ta zokoak batera neurtu ditzake lanabesa.

neuf-mail. (neuŕi): iz. Neufien mai1adia.

neuf-zotz. (neuti): *iz.* Ereskintzaren zuzendariak eresi-neurkiña eramateko erabiltzen duen zotza.

neurtaalu. (neuŕi): *iz.* Neurtzekoa dan fiesta.

neurtarazi. (naafi): *ad.* Neurkt-eragin,

neurte. (soñu): *iz,* Ikus.: Neurkada.

neurtelesti. (neuti): iz. Azta ta neutiak aztertzen dituen anizea.

neurtetaz. (neuti): *izond.* Neurtzeko eŕeza dana.

neurtezin. (neufi): *izond.* Neufi ezin ditekena. Neurtezin-aiñako, neurtezin-alako, neurteziñezko, neurtu-ezin,neurtu-eziñezko.

neurtezin-aiñako. (neuti): *bond.* Ikus.: Neurtezin. Neurtezin-atako, neurteziñezko.

neurtezin-alako. (naufi): *bond.* Itcus.: Neurtezin. I: Neurtezin-aiñako.

neurteziña. (mutt): iz, Neurtzeko eziña dana.

neurteziñezko. (neuŕi): *bond.* Ikus.: Neurtezin. I: Neurtezin-aiñako, neurtu-ezin, neurtu-eziñezko.

neurtitz. (alert* *iz.* Ikus.: Bertso. Bertsu, neurkitz.

neurtitz-biko. (olerti): iz. Bi neurtitz dauzkan olerkia,

neurtitz-jayak. (jai): *iz.* Neurtitzez egiten diran lore-jayak.

neurtitz-saltzaile. (olera): *izond.* Neurtitz-oŕiak saltzen dituena.

neurtizkera. (olerti): *iz.* Neurtitzak egiteko era.

neurtlzketa. (olerti): *iz.* Neurtitzak eratzearen egipena.

neurtizki. (olerti): *iz.* Neurtitzen multzoa.

neurtizlari. (olerti): *izond* Onak ez diran bertsoak egiten dituena.

neurtizti. (olerti): *iz.* Neurbidea aztertzen duets antzea.

neurton. (neuŕitasun): *iz.* Ikus.: Neuŕitasun. ; Neutibide, naafi-on.

neurtu. (neuti): *ad.* Ikus.: Neuŕitu, I; Neuŕitatu. (neufitasun): *izond.* Ikus.: Neutidun. t: Izartu, lebritu, learnt, negurtu.

neurtu-ezin. (neuti): *izond.* Ikus.: Neurtezin. Neurteziñezko, neurtu-eziñezko.

neurtu-eziñezlco. (neuŕl): *izond.* Ikus.: Neurtezin. I: Neurteziñezko, neurtu-ezin.

neurtu-gaitz. (neuti): *bond.* Ikus.: Neurgaitz. Neurkaitz.

neurtun. (neuti): *izond.* Ikus.: Neuŕiko, Neufixko, neuŕizko.

neurtuz. (neuŕitasun): *adond.* Neuñtasunez ari-izatea. 1: Neurtuzki.

neurtuzki. (neuŕitasun): *adond.* Ikus.: Neurtuz.

neurtzaiĺe. (neuti): *bond.* Ikus.; Neuŕitzaile, j: Neurtzale.

neurtze. (neufi): *iz.* Neuŕiak artzearen egipena.

neurŕzeko. (neuti): *bond.* Neufiak. attzekoa dana.

neurtziri. (neuti): *iz.* Neuflak artzekoa dan alaka edo ziria.

neurtziritu. (neufi): *ad.* Neurtziriz neutiak artu.

neutara. (oldargune): *adond.* Nice kabuz ari-izatea. I: Neurezean.

neutrakoi. (odol): *ix.* Odolaren boiltxo zuria.

neuzale. (norberekeri): *izond.* Ikus.: Neurekoi.

nexako. (gaztezaro): *iz.* ikus.: Nexka. I: Nexkaxa.

nexarmin. (negaŕ): *ix.* Negafarekin gertatzen clan ats-goititze etena.

nexat. (negaŕ): *ix.* ikus.: Negaf. j: Nigat, neat. (inks): *iz.* Zakuŕaren inka mingaŕia.

nexaŕez. (negaŕ): *adond.* Negaf-egiten ari-izatea.

nexkf-ontzi. (negaŕ): *izond.* Ikus.: Mackin. I: Mika, minkun, minkurti, negargile, negarti, nigaŕ-ontzi, nigaŕ-untzi. I: Asko negaŕ-egiten duena.

nexka. (gaztezaro): *ix.* Oso gaztea dan neska. j: Nexkaxa, nexkaxe, nexako, nexkato.

nexkame. (otseinketa): *izond.* Neskame txikia. j: Ikus.: Neskame.

nexkatiletan. (gaztezaro): *adond.* Neskatsa zanean.

nexkato. (gaztezaro): iz. Nexka txikia. Ikus.: Nexka. j: Nexkato.

nexkatxa. (gaztezaro): *iz.* Neskatxa txikia. j: Ikus.: Neskatxa. j: Nexkaxa, nexkaxe, nexkaxka.

nexkaxa. (gaztezaro): *iz.* Ikus.: Neskatxa. j: Nexkatxa, nexkaxe.

nexkaxka. (gaztezaro): *iz.* Ikus.: Neskatxa. : Nexkatxa.

nexu. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana.

ni. (izenorde): *izord.* Lenengo notin bakata; aditz iragangaitzaren adi-yabea; aditx iragankoŕen izakaya.

ni-nagusi. (aginpide): izond. Eaten batean aginpide guzia, bakatik erabiltzen duena.

niaf-egin. (negaŕ): *ad.* Ikus.: Negat-egin.

niau. (izenorde): *izord.* Ni neu; nerau; niaar.

niaurendakotu. (izenorde): *izord.* Zerbait nirea egin.

nibifi-nabaf. (janitors): iz. Margoak asko dauzkan soñekoa.

niel. (lerdoki): *iz.* Sulbuŕez urtutako zilaf eta berunez egindako pikaladurazko lana.

nieldu. (lerdoki): *ad.* Niel egin.

nleldura. (lerdoki): *iz.* Nielez egindakoa.

nielka. (bulaŕ): *ix.* Basoko irusta. Nexka.

nigan. (izenorde): *izord.* Nenonenean.

niganatu. (izenorde): *ad.* Nigana ekaŕi edo erakaŕ.

nigardun. (negaŕ): *izond.* Negaŕa duena; nogaŕez an dana.

nigargale. (negaf): *izond.* Asko negaf-egiten duena. : Negaŕ-ontzi, nigaŕ-ituŕi, nigarti, nigarzu, nigargile, nigarkari, nigarkoi, nigaŕoi, negargale, negaŕ samuŕ.

nigargati. (negar); *izond.* Ikus.: Negargaŕi. j: Negarkizun, nigafegingaŕi.

nigargiie. (negaf'): *izond.* Was.: Nigargale. j: Negat-ontzi, nigarti, nigarzu, nigaŕkari.

nigargura. (negaŕ): *ix.* Negaf-egiteko gogoa.

nigarkari. (negaŕ): *izond.* Ikus.; Nigargale. j: Nigargile, nigarti, nigarzu, nigarkoi.

nigarkeria. (negar): *ix.* Negaŕ-egiteko itxura. j: Nigarmuŕin.

nigarkoi. (negaŕ): *izond.* ikus.: Nigargale. j: Nigarkari, nigarti, nigarzu, nigatoi.

nigarrnufin. (negaŕ): *iz, ikus.:* Nigarkeria.

nigakoi. (melee): iz, Malko txikia. Nigardo, nigartxo.

nigaf. (negaf): *iz.* fiats.: Negaŕ, ; Nexat.

nigaf-anpula. (malko): iz. Malko aundia. j: Nigaf-anpulu.

nigaŕ-arazi. (negar): *ad.* Negaŕ-eragin.

nigaf-aste. (aste guren): *iz. Ikus.:* Astc guren. j: Aste deena.

nigaf-ayarian. (negaŕ): *adond.* Negaŕez eta negatez ari-izatea.

nigaf-bide. (negaŕ): *iz.* Negaŕ-kari.

nigaf-bufusta. (malko): iz. Malkoak asko, ugari. j: Nigaŕ-tuŕusta, nigaŕ-tuŕuska.

nigaf-doain, (negaŕ): *ix.* Nigat-doaya.

nigaŕ-egile. (negaŕ): *izond.* Ikus.: Erostari. j: Erostale, nigargin.

nigaŕ--egin. (negaŕ): *ad.* Ikus.: Negat-egin. I: Negargin, nigartu.

nigafegingaŕi. (negaŕ): *izond.* Ikus.: Nigargaŕi. j: Negarkizun.

nigaŕeri. (negaŕ): *ix. Zio* aundi data-ta, ororen ncgaŕa. j: Nigarte.

nigaŕetan. (negaŕ): *adond.* Negaŕ-egiten ari-izatea j: Nigatez.

nigaŕez. (negaf): *adond.* Ikus.: Nigaŕetan.

nigafezko. (negar): *izond.* Negation dagokiona.

nigateztatu. (malko): *ad.* Malkoz basil. Nigarztatu.

nigaŕ-iraki. (malko): *iz.* Ete-egiten duen malkoa.

nigaflstila. (negaf): *iz.* Negafak edo malkoak ugari. j: Nigaŕixtda.

nigaf-itufl. (negaŕ): *frond. Ikus.:* Negaŕ-ontzi. j: Nigargale, nigai-ontzi, nigarti, nigaŕ-untzi, nigarzu, negarti, maskin.

nigaŕ jaria. (negar): *izond.* Asko negaf-egiten duena.

nigaf-malko. (negaŕ): *ix.* Nigaŕ-egitearen egipena.

nigaf-mafaka. (negaf): iz. Ayeneka ari-izatea.

nigaf-mafuma. (negaŕ): *iz.* Negaf-zotin. ikus.: Nigaŕ-xopin. j: Ipa, nigaŕ-maŕaska.

nigaŕoi. (negar): *ŕzond.* Ikus.: Nigargale. j: Nigarkoi, nigarti, nigarzu.

nigaŕ--ontzi. (negaŕ): *izond.* Ikus.: Maskin. : Nexaŕ-ontzi, nigarti, nigaŕ-ituŕi, nigat-untzi, negaŕontzi.

nigaŕ-punpuil. (malko): *iz.* lkus.: Malko, j: Negaŕ-tanta, negaŕ-txorta, nigaŕ-txortol, punpuil, punpul, nigaŕ-punpul.

nigaf-pnnpuila. (malko): iz. Ikus.: Malko. j: Negaŕ-burbula, negaŕ-punpuila, nigat-punpula, nigaŕ--xorta, nigar-tanto.

nigaf-samuf. (negaŕ): *izond.* Efaz negaf-egiten duena.

nigaf-tanto. (malko): *ix.* Ikus.: Malko, E Nigaŕpunpuila, nigaŕ-xorta.

nigaf-tufusta. (malice): *iz.* ikus.: Nigaŕ-burusta. j: Nigaf-tuŕuska.

nigaŕ-txortol. (malice): *izmalko.* Ikus.: Malko. j: Negaŕ-tanta, negaŕ-txorta, nigaŕ-punpuil, nigaŕ-xorta, muzila.

nigaŕtzorta. (malko): *iz.* ikus.: Malko. Negaŕ-tanta, negaf-txorta.

nigaf-nntzi. (negaŕ): *frond.* Ikus.: Negaŕ-ontzi. j: Nigaŕ-itufi, nigaŕ-ontzi, maskin, nexaŕ-ontzi, nigarti.

nigaf-uri. (malko): *ix.* Negaŕ-euri; malko ugari.

nigaŕ-xopin. (negaf): *iz.* Negaf-zotin. Ipa, nigat-maŕuma, nigaŕ-xotn, nigaŕ-zotin, txipa.

nigaŕ-xorta. (malko): *iz.* ikus.: Malko. Nigaŕ-punpuila, nigaŕ-txortola, nigaf-tzorta, n€gaŕtanto, negaŕ-tanta, nigarr-txortol, punpuil, punpul.

nigarte. (negar): *iz.* Ikus.: Nigateri.

nigarti. (negaf): *izond.* Ikus.: Nigargale. Negaf-ontzi, nigaŕ-ituŕi, nigarzu, nigargile, nigarkari, nigarkoi, nigaŕoi, maskin, negarti, nigaŕ-ontzi, nigat-untzi.

nigartsu. (atsekabe): *izond.* Atsekabeturik dagona.

nigartn. (negat): *ad.* Ikus.: Negaŕ--egin. I: Nigat-egin.

nigartxe. (malko): *iz. Ikus.:* Nigarñi. I: Nigarño, nigarto.

nigarzu. (negaŕ): *izond. Ikus.:* Negat-ontzi. I: Nigargale, nigaŕ-ituŕi, nigarti, nigargile, nigarkari, nigarkoi, nigaŕoi.

nigazko. (izenorde): *izord.* Niri dagokidana.

nik. (izcnorde): *izord.* Adi-yabe iragankoŕa. I; Neuk, neronek.

nik neuronek. (izenorde): izord. Nik flank, nik neronek; adi-yabe iragankota.

nika. (adimen): *iz.* Adimen-ikuŕa. (begi): *iz,* Betazalak gora ta beta igitzea.

nika.egin. (begi): *ad.* Zerbait adierazteko nayean, begiak ixten eta idekitzen ari-izan,

nikatu. (Batsmen): *ad.* Tinki begiratu.

NIKEL. iz. Zilataren antzeko mal'go ta distira dituena, oso gogoŕa ta else erdoigaŕitzen eztana. // (menasta), (metal).

nikeldu. (nikel): *ad.* Zerbai€ nikelez estali. 1: Nikeleztatu.

nikeldmt, (nikel): *izond.* Nikela daukana. I: Nikeltsu.

nikeldura, (nikel): *iz.* Zerbait nikelez estaltzearen egipena. I: Nikeltze.

nikeleztatu, (nikel): *ad.* Ikus.: Nikeldu.

nikeleztatzaile. (nikel): *frond.* Zerbait nikelez estaltzen ari dana. Nikeltzaile.

nikeltsu, (nikel): *frond,* Ikus.: Nikeldun.

nikeltze. (nikel): *iz.* Ikus.: Nikeldura.

niketz. (izenorde): izord. Nice izenez. I: Nikez.

nikoteri, (eden): *iz,* Ke-belaŕez egiten dan edendura.

nil. (aditz): *ad.* Iltzen naiz.

nimiño. (txikiera): *izond.* Oso txikia dana. I: Nimi,

nimiñolan. (dan): *iz.* Oso txikia dan zerbaiteaz egiten dan lana.

ninguno. (ezerakotasun): *iz.* Ikus.: Ezegoki. I: Ezerago,

nini: (aurtzaro): ŕz. ikus.: AM. I: Nerabc, ñiki. (begi): *iz.* Ikus,: Betsein. Besein, begisein, niniko, begiñiñi, ninika, niniko, niñ€riku. (gizonkil):) *iz.* **Ikus.:** Anderekin. J: Anderexka.

nini-biuŕ. (begi): iz. Betseiñaren **ikoldura.** j: Nini-ikoldura.

nini-llcoldura. (begi): *iz.* Ikus,: Nini-biuŕ.

ninika. (begi): *iz.* Ikus,: Betsein. J: Nini, niniko, niñiriku, ñiñika, ñiñiku. (lore): *iz.* Lorearen kukuiaa. 1: Ikus.: Kukulo. j: Niniko. I: Loreen lekoreko estalpena, geyenetan orlegi-margoa duena. (igali): II iz. Eratu beŕia dan igalia.

ninikadura. (zurtoin): *iz.* Muskilak ateratzearen egipena.

ninikari. (landare): *iz.* Ninikoen bides ugaltzen dan landarea.

ninikatu. (zurtoin): *ad.* Muskilak atera. I: Ninikea atera, ninitu.

ninilcatze. (zurtoin): *iz,* Ninikatu egitearen egipcna.

ninikea stem. (zurtoin): *ad.* Ikus.: Ninikatu. : Ninitu.

uinikeria. (aurtzaro): *iz.* Auŕaren egitea edo castes.

niniketari. (joko); *frond.* Jostailuetarako zaletasuna duena.

niniki. (aurtzaro); *iz, Auŕ* lodia.

NINIKIZ77. *iz.* Bare atautzñotik jayotzerarte, ninikoen eratze ta bizia aztertzen dituen **yakintee.** *I/* (abelizti), (aurtzaro), (auŕontzi), (azaldi), (bizi), (erdialdi), (eunizti), (kuma), (sendakintza), (soiñizti), (ugalketa).

niniko. (lore): *iz.* Lorearen pipila, I: Niñiriku, niñiritu. j: Lorearen kulculua. 1: Mimiko. (ninikizti): *iz.* Landarea sortzen dan miñaren zatia. (begi): II *iz.* Ikus.: Betsein. I: Nini, ninika, niñiriku.

ninth). (aurtzaro): *iz.* Ant txiki-txikia.

ninitu. (zurtoin): *ad.* Ikus.: Ninikatu. I: Ninikea atera. (aurtzaro): *ad.* Auŕa biurtu.

nintxa. (cane): *izond.* Gatzatuta dagoena.

niñaita. (joko): iz. ,Iolcoanjokatzeko jartzen dana.

niñata. (txikiera): *izond.* thus.: Epo. I: P.potxa.

nu II. (aurtzaro): *iz.* Aurtxo txikia,

niñirikn. (begi): *iz.* Ikus.: Bctsein. j: Nini, ninika, niniko. (lore): *iz.* Ikus.: Niniko. I: Niñiritu.

niitiritu. (lore): *iz.* Ikus.: Niniko. I: Niñiriku.

nioiz. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Iñoiz. I: Iñoz, naiz.

ulora. (aditzondo): *adond.* ikus.: Iñola. I: Iñolaz, neula.

nion. (aditzondo): *adond. Ikus.;* Iñon. I: Lion, neon, ion.

niondik. (aditzondo): *adond.* Ikus,: iñondik. I: lñuudik, iundik ere.

nionelco. (araugabe): *izond.* ikus.: Oyezbezelako. I: Nionereko, niunereko, nioneroko, niuneroko, oiz-lekoreko.

nionguti. (aditzondo): *adond* Told gutxitan.

nior. (izenorde): *izord. ikus.:* I3toŕ. 1: lor, rreor, ñor, yor.

niora, (aditzondo): *adond.* Ikus.: Elora. I: Neorat, niorat, iorat.

ulreganatu. (izenorde): *izord.* ikus.: Nitaratu. I: Niganatu,

nirekiko. (izenorde): *izord.* Niri dagokidana.

niretaf. (izenorde): izord. Nire aide ari dana.

nirezico. (izcnorde): *izord.* Nire izatezkoa dana. 1: Nerezko.

ninniadura. (begi): iz, Ikus.: Betikara.

nirnirkada. (dirdai): *iz.* Dirdizka distiratzearen egipena.

nirnirkari. (dirdai): *izond.* Argizpiak botatzen dituena.

nirnirkatu. (dirdai): *ad.* Dirdizka distiratu. (begi): *ad.* Betikaraz ari-izan.

nirnirketa. (dirdai): *iz.* Argizpiak botatzearen egipena. (begi): *iz.* Betikaraz ari-izatearen egipcna.

uirnlriari. (begi); *ŕzond.* Betikaraz ari dana.

niro. (aditz): *ad.* Nezake.

niŕ-nit. **(dirdai): iz.** Berezko argiaren distira. I: Ikus.: Distira. I: Lilt-niŕ.

nito. (begi): *izond.* Oituraz begiak ñotuta daukkana, : ikus.: **Begi-labuŕ.** I: Ñiŕo-ñaŕo, labo, mutxuko.

nifekun. (biotz): iz. Biotzarcn ertsidura-egipena. 1: Ñokun, :Iota.

niŕotu. (begi); *ad.* Begiak zearo ez itxi. I: Ñaŕutu, ñotu.

nis-naska. (urduritasun): *adond.* **Urduritasunez** lartef-egiten ari-izatea.

nitan. (izenarde): *izord.* Nigan, niregan.

!**Murata.** (izenorde): *ad.* Niganatu, nireganatu.

nitaz. (izenorde): *izord.* Nice buruz. Nitzaz, nizaz, neronetaz, ncronez.

uitazko. (izenorde): *izond.* Niri dagokidana.

uitregatz. (gezal): *iz.* ikus.: Gatz-beŕi, Gatzu.

nitrolizeriva. (gezal): *iz.* Oliozko gaya, lizerinaz eta gtzu-gaŕatzaz egiten dana.

nitruraketa. (gezal): iz. Gatzu-gaŕatzaz ari-izatcaren egipena.

nitzax. (izenorde): ŕznrri. Nire buruz. J; Nitaz.

niun. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Iñon. I: Eton, ion, neon, nion.

Minim-eke. (araugabe): *izond.* Ikus.: Nioneko. I: Nionereko.

nizaz. (izenorde): *izord.* ikus.: Nitaz. Neronez, neronctaz.

no. (emakuma): *izord.* Etnakume; amakumeari dei-egiteko itz berezia; gizonari dei-egiteko "to ¨ bezelakoa. No.

non. (guts): *iz.* Ikus.: Cora. 1: Gurari.

noan. (aditz): *ad.* Joan nadin.

no/titan. (txirotasun): *izond* Ikus.: Beardun. : Beartsu.

noafoindu. (txirotasun); *ad.* Txiroa egin edo biurtu.

noafoinkeri. (txirotasun): *iz.* Txiro baten egipcna.

noatointasun. (txirotasun): is. Naoŕointzeaten cgipena.

noatointze. (txirotasun): iz. Txiroa biurtzea.

noaslci. (altasun): *adond.* Ikus.: Naski. I: Noski, naskiro, naskiro.

noaskiro. (altasun): *adond* Titus.: Naski. Noski, naskiro, noaski.

nobera. (izenarde): *izord.* Nor beta, mintratzen dana beta. j: Ikus.: Norbera. Nopera.

noberenki. (sendi): *izond.* Sendikoa dana. (: Ikus.: Aide. I: Azkasi, azkazi,urko.

noberez. (izenorde): *izand.* Norberaz.

nobizto. (gura): *iz.* Ikus,: Apeta, I: Kasketa. (geikcri): *iz.* Ikus.: Geikeri. I: Geyegikeri, beŕokeri.

nogaitilc. (izenorde): *izord.* Norengatik.

nogana. (izenorde): *izord.* Norengana:

nogaz. (izenorde): *izord.* Norekin.

nogiño. (aditzondo): *adond.* Noraño.

noiñenak. (izenorde): *izord.* Norcnak.

nolñu. (kotzo): *iz.* Ikus.; Kotxo.: Kotzo.

noitsu. (aldi): *adond.* Aldi gutxi baŕu.

noiz. (aditzondo): *adond.* Aldiaren asnroz galdetzekoa clan itza. : Nos, nox, ñoiz, nuiz.

noiz au, noiz ura. (aldi): *adond.* Batzuetan au, batzuetan ura.

noiz-aldi. (aldi): *iz.* Ikus.: Beta. I: Aldi.

noiz-artc. (aidi): *adond.* Zein aldi arte (galde-zentzunaz). I: Noizarteo, noizartio, noizdaño, noizdiño, noizartiño, noizartiñokan.

noiz-baño-noiz. (aldi): *adond.* Lenbailen, j: Ikus.: Len-bai-ien.

noiz-ezkero. (aldi): *adond.* Noizdanik, noiztik, noizazgeroz, noizez-gera, noiz-gera, noizgeroz, nozezkero.

noiz-nola. (aldi): *adond.* Aldizka ari-izatea.

noiz-nolako. (aldi): *ŕzond* Iie s.: Noizean-noizko.I: Aldiari dagokiona.

noiz-ta-nola. (crakotasun): *adond.* Nola ta erakotasunez.

noizaz- geroz. (aldi): *adond.* Noizdanik, noiztik, noizganik.

noizbailco. (aldi): *adond.* Oso aspaldikoa. I; Noizbaiteko, noizbeiteko, noizpaiko, noizbasteko, noizbaisteko, noizbeiko.

noizbaikotu. (aldi): *ad.* Aspaldikoa bezela geratu.

noizbait. (aldi): *adorn/.* Aldi bat edo aldi batean. I: Noizpait, noizbeit, noizbait ere, noizbat, noiz-edo-bein, noiz-edo-noiz, nosbait.

noizbelnka. (aldi): *adond.* Ikus.: Noizean bein. Noizean edo bein, noizean beinka, noizka, noizbein.

noizbeinkako. (aidi): *izand.* Beaŕezkoa ez dana.

noizdanik. (aldi): *adond.* Noiztik. Noizaz-geroz, noizganik, noizik, noizetik, noiztandik, noiztarik, nozdanik,noiz-ezkero,nozezkero.

noizdanikako. (aldi): *izond* Noiztik dana.

noizdaño. (aldi): *adond* Ikus.: Noiz-arte. Noizarteo, noizartio, noizdiño, noizdeiño, noizderaiño.

noizean ban. (aidi): *adond.* Bain edo bein ari-izatea. I: Noizean edo bent, noizean bcinka, noizbcinka, noizetik noiz, noizik bein, noizik beiiiean, noizik-noiz, noizik-noizera, noizka, noizpait, noiz edo noiz, noizpeka, noizpenka, nosbait, nozcan bein, nozbeit, tartian-tartian, iñoizbein.

noizean beinka. (aldi): *adond.* ikus.: Noizean brin. j: Noizean edo bein, noizbetnka, noizik bein, noizin-no€z, noizik-noizera, noizka, noizpeka, nozean.bein.

noizean-beingo. (aldi): *adond.* Safi ez danean. : Noizik beingo.

noizean-noizko. (aldi): *izond.* Aldi ta tokiari buruz bakaŕik ari dana.

noizeanka. (aldi): *adond.* Baranduz-berandu.

noizero. (aldi); *adond.* Zein aldizka.

noizetik noizera. (aldi): *adond.* Ikus.: Noizean bens, I: Noizean beinka, noizbeinka, noizetik noiz, nuiztarik nuiztara.

noizganiu. (egitegun): *iz.* Egiteguna ipintzeko lanabesa.

noizganik. (aidi): *adotd.* ikus.: Noizdanik. : Noiztik, noizaz-gcroz.

noizgura. (aldi): *adond.* Nai danean. Noiznai.

noizik bein, (aldi): *adond.* Ikus.: Noizeau bein. j: Noizean beinka, noizetik noiz, noizik beiñean, noizik-noiz, noizik-noizera.

noizik beingo. (aldi): *adond.* Ikus.: Noizean beingo.

noizka. (aldi): *adond.* Ikus.: Noizeau bain. I: Noizbeinka, noizean beinka.

noizkin. Carpel* *ad.* At itzan, emakumea. j: Notzin.

noizko. (egitegun): *iz. Ikus.:* Egitegun, I: Egunkiña. (aldi): *adond.* Noizerako.: Noizkotz, nozko.

noizkotu. (egitegun): *ad.* Egiteguna ipiñi.

nolzkotz. (aldi): *adond.* Noizerako. Noizko, nozko.

noiznai. (aidi): *adond.* Nai danean. 1: Ikus.: Noizgura, nuizere, noznai.

noiznaideneko. (aldi): *izond.* Unealdi guztietakoa dana. j: Noiznaiko.

noiznaiko. (aldi): *adond.* Safi danean. Noiznaideneko,

noiznaiko den. (aldi): *adond.* Nai-izango danean.

noiznairako. (noiznairako): *adond.* Edonoizerako.

noizpait. (aldi): *adond.* Ikus.: Noizean bein, j: Noiz edo noiz, noizpeit, noizbait, nosbait, nozbeit.

noizpeka. (aidi): *adond.* Tlcns,: Noizean bein. j: Noizpenka, iñoizbein.

nolzpenkako. (ezargai): *(zone,.* Gañerakoa dana. E: Noiztenkako.

noiztandik. (aditzondo): *adond.* Noiztik, noizdanik, noiztarik.

noiztanka. (aditzondo): *adond.* Noizik bein, bails berandu. Noiztenka, noiztinka, noiztenka, noztanka. (aldi): *adond.* Gutxitan.

noiztarik. (aditzondo): *adond.* Noiztik, noizdanik, noiztandik.

noiztarik as. (aditzondo): *adond.* Noizdanik astean.

noirten. (aldi): *adond.* Aspaldian.

noirteneko. (aidi): *izond.* Aspaldiko.

noiztenkako. (ezargai): *izond.* Ikus.: Noizpenkako.

noiztik onera. (aditzondo); *adond.* Noizdanik ona; noiztik nora.

noiztinka. (aldi); *udond.* Ikus.: Noiztanka. : Noiztenka.

noizrsu. (aditzondo): *adond.* Gutxi gorabera noiz. (aldi): *adond.* Berbera.

nok. (izenorde): *izord. Ikus.:* Nock.

nok edo ak. (izenorde): *izond.* Nork ado arek, norbaitek,

noka. (emakume): *adond.* Emakumeai ika mintzatzen. j: Noketan, nokez.

nokatu. (emakume): *ad.* Emakumeai ika mintzatu.

noketa. (emakume): iz. Emakumeekin ika mintzatzearen egipena.

noketan. (emakume): adond, Emakumeai ika mintzatzen ari-izatea. I: Nokez.

nokez. (emakume): *adond.* Ikus.: Noketan.

noku. (makestasun): *iz.* Soñaren makesta. : Opo, aŕazadura.

nokueri. (soin): *iz.* Soñaren tnakestasunagatik, edozein soin-atalaren auttzea. I: Ñukueri.

nokuzu. (kutsu): *izond.* Kutsuturik dagoena.

nokuzntu. (eritasun): *ad.* Eritasun bat artu.

nola. (aditzondo): *adond.* Zein eraz; zelan. j: Nolaxe, nolatan, nolaz, nula, nulaz, ñola, zelanik.

nola beat, kala nai. (aditzondo): *adond.* Beat danez nai da.

nob el. (aditzondo): *adond.* Izan dedin bezela. I: Nola gerta, nolakoa dan, zelan dan.

nola ere. (aditzondo): *adond.* Benetan, egiazki.

nola gerta. (aditzondo): *adond* Ikus.: Nola el. I: Notakoa dan.

nola jin ala fan. (aditzondo): *adond.* Datozen bezela doaz.

nob ordua ala meza. (aditzondo): *adond.* Ordua dan bezela, oŕela meza.

nola soiñu ala daniza.(aditzondo): *adond.* Salina dan bezela, oŕela dantza. j: Nolako soifiva alako dantza. Soñua nolako, dantza alako.

nola-ala. (aditzondo): *adond.* ikus.: Nolabait. [: Nolarebait.

nolabait. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Edonola. : Edozelan, nolazbait, nolazpait, nolarebait, nota-ala, zelanbaist, zelanbait, zelan edo alan.

nolabaiteko. (aditzondo): *izond.* Nolabait egiña dana. Ikus.: Zelanbaistako, zelanbaitako.

nolaera. (bereiztasun): *iz.* Ikus.: Nolakotasun. I: Leŕun, nolatasun, zelatasun.

nolakatzaile. (izenondo): *izond.* Zeingaya dan izenondoa. I: Ikus.: Zeindin.

nolako. (aditzondo): *adond.* Zuin motakoa I: Zelako, zelango, zetanik, zer-nolako.

nolako egufa, Make sua. (aditzondo): *adond,* Eguŕa nolakoa dan, sua alako.

nolako ezteyak, alako zopa. (aditzondo): *adond.* Ezteyak nolako, zukua alako.

nolakoa dan. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Nola el. Nota gerta, zelan dan.

nolakoabait. (aditzondo): *adond.* Zein nolakotasun. j: Zelangoabait.

nolakoanai. (aditzondo): *adond.* Edozein nolakotasunaz.

nolakotasun. (bereiztasun): *iz.* Noun edo gauza baten ayuŕi edo izakera.: Seta, mendu. I: Norbaiten zeaztasuna. Endaki, gaitasun, idea, jira, leŕun, nolaera, nolatasun, zolakotasun, zelangotasun, zeindasun, zelatasun, izankide.

nolakotsu. (aditzondo): *adond.* Nola, gutxi gorabera. j: Nolatsuko.

nolakotu. (aditzondo): *adond.* Nola izatera eldu.

nolakoxe. (aditzondo): *adond.* Gutxi gorabera, nolako. I: Nolaxeko, nolatsu.

nolanai. (aditzondo): *adond.* Nai dediu bezela. E: Thus.: Edonola, nolabait, zelanai, zelangura, zelan-nai.

nolanaika. (aditzondo): *adond.* Gogaldiezaz ari-izatea.

nolanaiko. (aditzondo): *izond* Edozeiz motazkoa. I: Zelan-naiko.

nolarebait. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Nolabait. Nolazbait, nolazpait, nolerebait, nola-ala.

nolatan. (aditzondo): *adond.* Nola itzaren gaiñezkoa. I: Ikus.: Nola.

nolatasun. (bereiztasun): *iz.* Ikus.: Nolakotasun. j: Nolaera.

notatsu. (aditzondo): *adond.* ikus.: Nolakoxe. I: Nolaxeko, nolaxe.

nolatsuko. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Noaakotsu.

nolaxe. (aditzondo): *adond.* Nola itzareu ñogaŕia. I: Ikus.: Nola. j: Nolatsu.

nolaxeko. (aditzondo): *adond.* Nolakoxe itzaren aidakera. : Nolatsu,

nolaz. (aditzondo): *adond.* Nolako eraz. Ikus.: Nola. I: Nulaz.

nolazbait. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Nolabait. Notazpait, nolarebait, nolazbeit, notazpaika, nolazpeika, nolazpeka, nolazpeit, nolazpeit ere.

uolazko. (aditzondo): *izond.* Bereiztasuna notakoa dan ad€erazten duena.

nolazpaiteko. (aditzondo): *izond* Edonolaz egiña dana. I: Notazpeikako, nolazpekako.

non. (aditzondo): *adond.* Tokia zein dan galdelzeko erabiltzen dan itza, beti galde-zentzuna duena. I: Nun, lion.

non edo non. (aditzondo): *adond,* Nonbait, nunbait, nun edo nun.

non ea. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Nonda.

non-ere. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Non-nai, nun-nai, nun-eta-an.

non-nai. (aditzondo): *adond.* Edozein tokian. I: Non-nai beita, non-nai den, nun-nai, nun-nai beita, nongura, non-ere,edonun.

nonago. (aditzondo): *adond.* Non itzaren asmoari geyago-zentzuna gañeratzen diou beste itza.

nonai. (aditzondo): *adond.* Nai diteken tokia. I: Nun-nai.

nonaigo. (aditzondo): *izond.* Toki guztietan eta aldi berean aurkitzen dana.

nonaikotasun. (aditzondo): *iz,* Told guztietan eta aldi berean aurkitzea.: Nonaitasun.

nonaitasun. (aditzondo): *iz.* Ikus.: Nonaikotasun.

nonbait. (aditzondo): *adond.* Tokiren bateau. 1: Nunbait, nonbeit, nonbit. (eskiertasun): *adond.* Eskiertasun-asmoa ematen duen itza.

nonbait-of. (erditasun): *adond.* Erditasuuez ari-izatea.

nonbaiteko. (erditasun): *izond.* Erditasunekoa dana.

nenbaitilc. (aditzondo): *adond.* Nunbaitetik. : Nonbeitik.

nonbaitiko. (aditzondo): *izond.* Nunbaitekoa dana. I: Nonbeitikako.

nonda. (aditzondo): *adond* Baldintzareu zentzuna duen itza. I: Non ez.

nondik. (aditzondo): *adond,* Nonbaitetik. Nundik, nondikan, nunti:

nondikako. (aditzondo): *izonnd.* Nungokoa.

mango. (aditzondo): *adond.* Zein tokiko. Nungo.

nongoa. (aditzondo): *izond.* Zein tokikoa. I: Nungoa.

nongotasun. (aditzondo): *iz,* Nongoaren berezitasuna.

nongura. (aditzondo): *adond.* Nai diteken tokia. Non-nai, nun-nai.

nono. (zezen): *iz.* Idi edo beya; anion itza.

nontsu. (aditzondo): *adond.* Nun gutxi gorabera. j: Nuntsu.

nontxe. (aditzondo): *adond.* Nun dan bertan.

nontzat. (izenorde): *izord.* Norentzat.

nonzebefi. (gura): *izond. Ikus.;* Begi-luze. j: lkusbera, beŕi-ipurdi, ikusizale, xokokari.

nonziela. (aditzondo): *adond.* "Oua emen¨ esakeraren zentzuua duen itza; ona edo una adierazlearen atzetik erabiltzen dana.

noñua. (kotzo): *iz.* Ikus.; 'Otto; auŕen itza.

noonor. (izenorde): *Lord.* Norbait, nor edo nor, nopaita.

nopaita. (izenorde): *izord.* Ikus.: Norbait. j: Noonor, nor edo nor.

nopera. (izenorde): *izord.* lkus.: Nobera. ^; Norbera.

nor. (izenorde): *izord.* Notifia zein dan adiezazteko izenordea. Ba-du notin itza beraren zcntzuna. I : Ikus.: Nortzuk. 1: Nur, for.

nor edo nor. (izenorde): *izord.* Ikus.: Norbait. I: Noonor.

nor-bakaf. (notin): *izond.* Notin bati bakaŕik dagokiona.

nor-bakafeko. (notin): *izond.* Nor-bakaŕ danari dagokiona.

nor-baten. (orokardura): *izond.* Orotakoari dagokiona.

nor-berczko. (berezkotasun): *izond.* Norberaren berezkoa dana.

nor-biurtu. (folio): *ad.* Notiñaren nolakotasuna eman.

nor-biurtze. (notin): iz. Notiñaren nolakotasuna ematearen egipena.

nor-dana. (folio): iz. Notiña dana. I: Ikus.: Notin. j: Tiakula.

nor-dun. (adite): *iz.* Aditz iragangaitzaren adi-yabea.

nor-ere. (izenorde): *Lord.* lkus.: Edonor. I: Nark ere, nur-ere, numai.

nor-galdeko. (izenorde): izond. Izenda€zekoa dana.

nor-irudi. (notin): *iz.* Notiñaren bezela aurkeztearen egipena. I: Nor-irudipen, nor-itxura, nortzapen, nortze.

nor irudipen. (notin): *iz.* Ikus.: Nor-irudi. Nor-itxura, nor-itxurapen, nortzapen.

nor-irudltn. (notin): *ad.* Notiñaren bezela aurkeztu. I: Nor-itxuratu.

nor-itxura. (notin); iz. Ikus.: Nor-irudi. Nor-irudipen, nor-itxurapen.

nor-itxurapen. (notin): *iz.* Ikus.: Nor-irudipen. J: Nor-itxura.

nor-itxuratu. (notin): *ad.* Ikus.: Nor-iruditu.

nor-jean. (notin): *ad.* Not-ilia izan.: Nor-izatea.

nor-izen. (izenorde): *izord.* Norekiko izenordea. Nor-orde.

nor-leeuka. (norgeyagoka): ŕz. Iima.: Norgeyagoka. I; Norgeyoka, nor-lenka.

nor-niz-ni. (aŕandikeri): izond. Atandikeriz ari dana.

nor-ta?. (aditzondo): *Lord.* Nortzuk?, nor?

nora. (aditzondo): *adorrd.* Zein tokira. I: Noraxe, norat, nora, flora. (zentzabide): iz. ikus.: Zentzabide. I: Ezaldi.

norabait. (aditzondo): *adond.* Tokiren batera. I: Norapait, norabeit.

norabe. (yoputasun): *izond.* Yopua dana. (otseinketa): *iz.* Ikus.: Nerabe. Nerebe.

norabetu. (yoputasun): *ad.* Yopuak egin.

NORABIDE. ŕz. 7aŕitako elburu batenganuntz gauza bat zezen arteztu, bideratu edo eramatearen egipen eta ondorioa. I: Norbait, elburu mugatu baterako bideratzen duten aolku, irakaspen edo agintzea. I: Atanda, azatz, jobide, ingeraun. // (aide), (ariuŕe), (arteztasun), (burdi), (eskuma), (ezarketa), (ezarmen), (iraizkin), (itxaskuntza), (Inlets), (neurtizti), (ortzi-mugs).

norabideratu. (norabide): *ad.* Norabidea ezagutu edo artu. j: Ikus.: Norabidetu. : Noratu.

norabidetu. (norabide): *ad.* Nunbaiterako norabidea artu. I: Ikus.: Norabideratu. I: Noratu.

norabidetzaiie. (norabide): *izond.* Norabidea ematen duena.

noradiño. (aditzondo): *adond.* ikus.: Noraglño. I: Noraiño.

uoraez. (ariketa): iz. Ariketarik ez izatea. I: *Ma* notako ariketa. (bear): Beat aundi-aundia. j: Ikus.: Noraezean. I: Norez.

noraezean. (norabide): *adond.* Norabiderik gabe ari-izatea. (bear): *adond.* Beal oso aundiaz ari-izatea. I: Ikus.: Noraez. I: Norez, norezean.

noraezeko. (alangura): *izond.* Ezinbestekoa dana. : Ikus.: Norezean.

noragabe. (norabide): *izond.* Norabiderik eztuena.

noragiño. (aditzondo): *adond.* Zein tokiraño. 1: Noradiño, noraiño, zetaragiño.

noragiri. (agerkai); iz. Norberaren agerkaya.

noragure. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Noranai.

noraiño. (aditzondo): *adond.* Ikus.; Noragiño. j; Noradiño, ze€aragiño.

noraiñoko. (aditzondo): *adond.* Norañokoa.

norako. (aditzondo): *adond.* Zein tokirako.

noranai. (aditzondo): *adond.* Edozein tokira. Noragure, nai-nora, nuranai, edonora.

noranaiko. (aditzondo); *adond.* Edozein tokirako.

noranaitu. (aditzondo): *ad.* Edozein tokira joan edo zerbait eraman.

norantza. (norabide): *iz.* Norabidearen zentzua.

norapait. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Norabait. I: Norapeit.

norat, (aditzondo): *adond.* Nora itzaren aldaketa. I: ikus.: Nora. I: Noraxe.

noratu. (norabide): *ad.* Ikus.: Norabideratu. I: Norabidetu.

noraxe. (aditzondo): *adond.* Zein tokira; nora itzaren Ikus.: Nora. I: Norat.

nrbait. (izenorde): *izord.* Nor naiz nor. Ikus.: Norbaitzuek. I: Nor edo nor, noonor, nopaita, norbeit, nurbait.

norbaitasun. (notin): *iz.* Notiñaren hcreiztasnna. Ius.: Nortasun. I: Notintasun.

norbaitekiko. (izenorde): *izord.* Noribait dagokiona. : Norbaiten, norberakiko.

norbaiteu. (izenorde): *izord.* Ikus.: Norbaitekiko. I: Norberakiko.

norbaitzuek. (izenorde): *izord.* Nortzuk naiz nortzuk. j: Ikus.: Norbait.: Norbaitzuk.

norbel. (eduŕ): iz. Edufa keudu dan tokia.

norbeidu. (eduŕ): *ad.* Told batetik eduŕa kendu.

norbera. (izenorde): *izord.* Notin bera, bakoitza. j: Nobera, norbere, nurbera.

norbera-ilketa. (eriotza): *iz.* Norberaren burua erailtzea.

norberaganako. (izenorde): *izord.* Norberarentzakoa dana.

norberagandu. (izcuorde): *izord.* Norberarengana erakaŕi. I: Norbereganatu.

norberail. (eriotza): *ad* Bare burua ersil.

norberakeria. (arima): *iz.* Gogoari dagokiona.

norberakiko.(izenorde): *izord.* ikus.: Norbaitekiko. I; Norbaiten.

norberaldi. (birloraidi): *iz.* Norberaren baitan biltzea.

norberarekin. (izenorde): *izond.* Norberaren burnarekin,

norheraren. (notin): *izond.* Notin bakoitzarentzat berezia dana.

norberarendu. (egozketa): *ad.* Norberaren buruari zerbait egotzi.

norberatasun. (izenorde): *izond.* Norberaren berezitasuna Norberekikotasun.

norbere. (izenordc): *izord.* Ikus.: Norbera. j: Nobera.

norbere buruberotze. (buzipen): iz. Norberarena dan buzipena. 1: Ikus.: Norbere liluratze.

norbere kutsadura. (kutsu): *iz.* Bete burua kutsatzearen egipena.

norbere liluratze. (buzipen): ***iz.*** ikus.: Norbere buruberotze.

norbere-bizitza. (edespen): *iz.* Norberaren bizitzaren edespena.

norbere-buru. (buru-jabetasun): *izond.* Bere burn-jabetasuna daukana. Norbere-buruko, norbere-eskuko, norberejabe,norbere-rneneko,norbere-uausì.

norbere-idazici. (idazketa): iz. Bgileak bere eskuz idatzitakoa. j: Idazki jatoŕ.

norbere-irakasle. (irakaskintza): *izond.* Bere buruari irakasten diona.

norbere-jabe. (buru-jabetasun): *izond.* Ikus.: Norbere-buru. I: Norbere-buruko, norbere-eskuko.

norbere-jale. (azkuŕi): *iz.* Norberaren gayaz elikatzea.

norbere-maitasun. (aintzapen): *iz.* Ikus.: Norberekoitasun.

norbere-meneko. (buru-jabetasun): *izond.* Ikus.: Norbere-burn. : Norbere-nausi.

norbere-nausi. (buru-jabetasun): *izond.* Ikus.: Norbere-buru. I: Norbere-meneko.

norberegaindu. (amen): *ad.* Norberak zerbait bere gain artu.

norberegaltze. (zorotasun): *iz.* Zama egin edo biurtn.

norbereganaketa. (eskurapen): *iz.* Norberarentzako eskurapena.

norbereganako. (izenorde): izond. Bete buruarenganako.

norbereganatu. (izenorde): *ad.* Ikus.: Norberagandu.

norberegango. (aditz): *izond.* lragangaitza dana. j: Ikus.: Iregangaitz.

NORBEREKERI. iz. Norberak bere buruarenganako duen geyegizko maitasuna; ondorioz, besteenganako ardurarik gabe, bare egipen guztiak here onurako bakatik burutzen dituelarik. ; Burukoikeri, gerekoikeria, gerekoitasun, zenekoitasun. // (aisetasun), (atsegin), (eskergaitz), (zekenkeri).

norberekeria. (izenorde): *izad.* Norberaren burua yaurestea.

norberekiko. (izenorde): *izarl.* Norberaren buruarekiko.

norberekikotasun.(izenorde): *Lord.* Was.: Norberatasun.

norberekikozale. (izenorde): *izord.* Norberaren bereiztasunaren aide ari dana.

norberekoi. (norberekeri): *izond.* Ikus.: Berekoi. j: Berekoŕ.

norberelcoikeria. (izenorde): *izord.* Ikus.: Berekoikeri. Berkoikeri.

norberekoitasun. (aintzapen): iz. Bare buruari buruz aintzapen aundiegia izatea. I: Norbere-maitasun.

norberekoŕ. (izenorde): *izond.* Bakaŕik ari-izatea nai duena.

norberendu. (jabetza): *ad.* Zerbaiten jabea egin.

norberenki.(izenorde): *izond.* Bere buruaren alde ari dana.

norberentzakotn. (arpen): *ad.* Norbcrarentzat arts.

norberetasun. (berarizko): *iz.* Bereizgaŕia dana.

norberetu. (berezkuntza): *ad.* Guzietatik berezita, bere baitan bakafik ari-izan.

norberetxerto. (txerto): *iz.* Bere buruaren txertoa. !: Norberezti.

norberetzat. (izenorde): *izord.* Bere buruarentzat.

norberetze. (azkuŕi): *iz,* Ikus.: Bereketa. Beretakotu.

norbereun. (eundura): *iz.* Norberaren eundura.

norberezko. (izenorde): *izond.* Norberari dagokiona.

norberezti. (txerto): iz. Ikus.: Norberetxcrto.

nordandu. (notin); *ad.* Notiñarena bezela aurkeztu.

nore. (izenorde): izond. Nere itzaren aidaketa. : Ikus.: Nere. j: Euc.

norekiko. (izcnorde): *izond.* Norberari dagokiona.

noreneko zeindin. (izenondo): *izond.* Ukanekiko izenondoa.

bores. (bear): iz. Ikus.: Noraez; its **onen** taburpena. Noraezeau.

norezean. (at-angura): *adond.* Noraezean ari-izatea. I: Ikus.: Noraezean. Noraezeko.

norgabe. (notin): *frond.* Notiñik eztuena. Norgabeko.

norgabeki. (notin): *adond.* Norgabe ati-izatea.

norgalieko. (notin): *frond.* Ikus.: Norgabe.

norgabctasun. (notin): *iz.* Norgabea izatea.

norgabeku. (notin): *ad.* Norgabekoa egin.

NORGEYAGOKA. *iz.* EIerti jaya; bertan arazo bati buruz yardukitzen dalarik, arazo ori, geyenetan, olcrtizkoa izatean. I: Agintarick edo bazkunek, yalcintza, elertia edo ertiaren lantzea sariakaz akulatzeko, idekitzen duten batzaldia. Norgeyaka, norgeyoka, nor-leenka, nor-lenka. (batzaldi): *iz.* Lengo esanaya bera.

norgeyoka. (norgeyagoka): *iz.* ikus.: Norgeyagoka. j: Norgeyaka, nor-leenka.

uori duna. (notin): iz. Notiñezko adi-yabea.

nori nolako. (notin): *izond.* Notified dagokiona.

norik. (aditzondo): *adnnd.* Nundik.

nork. (izenorde): *izond,* Tragankotak diran aditzen adi-yabea. I: Nok, fork duue.

nork bere. (izenorde): *izord.* Norberarena dana,

nork ersI. (izenorde): *izord.* Ikus.: l.donor; baits iragankos'ak diran aditzen adi-yabea. : Nork-erenai, nork-nai, naiñork, nor-ere, nurnai, zeiñak ere.

nork-atzemanka. (joko): *iz.* Zerbait artzeko, aŕapataka ad-izatean egiten dan jokoa.

nork-dun. (aditz); *iz.* Aditz iragankoŕaren adi-yabea.

norlc-erenai. (izenorde): *izord.* Ikus.: Nork ere. I: Nork-nai, nornaik, naiñork.

nork-nai. (izenorde): *izord.* Ikus.: Nark ere. j: Nork-erenai, naiñork, nurnai.

norkeria. (notin): iz. Notin baten aide ari-€zatea.

norkeritsu. (notin): *izond.* Notin baten alde ari dana.

norketa. (gizarte): *iz,* Gizarteari buruzkojarduna.

normandat. (enda): *frond.* Nonnandia'koa dana.

normandera. (mintzoera): *iz.* Normandia'ko izkuntza.

nornalren. (orokardura): izond. Orotakoa dana.

norontz. (aditzondo): *adond.* Noruntz. Zcin tokiruntz.

nofondo. (zugatz): *iz.* Zugatz-mota bat.

nortasun. (notin): *In.* Ikus.: Norbaitasun. Notintasun.

nortsu. (izenorde): izoert. Nor, gutxi gorabera.

norto. (notin): *ad.* Notin bat bezela begiratu. j: Nortzakotu, notindu.

nortzakotu. (notin): *ad.* Ikus.: Nortu. Notindu.

nortzapen. (natal): *iz.* Ikus.: Nor-irudi. I: Nor-it€adipen, nortze.

nortze. (notin): *iz.* Ikus.: Nor-irudi. Nortzapen.

nortzuk. (izenorde): *iznnd.* Notiñak zeintzuk diran adierazteko izenordea. Ikus.: Nor. j: Nor-ta?, nortzu.

norua. (ortzi-muga): *iz.* lpaŕ-sortaldekoa.

nos. (aditzondo): *adond.* Noiz; itz onen aldaketa. j: Ikus.; Noiz. j: Nox, noz.

nos edo nos. (aditzondo): *adored.* Noiz edo noiz. I: Nos edo nosko baton, noz edo aŕen, non edo ben, noz edo noz, noz edo nozko baton.

nosbait. (aditzondo): *adond.* lkus.: Noizean bein. j: Noiz edo noiz, noizpait, Poi/bait, noizpcit.

uoski. (zslantza): *adond.* Ikus.: Naski. (altasun): *adond.* ikus.: Naski. 1: Naskiro, noaski, noaskiro.

noskiko. (altasun): *izond.* Ez-ustcan gertatzen dana.

noskitasun. (altasun): iz. Gertatuko edo dana.

nosnerein. (esangipen): *izond.* Esanekoa dana.

nosnereite. (esangipen): *iz.* Ikus.: Esangipen. I: Esagintasun.

nosnereitu. (esangipen): *ad.* ikus.: Esana egin. j: Esaneratu.

nospel. (azpadura): *iz.* Ikus.: Azgordin. Azkordin, aŕala, ospel, ozpel, zuzpel. (itzal): *iz.* Itzalean dagocn tokia.

nostrai. (gari): *iz.* Eñ'ko garia.

nota. (orban): *iz.* Ikus.: **Orban. j:** Orein.

notadun. (orban): *inane!.* Orbanez beterik dagoena. j: Natant.

notadnra. (orban); ***iz.*** Ikus.: Orban. Moskau.

notagabeko. (orban): *izond.* Orbanik ez daukan j: Notagabe.

notagel. (orban): *izond.* Orbandu dezakena.

notatu. (urban): *izond.* Ikus.: Notadun. Orbandu.

NOTIN. *iz.* Giza-laguna, gizakumea; naiz gizon naiz emakume.: Eliztlan mintzatzcn dana, minizatzcn danari edo mintzatzen danaz aipatutakoa. Eliztian ere aditzaren egipenari dagokion izena. : Gizaki, gizakume, karaun, jende, jendeki, lagun, nor-dana, lakula, tapula. Il (antzerti), (batasun), (berezitasun), (elebeŕi), (elerti), (ezabelera), (gizon), (gogape), (izen),

notin nabari. (notin): *iz.* Nabari-erazten don notiña.

notin-lefokada. (leŕokada): *iz.* Ikus.: Eŕolde.

notin-pil. (notin): *iz.* Notlñen multzoa.

notindu. (notin): *ad.* Ikus.: Nortu, j: Nortzakotu.

notintasun. (notin): *iz.* Ikus.; Norbaitasun. j: Nortasun.

notintza. (notin): iz, **Notin-talde aundia.**

nozzan. (aditz): *ad.* Aŕ itzan. j: Notzan. Ikus.: Nozkin.

noxal. (cozen): *iz.* Bi urteko kumea daukan beya.

noz. (aditzondo): *adond.* Noiz. j: Nos, fox.

noz edo aŕen. (aditzondo): *adond.* Noiz edo noiz. j: Ikus.: Nos edo nos, nos edo nosko baten, noz edo bein, noz edo noz, noz edo nozko baten.

noz edo bein. (aditzondo): *adond.* Noiz edo noiz. ; Ikus.: Nos edo nos, nos edo nosko baton, noz edo aŕen, noz edo noz, non edo nozko baton.

noz edo noz. (aditzondo): *adond.* Noiz edo noiz. j: ikus.: Noz edo aŕen, nos edo nos, nos edo nosko baton, noz edo bein, non edo nozko baton.

nozbeit. (aldi): *adond.* Ikus.: Noizean bein. ; Noizpait.

nozdanik. (aditzondo): *adored.* Noiztik. Ikus.: Noizdanik,

nozean bein. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Noizean bein. ; Noizen beinka.

nozean beingo. (maiztasun): *adond.* Maiz ez gertatzea.

nozezkero. (aditzondo): *adored.* ikus.: Noiz-ezkero. j: Noizdanik, noiztik.

nozi-arazi. (eroapen): ad. Nozitu-eragin.

nozitu. (eroapen): *ad.* Erns.: Jasan, Iasi, pairalu, osartu, osaŕ.

nozkin. (aditz): *ad.* Ar ezan, I: Ikus.; Notzan.

nozko. (aditzondo): *adored,* Ikus.: Noizko. j: Noizerako, noizkotz.

noznai. (aditzondo): *adored.* Ikus.: Noiz-nai. j: Nuizere.

noztanka. (aditzondo): *adond.* ikus.: Noiztanka. j: Noiztenka, nuiztenka.

sin. (zezen): ***iz.*** Boys edo idia; mien itza.

nuetsi. (erabateko): *adored.* Osoroki ari-izatea.

nuiz. (aditzondo): *adond. ikus.:* Noiz.

nuizere. (aditzondo): *adored,* Eros.; Noiz-nai. : Noznai.

nniztarik nuiztara. (aditzondo): *adond. Ikus.:* Noizetik noizera.

nuiztenka, (aditzondo): *adond.* Ikus.: Noiztanka. 1: Noiztenka, noztanka.

nukata. (o ŕe): *iz.* Intxauŕak eta gaz-piperkietaz egindako oŕea.

nuku. (makestasun): *iz.* Makes, makes. (ergeltasun): *Snored.* Ergela dana.

nukudura, (eritasun): *iz.* Auŕen eritasuna; ezufak biguntzen eta gupitzen, eta eunduen sultasunaz agertzen dana.

nukuki. (crgeltasun): *adond.* **Ergeltasuncz** ari-izatca.

nula. (aditzondo): *adond.* ikus.: Nola. 1: Nolan, zelan.

uularebait. (kolokadura): *frond.* Kolokaduraz ari dana.

nulaz. (aditzondo): *adond.* ikus.: Nolan. j: Nola, nula.

nnmaka. (gizonkil): *iz. Ikus.:* Andcrckil. I: Anderexka, munaka.

nun edo nun. (aditzondo): *adored.* Ikus.: Non edo non. I: Nonbait, nunbait.

nun-da-noiz. (cgiteguo): *iz.* Ikus.: Egitegun.I:Nun-da-noizkoak.

nun-da-noizkoak. (egitegun): iz. Ikus.: Egitegun. j: Eguntz, nun-da-noiz.

nun-eta-au. (aditzondo): *adored.* Edonun. j: Non ere, nun-nai.

nun-nai. (aditzondo): *adond.* ikus.: Non-nai. j: Nun-nai bcita, edonun, urinal, nun-eta-an.

nun-nolako. (aditzondo): *Land* Lekuari dagokion.

nun-ze-aŕapa. (linburdika): *izond.* ikus.: Linburdikari. : Bizkarkari.

nuu-ze-bafi. (gura): *Snored.* ikus.: Begi-luze. j: Nonzebeŕi, ikusgura, xauxun.

nun-zer. (idazti): *iz.* ldaztl bitten aurkibidea.

nunai-dagon. (aurkeztasun): *izond.* Aldi berean told guztietan aurkez dagoeua. I: Nunaiko, nunaitaŕ.

nunai-egote. (aurkeztasun): *iz.* Aldi berean toki guztietan aurkez egotea. I: Nunai-izate.

nunaika, (aurkeztasun): *izond.* Ikus.: Nunai-dagon. Nunaitaŕ.

nuuairako, (osotasun): *izond.* Guziai dagokiena.

nunaitaf. (awkeztasun): *izond.* Ikus Nunai-dagon. j: Nunaiko.

nunaitasun, (ender* iz. Ludi guzia edonorentzat eta guzientzat abeŕia bezela onartzen duen asmoa.

nunaitik. (aditzondo): *adond.* Edonundik, alde guzietatik.

nunbait. (aditzondo): *adond.* ikus.: Nonbait. I: Nonbeit.

nunbeit. (aditzondo): *adond.* Gutxi gorabera. Nunbait.

nundi-nai. (aditzondo): *adond.* Aide guzietatik.

nundikan. (adilzondo): *adond.* Ikus.: Nondik. j: Nundik.

nundiko. (aditzondo): *izond.* Nungoa dana.

nunebeita, (egiantz): *adond.* Egiantztasunez ari-izatea.

mango oraintxe. (aditzondo): *adond.* Oraintxe datoŕ.

nungoa. (aditzondo): *izond.* Zein lekukoa. j: Nongoa.

nuno. (landare): *iz.* Lilikaria dan landarea.

nuno-makii. (lore): L. Nunoaren lorea.

nunu. (esne): *iz. ikus.: Aiña. {:* Aria.

nur-ere. (izenorde): *izord.* Ikus.: Nork ere. J: Nor ere, edonor, nurnai.

nurainik. (igidura): *adond.* Neronen igiduraz.

uuranai. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Noranai. j: Edonora, nuranai den.

nurbait. (izenorde): *izord.* Ikus.: Norbait. I: Norbert.

nurbera. (izenorde): *izord.* Ikus.: Norbera. I: Norbere.

nure. (izenorde): *izord.* Ikus.: Nate. J: Nire. (margo): *iz.* Lili-ubelaren margoa. I: Ubel.

nurgira. (nurgira gu *II* izenorde): *izond.* Moak.

nurgira gu. *izord.*

annual. (izenorde): *izord.* ikus.: Nor ere. Nork ere, nur-ere, edonor.

nustenean. (auŕetasun): *adond.* rkus.: Arestian. Aurternein.

nuxixori. (txori): iz. Untxien zuloetan kabiak ipintzell dituen txoria, txoa#ea baño aundixeagoa dana.

nuzpaiko. (anbiola): *izond.* Aspaldikoa dana.

N

ñ. (izki): iz, Glue abedearen amaboskaŕen izkia. II Soñu ñogaŕi bat adierazten duena. ii Batzuetao n izkiaren aldaketa da, onen aufean azaitzen dan i gediñak eragiten duelarik: aŕain + a = aŕaña.

ñabardura. (margo): iz. Margoki urdiña.

ñabarkeria. (zurikeri): *iz*. Zurikeriaren egipena.

ñabarki. (bestelakotasun): *adond.* Bestelakoaz ari-izatea,

ñabaf. (macgo): *frond.* Margo baize= multzoa adierazten duen itza. I: Nabaŕ itzaren aldaketa. j: ans.: Nabaf. I: Nabaŕa, ñibiŕi-ñabaŕ. (zuriketa): *izond.* Aizuna dana. j: Ikus.: Aizun. j: Eizun.

ñabarska. (margo): *izond.* ikus.: Aŕezka. ^: Nabaf itzaren ñogaŕia.

abartasun. (zurikeri): *iz*. Ikus.: Zurikeri. Atzemankeria, ziotz.

ñabartu. (mango); *ad.* Margo batzuk eman.

ñabla. (aizto): iz. Ikus.: Labana. j: Nabai. j: Ideki ta ixten dan aiztoa. j: Nabla itzaren ñogaŕia.

ñafaf. (orban): *izond.* Orbanez beterik dagoena.

ñatlatu. (azkuŕi): *ad.* Gozatzean jan.

ago. (landare): iz, Abereai emateu zayen arbia.

ñaka. (belaun): iz, Belauna luŕeraño tolestu, alkea adierazteko. (janztura): *iz.* Ikus.: Janztura; auŕen itza. I: Iauzkura, taka. (aditz): *ad.* Eseri adi; auŕai esaten zaye. (antzeraketa): H iz. Zerbaiten antzeraketa baŕegaŕia. (atzipe): II *ft*. Ikus.: Atzipe. I: Azerike[r]ia, tiakako, fiako, ñika, sasi-asmo.

ñakako. (atzipe); iz. Ikus.: Naka, I: Ñako, ñika.

ñakaf. (ur-legoŕeko): *iz*. Ikus.: Igela. I: Nagel.

flake. (atzipe): *iz*. Ikus.: Ñaka. I: Ñakako, ñakoko.

ñan-ñan. (azkuŕi): *ad. Ikus.:* Ñañ, I: Natlatu, ñau-ñau,

ñana. (notin): iz. Apaiza edo agurgaŕia dan beste notiña; mien itza. Ñaña, ñauña. (gazta): *ŕz*. Ikus.: Gazta; auŕen itza. j: Gazna, ñaña, tole. (gaztañondo): M *iz*. Ikus.: Gaztaiña; auŕen ilza.: Naiña, ñaña. (azkuŕi): II iz. Edozein janaria; auion itza. Ñaña. (malko): II iz. Ikus.: Makaŕ. Bekaŕ. (edertasun): II iz. Polita dana; alien itza. (eliza); *iz.* Ikus.: Eliza; auŕen itza.

ñandro, (aŕain): iz. ikus.: Aŕautz; ijitoen itza. j: Aŕoltza, aŕoltze.

ñañ. (azkuŕi): *ad.* Jan; auŕen itza; Jan itzaren **Nafatu, ñan-ñan,** flan-lieu, mau-mau.

ñañxn. (aitona): fz, Ikus.: Aitona. Aitita.

ñañaŕ. (gaitzespen): *izond.* Safi gaitzesten duena.

ñañafo. (katamalo): *izond.* Katamaloz jantzita dagoena.

ñañafotu. (katamalo): *ad.* Katamaloz jantzi.

ñañi. (eskeintza): ad. Eskeiñi.ta ez eman; auŕekin jolastean erabiltzen dan itza. Ñañi-egin.

ñaño. (txikiera): *izond.* Ikus.: Epo. Nano. II Ni beno txipiago, fin-5o; ni beno andiago, bano; ene eiñekoak, dep. (aitona): *iz*. Ikus.: Aitona; auŕen itza.

ñañokeria. (txikiera): iz. Epo baten egipen txikia.

ñañukeria. (txikiera): *iz*. Aid baten egipen txikia.

ñapa. (sariztatze): iz. Sariztatzearen gañetik ematen dana.

ñapilda. (aurtzaro): iz, Umetxoen lekoreko auŕ-oyala. Ikus.: Auŕ-oyal. Koñere, pix-oyal.

ñaplatu. (azkuŕi): *ad.* Gogozjan.

ñapurdura, (a€segin): iz, Aragi-atsegiñen guraria.

ñapurkeria, (atsegin); fz, Napurduraren egipena.

ñapurki, (atsegin): *adond.* Ñapurduraz ari-izatea.

input, (gozoki): *izond. Ikus.:* Lamiti, I; Litxaŕ, ñaŕat, halo. (abere): *iz*. Besteen lurkian sartzen dan aberea. Ñapuŕ. (gizon): *iz*. Beste baten emaztearen atzetik dabilen gizona.

ñapuŕ. (gozoki): *izond.* Ikus.: Mizka. I: Mutuŕ-xuri, multi zuri, ñaŕat, ñaŕo, ongose, onketari, ontzale.

ñapurtu. (gozoki): *ad.* Gozokeriakaz zaletu.

ñapurtu. (gozoki): *ad. Ikus.:* Mizkindu. j: Xakutin.

ñardetsi. (erantzupen): *ad.* Ikus.: Erantzun.: Yardoki.

ñardol. (landare): *iz*. Ratak dagozen tokia.

fiat. (landare): *ft*. AA atalbiko landarea; bare igaliak biribilak dira ta ziriak asko dauzka. (eguŕ): *iz*. Eguŕaren puxi a.

flan, (txikiera): *izond.* Txiki ta naŕasa dan notiña.

ñaŕat. (gozoki): *izond.* Ikus.: Ñafo. Ñapuŕ.

afat. (gozoki): *izond.* Ikus.: Mizka, I: Mutuŕ-xuri, mutuŕ-zuri, ñapuŕ, naŕo, ongose, onketari, ontzale.

hate. (zugatz): *iz*. Zugatzaren zati edo abarkia. (argi): iz, Aragiaren giñaŕea.

ñaŕeki, (zugatz): iz. Ñaŕearen puska. (aragi): iz, Aragiaren giñaŕearen puska.

halo. (txikiera): *izond.* Giza-bete oso txikia dana. I; Nato, ñaŕot, (gozoki): *izond.* Lamitia dana. E: Ikus.: Ñapuŕ. I: Ñaŕat.

ñaŕo. (gozoki): *izond.* Ikus.: Mizka. I: Mutuŕ-xuri, mutuŕ-zuri, ñapuŕ, ñaŕat, ongose, onketari, ontzale.

ñaŕogile. (gutidura): izond. Gutitzen duena. {: Ñogaŕi, tipigaŕi, txikigaŕi.

ñaŕotasun. (txikiera): iz. Txikieraren bereiztasuna.

ñaŕotu. (begi): *ad.* Was.: Niŕotu. j: Ñotu, ñototu.

artsu, (landare): *izond.* Ñaŕak dauzkana.

ñartxatxori, (txori); iz, Bats.; Txepetx, j: Laŕapetit.

ñartzadoi, (sasi); *iz*, Sasiak dagozen tokia. j: Ñartze.

ñartze. (sasi): iz. Sasien multzoa. I: Ikus.: Ñartzadoi.

ñasta, (gune); fz, Naigabezko kilimusia. I: Naska. (mamurketa): iz. Mamurketaren otsa.

ñasta-ñasta. (azlcuŕi): *adond.* Ikrts.: Meleka-meleka. j: Milika-milika, miliki-malaka.

ñastatu. (gozamen): *ad.* Ikus.: I}astatu. I: Bdastatu.

aliiko. (etxipen): *iz*. Tkus.: Kamusada. Tat-a°.

ñau. (katu); fz. Katuaren ao€sa. I: ikus.: Miau. I: Miao, miau. II Katuak ñau, zakuŕak iau.

ñau-ñau. (azkuŕi): *ad.* Ikus.: Jan. I: Nab', ñan-ñan.

ñakka. (ibilera): *adond.* Adak apoka ibiltzea. I: Ikus.: Apoka. j: Pitzi-patza, potikoka, oin-eskuka. (kaki): *adond.* Katua miauka ari-izatea. *11* Ñakka katuak,lauka zakuŕak,

ñaukari. (katu): *ŕzond.* Miauka ad dana.

ñaukatu. (katu): *ad,* Katua miauka ari-izan.

ñaukela. (aisetasun): *izond.* Aisetasunak bereganatzen dituena.

ñaunsi. (zakuŕ): *iz. Ikus.:* Aausi. I: Ansi.

fauna. (notin): *iz.* Ikus.: Rana. j: Ñaña.

ñaur. (izenorde): *izord.* Ikus.: Nerau. Neror. *II* Nauren baitan= Ene baitan.

ñaurentu. (ardiespen): *ad.* Ikus.: Ardietsi. Lortu.

ñausentu. (arpen): *ad.* Norberarentzat artu.

ñaztura. (tximista): *iz.* Ikus.: Iñusturi. I: Yuzturi.

ñekato. (gaztezaro): *iz.* Ikus.: Nesako. Neskatila, neskato, ñesaki, ñeskaio, ñeskaxe.

herb. (aur€earo): *is.* Oso txikia dan neskatila.

ñesaki. (gaztezaro): *iz.* Ikus.: Nesako. Neskato, ñekato.

ñeskato. (gaztezaro): *iz.* Ikus.: Nesako. I: Neskato, ñekato, ñesaki.

ñeskaxe. (gaztezaro): *is.* Ikus.: Nesako. Neskato, ñekato, ñesaki, ñeskalo.

iii. (zezen): ŕz. Ikus.: Bei; aufen itza. I: Bekane.

ñibifi-ñabaf. (margo): ŕzond. Ikus.: Nabaŕ. I: Rabat'.

ñieŕi. (lifio): *iz.* Liñoz ereinduta dagoen lda. : Ikus.: Lieŕi. j: Ligueŕi.

flika. (ikusmen): *is.* Ikus.: Begirakun. Begirapen. (gune): iz. Ikus.: Keiñu. j: Kiño, kifiu, ñikada. (atzipe): II *ft.* Ikus.: Ñaka. : Ñakako.

ñika-ñaka. (begi): *adond.* Ikus.: Keiñaka. J: Ñika-ñika, ñika-ñakaka.

mkada. (guile): *is.* Ikus.: Keiñu. Ñika.

ñikadura. (begi): fz. Azkaŕ egindaKo ñikada. I: Ñiki-ñaka, ñirir.

ñikalari. (begi): *izond.* Ñika-ñaka ari dana. I: Ñikari.

ñikari. (begi): *izond.* Ikus.: Ñikalari.

ñikatu. (ikusmen): *ad.* Ikus.: Begiratu. So-egin. (gune): *ad.* Keiñu-egin. (atzipe): II *ad.* Atzipc ado ñaka bat egin, Ñika.

ñiki. (aurtzaro): *iz.* Ikus,: Auŕ; auŕen itza. Nini, ñiñi,

ñiki-ñaka. (oldargune): *adond.* Bultz-egiten ari-izatea.: Ñiki-ñakaka. (asafe): *iz.* Ikus.: Ñiki-ñakaka. (atzipe): *adond.* Ñakak egiten ari-izatea. [: Ñikiñakakeria. (begi): *is.* Ikus.: Ñikadura.

ñiki-ñakalrs. (oldargune): *adond.* Ikus.: Aiki-ñaka. (asafe): ŕz. Alkaŕenganako asafetuta egotea. : Ñiki-ñaka.

ñilciñakakeria. (atzipe): *iz.* Erns.: Ñiki-ñaka.

ñika. (ergeltasun): *ŕzond.* Ergela dana.

ñiku-ñakulra. (tanpa): *adond.* Alkafi tanpatxoak ematen ari-izatea.

ñikuer i. (askuŕi): *iz.* Azkunlzan sortzen dan naspila. Ñukueri, ñukutasun.

(txikiera): *frond.* Ikus.: Ñirniño. ^: Ñimi.

ñimiño. (txikiera): *izond.* Oso txikia dana. Rimini.

ñimiño margotu. (margoerti): *ad.* Margo-lan xeaz margotu. : Ñimiño goŕiztu, ñimiño goŕitu,

ñimiñoka. (margoerti): *adond.* Mario-lan xeaz ari-izatea.

ñimiñolari. (margoerti): *izond.* Margo-*Ian* xeaz ari dana.

ñimiñoño. (txikiera): *frond.* Guztiz ñimiñoa dana.

ñimiñotu. (txikicra): *ad.* Txikitu; oso txikia biurtu.

ñimiñotua. (txikiera): *izond.* Txikituta • dagoena.

ñimiñotze. (eritasun): is. Eri bat gaizkiago jartzea. j: Ikus.: Ñototu.

ñiña. (to): *ad.* Ikus.: Lo-egin. J: Lilo, ñoño.

(aurtzaro): *iz. Ikus.:* Am; arisen itza. I: Nini, fliki. (joko): iz. Tkus.: Jostaiiu. 1: Lele, toiari.

ñiñi-eri. (antura): *iz.* Betsein edo ninikaren antura. (begi): *iz.* Berbera.

Mika. (begi): *iz.* Ikus.: Ninika. I: Betsein, ñiñiku.

ñiñikafu. (zurtoin): *ad.* ikus.: Altxusnatu. f: Alsumatu, taratu.

ñiñika. (begi): ŕz. ikus.: Betsein. I: Ninika, ñiñika.

ñiñirika. (pipit): *iz.* Ikus.: Pipil, I: Birbil, ñiñiriku, pinporta, pitxoŕ, ernenini.

ñiñirika. (pipit): iz. Ikus.: Pipil. Ñiñirika.

fire. (izenorde): *izord.* Ikus.: Nam, I: Nire, Fiore.

ñirñif. (begi): iz. Ikus.: Ñikadura. j: Ñiki. ñaka.

ñirñiŕilea. (begi): *izond.* Ikus.: Bcgi-labuŕ, j; Ñiŕo, ñiŕo-ñaro. I: Ñirñiŕ egiten ari-izatea.

ñiŕ-ñiŕ, (dirdai): *ft.* Ikus.: Distira. I: Niŕ-niŕ.

ñiŕ-ñiŕ egin. (dirdai): *ad.* Dirdai-egin.

ñifo. (begi): *ŕzond.* Ikus.: Begi-labuŕ. Nirñirika, ñifa-ñaŕo.

ñiŕo-fain. (begi): *ŕzond.* Ikus.: Begi-labuŕ, 1: Nirñirika, ñiŕo, mutt-aka.

(izaneza): *adond.* Ikus.: Ezereztasun, Ezebez.

ño. (txikiera): *izond* Txikia dana. Ikus.: Txiki. 1: Ñolo. (emak rme): *izosrl.* Ikus.: No. (dei-egikuutza): H *iz.* Ikus.: Ñoño.

ño eta andi. (zenbakun): *adond.* Gnztiak zenbatzean ari-izatea; txikiak eta aundiak, guziak.

imago. (txikiera): *izond.* Txikiagoa dana.

ñoena. (txikiera): frond. Txikiena dana.

ñogatii, (gutidura): *frond.* Zentzuna gutitzekoa dan itza. Ikus.: Ñafogile. I: Tipigaŕi, tipitzeko, txikigari, txipigaŕi, xetako, xumegaii, xuifzeko.

ñogaŕrn, (gutidura): *Mond.* Nogaŕiz ari-izatea.

ñoiz. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Noiz. I: Ñoiz ez, ñoiz ere.

ñoketa, (txikiera): iz. Txikiago egitearen egipena.

ñokoŕo. (txikiera): *ŕzond.* Giza-betez txikia dana. : Ñoñoŕo.

ñokun. (biotz): ŕz. Ikus.: Niŕokun. I: Ñotu.

riala. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Nola. I: Nola ez, flola ere.

non. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Non. I: Non ez, fion ere.

ñañiña. (egazti): *iz.* Antxeta-mota bat. I: Ikus.: Antxeta.

ñoño. (lo): *ad.* Ikus.: Lo-egin. G: Ñiña; anion itza. I: Lo-izan. (zezen): *is,* Tdi ta bei; auŕen itza. j: Ñu, ñuñu. (esne): j iz. Ikus.: Esne; auŕen itzaa. (azkuŕi): *is.* Jatekoa dana. (aurtzaro): iz. Beste auŕa; auŕen itza. (ardi): jE *is.* Eats,: Ardi; auŕen itza. !: Ñu, ñuñu. (dei-egikuntza): iz. Ardi, txata ta beyari dei-egiteko aotsa. : Ño. (gurkadura): I) *ad.* Irentsi esateko auŕen itza.

notions. (txikiera): *izond.* Ikus.: Ñokoŕo.

for. (izenorde): *izord.* ikus.: Nor, I: Neor, nior, iñor, liar ere, liarez.

flora. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Nora. I: Ncora, niora, iñora.

fore. (izenorde): *ŕzond. Ikus.:* Nere, I: Erse, tare, ñire.

ñoretu. (izenorde): *izarri.* Ikus.: Neretu. Nerendu, nereganatu.

hero. (ergeltasun): *ŕzond.* Ergela dana.

floe– (oyutza): *oya.* Oyu-itz bat.

ñotarik. (aurtzaro): *adond.* Aurtzarodanik.

ñototu. (eritasun): *ad.* EH bat asko gaiztotu. I: Ikus.: Ñimiñotze. (begi): *ad. Ikus.:* Ñaŕotu. 1: Ñotu.

ñoio. (txikiera): *ŕzond.* Oso txikia dana. 1: Ikus.: no. 1: Noto.

ñotu. (begi): *ad.* Ikus.: Ñaŕotn. Niŕotu, itototu. (biotz): *iz.* Ikus.: Niŕokuu. Ñokun,

ñozale. (txikiera): *izond.* Txikiago egiten duena.

ñu. (zezen): *iz.* Idi ta bei. 1; Ikus.: Ñoño; auŕen itza. I: Ñuñu.

ñuku. (indaŕ): *izond.* Kemenik ez duena. j: Ikus.: Geldo. 1: Ñuñuka.

ñukudura. (ergeltasun): *iz.* Astapuztasunaren ondorioa; ñuku izatea.

ñukueri. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: Ñikueri, 1: Ñukutasun.

ñukukeria. (indat): *iz.* Kemenik ez duen egipena.

ñukuki. (indaŕ}: *adond.* Kemenik gabe ari-izatea.

ñukutasun. (azkuŕi): *iz.* Ikus.: L'likucri. j: Ñukueri. (crabetasun): *iz.* Ikus.: Erabetasun. Lotsorkeria, lotsortasun. 1: Kemenik gabe bizi danaren jokcra, ozkilkeria.

ñukutu. (txirotasun): *ad.* Guztiz txiroa biurtu.

ñuña. (katu): iz. Ikus.: Katu. j: Mamoña; auŕen itza. 1: Milli

ñuña. (zezen): iz. ikus.: Norm. j: Ñu, auŕen itza. (dei-egikuntza): *iz.* Ardiadi maitekiro dei-egiteko aotsa.

ñuñuka. (indaŕ): *lined.* Kemenik ez duen. : Ikus.: Ñuku.

ñuñukatu. (aultasun): *ad.* Ikus.: Auldu. j: Masaldu.

ñuñulo. (zezen): *iz.* Bei edo idia; auŕen itza. (ardi): *iz.* Lkus.: Ardi; auŕen itza.

ñuñutu. (gupiera): *ad.* Luŕeruntz makurtu.

o. (izki): iz. Gore abedearen amaseigaŕen izkia. !/ Ira zentzun auek ditu izki onek: 1° Aŕitasuna; ta au adierazteko oyu-itza bezela erabiltzen da. 2° Zamari bat geldi-crazteko oyutza. 3° Katearen erezhma adierazteko.7I Urbiltasuna adierazten darn ageŕerazlea da; e.b.: Ori, onek, ofek, onen, oŕen.../1 Itz batzuetan agertzen da indaŕa emateko edo; es.b.: Danok (danak'en ordez), gerok, zerok, gizonok, gagozenok, berlon,... /I Aditz jokoan, irugaŕen notilia zest-betelzekoa danean erakustea du: Diot, dautsot, dingo, diote, Dion, genion, neuskio, bekio,... // Itano aditz-jokoan ere agertzen da: Nok, non, gozak, gozan, nintzoan, nintzonan,...

o-aundi. (ixzki): *iz.* Greziataŕen abedearen azken izkia.

o-txikaŕ. (izki): *iz.* O-txikia. Gerkataŕen abedeko izkia, otxiki.

oa. (aditz): *iz.* loan aditzaren eŕoa, 1: Itano aditz-jokoaren aditz onen agintzerazko irugaŕen notiña (e.b.: Oa emend!). (oe): iz, Oe itzaren aldaketa.

oa-gain. (oe): *iz.* Oe gañean jartzen dan oya l a.: Ikus.: Oabate.: Oate.

oa-kutxa. (oe): ***iz.*** Nodn batentzako oe txikia, ; Uerka.

oa-xarea. (oe): *iz.* Oearen abedia. Oazuŕ,

oabete. (or): iz. Oearen estalkia. j: ikus.: Oa-gain.: Gate.

oaburu. (or): *iz.* Buruari dagokion oearen zatia. j: Oapuru.

oaburuko. (oe): iz. Ikus.: Burko. j: Buruko.

oadura. (gardaiñatze): *iz.* Gauza bat beste batean saŕaraztea.

oagi. (saizulo): *iz.* lkus.: Saizulo. I: Oantze.

oagia. (Telco): *iz.* Menasta edo aii-biuŕen bat berez dagozen tokia.

oagoi. (or): *iz.* Ikus.: Oasabai. j: Or-paramenta.

oat. (gunc): *iz.* ikus.: Kilimusi.: imusido.

oaide. (oaidego): *iz.* Ezkontlula izango balitz bezela gizou batekiu bili dan emakumea. I: Oaideko, oakide, oclagun, oekide, pays, payo, sasi-emaztc.

oaidedun. (oaidego): *izond.* Oaitlea daukana.

OMDEGO. *iz,* Gizon eta emakme batek alkaŕenganako duteu zilegia ez dan oiturazko afemana. j: Bizidekeria, oaidetasun, oaidekeria, oaidetza, oakidego, oekidetza, oclizunketa, paidego, payatze. ***Ii*** (aragi-ifits), (emakume), (eskugeikeri), (ezkontza), (lizunkeri), (lizunkeritza), (maitastm).

oaidekari. (aaidego): *izond.* Oaidcckin ari dana.

oaidekeria. (oaidcgo): *ŕz.* Ikns.; Oaidego. j: Oaidetasun, oaidetza.

oaideko. (oaidego): iz. Ikus.: Oaide. j: Oakide.

oaidetasun. (oaidcgo): ***iz.*** Ikus.: Oaidego. ;: Bizidekeria, oaidekeria.

oaidetu. (oaidego): *ad.* Oaidegoan ari-izan. j: Oakidctu, payatu.

oaidetza. (oaidego): ***iz. Ikus.:*** Oaidego. Oaidekeria, oakidego, oekidetza, oelizunketa.

oaistian. (aldi): *adond. Ikus.:* Arestian. Aurtemcin, oixtian.

oak. (abere): ***iz.*** Abere andia; (auŕen itza).

oaka. (Labe): ***iz.*** lints.: Oraka. Oata, oatara. (zakuŕ): iz. Zakuŕaren emea.

oakailu. (gardaiñatze): *iz.* Gardaiñatzea egiteko lanabesa.

oakaldi. (ore): iz. Ores egiteareu egipena. Orakaldi.

oakaŕ. (goitiko): ***iz.*** Ikus.: Goitilco. Goitigale, moixal.

oakatu. (txori): *ad.* Txoriak, gaba igarolzeko, abaŕ batean jaŕi,

oakide. (oaidego): iz. lkus.: Oaide. Oaideko, oelaguu, pays.

oalcidego. (oaidego): *iz.* Ikus.: Oaidego. Oaidetza.

oakidetu. (oaidego): *ad.* Ikus.: Oaidetu. 1: Payatu.

oako, (oe): *iz.* Tkus.: Seaska. j: Kulunka, ooko, ooltzo, urns, siaska, us, zearka.

aalaŕo. (oe): *iz.* Oestalkiaren azala. Oalaŕu.

oalaŕu-saltzaile. (oe): *izond.* Oalaŕuak saltzen dituena.

oaiaŕugile, (oe): izond. Oalaŕuak egiten dituena. : Oa-lafttgin. (esku-langintzak): *ŕzond.* Berbera.

oak. (zeŕi): *iz.* Zeŕiaren janaria.: Ogale, ozale.

oalketan. (otso): *adond.* Otsoaf eta otsoemeak batzen ari-izatea.

oano. (aditzondo): *adond.* Oraindik, oraindafo, oraindifio, oindiño.

oantxa. (artzidura): *iz.* ikus.: Orantza. j: Orantxa, oaantxa.

amaze. (kabi): iz. ikus.: Kabi. I: Kati. (saizulo): *iz. IInts.:* Saizulo. Luxulo, oagi, sai-zilo. (oe): jj *iz.* Ikus.: Oe. Oatze, ofe.

oantzeketari. (kabi): *izand.* Kabien bila dabilena.

oantzetara. (erdialdi): *iz.* Abereen erdialdia.

oantcetu. (ibai): *ad.* Thai bat bere oantzean sartu.

cape. (or): *adond.* Oearen peau. j: Oipe, uape.

oapeko. (garnu): *iz.* Garnua artzeko oc pean egiten dan ontzia. I: Oapeko untzi, oazpiko, oatzepeko, oc-azpiko, oipeko, pixistulu, pixontzi, pixuntzi, pizontzi, pizpot, piz-uutzi, tiŕin, txamarda.

oapeko unizi. (gamu): *iz.* ikus.: Oapeko. I: Oatzepeko, oipeko.

unpile. (korapilo): *iz.* ikus.: Korapilo. f: Koropilo.

oapuru. (oe): *iz.* Oesren goiko zatia.: Oaburu, oapuruko, oc-burukita.

oara. (azaldi): *iz.* Zakuiemc naiz katuernearen kunde-beroa. I: Oga, ogara, oilaka, oksldu.

oarattt. (azaldi): ad Zakuŕemeak oara ukan.

oarbako. (naimen): *izond.* Naimenik gabe. I: Oarge.

oarbera. (adipen): ***izond.*** Oarpidea egiten duen.

carbide. (bilaketa): iz. Ikus.: Oaŕ. I: Oarkera.

oardtm. (bilaketa): ***izond.*** Eŕaz oafs egiten duen. : Oartun.

oardura. (begirantza): ***iz.*** Ikus.: Begirantza. j: Oarkortason.

oargabe. (gogaldieza): ***adond*** Oartu gabe ari-izatea. j: Oarkabe.

oargabekeria. (gogaldieza): iz. Gogaketarik ez egilea. : Oafik-eza, oarkabekeria,

oargabekiro. (adikabe): *adond.* Ikus.: Oarkabeki. j: Oarkabean.

oargabetan. (arduragabetasun): iz. Arduragabetasunaz ari-izatea. Oargabetanik.

nargailu. (bilaketa): iz. Oat-erazteko ikuŕa.

oargari, (bilaketa): *izond.* Oadzeko ona dana. : Oartgaii, uargaŕi, uarkati.

oargaŕiki, (agermen): *adond.* Agerian ari-izatea. Oargatiro, oartgaŕiki.

oargaŕiro. (agermcn): *adond.* Ikus.: Oargaŕiki.

oargaŕitasan. (adipen): iz. Adipen guziaren gaya dana.

oarge. (adikabe): *izond.* Adikabez ari dana.

oarjakite. (ikasketa): iz. Oatez egindako ikasketa.

earka. (ants): iz. Abereak atzera joan-erazteko erabiltzen dau aotsa.

oarkabe. (bilaketa): *iz.* Oatik ez izatea.: Oar gabe, oargabe, uarkabe.

earkabean. (adikabe): *adond. Ikus.:* Oar-gabetarik. j: Oarkabeki, oargabekiro.

oarkabeki. (adikabe): *adond.* Ikus.: Oaŕ-gabetarik. j; Oarkabean, oargabekiro.

oarkabeko. (bilaketa): *izond.* Oarturik inn en dana. I: Oargabeko, oarbako.

oarkabetu. (adikabe): *ad.* Ikus.: Oaŕ-gabetu. j; Oat-galdu.

oarkabez. (bilaketa): *adond.* Oartu gabe ari-izatea. : Oattzaka, oartzcke.

oarkabekko. (ezleu-ikuste): *izond.* Ustegabekoa dana.

oarkaitz. (adikabe): *iz. Ikus.:* Adikabe. Gogo-banataldi, oargaitz, zabaŕaidi.

oarkarazi. (bilaketa): *ad.* Ikus.: Oaŕ-erazi. j: Oat-eraza.

oarkari. (matt): *izond.* Arauak ipintzen dituena.

oarkaŕitasun. (bilaketa): *iz.* Oartzcaron egipena.

oarlratu. (adipen): *ad.* Ikus.: Oartu. Oarteman.

oarkatz. (idazkera): *iz.* Ikus.: izarkatz. Izartxo, oatatz.

oarkera. (bilaketa): *iz.* Ikus.: Oat. I: Oaŕ-arazpen, oarbide, oarkizun, oartze, oarkun.

oarketa. (gogaketa): iz, Ikus.: Gagatdi.: Gogoketa, oarkuntza. (adipen): *iz.* Ikus.: Oarpaide, j: Goan, oartketa.

oarketan. (bilaketa): *adond.* Oartzean ari-izatea. (adipen): *adond.* Oarpidez ari-izatea.

oarketu. (gogaketa): *ad.* Oarketaz ari-izan. (adipen): *ad.* Oarpidcz ari-izan.

oarki. (bilaketa): *adond.* Oarkeraz ari-izatea.

oarkizun. (bilaketa): iz. Ikus.: Oat. j: Oarkera, sein.

oarko. (bilaketa): *iz. ikus.:* Oarpide. j: Oarpen.

oarkof. (begirantza): *izond.* Begirantza egiten ari dana. (adipen): *frond.* Oarpidea egiten ari dana.

oarkortasun, (begirantua): iz. Ikus.: Begirantza. j: Ardurantza, oartasun, oardura.

oarkortu. (begirantza): *Ad.* Oarkota egin edo biurtu.

oarkun. (bilaketa): *iz. ikus.:* Oar. Oarkera,

oarkuntza. (gogaketa): *iz.* Ikus.: Gogaldi, j; Oarketa.

oarlari. (azaldura): *izond.* Argipenak egiton dituena.

oarle. (adipen): *izond.* Oarpideak egiten ditueua. j: Somakari.

oarmen. (adipen): *iz.* Ikus.: Adipen. Artapen, oarpide, oarpena. (onu): *iz.* Ikus.: Onu. j: Burubide.

oarmen-galtze. (kardamen): *iz.* Kordamenaren galtzea.

oarmen-kirin, (kirio): *iz.* Oartzekoa dan kirioa.

oarmendun, (kordamen): *izond.* Oanncna duena. (adipen): *izond.* Adipena duena.

oarmeneza. (sorayodura): *iz.* Oarmenik ez izatea.

oarmengaltze. (kordamen): *iz.* ordamena galtzea.

oarmengeikeri. (kordamen): *in.* Kordamen aundiegia.

oarmentxa. (oroimen): *iz.* Ikus.: Orolmen. j: Gomutamen.

oarmentxatan. (ornimen): *adond* roitzen ari-izatea.

oarpe. (aŕangura): *iz.* Aŕangura €zatea.

oarpen. (idaztoaŕ): *iz.* Oarpidcak egitea. (adipen): *iz.* Ikus.: Oarpide. j: Gogaŕ, oartzapen, oarko, uarpen, oarmen.

oarpetn. (aŕangura): *ad.* Afanguraz ari-izan.

oarpez. (afangura): *adond* Mangum", ari-izatea.

oarpide. (adipcn): *iz.* Aŕetaz bcgiratze ta aztertzearen egipcn eta ondorioa.: Eriz, goait, goat, oarketa, oarpeu, oartzapen, oarko, gogaŕ, uatpen, oarmen.

oat. (bilaketa): iz. Adipena zerbaitean jartzea. I: Oat-arazpen, oarkera, oarbide, oarkizun, oartze, oarkun, sein.

oaf-adin. (adin): *iz.* Ezagueraren adiuiia.

oat-antz. (bilaketa): *iz.* Oat-eraztea.

oaf-arazi. (bilaketa): *ad.* Oat-eragin. Oat-erazo, oart-arazi, oart-erazi, oarkarazi, naŕ-arazi.

oaf-arazle. (bilaketa): *izond.* Oda egiten duena. j; Oartaratzaile, oartarazle.

oat-nrazpen. (bilaketa): *iz.* Ikus.: Oar. I: Oarkera.

oaf artu. (idaztoaŕ): *ad,* idaztoaŕa egin. Oat-ezaŕi, oat-idatzi.

oaf-artzaile. (idaztoaŕ); *izond.* Idaztoaŕak egiten dituena. j: Oartzaile.

oaŕatz. (idazkera); *iz.* Ikus.: Oarkatz. I: Izarkatz.

oaf-aute. (bilaketa): *iz.* Lendik egindako oaŕa.

oaf-aufeko. (bilaketa): *izond.* Oat-auteri dagokiona.

oafazpen. (oroimen): *iz.* ikus.: Oroipen. ^: Gomunte.

oaŕazteko. (bilaketa): *izond.* Gaztigatnekoa dana. j: Oaŕezko.

oat-egile. (adipen): *ŕzond,* Oarpidea egiten duena.

oaf-egin. (bilaketa): *ad.* Oat-antza egin. j: Ikus.: Oat-eman.

oaf-eman. (bilaketa): ad. Oat-antza egin. Oaŕ-egin.

oafora. (adipen): *iz.* Zeribait buruz adipena ipintzea edo ipibi-eraztea.

oat erase. (dardaritze): *iz.* Bat-bateau erasoten, eritasun baten agerpena, dardaritzeetaz ari dalarik.

oaf-erazo. (bilaketa): *ad.* Oat-eragin.: Oat-arazi, oarkarazi, oaŕerazi, oartarazi, oaterazi, uaŕ-arazi.

oaŕez. (bilaketa): *adond.* Oarkeraz ari-izatea. : Oarturilc, oartuz.

OA1.EZA. *iz.* Gogaketaren peitzea. (bilaketa): *iz.* Oarkerarik ez izatea.

oat-ezaii. (idaztoaŕ): *ad.* ikus.: Oat-artu. Oaŕ-idatzi.

oaf-ezin. (bilaketa): *izond.* Oartu ezin ditekena. I: Oart-ezin, oartu-ezin.

oatezko. (bilaketa): *izond.* Ikus.: Oaŕazteko.

oat-gabetarik. (adikabe): *adond.* Adikabez ari-izatea. j: Oarkabean, oarkabeki.

oaf-gabetu. (adikabe): *ad.* Adikabez ari-izan. j: Bats.: Oaf-gaidu, oarkabetu.

oaf-galdu. (adikabe): *ad.* Adikabez yardun. : Ikus.: Oar-gabetu, oarkabetu.

oaf-idatzi. **(idaztoaf):** *ad.* Ikus.: Oaf-artu. ^: Oaŕezaŕí.

oaf-idazki. (idaztoaŕ): *iz.* Idatzitako oaŕa.

oaf-idazti. **(idazti):** *iz.* Norberak egiteko donna gogoratzeko, idazten duen idaztia.

oaŕik-eza. (gogaldieza): *iz.* Ikus.; Oargabekeria.

oaf ikasi. (ikasketa): *ad.* Oafez ikasi.

aaŕ ikasi. (ikasketa): *ad.* Oafez ikasi.

oaf--ikasia. (ikasketa): *ŕzond.* Oafez ikasi ducna. I: Oaf-ikastun.

oaf-ikasiz. (ikasketa): *adond.* Oaŕez ikasten ari-izatea.

oaf-ikaspen. (ikaskela): *ft.* Oatez egindako ikaspena.

oaf-ikastun. (ikasketa): *izond.* Tkus.: Oaf-ikasia.

oaf-ikusi. (gogaketa): *ad.* Gogaketaz ari-izan.

oaf-ingnrti. (idazti): iz. Oarketak ipintzeko inguŕaztia.

oaf--leku. (adipen): *iz.* Oarpideak egiteko toki berezia. j: Oartegi, oaf-toki.

oaŕots. (ezautarazpcn): iz. Otsez egiten dan ezaubide.

oaf-sorta. (itz-bilduma): *iz.* Argitasunezko itz-bilduma.

oaf-told. (adipen): *iz.* Ikus.: Oaf-ieku. E: Oartcgi.

oart-araziz. (bilaketa): *adond.* Oaf-araztcn ari-izatea.

aart-arazle. (bilaketa): *izond.* Oafak egiten dituena edo ematen dituena. Oaf-arazle.

oart-izan. (oroimen): *ad.* Ikus.: Oroitu, I: Gogoralu, oartetxeki.

oart-ola. (azalpen): *iz.* Oarpenak jartzeko ala.

oartarazte. (adipcn): ŕn. Oarlu eragitea. **Ikus.** Atematc.

oartali. (bilaketa): *frond.* Ikus,: Oaŕ-arazle. j; Oartarazle.

oartasun. (begirantza): iz. Ikus.: I3egirantza. 1: Oarkortasun.

oartasuneri. (konormen): *ft.* Laŕuan - txinduŕiketa oartzea.

aartegi. (adipen): *ft.* Ikus.: Oaf-leku. I: Oaf-told.

oarteman. (adipen): *ad. Ikus.:* Oastu. E: Guartu, oarkatu.

oartetxeki. (oroimen): *ad.* Ikus.: Oroitu. Gogoratu, oarlukeite, oart-izan.

oarti. (maltzurtasun): *izond.* Maltzuŕa dana. (asmamen): i end. Asmamen zofotza duena.

oartki. (gogaketa): *adond.* Gogaketaz ari-izan.

oartsu. (adipen): *izond.* Adipenez ari dana.

oartu. (adipen): *ad.* Adipena zerbaitean edo norbaitcan Oarpidea egin. E: Oarteman, gslartu, oarkatu, ogartu, autzeman, uartu, ubartu. (ulermen): *ad.* Zerbait ulertzera eldu. (zurtasuu): 11 *izond* Zuuŕa dana.

oartu gabe. (bilaketa): *adond* ()atilt egin gabe.

oartn gabeko. (adipen): *izond.* Oarmenik egin gabe dagoena.

oartu-ezin. (bilaketa): *ŕzond.* ikus.: Oaf-ezin. (: Oart-eziu.

oartuki. (adipen): *adond.* Adipenez ari-izatea.

oarturik. (bilaketa): *adond.* ikus.: Oafez. Oartuz.

oartuz. (bilaketa): *adond.* **ikus.:** Oaten, Oarturik.

oartxo. (bilaketa): *iz.* Oaf txikia. E: Oarxka.

oartzaia. (agcrkai): *izond.* Agerkai ta itunbenai legc-indaŕa ematen dien eŕi-gizona.

oartzaile. (idaztoaŕ): *izond.* Ikus.: Oaf-artzaile.

oartzaka. (bilaketa): *adond.* Ikus.: Oarkabez. j: Oartzekc, oarzaka.

oartzale. Caftan): *izond.* Oarpidea egiten duena.

oartzapen. (adipen): *iz.* ikus.: Oarpide. j: Oarpen, oartmen.

oartzaren. (adipen): iz. Adipenez erabiltzekoa dana.

oartze. (bilaketa): *iz.* Ikus.: Oaŕ. E: Oarkera.

oartzeko. (gogaketa): *izond.* Gogaketaz ari-izatckoa dana.

oarxka. (bilaketa): *iz.* Ikus.: Oartxo.

oas1. (oyutza): *oyu.* Aŕitasuna adicrazteko oyu-itza.

oasabai. (oe): ŕz. Onaren sabaya. Oagoi, oazelu, oazeru, oe-paratnenta, aezcru, oe-goi, oe-sabai, oi-zapi, oi-zeru, ozeru, zeŕ-anal.

oasare. (on): ŕz. Oeari eusteko sores. (Sara): *iz.* Lokaŕizko sate lodia, zeafez eta teinkatuta jafita, oea bezela erabiltzen dana.

oasare-ariak. (sare): *ft.* Oasarearen lokaŕiak.

oasare-egile. (sare): *izond.* Oasareak egiten dituena. (esku-langintzak): *frond.* Berbera,

oasare-kako. (safe): *iz.* Oasareak daukan kakoa.

oasare-soinkari. (sare): iz. Oasarea erauaten duens.

oaska. **(oramai):** *iz.* **Ikus.: Oramai,** E: Malta, oaxka, olamai, ol-aska, ot-aspil, orabegi.

Dustin. (ogasun): iz. Ikus.: Ogasun. Ondasun, on, onarzun.

oate. (oe): iz. Ekes.: Oabate. I: Oa-gain.

oategi. (bizitegi): iz. Lo-egiteko gala.

oatila. (oe): *is.* On txikia.

oat°. (oe): *ad.* Oean sartu ta eziflcan bertan geratu. (ore): *ad.* Orea egin. (iraspen): (*ad.* **Iraspena** egin. (eritasun): *(ad.* Sendatzeko itxaropenik gabe, eri bat clean geratu. (kill): II *ad.* Gauzak antotatu. (sakitura): fl *frond.* Oean elbaŕiturik dagoena.

oatz. (oikuntza): iz. ikus.: Oikuntza. I: **Ekandu.**

oatzada. (kabi): *iz.* Kabi baten **aŕuutz.-** multzoa edo txitaldia.

oatze. (on): *iz.* Ikus.: Oe. I: Oantze, oida, xaribel. (kabi): *iz.* Ikus.: Kabi. j: Kafi, txofraki. (sarkura): j iz. Oean sartzea.

oatzeko. (arkux): iz. Arkuxaren antzekoa dan trains.

oatzepe, (De): *adond.* Oe azpia.

oatzcpcko. (garnu): iz. Ikus.: Oapeko. Oapeko untzi.

oatzeratu. (on): *ad.* Oean sartu.

oatzestalgi. (cc): *iz.* Oeko estalkia. I: Oatz-estalki.

oatzetara. (erdialdi): *iz.* Abereen crdialdia.

oalzetxa. (on): *iz.* Oe txikia.

aauŕe. (oc): iz. **0e-auŕeko aldea.**

oaza. (gozoki): *iz.* Tkus.: Gozoki.

oazak. (oe): *iz.* Oestalkiaren azala. Izarak eta azalak, Main.

aazalgile. (on): iz. Oazalak egiten ditueua.

oazama. (aitabitxi): *iz.* Ikus.; Amabitxi. ^: Ama-besoetako.

oazelu. (oe): *iz.* Ikus.: Oasabai. E; Oazoru, oi-zapi, ozeru.

oazko. (obekuntza): *iz.* iari baten obaasuna. I: Obazko, obe-aldi.

oazpiko. (on): *is.* Ikus.: Oapeko. E: Oapeko untzi, oazpi, oe-azpiko, ocpeko.

oazar. (oe): *iz.* Oeko egnrkia. j: Ikus.: Oa-xarea.

oba. (ontasun): *izond.* **Ikus.:** Obe.: Oberen.

obaasun. (obekuntza): *iz.* Obeknntzaren egipena. Obakuntza, obasun, obekunde, obazko. (zentzabide): Okeŕ edo egikeraren bat zuzentzea.

obagañ. (ontasun): *izond.* Obetu ditekena.

obagatitasun. (ontasun): *ŕz.* Obetu al-izatea.

obaitorpen. (aitorkun): *Iz.* Ikus.: Aitoriza. [: Autorkuniza.

obaitof. (aitorkun): *ad.* Aitortu; aitortza egin. 1,: Ikus.: Aitortu. I: Obaitortu.

obaitoŕera. (aitorkun): iz. Aitortzeko era.

obaitortu. (aitorkun): *ad. Ikus.:* Aitortu. ^: Obaitoŕ, oben-aitortu.

obekunde. (obekuntza): *ŕ.e.* Obetzearen egipena.

obekuntza, (obekuntza): *iz.* Ikus.: Obekuntza. j: Obaasun.

obal. (iraizkin): *iz.* Ikus.: Abail. Mendal, abela.

obara. (gcikuntza): *iz.* Gañeratzearen egipena. (azaldi): *iz.* Kande-bcroaz dagoen katacurca edo zakuŕemea. I; Otzal, ozal.

obaratu. (azaldi): *ad.* Zakuŕemea kunde-beroaz izan.

OBARI. iz. Onura, ongaitasun, irabazpena. [: Gauza batek berez duen aldiña. [: Txlnditzak ernaten duen mozkiña [: Ondasunaren ogasunak. I: I3iursari, koŕitu, jinbide, jinpidiak, irabazgoi, onkaŕi, onkario. (ontuŕe): *iz.* Gañerakoa. (ongaitasun): II iz. Etekiña, on. (irabazpen): [[iz. Ekoizpen. (sariztatze): [[*iz.* Etorkia. [: Dun bateau aboroz ematendana. (emanketa): H *iz.* Bezuza. *11* (emantza), (nialiegu), (mozkin), (ogasun), (ondasun), (txindi-etxe), (zezenkeri), (zenbakun), (zoŕ).

obari-arau. (aindoizti): *iz.* Zenbakiztiaron arau bat, onela jokatzen dana: Bi zenbakien arteko giñna ezagutuz, beste zenbakibati giñoa bera egiteko beaŕa zayon beste zenbakia aurkitzeko jokera.

obart-gabe. (irabazpen): *iz.* Irabarpenik artu gabe, zerbait egitearen jokalzea.

obari-gabeko. (irabazpen): *izond.* irabazpenik artu gabe, zerbait egiten donna.

obari-zale. (ongaitasun): *izond.* Ongaitasunez ari dana.

obarigile. (gozatnen): *izond-* Beste baton gauza bat erabiltzeko eskubidea duena.

obaritsu. (emautza): *izond.* Emautza egiten duena.

obaritu. (ontuŕe): *ad.* Ontufe bat eman edo lortu. (obekuntza): *ad* Ikus.: Obatu. j: Obarotu.

obariz. (ongaitasun): *adond.* Ongaitasuncz ari-izatea.

obarotu. (obekuntza): *ad.* Ikus.: Obetu. [: Obaritu, obetu.

obafi. (ilobi): *iz.* llokiko arlaua. I: Obi-aŕi.

abaŕots. (soñu): *iz.* Ikus.: Abaŕots. Eŕabots.

obatu. (obekuntza): *ad.* Obe egin edo biurtu. I: Obetu, obekitu, obaritu, obarotu, ondu, ongitu, ungitu. (atsikipen): *ad.* Ikus.: Oratu. I: Atxiki.

obauba. (abesti): *iz.* Seaska-abestia.

obazko. (obekuntza): *iz.* Ikus.: Obaasun. j: Obasun.

obe. (ontasun): *ŕzond.* Ona baño geyago dana. [: Oben, oberen, oba. (oe): Iktts,: Oe.

obe-aldi. (obekuntza): *iz.* Ikus.: Oazko. Obazko, obaldi.

obe-diteken. (zindokuntza): *ŕzond.* Zindotu ditekena.

obe-eragile. (zindokuntza): *izond.* Zindoago egin dezakena. [: Obe-erazle.

obe-erazle. (zindokuutza): *izond.* Ikus.: Obe-eragile.

obe-ezin. (ontasun): *izond.* Obeago izan ezin ditekena.

obe-sari. (txin): *iz.* Salerosteko aŕ-ctnanetan salneuŕia berdintzeko ernaten dan txindia.

obeago, (ontasun): *izond.* Obea baño obea dana. j: Obeyago, obiago.

obeagogaŕi. (ontasun): *Izond.* Obetu ditekena.

obeagoki. (ontasun): *adond.* Ikus.: Obeid.

obeagotu. (ontasun): *ad.* Ona dana obetu.

obealde. (ontuŕe): *iz.* Ikus.: Ontuŕe. I: Ekoizpen, aldebide.

obegafi. (ontasun): *ŕzond.* Obetu ditekena.

obegafitasun. (ontasun): *iz.* Obeago egin al-izatca.

obekara. (ontasun): *adond.* Obeago ari-izatea.

obekaratu. (ontasun): *ad.* Meta ari-izan.

obeki. (outasun): *adond.* Obe bezela ari-izatea. [: Obeagoki, obeto, untsalaz.

obekiago. (ontasun): *odour!.* Obeki baño obeto ari-izatca.

obekiagotu. (obekuntza): *ad.* Gem ta obeto egon. j: Obekitu, obekixagotu.

obekzien. (ontasnn): *adond.* Ongienik ad-izatea.]: Obelciena, obekienik.

obekitu. (obekuntza): *ad.* Ikus.: Obetu.: Obetu, obekiagotu, obekixagotu.

obekitze. (obekuutza): *iz.* Makin/ egitea.

obekixago. (obekuntza): *adond.* Piskat obeto.

obekixagotu. (obekuntza): *ad.* Ikus.: Obekiagotu. [: Obekitu.

obcko. (ontasun): *ad.* Obe izango da.

obekunde. (obekuntza): *iz.* Tkus.: Obekuntza. I: Obaasun, obetasun.

OBEKUNTZA. *iz.* Gauza bat, ona dan egokera batctik beste obe batera igarotzea. I: Obekuntza, obaasun, obekunde, obetasun. II (ardicspen), (auŕerakuntza),(auŕetasun),(bukaera), (geikuntza), (zenizabide).

obel. (odei): *izond.* Eguraldia goibel, ilun daguenean. Ikus.: Goibcl. 9: Muku.

obeldura. (urban): iz. Tanpa bateagatik (du azpian odota zabaltzcak egiten duen orbana.

oben. (atzetasun): *iz.* Aulezia, jausi-aldi. (gaizpidc): *iz.* Ikus.: Gaizpide. !: Gaiztomin. (nekabide): II *iz.* Ikus.: Nekabide. [: Nabastari. (yalkipen): Ij *iz.* Ikus.: Yal1c pen, I: Jalkipen, obentasun. (zof): jI iz. Ikus.: Molokot. I: Puŕuteko. (ontasun): I) *izond.* Ikus.: Obe. I: Oberon.

oben egin. (yalkipen): *ad.* Yalkipena egin. (atzetasun): *ad.* .ausi-aldi izan. (jaustasun): [I *ad.* Berbera. (zor): II *ad.* Molokot egin.

oben eman. (salakuntza): *ad.* Salatu, obena ezaŕi.

oben-aitorle. (aitorkun): *izond.* Ogenak aitortzcn dituena.

oben-aitortu. (aitorkun): *ad.* Ikus.: Aitortu. j: Obaitortu.

oben-buru. (ogen): iz. Ludian egin zan lenengo ogena.

oben-egile. (eŕu): *izond.* Obcna dagiena.

oben-egin. (open): *ad.* Ogena egin. (yalkipen): *ad.* Ikus.: Amore-eman. [: Amor-egin.

oben-egite. (open): *iz.* Ogenak egitea.

oben-eragile. (ogen): *izond.* Ogenak eragiten dituena.

oben-gai. (open): *iz.* Open egiteko gaya.

oben-kidin. (open): *ŕzond.* Ogena egin dezakena.

oben-neke. (aitorkun): *iz.* Aitortzan jartzen dan ogen-ordaiña.

oben-ordezko. (erinknntza): *iz.* Ikus.: Erinkuntza. i: Erinketa.

oben-zanizuzko. (ogen): *Land.* Ogena egin duela susmatu ditekena.

obenal. (gura): *oyu.* Gura bizia adierazteko oyutza.

obenaka. (baterakuntza): *adond.* Taldeka ari-izatea.

obenbaga. (ciugabetasun): *izond.* Efurik eztuena. I: Obenbako, obengabe, obengabeko, obenge.

obenbako. (eŕugabetasun): *ŕzond.* Ikus.: Obenbaga. Obengabe.

obenbide. (biuŕitze): *iz.* Ikus.: Galdubide. I: Ogenbide.

obenda. (opari): ŕz. Yainkoa'ri ta doneai egiten zayen eskeintza, eskeŕen bat lortzeko xedeaz. I: Oberende.

obendari. (ogen): *izond.* Ogena egiten duena. I: Obendi, ogendi.

obendatu. (opari): *ad.* Eskeintzak egin; batez ere elizan. : Oberendatu. (salakuntza): *ad.* Gogoŕ salatu.

obendi. (ogen): *(acrid.* Ikus.: Obendari, I: Ogendi.

°bendu. (makurdura): *ad.* Ikus.: Makurtu. Nakurtu. (andeadura): *ad.* Ikus.: Andeatu. Marnraiztu. (du): II *izond.* Ikus.: Obendun. I: Obenduri.

obendua. (zartzaro): *izond. Zan* izateagatik, bizi-indaŕak gutxituta dauzkana.

obendun. (eŕu): *izond.* Efua duena. j: Obenduri, obendu, obenduru. (ogen): *izond.* Ogenak dauzkana. I: Ogendun.

obendura. (efu): iz. Efuduna izatea.

obenduri. (eŕu): *Land.* Ikus.: Obendun. I: Obendu, obenduru.

obenduru. (en): *izand.* Ikus.: Obendun. Obenduri.

obenean. (obekuntza): *adond.* Obea demean; onenean. j: Oberenean, oberenik.

obenena. (obekuntza): ŕzond. Onena dana, oberena.

obenerako bideak. (ogen): *in.* Ogenak egiteko mugonak.

obeneatu. (biuŕitzc): *ad.* Ikus.: Gaitzitu. ^: Gaitzeratu.

obenezko. (ogen): *izond.* Ogenak egiten dituena.

obenezko bizitza. (ogen): *in.* Ogenez beterik dagoeu bizia.

obenga. (mania): *ft.* Unama lodia. Ikus.: Estai.

obengabe. (eŕugabetasun): *izond,* Ikus.: Obenbaga. I: Obenbako, obengabeko, obenge.

obengabea. (eŕugabetasun): *iz.* ikus.: Efugabetasun. Efugetasun. obengabetasun.

obengabeko. (eŕugabetasun): *Land.* Ikus.: Obenbaga. {: Obengabe.

obengabetasun. (eŕugabetasun): *ŕz.* Ikus.: Efugabetasun. : Obengabea.

obengaitz. (ogen): *(nand.* Ogenik egin ezin dezakena, I: Obenik-ezin.

obengarbai. (damutasun): *iz.* Ikus.: Damutasun. j: Garbaitasun.

obeugaŕ'i. (ogen): *izond.* Ogena egin dezakena.

obenge. (eŕugabetasun): *(nand.* Ikus.: Obenbaga. I: Obengabe.

obenik-ezin. (ogen): ŕzond. Ikus.: Obengaitz.

obenik-eziña. (ogen): *iz.* Ogenik egin ezin-izatea.

obenki. (efu): *izond.* Eŕuak egiten ari-izatea.

obenklde. (ogen): *izond.* Ogen egitean laguna dana.

obenkidetu. (ogen): *ad.* Ogen egitean laguna izan.

obenkoi. (ogen): *izond.* Ogenerako makurtuta dagoena.

obenpide. (biuŕitze): *iz.* Norbaitek baste bati buruz gaizki egin edo oldozteko bidea ematea.

obentasun. (yalkipen): *iz.* Ikus.: Yalkipen. : Oben, perdoi.

obentsu. (ogen): *izond.* Ogena egiten duena.

oberako. (oberatdi): *ft.* Ikus.: Oberaldi. Edeŕaldi, oberanzko.

OBERALDI. *iz.* Gauza bat, ona edo egokera batetik baste'obe batera igaro-eraztcaren egipen eta ondorioa. j: Aldia obeto edo egokiago jartzea. I: Edefaldi, oberako, oberanzko.ii(auferakuntza), (edertasun), (geikuutza), (gogo-lantze), (ontasun), (zasoefiketa), (zindokuntza).

oberanzko. (oberaldi): *iz.* Ikus.: Oberaldi. I: Edefaldi, oberako.

oberatu. (oberaldi): *ad.* Eri bat obetu. (zentzabide): *ad.* Zentzatu. Zentzarazi.

oberatzaile. (zentzabide): *izond.* Oitura txaŕak zuzentzen ari dana.

oberatze. (zentzabide): iz. Oitura txafak zuzentzea.

oberdi. (obo): *in.* Olin baten erdia.

oberen. (obekuntza): *izond.* Obe, onen, oba.

oberena. (obekuntza): *izond* Onena dana. I: Obezin.

oberendu. (obekuntza): *ad.* Obeto jafi.

oberenean. (obekuntza): *adond.* Ikus.: Obenean. (: Onenean, oberenik.

oberenik. (obekuntza): *adond.* Onenean. Oberenean, obenean.

oberentasun. (nagusitasun): *iz.* Ikus.: Nagusitasun. I: Garaitasun.

oberent , (obekuntza): *izand.* Ia onena dana.

oberetsi, (obekuntza): *ad.* Onena bezela zerbait onartu. I: Oberitzi.

oberitzi. (nbekuntza): *ad.* Ikus.: Oberetsi.

oberizle. (obekuntza): *izond.* Oberesten duena.

oberta. (opari): *in.* Apaizai uguiza eta ezkontzaetan egiten zayen oparia.

oberuzko. (oberaldi): *iz.* Eri baten oberaldia.

obesgañ. (obekuntza): *Loud.* Oberestekoa dana.

obespen. (auŕetasun): *iz.* Ikus.: Aufetasnn. Auŕe-alde.

obeste. (auŕetasun): *iz.* Aufetasunaren egipena.

obeta. (eresi): *iz.* Ikus.: Dobera.

obetaka. (eresi): *adond.* Obetak egiten ari-izatea. j: Obetakan.

obetakari. (eresi): *izond.* Obeta egiten ari dana.

obetande. (obekuntza): *in.* Ikus.: Obezintasun.

obetandu. (obekuntza): *izond.* Guztiz ona dana.

obetara. (ontasun): *adond.* Obe izatera.

obetasun. (obekuntza): *iz.* Ikus.: Obekuntza. I: Obekunde.

obeto. (ontasun): *adond.* Ikus.: Obeki. I: Obeagoki, obato, untsalaz.

obeto-ezin. (ontasun): *adored.* Obeagorik eziña izatea.

obetoxeago. (ontasun): *(aced.* Zerbait obetuta dagoena.

obetsi. (auŕetasun): *ad.* Aufetasuna izan.

obetu. (obekuntza): *ad.* Ikus.: Obatu. I: Obarotn, ondu, ongitu.

obetu-ezin. (obekuntza): *izond.* Obe izan ezin ditekena.

obetze. (obekntza): *iz.* Obe izatea. I: Ontaldi, ontsaldi.

obexe. (ontasun): *izond.* Zerbait obea daua.

obez stem. (irtera): *ad.* Nunbaitetik edo zerbaitetik ondo atera.

obezale. (obekuntza): *izond.* Obeto egoteko gogo bizia duena.

obezin. (obekuntza): *izand.* Ikus.: Oberena.

obezintasun. (obeknntza): *iz.* Gem ta obea izatea. Obetande.

obi. (adz): iz. Ikus.: Aobi. J: Aar-obi, oi, oegi, ogi, oi, obixka. (koukiltasun): *iz.* Ikus.: Konkiltasun. J: Kofagune. (ilobi): Jj *iz.* Ikus.: llobi. J: Luŕobi, obigun. (ogi): II iz. Ogi itzaren aldaketa. 1: ikus.: Ogi.

obi-ao. (ilobi): *iz.* Ilobiaren saŕera.

obi-ari, (ilobi): *iz.* Ikus.: nail.

obi-itz. (ilobij: *iz.* llobien gañean idazten dana.

obi-kazkoŕ. (ogi): *iz.* Ikus.: Kuŕusko.

obi-lots. (inka): ***iz.*** Inka mingaŕia,

obi-utz. (ilobi): *iz.* Gorpurik ez daukan ilobia,

obiantzeko. (ilobi): *izond.* Obi-itxura duena.

obiburuko. (ilobi): iz. Ilobi baten gañean idazten dana.

obiel. (iluntasun): *izond.* Ikus.: Goibel. I: Obit.

obieldu. (ostagizti): *ad.* Ikus.: Goibeldu. I: Obildu.

obieta. (ileŕi): iz. Ikus.: llefi. j: Obitegi.

obigile. (ilobi): *izond.* llobietan lan dagiena. I: Obiratzaile, obitzaile, obiegile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

obigun, (ilobi): *iz. Ikus.: Ilabi,* I: Obi, obirune, oigun.

obit!), (arto): iz, Arto-tandareen artean izaten dan gauza txiki ta beitza.

obipe. (ilobi): ***az,*** Ikus,: Ilobi, J; Obirune.

obipetu. (ilobi): *ad.* Ikus.: Obiratu. I: Eortzi,

obiragabeko. (ilobi): *izond.* Ilobiratu gabe dagoena. J: Obiratu-gabe.

obiratu. (ilobi): *ad.* Ikus.: Eortzi. 1: Obipetu, obitu, obiatu, ilobian sartu, otzi.

obiratu-gabe, (ilobi): *izond.* Ikus.: Obiragabeko.

obiratzaile. (ilobi): *izond.* Ikus.: Obigite. I: Obitzaile.

obiratze. (ilobi): *iz. Ilobian* sartzea, J: Obirazte.

obirune, (gold): *iz. Ikus.:* Ilobi, J: Obigun, obiune, obipe, origune.

obisartze, (ilobi); iz. Ilobirako saŕera.

obita. (iletak): *iz.* Ikus.: Iletak. I: Il-elizkizun, otsoki,

abitegi. (ileŕi): *iz.* Ikus.: l ieŕi. I: Iltegi.

obitegiko. (ileŕi): *izond.* Obitegiari dagokiona.

obitu. (ilobi): *ad.* Ikus.: borizi. J: Obimtu.

obitxiatu. (otoi): *ad.* Ilobi baten aufean otoi-egin.

obitxina. (meza): iz. lldakoen alde emandako meza.

obitxiu. (otoi): iz. 1)obi baten auŕean egiten dan otoya. j: Obitxio, obitxin.

obilxuak. (otoi): ŕz. ildakoen aide apaizek egiten dituzten otoyak.

obitzaile. (ilobi); *izond.* Ikus.: Obigile. Obiratzaile.

obixka. (adz): *iz,* Ikus.: Obi, j: Aobi.

OBO. iz. Makobilaren bamean dagoen frolic taus. J: Biraldi, birunda, aro, kirkuru, kurubil, piŕila, obu, uztagai, zerzilo. (ereztun): iz, Txiŕintola. Metalezko kurkuru lodia. (uztaŕi); Uztañan jartzen den bumizko kurkurua, Icatea eransten zayona. (lepo): ***(iz. Ikus.;*** Lepobo. J: Lepo-masts". (inguru): JJ iz. Ikus.: Inguru, j: Bidaste. II (bi-muturko), (biribildura), (gupiera), (gurpil), (inguru), (lauzko), (neuŕizti).

obo aundi. (obo): iz. Boil bateau', zabalde batek erditik ebakitzen danean geratzen dan alma. (lutelesti): *iz.* Lurburu bietatik igaroten dan Lufeko edozein oboa.

obo txiki. (obo): *iz.* Boil batcan, zabalde batek erditik ebakitzen ez danean geratzen dan oboa.

obo-aundi. (ereztun): iz. Metalezko kurkuru aundia.

obo-biotza. (obo): *iz.* Oboaren erdiko tinia,

obo-erdi. (Wm): *iz.* Oboaren erdia. J; Oboerdizko.

obo-erdi maladuna. (obo): iz. Matak dauzkan obo-erdia.

obo-ertz. (obo): *iz.* Oboaren ertza. J: Laua dan gupi itxita, bere tini guztiak erdiko beste batetik tarte berean dauzkana, j: Makobil, piŕil, txiŕindola, itxulinguru.

obo-ertz-erdi. (obo): *iz.* Oho-et-tzar= erdia.

obo-ertzeko natai. (obo): *iz.* Makobilaren call bat, uztaya dana. (uztai); *iz.* Berbera.

obo-giaŕ. (giñaŕe): *iz.* Obozkoa dan giñaŕea.

obo-laurden. (ozkadura): *12.* Ozkadura konkila; here ertzak obo baten laurdena dauka.

obo-lekune, (obo): iz. Oboaren zabaltasuna.

obo-mai, (mai); *Iz.* Obo-itxura duen maya.

obo-mako. (uztat): *iz.* Obo baton nztaya.

obo-pusketa. (obo): iz. oboaren zati bat, makobiĺa-zati bat eta mien ariaren artekoa.

obo-seiren, (izaŕ-yakintza): iz. lzaf-yakintzan erabiltzen dan lanabesa, oboki maladuna dana ta bi argi-igortzeko ta betauŕeko bat dauzkana; bere obokia irurogi malakoa da.

obo-txauo. (kosno): iz. Oñazpiaz oboa duen kosnoa.

oho-Exam tentea. (kosno): *iz.* Tente dagoen kosnoa, oñazpiaz obo duena.

obo-zabalgune. (obo): *iz.* Oboaren iraitza.

obo-zati. (obo): *iz.* Oboren zatia, erdibk igaroten ez dan lau-une batek oboa ebakitzen duena.

obo-zatia. (obo): iz. Oboaren zati bat, makobila ta z erdi bi artekoa dana.

obo-zeŕa. (obo): *iz.* Ikus.: Oboki.

obo-zoko. (zoko): *iz.* Oboaren biotzetik aide haters erpiña daukan zokoa, beti obo-baŕuan.

obo-zubil. (zubil): iz. Oñazpiz oboa duen zubila.

obo-zubil tentea. (zubii): *iz.* Zuzena dan obo-zubila.

oboan. (obo): *adond.* Obo-irudian. j: Oboen.

obodun. (ereztun): *ŕzonci.* Ereztunak dauzkana.

oboe. (eresgaiu): *iz.* Aize-eresgalua.

oboeo. (obo): *adond.* Obo itxuraz ari-izatea. (Ian): *adond.* Lan aundiaz ari-izatea.

oboerdi-antzeko, (obo): *frond.* Oboerdiaren itxura duena. j: Oboerdiko.

oboerdi-mako. (uztai): *iz.* Oboerdi osoa duten uztaya.

oboerdiko. (vim): *izond.* Ikus.: Oboerdi-antzeko. Oboerdizko.

oboerdlzko. (obo): *izond.* Ikus.: Obo-erdi. J: Oboerdiko.

oboerdizko ziri. (makil): *ft.* 'lLrut-erdiko txila.

oboi. (ilabi): iz. Ikus.: Ilobi. J: Lufobi.

oboil. (txiŕita): iz, Ikus.: Txdflta.: Fiŕila, pinta.

oboki. (obo): *iz.* Oboaren zatia, uztai bat eta onen mutuŕ bietatik igarotzen diran bi aŕerdien artekoa. J: Obo-itxura duena, obo-zeŕa.

oboon. (ilobi): ŕz. Elizako sendi baton ilobia.

obore. (iletak): iz. Itetaen eginkizuna.

oboro. (geikuntza): *adond.* Ikus.: Aboro. ^: Obro.

oborokin, (gaindi): *iz.* Ikus.: Gaindi. I: Gainduru.

obotsu. (obo): *ŕzond.* Obo-itxura duena. ^: Obozko.

obotzaŕ, (obo): *iz.* Oso aundia dan oboa.

oboz. (obo): *adond.* Obo-itxuraz ari-izatea. I: Obozki.

obozki. (obo): *adond.* Ikus.: Oboz.

obozko, (obo): *izond,* ikus.: Obotsu.

okra-aft. (di.): is. Oso gogoŕa dan azia.

obrada. (sarats): *is.* Sarats antzekoa dan zugatza. I: Obradatze.

obratsu. (azarkuntza): *izond.* Bioztuna dana.

obrena. (kotzo): is. Orein.

obrera. (alkondara): iz. Olaetako langileen alkondara berezia.

obriska. (eriotza): iz. Eriotzaren beŕia ematea.

obrisli. (bilaketa): *iz.* Izpaŕ txaŕ bat iragartzea.

obro. (geikuntza): *adond.* Ikus.: Abase, I: Oboro.

obroena. (geikuntza): *adond.* Geyenez. Obroenaz.

obroxeago. (geikuntza): *adond.* Geixeago. I: Obroago.

obu. (obo): iz. Ikus.: Obo. Kirkuru.

obuan. (obo): *attend.* Oboan.

oburantza. (bizitegi): iz. Ikus.: Etxano, I: Etxeño, etxeñi.

odai. (odei): *is.* Ikus.: Odei. j: Edoi, odoi, orai, or . // Odai-motak: i! "Gataŕen burn" = Odei beltzak aizeak daramazkienak. // "Txanbolin-odai" _ Odd goiluak. // ` lpaŕ-aŕeka" = Aga zurien ilxura daukatenak.l! "Batdaŕ" _ Mendiak ikutzean dagozen bake odcyak. 1/ "Balen-odei" = Odd legunak. !! "Traganaŕu" = Itxasoko zirimola. // "Burduntzi" Galartzu laze beltzcn itxura dutenak. // "Kalman" Ipaŕ-sortaldetik ipaferuntz astiro doazenak.I!"Layatu" = Luŕlayatuen antza dutenak. !/ "Txaramel" Euria diñotsoen odeyak. II "Enbat" - Ipaŕ-sorkalde ta ipaŕaldearen artekoak, eguerdian agertzen diranak. II "Zaldizko" = Euri asko hotatzen dutenak. (tximista): *iz. Ikus.:* Ortots. Duhmda.

odai baldaf. (odei): *iz.* Ikus.: Odei-erori. I: Odei-eŕesta.

odai-eŕu. (odei): ŕz. Odei oso aundia.

odai-erts. (ortzi-muga): is. fires.: Ortzi-muga. : Luariza.

odai-laiño. (odd): is. Odei beltza, mendabalak eŕestatzen duena.

odaitu. (odei): *ad.* Odeyez bete. I: Odeitu, odei-mordotu, odeiztatu, odeizutu.

odak. (landare): is, Zokodikaria dan iandarea; bare miñak egaztientzako azkuña da.

odali. (salda): *iz.* ikus.: Godalc.

odargi. (odei): iz. Goŕia dan odeya.

odaŕ. (ede): iz. Ede txikia. (ira): *iz.* ikus.: Odd-be/of.

odayatu. (odei): *izond.* Ortzia odeyez beterik dagoenean. I: Odei jasa, odeite, odeitza.

odayertz. (ortzi-muga): iz. Ikus.: Ortzi-muga. : Luartza, odai-ertz.

odayots. (tximista): iz. Ortotsaren buŕunba. Odei-gaŕaska, odei-mafaka, ode-gaŕaska.

ode-gaŕaska. (tximista): *iz.* Ikus.: Odayots. I: Odei-gaŕaska.

odeguzld. (irudimen): *iz.* Eguzkiaren izpien okertzeak odd batean egiten duen iredia.

ODEI. *iz.* Eguan dilindaka egoten dan luŕun ilun eta Jodi atatsua dana. I: Edoi, goibcl, Iane, odai, ode, odoi, oibel, orai, orei, ori, oral, ortzi, ugoi. (tximista): *iz.* Ortots, odoi. iI (egu), (ekaitz), (mini), (laño), (laspel), (ostagizti).

odei-adaŕ. (odei): *is.* Ikus.: Odoi-adaŕ. I: Odoi-bilima.

odei-antzeko. (odei): *izond.* Odeyaren antza duena.

odei-antzera. (odei): *izond.* Odeyaren itxura duena.

odei-asots. (soñu): *iz.* Aŕiabaŕa baño lenago ortzitik datoŕen otsa.

odei-aztikeria. (izkutukeri): *is.* Odcyen bidez egiten dart aztikeria.

odei-baldaf. (odei): *iz.* Odeyen bum-ingurua.

odei-erak. (izkutukeri): *Is.* Odeyen bidez aztikeria egitea.

odei-erori. (odei): *is.* Mendiak ikutzean igaroten diran beko odeyak. ; Odei-eŕesta, odai-baldaŕ.

odei-eŕesta. (odei): is. Ikus.: Odd-erori, Odei-baldaŕ.

odei-ertz. (odei): *iz.* Odeyen mugs.

odd-gaŕaska. (tximista): *is.* Ikus.: Odayots. I: Odei-maŕaka, ode-gaŕaska.

odei-gisa. (odei): *iz.* Odeyaren itxura. I: Odei-kara.

odei-jasa. (odei): *izond.* Ikus.: Odayatu. ^: Odeite, odeitza.

odei-kara. (odei): *iz. ikus.:* Odei-gisa.

odei-laiño. (odei): *iz.* Ortotsekin dagoen lañoa.

odei-lodi. (odei): *iz.* Odei aundi ta iluna. I: i us.: Odeitzaŕ. j: Odei-malts, ode€mataza.

odei-loditu. (odei): *ad,* Ekaitz-odeyez ortzia bete.

odei-malta. (odei): iz. Ikus.: Odd-lodi, Odeitzaŕ.

odei-mafaka. (tximista): *iz.* Ikus.: Odayots. : Odei-gaŕaska, odei-maŕaska.

odei-moilo. (odei): iz. Odeyen multzoa, mendieu aniza duena.

odei-mordo. (odei): iz. Odd lodi ta aundia. : Odeikera, odei-pilo.

odei-mordotu. (odei): *ad.* Ortzia odeyez bete. E: Odaitu, odeitu, odeiztatu, odeizutu.

odei-motak. (begi): *iz. Begiko* lausoa.

odei-mukuru. (odei): iz. Ortzi-mugan agertzeu dirau odeyen multzoa.

odei-mufu. (odd): is. Odei lodiak, burkaitzeu itxura dutenak. j: ikus.: Odei-saka.

odei-pilo. (odd): *iz.* Ikus.: Odeikera.: Odei-mordo.

odei-saka. (odd): *iz.* Odei lodiak. Ikus.: Odei-muŕu.

odei-xeŕendak. (odei): *iz.* Ximusen itzuraz ortzi-mugan agertzen diran udeyak.

odeidun. (odci): *ŕzond.* Odeya daukana.

odeidura. (odd): *iz.* Ortzia odeyez betetzea.

odeigari. (gari): *iz.* Araoketak ordaintzeko ematen dan garia.

odeikera. (odei): *iz.* Odeyen multzoa. I: Odei-mordo, odei-pilo.

addict). (eritasun): *iz. ikus.:* Miko. E: Mingaizto.

odeimataza. (odei): iz. Ikus.: Odci-lodi. I: Odeitzaŕ.

odein. (zabalera): *izond.* Zabala dana.

odeipean. (odei): *adond.* Odd azpian.

odeitasun. (odd): *iz.* Odei-ugaritasuna.

odeite. (odci): *izond. ikus.:* Odayatu. j: Odci-jasa, odeitza.

odeitsu. (odei): *izond.* Odeyez beteta dagoen. Odeizu, odaitsu.

odelta. (odei): *ad.* Ortzia odeyez bete. Ikus.: Odaitu. j: Odei-mordotu, odeiztatu, odeizutu.

odeitxo. (odei): *iz.* Odei txikia.

odeitza. (odei): *izond. Urea.:* Odayatu, I: Odei-jasa, odeite.

odeitzat. (odei): iz. Odei oso aundia. Ikus.: Odei-lodi.: Odei-malta, odei-mataza.

odeiztatu. (adei): *ad.* Ikus.: Odaitu. I: Odeitu, odei-mordotu, odeizutu.

odeizu, (odd): *izond.* Ikus.: Odeitsu.

odeizutu. (odd): *ad.* Ikus.: Odaitu. I: Odeitu, odei-mordotu, odeiztatu.

odefil. (aupatsaldi): *iz.* Abereen aupatsa.

odeyarte. (odd): iz. Ortzia odeirik gabc dagoen uncaldia.

odeyatu. (odei): *ad.* Ortzia odeyez bete.

odeyeztatu. (odd): *ad.* Odeyez bete.

odi. (ixtun): *iz.* Zbbil-erazkoa dan izakia, lodi baño luzeagoa dana. j: Bizidunek beren sofian dauzkaten ixtunetako bakoitza. I: Mutuŕ batetik itxita dagoen leyaŕezkoa, kimikalariek darabiltena. Argi-ontzi batzuetan erabiltzen dan zubil-erazko pusketa, got-ari indata emateko dana. I: Etxe-gañaren ertzean jartzen dan uraska. I: Kañuba, joal, lake, uboil, ur-istun, ur joala, urjoale, tutu, tutxu€u. (abeltegi): *iz.* Zurezko aska. (meartasun): !E *is.* Menditartea, aitz-tartea. (uztaŕi); Uztañaren ereztuna, bertatik pertika sartzeko.

odi ekarle. (ixtun): *iz.* Zerbait ekartzen duen odia.

odi erdibiribil, (ixtun): *iz.* Erdi biribila dan odia.

odi-adaŕ, (ixtun): *iz,* ixtun bates adaŕ°.

odi-antzeko. (ixtun): *izond.* Odiaren antza duena.

odi-ao. (ixtun): *iz.* Odi baten idekidura.

odi-biuŕ, (eriondura); *iz.* Yario-ontziaren biurtutako odia.

odi-eragile. (kiria): *iz.* Soin-odietan igiturak eragiten dituen kiria.

odi-eroate, (ixtun): *iz.* Zerbait eroaten duen odia.

odi-galdara. (pertz): *iz.* Odiak dauzkan pertza.

odi»izpi. (ari): *iz.* Soñaren odiak daukan izpia. : Odizpi.

odi-kuŕuki. (ozkadura): *iz.* Ozkadurak egiteko maŕusketa berezia.

odi»leŕo. Oxtuil): *is.* Ereskin baten odien multzoa.

odi»mailatu, (ixtun): *iz.* Mailak dauzkan soin-odia.

odi-mii. Oxtail): *iz.* Odien aokatzca.

odi-min. (auŕantzi): *iz.* Potoiñaren antura.

odi-mntufametn. (ixtun): *ad.* Odi batea mutuŕa inectu, baste bateau sat diteken.

odi-saltolci. (ixtun): *iz.* Odiak sattzen diran saltokia.

odi-sarde. Oxtatl): *iz.* Odiak garbitzeko tresna.

odi-sargailu. Oxtail): *iz* Odiak jartzeko lauabesa. I: Odi-sartzeko.

odi-sane. Oxtail): *izond.* Odiak nunbait sartzen ad dana. Odi-sartzaile.

odi-sartzaile. (ixtun): *izond.* Ikus.: Odei-sarlc.

odi-sartze. (ixtun): *is.* Odiak nunbait sartzea,

odi-sartzeko. (ixtun): *is.* Ikus.: Odi-sargailu.

odi-ukondo. (ixtun): *iz.* Odiak atkartzeko ukondoa.

odi-une. Oxtail): *is.* Odia sartzeko ontziak daukan idekidura.

odi-urkula. (ixtim): *iz,* Odiak omsa bateau tikotzeko burnizko sardea.

odi-ufinga. Oxtail): iz. Odiak txikitzeko lanabesa.

odi-zalcaf. (ixtun): iz. Odietan egiten dan logia.

odi-zulo. (iztun): *iz.* Aidea itten dedin, odietan egiten dan idekidura.

odiaga. (ixtun): *is.* Odiak asko dagozen tokia.

odidun. Oxtail): *izond.* Odiak dauzkana.

odieria, (ixtun); *is.* Odell multzoa.1: Oditza.

°dicta. (amiltegi): iz. Aŕuak asko dagozen tokia.

odietaratu. Oxtail): *ad.* Ura odietan barnajoan-arazi.

odigile, (ixtun): *izond.* Odiak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

odigintza. (ixtun): *is.* Odiak egiten dituen ala.

odijoste. (odd): *is.* Odol-bideen zeazketa,

odilari. Oxtail): *izond.* Odiak erabiltzen dituena,

odiño. (ixtun): *iz.* Odola igaro dedin, soin-adi txikia.

odiño kiribilatu. (iñosketa): *iz.* iñosketa egiteko, kiribilduta dagocn odiñoa.

odiratu. (ixtun): *ad.* Odietan sat-erazi,: Oditu, odiztatu.

odiska. (ixtun): *iz.* Odi txikia. : Odisko, nditxo, adixka.

oditegl. Oxtail): *is.* Odiak sattzen diran tolds.

oditu. (ixtun): *ad.* Tkus.: Odiratu. j: Odiztatu.

oditxo. (ixtun): iz. Tkus.: Odiska. I: Odiska.

oditxurako. (ixtun): *izond.* Odi-itura duena.

oditza. (ixŕun): *is.* Ikus.: Odieria.

odixume. (ixtun); iz. Oso estua dan odia.

odixume-odol ibilketa. (ixtun): is. Odixumeetan odol-ostera.

adizai. Oxtail): *izond.* Odiak zaintzen dituena.

odizko. (ixtun): *izond.* Odiz egiña dagoena,

odiztatu. Oxtail): *ad.* Ikus.: Odiratu. 1: Oditu.

odd. (odoi): is. Tkus.: **Odei.** I: Odai, orei, oroi, ortzi. (tximista): *iz.* lints.: Ortots. I: Odei.

odoi»adaŕ, (odd): is. Odei txikia. Odoi-bilima, odei-adaŕ.

odoi-bilima. (odei): is. Odei txikia Odoi-adaŕ, odei-adaŕ.

odoi-malta. (odei): *iz.* **Odei** oso aundi ta India. I: Odei-malta.

ODOL. iz. Zain eta zain-goŕietan iragaten dan ezabizia; gizonagan eta omodunengan goŕia da; ezurgabeko geyenengan, suds. (estebete): *iz.* Odol egoists eta onduaz egindako estebetea. II (abelizti), (biotz), (eritasun), (eunizti), (ezabizi), (goŕoketa), (labs), (soin), Obit), (zain).

odol azkat. (odd): *is.* Zain-goŕi-odola, garbi dagoena. I: Odol garbi, odoi txospeŕ, odd zuzpeŕ.

odol garbi. (odol): *is.* Ikus.: Odol azkoŕ. Odol txospef, odol zuzpeŕ.

odol geldiak. (ezabizi): *iz.* Ezabizi txaŕak. j; Odol-galduak.

odoi gogortua. (odol): *iz.* Ikus.: Odal-bumtu. I: Odol-gatzatu, odolud.

odol its. (odd): is. Zaiñetau barns dabilen odola. : Odol istu, odol zikin, zain-odola.

odol otzean. (odol): *adond.* Berotu gabc ari-izatea. I: Odol otzik, odolotz, odolotzik.

odol otzik. (osol): *adond.* Tkus.: Odol otzean. :Odolotz,

odol txospef. (odol): *iz.* Was.: Odol azkoŕ. I: Ode! garbi, odol zuzpcf.

odol zikin. (odot): *iz.* Ikus.: Odol its edo istu. J; Odol-oztin, odol-zaŕ.

odol zuzpeŕ. (odoi): *is.* Ikus.: Odol azkoŕ. j: Odol garbi, odoi txospeŕ.

odol-aaide. (odoi): *iz.* Odolez aidea dana. j: Odol-aide,

odol-aaidego. (odol): is. **Odolez** aide izatea.

odol-aaidetasun. (odoi): is. **Odolez sendikoa** izatca.

odol-abeltio. (ado!): iz. Odolean bizi dan abere txiki-txia.

odol-agata. (rouge* *iz.* Odot-margoa daukan agata.

odo!-aitorle. (ziñopa-egite): *izond.* Ikus.: Ziñopa.

adoi-aitof, (zñopa-egite): iz. Ikus.: Ziñopa-egite. 4: Odol-aitortza, ziñopatz.

odol-aitortza. (zuiopa-egite): iz. Ikus.: Ziñopa-egite. 4: Odol-aitof, odal-eriotza.

odol-aldailu. (adoi): *iz.* Odols alda-erazteko lanabesa.

odo€-aldaketa. (odot): *iz.* Odola aida-eraztea.

odol-aldatu, (odol): *ad.* Odola aida-erazi,

odol-alde. (odo!): *iz.* Odol-aindoa.

adoi-aldi. (ado!): *iz.* Sofiaren alde bateau odolaren biltzea. 4: Odol-biltze, adot-ukaldi, odolen.

odol-andi. (ado!): *iz.* Andikien odola.

odol-anditu. (odol): iz. Odol-txoskofa, oditxoen apurtzeagatik sortua. 4: Odol-antura, odol-aunditu.

odol-antura. (ado!): ia. Ikus.: Odol-anditu.

odo€-antzeko. (ado!): *frond.* Odolaren antza duena.

odol-arazkun. (odol): *is.* Zain-odoia, zain-goŕi-odolaz biurtu, 4: Odot-eguraskun, odol-eguraste, adoi-garbikunde.

odol-arindu. (ado!): *ad.* Odol-aldia gutxitu eclo kondu.

odol-arintasnn. (adoi): iz. Odol-aldia gutxitzea edo kentzea.

odol-ariutze. (adot): iz. Odol-aidia gutxitzearen edo kentzearen egipena.

odol-areas. (adoi): *iz.* Zain-odoia, zain-goŕi-odolazbiurtzea. j:Odol-asnaz, odol garbikunde.

odol-att. (pitxi): iz. Ikus.: Aŕinabaf. 4: Nabaf-aŕi.

odol-asoas. (ado!): iz, Ikus.: Odo1-amas. j; Odol garbikunde.

adoi-atera. (ado!): ord. Odola ixuri-erazi.

adoi-ateratzaile. (ado!): *izond.* Odola ateratzen duena.

odol-atezu. (atezu): is. Odolaren bultzada bore nenfitik at ibiltzean gertatzen dan eritasuua; gaikoa ta bekoa izan ditekena.

odat-aul. (ado!): *izond.* Odola txiro daukana. 4: Odol-motel, odol-ufi, odo!-uxi. (aultasun): *frond.* Odola auta, daukana.

odol-auldura. (aultasun): *iz.* Odola aulduta eukitzea.

odol-azkaf, (odol): *is.* Zain-goŕiko odoia, j: Odo1-beŕi.

odol-bako. (ado!): *izond.* Odola galdu duena.

odol-bateko. (ado!): *izond.* Tieste baton odoia bera daukana,

odol-batu. (ado!): *ad.* Odols loditu. 4: Odol-guritu, odol-urita, ziatu, odol-batun, odol-bildu, odol-biltu.

odol-batun. (ado!): *iz,* Sendafa biurtutako odoia.

odol-belaf. (ira): *iz.* Toki ezeetan sartzen dan iraren antzeko landarea; here ixura sendakaya berth erabiltzen da. 4: Ira-mots bat, adaŕ, odolaŕ. 4: Txaŕangil-zuri.

odol-beltzeau. (ado!): *adand.* Salkuntzaz ari-izatea.

odol-beltzw'a. (ado!): *iz.* Odola margo beltzekoa izatea.

odol-beraŕ. (sasi): *is.* Ikus.: Birigaña. j: Eltuŕ-belaŕ, odolora, txildurka.

odol-bera. (indarkeri): *izond,* lndarkeriz ari dana.

odol-beroaldl. (urduritasun): iz. tl^{y}duritasunez ari-izatea,

odol-befi. (ado!): is. fleas.: Odol-azkaŕ.

adoi-befltu. (ado!): *ad,* Odol bed seagin.

adol-befitze. (ado!): is. Odol boa eragitea.

odol-bidaldura. (ado!): *is.* Odol-lasteŕ.

odd-bide. (ado!): iz. Odola *soñeso* barns dabilen bidea. 4: Odol-bidetza.

odol-b€detza. (ado!): *iz,* Ikus.: Odot-bide.

odol-bildu. (ado!): *iz.* Ikus.: Odol-batu. 4: Odol-batun, odol-biitu.

odol-bilduma. (ado!): *iz,* Soñaren aide bateau odola ugari biltzea.

odol-bilduf. (ado!): *iz,* Odola galtzearen bildufa.

odol-bilgatl. (ado!): izond. Ikaa.: Odol-6ilarazle. Odol-bittzaile.

odol-biltzaile. (odol): *izond.* Ikus,: Odoi-bilarazle. 4: Odo!-bilgaŕi.

adoi-biltze. (ado!): *is,* Ikus.: Odol-aldi. ^: Odol-ukaldi.

odo!-bilarazle. (ado!): *izond.* Odot-aidia eragiten duena, 4: Odol-bilgaŕi, odol-biitzaile,

odol-bizi. (adoi): *izond.* Odol beroa duena. 4: Odolestu, odol-irakin. (kirio): *frond.* K€riotsua dana-

odol-biziale. (ado!): *iz.* Odolaren kizkiña.

odol-balk. (leba): is. Ikus.: Leba. 4: Odol-bulta, odol-bultz. (biotz): *iz.* Ikus.: Bulka. 4: Bultzada.

odol-bulta. (leba): iz. Ikus.: Leba. 4: Odol-bulk, odol-bultz.

odol-bultz. (lobs): *iz. Jkus.:* **Leba. 4:** Odo!-bulk, odol-bulta, ala, tango, tintia tintinada. (adoi): iz, Odol-aldia.

adoi-buttzi (burni-bide): *iz.* Osasun-bultzia.

odol-lsuri. (ado!): *iz.* Liras.: Odokari.

odol-burutu. (ado!): ad, Odola gatzatu, 4: Odol gogortua, adoturi,

odol-dariota. (ado!): *adand.* Odola ixurtzen ari-zayola.

odol-debeku. (astagaitz): is, Astagaitzaren atxikitzea,

odol-deun. (ado!): iz. Yosukristo'ren odoia.

adoi-edale. (at): iz. Ikus.: Itxain, 4: Odal-edoskile, odoi-esdakitzaile, anguja, txintxamsri. (txori): *is.* Odola edaten duen txoria. 1: Odol-xurgari.

odot-edoskile. (aŕ): *is.* Ikus.: Odol-edale. j: Odo 1-esdokitzai le.

odol-egaŕi. (ado!): *izond.* **lent.:** Odolgiro. 4: Odolzale, adoi-egila.

adoi egite. (adoi): *izond. 1kus.:* Odolgiro, 4: Odot-egaŕi, odolzale, odolgile.

odol-egin. (ado!): *ad.* Odola eraten ari-izan.

odol-egaraskun. (ado!): *iz.* Ikus.: Odot-arazkun. 4: Odol-oguraste, adot-garbikunde.

odol-eguraste. (ado!): *iz.* Zalñeko odola zain-goiiarana biurtu. 4: Odal-garbikunde, odoltze. {: Ikus.: Odol-arazkun. 4: Odo1-eguraskun.

oda€-ekarte, (adoi): *is.* Odol ematea.

odol-eldura, (ado!): *is.* Odaiaren jario_ 4: Odol jarietea, odol-jauste, adoi joaite.

adel-made. (ziiiopa-egite): *izond,* Ikus.: Ziñopa.

odo!-emaite. (odol): *is,* Notiu batengandik beste batengana odoia igaro-erazi. 4: Odol-ssrtze,

odol-eman. (ado!): *ad.* Soñaren alde bateau odol asko biltzea. 4: Ikus.: Odol-gaindi. 4: Odol-geyegi.

odol-eosi. (ado!): *iz,* **Tanpa** bateagatik edo bests egipenagatik lafuan agertzen dan odol-orbana.

adoi-ori (adoi): *is.* Odolez ari egotea.

odol-eria. (ado!): *is.* Odola irtetea. 4: Odol-galtze, odol-igesi, adoi-isuri, adol-ituŕi, adoi-ixuri, odol-ixurtze, adoi jario, odol-erion. 4: Odolaren jario.

^: Ikus.: Odolaldi, odol-yario, odol-yauste, odol-yoaite.

odol-erion, (adol): *iz*. Ikus.: Odol-erio. Odol jario.

odol-eriotza. (odol): *iz*. Tndarkerizko eriotza, odola ixurtzean.

odol-eriotze. (ziñopa-egite): *iz*. Ikus.: Ziñopa-egite. j: Odol-aitortza.

odol-efe. (bero): *laced*. Berotuta dagoena.

odol-efekada. (odol): *fr*. Odola eŕuz ixurtzea.

odol-eza. (odor): *iz*. Odola peitzea. j: Odol-gaiso, odolik-eza.

odol-ezkontza. (ezkontza): *iz*. Sendikoen Wean egindako eskontza. j: Odolkide-ezkontza.

odol-gabeko. (odol): *izond. ikus.:* Odol-gabe. j: Odol-utz, (kordamen): *frond*. Berbera. I: Odol-geldi, zain-il.

odol-gabetasun. (kordamen): *is*. Kordamenik ez izatea.

odol-gabetu. (odol): *ad*. Odola ixuri.

odal-gaindi. (odol): *is*. Soñaren aide bateau odola eŕuz biltzea. j: Ikus.: Odol-eman. j: Odol-geyegi.

odol-gaiso. (odol): iz. Ikus.: Odol-eza.

odol-gaisoti. (odol): *izond*. Odol-gaisoz ed dagoena.

odol-gaizto. (Worked): *frond*. Ikus.: Odolgaitz. j: Odal-gaixto, odolgaxto. (ayuŕi): *ŕzond*. Berbera.

odol-galduak. (ezabizi): iz. Ezabizi txaŕak. I: Odol-geldiak.

odol-galtze. (ado!): *iz*. *Ikus.:* Odolaldi. Odol-erio, odol-yario, odol-yauste, odol-yoaite, odol-igesi.

odol-garasta. (odol): *iz*. Odolaren iiztadura. I: Odol-iztaldi, odol-ziprinketa, odol-zirta.

odol-garbiko. (andi-manditza): *izond*. Andi-mandia dana. j: Odol-garbi

odol-garbikunde. (odol): Is. Ikus.: Odol-arazkun. j: Odol-egurastun, adol-eguraste, odol-arnas, odol-asnas, odoltze.

odol-garbitasun. (andi-tnanditza): *iz*. Andi-mandia izatea.

odol-gatzatu. (odol): *ŕzond*. Odol loditua. j: Ikus.: Odol-burutu, I: Odol gogortua, odoluri.

odol-gazur. (edol): ŕz. Odolean dagoen gazura.

odol-geldi. (kordamcn): *izond*. Ikus.: Odolgabe. : Odol-gabeko.

odol-geldiazle. (ado!): *frond. Odol*-eldurari custeko erabiltzen dan sendakaya. j: Odol-geld€tzeka.

odol-geldigaŕi. (ado!); *izond*. Aspaidian zauri odoltsuetan ipintzen zan sendakaya.

odol-geldimen. (astagaitz): *is*. Adin bateau astagaitza berez amaitzea.

odol-gelditze. (odol): *iz*. Odol-eldurari eustea.

adol-gelditzeko, (odol): *izond*. Ikus.: Odol-geldiazle,

odol-gerli. (ode!): *is*. Sofican dabilen odolaren zati ubila. j: Tkus.: Gaduŕi. Sakaŕ, usi,

odol-gernu. (ode!): iz. Gernuaren gayak odolcan sartzea.

odol-geyegi. (odol): is. Bats.: Odol-gaindi. : Odol-eman.

odol-girotasun. (ado!): *iz*. Odolgiroaren ayufia.

odol-gogordura. (ado!): *ŕz*. Zatnetan odoluriak izatea.

odol-goiti. (ado!): iz. Odolez egindako goitikoa. j: Odol-goitika, odol-gorako, odol-gorale, odol-gotika, odol-okada.

odol-gorako. (odol): *is*. This.; Odol-gait!. [: Odol-gorale, odol-okada.

odol-gorale. (odol); *iz*. *Tkus.:* Odol-goiti. I: Odol-goralco.

odol-gordai¹u. (ode!): *is*. Odola gordetzen dan tokia. Odol-gordeleku.

odol-goritu. (odol): *ad*. Odola berotu.

odol-goñ. ((Idol): *is*. Zain-goŕietan dabilen odola. j: Odol-txuspeŕ, odei-zuzpeŕ.

odol-goñki. (ode!): is. Odolaren boiltxoari margo goŕia ematen dion gaya.

odol-goñtu. (odol): *ad*. **Odnlez** bete edo estali.

odol-gose. (ado!): *izond*. ikus.: Odolgiro. Odolzale, odol-gura, odol-ordi.

odol-gozagafi. (odol): iz. Odolean gozagafia eukitea.

odol-gura. (ado!): *ŕzond*. ikus.: Odolgiro. j: Odot-gose, odol-isurle, odol-ixurle.

odol-guraz. (ode!): *adond*. Odol-gosez ari-izatea. I: Odol-isuriz.

odol-ibilgun. (ado!): iz, Odolaren ibilera. j: Odol-ibilkera, odol-ostera, odol-yin-yun, odol-zirkin, odol-ibilketa.

odal-ibilkera. (ado!): *iz*. Ikus.: Odol-ibilgun. j: Odol-ibilketa, odol-ostera, odol-yinyun, odol-zirkin.

odol-ibilketa. (ado!); iz. Ikus.; Odol-ibilgun. : Odol-ibilkera, odol-ostera.

odol-igesi. (ode!): iz, Ikus.: Odal-erio. Odol-galtze, odol-isuri, odo!-ituŕi.

odol-ii. (odol): *izond*. Kemenik gabe ari dana.

odol-indaŕ. (odol): *iz*. Sofiaren indafa.

odol-iakin. (odol): *izond*. Odol beroberoa duena. : Ikus.: Odol-bizi.: Odolestu.

odol-istu. (odol): *is*. Zaiiretan dabilen odola. j: Odol-its.

odol-isuri. (odol): *is*. ikus.: Odol-erio. j: Odal-igesi.

odol-isuriz. (ado!): *adond*. Ikus.: Odot-guraz.

odol-isurketa. (eriotza): *iz*. Eriotzak asko egitea.

odol-ituñ. (odol): iz. Ikus.: Odol-erio. j: Odol-igesi, odol-ixuri.

odol-ixtu. (odol): iz. Birilcaetan izaten dan odol-ixurtzea. (odol): *ad*. Odola atcra, odo!-uslu, odol-utsitu.

odol-ixuri. (odol): *iz*. Ikus.: Odol-erio. j: Odol-ituŕi, odoi-ixurtze, odol-isuri.

odol-ixurle. (ado!): *izond*. ikus.: Odolgiro. I Odol-gura, odol-isurle, odo1-ixurtzaile, odol-isurlc.

odol-ixurtzaile. (odol): *ŕzond*. Ikus.: Odolgim. : Odol-ixurle, odolkari.

odol-ixurtze, (ado* *iz*. *Ikus.:* Odol-erio. Odolixuri, odol-jario, odol-ixurtze.

odol-izerdi, (odol): iz. Izerdiarekin odola ixurtzea.

odol-iztaldi. (odol): *iz*. ikus.: Odol-garasta. : Odol-ziprinketa, ado!-zirta.

odol-jale. (ode!): *izond*. Azkuŕia bezela odola arizen duena.

odol-jalkitze, (ado!): *iz*. Odor-ixurizea.

odal-jariatze. (edol): iz. Odola ixurtzea, Odol jariotze.

odol-jarietea. (edo!): *is*. Ikus.: Odol-eldura. I; Odol-jauste, odol-joaite.

odol-jario. (odol): *iz*. ikus.: Odol-erio.: Odol-ixurtze, odol-erion.

odol-jariodun. (ado!): *ŕzond*. **Odol**-ixurtzea jasaten duen emakumea.

odol-jarioz. (ode!): *adond*. Odol-ixurtzen ari-izatea.

odol-jatoñ. (etorbidc): *is*. Odolezko etorbidea.

odol-jauste. (ode!): *iz*. ikus.: Odol-eldura. j; Odol jarietea, odol-joaite.

odol-jite. (ode!): *iz*. Odol-gaitzea.

odol joss. (eritasun): *iz*. Abeltxearen eritasuua. (ardi): *iz*. Bothers.

odol-joaite. (ode!): *iz*. Odol-eldura. Odol-jarietea, odol jauste. 1: Odol-joate, odol-joana.

odol-joana. (odol): ŕz. Ikus.: Odol joaite. j: Odol joate, odol-juna.

odol-koxkof. (txoskof): *iz.* Txoskof odoltsua.]: Odol-punpuilo, odol-tontoi, odol-txoskoŕ.

odol-lapltz. (arkatz): iz. Odol-txizkin goŕiakaz egindako arkatz god iluna.

odol-lits. (odo.): *iz.* Iims.: Pilpira. Odot-tartca, odo.-tanka.

odol-luf. (odol): iz. Norberajayo dan luŕa.

odol-mail (odol): ix. Odolezko odoluria. Odol-marmoka,

odo.-mamitua. (odo.): *iz.* Odol gatzatua, gogortua.

odol-margoko. (odoi): *izond.* Odolaren margoa duena.

odol-marmoka. (octal): *Ix.* Ikus.: Odol-mail,

odol-motel. (odol): *izond.* Ikus.: Odol-aul. 1; Odol-uŕi, odol-uxi, odolga.

odai-uaas. (eritasun): *iz.* Lizunkerizko eritasuna.

odol-naasdura. (ernaltze): iz. Enda ezberdiñcko abereak aŕemetzea.

odol-naaste. (ernaltze): iz. Ai eta emea batutzea. Odol-naste, tailcoat.

odol-nasgabeko ibilgun, (oddl): *iz.* Odolaren ibilera osoa,

odol-nasteko ibilgun. (odo.): iz. Osoa ez dan odolaren ibilera.

odol-nastu. (ernaltze): *ad.* Odol-nastea egin. j: Txikotu.

odol-nastuko. (odol): izond. Enda ezberdiñen semea,

odol-nigaf. (odd.): iz. Odol-malko.

odol-odi. (odol): *iz.* Soñean odola daukan oditxoa. I: Odol-zofote, odo€-zoŕoten, odalezko or(tzitxoak, odo€-odiño.

odul-odielesti. (odol): *iz.* Odnl-bidetzarcn zeazkcta.

udol-okada. (odd): *iz.* Ikus.: Odoi-goiti. Odol-gorako.

odol-ondafa. (sendi): iz. Ikus,: Odoloztu.

odo.-ontzi. (odd.): iz. Odola artzeko on£zia.

odol-opll. (odo.): *iz.* Odol gatzatua.

odol-ordi. (odol): *izond. Iknrs.:* Odolgiro. Odol-gose.

odol-oritsu. (zain): *frond.* Zain aundituta dauzkana. : Odoluritsu.

odol-oritu. (zain): *iz.* Zaiña, zati batean, aundituta egotea.

odol-ostera. (odo.): *iz.* Ikus.: Odol-ibilgun. j: Odol-ibilkera, odol-yin-yun, odol-zirkin, odol-ibilketa.

odol-ots. (ode!): iz. Odolaren tapada.

odol-otz. (erabe): *izond.* ikus,: Bildurti. 1: Bildurtsu. (ode!): *izond.* Odola otza daukana.

odol-oztin. (odo!): *iz.* Zaiñctan dabilen odola. I: Odol-zaŕ, odol-zikin.

odol-oztu. (naretasun): *ad.* Nara geratu,

odol-piko. (txoskoŕ): *iz.* Ikus,: Odoluzki.

odol-pikodun. (txoskoŕ): *Land.* Odol-pikoak dauzkana.

odol-pikorta. (lain): iz. Lafuan sortzen don pikoŕa. I: Odol-pinporta,

odol-pozol. (odo.): iz. Odolaren edendura.

odol-punpuilo. (odo.): *iz.* Ikus.: Odol-koxkoŕ. Odoi-tontoŕ, odol-txoskoŕ.

odo.-sari. (odo!): iz. Odol-salneuŕi.

odol-sartze. (ode!): ***ix.*** ikus.: Odo!-emaite,

odol-sendo. (odol): *iz.* Ikus.: Asaŕe. Aseŕe,

odol-talde. (octal): *iz.* Odoi-saldoa; odol-mota berekoak diranen multzoa.

odo.-tanka. (odo.): *iz.* Biotzean eta zain-goŕietan odolak, igarotean, ematen duen tanpatxoa, aycn ikolduragatik. I: Odolaren bualtzada, odo.-lits, odol-tartea.

odo.-tankari. (odol): *izond.* Odol-leba aztertzen duena.

odol-tantaka. (odd.): *adond.* Odol-tantak jausten ari-izate. Odol-xortaka.

odol-tartea. (odol): *iz.* Ikus.: Pilpira.: Odo!-!its, odo.-tanka,

odol-tontof. (txoskoŕ): *iz.* Ikus.: Odoi-koxkoŕ. j: Odol-puupuilo, odo.-txoskoŕ.

odol-lankako. (odol): ***ix.*** Odol-tankaetan izaten dan ezberdintasuna.

odo.-tuŕusta. (odol): *iz.* Odol sake ateratzea.

odo.-txistu, (eritasun): iz. **Odol-gaitzepeia. (odd.):** *iz.* Berbera,

odo.-txoskoŕ, (txoskoŕ): *iz.* Ikus.: Odol-koxkoŕ. I: Odal-punpuilo, odol-tontor.

odo.-txuspeŕ, (odo.): iz. Ikus.: Odol-goŕi. Odalzuzpeŕ.

odo.-ugatz, (egazti): *iz.* Ikus.: Aston. I: Astoŕo, urtxori-goŕi.

odo.-ukaldi, (odo.): iz. Ikus.: Odo!-aldi. Odol-biltze, odolen.

odol-uldu. (odo.): *ad.* Odol-bateea egin.

odol-uritu. (odo.): *ad.* ikus.: Odol-batu. Odol-guritu, ziatu.

odo.-ufi. (odo.): *izond.* Ikus.: Odolga. 1; Odol-motel, odol-uxi, odol-aul.

odol-usketa. (odol): *iz.* Odola galtzea.

odol-ustailu. (odo!): iz. Abcrcai odola ateratzeko tresna.

odol-usteko. (ode!): izond. Odola ixurtzeko.

odol-ustcl. (odo.): *iz.* Ustelduta dagoen odola.

odol-usteldura. (octal): *iz.* Odolaren aldaketa.

odol-ustu. (edol): *ad.* Odola atera edo galdu. [: Ikus.: Odol-ixtu. j: Odol-utzitu.

odol-ustzaile. (odd.): *izond.* Odola ateratzen duena.

odol-utzitu. (odo.); *ad.* Ikus.: Odot-ixtu.]: Odol-ustu.

odol-utsu. (estebete): iz. Jima.: Odolgi, Odolki, odoki itsu.

odol-utz. (ado.): *izond.* Ikus.: Odolgabe. Odol-gabeko.

odol-utzitu. (odo.): and Odola atera edo galdu. I: Ikus.: Odol-uztu. j: Odolgetu.

odal-uxi. (odol): *izond.* Ikus.: Odol-aut. ~: Odol-motel, odol-uŕi, odolga.

odol-uztu. (odo.): *ad.* Odol ugari galdu. ~: Odol-utzitu, odolgetu, odolindu. Odola sters.: Odolez bete,

odol-xorta. (odd.): iz. Odol-tanta.

odol-xortaka. (edol): *adond.* Ikus.: Odol-tantaka.

adoi-xurgari. (txori): *iz. Ikus.;* Odol-edale,

adol-xuritze. (ezabizi): *iz.* Ikus.; Garb.

odol-xuritze. (odol): *iz.* Odolaren boiltxo goŕiak galtzea.

odo.-yario. (odo.): *iz.* Ikus.: Odolaldi. I: Odol-erio, odol-galtze, odo.-yauste, odol-yoaite.

odol-yauste. (odol): iz. Ikus.: Odolatdi. Odoi-erio, odol-galtze, odol-yario, odol-yoaite.

odol-yin-yun. (edal): ix. Ikus.: Odol-ibilgun. : Odol-ibillcera, odo.-ostera, odo.-zirkin.

odo.-yinyun. (odo.): iz. Ikus.: Odol- . ibilgun. ; Odol-ibilkera, odol-zirkiu.

odol-yoaite. (odol): iz. nuts,: Odotaidi, j: Odol-erio, odo.-galtze, odol-yario, . odo.-yauste.

adoi-zalekeria. (odol): iz. Odo!-ixurtzearen jokera ankeŕa,

odol-zaleki. (odol): *adond.* Odol-zalckeriaz ari-izatea.

odo.-zaf, (odol): iz. Ikus.: Odol-oztiu. I: Odol-zikin.

odol-ziakin. (odo.): *iz.* Odolean dagoen gal txuringotsua. I: Ziatizpi, ziazuntz.

odol-ziatu. (odd.): *ad.* Ikus.: **Odol-guritu. j:** Odola gogortu.

odol-zlprinketa. (odol): iz. Ikus.: Odol-garasta. Odol-iztaldi, odol-zirta.

odol-zirkin. (odol): *iz.* ikus.: Odol-ibilgun. I: Odol-ibilkera, odol-ostera, odol-yin-yen.

odol-zirta. (odol): *is.* lkus.: Odol-garasta. j: Odol-iztaldi, odal-ziprinketa.

odol-zirtatu. (ode!): *ad.* Odolaz iiztadura egin.

odol-zoli. (odol): *[sand.* Izatez odoltsua dana. j: ikus.: Odoltsu. I: Odolzu, izakera odoltsua.

odol-zonie. (edo!): *is.* Odolean egiten dan zornea.

odol-zotote. (odol): *iz.* Ikus.: Odol-odi. Odol-zoŕoten.

odo!-zurbil. (ado!): iz, Odolaren oritasunaz agertzen dan eritasuna. (eritasun): *iz.* Berbera.

odol-zuri. (ode!): *is.* Odolaren boiltxo zuria.

odol-zuzpeŕ. (ado!): *is.* lkus.: Odol gait. ^: Odol-txuspeŕ.

odola jausi. (ado!): *ad.* Odola ixuri.

odola-gelditzeko. (odol): *iz.* Odola geldi-erazteko tresna.

odolak jo. (ode!): *ad.* Soñaren aide batean odola bildu.

odolaldi. (odol): *iz.* Odolaren jario. Odol-erio, odol-galtzc, odol-yario, odol-yauste, odol-yoaite.

odolaren yobena. (odd): *is.* Odolaren joera.

odolari. (aukerkeri): *Land,* Ankeŕa dana.

odolbatugaŕi. (odol): *izond.* Odola sendartu dezakena. Odolbatukida. I: Bildu diteken odola.

odolbatukeraldi. (ode!): iz. Odola sendartzcko aldia.

odolbatzaile. (ode!): *izond.* Odola sendartzen duena.

odolbatze. (ode!): *is.* Odola sendartzea. Odolbatzetu.

odolbelti-jario. (odol): *iz.* Odola margo beltzaz atera. Odolbeltz-jauste, odolbeltz joate.

odolberak. (astagaitz): *iz.* licus.: Astagaitz. I: Emalcgeak.

odoldagaŕi. (odoi): *izand.* Odola atera dezakena.

odoldttu. (semi"): *ad.* Sumiña aoŕerazi.

odoldi. (gingil-gabeko): *is.* Ikus.: Goroidio. j: Goraldio. (ondo): *iz.* ikus.: Atoka. I: Grabs!, oraldi,

odolditsu. (gingil-gabeko): *izond.* Odoldi asko daukana.

odoldu. (octal): *ad.* Odolez cstali. Odoleztatu, odolstalu, odolztatu, odoleztu.

odoldun. (ode!): *izond.* Odola daukana. (kordamen): *izond.* Gaitzipenari buruz minbera dana. (ayuŕi): *izond* Ayutiz bizia daua.

adoldnra. (ode!): *is.* Odolez betetzcaren egipena.

odoleko. (ado!): *izond.* Odol berekoa dana. I: Odolkide, odolari dagokiona.

odolekotasun. (odol): *iz. Odol* berekoa izatea. : Odolkidego.

odolen. (edo!): *iz.* ikus.: Odol-aldi. Odol-ukaldi.

odolera. (ado!): *iz.* Odola botatzea.

odoleratn. (ode!): *ad.* Odolera igaro.

odoleste. (estebets): *iz.* Ikus.: Odoleste. Goi, odelgi, odolki, odolko, odolutsu.

odolestetzaŕ. (estcbete): *is.* Odoleste aundia.

odolestu. (ode!): *iz.* Ikus.: Odol-bizi. (kirio): izond. Odol-bizi.

odoletan. (ode!): *adond.* Odola botatzen ari-izatea.

odoletan egon. (ode!): *ad.* Odola jarioten dalarik egon.

odoletiko gatx. (odol): *iz.* Guraseengandik semeengana igaroten dan eritasuna.

odolez. (odol): *adond.* Odola erabiltzen ari-izatea.

odolczko. (ode!): *izond.* Odolari dagokiona.

odoleztatu. (ado!): *act.* Ikus.: Odoldu. I: Odolztatu, odolztatu, odoleztu, odolez bete.

odoleztu. (odol): *ad.* Ikes.: Odoldu. I: Odoleztatu.

odolga. (odol): *izond.* Odola peitzen zayona. Odol-motel, odol-oŕi, odol-uxi,

odolgabe. (odol): *izond.* Odol asko gaiduta dagoena. I: Odol-gabeko, odel-utz. (kordamen): *[sand.* Kordamenik eztuena. I: Odol-gabeko, odol-geldi, zain-il. (ayuŕi): jj izond, Ayuŕiz aula dana. 1: Odoibako, ode] gabe geratu dana.

odolgaitz. (indarkeri): *izond.* Indarkeriz ari dana. j: Odoi-gaizto. (ayuŕi): *izond.* Ayuŕiz txaŕa dana.

odolgaltzaile. (odol): *izond.* Ikus.: Odolgiro. j: Odolzale.

odolge. (odo!): *izond.* Odol asko gaidu duena.

odolgetsu. (odol): *izond.* Odol-gabetuta dagoena.

odolgetu. (odot): *ad.* Ikus.: Odol-uztu. I: Odol-utzitu, odolindu.

odolgi. (estebete): *iz.* Odolez egiten dan estebetea. I: Odolki, odolki itse, odol-utsu. ikus.: Odoleste.: Odoleste, odolko, odolutsu.

odolgiro. (ode!): *izond.* Ankeŕa dana. Odola bota-erazten duena, odolkki, odolti, odolzale, odol-egaŕi, odol-egiĺe, odol-gose, odol-gura, odot-isuric, odol-ixurle, odol-ixurtzaile, odolkari, odol-ord!, odolgaltzaile.

odolgirodi. (ode!): *izond.* Guztiz ankeŕa dana. Odolgoŕi.

odolgirotu. (ode!): *ad.* Ankeŕa egin edo biurtu.

odolgo£c. (odol): *izond.* Ikus.: Odolgiredi.

odolguri. (ado!): *iz.* Gogortuta dagoen odal-zatitxoa.

odolguritsu. (edo!): *izand.* Odolguriak dauzkaua.

odolia. (atsckabe): iz. ikus.: Itundasun. I: Goibeltasun.

odoliatsu. (atsekabe): *izond.* Itun dagoena.

odoliatu. (atsekabe): *ad.* Ituna biurtu.

odolik-balco. (koldartasun): *izond.* Koldaia dana.

odolindu. (odol): *ad.* Ems.: Odol-uztu. Odolgetu.

odolixtu. (odo!): *ad.* Odol sake galdu. Odol-ustu.

odoijarlo-aurkako. (ode): *izond.* Odoljarioari eustekoa dana.

adoljario-belaŕ. (landare): *iz.* Bcdats-lilikaria dan belaŕezko landarca, odol-izurtzea sendatzeko erabilita izan dana.

odoljario-gattz. (mkt): is. Odul-ixurtxea eŕaz egitekoa dan eritasuna, ondorezkoa dana. (eritasuu): *iz.* Berbera.

odoljariotasun, (ado!): iz. Odol-ixurtzearen egipena.

odolkara. (margo): *is.* Margo gaŕi-miña.

odolkari. (odol): *Lord.* Ikus.: Odolgiro. ^: Odol-ixurtzaile.

odollcera. (ode!): *iz.* Odol-mota.

odollcera. (ode!): *is.* Odol-mota.

odolkeria. (eriotza): *iz.* Eriotzak egitea. Odolketa.

odolkeria. (erietza): iz. Eriotzak egitea. Odolketa.

odolketa. (eriotza): *iz.* Ikus.: Odolkeria.

odolki, (estebete): *iz.* Odolaz egindako estebetea. I: Ikus.: Odoleste. : Odolgi, odolko, odolastc, odolutsu, odolotsu, odolki itsu, oyoike, muskantz, muskentz, sanpirol, tripat.

odoild itsu. (estebete); *iz*. Ikus.: Odolgi. Odolki, odol-utsu.

odolki-puska. (ergeltasun): *izond.* Kolcolo-mokoloa dana.

odolki-saltoki. (estebete): *iz*. Odolkiak saitzen diran saltokia. j: Ikus.: Odolkitegi.

odolki-saltzaile. (estebete): *izond.* Odolkiak saltzen dituena.

odolkide. (odol): *izond.* Beste baten odola bera daukana. j: Ikus.: Odoleko.

odolkide-ezkontza. (ezkontza): *iz*. Ikus.: Odol-ezkontza.

odolkidego. (odul): *iz*. ikus.: Odolekotasun.

odolkidetasun. (sendi): iz. Odolkidegoz egiten dan aidetasuna..

odolkidun. (estebete): *izond.* Odolkiak dauzkana. ; Odolkitsu.

odolkigile. (estebete): *izond.* Odolkiak • egiten dituena. J; Odolkile.

odolkigintza. (estebete): *iz*. Odolkiak egiten dituen lanlcuntza.

odolkirokoria. (ankerkeri): *iz*. Ikus.; Ankerkeri. J: Ankertasun, oilkeria.

odolkitegi. (estebete): *iz*. Odolkiak dagozen tokia. j; Ikus.: Odolki-saltoki.

odolkitsu. (estebete): *izond.* Ikus,: Odolkidun.

odolko. (estebete): *iz*. Ikus.: Odoleste. Odolgi, odolki, odoloste, odolutsu; odolotsu, oyolko.

odolko-xuri. (estebete): *iz*. Ikus.: Estebete. j: Birikando.

odolkoi. (odol): *izond.* Ikus.: Odolgiro. J: Odoli, odolzale.

odolodi-alkartzale. (odol): *izond.* Ikus.: Alkartze-odolodi. I: Odolodi-elkartzai1e.

odolodi-gafanpa. (odol): *iz*. Odol-bidetzaren gaianpa.

odolodi-gogortze. (odol): iz. Odot-bidetzaren gogordura.

odolodieri. (odol): *iz*. Odol-bidetzaren erialdia.

odolodieri. (odol): *iz*. Odol-bidetzaren lanbidea.

odoioste. (estebete): *iz*. ikus,: Odolki. Odoleste, odolgi, odolko, goi, odolutsu, muskantz, sanpirol, tripot.

odolotsu. (estebete): iz. Ikus.: Odolki. J: Odolko.

odoloztu. (naretasun): *ad.* Ikus.: Naretu. Narotu. (sendi): *iz* TUŕuneko aide edo azkazia. j: Odol-ondaŕa.

odolstatu. (odol): *ad.* Ikus.: Odoldu. j: Odoleztatu, odolztatu.

odolti. (odol): *izond.* Ikus.: Odolgiro, J; Odolkoi, odolzale.

odoltsu. (odol): *izond.* Odol asko daukana. j: Odolzu, odol-zoli. j: Odol asko bota duena.

odoltxizkin gofi. (odol): *iz*. Odolaren builtxo goŕia.

odoltxizkin zuzi. (odol): *iz*. Odolaren pikoŕ zuriak.

odoltza. (odol): *iz*. Odol-orea, odol-aindoa.

odoltze. (odol): *iz*. Ikus.; Odol-eguraste. I: Odol-garbikunde.

odolura. (sasi): iz. Ikus.: Birigaña. Odol-beraf. (zorne jario): *iz*. Ikus.; Zorne. j: Zorna, odol-usia, osu.

odoluri. (odot): *iz*. Ikus.: Odol-gatzatu. Odol-burutu, odol gogortua, odol-mail. (laŕu): *ft*. Tanpa bateagatik laŕuan sortzen dan odol-orbana. j: Odol-buri.

odoluri-aldi. (odol): *iz*. Odol-ukaldiaren aldia.

odoluritsu. (zain): *izond.* Ikus.: Odol-oritsu.

odolkitsu. (odol): *ad.* Taupaz odoluria sotarazi.

odolufa. (landare): iz. Zokodikaria dan landarea; bore miñak egaztientako azkuñ ona da.

odolutsu. (estebete): iz. Ikus.: Odotoste. ^: Odolgi, odolki, odolko, odoleste.

odoluz1d. (txoskot): *iz*. Ipurdi-zuloko lekorean egitan dan odolczko txoskof Ixikia. J: Odol-piko, odoluzkiko.

odolzale. (odol): *izond.* Ikus.: Odolgiro. Odolkoi, odolti, odol-egaŕi, odol-egile, odol-gose, odoitzaie, adolgaltzaile.

odolzketari. (gogaketa): *izond.* Oldozten duena. j: ikus.: Oldozkari, oldoziari.

odolztatu. (odol): *ad.* Ikus.: Odoldu. I: Odoleztatu, odolztatu, odoltzatu.

odolzu. (odol): *Izond.* Ikus.: Odotsu. Odol-zoli, odolsu.

odolzuri-eri. (odol): *iz*. Odolean odol-zuriak geyegi geitzen diranean izaten dan eritasuna. (eritasun): *iz*, Berbera.

odolzutasun. (odol): *iz*. Odol asko ixurtzea.

odots. (tximista): iz. Ikus.: Ortots. Dusturi, oneztu, osti.

OE. *iz*. Lo-egiteko erabiltzen dan etedizea, zuraz edo metalezko abedia dana, ta gailean bururdia, izarak, burukoa, burusiak eta abut' jaŕita daukkana. j: Abcreentzat, lo-egiteko ta atsedena artzeko, lastoz, iraz edo beste gayaz gertutzen dan iñaurkiña. j: Etzantza, etzingaii, goatze, aatze, kuxa, juatz, oatze, oantze, guatze, etzauntze, etzautza, abe, o£e, ogatze, age, oida, oke, ue, uge, xaribel. it (burko), (etedize), (kordokadura), (1o).

oe gofi. (oe): iz. Antolatuta ez dagoen oea.

oe-adaf. (oe): *iz*. Oe-abea.

oe-aintzin, (ae): iz. 0o-auŕekoa. : Oe-aitzin, oa-intzin.

oe-aintziñeko. (oe): iz. Oe-auŕean egoten dan oin-azpikoa.

oe-aldagañ. (oe): *iz*. Izara bikotea.

ae-apal. (esertoki): *iz*. Zizailu-goxo.

oe-arka. (oe): *iz*. Oearen abedia.

ne-aufe. (ae): *iz*. Os auŕean dagoena. J: Oge-aufeko zeŕia.

oe-azal. (oe): *iz*. Oearen estalkia. J; Oe-axal, oe-estalgi, oc-estalki, oe-gain, oe-gaiñeko, oestalki.

oe-azpi. (oe): *adond.* Oetik bekoa. j: Oepe.

oe-azpiko. (oc): iz. Ikus.: Oazpiko. Oapeko, oepeko, pixistulu.

oe-bigungafi. (bururdi): *iz*. Ikus.: Bururdi. J: Matalalz.

oe-burukita. (00): *Ia.* Oaburua. j: Oearen goi-aldekoa. I: Ikus.: Oapuru. j: 0e-bum.

oe-burutiko. (bunko): *iz*. Burko luzea.

oe-craentzaile. (oe): *izond.* Oeak alogeraz uzten dituena.

oe-estalgi. (or): iz. Ikus.: Oe-azal. j: Oe-estalki, oe-gain, oestalki, afcstalki, oge-estalki.

oe-gain. (oe): *iz*. Ikus.: 0e-azal. I: Oe-estalgi, oe-gaiñeko.

oe-gaiñak. (oc): *iz*. Oe gañean jartzen diran janzkiak. j: Oestalkiak.

oe-gaiñeko. (oe): *iz*. Tkus.: Oc-azal. 0e-gain.

oe-galtza. (oe): *iz*. Clean egoteko jantzia. Oe-jantzi.

oe-goi. (oe): iz. Ikus.: Oasabai. j: Oe-paramenta, oe-sabai.

oe-gurdi. (burni-bide): *iz*. Oeak dauzkan bultzi-orga.

ce-itxia. (arkux): *iz*. Estalita dagoen bide-oea.

oe-itzallci. (oe): *iz*. Oe gain eta inguruan dagozen zeŕiak.

oe-izara. (oe): *iz*. Clean erabiltzen dan izara.

oe jantzi. (00): *iz*. Ikus.: 0e-galtza.

oe-kutxa. (oe): *iz*. Ikus.: Oesare. Marko.

oe-lefo. (oe): *iz*. Oen cloakada.

toe-mat. (au): *ft.* Oc ondoan agora!' clan mai txikia.

ae-oiñeko, (no): *iz.* Ikus.: Oin-azpiko. Azpiki, oepeko-laŕu, ogaufeko.

oc-oyal. (burusi): iz. Ikus.: Bulusi, Bulusi, zuautzeko.

oe-paramenta. (oe): iz. ikus.: Oasabai. Oagoi, oezeru, oe-goi.

oe-pixontzi. (no): *iz.* Oean erabiltzeko oapekoa.

oe-sabai. (au): ŕ .. Ikus.: Oasabai. Oe-goi, oge-sabai.

ae-saltzaile. (oe); *!sand.* Oeak saitzen dituena.

oc-sare. (no): *iz.* Lokafizko sarc lodi ta argia, zeaŕetara teinkaturik, aeaz, zabuaz edo gurdi antzera erabil ditekena. I: Belaki-oi,

oe-tarte. (oe): iz. Gexotegietan oe-baruebidca.

oe-txipi. (oe): *is.* Oe txikia. I: Oetxo, oexka.

oc-zilo. (lo): *izond.* Ikus.: Oeti. I: Oe-zulo.

oe-zuri. (oe): *iz.* Antolatuta dagoen oea.

ocaidi. (no): *iz.* Oean egoteko aid's. I: Oekada.

oeburu. (no): *iz.* Burua jartzeko burkoa. ^: Oge-buru, oi-buru.

oeburuko. (bunko): *iz.* Oeko burkoa. Ikus.: Bunko. !: Burupeko.

oeburuko-azal. (burko): *iz.* Ikus.: Burkozoŕo. j: Burkoazen azala.

oeburukotu. (bunko): *ad.* Burkotxaetaz zerbait apaindu.

ocgi. (ortz): iz. Ikus.: 01. I: Obi, aobi, aaŕ-obi, og1.

oegiko. (ortz): *izond.* Oegiai dagokiona.

oegile. (ortz); *izond.* Ocak egiten dituena. (esku-langintzak): *frond.* Berbera.

oek. (izenorde): *izord.* Ikus.: Auek.: Gebek, ok, oneik.

oekada. (no): *is.* Ikus.: Oeatdi.

oekide. (oaidogo): *iz.* Ikus.: Oaide. 1: Oulagun.

ockidetza. (oaidego): is. ikus.: Oaidego. Oaidetza.

oeko. (ezkontza): *ft.* Ezkonduen eskubidea.

oeko jantziak. (oe): *is.* Oean erabiltzen diran jantziak. : Oerako jantziak.

oekoi. (eritasun): *ŕzond.* ikus.; Eribeila. Erixka, oeti.

oelagun. (oaidego): *is.* ikus.: Oaide. I: Oakide, oekide, oekolagun.

oelafn. (au): *iz.* Ikus.: Oazat.

oeldu. (neuŕitasun): *ad.* Neufitasunez ari-izan,

oelizunketa. (oaidego): iz, ikus.: Oaidego. j: Oaidetza.

oen. (izenorde): *ŕzord.* Auen.

aentsu. (jakintasun): *(sand.* Ikus.: Jakintsu. I: Jakitun.

oepe. (oe): *adond. Thus,:* Oe-azpi.

oepeko. (or): *iz.* Ikus.: Oazpiko. Oe-azpiko.

oepeko-Iafu. (oe): iz. Ikus.: Oin-azpiko. ^: 0e-oiñeko.

oeralco. (oe): iz. Oean erabiltzekoa dana.

oerako jantziak. (oe): *is.* Ikus.: Ocko jantziak.

oerakoan. (oe): *adond.* Ocra joatekoan. Oeraizean.

oerakoi. (oe): *Isond.* Oea -mite duena.

oeratu. (oe): *ad.* Oean sartu. : Oetu, ogeratu, oyeratu, uatu, uetu.

oeratze. (oe): *iz.* Oera joatea.

oeratzean. (oe): *adond.* Ikus.: Oerakoan.

oerazi. (ne): *ad.* Oera joan-erazi,

oereskatu. (eskeintza): *ad.* Ikus.: Eskeiñi. j: Eskeindu.

oeresku. (eskeintza): iz. Ikus.: Eskeintza.I: Eskeinkizun,

oesare. (oe): iz. Nodal bakaŕ batentzako oe ariña.: 0e-kutxa, uarka.

oeska. (oe): *iz.* Ikus.: Bide-oe. Esku-oge.

oesld. (oe): *(sand.* Oeari dagokiona.

oestalgi. (bururdi): iz. Bururdiaren estalkia. E: Ofestali, oestali, ofe-estalgi.

oestalki. (ce): *iz.* Ikus.: 0e-azal. j: Oe-estalgi, ofestalki, oge-azai.

oestallciak. (ne): ŕz. Ikus.: Oe-gaiñak.

oestatu. (ae): *ad.* Oean Itizaraan geratu.

oeta. (labe): *iz.* Ikus.: Labantzu. I: Labealdi.

oetantxe. (izenorde): izond. Auetxetan.

oetcgi. (sae): *iz.* Ikus.: Oetoki. I: Oge-leku.

oeti. (eritasun): *ŕzond.* ikus.: Eribeila. !: Oekoi. (1o): *izond.* Asko la-egiten duena. j: Oe-silo, oe-zulo.

oetoki. (ae): *iz.* Lo-egiteko gela. Oetegi, ogodeku.

oetoki-oste. (oe): *ft.* Oetoki atzean dagoen beste gelatxoa.

oetu. (oe): *ad.* Ikus.: Oeratu. Uatu.

oetxek. (izenorde): *Lard. Ikus.:* Auetxek.

octxo. (no): *is.* Ikus,: 0e-txipi. I: Oexka.

oexka. (no): *iz.* ikus.: Oe-txipi. j: Oelxo.

oexoko. (oe): ŕa. Orma ondoko oearen zatia. I: Oezoko.

oezango. (oe): *is.* Oearen oña. I: Oezanko.

oezeru. (oe): *iz.* Ikus.: Oasabai. Oe-paramenta, oge-zeru, oe-zelu, zeŕ-azal.

oezur, (oe): iz. Oearenzura.

ofa. (arbuyo): *iz.* Ikus.: Arbuyo. Ezespen, ufa.

ofe. (oe): *is. Ikus.:* Oe. I: Oantze.

ofestali. (bururdi): *is.* Ikus.: Oestalgi.

ofestalki. (oe): *iz.* Ikus.: 0e-estalgi. j: Oestalki, ofestali, ofe-estalgi

oga. (azaldi): iz. Ikus.: Oara. j: Ogara.

ogadel. (sukaidc): *iz.* Itxasontzietako sukaidea.

ogaitz, (iguin): *adond.* Ikus.: 'gain. j: Narda.

ogala. (base): *is.* ikus.: Basa. {: Loitza.

ogaladura. (basa): is. Ogalaz egindako zikinkeria.

ogalatsu. (bass): *izond.* Ogalaz beterik dagoena.

ogalatu. (bass): ad. Ogalaz zikindu.

ogale. (azkuŕi): *is.* Zeŕicntzako janaria. J: Oale, ozale. (arduragabetasun): *izond.* Ikus.: Ardurabako. I: Antxikabe.

ogalckeria. (arduragabetasun): *iz.* Arduragabetasun oso aundia.

ogalelu. (bide): *ad.* Bideak leputzez bete. (arduragabetasun): *ad,* Ardurabakoa egin edo biurtu.

oganik. (gerokotasun): *adond.* Ikus.: Gaurgero, I: Oaurdanik.

ogara. (azaldi): *is.* Ikus.: Oate. I: Oga, okaldu, oiiaka.

ogaratu. (azaldi): *ad.* Zakuŕemea ogaraz asi.

ogaratu-azi. (azaldi): *ad,* Ogara zirikatu.

ogarga. (azkuŕi): *is.* Geyegikeriak egiten diran oturuntza.

oga(l. (egun): *iz.* Hero aundiko eguna.

ogafo. (ngi): *iz.* Ikus.: Eŕes.: Naskari.

ogartn, (dolmen): *ad.* Ikus.: Gogoratu, I: Oroitu. (adipen): *ad.* Begi edo adikin bltartez oarpidea egin. : Ikus.: Gartu. (aŕokeri): II *ad.* Gaztetxo bat data.

OGASTJN, *is.* Aberastasuna, ondasuna, txinditza, oasun, on, onak, ondade, otasun, otzuŕ, ukan, un, unarzun, untasun. (jabetza): *iz.* Esandako zentzunak berak. (ondasun): jŕz. Berbera, berbera. ii (aberastasun), (baitzu), (oŕi-ondasun), (ezkontza), (tuft, (mozkin), (rain), (yaraunspen), (zenbakun).

ogasun-idazti. (jabetza): ŕz, Jabetzak lefokatuta dagozen idaztia.

ogasundun. (ogasun): izond. Ogasunak dauzkana.

ogatu. (atsikipen): *ad.* Atsikipena egin. Oratu.

ogatze. (oe): iz. Ikus.: Oe, j: Oatze, oge.

ogaufeko. (oe): iz. Tkus.: Oin-azpiko. J: Oc-oiñeko,

ogaxo. (gizon): iz. ikus.: Gizon. tlizaseme.

ogayarte. (aste-guren): iz. Aste-gurenaren auŕeko astea.

oge. (or): iz. Tkus.: Oe, Ogatze, oke, no, uge,

oge zirtztl. (oe): iz. Oc trim to gaizki antolatuta.

oge-aufeko zefia. (cc): *iz.* Oe auŕean jaiitako zefia. I: Ikus.: On-ante.

oge-azal. (oe): iz. Ikus.: 0e-azal, Oestalki,

oge-buru. (oe): iz. Ikus.: Oebum,

oge-buruko. (burko): *iz.* ikus.: Oeburnko. j: Tkus.: Burke. j: Oge-burko,

oge-estalki. (oe): *iz.* Ikus.: 0e-estalgi. J: Oestalki,

oge-leku. (oe): iz. Tkus.: Oetegi. Octoki.

oge-oyal. (oe): iz. Oearen zeŕia,

ogei-alde. (neuŕizti): **La.** Ogei aide dauzkan aldedi. j: Ogei-aldeko, ogeirarpegi, ogeyaklekoi.

ogei-ertzeko. (neuŕizti): iz. Ogei iruzoko dauzkan aldedia. J: Ogci-zoko, ogei-zokodun.

ogei-urtedun, (zenbaki): *izond.* Opel mte dituena. J: Ogei urteko.

ogei-urteroku. (zenbaki): *izond.* ()gel urtero gertatzen edo egiten dana.

ogei-zoko. (neuŕizti): *iz.* ikus.: Ogei-ertzeko. j: Ogei-zokoduu.

ogei:-zokodun. (neutizti): iz. *Ikus.:* Ogei-cztzeko. J: Ogei-zoko.

ogeikazko. (aindoizti): *izond.* Ogeinaka cratuta dagoen zenbaketaren arauketa. I: Ogeinako, ogeirazko.

ogeilco. (txintxin): ŕz. Ogei ogerleko dauzkao txintxiña, j: Ogei otxineko. (zenbaki): iz. Ogei gauzaen multzoa. Ogeikun, ogeiren bat.

ogeikun. (zenbaki): **is.** Tkus.: Ogeiko. 9; Ogeiren bat.

ogeiña. (zcnbaki): *adond.* Banaketan bakoilzari ogei ematea.

ogeiñaka. (zenbaki): *adond.* Gauzak ogei-taldeka autatu, artu, eratu, c.a. Ogetaka.

ogeiñakatu. (zenbaki): *ad.* Ogeinaka banatu.

ogeifiako. (aindoizti): *izond.* ikus.: Ogeikazko. j: Ogeirazko.

ogeirarpegi. (neuŕizti): *is* Ikus.; Ogoi-aide. j: Ogei-aldeko.

ogeirazko, (aindoizti); ŕzaid. Ikus.: Ogeikazko. I: Ogeinako.

ogeiren, (zenbaki): *iz.* Ogei roll berdiñetatik bat, bakoitza.

ogeiren bat. (zenbaki): iz, Ogcikun bat gdxi gorabera. I: Tkus.: Ogeiko. Ogeikun.

ogeirenezko. (zenbaki): *ŕzond.* Ogeirenari dagokiona.

ogeita amaika egin. (joko): *ad.* .Iokoa egin edo irabazi.

ogeita lauoreneko. (armiarma): ŕa. Ikus.: Aŕobi. : Luartz, lugartz, ogeita tau orduko.

ogeita-lauko. (zenbaki): *iz.* Ogetalauen multzoa.

ogeitabost urteak. (zenbaki): Zilarezko ezteyak. I: Ogeitabosteko.

ogeitamafeko. (zenbaki): *iz.* Ogeitamaŕen multzoa.

ogeitamafen. (zenbaki): *izond.* Ogetamaŕ zati berdiñetik bat, bakoitza.

ogeitamaf urteroko. (zenbaki): *izond.* Ogeitamaŕ urteko gertatzen edo egiten dam.

ogetzabala. (neuŕizli): iz. Ogei zabalde dituen zabalduna edo aldedia.

OGEN. ŕz. Ilzkurtzaren edozein agintza austea; zentzun orokaŕean, eŕua. "Jatoŕizkoa", Adan'gandik etortzeagatikjayotzean artzen dana. "Laŕia¨, Yainkoa'ren cskeŕa galerazten duena ta betiko nekcaren difia dagiena. J: "Ann¨, Yainkoa'rcn Iegearen aurka neuŕi arifiez egiten dana. (stripe): *iz.* Esaten edo egiten danari buruz maŕe, edo gezufa. (gaitzipen); II iz, Itzez edo egitez betetzen dan irain edo laidoa. Bidegabeko ta izpide aurkako esan-egiña. // (auskeri), (biurkeri), (biuŕikeri). (biuŕhtze), (eŕu), (gaizpide), (gaiztasun), (garbayeza), (uzkurtzizti).

ogen-aitorle. (open): *laced.* Berc ogenak aitorteen dituena.

ngen-atz. (open): *iz.* Ogenak aitortu ondoren ordaindu beat dan ogen-nekea. ^: Ogen-ondore, ogen-zoŕ,

ogen-egin. (ogen): *ad.* Ogenak egin.

agen-egingaft. (otzandura); **ŕa.** Ogenagatik egiten dan otzandnra.

ogen-egite. (snaked): *iz.* Ikns.: Auskert: l: Ogendura.

ogen-egozte. (salakuntza): *iz.* Ogenaz salatzea.

agen-emaile. (salakuntza): *izond.* Ogenaz salatzen duena.

ogen-eman. (salakun€za): *ad.* Ikus.: Salatu. j: Ogen-ezaŕi.

ogen-etorburuak, (ogen): iz. Ogen nagusiak.

ogen-ezaŕi. (salakuntza): *ad.* ikus.: Ogen-eman.

ogen-iñts. (lera): *iz.* Erabagazko lera,

ogen-itz. (open): iz. Ogena duen itza.

ogen-kutsu. (ogen): *iz.* Ikus.: Ogenkidego. Ogenkidetasun.

ogen-lege. (open): iz. Ogenaren legea,

ogen-ondore. (ogm): iz, Ikus.: Ogen-atz. j: Open-zoŕ.

ogen-ordain. (open): *iz,* Aitortzan aitoricakjartzen ducn ordaiña. J: Ogen-sari.

ogen-sari. (open): *is.* Ikus.: Ogen-ordain.

ngen-zoŕ. (open): *is.* Ikus.: Ogen-atz, Ogen-ondore.

ogenbera. (open): *ŕzond.* Ogenerako ayefa duena. : Obenbera.

ogenbide. (open): iz. Ogenerako abagunca. J: Obenbide.

ogendaldu. (atzipe): *ad.* Ikus.: Atzipetu. Mannuzkatu, osatu.

ogeudt. (agen): ŕzond. ikus.: Ogengilc. Ogenlari, aoudad, obendi,

ogendun. (open): *isond.* Ogena duena. Ogenduru, obenduu, ogendant, ogentsu.

agendura. (auskeri): is. Ikus.: Auskeri. I: Epaikizun, ogen-egitc, sayeskeria.

ogenduru. (eta): *izond* Ogena egin duena. j: Ikus.: Eŕudun. J: Ogentsu.

ogenez. (open): *adond.* Ogenak egiten ari-izatca.

ogengabe. (open): ŕzond Ikus.: Eŕubako. Eŕugabe, ogengabeko.

°genge. (agen); *izond.* Ogenik eztuena. Ogengabc.

ogengile. (open): *ŕzond.* Ogenak egiten dituena. J: Ogenlari, ogendi.

ogenik-eza. (open): **La.** Eturik edo ogenik ez izatca.

ogenkide. (open): *izond.* Ogena egitean laguna dana.

ogenleidego. (open): iz. Ogena egitean laguntasuna. : Ogenkidetasun . ogen-kutsu.

ogenkidetasun. (ogen): iz. ikus.: Ogeakidego. j: Ogen-kutsu.

ogeulari. (gaitzipen): *izond.* Gaitzipena egiten duena. (ogen): *izond.* Ikus.: Ogengtie, ogendi.

ogentasun, (ogee): *iz.* Ogenaren eŕuduntasuna.I: Ogentarzun.

ogcntsu. (ogen): *izond.* Ogena edo ogenak dituena.

ogentsu. (ogen): *izond. ikus.:* Eft/du-n.1: Ogcndun, ogenduru.

ogenŕzaf. (ogen): *iz.* Ogen [aria.

ogerako txapela. (10): *iz.* Lo-egiteko txapiloa.

ogerleko. (txintxin): *iz.* Bost laurlekoko txintxirta.

ogeŕen. (egun): *Ir.* Ogci eguneko area, epea.

ogeta. (zenbaki): *izond.* Ogei eta.

ogetabateko. (itxas-lapurgo): *iz.* Ogetabat gizon zeramazkien itxasontzi itxas-lapuŕa. 1: Ogetabosteko.

ogetabosteko. (itxas-Iapurgo): *ŕz.* Ogetabost gizon zeramazkien itxasoutzi itxas-lapuŕa.: Ogetebateko.

ogetaka. (zenbaki): *adond.* Ikus.: Ogeiñaka.

ogetaz. (zenbaki): *adond.* Ogei erabiltzen ari-izatea. 1: Ogei ta batzuk aipatzea.

ogeyarte. (garizuma): iz. Ikus.: Garizuma. : Garizima, zazpi ankako atxoa.

OG1. iz. kin eta uraz cgindako ore-zatia, legamiatu ta labean egosi ondoren, gizonaren azkuŕirako erabiltzen dana. : Azmendu, manning), obi, rnilota, at, urtogi. (gad): ***iz.*** Carla deitzcko izena. (ortz): 11 ***iz.*** Oya, (aldaketa). j:Ikus.: Aobi, aof-abi, obi, oegi, oi, oyegi, ui. II (artzidura), (gozoki), (irin), (opil), (ore), (zuku).

ogi ailesa. (ogi): *iz.* Ondo jagi gabe dagoen ogia. Ogi ailiaa, ogi-buztuia, ogiertsia, ogi iztiña, ogi-zuŕa.

ogi ala ardao. (joko): iz. Ikus.: Busti ala legorka, iruntz ala legol, kurutx ala pil, ogi ala arda, agi ala amo.

ogi afo. (ogi): *iz. ikus.:* Ogi-atapoa. Agun, ogi-astin, Maio.

ogi itsu. (gad): ***ŕz. TIe*** dagoen galburua. Ogi-utzu,

ogi iztiña. (ogi): iz. Ikus.: Ogi ailcsa. j: Ogi ailisa, ogi-buztina, ogi-ertsia, ogi-zuŕa.

ogi tupiu. (ogi): *iz.* Olio edo koipea gaiieraturik egiten dan ogia.

ogi-aizatzeko. (sarde): ŕz. Tkus.: Aizagile. j: Ogi-hac, ogi-garbitzeko.

ogi-ale. (gad): iz. Ikus.: Cari. I: Ogibii.

ogi-alot. (gad): *ŕz.* Gari-lands

ogi-ano. (ogi): iz. Ogi-ornidura.

ogi-antz. (ogi): *frond.* Ogiaren antzekoa dana. j: Ikus.: Ogi-arda-antz.

ogi-apuf. (ogi): *iz.* Ogi-pitin bat. j: Ogi-miki.

ogi-ardao. (ackuŕi): *iz.* Janari arii"ia. Ogi-ardo.

ogi-ardo-antz. (ogi): *iz.* Ogi ta ardoaren antzekoak diranak. j: Ikus.: Ogi-antz.

ogi-afapoa. (ogi): *iz. 1kns.:* Agun. Ogi aŕo, ogi-astin, otaŕo, txozne.

ugi-aŕaultze. (ogi): *iz.* Ikus.: Opil, okore. Ogiaultzc, agi-mce.

agi-afi. (eyeraldi): *iz.* Eotzeko aria.

ogi-arteko. (ogi): *iz.* Bi ogi-zaticn artean jateko zerbait sartzean, egiten den autzeta. 1: Ogi-bitarteko.

ogi-aste. (iletak): *iz. B* dan baton aide egiten diran lenengo iietak.

ogi-astin. (ogi): ***iz.*** Ogi-afapoa. j: Ogi aŕo.

ogi-auspekoa. (ogi): *iz.* Eŕauts pean egositako ogia. Ogi-zitaŕ.

ogi-auste. (ogi): ŕz. Ogiaren austea.

ogi-azal. (ogi): *iz.* Ogiaren iekoreko zatia. j: Ikus.: Ogi-belaf.

ogi-azkari. (azkufi): iz. Azkari ariña.

ogi-bee. (sarde): *iz.* Ikus.: Aizagile. Ogi-aizatzeko.

ogi-bai. (artza): *iz.* Garirako artza.

ogi-belaf. (ogi): *iz.* Ogiaren azala. j: Ogi-kozkoŕ, ogi-kuzkuŕ, ogi-azal. (gari): *ŕz.* Gari-landarea. j: Ogi-landarc.

ogi-beltz. (ogi): *iz.* Margo iluna duen ogla. Ogi-efes.

ogi-bikof, (ogi): *iz.* Ogian egiten den koskortxoa.

ogi-bil. (ogi): *iz.*

ogi-bila. (ogi): *adond.* Ogia bilatzen ari-izatea. j; Ogi-bilaka, ogikan, ogisuŕ, ogizuŕ.

ogi-biotz. (ogi): iz. Ogiaren baŕuko zati bignna. : Ogi-mami, ogi-mamin.

ogi-bipi. (ogi): iz. Ogian bizi dan zedentxoa.

ogi-bifin. (ogi): iz. Ogi-mamiñaren zatiŕio bat.

ogi-bitarteko. (ogi): *iz.*]kus.: Ogi-arteka.

ogi-bizardun. (gari): *iz.* Bizaŕak dauzkan galburua. j: Ogi-kabardun.

ogi-burno. (gar's): iz. Gari-zama txikia.

ogi-busti. (uzkeri): iz. Uzkeria dana.

ogi-bnztiña. (ogi): *iz.* lkus.: Ogi ailesa. Ogi ailisa, ogi-ertsia, ogi iztiña.

ogi-ebalitzale. (itaite): *frond.* Ikus.: Itallari. j: bad, ogi-epaile, ogikari, agi-ebakitzaile.

ogi-emaile. (ogi): *izond.* Ogia banatzen duena. j: Ogimale.

ogi-epaile. (itaite): *izond.* Bros.: Italian!. j: Itari, ogi-ebakitzale, ogikari.

ogi-epaite. (itaite): *iz.* Ikus.: Itaite. j: Ogi-epaita.

ogi-epaitu. (itaite): *ad.* Curia itaitu.

ogi-epaitz. (gari): *iz.* Gariaren itaitea.

ogi-erauzi. (laŕinkefa): *ad.* Garia lafindu.

ogi-erauztale. (laŕinkeŕa): *frond.* Laŕinketa egiten duena. j: Ikus.: Ogi-joile. j: T aŕintzen duena.

ogi-erdiko.(mozkiu): *izond.* Aspaldian cleiza bateko mozkin-erdia berarentzat artzen zuen eleiz-gizona.

ogi-crdiz. (mozkin): *adond.* Mozkin-erdiz agates. j: Ogi-erduz.

ogi-ereintza. (ereintza): *iz.* Garl-ereintza. j: Ogi-ereitza.

ogi-efa. (gari): iz. Gari bizardunaren galburua.

ogi-efes. (ogi): iz. ikus.: Ogi-beltz,

ogi-efotza. (ogi): iz. Eŕe ondarengo egunean legortu gabe dagoen ogia.

ogi-ertsia. (ogi): *iz.* Ikus.: Ogi aiiesa. j: Ogi ailisa, ogi-buztiña, ogi iztiña.

ogi-eske. (ogi): *iz.* Ogi eskatzea. j: Ogi-galde.

ogi-eskoil. (ogi): *iz.* Ikus.: Ogi-kantail, agi-okela.

ogi-eyera. (gar!): *iz.* Gari-eyera.

agi-ezpal. (gad): *iz.* Gari-azaoa. j: Ogizama.

ogi-ezteyak. (ezkontza): *iz.* Ezti-aldia.

ogi-gaiñeko, (ogi): *frond.* Ogiari, jateko, zcrbait gañeratzen zayona.

ogi-galde. (ogi): *iz.* Ikus.: Ogi-cske.

ogi-garbitzeko. (sarde): *ŕz.* Ikus.: Aizagile, j: Ogi-aizatzeko.

ogi-gizi. (ogi): *iz.* Ogi-pitin bat

ogi-idofcan. (ogi): *adond.* Ogi ta ura bakafik jatcan ari-izalee.

ogi-il. (ogi): *iz.* Orantza gabc cgindako ogia. j: Otzuefe.

ogi-irudi. (ogi): *iz.* Ogiaren itxura.

ogi-izte. (iletak): iz. Urterifenean egiten diran iletak.

ogi-jaki. (agi): ***iz:*** Ogiaz jaten dana.

ogi-jale. (agi): *izond.* Ogia jaten duena. j: Ogt-jatun, ogi-zale, ogi-zofo.

ogi-jatun. (ogi): *izond.* ikus.: Ogi-jalo. Ogi-zalc.

ogi-joaldi. (latinketa): *iz.* Laŕintzearen egipena. j: Ogi-joito, ogi-jotze.

ogi-joite. (lafinketa): ŕzond. Ikus,: **Ogi-**erauztale.

og€jotte. (laŕinketa): *iz*. Ikus.: Ogi-joaldi. Ogi-jotze.

ogi-joŕa. (gad): *iz*. Gariajoŕatzea.

ogi-jotzale. (laŕinketa): *izond.* Ogi-jotzean ari dana.

ogi jotze. (laŕinketa): *iz*. Gariaren lafinketa berezia. Ikus,: Ogi-joaldi, ogi-joite, ogi-jo.

ogi-kabardun. (gad): iz. ikus.: Ogi-bizardun.

ogi-kantail. (ogi); *iz*, Ogi-xeŕa.: Ogi-eskoil, ogi-okela.

ogi-ktzkl. (gari): *iz*. Ikus.: Agotz. J: Gad-azal,

agi-koska. (ogi): iz. Gaizki egosita dagoen ogia.

ogi-kosko, (ogi): *iz*, Azala duen ogi-zatia. I; Ogi-okel, ogi-kutxuŕ.

ogi-koxka. (ogi): *iz*, Ogi-zati txikia.: Ogi-koxkoŕ.

ogi-koxkof. (ogi): ŕa linas.: Ogi-koxka.

ogi-kozkof. (ogi): iz. Ikus.: Ogi-belaŕ, j: Ogi-kuzkaŕ, ogi-latu. : Ikus.: Otzui. J: Ogi-mokoŕ, ogi-muskin, ogi-koskai, ogi kuŕusku, ogi-poŕokin, muztuŕ, muzturko, utzuŕ.

ogi-kufusku. (ogi); *ŕz. Ikus.:* Ogi-koskoŕ. I: Ogikozkoŕ.

ogi-kuzkuf. (gari): *iz*. Itaitu ondoren luŕ gañean geratzen dan lastoaren kondaŕa. : Ogi-ondo. (ogi): *iz*. Og€-beiaŕ. I: Ogi-kozkoŕ, utzuŕ.

ogi-labe. (ogi): ŕz, Ogia egosteko labea.

ogi-landa. (gad): *iz*. Gariaz ereinduta dagoen landa.

ogi-landare. (gad): iz. Ikus.: Ogi-belaf.

ogi-lasto. (gad): *iz*, Gariaren lastoa.

ogi-latu. (ogi): *iz*. Ikus.: Ogi-kozkoŕ, J: Ogi-mokoŕ.

ogia-luf. (gari): *iz*. Carta daukan lurkia. J: Ogi-leku.

ogi-mam€. (agi): *iz*. Ikus.: Ogi-biatz, I; Ogianamin.

ogi-mamikatu. (ogi): ad. Papurtutako ogiaz estali.

ogi-mee. (opil): iz. Ikus.: Opil. I: Ogi-aŕauitze, pamitxa.

ogi-miki. (ogi): *iz*. Ikus.: Ogi-apuŕ.

ogi-moko. (ogi): *iz*. Mokoaz artutako ogi-puska.

ogi-mokof. (ogi): *iz*. Ikus.: Ogi-kozkot. Otzuf, ogi-muskin, ogi-mokkoŕ, ogi-latu, ogi-poŕokin.

ogi-mueta. (ogi): *iz*. Ogi-mota.

ogi-mufle. (ogi): *iz*. Egin beŕia dan ogia.

ogi-mulu, (ogi): *iz*. Ogiakaz egindako meta. I: Ikus.: Ogimeta. Ogi-pulu.

ogi-mufu. (ogi): *iz*. Ogi-zati aundia.

ogi-muskin. (ogi): *iz*, Ikus,: Ogi-kozkoŕ. ^: Otzuŕ, ogi-mokoŕ, ogi-mustaŕ, ogi-muzkin.

ogi-mustuf. (ogi): ŕa. Ogi-zati. j: Ogi-mustuŕ.

ogi-mutx. (gari): *iz*. Bizaŕak gabeko galburua.

ogi-nagusiko. (iĺetak): iz. Lenengo motazko iletak. J: Ogi-oboko.

ogi-oboko. (iletak): *iz*. Ikus.: Ogi-nagusiko.

ogi-okel, (ogi): *iz*. *Ikus.:* Ogi-kosko.

ogi-okela. (ogi): iz. Ikus.: Ogi-kantail. J: Ogi-eskoil.

ogi-ol. (ogi): iz. Ogiak ipintzeko olak.

og€-ondaŕ, (ogi): *iz*. Ogiareu kondaŕa.

ogi-ondo. (gad): *iz*. Ems,: Ogl-kuzkuŕ. Out): iz. Carla itaitu dan luŕa.

agi-opil, (opil): *iz*. Gari-iriñaz egindako opila.

ogi-ora. (gad): iz. Gari-iriñaren area. I: Ogi-ore,

ogi-oratzale. (ogi): *izoud.* Ogia egiteko area egiten duena.

ogi-ore. (irin): *iz*. Gari-iriñaren area. J: Ogi-ora.

ogi-oŕatzak. (gad): *iz*. Gariaren Lnengo kimuak.

ogi-ofazi. (gari): *iz*. Gariaren buru. j: Ikus.: Galburu. J: Ogiburu.

ogi-osoko. (iletak): iz. Mota aundiko iletak,

ogi-otafe. (otaŕ): iz. Ogia eramateko Main. I: Ogi-otzara.

ogi-otzara. (otaŕ): *iz*, Ikus.: Ogi-otaŕe.

ogi-pupuŕ. (ogi): *iz*. Ogi-apuŕ.

ogi-pikun. (ogi): *iz*. Ogi-puska.

ogi-pitin bat. (ogi): *adood.* Ogi-apuŕ bat. ^: Ogi-piskin bat, ogi-pozi bat.

ogi-pitzailu. (ogi): *iz*. Omen labera bialdu hallo lenago, bakoitzak here ogia ozkatzeko erabiltzen zuen burnia.

ogi-pofo. (ogi): *iz*. Ogi-puska.

agi-poŕokin, (ogi): *iz*. Ikus.: Ogi-kozkoŕ. Ogi-mokoŕ.

ogi-pozi bat. (ogi): *adond.* Ikus.: Ogi-pitin bat. I: Ogi-piskin bat.

ogi-pulu. (ogi): *iz*. Ogi-meta. j: Ogi-tnulu.

ogi-pukaka. (ogi): *iz*. Ogi-puskatxoa.

ogi-puska. (ogi): iz. Ogi-zatia. j: Ogi-poŕo. (ontasun): *izoud.* Oso ona dana,

agi-puxka bat. (ogi): *adorn',* Ogi-puskatxo bat.

ogi-saltsaile. (ogi): *izond.* Ogia saltzen duena.

ogi-tankala. (ogi): iz. Ogi-zeta aundia. Ikus.; Ogi-xeŕa. J: Ogi-zotal.

ogi-tarteko. (ogi): *iz*, Ogi-zati bien artean zerbait ipiñita, jatekua dana.

ogi-tartetu. (ogi): *ad.* Ogi baŕnan zerbait sartu.

ogi-tokoŕ. (ogi): *iz*. Ogi-zati aundia.

agi-txigoŕ. (ogi): *iz*. Kiskalduta dagoen ogi-zeŕa, gañean olioa, eztia edo besteren bat daramana. J; Ogi-xigoŕ.

agi-txixtoŕ. (ogi): iz. Ikus.: Ogi-zizteŕ.

ogi-usteldura. (gad): *iz*, Gari artean sortzeu dan galbekoa, txerketxa da.

ogi-utzu. (gad): in. I1a dagoen galburua. ^: Ikus.: Ogi itsu.

ogi-nzte. (ileta): iz. Meta txikiko €letak.

ogi-xefa. (ogi): Iz. Ogi-zeŕa txikia.: Ikus.: Ogi-tankala. J: Ogi-zotal, ogi-zeta.

ogi-xigortu. (ogi): ŕz. Kiskalduta dagoen ogi-zatia.

ogi-xotx. (ogi): iz. Me ta luzea dan ogia.

ogi-zaaf. (ogi); iz, Egosi ondoren uŕengo egunean zimel dagoen ogia. j; Ogi-zat.

ogi-zai. (ogi): *ŕzond.* Ogia zaintzen ari dana.

ogi-zain. (ogi): *iz*, Labetik ateratzen dan ogia ipintzeko old biribi1a.

ogi-zale. (ogi): *izond. ikus.:* Ogi-jalc. Ogi-jatun, agi-zoŕo.

ogi-zati. (ogi); ŕz. Ogi koskofak.

ogi-zatiketa. (ogi): *iz*. Ogi apurtzeko egina. J: Ogi-zatitzc.

ogi-zatltze. (ogi): *iz*. ikus.; Ogi-zatiketa.

ogi-zefa. (ogi): *ŕz*. Ogi-zeŕenda. J: Ogi-xeŕa, ogi-ziztet.

ogi-zitaf. (ogi): iz. Ikus.: Ogi-auspekua. Auspen, sorgin, sustopi.

ogi-zizki. (gad): *iz*, Ikus.: Aotz. Gabil.

ogi-ziztef. (ogi): *iz*. ikus.: Ogi-zeŕa.: Ogi-puska, ogi-txixtoŕ.

agi-zofo. (ogi): *izoud.* ikus.: Ogi jale. J: Ogi-zale.

ogi-zotal. (ogi): *iz*. Ikus.: Ogi-tankala. Ikus.: Ogi-xeta.

ogi-zuaitz. (ogi): iz. Oglaren zugatza.

ogi-zeŕa. (ogi): *iz*, ikus.: Ogi-aiĺesa. Ogi iztiña.

ogiatre. (ogi): *iz*. Landak onesteagatik apaizai ematen zayen ogi edo garia.

ogiaŕogile. (ogi): *ŕzond.* Ogi aŕoak egiten edo saltzcn dituena.

ogibala. ((gat): *iz*, Ogiak labera eramateko otaŕa. (gad): *iz*. *Garl*-metatxoak.

ogibegi, (ogi): *iz*. Ogiak dauzkan zulotxoak.

ogibide. (uzta): *iz.* Uzta ona. (iangintza): *iz. Ikus.:* Langiutza. 1: Bizibidea.

ogibide. (ogi): *iz.* Ogi-garaua.

ogibide-gabe. (langiniza): *izond.* Bizibiderik eztuena.

ogibide-zale. (langintza): *izond.* Bi bizibide edo geyago dauzkana.

ogibideko. (langintza): *frond.* Bizi alizateko nunbait Ian egiten duena.

ogibli. (gari): *iz. Ikus.:* Gari. j: Ogi-ale.

ogiboska. (zuku): *iz.* Ogiaz egiten dan zukua.

ogiburu. (ogi): iz. ikus.: Galburu. I: Gari-buru, ogi-oŕazi. (zen): iz. Abelgoŕiak isats pean daukaten zena.

ogidun. (ogi): *Load.* Ogia daukana.

ogiefaldi. (ogi): iz. Ogia eietzeko aldia.

ogiefe. (ogi): *iz.* Gariaz egindako ogia.

ogieta. (ogi): *iz.* Ogia egitearen egipena.

ogigaŕi, (ogi): *izond.* Ogia egiteko gaya dana.

ogigaztae. (ugaztun): *ft.* Gabaz dabilcn ugaztun aragizalea, buru txikia ta anka motzak dauzkana. I: Ogigaztai, satandera, satandere, ogi-gszta, mustela, musteria, musterle, xatandre.

ogiglle. (ogi): *ŕzond.* Ogia egiten duena. Ikus.: Ogigin, ogikin. (eskulangintzak): *ŕzond.* Berbera.

ogigin. (ogi): *izond.* Ogia egiten duena. I: Okin, ogigile.

ogigintza. (ogi): ŕz. Ogia egiteko langiutza.

ogigifian. (ogi): *adond.* Ogia egiten arizatea. I: Ogigiñen.

ogijabe. (ogi): *ŕzond.* Okindegia zaintzen duena.

ogilca, (gari): *iz.* Gad-tut-a. I: Ikus.: Ereiñak. I: Ogikagi.

ogikan. (ogi): *odour!.* Ikus.: Ogi-bila.: Ogi-bilaka.

ogikari. (itaite): *frond.* Ikus.: Itailari. itari, ogi-ebakitzale, ogi-epaile.

ogiketa. (gari): iz. Gari-aindoa. (ogi): ŕz. Ogi-nincloa. (uzta): II *iz.* Gariaren uzta. (loŕeta): Gad edo ogiraren loŕeta.

ogiketari. (ogi): *frond.* Ogia daramana.

ogiko. (otseinketa): *iz.* ikus.: Moŕos. I: Moŕoi, otsein.

ogikonde. (ogi): iz. Ikus.: Otzuŕ.: Ogikondo.

ogimami-zale. (ogi): *ŕzond.* Ogi-mamia jaten daena.

ngimeta. (gari): *iz.* Ikus.: Garimeta. Garipila, ogi-mulu, ogipila.

ogin. (lapuŕeta):. *izond.* Jima.; Ebasle. I: Lapuŕ.

oginostrai, (gari): *iz.* Ilan eta ogi zuriak ematen dituen garia.

ogipe. (gad): iz. Garitza baten barneko aldea.

ogipeko. (otseinketa): *iz, ikus.:* Moŕoe. Otsein, ogitako, ogituko. (jandei): *izond.* Jateko deitua izan dana.

ogipide. (lanbide): iz. ikus.: Lanbide. Bizibide, bizipide, opide.

ogiplia. (gad); *iz.* Ikus.: Garimeta. j: Ogirneta.

ogipuska-biltzaile. (ogi): *izond.* Ogipuskak bilatzen ad dana.

ogirin. Orin): *iz.* Gariaz egindako irifia. ^: Gari-irin.

ogisalutadu. (ogi): ŕz. Gabon-gabean gordetzen dan ogia, amoŕua sendatzen omen duena. I: Ogisalutadore.

ogitako. (otseinketa): *iz.* Ikus.: Moŕoe.: Ogipeko, ogituko.

ogitan. (ogi): *adond.* Ogiarcn bila arizatea. I: Ogizon, ogizuŕ.

ogite. (gad): *iz,* Gariaren araa. (uzta): iz. Uzta ugaria.

ogitegi. (ogi): iz. Ogia saltzen dau tokia.

ogitiña. (landare): *iz.* Ayen-belarkaria dan bizkaŕ-landarea.

ogitsu. (gad): *izond.* Garl ugarikoa. (: Ogizu.

ogitu. (ogi): *ad.* Ogia egin.

ogituko. (otseinketa): iz. ikus.: Ogipeko. I: Ogitako.

ogitxo. (ogi): ŕz. Ogi txikia.

ogitz. (ewsne): *iz.* Erdibitu ondoren erne batek ematen duen leneugo canes. I: tkus.: Oritz, olitz, oraiz, oreitz.

ogitza. (gari): *iz.* Galgarauen meta.

ogitze. (gari): *iz.* Gari-aindoa.

ogizama, (gad): *iz. Ikus.:* Ogi-ezpal.

ogizu. (gari): *izond.* Ikus.: Ogitsu.

ogizun. (ogi): *odour!.* Ogi-eske arizatea.

ogizuŕ, (ohi): *adond.* Ikus.: Ogi-bila. Ogisut.

ugni, (zenbaki): *frond.* Ikus.: Ogei. Aram' eta amid.

ogoki. (bizitegi): *iz.* Ikus.: Gela. I: Bizileku.

ogokitxo. (bizitegi): *iz.* Ogoki txikia.

ogol. (o1): *iz.* ikus.: Ot. {: Lata, ool, tauta.

ogotxineko. (txintxin): iz. Larogei liberako txintxina. I: Ogoi otxineko, ootxineko.

ogutz-arauak. (oguzkera): iz. Oguzkera ona egiteko arauak.

oguz-ezin. (oguzkera): *brood.* Oguzi ezin ditekena.

oguzgaitz. (oguzkera): *izond.* Oguzteko zala dana.

oguzgati. (oguzkera): *izond.* Oguzi ditekena.

oguzi. (oguzkera): *ad.* Itzegiteko, soñuak egotzi ta cikartu. : Ogutzi, mingatu, oguzkitu.

oguzi-eziña. (oguzketa): iz. ltzak etkartzea uzten ez duen mintzoeraren nastea. I: Oguzi-neke.

oguzi-neke. (oguzkcra): *iz.* Bras.: Oguzieziira.

OGUZKERA. ŕ . ttzegiteko soñuak atma ta ondo ebakitzearen egipena. I: Ebate, Ebakera, aoskatze, mingapen, ortzketa. II (cots), (elizti), (eritasun), (irakurketa), (itz), (izki), (mintzoizti), (mintzoera), (oguztaldi).

oguzketa. (oguzketa): *ft.* Oguzkeraren egipena. Ognzpen, aguzte, ortzketa.

oguzkitu. (oguzketa): *ad.* Ikus.: Oguzi. Ogutzi.

oguzlrizti. (oguzkera): *ft.* Ikus.: Oguzpide.

oguzle. (oguzkera): *izond.* Oguzten duena.

oguzpen. (oguzkera): iz. Ikus.: Oguzketa. j: Oguzte.

oguzpidc. (oguzketa): *iz.* Oguzkeŕa ‹‹ ltzen ebakera ona irakasten dituen eliztiaren ⁵ala. I: Ikus.: Oguzkizti.

OGUZTALDI. *iz.* ltzaldi edo otoi bat goraki esan edo jaulkitzearen egipena.: Ozen-aldi. // (antzerti), (aots), (bakaŕizketa), (edespen), (irakurketa), (itzanire), (mintzoera), (oguzkera).

oguzte. (oguzkera): *iz.* ikus.: Oguzketa. I: Oguzpen.

oi. (ortz): *iz.* Ortzen efoa estaltzen duen aragia. j: Bearin, ao-obi, aof-obi, aobi, obi, ogi, oegi, oycgi, ortzkrozko, ‹‹. (oñaze): *oyu.* Oñaze edo ustekabea adierazteko erabiltzen dan oyuitza. (oe): ÍÍ *ŕz.* Oe itzarcn aklakuntza. (oikuntza): Oilcuntzaren zentzuna emateko, IZAN aditzarekin erabiltzen da, "oi-izan" beste aditza egitean. (lagatze): I *frond.* Len izandakoa utzi dala adierazteko erabiltzen dan itza. Ikus.: -ondo atzizkia. (ego): II iz. Udan eguzlet gabeko aldia. (izenorde): *izord.* Ori itzaren laburpena.

oi-arazi. (oikuntza): *ad.* Oitu-eragin. Oi-erazi.

oi-areto. (barnebide): *iz.* Oen artean dagoen barnebidea.

oi-hczaia. (oikuntza): *adorn/.* Oitura dan bezela,

oi-buru. (oc): *iz.* Ikus.: 0e-buru.

oi-danez. (oikuntza): *adond.* Oitura danez ari-izatca.

oi-doi. (zeaztasun): *izond.* Zeaztasunczkoa dana.

oi-estalki. (on): *iz.* Oearen estalkia.

ol-ez-bezela. (araugabe): *adond.* Oyozbezclakoa bezeta ari-izatea.

oi-ez-bezelako. (araugabe): *ŕzond.* Oyezbezolakoa dana. J: Oi-ez-lako.

oi-ez-lako. (araugabe): *frond.* Ikus.: Oi-ez-bezclako.

oi-ezeko. (araugabe): *izond.* Araubakoa dana. J: Ikus.: Araubako.

oi-gela. (10): *iz.* La egiteko gala.

oi-izan. (oikuntza): *ad.* Oiturazkoa izan.

oi-oixal. (burusi): *iz.* Ikus.: Surusi. J: Bulusi.

oi-sare. (burucii): *iz.* Metalezko oyalaz egindako bururdia.

ol-zapi. (oe): iz. Ikus.: Oasabai. 1: Oazelu, oi-zeru.

oi-zeru. (on): *iz.* Ikus.: Oasabai. j: Oi-zapi.

oibel. (odei): *iz.* Ikus.: Odei. Odoi. (atsekabe): *izond,* Thus.: Goibel. 1: Obiel.

oida. (oe): *iz.* Ikus.: Oe. Untie.

oldalako. (arm): *izond.* Arauzkoa dana. (aundiera); *frond.* ikus.: Oyadalako.

aide. (kid): *iz.* Ikus.: Antolaketa. I: Moldaketa, montio, xuxentza.

oiderti. (goi-jakintza): *iz.* Goi-yakintzaren zatia, zilegi ta gizonaren eginbideakaz aztertzen duena.

adura, (oikuntza): iz. Ikus.: Oikuntza. J: Oitura, oikera, oitza, atzdura. (igidura): iz. Ikus.: lgidura; ardiai buruz esaten da. j: Igigune.

oidurazlco. (oikuntza): *frond.* Oiturazkoa dana.

oiduŕentzi, (oats): iz. Deadarka ad-izatea.

oigabe. (ezerabilkuntza): *frond.* Ikus.: Oigabeko.

oigabea. (ezerabilkuntza): *in.* En erabilizea.

oigabeki. (ezerabilkuntza): *adond.* Oigabez ari-izatea.

oigabeko. (ezerabilkuntza): *izond.* Erabiltzen eztana. j: Oigabe.

oigabetu. (oikuntza): *ad.* Oitura gabe ari-izatea. j: Oigetu.

oigaitz, (oikuntza): *frond.* Oitntzeko nab. dana. : Oikaitz.

oige. (oikuntza): *izond.* Oiturazkoa ez dana.

oigetu, (oikuntza): *ad.* Ikus.: Oigabetu,

oigun. (ilobi): in. ikus.: ilob!. I: Obigun.

oika. (ayutza): *oya. O!* oyutza egiten ad-izatea.

oikaxal. (bururdi): *iz.* Sururdiaren azala. J: Olkazal.

oikera. (oikuntza): *iz. Ikus.:* Oikuntza, J: Oidura.

oikera-jaŕaile. (oikuntza): *frond.* Oiturazkoak diralako bakaŕik gauzak cgitcn dituena.

oikeria. (oikuntza): iz. Oikunlza Linda.

oikerizko. (oikuntza): *frond.* Oiturazkoa dana.

oikl. (arau): *adond.* Arauan ari-izatea.

oiko. (erabilkuntza); *frond.* Erabiltzekoa dana.

oikoi. (erilasun): *Land,* Erixkoa dana. Oikoŕ. (In): *izond.* Asko lo-egiton duena. : Oikoŕ.

oilcoŕ. (eritasun): *frond.* Thus.: Oikoi. (In): *frond.* Berbera,

oikortasuna. (oikuntza): iz. Oiturazkoak diralako bakaŕik gauzak egitea.

oikun. (oikuntza): iz. Ikus.: Oikuntza. j; Mande.

okunde. (oikuntza): *iz.* Thus.: Oikuntza, ^: Ekandu, oikura, oikun.

OJKUNTZA. *iz.* lzatasun berberazkoak diran egipenen beŕizteaz arizen dan oitura. j: Lege-indaf a arizen duen oso erabilia clan egikimtza. : Izakeraz edo titian sad. egiten dana. J: Lndeŕi edo notin baton izakera bereizgatia eratzen duten tasun edo erabilkuntzaen moltzoa. j: Ekandu, ekute, askuntza, ezkune, astura, azdura, azkuntza, aztura, iite, jibe, izkune, maiña, oatz, oidura, okunde, oikura, oikera, oikun, oitza, oitura, oitasun, oiluera, segizi, atzdura. II (antzerakela), (arau), (anal), (auŕe-iritzi), (ayeŕ), (erabiikuntza), (gisa), (gizabide), (gogo-lantze), (iraunkortasun), (kriketasun), (lege), (maiztasun), (osterakuntza), (zuzen-loge).

oikura. (oikuntza): *iz.* Ikus.: Oikuntza, Oikunde.

oil. (uzutasun): *frond.* Uzua dana. Usukatx, uxoka, uzu. (eŕi-nŕitze): *Land.* Titan bizi ez dan tokia. (erabe): 1] *frond.* Tkarakoŕa dana. J: Oilkoŕ. (iges): JJ *izond.* Egon beat duen tokitik iges egiten duena. (aditz): 11 *ad.* Oiltu aditzaren zcingea.

oildu. (iraizketa): *ad.* ikus.: Egotzi. Egotxi, oiltu, ufistau, uŕistiau. (eraso-aldi): *ad.* Ikus.: Eraso. I: lauki, joidura. (aots); jJ *in.* Otso edo zakuŕaren aura.

(erabe): ıı *ad. Tkus.;* lkaratu. j: Izutu, iziritu, zukutuztatu.

oildura, (erabe): *iz.* lkaratzcaren egipena.

oilgailu. (erabe): *iz.* Ikus.: Oilgaŕi.

oilgaŕi. (probe): *Laud.* Ikaratzekoa dana. J: Oilgailu.

oiikeria. (ankerkeri): *iz.* Ikus.: Ankerkeri. j: Odolkirokeria, sorkeri, uzukeria.

oilketa. (iraizketa): iz. Ikus.: lraizketa, J: Egozketa.

oilkof. (erabe): *frond.* Eŕaz ikaratzen dana. I: Eŕaz oiltzen dana, I: Ikus.: Oil.

oiltarzun. (erabe): *iz.* Eŕaz izutzen dan aberearen jikera.

oiltasun, (aŕandikeri): iz. lhus.: Aŕandikeri. : Ilarainbide, oiltarzun. (uzutasun): in, ikus.: Uzutasun. J: Azutasun, pizti-ankertasun.

oiltu. (bidalketa): *ad.* Thus.: Bialdu. J: Igoŕi, oildu. (iraizketa): *ad.* ikus.; Aizatu. J: Uxatu, oixatu. (erabc): iI *ad.* Erabez iges-eragin. J; Oiidu.

oiltzaile. (kentze): *izond.* Kentzen darns.

oiitze. (crabe): *iz.* Erabez igcs-oragitea.

oila. (a(andikeri): iz, Norberaren antustca. (aditz): *ad.* Oilatu aditzaren zeingca. (olo): *iz.* Ufa itzarcn aldaketa. Ikus.: Olo.

oila-Iuf. (lnŕ); *iz,* Nor edo nor bizi dan lda. J: Ola-luŕ.

oila-saltoki. (ola); *iz.* Oloak saltzen diran saltokia.

oila-xitoak. (izaŕ): *iz.* Ikus.: Oilandak. J: Oiloa txituekin, oilo-txitoak.

oila-zale. (cgazti); *iz,* Tkas.: Oilo-jale. I: Miru, olazale.

oila-zirin. (do): *iz.* Oloaren gorotza. J: Oilo-gorotz, oilo-kaka, oiio-ongaŕi, oilo-ziriu.

oilaaga. (aztore): *iz.* Aztoreak kokatu ditezen aga.

oilaba. (lotus-a): *iz.* Gorapilareu begia. (izeki-aldi): iz. Ikus.: Ardagai. : Ardai, sultsu.

oilabara. (joko): *iz.* NeskatiĺÉn joko bat. (sasi): *iz.* Thus.: Sasi. J: Laaŕ, oilabaŕ, mulu.

oilabaŕ. (sasi): *iz.* this.: Sasi. Oilabara.

oilabariza. (sasi): *iz.* Oilabarak dsgozen tokia.

ollabegi. (laŕu): iz. Jaya-beŕlen laŕuan izaten diran eŕegosi to zuldaŕak.

oilabelaŕ. (landarc): *iz.* Zerbakaria dan landarea.

oilabusti. (koldartasun): *frond.* Koldaŕa dana.

ollagorki. (egazti): iz. Oilagofaren aragia.

oilagof. (egazti): *iz.* Anka-luzea dan egaztia, epeta baño zerbait txikiagoa dana; bare aragia jateko oso gozoa da. I: Ikus.: Iztingoŕ, moso, oilitsu, oilo-itsu, olagoŕ, pekada, asai.

oilaka. (azaldi): *iz.* Ikus.: Oara. I: Ogara, olaka.

oilakabaŕ. (abetxu): iz. Laarkaria dan abetxua, abaŕen ziactan arantzak dauzkana. : Oilakaran, oilaran, ailokabaŕ, olakabaŕ.

oilakaka. (utzaldi): *in.* Oloaren goratza.

ilakakaraka, (ants): *iz.* Karakaz ari-izatcaren egipena.

oilakaran. (abctxu): *in.* Ikus.: Oilakabaŕ. ^: Oilaran, oilokabaf, olakaran.

oilakeria. (koldartasun): in. Ikus.: **Koldartasun. I:** llaundura, ulikeria.

ilal&. (010): iz. oloaren aragia. I: Oiloki, oloki.

oilakideak. (olo): *iz.* Oloen scndikoak diranak.

oilakindegi. (olo): *iz.* Oloak saltzen diran tokia. I: Oilakitegi.

oilakitu. (laiu): *iz.* Otzagatik lafuan sortzen diran pikofak.

oilalco. (aŕain): *in.* Ezkatak cz dauzkan aŕaña, oztinkara dana. (olo): *iz.* **Oloaren Emma, (:** Txita, **olaka.**

oilakolka. (a/o): *iz.* Txitak ateratzeko, afautzen gañeau jartzen dan **oloa. (: Oilaloka, oiakoloka,** oiakoroka, olakolka, oialoka.

oilaloka. (010): 12. Ikus.: OilakoĺKa. Oilakoloka.

odaltegi. (do): *iz.* Oloak gordetzen diran tokia. E: Oiĺatagi.

ollanda. (010): iz. **Aŕautzakak** oindiño ipintzen an dituen **()Loa. I: Oilanta,** olanda.

oilanda-kozkoŕ. (olo): *iz.* Aundi xamaŕa dan oilanda. I: Oilandatzaŕ.

oilanda-zuzen. (joko): *iz.* Garbi jokatzen duen neska.

oilandak. (izar): *in.* Tauro izaf-taldean dagoen beste izaŕ-taldca. I: Oiln-xitxoak.

oilandaki. (olo): *iz,* Oilandaren aragia.

oilandafautza. (aŕautz): *iz.* Berotata egonaŕen, txitarik eman en duen afautza. I: Olan daŕautz.

oilandatzaf. (010): iz. Ikus.: Oilanda-kozkoŕ.

oilanteeko. (olo): *izond.* **Olaaki** dagokiona. j: Oilo-antzeko.

oilaran. (abetxu): *iz.* Ikus.: Oilakabaf. I: Oilakaran, oilakadeŕ, olaran.

oilarazi. (iges): *ad.* Iges-eragin.

oilarctu. (mango): *ad.* Ikus.: Oilastatu. 1: Oiliairetu.

oilarite. (argi): iz. Ikus.: Eguantz, I: Egun-senti, oilaitza, oilaŕeta, oilaŕite, oilaŕete.

oilaritza. (argi): *in.* Ikus.: Eguantz. I: Oilarite, oilaŕeta, (Marina.

oilat Icmi, (jazarketa): *izond.* lazarkaria dana.

ailarkatu. (biufitasun): *ad.* Biufi-egin, biuŕitu.

oilarkeria. (aŕokeri): iz. Ikus.: **Afokeri. [:** Andiketi, andimandikeria,

oilarki. (olo): **iz. Oilaŕaren aragia. 1: Olarki.**

oilarkondo. **(olo):** *in.* **Ikus.: Oilaŕ osatua.**

oilarkuts. (aŕautz): *iz.* **Afautzaren** ninikoa.

ilnf. (do): iz. *Oloaren aŕa.* j: Ikus.: Olaf. (darn): *iz.* **Burn aundi, aragi zuri ta ao zabaia** dauzkan aŕaiña.1: Miaŕayaren antzekoa dan aŕaiña. (su-izkilu): II Ikus.: Benaka. (buztan): *(iz.* Abcreen buztaneko goyeneko zatia.

ilaf-abesti. (enitasun): *iz.* Eziul-aidi gaga, artekako ta itogafiz egiten dan eztula. I: Oilaŕeztul,

oilaf-afakada. (010): *iz.* Olaŕaren okozpea.

oilaf-afi (olo): iz. Oilaŕ zaŕen gibelean aurkitzen dan aŕia. 1: Ikus.: Oilaŕi.

oilafasiki. (txairotasun): *adond.* Txairotasunez ari-izatea. I: 011aŕaski.

oilaŕauzka. (olo): *iz.* Oilaŕeu arteko buŕuka. I: Oliaŕ-gudu, oilaŕjaku, oilaŕauzka. (dantzaketa): *iz.* Auŕcsku dantzaren azken zatia; bertan aufeko dautzatiak eta'azkenekoak berten attcan egiten **dutena.**

oilaŕauzka-toki. (01o): iz. **Ikus.: Oilaŕ-gudoki. E:** Oilaŕ-gudutoki.

oilaŕauzka-zale. (olo): *izond.* Oilaŕ-jokuari buruz zaletasuna duen.

oilaŕ-bedaf. (landare): iz. Lusagaŕ eta artoarekin azten dan landare kaltegaŕia. I: Olaf-beat.

oilaŕ-buztan. (landare): *iz.* Landare lastadun mota bat. I: Ur-landarea, **zurtoin** luzea daukana, ta mustuŕean burn zubilkaraz agertzen dana.

oilaf-buztan. (belaŕ): *iz.* Bras.: Ezpata-belaŕ. I: Espata-lore.

ailaf-dantza. (dantzaketa): *iz.* Dantza mota bat; bertan bi niutilek, begiak estalita, lufean sartntako old bat ikutu beaŕ date.

oilaŕeta, (argi): *in.* Ikus.: Oilarite. I: Oilaritza, oilaŕcte, oĺaŕeta.

oilafete. (argi): *iz.* Ikus.: Oilarite. I: Oilaŕeta.

oilafeztul. (eritasun): *iz* Ikus.: Oilaŕ-abesti.

oilaf-galuŕ, (olo): iz, Olaŕaren gingila. Oilaŕ-galdoŕ, oilaŕ-gandoŕ, oilaf-ganduŕ, oilaŕ-gangaŕ, oilaŕ-kaldof, ailaf-kukuŕusta, oilaŕ-kukula.

oilaŕ-gudoki. (olo): iz. Oilaŕen boŕokarako tokia. 1: Oilaŕ-gudutoki, oilaŕauzka-toki,

oilaf-gudu. (olo): in. ikus.: Oilaŕauzka. I: **Otlaŕ joku.**

oilafi. **(olo):** *iz.* **Oloak irensten dituzten** añ **txikiak. I: Oiloaŕi. I: Ikus.:** (**Aar-art.**

oilaŕ joku. (ola): *iz.* **Ikus.: Oilaŕauzka. l: Oilaŕ-gudu.**

oilaf-kaldoŕ. (010): *iz. Ikns.:* **Oilaŕ-galuf.** Oilaŕ-galdof, oilaŕ-kukuŕusta.

ollaf-kukula. (olo): *in.* **Ikus.: Oilaŕ-galuŕ. Oilaŕ-kukuŕusta.**

oilaf-lcukuŕusta. (alo): iz. ikus.: Odd-gave. I: Oilaŕ-kaldoŕ, oilaŕ-kukula.

oilaf-meza. *(mesa):* *iz.* Gabon'eko gaberdian ematen dan **meza.**

oilaŕ osatua. (olo): *in.* **lrenduta dagoen oilaŕa. I: Oilarkondo, olaŕ-osatu.**

oilaf-toki. (010): iz. Oilaŕak dagozen tokia. j: Ikus.: Oilategi, Oilartogi, oilautegi.

ui.laf-xalaparta. (olo): *iz.* Olaŕaren astikaldia.

oiia#-zain. **(olo):** *izond.* Oilaŕak zaintzen dituena.

oilartu. (aŕoker't): *ad.* **Ikus.: Motu.** I: **Burfidiatu, olartu, urgoitu. (erabe):** *ad.* Nonibait zerbait aŕerazi.

oilartua. (aŕokeri): *Load.* **Afokeriz ari dana.**

ailartxo. (olo): *iz.* **Oilaŕ** txikia.

oilasaltzaile. **(olo):** *izond.* **Oloak saltzen dituena.**

oilaska. (itxaso): iz. Uin txikiak.

oilaskatu. (laboreak): *ad.* Erciñak eldtt.

oilaske. (mango): *izond.* **Margo orikara dana. j: Oilasta, oilats.**

oilaskn-bclaf. (landare): *iz.* Pifinpinkaria dan landarea,aloŕetan ugari agertnen dana•

oilasko-saltoki. (010): *iz.* Oilakkoak saltzen diran tokia. I: Oilaskotegi. I: Ikus.: Oilo-saltoki. j: Oilo-etxe,

oilasko-saltzaile. (olo): *izond.* Oilaskoak saltzen dituena.

oilasko-zain. (obo): izond. 011askoak zaintzen dituena.

oilaskodun. (obo): *izond.* Oilaskoak dauzkana.

oilaskoki. (olasko): *iz,* Olaskoaren aragia. Olaskoki.

aibaskotegi, (olo): *iz,* Ikus.: Oilasko-saltoki.

oilaskotzaf. (ob .): *iz.* Oilasko aundia.

oilasta. (margo): *izond.* Ikus.: Oilaske. I: Oilats, oilaxka.

ailastatu. (Margo): *ad.* Ori-margaa artu. I: Oilastu, oiliairem, oilairetu.

oilate. (aate): iz. Aatearen antzekoa dan egaztia. : ikus.: **Aate.**

oiategi. (olo): iz. Oloak egoten diran tokia. j: Oilautegi, oiiartegi, oilaŕ-toki, oilotegi, oibotoki, oibo-told, olategi, soairo.

otlategl-aga. (01o): *iz.* Oilategian oboak kokatzen diran aga. I: Oiloaga, **oilo-aga,** oilateiko-aga.

oilateria. (olo): iz. **Oloen multzoa.** I: Oibo-[alde.

oilates/. (010): *iz.* **Oloen baño.**

oilats. (margo): *izond.* ikus.: Oilaske. I: Oilasta, oilaxka, oili.

oibatu. (koldartasun): *ad.* Ikus.: Bildurtu. ^: Uzkurtu. (afokeri): *ad.* Atokerietan ari-izan.

ollaur. (maskulu): *iz.* Lafuan **sortzen diran maskutnak. :** Olaur. (laŕu): Laŕu gañean **natu batzuen multzoak egiten** duen tortika.

oilauŕ-legorte. (maskulu): iz. Oilauŕak legoztzea.

oilaurtsu. (maskulu): *izond.* **Maskuluak** dauzkana.

ollautegi. (olo): iz. Ikus.: Oilategi. I: Oilartegi, oilaŕ-toki, oilotegi, olautegi.

oilaxka. (margo): *izond.* Ikus.: Oilasta.: Olds, oi1i, oiiiaire.

We. (de): *iz.* **Oŕe-zati** txiki bat, lauki edo biribila, geyenetan sendagai edo goxokiren bat daukana.

oikrea. (antoxin): *iz.* **011ea** eukitzeko, **burni-oŕizko antoxiña.**

- **(margo):** *izond.* Ikus.: Oilats. Oilaxka, oiiiaire.

oiiiaire. (margo): *izond.* Ikus.: Oilaxka. I: Oili.

oiliairetu. (margo): *ad.* Ikus.: Oilastatu. ^: Oiiastu, oiiairetu.

oilin. (antoxin): *iz.* Dolareetan egoten dan huztiñezko **antoxiña,**

ilirena. (obo): iz. 010 gazte ta guritua.

ailitsu, (egazti): iz. Thus.; Oilagoŕ. !: Iztingoŕ, oilo-itsu, pekada.

oibo olio. (erabe): *izond.* Erabetxua dana.

oibo-aga. (do): *iz.* Ikus.: Oilategi-aga, j: Oiloaga.

oibo-antzeko. ((lo): *izond.* Ikus.: Oitantzeko.

oibo-afapazale. (egazti): iz. Aŕapakaria dan **egaztia.**

oibo-afaultz, (orb): Iz, Olo-aŕaulza.

nilo afazi. (burni-esi): *iz.* Zaboŕa igaro ez dedin, eyera ta olaetako **uraskan jartzen** dan burni-esia.

oibo-atzapaf. (olo): *iz.* Olo-anka. j: Oiio-azpixko, oibo-iztaŕ, oilo-orkatz.

oibo-azle. (010): *Land.* **Otoak** azten dituena.

oibo-azpi. (010): iz. Txitak ateratzeko, oboa afautzen gañean **ipintzea.**

oibo-azpll. (olo): iz. Oloentzako azpila.

oibo-azpixko, (olo): *iz.* Ikus.: Oilo-atzapaŕ. I: Oilo-iz[aŕ.

oibo-bafuak. (o10): iz. **Oloaren** baŕukiak.

oibo-begi. (maskulu): *iz.* Lafuan sortzen dan maskulu txaŕa.

ollo-beglak. (esne): iz. **Esne-kailua.**

oibo-beta% (landare): *iz.* Ikus.: Artatxiki. Artatxe.

oilo-busti. (koldartasun): *izond.* Koldaŕa dana. Oilokume, olo-busti.

ollo-buztanga. (egazti): *iz.* Naudeŕ-eme. I: Ikus.: Naudeŕ.

oibo-eŕi. (luŕ): iz. Biztanleak dauzkan efia. : Oilo-iuŕ, olo-eŕi. (biztanle): iz. Berbera.

oibo-esne. (landare): *iz.* Lilikaria dan laudare **efaobilduna, lore zuri politak ematen dituena.**

oibo-etxe. (olo); *iz,* **Ikus.: Oilasko-saltoki.** ^: **Oilo-saltoki.**

otlo-garl. (gari): iz, **Gari-mota bat.**

oilo-gorotz. (010): iz. ikus.: Oila-zirin, E: Oilo-kaka, oibo-ongafi, oilo-sats, **oilo-zirin.**

oibo-ifintzi. (olo): *iz.* **Otoaren karaka.** E: **Ikus.: Oilo-karaka. I: Kara,** karaka. (aots): iz. Berbera.

oibo-itsu. (egazti): iz. Ikus.: Oilagoŕ. I; **Oilitsu.**

nito-tztaf. (olo): *iz.* ikus.: Oito-atzapaŕ. Oilo-azpixko, oibo-orkatz.

oibo-jale. (egazti): iz, Ikus.: (labirai, Miru, oila-zale.

oibo-kafi. **(kabi): iz. Oiboaren kabia.** I; Oilo-kabi.

olio-1{01ra. (aŕautz): iz. Oilo-kaftan ipintzen dan afautza, oboak stun egin dezan, kilikatzeko.

ollu-kaka. (010): *iz.* **Ikus.: Oila-zirin. Oilo-gorotz.**

oibo-kankano. (zango): *frond.* **Zango luzeak** dauzkana.

ollo-karaka. (010): iz. Oiioaren aotsa. I: Ikus.: Oibo-iŕintzi. j: Oiba-koroka, **oilo-**kaŕanka.

oibo-koroka. ((do): *iz.* Txitak ateratzeko, **oboa afautzen-gañean ipintzen danean.** I: Oilo-koroka, oilo-loka, txitamea.

oibo-lapiko. (azkuŕi): iz. **Oiloaz egindako** eltzaria,

oibo-lafi. (Taŕa): *iz.* **Laŕna oibo-aragiaren antza** jartzea.

oibo-loka. (olo): *iz.* Ikus.: Oibo-kotoka. Oilo-koroka, olaloka, ololoka, txitamea. (tzar): *ft.* Bostizafen taldea. Olbo-xitoak, oibo-xitxak, **oibo-txitoak.**

oibo-iuma. (olo): *iz.* **Oloaren** lumatxa,

oibo-luf. (eŕi): iz. Norbera jayo dan eŕia. (luŕ): iz. ikus.: Oilo-eti. (biztanle): iz, Berbera.

oibo-mika. (01o): *iz.* Eri dagoen **oloa.** I: Obomika.

oilu oilaka. (joko): *iz.* Alden **joko** bat.

oibo-ongafi. (olo): iz. Ikus.: Oita-zirin. Oilo-gorotz, oibo-sats.

oibo-ore. (olo): *iz.* Oloak eta baste egaztiak gizentzeko urea.

lbo-orkatz. (do): iz. Thus,: **Oiio-iztaŕ,** I: Oibo-atzapaŕ.

ibo-papo. (olo): iz. **Ikus.: Egazteŕen. Palm, pauma.**

oilo-salda. (olo): iz. **0110-aragiaz egindako salda.**

oibo-saldegi. (olo): iz. **Oloak saltzen diran saltokia. j: Oilo-saltoki.**

oilo-saltoki. (olo): iz. Oiboak saltzen diran tokia. Ikus.: Oilasko-saltoki. Oilo-etxe.

oibo-saltzaile. **(010):** *izond.* **Oloak** saltzen dituena.

oibo-saltze. (olo): *iz.* **Oioen eroste ta saltzea.**

oilo-sats. (010): iz. Ikus.: Oilo-gorotz. I: 0/10-ongaŕi.

oibo-talde, (OLO): iz. Iiens.: Oilateria.

oibo-tata. (olo): tz. Oloak ankaetaz egiten duen otsa.

oibo-toki. (olo): iz. Ikus.: Oilategi. j: Oilotegi, olotoki, soairo.

oibo-txitoak. (izaŕ): *iz. Ikus.:* Oila-xitoak, 0110-xitoak.

oibo-xitoak. (izaf): *iz.* Ikus.: Oilo-loka,; Oibo-xitxak, **oibo-txitoak, oilo-txitoak.**

oilo-zai. (olo): *izond.* **Oloak** zaintzen dituena.

oilo_zale. (egazti): *in.* Aŕapakaria dan egaztia. 05izond (010): *izond.* Olo jatea maite damn notiña.

oilo-zirin. (olo): *iz.* Ikus.: Oila-zirin. 1: Oilo-gorotz.

oilo-zofi. (olo): *iz.* Oloak daukan zoŕra.

oilo-zulo. (olo): *iz.* Oloak saŕ ditezen atean dagoen zuloa.

oilo_zuri. (mitxeleta): iz. Ikus.: Mitxeieta. j: Mixifika.

oiloatx. (landare): *iz.* Edeskaria dan landare-mota bat.

oilobio. (maiubi): *iz.* Eats.: Maŕubi, Maluki.

oitogabeko. (biztanle): *izond.* Biztanlerik ez daukan tokia.

oitokabaŕ. (abetxu): *iz.* Ikus,: Oilakabaŕ. 1: Oilakaran, oilokaaŕ.

oilokeri. (koldartasun): *iz.* Koldaŕa Mates. 1: Olakcri, olokeri.

oiloki. (010): *iz.* Oloaren aragia. 1: Oilaki, olaki, oloki.

oilokume. (koldartasun): *izond.* Ikus.: Oilo_busti.

oilokunde. (blo): *iz.* Oloen eguna; boat asteko eguna; orakunde.

oilontzi. (olo): *iz.* Oloentzako edangu.

oilotegi. (olo): iz. ikus.: Oilategi. j: Oilautegi, oilo-toki, oilotei, olotegi.

ollotu. (koldartasun): *ad.* ikus.: Koldartu. ^: Kadendu, olotu, oskildu. (oroimen): *ad.* Ikus.: Oroitu. 4: Gogoratu.

oilotzara. (olo): *iz.* Saltzeko, oloak eramaten diran Malta.

OIN. *iz.* Gizonaren beko soin-adaŕen mutuŕa, sofia zutik dagoenean, lufean tinkatzen dana. Beredin abereen bere antzekoa dana. 1: Zerbait tinkatzen dan oñaŕi edo zatia. I: Galtzerdietan oña estaltzen duen zatia. 1: Bertsoak neurtzeko erabiltzen diran itzatalak. 1: Uin. (mendi): *iz.* Mendiaren be-aldea. (ogasun): ¡ *iz.* lrabazpide batean sartzeko basis dan dirutza. (saleroste): 11 *iz.* Zerbaiten ordez ematen dana. 1: Zerbaiten salneufia. (kaizu): (1z. Notin naiz aberearen lazoa. (zuga€z): *iz.* Zugatz bitten ondoa. (bizitegi): 11 *iz.* Etxe bateko mala edo bizitza. (izenorde): Ij *izard.* Ikus.: Onen. j: Oycn, mien. Il (abelizti), (atz), (azazkal), (ezuŕ), (kako), (mustuŕ), (soin), (zango).

oin garbian. (jauzketa): *iz.* ikus.: Baruz-baŕu. 1: Oin-batu.

ain geldi. (jauzketa): *ad.* Oiñak geldirik eta abiadarik gabe jauzketa egin. 1: 0i/ink alkartuta egindako jauzketa. 1: Ikus.: Oin bardin.

oin-ale. (batasun): *in.* Eŕotiko batasuna,

Din-aro. (ibilera): iz.]biitzeko, bide ta aldiaren egokera. 1: Ikus.: Asgiro. j: Oingiro.

oin-afe. (oin): iz. Ikus.: Olaf.

oin-arte. (neuŕi): *iz.* Uiats-neuŕia.

ain-artu. (ezarmen): *ad.* Oiñaŕia artu. 1: Oiia artu.

oin_as. (oin): *ŕzond.* Oiñak biluztuta dauzkana.

oin_aullti. (oltza): iz. Ikus.: Oiñalki.

oin-azka. (aztarna): *iz.* Oiñaren aztarna. 1: Oñazka.

oin-azpikutu. (ain): *ad.* Erus.: Oiñazpitu. Oinkatu, oindikatu.

OJN-AZPIKO. *iz.* Gelaetako zoia estaltzeko erabiltzen dan kurtxoina edo beste condors lodia. I: Azpiki, azpik-oyal, oe-oifieko, oepeko-laŕu, oin-oyal, ogaufeko, oin-zamau, oin-zamu, zapi, ofiazpiko. /1 (eundura), (eŕedize), (estaldura), (kurbcoinak), (oyal), (zamtka), (zola).

oin-aztal utsetan. (oin): *adond.* OlOak eta zangoak biluzik izatea.

oin-babes.(oin): *iz.* Oiña babesteko guda jantziaren zatia. 1: Oin-babeski.

oin-bukaŕ. (oin): *izond.* Oin bat bakaŕik duena.

oin-bako. (oin): *izond.* Oiñik cztuena. I: Oin-gabe, oinge.

oin-bakun. (oin): iz. Bakuna dau oiña.

oin-baŕu. (jauzketa): *iz.* Astean oiñen ziatik eta eltzean orpoetaraño neurtzcn danjauzketa.I:Ikus.: Baŕuz-baŕu.I: Oin garbian,

oin-belts. (apez-txori): iz. Ikus.: Apez-txori. j: Fuñika, pinpin.

oiu-berogailu. (ain): *iz.* Oiñak berotzeko tresna. I: Ikus.: Oiñetako zofo. 1: Oin-zoŕo.

oin-biluŕ. (oin): *iz.* Ikus.: Oin-burdiña. I: Oinbiduf, oinbiuŕ, oin-boil, oin-eguŕ, oin-estunak, oin ioki.

ain-biiuŕ ztu. (ain): *ad.* Oiñetan biluŕak

oin-bira. (dantzaketa): iz. Dantzan egiten dan bira.

oin-bitof. (zango): *iz.* Ikus.: Apalardatz, 1: Oin-bituŕ, orkatila, orkila, txonkatila, txorkatila, txurmio, txumio, zanko-txunku, zormin, zxrmio, zurmilo.

ain-bituŕ. (oin): *iz.* Oilmen bizkaŕa. I: Oin-bizkaŕ, oin-bulaŕ, oin-lepo, ormain, oŕazi, nin-bulaŕ, zangabizkaf, zango-bizkaŕ, zangd-lepo. (zango): *iz.* Ikus.: Apalardatz. j: Oin-bitoŕ, orkatila, orkila, txonkatila, txorkatila, txurmio, txurnio, zanko-txunku, zormin, zurmio, zurmilo.

oiu-biusitu. (oin): *ad.* Otña bigurtu. I: Oin-biurtu.

oin-biurtu. (oin): *ad.* ikus.: Oin-biuŕitu.

oin-biurt-ze. (ain): *iz.* Oin baten biuŕitzea.

oin-bizkaf. (oin): *iz.* Oiñaren goiko aides. 1: Oin-bulaŕ, oin-lepo, oin-ondo, oin-bituŕ, ormaiu, oŕazi uin-bulaŕ, zangabizkaŕ, zango-bizkaŕ.

in-boil. (oin): *iz.* Ikus.: Oin-burdiña. 1: Oin_biluŕ.

in_l. Elaŕ. (oin): iz. Ikus.: Oin-bituŕ. 1: Oin-bizkaŕ, onnain, oin-lepo, ofazi, uin-bulaŕ, zaingabizkaŕ, zaingo-bizkaŕ, oin-ondo, zango-bizkaf, zango-lepo.

oin-burdiña. (obit): *iz.* Oifietan jartzen dan burni-biluŕa. 1: Oin-biluŕ, oinbiduŕ, oinbiuŕ, oin-boil, oin-eguŕ, oin-estunak, oin-loki.

ain-burni. (abere-tresnak): *iz.* Ikus.: Men.. 1: Dendel, ointoki.

oin-buruka. (gainberadura): *adond.* Ikus.: Alderantziz. I: Gimurziara.

oin-busti. (ain): iz. Oiñen basi-aldia. 1: Oin-bustialdia.

oin-dardara. (dantzaketa): iz. Bito deunaren dantza. I: Oin-ikara, oin-dardaratze.

oin-dardaratu. (dantzaketa): *ad.* Oin-darctaraz jasan.

oin-dardarti. (dantzaketa): *izond.* Bito deunaren dantza daukan. j: Oin-ikarati.

oin-egazka. (lasterketa): iz, Egazti batzuek,egakaziagunduta,lasteŕ-egiteko duten era. j: Oin-egaz.

oin-egodun. (ugaztun): *izond.* Ikus.: Oiñegaldun.

oin-eguŕ. (oin): *iz.* Ikus.: Oin-burdiña. Oin-biluŕ.

oin-eltxa. (ibilera): *iz.* Ibiltzeko aknena.

oiu_emaile. (oin-emaitza): *izond.* Oin-eniaitza egiten duena.

oin-emaite. (ain-emaitza): *iz.* Oin-emaitzaren egipena.

OIN-EMAITZA. *in.* Etxc edo armadi baten lurpeko aŕoñaren egipena. I: Etxe-oiñaŕi, etse-ondape, etxe-azpi. 11 (asoin), (bekotasun), (dendun), (eraikintza), (etxegintza), (oñazpi), (orma), (zurkaitz).

oin-epaki. (ain): iz. Ausnarlariek bi zatitan erdibituta daukaten oiña.

oin-erdiko orma. (ona): iz. Oin erdiko Melia dan orma.

Dim_erexa. (aztarna): *iz.* Ikus.: Oiñeŕesto. 1: Oifiefestu.

oin-eri. (aŕandikeri): *izond.* Ikus.: Aztal-beats. 1: Beatzen ganeko, uin-eri, zango-azkak.

oin-efen. (eŕenkura): *izond.* Efena dana. (ibilera): *adond.* ikus.: Oiñeŕan.

oin-efendn. (eŕenkura): *ad.* Oin-eren ibili.

ain-eskuka. (ibilera): *iz.* Ikus,: Apoka. Ñauka.

oin-estunak, (ain): *iz.* ikus.: Oin-b urd i ñ a. : Oirr-bi lu ŕ.

oin-estundu. (oin): *ad.* Oiñetan ginestunak

ain-etxeko. (bizitegi): *frond.* Belaun-etxckoa dana.

oin-ezbardin, (jauzketa): iz, Oiiiak batu gabe janzketa egitea. j: Ikus.: Oinbardin, 1; Oin-ezherdin,

oin-ezindu. (ain): *ad.* ikus.: Oinmindu.

oin»czindnra. (oin); *iz.* Asko ibiltzeagatik oiñak mintzea.

ain-gabe. (oin): *frond.* liken.; Oin-bako. j: Oin-gabeko, oinge.

oin-gabea, (oin); *iz.* Oiñik es izatea. I: Oiñik-eza.

oin-gal. Coin); *is,* Zati nagusia.

ain-gain. (oñetako): iz. Oñetaknen goiko zatia,

olu-garbian. (oin): *adond.* Jauzketak oiñaren orporaña neurtzea. (jauzketa): *adond.* Berbera.

oin-garbiketa. ((An): *is.* Men garhitzearen egipena. : On-garbitze, oin-ikuzketa.

otn-garbitze. (oin): *iz.* Oiñen ikuztea. 1: Ikus.: Oin-garbiketa, oin-ikuzketa.

nin-geldi. (oin): *Iz.* Olñak geldirik euki ta jauzketa egitea.

oin-giltzak. (lokezuŕ): *iz.* Oñaren lokezuŕak,

oin-iges. (oin): *izond.* Belaunak batu ta zangoak lekoreruntz aldenduta dauzkana.

ain-ikara, (dantzaketa): iz. ikus.; Oin-dardara.

ain-ikarati, (dantzaketa); *izond.* Ikus.: Oin-dardarti.

oin-ikuzketa. (ain); *iz,* ikus,: Oin-garbiketa.: Oin-garbitze.

oin-ildu, (oin): *ad.* Oilman sakitura egin.

oin-inguru. (oin): iz. Oa, mat ta beste efedizeen oñak estalfzen dituen zurezko apaindura.

oin-isats. (sad): is. Lekaziduna dan sasia, adaŕ meak asko dauzkana, aizto-iradiko ofiak eta lore ariak,

oin-itoi. (oin): *iz.* Oiñetako ezueria. I: Oin-zaiñaŕ.

oin-itoidun. (oin); *izond.* Oin-itoya daukana. j: Oin-itaitsu.

oin-itoitsu. (ain): *izond.* Ikus.: **Oin-itoidun.**

oin-koskof, (oin): *iz.* Olileta egiten dan karatxa.

oin-kukuts. (zoŕi): iz. Beatzen artean cgoten dan zofi antzekoa.

oin-lege. (lege): *iz.* Lege nagusia.

oin-legedi, (lege): *iz.* Lege nagusien multzaa,

oin-legoŕigaro. (oin): *ad.* Oiñak busti gabe igaro, : Oin-legoŕez igaro.

oln-lepo. (oin): *iz. ikus.:* Oin-bituŕ. Oin-bizkaŕ, armain, oin-bulaŕ, oŕazi, uin-bulaŕ, zangabizkaŕ, zango-bizkaŕ.

oin-lnki. (oin): *iz, Ikus.:* Oin-burdiña.]: Oin-bilur.

oin-min. (oin): *is.* Oiñarcn miña.

oin-motz. (eŕenkura): *ŕzond.* **Ohs** moztuta daukana. ; Buena dana.

oin-mutuf. (oin): *iz.* Ohiaren zia.

oin-mutuŕeka, (ain): *izond.* Oin-mutuŕari dagokiona.

Oin-neurkin. (am); is. Oiñetakogileek darabilten neuŕl-gailua.

oin-oinka, (oin): *adond. Aria* edo baste zerbait ertzetara eramatea.

oin-okerdura. (oin): *iz.* Ole hat edo biak okerturik eukitzea.

oin-okeŕ, (an): *frond.* Oin bat edo biak okerluta dauzkana.

nin-okertasun. (oin): *iz.* **Oin** bat edo biak okerturik eukitzcaren bereiztasuna.

oin-ol. (eskuaga): *iz.* Langai bat ibiltzean jattzeko, añaz eragilen dan **eskuaga.** Oinpeko, orpeko, orzepil, ostiko, urpo.

oin-oltxo. (ain); iz. Oin-alki txikia.

oin-onbidc. (onbide): *iz.* Onbide nagusia.

oin-ondo. (oin): *iz.* Ikus.: Oin-bizkaŕ, Oin-bulaŕ.

oin-ofazi. (oin): iz. Ikus.: Ertoin-ezuŕak. Oñazpi-ezuŕak,

oin-ots. (uŕats): *is.* Ufatsen atsa,

oin-oyal. (oin-azpiko): *iz.* Oin-azpikoaren antzekoa dana. : Ikus.: Oin-azpiko,

ain-pilots. (pilots): *iz.* Oiñez jokatzeko pilots sundia,

oin-potots. (ain): *iz.* Oiñaren beatz India.

oin-sabai. (ain): *is.* Oftaren bcko zatia. I: Ofiafa, oñaŕe, ofiazpi, zangape, oinbaŕen, oin-zola, nin-xaba, oiiiazpi.

oln-sabel. (our): *iz.* Oñaren balm mokola.]: Bin-sagi,

oin-sendagile. (oin): *frond.* Oiñcn eritasunetaz Sri dan sendagilea. (yarein-yardunbideak): *izond.* Berbera.

oin-soka. (lokaŕi): *iz.* Bi baŕera ta gefiko batek alkaŕckin cratzcn duten **loknri-tnultzoa.**

oin-sutontzi. (ain): iz. Oiñak berotzeko sua daukan ontzia.

oin-tinleo. (abere): *is.* Ibiltzean bi ankak alkaŕ iŕistatzen dutelarik akatsa ducn abelgoŕia.

oin-ukaldi. (tanpa): *iz,* Oin edo oskian ematen dan **tanpa, poza** adirazteko **janzketa** egiten dan aldi berean.

obi-uŕengo, (aldi): *adond.* Ikus.: Ointsuan. j: Ointsuengo,

oin-usdun. (gupiera): *izond.* **Gupiera** auudia dune oiña.

oin-xaba. (uin): *iz.* Ikus.: Oin-sabai. Oin-zola.

oimxindurti. (zornoŕn): is. Ikus.: Oiñatzal e. : Oioatzogale.

oin-zaifiaŕ, (oin): iz. Ikus.: Oin-itai.

oin-zamau. (ain-azpiko): *iz.* Ikus.; **Oin-azpiko, I**: Oin-zamu, oin-zapi.

ain-zapal. (kotzo): *iz.* Ibiltzean esku ta olden zota guztia luf gañean jartzen duen aberea.

oin-zapaldi. (an): iz. Oinpekatze gogofa.

oin-zapi, (oin-azpiko): iz. Ikus.: Oin-azpiko. : Oin-zamau.

oin-zapitu. (oin-azpiko): *ad.* Oin-zapiak ipiñi,

oin-zirkin. (dantzakcta): *is.* Bantzaketan oñak aidean egiten fluter/igidnra.

oin-zola. (ain): *iz.* Ikus.: Oiñazpi. I; Gin-sabot, ointzola, oin-xaba.

uin-zoŕo. (ain): *iz.* ikus.: **Oiñetako** sofa. I: Oin-berogailu.

oin-zubi. (zubi): iz. Zuraz egindako zubi estua.

oin-zur. ((ltza): *iz.* Bcitik zerbait goratuta dagoen oltza.

oin-zuŕun. (oin): *izond* Oiñak gogorturik dauzkana.

oinbardin. (jauzketa): iz. Oiñak batuta **jauzketa** egitea. I: Oinberdin, oin geldi. I: Ikus.: Oin-ezbardin.

oinbardinka. (lasterketa): *adond.* Basabereek lauainka lastef-egin. I: Oinberdinka.

oinbaŕen. (oin): *iz.* ikus.: Oiñazpi. I: Oin pea, oin-sabai, oinpe.

oinbentz. (nin): *ft.* Oiñaren beatz lodia.

oinbeL (ate): *iz.* Atearen edo Ieyoaren goiko zatia.

oinbel-abe. (orma-arte): *iz.* Alatz batek tinkotzen ducn orma-atea.

oinbestez. (izenorde): *izond.* Ikus.: Ouenbestez.

oinbete. (neuŕi): *iz.* Luzerarako neuŕia.

oinbide. (bide): *iz.* Auzoetako bideak.

oinbiko, (oin): *Land.* Bi oin dauzkana.

oinbitoŕ. (oin): *iz.* ikus.: Txonkatila. Oinbitnŕ.

oinbituf-ezufak. (oin): iz. Oin-bizkaŕeko ezufak, : OrpaitziñekO, zangalepo-ezuŕak, zangomeaka-ezufak.

oinbfurketa. (ain): *iz.* Oin baten biuŕitzea.

oinburdin-ginlza. (abere-tresnak): *iz.* Baŕerak egiten diran ola. Oinburdintegi, oinburni-ola.

oinburdintegi. (abere-lresnak): *iz.* Ikus.: Oinburdin-gintza. I: Oinburni-ola.

oinburdiñeztu. (oin): *ad.* Oiñetan oin-bilufak ipiñi.

olnburni-ola. (abere-tresnak): *iz.* Ikus.: Oinburdi n-gintza. I: Oinburd intcki.

ninburu. (oin): *iz.* Oiñaren atcko zatia. I: Oindagora, opo, orpo, indagora, orzepil, ortxarapilo, ortxopolo, urpo.

oinburuak. (zeŕi): *iz.* Zeñaren ankak eta burua; oŕela, itz batean esaten da.

oindagura. (oin): *iz.* ikus.: Orpo. Oinburu, oindogora, opo, ondagora.

oindaztu. (oñetako): *ad.* Oñetakoa jantzi.

oindi. (opamai): *iz.* Ikus.: Opamai.: Eliztnai, opal-rnai.

oindikatu. (oin): *ad.* ikus.: Oiñazpitu. I: Oin-azpikatu, oinpeka erabili.

oindiko. (aldi): *adond.* Orain aaeko edo aldi-une baton artcko. : Oindiño, °Indio, oindiokaŕeu, oiiiik, oiño, ondiko,ondiñokaŕen,oniñokoan, oraindik, oono.

oindiño. (aldi): *adond* Ikus.: Oindiko.: Oindio, ondiko, ondiñokaŕen, oniñokoan, oraindik, oono, oralro, ordartiño.

nindiñolcaŕengoan. (oraiñaldi): *adond.* ikus.: Oraingoz.

oindiokafen. (aidi): *adond.* ikus.: Oindiko. I: Oindiño.

oindixlk. (añdn): *adond.* Oraintxetik.

ninth). Condo): *iz. Ikus.:* Ondo. I: Kondo, onjo.

oindo-zapel. (ondo): *iz.* Oudoen lxapela.

oindotx. (landare): *iz. Ikus.:* Befo. Krcxu.

aindu. (oin): *ad.* Ikus.: Oiñazpitu. j: Oinpetu.

oiugailu. (lera-eŕesta): *ft.* Thus.: Oiñoŕatze. : Goitibera.

ningañeko. (oin): *iz.* Abereek oiñetik ankaen lenengo lokuneraño daukatea lcirioen multzoa,

oinge. (ain): *izond.* Ikus.: Oin-bako.: Oin-gabe.

oingeldi-sare. (sale): *iz.* Aŕalttza geldiko sarea.

oinglra. (dantzaketa): iz. Dantza-ufatsa.

oingiro. (bide): iz. Ibiltzeko, bidearen egokera. (cgu): *iz.* Ibiltzeko, eguraldi egokia. (ibilera): II *iz.* Ikus.: Oin-aro. I: Asgiro.

oingo. (aldi): *adond. Ikus.:* Oraingo. I: Oraingoxe.

oingotz. (aldi): *adond.* Ikus.: Oraingotz. I: Oraingoz, orain beiñean.

oingurpil. (gurpil): *iz.* Eltzegileak darabilten zurezko gurpila.

olnka. (oin): *adond.* Oñcz ibiltzea. I: Oñez, uinka, oiñez, oiiuk, uiñez. (neuŕi): *adond.* Oiñakaz neurizen ari-izatea, oiñen bitartcz ncurtzea.

oinkada, (Mats): iz. ikus.: Ufats. Apaxkada, pauso, oñarte, zaplada.

oinkadura. (oin): *iz. Ikus.:* Oinkapen.

oiukako bide. (bide): *iz.* Oinkariaren bidca,

oinkapen. (oin): *iz.* Oinkatzearen egipena. Oinkadura.

oinkara. (neuŕi): *iz.* Oin bateko neufia.

oinkari. (ibilera): *ŕzood.* Asko dabilena. I: Ikus.: Ointari. (dantzaketa): *(wad.* Dantza-egiten duena. (our): ; *ŕzand.* Oñez dabilena. I: Oñezkari, oñczko, uinkari, zangokari.

oinkarin. (gudalari): *iz.* Ofñczko-taldeko gudaria.

oinkaritu. (dantzaketa): *ad.* Dantza-egin.

olnkarte. (neuŕi): *iz.* Ufats bateko neufia.

oinkaatu, (aztore): *ad.* Aztmea ankatik lotu.

oinkatu. (on): *ad.* Olñez zapaldu. Oinperatu, oinzkatu, oinzpekatu, oñazkatcy oñazpitu, oondikatu, ostikatu, ostikopetu, oin-azpikatu, oiñazpitu, oiñaztu, oinpetu, ondikatu, ostrikatu, takitu, txirdikatu.

oinlcatzaile, (oin): *(mod.* Oinkatzen duena.

oinketa, (oin): *iz.* Oiñez lasteŕ-egitea.

oinkola. (oin): L. Abereen oiñctan jartzen dan biluŕa.

oinlasterkcta. (oin): *iz.* OIñez egiten *dan* lasterketa. Oin-lasteŕ, oin-laisterka, oin-laisterketa.

oinlege-aurkako. (lege): *ŕzand.* Oinlegeen aurka ari dana.

onlege-batzaŕ. (lege): *iz.* Lege naguriak dagizkien batzaŕa. I: Oinlegerako batzaŕe.

oinlegerako batzaŕe. (loge): *iz.* Tkus.: Oinlege-batzaŕ.

oinlegez. (lcge): *adond.* Loge nagusien arauz ari-izatea.

oinlodi. (landare): L. Lekazidrma dan laudarea, ayenaren anlzekoa dana. I: Astoliiia, tulipa.

oinmindu. (oin): *ad.* Asko ibiltzeagatile oiñak mindu. 1: Oin-ezindu,

oinpe. (oin): ŕz. lkus.: Oiñazpi. Oinbaten.

alnpe-lepo. (oñetako): L. Oñetako-zolaren zati estuena.

oinpean jati. (aginpide): *ad.* Ikus.: Menperalu. : Menderatu.

oinpeka erabili. (oin): *ad.* Ikus.: Oiñazpitu. I: Oindikatu, onpekatu.

oinpekatu. Coin): *ad.* Ikus.: Oiñazpitu. I: Oinpeka erabili, oinpetu.

oinpekn. (eundura): L. Ikus.: Oiñoŕatzc. Oiñomx, (gainer* *izond.* Galpen aundia ukan duena. (arbuyo): (*izond.* Arbuyaturik dagoena. (esertoki):] *iz.* Be besorik ez bizkaŕik eztauzkan esertokia. : Oinpetako, oñalki. (eskuaga): II iz. Ikus.: Oin-ol. I: Orpeko, orzepil, ostiko, urpo.

olapelcotu. (ausiabartza): *ad.* Ondatu, poŕokatu.

oinperaketa. (oin): *iz.* Oinpekatzearen egipena.

oiuperatu. Corn): *ad.* Oiñen azpian ipiñi. ^: Truski, oinkalu, oinzkatu, takitu. (arbuyo): *ad.* Thus.: Arbuyatu. Narda-egin. (gaipen): II *ad.* **Galpen** aundia ukan.

olnperatzaile. (oin): *izond.* Oinperatzen duena.

oinperatze. (oin): *iz.* Oiñen azpian ipintzea.

oinpetalco. (esertoki): L. Ilms,: Oinpeko. Oñalki.

oinpetu. (oin): *ad.* Ikus.: Oiñazpitu, I: Oinpekatu, oondikatu, iruxkitu, kartzakatu.

oinsari. (igaraipen): *iz.* Nunbaitetik igarotzeko ordaindu beaŕ dana.

oinsarizain. (igaraipen): *(cond.* Oinsaria jasoten duena.

ointari. (ibilera): *izond.* Ofiez dabilena. Ikus.: Oinkari.

ointerdiko. (north): *izond.* Oinbete ta erdi luze dana.

ointoki. (abere-tresnak): *iz.* Ikus.: Balers.. j: Oin-burn.

ointopoka. (tanka): *adond.* Beaztopaka art-tzatea.

ointsuan. (ald]): *adond.* Orain gutxi, arestian. t: Oin-uŕengo, ointsu.

ointsuengo. (ald]): *adond.* Azken aldi ontan. I: Oin-uŕengo, ointsurengo.

ointsuko. (aid]): *izond.* Ointsuan gertatu dana.

ointustu. (ofietako): *ad,* Oiñetatik oñetakoa kendu. : Oiñustu, untustu, unustu, urtuxi, untunstu.

ointuts. (oñctako): *izond.* Oñetakoa jantzi gabe dagoena. I: Oiñuts, antuts, arpo-goŕi, orputs, untus, untuts, urtuxirik, zanka-goŕi.

ointxe. (aldi): *adond.* Ikus.: Oraintxe. (oyutza): *Gyn.* Ezetza edo siñisgabea adierazteko oyutza.

ointxo. (oin): *iz. Ohl* txikia.

oinzamu-saltzalle. (oin-azpiko): *izond.* Oin-azplkoak saltzen dituena.

oinzkatu. (oin): *ad.* Oiñez ostikatu, sakatu. : Oinzpckatu, oinkaky oinperatu.

ainzolako. (oin): *izond.* Oin-zoiari dagokiona.

oinzpekatu. (oin): *ad.* Ikus.: Oinkatu. I: Oinzkatu,oñazkatu.

Dina Iabaindu. (zifistada): *ad.* Oña iŕistatu.

oiñagoko. (aldi): *izond.* Oso arestian jazo dana. j: Oraiñagokoa dana.

oiñaitz. (oñazpi): *iz.* Ikus.: Oñazpi, Azpiafi ou tside.

oiñakeri. (lapuŕeta): iz. ikus.: Lapufeta. I: Ebaskeria.

oiñalde. (ofiazpi): *iz. Ikus.:* Oñazpi, Otñaitz.

oiñaldf. (irabio): *iz.* Arnariakjasotzeka zugatzen astintzea.

oiñallci. (oltza): *iz.* Eserita dagoen baten auŕean oiñakjartzeko ipintzen dan azpi-oltza. I: Oin-aulki, oiñetako aiki.

oiñalkitxo. (oltza): *iz.* Oiñalki txikia.

ofñandf. (Mu): *frond.* Oin aundiak dauzkana. I: Oiñandidun.

oiñantzf. (oñetako): *iz.* Auŕetik idekita dagoen oñetakoa, txonkatila baño gorago eltzcn daua.

oiñantziak. (oñetako): iz. Oñetako sendoak.

oiñarau. (arau): *iz.* Aran nagusia.

oiñari. (ibilcra): *ŕzond.* Oñez dabilena.

oiñarin. (oin): *izond* Oiñak arin ibiierazten dituena.

oifiaro. (zola): iz. Zotaren egokera. Ikus.: Oiñaŕi, oñaro,

oiñaŕ, (Din): *iz.* Oiñaren beko aldea. I: Oin-ate, oñaŕ.

oiñxŕxn, (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. I: Txingoka, oiñafankan.

oiñaŕankan. (ibilcra): *adond.* flats.: Ankakoxkoka Oiñafan, Txingoka.

oiñaŕasto. (aztama): iz. Ikus.: Aztarna. Oiñaŕastu. I: Ikus.: Oifiaska. Oiñatz, ofiarasto.

oiñaff. (ezatrnen): iz. ikus.: Ezarketa. Ezarte, oñaŕi. (orga): *iz.* Gurdiaren aga. ^: Ikus.: Gursarta, gurtaga. (bide): II *iz.* Bidearen egokera. I: Ikus.: Oiñaro. (oñazpi): j *iz.* Afizko oñazpia.

iñafi-beŕitu. (ezarmen): *ad.* Etxe baten oifiafia sendotu.

oiñafi-befitze. (ezartnen): *iz.* Etxe baten oiñaŕia seudotzea.

oiñati-befizte. (ezartnen): *iz.* Oiiiaŕia beŕiz ezartzea.

otñañ-gabeko.(aukerakeri): *izond.* Oiñaŕirik eztuan. Oñaŕige.

oiñañ-itaak. (itz): *iz.* Oiñarizkoak ;Aran itzak.

oiñañ-lege. (loge): *iz.* Lege nagusia.

aiñafi-onbideak. (onbide): iz. Onbide nagusiak.

oiñafiko. (ezarmen): *izond.* Oiñaŕiari dagokiona. I: Oiñarizko.

oiñafitik. (ezarmen): *izond.* Oiñaŕi-beŕitzekoa dana.

oiñafitu. (ezarmen): *ad.* Oiñaŕiak ezaŕi.

oiñaf-lepo. (ofietako): *iz.* Oñetakoaren satf estuena,

oiñas. (oin): *iz. Oin* biluziak.

oiñaska. (aztarna): *iz.* Abereen oiñen aztarna. j: ikus.: Oiñaŕasto. (zurubi): *iz.* Ibiltzearen indaŕez, bide maldatsu ta ioitsuan egindako maila.

oiñaskatu. (zikintasun): *ad. Iktta:* Loitu. I: Zikindu.

iñasld. (aztarna): *iz.* Oiñaren aztarna.

iñastafi. (tximista): *iz.* Ikus.: Iñusturi, I: Oiñastu, oñestaŕi, añastafi, oxme, ozme, txirimits.

oiñastiiaña. (tximista): iz. Ikus.: lñusturi. j: Oidastaŕi, oiñastilu.

oiñastilu. (tximista): iz. Ikus.: iñusturi. I: Oiñastilaŕia, oifiastu.

oiñastiluketa. (tximista): *iz.* Iñusturiak ortzian agcrtzea.

oiñastiluketan. (tximista): *adond.* Iñusturiak agertzen ari-izatea.

oiñastu. (tximista): *iz.* ikus.: Iñusturi. I: Oiñastilu, oiñatzaŕi.

oiñatste, (oink *iz.* Uŕats aundia ematea.

oiñatu. (enoa): *ad.* Ems.: Aunatu. I: Enoatu.

oiñatz. (aztarna): *iz.* Oiñaren aztarna. I: Ikus.: Oiñaŕasto. I: Aztarna, loŕatz, ondoren, oñatz, ofiazka.

oiñatz-zakuŕ. (zakuŕ): *iz.* Oiñatza jaŕaitzen duen zakuŕa,

oiñatzale. (zomoŕo): *iz.* Sitsaren antzeko zomoŕoa, sai-abereen oiñetan bizi dana. j: Oifiatzegale, oin-xindurti.

oiñatzafi. (tximista): iz. Ikus.: Ifiusturi. Oiñastu, oiñazia, oiñaztaŕ. (cragozpen): iz. Ikus.: Oztopo. I: i3catzaŕi.

oiñauiki. (esertoki): *iz.* Esertoki txikia.

oiñazagaŕi. (oñaztapen): *izond.* Oñazpena egiten duena. I: Oiñazgaŕi, oiñazkaŕi.

oiñaze-aldi. (ofiaztapen): *iz.* Oñaztapenaren aldia.

oiñaze-aato. (oñaztapen): *iz.* Oñaztapenajasateko tokia. 1: Ikus.: Oiñazcgailu, oiñaze-txiŕinga, oiñazc-zaldi.

oiñaze-bide. (zio): iz. Oiñazea jasateko zioa.

oiñaze-emaile. (oñaztapen): **izond.** Oiñazeajasan-erazten duena.

oiñaze-txifinga. (oñaztapen): *iz.* Ikus.: Oiñaze-asto. I: Oiñazegailu, aiñaze-zaldi, añaze-piŕil.

oiñaze-zaldi. (oñaztapen): *iz.* Ikus.: Oiñaze-aato. I: Oiñaze-txiŕinga.

oiñaze-zantzu, (oñaze): iz. Oñazearen asiera edo befitzea.

oiñaze-zigoŕ. (ofiaze): iz. Oñazearen zigoŕa.

oiñazedun. (oñaze): *izond.* Oñazea daukana. Oiñazetsu.

oiñazegailn, (oñaztapen): iz. Oñaztapena emateko lanabesa. Ikus.: O i ñ aze-as€ o. I: O iñaz e-tx iŕinga.

oiñazegafi. (ofiaztapen): *ŕzond.* Oñaztapena eman dezakena. f: Oñazegaŕi.

oiñazetako Anat. (oñaze): iz. Oiñazetako Ama Neskutsa.

oiñazetegi. (oñaztapen): iz. Oñaztapeua jasateko lekua.

oiñazetsu, (oñaze): *izond.* Ikus.: Oifiazedun.

oiñazetu. (ofiaztapen): *ad.* Oñaztapena egin. f: Oiñazkatu, oiñazeztatu, oñazetu.

oiñazez. (oñaze): *adond.* Oñazes.jasaten ari-izatca.

oiñazezko mafazka, (ofiaze): iz. Oñaze-deadafa.

oiñazeztatu. (oñaztapen): *ad.* Ikus.: Oiñazetu. j: Oiñazkatu.

oiñazka. (tximista): *iz.* Ikus.: Iñusturi. !: Oiñatzefi.

oiñazkai. (tximista): *iz.* Ikus.: Tximista. j: Irastaŕi, oñazkai.

oiñazkal. (azazkal): *iz.* Tkus.: Apo. j: Askazal.

oiñazkaldi. (ain): *iz.* Oiñez emandako zapadura gogoŕa.

oiñazkaf. (tximista): *iz.* Ikus.: Mustn't. I: lñaztura, oñazkaŕ.

oiñazkrfi. (oñaztapen): *ŕzond.* Ikus.: Oiñazagaŕi. I: Oiñazgaŕi, oñazgaŕi, oñazkaŕi.

oiñazkatu. (biguntasun): *ad.* Bide baten zola bigundu. (oñaztapen): *ad.* Ikus.: Oiñazetu. (oin): II *ad. Ikus.:* Oiñazpitu. I: Oiñez bein eta beŕiro zanpatu. I: Istikatu, oiñeztatu, oñazkatu, oñezkatu.

oiñazki. (orban): *iz.* Sotairubateanuztcn den basa-orbana. Ofiazici.

oiñazki#u. (orban): *ad.* Solairua basaz zikindu. Oñazkitu.

oiñazpi. (ain): *iz.* Oiñaren beko aldea. I: Oin pea, oinbaŕen, oin-sabai, oin-zola, oinpe,oñazpi.

oiñazpi-ezufak. (ezuŕ): *iz.* Orpo ta ━ beatzen arteko oñaren zatian dagozen boat ezufak.

oifiazpitu. (oin): ad. Oinkatu, oinpetu, oniazkatu, oindu, oindikatu, oiñaztu, oiñeztatu, oinpeka erabili, oinpekatu, oinpetu, oñazpitu, oñazpiratu, iruxkitu, kartzakatu.

o€ñaztadura. (oñaztapen): *iz.* Ikus.: Oñaztapen. I: Oifiaztapen.

oiñaztargi. (tximista): *iz. ikus.:* Iñusturi. I: Oifiaztaŕ, oiñaztura, oñaztargi, txamista.

oiñaztaf. (tximista): *iz.* Ikus.: Iñusturi. I: Oiñatzaŕi, oiñaztargi, oiñaztu, oñaztaŕ. Oñazinoen aldekoa.

oiñaztafi. (tximista): *iz.* Ikus.: Tximista. ^: Oñeztaŕi, onaskaŕ, oneztaŕi, oñaztaŕi, aŕayena, ozpinafi, uulgi, txarmista, ximixta, ixto, jusluri.

ohiaztatu. (oñaztapen): *ad.* Oñaztapena jasan-erazi. Ofiaztatu.

oiñazti. (Din): *izond.* Ikus.: Oiñezko. Oiñezkari, oiñeztari, oiñezti.

oiñaztu. (tximista): iz. ikus.: Iñusturi. j: Oinaztaŕ, oñeztu. (uŕats): *ad.* **Vats** luze ta azkatak eman. (oin): II *ad.* this.: Oiñazpitu. Oinkatu, oiñeztatu, oñeztu, oñeztu.

oiñaztura. (txamista): *iz.* Ikus.: Iñusturi. Oiñaztargi, oiñesitu, oiiiazturi, oñaztura.

oiñaztura. (tximista): *iz.* Ikus.: Iñusturi. {: Oiñaztura, oiñetsitu.

oiñe aiñe. (ibilera): *ad.* Tbi1i; auŕen itza.

°Mega/dun. (ugaztun): *izond.* Atzen arteko mintzaz, egaz bezela, egan-egiten duen ugaztun aragizalea. E: Oin-egodun.

oiñcko. (yaraunspen): *izond* Yaraunspen bat artzen duena, edo yaraunspen bat artzeko eskubidea duena. j: Oñeko. (oñetako): iz. Ikus.: Ofietako.

oiñekoska. (ibilera): *adond.* Ikus: Ankakoxkoka. I: Txingoka, oiñeŕan, oiñeŕen..

ouielcotasun, (yaraunspen): *iz.* Leku batzuetan yarauuspenerako jaŕita duten arauketa.

oiñenboŕ. (ezuŕ): *iz.* Orpo ta bcatzen arteko ofiaren zatia.

oiñengo. (aldi): *adond.* Orain-oraingoa.

oiñeratu. (oñetako): *ad.* **Oñetakoa** jantzi.

oiñeri, (ate): *iz.* Beatzak. I: Ikus.: Beatz.

oiñeŕan. (ibilera): *adond.* ikus.: Ankakoxkoka. Oiñekoska, oiñeŕen, oin-eŕen, oiñeŕen.

oiñefesto, (aztaena): *iz.* **Oiñaren aztarna.** I: Oiñeŕestu, oin-erexa, oin-efesto.

oiñesitu. (tximista): *iz.* Ikus.: Iñusturi. I: Oiñaztura, oiñestu, oiñestaŕi, oiñetsitu.

oiñesicuz. (oin): *adond.* **Ohs** eta eslcuetaz ari-izatea.

oiñeztaŕi, (teimista): *iz.* Ikus.: Iñusturi. I: Oiñesitu, oiñetz, oiñeztaŕi.

oiñestu. (tximista): *iz.* Ikus.: Iñusturi. I: Oiñesitu, oiñeztu. (oin): *ad.* **Oñetakoak** kendu.

oiñestura. (tximista): *iz.* **Ikus.: Tximista.** I: Oñestaŕi, oiñeztura, oñesturi.

oiñetako anti. (oltza): *iz.* **Ikus.: Oifialki,** ^: Oin-aulki.

oiñetako zofo. (Mu.): *iz.* Oiñak berotzeko,laŕuz oŕatutako **zoŕoa.** ^: Ikus.: Oin-berogailu, oin-zofo.

obletakodun. (oñetako): *izond.* Oñetakoa jantzita daukana.

olñetakogiie. (oñetako): *ŕzond.* **Oñetakoak** egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

otñetakogintza. (oñetako): Ofietakoak egiteko **lankuntza.**

oiñetakotegi. (oñeatako): *iz.* Ofietakoak saltzen diran saltokia.

oiñetako. (yaraunspeu): *ŕzond.* Yaraunspenez artzekoa dana.

oiñetsitu. (tximista): *iz. Ikus.:* Iñusturi. I: Oiñazturi.

otñetxe. (bizitegi): *iz.* ikus.: Be€aun-etxe. ^: Oñetxe, purube. (oñetako): Oñetakoen orkoya. Ikus.: Orkoi. Orkai, orke, orkoi, uikoi, trunko, muskulio, urkoi.

oiñetxeak egin. (oñetako): *ad.* **Oiñak onetakoari egokitu. : Oiñetxera egin.**

oiñetz. (txamista): *iz.* Ikus.: Iñusturi. Oiñestaŕi. (denduneza): *iz.* **Gurpil** batek, ondo tinkotuta ez egoteagatik, egiten dituen eseak.

olñez. (oin): *adond.* Oiñen bidez ibiltzea. I: Oinka, oiñik, oñez.

oiñez-oin. (oin): *adond.* Norbaiten atzetik urbil beaten' ari-izatea.

oiñezkako. (Gin): *Laced.* Oiñezkoari dagokiona.

oiñazkrri. (Gin): *izond. Ikus.:* Oiñezko. I: Oinazti; oiñeztari, oñezkari.

oiñezko. (ain): *izond.* **Oiñez** dabilena. Oiñazti, oiñezkari, oiñeztari, oñezko.

oiñezko gudalburu. (buruzagi): *iz.* **Aspaldian oiñezko gudarien burnzagia.**

oiñezko-talde. (gudaritza): *ŕz.* **Oiñezko gudaritza.**

oiñeztari. (oin): *izaed. Tkus.:* Oiñezko.: Oiñezkari, oiñazti, oñeztari, ofiezti.

oiñeztatu. (oink *ad.* Thus.: Oifiazpitu. Oiñaztu, oiñazkatu, oñezkatu.

oiñeztofatz. (tximista): iz. Tximistaren aurka, et/teak babesteko **lanahesa.** Tximist-oŕatz.

oiñidafez. (oin): *adond.* Oin-tegoŕez.

oiñigarobide. (igaraipen): *iz.* Oiñezkoentzako igarobidea.

oiñik. (aidi): *adond.* Ikus.: Oindiko. I: Oindiko. (oin): *adond. Ikus.:* Oiñez. j: Dinka.

oiñik-eza. **(oin):** *iz.* Ikus.: Oin-gabea.

oiño. (aldi): *adond.* Ikus.: Oindiko.: Oindiño, oiño.

Milo]. (oiu): *L.* Oiñakaz erabilita, langairen bat igi-erazteko, jaŕita dagozen oltxoak. I: Olio/.

olñolari. (martian): *faced.* **Mardail-egiten** ari dana.

ninon. (eztabaida): *iz.* **Eztabaidaren** egipea. j: Oñon. (mardail): *iz.* **Mardail-egiten ari-izatea.**

oiñorde. (yaraunspen): *izond.* **Yaraunspena artzeko eskubidea dueua.: Oiñordeko, jaubegei, °horde, ordeko, premu, premutu, prima. (jaŕaipen):** *izond.* **Zerbaitean jaŕaitzeko,**

beste baton ordez jartzekoa dana. (ordczketa): *izond.* Notin edo gauza baton ordez, baste bat ipintzekoa dana.

oiñorde-lagun.(yaraunspen): *izond.* Ikus.: Oiñordckide. Primukide.

iñordedun.(yaraunspen): *ŕzond.* Yaraunspena artu duena.

iñordegabe.(yaraunspen): *ŕzond.* Yaraunspenaren cskubidea galdu duena.

oiñordekide.(yaraunspen): *ŕzond.* Yaraunspen bati buruz, beste batekin edo batzuekin eskubidea bera duena. 1: Oiñorde iagun, primakide.

oiñordeko. (yaraunspcn): *izond* ikus.: Oiñorde. I: Jaubegei, ofiordeko, ordeko, premu.

oiñordekotasun,(yaraunspen):iz. Oiñordekoaren bereiztasuna. Otñordekotasun.

oiñordekotza.(yaraunspen): *ŕs* Sendi bateau jayo dan lenengoaren eskubidca. I: Oiñordetza,oñordckotza.

niñordetu, (yaraunspen): *ad.* Yaraunspena artu. I: Mordent.

oiñordetza, (yaraunspen): *in.* ikus.: Oiñordekotza.1: Oñordetza.

oiñoŕatzc, (lera-eŕesta): in. Izotz gañcan iŕistatzeko lanabesa; oñetakoaran zolan egokitzen dana, ta azpian ortz antzeko bat daramana. j: Batzuek Ian gurpil txiki darantazkite zoladura gogoŕean ibiltzeko. I: Eduf gañean ibittzeko, zurezko oletaz egiten dan zatiko berezia, aiñen azpian lotutzan dana. I: Goitibera, oingaile, oin-oŕazi. (eundura): *iz.* Eundegietan oñetaz igitzen dan txita. : Oiilorax, oinpeko. /l (kirol).

oiñot-auzi. (auziratze): *in.* Ikus.: Gainkin-auzi. I: Oñoŕauzi.

oiñoŕsei. (oin): iz. Ikus.: Ertoin. I: Oñoŕazi, oiñoŕaze, oñafaze, oñoŕazi•

oiñoŕazi-ezuŕak. (oin): iz. Oiñotazian dagozen ezufak.

oiñote. (eztabaida): *iz.* ass.: Eztabaida. Mokokakii.

oiñoten. (eztabaida): *adond.* Eztabaidan ari-izatea. (mardail): *adond.* Mardai(ez ari-izatea.

oiñoyaldu. (ain-azpiko): *ad.* Oin-oyalak

oiñoyaltxo. (oin-azpiko): *iz.* Oin-oyal txikia.

oiñoztura. (tximista): *iz.* Ikus.: Tximnista. j: Oiñaztura, oñoztura.

otñugal. Cede): *iz.* Oñetakoaren edea. Oiñual, oin-ugel, oñugal. (oñetako): *iz.* Oiñetakogi(eek darabiltcn ugala.

olñustasun, (oñetako): *in.* OWsutsik dagoenaren bereiztasuna.

oiñustu, (oñetako): *ad.* Ikus.: Ointsutu.: Oñustu, untustu, urtustu, urtuxi, urtunstu.

cants. (oñetako): *imnd.* ikus.: Ointuts. j: Ontuts, oñuts, orpo-goii, galtzas, untus, urtuxirik, zanko-goŕi, zanko-pikaŕai.

(Ape. (oc): *adond.* Oe-azpiko. I: Ikus.: Oape.

oipeko. (garnu): *in.* Ikus.: Oapeko. Oapeka untzi•

aipetu. (oe): *ad.* Oe azpian sartu. I: Oiperatu.

oisduŕ, (gizon): iz. Laneau buru-belaŕi ari dan gizona.

oistu. (sumin): *ad.* Ikus.: Suntindu. Ozkertu.

oitasun. (oikuutza): *in.* ikus.: Oikuntza. I; Oitura, aitza, oituera.

oitaztu. (oe): *ad.* Ocan luzaroan cgon.

oitian!. (eskari): *oyu. Ikus.:* Aten. I: Otian!.

oitu. (oikuntza): *ad.* Oitura izau. (oroimen): *ad.* Ikus.: Gogoratu. I: Oroitu, oritu.

oitu-arazi. (oikuntza): *ad.* Oitura artu-eragin.

nitu-ez. (oikuntza): *izond.* Oiturazkoa en. dana. : Oitu-gabeko.

oitu-gabeko. (oikuntza): Load. Ikus.: Oitu-ez.

oituera. (oikuntza): *in.* Ikus.: Oilcuntza. ^: Oitasun.

nituki. (oroimen): *adond.* Zerbaiteaz oroitzeu dan uneaidian berean.

oitura. (oikuntza): is. Ekandua. Eginkizun berbera egitean artzen dan eŕaztasuna. I: Bow, ekandu, ekute, ezkune, aztura, oidura, oikuntza, oitza, oitasun, segizi.

oitura beti. (oikuntza): *in.* Aldi baterako Fenton dean oitura, caŕí aldatzen dana.

oitura-gabe. (atuneza): *in.* Ikus.: Atuneza. I: Atungabea.

oitura-gaiztotze, (biutitzea): *in.* Biutitzearcn egipena. I: Oitura-gaitze.

oitura-galtze. (bitnitze): iz. ans.: Oitura-guiztotze.

oitura-idaele. (idazketa): izond. Idazteko, oiturazko gayak erabiltzen dituena.

oitura-ipuyak. (zuzen-lege): *iz.* Zuzen-legez egiñak dagozen ipuyak.

oitura-jataiie. (oikuntza): *izond.* Oiturazko gauzak egiten jmaitzen duena.

oitura-usteltze. (zuzen-legetasun): *iz.* Zuzen-legetasunezkoa galtzea.

oitura-zale.(zuzen-lege): *frond.* Zuzen-legea maite duena.

oiturati. (oikuntza): *izond.* Oiturazkoa dana.

oituraz. (oikuntza): *adond.* Olkuntzari buruz ari-izatea.

oiturazi. (oikuntza): *ad.* Oituraz ari-izateko cragin.

oiturazko. (oikuntza): *ŕzond.* Oituraz egiten dana.

oiturazko eskubide. (oikuntza): iz. Qikuntzaren arauz onartzen dan eskubidea.

oituŕako. (oikuntza): izond. Oituraz egiten ari-izan dana . J: Was.: Oituzko.

aituzki. (oikuntza): *adond.* Oilman ari-izatea.

oituzko. (oikuntza): izond. Oiturari dagokiona. I: Ikus.: Oi tutako.

oitxarka. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasuuez ari-izatea; e.b.: euria oitxarka ari da.

oitz. (cane): *iz.* Esne beŕiaren pikorkadura.

oitza. (cikuntza): *in.* Ikus.: Oikuntza. r: Oituua, oitasun.

oitzaŕ. (oe): *iz.* Oe aundia.

oitzo. (idazketa): iz. Idaztzeko cgazti-luma.

oitzo-maŕa. (idazketa): iz. Idaztean izkiak amaitzen diran ziŕi-zaŕa txikia.

oix!. (ustekabe): *oyu.* Oiz! itzaren ñogaŕía.

oixal. (eun): iz. ans.: Eun. Oyal.

oixan. (baso): *in.* Base oso zabala, zugatzak asko dauzkana. : Oyan.

oixatu. (iraizkela): *ad.* Ikus,.: Aizatu. I: Oiltu, aixtu, otseman.

oixezki. (itzal): *iz.* Itzaltsua dan tokia.

oixtau. (aldi): *adond. ikus.:* Berealaxe. Azkazaiean.

oixtion. (aldi): *adond ikus.:* Arestian. I: Oaistian, oixtion.

oixtiko. (aldi): *ŕzond.* Arestian izandakoa. Oixtikoko•

oixtu. (irinketa): *ad.* ikus.: Aizatu. I: Oixatu.

oiz. (agermen): *adond.* Dirudienez. (ustekabe): *oyu.* Ustekabea adieraztcko oyutza, Oix!.

oiz-bestcko. (ezerabilkuntza): *izond* Erabiltzen en, dana. : Oiz-bestelako.

oiz-lekorcko. (araugabe): *ŕzond* Ikus.: Oyezbezelako. E: Nioneko, punfako.

oizanko. (oe): iz. Oearen **oiña. :** Oizango.

oizaztura. (tximista): *iz.* Ikus.; **Tximista.** Oiñaztura.

oizko. (erabilkuniza): *frond.* Erabiltzen dana. (ortz): *izond.* Oyari dagokiona.

oizpen. (oroimen): *iz.* Ikus.: Gogorapen. ^: Gomotapen,

oiztatu. (oe): *ad.* Oean luzaroan egon.

oizu!. (oyutza): *oya.* Ikus.: Aizu!.

ok. (urdaii): *iz.* Geyegi jatearen cgipena. I: Oka, betatdi, okaldi, kokaldi, put, zapart. (zula): *iz.* Ikus.: Zula.]: Oka. (izenorde): II *ŕzond.* Ikus.: Auck. I: Oek. Oyek, oriek.

ok-aitzitiko. (goitiko): *ŕzond.* Okaeragitckoaren aurkakoa dana.

ok-arazi. (azkuŕi): *ad.* Geyegi janeragin. : Ok-eragin.

ok-egin. (urdail); *ad.* Ikus.: Oka-egin. Okatu. (zula): *ad.* ikus.: Berbera.

ok-egiteko. (goifiko): *frond.* Ikus.: Okaeragile. j: Oka-eragiteko.

ok-eragin. (azkuŕi): *ad.* Ikus.: Ok-arazi.

oka. (unfair): iz. Ikus.: Ok. j: Betaldi, okaldi, kokaldi, pot, zapart. (goitiko): *ŕz.* Ikus.: **Goitiko.** I: Gonna, okakaŕ. (zula): jj *iz.* Ikus.: **Zula. j:** Ok, set, zapo, txoŕa. (aditz): j *ad.* Okalu aditzaren zeingca.

oka-egile. (goitiko): *izond.* Oka-egiten duena. : Okagile.

oka-egin. (urdail): *ad.* Geyegi jan. Okatu, ok-egin, okagin, betaldia egin, okaztatu, zipotabiriatu, zipot-egin, janbetc. (zula): *ad.* **Zula-egin. 1:** Okegin. (goitiko): jj *ad.* **Goitikoa** egin. I: Okatu:

oka»eragile. (goitiko): *ŕzond.* Okaeragitcn duena. j: Oka-eragiteko, okarazie, ok-egiteko, ok-eragile.

oka-eragiteko. (goitiko): *izond.* Okaegin eragiten donna. j: Ikus.; Okaeragile. I: Okarazie, ok-egiteko, okeragitcko.

oka-kentzeko. (itxugindura): *izond.* Soñareu **ixtunen itxugindura** sendatzckoa dana.

oka-sendahre. (itxugindura): *iz.* Soñaren **ixtunen itxugindura** sendatzea.

oka-sendatzeko. (itxugindura): *izond.* Soñaren **ixtunen itxugindura** sendatzcn duena.

okabil. (esku): *iz, Ikus.:* Esku-batu. Eskubil, ikubil, txiztu, ukabeil, ukabil, ukamil, ukamdo, ukaribil, ukarai-mulo, ukubcil, ukubil, ukrunil, ukumilo, ukumuil, okail, tziztu.

okada. (goitiko): *iz.* Goitikoa egiteko gogoa. Egozgale, laŕigura, lafiketa, naga, okanai, okala.

okadaka. (goitiko): *adond,* Okadaz arizatea. j: Okaka.

okagañ. (iguintza): *izond.* Ikus.: Iguingaŕi. Nakaizgaŕi, okastagaŕi, zaketz.

okai. (ogi): *iz.* **Ogia egiteko gaya.**

okai-txnri. (gari): *iz. Irin* zuria ematen ducn **garia. I: Okai xuri, okaitzuri.**

okai-xuri, (irin): *ŕz. Irin* **zuria. 1: Okaiteuri; okaizuri.**

okail. (esku): *iz.* **Ikus.: Ukabil. j: Okabil, okalda.**

okaila, (ethanol): *iz.* **Zintzuŕean egindako txoskoŕ batek ardiengan gertatzen** dan **critasuna. j: Okala. Ikus.: Okalatu.**

okain. (bumi-goŕi): iz. Ikus.: Burni-gofi. Burdingofi, **topinki, tupiki, de ate.**

okain-antzeko. (burni-goŕi): *izond.* **Burni-goñaren itxura duena.**

okain-inga. (bumi-goŕi): *iz.* **Sulbuf, bumi ta burni-goŕia dauzkan mctala, (metal):** *iz.* Berbera.

okain-orlegi. (burni-goti): ŕr. Okainikazgatz gogortua, orlegi-margo **edeŕa donna.**

okaindu. (burni-god): *ad.* **Burni-goñaz estali.**

okaindun. (burnt-god): *ŕzond.* **Burnigoña daukana, okaintsu.**

okainkara. (bond-god): *iz.* **Burntgoñren margoa daukana.**

okaintsu. (burnt-god): *izond.* **Ikus.: Okaindun.**

okaiñeluŕak. (bumi-goŕi): iz. **Burntgoŕia daukaten lotak.**

okaiñezko. (burnt-god): *izond.* **Burnigoñz egiña dagoena.**

nkaire du. (aditz): *ad.* **Erasoten du.**

okaka. (sabcl): *ŕ.* **F,steetan gertatzen dan oñaze-aldia biurtze gogoŕaz ari dais. I: Okeka. (goitiko):** *iz.* **Ikus.: Okadaka.**

okakaŕ. (goitiko): *iz.* **Ikus.: Goitiko. Oka.**

okakatn. (iguintza): *ad.* **Ikus.:** Iguindu. I: Iguindu, okaztatu.

okakizun. (goitiko): *iz.* **Ok-egitekoa dana.**

okal. (zur): *iz.* Lantzeko ona **dan zura.**

okaia. (goitiko): ŕz, Ikus.: Okada. j: Okanai.

okalda. (esku): ŕr. Ikus.; **Ukabil. j: Okail.**

okaldako. (esku): *iz.* **Ikus.: Ukabilkada. I: Musukun, ukabeil.**

okaldi. (urdail): *iz. Ikus.:* Bctaldi. I: Ok, oka, kokaldi, pot, zapart. (asetasun): *iz.* Geyegi jatea. j: Ikus.: Asetasun.

okaldu. (azaldi): iz. Ikus.: Oara. j: Ogara. Ogaraz dagoen zeŕiemea.

okalondo. (beso): *iz.* Ikus.: Tritous/a. j: Ukalondo.

okalato. (eritasun): *ad.* Okaila izan, okala iran.

aleale. (eritasun): *Ir.* **Ardien eritasuna, zintzuŕean sortutako txoskoŕak egiten duena. (ardi): ŕz. Berbera.**

okan-txibllo. (aranondo): *iz.* **Was.: Basakaran. :** Basaran.

okanai. (goitiko): *iz.* **Ikus.: Okada. I: Naga, okala.**

okaraka. (atsaldi): *adond.* **Eztulka gogoŕ ari-izatea, ok-egiten ari-izango bailiizan.**

okaran. (aranondo): *iz.* **Ikus.: Aran. j: Arano, okan, patxarau, paxaran, sakan.** // **Aran itzau ipiñitako aran-motai, bests auek gaiieratu dakizkieke.11 Basolapatz basakaran; Txati-okaran = basakaran;** Okaran baltz = Aran beitz = aran beltza dana; Mairu-aran = aran lodia, txigoitzcko zala dana. (ligarda): is. **Ikus.: Dindiŕi. j:** Keldeŕ.

okaran-azut. (aranondo): iz. Aranaren ezuta.

okarazte. (goitiko): *izond.* Ikus.: Okaes-agile. j: Oka-eragiteko.

okaŕeña. (armiarma): ŕz. **Goitegiko armiarma.**

okasiente. (azpikcri): *izond.* **Azpikeriz** ari dana.

okasino. (iletak): ŕz. Ikus.: iletak. j: II-elizkizun.

okasinotsu. (etiketa): *frond.* **Etiketan ari dana.**

okasta. (sofus): *iz.* Ikus.: Doiñu. I: Doan.

okasta-azl. (goitiko): *iz.* Ozeania'ko zugatz bateu **miña** oso edentsua dana ta **sendakint-zan okarazle bezela erabiltzen dana.**

okastadura. (iguintza): *iz.* **Ikus.: igointza. j:** Naska, okatz, **okaztadura.**

okastagafr. (iguintza): *izond.* **Ikus.: Iguingaŕi. j: Okagaŕi.**

okastatu. (asetasun): *ad.* Ikus.: Asetu. Okatu, unbatu.

okatu. (urdail): *ad.* Ikus.; Oka-egin. Entakatu, okaztatu, ok-egin, okitu, zipotabiriatu, zipot-egin, zipotabiria.' (menpekotasun): *ad.* **Norberaren burua bests bati menpetu. j: Pot-egin. (goitiko):** jl *ad.* Ikus.: Oka-egin.

(asetasun): H *ad.* this.: Asetu, J: Asesiatu, olcastatu, pot-egin.

okatz. (iguintza): *iz. Ikus.:* Ignintza. J: Narda, nakaitz, okastadura, ugu.

okatzaf. (goitiko): iz. Goitikoaz botatzen dana. j: Okazta.

okaz. (iguintza): iz. Janariak soterazten duen iguintza.

okazta. (goitiko): iz, ikus.: Okatzaf. Okasta.

okaztadura. (iguintza): iz. Ikus.: Iguintza. J: Naskadura, okastadura.

okaztagafi. (goitiko): *izond.* Okadak soierazten dituena.

okaztatu. (iguintza): *ad.* Azkuŕi bat iga i ndu. Ikus.: lgnindu.: Okakatu. (urdail): *ad.* Ikus.: Oka-egin. : Okatu, okitu, janbete. (goitiko): 11 *ad.* Goitikoaz estaii,

oke. (oe): *iz. Tin s.:* Oe. J: Oge.

okeka. (goitiko): *adored.* Goitlkoa botatzen ari-izatea.

okei. (begi): *izond.* Tkus.: Begi-ezkel. Ezkelo, okil, ezkel, koner, otxenko, otxenta, zearbegi. (azkuñ): *iz.* Azkuŕi baten zeŕenda, aragizkoa dana.

akel-egun, (aragi): *is.* Aragia jan diteken eguna.

okel-erosle. (aragi): *frond.* Aragia saltzeko, abereak erosten dituena.

okei-etxe. (aragi): iz. Ikus.: Okelategi. J: Okelatoki.

okei-opil, (aragi): iz. Okelaz beteta dagoen opila.

okel-zel. (aragi): *iz.* Aragia andi-andika saltzen den zeya.

okela, (aragi): is. Azkufirako jaten ari dan aragia. (azkuŕti): *iz.* Fdozein janariaren satt aundia. (begi): jj *izond.* Ezkela dana. (baraki): 11 *iz.* Arbiaren zeŕenda.

okela-bako egun. (aragi): *iz.* Aragia jaten ez dan eguna.

okela-bela. (egazti): iz. Aundia dan beta.

okela-saltzale. (aragi): *izond.* Okela saltzen duena.

okela-tato. (aragi): *is.* Okela-zatia.

okela-zale. (aragi): *frond.* Okela jateko zaletasuna duena.

okelabidaso. (aitona): *is.* Aitonaren aitona. J: Okilabiraso, okilaso, okabilaso.

okeladun. (aragi): *izond,* Aragia banatzen duena.

okelagile. (aragi): *izond.* Jateko aragia gertutzen duena. J: Okelagin. (esku-iangintzak): *izond.* Berbera.

okelagin. (aragi): *izond.* Ikus.: Okelagile.

okeiagintza. (aragi): iz. Jateko argia gertutzen duen langintza.: Okelgintza.

okelaki. (aragi): *is.* Okelaz egiña dagoena.

okelames. (okef): *iz.* Okef egitea.

okelategi. (aragi): iz. Jateko aragia saltzen dan tokia. J: Okelatoki, okel-etxe.

okelatu. (zati): *ad.* Zatikiak egin. (aragi): *ad.* Okela xeŕaetan ebaki.

okeleŕe. (aragi): iz. Aragi eŕeta.

okeleta. (aragi): *is.* Pilpiladaz egositako aragia.

okelu. (atalondo): is. Ikus.: Atadi,: Atari.

okelu. (zoko): iz. Ikus.: Okolu. j: Zoko.

oken. (ozenorde): *izord.* Auen, oyen.

okendako. (ozenorde): *izond.* Auentzat, auentzako, oyentzat, oyentzako.

(*coda. (ore): *iz.* Txertoak egiteko orea. (igorztura): *is.* Igurtzitzeko gantzua.

okerbide. (galbide): *is.* Ikus.: Galbide. j: Galzori, gaitzori. (zatarkeri): *iz,* Tkus.: Zatarkeri. j: Jukutrea, jukutria, okeŕeri.

okerbidetu. (aldarakuntza): *ad.* On ete egokia dan bidetik aldaratu.

okerbidez. (eginbide): *adond.* Eginbldezkoa dana ez egitea.

okerdun. (okeŕ): *iz.* Okefa (Mena.

olcerdura. (okeŕ): iz. Okefa izateareu egipena.

okergabe. (eŕugabetasun): *izond* Elul* ez duena.

okergafi. (oket): *fzond.* Okertu ditekena.

okergin. (biutitze): *izond* Oso biuŕia dana. j: Okeŕeriagin.

okergite. (okeŕ): *iz.* Okeŕ egitea.

okergun. (zoka): iz. Ikus.: Zoko.

okerkune. (okcŕ): iz. Okertuta dagoena.

okcrka. (kordokadura): *adond.* Kordokatzen ari-izatea. (gainberadura): *adond.* Buruzbera ari-izatea. Okeŕetara. (aldarakuntza): 91 *adored* Idiek zama atdagainka ari-izatea. (begi): JJ *adored.* Zearka begiratzen ari-izatea. (okeŕ): (*adond.* Okef ari-izatea.

okerkara. (atzekalde): *adond.* Boas.: Alderantziz. Oin-buruka.

okerkeria. (biuŕikeri): *iz.* lkas.: Biuŕikeri. j: Makurkeria. (biurdura): *iz.* *us.: Biurdura. Moxtare, trabeskeria, zuŕulkeria.

okerketa. (isladura): *iz.* Isaldura gertatzearen egipena.

okerld. (zearkadura): *adored.* Zearka ari-izatea.

okerkide. (erkidetza): *izond.* Okerkerian laguna dana.

okerkizun. (zearkadura): *iz.* Zearka jartzekoa dana.

okerkoi. (gupiera): *izond.* Lnditik gupitzen daua.

okerkune. (zoko): is. Bideak eta ibayak egiten dotes zoko aundia. J: Okergune, okeŕune.

okerkuutza. (okef): *iz.* Ikus.: Okef. J: Figa, peto.

okermin. (oikuntza): *iz.* Oitura txaŕa.

OKEŔ (gupiera): *iz.* Zuzcna eztan adigaya edo aizuna dan iritzia. j: Utz-egitea. J: Utz-egiñaz egindako zed/att. J: Okertuta, apotx, eŕakune, eŕakuntza, eŕapide, figa, geznŕ-bide, okerkuntza, peto, utz, utzaldi. (gupiera): *izond* Zuzena eztana. (zatarkeri): Ji *izond,* Baŕabana. (pilota): {J *iz.* Pilotaren punpe txaŕa. (aupatsaldi): JJ iz. Koŕokada, (begi): ii *izond.* Begi-bakaf. (matzerdura): Ii *izond.* Makeŕa. (sayeskuntza): J *izond.* Zeartua. (makurdura): jj *izond.* Makuŕa. ii (adingabetasun), (aparaeza), (aide-iritzi), (baldartasun), (eŕu), (gezuf), (itzuli-mitzulika), (zula), (zurikeri).

okefago. (gaizkikuntza): *Ado.* Gaizkiago izatea.

okeŕagotu. (gaizkikuntza): *ad.* Okefago egin edo biurtu.

okef-aitu. (okeŕ): *ad.* Okef entzun, okef ulertu.

okefaldi. (sayeskuntza): *is.* Norabide batetik sayestu.

okefarazi. (hegi): *ad.* Norbait begi-bakaf egin. J: Okeŕerazi. (sayeskuntza): *ad.* Sayestu-eragin. (biuŕitze): 11 *ad.* Biuŕitu-erazi.

okef-arazi. (begi): *ad.* Begi-bakaŕa egin edo biurtu.

okef-arazle. (sayeskuntza): *frond,* Sayestu-eragiten duena. j: Okeŕerazle.

okef-beaŕ. (atsekabetasua): *is.* Atsekabea izatea.

okefean. (okeŕ): *adond.* Okef ari-izatea. J: Okeŕera, okefetara, okeŕez.

okef-egile. (okeŕ): *izond.* Okefa dana egiten duena. J: Okergile.

okefegin. (okeŕ): *ad.* Ikus.: Okertu, J: Zunkurtu, zurbulutu, kakola-makolatu.

okef-egos. (okeŕ): *ad.* Oket ari-izan.

okefeko. (okeŕ): *frond.* Okef ari dana.

okeŕena. (okef): *frond.* Gaiztoena, txaŕena.

akefera. (okeŕ): *adond* Tkus.: Okeŕean: j: Okeŕetara, okeŕez.

okeŕ»eratgi. (okeŕ): *ad.* Bare zaintzan dauzkan beste baton ogasunak beat ez dan bezela eralgi. Okeŕ-xautu.

okeŕeratu. (oket): *ad.* Okeŕera joan-erazi. (biufitze): *ad.* Biuñtzora eraman.

okeferi. (zatarkeri): iz. Ikus.: Zatarkeri. I: Okerbide, putrunkeri.

olieferiagin. (biutitze): *frond.* Ikus.: Okergin.

okef-efez. (okeŕ): *ŕzond.* Eŕez okertu ditekena. j: Okerteŕaz.

okefetara. (okeŕ): *adond.* Oka ari-izatea. I: Ikus.: Okefean. I; Okeŕera, okeŕez. (galuberadura): *adond.* Ikus.: Okerka.

okefetoŕi. (lipizta): *ad.* Lipiztan ari-izan. Batera ez etoŕi.

okef-etotia. (zoritxaŕ): *iz.* Zerbait lortzeko zailtasuna.

okefeya. (andeadura): *iz.* Ikus.: Andeadura. : Mani-Aura.

okefez. (okeŕ): *adond.* Ikus.: Okefean. Okefera, okeŕetara.

okeŕ-eziña. (oker): *izond.* Okef-egin ezin dezakena. I: Okeŕ-eziuezko, okertezin.

okeŕone. (gupiera): *iz.* Gupi, birunda edo inguraketa eukitzea. (zoko): *iz.* Ikus.: Okerkune. j: Okergune.

okeŕ-urtera, (zula): *iz. Zula* egitea.

okeŕ-xautu. (okeŕ): *ad.* Ikus.: Okeŕ-eralgi.

okef xautze. (okeŕ): *iz.* Bete zaitzan dauzkan beste baton ogasunak beaŕ ez dan bezela eralgitzea edo xautu.

okef-zentzun. (itzuli-mitzulika): iz. Itzen berezko zentzunaren aurkakoa dana.

okef-zuzenfza.(oker): *iz.* Okefak zuzentzea.

okersalatn. (salakuntza): *ad.* Okeŕ bati buruz salatu.

okerska, (biurdura): *frond.* Biurdura txikietan ari dana.

okertarazi. (okeŕ): *ad.* Okeŕ-eragin.

okertasun. (gupiera): *ir.* Gauza baten mustuŕa, bare ardatz aundienaren inguruan biraka eragitea, baste mustuta tinkoturik eukitzean edo aitziko zentzunaz biraka ere eragitearen egipena. Gauza zuzen bat konkortu edo malgutzearen egipena. j: Gauza bat makurtu edo sayestearen egipena. Gauza bat oiturazko bare egokera edo noraisidetik zeartzearen egipena.: Lokezuŕak inguratzen dituzten zati bigunen biuŕitzea. (begi): iz. Begi-bakaŕaren tasuna. I: Begi-bakaŕ izatearen bereiztasuna. (oket): *iz.* Okertzearen egipena.

okertefaz. (okeŕ): *izond.* Ikus.: Okeŕ-eŕez.

okertezin. (okeŕ): *frond.* Ikus.: Okef-eziña. is Okeŕ-eziñeko,

okerto. (okeŕ): *adond.* Oketez ari-izatea.

okertsu. (okef): *frond.* Okef-egiten ari dana.

okertu. (okeŕ): *ad.* Okef-egin edo biurtu. ^: Oketegin, zunkurtu, zurbu€utu, kakola-makolatu. (zatarkeri): *ad.* Zitala biurtu. (begi): II *ad.* Begi-bakaŕ egin. I: Begi-okeŕ geratu. (sayeskuutza): II *ad.* Norabidetik sayestu. (etsaigo): *ad.* Bat edo batzuk alkaŕen aurka jaŕi-erazi. (lipizta): H *ad.* Lipiztan jaŕi.

okertzaile. (aker): *izond* Okertzen duena. (lipizta): *frond.* Beste batekin edo batzuekin batera ez datoŕena.

okertze. (okef): *iz.* Norabidetik aldatzea.

oketa. (landare): *iz.* ikus.: Atli. I: Arabi.

oketan. (izenorde): izoirl Auetan, oyetan.

oketsa. (alaka): *iz.* ikus.: Alaka. I: Aleka.

okeya. (zati): *iz.* Ikus.: Apia'. j: Kosko.

old. (berczkotasun): ŕz. Berezko egokera. (ukantza): *ad.* Euki itzaren aldakuntza; eduki. (esertoki): *(iz.* Iru oin dauzkan aulki txikia. I: Okin.

okidun. (ogasun): *ŕzond* Ogasunak asko dauzkana.

OKIDURA. iz. Utzarte bat zerbaiteaz betetzearen egipen eta ondorioa. I: Betedura. (asetasun): iz. Ikus.: Asetasno, I: Mete, pot, pota. !1 (anpadura), (ontziko), (osotasun), (putz), (sarkura).

akil. (txori): *ia* Igokaria dan txoria; bare mokoa luze, me ta oso gogoŕa da; zomoŕoak jaten ditu. : Arotz gibel-zuri, kokil, kozkotari, malgoŕ-zilazale, okilo, okil-eŕege, tokil, ukul, untzi-xori, urkula, kataxori. (okilketa): *frond.* Emakumeen antzekoa dana. (joko): II *ad.* Sokaldi bat irabazi, aurkakoak esku-aldirik egin gabe. (begi): (*izond.* Ikus.: Ezkel. j: Okel.

okil bcltz. (txori): Er. Txori-mota bat.

okil-antzera. (okilketa): *adond.* Emakumeen antzera ari-izatea.

okilaso. (aitona): *iz.* Aitaren edo amaren aitona. Tokilabilaso.

okildu. (atzetasun): *ad.* Atzeratasunez geratu. (okilketa): *ad.* Emakumeen antzera ari-izan.

OKILKETA. *iz.* Giza-kemena galerazŕea, edo emakumeen izakera itxuratzeko okeŕ-araztearen egipen eta ondorioa. I: Biguinkeria, giza-kemenaren peitzea. I: Maritxukeria. /! (aultasun) , (emakume), (koldartasun), (kunde), (sodomakeri).

oldlki. (iluntasun): *adond.* Argirik gabe ari-izatea.

OKILTASUN. iz. Argia igarotzea uzten ez duenaren zeindasuna. Argi-debeku, argi-eragozte. (iluntasun): *fr.* Argi gabekoa dana. (argi), (argizti), (dirdayeza), (ikusmen), (iluntasun), (itzal), (uaŕetasun).

okil. (bcgi): *izond.* Ikus.: Ezkel. j: Okei.

okila-biloba. (aitona): *iz.* Bilobaren biloba.

okilabiraso. (aitona): *ŕr.* Aitonaren aitona. j: Okilaso, okelabidaso, okilabilaso.

okilamaso. (aitona): *iz.* Aitona edo amoñaren amoña.

okile. (ogi): *izond.* ikus.: Okin. Ogigin.

okili-maŕo. (mama): *iz.* Ikus.: Kuxo.: Mamoŕo.

okilo. (txori): tr. Ikus.: Okil. Kokil, tokil, ukul, untzi-xori.

oldlo-goŕi. (egazti): *ir.* Igokaria dan egaztia; Iuma beltzak, egaetan zuri, bulaŕean goŕixka, gaŕondo ta sabelean gofi dauzkana.

oldlo-tlpi. (egazti): *iz.* Igokaria dan egaztia; bete lumak beltzak dira, zuri-urban batzuekin. I: Okilo-iiki, okiltipi.

okin. (ogi): *izond.* Ogia egiten duena. Ogigin, okile. (esku-langintzak): *frond.* Berbera. (esertoki): j *iz.* Ikus.: Oki.

okin-mutil. (ogi): *iz.* Okintzan Ian egiten duen mutila.

okin-ola. (ogi): *iz.* Ikus.: Okindegi. !: Okintegi.

okindegi. (agi): *iz.* Ogia egiten edo saltzen dan tokia. I: Okintegi, okineta, okin-ola.

okineta. (ogi): *iz.* ikus.: Okindegi. Okintcgi.

okingo. (ogi): iz. Ikus.: Okintza. I: Okinza.

okinsa. (ogi): *iz.* Okin emakumea.

oltintza. (agi): *iz.* Ogia egiteko langintza. : Okinza, okinzo, okingo, okintzo.

okitegi. (ogasun): *iz.* Edonoren ogasunen leŕokada.

okitu. (asetasun): *ad.* Ase-egin, bete. I: Betcrik dagoena, ol i. (urdail): *ad. Ikus.:* Okatu. j: Okaztatu.

okitu nau. (urdail): *ad.* Okaztatu egin nau.

okitua. (asetasun): *frond.* Beterik, asetuta dagoena.

okitze. (asetasun): *ft.* Asetasunez egotea.

oko. (mortxokada): iz. Girten bateau bilduta dagoen lore edo *alien mortxokada.

oko-zapi. (zapi); iz. Auŕai okotz pean jartzen zayen zapia. J: Okotzapi.

okoitu. (zoko): iz. Ikus.: Zoko. I: Okolo, okondo, okondo-zulo, okoln.

okolu. (late): iz. Etxc aidamenean dagoeu latea. j: Okulu. (zoko): *iz.* Bazteŕ, zoko, okelu, xokolu.

okondatnz. (ukondatze): *adond.* Ukondatzez ari-izatea.

okondo. (ogi); iz, Ogi-puska, ogi-zati, oizuŕ. (zoko): iz. This.: Zoko. J: Okoilu. Kaleak, ibayak eta abaŕ egiten duten gupi edo zokoa. : Okondo-zulo, ukondo, une, zirkilu. (beso): II Beroaren ukalondoa.n

okondo-zulo. (zako): *is.* Ikus.: Zoko. J; Okoilu, okondo-zilo, okondo, ukondo.

okondokatn. (zoko): *ad.* Zokoa egiten malgutu.

okore. (gozoki): iz. Ogiz edo gantzopilez egindako bilguŕean sartuta dagoen zitzia, gero labean egosita. I: Erteko, aŕautzogi, garipau, meats, ogi-aŕaultze, iarleko, txitxaŕopil.

okore-aspil. (gozoki): *iz.* Okorearen azpildura.

okoregile. (gozoki): *izond.* Gozoki ta okorcak egiten dituena. (csku-langintzak): *izond.* Berbera.

okoreglntza. (gozoki): *iz.* Okoreak cgitcko langintza.

okoretegi. (gozoki): is. Okoreak saltzen diran tokia.

okoretu. (gozoki): *ad.* Okorez estali edo bildu.

okoretxo. (gozoki): *ft.* Okore txikia.

okof. (ogi): *is* Ogi-zatia, ogi-puska. (zati): *iz.* Zeta, zetenda.

okoto. (asto): is. Tkus.; Aŕantza. j; Artantro.

olcotoatu, (ask)); *ad.* ikus.: Aŕantz-egin.

okotx-egin. (erdialdi): *ad.* Abereak kuma egotzi.

okotz. (biżaŕ): iz. Arpegiaren beko mu€uŕa. j: Bizaŕ-kunkuŕ, gokots, **okoz,** okots, turtuil. (lore): *iz.* Lorearen kukulua,

olcotz-bedaŕ. (belaŕ): iz. Askarkaria dan belaŕa; bere eŕoa jangaŕia da, j; Okots-bedat.

okotz-biko. (bizaŕ): *iz.* Ikus.: Girgilo. J; Kokozpe, okotz-ordeko, okozpeko.

okotz-bizai. (bizat): *iz.* Okotzcan dagoen bizaŕa. J: Okozpeko.

okotz-burdin, (abere-tresnak): *iz.* Zaldien aokoan dagoen burnizko katetxoa,

okotz-eztaŕitarteko. (giñaŕe): is, Okotz eta eztati artean dagoeu gifiatea.

okotz-giaf. (giñaŕe); is. Okotzcko gi iaŕea.

akoiz-ile. (bizaŕ): *iz.* Okotzean sortzen dan ulea.

okolz-lokafi. (lokaŕi): *is.* Okotz pean lotzen dan kapelaren galartzua. Okoz-lokaŕi, okozpeko, okozpe-galaŕu.

okotz-ordeko, (bizat): *iz.* Ikus.: Girgilo, Okotz-biko, okozpe.

okozzeko. (gudu jantzi): *iz.* Okotza sartzeko gudu-jantziaren zatia.; Okozki, okozko.

okotzeraño sartu. (adipen): *ad.* Adipen guziaz ari-izan,

okotzpeko intxaufa. (ezut): iz. Ikus.; Canaria. J: Txuntxuŕ.

okozki. (gudu-jantzi): *iz.* Ikus.: Okotzeko. I: Okozko.

okozko. (gudu-jantzi): *iz.* ikus.: Okotzeko, I; Okozki.

okozpe. (bizar): *adond.* Okotz pear/. I; Okotz pean egiten don aragi-anpadura. Okozpeko, girgila, okotz-ordeko, okozpiko, paparda.

okozpe-galaŕu. (lokaŕi): *iz.* Ikus.: Okotz-lokaŕi. j; Okozpeko.

okozpean, (bizai): *iz.* Okotz azpian,

okozpeko. (bizaŕ): *iz.* Okotz pean dagoen zatia. : **Ikus.:** Okotz-bizaŕ. I: Ikus.: Girgilo, j; Okotz-biko, okozpe, bidaŕ. (lokaŕi): *iz.* flats.: Okotz-iokaŕi. I; Okoz-lokaŕi, okozpe-galaŕu. (ule): H *iz.* Okotzeko bizafa.

okozpiko. (bizaŕ); iz. Ikus.: Girgilo. Okozpe.

okuilu. (abeltegi); *is.* Ikus.: Ukulu.: i^orta, okolu. (txoskoŕ): *iz.* ikus.: Okulu. (zoko); *is.* Sarizen dan zokoa. I: Okolu, **okolu. j:** Tkus.: Zoko. I: Ukuitu.

okuilu-aiztu£ (aitzuf): *iz.* Bi muted dauzkan uitzuŕa, j: **Okuilo-aitzut.**

okuitutu. (zoko): *ad.* Zerbait bazteŕ bateau ipiñi.

okutu. (txoskot): *iz.* Tkus.: **Txoskof.** Morgil, moŕoko, punpuil. J: Zintzuŕean egiten dan txoskoŕa. J: Okuilu.

okuntza. (luŕ): *iz.* Ereiteko, ona dan luŕa. (gogakcta): *is.* Oldozpena.

okuntza-arte. (lur): *is,* Ereindata dagozen luŕen arteko laakiak.

okuntzatu. (hit): *ad.* Ereiteko lutak gertu.

OL. *iz.* Zurezko zatikoa, laua, zabala baño luzeagoa to beste neuŕiekiko mea. I: Oŕen antzekoa dais beste gayezkoa.: Ezpal, lata, ogol, ool, ala, taula. // (egurki), (ieki), (lauzko), (oltza), (zola), (zur).

a1 beltz. (idazketa): *iz.* Buztin-zuriaz idazteko ezkeuna. J: Ikus.: Ezk-eun. J: Ezkin.

ol-aiztuf. (ol): *Iz.* Legortzeko jartzen diran oltzaŕen gurutzatzea. J: Ol-urka.

ol-artegi. (Llano): 12. Oletaz egindako sarobea.

ol-asks. (oramai): *iz.* Zuraz egindako oramai txikia. I: Ikus.: Osaka. I: 01-aspil.

ol-aspil. (oramai); *is,* Ikus,: 01-aska, Oaska.

ol-bide. (bide): is. Olaetak egindako bidea.

ol-espil. (baŕio): iz. Olaetaz egindako sarobea.

oi-etxe. (etxola): *is.* Oletaz egindako etxola.

oh-lcaŕasica. (ol): *iz.* Olen kaŕakada.

ol-meta. (ol): *iz.* Olakaz egindako meta. Oltza.

ol-oinpe. (ol): *iz.* Olakaz egindako zola. Oltzaburu.

ol-ontzi. (ol): iz. Olaz egindako kutxa. (itxasontzi): *iz.* Otaz egindako txalupa.

oh-ots. (01): *iz.* Olakaz egindako otsa.

ol-ukaldi. (o1): *iz.* ikus.: Olkada.

ol-urka. (op: *is.* Legortzeko jartzen diran oltzaŕ gurotzatuak.: Ol-aiztuŕ,

ol-usain. (upa): *iz.* **Upak izaten duten usania.**

ol-ziri. (cur); *iz.* Zurezko ziria.

ol-zubi. (zubi): *iz.* Zurczko zubi txikia,

ola, (lankuntza); *iz.* **Lankuntza dagoen tokia. (etxoia):** iz. Ikus.: **IEtxola.** I; Txabola. (bizitegi); H *iz.* Ikus.: **Bizitegi. Bizi-leku. (gisa): 1j** *adond.* Oŕela. (leba); II iz. Ikus.: **Lebo.** I: Odol-bultz. (olo): II iz. **Baso-oloa.** I: Olabioŕ. (atsaldi): *is.* K noatzeagatik atsaldia estu artzea.

Ma-atoŕa. (alkondara): iz. Ola-gizonen alkondara. J: Olatota.

ola-auspo. (auspo): *is.* Ouako auspo aundia.

ala-beŕeta. (zaindegi): iz. Zurezko **zaindegia, esuea** gordetzeko. J: Ola-filets.

ola-eŕi. (eŕi): iz. Ola edo olak dagozen ctia.

ola-jabe. (lankuntza): *iz.* Ola bat daukana. j: Ola jaun, olaŕi.

ola-Pun. (lankuntza): *iz.* Ola beten jabea dana. j: Ola-jabe, olari.

ola-masukari, (tankuntza): *iz.* Thai baten ondoko ola.

ola-zabal. (lankuntza): *iz.* Zalaba dan ola.

olaa. (erne): *iz.* Erazteko tokia.

olabae. (artza): *iz.* Ikus.: Artza. Olabai, olabe.

olabaetu. (alo): *ad.* Oloa baetu. j: Olabatu.

olabaŕeya. (ardi): iz. Artzaiñen txaboletan atsedena arizen dan eguna.

olabe. (artza): *ft.* Ikus.: Artza. J: Olabae. (estalune): iz. Ikus.: Estalune. I: Aterbegai.

olabeaza. (alabeaŕ): *iz.* Ikus.: Alabeaf. Laindo.

olabeoŕ. (landare): *iz.* Ikus.: Iraka. I: Ibarka, olabcuŕ, olabioŕ.

lahia. (labe): iz. Ikus.: Labe. I: Luba. labi, one.

olabide. (bide): *iz.* Olarako bidea.

oiabiof. (olo): *iz.* Baso-ola. I: ikus.: Ola. I: Olabeoŕ.

olada. (biotz): *iz.* Biotz eta zain-goŕien ikoldurazko neuŕizko igidura. (ogi): *iz.* Iien gogoaren aide, elizari eskeintzen zayon ogi-zatia.

olnegitia. (atospen): *iz.* Artzaiñen eta abereen aterpea.

olaeta. (lankuntza); iz. Olaen multzoa.

olaga. (abetxu): iz. Aranizak dauzkan abetxua.

olagaitz. (uzutasun): *Land.* Eskuratu ezin ditekena.

olagaizto. (olo): *iz.* Garlen artean azten dan oloa.

olagara. (gorantza): *iz.* ikus.: Txalo, I; Talo, esku-zafla, zaparta.

olagarai. (supazteŕ): *id.* Supazteŕgañean dagoena.

olagaratu. (gorantza): *ad.* Txalo-egin.

lagaŕ, (supaztet): *iz.* Supazteŕeko gala.

olagañ, (sotiltasun): *izond.* Emetu ditekena.

olagaŕo. (maskordun): *iz.* Bunt-gaŕoa dan maskordana, zortzi eŕo dauzkana ta eŕo bakoitzean bi murtxadera-leŕoak dagoz. I: Oiagaŕu, olako.

olagalo-efo. (maskordun): *iz.* Olagaŕoak dauzkan zorizi eŕoetatik bakoilza.

iagafu. (itxaso): *iz. Uin* aundia.

olagin. (etxola): ŕz. Kapaŕak egiten dituena.

olagintza. (lankuntza): *iz.* Lankunizak jartzea edo idekitzca.

olagizon. (lankuntza): iz. Olaetan Ian egiten duen gizona.

olaizoko. (etuals): iz. Etxolako laguna.

orajai. (apaiz): *iz.* Apaiz; ijitoen itza. Arajai, orajai.

olak egin. (zefatu): *ad.* Zeŕatu.

olaka. (tanpa): *adond.* Tanpaka ari-izatea.

olakan. (olo): *adond.* Baso-oloa erauztcn ari-izatea.

olakara. (azaldi): *ft.* Zakufemearen beroa.

olakatu. (01o): *ad. Baso-oloa* erauzi.

olalcitu. (txoskoŕ): iz. Otzagatik sortzen diran zuldatak.

lakizun. (tanpa): *iz.* Tanpak artzeko dagoena.

olako. (gisa): *adond.* Onelako, oŕelako. I: Olango. j: Ikus.: Olakoxe. (notin): *ft.* Zeingea dau notiña.

olakorilc!. (oyutza): oyn. Atitasuna adierazteko oyutza. I: Olangorik!

olakotan. (izenorde): izord. Oŕelakoetan. Olatan.

olakotsu. (izenorde); *izord.* Onen oso antzekoa dana.

olakatu. (izacra); *ad.* Oŕela izatera eldu. Olakatit.

olakoxe. (gisa): *adond.* Onexelako, oŕexelako. j: Ikus.: Olako.

olalte, (laŕeki); *iz.* Ikus,: Laŕeki. I: Larlitegi, saro.

olamai. (oramai): *iz.* Ilcus.: Oramai, Oaska.

olamai]u. (gabi): *iz.* Olagizonaren mailua.

alan. (gisa): *adond.* Onola, oŕela. I: Olanik, olatan.

olana. (oyal): *iz.* Aizoyalentzako nyal gogoŕa.

olanazko. (aizoyalak): iz. Aizoyal txiki bat.

olanaztapen. (estalune): *iz.* ltzal-oyalctaz estaitzearcn egipcna.

olanaztatu. (cstalune): *ad.* Itzal-oyaletaz estali.

anda. (oyal): *iz.* T-lolanda'ko oyala. Ikus.: Olandoyal.

otandera. (izkera): *iz.* ldo€anda'reu izkuntza.

MandI. (lankuniza): *iz.* Ola aundia.

olaudoyal, (oyal): *iz.* Arizko oyal oso ineea. I: Olanda.

olandra. (emakume): *iz.* Aundi ta sendoa dan emakumea.

landriko. (akar): *is.* Tanpakaz egindako attain.

olandu. (1o): iz. O1-zalla landuta ta leunduta.

olango. (gisa): *adond.* Onelako, oŕelako. ^: Ikus.: Olako.

olangoxe. (gisa): adond. Onelakoxe, oŕelakoxe.

otanilc. (gisa): *adond.* Olan itzaren gaiñezkoa. j: Onela, orela.

olantxa. (artzidura): iz. ikus.: Ooantza. j: Oantxa.

otautxe. (gisa): *adond.* Onclaxe, oŕelaxe.

olantxerik. (gisa): *adond.* Onelaxerik, oŕelaxerik.

olantz-gau. (gau): *iz.* Olentzaro-gau. I: ikus.: Gabon.

olantzeko. (al): *izond.* Olaren antza duen.

olarl. (lankuntza): *iz.* Ikus.: Ola-jabe. Ola-jaun oleri.

larotz. (lankuntza): iz. Lankuntza batean lanegiten duen olagizona.

otarozgo. (lankuntza): *iz.* Lankuntza batean lanegiten duets olagizonaren laagiutza.

laza, (ardui): *iz.* **Arduiz** beteta dagoen lurkia.

olaŕi, (Ian): Is, Lan aundia.

olako. (itxaso): *iz.* Itxaso zabalean egiten diran uin ixikiak. (maskordun); Tkits.: Olagaŕo. j: Otagaru.

olako-bazteŕ, (ngaran); *iz. Uiñak* eten gabe apurizen diran itxasaldea. Olatn-bazteŕ.

olako-zale. (maskordun): *Isaac!.* Olagaŕoen aŕantzatea.

olaŕu. (itsaso): *is.* Itxaso zabalean apurtzen dan nin aundia.

olas. (agaf): *is.* Etxe batera eltzean aguf egiteko esaten dais itza. (bildura): *iz.* Notin batzuek alkaŕekin enintzatzeko egiten duten bildnra, j: Ikus.: Bigira.

olasari,. (baŕio): *iz.* Ardien sarobea dagoen tokia.

alasi. (itxitura): *iz.* Makibakaz egindako esia. (: Ikus.: Olesi. I: Kuntxuza, sispa, calla.

ohiso. (gizon): *iz.* Aundi ta indartsua clan gizona.

olasoilki. Colo): iz. Antzua dan aloa.

olasoro. (alo): *iz.* Oloa crcinduta dagoen landa.

olasta. (itxaso): *iz.* Aizeak soferazten duen itxaski txikia. j: Olatxa. (tanpa): *iz.* Tanpa multzoa. I: Olata.

olat-ontzi. (ogi): *is.* Olatak eukitzeko outzia.

olata. (ogi); iz, Elizan eskeinizen dan ogia. I: Auŕentzat egiten dan ogi txikia. (tanpa): iz. Ikus.; Olasta.

oiatan. (gisa): *adond.* Onela, oŕela. I: Ikus,: Olan.

olatasmn. (ayuŕi): *is.* Ikus.: Emetasun. Oletasun.

Mato. (lankuntza): iz. Ola aundia.

olatoŕa. (alkondara): *iz.* Ikus.: Ola-atora.

Mats. (margo): *izond.* Orixta dana.

olatsu. (gisa): adond. Gutxi gora-bera, oŕela.

olatu. (itxaso): *is.* Ur ns.: Uin. (: Afapota, urutu. (tanpa): *ad.* Indafez tanpak eman. (sotiltasun): II *ad.* Abere bat eskurakoya egin. (abase): II *ad.* Abereak mendira eraman.

olatu-aldi. (itxaso): iz. Uiñen eraso ta tanpa.

olatu-auste. (itxaso): iz. Uiñen austea; uiñak austen diran tokia.

olatu-azal. (ilxaso): iz. Uiñaren iraitza.

olatu-baztef. (ugaran): *is.* Ikus.; Olaŕo-bazteŕ.

olatu-gain. (itxaso): iz, Uin apartsuaren gailuŕa.

olatu-luzera. (itxaso): *is,* Uifiaren luzera.

olatu-tarte. (itxaso): is. Uiñaren utsunea.

olatxa. (itxaso): *is.* Ikus.: Olasta.

olatxo. (01): iz. Oi txikia. Olaxka.

olatzaile. (sotiltasun): izond. Abereak otzan egiten edo biurtzen dituena. (tanpa): *izond.* Indaŕez tanpak ematen dituena. I: Olatzale, olazale.

olatze. (sotiltasun): iz. Abere bat eskurakoya egitea. (ol): is. Olez egindako orma. j; Oltze.

clan. (01): is. Ertzetik batuta dagozen Wen muttzoa.

olaxe. (gisa): *adond.* Onelaxe, oŕelaxe. Olaxen, oletan, olaxitorik.

olaxlca. (itxaso): iz. Itxaski txikia. (01): *is.* 01 txikia; olatxo.

olaxko. (gisa): *adond.* Onelase, oŕelaxe, alaxetarik.

olazale. (lankuntza): izond. Olari buruz' zaletasuna duena.

olazi. (itxitura): *is.* Zuraz egindako esia. (unama): is. Unamaren zatia, bete mutuŕetatik batuta, gauza aztunak jasotzeko erabiltzen dana. (landaketa); II *is.* Mastiko esolak. (010): II iz. Oloaren ereintza.

olazika. (aŕ): is. Zura kaŕaskatzen duen afak uzten duen loŕatza.

olazko. (gisa): *adond.* Onclako, oŕelako.

olazoŕotz. (itxaso): *is.* Uin zoŕotzctaz igituta dagoen itxasoa.

oaten. (bizitegi): *is.* axe batzuen saŕera nagusi auŕean dagoen estalitako tokia.

olbeya, (atalondo): iz. Etxe baten atalondoa.

olbitz, (landare): *is.* Belaŕezko landarea, laboreen bizkaŕean bizi diranak.

oldagune. (nabarmenkeri): is. Nabarmeukerizko esana edo egipena.

oldardura. (oldargune): *is.* Gogoaren oldarkunea. j: Oldarmcndu, oldarzafe.

oldargi, (oldargune): *adond.* Ikus.: Oldarki. I: Oldartsuki.

OLDARGUNE. *is.* Igidura eragiteko, suzlatu edo zirikatzeaacn egipena ta ondorioa. j: Egozte, eragipen, eragite, jauz-indaŕ, kabo, saka, sakada, zistu..// (burdi), (igidura), (igi-erazie), (indaŕ), (jaurtidura), (tanpa).

oldarka. (urduritasun): *adond.* Urduritasunez ari-izatea.

oldarkari. (eraso-aldi): *izond* Erasoten duena.

oldarkauu. (itxaso): *ad.* Uiñak lef-egin.

oldariceria. (oldargune): *iz.* Ikus.: Oldarkunde. Oldaŕ-actzea, ordarkortasun, oldarpen.

oldarketa. (eraso-aldi): *iz.* Eraso-aldi gogofa.

oldarki. (oldargune): *adond.* Oldarkundez ari-izatea, Oldarisuki, oldargi. (azarkuntza): *adond.* Azarkuntzaz ari-izatea.

oldarkoi. (azarkuntza): *izond.* Azafia dana. : Ikus.: Azaŕi. : Ausartzen dana, ausarti, zirt edo zarteko.

ordarkoltasun. (azarkuntza): *is.* Azarkuutzaz ari-izatearen egipena.

oldarkof. (azarkuntza): *izond.* Ikus.; Oldarkoi. I: Ausartia. I: Ikus.: Ausarti.

oldaricortasun. (otdargune): *is,* Ikus,: Oldarkunde. : Oldarkeria.

oldarkunde. (igidura): *iz.* Arm eta indartsua dan igidura. I: Ikus.: Oldaf-artzea. {: Oldarkerin, otdarkortasun, oldarpen.

oldarmen. (indaŕatdi): is. Otdaŕez eta indafez egin eta igitzea. I: Egiazko bizian biziki ta oidaŕez esatea. I: Sugardura, sugartasun.

oldarmendu. (oldargme); iz, Ikus.: Oldardura. j: Oldarzate.

oldarpen. (igidura): iz. Ikus.: Oldarkunde. I: Oldarkeria.

oldaf. (ogi): is. Ogi-apuŕ bat. (aldi): iz. Ikus,: Ergai. j: Lipaŕ. (craso-aldi): II *is.* Ikus.: Eraso-aldi. Olde, oldi, (oldargune): II iz. Buitzada ematea. I: Jokada.

oldafaldi. (eraso-aldi): is. Ikus.: Eraso-aldi. j: Jauki-aldi, su-aldi, uxada.

oldafamai. (indaŕ): is. Indaŕezko amaya.

oldaŕ-arazi. (biuŕitasun): *ad.* Biufitasnnez ari-izan.

olds/ artu. (oldargune): *ad.* Zardaya artu. j: Ikus.: Oldarkunde,

oldafean. (aldi): *adond.* Bereala ari-izatea.

oldafez, (oldargune): *adond.* Oldakeriaz ari-izatea.

oldaŕezko. (oldargune): *izond.* Otdaŕez egindakoa. I: Bat-batekoa dana.

oldaf-gozo. (eraso-aldi): *is.* Eraao-aldiarcn egipena. I: Oldartasun.

oldaf-izkiloak. (izkilu): *is.* Erasotzekoak divan izkiluak. I: Oldartzeko izkiloak.

oldaf-ordain. (eraso-aldi): *iz.* Eraso baten aurkako baste erasoa.

oldaŕ-talde. (eraso-aidi): *iz.* Erasotzeko taldea.

side/=^ne. (indaŕ): *is.* lndaŕ eta oldaŕezko unealdia.

oldartasun. (eraso-aldi): *iz.* Ikus.: Oldaŕ-gozo.

oldar§i. (oldargune): *(sand.* Oldarkundez ari dana. : Oidartsu.

oldartsu. (oklargune): *izond.* ikus.: Oldarti.

oldartaski. (oldargune): *adond* Ikus.: Oldarki. I: Oldargi.

oldartu. (jaurtidura): *ad.* Bere burua jaurti-egin. (jazargo): *ad.* Auŕez-auŕc jafi. (eraso-ald€): II *ad.* Ikus.: Eraso. I: Jauki.

oldartulci. (eraso-aldi): *adond.* Erasoten ari-izatea.

oldartzaik. (eraso-atdi): *izond.* Erasotcn duena.

oldartze. (biuŕitasun): *is.* Biuŕitasunez ari-izatea.

oldartzeratu. (eraso-akli): *ad.* Erasoteko erabaki.

oidarzafe. (oldargune): *is.* Ikus.: Oldardura. j: Oldamsendu.

olde. (naimen): *iz.* Ikus.: Naimen. Naikunde, ote. (berezkotasun): *iz.* iereztasunez ari-izatea. (ore): j(Zerbaiten ore auudia.

olde on. (gogo-aldarte): *iz.* Cogs-aldarte ona.

olde-gabelco. (naimen): *izond.* Naimenezkoa ez dana.

oldegabelco. (naimen): *izond* Naimenik eztuena.

oldei. (gingil-gabeko): *iz.* Ikus.: Goroldio, 1: Orokilo, okeldui.

oldeki. (sen): *adond.* Senez ari-izatea. Oldez.

oidepeko. (naimen): *izond.* Naimena duena. 1: Oldezkari.

odepeko giafak. (giñaŕe): *iz.* Naimenezkoak diran giñaŕeak,

olderki-batz. (olerti): iz. Ikus.: Olerki-bilduma. 1: Olerki-sorta, alderki-pil.

oldef-neuŕizti. (olerti): *iz.* Olerkien barneko egitura begiratzen duen yakintza.

olderti. (olerti): *iz.* Olerkariaren argi-aldia.

oldetasun. (naimen): *iz.* Naimenezko bereiztasuna.

oldetilco. (naimen): *izond.* Naimenezkoa dana.

oldetsu. (aukerakeri): *izond.* Kasketaldien pean ari dana.

oldez. (sen): *adond.* Ikus.: Oleeki.

oldezkari. (naimen): *frond.* Bare nalmenez ari dana. (: Ikus.: Oldepeko.

oldezki. (atsegintasun): *adond.* Atsegintasunez ari-izatea.

oldezko. (sen): *izond.* Senezkoa dana. (atsegintasun): *izond.* Ikus.; Atsegingar, atsegiña dana.

oldezko-izan. (atsegintasun): *ad.* Atsegingafia izan.

oldoz-ondoren. (gogaketa): *adond.* Oldoztu egin ondoren.

oldoz-zale. (gogaketa): *izond* Oldozteko zaletasuna duena. I: Ikus.: Oldoztzaile.

oldozbeaf. (gogaketa): *iz.* Oldozteko beaŕa.

oldozbide. (gogaketa); *iz.* Oldozteko era.

oldozezin. (gogaketa): *izond.* Oldoztu ezin ditekena.

oldozgai. (gogaketa): *iz.* Oldozteko gays.

oldoegaŕi. (gogaketa): *izond.* Oldoztu ditekena.

oldozkai. (gogaketa): iz. Oldozpen. 1: Oldozkun, otozozto. (gogai): iz. Ikus.: Gogai. Adigai.

oldozkari. (gogaketa): *izond.* Oldozten ari dana. : Oldozketari, oldozlari.

oldozkera. (gogaketa): *iz.* Oldozteko era.

oldozkeria, (gogaketa): *iz.* Sen gabeko oldozketa.

oldozketa, (gogaketa): *iz.* Ikus.: Gogaketa. : Gogaldi.

oldozketan. (gogaketa): *adond.* Oldozten ari-izatea.

oldozkizun. (gogaketa): *iz.* Oldozteko dagoena, ; Gogaldiaren bidez aurkitzen dana.

oldozkoi. (gogaketa); *ŕzond.* Asko oldozteu duena. : Oldozt.

oldozkof. (gogaketa): *izond.* Gogaketaz *eta* oldozten ari dana. 1: Oldoztun.

oldozkun. (gogaketa): *iz.* Oldozpen. 1: Ikus.: Gogaketa. j: Oldozkai. (gogai): iz. Ikus.: Gogai. : Adigai, somakai,

oldozkuntza. (gogaketa): *iz.* Oidoztearen egipena. j; Oldozpen.

oldozlari. (adimen): *izond.* Adimenaz lanean an dana. I: Ikrrs.: Oldozketari. 1: Oldozkari. (gogaketa): *frond.* Berbera.

oldozmen, (gogaketa): *iz.* Oldozteko almena. 1: Gogamen, goramen.

oldozpen. (gogaketa): *iz.* Ikus.: Oldozkai. !: Oldozkuntza, otozozto.

oldoate. (gogaketa): *iz.* Oldoztu egitea.

oldozti. (gogaketa): izond. Ikus.: Oldozkoi.

oldoztu. (gogaketa): *ad.* Gogaketa egin. I: (Marta, gogameneratu, gogatu, senak eman, sunjatu.

oldoztun. (gogaketa); izond. Ikus.; Oldozkoŕ.

oldoztzaile. (gogaketa): *izond.* Oldozten ari dana. : Oldoz-zale.

oldratu. (Iaatrdu): *iz.* Ems,: Taratulu. Laratro, oltratu.

oldn. (nsteldrrra): *ad.* Zugatz bat usteldu. (enoa): *ad.* Zearo enoatu. (zur): 11 *ad.* Zurak zeŕatu; olak egin.

oldun. (o]): *izond.* Olak erosten eta saltzen ari dana.

ale. (naimen): iz. Ikus.: Olde. 1: Naimen. (atsegintasun): *iz, Ilcrrs.:* Atsegintasun. (sotiltasun): 11 *frond.* Eskurakoya dana.

oleazio. (azkenigurtzi): *iz.* Ikus.; Azkenigurtzi. j: Azken-igortze, oliadura.

oleki. (aŕaitasun): *adond.* Afaitasunaz ari-izatea.

olentzaro. (yosukristo): *is.* Egubeŕi'aren auŕeko galls. [: Olentzero,olenzaro, onentzaro, onentzero, onenzaro, onentzero, olentzaro, orentzaro, orentzago.

olentzaro-abesti. (abash): iz, Gabon'eko abestia.

olentzaro-gau. (yosukristo); *iz.* Gabon-gaua.

olentzaro-moskof. (Gabor): *iz.* Gabon-gauan, piztuta dagoen enboŕa.

olentzero-apari. (azkuŕi): *iz.* Aututako eguŕ lodi Is aundiaz berotzean gabon-gauan cgitcn dan aparia.

olentzero-enbof. (enboŕ): *iz.* Gabon'eko aparia berotzeko, Matzen dan enbofa.

olerkarl. (olerti): *izond.* Olerkiak egiten dituena. 1: Goitizlari, olderkari, olerizale.

olerkarisa. (olerti): *izond.* Emakumean dau olerkaria.

olerkaritza. (Merit): *iz.* Olertia erabiltzea.

olerki. (Marti): *iz.* Esandako edo idatzitako olcrtia, j: Olderki.

olerki-aurkako. (olerti): *izond.* Olertiaren aurkakoa dana.

olerlci-bilduma. (alert* iz. Bilduta dagozen olerkien multzoa. Olerti-sail, olerki-sorta, olerki-batz.

nlerki-sail. ((lerti): *iz.* Ikus.: Olerki-bilduma. : Olerki-sorta.

oterki-sorts. (Marti): **iz.** Ikus.: Olerki-bilduma. : Olerki-sai 1.

olerkiko. (olerti): *izond.* Olerkiari dagokiona.

alerkai. (oterti): *izond* Olerti--zalea dana.

Mermen. (olerti): iz. Olertinako almena.

OLERTI. **iz.** Izadi edo biziaren ziŕarazko adierazpena, minizaira edeŕez egiña, irudiak efuz darabilzkiena ta nerrfi ta doñu-arauz burutu dana. Biozkoya dan itz-neurtuak sorerazten dituen biotzondoko berak, orobat egiteko, elertizko **Ian** batzuek, egipen eta izen gabeko gauza batzuek ere duten tasuna. I: Elertizko lanak eratzeko ertia. Bertsoak eta itz-neurtuzko lanak eratzeko ertia. Bertsoz eratrdako lana batez ere biozkoya dana. I: Goititz. II (argi-aldi), (elerti), (gogai), (idazti), (mozoŕokeri).

olerti-arauz. (olerti): *adond.* Olertizko eraz ari-izatea.

olerti-barne. (olerti): *iz.* Olertiarekiko eraspena.: Olerti-biotz, olerti-gantzu, olerti-gurin, olerti-ixuri.

olerti-biotz. (olerti): **iz. Ikus.:** Olerti--barnc. : Olerti-gantzu, olerti-gurin, olerti-ixuri.

olerti-gantzu. (olerti): iz. ikus.: Olerti-barns. j: Oleti-biotz, olerti-gurin, olerti-ixuri.

olerti-gurin. (Marti); ŕz. Ikus.; Olerti-barns. j: Olerti-biotz, olerti-gantzu, olerti-ixuri.

olerti-ixuri. (olerti): iz. Ikus.: Olerti-barare. j: Olerti-biotz, oleti-gantzu, olerti-gurin.

olerti-legeak. (olerti): **iz.** Olertiaron yarduna.

olerti-legez. (olerti): *adand.* Olerti-arauz ari-izatea. I: Olcrtiz.

lertiz. (olerti): *adond.* Ikus.: Olerti-legez.

otertizti. (oleri): *iz.* Olertiaren arauak begiratzen ditnen lana.

oles. (dei-egikuntza): *in.* Norbait deitzea. (itz); *in.* Ezagutzen oz dan nor edo nor deitzeko, erabiltzen dan itza.

oles-egin. (dei-egikantza): *ad.* Norbait deitu.

olesi, (itxitura): iz. Ikus,: Olasi. Kuntxuza, sispa, esila.

olesi-arte, (itxitura): in. Zezeu enparantzetan lenengo oi-itxituraren atzean dagoen lekrra.

olesitu. (itxitura): *ad.* Zur edo oletaz itxitura bat egin.

oleska. (inka): *adond.* Deadarka inka egiten ari-izatea.

oletan. (gisa): *adond.* Olaxe. I: Olaxen.

oletasun, (sotiltasun): *iz.* Ikus.: Sotkltasnn. I: Ezikortasun, otxantasun.

olez. (atsegintasun): *adond.* Atsegintasuncz.

olezko kai. (akaldo): *in.* Zuraz edo olar. egindako nasa.

olgzta, (orban): *iz.* Ikus.: Natu. j: Espil.

oleztatu. Hal): *ad.* Etxeetan zola olez estali. j: Oleztu.

olga. (jolasbide): *ad.* Jolasbidean sri-izan, j: Olgatu aditzaren laburpena.

olgai. (01): *iz.* Olak egiteko gaya dana.

lgaldi. (jolasbide): *iz.* Jolasbide-aldia.

olgutu. (jolasbide): *ad.* ikus.: Olga. j: Olgau.

olgeta. (jolasbide): *iz.* Ikus.: Jolasbide. Jolasketa.

olgeta-benetako. (elert€): *izand.* Parnegaŕczkoa dana.

olgetan. (jolasbide): *adond.* Jolasbidean ari-izatea.

olgetari. (joko): *izond.* Jolasten ar€ dana.

algin. (zurgintza): *izand.* Efedizeak egiten ari dan arotza.

olgintza. (zurginiza): iz. Efedizeak egiten ari dan zurgintza.

olgura. (jolasbide): iz. Jolasbidean ari-izatcaren egipena.

oli-aran. (oliondo): *iz.* Oliondoarcn igalla. j: Oliba, olibaran, olio-ale, olio-man, olio-uŕ.

oliadura, (azkenigurizi): *iz.* Ikus.: Azkenigurtzi. j: Olcazio.

ol€aran, (oliondo): *iz.* Oliondoareu igalia. I: Gaimclut, ezkuf. *II* (olio).

ollarana tegiratu. (oliondo): *ad.* Oliarana olio-aletegian gorde.

ollarana trinkatu, (oliondo); ad. Oliarana zapatu.

oliarandegi. (oliondo): *iz.* Oliaranak gordetzekao tokia. Olibategi, olibotegi, olio-aletegi.

oliata. (salda): *iz.* Olio, tipula, berakatz eta poŕuaz egiten dan salda.

oliatu. (azkenigurtzi): *ad.* Azkenigurtzia eman. I: Oliau.

oliatze. (azkenigurtzi): *in.* Azkenigurtzia ematearen egipena.

oliba-biltze. (oliondo): *iz.* Oliaranaren uzta.

olibabiltzaile. (oliondo): *izond.* Oliaranak biltzen dituena. j: Oliboketari.

olibadaŕ. (oliondo): *in.* Olioudoaren abafa.

olibadi. (oliondo): *iz.* Oliondoen multzoa; oliondoak dagozen tokia. Olibadoi, olibeta, oliodi, olio-uŕaiztei.

olbadoi. (oliondo): *iz.* Ikus.: Olibadi. I: Olibeta, oliodi, olio-uŕaiztei.

olibadun. (oliondo): izond. Oliaranak dauzkana. I: Olibatsu, olibodun, olioarandun.

olibaki. (oliondo): *in.* Oliondoaren zura.

olibaldaska. (oliondo): *iz.* Oliondoaren muskila.

olibantzeko. (oliondo): *izond.* Oliaranaren antza duena.

olibaro. (oliondo): *iz.* Oliaranak biltzen diran aroa. I: Olio-am.

olibasaltzaile. (oliondo): inoed. Olibaranen saltrailea. j: Olibosaltzaile.

olibategi. (oliondo): *iz.* Ikus.: Oliarandegi. j: Olibotegi, olio-aletegi, oiio-arandegi.

olibategiratu, (oliondo): *ad* Olibategian oliaranak sartu.

olibatsu, (oliondo); *izond.* Ikus.: Olibadun. j: Olibodun, olibotsu.

.olibatze, (oliondo); *in,* ikus.: 011ondo. I: Gaimeluŕondo, olibondo.

olibaurin. (oliondo): *in.* Erayaldia baño lenago, metatuta dagozen oliaranetatik irteten dan ubil kirastuna. j: Oliburin, olio-urin.

olibazal. (oliondo): *iz,* Oliaranaren kondafa.

olibegurastoki. (oliondo); *in.* Oliaranak egurasteko jartzen diran tokia.

oliberotari. (oliondo): *izand.* Oliaranen olioa ateratzeko eyeran lanegiten duena.

olibeta. (oliondo): *iz. Ikrrs.;* Olibadi. I: Olibadoi.

olibexuf. (oliondo): iz, Oliaranen ezuŕa.

olibigara. (oliondo): *iz.* Oliaranen olioa ateratzeko eyera. j: Olio-bolu, olio-eyera, olio-efota, olio-igara.

olibo-agalari. (oliondo): *izond* Oliaranak jasotzeko oliondoa agaz jotzen duena.

al€ba-biltzaile. (oliondo): *frond.* Oliaranak biltzeu dituena.

olibo-gara. (oliondo): iz. Oliondoaren lorea. j: Olio-gars, olio-lore.

olibo-garbitzaile. (oliondo); *ŕnond.* Olio-cyeran olibexuŕak garbitzen dituena.

libo jale. (oliondo): *izond.* Oliaranak jatcn ditoena. I: Olio-jale, olio-zale.

libo-margoko. (oliondo): *izond.* Oliaranen margoa duena.

olibo-mozldn. (oliondo): *iz.* Oliondoetatik ebakitsko abaŕen multzoa.

olibo-saski. (oliondo): *in.* Oliaranak eramateko saskia. j: Olibotaŕe, olibo-rare.

olibo-zare. (oliondo): *iz.* Ikus.: Olibo-saski. I: Oiibotafe.

olibodun. (oliondo): *izond* Ikus.: Olibadun. j: Olibatsu, olioarandun.

oliboketari. (oliondo): *Land.* ikus.: Olibabiltzaile.

l€bolio. (oliondo): *iz.* Oliaranen olioa.

olibondo. (oliondo): *iz.* Ikus.: Oliondo. Olibatze, olio-uŕaitz.

olibontzl. (oliondo): iz. Olioa eukitzeko antoxiña.: Olio-katilu, oliontzi.

olibotafe. (oliondo): iz. Ikus.: Olibo-saski. : Olibo-zare.

olibayal. (oliondo): *in.* Oliondoen azpian jartzen dan oyala, bertan olaranak jausi ditezen.

olidk. (zezeu): *iz.* Ola-gizonentzat azkufla izateko idiak.

liexuf-ikatz. (ikatz): *in.* Oliaranen ezufaz egiten dan ikatz-xeea. j: Oliouŕ-ikatz.

oligo. (olio): *in.* Ikus.: Olio. j: Gaimel.

linp€-jolasak. (joko): *iz.* Olinpi-jokoak.

OLIO. *in.* Ubil Joipetsua, ori-orlegi, margokoa, oliaranetik ateratzen dana. Zentzun orokafean, beste igali azi, above batzuengandik eta mea-ekai batzuetatik ere ateratzen dan ubil koipetsua. j: Egutaro epeletako giro afuntean ubil irauntzen duen edozein gorputz koipetsu ta itsaskofa. j: Gaimel, gantzukari, oligo, orio. 7/ (eŕealdi), (eyeraldi), (gatz-ozpin), (kimia),

(koipe), (oliondo), (ongaŕi), (sendagaikintza).

olio ziatua. (olio): *iz.* Izortata dagoen olioa.

olio-adaf. (olio): iz, Olioa eramateko adafa.

olio-aldi, (olio): *iz.* Olioaren urta ugaria.

olio-ale. (olio): iz. Ikus.: Oli-aran. Olibaran, olio-aran, olio-uŕ.

olio-aletegi. (olio): *iz.* Ems.: Oliarandegi. 1: Olibategi, olio-arandegi.

olio-alof. (oliondo): *iz.* Oliondoak landatuta dagozen tokia.

olio-andel. (olio): *iz.* Olio-zaindegia.

olio-antzeko. (olio); *izond.* Olioaren antza duena. Ikus.: Olin-margodun.

olio-antzctu, (olio): *ad.* Olioaz cstali. J: Oliokaratu, oliotsutu.

olio-aran. (oliondo): *iz.* Ikus.: Oli-aran. [; Quo-ale, orio-aran.

olio-arandegi. (olio): *iz.* Ikus.: Olio-aletegi. : Olibategi.

olio-afosa. (olio); iz. Latosa-margoa duen olioa.

olio-aza. (olio): *iz.* Azaren antzekoa den landarea; bere mifiak olio-mota bat daukate, ougaŕia bezela to argitzarako erabiltzen dana.

olio-beltz. (koipe); *iz.* Gurpiletarako koipea.

olio-bexko. (olio): *iz.* Olioa eukitzeko pertz txikia.

olio-bolu. (olio): *iz.* Ikus.: Olibigara. J: Olio-eyera, olio-clots, olio-igara.

olio-bolukari, (olio): *izond.* Olio-bolua zaintzen duena. I: Olio-cycrazain, olio-eŕotari, olio-igarazain.

olio-egun. (aragi-urte): L. Aragi-urteko eguna.

olio-eŕetain. (olio): *iz.* Luŕinbera dan olioan urtutako efetxiñaz egiten dan urbia.

olio-eh. (olio): iz. Olioa ateratzen den eŕia.

olio-nfota. (olio): *iz.* Ikus.: Olibigara. Olio-boiu, olio-eyera, olio-igara.

olio-eŕotarl. (olio): *izond.* Ikus.: Olio-bolukari. j: Olio-cyerazain. olio-igarazain.

olio-eŕotaŕi. (olio): *iz.* Olio-eŕotaetan, o€ibazal-oŕea xeaazen dan tokia.

olio-eyera. (olio): iz. ikus.: Olibigara. ε Olio-bolo, olio-eŕota, olio-igara.

olio-eyera-dolare. (olio): L. Olio-eyera dagoen tokia.

olio-eyerazain. (olio): izond. This.: Olio-bolukari. : Olio-eŕotari, olio-igarazain.

olio-gabelu, (olio): *ad.* Olioa nunhaitetik kendu.

olio-garbigaŕi (olio): iz. Esteak garbilseko olioa.

olio-igara. (olio): *iz.* Ikus.: Olibigara. Olio-bolo, olio-cŕota, olio-eyera.

olio-igarazain. (olio): *izond.* Ikus.: Olio-bolukari. I: Olio-eŕotari, olio-eycrazain.

olio-ixurkin. (olio): *iz.* Kriaailu batetik ixuri dan olina.

olio-izari. (olio): *iz.* Olioa neurtzeko lanabesa. E: Olio-neurkin.

olio-izartu, (aŕautz): *ad.* Aŕautz bat, oskol gabe, egosi.

olio-j ale. (oliondo): *izond.* Ikus.: Olibo-jale. j: Olio-zale.

olio-lcatilu. (olio): *iz.* Ikus.: Olibontzi. I: Oliontzi.

olio-lcondefak. (olio): *ŕz.* Olioaren ondaŕak. I: (Monde, olio-ondakin.

olio-kriselu, (olio): iz. Olioaz pizten dan kriselua. (argi-mutil): iz. Tkus.: Argi-mutil

olio-kutsu. (olio): *iz.* Olioaz egindako orbana. I: Olio-orban, olia-zikin,

olio-landare. (olio): *iz.* Olioa ematen Mien landarea.

olio-lore. (oliondo): *iz.* Oliondoaren Lorca. : ikus.: Olibo-gara. j: Olio-para.

olio-margodun. (olio): *izond.* Olioaren rnargoa donna. I: this.: Olio-antzeko.

olio-margozki. (margocrti): L. Olioaz egindako laukia.

olio-mendi. (oliondo): *iz.* Oliondoak dauzkan mendia.

olio-neurkin. (olio): *iz.* 1kus.: Olio-izari.

olio-odi. (olio): *iz.* Ikus.: Oliobide.

olio-ondalcin. (olio): *iz.* Ikus.: Olio-kondaŕak. I: Oliondaŕ.

olio-urban, (olio): *iz.* Ikus.: Olio-kutsu. Oho-zikin.

olio-pats. (olio): ŕz. Oliaranaren kondafa.

olio-potoxo. (olio): *iz.* Olioaren neuŕia.

olio-saindu. (olio): *iz.* Olio cloaca.

olio-salda. (olio): *iz.* Olioaz egiudak salda.

olio-saltoki, (olio): *iz,* Olioa saltzen dan tokia. J: Oliokindegi.

olio-saltsa. (olio): L. Olioaz egindako pilpilada.

olio-saltun. (olio); *izond* Oboe saltzen duena. 1: Olio-saltzaile.

olio-saltzaile. (olio): *izond. Bcus.:* Olio-saltun.

olio-txaŕo. (olio): *iz.* Olioa eukitzeko ontzia. J: Oliuntzi, olio-xaŕo.

olio-ura. (olio): L. Olio-eyeraen askaen ondakn geratzen dan ura.

olia-urin. (oliondo): *iz, Tkus,:* Olibaurin, Oliburin.

olio-uf. (olio): iz. ikus.: Oli-aran. I: Olio-ale.

olio-uŕs tegiratu. (olio): *ad.* Olio-eyeran dagozen toki berezietan oliaranak garde.

alio-uŕaitz. (oliondo): *iz, Tkus.:* Oiiondo. I: Olibondo.

olio-nŕaiztei. (oliondo): *iz.* This.: Olibadi. : Olibadoi.

olio-urte. (olio): *iz.* Olio-uzta ugaria. Olio-uzta.

olio-nrtegi. (olio): *iz.* Olio-aranen zaindegia.

olio-nzta. (olio): *iz.* Ikus.: Olio-urte,

olio-zale. (oliondo): *izond.* Ikus.: Olibo-jale. j: Olio jale.

olio-zaps. (oliondo): iz. Oliaranak lauskitzeko zapailua. I: Olio-zapailu.

olio-zapailu. (oliondo): *iz.* Ikus.: Olio-zapa.

olio-zapatze. (oliondo): *iz.* Oliaranak zapatzearen egipena.

olio-zikin. (olio): *iz.* Ikus.: Ohio-kutsu. 011o-orban.

olio-cope. (olio): *iz.* Olioz egindako aside. I: Ohio-zuko.

olio-zuko. (olio): *iz.* Olio-zopa mote bat. ikus.: Olio-zopa.

alioaire. (olio): *izond.* Olioa daukana.

olioarandun. (oliondo): *izond.* Ikus.: Ol i hadun. : Oli bodun.

olioargi. (argitza): *iz.* Olioaz piztutzen dan argi-ontzia.

oliobide, (olio): *iz.* Olioa eramateko ixtuna. : Olio-odi,

oliodi. (olio): *iz.* Ikus.: Olibadi. Olibadoi, oriodi.

oliodun. (olio): *Icons!.* Olioa daukana.

oliodura. (igorztura): *iz.* i us,: Igorzlura.j:Igorzdura.

aliogai. (olio): *izond.* Oliotan efegosila dagoeea.

aliogile. (olio): *izond.* Olioa egiten duena. I: Oliogin, olioketari. (esku-langintzak): *izond.* Berbera,

oliogin. (olio): */cond.* Rms.: Oliogile. I: Olioketari, oliokin,

oliogintza. (olio): iz. Olioa egiten ad dan langintza. I: Oliokiniza.

oliokara. (nlho): iz. Olioaren antzekoa dana.

oliokaratu. (olio): *ad.* Oiioaz beterik geratu. I: Oliotsutu, olio-antzctu.

oliokari. (olio): *izond.* **0110** asko daukana. j: Oliotsu, o€iozko.

olioketa. (olio): *iz.* Olioaren orniketa.

olioketari. (olio): *izond.* Ikus.: Oliogile. 1: Oliogin.

oliokide. (olio): *izond.* Oliondoaren antzekoa daft beste zugatz edo abetsua.

oliokindegi. (olio): *iz.* Ikus.: Olio-saltoki.

oliokintza. (olio): *iz.* Ikus.: Oliogintza.

oliokoi. (olio): *izond.* Olio-zalea dana.

oliomixaf. (ugaztun): iz. ikus.: Mixaŕ. j: Tvlixeŕa.

oliondaf, (olio): iz. ikus.: Olio-kondaŕak. Olio-ondakin.

OL!ONDO. *iz.* **Zngatz** ollokaria; bore enbofa, motz,]odi ta biuŕia da; bere ofiak aurki aldetik orlegi ta dirdiratsuak dira, la binpeŕetik zuriskak; here igalia oliarana da. j: Gaimeluŕondo, gaimenuŕaitz, olibatze, olibondo, oriondo, olio-uŕaitz. *11* (landaketa), (zugatz).

oliontzi. (olio): *iz. Ikus.:* Olibontzi. Olio-katilu.

oliontzi-saltzaile, (olio): *izond.* Oliontziak saltzen dituena.

oliontzidun. (olio): *izond.* Saltzeko, oliontziak dauzkana.

olioutzigile. (olio): *izond.* Olioniziak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

ollontzikada. (olio): iz. Oliontzi batean egon diteken olio-aindoa. {: oliuntzitara.

oliotasun. (olio): *iz,* Oliokariaren bereiztasuna. j: Oliotsutasun.

ollotegi. (olio): *iz.* Olioaren gordainia.

oliotegi-zai. (olio): *izond.* Oliotegia zaintzen duena.

oliotsu. (olio): *izond.* Olio asks daukana. Ikus.: Oliokari, oliozko.

oliotsutasun. (olio): iz. Ikus.: Oliotasun.

oliotsutu. (olio): *ad.* Ikus.: Oliokaratu, Olioantzetu.

oliatu. (silo): *ad.* Olioaz igurtzi.

oliourin-ontzi. (oliondo): *iz.* Olin-uriña arizeko outzia.

oliourindegi. (oliondo): *iz.* Olio-uriña biltzen dan tokia.

oliouf-ikatz. (ikatz): *iz.* Ikus.: Oliexuŕ-ikatz.

oliozko. (olio): *izond.* Ikus.: Oliokari. Oliotsu.

olioztatu. (olio): *ad.* Olioaz uycldu, edo igurtzi. j: Olioztu.

olirl. (etxola): *iz. ikus.:* Etxola. Btxoleta. (mozkin): iz. Olaen mozkiñak.

olitz. (esne): iz. Ikus.: Ogitz. j: Oritz.

oliuntzi. (olio): *iz.* Oliorako ontzia. 1: Ikus.: Olio-txaŕo, olio-untxi.

liuntzitara. (olio): iz. Ikus.: Oliontzikada.

olkada. (01): *iz.* 01 bateaz emandako tanpa. : 01-ukaldi.

oiketari. (01): *izond.* Olak erosion eta saltzen ari dana.

010. *iz.* Landare lastaduna, abere batzuentzat azkufia dana. I: Kunde, oln, ado. // 010-motak: 11 "Metxura", "kunde¨", "kundera" = nabariduna /1 "Olasoitki¨" = akala dana // "Basa-olo", "ologaizto", "olo-molo¨", "olozoro¨" = berez sortutakoa // "Alka¨", "laŕe-olo", "abd¨" = berez sortutakoa // "lrlintx¨" = eŕatzak egiteko erabiltzen dan basa-oloa. (zintzur): *iz.* Onto, karkaxa. (bun'): iz. Bekoki, belaŕi ta matela artean dagoen buruko aide bietako zati bakoitza. 1: Olu. (tanpa): II iz. Zartada-aldia. // (laboreak), (landare), (min).

olo zoro. (olo): *iz. Ikus.:* Olo-gaizto. [: Olomolo.

olo-ale. (olo): iz. Oloaren garaua. j: Olo-bii, olo-garau.

olo-antzeko. (olo): *izond.* Oloaren antza duena. [: Olokara.

olo-ardo. (olo): *iz.* Oloa urtan egosita egiten dan edaria. j: Olo-ur.

olo-azi. (olo): iz. Oloaren azia.

olo-bli. (010): *iz. Ikus.:* Olo-ale. j: Olo-garau.

olo-efi. (olo): *iz.* Ikus.: Oloaga. I: Olo-tuŕ, 010-sail.

olo-gaizto. (alo): *iz.* Garlen artean sortzen dan oles. j: Olomolo, olo zoro, olo-gaizto.

olo-garau. Colo): iz. Ikus.: Olo-ale. Olo-bii.

olo-luf, (010): iz. Ikus.: Oloaga. j: Olo-eti, olo-sail.

010-sail. (alo): iz. Ikus.: Oloaga. I: Olo-eŕi, olo-luŕ.

ole-ur, (olo): iz. This.: O€o-ardo.

ooaga. (olo): *iz.* Olo ask() dagoen tokia. Olo-eŕi, olo-luŕ, olo-sail.

lodun. (01o): *brand.* Oloa daukana.

oloka. (tanpa): *adond,* Tanpaka ari-izatea.

olokara. (olo): *izond. ikus.:* Olo-antzeko.

olokatu. (tanpa): *ad.* Tanpak gogoŕ eman.

lomolo, (010): iz. Ikus.: Olo-gaizto. 010 zoro.

oloutzi-aldi, (itxasontzi): iz. Txalupa batek daraman zamaa.

olontzl-sari. (itxaskuntza): iz. Txalupaz egindako loŕetagatik ordaindu beat dana.

olontzitzat. (itxasontzi): *iz.* Zama cramateko txalupa aundia.

oloŕu. (itxaso): *iz.* ltxaso zabalean apurtzen diran uin lodiak.

olosoilki. Colo): iz. Olo antzua.

oloto. (olo): iz. Ololo = olo txikia; oloto = olo aundia.

olotsu. (olo): *bond.* Oloa ugari daukana.

olozko. (olo): *izond.* Oloaz egindakoa.

oloztatu. (azkuti): *ad.* Abereak oloaz elikatu. (tanpa): *ad.* Noribait tanpak eman.

lozu. (nla): *izond.* Oloaz ugari dana.

olpe. (ol): *iz.* Olakaz arinki egindakoa. j: Oltzape.

oltxat. (01): *iz.* Etxegañeko ol txikia.

oltxo. (01): *iz.* **01** txikia.

oltz. (orma): *iz.* Oletaz egindako **orma** tnca. j: Oltza, oltzadura, oltze, olz. **(lutelesti): iz.** Ikus.: Ortzi. : Izartegi, sapai. (atasa): (iz. **Orman** egiten dan **alma.**

OLTZA. *iz.* Ertzetik bildutako olak dagiten zola laua. j: Abedi baton gallean egiten dan of-zola, : 01-meta, (orma): *iz.* Zuraz egindako **orma.** l: Ottz. /! (ekusketa), (ol), (zola). (itxitura): *(iz.* Olakaz egindako esia. Oltzaura. (oltzaburu): *(iz.* ikus.: **Oltzaburu.** j: inpunte. (ziri): II *iz.* Tkus.: **Ziri,** j; Kabila. (zola): *(iz.* **Zolatik** zerbait goitua egiten dan oltzaburua.

oltza-mai, (mai): iz. ikus.: Mufu-main. Onna-mai.

OLTZABURU, iz. Ormadiak eraikitzeko erabiltzen dan zurabe, Wanda, ta astozubien zuradia. Aldamiotza, aldamu, inpunte, oitza. !I (abedi), (eraikintza), (egurki), (etxegintza), (oltza), (zuredi). (al): *iz.* ikus.: 01-oinpe.

oltzadaf, (ostagizti): *iz.* Eguzkiak euri-tautaetatik igarotzean ortzian egiten dues mango batzuetako ustaya. Olzadaŕ, osadaf, oskil, ostil, ostilika, sanikolasen zubia, oslrailaka, ostraku, ostralika, ostreilaka,

oltzadi. (ol): ŕz. Olakaz egindako ormaen multzoa, j: Oltzeria.

oltzadura. (ol): iz. Ikus.: Oltz. j: Oltra.

oltzagiie. (ol): *izond.* Oltzak egiten dituena. I: Oltzagin, olizegile.

oltzagin. (o1): *izond. Ikus.:* Oltzagilc. j: Oltzegiie.

oltzaldapa. (orma): iz. Etxe baten goiko aldean zuraz egindako orma-zatia. I: Oltzadura.

oltzape. (ol): *iz.* ikus„ Olpe.

oltzargi. (ostagizti): *iz.* Ortzi garbi-garbia.

oltzarketa. (01): *iz.* Oltzaŕen multzoa. Oltzaŕak.

olizaf. (al): *iz. OI* aundia. I: Zara dan ola. I: Oltzaŕak.

olizafi. *iz.* Goritasunaz egua azkarki alderen-alde igarotzen duena, ta zatika let-egiten duen menasta-mukulua. I: Oztafi.

olizaura. (itxitura): *iz. Ikus.:* Oltza.

oltzeria. (01): *iz.* liras.: Oltzadi.

olutz. (zula): *iz.* Biribilkia botatzean, auŕean dagoen ohm ez jo, zula egiten.

ohs. (al): *iz.* Telaen ordez erabiltzen diran oltxoak.

olz. (orma): *iz.* Ikus.: Oltz.

olzadaf. (ostagizti): iz. ikus.: Oltzadaŕ. I: Osadaŕ.

ola-añ. (olo): iz. Oloai ura jartzen zayen aria.

olabara. (sasi): iz. Ius.: Sasi. I: Naar.

olabelaŕ. (landare): *iz.* Zerbakaria dan landare-mota bat.

olaŕ. *iz.* Olo-sailekoa dan egaztia, buruan gingil goŕia duena; moko motza; dindil goŕiak; lumak ugari, diztira€su, sari ostadaŕ-margoko dirdayak dituztenak; isats luzea; ta orkatz zoŕotzak dituzten zango-lepo sendoak dituela. j: Oilaŕ.

olaska. (margo): *izond.* Orixka margoa duena. j: Olasta, data, oh-aide.

OLASKO. iz. Egaztiek eta batez ere oloek, aŕautz bakoitzetik ateratzen duten kuma. I: Oilarko, oilasko, oilasko, oyazko, olarko.1/ (kuma), (o1o), (txitaidi).

ohaskojoku. (joko): iz. Era egokian jafita, olasko bati ezpata-tanpa baten bidez burua moztutzean egiten dan jokoa.

olasta. (margo): *izond.* Ikus.: Olaska. I: Olats, oh-aide.

olats. (margo): *izond.* Ikus.: Olaska. Olasta, 0111-aide.

ohatu. (anpadura): *ad.* Ikus.: Antu. I: Antuxe.

olauf. (maskulu): *iz.* ikus.: Maskulu. Mazkuri, oio-begi, pintz. (orban): *ft.* Nakaen multzoa.

olaxkatu. (margo): *ad.* Ori margoa artu.

Maxim. (olasko): iz. Olasko txikia,

oli. (margo): *izond.* Ori margoa. E: Ikus.: Ori. : Ori itzaren fiogafia.

oh-aide. (margo): *izond.* Ikus.: Olaska. Olasta, olats.

olin. (antoxin): iz. Tolareelan erabiltzen dan lusuila.

olitu, (margo): *ad.* Ori bilakatu.

OLO. *iz.* Olaŕaren emca. J: Kania, oils, ono, kañiŕia. (koldartasun): *izond.* Uzkuŕ dana, albi ta kemenik eztuena. *II* (abel-azkuntza), (egazti), (kayola), (iuma), (olasko), (txitaldi).

oho-begi. (maskulu): iz. Oso txaŕak diran maskuluak. : Ikus.: Maskulu. Olaauf.

oho-eztai. (ezkontza): *iz.* Eztayaren auŕeko egunean egiten dan aparia; bertara eztaiiisŕ bakoitzak olio bat darama.

olo-lut. (jayotza): *iz.* Jayotako eŕia. I: ikus.: Jayoteŕi, sorgi, sorgu, sorleku, sorted.

olopuzkeŕ, (aŕautz): iz, lkus.: Afautz. I: Aŕaultze.

olotasi, (aztore): iz. Aztore ts beste egaztiak kokatzeko dagoen aga.

oma. (mend* fz. ikus.: **Murn. 1**: Muño, pendoitz. (aldaera): *ad.* AIM, emakumea.

omen. (aomen): *iz.* Ikus.: Aomen. I: Omenariak. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Emen. J: Gen.

omen-, (aomen); *artr:* Beti aditzerarekin doa; e.b.: Omandatoŕ, Mai omen da; emen, emon, /1 Itza bezels/ ere erabiltzen da, toki berean jaŕita; e.b.: omen data, ba omen data, atoll omen da. II Itza bezela batzuen batzuk aditzeraren atzetik are ipintzen dute; e.s.b.: ba-datoŕ omen, Mori da omen.

omen aipu. (izen): *iz,* Oorezko izendatzea.

omen-amen. (aomen): *iz.* Aide guztietan esalen dana.

omen-sza. (oore): iz, Oorerik ez izatea. I: Omengabe.

omen-gabetu. (ospege): *ad.* Ospegez geratu. I: Omengetu.

omen-galtze, (aomen): iz. Aomena galtzea.

omen-izen. (aomen): iz, Omenezko izena izatea.

omen-kentze. (ospege): *ft.* Ikus.: Ospege. j: Omengabe, ospe-galtze.

omenaldi. (oore): iz. Norbaiten oorez bumtzen dan egipena. Ooresku, oore-aguŕ, oorezko.

omenaldu. (oore): *ad.* Aintza eman, goratu.

omenari. (aomen): iz. Ikus.: Omenaya. (oyal): iz. Oyal baten bilbea.

omenariak. (aomen): iz. Aomena izatea, irudi izatea. I; ikus.: Omen.

omenatu. (aomen): *ad.* Aomena eman.

omenaya. (aomen): *iz.* Norbaiten edo zerbaiten omenez egiten dan jaya Bdozein zio data kari norbaitek duen aomena. I: Omenari.

omenbera, (pore); *izond,* Oorea adierazten duena.

omendaldu. (oore): *ad.* Oore eman. E; Omangaŕitu.

omendari. (aomen): *tzond.* Aomena ematen duena.

omendatu. (goresketa): ad Goresketa egin. I: Omendu.

omendL (aomen): *iz.* Aomena izatea.

omendu. (goresketa): *ad.* Ikus.: Omendatu.

omenduu. (aomen): *izond.* Aomena duena.

omeneratu. (aomen): *ad.* Aomenera eldu.

omenez. (oore): *adond.* Oorez ari-izatea.

omenezko. (oore): *izond,* Oorezkoa dana.

omengabe. (oore): *iz.* Ikus.: Omen-eza, I; Omange. (ospege): *iz.* Ikus.: Ospege. I: Izen-galtze, omen-kentze,

omengabeko. (aomen): *izond.* Aomenik eztuena.

omeugaldu. (aomen): *izond.* Aomena galdu duena.

omengafi. (Dare): *izond.* Oorea irabazi duena.

omengatitasun. (oore): iz. Oorea izatea.

omengaŕita. (oore): *ad.* Ikus.: Omendaldu.

omenka. (alkartasun): *adond.* Noribait buruz, zeribait buruz.

omentl. (admen): *izond.* Ikus.: Omentsu.

omentiro. (aomen): *adond.* Aomenez ari-izatea. I: Omentsuki, omentsuro.

omeutsu. (aomen): *izond.* Aomena duena. : Omenti.

omentsuki. (aomen): *adond.* ikus.: Omentiro. J: Omentsuro.

omentsuro. (aomen): *adond.* Ikus.: Omentiro. : Omentsuki.

omentx. (zentcon): *ad.* Onela, oŕela, ala dirudi; ustekoa eta,

omia saindu. (dean): *iz.* Donn guztien jaya. j: Onaisendore,

omidof. (otaluŕ): *iz.* Ikus.: Otaint. j: Luŕ-etxe, zakardi.

omisendore. (deun): *iz.* Ikus.: Omia saindu.

omo. (umotasun): *izond.* Umotasunean dagoena.

omon. (emote): *ad.* Emon itzaren aldaketa. I: Ikus.: Eman. j: Emon.

omore. (ezabizi): iz. Ikus.: Ezabizi. I: Ezaki.

omoredun, (ezabizi): *izond.* Ezabiziak dauzkana.

omoreotz. (txoskoŕ): iz. Gongoil batzuen auturagatik sortzen dan txnskoŕ otza. I: Omorotz.

omoreur. (czabizi): iz. Abereengan, sot-Urea edozein tokian,arauzkoa ez dan ezabizi geriitsuaren biltzea izatea.

omorezko. (ezabizi): *izond.* Ezabiziari dagokiona.

omotu. (umotasun): *ad.* Umotasunera eldu; omo egin.

on. (ontasuu): *izond.* Ontasuna duena. I: Latxo, an. (ogasun): *iz.* Ikus:: Ogasirn. 1: Oasun. (ongaitasun): *iz.* Ikus.: Obari. Etekin, untsa. (izenorde); H *izor'd.* finis.: Au. I: (ion, km.

on bazaitzn. (atsegintasun); *ad.* Atsegin bazaizu.

on ekafi. (ongaitasun): *ad.* Etekintsua izan.

on-ageriak. (ogasun): iz, Agertutako ogasuna.

on-antzeko. (zurikeri): *izond.* Ikus.: Aizun. : Elezuri.

on-antzez. (ontasun): *adond.* Ontatzun antzera ari-izatea.

on-aro. (aisetasun): *iz.* Ondo-izatearen aroa.

on-atera. (ongaitasun): *ad.* Ongaitasuna lortu.

on-biurketa. (onbide): *iz.* Bizi opera biurtu edo itruli. j: On-biurtze.

on-blurtu. (onbide): *ad.* Ikus.: Onbideratu.

on-biurtze. (onbide): iz. Ikus.: On-biurketa.

on-dafen. (ongaitasun): *izond.* Ongaitasunezkoa dana.

on-eduki. (zikoiztasun): *izond.* Zikoitza dana.

on-egaz, (oin): *adond.* ikus.: Oiz-egazka.

on-nee. (ontasun): *frond.* Ona egiten duena. : Ongi-cginkari.

on-egite. (ontasun): *iz.* dna egitearen onbidea.

on-egiteko. (onegipen): *izond* Ustiatu ditekena.

on-eragile. (ontasun): *izond* Ona cgitea eragiten duena.

on-eragin. (ontasun): *ad.* Ona egitea emgin.

on-eramaie. (ongaitasun): *izond.* Berea ez danaz erabiltzen edo erabiltzeko eskubidea duena.

on-erazi, (ontasun): *ad.* Onela ekaŕi cdo etot-erazi.

on-erazie. (ontasun): izond. Onera ekartzen cdo etoŕ-erazten duena.

on-eredu. (eredu): *iz.* Onerako credos dana.

on-eretsi. (ontasun): *ad.* Ona bezela onartu.

on-eritzizko. (maitasun): *izond.* Made--izatckoa dana.

on-giroz. (umotasun): *adond.* Umotasunez ari-izatea.

on-goiko. (ontasun): *iz.* Goi-goikoa dan ona.

on-griña. (ontasun): iz. Biozbera izatea.

on-ibaf. (ogasun): *iz.* Basetxe ta soloak diran ogasunak. j: Ikus.: Iguzkiko ondasunak.

on-iduri egin. (alegikeri): *ad.* Alegikerietan ari-izan. j: On-itxurak egin, on-keiñuz egin.

on-iduriko. (alekigeri): *izond.* Ikus.: Azal-uts. j: Kaparkuxelukari, on-ilxurako.

on-idnriz. (alegikeri): *adond*, Azal-uts bezela ari-izatea.

on-indaf. (onbide): *iz.* Ona egitearen oitura, onbidea.

on-iritzia. (aintzapen): *izond.* Aintzapenczkoadana.

on-iritzlzko ltxak. (aintzapen): *iz.* Aintiapenczko itzak.

on-irizie. (baimendura): *frond.* Ontzat artzen (Mena.

on-irudi eman. (onberatasun): *ad.* Zerbait ona bezela onartu.

on-itxnrak egin. (alogikeri): *ad.* Ikus,: On-iduri egin. : On-keiñuz egin.

on-itxurako. (alegikcri): *izond.* Alcgikerizkoa dana j: ikus.: On-iduriko.

on-izan. (atsegintasun): *ad.* Atsegiñezkoa izan. (ontasun): *ad.* Ona izan.

on-keiñuz egon. (alegikeri): *ad.* ikus.: On-iduri egin. j; On-itxurak egin.

on-mail. (ontasun): *iz.* Ontasun-mail.

on-on. (ontasun): *frond.* Guzt€z ona dana. Onkote, on-puska.

on-puska. (automat: *frond.* ikus.: Onkote. : On-on.

on-uutziak. (gabetze): *iz.* Ikus.: Ondakiñak. ; Ondakin.

on-ustez. (entzipen): *adond.* Entzipen osoaz ari-izatea.

on-ute. (bikaintasun): *Land.* Bikaintasuncz ari dana.

on-zale. (onbide): *izond.* Onbidea maite duena.

on-zalekeria. (gum): iz. Aberastasun-gosea, gumria.

on-zaletasun. (ontasun): iz. Ontasunaren bereiztasuna.

ona. (leku): *adond.* Ona amen; ta onen antzera; Oŕa of, ara an, I: Oneraren laburpeua. (aldi): *adond. E.b.:* lgaztik ona. (ontasun);) *izond.* On dana, I: Una.

onadura. (enoa): *iz.* Ikus.: Enoa. Nekaketa, akikuntza.

magmata. (ontasun); *ad.* Ona danarengana joan.

onagiño, (aditzondo): *adond.* Oneraño, Onaño, onaraño.

onago. (aditzondo): *adond.* Onerago,

mat. (ongaŕi): *iz.* Luŕaren ongafia.

onaik. (aditz): *ad.* Atoŕ ona, mutil.

onain. (aditz): *ad.* Atom' ona, neska.

onaiño, (oraiñaldi): *adond.* drain arts.

onak. (ogasun): *iz.* Ikus.: Ogasun. Onda rana.

onalro. (aditzon): *adond.* Onerako. Onoko, (izenorde): *izo d.* Amoco ntakoa dana. j: Onako au, onoko au. (oraiñaldi):.j *adond.* Drainartekoa (eite): jj *izond.* Onako au, onen antza. j: Onango. (berdintasun): II icon/. Au bezela. j: (mango. (izen): {j *iz.* Notin baten izena esan ordez erabiltzen dan itza.

onakoan, (aldaera); *adond.* Onuntz etortzean.

onaldi. (obekuntza); *iz.* Obetzearen aldia. (gogo-aldarte): iz. Gogaldi ona.

onan, (aditzondo): *adond* Onela. j: Ikus.: Onelan. I: Onantxe.

(mango. (ozenorde): *izond. Au* bezela. Ikus.: Onako. (cite): *frond.* ikus.: ()maim; onako au.

onaukeria. (amgi-iŕits): iz. Aragi-ifitsaren atsegiña bare buruari ematea.

onantiaf. (aragi-iŕits): *frond.* Onankeria egiten duena.

onantxa. (aditzondo): *adond.* Ontaruntz. Onantz, onantza.

onantxe. (aditzondo): *adond.* Onelaxe. Tkus.: Onan. [: Onantxerik.

onantxengo. (urbiltasun): *izond.* Urbilenik dagoena. {: Onantzengo.

onantza. (aditzondo): *adond.* ikus.: Onanŕxa. Onantz. (baraldi): ŕz. Ikus.: Baraldi. j: Naro-aldi, ongiro.

onantzaldi. (itzutaldi): *iz.* Ikus.: Itzuialdi. j: Biuŕaidi, onataldi.

onantzean. (aldaera): *adond.* Onuntz etortzean.

onantzengo, (urbiltasun): *izond.* Ikus.: Onantzengo.

onantzerik. (aditzondo): *adond.* Onelaxe. : ikus.: Onantxe.

onaro. (aditzondo): *adond.* Oneraño- I: ikus.: Onagifio. {: Onaraño.

onara. (aditzondo): *adond.* Ontara- I: Ikus.: Onera. (oren): *adond.* Oren an arte.

onarako. (aditzondo): *adond.* Onerakoa dana.

onaraldi. (aipeŕaldi): *iz.* Alpeŕ ibil€zearen aldia.

onaraiiio. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Onagiño. {: Onaño.

onarazi. (aldaera): *ad.* Etoŕi-cragin.

onargaitz. (atospen): *izond* Onartzeko zaia dana.

onargañ. (atospen): *izond.* Ouatizeko, egokia dana.

onargañtasun. (atospen): *iz.* Onartzeko egokitasuna, ona izatea.

markets. (atospen): iz. Onartzearen egipena.

onarid. (ontasun): *izond.* Ona dana.

onarkizun. (atospen): *iz.* Onartzekoa dana.

onarmen. (atospen): iz. Onartzearen egipena. {: ikus.: Onartze.

onaro. (ontasun): *iz.* Ona egiteko jokera.

onarpen. (baimendura): *iz.* Ikus.: Baimendura.

onart-arazi. (atospeu): *ad.* Onartu-eragin.

onart-ezin. (atospen): *izond.* Onartzeko ezña dana.

onarte. (oraiñaldi): *adond* Orain aria.

onarti. (bestekoitasun): *frond.* Goi-maitasnnez ari dana. j: Onartsu.

onartsu. (bcstekoitasun): *izond,* Ikus.: Onarti.

onarte. (atospen): *ad.* Zerbait ontzat arts, oniritzi, unartu. (atsegintasun): *ad.* Atsegtñaizan.

onarte-ezin. (atospen): *frond.* Onartu ezin ditekena. I: Onartu-eziñezko.

onartua. (atospen): *izond.* Onartu€a dagoena.

onartezko agiriak. (sendotasun): *iz.* Sendo onartzeko agiriak. Onartze-agiriak.

onartzai)e. (atospen): *frond.* Onartzen duena.

onartze, (atospen); ŕz, Zerbail ontzat artzea. : Onarmen.

onartze-agiriak, (sendotasun): *iz.* Ikus.: Onartuzko agiriak. j: Onartzeko agiriak.

onartzeko. (atospen): *ŕzond.* Ontzat artzekoa dana.

onarzun. (oudasun): *iz.* Tkus.: Ondasun. Oasun, onartzun, onasun, onartzun, un, eŕeta.

onaslcaŕ. (tximista): *ŕz.* Ikus.: Tximista. Oiñaztati.

onasun. (aberastasun): *iz.* Ikus.: Aberastasun. j: Abcrastarzun. (ondasun): *iz. Ikus.:* Onarzun. Onartzun.

onasundun. (aberastasun): *izond.* Aberastasuna daukaua. I: Onasuntsu.

onasuntsn. (aberastasun): *izond.* Ikus.: Onasunduu.

neat. (aditzondo): *adond.* Onera, ona, onata.

onataldi. (aidi): *iz.* Onuntzako aldia. I: Ikus.: Ouantzaldi.

onatu. (urbiltasun): *ad.* Ona urbildu. (ogi): *ad.* Ogia egosi.

onatxt. (oyutza): *nyu.* Ona men!, adierazteko oyutza.

onatxe. (aditzondo): *adond.* Pizkat onuntz.

onaurki. (ongaitasun): *iz.* Ongaitasunezkoak diran gauzak.

onaurldz. (ongaitasun): *adond.* Ongaitasunez ari-izatea.

onayak. (azkuŕi); *iz,* Jateko gauza onak.

onazkero. (aditzondo): *adond.* Oraiñerako, ordu ontarako.

onbaŕi. (emaltze): *izond.* Asitako aurbidean dagoena. I: Onbeŕi.

onbaya. (zoritxaŕ): *izond.* Z.origabekoa dana.

onbeardun. (beat): *frond.* Beaŕ aundian dagoena.

nnbearki. (beaŕ): *adond.* Beat aundiaz ari-izatea,

onbeaŕ. (beaŕ): L. Beaŕ aundian egotea.

onbeaŕez. (asmo): *adond,* Asmo onaz.

onbeartasun. (beat): L. Beat aundian egotearen bereiztasuna.

onbeartu. (beaŕ): *ad.* Onbearduna egin edo biurtu.

onbegi. (urgazpen): *izond.* Besteai urgazpena emateko gerturik dagoena.

onbera. (onberatasun): *izond.* Begitsu ta adeitsua dana.

ONBERATASUN. *iz.* Biozperaren lacuna. j: Gizakitasun, ondo-gura. II (apattasun), (aŕaitasun), (bestekoitasun), (erbaltasun), (lañotasun), (mcntasun), (onbide), (ontasun), (sotiltasun), (utikaltasun), (xalotasun).

onbe itu. (emaltze): *ad.* Emakume bat aurbideanjati.

onbete. (ontasun): *frond,* Oso ona dana.

onbidari. (onbide): *Land.* Ikus.: Onbidegaŕi. I: Onbiderako, onbidezko.

onbidatu. (onbide): *ad.* Norberaren egipenaz onerako bides erakutsi.

()NUDE. *iz.* Arimaren oitura ts partners, ziiegizko egipenetarako. Zindo€asuna €a bizi-ontasuna. j: Anzi, ekandun, onera, onoimen. (onegipen): *iz.* Ondo-egiña. (eredu): (ŕz. Obekuntzarako erakuspena. fI (bikaintasun), (deun), (eraspen), (eŕugahetasun),(garbitasun), (gizabide), (irabazbide), (neuŕitasun), (onberatasun), (ontasun), (uzkurtzizti), (zezen-lege),(zuzen-lege€asun).

onbidegañ. (onbide): *izond.* Onbidea erakusten duena. : Onbidari.

onbiderako.(onbide): *frond.* Ereduzkoa dana. : Onbidezko, onbidari.

onbideratu. (onbide): *ad.* Bide onera biurtu edo itzuli. j: Ereduzkoa izan, on-biurtu.

onbidetsu. (onbide): *ŕzand.* Onbidea egiten edo betetzen duena. {: Onbidezale.

onbidezale. (onbide): *frond.* Ikus.: Onbidetsu.

onbidezko. (onbide): *frond.* Tkus.: Onbiderako. I: Onbidari.

onboikak kendu. (lolurs): *ad.* Abereai jaŕitako konpadak kendu.

onborki, (enbor): *iz.* Enboŕaren aura,

ouboŕ. (enboŕ): *iz.* Ebakita dagoen enhuta, (igidura): *frond.* Eŕaz igitzen dana.

onbortn. (zartzaro): *ad.* Zaŕa egin edo biurtu.

onda. (mokol): *iz,* Mokol dagoen gauza baton baŕuko ta beko zatia. I: Ikus.: Ondo. (aditz); *ad.* Ondatu aditzaren dos. -

onda-arazie. (ausiabartza); *izond.* Ondagaŕia dana. : Ikus.: Ondagati.

onda-argailu. (atospen): *iz.* Piruak artzcko lanabesa.

onda-langile. (ondalanketa): *izond.* Ondalanketa egiten duen tang-ilea.

onda-luŕ, (tut): *iz.* Sakona dan luŕa.

onda-zalekeria. (ausiabartza): *iz.* Ausiabartza egiteko zalekeria.

onda-zilegi. (luŕ): *iz.* Ororen lurkia dana.

ondabera. (oin): iz. Ikus.: Orpo. I: Ondagora, ondaburu.

ondabide. (galbide): *iz.* Ondamena izateko galbidea.

ondaburu. (oin): iz. Ikus.: Orpo. I: Ondabera.

ondade. (ogasun): iz. Ogasunen multzoa. ^: Tkus.: Ogasun, un.

ondadura. (eralketa): *iz.* Eralketa aundiegia. I: Ondakuntza.

ondaezin, (murgiltze): *izond.* Murgildu ezin ditekena. j: Ikus.: Ondakoŕ.

ondagabeko. (ziuga): *izond.* Zingaa neurtu ezin ditekena.

ondagaŕi, (ausiabartza): *izond.* Ausiabartza egiten duena. j: Ikus.: Onda-arazle.

ondagañtasun. (ausiabartza): *iz.* Ondagariaren bereiztasuna.

ondagei. (ieki): *iz.* Zimitzak egiteko makila.

ondagin. (ausiabartza): *iaced.* Ondatzen duena.

ondagora. (oin): *iz.* Ikus.: Orpo. I: Oindagora, ondabera, ondogora,

ondaitzuf. (iabaki-aitzuŕ): iz. Ikus.: Labaki-aitzuŕ, Pikotin, piotxa.

ondaizula. (ongaitasun): *ad.* On egin dagizula esakunaren laburpena. Ondagizula.

ondajo, (ibai): *ŕa.* Ikus.: Ibi. 1: ubi.

ondajodun. (ibai): *Izoed.* Ondajoa daukana.

ondakari, (lapuŕeta): *izond.* lndarkeriz ostutzen Minna,

ondakartzale. (langile-kunde): *izond.* Langileak biltzen dituena.

ondakatu. (lapuŕeta): *ad.* Indarkeriz ostu.

ondaki. (enboi): iz. Onborekiaren zatia. (egazti): *ft.* Egaztien barneko zatiak, urdala, biotza, odola te abaŕ; jaten diranak. Tkus,: naŕuki.

ondakito. (eyeraldi): iz. Eyerako aŕiai eusten dien makila biraka gat-lean dabilen altzairuzko zatikoa.

ondakin. (kondaŕ): ŕz. Ikus.: Kondaf. Koudo, ondarkin, ondakintza, on-utziak, ondakiñak, pizaŕ, sataŕ, soberakin, txamaŕeri, zakaŕeria.

ondakiu-bilketa. (gordaidu): *iz.* Ontzi-galtzearen ondorioaz ilxas-ertzean agertzen diran gauzak biltzearen egipena.

ondalcin-gabea. (kondaŕ): ŕa. Kondaŕik eztuena.

ondakin-lekeda. (zurgintza): ŕa. Arotzek erabiltzen duten lekeda.

ondakindegi. (zaboŕeri): *iz.* Zaboferiak botatzen diran tokia.

ondakindun. (kondaŕ): *ŕzoud. Kondafa* edo ondakiña daukana. I: Ikus.: Ondakintsu.

ondakintsu. (kondaŕ): *Land.* Kondaŕak dauzkana. j: ikus.: Ondakindun,

ondakintza. (kondaŕ): *iz.* Ikus.: Kondaf. ^: Ondakin.

ondakiñezko. (kondaŕ): *hoed.* Kondafari dagokiona.

ondakizrm. (galpen): iz. Galpen aundia. I: Ondamen, ondamendi,

ondakof. (murgilize): *izond.* Murgildu ditekena. I: Ikus.: Ondaezin,

ondakulo. (eyeraldi): iz. Eyerako alarm ardatza.

ondakuntza. (eralketa): *iz.* Ikus.: Ondadura,

ondalan. (endai): iz. Lufari layaz egiten zayon bigaŕen lana.

ondalan egin. (ondalanketa): *ad.* Ondalanketa egin.

oudalandu. (ondalanketa): *ad.* Oudalanketa egin,

ONDALANKETA. iz. Gauza sendaf batetik bere mukuluaren zerbait kentzea, bertan zulo bat uztean. I: Gauza bat zokondoagoa egitea. : Gauza bat baste bateau gero ta geyago sartzea. Ondeaketa, ondealdi, ondeatze, sakonketa, zadof, zakoilu, zepo-zilo, xilogune, xiloxka, zilaska, zolagune.

ondale. (itxaso): *iz.* Itxasoko ondua. (eralketa): *izond.* Eralketak egiten dituena.

ondaleze, (amiltegi): *iz.* Ikus.: Ondarza. Ondaltza, ondale, ondalza.

ondalaa. (amiltegi): iz. Ikus.: Amiltegl. I: Malkoŕ, ondaleze, ondaltza, pikaŕ.

ondamai. (eyeraldi): *iz.* Eyerako beko gurpilari eusten dion abea.

ondamen, (galpen): iz. Ikus.: Ondakizun. Ondamendi, azkadaŕ.

ondamendi, (galpen): *iz.* Ikus.: Ondakizun. I: Ondamen, human.

ondameudigaŕi, (galpen): *izond.* Oudamendia egiten duena.

ondamendiratu, (galpen): *ad.* Oudamendia egin.

ondamenezko gertaerak. (zoritxaŕ): *iz.* Zoritxaŕezko gertaerak.

ondamenkeri, (ausiabartza): Ausiabartza egiteko jokera.

ondamu. (bekaizkeri): *L.a.* ikus.: Bekaizke ri. 1: Iñ artsi.

ondamuti. (bckaizkeri): *izond.* Bekaizkeria duena. j: Ondamutsu.

ondamntsu. (bekaizkeri): *izond.* ikus.: Ondamuti,

ondamuz. (bekaizkeri): *adond.* **Bekaizkeriz** ari-izatea.

ondape. (oin-emaitza): ŕz. Oin-emaitza egiten duena.

ondape-aft. (oin emaitza): iz. Oin-emaitzaren giltzaŕia,

ondapelco. (ain-emaitza): *izard.* Oin-emaitzan oñaŕia dana.

ondapen. (galpen): *iz.* Itxasontzi bat itxasoan galtzea. (erorkera): *iz.* Orma edo baste gauza bat luŕerajaustea.

ondapetu. (asoiu): *ad.* Asoiña jaŕi edo aria.

ondarbe. (artza): *iz. Ikus.:* Artza. Galbac.

ondarbeeratu. (jatkin): *ad.* Jalkidura egin.

ondarbetu. (artza): *ad.* Artzatik zerbait igaro-crazi.

oadardi. (ugaran): *iz.* Ikus.: Ondartza. Arcatza, ondafaitzu.

ondardun. (ondaŕ): *izond.* Ondafa daukana.

ondare. (yaraunspen): iz. Ikus.: Yaraunspen. I: Ekoizpen, ondokotasun.

ondare-eza. (yaraunspen): *L.* Yaraunspena kentzea. Ondare-gabe, ondare-galtze.

ondare-gabe. (yaraunspen): *iz.* Ikus.: Ondare-eza. Ondare-galtze.

ondare-gai. (yaraunspen): *izond.* Yaraunspenez artu ditekena.

ondare-galtze. (yaraunspen): iz. Ikus.: Ondare-eza. Ondare-gabe,

ondare-itun. (yaraunspen): *L.* Yaraanspenaren egipena,

ondare-kentze.(yaraunspen): *iz.* Yaraunspena kentzearen egipena.: Ondare-ukatze.

ondare-ukatze. (yaraunspen): *iz,* Ikus.: Ondare-kentze.

ondare-zale.(yaraunspen): *izond.* Yaraunspenak bereganatzeko nayean ari dana.

ondaredun.(yaraunspen): *laced.* Ondarea jaso duena.

ondarzabe. (amiltegi): *izond.* Oso sakona dana leizezuloa. I: Ondargabeko.

ondariein. (yaraunspen): iz. Gurasoen yaraunspena. I: Ondarieta.

ondarleta. (yaraunspen): iz. Ikus.: Ondariela,

ondarjoa. (ondafaldi): *iz,* Itxasontziak ondaŕean naiz atsetan jo-egin, bertan geldirik geratzeko. I: Ondaf jotze.

ondarkai. (ugaran): iz. Kaya bezela erabili diteken ondartza.

ondarketari. (ondaŕ): *izond.* Ondafa saltzen duena.

ondarki. (oyal); Iz. Ikus.: Ondaf. Ondarkin.

ondarkin. (kondaŕ): iz. Jima.: Koadat. Ondakin. (oyat): iz. Ikus.: Ondaŕ.]: Ondarki.

ondarkin-ontzi. (zikintasun): iz. Zarama jasotzeko ontzia.

ondarkinketar€. (zikintasun): *ŕzond.* Zarama jasotzen duena.

ondarleze. (amiltegi): iz. Amildegiko sakontasuna.

ondarpe. (ibai): *iz.* Ibayetan egiten dan ondaŕ-meta.

ondarpeko. (slain): *iz.* Aragi xea ta gozoa daukan aŕaña; bizkaŕean egatz zetotza duena. I: Ikus.: Ondaŕazpiko. I: Zakaila, saburdin.

ondarpen. (itxasontzi): iz. Ondaŕean jotzeagatik, itxasontzi bat gelditzea.

ondarpiltsu. (ugaŕi): *izond,* Ikus.: Ondaŕ-munotsu.

ondarpila. (ondaf: *iz.* itxasertz ondoan egon diteken ondaŕ-meta, bertan itxasontziak geldirik gem ditezkela. I: Ondarpil, ondaŕ-pila, ondaŕ-pilo.

ONDAŔ *iz.* Mugefczko arkaitzetatik amaratzen diran puxkaen moltzoa, itxaso eta ibayen ur-bazteŕetan metatzen dam.: Ubilen landaŕa: akeitarona, igarkin deitzen dana. Are, arei, aiña, ariña (kondaŕ): *iz.* Zerbait osoa danaren zati edo puska. I: Ikus.: Kondaŕ. I: Undaŕ, untaŕ. (ugaran): II *iz.* Ondartza. j: Ondo. (zenbaki): *izond.* Gauzaen eŕenkadan azken tokian dagoena. (oyal): II *iz.* Oyal, lafu edo burni-xafla batetik geratzen dan zati edo ondakin. Ondakki, ondarkin, (jalkin): *iz. Ubil* batzuek uzten duten jalkiña, I: Puŕueka. *II (di),* (eraikintza), (espaloi), (garbitasun), (ludizti), (luŕ), (menasta), (€nugeŕ).

ondafagin. (ortz): *iz,* Ikus.: Adinagin.

ondaf-agin. (ortz): *iz.* Gizon-adiñean matel-ezuŕen mutuŕetan ateratzen dan agiña. I: Zentzun-agiña.

ondaf-aitz. (ondaf): iz. Ondafa daukan aitza.]: Ikus.: Ondaŕ-aŕi.

ondafa€tzu. (ugaran): *iz. Ikus.:* Ondartza. I: Ondardi, ondaŕe,

ONDAIfALIM. *iz.* Itxasaidean edo ondaf-meta batean itxasontzi bat ondatzearen egipen eta ondorioa. I: Kokatze, sare-bide. (akar): iz. Agiraka gogoŕa. li (itxaskuntza), (ontzi-galera).

ondaf-antzeko, (ondaf): *izond.* Ondafaren antza duena.

ondaŕ aŕi. (ondaŕ): *iz.* Ondafa daukan aŕia. j:Ikus.: Ondaf-aitz.

ondaŕ arte. (ondaf): *iz.* Ikus.: Ondaŕ-bide.

ondaf-atsetan. (atsaldi): *adond.* Aiken-amass ematen ari-izatea.

ondafatu. (zingorapen): *ad.* Ikus.: Ondatu.

ondaŕ-ants. (ondaŕ): *iz.* Oso xca dan ondafa.

ondaŕ-axal. (ondaŕ): *iz.* Ondafezko geruza.

ondafazi. (zingorapen): *ad.* Ondora Joan-erazi.

ondaŕazpiko. (aŕain): *iz.* Ondarpekoaren antzekoa dan aŕaña, txikiagoa dana. I: Ikus.: Ondarpeko.

ondaŕ-baratze. (baratz): *iz.* ltxaso ondoko ondartzaen urbileau egiten dan baratza.

ondaf-baxtef. (ugaran): *iz.* Ondartza txikia.

ondaŕ-baztnf. (ugaranj: *iz.* Ikus.: Ondartza. Ondardi.

ondaŕ-bide. (ondaŕ): *iz.* Ugarte to itxasaldea batutzen dituen ondaŕ edo luf-zatia. I: Ondaŕartc.

ondaŕ-biltzaile. (kondaf): *izond.* ICondafak biltzen ari dana.

ondafe. (ugaran): *iz.* Ikus.: Ondartza. I: Ondaŕaitzu, ondaŕeta.

ondaŕean. (amai): *adond.* Amayean.

ondafegunak. (biz): *iz.* Biziaren azken egunak.

ondafeko. (amai): *izond.* lima.: Amayerako. j: Amaitzckoa dana, amayari dagokiona.

ondafcratu. (amai): *ad.* Atnayem eldu.

ondaŕertze. (sabel): *iz.* ikus.: Ipurteste. I: Ondertze, onderzc, ondeste, ondaf-este.

ondaŕ-ertze. (sabel): *iz.* I stearen azken zatia. Ikus.: Andoil. Anioma, ondertze, ondeste, ondo-ertze, ondo-este, undertze.

ondaf-estali. (edari): iz. Geratzen dan edari-pizkat.

ondaf-estali bat. (ardo): iz. Ardo-pitin bat.

ondafeta. (ugaran): iz. Ikus.: Ondartza. Ondaŕe.

ondafezko. (kondaf): *izond.* Kondafezkoa dana.

ondafeztatu. (ondaf: *ad.* Ondafez estali. Ondaŕeztu,

ondafeztatze. (onda): iz. Ondafcz estaltzea.

ondafeztu. (ondaf): *ad.* Zerbait estaltzeko ondafa bath. (aŕautza): *ad.* Amuzki befiro ipiñi edo both.

ondaf-jon. (ondafaldi): iz. Itxasontziak ondafean edo afletan jotzea ta bertan geldirik geratzearcn egipen eta ondorioa. Ē: Ondaŕ-jotze.

ondaf-jotze. (ondaŕaldi): *iz.* Ikus.: Ondaf-joa.

ondaf-kifi. (aŕi): *iz, Ilais.:* Legaŕ. I: Kizkiŕi.

ondaf-landare, (landare): *iz.* Ondaztzetan bizi dan landarca.

ondaŕ-leku. (ondaŕatdi): iz. Itxasontziak gordetzeko edo antolatzeko geratzen diran tokia,

ondaf-mendi. (ondaŕ): iz. Aizeak ondartzetan egiten duen ondaŕ-metatzea. j: Ondaŕ--meta.

ondaŕ-ineta. (ygaŕi): *iz.* lixasoan eta ontzi-uretan, itxasontziak igarotzeko eragozten dituen ondoko garaya. I: Areape, are-meta, are-muiño, aremun, arepila, askaitz, askatx, askatz, atxari, ondogune, polo, ur-muga, utaitzak. (ondaf): *iz.* Ondaŕaz egindako meta. I: 1kus.: Ondaf-mendi.

ondaf-mondaŕ, (kondaŕ): iz. Azken kondafak.

ondaŕ-muno. (ugaŕ€): *iz. ikus.:* Are-muiño. I: Aremun, ondaŕ-muiño.

ondaf-munatsu. (ugaŕi): *izond.* Ondaŕ-munoak dagozen tokia. I: Ondarpiltsu.

ondaf-ontzi. (oreniari): iz. Ondafaren bidez ari dan orenlaria. Ondaŕ-ordu, ondaf-oren.

ondaf-orenlari. (orenlari): iz. Ondafaz egiña dagoen orenlari,

ondafota. (oskoldun): *is.* Izkira aundia. ans.: Izkira.

ondaf-saltzaile. (ondaf): *izond.* Ondafa saltzen duena.

ondaf-sare. (sare): *izond.* Ondo gañean igaro-erazten dan sarea.

ondaf-xabal. (ugaran): *iz.* Ondartza txikia.

ondaŕ-xee. (nodal): *iz.* Ondartxoa dam.

ondaŕ-xoii. (lxori): *iz. Ikus.:* Endar€-txori, i; Mirfxnreta, uii-txori.

ondat-zabal. (ugaran): *iz.* Zabala dan ondartza.

ondaŕ-zirau. (naŕazti): *iz.* Ejipto'ko laŕe-sugea.

ondaŕ--zulo. (ixtun): iz. Kondafak eramateko lxtuna.

ondartaf. (ondaŕ): *ŕzond.* Ondďcan jayo edo bizi dana.

ondartegi. (nodal): iz. Ondaŕa dagoen tokia. I; Ondategi.

ondartsu. (ondaŕ): *izond.* Ondafa daukana.

ondartu. (Wit): *ad.* Ilbil bat aitu, kondaŕean geraturik. (amai): *ad.* Mozkiñak amaitu. (itxasontzi): jJ *ad.* Itxasontzi bat, ondafean jotzeagatik geiditu.

ondartza. (ugaran): *iz.* Itxasoaren ugarana, iraita ia lauau dagozen aretzak egiña, j; Arcaga, areatza, areatze, areeta, areetza, arentza, arietza, areta, aretza, aretegi, ariatz, arin-obi, arin-ordoki, on dardi, ondaŕ-baztet, on-dafaitzu, ondaŕe ondaŕeta, salbadera.

oudartzadun. (ondaŕ): *izond.* Ondartza daukana.

ondartze. (amai): *iz. Ikus.:* Amai. Guen.

ondaska. (lankuntza): *iz.* Olako zatiko bat.

ondasld. (otar): *iz.* Ikus.: Ondazare.

ondastat. (admit): iz. Aitzufez egiten dan Laua, lusagaŕ-landarearen inguruan /Ida metatzen egiten dana.

ONDASUN. iz. Norberak dituen ogasunak eta txinditzaren moltzoa. I: Izana, oasuu, ouarzun, onak, ontasun, un, eŕeta. *II* Ororen ondasuna = Endefiaren beaŕak ordaintzeko Lateŕi'ari dagozkion ogasun eta sarkuntzaon moltzoa. (ogasmi); *iz.* Ogasun eta txinditzaren aindoa. (jabetza): jj *iz.* Ogastin eta txinditzaren aindoa. II (aberastasun), (eŕi-ondasun), (geyagoka), (obari), (txindi-etxe), (zerga).

ondasun-askatasun. (ondasun); ŕz. Lotutako ondasunak askatzea.

ondasun-askatzaile. (ondasun); *izond* Lotutako ondasunak askatzen dituena.

ondasun-buru. (bauakuntza): *izond.* Banakuntzan ari dana. I: Ondasun-yaurte.

ondasun-eskuordeko. (banakuntza): *frond.* Ondasun-buruareu ordez ari dana.

ondasun-idazti. (ondasun): *iz.* Ondasun-bildumak erakusten dituen Mazda. Ondasun-leŕo.

ondasun-lefo. (ondasun): *iz.* Ikus.: Ondasun-idazti.

ondasun-pilo. (ondasun): *ŕa.* Ikus.: Ondasunketa.

ondasun-sari. (ondasun): iz. Ondasunen inozkiña.

ondasun-yaurle. (banakuntza); *ŕzond.* Ikus.: Ondasun-buru.

ondasun-zai. (zaintza): *izond.* Ondasunak zaintzen dituena. I: Ondasun-zain.

ondasundun.(ondasun): *ŕrond.* Ondasunak dauzkana.

ondasunketa. (ondasun): *iz.* Ondasunen multzoa. j: Ondasun-pilo.

ondasuniari. (ondasun): *ŕzond.* Ondasun-arazoetan ari dana.

ondasuntegi. (ogasun); ŕz. Ikus.: Altxoŕ. I: uŕe.

ondasuntsu.(ondasun): *izond.* Ondasunak asko dauzkana.

ondasuntza. (ogasun): *iz.* Ogasunen muitzoa. I: Ontza.

ondasunzale. (zekenekeri): *izond.* Zekena dana.

ondategi. (galpen); *iz.* Galpena izateko tokia.

ondatsu. (sakonera): *ŕzond.* Sakona dana.

ondatu. (zingorapen): *ad.* Ondora joan edolausi. j: Ondaŕatu. (galpen): *ad.* Ogasuneten jasandako galpen aundia. Zerbait, ardura ez izateagatik, galtzen utzi. J: Oinpekotu. (bonboukada): II *ad.* Bonbonkada egiten ari-izan. : Undatu. (ondalanketa): II *ad.* Ondalanketa egin.

ondatu-ezin. (murgiltze): *Land.* Murgildu ezin ditekena.

ondatua. (iauliketa); *izond* Ianiiketa jasan duena.

ondatz. (ondoreko): *ŕz.* Ikus.: Ondore. Geroko, ondoren.

ondatzaile. (bonbonkada): *izond.* Bonborkadak egiten ari dana. Oudatzale, ondazale.

ondatze. (zingorapen): *iz.* Itxasontzi bat edo beste gauzaren bat zingoratzea.

ondazare. (otaŕ): iz. Oso aundia dan otafa. Ondaski.

ondazare-saltun.(otaŕ): *ŕzond.* Ondazareak saltzen dituena.

ondazaregile. (otaŕ): *izond.* Ondazareak egiten dituena.

ondaztatu. (tut): *ad.* Landareak luŕaz inguratu.

ondazulo. (ikatz): iz. Txodaŕean, beko aldean egiten dan zuloa, atsaldia aŕ dezan.

ONDO. *iz.* Gingil-gabeko ta kinkiñezko landareetatik edozein, ofi-oriegirik eztuena ta apatz, mamizko edo lingirdatsua dan izakera duena. Mota askotako ondoak dagoz; batzuk jangafiak eta aunitz edentsuak. j: Apat-eŕeka, fungo, kondo, oindo, ointo, onjo, onto likin, onto pikoŕ, onto uai, onto zuri, ratio beltz, un€o, idxo. fl (belaf), (eden), (gari), (gingil-gabeko), (itxaso), (laboreak), (landare), (landare-erizti), (landarizti), (len-bizidun), (txerketx), (txotx), (zumin).

ondo-antzeko. (ondo): *ŕroad.* Ondoaren antza duena.

ondo-iltzaileak. (ondo): *izond.* Ondoak erailtzen dituztenak.

ondo-jaldntza. (ondo): ŕz. Ondoak ikertzen ditucn jakintza.

ondo-txapel. (ondo): iz. Ondoak eukitzen dutcutxanoaren antzeko estalkia.

ondoada. (ondo): *iz.* Zati txikitaa ebakitako ondoen multzoa.

ondobeltx. (ondo): *iz.* Lodi ta orixka dan ondaa.

onde-atxuf. (aitzuŕ): iz. Ziri aundiak dauzkan aitzufa.: Ondiatxuŕ.

ondeagailu. (ondalanketa); Ondalanketa egiteko Ianabesa.

ondeaitz.uf. (aitzriŕ): iz. Ziri aundiak dauzkan aitzufa. ;: Ondiatxuŕ, ondio-atxuŕ.

ondeaketa. (ondalanketa): *iz.* Ikus.: Ondalanketa. j: Ondealdi, ondeatze.

ondealan. (ondalanketa): *iz.* Ondalaketa egiteko lana.

ondealdi. (ondalanketa): iz. ikus.: Ondalanketa. j: Ondeaketa, ondeatze.

oudeatu. (ondalanketa): *ad.* Ondalanketa egin. j: Ondiatu.

undeatzaile. (ondalanketa): *frond.* Ondalanketa egiten duena.

ondeatze. (ondalanketa): iz. Ikus.: Ondalanketa. I: Ondeaketa, ondealdi, sakonketa.

ondere. (zi): *iz.* Ikus.: Zi. Erpin.

ondertze. (sabel): *iz.* Ikus.: Andoil. I: Aniorna, ondaf-ertze, ondeste, ondo-ertze, ondo-este, undertze, ipurteste, ondaŕertze, onderze.

onderze. (sabel): ŕz. Ikus.: Tpurteste. I: Ondaŕertze, ondertze, ondeste, ondo-crze.

ondeste. (sabel): *iz*. Ikus.: Andoil. 1: Antorna, ondaŕ-ertze, ondertze, ondo-ertze, ondo-este, undertze, ipurtesto, ondaŕertze, onderze.

ondesteko. (sabel): *izond.* Ondesteari dagokiona.

ondez. (eritasun): iz. Eritasun txikia. 1: Ondeza. (nekabide): *adond.* Ezuntsaldian ari-izatea.

ondeztu. (eritasun): *ad.* Eri geratu.

ondi. (opamai): *iz*. Ikus.: Opamai. 1: Meza-mai.

ondik. (aditzondo): *adond.* Emendik.

ondikatu. *(akaŕ): ad.* Akaŕ egin. (atsekabe): *ad.* Atsekabetu. I: Atsekatu, pilpiratu. Coin): *(ad.* Ikus.: Oinkatu. I: Oñazpitu.

=dike. (zoritxaŕ): *iz*. Zoritxafezko gertaera. (oraiñaldi): *adond.* I: ikus.: Oindiko. I: Oindiito, ondiño, ondiñokaŕen.

ondiko gogoŕ. (zoritxaŕ): *iz*. **Zoritxaŕ** aundia.

ondikotsu. (zoritxaŕ): *izond.* Zoritxafa jasaten duena.

ondikotz. (inks): *oyu.* Inkazko asmoa emateu duen oyutza. : Ondikoz.

ondikoz. (zoritxaŕ): *adond.* Zoritxaŕez. I: Ondikozki.

oudikozki. (zoritxaŕ): *adond.* Zoritxafez ari-izatea. 1: Ondikoz.

ondikozko. (zoritxaŕ): *frond.* Zoritxafa duena.

ondiñokafen. (oraiiialdi): *adond.* Ikus.: Oindiño. I: Ondiño, oindiko, ondiñok, ondisiorik, ondiok, ondiokaŕen, ondiokan, ondion.

ondiolan. (tan); iz. Bigaŕenez, layaz egindako lana.

onditu. (ausiabartza): *ad.* Ausiabartza egin. (suntsidura): *ad.* ikus.; Suntsitu.

ondixerik. (aditzondo): *adond.* Oraindanik auferuntz.

undo. (oñazpi): *iz*. Utzunea dan gauza baten barne ta beko zatia. I; Itxaso, ibai edo unmade-tan ura dagoen iraitz sendaŕa. I: Etxe ta oramdietan saŕeratik uŕunana dagoen zatia. (: Ormadi baton barneko edapena. I: Gauza baten gaŕantzikoa. Urpean doan itxasontzlaren zatia. 1: Ondoi, ondura, oxin, Congo. (alde): iz. Albo. (lastertasun): *adond.* Arin-bai-arin. (urbiltasun): *adond.* Eŕezka. (ondoreko): (iz. **Zio** baton egipenari jaŕaitzen zayona. (zugatz): iz. Zugatz-landarea. I: Enbof; Andu. (lid): *iz.* Zerbaiteaz igitaitua dagoen luŕa. (sendi): jj *iz*. *Leiñu.* (efo): II iz. Sustaŕ. (kondar): *iz*. Ondakin. (konkiltasun): jj *izond,* Konkil (ontasun): 11 *adond.* Ongi. 1: Beal dan bezela, onki, ontsa, untsadura. (ondo): iz. Ziza. I: Ondo.

Undo artu. (ongaitasun): *ad.* Ondo-egin. On-egin.

ondo ustean. (gura): *adond.* Gurari onenaz;onez-onean.

ondo-agin. (ortz): *iz*. *Ikus.:* Adinagin. Bazteŕagin.

ondo-azia. (azkura): *izond.* Ongi azita dagoena.

ondo-beafean. (gura): *adond.* Gura onenaz ari-izatea. I: Ondo-beaŕez.

ondo-beafez. (gura): *adond.* Ilciis.: Ondo-beafean.

ondo-biko. (oñazpi): izond. Ondoa indarturik daukana.

ondo-egiña. (edertasun): *izond.* Ederki egindako dagoena.

ondo-ertze. (sabel): iz. **ikus.:** Andoil. I: Antorna, ondaŕ-ertze, undertze, andante, ondo-este, undertze, ipurteste.

ondo-erze. (sabel): *iz*. ikus.: ipurteste. Onderze.

ondo-esan. (onu); iz. Ikus.: **Onu.** Burubide.

ondo-este. (sabel): *iz*. *Ikus.:* Andoil. Antorna, ondaŕ-ertze, ondertze, ondeste, ondo-ertze, undertze, ipurteste.

ondo-etoŕi. (onegipen): *iz*. Ondo atoll danari egiten zayon aguŕa. : Ongi-etoŕi.

ondo-eulci. (aberastasun): *izond.* Aberatsa dana.

ondo-gabe. (oñazpi): *izond.* Ondorik eztuena. j: Tkus.: Ondobako. Ondogabeko.

ondo-gabetasun. (amaigabeŕasun): *iz.* Ikus.: **Amaigabetasun.** Azkengetasun.

ondo-garbiketa. (garbitasun): *iz*. ikus.: Ondo-garbitze.

ondo-garbitu. (garbitasun): *ad.* Ibai edo itxasoko ondoa garbitu. I: Ondokatu.

ondo-garbitze. (garbitasun): *iz*. Ibai ta itxasoko ondoa garbitzearen egipena. Ondo-garbiketa.

ondo-gura. (onberatasun): iz. Ikus.: **Ouberatasun.** Gizakitasun.

ondo-igiri. (igeriketa): *ad.* Urpean igeri-egin.1: Urpean.

ondo-ikasi. (lañotasuu): *izond.* Lañotasunez ari dana.

ondo-izate. (aisetasun): *iz*. Ongi ta nasal bizi-izan edo egotea. I: Ogasunak aski eukitzea. j: Ongi-izaite, ungitasun.

ondo jakiña. (jakintasun): *izond.* Guztiz jakiten dana.

ondo-jo. (itxasontzi): *iz*. Itxasontzi bat, ondafean jotzeagatik, geldirik geratzcaren egipena.

ondo-kuntsu. (enbon): iz. **Zngatzaren enbota.**

ondo-moko. (kondar): *iz*. Kondaf eta ziak.

ondo-moko#. (saleroste): *adond.* Xeatzez saldu ta cronies.

ondo-ondoratu. (oñazpi): *ad.* Ondo-ondoraño ondoratu.

ondo-ondotik. (urbiltasun): *adond.* Urbiienetik.

ondo-sare. (sare): iz. Aŕantzan erabiltzen dan sare berezi bat, ondoan dagoen guztia eramaten duena.

ondo-solas. (laburtza): *iz*. **Idatzi** edo azaldi baten andoren gañeratzen dan **laburtza.**

ondo-usmatze. (aŕantza): *iz:* **Urtanbarna sane edo beste gauza bat efestatzen** eramatea.

ondo-ustei. (euboŕ): *iz*. Zugatzaren enbofa.

ondo-xabal. (itxaso): izond. Itxasoko ondoa, lautso ta sakon gutxikoa danean.

ondo-xuri. (margo): iz. Goŕixka dan margoa, laŕosarena bezelakoa.

ondo-zilegi. Oaf): *iz*. Eft bateau ororena dan luŕa.

ondoan. (urbiltasun): *adond.* Urbil egotea. (gerokotasun): *odond.* ikus.: Gerokoan. I: Gerontzean, ondorean, undoau, unduan. (alde): *Mond.* ikus.: Alboan. j: Aldamenean.

ondoan ibiii. (aurkintza): *ad.* **Aurkintza lortzeko alegiñak** egin.

ondobnko. (urbiltasun): *izond.* Oso urbil dagoena, j: Ikus.: Ondoantsu.

ondoantsu. (urbiltasun): *izond.* Urbil-urbil dagoena. I; Ikus.: Ondoauko.

ondobako. (oñazpi): *frond.* Ondorik eztuena. Ondo-gabe, ondogabeko, ondogabeki.

ondodun. (ofiazpi): *izond.* Ondoa dueua.

ondoegi. (onegipen): *adond.* Ondo baño obeto egotea.

ondoegin. (onegipen): *iz*. Ikus.: Onegipen. I: Irabazkin.

ondoen. (onegipen): *adond.* Guztiz undo egotea.

ondoenik. (onegipen): *adond.* Ezin obeto.

ondoez-aldi. (aiditxaŕ): *iz*. ikus.: Burtzoraldi. j: Miutxuri, txabai-aldi, txaŕaldi.

ondoeza. (nekabide): *iz.* Nekabidez egotea. I: Thus.: Eŕezelu. (: Makeskeria, oneza,ongieza,zonu.

ondoeza egin. (alñditxat): *ad.* Burtzoraldia izan.

ondoezdun. (alditxaŕ): *ŕzond.* Ondoeza duena.

ondoezik. (alditxaŕ): *adond.* Oncloezaz egotea.

ondoeztu. (alditxaŕ): *ad.* Ondoeza izan.

ondogabeki. (oñazpi): *izond.* Tkus.: Ondobako. (: Ondogabeko.

ondogabeko, (oñazpi): *Land.* Ems.: Ondobako. (: Ondo-gabe, ondogabeki,

ondogabetu. (oñazpi): *ad.* Ondoozaraño sakondu.

ondogora. (oin): /z. Ikus.: Orpo. (: Ondagora, ondoil.

ondogune. (ugaŕi): in. Ikus.: Ondaŕ-meta. Askaitz, polo, or-mope.

ondoi. (oñazpi): *iz. Ikus.:* Ondo. (: Ondura. (enboŕ): *iz. Luŕ* azpian dagoen enbofaren zatia.

ondoil. (oin): *iz.* Ikus.: Orpo. Oudogora.

ondokatu. (garbitasun): *ad.* Thus.: Ouda-garbitu.

ondoki. (zur): *iz.* Enboŕaren zuraren zatia. (mailgune): iz, Ikus.: Mailgune. I: Maila-gune, oska.

ondokin. (done-ondar): *iz. Ikus.;* Done-ondaf. (: Gorpuzkondo. (zugatz): ŕz. Ebakiŕako beste batetik datoten zugatza.

ondokintsu. (done-ondaŕ): *izond* Ondoksñak dauzkana.

ondoko. (alboko): *izond.* Kirin bigaŕena, nagusia eztana. (: Gañetikoa, erauntsiko ondoriozka. (gerokotasun): *ŕzond.* Aldian edo aldean ondoren datoŕena edo dagoena. : Undoko. (yaraunspen):((*ŕzond.* Azkenayaren erabakiagatik edo legeagatik, yarauntsi bat dagokion notiña. (ordezketa): ((*ŕzond.* Noribaitjaŕaitzen edo ondoren datorkiona, here tokian egoteko edo beraren ondorengoa bezela izateako. (etorbide): ((*izond.* Beste batengandik datoŕen notiña. (erorkera): ((*ŕzond.* Erorita dagoen arnaria. (minikizu): ^(iz, Emakume batengan umegaya blazon duten aurzoŕo ta mintzak. (uŕentasun): ((*izond* Ondoan dagoena. (amayera): ((*izond.* Amayerakoa.

ondoko bii, (ogi): iz. Azala latza daukan ogia.

ondoko-moka guziak. (osotasun): *adond.* Guzti-guztiak.

ondokoi. (sakonera); *izond.* Sakona dana.

ondokoi-izan. (azta): *ad.* Azta egin.

ondakoitasun, (azta): *iz.* Aztaren bereiztasuna.

ondokotasun. (yaraunspen): in Ikus.: Yaraunspen. (: Ondare, ondoretasun.

ondokotza. (some): *iz.* Seme nagusiaren ondoren jayolzen clan beste semearen eskubidea.

ondolan. (oñazpi): *iz.* Ondoan egiten dan Iana.

ondonayezko. (onberatasun): *frond.* Onberatasunez ari dana.

oudope. (oñazpi): *iz.* Antoxin eta beste gauzaen beko zatia, oñazpitzat daukaena. (: Buts.: Oñazpi. (: Aŕoin, azpioiña.

ondoragañ. (murgiltze): *"nand.* Ondoratu ditekena.

ondoraje. (ondorcko); iz. Ondorekoa dana. : Ondoaje.

ondoraketa. (murgiltze): *iz.* Ondora jaustea. I: Ondorapen, ondoratze.

ondorakoi. (murgiltze): *izond.* Ondoratzeko cŕaza dana.

ondorakdi. (gingil-gabeko): *iz.* Ikus.: Auka. (: Jatsa.

ondoramen. (ondoreko): *iz.* Egipen baton ondore ta ondorekoa. (: Ondoamen.

ondorapen. (murgiltze): ŕz. Ikus.: Ondoraketa. (: Ondoratze.

ondoratu. (ate): *ad.* Ate edo loyoa ixten diran alderuntz aldatu edo biurtu. (urbiltasan): *ad.* Ikus.: Urbildu. Uiiandu, ulanlu, uferatu, ortu. (murgiltze): ((*ad.* Murgildu, ondora jausi.

ondoratzz. (urbiltasun): *adond.* Ondo-ondoan jartzen ari-izatea.

ondoratzaiie. (urbiltasun): *izond.* Urbiltzen duena.

ondoratze. (urbiltasun): iz. Urbiltzearen egipena. (murgiltze): *iz.* Ikus.: Ondoraketa. (: Ondorapen.

ondore. (ondoreko): *iz,* Lem eŕanetik edo eŕanetatik sortzen dan beaŕezko asapidea. I: Ziotik ondorekdra bezela, egipen edo gertaera batetik sortzen dana. (: Hondo, atze, atzekidun, geroko, jaŕai, ondatz, ondoren, ondorengo, undoramen, andorio, undoaje. (gclditze): *iz.* Gelditzearen egipena. I: Gelditzen dan tokia. (: Gauza baton igiduraren amaya. (sendi): i(ŕz. Notin berberarengandik datozen baste notiñen moltzoa.

ondore-aundiko. (gaŕantzi): *izond.* Gaŕantzi aundikoa dana.

ondore-bide. (burutapen): *iz.* Ondorentzearen araua.

ondore-gabe. (yaraunspen): *izond.* Yaraunspenik gabe geratu dana,

ondore-gabetu. (yaraunspen): *ad.* Yaraunspenik gabe utzi.

ondore-gabetze. (yaraunspen): *iz.* Yaraunspenik gabe uztearen egipena.

ondore-galtze. (') : *iz.* Yaraunspena galtzea.

ondore-itunben. (yaraunspen): *iz.* Ondoretasunari buruz egindako itunbena,

ondore-lagun. (yaraunspen): *ŕzond.* Itcus.: Ondorekide.

ondore-ondasunak.(ogasun): *iz.* Ondoretasunez artzekoak diran ogasunak.

ondorean. (gerokotasun): *adond.* Ikus.: Gerokoan. : Ondoan, ondorian.

ondoreango. (aldaera): *ŕzond.* Baste batengandik datoŕena.

ondoredun.(yaraunspen): *Loral.* Yaraunspenajaso duena.

ondorego, (`): ŕz. lkus.: Yaraunspen. 1: Ondorengotza, ondoreko, premantza, primantza. (belaun): *iz.* Ikus.: Belaun. (: Sendi.

ondoreka egiña. (burutapen): *frond.* Burutarapenezegiña dagoena.

ondoreldde.(yaraunspen): *izond.* Beste batekin edo batzuekin oñordekoa dana. I: Ondore-lagun.

ondorekidego.(yaraunspen): *iz.* Batzuen arteko yaraunspena.

ONDOREKO. ŕz. Zio baten egintzatik sortzen dana. I: Zerbait egitean lortu nai dan album edo izakaya. Saŕastada edo biotz-ondoko bizia. (: Ekoizpen, undoramen. (gerokotasun): *izond.* Uŕenoan dagoena. Ii (ariuŕe), (etorbide), (gaŕantzi), (gerokotasun), (menpe£asun), (zio).

ondoren. (osasun): *iz.* Gaidutako osasuna hertz bereganatzen ari-izatea. (ondoreko): *iz. Ikus.;* Ondore. (: Ondatz, ondorengo. (jaŕaipen): (*adond.* Jafaipenez ari-izatea, ; Ondorik. (aztama): 1i *iz.* Ikus.: Aztarna. 1: Oiñatz.

ondoren-bako.(ondoreko): *izond.* Ondoriorik eztuena.

ondoren-esaera. (mintzabide): iz. Beste baton ondorekoa dan esakera. (: Ondoriozko esaera.

ondoren-itzak. (its): *iz.* Asmo batzuk bcsteetatik erakart-reko, ateratzeko, egokiak, diran itzak.

ondorendu. (ondoreko): *ad.* Ondorea atera.

ondoreneko. (sendi): *izand.* ikus.: Ondorengo. Ongoriengo, saiski.

ondorengo. (sendi): iz. Beste batengandik datoŕen notiña. ; Ondoriengo, ondoreneko, saiski. (ondoreko): *iz.* liens.: Ondore. Ondoren. (yaraunspen):i iz. Yaraonspena artu duena edo artzcko dagoena.

ondorengofza. (yaraunspen): iz. ikus.: Yaraunspen.I:Jabegaitasnn, jabegeitasun,jabogaitza,ondorego.

ondorentza. (yaraunspen): *iz.* Ikus.: Yaraunspen. Ondoretasun.

ondoretako.(yaraunspen): *izond.* Ondoretasunari dagokiona.

ondoretasun. (yarauuspen): *iz.* Ikus.: Yaraunspen. I: Ondokotasun, oudoriotasun, ondorentza.

ondoretsu.(ondoreko): *izond.* Ondoren beterik dagoena.

ondoretsun. (utentasun): *adond.* Ia ondo-ondoan egotea.

ondoretu. (ondoreko): *ad.* Gauza bat beste batetik sortzea edo ondoreko izatea. Gauza bat agertzea,
• uabarmentzea edo egiztatzea. I: Gauza bat nntin ado album baterako onuragaŕi edo kaltegaŕia biiaka£zea. I: Ondoreak atera. (yaraunspen): *ad.* Ondoretasuna jaso.

ondoretxu. (erakarpen): *izand.* Zudua duena. I: Ondorezko.

ondorez. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Beraz. j: Ondorengoz, aiakotz, perfosta.

ondorezki. (ctorbide): *adond.* Nortzuk edo zertzuk baste batzuen ondoren ari-izatea.

ondorezko. (crakarpen): *izond.* Ikus.: Ondoretxu.

ondoria. (atcragen): *iz.* Zailtasun baten aterapena.

ondorlk. (jaŕaipen): *adond.* Ikus.: Ondoren.

ondorio. (ondoreko): *iz.* Egipen baton ondoreko ta ondorea. I: Atafamentu, atafapen. Ateratzen dan ondorea, oputz. (batcrakuntza): *iz.* Norbaiten omenez jaŕaitzen zayon giza-taldea.

ondorio-gabe. (aldintasun): *izond.* Aldintasunik eztuena.

ondorioka. (ondoreko): *adond.* Ondoreak ateratzen ari-izates.

ondoriotasun. (yaraunspen): *is.* Ikus.: Yaraunspen. Ondoretasun.

ondoriotsu. (aldintasun): *izond.* Aldintasuna duena.

ondorioz. (ondoreko): *adond.* **Ondorekoz** ari-izatea. : Ofegaitik, oŕengatik, yeroz, geroz.

ondoriozko. (alboko): *izond.* Ikus.: Ondoko. Erauntaiko.

ondoriozko esaera.(mintzabide):iz. Ikus.: Ondoren-esaera.

ondorioztatu. (ondoreko): *ad.* Ondoreak atom.

ondoroldi. (gingil-gabeko): iz. lkus.: Auka. j: Jalsa.

ondosko. (zugatz): *iz.* Zugatz txikia.

ondotegi. (aingura): *iz.* Ikus.: Ditxo. I: Ertzetoki.

ondoti. (atzekalde): *adond.* Atzetik egotea edo ibiltzea.

ondoti-yale. (txerketx): *izand.* Txerketxa bezela bizi dana.

ondotik. (gerokotasun): *adond.* Gem, ondoren.: Ondoxe. (urbiltasun): *adond.* Oso orbit.

ondotikako. (alboko): *izond.* Ondokoa dana.

oudotikan. (urbiltasun): *adond.* Urbiletik ari-izatea.

ondotsu. (urbiltasun): *izond.* Oso urbil dagoena.

ondotxo. (onegipen): *adond.* Ondo xamaŕ, unki xamaŕ.

ondoxe. (gerokotasun): *adond.* Geroxeago. : Ikus.: Ondotik.

ondoxean. (urbiltasun): *adond.* Ondo-ondoan egotea.

ondoz eta efoz. (eŕo): *adond.* Efotik ari-izatea. j: Ondoz eta goibez, ondoz eta goraka.

ondoz-ondozko. (atzekalde): *izond.* Eats.: Ondozko. j: Ondozkako.

ondozka. (efenkada): *iz.* Gauzak alkafen ondoren eta leŕoan ipintzea.

ondozkako. (atzekalde): *izond.* Zerbaiten atzetik doana edo ipiñita dagoena. I: Ondozko, ondoz-ondozko.

ondozkatu. (ezarmen): *ad.* Gauzak alkafen atzean ipiñi.

ondozld. (gerokotasun): *adond.* Alkaŕen ondoren ari-izatea.

ondozko. (landare): *iz.* Landare gaztea. (zugatz): *iz.* Zugatz bakoitza. (atzekalde): *izond.* Ikus.: Ondozkako. Ondoz-ondozko.

ondoztatu. (inguru): *ad.* Landareak luŕaz inguratu.

ondraburu. (dctak): *is,* Betels buru dana.

ondu. (obekuntza): *ad.* Ikus.: Obeht. I: Obatu. (osasun): *ad.* Osasnnez obeto (iraun-azte): *ad.* Estebete, gazta ta abaŕ, iraun dezaten, egokiro ipiñi. (umotasun): II ad. ikus.: Umotu. I: Lerindu, undu, zoli, zoritu. (eskuantze): II *ad.* Eskuantzez beste bat bauo geyago izan. (ordainketa): II *ad.* Ordaindu. I: ()begin. (ongaŕi): *ad.* Lufak ongafitu. (olerti): II *ad.* Itz neurtuak atondu.

ondu-arazle. (umotasun): *izond.* Umotu eragiten duena.

ondu-ezin. (ontasun): *izond.* Obea izan ezin ditekena.

ondu-eziñik. (aŕangura): *adond.* Obetu eziñean ari-izatea.

ondua. (umotasun): *izond.* Umotuta dagoena. (held): *is.* Legortuta dagoen belafa. (igali): II *iz.* Legortuta dagozen igaliak.

ondubefi. (umotasun): *izond.* Oraintxe umotua dagoena.

ondugabe. (umotasun): *izond.* Oindifio umotu gabe dagoena.

ondugabeko. (azkuii): *izond.* Beroaz antolatu gabe dagoen azkuña.

ondugabetason. (umotasun): iz. Umotu gabe egotea. j: Ondugabezia.

ondugabezia. (umotasun): *iz.* Ikus.: Ondugabetasun.

ondugura. (zentzabide): *iz.* Zentzadura lortzeka xedea. I: Ondunai.

ondun. (aberastasun): *izond.* Aberatsa dana.

onduuai. (zentzabide): *is.* Ikus.: Ondugura.

ondura. (oñazpi): *iz.* Ikus.: Ondo. Ondoi, oxin. (umotasun): *iz,* Umotzearen egipena.

onduxe. (umotasun): *izond. Ia* umotua dagoena.

one. Oahe): *iz.* ikus.: **Lobo.** I: (labia, onl.

onean. (ontasun): *adond.* Xede onaz ari-izatea.

oneara. (ontasun): *iz.* Ona egiteko gertapena.

onedas. (onespen): *iz.* Onedatsi aditzaren laburpena.

onedaspen. (onespen): *iz.* Ikus.: Onespen.

onedatsi. (onespen): *ad.* Ikus.: Onetsi. I: Onedasi, onefan.

onedeki. (ontasun): *adond.* **Ontasnnik** gabe ari-izatea.

oneen. (ontasun): *izond.* Onens dana.

onegaitik. (zio): *adond.* Zio onengatik. I: Onegatik, onegatikan.

onen^{g}na. (izcnorde): *izord.* Onengana.

onegi. (ontasun): *izond.* On-ona dana, geyegi cdo.

onegikeria. (onberatasun): *is.* Onberatasun aundiegia.

onegin. (onegipen): iz. Ikus.: Onegipen. Egsñon, on in, unki. (ongaitasun): *ad.* Etckiña lartu. (ordainketa): jl *ad.* Ikus.: Ondu.

ONEGIPEN. *iz.* Egiten ado artzen clan ona. : Egokitasuna, onera. j: Egiñon, emai-on, irabazkin, onodegin, onegin, onkite, soberakin, unki, unki. ii (bestekoitasun), (losintxa), (onberatasun), (ontasun), (oparotasun), (ordaintza), (txera), (urgazpen), (uzkunde), (zaingo).

onegitasun. (eroapcn): *iz.* Ikus.: Eroapen. j: Egonafi. (ontasun): *iz.* On-egitearen egipena.

onegite. (ontasun): *is.* Onegitasuna egitea.

oneik. (izenorde): *izord.* Ikus.: Auek. l: Oek.

oneikunde. (ontasun): iz. On-egiten duen erakundea.

oneiren. (zenbaki): *iz.* Anei uneiren bat.

oneitan. (izenorde): *izord.* Auetan.

onek. (izenorde): *izord.* Ikus.: Au. I: Ant, unek. 1/ Au ageferazlearen izen-jokoa: Onek, onekaz, onekau, onekana,,..

oneko. (itzarmen): *iz.* Ikus.: Itzarmen. Alkaf-itunben.

oneko alde, (alde): *is.* Aufeko aldea.

onela. (aditzondo): *adio.* Era ontaz, Onelan, onan, onelantxe, onelaxe, onla, aunela, ula, uletan, unela, unla.

onelaberaz, (berdintasun): *adond.* Berdintasunean ari-izatea.

onelako. (izenorde): *izond.* Au bezelakoa. j: Olako, onelango, onlako, ulako, unetako, unlako. II Onclako, oŕelako, alako = sandia, urlia.

onelakotsn. (izenorde): *iron!.* Au bezelakoxea. $_{I:}$ Oneiantsu.

onelakoxe. (izenorde): *izord.* Au berbera bezciakoa. j: Unelakoxe.

melange. (izenorde): *izod.* Ikus.: Onclako. 1: Olako.

onelantxu. (izenorde): *izord.* la onela bezelaxc.: Ikus.: Onelakotsu.

onelantxe. (aditzondo): *adond.* Onelaxe. I: Ikus.: Onela. J: Ulaxe, unelaxe.

onelatsu. (aditzondo): *adond.* Gutxi gorubera onele.: Unelatsu, unlatsu.

onelatsuko. (aditzondo): *adond.* Gutxi gorabera mota ontakoa dana.

onelaxe. (aditzondo): *adond.* Era ontantxe. I: rims.: Onela. Onelantxe, ulaxe, ulaxet, uletan, unelaxe.

onelazko. (bereiztasun): *(sand.* Nolakotasun onekoa dana.

onen. (izenorde): *izord.* Au bezin edo bezenbat. J: OM, unen. (ontasun): izond. Guziak baño obea dam. $_{J:}$ Onena. (ukantza): jj *izo !* Au'ena dana. Unen.

onen-bateko. (aditzondo): *adond.* Au bezin aundia. j: Onenbesteko. ii Onen-bateko, oŕen-bateko ainbateko.

onena, (ontasun): *izond.* Guziak baño obea dana. J: Ikus.: Onen.

onenbat, (aditzondo): *adond.* Au bezin ainbat. j: Onenbeste, uncnbat. II Onenbat, oŕenbat, ainbat. Onenbestean, onenbestcbat, unbertze.

onenbeste. (aditzondo): *adond. ikus.:* Onenbat. j: Onenbestean, unenbat, unenbertze. II Onenbeste, oŕenbeste, ainbesle. j: Onenbestebat, onenbertze, unbertze.

onenbestean. (aditzondo): *adond.* Onenbatcan, ofenbatcan, ainbatcan. Ikus.: Oncnbat, J: Oncnbeste.

onenbestebat. (aditzondo); *adond.* Ikus.: Onenbat. j: Onenbeste.

onenbesteko. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Onen-bateko. // Onenbesteko, ofenbeateko, ainbestoko,

onenbesteraiño, (aditzondo): *adond.* Au bezin goraño, au bezin neufiraño. I: Unenbatetaraiño, unenbertzetaraiño,

onenbestez. (aditzondo): *adond.* Onenbateaz. // Onenbestez. oŕenbestez ainbestcz.

anenean. (ontasun): *adond.* Era onenaz ari izatea.

onengatik. (izenorde): *izord. Au* data zio, /1 Onengatik, oŕengatik, arengatik.

onentxe. (izenorde): *izord.* Auxe, an bent. I: Unentxe.

onentxo. (ontasun): *frond.* Onenatxoa dana.

onentzaro. (yosukristo): *iz.* Ikus.: Oientzaro.j: Olenizero, olenzaro, onentzero, onenzaro, onontzero, onontzaro, orentzaro, orentzago.

onera. (ongaitasun): *is.* Ongaitasunezkoa dana. (onbide): *iz.* Ikus.: Onbide. j: Anzi. (ontasun): $_{jl}$ *adorn:.* Ona danera. (zuzen-legetasun): $_{,,}$ *L. Ikus.:* I)edu. j; Begirune. (aditzondo): Jj *adond.* Ontara. J: Onara.

onera dei. (outasunj: *iz.* Onera biurtzeko dei-egitea.

onera egin. (obekuntza): *ad.* Obeto izan edo jaŕi.

onera eman. (ontasun): *ad.* Ona danera eman.

onera ezkero. (elduera): *adond* Ontara eldu ezkero.

onera-blurtze. (ontasun); iz. Onera befiz etortzea.

onera-griña. (eraspen): *iz.* Ikus.: Eraspen. I: Erazkun.

oneragaŕi. (ontasun): *izond.* Onera biurtu ditekena,

onerako. (aditzondo): *adond.* Gero ta onuntzago.

oneraiño. (aditzondo): *adond.* Toki ontarano.

oneraiñoko. (aditzondo): *adond.* Toki outarañoko.

onerako. (ongaitasun): *izond.* Ikus.: Etekintsu. Oneratsu.

onerakoan, (aditzondo): *adond.* Etortzerakoan,itzultzerakoan.

onerakoi. (onbide): *izond.* Onbidea matte duena.

onerakotu. (ontasun): *ad.* Ona egin, ona biurtu.

oneramendu. (ontasun): *is.* Obetzearcn egipena.

oneraspen. (et-aspen): *iz. Ikus.:* Eraspen. ^: Eraskunde.

oneraspentsu.(craspen): *izond.* Eraspena duena. : Onerazpeko.

oneratsi. (atospeu): *ad.* Zerbait ontzat onartu.

nneratsu. (ongaitasun): *izond.* Ikus.: Etekintsu. j: Oneretsu, onerako, ontsu.

oneratu. (ontasun): *ad.* Gnu danera joan edo eraman.

oneratuz.(ontasun):adond. Ona danera joaten cdo eramaten ari-izatea.

oneratze. (ontasun): *iz.* Onera biurizea.

oneraxe. (aditzondo): *adond.* Ontaraxe, anaraxe.

onerazko. (obekuntza): *iz.* Obekuutearen egipena.

onerazpeko. (eraspen): *izond.* ikus.: Oneraspcntsu.

onerazpen. (ontasun): *iz.* On-eraztearen egipena. Onerazte: (eraspen): Ikus.: Eraspen,

onerazpentsu. (eraspen): *band.* Eraspen duena. $_{J;}$ ikus.: Eraspentsu, jainkoi.

onerazte. (ontasun): iz, ikus.: Onerazpen.

oneraztu. (obekuntza): *ad.* Obekuntza lartu,

onerean. (aditzondo): *adond.* Emendik.

oneresgaŕi.(aintzapen): *frond.* Aintzapena cukitzekoa dana. I: Oncrizgaŕi.

onerespen. (bcstekoitasun): *iz.* Ikus.: Goi-maitasun. I: Onesgo, onginai.

onereste. (aintzapen); is. ikus.: Aintzapen. I: Adeitasun, salotasun.

oneretsu. (ongaitasun): *frond.* Ikus.: Etckintsu. I: Oneratsu, oneretxu.

oneretxi. (maitasun): *iz.* Ikus.: Maitasun. I: Maitakuntza. Izenon.: Maitaizen duena, oneritxi, onetsimendu, oniritxi. *11* Ad.: Maite-izan, oneritxi, oneritxi. (ayeŕ): *frond.* Zaletasuna donna.

oneretxiz. (aintzapen): *adond.* Aintzapenez ari-izatea.

oneretxizko. (aintzapen): *izond.* Aintzapena euktizekoa dana.

onerik. (aditzondo): *adond.* Ernendik.

oneritsi. (baimendura): *ad.* Bahama eman. I: Baimendu. tz,: Baimena ematearen egipena.

oneritxi. (maitasun): *ad.* Ikus.: Oneretxi. ^: Maite-izan.

onerizgadi. (aintzapen): *izond.* Ikus.: Oncresgaŕi,

onerizico. (atscgin): *iz.* Ikus.: Atsegin. I: Laket.

nnerizte. (maitasun): iz. Maite-izatea.

oneriztegañ. (maitasun): *izond.* Maitasunezkoa dana.

onerontz. (aditzondo): *adond.* Aide ontaruntz. : Ikus.: Onuntz.

onefan. (onespen): *ad.* ikus.: Onetsi. I: Onedatsi.

ones-izenpetzea. (izenpc): *iz.* Agerkai bat onartzekoa izan dcdin, at duenak bere izenpena jartzea.

unease. (gorantza): *ad.* ikus.: Gorantza. j: Goresketa, oneskun.

onesasun. (zindokuntza): *iz.* Ikus.: Zindokuntza.: Ekintze, ezin-obetasun, onguren, osagune.

onesdamn. (atsekabe): fz. Yaungoikoa iraintzeagatik min eta atsekabea izatea. Onezdainu, onezko damn, onez-garbai.

onesdamutu. (atsekabc): *ad.* Onesdatnu euki.

onesgai. (aintzapen): *fzond.* Aintzapena artzeko gaya dana.

onesgaitz. (cane): *frond.* Bete kuma esnea artzcko onarizcn ez duen emee.

onesgañ. (baimendura): *frond.* Onartzckoa dana. : Oneskaŕi.

onesgafiki. (baimendura): *adond.* Onaztzeaa ari-izatea. I: Oneskafiki.

onesgile. (bestekoitasun): *izond.* Goi-maitasuna egiten duena.

onesgo. (baimendura): iz. Onartzearen egipena. (bestekoitasun): iz. Ikus.: Gut-maitasun. I: Goimaitetza, onerespen.

onesgune. (lañotasun): iz. Ikus.: Maitetasun.1: Maitego, onezgune.

oneski. (zuzen-Iegctasun): *adond* Zirdzotasunez ari-izatea.

oneskitu. (oorc): *ad,* Ikus.: Ooratu.

oneskizun. (baimendura): *is,* Onartu beaŕ dana.

nneskof. (baitnendura): *izond.* Onartzckoa dana.

oneskun. (gorantza): *iz.* Ikus.: Gorantza. I: Onesan, oneskunde.

oneskunde. (gorantza): *is.* Ikus.: Gorantza. Oneskun.

oneskuntza. (baimendura): *ŕz.* Onartzearen egipena. : Onespen.

onesle. (maitasun): *izond.* Maite duena. Onestari, onezle. (baimendura): *izond.* Onartzen duena.

onesmen. (baimendura): *iz.* Onartzearen alumna.

ONESPEN. *is,* Goratze, aintzatzearen egipen eta ondorioa. j: Meza ta ikurtonctan erabiltzen dan elizkizun berezia. Onedaspen. Ii (arautasun), (araztasun), (eskartasun), (gurutze), (meza), (onegipen), (sagaratze), (yaurespcn), (zorion). (baimendura): *is.* ikus,: Oncskun tza. I: Onezpen. (goraniza): *(iz.* Gorantza egitca.

onespendu. (gorantza): *ad.* Onespena egin.

onespeneko. (baimendura): *frond.* Onartzckoa dana.

onespenezko.(aintzapen): *frond.* Aintzapena artzekoa dana.

onest-ortzi. (onespen): *iz.* Onespenezko ontzia.

onestari. (maitasun): *izond.* Ikus.: Onesle.

onestasun. (zuzen-legetasun): ŕz. Zintzotasunezkoa izatea. I: Zindasun, zindotasun.

oneste. (baimendura): *iz.* Onartzea.

onesteico. (gotortza): *izond.* Gotortza artzekoa dana, j: Onetsizko.

onetalco. (izenorde): *izord.* Ontako.

onetan. (izenordc): *izord.* Ontan. I: Unlan.

onetara. (aditzondo): *adond.* Oneia izan czkero.

onetarako. (izenorde): izord. Ontarako.

onetariko. (aditzondo): *adond.* Ouelakoa bezela.

onetatik. (izenorde): *izo'd.* Ontatik. I: Onetati.

onetsarazi. (baimendura): *ad.* Ouat-erazi.

onetsgati. (mailmun): *fzond.* Maitagaŕia dana.

onetsi. (maitasun): *ad.* Maite-izan. Ongietsi. (bairnendura): *ad.* Onartu. (ardiespen): (*ad.* Ikus.: Ardietsi. Lortu. (goresketa): II *ad.* Ikus,: Goretsi. Goratu. (onespen): *II ad.* Onespena egin. I: Onedatsi, oneŕan.

onetsi-ezin. (baimenduraj: *izond.* Onartzeko eziña dana. Onetsi-eziñeko.

onetsimendu. (maitasun): *iz,* Ikus.: Maitasun, 1: Oneretsi.

onetsitu. (maitasun): *ad.* Maite-izan.

onetsizko. (gotortza): *izond.* Ikus.: Onesteko.

onetxe. (ikatz): *iz.* Ikus.: Metaaga. Metaziri.

onetsegatik. (zio): iok. Oncngatik ain zuzen.

onetxek. (izenorde): *izord.* Onek berak.

onez. (gauzeztasun): *izond.* Ezertarako ona ez dana. (nekabide): *izond,* Ongi ez egotea. I: Ongatx. (ontasun): *i1 adond.* Ona egiten ari-izatea.

onex-aipatu. (gorantza): *ad.* Gorantza egin.

onez-garbai. (atsekabe): *iz.* Ikus.: Ones/lama. Onezdamu.

ouez-oneneau. (ontasun): *adond.* Oneuean ari-izatea.

oneza. (eritasun): Is. Onda ez egotea; eritasun txikia. I: Ongicza, ondoeza, **zanu.**

onezia. (ontasun): *is.* Ikus.: Outasun. I: Onizate, ontarzun, zindokunde.

onezkero. (oraiñaldi): *adond.* Ilms.: Dabeneko. j: Daguaueko, onezkero, oraiuezkero, oraňezkero.

onezko. (gentza): *izond.* Gentza egitekoa dana. (ongaitasun): *ŕzaad.* Onutazkoa dana.

onezko-eragile. (auzi-gizon): izond. Gentza-epailea.

oneztapen. (baiben): *iz. Jkas.:* Baiben. Kaudimen.

oneztaŕi. (tximista): *iz.* Ikus.: Tximista. Oiňaztaŕi, oňeztaŕi, ortzi, uňazi.

oneztatu. (baiben): *ad.* Oneztapena egin.

oneztu. (tximista): Is. Ikus.: Ortots. I: Odots.

ongabe. (ontasun): *iz*, Onik ez izatea. (txirotasun): *izond.* Txiroa dana.

ongabetasnn. (txirotasun): *iz*. Ikus.: Txirotasun. I: Landeŕeria.

ongabetu. (txirotasun): *ad.* Txiroa egin cdo biurtu.

ongai. (ongaitasun): *izond.* Zerbaiterako ona dana.

ongailu. (ongaŕi): *iz*. Ikus.: Ongañ.: Jakigai, onkalu, ungalu, onkailu, pipaŕ-bazi.

ongailu-belafak. (ongafi): *ft.* Ongailurako erabiltzen diran belaŕak.

ongailuztatu. (ongaŕi): *ad.* Luŕean ongaña zabaldu. j: Ongafikatu.

ongain-adabu. (oñetako): *iz*. Ongaiñean egindako adabakia.

ongaiñetu. (oin): *ad.* Zaldiarengandik edo orga batetik jetxi. 1: Oinganetu.

ONCAITASUN. iz. Onuragaŕi izateaven tasuna. Gauza batetik ateratzen dan onura, mozkin edo irabazpena. Erabilgaŕitasun, gaiñeratiko, jaskuntza, jasokuntza.If(adiontasun), (aldintasun), (egikera), (emantza), (erabilkuntza), (erakotasun), (ezinbestetasun), (irabazpen), (mozkin), (obari),(onegipen),(onespen),(ontuŕe), (salneurri), (sariztatze), (ufutasun).

ongaitz. (ogi): *iz*. *ikus.:* Basailora. Basiloi, eŕes. (ontasun): *iz*. Onak eta gaitzak.

ongaizkatu. (ontasun): *ad.* Ona ta gaitza nastu.

ongaiztoa. (zuzen-legetasun): *iz*. Ikus.: Zuzen-legetasun. I: Zileitasun.

ungaiztu. (gaizpide): *ad.* Caizpideren bat izan.

ongale. (ontasun): *izond.* Onaren gurariaz ari dana.

ongarketa. (ongafi): *iz*. Luŕean ongafia zabaltzea. : Ongaŕiztatzea. I: Ikus.: Ongaŕiketa.

ongarlari. (ongafi): *izand.* Ongafitegia zaintzen duena.

ONCAIII. *iz*. Janaria ontarazteko erabiltzen dana. I: Eŕaspila, gozagaŕi, jakigai, jakikai, ongailu, onkailu, pipaŕ-bazi, pipeŕ-bazi, ungafi, unkailo,unkailu. Luis ongafitzeko erabiltzen dana. J: Gizengailu. Gozagaŕi, inkari, luŕ-emendu, ontgei, uano, ungailu, ungaŕi. (atsegintasun): *ŕzond.* Atscden edo poztasuna ematen duena. j: Ontgaŕi. II Begi-ongaŕi = begientzat atsegingaiia dana. ii Gogo-ongaŕi = gogoarentzat atsegingafia dana. II (gatz-ozpin), (gozamen), (lore€egi), (Iuŕ), (luŕ-iantze), (mardullasun), (min). (sukalde), (utzaldi).

ongañ-aitzuf. (aitzuŕ): *iz*. Bi ortz dauzkan altzufa.

ongaŕi-angelatara. (ongafi): *iz*. Ongañ-zama.

angafi-mafo. (zomoŕo): *iz*. Ikus.: Akelamafo. I: Kakaŕaldo.

ongañ-meta. (ongaŕi): iz. Ikus.: Ongafitegi. I: Ongafi-pil, ongaŕi-zulo, presa.

ongaŕi-pil. (ongafi): iz. Ikus.: Ongafi-meta. I: Ongafitegi, ongaŕi-zulo, presa.

ongañ-zilo. (irol): *iz*. Ikus.: Karkaba. j: Urmindu.

ongaŕi-zulo. (ongaŕi): *iz*. Ikus.: Ongaŕi-meta. I: Ongaŕi-pil, ongafitegi.

ongañdun. (ongafi): *ŕzond.* Ongafia artu duena.

ongañlzatu. (ongaŕi): *ad.* Ikus.: Ongailuztatu. j: Ongaŕitu.

ongaŕikeri. (zikintasun): *iz*. ikus.: Zarama.

ongaŕiketa. (ongafi): *iz*. Ongaf -loŕeta. I: Ongarketa. (utzaidi): *iz*. Abel-gorotz asko.

ongaŕiro. (osasun): *adond*, Osasunez ari-izatea.

mzgafitegi. (ongafi): *iz*. Ongafia metatzen dan tokia. Ongaŕi-meta, ongaŕi-pil, ongaŕi-zulo, presa.

ongaŕitsu. (ongaŕi): *izond.* Ongafi asko duena.

ongafitu. (ongaŕi): *ad.* Luŕean ongafia zabaldu. Ongaŕiztatu, ongafiztu, ongaŕikatu,

ougafitze. (ongaŕi): *iz*. Lufean ongafia zabaltzca.

ongafizta-zale, (ongaŕi): *ŕzond.* Luŕean ongaŕia zabaitzen duena. Ongaŕiztatzaile.

ongaŕiztadura, (ongaŕi): *ŕz*. Ongaña botatzearen egipena.

ongafiztatu. (ongafi): *ad.* Ikus.: Ongaŕitu. : Ongaŕiztu.

ongatx. (goiztarlasun): *izond.* licus.: Eldu-gabe. !: Eldu-bako. (nekabide): *iz.* Ondo ez egotea. I: Ikus.: Onez. I: Ezuntsa, ezunisaldi, txaketen, zakafaldi.

ongezufa. (alegikeri): *izond.* Ikus.: Azal-u€s. Azal-zuri.

ongi. (ontasun): *adond.* Beaŕ dan bezela. 1: Ikus.: Ondo. j: Ongiki, (nki, ontsa, ungi, untsakara,

ongi-azi. (irakaskintza): *izan.* Ondo azila dagoena. I: Ongi-ezi, untsa-ikasi,

ongi-beaŕean. (ontasun): *adond.* Gurari onenaz ari-izatea. I: Ongi-heaŕez.

ongi-egin. (ontasun): *ad.* Ona dana egin.

ongi-eginkari. (ontasuu): *izond*, Ikus.: On-egilo.

ongi-eldu. (ardiespen): *ad.* Ardietsi, lortu.

ongi-eltze. (ardiespeu): iz. Ardiespen ona.

ongi-efan. (mintzabide): *ad*, Ondo mintzatu.

ongi-esaka. (mintzabide): *adond.* Ondo mintzatzean ari-izatea.

ongi-esale. (minizabide): *izond.* Ongi mintzatzen dana.

ongi-etofi. (aldaera): *oyu.* Ondo etortzea opa-izateko esaten dan oyufza, I: Ongi-jin. *oyu.*

ongi-ikasi. (irakaskintza): *izond.* Ikus.: Ongi-azi. J: Ongi-ezi,

ongi-ikasi. (adeitasun): *izond.* Adoitasunez ari dana.

ongi-iritzi. (aintzapcn): *ad.* Aintzapen ona izan.

ongi-izaite. (aisetasun): *iz*. Ikus.: Undo-izatea. Ungitasun.

ongi-izan. (egoera): *ad.* Ondo egon,

ongi jartze. (erakotasun): *ŕz.* Erakotasunean ipintzea.

ongi-jin. (aldaera): *oyu. Ikus.:* Ongi-etaŕi.

ongi-ustez. (egizaletasun): *adond.* Egizaletasuncz ari-izatea.

ongialdi.(osasun):ŕz. Osasunez obetzea. Ongidura.

ongibide. (zentzabide): *iz*. Ikus.: Zenizadura.

ongide. (ontasun): *frond.* Ona egiten laguna dana.

ongidura. (osasun): iz. ikus.: Ongialdi.

ongiegi, (ontasun): *adond.* Ondoegi egotea.

ongiegilc. (ontasun): *izond.* Ona egiten duena. : Ongikin, ongigi[e, ongile, onkigile, ungi-egile.

ongiena. (ontasun): *izond.* Ondoena dana, onena dana. I: Ongienik.

ongietsi. (maitasun): ad, Maite-izan. I: lkns.: Onetsi.

ongicza. (eritasun): *iz*, Ikus.: Oneza. Ondoeza.

ongieztu. (eritasun): *ad*, Ondo ez cgon.

ongijinztatu. (aldaera): *ad.* Ongi etortzea opa-izan.

ongikara, (azpegi): *izond.* Azpegi ona (Luella.): Ongikarako.

ongikarako. (azgegi): *izond.* Ikus: Ongikara.

ongikari. (ontasun): *izond.* Ona egitea maite duena.

ongiki. (ontasun): *adond. ikus.:* Ongi. Ondo, ontsaki.

ongikin. (ontasun): *izond.* Ikus.: Ongiegile. Ongila.

ongikizun. (erakotasun): iz. Ikus.: Egokitasun. j: Antolatzea.

onglkoi. (ontasun): *izond.* Ikus.: Bizobera. Biozpera.

ongiia. (ontasun): *izond.* Ona egiten duena. j: Ongile, onkiegile, onkigiie, ongikin, ongin, onki-eginzale.

ongiletasun. (onberatasun): *iz.* Ikus.: Ongnra. j: Onirizte.

ongin. (ontasun): *izond.* Ona danal, j: Ikos.: Ongiia, ongile.

onginai. (maitasun): *iz.* ikus.: Maitasun. Maitego. (naimen): *iz.* Naimen ona. (bestekoitasun): *(iz.* ikus.: Goi-maitasun. j: Onerespeu.

onginai utsez. (bestekoitasun): *adond.* Bestekoitasun osoaz ari-izatea. j: Maitasunari buruz batez ere eusten da.

onginaiz. (ontasun): *adond.* Ontasnnez ari-izatea.

onginaizko. (uŕutasun): *izond.* lJt utasunez ematen dana.

onginaizko itzak. (aintzapen): Aintzapenezkoak diran itzak.

ongintza. (ontasuu): *iz.* Ona egiteko onbidea. Tkis.: Ongintza-etxe.

ongintza-etxe. (ontasuu): *iz.* Ona egiteko idekita dagoen etxca. Ikus.: Ongintza.

ongirabide. (eredu): *izond.* Ona egiteko credua dana. j: Ongirako.

ongirako. (eredu): *izond.* Ikus.: Ongirabide.

ongiratu. (eredu): *ad.* Eredu ona izan:

ongiro. (baraldi): iz. Ikus.: Baraldi. Onantza.

ongisko. (ontasun): *adond.* Ongi xamaŕ. j: Ongixko, onsaxko.

ongitoŕigilc. (aldacra): *izond.* Ongi-ctoŕia ematen duena.

ongitu. (obekuntza): *ad.* Ikus.: Obatu. Obetu, ungitu. (arabaki): *ad.* Ikus.: Arabakitu. j: Pedatxahi, pedaxatu.

ongitzaile. (irizkidetasun): *izond.* Alkaŕengandik aldenduta zegozenak irizkidetasuncra ekartzen dituena. j: Ongondetzailc.

ongitze. (obekuntza): *iz.* Ohs egitea.

ongixko. (askitasun): *adond.* Ikus.: Naiko. : Aski, ongitxo.

ougiz. (ontuŕe): *adond.* Ontuŕez ari-izatea.

ongo. (erakotasun): *iz.* Itrakotasunaren egipena. (oraiñaldi): *adond.* Oraingoa. (gentza): jj *iz.* Ikus.: Gentza. I: Bake, ungo.

ongo-eragile. (auzi-gizon): iz *ond.* Gentza-epailea.

ougoak egin. (irizkidetasun): *ad.* Beŕiz adiskidetu. j: Ikus.: Ongondetu.

ongoilw. (yainkoa): *iz.* Jaungoiko edo Jongoiko itzen aldaketa.

ongola. (kordokadura): iz. Ikus.: Dibo. I: Gorgoin, zabu.

ongonde. (irizkidetasun): *iz.* Addenduta zegozenak beŕiz adiskidetzea. Ongunde.

ongondetu. (irizkidetasun): *ad.* Aidenduta zegozenak beŕiz adiskidelu. I: Ongoak egin.

ongondetzaile. (irizkidetasun): *izond.* ikus.: Ongitzaile. j: Ougondezale.

angora. (pilota): *adond.* Ikus.: Laran-laran.

ongose. (gozoki): iz *ond.* Ikus,: Mutest-gaizto. j: Mutuŕ-on, mutuŕ-oneko, mutuŕ-xuri, mutuŕ-zuri, onketari, ontzale, ñapuŕ, Meat, Bate, tzintzuŕ-legun, untxale. (salokeri): izond. Gozoldak jateko gogo aundia duena. (zekcnkeri): II *iz.* Ikus.: Zekenkeri. lkorkcri.

ongosetu. (gars): *ad.* Andinaya egin edo biurtu.

ongunde. (itzarmen): *iz.* Ikus.: Itzarmen. I: Alkaŕ-itunben. j: Ongune, ngurc, onguntza.

ongundeak egin. (gentza): *ad.* Gentza egin.

ongundez. (erakotasun): *adond.* Batera etortzeaz.

ongune. (irizkidetasun): *iz.* Batera etortzea. j: Ongunde.

onguniza. (itzarmen): iz. ikus.: Itzarmen. I: Ongunde.

angora. (onberatasun): *iz.* Ouberatasun ta lagun-urkoarenganako ongi-naya. Onirizte, ongiletasun.

onguratsu. (onberatasun): *izond.* Onberatasunez ari dana.

ongurez. (onberatasun): *adond.* Ouberatasunez ari-izatea.

ongune. (itzarmen): iz. Ikus.; Itzarmen. ^: Ougunde.

ongurea. (zugatz): iz. Zugatzen lekoreko zatiak, ongi sendotuta ez dagoenak.

onguren. (zindolcuntza): *iz.* ikus.: Zindokuntza. j: Onesasun, osotze, onustasun, zindokunde.

otd. (asotasun): izond Osoa dana. (lobe): *iz.* &us.: Labe. j: One.

onibardun. (ogasun): *izond.* On-ibatak dauzkana.

onibarketa, (ogasun): *iz.* Onibaten bilaketa egitea.

onibaŕezko ondasunak. (ogasun): Onibafezko ogasunak. : Onibat-ondasunak.

onibaŕ jabetasun idazgua. (jabctza): Onibaten jabetza erakusten duen landola.

onihaŕ jabetu. (jabetza): *ad.* Onibaŕen j abetza berarenganatu.

onibaŕ-ieŕo. (ogasun): *iz.* Zergak ipintzeko onibatak aztertzea.

onibaŕ-sari, (mozkin); iz. Onibaten mozktña.

onidelci. (ontasun): *izond.* Ona danaz gabetua.

onigailu. (ontasun): iz. Oauza bati gañeratzen zayon beste bat, obea izan dedin. (osotasun); iz. Osotzekoa dana.

onigaitu. (osotasun): *ad.* Osotu, osotasuna egin.

onigati. (osotasun): *izond.* Osotu dezakena,

onik. (ontasun): *adond.* Ondo egotea. j: Onaren zeingea,

onik aŕi. (aŕi): *iz.* On-aŕia.

onik-eza. (ontasun): iz. Onaren gabetzca.

anil. (ontzi-aldaketa): *In.* Kosno antzcku tresna, oditxo hateaz ornitua ta ubilak ontziz aldatzeko erabiltzen dana. I: Tkus.; Paxinko, j: Onila, funil, dupela, mil, tined, noel, unil, tuŕutel, txonil, txuŕitei, txtdutel, txuŕutol, ardanaska.

onil-antzeko. (ontzi-aldaketa): *izond.* Onilaren antza duena, j: Onil-tajuko.

onil-eusle. (ontzi-aldaketa): *izond.* Onilari eusten diona.

onil-ezarle. (onizi-aldaketa): *izond.* Onila ezartzerr duena.

onil-tajuko. (ontzi-aldaketa): *izond.* This.: Onil-antzeko.

oniidun. (ontzi-aidaketa): *izond.* Onila daukana.

onin. (ordainketa): *ad.* Ordaindu.

oniñokoan. (oraiiialdi): *Ado.* ikus.: Oindiko. I: Oindiño, oraindik.

nniraun. (ontasun): *ad.* Ona danean iraun.

oniriste. (maitasuu): *iz.* ikus.: Maitasun. ^: Maitasate.

oniritxi. (maitasun): *iz.* Ikus.: Maitasun. j: Oncretxi.

oniritzL (biamendura): *ad.* Ontzat artu, onartu, unartu.

onirizgañ, (baimendura): *izond.* Onartzekoa dana. j: Onirizkaŕi.

onirizgaŕirn, (baimendura): *adond.* Onarizekoa bezeta ari-izatea.

onirizko, (maitasun): *izond.* Maite-izatekoa dana.

onirizte. (onberatasun): *iz.* Ikus.: Ongura. j: Ongiletasuu.

onirudi. (ontasun): iz. Ona dirudiena.

ouis-aŕi. (mugeŕ): *iz.* Ikus.: Agata. Sardoin.

oni(u. (osotasun): *ad.* liens.: Osotu. Ornitu, osatu.

onitxe, (izenorde); *izard.* Oni bcrari.

onitxura. (alegilceri): *iz.* Azaluskeriz ari-izatea.

onizate. (ontasun); *iz. Tkus.:* Ontasun. Onezia.

onizti. (zuzen-lege): *iz.* Zuzen-legeari burns ari dan goi-jakintzaren zatia.

onjaŕak. (kondaŕ): *iz.* Jan danaren kondafak.

onjo. Condo): *iz.* Thus.: Ondo. I: Oindo, idxo.

onjo-azi. (undo): *is.* Ondoaren asia.

onjo-toki. (ONtO): *is.* ikus.: Onjotegi.

onjotegi. (ondo): *is.* Ondoak lorizeko gerturik dagoen tokia. I: Onjo-toki.

onka. (neuŕi): *iz,* Ikus.: Gonga. j; Gonka, uuka.

onkai. (irabazbide); *is. Tkus,:* Trabazbide.

onkailu. (ongafi): *iz.* tkus.: Ongaŕi. Ongailu.

onkailu-alasa. (ongaŕi): *is.* Onkailuak gordetzen diran alasa.

onkailu-saltoki. (ongaŕi): iz. Onkailuak saltzen diran saltokia.

onkailu-saltzaile. (ongaŕi): *izand.* Onkailuak saltzen dituena.

onkailudun. (ongaŕi); izond. Onkailuak dauzkana.

onkailukizun. (ongaŕi): *iz,* Ongañtzeko dagoena. I: On kailustakizun.

onkailutegi. (ongaŕi): *ŕz,* Onkailuak dagozen tokia.

onkailutu. (ongaŕi): ad. Azkuñak onkailuaz obetu. j: Onkailuztatu.

onlcailuztatu. (ongaŕi): *ad.* Ikus.: Onkaitutu.

onkaitu. (irabazbide): *ad.* Onkaya izan.

onkario. (obari): *is.* Ikus.: Obari. Irabazgoi,

onkañ. (obari): *iz. Iincs.:* Obari. j: Irabazgoi.

onkerdi. (naafi): *iz.* Onkaren erdia. Unkerdi.

onkcria. (gozoki): *is.* Ikus.: Litxaŕeri. Mizkincri.

onketari. (gozoki): *izond.* Ikus.: Mutuŕ-gaizto. j: Mutuf-on, mutui-oneko, mutuf-xuri, mntuŕ-zuri, ñapuŕ, ñaŕat, ñato, ongose, ontzale, tzintzuŕ-legun, untxale. (salokeri): *izond.* Ikus,: Ongose.

onki. (azkufi): *iz.* Ikus.: Mai-azken, (ontasun): *adond.* Ikus.: Ondo. j: Ongi.

unki-eginzale, (ontasun); *izond.* Ikus.: Ongiia. I: Onkiegile.

onki-jin. (aidaera): *oya.* Ikus.: Ongi-etoŕi. j: Onki-xin, onki-xina, onki-erden.

ontside. (untasun): *izond.* Ona egiteko laguna.

onkiegiie. (ontasun): *izond.* ikus.: Ongila. j: Ongile, onkigilc, onki-eginzale.

onkite. (onegipen): *iz.* Ikus.: **Onegipen.** j: Emai-on, soberakin, ungi.

onkitu. (acumen): *ad.* Ikus.: Ikutu, Ikuitu, uki-egin, taŕa. (mingaztasun): *ad.* Ardoa mindu. (ardo): I; *ad.* Berbera.

onkixka, (eskuantze): *adond.* Eskuantzez ari-izatea.

onkoi. (onbide): *izand* Onbidea matte duena.

onko!. (ontasun): *izond.* Ontasuna duena.

onkote. (ontasun): *izond.* Oso ona dana. I: ans.: On-on, on-puska.

onla. (aditzondo): *adand.* Ikus.: Onela. j: Onelan, onlaxe, unela.

onlako, (izenorde): *izord.* ikus.: Onelako. I: Onelango, unelako.

onlakotsu, (aditzondo): *adond.* Onelaxe. ^: Onelantxe.

onlege. (zuzen-lege); iz. thus.: Zuzen-legs.

on. (arpcn): *ad.* Aŕ zak, at zan.

onoaiñarte. (oraitialdi): *adond.* Orain arte.

onoimen. (onbide): *is.* Tkus.: Onbide. Anzi, onoi.

onoimentsu. (onbide): *Izand.* Onoimena duena.

onoko au. (IZENORDE): *izord.* Auxc, au bera. j: Onako au, I: Ikus.: Onako, I: Onoko.

ononeo. (ikumen): *isand.* Ikutu gabe dagoena.

onontz. (leku): *adand.* Oneruntz, onuntz.

onontzakli. (leku): adand. Emengo aldean.

onontzaro-eguŕ. (Yosukristo): *is.* Gabon gabean pizten dan enbofa.

onontzatu. (aditzondo): *ad.* Onuntz etc./9 edo ekaŕi.

onontzaro. (Yosukristo): *is.* Ikus.: Olentzaro. j: Olentzero, onentzaro, oncntzero, onontzaro.

onpatu. (anpadura): *ad.* Anpadura egin.

onsaxko. (ontasuu): *adand.* Ikus.: Ongisko. : Ongixko.

osstu. (lapuŕeta): *ad.* Ikus.: Ostu. Ebatsi, lapurtu.

ont-belaŕ. (belar): iz. Ikus.: Behr'. I: Bedaŕ.

ontako. (izenorde): izord. Ontarako. Untakotz.

ontakotu. (izenorde): *ad.* Ortarakotu; ontarako berozi.

ntaldi. (obckuntza): *iz.* Obetzea, obeto izatea, j: Ikus.: Obetze, j; Ontsaldi.

ontarakatu. (izenorde): *ad.* Ontarako eman, utzi, erabiii,...

ontaratu. (izenorde): *ad.* Ontara efdu, etoŕi,...

ontarazi. (izenorde): *ad.* Ontara eragin. (ongaii): *ad.* Ongañz obetu.

ontarazle. (ongaŕi): *izand.* Ontarazten duena; ongañz obetzen Minna,

ontarte. (onegipcn): *is.* lrgazpena. Ontaŕ.

ontartegile. (onegipen): *izond.* Ontarteak egiten ditucna.

ontartetsu. (onegipen): *Land.* Oneglpencz betorik dagoena,

ontartetu. (ontartetu): *ad.* Urgazpena eman.

nntarzun, (ontasun): *iz.* Ikus.: Ontasun. Onezia, ontartzun, uutasun.

ONTASUN. *is.* Ona izatearen tasuna. I: Ona egiteko, berez sortzcn dan jitea. j; Lañotasunezko izakera. j: Onezia, onizate, ontarzun, onatasun, otasun, untasun, untzapen, untsatarzun, zindokunde, zindotasun. II (adeitasun), (atsegintasun), (ayuŕi), (berciztasun), (bestekoitasun), (bikaiutasun), (irabazbide), (onberatasun), (onbide), (zindokuntza), (zuzeu-lege), (zuzen-legetasun).

ntasun-eŕolda. (ogasun): *iz.* Ogasunen leŕokada.

ntasundun. (aberastasuu): *izond.* Etxaldeetaz aberatsa dana. j: Ikus.: Ontasuntsu.

ontasunketa, (ogasun): *iz.* Ogasunen bilaketa. (aindo): *iz.* Ogasunen aindoa. Ontasuntze.

ontasunlcoi, (ayeŕ): *izand.* Ontasunerako zaletasuna duena.

ontasuntsu. (aberastasun): *izond.* Ondasunetan aberatsa dana. I: Ikus.: Ontasundun.

ontasuntze. (ogasun): iz. Ikus.: Ontasunketa. I: Onlasuntza.

ontasunzale. (aberastasun): *ŕzond.* Aberastasunak maite ditucna.

ontasuxka. (aberastasun): *iz.* Aberastasuna eukitzea.

ontzz. (izenorde): *izarl.* Au data-ta.

ontgaltz. (ontasun): *iz.* Onak eta gaitzak, 1: Ikus.: Ongaitz.

antgci. (ongaŕi): ŕz. Ikus.: Ongaŕi,

outsa. (ontasun): *adond.* Ikus.: Ondo. 1: Ongi, onsa, ungi.

outsajin. (aldaera): iz. Ongi etoŕi.

ontsaki. (ontasun): *adond.* Ontasunez ari-izatea. I: Ongiki.

ontsalaz. (berezkotasun): *adond.* Berezkotasunez ari-izatea. j: Ontsa€a, ontsalarik, ontsara.

ontsaldi. (obekuntza): iz. Ikus.: Obetze. Ontaldi, ontxaldi.

ontsasko. (ontasun): *izond.* Ondo xamaŕ dagoena. Ontsato, ontxaxko, ontxo.

ontsatarzun. (ontasun): *iz.* Ongi dagoenaren egokera. I: Ontsatasun.

outsatu. (sendabidekintza): *ad.* Ikus.: Sendatu. 1: Osatu, sendota.

ontsatzaile. (sendabidekintza): *izond.* Sendatzen duena.

ontsatze. (sendabidekintza): iz. Beŕiz sendatzea.

ontsoen. (ontasun): *izond.* Onenatxoa dana.

ontson. (atseden): iz. Nam ta atsedenez egotea. j: Ontxon,

ontsn. (ongaitasun): *izand* Ikus.: Etckintsu.]: Oneratsu. (oraiñaldi): *adond.* Orain gutxi. j: Oraintsu.

ontsuki. (ontasun): *adond.* Ontasunaz ari-izatea.

onto. (ontasun): *imnd.* Ontasunez poliki ari dana.

onlu beltza. (undo): *iz.* Beltza dan ondoa.

onlua. (undo): *iz.* Oso ugari dagoen ondoa.

onto. (umotasun); *ad.* Arnariak eltzen asi; piko ta matsari buruz bater ere csaten da.

ontura. (umotasun): *iz.* Umotasunaren cgipena.

ONTU1 E, *iz.* Zerbaiten bikaintasun, egokitasnn berezia cdo onurazkoa. I: Aldegai, aldezkak, ckoizpen, gaiñeratiko, auŕesku, garait'raŕ, obealde, aldebide. // (eŕeztasun), (irabazpen), (lanbide), (merketasun), (obari), (obekuntza), (onegipen), (ongaitasun), (sariztatze), (uŕutasun).

onturuntza. (azkuŕi): Iz, Janaria. I: Ikus.: Oturuntza.

onturunt-iatu. (azkuŕi): *ad.* Janaria egin, gertu.

outxe. (oraiña€di): *adond.* Orain bertan, oraintxo. Ontxek.

mitre gogoŕago. (siñisgabe): *oyu.* Bai, zero!

outxi. (antoxin): *iz.* Um ipintzeko antoxin txikia. I: Onixila.

ontxila. (antoxin): *iz.* Ikus.: Ontxi.

(nitro. (ontasun): *adond.* Ondo xamaŕ egotea, I: Ikus.: Ontsasko.

ontz. (neufi): iz. Aspaldiko Nauŕia 12 Leto zeuzkana. (katu): *iz.* Asia'n eta Apirka'n bizi dan katu andia.

ontz-antzeko. (egazt(): *ŕzond.* Ontzaren antza Minna.

ontz-erdi, (txintxin): ta, Ontzaren erdia; ontzakoaren erdia.

ontz-eŕosel. (aŕain): *iz.* Aragi zuri ta jangaŕia daukan aŕaña.

nntz-uŕe. (txintxin): *iz.* Uŕezko ouza, ontzako. Ikus.: Ontzako, ontzakuŕe, ontzauŕe, ontzeko.

ontza. (egazti): *iz.* Gabaz dabilen egazti aŕapakaria; arpegia biribila du, mokoa motz eta kakoduna ta begi aundiak. Mosolo, ontzuri, sorgin-xori, gabontz, gaberdiko mozolo, untz, untza, luma-txuri, txiŕista, xori-sorgin. (txanga): *ŕz.* Ikus.: Txanga..I: Ate-guntz. (neuŕti): *iz.* Ikus.: Atz-bete. : Atsiaŕ. (ogasun): *iz.* Ikus.: Ondasuntza.

outzaile. (ongafi): *izond.* Luŕak ongaŕitzen dituena.

ontzaki. (aragi): *iz.* Ikus.: Urdazpiko. Azpitiko, ontzu.

ontzako. (intxauŕondo): *ŕa.* Intxauŕ aundiena. (txintxin): iz. Amasei ogerleko dauzkan uŕezko txintxina. j: Ontz-uŕe. (almen): II *iz.* Onespena ernatea.

ontzale. (gozoki): *izand.* Ikus.: Mutuŕ-gaizto. j: Mutuŕ-on, mutuŕ-oneko, mutuŕ-xuri, mutuŕ-zuri, ñapuŕ, fiafat, Ado, ongose, onketari, tzintzuŕ-legun, untxale, litxaŕ, mizkin.

ontzaŕ. (ontasun): *izond.* Oso ona dana.

ontzat. (ontasun): *adond.* Ona bezela arts, eman, iritzi,...

ontzatu. (ontasun): *ad.* Ontzat artu.

ontzazuri. (egazti): (a. Ontzaren antzeko egaztia.

ontze. (zentzabide): *iz,* Ondo edo obeto jartzea.

ONTZI. *ŕz.* Konkila dan morkoa, zerbait euki dezakena. (itxasontzi): iz. Itxaskuntza gafantzidunerako egokia dan ontzia. // (=toxin), (konkiltasun), (ontzi-atdaketa), (ontziko), (pertz), (sarpen), (soctaketa), (zaindegi), {zarando).

ontzi kuluukatu. (onlzi-galera): *ad.* Itxasontzi bat kulunka (bib edo ondatu.

ontzi-abe. (itxasontzi): *iz,* Itxasontzi baten abediaren abea, ontzi-gañari eusten diona,

ontzi-aga. (itxasontzi): iz. Itxasontziaren (antaya.

ontzi-agintari, (itxasontzi): *izand.* Itxasontzian agintzen duena. j: Ontzi-buru, ontzi-nausi.

ontzi-akura. (ontzi-zama): *iz.* Itxasontzi bat ala here zati bat akuraz artu, notiñak eda salgayak eramateko.

ontzi-alasa. (zapalda): *iz.* Ontziak ipintzeko alasa. I: Ontzitegi, saga.

ontzi-alda. (itxasontzi): iz. Itxasontziz aldaizea. (ontzi-aldaketa): *iz.* Ontzi-aldalceta egitea. j: Ontzi-aldatze.

ONTZI-ALDAKETA, iz. Ubil bat ontzi batetik baste batera igarotzea. I: Intsuldatze. (I (aldaera), (ardo), (iragaztura), (ixuritasun), (jalkin), (kimia), (lofeta), (okidura), (ontziko), (sendagaikintza), (ubil).

ontzi-aldatu. (ontzi-aldaketa): *ad.* Ubil bat ontzi batetik beste haters beta.

ontzi-aldatze. (ontzi-aidaketa): ŕz. Ikus.: Ontzi-alda. j: Ikus.: Outziz aldatu:

ontzi-alde. (abedi): L.a. Itxasontzi bat urtara botatzeko ipintzen dan **abedia.** 1: Ontzi-azpiko.

ontzi-aldi. (itxasontzi): *iz.* Itxasontzian egiten dan ibilaidia.

ontzi-andarka. (itxasontzi): *iz.* Lema gaizki erabiltzeagatik itxasontziak egiten duen astintzea. 1: Ontzi-dardara, ontzi-tunka.

ontzi-ano. (ornidura): *iz.* Itxasontzi baterako egiten dan janarien oruidura. ^: Outzi-orniak, ontzirakoak.

ontzi-autolatzaiie. (ontzigintza): *izond.* Itxasontzi bat nrutoz eta lerdokiz istinkatzen duena. I: Ontzi-arotz, ontzi-zurgin.

ontzi-antzeko. (itxasontzi): *ŕzond.* Itxasontziaren antza duena.

ontzi-ao. (ontzi): *iz. Ontzi* baten ertza, I: Tkus.: On tzi-ertz.: Ontzi-ezpain.

ontz€-arintze. (itxasontzi): iz. itxasontzi batetik zama itxasora botatzea. Outzi-uztutze, ontzi-utzaldi.

ontzi-arotz. (ontzigintza): ŕzond. Ikus.: Outzi-antolatzaile. j: Ontzi-zurgiu.

ontzi-afiko. (aŕiko): *iz*. Mikoan egiten dan azpil eta baste tresnaeu garbiketa.

ontzi-aska. (again): iz. Ikus.: Ugain. j: i3esuin.

ontzi-ate. (itxasontzi): iz. Itxasontzi baten alboan ate-antzera egiten dan idekidura.

ontz€-aterbe. (iz-adar): iz. ikus.: Itxas-arte. j: Itsas-uztai, ubai.

nntzi-atzea igitn. (itxasontzi): *ad*. Itxasontzi batek bare txopaz astindu.

ontzi-aufe. (itxasontzi): *ft*. Itxasontzi baten auŕeko aldean jañta daukan oltzaŕa, j: Ontzi-butaŕ, ontzi-moko, ontzi-mutuŕ.

onfzi-auŕeku. (itxasontzi): *izond*. Brankari dagokiona.

ontzi-auste. (itxasontzi): *iz*. Itxasontzi bat austea.

ontzi-azal. (itxasontzi): *iz*. Itxasontzi baten abedia.

ontzi-azpiko. (abedi): *iz*. Ikus.: Ontzi-aide.

onfzi-azterketa. (itxasontzi): *iz*. Itxasontzi baten ikusketa. {: Ontzi-ikeŕaldi, onfzi-ikuska.

ontz€-banda. (itxasontzi): *iz*. itxasontziaren baralda.

ontzi-baranda. (itxasontzi): iz. Itxasontzi txikietan ontzi-auŕeko goiko zatia.

ontzi-baŕen. (itxasontzi): iz. Itxasontzi baten barneko ta beko zati zabalena. j: Ontzi-barn.

ontzi-befitu. (itxasontzi): *ad*. Itxasontzi bat zarbefitu.

ontzi-befitze. (itxasontzi): iz. Itxasontzi bat zarbei itzea.

ontzi-besaeri. (itxasontzi): iz. Itxasontzi batean lass egiten dutenen multzoa.

ontzi-bidari. (itxasontzi): iz. Itxasontzi batean lama darabilena.

onfzi-bide. (itxasontzi): iz. Itxasontzia igarotzeko uraska.

ontzi-biuf. (antoxin): ŕz. Ikus.: Bonbil-okei.: Ontzibiuŕi.

onfzi-bizkaŕ. (itxasontzi): iz, ltxasontziaren gatta.

ontzi-botaldn. (ontzi-galera): iz. Ontzi-galera bateko kondafak. 1: Ontzi-ondakin, ontzi-puska.

onfzi-bulaŕ. (itxasontzi): ŕz. Ikus.: Ontzi-auŕe, I: Ontzi-moko, ontzi-mutuŕ.

ontzi-bufuka. (ekusketa); *iz*, Ekusketa bezela antolatzen dan itxasoutzien arteko **boŕoka. j:** Ontzi-guda.

ontzi-burn. (itxaskuntza): iz. Aŕantz-ontzian agintzen duen itxas-gizona. (itxasontzi): iz. Ikus.: Ontzi-agintari. Outzi-nausi.

ontzi-dardara. (itxasontzi): *iz*. ikus.: Ontzi-andarka. j: Ontzi-tunka.

ontzi-egozte. (itxasontzi): *iz*. Itxasontzi bat urtara botatzea,

ontzi-eraso. (itxasontzi): *iz*. Itxasontzi baten erasotzea.

ontzi-erendu. (itxasontzi): *ad*. Itxasontzi bateau, beren loŕetarako, notiiiak naiz salgayak artu.

ontzi-eri. (itxasontzi): *iz*, Itxasontzien multzo aundia. j: Ontzi-sail, ontzite.

ontzi-ertz. (ontzi): iz, **Ontzi** baten karela. j: Ikus.: Ontzi-ao, antzi-ezpain.

ontzi-estalki. (itxasontzi): *iz*. Itxasontzien itzalkia. j: Outzi-itzalpe, ontzi-kapaŕ,

ontzi-etxe. (itxasontzi): *z*. Itxasontziak erabiltzen dituen etxea.

ontzi-etxola. (itxasontzi): *iz*. Itxasontziaren gañean dagoen edozein idekidura babesten duen etxola.

onfzi-ezpain, (onntzi): iz. Ikus.: Ontzi-ao. Ontzi-ertz.

onfzi-gain. (itxasontzi): iz. Itxasontziaren goiko toki zabala.

ontzi-gaiñezkatu. (ixuritasun): *ad*. Ontzi batetik **ubila** ixuti.

ontzi-galdu, (ontzi-galera): *iz*. Itxasontzi baten galera. 1: Ikus.: Ontzi-galera. j: Ontzi-galtze.

ONTZI-CALERA. *iz*. Itxasoaren zeal= dabilen itxasontziaren galtze cdo ondapena. j: Ontzi-galdu, ontzi-galtze. *ll* (ito-aldi), (itxas-eskubide), (itxaskuntza), (murgiltze), (ondaialdi), (zingorapen), (zoritxaŕ).

ontzi-galtzailc. (onfzi-ga[era): *izond*. Ontzi-galera Jason duena.

onfzi-galtze. (ontzi-galena): *iz*. ikus.: Ontzi-galera. j; Ontzi-galdu.

ontz€-garb€galdu. (garbitasun): Azpilak garbitzeko lanabesa.

onfzi-gela. (itxasontzi): iz. Itxasontziko gala. I: Ontzi-oategi,

ontzi-gelazai. (itxasontzi): *ŕzond*. ltxasontziko gelak zaintzen dituena.

onfzi-gibel. (itxasontzi): *iz*. Ikus.: Txopa.

onfzi-gizon. (itxasontzi): *iz*. **Itxasontzian** lanegiten duena. j: Ontziko, ontzilari.

outzi-guda. (ekusketa); iz, Ikus.: Ontzi-buŕaka.

ontzi-gudar€. (gudalari): iz. Cuda-ontzidian boiokaz ari dan gudaria.

onfzi-gudu. (guda): iz. Itxasoan guda-ontzidien artean egiten dan gudaldia.

onfzi-ibai. (ibai): iz. Itxasontziak ibili ditezken Maya.

onfzi-ibilbide. (itxasontzi): *iz*. ItxasontzI gañean brankatiktxoparaño doan ibilbidca. : Ontzi-ibilgu, ontzi-igargu.

ontzi-ibilgu. (itxasontzi): *ft*. Ikus.: Ontzi-ibilbide. I; Ontzi-igargu.

onfzi-idazti. (itxasontzi): iz. Itxasontzien izendegia. j: Ikus.: Onlzi-leŕo.

ontzi-igargu. (itxasontzi): iz. Ikus.: Ontzi-ibilbide. j: Ontzi-ibiigu.

ontzi-ikefaldi, (itxasontzi): *iz*. Ikus.: Ontzi-azterketa. j: Ontzi-ikuska.

ontzl-ikertze. (itxasontzi): *iz*. **Itxasontzi bat arakatzea.**

ontzi-€kuska. (itxasontzi): *iz*. lints.: Ontzi-azterketa. j: Ontzi-ikeŕaldi.

ontzi-ildo. (itxasontzi): u. **Itxasontzi batek egiten duen ur-ildoa. I:** Ontzi-pits.

onfzi-itzalpe. (itxasontzi): iz. Ikus.: Ontzi-estalki. j: Ontzi-kapaŕ.

ontzi-jabe. (aŕantza): iz. Itxasontziak afantzako apailatzen eta antolatzen dituena. (itxasontzi): iz. Ikus.: Ontzidun.

ontzi-jagole. (itxasontzi): *izond*. Itxasontzia laguntzeko jaŕaitzen zayona, I: Ikus.: Ontzi jaŕaile. j: Ontzi-lagun.

nntzi-jaŕaile. (itxasontzi): izond. Itxasontzi baten atetik doakiona. {: Ikus.: Ontzi-jagole. j: Ontzi-lagun.

onfzi-kapaŕ. (itxasontzi): ŕn. Ikus.: Ontzi-estalki. j: Ontzi-itzatpe.

ontzi-karel. (itxasontzi): *iz*. **Itxasontzi** baten karela.

onfzi-kebide. (itxasontzi): *iz*. Luŕun-ifxasontziaren kebidea.

ontzi-krosko. (itxasontzi): iz. ltxasontziaren gorpuzkera. j: Onizi-oskol.

ontzi-kulunka. (itxasontzi): *ŕz*. Itxasontziaren kordokadura.

ontzi-kutxa, (itxasontzi): iz. itxasontz€aren kutxa. (zapalda): *ŕz*. Mai-orniak gordetzeko tokia.

ontzi-lagun. (itxasontzi): *ŕzond*. Ikus.: Ontzi jagole. I: Onini-jaŕaile.

ontzi-lagunak. (itxasontzi): *iz*. Itxasontzi batean lanegiten datenak.

ontzi-lagundi. (itxasontzi): *iz*. ltxasontziak euki ta erabiltzen dituen bazkuna.

onizi-lakio. (lotura); az. Gauzak esegitzeko, itxasontzian dagoen gibita.

ontzi-langintza. (itxasontzi): *iz*. Ikus.: Ontzigindegi. J: Ontzigintza, ontzi-ola.

ontzi-lekune. (itxasontzi): *iz*. ItxasontzI batek eraman dezaken azta.

ontzi-Iefo. (itxasontzi): *iz*. Itxasontziaren leŕoa. I: Ikus.: Ontzi-idazti.

ontzi-leyo. (itxasontzi): iz. Itxasontziaren leyoa. j: Ontzi-leyoka.

ontzl-lokafii. (itxasontzi): iz. Itxasontzien unamak. J: Ontzi-loki.

ontzi-loŕeta. (itxasontzi): *iz*. Itxasontzietan egiten dan lofeta. (loŕeta): *iz*. Berbera.

onizi-luzera. (itxasontzi); Itxasontziaren luzera.

onizi-mail. (itxasontzi): *iz*. Itxasontziaren maila.

ontzl-malcil. (itxasontzi): *iz*. Itxasontziaren masta. : Ontzi-tantai.

ontzi-makotze. (itxasontzi): *iz*. Itxasontziaren maknrtzea.

onizi-moko. (itxasontzi): iz. Ikus.: Ontzi-auŕe. J: Ontzi-bulaŕ, ontzi-mutuf.

onizi-mutuf. (itxasontzi): *iz*. Ikus.: Ontzi-auŕe. Ontzi-bulaŕ, ontzi-moko.

ontzi-nagusitu. (itxasontzi): *ad*. Itxasontzi baten bum izatera eldu.

ontzi-naslika. (itxasontzi): iz. Itxasontziaren naslika.

ontzi-nausi. (itxasontzi): iz. Ikus,: Ontzi-agintari. J: Ontzi-buru.

ontzl-neurketa. ('ltxasontzi); *iz*. Itxasontzi batek seaman dezaken azta neurtzea.

onizi-neurtzaile. (itxasontzi): ŕzond. Itxasontzi batek eraman dezaken azta neurtzen duena.

onizi-oategi. (itxasontzi): *iz*. Ikus.: Ontzi-gela.

onizi-ola. (itxasontzi): iz. ikus.: Ontzigindegi. Ontzigintza, onlzi-langintza.

ontzi-ondakin. (ontzi-galera): *iz*. ikus.: Ontzi-botakin, J; Ontzi-puska.

ontzi-ondaf. (itxasontzi): *iz*. Itxasontziaren sastegia. J: Ugaztegi.

ontzl-ondatu. (ontzi-galera): *ad*. Itxasontzi bat itxasoan galrlu.

ontzi-ondatze. (onizi-galera): Itxasontzi baton galera.

ontzi-orma. (itxasontzi): is. Itxasontzi bati bametik egiten zayon cstalkia.

ontzi-orniak. (ornidura): iz. ikus.: Onizi-ano. J: Ontzirakoak.

ontzi-osaginfza. (itxasontzi): *iz*. Itxasontzi bat zarbetitzen dan langintza.

onizi-osatoki. (itxasontzi): *iz*. Itxasontzi bat zarbeŕitzen dan tokia.

ontzi-osatze. (itxasontzi): *iz*. Itxasontzi bat zarbeŕitzca.

nizi-oskol. (itxasontzi): *iz*. Ikus.: Ontzi-krosko.

nizi-oyal. (aizoyalak): *iz*. Itxasontziaren aizoyala.

ontzi-papaf. (itxasontzi): ltxasontztaren baralda.

ontzt-pits. (itxasontzi): iz. Ikus.: Ontzi-ildo.

ontzi-puska. (ontzi-galera): iz. Ikus.: Ontzi-botakin. j: Ontzi-ondakin.

ontzl-sail. (itxasontzi): *iz*. 1kus.: Ontzi-cri. j: Ontzite.

onizi-saltzaile. (ontzi): *izond*. Ontziak saltzun dituena.

ontzl-sari. (ioŕeta): is. Itxasontziz egindako lotetagatik ordaintzen dana,

onizi-sayets. (itxasontzi): *is*. Itxasontziaren sayetsa.

ontzl-sein. (itxasontzi): iz. Ikus.: Ontzimutit. j: Ontzi-mutiko.

ontzl-talde. (guda-ontzidi): is. Ikus.: Guda-ontzidi. j: Itxas-ontzidi, ontzidi, ugontzidi.

ontel-tantai. (itxasontzi): *iz*. Ikus.: Ontzi-makit.

ontzi-tunka. (itxasontzi): *iz*. Ikus.: Ontzi-andarka. J: Ontzi-dardara.

onizi-txartela. (itxasontzi): is. ltxasontzian sartu al-izateko txartela.

ontzt-txistu. (itxasontzi): *is*. Itxasontziak, irteteko batez ere, jotzen duen txistua.

ontzi-urak. (or): ŕz. Itxasontziak ibiltzeko egokiak diran urak.

ontzi-utzaldi. (itxasontzi): iz. 1kus.: Ontzi-arintze. J: Ontzi-uztutze.

ontzi-uztutze. (itxasontzi): iz. Ikus.: Ontzi-arintze. J: Ontzi-utzaldi.

ontzi-xabal. (itxasontzi): is. Txalupa txiki ta zabala, akaldeetan erabiltzen dana. : Ontzi-zabat.

onizi-xukategi. (uzgune): *iz*. Azpilcn xukatzeko txesna.

ONTZI-ZAMA. iz. Itxas-ontzi baten zama. (itxasontzi): iz. Txalupa batek eraman dezaken zama. II (itxas-eskubide), (itxasontzi), (loteta), (maizterkuntza), (zama).

ontzi-zerga, (itxasontzi): ŕs. Itxasontzi baten zamagatik ordaindu beaŕ dan zerga.

onizi-zizku. (itxasontzi): is. Itxasontzi baten gela.

ontzt-zola. (itxasontzi): *iz*. Itxasontziaren zela.

ontzi-zubi. (itxasontzi): *is*. Ibayak igarotzeko edo zubiak egiteko erabiltzen dan lotutako egurkietaz egiten dan txalupa baton antzekea dan zerbait.

ontzl-zurgin. (ontzigintza): *izond*. Ikus.: Ontzi-arotz. : Ontzi-antolatzaile.

ontzia. (nr): *iz*. Euri-ura gcldirik geratzen dan tokia.

ontziak. (sukalde): *iz*. Mai-ontzi ta sukaldean erabiltzen diran beste ontziak.

ontzian, (itxasontzi): *adand*. Itxasoutzian egotea.

ontzibefi-toki. (itxasontzi): iz. Itxasontzi bat zarbeŕitzen dan tokia.

ontzibide-mala. (uraska): iz. Ikus.: Nasa-ate. J: Uate-toki, uerlsigaŕi, urgain-mail.

nntzidi. (guda-onizidi): *iz*. Ikus.: Guda-nntzidi. : Itxas-ontzidi, ontzi-talde, untzidi.

ontzidi-buru. (guda-ontzidi): iz. Ontzidi bateko buruzagia.

ontzidun. (itxasontzi): izond. Itxasontzia daukana. Ontzijabe.

ontzigile. (ontzi): *ŕzond*. Buztin-ontziak egiten dituena. Ontzigin. (esku-langintzak): ŕzond. Berbera.

ontzigin. (itxasontzi): *izond*. Itxasontziak dagizkienak. (ontzi): ŕzond. Ikus.: Ontzigile.

ontzigindegi. (itxasontzi): iz. Itxasontziak egiten diran tokia. j: Ontzigintza, ontzi-langintza, onizi-ola.

ONTZIGINTZA. *iz*. Ur-ontziak egitearen antzea. (itxasontzi): ŕs. Ikus.: Ontzigindegi. J: Ontzi-langintza, ontzi-ota. (buztingintza): j *iz*. Buztiñezko ontziak egiten diran tokia. ii (eraikintza), (itxasontzi), (zur).

ontzikada. (onizi): *iz*. Ontzi batek euki dezakena. : Ontzitara.

ontzikari. (itxasontzi): *izond*. Txalupa batean lanegiten duena.

ontziketa. (itxasoutzi): *iz*. Itxasontzien multzoa.

ontziki. (ordzi): *iz*. Apurtutaka ontzi baton puska.

ONTZIKO. *iz*. Ontzietan edo **antoxiñetan** ubil bat botatzearen egipen eta ondorioa. I: Ubilak edo beste gauzak ipintzen diran **onizi** edo autoxiña. (itxasontzi): is. Ikus.: Ontzi-

ointza. (lapuŕeta); ŕz, *Ikus.:* Lapufeta. Ooinkeria, oorgo-ooinketa.

ointze. (lapuŕeta); *iz,* Lapuŕaren lanbidea.

oinxkiia. (lapuŕeta): *ŕzond* Lapuf txikia.

emir. (izenorde): *ŕzond.* Auetxek, oyetxek.

()oho. (oe): *iz.* Ikus.: Seaska. j: Oako, ooltzo.

ool. (el): *iz.* Ikus.: 01. I: Ogol.

ool-usain. (upa): iz. Upaetan egoten dan usaña,

oolbeltz. (idazketa): iz. Ikasteletan idazteko erabiltzen dan idaztola. I: Ikus.: Idaztol.

ooldegi. (01): *iz.* Olak dagozen tokia.

ooleria. (op: iz. Olen multzoa, egokiro jaŕita.

oolesi. (itxitura): *iz.* Oletaz egindako esia.

ooleztatu. (ol): *ad.* Oolez estall.

oolketari. (at): *ŕzond.* Olak erosten eta saltzen ari dana.

ooltza. (ol): La. Olen multzoa. j: Olez estalitako zola.

ooltzaŕ. (ol): ŕz. *OI* aundia.

ooltzo. (oe): iz. ans.: Seaska. j; Oak], ooko.

oolxka. (al): *iz.* 01 txikia.

non. (oren): *iz.* ikus.: Oren. E: Ordu. (izenorde): ianai. Auetxen, oyetxen, auen.

oondikatu. (oin): *ad.* Ikus.: Oiakata. E: Oñazpitu, ostikatu, oinpetu, ooindikatu.

oondiko. (oin): *iz.* Oñez ernandako taws.

eone. (aditzondo): *adond. Ikus.:* Oind€ka. j: Qindiño.

ooragafi. (oore): *ŕzond.* Oorea irabazi duena.

ooragafiki. (ooze): *adond.* Oorez ari-izatea. : Oorczki.

ooratu. (oore): *ad.* Oore eman.

ooratzaile. (oore): *ŕzond.* Oore ematen duena. I: Ooratzale.

OORE. *iz.* Goyeneko ekandu-legeen arauz yarduteko, gizonari eragiten dion tasuna; I: Onoimenez ari-izateagatik edo egipen urenak betetzeagatik lortzen dan omena, itzala edo aipu ona. Andizuren, elatsari, gorasaŕe. ii (alke), (aomen), (garbitasun), (txukuntasun), (zuzen-legetasun).

oore-aguŕ. (oore): *iz.* Ikus.: Omenaldi. E: Ooresku, oorczko.

nore-beafez. (begirune): *adond.* Begirunerik gabe ari-izatea.

oore-gabe. (oore): *ŕzond.* Oorerik eztuena.

oore-galtze. (oorc): *iz.* Oorerik gabe geratzea.

onre-gose. (oorc): *izond.* Ooreen gurariz ari dana.

ooredun. (oore): *ŕzond.* Oorea artu duena.

ooresku. (ooze): iz. ikus.: Omenaldi. I: Oore-aguŕ, oorezko.

ooretan. (once): *adond.* Norbaiten oorez ari-izatea.

ooretsu. (oars): *ŕzond.* Oorez beterik dagozea,

corer. (oore): *adond.* Oorea betetzen ari-izatea. ikus.: Ooragaŕiki. I: Oorezki,

oorezki. (oore): *adond.* Ikus.: Ooragaŕiki, I; Oorez,

oorezlco. (oore): La. Ikus.: Omenaldi. E: Ooreaguŕ, ooresku. Doreari dagokiona.

oorgo. (lapufeta): iz. Ikus.: Lapuŕeta. Ooinkeria, ointza, oorgu.

oortzi. (erozketa): *ad.* Ikus.: Eortzi, Lurperatu.

oostu. (lapufeta): *ad.* Ikus.: Lapuŕeta. I: Ooinketa, ostu.

ootx. (gizon): iz, Ma dana. 4: Ordotx, ordotz, orots. I: Ordoski.

ootxa. (ogi): *iz.* Artoaz ete egosi gabeko ogia, artzañek zakuientzat egiten dutena. (abere): *iz. Afa* dan aberea. Oats, ootx.

op. (aupada): *iz.* Aupada-deadafa.

op-op. (zailtasun): *oyu.* Kinka gofian egiten dan oyutza.

op-cal. (txanga): iz. Naŕuzko txanga. E: Opo-uala, opuala.

opa. (eskeintza): *ad.* Eskeintza egin. (buztan): *iz.* Ikus.: Buztan. I: Isats. (ariuŕe): II *ft.* Thus.: Ariufe. I: Gogokizun.

epa egin. (azkuŕi): *ad.* Azkufi bat gogokoa lean.

opa-bizi. (gura): iz. Gurari bizi-bizia.

opa-egin. (otzandura): *ad.* Gogobete, naya-bete.

opa-era. (elizti): *iz.* Aditzak diñoena beterik izateko gogoa adierazten duen era.

opa-garbitze. (araztasun): *iz.* Oparia garbitzea.

opa-izan. (gura): *ad.* Noribait zerbait gura-izan. j; Opatu.

opa-opaka. (eskeintza): *adond.* Eskeintzen ari-izatea.

opa-zuakef. (ontzigintza): *iz.* Ontzipetik ateratzen dan zaikoa, besteekin itxasontzi baten alboa egiten duena, to nagusiagoa dan beste batek utzitako utzunea estaltzen duena.

opaari. (eskeintza): *iz.* Eskeintza egitearen egipena.

opabide. (gura): *iz.* Gurarirako bidea.

opadun. (gura): *ŕzond.* Zerbaiten gurariz ari dana.

opaeste. (eskeintza): ***iz.*** Ikus.: Eskeintza. I; Eskeinkizuu, opeste.

opaetsi. (eskeintza): *ad.* Eskeintza egin. Opaesi, opetsi, opetzi.

opagai. (opakuntza): ***iz.*** Opakuntzarako autatua dan notin cdo aberea. Eskeingai, eskeiñigai, jaur-eskain, jauskain, iigai, iE-opari, opagei, oñazegai, opari-gai. (eskeintza): *iz.* Eskeintzen dana.

opagafi. (atsegintasun): ŕzond Ikus.: Atsegingaŕi. : Gogozko.

opagafiro. (atsegintasun): adond. Atsegintasunez ari-izatea. : Gurariz ari-izatea.

opagei. (opakunlza): *iz.* Ikus.: Opagai. E: Eskeingai, oñazcgai.

opagintza. (opakuntza): *iz.* Opakuntzak eskeintzeko egipena.

opal. (oparotasun): *ŕzond.* Oparotasunez ari dana.

opail, (i1): *iz.* Ikus.:.loŕail.: Opeil.

opath. (eskeintza): *ŕzond.* Eskeintzen duena.

opaitzuf. (aitzuŕ): ***iz.*** Bumi-zaila zoŕotz bat daukan tresna, zurezko gideŕ motz bateaz egiña. j: Esku-jofai, opatxuŕ, upatxuŕ, (zurgintza): ***iz.*** Berbera.

opaka. (eskeintza): ***adond.*** ll skeintzak egiten ari--izatea.

opakei. (saleroste): ***is.*** Saltzeko eskeintzen dana,

opakizun. (emanketa): *iz.* Ikus.: Bezuza. Opari,

opakunde. (opakuntza): *ft.* Ikus.: Opakuntza. Opari, ukatze.

OPAKUNTZA. (sacrificio): ŕz. Yainkozko bati, omenez edo ordañez, egindako oparia. I: Mezatan apaizak, Oteun'a eskeintzean egiten donna. j: Buru-eskeintza, doskain, eskani, eskeintzari, opari, opakunde, ukatze, jauskañi. /l (bestekoitasun) , (eriotza), (meza), (opari), (yaurespcn), (yudatasun).

opal. (flinger): *iz.* Mugeŕ-menasta, ur pizkat daramana.

opal garden, (muge f): iz. Ia kardena dan opala.

opal-antzeko. (mugeŕ): *izond.* Gardentasunez opalaren autza duena.

opal-aft. (opamai): *iz.* Opamayean dagocn all sagaratua.

opai-dirdira. (dirdai): *iz.* Opalak ematen dam distira.

opal-dirdirazko. (dirdai): *izond.* Opal-dirdira duena.

opal-etc. (eskeintza): iz. Opagaya eŕetzean,judutafek egiten zuten opakuntza.

opal-gofi. (rnugeŕ): iz. Suzkoa dan opala. I: Opal-min.

opal-itz. (itz): *ft.* Oparia egiteko itza edo itzak.

opal-ma[. (opamai): *iz.* Ikus.: Opamai. Oindi.

opal-min. (muget): *iz.* Ikus.: Opal-god.

opal-moloi, (opakuntza): *iz.* Opakuntzarako opagayak gertutzen zituena. J: Opal-mutil, opari-moŕoi.

opal-mutil. (opakuntza): ŕa. Ikus.: Opal-mofoi. : Op ari-moŕoi .

opal-ori. (=get): *iz.* Margo oria artzen duen opala.

opalari. (eskeintza): *izond.* Oparia egiten duena.

opalben. (sagaratze): *iz.* Ikus.: Sagaratze. ^: Dontsuketa, opalpen, opalguntza.

opalbide. (eskeintza): *ŕz,* Eskeintza bat egiteko era. j: Opalkuntza.

opaldi. (eskeintza): *iz.* Eskeintza baten egipena. j: Opalketa.

opaldu. (eskeintza): *ad.* Eskeintza egin.

opalgai, (opakuntza): *izond.* Opakuntzarako gaya dana.

opalguntza, (eskeintza): ŕa. Ikus.: Opalben. I: Opalpen.

opalketa. (eskeintza): ŕa. Ikus.: Eskeintza I: Opaldi.

opalki. (eskeintza): *iz.* Eskeintzen dana.

opalkuntza. (eskeintza): *iz.* Ikus.: Opalbide.

opalordu. (eskeintza): iz. Eskeintzearen aldia.

npalozko. (muger): *izond.* Opalaren margoa daukaua.

opalpen. (eskeintza): *iz.* Eskeintzaren egipena. : ikus.: Opalben, opalguntza.

opaltoki. (opakuntza): *iz.* Opakuntzak egiteko tokia.

opaltzaile. (eskeintza): *izond.* Eskeintza egiten duena. j: Opaltzale.

OPAMAI. *iz.* Oparia ilfzeko ta eskeintzeko gerturik dagoen tokia. I: Kato[ikoen yaurespenean , sagaratua dan aña; onen galleon ospatzen da Meza'ren eskeintza. (: Aldare, altare, altara, elizmai, maain done, meza-mai, oindi, ondi, opal-mai. II (afi); (dean), (eliza), (eliz-bira), (meza), (opakuntza), (oteun), (yaurespen).

oparatu. (cmaltze); *ad.* Ernaltzea egin.

oparazi. (eskeintza): *ad.* Oparia eragin.

OPARI. *ŕz.* Yainkoa, Neskutsa edo doneai eskeintzen zayen emaitza; beren laguutza eskatzeko. j: Eliztiaŕek, iidakoen sorospidez, elizara daramazkiten ogi, ardao ta beste gauzak. I: Ed batzuctan, iletak egiten diranean, apaizai ematen zayena. Eskeŕona adierazteko eskeintzen dana. ^: Elizkari, eskaingai, eskeintzari, eskengo, eskeñi, eskeinkizun, eskingai, eskintza, ezkentza, eskain-opa, iskin, elizogi. (emanketa): ŕz. Naimenez egiten dan bczuza edo emaitza, Bezuza, doari, opakizun, ukantza. (opakuntza): II *iz.* Goikoa dan ban, ogen-ordez edo omenea egiten dan emaitza.: Yainlco-Aita'ren omenez, Mezatan apaizak Oteuna eskeintzean burutzen duen egipena. !: Maitasaŕearen oldaŕaz buru-uko edo lagun-zaletasunarcn egipena. 1: ikus.: Opakuntza. j: Doskain, opakunde, jauskañi.(eskeintza):0 ***ft.*** Eskeintzaren egipena. 1/ (eliza), (eskartasun), (eskeiniza), (meza), (yaurespen),

opari-aizto, (opakuntza): *iz.* Opakuntzan erabiltzen zan aiztoa.

opari-cgilc- (opakuutza): *izond.* Opakuntza egiten duena. I: Oparigile.

opari-gai, (opakuntza): *iz.* Ikus.: Opagai. ^: Il-opari.

opari-ontzi. (ogi): iz. Orantza ipiñi gabe egindako ogi-ofi me ta biribiiak eukitzeko ontzia.

oparigilc. (opakuntza): *ŕzond.* Ikus.: Opari-egile.

oparigintza. (opakuntza): *iz.* Opakuntzak eskeintzearen egipena.

oparikizun. (opakuntza): *iz.* Opaluntzan cskeintzen dana.

oparin. (beaŕ): *iz.* Ikus.: Beat. I; Manta-a[di.

oparinduu. (beat): *izond.* Beaŕa donna.

oparitu. (eskeintza): *ad.* Eskeintza egin.

oparitxo. (emanketa): *iz. Bezuza* txikia.

oparo. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez ari-izatea. : Izenon.: Ugaria dana. I: Opairo. (oparotasun): *hand.* Oparotasunez ari dana. Opatzaila, opatzaile.

OPAROTASUN. *iz.* Ordaintzarik ilearon gabe, daukana pia-pain cmaten duenaren zilegizko onbidea. I: Esku-zabaltasuna, emankortasuna, apaztasun, emkkintza, emankintasun, emantasun, emankoitasun, eman-naitasun, opatasun, il (bestekoitasun), (bonbonkada), (emankota), (emote), (gafantzi), (ontasun), (ospa), (ukaŕ).

oparotsu. (oparotasun): *ŕzond.* Oparotasunez ari dana. I: Opatsu.

oparotu. (ernaltze): *ad.* Ikus.: Ernaldu. j: Ematu.

opal. (aupatsa[di): ŕz. Ikus.: Koŕokada. I: Butotxa, opets, opots.

opari, (opamai): *iz.* Opamayan jantzen dan afia.

opafi-oyal. (opamai): *iz.* Opamai gañean, Ogi-Deuna ta Ontzia ipintzeko, jartzen diran oyalak.

opaŕitxo. (opamai): *iz.* Opaii txikia.

opats. (antozin): iz. Zurezko antoxiña; auntzakjeixteko cdo ardoa eukitzeko. (ustutx): iz. Itailariak igitaya zoŕozteko afia gnrdetzen duten ustutxa. j: Opof, opots, popil, poto, sega-adaf, segadaŕ, taiĺu-kapa, tailu-kotxu.

opatsu. (ugaritasun): ***ŕzond.*** Ugaria dana. ^: Ikus.: Oparotsu.

opatu. (gura): *ad.* Ikus.: Opa-izan. (betetasun): *ad.* Betetasuna egin. I: Buntratu. (azkura): II *ad.* Egokia dan a7.kura ez egiu. I: Azkaiztu. (aurkintza): jJ *ad.* lkus.: Aurlcitu. j: Kausitu. (txikiera): *ad.* Koskondu gabe geratn.

opatxut. (zurkintza): *iz.* Ikus.: Opaitzuŕ. Bsku-joŕai, upatxuŕ, upaxuf, zeyo.

opatxurtu. (zurginlza): *ad.* Opatxuŕaz argaindu.

opatzaila, (oparotasun): *izond.* ikus.: Oparo. I: Opatzaile.

opautzi, Oatmeal): *iz.* Naimen ona.

opaz, (eore): *adond.* Noribait oorea eskeintzean ari-izatea.

opazka. (eskeintza): *adond.* Eskeintzen ari-izatea.

opazko. (gum): *izond.* Guraria adierazten duena,

ope. (opil): *is.* Opil mea. (it): *iz.* Ikus.: Jo`ail, I: Opail, opeil. (aupada): iz. Aupada egiteko deadala.

ope-egin, (ongaitasun): *ad.* Irahazpcnak egiteko adiontasuna ustiatu.

opeil, (it); *iz.* Ikus.: Jotail. j: Opail.

opel. (anpadura): *iz.* Ikus.: Azkordin. j: Azkordin, muzpcL

opera. (itaite): *iz.* Itailarien taldea. I: Iima.: Itaite.: Bedaka.

opera-abesle. (eresi): *izond.* Eras-antzezkian abesten duena.

opera-antzeko. (eresi): *izond.* Eras-antzcrkiari dagokiona, : Operazko.

opera-antzera. (crest): *adond.* Eres-antzerkiz ari-izatea.

opera-ezin. (ebakuntza): *izond.* Ebaknntzaz ebakitzeko eziña dana. I: Opera-gaitz.

opera-gaitz. (ebakuntza): *izond.* Ikus.: Opera-ezin.

operagaii. (ebakuntza): *izond.* Ebakuntzaz ebaki ditekena,

operari. (bereteŕ): iz. liars.: Beretef. Elizain.

operates. (eskuketa): *ad.* Eskuketaz itzal-arazi.

operatzaile. (ebakuntza): *izond.* Ebakuutzaz ebakiteu duena.

operazko. (eresi): *izond.* ikus.: Opera-antzeko.

opesi, (ekaitz); *iz,* Ikus.: Ekaitz. Epesi.

opeste. (eskeintza): ŕz. Ikus.: Eskeintza. Opaeste,

opets. (aupatsaldi): *iz.* Ikus.: Kotokada. Ogaŕ, opets, uletz.

opetsi. (eskeintza): *ad.* Ikus.: Opactsi. {: Opaesi, opetzi.

opeizi. (eskeintza): *Ad.* Eskeintza egin. I: Iz.: Eskeintzaren egipena. {: Agintza.

opide. (lanbide): *iz.* Ikus.: Lanbide. Ogipide.

opide-artzaile. (onegipen): *izond.* Eliz-onegipena artzen duena.

opide-gose. (lanbide): *iz.* Laubidea lortzeko guraria. {: Opide-min.

opide-min. (lanbide): *iz.* Ikus.: Opide-gose.

opide-mozkin. (lanbide): *iz.* Lanbide batetik lortzen dan cnozkiña. {: Opide-sari.

opide-sari. (lanbide): *iz.* Ikus.: Opide-mozkin.

opide-nzte. (onegipen): u. Onegipena uztea.

opide-zale. (lanbide): *izond.* Geyegizkoa zayon lanbide a lorlu duena.

opidedon, (onegipen): *izond.* Eliz-onegipena daukana.

OPIL, iz, Irin-orea, bitibit eta zapaldua, eztiki egosia; batzuetan bests osogaŕiren bat eramaten du: olio, aŕautz, gozakai ta abaŕ. {: Aŕautzogi, asme, galo, izpi, ogi-afaultze, ogi-mee, pamitxa, zaŕapet. (ardo): *iz.* Dalarcko ardatza. (ate): *iz.* Opoa. {: Orpo. (ezti): {{ *iz.* Eztiaren oŕazia. (iuŕ-lantze); *iz.* Luŕ-lantzean erabitzen diran lanakesaen pikoya. (eyeraldi): {{ *iz.* Eyeraren urtekiñoa egokitzen dan utzunea. (urdail): *iz.* Egostaldi txaf baten ondorioz, urdalean eratzen dan pilota ado arilaren antzekoa. *(eŕa): (Ia.* Aye(' ezkutua. (gozagintza), (gozoki), (zartaiki).

()pit xaala. (ogi): *iz, Mea* dan ogi laua, bi aza-ofien artean egosten dana.

opil-antzeko. (opil): *izond.* Opilarcn antza duena.

opil-aŕo. (opil): *iz,* Esnopil apotza. J: Opil-astin.

opil-astin. (opil): iz. Ikus.: Opil-aŕo.

opil-egin. (ardiezpen): *ad.* Ez lortu, ez ardietsi. (igidura): *ad.* Igidnrarik ez egin.

opil-efe. (wit): iz, Bir-egosita dagoen opila.

opil-gozo. (opil): *iz.* Opli aundi ta oso gozoa. Opil-gozo.

opil-jale. (opil): *izond.* Salokeriz jaten duena.

opil-kaspel. (txoskoi): *iz.* Zorne-zoŕoak egitea.

opil-kondo. (opil): *iz.* Opilaren zatia. {: Opil-pucka.

opil-ñabaŕ. (opil): *iz.* Opi1 ixikiena.

opil-ontzi. (opil): ŕz. Opilak eukitzeko ontzia.

opil-pitzatu. (opil): *iz.* Ogitxo aŕailduta.

opil-puska. (opil): *iz.* Ikus.: Opit-kondo.

ogi!-saltzaile. (opil): *izond.* Opilak saltzen dituena. j: Ikus.: Opildun.

opil-saski. (opil): *iz.* Opilak gordelzeko otafa. {: Opil-zare.

opil-zare. (opil): *iz.* Ikus.: Opil-saski.

opil-zilo. (opil): *iz.* Igaratze'an amabitxick beren sernebitxiai bezuzaz ematen dieten opil berezia.

opildegi. (opil): iz. Opilak saltzen diran lokia. {: Opiltegi,

opildu. (zapaldura): *ad.* Zapaidura egin. (txoskof): *ad,* Txoskof lodia edo zome-zoŕoa egin edo stain. (azkuri): {^ *ad.* Janaria urdailean biribilkatu.

opiodun. (opil): *izond.* Opilak dauzkan edo saltzen dituena. j: Opil-sallzaile.

opilga$. (itxugindura): *izond,* Itxugindura egiten duena.

opilgile. (opil): *izond.* Esnopilak egiten diluent'. {: Opitgin.

opilgin. ((spit): *izond.* ikus.: Opilgile.

opilgintza. (opil): iz, Esnopilak egiten diran tokia.

opilka. (opilka): *adio.* Opila egiten ar izatea.

opilkaldu. (opil): *ad.* Opila botatzea egin,

opiikau ibiji. (dei-egikuntza): *ad.* Deikunetan ibili.

opilkatu. (txoskoi): *ad.* Zorne-zofo batzuk spin edo eratu.

opillo. (opil): *iz.* Opil txikia. {: Opiltxo.

apiltxo. (opil): *iz. Ikus.:* Opitto.

opila. (antura): *iz. Ikus.:* Eati. : Eltuf.

opiiadura. (itxugindura): iz. Ikus.: ltxugindura, Opilatzc.

opilatu. (itxugindura): *ad.* ltxugindura egin. Muioztatu.

opilatugañ, (itxugindura): *frond.* Ttxugintzen duena.

opilatze. (itxugindura): iz. Ikus.: Itxugindura. j: Itxugitze, opiladura, takatze.

opilo. (korapilo): *iz.* Lokailu ertsia.

opin, (atsaldi): *iz.* Ikus.: Zotin. {: Txopin, sapin, txukun, xopin, zopin,

opio. (lo): *iz.* Lo-belaten min legortuta, sendakintzan erabiltzen dana.: Ikus.: Lonnie. E: Lo-belaŕ.

opio-zale. (to): *izond.* Opio erabiltzeko zaletasuna duena.

opiodun. (la): *izond.* Opio daukana.: Opioako.

opiozko. (to): *frond.* Opioari dagokiona. {; Tkus.: Opiodun.

apka. (aupada): *adond.* Aupada-deadafak ernaten ari-izatea.

opo. (makestasun): iz, Ikus.: Makets. Matzerdura, noku, utz. (txanga): *iz.* I: Ikus.: Txanga. I: Ate orpo, opil, orpo, sestra, ual, txori-opil. (oin): (j iz. Oñaren atre aideko zatia. {: Oinburu, oingagora, orpo. (txikiers): {j *ŕzond.* Ikus.: Epo. Epoixa. (joko): *iz.* Birla-jokalariak igaro bear' ez duen maŕa.

opo-ate. (ate): *iz.* Ate baten atzcan jartzen dan baste bat.

opo-buru. (dtze); *iz,* Bert tokian ipini ondoren, zia zapaltzen zayon iltzea, beste burua bezela geratu arte.

opo-esku. (norabide): *iz.* Oiturazko norabidearen aurka doana.

opo-ipiiii. (aurkaketa): *ad.* Ikus.: Aurkatu. j: Erkatu.

opo-lafu. (txanga): *iz.* Txauga azpian jartzen dan naŕuzko rails, kiŕink-egin en dezan.

opo-sare. (sure): *iz,* Sure baton atzetik edo auletik ipintzen dan baste sure bat.

opo-sorbatz. (sorbatz): *iz.* Burdin-xuri bati, ebakidura bat bakafilk daukanean, onen beste aldean egiten zayon baste sorbatza.

opoko. (txanga): *is.* Txaugan jartzen dun egurkiaren mutuŕa.

oporkada. (edontzi): *iz.* ikus.: Oportara.

oporkaro. (lanarte): iz. Lanik egin gabeko aroa. j: Oporketa, opofaldi.

oporkeri. (alpeŕaldi): iz. Ikus.: Alpeŕaldi, I: Mandrankeria.

oporketa. (lanartc): *iz.* Lanik egin gabeko aldia. j: Ikus.: Oporkaro, opoŕaldi.

oporketari. (Ian): *izond.* Lana utzi down.

opoŕ. (elkargo): *iz.* Edozein Ian edo ariketa aldi baterako uztea.]; Utz-gelditze. (lanarte): *iz.* Lanegin gabe egondako aldia. (atseden): I] *iz.* Lanegin gabe egondako aldia. (azpil): *iz.* Boil-erdi baton irudia duen ontzia, geycuctan zukua edo salda artzeko erabiltzen dana. I: Lut-opoŕ. (oramai): lj *iz.* Abereai jana emateko ta beste verbaitcrako erabiltzen dan kutaa antzekoa. (at/toxin):]I *iz.* Buztiñezko ontzia, sakon eta karelik gabekoa. 1: Zurezko antoxin berezia, poto.]: Salda ta zulcua ipintzeko, erabiltzen dan antoxiña. (edontzi):]] *iz.* Ikus.: Edontzi. I: Kopoŕ. (ustuix):]1 iz. Ikus.: Opats. Opots, tailu-kopa. (pilota): *is.* Pilotaz jokatzeko erabiltzen dan esku-zofoa. I: Eskulacua. II Matel-opoŕ Matel-antz.

opofaldi. (lanarte): *iz.* Ikus.: Oporkaro. j: Oporketa.

opoŕ-arasa. (alasa): *iz.* Opoŕak ipintzeko alasa.

opoŕ-ogile. (itz): *izond.* Emandako itza jaten duena.

opoŕ-egin. (itz): *ad.* Emandako itza jan. (Ian): *ad.* Lan-egun bat gaidu.

opoŕ-egon. (alpeŕaldi): *ad.* Alpeŕ egon. I: Opoŕik egon.

opoŕ--egun. (lanarte): *iz.* Lanik egin gabe igarotako egun.

opof-eman. (etenaldi): *ad.* Zerbaitean etenaldia egin.

opoŕ-cragile. (zuta): *izond.* Zula eragiten duena,

opof-cragin. (zeta): *ad.* Zula eragin.

opoŕ--eragite. (Ma): *iz.* Zula eragipena.

opoŕetan. (lanarte): *adond.* Lanartean ari-izatea.]: Opoŕetan.

opoŕetan. (lanarte): *adond.* ikus.: Opoŕean.

opof geratu. (Lan): *ad.* Lanik gabe edo zer egin gabe geratu.

opof-orde. (elkargo): *iz.* Lan-uztean dagocn langilearen ordez lanegiten duena. (Ian): *is.* Lan-uzte bat egiten danean lancgitera donna.

opof-sari. (sariztatze): iz. Lana utzi dnenaren zaŕ-saria.

opof-utzi. (zula): *ad.* Zula ego.]: Opoŕik ntzi.

opoŕ-zale. (nag!): *izond.* Nagiz ari Jana. ^: Oporzale.

oportara. (edontzi): *iz.* Opof batean sal ditekena]: Oporkada.

oposo. (gaindi): *ŕzand.* Gaindikoa dana.

opotik. (gainberadura): *adond.* Ostez, gibelez ari-izatea.

opots. (ustutx): *iz.* lkus.: Opals.]: Opof, pupil, sega-adaŕ. (aupatsaidi): *ft.* Ikus.: Opaŕ.]: Opets.

opotseko afia. (aft): *iz.* Igitaya edo gardantxilua zoŕozteko aria, I: Opots-aŕi, (sorbatz): *iz.* Berbera.

opotu. (txanga): *ad.* Txanga bateau gardaiñatu.

opotxa. (kutxa): /s. Kutxa txikia.

opotxa. (ate): is. Ate bat edo leyo bat ipintzeko, orman jartzen diran zatikoak, bertau ontzak tinkotzcn diralarik. I: Opotzura.

opoz-opoko. (aurkaketa): *izond.* Aurka jaŕita dagoena.

opoz-orpo. (aurkaketa): *adond.* Alkaŕen aurka ari-izatea.

oprdainbide-gabe. (ordainketa): *ftond.* Zoŕak ordaindu ezin ditzakena.]: Ordain-ezin.

opularda. (janztura): is. Geŕikatuta [lagoon jantzia, maukak dauzkana ta belauneraño eltzen diran egalekin.

opus. (indaŕ): *iz.* Soñaz egindako alcgiña, indafa. j: Oputz.

oputz. (ondoreko): iz. ikus.: Ondorio. Ataŕapen, opts. (indaŕ): *iz.* tkus.: Opus.

or dago. (azkuŕi): iz. Jolasbidez ari-izateko, bi notin edo geyago bildurik, egiten dan janaria.

ora. (zalcuŕ): *is.* Zakufarcn aspaldiko izena. I: Or, zabulo, txukela, xukel. (ore): iz. Ikus.: Ore. : Pataska.

ora-leku. (atsikipen): *iz.* Zorbait atsikitzeko tokia. I: Oratu-leku. (ezeztun): iz. Metatezko /cur/turn ladia.

ora-main. (oramai): *is. Ikus.:* Oramai.]: Orn-maira.

ant-maim. (oramai): *is.* Ikus.: Oramai. I: Ora-main.

ora-maitxo. (oramai): *is.* Oramai txikia,

ora-multzo. (opil): *iz.* Opil aundia, baŕuan zerbait daramana.

ora-zapi. (ore): *iz.* Orea biltzeko zapia.

oraatu. (ore): *ad.* Orea egin edo eratu. (eyeraldi): *ad.* Garana eze egoteagatik, eyerako aŕiak oreaz bete.

orabafo. (ore): *iz.* Oramaycan bildutako orea. (oramai); iz. Berbera.

orabateko. (berdintasun): *izond.* Ikus.: Berdin. I: Ide, orabateko.

orobatu. (lur): *ad.* Luŕak beŕiz landatu.

orabegi. (oramai): *iz, Ikus.:* Oramai. I: Oaska.

orabiatu. (baŕ+eyadura): *ad.* Ikus.: Baŕayatu. 1: Baŕeyatu, orobiatu.

orabilda. (ate): *ft.* Olatazko irinbila.]: Ikus.: Irinbil.

oraburusi. (ore): *iz.* Ongi jaso dedin, orea biltzen dan burusia.]: Oramante. (burusi): *is.* Berbera.

oradrano. (oraiñaldi): *adond.* lkus.: Orain arte.]; Oraindaño, oraidrano.

oradura. (ore): *is.* Oretzearen egipena. (oŕe): iz, Nunbait oŕen ipintzea. (atsikipen): iz. Atsikitzearen egipena. (itxugindura): II iz. ltxuginduraren egipena.

oragailu. (atsikipen): *iz.* Atsikitzeko gideŕa. (ore): *iz.* Orea eg'teko lanabesa.

oragafi. (ore): *izond.* Oretu ditekena. (atsikipen): *ŕzand.* Atsikitu ditekena. I: Eskugune.

oragun. (apaztasun): *iz.* Itxasoko abere bat; bare ezurtza ubilak artzeko ta egosteko eŕaztasuna (Melaka etxeko zeregiñetan erabiltzen da.

oragnri. (gozoki): *iz. Irin,* gurin, gazagaŕi ta aŕautzaz, zati bera banaz, egiten dan gozokia.

oral. (ode!): *iz.* Ikus.: Odei.]: Odai. (oraiñaldi): *adond. Oraiñaldiko* aldia. I: Orain.

orai berean. (oraifialdi): *adond.* Ikus.: Arestian.]: Aurtemein, orat beŕiki, orain egunean, orain Mena, oraingunean, orni berian.]: ()rain bertan, omit-axe.

oral berctik. (oraiñaldi): *adond.* lkus.: Oraingotik.]: Oraindanik.

oral bcŕian. (oraiñaldi): *adond.* Tkns.: Arestian. j: Orai bereau, orai beŕiki, orai egunean, ora-beŕian, orain-ufena.

oral beŕiki, (oraitialdi): *adond.* Ikus.: Orai berean. I: Orai bcŕian, orain uŕena.

oral egunean. (oraiñaidi): *unload.* Ikus.: Orai berean. j: Orai befian, oraigrme, oraigunean, oraingunean.

oral ez gem. (egundaño): *adond.* Ikus.: Egundaño.]: Iiioiz ez.

orai-aldi. (man-midi): *iz*, Ikus.: Oraiñaldi. Gaurkotasun, orain aidi, oraingoa.

orai-bada. (oraifialdi): *adond.* Aldi ontan, bada.

orai-bai. (oraiñaldi): *adond.* Egitan, aldi ontan data.

orai-geroka. (aldizkapeu): *adond.* Aldizkapenez ari-izatea.

orai-oraiño. (oraiñaldi): *adond.* Oraintxe arte.

orai-nrayetan. (oraifialdi): *adond.* Oraintxe bertan.

oraidanik. (oraiñaldi): *adond.* Oraiñetik. I: Ikus.: O rai g an i k. : Or ai dani kan.

oraidanikako, (oraifialdi): *izond.* Gerokoa dana.

oraidara. (oraiñaidi); *adond.* I us.: Orayarte. j: Oraidiño.

oraidaraz geroz. (gertakari): *adond.* Ikus.: Orayaraz.

oraidiño. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Orayarte. Orayartean, orayarteraño, oraindiño, oraidara, oraidiñokoan.

oraidiñoko. (oraiñaldi): *izond.* Orain artekoa dana,

oraidiñokoan. (oraiñaldi): *adond.* ikus.: Orayarte. t; Oraidiño.

oraiganik. (oraiñaldi): *adond.* Oraiñetik. Ikus,: Oraidanik.

oraigune. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Oral egunean. Orayetan, oraigunean, oragune.

oraiguncago. (oraiñaldi); *adond.* Orain gutxi baño geixeago.

oraiguncan. (oŕaiñaldi); *adond.* lkus.: Orai-egunean. Oraigune, oraingunean.

oraigunekoak. (izenorde): *izord.* Orai beŕikikoak,

oraiko. (oraifialdi): *adond.* Oraingo aldirako.: Oraikotz, oraingo, oraigo. I: iz. Oraingoa.

oraikoan. (oraifialdi): *adond.* Oraingo ontan.

oraikotik. (oraiñaldi): *adond.* Oraingo alditik. j: Oraingotik, oraindanik, oraintarik.

oraikotu. (oraiñaldi): *ad.* Tkus.: Oraindu. Oraingotu.

oraikotz. (oraifialdi): *adond. Ikus.:* Oraiko. j: Orabrgo.

orail. (margo): *izond.* **Margo** orixta; batez are uleari buruz esaten da. €: Orailtsu, orixka. (ule): *izond.* Margo orixta duen Idea. j: Orasta.

oran-ur. **(margo): is.** Orailtzeko ekaya.

oraildu. (margo): *ad.* **Margo** orixta artu. I: Orail biurtu.

orailtze. (margo): *iz.* Orail biurtzearen egipena,

Drain. (oraiñaldi); *adond.* Aldi ontan. Orai, orast. (orban): *iz.* Latuan sortutako orban txikia. Oraiñen, orban, nakan. (aidi): II *adond.* line-aldi ontan. Orel.

orain aixtian. (oral/laidi): *adond.* Orain oso gutxi.

Drain aldi. (orairlaldi): *iz.* Oraingo aldia. ikus.: Oraiñatdi. j; Orai-aldi, oraingoa, oraingotasun.

Drain arte. (oraifialdi): *adond.* Oraingo aldi arte. II Ikus.: Orayarte. j: Orayartean, oraindañokoan, oradrano.

orain beiñean. (oraifialdi): *adond.* Oraingoz. : Oraingotz, oingotz.

Drain berean. (oraiñaldi): *adond.* Bereala, berealaxe, sat/.

Drain utena. (oñaiñaldi): *adond.* Ikus.: Orai berean. Orai beiian, orai batik/.

orain-aldian. (oraiñaldi): *adond.* Oraingo aldian,

orain-aldiko. (oraiñaldi): *izond.* Oraingokoa dana. j: Oraindaŕ, orainguneko.

orain-aro. (oraifialdi): *iz.* Oraingoko aroa.

orain-arteko. (oraiñaldi): *adond.* Oraingo aid/ arteke.

orain-gandik. (araiñaidi): *adond.* Ikus.: Oraingotik. j: Oraindanik, orain-ganik.

Drain-orain. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Oraindik oraindaño. j: Orañago, oañauŕeuean,oraňuŕenean.

orain-ufena. (oraiñaldi): *adond.* Orain oso gotxikoa dana.

oraindanik. (oraifialdi): *adond.* Ikus.: Oraingotik. Oraikotik, orain-gandik, orain-ganik, oraintarik, orai beretik.

oraindaño. (oraiñaldi): *adond.* Orain ante. j: Oane, oraingiño, oraiñokoan, oraidaño, oraidaraño, oradrano.

oraindañoko. (oraiñaldi): *izond.* Oraindakoa baño]enagokoa dana.

oraindañokoan. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Orain arte. i: Orayarte.

oraindaz. (oraiiialdi): *izond.* ikus.: Orain-aldiko. I: Orainguneko.

oraindik. (oraiñaldi): *adond.* Banter, dan artean. j: Oraindiño, oraindiñokaŕen, oraindo, oano, oraiñik, oraiñn, oraindikan, oraindlo, oraindiokan, oindiko, oindifio, oiñokoan, orano, oraňlk, ondartiño.

oraindik Drain. (oradlaldi): *adond.* ikus.: Oraiñago. j: Oraiñekoan, oraiñetan.

oraindik oraiudaño. (oraiñaldi): *adand.* Ans.: Orañago. : Orañengo, orain-orain, oañanŕenean,oraňufenean.

oraindik oraingoa. (oraiñaldi): *izond.* Guztiz oraingoa dana.

oraindik oraliago. (oraiñaldi): *adond.* ikus.: Oraiñagoko.

oraindikan. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Oraindik. j: Oraindiño.

oraindiño. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Oraindik. j: Oraindiñokaŕen, oraindo, oraiñik, oraiko, oraindikan, oraindio, oraidiño.

oraindiñokafen. (oraiñaidi): *adond.* Ikus.: Oraindik. Oraindiñu, oraindo.

oraindlo. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Oraindik. I: Oraindiño, oraindiokan, oraidlo.

oraindiokan. (oraiñaldi): *adond.* ikus,: Oraindik. j: Oraindio.

oraindixek. (oraiñaldi): *adond.* Oraiutxetik.

oraindo. (oraiñaldi): *adand.* Ikus.: Oraindik. j: Oraindiño, oraindiñokaŕen, oano.

oraindu. (oraiñaldi): *ad.* Oraingoa bezela egin. j: Oraingoratu, oraingotu, oraikotu.

oraingiño. (oraiñaldi): *adond* Ikus.: Oraindaño. j: Oano, oraiñokoan.

oraingo. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Oraiko. Oraikotz, oingo, oraingoxe, oraigo, oraiko.

oraingo baten. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Oraiñekoan. j: Oraiñetan.

oraingoa. (oraiñaldi): *is.* Ikus.: Orain-aldi. : Orai-aldi, oraingotasun.

oraingoan. (oraiñaldi): *adond.* Oraingo ontan. I: Oraingotan.

oraingoera. (oraiñaldi): *is.* Oraingoa egitea.

oraingoratu. (oraiñaidi): *ad.* Ikus.: Oraindu. J: Oraingotu.

orningotan. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Oraingoan.

oraingotasun. (oraiñaldi): is. Ikus.: Orain-aldi. j: Oraingoa.

oraingotik. (oraiñaldi); *adond.* Oraingo alditik. I: Oraikotik, oraindanik, oral-gandik, orai-ganik, oraintarik, orai beretik.

oraingotu. (oraiñaidi): ari. Ras.: Oraindu. I: Oraingoratu, oraikotu.

oraingotz. (oraiñaldi): *adond.* Oraingo aldiz. j: Oingotz, orain, beiftean, oraingoz.

oraingoxe. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Oraingo. j: Oingo.

oraingoz. (oraiñaldi): *adored.* Ikus.: Oraingotz. j: Oingo(z, orain beiñean.

oraingozko. (oraiñaldi): *izond.* Bein-beiñekoa dana.

oraingunekn. (oraifialdi): *adond.* Ikus.: Orai berean. j: Orai eguneau, oraiguncan.

orainguneko. (oraifialdi): *frond.* Burs.: Orain-aldiko. I: Oraindai.

oraintarik. (oraiñaldi): *adond.* Tires.: Oraikotik. j: Oraingotik, oraindanik.

oraintsu. (oraifialdi): *adond.* Ia oraintxe. j: Ikus,: Oraiñekoan. j: Oraiñetan.

oraintsuko. (oraiñaldi): *izond.* Oraiñagokoa dana.

oraintxe. (oraiñaidi): *adand.* Orain bertan. j: Ontxc, ointxe, oraintxen, orantxe.

oraintxeko. (oraiñaldi): *Land.* Aldi ontakoa dana.

oraintxelo. (oraiñaidi): *adond.* Oraintxe bertan.

orainzita. (ortzi-muga): *iz.* ikus.: Ortzi-muga. j: Luartza.

oraiña. (oraiñaldi): iz. Oraingo aldia.

oraiñago. (oraiñaldi): *adond.* Azken aldi ontan. I: Oraindik orain, ora€ñekoan, oraifietan, orafiago.

oraiñageko. (oraiñaldi): *adond.* Oraiñago baño geroxeago, oraindik orafiago.

ORAIÑALDI. *iz.* Oraingo aldia. Gaurkotasun, oral-aldi, orain aldi, ozatz. *II* (bateratasun), (bctitasun), (egitegun), (uŕen(asun).

oraiñekoan. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Oradiago. I: Oraindik orain, oraiñetan, oraingo baten, oraintsu.

oraiñen. (orban): *iz.* Ems.: Orain.

oraiñengo. (oraifialdi): *adond.* Oraiñekoenean. I: Orañengo.

oraiñetan. (oraifialdi): *adand.* Tkus.: Oraiñago. : Oraindik orain, oraiiiekoan, oraingo baten, oraintsu, oraitan.

oraiñezkero. (oraiñaidi): *adored,* Oraingo aldiraño eldu ezkero. I: Ikus.: Onezkero, orañezkero.

oraiñik. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Oraindik. j: Oraindiño, oono, oraiño, oraňik.

oraiño. (oraiñaldi): *adored.* Ikus.: Oraindik. j: Oraindiño, oraiñik, oono, oraño.

oraiñokoan. (oraifialdi): *adand.* Ikus.: Oraindaño. j: Oraingiño.

oraisafi. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Bereala. j: Berealaxe.

oraitan. (oraifialdi): *adond.* drain gutxi. Ikus.: Oraixetan.

oraitiaŕ. (oraifialdi): *Land.* Oraingoa dana.

oraitlk. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Gaurgero. j: Gaurdanik.

oraitsu. (oraifialdi): *adored,* Ta, ia oraintxe.

oraitu. (oraiñaldi): *ad.* Oraingokoa egin.

oraitzina. (anbiola): *adond.* Ikus.: Aspaldian. j: Aspaldion, oraitzine.

oraixe. (oraiñaldi): *adond.* Orain bertan. Oraixet.

oraixetan. (oraiiialdi): *()eland.* Orain gutxt dala. !: Ems.: Orattan.

oraiz gernz. (oraiñaldi): *adond.* Oraiñaldira eldu izan ezkero. j: Oraiz gero.

oraiz 1ein. (oraiñaldi): *adond.* Grain baño len. I: Oraiz leen.

oraiztixean. (oraiñaldi): *adond.* Grain osO gutxi.

oajai. (apaiz): *iz.* Tkus.: Apaiz; ijitoen itza. j: Arajai, olgjai.

oraka. (beso): *adored.* Besarkatzen ari-izatea. (estuera): *adond.* Estueran egotea. (Ian): jj iz. Ogiaren labe-aldiarcn lana. j: Oaka. (ore): II *iz.* Ores egiten ari-izatea. (atsikipen): II *adond.* Oratzcn ari-izatea.

orakada. (beso): *iz.* Ikus.: Besarkada. Besarkaldi.

orakada. (atsikipen): *adond* Oratzen ari-izatea.

orakaldi. (ore): *iz.* Oratzeko aldia. (atsikipen): *iz.* Oratzearen egipena.

orakari. (aŕaun): *izond.* Aŕaunaz lanegiten duena.

orakafi. (atsikipen): *iz.* Ikus.: Gideŕ. Girtain.

orakatu. (bass): *ad.* Basaz bete.

oraketa. (ore): *iz.* Nunbait oŕea ipinizean egipena.

oraketan. (arpen): *adond.* Erabaki edo xede bat artrean.

oraki. (lokafi): *iz.* Lokaŕi edo unamaren antzekoa dana.

oraici-piio. (lokaŕi): iz. Orakien multzoa.

orakin. (ore): *izond.* Orea egiten duena.

orakoŕ. (atsikipen): *izond.* Oratzen duena.

orakume. (zakur): iz. Zakurtxoa.

orakunde. (egun): *iz.* Garizuma baño lenagoko osteguna. j: Oiiokundc.

oral. (zakuŕ): *iz.* Zakufernearen aŕ-gases.

oralde. (zakuŕ): *iz.* Alkaŕekin eizatzen duten zakuŕen multzoa.

oraldi. (atsikipen): iz. Oratzearen egipena. (landare): *iz.* Ikus.: Oroldi. (undo): j *iz. Ikus.:* Atoka. j: Odoldi, orbel-goti. (ore): *(iz.* Oretzearen egipena.

oralditsu. (ondo): *izond.* Alokak asko dagozentokia.

oraldnn. (almen): *izond.* Ikus.: Oraltsu.

oraitsu. (almen): *izond.* Guzia dezakena. j; Oraldun.

ORAMAI, iz. Gcyenctan zurezkoa dan jaokuna, gainberatua dagoen tuntxu/-motz baten antzekoa ta ogia oretzeko erabiltzen dana. j: Amasara, arska, askata, askatara, aspil, azpira, irintegi, irintei, izpira, maira, mairaki, maida, mairamain,.maire, oaska, olamai, orabegi, oramain, oramaira, ora-main, ora-maira, oremai, oremaira, ore-maire, oŕamai, oŕaska, ote-mai, txantxela. *II* (antoxin), (atiko), (ikuzketa), (ogi), (onzi), (ore), (zezen).

oramante. (ore): iz. Ikus.: Oraburusi.

oramzako guruñak. (guruin): *iz.* luus.: Matrailpeko gundiak.

orbno. (oraiñaldi): *adond.* ikus.: Oraindik. j: Oindiño.

oranoko. (oraifialdi): *adond.* Grain arte.

orantx. (artzidura): *iz.* Ikus.: Orantza. Lemarni, oratx, orantz.

orantza. (artzidura): iz. Soin biziduna, beste batekin ukitzean jaŕita, baste ori artzi-eragiten duena. Azkati, lamen, lami, lsmiña, lemami, ligamin, ara, orante,oŕantz,txantxadura,txantxaki, xantxadura, etsigoiztako, etsiki, legamia, mensal.. (margo): *L.* Margo orixta. j: Orast, orantz.

orantzaro. (gizonkil): iz. Gabonetan erabiltzen dan **gizonkil** zarpatsua.

orautzatu. (ma rgo): *ad.* Ori-margoa arts.

orafiago. (oraiñaldi): *adand.* Graiu gutxiago. j: Ikus.: Orañengo, oraifiago, oraindik-oraindaño, orain-orain.

orañagotik. (oradialdi): *adond.* Grain gutxiagotik. I: Oraiñagotik.

orañauŕenean: (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Oraindik oraindaño. j: Orain-orain, orañuŕenean.

orairen, (orban): *iz.* Latuan berez sortutako orban txikia.

orañengo. (oraiñaldi): *adond.* Grain gutxien.j:Iitus.: Orañago,oraiñengo, oraindik-oraindaño.

orañezkero. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Oraiñezkero. j: Onezkero.

orañik. (oraiñaldi): *adond,* ikus.: Oraiñik. : Oraindik.

oraota, (lekazi): iz. Ota-mota bal, bigunena dana.

orapare. (ore): *iz,* Oreari era emateko endaya.

orapaŕo, (ore): *iz.* Oramaya garbitzeko burniaz biltzen dan area.

orapen. (ore): ŕz. Oratzearen egipena.

ornpil. (zartaiki): *iz.* Irin-oreaz egiten dan zataikia,

orapildu. (korapilo): *ad.* Korapilnz Iota. ^; Orapilotu, orapilatu. (urdail): *iz.* Janaria urdatlean korapilotzea j: Ikus.: Korapilotu.

orapilatu. (korapilo): *ad.* Ikus.: Orapildu. j: Orapilotu.

orapilo. (korapilo): ŕr. Ikus.: Korapilo. Koropilo, oropilo, silislilo, triñu-t oñu.

orapilotu. (korapilo): *ad.* Ikus.: Orapildu. J: Orapilatu.

oraras. (ezti): *ŕz.* Ezti-abaraska, ezti-oŕazi. I: Prase, orara, oŕax, daze.

arase. (ezti): ŕr. ikus.: Aberaska. I: Breska.

oraseak. (de): *iz.* S'en czar egindako irinbii, J; Ikus.: Irinbil.

orasi. (itxitura): *iz.* Makilakaz egindako itxitura.

oraska. (ore): *iz.* Gai batzaetaz egindako urea. : Orarska. (rake): ŕz. Ogiaz eta beste gauzakaz egindako zukua. (oramai): JJ *iz.* Oratzeko oramaya.

orast. (margo): *izond.* Margo orista. Orasta, orate. J: Ikus.: Orantza. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Orain. I: Orai.

orasta, (orban): *iz.* Ikus.: Nata. I: Lantiña, sabel-lximika, salba-zeinari. (margo): *trend, Ikus.:* Orast. I: Orate.

orastu. (margo): *ad.* Margo oria artu. 1: Orastatu, (ule): *ad.* Ijlea orail egin edo biuttu.

orataldi. (ore): iz, Oratzearen egipena. J: Oratze.

oratasun. (ore): ŕz. Oŕetsua danaren bereiztasuna.

orategi. (zakur7; iz. Zakuŕa egoten dan tokia. : Oratoki.

oratoki. (zakuŕ); *iz.* Ikus.: Orategi. (ore): *iz.* Orea egiten dan tokia.

ands. (margo): *frond.* Ikus.: Orast. J: Orasta.

oratu. (ore): *ad.* Orea egin. (Gore): *ad.* Oorea eman. (mailuz-landura): {J *ad.* Mailuz-landuraz landu. (atsikipen): IJ *ad.* Ikus.: Atsikitu. J: Atzapartu, ora, atxiki, obatu, ogatu. (kutsu): II *ad.* Eritasuucn bat kutsutu. (bakuntza): *frond.* Eratsita dagoena. (eyeraldi): II *ad.* Eyerako aŕiak oreaz bete.

oratu-leku. (atsikipen): ŕz. Ikus.: Ora-leku.

oratu-lekubako. (orban): *izond.* Orbanik eztuena.

oratute. (ikumen): ŕz. Ikutzearen egipena.

oratxa. (artzidura): *iz.* Arto-opilak egiteko, orantza.

orate. (aztarna): ŕr. Abercen aztarna. (esne): *iz.* Ikus.: Oritz. j: Oritz. (zakuŕ): ~ iz. Zakuŕ gazteen azteria.

oratzaile. (ore): *ŕzond.* Oratzen duena. J: Oratzale, orazale. (mai-orni): *iz.* Ikus.: Larortz, I: Esku-sarde.

oratzaŕ. (ore): *ŕz.* Ore aundia. (zakuŕ): *iz.* Zakuŕ aundia.

oratze. (ore): *iz.* Ikus.: Orataldi. (atsikipen): Er. ikus.: Atsikipeu. Euste.

orax. (ezti): iz. Ikus.: Orara. !: Oraras, erase.

oraxte. (oraiñaldi): *iz.* Arestian igarotako area. I: Oraxtean, oraxtian, oraxtixon, oraxtixotan, oxtian.

oraxuri. (ore): *iz.* Gozokiak egiteko area.

orayaraz. (gertakari); *adond.* Onelakoan; otelakoan, alakoan.

oayarte. (oŕaiñaldi): *adond.* Orain arts. ^: Orayartean, orayarterailo, oraidi/io, oraindañokoan, orayarliño, oraidara, oraidlñokoan, orayetara.

orayartean. (oraifialdi): *adond.* Ikus.: Orayarte. j: Orayarteraño, oraidino,

orayarteraño. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Orayarte. j: Orayartean, oraidino, orayartiño.

orayartiño. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Orayarte. J: Ordyarteraño, arayetara.

orayegunean. (otaiñaldi): *adaed* Orain gut-xi dale.

orayetako. (oraiñaldi): *frond.* Aldi ontakoa dana.

orayetan. (otaiñaldi): *adond.* Drain gutxi dala. 1: Oraiguno.

orayetara, {oraiñaldi): *adond.* ikus.: Orayarte. I: Orayartiño.

orayokoan, {araiñaidi): *adond.* Orain arte.

orazabulo. (zakuŕ): *iz.* Artzain-zakuŕ antzekoa dana.

orazain. (zaken): ŕz. Zakuŕak zaintzen dituena. !: Orazai.

orazale. (ore); *izond.* Ikus.: Oratzaile. J: Oratzale.

orazati. (ore): *iz.* Ore-puska.

oraze. (arpegi): *iz.* Arpegiaren ingurua albotik begiratuta.

orazpil. (ore); *ŕr.* Ores egiteko azpila.

oraztatu. (irizpide): *ad.* Irizpidea eman.

orbail. (zauri): *iz.* Ikus.: Orbain.: Minondoko, orbal, orbura, orburu, zauratz.

orbain, (zauri): iz. Zauri edo zauridura batetik geratzen dan aztarna. J: Gogoan geratzen dan zaŕazta mingañ edo atsekabea,jasandako zerbaiten ondorioaz. : Aŕadiza, aŕodiza, zauri-atz, zauri-loŕatz, mil-Lando, orbal, orban, ormain, minodoko, min-zaŕada, min-erexa, orbail, orbeñ, orbura, postila, orburu, zapoŕ, zauratz, zauri-aztarna, zauri-ondo,

orbain-gabe. (orban): *ŕzond.* Ikus.: Orban-baga. Orbangabe,orbange.

orbain-gaitz. (zauri): *Lend.* Orabaindu ezin ditekena.

orbaindu. (zauri): *ad.* Zauri baten aztarna geratu. I: Azalotu. *ad.*

orbaindun. (zauri): ŕzond. Orbaiña daukana. ; Orbaintsu.

orbaindura. (zauri): *iz.* Orbania egitearen egipena. J: Orbaintze.

orbaingailu, (zauri): *iz.* Orbaiña cgitekoa dana, I: Orbaingaŕi.

orbaingaŕi. (zauri): *frond.* Ikus.: Orbaingailu.

orbainkof. (zauri): *ŕzond.* Orbaintzeko eŕeza dana.

orbaintsu. (zauri): *frond.* Ikus.: Orbaindun.

orbaintzaŕ. (zauri): *iz.* Orbain aundia.

orbaintze. (zauri): *iz.* Ikus.: Orbaindura. I: Orbantze.

orbaiñeko. (zauri): *ŕzond.* Orbaiñari dagokiona.

total. (zauri): ŕr, Ikus.: Orbain. 1: Orban, ormain, orbail.

ORBAN. *iz.* Zikinduta dagoena. j: Arpegiaren laŕuan irten oi diran natu edo zetactatik edozein; geycnetan natu oyek txiki ta margo nabaŕekoak izaten tlira. : Bexkura, jauts, lizundura, laiŕu-une, izpilo, naka, naŕio, nata, natu, nakan, orain, orei, orein, oreintxen, orczta, orin, orizta, txakaŕ, txinti, txintil, txintxarnaut, urdiñen, zai, zuldaŕ, maŕio, nota, notadura, moskau, piapu, satsutarzun, satsutasun, tona, urdiñen, tuna, zeta, zetaka. /1(azal-apaintze), (ezautarazpen), (gaizkikuntza), (igorztura), (itxustasun), (ke), (laŕu), (margo), (zen), (zikintasun). (aztarna): *iz.* Zauri edo saki batetik geratzen don aztarna.

(zauri): *iz*. Ikus.: Orbain. I: Orba€, ormain.

orbau ori. (begi); *iz*. Ikus.: Betorin.: Mail.

orban-baga. (urban): *izond.* Orbanik eztuena. I: Orbain-gabe, orbangabe, orbange.

orbandu. (urban): *ad*. Orbanak egin. I: Natutu, izpildu, nakatu, teintu, uertu, zetakatu. (emaftze): *ad.* Emea ernaldu.

orbandu-ezin. (urban): *izond.* Orbanik izan eztuena.

orbandun. (urban): *izond.* Natuak dauzkana.: Orbantsu.

orbangabe. (urban): *frond.* Orbanik eztuena. : Ikus.: Orban-baga. j: Orbain-gabe, orbange.

orbange. (urban): *frond.* Ikus.: Orban-bags. j: Orbangabe, orbaiu-gabe.

orbangetasun. (urban): *iz*. Orbange izatearen bereiztasuna.

orbanka. (belaŕ): *iz*. Ikus.: Aamenda-belar. I: Aramanta, txitxari-belaŕ.

orbankariak. (landare): *iz*. Azi-atalbikoak diran landareak; beste landareen efoai erantsita bizi diranak.

orbankoŕ. (orban): *izond.* Orbandu ditekena.

obantsu. (orban): *frond.* Orbanak edo nakanak dauzkana. : Oreizto, oreztun, zuldartsu. j: ikus.: Orbandun. (eden): *izond.* Edentsua dam.

orbatu. (guide); *ad.* Goldeaz luŕak bigaŕenezlandu.

arbe. (etxegintza): *iz*. Urietan ormadirik egin gabe dagoen luŕa.

orbel. (oŕi): *iz*. Luŕean jausitako oŕia.: Goebel, orbelkin, retail, ostakin, osto-eyar, txorbel. (gad): *iz*. Laŕañean gari-garauari agotza kentzeko erabiltzen dan aizegaiiu. : Erdoi; gari ta artoaren critasuna. (gogaldieza): *frond*. Bunt-antis dana. Txarabaldo, txoraburu, xaroa, xori-bum. (txin): II *L*. Txiudi-txantela.

orbel-antzeko. (oŕi): *frond.* Orbelaren antza duena.

orbel-goñ. (undo): *iz*. Ikus.: Atoka. I: Oraldi,

orbeldu. (oft); *ad*. ()Bak legortu.

orbolkin. (oŕi): *iz* Ikus.: Orbel. I; Goebel.

orbeimeta. (oŕi): iz. Orbelakaz egindako meta, : ikus.: Orbeltza.

orbeitsu. (oŕi): *frond*, Orbelaz beterik dagoena.

orbeltza. (ofi): *iz*. Orbel-meta. Orbelmeta.

orbera. (alkondara): *iz*. Gizonaren lakondara lodia. (efenkura): iz. ankaen berodura ta enoagatik,abereengan egiten dan efenkura.

orberatu.(eŕenkura): *ad.* Ankaen berodura ta cnoagatik, abcreak efenduratu.

orberatze.(eŕenkura): *iz*. Ankaen bcroduta ta enoagatik, abereak efenkura izates.

orberean. (oraiñaldi): *adond.* Oraintxe bertan.

orbia. (lasterketa): *iz*. Zaldiak dagien lasterketa bizia. : Orbide, orbiden.

orbide. (lasterketa): *iz*, Ikus.; Orbia. Orbideu.

orbiden. (lasterketa): *adond*. Orbiaz zaldiak larteŕ-egitea. Ikus.: Orbia. I: Orbide.

orbitazpiko. (bcgi): *izond.* Betinguruarcn beko zatiari dagokiona.

orbo. (arte): *iz*. Areitzen kozkoŕa.

orbura. (zauri): *iz*. *Ikus.:* Orbain. Orbail.

ORBURU. *iz*. Atalduna dan ortu-landarea; oft orlegiz eratutako burua du, ta onen beko aldea jangaŕia da. Itsas-kardn, oŕiburu, itxas-kardo. ii (barazki), (landare). (zauri): *iz*. Ikus.; Orbain. I: Orbail, zapof.

orburu-antzeko. (orburu): *izond.* Orburuaren antza duena.

orburu-ondo. (orburu): iz. Orburuarcn orpoa.

orburu-pilpiiada. (orburu): *iz.* Orbnruakaz egindako egosaria. Orburu txopeta.

orburu-saltzaiie. (orburu): *izond.* Orburuak saltzea dituena.

orburu-txopeta. (orburu): *iz*. Ikus.: Orburu-pilpiiada.

orburudi. (orburu): *iz*. Orburuen multzoa; orburuak dagozen tokia.

orburudun. (orburu): *frond.* Orburuak dauzkana.

orburuka. (landare): *iz*. Pifinpinkaria dan landarea; bete urin esnetsua sugeen aginkadacn aurka erabiltzen da.

orburuzko. (orburu): *iz*. Orburu-landarea.

orda. (erabetasun): *iz*. Galbide baton beŕi edo mezua.j: Ordara.

ordadera. (eiza): *iz*. Usoen eizan uso itsua lotzen clan kurkurua. j: Orgadera.

ordago. (joko): *iz*. Mus-jokoan, guzia jokatu nai data adierazteko, esaten dan itza. j: Of dago.

ordagoko. (bikaintasun): *izond.* Guztiz bikaña dana.

ordagotu. (joko): *ad.* Mus jokoan jokaldi batean guzia jokatu.

ordai. (ordezketa): *izond.* Beste baten ordez jartzen dana. j: Ordain, ordari.

ordaika. (ezkontza): iz. Auŕ-ordaika. Ikus.: Ordea.

ordaikof. (zikintasun); *izond.* Zolda egiten duena.

ordain. (berdintasun): *izond.* Beste ainbestckoa dana. : Ordein. (ordezketa): *frond. Ikus.:* Ordai. Ordar. (ordaainketa): {I *iz*. Ordainketa egitea. (aldaketa): II *iz*. *Ikus.:* Tusk.

ordain-agindu. (ordainketa): *iz*. Zerbait ordaintzeko agindu ematea.

ordain-agiri. (ordainketa): *iz*. Zerbait ordaintzeko erosion dan agiria. j: Ordain-txartet.

ordain-akeŕ. *(eŕu); iz.* Eŕu guztiak artzen dituen skein.

ordain-aldi. (ordainkcta): *iz.* Ordaintzeko aldia.

ordain-artu. (ordainketa): *ad*. Kalte baten ordaiñajaso.

ordain-ante. (ordainketa): *iz*. Beaŕ dan bane, lenago ordaintzea.

ordain-baya. (ordainketa): iz. Zerbait ordaintzeko baibena. I: Ordaiu-berme.

ordain-beaŕ. (ordainketa): *adond.* Zerbait ordaindu bear dala.

ordain-berme. (ordainketa): *iz*. Ikus.: Ordain-bays.

ordain-bide. (ordainketa): *iz*. Zerbait ordaintzeko bides.

ordain-egin. (ordezketa): *ad.* Ordenketa egin.

ordain-clizkizun. (ordainketa): Zerbait ordaintzeko asmoz egiten dan eiizkiznna.

ordain-oman, (ordezketa): *ad*. Beste baton ordez ipiñi. : Ordain-ezaŕi.

ordain-ape. (ordainketa): *iz*. Zerbait ordaintzeko, jail dan epea.

ordain-epokoa. (ordainketa): *iz*. Epeetan ordaintzekoa dana.

ordain-erazi. (ordainketa): *ad.* Ordaindu-eragin.

ordain-eŕez. (ordainketa): *izond.* Ordaintzeko eŕeza dana.

ordain-eskintza. (erinkuutza): iz. Ikus.: Erinkuntza.

ordain-esku. (ordainketa): *iz.* Ordaintzeko calm edo alumna izatea.

ordain-etxe. (ordainketa): Ordaintzeko el$_{it}$e edo €andola.

ordain-emirle. (ordenketa): ŕzond. Baste baten ordez norbait edo zerbait ipintzen duena.

ordain-ezaŕi. (ordenketa): *ad. Ikus.:* Ordain-eman.

ordain-ezin. (ordainketa): *izond.* Ikus.: Ordainbide-gabe.

ordain-ezintasun. (ordainketa): *iz.* Ikus.: Ordainbiderik-eza. j: Ordaindu-eziña.

ordain-eziñezlco. (ordainketa): *izond.* Ordaindu ezin ditekena. I: Thus.: Ordaindu-eziu.

ordain-gabeko. (ordainketa): *izond.* Ordaiutzeko dagoena.

ordain-izan. (berdintasun): *ad.* Ikus.: Ainbestetu.

ordain-Ieku. (ordainketa): *iz.* Ordaintzen dan tokia. j: Ordian-toki.

ordain-ncke. (aitorkun): is. Aitorkunean,ogenen cŕua ordaintzeko, agintzen dan otoi-cgitca edo beste zerbait.

ordain-opdri. (opaluntza): *iz.* Opakuntza cringaŕia. (erinkuntza): Berbera.

ordain-orde. (ordainketa): *iz.* Ikus.; Ordainkunde. j: Ordaintzako.

ordain-ordetn. (ordainketa): *ad.* Ordainkundea egin.

ordain-ordu. (Ordainketa): iz. Ordaintzeko aldia, ordua.

ordain-sari. (ordainketa): *iz.* Zerbait ordaintzeko ematen dana.

ordain-toki. (ordainketa): *is.* Ikus,; Ordain-leku.

ordain-txartel. (ordainketa): iz. Ikus.; Ordain-agiri.

ordain-txindi. (ordainketa): *is.* Zerbait ordaintzeko, erabiltzen dan txindia.

ordain-zigof. (zigoŕ): *iz.* Norbaitek egin zuen kaltea bars jasatzcko, ematen zayon zigoŕa.

ordain-zigortu. (zigoŕ): *ad.* Ordain-zigofa eman cdo aria.

ordainbera.(cskartasun): *Land.* Eskartasuna duena.

ordainbidedun. (ordainketa): *izaed.* Zoŕak ordaindu ditzakena. I: Ordaingai,

ordainbiderik-eza.(ordainketa): *iz.* Zoŕak ezin ordaintzea. j: Ordaindu-eziña, ordain-ezintasun.

ordainbidezko. (ordainkcta): *izond.* Zoŕak ordaintzeko, egokia dana.

ordaindoi. (ordainkcta): *frond.* Aldaketak egiten dituena.

ordaindu. (ordainket-a): *ad.* Zor daua eman. j: Lazkau, luditu, ponitu, saristatu. (ordainpide): *ad.* Egindako kalte bitten ordañez zerbait eman.

ordaindu-beaŕ. (zoŕ): *iz.* Zofak ordaindu beaŕ-izatea.

ordaindu-erazo. (ordainketa): *ad.* Ordaiudu-eragin.

ordaindu-ezin. (ordainketa): *izond.* Zoŕ dana ordainizea eziña dana. j: Ikus.: Ordain-eziiiiezko.

ordaindu-eziña, (ordainketa): *iz.* Ikus.: Ordainbiderik-era.I: Ordain-ezintasun.

ordaindu-gabeko. (ordainketa): *izond.* Ordaindu gabe dagoena.

ordaingai. (ordainketa): *ŕzond.* Ikus.: Ordainbidedun.

ordaingaitasun. (ordainketa): *iz.* Zoŕak ordainizeko ai-izatea.

ordaingaitz. (ordainketa): *ŕsard.* Ordaintzeko zala dana.

ordaingaŕi. (ordainkcta): *izond.* Ordaindu ditekena.

ardaingo. (ordezketa): *iz.* Baste baten ordez jartzea.

ordaingoz. (ordezketa): *adond.* Beste bates ordezjartzcko ari-izatea.

ordainka. (ordaintasun): *adond.* Ikus.: Ordaiñean. : Ord ainzka.

ordainkari. (ordaintasun): *izond.* Ordaintzeko gays dana.

ordaintratu. (ordaintza): *ad.* Egindako kalte bat ordaindu.

ORDAINKETA. *iz.* Zof dan txindi cdo beste gays ematea. j: Ordaintze, sari edo onegitea, egisari. ii (biurketa), (emote), (eraiketa), (eske-batee), (ordainpide), (salneuŕi), (sariztatzc), (zerga), (zot).

rdainketarl. (ordainketa): *ŕzond.* Sal-erosketan gcikoriz ari dana.

rdain kin. (ordaintasun): *izond.* Ordaintzeko egokia dana.

ordainkizun. (ordainketa): is. Ordaintzekoa dana.

ordannko. (ordaintza): *is.* Ordaiñez ematen edo artzen dana.

ordainkunde. (ordaintza): *is.* Tzandako kalteren bat ordaintzeko egipena. Ordain-orde, ordaintzako.

ordainlari. (ordainketa); *Isom?.* Ordaintzen duena. Ordainle.

ordainlaritza. (ordainketa): *is,* Ondainlariaren lanbidca.

ordainle. (ordainketa): *izond.* Ikus.: Ordainlari.

ORDAINPIDE. is. Egin dan kaltearen ordaintzeko, zerbait eman edo egitearen egipen eta ondorioa. I: Txindiz edo gauzaz ordainketak egitea. j: Alkaŕenganako zordun eta artzekodunak diran notiñen arteko betebeaŕak garbitzeko era. I: Erantzugaŕi, orde, ordeztapen, zoŕoitzika, zoŕotzi, zoŕotzika, zoŕotziku. II (aldaketa), (apen), (beddintasun), (biŕ-jabeketa), (biurketa), (erinkuntza), (eskartasun), (kalte-gabetasun), (ordaintasun), (ordaintza), (sariztatzc), (zarbeŕiketa), (zentzabide), (zuzentza).

ordainpidetu. (ordainpide): *ad.* Ordainpidca egin. Ikus.: Zorotzikatu.

ORDAINTASUN. iz. Notiñen edo gauzaen artean,alkaŕenganako erantzupidea. II (aldizkapen), (alkartasun), (berdintasun), (gainberadura), (giño), (irizkidetasun), (urgazpen).

ORDAINTZA. iz. Lagunketa ordaindu edo sariztatzearen egipen eta ondorioa. Sariztatzcko egokia dana edo erabiltzen dana. I: Donari, golardo, ordari, zaki. (sariztatze): *iz.* **tì**ns.: Saristatze. j: Ordeintza, saritze. */1* (biurketa), (eskartasun), (gurenda), (irabazpen), (irakaskintza), (onegipen), (ordainketa), (ordainpide), (zuzentza).

ordaintzaile. (sariztatze): *izond.* Saristatzen duena.j: Ordainzale.

ordaintzako. (ordainketa): *is.* Ikus.: Ordainkunde. Ordain-orde.

ordaintze. (ordainketa): *iz.* Ordainketa egitcraren egipena. j: Ordakin.

ordaintzeke. (ordainketa): *adond.* Ordaindu gabe,

ordaintzeko. (ordainketa): *izond.* Ordaiiiak egiteko egokia dana.

ordainxka. (aldaketa): *is.* Aldaketaren egipena.

ordalnxkari. (aldaketa): *izond.* Aldaketa egiten duena.

ordainxkatu. (aldaketa): *ad.* Aldaketa egin.

ordainzale. (saristatze): *izond.* Ikus.: Ordaiutzailc.

ordainka. (ordaintasun): *adond.* Ikus.: Ordaiñcan. I: Ordaiñez, ordarizka, ordainka.

ordainzkaratu. (ordainketa): *ad.* ikus.; Ordainzkatu. j: Ordariztatu.

ordainekatu. (ordainketa): *ad.* Txindi bereaz ordaindu. : Ordaiñez-ordain. Ordainzkaratu, ordariztatu, ordarikatu.

ordaiiiean. (mailegu): *adond.* Mcileguz zerbait eskatzea, artzea edo ematea. Ordaiñez. (ordaintasun): *adond.* Ordalntasunez ari-izatea. j: Ordaiñez, ordainzka, ordarizka, ordaika.

ordaiñeko. (ordezketa): *izond* Baste baten ordez ad dana.

ordaiñetan. (aldaketa): *adond.* Zerbait trukean amen edo artu. I: Ordariala. (urgazpen): *ad.* Aikaŕ laguntzean lanegin.

ordaiiiiez. (mailegu): *adond.* Ikus.: Ordablean. (ordaintasun): *adond.* Berbera. Ordainzka, ordarizka, ordariz.

ordaiñez-ordain,(ordainketa): *adond.* Ikus.: Ordainzkatu.

ordaiñezkatu, (aldaketa): *ad.* Aldaketa egin. j: Ordaiñeztatu, ordaiñeztu.

ordaiñezko.(ordaintasun): *izond.* Alkaŕenganako berdifia dana.

ordaiñeztagaŕi. (aldaketa): *frond,* Aldatu ditekena. Tkus.: Aldagaŕi.

ordaiñeztatu. (aldaketa): ad. ikus.: Ordaiñezkatu. Ordaiñeztu.

ordaiñeztu. (aldaketa): *ad.* Ikus.: Ordaiñezkatu. 1: Ordaiñeztatu.

ordaiñu. (yaraunspen): *in.* Notin batek bare azken-naya adierazteko egiten duen azalpena, bare ogasun eta arazoak nola erabili beaŕ diran agintzeko. Azkenai, azken-nai, ordeifin.

ordaktn. (ordainketa): iz. ikus.: Ordaintze.

ordalari. (erabetasun): *izond.* Orda soferazten duena.

ordara. (erabetasun): *iz.* Ems.: Orda.

ordarau. (zerga): *in.* Akurak jasotzeko, jaŕita dagoen sari-araua.

aided. (ardaintza): iz, Ikus.: Ordaintza. j: Golardo, zaki. (ordezketa): *ŕzond.* ans.: Ordai. 1: Ordain,

ordari-aldi. (ordezketa): *iz.* Ordezkaritzaren aldia. I: Orde-atdi.

ordari-etxe. (ordezketa): Ordezkaritzaren landola.

ordari-gizonalc. (ordezketa): *in.* Ordezkarilzan lanegiten dutenak. I: Ordaripekoak.

ordari-xalcuŕ, (zakuŕ): *in.* Geldi-zakuŕ.

ordariala. (aldaketa): *adond.* 11c-us.: Ordaiñetan.

ordarikatu. (ordainkatu): *ad.* Ikus.: Ordainzkatu. I: Ordariztatu.

ordaripelcoak. (ordezketa): iz. Ikus.: Ordari-gizonak.

ordaritza. (ordezketa): *in.* ikus.: Ordezkaritza. Ordezkari-etxc.

ordariz. (ordaintasun): *adond.* Ikus.: Ordaiñez. I; Ordarizka.

ordarizka. (ordaintasun): *adond.* Ikus.: Ordaiñean. j: Ordaiñez, ordaiuzka, ordariz.

odarnzkatu. (biurketa): *ad.* Alkali biurtu.

ordariztatu. (ordainketa): *ad.* Ikus,; Ordainzkatu. Ordainzkaratu, ordarikatu.

ordartiño. (oraiñaldi): *adond.* Tkus.: Oraindik. a: Oindiño.

ordats. (emakume): *iz.* Gizonaren itxura duen emakumea.

ordatx. (zeŕi): *iz. Zeŕi* txikia.

ordazpi. (aragi): *iz. Ikas.:* Urdazpi, urdazpiko.

orde. (ordainpide): *in.* Ikus.: Ordainpide, I: Erantzugaii. (ordezketa): *adond* Norbaiten edo zerbaiten ordez ari-izatea. (: Ordea, tokian. (ezkontza): *iz. Jkus.:* And-ordainka. I: Auf-ordarizka, senitezkontza.

orde-aldagaŕi. (ordezketa): *ŕzond.* Ordezkariaren ordez ari ditekena.

orde-aldaketa. (ordezketa): *iz.* Ordezkaritzaren ordez ari diteken landola.

orde-aldatzaile. (ordezketa); *frond,* Ordezkariaren ordez ari dana.

orde-aldi. (ordezkota): ŕz, Wus.: Ordari-aldi.

orde-baŕuti. (ordezketa); *in.* Ordelariaren eskuera.

orde-emale. (ordezketa): *izond.* Ordetzea ematen duena.

orde-etxe. (ordezketa): *iz.* Baste baten ordez ari-izateko, jaŕita dagoen ctxea edo landola, I: Ordego-etxe.

orde-ezarle. (ordezketa): *izond.* Baste baleen ordez ari-izatekoa jartzen duena.

orde-izan. (ordezketa): *ad.* Baste baten izcneau ari-izan.

orde-jafr. (ordezketa): *d.* Beste baten ordez jaŕi.

orde-sari. (sariztatze): *iz.* Beste baten ordcz zerbait egitcagatik jasotzen dan saria.

orde-toki. (ordezketa): *iz.* Beste baten ordez zerbait egiteko eskeintzen dan takia.

orde-txikidun. (apaiz): *iz.* Gaztetxoen apaiza.

orde-txindi. (biurketa): *in.* Emandako txindiaren biurketa.

ordea. (eszkontza): *iz.* Bi auai bi aizpaekin ezkontzea. Auŕ-ordaika. (ordezketa): *adond.* ikus.: Orde. Ordia, tokian.

ordea-eurateko. (ordezketa): *izond.* Ordaritza ematen dueua.

ordean, (lekaŕitz); *Mk.* Ikus.: Beta. I: Belau, ordea.

ordean. (ordezketa): *adond.* Baste baten ordezketaz ari-izatea. : Ordez.

ordeazko. (ordezketa): *izond.* Baste baten ordezketaz ari dana. t: Ordeko, ordazko, ordiazko.

ordeaztu. (sariztatze): *ad,* Egindako Ian ado baste zerbaitengatik ordaindu, sariztatu, ordiaztu.

ordegaŕi. (ordezketa): *frond.* Bare ordez ari-izateko, baste norbait marten dezakena.

ordego. (ordezketa): *iz.* Baste baten order ari-izateko almena.

ordego-aldi. (ordezketa): *iz.* Baste baten ordez ari-izateko aldia.

ordego-etxe. (ordezketa): *iz.* Ikus,: Orde-etxe.

ordei. (zurmin): *iz.* finis.; Erdoi. I; Erdoil, ordei. (kimia): iz. Ordeigayek metal ado metalkara batekin egiten dnen aikarketa. j: Ozpingai, erdoigal.

ordei-asots. (kaskabaŕ): *iz,* Kaskahaŕak ateratzen duen otsa.

ordei-ezin. (zurinin): *izond* Ordeitu ezin t€itekena.': Ugerkaitz.

ordei-gabe. (kimia): *iz.* Ordeirik ez izatca. I: Ordeirik-eza.

ordei-gabetu. (kimia): *ad.* Ordeya kendu. I: Ordei-kendu.

ordei-gabetzaile. (kimia); *frond.* Ordeya kentzeu duena.

ordei-gabetze. (kimia): *iz.* Ordeya kentzca.

ordei-gaŕatzak. (kirnia): iz. Mingaŕatza dan ordcya.

ordei-kendu. (kimia): *ad.* fiats.: Ordei-gabetu.

ordeigal. (kimia): *iz.* Laspelczko metalkara, atsaldirako eziubestekoa dana, aidea baño zorbait aztunagoa dana, eta sidearm zati bat dana. Ordei, ozpingai, erdoigai; erdokai.

ordeikari. (kimia): *ŕzond.* Ordeitzen duena.

ordeiñatu. (yaraunspen): *ad.* Azkenaya egin edo erabaki.

ordeiñu. (yaraunspen): iz. Azkenaya. lkus.: Azkenai. I: Ordaiñu, ordenu, ordeiiii.

ordeirlk-eza. (kirnia): *iz.* Ikus.: Ordci-gabe.

ordeitsu.(zurmin): *frond.* Erdoyez beteta dagoena.

ordeitu. (zurmin): *ad.* Erdoyez ala ordeyez bete.

ordek. (aditz): *ad.* Of zegok, edo: Of daukak, gizona. I: Ikus.: Orden, I: Ordezie, ordezu.

ordeka. (ordoki): iz. Ikus.: Ordoki, Laugune.

ordekailn. (zeartasun): iz. Gaga berean jartzeko lanabesa.

ordekari. (ordezketa): *izond.* Beste baten ordez ari dana. j: Ordclari, ordezkari.

ordekatu. (zcartasun): *ad.* Gaiga berean

ordeko. (ordezketa): *izond.* Ikus.: Ordeazko. Ordezko. (yaraunspen): *izond. Ikus.:* O iñorde.: Oiñordeko.

ordekotu. (ordezketa): *ad.* Ordekoa egin edo izendatu.

ordelari. (ordezketa): *izond.* Ikus.: Ordekari. I: Ordezkari.

ordeman. (aldakcta): *ad.* Aldaketa egin.

orden. (aditz): *ad.* Of zegon, edo: Of daukan, emakumea. j: Ikus.: Ordek. Ordezie, ordczu.

ordenu-betehze. (yaraunspen): *iz.* Azkenaya betetzca.

ordenu-egile.(yaraunspeu): *izond.* Ordeiñua egiten duena.

ordenu-gabe.(yaraunspen): *izond* Ordeiñurik egin cz duena.

ardeno-andoko.(yarauuspen): *izond.* Len egindako ordciñuari buruz, gem ageŕ-erazitako azkcnaya.

ordenudun.(yaraunspen):frond. Ordeiñua cgiiia daukaua.

ordcnuzko aitorde. (yaraunspen): izond] Ordeiñuari buruz gurasordetasuna egiten duena.

orderako. (ordainketa): *adond.* Ordaintzcko izatea.

ordetailu. (ordezketa): *iz.* Beste zerbaitcn ordez erabiltzen dena.

ordetasun. (ordezketa): iz. Beste baten order zerbait egitea.

ordetu. (ordainpide): *ad.* Egindako kakca ordaintzeko, zerbait egin edo eman. (ordezketa): *ad.* Beste baten ordezketaz ari-izan. : Ordezkatu, ordeztu.

ordetza. (ordezkela): *iz.* Beste baten order ari-izatea.

ordetzaile. (aldaketa): *izond.* Aldaketak egiten dituena.

ordez. (ordezketa): *adond.* Ikus.: Ordeaz.

ordez-egile. (ordezketa): *bond.* Beste baten order zerbait egiten duena.

ordez-orde. (ezkontza): *iz.* Ikus.: Ordisorde.

ordezgaŕi. (aldaketa): *izond.* Ablaketa egiteko gays dana.

ordezie. (edits.): *ad.* Of dago edo oŕ duzute, zuek. Ikus.: Ordek. : Orden, ordezu.

ordezka-ezin. (ordezketa): *izond.* Orden], czin ditekcna.j: Ordezkatu-czin, ordeztezin, ordeztu-ezin.

ordezkagaŕi. (ordezketa): *izond.* Ordetu ditekena.

ordezkakoŕ. (ordezketa): *izond.* Ordetzeko ayeŕa duena.

ordezkapen. (ordezkcta): tz. Beste baten ordez zerbait egitearen egipena. Ordezpen.

ordezkari. (ordezketa): *izond.* Thus.: Ordekari. I: Ordelari.

ordezkari-stn.(ordezketa): *iz.* Ordezkariaren 'endure. I: Ikus.: Ordaritza, ordezkaritza.

ordezkarigo. (ordezketa): *iz.* Ordezkariaren lanbidea.

ordezkaritu. (ordezketa): *ad.* Ordezkaria izateko, irendatu, j: Ordczkotu.

ordezkaritza. (ordezketa): *iz.* Ordezkariaren lana edo lan-tokia. I: Ikus.: Ordaritza. I: Ordezkari-etxe.

ordezkatu. (ordezketa): *ad.* Ikus.: Ordetu. Ordeztu.

ordezkatu-ezin.(ordezkcta):izond. Ikus.: Ordezka-ezin. j: Ordeztezin, ordeztu-ezin.

OEDEZKETA. *iz.* Notin edo gauss bat beste baten ordezipintzearen egipen eta ondorioa. li (aldizkapen), (arduradun), (ordainpide),(ordezpen),(utzerazpen).

ordezki. (ordezketa): *iz.* Bests baten order jartzen dune.

ordezko. (ordezketa): *frond.* ikus.: Ordeazko. Ordeko.

ordezko-izen. (ordezketa): *iz.* Izen baten ordez erabiltzen dan beste Irene.

ordezkotasun. (ordezketa): iz. Ordezkariaren bereiztasuna. j: Ordezkotza.

ordezkoto. (ordezketa): *ad.* lkus.: Ordezkaritu.

ordezkotza, (ordezketa): iz. Ikus.: Ordezkotasun.

ORDEZPEN. *is.* Notin bati beste batek duen eskuera edo aginbidea egoztca edo bere ordetza eskuratzearen egipen eta ondorioa. Ordezkariaren lanbide edo eskua. I: Ordezkariaren landola. Ordezkarien moltzoa. (ordezketa): iz. Ikus.: Ordezkapen. fl (aimen), (arduradun), (ariketa), (autakuntza), (auzupen), (bidalketa), (eginbide), (mate), (efiarteko eskubide), (mezu), (ordezketa).

ordeztaile. (ordezketa): *izond.* Beste bat ordetzen duena. {: Ordeztzailc.

ordeztapen. (ordainpidc): *iz.* Ikus.: Ordainpide. : Erantzugaŕi, zoŕoitzika. (aldakcta): iz. Aldaketaren egipena.

ordezteko. (ordezketa): *izond.* Beste baten ordez ari-izateko dagoena.

ordeztezin. (ordezketa): *izond.* lkus.: Ordezka-ezin. I: Orcdezkatu-ezin, ordeitu-ezin.

ordeztu. (ordezketa): *ad.* Ikus.: Ordetu. I: Ordezkatu.

ordeztu-ezin,(ordezketa): *izond.* lkus.: Ordezka-ezin. : Ordezkatu-ezin, ordeztezin,

ordeztzaile. (order/zeta): *izond.* Ikus.: Ordeztaile.

ordezu. (aditz): *ad.* Of dago edo of Mau, zu. : Ikus.: Ordek. I: Orden, ordezie.

ordi. (mozkorkeri): *izond.* Mozkortia dana. j: [kw.: Mozkorti. I: Muzkuŕ, Mozkoŕera, ordiburn, ordi-lapa, ordi-zuŕi, potro, txufatari. (ataŕ): iz. Bi otafen multzoa, lokaŕi bateaz lotuta, abet-ongaŕia erarnateko. (ontzi): II *is.* Eun txopiñeko neufia duen afatza. I: Thrrila.

ordi-belaf. (belaf): *iz.* Urmaeletan aŕañak durdusatzeko erabiltzen dan belaŕa.

ordi-lapa. (rozkorkeri): *izond.* Ikus.: Mozkorti. j: Ordi, ordiburu, ori-zuŕi.

ordi-salda. (zuku): iz. Olio ta berakatzaz egiten dan zukua.

ordi-sats. (mozkorkeri): *izond.* Guztiz rnozkortuta dagoena. is Ordiputz, orditzaŕ.

ordi-zaragiak. (euri): *iz.* Egunak asko barns jaŕaitzen diran euriak,

ordi-zuti. (mozkorkeri): *frond.* Ikus.: Mozkorti. (: Ordi, ordiburu, ordi-!apa,

ordiala bait, (ustekizun): *adond.* Uneatdi ontan,

ordialartiño. (aldi): *adond.* Ordu arte.

ordialdi, (mozkorkeri); *is.* Thus.: Mozkorkeri. j: Mozkoŕera, ordikeri.

ordiarazi, (mozkorkeri); *ad.* Mozkortu-eragin. : Ordi-erazi.

ordiarazie, (mozkorkeri): *izond,* Mozkortn-eragiten duena. J: Ordi-erazle.

ordiburu. (mozkorkeri): *frond.* Ikus.: Mozkorti. : Ordi, ordi-!apa, ordi-zuŕi.

ordidura. (rnozkorkeri): *iz.* Ikus.: Mozkorkeri. I: Mozkoŕera, sengabetasun, taŕo, txanpel.

ordigafi. (mozkorkeri): *izond,* Mozkorkeria aferazi dezakena.

ordikaramelo. (makalao): *iz.* Makalaoaren itz aŕunta. 1: Ordi-karamelu.

ordikeri. (mozkorkeri): *iz.* ikus.: Mozkorkeri. : Ordialdi, sapatora, sats, zepel, zingilipurka.

ordiketa. (mozkorkeri): iz. Ikus.: Mozkorkeri. : Ordikeri, sastat.

ordilcoi. (mozkorkeri): *izond.* Mozkorkeriarako ayeta duena. Ordioi.

ordileku. (mozkorkcri): iz. Mozkorkeria cgiten dan tokia.

ordin. (aldi): *adond.* Alcti artan. I: Ikus.: Orduan.

ordinkoz. (aidi): *adond.* Aldi artarako. [: ikus.: Ordurako.

ordiputz. (mozkorkeri): *izond.* Mozkorti aundia dana. : Ordi-sats, orditzaŕ,

ordisorde. (ezkontza): *iz.* Neba ta aŕeba, aŕeba ta nebarekin egindako eskontza. Ordez-orde.

orditasun. (mozkorkeri) iz. Morkorkeriaren egokera.

orditsutu. (mozkorkeri): *ad.* Ikus.: Mozkortu. I: Orditu.

orditu. (mozkorkeri): *ad.* Ikus.: Mozkortu. I: Mozkortsutu, orditsutu, potroiskatu.

orditufi. (ardo): iz. Ikus.: Ardantegi. 1: Ardau-gela.

orditzale. (mozkorkeri): *izond. Safi* mozkortzen dana. I: Ordizate.

orditzaŕ. (mozkorkeri): *izond.* Ikus.: Ordiputz. j: Ordi-sats, ordixaŕ.

orditzeko. (ardo): iz. **Ardo bizia dana.**

ordo. (ordoki): *izond.* **Ordoki** antzekoa dana.

ordo-biko. (egazkaritza): *iz.* Bi ega-biko dauzkan egazkiña.

ordoi. (zurmin): *iz.* Ikus.: Erdoi. j: Ordei.

ordoitu. (zurmin): *ad.* Ordoyez bete.

ORDOKI, *iz.* Landa edo lurid edatsua, goyera ta beerik gabe dagoena. I: Edaso, egal-ordoki, arbala, lautada, tau, laugane,lautada,tau-une,pentze-eremu, ordeka, atone, uŕupeta, urupe, zabalde, zabaldo, zabaltegi, zabaltoki, zelaidura, zelaitasun, zalayaide, zelaitza, zelayuna, zebrine. /1(atan), (iraitz), (lauzko), (lutelcsti), (zeartasun).

ordoki-bide, (ordoki): *iz.* Ordoldrako bidea.

ordokigaŕi. (ordoki): *izond.* Ordokitu al ditekena.

ordokiia. (ordoki): *iz.* Ordoki txikia. (bide): *iz.* Ordokian dagoen bidea. I: Ordoki-it, ordaki-ila.

ordokitaf. (ordoki): *frond.* **Ordokian** jayo edo bizi dana.

ordokitasun. (lauzko): *iz.* Ordoldtzearen egokera.

ordoldtu. (lauzko): *ad.* Lautasuua egin. I: Ordotu.

ordoldtzaiie. (lauzko): izond. Ordokitzen duena.

ordokitze. (lauzko): iz. Lautasuna cgitea.

ordongo. (atbi): *izond.* Albin duena.

ordoski. (gizon): *adond.* Gizona bezela ari-izatea. I: Ikus.: Ootx. j: Oroski, orostasun. (kundc): iz. Aŕ-kundekoa dana.

ordotasun. (berdintasun): *iz.* Batuta dagoenaren egokera, ezberdintzarik gabe.

ordotsu. (lauzko): *izond.* Lauzkoak asko dauzkana. (ordoki): *frond.* **Ordoki** batzuk dagazen tokia.

ordotn. (lauzko): *ad.* **Ikus.: Ordokitu.**

ordotn. (zeŕi): *iz.* Ala dan zeŕia. 1: Ordotz, aketz, peŕet, ordots, txino. (gizon): *iz.* Ikus.: Ootx. 1: O€dotz, orots.

ordotxu. (iauzko): *izond.* Ordotuta dagoena.

ordotn. (gizon): iz Ikus.: Ootx. j: Ordotx, orots, txina. (zeŕi): *iz.* Ikus.: Aketz. I: Pcŕet.

ordotz-ufixak. (Linde): *iz.* Al eta emea.

ordoxa. (zeli): *iz.* **Irenduta dagoen zeŕi** aundia.

ordozki. (aragi): *iz.* **Ordotxaren aragia.**

ordu. (oren): *iz.* Ikusi **oren itza.** j: Oon, oron, otalauren. (aldi): *adond.* Garai artan. Anna ontan RI au bed izen-jokoaren atzizki batekin alkartuta erabiltzen da; e.b.: Orduan, ordutik eta abaŕ. *I1* Aldiaren zentzunaz ere erabiltzen da. (osterakuntza): 11 *iz.* Mdi-eŕenkada bat osotzen dutcn egipen edo gertakari beŕiztuen bakoitza. 1: Zerbait gertatzen edo egiten dan aldi edo eretia. I: Txanda. J: Zerbait txandaka egiteko **aldi edo eretia. II Aditzaren izenarekin** erabiltzen da "ten" zentzuna adicrazteko; c.b.: ikusi-orduko gugana abiatzen zan.

ordu deuean. (aldi): *adond.* Astia dagoenean.

ordn-aldi. (aldi): *iz.* **Orduko oraiñaldia.**

ordu-arau. (oren): *iz.* Zerbait egiteko beatak diran orduak adicraztckoa dana.

ordu-berean. (oren): *adond.* Ordu ontan, ortan edo oxtail bertan.

ordu-erdi, (oren): *iz,* Orduaren erdia. j: Oren-erdi.

ordu-gabe. (oren): *adond.* Beaŕ dan orenean ez ibilizea.

ordu-gaitz. (oren): *iz.* Zerbaiterako ona edo egokia ez dan ordua.

ordu-laurden. (oren): *iz.* Orduaren laurdena. 1: Oren-laurden, orde -lauren.

ordu-lefo. (oho): iz. Luŕ-boilaren obo aundieuen bakoitza, bi lurburuetatik igarotzen dens.

ordu-on. (adiontasun): *iz.* I us.: Adiontasun. 1: Mugon.

ordu-oneIeo. (adiontasun): *izond,* Mugonekoa dana.

ordu-ordua. (zeaztasun): *iz.* Ikus.: Ordukotasun.

ordu-oŕatz. (orenlari): *iz.* Orduak erakusteko, orenlariaren ofatza. I: Oren-oŕatz.

ordu-otoitza. (otoi): *iz.* **Apaizen otoya.**

ordu-saltzaile. (orenleri): *izond.* **Orenlariak saltzen dituena.**

ordu-txaf. (adiongabctasun): La. Ibis.: **Adiongabetasun.** 1: **Bragoki.**

ordu-txafeko. (adiongabetasun): *izond.* **Adiongabetasunez ari dana. i: Orduz-ateko.**

ordu-un. (berantasun): *izond* Gibel-aundia, motela dana.

ordu-zaie. (adiontasun): *izond.* **Adiontasunaren bila** ari dana.

orduan. (aidi): *adond.* Aldi artan. Gunean, ordian, ordun, orduban. (ondoreko): *adond.* Ondorez, bcraz.

orduan-orduko. (aldekoi): *frond.* Gañerako zeribait bati bunczkoa dana.

orduango. (aidi): *adond.* Aldi artako. I: Ikus.: Orduko.

orduantxe. (aldi): *adond.* Orduan bertan. j: Orduxean.

orduari, (orenlari): *iz.* Ikus.: **Orenlari. 1:** Ordulari.

ordubata. (oren): *iz.* **Oreulariak** erakusten duen lenengo ordua.

orduberantu. (oren): *ad.* Orenean atzeratu.

orduhete. (oren): iz. Ordu bat, ordu osoa.

orduhotetsu. (oren): *adond.* Ordubete gutxi gorabera.

ordubi. (ores): iz. Orentariak erakusten duen bigaŕen ordua.

ordudanik. (aldi): *adond.* Orduiik. I: Ordundik, ordurik, ordutanik, (zalantza): *adond.* Zalantzik gabe.

ordudanikako. (aidi): *frond.* Ordudanik czkcro, jazo dana.

ordudun. (oxen): *izond.* Orduak gordetzen dituena; arauaz ari dana. I: Ordurako, ordun.

ordugile. (orenlari): *izond.* Orenlariak egiten edo antolatzen dituena. (eskulangintzak): *izond.* Berbera.

ordugintza. (orenlari); *iz.* **Orenlariak** egiten edo antolatzen diren ola edo **langintza. f:** Orengintza.

orduka. (oren): *adond.* Orenai arauz ari-izatea. j: Orenkal, orduzka, orenka.

ordnkide. (oren): *izond.* Aldi edo oren berean egiten diran ganzaen bakoitza.

orduko. (aldi): *adond.* Ordurako, ordnkotz. I: Aldi artako, orduango. (oren): *adond.* Ordu bakoitzaz.

ordukotasun. (zeaztasun): iz. Beat dan orduan eltzea, edo zerbait egitea.: Ordu-ordua.

ordukotz. (aldi): adond. Ikus.: Orduko. Ordukotzat, ordunkoz, ordurako.

ordukoz. (aldi): *adond.* Orduko aldian ari-izatea.

ordulari. (orenlari): *iz.* Ikus.: **Orenlari.** J: Orduari.

orduo **berean.** (aldi): *adond.* Orduan berean.

ordundik. (aidi): *adond.* Ikus.: Ordudanik. I: Ordutik, ordurik.

orduudo. (argi): *iz.* Ikus.: Egun-senti. Eguantz.

ordungo. (aldi): *izond. Aldi* berekoa dana.

orduonez. (adiontasuu): *adond.* Mugonez ari-izatea.

orduaro. (aldi): *adond.* Ikus.: Beti. I: Betiro.

ordura-gabeko. (aldi): *ŕzond.* Beat dan baño lenago gertatzen dana.

orduraiño. (oren): *adond.* Ordu au arte. ^: Orduraño.

ordurako. (area): *izond.* Ikus.: Ordudun. (aldi): *adond.* Ikus.: Orduko. I: Ordukatz, ordinkoz.

ordurarte. (aldi): *adond.* Orduko aldi arte.

ordurezkero. (aldi); *adond.* Ordutik ona. ^: Ordu-ezkero, orduz geroz.

ordurik. (aldi): *adorn!.* Ikus.: Ordudanik. ^: Ordundik, ordutik.

ordurik gora. (auŕerakuntza): *adard.* Gerokoan. I: Auŕerakoan.

ordustu. (oñetako): ***ad.*** Oñetakoa kendu. I: Orduztu.

ordutegi. (oren): *iz.* Orenak erakutsita dagozen tokia. j: **Orentegi.**

orduterdi. (oren): *iz,* Ordubete ta erdia.

ordutiat. (oren): *izond.* Beaŕ dan arena edo egokia dan orenaren zai dagoena.

ordutik. (aldi): *adond.* Orduko alditik. Ordudanik, ordundik, ordurik, ordutikantxe, ordutixe.

orduttu. (aldi): *adond. Aidi* artan gutxi gorabera. I: Xiŕitu.

orduun. (berantasun): *izond.* Astiro ari dana.

orduxe. (oren): *adond.* Beat dan orduan orbit

orduxean. (aldi): *adond.* Orduan began. Ikus.: Orduantxe.

orduz. (aldi): *adond.* Aldiz, aldi egokian ari-izatea.

orduz geroz: (aldi): *adond.* ikus.: Urduezkero. I: Ordurezkero.

orduz-ateko. (adiongabetasun): *frond.* Ikus.: Ordu-txaŕeko.

orduzka. (oren): adond. lkus.: Orduka. I: Orenkal.

orduzko. (oren): *izond.* Ordu-orduau ari dana.

orduztu. (bisurketa): *ad.* **Biurketa egin.**

ORE. *iz.* Autsezkoa dan edozein gaya, uraz edo beste ubil batekin nastutzean, usu, bigun eta iraupenezkoa geratzen dan guzia. **Ogia** egiteko uruu, **ura** ta orantzaz egiten dan **nastea. j:** Gorputz batek daukan gai-mukutua. j: l'ataska, ora. (odd): *iz.* **Odei > orei >** ore. (egosketa): jj *izond.* Gordin, gaizki egosita dagoen zeintasuna. (gal): II *iz.* Gauza bat egiña dagoen gaya. (iletak): ^j *iz.* Zenduen omenez egiten dan elizkizuna. II (morokil), (naste), (ogi), (oŕe), (ubil).

ore-adaro. (zurigintza): *iz.* Urea egiteko zurigintzan erabiltzen dan zuŕiña. Ikus.: Zuŕin.

ore-eskuda. (latsun): *iz.* **Latsun edo igeitsu-burtiñada.**

ore-ezpata. (ore): *Ia.* **Orea** zatikatzeko tresna.

ore-iraxola. (opil): iz. Opilak egiteko kokela I: Ore-kokel.

ore-kokel. (opil): *iz.* Ikus.: Ore-kaxola.

ore-moltsa. (opil): *iz.* Bafuan zerbait daraman **opil aundia,**

ore-mulu. (ore): *iz.* **Ore** bigunaz egindako zatiko zubilkara.

ore-oyal. (ore): *iz.* Orea biltzeko oyala.

ore-pil. (ore): *iz.* Ore-multzoa.

oreatu. (begi): *ad.* **Begiak** laiñotu.

oreboska. (ore): *Ia.* **Arto-oreaz egiten diran** pilotatxoak, **esneaz nasten** diranak.

oregañ. (ogi); *izond.* Ogia egiteko, egokia dana.

orai. (urban): *iz.* Ikus.; Urban. I: Nakao, orein, orin, txinti. (odd): *12.* **Ikus.: Odd.** j: Odoi. (aldi); II *adond.* Ikus.: Orein.

orei-euri. (cud): ŕa. Ekaitzaaren euria,

orein. (urban): *iz.* Ikus.: **Orban.** Nakan, orei, oreintxen, nota, orin. (ausnarlari): ŕz. Neurkin bat goyera duen ausnarlaria, ankak lure ta meak, eta buztan rnotza dauzkaua. I: Obrena, oren, orin, orkaitz, urtxintx, iguŕ-orein. (burni-goŕi); I) iz. Buri-gotizko gauzetan egiten dan ozpin-gatzen naate edentsua, margo orlegia duena. ; **Orin.**

oreln-antz. (ausnarlari): *izond.* Orciñaren antza duena. ; Orein-antzeko, oreinkidc.

orein-auntz. (auntz): *iz.* **Basoko auntza.**

orein-beka. (saint): *iz.* Oreiñaren mataka.

orein-eme. (ausnarlari): ***iz.*** Oreiñaren emca.

orein-gazte. (ausnarlari): *iz.* Oso gaztea dan orciña.

orein-lafu. (laŕn): *iz.* **Orciñaren** laŕua.

at-tin-maim (soñu): *iz.* **Oreiñaren oŕoa.**

orein-toki. (ausnarlari): iz. Oreiñak egoten diran tokia.

orein-urde. (zed): ***iz.*** **Asia'n bizi dan** baso-urdea.

oreinkara. (ausnarlari): ***iz.*** **Oreiñengan izaten** dan kunde-gosearen aldia.

oreinki. (aragi): *iz.* **Oreiñaren aragia. I: Orenki.**

oreinkide. (ausnarlari): ***izond.*** **ikus.:** Orei n-anlz. I: Orein-antzeko.

oreinkume. (ausnarlari): ***iz.*** **Orciñarcn kuma. : Orenkume, orinkume.**

oreinmi. (ausnarlari): ***iz.*** **Oreiñarcn mingaña.]: Oren-rnii,** orein-rnii.

oreintxen. (arban): ***iz.*** **Ikus.: Urban. I: Orein, orczta.**

oreintzat. (ausnarlari): iz. Oso aundia dan oreiña.

oreltxen. (urban): ***iz. Ikus.:*** **Nata. j: Natu, orezta.**

oreitz. (csne): iz. ikus.: Ogitz. j: Ogitz, oratz.

oreizto. (urban): ***izond.*** **Ikus.:** Natadun, I; Natadun, orestun, orezto, **orbantsu, oreztun, zuldartsu.**

oreka. (dcndun): ***iz.*** Gorputz baten **denduna, bars eragiten duten indaf batzuek alkaŕen aurkako egiteagatik atkaŕ cinkatzen eta ezeztatzen dutenean. Azta bi, berdin izateagalik, mail**

berean geratzen diran egokera. j: Gauza batzuen arteko ordainbide ta idetasuna. J: Dendu, azta-berdin, azta-berdinkai, kapa, kape.

orekagabe. (dendun): *izond.* Orekarik gordetzen ez duena.

orekan. (dendun): *adond.* Oreka gordetzen ari-izatea.

orekari. (dendun): *ŕzond.* Oreka gordetzen duena.]: Orekatzaile.

orekatasun. (zuzentza): *iz.* Aiderdi-gabeko zentzuna,

orekatu. (dendun): *ad.* Oreka gorde.

orekatzaile. (dendun): *izond.* Ikus.: Orekari.

oreki. (ore): *iz.* Oi larkondoak gizentzeko orea.

oreldui. (gingil-gabeko): *L.* Ikus.: Gorokilo. I: Oldei.

OREN. *iz.* Eguna erdibitzen ogetalau zatietatik bakoitza.]; Zerbaiterako unealdi egoki ta mugatua. Gabeuki, oon, ordu, oron, otalauren. *II* Oren dolma = ostegunetan Yesukristo'ren otoitza ta il-zorta gogoratzean egiten dan otoi-aldia.11 Oren gorena = eriotzarena. (orenlari): *iz.* Aidia neurtzeko lanabesa.]: Orma-orenlaria. (ausnarlari): J] *is.* Orein.1/ (aldi), (ogun), (izaŕ-yakintza.

oren-auntz. (auntz): *is.* Basoko auntza.

oren-erdi. (oren): *iz.* Ikus.: Ordu-erdi.

oren-efestako. (oren): *iz.* Ezef ez egiteko orenak.

oren-laurden. (oren): iz. Ikus,: Ordu-laurdcn.

oren-mii. (ausnarlari): *is,* Ems.: Oreinmi.

oren-ofatz. (orenlari): *iz.* ikus.: Ordu-ofalz.

arena. (ausnarlari): is. Basauntz antzekoa dan ausnartaria, auntz aundiaren kaizuzkoa, adaf beltzak dauzkana ta auek arnu antzera amiatzen dirala.

oreneko. (oren): *izond.* Orenari dagokio.

oranglle. (orenlari): *frond.* Orenlariak egiten edo antolatzen dituena.

orengintza. (orenlari): *is.* Ikus.: Ordugintza.

orenka. (unama): iz. ltxasoniziko unama lodia. (ores): *adond.* Ikus.: Orduka. j: Orenkal..

orenkal. (oren): *adond.* Ikus.: Orduka.]: Orduzka, orenka.

orenki. (aragi): iz. Oreiñaren aragia.]: Was.: Oreinki.

ORENLARI. iz. Aldia ncurtzeko edo eguna, ordutan, iroiren eta takadakaz erdibitzcko lanabesa.]: Astizari, gabcukatz, ordulari, orduari. // (aidi), (eŕedize), (esnaldi), (kordokadura), (oren).

orenlari-kutxa, (orenlari): *iz.* Orenlari jaŕita dagoen kutxa. Oreniari-ontzi.

orenlari-obo. (orenlari): *iz.* Orenlariaren auŕeko aldea.

orenlari-ontzi. (orenlari): *iz.* Ikus.: Orenlari-kutxa.

orenlari-ofatz. (orenlari): *is.* Orenlarian orenak erakusten dituen ofatza.

orenlari-saltzale. (oreulari): *izond.* Orenlariak salizen dituena.

orenlaridun. (orenlari): *izond.* Orenlaria daukana.

oreniarigiie. (orenlari): *izand.* Orenlariak egiten edo antotatzen dituena,]; Orenlarilari. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

orenlarigintza, (orenlari); *is.* Orenlariak egiten edo antotatzen diran lantegia.

orenlarigintza. (orenlari): is. Orenlariak egiten edo antolatzen diran langiniza.

orenlarilari. (orenlari): *izond.* ikus.: Orenlarigile.

orenlaritegi. (orenlari): *iz.* Orenlarak saitzen diran saltokia.

orentegi. (men): *iz. Ikus.:* Ordutegi.

orenlo. (ore): *iz.* Oren itzaren ilogafia.

orentxut.(yaurespen):is.Igokunde'aren egunean abesten zan goizeko otoitza.

orentzago. (yosukristo): *iz,* Ikus.: Olentzaro. Onentzaro, orentzaro.

orentzaro. (yosukristo): *iz.* Ikus,: Olentzaro.]: Onentzaro, orentzago.

oresidun. (olerti): *izond.* Abesteko egokia dan olertla.

orestun. (urban): *izond Ikus.:* Natadun, Oreizto, orezto, oreztun.

oreta. (ore): *iz.* Orea egitearen egipena,

oretsu. (ore): *frond.* Ore asko daukana.

oretsutasun. (ore): *iz.* Oretsua izatearen bereiztasuna.

oretu. (ore): *ad.* Orea egin. : lguzkatu.

oretzaf. (ore): *is.* Ore aundia.

oreeko. (oŕe): *iz.* Oreaz egindako India.

orezta. (orban): *iz.* Ikus.: Orban.]: Oreintxen, orin, orizta, espil, nata, oreitxen, orexta, orizta.

oreztadura. (ore): iz. Oreaz estaltzea. I: Oreztapen,

oreztapen. (ore): is. Oreaz estaltzearen egipena.

oreztari. (ore): *izond.* Orezten duena.

oeztatu. (ore): *ad.* Gress estail. I: Oreztu.

oreztl. (ezti): *is.* Ezti ta iriñaz egindako ofea.

orezto. (orban): *izond.* Ikus.: Oreizto, I: Orestun, oreztun.

oreztu. (ore): *ad.* Ikus.: Oreztatu.

orcztun. (orban): *frond. Ikus.:* Orestun.]: Orezto, orbantsu, oreizto.

ORGA. iz. Era askotako abediaz egiña dagoen burdia, gurpilen gat-lean egokitua dana.]: Gurdia. (age); *is.* Eguŕ-azaoa. /1. (abere-tresnak), (ardatz), (belbil), (bidaldi), (burll), (burn-bide), (erakardura), (gurpil), (loŕeta), (tximist-burdi).

orga-ardat'. (orga): *iz.* Gurdiaren ardatna. : Organatxa, organ-oki.

orga-atz. (aztarna): iz. Gurdiaren gurpiiak uzten duen aztarna. Orga-. erexa,orga-eŕeka, orgaska, orgefesto, orga-eŕasto, orgasta, orgatx, organatz.

orga-begi. (orga): *L.* Gurdiaren gurpileko begia.]: Organbegi.

orga-egiie. (orga): *izond.* Ikus.: Orgagile. Orgagin.

orga-erexa. (aztarna): *iz.* Ikus.: Orga-atz. Orga-eŕeka, orgaska, orgeŕesto, orga-eŕasto.

orga-efasto. (aztarna): *iz.* Ikus.: Orga-atz. I: Orga-erexa, orga-eŕeka, orgaska, orgefesto.

orga-efeka. (aztarna): *iz.* Ikus.: Orga-atz.]: Orga-crexa, orgaska, orgeŕesto, orga-eŕasto.

orga-etxe. (orga): *iz.* Gurdiaren atboetan jartzen dan olaen multzoa. I: Organ-etxe,urgetxo.

orga-ezpatak. (orga): *iz.* Zamari eusteko, gurdiaren auŕean eta atzean dagozen makilak.]: Orgezpatak.

orga-iztefak. (arkux): *is.* Arkuxa here atzekatdean bitaratzen dan bi besoak.

orga-kara. (orga): *iz. ikus.:* Gurdi-edeŕ.

orga-lantegi. (orga): iz. Gurdiak egiten diran lantegia.

orga-laratz. (orga): iz. Gurdi baten auŕeko aldean dagoen agatxoa zutik jaŕita.

orga-leku. (orga): *is.* Ikus.: Orgategi.]: Orga-toki.

orga-mil. (arkux): *iz.* Arkuxaren auŕeko aldea.

orga-ornitegt. (orga): *is.* Gurdiak ornitzen diran tokia.

orga-ofaze. (ergs): *iz.* Ardatza auferuntz edo atzeruntz igitu ez dedin, gurdian dagoen zatikoa.]: Orgoŕaze.

orga-sargak. (orga): *iz*. Gurdiaren auŕean eta atzean dagozen adcsiak. Orga-sarguak.

orga-toki. (orga): *iz*. lkus.: Orga-leku. I: Orgategi.

orga-ual. (arkux): iz. Arkuxean tinkotzen dan ugala.]: Orval.

orga-ziri. (orga): iz. Orga-etxeari eusteko, gurdiaren alboetan jartzen diran esolen bakoitza.

organga. (orga): *iz*. Gurdian lastoa, belaŕa, garoa ta abaŕ tinkotzcko, zurezko aga. j: Organaga, orgaga.

orgabide. (orga): *iz*. Gurdi-bidea. I: Organbide.

orgada. (orga): *iz*. Ikus.: Orgatara. Orgatra, orgaldi, organ-sahelta, orgaska.

orgadi. (orga): iz. Gurdien multzoa. Orgañeta.

orgaga. (orga); iz. Ikus.: Orgaaga.]: Organaga.

orgagile. (orga): izond. Gurdi ta orgak egiten dituena. j: Orga-egile, orgagin, orgaile, organgin, organ-egile, orgile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

orgagin. (orga): *izond Ikus.:* Orgagile. Orga-egile, organgin, organ-egile.

orgagin-kale. (orga): *iz*. Orgagileen katca.

orgagintza. (orga): *iz*. Orgagilearen langintza. I: Organgintza, orgakintz.

orgaindi. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Ortik. 1: Ortio. (nfentasun): *adond.* 'Wen dagon toki bat adierazteko aditzondoa.

orgaka. (orga): *adond.* Orgak bat-bana erabiltzen ari-'lzatea.

orgakintz. (orga): *iz*. Ikus.: Orgagintza.]: Organgintza.

orgalastef. (orga): *iz*. Arin dabilen gurdia.

orgaldi. (orga): *iz*. Ikus.: Orgada. Orgatara, organ-sahelta, orgazka.

orgalofean. (orga): *Wand.* Gurdietan lofeta egiten ari-izatea.

organ-arkutx. (orga): *iz*. Gurdiaren gurpilen multzoa.

organ-agile. (orga): *izond.* Ikus.: Orgagile. j: Orgagin.

organ-etxe. (orga): *iz*. Ikus.: Orga-etxe. -

organ-old. (orga): *iz*. Ilcus.: Orga-ardatz. ^: Organatxa.

organ-sabel. (orga): *iz*. Gurdiaren zozkoa.]: Orgensabel.

organ-sabelta. (orga): *iz*. Ikus.: Orgada. Orgatara, orgaldi.

oganaga. (orga): iz. Ikus.: Orgaaga.]: Orgaga.

organatxa. (orga): iz. Ikus.: Orga-ardatz. j: Organ-oki.

organatz. (aztarna): *iz*. Ikus.; Org-atz. Orgatx.

organbegi. (orga); *iz*. *Ikus.:* Orga-begi.

orgaubide. (orga): *iz*. Ikus.: Orgabide.

organdila. (oyal): *iz*. Algodoizko oyal zuria, oso mea ta gardens.

organgin. (orga): *izond.* Ikus.: Orgagile. ^: Orgagin.

organgintza. (orga): *iz*. Ikus.: Orgagintza.

organitze, (iletze): *iz*. *iltze* aundiena. I: Orgitze.

organta. (orga): *iz*. Beterik dagoen g rdia.

organun kirioak. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz*. Bizkaf-ezufeko kirioak.

orgañeta. (orga): *iz*. *Ikus.:* Orgadi.

orgaño. (orga): *iz*. Gurdi txikia.

orgardatz. (orga); iz. Gurdiaren ardatza.

organ. (orga): *izond.* Gurdia zuzentzen duena.]: Orgazain, orgazai.

orgaska. (aztarna): iz. Ikus.: Orga-atz. Orga-erexa, orga-efeka, orgefesto, orga-efasto, orgasta.

orgasta. (aztarna): *ia*. *Ikus.:* Orga-atz. Orgaska, orgatx, orgatz.

orgatara. (orga): *iz*. Gurdiak daraman zama.]: Orgatra, orgada, orgaldi, organ-sabelta, orgatada.

orgataraka. (orga): *adond.* Orgataraz ari-izatea.]; Orgatraka.

orgategi. (orga): *iz*. Gurdiak gordetzeko tokia.]: Orga-leku, orga-toki.

orgatik. (zio): *Mk*. Oŕeugatik; ori izategatik.

orgatila. (zango): *iz*. Oñaren ondoen, zango bakoitzeko bi aldeetara sortzen diran mokoŕen bakoitza.]: Orkatila.

orgato. (orga): iz. Eskuz eramaten dan gurdi txikia.

orgato-lof. (orga): *iz*. lkus.; Orgatokcta. I: Orgato-loteta.

orgato-iofeta. (orga): ŕz. Ikus.: Orgatoketa Orgato-lot.

orgato-sari. (orga); iz. Ogatoa erabiltzeko ordaintzen dana.

orgato-rain. (orga): *izond.* Orgatoak zaintzcn dituena.

orgatokada. (orga): *iz*. Orgato batek euki dczakeua.

orgatokari. (orga): *izond.* Orgatoa daramana.

orgatoketa. (orga): Iz. Orgaloan Ioŕeta egitea. Orgato-loŕ, orgato-laŕeta.

orgatra. (orga): *iz*. Ikus.: Orgatara. 1: Orgada.

orgatraka. (orga): *adond.* Ikus.: Orgataraka.

orgato. (Olga): *iz*. Orgato oso txikia.]: Orgatxu.

orgatx. (aztarna): *iz*. *Ikus.:* Orga-atz.]: Orgasta, orgatz, organatz.

orgatxo. (orga): *iz*. Auŕak ibittzen ikasteko gurditxoa.

orgatxu. (orga): *iz*. Ikus.: Orgato.

orgatz. (ado); iz. Tgarotzen dan zolan gurpilak uzten duen aztarna. (aztarna): *ŕz*. Berbera. j: Tkus.; Orgasta. j: Orgatx.

orgaxlca. (orga): *iz*. Gurdiak daraman rams txikia.

orgazain. (orga): *izond.* Tkus.: Organ.]: Orgazai.

orgarka. (orgaj: iz. Ems.: Orgada. Orgaldi.

orgefesto. (aztarna): iz. Tkus.: Orga-atz. Orga-erexa, orga-eŕeka, orgaska, orga-eŕasto.

orgestali. (orga): ŕz. Estalita dagoen gurdia.

orgi. (zofo): *iz*. Zofo aundia sorbaldan eramaten dana. Ikus.: Zofokada.

orgil. (langile-kunde); izond. Landako langilea.

orgitze. (iltze): ŕz. Ikus.: Organitze.

orgail. (ezaŕ): *iz*. Ikus.: Gorgoil. j: Gorgail, tzintzuŕi.

ori. (izenorde): *izond.* Bigaŕeu malako izenorde ageferazlea; izenondo ere izan diteke. Deitzekoa bezela, norekiko bigaŕen izenordea adierazi dezake, bai ta alkaŕekiko izenordea dana. N atzizki ondoren. (margo): *ŕzond.* Limoyarenaren antza daen margoa. (egu): H *ŕzond.* Egurkitsu ta euritsu arteko eguraldia. (odei):]| *iz*. Ikus.: Odei.]: Odai. (arpen):]] *ad.* Af ezazu. J: Tori. (mendi):] *iz*. Salazar' eta Zubcroa artean dagoen mendia.

ori ez. (astanpen): *adond* Ezik, lekore.

ori-aide. (mango); *(road.* Margo orska. Tkus.: Oriska. I: Orikail, orixta.

ori-aidetu. (mango): *ad.* Margo oria artu. I: Oribegitu, orikaildu, orikaratu, oriskatu.

ori-arazi. (margo): *ad.* Ori margoa aŕ-eragin.

ori-afedura. (margo): *iz*. Ori-afea dan margoa.

ori-aŕetu. (margo): *ad.* **Margo** ori-aŕeaz margotu.

ori-aŕetzaile. (marga): *(rand.* Margo ori-aŕeaz margozten duena.

ori-bera. (izenorde): *izod.* Berbera dana. I: Ikus.: Orixe.

ori-bizl. (margo); *frond.* Bizi-bizia dan margo aria. I: Ori-min, ori-ori.

ori-gofi. (mango); izorad. Goŕiska dan margoa. 1: Ikus.: Goŕiska.

ori-min. (mango): *frond.* Ikus.: Ori-bizi. Ori-ori.

ori-ori. (mango): *frond.* Ikus.; Ori-bizi, I: Ori-min.

ori-ubel. (mango): *frond.* Margogabekoa. Zurbil.

ori-urdin. (mango): *frond.* Orlegikara dana.

ori-urd€ndu. (mango): *ad.* Margo orlegia antu.

ori-xuri. (margo): *frond.* Margo ori oso aula. I; Ori-zuri.

ori-zuri. (mango): *iz. Ikus.:* Ori-xuri.

oriatu. (ordei): *ad.* Odeyez bete.

oribegi. (mango): *frond,* Ikus.: Oriska. I: Orixta.

oribegitu. (margo): *ad.* finis.: Ori-aidetu. ^: Orikaildu, orikaratu, oriskatu.

oribelaf. (landare): iz. Tindu aria ematen duen landarea.

oribeltz. (rnargo): iz. Ori iluna dan margoa. (apez-txori): iz. ikus.: Apex-txori. I: Iperdikara, tximuntxu.

oidura. (mango): iz. Oritzearen egipena. (eritasun): iz. Ikus.: Oritasun. j: Orieua.

orielr. (izenorde): *front.* Ikus.: Oyck. Ok.

oriena. (eritasun): iz. Ikus.: Oridura. I: Onitasun.

orietaratu. (izenorde): *ad.* Oycngana joan.

orietxek. (izenorde): *frond.* Ikus.: Oyetxek. : Oilxek.

origaiztua. (margo): *izond.* Gfe-oriaz margotuta dagoena.

origei-belaf. (belaŕ): iz. Ikus,: Orikabedaŕ.

origofikara. (margo): *frond.* Goŕixka antzekoa dana. I: Orignŕista.

origofista. (margo): *izond.* ikus.: Origoŕikara.

origofitasun. (margo): iz. Origoñ izatearen berciztasuna.

origofitu. (margo): *ad.* Margo origoŕia artu.

origofizka. (margo): *frond.* Origoŕiz egiña azaltzen dana.

origunc. (ilobi): iz. Ikus.: llobi. I: Obirune.

orika. (kulika): *iz.* Burizko kuŕika.

orikabedaf. (belaŕ): *iz.* Gaudekaria dan belaŕa; bare cgostea, utezko oriaz tindatzeko erabiltzen da. : Origei-belaŕ, orika-belaŕ.

orikai. (abetxu): *iz.* Lcŕinkaria dan abetxua, adartsua ta lore or€egikara ma€utaz bilduta danzkana,

orikail. (mango): *izond. Ikus.:* Ori-aide. I: Oriska, orikara, orixta.

orikaildu. (mango): *ad.* Margo oria artu. Ikus.: Ori-aidetu, oribegittr, orikaratu, oriskatu.

orikara. (mango): *frond.* Ikus.: Ori-aide. Onikail, oriska, orixta, orizka.

orlkaratu. (mango): *ad.* Ikus.: Oni-aidetu. I: Oribegitu, orikaildu, oriskatu.

orikatxa. (landare): *iz.* Askarkaria dan landarea; beer °fiak jangaŕiak dira; muta batmen efoa kafia bezela erabiltzen da. Sorgin-belaŕ, txikori, orikatxa, txikuri, zikore.

orimentxa. (oroirnen): *iz.* Ikns.: Gogorapen. j: Oroipen, oritzapen.

ori.n. (orban): *ft.* Ikus.: Orei. I: Onein, urban, orezta. (burui-goŕi): *iz.* Ikus.: Orcin. (ausnarlari): j *iz.* Ikus.: Orein. 1: Orkaitz.

orinkume. (ausnarlari): iz. Ikus.: Oreinkume. I: Orenkume.

orio. (olio): iz. ikus.: Olio. J: Gannet. (oŕi): *iz.* Oipuzkoa'ko eft. bat et ibai baton izena.

orio-argi. (argi): *iz.* Olioaz egiten dan argia.

orio-aza. (aza): fr. Ikus.: Azaldi.]: Azalorc.

orio-bedaf. (bulaŕ): *iz.* Asunkaria dan belaŕa, ormacn ondoan aztcn dana ta txaplatak egiteko crabilia izan dana.

orio-txafa. (olio): iz. Olioa cukitzeko antoxiña.

orio-txafakada. (olio); iz. Orio-txaŕan sat diteken ollo-aindoa.

orio-zuku. (zuku): *iz.* Olioaz egindako zukua.

o iokara. (mango): *frond.* Olioaren margoa duena.

oriolet. (egazti): iz. Ikus.: Garastaŕo. I: Goŕibeltx, oŕota, uŕetxori, uŕe-txori.

oriotu. (igorztura): *ad.* Ikus.: Igurtzi. I: Gantzutu.

orloztatu. (olio): *ad.* Olioaz igurtzi.

oripipil. (zugatz): fz. Nekasta txikia.

oriska. (mango): *frond.* Ori antzekoa dan margoa. I: Ori-aide, orikail, arikara, orixta, oribegi, orizka.

oriskatu. (mango): *ad.* Ikus.: Ori-aidetu. Oribegitu, orikaildu, orikaratu.

orisko. (mango): *frond.* Oso oria daua.

oritasun. (mango): iz. Margo oriaren bereiztasuna. (eritasun): *iz.* Margo laruaz agerizen dan eritasuna. Oridura, oriena.

oriterazi. (oroimeu): *ad.* Gogora-eragin.

oritmentxa. (oroirnen): *iz.* fiats.: Gamuta. 1: Oroipen.

oritu. (mango): *ad.* Margo aria attn. (oroimen): *ad.* lkus.: Oroitu. Gomuntaratu, oitu.

oritulri. (oroimen): *adond.* Gagoratzen ari-izatea.

oriaz. (cane): iz. Ikus.: Oralz. I: Oreitz, ogitz. Emeak erditu ondoren ematen duen lenengo eanea.

nritz-ondoko. (cane): *frond,* Oritza kenda zayona.

oriu. (argi): *iz.* Argi-izpiak norabidea akiatzea.

oriva. (ortzi-rnuga): iz. Ikus.: Ortzi-mugs. j: Luartza, oseriz.

orixe, (izenorde): *fro'd,* Ori beat. : Oni-bars, orixe berori.

orixen. (izenorde): *frond,* Ikus.: Orixe.; Ori bera.

orixka. (mango): *frond.* lkns.: Grail. ; Orailtsu.

orixta. (mango): *frond.* Ikus.: Oriska. Ori-aide, orikail, orikara, oribegi.

orixtatu. (mango): *ad.* Margo oria artu edo eman.

oriza, (auntz); *iz.* Basoko auntza.

orizie. (aditz): *ad.* Ikus.: Orizute.

orizka. (margo): *izond.* Ikus.: Oriska. Orikara.

orizkatu. (snargo): *ad,* Margo oria arts. I: Oriztatu.

orizta. (orban): iz. Ikus.: Orezta. I: Orexta, urban.

oriztatu. (mango): *ad.* Ikus.: Orizkatu.

orizti. (jakintza): fz. Lenengo ta orokaŕak diran asierak aztertzen dituen jakintza.

orizto. (margo): iz. Ongi elikatuta dagozcn abereen laŕnau agertzen diran margo batzuk.

oriztu. (mango): *ad.* Margo oriaz margotu.

orizu. (aditz): *ad.* A1 ezazu. I: Oritzu.

orizute. (aditz): *ad. Aŕ* ezazute. j: Orizic.

orka. (izaborc): *iz. Ikus.:* Izurda. Izurdc.

orkagile. (oñctako): *frond.* Ikus.: Orkegile.

orkai. (oñetako): *iz.* Ikus.: Oiñetxe. I: Onkoi. Oskiak egiteko muskulioa. Orke, orkei, orkai, orkoin.

orkaitz. (ausnarLari): *iz*. Ikus.: Orein.1: Orin, id/tints, iguŕ-Drain. (anna): *iz.* ikus.: Armo. : Annol.

orkaitz-arteko. (armo): *izond.* Armoak asko dagozen takia. Orkaitzezko.

orkaitz-bide. (bide): *iz*. Armoak dagozen bidea.

orlcaitseta, (anno): *iz*. Armoen multzoa.

orkaitzezko. (armo): *izond.* Ikus.: Orkaitz-arteko,

orkak. (itxaropen): *ad.* Itxaron adi, gizona.

orkakotz. (ordezketa): *iz*. P.akubiderik gab; baste baton ordez ari-izatearen egipeua.

orkaldu. (azaldi): *ad.* Zakuŕ-emea aŕ-gosez asi.

orkarakats. (igali): *iz*. Ikus,: Alkarakatx. 1: Arkarakats.

orkari. (landare): iz. Ikus.: liarka. 1: Tasks.

orkarte. (slats): iz. Uŕats luze ta ardia.

orkatita. (zango): *iz*. ikus.: Apalardatz. 1: Txonkatita, orgatila, orkiĺa, orkatxin, orpatila, oin-bitoŕ, oiu-bituŕ, txorkatila, txurmio, txurnio, zanko-txunku, zorinin, zurmio, zunnilo, orpitila, zango-txunku, txorkatila.

orkatiĺa-giltz. (iokezuf): *iz*. Orkatzaren lolcezufa.

ORKATX. *iz*. Metalezko miya, mutuŕ batean ziak dituen pifika bat daukana, ta baste mutuŕean erdi-oboaz egindako adaŕ batez amaitzen dana; zaldunak orpoan tinkotzen du aberea akul§utzeko. I: Espetu, ezporc, eaporeak, ezproin, aztal, aztal-ezten, aztalki, orkatiĺa, orpo-ezten. (sarde): *iz.* Sarde txikia bi ziri dituena. (atz): 11 *iz.* Abere batzuek duten atz txikia. is Erpa, erpe, ezproin. (auntz): 11 iz. Akcŕa. I: Orkats, orkatz, txoto. (belal): H *iz.* Belafezko landarea, atalbiko azia *ta* eŕetxiñezko uriña dituena. (landare): 11 *iz*. Laparen biya. // (abere-tresnak), (akulukada), (sal-abere), (zaldizketa), (zi). (gaŕaztulu): Gafaztulu txikia, bi ziri bakaŕik dauzkana. (ezuŕ): H *iz.* Olaŕak eta beste egazti batzuek ankan daukaten ezuŕezko zati irtena. j: Txarpa.

orkatxduu. (azazkal): *izond.* Apoak dauzkana.

orkatxila. (azkazal): *iz*. Apo aundia.

orkatxin. (am/go): *iz*. ikus.: Orkatila. 1: Orkila, orpatila,

orkats. (aŕain): iz. Aŕañen atsaldia egiteko atala. I: Zaktz. (azazkal): *iz.* Ikus.: Atzapaŕ alfeŕ. 1: Atzapaŕ txipi. (olo): l *iz*. Ikus,: Axurin.1: Orkatx. (egazti):) *iz*. Egaztien anka. (ausnarlari): j iz, Aunts aundiaren kaizua duen orein-auntzaren antzekoa dau ausnarlaria, adaf beltzak eta atnuaren antza amaitzen diranak. I: Orkatz-bcltz. (auntr.): 111z. Ikus.: Aka. E: Akertxikiro, orkats, okatx. (adaŕ): 11 iz. Ikus.: Ayarko,

orkats adaŕuts. (ausnarlari): *iz*, Adaf iraunkoŕak dauzkaten ausnarlari batzuk.

orkatz antzeko. (ausnarlari): *Land,* Orkatzaren antza duena.

orkatz-belaŕ. (belar: *iz*. Likurusakaria don belaŕa, ten sendalcintzan zauriak eta sakiak sendatzeko erabilia izan aana. : Orkatz-osto.

orkatz-beltz. (aumarlari): *iz*. Ikus.: Orkats.

orkatz-eme. (ausnarlari): *iz*. Oreiñaren emea. j: Orkatz-ufixa.

orkatz-ixteŕ. (ausnarlari): *iz*. Oreiñaren anka.

orkats-lafu. (ausnarlari): *iz*. Orkatzanen lafua. (labs): *iz*. Berbera.

orkatz-margodun. (margo): *izond.* Orkatzaren margoa daukana. 1: Orkatz-margoko.

orkatz-nabaf. (ausnarlari): iz. Orein-mota bat.

orkate-ori. (ausnarlari): *iz*. Orkatz-mota bat.

orkatz-osto. (belaŕ): tz. Ikus.: Orkatz-belaŕ.

orkatz-uŕixa. (ausnarlari): iz, Titus.: Orkatz-eme.

orkazka. (ezuŕ): *adond.* Orkatxen tanpaz ari-izatea. (eiza): iz. Orkatzaren eiza.

orkazkada. (ezuŕ): *iz*. Orkatxaz emandako tanpa.

orkazki. (aragi): *iz*. Orkatzaren aragia.

orkazkume. (ausnarlari): iz. Orein txikia.

orke. (oñctako): *iz*. Ikus,: Oiñetxe. E: Orkai, orkei, orki.

orkegiĺe. (oñetako): *izond,* Orkeak egiten dituena. j: Orkagile. (esku-iangintzak): *izond.* Berbera.

orkel. (eguŕ): *iz*. Egufa ebakitzeko trangadela. (oñetako): *iz. Ikus.:* Orkai.: Oak; orki, orkoin, trunko.

orkera. (zakartasun): izond. Zakaŕa dana.

orketa. (aŕantza): iz. Ilrns.: Tertza.: Kordeliña, sunrila, tertza-subil.

orki, (itxaropen): *ad.* Ikus.: Ttxadon. I: Itxaron, orkitu. (aditz): *ad.* Itxaron zaitez. (elizti): H *adond.* ltxaroten cgotea. (oñetako): *iz*. Ikus.: Orke. 1: Orkei.

orki-belai. (Mai): *iz*. Azi-atal bateko belaŕa; bere break era ta margo bereziak dauzkate; eta bare eŕoak buno bi dauzka.

okila. (zango): *iz*. Ikus.: Apalardatz. Oin-bitoŕ, oin-bituŕ, orkatiĺa, txonkatila, txorkatila, txurmio, txurnio, zango-txunku, zormin, zurmio, zurmito, orkatxin.

orkera. (orga): *iz*. Ardatz baten gañean, birunda egin dezaken gurdia. j: Prozel.

orkitu. (itxaropen): *ad.* Ikus.: Itxaron. Orki.

orko. (makil): iz. Mastietan sartzen dan makila. I: Orkoe. (mats): *iz*. Berbera. (aditzondo): *adond.* Of dagoena. I: Orgo.

orkoe. (gaŕaztuiu): *iz*. Gafaztulu txiki mota bat.

orkoi. (oñetako): *iz*. Ikus.: Oiñetxe. Orkai, orkoin, ulkoi,urkoi. (azpegi): *iz.* Ikus.: Azpegi. {: Mana, ortkoi, traka, traya.

orkoi-saltzaiĺe. (oñetako): *izond.* Orkoyak saltzen ditueua.

orkoi-ukaldi. (tanpa): *iz*. Ikus.: Orkoikada.

orkoikada. (tanpa): iz. Orkoyaz emandako tanpa. 1: Orkoi-ukaldi.

orkoin. (oñetako): *iz*. Ikus.: Orkai. j: Orkei, orkoi.

orkoiratu. (oñetako): *ad.* Orkoyaren era artu edo eman. 1: Orkoitu.

orkoiroila. (emanketa): tz. Urtearen lenengo eguncan egiten dan bezuza. 1: Urkoroila.

orkoitu. (oñetako): *ad.* Ikus.: Orkoiratu.

orkolo. (atz): *iz*. Ikus.: Erpuru.: Atz-lodi, orkoro, criberatz.

orkon. (oñetako): *iz*. Oskiaren zolan, atzekaidean, jaŕita dagon, obo-erdiko zatikoa.

orkoro. (atz): *iz*. ikus.: Erpuru. I: Orkolo, eriberatz.

orkoi. (zikoiztasun): *izond.* Zikoitza dana.

orkotaf. (etorbide): *izond.* Orkaa dana; of jayoa dana.

orkoxe. (aditzondo): adond. Ortxc dagoena.

orkoyeratu. (muskulio): ad. Muskulioaren bitartez zerbait egin.

arkume. (zakuŕ): *iz*. Zakutaren kuma.

orla. (aditzondo): *adond.* Oŕela, ob.

orlako. (aditzondo): *adund.* Oŕelako, olako.

arlatura. (uraska): *iz*. Urari bidea emateko uraska.

orlegi. (margo): *izond.* Landare ta belaŕaren margoa duena. I: Muzket, orlei.

orlegi-aŕe. (margo): *izond.* Margo ori orlegikars daukana.

orlegikara. (margo): *ŕzond.* Margo orlegiaren antza duena.

orlegiki. (mango): *izond.* Orlegikara dana.

orlegingo. (margo): *ft.* Belarkiek daukaten orlegizku margogaya.

oriegitu. (margo): *ad.* Margo orlegia artu edo eman.

orb. (olo): *iz*. Ikus.: Ole. I: Olu. (landare): !n. Ikus.: Harks. {: Iraka.

orm-apaindura. (sabai): *in.* Sabayan jarizen diran apaingaIu laukiak edo zokodidunak.

orm-arteratu, (orma): *ad.* Ormaen artean sartu. Orm-artetu, orm-itxi.

orm-artetu, (orma): *ad.* Titus.: Orm-arteratu. : Orm-itxi.

orm-ira. (ira): *in.* Ormactan ateralzen dan garoa.

orm-irudi. (orma): *iz*. *Ikus.:* Orma-dei. I: Orma-iragarki.

orm-itxi, (orma): *ad.* Ikus.: Orn-arteratu. : Ori-artetu, ormetsi.

orm-itxidura. (orma): *iz*. Ormaen artean sartzearen egipena.

ORMA. *iz*. Zutik jasotako afesia, tarte bat ixteko edo sabayai eusteko kaizu egokietaz egiba. I: Armora, asentu, paita, borma. (izotz): *iz*. Lei. j: Kaŕanga. It (ariankaitza), (babospide), (baralda), (itxitura), (lauzko), (orma-arte), (ugain).

orma belt/. (izotz): *iz*. Izozte gogoŕa.

orma gezaldu. (izotz): *ad.* izotza urtu.

orma legal. (orma): iz. Ilapaloirik gabe egindako orms.: Ormaziku, onnaleyoŕ, bormaidoŕ.

orma nagusi. (orma): *iz*. Gafantzi aundiena duen arms. J: Orma-nausi,

orma-abaŕ, (orma): *iz*. Ormaetako estalpea.

orma-abe, (orma): *iz*. Ormaren zurkaitza. Orma-euskaŕi.

arms-size. (aize): *in.* Oso otza dan aizea.

orma-alde. (orma): *iz*, Orma baten aide bakoitza.

orma-aldi. (orma): *in.* Bakoitzean egiten dan orma-zatia.

orma-arazle. (izotz): *izorrd.* Tzoztu eragiten !Juana,

orma=ari. (lokaŕi): *iz*. Ormako aŕiak edo beste gayak undo jartzeko, aide batetik besteraño ipintzen dan lokafia.

ORMA-ARTR. *in.* Orma bateau ado onnaen artean egon diteken utzunea. Zurkaitzik en daukan orma baton zatia. N (ate), (etxegintza), (idekidura), (leyo), (mokol), (mina).

orma-arteko. (orma): *izond.* Ormaen artean sartuta dagoena.

orma-baŕuko. (orma): *izorrd.* Ormaen artean dagoena.

orma-baztergailu. (izotz): *in.* izotzak baztertzeko lanabesa.

orma-belaŕ. (belaf): iz. Gutxi irauten dan Wain. j: Ormabedaŕ, pufabelaŕ, xori-pazka.

orma-befi. (izotz): *iz*. Izozte baba.

orma-befltu. (orma): *ad.* Orma beŕiz ondo jaŕi.

orma-bitarte. (orma): *in.* Bi gauza edo tokien arteko arum.]: Ormabitarteko,

orma-bulaŕ. (orma): *iz*. Orma bati eusteko, ondo-ondoan jarizen zayon baste bat, estuagoa dana. (zutabe): *iz.* Ormadi bateau ormari eusteko jartzen dan zutabea. {: Zubibulaŕ, ormabuiaŕ

orma-dei, (orma): *iz*. Orma batean zerbait adierazteko edo iragartzeko jarizen dana. Ikus.; Orma-ezarki.; Orma-iragarki, orm-irudi.

orma-etxe. (orma): *iz*. Orma bat egiteko abedia. I: Orma-ezuŕ.

orma..euskafi. (orma): *iz*. *Ikus.:* Orma-abe.

orma-ezarki. (orma): *in.* Orma-dei aundia. {: Ikus.: Orma-dei. j: Orma-iragarki.

orma-ezuŕ. (orma): *iz*. Ikus.: Orma-etxe.

orma-iduri. (margaerti): *iz*. Ormaetan margotutakoa.

orma-ingi. (orma): *in.* Ormak estaitzeko ingia.

orma-iragarki. (orma): Iz. Ibis,: Orna-dei. j: Orma-ezarki, orm-irudi.

orma-itze. (iltze): *iz*. Peŕarako iliac berezis, sai-abereak izotzean iŕiztatu ez ditezen.

orma-kizki. (izotz): iz. Nunbaitetik zilintzika geratzcn dan izotz-zatia. {: Orma-lindiri, orma-ziri, onna-ziztot, zinti, zintziŕin, ziztoŕ.

orma-kizkiti. (kako); *iz*. Burnizko kabob, zerbait tinkotzeko erabiltzen dana. {: Orma-zirite.

orma-konka. (mob)l): *iz*. Ormaren lodieran uzten dan uztai-itxurazko mokola.

orma-koska. (mailgune): iz. Orma baten mailgunea.

orma-lindiri. (izotz): *iz*. Ikus.: Onna-kizki. I: Orma-ziri, orma-ziztoŕ.

orma-mai. (mai): in. Tkus.: Muŕu-main. {: Oltza-mai.

orma-molde. (orma): *in.* Ormak egiteko muskulio.

orma-oin. (orma): *iz*. Orma baton beko aidean eta bare luzera guztian jarizen dan zur edo beste gayaren zatikoa. Orman),

oʿma-oren. (oreniari):- *iz*. Orma bateau jartzen dan orenlaria.

orma-oreulari. (orma): *in.* Orman esegitajartzen dan orenlaria. (orenlari): *iz*. Berbera.

orma-oʿtz. (orma): *in.* Orma bateau urtenak uzten diran zatiak.

orma-ostiko, (orma): Iz. Orma bati eusteko jartzen dan zurkaitza.

orma-oyal. (oyal): ŕn. Ormatik zintzilika jartzen dan oyala. Orma-zamau.

orma-saets. (orma): *iz*. Ormalde batean, bera sendotzeko jartzen dan zutabea. I: Orma-zuntoi, orma-zurkaitz.

orma-tarteko. (orma): *Lend.* Ormaen artean sartuta dagoena.

orma-txartel. (onna): iz. Orman jartzen dan txartel aundia.

orma-xerenda. (orma): in. Ormaen beko aldean egiten dan ximusa. {: Orma-zeŕenda, orma-zeŕi.

orma-annum. (orma): *iz*, Tkus.; Orma-oyal.

orma-zati, (orma); iz, Orma baten zatia. I: Ikus.: Ormalde.

or12-zeñ, (orma): *iz*, *Ikus.;* Orma-xerenda. I: Orma-zeŕenda.

orma-zilo, (orma); in. Aŕesiaren go'rko aldean egiten dan idekidura. {: Orma-zulo.

orma-ziri. (izotz): iz. Ikus.: Orma-kizki. ^: Orrna-lindiri, orma-ziztoŕ, zinti.

orma-zirite. (kako): *iz*. Tkus.: Orma-kizkite.

orma-ziztof. (izotz): iz. Ikus.: Orma-kizki, ; Ormalindiri, orma-ziri.

orma-zuntot. (orma): *in.* ikus.: Dana-saes, {; Ormazurkaitz.

orma-zur. (orma): iz. Orma baterako abedia.

orma-zuriketa. (orma): *iz*. Ormak latsunez margoi-zea.

orma-zurkaitz. (orma): *iz*. *Ikus.:* Orma-saets. I: Orma-zontoi.

ormaakil. (sasi): *iz*. Sasiaren igalia; masusta.

ormabedaŕ. (belaŕ): *L*. Asunkaria dan belafa, ormaen ondoan azten dana.]: Orma-belaŕ, pufabelaŕ, sardin-bedaŕ. (landare): iz. Ardi-milikaria dan landarea, sendakintzan kirio-ibigaŕia beads erabiltzen dana, sapaosto.

ormabegitsn. (orma): iz. Berdin eta laua egiña (lagoon orma.

ormabiko. (pilots): *iz*. Jokoan piiota bi ormaen aurka jo-eraztea.

ormabizki. (izotz): *iz*. Nunbaitetik esegita bezela dagoen izotz-zatia.

ormabulaŕ. (zutabe): iz. Ormadi batean ormari custeko jartzen dan zotabea, I: Zubibulaŕ. I: Tkus.: Orma-bulat.

ormadi. (elxegintza): *L*. Gai gogoŕ eta iraunkoŕez, bizitegirako edo oŕen antzera beste zerbaiterako eraikitzen dan lanketa edo tegia. j: Eikida, ekida, asentu. II (eraikintza).

ormadura. (izotz): iz. Izoztearen egipena.

ormagafi. (izotz): *frond*. Izoztu ditekena.

ormagin. (orma): *izond*. Ormak egiten dituena. j: Onnagile.

ormagintza. (orma): *iz*. Ormak egiteko langiutza.

ormagiñen. (orma): *adond*. Ormak egiten ari-izatea.

ormagune. (izotz): *iz*. Itzotza dagoen tokia.

ormain. {z,auri): iz, Was,: Orbain. Orbail, cabal, orban, min-zafada. (ain): *iz*. Oilmen goiko zatia, zango ta beatzen artean dagoena. Ikus.: Oin-bituŕ. Oin-bizkaŕ, oin-bulaŕ, oin-lepo, oŕazi, uin-bulaŕ, zangabizkat, zango-bizkaŕ (mendi): II ŕa. Orendain eŕiaren ondoan dagoen mendi baton izena.

ormari. (rzotz): *iz*. Itzotz-puska.

ormakizki. (izotz): iz. Ikus.: Buiuntzi. J: Gaŕanga.

ormako. (orma): *Land*. Ormari dagokiona. : Ormatiko.

ormako utsunc. (ezuŕ): ŕa. Belaŕlaren atze ta be aldean dagoen ezufaren geiatxoak. I: Txelairu, txorko.

ormakoŕ. (izotz): *Land*. Otz-otza, izotza egiña dagoena.

ormalde. (orma): iz. Orma baten edozein aides. j: Orma-zati.

ormaluf. (espaloi): iz. Tkus.: Espaloi. Look.

ormaperatu. (arms): *ad*. Orma batcn azpian edo atzcan norberaren burua zaindu. I: Ormapetu.

ormapetu. (ona): *ad*. Ikus.: Ormaperatu.

ormarako margozki. (omsa): *iz*. Ormaetan margazten dana,

ormaratu. (orma): *ad*. Ormara eraman edo ondoratu.

ormari. (zurigintza): *iz*. Ari edo adaivak ongi jartzeko, orma egitean zeartasunez jartzen dan lokafia.

ormasain. (estalune): *iz*. Orma baten ondoko estalune. I: Ormasoi, ormasain, ormasuin.

ormasain. (orma): *iz*. Orma baten ondo-ondoan jartzen dan oltza; batez ere opa-mayaren gafiean ipintzen dana. (estalune): *iz*. Ikus.: Ormasain. I: Ormasuin.

ormate. (izotz): iz. Ikus.: lzozte. Ka/atite, leitee.

ormategi. (izotz): iz. Izotzak metatuta dagozen tokia.

ormatei. (izolz): *iz*. Itzotza ogle eta eukitzeko lanabesa.

ormatiko. (orma): *Land*. Ikus.: Ormako.

ormatsu. (irate): *ŕzoad* lzotz asko daukana.

ormatu. (izoztz): *ad*. Lints.: izoztu. I: Tzotzeratu, ziatu, ixoztu. (Tama): *ad*. Ormaz inguratu. I: Ormaztatu.

ormatxileta. (gabi): *iz*. Olactako gabia.

ormatxori. (otxori): *iz*. *ikus.:* Artatxori. Buŕigoi, ormaxori, ta etxori.

ormatxori-kume. (Ixori): Ia. Ormatxoriaren kuma.

ormatxulo, (dantzaketa): *iz*. Euzkal-dantza bat.

ormatzaf. (orma): *iz*, Orma aundia.

ormatze. (izotz): iz. Izotz egite edo biurtzea.

ormaune. (konkiltasun): *iz*. Orma batean egiten dan konkiitasuna.

ormautsi. (orma): *ad*. Orma batean ataka bat egin.

ormaxuri. (izotz): iz. Ttxaso batzuetan cgoton dan izotz-meta aundia.

ormaz-andiko. Coma): iz. Ormatik at baña ondoan dagoena.

ormaza. (massil-ezuŕ): *iz*. Beko masail-ezuŕa. j: flats.: Barail-ezuf, malal-ezuŕ, rnatcl-ezuŕ, masail-ezuŕ, mazel-ezuf.

ormaza ta bulaŕ-lazako. (ezuf): iz. Bclaŕiaren atzekalde ta bean dagoeu ezuŕarea zati irtena.

ormaza-giaf. (giñaŕe): *iz*. Mamurketa egiteko erabiltzen dan giñaŕea. (rnamurketa): *iz*. Mamurtzeko giaŕ.

ormazako. (masaii-ezuŕ): *iz*. Ormaza azpian dagoena.

ormazaf. (orma): *iz*. Zaŕ eta apurtuta dagoen ormatik geratzen dana.

ormaziku. (mina): *iz Ikns.:* Orma legaŕ.

ormazizki. (itzotz): ŕz. ikus.: Kafanga. Kaŕanka.

ormaztatu. (omra): *ad*. lkus.: Ormatu.

ormazulotu. (orma): *ad*. Aŕesiaren goiko aldean orma-ziloak egin.

ormazuri. (Lotz): *iz*. Ikus.: Aintzigaŕ. Lantxurda, izotz-zuri.

ormazurtu. (onna): *ad*. Orma bat egiteko jartzen dan egurkien abedia.

ormoe. (iñosketa): iz. Gizonagan, abereengan eta landareetan, soin-atsl batzuen iñosketaren etekiña,baste soin-atalen egipena neurtzen duena.

ormolu. (orma): *iz*. lkns.: Orma-oin.

ormondo. (arms): *adond*. Orma ondoan.

ornagun. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz*. Ikus.: Bizkaf-ezuŕ. : Orno-borka, omo-boti-orno-botiz.

ornagun-eta (main): *iz*. Tkus.: Omagun-tantoŕ.

ornagun-min. (ofiaze): *iz*. Bizkaf-ezufean izaten dan oñazea.

ornagun-tontoŕ. (man): ŕz. Bizkaf-ezufaren muiliaren goiko zatian izatcn dan aunditzea. I: Omagun-eŕaboil. (bizkaŕ-ezuŕ): *L*. Berbera.

ornamuin. (min): *iz*. Bizkaŕ-ezufaren muiña.

orni. (omidura): iz. Jakiak. Ikus.: Ornidura. Ornizoiu, omiki, urteko. (joko): ŕz. Jokoan demaz ipintzen dana.

orni-aidi. (ornidura): *iz*. Ornidura aldia. j: Orni-zoin.

orni-bide. (ornidura): *iz*. Ornidura egiteko bidea.

orni-cgilc. (ornidura): *izond*. Ornidura egiten duena. j: Omilari, ornitzaile.

orni-etxe. (ornidura): *iz*. Ornidura egiten dan etxea.

orni-gabe. (ornidura): *izond*. Ornidurarik ez daukana.

orni-gabetu. (omidura): *ad*. Ornidurarik gabe utzi. I: Ornikata.

orni-gcla. (ornidura): *iz*. Ornidura egiteka landola. (: Ornizain-gela.

orni-gurdi. (ornidura): *iz*. Ornidura egiteka gurdia.

orni-lagun. (ornidura): izond. Ornidura laguntzen duena.

orni-suziri. (ornidura): *iz*. Ornidura egiteko suziria.

oral-join. (ornidura): *iz*. Ikus.: Orni-aldi.

ornialdi. (ornidura): *iz*. Ornia egiteko aldia.

ornidu. (oruidura): *ad*. Omidura egin. I: Urnidu, zuzkitu. (joko): *ad*. Jokoan demaz zerbait ipiñi.

ORNIDURA. iz. Elburu baterako beaŕak diran gauzak autez gertu ta biitzearen egipen eta ondorioa.: Beaŕak edo onuratsuak diran gauzak biltzea.: Bilkoi, altxakin, emendio, efekaitu, eŕekeitu, eŕekitu, bezuza, jakibide, janedan-bide, mikalet, orni, omizoin, omikuntza, ornitasun, urteko, ornimendu, zuzki-aldi. II (bidaldi), (eskuarte), (gertuera), (gordaidu), (gudaritza), (itxasontzi), (lanabesa), (zaindegi).

ornigabezia. (omidura): *iz.* Ordinudrarik peitzea.

ornigai. (ornidura): *fz*. Ornidura egitekoa dana.

ornigañ. (zati): *iz*. Bera dagoen guztia tanko ncurtzen duen zatia. (omidura): *izond.* Ornidura egiteko egokia dana.

ornigon. (morokil): iz. ikus.: Morokil. I: Aya, zuka-beratx.

ornikari. (otseinketa): *frond.* Etxe bateko otsein nagusia.

ornikatu. (zikoiztasun): *frond.* Zikoitza dana. (omidura): *ad.* ikus.: Orni-gabetrr.

oruiketa. (ornidura): iz. Ornidura egitearen egipena.

ornikintza. (zerga): fr. Ikus.: Zerga. Lebain.

ornikuntza. (omidura): iz. Ikus.: Ornidura. I: Ornizoin, ornitze, ornitasun.

ornilari. (ornidura): *frond.* Ikus.: Orni-egile. I: Omitzaile.

ornilaritia. (ornidura): *iz*. Ornidnra egiteko langintza.

ornimendu. (ornidura): *iz*. Ikus.: Oruidura. Ornitasun.

ornitasun. (ornidura): *fz*. Ikus.: Ornidura. I: Ornikuniza, ornimendu, zuzki-akli.

ornitegi. (omidura): *iz*. Orniak dagozen tokia.

ornitu. (omidura): *ad*. Ornidura egin. I: Urnidu, gerorakotu. (osotasun): *ad.* Ikus.: Osotu. I: Onitu.

ornitna. (ornidura): *frond.* Orniz beteta dagoena.

oruitzaile. (ornidura): *izond.* Ikus.: Orni-egile. j: Ornilari.

ornitzale. (ornidura): *izond.* Ornidura egiten duena.

ornitze. (omidura): *iz*. Ikus.: Ornikuniza. ^: Ornizoin.

ornizain. (ornidura): *frond.* Ornidura zaintzen duena. j: Ornizai.

ornizain-gela. (ornidura): *iz*. Ikus.: Omi-gels.

ornizaingo. (ornidura): *iz*. Ornitariaren lanbidea.

ornizoin. (omidura): *iz*. Ikus.: Oruidura. (: Orni, ornikuntza, ornitze.

orno. (bizkaŕ-ezuŕ): *ft*. Ugaztuu, egazti, naŕazti ta afañen bizkaŕ-ezum osotzen duten ezufen bakoitza. j: Ezuŕ-kate, gartzufa.

orno-abezuf. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz*. Ikus.: Bizkaŕ-ezuf. I: Orno-borka.

orno-abeznf gilizak. (bizkaŕ-ezuŕ): *ft.* Bizkaŕ-ezuŕarcn lokezufak.

orno-arantz-zeaf.(bizkaŕ-ezut): *ft.* Ornoetako zeaŕez dagoen arantza.

orno-borka. (bizkaŕ-ezuf): *ft*. Ikus.: Bizkaf-ezuf. Ornagun, omo-boti, omo-botiz, omo-abezuŕ.

orno-boti. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz*. Ornoen lefoa. I: Soin-zuŕun.

orno-botiz. (bizkaŕ-ezuŕ): fz. Ikus.: Bizkaŕ-ezuŕ. j: Orno-boti, omo-borka, ornagun.

orno-min. (bizkaŕezu(): *iz*. Omoetan gertatzen dan antura.

orno-muin. (muin): *iz*. Ornoetan dagoen muffin.

orno-tarte zulaak. (bizkaŕ-ezuŕ): iz. Omoen artean dagozen zuloak.

orno-zaingoñ. (zain): *iz*. Ornoen rain-goŕia.

orno-zorne. (bizkaŕ-ezur'): *iz*. Ornoari jarian dakioken zornea.

ornodun. (bizkaŕ-ezuŕ): *izond.* Omoak dauzkana. Omozko.

ornogabe. (bizkaŕ-ezuŕ): *frond.* Ornork eztaukana.

ornoko. (bizkaŕ-ezuŕ): *izond.* Ornoari dagokiona.

ornozko. (bizkaŕ-ezuŕ): *izond.* Ikus.: Ornodun.

ornu. (zintzuŕ): *iz*. Gangailaen antura. I: Sabia-eri, ixkibantxa.

*rim-held. (belaŕ): *iz*. Otxarkaria dan belaŕa, usain onekoa dana.

ornu-bera. (enoa): iz. Ornuaz egiten dan enoa.

orb. (osotasun): *adond.* Guztia; dan guztia.

oro-amerikaf. (efiketa): *iaand.* Amerika'ko Eŕi guztien arteko alkartasunaren aide ari dana.

oro-af. (aindo): *adond.* Guztia bat bczela artzcan.

oro-dakin. (jakintasun): *izond* Guztia dakiena. I: Oro jakile, oro jakitun, oro-jakin.

oro-egile. (egiu): *frond.* Guztiaren egilea.

oro-erosi. (gordaidu): *ad.* Ikus.: Orobildu.

oro-galtzaile. (joko): *izond.* Guztia galtzen duena.

oro-idazki. (bilaketa): *iz*. Guziai jakin-erazteko egiten dan idazki berezia.

oro-jakile. (jakintasun): *fzond.* Ikus.: Oro-dakin. : Oro-jakitun, oro-jakin.

oro-jakin. (jakintasun): *izond* Tkus.: Oro-dakin. : Oro-jakile, oro-jakitun.

oro-jakitun. (jakintasun): *frond.* Bras.: Oro-dakin. I: Oro-jakile, oro-jakin.

oro-jale. (azkuŕi): *frond.* Guzitatik jaten donna.

oro-keiñu. (ezautarazpen): *izond* Keiñuak egiten ari dana.

orn-ni. (norberekcri): *izond.* Bete burua geyegi matte duena.

oro-onesle. (zorion): *izond.* Ikus.: Baikot. I: Zurikuspera.

oro-saf. (sarpcn): *izond.* Guzia bat eginda sartuta dagoena.

oro-senda. (sendabidekintza): *iz*. Gaitz eta eritasun guztiak sendatzen duena. I: Oro-sendagailu, oro-sendakai, urn-sendaki.

oro-sendagailu.(sendabidekintza):iz. Ikus.: Oro-senda. I: Oro-sendakai, oro-sendaki.

oro-sendakal. (sendabidekintza):iz. ikus.: Oro-senda. Oro-sendagailu, oro-sendaki.

oro-sendaki. (seudabidekintza): *ft*. Rms.: Oro-senda. : Oro-sendagailu, oro-sendakai.

oro-txindi. (txin): *iz*. Aspaidin andi-mandiek ordaiutzen zuten zerga. I: Trun-txindi.

oro-zatikariak. (zati): *frond.* Ororentzako zatiak egiten dituztenak..

oro-zenbakoilz. (aunizketa): iz. Oroen aunizkoitz bera.

orobat. (berdintasun): *adond.* Berdin izatea. j: Onelaxe. (batuketa): *adond.* **Au,** on edo ura baño geyago. (ayergatasun): *iz*. thus.: Ayergatasun. Narga, orobatasun.

urobata. (cite): *frond IInrs.:* Orobateko.

orobatadc. (ayergatasun): *iz.* Ikus.: Ayergatasun. j: Orobatasun.

orobatasun, (berdintasun): *iz.* Bi cdo batzuen artean dagoen berdintasuna. (ayergatasun): *iz.* Ikus.: Orobat. J: Ayergatasun, orobatade.

orobateko. (eite): *izond* Eitea duena. Orobata.

orobatera. (aditzondo): *adond.* Gauza batera jotzea.

oobatez. (bakuntza): *adond.* Bakuntzaz ari-izatea.

orobatezko. (bakuntza): *izond.* Orobatez egiña dagoena,

orobatgaŕi. (gutidura): *izond.* Batera jo dezakona.

orobatsu. (berdintasun): *izond.* Ia berdin dana; eite aundikoa.

orobatu. (berdintasun): *ad.* Berdin egin ado biurtu.

orobatzaile. (bakaŕ-saltze): *izond.* Salgayak edo baste gauzak aindo aundian biltzen dituena.

orobatze. (bakaŕsaltze): *iz.* Salgayak edo beste gauzak aindo aundian biltzca.

orobe. (luŕ): *iz.* Etxeak jasotzeko lurkia. Oroi, orube.

orobil. (irabazpen): *Land.* Irabazpenak lortzeko gogo bizia duena,

orobildu. (gordaidu): *ad.* Gordaidu aundia egin. J: Oro-erosi,

orobiltzale. (ogrdaidu): *izond.* Gordaidu aundia egiten duena.

orobiltze. (gordaidu): iz. Gordaidu aundia egitea.

omen. (osotasun): iz. Guztiena dana. I: Gorcetako, pilako.

oroentzako. (osotasun): *izond.* Goztientzakoa dana. J: Orokaŕ, orokof, ororentzako, ororendako.

oroenizakotu. (osotasun): *ad.* Guztientzako egin edo bildu. j: Oraentzatu.

oroentzat. (osotasun): *adond.* Guztientzat.

oroentzatu. (osotasun): *ad.* Tkus.: Oroentzakotu.

oroetako. (osotasun): iz. Ikus.: Oroen. pilako.

orogaitz-esle. (dolmen): *izond.* Ukakota dana. Ikus.: Ukakoŕ.

orogal. (joko): *adond.* Guztia galtzeko edo, jokoan ari-izatea.

orogatik. (aditzondo): *adond.* Guztiagatik ere. I: Oroingatik, ororengatik.

oroi. (ot): *iz.* Telaen ordez txaboletan ipintzen diran ol luzeak. j: Ikus.: Kotra. (oroimen): *ad.* Oroitu aditzaren atom J: Orolt, oroite. (odei):) iz. Ikus.: Odd. J: Odoi. (luŕ): JJ *iz.* Ikus.: Orobe. [: Orube.

oroi-arazle. (oroimen): *izond.* Oroitu-eragiten duena. I: Oroit-arazle, oroidun, oroit-azie.

oroi-auleri. (oroimen): *izond.* Oroimen txikia ducna.

oroi-belaŕ. (belaf): iz. Botaikaria dan bclaŕa. j: Oroit-belat, oroitz-belat, oroizpelaŕ.

oroi-bide. (oroimen): *iz.* Ikus.: Oroyazi-era.j: Oroyazpide.

oroi-bidezko. (oreoimen): *izond.* Oroyeraztekoa dana.

oroi-ezin. (oroimen): *izond.* Eŕaz oroitzen ez duena. Oroit-ezin.

oroi-gabe. (oroimen): *izond.* Oroimenik eztuena.

oroi-lore. (lore): *iz.* Oroi-belaŕaren lorea. ^: Oroitbelaŕ-lore, oroit-lore.

oroi-min. (atsekabe): *iz.* Zerbaiten oroipenak soŕerazten duen atsekakea.

oroi-toki. (oroimen): *iz.* Gogoratzekoak diran gauzak biltzen diran tokia. Oroitetxe.

oroi-zantzu. (oroimen): iz. Ikus.: Orait-aztarna.

oroidnn, (oroimen): *Load,* Oroyerazten duena. Ikus.: Oroi-arazle. : Oroit-arazle, oroitun, oroitzaile.

oroigai. (oroimen): iz. Oroitzeko gaya.

oroigailu. (oroimen): iz. Oroitzekoa dan gauza. I: Oroikin, oroitailu.

oroigaitaŕen. (aditzondo): *adond* Oŕela ta guzti.

oroigañ, (oroimen): *frond.* Oroitzekoa dana. : Ikus.: Gomuntagaŕi, Oroikati, oroitgati, oroikizun, orimengaŕi, oroitzeko.

oroigañki, (oroimen): *adond.* Oroimenez ari-izatea.

oroikañ, (zarkinizti): *iz.* Egitsari bat edo gauza nabarmenen bat gogoraeraztcko egiten dan ikuŕitz, ilobi edo baste eraikiketa. Edestirako onuratsua dan gai edo agiria. I: Aipu aundikoa dan egipena. (oroimen): iz, Gogorapena. J: izenon. Gogoratzeko ditto dana, gomuntagati.

oroiki. (oroimen): *iz.* Oroyeraztekoa dana. I: Ikus.: Oroiki-idazti. j: Oroit agiri, oroit-idazki.

oroiki-idazkera. (oroimen): *iz.* Oroyerazteko idatzi-era.

oroiki-idazle. (oroimen): *izond.* Oroyerazteko idazten duena.

oroiki-idazti. (oroimen): *iz.* Oroyeraztcko idaztia. j: ikus.: Oroiki. Oroit-agiri, oroit-idazki, oroikidazti.

orotkidazti. (oroimen): *iz.* Zerbait jakin-erazteko egiten dan guzientzako idaztia. J: Ikus,; Oroiki-idazti.

oroikin. (oroimen): iz. Ikus.: Oroigailu. Oroitailu.

aroikizun. (oroimen): *iz.* Ikus.: Oroigaii. Oroikati, oroitzekoa Jana.

oroikoz. (oroimen): *izond.* Oroimen aundia duena. j: Oroimentsu.

oroilaka. (zakur): *iz.* Erbi-ʼzakuŕ edo xardangoaren cmea.

oroilari. (antzoki): *izond.* Antzokian oroyerazteko ari dana,

OROIMEN. iz. Igarotako asmo, egipen edo biotzondokoak gogapean beŕizteko almena. : Gomutamen, guarpen, guartze, oarmentxa, oroit, oroizmen. II (aztarna), (iraupen), (irudimen), (jakintasun), (leŕorapen).

oroimen-gabe. (oroimen): *iz.* Oroimenik ez izatea,

oroimen-galtze. (oroimen): *iz.* Oroimena galizea.

oʳoimen-naste. (oroimen): *iz.* Itzen esan-naya aiztutzea.

oroimeudu. (oroimen): *ad.* Oroimenez onutu. J: Oroimentu.

orolmeugafi. (oroimen): *izond.* Ikus.: Oroigati. j: Oroikaŕi,

oroimentan. (oroimen): *izond.* Ikus.: Orator..

oroimingafi. (atsekabe): *izond.* Zerbaiten oroipenaz atsekabea soŕerazten duena.

oroingatik. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Orogatik. j: Ororengatik.

oroipen. (oroimen): iz. Oroitzearen egipena. J: Gomunte, oatazpen, oritmentxa, oroitpen, oroitza, oroitzapen, oroitzafe, oroitarazpen, oroit-arazte, oroitzapen, oroitmcn, oroitmendu.

oroipengafi. (oroimen): *iz.* Ikus.: Oroipcn. €: Gomunte, oroitzaŕe, oroitpcngaŕi.

oroit. (oroimen): *ad.* Ikus.: Oroi. J: Oroitu aditzaren eŕoa. J: ikus.: Oroimen. ; Oroite.

oroit-agiri. (oroimen): *iz.* Ikus.: Oroiki-idazti. j: Oroiki, oroit-idazki.

oroit-arazle. (oroimen): *izond.* Ikus.: Oroi-arazle. : Oroidun, oroit-azie, oroit-erazle.

oroit-arazte. (oroimen): *iz.* l me.: Oroipen. j: Oroitarazpen.

oro€t-auŕeko. (oroimen): *izond.* Ikus.: Oroitezgaŕi. j: Oroitezkaŕi, omit-auiezko.

oroit-aufez. (oroimen): *adond.* Orait-aefekoari buruz ari-izatea.

oroit-aufezko. (oroimen): *izond.* Ikus.: Oroitezgaŕi. I: Oroit-auŕeko.

oroit-azi. (oroimen): *ad.* Ikus.: Oroitarazi.

oroit-azie. (oroimen): *izond. ikus.:* Oroi-arazie. j: Oroit-arazte.

aroit-aztarna. (oroimen): iz. Gogoan zerbaitcn gogorapena egitea. j: Oroi-zantzu.

oroit-egun. (egun): *iz.* Zerbait gogoratzeko eguna.

oroit-eza. (aanzpen): *iz.* Oroimena peitzea. j: ikus.: Aanzpcn.

oroit-idazki. (oroimen): *iz.* Ikus.: Oroiki. Omiki-idazti, oroit-agiri.

oroit-itz. (oroimen): *iz.* Zerbait gogoratzeko ipiñi diran €tzak.

oroitailu. (oroimen): *iz.* Ikus.: Oroigilu. I: Oroikin.

oroitaldi. (oroimen): *ft.* Oroaitzearen aldia. j: Oroitzaldi.

oroitarazi. (oroimen): *ad.* Oroitu-eragin. ^: Oroit-azi, oroit-erazi.

oroitarazpen. (oroimen): iz. Ikus.: Oroipen. j: Oroitza, oroit-arazte.

oroitafi. (oroimen): *iz.* Aŕiz egindako oroigailua. j: Oroitzafi.

oroitatxiki. (oroimen): *ad.* Ikus.: Gogoratu. j: Oroitu.

oroite. (oroimen): *iz.* Ikus.: Oroi. j: Oroit, oroitze.

oroitetxe. (oroimen): *iz.* Ikus.: Oroi-toki.

oroitezgafl. (oroimen): *izond.* Oso aspaldikoa; naiz asi zan Mork eztakiena. j: Oroitezkaŕi, oroit-auŕeko, oroit-auŕezko.

oroitezkafi. (oroimen): *izond* Aspaldi-aspaldikoa, ezin-gogoratzekoa dana Oroit-auŕeko. j: Oroitz-ezgaŕi.

oroitezkof. (oroimen): *izond.* Aspaldi-aspaldikoa dana.

oroitga€lu. (oroimen): *iz.* Zerbait edo norbait gogoratzeko jartzen dana.

oroitgafi. (oroimen): *izand.* ikus.: Oroigaŕi. : Gomuntagaŕi, oroitkaŕi, oroitteko.

oroitgafilci. (oroimen): *adond.* Oroigaŕiz ari-izatea.

oroiti. (oroimen): *Lord,* **Oroimen** ona duena.

oroitkizun. (oroimen): iz. Oroitzekoa dana.

oreitu. (oroimen): *ad.* Ikus.: Gogoratu. Guartu, oitu, ogartu, oilotu, oreitu, oroo, oroi, oroitatxiki.

oroituki. (oroimen): *adond.* Oroitzean ari-izatea.

oroitza. (oroimen): *iz.* Ikus.: Oroipen. Oroitpen, oroitzapen, oroitzafe, oroitarazpen, oroitz.

oroitzaile. (oroimen): *frond.* Ikus.: Oroidun. j: Oroitun.

oroitzakli. (oroimen): *iz.* Ikus.: Oroitaldi.

oroitzapcn. (oroimen): iz. ikus.: Oroipen. I: Oroitza, orimentxa, . gogorapen.

oroitzaŕe. (oroimen): *iz.* Ikus.: Oroipen. {: Oroitza, oroitzaŕen, oroitze. Oroitzearen egipena.

oroitzat. (oroimen): *adond.* Zerbait gogoratzeko izaten dana.

oroitzeke. (oroimen): *adond.* Oroitu gabe.

oroitzeko, (oroimen): *izond.* Ikus.: Oroigaŕi. j: Oroitgaŕi.

oroizpelaf. (belaŕ): iz. Ikus.: Oroi-belaŕ. Oroit-belaŕ, oroitz-belaŕ.

orok. (osotasun): *izond* Guztiak.

oroka. (osotasun): *adond.* Guztien multzoan.

OROKARDTTRA. *fz.* Gogoratzen diran lagun edo zerkien geyenak edo ia guztiak. j: Aŕonteria. /1 (arau), (aŕuntasun), (erabateko), (maiztasun), (osotasun), (zabaldi).

orokarkiro. (osotasun): *adond.* Guztiak batera ari-izatea.

orokaf. (orokardura): *Izond.* Gogoratzen diran lagun edo zerki guzien oroetako ta berekikoa dana. j: Oroetako, usu ta aŕuntekoa, pilako, of-emengo. (osotasun): *izond. Ikus.;* Oroentzako. Orokoŕ, orotaŕ.

orokartasun. (osotasun): *iz.* Orokafa izatea. j: Orokortasun.

oroko. (osotasun): *izond.* Guztiai dagokiena.

orokof. (osolasun):izond Ikus.: Omeutzako. j: Orokaŕ, orotaf.

orokortasun. (osotasun);iz. Ororena izatearen **berezitasuua.**

orokortu. (osotasun); *ad.* Orakaŕa egin.

orokunde. (egun): iz. **Garizuma** asi baño auferagoko astearen osteguna.

orolde. (bero): *iz.* Ikus.: **Bero.** j: Bcrotsu.

orvldi. (gingil-gabeko): *iz.* ikus.: Goroldio. ; Oldoi, ooldi, oraldi, odoldi, oroldio.

oroldt-**baztefak.** (gingil-gabeko): *iz.* Goroldioa dagoen bazteŕak.

oroldikariak. (gingil-gabeko): iz. Goroldioaren antzekoak diran landareak.

orolditsu. (gingil-gabeko): *izond.* Goroldioa daukana.

oroldu. (gingil-gabeko): *ad.* Goroldioz estali.

oron. (men): *iz.* Ikus.: Oren. I: Ordu.

orontee. (azkuŕi): *iz.* Geyegi jatearen egipena.

oronz-**ononz. (ibilera):** *adond.* Emendik aruutz ibiltzea.

oropilatu. (korapilo): *ad.* ikus.: Korapilatu. j: **Elkartu,** koropilatu.

oropilo. (korapilo): *iz.* Ikus.: **Korapilo.** Orapilo, ziristilo, ziŕistilo.

ororekilako. (osotasun): *adond.* Guzienŕzako gerturik ado idekita.

ororekin. (osotasun): *adond.* Alec ere.

ororen. (osotasun): *adond.* Guztiena.

ororen buru. (osotasun); *adand.* Guztien gañetik.

ororendalro. (osotasun): *adond.* Guztienlzat. I: Ororentzako, -oroentzako, orondako.

ororendasun. (osotasun): *iz.* Ororena izatearen **berezztasuna.**

ororengatik. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Orogatik. j: Oroingatik.

ororenizako. (osotasun): *adond.* Ikus.: Ororenclako. j: Oroentzako, orontzako.

orori. (osotasun): *adond.* Guztiai.

orota. (bide): *iz.* Zugalz-lefoen arteko zidoŕa.

oroski. (kunde): iz. Ma izatearen **bereFetasuna.** Orostasun, ordoski. (gizon): *iz.* Berbera.

orostasun. (gizon): *iz.* Ikus.: Ordoski. Oroiki. (kunde): *iz.* Berbera.

orotako. (orokardura): *izond.* Berentarikoak diran guziai to ororena danari dagokiena. I: Aipatzen dan eringoaz guziari dagokiona. I: **Aldl** ta **aide** genial, eŕialde oroii ta Ludi osoari egoki ta zabaltzen zaycna. I: Yokintza askotan edo ezagupen aunitzetan ikasia dan notiñaz esaten dana. (leku): *tzond.* Told guzietakoa dana. j: Orotarako.

orotala. (tcku): *adond.* Guztian.

orotan. (Um): *adond.* **Leku** guztietan.

orotan egote. (lake): *iz.* **Leku** guztietan aldi bateau egotea. j: Orotan izaite.

orotan izaite. (leku): iz. Ikus.: Orotan egote.

orotara. (osotasun): *adond.* Orokaŕ bezela ari-izatea. I: Orotarat.

orotaratu. (osotasun): *ad.* Orokata bezela ari-izan. j: Orotu.

orotarik. (osotasuu): *adond.* Guztietatik ari-izatea.

orotariko. (mueta): *izond.* Mueta guzietakoa dana.

orotaf. (osotasun): /mud. Ikus.: Orokaŕ. ^: Orokot.

orotasnn. (osotasun): iz. Ikus.: Osotasun. I: Guritasun, osodura.

orots. (kunde): ŕn, Abereen artean ata dana. Ordots, oots, ordotx, ordotz, ats, outs. (gizon): iz. Berbera. (satin): II *in.* Odeietatik jausten dan afiak egitcn duen otsa.

°ratsu. (osotasun): *adond.* la guztiak.

orotu. (osotasun): *ad.* Ikus.: Orotarattr.

oroxtaki-belaf. (beta): *iz.* Ezpata-bclarkaria dan belaŕa, zurtoin luze ta rnustuŕcan mukutz zublikara dauzkana.

oroxtean. (auŕetasun): *adand.* Ikus.: Arestion. j: Arestion, orostian, oxtian, oxtixon, oxtixotan, orcxtian.

oroyatu. (ode(); iz. Odeyez estalita cgotca.

oroyazl-era. (oroimcn): *in.* Oroitu-eragiteko era eda bidea. j: Oroyazpide, oroi-bide.

oroyazpide. (oroimen): *iz.* Ikus.: Oroyazi-era. j: Oroi-bide.

oroz. (osotasun): *adond.* Guziari buruz ari-izatca.

oroz bat. (asotasun): *adond.* Guztiak-bateau, alkarturik.

oroz bateau. (aidi): *adond.* Aldi batera.

oroz-gain. (osotasun): *adond.* Guztiaren gain.

oroz-gaintasun. (aundiera): in. Aundieraren bereiztasuna.

oroz-gaiñeico. (nagusitasun): *izond.* Ororen gaiñetik dagoena. {: Oroz-gaiñetiko.

oroz-gaifietik. (nagusitasun): *adond.* Guztien gaiñetik.

oroz-gaiñetiko. (nagusitasun): *izond* Ikus.: Oroz-gaiñeko.

orozbakotz. (aldi): *adond.* Betirako. I: Ikus.: Orozbat.

orozbat. (aldi): *adond.* Betirako. Orozbakotz.

orozbatkozko. (bukaera): *izond.* Bein-betikoa dana.

orozbeaf. (beat): *izond.* Guziaz beat duen.

orazgoragolco. (nagusitasun): *izond.* Guztien gat-lean dagoena.

orozki. (osotasun): *adond.* Guztien artean ari-izatea. Í: Oro-orozki.

orpzko. (osotasun): *izond.* Guztiai dagokiena.

oroztu. (ore): *ad.* Orea oztutzen utzi.

orp-aitzineko. (ezuŕ): *ft.* Oin-lepoko czuta, omit ertzean dagoena.

orpa-txaldl. (zango): in. lkrrs.: Orpats. 1: Orpatsakil, orpotxakil.

orpabea. (oñetako): ŕz, Opo gabeko txinela.

orpabean. (ofietako): *adond.* Orpabeaz jantzita ari-izatea.

orpabeatu. (oñetako): *ad.* Orpabean jati.

orpaezuf. (oin): *iz.* Orpnko ezuŕa. I: Orpazut.

orpagain, (oin): *iz.* Ikus.: Orpagan. I: Orpazain.

orpagan. (ain): iz. Orpoaren goiko zatia. I: Orpazain. orpagain.

orpaitziñelco. (oin): *iz.* Ikus.: Oinbituŕ-ezuŕak. : Zangalepo-ezuŕak.

arpaketa, (zango): *iz.* Orpoakaz tanpak ematea.

orpaldu. (txanga): *ad.* Orpoan jaŕi. Orpatu.

orpasagaf. (zango): iz. Abelgotien ankaren atzeko zatia,

orpatila. (zango): *in.* Ikus.: Orkatila. J: Orkatain.

orpats. (zango): *iz.* Abelgofien apatx txikia. j: Orpatsakil, orpatx, orpa-txakil, orpotxakil.

orpatx. (txanga): *ad.* Ikus.: Orpaldu.

orpazain. (oin): iz. Ikus.: Orpagan. Orpagain, iudagora, indaola.

orpazi. (orga): iz. Gurdiari azpitik jartzen zaizkion ziriak. : Orpazirik, burtoŕazi,

orpaziri-orno. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* Lepazuŕen bigaŕena. (lepo): *iz.* Ikus.: Lepaziri.

orpazurda, (giñaŕe): iz. Orpoa ta azkazala batutzen dituen zurda sendo ta gogoŕa,

orpazuf. (oin): iz. Ikus.: Iztal. I: Orpo-ezuŕ.

orpeko. (eskuaga): *iz.* Ikus.: Oin-ol. is Oinpeko, orzepiI, ostiko, urpo.

orpiko. (aŕantza): iz. llcrrs.: Korain. Koraiñeta. (aitzuŕ): in. Bi ziri daurkan aitzufa.

orpix. Condo): *iz.* Zelayetako ziza. I: Orpit(a, orpintxa, txita-begi.

orpo. (oh)); *ft.* Ikus.: Oinburu. Oindagora, opo, ondagora, ondabera, ondaburu, ondogora, ondoil, orzepi I, ortxarapilo, urpo, orpo. (txanga): iz, Ikus.: Opo. I: Opil. (zugatz): *iz.* Zugatz baton Min.

orpo-autsi. (oin): *izond.* Bare orpaa estaltzen duen galtzaren zatia apurtuta daukana.

orpo-egi. (cgi): iz. Oiñaŕizko egia.

orpo-ezten. (orkatx): *iz.* Ikus.: Orkatx. Aztat-ezten, orpokin.

orpo-ezuŕ. (ezuŕ): *iz.* Oin-zolaren atzeko aldean dagoen eznfa. (oin): *iz.* Berbera. I: Ikus.: iztal. j: Orpazut.

orpo-gaii. (oin): *izond.* Oñakbiluzturik dagcena. I: Ikus.: Ointuts. I: Oiñuts, orputs.

orpo-jofatze. (ondalanketa): iz. Zugatz baten ain ondoan egiten dan lubakia.

orpo-lurpeko. (lutelesti): *iz.* Luŕ-boila zearkatzen duen irudizko zertzenaren rnuatuŕ batean dagoena, beste mustuŕean dagoenari buruz.

orpo-onbideak. (onbide): *iz.* Onbide nagusiak.

orpo-txirla. (maskordun): *iz.* Bi maskuf dauzkan maskordmra.

orpo-zurda. (giñaŕe): iz. Orpo ta aztalaren artean dagoen zurda.

orpoberatu. (oñetako): *ad. Oñetakoaren* atzeko aldes jausita geratu. (oin): *ad.* Txinelak jantzi.

orpokada. (oin): *iz*, Orpoaz emandako tanpa.

orpoketa. (oin): iz. Orpoakaz tanpak ematca.

orpoldn. (arkatx); iz. ikus.: Orpo-ezten. Aztal-ezten.

orpoko. (oin): *iz*, Orpoa estaltzen duen gattza edo oñetako zatia.

orpopean. (oin): *adond.* Txinelak jantzita cgotca.

orpopean ibili. (aldaera): *ad.* Txineletan iblli.

orporatu. (txanga): *ad*, Txangan

orpotila. (zango): *iz.* Ikus.: Orkatila. j: Txonkatila.

orpotxaldl. (zango): *iz.* Tkus.: Orpats. Orpatx.

orpoz-ipurdi aldegin. (lasterketa): *ad.* Arin-arin larteŕ-egin.

orpaz-orpo. (atzekalde): *adond.* Norbait edo zerbait urbil jaŕaitzea.

orpoz-orpoko. (bide): *frond.* ikus.: Bide-ondoko. is Orpozko. (jazargo): *frond.* Norbait edo zerbaiten aurka dagocna.

orpozku. (bide): *izond.* lkos.: Bide-ondoko. Orpoz-orpoko.

orputs. (oh): *izond.* Ikus.: Ointuts. Orpo-goti.

of. (aditzondo): *adond.* Told ortan. l: Got, (ardi): *ft.* Antzua dan ardla, (aditzondo): *adond.* Told ortara. Ona, of a, ata Toki ontara, told ortara, toki arrara. Ofara, otat, ofera.// Berdin onela esan diteke: Ona emen, oft of, ara an = Told annul, toki ortan, toki artan. Otatx. (or): *iz.* Menasta-Bra. I; finis.: Ota-ituti.

ofa-ezkero. (aditzondo): *adond* Ortara eklu ezkero,

ofa-itufi. (menasta): *in,* Menasta-ura cmaten duen itutia. Otis.

ofa-ta-onak. (aldaera): *adond.* Ikus.: Ofantz-onantzak. I: Joatean eta etortzean.

ofaatu, (itsastasui): *ad.* Urayez beta.

ofabato. (ore): *iz,* Oramayan hilt= dan ores.

ofabitartean. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Otagitio. Otadifio, ofaitio.

ofadi. (abctxu.): iz. Ipuruen multzoa. lpuruak dagozen tokia. 1gal:it. l: Unpurdoi,

ofaditio. (aditzondo): *adond.* Otagifio. Otaifio.

ORADURA. *iz.* Gauza bat, bafutilc edo lekoretik, gaff can janzteko ipintzen dan cstalkia. Batez ere janzkien edo soliekoen bame-aldetik ipintzen diran oyalak edo 'dusk. I: Azpiko. (biribilkapcn), (estaldura), (janztura), (josketa), (sortaketa), (ustulx), (zaingo).

ufaga. (abetict): *in* °teak dagozen tokia. (eji): *iz.* Napatoa'ko efi balm izena, ipafaldean dagoena. Off a, Ofiaga.

ofagat. (atadura): Ofadurarako arizko oyala.

ofagifio. (aditzondo): *adond,* Told ortarailo. I: Ofailio, of-amain.

ofail, *iz.* Erdiko tinitik makobilaren beste tini baterario down maia.zuzena. 1: Was,: Zilerdia.

ofafink. (gurpil): *iz.* Gurptiaren aferdiak,

ofaindi. (aditzondo): *adond.* Aruntzago. ()hind, orgaindi, ofendi.

ofainti. (aditzondo): *adond.* Ofunlzago (lagoon aldea. Of:Audi.

otaiiiagotik. (oraiiiakti): *adond.* Azken aldi ontatik. Oranagotik.

of sitiilri, (aditzondo): *an/and.* Alaz era, ala err, alarik ere, ()told°, ofatitio,

ofaitzina. (aldi): *adond.* Joan dan luzea dala.

ofaizkatu. (Diaz* *ad.* Ham: Otaztu. Azicen arotn, otaxtatu, ofaiztatu, otazata.

otatztatu. (txdantxa): *ad.* Ikus.: Gatamatu. Garamau. Otaizkatu.

ofakal. (oyal): Artiiezko oyala. (ratite): *in.* Berbera.

ofako. (aditzondo): *adond.* Toki ortaralco. Aspalditik ezagutzen dan l: Kofako. 1: Itz onezaz galdera pout an egin diteke: Ofalco otegaz onako uee. Orko, ofaralco. •

ofakoan. (aditzondo); *adond.* Otis joatean.

of-andik. (aditzondo): *adond.* Aide batutik bestera ibiltzea. Ortik eta andik.

afantx. (artzidura): Artzidura soferazten duen gaya. Otantz, 6:anima, txantxaki.

otrintz. (artzidura): *iz.* lkus.: Orantza. Lemami, &antic, txantxa, txantxalci. (aditzondo): *adond* Ofuntz. I: Onantz, ofantz, arantz. Ofanlza.

ofantz-onantzak. (aldaera): *adond.* Ofuntz eta onuntzkoak. Joatean eta ctortzean, ota-tamnak.

ofantza. (aditzondo): adond. Bats.: Ofantz. Ofuntz.

ofara. (a[litzondo): *adond,* Oft, ofera, &at.

of-arc, (aditzondo): *an/and. Oft* ta ara joatea. Ofa, okra, otat.

°fat aide. (aditzondo): *adond.* Ems.: Ofagifio. 0/auto. (alpctaldi): acT Ortik-andik alpet

otaralco. (aditzondo): *adond* Ofako. Kofako.

ofaraldi. (Opcfaldi): *in,* Ortik-andik Opef ibiltzea.

ofaraz. (ark): *iz.* ikus.: 0/axe, ()tax, ofazi, otase.

otase. (ado): *iz.* °tax. I: 0/ axe, ofaraz.

otaska. (orarnai): *iz.* Orantal-Ofamai,

ofat. (aditzondo): *adond.* Ems.: Otis. Otara.

ofatik. (aditzondo): *adand.* Orixe dala-ta.

otatifiu. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Ala ere. I: Ofaitiflo, otatio.

°fall°. (aditzonclo): *ac/and.* OraitiLio. otatiakan.

otata. (ore): *ad.* Orea gotta. (aidaera): *ad.* Itzcgiten dionarangana etofi.

ofatx. (otazi): *in.* Ofazi txikia. (aclitzan): *adond.* Ikus.: 0/ a. Ofa

ofatxikin. (ofatz): *in.* Ikus.: Ofatz. I: Eskilin,

otatsiste, (jastotatz): Ikus.: Jostofatz. I: Dostoratz, ofatxuste.

otatxontxt. (otatz): *iz.* Ofatzontzi Ofatzuritzi.

01[5].ATZ. *in.* Metalezko burdin-agatio zubilkara, maul' batctik zotoztuta dagocna ta beste mutufean burnxoa daukana. Ofatz itxurazko edo bcra tinkotzeko atatz itsatsita daramana. Jostofatza, eskilin, cskimel, iskilanga, iskilima, iskilinba, iskilin, iskimel, ixpilinga, izkilinba, otatxikin, oaf z, otaz, ixikilinia, ixlcilin, ixkilinga. (afantza): iz. Metalezko kizkia; bertan atantzatzeko arnuzkia jartzen da. (afain): *iz.* Alcuia. (landare): ll Landare edo baste gauza baten ernemiiia. (zomoto): II *in.* Mari-bufuntzi. // Jostofatz motak: lkusi "Jostofatz¨ itza. // "Burukotatz", "0/ate ticikin¨ = ofatz. II "Monjotatz" = bum bcitza duen otatza. I/ "Itxasotatz" --- otana. // "Aizotatz¨ = aize-olafa. // "Lumotale= lumatautza. // "Gab/am ¨, "Gariotatz¨ = gariaren ammonia. // (apaingailu, (ii.tondo), (janztura), (jostoratz), (pitxi), (uzkaidura).

ofatz burudun, (otatz): iz. Ofatz-mota bat.

ofatz-afasta. (galiza): *iz.* Galtza egiteko zotza.

ofatz-bedai (belai): iz. Abereentzat elilcatura oua dan belat-mota bat.

ofatz-begi. (jostoiatz): *iz.* Jostotatzarcn begia. 11 Ofatz-garo, ofatzulo, oiatz-xilo.

ofatz-bitxt. (pit[t]ci): iz. Aile itxtra alien pitycia.

ofatz-burodan. (ofatz): *in,* Ruma daukan oiatza.

ofatz-ertz. (josketa): *iz.* Josketa zuzentzeko ta apaintzckoa dan Ian berezia.

ofatz-gain. (otazi): *iz.* Otaziaren ziriak ateratzen diran ofiafia.

ofatz-garo. (jostotatz): *iz.* Ofatz-begi. 1: Otatzulo, atatz-xilo.

ofatz-kali. (jostotatz): *iz.* Jostofatzaren burua. (ofatz): *in.* Otatzaren burua.

ofatz-Jun. (josketa): *iz.* Was.: Josketa: Ofatz-lanketa. (jostofatz): *in.* Jostoiatzaz eginclako lana.

otatz-lanketa. (josketa): Ikus.: Josketa. 1: Otatz-lan.

ofatz-margozki. (margoerti): *iz.* Azpaduraz egindako margozkia.

oiatz-musn. (ofatz): *iz.* Ofatzaren zia,

ofatz-saltokt. (jostotatz): iz, Othtz eta jostofatzak sakzen diran saltokia,

(ofatz): ***(zond.*** **Oiatz eta lostofatzak saltzen dituena.1: Ofiz-saltzaile.**

ofatz-xito. (jostofitz): *iz.* Ofitz-begi.1: Ofalz-garo, otatzulo,

ofatz-zizta sendabide. (sendabidekintza): *is.* Giza-sofiean ofatz batzuk sartzean egiten dan sendaketa.

ofatzaln. (burnt-bide): *frond.* Burni-bidean, bideen aldatzea zaiutzen duena.

ofatzaldaera. (josketa): *iz.* Josketan egiten dan ofazkada.

ofatzetara. (ofatz); iz. Orratzakaz ncskatilek egiten dutenjokoci.1: Ofizteria.

ofatzetik arako. (egin): *izond.* Egin-bat. Ikus.: Labatik arako.

ofitzile. ***iz.*** **Ofaztu oudoren ofazian gcratzen diran uleak.1: Ofizakin, ofazi-ile, ofazkondo, oraztakin.**

ofatzizta. (otatz): *iz.* Ofatzaz emandako taupe. I: Ikus.: Ofatziztada.1; Otatz-zizta.

ofatziztada. (jostofatz): Jostotatzaz cmandako tanpa.1: Ikus.: Otatzizta.

otatziztakuta. (sendabidakintza): Ofatzaz latuan ziztaka cgitean, eritasun batzuk sendatzeko era.

ofatzizteko. (taint*: tkus.: Kate-ofatz.

ofatzontzi. (otatz): *iz.* Ofatzak eukitzeko ontzia, otatzak gordetzeko ontzia.1: Ofatzuntzi, ofatxontxi, or'aztolci, ofaztontzi, izkitirnuntzi.

ofatztara. (ari): *iz.* Albaifia,1; Albaifiu, piru, puru, ofiztara.

ofatzulo. (jostofatz): *iz.* Jostoftzaren zulorzoa.1; Ofatz-begi.1: Otatz-garo, otatz-xilo.

ofax. (otazi); *iz.* Ikus.: Ofazi.1: Ofaxe, afaxa, eskapidol, part-ofaze. (ode): Abaraska.1: Ofazi, ofaxe, ofaraz, otase.

ofaxa. (otazi): ***iz.*** **Ikus.: Ofazt.1: Eskapidol, ofaxe.**

ofaxatu. (otazi); *ad,* Ikus.: Ofizatu.1: Ofaztu.

ofaxe. (ofazi): *is.* Ikus.: Ofazi.1: Ofaxa, ofax, zai-orazi. (ezti): *ft.* Ikus.: Abaraska.1; Ofaxi.

°taxi. (ezti): *is.* Ikus.; Abaraska.1; Ofixe.

°hick*. (luma): *is.* Luma ateratzen clan lumafautza.1: Lumaotatz.1: Lumafautza.

ofaxtaldi. (olazi): *ft.* Ofaztearen egipena, (atsekabe): *is.* Latitzearen egipena.

ofaxtatu. (ofazi): *ad.* Bats.: Ofaztu.1: Otaizkaru, ofazatu.

ofaxtatzale. (ofazi): *izond.* Ofizten duena.1: Ofazlari, ofaztari.

ofaz-oyal. (otazi): *iz.* Ofaztcko erabiltzen dan Ofazteun, ofizt-oyal, ofaze-oyal.

ofazakin. (ele): *iz.* Tkus.: Ofatzile.1: **ofazkondo, ofaztakin.**

ofazaidi. (tanpa): Taupak asko ematea.

ofazatu. (ofazi): *ad.* Iteondoa ofaziz garbitu ta ongi 1: Ofaztu, azkenarotu, iesi, tresi, ofaizkatu, ofaxtatu, ofiztatu, ofaxatu, otoztatu.

ofazdun. (jostoiatz): *frond.* Ofatz *eta* jostotatzak dauzkana.110faztun.

ofaze. (bud-ant:0): *iz.* Artilca txafantxatzcico ofazia. (ezti): *iz.* Eras.: Abaraska.1: Maricatz, oraras. (zabalera):11iz. Oyal baten zabalera. (iradi):11 licus.: irudi.1: (arpegi):11 *iz.* Arpegiaren betertza.

ofaze-altli. (ofazi): Ofiztearcn aldia.

ofize-antzeko. (ezti): *frond* Aberaskaren antra duena.

ofaze-lafi. (totantxa): *frond.* Artilea txafantxatzen ari dana.

ofaze-ondaf. (ezti): *iz.* Abarasketan geratzen dan kondafa.

ofaze-ontzi. (otazi): *iz.* Ofiziak gordetzeko ontzia. Ofazi-kutxa, ofazi-ontzi.

ofazoa artu. (alde): *ad.* Arpegi, sum edo gauza baten aide bakaf bat Situ cdo ilcusi edo begitatu.1: Ofazea eman, ofazea egin, ofazea atera,

ofazedura. (alde); *iz.* Ofizea artzearen egipena.1: Ofazetara.

ofaug^{g}e. (oiazi); *frond.* Ofaziak egiten ditaena.1: Otazegin, otaziglie.

ofazegin. (ofazi); *frond.* Ikus.: Ofizegile. Ofaekin.

ofazekintza. (ofizi); iz. Ofaziak egiteko langintza.

ofazeko. (yaurespen): ***iz.*** **Eliz-gizonon apaindura; oyal-ximusaz egiiia china, bore mutufetan zabalduta dagoena ta bietan gurutz bana erakusten dutcla.**

ofazetara. (aide): ***is.*** **Ikus.: Ofazedura.**

ofazetn. (lifio): ***ad.*** **Litioa ofaztu,**

ofazgin. (zomoio): *iz.* ikus.: Burduntzi. Mariofitz.

iz. **Boltz edo beste ekayaz egindako lanabesa, ortz usuak asko dauzkana; ilea berczi ta apaintzeko erabiltzen dana.1: Lifioa garbitzeko erabiltzen dana.1: Ikus.: Eskapiciol, lalcasta-ofaze, ofax, &axe, part-ofaze, ofaz, ofixa, zai-ofazi. (orga):** ***ft.*** Euntlegi ta gurdiko ziria; gurdiko lokatiak arasaen bidez, bcsarkatzen dituen oltxoa. (igali): iz. !gall ecto Tureen moltzoa, zurtoin bakaf batek eutsita. (cm): 11 *iz.* Oin-bulaf, aimbituf, oin-bizkar, oimlepo, ormain, uin-bulat, zangabizkat, zango-bizkat. (erle):11 *iz.* Erlauntzan eztia ipintzeko, erleak cgindako gclatxoen multzoa. Abaraska, °tax, ofaxe, ofaraz, otzuci, zapaia. II (apaingaiitt), (iTcondo), (zoti).

ofazi-agin. (ofazi): *iz.* Ofaziaren ziri bakoitza.

ofazi-antzelco. (ofazi): *izond.* Ofaziaren antza duena. J: Oiazi-iduriko.

ofazi-gain. (cm); *iz.* Oin-bulat gaftekoa. Ofazi-gaiiielco.

ofazt-gtaf. (gifiare): *iz.* Iztafaren ginafea, bertako cz-ata bira-eragiten duena.1: Zuzena dan gitiatea,

ofazi-iduriko. (ofazi): *frond.* Ikus.: Ofizi-antzeko.

ofazi-ile. (Me): *iz.* &m.: Ofitzile.1; Ofazakin, ofazkondo, afaztakin.

ofizi-kut^{y}ca. (ofazi): **Ibis.: Ofaze-**ossizi. I:

ofazi-fuze. (ofazi): *iz.* Bore ziriak oso aundiak danzkan ofazia.

ofazi-ontzi. (afazi): *is.* Buis.; Ofaze-ontzi.1: Otazi-kutxa.

ofazi-saltoki. (ofazi): *iz.* Ofaziak salt = diran saltokia,1; Ofazitegi.

ofazi-saltzaile. (otazi): *izond.* Ofaziak saltzeu dituena,

ofazi-zakatz. (afain): *is.* Ofaziaren itxura ducn ortratza.

ofazidun. (ofazi): *izond.* Ofaziak dauzkaua.

ofazigintza. (ofazi): *iz.* Ofazialt egiten dituen langintza.

ofizitegi. (ofazi): *iz.* Ikus.: Ofizi-saltoki. Ofaziak dagozen tokia.

ofazitu. (landaketa): *ad.* Landaketak zabaldu.

ofazibco. (ofazi): Ofazi

ofazizate. (ze:atzabide): *izond.* Gauzak zuzentzeko zaletasuna duena,

ofazkabetu. (oiazi); *ad.* Ofazi gabe utzi.

ofazkada. (josketa): iz. Josketan egiten dan ziztada. Oŕaztada.

oŕazkera. (ule): *iz.* Ulea oŕaztu ta apaintzea. (oŕazi): *iz.* Oŕazteko era.

oŕazketa. (oiazi): iz. Oŕaztearen egipena.

ofazketan. (oŕazi): *adond.* Oŕaztcan ari-izatea. (oŕatz): *adond.* Oŕatzetara ari-izatca.

oŕazlci. (itxasoŕatz): *iz.* Ikus.: Itxasoŕatz. I: lpaŕ-oŕatz.

oŕazkile. (jnstoŕatz): *izond.* Jostofatzak egiten dituena. Oŕazkin.

ofazkin, (jostoratz): *izond.* Ikus.: Oŕazkile.

oŕazkin-aizto. (oiazi): iz. Ofaziaren ziriak atontzeko labañaren antza duen Mesita,

ofazkintta. (jostoŕatz): *ŕz.* Jostofatzak egiteko langintza.

ofazkendo. (ule): *iz.* Ikus.: Oŕatzile, I: Oŕazakin, ofazi-ile, oŕaztakin.

oŕazlan. (josketa): *iz.* Josketan egiten dan Lana.

oŕazlari. (oŕazi): *frond.* Ikus.: Oraztari.]: Oŕaztale, oŕazelari, oŕaxtatzale.

ofazño. (joatoŕatz): *iz.* Jostofatz txikia.

oŕazt-oyal. (oŕazi): *iz.* Ikus.: Oŕaz-oyal, I: ŕazteun.

oŕaztada. (josketa): *iz.* Ikus.: Oŕazkada.

ofaztaile. (ULE): *izond.* Mataza askatzen duena.

oŕaztakin. (uie): iz. Ikus.: Oŕatzilc. ^: Orazakin, oŕazi-iie, oŕazkondo.

ofaztaldi. (ofazi): *iz.* Oŕazteko aldia.]: Oŕoztaldi.

afaztale. (oŕazi): *izond. Ikus.:* Oŕazlari. I: ŕaztari.

oŕaztara. (ari): *is.* Hans.: Albaiña. Albaiñu, oŕatztara.

oŕaztari. (oŕazi): *frond,* Oŕazten duena. Oŕaziari, oŕaztale, oŕaxtatzalc.

oŕaztatu. (oŕazi): ad. ikus.: Oŕazatu. Oŕaztu, oŕoztatu.

ofaztatzale. (txaŕantxa): *izond.* Txaŕautxa egiten duena. Oŕaztatzaile. (esku-langintzak): *frond.* Berbera.

oŕazte. (ule): *iz.* Mataza askalzca.

ofaztegi. (oŕazi): *iz.* Oŕazteko tokia.

ofazteria. (oŕatz): iz. Ikus.: Oŕatzetara.

ofazteun. (oŕazi): is. Ikus.: Oŕaz-oyal. j: Oŕazt-oyal.

ofaztoki. (oiazi): iz, Hots.: Oŕatzontzi. Ofatzuntzi, ofaztontzi.

ofaztonfzi. (oŕatz): iz. ikus.: Oŕatzontzi. Oŕaztoki.

ofaztoyal, (ofazi): is. Ofazteko jartzen dan oyala.

ofaztn. (oŕazi): *ad.* Ikus.: Oŕazatu. Oŕaztatu, oŕaxatu, oŕazetu, oŕoztatu, ereinsi, ereinzi. (kartak): *ad.* Kartak nastu.

ofaztun. (jostoŕatz): *izond.* Ikus.: Oŕazdun.

ofaztzaiie. (zentzabide): *frond.* Egindakoa zuzentzcn duena.

of ba. (aditzondo): *adond.* Oŕela bada.

of dago. (joko): *iz.* ikus.: Ordago.

O1.E. iz. Xcatutako ta obit bateaz triukotutako gauss bat edo batzuen artean egindako orea. GozoId, opil gozo, okore ta, egiteko, guri, **olio** ta baste gauzakaz lantzen dan orea. j: Zukua egiteko erabiltzen diran ziriol eta oŕen idurikoak ateratzeko, adelatzen dan ogiriñaren orea. I: Otoŕe. (abets()); iz. Lerkaria dan zugazñoa; bore aleak aŕautz-obo borobiiak dira, txikiak eta margo bcltz-oztiñckoak. *Ii* (gozagintza), (itsastasun), (morokil), (mists), (ore), (salda), (sukalde), **(ubil),** (zartaiki), (zuku).

ofe-edari. (edari-bizi): iz. Edari-bizi bat.

oŕe-ollo. (olin): ŕz. Ofetik ateratzen Elan olioa.

ofe-uf. (igali): *iz.* Oŕeareu lgalia.

ofedi. (abetxu): is. Often muitzoa.

ofegaitik. (ondoreko): *lok* Ikus.: Ondorioz. j: Ondorekoz, oŕegatik, oŕengatik, oŕetxegatik.

ofegaitlño. (lokafitz): *lok* Ikus.: Ala ere. Alaz arc, ofeigaitafen, oŕegaitiñokafen, oŕegaitio, oŕegatikan, oŕegatio, oŕcz.

ofegatikantxe. (ondoreko): *Ink.* Otcgatik ain zuzcn.

ofeigaitafen. (lokaŕitz): *lok.* ikus.: Ala ere. I: Alaz ere, oŕegaitiño, oŕcgaitiñokaŕen.

ofein. (erbabide): *adond.* Ori beziu ... I: ikus.: Oŕen.

ofek. (izenorde): ***broad. Oti,*** adi-yabc egilea danean. j: Esakun batzuetan zu baste izenordearen zentzuna ukan dezake; es. b.: Oŕen txarto jokatu duzun nick.

ofek onek. (salakuntza): iz. Ikus.: Salakuntza. I: Eratxikimendu.

oŕeki. (abetxu): iz. Ofe-zura. (zur): iz. Berbera.

ofela. (gisa): adond. Gisa ortaz. I: Oneia, oŕela, ala. I: Ofelan, kola, orla, oŕela, alaberki, oŕils.

ofelaber. (berdintasun): *adond.* l3erdintasunez ari-izatea. I: Ikus.: Maher.

ofelako. (mueta): *adond* Mota ortakoa. I: Orlako, oŕelango, oŕelakorik.

ofelakoan. (gertakari): *adond.* Gertakari ortan.

ofelaltotsu. (berdintasun): *frond.* la ori berdiña dana.

ofelakotu. (berdintasun): *ad.* Ori berdin egin edo biurtu.

oŕelakoxe. (berdintasun): *adond.* Ori bezelaxe izatea. j: Ofelangoxe.

oŕelan. (gisa): *adond.* Ikus.: Oŕela. Onelan, oŕelau, alan. j: Oŕeletan, alaberki.

ofelango. (mueta): *adond.* ikus.: (Melaka. I: Orlako.

ofelangoxe. (berdintasun): *adond.* ikus.: Oŕelakoxe.

oŕelantsu. (gisa): *arland ix* oŕela izatca. Ofelatsu.

oŕelantxe. (gisa): *adond.* Oŕclan bezelaxe izatea. Oŕelaxe, ofelaxen.

ofetatsu. (gisa): *adond.* ikus.: Oŕelantsu.

ofelaxe. (gisa): *adond. ikus.:* Oŕclantxe. Ofclaxen.

ofelaxen. (gisa): *adond.* Ikus.: Ofelantxe. Oŕelaxe.

ofelaz ere. (gisa): *adond.* Oŕela izanik ere.

of-emen. (maiztasun): *adond.* Maiz art-izatea.

of-emen joka ibillaz. (ncufi): *adond.* Neurketan ari-izatcan.

of-emenak. (ibilcra): iz. Emen, of eta an egiten diran ibiltzeak. (aklaera): *iz.* Ibilcrak.

of-emengo. (orokardura): *ŕzond.* ans.: Orokaŕ.

of-emenka. (leku): *adond* **Leku** batzuetan barns.

ofen. (erkabide): *adond. Ori* bezin ... j: lkus.: Oŕein. (izenorde): *ŕzod,* Ori jabea daIs. I: Oneu, oŕeu, aren, auen, oyen, ayen. I: Batzuetan zure izenordearen zeutzuna izan dezake.

oŕen baten. (leku): *adond* Of nunbait.

oŕen gain. (geikuntza): *adond.* Ikus.: Gañera. I: Oŕen geyagoz.

oŕenbat. (erkabide): *adond. Ori* ainbat, ori aria. I: ikus.: Ofenbertze. Oŕeubcste, ortain.

ofenbateko. (erkabide): *adond.* Ori ainbat. I: Ounnbateko, oŕenbateko, arenbateko, ainbateko.

ofenbertze. (erkabide): *adond.* ikus.: Ofenbat. : Oŕenbeste. !! Onenbeste, oŕenbeste, arenbeste, ainbeste. : Ortain, ufenbeste.

ofenbestean. (lan): *adond.* Aufetik onartutalco sariaz lan-egiten ari-izatca.

ofenbesteko. (erkabide): *adond.* Ori bezin I: Onenbasteko, oŕeubestoko aren bestcko, ainbesteko.

ofenbestez. (orkabidc): *adond.* Otenbeste artzean, man, saldu ta abat.

ofengatik. (ondorcko): *Ink* Bats,: Ondorioz. Ofcgaitilc, gofeugatik, ofengatikan, ofetkegatik,

ofengifio. (aditzondo): Ortarafio. Ontorafm, ortaratio, artaraño.

ofontxe. (izenorde): izord. Orixe, or xe beta.

ofera. (aditzonclo): *adand.* Bats.: Otis. Onera, ofera, are.

oferalco. (actitzondo): *adond.* Told ortarako.

oferatu. (elduera): *ad.* Ofcra eldu.

oferi. (izenorde): *izord.* On. Oni, on, ad; tined, oferi, aferi.

ofetalro. (artakotasun): *izond.* Ortarako egokia dana. Ikus.: Ortarako. Ortako, ortakotz.

ofetakoz. (lokafitz): *ink.* Ikus.: Ondorengoz. Beraz, otezkero, ortakotz.

ofetan. (baldintza); *Ink* Ori dala-ta. Ortau.

ofetara. (glen): *adond.* Gisa ortaz- I: Ortara.

ofetarako. (aditzondo); *adond.* Ortarako. Ontarako, ortarako, artarako.

ofetaratu. (mugadura); *ad.* Mugaduraz ari-izan. Ortaratu.

ofetariko. (mueta): *izond.* Mueta ortakoa dana.

ofetatik. (izenorde): *izord.* Oyotatik. Ouetatik, ofetatik, aretatik.

ofetaz. (izenorde): *(cord.* Oiczaz. Onetaz, ofetaz aretaz.

ofetsu. (zugatz): *frond.* Oicen multzoa; ("teak dagozen tokia.

ofetsu. (ants): *izond.* Ofocak egiten dituena. Ofokalari.

ofetxegatik, (ondorako): *ink.* Ofegitik ain zuzen. I: Ikus.: Ofegaitik. Ofengatik.

ofetxek. (izenorde): *izord.* Ofek berak; adi-yabe eginkota. Otexalc.

ofez. (lokafitz): *ink.* Ikus.: Ala ere. I: Ofegaitino.

°fez bestera. (aditzondo): *adond.* Ori lean ezik,

ofez gaiiera. (aditzondo): *adond.* Gañera. Oiczaz gaiters.

ofez guztiaz. (ailitzondo); *adond.* Guzti ofen gaftetik.

ofezkero. (lokafitz): Ilcus.: Bcraz. I: Ototakoz.

OCU. *iz.* Belarki geyenetan sortzen diran zatien bakoitza, maizenik orlegi, lau ta mea dana. Onto, osto, ostofti, ostro, usto. (gai): iz. Edozein gayaren azal Inca. (idazti): II is. Ingi-bikoitza cratzcko, ingia tolestean, geratzcn diran zati berdifien bakoitza. I: Blazti-ofia. (burdini xuri); *iz,* Burdin mien lain (ate): II *12.* Ate, leyo, ate-ordeeetan ideki ta ixten dais anti bakoitza. (bizat): Ia. Bizata kentzeko erabiltzen dan iekitxo oso mea. (oyai): II Oyal edo baste gauzaen alde ona. (naafi): *iz.* (arteztasun): II *ad.* Ofira ebagitzea. (gogo-aldarte): II *iz.* Nonfiaren gogaldia. II (erxegain), (landatizti), (sandagailcintza), (zugatz).

oft-artetu. (ofi): *ad.* Ingi-ofien artean zerbait ipifii.

oft-aisle. (on): *iz.* Pipilak aortas bailo lenago, often egekera.

oft-baths. (di): *iz.* Landare batmen ofietan egiten clan baba.

ofi-bakaf. (ofi): *frond.* Ofi bat bakatik daukana, I: Ofi-bateko, ofi-batun.

off-baits. (abetxu): *iz.* Laarkaria dan abetxu-mota bat.

ofi-bateko. (oti): *frond,* Ofi-bakaf, Oti-batun.

ofi-batun. (on): *frond,* liens.: Ofi-bakaf. Ofi-bateko.

ofl-edef. (on): *izond.* 011 cdatak dauzkana. (ofi): *iz.* Ingi-ofi txikia.

on-erortze. (oti): iz. °lien jaustea- I: On-galtze, on-jauste.

ofi-ezberdin. (ofi): *frond.* 011 berdifiak ez dauzkana.

oft-gabe. (ofi): *izond.* Onak jausita dauzkana. I: Ong.

ofi-gabetu. (oil): *ad.* Oilak jaasi edo kendu.

ofi-galtze. (ofi): *iz.* liens.: Oft-trortze. Ofi-jauste.

oft-j suite. (ori): OA-erortze. I: 011-galtze.

on-laurden. (oil): iz, txikia..

ofi-lefoka. (oft): *adond* Aldakiak egitcan, bakoitzak len-idatziaren its eta leŕoak bcrak eukitzea.

Oft-rikathi. (on): iz. Landare batztten **oft'** aragitsua.

oft-me. *iz.* Edozein gayezko Inca. (ofi): *iz.* ikus.: Ofi-orlegi. (ofi): *iz,* Margo orlogi edo orixta &en ofia.

oft-aorta. (oti); *iz.* Ofialdeen efenkada,

oft-ul. (ofi): *frond.* Ofirik gabe geratu dana.

ofi-zeta. (of I): *la.* Landarearen aria. ado [Greaten ostoak dituzten zeta luzeen bakoitza. Ofi-zati.

ofi-xefazko. (di): *frond,* Oti-xeiak ditueua. Oii-zatidun.

ofi-xorta. (idazti): *iz.* Aspaldiko idazkiak clauzkan eskuz idatzitako idaztla.

ofi-zabalune, (di): *iz.* Ofiaren lekia.

ofi-zati. (oft): Ikus.: Ofi-xefa.

ofi-zatidun. (oft): *izond.* lkus.: Ofi-xetazko.

on-zenbagailu. (zenbaki): Ofiai zenbakiak ipintzeko lanabesa.

ofi-zenbakera. (zenbaki): iz. Onat zenbakialc ipintzeko egikera.

on-zenbaketa. (zenbaki): iz. zenbakiak ipintzearen egipena.

ofi-zenbatu. (zenbalci): *ad.* °fiat zenbakiak

ofi-zoto. (on): *iz.* Onak biltzeka solos.

ofiaga. (ofi): *iz.* Ofink asko dagozen tolcia.

ofialde. (oil): *iz.* baton alde bakoitza.

oflaide-jafai. (ofi): *iz.* Oflaldeen afenkada. OiLiatai.

ofialde-zenbaketa. (on): *iz.* Ofialdeal zenbakiak ipintzearen egipona. Ofialdc-zenbatze, ofialdeztapen.

ofialde-zenbatze. (on): iz. Ans.: Otialdc-zenbaketa. I: Ofialdeztapen.

ofialdeztapen. (ofi): *iz.* Ofiakte-zenbaketa. Ofialde-zenbatze.

otialdeztatn. (on): *ad.* Ofialticai zenbakiak ipini.

onaldi. (on): *iz.* Zenbatutako ofialdeen efenkada,

onari. (ad): *iz.* Eundegian anezkako aria.

ofibiko. (gaztezaro): *frond.* Gaztezaroaren indain bet inn artu duena. Ikus.: Ofibiko eginda.

ofibilco egiada. (gaztezaro): *(amid.* Gazte eginda. Ikus.: Ofibiko.

otiburu. (orburt): *iz.* Bats,: Orburu, Itsas-kardo, itsas-kardo.

°tidal], (on): izond °flak dauzkana. &us.: Ofitsu.

ofidura, (on); *iz.* On ta abaten multzoa. I: Ofitza.

ofik. (aditzondo): *adond* Ora. Toki ortatik.

ofiko. (kofika): *iz.* Kufika. Paŕika, sumats, trukesa, (air): *adond.* Ofiak erabiltzen ari-izatea.

ofika-saltzaile. (kufika): Kufikak saltzen dituena.

ofikadun. (lcufika): *izond.* Kufikak dauzkana.

ofikagile. (lcufilca): *izond,* Kuhkak egiten dituena. (csku-langintzak): *izond.* Berbera.

ofikagintza. (trufika): *iz.* Kufikak cgiteko langintza.

ofikalari. (kulika): *izond.* Knfikak darabilzkicna.

ofikara. (zugatz): *iz.* Eltriun. Lerbcou.

ofikarj. (ufikaltasun): *izond.* Ikus.: Efukafi. Efukigafi.

ofikatn. (lartika): *ad.* **Kufikaz tinkotu.** (oil): *ad.* Ingi-oflak jgaro-erazi.

ofikatxo, *iz.* Kufika txilda.

tilco. (oft): *izond.* Ofiari dagokiona.

• (ii): *iz.* lirtearen boskafen ilea. I: Lorail, lore-il, ostaro, ostail, ostoil.

ofil-andere. (bakaidun): *iz.* Ofileko bakalduncinea.

• (zugatz): iz. °Mao **zugatza.**

°fit-heist. (Mat): *iz.* Belafaren lenengo uzta.

fil-bui. (it): *iz.* Thus.: Garagafila- I: Ekain.

ofil-igaratze. (jai): *iz.* Gogo Dew-eaten Etofera'ren **jai-aldia, ofilean** gertatzen dana. Ofacko igaratze, ofiligaratze.

taint. (it): *ad.* Ofileko giroa izan.

Milo. (di): *L.* Unto dagoen landarearen ofia. (sharp: *iz.* Ardantegietan iragarpenez jartzen dan abafa. Ofolo.

ofindu. (abaf): *ad.* Ilms.: Ofiuktu.

• **(ofi):** txikia. Ofiska, ofitxo.

fipe. (ad): *iz.* Egunkaricn ofialdeetako be-atrican aorkezten dan idazkra.

ofipe-idazle. (of): *izond.* Ofipeak idazten dituena.

ofipeko. (dantzaketa): *iz.* Atemania'ko dardza-mota bat.

°firm (di): *adond.* **Arira itzultzea.**

cifiska. (oh): *iz.* Thus.: Oa°. Ofibco.

ofiskeri-egunak. (jai): *iz.* **Ofiakerietan igaroten diran egunak. Ofits-egunak.**

ofiskeria. (jai): Geyegikeriak egien diran jaya.

ofisketari. (jai): *izond.* **Ofiskerietan ad dam.**

ofiskide. (jai): *izond.* **Ofitsean lagutia dana.**

ofistegi. (jai): iz. Oritsa egiten dan aretoa.

fitalde. (of): *iz.* Ingi-often eferakada.

ofits. (jai): *iz.* Otudintzaz, eresi ta dantzaz egjten dan **jai** bcrezia. I: Ofitz.

ofits-datitza. (dantzaketa): *iz.* Jan-deiko oturuntzan egiten dan dantza. Ofitscko dantza.

°fit-8u. (ofi): *izond.* Ofiak asko dauzkana. I: Ems.: Ofidun.

ofitsutu. (of): *ad.* **Landareek Oak geyegi atera.**

ofitu. WO: *ad.* Landak margo orlegia arts.

ofitxo. (di): *ft.* Thus.: Milo. Ofiska.

ofitza. (ofi): *iz.* Thus.: Ofidura.

ofitzn. (janztura): *iz.* Sofieko batek aldean duen zabatera aundia. Otitsu, prim].

ofiuldu. (abat): *ad.* **Abafai °flak kendu.** Ofinclu.

fiultze. (di): °flak jaustea, kentzea, gattzea.

°fink/eke. (ofi): *ac/and,* Ofiuldu **gabe ego/ins.**

ofixica. (ieki): kid txikia,

ofizahal. (landare): *iz.* **Araha'n eta Arantzazu'n ikusten clan lanclarea.** Exali bcdafa.

ofiztatu. (oft): *ad.* **Ofiakaz estali.**

of konpont. (astnamen): oyu. Ta estualdi ortatik ateratzeko ate duzun asmamena. Zure buruaren alde akin!.

of-nunbait. (aditzondo): *ac/and.* Ortik edo, aktamenean.

ofo. (ants): *iz.* Abere aundien **aots a.** I: Mafia, **ma/u, maiuma,** ofoe, ofu, ofoama, ofobe, °funk txanpa. **(sodu):** *iz.* **Itxaso, ortots, aize ta abaien** ots aundia. Ofoama.

ofo-egin. (ants): *ad.* /there aundiek beren **notsa egin.** (aupatsaldi): *ad,* Sabeieko otsak atera.

ofo-pataf. (ants): Kinka-deadafa,

ofo-xanpa. (ants): Ofokatzearen cgipena.

ofoaka. (ants): *adond.* 0/oak egiten ari-izatea. Ofoeka, °Mika, ofoka, ofoz, ofuaka.

ofoaldi. (ants): *iz.* **Deadaf-aldi,**

ofoama. (ants): iz. Ikus.: Ofo. I: °foe, drama, ofuada. (sofas): Berbera.

ofoatu. (ants): *ad.* **0/oak egin.**

°imam. (ants): 0/oak egitca.

ofoaz. (aots): *ac/and.* **Ofoatzen ari-izatea.**

ofobe. (aids): *iz.* Thus.: Ofo. Ofoe.

ofubia. (ants): *ft.* Zakuf eta otsomen ants sarkoŕ eta jafaitua. Thus.: Airturi. I: Auri, ofugu, ofogu, ofirbu. (ortzi-muga): *is.* Ortzi-inugan, eguzlcia sartzen dan aldea. (size): II *iz.* ipai-sortaldetik datoicn aizea.

ofohiaka. (ants): *adorn!.* Ofobiak egiten ari-izatca.

fohiatu. (aids): *ad.* Otobiak egik.

nine. (ants): Thus.: Ofo. Matti, dol., ofoama, (Abe.

ofuegae. (ants): *izond.* 0/oak cdo ofobiak egiten dituena. Otogile.

ofoeka. (ants): *adand.* Ofocak cgiten izatea. I: Thus.: Ofoaka, ofoka, ofuaka.

ofnelart. (ants): *.ftond.* Deadaŕak egiten ari dana. Ofolari, ofukari.

ofogo. (sots); Abelgofien ofoa. Oŕoko.

ofogu. (ants): *iz.* Ikus.: Ofobia. Ofugu, oŕubu.

fol. (ants): *iz.* Leoyaren ofoa.

ofojka. (ants): *ac/and.* **Leoya ofoi egiten** ari-izatea. Ofozka, Mirka.

ofollo. (abut): *iz.* Zugatz baton **abaf** igartua,

ofolcalari. (ants): *izond.* Thus.: Ofottsti.

ofokari. (ants): *izond.* Ofoyak egiten dituena.

ofokato. (ants): *ad.* Abointeck ofoak egin.

ofokaz. (kufika): *adond.* **ktifikaz ari-izatea.**

ofokoz. (ants): *adond.* Ofobiak egiten ari-hates.

ofolari. (ants): *izond.* Maiz oinatt egiten dituena. Ofoilari.

oink. (abaf): iz, Zugatzetik cbakitako **abafa, °flak danzkalarik.** I: **Ofito. (of): Abaf eta alien muitzoa.**

ofon. (anemen-aldi): *izond.* **Ikus.:** Etzairies. Ibildann, alde/al, oionkati, ieskat.

ofon (anernen-aldi): *ad.* **ikus.: Aide/al I: Kan-icemen tokiz-toki zeyertu.**

ofon-aldi. (anemen-akli): *iz.* Aide/ai ibiltzea,

ofona. (ekaitz): *iz.* **Ekaitz aundia.**

of-urns. (aditzoudo): *adond.* Ortik ona ta emendik ofa.

ofonak. (¡Mara): *iz.* Joateak eta etortzeak; ibilerak. (akiaera): Berbera.

ofonaka. (anemen-aidi): *ac/and.* **Anemen-aldian ari-/sates.**

ofortatu. (kordokadura): *ad,* Eros,: Kulunkatu. **Gulunkatu.**

ofonkari. (anemen-aidi): *(coed.* Ikus,: Oton. Aldetai.

ofontz. (aditzondo): *adond.* Otuntz. Onuntz, otuntz, aruntz; ofutz.

ofontzatu. (alclacra): *ad.* Ofuntz joan.

of-of. (alboralaintza): *adond.* Alborakuntzaz ari-izatea, I: Gut-xi gorabera.

ofostokidun. (izicutukeri): *(sand.* Sorginduta dagoena.

ofota. (egazti): *iz.* Ikus.: Garastato. Oriolet.

ofoz. (ants): *adond.* Idiak ofoaka ari-izatea. Ikus.: Ofoaka.

ofozka. (aots): *adond.* Ikus.: Otoika, I: Ofuka.

ofoztatu. (ofazi): *ad.* Ikus.: Ofazotu. Otaztatu, ofaztu.

ofu. (ants): *is.* ikus,: Ono. Ofoe. (aupatsaldi): iz. Ikus.: Kuruxka. Schei-oto.

otu-told. (aots): *iz.* Of obiak egiten diran tokia.

ofuada. (ants): *is.* Dais.: Oto. Otoama.

ofnaka. (ants): adond. ikus: Otoaka. Ofneka.

ofubu. (ants): *is.* Was.: Ofobta. I: Glop.

ofugu. (ants): iz. Ikus.: Olohia. I: Aifiuri, anti, ofogu, ofubu, °toga.

otuka. (aots): *adond.* Ikus.: Ofoika. Ofozka.

ofukari. (clots): *izond.* Ikus.: Oioelarj. Otolari,

ofumeka. (aots): *adond.* Kufinkatzen art-izatea,

ofuntzengo. (utanta.surt): *izond.* Utun dagoena,

orstatu. (di): *ad.* Ofiz estali, edo bete.

orsto. ((Lai): *is.* Ikus.: Off, Osto.

ortain. (crIcabide): *adond.* Ikus.: Otenbat. Otenbertze.

ortaintzu. (biloiztasim): *izond.* Olfiak biiniztuta dauzkana, I: Ortotz, ortox, ortozik, ortus, ortainzu, ortaintsu.

ortako. (aditzondo): *adond.* Ortarako.

ortakoan geratu. (saldura): *ad.* Asaiduraz geratu.

ortakotu. (abolera): *ad.* Ortaralco autatu cdo bialdu. Ortarakotu.

ortakoz. (ondoreko): *adand* Ondorioz ari-izatca.

ortara. (aditzondo): *adand.* Orko tokira. Ontara, ortara, artara.

ortarako. (izenondo): *izond.* On egiteko egokia dana.

ortarakotu. (abelera): *ad.* lkus.: Ortakotu.

ortaraftoko. (aditzondo): *adond.* °Audio.

ortaratn. (elduera): *ad.* Ortara eldu ed.) doh_ cdo joan,

ortasun. (ayef): *iz.* Zeribait aye& izatca. Kortason,

ortaz. Carat* *adond.* Oecia arauaz. J: Ontaz, ortaz, artaz.

ortejo. (opil): iz. Done Oro'en jaya eldu harm lenago eskeintzen San

ortera. (antoxin): *iz.* Buzlifiezko antoxiiia.

ord. (igidura): *frond.* Etaz igitzen daua. (aditzando): *adond.* Ikus.: Ortik,

ortik. (aditzondo): *adond,* Told ortatik. Emendik, ortik, andik. Ortirik, ortixerik, orti, artikan, ortio, ortixek, orgaindi.

ortik-emetik. (aditzondo): *adond.* Aide batetik eta bestetik.

ortilc-emetikoak. (zuzen-legetasun): *izond.* Zuzen-legetasunari burtsz enurazkoak diranak,

ortik-onakoak. (izenorde): *izord.* Ortik onerakoak diranak; entzin egoteko, egokiak eztiranak.

ortikakletik. (aditzondo): *adond.* Aide artatik.

ortiko. (utuntasun): *izond.* litutikaa dana,

ortikoz-emetikoz. (gisa): *adond* Edozeiz eraz.

ortio. (aditzondo): *adond.* Ortik. Ortirik, orgaindi.

ortioz. (txairotasun): *(sand.* Txairotasunez art dana. Ortoz, orto.

ortiro. (krikefasun): *(coed.* Ikus.: Kriket. Ponpos, tunialalcula.

ortitafak. (izenorde): *(cord.* Orkoak diranak,

ortixek. (aditzondo): *adond.* Ortik bertatik. Ikus.: Ortik.

ortkol. (fruit): *ft.* Ikus.: Irudi. Eitamu, ozkei, (azpegi): *iz.* Azpegi. Orkoi, ortoki.

orto. (txairotasun): *izond.* Ortioz, Ortoz.

ortonde. (zarando): *iz.* Titus.: Zarando, Bizkat-ordi, ortondo, saskied.

ortosifia. (eden): *iz.* Edentsua dan landarea.

ortosketan. (txintista): *adond.* Ortotsak cgiten ari-izatea.

ortots. (bdmista): *iz.* ()doyen artean cdo odei ta lufaren artean tximist-zunpada batek soterazten &en dunbada edo hutunba. Busturi, dunda, duionda, dutunda, dusturi, duunda, eurtzuri, eurziti, fastai, fitsturi, igortziri, igorztri, iiungi, icutzirt, jostoi, irurtziri, iurtziri, iurtzuri, iurtzurio, iulgi, iusturi, yurtztri, (OM, odei, odoi, odots, oneztu, ortzantz, ortzofoada, ortzt-azantza, ortztri, ortzantza-kafaska, osdi, osti, ostots, ostroi, otsots, ozantza, ozkat, ozazantz, ozkati, ozmin, ozmiliati, aztots, oztrui, ulungi, hugoi, trum[P], turn:Lai, trunboi, turmobe, ostazantz.

ortots-erauntsi. (ekaitz): *iz.* Ortotsekin dagoen ekaitza. Oztosketa.

ortotz. (blicriztasun): *izond.* Titus.: Ortaintzu. Ortox, ortozik, ortoz, odosik, ortatsik, ortoxik, ortoxirik, urtuts.

ortoxtu. (ofietako): *ad.* Ofietakoak kendu. Ortustu, ortostu.

ortoz. (txairotasun): *frond.* Txtarotasunez ari darta. Ortioz, ortuz, orto. (bilotztasun): *izond.* Ortotz. Ortozik.

ortozik. (biloiztasun): *frond.* fiats.: Ortaintzu. Ortotz, ortus, ortutsik,

ortoztoson. (hiloiztasun): *iz.* Ortozik egotearen nolakotasima. Ortustasun.

ortus. (taioiztasun): *frond.* Ortaintzu. Ortozik, ortuz, ortuts, ortux, ortuz, ortos, cants, ortox.

ortustu. (olietako): *ad.* llcus.: Ortoxtu. Ortuztu, ortostu.

ortutsik. (ofietako): *adond.* Ortus egotea,

ortx. (ortz): is. Ortz; au/en itza. Txagin. (goldc): *iz.* Bost ziri dauzkan

ortxakatu. (ortz): *izond.* Ertzetan ortzen antzeko oskak dauzkaten ofiai esaten zaye.

orticako. (otso): iz. Otsoaren kuma.

ortaarapilo. (oiu): *iz.* Ikus.: °inbuilt, I: Orpo, ortxopolo.

ortxari. (aldakura): *izond* Zimilcaria dana.

ortxaritu. (aldakura): *ad.* Zimikatu, (aginkada): *ad.* Ikus.: Mataskatu. Muxikatu.

ortxe. (aditzondo): *adond.* Of hertan. Ementxe, ortxe;anbcc. Orbfen.

ortxe-antxe. (aciitzondo): *adond.* Of nunbait edo. Ortxe-ortxe.

ortseko. (aditzondo): *adond.* Onto bcrtako.

ortsetik. (atittzondo): *adond.* Ortik bertatik.

ortxikada. (agin.kada): *iz.* Mafaskatzearen egipena.

ortxikari. (aginkacia): *izond.* Mafaskatzen duena.

ortzikatu. (aginkada): *ad.* Ikus.: Mafaskatu, Ortzikatu, ortzakatu, ortzikidatu.

urtxtrign, (egozki); (z. Eguzkiaren aldizkako izpiak.

ortxtmolo. (oil* Ikus.: Oinburu. Ortxarapiio.

ORTZ. iz. Gizonaren eta berein abereen matel-ezufetan dagozen ilcasgatiak diran mien bakoitza; mamurketarako atala da, ta batzuetan zaingorako ere. Ortz guztien rnoltzoa. j: Aokam, kicks, kixka, °Az, oat, tragin, brantxuf, brat-11f, orz, oz. (zi): Golde edo baste tresnaren ziria. (gilizape): II iz. Atangaduaren zati berezien bakoitza; artzen dana Ꞩapatzen dutenen zati berezien bakoitza. (zurubi): *iz*, Maia: zur-mail edo af-maila. (lanabesa): iz. Int-ortzeko. (ego): jj *iz*. Zeru-sapaya. (ode* Goibela. (arpegi): Begitartea. (apaingailu): *iz*, Edozein gauzaren karekon egiten dau matazki, azpadura edo rnoztea, izuf-eraz edo znietan egiria. II (abelizti), (ao), (ausikidura), (ezuf), (rnasail-ezuf), (sarde), (coin).

ortz zornazofo. (ortz): *iz*. Ortzen ondoon egiten dan txoskofa.

ortz-agertze. (ortz): *iz*. Ortzak rtetea. Ortz-aldi, ortz-aro, ortz-irtera.

ortz-agiri. (ortz): *iz*. Bafe-egitean agertzen diran ortzak.

ortz-agots. (ortz): *iz*. Orden bitartez egiten dan softua.

ortz-agu. (raratulu): Taratuluz metalezko zatikoetan egiten diran zuloak leguntzeko, erabiltzen dan tresna.

ortz-akats. (ortz): *frond.* Ozkak dauzkan ortza,

ortz-alde. (ortz): *iz*. Ortzak dagozen tokia.

ortz-aldi. (ortz): L. Ikus.: Ortz-agertze. Ortz-aro, ortz-irtera.

ortz-antzeko. (ortz): *frond.* **Ortzen antza** duena,

ortz-are. (gafaztulu): *iz*. Ortzak dauzkan landata.

ortz-aro. (ortz): *Ia.* Ortz-agertze. Ortz-atdi, ortz-irtera.

ortz-afailia. (latapota): *iz*. Ikus.: Latapota, I; Tainte.

ortz-afo. (ortz): *frond.* Geyegi irteten diran ortzak dauzkana. Ortz-nabannen.

ortz-arte. (ortz): iz. Ortzen artean dagocn mokola.

ortz-artekari. (ortz): *izond.* Orden artean dagoena.

ortz-auts. (ortz): *iz*. **Ortzak** garbitzelco autsak. Ortz-dauts.

ortz-autst. (ortz): *frond.* Ortzlk gabe dagoena. Urns.: Ortza-zate, orzkabe.

ortz-azal. (ortz): *iz*. Ortzek daukaten pikailadura. Onzen koskoa, ortz-kosko, ortzaren lekoreko zatia, ortz-oskol.

ortz-bakan. (nets): *frond.* Ortzak oso fuze ta zabal dauzlcan sai-aberea,

ortz-bakaf. (goldc): Golde

ortz-btko. (aitzui): *iz*. Bi ortz dauzitan aitzufa. Orzpiko.

ortz-bikun. (ortz): Beste baten gafiean sortzen dan ortza.

ortz-Mtru. (ortz): L. Ortzaren goiko aldea. Agitien goiko zatia.

ortz-dardaratu. (ortz): *ad.* Ortzak dardaraden, alkat jo.

ortz-drunda. (tximista): lz, Ortotsaren dundotsa. Ortzi-butunba, ordi-lcataska, ortzi-mante, ortzi-ofo,

ortz-egitamu. (ortz): *iz*. Ortzaren ognura. Ortz-eitamu, ortz-eiterou.

ortz-erauzle. (ortz): *izond.* **Ortz** eta agifiaic ateratzen ditaena.

ortz-erdoil. (ortz): iz. atzen tortika. Ortz-erdoka, ortz-leto, ortz-zakat.

ortz-erdoka. (ortz): *iz*. Ikus.: Ortz-ordoil. Ortz-leto, ortz-zakat.

ortz-ernamin. (ottz): **Ortzen** barnean dagoen zati biguna. Ortzaren **efaboila.**

ortz-efaboit. (ortz): iz, Ortzetako efaboila.

ortz-efazto. (ord): *iz*. **Ortzak garbitzeko igurkia.** I: **atz-eskaiia.**

ortz-efi. (donoki): *iz*. **Zorionclunen donokia.** Ortzi-buru.

ortz-eskuiia. (ortz): **Otiz,-etazto.**

ortz-etxe. (aizto): L. **Aizto** dikiak tinkotzeko tresna.

ortz-ezberdin. (old): *iz*. **Ortz berdifiak ez** diranak.

artz-ezpaifieko. (ortz): *Mond.* Ortz eta ezpaniari dagokiena. I: Ortz-ezpainetako.

ortz-ezuf. (masail-ezuf): *iz*. Ikus.: Matel-ezuŕ. Ortzagimezur, matrail-ezut. (masail): *iz*. Berbera. (ezuf): *iz*. Ikus.: **Masaik-ezuf. Matel-ezat, ortz-toki.**

ortz-gabetu. (ortz): *ad.* **Ortzak** kendu.

ortz-gantzu. (ortz): iz. **Ortzak garbitzeko ofea.** j: Ortz-ote.

ortz-garbi. (ostagizti): *iz*. **Egu ta ortzia garbi-garbia agertzett.** I: **Ozkarbi,** ortzoski,

ortz-gora erori. (ortz): *ad.* **Aoz gora erori.**

ortz-igozkin. (ortz): *iz*. **Ortzak garbitzeko ofea.**

ortz-ifikatu. (ortz): *ad.* **Ortzak erakatsi.**

ortz-irten. (ozkadura): *iz*. **lrteten** dart **ozkadura.**

ortz-irtera. (ortz): *iz*. **Ikus.: Ortz-agertze. Ortz-aldi, ort-aro.**

ortz-jatofi. (ortz): *iz*. **Ortzen eundura egitea.**

ortz-kafaska. (ortz): *iz*. Ikus.: Ortz-kafaskots. Oztz-katasketa, ortz-kitinka, ortz-klaska, orzkafaska,

ortz-kafaikeria. (ortz): Ortz-kafaska egiteko detua.

ortz-kafasketa. (ortz): iz. Ikus.: **Ortz-kafaskots.** Ortz-kaiaska, ortz-ktfirtka, ortz-klaska.

ortz-kafaskots. (ortz): Orison katakada. J: Ortz-kafaska, arts-kafasicera, ortz-kifinka, ortz-klaska, ortz-kutiskada, onz-lcuinxIcada, oz-kaiaskots,

ortz-khinka. (ortz): *iz*. **Ikus.:** kataskots. I; Ortz-kataska, ortz-kafasketa, ortz-klaska.

ortz-klaska. (oats): *iz*. Ikus.: Ortz-kafaskots. Ortz-kataska, ortz-katasketa, ortz-kitinka, ortz-kutiskada, ortz-kutuokada, oz-kataskots.

ortz-kosko. (ortz): *iz*. Ikus.: Ortz-azal, Ortz-oskol, ortzizku.

ortz-kufiskada. (oats): *iz*. **Ikus.: Ortz-kataskots. Orkz-klaska,** °Az-kufuxkada.

ortz-langaizti. (ortz): *iz*. **Ortz-rztian erabiltzen** dart **laugaiztia.**

ortz-iefo. (ortz): *iz*. Ikus.: Ortz-erdoti. Ortz-erdoka, ort-zakat,

ortz-ruze. (ortz): *izond.* **Ortz luzeak** dauzkana.

ortz-mami. (ortz): *iz*. **Ortzaren** battik° **zatia.** I: **Ortzizkin.** I: **Ortzek** bamean duten roarairia.

ortz-mato. (ortz): *frond.* Matel-ezuf iztena duena. Ortzaginak.

ortz-min. (ortz): iz. Ortzen **ofutzea.**

ortz-mingableko. (ortz): *irons!.* **Ortz** eta **mingaiiiari** dagoktena. I: Ortz-mingalietako.

ortz-nabarmen. (ortz); *izond.* Ortz-ato.

ortz-obiko. (ortz): *Land.* **Ortz-oyai** dagoldena. J: Ortzoiko.

ortz-ai. (ortz): iz. Ortzak jafita dagozen tokia.

ortz-ore. (ortz): iz. Ortzaren balia.

ortz-ofe. (ortz): iz, Ikus.; Ortz-gantzu.

ortz-oskoi. (ortz): iz. Ikus.: Ortz-azal. Ortz-kosko, I: Ortzozkol, artzizku.

ortz-pitzatu. (ortz): iz. Koskaduna dan ortza. Orzdun.

ortz-toki. (ezu0: iz. ikus.; Masail-ezuf. I: Ortz-ezuf, orztoki.

ortz-nr. (ortz): iz. Ortzak zaintzeko ubila.

ortz-nroutzi. (ortz): iz. Ortzak garbitzeko ontzia.

ortz-usteldura, (ortz): *iz.* Agin-afa. Was.: Agin-at.

ortz-zakai, (ortz): *iz.* Ikus.: Ortz-erdail. Ortz-erdoka, ortz-lefo.

ortz-ziri. (ortz): *iz.* Ortzak garbitzeko erabiltzen dart zotz txikia. Ikus.: 'Ixosgile.

ortza-zate. (ortz): *izond.* Ortzak ez dauzkana. Ikus.: Ortz-autsi. I: Orekabe.

ortzadarka. (bekozko): Beitzuriz art dana.

ortzadat. (ostagizti): *iz.* Eguzkiak eguan, euri-tantactan isladura egnean, soŕerazten duen zazpi margoetako uztaya. Ortzedet, ortzi-adat, orzadaf, orziadat, inticearka, inzarka, iztrepu, ortze-adaf, ortzi-edet, samigelen zubia, • oztarku, oztratika, oztreilaka, aztriku, oztadat, otsadaf, afabei.

ortzadartu. (ostagizti): *ad.* Ortzadafaren margoetaz isladura egin.

ortzaga. (landare): iz. Zerbakaria dan Tandarea, berakibelaia. Orzaga.

ortzagin. (ottz): *iz.* Ortz eta agifien artean dagozen beste, ortz zototzak. Ortzak eta agifiak. Betagin, matagin, rtzoiotz.

ortzagin-ezut. (masailmzu): iz. Bras.: Matel-ezuf. Ortz-ezuf, matrail-ezuf, masail-ezuf, mazel-ezuf. (raasail): Berbera.

ortzagin-sendagile. (ortz): *izond.* Ortzalari. Ortzlari, agifiatxeteta.

ortzaginkada. (ortz): *iz.* Ortzagitlez cmandako tanpa.

ortzagifiak. (ortz): *iz.* Ortz, betagin eta agifien mulizoa. Ortz-mato.

ortzatzlci. (argi): *iz.* izafek etnaten duten argidura. Orzaizki.

ortzakada. (agindaka): *is.* Ikus.: Aginkada. Auskada, artzika, ozkada.

ortzakatu. (aginkada): *ad.* lkus.: Mafaskatu. Ortxikatu. (azpadura): *ad.* Oyalen ertzean azpadura egin eta gem xmictiatu.

ortzalari. (yarein-yardunbideak): *is.* Ortzak eta beren eritasunak ikastean an dan jakituna. Ortzkin, catzateratzalc, ortzgile, ortzlari, ozkin, ozlari, agiiiatzetcia. (sendakintza): Aoaren eritasunak sendatzen an dana.

ortzakle. (izat): iz. Izatak dabiitzaten tokia. Ortze, ortzi, orz, ortzantze, artze-goi, oz, ozkoro, zeal, zeru7gain, zeru-sabel, zeru-sapai,

ortzaldeak. (ortzi-muga): *iz.* Ikus.: Las aide nagusiak. Aide nagusiatc. (ortz): *Is.* Ortzaren aldeak.

ortzale, (eoriketa); izottui Eorzketa egiten duena. Ortzaile, ortzaie, orzale.

ortzak, (eorzketa): *izond* Bras.: Ortztde. Ortzaiie.

ortzandi. (arts); Ortz aundiak dauzkana.

ortzantz. (txtmista): *is.* Tkus.: Ortots. Fusturi, ortzotoada, ortzi-azataza, ortzofu, orzantz, orizantza-katasica, osdi, ostots, oz.azantz, oztnin, uiungi.

ortzantz-egiie. (a&M): *izond.* Ortotsak egiten dituena.

ortzantza-kafaska. (Iximista): *iz.* Oriole. Ortzantz.

ortzantze. (tea): Ikus.: Ortzaide. Once.

ortzargi. (aye): *izand.* ikus.: I3egiko. I: Lagungin. **CIZa):** *ft.* ham argia. Orzargi. (argi): li ft. Ikus.: Eguantz. Egun-senti, orIzedet, ortzoralo, orzargi, ozkofi.

ORTZAkI. *iz.* Izarbelen arteko zabaidietatik Luf'era jausten dan menasta-mukulua. Egut-aitz, egut-aft, ortzetaitz, orztaitz, ostati, zeru-afi. I/ (all), (Izaŕ-yakintza), (ostagizti).

ortzateratzak. (ortz): *frond.* Ortzen mitasunak aztertzen ditueua; ortzak atera La beren ordez baste batzuk ipintzen dituena. ikus.: OrIzalari. Ortzgile, orzkin, orizateratzaile. (yarein-yardunbideak): *izand.* Berbera.

ortzazki; (egu): *ft.* Eguaren argitasun gardena. (goiztiri): *iz.* Ortzgofi. Ortze-gofi.

ortzdun arpiko. (zulakaitz): *iz.* Ortzatc dauzkak zulakaitzit.

ortze. (tzar): *iz.* Ikus.: Ortzaldc. Ikus.: OrIzi, orz, ortzantze, ortzc-goi, **Zelll,** zeru-gain. (ekaitz): iz. Ekaitz. (aldaera): II *ad.* Zoaz, zoazte.

ortze-giro. (egu): *iz.* Eguaren azpegia.

ortze-goi. (tsar'): *iz.* Ortzakie: I: Ortze,

ortze-goti. (goiztiri): *iz.* Gofixka agertzen dan goizaria. Ikus.: Ortzgofi. I: Ortzazki.

• (odei): *is.* Odei meen egokera, ortzian agertzen dana.

ortze-lutelesti. (lutelesti): *iz.* Izaten lutelestia.

ortzemaspiia. (iza): *iz.* Naspilthata agertzen dan ortzea.

ortzeara. (itzarmen): *adond* Batmen artean eatakie bat erarnatean ari-izatea.

ortzedet. fang!): *is.* Ikus.: Eguantz. Ortzargi, ortzondo.

ortzegun. (egun): iz, Asteko laugaten eguna. I: Ostegun, eguen, orzegun.

ortzegun (egun): iz. Haute ondoko osteguna.

ortzei. (aditz): *ad.* Joan zaitezte. s.: Ortzu.

rtzekaidi. (aginkada): *ad.* Ikus.: Aginka-egin. Ausiki, ortzikaldi, ortzikaldi-egin, ortzukaidi, ortzikatu, ortzez-egin, ozka-egin.

ortzekaldi-egin. (agindaka): *ad,* Brun.: Aginka-egin. Ortzez-egin, mtzikatu, Ozka-egin, ortzekatu, ortzikaidi-egin,

ortzekaidikari. (aginkada): *koIa* Aginka egiten duena. Ortzikari, ozicari.

ortzekatu. (aginkada): *ad.* Ems.: Aginka-egin. Ortzkatu, ortzikatu, orzkatu, ortzekaldi-egin, ortzez-egin, mizikato, ortzka-egin.

ortzekiko. (ortz): *frond,* Ortzeai dagokiena. Ortzetako, ortzezko.

ortzeko. (lutelesti): *frond.* Ortztari dagokiona.

ortzera erein. (ereirtiza): *ad,* Lufa zirien bitartez idekitzean, erein egin.

ortzefo. fonts): *is.* Ortzaren efoa.

ortzetattz. (ortzaii): Ortzati. Orztaitz.

ortzetako. (oats): *izond.* Bats.: Ortzekito. Ortzezko.

ortzetako fonts): iz. Ortz eta agifietako ofiazea.

ortzetarako. (aria): iz. Ortzak garbitzeko gays.

ortzeune. (izar): *iz.* Izaten arteko zabaidegia. Ortzune,

ortzez. (aginkada): *adond.* Aginka-egiten ari-izatea,

ortzez-egin. (aginkada): *ad.* liens.: Aginka-egin, Ortzekaidi-egin, ortzikatu, ortzkatu, ortzekatu.

ortzezko. (ortz): *izoad.* Ikus.: Ortzekiko. 1: Ortzetako.

ortzezpairt-izIcialc. (izki): *iz.* Ortz eta ezpaitien bitartez ogozten diranizkiak. 1: Ortzizki.

ortzgik. (ortz): *izond,* Ikus.: Ortzatari. Ortzateratzate, ortztari, orzkin, orzgin, orzkin, orzlari, azkin,

ortzgofi. (ostagizti): Odeyak 'name gofiaz agertzca. Orzgofi, ortze-god, ortzazki.

ortzt. °laciest* iz. Lot galletik gora agertzen clan uztai zabala, bertan izafak ikusten dirala. Izartegi, altz, oltze, ortze, ortzalde, oskora; sapai, ozkoro, zeru-sapai. (tximista): jr Ikus,: Txlmista.1: Ofieztañi, oneztati. (odci)111 Odoi, (eorzketa): II *ad.* Ikus.: Eottzi. Orzi. (yainkoa):I1L. Ikus.: Yainkoa. kungoikoa, urzi, (argi): Izafen argia. Orzaizki.

ortzt-arpcgi. (odei): *iz.* Odei-multzoa.

ortzi-azautza. (tximista): *iz.* Ikus.: Ortots. Ortzantz, ortziri.

ortzt-birst. (izaf): *iz.* Izafak dabilzten zabaldcgi zabaIa. Ortzi-boil,

ortzi-boil, (izaf): *iz.* Ikus.: Ortzi-bira.

ortzi-bufunba. (tximista): *iz.* Ilms.: Ortz-drunda.1: Ortzi-kafaska, ortzi-maufc.

ortzi-buru. (donoki): *iz,*

ortzi-egazkin. (egazkaritza): *iz.* Zabaldegiko cgazkifia.

ORTZI-GEM. *iz.* Ortziko xefenda, erditik itzal-lcica igarotzen zayolarik; Eguiltiak ibutrazko bare urte-ibilhidean ingoratzen dituon amabi ikuf ado izaf-taldeak bafutzen dituena... Zetu-gefi. (izat).

ortzi-gefiko. (ortzi-gefi): *izond.* Ortzi-geflari dagokiona.

ortii-gefiko argi. *iz.* Ortzi-gefitik sortzen dan argia.

ortzi-jakintza. (izat-yakintza): *iz.* licus.: lzaf-yakintza. Ortzizti, ortzi-jakite.

ortzi-kataska. (tximista): *iz.* Ikus.: Ortz-drunda. Ortzi-butunba, ortzi-maufe.

ortzi-lurtamn. (turtamn): *iz.* ikus.: Ortzibita lau.

ortzi-maufe. (tximista): *iz.* Ems.: Ortz-drunda. Ortzi-bufunba, ortzi-kafaska, ortzi-oto.

ORTZI-MUGA. *iz.* Ikusmena ettzen dan ufuntasun aundicnean ortzi ta lutak egiten bide duten matt. I: Main onek mugatzen duen lui-zabaigunearen cremua. Ikus-moga, loartza, odayertz, odai-ertz, orainzita, onus, osertz, ostertz, ozertze, oztalde, uartze, zeor ertz, zeru-muga, (czarkera), (iixaskuntza), (lotelesti), (zeartasun).

ortzi-muga-lefo, (mate): *iz.* Ortzi-mugaren tartidea clan mata edo lefoa. Lefo-zeata. (zeartasun): *iz.* Berbera.

ortzi-neurketa. (izai-yakintza): *iz.* Izaien arartea ncortzen duel' izat-yakintzaren zatia.

ortzi-ofo. (1ximista): *iz.* Ikus.: Ortz-drunda. Ortzi-rnautc.

ortzi-uri. (ekaitz): *iz.* Ikus,: Eranntzi, Eraunsi.

ortziara. *adond* hafert argitara egotea. Odzira, ortziski.

ortzibide, (izaf): *iz.* Izafen itzul-ingorna.

ortzibide-aldi. (izaf): *iz.* Izaten itzul-ingumak 'tauten duet" aidia.

ortzibira Ian. (luttarou): *iz.* Izafen Initamua. Ortzi-lurtamu.

ortzidun. (tximisia): *»ead.* Ortotsak dagozen eguraldia,

ortztka. (aginkada): Lc. ikus.: Aginkada. Ortzakada,

ortzikada. (agindakad): *iz.* Mainskatzearen egipena,

ORTZIKADURA. *iz.* Gauza bat astiro igatu edo ezeztatzearen egipen eta ondorloa. Zirtzika. (aginkacla): *iz.* Aginka-egitearen egipena, ortzikaldi, (andeapen), (atz-nai), (ausiabartza), (ausikidura), (eraindu), (eratketa), (gaizkikuntza), (nafiadura).

ortzikagaii, (ortzikadura): izond. Ortzikadura jasan dezakena.

ortzikaldi. (ausikidura): *iz.* Ikus.; Kausk. Drausk, ortzukaldi, oxk, ozka, oxke, ozka, usika, usikada, (aginkada); Aginka-egitearen egipena. Ikus.: Ortzikadura.

ortzikaldt-egin. (aginkada): *ad.* fiats.: Aginka-egin,1; Ausiki, ortzekaldi, ortzukaldi, ortzkato.

ortzikaldikari, (aginkada): izonar. Aginka egiten duena.1: Ikus.: Ortzikari.

ortzikalditu. (gaztafiondo): *ad,* Gaztafiak ebagi.

ortzikara. (ortz.): *ft.* Ortzak alkat mataskatzean egiten dan satin atsekabea. (tximista): *iz,* Ortots-aldia.

ortzikaratu. (adz): *ad.* Ortzikara egin.

ortzikari. (aginkada): *iced.* Aginka egiten duena. Ortzikaidikari, mataskari, siskad. (ausikidura): *frond.* Ikus.: Ortzekaldikari. Ozkari.

ortzikatu. (aginkada): *ad,* Ortzez-egin. Ortzekaldi-egin. ans.: Mafaskatu. Muxikatu, ortxikatu, aginka-egin, ortzekatu.

ortzikatzaik. (aginkadaq): *iced.* Maiaskatzen darns.

ortziko. (ortz); tz. Atli= itzetan ortza. Txagin, txantxuf, ortz cdo

ortzikustoki. (izaf-yakiutza): *iz.* Eguzld, leaf, izarbelak eta ortzian dagoen guztia bcgiratu ta aztertzeko atoudua dagoen tokia.

ortzliari. (izat-yakintza): *izond,* leaf-yakintzaz Lan dagieua. (yarein-yardunbideak): *frond.* Berbera.

ortzdun. (iguintza): *icons!.* Atsekabegafia dana.

ortztpe. (izat): *adond.* Izafen pea.

ortzirat. (egtin): iz. Asteko boskaten eguna. Ortzilare, ostirala, barikua, oriziraile, ortzirale, orzilare, orzirate,

ortziri. (tximista): *iz.* This.: Ortots. Ortzi-azantza, ozantza, itortziri.

ortztfi. (ortz): *izond.* Ortz ittenak datakann Bake motel-ends irtena daukana. Orturien, orztnafo. (bate): *iced,* Pafiri egiten dose, I: Pafiri. Ifibafe.

ortzifibin, (ortz): *z.* Ortzak erakustearen egipena.

ortziski. (izaf); *Iz.* ficus,: Ortziara. Ortzira.

ortzitsu, (ekaitz): *izond.* Eguraldia ekaitzaz dagoenean.

ortzitu. (eorzketa): *ad,* Gorpuak lid wart ipifii. Ortzi, orzitu. (ekaitz): *ad.* Elcaitza

ortzlzki. (izki): *iz.* Rats.: Ortzezpain-izkiak.

ortzlzkin. (ortz): *iz.* Ortzaren mamia. I: Ortz-mami. (mintzabide): *izond.* Ottzen arteak rnintzatzen dana.

ortzilku. (ortz): Ortzaren lekoretco zatia edo aides. Ortz-kosko, ortzoskol.

ortzizti. (ortz): *iz.* Ortzen sendatze ta zaintzeaz ari clan yakintza, (izaf-yakintza): *iz.* Izaf-yakintza. I: Ortzi-jakintza.

ortzizun. (ortz): *iz.* Betezkoa ez dan ortza.

ortzlca-egin. (aginkada): *ad.* Ileus.: Aginka-egin. Ortzekatu, usi-egin.

ortzkatu. (aginkada): *ad.* Ikus.: Aginka-egin. Ortzez-egin, ortzukaldi-egin, ortzekatu, orzkatu, odzka-egin, ortzikakti-egin, ozka-egin, ozkatu,

ortzketa. (oguzkera): *iz.* Gnus.: Oguzkera. Oguzketa.

ortzkidura. (ortz): *iz.* Aokera mingatzaz edo oft gozagaz ortzetan egiten clan

zentzupen atsekabegafia. Kid, kid-kit orzki.

odzkin, (yarein-yardunbideak): *izond.* Was.: Ortzalari.

ortzkidi. (ortz): *ad,* Ortzkidura egin. Orzkindu.

ortzkrozko. (ortz): Ol. t: Aof–obi, orzkrozko, orzkrosko, orzkrusku.

ortziari. (adz): km/. Ikus.: Ortzalari.1: Ortzgile, orzkin, ortz-seudagile.

ortzol-aunditxu. (antura): iz. Ortzoyetan egiten clan antura. Odzoi-anditxu, ortzoi-aunditsu.

ortzoi-eri. (eritasun): *iz.* Ortz-oyen eritasuna.

ortzoi-min. (oriaze): *iz.* Ortz-oyen ofiazea.

ortzoiko. (ortz): *izond.* Ems.: Ortz-obiko.

ortzoki. (ortz): ix Zentzonaren ortza.

ortzondo. (argi): *iz.* Ikus.: Odzargi. Ortzedef, orzondo.

ortzorde. (ortz): *iz.* Jausitako ortzen ordez ipintzen diranak. Ortz-ordeko.

ortzofoada. (tximista): Ikus.: Ortots. Ortzantz, ortzotit.

ortzofotz. (ortz): (z. Ikus.: Betagirt. Ortzagin.

ortzofu. (tximista): *iz.* Erns.: Ortzantz. Ortzotoada.

ortzoski. (ostagizti): iz. Titus.: Ortz-garbi. Ozkarbi.

ortzu. (aditz): *ad.* Joan zaitez.t: Tkus.: Ortzei.

ortzukaldi. (aginkada): *ad.* Ikus.: Aginka-egin. Ausiki, ortzekakit, ortzikaldi-egin. (ausikidura): *ad.* Berbera.

ortzukaldi-egin. (aginkada): *ad.* Ikus.: Aginita-egin. Orizez-egin,

ortzuto. (ilobi): iz. ikus.: Ilobi. I: Lutobi, orzulo. (ortz): *in,* Ortz-obia. Ortza jafita dagoen utzunea.

ortzutoko. (ortz): Ortzuload dagokiona.

ortzune. (tzar): *iz.* &us.: Ortzeune.

ortzura. (baron): Berun-ordeya, ante gods ta margoertian asko erabiltzen dana. Orzura.

ortzuri. (ortz): *iz.* Ortz zuriak.

ortzurten. (ortz): Lekorenintz ateratzen diran ortzak danzkana. Ortzid, orzmaro.

ortzustel-eri, (ortz): Ortzen eritasuna, beltzak jartzen dituena.

oru, (eraikintza): *iz.* Eraikintzarako gerturik dagoen lurkia. Ontbe.

orube. (eraikintza): *iz.* Eats.: Oru. Erube.

orue. (batio): *iz.* Tkus.: Bodo. Esiola, urube.

orue-sarl. (eraikintza): *iz.* Orubeagaitik ordairazen dan zerga. Orue-xerga.

orue-xerga. (eraikintza): Ikus.: Orue-sari.

comp. (inns): Jauliketaz erabilitako zakufen soda.

orxidia. (arts): *iz.* Ortz txikia. •

orz. (izaf): *in.* This.: Ortzaide. Ortze, oz.

orzabulo. (zakurp: *in.* Dinarnarka'ko zakufa.

orzagiak. (egu): *iz.* Eguko agerpenak.

orzal. (ogi): *in.* Bin gubdaz txakuterazar egiten dan tremcs-ogia. Ikus.: Mason.

orzajzid. (izaf): *iz.* Izafen argia. I: Ikus.: Ortzi.

orzalan. (Tan): *iz.* Auzokoen artean egiteu dan Tana.

orzanza ad. (timista): *ad.* Ortots egiten ari-izan. Otzanztu.

orzanztu. (tcimista): *ad.* Ikus.: Orzanza ad. I: Ortots-egin.

orzaya. (zaintza): *iz.* Euzkeraz eztalcien aurtzaifta, Tafaıa'n deitzen dutenez. I: Tkus.: Audzain. Aurzain, aurzaya. (aurtzaro): *iz.* Berbera.

orzdun. (ortz): ix. Ikus.: Ortz pitzattl• Ortzak clauzkana.

orzdura. (ortsz): *in.* Ortz eta agiiien multzoa.

orzepit. (eskuaga): iz. Was.: °in-M. I: Oinpeko, orpeko, ostiko, urpo. (ain): Ikus.: Oinburu. Orpo.

orzgabe. (ortz): Ortzak eztauzkana.

orzgabetu. (ortz): *ad.* Ortzik gabe geratu.

ord. (Yainkoa): iz. Ikus.; Yainkoa. laungoikoa.

Orzka. (aginkada): *adond.* Aginka egiten an-mates.

orzkabe. (ortz): *izond.* Ikus.: Ottz-autzi. I: Ortzgabe, oriza-zate,

orzkada. (aginkada): iz. Aginka-egitearen cgipena.

orzkadura. (ertzapain): *in.* Ertzapoifiak egitearen cgipena,

orzkaketa. (ertzapain): iz. Ertzapainak egitea.

orzkalari. (ertzapain): *izond.* Ertzapaiiiak egiten dituena. (esku-langintzak): *ı ood.* Berbera.

orzkart. (aginkada): izond. Aginka-egiten duena.

orzkafaska. (ortz): iz. Ortzakaz ots Icitinkaria egitearen egipena. Orzkafaskots, ordclaska, orzkidura.

orzkafaskatu. (ortz): *ad.* Ortz-kafaska egin.

orzk.afi. (ertzapain): *izond.* Bertan orzkadura egin ditekena.

orzkatu. (aginkada): *ad,* Ikus.: Aginka-egin. t: Ortzkatn. (mokol): *ad.* Oskak egin.

orztd, (ortz):12, floss.: Ortzkidura. Kid.

orzkida. (egin): *ad.* Ari-izateko gogorik ez eakitzea.

orzkidura. (ortz): *iz.* Ems.: Orzkalaska. Orzkindura.

orzkin. (ortz): *izond.* OrtzgiTe. Ortzlari, orziari.

orzkitu. (adz): *ad.* Ots batzuengatik erlo tningatza dan zerbaitengatik, ortzetan egiteu dim oarpen atsegaitza.

orzlori. (ortz): *izond.* Tkus.: Ortzgile. Orzkin.

orztnalo. (aria): *frond.* Tkus.: Odziti. Ortzurten.

orzoski. (ego): ikus.: Ego. Eguraldi ona.

orzoskiko. (egu): *ı ood.* Eguari dagokiona.

orzpiko. (aitzuf): *in.* Bi ortz dauzkan aitzufa. Ortz-biko.

orztun. (ortz): *ı ood.* Ortzak dauzkana. I: Oskak dauzkana.

orate. (arpen): *ad.* Ai ezazu.

orzundo. (argi): *iz.* licus.: Eguantz. Egan-senti; ortzondo.

os-epaitza. (ortzi-muga): Ortziaren edapen baten ortzt-muga.

osa-efez. (sendabidekintza): *ı ood.* Sendatzeko efeza dana.

osa-ezin. (sendabidekintza): *izond.* Hats.: Osagatx. Osakatx. (osotasun): *bond.* Osotu ezin ditekena.

osa-gnitz. (sendabidekintza): *inond.* Sendatzeko zala datia. Osakaitz, osakatx, (osotasun): *ı ood.* Osotzeko zala dana.

osa-gafaiska. (beiaf): *in.* Ezpainkaria dan bald osagafia, usai gozoa ematen &elm.

osa-indaf. (sendagaildotza): *in.* Sendagaikintzaren eragintasuna.

osa-jakintza. (sendakintza): *iz.* Sendaldntzaren jakintza.

osa-txartel. (idazketa): *iz.* Idatzitako txortela.

OSABA. *iz.* Notin batenganako, bere aittiren anal edo lengusua, edo bete amaren neba edo lengusua. Oseba,

oto, oio, osoba. (ails): *iz.* Aitagialeba. (emakume), (sendi).

osaba-txiki. (osaba); *in.* Bigafen osaba.

osabeaf. (osotasun): ▯ *end.* Osatn gabs dagoena. I: Osagabe, osatu-gabe.

osabeafean. (osotasun): *adond.* Osatn gabe egotca.

osabedat. (sendabidekintza): *iz.* Sendatzeko bedata. Osabelai.

osabide. (scndabidekiniza): *iz.* Sendatzeko eraketa.

osabidez.ko. (osotasun): *Lend.* Osotzekoa dana. Osagatizko.

osadaf. (ostagizti): *iz.* Oltzadat. Olzadat, ()skit, ostil, sanikolasen zubia, San Mikelen zubia, ostradaka, ostraku, ostralika, ostreiiaka, ostriku,Eforna'ko zubia, ostadaf, ustadat.

osagabe. (osotasun): ▯ *end.* Ikus.: Osabeat. Osatu-gabe.

osagabetasun. (nafiokera): *iz.* Ikus.: Naliokera. Makurbide, osagaki.

osagai. (sendagaikintza): *iz.* Sendatzeko gays. Osagei. (ordezketa): ▯ *end.* Norbait edo zerbaiten orduz ipintzen dana.

osagai-arasa. (sendagailcintza): *iz.* Osagai batzuk culcitzeko akasa. Osagi-arasa.

osagailu. (osotasun): *iz.* Osotzekoa dam, I: °saga&

osagalci. (natiokera): *in.* Ikus.: Natiokera. Osagabetasun,

osagati. (sendabidekintza): *izond* Sendatzeko egokia dana. I: Osakai, osakafi, osapide, osogati..(osotasun): *Land.* Ikus.: Osagaiitt.

osagaildun. (osasun): *trend.* Osasuna duena. Osagatitsu.

osagatigabe. (asasun): ▯ *end.* Osasun txata duena.

osagatigin, (sondagaikintza): ▯ *end.* Osakaigile. Osakailari.

osagafiro, (osotasun): *adond.* Osotasunez an-mates.

osagatinin. (osasun): *attend.* Osasunez et galzkatua egotea.

osagatitasuo. (osasun): *in.* liens.: Osasungatitasun.

osagaiitsu. (osasun): *izond.* ikus.: Osagalidun. Osasunezkoa dana.

osagatizko. (osotasun): *mend.* Ikus.: Osabidezko.

osagatx. (sendabidekintza): *intend.* Sendatu ezin ditekena. Osakatx, osatu-ezifia, osa-ezin.

osage. (natiokera); ▯ *end.* Nailokeraz ari dam.

osagi-arasa. (seudagaikintza): iz. &us.: Osagai-arasa.

osagae, (sendalciutza): *izond.* Ikus.: Sendagile. Sendagila, osalari, osakin, osatzaile, osagila, osatale, sendagin,

osagae-orde. (sendakintza): *iz.* Sendagilearen ordez ari dana. Osagile-ordcko.

osagiie-talde. (sendalantza): *iz.* Osagileen erakundea.

osagilerm. (sendaldrdza): *trend.* Sendagilea dau emakumea.

osagintia. (sendalcintza): Ikus.: Sendakintza. Eruskinde, osalaritza, sendagintza, sendakuntza.

osagune. (zindokuntza): *in.* Ilcus.: Zindokuntza. Onesasun.

osakai. (sendabidekintza): *iz.* Ikus.: Osagati. I: Osakafi, osalci, osapide, oskai, oskaz. (osotasun): *Lend.* Osotzen duena. Osaki, osakin.

osakaigiTe. (sendagaikintza): ▯ *end.* Osakayak gertutzen dituena. ikus.: Osakidun. Osakilari, osakailari, osagatigin, oskaigiie, oskailari. (yarein-yardunbideak): *trend.* Berbera.

osakailari. (sendagaikintza): ▯ *end.* Osakaigile. Osagatigin, oskailari.

osakaitegi. (sendagaikintza): *in.* Osakayak dagozen tolcia. Osakitegi, oskaitegi.

°salsa& (sendabidekintza); ▯ *end.* Osagafi. Osakai, osapide.

osakera. (sendabidekintza): *in.* Itam.: Sendaketa.1: Osaketa, osakintza, osakuntza.

osaketa. (sendabideldntza): *in.* alas.: Sendaketa. Osakera, osakintza, osaktanza.

osaki. (osotasun): *trend.* Osakai. Osakin. (sendabidekintza): *iz.* Ilcus.: Osakai.

osakidun. (sendabidekintza): *Lend.* Osakayak dauzkana. I: Ikus.: Osakaigile. osakilari.

osakien kontu. (zenbalam): iz. Osotastmezko zenbatza.

osakilaara. (egin): *iz,* Gauzak tanpaz egitca.

osakilari. (sendagaikintza); *trend.* Bats.: Osakaigde. Osakidun.

osakin. (sendakintza): *hand.* Ban.: Osagile. Osalari. (osotasun): *izond.* Bon.: Osakai. I: Osaki.

osakintza. (sendabidekintza): *in.* Rms.: Sendaketa. Osakera, osaketa, osakuntza.

osakitegi. (sendagaikintza): *iz.* Ikus.: Osalcaitegi.

osalcizun. (sendabidekintza): *iz.* Sendatzekoa dana.

usikoi. (sendabidekintza): *inond.* Sendatu dczakena.

osakunde. (osasan): *in.* Ikus.: Osasun.1: Jagibide.

osakuntza. (sendabidekintza): drus.: Osakera. Osaketa, osakintza.

°sal& (zai): *in.* Egazdentzako cgiten dan zaperoa.

osalari. (sendakintza): ▯ *end.* Sendagiic. I: Osagile, osakin, osatzaile, osatale.

osalaritza. (sendakintza): Ilcus.: Sendakintza. Osagiatza.

osamen. (sendabidekintza): iz. Sendatzeko almena.

osande. (osotasunk *Land.* Osotzen duena.

osansi. (izenondo): *izond.* Nor edo zer nolakoa dan esateko erabiltzen dan izenondoa,

osapen. (sendabidckintza): *in.* Ms.: Osatze.1; Sendaketa.

osapide. (sendabidckintza): *in.* dais,: Osagaii. in Osakai, osakaft.

osapil. (sendagaikintza): *iz.* Ikus.: Aletxo.

osaro. (osotasun): *adond.* Osorik ari-izatea.

osat. (eroapen): iz. Ikus.: Nozitu. Pairatu, °scant,

osarte. (egu): Ortzc garbia.

osartu. (taste): *ad.* Lataitietan lastoa goitik beets irabiatu.

osas-aate. (aate): iz. Basoko *aatea.*

OSASEN. Ls. Soin-izakiaren itiarkun guziak beat bezela cgitea. I: Ofela gertatzen zayonaren egokera. Jagibide, osakundc, osartzun, jasoal. *11* (eritasun), (gurentasun), (kaite-gabetastm), (lattsu), (osasunbide), (sendabidekintza), (sendakintza), (soirnzti).

osasun-agirt. (osasun): *iz.* Osasuna egiztatzen dtten agiria.

osasun-aldezko. (osasun): *izond.* Osasuna zaintzen Minna.

osasun-batza. (osasun): *iz.* Osasurta zaintzeko antolatutalco batza.

osasun-bedat. (lanclarc): *iz.* Udall azten clan arannanta,

osasun-betaf. (bald): *in.* Sendakaya dan belata.

osasun-bide. (osasurd: in. Osasuna zaintzeko jukera.

osastm-etxe. (osasun): *iz.* Osasuna zaintzeko etxca. Osategi, osat-axe, osasundcgi.

osasun-gabe. (osasun): *izand,* Osasunik az ducna. I: Osasun-gabea, osasun-gabetua. ikus.: Osasunik-eza,

osasun-gaiztasun. (osasun): *iz.* Osasunik ez izatea,

osasun-giro. (osasun): L. Osasun onaren egokera.

osasun-ikertze. (osasutd: Osasuna bcgiratzeko ikustaldia.

osasun-jakintza. (osasun): Osasuna izakaitzat duen jaldntza.

osastin-katte. (osasun): *izond.* Osasun aurkakoa dana. Osasun-kaitezko.

OSASUNBIDE. *iz.* Sendakintzaren zatia, osasuna iraun-arazi ta obetzeko ari dana. Bizitegi ta urietan garbitasun eta txukuntasuna zaintzeko egipena. (sendakintza): *iz.* Sendagdeak ell halt agintzen dizkion sendukayak eta ari-izateko goraberak. // (garbitastin), (iratm-azte), (uitsu), (osasun), (sendakintza).

osasundegi. (osasttn): *iz.* ans.: Osasun-etxe. Osategi.

osasundu. (osasun): *ad.* Osasunczkoa egin edo biurtu.

osasundun. (osasur): *izond.* Osasun ona duena. Osasuntsu.

usasuneralko. (osasun): Loud. Osasuua gordetzeko ona dana.

osusuneratu. (osasun): *ad.* Bcfiz osasuna loan.

osasunezko. (osasun): *izond.* Osasunari dagokiona. Osasuneko.

osusungai. (osasun): *iz.* Osasunerako gays dana. Osasunget.

osasungaii. (osasun): *izond.* Osasunerako ona dana. Osasunkoi, osasunkof, sendakof

osasungatiro. (osasut): *adond.* Osasuna zaintzen ari-izatea.

osasungafitasun. (osasind: *iz.* Osasuna izatea. Osagafitasun.

osasungaiitu. (osasun): *ad.* Notbait ado zerbait osasuntsua egin edo blurtu.

osasuugfie. (osasun): *izond.* Osasuna zaintzen ari (Jana.

osasunik-eza. (osasun): *adond.* Osasunik ez izatea, Titus.: Osasun-gabc.

osasunkaitz. (osasnbide): *izond.* Osasunbidearen aurkako dana. Osasungaitz.

osasunketa. (osasun): Osastmarcn alde /anak egitea.

osasunlkoi. (osasian): *kond.* Hum: Osasuugaii. I; Osasunkof.

osasunkof. (osasun): *izond.* Ikus.; Osasungaŕi. Osasuitkoi, sendakof

osasunlari. (osasun): *izand.* Osasunari buruz lanegiten duena.

osasuritasun. (osasun): iz, Suitt-osasunari eustcico dauaren zeintasuna.

osasuntsu. (osasun): *izond.* Tkus.: Osasundun.

osasuntstitti. (osasun): *ad.* Osasunari custeko lan-egiu.

osasuntza. (osasun): la Osasunaren zaintza.

osat-etxe. (osasur): iz. Tkus.: Osasua-axe, osategi.

osataie. (sendakintza): *izond.* Ikus,: Osagae. Osalari.

osategi, (osasun): L. Osasuna zaintzeko et-xe berezia. Osasun-etxe, osat-et-xe, osasundceli. (gaxotegi): *iz.* Sendabide bcrezian egoteko, eriak bjzi diran trask.undea.

osatu. (seudabidekintza): *ad.* Ems.: Sendatu. Ontsatu, sontotu, tortitsu. (irentze): *ad.* Trentzea egin. Trendu, irandu, txikiratu, xitikatu. (osotasun): *ad.* ikus.: Osotn. Onitu, ornitu. (bjurketa): II *ad.* Biurketa egin. (josketa): (ad. Bi zatiko jo^{g}ean batu. (atzipc): II *ad.* Titus.: Atzipettt. Ogendaldu,

osatu-ezifia. (sendabidekintza): *frond.* Ikus.: Osagatx. I: Osakatx.

osatu-gabe. (osotasun): *izond.* Ikus.: Osabeaf. Osagabe.

osatua. (egikera): *izond.* Buruturik dagocna.

osattrz. (osotasun): *adond.* Osotzen ari-izatea.

osatzaik. (sendakintza): *kand.* Ikus.: Osagiic. I: Osaktri, osazale, osatzaila, osatz^{g}a, osatzate. (osotasun): Gaizki dagozen gauzak ondo jartzen ari dana,

osatzale. (sendakintza): *laced* Sendagiiea izan gabc, eriak zaintzen art dana.

osatze. (osasun); *iz.* Etia ondo jatizea. Osapen, sendaketa. (osotasun): L. Gaizki zegozen gauzak ondo jartzea.

osatzebaketa. (ebakuntza): iz. Ikus.: Ebakuntza. Sendalebaketa.

osatzebaketari. (ebakuntza): *izond.* Ebakuntza egiten duena. j: Sandalebaketari. (yarein-yardunbideak): *izond.* Berbera.

osatzeko. (osasun): *izond.* Sendatu dczakena,

osazale. (irentze): *izond.* Trentzea dagiena, Osazale.

osdi. (txjmista): *iz.* Ikus.: Ortots, I; Ortzuntz.

osthm. (sodt): *izond.* Ots ateratzen duena.

osertz. (ortzi-nntga): Bras,: Ortzi-mugs. Onus, ozertze, oztalde, uartze, zeru-ertz,

osgabetu. (san): *ad.* Santa gabc utzi,

osgoil. (egu): *iz.* Goizcan cdo afatsaidcan otizia gofixka dancan.

osgotitu. (egu): *ad.* Ortzia golixka

osigoren. (gamin): *iz.* (lurnifiak. Jima,: Cumin.

osiiapiko. (abetxu): Ayen-t-xurikaria dan abetxua; bete lore zuriengatik loretcgietan landatzen da. Ositiapiko, ziaurdi.

osin, (iturbuni): *iz.* Ur-sofairit aurkitzeko, lurki batean egjten dan zilo ado zulaketa. Ibayak sakontasun aundiena duten toicia. Zito sakona naiz eta lagof egon. Meatzeetara jeisteko egiila dagoen ;Ado sakona. Ostia baltz, osin beltz = sakon-sakona dan Otxin, urputzu, zupu. (gamu): iz. Garnua biltzeko ontzia. I; Carina bera (landare): *iz.* Atsuna. (ur-zuttimilo): *iz.* Ibayetan izaten dan ur-zufunbiioa. (size): *iz.* Aize ta edufez izaten dan zarapata. (edtri): *iz.* Aize ta edufez jzaten dan zainpata. (salconera): *iz.* Leizezuloa.

osin-belaf. (belar): *iz.* Urtan igerika egoten dan belala, ta orduan bane orjak eraldatzen

osin-bizkaf. (itutbutu): *iz.* Osin ondoan egoten clan muru txikia.

osin-neurketa. (sakonera): iz. Sakoneraen neurtzca, neurtzearen cgipena.

osin-neurkin. (sakonara): L. Sakonerak neurtzeko lanabesa.

osin-urtegi, (leize-zulo): iz. Leizeetan egeten dan artegia.

osinaga. (leize-zulo): *iz.* Leize-zuloak dagozen loin/a.

osinbako. (sakonera): *izond.* Ondorik ez duena. Osittgabeko.

osindegi. (ilurburu): Ura dagoen told sakona.

osindu. (iturturu): *ad.* Ura bildu.

osingabeko. (sakonera): *izond.* Ikus.: Osinbako,

osingiratu. (istinga): *ad,* Lurki bat urez bete.

osinia. (istinga): *iz.* Bideetako istila,

osiategl. (garnu): *iz.* Gamma egkeko tokia, 1: Osindegi.

osintsu. (ur-zufutnilo): *izond.* Ur-zufmnika dagoen tokia.

osintxu. (iturburu): *iz.* Osin Maria.

csifieko, (leize-zulo): *izond.* Laze-bafenari dagokiona,

osifieratu. (leize-zulo): *ad.* Laze-bare/lean sane edo jausi.

°attacks'. (landare): Ginbailkaria dart urteko landare bclartsua, sendakinizan zauri-belafa bezela erabiltzen dana. 1: Osintxeka.

oska. (Soho): *adond.* Ots-egitcn ad-izatea. (mailgunc): *iz.* Ikus.: Maitune. Ondoki.

oska-deitu. (ants): *ad.* Aotsez deitu.

oskabe. (soilu): *izond.* Osfiurfic eztucna.

oskada. (aginkada): *iz.* Aginka egitea.

oskadura. (austura): *is.* Ikus.: Akasdura.

oskaitz. (noun): isond. Atsegifia ez dan sofma ematen duena.

oskaizti. (sendabiciekintza): *iz.* Osakayak aztertzen dituen jakintza.

oskaka. (aginkada); *adond.* **Aginkadak** cmaten ari-izatea.

oskantzt. (afietako): *is.* Ikus.: Ofietalco. Oski,

oskarbi. (egu); Ortzi argitsu ta garbi. 1: Osgarbi.

oskarbl-aldi. (ego); Egua argitsu agertzen dan aldia. 1: Oskarbt-une.

oskarbi-une. (egu): *is.* lkus.: Oskarbi-aldi.

oskarbiarte. (egu); *iz.* °train argitsua agertzea,

oskarbitu. (cgu): *ad.* Ortzia argitsua azaidu.

oskari. (aginicada): *izond.* Aginkada cgiten (Mena.

oskaf. (soilu): *iz.* Ots oaf) aundia.

oskatu. (azpadura): *ad.* Ikus.: Oxkaratu. Oskitu, mckatu. (afaildura): *ad,* AraiMara egin. (aginkada): 11 *ad.* Ikus.: Aginka-egin. Oxlc-egin, autsiki.

oskatua, (two): *isond.* Lepo-uts dagoena.

oskaz. (sendabidekintza): Ikus.: Osakai. Oskai.

oskera, (ants): iz. Aotsaren doifita.

oskeraz. (aots): *adond.* Aots-arauz ari-izatea.

oskefem (landare): *iz.* Lekazidtma clan landare belartsun, aloretan asko agertzen dana.

osketa. (lapufeta): *is.* Ikus.: Lapufetn- 11 Ooinketa, txcdpen.

oski. (ofietako): Goruntz txonkatilatik igoten ez duen ofietakoa, zola duelarik. Nat'osko, oskautzi, zangoetako, uilletako. (meta): *is.* Meta. 1: Mukuru. (ortz): H *iz.* Bats.: Aginbera. Lauskitu, oskin, oskindura, otzkidura.

oski befit-IL (caletako); *ad.* Ofietakoak beriz ondo ipifti ta **genu.**

oskl-antzeko. (ofietako): *irons!.* Oin eta aztala-zati bat estaltzen dituen oskimen antza (Mena.

oski-bafuko. (ofietako): *is.* Ofietakoaren barneko zatia.

cski-egik. (ofietako): *izond.* Ofietakoak egiten dituena. Oskigile, oskigin, oskile, zirol.

oski-efesta. (ofietako): *iz.* Oski arin, zola oso men duena. 1; Txinal.

oski-gain. (oftetako): *is.* Oskiaren go ko zatia.

oski-garbitzaik. (ofietalco): *izond,* Ofietakoak garbitzen dituena. 1: Oski-garbikari, oskiargitzale.

(oiletako): *iz.* Oski-egileak darabilzkiten katxctak.

oslci-jazte. (ofietako): *iz.* Oskiak janztearen egipcna.

oski-josle. (ortetako): *izond.* Zola ipifii bad° lenago, ofietakoen baste zatiak josten dituena.

oski-moko. (ofietako): *iz.* Ofietakoen mustufa. 1: Oski-mutuf.

aski-atutuf. (oiletako): *is.* Ikus.; Oski-moko.

oski-saltoki. (ofietalco): Oiietakuak saltzen diran saltokia.

oski-saltun. (ofictako): *izond,* Oskiak saltzen

oski-saltzaik. (ofietako): *izond.* Oftetakoak saltzen dituetta.

oski-ugal. (ofictako); *iz.* Ofietakoen edea.

oskide. (sofiu): *izond* Baste baton sofitta bars ateratzen

oskidego. (sofiu); *is,* Baste baton sofitta bars ateratzea. 1: Oskidetasun, soifiukidetasun.

oskidetasun. (soilu): *iz.* Bats.: Oskidego. Soitiukidetasun.

oskidetu, (soilu.): *ad.* Sofi^{Y}a berdindu.

oskidnu. (ofietalco): *izond.* Oskialc darabilzkiena.

oskigin. (otietalco): *izond,* Ikus.: Odd-agile. 1: Oslcigile, oskile, zirol. (cskulangintzalc): *izond.* Berbera.

oskigiutza. (oiletako): *is.* Oskiak cgiten dituen langintza. 1: Oskingo.

osldl. (ostagizti): is. ficus.: Oltzadaf. 1: Osadar. (zalapart): *is.* Ikus.: Zalapart. 1: Nabasa, taimpata. (koldartasun): 11 *izond,* koldafa dana.

osktlaso. (egazti): *iz.* Bats.: Belexinga. 1: Pergaxat, oskinaxo, ozkinaxo, uslcuriaxo, txafa, uzlcilaxo,

oskildu. (ortz): *ad.* Oskittdura egin. 1: Oskite, oskindu. (koldartasun): *ad.* Iktm: Koldattu. Oilotu, ulitu.

osldlkeri. (ergeltasun): *iz.* lkus.: Ergeltasun. Momolokeria, sengabekeria.

(ofietako): Ikus.: Oski-egile. 1: Oskigin.

oskin. (ortz): *iz.* Oski. Lauskitu, osithadura.

nskinaxo. (egazti); Ikus.: Belatxinga. Oskiiaso.

oakindu. (arts): *ad.* Aginbera egin. Oskin, oskitu, oskildu.

oskindura. (ortz): *is.* Ikus.: Oski. 1: °skin, otzkidura.

oskbign. (oiletako): *iz.* Oskigintza.

oskintza. (ofietako): Olietakoak egiteko antzea.

oskitegi. (ofictako): *iz.* Ofietakoak saltzen dituen saltokia.

oskitu. (ortz): *ad.* Ikus.: Osicildu. 1: Oskindu, oskiu. (azpadura): *ad.* Lk-us.: Oxkaratu. 1: Oskatu.

osldtxo. (ofietako): *iz.* °ski txikia.

osIsitxngiir. (oftetako); *izond.* Oski-efestak egiton dituena.

oskizola. (oilctako); *iz,* Oskiarcu zola. 1: Oski-zorn.

oskizti. (soda): *iz.* Sofinak aztenzen Mitten jalcintza.

OSKOL. *is* **Anwi, aiautz** eta baste gatizaen Mkoreko **azal** ado estalia. Kaska], kaskil, kosko, koskol, **koxkol,** krosko, moskol.. (zugatz): *iz.* **Zugatzen azala;** gia ta berlarezko estalkiaren batza. (azazkal): 11 *iz.* Adafezkoa Mtn **soin-atata, eta eta** beatzen muturcati sorb./ ta azten dam, (maskor): 111z. Xstberamak eta maskordunak cstaltzen dituen lekoreko zati gogora, (txikiera): Gauze ixikia, txikara. (ertsidura); 11 *frond.* Legortzeagatik kaizuz gutxituta gamin dana. (gaztailondo): 11 ix. Utza dagoen gaztafia. (arte): *iz.* **Arte ta baste landareen igaila,zati bateau, estaitzen duen kopoi** antzeko **zoroa.** // (azal), (biribilkapen), (garau), (gad), (ieki), (igali), (kondar), (laboreak), (landarizti), (lekazi), (lekoretasun), (mats), (oliondo), (zai).

oskol-atze. (guda-jantzi): *iz.* Butaf-babeskiaren atzeko aldea.

oskol-gain. (eltze): *iz.* Boil-erdi gaftean ipintzen dana. Oskol-gailieko.

oskol-gudari. (gudalari): *iz.* Bulat-babeski daraman gudaria.

oskol-ontzi. (guda-ontzidi): *iz.* Altzairuz babestutako itxasontzia.

oskot-ufatu. (zur): *izond.* Zur batzuek duten akatsa, bermn egut-eundura eratzen duten betak aldendu diralako.

oskola-maka. (orban): *iz.* Orban aundjak. Oskola-mokolo, oskola-rnoskolo.

oskoldu. (mokoD: *ad.* Nfokol biutru.

OSKOLDUN. *iz.* Zakatz-arnaselco koskoduua dan shores, maskof gogoi ala zaulia daukana ta apintatean jatitako anka batzuekaz. Zamarki, zarrnarki. *1,1* (abelizti), (zomoto).

oslcoleztatu. (guda-jantzi): *ad.* Bola, babeskiaz estali.

oskolgabetu. (oskol): *ad.* Oskolak kendu.

oskoli. (eztandagai): *iz.* Sutantsko mokoloa.

oskolo-moskolo. (basa): *is.* Be ondoak doan janzkiari itsasten zayon bass.

oskolpe. (eitze): *iz.* Boil-erdiaren ofmzpia.

oskoksts. (oskol): *izond.* Oskot edo seal asko daukana.

oskoro. (egu): ans.: Ortzi. Ortzalde.

oskofi. (egu): *iz.* Ortzia goraka agertzen danean.

(goiztiri): *iz.* Goiztiriak irauten darn aldia.

oskoft-latioak. (odei): *is.* Gozririan egoten diran doeyak.

oskofitu. (egu): *ad.* Ortzia gotixka agertu.

oslari. (ants): *izond.* Deadatak egiten dituena.

(Sofia): *iz.* Ots Maim

OSO. (osotasun): *izond.* Zuzen, bete, egin-egjfia, akatzik eztaena, 1: Irendurik ez dagoen aberea. Mardul, osasunduu. Zuzen, ziotzo, bidezko. Beti bat, send°, gogo-sendotasuna dueria. Txit, aniski, guziz, itiobre, osa, osorik, tint, titczki. (berantasun): *izond.* Ibiltzeko motela.

oso-altsu. (Anon): *izond.* Guzia al-duena.

oso-efex. (osasun): *izond.* Etez sendatu ditekena.

oso-ez. (ezoso): *izond.* Osoa ez dana.

oso-nai, (embateko): *frond.* Erabatekoa bakatik onartzen duena. Osotiat, oso-sale.

oso-oso. (osotas-un): Load Osotasunez Sri dam.

oso-osoan. (bukaera): *adond.* Osorik eta bukatzen ari-izalea.

oso-zale. (erabateko): *frond.* 05D-nai. l: Osotiat.

MOM. (osotasun): *adond.* Osorik art-izatea.

osodasun. (umotasun): *iz.* Ikus.: Umotasun. I: Ellasun, sasoalda, umodura.

osodura. (osotasua): *iz.* &us.: Osotasun. Orotasun, osogune.

osogai. (antotaketa): *frond.* Guzti baten zatia.

osogune. (osotasuu): is. Ikus.: Osotasun. Osodura.

osold. (osotasun): *adond.* Osotasunez ari-izatea. Osoro, osotoro, osokiro, tatataz, (egizaletasun): *adond.* Egizatetasunez sri-izatea.

osoko. (zati): *izond.* Zati batekoa dana.

osora. (batasun): *adond.* Zetbait osoan artzea.

osorik. (osotasun): *adond.* Ikus.: Oso, 1: Txit (osasun): *adond,* Osasun onean egotea,

osoro. (osotasun): *ac/and,* Ikus.: Osoki. 1: Osotoro, osoroki, tutataz, txoil,

osorotafa. (dada): *izond.* Efiketan osotasuna oftafitzat arisen duena.

osorotu. (zarbefiketa): *ad.* Zarbefitu.

osotara. (erabatcko): *adond.* Erabateko bezela ari-izatea.

OSOTASUN. Osoa, betea, berm zatien bat ere peitzen ez zayonaren tasuna, Garbitasun. hate-use, gaindidura, guzitasun, orotasun, osatasuu, osodura, osogune, ostasun. (egizaletasun): *iz,* Egitasun; mintzatzeko cra^P azpikeririk ez iSates. 7/ (aindo), (amai), (antolatceta), (araztasun), (askitasun), (batasun), (bukaera), (ezabelera), (kalte-gabetasun), (morMokada), (notio), (orokardura), (zabaidi), (zindotastro).

asotiaf. (erabateko): *izond.* Hass.: Oso-nai. Oso-zale.

osotoro. (osotasun): *adond.* Ikus.: Osoki. Osoro, osoz.

osotu. (osotasun): *ad.* Osorik jati. Onitu, ornitu, osatu, (biurketa): *ad.* Ostutakoa blurts. (ordainpide): *ad.* Egindako kalteren bat ordaindu.

osotzaie. (osotasun): *izond.* Osotzen damns.

osotze. (zindokuntza): *iz,* Ikus.: Zindokuntza. Onguren.

osoz, (osotasun): ac/and, Osoki. Osotoro.

(erabateko): *izond.* Ikus.: Erabateko. -Elkargabe.

OSPA. *iz.* Apainkeri Ía lekorezko andimanctikeria. Oi-ez-bezelako kirkileria, apaztasun, punpezia,.

pupezia, ospa-idttri. (aomen): *iz.* Aipua. Ospe, (atandikeri): II *iz.* Andipuzkeria. // Ospatu aditzaren muga-gabea. (aberastasun), (apaindura), (apaingaitu), (arautasun), (atokeri), (bonbondaka), (done-eza), (edertasun), (eralkota), (fazakeri), (jai-aldi), (kriketasun), (oparotasua).

ospa-egin. (aldaera): *ad.* Bats.: Aide-egin. Aldendu.

ospa-idust (ospa): *is.* Ospa. Eunpezia.

ospabide. (azalpen): *iz.* Iragarpen. Igarpem

ospagati. (ospa): *izond.* Aintza-difat dana.

ospagafitasun. (ospa): *is.* Ospagati izatearen bereiztasuna.

ospakari. (afandikeri): *izand.* Afantlikeriz ari dana.

ospakatu. (goresketa): *ad,* Goresketa egin.

ospaketa. (jai-31dt): iz. egitearen egipena. Ospakunde, ospatze.

ospakizun. is. Ospatzoko dagoena.

ospakoi. (aomen): *frond.* Aomena matte duena.

ospaktmde. iz. Ibis.: Ospakota. Ospatze.

°spat. (zur): *is.* Ems.: Espal. Ezpal, sospal, tazo.

ospairegi. (zur): *iz.* Ezpalak metatzen diran tokia.

osparako. (Gore): *frond.* Oorezkoa dana.

osparazi. **(jai-aldi):** *ad.* Ospatu-cragin.

ospatsu. (Somers): *frond.* Aomena ducna.

ospatsuld. (bogiespen): *adond.* Begiespenez eta begirunez ari-izatea.

ospatsutasun. (begiespen): *is.* Begiespeuez eta begirunez ari-izatearen **bereiztaSUria.** 1: Ospetasum

ospatsutu. (aomen): *ad.* Ospetsua egin.

ospatu. (gorantza): *ad,* Norbait edo zerbait goratu.

°spatula. (jai-aidi): *adond.* Ospatzen ari-izatea.

ospatzaile. (gorantza): *izond.* Gorantza egiten duena.

ospatze. (jai-aldi): *iz.* Ikus.: Ospaketa. Ospak-unde.

ospatzeke. (jai-aidi): *adond.* Ospata gabe ari-tzatea.

ospatzeko. (gorantza): *izond.* Gorantza egiten duena.

ospaz. (naps): *adond.* Ospa erabiltzen ari-izatea.

ospe. (aomcn): *iz.* Ikus.: Amen., Aipu, ospa, aintza, sapa, otsande, otspen, ozpe, umen, uste-on. (sofiu): iz. Ots aundia, (arautasun): II is. Ikus.: Arautasun. Arauriarzun. (abaf): ı iz. Abafak eta ufiak ugari izatea. Ostabe.

ospe-aldi. (gorantza): *iz.* Gorantza egitearcn aldia.

aspe-andiko. (aomen): *izond.* Aomen aundia daena.

ospe-apaltadura. (gorantza): *iz.* Ourutze, dorniiia edo beste onelako gauzaren bidez norbait goratzea. Ospeki.

ospe-bako. (amen): *izond.* Aomenik eztuena. Ospe-gabeko.

ospe-domifia. (ezautaau): Ezautaita bezela erabiltzen dan domifia.

ospe-egintza. (aomen): *iz.* Ospegatia dan egipcna.

ospe-gabe. (aornen): *izond.* Aomenik eztucna. Ospegabelm.

ospe-gabeko. (aomen): *frond.* Ikus.: Ospe-bako. Ospe-gabe.

ospe-galtze. (ospege): *iz.* Ikus.: Ospege. Omen-kentze, ospe-kentze.

ospe-kentze. (ospege): *iz.* Ospege, ¦: Ospe-galtze, osperik-cza.

ospe-leto. (irakaskintza): *iz.* Irakaskintzan ematen dart oorezko agiria.

ospe-zale. (aomen): *isand.* liens.: Ospegale.

ospedun. (aornen): *izand.* Ospetsua dana.

ospegabetu. (ospege): *ad.* Ospege izan, Ospegetu, txaticattu.

ospegal. (aomen): *izond.* Ospegatia dana.

ospegale. (aomen): *izond.* Aomena ifikatzen duena. Ospe-zale.

ospegari. (aomen): *izond.* Aornena irabazi duena. (duinta.sun): *is,* Goyengo dedua, nagusitasuna.

OSPEGE. *IZ.* Madden aornenaz eda gauzaen saluenti edo onespenaz gertatzen dan gaitze ado gutxitzea- I: Izen-galtze, izenkalte, otnengabe, omen-kentze, ospe-galtze, ospe-kentze, osperik-eza. II (arbuyo), (gaitzespen), (gaitzipen), (malts), (mardail), (onespen), (pikoketa), (zataticeri.).

ospegetu. (ospege): *ad.* Pots.: Ospegabetu. Txattartu.

ospekato. (gorantza): *ad.* Gorantza egin. I: Ospetu.

ospeki. (gorantza): iz. Rms.: Ospe-apaindura.

ospeko. (marten): Aomena duena.

ospekunde. (gorantza): is. Gorantza egitcaren egipena.

ospel. (itzal): is. Itzaltsua dart tokia. (anpadura): *iz.* Otzak egiten dons anpadura, geyenctan oifietan, eskuetan eta belaftetan; latira gotiska ta aznai aundiaz gertazen dana. Maim mospet, nospel, ozpel, zuzpel, afulaeta, eskordi. (artzi-muga): *iz.* Sartalde. Ospel-alde.

ospel-alde. (ortzi-muga): *ft.* Sartalde. Ems.: Ospel,

ospeldu. (itzal): *ad.* Itzaltsu geratu. (urnotasun): *ad.* Arnariak asks] umotu,

ospeleko. (ortzi-muga): *izond.* Sartaktekoa dana.

aspen. (aamen): *iz.* Ospc izatca.

osperik-eza. (ospege): *iz.* Ospege. Ospe-kentze.

ospetasun. (begicspen): *iz.* licus.: Ospatsutasun.

ospetsu. (aornen): *izond.* **Aomen** aundia duena. Ospedun. (arautasun): *izond.* Arautamm aundiaz cgiten dana. Jauntasunezko.

ospetsukl. (ospa): *adond.* Ospa aundiaz ari-izatea.

ospetu. (gorantza): *ad.* lieu,.: Ospekatu.

ospez. (arautasun): *adond.* Ospe ari-izatca.

(guda): Menperatutako gudaroztcari adzen zaizkion iskitu ta baste gauzak.

ospital. (itxasontzi): *iz.* Txalupaetako aulki bat.

ospo-egin. (iges): *ad.* Ikus.: Iges-egin. Ice-jean, zirku-egin.

ospuro. (donoki): is Deuntsuen **donokia.**

osi (ego): *iz.* Bats.: Egu. Ostantza.

ost-ost. (zailtasur): *adond.* **Zailtasun** aundiaz ari-izatea. Ost-osteat.

osta. (ardura): *is.* Ardura. Arta.

osta-meta. (oil): *iz.* Oti-meta.

osta-zaro. (ail): *iz.* °flak ateratzen diran aroa.

°stand. (atoztegi): *izond.* Atoztagian bizi dans. Ostaliet.

ostabaf. (abat): *iz.* ()flak dauzkan **abafa. Ostarba.**

ostabe. (abaf): *iz,* Abatak ugari izatea. Erns.: Ospe. (betitasun): *adond.* Ewa.: Befiro. Betiz, ostera.

ostabletx. (gaztationdo): *is.* Gaztafia-mote batzuk.

ostadarketa. (isladeara): iz. Ostadafaren margoetaz, **argiTsladurak izatea.**

ostadaf. (ostagrzti): iz. Egazkiak euriaren tantaetan **argia islatzen (Menem** eguan ilaisten dan zazpi margozko uztaya. Orzadat, °mid, ostarku, ostatitca, otsadat, Efotna'ko zubia, Jaungoikaarcn getikoa, Jaungoikoaren zubia, sustruiat, ustadd, ustargi, ustarku, ustraku, uztadat, uztargt, uztarlcu, uzterku, uzterpu, uztargi-belat, uztrauku, inzurki, zinta, zizterpu, jainkoaren-gefiko, jainkoaren Faze, zubiadat.

ostadat-margoko. (isladura): *izond.* Ostadataren margoetaz **argi-isladuraz dagoena.**

ostadura. (oil): iz. Landareetan ofiak ateratzea. Ostaldt,

ostaga. (tokafi.): *is.* Aizoyalckin erabiltzen dan lokafi lodia. (ezautailu): is. Tkutifla jasotzeko lokatia.

ostagabetu. (oil): *ad.* °flak kcndu.

ostagi. (ostagizti): is. Eguan gertatzen clan agerkia. Zentaldi,

ostagi-aldaketak. (ostagizti): *iz.* **Eguko** agerkien aldaketak.

ostagi-alde. (ostagizti): Ostagi-nasketaen alboa,

ostagi-tresnak. (ostagizti): Ostagiztian erabiltzen disco **lanabesak.**

OSTAGIZTI. Egua ta ostagietaz aztertzen duen pisiaren atria. Aro-jakintza. *II* (aide), (size), (egu), (egurasti), (egutegi), (cud), (lutelesti), • (odor), (pisia).

ostai. (oR): *iz.* **Often** irrultzoa. Ostail, ostai.

°stall. *iz.* **Zugatz eta beste landareen molizoa. Lufean jausitako ofia.** Ikus.: °star. °star'. (cm:1.km): iz. **&us.:** Orbel. Gorbel, ostakin, txorbel. (ii): is Taus.: Ofil. Lorail, ostaro.

estail-aro, (oti): is. Wien area.

(egurasketa): Zugatzak dauzlcan egurastokia.

ostaildura. (abat): *iz.* **Abafen multzoa.**

ostailkaru. (ati): *ad.* **°flak geyegi bota.**

ostailketa. (oft): *is.* **Oft-a-ludo** geyegi.

ostailpe. (estalgune): *iz*. Abate!) bidez egindako estalgune.

ostailtsu. *izond.* Of iz beleta dagoena.

ostaliatu. (etedize): *ad.* Etxe batean etedizeak

ostaiska. (lore): *iz*. Ikus.: Bitxdora. [: Bitxileta.

ostaize. (aize): *iz*. Ekaitz baten autean dabilen aizea.

ostaldu. Ikus.: Orb& Ostail.

ostal-etxe. (afoztegi): *iz*. Ikus.: Moztegi. Ostatu, ostat-etxe.

ostalari. (aioztegi): *izand.* Atoztegia daukana. I: Ostalet, ostati, ostatari.

ostalaritza. (atoztegi): *iz*. Atostegia erabiltzen duen langintza. I:.0stalergo, ostalgintza.

ostalde. (atzekalde): *in.* Goitik beraiio zerbaiten atze-aldea. Oste-alde, atzekalde, gibelalde.

ostaldi. *in.* Ikus.: °Madura.

ostalergo. (atoztegi): *iz*. Ikus.: OstaLatitza. Ostalgintza,

°staid. (atoztegi): *izand.* Ikus.: Ostalari. Ostatersa, ostatarl.

ostalersa. (afoztegi): *ft.* Moztegia daukan ttnankurnea; ortalariaren emaztea. Ilcus.: Ostater.

ostalgintza. (doztegi): iz. Ikus.: Ostalaritza. Ostalargo.

°stand. (afoztegi): *izond.* Ostaari.

ostaiu. (eresgalu): iz. Ikus.: Eresgaiu. Eres-joiki.

°stall]. (irudigintza): *iz*. Otalariak dagien Lana.

ostantz. (goiztiri): iz. Goiztirian egiten diran abesti ta cresta.

ostantza. (egu): &us.: Egu. Egurats, oat.

ostautzcan. (aditzondo): *adond.* Osterantzean. Ostaintxean, astantzian, osterantzekoan.

ostautzeko. (ezberdintza): *izond.* Ezberditla dana. Ostaintaceko.

ostape. (itzat): Zugatz baton Mink ematen duten

ostargi. (egu): in. Ortziaren argitasuna.

ostargi-ga.. (goiztiri): *iz*. Ipataldeko goiztiria.

ostargitu. (egu): *ad.* Egos argitu. Ostartu.

ostarku. (ostagizti): *in.* Ems.: Ostadat. Osadat, ostatika, ostriku, usbuku.

ostarlu. (abaf): *iz*. Ofiak dauzkan abat ezea.

°star°. (it): *iz*. Ikus.: Loral], ostail.

°std. (abal): *iz*. °flak dauzkan abuts. Ostarba.Albo aizuna. Ostatx. *iz*. Euliak aisatzeko, otiak dauzkan abaia ado makiia. Ostarba. (oil): *iz*. &us.: Ostai. Ostail.

ostatem (maskordun): *iz*. Tkus.: Eskimata. Gaztaika,

ostati. (ortzati): *iz*. Bars.: Ortzati. Ortzetaitz, zem-ati.

ostatika. (ostagizti): Ikus.: Ostadat. Ostarku, sustmku, inzurki.

ostaf-margo. (istadura): Ostadafaren margoetaz egiten dan argt-isladura.

ostat-margodun. (isladura): *izond.* Ostai-nnargoa donna.

ostarte. (eguzki): *iz*. Odeyen artctilc eguzkla ateratzen dan aldiak.

ostartu. (egn): *ad.* Ikus.: Ostargitti.

ostartx. (albo): in Albo aizuna. °stabs.

ostat-etxe. (atoztegi): *iz*. Ikus.: Ostatu. Ostal-ebto.

ostatari. (atoztegi): *izond.* Ikus.: Ostalari. °staler'.

ostatatu. (atoztegi): *ad.* Adoztegian artu. Ostat-au.

ostatatzade. (aroztegi): *izond.* Afoztegian norbait artzen ducna.

ostate. (ate): iz. Izkututa dagoen atea,

ostatsu. *inond* (Viz betcta dagoena.

ostatu. (atoztegi): *iz*. Ikus.: Atoztegi. Ostaketxe, Mozt-ette, ostat-etac, ostata. (atospen): *ad.* Was.: Atotsi. (oti): H *ad.* Ofiz bete.

ostatu-abli. (atoztegi); iz. Ostatu bateau egondako aldia.

ostatu-artze. (atoztegi): *in.* Ostatuan artzearen egipena.

ostatu-emaile. (atoztegi): *izond.* °stain ernaten duena.

ostatu-eman. (atoztegi); *ad.* Ostatuan egotea utzi.

ostatu-emate. (atoztegi); iz, Ostatuan egoteko uztearcn cgipena. Ostaturaketa.

ostatu-estubide. (aroztegi): *iz*. Ostatuan egoteko eskubidea.

ostatu-izld. (aroztegi): *iz*. Ostatu txilcia. Ostatu-tipi, ostatuxka, ostatxka.

ostatu-izkidun. (atoztegi): *izond.* Ostatu txikia daukana.

ostatu-kale. (afoztegi): Ostatuak dagozen kalea.

ostatu-keutze. (atoztegi): in. Ostatuan egoteko eskubidea keutzead: Ostatu-ukatze, ostatu-uko.

ostatu-ordain. (atoztegi): Ostatuan egotelco ordaindu beat dana. Ostatu-sari.

ostatu-sari. (atoztegi): *in.* Ikus.: Ostatu-ordain.

ostatu-iipi. (atoztegi): *iz*. lk.us.: Ostatu-izki, I: Ostatuxka, ostatxka.

ostatu-txat. (atoztegi): *iz*. On eta egokia ez dan ostatua. I: Ostaturzat.

ostatu-ukatze. (atoztegi): *in.* Ems.: Ostatu-kentze. Ostatu-uko.

ostatu-uko. (atoztegi): *iz.* Ostatu-kentze. Ostatu-ukatze.

ostatu-zale. (atoztegi): *izond.* Ostatura joateko zabetastma duena.

ostatmzerga. (atoztegi): *iz*. Ostataa eukitzeko ordaindu beat dan zerga.

ostatukari. (ardo): *izond.* Ardantegirako zaietasuna duena.1: Ostatukoi, ostatuzain.

ostatuketa. (aroztegi): *in.* Ostatoan egotearen egipena. Ostaturatze, ostatutza.

ostatuko. (atoztegi): *&and* Ostatuari dagokiona.

ostatukoi. (ardo): Ikus.: Ostatukari. Ostatuzain.

ostaturaketa. (atoztegi): *iz*. &us.: Ostatu-etnate.

ostaturatu. (atoztegi): *ad.* Ostatuan egotera joau. Ostatuto.

ostaturatze. (atoztegi): *iz*. &us.: Ostatuketa. I: Ostatuza.

ostatusa. (afoztegi): *ii ood.* Ostatuzaillaten emaztca. Ostatusa.

ostatutat. (atoztegi): *ii ood.* Ostatuan bizi dana.

ostatutu. (afoztegi): *ad.* Ikus.: Ostaturatu.

ostatutza. (afoztegi): *iz*. Ikus.: Ostatuketa. Ostaturatze.

ostatuxka. (atoztegi): *in.* Ikus.: Ostata-izki. Ostatu-tipi, ostatxlca.

ostatuzai. (atcr,eregi): *ii ood.* Ostatua daukana. Ostatuaain.

ostatuzain. (afoztegi): *izond.* Ikus.: Ostatuzai. (ardo): *izand.* Ikus.: Ostatukari. Ostatukoi.

ostatxe. (landare): *iz*. Lekaziduua dan landarea; bete igaliak urtan euki ondoren jan ditezke. Ikus.: Esku-zuri. Ostaxe.

ostatxiki. (arto): *iz*. Artabum ondoan dagozen °flak,

ostatxka. (aroztegi): *iz*. Ikus.: Ostatu-izki. Ostatmtipi, ostatuxica.

ostatxori. (txori): *in.* ikus.: Tratxori.

ostatxuri. (zugatz): *iz.* Laroskaria dan zugatza. Ostazuri, ostaf-txuri.

ostatzaik. (atospen): *izond.* Atospena ematen duena.

ostatze. (oil): *iz.* Landareek ofiak atcratzea.

ostaxe-ale. (igab.): *iz.* Ostatzearen Ostaxe-hii.

ostaxe-bii. (igali): iz. Ikus.: Ostaxe-ale.

ostaz. (cstuera): *adOnd,* Doi-doya.

ostaza. (landare): *ft.* Gingiikaria dan landarea; here miltak urn edentzen dute,

ostazantz. (tximista): iz. Ikus.: Ortots.

ostazuri. (zugatz): iz. Ikus.: Ostatxuri. I: Eltzun zuri.

oste. (bateralcnntza): is. Noten edo gauzaen agaritasun eta ainiztasuna. 1: Notifien baterakuntza aundia. Iru zentzun auetan, itz as atzizkia bezela ere ambit diteke. Bolada, askotza, jcndalde, jende-alde, jeintc-hildu, izkilimili, samalda, talde, tanda, tegi, teli. (atzekakte): *adond.* CAM-aide, ostei. irta zentzun auetan, itz au atzizkia bczela ere erabil diteke. (cnoa): 11 *iz.* Zerbait befiz esaten data entzuteak sofcrazten duel enoa. (jazargo): II Aufezkoa. Ina zcntzun auetan, itz au Mzizkia bezela ere ambit ditcke. (ozargai): *izond.* Sendiaren lekoreko. (solidi): II *izond.* Sendiaren Ickoreko. (nekabicte): *iz.* Ase-beteko dengo eguncan sofiaren uutzea.

oste-aide. (atzekalde): *iz.* Atzekalde, I: Ostalde.

oste-buru. (gudaritza): *izond.* Aspaldian gudari-talcie baton buruzagia.

oste-egun. (corzketa): *iz.* Eorzketaren eguna.

oste-sane. (sarc): Sarelci zabal eta gogofak dauzkan cares, beste sane arifiago baton atzetik erabiltzen dana.

oste-sorbatz. (sorbatz): *iz.* Burdin-xuriai, aoaren beste Mikan egiten zayen beste sorbatza.

ostean. (atzekaIde): *adond.* &us.: Atzean. Ostei, osteyan, osteirengo, ostera. (astanpen): *adond.* Ikus.: Ezik-Osteko, ostian. (aurkaketa): *adond.* Aurkatzean. Ostera, osterantzean.

osteango. (ezberdintza): *iz071a.* Ezberdifla dana.

osteburu-sari. (gudaritza): *iz,* Oste-buruaren

ostegun. (egun): *iz.* Astcaren laugaten eguna. Orzegun.

ostegun Azar°. (sate guren): *iz.* Aste gurenaren osteguna.

ostegun gizen. (cgun): *iz,* Iflauteri ondolco osteguna.

ostegunkari. (egun): *ftond.* Ostegunetan art dana.

ostei. (atzekalde): *adond.* Ostc. I: Ostean, osteyan, osteirengo.

osteireugo. (atzekalde): *frond.* Ikus.: Ostei. Osteyan.

osteka. (mortxokada): *adond.* Multzo atmdietan ari-izatea.

ostckari. (gaitzespen): *frond.* Baste bateu iritziaren aurIca agertzen dana,

ostekatu. (ugaritason): *ad.* Ainiztasunez alkartu.

OSTEICERI. iz. Kutoliko-nzkurtzatik Mdendutako adata, Lutero'k sortua. **Adaf** ori jafaitzen dutenen siniskizona. // (apaiz), (kristautasun), (siiiis-austc), (uzkurtza).

osteki. (indaf): *Load.* indartsua dana.

osteko. (gerokotasun): *izond.* Gerokoa dana. (astanpen): *adond.* Ikus.: Ostean.

osteko (esortoki): *iz.* Bizkafa ipintzeko esertokiaren zatia.

osteltoak. (bestelakotasun): *frond.* Besteak, baste guztiak.

°stet. (estalune): Bero-egunetan abereak gordetzeko, abai ebalcitaz egdia dagoen estalune.

ostelari. (ostckcri): *izond.* Ostekerian art dana.

osteleuri. (ekaitz): *iz.* Ekaitzaren urn.

osten. (estalpon): *iz.* Ikus.: Ezkuta-lek-u. Ezkutoki, ostendera, satoki, zurutiu.

osten-idatzi. (izkutidazkera): iz. Pk& berezien bidcz egindako idazicia,

osten-idazkera. (izkutidazkera): *iz.* **Bud** berezicn bidez idaztea.

osten-ostenka. (joko): iz. &us.: Bulictan. Kukuka. (estalpen): *adond.* Estalpenez ari-izatea.

ostendera. (estalpen): *iz.* Ikus.: Ezkuta-leku. I: Osten.

ostendu. (estalpen): *ad.* Ikus.: Izkotatu. Kukutu, ostu. (atzekalde): *ad.* Atzcan geratu.

ostenik. (estalpen): *adond.* Estalpenez ari-izatea.

ostenka. (izlcutidazkera): *adond.* nut bcrezien bidez ari-izatea. I: Ostonka-mostenka.

ostenka-mostenka. (izicutidazkera): *adond.* Titus.: Ostenka.

ostentzaiie. (estalpen): *izond.* Estalpenez ari dana.

ostentzeke. (cstalpeu): *adond.* Estalpenik gabe ari-izatca.

ostera. (atzekalde): *ran/and.* Ikus.: Atzean. I: Ostean. (bidaldi): iz. Ans.: Bidaldi. Fatxin, osteraldi. (aurkaketa): 11 odond. Ras.: Ostean. Osterantzean. (osteralcurnza): *adond.* Betiz, be/m°, osterabe. (ustekabe): II *oyu.* Ustekabea adierazteko oyutza.

ostera-itz. (aurkaketa): *iz.* Aurka ari-izateko itza.

ostera-ta-befizko. (osterakuntza): *adond.* Betz ere befiz ari dam.

ostera-zale. (bitczarpen): *izond.* Amaituta cdo kenduta dagoena befiz jari nai donna.

osterabe. (ostemkuntza): *adond.* Ostera. Befiz, bet'iro, osteraberc.

osteragin. (ostetasun): *frond.* Ostetasuna eragiten duena.

osterago. (gerokotasun): *adond.* Geroago.

osteraka. (bidaldi): *adond.* Bidaldiak egiten ari-izatea.

osterako. (adingabetasun): *iz.* Adionekoa ez dan ateraldia. (jazarketa): *frond.* Aurkakoa dana. (osteralcuntza): *izond.* Zerbait he& esan edo egin nai ducna. Osterazko.

osterako txartel. (bidaldi): *iz.* Bidaldictan erabiltzen (tan joan eta itzultzeko txartela.

osterakoan. (itzulakti); *adond.* Itzultzean.

OSTERAKUNTZA. *iz.* Egiña zegoena befiz egitearen egipen eta ondorioa. Befiz-egite. // (aldizkapen), (antzeraketa), (aunizketa), (bifezarpen), (jafaipen), (luzckeri), (rnaiztasun), (mintzabidc), (mutitidura), (tunic), (ugalketa).

osteraldi. (HAMAD: *iz.* Tkus.: **Bidaidi.** Ostera, juakunde.

osterantzean. (au-Limit-eta): *adond.* Ikus.: Outran. I: °stem, ostantzean, osterautzokoan, osteuntzean, ostez, osteantzcan, osterontzean, osteruntzian.

osterantzeko. (gaindi): *(rand.* Gaindikoa dana. Ostiantzeko.

osterantzekoan. (aurkaketa): *adond.* Ikus.: Ostcrantzean. Ostantzean, osteuntzoan.

osteratu. (gaitzespen): *ad.* Zerbaiten aurka ari-izart. I: F.urtigi.

osteraizaile. (osterakuniza): *frond.* Zerbait be/ho egiten duena.

osterazko. (osteralcuntza): *frond.* Tbs.: Osterako.

osterein. (gerokotasuu): *izond.* Azkena dana.

)erarett
;to'ren
n dirs. f{

iteun-
so ant zerkia.
,bertaŕek
aen zutee
)teundegi.
)teuna emateko
Otetmpeko.
, Ogl edo arda
ontzia.
z. Opa-arayan
/ala.
Yesukristo
:n clan toki; berezia. {:
.utxa jaŕita zeukaten
Au, kutxategi,
sun): *iz*. Oteuna
izetan dagoen told
;un-aulki.
): *ad.* Ogia sagaratu.
oteun): ia, Ikus.: Oteun-

ari): *iz*. lkus.: Ota-txod, (:
txintxorl.
antza); *iz*. *Ikus.:* Zulantza. {;

lanba): *ŕzond.* Zalantzan

suntza. (osasun): *iz*. Osasuoa
aldia.
itu. (zalantzan): *ad.* Gutxi

sta. (zalantza): *ad.* Zatantzaz

gon. (zalantza): *ad.*
e egon.
ta): *iz*. Was.: Ole. 1: Arkamelu,

ŕapota): *izond.* Laŕapotak
sna.

oti-zango. (latapota): *ft.* Lafapotaren zarigoa.

otian!. (eskari): *oyu.* Men, I: Oitian!. (zalantza): *adond.* Ikus.: Bearbada. Otean. (ustekabe): *iz.* Hots.: Ilstekabe. A//men. (lokaiitz): Ikus.: Otean.

°Oka. (ai): *iz.* 0boak atsedona artzeko, kokatzen diran aga. 1: Ikus.: Ota.

otikideak, (lafapota): *Ia.* Lafapotaren antzekoak ditran zomofoak.

otil. (ogi): iz. Gaizki egosita dagoen ogia.

otil-jayegun. (jai-aldi): Legami-gabokoen

otil-ofi. (ogi): *iz.* Win eta uraz egiten dan ate oso Inca.

otin. (eta): *iz.* Ikus.: Efa. Gorotatze, sepagaxto, titia. (zikoiztasun): *izond.* Zikoitza dam. (azkuti): 11 *iz.* Janariaren igadura.

otindu. (azkuti): *ad.* Janaria igatu.

otitzaf. (latapota): *iz.* Lafapota aundia.

oto. (osaba): Ikus.: Osaba; au/en itza. Oto. (eskeintza): *iz.* Zerbait eskeintzeko erabiltzen dan itza. (ustekabe): II Ustekabea adierazteko itza.

oto-xori. (txori): *iz.* Ikus.: Ota-xori. 1: Tiotua, txofu.

OTOI. *iz.* Yainkoa'ri naiz Neskutsa'ri nuke dontai egiten zayen eskaria, batezbe Eliza'k onartutako eraz. Yainkoa goresteko ta Bera'ri eskefak cskatzeko, gogoa zuzentzea. 1: Mezatan "egin decagon otoi[n] esan ondorcn egiten den eslcari bakoitza. Men-esaldi, otoitz. (oyutza): *oyu.* Eskari bat egiteko erabiltzen dan itza. // (agurtza), (aste purees), (eraspen), (eskari), (mcza), (yaurespen).

otoi-aldi. (atoi): Otoi egiteko aldia.

otoi-antz. (otoi): *izond.* Afentzen art dana. Ikus.: Otoikof, otoitsu.

otoi-antzean. (otoi): *adond.* Otoi egitean bczela ari-izatea,

otoe-bidalguntza. (otoi): iz. Otoyaren bidez egiten clan bidalien lana.

otoi-egiie. (otoi): *issued.* Otoi-egiten duena. Otoigiie, otoitz-egile, otoizgiin, otoitzgae, otoitzle.

otoi-egin. (eskari): *ad.* Eskariren bat cgin. Yainkoa'ri batez cre egiten zayon eskaria, zuzentzeko afen egin. Otoikatu, otoitu, otoitz-egin, otoitze-egin, otoiztu, otoizmendatu.

otoi-egutegi. (otoi): iz. OM! hatzuentzako egotegia.

otoi-eragik. (MM.): *izond.* Otoi-egiteko eragiten duena.

otoi-gela. (otoi): iz. Otoigtl. Otoi-teku, otoitegi, otoitz-toki, otoitzgune.

otoi-idazti. (otoi): *iz.* Otoyak dauzkan idaztia. Otoitz-idazti, otoidi.

otoi-kzak. (otoi): Otoyak egjteko itzak. 1: Otoitzak.

otoi-leku. (otai): iz. Otoi-gela. Otoigu, otoitcgi, otoitz-leku, otoitz-toki, otoiztegi, otoiztoki.

otoi-sorta. (otoi): iz. Otoyen multzoa.

otoi-zale. (otoi): *izond.* Otoi-egitea make duena. 1: Otoitz-zale.

otoidL (Moi): la. &m.: Otoi-idazti. Otoitz-Mazti.

otoigu. (oki): *iz.* Otoya egiteko told borer/a.: Otoi-gela, otoi-leku, otoitcgi, otoitz-toki, otoigi, otoiztegi, otoiztoki.

otoigu-aufe. (otot): Otoiguaren auteko gela edo tokia.

otoigu-zai. (otai): *Loud,* Otoigua zaintzen duena.

otoika, (otoi): *adond.* Otot-egiten ari-izatea. 1: Otoizka. Ikus.: Otoyez. 1: Otoiketan,

otoikatu. (Moi): *ad.* Thus.: Otot-egin. Otoitu, otoitz-egin, otoitze-egin.

otoikera. (otoi): *iz.* Otoi-egiteko era. 1: Otoitz-bide, otonzera.

otoiketa. (otoi): Otoi-egitearen egipena,

otoiketan. (Mai): *ac/and.* Ikus.: Otoika. Otoizka, otoyez,

ototkof. (otoi): *Loud.* Monica ari dam. 1: Otoi-antz, otonsu.

(otoi): *is.* Otoi txikia. Otoixka.

otoitegi. (otoi): Ikus.: Oroi-geta. Otoigu, atoi-leku, otoitz-toki.

otoitsu. (otai): *frond.* &m.: Otoi-antz. Otoikot.

otoitu. (otoi): *ad.* Ikus,: Otoi-egin. Otoikatu, otoitz-egin, otoitze-egin, otoiztu, otoizmendaht,

otoitz. (otoi): *iz.* Ikus.: Otoi. I: Men-esaldi, otoitze, otoiz.

otoitz-alki. (otoi): Otoi-egiteko erabilken dan efedizea.

otoitz-arau. (otoi): *iz.* Ellzkizunetarako araua.

otoitz-bide. (otoi): *Ia.* Otoikera. Otoitzera.

otoitz-egik. (otoi): *frond.* Ikus.: Otoi-egile. 1: Otoigik, otoizgile, otoitzgiie,

otoitz-egin. (otoi): *ad.* Ikus.: Otoi-egin. I: Otoilatu, otoitu, otoitze-egin.

otoitz-gai. (otoi): Otoya egiteko gaya. 1: Otoizgai, otoitzagai.

otoitz-toki. (0101): *iz,* Ikus.; Otoi-gela. 1: Otoigu, otoi-Icku, otoitegi, otoitzgune.

otoitzak. (otoi): iz. Otoyak. Otoi-itzak.

otoitzaldi. (otoi): iz. Otoi-egitearen aldia.

otoitze. (otoi): iz. Otoi egitearen egipena.

otoitzeko. (otoi): iz. Gogo-otoya ciagien notitia.

otottzera. (otoi): iz. Otoikera. Otoitz-bide, otoyera.

otoitzezko. (Mtn): *frond.* Otoyari dagokiona.

otoitzgafi. (otoi): *frond.* Otoyengatil: amor egiten discus.

otoitzgile. (otoi): *frond.* Ikus.: Otoi-cgik. Otoitz-egiie.

utoetzgune. (otoi): *iz.* Bars.: Otoi-gela. 1: Otoitz-toki.

oteitzkizun. (otoi): *Otoi* egiteko dagocna.

otoitzle. (otoi): *frond,* Otoi-egile. Otoizgile.

otoitzmen. (otoi): *iz.* Meua, eskaria.

otoitzmendatu. (otoi): *ad.* Afendu, eskatu. 1: Otoitztnendu.

otoixka. (otoi): iz. Ikus.: °tot-no.

otoizgat. (MO: *iz.* Ikus.: Otoitz-gai. Otoitzagai.

otoizka. (MM.): *adond.* Otoi-egiten ari-izatea. Otoixka.

otolzkatu. (otoi): *ad.* Otoi-egin.

otoizketa. (atoi): iz. Otoi-egitearen egipena.

otoizIdie. (otoi): *izond.* Ikus.: Otoizle. : Otoizlari.

otoizico. (caked): *ftond.* Eskariari dagokiona.

otoizlari. Coto* *izond.* Ikus.: Otoizle. Otoizkile, otoiztale.

otoizle. (0101): *izond.* Otoi-egiten ari dana. 1: Otoizkiie, otoiztati, otoiztak.

otoizmen. (otoi): iz. Otoi-egiteko mena. 1: Otoizmendu.

otolzmendatu. (otoi): *ad.* Ikus.: Otoi-egin. 1: Otoitu.

otoizmendu. (otoi): iz. Otoi-egitea. Ikus.: Otoizmeu.

otoiztaie. (otoi): *izond* Ikus.: Otoizte. 1: Otoiztati.

otoizte. (otoi): *Ia.* Otoi-egitearen egipena.

otoiztegi. (Mot): iz. Otoigu. Otoi-leku, otoiztoki.

otoizti. (otoi): *izond* Otoya maite duena. Otoiztiai.

otoiztiaf. (otoi): *izond* Ikus.: Otaizti.

otoiztoki. (otoi): *iz.* Ikus.: Otoigu. Otoi-leku, otoiztegi.

otoiztu. (otoi): *ad.* Ikus.: Otoi-egin. Otoitu.

otoiztuki. (otoi): *adond.* Otoizten ari-izatea.

otol. (ogi): iz. Mal galls= ogia cbakitzeko dagoen ola.

otondo. (landare): *iz.* Otcondo. (landare): *iz.* Ezpainkaria clan landarea; bcrc efo ta ofialc sendagatiak dira. Otondobedaf-otondobclaf, otondoko, sugeria. (ogi): Az. Ogi-puska.

otondobedaf. (landarc): *iz.* ikus.: °tondo, Otrondobelai, °tondo/co, sasibedat, sasi-bclat, sugeria.

otondoko. (Laudare): *iz.* Thus.: °tondo. I: Otondobedaf, otondobelar.

otootze. (azicuti): *iz.* Ikus.: Azkuti. Azianu, otorontza, otorontze, otunanza, otruntza, °Lionize.

Mato. (Mai): *iz.* Otoi txiki ta kartsua.

otorantza. (azkuii): *iz.* Thus.: Otorontz. Otorontze, otoruntza, otoranza, otorentze, faftr.

otorde. (ogi): *adond.* Ogiaren trukean.

otordu. (oran): iz. Tateko ordua. (azkuti): *iz.* Janaria.

otordu-ondo. (aldi): *iz.* Baz,kaldu ondoko aldia.

otorduero. (azkuŕi): *adond.* Janari guztictan. J: Otorduoro, otorduro.

otori!. (arpcn): opt. Thus.: Tori!

otorontz. (azkufi): *iz.* ikus.: Azkofi. Tanari, otorautza, otoruntz, oturuntza.

otorontza. (azkufi): Ems.: Azkuf!. Otantzc, otorontze, oturuntza, otruntza.

otorontzatu. (azkufti): *ad.* Oturtmtzaetan ari-izan.

otorontze. (azkufi): in Ikus.: Azkofi, Otontzc. Janari. Otoruntza, otmantza.

otorpo. (lam/are): *iz.* Otaren orpoa.

otofe. (ote): *ft.* licus.: Ofe.

otoruntz. (azkufi): *ft.* Ems.: Azkati. Otorontz.

otoruntza. (azkuti): *iz.* Tkus.: Azkuti. Otorantza, otorunza,

otoyez. (otoi): *adond.* Otoi-egiten ari-izatea. I: /kus.: Otoika. Otoizka, otoiketan.

otoz-otoan jo. (ezien-ilcuste): *ad.* Eresiau ezlen-ilcustez jo cdo ari-izan.

otoz-otokari. (ezlen-ikuste): *Land.* Otoz-otoan jotzeu edo zerbait egiten ari dana.

otoz-otoko. (szlen-ilarste): *izond.* Oldoztu gobs ari dam.

otozozto. (gogai): *iz.* Ilcus.: Gogai. I: Bulk°. (gogaketa): *iz.* Ikus.: Oldozkai. Otelozpen.

(betar): iz. Garitzaetan sortzen dan belat MM. otroilo.

otron, (azkur!): Edozcin janari-mota.

otrontze. (ufi): iz. Ikus.: Azkufi. Elikagai, otruntza, otontze, otruntze.

otruntza. (azicuti): Ikus.: Azkuti. Otrontzc, otruntze.

ots. (sofiu): *iz.* Txunku-gabe ta nastua dan swim, ozentasun zeatza eztuena. Iskanbila, zataparta, abatotsa, dunbasois, atasto, azantz, azots, arabara, kranka, krilca, krikako, eros, erots,erotz, iskibidu, pout, Os, eots, zagata, zarata, zaratots, ixtdrio. Gauza txatxaten antza aundia. Albarot. (aomen): Oincna. (aundiera): *izond.* Gaitzcko. (ayet): II iz. Zaletasun aundia, auudicgia ere. (bilaketa): *(in* Txordoka. (oyutza): *oyu.* Tat; eyatzcko Ttza. (aldr): *(Az.* Lipai. (zezen): II *ft.* Thus.: Ergi. Orots.

ots-abaf. (eztandagai): *iz.* Eztanda cgitcn clan =bait

ots-adaf. (eresgalu); *ft.* Adafez egindako eresgaiu.

ots-adiera. *iz.* itzez-itzezko adierazpena. Ots-alde.

ots-agi. *iz.* Ots-iztiaren agcrkia.

ots-alde. (Ba^{G}): *iz.* floss.: Ots-adiera.

ots-aidi. (abazuzitasun): *iz.* ikus.: Kinks. I: Mica.

ots-andi. (soilu): Abafots aundia. Ots-aundi. (ospa): *iz.* Ospa auudikoa.

ots-andiko. (ospa): *izond.* Ospa aundikoa dorm. Ots-andizko, ots-anditsu, ots-aundiko,

ots-anditsu. (ospa): *Load.* Tlcus.: Ots-andiko. Ots-andizko, ots-aundiko.

ots-antz. (soiiu): *iz.* Bi sofinen alludekiko dam berea,

ots-antza eman. (sail): *ad.* Oskide izan; otz-antzeko Tzar!.

ots-antzeko. (soffit): *Land.* Oskidea dana.

ots-arau. (elizti): iz. Ots-iztiaren araua.

ots-arauz. (etizti): *adond* Ots-iztiaren arattz ari-izatea.

ots-aundigaliu. (satin): iz. Soilua aunditzett duen ianabesa.

ots-aundiko. (aomen): *izand.* Airmen aundikoa dana. (ospa): *izond.* Thus.: Ots-andiko. I: Ots-anditsu.

ots-bakaf. (sobu): *izond* Salt batekoa dana. Ots-bateko.

ots-bateko. (sofio): *izond.* Ikus.: Ots-bakaf.

ots-berdin. (soldu): Sofin batekoa izatea.

ots-biko. (elizti): *iz.* Bi geditien aikartzea, itzatal bat cgiteko. I: Bikonde.

ots-egfie. (dei-egikturtza): *izond.* Dei-egiten duena.

ots-egin. (der-egikuntza): *ad.* Thus.: Deita. Dei-egin. (salt): *ad.* Asko soriutu. Ikus.: Sonutu.

ots-egiteko. (elizti): *iz.* Izen-jokoaren ataia, dcitzeko erabiltzen dana.

ots-elkargo. (eresi): in Ongi alkartata dagozen sofiuen multzoa.

ots-eikargoz. (crest): *adond* Sofittak ondo alkartzean ari-izatea. Ots-elkartuz.

ots-elkartastm. (eresi): *iz.* Sonnak undo alkartzearen cgipena. Ots-cikartze, alkarkaii.

ots-elkartuz. (crcsi): *adond* &us.: Ots-clkargaz.

ots-elkartze. (eresi): iz. &us.: Ots-elkartasun. Alkarkaii.

ots-entzutaiin. (cntzupcn): Sofittak entzutcico ianabesa.

ots-erauntsi. (crcsi): *ad.* Zeiiimak cdo bests eresgaluak nearkeraz jo.

ots-esanai. (ikur): *iz.* Itzcz-itz esan nai dana.

ots-esi. (sofiu): *iz.* Solivarcn Mesta.

ots-ezti. (crcsi): Sofiuen gozotasuna ta biguntasuna. Ots-goxo.

ots-eztidun. (crcsi): *frond.* Ots-cztiz dana. I: Ots-eztizko, ots-goxodun, ots-goxozko.

ots-eztizko. (crest): *izond.* Ikus.: Ots-eztidun. Ots-goxodun, ots-gorcazko.

oft-gaits. (crest): *izond.* Ots-eztirik ez darns.

ots-garbi. (cgu): *iz.* Odeirik gabc dagocn egos.

ots-goxo. (crest): Ikus.: Ots-ezti.

ots-goxodun. (crest): *izond.* Ilus.: Ots-eztidun. Ots-eztizko, ots-goxozko.

ots-goxozko. (crest): *izond.* Thus.: Ots-eztidun. Ots-eztizko, ots-goxodun.

ots-ikaragati. (aots): *frond.* Dcadat ikaragatia dans.

OTS-IZEN. *iz.* Adierazten duen itzaren bidez, gauza baten salmi antzeratzea. I: Itz orixe. (elerti), (itz).

ots-izti. (ognzkera): iz. Iziamtza baten soiluak aztertzen dituen iicasketa.

ots-iztilari. (oguzkera): *izand.* Ots-iztjari buruz ari dana.

ots-jakintza. (soft): iz. Pisiarcn ataln, soiluak ikasten dituena,

ots-kidetasun. (sollu): *iz.* Batera ematen diran sofluen multzoa.

ots-motelgaii. (sofiu): Sank gutaitzeko, eresgaIuetan ipintzen dan zatiko txikia.

ots-mots. (sat): *12.* Scala berberak geyegi beritzea.

ots-neurketa. (soffit): iz. Soiluen bizitasunarenneudzea.

ots-obi. (otso): iz. Otsoak eta baste basabereak afapatzeko segada.

ots-ontzi. (sofiu): *iz.* Surma duen ontzi edo lanabesa.

ots-ordeko. (ants); Aotsa ernaten donna,

ots-orpo. (beiaf): *iz.* Exaeriaren aurkako betafa; bere lorea aria da.

ots-ots!. (baimendura): *oyu.* Ganz txikiago bezcia, zerbait onartzen data esateko oyutza.

ots-otsean. (lastertasun): *adond.* Bat-batean.

ots-nin. (gam): iz. Ifatian eta ikus- ifatuan duen ttitia.

ots-zarata. (Sofia): Ots oso andia.

otsa. (cdso): *iz.* Otso itzaren aldaketa.

otsa-betaf. (be^{g}): iz. Edaskaria dart belata; bare efoa kirats, mingotz eta atingatia da. I: Su-belaf. Ikus.: Ututiaza. Xindlla.

otsa-mats. (sad): iz. Txilarkaria clan sasia. (mats): *iz.* Basoko matsa.

otsa-peferril. (landare): *iz.* Basoko apirioa. Bras.: Apirio.

otsa-toki. (otso): *iz.* Otsategi. Otsazulo.

Msaba. (afain): *iz.* Main-mats bat,

otsabete. (afalid•ara): *iz.* laulafetan egiten diran afailak. ikus.: Zanbro, zanbroe. (ugatz): *iz.* Ugatzen kafuskatzea.

otsabilko. (egun): iz. Elude aureko osteguna.

otsadaf. (ostagizti): Ikus.: Ostadai. Orzadaf.

otsail. (a): *iz.* Urteko bigafe'n ilea. I: 11-txiki, katail, barantail, otsil, zezeila.

otsain. (pus): *Land.* Pozik clagoena.

otsaki. (iietak): *iz.* lletak. Otsakio.

otsako. (otso): Otsoaren kama, ONakiime. ikus.: Otsanda. Otsanda, otsaume.

otsalaba. (aitabitxi): *iz.* Alababibria dana.

otsalaparf. (laiosondo): *iz.* Basoko lafosondoa. Ikus.: Otsalat. I: Tosalapae.

otsalaf. (lafosondo): *iz.* Lafosondo-mota bat. Otsa tosaiapai.

otsalafe. (otso); *iz.* Otsoz beterik dagoen tokia.

otsalizai. (zugatz): *iz.* Basoko lizata.

otsaman. (notabide): *ad.* Zuzendu.

otsamendi. (otso): *iz.* Otsoak beren gordegailuak egiteu dituzten mendia.

otsanda. (otso): iz, Otsoaren kuma emea. Ikus.: Otsako. Otsando.

otsandatu. (soffit): *ad.* Otsa egin. I; Otsanditu.

otsande. (amen); *ft.* Bois.: Aomen. Ospe.

otsanditu. (satiu): *ad.* lims.: Otsandatu.

otsando. (otso): iz. Ikus.: Otsako. I: Otsanda.

otsandu. (azalpert): *ad.* Azaldu, zabaldu. Otsarazi,

otsapauts. (ondo): iz. Ikus.: Otsaputs. I: Otsapiaz.

otsapofu. (efaboil): *iz.* Basoko potua.

otsaputs. (ondo); *iz.* Boil itxurazko ondoa, bamean nuts beltza daukana; ants au odds baratzeko erabiltzen da. Otsapauts, otsaputz.

otsara. (tifitadura): Berotasun, gogo-bero.

otsarazi. (azalpen); *ad.* this.: Otsandu.

otsarki. (indarkeri): *ac/and.* Indarkeriz ari-izatea,

otsaf. (otso): Ata dan otsoa.

otsategi. (otso): iz. Otsoaren gordegailua. I: Otsa-toki, otsazulo; casotegi.

otsatz. (landare): *in.* Lastaduna dan landarea; bare zurtoifia luiondokoa da ta lakatzetatik efobroak ateratzen ditu. Otsaza.

otsaundiz. (papa): *adond.* Ospa aundiaz ari-izatea,

otsayen. (landare): *iz.* Kalamukaria dan landarea, igokaria; bete igaliak, legortata, garagardoari aokara emateko erabiltzen dira. Otso-ago, otso-ayen.

otsaza, (landare): *iz.* ikus.: Otsatz.

otsazango. (landare): *iz.* Gingil-gabekoa dan landarea, toki eze ta itzaltsuetan azten dana.

otsazulo. (otso): *iz.* Otsategi. I: Otsa-toki.

otsdun. (aomen): *izond.* Aomena duena.

otsean. (lastertasan): *adond.* Oso lastef ari-izatea.

otsean-otsean. (maiztasun): *ai/and.* Oso maiz ari-izatea.

otsegintza. (otseiniceta): *a* Huts.: Otseinketa. Mirabetza,

Osegift. (otseinketa): *iz.* Ikus.: Otsein. Moioi, nerabe.

otsein. (otseinketa): *iz.* Lan-sari baten tnikcan, baste bairn mofoi-lanean ari dana. I: Moioi, uerabe, otsegiii, ogiko, ogipeko.

otsein-aldi. (otseinketa): iz. Otsein bezeta egoten dan aldia.

otaein-buru. (banakuntza): iz. Bros.: Erxegizon. Ebrezai.

otsein-egin. (otseinketa): *ad.* Otseinketan yardun.

otsehi-mai. (otseiuketa): *iz.* Elate aundietan otseirien jangua,

otsein-talde. (otseinketa): Otseiiiaren raultzoa.

otseinagusi. (banakuntza): *iz.* Ebzezai. Etzegizon.

otseindu. (otseittketa): *ad.* Otseifia bezela lancgin.

otseingo. (otscinketa): *iz.* Otseiriaren lanbidea.

OTSEINKETA. *iz.* Beste baten moioya izatearen egipen eta ondorioa. Mahn ado ogipekoa dauaren egokera. Endrczu, cskukaldr, eskukaldn, mirabetasun, mirabetza, otsegintza, gomen. II (ariketa), (afoztegi), (buruzagi), (ernakume), (erabilkuntza), (geyagoka), (gudalari), (lan), (lekaidego), (rnoŕoikeri), (ongaitasun), (ordezpen), (yoputasurt),

otseinkide. (otscinketa): izond. Otseifiaren Laguna.

otseintasun. (otseinketa): *iz.* Otsein izatearen bereiztasuna.

otseintza. (otscinketa): *iz.* Otseifien lana.

otseki. (otoi): *iz.* lien goiz-otoirza, gorespenekin.

otsema. (otso): Otso emea. Otseme, otso-eme.

otsemaile. (norabide): *izond.* Oztairdia zuzentzen duena. (jaurbide): *izond.* Jaurbidea egiten duena.

otseman. (entzupen): *ad.* Entzumena entzuteko ezartzea. Entzuten danari

adi-egotea. AoItcu edo oarpenari eta bat, adi-egitea. (iraizketa): *ad.* Iges-eragitea, Ilcus.: Alzatu, oixatu. (norabide): II *ad.* Zuzendu, arteztu; norahiclea eman, (abere): II *ad.* Abereak alculatzea, zirikatu, otsemon. (karkabupen): II *ad,* Lan ado ekintza bat astea. (adipen): 11 *ad.* Adipena egin, ipiiir. (karkabupen): *ad.* Ikus.: Abiatu.

otsemateko. (alcuiukada): *iz.* Bats.: Akuiu. Txixta.

otserne. (acme): iz Ezkontidc baten semea, bestearenganakoa cztana. Semeixen, semeizun, seinc-orde, semizun, ugazeme, ugazume, uzeme, semaizun, semeorde. (otso): iz Otso-emea. Otsema, oso-erne.

otsen. (soffit): *is* Durundi egitea.

otsendu. (soffit): *ad.* Ikus.: Durundi-egin. Durunditu, otseueraztu.

otseneraztu. (sofiu): *ad.* Titus.: Otscndu. Durunditu.

otsengi. (softu): *adond.* Durundi cgitcan ari-izatea.

otseratu. (crest): *ad.* Doílumen ncufiaz abestu.

otsefi. (otso): *iz.* Otsoak ugari bizi diran efialdea. Otso-cn.

otsefi-belaf. (landare): *iz.* Ginbailkaria dais landarea, efettrin-mota bat ematen duena.

otsefoi. (egazti): *iz.* Ikus.: Belabringa. I; Iskiitaso, otso-afai. Ikus.: Beta. I: Bete, °No-alai, otsoiar.

otseskia. (alde): Arpegi edo soilaren mat's, alde batetik begiratata. (mendi); iz. Mendien lefoa. Ikus.: Ezkai.

otseskiara. (alde); *adond.* Zerbait otseskiaz agertu edo ilcustea.

otsetan. (ants): *adond.* Deadarlca art-izatea.

otsez. (izen): *adond.* izencz. (azalpen): *adond.* Esaten danez. (ants): I[*adond.* Aotsak ematen ari-izatea.

otseztitu. (crest): *ad.* Sofivak gozotasunez eman.

otsi. (arpen): *ad.* Eutsi itzaren laburpena. Titus.: East. I: Buts°,

otsil. (ii): *is.* lists.: Otsail. I: Barantail, zezeila.

otsifiera. (dei-egilaufiza): *iz.* Ikus.: Del-egikuntza. Epako, gaztiapen.

otska. (dei-egikuntza): *adond.* Dei-egiten ari-izatea,

otskide. (soilu): *bond.* Best's its edo itzatalaren soffira bcra duena.

OTSO. *is.* Aragi-zalea den ugaztuna, artxanoraren antzekoa; ile urdin iluna, belanak tent's ta isats iledun eta luzea dituena. Xefo, (slain): *iz.* Afain txiki bat. (txoskof): II iz iraitzean sortzen dan txoskofa, geyenetan margula dana. (mama): II *iz.* Ametsezko ikuspena, ametsak edo irudimen suztatuak ematen dutena. (mozkorkeri): *iz.* Oituraz mozkortzen dana. /1(kotzo), (ugaztran).

otso-ago. (landare): *iz.* Ikus.: Otsayen. I: Otso-ayen.

otso-antzeko. (otso): *izond.* Otsoaren antza duena. Otso-magodun,

otso-af. (otso): *iz.* Afa den otsoa.

otso-afai. (egazti): *iz.* Ikus.: Bela, I: 0/semi, otsofai. [: Ikus.: Belatxinga. 1; Otsefoi.

otso-afasn, (lafosondo): *iz.* Basoko lafosondo. Otsolaf go(i, otso-nauf.

otso-arte. (segada): iz. Ikus.: Segada. Lakio.

otso-nyen, (landare): *is.* Ikus.: Otsayen. Otso-ago.

otso-baso. (also): *iz.* Otsoek gordegalua egiten duten mendia edo basoa. Otso-mendi.

otso-belaf. (landarc): is, Ilcus.: Pita-baba. Piko-belaf.

otso-berakatxa. (belaf); *iz,* Bare ofiak aundi ta ezeak dira ta lore zuriak ematen ditu; berakatxaren usaya ematen du.

otso-eiztari. (rdso): *izond,* Otsoak eizatzen dituena. J: Otso-riztari.

otso-eme. (otso): iz. Ikus.: Otsema. Otseme.

otso-gizon. (Inamu): Titus.: Zomoto. Mozolo.

otso-lizt. (otso): iz. Otsoen eiza.

otso-tiztari. (otso): *izond.* Ikus.: Otso-eiztari.

otso-julafrai. (tandare): *iz.* Titus.: (late.

otso-laaf. (lafosondo): iz, Laiosondo-mots bat. I: Ikus.: Laiosondo. Otsolai, otso-lapai, otsalai.

otm-tafu. (otso): *iz.* Otsoaren laftta ado bare antzekoa dana.

otso-lepogo. (iepo): *iz.* Lepoko gifiafeetan izaten dan ottazea, burua undo igitzea eragozten dueua.

otso-lizaf. (zugatz): Basoko lizafa.

otso-margodun. (otsci): *izond.* Ilcus.: Otso-arttzeko.

°tut-mats, (abetxu): *iz.* Ikus.: Azari-mats. I: Otso-maats.

ntso-mendi. (otso): *iz.* Otso-baso.

otso-neat. (lafosondo): *is.* Basoko lafosondoa. I: Ikus.: Otso-afosa.

otso-perexil. (tandare): *iz.* Basoko apitioa. Ikus.: ..p.r.o. _sperej.;.i.

otso-zango. (landare): *is.* Gingil-gabekoa dan laudarea toki eze (a itzaltsuan eaten dana.

otsobaba. (beta(); *is.* Zefiak elikatzeko beta(ona.

otsodun. (sarlatra): izond, Nunbait sartuta dagoena.

otsokeria. (basatasun): Titus.: Basakeri. Mandakeria.

otsoki. (Ratak): iz. Titus,: Iletak. Obita.

otsoko. (otso): *iz.* Otsoaren kuma. Otsokurne, otsoxko, otsoume, otxako, obcoko.

otsoiaf (larosondo): iz. Orso-afosa god. I: Ilcus.: Otso-afosa.

otsomak!, (aldaera): *ad.* I, gonzak!

otsomazuel. (aldaera): *ad.* Zack, goazenl. Otsoinazuyal.

otsontin. (txoskof): *iz.* Anturaz sort ═ dan txoskofa, lafti-azpiko ettnduran egiten dana, ardura aundikoa izan ditekena.

otsonaaf-lore. (lekazi): is. Txfixirioaren lures,

otsondo. (nekabide): iz. Sofiaren nekabidea. Otsondore.

otsopipef. (landare): *iz.* Zokolcaria clan landarea; bere efoa idorezkofa da.

otsopoin. (landare): *iz.* Lilikaria dan landarea.

otsoputs. (ondo): Was.: Astaputz. Otsoputz, otsouts, sultsoputz, trikulatz.

otsofai. (egazti): *iz.* Ikus.: Bela. k Otsefol, otso-afai,

otsotegi. (Mao): is. Otsoarcn gordegaitua. 1: Ikus.: Otsategi.

°tsars. (tximista): *is.* Buts.: Ortots. Ostots.

otsetu. (otso): *ad.* Otso bezela blur/u.

otsotzai. (otso): is. Duo aundia dan atsoa.

otsotze. (0/so): Otso-taide aundia.

otsoxko. (otso): *iz.* Thus.: Otsoko. Otsolcurne, otsoume, otsoxica.

0/spell. (aomen): *iz.* Ikus.: Aornen. Ospe.

ate. (lafapota): iz. Mafuslmtzailea dan zomoMa; bare margoa orlegi-orista da; atzeko ankak fuze ta oso indartsuak dim ta oyen bides jauzi aundiak egin ditzake. Laiapotaren mots bat da. I; Oti, aitxeri, arkarnelu, gariixal, lafapota, igel, siiika-mandika, txiritxa, txitzirikardo, xfilizka. (laborenk): iz. Buruskaetako garau-lefokada. (landare); 11 is Lekazicluna clan

landarea, zaldalea bezela erabiltzen dana. (zalantza): iz. Zalantza adierazteko erabiltzen dan itza.

oleka. (latapota): *adonct* Oieen bile ibiltzea.

oietze. (latapota): *iz.* Oteen saldoa.

okt. (osaba): *iz.* Ikus.: Osaba. Oto.

otu. (trudirnen): *ad.* Uste gabc irudintenera etoft. (eskari): *ad.* ikus.: Eskatu. Eske-izan.

otual. (imdimen): Ikus.: Irudimen.

oturuntza. (azlatii): *iz.* Jakcta bikaiia. Ikus.: Jaketa. Was.: Azktni. Otontze, otorontza, otorontze, otroutza, otaranza, onturuntza, janketa, kanpanzat, otorantza, °mum, sorki, fafu, trapala, trapela, zauta, xanfarta, xanparta.

oturuntzategi. (azkuti): iz. Otunmtzak egiten diran bakia.

oturuntzatu. (azkuti): *ad.* Otunmtzak egin.

oturunxka. (azal): *izond.* Azalak apurtzen ditaena.

otx. (otz): *iz.* Ems.: Ozkiii. I: Lilco, otzifi. (SOW: *izond.* Ots itzaren fiogatia. (dime): iz. Oilaze-deadata. NILharm oyutza. (estuera): *Land.* Estu-estu dana.

otx-abu. (zabalera): M. Zulo bat zabalago egiteko tresna. Obc-au.

otxabafi. (armiarma): *iz.* Ems.: Afobi. Luartz, Lugartz, otxatabi.

otxabatu. (zabalera): *ad.* Oft-abuaz zulo bat zabaLago egin. Otxautu.

otxako. (also): *iz.* lkus.: Otsoko. Otsokuune. Ikus.: Otxanda. Oncoko, obtoto.

otxalafa. (igali): *iz.* Sasi-afosaren igalia.

otxan. (sotiltasun): *Land.* Otzantxoa dana. Ikus.: Otzan.

otxanbo. (oyutza): iz. Ikus.: Oyutza. Asperen-itz.

otxanda. (cdso): *iz.* Otsoaren slabs. I: Ikus.: Otxako.

otxantasun. (sotiltasun): *iz.* licus.: Sotiltasun. Otetasurt..

Mxardi. (landare): iz. Otxata ereinduta dagoen landa. Obcai-lui.

obrarkarlak. (Landare); in Otxat eta bare antzekoak diran baste landareen multzoa.

otxarkin. (margo): iz. Otxataren think atcratzen dan gotia.

otxaf. (landare): *iz.* Otxarkaria dan landarea; bare efoa legortuta ta austuta dagoentan, margo-gai gotia lortzeko crabiltzen dana. Ufe-belaf.

otxafabi. (armiarma): iz. Afobi, I: Otxabati.

otxafatn. (gura): *ad.* liras.: Itikatu. Titiatu.

ottrafen. (otar): *in.* Ikus.: °tat Otate, otxeberdiko, sando.

otxaf-Int. (landare): iz. Ikus.: ()Nardi.

otxaf-tindu. (Linda): *iz.* Oticafetik ateratzen dan tindua.

otxartsu. (landare); *izond.* Otxatez beteta dagoen lands.

otxeberdiko. (otaf): *iz.* Olaf aundia. Eats.: Olaf. Otxaten.

ntxenko. (begi): *izond.* liens.: Begi-ezkel. Ezkelo, otxenta, okel, ezkel.

otxenta. (begi): *izond.* Ikus.: Begi-ezkel. Otxenko, zearbegi, okel.

otxepel. (eritasun): *ood.* Eni xamaf dagoena.

otxera. (atantza): *iz.* Tertzaron lokafia.

otxiau. (ardura): *ad.* Osasunari buntz ardura aundia Attn. Norbera asko zaindu.

atxin. (iturburu): *iz.* Osin sakona. Urputzu, zupu. (txintxin): Aspaldiko txintxin-mota bat, Lau laurleko zana.

otxindu. (aberastasun): *ad.* Aberastasuna lottu.

otzo. (korapilo): iz. Korapilo bidoi. (otso): *Land.* Otso tftaren tiogatia.

otxo-laaf. (latosondo): *iz.* Baso-Iafosondoa.

otxoko. (otso): *iz.* Ikus.: Otsoko. Obrako, °Moto.

otxolo. (begi): iz. Ikus.: Begi-bakaf. I: Isterbegi.

otxolotu. (begi): *ad.* Otxolo egin edo biurtu.

otxomak. (aditz): *ad.* Goazemak; goazen.

Macao. (otso): Ikus.: °Disko. Otxoko.

otxua. (afautza): Afantz-ordziko nagusia.

OTZ. *izond.* Giroan egoten dan aroa barb] guts/ago &ten gorputzai deitzen zayena. Atzetasun edo zaletasuneza adieraztert duena. Gorputzetan hero guftitzea. Bore aroa, gorputz batek ikutzen ducnak balm **hero** aundiagoa duenak atizen duen zentzupena. Oz. 11 (egurasti), (izotz), (ostagizti).

otz-aldeko muga. (lurburu): iz. **Lurburua** inguratzen duen oboa.

(otz): iz. **Ole** dagoen arm.

otz-antz. (otz): *izond.* Zerbait ozkifi dagoena.

otz-arazi. (otz): *ad.* Oztu-eragin. I: Oft-52i.

otz-arazle. (otz): *ood.* Otza ematen duena.

otz-aro. (ate): *iz,* Giro cites.: Otzaro.

otz-artze. (otz): iz. Oft arturik egotea.

otz-ausi. (oft): *ad.* Otza ibitu. Otz-epoldu, oftautsi.

oft-babes. (oft): iz. Otzetik gordcta dagoen tokia. Otz-ezkutu, otz-geriza, otz-kerizu, otz-Lzkutu, otz-malda.

otz-beratasun. (oft): iz. Otzerako oarmena, Ozkortasun.

otz-bero. (otz): *in.* Ikus.: Giro. I: Ozpero. (urte): in Ems.: Urte.

otz-berokatu. (otz): *ad.* Ur beroari ur otza bota.

otz-daldara. (oft): *iz.* Otzaz izandako ikara.

otz-daldaratu. (oft.): *ad.* Otz-ikaraz egon. Otz-danlaratu, otz-dildiratu, ots-dirdkatu.

otz-daidaf. (oft): iz. Ems.: Otz-ilcaral. Otzdiddira, otz-dirdira.

otz-dardaratu, (oft); *ad.* this.: Otz-daldaratu. I: Otz-dildiratu, otz-dirdiratu.

otz-dildiratu. (otz): *ad.* /his.: Oft-daldaratu. Otz-dardaratu, otz-dirdiratu.

otz-dirdira. (oft): *iz.* Ikus.: Otz-daldaf. Otzdildira.

otz-dirdiratu. (otz): *ad.* Ems.: Oft-daldaratu. Otz-dardaratu, otz-dildiratu.

otz-egiie. (ate): *izond.* Otz soierazten duena. Otz-etnaile.

otz-egosi. (oft): Egositaka janaria otzituta geratzen dana.

otz-elgaitz. (otz); iz, Otzez dagoen sukafa.

otz-emage. (ate): *Land.* Ikus.: Oft-agile.

otz-epeldu. (oft): *ad.* ikus.: Oft-ausi.

otz-eragailu. (otz): *iz.* Otza soterazteko lanabesa. I: Otzgailu. I: Otz-gela.

otz-erazle. (otz): *Land.* Otza soferazten duena.

otz-eri. (otz): *iz.* Otzitzearen egiperta.

otz-ezkutu. (oft): *iz.* Ems.: Otz-babes. Oft-germs, otz-kerizu, otz-izkutu.

otz-gaklu. (oft): *izond.* Otz eta gabluta dagoena.

017.-gets. (otz): iz. Otz-soferazteko gels. Ikus.: Otz-eragailu.

otz-geriza. (oft): *iz.* Otz-babes. Otz-ezkuttu, otz-kerizu, otz-izkutu.

otz-giro. (oft): *iz.* Giro otzitua.

otz-ikara. (otz): *iz.* Dardara ta otza ba/era izatea. Otz-daldat, otzafada,

otz-ikaradun. (otz): *frond.* Otz-ikarak dauzkana.

otz-ikaratn. (otz): *ad.* Otz-ikaraz egon.

otz-izan. (otz): *ad.* Otzez egon,

otz-izkutu. (otz): *iz.* Ikus.: Otz-babes. Otz-ezkutu, otz-geriza, otz-kerizu, otz-malda.

otz-kerizu. (otz): *iz.* Ikus.: Otz-babes. Otz-ezkutu, otz-geriza, otz-izkutu.

otz-malda. (otz): *iz.* Otz-babes. I: Otz-izlndu.

otz-neurkin, (otz): *iz.* Giro oso otzak neurtzeko lanabesa.

otz-okerdura. (otz): Azazkalen makurdura araugea, otzak egifia. Otzoket-eri.

otz-ontzi. (otz): is. Otzitzeko onizia.

otz-otz, (otz): izond. Guztiz otza dana.

otz-otzean. (atz): *adond.* Berota gabe ari-izatea.

otz-seudabide. (ate): Otzaren bidez egindako sendabidea. &us.: Otzez osabide.

otz-sorgot. (ate): iz. Otzez egindako sortasona. Otz-sorgortasun.

otz-sorgortasun. (ate): iz. Ikus.: Otz-sorgot Otzez sorgortze.

otz-sukaf. (otz); iz. Otzaz izandako sukafa.

otz-sumin. (otz): iz. Eznietan mitiaz izaten dan gorbezia. Ikus.: Oztuxe. Gorbezi, su/es/u.

otzak-il. (otz): *frond.* Otz-minbera.

otzakaitz. (uzutasun): izond. Ezi ezin ditekena. I: Otzankaitz.

otzal. (azaldi): *iz.* Ohara. Ozal,

otzanutf. (otz): *iz.* Otz xamat Ozkifi, liko, ozgiro.

otzan. (sotiltasun): *izond.* Biozpera ta geldia dana. Eskurakoi, moldc-cicx, moldefcx. Ikus.: ()tutu.

otzan-arazi. (otzandura): *ad.* Otzan-eragin. Otzandu.

otzan-arazle. (otzandura): *frond.* Otzan-arazten duena.

otzan-efaz. (otzaudura): *frond.* Etaz otzandu ditekena. Ikus.: Otzangaii.

otzan-opa. (opakontza): *iz.* Eztigatia clan opakuntza.

otzandu. (otzandura): *ad.* Otzandura Lorna. Otzan-arazi.

otzandu-ezin. (otzandura): *frond.* Otzan-erazi ezin rittekena.

OTZANDURA. Emetze, ibieraztearen egipen eta ondortoa. Eztitze, yabaltzearen egipen eta ondorioa. Ibidura, ibitasun, ibitze, otzantasun, yabal-aldi. I/ (arindura), (ataitasun), (getdialdi), (gentza), (gondola), (irizkidetasun), (naretasun), (neutitasun), (zebadura).

otzangati. (otzandura): *frond.* Otzandu ditekena. liens.: Otzan-etaz.

otzankaitz. (uzutasun): *frond.* Ikus.: Otzakaitz. Otzangaitz.

otzankaiztn. (uzutasun): *ad.* Otzankaitza egin cdo biurtu.

otzankl. (otzandura): *adond.* Otzanduraz ari-izatea.

otzankof. (atzanclura): *frond.* Otzantzen duena.

otzankortasun. (otzandura): lz. Otzankota izatearen bereiztasuna.

otzantasun. (otzandura): *is.* Ibis.: Otzandura. Ibitasuu, otxantasun.

otzautzaik. (otzandura): *izond.* Otzandu egitcn duena.

otzara. (otat): iz, Olaf. Manasta, otzare. (gazta): *iz.* Gaztak egiteko otartxoa.

otzarada. (otat): *is.* Otzaran sartu ditcken aindo guzia.

otzaragii.e. (otat): *frond.* Otzarak egiten dituena. Otzaragin.

otzaragin. (otaf): *frond.* Otafak egiten dituena. Ikus.: Otzaragile.

otzaragificn. (cdaf): *adond.* Otafak cgiten ari-izatea.

otzarakada. (otat): *iz.* Otzara bete-beta. Otzaretaria,

otzarakeria. (otat): *iz.* Sorbaldan eta otzaran eramaten ari-izatea.

otzaratu. (otaf): *ad.* Otzaran zerbait eraman.

otzaratxu. (atat): *iz.* Otzara txikia.

otzarazi. (otz): *ad.* Otz-enrgin.1: Otzazi.

otzare. (otaf): *iz.* Otzara. Manasta.

otzaretada. (otat): is. Otzare bete-betea. Ikus.: Otzarakada,

otzaro. (otz): *is.* Ozkiii izatca. Otz-aro, otxaro. (ozetasun): Gan ozkarbietan eguan dagoen czetasuna. (it): is, Tkus.: Lotazil. Negit.

otzafada. (otz): Ikus.: Otz-ikara. Otz-daIdaf.

otzafen. (otz): *adond.* Otza data kart.

otzafibedaf. (laudare): *iz.* Ikus.: Astapetezil. Otzafibelat, otzeti-bedat, urpetexid.

otzatitu. (ate): *ad.* Otzagatik at/ blur/u.

otzatu. (matsondo): *ad.* Mastayak bigatenez landu. (eldubeaf): *ad.* Norbaitentzat aukeratua lean.

otzatze. (matsondo): iz. Otzatu egitea.

otzausi. (epettasun): *ad.* Of en kendu, anal biurtu. Otzautsi. (ego): *ad.* Eguraklia epcidu.

trtzazi. (ate): *ad.* Otzitu eragna. Ikus.: Otzarazi. (atzetasun): *ad.* Noribait atzetasuna eman.

otzbera. (otz): *frond.* Otzkil. Otztcof.

otzberagaii. (otz): *frond.* Otzbera izateko dagoena. Otzkorgati.

otzberatu. (otz); *ad.* Otzbera egin edo blur/u. Otzkorna.

otzdildira. (otz); *iz.* Otz-daldat Ikos.: Otz-daldaf, otz-dirdira.

otzegitu. (otz): *ad. Asko* otzitu.

otzepel. (bero): *frond.* Bern xamat dagoena. Otz-epel, otxepel. (aultasun): *iz.* Aultasunaz dagoen notifia. Otxepet.

otzera. (otz): *iz.* Idien ankaen otzez gogortasuna.

otzeritu. (otz): *ad.* Kostuma lean.

otzefi-bedai. (landare): Ikus.: Astapefezil. Otzati-bedaf, otzeri-belat, otzeti-belat.

otzcz osabide. (o/c): Ikus.: Otz-sendabide.

otzgailit. (otz): *iz.* Otzitzen dueua. Ikus.; Otz-eragadu.

otzgati. (otz): *frond.* Ozkifia ematcn duena,

otzi. (eorzketa): *ad.* Ms.: Eortzi. I: Obiratn,

otzikalditu. (ebaketa): *ad.* ikus.: Baldizta. I; Paidiztu.

otzikatu. (ortz): *ad.* Ortzen kataska.

otzikera. (landure): *iz.* Igebelarkaria dan landarea.1: Ikus.: Ige-bedat. Zapalote.

otzii. (bero): *ad,* Egurattlia epeldu. Otza-il.

otzitdu. (otzandura); *ad.* Bigunagoa egin. (otz): *adond.* Ikus.: Ozkiii. Otx, mdtiro.

otzitu. (otz): *ad.* Ote biurtu.

otzitze. (otz): iz. Otz geratzearen egipena.

otzkidura. (adz): iz. Oski. Oskindura. (ate): *izond.* Otzituta egoten darn, I: Ozkil, otzkiti, otzbcra, otzkot

otzkifi. (otz): *frond.* Ikus.: Otzkil, ozkiii.

otzkorgafi. (otz): *izond.* Huts.: Otzberagati.

otzkof. (otz): *izond.* Ikus,: Otzbera. Otzkil.

otzkortasnn. (otz): *iz,* Hors.: Otz-beratasun,

otzkortu. (otz): *ad.* ikus,: Otzberatu.

otzmin. (otz): *iz.* AIdi otza.

otzmindua. (otz): izond. Otzez beterik dagoena.

otzokel-eri. (otz): *iz.* Ikus.: Otz-okerdura.

otzol. (Mietako): *iz.* Ikus.: Eskalanpu. Eskalapoin.

otzarmatu. (itzotz): *ad.* Otzez izoztu.

otzorpo. (gaztallondo): *iz.* Gaztafia-mota bat, ruorkots bakoitzean bederatzi ado mutt garau dauzkana.

otzuefe. (ogi): *iz.* Ikus.:

otzune. (otz): iz Able otza.

otzuf. (ogi): *iz.* Ikus.: Okondo. Ogi-kozkof, ogi-mokat, ogi-muskin, ugikonde, ogikondo. (ogasun): *iz.* Ikus.: °gamin,

otzufean. (eskari): *adond.* Ulcata eskatzen ari-izatea.

ou. (kate): Katearen estuna.

ottigu. (ants): *iz.* Deader' zototza. Ikus,: Deadat. Osti,

oulku. (ants): *iz.* Otsoaren aulia. Was,: Aiiiura.1: Aulia.

outs. (zakuf): *iz.* ikus.: Zakuf.1: Orate, ozat.

ox. (sots): *iz.* Oioak aisatzeko aotsa.

oxaba. (afain): *iz,* Itaasoko afaintana.

oxaga. (mend* *iz.* Zugatzak befiro landatutako mendia.

oxam (baso): *iz.* Ikus.: Baso. Oyan, saroi, zara.

oxarki. (mutirikeri): *adond.* Mutirikeriz ari-izatca.

oxatu. (iraizketa): *ad.* Ikus.: I: Oytitu, oxotu, oxtu,

oxen. (sorm): izond. Soflua ateratzen duena; gauze txikia izan ezkero. I: Eros.: Ozen. I: Oxin, otscn.

oxendu. (soffit): *ad,* Sofma befiz atera.

oxeski. (ofizi-muga): *iz.* Ikus.: Sartalde. Satalde.

oxezki. (itzal): Itzala dagoen tokia.

oxezki-aldeko. (ortzi-muga): *izond.* Sartaldekoa dana.

oxin. (saint): *izond.* Ikus.: Oxen. [: Ozen, ntsen. (cabinets): *iz.* Undo. I: Ondura. (istinga): H *iz.* Thus.: Ist11.1: WM.

oxindu. (Hilo): *ad.* Liima oxifican sartu.

oxifiapiko. (abetxu): *iz.* Ezkei-ayenkaria dan abetxua, intsusaren antzekoa dana. lkus.: Aindura, oxilapitco, sukamaga.

oxk. (aginkada): *iz.* Aginka-egitearen egipenaren ots-izena. (ausikidura): *iz.* Ikus.: Drausk. Ofizikaldi, oxlce, ozka, ozkada.

oxk-egin. (aginkada): *ad,* Aginka-egin. Autsiki, oskatu, oak-spin, ozIca-egin.

(ataildura): *iz.* Tresna zolotz bateaz egindako aistildura.1: Oska. (aginkada): iz. Ortzcz egindako zauria, oska. (azpadura): *12.* Egalun. Oaks. (otz):11 *iz.* Aundia ez clan otza, (atz-nai):11 *iz.* Atz-naya egiten duen egipcna.

oxkada. (aginkada): *iz.* Ortzeez egindako aginka.

oak:Wan. (aginkada): *izond.* Oxka daukana. (azpadura): *izond,* Oxkak egitiak dauzlcana. 1: Oxicardun, oxicazko.

oxkagafi. (janztura): *izond.* Soiiekoetan era egolda ernan dakiokena.

flatcar. (otz): *frond.* &Atli xamaf clagoena.1: Oxkara.

oxtura. (zot): *adond.* Zofean eron edo saltzea.

oxkarbita. (ogu): *ad.* Egua garbi egon.

oxkardun. (azpadura): Oxkaduu.1: Oxkazko.

oxkari. (aginkada): *izond.* Aginka agitate Minna.

oxkafatn. (azpadura): *ad,* Oxkak egin. Oskatu, askant, oxkatu.

oxkatu. (azpadura): *ad,* Ikus.: Oxkafatu. 1: Oskatu. (agindaka): *ad.* Aginka-egin.

oxkatze. (idazkera): *iz,* Tdaztean, idazkeraren ikufak

oxkazko. (azpadura): *izond.* Oxkadun.1: Oxkardun.

oxke. (austura): *iz,* Abereen belatiaren mustutean egiten dan ozka.1: Boas.: Gatanga.1: Oska. (ausikidura); *ez,* Drausk.1: Oak, ozka, ozkada.

oxketu. (zen): *ad.* Zen ado oxlcalc egin,

oxkl. (otz): *adond.* Ozkifiz ari-izatea.1: OxIciro, oaks.

oxkiro. (OTZ): *iz.* Ozkiti.1: Otziti, oxki.

oxkili. (00: *izond.* Ozkifi xamat egotea. 11 Oxicof.

oxko. (012): Urns.: Ozkifi.1: Ozko.

oxkol. (guda-jantzi): *iz.* Butai-babeski lxikia. Titus.: Bulaf-babcski.

oxkof. (otz): *izond.* ikus.:

oxkotu. (012): *ad.* Ozkifi izan.

oxme. (tximista): tz. Ilcus.: biusturi. Oifiestati, othastafi.

oxo. (nID): *iz.* Oloak aisatzcko erabiltzen dan aotsa. (mats): 12, Berbera.

oxotu. (iraiiketa): *ad.* Titus.: Aisatu.]: Oxatu.

oxpin. (ozpin): *iz.* Ozpin Ikus.: Ozpin.1: Arlatx.

oxpific. (aindurapen); iz, Ikus.: Araoa.

nxpofo. (isiltasun): *izond. Jails* dana; itzegitea matte ez duena.

oxtaben. (giltzape): *iz.* Ikus.: Giltzape, ijitoen itza. Espetxe.

oxterzuri. (gatz-ozpin): *iz.* Landutakoa dan orikatxa, gatz-ozpifia bezela jaten dana.1: Ostet-txuri, ostet-zuri, oraz-Icizkut.

oxtian. *adond.* Orain gutxj. Oraxtean, oraxtron, oraxte, oxtion, oxtixon, oxtean.

oxtra. (iraizketa): *ad.* Egaztjalc oxata. Ikus.: Oxatu.1: Oxotu.

oyada. (mendi): *iz.* Mendien arteko igaropidca.

oyadalako. (autaliera): *izond.* Oso aundia ez dana.1: Oidalako.

OYAL. Ariak asko gurutzaturik egitcn dana, oft ado zeta baten antzora. Eolcis, mice, oixal, ojale. (janztura): 12. Aut-zapicn gailetik ugatz-urneak biltzen eta estaitzen dituzten artiien eunetako bakoitza. (coin): 11 *iz.* Gizon ado abere baton lazoa. (eunizti):111z. Ilms.: Mintz. // (a/godui), (eundura), (janztura), (uleguri), (ziriko).

oyal goxo. (oyal): *iz.* Bigun eta ule-guriz egindako oyala.

oyal-antzeko. (oyal): *izond.* Oyalaren aniza duena.1: Oyalkara.

oyal-apaindura. (apaindura); 12. Oyalen bidez egiton dau apaindura.1: Oyal-edergailu.

oyal-apaingafi. (apaindura): iz. APaindura egiteko egokiak djran oyalak.

oyal-arazuak. (zamau-zapiak): *iz.* Ikus.: Zamau-zaplak.1: Dafail-arazuak.

oyal-arte. @yap: Oyalen antean jatizen daua.

oyal-autsi. (oyal): *ad.* Oyala ebagi.

oyal-azoka. (oyai): *iz.* Oyal eta janzkien zeya.

oyal-azpiko. (oyal): Bamako oyab.

oyal-beafi. (gatartzu): *iz.* Ezpain-zapiaren galartzua.

oyal-bege. (aletxo): *iz.* ikus.: Oyalitsu.

oyal-begi. (aizoyalak): *iz.* Aizoyaletan, itzaikietan eta abat idckitzeu diran

aletxe indarnten bakoitza. II Bela-cola, ayal-zulo. (galartzu): iz. Ikus.: Galartzu. Galarzu.

oyal-bilgo. (oyal): *iz.* Oyal-atala.

oyal-buztan. (aizoyatak): Aizoyalaren gibet-aldekoa.

oyal-dardat. (aizoyalak): *ft.* Aizoyalen astinketa. Oyal-teinkada,

oyal-ealte. (eundura): *iz.* Euntzea, oyattzea.

oyal-edergaik. (apaindura): *iz.* Oyal-apaindura.

oyal-ertz. (oyal): iz. Oyalaren ertza. Zapicrtz, oyalbaztee.

oyal-esku. (aizoyalak): tz. Aizoyalak josten dituztenek esku-barnean ipintzen duten txitindola Ian ta koskaduna.

oyal-estu. (galartzn): ikus.: Galartzu. Oyal-begi, sereni.

oyal-etxola. (oyat): Oyalcz egindako Nabob. I: Oyal-itzalpc, oyalpe, oyal-txabota.

oyal-etzaurtha. (oyal): *iz.* Oyalez cgindako kapardia.

oyal-gai. (oyal): *iz.* Oyalak egiteko gaya.

yid-gain. (oyal): *iz.* Oyabren auieko aldca.

oyat-gaifieko. (oyal): *iz.* Oyai baten gallean jafizen dun baste oyala.

oyakisats. (abetxu): *iz.* Abetxu aundia,

oyal-itzalpe. (oyal): iz. Ikus.; Oyal-eticola. I; Oyalpe, oyal-txabota,

oyal-koipe. (zikintasun): L. Koipea ondo ez kentzeagatik ziriko oyalak ateratzen duen zikinkeria.

oyal-kaipetsu. (zikintasun): Oyal-koipca daukana.

oyal-kurutxatia. (oyal): *iz.* Antalatuta *ez* dagoen oyalaren lika itsaskoh.

yaNatz. (oyal): *iz.* Latza dan °yak edo cuna.

oyalamerke. (oyal): *iz.* Merketa dan cunt:Da. Oyakxo, oyal-xatat.

oyal-nalutt. (oyal): *iz.* Margo ado matezki batzuk dauzkan oyala.

oyaimatio. (oyal): Oyaten utzunea,

oyal-ontzi. (ibiasontzi): *iz.* Aizoyalaz dabiten itxasuntzia.

oyal-pindil. (oyal): *iz.* Bats.: Barban. I:

oyal-puzka. (oyal): *iz.* °yid edo eunaren ayalki edo atala. Oyal-puska.

oyal-saltokl. (oyal): *ft.* Ikus.: Oyaldegi. I: Oyaltegi.

oyal-saltzaile. (oyal): *izond.* Oyai eta eunak salt= dituena. OyaIari, oyal-zale.

oyal-sare. (oyal): Leyo ta sapaketan ipintzen dan zefia txikia.

oyal-soMtzeko. (oyal): *iz.* Oyal eta eunak mutittzeko langaya.

oyal-sorki. (oyal): ix, ikus.: Zatat. I3ustikoi.

oyal-teinkada. (aizoyalak): Ikus.; Oyal-dardaf.

oyal-txabola. (oyal); iz. Ikus.: Oyal-etxota. Oyal-itzalpe, oyalpe.

oyakeatat. (oyat); *iz.* Ikus.: Oyal-merke. Oyaltxo.

oyal-zefenda. (oyal): iz. Josteko, often artean jartzen dan oyal-xeienda,

(oyal): *iz.* Oyal eta eunak matiltzea.

oyal-zoto. (zizku): *iz.* Opamaiko oyalak eratnateko zizkua.

oyalako. (aldi): *izond.* Beste aldikoa.

oyalati. (oyal): *izond.* Tkus.: Oyal-saltzaile.

oyalbaztef. (oyal): iz. Oyalarcn mendela. Oyal-ertz, zapiertz.

oyalburuko. (oyal): *iz.* Tolestailearekin batuta dagoen oyataren bilbearen zatia.

oyaldegi. (oyal): *iz.* Oyal eta eunak saltzen diran tokia. Oyal-saltoki, oyaltegi.

oyaldi. (oyat): *iz.* Oyal-meta.

oyaldu. (cundura): *ad.* ibis,: Eundu. Eotu. (boketa): *ad,* Boketaren janzkia erdi legorta. (gefikatzc): II *ad.* Aut bat itoltzatu, edo getikatu.

oyaldnn. (oyal); *izond.* OyMak dauzkana.

oyaidundu. (oyal): *ad.* Oyalduna egin edo bitutu.

oyaldura. (crabe): iz Bildut aundia.

oyateratu. (oyal): *ad.* Unactcoa oyatez bildu.

oyaleria. (oyal); *iz.* Oyalak eta eunak egiten diran ola. I: Oyalgintza, oyallcintza, oyalkola.

oyalezko. (oyal): *izond.* Oyalez edo eunez egitia dana.

oyaleztatu. (oyal): *ad.* Oyalez apaindu.

oyaieztu. (oyal): *ad.* Oyalez estaii.

oyalgile. (oyal): *izond.* Oyal eta umiak egiten &Mena. Oyalgin, oyalkin. (esko-langintzak): *izond.* Berbera.

oyalgin. (oyal): *izond.* Ikus.: OyalgiTe. Oyalkin.

oyalgintza. (oyal): iz. &us.: Oyaleria. I: Oyalkintza, oyalkola.

oyalitsu. (alenco): *iz.* Sofieko batcn ertzean ipintzen diran **alebto** ta ailea. Oyal-bege.

oyalicain. (oyal): *iz.* Utatataloa oyalaren zatia.

oyalkara. (oyal): *izond.* Ikus.: Oyal-antzeko.

oyalketa. (oyaD: *iz.* Oyal-aindoa,

oyalki. (oyal): Oyalezlco ataia.

oyalkin. (oyal): *?WW1.* Oyalgile. Oyaigin.

yalkintza. (oyal): *iz.* Ikus.: Oyaieria. Oyatgintza, oyalkola.

oyalkola. (oyal): *iz.* Ikus.: Oyateria. I: Oyalgintza, oyalkintza.

oyalpe. (estalunc): *iz.* Oyal-etxola, kosnoaren anizcra Naiz oe bat, naiz opa-mai, jauralki eta abat, cstaltzen eta edertzen duen etesel inalgugatia. Estatadi, kapat, natu-aterbe, zei-estalpe, zei-itzalpe, (oyal): *iz.* ikus.: Oyal-etxola. I: Oyal-itzape, oyal-txabola.

oyalpeko. (oyal): *iz.* Kurtxoin txikia.

oyaltegi. (oyal): *iz.* Tkus.: Oyakiegi. Oyal-saliolci.

oyalteria. (aizoyalak): *iz.* Ikus.: Aizoyaktk.

yak°. (oyal): *iz.* Autak biItzeko, oyalki-laukia.

oyaltxo. (oyal): *ft.* Ikus.: Oyat-merke. Oyal-xatan (aurtzaro): *iz.* Umetxoa biltzeko erabiltzen dan oyala.

oyaltzat. (kurixoiliak): Zeus aundia.

oyan. (baso): *iz.* Zugatzez betcta dagoen lurki zabala. Ikus.: Baso. Oyen, oixan, oxan, saroi. (eli-utitze): *iz.* Eremu. Lekaro.

oyan itsu. (baso): *iz.* Oyan usua.

oyari-abcreak. (abere): *iz.* Basoko basabereak.

oyan-antolabide. (baso): *iz.* **Basoaren bizia** antolatzea.

oyan-arte. (baso): *iz.* Basoen artcko sasipea.

oyan-asto. (auto): *iz* Asto basatia.

0y:in-baiter: (baso): *iz.* Basoko muga. Ciyan-buru, oyan-guren.

oyan-bei. (zezen): *iz.* Bei basatia.

°yawl/ea. (sai-abere): *ft.* 13eof basatia.

oyan-bide. (baso): *iz.* Basoko bidea.

oyan-buru. (baso): *iz.* Oyan-baztet. Oyan-guren.

oyan-egun. (egun): *iz.* Landan igarotako eguna.

oyan-esi. (baso): *iz.* Badsoko zuaizpea.

oyan-glzon. (baso): *izond.* Was.: Oyancko. Oyango.

oyan-guren. (baso): Boa.: Oyan-baziat. Oyan-buru.

oyan-jakiratza. (baso): *iz.* Base ta oyanak lantzeko, aztertzen duen yakintza.

oyan-lamia. (baso): *iz.* Base ta oyanen maitagatia. Oyan-maitedet.

oyan-lan. (baso): *iz.* Base tie oyanetan egiten clan lana.

oyan-langiie. (baso): *izond.* Base ta oyanetan lan-egiten (Mena. Oyan-lantzaile,

oyan-lautzaile. (baso): *izond.* Ikus.: Oyan-langite.

oyan-maitedet. (baso): Oyan-lamia.

oyan-masusta. (baso): *is.* Baso ta oyanetan dagoen masusta.

eynn-mofa. (baso): *iz.* Basco eclo oyan txikia.I: Oyan-moto.

oyan-ots. (soirin): *ft.* &us,: Oyarzun. Jototi, °ye',

oyatt-papatx. (baso): iz. Oyan bateau goratua dagoen tolcia.

oyan-sabl. (abetxu): *is,* Ikus.: Axario. Bekaizmin.

oyan-zale. (baso): *izond.* Oyanarekiko zaletasuna duena.

nyart-zoti. (baso): *is,* Oyaneko zomoto bat

oyanalte. (baso): *iz.* Base batou ondoko tokia.

oyaralaf. (baso): *izond.* Basolcoa dana; oyanekoa dana.

oyandi. (baso): Base edo oyanak dagozen luf oso zabala.

oyanditsu. (txoskot): *is.* Ortz-oye(an egindako taloskota.

oyandu. (baso): *ad.* Lurki bat bases edo oyanez bete, I: Oyaneztatu.

oyandun. (baso): *isond.* Baso baten jabea dana.

oyaneko. (baso): *izond.* Basokoa dana-Oyan-gizon, oyango.

oyaneratu. (baso): *ad.* Oyan eclo basora joan.

oyaneztapen. (baso): *is.* Oyaneztatzearen egipena.

oyaneztatu. (baso): *ad,* Ikus.: Oyandu.

oyangile. (baso): *frond.* Basoak lantzen ad dam. Oyangin. (esku-langintzak): *frond,* Berbera.

oyangin. (baso): *isond.* Ikus.: Oyangile.

oyangintza. (baso): *iz.* Basoak lantzean ad dan laugintza.

oyango. (baso): *izond.* Oyaneko-Oyan-gizon.

oyangune. (baso): Baso-zabaldea.

oyanisats. (lanriaro): *iz.* Lekaziduna dan sasia, abaf meak asko dauzkarta, abat oyek aizto-irudikoak eta lore orialcaz. (efatz): *iz.* Eslcu-efatza. I: liens.: Efatz.

°yanked. (basatasun): *is.* liens.: Basaked. Mandakeria.

oyanolio. (egazti): *iz.* Ikus.: Basolaf: Lafoilo, oyanoilat.

oyanpe. (baso): *is.* Bast(baten barnckoa.

oyanperatu. (baso): *ad.* Basoan sartn• Oyanpetu.

oyanpetu. (baso): *ad.* Ikus.: Oyanparatu.

oyanpez. (baso): *adond.* Oyan seat ad-izatea.

oyanpikafaitu. (baso): *ad.* Oyanean zugatzak ebaki.

oyantaf. (baso): *frond.* Oyan edo basoetau bizi dana.

oyantsu. (baso): *frond.* Oyan edo basoz beterik dagoena. Oyanzu.

°yank). (baso): *is.* Oyan txikia.

oyantxo. (baso): Oyan tab.. I: Oyanio.

oyantzain. (baso): *&end.* Oyan edo basoak zaintzen &Mena. Oyanzai, oyanzain, oyartzain, oyarzain.

oyanzaingo. (baso): *iz.* Oyan edo basoak zaintzeko jafita dagoen erakundea. Oyartzaingo,

oyanzori. (baso): *iz.* Base edo oyaneko egaztia.

oyanzu. (baso): &us.: Oyantsu.

oyarauz. (arau): *adored.* Wis.: Oyez.

oyarbide. (malkartasun): *isond.* Malkartasunez buterik dagoen bidea.

oyaf. (soda): *iz.* Ikus.: Oyan-ots. Oyarzun, tranpots.

oyat-zabal. (baso): *iz.* Base edo oyan zabala.

oyartasun. (malkartasun): *iz.* Ikus.: Malkartasun. Malkargune.

oyartu. (satin): *ad.* Oyarzuna egin.

oyartzain. (baso): *izond.* Ikus.: Oyantzain. Oyanzain.

oyartzaingo. (baso): Ikus.: Oyanzaingo.

oyartzundu. (sofiu): *ad.* Oyarzuna durundatu.

oyartznntsu. (sofiu): *izond.* Oyarzun aundikoa dana.

oyarzun. (sofas): *is.* Bore yardesteagatik soda baten befiztea. Oyartzun, jototi, oyan-ots, oyai, tranpots, arbixi.

oyarzunka. (solos): *adond.* Oyarzunak egiten ari-izatoa.

oyasena. (belaf): *iz.* Sendagaikintzan erabai dart belaf-mots bat. (oft): *is.* Pitusgafiaren °ha.

oyasko. (ctio); *iz.* [Garen fauna. I: °flask°.

oyatu. (oe): *ad.* Oean saint (erabe): *ad,* Ikaratu. Izutu, oyesta,

oyatua. (indatairli): *izond.* Indafaldiz ari dana.

oyazpi. (or): *adond* Oe azpian.

nyazur. (on): *iz.* Notin bakatarentzako oe arifia.

oyegi. (oils): *is.* Ogi. Of.

oyegin. (aots): *ad.* Deadag-egin.

oyell. (oyutza): *oyu.* 0, ene Yainkoal

oyek. (izenorde): *izord.* On izenordearen askata dam. Zuek izenordearen zentzuna ere adierazten du, onelako esakunotan: Onak zeraten oyek; zuratcnok. Ok, oriek,

((yen. (baso): *iz.* Ikus.: Oyan. (izenorcle); *Lord.* Oyek izenordearen jabetza adierazten dues baste izenordea.

oyea-aztd, (on): Izara ta estalkiak.

oyendu. (sasi): *ad.* Lurid bat sasiz bete.

oyetteri!. (oyutza): *oyzi.* Otoa adierazteko oyutza.

oyeratu. (3e): *ad.* liens.: Oeratu.

oyerka. (norabide): adond.-Zeafez ad-•-izatea, Oyerski.

oyerkeri. (indarkeri): *is,* Indarkerizko egipenak,

oyef. (norabide): *frond.* Zea^{g}ezkoa dana. Oyefeico. (leku): *is.* Aldenduta dagoen lekua.

oyefeko. (norabide): *frond.* Ikus.: Dyes'.

oyerski. (norabidc): *adored.* Was.: Oyerka,

oyertasun. (saycskuntza): *is.* Sayestea. 1: Oyerstasun.

oyertn. (sayeskuntza): *ad.* Sayeskuntzaz ari-izan. Oyerstu.

oyes. (nabannentasun): *frond.* Zakafa dana. Dyers, itxura bako.

oyeskeria. (nabannentasun): *is.* Zakafa dan egipena. Toidokeria, totted, zarpailkeria.

oyeski. (nabarmentasun): *adond* Zakafez ari-izatea. (Mt): *is.* Otza dun Jura.

oyestasun. (nabarmeutasun): *iz.* Ayufi zakafa.

oyestu. (nabarinentasun): *ad.* Zakata biurtu. (erabe): *ad.* Ikus.: Oyatu. 1: thrall].

oyetatek. (izanorde): *izord.* Oyek berak. Oitxek, oibceiok, orietxek.

oyez. (arau): *adond.* Arauaz ari-izatea. Oyarauz. (attasun): *carload.* Altasunez ari-izatea. (ezerabilkuntza): II *frond.* Erabiltzen eztana.

oyezbezelako. (araugabe): *frond.* Kiri cdo berezkoa dan arautik at dagoena. Aldiz-ateko, nioneko, nionereko, oiz-lekorcko, puntako, oyezlako, txitexko, txitozko. It (begiespcn).

oyezki. (itzat): *iz.* Itzalezkoa dan tokta.

oyezko. (nabannenkeri): *frond.* Nabarmenkeriz art dana.

oyezko gattza. (neutizti): iz. Mutam bakana.

oyeztattt. (zikintasun): *ad.* Ikus.: Zikindu. Saski kW.

oyolako. (anbiola): *frond.* Ems.: 13eyalako, Oyalako.

oyolko. (estebete): *ft.* Ikus.: Odolki. Ottolko,

oyolkoxuri. (cstcbctc): *iz.* Odolez egnia eztagoen estebetea.

oyondarpeko. (azpadura): Oe- zuraren mokolak estalizeko crabiltzen diran azpadurak.

oyn. (ants): Deadat aundia. Oju, (satin): *iz.* Gazteen itintzia. (abesti): *iz.* Abesti.

ort samin. (inka) Hats.: Eyagora. Oyumin.

oyti-bidean. (ants): *carload.* Aotsa entzuten dan ararteratio eltzea.

oyu-egii.e. (sots): *frond.* Deadata egiten duena. Aotsa entzun-eraztert duena, I; Oyugitc, oyulari.

oymegin. (ants): *ad.* Deadai aundia egin. Oju-egin, oyan.

oyu-eginarazi. (azalpen): *ad.* Zerbait azaldu-eragin. I: Oyukarazi, oyuzterazi.

oymegite. (ants): *iz.* Dcadat atindia egitea.

oyu-etxe. (ants): *a* Deadafak egiten diran tokitt.

oyu-itintzi. (ants): *iz.* Deadat ataya.

oyu-itz. (oyutza): *iz.* Berez, satastada, biotzondo, gogo-egokera, ta abat, adierasten duen aotsa.

oyu-menean. (ants): *adond.* Aotsa cltzen dan arartean. I: Oyu baten =MOLL

oyu-moyuka. (ants): *ac/and.* Gatasi-egiten ari-izatea.

oyu-pataf. (ants): *iz.* Deadat aundia.

oympatafalta. (ants): *adond.* Deadat aundiak egiten ari-izatea.

oyu-zarata. (ants): Oyaz egindako zalaparta.

oyualdi. (itz-antze): *is.* Zerbat eskatzeko edo adierazteko egiten dan itzaldia.

oyuantz. (ants): is, Ikus.: Aots. Mintz°,

oyugi. (aots): *iz.* Deadaf aundia.

oyugin. (ants): *ad.* Dania(' aundia egin. Oyuztu, oyutu.

oyugite. (azaIpen): iz. Zerbait aundikiro azaltzea.

oyuka. (ants): *carload.* Oyu aundialt ematen ari-iatea. I: Oyuz, ojuka, ortzki.

oynkarazi. (azalpen): *ad,* Zerbait aundikiro azaldu-eragin. Oyu-eginarazi, oyuzterazi.

oyukari. (ants): *frond.* Dcadarka ari dana. Ojuiari, oyulari, ortzale.

oyukatu. (ants): *ad.* Deadata egin. I: Oyustu.

oyuketa. (ants): *iz.* Zerbait aundikiro azattzearen egipena.

oyuki. (ants): *adond.* Oyuak cgiten art-izatea.

oyulari. (ants): *Load* Ikus.: Oyu-egile. Oyukari, ojulari, oyuzate.

oyularitza. (ants): *iz.* Aldatikatzearen lanbidea.

oyumin. (inka): *iz.* Ikus.: Eyagora. Adia, oyu samin, oju samin, auximin.

oyun. (ants): *ad.* Oyu-egin aditzaren laburpena. Ojmegin.

oyuska. (inka): *adond.* Oyunniia ematen ari-izatea.

oyustak. (ezkontza): *iz.* Ezkontzarako egiten diran oyuketak.

oyustu. (ants): *ad.* Ikus.: Oyukatu.

oyutegi. (ants): *ft.* Oyu-egitearen tokia.

oyuteria. (ants): *iz.* Deadat aundiak egitea.

oyuti. (sodu): *frond,* Sofina cgiten duena.

oyutu. (iges): *ad.* Rms.: Aisatu. WM, oxatu. (ants): *ad.* ans.: Oyugin. Oyuztu.

OYETZA. *iz.* (logo-satastada nabari-erazten duen ants, deadaf ado esaldia. Gogo-igipeua cdo oldozpen berezia indafez adicrazteko erabiltzen clan gorannako itza. Asperen-itz, otxanbo. (ants), (begicspen), (elizti), (mintzabidc), (mintzoera), (ustekabe), (zin-its).

oyuz. (ants): *adond* Titus.: Oyuka. Oyuzki,

oyuzale. (ants): *frond,* Ikus.: Oynkari. Oyulari,

oyuzkatu. (azatpcn): *ad,* Ikus.: Oyuztatu.

oyuzki. (ants): *adond.* Ikus.: Oyuka-Oyuz.

oyuzko. (ants): *ibond.* Oyutzati dagokiona.

oyttztatit. (azalpen): *ad,* Guzick ezaguta dczaten, zerbait nabaria egin. Oyuzkatu, ojuztatu.

oyuztazale. (ants): *izond.* Zerbait aldatikatzen ari dana.

oyttzterazi. (azalpen): *ad.* Ikus.: Oyu-eginarazi. I: Oyukarazi.

oyuztu. (ants): *ad,* [leads& egin, Titus.: Oyugin. I: Oyutu.

oz. (izaf): *iz.* Huts.: OrtzaIde. OM (otz): *iz.* Otz.

oz-kafaskots. (adz); iz, Ortzen kataska. I: litres.: Ortz-kataskots. Ortz-klaska.

ozadaf. (ostagizti): iz. Ortzadat. Orzadat.

ozaita. (aitabitxi): *iz.* kitabitxi. Beso-aita.

ozal. (azaldi): *iz.* Ikus.: Obara. Otzat.

oznia. (zeti): iz. Zettarentzako janaria. Ozale, zapero, xeti-bazIca.

ozataba. (aitabitxi): is. Ikus.: Alababitxi. Gozalaba.

ozaltze. (azaldi): *iz.* Zakutemca ozalcan egotea.

ozarna. (aitabitxi): *iz.* Boas.: Amabitxi. Gozama, ugutzama.

ozanpez. (erorkera): *carload.* Arpegiz erartzea.

*maim (Eximista): *iz.* Ikus.: Ortots-Ortziri, trumoi.

ozardura. (aurkaketa): is. Atarka egitearen egipena.

ozargi. (egu): *iz.* Ego garbia. I: Ozgarbi, ozkarbi, ozkarki. (argi): *iz.* Eguaren argia.

ozargitu. (egu): *ad.* Egua garbia geratu.

OZARKERI. iz. Izakeraren gogortasuna; yarduerarenlaztasuna, Gataztastma, bameko naigabea- I: Lotsagabekeria, aotxat, gozagatasun, gozakanzkeria, gozakaiztasun, gozagafatz. (andikeri): *iz.* Burgoikeria. *II* (atsekabe), (atsekabetasun), (ayergatasun), (ayafi), (benetasun), (gogo-aldarte), (iguintza), (indarkeri), (nabarmentasun), (neufibideza), (sumin), (urguritasun), (zotoztasun).

ozarkeria. (mutiriken): *iz.* Mutirikerizko cgipen edo itza. (ozarkeri): *iz.* Ozarkerizko egipena.

ozarkeriz. (mutirikeri): *adond.* Mutiriketiz ari-izatca. Ozazki.

ozarki. (mutirikeri): *ac/and.* Mutirikeriz ari-izatea.1: Ikus.: Ozarkeriz. (ozarkeri): *adond.* Ozarkeriz ari-izatea.

ozaf. (zakui): Bats.: Zakutl: Outs. (zalapart): *izond* Zurapartetan ari dana. (aterakeri):(*frond.*

Aterakerietan ari dana. (ospa); *icons!.* Ospaz ari dana. (ozarkeri): II *izond.* Ozarkeriz ari dana.

ozafaldi. (mutirikeri): *iz.* Mutirikerizko lipata.

ozafegi. (azarkuutza): *icons!.* Ozartasun aundiegiaz ad dana.

ozaferi. (azarkuntza): *iz.* Ikus.: Azarlcuntza. Ozartasun.

ozat-izat. (barn): *iz.* Urtearen aldi bcroena, uztaiia, dagonila ta mails.

ozart. (eskugeikeri): *izond,* Eskugeikeriz an daua.

ozartasun. (azarkuntza); iz, Azarkuntza. Ikus.: Ausarpen. I: Ozateri.

ozarti. (mutirikeri): *izond.* Mutirikeriz Sri darta.

ozartsu. (azaricuntza): *Land.* Azarkuntzaz ari dana.

ozartu. (efauts): *ad.* Kfautsaz estaii. (mutirikeri): *ad.* Mutirikeriz ari-izan. (azarkuntza): II *ad.* Azarkuntzaz ari-izau.

tuatara. (cutsu): *ft.* ikus.: Kutsn. Elden.

ozatz. (oraiiialdi): *iz* Ikus.: Oraifiuidi. I: Gaurkotasun.

ozazantz. (tximista): *iz.* ikus,: Ortots. I: Ortzantz.

ozbera. (oft): *icons!.* Otuui buruz parka& dana.

ozberatasun. (otz): *iz.* Otzari buruz oarkota izatea.

ozberatu. (otz): *ad.* Ozbera biurtu. Ozperatn.

ozbero. (sukarp: *iz.* Ikus.: &minim I: Ozpero,

ozberokatu. (oft): *ad.* Bent dagocna otzez otzitu.

(oztuxe): *iz.* Bats.; Oztnxe. Matanta, suf-jario.

ozbefitu. (oztuxe): *ad.* Oztuxea izan. Ozpetitu.

ozdun. (otz): *icons!.* Otz dam,

ozdura. (otz): Oft egotearen cgipena.

ozen. (Sad): *izond* Sofiu aundia egiten duena. Olsen, oxeu, oxin.

ozen-aldi. (oguztaldi): *iz.* Oguztaldi. Ikus.: Ozenketa.

ozen-esale. (oguztaldi): *izond.* Ozen-mintzatzen dana.

ozeu-esan. (oguztaldi): *ad.* Ozen mintzatu.

ozen-mintzaera. (ogiaztaldi): *iz.* Ororentzat rnintzatzearen cgipena. Ele edetaren arauctan arbizateko, esan eclo idatzitako itzaldia egitea. Otoi odu itzaldia. Notin edo gauzak zirikatzeko, suaz egindako ilzaldia. Autzokian autzeztearen ertia. Tzkintzakti.

ozendailu. (sofiu); *iz.* Sofiva ozencz cgitcko lanabesa.

ozendatu. (abesti): *ad.* Ikus.: Abestm Aotsalditu.

ozendu. (sotiu): *ad.* Ozen biurtu. 1: Ozentu,

ozendura. (salt"): *iz.* Salta ozenez egitearen egipena.

ozengailra. (aots): *iz.* Aotsa goraki cmateko lanabesa. 1: Ozenkin.

ozengaitz. (soffit); *icons!.* Sofiva gaizld egiten duena.

ozengi. (soffit): *adond.* Ozenez ari-izatea. Ozenki.

ozengu. (goresketa): iz. Norbait edo zerbait goratzeko deadata.

ozenketa. (ograztaldi): *iz.* Oguztaldia egitcaren egipena. Ikus.: Ozen-aldi.

ozenki. (sofiu): *adond.* Bros.: Ozengi. (ants): *adond.* Aotsak ematen ari-izatea.

ozenkide. (sofiu): *izond.* Beste baten sofist berea ematen ducna.

ozenkin. (aots): *iz.* Ikus.: Ozengaiim

ozentasuu. *iz.* Ozenaren bereiztasuna.

ozentsu. (sofiu): *izond* Sofia] ozentasunez egiten duena.

ozentu. (lastertasun): *ad.* Kera-egin. (sofiu): *ad.* Ikus.: Ozendu.

ozentze. (sofiti); iz. Selma ozenez ematearen egipena.

ozertze. (ortzi-maga): *iz.* Ikus.: Ortzi-nutga. Osertz.

ozeru. (oe); *iz.* Oasabai. I: Oazelu.

ozgarbi. (egu): *iz.* Ikus.: Ozargi. Ozkarbt.

ozgati. (otz): *izond.* Otzitu dezakena.

ozgiro, (otz): iz lkus.: Ozkiti. Otzamat, oziti, ozgune.

ozgirotn. (otz): *ad.* Giroa otzitu.

ozgiroz. (otz): *adond.* Ozkitiz ari-izatca.

(goiztiri): *iz.* Goiztiri naiz afastiria margo gofiaz agenzea. Ikus.; Ozkati.

ozgune. (otsz); *iz,* Ozkiii. Ozgiro.

ozi. (min): *ft.* Garau batetik sortzen dan (zurtoin): *iz.* Barazkietan burutzen dan zurtoiiia, (azkura): II *ft.* Ozitu aditzaren zeingea.

ozi-aldi. (min): *iz,* Oziak agertzen diran

ozi-arazteko. (min): *izond.* Oziak stars-era2.ten duena.

ozi-axal. (eunizti): is. Umckia biltzen duets mintzaren azpian dagoen bests mintza.

ozibuztan. (min): *iz.* Zabalduta dagoen ozidura.

ozidun. (rain): izonci. Ozia sortzcn zayon garaua al° landarea,

ozidura. (azkura): *iz.* Belarkien sortze ta azkura.

ozigabetu. (rain): *ad.* Ozia kendu.

ozil. (zurtoin): *iz.* Landare batzuen oti ta igallai eusten zaycn zurtoina.

ozin. (landare): Ikus.: Atsun. I: Aura.

oaks. (rain): *iz.* Miliaren zatia; bertatik landarea sortzera da. I: Mts.: Ernamin.

ozio-eun. (con bur* *iz.* Ozioarcn eundura.

ozimuski. (sabel): *iz.* Ninikoaren estcaren azken zatia.

oziii. (otz): *iz.* Ems.: Ozkiti. Ozgiro, ozkat.

ozitti. (min): *ad.* Gar:in batetik emandria sortu. (barazki): *ad.* Barazkiak burutu. (cfaboil): II *ad.* Tipulak gogortn. (ortz): | *ad.* Ortzkidura egin.

ozlzko. (min): *icons!.* Oziari dagokiona.

ozk. (aginkada): *iz.* Aginkadarcn ots-izena.

OZKA. *iz,* Zentzuu bateau naiz aufezkoan, uiflak cgitean, gauza bat igitzearen egipena. Biloak koskak cgitea. Kizkoladura, koska, izurdura, izunnendtt, ()Ace, ozko, ozki, ugoska. (mailkadura): Mala. (ule): *iz.* Gaizki moztutako idearen koska. (apaingaiu): *iz.* Tentilen artean, elizaetako ateetan eta opaicuntza-opagayen buruan jartzen can lore, igall ía ofietaz atonclutako apaingalua. (oyal): II *iz.* Oyalarcn ertzean Merman ebakitzen dan azpadura. (ortz): *adond* Aginicadaka. I: Ortzika, Ortzka. Ozkidura, ozkamin. (Inokol): II *iz.* Koska. Ozke, ozkadura, azkail, urzo-buztan. (berezkotasun): *iz.* Berczkoa dan egokera. (zof): Zan, mina. (aginkada); *iz.* Aginka-egitcaren egipena. Ozkada. (ausikidura): Drausk. Ox.k, oxke, ozkada. II (aizoyalak), (dirdira), (gupicra), (igidura), (irabio), (itxaso), (kordokadura), (mailgune), (saycskuntza), (toles), (zititz).

azka-arte. (rnokol): *iz.* Bi ozicaen artean gcratzen dan mailgunea.

ozka-egin. (aginkacla): *ad.* Ikus.: Aginka-egin. Ausiki, ortzekaldi-egin, oxk-egin, ortzkatu.

ozka-giaf. (giiiate): *iz.* Ozkak dauzkan gifiafea. Ozkatsu-giar.

ozka-irudiak. (mailgune): IVIailguncz egindatto irudiak.

ozka-luze. (a(aildura): Ikus.: Malt. I: Aiatiadura.

ozka-nuitufak. (ittera): *is.* Irtenak eta sartzeak.

ozka-sail. (ortz): *iz,* Ortzen rnultzoa. Ozkadura.

(mallgune): Beko ozka, beko mdlgune.

ozka-tkikitu, (mailgune): *ad.* Ozka-txildaz

ozka-zatiak. (ortz): *is.* Ortzen bitartez alkartzen diran zatikoak.

ozkada. (aginkada): *is.* Ikus.: Aginkada. Ortzakada. (ziztada): *iz.* Ems.: Ziztada. Sastada. (iauliketa); II *is* Ikus.: Zimiko. 1: Pitaikada. (ausikidura): Drausk, Oak, mkt, ozka.

ozkada. (agiokada): *ad and.* Ozka-egiten ari-izatca. (mokol): *adand.* Koxkak egiten ari-izatea. (azpactura): II *adond.* Ozkak cgitcn ari-izatea. (aria): *(ac/and.* Aghtka-egiten ari-izatea,

ozkadan. (mailgune): *adond.* Mailgunean; !nailgunez egindako lana.

ozkadun. (zen): *hand.* Zena daukana.

OZKADURA. Ederztadura-zatikoa, irtcna ta era berdificko ertza duena, etkegintza ado zurgintzazko lanetan luzeraz egiten dana. I: Esc, ruoldartz, tund-erdi, // (ederztadura), (etxegintza), (irozkai), (karel), (tnailgune), (tnakil), (onion), (tini), (aims), (sue), (zurgintza), (zutati). (rnokol): ikus.: Ozka. I: Ozkait, (aginhada): *(is.* Ikus.: Aginkada. (afaildura): H *iz.* Ikus.: Afaildura, Arakeia, ozke, (ortz): II *iz.* Ortzak dauzkaten gurpil ado beste zatikoak

ozkagile. (musicutio): *izond.* Muskulioaz lan-egiten duena, (esku-langintzak): *Land.* Berbera.

ozkail, (mokol): is Thus.: Ozka. Ozkadura.

ozkaiida. (aginkada): *ad.* Ortzctaz aginka-egin. Ozkatu. (gaztaiiondo): *ad.* Ikus.: Allxiztu. Altzikatu, ozkatu, ozkildu, xakaildu.

ozkaiiu. (otz): Gauzak eta bates *ere* azkufiak otzean gordetzeko tanabesa.

ozkala. (ape): *ac/and,* Epeetan ari-izatca.

ozkalari. (mailgune): *Land.* Mailgunezko lanetan ari dana.

ozkamin. (ortz): *lz.* Titus.: Aginbera, I: Auskitu, ozki, ozka, ortzka.

ozkara. (otz): *IZ.* Ikus.: ()Aril. °Awl', liko, ozkil. (aunts): *iz.* Ikus.: Arkara. I: Azkara.

ozkaratu. (otz): *ad.* Ozkiii egin.

ozkarbi. (egu): *iz.* ikus.: Ozargi. Ozgarbi, ozkarki.

ozkarbi-une. (egu): iz. Eguan garbi egotcaren aid/a.

ozkarbitu. (ego): *ad.* Egua garbi ta argi gcratu.

ozkari. (aginkada): *izond.* Aginka-egiten duena. *l:* Ikus.: Orizekaldikari. Ortzikari,

ozkarki. (egu): *is.* Thus.: Ozargi. Ozkarbi,

ozkaf. (tximista): *is.* Ortots. I: Ostots, ozkati. (otz): Thus,: Oziti, ozkara.

ozkafatu. (mokol): *ad.* Zugatz edo maid/ bateau, arauz, akatzak egin. Ikus.: Ozkatu.

ozkafen. (lei): *is.* Brisoko Ida. I: Ozkei:en.

(tximista): *iz.* Ikus.: Ortots. °Aar,

ozkaiozte. (xcia): Xefak egitea.

ozkarte. (euri): *Land.* Earls atertzen danean geratzen dan eguraldia.

ozkartit. (otz): *ad.* Ozkiii izan.

ozkati. (ortz): *(sand,* Ozkirako eteza dana,

ozkatsu. (ortz): *ism!,* Ortzak dauzkana. Ozkatua.

ozkatsu-giaf. (giiiafe): liens.: Ozka-gist.

ozkatu. (ozka): *ad,* Norabide bateau ata aufezkoan, Milak egitean gauss bat igitzea. I: Mean oskak cgitea. I: Esekatu, (gaztaliondo): *ad.* Altxikata. Albriztu, xakaildu. (ausikidura): II *ad.* Aginka-egin, (ortz): *(ad.* Orzkidura ernaraztea. Ozkitu, ozkamiria egin, ozkildu. (mokoi): II *ad.* Zuran edo beste gayan icoskak cgitea. thus.: Ozkatatu. *1:* Sakti& (sustura): *ad.* Lanabesa zdotz bat kamustea. Koska-egin. (azpadura): II *ad.* Sofia° bat azpaduraz apainizea. (aginkada): *ad.* Ikus.: Ozkaildu. Aginka-egin, ortzkatu. (sorbatz): *ad.* Sorbatz bateau koskak egin. (janztura): *(ad.* Sank° bateau ozkak egin.

oztratu-fifiiak. (ortz): *is.* Orizak dauzkaten gurpilak.

Ziiiltilfl. (ortz): *isond.* &us.: Ozkatsu.

ozkatzate. (tetokada): *izond.* Lefokada-atemaile.

ozkatze. (asks): Ozkaz lantzea.

ozkazo. (aginicada): *is.* Aginka egitea.

ozkaztatu. (apaindura): *ad.* Moko, ozka edo or/hen bidez zerbait 'again&

once. (mokol): liens.: Oaks. Ozkadura, oske. (zen): Ardi ta beyai, czagutzeko, egiten zayen zena. (ozka): Thus.: Ozka. Koska, ozko. (austura): II is. Thus.: Koska.

ozke-burni. (zen): *iz.* Aspaldin jopuai jartzen zitzayen zena.

ozke-ozke. (janztara): Soficko edo oyal bateau ozkak egitearen cgipena.

ozkeala. (sallied* *ac/and,* Saineuflaren saris oinditio cman barik zerbait jaso edo crostea. Ozkela.

talc& *iz.* liras.: Irudi. Ortkoi.

ozketa. (otz); *iz.* Ozkailuaren gelabcoa. Otz-gela.

ozkeria. (ayergatasun): Ayergatasona izatea.

ozkef. (ayuti): *is.* Aydi bizia dam (ardo): *iz.* Gataztuta dagoen ardoa.

ozkertu. (sumin): *ad.* Tkus.: Surnnindu. I: Oistu.

ozketa. (otz): *is.* Zerbait otzitzcaren egipena.

ozicetatu. Tjanztura): *ad.* Sauk° ado oyat batean ozkak egin.

oziti. (ortz): is. Thus.: Aginbera. Ozkamin, azkidura, ozkiera. (otz): *adond.* Otzez ad-/sates. (adds): Ozkito aditzaren zeingea.

wkidura. (ortz): Aginbera, I; Ozki, ozkiera, (sumin): Sumificzko aid/a.

ozkiera. (ortz): *iz.* Ozki. Ozkidura.

odd!. (otz): *is.* Ikus.: Ozkifi. Ozkara, otzkiI, saran, txikil. (aultasun): *izond.* &us.: Ark/n. Er/u.

• (otz): *ad.* Otz-izan, otz-egon.

ozkildu. (gaztafiondo): *ad.* Ilcus.: Ozkaiidu. Ozkatu. (0th): *ad.* Titus.: Ozkatu.

ozkilkeria. (erabetasun): *iz.* Thus.: Erabetasun, Rukutasun, ulikeria.

• (otrtz): *hand.* liens.: Ortzatari. Ortzgile, ozlari.

ozkifiaxo. (cgazti): *is.* ikus,: Itclabringa, I: Oskilaso, uskifiaxo, tuddIfiaxo.

ozkirio. (otz): *iz.* Dardararekin batera otza izatea. Ozkifto.

ozkiro. (otz): is. Otz-giroa, otz-aroa.

ozkifi. (otz): iz. Otz epcla. Otzainaŕ, oxko, ozgiro, ozkara, ozkaf, ozkil, ozko, ozpil, oztifi, oxkiro, ozgune, saran, txikil.

ozkifi-aldi. (otz): *iz.* Atscgifia dan otza.

ozkifidun. (otz): *frond.* Ozkkioz dagoena.

ozkifika. (otz): *iz.* Ozicifiz izatea.

ozkifio. (otz): *iz.* Bats.: Ozkirio.

ozkifitu. (ate): *ad.* Ozkifiz izan ado egon. Ozpildu.

ozkifiz. (otz): *adond.* Ozkiria izaten ari-izatea.

ozIcitatze. (ortz): Urnom gab° dagozen arnariak jatean, ortzetan egitan dan atsekabezko oarpean.

ozkito. (ate): *adond* Ozkifiz ari-izatea.

ozkitu. (ortz): *ad.* Ozki egin. Ikus.: Ozkatu. Ozkindu.

ozko. (ozka): *iz.* Ozica. Ozke. (ate): *iz.* Ikus.: Ozkiti. Oxko, ozpil,

ozkoi. (otz): *izond.* Ozkof. Ozpera.

ozkoiti. (cnbof); *iz.* Bare nafatzea efazago egiteko, enbufari mutunean egiten znyon antotaketa.

ozkorno. (bizkaf-ezuf): *ft.* Ems,: Ozkornoki. Ozkofo.

ozkornoki. (bizkerf-ezur): Bizkaf-, ezufaren beko mutula. I: Ozkorno, ozkoio.

ozkoro. (lutelesti): *ft.* Ikus.: Ortzi. Ortzalde, zcru-sapai.

ozkof. (otz): *frond.* Otzari buruz minbera dana, ozpera, ozkoi, ozti, oztun. (ortz): *izond.* Ozkia efaz izaten duena. (curtain): *iz.* Zugatz ncild baten zurtoin gogoia.

ozkori. (odei): *iz.* Odeyck noiz edo noiz artzen &tat rnargo gofia. I: Azkofi, gozkoii, ozgoiti. (argi): *iz.* Tints.: Eguantz. Ortzargi, egun-senti. (goiztiri): *iz.* Goiztirian eta afastirian, cguzkia aorta ado sartu balo lenago dagoen argia. Ufatze.

ozkofitu. (odd): *ad.* Odeyek noiz ado noiz margo gofia attn.

ozkofo. (landare): *iz.* Ikus.: **Landare. [:** Bedarki.

ozlcortasun. (otz): *iz,* Ikus.: Otz-beratasun.

ozlcortu. (otz): *ad.* Ozkof egin ado biurtu.

ozku. (aldintasun): *iz.* Ikus.: Aldin. Salneuti, tayu.

ozkumaz. (estalpen): *adond.* Ockurricz.

ozkume. (estatpen): iz. Ikus.: Gordegi. Cordeleka,

ozkurnez. (estalpen): *adond.* Estalpenez ari-izatea. I: Ozkumaz.

ozkura. (01z): *iz.* Otza izatea. I: Oztarzun, oztasun,

oziari. (adz): *izond.* flats.: Ortzalari. Ozkin.

iota. (otz); *frond.* Otzitzen duena.

ozme. (iximista): *iz.* Ems.: Tximistm ozpin atridailla.

ozmin. (otz); *iz.* Bameratio sartzen dan otza. Ozmintu. (daze): iz. Otzak eskuetan egiten duen ofiazea. (tximista): Ikus.: Ortots. I: Ortzantz, ozmirialt.

ozmindu. (talitadura): *ad.* Sutu, sutatu. (mutidura): *ad.* Soimatalak mutiduraz izan. (otz): *ad.* Eguraldia otzitu.

ozmintasun. (otz): iz. Ozmin aundiaren bereiztasuna.

ozrnintu. (otxz): &us,: Ozmin.

ozmiiiafi. (tximista): Ikus.: Ortots. Ozmin,

ozpal. (apt): iz. Ikus.: Ezpal. Ezkal. (kartaic): iz. Kartakaz egiten dan joko.

ozpaldun. (kartak): *frond.* Ozpal-jokoa zuzentzen duena.

ozpalots. (ague): *iz.* Ezpalaz cmandako tanpa.

ozpel. (anpadura): *iz.* Ofictan sortzcn dan azkordifia, *1:* Ilcus.: Azkordin. I: Mal; nospel, zuzpel, ezpel. (itzal): *iz.* Itzaltsua **dan** tokia.

ozpen. (atzetastan): **Ikus.:** Atzetasun. Ermitasun.

ozpera. (otz): *izond.* lkus.: Ozkof. Ozkoi, ()zit, oztun.

ozperatasun. (otz): *iz.* **Ozkot** izatcaren bereiztasuna.

ozperatu. (otz): *ad.* Ozkof egin ado bittrtu, I; Ikus.: Ozbcratu.

ozpero. (otz): *iz.* Ikus.: Giro. I: Otz-bero, (sukaf); Ikus.: Exam:tin. Ozbero.

ozperodun. (sukaf): *frond.* Ermarniila duena.

ozpefitu. (oztuxe): *ad.* &us.: Ozbefitu,

ozpitoa. (aitzuf): *iz.* 13i Ali dauzkan aitzufa.

ozpikotu. (sarde): *ad.* Sarde-itxura eman.

ozpil. (otz): *iz.* Ikus.: Ozkifi. Ozko.

azpildu. (ate): *ad.* Ikus.: Ozkifitu.

OZPIN. Ardoaren irekitzetik sortzen dan ubit minks& eta ertsagalia. Arlatx, oxpin. (txirnista): iz. Ofiaztafia, Ortotsa. (notin): **Ayntl** oso bizikoa clan nottba. It (gatz-ozpin), (ongaii).

ozpin amotatua. (tximista): *iz.* Ikus.: Tximista. Ozmc.

ozpin-andel. (ozpin): *iz.* Ozpitia euicitzeko nutria.

ozpin-antzeko. (ozpin): *frond.* Ozpiftaren antza duena.

ozpin-belaf. (bold): *iz,* Zokodikaria dan belala, angelic bezela erabiltzen dana.

ozpin-edari. (ozpin): *iz.* Ur, ozpin eta gozagafiaz egiten dan edaria.

ozpin-euli. (euIi): Ozpifiean azten dan eulia.

ozpin-ezti. (ozpin); ez, Ezti-zati bi ta ozpin-zati bat.egosteaz egiten dan antolaketa.

ozpin-gezai. (ozp n): iz. Gezala ozpifiarckin. (tximista): *frond.* Tximistak batatzen dituena.

ozpin-kutsit. (gozamen): iz. Mintzen asten dan ardoaren aokera.

ozpin-olio. (pitpilada): Ozpin-salda. Ozpin-xuko, ozpin-zuku.

ozpin-ontzi. (ozpin): iz. Ozpifia eukitzeko nutria. I: Ozpimuntzi.

ozpin-salda. (pilpiiada): *iz.* Ozpiftaz egiten dan pilpiiada bcrezia. Ozpin-xuku, ozpin-zuku, ozpin-olio.

ozpin-saltztaie. (ozpin): *frond.* **saltzen duena.** I: Ozpintzalc.

ozpin-tela. (ozpin): *iz.* **Ozpifiaren jalkifia.**

ozpin-xuku. (pilpilada): *iz.* licus.: Ozpin-Ozpin-zuku, ozpin-olio.

ozpin-zizta. (ozpin): *iz.* Ozpifiak egiten dun azukrea. Ozpingata.

ozpin-zuku. (pilpilada): *iz.* Ikus.: Ozpin-salda. Ozpin-xnku, ozpin-olio.

ozpinaii. (tximista): *iz.* ikus.: **Tximista.** Oifiaztati, ozpirin, ozpingafi, ozpitiali.

ozpindu. (pnutidura): *ad.* **Muildura egin edo (ozpin):** *ad.* Mingatza egin ado Huila Zopinclu.

ozpindura. (rningaztasun): *iz.* Ozpintasunaren egipena. Ozpintze.

ozpingal. (kimia): Ordei. Ordeigai.

ozpingafa. (ozpin): *iz.* Ikus.: Ozpin-zizta.

ozpingnii. (lximista): *iz.* **Txhnista. Ozpingi.**

ezpingayn galdu. (kimia): *ad.* Ordeigaya galdu. I: Bats,: Ordcigaya kendu.

ozpingayit kendu. (kitnia): *ad.* Ordeigaya kendu. [: **Ikus.:** Ordeigaya

ozpingiie. (ozpin): *Land.* Ozpifia egiten duena.

ozpinkeria. (ozpin): *iz.* Etekaya dana.

ozpinketari. (ozpin): *izond* Ozpifia saltzen duena.

ozpinki. (azarkuntza): *adond.* Azarkuntzaz ari-izatea.

ozpinkoi. (ozpin): *izand.* Etaz ozpintzen dana.

ozpintasun. (mingaztasun): ikus.: Gataztasun. Gozagatasun,

ozpintsu. (ozpin): *ftond.* Oso ozpinduta dagoena.

ozpintxo. (ozpin): Indat gutxiko ozpifia. Ozpinito.

ozpintzale. (ozpin): *izond,* Ozpin-saltzaile.

ozpintze. (ozpin): *iz.* Ozpinctura.

ozpifiezko. (ozpin): *izond.* Ozpiliari dagokiona.

ozpifieztatn. (ozpin): *ad.* Ozpifiaz onkailutu. Ozpifieztu.

ozpitieztu. (ozpin): *ad.* Bros.: Ozpifieztatu.

ozpirin. (tximista): iz. Tyrimista. Ozpinati, ozprin.

ozpo-ziri. (tanka): *iz.* Ikus.: Beaztopa. Ostropoz, ostropotz, oztopa.

(mud°. (afangura): *ii ood.* Atanguraz ani dana.

ozt-odei. (odd): *iz.* Eguan agertzen dau Wei me-moo ta argitsua.

ozt-ugarte. (ugarte): *iz.* Ikus.: Erdi-ugartc. I: Lut-besa.

ozt-ttgarteko. (ugarte): *izond.* Ozt-ugartcan jayo edo bizi dana; ozt-ugartcari dagokiona.

oath. (Mitasun): *adond.* Utitasunez ari-izatea. j: Oztaz, otzta, oxta, oztozta.

oztadat. (oztagizti): *ft.* Bats.: Ortzadaf. I: Oztriku.

oztaile. (otz): *izond.* Ozkitia soferazten duena.

oztailu. (otz): *iz.* Gauzak eta hatez ere azkufiak otzean eukitzean lanabesa.

oztalde. (ortzi-muga): *ft.* Buis.: Ortzi-muga. Osertz.

oztan. (zenbaki): *izond.* Azkenaren autokoa.

oztargi. (egu): *iz.* Eguaren argitasuna. (eguzki): iz. Eguzkiaren tzpia.

oztarku. (ostagizti): *iz.* ikus.: Ortzadat- I: Ortzi-edet, oath.

oztaii. (ortzati): *iz,* Eats.: Olizati.

oztarzun. (otz): *iz.* Ikus.: Ozkura, I: Oztasun, oztartzun.

oztasun. (otz): Ikus.: Ozkura. Oztarzun.

ozte. (corzketa): *iz.* Ems.: Eorzketa. I: Lurperatzc. (otz): *iz.* Oztutzearen egipeua. Oztura, oztutze. (laguntasun): *iz.* Noribait cdo nortzuei laguntza emateko, cdo goratzeko asmoz agertzen diran lagunen multzoa. &m.: Aoku.

ozte-ukaldt. (indarkeri): Oztearen olde gogota.

oztegi. (ate): iz. Zerbait otzean ontzi berezia.

oztelca. (mortxoltada): *adond.* Multzoetan ari-izatea.

oztekatu. (morticokada); *ad.* Multzoetan bildu.

ozteko. (otz): *iz.* Oztutzekoa

oztei-euri. (ouch): iz. Egitzki ta curl dagozen une-aldia.

oztetzu. (MO: *izand.* Lagunak asko dauzkan efia. Oztetsu.

oztez. (aindo): *adond.* Aindo aundiaz Oman, erosi edo saidu.

oztezale. (eorzketa): *izond.* Eorzketa batean gorpua laguntzon dutenak.

ozti. (odd); *iz.* Odd aundi ta lodiak. (otz): *izond* Ikus.: Ozkoi. Ozpera, oztun.

ozti-odeyak. (odd): *iz.* Margo oztiftaz agertzen diran odeyak.

oztiko. (zurkaitz): ikus.: Zurkaitz. Bermagaiiu.

oat!]. (ostagizti): iz. Ortzadaf. Oztarku, oztralika, oztreilaka.

oztin. (margo): F,guak duen margoa. Grits.

oztindu. (margo): *ad.* Oztin margoa Oman.

oztoki. (otz): *Ia.* Ozttdzeko tokia.

oztoutzi. (otz): Oztutzeko ontzia.

oztop-arazi. (tanka): *ad.* Oztopa-eragin.

oztopa. (tanka): iz. flats.; 13eaztopa. Ozpo-ziri, oztopo, tebuku.

oztopabide. (tanka): *in.* Oztopa egiten dan tokia. I: Oztopo-bide, oztopo-tekti.

oztopagati. (tantra): *izond.* Oztopa egin dezakena.

oztopaketa. (lantra): *in.* Oztopa egitca.

oztopari. (tanka): *izond.* Oztopa egiten duena. Oztopatzatie, oztopo-egile.

oztopafi. (tanka): *iz.* Oztopa egiteko atia. Oztopo-ati.

oztopatsu, (tanka): *izond.* Oztopagatik zifia egiten dana.

oztopatn. (tanka): *ad.* Oztopa egin.

oztopatzaile. (tanks): *izond.* Ikus.: Oztopari. Oztopo-egile.

trztopo. (tanica); iz. Ilcus,: Beaztopa. Oztopa, aztapo, aztapu, aztopo, beatzati, oifiaztafi, terebuku, trebukactura, xedeba, zoztopo.

oztopo-eglie. (tanks): *izond.* Oztopari. Oztopatzaiie, oztopogiie.

oztopo-leku. (tanka): *iz.* ikus.: Oztopabide. Oztopmbidc.

oztopogati. (tanka): *Land.* Oztopo egin ditekena.

oztopokeria. (tanks): *iz.* Baldartasuna egitca.

oztopoz. (tanka): *adand.* Oztopa egiten ari-izatca. Ostopotz.

oztosari. (iximista): *izond.* Ots aundia ateratzen &en ortotsa.

oztosketa, (tximista): *in.* Ortotsaren erauntsia. Boas.: Ortots-erauntsi.

oztoskik. (tximista): *ftand.* Oztotsak cgin edo ateratzen diMena.

oztots. (tximista): hots.; Ortots. Busturi, oztroi.

oztots-aidi. (tximista): *iz.* Oztotsak egitcarcn aldia.

oztozta. (utitasun): *adond.* ikus.: Ozta. Oztaz.

oztratika. (ostagizti): *in.* Ortzadat. Oztil, oztreitaka, oztrilm, oztraiiika, catzcitoka.

oztriku. (ostagizti): Boas.: Ortzadai. Oztralika, oztadat.

oztrifiamendu. (isikortasun): Ikus.: Isikortasun.1:

oztritiatu. (istkortasun): *ad.* isikortasunez ari-izan.

mind. (tximista): *iz.* lkus.: Ortots. I: Oztats.

oztroutz. (argi): *iz.* Argi-izpia.

oztu. (otz): *ad.* Otz-izan. Txatagatu. (atzetasun): *ad.* Atzetasuna izan, jasan.

oztun. (ate): *ii ood.* Bats.: Ozkot. I: Ozpera, out.

oztura. (otz): Ikus.: Ozte. Oztutze.

oztutze. (atz): *iz.* Ikus.: Ode. °item.

OZTUXE. *iz.* Sofiaren ondoeza, kostutna-agerpenakaz. Buruti beerako, etemazko, gorbezi, gorbizi, mafanta, me frundi, ozbefi, otz-sumin, suf-jario, sutestu, sutitsi, zutu. (otz): *ad.* Otz xamai izatea. (eritasun), (ligarda), (sudut).

ozuztaii. (Inendi): Tarbes'en dagoen morn bates tontota.

p. (izki): *iz.* Gum abedearcn amazazpigafen izkia. B, beste izkiaren antzelcoa da; biak satiu berbera baten litsak dina, b biguna ta p gogoia diralarik: alkafckiko aldatzen dint, e.b.: Ez bath = ezpada. If Aldatze au: b p'az ado alderantziz, p b'az, beste bi sofiu-bikote aucn antzekoa da: d Ñ t edo t U, fa g Ñ k cdo k Ñ g; beraz iru bikote auetan: b-p, d-t, g-k, tenengo Izkiak bigafenean soriu bigunak dira ta berdin esan dezakegu bigaien izkiak lenengoon soft gogdak dirala.

pa. (muss): Auten itza. Wis.: Man. Ma. (lien): *iz.* Aots goratuaz deitzean, mingeal ematen zayen izena. (dei-egikuritza): II iz. Berbera. (oylaza): *oyu.* Ikus.: Fa?

pa eman. (muss): *ad.* Mum eman. Pa-emon.

pa-ta-pa. (ibilera): *iz.* Sai-abereen ibiltzeko era arifia.

pea. (ke-belaf): *iz.* Efetzearen ots-izena.

paaieria. (larinkcta): *iz.* Lafinketa egiteko lanabesa. Biurte. Pailent.

paanda. (txori): *iz.* Ikus.: Eiuf'txonl. I: Muiu, txonta.

paatraka. (sob): *adond.* Ots auudia egitean ari-izatca.

palm. (makil): Txatupak totzen diran makiia. (itxasontzi): *iz.* Berbera. (afantza): II Afantzarako aga. (saga-tondo): II Sagaf; ijimen itza. Pabana.

pabadura. (zola): *iz.* Zola artzabatakaz cstaltzearen egipena.

pabamola. (garagardo): Buts.: Sagardo; ijitoen itza. Sardau.

pabana. (sagaiondo): Ikus.: Sagatondo; ijitoen itza. Ikus.: Paba.

pabatu. (zola): *ad.* Zola artzabatakaz estall.

pabe. (id): *iz.* Pau uriaren izena.

pabeza. (babes): iz. Ikus.: Babes. Magalpe, pabez, paubes.

palm. (landare): *z.* Loazle. I: La-

paboi. (margo): *ad.* Ordin-ilundu. Paboindu, paboiztu.

paboigabetu. (mango): *ad.* Paboi margoa kendu.

paboindu. (mango): *ad.* Titus.: Paboi-email. Paboiztu.

paboiztu. (margo): *ad.* Ikus.: Paboi-man. Paboindu.

pabubolsa. (landare): *iz.* Almizkaria dan landarea; here break gofilun-mangoa dute, ta loretegietan laudatzen da.

padara. (adiontasun): *Er* Ikus.: Adiontasun. I: Mugou.

padargo. (bakartasun): Padafaren biziera. Padartza, padodza.

padaf. (bakartasson): *izond.* Baselizean ado aldamenean Moi-egiten balcafik bizi dana. Padef, pafau, perax, pefau.

padafa. (eskiertasun): *iz.* Eskieta dan tokia.

padaf-biziera, (bakartasun): *iz.* Padaŕa bezela bizi-izatea.

padartza. (bakartasun): *iz.* Ikus.: Padargo. Padertza.

patio]. (sukalde): *iz.* Birth& dan burnizko antoxifia, sakona bath zabalagoa dana ta kidei luzca daukana; sukaldean erabiltzen dana. Padera, pad, pareta, sartagi, sartagift, sartaki, tafanpantan, txatanpatan, zartagi, xigortallu. (aiatz): *iz.* Gaztafiak efetzeko atatz berezia. Faders, pedera, sartagi, sartagin. (gaztationdo): *iz.* Berbera.

padeltara. (sukalde): *iz.* Ficsalcon bateau saf diteken janari-aindon. I: Paderatra.

padeltxo. (sukalde): *iz.* Padcl txikia.

padeltzaf. (sukalde): *iz.* Pattcl aundia.

padelzai. (sukakte): *izond.* Padela zaintzen cluena.

padera. (sakalde): *iz.* Ikus.: Padel. Pael, sartagi, sartagifi, zartagi. (afatz): Berbera. I: Pettera, sadagi, sartagin, sartan. (gaztafiondo): *iz,* Berbera,

padef. (balcartasuta): *izond.* Ikus.: Padaŕ. I: perax.

padertza. (bakadasun): *iz.* Ikus.: Padargo. Padartza.

padift..(aitabibti): *iz.* Ikus.: Aitabitxi. Aittnxi, paidin.

padroi. (zofo): *iz.* Idaztlak eramateko edo gordetzeko (idazti): *iz.* Berbera.

padu. (efi-ufitze): *iz.* Eremu, I; Lekaro. (landueza): *iz.* Landueza.

padur-etxe. (bizitegi): *iz.* Paduran egifla dagoen bizitegia.

padura. (istinga): Er. istingazko lufa, itxaso edo ibal baten uraz cstati ditekena.

paduradi, (istinga): iz. Paduraen inultzoa.

padurako. (istinga): *frond.* Padurari dagokiona.

paduratsu. (istinga): *izond.* Padurak dagozen tokia.

padusi. (cionoki): *iz.* Ems.: Atseden-tegi. Atsegin-baratz.

padutu. (lanclueza): *ad.* Iaᵍak landu gabe geratu.

peel. (sukalde): ilcus.: Padel. Padera, panels.

gala. (putz): *iz.* Putz. Bufada. (atsaidi): *iz.* Arnasa. Ala. (Jasper): fiats.: Lunn:.

pafa-pafa. (ke-belaf): *adond.* Pipaz egitea.

paladin (bero): *iz.* Ruts.: Ategost. Saga.

pafaka. (putz): *adond.* Putz-egiten ani-izatea.

pafaka-ari. (putz): *ad.* Pafa-egin.

palakari. (putz): *izand.* Pafa-egiten duena. Pafari.

pataldi. (pasta): *iz.* Putz-egitea.

pafari. (putz): Load. Buts.: Palakari,

Watt'. (laspet): *ad.* Ikus.: Lufindu. (atsaldi): *ad.* Arnasa artu. (putz): II *ad.* Putz-egin.

pafatxo. (putz): *iz.* Putz edo pals txiltia.

pafatzade. (Impel): *izond.* Pafatu egiten duena.

page. (pago): *iz.* Pago itzaren aldaketa. (gabetasun): *iz.* Baga itzaren aldaketa.

page-afo. (paw): *iz.* Usteldutako pagoaren mokola.

paga-safi. (pago): *iz.* Pagoak usu dagozen tokia.

pagadi. (gaga): Pagoett multzoa; gagoak dagozen tokia. Pagadoi, pagadui, pagatza, pagoaga, pagodi, pagan.

pagadai. (pago): *Er.* Ikus.: Pagadi. Pagadui, pagatza, pagoaga.

pagadui. (pago): *iz.* Bats.: Pagadi. Pagadoi, pagatza, pagoaga.

pagaki. (page): *iz.* Pagoaren zura. 1: Pagaki,

pagape. (page): *adond.* Pagoen azpia, itzalean dagoena,

pagatxa. (page): *iz.* Pagoen ezkunt. I: Pagauf, pagaxi, pagazi, pago-ezlmt.

pagatza. (page): Ilus.: Pagadi. 1: Pagadoi, pagadui, pagoaga, pagodi.

pagaut. (page): *iz.* Ilus.: Pagatxa, Pagaxi, pagazi, page-ezkuf.

pagans°. (use): *iz.* Basusoa bafia andixeago ta mandausoa bafio txikixeagoa dan usoa, 1: Pago-uso, paguso.

pagaxi. (page); iz. Thus.: Paganca. Pagauf, pagazi, pago-ezkuf.

pagazi. (page); *iz.* Pagatxa. 1: Pagauf, pagaxi, page-ezkuf.

PACO. Zogatz koskoduna, ogetamaf neurkin goyerafio eltzen dana; here igalia pagatsa da; here aura oso zala de, ta aroztegietan guztiz onartua. Page, paga, pagondo, bagondo. (egurki): iz. Zutik jalizen dan egurki, aft edo zutatia, euskaii edo ikufa izateko. ft (zugatz).

pago-burn. (page): *iz.* Pagoaren arlaburu.

pago-ezka (page): *iz.* Ikus.: Pagatxa, I; Pagauf, pagaxi, pagazi.

pago-gefi. (pago): *iz.* Pagoaren enbufa,

pago-lantzaka. (page): Ifiausi gabe dagoen pagan. 1: Pago-laun, pago-linderna.

pago-laun. (page): *iz.* Pago-lantzaka. Pago-linderna.

pago-liti. (lore): *iz.* Pagoaren lorea. 1: Page-lore. (page): Berbera.

pago-linderna. (pago): *iz.* Ikus.: Pago-lantzaka, pago-laun.

page-lore. (lore): *iz.* Ikus.: (pago): iz. Berbera.

pago-txara. (page): Berez sort= dan pago-landarea.

pago-usakume. (use): *iz.* Pago-usoaren loa m.

pago-uso. (use): *iz.* Was.: Pagauso. 1: Paguso.

pago-ziza. (ondo): *iz.* Ziza-mota bat.

pagoaga. (page): Ikus.: Pagark. 1: Pagadoi, pagadui, pagatza, pagodi, paged,

pagodi. (page): *iz.* Ikus.: Pagadi. 1: Pagatza, pagoaga, pagori, pagodei.

pagoliat. (egazti): *iz.* Ikus.: Fasi-oiiaf. I: Naudef,

pagondo. (page): *iz.* Pagoaren Eandarea. I: Ems.; Pago. 1: Bagondo.

pagori. (page): *iz.* Ikus.: Pagadi. Pagoaga, pagodi,

pagori-uso. (use): *iz.* Basa-use mote bat.

pagosa. (landare): iz. Ereintzetan sortzen clan landare lekaziduna.

pagot. (eguf): iz. Egut-azao. Ems.: Pagot-adaki.

pagot-adaki. (eguf): *iz.* Egut lodiaren azaoa, Ans.: Pagot.

pagot-arbasta. (eguf): .1z. Egut meearen antes.

pagotantai. (page): iz. Oindifio egufa atera ez zayon pago-tauna.

pagotn. (anpadura): *ad.* Belarkiak anpato, (landare); *ad.* Berbera. (sagafondo): 1 1 1z. Sagaf-n2ota bat.

pagotxa, (lanclare): *iz.* Frusta gona, lore adds, ematen duena. Pagoxa, paottxa, paoxa, fagotx.

pagotzeta. (landare); *iz.* Irusta &gem tokia.

pagans. (landare): Pagotto.

pagu. (pea): *izond.* Pozik dagoena.

pagugafi. (poz): *izond.* Poza ematen donna.

paguso. (use): *iz.* fuss.: Pagans°. I: Page-use.

pagutasun. (poz); *iz.* Pozaren berelztasuna.

pagutu. (pea): *ad.* Thus.: Pozta. Alaitu.

paidego. (oaidcgo): *iz.* Oaidego. Payatze.

paidiu, (aitabibri): Aitabittd.

pads. (losintxa): iz. Ikus.: Leunketa. Pallake.

pailako. (losintxa): *La.* Leunketa. PaiTa.

pailarda. (lizunkeritza): *izond.* Ema galdua. Pailarta. (txairotasun): *izond.* Txairotasunez an dana.

pailardatu. (lizunkeritza): *ad.* Pailarda egin edo biartu.

pailardiza. (lizunkeritza): Ezkontzatik at kundeen batutzea,

pailas-ganga. (egazti): Oilakia dan egaztia, epefaren antzekoa dana.

mile. (italic): *frond.* Ilcus.: Epaile. Epaitzate.

pailerdi. (itaite): *frond.* Otakaren epaiiea,

paderu. (lafinketa): iz. Rua.; Paaleria. J: Biurte.

patio cgin. (joke): *ad.* Eskuz ikutzean joke bat egin.

pailoma. (belat): iz. Lastaduna dan belata, legortzen dance ori rnargoa artzen duena.

paliota. (pedal): *iz,* Tires.: Ause. Pailote, palota. (lanabesa): Ikus.: Endairdca.

painboia. (katamalo): Ikus.: Katamalo, I: Mazda.

paira-ezin. (eiletasun); *izond.* Eroan-ezifia dana.

paira-gabeko. (ayergatasun): izond, Ayergatasunez aft dana.

pairabide. (oliaze): Oilazea tzateko abagunea.

pairadura. (oilaze): *iz.* Otiazea izatearen egipena. Pairago, pairakuntza, palm, pairukurdza, patimento

pairagabe. (efetasun): *izond.* Fletasuna duena. 1: Paintgabe, pairugabeko,

patragabetasun. (sorgortasun): *iz.* Ikus.: Sorgortasun. I: Mingabezia.

pairagafi. (croapen): *izond.* Eroapenez artu ditekena.

pairago. (ofiaze): *La.* Pairadura. Pairakuntza, pairu. (eroapert): *iz,* Eroapenez erabil ditekena. (jarkipen): Jarkipert. larkite.

pairagune. (eroapen): *iz.* Ikus.: Eroapen. Jasaimen, pairakortasun.

pairakari. (otiaze): iz. Pairamen.

pairakizun. (ofiaze): *iz.* Pairatzekoa dana.

pairakot. (ofiaze): *izond.* °llama ondo jasaten duena. Paindsu. (eroapen): *izond.* Eroapenez ari dana. Pairatsu, pairatzatte.

pairakortasun. (eroapen): Eroapen. Pairagune.

pairakortn. (ofiaze): *ad.* Pairakefa izatera eldu.

pairakuntza. (Maze): Ikus.: Pairadura. Pairago, pairu, pairukuntza. (eroapert): *adond.* Otiazea eroapenez jasatea.

pairamen. (oliaze): *iz.* [Mama jasatearen egipena. I: Dots,: Pairakari.

pairamendu. (aragi-uzte): iz. Aragi-uztearen egipena. (gabetze): *iz.* Gabetze. Uko-egite, utz-arazte.

pairant. (jarkipen): *frond.* Jarkipena egiten duena. Pairatzale.

pairarazi. (nekabide): *ad.* Nekabidea egin. (zifiepa-egite): *ad.* Zifiopa-egin. (ofiaztapen): 1 1 *ad.* Ofiaztapena jasan-erazi. (eriotza): 1 *ad.* Auziratzean artutako erabakiagatik

pairatsu, (eroapen): *izand.* Ikus.: Pairakof. Pairatzaik, pairutsu, paimtuzko.

pairatu. (ofiaze): *ad.* Ofiazea jasan. I: Ikus.: Jasan. Nozitu, pairutu, pairs, oaŕ, osartu. (mutt): *ad.* Jantzialc edo ofietakoak neurtu. (atzipe): *(ad.* Adak atzipetu.

pairatuziro. (eroapen): *frond.* ikus.: Pairatsu. I: Pairatzade.

pairattaide. (eroapen): *izond.* nuts.: Pairakoi. Pairatsu, pairtasu, pairatuzko.

pairatrale. (jaricipen): *frond.* Ikus.: Pairant

pairoski. (eroapen): *adond.* Eroapenez ari-izatca.

palm. ((Maze): *iz.* Pairadura. Pairago, pairakuntza, paira, (jarkipeu): *iz.* Jarkipena cgitea. (eroapen): II *iz.* floss,: Eroapen. (neufi): *iz.* Ikus.: Neu&

pairu-ezin. (ayergatasun): *frond.* Ayergatasunez ari dana.

pairu-ezirla. (ayergatasun): *fr.* Ayergatasunaren egipena. I: Pairm gabea.

pairu-gabea. (ayergatasun): Ikus.: Pairmezifia.

palm-gat-1z. (efetasun): *frond.* Jasan ezin djtekena.

pairuan egon. (itxaslamtza): *ad.* awn egon.

pairubide. (eroapen): *iz.* Eroapenaren onhiclea. (oilastapen): *iz.* Oilaztapenaren **tresna.**

pairudun. (eroapen): *frond.* Eroapenez pairatzen duena. (oilaza): *fzond.* Berbera.

pairugabe. (efetasun): *frond.* Ikus.: Pairagabc. 1: Pairugabeko.

pairugabekeria. (efetasun): *iz.* Efetasunarcn egipena.

pairugabeki. (ayergatasun): *adond.* **Ayergatasunez** ari-izatea.

pairegatteko. (efetasun): *frond.* Ikus.: Pairagabc. I: Pain.igabe.

pairugabetasun. (etetastua): Pairugabearen jokers.

pairugafi. (croapen): *frond.* Eroapenez jasan ditekcna.

pairuknntza. (Maze): *iz.* ikus.: Pairadura. I: Pairakuntza, patimentu.

pairutsu. (oilaze): *frond.* ikus.: Pairakoi. Pairutso. (eroapen): *frond.* 11{11s.: Pairatsu. Pairatzade.

patrutsuki. (eroapen): *adond.* Painasu hernia ari-izatea.

pairutu. (ofiaze): *ad.* Ikus.: Jasan. I: Pairatu.

pairuz. (eroapen): *adond.* Pairagatiz ari-izatea.

paisatu. (atzipe): *ad.* Aufak atzipetzea.

paita, (sate): *iz.* Ems.: Aate. (ortna): *iz.* Ikus.: Orma. Parct

paitardun. (edari-bizi): *frond.* Paitafa daukana. Paitartsu.

paitargtie. (edari-bizi): *frond.* Paitafa egiten duena.

paitargintza. (edari-bizi): *iz.* Panda cg-iten deem langintza. Paitartegi.

paitaf. (odari-bizi): *iz.* Ikus.: Lapisto. Baste edozein katatingoti, tintifin, ugof-tota, toin.

paitaf-autzeko. (edari-bizi): *frond,* Paitalaren itxttra duena. Paitaf-ats, paitat-keru.

paitaf-ats. (edari-bizi): *frond.* Ikus.: Paitaf-antzeko. j: Paitaf-kera.

paitaf-keru. (edari-bizi): *frond.* Tints.: Paitaf-antzeko. Paitai-ats.

paitaf-ontzt. (edorazi): Paitafa gordetzeko **ontzia.** (edari-bizi): *iz.* Berbera.

paitaf-saltzaik, (edari-bizi): *frond.* Paitata saltzen duena.

paitartegt. (edari-bizi): tz, Paitargintza.

paitartsu. (edari-bizi); *frond.* this.: Paitardun.

paite. (maids): *iz.* **this,: Mattis,** l; Mazela.

paiteta. (oskoldun): is, Kalamai° wandia, Ikus.: Kaiamaio.

paitem (itatte): *adond,* **Itaitea** egiten ari-izatea.

pajeru. (eresi): *iz.* Eresiaren Retain..

palt-eragik. (otzandura): *frond.* Gentza eragiten duena,

pak-eragin. (otzandura): *ad.* **Otzandura** eragin,

pakaikria. (tafinketa): iz. Garia atetzeko rnakiia.

pakaka. (bofoka): iz. Gizonen arteko bofoka.

pakaut. (bakartasun): *izond.* Bakafik dagoena, Pakarau.

pakantasun. (bakartasun): *L.* **Bakal egotearen bereiztasun.**

pakantu. (bakartasun): *frond.* Pairant.

pake. (gentza): iz. Bats.: Gentza. 1: Bake.

pake-aldi. (gentza): *fr.* ikus.: liakealdi.

pake-emaiie. (naretasun): *frond.* Pakea ado naretasuna ematen duena.

pake-epatie. (auzi-gizo:a): *ft.* Auzi bateau lenengoz ari clan epaikaria.

pake-eragik. (auzi-gizon): *frond,* Pakea eragiten ari dan epaikaria.

pake-eragin. (naretasun): *ad.* Gelditu-cragin.

pake-efi. (ad): *ft.* Gentza dagoen efia. (gentza): *iz.* Berbera.

pake-eza. (gentza): ir, Gentzarik ez izatea.

pake-ikafin. (ezautaiin): *iz.* Gentza eskatzeko jasoten ikufin zuria.

pake-itxasoz **andiko.** (itxaso): *iz.* Gentza-txasotik aruntzkoa.

pake-lokati. (bakuntza): *iz.* **Gentzaren lokafia. (gentza): Berbera,**

pake-muxu. (man): iz. **Gentzaren muna. (gentza):** *iz.* **Berbera.**

poke-upon. (otnun): iz. **Geutzaren oparia.**

pake-pakean. (narentsuu): *adond.* **Naretasun aundian.**

pake-rale. (gentza): *frond.* Ikus.: Pakegati. Pakcgile, pakelari, paketiar, paketzaik.

pake-zatetasun. (gentza): Gentza maitc-izatca.

pakean. (gentza): *adond.* Gentzaz ari-izatea.

pakeatu. (gentza): *ad.* Bats.: Gentzatu.

pakeazko. (gcntza): *frond.* Pakeari dagokiona.

pakedun. (naretasun): *frond.* Pakea duena. Ikus.: Nate.

pakegati. (otzandura): *frond.* **Otzandura lortzen duena. Pakegiie, pakelari, paketiaf, paketzaile, pake-zate.**

pakegik. (otzandura): *izond.* **Ikus,:** Pakegaii. I: **Pakelari, paketiai,** paketzailc, pake-zale.

pakegune. (geldialdi): *iz.* Bofoka batean aldi batcrako gelditzea.

paketari. (otzandura): *frond.* **Pakegati. Pakegik, pakettaf, paketzaik, pake-zale.**

pakeratu. (otzandura): *ad.* Ikus.: Pak-eragin.

paketiaf. (otzandura): *frond,* nuts,: Pakegaii. Pakugile, pakelari, paketzale, pakc-zale.

paketsu. (gentza): *izond.* **Gentza matte duena.**

paketu. (otzandura): *ad.* **Otzandura torts. (gentza):** *ad.* Gentra egin.

paketu-ezin. (gentza): *frond.* **Gentza izateko ezifia dam.**

paketzaile. (gentza): *izond.* Ikus.: Pakegafi. Pakegile, pakelari, paketiaŕ, pake-zate.

paketze. (gentza): iz. Gcntza egitea.

pakea. (gentza): *adand.* Gentzaz ari-izatea.

pakezko. (ontastm): *izond.* Ona dana. (gentza): *izond.* Gentzari dagokiona.

pakin. (aizto): *iz. Evata* batio motzagoa dan izidina, zabala ta aztuna dana, ta sorbatz bat bakaŕilc duena. Ikus.: Ayotz, pedui, pikadera,

pako. (itzal): *Low?.* hula dam tokja.

pal. (aize): iz. Ego-aize bigunaren ots--Izena.

pals. (afan(za); iz. Alnuaren endaitxoa. (esica-makil): *iz.* Eizarako (eragozpen); II *iz.* Abereai jartzen zayen balazta. (joke): *iz.* Pikitaz jokatzek.o tresna, (lanabcsa): *iz.* Esku-lanetan ari diranen lanabesa.

palaaafa. (uncial): *iz.* Luf-lanerako endaya. I: Pamela.

pala-efesta. (saute): *iz.* Lau edo boat ziri danzkan sardea.

palartf. (mat-sonde): iz. &us.: Matsar. Paint, paint, palaestoka.

palabeitz. (thin): *iz.* Laya.

palada. (igeriketa): *iz.* lgerilariak besoaz egiten duen igipcna. lgcri egitean besoek egiten duten igidura. Zaiastada.

palaef. (Inatsondo): *iz.* Ikus.: Paint. I: Pataat, palaestolca.

palaefa. (aitzuf): *iz.* **Aitzut** Aizute, pala-a

palaefatu. (altzurketa): *ad.* Ikus.: Artzartn. Kafakata, palaciestatu.

palaefestatu. (aitzurkcta): *ad.* Ikus.: Paladatn. 1: Aitzurtu.

palaestoka. (matsondo): *iz.* ikus.: 1: Palm'.

palaga. (losintxa): *iz.* Ikus.: Losintxa. *l:* Palagu, palaku.

palagadu. (losintaa): *ad.* Losintxa egin. (inallegu): *ad.* Mailegu egjn.

palagadura. (lesintxa): *iz.* Losintxa egjtearen egipena.

palagari. (lcgunkeri): *izond.* Legunkeria egiten duena.

palagafi. (losintxa): *izond.* Losinfxa egiten duena. Palakagafi.

palagatn. (legunkeri): *ad.* Legunkeria egiu.

palagau. (losintxa): *ad.* Losintxa egin. (legunkeri): *ad.* Legunkeria egin. (onu): fi *ad.* Onua eman.

palagu. (losintaca): *iz.* Ikus.: Losintxa, Palaga, pataku, palago. (legunkeri): *iz.* /km.: Legunkeri, legunbide. (onu): 11 *iz.* lkus.: Gnu. Esonda, cson.

palaguz. (legunkeri): *adond.* Legunkeriz ari-izatea. Ikus.: Palalcuz.

palaka. (joker): *adond* Pilot-an, palaz jokatzen ari-dzatea,

palakari. (iegunkeri): *izond.* Leguniceriz ari dana. (jntra): *izond.* Pliotan, paiaz jokatzen ductla.

palakatu. (losintara): *ad.* Losintxaz aria izan. (otzundura): *ad.* Otzanduraz ari-izan.

palaki. (lanabesa): *iz.* Lufak, zaramak eta abai metatzeko tresna. Mai.

palakin. (itxitura): *frond.* Esiak egiten &Mena.

palakintza. (itxitura): *iz.* Esiak egitea.

paialchitzan. (orma): *adond.* Lufezko ormak egitean ari-izatea. 1: Patakifien. Oaf): *adond.* Berbera.

palakiiien. (orma): *adond.* Ikus.: Palakintzan, (Mr): *adond.* Bathers.

painless. (losintxa): iz. ikus.: Palagu. Palaga.

palaknz. (tosintxa): *adond.* Losi maz ari-izatea, (kw,: Palagaz.

paiamastrikatu. (mintzocr): *ad,* Urduritasunez mintzatu.

paiamifiatu. (gogaketa): *ad.* Gogaketak egin,

pairinga. (eskuaga): *iz.* Ikus.: Esknaga. I: Burni-aga, (ueska): *iz.* Ems.: Ueska. Bukal, ugasi.

palanga-zain. (ueska): *izond.* Bukala zaintzen duena.

palangari. (afaun): *frond.* Ems.: Afamilari. Palenkari, palm-Mari, palotetzate,

palangata. (ilxittara): *iz.* Eglita dagoen onion muitzoa,

palangatu. (esicuaga): *ad.* Eskuaga baten bidez zerbait jaso.

palangaxka. (lanabesa): Ortztatiaren lanabesa.

palanka. (afain): *iz.* Main txikia, begi aundiak dauzkana. Paneka.

palankalari. (joko): *izond.* Burni-aga botatzen jakatzen &anti. Palankari.

palankari. (joke): *izond.* lkus,: Palankatari,

palapafu. (ibritura): iz. Zotalakaz egindako itxitura. Palatubafu. (tut): *iz.* Berbera.

palarda. (ligarda): *iz.* Ikus.: Gob. Karkax, xista.

palari. (joko): Pitotan palaz jokatzen duena.

palaf. (matsondo): ix. Bete muskilak cgokiro lotuta dauzkan matsondoa, beitik goyera bateau cdatzcn diranalc. Malsaf, mats-afa, pataaf, paid, treila. (ardo): iz. Tolareetarako palata. (aitzur): 11 *iz.* Luf-paskak ebakitzeko ta lucbakiak egiteko crabiltzeu dan (lanabesa): II iz. Palaki.

patal-antzeko. (zugatz): *iz.* Zugatzcn abafak zeartasunez edatzcn dirancan.

palaf-antzeratu. (zugatz): *ad.* Zugatzen abstain zeartasnnez edatu.

palasa. (zizitu): *iz.* Idaztiak eramateko zizkua.

palast. (soilu): *iz.* An-toxin batean igitzen dan obit batek egiten duen otsaren **ots-izena,** I: Pataxt. (ubil): *iz.* Berbera.

patast-egin, (sofiu): *ad.* Ikus.: Palastatu, Palaxt-egin.

paiasta, (soft): *iz.* Bateta dagoen antoxifietik jausten dan urak egiten ducn otsa, (ur): *iz.* Berbera.

palastada. (scat): iz. Beteta dagoen antoxifietik jausten dan urak egiten door otsareu egipena.

palastalca. (soffit): *adond* Beteta dagoen antoxifietik jausten dan urak ateratzen duen otsa egiten ari-izatea. Palaxtaka.

palastatu. (satin): *ad.* Beteta dagoen antoxifietik jansten dan wok ateratzen duels otsa egin. Palast-egin, palaxt-egin. (zapaldara): *ad.* Zapaldura egin. Ems.: Zapaldu. (gari): *(ad.* **Gari-azaoalc** zabatclu.

palata. (endai): *iz.* Endai bateau ipifii ditekana. Palatara.

palataska. (ondalanketa): *iz.* Babespide baton inguruan agiten dan **ondalanketa.** Palatu-efeten.

palatraka, (endai): *adond.* Endaika art-izatea.

palatu. (itxitura): ft.Lufaz egiten dan csia. Parata. (lut): *iz.* Berbera. (cragozpen): Abereen lepoan jartzen dan balazta. Paldesta. (ate): A-t-arze. Gerela.

palatu-efeten. (ondalanketa): *iz.* Haas.: Patataska.

palatubafti. (itxitura): *iz.* Ikus.: Palapafu, (ILO): *iz.* Berbera.

palatugin. (itxitara): *izond.* Esiak egiten &Mena.

palatxo. (endai): *is.* Endai taikia.

palaust. (crorkcra): *izond* Etzanda dagocna. Palat.

palautiri. (txoskof); *iz*. Ikus.: Gob. Gingil, plautirk.

palax-palax. (dais): *iz*. Ufatsen ats-izena.

palaxa. (bizi): *iz*. Bizi dan izaki.

palaxatu. (mozketa): *ad*. Esi bizt bat antolatu.

palaxt. (sofin): *iz*. Ems.: Pabst. (ttbiD: *is*. Berbera.

palaxt-egin. (saw): *ad*. Ems.: Palastatu. Palast-egin.

palaxtaka. (softu); *adond*. Rms.: Palastaka.

palaxu. (itxitura); *is*. Esi biziaz egindako itxitura. 1: PaIdo-csi.

paid,. (traitz): *iz*. Ikus.: Traits. 1: tragaitz. (ad men): *iz*. Lufaren edamena. (lur): 11 iz. Berbera. (zizku): 11 *iz*. Bamako zizkua.

paidats. (laztasun): izond Latza dana.

paldatx. (ergeltasun); Gaztasunik eztuen notbia.

palde. (estalketa): *iz*. &us.: Bak&

palderia. (Iandaketa): *iz*. Taketen multzoa.

paldesta. (er-ago-men): *iz*. Ikus.: Patatu. Balazta. Txildot. (urka): *iz*. Ohazea egiteko urka.

paldiztu. (ebaketa): *ad*. &m.: Baldiztn. Baltziztu, paitziztu, otzikalditu. (gaztailondo); *ad*. Berbera.

paldo. (azal): *is*. Enbofetik erauzten dan abafak kentzen &ten azala. Paldu. (zugatz): Berbera. (gurpil): II *iz*. Gurpril bat inguratzen (Mon ttztaya. Txifinbola. (laudaketa): 11 *is*. &m.: Esol. 1: Exol.

paldo-esi. (itxitura): Palaxu,

paldo-ohlaze. (oliaztapen): *is*. Ikus.: Butuntzi-pairu.

paldokin. (langaizti); *is*. Gurpilak ozkatzeka langaya. (gurpil): *is*. Berbera.

paldotu. (of aztapen): *ad*. Paido-ofiazea jasan-erazt

paldoztatu. (taciturn): *ad*. Makilakaz estali, bete.

paldoztn. (matsoudo): *ad*. Matsondoai eusteko makilak jati.

palenka. (afaun): *iz*. Ikus.: Maim. 1: Bornika.

palenkark. (than): *iz*. Tkus.: Afaunlari. 1: Afandun, palangari.

palera. (espaloi): *iz*. Espaloi-moiloa. (ended): *iz*. Berbera.

palef. (endai): *iz*. Txingafak eragiteko burnizko cudaittea. (supaztef): *iz*. Berbera,

palestu. (ataspen): in Atospenaren egipena.

patet. (joko): *is*. Mutikoen jokaa, bi txintxitiaz egiten dana.

paleta. (lanabesa); *iz*. Sendakaile ta margolarick erabiltzen duteu endaitxoa.

paletazuf. (bizkaf): *iz*. Rms.: Lepaustai. Lepustei.

patetean. (joko): *adond*. Palet jokoan ari-izatea.

palka. (orga): *iz*. Ikus.: Kartala. Kaltza, sash), tsoreta. (afantza): *is*. Tertzaetan amuzkia jartzcko maya. (euri): 11 *iz*. Ems.: Euri-isola. 1: Burt-jasu,

palm-ado'. (palmondo): *iz*. Ikus.: Palma.

palm-antzeko. (palmondo): *izond*. PaLmondoaren antza duena. Ems.: Palma-antzeko.

patina. (palmondo): *iz*. Pahnondoaren abafa. 1: Palm-adaf,

paima-autzekto. (palmondo): *izond*. Palmaren antza duena, 1; Ikus.: Palm-antzeko.

palma-ezko. (ezka): *iz*. Paimondotik ateratzen dan ezkoa. (palmondo): *iz*. Berbera.

palma-ondo. (pahnondo): *iz*. nos.: Palmondo. Palmatze,

patina-oft (oft): *Is*. Palmondoaren ofia. Palma-osto, indila, (palmondo): *iz*. Berbera.

palma-osto. (of (j: *iz*. floss.: Palma-oft 1: (palmondo); *iz*. Berbera.

palmadi. (palmondo); iz. Paimondoen muLtzoa. Palmondoak dagozen tokia. Pahnadoi.

palmadok. (pahnondo): *is*. Ikus.: Palmadi.

palmadun. (palmondo): *izond*. Palmak dauzkana.

palin ʁ/Tin. (palmondo): *iz*. Palrnondoaren sendikoa dan tandarea; bare enhofa Tuf-pean egoten do; oflak aizernailearen karma dute, ta igati gafixka, jangafia ta bare ezufa oso mob. discos.

palmakarialt. (palmondo); Palmondo-sendikoak diran landareak. 1: Palmakideak.

palmaki. (amnia): *is*. Igert-oindunek oitictan duten mintza.

palmakideak, (palmondo); ikus.: Palinalcariak.

palmatsu. (palmondo); *izond*. Palmak dauzkana.

pakmatze. (palmondo); *is*. Ems.: Paltmondo. Palma-ondo.

palmazai. (palmondo): *izond*. Pahnondoak zaintzen dituena.

palmazko. (palmondo): izond. Paiamaz egifia dagoena.

palmetitu. (hiotzondo): *ad*, Bat-batean biotzondoren bat oaths.

PALMONDO. *iz* Palmofi-sendiko landarca; here igalia ciatiknolkoa do, enbofaren aldeedan dilingan riagoenn- 1: Palma-ondo, palinatze. II (tandarizti), (zugatz).

palmofi. (palmondo): *iz*. Palmondoaren ofia. 1: Paitna-ofi, patina-0st°, indiia.

palota. (eresgalu): *iz*. Ras.: Karaka-Kitimat/aka, palota.

palotatu. (espaloi); *ad*. Espaloya palatan edatu. (cdatnen): *ad*. Berbera.

palate. (czar): *iz*. Blzkafeko ezufa. (lanabesa): *iz*. Ikus.: Ause. 1; Palota. (zurigintza): *iz*. Berbera.

palotetara. (cspaloi): *is*. *Igeltsu* cdo Intsuu-paletara. (endak): *iz*. Berbera.

palotetzale. (afauu): *izond*. Tkus.: Afaunlari. Palangari.

palothien. (biguntasun); *is*. Soitatalen biguntasuna.

palpalt. (abase): *iz*. Kaltegafiak diran abcreak.

palpara. (paintzabide): *izond*. Eten gabe mintratzen ari clam.

palsa. (istiuga): *iz*. Ems.: TAB. 1: Pattza.

palto. (bunt): *is*. Kaskezufaren goiko zatia.

paltza. (istinga): *is*. Ikus.: Istil. Palsa.

paltziztu. (ebaketa): *ad*. Ikus.: Baldiztu. Paldiztu. (gaztaIiondo): *ad*. Berbera.

paluma. (kordokadura): *iz*. Kulunka egitearen egipena.

palumaka. (kordokadura): *adond*. Kordoka ari-izatea,

paluil. *iz*. Gilo-papo. Ikus.: Egaztefen.

palupa. (sai-abere): *is*. Zaldiaren lastef-egiteko era, atzeko ankaetaz jausketak egitean.

paluxa. (afain): tz, Bats.: Bilau. 1: Mii-&fain, paluska, plabux, platusa, platuxa. ikus.: Txabalu. 1: Zoiin,

palza. (odd): *iz*. Gatzatuta dagoen odola.

ma^{ß}i. (losintxa): *is*. Tkus.; Leunketa. 1: Percka.

palat. (emrkera): *rioted*. Ikus.: Palaust

palata. (erorkera): *iz*. Etzanda dagozen izaki ado gauzen meta.

paletina. (ardi); *iz*. Adafak aldenduta dauzkan ardia.

pahrinatu. (arid): *ad.* Ardi baten adafak alkafetik aldendu-erazi.

pal°. (ik.umen): iz, Eskuaz ikutzearen egipena.

paio-egin. (joko): *ad.* Auŕen joko bateau ari-izan.

paloma. (belaf): iz. Lastaduna dan belata, goyerazkoa dana, ta igartzen danean margo orixka artzen duena.

paiota. (lanabesa): iz Ikus.: Anse. Paiiota, palote. (zurigintza): iz. Berbera.

pamerial. (izkutukeri): Aztikerizko ^{eg1}p$^{ena.}$ Pamerialak.

pandixa. (000: *iz.* Bats,: Opil. Ogi-'nee, pametxa, zafapel.

pan. (erottera); *iz.* Erorkeraren ots-izena.

pans. (egurki): *IM* Et2ce baten atzekaldean, abcak artzen dituen zurezlco zatikoa.

panal. aka): is. Ebakitzeko, zugatzan egiten dan xakia. (zugatz): *iz.* Berbera.

panaldu. (zugatz): *ad.* Ebakitzeko, zugatzau xakia egin.

panafeta. (sare): iz. this.: Banakta. I: 13anardeta, zatakote-sare.

panda. (txori): iz. lkus.: Elut-txori. Txonta.

pandart (biutikeri): *izond.* Biutikerietan Sri dana.

pander°. (pcitz): iz. Ikus.: Pertz. I: Mazkelo, paudcru, pagern, paujent.

panderogile. (afatz): izond. Panderoak cgiten &Mena. (csku-langintzak): *izond.* Berbera.

panderotara. (pertz): *iz.* Pertz batean sat ditekena.

pandaa. (zizku): Oeiontzean tekoreko zizkna.

panego. (egazti): *is* lkus.: Egabera. Egalbera.

paneka. (akin): *iz.* Ikus.: PaLanka.

panel. (itxasontzi): ft Txalupako olak.

panel-mako. (uztai): *is.* Giltz-atian zoko bat egiten duten zati biko uztaya.

paneldu. (itxasontzi): *ad.* Txalupako olak

panes. (egazti): *iz.* Ikus.: Egabera. I: Azpi-xuri.

(atz): *iz.* Ikus.: Atzandel. I: Azkulat,

panina. (t1r): *iz.* Ikus.: Ur; (ijitoen itza. Aids.

panimbaru. (ibai): *iz.* Thus.: lbai. lbaso. Ijitoen itza.

panineko. (antoxin): is. Wm.: Pant; ijitoen itza,

paninekoain buflukatzeko. (sare): *iz.* Ikos.: Sara; ijitoen itza.

paninekua. (euritako); *is.* licas.: Euritako; ijitocn itza. Aterki.

panintino. (ibai): Ilcus,: Lots; ijitoen itza. Efeka, ur-txifipa.

panizua. (arts): *is.* Rms.: Arts; ijitoert itza. Mnera.

panjeru. (parts): *iz.* Pertz txilcia.

panp!. (soft): Erorkeraren ots-izena. (erorkera): iz. Berbera.

paup-aize. (aize): *iz.* Panparen lufeko Mica.

pampa. (tanpa): *iz.* Tanpa ematoaren egipena. I: Paupatako, (gizonkil): Piitzatezko gizonkila. (leba): *iz.* Blotzaten bulkada, Panpada, panpotx.

panpa-rnota. (sagatondo): *iz.* Sagai-mota bat.

panpa-panpa. (Mats): *ac/and.* Ufats luzeeth.z ibiltzea.

panpa-panpari. (ufats): *izond.* Ufats hrieetaz dabilena.

panpa-zalaparta. (leba): *iz.* Panpakaz ateratzen dan otsa.

panpada. (labs): Ikus.: Panpa, Panpotx.

panpairia. (janztara): *frond.* Oncto jantzita. (apaintasun): izond. Berbera.

panpaka. (labs): *adond.* Paupadak ematen izatea. (bofoka): Gizonen kofolka. (tanpa):(*adorn!.* Tanpak ematen ari-izatea.

panpakada. (tanpa): *iz.* Ateaz emandako tanpa aundia. (ate): is. Berbera.

paupakati. (etiketa): *izond.* Etiketak egiten ad dana,

panpakatu. (tanpa): *ad.* Tanpak eman. I: Papakatu.

panpako. (tanka): is. Aikaii emandako tanks.

partpala. (iniMtzabide): *izond.* Asko tnintzatzen dana,

panpalaafa. (erorkera): *adond.* Bat-batean erori.

panpalakeria. (mintzabide): *iz.* As/co mintzatzea.

panpalako. (erorkera): *iz.* Luzea clan basin erorkera.

panpaldi. (iauliketa): *iz.* Iotzeaz iauliketa egitea.

panpalin-lili. (maitasun): *iz.* Asko ma/labia dan notifia,

panpalin-mingain. (zeiiiu): *iz.* Zeifiu txikiaren miia.

pampalin-ustal. (ustaitxo): 13eyen lepotik esegita egoten clan zeidu txikiaren ustei estua. (zeidu): *iz.* Berbera.

panpalina. (zeitiu): Zeifiu txikia. (zintzu0: *ft.* ikus.: Gingila. I: Gangaiia. (balabil): II *iz.* Gizonaren kunde-aldekoa.

panpalo. (zugatz): iz. On zabalak dauzkan zugatza goitua.

panpan. (tanpa): ac/and. Tanpak ematen ari-izatea; aufen itza.

panpana arts. (afandikeri): *ad.* Afandikeriz ari-izan.

panpanduja. (sagafondo): *is.* Saga!, meta bat.

panpano. (zurtoin): iz. Ifiausi ondoren zugatzak ateratzen duen muskila. (babaitm): iz. Babafun-mota bat.

panpantxo. (poz): *izond.* Pozilc dagocna.

panpaf. (Mbi): *bond.* Bera ez danaz ilaraintzen dana. Panpafot panpafonitco,

panpafekeri. (albi): *iz.* lacra ez danaz

panpaferi. (aiandikeri): *iz.* Afandikeriz ari-izatea, I; Panparoikeri.

partpahko. (tanpa): *iz.* Ikus.: Tanpa, Danbada, ulcaIdi.

panpafo. (aisetasun): *frond.* Aisetasunez ari-izatea.

panpafaikeri. (afandikeri): *iz.* Wus.: Panpareri.

panpafaniko. (afandikeri): *izond.* Panpar, I: Panpafoi.

panpafotu. (apaingaiiu): *ad.* Notin bat afetaz apaindu.

panpatako. (tanpa): *is.* Ikus.: Parma. I: Tanpaz agindako Otis.

panpataf. (enda): *frond.* Pampaloa dana,

panpatsu. (leba): *izond.* Panpadaz ari dana,

panpatu. (zaps): *ad.* Zapa egin. (tanpa): *ad.* Tanpak eman; aufen itza.

panpatzale. (tanpa): *izond.* Tanpak cmaten dituena.

panpin. (gizonkil): *iz.* Jantzita ta apaMdata clagoen gizonkil ado iruditxoa, lokafiz, ariz edo baste arteziaz igiEzen dana. (notin): *is.* Atsegiila, garbia ta ondo apainduta dagoen notin bati buruz csaten da.

panpina. (gizonkil): *is.* Ikus.: Anderekil. j: Anderexka, pontxa, sats, seimiliki. (atsegintasun): *iz.* Alsegitta dan notiiia. (apaintasttn): *iz.* Gatti ta apainduta dagoen notifia.

panpinadura, (apaintasun): Ikus,: Apaindura. I: Edermen.

patapinatn. (apaiutasun): *ad.* Ikus,: Apaindu. Arkolatu, panpindu, panpoxtu, polikitu, ponpolinatu, printzeldu.

panpindu. (apaintasuu): *ad.* ans.: Panpinatu. Apaindu, pitxittl, pitxiztatu, ostiiatu, txukundu.

panpinki. (apaintasun): *adond.* Txukunki art-izatea.

panpifia. (mitxeleta): *iz.* Mitxeleta. Mittcitilca, pelinpoxa, pertxikota, pinpilinpauxa.

panpoin. (txinttin): *iz.* Ikus.: Txintxin; au/en itza. I; **papoin, txepet.**

panporo. (mozkorkeri): *izond.* Zerbait mozkortuta dagoena. Txerbel. Txorbel, txotxapain, xerbel.

panporotu. (tnozkorkeri): *ad,* Zerbait mozkortuta jafi.

panposa. (apaintasun): *izond.* Kriket eta apainduta dagoen emakumea. Panpoxa, panpoxo.

panpots. (apaintasun): *izond.* Apainduta dagoena. Panpotz.

panpoia. (txikiera): iz. Txiki, loditsu ta polka dan emakurnea; emalcumeai buruz bake//k esaten da. I: Panpoxta. (apaintasurt): *iz.* Berbera.

panpotx. (leba): *iz.* Ikus.: Panpa. Panpada.

paupoxo. (apaintasun): *izond.* liens.: Panposa. Panpoxa.

panpoxta. (txikjera): *iz.* Ikus.: Panpota. (apaintasun): iz. Berbera.

panpoxtu. (apaindura): *ad.* Ikus.: Apaindu. Patipinatu.

panpozka. (leba): *adond.* Panpadaka ari-izatea.

panpuleta. (ogi): *iz.* Alcgikean egindako ogia.

panpun. (code): *iz.* Oso aundia dan ziza.

panta. (ate): iz. Atearcn koloma; ate-zango ta atalbunta. Ikus.: Betsein-pantex. (adikin): *iz.* Ikus.: Make. I: Pantcx.

pantaL (utitasun): *adond.* Oso gutcci dana.

pantalka. (zati): *ac/and.* Zatitan ego/an, ado cgitea.

pantalkatu. (zati): *cad.* Panpalak egin.

pan/at. (malcia): *iz.* Wilda. I: Mdapa, pike.

pantat.x. (atsaldi): *iz.* Atsaldia artu czill dczaken zetia. (zeti): *iz.* Berbera. (itoakii): *izond.* Ikus.: Asbage-Asbae.

pantetx. (supaztei): *iz.* Ikus.: Mantes. I: Matketx.

pantex. (adikin): iz. Ikus.: Make. I: Patna.

pantexta. (maiubi): *iz.* Ikus.: Mafubi. Maiuki. (sukaide): *iz.* Bildots edo aariaren aragiaz egiten !Ian egosaria.

pantika. (urdail): *iz.* Rms.: JIMA. I: Egostoki, mandika, mardika, pintika, piltzo, (maskordun): *iz.* Maskotik ez daukan maskorduna, sabel gatiean dabilena.

pantoka. (=fa): *tr.* Liam: Meta. {: Mtdko, panioka, partiupa. (mendi): iz. Bats.: Mum. I: IVIuno.

pantot. (sukalde): *Jr.* Ezurtxoakaz eta zeti-aragiaz egitcn clan egoskaria, aarien urdala betctzekoa dana.

pantota. (zapi): *iz.* Ikus.: Eldct-oyal. Bidet-zap!.

pantotxu. (malkartasun); *hand.* Malkartsua dan lurkia. Pantotsu.

pantseskaf. (lekaidego): *iz.* Panties-lekaidegoan dagoen lekaidea.

paniantun. (edari-hizi): *iz,* Ems.: Edari-bizi. I: Mama-god.

pantupa. (teeter'): iz. Ikus.: Tonto!. Erpin. Pantoka.

pantxa. (rebel): *iz.* Ardiaren sabela. Pantxeta. (ardi): *Jr.* Berbera.

pantxeta. (sabel): iz. ikus,: Pantxa, (ardi): *iz.* Berbera.

pantxo. (arain); Toki askotan state danez, etoselaren kuma. Txiio.

pantzart. (iiiaute); iz. Iiiautearen asteartea. Ikus.: asteartita, pantzarte, panzart, sariparazat, .

pantze-arbi. (landare): Ikus.: Udarbi. Kanpo-nabo, txati-nabo,

pantze-pofu. (etaboil): *iz.* Basoko podia.

pantzebedat. (belaf): *iz.* ArgThelataren antzekoa dan belata.

pantzelgi. (mintzocra): *Jr.* Parantzialco erderaren izkelgia.

pantzera. (izkera): *iz.* Parantzia'ko erclera. (apaintasun): *iz.* Parautzia'ko apaintasuna.

pantzeratiko. (mintzoera): *iz.* Parantztalco erderaren minizatzeko era,

pantzert. (eritasun): *iz.* Kundearen eritasuna,

pantzetaf. (ended): *izond.* Parantzialcoa &no,.

pautzoila. (ausnadari): *iz.* Ausnarlarien urdaiiak dauzkan Ian utzuneen lenengoa. I: Pantzul.

panzilat. (babafun): *iz.* Ems.: Bab e/nn. Indaba.

paiinsa. (ogi): *Jr.* Opariaren ogi

paoloak. (eritasun): *iz.* Ikus.: Pigott. I: Gofiria, (Icutsu): *iz.* Berbera.

pataxa. (landare): Irusta goria. Ikus.: frusta. Paoxa, pagoixa, selcula-bedai, uso-bclat, parobia,

paoxa. (landare): *iz.* Ikus.: Paoixa. Pagotxa, sekula-bedai, uso-belai.

papa. (ogi): *iz.* Gari cdo artoaren ogia; au/an/tea. (jsikortasun): *iz.* Isikortasunez egindako eztabaida. (bide): II *iz.* Ems.: Bulaf. Galizat, papo.

papa-god. (txori): *iz.* Ikus.: Anion-papagoti. Lepogoti, papa/-goti, papatx.

papada. (mardail): *iz.* Ikus.: Mardail, Murduri.

papada-batzatia. (elemete): *iz.* Memeletau ad dana.

papadun. (baralda): *izond.* Baralda daukana. Papardun.

papagat. (biori-befitsu): is. Txori-befitsuaren antzekoa dan egaztia. Petuket-erne.

papagai-one. (txori-betitsu): iz. Igokaria dan egaztia, cram dam; bare mokoa, indartsu, Lodi ta kakoduna da; lumak orixta buman eta orlegi soriean. Pefuket-eme.

papagaikeria. (irakaskintza): iz. bakasteko era, oroimenaren bitartez egiten dana.

papagaitxo. (txori-befitsu): *iz.* Papagayaren kuma.

papai, (zugatz): *iz.* Papaikaria dan zugatz txikia; bare igalia papaya da, papai-ale.

papal-ale. (igali): *iz.* Papayaren igalia.

papaita. (iragarpen): *iz.* Igartzekoa dana. Papataki.

papaitaka. (joke): *iz.* Papa/tar egiten da jakoa.

papaitari. (ulcmiteneza): *izond* Itz adilcaitzen bidez itzegiten duena.

papaitatu. (iragarpen): *ad.* Papaitak egin.

papakatu. (tanpa): *ad.* Ikus.: Panpalcatu.

papala. (ergeltasuu): *trend.* Ergela dan ernalcumea.

papalardo. (atain): *iz.* Itxasoko atain lodia. Ikus.: Lanpua. Papardo, papa/an/u.

papule. (belaun): *iz.* Ikus.: Magal. Allan.

papalote. (lodiem): *izond.* Oso lodia dana. (tigatz): *iz.* Ugatzetan egiten diran dank.

papant. (logo): *iz.* Egaztiek lepoaren. auteko aldean daukaten zizkua, janaria

artzekoa dana. Paparo, papa, peapo, piltxo, piripo. (egazti): *iz.* Berbera,

papamexa. (ogi): in. Onetsita dagoen ogia, elizetan banatzen dana,

papantzea. (landare): iz. Urteko (a belatezkoa dan landarea; bere break margo tiaozka. Papantsea, papantzera.

papao. (mamu): iz. axe batzuetan bizi omen dan sifliskerizko izalcia, oyetan naas-maas eta abatotsa egiten dituena. (crgaltasun): *izand.* Ergela dana.

papara. (landare): iz. Ikas.: Bettat-gatatz. Mingatatz.

paparardin. (urdail): iz. Ikus.: Barando Papardi, papardin. (egazti): *iz.* Berbera.

papartla. (tape): Girgilo. Okozpe. (itz): iz. Laidogafia clan ilza. (gaitzipen): *iz.* Berbera.

papardi. (tardail): *ft.* Ikus.: Barandoi. Paparardin, papardin. (egazti): *iz.* Berbera.

papardin. (urdail): *iz.* Lkus.: Paparardin. Papardi. (egazti); Berbera.

papardo. (afain): *iz.* Ikus.: Papalardo. Papalardu.

papardo gofi. (Main): *iz.* Eioselareu antzelcoa dan Mania.

papardun. (barakla): *izond.* Ikus.: Papadun.

papargabe. (hular): *izond.* Bola& biluziik daukana.

paparki. (bulaf): *iz.* Oioak eta baste egaztiak bulai ondoan daulcaMn aragia.

paparo. (logo): *iz.* Ikus.: PapaM. I: Pap, papal°, peapo, piltxo. (egazti): *iz.* Berbera. (masail): *iz.* Ems.: Masan- I: Matel, papo, papu. (eritasun): *izond.* Osasunilc eztuena. (aultasun): *lions!.* Aula dana.

paparo-gofi. (txori): *iz.* Papal-goti. Papo-goti.

paparo-ozten. (egazti): %data, oztin margoa duen egaztia.

papaf. (bular): *iz.* Bulafeko goiko zatia.

papafalde. (butaf): iz. Bulafaren aufeko nails.

papatandi. (Mat): *izand.* Birapo edo biro aundia daukana.

papal-eg^{g}. (janztura): *iz.* Sofickoaren goiko aldeko zatia, lekorcruntz idekita eta tolestata dagoena.

papafeko. (bulaf): *izond.* Bubo:art dagokiona. (zapi): *iz.* Aufai bulaf-gaftean jartzen zayeu oyala. (taupa): *iz.* Bulatean ematen clan tanpa.

papafeko ofatza. (bald): *iz.* Sofielcoareti Mild gad= eramaten dan suites.

papaf-ezuf. (ezuf); ikus,: Lepo-ustai.

papal-go& (Ixori): iz. Ikus.: Lepogofi. Papa-goti, papal; papo-goli, paparo-god.

papaf-gofizta. (txori): iz. Ongi abcsten duen txoria; bare lumak gatican, ate margoa dote ta azpian zuri-gafixka.

papafo. (abesti): *iz.* Epefaren abestia. (epeO: *iz.* Berbera.

papal-art. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Kataktma, Mierle.

papafotx. (gaztafiondo): *iz.* Ethic dagoen gaztaina.

papal-une. (bula): *iz.* Butafaren uzgunea.

papaf-zizku. (zizku); iz. Bulaf ondoan eramatcn dan zizku aundia. (bular): iz. Berbera.

papas-ann. (Ixori): *iz. Icon* txikia, ondo abesten culiaz eta baste zomofoaz atikatzen dana,

papartsu. (bulat): *izand.* Butaf aundikoa dana.

papartz. (cgut): mess dam egufa, Paparzeria, (mutirikeri): *ftond.* Mutirikeriz an dana.

papartzeri. (abaf): *iz.* Abaf txikia.

paparza. (gaztezaro): *iz.* Odol-bizia duen neska,

paparzeria. (egos): *iz.* Ikus.: Papartz.

paparzeriak. (efedize): Ikus.: Zarkin. Ataparatu.

paparzkeri. (tmairikeri): *iz.* Muthikeriz ari-izatea.

paparzuri. (ugazbat): *iz.* Ikus.: Katagure. Katamielga.

papataki. (iragarpen); iz. lkus.: Papaita.

papaia. (ofietako): Ikus.: Ofietakm auten itza, I: Papal.

papatx. (toad): iz. Ikus.: Papa-gofi. Papas-gnu, papo-gofi, papa-god.

papatxa. (aide); *iz.* Ikus.: Able. I: Alba,

papau. (ergeltasun): *h and.* Lelotuta dagocna.

papa. (izenorde): *izord.* ans.: Ezer. Let.

papas moon. (ardiespen): *ad.* Bern ariufca tortu.

papelada. (alegikeri): *iz.* Alegikeriaren cgipcna.

papelara. (antzeraketa): *iz.* Ikus.: Antzeraketa. Antz-alda.

papeleta. (guruin): *iz.* Etas.: Guruin. Guruntatu.

paper. (ingi): iz. **Ingia** deitzcko erabiltzen dun **itz** afuuta.

papera. (zintzuf): *iz.* Tkus.: Zintzuf. Iztaft.

paper. (izaneza): *izord.* Ilcus.: Bapez. Bapcza.

papi. (bolas): *iz.* Bulataren lekorekb zatia.

papigori. (um)); Eso basatia. Papogofi.

paptka. (ofietako): iz, Ikus.: Ofietako; sullen itza.

papilote. (bizaf); Ems.: Belaiondoko, Mazet-bizat.

paphm. (egazti): *iz.* &us.: Ansara. Antzar, ansera.

papa. (bula0: *iz.* lkus.: Bulaf, Papa. (1cpo): Ikus.; Papalu. Paparo, pirigo. (tnasail): Ikus.: Masan: I: Maid, paparo, papu. (txoskot): Ilms.; Gorgon°, paputs.

papa-afo. (afokcri): *ı ood.* Atoputza dana.

papa-as. (cbaketa): iz. Soficko bati lepo aldean egiten zayan idokidura. Papa-uts. (lepo): *iz.* Berbera.

papo-aundi. (lepo): *izond.* Papua oso anpatuta daukan usoa. I: Papotzaf.

papa-gall. (bout): *iz.* Ikus.: Papal-god. Papatx, papu-gofi, paparo-goti.

papo-urdin. (tcori): *iz.* Lego oztifia duen txoria.

papo-uts. (chalecta): *iz.* Ilcus.: Papo-as. (bular): *iz.* Berbera.

papa-run!. (txori): *iz.* Azpitilt liana zuriak dauzkan braria.

papoin. (bdratxin): *iz.* **Txintxin;** auten itza. Panporn.

papontzt. (ontzi): *iz.* Aufeutzako zukua cgiten dan outzitcoa.

paporatu. (lepo): *ad.* Papoan azkufia sartu.

papof. (kondai): *iz.* Apurncoa, NW. (zati): *iz.* Berbera. (zurmin): $_{H}$iz. Bros.: Zurmin. I: Muxi.

papofotaiim. (tanpa): *iz.* Sudufean ernaten dan nova.

papal-Min. (usain): iz. Aizent gabe dagozen getaen usailia. Papof-usain,

papof-usain. (main): *iz.* Papof-ufin.

paportu. (zati): *ad.* Apurtxoak egin. (usteldura): *ad,* Zerbait usteltzen asi,

papostoki. (zeft): iz. Zefiaren girgiloa. Papu.

papotaf. (lepo): iz. Papatu betea.

papotzaf. **(term);** *izond.* Papa-aundi.

papa. (masail): ikus.: Papara. Papo. (ofiaze): *iz.* Eon.: (Maze. I: Min.

(janztura): fl *iz.* Soikkoak. (zeti): II *iz.* Bats.: Papostoki, (zauri): II *iz.* Bats.: Zauri; auten itza. Pikack

papu-andi. (mason): *frond.* Masail lodiak dauzkana.

papu-gofi. (txori): iz. Papatx. Papo-goti.

(aragi): iz. iizazkalen ondoan egiton dun mamula.

papulo. (lodiera): *izond,* Lodia dana. Papulote.

papulote. (lodiera): *frond,* Ikus.: Papulo.

papun. (oncio): *iz.* Ondo aundia.

papurgafi. (zati): *frond,* Eiaz apurizen dana.

papurgafitasun. (zati): *iz.* Wan apurtzen danaron bereiztasuna.

papurka. (anti): *adond.* Paputak cgiten ari-izatea.

papurkatu. (kafakadura): *ad.* Ogia katakatu. Papurto, utukato. (ogi): *ad.* Berbera.

papurkizan. (anti): *iz.* Paputak eg,ttelco dagocna.

papuf. (nab): *iz.* Papof. 1: Paporo. (kondaf): ix, Berbera.

papurtasun. (zati): *iz.* Papufak eginda egotea.

papurtn. (kalakadura): *ad.* Ikus.: Papurkatu. Utukatu. (ogi): *ad.* Berbera.

paputs. (txoskof): iz. Ikus.: Gorgoilm Papa. (lepo): *iz.* Berbera.

paputx. (ogi): *iz,* Zukua egiteko, ogiaren zeta.

paputz. (afain): iz. Afaaaren urdahren zatia.

par-sendabide. (seudabidekintza): iz. Otzaren bitartez egiten dan sendabidekintza.

para. (endai): *ft.* Ikus.: Endai. I: Pare. (alasa): *iz.* Masan azpilak eusteko makila. (makil); II iz. Berbera.

para-para. (zifistada): *iz.* Zifistadaren ots-izena. (ke-belat): *iz.* Pipaz ektze egipenaren ots-izena.

parabola. (gupiera): Gttpi idekita, sortzaile baten tartidea dan lau batck kosuo obodun zuzena ebakitzetik sortzen dana. (erkabide): Rms.: Erkabide. Bretz.

parabola-antzeko. (gupiera): *frond.* Parobolaren antza donna.

parabolatu. (eskabide): *ad.* Ikus.: Erkatu. Iratioto, parezkatu,

parabolazko. (gupiera): izond. Parabolari dagokiona.

parada. (adiontasun): iz. Bars.; Adiontasum Mugon. (ezarkera): *iz.* Ikus.: Ezarkera. Atanda. (zelata): *iz.* Eizan zelatan egoteko tokia. (eiza): (in. Berbera.

paradera. (ate): *iz.* Urn igarotzeko uraskaren ales. (uraska): *iz.* Berbera.

paradu. (matsondo): *iz.* Marsaleko tango..

paraiki. (endai): Erdian gidei bat cluelarik oltxoa, zabofa biltzeko crabittzen dana.

paraikot. (eroapen): *frond,* Eroapena clueua.

paraje. (itxitura): iz. Itxitzen duen esia.

parakada. (tanpa): *iz.* Endayaz emandako tanpa.

paralkatio. (xirxilkeri): *izond.* Gonna Ca txairotasunik eztuena. Parakao. (pitxi): Margo gods dnen istatia. Parakilo.

parakesta. (aldakura): *Land.* Urduri dabilena.

paraketa. (adiontasan): *adond.* Adiontasunaren bila ari-izatea.

parakilo. *izond* Ikus.: Parakailo. (pitxi): *iz.* Berbera.

paramen. (bizitegi): *iz.* Ikus.: Bizilelco. Bizitoki.

paramen-bako. (attenten-aldi): *frond.* ans.: Anemen-aldi. Aldefal, paramenbakoak, paramen-gabe, paramen-gabeko.

paramen-gabe. (anetnen-aldi): *frond.* Anemen-aldi. I: Aldefai, paramen-balco, paramenbakoak, paramen-gabeko.

paramen-gabeko. (unman-aid* *frond.* Hats.; Anemen-aldi. AIdefai, paramen-bako, paramenbakoak, paramen-gabe.

paramenbakoak. (anemen-aidi): *frond.* Titus.: Anemen-aldl. Aldefai, paramen-bako, paran3en-gabe, paramen-gabeko.

paramenta. (ezkontza): iz. Ezkontzan erabiltzen dan efezela.

paramentata. (ezkontza): *ad.* Ezkon-betiak zapikatu. Pararnendu, paramentadu.

paramon. (ezarkera): *izond.* Ongi ezatita dagoena.

parandu. (txori): *iz.* Ikus.: Eluf-txori. Katabdn.

parantza. (kartak): Kartak erabiltzean egiten dan jokoa.

parapardi. (urdail): iz. Arandoi. Parapardin, parapardoi.

parapardoi. (urdail): *iz.* This.: Arandoi. Parapardi, parapardio.

parapo. (lepo): *iz.* Papo.

parapo-aundi. (lepo): *izond.* Pape aundia daukana.

parapoan sartm (Iwo): *ad.* Papuan sartu.

pararteko. (bitartekotasun): *frond.* Tkos.: Arartekati. Asarteko.

parasma. (armiarma): iz. Ikus.: Armiarma. Marastna, tardaiha, txardailia.

parasma-metx.a. (arraiarma): *iz.* Ikus.: Armamio-sare. Marasma-sare.

paratu. (itxnara): iz. Ikus.: Palatu. (lot): *iz.* Berbera. (ezarmen): II *ad.* Ezafi,

paratxilco. (ondo): *iz.* Ziza-rnota bat.

paraxka. (margoerti): iz. Margolariek darabilteu endaitacia.

parazale. (maitasun): *izond.* Maitekof a dam.

parba. (azkati): iz. Gonad txitia.

parbo. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana.

parda. (sabel): *iz.* Sabel aundia.

partial (andikeri): *izond.* Andikeriz ari dana. (aogozo): *frond.* Adufa botatzen donna.

pardalkeri. (alpefaidi): *iz.* Ikus.: Alperkeri. I: A/peferi, pardelkeri.

pardanpu. (igidura): *iz.* Tratean arauzkoa ez dan ardatzaren igidura. (ari): *iz.* Berbera.

pardanpu-kan. (igidura): *ad,* Irutean ardatza arauzkoa en dust igiduraz (ari): *ad.* Berbera.

partial. (luarca): *iz.* fanzkiak eta baste gauzak eramateko, bidaldian doanak darabilen kutaa txikia. Bidamauka, bidai-zofo, fardel. (train): *frond.* Nat as.

pardel-eratu. (sortaketa): ad. rims.: Pardeldu.

pardel-saitzalle. (kotxa): *izond.* Pardelak saltzen dituena.

pardel-soka. (lokafi): *ft.* Pardelak lotzeko lokafla. (iraizkin): *iz.* Pats.: Abail. Abela.

pardel-toki. (kutca): Pardetak ipintzeko tokia. Pardel-zizlcu.

pardel-zabaltze. (kutrca): Pardela zabablu egitea.

pardel-zizku. (lcutxa): Pardel-toki,

pardeldu. (sortaketa); *ad.* Sortaketa egin. Pardel-eratu.

pardeldun.(sortaketa): *izond.* Pardela daramana.

pardeleria. (sortaketa): *iz.* 13idaldietan eramaten diran gauzaen ranitzoa.

pardelgile, (sortaketa): *bond.* Toollak egiten dituena. (kutim): *izond.* Pardelak egiten dituena. (eskmlaugintzak): *izond.* Berbera.

pardelteri. (sortaketa): iz. LopiTen rnultzoa.

pardeltxo.(lattxa); *iz.* Pardel

pardelizaf. (lcutza): *iz.* Panicl auudia.

pardil. (piltzar): *iz,* Ikus.: Pittzat. MarkOr.

pardiltu. (piltzaf): *ad.* Parditez egin edo biurtn.

pardila. (ardo): iz. Ikus.; Limureta. 1; Linbuteta.

pardilo-opit. (opit); *rz.* Limuretaz artzen clan opt's. (ardo): Berbera.

pardtioztu. (ardo); *ad.* Ardo zarean timureta bota.

pardo, (ogi); iz. Arta-fifilaz egiten dan Urea, ogi bezeia zatatrai ematen zayona.

pare. (berdintasun): *bond.* Berdifia dana. Pareko. (berandura): *izond.* Berandu dabiTena. (endai): 11 iz. Ikus.: Eudat. Para. (bikoiztasun): 11 *izond.* Bien multzoa. (autetasun): 11 *adond.* Norberaren aufean egotea.

pare-gabetu. (ezberdintza): *ad.* Bikoa eraindu.

paregabe. (ezberdintza): *frond.* Berdintasunik ez duena. Paregabeko.

paregabekt. (ezberdintza): *adond.* Ezberdintzaz ari-izatea.

paregabeko. (ezberdintza): *bond.* Hots.: Paregabe.

paregabetasun. (ezberdintza): Ezberditia izatea.

pareju. (erkabide): *b.* Erkatzearen egipena.

pareka-ezin. (erkabide): *izond.* Erkatu ezin direkena. I; Parelcagaitz.

pareltagaitz. (erkabide): *izond.* Thus.: Pareka-ezin.

pareltatu. (bikoiztasun): *ad.* Bikoak egin.

parekatuz. (erkabide): *adond.* Erkatzen ad-izatea.

parekatzaile. (bikoiztasun): *izond.* 13ikoak egiten dituena.

pareld. (bikoiztasun): *adond.* Bikoki ad-izatea.

parekide. (tartidetasun): *izond* Tartidea dana.

parekidetasun. (eite): *iz.* Eitea izatea.

pareko. (cite); *bond.* Eitekoa dana. (berdintasun): *frond* Ikus.: Pare.

parela. (sukalde): iz. Ikus.: Padel. Pad.

parenga. (joko): *ad.* Itsu-itsukan jokatzea.

parentzet. (ezkontza): *iz.* Aizpaekin ezkonduta dagozen anayak. (anai); prz. Berbera.

parera. (anroxink *b.* Edda txrkia. 1: Thus.: Edara. Uzula.

paret-aldi. (truku-joko): *iz.* Truku-jokoan egindako jokaldia.

paret-arte. (kaia): *iz.* Kale txikia.

paret-ortz. (erxegintza): *iz.* Ormaetan tizten dan zatiko irtena.

paret-zur. (orma): iz. Zuraz egindako orma. (zur): *iz.* Berbera.

pareta-txori. (bcori): *b.* Bats.: Artatxori, Butigoi, pareta-xori, parabcod, pactatxori.

paretako. (onna): *frond.* Ormakoa dana.

paretasun. (berdintasun): iz. liens.: **Berdintasan. j:** Idekasun.

paretatsu. (cite): *frond.* Eitekoa dana; ia berdin dana.

parete-txori. (txori): *iz.* &us.: Aritz-txori. 1: Buru-beltx.

paretsu. (berdintasun): *frond.* la berdin dana.

parent. (bikoiztasun): *ad.* Bikoak egin.

paretza. (berdintasun): *iz.* Bikoa jean.

paretzaile. (berdintasun): *izond.* Berdintasuna egficn duena.

pareyatu. (bikoiztasun): *ad.* Bien mulizoetan Pareatu,

parez-pareko. (aurkintza): *frond.* Aurkituta dagoena.

parezka. (bikoiztasun): *adond.* Bien multzoetan ipintzen aririzatea.

parezkatu. (erkabide): *ad.* This.: Erkatu. Parabolatu.

pargatila. (azazkat): *iz.* liens.: Atzarteko. Atzarteta. (eritasun): iz. Berbera,

pargile. (bare); *bond.* Bate-eragiten duena. (gaztasun): *(rand.* Gaztasuna duena.

pariatu. (dema): *ad.* Derna-egin,

pariateale. (derna): *bond.* Boma egitcn duena. 1: Pariatzaile.

patio. (dema): *iz,* Demo. egitea. 1: Paria.

parisai. (yudutasun): *bond.* Yudutafen artean uzkurtza-taide batekoa dam. 1: Parisaitat, parixetar.

parisol. (landare); *iz.* Ginbailkaria dan belarezko landarea.

parista. (gune): Kilimusi. 1: parizta, seirtu.

paristagile. (antzeraketa): *frond.* **Autzeraketa** cgiten ducna.

parizta. (gune): *ad.* liens.: Ingresti egin. iz. 1: parista.

pariztaka. (gune): *adond.* Kilimusiak egiten ari-izatea.

pariztakari. (guise): frond. Kitimusiak egiten &Mena.

pariztaketa. (gone): *iz.* Guneen bitartez egiten dan antzerkia.

parkagaii. (azkespen): *izond.* Azkesteko gaya dana.

parkagatx. (azkespen); *izond.* Azketsi Cain ditekena. Parkagatz.

parkagatz. (azkespen): *frond.* Bats,: Parkagatx,

parkamen. (azkespen): *iz.* Ikus.: AzIrespen. Azkesteko almena.

parkamendu. (azkespen): iz. Azkespen. Parkarnen, parkamentu.

parkatu. (azicespen): *ad.* Ikus.: Azketsi. 1: Parka, barkatu.

parkeskatu. (azkespen): *ad.* Azkespena eskatu.

parkeske. (esicari): *adand.* Azkesperta eskatzen ari-izatea. 1: Parkeska. (azkespen): *adond.* Berbera.

parkidin. (gitio): *bond.* Gifiokoa dana.

parlantzu. (jotasbide): *iz.* Jolasbide. Jalasketa.

parlantzuan. (jalasbide): *adond.* Zakufak jotasbidean ari-izatea.

parnegaf-antzerki. (antzerti): *iz.* Paf-negarezka antzerkia.

paro. (zutati): *iz.* Zutoi, zatoin,

parotilen. (biguntasun): L.a. Soin-ataten lasaitzea. 1: Parathion.

parotifien. (biguntasun): *iz.* Ikus.: ParotiTen.

parpadera. (margo): Ate edo leyo baten matgoa.

parpail. (bizkargune): *iz.* Gauzaen ertzean izaten dart irtengunea, ozka antzekoa dorm. (apaingarIu): iz. Ikus.: Milo. (pits* *iz.* Thus.: Bind* Dindaiu, parpala.

parpaion. (miticeleta): *iz.* Buts.: Mittreleta.1:

parpara. (eper): Ikus.: Gateper. Gari-eper, poxpolin. (sots): iz. Aatearen deadata. (aate); II Berbera, Tkus.: Aate. (egazti): 11 iz. Urtan murgiitzeu clan gabaya, beltza dana, Titus.: Gabai.

parpat. (erorkera): *adond.* **Ubil** bat galgaraz jausten ari-izatea.

parpat-parpar. (urzaldi): *adond.* Galgaraz kaka-egin.

parpaz. (irakidura): *adond.* **Irakkluraz** ari-izatea.

parpazo. (ileondo): *izond.* Ikondoa nastuta daukana.

parpen-mako. iz. Getestan antzeko, irtengunez dagoen uztaya.

pat. (aukeraketi): *iz.* Ikus.: Kasketakli. Naidura. (isikortasun): ikus.: Isikortasun. Burugogortasun. (aufetasun): II *iz.* Aufean dagoena. (bate): Az. Ikus.: Safe. I: Fate. (iseka): iz. fiats.: Iseka. Nausa. (arturen): II izond. Egindako itzarmenaren betetzea eskiettzen duena.

pafa. (bate): *iz.* Thus.: Bate, I: Fate, (iseka): *iz.* Ikus.: Iseka. I: Maxi. (ari): II Az. Irutearen ots-izena, (matsondo): *iz.* Mats-ata. Wlatsat, patal. (ugaritasun): II Az. Zerbaiten isuriaren ots-izena. (joko): II *iz.* Birlo-jokoatt berdin dam, (zugatz): *iz.* Martzuka. Martxoka, martzuka-ondo. (arpegi): II *adond.* Arpegiz-arpegi. Ikus.: Arpegiz-arpegi. (isikortasim): iz. Naimen isitia. (naimen): *iz.* Berbera.

pafa-gale. (bate): *iz,* Bate-egiteko gogoa. Patagure.

pain-pain. (ugaritastm): *adond.* Ugaritasunez ari-izatea.

pafa-samuf. (bate): /mad. Iribatez ari dana.

pafa-xori. (txori): *iz.* licus.: Paia-txon. : Butigoi.

pafagari. (bategatikeri): *izond.* 13afeggia dana. Patagatizko.

patagaiikerla. (bategarikeri): Az. Bois.: Bategafikeri. Fatagatikeri.

pafagafiro. (bategafikeri): *adond.* Rafegalikeriz ari-izatea.

patagafitasun. (bate); iz. Bate-eragiteko bereiztasuna.

patagafitu. (itimiti): *ad.* Ifimifiz ari-izan. (bategatikeri): *ad.* Berbera.

pafagatitz, (bategatikeri): *iz.* Bategatia clan itza.

pafagatizko. (bategatikeri): *izond.* Ikus.: Patagati. Bategati.

pafagure. (bate): iz. 1k-us.: Pata-gale.

pafaka. (aots): iz. Katuaren (katu): Berbera. (ardi): II Az. Abelgotien aotsa.

pafal. (matsondo): *iz.* Ikus.: Mats-ate. Pala.

pataida. (Mardi): *iz.* Zata dan burdia.

pataldetik artu. (iseka): *ad.* Txantxa bezeIa attn.

pafaldi. (bate): *iz.* Bate aundia.

paf-algara. (bate): *iz.* Ikus.: Aigara. I: Iti-aldi, iti-zatla.

pafalpe. (matsondo): *iz.* Mats-ataren azpia.

patamututx. (bate): *iz* Ikus.:lfibate. I: patazifi, patamutitz.

pafanpalaka. (erorkera): *adond* Biraka ta otsaz jaustean ari-izatea.

pafauta. (oztuxe): Ikus.: Matanta. (aoskabe): Az. Berbera.

pafantzerki. (antzerti): *iz.* Bate-egiteko antzerkia.

patapan. (afatz): *iz.* Matz txikia jotzearen ots-izerta.

pafapastan. (ugaritasun): *adond.* llgaritasunean ari-izatea. Pafapatan, patastaz.

pafapatakan, (urduritasun): *ac/and.* Erabagaz eta urduritasunaz art-izatea,

pafapatan. (ugaritasun): *an/and.* Ikus.: PaMpastan,

pafaska. (aindo): *adand.* Aindo aunditan ari-izatea. (ugaritasun); Az. Saida aundia.

pafaskiro, (arduragabetasun): *adond.* Laxotasunez ari-izatea. Ardurarik gabe ari-izatea.

paint. (austura): iz. Utatzearen ots-izena,

pafasta. (aindo): *iz.* Aindo aundia. (baterakuniza): iz. Notifien multzoa. (austura): *iz.* Utatze aundia. (landare): Az. Lilikaria dan landarea, (mortxokada): II Az. Saida, talde.

pafastada. (zitistada): Az. Ikus.: Itistada. I: (aterakeri): Az. Ikus.: Aterakeri. Eragoki. (esku): II iz. Ems.: Eskukada. (azao): Az. Berbera. (bateralcuntza): Az. Saida, taide.

pafastaka. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunean ari-izatea, Patastaz, said°. (naastura): *adond.* Naasturaz - ari-izatea.

pafastalari. (ancliker* *izond.* Andikeriz ari dana. Patastelari, patat, (afokeri): *izond.* Alba dana.

pafastaidi. (etatz): *iz.* Etatzaz garbitzearen egipena. (zutnsta): iz. Ikus.: Zufusta. Atada, ur-pafasta.

pafastan. (ereintza): *adond.* Esicumenez erein egitea. (esku): *ac/and.* Berbera.

patastari. (bonbonkada): *izond* Bonbonkadakaz ari dana, I; Patastatzaile, patastatsu.

pafastatsu. (eralketa): *izond.* Eralketak egiten ari dana. I: Patastari, patastatzalle.

pafastatu. (boubonkada): *ad.* Bonbonkadaka ari-izan. (gudaritza): *ad.* Gudariak bildu. (alto): II *ad.* Artoaren zurtoiliari flak kondu-Patasta. (eraindu): II *ad.* Irabazpide bat eraindu. (etatz): *ad.* Efatzaz garbitu. (ixuritasun): II *ad.* Putustaka ixuri. (austura): H *ad.* Ikus.: utakatu.

pafastatzaile. (boubonicada): *izond.* Patastari. Patastatsu.

pafastaz, (ugaritasun): *adond.* Ikus.: Patapastan. Patastaka.

pafaste. (arto): *iz,* Artoari ofiak kentzearen egipena.

pafastelart. (andikeri): Lam/ Ikus.: Patastalari. I: Polar, patastel.

pafastelaria. (atandikeri): *iz* ikus.: Afandikert. I: Aiandia.

pafasteri. (andikeri): *iz* Andikeriz art-izatca. Patateria.

patastra. (zati): Az. tvluttzo baten zati txikia.

pafastu. (arto): *ad.* Artoari ofiak kendu. I: &us.: Pafastatu.

pafat. (andikeri): *izond.* Ikus.: Patastalari. It Parastelari. (joke): I'Vlafaz egiten clan jokoa.

patatean. ((oke): *ac/raid.* Mataz egiten clan jokoan an-Azalea.

patateria. (andilceri): iz. Palasteri.

patatxiku. (makzurtasun): *izond.* Maltzuta dana.

patatxori. (txori): *iz.* Thus.: Builgoi. Pamela-txori, panda-son, pafaxori.

pafatzaik. (idausketa): *izond.* Matsondoak illausten dituena. (matsondo): *izond.* 13erbera.

pafau. (espaloi): iz. Espaloya nasteko zurezko ontzia. (bakartasun): *izond.* Ans.: Padat. Pactet, petal.

pafautu. (ebaketa): *ad.* ikus.: Ebaki; ijitoen itza. Ebagi.

pafaxlcil. (tnortxokada): *iz.* Maltz° edo lakle lxikia.

pafaxtada. (cane): *iz.* Esnearen zutusta.

pafazifj. (bate): iz. Ikus.: Ifibafe. Pat-patatnututx.

pate. (bate): Buts.: Rafe. Fate, pats.

pafe-antzean. (bate): *adond.* Ifi-pateka art-Azalea. Pat-ifika, par-ifiz,

pate-mufi. (bate): *iz.* Ikus.: Itibate. pate-zanizu.

pate-samuf. (bate): izond. Itibateka ari dana. Pafekoi, patetsu, pat-samut.

pafe-zantzu. (bate): Ems.: Pafeanuti, patezifi, patezantzo.

pafe-zata(iseka): *iz.* Ilcus.: lacks. I: Naka.

pafean pat. (autetasur): *adond.* Autez-ante. I: Ibis.: Patez-pat.

patégale. (bale): iz. Bafe-egiteko gogoa.

pafegafi, (bare): iz. Bafe-egiteko karia dana.

palegafilieri, (balegalikeri): *iz*. Ikus.: Balegaliketi. Batagafikeri.

palegik. (bare); *(nand.* Bale egiten duena.

(bale): *ad.* Bate-egin.

pateko. (auletasun): *izond.* Auickoa (Jana,

patekoi. (bale): *izond.* Ifibafeka an dana. Pale-samuf, pafctsu, pat-ifikor.

pate!. (matsondo): *iz.* Matsal. Palaf.

patel-antzeko. (matsondo): *izond.* Palafaren antza duena.

pat-et agile. (bale): *izond.* Bale-eragiten ducna.

pai-ez-agin. *(bale): ad.* Bale-eragin.

paf-ez-agiiiaz. (bale): *adond.* Bole-eragiten ari-izatea.

peèratu, (aufetasma): *ad.* Norbaiten cdo zerbaiten aufera eldu.

pal-estanda. (bale): *iz*. Bate aundia. I: Pal-eztanda.

pafetsu, (bale): *izond.* Pakkoi. Pale-samut, pot-ifikot.

pafez, (bate): *adond.* Bafe-egiten ari-izatea.

patez-pai. (aufctasun): *adond.* Aufez-ade. Thus.: Pafean-pal.

pafezaritxo. (bale): *iz*. Bale auudi zaratatsua.

pafezifi. (bale): *i* ikus.: Ifibale. I: Pale-zantzu, pafiŕi.

patezka. (bale): *adond.* Bale-eg ten ori-izatea.

pafezko jostaiiit. (joko): *iz*. Bafe-egiteko jostadua. (bate): *iz*. Berbera.

paf-eztanda. (bale): *iz*. Ikus.: Paf-estanda.

paftica. (cuiika): *iz*. Ikus.: Kuflka. Murfixa, ofika.

pafii. (autoxin): *iz*. Lufezko antoxifia, sabel aundia ta lepo estua dauzkana.

• (bale): *iz*. Bate-egiteko antzerkia.

pafifi. (bale): *iz*. Ikus.: Ilibafe. I: Palezifi, paturi, ortzifi,

paf-ifika. (bale): *adond.* Tins.: Pale-antzent. Pat-if in.

paf-ifikot. (bale): *ice-d.* Pafekoi. Pafetsu.

paf-ifiz. (bale): *ode-d.* Pale-antzeart. Pat-ifika.

• (bale): *iz*. Ems.: Ifibatc. Ifiko, paiamulutx,

pat-mutitz egin. *(bale); ad.* Ifibute egin.

pat-negargati. (bale): *izond. Pal-*negaiezkoa dana.

patoja. (mats): in. Ems.: Koketa, Korbutx.

paiontzL (bale): *izond.* Pafifiz ari dana.

patosta. (etaboil): *iz*. Ikus.: Basapotu. Amukt, sapapotu.

patotxa. (thin): *iz*. Xardifia txikia,

pat-samut. (bale): *izond.* Pal-ltd ari dana. Ikus,: Pale-use-ul.

pafuntn. (ebaketa): *ad.* Ikus.: Ebagi. I: Ebalcj.

paturi. (bale): ix. Eats.: Ifibafe.

patutxo. (ondo): *in.* Ondo-mota bat.

part. (soilu): *iz*. Ararte brikira gauza bat botatzearen ots-izena.

part-niaze. (ofazi): Ikus.: Ofazi. Otax, partz-otaze.

part-otazi. (ofazi): *iz*, (Nazi xce. Patz-otazi. (zati): *iz*. Berbera.

parta. (istinga): Ras.: Istinga.

parta-kataka. (basa): *iz*. Login kentzeko tresna.

partadera. (bcanga): *iz*. Ikus.: **Txanga.** I: Partadura.

partadura. (txanga): in Ikus.: Txanga. Partadera.

partaide. (alkargo): *ood* Zerbaiterako aIkartuta dagoena. Ikus.: Partalief, Parte-artzade, partedun, partekide, partcliant, partzonetu.

partaletasun. (alkargo): *iz*. ikus.: Partaliergo. I: Partaiego, partatertasun, partaliartasun, parteartasun, partcliantarzun, partaliertasun, parteliertasun,

partaliergo. (alkargo): *iz*. Zerbait cgiteko alkarturik egotearen egipena. Partalego, partalergo, partatiargo.

partalief. (aikargo): *izond.* Zerbait cgitcan alkartata dagoena. Ilcus.: Partaide, parte-arteade, partalial, partaief.

partaliertu. (alicargo): *ad.* Zerbait egitean alkartarik ari-izan. Partzuartu, partzuertu, partaliartu.

partan. (gaitcoin): *iz*. Ikus.: IVIantaf,

partangala. (ate): *iz*, Ikus.: At-aize. Karatz,

partategi. (basa): *in*, Logia clagocn tokia. Partazilo.

partatsu. (basa): *izond.* Logiz betcrik dagoena.

partatu. (bans): *ad.* Logic beterik dagoen tokia geldirik geratu.

partazilo. (basa): *iz.* Partatcgi.

partazko. (basa): *izond.* Basaz dagoena.

parte-artzaile. (alkargo): *ood.* Partalief Partaide, partcdun.

partearmen. (olkargo): *iz*. Alkarturik egatearen egipena. Partzuargo, parteartasun.

partedun. (aLkargo): *ire-d.* Ikus.: Partaide. Parte-artzaile, partelcide, patteko, partzoneru, partenal, partznet.

partekari, (maizterkuntza): *izond.* Maizterkuntzaz zerbait artzen duena.

partekatu. (banaketa): *ad.* Banaketa egin. (atalketa): *ad.* Atalketak egin. Partezkatu, partikatu,

partekide. (alkargo): *izond* Partaide. Parted-um parteko, partetiont.

parteko, (alicargo): *ood.* Ikus.: Partedun. Partelcide.

parteliant (alkargo): *izond.* ikus.: Partaide. Partekide, partaliant.

parteliautgo. (alkarga): *in.* Bats.: /Margo. I: Elkargo, partxiiertasun.

partetxatekoak. (siaiskeri): *in.* Gogaki txatak.

partexka. (zati): *iz*. Zati txikia, puska.

partezkatu. (atalketa): *ad.* Ikus.: Partekatu. Partikatu. (ausiabartza): *ad.* Ausiabartza egin.

partida. (aikargo): *iz*. Zerbaitean alkartuta dagoena.

partidera. (lanabesa): *iz*. Sai-abereai naiz ausnarlariai azazkalctik zerbait keutzeko lanabesa. (azazkal): *iz.* Berbera.

partika. (matsoudo): *iz*. Palaktako langak. (maid!): *iz*. lkus.: Aga. (zizkm): *iz*. Ikus.: Zizku. Sakti, partikara, partikera, potozi.

partikari. (auzi-gizou): *iz*. Ikus.: Epailc. Epailari.

partaa. (zenbanaketa): *iz*. Zenbanatzca.

partiietxe. (zenbanaketa): 13ermco'n ataften zenbanaketa egiten dart erzea.

partirnen. (banakuntza): *iz*. **Banakuntza** egi tea.

paean. (autetasun): *izond.* Aufean egoteko orbil dagoena. (isikortasun): *izand,* Isikortasuuez beterik dagocna.

partu. (berdintasun): *ad.* Titus.: Berdindu, I: Matti. (erkabide): *ad.* lkus.: Erkatu. Erkidatu. (idetasun): *ad.* Idetasuna egin,

partugal. (ede): *iz*. Ikus.: Ugal. I: Ede.

partuztatu. (basa): *ad*, Logic estali.

partxiiertasun. (aticargo): *iz.* Alkargo. Parteliantgo.

partxo. (balcurdza): iz. Bikotea egitea.

partxon. (bazIcan): z12. Berea eskibideai buruz b bazkide-mota dauzkan backuna.

partxuel. (aiantza): *iz.* Afantza egiteko lokati tuna, amuak daramazkiena. (alkargo): izond. Alkargo bateau dagoena.

partxun. (alkargo): *izond.* Alkargo batcan sartuta dagoena.

partz. (zoii): iz. Ikus.: Bartz. 1: Bartz.

partz-toki. (zap: iz. Bartzak dagozen tolda.

partza-ontzi. (zofi): *izond.* liens.: Partzatsu. 1: Partza-untzi.

partzaileria. (uzkeri): *iz,* Erosgai txikia, &din gutxibcoa daua. (nnerketasun): Berbera.

partzantzu. (bazkun): *iz.* Ikus.: Bazkun, Elkartasun.

partzatsu. (zoti): *izond* Partzcz beterik dagoena. 1: Partza-ordzi, partza-untzi, partz-untzi, paz-urdzi.

partzemiki. (atain): *iz,* Etoselaren antzeicoa dart atailia.

partzoneru. (alkargo): *izond.* Ikus.: Partaide. Partedun.

partzorgo. (bazkun): *iz.* Bazkun. Mkartasuu.

partzof. (alkargo): *izond.* Alkargo batean dagozen besteai buruz lagoon dana.

partzuargo. (Mikan): L. huts.: Paticarmcn. Patzuergo, parzuergo.

partzuaf. (alkargo): *izond.* Ikus.: Partcdun. Partzuef, parzuet.

partzuartu. (alkargo): *ad.* Ms,: Paitaliertu. 1: Paztzucrtu.

parthtergo. (bazkun): ikl1S.: Partearrnen. Partzuargo, parzuergo, partzunergo, partzunerko.

partzuergotasurr. (alkargo): *iz.* Partzuet izatearen bereiztasuna, partzunergotasun, partzunertasun.

partzuef. (alkargo): *izond.* licus.: Partedum Paztzuai, parzud, partzoi, partzun, partzund.

partzuertu. (alkargu): *ad.* Bros.: Partaliertu. Partzuartu, partzunertu.

partzuntzi. (fazakeri): *izond.* Fazakeriz ad dana.

parceled. (uzkcri): *iz.* Saltzeko gauza txikiak. (merketasun); iz. Berbera.

parzuurgo. (bazkun): *iz.* ikus.: Partzuargo. Partzuergo.

parzuei. (alkargo): *izond.* Ikus.: Partzuat. Partzuel, parzoef, paltzuet.

parzuf. (masoidi): Load Masoidian sartuta dagoena.

pasa-kaixkaf. (zaboc'eri): *iz.* licus.: Zaboteri. n Sakai.

pasa-mafa. (igaratpen): iz. Igarotzeko dagoen ma/a.

pasa-txartel. (agerkai): iz. Igarobidea. Ikus.: Igaro-bide.

pasa-txori. (cgazti): *iz,* Was.: Pasakari. Pasayako.

pasaefez. (elikutasur): *izand.* jateko ta edateko neufitsua dana.

pasagati. (igaraipen): *izond.* tgaro ditekena.

pasagatiki. (igaraipen): *adond,* Tganotzean ari-izatea.

pasafiorm (ogi): *iz.* Ikus.: Basailora, 1: Basal°.

pasakari. (egazti): Igarotzen dan egaztia. 1: Pasa-txmi, pasayako.

pasakof. (laburtasun): *izand.* Bereata igaroten dana.

pasalanga. (igaraipen): *iz.* Bidezabala burni-bide zeal igaroten dart tokia. (burni-bide): *ft.* Berbera.

pasaldi. (atospen): iz. Ikus.: Artzaira. Artzapen.

pasalore. (ogi): iz. Lorca kendu zayon Martz egindako ogia.

pasarazi. (igaraipen): *ad.* Igaro-erazi.

pasaxu. (itxitura): *iz.* Psi bizia.

pasaya. (igarabpen): iz Igarotelco tokia.

pasayako. (egazti): *iz.* Ikus.: Pasakari. 1: Pasa-lsori.

pasayari. (aldakera): *izond.* Toki batetik baste batera aldatzen dana.

pasayatu. (josketa): *ad.* Befiz josi.

paseatu. (josketa): *ad.* Saresta egin. I: Pasegatu, paserastatu.

pasegu. (josketa): *iz.* Ems.: Saresta. Sare-aldi.

pase^{g}u. (naud): *iz.* Ikus.: Karla. 1: Kanabete.

paserastatu. (joslccta): *ad.* lieus.: Paseatu. Pascgatu.

past. (incitura): *iz.* Esian &wen zuloa.

pasiero. (saleroste): *izond.* Aldcfai dabilen saitzailea.

pasino-lora. (lore): *iz.* Oso usaintsua dart loran. Pasio-tore, b ra.

pasio-lore. (lore): *iz.* Pasino-lone. Pasione-Lili.

pasione-bili. (lore): *iz.* Ikus.: Pasino-lore. Pasio-tore,

pasiotaf. (lekaidego): *izond* Lakaidego baten lekaidca.

paska-opari. (opakuntza): *iz.* lgaratzearen oparia.

paskin. (cdari-bizi): *iz.* Ikus.: Ailabe. 1: Eutrabo.

pasko-arzagia. (arkai); iz. Igaratzean pizten dan ezkoargia.

pasko-lili. (lore): *iz.* Ilca.s.; Bindlora. Markatx.

pasmakuf. (ergettasun): *izond.* &gala dana.

pasmatu. (critasuu): *ad.* Sofia= edozein atalean biziaren gabetzea Lean. 1: Pasmau.

pasmau. (eritasun): *ad.* Ems.: Pasmatu.

pasmero. (zatnuka): *iz.* Labea garbitzeko zatata. (babe: iz. Berbera.

pasmo. (eritasun): *iz.* Giblaten dandarazko gogortasunaz agedzen dan eritasuna. (zorne-jario): *iz.* Ikus.: Zama* fro.

pasmo-bedaf. (bald): *iz.* Sendagatia dan Matti. Pasmo-belat.

pasmodurt. (eritasun): *(road.* Ugata daukana. Pasmotsu.

pasmotsu. (eritasun): *izond.* Ikus.: Pasmodun.

pasmotu. (eritasun): *ad.* Ugata clad.

paspas-paspas. (mardail): *adond.* Mardaikan ari-izatea.

pasta. (abere-tresnak); Sai-abereai jartzen zayen tresna. (ari): L. Ikus.: ins-bakan. I: Josi-askatu,

pasta-otatz. (josiofatz): *iz.* Ikus.: Pastajostofatz. Pasta/aft.

pasta-pasta, (ke-belaf): *adond.* Pipaz efetzearen ots-izena. Pauta-pauta.

pastagile. (arbalda): *izond.* Arbaldak egiten dituena. 1: Pastagin.

pastagin. (arbalda): *izond.* Ikus.: Pastagile,

pastajostofatz. (jostofatz): iz. Bururdiak egiteko jostofatz berezia. Pasta-otatz, pastotatz.

pastaka. (espaloi): *iz.* Ans.: lispaloi.

pastakatu. (espaloi): *ad.* lispaloya egin,

pastana. (landarc): *iz.* Pastanaka. 1: Pastanada, pastanaga, pastanagre, bastanaga, zaiturri.

pastana-gaxo. (landarc): *iz.* GoZ:atuta dagoen pastanalca. 1: Pastana-koxo. (gozagintza): *iz.* Berbera,

pastanada. (bandana): *iz.* Pastanaka. 1: Pastana, pastanaga, pastanagre, zaiiiori.

pastanaga. (landare): Ciinbailkaria dan landarea; bare efoa ardatz-antzekoa da, urtsu ta jangada. 1: Pastana,

pastanada, pastanaka, pastanagre, pastinaka, bastanaga.

pastanagre. (landarc): *iz.* Ikus.: Pastanaka. Pastana, pastanada, pastanaga, pastenagrc.

pastarda, (goitegi): iz. Ikus.: **Goitegi,** Gelagoi.

pastayoa. (legat): *iz,* Sai-abereengan zaltokiak egiten duten zautidura.

paste. (koraptio); is. ikus.: Begizta.0 pastjo.

paste& (ari): *iz.* Ikus.: Albajka, Albania. (lokat9): *iz.* Txiagola men.

pastel-margolari. (langile-kunde): *frond.* Pastel-eraz margotzen duena. (margoerti): *izond* Berbera.

pastel-margozki. (margoerti): *iz.* Pastel-eraz egiten dan margozkia.

pastenagre. (landare): *is.* ikus.: Pastanagrc. Pastanaka.

pastetx. (cane): *iz.* Ikus.: Gatzatu. Gatzatua.

pastex. (opil): *iz.* Artoaz egindako (arto): *is.* Berbera.

pastextu. (zapaldura): *ad.* Opil bat bezela zapaldu.

pastika. (iguin): *izond.* Kirastuta dagoena.

pastikadura. (efetasun): *iz.* Rms.: Efetasun. Eroapen-eza, putxunkeria, sakenctasuu.

pastikagafi. (iguin): izond. Iguin ematen deans.

pastikaidi. (etetasun): iz. Efetasunez egondako aldia.

pastikarazi. (efetasun): *ad.* Efetasucia crag/n.

pastikarazie. (etetasun): *izond* Efetasuna soferazten duena.

pastilcatu. (efetasun): *ad.* Efetastmaz egon. (unadura): *ad.* Uuaduraz egon.

pastikuna. (taripa); iz, Ems,: Bclationdoko. Belatondoko.

pastinaka. (landare); *iz.* Ems,: Pastanaga. Pastanaka.

pastio. (korapilo); *iz,* Eats,: Begizta. Paste.

pastoid, (mats); *iz.* Matsak eta baste igaliak legortzeko jartzen diran tokia.

pastor-sake. (landare): *iz.* Ikus.: Kalaspika.

pastotate. (jostoratz): *iz.* Ikus.: Pastajostotatz. Pasta-otatz.

pasu. (Oxitura): *iz.* Eras.: Ed. Esi-albo.

pat. (batasun): *izond.* Ikus.: Bat.

pata, (pats); iz. Ainguruaren azazkaia.

pataari egon. (jazargo): *ad.* Norbaiten aurka azaltzeko gerturik egon.

patabelef. (Inlet): *iz.* Belat-mota bat.

pataite. (maids); *iz.* Ems.: **Malda.** Egi, sayatz.

pataka. (baldartasun): *izond.* Baldata dana.

patal. (moteltasun): *izond.* Ems.: Motel. Mutel, tartaila. (berandura): *izond.* Berandu dabilena. (gauzeztasan): *izoncl.* Ezertarako as dana.

patala, (saw): *frond.* Sohn gutzikoa dana.

pataldu. (azta): *ad.* Aztunago egin.

patalet. (arduragabetasan); *frond.* Laxotasunez ari dana.

paint. (landare): *iz.* Ems.: Batan. Ifiuntzi.

patapau. (erorkera): iz. Bat-bateau egindako erorkeraren ots-izena. Patapues.

patari. (abere): *iz.* Basapizti. Basagaitz, pirizti, pisti, piztia, piztiri, pristta, eizani, zizinia. (egazti): *is.* Atapakaria dan egaztia. (mato): *frond.* Mugausle. I: Peon, zamari.

patari-gorotz. (utzaldi): Egazti afapakarien gorotza.

patentee. (mane); *iz,* Mugauslearen langintza.

patarki. (maids); is. Ikus.: Makin- I: Mazda.

pataf. (malkartasun): *is.* Malkata dan aklapa. (apaingabetasun): *izond.* Apaingabetasunaz ari dana. (cdari-bizi): Gogota dan edart-bizia. Juju, paid, pitingnii, añola, Iota, tuntuia, urizeki, tanta, iota, usuala, uxuela.

patafrika. (sats): *is.* Deadaf aundia. I: Paid (zalapart): *is.* Zalapart aundia.

patafaka-zale. (acts): *frond.* Deadarka ari dana. (zalapart): *12'077(1.* Zalaparta egiten duena.

petal-spats. (criari-bizi): *iz.* Edari-biziak eukitzeko tokia

patatastu. (arduragabetasun): *ad.* Ajolakabea biurtu.

patatetako. (sai-abere): *izond.* Indaf-laguntza aundiago emateko zaldia. I: (sai-abere); *iz.* Ikus.: Patatetako.

patarska. (etiketa): *iz.* Ikus.: Ada. I: Eskatima.

patarsu. (malkartasun): *izond* True.: Malkartsu. Malkartsutu, patartsu.

patartasun. (malkartastm): *iz.* Ikus.; Malkartasun. Malkarguue, zenterna,

patartsu. (malkartasun): *izond* Ikus.: Malkartsu. I: Patarsu.

patartsuki. (malkartasun): *adond.* Ems.: Malkarki, I; Malkartsuki.

patarto. (bide): *is.* Malda bateau dagoen bide ecikia.

patartu. (malda): *ad.* Malda ipifii. (arduragabetasurt): *ad,* Ikus.: Arduragabetu. I: Arduragetu.

patarzu. (maids): *frond,* Aldapari dagokiona.

pates. (tankers): *izond.* Thcurarik cztacta.

pataska. (itxaskuntza): ix Zurezko kakoa, aizoyalen **!aka&** barnetik Imzen dais. (ore): is. Ems.: Ore. I: *Ors.*

protaskatu. (irabio): *ad,* Pataska egin, ores egin.

patatx, (itxasontzi): *iz.* Itxasontzi berezi bat.

pataxa, (antoxin); *iz.* Ikus.: Arena.

patenostef. (lepoko): *is,* Eionkaritaten Iepokoa.

patef. (mendi): Brunt.: Muni. Mutio,

patet-xuri. (abetxu): *is.* Es/en barna zuriak dauzkan abetxua,

pati. (oilaze): *is.* Painclaudzaren asmoa ematen (Men itza,

patimentu. (oiiaze): *iz.* Ems.: Pairukuntza, Pairadura,

path'. (nrinael): is. Ikus.; Ur-leze. Bozadera, pontzo. (bizitegi): *iz,* Etke baten antean dagoen lurki-zatia. (ofietaktr); Oski arin eta zola oso mea duena. Eskarapin, peduko.

patin-jagola. (urmael); *frond.* Patirtak zaintzen dituena.

patingile. (ofietaka): *izond.* Patifiak cgitcn clituena. (eslca-langintzak): *izond.* Berbera.

patingintza. (oiletako): *is.* Pathiak egiten ditacn **langintza.**

patinkada. (tanpa): *is.* Patifiaz cmandako **tanpa,**

petite. (otiaze): *ad.* Pairulcuntza izan ado jasan.

patitze. (chare): *iz.* Pairukuntza izatea.

pate. (izlortukeri); *iz.* Ulertzekn eziiia clan aztikeria. (itzarmen): *is.* Ikus.: Itzarmen. Itun.

patox. (baldartasun): *izond.* Baldata dana. Patotx.

patoxka. (naastura): *iz.* ikus.: Naastura. Nasmas, pilai.

patoxkeri. (adingabetasun): *iz.* Ems.: Kakolakeria. Kakotokeria.

patraka. (baldartastm): *izond.* (3auzak egiteko baldara dana.

patrakatu. (urduritasun): *ad.* Urduritasimez ari-izan. Patraskatu.

patrakeria. (itxustasun): *iz.* Egindakoari itxura Bola ematea.

patrako. (txintxin): *iz.* Aspaldiko

patraska. (nafaskeri): *iZOnd.* Nafaskeriz ari dana.

patraskan. (lastertasuo): *adond.* Lastertasunez ari-izatea.

pdraskatu. (urduritasua): *ad.* Ik-us.: Patrakatu.

patri-piiioak. (aitorlam): *iz.* Murton-aitorkunak.

patrikera. (zizku): *iz.* Soilekoaren bamcko zizkita. 1: Patrika, patriku.

patrol (itxaskuntza): *iz.* Itxasontzi berezi baten nagusia.

patroi-jayak. *(jai-aldi):* Patroyaren omenezko jayak.

patroidun. (eliza): *izond.* Patroya duena.

patroindu. (itxaskuntza): *ad.* Itxasonizian patroya izan edo egin.

patruxko. (joko): Txaplan egindako jokoa.

pats. (sagatondo): *iz.* Sagararen actza. 11 Pa/ca. (mats): iz. Matsaren aetza. (izerdi): H *iz.* Izerdiaren tanta India. 1: Ikus.: Izerdi-bae. Izerdi-lats.

pats-ardo. (ardo): *iz.* Ardo-patsetatik ateratzen dais boko notakotasuna duen ardoa.

pats-gurin. (kimia): *iz.* Laiukindegietan erabiltzen dan tortika.

pats-leku. (zaboteri): Ettieko zaboferia botatzen dan totcia.

pats-olio. (olio): Eyeraldia egin baño lenago, inctatuta dagozen ollananctatik ateratzen clan otioa.

patsatsu. (zapa): *frond.* Zapa egin ondoren zen aundia uzten duena.

patsoef. (erkidetza): *izond.* Beste bat cdo batzuelcin zerbaitean erkidetza daukana.

patio!. (ardo): *iz.* Tolarean erabiltzen diran olak.

palm. (igali): *iz.* Ikus.: Amari; au/on itza.

pataka. (baltiartasun): *izond.* Zerbait baldaia dare. 1: Patek.

patako. (stain): Ur gezatan bizi dan data zuria.

portal. (aukasun): *izond.* Aula dam.

pafalari. (oguzkera): *izond.* Kotoka oguztert duena.

pat/sides. (eritastm): *ad.* Zerbait eni izan edo jail

pa/anion. (edari-bizi): *iz.* Ikus.: Atiabe. Patafa.

palardun. (edart-bizt): *izond.* Patafa daukan edo salt= duena. Pataf-saitzaile.

pal:organ. (edari-bizi): *frond.* Pataŕa egiten duena.

patarki. (edarj-bizi): *frond.* Patafari dagolciona.

pa/at. (edart-bizi): *iz.* Aiiabe. Ps/as/an. Ardotik erionduraz ateratzen dam edaria.

pataf-antzeko. (edari-bizi): izond. Pataŕaren aniza duena. Patartsu.

paiaf-apala. (edari-bizi): tr. Parata cukitzeko ontzia. Pataf-ontzi.

pataf-etxe. (edart-bizi): *iz.* Patala egiten edo eukiten dan tokia, 1: Patartegi.

paid-ontzi. (edari-bizi): *iz.* Ikus.: Pataf-apala.

patat-saltzaile. (edari-bizi): *frond.* Patafa saltzon duona. 1: Palardun.

paiartegi. (edari-bizi): *iz.* Ikus.: Pataf-etxe.

palartsu. (edari-bizi): *frond.* Dos.: Pataf-antzeko.

patok. (baldartadin): *frond.* Baldafa dana.

paiokeria. (baidartasun): iz. Batdartastin. Mandokeria.

pa/u. (eldubeaf): *iz.* Jentilen ustez, gertatu bed zana erabakitzen znen goiko jauna. Boren artean guztiz kateatuta ganza batmen saldoa, ezinbestekoan berm ondorioa ekafi beat Minna. 1: Pato'ren aldakuntza,

patuek. (mamu): *iz.* Ikus.: Autsek-Autzek.

patugaitz. (zatititaf): *iz.* Ikus.: Zoritxd. 1: Doakaitz.

patugaitzeko. (zoritsaf): *frond.* Zoritxafekoa dana.

patukeria. (izkutukeri): *iz.* Sarginkeri. Aztikeri.

patuon. (zorion): *iz.* Ikus.: Zairian. I: Doakunde.

patuf. (gaizpide): *frond.* Gaizpideren bat duena.

patufi. (oyutza): *iz.* Ikus.: Dcadaf-itz.

patufiaka. (oyutza): *adond.* Patuttak egiten ari-izatea.

patufikatu. (oyutza): *ad.* Patufiak egin.

pa/we. (bafegafikeri): *frond.* Ikus.: IvIutur. 1: Patutx, tsingote.

patuxa. (afain): iz. Ems.: Bi/au. 1: Mii-afain,

patuxpelko. (abetxu): iz. Ikus.: Erkalatz, Etatz-beld.

patxada. (beranta^{g}an): *iz.* Berantasunez ari-izatea. [: Patxara, patzoi, patxandi, patxd, paticuci, playnt. (geldidura): *iz.* Iinas.: Geklidura. Baretasun. (naretasun): *iz.* Ikus.: Naretasun. I: Lasapen, pabcara. (titairotadin): II *iz.* Txairotasunez ari-izatea.

patitada-zale. (aisetasun): *frond.* Atsetasunez ari dana.

paticadan. (alsetasurt): *adond.* Aisetasunez ari-izatea.

patxadatsu. (berantasun): *izond.* Berantasunez ari dana.

patxadatu. (aisetasun): *ad.* Aisetasunez ari-izau. (dandikeri): *ad.* Afandilieriz ari-izan.

patxadaz. (berantasun): *adond.* Berantasunez egin edo art-izatea.

patxattazko. (naretasun): *izond.* Ikus.: Nate. 1: Baratsu.

patxaka. (sagafondo): *iz.* Baso-sagafa. Paxaka.

patirairo. (aranondo): *iz.* Basoko aranondoa.

patxandi. (berantasun): *ft.* Ilcus.: Patxada. Patxara.

patxandioso. (berantasun): *frond.* Patxandiz ari dana.

patxara. (berantasun): *iz.* Patxada. Patxandi, piayut. (naretasun): *iz.* Ikus.: Naretasun. patxada, paxara, totos.

patxaran. (aranondo): *iz.* Tkus.: Aran. I: Okaran, paxaran. (igali): *iz.* Elofiaren igalia. (clod): II *iz.* Berbera. (aisetasun): II *adond.* Aisetasunez ad-/mates.

patxaratsu. (berantasun): frond. Patxadan Sri dana.

patxardo. (garagardo): iz. Uraz eta sagafaren aetzaz egiten dan sagardoa. (ardo): iz. Matsaren aetzaz egiten dan ardoa.

patxaf. (edari-bizi): Tkus.: Ailabe. I: Patantun, pa/rats. (m en): *iz.* Gizonai ipintzen zayen izena. Patxika, patsiku.

patxt-zafa. (txori): iz. Ticus.: Arta-/son. Mufu-bwri.

patxtka. (izen): Einalauneat jartzen zayen jzena.

patxika. (izen): *Jr.* Patxi. Patxiku.

patxiko txefen. (gatztasun): *iz.* Gatztasun osoa adicrazten drama.

patxo. (man): *iz.* Mun

patx.M. (berantamin): *iz.* Ikus.: Patxada. Patxara, patxuet.

patxuet, (berantasun): *iz.* Thus.: Patxacia, 1: Patxara, patxot.

pats. (sod): is Thus.: Bath.. 1: Bartz,

patza-patza. (berantasun): *ac/and.* Patxada aundiaz ari-izatea.

patzof. (berantasun): is. nos.: Patxada. 1: Patxara, pabcat.

patzulo. (zaindegi): Sagataren aetza gordetzeko zabidegia. (sagafondo): Berbera.

pan. (atantza): *iz.* Alantzateen makil bat. (erorkera): *iz.* Jaustea; au/en itza.

pan-egin. (crorkera): *att.* Erori; auteu itza. 1: Paun-egin.

paubes. (babes): *iz.* Ikus.: Babes. 1: Faber.

paufeta. (joko): *iz.* Jazkiak ezkutatzean egiten dan jokoa.

pauldaf. (tekaidego): *izond.* Lekaidego batean sartuta dagoena.

paulote. (zakartasun): *izand.* Lodi ta sokata dana.

pauma, *iz.* thus.: Egazteten. OiTo-papa.

painne, (bcori): *iz.* Margo goiixka daukan txoria; burns ufezkara, lepo ostitia ta egoen lumak oso luzo ta ari-antzekoak dauzkana.

palm, (se/flu): *is.* Zeifidaren softua.

paum-egin. (erorkera): *ad.* lkus.: Pau-egjn; aufen itza.

paunkada. (pimp): Ikus.: Punt), I: Danbada, tutunba.

paupaka. (eduf): *adond.* Ettuf-malatak jausten ari-izatea.

pausa. (atseden): *iz.* Thus.: Atseden. 1: Atseden-aldi, pausakli, pausu.

pausagabe. (aldakura): *izond.* Aldakuraz ari dona.

pausagafi. (atseden): *izo71(1.* Atsedena artzekoa dana.

pausagia. (czarmen): is. Be/is ipintzea.

pausagune. (atsedeu): *iz.* Atsedena izateko folds. 1; Pausaleku.

pausaka. (atseden): *ac/oar!.* Pausak egiten ari-izatea.

pansiddi. (atseder): *iz.* Tkus.: Atseden-aldi. 1: Pausa, pausu.

pausaleku. (atseden): Ikus.: Pausagune. (gektidura): *is.* Bultzitik edo baste burditik jeisteko tokia.

pausamuga. (atseden); Atsedena artzeico arena.

pausarazi. (atseden): *ad.* Atsedena adderazi.

pausarte. (tarte): *iz.* Eginkizunen arteau egiten clan tartea.

pausatu. (atoulen): *ad,* Atseden artu, (gelditze): *ad.* Egaztiak kokatu. (egazti): 11 *ad.* Berbera, (ogi): Ogi gogoia.

pausatuki. (atseden): *adond,* Atsedena artzen ari-izatea,

pausazale. (langile-kunde); *izond.* Adak: ta telak ipintzen dituena.

pausetxe. (atozku): *iz.* Etoines eta bciroak artzeko etxca.

pauso. (use): *is.* Ikus.: Basics°. Basurtzo, (stints): *iz.* Thus.: **Ufats.** Oinkada.

pansolut. (Mats); *adond.* Ufatsak ematen ari-izatea.

pausokada. (Mats); *is.* Estates dan ufats aundia.

mantel. (mod/era): *isond.* Oso Lodia dana ta apotza.

pans!". (bide): is, Lats bates gafictik igarotzeko, atiakaz egindako bides. (zurubi): is. Mint baten gaiiietik igarotzeko jatita dagoeu zurubia. (gurcitze): 11 *is.* Gurutz-bidean gelditzeko toki bakoitza. (atsedon): 11 *is.* Pausa, pausaldi.

pausu-saf. (zerga): Igaroteko zerga.

pauswzain. (zerga): *izond.* Igaroteko zerga jasoten duena.

pauta. (ticosicof): *is.* Gongoil batmen anpaduragatik sortzen dan txoskof otza. (ate); *is.* Ate-albo. 1: Ata-uztati. (gamin): 11 iz. Thus.: Guru/n. 1: Kurintxo,

pauta-pauta. (ke-belat): *ac/and.* Pasta-pasta.

pautada. (ke): is. Etetzen daneau aotik botatzen dan ken,

pauts. (mason): is Masan Lodi ta aragitsu. (arto); *is.* Usteldata dagoen artaburua. (lad/era): ii *izond.* Lodi-lodia dagoena. (an); *iz.* Eztati-zuloa.

pauxa. (beLat): is Irusta gotia. Thus.: trusts.

paxaka. (saga/undo): *iz.* Baso-sagaia. 1: Patxaica.

paxara. (naretasun): is. Ikus.: Pabcara. 1: Patxada.

paxaran. (aranondo): iz. Ikus.: Okarau. 1: Patxaran, paxeran.

paxeiu. (nedi): *iz.* Neurtzekoa dan aga. Paxela.

paxera. (Her/es): Latsetan egiten dan ueska. 1: PaxeM.

paxet. (uzkaldura): *iz.* Ikus.: Zurkaitz, 1: Paxoin, paxeta.

paxinko. (ontzi-aldaketa): *is.* Unit aundia. 1: Thus.: On/i. Onita, umil.

paxoin. (uzkaldura): *is.* _Thus.: Zurkaitz. 1: Paxet.

paxolanta. (Main): *is.* Egaz egiten duen atafia.

paxot. (matsonrio); *iz.* Maastiko esola.

paxota. (landaketa): *is.* Esolakaz zerbait inguratzea. 1: thus.: Puxuin, (tokielesti): *iz.* Thus.: Esol. 1: Mutxikai.

paxotadura. (landaketa): Landareai pasoifiak ipints,earen egipena.

paxotatu. (landaketa); *ad.* Paso/flak spin'.

paxotatzaiie. (azao); Azaoak egiten dituena.

paxu. (azao): thus.: **Mao.** Eskuta, (landaketa): *iz.* Ems.: Esol. 1: Paxain. (bide); 11 Esi hater) barna idekita dagoen tokia.

pasts/fl. (landaketa): *iz.* Ikus.: Esol. Paxu.

paya. (oaidego); *isand.* Ikus.: Oaide,I; Oak/dc, payo, sasi-cmazte.

payatu. (oaidego): *ad.* 1k/is.: Widen]. Oak/data.

payatze. (oaidego): Ikus.: Oaidego. 1: Paidego.

Payer laickartxo. (sabet): *iz.* Esteetako Payem'en xanak.

payern, (suomo); Thus.: Susmo. 1: Goganbeai. (ayeru): *is.* Thus.: Ayers,. 1: Amen-omen,

payerugaft. (ammo): *Laud* Payeru-a izan ditekena,

payerutu. (ayeru): *ad.* Ayeru-izan. Payed. (irudimen): Irudimenez ari-izan.

payeruz. (ayeru): *ac/and.* Ayeruz ari-izatea. Ceres* *adand.* Eresi-neutiaz ari-izatea.

payo. (oaidego): *Load.* Ikus.: Oaidu Pays.

payoti. (gogo-Landucza): *isond.* Gogoa landu gabe daukana.

payola. (crgeltasun): *ad.* Astapuztasunezkoa biurtu.

pas. (apaingaiiu): *iz.* fleas.: Domitia. 1: Donifie.

paz-untzi. (fazakeri): *izond.* **Fazakeriz** ari dana.

pad. (pails): *iz.* licus.: Pertz. Burkontzi, pazin, pazifia.

pazi-aga. (pertz): Per/as esegiteko, koskak dauzkau makila. 1: Pazi-maki.

pazi-makil. (pertz): *iz.* Ikus.; Pazi-aga.

pazi-ola. (pertz): ficus.: Pazigintza.

pazi-saltzaile. (pertz): Lon/ Pertzak saltzen dituena.

pazidun. (pertz): Pertza cdo pertzak dauzkana.

pazigiie. (pcdz): *izond.* Pertzok egiten dituena. (esku-langintzalc): *izond.* Berbera.

pazigintza. (pertz): iz. Pertzak egiten dituen lankuutza. Pani-ola.

pazikada. (pertz): Pertz bateau ipiiii ditekena.

palm. (pertz): iz. Ikus.: Peitz. Pact, gazifta, pazifio.

pazifia. (pertz): L. firm.: Pertz. Pazi, pazin, pazifio.

pazifio. (pertz): Pertz txikia. Ikus.: Pertz. Pact, pazin, pazifia.

pazka. (alapide): iz. Alapide. Alatze.

pazka-lafe. (lafeki): Lafeki. Pazkagu, pazka-leku, pazkategi.

pazlia-leku. (lafeki): *iz.* Bats.: Lafeki. Pazkagu, pazka-late, pazkatcgi.

pazkagu. (lateki): Ikus.: Lafeld. Pazka-lafe, pazka-lelcu, pazkategi.

pazkategi. (lateki); iz, Ikus.: Laielci. Pazicagu, pazka-lafe, pazka-leku.

pazkatu. (alapide); *ad.* Abercai pazka

pazko-aldi. (jai-aldi); *iz.* Igaratza-aldia. Pazlco-aro.

pazko-aldiko. (jai-alrii): *izond.* Igaratzari dagokiona.

pazko-arkume. (ardi): *iz.* lgaratzaren bildotsa. Pazko-bildotx.

pazko-aro. (jai-aldi): *iz.* Pazko-MAL

pazko-arzagi. (arkai): *iz.* Igara-jayan piztutzen dan arkai aundia. I: Pazko-ezko.

pazko-bildotx. (ardi): *iz.* Ikus.: Pazko-arkume.

pazko-egun. (berpiztc): in Beruiztearen eguna.

pazko-ezko. (arkai): *iz.* Ikus.: Pazko-arzagi.

pazko-lore. (landare): Bedats-lilitcaria dan landarea, loretegietan landatzen dana; bare break margo oria dute. Pazko-lilt:

pazkoazIcoa. (Maui): *iz.* Igaratza-jayemko jalita dagocu agintza.

pazkopil. (opil): *iz.* Igaratzean egiten clan opila.

pazkoz. (jai-aldi): *adond.* Tgaratza-aidian.

pazota. (landaketa): *iz.* Bats.: Esol. Mutxtkai, pazotaki, taket.

pazotakt. (landaketa): *iz.* Tkus.: Esoi. Pazota.

pazpi. (zoti): *iz.* Ikus.: Bartx. Bartz.

pazMnga. (afain): *iz.* Bastangaren antzekoa dan afaiia, baria ori balk) kaltegalia Mina; bare isatsaren egatza oso gogola da. I: fiats,: Bastanga.

pazteka. (kayak* L. Ikus.:

pe, (beera): *adond.* Liras.: He.: Beerakoa. (zola): *iz.* lkus.: Zola.

pc-aft. WO: *iz.* Zinka-ikazgatzekoa dan alia.

pealcaklu. (aft): Ikus.: Beatz-zofm Azpin, (arbuyo); is. Arbuyoa adierazteko itza.

peak. (endai): *iz.* Zikinkeria biltzeko tresna. Ikus.: Belaiki. Pegaki, pelaki.

peala. (langile-kunde): *iz.* Olako langilea.

pealeku. (igaraipen): *iz.* Nunbaitetik igarotzeko zerga ordaintzen dan tokia.

pcapo. (lepo): Bats.: Papalu. Paparo.

peal. (antoxin): *iz.* Ikus.: Pegal. Kankil, pedal.

peasare. (otal): *Er.* Sorbaldan eramaten dan otafa. Peazare.

perdu. (atzipe): *ad.* Ikus.: Atzipetu, Kandutu, sokomatu.

peatxatu. (arabaki): *ad.* Ikus.: Arabakitu. Pedaxakatu, pedatxatu.

peatxu. (itsaspen): *iz.* Ikus.: Lokeri,

peatzaile. (atzipc): *izond.* Atzipetzen duena.

pebre. (sukaldc): *iz.* Ikus.: Krispi. Inizango.

pedarkada. (antoxin): *iz.* Pegartara.

pedarketari. (antoxin): *izond.* Lira pcgafean daramana.

pedal'. (antoxin): Ikus.: Peal. I: Pegat, peril, ugoitontzi.

pedartxo. (antoxin): *ft.* Suit txiicia. Ikus.: Suit Pefai I, usula.

pedatxu. (arabaki): *iz,* Bats.: Arabald. I: Ezarki, pedaxu.

pedaxadura. (arabaki): *iz.* Arabakia ipiutzearen egipena.

pedaxagaii. (arabaki): *izond.* Arabakia ipifii dakiokena.

pedaxakatu. (arabaki): *ad.* Ikus.: Arabakitu. Arabatu, pedaxatu, pedaticatu, pertaxaMata, peatxatu, tapailastatu. (kid): *ad.* Zerbait antolatu.

pedaxakidin. (arabaki): *iz.* Arabakia ipintzeko dagoena. Pcdaxakizun.

perlaxakizun. (arabaki): *iz.* Buts.: Pcdaxakidin.

pedaxatu. (arabaki): *ad.* Ikus.: Arabakitu. Peclaxakatu, pedatxatu, pedazatu, ongitu, petatxatu, petaxatu.

pedaxabtatu. (arabaki): *ad,* lb is.: Arabakitu. Pedaxakatu.

peclaxatzaik. (arabaki): *izond,* Arabakitzen ducna. I: Pedaxazale. (kin): *izond.* Zerbait antolatzen dttena.

pedaxu. (atabaki): *iz.* Ikus.: Arabaki. Pedatxu, pedaxa, pedant

pedaz. (urduritasun): *izond.* Gauzak urduritasunez egiten dituena.

pedera. (afatz): *iz.* Ikus.: Padel. Padua. (gaztafiondo): *iz.* Berbera.

pedoi. (atztc): *iz.* Was.: Ayotz. Pakin, puda.

perloil. (zed): m *ood.* Zofiak dauzkana.

peduko. (ofietako): Ikus.: Eskarapin. I: Patin.

peetxa. (onganasun); *iz,* Ikus.: Onura, (zenbakun): Ikus.: Zenbatza. I: Ainbatze.

peetxatu. (ongaitasun): *ad.* Ongaitastma aiera. (zenbakun): *ad.* Zenbatza atera.

pegald. (endai): *iz.* Ems.: Peak. Belaiki, pelaki,

pegaficka. (mera): *adond.* Gain eta beko zentzunaz ari-izatea,

pegaidekatu. (gainberadura): *ad.* ikus.: Intuit. I: kauldu,

pegarglie. (antoxin): *izond.* Ikus.: Pegal-agile.

pcgarka. (antoxin): *aclond.* Pegaŕak erabiltzen ari-izatea.

pegarkari. (antoxin): *izond.* Pegafak saltzen dinicna.

pegarkintza. (antoxin): *iz.* Pegafak egiteko lankintza.

pegarfio. (antoxin): *iz.* Pegal txikia. Pegarbco, pcgario, pegarxica.

pegaf. (antoxin): *iz.* Buztiftezko antoxia auudia, ao ta undo estu, ta erdian zabala dana. Peraf, ugoitontzi, ugontzi, urzubil, txantxil, usula.

pegaf-apal. (antoxin): in Pegafak jpintzeko tokia. Pegaletxe, pegaf-toki.

pegaf-arasa. (alasa): *iz.* Pegafak ipinizeloa class. Pegaietxe.

pegaf-biufi. (antoxin): *iz.* Lego lime Ía ukurtua daulcan autoxifia, kimia-lantegian erabiltzen dana.

pegaf-egile. (aittman): *izond* Pegalak egiten dituena. Pegargile, (eslcu-langitatzak): *izond.* Berbera.

pegateratu. (antoxin): *ad.* Pegar bates batuan zerbait sartu.

pegatetxe. (antoxin): *iz.* Buts.: Pegaf-spat. Pegai-alasa, pegat-toki.

pegat-saltoki. (antoxin): *iz.* Pegatak saltzen diran tokia.

pegat-toki. (antoxin): *ft.* [kiss.: Pegat-spat. I: Pegartente.

pegartara. (antoxin): iz. Pcgat baton bathan sat diteken aindom Pedarkada.

pegartegl. (sukaldc): *iz.* Sukaldean pegatak jartzeko dagoen tokia. Pegartei, pegartoki. (antoxin): *ft.* Berbera. (atiko): *iz.* Tkus.: Afiko. Lixuati.

pegartel. (atiko): fiats,: Xutut-ati. Xututaii.

pegartxo. (autman): iz. Ikus. : Pegarikk Pegario.

pegarxka. (antoxin): iz. Ikus.: Pegartxo. Pegatho, pegatto.

pegaza. (sagatondo): *iz.* Sagatmota bat. Peraza.

pegesa. (uzkeri): *L.* Ikus.: Uzkeri. Fiskeri, peesa, peeseri.

pegesoria. (uzkeri): *iz.* lizkerf. I: Pegesa, fiskeri, pegeskeria, peers, peeseri.

pegmat-afi. (ludizti): *L.* Margo argi ta zaflazko egitura clauzkan arkaitza, btoskagei ta mugetez egifia dana.

pegoria. (atalondo): Buts.: Atalondo. Atarbe, pegora.

pegoi. (marduttasun): *Land.* Mardultasun gutxi daukana.

pegoteria. (txirotasun): *iz.* Txtrotasnu aundia. Pegotitate.

pegmitate. (txtrotasun): iz. Txirotasun oso aundta. Ems.: Pegateria.

pegortasun. (antzutasun): ***iz.*** Ikus.: Antzutasun. Akeztasum seinbagetasun. (tegortasun): *iz.* this.: Legortasuu. Leortasun, tximartasum

pegortu. (legortasun): *ad.* Ikus.: Legortu. I: Leortu, eyartn. (antzutasun): *ad.* Antzu biurtu.

pegot. (ergeltasun): *izond.* Ergcla china- I: Pek, pelokirten.

polka. (gabetasun): *iz.* Peitzen dann- I: Peit.

pelia. (aza): *iz.* Aza-mota bat.

pelt. (izen): Kepa'ren beste izena. (ergeltasuna): *Land.* Ergela

peilokeria, (ergeltasutt): *ft.* Ikus.: Zozotasun. Lelokeria.

peaot (asiera): *(road.* Asierakorik eztuena.

peilotu. (ergeftasun): *ad.* Zozoa biurtu.

petiotze. (ergeltasun): *iz.* Zozoa biurtzea.

pefra. (eragozpen): ft.Gurdiak Miltzeko aurkitzen dituen cragozpenak. (orga): *iz.* Berbera.

peita. (atantza): Ems.: Beita. Amuzki, tortuga.

peita-toki. (afautz_a): *iz.* Peita botatzeko tokia.

peitatu. (alantza): *ad.* Peita eman edo ipifii.

peitelari. (egurk(): *iz.* Ikus.: Abe.

pettu. (gabetasun): *iz.* Gabetzea. (gabetzc): *L.* Zerbaiten gabe egotea, (gutidura): II *ad.* Zerbatten gabe geratu. Peitutu.

peftugaii. (gabetze): *izond.* Pelts ditckena

peituld. (gabetasun): *adond.* Gabetastutez ari-izatea.

peitukoi. (gabetze): *Land.* Peitzeko zorian dagoena.

peitutasun. (txtrotasun): *iz.* Peitzearen bereiztasuna.

peitutoz. (neuti): *adond* Neu& art-izatea. I: Peituz.

peixada. (etiketa): *is.* Ikus.: Etiketa. Inpizta.

pek. (crgeltastm): *izond.* Buts.: Pcgot-Pelokirten.

pew. (aitzurketa): is. Lurki baton /Ma berdindu. (azarkuntza): *ad.* Azaii, azartzea. (ugarath: *iz.* Goitik berafio ebakita dagoen itxasaldea. (beera): *adond.* AzMan. ((sun): ***iz.*** Ikus.: /sun. I: ham, uxin.

pekada. (egazti): *is.* Ikus.: Oilagof

pekagafi. (erinkuntza): *izond.* Erin egin bed dana.

pekaratu. (ugaran): *ad.* Itxasaldea goitik bcrafio ebakita geratu.

pekarazi. (ofiaze): *ad.* Egari-eragin.

pekardina. (egazti): *is.* Istingof. Pekart, pekaxin, pekazin, txilibi.

pekart. (egazti): *is.* Ikus.: Iztingot pekardina, pekaxin, pekszin.

pekatsu. (orban): *Land.* Pekak asko dauzkana. Pekazto. (rnalkartasun): *(sand.* Malkartsua dana. I: Ikus.: Malkartsu.

pekatu. (erinkuntza): *ad.* Erinkuntza jasan. (azarkuntza); *ad.* Azarkuntza izan. (esangipen): II *ad.* Men-spin, esaneratu. (murgiltze): II *ad.* IVIurgildu. (beem): *ad.* Azpian ipitii.

pekatzaile. (urinkuntza): *(sand.* Erinkuntza jasatcn duena.

pekatzale. (zaina): *Land.* Zama daramaua. (asto): *iz.* Zama daraman astoa. (nuncio): II *iz.* Zama daraman mandoa. (erinkuntza): *iz.* Karirik gabe zerbait leporatzen zayona.

pekautu. (efealdi): *ad.* Eats.: Eta. Kizkaldu.

pekazto. (Urban): *izond.* Ems.: Pckatsu.

peketaka. (azito): *odour!.* Azaoka ari-izatea.

pekez, (enoa): *adond.* Eats.: Nekez.

polio. (menpekotasun): *izond.* Menpekoa dana, (yoputasun): *izond.* Yopua dana. (susmo): iz. Ikus.: Susmo. Goganbeat, petal, susmot. (ardura): Zerbaiten ardura duena. (gutidura): *adond.* Gutxiagokoa izatea.

peko-aize. (aize): *iz.* Egoakieko sizes.

pekorotz, (utzaldi); Beyaren gorotza. I: Pekotz.

pckoroztau, (utzaldi): *ad.* Pekorotz biurtu.

pckoti, (susmo): *izond.* Susmoa duena.

pckotu. (menpekotasun): *ad.* Menpekoa egin. (yoputasun): *ad.* Yogua egM. (sumo): II *ad.* Susmoa izan.

pekoz-gain, (goyera): *adond* Gothic beers.

pckoz-goiti, (gainberadura): *adond.* Ikus.: Ankazgora. Pekoz-gora.

pekoz-gora. (gainberachtra): *adond* Ikus.: Ankazgora. I: Pekoz-goiti, zangoz-gora,

pekune. (atsekabe): *iz.* Atsekabea izatearen egipena.

pekunpet. (aurkaketa): *adond.* Ikus.: Argegiz-arpegi. Autez-aute. (arpegi): *adond.* Berbera.

pets. (zati): *iz.* Zati aundia,

pets-polo egin. (ezetasun): *ad.* Zearo bush.

pelaka. (lift): *adond.* Uztarturik dagozen idiot zatna astandu nayean ari-izatea.

pc'Micah'. (bustialdi); *ad,* Ezutetaralio busti. Pelatu.

pdaki. (enclai): iz. Ikus.: Peaki. Pegaki, pelauki.

peIakintza. (emikintza.); *L,* Dafezko °rumen eraikintza. (orma): *is.* Berbera, Ou(): II *iz,* Berbera.

pektkifien. (orrna): *adond.* Ormak lulaz egiten ari-izatea. (hi); *adond,* Berbera.

pelako. (tanpa): *iz.* Indafez emandako tango.

pelakura. (zauri): iz. Titus.: Zauri. Ebakuna.

pelamu. (ondalanketa): *iz.* biduak tortikaz jartzeko ziloa. I: Pelemu. (latu): L. Berbera.

pelapatu. (itsitura): *iz.* Zotalez egindako itxitura. (luf): ??. Berbera.

peiapat. iz. Aldin oso txikia duena. (tanpa): *iz.* Arpegian °slam emandako tanpa.

pelapet. (landare): *iz.* Ikus.: Udarbi. Kanpomabo, pratstzes-arbi.

pelaskatu. (bofoka): *ad.* Bofoka egin.

pelastatu, (gaitzipen): *ad.* Micas' iraindu. 1: Tkus.: Traindu.

pelat. (txintxin): *iz.* Txiki ta gutxikoa zan txintxihat.

pelatu. (bostialdi): *ad.* Ikus.: Pelakatu.

pelatx. (sagafonclo): *iz.* Sagat bcilda. (egazti): *iz.* Ans.: Gabirai. I: Mirotz.

peldo. (landare): *iz,* Ikus.: Baton. I:

peleaf. (malkartasun); *izond.* Malkaia dana.

pelemesa. (gura): *iz.* Ikus.: Auterest Auteski.

prima. (kale): *iz.* Bi etxe arteko kale txiki fa estua.

pelenda. (nafaskeri): *iz.* Nafaskeriz ari den emakumea.

pelendengo. (ustaitxo); *iz.* Ikus.: Belafietako. Belafiko.

pelinpoxa. (mitxeleta):1z. Ikus.: Mitxeleta. Panpifia.

pelkaf. (malkartasun): *(road.* Malkaia dana.

pelkartu. (inalkariastm): *ad.* Malkaia Muria.

pelo. (azazkal): *iz,* Sai-abereen azazkoda.

pelo-azpi. (azazkal); Azazkalaren azpikoa.

pelo-min. (sakitura); *iz.* Sal-abereek berm peloan egiten duten zauria.

pelo-mozkin. (azazkal): *iz.* Pefatzen dituzteuean, sal-abereek uzten dituzten pelo-kondaialc.

pelo-mozle. (azazkal): *izond.* Sai-abereen peloak mozton dituena.

pelo-mode. (azazkal): *iz.* Sal-abereen peloak ebakitzearen egiporia.

pelo-zabal. (azazkal): *izond.* Azazkaja zabala daukana.

paint-email/a. (pilota): *frond.* Jokatzeko pilotak uzten dituena.

pelot-ukaldi. (pilota): *iz.* Ikus.: Pelotakada.

pelota-jolzu. (phota): Pilotaz egiten dan jolcua, Pelotajolas.

pelota-jolas. (pilota): *iz.* Pelota-joint.

pelota-pila. (pilots): *iz.* Pilotaen multzoa.

pelota-salizaile. (pilota): *(rand.* Pilotak saltzen dituena.

pelota-sari. (pilots): Pilotaz jokatzelco ordaintzen dana.

pelota-zale. (phota); *izond,* Photaz izatea maite duena.

pelotagile. (phota): *izond.* Pilotak egiten dituena. I: Pelotagin.

pelotagin. (pi Iota): *frond.* Pelotagile,

pelotaka. (priota): *iz.* Piiotaz egiten dan jokaldia. Pelotaldi. (joko): *iz.* Pilotaz jokatu.

pelotakada. (pilots): *iz.* Pitotaz emandako tanpa. I: Pelat-ukaldi.

pelotakagia. (pilota): *iz.* Pilotaz jokatzeko toki berezia.

pelotakara. (pilota): *ad.* Pilotaz jokatu.

pelotaldi. (pilath): Ikus.: Polotaka.

pelotaleku. (pileta): (a. Pilotaz jokatzen den tokia. Pelotatoki.

pelotari. (pilots): *frond,* Pilotaz jokatzen duena. I: Pelotakari.

pelotatold. (pilots): *iz.* Thus.: Pelotaleku.

pelotatzaf. (pilota): iz. Pilota aundia.

peloxa. (baso): *frond,* Basokoa dana.

pelut. (andi-manditza): *frond.* Andi-manditzakoa dana. Perlut.

pelutasun. (andi-manditza): *iz.* Audi-manditzakoa (cater,

pdatu. (ergeltasun): *ad.* Zozoa biurtu.

peteburn. (gallade): Tkus.: Galbide.1: Galtzeri, peliburu.

pdokeria. (ergeltasun); *iz,* Zozokeria dana. Pernandokeria.

pelokirteu. (ergeltasun): *frond.* Thus.: Pegot. I: Pek.

pelot. (gona): *iz.* Ongi eztagoen gonazpikoa.

pen. (zurigintza): iz. Zurigintzan Ian egiten duenaren laguntzaile.

panaka. (su-izkik): *iz.* Su-izichuaren au-giltza.

pendaitz. (ludizii): iz, Tinia irtena daukan arkaitza.

pendart. (zatarkeri): *frond.* Zatarkeriz ari dana.

pendenta. (abetxu): *iz.* Asto-belarkaria dan abetxua, bare lore goii-ilunengatik landatzen dana.

pendiz. (malda): *iz.* Aldapa ant. I: Pendoitz, pendoiz. (leyo): *iz.* Sapalo. I: Aldamu. (loretegi): Eoretegietako itzaltegia. (di): II *L.* Afizko meta aundia. (ordoki); II Amiltegi bate]] oncloan dagoen ordokia. (amiltegi): *iz,* Berbera.

pendiz-arte. (uaska): *iz.* Maldaen artean dagoen afisa. I: Pendoitzmfo,

pendiz-lefo. (leyo): *iz.* Sapaloen multzoa. Pendiz-sail.

pendiz-sail. (leyo); *iz.* Ms.; Pendiz-lefo.

pendiz-sare. (burni-esi): iz. Sapaloetako burni-esia.

penclizka. (kordokadura): *adonet* Kordolca ari-izatea.

pendoitz, (amiltegi): lz. Amiltegi. Amiltoki, (melds): Bois.; Pendiz. Pendoiz. (mendi): 11 *(2.* Bros.: Mum. Oma. (makurdura): *iz.* ((alga berdiiiekoak ez diran lurid bien artean dagoen luf-makurdura.

pendoitz-afo. (uaska): *iz.* Pendiz-arte.

pendoiz. (malda): *iz.* Thus.: Pendiz. I:

pendoka. (makta): Maldatsua clan

penclota-zulo, (ozta(): *iz.* Uztaiiaren erdiko zuloa.

pendul. (zingo): fires.: Zingo. I: Azta-hewn, sondaketa.

pendubifi. (a(l); *iz* Asko biribilkatzeagatik labandota dagoen aria.

peudura. (malantura): *iz.* Ikus.: Makurditra, Makargo, zeyartason, zeli.

pene. (bafabil); Zakil. I: Sala txakil.

panelist, (txintxin); iz, Goraintzi ta adiskidetasuna adierazteko, notin batek baste hati biattzen dion (oroimen): iz. Berbera.

penka, (koipe): *iz.* Zetiaren alde bateko koipe guztia. Berbera.

pentoka. (mend* *iz.* Mum ntikia. I: Pentuka.

pentxatxaskl. (oh)); iz. Eastoa ulnaLuca:10 jeisteko, °tat aundia.

pentzai. (aterbe-leku): *iz,* Thus.: Aterbe-leku. Aterpe.

peattzatu. (la(e); *ad.* Pentzera edo zelaira jean edo zeinbait eraman.

pentze. (la(e): *iz.* Ikus.: Late. Maze, penze, talefi, so-landa, soro, zero. (alapide); *iz.* Mapidea &goon tokia.

pentze-barna (ibilera): *ad.* Abereeu bile kited-an barna (bill. I: Pentze-eremua igaro. (Ta(e): *ad.* Berbera.

pentze-eremu. (ordoki): *is.* Ikus.: Ordold. Lautada. (alapide): *iz.* Alapidea dagoen ordokia.

pentze-eremua igaro. (ibilera): *ad.* ikus.: Pentze-barna (late): *ad.* Berbera.

pentze-eremulco. (late): *izond.* Pciatze-eremuan dabitena. pentzc-erernutar. (alapidc): *izond.* Alapideen bait pentzeen barns dabilena. Pentze-eremutal.

pentze-eremutai. *(late): isond.* Pentze-eremuko. (alapicte): *izond.* Berbera.

pentze-mazela. (late): iz. Late baton ertzea.

pentze-txori. (txori): iz. Pentzeetan bizi dan txoria. Pentze-xoti.

pentzetsu. *(late): izond.* Lateak ugari dagozen tokia.

pentzetu. (lateki): *ad.* Alapideetan ad-izan. (a/apide): *ad,* Berbera.

pentzetu-zat. (lateki): *izond.* Latekietan ad dams.

pentzu. (ardura): *iz.* Ardura. Arta, pentzuda. (entzipen): *is.* ikus.: Entzipen. Entzinbicte, pentzuda.

pent-zuda. (ardura): Bois.: Anima- I: Pentzu. (entzipen): is. Ikus.: Entzipen. J: Pentzu, penzuda, pentsuda.

pentzudtm. (banakuntza): Ikus.: Banakari. Ogasunak zaintzen dittiena.

pentzuko. (banakuntza): *izond.* Banakuntzan ari dana.

pentzuratu. (entzipen): *ad.* Entzipencz ari-izan. Buts,: Pentzuht.

pentzutara. (menpetasun): Norbaitengariako meneka geratzca.

pentzutu. (entzipen): *ad.* Entzipencz ari-izan. Was,: Pentzuratia.

penze. (lateki): Ikus.: Lafeki. Lartitegi, pentze,

penzuda. (entzipen): *is.* Ikus.: Entzipen. Pentzuda.

peoka. (lasto): Artoaren lastoa. Peroka. (ado); *iz.* Berbera.

peon. (mate): *isond.* Ikus.: Mugausle. Patari.

peon-araktn. (main): *izond.* Aragia muxiika saltzen dnena.

peontza. (mato): *iz.* Peon-langintza.

pours. (taalondo): Ikus.: Atalondo. Atari, atadi.

peoteria, (rxirotastud: *iz.* Ikus.: Txtrotasun. Landeferia.

pepelo. (apaltasun): *izond.* Oso gekloa dana. I: Geldo.

peplum. (fitintitin): is. Aspaldin erabiltzen zan utezko tointxiña.

parallel. (endai): iz. Belaiki. Belauki.

peraka. (oyal): *iz.* Ardien estaltzea eragozten Mien piltzata. (cragozpen): is. Berbera. (azaldi): II is. Berbera.

peralcatu. (eragozpen): *ad.* Ardien estaltzea emgotzi. (azaldi): *ad.* Berbera.

peraki. (irabio): *iz.* kabiatzeko tresna. Ikus.: Malats. I: Peraiki.

peraf. (antoxin): *iz.* Buts,: Pedal. I: Pegat, ugoitontzi.

peratu. (jatsiera): *ad.* Jatsi. Ikus.: Bandit.

perax. (bakartasim): *is.* Rms.: Padat. Padet.

peraxatu. (arabaki): *ad.* Buts.: Arabakitu. Kadelatu, perazatu.

peraza. (sagaiondo): *is.* Sagas'-mota bat. I: Boas.: Pegaza.

perbokari. (zurigintza): *izond.* Orrnak zuri-betitzen dituena.

perbokatu. (zutigintza): *ad.* Ormak zuri-betitu. Sartatu, sartekatu.

perdati. (mango): *(wad.* Orlegi margoa damn. I: Perdats, perdeki.

perdatin. (iekazi): Tints.: Lekazi. I: Eltzekari. Perdailuki. (barazki): *iz.* Ikus.: Barazki, I: I3arezki, perdailuki.

perdatiukari. (barazki): *izond.* Barazkiak saltzen dituena.

perdailuki. (lekazi): *iz.* Lekazi-Perdailit. (barazici): *is.* Ikus.: Barazkl. Perdaila.

perdaliuntza. (alapide): *is,* Laboretzaz egindako bazka.

perdats. (mango): *izond* Ikus.: Perdail. Perdeki, perdarats.

perde-egin. (kordokadura): *ad.* Mozktn-tia kordoka

perdeka. (kordokadura): *adond.* Kordoka ari-izatea. Perdeska, perdizka.

perdeki. (margo): *isond.* lkus.: Perdail. Perdats.

perdes. (korclokadura): Kordoka ematen dan Matsa.

perdeska. (kordokadura): *adond.* ikus.: Perdeka. Perdizka.

perdin. (txintarin): Aspaldiko tointxtria, zortzi maraurikoa sans.

perdialua. (gudalari): *is.* ficus.: Mikelete.

perdizka. (kordokadura): *adond.* Ikus.: Perdeka. I: Perdeska.

perdo. (olerti): *iz.* Aapaldi bakoitzaren atzetik egiten edo esaten dan its-neurtua.

perdoi. (yalkipen): *iz.* Ikus.: Yalkipen. Obentasun, jautsmen.

pucka. (losintxa): Ikus.: Leunketa. Fereka, laztanketa, loisintxa, maitekeri, pala, pereku, pozicari, taitat, titulika.

per ekadura. (iguitziketa): Igurtziketa arina,

perekagati. (igurtziketa): *izond.* Igurtziketa arilia dezakena.

perekail.u. (lokati): iz. Unaina ondo biurtuta.

perekakizun. (igurtziketa): *iz.* lgurtziketa artzeko dagoena. Perckakidin.

perekari. (losinbca): *izond.* Losintxak egiten dituena. (legunkcri): *Land.* Legunkeriak egiteu dituena.

perekatu. (igiu-tziketa): *ad.* Ikus.: Igurtzi. Egurtzi. (losintxa): *ad.* Leunketak egin.

perekatuln. (unama): iz. Unman bat igarotzeko, zurezko ereztana.

perekatura, (twat); *is,* Oyalczko zati txikia beatzen artean ipintzen dana, erabiltzen dan ariak zauritu ez dezan.

perekatzade. (losintxa): *izond.* Leunketak egiten dituena.

pereku. (losintxa): *iz.* Ems.: Leunketa. Pereka, utziiceria. (tegunkeri); *is.* Ikus.: Legunkeri. Liinurkeria.

peresa. (aintzapen): *is.* Bats.: Aintzapen. I: Peretx-u.

peresil. (landare): *is.* Belaiezko landare bizia, ginbailkaria dana; bore °flak inargo ortegi Lima dute, bakoitza inn lakaifietan zatituta, ta ongaiia bezela erabiltzen dira. Perexil, perezil, petasit, petesil.

peresti. (enoa); *isond.* Enoatzen ez dana.

parestu. (Ian): *izond.* Lan-zale. Pereztu, perikaxant, zaintsu, (zuzen-legatos*: *isond.* Zuzen-Iegetasunekoa dan gizona.

perestuki. (bikaintasun): *adond.* Bikaintasunez ari-izatea.

peretaragati. (aintzapen): *frond.* Aintzapenezkoa dana.

peretratu. (aintzapen): *ad.* Aintzapen izan. I; Peretxa,

paretxatuz. (aintzapen): *adond.* Aintzapenez ari-izatea,

peratxu. (aintzapen): Ikus.: Aintzapen. Aundiespen, perctxa, porous. (begirnne): iz. Ikus.: Begirune. Lotsa.

peretzale. (aintzapen): *izond.* Aintzapena egiten duena.

perexil. (landare); Peresit. Perezit, petasil.

perezii. (landare): iz, Ikus.: Peresil: Percxil, pefasil.

pereztu. (Ian): *izond.* Ems.: Lan-zale. Percstu, perikaxant.

perfosta. (esidertasun): iz. Ikus.: Eskiertasun. Zalantzik gabe, perfoi/a, segurantzi. (ondoreko): *Ink.* Ikus.: Beraz. Atakotz, ondorez.

perfudia. (eztabaida): *iz* lkus.: Eztabaida. InkaminIca..

perfudiatu. (eztabaida): *ad.* Eztabaidaka ari-izan.

perga. (txori): iz. Marva antzeko elan taoria; bare lumak beltzak dira to orlegikara cdo gotiak dauzkate.

pergario. (mirazabide): *iz.* Ikus.: Ele-jario. Kalaka ari-izatea,

pergaxat. (cgazti): *iz.* Ilcus.: Belatxinga. Ilaxaga, osIdiaso.

pergut. (zor): *izond.* Bare zofak ordaintzcn ez dituena.

peri-lapuf. (laputeta): *izand.* Zeyetan lapufetak egiten an dana.

periasagaf. (sagafondo): *iz.* Saga/-mota bat. I: Peril.

perikatxo. (otat): *iz.* Luta eramateko otata.

perikaxant. (Ian): *izond.* Ikus.: Perestu. Perczra. (antze); *izand.* Antzea duena.

perikobiak. (eskuantze): *izond.* Guzirako eskuantzea duena.

peritxilota. (mitxeleta): iz. Ikus.: Mitaceleta. Mixidka,

perjea. (ad): *iz.* Bi!bead custen dion makila. Perjera, perju, bcdela.

parka. (drat* *iz.* lbayetako drain, aragi on eta jangatia daukana.

perkain. (mukerkeri): *izond.* Ikus.: Mukat. I: Muxin, saputz.

perratindu. (mukerkeri): *ad.* Mukefa biurtu.

perkantifia. (apaintasun): *izond.* Apaintasunez agertzen dan emakumea

perkatx. (txairotasun): *izond.* Txairotasunez ad daLL notifia. Perkax, perkatz. (ardum): *izond* Berbera.

perkatxant. (eslcuantzc): *izond.* Eskuantzea (Juana.

perkatz. (brairotasun): *izond,* Ms.; Perkatx. Perkax. (ardura): *izond.* Berbera.

perkax. (ardum); *izond.* Arduraz ad dana. I: Ikus.: Perkatz. (mutiriketi): *izand.* Lotsagabekoa dam.

perkox. (raloa); *ℓ ood.* Guztiz nekatuta dagoena.

perkoxtu. (enoa): *ad.* Guztiz nekaturik geratra

perla-maskoi. (maskof): *iz.* Txirlafia daukan maskota.

perlanga. (ueska): *iz.* Ueskaetan jartzen diran oltzatak, ura geyago biltzeko.

perlata. (estaldura); *iz.* Euritik salgayak babesteko estaldura.

perlatu. (abesti): *ad.* °Lido abestu.

perils. (Nod): *iz.* Ticori-mota bat.

perloe. (atain): *iz.* Iticasoko atafia, ogei neurkiraeuneko luzea dana, bcgi aundiak dauzkana ta adurtsua dana. Pertoi, purloin.

perlolgofi. (stain): Ia. Ilcus.: Kola.

perlut, (andi-manditza); Ems.: Pelut.

perlux, (size): *iz.* Ems,: Aize-bildu. I: Aize-zutumiloa.

permadura. (indaf): *iz.* Al-egitea, indarketa. I; Permagune, pennantza.

permagune. (iralat): iz. Ikus.: Permadura. Pcnnantza.

permardza. (indat): *iz.* Bats.: Permactura. Permagunc.

permatu. (indaf): *ad.* Ikus.: Alegindu. I; Leyatu, perma.

permatze. (radar): *iz.* Alegintzea, leyatzea.

permentin. (urm): *iz.* Leferatik araratzen dan etctxifiezko urifia.

pernandokeria. (inintzabide): iz. Pciokeria.

pernauzi. (sakabere): *iz.* Salaabereek ankaz cmaten dutcn tanpa.

pernazkaka. (jauzketa): *adond.* Jauzketak cgiten ari-izatca.

peroka. (taste): *iz.* Artoarcn tastoa. I: Ikus.: Peoka. (ado): *iz.* Berbera.

perox. (aultasun): *izond.* Aura trezela aged= dana. I: Ada dana. Eats.: Mandate.

peroz. (asaldatasun): Asaldatasunean ari dana. (bonbonkada); *izand.* Bonbonkadaka an dana.

peroztu. (asaldatasur): *ad.* Asaldatasunean ari-izan. (bonbonkacta): *ad.* Bonbonkadaka ari-izan. (tatitadura): II *ad.* Lera bat edo baste zerbait irazeki ado auto.

perpausa. (izketa): *iz.* Lkus.: lzketa. Eicstakti, perposa, preposa, perpeosa.

perpe. (ail): *iz.* Orma batean gurutzatuta jartzen clan atia. (janztum): iz. Sorieko baten be aldean egiten dan tolestura. Perpi.

perpetete. (aŕain): iz. Ems.: Afain-utezko. Etoburu.

perpeta. (txairotastm): izond. Oso apainduta dagoena.

perpil, (kriketasun): *izond.* Kriketa dana.

PEEA. lz. U hater' imdiz egindako burnia, sai-abereai azkazaletan iltzatzen dana, Infatascan potoskatairik gera ez ditezen. Beta, burnoski, edauzki, apatx, erawki, fa/a, molco-lodi. // (abel-sendagaitza), (azazkal), (burnt), (mairaz landura), (sai-abere).

peta-bakat. (pets): */cond.* Pefa bat bakatik ipiSita daraman aberea. Peta bateko.

pefa-batelco. (petit); *(rood.* Ikus.: Eefa-bakat.

pefa-ezarle. (pefa); *izond,* Abereai petak ipratzert dizkiena. Peta-jazle, pefatzaile.

peta-gabetu. (pets.): *ad.* Abereai dararnazkiten pefak kendra

pefa-gaitza. (peta): iz. Oso aundia dan pc/a.

peta-iltze. (iltze): iz. Pefak tinkoteko

peta-jazle. (pan): (wad. Bras.: Peta-ezarle. Petatzaile,

pefa4olci. (peta); iz. Abercai pefak jartzeko tokia.

peta-zoto. (peta): iz. Petak eramateko zoioa.

petadura. (pets); iz. Petak jartzearcn egipera.

pefagin. (peta): &and Pefak egiten dituena. (estcratangintzak): *izond.* Berbera.

petal. (joko); iz. Jokoan ari-izatcko eslmaga. ?data:.

pedal. (oramai); *iz.* Zurigintzan erabiltzen dan oramaya. (antoxin); *iz.* Eras.: Suit. I; Pedartxo, pc/eta, suli.

petailkada. (oramai): *iz.* Oramai batek euki dezakena,

petaitz. (landare); iz. Ginbailkaria dan landarea; bore °flak usaintsuak duo ta ongafia bezela erabilita. Petaizta.

petakallu. (peta): *iz,* Zaldiak pefatzeko tresnak.

petakizun, (peta); *iz.* Pefatzeko dagoena.

petaol. (endai): *iz.* Arto-ogi sneak zapaltzeko erabiltzen don zurezko endaya. Petaut. (arto): *iz.* Berbera.

pefasil. (landare): Ikus.: Peresit. Perexil, perezil, petesil, petezil.

pefatu. (peia): *ad.* Abereai pefak

pefatx. (joko): iz. Ikus.: Pefai. (jolasbicie): *iz.* Ikus.: Ziba. 1: Pufungjia, tufintxa,

pefabman. (joko): *adond.* Kalikaz jokatzen ari-izatea.

pefatzaiie. (pefa): *izond* Ikus.: Pef a-ezarle, 1: Pek¡jazie, peŕatzale.

pefau. (bakartasun): *(wad.* Ikus.: Padaf. Pair=

pedant. (endai): *iz.* Ikus.: Pefaol. (arto): iz, Berbera.

pefauntxi. (antoxin): *iz.* Lira ateratzeko antoxina.

pefauntzi. (antoxin): *iz.* ikus.: Edakkatilti, I: Kataxil. Buztiftezko ontzi txikia, pefontzi.

pefeka. (piltzaf): *in.* Ikus.: **Piked.** Dindil, pirdila.

pefekari. (piltzaf): *(wad.* Piltzaf eta baste gauzatxo zafak biltzen ari dana, Pefekeplumari. (oyat): *frond.* Berbera.

pefekeri. (arbuyo): *bond.* Arbuyogatia clan noun edo gatiza.

pefekil. (arbuyo): *Land.* Arbuyagafia dana.

pefentean **itZ Cgiti.** (mutirikeri): *ad.* Mutirikeriz mintzatu.

pefesil. (landare): *iz* Thus.: Peresil. j: Pefasil, pefezil.

pefestupe. iz. Mule afunta.

pefet. (zefi): *iz.* Azaldirako erabiltzen clan zeti alto. 1: Aketz, orclots, ordotz.

peteta. (antoxin): in. Thus.: Soil. 1: Pak:1E

pefetxiko. (undo): *iz.* Ziza-mota bat. 1: Pefelxiku, pifaxiku, Ziza-motak: Atnoroto Aundia dana. // Afaultzeko, akuntzeko, afaultzamefetziko Afautz-itxura duena. // Astaputz, pefetxiko-putz – Birth& dana, bakan outs beltza duena. // Astopitx Biribila ta jangatia dana, // Baiengoti Gofixka ta jangaŕia dana. // Begito Esnetsu ta jangafia ez clam, Bei-undo Ginbailduna dana. // Efementari-ondo Edentsua dana, Eteosatuteko -- Astaputza antzekoa. 1/ Eznato, ezna-pefetxiko = Begitoaren antzekoa dana, *ii* Galanperna Oso goiz ateratzen dana. // (libel-on i = Ori margo duena ta jangafia dana. // Gibel-urdin Aragitsu to oso jangafja. // Gofingo Ataukzekoa antzekoa dana. *11* Guleto, gureto = Berbera. // Karduziza – Kardaberaren antza duena. Ii Koroma, kukuma = Astopitsa bezelokoa. Körozpeŕetsiko Zumailezkoa dana. // 'kuiato, kukto = Afaultzekoa antzekoa. Motxolon Jangafia dana. *11* Ondo-petetxiko = Ziza batzuen izena. Ondobetz Margo belxica duena, jangafja. // Ondo-zari = Margo zurixka ta jangafia. // Otsoputz = Astaputza bezelakoa. // Papun – Aundi to ginbai I zabala duena. // Paratxiko 13afengotiaren antzekoa. // Pafutxo = Paixi-tekaidea ere deitzen dana. Pefeddko-putz Otxoputzaren antzckoa. if Salsa-petaxiko Orjxka ta ez ona. //Santa Mariria-pelenciko = Jangafia dana. // Teila-pefetxiko Goiko zelayetan ikusten &ma. // Txitsa Motxolon antzekoa dana. // Urdintica = Baiengofiaren antzekoa dana. *11* Urdinpefetsiko = antzekoa. it Uietx, ufitz, ufitz-pefetxiko = Jangafia dana; oso ezagutua. Uteziza Afaultzekoa antzekoa. *11* Ufiziza = Sa/sa-pefetxikoa antzekoa. // Zapo-peletxiko Suge-peietxtkoa antzekoa. ii Ziz_a, ziza zurj, zuza Oso jangafia dana. Ii Ziza ori =Ufizizaren antzekoa dana. (zatarkeri): *izond.* Zitala dana. (maltuztasun): 11 *frond.* Berbera.

pefetxlito-putz. (onclo): *iz.* Otsoputz. Ikus.: Pthtxaco, trikulatz.

pefetxikotu. (geldidura): *ad.* Geldirik geratu.

pefetxiku-jale. (azkuri): *(rend.* Pektxikoak jaten dituena.

pefeuntxi. (antoxin): *iz.* Ura ataratzelco antoxiiia.

pefexiku. (ondo): *iz.* Zuria dan poietzikoa.

pefexii-xee. (landare): *iz.* lkus.: Apo-peiexil.

pefexileze. (landare): *iz.* Thus.: Apirio, 1; Urdenapio.

pefezii. (landare): *iz.* Ikus.: Pefasil. Pefesii,

pefeztupetu. (lhio): *ad.* Ado afuntaz egin.

petit (gurpil): *iz.* Gurpil. 1: Firika, Oral.

pefipio laudeta. (txotzabal): *iz.* 1k-us.: Txorzabal. 1: Laudeta.

pefol. (estallmta): iz. Suilaren estalketa. (antoxin): *iz.* Berbera,

pefoutzi. (=toxin): *is.* Thus.: Pefauntzi.

petote. (usain): *iz.* Bats.: Usaimen. 1: Asnaf.

pefots. (peŕa): *iz.* Peken otsa.

pefu. (basatasun): *frond.* Thus.: Basati. Basalt°.

pefulta. (tofu): *iz.* Thus.: Garatxo. 1: Garitx.

pefuket-eme. (txoti-befitsu): *iz.* Papagai txikia. 1: Ikus.: Papagai, 1: Papagaj-eme.

petits. (cumin): *(road.* Suminkora dana.

petutxina. (aeondo): *izond.* fieoncloak naspilatuta daramazkien emakumea.

pefitx. (zakartasun): *Land.* Zakaŕa dana. (dolortasun): *frond.* Dolt= dana. (zatarkeri): 11 *(road.* Zatafa dana. (zikoiztasun): 11 *izond.* Zikoilza dana.

pertail. (janztura): *iz.* Sofieko balm beko attn. 1: Pertal, petrail. (eun): *iz.* Eurtaren mutufa. 1; Pertal,

pertesa. (kriketasun): *(road.* Kriketa dana. Perixenta, pertzeta.

pertika. (orga): *iz.* Gurdiaren aga. Pertuka. (akulukada); Ikus,; Aktau. 1: Akuiin. (joko): 11 *iz.* Ikus.: Bilatxo. 1: Kanbotxo, pertoli. (=MI): 11 *iz.* Aspaidiko luf-neutia. (jostotatz): 11 iz. Aria sariuta daukan **jostoiatza.** (maul): jj *iz.* Makil ado aga luzca. Taagj.

pertikan. (ari): *iz.* **Lodiera** berdin ez daukan **aria.**

pertikara. (joico): *adond.* Kanbotxoz jokatzen ari-izatea. 1: Pertolian, portolika, pertolian.

pertol. (mintzoera): *Land.* Asko itzegiten duena. (a(antza): *iz.* Bras.; Katamitz. 1: Matraza, petraul, sane-itsu.

pertori. (joko): *iz.* thus.: Baatxo. Pertika, perioli, toko. (eiemele): *Load.* Elemeiez ari dana. (aldakortasun): 11 *Land.* Arifia dan notitia.

pertorian. (joko): *adond.* Ikus,; Pertikara. 1: Pertolika, pertolian.

pertolika. (joko): *adond.* Pertikara. 1: Pertulian, pertolian.

pertolikerj. (ergeltastm): *iz,* Thus.; **Ergdtasun.** 1: Memelekeria, ergelkeri, kusokeri,

perton. (opil): iz. Arto-iritiaz egindako opila. 1: Pertun, ore-otx,

periolian. (joko): *adond.* Bins.: Pertikara. 1: Pertolian, pertolika.

pertun. (urdail): *(road.* Txigoilcantza txakkoa dana.

pertxal. (unama): *iz.* Ikus.: Berga. xartxi,

pertxenta. (anclikeri); *(road.* Andikeriz Sri dan einakumea, 1: Pertxanta. (kriketasun): *(rand.* Ears.: Pertesa. Pertzeta,

pertxeta. (jakintasun): *Land.* Asko dalciela uste then emalcutnea. Perxenta. (Pcairotastar): *frond.* Lazo cinekoa dana. 1; Perzeta, (egazti): 11 *iz.* 011agobaren antzekoa dan egaztia.

pertxikota. (minceleta): *iz.* Thus.: **Mitxeleta. j:** Panpifia.

pertxifia. (egikera): *Land.* Ekiteu eta gogoz ari dana.

pertxun. (endai): *is.* Ikus.: Bartzun. 1: Burzin, pertzun. (ol): *iz.* Ilms.: Belaiki. Belauki.

PERTZ. *iz.* Metalezko ontzi aumli ta biribila, bore barnean zerbait barona edo egosteko. Boris, best, bexko, bezko, burkontzi, burni-pertza, etatilu, eratik, Eapiko, mazkelo, mazkolu, pander°, past, pazin, nazi/la, pazifio, perz. (antoxin), (but-ni-bide), (itxasontzi), (langaizti), (ontzi).

pertza-ola. (pertz): *iz.* Pertzak egiten dituen ola.

pe a-saltzaite. (pens): *(sand.* Pertzak saltzen dituena.

pertzada. (ports): *iz.* Beteta dagoen pertz batek daukana. I: Perzkada, perztara.

pertzadun. (pertz): *(sand.* Pertzak dauzicana.

pertzaf. (parts): *iz.* Portz aundia.

petizeta. (kriketasun): froitL Ikus.: Pertesa, Pertxenta.

pertzun. (cnclai): *iz.* lkus.: Bartzun. Pertxun.

peru. (izen): *is.* Kepa'ren izena.

peru-sitx. (utzaldi): *iz.* Peru'ko egastien gorotza, aindo aundian metatuta dagoena Ía ongafia bezela erabiltzen dana. Peruzitz. (ongai(): *iz.* Berbera.

peruzi. (artazi): *is.* Bess.: Artazt-

perxenta. (jakintasun): *izond.* Ilcus.: Pertxeta.

pet-zeta. (txairotasun): *izond,* Ilcus.: Pertxeta.

perzgik. (ports): *izond.* Pertzak egiten dituena. Permin, pitzun. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

perzika. (rauxikondo): *iz.* Muxika-mota bat.

perzkada. (ports); *is.* lkus.: Pertzada.

perskile. (ports): *izond.* Pertzak egiten dituena. Perzkin, perzgile, pezkin. (eskmdangintzak): *izond.* Berbera.

perzlciu. (puts): *izond.* tints.: Perzkile.

perzkintza. (pertz): *iz.* Pertzak egiteko langintza. 1: Pezkintza. (langintza): iz, Berbera.

perztara. (ports); *is.* Beterik dagoen pertza.

perztegi. (pertz); *iz.* Pertzak dagozen tokia.

perzio. (pertz): *is.* Pertz

peso. (utzaLdi): *is.* Utzaldikoak eta gorotzak metatzen diran tokia.

pest. (ekaitz): *is.* Ikus.: Ekaitz. Erauntsi. (ugaritasun): *iz.* Ugaritasun aundia.

pesiaka. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunaz arl-izatea.

pesiatsu. (ekaitz): *izond.* Ekaitzaz dagoen egurakiia,

peskatze. (mortxikondo): *is.* Ikus.: Mertxikondo. Mertxikatze, preskondo.

peskeitu. (suntsidura): *ad.* Aztamik utzi gabc suntsitu.

peskit. (Main); Ataimmota bat.

peskitz. (eft-tenon): Eroapenik gabe zai egotea.

peskiza. (artakotasun): *iz.* Ikus.: Artakotasun. Gertasun.

peskisadun. (itxaropen): *Land.* Itxaroten duena.

peskizatsu. (itsaropen): *?sand.* Beti itxaropenez dagoena.

pestamu. (jai): *is.* Jai aundikoa dan jai-aldia.

pestuntzi. (urguritasun): *izond.* Zurbizkerietan ari dana.

petakia. (abere): *is.* Itxasoko

petarail. (zoritxat): *Land.* Zoritrafa duena.

(jayotza): *izond.* Beko Mclean jayo dana. I: Petal. (beera): *izond.* Berbera. (maids): *iz.* Molds aundikoa dan aldapa.

potato. (txoskof): *iz.* Ikus.: Betato• Betxindot, bitot, mitxingot, petxot, pintot, pintzindoi, **txindot,** txindoti.

potato (bcoskoi): *iz.* Ikus.: Bekatxo. 1: Mitxindot, patato, pt-tot, petxot. (beg!); ***is.*** Berbera,

petart. (zurikeri): *(sand.* Zurikerietan ari dana. Petarta. (ergeltasun): *izond.* Astapuztasunetan ari dana.

petarteri, (zurikeri): Zurilcerietan ari-izatea.

petatxatu. (arabaki): *ad.* Ikus.Arabakitu. I: Pedatxatu, petaxatu.

peratxatzale. (arabaki): *izond.* Arabakitzen duena.

petatxn. (arabaki): *is.* Ikus.: Arabaki. Petatxu, petxatu, tapaitu.

petatxu. (arabaki): *iz.* Ikus.: Arabald. Petatxo, petatzu, petatxura, sayesta.

petatzu. (arabaki): is lkus.: Arabaki. Petatxo, petatxu. (erantzupen): *iz.* Erantzutearen egipena.

petatzugal. (at-abate!): *iz.* Arabakiak egiteko gaya.

petatzulca. (arabaki): *adond.* Petatzuak ipintzen ari-izatea.

petenta. (ustaibm): *iz.* Emalanneek belatietan ipintzen ttuten ustaltxoa. (abetxu): *iz.* Joaie itxurazko lore goliak dauzkan abetxua.

petente. (afandikeri): *izond.* Afandikeriz art dana,

petesa. (basa): *iz.* Soilekoek artzen duten maskala.

petiole. (egurki): *is.* Ikus.; Abe. zugala.

petigora. (bekotasun): *unload.* Beitik gora. Petik goiti, petikora.

petik. (bekotasun): *adond.* Beitik.

petik goiti. (bekotasun): *adond.* Ikus.: Petigora. Petikora.

petilko. (bekotasun): *izond.* Beitikoa dana.

petlkora, (bekotasuu): *unload.* ikus.: Petigora. Pour gout.

petiri santz. (jangura): *iz.* Gosea izendatzeko itzak. Petit-i.

(jai-aldi): *iz.* Kepa deunaren egunean egiten dan jaya.

peto. (txintxin): *iz.* Aldin gutxiko txintxliia. Petro. (did): *is.* Titus.: Okef. Okerkuntza. (berdintasun): *izond.* Bet-din dana, (ibilera): *is.* A-Mai Nit= irakasteko lresna, (aurtzaro): *iz.* Berbera.

peto-egin. (okef): *ad.* Okef-egin.

peto-polo. (cretin); *iz.* Ereduzkoa dana.

petoiiat. (gizon): Ezertarako ez dan gizona.

petraii. (janztura): Sofiekoaren barneko ertza.

petraik. (ao-ugal): *iz.* Sai-abereai jartzen zayen atanpela. I: Ikus.: Atanpel. I: Petraili,

petraikzkatu. (bass): *ad.* Basaz Zildndu.

petraiii. (ao-ugal): *is.* Ikus.: Aranpel. Pt-trade, petral.

petral. (ao-ugal): *iz.* /km.: Afanpel. Pantile, petraiii, petrel, zingila, zingla. (bass): *iz.* Basazko (jartztura): II *iz.* Gana edo prakaren beko atdca. (biurdura): *izond.* Biurcittralc egiten ari dana. (alkondara): *iz.* Atkondararen zintzila. Utuza, Muzi. (egarki): *iz.* Abe. Aolat, petiale, pitrail.

petral-talde. Onaltzudasutd: *iz.* Maltz-den saldoa.

petraldu. (bo-ugal): *ad.* Afanpela

petraldun. (bass): *izond.* Maskalak dauzkana. Petraltsu.

petralkeria. (dolortasun): *iz.* Ikus.: Doiorkeria, Zitalkeria, (asafe): *iz.* Ikus.: Asafekeri.

pctralki. (doiortasun); *adond.* Dolorkeriz ari-izatca.

petraltsu, (bass): *izond.* Ikus.: Petra[dun.

pctraul. (afantza): *iz.* Tkus.: Kafamdz. Pertol,

petrel!. (utziera): *iz.* Utzieraren egokera.

petrel. (ao-ugal): *iz.* Ikus.: (egazti): *iz.* Itxasoko beta.

petreska. (kondat): *iz.* Marian cdo brain gauzaen kondafa. (arbuyo): *frond.* Arbuyatzekoa dam.

pctrikiio. (sendabideicintza): *trend.* Sendagilea izan gabc bested(sendatzen ari dana.

pctrina. (gefikatze): *iz.* Oyalezko getikoa.

peran-af. (zomoto): iz. Ikus.: Eltxu. Txitxata.

petato. (txoskoft Ikus,: I3ekatxo. Petato petof, petxot.

pelt (txori): *iz.* Kamabaren aotsa.

pciiri. (jangura): Ems.: Petiri santz.

pelo-egin. (zula): *ad.* Zula-egin.

pciot (tanaskot): *iz.* Ikus.: Mato il. Petafo, petxof.

pciux. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana, I; Pettis, petux.

pants% (antzutasun): *frond.* Antzua dana,

petxa. (natiokera): *iz.* Ikus.: Altats. Pen, petza, taka. (eta): *iz.* Eta gogota.

pcbrari. (zerga): *izond.* Zerga ordaintzen duena,

pctxcro. (zoribcat): ▯ *end.* Zoribcafen bat jasaten duena.

petxof. (exoskolt *iz.* Ikus.: Beta°. I: Betxindoi, bitof, mitxingof, petafo, pinta, pintzindof, pitot, txindof, txinctoti, petato peiot,

pettxu. (zerga): *iz.* Zerga. Ethain, sartsari, zergera. (muga-zerga-&Le): *iz.* Ikus.: Muga-zerga-etxe: I: Muga-etxe,

petzero. (yoputasun): *izond.* Beste baten pean, guztiz menekoa dana.

pexa. (afain): iz. taut gailean lo-egiten duen aiain aundia; ez da jaten. (gefikatze): *iz.* Aufen geiikoa. (adatu): Artzabalez estalita itagoena.

pexada. (etiketa): *iz.* Bras.: Etiketa. Mokoketa.

pexean (emote): *ad.* Ematen eta artzean

pexkito. (pertz): *iz.* Pertz txikia. Pexko, pezkilo.

pexko. (pertz): Pexkito. Pezkiio.

pexoita. (matsondo); *iz,* Mastietako zurkaitza.

peya. (orga): *iz.* Gurdiaren eustaga. (lotura): *iz.* Ikus.: Koupada. I: X onpeda. (eragozpen): *iz,* Berbera. (zutati): II *ft.* Tkus.: Zutafi. Ati-abe, pit, poyal,

peyatu. (eragozpen): *ad.* Sai-abereai peyak ipiiii. (lama): *ad.* Berbera.

pezaf. (txikiera): *frond.* Txikia dam: I: Gutxi clana,

pezaska. (ondalanketa): *iz.* Ed baten atoila. Pezoin-afoila, pezoin-arte.

pezkilo. (pertz): iz. Pexkii.o. Pexko.

pezkin. (pertz): *inane!.* Ikus.: Perzkile. Perzkin.

pezkintza. (pettz): *iz.* Ikus.: Perzkintza.

pezkiza. (antzipen): Ikus.: Entzinen. Entzinbide, perskiza. (itxaropen): *iz.* Ikus.: Iticaropen. I: Ibcarote.

pezo. (aundiera): *izand.* Gozputz aundia ducna. Petzo, pezn. (adate): Adaluaren antzckoa dart luf-orea.

pezoi. (itxitura): *iz.* Lurki goituari eusten diem esia. Pezoin. (luf): *iz.* Berbera.

pezoin. (itxitura): *iz.* Ilcus.: Pezoi, Pcsuin, pezuin. (ho): Berbera. (maida); II *ft.* Ikus.: Malda. I: Mazda, sayats, iztebera.

pezoin-afoila. (ondalanketa): Pczaska. Pezoin-arte, pezun-atotia, pezoin-aska.

pezoin-arte. (ondalanketa): *iz.* Ikus.: Pczazka, Pezoin-atoila.

pezoin-aufe. (orma): *iz.* Ugain balm auican egindako orma.

pezoin-gabe. (itxitura): *izond.* Itxiturarik gabc geratu data.

pezoindun. (itxitura): *izond.* Pezoin batck babestuta dagoena.

pezoingiie. (eraikintza): *trend.* Ikus.: Pezoifiegi/e, (itxitura): *trued.* Berbera. Pt): II *frond.* Berbera.

pezoinketa. (itxitura): *iz.* Pezoitien bitartez babestearen egipena.

pezoidegik. (erainldntza): *izond.* Pezoidak egiten dituena. I: Pezoingiie. (itxitura): *trend.* Berbera. (fur): ʟ *izand.* Berbera.

pezoideztatu. (itxitura): *ad.* Pezoiden bitartcz babestu.

pezola. (adaiu): *iz.* Zogiak egilen diran tokitt. Pezotegi.

pczotegi. (adata): *iz.* Pezola.

peztegi. (pertz): *iz.* Pertzak egiten diran tokia.

pezu. (itxitura): Esiaz itatita dagoena, (aundicra): *izond.* Tkus.: Pczo. Petzo.

pezun-afoila. (ondalanketa): *iz.* Ikus.: Pezoin-atoila. Bezoiilaska,

pi. (txori): *iz.* Txoriaren aotsa.

pia. (neat* Luzerarako (lumen): *iz.* Berbera.

piada. (aots): *iz,* Olaskoaren aotsa. Piaka. (olasko): *iz.* Berbera.

piadcra. (ueska); Afantzarako egitcn dan ueska, (afainza): *iz.* Berbera.

piaka. (ants): *iz.* lkus.: Piada. (olasko): *iz.* Berbera. (txori): *iz.* Txorien abcstia. (neuti): ʟ *adand.* Piaz neurtzen ari-izatea.

pialcaitz. (susmo): *izond.* Susmoaz an dana.

pialcatu. (neuti): *ad.* Piaz neurtu. (aots): *ad.* Piaka ari-izan. Piatu.

piako. (neufi): *frond. Pia bat* neurtzen dana.

piakorna. (garau): *iz.* Edozein gayaren garaua. Piakomo.

pia!. (meta): *iz.* Ikus.: Meta. I: Mulko,

pinta. (beera); *adond. Bran.:* Bern. Beira, pila.

ptalati. (ants): *frond.* Piaica ari dana. Piakari.

piatatu. (bekotasun): *ad.* Azpian (meta): *ad.* Ikus.: Metatu. Multzatu.

pialka. (meta): *attend.* Metatzen ari-izatea. (motrailu); *iz.* &us.: Motraiiu. Mortairu.

PIANU. Atzoldia daukan ercsgatua; kutxa ozena ta metal-lid-Lai todiago ala meeago, fuzeago ala labufagoak dauzka, ta lolcati oyek, maiinixo batmen bidez jotzcan, satin argi ta dardardsuak ematen dituzte. Burnaritza, loreskin. t/ (eresgaiu), (ereskin).

pianu-eresi. (crest): *iz.* Pianuz egiten dan crests. (plans): *iz.* Berbera,

pianulotzaiie. (piano): *frond.* Manua jotzen duena. Pianulari,

pianu-saltzaile. (piano): *frond.* Pianuak saltzen dituena.

pianugile, (plane): *frond.* Pianuak cgiten dimena. (esku-langintzalc): *fraud.* Berbera.

pianulari. (plans): *frond.* Piano-jotzalle.

piatzaile. (sots): *irons!.* Piadaka ari dana. Piatzale,

piatzale. (aots): *frond.* Ikus.: Piatzaile.

piautu. (edari): *ad,* Ilcusa Edan. I: Eran, zeba.

piazgoratu. (bekotasun): *ad.* Bekoa gailean Pialazgoratu, piazgora.

piazgoratze. (bekolasun): *iz.* Bekoa gaflean ipaitzea.

pie]. (udal): Endoreari len ematen zitzayon izena.

piefota. (ertbor): *iz.* Zokatak austcko enbofa. (lot): Berbera.

pies. (izaneza): *adond.* Ikus.: Ezereztasun. Pikorik.

pigura. (landare): *ft.* Ikus.: Bigura. Miura,

Ott. (bristu): *iz.* Txistuaran ots-izena.

pijama. (janztura): iz. Lo-egiteko so&koa.

pijinta. (jauzketa): *iz,* Jausketa. Jauzkada,

pijo. (albi): *izond.* lkus.: Ausarta. Ausarti. (estatantze): *izond.* Eskuautzea duena, Piju.

pik. (agiokatia): *iz.* Txotiek mokokatzearen ots-izena. (joko): *1z.* **Piiotak** zolcoanjotzearen ots-izena.

pik-egin. (pilota): *ad.* **Paotak zokoan jo.** Txako-egin.

pika. (eietxin): ***iz.*** Efetxtnatik ateratzen clan gaya. (labaki-aitzat): *iz.* Arginan tresna. Thus.: Pikotx. (txori): II *iz.* Bras.: Film. Mika, mike. (malda): *iz.* Gogota dan aldapa. Ikus.: IVIaldapiko. I: Pike. (zen): *iz.* Ikus.: Aketz, attest, kozka. (ardi): *iz.* Barbera. (tanpa): II Lanean artutako tanpa- I: Pilco. (eriutza): *iz.* Abereak erailtzen duten tokia, I: Piko, kabale-cogia. (afain): *iz.* **Aragia** oso ona duen ataila.

pika-baba. (landare): Edaskaria dan landarca, I: Piko-belat, otso-belaf.

pika-belaf. (belaf): Azi-atalkikoa dan belafa. Garibrosto, suatosto.

pika.burni. (zen): *iz.* Jopuai **egiten zitzayen aeon.**

pika-buztan. (aldakortasan): *izond* **Aklakortasunaz ari** dana. I: Pike, **baxtan.**

pika-eme. (egazti): *iz.* Eskilasoaren emea.

pika-eri. (jangura): iz. **Janguraren** biatitzea.

pika-mailo. (gab* *iz.* Gardantxduaren sorbatza meetzcko malt bemzia. (igitai): iz. Berbera.

pika-mandat. (oyal): *iz.* Pikeztatua dagoen oyala, aaritzea eragozteko erabiltzen clan& (azaldi): *iz.* Berbera,

pika-ondakin. (kondot): *iz.* Pikakin. Pike-mid..

pika-ondaf. (kondaf): *iz.* Eats,: Pik,akin. Pika-ondalrin, pikamzkirt.

pika-ume. (txori): *iz.* Ems.: Pikakume,

pika-uzkin. (kondar): *iz.* **Pikakin.** Pika-ondat.

pika-zake. (txori): *izond.* Pikak atapatzen dittien egazti afapakaria.

pika-ziri. (laztabin): iz. Zuloak egiteko erabiltzen clan burnizko tresaa zofatza.

pikaazkirt. (azkuti): ft Lencngoz mardultzen diran artabamak, pikak jaten dituztenak. (arto): *ft.* Berbera.

pikaba. (ontzi): *tz,* Garaua artzeko ontzi brikiti. Pikabatz, pikabe.

pikabatu. (gin): *ad.* Kutxn antzakoa dan **ontzi** batean **garia** bola.

pikabaiz. (cyeraldi): *iz.* Eyerako xatua.

pikabatzale. (gati): izond. **Kutxa** antzekoa dan **ontzi** batean gari botatzen dueua.

pikabe. (pikondo): Ia. Bras.: **Pikondo.** Fikotze.

pikabot. (ardo): Nolakotasun gabcikoa dan ardoa.

pikada. (tanpa): *iz.* Egazti ta ixoriek mokoaz ematen &ten tanpa. (zauri): Ikus.: **Zauri.1:** Papa.

pikadera. (sUkalde): *ft.* **Sukaldeetan aragia** zatitzeko dagoen toki borezia. (aizto): *iz.* Ayotz. 1: Pakin.

pikadin. (ebaketa): *izond.* Ebagi dezakena.

pikadun. (izkilu): *izond.* Zikaya erabiltzen duena.

pikadttra. (ebaketa): *iz.* Ikus.: **Ebaketa.** 1: Mutulketa, **pikatze,**

pikagaitz. (ebaketa): *izond.* Ebaki ezin diteketta.

pikagaiitu. (ebaketa): *ad.* Ebagitzeko gai aglo.

pikagatz. (eyeraldi): Eyerako xurua.

pikalla. (lerdold): *iz.* Ikus.: Pikalactura, Pikttiladura.

pikaiiadura. (dirdai): *iz.* Bras,: Distira. Dirditasan.

pikatiatu. (lerdoki): *ad.* Pikaladura egin.

pikaln. (igali): iz. Jasotako **igalien tenengoak. (bikaintasun):** krus.: Bikain. Bikaiutau. (janguta): *izond.* **Jangura geyen soferazten duena.**

pikabt-antzeko. (carte): *hind.* Pikaintsua dana. Pikaifiezko, pilcatsa.

pikain-neurkin. (nueti): iz. Pikatia neurtzeka **lanabesa. (cane):** *iz.* **Barbara.**

pikaindura. (txairotasun): ***iz.*** **Txairotasunaren egiperta.**

pikaintsu. (cane): ***izond.*** **Axaltsua dana.** this,: **Pikain-autzeko, pikaifiezko, pikatsu.**

pikaifiezko. (cane): ***izond.*** **Ikus.: Pikain-antzeko.1:** Pikaintsu, **pikatau.**

pikaizun. (pikondo): ***iz.*** Ejipto'ko **kikondoa.** Pik.ondo-basa.

pikakin. (ebaketa): *izond.* Ebakitzen &ma. (zati): *iz.* Ikus.: Zati. I: Puska. (kondai): *iz,* Abereak erailtzen dituzten pikan geratzen diran kondafak. Pika-ondakin, pika-ondat, pika-azIcia.

pikakume. (bcori): *iz.* Mikaen kuma. I: Pika-ume.

pikakureba. (uso): is. Baso-usoa, anka gofiak dauzkana.

pikalaport (txori): is. Aragi-zalea dan txoria, noizpait **aztoreren** lanetan erabiii dana. **Pikaport.**

pikaldi. (ebaketa): *iz.* Ilcus.: **Ebaketa.1: Piltadura.** (unite): *iz.* licns.: **Bedaka.**

pikalistari. (lokati): *iz.* **txikia.**

pikalozki. (zugatz): *iz.* **Bota betia** dan zugatzaren zatia, lufean geratu

pikaladura. (lerdoki): *ft.* **Leyafezko lerdokia, toskart, metalai ta bat, urtutzearen bidez, itsasten zayena. pikailadura.** *11* **(buztingintza).**

pilumbera. (murgiltze): *ft.* **Murgiitzearen egipena.1:** Ikus.: Murgiltze. Most-zanbaketa.

pikangora. (malda): *adond.* AIdapa gora.

pikaila. (trod): *iz.* Pika txikia. Pikaila

pikafio. *izond.* **Alpetaidiz art** dana.

pikapot. (matsando): *iz.* **Matsondo zuria** asko ematen duena, baria **ardo aula** ematelcoa dana. **Pikaput.**

pikarako. (abere): *iz.* **Gizeutzeko ona** dan aberea. Pikoko.

pikaratu. (intipen): *ad.* Erail-tokian abareak sat-erazi. (abere): *ad.* Berbera.

pikaratzaile. (incipe): *hind.* Erail-tokian abereak sot-erazten dituena. (abere): *izond.* Berbera.

pikaratze. (itxipen): *iz.* Erail-tokian abereak **sat-eraztea.** (abere): iz. Berbera.

pikarazi. (ebaketa): *ad.* **Ebakeka cragin.**

pikarda. (mango): *izond.* **Margo batzuetakoa dana.** Pikardadun, pikaf nabat, Okada, pikarta, pinkarda.

pikardadun. (margo): *izond.* **Margo batzuk dauzkana.1: &m.: Pikartia.1: Pike** nabai.

pikardadura. (inargo): *iz,* Margo batzuk eukitzeareia egipena. Pikailadura.

pikardatu. (nargo): *ad.* Zerbaitean margo batzuk ipitti. I: Pikailatu, pikardinatu, utzikoitu,

pikarderi. (baretalamtza): iz Baterakuntza aundia,

pikardura. (orban): *iz.* Thus.: Espil. Nato.

pikari. (ari): Oskilearen aria,

pikari-saido. (gudalari): Pikadunen taldea. *iz.* Berbera.

pikaf. (amiitegi): *iz.* Thus.: Amiltegi. I: Ondalza. (zikoiztasun): *frond.* Zikoitza dana. Etekiiiik ematen ez duena. (let): *iz.* Lefaren zati onena. (ur): *iz.* Ikus.: UrLastel. Ur pikafa, salapei.

pikafa. (aft): iz. Azkaitzen pean egiten clan alien multzoa.

pikafai. (biloiztasun): *frond.* Biloiztuta dagoena. I: Pikalari.

(biloiztasun): *frond.* Zearo biloiztuta dagoena. Ikus.: Latur-goti. I: Lafans.

pikaiaitarzun. (biioiztasitn): Ikus.: Bikiztasun. Buiuztasun.

pikafiritu, (oilotztasun): *ad.* Biloizturik geratu. I: flats.: Pikafaiztu.

pikatitiztu. (biloiztasun): ad. am biloiztu. Ikus.: Malaita.

pikafari. (biloiztasun): *izond.* Ikus.: Pikafai.

pikaf nabaf. (margo): *frond.* Pikarda. Pikardadun.

pikart. (margo): *izond* Margoak asko druszkana. I: Pikaf.

pikarta. (lain): *is.* Latuan sortutako zuldatak. Zofi-lakatz,

pikartadura, (orban): *is.* Oyaletan dagoen orixta.

pikartasun, (margo): *iz.* Pikartak izatearen beretztasuna.

pikartatu. (margo): *ad.* Pikartakaz bete. Pikartu.

pikartn. (margo): *ad.* lints.: Pikartatu.

pikategi. (egazti): *is.* Pikak gordetzen diran tokia,

pikatoste. (ogi): iz. Koipeaz estalita eietzen dan

pikatsu. (koipe): *frond.* Koipea daukaua. (esne): *Loud.* Ikus.: Pikain-antzeko. I: Pikaiiiezko, pikaintsu.

pikatu. (ebaketa): *ad,* Ebaketa egin. Pikatatu. (ugatz): *ad.* Ugatzak (gura): $_{1}$ *ad.* Zerbait gurn-izan, (aurditcgi): Amiltegi baten ertza. (eriotza): $_{U}$ *ad.* Abereak erail. (aginkada): II *ad.* Ortza sartu. (kartak): **1***ad.* kartak jokoan ebagi. (pilots): II *ad.* Pilotak zokoan jo,

pikatxa. (azkisii): *iz.* Thus.: Baniki, I: Balunbe, sabli.

pikatxn, (aingura): Aft bati bonds, makilakaz egindako aingura.

pikatza. (pikondo): *ft.* Pikondoen multzoa.

pikataidie. (ebaketa): *frond.* Ebakitzen duena.

pikatzale. (aiztaga): *izond.* Zezenai aiztaga sartzen diena. (zezenketa): *frond.* Berbers.

pikatze. (ebaketa): Ikus.: **Ebaketa.** Pikadura, truntxa, zatastada.

pikatzu. (ondalanketa): *izond.* **Zulo** tstikietaz beteta dagoena.

pikauka. (gordaide); *adond.* Etxez-etxe aufak gauzak biltzen ari-izatea.

pikazkafi. (aria): iz. Artabunk Meant, ticelcorta.

pike. (elerscin): ft.Efetxifiezko gaya. Piki. (malda): iz. Pika. I: Malda-pike.

pike-aldi. (efetxin): *iz.* Pikez estaltzea. I: Pike-bits.

pike-antzeko. (margo): *frond.* Pikeaten margoa dueua.

pike-atz. (zen): *iz.* Ardiat bates ere pikez egiten zayen zena. Pike-zantzu.

pike-bistu. (eŕettin): *ad.* Zerbait pikes igurtzi. Pikeztatu, pikeztu.

pike-bits. (eletiiin): *is.* Tkus.: Pike-aldi,

pike-kolpetutze. (ilcatz-pike): iz. Lerdolciz igurztea.

pike-kutsudun. (gozamen): *frond.* Pike-aokera duena. Pike-lcutsuzko.

pike-kutsuzko. (gozasnen): *izond.* Boss.: Pike-kutsudun.

pike-lafu. (efetxin): *frond,* Pikez igurtzita dagoena.

pike-iotura. (sendagaikenza): *iz.* Pikes egindako txaplata. Pike-mania!, pike-xafla.

pike-mantaf. (sendagaikintza): *iz.* Pike-lotura. I: Piko-xafla.

pike-margodun. (matzo): *frond.* Pik-oaten margoa duena. I: Pike-margozko.

pike-margozko. (msrgo): *izond.* Ikus.: Pike-margodun.

pike-main. (efeado): finis.: Pikedura. Pike-ruaiadura.

pike-mafadura. (efebtin): *is.* Ikus.: Pikedura. Pike-main.

pike-mundruna. (Iugui): *iz,* Lugui-mota bat.

pike-oyal. (ikatz-pike): *frond.* Matz-nikez igurtzita clagoen oyala.

pike-told. (ikatz-pike): *iz. Thus.:* Piketegi,

pike-txapel. (sendagaikinlza): *is.* Azterichmak sendatzeko bcapela.

(senclagaikintza): is, Ikus.: Pike-blurs. Pike-mania!.

pike-zantzu. (zen): /km.: Pike-atz.

pikedun. (ikatz-pike): ikatz-pikea daiikana. Piketsu, pikezko.

pikedura. (eletxin): *iz.* Zerbait pikes igurtzea. I: Pike-mats, pike-maladura.

pikegile. (eletitin): *frond.* Pikes gertutzen duena. Pikelari.

pikelart (eletxin): *frond.* Ikus.: Pikegile.

pikero. (ergeltasun): *frond.* Astotzafa dana.

piketegi. (ikatz-pike): Ikatz-pikea dagoen tokia, I: Pike-toki.

piketsu. (ikatz-pike): *izond.* Pikedun. Pikezko.

pikezko. (ikatz-piko): *isond.* Ikus.: Pikedun, Piketsu.

pikeztatu. (ikatz-pike): *ad,* Ikatz-pikez igurtzi, Ikus.: Pike-bistu. I: Pikeztu.

pikeztu. (ikatz-piko): *ad.* Ikus.: Pikeztatu. Pike-bistu.

piki. (efetxiu): iz. ikus.: Pike,

(ufitasun): *iz.* Aindo oso txikia. (aindo): *ft.* Berbera.

piko. (pikondo): *iz.* Pikondoareu igatia; bigun eta gozoa da; txiki-txikiak diem mifiakaz beteta dago. I: Biko, liko, iko, loriko, ardakabca, piku, aundikoi, usteiko, zakaile. (tanpa): iz. Lanean zerbait egitea (pikorik ez do egin). Pika, (ezautarazpen): *iz.* Gauzetau egiten edo dagoen ikaa, ezagun-erazteko dana, (meartasun): *iz.* IYIendien arteko bide estua. Matadi-arte, meargune. (ebaketa): II iz. Lanabas zonotz bateaz egindako zauria. (odol): II *iz.* Astagaitza. (Ian): 11 iz. Zerbait lortzeko indafaldia. (dantzaketa): II *is.* Dantzan egiten dan ufatsa. (aragi): *iz.* Yakia orori ornitzeko abereak erailtzen &ran tokia. (eritasun): $_{U}$ *iz.* Ipurtzuloaren tekorean edo ondo-estearen mutufean sortzen datt odolezko bixika. (iseka): *iz.* **Notin bat** edo akat-egiteko, maltzurki esaten datta. // Piko madati, Piko tnalatit, Piko melaru = piko ondua, **pso** umotua. Ills. **Ikus.: Zen.** l: Irazagu, seloso. (zattri): **Ebaketaz** egindako sauna. (astagaitz): II iz. Ems.: **Astagaitz.** piko-aldi. (ogasun): *iz.* Zerbaitorako ogasuna. (erietza):

L. Bass.: Pika. Kabale-eogia. (txoskor): *iz*. Etas.: Anburu. Txuringodol, pikoak. (pikoketa); II *iz*. Ikus.: Eztenkada. I: Zipla. (mintzabide): II iz. Berbera. (malda): II Ikus.: Makin. I: Pastas'.

piko man. (zauri): *ad*. Ikus.: Zauritu, Sakiatu. (amustasun): *ad*. *IzIdlu* edo tresna baton sorbatzan austura txikia, egin, (pikoketa): *ad*. Pikoak egin. (mintzabide): H *ad* Berbera.

piko gaizto, (atsekabe): *iz*. Atsekabc auudia.

piko malatu. (pikondo): *iz*. Oso eldua dan pikoa. Piko marlati, piko melatu,

piko marina. (pikondo): *iz*. Tbs.: Piles makatu. Pik° rnetatu.

piko metatu. (pikondo): *ft*. /km.: Piko rualatu. Piko marlati.

piko-rddi. (astagaitz): Ems.: Astagaitz. Piko, piko-debeku.

piko-aunditu. (antura): *ad*. Zauri baten antura. (zauri): *ad*. Berbera.

piko-belaf. (landare): *iz*. Ikus.: Pika-baba. Otso-belat.

piko-dcbeku. (astagaitz): Ikus.: Astagaitz. I: Piko-aldi.

piko-egun. (astagaitz): iz Astagaitza izaten dan eguna,

Mko-esne. (urin): iz. Pikondotik ateratzen dan uritia. (pikondo): *iz*. Berbera,

plko-jale. (bind): bus.: Garastafo.

piko-miko. (luzekeri): iz. Xeetasun. Tartika.

piko-ondafak. (kondaf): Eraildako abereen kondafak. (abere): *iz*. Berbera.

piko-sagaf. (pikondo): *iz*. Eldu gabe dagoen pikoa.

piko-sorgin. (pikondo): iz. Umotasuna lortzen ez dues pikoa.

piko-uzkiftak. (konclas): iz. Eraildako abereen kondafak.

piko-xori. (txori): Lumak ate-oriegikara dauzkan txoria; oso ondo abesten du tit kayolan urte batzuetan bizi do.

pikoaga. (pikondo): *iz*. Pikondoak dagozen tokia. Pikocii,

Inca& (pikondo): *iz*. Basoko pikondoa. (pikondo): Jima.: Pikoaga.

pikodun. (gozotasun): *Pond*. Neurkeraz ari dana. I: Teas.: Neurkera. (txriskof): *Pond*. Astagaitzak jasaten duena.

pikoi. (sai-abere): *izond*. Goiko ortzak bekoak baits geyado ateratzen zaizkion zaldia. (golde): Goldcaren nabafa.

pikoka. (Wrap): *adond*. Mokoakaz faupak ematen ari-izatea. Pikoketan. (joko): *adond*. Auten joko batean art-izatea. (pikoketa): ʊ *adond*. Pikoketaz ari-izatea. Pikoketan.

pikoka mintzatu. (mintzoera): *ad*. Lazki mintzatu.

pikokada. (tanpa): *iz*. Mokoaz emandako tanpa.

pikokaldi. (pikoketa): a Ikus.: Pikoketa. I: Atrakaldi, pinta, sipla.

pikokari. (pikoketa): *izond*. Pikoketaz ad dana. Satirazate. (iseica): *Pond*. Josta-zalea dam. (eztabaida): *izonci*. Eztabakdan ari dram, (maltzurtasun): 1i *izond*. Maltzufa dana.

pikokatu. (tanpa): *ad*. Egaztiek rnokoaz tanpalt eman,

IIKOKETA. Norbait begitan Oman, =bait egiteagatik akaŕen egipena. I: Norbait agirakaz, mattzufezko egosketaz eta atlas' triindu-eraztearen egipena. Atxukaldi, gatz-pipet, pikokaldi, punks, // (akar), (alke), (apaltruntza), (arbuyo), (bate), (eterti), (gaitzespen), (gaitzipen), (gaztasun), (iauliketa), Ifi-snifi), (iseka), (itzalgabekeri), (itz-antze), (kalte), (mardail), (olerti), (ospege).

pikoketan. (tanpa): *adond*. Ikus.: Pikoka. (pikoketa): *adond*. Berbera.

pikoki. (zur): *iz*. Pikondoaren zura. (pikondo): *iz*. Berbera.

pikoko. (abere): *iz*. Ikus.: Pikarako.

pikolari. (birunda): *izond*. Aputika ari dana.

pikokuze. (landare): *iz*. Moko-belarkaria dan urteko landarea. (egazti): *iz*. IvIoko lazea dan egaztia. (mutiriiceri):(*Pond*. Matirikeriz ad dana.

PIKONDO. Masustakaria dan zugatza; bare ofiak, aundi ta gingildunak dira; bore kgalia pikaa da. Biku, tikotzu, florid°, ikondo, pikabe, pikotze. (pilots): iz. Photo ertz ondoan ematearen egipena. (auto): II *iz*. Ke-belaf ebakitak uzten dues autsa, kondafa. Biicoudo. If (igali), (zugatz).

pikondo-basa. (pikondo): Ikus.: Pikaizun.

pikonduak. (pikondo): *iz*. Legortata dagozen pikoak. I: Txikol.

pikoilo. (ebalccta): *iz*. Ebaketa txikia,

pikora. (aiain): P. Gelharen antzekoa dan afar-la. bus.: Gelba. Pikuda.

pikoratu. (zutafi): *ad*. Galen-abcan jartzea.

pikordadura. (garau): *iz*. Pikotak edo garasak sortzearen egipena.

pikordun. (garau): *Pond*. Pikof edo garauak dauzkana.

pikorik. (izarteza): *adond*. Ems.: Ezereztasun. I: Ezdeus, pies.

pikorikatuta. (ertsidura): *Pond*. Ertsituta dagocna.

pikorka. (utitasun): *unload*. Gut-Aka ad-izatea.

pikorkada. (pimp): *iz*. Pikofez egiten dan putkpa.

pikorkadura. (garatt): *iz*. GaratialC egitea. I: Pikorkatze, pikortasun, pikortsutasun.

pikorkata. (garau): *ad*. Pikotez bete.

pikorkatze. (garau): *iz*. lIras.: Pikorkadura. I: Pikortasun.

pikorki. (kizi): *iz*. bus.: Kizk. Atnifii.

pikornatu. (sendat): *ad*. Gantzagitu, gatzatu. (garau): *ad*. Berbera.

pikorita. (zati): P. Zati txikia.

pikof. (ad): *iz*. *A.fi* txikia, (garau): Carl, arto edo baste landare baton garaua. (igali): bates garaua. (ufitasun): iz. Gutxi dana. (utzaldi): II *iz* Ems.: Altziti, I: Arkin, tanto, txiti. (la(u): *iz*. Latuan sort= dan pikorta. Mixika, tximika, zofi-lakatz, pikarta. (ennizti): P. Kizkin-mamian dagoen pikorkadura,

pikof-autzeko. (garau): *Pond*. Garauen antza duena. Pikotezko. (Ludizti): *Pond*. Pikoicz egina dagoen arkaitza. Ikus.: Pikof-afi.

pikof-antzeztu. (margoerti): *ad*. Margaz pikordun antza eman. (aik): *ad*. *Afi* pikordun antza Oman.

pikoi-arindu. (garau): *ad*. Ntolkoak ondo ez pikortu.

pikof-arnabaf. (atxurdin): *iz*. lkus.: Pikof-nabati. Pikof-atxurdin.

pilcof-ail. (ludizti): iz, Pikofez egiika dagoen Ikus.: Pikof-antzeko,

pikof-afitsu. (ludizti): *izond*. Pikof-atiz egiña dagocna. Pikof-afizko.

pikof-afizko. (ladizti): *Pond*. Ikus.: Pika-afitsu.

pficof-atxurdin. (atxurdin): P. &us.: Pikof-arnabai. Pikof-nabati.

pikof auskara. (buns): Auskara dan bunua,

pikof-egitamu. (txikiera): P. Puska txikietaz egitla edo eratsa dagoena. Piked-era.

pikof-era. (txikiera): Ikus.: egitainu.

pikoferla. (iraizkin): in Berunezko pikofen multzoa.

pikofezko. (garau): *izond.* Pikof-antzeko, (txikiera): *izond.* Puska txikietaz egitia dagoena.

pikofikatu, (estaldura): *ad.* Janzkietaz estali edo bildu. Pikofikotu, pikoiikortu.

pikof-jale. (azkuti): *izond.* Garauak jaten dituena. (gates): *izond.* Berbera.

pikof-kutuslca. (lcutuska): *iz.* Pikoiak dauzka kuntska, Ikus.: Kutuska Ezurtokali.

pikof-Tan, (Ian): iz. Pikotez egindako lana. (garan): *iz.* Berbem,

pikof-latu. *iz.* Pikofak edo garauak dauzkan latua. (garau): Berbera.

pilrof-nabati. (atxurdin): *iz.* Pikoiak dauzkan atxurdifia. I: Pikaf-arnabaf, pikof-atxurdin.

pikof-orkafiz. (armo): *iz.* Pikotez dagoen burkaitza.

pikof-sukaf. (sukaf): *iz.* Pikof tycikietaz izaten dan sultata.

pikof-zate, (azkuti): *izond.* Garauak jaten dituena. (garau): *izond.* Berbera.

pikof-zauri. (zattri): Berun-pikotez egindako

pikort, (edut): *iz.* Maluta (utzaldi): *iz.* Abere txilcien arkifia. Pilkof. (gttrau): iz. Ems.: Garan. sapi. (sandal): Sendai blurts dan ubjitt.

pikort-arazi. (garau): *ad.* Pikotez bete.

pikorta, (txoskof): iz. Zorne-zotoetan, legortzen diraneatt geratzcn dan zakata. Mutxika.

pikortadun. (garat): *izond.* Pikort edo garauak dauzkarta.

pikortadura. (ubil): *iz.* Ur ado beste ulttlaz egindako txipristifia. Ikus.: Txipristin. Ur-txorta, Ocilipistada, (orban); Txtpristifiaz egindako orbana. Priztin.

pikortasum (garau): iz. lkus.: Pikorkadura. Pikorkatze, pikortsutasun.

pikortatsu. (garau): *izond.* Pikatez beteta dagoena. Pikortsu.

pikortatu. (cane): *ad.* Esnea mindu. Pikortu, pilkoltartu, (garau): *ad.* Berbera.

pikortatu, (cane): *ad.* Ikus.: Pikortatm Pikortu.

pikortaztu, (eyeraldi): *ad.* Byerako atia xixkatu.

pikortegi. (zizku); *iz.* Berun-pikotak gordetzeko tokia.

pikortsu. (garau): *izond.* Pikortatsu,

pikortsutasun. (garau): *iz.* Was.: Pikortasun. Pikorkadura.

pitortu. (Cane): *ad.* ikus.: PikOrtatu. Pilkortattt. (garau): *ad.* Berbera.

pikortusi. (autura): iz. Pikoien antora.

pikortze, (gams): Garauak aorta ta aunditzea.

pjkorztatu. (txoskot): *ad.* Pikofez edo garauaz bete,

plkosto. (pikondo): *iz.* Pikondoaren otia.

pikota. (t^{v}dringada): *iz.* Ikus.: Txertaketa. Xarto. (ardi): iz. Ardiengan sort = dan napaicrIa. (critasun): N *Iz.* Berbera. (txerto): *iz.* Txertoa egiteko urea.

pikota-beltz. (eritasun): *iz.* Ikus.: Nabateri. Nabateri beltza.

pikotadtm. (eritasun): *izond.* Nabaferia duena. Pikotatsu.

pikotari, (inks): *izond.* Txantttak egiten ari dana.

pikotatsu. (eritasun): *frond.* Pikatadun.

pikotatu. (txtringada): *ad.* Txertaketa egin.

pikotegi, (eriotza): Abereak erailtzeko tokia.

pikotin, (labaki-aitzuf): *iz.* Was.: Labaki-aitzuf. Ondaitzut.

pikats, (labalci-aitzuf): *iz.* Argiftaren tresna, aitzufa antekoa (Lana ta afiak lantzeko erabiltzen dana. I; Mott., pikatx.

pikotsa, (enbut): *iz.* Zugatzaren enbofa. Ikus.: Enbot. I: Tldokin.

Auto, (seska): *ad.* Zofotz ebakitako seskaen bitartez zauritu.

pikotuz. (eritasun): *adond.* Pjkotaz xakiduna egotea.

pikotx. (labald-aitzur): *iz.* Argifiaren tresna, alkaien baste aLdean bi maul' zofotz dauzkana, ta zurezko gideta sartzen zayona. Arzi, thut-pikotx, pika. (mendi): iz. Tontofa. (adikin): $_{U}$ tz. Ardiaren Marian egiten dan koska aundiena.

pikotx-ekarte. (labaki-aitzut): *izond.* Pikotxa dakatena.

pikotzean. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko. Kokoriko, pikotxen, bilccucka.

pikotxen. (ertsidura): *adond* Ikus.: Akurilco. I: Bikozka, pikottrean, pikmtka.

pikotxtart. (Iabaki-attzuf): *izond.* Aitzurketa egiten duena.

pikotze. (pikondo): *iz.* Ikus.: Pikondo. Fikotze.

pilroxka. (ertsidura): *adond.* Kokotiko jartzean ari-izatea. 1: Ikus.: Alo^{g}iko. I: Bikoxka, pikottcen.

pikoxte. (sabel); Ikus.: Txilbot. Zit, kixkolde.

pjkoxtu. (labaki-aitzuf): *ad.* Aitzurketa egin.

pikozoro. (pikondo): *iz.* Ikus.: Basa-piko. Basa-pikotze.

pikoztatu. (mokol): *ad.* Gardafiaz beta.

piku. (maids): *izond.* Oso maldatsua clan aldapa. (pikondo): *iz.* Ikus.: Piko. (ipurdi-zilo): $_{U}$ *i.z.* Was,: Anbum. Txuringodol.

piku-eltzekari. (egosketa): *iz.* Len pikoetaz eta urdayaz egiten zan egosketa.

pikmjale, (txori): iz. Lnmak ate-orlegizkara dituen txoria; ondo abesten du ta kayolan Lazar° bizi diteke.

piku-luze. (mintzabide): *izond.* Asko itzogiten duena.

piku-ore, (ogi): *iz.* Pikoak daramazkien ogia. (pikondo): iz. Berbera.

Okuda. (ptain): iz. Gelbaren antzekoa dan atafia, ixikiagoa ta mustut zototza duena. Ikus.: Gelba. Pleura, pikora.

pikukada. (azkuti): tz. Azkufi

pilcukari. (pikondo): *frond.* Pikoaren antzekoa rtana. Pikuldde.

pikuki. (egazti): Egaztien bofoka, raokokaz eel%

pikukide. (pjkondo): *izond.* Ikus.: Pikulcari,

Own. (ezpain): *izond.* Goiko ezpafia afailduta daukana. (tela): *iz.* Ozkatuta dagoen teia. (zati): *iz.* Ganza baten zatia, guzitik aklenduta.

pikunkeria. (uziced): iz. Bats,: Uzkeri.

pikura. (ebaketa): *iz.* Bolick() edo caletako ebaketa,

pil. (langaizti): *iz.* Ennak tinkatzeko lattgaya. I; Pita. (can): iz. Berbera. (retail): $_{II}$ *iz.* Thins.: Zutaii, I; Peya. (morttcolcacia): *iz.* Ems.: Mortxokada. Multzoa. (sortaketa): $_{fi}$ *iz.* Tkus.: Lopil. Lotukari. (joko): $_{H}$ iz. Bustia ala legorka jokatzea.

pit-pil. (irakidura): iz kakitzearen ots-izena. I: Pal-pal. (biotz): iz, Biotzaren tapadaren ots-izena. Pilpira, pupa, taukada, taup, taupada, tupa, tupada, tupadako, tupako, tupateko, Tapada, tak-Ink. (add): *iz.* Ikus.: Maluta. Mato.

piia. (langaizti): iz. Ikus.: (eun): *iz.* Berbera. (ondalanketa): 11 *iz.* Oren antzeko, totatxeetan dagoen ondalanketa. I: PiIa. (teia): 11 *12.* Berbera. (txintxin): *iz.* Aspaldiko rxintxina. 1: Pita. (ore): *11 12.* Trinko ta biribilduta dagoen orea. (mots): 11 *iz.* Gauza txikien meta. 1: Petio.

pils-luf. Our): Ia. Ennui koipea kentzeko erabiltzen dan buztin-xuria.

pilagainkatu. (eraindu): *ad.* Thus.: Eraindu. Ezeindu.

pilai. (naastrua): *iz.* Ikus.: Naastura. Patoxka.

pi/aka. (meta): *adond.* Metaka art-(rates.

pilakatu. (meta): *ad.* Ikus.: Mctatu, 1: Multzokatu. (bofoka): *ad.* Bofokan ari-izan.

pilaketa. (meta): *iz.* Meta aundietan jartzea.

pilako. (orokardura): *frond.* Bois.: Orokaŕ. Oroetako.

pilamin. (landare): *iz.* Kukubirkaria daan landarea; bore igatiak erinkarak bezela erabiltzen dirs.

pilandera. (kordoicadura): *iz.* Gorulariak birak etnaten eragiten duten txaratila. (ari): iz. Berbera.

pilandi. (lndicra): *iz.* Arta gutxikoak dirau gauzak egiten duten manta aundia.

pilarpeko. (zutaft): t1z. Zutafiaren ofiazpia jarita dagoen laukia.

(Matt): *ft.* Bois.: Nam,

pilartu. (ertsidura): *ad.* Ertsidnraz izan.

pilaska. (mats): *adond.* Metal< egiten ari-izatea.

pilategi. (ettegintza): iz. Pilak dagozen (axes. (cull): 12, Berbera.

pilatu. (zapaldura): *ad.* Zutik zegoena zapaldu. (manpa): *ad.* Ennui tanpak ernan, (cull): 11 *ad.* Berbera. (meta): II *ad.* Ikus.: Metatn. 1: Pilau, raufutn, Okada.

pitatus. (erabe): *frond.* Erabez art dana.

pi/at/mile. (meta): *frond.* Metak egiten dituena. tkus.: Piio-egile. 1: Pilotzailee

pliatzale. (zaintza): *frond.* Pilak zaintzen ditnena.

pilatze. (baterakuntza): *iz.* Baterakuntzarcn egipcna.

pilaya. (cgoera): This.: Egokera. Jarkers. (tankers): *iz.* Licus.: Tankers. 1: Egindura.

pilaye. (aindo): *adond.* Aindo aundiaz ari-izatea.

pilaz goiti. (gainberadura): *iz.* Ikus.: Aukargora. 1: Pilazgaintj.

pilazgainti. (gainberadura): iz. liens. Ankazgora. I: Pekoz-gora, pilaz guilt.

pilds. (piltzaf): 12, Ikus.: Pilizaf. Dindit, (arbalda): *iz.* bras.: Arbaida. Astatastaira, (uztaii): 11 iz. Uztarturik dagozen idien bekokikoa. (janztura): 11 iz. Ems,: Soileko, janizi, soifieko,

pilda-jario. (piltzaf): *(road.* Piltzafcz beterik dabilena. 1: Pildatsu.

pilda-salizaile. (arbalcia): *frond.* Arbaidak saltzen dituena,

pilda-tresnak. (abere-tresnak): *Ia.* ans.: Abere-tresnak. 1: Asta-tresnak.

pilda-uai. (abere-tresnak): *iz.* Ugala gognia dan abere-tresna.

pilda-ualdun. (abere-tresnak): *izond.* Piklaruatak dauzkana.

pildadun. (arbabia): *ftond.* Arbalda &Mums.

pildaglie. (arbalda): *frond.* Arbaldak egitun dituena. Pikdagin. (eska-langintrak): *(rand.* Berbera.

pildagin. (arbalda): *(wad,* Ikus.: Pildagile.

pildagintza. (abere-tresnak): iz. Abere-tresnak egiten dituen langintza.

It/Ida/re. (piltzaf): *frond.* Ciatzki jantzita egotearen itxura duena.

par/amen. (ezko): *ft.* Elizako aobietan pizten dun erko orixta. 1: Pildumen.

pi/damn. (piltzaf): *iz,* Txtroaren sohelcoa.

(arbalda): *iz.* Arbalda

pildape. (abore-tresnak): Arbalda pean ipintzen dan oyal India.

pildario. (tokafi): *iz.* Esegita dagoen /Ad/ baten moo's,

pildaf. (piltzaf): *iz.* Piltzai. 1: Pilda, pildriski, pistin, piztin, prirkin, purtzulca, saket, saranda, pilta, urtantz, txarpil, twin, zarpazar, rand, xirdinga. (aragi): *iz.* Aragi mearen zutia, is taus bakafik dankala Mrudiena. (pindaf): 11 *ft.* Bras.: Pindaf. Dzistada, pifin.

pildategi. (abere-tresnak): *iz.* Abere-tresnak saitzeko dagozen tokia.

Olt/atm. (piltzaf): *(road.* Plitzafez beterik dabilena. Eats.: Pilda-jario.

pildatu. (abere-tresnak): *ad.* Astoagan abere-tresnak

pildatzaf. (arbalda): *iz.* Arbalda atmdia.

pildauts. (zaldizketa): *adond.* Gailean ezer ipifli gabe zaktiagan edo astoagan ibitizea.

pildaztatu. (piltzaf); *ad.* Zatal zatakaz ongafitu,

pilderia. (piltzaf): in Zataf eta piltzafak dagozen tokia.

pildin. (txikiera): Puskabcoa. Pilika,

pildriski. (piltzaf): Piltzaf. Pildaf.

piklu. (pilota): *iz.* Sendagayaz egiten dan boilbooa.

pildu-antzeko. (pilota): *;wad.* Pilduaren antza ducna. Pildu-bii.

pildu-bii. (pilots): *(road.* Bats.: Pildu-antzeko.

pildu-egiteko. (pitota): *izond.* Pilduak egiten ditucna. 1: Pildu-gite.

pildu-gile. (pilota): *(road.* Pildu-egiteko.

pildun. (txoskof): *(road.* Pikorbcoren bat daukana.

pilgotza. (utzaldi): iz. Gogortuta dagoen gorotza.

pilika. (aindo): *iz.* Aindo aundia. 1: Pileka. (ugaritasun): *ft.* Berbera.

pilikintzo. (txikiera): *(road.* Oso trikia dana.

pililika. (birunda): *adond.* Birundaka ari-izatea. 1: pilirikan.

(ufats): *iz.* Ufats sendoaron ots-izena. 1: Pilinpi-palanpa.

pilirika. (birunda): *adond.* Pitilika. Pitirikan.

pi/hi/can. (binnatta): *adond.* Ans.: Pililika. I: Pitirika.

pilirikatu. (birunda): *ad.* Pilirikan ibittzen eragin.

pilist-palast. (ar): *ft.* Sultan ura ibiltzearen ots-izena.

pilisti-palasta. (ur): *adond.* Oifiakaz urtan jotzen eta irabiatzen ari-izatea.

pills. (tanta): *iz.* Tantattou

pinta. (utzaldi): *iz.* Ikus.: Pikort.

pile-sale. (bilduma): *izond.* Thus.: Pilokari.

pilokari, (bilduma): *(road.* Zerbaiten bilduma dagiena. 1: Pilo-zale.

pilokatu. (bilduma): *ad.* Zerbaiten bilduma egin.

pilot. (neuŕi): iz. Azaoak egiteko nenfia.

pilotsn. (ugaritastm): *izond.* Ugaritasuna daukana.

pilotu. (bildura): *ad.* Bildu, bildura egin.

pilotxo. (joko): *iz.* Bilabto. I: Kanbotxo.

pilpil-egin. (irakiclura): *ad.* Bigunki kaki. 1: Zerbait trakiten ari-izan. (biotz): *ad.* Btotzak buitzada egin. Taup-taup ari, tupaka ari.

pilpil-eragile. (biotzando): *izond.* Biotz-satastada soferazten duena.

pilpil-pulpul. (biotz): Pilpilalzearen ots-izena.

pilpitatu. (biotz): *ad.* Biotzak pi-pil egin.

(biotz): *adoncl,* Biotzak pi-pil egiten ari-izatea. (irakidura): *adond.* Zer bait irakiten ari-izatea.

PILPILADA. *iz.* Janaria ontaraztelco erabiltzen dan gai batzuekaz egindako geyago ala gunciago ixurkia dan nastea. [1] Bazi, axo. *11* (gozamen), (ongati), (salcia), (sukalde).

pitpira. (irabio): *iz,* Biotzaren taupada. Pilpiradura, pilpiramendu, pupa, taukada, tattp, tupako, tupateko, lapada, odol-lits, odol-tartea, tak-tak. (biotz): *Er.* Berbera. (biotzondo): (ft. Biotz-safastada aundia.

pilpiradura. (biotz): *iz.* Biotzaren taupada. Eats.: Pilpira. 1: Pilpiramendit

pilpiragafi. (irabio): *frond.* Biotzaren taupada suferazi dezakena.

pilpiraka. (irabio): *adond.* Biotzaren impact°, soferazten ari-izatca.

pilpiramendu. (irabio): *iz.* Ikus.: Pilpira. Pilpiradura.

pilpiratsu. (irabio): *frond.* Biotzaren taupadak soterazten ditucna.

pilpiratu. (leba): *ad.* Biotza taupadaka ari-izan. Pirpiratu, utugotn. (biotz): *ad.* Berbera. (atsekabc): 11 *ad.* Buis.: Atsekabetu. 1: Ondikatu.

pilpiraz. (atsekabe): *adond.* Atsekabelzen ari-izatca.

pilpirazIco. (biolzondo): *frond.* Biotzondoari dagokiona.

pilta. (uztati): *iz.* Ikus.: Pilda.

pilixartn. (piltzaf): *ad.* Piltzatak egin. Piltzartu.

pittxut. (murko): *iz.* **Eskuak** garbitzeko, ura daukan murkoa.

(iattliketa): *adond* Ziniilcatzen ari-izatea. (azku(i): *adond.* Zati bcikielaz jaten ari-izatea. Piltzika, aartaraka, mutxika, poxinga. (jolco); 11 Atka zimikatzen aufak cgiten duten jokoa.

piltxikada. (iautiketa): *iz.* ikus.: Zimiko. Atzimurmi. (azkuii): *iz.* AzIoniak txastalzearen egipena. IvluidLada. (gozamen): 11 *ft.* Berbera.

piltxikatu. (gozamen): *ad.* Ikus.: Gozatu. Gozotu, milikatu, murtxatu, Mastatu. (iauliketa): *ad.* Ikus.: Zimikatu. linurbd, piltzikatu.

piltxo. (lepo): *iz.* Egaztien papalua. I: Ikus.: Papalu. 1; Paparo.

piltxtm-pilticun. (joke): *iz.* Pilota alkati botatzean, autak egiten duten jokoa,

piltzardum (piltzat): *frond.* Piltzafez betcrik dagoena. 1: Piltzartsu.

piltzarkari. (piltzat): *frond.* Ikus.: Piltzat-biltzaile. Piltzarketari.

piltzarkeria. (biurdura): *Er.* Biurduraz ari-izatca,

piltiarketari. (piltzat): *izond.* Ems.: Piltzat-biltzaiie. Piltzarkari,

piltzarki. (piltzai): *iz.* Pittzaf zaf zatikoa.

PILTZAlt. iz. Janzki zataren zati edo zarpala. 1: 13ildri, bilkot, dindil, dildalu, arbatz, etegu, afataiiskot, eskeki, atruiz, kanaba, markai, dandat, pardii, peteka, pilda, pildaf, pildriski, pilzaf, pirdita, pistin, piztin, prizkin, purtzuka, purtzupil, sakel, saranda, trapil, trasteria, traste, uriantz, txantxat, txarpil, txcia, ticirdil, ncirbdi, Mikan, zarpa, zamail, zarpazat, zarpit zarpildum, zatat, xarpil, zetendatx, zertzen, xirdinga, xinxika, xiiixil, zintzil, zintzilindango, zirdin, ziribil, zirdinki, zirpil, zirtzil, zispil, zizki-bczkiak. (arabaki), (austura), (erabilkuntza), (janztura), (jokacra), (nataskeri), (oya).

piltzaf-bittzalle. (piltzat): *frond.* Piltzatak biltzen ari dana. 1: pi Itzarketart

piltzateria. (piltzaf): *iz.* Piltzafak biltzeu diran tokia. Piltzartegi.

pittzafeztu. (piltzaf): *ad.* **Pittzafez** bete.

piltzaf-mozle. (piltzaf): *izond.* Piltzatak ebakitcn dituena. (eyeraldi): *frond.* ingi-eyeran piltzatak ebakiten dituena.

piltzaf-saltzatie. (piltzat): *frond.* Piltzatak saltzen dituena.

pilizaf-uts. (piltza(): *frond.* **Piltzafez** beterik ari dana.

pilizartegi. (piltzaf): *iz.* Ikus.: Piltzateria.

pittzartsu. (piltzat): *frond.* Ikus.: Piltzardun.

piltzartu. (pilizar): *ad.* Pi Itzartsu egin edo biortu. 1: Pittxartn.

piltzatu. (natiadura): *ad,* **Nafiaduraz** ad-ivan.

piltzika. (azkinfi): *adond.* ans.: Piltxika.

piltzikatu. (iantiketa): *ad.* Ikus.: Zimikatu. 1: Piltitikato.

piltzo. (urdail): *Er.* Ikus.: Pantika, pintika. (abere): *iz,* Abercen gatzagia.

pilutt-pulun. (ontzi): *iz.* Ontzi bat bctetzean urak egiten duets otsaren **ots-**tuna.

pitzaf. (piltzar): *iz.* **Piltzaf** zaia Tkus.: Piltzat.

pilzo. (estcbctc): *iz.* Odoloste aundia.

phi, (meta): *iz.* Ikus.: Meta. 1: Mulko, pit°, potzokoin. (ondalanket(j: *iz.* Ikus.: Pila, (Os): *iz.* Berbera. (txintxin): *iz.* Ikus.: Pus. (kaizu): 11 *iz.* Ikus.: Kaizu. I: Ncurgai.

piiaka. (motixokada): *adond.* Taldelca ari-izatea.

pilara. (zutabe): *iz.* **Zutabe.** PiTare, pitari, puyal.

piiare-buru. (zutabe): iz. **Zutabe** naiz zutatimen inbela.

pitaretxo. (zutabe): *iz.* Pilare txikia.

paint (imbio): *frond.* Telagintican, ebakitzeko, bitztifia ateratzen duen langitea. (tela): *frond.* Berbera. (ari): *iz.* Lodi ta biutita dagoen aria* ikus.: Aril eta aribil ere.

pilari. (buztin): *frond.* Ikus.: Pilari.

pilatasun. (baterakuntza): *iz.* Baterakuntza aundia,

pitatu, (meta): *ad.* Metatu. Tolau.

pileratu. (meta): *ad.* Mctatm 1i

piiika. (ufitasun): *iz.* Puskatico bat I: Ikus.: Pildin.

piiinpustrera. (iguintza): *izond.* Iguingatia datta.

pilista. (ardi): *iz.* Arlalde txikia. (Mitasun): **Aindo** txikia. 1: Pitixta, pit ita,

pito. (meta): *Er,* licus.: **Meta.** 1: Pus, sarta, zirite. (ule): *iz.* Ems.: Bilo. 1: Hanna.

plio-egile. (meta); *frond.* **Metak** egiten Ikus.: Pilatzaile. PiTotzaile.

plio-xorta. (Iotura): *Er.* 01 edo upelgayen ititura, (01): . Berbera.

piloka. (meta): *iz.* Meta txikia. (biloiztasun): *frond.* Lafugotian ciagoena.

pilostu. (bi j oiztason): *ad.* Latugofian

P1LOTA. *Ez.* **Joko** batzuetan erabiltzen dan bola, bete Oa mokot izart ditckena, gomaz ala baste gayaz egilia. Beret crabiltzen egiten clan jokoa. I: Kurubil, aibo, poilota, patois. (opt): *z* Eguf-axeak egiteko erabiltzen dan nettfla; boat oils goyeraz eta bi atz t'erdi zabaleraz dituena. (burko): 11 *L.* Kuinna. (edur): 11 **Eduf-bola. II** (joke), (Icirol).

pilota-gile. (pilota): *izond.* Pilotak egiten dituena. j: Pilotakin.

Pilota-joko. (pilota): *iz.* Pilotaz egindako jokaldia. !: Pilotaldi.

pilota-lafu. (pilots): *iz.* Pilota inguratzen duen lařua.

pilota-leku. (pilota): iz. Pilotaz jokatzoko toki berezia. j: Pilota-toki.

pilota-toki. (photo): *iz.* Ikus.: pilota-leku.

pliotada. (pilots): iz. Pilotaz emandako tanpa.

pilotaka. (pilota): *adond.* Pilotaz jokatzean ari-izatea. : Pilotaketa, pilotan-ari.

pilotaketa. (pilots): *(dime'.* Ikus.: Pilotaka. : Pilotan-ari.

pilotaldi. (pilota): iz. Ikus.: Pilota-joko.

pilotan-ari. (pilota): *ad.* Pilotaz jokatu. Ikus.: Pilotaka, pilotaketa.

pilotaño. (pilota): *iz.* **Pilota** txikia. I: Pilotaxka.

pilotari. (pilota): *izond.* Pilotaz jokatzen ari dana.

pilotaritu. (pilota): *ad.* Pilotari egin.

pilotatu. (pilota): *ad.* **Aria, lokaŕi** edo beste gauza pilota-itxuraz bildu.

pilotaxka. (pilota): *iz.* Ikus.: Pilotaño.

piloteguř. (eguŕ): *iz.* Eguř lodia.

pilota. (langile-kunde): izond. Itxasontzi naiz egazkiña eramaten duena.

pilota-gela. (langilc-kunde): *is,* Pilotuarentzako told berezia.

pilotutza. (langile-kunde): *iz,* Pilotuaren **langintza.**

pilotzaile. (meta): *izond.* Ikus.: Pilatzaile. j: Pilo-egile.

pilumen. (arkai): *iz.* Ikus.: Bildumen. Bitumen, pilimun.

Pimenki. (urguritasun): *adond.* Urgnritasunez ari-izatea.

piment. (kriketasun): *izond.* Ikus.: Kriket, l; Pimenki, ponpos.

pin. (eztanda): *iz.* Zart-egitearen **ots-izeue. I:** Pinp, pin-pan.

pinbarda. (eresgalu): *is.* **Eresgalu** txikia,

pinda. (pindaŕ): *iz. Ikus.:* **Pindaŕ.** j: Inkeŕa, pingai.

pindardun. (pindaŕ): *izond.* Piudaŕak botatzen ari dana. : Pindartsu.

pindardura. (ıirdai): *iz.* Ikus.: Distira. j: Dirdira. (isladura): *iz.* Ikus.: **lsladura.**

pindargafr. (pindar'): *izond* Piztu ditekcna.

pindarka. (zugatz): *is.* Zugatzcn muskila. (pindar): *adond* Pindaŕak botatzen ari-izatea.

pindarkari, (pindaŕ): *izond.* Pindaŕak botatzen ari dana. I: Pindartsu.

pindarkatn. (pindaŕ): *ad.* **Pindaŕak bota.** I: Pindartu.

pindariio. (pindar'): iz. **Pindaŕ** txikia.

PINDAP.. *is.* Iziotutako puxkatxoa, zerbaitetik jauzten dana. I: Dzistada, iai, iñaŕ, inkatz-zapart, inkcia, pildaŕ, pinda, pingaŕ, pinta, pintaŕ, piŕín, stria, suyaŕ, su-koskoŕ, su-pindaŕ, su-pinta, su-pintaŕ, su-txinpart, txataŕ, txindaŕ, txingaŕ, txinka, txinpart, txintaŕ, txipristada, txispita, lxistaŕ, txitaŕ, xinda, xindi, xintxa, zipirta, zirta. !! (argi-muki), (eŕealdi),

pindartsu. (pindaŕ): *Land.* ikus.: Pindarkari, l; ikus.: Pindardnn,

pindartu. (gaitzipen): *ad.* **Gaitzipena** jasan. (pindaŕ): *ad.* Ikus.: Pindarkatu.

pindol. (aile): *is.* Ikus.: Gibili. I: Piebald.

piudof. (txoskoŕ): *iz. Lkus.:* **Bekatxo.:** Begitxindoŕ, txeldoŕ. (begi): *is,* **Berbera.**

pindrua. (zango): *iz. 1kris.;* Zango; ijitoen itza. I: Zanko, prindo, txanka.

pindu. (adeitasuu): *ad.* Adeitsua egin edo biurtu.

pinet. (kartak): *iz.* Bastoiko xangoa.

pingaŕ. (pindaŕ): *iz.* ikus.: Pindaŕ. j: Pinda, pintaŕ.

pinkarda. (urban): *iz.* ikus.: Pikarda. I: Pikarta.

pinkardatu. (urban): *ad.* Pinkardaz bete. (mango): *ad.* **Margo-tautakaz** bete.

pino. (ardo): iz. Kondafctatik ateratzen dan ardoa.

pinotxa. (let): *is.* Ikus.: Piñabunn.

pinp eta panp. (tanpa): *iz.* **Tanpa** ematearen ots-izena. j: Pinp eta poop.

pinpa. (jauzketa): *iz.* **Pilots** edo bests gauza baten punpea.

pinpalet. (laztabin): *is.* Ikus.: **Laztabin.** . I: **Binbalet, sastabin. (taratulu): iz.** Ikus.: **'faratulu.:** Daratulu, tabatelu, tsatclu, tastain, **tatulu.**

pinpalet-xilo. (laz€abin): *iz.* Pinpaletaz **egindako zuloa.**

pinpaletatu. (laztabin): *ad.* Pinpaletaz zulatu.

pinperatu. (pipil): *ad.* Pipilez bete.

pinpsf. (gainberadura): *is.* Ikus.: Alderautzi. : Kiabeŕ, kinpeŕ.

pinpefez. (gainberadura): *adond.* Gainberaduraz ari-izatea.

pinpi-panpa. (tanps): *is.* **Tanpak** ematearen ots-izena. (punp): is. **Punpak egitearen ots-izena.**

pinpi-punpaka. (birunda): *adond.* **Birundaka jaustearen ots-izena.**

pinpika. (ibilera): *adond,* this.: Ankakoxkoka.: Txingilika, piapin ka, txangilka, **txingiŕínka.**

pinpil. (Wanda): *is.* **Aidean egindako birunda.** I: Txilipurdi, txuntxuleperdi, pinpili, pinpilka, pinpoil.

pinpili, (binmda): ***is. ikus.:*** Pinpil. I: Pinpilka, pinpoil.

pinpili-panpRla. (auŕetasun): *izond.* Gogokoa dana. I: Pinpili-punpa. (birunda): ***adond.*** **Birdundaka** ari-Ba€ea. **Pinpilun-punpulun.**

pinpilinetan. (rnitxeleta): *adond.* **Mitxeleta bat bezela ari-izatea.**

pinpilinpauxa, (mitxeleta): iz. ikus.: **Mitxeleta. I: Panpiña, pinpilinpoxa, pinpirin, pinpilin.**

pinpilinpauxatu. (anemen-aldi): *ad.* Mitxeleta bezels ibili,

pinpilinpika. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta, Pinpiŕín, pinpiripuxa.

pinpilinpoxa. (mitxeleta): *iz.* **lkus.:** Mitxeleta. : Pinpilinpauxa.

pinpilitaka. (dantzaketa): iz. Ostcgun Deun'aren egunean egiten dan dantza.

pinpilka. (birunda): *adond.* Aidean birundak egiten ari-izatea. : Pinpil, pinpili.

pinpilun-punpulun. (erorkcra): *adond.* **Binmdaka jausi. I: Ikus.:** Pinpili-panpata. (birunda): *adond.* **Berbera.**

pinpin. **(txari): iz. ikus.: Apez-txori.** j: Oin-beitz. (eresgalu): *iz.* Seskaz egindako txilibitua. (landare): II *iz.* Ur ondoan azten da is scska. (joko): *(is.* **Atzen bitartez auŕek egiten duten** jokoa.

pinpin-salda. (zuku): *iz.* **Berakatzan** egindako znkua (cŕaboii): *iz.* Berbera.

pinpin-txori. (txori): *iz.* Ikus.: Amilotx. I: Pinpingamtxa, pinpin-xori, pinpirin-txari, sagartxori.

pinpin-usa. (usa): *iz.* Mutates daukan usaa.

pinpin-xori. (txori): *iz.* Ikus.: Pinpin-txori. I: Pinpingaratxa, pinpirin-txori, sagartxori.

pinpina. (pipil): *iz.* **Loreen pipila. (lore):** *iz.* Bcrbena. (txairotasun): ıl *izond.* **Txairotasuaez ari dana.**

pinpinato. (pipit): *ad.* **Loreak** pipilez **bete. I: Pinpineratu.** (lone); *ad.* Berbera.

pinpineratu. (pipit): *ad.* ikus.: Pinpinatu. (lore): *ad.* Berbera.

pinpingaratxa. (txori): *iz.* ikus.: Amilotx. I: Bedatsetxori, pinpin-txori, pinpin-xori.

pinpinka. (ibilara): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. j: Pinpika.

pinpino. (aŕain): *iz.* Aŕain-mota bat. j: Pinpirin, pinpiro, pinpiño.

pinpino. (aŕain): *in.* Melka autzekoa dan aŕaña, aragi oso gozoa duena.

pinpiñeka. (aŕain): iz. Aŕain-mota bat. I: Pinpirin.

pinpitleko. (tanpa): *iz.* Buruan emandako tanpatxoa.

pinpirin, (mitxeteta): iz. Ikus.: Mitxeleta. j: Pinpilinpauxa, pinpirina, pinpirifi, pinpirineta, pitxeleta. (aŕaiu): iz. Ezkatak ez dauzkan aŕaña. 1: Ikus.: Pinpino. J: Pinpiro, pinpiñeka. (igali): II iz. Ozta-oztan cldu dan igalia.

pinpirin-txorl. (txori): *iz.* Ikus.: Pinpin-txori. j: Pinpin-xori.

pinpirina. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. J: Pinpirin.

pinpirinakeri. (fazakeri): *iz.* Jam aundi baten antzera agertzea.

pinpirinkketa. (fazakeri): *iz.* Fazakeriz ari-izatearen egipena.

pinpirinatu. (pipil): *ad.* Loreak pipilez bete. (lore): *ad.* Berbera.

piupirinatxa. (gaztezaro): *iz.* Apainduta dagoen gaztea.

pinpirinatze. (pipil): *iz.* Pipilez betetzea.

pinpirindu. (pipil): *ad.* Loreak bizi beŕia artu. (lore): *ad.* Berbera.

pinpirinetan. (ants): *adond.* Tiukatzen ari-izatea.

pinpirinkeria. (apaingailu): *iz.* Jantzictan eta ileondoetanjartzen diran apaindurak.

pinpirinpin. (fazakeri): *adand.* Fazakeriz ari-izatea.

pinpiriñegi. (apaingailu): *iz.* Apaindura aundiegia.

pinpiripoxa. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. J: Pinpilinpika.

pinpiro. (aŕain): iz. Ikus.: Pinpino, I: Pinpirin.

pinpiŕin. (mitxeleta): *in.* Ikus.: Mitxeleta. Pinpirin, pinpilinpika. (atsegintasun): *izond.* Atsegin eta bcgikoa dana.

pinpirin-talde. (nabarmoukeri): iz. Nabarmenkeriz ari diranen saldoa.

pinpirina. (landare): iz. Ikus.: Loazie. J: Lo-belaŕ.

pinpiŕindu. (indaŕ): *ad.* Abereak indaŕ beŕia edo bizi beŕia artu. (abere): *ad* Berbera. (maitasun): II *ad.* ikus.: Malta-berotu. : Maitemindu.

pinpita. (lxori): *iz.* Zomoŕo-jalea dan txoria; lumak anlskara ta oriegi margoa dote.

pinpoil. (birunda); iz. Ikus.: Pinpi, I: Pinpili. (or): *in.* Uraz egindako boila.

pinpoildn. (birunda): *ad.* Pinpoilak eman.

pinpoilka. (birunda): *adond.* Birundaka jausten ari-izatea. j: Pinpulka,

pinpoiltu. (birnnda): *ad.* Birundaka jausi. I: Pinpoilkatu.

pinport. (laŕu): *in.* ikus.: Oildaŕ. Mika, pipi, piport, bero-zigaŕ.

pinport-ura. (or): *iz.* Laspela ducn ura. Gaspe): *iz.* Berbera.

pinporta. (pipit): iz. Ikus.; Pipit. 1: l iiñiŕika, piru.

pinporte. (aŕandikeri): *izond.* Afandikeriz ari dana.

pinpulka. (erorkera): *adand,* Ikus.: Pinpoilka. (birunda): *adond.* Berbera.

pinpoint. (maskulu): *in.* Ikus.: Maskulu. Maspulo.

pinpulutsu. (maskulu): ŕzatd. Pinpuluak dauzkana.

pinta. (pinda(: *iz. Ikus.:* Pindaŕ, I; Pildaf. (neuŕi): iz, Ubil eta garnuetarako neufia. I: Txopin. (jarmaiñera): *iz.* Berbera.

pintagati. (tnargocrti): *izond.* Margotutekoa dana.

pintaka. (neuŕi): *adond.* Pintak erabiltzen ari-izatea. J: Pintoka.

pintakada. (jarmaiñera): *iz.* Pinta beteta.

pintarda. (egazti): *iz.* Ikus.: Ur-ado. j: Udoilo.

pintarka. (picdaŕ): *adond.* Pindaŕak botatzen ari-izatea.

pintarna. (margo): *izond.* Margo batzuctaz beterik dagoena.

pintarnadura. (tnargo): *in.* Margo batzuctaz beterik egotea. [: Pintarkadura.

pintarnakatu. (margo): *ad.* Margo batzuctaz bete. J: Pintarnatu, pintaŕatu, pintxarkatu.

pintarnatu. (margo): *ad.* Ikus.: Pintarnakatu.I: Pintaŕatu, pintxarkatu.

pintaŕ. (pindaij: iz. Ikus.: Pindaf. I: Pingaŕ.

pintaŕatu. (mango): *ad.* Ikus.; Pintarnakatu. Pintarnatu.

pintatzaile. (langile-kunde): izond, Margotzen ari dana.

pinterdi. (jarmaiñera): *iz.* Pinta nenŕiaren erdia, I; Pintu.

pinterdiko. (arbuyo): *izond.* Arbuyatzekoa dana.

pintika. (urdail): *iz.* Ikus.: Urdail. J: Mandika, mardika, pantika, pilizo, untzi.

pintokari. (margo): izond. Margoak asko dauzkana. J: Pinlokari,

pintokatu. (edari): *ad.* Oiturazkoa dana baño geixeago edan. J: Pintatu.

pintof. (txoskof): iz. Ikus.: Betaŕo. J: Mitxingoŕ, petaŕo, petxof, pintzindof, pitoŕ, txindoŕ, txindoŕi.

pintradura. (zurigintza); *izond.* Latsunez zurituta dagoena.

piutratu. (zuriginiza): *ad.* Latsunez estali.

pintrail. (crste): iz. Ikus.: Beŕolo. j: Mofoilo.

pints. (eragozpeu): *iz.* Ikus.: Eragozpen, Eragozpidc.

piniadnn. (urbau): *izond.* Orbanak dauzkana. J: Pinto.

pintukatu. (mango): *ad.* Margo-tanlak ipusi.

pinlana. (margo): *iz.* Margo-tantak eukitzea.

pinlaf. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Kilkeŕ. pinteŕ, satoŕ-kirilo.

pintaŕatua. (mango): izaud I4largo-pikartaz agertzen dana.

piutero. (edari): *izond.* Edaten duena.

pinteŕ. (zomoŕo): *ft.* Ikus.: Kilkef. J: Pinta, satoŕ-kirilo.

pinto. (orban): *izond.* Betts.: Piniadun,

pintokari. (margo): *izond.*]kus.: Pintokaŕi,

pinlolaknlo, (joko): iz. Oŕatzetaz anŕek egiten duten jokoa.

pinta. (txoskoŕ): iz. Ikus.: Bekalxo. j: Mitxindoŕ, pintzindoŕ. (begi): *in.* Berbera.

pinto. (jarmaiñcra): *iz.* ikus.: Pintcrdi. Pinto.

pintukari. (cart). *izond.* Edatcn duena.

pintukatu. (cdari): *ad.* lkus.: Edan. Eran.

pinta. (txori): iz. Txori-mota bat.

pintxana. (txori): *iz.* Ikus.: Eluŕ-txori. Txonta, pintxoe.

pintxarkatu. (margo): *ad.* Ikus.: Pintarnakatu. I: Pintarnatu.

pinta. (maskulu): *in.* Laŕuan sortzen dan maskulna. J: Pinz, olauŕ, polpa, (aŕauts): *iz.* Koskolik ez daukan aŕautza. (txairotasun): II *iz.* Txairoa dana.

pntza. (ennizti): iz. Aŕautzak edo intxauŕak biltzen dituen mintza.

pintzail. (orate): in. Ikus.: Beŕolo. Moioilo, pmlzaL.

pintzatuak.(burdin-xuri);in. Surdin-xurietan egiten diran aŕailatxuak.

pintzel-uki. (maŕazki): iz, Mafazki stiñs.

pintzelde. (eritastm): iz, Kutsugaŕia dan eritasuna; zintzuŕian egiazkoak ez diran mintzak agerizean ezagutzen dana, Ikus.: Zintzunnin-ustel.

pintzelde-min. (eritasun): iz. Pintzeldez egiten dan antura.

pintzindoŕ. (txoskor): in. Ikus.: Betaŕo.: Mitxingoŕ, petaŕo, petxoŕ, pintof, pitoŕ, txindoi, txindoŕi, bekatxo. (begi): *iz.* Berbera,

pintzirt. (Matte): iz. iñaute-astelena. Ikus,; Astelenita. 1: Pinzirt.

pintzu. (asafe): *izond.* Asaŕetuta dagoena.

pinusta. (landare): iz. Udabefiko landarea da; bore break oztifiak dim ta auen goiko ezpaña oso motza da.

pinxka. (eunizti): in Mintz Ixikia.

pinztasun. (txairotasun); is. Subareas edertasuna.

pinztu. (maskulu): *ad.* Latuan maskuluak sortu.

piiiaburu. (leŕ): iz. Leŕaren igalia. Pinotxa.

piñu-beldaf. (at): *in* Lefetan bizi dan lipua. j: Piñu-ximeleta.

piñu-kaxkabeltz. (egazti): iz. Lefetan ari dan egaztia.

piñu-ximeleta. (af); iz. Ikus.: Piñu-beldaŕ.

piñus. (landare): *iz,* Ezpainkaria dan landare-mota bat.

pin. (ants): *in,* Txitaen aotsaren ots-izena j: Pin, triunta.

pio-pin. (armiarma): ŕn. Ikus.: Afobi. 1: Luartz.

piodeban. (odei): iz. Ekaitz auŕetik egiteu dan odcya.

pinks. (ants): *adoud.* Txitaen aotsa ateratzen ad-izatea. i: Piolaka.

piokari. (ants): *izond.* Bare aotsa egiten ari dan txita.

piokatu. Mots): *ad.* Txitak bere aatsa egiten ari-izan. j: Piolakatu.

piola-gabikoa. (loretegi): iz. Oŕadura ipintzeko lorontzia.

pioleka. (ants): *adond.* Ikus.: Pioka.

piolakatu. (cots): *ad.* Ikus.: Piokatu.

piolinpago. (itz): iz. Eskubide bat lortzekoa dan itza. (eskubide): Iz. Berbera.

pioutza. (oñezkari): iz. Oñezlrariaren Lana. (lan): iz. Berbera.

piontzako. (oñezkari): *izond.* Was.: Oñezkari.

piotxa. (labaki-aitzuŕ): iz. Was.: Labaki-aitzuŕ. j: Ondaitzuŕ, phobia.

pip-auts. (ke-heis); iz. Pipan eŕetzen dan ke-belafa.

pipa. (upa); *in,* Ikus.: Ups. j: Upel. (ke-belaŕ): *in* Ke-belaŕa eietzeko tresna.

pips artu. (Ice-be/at): *ad.* Pipaz etc.

pipa-artzale. (ke-belaŕ): *izond.* Pipaz eŕetzen duena.

pipa-bedaŕ. (ke-belaŕ): iz. Ikus.: Ke-belaf. ; Ke-belaf, pipa-belaŕ.

pipa-belaŕ. (ke-belar): iz. Ikus.: Ke-belaf.: Ke-bedaŕ, pipa-bedaŕ.

pipa-kirten. (abetxu): ŕz. Auntzkaria dan abetxus, zura oso gogofa duena.

pipakada. (ke-belaf): iz. Pipa batean sat ditekena.

pipaldi. (ke-belaŕ): *in.* Pipaz efetzen ateratzen dan Ice-mordoa.

pipaleku. (ke-belaŕ): *iz.* Pipaz etetzeko told berezia.

pipari. (ke-belaŕ): *izond.* Ke-belafa eŕetzen duena, j: Pipartzaile, pipatzaile, pipatzale, pipazale.

pipaŕ. (pipet): *iz. Ikus.:* Pipeŕ, 1: Bipeŕ,

pipaf--bazi. (ongaŕi): iz. Ikus.: Ongaŕi. Ongailu, pipef-bazi.

pipaf-beltx. (abctxu): *iz.* Pipeŕ-landarearen igalia.: Pipet baltz, pipeŕ-beltx, pipeŕ-beltz, pipat-beltz.

pipaf-opil. (opil): iz. Opil €xikia.

pipartzaile. (ke-belaŕ): *izond.* Pipaz ke-belafa citizen duena j: Pipari, pipatzaile, pipatzale, pipazale.

pipatara. (ke-belaŕ): iz. Pipa batek euki dezakena.

pipatu. (ke-belat): *ad.* Pipaz ke-beiaŕa eta.

pipatzaile. (ke-belaŕ): *izond* Boas.: Pipari. j: Pipartzaile, pipatzale, pipazale.

pipatzale. (ke-belat): *izond.* Was.: Pipari. 1: Pipartzaile, pipatzailc, pipazaie.

pipazale. (ke-belaŕ): *izond.* Ikus.: Pipari. Pipartzaile, pipatzaile, pipatzale.

piperdi. (pipet): iz. Pipeŕak dagozen tokia. 1: Pipeŕ-luŕ, pipeŕ-sail,

pipergile. (ikastola): Izrntd. Ikastolara joan gabe geratzen dana. 1: Piper-egile.

piperkada. (pipet): *iz.* Plpeŕaz egindako janaria. (azkuŕi): *iz.* Berbera.

piperkari. (abetxu): *izond.* Pipeŕez egindakoa dana.

piperkoila. (kaskabar): iz. ikus.: Kaskabaf. j; ifietasi,

pipermin. (pipet): *iz.* Mindurazkoa dan pipefa.

piperpote. (pipet): in. Pipeŕa daukan ontzia.

P1PEŔ *iz.* Urteko belaf-laudarea, ekikaria; bere igalia ale mokola da, geyeuetan ixutxuŕu-eraz eta mutuŕ kamutsekoa, lenengoz oriegi ta gero goŕia dana; azkuŕi bezela erabiltzen da; meta batzuk pipet-miñak dira, ; Bipeŕ, pipaŕ. (ikastola): *iz.* Pipeŕ-egin Ikastolara joan gabe geratzea. j: Bipeŕ. Ii (barazki), (landare), (ongaŕi).

pipefa. (pipet): *iz.* Ikus.: Pipeŕ-bedar, Pipet-Mat.

pipefabe. (pipet): *in.* Lorategietan iandatzen dan pipeŕ-iandarearen antzeko baste Landarea,

pipeŕada. (pipet): *iz.* Pipetaz egindako efegosia, Zuberoa'n sad egiten dana. Bipetada.

pipeŕaldi. (jai): *in,* Zarataz egiten dan jolasbidea.

pipeŕaltzi. (min): iz. Ikus.: Pipeŕ-bii, Pipes'-pipita.

pipeE andi. (pipet): *in.* Pipet' India, j: Pipet-Lodi, pipet-moŕo, pipef-motro, piper-aundi.

pipef-antzeko. (pipet): *izond.* Pipeŕaren antis duena.

pipet-aundi. (pipet): iz. Ikus.: Pipet-midi. 1: Pipet-Jodi, piper-main, pipeŕ-motro.

pipeE-auts. (pipet): *in,* Auts egindako pipefa.

pipet beltz. (abetxu); *iz. Ikus.:* Pipaŕ-beltx. j: Pipeŕ-beltx, pipet-beltz.

piper'--bazi. (ongaŕi); *ŕz.* Ikus.: Ongafi. Pipaŕ-bazi.

pipet--bedaŕ. (ongaŕi); *in.* Basoko pipefa. Pipeŕ-belaf, pipefa.

pipet.-belaŕ. (bedaŕ): *in.* Pizkailu-belaŕa.

pipet beltx. (abetxu): *in.* Ikus.: Pipeŕ-baitz, ; Pipeŕ-beltz, pipaŕ-beltx.

pipet beltz. (abetxu): iz. Ikus.: Pipaŕ-beltx, pipet-belts, pipeŕ-beltz.

pipef-bii. (min): iz. Pipeŕaren pipita. Pipet-pipita, pipeŕaltzi. (piper'): *iz.* Berbera.

pipeE-agile. (ikastola): *izond.* Ikus.: Pipergile.

pipet-egin. (ikastola): *ad.* Ikastolara joan gabe geratu. Ikus.: Txañtan.

pipeŕ-eñ. (pipet): *iz.* Pipefak ematen duen lute.

pipeŕeta, (landare): *iz. Ikus.:* Emalopa, Mitxoleta, pipiŕeta, pipiŕipingo, kiriŕiki, pitxoleta, zorgoin, katamusa.

pipefezko. (pipet): *(road.* Pipeŕari dagokiona.

pipeŕ-gatz. (ongaŕi): *iz.* Pipet baltz eta gatzaren nastea.

pipeŕ-gatzatu. (ongaŕi): *ad.* Pipef-gatzaz ougañtu.

pipeŕ-goŕi. (abetxu): *ft.* Loretegietako pipet-beltza.

pipef-igoŕi. (zula): *ad.* Zula-egin.

pipef-landare. (pipet): iz. Pipefa ematen duen landarea.

pipet-lodi. (piper): iz. Ikus.: Pipet-andi. j: Pipet-moŕo, pipet-motro, pipef-aundi.

pipeŕ luf. (pipes): *iz.* Ikus.: Piperdi.: Pipeŕ-sail.

pipeŕ-luze, (abetxu): *iz.* Ginea'ko pipeŕ-bellza.

pipet-moŕo. (piper): *iz.* ikus.: Pipeŕ-andi. 1: Pipet-lodi, pipet-motro, pipeŕ-aundi.

pipeŕ motro. (pipet): *iz.* Ikus.: Pipeŕ-andi. I: Pipet-Iodi, pipet-moŕo, pipeŕ-aundi.

pipeŕ--oudi. (pipet): *Iz.* Pipef-mota bat.

pipefondo. (pipet): *iz.* Ikus.: Pipeŕ-landare.

pipef-ontzi. (antoxin): iz. Pipefak ipintzeko antoxifia.

pipeŕ-opil. (gozoki): ***iz.*** Pipefaz egiten dan okorea.

pipeŕ ozpin. (pipes): *iz.* Ozpiñez jaŕitako pipefak. (ozpin): *iz.* Berbera.

pipeŕpipita. (min): *iz.* Ikus.: Pipeŕ-bit. I: Pipetaltzi.

pipet-sail. (pipet): *ft.* Ikus.: Piperdi. Pipet-luŕ.

pipet-salda. (salda): *iz.* Mozkortien salda.

pipef saltsa. (pilpilada): iz. Pipefaz egindako pilpilada.

pipef-saltzalie. (piper): *ŕzond.* Pipefak saltzen dituena.

pipef utzi. (utziera): *ad.* Uzi.

pipet-zuku. (zuku): iz. Mozkortien zukua; berakatz, pipet eta gaztanberaz egiña dana.

pipertsu. (pipet): *izond.* Gaŕatza dana.

pipertu. (kirio); *ad.* Kiriotsua biurtu,

piperzale. (pipet): *izond.* Pipeta gogoz artzen duena.

piperztatu. (ongaŕi): *ad.* Pipetaz ongafitu.

pipi, (zomoto): iz. ikus.: Gardamu. f: Kutami, bipi. (mitxeleta): *iz,* ikus.: Sets. 1: Sits, pipila, tsusto, eaten, zedet. (do): fi *iz.* Oio, otaŕ eta auen antzeko beste egaztiak; auten itza. (oñaze): II *iz.* Ikus.: Oñaze; auten itza. (garau): *(ŕz.* Ikus.: Garnu. 1: Bikoŕ. (aurtzaro): II fz. Aurtxoa. (eritasun): ^^ ŕz. Oloen eritasuna, mingañean sortzen zayen txoskortxoa, (lain): 11 iz. ikus.: Gildaf. Pinport, piport. (cane): jj *iz.* Ikus.: Bulaŕeko act.: Bulaŕetako.

pipi-auts. (auts): iz. Pipiek ondatzen dutenean geratzen dan autsa.

pipi-une. (mokol): *iz.* Pipiak uzten duen molcola edo zutotxoa. Pipi-zulo.

pipi-zulo. (aginkada): iz. Ikus.: Pipi-une.

pipiadura. (mitxeleta): iz, Pipiek ondatzen dutena. (aginkada): *ft.* Berbera.

pipiatu. (aginkada): *ad.* Pipiek ondatu. Pipitu, pipiztatu, bipiatu, tsustotu, zuindu.

pipidun. (aginkada): *frond.* Pipiak dauzkana.

PIPIL. (yeuta): *iz.* Abet, lore edo oflak soŕerazten dituen aidaska. j: Birbil, birbiña, borboil, botabeti, broka, burbuii, kaput, kio, kusko, kusku, loraburu, lorakusku, ñiñirika, ñiñiriku, pinporta, pipila, pipin, piru, pitxoŕ, potoin, poi,okua, adanini, emcnini. (lore): iz. Lili-buru. *(aza):* | *iz.* Amen muskila. (lekazi): 11 *ŕz.* Babaren pipita. (urin): 11 *iz.* Tortika; zumaŕ eta acre bezelako zugatz batzuen azalean, bereziki dagoen gal ertsagaŕia. 1: Zumika. (mutirikeri): *(ironed.* Lotsagabe. II (landarizti), (zurtoin).

pipila. (txingil-iandareak): *iz.* Ikus.: Ayen-bedaŕ. j: Luŕantza, txoi-bazka. (pipit): *iz.* Ikus.: Pipil, 1: Pipin.

pipildu. (pipit): *ad.* Landare batzuk pipilez bete. 1: Pipilkatu. (luma): *ad.* Atzen bitartez lumak kendu.

pipildun. (kimia); *frond,* Zumika daukana. (pipil): *frond.* Pipilak dauzkaua.

pipillcatu. (pipit): *ad.* Ikus.: Pipildu.

pipiltze. (pipit): *iz.* Pipilez betetzea. (ke-belaŕ): *iz,* Pipa garbitzeko zotza.

pipin. (pipit): *ft.* Ikus.: Pipit. 1: Pipila, potoin, adanini. (aots): *iz.* Txorien abestia. (kimia): (iz. Idoŕezkoa dan gaya, arte ta beste zugatzen azalak daukana ta **laŕua(** ontzeko erabiltzen dana. j; Zunrika.

pipiño. (igali): *iz.* Ezpelaren bikoŕa.

pipiño-urte. (igali): *iz.* Bikoŕak asko dagoeen urtea.

pipirinko. (ertsidura): *frond.* Kokoriko dagoeua.

pipitika. (aots): *adond.* Txoriak piokatzen ari-izatea.

pipiño. (txori): *iz.* Txorien abestiaren ots-izena.

pipiñpi, (landare): iz. Basoko zitoria. Piŕinpinkaria dan landarea, **lore** gotiak eta miña beltzkara dauzkana. 1: Pipifita, pipifitingo. (igali): iz. Eloñaren igali goŕia. (clod): 11 *iz.* Berbera.

pipiñta. (landare): *iz.* Pitinpinkaria dan landarca. 1: Ikus.: Pipiŕipi, pipiŕitingo.

pipiŕitingo. (landare): iz. Ikus.: Pipifipi. 1: Pipiŕita.

pipit. (iauliketa): iz. Ikus.: Zimiko. Atzimut, pipila.

pipits,. (min): *iz.* Arnari (sagat, madari ta abut) batzuen azia. I: Alezi, alzia. (eritasun): *iz.* Oloek mingañean euki oi duten eritasuna, alaratzeko eragozpen zayen tontortxoa dana. 1: Kiki, kio. (kekazi): (*iz.* Babaren pipila.

pipitagabe. (min): *fzond.* Mimic kenduta dauzkana.

pipitak. (iragarpen): *iz,* lkus.: Igarkai. Igarkizun, pipiteko, pipitika, pipitakiak, somaketa,

pipitakiak. (tartegati): *iz.* Ikus.: igarkizun. j: Pipitak.

pipiteko. (iragarpen): iz. Erns.: Igarkai. I: Pipitak.

pipila. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Pipi. : Sats, sits. (iautiketa): iz. Ikus.: Zimiko, Pipit.

pipitu. (aginkada): *ad.* Ikus.: Pipiatu, 1: Pipiztatu, tsustotu. (garau): *ad.* **Garaua** egin.

pipiz. (gamin): *iz.* Ikus.: **Garnu;** auten itza. Pis, pix, pixa, piz, piza, txiz.

pipiztatu. (aginkada): *ad.* Ikus.: Pipiatu. 1: Pipitu.

pipla. (landare): *iz.* Told ezeetan bizi dan gibel-bedata.

pipoil. (upa): *iz. lkus.:* Kupelgai. I: Pipoiltxa, pipol.

pipoiltxa. (upa): *iz.* Ikus.: Kupelgai. I: Pipail, pipol.

pipol. (ups): *iz.* Ikus.: Kupelgai. 1: Pipoil, pipoiltxa, zuganardo.

pipolgai. (ol): *iz.* Pipoitak egiteko ola. (ups): *iz.* Berbera.

pipontzi, (ke-belaŕ): *ŕz.* Ke-belaŕa gordetzeko ontzia.

_plporpilo. (zartaiki): iz. Ikus.: Txigoŕ. 1: Kausera.

pipof. (lodiera): *frond.* Lodi xannaŕa dana.

piport. Oat a): iz. Ikus.: Gildaf. j; Pinport, pipi, basasto.

piportatu. (lain.): *ad.* Lafua piportaz bete.

piportu. (azkura): *ad.* Azi gabe geratu.

pipota. (ontzi): iz. Buztiñezko ontzia, zabala dana ta lepoa cstu duena.

pipotsez. (ke-belaŕ): *adond.* Ke-belafa eŕetzen ari-izan.

pipulorda. (janztura): iz. Umceutzako amila motxa.

pipustean. (ezlen-ikuste): *adond. Bat-*batean, batbatera.

pira. (auitasun): iz.' Aul geratzea.

piran piran doa. (aultasun): *adond.* Pitmka-pitinka aulago geratzen ari da. I: Pirun-pirun.

piratu. (aultasun): *ad.* Aula geratu.

piran. (itxasontzi): *iz.* Luze ta estua dan itxasontzia. j: Pirago.

piran-zain. (itxasontzi): *izond.* Pirauak zaintzen ad dana.

pirautzaf. (itxasontzi): iz. Pirnu aundia.

pirdil. (arbuyo): *izond.* Arbuyagafia dana.

pirdila. (piltzaŕ): iz. Ikus.: Piltzaf. Peŕeka.

pirene. (mendi); *iz.* Ikus.: Auña-mendi. Auña, pirene-mendiak.

pirene-andiko. (mendi): *izond.* Auña-menditik baste aldekoa dana. j; Pirene-aranzko, pirene-osteko.

pirene-arunzko. (mendi): *izond.* Ikus.: Pirene-andiko. j; Pirene-osteko.

pirene-mendiak. (mendi): *iz.* Auña-mendiak.

pirene-osteko. (mendi): *izond.* Ikus.: Pirene-andiko. j: Pirene-arunzko.

pirenetako. (mendi): *izond.* Auña-mendikoa dana.

pirenetaf. (mendi): *izond.* Auña-meridian jayo dana.

piri-para. (iraupen): *adond.* Eten gabe ari-izatea.

(edui): *adond.* Eduŕaren jauslea.

pirin. (sukalde): *iz.* ikus.: Eliza; ijitoen itza. j: Lapiko.

pirnka. (laru): *in.* Ikus.: Gildaŕ. Pirikoma, piŕikorta. (txoskor): *iz.* Ikus.: Bixika. j: Bizika.

pirikatu. (garau): *ad.* Ikus.: Meta. I: Miaustu.

pirikorna. (lain): *iz.* Laŕuan sortzen dan pirikaren antzekoa dan pikofa. Piŕikorta, gildaŕ, pirika. (txoskoŕ): *in,* Berbera. (sandal): II *iz.* Odola ado esnearen gatzapena. (eunizti): jj *iz.* Apotzezko odol-gasura.

pirikornatsu. (sendaŕ): *izond* Pirikornak dauzkana.

pirikornatu. (sendar): *ad.* Pirikornak egin.

pirikorta. (esne): iz, Galtzen dan esnearen pirikornak. j: Pirikota. (iaŕu): *iz.* Lafuan sorizen diran pirikaren antzekoak diran pikoŕak. j: Piŕikorta. (txoskoŕ): j *iz.* Berbera.

pirikota. (esne): iz. Ikus.: Pirikorta.

piril. (zubil): *in.* Ikus.: AMpeŕ, I: Martimulo.

pirilika. (birunda): *adond.* Birundaka ari-izatea. j: Piririka, pifigilean, piŕilaka, piŕilean.

pirin. (lastertasun): *frond.* Lasteŕ eta pozik dabilena.

piripio. (ixorzabal): *iz.* **Ikus.: Txorzabal.** I: Laŕatxori.

piripitxin. (etiketa): *iz.* Izkututa zegoen zerbait agertzen danean egiten dan etiketa.

piripo. (lepo): *iz.* Ikus.; Papalu. j: Papo.

piriri. (gurpil): in. Ikus.: **Gurpil. j:** Peŕil, piŕil. (beitiko): *iz.* Ikus.: Beitiko. **Meaŕeri, taŕatario, zirin.**

piririka, (birunda): *adond.* Ikus.: Pirilika. j: Piŕigilean, pifilaka.

pirita, (menasta): iz. Ikus.; Iegs. j: Ingaŕi, piritaŕi.

piritadun. (menasta): *izond.* Inga daukana. j: Piritatsu, piritazko.

piritafi. (menasta): *iz. Ikus.:* Inga. Ingaŕi, pirita.

piritatsu. (menasta): *izond.* Ikus.: Piritadun. I: Piritazko.

piritazko. (menasta): *izond.* tins.: Piritadun. j: Piritatsu.

pirizti. (abere): *in. Iks.:* Basapizti, j; Patari.

pirkaii (sendaŕ): *izond. Ikus.:* **Sendai.** j; Eskon.

pirkoildu. (indaŕ): *ad.* Eri dagoena indaŕa artzcn ari-izan. (obekuntza): *ad.* Beŕiz undo jaŕd.

pirkoiltze. (radar): *iz. Eri* dagoena indaŕa artzen ari-izatea.

pirla. (makil): *in.* Ikus.: Birla. j: Fiala, pint

pirla-joku. (joko): *in.* Ikus.: Biria joku. j: Gila-joko.

pirla-jotzaile. (joko): *izond.* Pirla-jokuan ari dana. I: Pirlari.

pirla-zulo. (zulo): *iz.* Birla ipintzeko zuloa.

pirlada. (makil): *in,* Birlaz emandako Fauna.

pirlaldi. (maid!): *iz.* Pirla jokuan igarotako aldia.

pirlari. (joko): *izond.* Ikus.: Pirla-jotzaile.

pirlatan. (joko): *adond.* Pirla-jokuan ard-izatea.

pirlatn. (joko): *ad.* Pirla-jokuan bola bigaŕenez bota.

pith/tiro. (maid!): *in.* Birla txikia.

pinto. (boil): *iz.* Ikus.: Bola.

pirloin. (aŕain): *iz.* Ikus.: Aŕai-goŕi. Aŕaingoŕi, pirtoi.

piro. (aate): *in.* Ikus.: Ante. j; Bolborin. (kuma): *iz.* Aate edo antzaŕaren **kuma.** (estebete): jj *iz.* Ikus.: Andoila. j: Lope, piroil.

piro-piroka. (joko): iz, Pilata alkaŕi botatzean auŕek egiten & ten jokoa.

piroil. (estebete): *in.* Zeŕiaren piro.]: Ikus.: Piro.

pirola. (sendagaikintza): *iz.* Sendagairen bat daukan **boiltxoa. j: Pioia.**

piroil, (apaintasun): *frond.* Apainduta dagoena. : Pirpin.

pirpilki. (apaintasun): *adond.* Apainduta ari-izatea.

pirpiltasun. (apaintasun): *in.* Apaurduta egotearen egipena. : Pirpintasun.

pirpin. (apaintasun): izond. Ikus.: Pirpil.

pirpindu. (apaintasun): *ad.* Apainduta ari-izan, (garbitasun): *ad.* Ikus.: Garbitu. j: Saintu, txukindu, crdostu, xautu.

pirpintasun. (apaintasun): *iz.* **Ikus.:** Pirpiltasun.

pirpira. (biotzondo): *iz. ikus.:* **Biotz-ikara.** j: Pilpira, unago.

pirpiraka. (leba): *adond.* Pirpiraz ad-mzatea.

pirpiratu. (leba): *ad.* Pirpiraz an-izan. j: Pilpiratu, uŕugotu.

pirpiŕ. (beitiko): *iz.* **Beitiko dagaenen** sabelean egiten dan otsaren **ots-izena. (erorkera):** *in.* **Ontzi batetik garauaren** jaustea. (garau): II *iz.* Berbera.

piŕa. (soñu): *iz.* Gorutik **aria** irtetzean egiten dan otsaren **ots-izena. j: Fiŕa. (ari):** *iz.* **Berbera.**

pifadako. (ari): *iz.* Ardatzan biltzen dan arlaren **aindoa.**

pifi. (asaŕe): *izond.* Eŕaz asafetzen dana. Piŕrn.

pifi-aldi. (aortic): *iz*. Asaŕetuta egotearen aldia.

pifi-paŕa. (bonbonkada): *adond.* Paŕastadaz eralgiten ari-izatea.

pifi-pafatu. (bonbonkada): *ad.* Paŕastadaz eralgi.

pifi-pifi. (banked: *ft*. Ikus.: Beitiko. 1: Piŕiri, sabelbera, berako.

piŕigilcan. (binmda): *adond.* Ikus.: Pirilika. 1: Piririka.

pifika. (aindo): *Lard.* Batzuen batzuk. (izenarde): *izord.* Berbera. (uzta):] ŕz. Guztiz ona eztan uzta.

pit-Watt'. (gurpil): *ad.* Gurpilen gañean ibili.

pifilcita. (zitistada): *iz*. Labau egitearen egipena 1'. Ikus.: Ziŕistada. 1: Leŕaldi.

pifikorta. (late): *iz*. Ikus.: Giidaŕ. 1: Pirika, piritzorna. (txoskoŕ): *iz*. Ikus.: Pirikorta. J. Pirikorna.

pifil. (gurpil): *iz*. ikus.: Gnrpil. : Piriri, pitila, zifika. (obo): *iz*. Obozko ta Lana dan zatikoa. 1: Obo-ertz, txiŕindola, txifinbola, txiŕitol, xatlato, zitindola, ziŕingii. (neuŕizti): II *iz*. Ikus.: Makobil. Oba-ertz. (bureztun): *(ŕz*. Biribil eta laua dan zatikoa, crdian zuloa daukana. (makil): jj iz. Iks.: Birta. 1: Piria.

pifil-balcaŕ. (txiŕita): *iz*. Ikus.:'rxiŕita. 1: Piŕila.

piŕil-emendio. (etxegintza): *iz*. Etxe batean egiten dan azpi-indartzea.

pifil-sail. (txiŕita): *iz*. Txifitacnmultzoa.

pifita. (biribildura): iz. Biribila dan tokia. (obo): *iz*. Bats.: **Oiin. I:** Kurubil. (txifita): jj *iz*. Buts.: **Txifita. :** Oboil, piŕil-bakaŕ, xirintola, xiŕika, pinta. (gurpil): *(ŕz*. Ikus.: Gurpil : Piŕit.

pifilean. (birunda): *adond.* Ikus,: Pirilika. : Piŕitaka.

pifitaka. (birunda): *adond.* Ikus.: Pirilika.: Piririka, piŕiiean, fifi-faŕaka.

piŕin. (pindaŕ): *iz*. *Ikus.:* **Pindaf.** 1: Pildaŕ. (asaŕe): *ft*. Ikus.: Pitt. (koudaŕ): *iz*. Edozein gauzarcn zati txikia. (efeakli): 11 ŕz. Tkus.: Txinaŕ. I: **Sutnuŕ.**

piŕina. (eduŕ): *12.* Eduf-maiuta txikia.

pifingil. (txiŕita): *iz*. Era ta kaizu batzuetako txifita, **unamak** bertatik igarotzeka. 1: Txifita. (obo): *iz*. Piŕita. (gurpil): Nunbaiteko gurpilaren izena. !/ Piŕingilan = Jokoa; arekiak biribilkatzean cgiten dan jokey..

pitingilari. (gurpil): *izond.* Biratu-eragiten ari dana.

piŕingiĺa. (obo): *iz*. Oboki ta lama dan zatikoa. 1: Piŕipita, piŕita. (gurpil): *iz.* Ibis.: Gurpil. 1: Fifika, piŕinka, piŕipita. (txiŕlta): 91 iz. Ibis.: Txifita.: Oboil, pifipita, piŕita.

pifingilan. (joko): *adond.* Gauzak biratu-eragitean ari-izatea.

pifingilean. (birunda): *adond.* Birundaka jaustcn ari-izatea. 1: Piŕipitaka, piŕitaka, piŕitan.

pifinka. (gurpil): *iz*. Ikus.: Gurpil. 1: Piŕingiĺa.

pifinkela. (joko): *iz*. Auŕekjokatzeko erabiltzen dutnn txirunga.

piŕinpin-belaf. (belaŕ): *iz*. Pifinpinkaria dan beta-a, ereintzetan ugari azten dana.

piŕinpinkariak. (landare): *iz*. Azi-atalbikoak cliran landareak, **urin** gatatza la usain kiratsa dauzkatenak.

pifint. (austura): iz. Zerbaiten ufatzcaren otsa.

pitlnta. (argi): *iz*. Argi-zirimota.

piŕintankaka. (aots): *adond.* Gazteak ilintzika ari-izatea.

pifipia. (txorzabal): *iz*. Ikus.: Txorzabal. I: Aloya.

pifipita. (obo): *iz*. Ikus.: Piŕingiĺa. (gurpil): *iz*. Ikus.: Gurpil. Piŕingiĺa, pi!its. (txitita): 11 *iz*. Ikus.: Txifita. 1: Pitiugilx. (txiŕiŕrduketa): *iz*. Ikus.: Txifinga. 1: Brixta, piŕisa, ttiŕipita, txiŕindu.

pifipitaka. (birunda): *adond.* Ikus.: Pifingilcan. J: Piŕitaka. (lastertasun): *adond.* Lastertasun osoan ari-izatea.

pifipitatu. (birunda): *ad.* Piŕipitaka an-jean.

pifirf. (beitiko): ŕz. Ikus.: Beitilco. 1: Piŕi-pifi.

piŕist. (soñu): *iz*. Ur-ziristada baten otsa. (ur): *iz*. Berbera.

piŕist-egin. (iturburu): *ad.* Iturburuan nra sortu.

pifista. (aindo): iz. **Aindo** aundi xamaŕa.

piŕit. (uzkeri): *iz*. Gauza oso txikia dana. 1: Pirtxil, pirtzil.

pifit-arazi. (birunda): *ad.* **Birundaka** ibilerazi. 1: Piŕitatu.

piñta. (gurpil): *iz*. Ikus.: **Gurpii.** Piŕipita, leitike, txiŕintola, ziŕingil. (obo): ŕz. Ikus.: Piŕingiĺa. 1: Piŕipits. (txiŕita): 11 iz. Ikus.: **Txilita,** Piŕingiĺa. (txiŕinduketa): 11 *iz*. Ikus.: Txifinga. 1: Pitipita, txifipita, txiŕindu. (joko): 1112. Txitika joku. : Txiŕingaka.

pifitaka. (birunda): *adond.* Ikus.: Piŕingilean. 1: Piŕipitaka, piŕitan.

pifitau. (birunda): *adond* Bats.: Piŕingilean. 1: Pifitaka.

pifitatu. (birunda): *ad.* Ikus.: Piŕit-arazi. (gurpit): *ad.* Birundak eragin.

pifitsail. (txiiita): *iz*. Bi edo ira txifitaen multzoa.

pifitu. (asafe): *ad.* Ikus.: Asaŕetu. 1: Asaŕatu, saintu.

piŕitxin. (mintzabide): *ŕzond.* Asko itzegiten duena.

pifitzilm. (ondo): *iz*. Ikus.: Peŕetxiko. I: Peŕetxiku, pitittxiku.

piŕixka. (eyeraldi): *iz*. Eyeran dagoen beko gurpila. 1: Piŕixta.

piŕitaa. (eyeraldi): *iz*. Tkus.: Piŕixka.

pirta. (txori): *iz*. *Ur* ondoan bizi dan Ixoria. *1:* Pirti. (makit): *iz*. Ikus.: Birla. 1: Birlo, piria.

pirtada. (erantzupen): *iz*.)k rantzupen bizia.

pirtxil. (toles): *izond.* Zimurtuta dagocna. (zimeldura): *izond.* Zimelduta dagocna. (uzkeri): *iz*. Ikus.: Piŕit. 1: Pirtzil. (crgeltasun): *izond.* Astaputza dana. 1: Pirtzil.

pirtxil-saltzafle. (saleroste): *izond.* Burnt ta metalezko salgai txikiak saltzen dituena.

pirtxildu. (ari): *ad.* Eun bati ariak jausi. ^: Pirukatu, pirzildu. (zimeldura): *ad.* Bcus.: Zimeldu. 1: Maŕoiztu, kamustatu. (jaustasun): i] *ad.* Noun batek beruntz jotzea.

pirtxildura. (ari): **iz. Eun** bati ariak jaustea.

pirtxileta. (mitxelcta): *iz*. ikus.: Mitxeleta. I: Pirtxilitoi, pirtxilota, pirtxilote.

pirtxilgafi. (zimeldura): *izond.* Zimeldu ditekena.

pirtxilgile. (saleroste): *izond.* Burni edo metalezko salgai txikiak egiten edo saltzen dituena.

pirtxilgintza. (saleroste): ŕz. Burnt ta metalezko saigai txikiak egiten dituen lankuntza.

pirtxilitoi. (mitxeleta): *ft*. Ikus.: Mitxeleta. 1: Pirtxileta, pirtxilota, pirtxilote.

pirixilkeria. (ergeltasun): *iz*. Astaputza dan egipena edo esaera.

pirtxilki. (ergeltasun): *adond.* Astaputzaz ari-izatea.

pirtxilkoi. (jaustasun): *izond.* **Jaustasuna** eragiten duena.

pirtxilota. (mitxeleta): *iz*. Buts,: **Mttxeleta.** j: Pirtxileta, pirtxilitoi, pirtxilote.

pirtxilote. (mitxeleta): *iz.* Ikus,: Mitxeleta. I: Pirtxileta, pirtxilitoi, pirtxilota.

pirtxiltasun. (janztura): *iz.* Soñeko baton erabiltzearen egokera.

pirtxileria. (uzkeri): *iz.* Aldin gutxiko gauzen multzoa.

pirtzikatu, (totes): *ad.* Zimutak egin.

pirtzil. (uzkeri): iz. Ikus.: Pirtail. I: Pitit. (ergeltasun); *frond.* Ikus.: Pirtxil.

pirtzildu. (ergeltasun): *ad.* Pirtxil egin edo biurtu.

pirtzilkeria. (uzkeri): *iz.* Uzkeria dana.

pirtzilki. (erge€tasun): *adond.* Pirtxi1a bezels ari-izatea.

piru. (ari): *iz.* Josfeko, jostofatzan ipintzen dan ari-zatia. : Ikus.: Albania. Albaiñry oŕatztara, puru, bim, xuntx. (kuma): *iz.* Aatearen kuma. (aate): II to. Berbera. (anti): II *iz.* Liñu, algodoi, metal edo beste gauza baten zatia. I; Pura. (totes): $_{II}$ *iz.* ikus.: Toles. :. Gaztef. (soñu): $_{II}$ *to.* Soñu-uiñak, (pipil): j iz. Th$_{i}$s,: Pipit. I: Pinporta. (auto[aketa): iz. Zerbait antolaketan agertzen dan ari edo zatia.

piru-eme. (aate): *iz.* Aatearen emea.

piru-emetxo. (aate): *iz.* Aatearen eme txikia.

piru-piru. (ants); iz. Aateai dei-egiteko aotsa.

pisudun. (antotaketa): *izond.* Ariak edo zatiak ongi antotatuta dauzkana.: Pirutsu, izpikatsu.

piruka. (ari): *to.* Ari-itxura duena.

pirukatsu. (ari): *izond.* Ari asko daukana.

pirukatu. (art): *ad.* ikus.: Pirtxildu. I: Pirzildu, pirutu, birukatu. (pipil): *ad.* Landareak pipilez bete.

pirnlika ibili. (birunda): *ad.* Birundaka ibiti.

pirulirua. (soffit): *iz.* Txistu eresgaluaren jotzea.

pirutsu. (antolaketa): *izond.* ilms.: Pirudun. j: Pirukatsu, izpikatsu.

piruxe. (artazi): *iz.* ikus.: Artazi, Pcruzi.

pirzildu. (ari): *ad.* ans.: Pirixildu. I: Pirukatu.

pis. (gaizkikuntza): *frond.* Gaiztoagoa dana. Pisago. (garnu): *iz. Ikus.:* Garin". I: Pix, pixa, pisa, pisi, pipiz, piz, piza, ixio, ur xuri, uxuri, urisuri.

pis egin. (garnu): *ad.* Garnua bota,

pis-pot. (garne): *iz.* Ikus.: Gabontzi. I: Azpiontzi.

pisa. (zeakadura): *iz.* Sagaŕak, liñea to abaŕ zeakatzeko tresna. j: Pisoi.

pisa-leku. (azta): *iz.* Aztatzeko tokia.

pisadurn. (azta): tz. Azta izatea.

pisaketa. (azta): *iz.* Aztatzearen egipena.

pisaldi. (aria); *iz.* Aztatzearen egipena.: Pisatze.

pisatnki. (azta); *adond.* Aztaz ari-izatea.

pisatzaile. (azta): *izond.* Aztatzen duena. Pisatzale,

pisatzale. (azta): *izond.* Tkus.: Pisatzaile.

pisatze. (azta): iz, Aztatzearen egipena. Time.: Pisaldi.

pisi-gela. (tandola): *iz.* Pisi-landola. Pisi-langela. (pisia): iz. Berbera.

pisi-langela. (tandola): *tz.* ikus.: Pisi-gala. J: Pisi-landola. (pisia): iz. Berbera.

PISIA. *iz.* Bizi-bako gays ta bore zeindasunak azfertzcau yarduten duen yakintza; bat ta gat ortan izadiaren eragilcek soŕcrazten dituztcn agerpenak ere. *II* (gai), (finial).

pisia-legez. (pisia): *adond.* Ikus.: Pisiarauz.

pisiarauz. (pisia): *adund.* Pisiari dagokionez.]: Pisia-legez.

pisika. (txoskof): *iz.* Txoskof zoŕotz eta gogofa, lawn ateratzen dana.

pisikari. (pisia): *frond.* Pisiaz ari dana.

plain. (negal); *iz.* Negafez ari-izatea. Pixin. (maskof): *iz.* Tkus.: Maskof. I: Masked.

piska. (uzkeri): *iz.* Galva txikia daua. I: Pixka, gixi-gixo. (uŕitasun): *adond.* Gutxitxo izatea. j: Piskin, pitin, pitinkeri.

pislcin. (ulitasun): *adond.* Ikus.: Pixka. Pities.

pisoi. (lanabesa): *iz.* Liñu edo kaiamua zeatzeko tresses. I: Ikus.: Pisa. (gabi): *iz.* Berbera.

pisoin. (gabi): ŕo. Zeatzeko gabia. (lore): iz. Lore-emakuntze. j: Lore-oŕatz.

pisoitu. (zapa): *ad.* Tinkatu, zapatu. I: Pisoyatu.

pispildu. (eŕealdi): *ad.* ikus.: Txinartu.

pispilin. (poz): *adond.* Poztasuna adierazteko itza.

pispoleta. (istinga): *iz.* Loitzuneko edo istinga ondoko lurkia.

pist. (izaneza): *adond.* Ikus.: Ezereztasun. I; Ezebez, tut, pizt.

pist-egin. (iges): *ad.* Tlzuri egin.

plsta. (tuŕusta): *iz. Ikus.:* Tuŕusta. Jauztiri.

pistan. (oraiñaldi): *adond* ikus.: Bereala. : Bereataxe.

pistatsu. (mike): *izond.* Makafak dauzkana. I: Pisteŕe.

pistela. (ari): *iz.* Arilkayaren txila.

pistefe. (malko): *izond.* Ikus.: Pistatsu.

pisti. (abere): *iz.* licns.: Basapizti.: Patari, pistia, pistizi, zizirua.

pistils. (pilizaŕ): *iz. Ikus.:* Pillzaf. Pildaf, zatit, zatarki.

pistizi. (abere): *iz.* Ikus.: Basapizti. Pisti.

pistola.(su-izkilu): *to. Su-izldlu* txikia.

pistraka. (pilpilada): *iz. Pilpilada* txafa.

pistu. (atsekabetasun): *iz.* Zerbaiten aurka egiten dan txistua. (txistu): *iz.* Ikus.: Txistu. I; Fisfu, txilibitu-ots.

pistule. (ule): iz. Makafak dauzkan betilea.

pisu-arazle. (baldartasun): *izond.* Baldartasuua eragiten duena.

pisa-berdindu. (dendun): *ad.* Aztak alkali buruz dendun jartzea.

pisu-berdinkai. (dendun): *iz.* Aztak alkali buruz berdin izatea.

pisu-efez. (azta): *izond.* Aztatu ditekena. Pisugaŕi.

pisu-ol. (luf-lantze): ŕo. Ereindutako luŕak berdintzeko ola.

pisa-ofatz.(azta): *iz.* Aztakiaren ofatza.

pisuaidi. (azta): *iz.* Aztatzearen egipena.

pisudun. (azta): *izond.* Azta duena. I: Pisutsu.

pisudura. (azta): *iz.* Aztatsu izalearen egipcua.

pisugabe. (azta): *izond,* Aztarik ez ducua.

pisugabetu. (azta): *ad.* Azta kendu.

pisugabezia. (azta): *iz.* Aztarik ez izatea.

pisugaŕi. (azta): *izond. Ikus.:* Pisu-eŕez.

pisuki. (azta): *adond.* Aztaz ari-izatea.

pisutasun. (azta): iz. Aztatsu izataren bereiztasuua.

piantsu. (azta): *izond.* ikus,: Pisudun.

pisutu. (azta): *ad.* Aztatsu egin edo biurtu.

pisutulci. (aria): *adond.* Aztaz ari-izatea.

pisutzaile. (azta): izond, Aztatzen duena. Pisuzale.

pisutzas. (az€a): *iz.* Aztaki aundia.

pisuzain. (azta): *izond.* Aztak onak izatea zaintzen duena,

pisuzain etxe. (arts): iz. Aztak onak izatea zaintzen duen landola.

pisuzaintza. (azta): *tz.* Aztak onak izateko, ari dan erakuudca.

pisuzko. (gafantzi): *izond.* Gafantzia duena.

pit. (oraiiialdi): *iz.* Ikus.: Brgai. : Lipaŕ. (uŕitasun): iz. Zati txiki-txikia. j: Pits. (uzkeri): j9 *iz.* Barbara.

PITA. iz. Laudare iraunkoŕa, efaboilduna, oft mamitsuak eta ertzetan eta tnutuŕean arantzak dauzkana; ofietatik piru oyal-gayak ateratzen dira. Landare onen oñetatik egiten dan aria. (landare): *iz.* Berbera. I: Tantza. (eresgalu): j{ *iz.* Zinbufunetan aotxoa bezeia ipintzen dan oditxoa. (txori): jl iz. Ikus.: Fika. 1: Mika. (txistu): II *iz.* Albokaen aoa izateko erabiltzen dan oditxoa. j: Gari-lastoaz edo abaf-azalaz egiten dan txilibitua. 1: Titus.; Txistu. p: Txilibitu. (egazti): {{ iz. Mika. Sabe ean lumadi zuria ta gorputzaren baste aldeetan metalezko distirak dauzkana; eŕaz emetzen da, ta kabira gauzatxoak cramaten ditu batez ere distiratsuak izan ezkero *11* (landare).

pits-ardo. (edari-bizi): *iz.* Pitatik ateratzen dan edari-bizia. j; Pita-pataŕ, pitardo.

pita-ari. (lokaŕi); *iz.* Pitaren arietaz egiten dan Iokaŕia. 1: Pita-lokaŕi, pitari.

pita-gara. (zurtoin): *iz.* Pitaren zurtoiña.

pita-izpi. (ari): *iz.* Pitatik ateratzen dan aria. j: Pita-ondo.

pita-tokafi. (lokaŕi): *iz.* Ikus.: Pita-ari. Pitari.

pita-oudo. (ari): *iz.* Ikus.: Pita-izpi.

pita-pataf. (edari-bizi): *iz.* Ikus.: Pita-ardo. 1: Pitardo.

pitaitu. (azkufi): *iz.* Eguneroko azkuŕia.

pitardo. (edari-bizi): *iz.* Ikus.: Pita-ardo. j: Pita-paint.

pitari. (lokafi): *iz.* Ikus.: Pita-ari. j: Pita-lokaŕi. (art): *iz.* Berbera.

pitaf. (garagardo): L. Sagardoaren lenengo artziduratik geratzen diran kondafetaz egiten dan edaria. (ardo): L. Matsaren minaitzaz egiten dan ardoa. 1: Pitikin. (mamu): jj *iz.* Ikus.: Maio. I: Malmo.

pitaf-sagaf. (sagaŕondo): (a. Sagardoa egiteko sagaŕa.

pitartu. (mingaztasun): *ad.* ikus.: Mingaztu. j: Mingortry xamindu.

pitatze. (landare): *iz.* Pita-landarea.

pitean. (oraiiialdi): *adond.* Berealaxe ari-izatea. j: Pitintxo baton.

pitef. (aindo): *iz.* Aindo txikia. (uŕitasun): iz. Berbera.

piti-pauta jan. (azkuti): *ad.* Salokeriz jan.

pitika. (auntz): Iz. Ikus.: Antxume. I: Antxuma, pitiia, pitika, tipika. (uzkeri): *fzond.* Oso txikia dana. I: Pita, pitika.

pitiki. (aragi): *iz.* Antxumearen aragia. {: Pitikaki. (auntz): L. Berbera.

pitikin. (ardo): *iz.* Ikus.; Pitaŕ.

pitilin. (baŕabil): iz. Ikus.: Zakil; auŕen itza. ,: Gayaga, pitilo, pitili, pitila, pitilia, pitiii, pinta, pitilin, sakil, pitilia.

pitito. (baŕabil): *iz.* Ikus.: Zakit. j: Pi€itin.

pitin. (ufitasun): *adond. ikus.:* Piska. Piskin, pitinkcri, pitin, pitiŕin, pitxin, txinka. (txikicra): *ŕzond.* Oso txikia dana. (atz); j[*iz.* Atz txikia.

pitinka. (berantasun): *adond.* Astiro ari-izatea.

pitinkerl. (ufitasun): *iz.* ikus.: Piska, j: Pitin.

pitintxo bitten. (oraiñaldi): *adond.* Berealaxc. j: Ikns,: Pitean.

pitiña. (auntz): L. ius.: Antxume. Pitika.

pitipi-patapan. (soft): *iz.* Ots taŕapatariaren ots-izena.

pitipin. (ardo): iz. Beko motazkoa dan txakoliña.

pitiri. (ari): iz. Oski1earen gaindizkoa dan aria. I: Pitiri. (oñetako): *ft.* Berbera.

pito. (Kau): *iz.* Dantzatzean atzakaz egiten dan otsa.

pitof. (txoskoŕ): *iz.* Thus.: Betaŕo. Mitxingoŕ, petaŕo, petxof, pinta, pintzindoŕ, txindoŕ, lxindoŕi, bckatxo, begitxindaŕ. (begi): iz. Berbera.

pitosa. (ugaztun): *iz. Ikus.:* Katagure. j: Katamielga, pututxe, putux.

pitotx. (aultasun): *izond.* Aula dana. Pitrika.

pitotx-lafu. (laŕu): *iz.* Katakuxaren lafna. (ugaztun): *iz.* Berbera.

pitotxa. (ugaztun): iz. Ikus.: Katakuxa. Lutotxa, pitoxa, pitotx, pitox, pototxa, potox, ur-pototxa, txinote, txotxontxa, zebeliu-pitotx, ugu. (labaki-aitzut): *ft.* Ikus.: Labaki-aitzuŕ. Piotxa.

pitoxa. (ugaztun): iz. Ikus.: Katakuxa. {: Pitotxa, pototxa, zebelin-pitotx.

pitrail. (egurki): *iz.* Ikus.: Abe. I: Petral, pitrale, pitral, puterali, zurtagi.

pitraildu. (aultasun): *ad.* Aida biurtu.

pitrika. (aultasuu): *frond.* Aula dana. tires.: Pitotx.

pitril. (gezatasun): *frond.* Gatzik eztuena.

pits. (art): *iz.* Ikus.: Litsa. j: Litx, pitx. (ogi): *iz.* ikus.: Ape!. {; Kirnafa. (uzkeri): jj *iz.* Zati txikia. j: ikus.: Pit. (anpulu): {{ *iz. Ikus.:* Agun, I: Bits.

pits-aidi. (iaboi): *iz.* **Jaboyaz egindako** garbiketa.

pitsatu. (ari): *ad.* **Eun** edo oyal batetik ariak atera.

pitse. (igettsu): *iz.* Ikus.: Igeitsu. Igeltzu.

pitseria. (anpulu): iz. Agun ask() izatca.

pitskeria. (uzkeri): iz. li es.: Ilzkeri. {: Fiskeri.

pita. (in!); *iz.* **Lufaren** zati txikia. j: Piita.

pitaka. (txikiera): *adond.* Zati txikietaz ari-izatea.

pilaf. (murko): iz. **Murko aundia.** Pitxaŕ.

pilika. (auntz): *iz. ikus.:* **Pitika.** (txikiera): iz. Berbera,

pitilia. (baŕabil): iz. Ikus.: Pitilin; auŕen itza. j: Pitxilin.

pitila. (baŕabil): *iz.* Pito itzaren ñogaŕia. I: pitola.

pitin. (txikiera): *izond.* Ikus.: Pitin. j: Pitirin, pitoka.

pitin-Taŕa. **(taŕu):** *ft.* **Landuta dagoen** pitikaren laŕua.

pitingofi. (edari-bizi): *iz.* Ikus.: Pataŕ. Pataŕ.

pitipiitxu bat. (uŕitasun): *adond.* **Guztiz** uŕi dana. j: Ikus.: Pitoka.

pit-M. (art): *iz.* **Ikus.: Pitiri. (oñetako):** ŕz. **Barbera.**

pitirin. (txikiera): *izond. ikus.:* Pitin. j: Pitin, pitiñn, pitoka.

pitilin. **(txikiera):** *izond.* ikus.: Pitin. Pitirin.

pitoka. (txikicra): *izond.* Txiki-txikia dana. j: ikus.: Pitin.: Pain, pitxin, pitititxu.

pilof. (txoskoŕ): *iz.* Ans.: Betsoŕ. Betaŕo, bitof. (begi): *iz.* Berbera.

pitnsgati. (abetxu): iz. Lekaziduua dan abetxua; bare ofiak aringati bezeia erabiltzen dira.

pitx. (uzkeri): *iz.* Ekes.: Pits.

pitxa. (batabil): *ft.* Ikus.: Zakil. 1: Pitilin, sokil.

pitxarbete. (murko): iz. Beterik dagoen murkoa.

pitxargile. (murko): *izond.* Murkoak egiten dituena. {: Pitxargin, pitxergile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

pitxargin. (murko): *izond.* Ikus.: Pitxargile. j: Pitxergile.

pitxargiutza. (murko): *iz.* Murkoak egiten dituen **Iaugintza.**

pitxarka euria izan. (euri): *ad.* **Euria ibaika izan.**

pitxarkada. (larntainera): *iz.* **Murko batek euki dezakena.** I: **Pitxartara,** pitxertara, pitxertra. (murko): ŕz.

Berbera. (ncoli): j{ *iz.* Ikus.: Pitxat. Pitxeŕ.

pitxarkaldi. (tanpa): *iz,* Murkoaz emandako tanpa. Pitxaŕ-ukaidi. (murko): *iz.* Berbera.

pitxarkatu. (neuŕi): *ad.* Pitxaŕez neurtu. Pitxerkatu.

pitxaŕ. (murko): *iz.* Ikus.: Marko. I: Pilaf', pitxaŕo, pitxeŕ, txaŕo, zuila. (nenŕi): iz. Lau pinterdi dauzkan neutia. ^: Pitxarkada, pitxeŕ. (januainera): iz. Berbera.

pitxaŕ-belaf. (tandare): *iz.* Lastaduna dan landarea,

pitxaŕ--motz. (murko): *iz. Ao* zabala ta lepo labuŕa dauzkan murlcoa. I: Pitxeŕ-motz.

pitxafa. (niurko): iz. Ikus.: Marko. I: Pitxaŕ.

pitxaŕ-ukaidi. (tanpa): *iz.* Ikus.: Pitxarkaldi. (murko): *iz.* Berbera.

pitxartara. (murko): *iz.* Ikus.: Pitxarkada. Pitxertara.

pitxartegi, (antoxin): iz. Murkoak edo antoxiñak ipintzeko tokia.

pitxartxaf, (Ixori): *iz.* Txori-mota bat. j: Pitxertxaŕ.

pitxartxo. (minim): *iz.* **Marko** txikia,

pitxatu. (eundura): *ad.* Eun bati ariak atera. (ari): *ad.* Berbera.

pstxel. (antoxin): *iz.* Suiletatik ura ateratzeko txouila.

pitxeldun. (bcretef): iz. Ikus.: Beretef. Blizain.

pitxeleta. (mitxeleta): iz. Ikus.: Mitxeleta. j: Piupirin, pitxoleta.

pitxera. (murko): *iz,* Ikus.: Murko. Pitxeŕ.

pitxeranto. (antoxin): iz. Ura eukitzeko antoxin txikia.

pitxerdi. (jannainera): *iz.* Pitxaŕaren erdia.

pitxergile. (murko): *izond.* Ikus.: Pitxarglie. j: Pitxargin.

pitxerka neurtu. (neoti): *ad.* Pitxaŕen bilartez neurtu. j: Pitxarkatu.

pitxerkada. (jarmainera): *iz.* Beterik dagoen pitxaŕa.

pitxarkatu. (neuŕi): *ad.* Thus.: Pitxerka neurtu. j: Ikus.: Pitxarkatu.

pitxero. (antoxin): iz. Burni-ofiz egindako antoxiña.

pitxeŕ. (murko): lz. Ikus.: Marko. Pitxaŕ, pitxera, panineko, zinge. (neuŕi): *iz.* Ikus.: Pitxaŕ, j: Pitxarkada, galeta. (jarmainera): jj *iz.* Berbera.

pitxefandi. (murko): *iz.* Marko aundia,

pitxcf--mofz. (murko): *iz.* Ikus.: Pitxat-motz.

pitxeŕ-saltzaile. (murko): *izond.* Murkoak saltzen dituena.

pitxef-zain. (murko): *izond.* Murkoak gordetzen edo zaintzen dituena.

pitxertara. (jarmainera): *iz.* Iima.: Pitxarkada. j: Pitxartara, pitxerka. (murko): *iz.* Berbera.

pitxertra. (jaunaincra): *iz.* Ikus.: Pitxarkada. j: Pitxertara, (marina): iz. Berbera.

pitxertxaf. (txori): iz, Ikus.: Pitxartxaŕ.

pitxesku. (murko): iz. Lopidea daukan murkoa,

PITXi. *iz.* Metal edeŕaz egindako izakaya; batzuetan txirlaŕik edo istaŕiakaz apainduta dagoena; batez ere apainketarako erabiltzen dana. j: Txirlaŕi. j: Bitxi, metale, atuxak. (edertasun): *izond, Ikusgaŕi,* edeŕa, polita dana; auŕen itza. II (apaingailu), (ereztun), (ikertze), (janztura), (lepoko), (tneuasta), (mugeŕ), (oŕatz), (txirlaŕi), (uŕe), (zilargintza), (ziIar.

pltxi-alasa. (pitxi): *iz.* Pitxiak gordetzeko efedizea.

pitxi-aokalari. (pitxi): *izond.* Pitxlak gardaiñatzen dituena. j: Pitxi-sartzaile.

pitxi-ati. (pitxi): *12.* ikus.: Istafi. 1: Aŕi-bizi. (txirlaŕi): *iz.* Ikus.: Txirtafi. I: Altiste, pitxi-azi.

pitxi-azi, (txirlati): iz. Ikus.: Txfrlafl. Pitxi-ati.

pitxi-gabetu. (pitxi): *ad.* Nunbaitetik pitxiak kendu.

pitxi-goñ, (pitxi): *iz.* tioŕia dan istaŕia.

pitxi-idazle. (idazkcta): *izond.* Izki politen bidez idazten duena.

pitxi-kokalari. (pitxi): *izond.* Pitxiak atontzen ari dana.

pitxi-kutxa. (ustutx): *iz.* Pitxiak go€detzeko ustutxa. (pitxi): *iz.* Berbera.

pitxi-ornitu. (pitxi): *ad.* Pitxiakaz apaindu.

pitxi-pitxirik. (kriketasun): *izond.* Oso kriketa dana. j: Pitxitin.

pitxi-salketa. (izkutukeri): *iz.* Ikus.: Songinkeri. j: Aztikeri.

pitxi-saltegi. (uzkeri): *iz.* **Uzkeriak** saltzen dirao tokia.

pitxi-saltcaile. (uzkeri): *izond.* Uzkeriak saltzen dituena.

pitxi-sartzaik. (pitxi): *izond.* Ikus.: Pitxi-aokalari.

pitxi-truke. (aldaketa): *iz.* Uzkerien aldaketa:

pitxika. (uŕitasun): *adond.* **Sendafa** dan oso uŕf.

pitxikada. (iauliketa): *iz.* Thus.: **Zimlko.** Atzimut, ozkada.

pitxikaka. (uŕitasun): *adond.* Uŕieŕaz arf-izatea.

pitxikeria. (apaingailu): iz. **Apaingailu** lnotza.

pitxiki. (nabarmenkeri): *adond.* Nabarmenkeriz ari-izatea.

pitxilcula. (aukerakeri): *iz.* Kaskotaldiko gauzak.

pitxilari. (pitxi): *izond.* Pitxiak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

pitxileta. (mitxelcta): *iz.* ikus.: Mitxeleta. j: Pitxcleta, pitxilingaria.

pftxilin. (batabil): *iz* Ikus.: Pitilin. Pitilia; auŕen itza.

pitxilingaria. (mitxeleta): iz. Ikus.: Mitxeleta. : Pitxileta, pitxilota.

pitxilora. (belaŕ): *iz.* Zelayetan etuz ikusten dan belaia; gabaz bere loraburua bildu ta makurta oi dn. (lore): *iz. Ikus.:* Izaŕ-lili. Pitxilore, pitxoleta, izat-lore.

pitxilota. (nritxeleta): ŕz. Ikns.: Mitxeleta. j: Pitxilingaria, pitxilote, txepeleta.

pitxilote. (lore): *iz.* Laŕeetako izaŕ-lili txikia. (mitxeleta): *iz. Ikus.:* Mitxeleta. Pitxileta.

pitxin. (uŕitasun): *adond. ikus.:* Pitin. Pitoka.

pitxingulari. (belaŕ): *iz.* Usain-bedaŕ, sorbarakoa.j: Usain-belaŕ.

pitxirkeria. (zikoiztasun): *iz.* Oso zikoitza izatea. (zekenkeri): *iz.* Berbera.

pitxifii. (zikoiztasun): *izond.* Zikoitza dana. (zekenkeri): *izond.* Berbera.

pitxitasun. (nabarmenkeri): *iz.* Ikus.: Nabarmenkeri. j: Bitxikeri.

pitxitegl. (pitxi): *Ia.* Pitxiak dagozen edo saltzen diran tokia.

pitxitin. (kriketasun): *izond.* ikus.: Pitxi-pitxirik.

pitxitu. (apaingailu): rid. Ikus.: Apaindu. Panpindu.

pitxitxi. (zakuŕ): *iz.* Zakufa; auten itza. (katu): *iz.* Katua; auŕen itza.

pitxitxo. (pitxi): *Ia.* Merkea dan pitxia.

pitxitxo-zabal. (pitxi): iz. Ikus.: ' Gardaiñatze. j: Aokatze.

pitxiztatu. (apaingailu): *ad.* ikus,: Apaindu. j: Panpindu.

pitxo. (orga): *iz.* Gurdiak auŕean daukan call goituena, zamari eusteko dagoelarik.

pitxoleta. (mitxeleta): iz. Ikus.: Mitzeleta. I: Pitxeleta, txibil-txori. (lore): iz. Izaŕ-lili, ^: Pibcilora. I: Mitxoleta, pipeŕeta, punpun.

pitxon. (joko): *iz.* Auŕek pilota alkaŕi botatzean egiten duten jokoa.

pitxnf, (pipit): *iz.* Ikus.: Pipil, J: Ñiñirika.

pitz. (berpizte): *ad. Ikus.:* Berpiztu. I: Berbizi, pits. (landare): *ad.* I3elarkiak ememintzen eta azten asi. (eŕeald€): *ad.* Su-egin,

pitz-arazte. (yareikuntza): *iz.* Lotatako ondasunak yarein.

pitza. (anpulu): *iz.* Ikus.: Agun. j: Apaŕ.

pitzadura. (aŕaildura): *iz.* lkus.: Afaildura. J: Iñardura, pitzaketa, sartara.

pitzagafi, (aŕaildura): *izond.* Afaildu ditekena.

pitzagi. (gaunt): iz. Bats.: Gernuntzi. j: Gemu-zato, gernu-zoŕo, pitzoŕo, garnu-ontzi, gernuntzi.

pitzaketa. (aŕaildura): iz, Ikus.: Aŕaildura. I: Pitzadura.

pitzakoŕ, (auskortasun): *izond* Autsi ditekena.

pitzaldi, (indaf): iz, Beŕiz indartzea. (cumin): *iz.* Sumifiezko igidura.

pitzarazi, (indaŕ): *ad,* Befiro indartu.: Pitzerazi.

pitcatu. (aŕaildura): *ad,* Ikus.: Afaildu. Iñartu, printzatu, zartarazi. (ebaketa): *ad.* Gizaki naiz abereen aragian ebagi.

pitzatua. (aŕaildura): *iz.* Afailduta dagoena. (ebaketa): *iz,* Ebagita dagoena. (zen): *JJ iz.* Abereen belafian egindako zena edo ebaketa.

pitzbuilta. (cumin): *iz.* Sumiudurik ari-izatea.

pitzef. (murko): *iz.* Eskuak garbitzeko konketa.

pitzeya. (anpulu): iz. Aŕañak urtan egite n dituzten anpuluak,

pitzgailu. (au-izkilu): iz. Su-izkiluan jartzen dan eztandagaya, (liizi): *ŕa,* Bizi-gaya.

pilzgailz, (eŕegailz): *izond. Pee* eziña dana.

pitzgafizko, (albi): izond. Adorea soferazten duena.

pitzi-patza, (ibilera): *adond,* Ikus.: Apoka. : Ñauka, potikoka, taŕapaka, tzipitzapa, potika.

pitzi-patza. (ibilera): *adond.* Esku ta alien gañean ibiltzea.

pitzika. (zati): iz. Zati Pixka, pizaŕ, pizketa.

pitzikati. (aidakortasun): ***izond:*** Eŕaz aldatzen dana,

pitzikatu. (Ian): *ad.* Langintza-mota guztietan lanegin. (zati): *ad.* Pitzikaz biurtu.

pitziki. (igurtziketa): *adond.* Atz-egiten ari-izatea._

pitzofo. (garnu): *iz.* Ikus.: Gemuntzi. Gemu-zato, gernu-zoŕo, pilzagi, pixastre, pixontzi.

pitzofoten. (garnu): iz. Giltzuŕiñctatik gemuniziraño garnua igarotzeko dagoznn bi ixtunen bakoitza. Pix-odi, pizodi.

pitztenago. (bizi): *izond.* Bizi aundiago ematcn duena.

pitzun. (pertz): *izond 1kus.:* Perzgile, J: Pcrzgin.

pin. (aate): *ft.* Piuiñaren deadaŕa.

piuiña. (aate): *iz.* Aate txikia.

plunta. (acts): *iz.* Piuka ari-izatea.

pix. (garnu): iz, lkus.: Garnu. J: Pipiz, pis, pixa, piz, piza, txiz, ur xuri, uxuri, pisa, pizpiz, usuri.

pix-antzeko. (gamu): *izond,* Garnuaren antza duena,

pix-auleria. (garnu): iz. Pix asko egiteagatik gertatzen dan aultasuna. J: Pixgei-auleria.

pix-beltz. (garnu): iz. Garnuan egon diteken margo beltza.

pix-egite. (garnu): *izond.* ikus.: Pixa-jaric. I: Pixati, pixeri.

pix-egin. (germ(); *ad.* Garnua lekorera bota. J: Pizak-egin, txiz-egin, ur-ixuritu.

pix-egite. (garnu): iz. Ikus.: Pixaidi. J: Piz-aidi.

pix-eragile. (garoa): *izond.* Pix-eragitcn duena.

pix-eragin. (garnu): *ad.* Pix-egin erazi.

pix-jario. (gamu): *iz.* Garnu asko botatzea. J: Txi ż jario.

pix-nagi. (garnu): iz. Ikus.: Pixaneke.

pix-odi. (garnu): *iz. Jkus.:* Pitzofoten. Pizodi.

pix-oyal. (aurtzaro): *iz.* Ikus.: Auf-zapi. J: Piz-oyal, sein-oyal, txataŕ, ixiz-oyal, auŕ-oyal, ñapilda, txiz-oyal. (oyal): *iz.* Berbera.

pix-urdin. (gernu): *iz.* Oztin-margoa duen garnua.

pix-ufr. (garnu): *iz.* Gutxi pix-egitea. J: Ikus : Pixakatu. j: Txiz-uŕi,

pix-usain. (usain): *iz.* Garnu-usaiña. (gamu): Iz. Berbera.

pix-usainzto. (usain): *izond.* Gamu-usaiña duena. (garnu): *izond.* Berbera.

pixa. (garnu): ŕz. Ikus.: Garnu. I: Pipiz, pis, pix, piz, piza, txiz,

pixa egin. (garnu): *ad.* Garnua bota. I: Pis-egin, piz egin,

pixa-debeku. (garnu): ŕz. Garnua eustca.

pixa-gale. (garnu): iz. Pix egiteko gogoa. Pixagura, pixale, pixile, pizagalc.

pixa-jario. (garnu): *ŕzond.* Asko pix-• egiten duena. I: Pixati, pix-egile, pixeri, pixontzi, pixuntzi, : Pix-egitearen gogoari ezin eustea.

pixa-toki. (dot): *ŕa.* ikus.: Pixategi. Pixazko, pixitcgi, pixtoki, piza-toki.

pixa-zutoin. (garnu): *iz.* Garnuari mister/ dion zutoiña.

pixabide. (garnu): *iz.* Garnua ateratzen dan ixtuna,

pixagaletu. (garnu): *ad.* Pix-egiteko gogoa izan. I: Pixaletu, pixi-zaletu, pizaletu.

pixagolii, (eritasun): Iz. Pixabidetik odola bota€zea. Abelgofien eritasuna, J: Ikus.: Pixeden.

pixagura. (gamu): *iz.* Ikus.: Pixa-gale. Pixale, pixile, pizagale.

pixaguratu. (garnu): *ad.* Pix egiteko gogoa izan. I: Pixeletu.

pixakatu. (gaunt): *ad.* Gutxi ta saŕi pix-egin. J; Ikus.: Pix-uŕi. J: Txiz-ufi.

pixaketa. (garnu): iz. Pix-egitearen egipena.

pixaldi. (garnu): iz. Pix-egitearen aldia, ^: Pix-egite, piz-aldi.

pixale. (gamu): iz. tkus.: Pixa-gale, Pixagura, pixile.

pixaletu. (gamu): *ad.* Ikus.: Pixagaletu, J: Pixi-zaletu.

pixaneke. (garnu): *iz.* Pix-egiteko zailtasuna. : Pix-nagi.

pixardi. (uzkeri): *iz.* Ikus.: Ilzkeri. Fiskeri, pizka.

pixardika. (uzkeri): *adond* Uzkerietan ari-izatea.

pixeri, (garnu): *iz.* Garnuan egiten dan afia,

pixastre. (garnu): *iz.* lkus.: Gernuntzi. J: Pitzofo, pixasturu. : Gernuntziaren lepoa, pixontzi, pitxastrc.

pixasturu. (gamu): *iz.* Ikus.: Gernuntzi. Pixastre.

pixategi. (irol): iz. Pix-egiteko tokia. Pixa-toki, pixazko, pixitcgi, pixtoki, piza-toki.

pixati. (gam): *izond.* Ikus.: Pixa jario. I: Piz-agile, nixed.

pixatsu. (gamu): *izond.* Pixaren main edit margoa duena.

pixazko. (irol): *Iz*. Ikus.: Pixategi. J: Pixa-toki, pixitegi, pixtoki.

pixeden. (garnu): iz. ikus.: Pixagoŕi. (eritasun): *iz*. Berbera.

pixeletu. (garnu): *ad*. Ikus.: Pixaguratu. J: Pixiletu.

pixeri. (garnu): *izond.* Thus.: Pixa jario. 1: Pixati, pix-egite, pixontzi.

pixgei-auleria. (garnu): iz Ikus.: Pix-auleria.

pixgoŕo.(garnu): *is.* Beaŕezkoa dan margorik gabe pix-egitea.

pixi-zaletu. (garnu): *ad*. Ikus.: Pixagaletu. j: Pix<:letu, pizaletu.

pixika. (txoskoŕ): iz. Ikus.: Basasto. J: Mikoŕ.

pixile. (ganm): *izond.* ikus.: Pixa-gale. I: Pixagura, pixale.

(garnu): iz. Pix-egiteko gogoa. Pizagale, txizagura, txizasi, txiz-estu.

pixin. (ncgaŕ): *iz*. ikus.: Negarkeria. J: Negaŕ-muŕin, pisin. (maskof): iz, Ikus.: Maskof. : Maskuŕ, ziboil.

pixistulu. (irol): *iz*. Ikus.: Oapeko. j: Oe-azpiko, pixontzi, pixuntzi.

pixitegi. (irol): *iz*. Ikus.: Pixategi. J: Pixa-told, pixazko, pixtoki, piza-toki.

plxka. (zati): *iz*. *Ikus.:* Pitzika. ; Pizaŕ, pizketa, mixka. (asaŕe): *iz*. Bereala amaitzcn dan asafea.

pixka bat. (uŕitasun): adond. Gutxi dana. Pixkat.

pixkaka. (saleroste): *adond.* Gutxika saltzen ari-izatea. J: Pizkaka

pixkanaka. (berantasun): *adond.* Astiro ari-izatea. I: Pizkaka, pixkabanaka, pixkana-pixkana,puskaka-puskaka, tupa-iupa.

pixkat. (uŕitasun): *adond.* lkus.: Pixka bat. J: Pixkatxo.

pixki. (eguf): iz. Eguŕ-zatitxoa.

pixkin. (eguŕ): iz. Eguf-kondaŕa.

pixkolatu. (indaf): *ad.* Indat beŕiak situ. ^: Pixkortu, txospertu, txoxpertu.

pixkolte. (sabel): iz, Ikus.: 1'xilboŕ. I: Zil, txilko.

pixkorgafi. (indaŕ): *izond.* Indaŕ beŕiak aŕcrazten ditueua.

pixkof. (indaf): *izond.* Indaŕ beŕiak artu dituena. (oraiñaldi}: *adand.* Berealaxe ari-izatea.

pixkortu. (indaŕ): *ad*. Ikus.: Pixkolatu. Txospertu.

pixkortze, (indaf): *is.* Indaŕ beŕiak artzea.

pixodi. (garnu): iz. Bars.: Pitzofoten.

pixontzi, (garnu}: *izond.* Safi pix-egiten duena. j: Pixuntzi. (ontzi): *iz*. Thus.: Azpiontzi. I: Gabontzi, murko, pixuntzi, pizontzi, tiŕin, txizontzi.

pixontzi. (irol): *iz*. Ikus.: Oapeko. j: Pixistulu, txamarda. (garnu): *izond.* Thus.: Pixa-jario. : Pixcri.: iz. Ikus.: Gernuntzi. Pitzaŕo, pixuntzi, pizontzi, piztegi, txizontzi.

pixontzi-tegi. (cŕedizc): *iz*. Oe ondoan jartzen dan mai txikia. j: Pixuntzitegi.

pixofa. (utzaldi): iz. Abel-ongaŕia egoten dan ubiia. (garnu): *iz*. Berbera.

pixpix. (garnu): *is*. Ikus.: Garnu; auŕen itza. J: Piz-piz,

pixta. (tuŕusta): *iz*. Ikas.: Tufusta. J: Jauztiri, pista.

pixtan. (lastertasun): *adand.* Bercala, bcrcalaxe.

pixtia. (ugaztun): iz. ikus.: Lursagu. I: Saatsuri. (naŕazti): *iz*. Ikus.: Kuxkaudel. (zomoŕo): II is. Ikus.: Zomofo, I: Mamoŕo. (egazti): JJ *iz*. Aŕapakaria dan egaztia.

pixtiño. (abere): *iz*. Aberetxo txikia.

pixtoki. (irol): iz. ikus.: Pixategi. : Pixa-toki, pixazko, pixitegi, piza-toki, piztegi.

pixtu. (txistu): *iz*. *Ikus.:* 'I'xistu. J: Fistu.

pixu-berdinkai. (dendun): *is.* Dendun-azta. I: Pixmosakai.

pixu-eredu. (azta): *iz*. Aztaen eredu.

piru-oŕatz. (azta): *iz*. Aztakiaren mils. Ikus.: Aztakin-oŕatz, azta-ofatz.

pixu-osakai. (dendun): iz. Ikus.: Pixu-berdinkai.

pixuntzi. (ontzi): *iz*. Ikus.: Azpiontzi. I: Gabontzi, murko, pixontzi, pizontzi, tiŕin, txizantzi, oapeko, piz-untzi, pixistulu. (irol): *iz*. Berbera. (garnu): iz, Tkus.: Pixontzi. Pixa jario, pizontzi, piztegi.

pixuutzitegi. (garnu): *iz*. Pixuntzia eukiteko mai txikia. I: Ikus.: Pixontzi-tegi. (efedize): *iz*. Berbera.

pixurako izan. (azta): *ad*. Aztatzeko izan.

pixutu. (nagi): *ad* ikus.: Nagitu. J: liabalii.

piz. (garnu): *is*. Ikus.: Garnu. J; Pipiz, pis, pixa, piza, txiz, ur suri, uxuri, urxuri. (berpizte): *ad*. Ikus.: Piztu.

piz-aldi. (garnu): *iz*. *Ikus.:* Pixaldi. : Pix-egite.

piz egite. (garnu): *izond.* Pix-egiten duena.

piz-egin. (garnu): *ad*. lkus.: Pixa egin. Pis-egin, pix-egin.

piz-galtze. (garnu): *iz*. Garnua peitzea.

piz-oyak (aurtzaro): iz. Ikus.: Auŕ-zapi. Pix-oyal.

piz-piz, (garlic* *iz*. ikus.: Pix. Pixpix; auŕen itza, bix-bix.

piz-untzi, Orel): *iz*. Ikus.: Oapeko. I: Pixuntzi.

piza. (zapaldura): *iz*. Zolako aŕlak zapaltzeko tinkaya. (garnu): is Ikus.: Garen. j: Piz, pipiz, pis, pix, pixa, txiz.

piza-toki. (hop: *iz*. This.; Pixategi. Pixa-toki, pixitegi, pixtoki, piztegi.

pizadura. (aginkada): *iz*. Ikus.: Aginkada. I: Auskada.

pizagale. (garnu): *iz*. Ikus.: Pixile. Txizagura, txizasi, txiz-csta, pixa-gale, pixagura.

pizain. (baŕabil): *iz*. Zezen eta beste abereen zakiia.

pizak-egin. (gaunt): *ad*. ikus.: Pix-egin. Txiz-egin.

pizaletu. (garnu): *ad*. ikus.: Pixaplan- I: Pixi-zaletu.

pizaf. (esne): iz. Ikus.: Aŕoka. J: Keŕa. (zati): *iz*. *lks.:* Pitzika. I: Pixka, pixaŕ. (kondaf): II is. Bats.: Kondaŕ. Ondakin, pizkada. (aragi): J is. Aragi-zatitxoa.

pizaf-auts. (menasta): *is*. Ans.: Berun-aŕi.

pizbefi. (berpizte): *izond.* Berpiztuta dagoena.

pizbefitu. (berpizte): *ad*. Ikus.: Berpiztu. Birpiztu, birbiztu.

pizbefitze. (berpizte): *iz*. Galduta zegocn zeribait bizi beŕia ematea.

pizegiie. (garnu): *Land.* Pix-egiten duena. J: Txizalari, txizale.

pizgaiiu. (zirikaldi): *is*. Tudafbeŕiak esriateko egokia dana. liens.: Pizgaŕi. I: Pizkailu. pizkaŕi, zia.

plzgaŕii. (zirikaldi): *iz*. Ziztakatzekoa dana; berpiztekoa dana. Iudaŕbeŕiak emateko ona dana. lks.: Pizgailu. pizkailu, pizkaŕi, itxindi, zia, zirigaŕi, ziztagaŕi.

pizgaŕi-giie, (arkai): *izond.* Su-zotzak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

piziie. (garnu): *izond.* Pix-egiteko papa duena.

pixka. (uzkeri): *iz*. huts.: Uzkeri. J: Pixardi. : Ikus.: Pizkat. I: Pizki, sarameria, bixka, ipits, ipitx.

plzkada. (kondaŕ): iz. Ikus.: **Kondaf,** I: Pizaf, pufuxka.

pizkaiiu, (zirikaldi): *is*. Ikus.: Pizgailu. Ikus.: Pizgaŕi, pizkai5, pizgailu.

pizkaka. (saleroste): *adond.* Ikus.: Pixkaka. (berautasun): *adond.* ikus.; Pixkanaka. Tiupa-fupa.

plzkafi. (zirikaldi): *izond. ikus.:* Pizgaii. Ikus.: Pizgailu, pizkailu, ziztagaii.

pizkat. (uŕitasun): *adond. Oso* gutxi dana. : Ikus.: Pizka. f: Pizkin.

pizketa. (zati): *iz.* ikus.: Pitzika. Pixka.

pizki. (uzkeri): *iz.* Ikus.: **Uzkeri.** Pizka, zibizki.

pizkidin. (argitza): iz. Argitzekoa dana. I: Pizkizun.

pizPildu. (eŕealdi): *ad.* Ikus.: Kiskaldu. Kiskaldu, pizpildu, pizkildi.

pizkin. (uŕitasun): *adond.* Gutxitxo. (: Ilnrs.: Pizkat.

pizkitu. (ari): *ad.* Oyal edo eunetik ariak atera.

pizkizun. (argitza): *in.* ikus.: Pizkidin.

pizkola. (indaŕ): *izond.* lndartsua dana. I; Kementsu.

pizkolatu. (biŕezarpen): *ad.* lndaŕ beŕiak artu. Pizkoŕ-beŕitu.

pizkorgafi. (indaŕ): *Land.* lndaŕa ematen duena.

pizkarki. (indaŕ): *adond.* Indartsu ta kementsuki ari-izatea.

pizkorkidin. (indaŕ): iz. Indartzekoa dana. I: Pizkorkizun.

pizkorkira. (osasun): *adond.* Osamu' itxuraz agertzea.

pizkorkizun. (indaŕ): Iz. Ikus.: Pizkorkidin.

plzkof. (igidura): *izond* Eŕaz igitzen dana. (indaŕ): izond. Bizi, arin, indartsu.

pizkofaldi. (argitasun): *iz.* Argitasunez ari-izatea. (biŕezarpen): *iz.* Beŕiz ongi jartzea.

pizkofarazi. (indaŕ): *ad.* lndaŕ eta pizkortasuna artu-eragin.

pizkof-befitu. (biŕezarpcn): *ad.* Ikus.: Pizkolatu.

pizkortasun. (egikera): *iz.* Egikeraz ari-izatea. (igidura): *iz.* Arin eta elan igitzea.

pizkortu. (indar): *ad.* Indaf eta pizkortasuna artu. (albi): *ad. this.:* Adoretu. j: Azkot-azi.

pizkortu-aldi. (indaŕ): *iz.* Indafbeŕiak artzeko aldia.

pizkortzaile. (indaŕ): *izond.* Pizkorizen duena.

pizkortze. (biŕezarpen): *iz.* Pizkolatzea, pizkot-befitzea.

pizku. (zaragi): iz. **Zaragiaren** mustuŕa.

pizku-autzeko, (zaragi): *izond.* Pizku edo efoaren antza duena,

plzkunde. (berpizte): *iz.* Ikus.: Berpizte. ^: Berpizkunde, piztaldi, pitzkunde. (jayotza): *iz,* Beŕizjayotzea.

pizkunde-zale. (jayotza): *frond.* Ikus.: Pizkundeko.

pizkundeko. (jayotza): *izond.* Pizkundeari buruz zaletasuna duena. I: Pizkunde-zale.

pizkuntza. (berpizte): *iz.* Berpiztearen egipena.

pizle. (izeki-aidi): *izond.* Piztutzen duena. I: Piztaile, piztale, piffle.

piznra. (sendagaikintza): *L.* Adclaki mardo ta itsaskoŕa, sendagaikintzan erabiltzen dana.

pizodi. (garnu): *iz.* Ikus.: Pitzofoten. Pix-odi,

pizontzi. (garuu): *L.* Ikus.: Pixontzi.: Piztegi, pixentzi, murko, tiŕin, tzzontzi, teŕin. (ontzi): *iz.* Berbera. (irol): *iz.* lkus.: Oapeko. j: Pixuntzi, pizpot, piz-untzi, tiŕin.

pizoyal, (oyal): *iz.* Ikus.: Auŕ--oyal. Auŕ-txataŕ.

pizpiki. (txikiera): *izond.* Oso txikia dana.

pizpildu. (eŕealdi): *ad.* Ikus.: Kiskaldu. Kiskildu, pizkadu,

pizpita. (fazakeri): *izond.* Fazakeriz ari dana.

pizpoleta. (txorzaba]): *iz.* Ikus.: **Txorzabal.** Laudeta.

pizpot. (irol): iz. Ikus.: Oapcko. I; Pizontzi, pixapot.

pizt. (izaneza): *adond.* list, tutik. **Ezereztasun,** pint. (ezereztasun): *adond.* Berbera.

pizta. (malko): *iz.* Ikus.: Makaŕ.: Mantaŕ, makaŕ ezea.

Piztaile. (izeki-aldi): *izond.* Ikus.: Pixie. Piztale.

piztaldi. (berpizte): *iz,* Ikus.: Berpizte.: Pizkuude, pizte, piztutze.

pizta[e. (izeki-aldi): *izond.* Ikus.: Pizte. I: Piztaile,

plztarazi. (berpizte): *ad.* Piztu-cragin.

pizte. (berpizte): *iz.* Ikus.: Berpizte, Piztaldi, piztuera, piztutze. (biŕezarpen): *iz.* Biŕezarpenaren egipena. (izeki-aldi): lzekitzearen egipena. (ernaltze): II iz. Ernaltzearen egipena.

piztegi. (garnu): *iz.* Ikus.: Pixoutzi. 1: Pixuntzi, pizontzi, teŕin. (irol): ***iz.*** ans.: Pixategi. Piza-toki.

pizteko. (biŕezarpen): *izond.:Indaŕ* beŕiak artzekoa dana.

pizti-abereak. (abere): *in.* Uzuak diran abereak,

pizti-ankertasun. (uzutasun): *iz.* Ikus.: Uzutasun. 1: Oiitasun, piztitasun.

plzti-edeu. (eden): *iz.* Gai edentsuak, zati-zati egindako beiraz eta beste gauzaetaz nastuta, zakuŕak, saguak eta abaŕ crailtzeko, egiten dan ores.

pizti-eiztari. (eiza): *izond.* Piztiak eizatzen dituena.

pizti-elesti. (abelizti): iz. Piztiak eta berm bizi ta oiturak aztertzen dituen yakintza.

pizti-espil. (abelizti): *iz.* Piztiak bilduta dagozen piztitegia. j: Piztitegi.

pizti-zulo, (saizulo): *iz.* Piztien saizuloa.

piztia. (abere): *iz. Ikus.:* Basapizti, I; Patari, piztiri, malo, pristia, zizani, zizinia, zizirua.

piztikeria. (basatasun): iz. ikus.: Basakeri. I: Mandakeria.

piztin. (piltzaŕ): iz, Ikus.: Piltzaf. Pildaŕ.

piztiri. (abere): *iz.* Ikus.: Basapizti. Patari, piztia.

piztitasun. (uzutasun): iz. Ikus.: Uzutasun. J; Pizti-ankertasun.

piztitegi. (abelizti): *in.* ikus.: Pizti-espil.

piztitsu. (uzutasun): *izond.* Uzua dana.

piztitzaŕ. (abere): *iz.* Pizti basatia.

piztu. (berpizte): *ad. IIa* zegocna beŕiz bizira eldu. I: Piz, pitztu, bizia eman, biztu, erexegin. (bizi): *ad.* Berbera. (biŕezarpen): II *ad.* Iliŕezarpena egin. (izeki-aldi): *(ad.* Ikus.; Izeki. j: Ixeki, izegi, iratzagi, iratzi, ixotu, subiztu, ixiotu. (ernaltze): I *ad.* Aurdun egin. I: Aurbide egon, I; Seña biztu.

piztu-arazi. (ernaltze): *ad.* Aurdun eragin.

piztu-ezin. (eŕegaitz): *izond.* tzar.) rein ditekena.

piztuera. (berpizte): ***iz.*** ikus.: Berpizte. I: Pizte.

piztugafi. (indaŕ): *izond.* lndaŕ eta adorea ematen dituena.

piztule. (begi): *iz. Ikus.:* Betile. I: Betide.

piztura. (alb): iz. Adores eman. Pizdura, pitztura. (artzidura): *iz.* Edariak artzidura egiten astea.

piztuize. (berpizte): *iz.* Thus.: Berpizte. I: Piztaldi, pizte.

pint. (eskuantze): *izond.* Eskuantzea duena.

pizutasun. (baldartasun): *in.* Ikus.: Baldartasun. J: Mandokeria.

(berantasun): iz. Ikus.: Berantasun. j: Astirotasun.

pizutzaiie. (azta): *izond.* Azta aunditzen duena.

plal. (tanpa): *iz.* Esku zabalaz emandako tanparen ots-izena.

plabux. (aŕain): *iz. Ikus.:* Bilau. I: Paluxa, pladnsa, pladuza.

plat. (okidura): *izond.* Guztiz beterik dagoena. j; Plai-plai.

plaintaln. (landare): iz. Ikus.: Bildots-mii. Borzain-belaŕ, bortxain, plantain, zain-belaŕ, zaintiretu-bedaŕ, zakuŕ-begi, zanbedaŕ.

plaka. (al): *iz.* 01 txikia. (Die): iz Oft-puska bat, lauki ala borobila; askotan sendakintzarako gal bereziren bat daukana; bat ta batzuetan gal atsegiña daramana. (adalu): II iz. ikus.: Adalu. j: Buztiiieŕe.

plakadun. *(amaiña): iz.* Ikus.: Amaiña. j: Eŕizain.

plakategi. (argazki): iz. Argazkigailuen xaflakjartzeko tokia.

plakatu. (ieki): *ad.* Xaflakaz estali.

plama. (ieki): iz. Ikus.: Iold. j: Xafl a.

plameau. (aŕantza): *ad.* Amuzkia amuan tinko

plametitu. (uŕikaltasun): *ad.* Ufikaltasunera jo.

plan-plantean. Osaka): *adond.* Iseka jasaten egotea.

planeta. (eritasun): iz. Edaturik dagoen eritasuna.

plangintza. (montio): iz. Egitamua egitea.

plangiutzatu. (mantic.): *ad.* Egitamua egin.

plant. (iseka): *izond.* lsekajasan duena.

plant-plantean geratu. (iseka): *ad.* Iselcaz beterik geratu.

plantain. (landare): Iz. Ikus.: Bildots-mil. I: Plaintain, zanbedaŕ.

plantari, (joko): *Ia.* Alden jokoa; luŕean makil bat sartu, galtzen duena baste baten bila doan bitartcan egiten daua.

plantariala. (joko): *adond.* Plantari jokoan ari-izatea.

plautati. (alegikeri): *izond.* Alegikerietan ari dana.

plantxarte. (zurubi): iz. Zugatzetara igoteko esolak jaŕita daazkan makila.

plapa. (orban): iz. Orban aundia.

pl.apadura. (zur): *iz.* Zurak cal oi duen ()raffia.

piapatu. (orban): *ad.* Orbanak egin.

plapu. (orban): *iz.* Ikus.: **Orban.**

plapu--goŕi. (orban): iz. Latuan sortzen dan orban goŕia.

piapu-goñdun. (orban): *Izond.* Laŕuan plapu-goŕiak dauzkana. j: Plapu-gotizko.

plapu-goñzko. (orban): *(rand,* Ikus.: Plapu-gotidun.

plait. (tanpa): *iz.* Masailekoaren ots-izena. (erorkera): *iz.* Oxin batera jaustearen ots-izena.

plait egin. (erorkera): *arI* Zutasnnez jausi. (iiztadura): *ad,* **iiztadura** egin. (eztanda): II *ad.* Eztanda egin. (amayera): II *ad.* Beaŕ dan baño lenago amaitu.

plasta-plasta. (crorkera): iz. Gauza bat apurtuta jaustearen ots-izena. (soñu): *iz.* Zakuŕ batek, elate baterako, jatcan egiten duen otsaren ots-izena.

plastada. (tanpa): *L.* Ikus.: Masaileko.: Masaleko, plastadako.

plastadako. (tanpa): iz. Ikus.: Masalako. j: Plastada, plastateko, plaustada.

plastako. (tanpa): iz. Buruan edo arpegian ematen dan tanpa.

plastateko. (tanpa): *iz.* Ikus.: Masaleko. j; Plastadako.

plastazu.(orban):iz. Orban aundia,

plastika. (buztin): *iz.* Buztiñezko gauzai era emateko anŕzea. j: Ikus.: Luŕezkinlza.

plastiku. (buztin): *izond* Plastikari dagokiona.

platanadi. (albo): iz. **Alboak** dagozen tokia.

platen. (thin): *iz* Ibayetako aŕain txikia.

platers. (aŕantza): *iz.* Txalupatik amuzkia botatzeko tresna.

platiñeztatu. (metal): *ad* Platiiiez estali.

platiñeztu. (metal): *ad.* Ikus.: Platiñeztatu.

platen. (sendagaikintza): iz. Ikus.: Loizokia. j: Manta", txaplata.

platusa. (aŕain): iz. Ikus.: Bilau. Paluxa, platuxa, platutxa.

platutxa. (aŕain): iz. Afain-mota bat. Platuxa, platusa.

platxina. (azpil): fa. Maiko azpiltxoa.

plan. (sofiu): *iz.* Urtara jaustearen ots-izena. (gelditze): iz. Ustekabean gelditzearen ots-izena..

plasm. (lauzko): *Land.* Lauzkoa dana.

plaunba. (zalapart): *iz.* Ots eta zalapart aundia.

plaundu. (lauzko): *ad.* Lauzkoa egin.

plaundura. (lauzko): iz. Lauzkoa dan zabalketa.

plaunkai. (endai): *iz.* Zurigilearen endaitxoa. : Plaunki, (aizto): *iz.* Aŕazkiñen eta orgagileen aiztoa.

plaunkari. (zurgintza): iz. Upagileen maŕusketa.

plaunki. (atrial): iz. Ikus.; Plaunkai.

plaust. (eztanda): *Az.* Zerbaiten eztandaren ots-izena. Plost, plot. (erorkera): *iz.* Zerbait aztunaren jaustearen ots-izena. 1: Plost, plot.

plaust-egin. (ziñ-auste): *ad.* Siñismenaren arazoetan jausi.

plausta. (abetxu): iz. Ius.: Intsusa. I: Lintsusa. (joko): *Iz.* Intsusaz egindako txipistola. : Plaustagei, plauta, poloka, polost, postola, punpa. (gurkadura): iz. Irenstearen ots-izena.

plausta-plausta Jan. (gurkadura): *ad.* mental egitean jan.

plaustada. (ziñ-auste): iz. Siñismenaren arazoetan jaustea. (tanpa): *iz.* Ikus.: Masalako. I: Plastadako.

plaustagei. (joko): *iz.* Ikus.: Plausta. Plauta.

plaustasotz. (joko): *iz.* Plaustan sartzen dan zotza, polokak botatzeko. Plautasotz, postola-ziri, postola-zotz.

plants. (joko): *iz.* Ikus.: Plausta. j: Plaustagei, poloka, postola, punpa.

plautasotz. (joko): *Iz. Ikus.:* Plaustasotz. I: Postolaziri, postola-zotz.

plautiri. (txoskoŕ): *iz.* Ikus.: Golo. j: Palautiri.

plautiriko. (legal): *izond.* Legaŕetan egiten diran afaildurai dagokiena. Plautirizko.

plautiritsu. (legaŕ): *frond.* Legaŕean edo legaŕetan afaildurak egitea zaizkiona.

plautiritu. (legal): *ad.* Legaŕetan aŕaildura egin.

plautirizko. (legal): *izond.* Ikus.: Plautiriko.

plauxa. (joko): iz. Metalez edo baste gayaz egindako txiŕindola txikia, joko batzuetan botatzeko erabiltzen dana.

plax egin. (zoŕ): *ad.* Salerostean, **zotak** ordaintzeko eziñean geratu. 1: Plot-egin, plox-egin, plox eman, pluk-egin.

plaxaga. (egazti): *iz.* Ikus.: Belatxinga. j: Ilaxaga, plaxaro.

plaxaro. (egazti): *iz.* Ikus.: Belatxinga. j: Plaxaga.

plaxot. (ordoki): *iz.* Ikus.: Goi-ordeka. Goi-mailo.

pla^{p}u. (iñausketa): *iz.* Olesia iñaustea edo ebakitzea.

playst. (berantasun): iz. Patxada, patxara.

plaza-baratzc.(enparantza):iz. Lorategia daukan enparantza.

plaza-gizon. (joko): iz. ITnparantzako jokoetan ari ta nabaritzcn dan gizona.

plazari. (Lela): *izond.* Telategietan area egiten duena. (pilota): *izond.* Pilota-jokaldietan esku-aldiak zenbatzen dituena. : Xaxari.

plazasari. (zerga): iz. Zeiko zergak. (zei): iz. Berbera,

piazatxo. (enparaniza): *iz.* Enparantza txikia.

piazeri. (ikatz): *iz.* Ikazkiñak zama bakoitzetik artzen darn saria.

plc. (pilota): *iz.* Bin edo blekaz jokatzean esku-aldi bakoitza. I: ikus.: Bleka, ble, pleka, plei. : Pilota ateratzera doala jakin-erazteko, jokalariak esaten duen itza,

pleinka. (lekazi): iz. Bigun dagaenean jaten dan leka. I: Plenika.

pleit. (itxas-eskubide): *iz.* ikus.: Itxasontzi-zama.

pleitatu. (itxas-eskubide): *ad.* Itxasontzi batioŕetarako alogcraz artu.

pleitetu. (joko): *adond.* Ikus.: Botxika. I: Botxoloka, plotean, pokean.

pleitero. (ontzi-zaina): iz. Loŕetarako erabiltzen dan itxasontzia.

plek. (zati): iz. Puska, pusketa.

plelca. (pilota): *iz.* lkus.: Bleka. j: RI; ple, pleika.

plekari. (pilota): *izond.* Plekaz ari dan jokalaria.

plen-pien. (okidura): *izond.* Bete-beterik dagoena. : Ikus.: Plin, pldn-plin.

plenika. (lekazi): iz. Ikus.: Pleinka.

pieta. (landare): *iz.* Ikus.: Beta. I: Betarga.

pletada. (usta): *iz.* Ustaren fiŕinda.

plin. (okidura): *izond.* Beterik dagoena. I: Tats.: Plen-plen, plin-plin.

plin-plin. (okidura): *izond.* Ikus,: Plen-plen. I: Pliu.

plipa. (tanpa): *iz.* Tanpak ematea.

plis-plast. (tanpa): *iz.* Tanpak ematearen ots-izena.

plisti-plasta. (lanpa): iz. Urtan tanpatxoak ematea. (or): iz. Berbera.

plisti-plastatu. (tanpa): *ad.* Urtan tanpatxoak eman. (ur); *ad.* Berbera.

ploka. (eundura): iz. Euntegiko ilauna.

plomadura. (ortz): iz. Agiñak ofeaz estaltzea. (biribilkapen): iz. Berbera.

plomatu, (zutasun): *ad.* Zerbait zutasunean ipiñi. (dendun): *ad.* Zerbait dendunez ipidi.

plomuan. (zoko): iz. Zerbait zoko zuzenean egotea.

plomukari. (soka-gainka): *izond.* **Soka-gainka** egiten ad dana.

poora. (oraiñaldi): *adond.* Outingo oituraz ari-izatea.

plost. (eztanda): ŕz. Ikus.: Plaint. I: Plot. (erorkera): L. Berbera.

plot. (eztanda): *iz. Ikus.:* Plaust. j: Plost, plot. (crorkera): *iz.* Berbera.

plot-egin. (zoŕ): *ad.* Ikus.: Plax egin. Plox-egin, plox emon, pluk-egin. (anon): *ad.* Enoaz geratu, I: Tkus.: Enoatu. Ultu.

plotean. (jauzketa): *iz.* Oñak alkartuta jauzketa egitea. j: Pokean.

plot. (ondalanketa): iz. Jokoan ari-izateko zulo txikia. : Pok.

plotean. (joko): *adond.* Ikus.: Botxika. Pleitean, pokean.

plox. (zof): iz. Plax egitea. I: Plot-egitea.

plox emon. (zaf): *ad. Ikus.:* Plax egin, I: Plox-egin, plot-egin, pluk-egin.

plox-egin. (zoŕ): *ad.* Ikus,: Plax egin. Plot-egin, plox emon, pluk-egin.

ploxa. (oŕadura): iz. Eunari josita dagoen ofadura aundiegia. (josketa): *iz.* Berbera.

pluk. (tanpa): *iz.* ikus.: Tanpa. I: Danbada.

pluk-belaf. (helm): *in.* Azi-atalbiko belaŕa; bete garauak zirikotsuak dim.

pluk-egin. (zof): *ad.* Ikus.: Plan egiu. I: Plox-egin, plot-egin, plox emon.

plunp. (rnurgiltze): L. Murgiltze egipenaren ots-izena.

plunp-egin. (murgiltze): *ad.* Murgiltzea egin.

plunpada. (murgiltze): *in.* Murgiltze egipena.

plust. (sarkura): *ad.* Zulo batean zerbait tanpaz sartu.

plux-egin, (zula): *ad.* Zula egin.

podaiñn. (igitai): *iz.* Ikus.: Gandatxilu. Daila.

podaitza. (iñausketa): *iz.* Iñausteko tresna.

podaza. (igitai): *iz.* Ikus.: Igitei. j: Igitei, sega-itai,

podoma. (gurpil): *iz.* Curpilaren erdian sartzen diran zatikoak.

podra. (sai-abere): *iz.* Ikus.: MoxaL I: Muxal, poi.

poi. (sai-abere): iz. llms.: Moxat. I: Podra.

poldezantuf. (landare): iz. Ikus.: Ilaŕ. I: lĺaŕ biribil.

poilka. (iturburu): *adond.* Masten ari-izatea.

poila. (azao): *iz.* Ikus.: Azao. j: Paxu, putzuka. (pilota): *iz.* Pilots txikia.

polio. (tini): *iz.* Karobiko ertaxa. (lalsun): *iz.* Berbera.

poilota. (pilota); iz, Ikus.: Pilota; aufen itza. I: Polota.

polio. (o€n-emaitza): iz, Karobiaren asoiña. : Poiñu. (latsun): iz. Berbera. (size): *iz.* Jaŕaitzen ez dan aizea.

politu. (oin-cmaitza): *iz. Ikus.:* Polk'. (latsun): *iz.* Berbera.

pok. (ondalauketa): iz. ikus.: Plot.

paka. (aizoyalak): *iz.* Iruzoko itxurazko aizoyala.

poka-txanberga. (aizoyalak): Pokaren tantaya.

pokale. (iturburu): *iz.* Osifiaren karela. (ibai): iz. ltxasoan sartzerakoan ibayak duen zabalera. I: Pokal, pokaleta. (aintzapen): II *iz.* Saltoki bat ipinlzeko told egokia. (saŕera): iz Gela edo areto batcn sacra.

pokatxu. (sizoyalak): iz. Poka txikia.

pokean. (jauzketa): iz. Ikus.: Plotean. (joko): *adond.* Ikus.: Pleitean. I: Plolean.

pokerka. (goitiko): *adond* Coitikoa egin nayean ari-izatea.

polcerlcari. (aupatsaldi): *izond.* Main koŕokada egiten duena. : Pokerkari, pokertsu.

pokerlari. (aupatsaldi): *izond.* ikus.: Pokerkari. I: Pokertsu.

poker. (aupatsaldi): iz. Ikus.: Kofokada. ^: Kokada, pukef, pukets, ufats, upats.

pokei-egin. (aupatsaldi): *ad.* Kofokada egin.

pokertsn. (aupatsaldi): izond. Tkus,: Pokerkari. j: Pokerlari.

pokertu. (aupatsaldi): *ad.* Poke/ egin,

pol-pol. (irakidura): *iz.* **Irakiduraren** ots-izena,

poke. (loŕeta): *ad.* Eraman, eroan. j: Debriek pals! = txeŕenak eraman-dezala!

polain, (aŕaun): iz. Aŕaunkatzearen era berezia.

polaiñean. (alarm): *adond.* Polain eraz aŕaunkatzen ari-izatea.

polari-neurkin. (nand): *iz*, lsladuraz aldatutako argiaren ondorioak neurtzeko lanabesa. (argi): *iz.* Berbera.

polarizu. (argi): *iz.* lsladuraz aegis aldatzea.

polartasun. (argi): iz. lsladuraz argia aldatzearen bereiztasuna.

polayo. (aŕain): iz. Bost neurkin luzeraño eltzen dan itxas-aŕaña; margourdiña, bizkafean liia beltzak eta sabel zuria, czkata aundi ta gogoŕak dauzkana; bare aragia jangaŕia da; ta bare beaztunaz lingirda bat egiten da, aŕain-lekeda deitzen dana. I: l7gotso, urotso.

polbora. (beiaŕ): iz, ikus.: Kolbora. Belai-mota bat.

polborategi. (eztandagai): iz. Leŕautsa gordetzen dan tokia.

polboriña. (egazti): iz. Ikus.: Gabaŕasa.: Gabaŕasu.

polei-tibrila. (txiŕita): *iz.* Txiŕitaren gurpi►a.

polen-tutu. (ixtun): iz. Lore-iriña ateratzen dan tutua.

polenta. (arm): L. Ikus.: Art-ogi. Arto-ere.

poleta. (joko): *iz.* Jaka-mots bat.

polikeria. (gaztasun): *iz.* Fazakeriz egindako guneak. (fazakeri): *is.* Fazakeriz ari-izatea.

polikeriadun. (fazakeri): *izond.* Fazakeriz Sri dana.

poliki. (edertasun): *adond.* Ikus.: Poliki, I: Polito. (berantasun): *adond.* Berbera.

polikiroidegt (kirol): is. Kirol-mota batzrrk egiten dirao tokia.

point-Ult. (apaingailu): *ad.* Ikus.: Apaindu. I: Panpinatu.

poliño. (edertasun): *izond.* Ikus.: Poli. Polit, pulit, txotil.

polit-erctxi, (fazakeri): *izond.* Poliki ari dana. Polit-nai.

polit-nai. (fazakeri): *izond. Ikus.:* Polit-cratxi.

polit-uŕrdi. (nabarmentasun): *izond.* Nabarmentasunez ari dana. (naŕaskeri): *izond.* **1lafaskeriz ari** dana. (apaingabetasun):11 *izond.* Apaingabetasunez ari dana,

palitgailu. (uzkeri): *iz.* **Ilzkerizkoa dana.**

politgafl. (cdertasun): *izond.* Polita izan ditekena.

polito. (edertasun): *adond.* Ikus.: Poliki Poliki. (berantasun): *adond.* Berbera.

polka. (janztura): iz Gizonaren jakea.

pobnon. (txoskoŕ): *is.* Oyetan sortzen dan txoskoŕa.

polo. (ugaŕi): *iz.* Ikus.: (indaŕ-meta. Ondogune.

polo-arteko. (lurburu): *izond.* **Lurburu** artekoa dana.

poloalde. (lurburu): iz. Lurburu-aldeko tokia.

poloi. (indi-olsi): iz. Ikus.: Indi-alaf. j: Indi-oilo, puloi.

paloi-dindii. (indi-olaŕ): *iz.* Indi-olaŕaren gingila.

poloi-kume. (iudi-olaŕ): *iz.* **Indi-olafaren kuma.**

poloi-talde. (indi-olaŕ): *iz.* Indi-olaŕen saldoa.

poloi-tontof. (indi-olar'): *is.* **Indi-olafaren** troika.

poloin. (oñetako): *iz.* Aspaldiko oñetakoa, oña to zango zati bat estaltzen zituena.

poloin-antzeko.(oñetako): *izond.* Poloiñaren antza duena.

pololra. (joko): *iz.* Ikus.: Piausta. Plauta, polost. (ari): *iz.* Tutuan dagozen piruak.

paloka-izpL **(ari):** *iz.* Muiñezko pirua.

poloka-kirlspi. (ari): *is.* Muitieko piruak. Ranvier-kirizpi.

polokari. (joko): *izond.* Polo jokoan ari dana.

polouiaf. (enda): *izond.* Polonia'n jayo dana.

polontxa. (zikintasun): *iz.* **Llñoaren zikintasuna. (liño):** *iz.* **Berbera.**

polost. (joko): is. Ikus.: Poloka.: Plausta.

polot. (zula): *iz.* Ikus.: Zula.

polpa. (maskulu): *iz.* Ikus.: **Maskulu,** l: Maskuri. (zaugo): *iz.* Ikus.: Iztai. Iztcŕ, tolaka.

polpa. (maskulu): *is.* Ikus.: Maskulu. Pintz, punpul.

pvlpai-ituŕi. **(iturburu):** *iz.* **Ikus.: Iturburu. I: Iturbegi.**

polpolka. (irakidura): *adond.* **Iraldduraz** ari-izatea.

polsera. (ilaoodo): is. Ikus.: Kartxeta. Kartzeta.

polsu-aztarna. (leba): *iz.* **Lanabesa** bereziaz ateratzen dan **lebaren** mafezkia.

polsu-azterldn. (leba): *iz.* **Lebaren maŕezkia ateratzeko ianabesa.**

polsu-neurldn. (neuŕi): *iz.* **Leba neurtreko lanabesa. (leba):** *iz.* **Berbera.**

polsutari. (joko): *izond.* Beso, eskumutuŕ eta eskuaz indaf-jokoa cgiten duena.

poltsa-iapuŕ. (lapufcta): *irons!.* Zizkuak ostutzen ditucna.

poll. (edertasun): *izond.* **Polita dana.** I: **Polit, poliño, pulit, txiŕipitin.**

poliki. (edertasun): *odour!.* Era palitean ari-izatea. I: **Polito,** poliki, polikixko, polio ari-izatea. (berantasun): *adond.* Astiro ibiltzea. **Poliki.**

polikixko. (cdertasuri): *adond.* ikus.: Poliki.

polot. (edertasun): *izond.* Ikus.: Poll. I: Poliño, pulit, txiiipitin, txotil, xakun.

politasun. (gaztasun): iz. Ikus.: Gaztasun. 1: Maiña, eskeŕa, bitxitasuna, xorakcria.

politu. (edertasun): *ad.* Polito egin. Politasunez apaindu.

pololа. (pilots): *iz.* lkus.: **Pilots;** anion ilza. Poilota.

panda. (irol): iz. Zikinkerd ta gorotzak botatzeko tokia.

pondanagusi. (irol): *iz.* Zikinkeriak joan-erazteko ixtnn aundiena.

ponde. (ugutza): *iz.* **lJgutza** emateko ugulz-onizia. j: Ponta.

pondu. (creel): iz, Eres-neurkera. (gaitza): iz. Galtzaen begiztatxoa. (sate): II *is.* Sarearen kokotsa. Ikus.: Kokots. (joko): II *is.* Esku-aldia.

pondu-ausle. (sare): *izond.* Sara-kokotsak askatzen ditucna.

pondukark (jostoŕatz): *izond.* Ponduzko lanetan ari dan emakumea.

pondutik. (aditzondo): adond. Ezkero, bait.

ponduz. (crest): *adond.* Eras-ncurketan ari-izatea.

ponduzko. (eresi): *izond.* Eres-neurkeraz egiten dana.

ponetduu. (kapel): *izond.* Bascŕitaŕa; txapela daramana.

ponitu. (ordainketa): *ad,* ikus.: Ordaindu. Luditu.

ponp. (erorkcra): iz. Erortzeraren ots-izena.

pouparazi. (atzerako): *ad.* Atzeralma eragin.

ponpatu. (atzerako): *ad.* **Atzerakoa egin.**

ponpe. (jauzketa): *is.* **Gauza bateu jauztea. I:** Ponpa.

ponpiiia. (apaingailu): *iz.* Garbi ta apainduta dagoen **notiña.**

ponpitu. (erorkera): *ad* Erori; auŕenitza.

ponpoil. (anpulu): iz. Ikus.: Anpulu. Maskulo, punpuila, punpuilo. (maskulu): iz. ikus.: Maskulu. Maxkuru, punpula. (malko): *is.* **Malko** aundia.

ponpoildu. (anpulu): *ad.* Anpuiuz bete. Ponpoilatu.

ponpoilka. (tanta): *adond.* Tanta lodiakaz ari-izatea.

ponpoilketa. (anpulu): *iz.* Anpuluz egitea.

ponpoiltsu. (maskulu): *izond.* **Masknluak** dauzkana.

ponpoilatu. (amain): *ad.* Ikus.: Ponpoildu.

ponpolinatn. (apaingailu): *ad.* Ikus.; Apaindu. I: Panpinatu, ponpoxtu.

ponpos, (apaintasun): iz. Garbi ta apainduta dagocn gizona. I: Ikus.: Ponpots. I: Ponpuse. (krikctasun): *izond.* Ikus.: Kriket. I: Piment, ponpoz, pontzo, ortiro.

ponposetu. (apaintasun): *ad.* Aŕetaz apaindu.

ponpots. (apaingailu): *izond.* Garbi ta apainduta dagoena. I: Ikus.: Ponpos.

poupox. (gaztasun): *izond.* Gaztasuna duena. (apaintasun): iz. Garbi ta apainduta dagoen emakumea.

ponpoxeaŕen. (apaintasun); *adond.* Garbitasun eta apaintasunez ari-izatca.

ponpoxkerla. (gaztasun): *iz.* Gaztasuna izatea.

poupoxkt. (gaztasun): *adond.* Gaztasunez ari-izatea.

ponpoxtu. (apaingailu): *ad.* Ikus.: Apaindu. I: Ponpolinatu.

ponpoz. (kriketasun): *(rood.* Ikus.: Kriket. I: Ponpos.

pont-eliza. (eŕi-eliza): *iz.* Ikus.: Efi-alias. I: Berezutegi.

pont-elizeko. (eti-eliza): *izond.* Eŕi-elizari dagokiona.

ponte. (ugutza): *iz.* Ikus.: Ponde.

pontza. (gizonkil): *iz.* ikus.: Anderekil, Panpina, popiña. (urdail): *iz.* Ausnarlarien urdala. (ausnarlari): II *iz,* Berbera.

ponixaki. (azkuii): *iz.* Bildotsaren urdail beteaz egiten dan janaria. I: Pontxota.

pontzo. (kriketasun): *izond.* ikus.: Kriket. I: Ponpos.

pontxota. (azkivi): *iz.* Ikus.: Pontxaki.

pontz. (sabel): *iz.* ans.: Sabel. I: Billcoŕ, pontza, pora, (itxasontzi): *iz.* Itxasontziaren bcko zati cstua. I: Pontza.

pontza. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Pontz. (sabel): La. Berbera. : Portz, pora.

pontzadun. (sabel): *izond.* Sabel aundia daukana,

pontzo. (urmacl): *iz.* 1kus.: Ur-leze. I: Patin, uerka.

pops. (zuku): *iz.* ikus.: Zuku; auŕen itza. I: Saida, some, turtira. (tanpa): *iz.* Aari ta idiak, beste aari ta idiekin alkali ematen dioten tanpa. (atzekalde): II *iz.* liras.: Atzekalde.

popada. (taupa): *iz.* Abereek alkali ematen dioten tanpa.

popaka. (tanpa): *adond.* Alkaŕenganako tanpaz ari-izatea.

popakeixu. (aldakura): *izond.* Aldakuraz ari dana. j; Popakoint.

popako. (mama): *iz.* Itxasontaiak akaldean loizeko unama.

popakoxu. (aldakura): *izond.* Ikus.: Popakeixu.

popandi. (atzckalde): *izond.* Atzekalde aundia duena.

poparean. (aize): *adond.* Itxasontziai aizea txopatik ematea.

popari. (atzekalde): *izond.* Gauza baten atzean dagoena.

popatu, (tanks): *ad.* Tanks eman. (tanpa): *ad.* Arpegian tanpak eman. (arbuyo): Jí *ad.* Norbait arbuyoz mintzatu.

popatzaile. (tanpa): *izond.* Tanpak ematen dituena.

pupil. (ustutx): *iz.* Ikus.: Opals. I: Opots. (itaite): *iz.* Berbera. (mortxokada): II ŕz. Ikus.: Mortxokada. : Multzo.

popilka. (aditzondo): *adond.* Aditz bati barer erabiltzen dan aditzondo-era. (morlxokada): *adond.* Morlxokadaz ari-izalea,

popilkatu. (mortxokada): *ad.* Mortxokadaz bildu.

popin. (edertasun): *izond.* Polita dana.

popiña. (gizonkil): iz. Ikus.: Andcrekil. Pontxa, seinguren.

popolo. (lodiera): *izond.* Lodi dagoena. I: Popolote.

popolote. (lodicra): *izond. Ikus.:* Popolo.

popolotu. (azkura): *ad.* Azi egiteaz gelditu.

popoŕo. (sofa): *iz.* Epeŕaren soñua. (epeŕ): *iz.* Berbera.

popoŕo-aldi. (soñu): *iz.* Epeŕa bere sofas egitean ari-izatea. (epeŕ): *iz.* Berbera.

popoŕo-txakuŕ. (zakuŕ): *iz.* Eiza asaldatzen duen zakuŕa.

popoŕo-xakuŕ. (zakuŕ): *iz.* Popoŕo-txakuŕaren antzekoa dan zakuŕ txikiagoa.

popoŕolari. (epeŕ): *iz.* Abesten duen epeŕa. j: Popofotxaile. (abesti): *iz.* Berbera.

popoŕotu. (sorb): *ad.* Epeŕak bere **sofiva** Oman. (epet): *ad.* Berbera,

popoŕotxaile. (epet): *izond.* Ikus.: Popotnlari. I: Popoŕotzaile,

popnikatn. (azaldi): *ad.* Umezketa egin. (igidura): *ad.* lgiduraz ibili.

populkatze. (azaldi): *iz.* Umezkela cgitca.

populu. (txera): *iz.* Salketa batean laguniza ematen dutenai egiten zayen txera.

pora. (sabel): *iz.* Bats.: Sabel. I: Pontz, pontza.

poragu. (iletak): *iz.* Iletaen egipena.

porakailo. (biuŕikeri): *frond.* Zatarkcriz ari dana. I: Ikus.: Endrezu. (apaingabetasun): *izond.* Apaingabetasunez ari daua.

porakilo. (bietikeri): *izond.* Ikus.: Balaban. I: Filus, frikun, txorikeria. (apaingabetasun): *iz.* Apaindu gabe dabilen flotilla.

porasuz. (indaŕ): *adond.* Indafez ari-izatea.

pordoin. (esku-makil): *iz.* Burnizko zia daukan esku-makila. I: Pordoi.

pordoinkatu. (zurkaitz): *ad.* Pordoin gañean tinkatu. Pordoikatu. (esku-makil): *ad.* Berbera.

porea legez Ian. (gurkadura): *ad.* ikus.: Klakaka. j: Manta-manta, klaka-klaka, cam egiñik jan.

porka. (igali): iz. Altxuma batetik sortu diran igalien multzoa.

porkaitz, (amiltegi): ŕz, Ikus.: Amiltegi. Malkortegi.

porkaka. (igali): adond. Amariak muitzoka agertzea. (ugaritasun): *adond.* Arnariak ugari sortzea.

porkaletxa. (gazlañondo): *iz.* Zia lakatzak dauzkan gaztaña.

porkatu. (ortz): *ad.* Orzkidura soferazi. (odei): *ad.* Odeyak eratu.

porkatxa. (sarde): *iz.* Burniz edo zuraz egindako sarde txikia, bi ziri dauzkana.

porkers. (golde): *iz.* Bost ziri dauzkan golden. (aiztaga): *iz.* Itxas-gizonek eraso-aldietan beren burua babesteko erabiltzen zuten aiztaga.

porlitxo. (eragozpen): *iz.* Eragozpena egiten duena. I: Poriixo.

porlixo. (eragozpen): iz. ikus.: Porlitxo. (argi-auŕe): *iz.* Ikus.: Argi-auŕe. I: Argi-aitzin.

porogatu, (gozamen): *ad.* Aokera artzeko zerbaiten zati txikia gozatu edo artu.

poroguak. (iletak): *iz.* Ikus.: Iletak. I: Ilerb .

poronpil. (korapilo): ŕa. Ikus.: Korapilo. Morapil, taapilo.

poronpildu. (korapilo): *ad.* Ikus.: Korapildu. (azkura): *ad.* **Azknra** egin gabe grain.

porpld-antzeko. (tudizti): *ŕzond.* Porpid-aŕiaren antza duena. I: Porpid-atizko.

porpid-afi. (Iudizti): iz. Txinko ta gogoŕa, ta urargo iluna daukan arkaitza, mugelezko ta troskageizko bcriñak dauzkana.

porpid-afizko. (ludizti): *izond.* ikus.: Porpid-antzeko.

porpid-afobi. (aŕi): *iz.* Porpid-aŕizko aŕobia.

porpid-oroitufi. (irudigintza): fz. Porpid-aŕiz egindako irudia, (zarkinizti): iz. Berbera.

paŕa. (gabi): *iz,* Burnizko gabi aundia. Pole.

poŕada. (tanpa): iz. Esku-makilaz emandako tanpak.

poŕain. (landare): iz. Ikus.: Motion. j: Moŕoin, pofaiña, poŕoln.

pofaka. (tanpa): *adond,* Gabiaz jotzen ari-izatea. j: Ikus.: Polaketan. (gabi): *adond.* Berbera.

poŕalcatu. (enoa): *ad.* Guztiz enoatu. (tanpa): *ad.* Berbera.

poŕaketan. (gabi): *adond.* Gabiaz jotzen ari-izatea, ; Ikus.: Poŕaka.

poŕastu. (landare): *iz.* Ikus.: Basa-mineta. Bazkarako landatzen dan belaŕa, prantzes-bedaŕ.

poŕekiiiatu, (ausiabartza): *ad.* Ausiabartza egin.

poŕoka, (kutika): iz. Kuŕika aundia,

pofikatu. (kuŕika): *ad.* Poŕikaz oratu.

pnrila. (eritasun): iz. Sai-abereek besaburuan izaten duten eritasuna. (zugatz): *iz.* Zugatzen azaletan egiten diran adakaitzak. I: Uŕubi.

pot/Tat/on, (eritasun); *izond* Poŕila daukana.

polo. (ontzi): iz. Onizi baten zati irtena. (zati): iz. Pusketa.

pane. (gabi): *iz.* Olaetan erabiltzen duten gabia.

pofoin. (landare): *iz.* Ikus.: Motion. J: Poŕain.

pofain-ura. (ur): *iz.* Moŕioneko era.

poŕoka. (zati): *adond.* Zatitan geratzea.

poŕoka-ezin. (ausiabartza): *izond.* Ondatu ezin ditekcna.

poŕokada. (autsialdi): *iz.* Ikus.: Autsialdi. I: Aŕutia.

pofokaketa. (ausiabartza): *ft.* Ikus.: Ausiabartza. j: Itxes, sakail, suntsidura, zaŕaski.

pofokakizun. (zati): iz. Zati txikietan apurtzekoa dana. j: Poŕokakidin.

pofokaldi. (tanpa): iz. Tanpak asko ematea.

pofokarazi. (tanpa): *ad.* Poŕokaldia eman-eragin. (enoa): *ad.* Norbait enoaz ondatu.

pofokatu. (igali); *ad* **lgnliz** zamatu. (igaraipen): *ad.* Norbaiten gañctik aŕapataka igaro, kalteren bat egiten, (onoa): II *ad.* Geyegi enoatu. (zati): *ad.* Zatitu, puskatu, puŕuskatu, sirtsifrikatu, sirtsirikatu, sirtzikatu, txarpil-txarpil egin, txintxiŕikatu, txipitu, zaŕaskitu, xaatu, xinxirikatu, zintzikatu, zintzirikatu, zinzilikatu. (atsikipeu): II *ad.* Atsikitu ta, tanparik eman gab; buŕukan ari-izau.

pntokatzaile. (ausiabartza): *izond.* **Ausiabartza egiten duena.**

poŕokin. (ogi): fz, **Ogi-puska.**

pofoklñatu. (kaŕakadura): *ad,* Ogia kaŕakatu. ; Poŕoskatu. (ogi): *ad.* Berbera.

pofondoko. (enbol): *iz.* Gabonetan efetzcn dan enbafa.

poboska. (uzkeri): *iz,* Aldin gabeko kondafaen multzoa. j: Tkus.: Poŕoskeria. j: Poŕoxka. (ogi): iz. Zukua egileko erabiltzen diran ogi-puskak, j; Ogi-apuŕa. (zati): jj iz, Zati txikia.

pofoskadura. (austura): *iz.* Autsa biurtzea.

pofoskatu. (kaŕakadura): *ad.* Titus,: Poŕokiñatu. : Poŕoxkatu. (ogi): *ad.* Berbera. (iauliketa): jj *ad.* lauliketa egin. j: (austura); II *ad.* Indarkerizuŕatu. Txautu.

pofoskeria. (uzkeri); iz, Ezertaralco aldiñik ez duten gauzaen multzoa, I; Ikus.: Poŕoska. j: Poŕoxkeria.

pofost egin. (ausiabartza): *ad.* **Ausiabartza** egin. j: Polot-egin.

pofoste. (landare): iz. Lilikaria dan landarea.

pofot. (zoritxaŕ): *iz.* Zoritxaŕa izatea. (zol): iz. Zoŕak ordaindu eziñean, Tana edo yardunbidea utzi. Ikus.: Zoko-egin,

point egin. (zoŕ): *ad.* Zofak ordaindu eziñean geratu.j: violokol-egin, tuŕut-egin. (zula): *ad.* **Zula** egin. (ausiabartza): II *ad.* Ikus.: Palest egin.

poŕota. (ogi): iz. Artoaz egindako **ogi** borobila. (arto): iz. Berbera.

pofotaketa. (erorkera): *iz,* Orma edo beste gauza bat erortzea.

pofotaldi. (zoŕ): iz. Point gertatzea. (zula): iz. **Zula egitea.**

pofu. (eŕaboil): *iz.* Belarkaria dan landarea, urtekoa to lilikaria; ortuetan landatzen da ta azknŕiaka erabiltzen eta. (egurki): Ez. Egurki baton **zati ustela.**

pofu-antzeko. (eŕaboil): izond. Poŕuaren antza duena.

poŕu-ayen. (eŕaboil): *ŕa.* Poŕuaren txerdena.

pofn-azi. (min): iz. Poŕuaren miiia. (eŕaboil): iz. Berbera.

poŕu-landare. (efaboil); iz. Poŕuaren landarea. j: Poŕu-landera.

pofu-ondo. (eŕaboi l): iz. Poŕuaren landarea. j: Poŕu-landare.

poŕu-osto. (oŕi); iz, Poŕuaren ofia. (eŕaboil): *iz.* Berbera.

polo-sail. (luŕ): iz. Poŕuak jaŕita dagozen tokia. I: Pobutegi, poŕu-toki. (eŕaboil): *iz.* Berbera.

poŕu-salda. (salda): iz. Poŕuaz egindako salda, (eft-Moil): iz. Berbera. (dantzaketa): jj *iz.* Zalapartaz egindako dantza,

pofu-tipul. (efaboil): *iz.* Ikus.: Poŕukipula.

pofu-toki. (eŕaboil): *iz.* Ikus.: **Poŕu-sail.** ^: Pofutegi.

poŕulcipula. (eŕaboil): *iz.* **Tipularen azia.** ^: Poŕu-tipul.

poŕutegi. (efaboil): iz. Ikus.: Poŕu-sail. I: **Pau-toki.**

pofutu. (tanpa): *ad.* **Poŕuaz tanpak eman.** (legortasun): *ad.* Arto-ostoak legortu. (arto): If *ad.* Berbera.

porta. (egazti): *iz.* Igeri-oñeko egaztia; rnokoa zuzen eta zoŕotza, ega motzak eta begi bakoitzaren atzean tuma-moioa dauzkana.

porta **solo.** (gisa): iz. Ikus.: Gisa, Bikala.

portaera. (gizabide): iz. Besteenganako notiñenjokera. I: Portamen.

portajald. (ontzi): *iz.* Azkufiak eramateko **ontzia.**

portalanga. (ate): *iz. Ikus.:* At-size. j; Kereta, portangala.

portamen. (gizabide): *iz.* Ikus.: Portaera.

portangala. (ate): iz. ans.: At-size. I: Kereta, portalauga.

portitz, (gogortasun): *izond.* Gogoŕa dana. j: Portiz.

portugal-giñafa. (landare): *iz.* **Portugal'eko** txilaŕa.

portugeskada. (enda): *iz.* Portugaldaŕai dagokiena.

portugeskeria. (geikeri): iz. Geikeriz ari-izatea.

porn. (note): iz. Deadaŕ bizia. (soñu): *iz.* Was.: Ots. j: Krika, eots.

porutsn. (ants): *izond,* Gotaki deadaŕ-egiten duena. j: Poruzu. (soñu): *izond.* Ikus.: Poruzu.

poruzu. (soda): *izond.* Otsa ateratzen duena.: Porutsu.

porzela. (orga): iz. Zumeakaz egindako gurdia. (zume): in. Berbera.

posin. (ibai): *iz.* lbayetan egoten dan zilogunea.

posld. (janztura): iz. Soñeko baton atzekia.

pospol. (joko): *in.* Ikus.: Feŕela. I: Fit'ingila.: Ziba txikia, alzez ibil-erazten dana. I: Tirtiriko.

pospolin. (egazti): iz. Galepeŕaren abestia adicrazteko ots-izcna. (gaztasun): *iz.* Gaztasuna duen notin txiki ta pou ts. (joke): II iz. Ziba txikia, atzez ibil-erazten dana.

pospolinka. (egazti): *adond.* Galepota abesten ari-izatea.

pasta. (zaldizketa): *adond.* Ikus.; Lauoinka. I: Asapalan, postaka, postal],

posta-postaka. (lasterketa): *adond.* Lasterketa bizian ari-izatea.

postaka. (zaldizketa): *adond.* ikus.: Lauoinka. I: Pasta, postan.

postaketa. (joko): iz. ikus.: Atxiriko. I: Kalika.

postan. (zaidizketa): *adored.* iktzs.; Posts. I: Postaka.

postila. (zauri): *in.* Ikus.: Orbain, I: Orbail.

postoia. (joko): iz. lkus.: Plausta. I: Pinta.

postoia-ziri. (joko): *iz.* Ikus.: Plaustasotz. I: Plautasotz, postola-zotz.

postola-zotz. (joko): *iz.* Ikus.: Plaostasotz, plautasotz, postola-ziri.

postuma. (antnra): iz. Ikus.: Eati. I: Eltuŕ.

pot. (cnoa): *iz.* Enoaz izandako makal-aldia. I: Pots. (urdail): *in.* Ikus.: Ok. Oka, okaldi. (asetasun): II ŕn. ikus.: Asetasun. I: Okidura, pota. (man): II *iz.* Ikus.: Mun, I: Musu, pots.

pot eman. (mun): *ad.* Mnn eman. I: Ikus.: Pol-egin.

pot-egile. (zuis): *ŕzond.* Zula egin duena. (min): *izond.* Ikus.: Potari, potgile, poikari, potnai.

pot-egin. (enoa): *ad.* Enoagatik lanean gelditu. (asetasun): *ad.* ikus.: Asetu. Okatu. (mun): I *ad.* ikus.: Mon egin. I: Munkatu, pot eman.

pot-egite. (zula): *iz.* Zola egitca.

pot-eragite. (zula): *iz.* Zula cragitea.

pot-eragiteko. (zula): *Land.* Zula eragin dezakena.

pot-mastaka. (mutt): *adond.* Munak asko ematen ari-izatea.

pot-mastaz. (mun): *adond.* Ots aundiaz munak maim ari-izatea.

pota. (gurpil): *in.* Olaetako gurpillen endaitxoa. (maskordun): iz. Txipiroyaren antzekoa dan maskorduna. ; Poia, potxa, potz, tximiñoi, txopu. (enoa): R *iz.* Ikus.: Pot. (asetabun): iI in. Berbera. (man): II ŕz. Berbera.

pots-gau. (jai): iz. Ezkontzarako bigaŕen doyen auŕeko egunean egiten dan gaztccn bilera.

potai. (ustutx): *iz.* Zoŕozteko aŕia eukitzeko, ur-ustutxea. (oŕi): iz. Berbera.

potakaŕa. (aŕain); *in.* Ikus.: Akula. j: Aul.

potakoŕ. (aŕain): *iz.* Ikus.: Botakaŕ. Botakoŕ. (xalotasun); *izond.* Atzipetzeko efaza dana.

potari. (moo); *izond.* Munak emateko, zaletasuna duena. I: Pot-egile, potgile, potkari, potnai, potakari.

potaŕa. (aŕain): *in.* Wo[8].: Botayotz.

potad. (oŕi): *iz.* Pilota joko-mnta batean, pilota punpatzen dan oŕia. (pilota): *iz.* Berbera.

potatolci. (aŕantza): *in.* Potak aŕapatzeko, atantza-toki egokia. : Potera.

potaxa. (antoxin): *iz.* Ikus.: Txongil I: Gantxil, polio, potiz. I: ikus.; Txanbil-saltoki.

pote. (gezui): in. Gezuŕa dana. I: ikus.: Gezuŕ. I: Guzuŕ. (ontzi): *in.* Geyenetan burni-oŕiaz egiña dagoen ontzi txikia.

poteka. (jauzketa): *adond.* dauzketak egiten ari-izatea.

potera. (aŕantza): iz. Ikus.: Potatoki.

poteratu. (gorde-jakiak): *ad.* Gordetzeko, zerbait pote batean sartu.

poterczkata. (indaŕaidi); *ad.* Sayatu, indaŕak erabili.

potots. (aupatsaldi): *iz.* Gaizki egosteagatik, janariaren otiña.

potgile. (loon): izond- Ems.: Potari. Pot-agile.

potika. (ibilera): *adond* Ikus.: Apoka. I: Pitzi-patza, potikoka, putikoka.

potikai. (mun): *izond.* Munan ernatekoa dana. I: Potikei.

potikeyatu. (man): *ad.* Munak geyegi eman. I: Potikcya.

potiko. (gaztezaro): *iz.* Mutil txikia. I: Ikus.: Muskira. I: Sosted, tune-goŕi, umekondu, ume-moku, umetondo.

potikoka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ñauka. I: Pitzi-patza, taŕapaka, tripitzapa, zankaparka, apoka, potika.

potikokarazi. (ibilera): *ad.* Apoka ibiltzen cragin.

potikokari. (ibilera): *izond.* Apoka ibiltzen gogoz ari dana.

potikokatu. (ibilera): *ad.* Apokaz

potila. (kuyaki): *in.* Ura eramateko kuya. (salcroste): *in.* Izkutuan saltzcko, berm etxeetatik gauzak ateratzen dituzten notiñak.

potila-bedaŕ. (ke-belaŕ): *iz.* Ke-belaŕaren antzekoa dan landarea, oŕia oso zabala daukana.

polio. (istinga): *iz.* ikus.; lstil. I: Itil, putzuka. (lodiera): *izond.* Lodi xamaŕa dana. (itxasontzi); II iz, Oso luzea ez dau txaiupa. (antoxin): 1 *iz.* Ikus.: Txongil, I: Potaxa, potiz. (ezuŕ): II *iz.* Esku-orpoko ezuŕ-lcŕoarenlekorekota lodiena dan ezuŕa.

potin-zai. (itxasontzi): *izond.* Potiñak zaintzen dituena.

potingo. (txikiera): *izond.* Oso txikia dana. (zakuŕ); iz. Anka motzak dauzkan eiza-zalcuŕa.

potinkada. (itxasontzi): *iz.* Potin batek eraman dezaken zama.

potinkori. (itxasontzi): *frond.* Potizetan dabilena.

potix-egin, (gelditze): *ad.* Geldirik geratu.

potiz. (antoxin): iz. Ikus.: Potaxa. I: Polio. Ikus.: Txanbil-sattoki.

potizeratu. (antoxin): *ad.* Potizetan sartu.

potkari. (mun): *izond.* Ikus.: Potari. I: Pot-egile, potnai.

poticatu. (min): *ad.* Munak asko eman.

potnai. (nun): *izond.* Ikus.: Potari. I: Pot-egile, potkari.

poto. (ustutx): *iz.* Ikus.: Opals. I: Opoŕ. (itaite): *iz.* Berbera. (antoxin): II *iz.* Lopidea daukan antoxiña. : Antoxin aundia, aotik zabalagoa dana ta ontziak garbitzeko erabiltzen dana. (alditxar): II *iz.* finis.: Burtzoraldi. : Laŕi-aldi.

polo egin. (anon): *ad.* Enoagatik nekatu. (asaldura): *ad.* ltzegitean asaldura izan.

potoidatu. (pipit): *ad.* Pipilak attra.

potoin. (pipit): iz. Ikus.: Pipil. I: Pipin, potoi.

potoin-bide. (pipit): *in.* Pipilak ateratzen astea.

potokada. (jarmaiñera): *iz.* Pototxin baton jarmainera.

potoko. (lodiera): *ŕzond.* Oso lodia dana. I: Potola, potolo, potoŕ, potox, tokoto, topolo, toŕopilo, totolo, tortos, totolote, trokolo, tranpoilo, tropolo, tuŕipilo,

tuŕuputzilo, iopolo, ioiolo, txanbo, txaŕapalot, lxipoŕiko, zanka-lodi, zapalaŕo, zapardote, txitxi-jario, txopoŕo, txotxontxu, zopolo.

potola. (lodiera): *izond.* Tkus.: Patoko. Potoko.

potolo. (lodiera): *izond.* Ikus,: Potoko. I: Potola, potoŕ, lodikote, takailo, tokolo, topolo, totalo, trokolo, tronpoilo, tuŕipilo. fopolo, Potolo, txanbo, txaŕapalot, txiki-andi, lxipoiiko, zanka-lodi, zapalato, zapardote, txitxi-jario, txopoto,txotxontxu,tzopolo,tzokolo, zokol, zokolo, zopolo. (joka): iz. Joko batean, Wean egiten dan zulotxoa.

potolotu. (lodiera): *ad.* Gizon txiki bat loditu.

potoŕ. (antoxin): *iz.* Gideŕa daukan kaikua. (boil): *iz.* Boil txikia. (buno): II *iz.* Ikus.: Bono. I: Bunu, zil. (lodiers): II *izond. ikus.:* Potoko. I: Potoko, potox.

pototo. (egazti): *iz.* ltxasoko belea. I: Bern abestiaz ekaitza iragartzen duen egaztia.

potoŕote. (otaŕ): *iz.* Erlearen kumak biltzeko otaŕa. (eric): iz. Berbera.

potoxtu. (koldartasun): *ad.* Koldaŕa egin edo biurtrt.

potortxo. (makil): iz. Birla txikia. I: Ikus.: Birla.

potote. (pipil): *iz.* Zugatzetako pipila.

potots. (atz): *iz.* Ata lodia.

pototxa. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Pitotxa. Pitoxa, potox, ur-pototxa. (antoxin): *iz.* Ura atcratzcko, antoxin txikia. Potoxa.

pototxin. (antoxin): *iz.* Berinezko antoxiña, lepo laze ta estua duena, zabala ta beko aldean biribila dana, I: Bcrinczko natal txikia ta ertsi-ertsi itxita dagoena, ziztaldi baterako ubila daukana. I: Topet.

pototxina. (=toxin): *iz.* Antoxin txiki bat.

pototxo. (edontzi): *iz.* Txastatzeko edontzia.

potox. (ugaztun): *iz.* Ems,: Pitotxa. J: Pototxa. (lodiera): *izond.* ikus.: Potoko. I: Potoŕ.

potoxa. (antoxin): *iz.* Ikus.: Pototxa.

potoxtu. (azkura): *ad.* Aztean gelditu.

potozi. (zizku): *iz.* Ikus.: Zizku. Partika, zakuto.

potozoii. (unadura): *izond.* Unadura soterazten donna. (zomoŕo): *iz.* Oso txikia dan zomoŕotxoa, margo orixta dunes ta giza-soñeko zati uletsuetan bizi dana.

potramin. (Mendota): *iz.* Ikus.: Etendura. 1: Leerdura.

potramindun. (etendura): *izond.* Ikus.: Etendun.I: Etenduratsu.

potraskel. (baŕabil): *iz.* Ikus.: Bafabil. I: Dandabela, potro, potrokil.

potrazal. (bafabil): *iz.* Ikus.: Baŕabil-zaŕo. I: Bafabil-sakel.

potril. (txikiera): *izond.* Oso txikia dana. ^: Potolo, potxoio.

potriz. (orban): *iz.* Ikus.: Erpa. *I:* Maskal. (basa): iz. Berbera.

potro. (haŕabil): *iz.* Ikus.: Bafabil. I: Potraskel, izteŕ-sagu, ziiezkuŕ. (mozkorkeri): *izond.* I: Ikus.: Mozkorti. ^: Ordi, potroiska, potroiska-zaie. (antnin): II *iz.* Ikus.: Sumin. I: Aseŕe. (sai-aberc): 3I *iz.* Ezi-gabe dagoen zaldi gaztca. (lain): *iz.:* Ikus.: Katx. {: Maskuŕ.

potroiska. (mozkorkeri): *izond.* ikus.: Mozkorli. : Potro, potroska.

potroiska-zaie. (mozkorkeri): *izond.* Ikus.: Mozkorti. I: Potro.

potroiskatu. (mozkorkeri): *ad.* Ikus.: Mozkortu. [: Orditu.

potrokatu. (naspil): *ad.* Ule edo artilea naspildu.

potrokil. (baŕabil): *iz.* Ikus.: Baŕabil. I: Potraskel, potroskii, otaxa.

patrols. (lodiera): *izond.* Oso lodia dana.

potromin. (ofiaze): *iz.* Potroaren aliazes, Beoŕak erdibitzean duen oñazea.

potroska. (zikintasun): *iz.* Zikinkeria. I: Potroiska. (itz): *iz.* Arbuyozko itza. (arbuyo): II *iz.* Berbera.

potroskil. (bafabil): *iz.* Ikus.: Baiabil. I: Potrokil.

potroso. (zori); *izond.* Zori onekoa dana.

pots. (sots): iz. Asto txikiari dei-egiteko aotsa. I: Potx, potx-potx. (asto): *iz.* Berbera.

pot (mun): *iz.* Mun txikia. I: Potxo, pota.

pots. (asetasun): iz. Ikus.: Asetasun. I: Okidura. (mull): *ft.* Titus.: Potxo. I: Pot.

pola-maia. (lanabesa): *iz.* Bi zi dauzkan ingurca.

pofabiotz. (maskordun): *iz.* Pots aundia. I: Poicriotz.

pofaka. (moo): *adond.* Mun txikiak ematen ari-izatea.

pofakuti. (mun): iz. Ezlcontza hatean eztciliaŕek alkaŕi mun ematearen oitura.

pot egin. (atzeraldi): *ad,* Ikus.; Okatu. I: Atzeratu.

poferiotz. (maskordun): *iz.* Ikus.; Poiabiotz.

polo. (sai-abere): *iz.* Zaldi txikia. I: Poloka, pofoko, potxa.

pafa-egin. (zula): *ad.* Zula egin.

pofoin. (auŕontzi): *iz.* Umeketaren solo-atala, emeek daukatena, afautzñoak dauzkana. I: Egazti-aŕaba, uŕutoi. (pipii): *iz.* Niniko ezkatatsuaren era duen aldaska, ofi edo loreak soŕerazten ditucna. (aletxo): II iz. Zati txikia, geyenetan biribila, soñekoetau ipinizen dana; oilcan sarturik oyek lotu ta tinkotzeko.

poioin-eten. (etendura): *iz.* Auŕontzian etena izatea. (autontzi): *iz.* Berbera.

pofain-min. (antura): *ft.* Auŕontzian antura egitea. (auŕontzi): iz. Berbera.

poioindu. (pipit): *ad.* Zugatzetan pipilak atera.

pofoka. (sai-abere): *iz.* Ikus.: Polo. Polako, potxa. (lodiera): *izond.* Lodi xamaŕa dana. (egurki): II *iz.* Dolarean jartzen diran egurkiak.

pofalco. (sai-abere): *iz.* Ikus.: Polo. Potoka.

pofokua. (pipil): *iz.* Tkus.: Pipit, I: Kusku.

pofolin. (edertasun): *izond.* Oso polita dana.

potolo. (todiera): *izond.* Txiki la lodi xamaŕa dana. : Ikus.: Potzolo. Potzolote, potzoŕo, poiola. : Ikus.: Potril. I: Potxolo. (aurtzaro): *ft.* Ant oso txikia. (baldartasun): H *izond.* Baldaŕa dana. (baŕabil): II *iz.* Auiaren bafabiia.

point, (buno): iz. Wus,: Buno. I: Eŕa-gizen.

pofof autzeko. (buno): *izond.* Bunoaren antza duena.

point lauzkiak. (muin): *iz.* Muiñaren lau gain-aldeak.

potato. (egazti): iz. Itxasoko belea. I; Gabai-mots bat. (maskordun): *iz.* Txiria zakata.

pofortsu. (buno): *izond.* Bunsen multzoa.

pofota. (gaiztasun): *izond.* Gaiztoa dana.

potx. (ants): *iz.* This.: Pots, I:;Potx-potx. (aato): iz. Berbera. (sai-abere): II *iz.* Ikus.: Zaldi.

potx-potx. (acts): *iz.* Ikus.: Pots. : Potx. (asto): iz. Berbera.

potxa. (maskordun): *iz. Ikus.:* Pota. I: Potz, txopu. (sai-abere): *iz.* Ikus.: Polo. I: Potoka. (babaŕun): II *iz.* Ems.: Babatun. I: Indaba, abu. (ontzi): II *iz.* Ikus.: Kaiku. I: Kauku. (iudizti): JI *iz.* Tkus.: Arkaitz. I: Potxc, potxu.

potxaf. (maskordun): *iz*. Ikus.: Egatxibi. j: Egaxibi.

potxatu. (ondalanketa): *ad*. Luŕean solo txikiak egin. (luŕ-tantze): *ad*. Lola gerta.

potxe. (ludizti): *iz*. Ikus.: Arkaitz. Atxaŕi, potxu, potxa. (armo): *iz*. Ikus.: Armo. j: Armoka.

potxer. (aiantza): *iz*. Aŕosela aŕapatzeko apailua. I: Potxera. (maskordun): *iz*, Potak artzen diran or sakona. Potxera.

potxera. (aŕantza): *iz*. Ikus.: Potxer. (maskordun): iz, Berbera.

potxi. (ondalanketa): *iz*. Ereintzeko edo landatzeko, lufean egiten dan solo txikia. {: Potxilo, potxo, soko.

potxilo. (ondalanketa): *is*. Ikus.: Potxi. I: Potxo.

potxtlora. (ondalanketa): *adond*. Ereintzeko edo landatzeko, luŕean potxiak egiten ari-izatea. {: Potxira.

potato. (auŕontzi): *iz*. Ikus.: Emakuntza. Moltso, potxoŕ, lotsaki, lotsari.

potxingo. (istinga): *fr*. ikus.; Istil. I: Idoi, potxolo, potxongo, potzozulo.

potxera. (ondalankcta): *adond*. Ikus.: Potxilora.

patxit. (fazakeri): *iz*. Fazakeriz bere burua apaintzen dons gizon txikia.

potxo. (zakuŕ): *is*. Zakuŕaren kuma. {: Potxolo. // gras, potele (itxitura): *iz*. Ikus.: Itxitura. I: Luban. (joko): 11 *iz*. Auŕcn joko bat. (sai-abere): iz. Beoiaren kuma. (ondalanketa): { *iz*. Ikus.: Potxi. Potxolo, soko. (mintzabide): II *is*. Emakumeari dei€zekoa. I: Potxua. (lodiera): {{ *izond*. Ikus.: Pololo. {: Potxolo. (mun): {{ *iz*. Ikus.: Poi. I: Poia, (ontzi): {{ iz. Ontzi txikia.

potxo egin. (joko): *ad*. Auŕen joko bateau inlxauŕ ado ezuf guztiak botxean saitu.

potxo-late. (laŕeki): *fr*. Potxoak **alapidean** ari diran laŕea.

potxoan mein. (ereintza): *ad*. Potxietan creintza egin. (ondalanketa): *ad*. Berbera.

potxola. (ondalanketa): is. Jokatzeko, ereintzeko edo landatreko,luŕean egiten dan sub txikia. j: Potxolo.

potxolalca. (joko): *adond*. Potxoan jokalzean ari-izatea. {: Potxoloka.

potxolo. (lodiera): *frond*. bass.: Potril. Pololo, potxo. (ondalanketa): *iz*. Ikus.: Potxola. (zakur): {{ *iz*. *Ikus.*: Patxo. (istinga): {{ *iz*. *Ikus.*: Idoi. {: Potxingo, potxongo.

potxolo goŕi. (lodiera): *frond*. Lodi-lodia dana.

potxolaka. (joko): *adond*. Ikus.: Potxolaka.

potxongo, (istinga): *is*. *Ikus.*: Potxingo. Potxolo, potzozulo.

potxoutzi. (atsekabe): *izond*. Atsekabctu ta itun dagoena.

potxot. (auŕontzi): *iz*. Potxina deitzcko its zakaŕa. {: Emakuntza, potxin, (sasi): iz. Zurtoiña oso bean daukan sasia. (anpadura): 11 *izond*. Anpadura daukana.

potxotxo. (aato): *iz*. Asto txikia. (kale): iz. Oso estua dan kalea.

potxu. (sukalde): *iz*. Ikus.: Gapoŕ. (ludizti): iz, Ikus.: Arkaitz. I: Potxe, potxa. (aft): {{ *iz*. Ikus.: I: Aitz.

potxu bat. (tudizti): *iz*. Arkaitz aundia.

potxua. (dei-egikuntza): ŕz. Emakume baten adipena eskatzeko ematen dan aotsa. I: Ikus.: Potxo. (emakume): iz. Berbera.

potxunko. (iturburu): *is*. Oxin txikia.

potz. (arduragabetasun): *ŕzond*. Utzita dagoena. (maskordun): iz. Ikus.: Pota. Potxa. (dei-egikuntza): H *iz*. Autai dei egiteko itza. (aurtzaru): *(is*. Berbera.

potzazal. (txoskoŕ): *frond*. Txoskot otza daukana.

potzazulo. (istinga): *iz*. Ikus.: Istinga. Istit, poxuuko.

poxoo. (zakuŕ): iz. Zakuŕ aundia. (meta): *iz*. Naas-maas dagoen meta. (erabaga): {{ *iz*. Berbera. (sortaketa): I{ *is*. Ikus.: Lopil. I: Lotukari. (opamai): 11 *is*. Opamai gañean egoten dan oltzako gotzonaren irudia. (masail): {j *izond*. Masai! lodia duena.

potzo-potzo egon. (mozkorkeri): *ad*. Ardoaz tentela egon.

potzoka. (lodiera): *izond*. Txiki ta India dan notiña.

potzokoin. (meta): *iz*. Ikus.: **Meta.** I: Pila.

potzokume. (zakuŕ): *fr*. Zakuŕ txikia.

potxolo. (lodiera): *izond*. Lodi xamafa dana. {: Ikus.: Potolo. j: Potzolote, potzoŕo.

potzolote. (lodiera): *izond*. Thus.: Potzolo. {: Pololo, potzoŕo.

potzolotu. (lodiera): *ad*. Lodi egin edo blurb/. I: Potzoŕotu.

potzof. (atz): *iz*. Ius.: Beats lodi. {: Erkoro, erkoru.

potzofo. (lodiera): *izond*. Tkus.: Potzolo. Potolo, potzolote,

potzototu. (lodiera): *ad*. ikus.: Potzolotu.

potzozulo. (istinga): *iz*. Ikus.: Potxingo. j: Potxongo.

potzu. (stain): iz. Mielgaren antzekoa dan aŕaña; bere aragia bestearena baño obea dalarik. I: Ikus.: Mielga. {: Mielka.

poxa. (zapi): *is*. Buruko zapia.

poxelagafi. (eragozpen): *is*. Ikus.: Eragozpen. j: Eragozketa, poxelamendu.

poxelamendu. (eragozpen): iz. Tkus.: Eragozpen. j: Poxelagaŕi.

paxelatu. (eragozpen): *ad*. Ikus.: Eragotzi. {: Ez utzi, poxolatu, paxelatu, puxulatu, utzi-erazi, cragozpendu.

poxelatzaile. (eragozpen): *izond*. Eragozpena egiten donna. I: Poxelazale.

poxelatze. (eragozpen): *iz*. Ikus.: Eragozpen, I: Poxelamendu, oztopo, poxclu, poxolu.

poxelu. (eragozpcn): *iz*. Ikus.: Eragozpen. j: Poxelatze, poxolu, poxela, puxulu, sasi-bide, sostot, zoztoŕ.

PDXELIJKADURA. *iz*. Zoztoŕak kentzearen egipen eta ondoria. // (agerketa), (azkatasun), (eŕeztasun), (idekidura), (itxaskuntza), (ixtun), (kentze), (meatze), (uzgune).

poxeluz. (eragozpen): *adond*. Eragozpenez ari-izatea.

poxet. (kapel): *is*. Ikus.: Kurto. I: Txaneta.

poxi. (zati): iz. Ikus.: **Zati.** I: Puska, kaski, kantail, pozi, tunko.

poxika. (zati): *adond*. Zatika ari-izatea,

poxika jan. (azkuŕi): *ad*. Zatitxokaz jan.

poxikadura. (ebaketa): iz. Ebaketaren egipena.

poxikarazi. (cbaketa): *ad*, Zatitxoetan ebagi-eragin.

poxikatu. (ebaketa): *ad*. Zatitxoetan ebagi.

poxin. (aginkada): ŕz. Ikus.: Aamen. I: Aamen, poxina. (azkuŕi): *is*. Ikus.: Aamen. : Aatra.

poxinga. (aginkada): *adond*. Aamenka ari-izatea. I: Poxinka. (azkuŕi): *adond*. ikus.: Aartaraka. {: Pittxika, piltzika.

poxinkatu. (zati): *ad*. Zati txikietan zatitu.

poxino. (zati): *iz*. Zatitxo, puskatxua.

poxkoŕ. (mozkorkeri): *izond*. Zerbait mozkortuta dagoena.

poxo. (losintxa): *iz*. Saldu nai dan abere bati egiten rayon leunketa.

poxolatu. (eragozpen): *ad*. Ikus.: Eragotzi, {: Poxelatu.

poxolu. (eragozpen): ŕz. Ikus.: Poxelu. Poxelatze.

poxolugafi. (eragozpen): *izond.* Eragozpeua egin dezakena.

poxoto. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Zamofo. I: Mamoru.

poxoxa. (gozoki): ŕz. Gozoki-mota bat.

poxpoil-ontzi. (arkai): *iz.* Suzotzak eukitzeko ontzitxoa.

poxpollo. (arkai): *iz.* Arkai txikia.

poxpoioo-gile. (arkai): *izond.* Suzotzak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

poxpailo-saltzaile. (arkai): *izond* Suzotzak saltzen dituena.

poxpoilodun. (arkai): *izond.* Suzotzak dauzkana.

poxpol. (joko): *ŕz.* .loko bat egiteko kukuŕoa. j: Ikus.: Kukufu. Poxpolin.

poxpolin. (epeŕ): *ft.* Ikus.: Oalepef. Parpara, poxpolon, poxpulin, puŕufa, urzo-puŕuta. (edertasun): *iz.* Txiki ta polita dan notiña. (joko): H *iz.* Ikus.: Kukuŕu. I: Poxpol. (gaztasun): II *izond.* Gaztasuna deans.

poxpolin-kunte. (eper): *iz.* Galepeŕaren kuma.

poxpolon. (ever): *iz. Ikus.:* Galepeŕ. J: Poxpolin.

poxpolu. (arkai): *iz.* Suzotza. I: Poxpolo.

poxpolugintza. (arkai): *ft.* Suzotzak egiten diran lankuutza.

poxpolin. (arte): ŕz. Ikus.: Kukuŕu. J: Paxpolm.

poxtego. (itxas-lore): *iz.* Ikus.: ltxaslakatz. j: ltxas-gaztaika.

poxunko. (istinga): *iz.* Ikus.: Istil. Potzazulo.

poyal. (zutaŕi): *ft.* Ikus.: Zutaii, I: Peya.

poyata. (boketa): *iz.* Ikus.: Boketa. Egatondo, puxeta.

POZ. *iz. On* baten itxaropeu edo cukitzeak ematen dituen bizitasun eta biotzondo atsegiña. j: Botz, bozkariunde, aŕaitasun, kirola, bozkario, surlurio, alki. (arindura), (atsegin), (atsegintasun), (biotzondo), (gogo-aldarto), (jolasbide), (oyutza), (zorion).

poz egiogo deutso. (poz): *ad.* Poza emanga dio.

poz-aguf. (atsegiñagur): iz. Gertakari zoriontsuren bat eltzen zayon edonori, atsegiñagufa aurkeztearen egipena. (zotion): *iz.* Zorion-aguia.

poz-agurtu. (coition): *ad.* Baste batenganako poza agertu.

poz-alaitu. (poz): *ad.* Pozez bete.

poz-aldi. (poz): *iz.* Poza izateareu aldia. Txurialdi.

poz-arazi. (poz): *ad.* Poza izan eragin.

poz-arazle. (jolasbide): *izond.* Poza ematen duena.

poa arindu. (jolasbide): *ad.* Pozez eta jolasean ari-izatea.

poz-aro. (poz): *iz. Poza* irauten dan aldia.

poz-afandi. (poz): *iz.* Poz beroa azaltzea.

poz-afen. (poz): *adond.* Pozez eraginda ari-izatea.

poz-artu. (poz): *ad.* Atsegiña artu.

poz-artze. (poz): !z. Atsegifia artzea.

poz-atsegin. (poz): *izond.* Atsegiñezkoa dana.

poz-aundi. (poz): *iz.* ikus.: Pozandi. Pozbizi.

poz-bako. (atsekabetasun); *izond.* Pozik az duena. (negaŕ): *izond.* Negaf-egiten duena.

poz-butta. (poz): (a. Poz aundia adieraztea.

poz-dardara. (poz): ŕa. Poe aundia adieraztcaren egipena.

poz-dardaraz. (poz): *adond.* Paz aundia adierazten ari-izatea.

poz-dardarazko. (poz): *izond.* Poz aundia adierazten ari dana.

poz-egun. (poz): *iz.* Pus aundiko eguna.

poz-ekarle. (poz): *frond.* Atsekabea arintzen duena. J; Urgaizle, poz-emaile.

poz-emateko. (poz): *izond.* Atsegiña ematekoa dana. J; Pozerako, poz-erazteko.

poz-eragile. (poz); *izond.* Poza eragiten duena.

pox-eragozle. (atsekabetasun): *izond.* Atsekabea soŕerazten duena.

poz-erakutzi. (poz): *ad.* Pora adierazi.

poz-erazle. (poz): *(sand.* Poza soŕerazten duena.

poz-erazteko. (poz): *izond. Ikus.:* Poz-emateko. j: Pozerako.

poz-efeztasun. (poz): *ft.* Poza eŕaz izatea. j: Pozkortasun.

poz-ikara. (poz): fz. Pozagatik izandako ikara.

poz-ikaraz. (poz): *adond.* Paz aundiaz ari-izatea.

poz-ikarazko. (poz): *izond.* Poz aundiaz dagoena. j: Poz-jario, pozkario.

poz-itzak. (itz): *ft.* Atsegiñak dirau itzak. (poz): iz. Barbers.

poz-jario. (poz): *izond. Ikus.:* Pozik. I: Pozkario, poz-ikarazko, poztun. (zorion): *izond.* Zoriontsua dana.

poz-jarioz. (poz): *adond.* ikus.: Pozikan. ^: Pozkarioz, pozkiro.

poz-jauzi egin. (poz): *ad.* Poz ez beterik ari-izan.

poz-jauzika. (poz): *adond.* **Pozaŕen-pozez** jauzika ari-izatea.

poz-kentzaile. (atsekabe): *ŕzond* Ikus.: Atsekabetu. J: Pozgabctu.

poz-kutsu bat. (poz): iz. Poztasun txiki bat. j: Poz-pitin bat, poz-tanta.

poz-lagun. (laguntasun): *izond.* Ikus.: Pozkide. (poz): *izond.* Berbera.

poz-lo. (birloraldi): *iz.* lkus.: Sorgoŕaldi.

poz-oilka. (poz): *adond.* Poz oso aundiaz ari-izatea.

poz-ontzi. (poz): *iz.* Beti pozez ari dan flotilla.

poz-oyu. (oyutza): *iz.* Oyu alaya. (poz): *iz.* Berbera.

poz-pitin bat. (poz): iz. Ikus.: Poz-kutsu bat. I: Poz-tante.

poz-pozez egon. (poz): *ad.* Pozez beterik egon.

poz-pozik. (poz); *adond. Ikus.:* Pozoŕez.

poz-poztu. (poz): *ad.* Pozez beterik ari-izan.

poz-tanta. (poz): iz. Ikus.: Poz-kutsu bat. ^: Poz-pitin bat.

poz-txioka. (poz): *adond.* Txorikumeak txioka pozez beterik ari-izatea.

poz-unc. (poz): tz. Alaitasunezko unealdia.

poza. (praka): iz. Amantal baten goiko zatia, bulaŕa estaltzen duena.

pozadera. (urmael): *iz.* Gizonak egindako ur lezea.

pozal. (antoxin): iz. Ura eramateko autoxiña. j: Ponta..

pozandi. (poz): fz. Poe aundia izatea. J: Poz-aundi, pozbizi.

pozatu. (ao-ugal): *ad.* Aoa ao-ugalaz estali.

pozbera. (poz): *izond.* Pozez beterik ari dana.

pozberatasun. (poz): *fz.* Poza ematekoa dana.

pozbide. (poz): fz. Atsegifia izateko bides.

pozbidezko. (poz): *izond.* Atsekabea arintzckoa dana.

pozbizi. (poz): *iz.* Ikus.: Pozandi. J: Poz-aundi.

pozbizigafi. (poz): *frond.* Poz aundia ematekoa dana.

pozdardartu. (poz): *ad.* Paz aundia adierazi.

pozdun. (poz): *izond* Poza duena. (zorion): *izond.* Zoriontsua dana.

pozean. (zirikaldi): *adond.* Zirikaldiz ari-izatca.

-pozeko. (poz): *atz.* Poza ematea adierazten duen atzizkia. (ayef): *aft.* Zaletasuna izatea adierazten duen atzizkia.

pozeman. (poz): *ad.* Poztu egin.

pozerako. (poz): *izond. Ikus.:* Poz-emateko. : Poz-erazteko.

pozez. (poz): *adond.* Poza gozatzcn ari-izatea.

pozezko. (poz): *izond.* Pozari dagokiona.

pozgabe. (atsekabe): *izond.* Atsekabeturik dagoena. : Pozgaitz, pozkaitz, pazke, poztu-eziña.

pozgabetu. (ataekabe): *ad.* Ikus.: Atsekabetu. I: Atsekatu, poz-kentzaile, pozketu.

pozgaitz. (atsekabe): *frond.* Guztiz atsekabeturik dagoena. j: Ikus.: Pozgabe. j: Pozkaitz, pozke.

pozgafi. (zirikaldi): *izond.* Zirikatzekoa dana. I: Pozkaŕi. (arindura): *izond.* Ikus.: Lasaupen.: Gazagaŕi, pozkari, pozkaŕi, pozkeri, bozgati. (poz): ll *izond.* Atsegiña dana. I: Pozgaŕizko, pozgile, pozkaŕi, bozgati.

pozgafiro. (paz): *adond.* Atsegiñez ari-izatea.

pozgaŕiunde. (poz): iz. Paz aundia. Pozkalondo.

pozgarizko. (poz): *izond.* Tkus.: Pozgaŕi. I: Pozgile.

pozge. (poz): *izond.* Pozik ez dagoena.

pozgile. (irukoitz-deun): *iz.* ikus.: Irukoitz-Dcun. j: Pozkilc, pozkin; Gogo Dean, pozle. (pm): *izond.* Ikus.: Pozgaŕi. 1: Pozgaŕizko, pozkaŕi, pozkile.

pozgiro. (poz): *iz.* Gogo-aldarte alaya. (gogo-aldarte): *iz.* Berbera.

pozi, (zati): *iz.* Zatiko aundia. j: Poxi, tunko.

pozik. (poz): *izond* Pozez beterik dagoena. j: Poz jario, poztun.

pozikago. (poz): *adond.* Poz aundiagoaz ari-izatea.

pozikan. (poz): *adond.* Pozik ari-izatea. I: Poz-jarioz, pozkarioz, pozkiro.

pozin. (azkuii): *iz. Ikus.:* Aamen. I: Auzeta, paxin.

pozka. (rningaztasun): *izond.* Mingatza dana. j: Satnin.

pozkabetu. (atsekabe): *ad.* Atsekabez bete.

pozkai. (poz): iz. Poz-karia.

pozkaitz. (atsekabe): *izond.* ikus.: Pozgabe. I: Pozgaitz, poztu-eziña.

pozkalondo. (poz): *iz.* ikus.: Pozgatlunde.

pozkari. (arindura): *iz.* dais.: Lasaupen. Pozgaŕi, pozkeri. (losintxa): iz. Ikus.: Leunketa. I: Pereka, pozkeri.

pozkariatu. (poz): *ad.* Poz aundiaz bete.

pozkario. (poz): *izond.* Ikus.: Poz jario. ^: Poz-ikarazko.

pozkarioz. (poz): *adond.* Ikus.: Poz-jarioz. j: Pozikan, pozkiro.

pozkaritu. (losintxa): *ad.* Leuuketak egin.

pozkaf. (poz): *iz.* Ikus.: Gagobero. Azkortasun.

pozkatk (zirikaldi): *izond.* Ikus.: Pozgaŕi. (arindura): *izond.* Ikus.: Lasaupen. j: Pozgaŕi. (poz): *izond.* Bras.: Pozgati. Pozgile.

pozke. (atsekabe): *izond.* Ikus.: Pozgabe. Pozgaitz.

Forked. (lasintxa): *iz.* Ikus.: Leunketa. Pozkari. (arindura): iz. ikus.: Pozgaŕi. Pozkaŕi.

pozketasun. (atsckabe): iz. Atsekabeturik izatca.

pozketu. (atsekaabc): *ad.* ikus.: Atsekabetu. j: Pozgabotu.

pozkida. (poz): *iz.* Pozik agates. I: Pozkunde,pazkuntza.

pozkide. (laguntasun): *izond.* Poztutzean laguna daua. I: Poz-lagun. (poz): *izond.* Berbera.

pozkile. (irukoitz-deuu): *iz.* Ikus.: Irukoilz-Deun. : Pozgile, pazkin; Gogo Deun; pozic. (poz): *izond.* Berbera.

pozkin. (irukoitz-dcun): *iz.* Ikus.: irukoitz-Dcun. j: Pozgile, pozkile; Gogo Dean, pozie, paztzaile. (poz): *izond.* Berbera.

pozkiro. (poz): *adond.* ikus.: Pozikan. I: Poz-jarioz, pozkarioz.

pozkizun. (poz): *iz.* Pozaren karia.

pozkof. (poz): *izond.* Pozik dagoena.

pozkortasun. (poz): iz. Ikus.: Poz-eŕeztasun.

pozkunde. (poz): iz. Poza, alaitasuna. I: Pozkuutza, pozkida.

pozkuntza. (poz): iz. ikus.: Pozkunde. I: Pozkida.

pozle. (irukoitz deun): iz. Gogo Deana. I: ikus.: Irukoitz-Deun. : Pozgile, pozkile, pozkin, poztzaile.

pozoadura. (eden): iz. Edena cukitzearen egakera.

pozoatu. (biuŕitze): *ad.* Biufitzea egin. j: Was.: Biuŕitu. (gaizpide): *ad.* Berbera.

pozoatzaile. (eden): *izond.* Edeutzen duena. j: Pozoindatzaiie.

pozobe. (eden): iz. Ikus.: Eden. I: Belena, pozoi, pozoin.

pozobetu. (eden): *ad.* This.: Edendu. I: lratu, pozoindatu.

pozoi. (eden): iz. Ikus.: Eden. j: Pozobe, pozoin, pozoni.

pozoi-aurkalm. (eden): *izond.* Eden aurkakoa dana.E:Pozain-aurkako, pozoi, osaki.

pozoi-bilduŕ. (eden): iz. Eden-bilduŕ.

pozoi-emate. (eden): *iz.* Edena ematea.

pozoi-gabe. (eden): *izond.* Edenik ez daukana.

pozoi-ikutu. (zauri): *iz.* Edendua dagoen zauria. (eden): iz. Berbera.

pozoi-osaki. (eden): *izond.* Ikus.: Pozoi-aurkako.j: Pozoin-aurkako.

pozoidun. (admit): *izond.* Edena daukana. Pozoyezko, pozoindagaŕi, pozointsu, pozoitsu, pozodun, pazoindun.

pozoidura. (eden): *iz.* Edendu egitea.

pozoigabetu. (eden): *ad.* Edena kendu.

pozoigai. (eden): *ft.* Edentsua dan gaya. ^: Pozoiki.

pnzoikeri. (admit): iz. Edenez beteta egatea.

pozoiki. (eden): *iz.* Ikus.: Pozoigai.

pozoin. (edcn): *iz.* ikus.: Eden. : Pozobe, pozoi, pozoa, pozoina, pozoinda.

pozoin-aurkako. (eden): *izond.* ikus.: Pozoi-aurkako. I: Pozoi-asaki.

pozoindagaŕi. (eden): *izond.* Ikus.: Pozoidun.:Pozoyezko.

pozoindakidin. (admit): *iz.* Edentzeko dagoena. I: Pozoindakizun.

pozoindakizun. (eden): iz. Ikus.: Pozoindakidin.

pozoindari. (eden): *izond.* Ikus.: Pozatzaile.

pozoindatu. (eden): *ad.* Ikus.: Edendu. I: Pozobatu, pozoindu, pozinitu.

pozoindatze. (eden): *iz.* Edentzearen egipena.

pozoindatzekeriak. (eden): iz. Pozaindatze batzuk.

pozoindaztatu. (eden): *ad.* Edena beste gauza batcaz nastu.

pozoindu. (eden): *ad.* Ikus.: Edendu. Pozoindatu, pozoidu, pozoitu.

pozoindun. (eden): *frond.* Ikus.: Pozoidun. I: Pozoitsu.

pozointsu. (eden): *ad.* Zauriak gorbiztu. Pozoitu, pozonatu. (zauri): *ad.* Berbera.

pozointsu. (eden): *izond.* Ikus.: Pozoidun. j: Pozoyezko, pozoitsu, pazoindun.

pozoitasun. (eden): *iz.* Edena eukitzea.

pozoitsu. (eden): izond. Ikus.: Pozoidun. Pozointsu.

pozoitu. (eden): *ad.* This.: Pozoinitu. Pozonatu. (xauri): *ad.* Berbera.

pozoitzaile. (eden): *izond.* Edentzen duena. : Pozoindari, pozoindatzaile, pozoindazale.

pozoitze. (eden): iz. Edentzearen egipena.

pozonatu. (eden): *ad.* Ikus.: Pazainitu, I: Pozaitu. (zauri): *ad.* Berbera.

pozondu. (eden): *ad.* lkus.: Edendu. Pozoindatu, pozonitu.

pozoni. (eden): *iz.* Ikus.: Eden. j: Pozoi.

pozunitu. (eden): *ad.* Ikus.: Edendu. Pozoindatu, pozondu.

pozof. (poz): *iz.* Poz aundia. (arindura): iz. Lasaupenaren egipena.

pozofez. (poz): adond. Pozez beterik ari-izatea. j: Poz-pozik.

pozortu. (poz): *ad.* Paz aundiaz beta.

pozoyezko. (eden): *izand. Ikus.:* Pozoidun. !: Pozoindagati, pozointsu.

poztaile. (paz): *izond.* Poza ematcn duena.

poztasun. (poz): iz. Ikus.: Ataitasun. I: Aŕaitasun.

poztu. (poz): *ad.* Ikus.: Alaitu. j: Pagutu, gaitu, boztu.

poztu-eziña. (atsekabe): *izond.* tkus.: Pzgabe. I: Pozkaitz.

poztu-eziñez. (atsekabe): *adond.* Pozgabeturik ari-izatea. j: Poztu-ezii.ik.

poztu-eziñik. (atsekabe): *adond.* Ikus.: Poztu-eziñez.

poztun. (poz): *izond.* Ikus.: Pozik. j: Poz-jario.

poztzaile, (irukoitz deuu): *iz.* Ikus.: Gogo-Deun, Irukoitz-Deun. I: Pozkin, pozle.

pozu-txistaf. (istinga): *iz.* Ikus.: Istil. j: Pozulo.

pozudun. (eden): *izond.* Edena daukana.

pozulo. (istinga): *iz. ikus.:* lstil. I: Pozu txistaŕ.

pozutu. (eden): *ad.* Eden artu edo eman.

praka. (praka): *iz. Ikus.:* Iŕikil. j: Eŕeten.

prailculi. (euli): iz. Margo aŕea duen eulia.

prak-aundi. (yalkipen): *izond.* Ikus.: Prakaman.

PRAKA. *iz.* Giza jazkia, goŕia estutzean eta zango bakoitza estaltzcan, txonkatiletaraño jeisteu dana. Galtzagaiñeko, kaita, kaltzazpi, kalzazpi,juiken,iztaŕeko,fraka, zarabul. II Praka-baŕen = Praka-mendel = prakaren egatza I! (galtxoin), (gona), (janztura), (otseinketa).

praka-baten. (peaks): *iz.* Prakaren mendela. j: Praka-mendel.

praka-gofi. (txeŕen): *iz.* Ikus.: Txeŕen, Denganiño, tusuri. (ertzaingo): *iz.* Gipuzkoa'n ten zegoen ertzaioa,

praka-josle. (josketa): ŕzond. Prakak egiten dituena. (praka): *izond.* Berbera.

praka-mendel. (praka): *iz.* Ikus.: Praka-baŕen. j: Prakareu cgatza,

praka-nasal. (berantasun): *izond.* Astiro ari dana.

prakadun. (gizakume): *izond.* Gizona dana. (alb* *izond.* Albi-gizona.

prakaman. (lodiera): *izand.* Lodi xamaŕa dana. (yalkipen): *izond.* Yalkipen aundikoa dan gizona. Prak-aundi.

prakaŕoi. (janztura): *iz.* **Praka** oso matza busti-aldirako erabiltzen dana.

prakeŕe. (eliketa): *izond.* Etiketan ari dana.

prakestu. (sumin): *izond.* Suminkoŕa dana.

prakutzik. (praka): *adond.* Prakaz bakaŕik jantzita egotea.

Pran-pran. (dei-egikuntza): *iz.* Zefiai del egiteko itza. (zed): *iz.* Berbera,

pranko. (ugaritasun): *izond.* Ugaria dana.

prantxuela. (aizto): iz. Afantzalearen aiztu.

prantzes.(endeñ): *izond.* Frantzia'koa, Frantzia'n jayo dana.

prantzes-arbi. (landare): *iz.* Ikus.: Udarbi. j: Pelapet, sarbagoii.

prantzes-bedaŕ. (held): *iz.* Ikus.: Base-mineta. j: Poŕastu, prantzes-belaŕ.

prantzes-bedartza. (belaf): *iz.* Prantzes-belaŕugari daukan landa.

prantzes-erdera. (mintzoera): iz. Prantzia'n itzegiten dan erdera.

prantzes-esakera. (mintzoera): iz. Beste izkantzetan erabiltzeu dan prantzes-crderaren itz-ingurua. I: Prantzeskada.

prantzes-intxauf. (intxauŕondo): *iz.* intxauŕ-mota bat.

prantzes-kutsudun. (mintzoera): *izond.* Ikus.: Prantzes-kutsuko,

prantzes-kutsuko. (minteoera): *izond.* Pranizeskadaren bat daukan beste izkuntza baten esakuna. j: Prantzes-kutsudun.

prautzes-miu. (eritasun): ŕz. Abereen alborengaa.

prantzes-pofu. (eŕazuri): *iz.* Ikus.: Eŕazuri. I: Asperja, zainxuri.

prantzes-poŕu-sail. (eŕazuri): *iz.* Eŕazurien multzoa.

prantzes-pnfuak bildu. (eŕazuri): *ad.* Efazuriak bildu.

prantzes-pofuak zaitu. (eŕazuri): *ad.* Erazuriak zaindu.

prantzes-pofuzko. (egozketa): *iz.* Eŕazuriakaz egiten dan egostea. (eiazurr): iz. Berbera.

prantzes-txakuf. (zakuŕ): iz. Eltzailea dan zaknia.

prantzes-txiki. (moteltasun): izond, Motel itzegiten duena.

prantzes-txari. (txori): *iz.* Ikus.: Belatxiko. : Meletxiko.

prantzes-zale. (ended): *izond.* Prantzes aldcko biurta dana.

prantzes-zalekeria. (ended): iz. Prantzes aldeko oso biurtzea.

prantzes-zaietu. (ended): *ad.* Prantzes aldeko biurtu.

prantzeskada. (mintzoera): *iz.* Ikus.: Prantzes-esakera.

pr'antzeskeri-zale. (mintzoera): *izond.* Prantzeskadak erabiltzen dituena.

prantzespofn-bilketa. (eŕazuri): *iz.* Efazuriak biltzearen egipena. [: Prantzcspaŕu-biltze.

prantzespofn-biltzaile. (eŕazuri): *izond.* Efazuriak biltzen dituena.

prantzespofn-biltze. (eŕazuri): iz. Ikus.: Prantzespoŕu-biĹketa.

prantzespofn-zai. (elazuri): *izond.* Efazuriak zaintzen d€tuena.

prantzespofn-zaitza. (eŕazuri): iz. Efazuriak zaintzcaren egipena.

prantzeste. (ended): iz. Prantzesa biurtzearen egipena.

prantzestiaf. (ended): *izond.* Prantzesa biurtu dana.

prantzestu. (ended): *ad.* Prantzes biurtu.

prantzi-belaf. (bclaŕ): *iz.* Baso-irusta, Ikus.: Irusta.

prantzi-etsal. (ended): *izond.* Prantziaren aurka ari dana. j: Ikus.: Prantzi-goŕoto.

prantzi-gofoto. (ended): *iz.* Prantzia'renganako goŕotoa. j: ikus.: Prantzi-etsai.

prantziskotat. (lekaidego): *izond.* Patxi deunaren lekaidegoan lekaide bezcla bizi dana.

prast. (ezlen-ikuste): *adorn!,* Ustekabean ari-izatea.

prastako. (ezlen-ikuste): *adond* Bat-batean ari-izatea. I: Prestakoan.

prastakoan. (ezlen-ikuste): *adond.* Ikus.: Prestako.

praxian. (egikera): *adond.* Egitcan ari izatea.

preboniste. (eritasun): iz. Ikus.: Birikeri. I: Birigaitza.

prefosta. (zalantza): *adond.* Zalantzan ari-izatea.

prega. (sai-abere): *iz.* Beaŕ txikia.

prei. (lanaren bizia): iz. Ikus.: Lansari. Lantsari.

prekazant. (lastertasun): *izond.* Lasteŕ eta bizi ari dana.

prementan. (zapi): *ad.* Ezkon-betiak buru-zapiaz estali. (ezkontza): *ad.* Berbera.

prementu. (zapi): iz. Ezkon-betien buru-zapia. (ezkontza): *iz.* Berbera.

premi-gabekco. (beat): *izond.* Ikus.: Premia gabe.

premia-aundiko. (gaŕantzi): *izond.* Gatantzi aundikoa dana.

premia-gabe. (beat): *izond.* Beaŕik gabe. Premi-gabeko.

premia-gabeko. (beaŕ): *(wad.* Beat gabekoa dana.

premiadun. (beaŕ): *Izond.* Beata duena.

premiagati. (beat): *izond.* Beaŕezkoa izan ditekena.

premiatasun. (abazuzitasun): *iz.* Ikus.: Abazuzitasun. j: Ertzaldi.

premiatsu. (beat): *izond.* Beaŕ-beaŕa dana. : Premiazko.

premiatautu. (beat): *ad.* Beaŕ-beaŕa egin.

premiatu. (abazuzitasuu): *ad.* Abazuzitasunez ari-izan.

premiaz. (beaŕ): *adond.* Beafez, indaŕez.

premiazki. (beat): *adond.* Beaŕez, indatez ari-izatea.

premiazko. (beat): *izond.* ikus.: Premiatsu.

prentiña. (bear): *iz.* Ikus.: Beaŕ, I: Premia.

premiñadun. (bear): *izond.* Beartuta dagoena.

premiñazko. (bear): *izond.* Beaŕa dana.

premIz. (abazuzitasun): *adond.* Abazuzitasuuez ari-izatea.

premizko. (abazuzitasun): *frond.* Abazuzitasunezkoa dana.

primu. (jaubegai): *izond.* Was.: Lenseme, I: Len-sortu. (yaraunspen): *izond.* Ikus.: Oiñorde. Oiñordeko.

premugo. (jaubegai): iz. Titus.: Premutasun.

premukide. (yaraunspen): *izond.* Yaraunspen batean bests batekin edo batzuekin oiñordea dana.

premuntza. (yaraunspen): *iz.* Ikus.: Yaraunspen. I: Ondorego.

premutasnn. (jaubegai): iz. Lensemearen bereiztasuna. j: Premugo.

premutu. (yaraunspen): *frond.* Oifiordea egin edo biurtu. I: Ikus.: Oiñorde. Primu.

preobe. (ezkontza): *iz.* Ezkontzarako deya. 1: Preoyak.

preoyak. (ezkontza): iz. Ikus.: Preobe.

presa. (utzaldi): *iz.* ikus.: Ongaŕitegi. 1: Ongati-meta, ongaŕi-pil,

presa-ezin. (nagusitasun): *izond.* Ikus.: Gain-gaiñeko. Gain-gaiñezko.

preskondo. (merixikondo): *iz.* Was.: **Mertxikondo.** I: Peskatze.

presku. (mertxikondo): iz. Preskondoaren igalia.

pretilbidc. (egurasketa): lz. Ikus.: Karel-bide.

pretore. (auzi-gizon): *izond.* Antziñan Eŕoma'ko auzi-gizona.

pretorego. (auzi-gizon): iz. Eŕoma'ko auzi-gizonaren landola. 1: Pretoretza, pretorgo.

pretoretza. (auzi-gizon): *iz.* Ikus.: Pretorego. I: Pretorgo.

pretorgo. (auzi-gizon): *iz.* Ikus.: Pretorego. I: Pretoretza.

preustegi. (irol): *iz. linus.:* Atzula. I: Atzulo, priastegi, preustegi, preostei, priostegi.

prexega. (muxikondo): *iz.* ikus.: Muxika I: Anusika, priska.

prexent. (aterakeri): *is.* Aterakeriz ari dan emakumea. (fazakeri): *iz.* Fazakeriz ari dan emakmnea.

prezamen. (aintzapen): Aintzapenaren egipena.

prezatu. (aintzapen): *ad.* Aintzapena spin.

priastegi. (trot): iz. ikus.: Atzula. Preustegi.

primadera-Iili. (lore): *iz.* Bars.: Bedats-lili. I: Bedats-lore.

primaka. (batzaldi): *iz. ikus.:* Batzakdi. Sariketa.

primantza. (yaraunspen): *iz.* Ikus.: Yaraunspen. ;: Ondorego, primutza.

primoka. (joko): *iz.* Auŕen jokoa, **jauzketa** bereziaz egiten dana.

primu. (yaraunspen): izond. Ikus.: Oiñorde. : Premutu. (azta): *iz.* Xenika-iruren.

primuga.(yaraunspen): *iz.* Oiñordearen bereiztasuna. I: Primutasun.

primukide. (yaraunspen): *izond.* Ikus.: Oiñordekide. I: Oiñarde-lagun.

primutasun. (yaraunspen): *iz.* Ikus.: Premugo.

primutu. (yaraunspen): *ad.* Norbait oiñorde bezelajaŕi edo izendatu.

primutza. (yaraunspen): *iz,* Ius.: Yaraunspen. Primantza, primuza.

prindo. (zango): *iz.* Ikus.: **Zanga.** Pindrua. (ij itoen itza).

prindotalco. (galtza): iz. ikus.: Galtza; finnan itza. I: Gltza.

prints. (eunizti): is. Ikus.: Mintz. I: Mitz, printza. (argi): iz. ikus.: Argi-izpi. Argi-leñuru. (zauri): II *iz.* Was.: Maskulo. Tipuri, xingol, xingolamin.

prints-ots. (soñu): *iz.* Ezpalaz emandako tanpaz egiten dan otsa. (eguŕ): *iz.* Berbera.

pritza. (rauri): *iz.* Ikus.: Xingol. Xingolamin, tipuri. Zaurietan, legortzeu diranean, egiten dan zakata. (aŕaildura): iz. Egutaren aŕailtxoa. (eunizti): II iz. Ikus.: Mintz. I: Printz.

printzagafi. (aŕaildura): *(road.* Araildu ditekena.

printzak. (kuŕika): *iz.* Kuŕika Ixitcia.

printzalci. (eguŕ): iz. Bars.: Ezpal. I: Mail.

printzal. (argi): *izond.* Argitsua dana. Printzel.

printzatsu. (eguŕ): *izond.* Ezpalak dauzkana.

printzatu. (aŕaildura): *ad.* ikus.: Aŕaildu. ^: Pitzatu.

priutzel. (argi): *izond.* ikus.: Printzal. (emakurne): *iz.* Adeitsua dan emakumea. I: Azpegi polita duen emakumea.

printzekdu. (apaingailu): *ad.* Ikus.: Apaindu.: Panpinatu.

printzelki. (adeitasun): *adond.* Ikus.: Adeitsuki. I: Begirunez ari-izatea.

printzezko. (eunizti): *izond.* Mintzak dauzkana.

prio-prioka. (joko): iz. Autek izkutatzen egiten duten jokoa.

priska. (muxikondo): (z. ikus.: Muxika. ^: Prexega.

prisko. (mertxikondo): *iz.* Mertxika-mota bat.

priskondo. (muxikondo): *iz.* Ikus.: Muxikondo.

prisku. (zugatz): iz. Lafoskaria dan zugatza; bare igalia aragitsua da.

prisma-antzeko. (leyaŕ): is. Bizkirodizko itxura duen leyarra. Prisrnazko.

prismazko. (leyaŕ): *iz.* Bars.: Prisms-antzcko.

pristia. (abere): *is.* Ikus.: Piztia. I: Patari.

prizkIn. (piltzaŕ): *is. ikus.:* Plltzaf. Pi!daŕ.

print. (zuŕusta): *is.* Goruntz sortzen dan zuŕustak egiten duen otsaren ots-izena.

priztada. (zuiusta): iz. Goruntz sortzen dan zufusta. 1: Ur-xiŕista.

priztin. (orban): iz. Ikus.: Pikortadura. Txipristin, ur-txorta, txipizta, txiŕipistada, zipiriztin.

priztinga. (ari): iz. ikus.: Litx. j: Mitxa.

probena. (matsondo): *iz.* Matsondoaren ayena. J: Progoña.

probenatu. (matsondo): *ad* Matsondoaren ayena ukondatu.

probenatzallc. (matsondo): *izond.* Matsondoaren ayena ukondatu.en duena.

probenatzc. (matsoudo): *iz.* Matsondoaren ayena ukondatzea.

probeniste. (eritasan): *izond.* Bulaŕetik iratiko dagoena. j: Ikus.: Iratiko. 1: Probaniste.

probetxugatl. (ongaitasun): *Izond.* Etekintsua ditekena.

proboin. (matsondo): *iz.* Matsondoaren ayena ado aldaska.

proboiiiatu. (matsondo): *ad.* Matxondoaren ayena edo aldaska, luŕean sartzen dana, baste landare bed bat amass dezan.

prods. (sai-abere): *ft.* Beoŕ txikia. Proga.

proga. (sai-abere): *iz.* Ikus.: Prods.

progn. (ileta(); *iz.* Bortzerako gorpua laguntzeu duten lagunen multzoa. (azkuŕi): iz. Iletak dirala-ta, ematen dan bazkari ariña.

proletalgo. (lagunabaŕ): iz. Txiro bizi diran lagun aluutaen multzoa.

proostua. (aŕantza): *iz.* Okertuta dagoen arms txikia.

prozel. (orga): *is.* Ikus.: Orkira; ongaŕia eramateko erabiltzen dana. (ongaŕi): *is.* Berbera-

pruxe. (artazi): *ft.* Elms.: Artazi. Guraize.

pruzifra. (same): *is.* Senataren edo emazteareua dan alaba, biena izan gabe.

put. (iguin): *oya.* Iguiña adierazteko oyutza. (oñaze); iz. Oñazea adierazteko itza; auŕeu itza. !: Pupa, pupun. (eŕealdi): *is.* Sua adierazteko itza; auŕen itza. j: Jaka.

pu-egin. (oñaze): *ad.* Oñazea egin; rotten itza.

pube. (sabel): *iz.* ikus.: Lotsa-ezuŕ. Lotsazur.

puda. (igitai): *is.* lkus.: **igitai.** I: Belogoi. (aiztu): iz. Ikus.: Ayotz. 1: Pedoi. (iñausketa): VI *iz.* Ikus.: Gnrguilu. Gurgula, pudatxa.

pudatxa. (iñausketa): iz. Ikus.: Gurguilu. ^: Puda.

pues. (oyutza): *oyu.* Txefena edo sorgiñak astantzeko oyutza. j: Puyes.

puft. (anus): *oyu.* Enos adierazten duen oyutza

pufa-egin. (puts): *ad.* Bain eta beŕiz putz-egin.

pufabclaŕ. (landare): iz. Ikus.: Onnabedaŕ. Orma-belaŕ, sardin-bedaf.

pufada. (laspel): *is.* Efealdi gaizki egifiatik sortzen dan jario iguifia.

pufaka. (putz): *adond.* Pufa egiten ari-izatea.

puga. (txerto): iz. Txertatzeko ziria.

puikot. (zofi): *izond.* Zoŕiz beteta dagoena.

puila. (tanpa): iz. Abereak ankaz emandako tanpa. }: Puilanka, puilankada, pufa.

puilakari. (tanpa): *izond.* Ankaz tanpa ematen duena.

puilanka. (tanpa): iz. ikus.: Puila. I: Puilankada, pufa.

puilankada. (tanpa): *iz. Ikus.:* Puiis, I: Puilanka, pithy pulankada.

pullazkatu. (tanpa): *ad.* Ankaz abereak tanpa eman.

puilinda. (indi-olaŕ): *iz.* indi-olafuren emea. j: Pulinda.

puilotu. (meta): *ad.* Ikus.: Metata. Multzokatu, pulatu.

pain-puin. (efealdi): *izond.* Su ondoan egoteko zalea.

puiL (igidura): iz. Oldaŕaren ots-izena.

puita. (tanpa): *iz.* Oiñaz emandako taupa.

puja. (saleroste): iz. Sal-erosketan salneufiak goratzea. (zurtoin): *is.* rims.; MuskiL I: Maskila.

puja. (amayera): *ad.* Rats.: Bukatu. Pukatu. (ur-legoŕeko): *iz.* ikus.: Zaŕapo. Laŕapo.

pujesa. (taker* *iz. Ikus.:* Arazkert. I: Fitz, fitakeria, puyes.

pujeta. (boketa): *iz.* Tkus.: Boketa. Lixiba. (iragaztura): *iz.* Berbera.

pujetaga. (dilingadura): iz. Ikuzitako janzkia esegiteko aga.

pukatu. (amayera): *ad.* ikus.: Bukatu. Puka.

pukuli. (landare): iz. Ikus.: Berbeña, k Mirilu, pukulu.

pukulri. (landare): iz. ikus.: Barbell. {: Mirilu, pukuli.

pul-pul-pul. (salts): iz. Irakiduraren lekoreko otsa. (irakidura): *iz.* Berbera.

pulatu. (meta): *ad.* ikus.: Metatu. I: Puilotu, pulokatu, pulotu, atapilatu.

puldun. (garau): iz. Galtzen dan esnean egiten diran garauak edo pikofak. Purpuila. (esne): *iz.* Berbera,

puldundu. (garau): *ad.* Galtzen dan Canaan garauak ado pikotak egin. (esne): *ad.* Berbera.

pulke. (edari): is. Amerika'n erabiltzen dan edaria,

pulketegi. (saitoki): *is.* Pulkea saltzen dan facia. (edari): *iz.* Berbera.

polo. (meta): iz. Ikus.: Meta. 1: Pula, puitsu.

puloi. (indi-olar): iz. *Ikus.:* **Indi-olaf.** Poloi.

prdoi-saltzaile. (indi-olaf): *izond.* Indi-olaŕak saltzen dituena.

puloi-aain. (zaintza): *izond.* Indi-olafak zaintzen dituena. (indi-olaŕ): *i ood.* Berbera.

puloka. (meta): *adond.* Metan egotea.

pulokatu. (meta): *ad.* Ikus.: Metata.: Pulatu, pulotu.

pulotu. (meta): *ad.* Ikus.: Metatu. Pulatu, pulokatu.

pulpul. (tanta): iz. Ubil-tanta.

puitsoan. (joko): *adond.* Eskumutufaz, indaŕcz, egiten dan jokoan ari-izatea. Pultsoka, pultsuka.

pultsoka. (joke): *adond.* rims.: Puitsoan. Pultsuka.

pultsolari. (joko): *izond.* Enparatzan agertzen dan indartsua Pultsulari.

puitsu. (meta): *is.* Ikus.: Meta. j: Pula, pulu.

pultsu-neurkin. (neuŕi): iz. Leba neurtzeko lanabesa. (labs); *iz.* Berbera.

pultsuka. (joke): *adond Ikus.:* Pultsoan Pultsoka. (meta): *adond.* Metaetsn jartzea.

pultsulari. (joko): *Land.* **ikus.:** Pultsolari.

pulu. (meta): is. Ikus.: Meta. j: Pulp, pultsu.

puluka. (boil): *is.* Boil txikia, bola txikia. (zati): *is.* Puska txikia.

pulukadun. (zezen): *izond.* Adafetan boiiak dauzkan zezena.

pulustatu. (biribilkapen): *ad.* Adafetan boilak jaŕi. (adaŕ): *ad.* Berbera.

Warnin^{g}. (oyal): *iz.* Jayo-beŕicntzako oyal bigungaŕia. 1: Pulumina.

pulunp. (murgiltze): *is.* Murgiltzearen ots-izena. (ontzi-galcra): *iz.* Itxasontzi bat ondatzea.

pulunp-egin. (mm'giltze): *ad.* Ikus.: Putunpa. j: Pulunpatu.

pulunp-eragin. (murgiltze): *ad.* Tkus.: Pulunparazi.

pulunpa. (murgiltze): *ad.* Murgiltzea egin. j: Pulunpatu, putanp-egin.

pulunpada. (murgiltze): *iz.* Murgiltzearen egipena. : Pulunpadura, pulunpaketa, pulunpatze, pulunpe.

pulunpadura. (murgiltze): is. Ikus.: Pulunpada. 1: Pulunpaketa, pulunpatze, pulunpe.

pulunpagafl. (murgiltze): izond. Murgildu ditekena.

pulunpada. (murgiltze): *adond.* Murgiltzen ari-izatea.

pulunpalcari. (murgiltze): *izond.* Lanen bat egiteko urlan murgiltzen dana. Pulunpara.

pulunpalcatu. (murgiltze): *ad.* Murgiltzen ari-izan.

pulunpaketa. (murgiltze): *iz.* Ikus.: Pulunpada. : Pulunpadura, pulunpatze, pulunpe.

pulunpalcizun. (murgiltze): *iz.* Murgil€zeko dagoena: 1: Pulunpakidin.

pulunpaldi. (murgiltze): *iz. Ubii* bateau notin edo gauza bat sartzearen egipena. ^: Murgiltzearen aldia.

pulunparazi. (murgiltze): *ad.* Murgiltzea eragin. j: Pulunp-eragin.

pulunpari. (murgiltze): *izond.* Ikus.: Pulunpakari.

pu€unpatu. (murgilize); *ad.* Ikus.: Pulunpa. Netball mulgildu-eragin, pulunp-egin, uriolatu, bulunbatu, buluntatu. (irablo): *ad.* Ura irabiotu. (ur): jj *ad* Berbera,

pulunpatzaile. (murgiltze): *izond.* Murgiltzen dana.

pulunpatze. (murgiitze): *iz.* Ikus.: Pulunpada, j; Puiunpadura, pulunpaketa, pulunpe. (irabio): is. Irabia egitea.

pulunpe. (murgiltze): *iz.* Ikus.: Pulunpada, 1: Pulunpadura, pulunpaketa, pulunpatze.

pulunpicrean. (igcriketa): *adond* Ur pean igeri egiteu ari-izatea. I: tkus.: Muxean.

pulura. (landare): *iz.* Was.: Bigura. Aoki, nature.

pulusta. (aindo): *iz.* Aindoren bat. j: Puluxta. (irabio): iz. Ura irabiotea.

pulustalca. (aindo): *adond.* Aindo andi xamafak erabiltzen ari-izatea.

pulustatu. (irabio): *ad.* Ubil bat irabiotu.

pulute. (bururdi): *is.* Tkus.: Bursts. j: Builute.

pulxatu. (arturen): *ad.* Irabazpide bateau txindia auŕeratu.: Ikus.: Puutxa,

pula. (tanpa): *iz.* ikus,: Pulls. 1: Puilanka, puilankada.

pulaka. (tanpa): *adond.* Pulak cmaten ari-izatea.

pnlakari. (abate): *izond.* Puilaic ematen dituen abeam. (tanpa): *izond.* Berbera.

pulanka. (jauzketa); *adond.* Jauzketak egiten ari-izatea.

pulunkada. (tanpa): *iz.* Pula gogoŕa.

panda. (indi-olaŕ): *iz.* Ikus.: Puilinda.

pulit, (edertasun): *izond.* Ikus.: Poli. Polit, poliño.

puln. (asto): *is.* Astoaren kuma. : Asto txikia.

pundu. (joko): *iz.* Jokoan ainbatzea.

pundukatu. (zaŕbeŕiketa): *ad.* Zarbeŕitu.

puni-sagardo. (edari): *iz.* Puni-sagaŕaz egindako edaria. (ale-sagaŕondo): *iz.* Berbera.

puni-sagaf. (ale-sagatondo): *iz.* Ale. sagafondoaren igalia.

puni-sagafondo. (ale-sagaŕondo): *iz.* Ikus.: **Ale-sagafondo.** j; Migronelatze.

punisagaŕ-lore. (lore): *iz.* Ale-sagafondoaren lorea. (ale-sagaŕondo): iz. Berbera.

PUNP. *iz.* Su-iztilu, suziriko edo bests gauzaren batek danba-egi tearen egipen eta ondorioa. : Oŕela egiten dan dunbotsa. ; Baum!, bunba, bunbada, bunp, danhada, daunba, aurtiki-aldi, iraitzi, iraitz-aldi, paunkada, bunpada, supuntz, sutots, xispada, zunp, zunpada, zunpatako, zunpateko. II (eztanda), (eztandagai), (gezi), (iraizkin), (jaurtidura), (kirol), (norabide), (soñu), (suagalaritza), (su-izkilu), (zauri).

puup-egin. (erorkera): *ad.* Ikus.: Punpatu.

punpa. (erorkera): *iz.* Erortzearen ots-izena. (joko): *iz.* Bats.: Plausta. I: Plauta. (zeiñu): *(is.* Ikus.: Man. j: Joale.

punpa-panpaka, (erorkera): adond. Birundak egiten jausten ari-izatea. Punpuilka, punpulka,

punpada. (pimp): is. Punp egitea. Punpetako. (tanpa): *is.* Atzekaldctik edo albotikjaustearen egipena.

punpaka. (jauzketa): *adond.* **Jauzketaz** ari-izatea.

punpaketa. (puup): *iz.* Punp-egiten ari-izatearen egipena.

punpako. (erorkera): *is.* Ots aundia ateratzean egindako **erorkera.**

punpari. (pilota): *izond.* Piiotari punp-egiten diona.

punpateko. (erorkera): *iz.* Bronze aundia.

punpatsu. (malkartasun): *izond.* Malkafez beterik dagoen bides edo tokia.

punpatn. (erorkera): *ad.* Erori, jausi; auŕen itza. j: Punp-egin. (pilots): *ad.* **Pilota** punp-eragin.

panne. (pilota): *iz.* Pilotak punp-egitea.

punpetako. (pimp): *iz. ikus.:* Punpada.

punpezia. (ospa): *is.* Ikus.: Ospa. Kirkileri, ospa-iduri.

punpilitaka. (tanpa): *adond.* Gabikoaz tanpak ematen ari-izatea. (gabi): *adond.* Berbera.

punpilo. (txoskoŕ): is. **Txoskof** txikia.

punpuilo. (ale): *is.* Ikus.: Moto. I: Motots, mo(o.

punpoloxka. (apaingailu): *is.* Apaintzekoa dan purpuxeta.

punpulL (malko): *is.* Ikus.: **Mallco.** Nigaŕ-punpuil, nigaŕ-xorta, punpul, rampant, punpuila. (txoskof): ŕs. Tkus.: Txoskof. j: Okulu, punpulo.

punpullka. (erorkera): *adond.* Ikus.: Punpa-panpaka. : Punpulka.

punpuila. (anpulu): *iz.* Ikus.: **Anputu. j:** Ponpoil, punpuilo, punpulu. (malko): is. Ikus.: Maiko. Punpuil, txorta. Banta): 11 iz. **Intz'tanta.** (iotz): jj is. Berbera. (anpadura): II *is.* **Tanpa** batez ondorioz human sortzen dan anpadura. j: Punpuilo, punpulu.

punpuilo. (anpadura): iz. **ikus.:** Punpuila. j: Punpulu. (anpulu): iz. Ikus.: Punpuila. j: Ponpoil.

punpul. (maskulu): *iz.* Ikus.: Muskulu. Polpa, suño.

punpula. (malko): *iz*, Ikus.: Mallro. j: Punpuil, punpula. (maskula): *iz*. Ikus.: Meskulu. j: Ponpoil, punpulo.

punpulaka. (tanta): *adond.* Tanta lodiak botatzen ari-izatea.

pnnpulka. (erorkera): *adond.* Ikus.: Punpa-panpaka j: Punpuilka.

punpulo. (maskulu): *iz*. Ikus.: Maskuiu. Punpula.

punpuln. (anpadura): *iz*. Ikus.: Punpuíla. Punpuilo. (anpulu): iz. Ikus.: Anpulu. j: Punpuila, uanpulu.

punpulo. (txoskoŕ): ŕz. Tkus.: Txoskof. I: Punpuil.

punpun. (tore): *iz*. Ikus,: Mitxoleta. j: Pitxoleta.

punsu. (mukerkeri): *izond.* Ikus.: Muket. Muxin.

punta-paxa. (iltze): *iz*. Paris'eko deitzen dan iltzc txikia.

puntadun. (zi): *izond,* Zia duena.

puntaka. (luŕ-lantze): *iz*. Layaz bi igipenetaz Ian-egiteko era. (zirikaldi): *adond.* Zirikatzen ari-izatea.

puntako. (punp): *izond.* Begixta ona duena. (auŕerakuntza): *izond.* Auŕeratzen dana. (abere): H *iz*. Auŕeko uztaŕidia.

puntaluze. (intxauŕondo): *iz*. Zoŕotza dan intxauŕ-mota bat.•

puntamotz. (gari): iz. Baetik ateratzen dan gariaren koudaŕa. (amustasun): *izond.* Amustuta dagoena.

puntokaldi, (ezpata): *iz*. Ezpataz ematen den tanpa.

puntsu. (lanabesa): iz. Ikus.: Eaten. I: Exten, puntxu, puntzet, puntzu, kabilo. (zurkaitz): *iz*. Ikus.: ZurkaItz. I: Mako. (gaitzipen): 9j *iz*. ikus.; Gaitzipen, I: Gaitzizte.

puntsu egon. (bekozko): *ad.* Bekozkoa kuzkurtu. j; Ikus.: Beltzuritu.

punta. (zi): *iz*. *Zi* zoŕoŕza daukan tresna, zulatzeko erabiltzen dana. (lanabesa): *iz*. Berbera. (pikoketa): II *iz*. Mingaŕia dan esakuntza.

punta-exuŕ. (aiz): *ŕz,* Atzak muxtuŕean daukan atala.

punta-zale. (pikoketa): *izond.* Pikoketaz ari dana.

punlaka. (pikoketa): *adond.* Pikoketan ari-izatea,

puulako. (zulakaitz): iz. Zulakaitz txikia. (Iuma): *iz*. Idazteko lama jarizeko tresna. (araugabe): jj *izond.* Ikus.: Oyczbezelako. I: Oiz-lekoreko.

punlalakurlo. (ardura): *izond.* Ardura aundiaz ari dana. (joko): *iz*. Ofatzakaz egiten dan jokoa. j: Puntalakuilo, puntalakulo, pinialkula. (ofatz): II *iz*, Berbera.

puntazalekeria. (pikoketa): *iz.* Pikoketaz ari-izatea.

puntu. (asaŕe): *izond.* Asafetida dagoena. (pikoketa): *iz*. Ikus.: Pikoketa. I: Pikokaldi. (kartuk): (iz. Kartakaz egiten dan joko bat.

puntuka. (pikoketa): *adond.* Pikoketaz ari-izatea.

puntukari. (jacks): *izond.* Txantxaz ari dana.

puntu-erdi. (uztai): *fa.* Erdi obozko gupieraz egiña dagoen uztaya ado eltzea.

pcmtukatu. (arabaki): *ad* Galtzak arabakitu. (galiza): *ad.* Berbera.

puntuzko eon. (eundura): ŕz. Puntuz egindako euna.

puntxa. (arturen): *iz*. Irabazpide bateau txindia auŕeratzea. j; Puntxamendu. I: Ikus.: Pulxatu.

puntxa-zale. (gizarte): *izond.* Aginkidea dana.

puntxamendu. (arturen): *iz*. lkus.: Puntxa.

puntxari. (main): *Lund.* Matoz art dana. I: Rats,: Fruntxari.

puntxatu. (ordainkcta): *ad.* Gogorik gabe ordaindu.

puntxikatu. (ziztada): *ad.* Ikus.: Xixtata. ^: Siztatu.

puntxikatze. (ziztada): *ŕa.* Xixtatzea.

puntzoi. (orga): *ŕz.* Gurdiaren agan sartzen dan zotza.

puntxoin. (lanabesa): iz. Ira ertz zoŕotz dauzkan puntsoa, kopostatzeko erabiltzen dana.

puntxoiñatu. (ertzapain): *ad.* Ertzapaiñak egin.

puntxu. (lanabesa): *iz*. ikus.: Ezten. I: Puntsu, puntzet. (zi): iz. Berbera. (gaitzipen): jj iz. ikus.: Gaitzipen, j: Bidegabekeri.

puntxun. (asafe): *izond.* Asafetuta dagoena.

pturtxun egon. (seaŕs): *ad*, Asaŕetuta egon.

puntxundu. (asaŕe): ad. Ikus.; Asaŕetu. I: Ascŕctu.

puntxunkeria. (asaŕe): *iz*, Acute bizia.

puntzutu. (aŕokeri): *ad.* Mokeriz ari-izan.

puntzet. (zi): *(a. Ikus.:* Puntsu. I: Puntxu. (burdin sari): *iz*. Xisparen mutuŕeau jartzeu dan burdin znria. (czpata): II ŕz. Ezpata estua, ziaz bakaŕik zauritu dezakena.

puntzetada. (ezpata): *iz*. Burdin zuriaz ernandako tanpa (tanpa): iz. Berbera.

puntzika. (zi): *iz*. Ziria, eztena.

puntzikatn. (zi): *ad.* Puntzika sartu.

puntzoi. (eden): *iz*. Ikus.: Eden. j: Belem. (zurkaitz): *iz*. Zutaŕiai custeko, burniz egindako zurkaitza.

puntzoin. (zurkaitz): *iz*. *Tkacs.:* Zurkaitz.. I: Mako, puntzoiña, puntzoinda.

puntzoindadura. (zurkaitz): ŕz. Zurkaitzez eustea. j: Purtzoiñadura.

puntzoindatu. (zurkaitz): *ad.* Zurkaitzez eutsi. : Puntzoiñatu.

puntzoiñeria. (zurkaitz): *iz*. Zurkaitzen multzoa.

puntzu. (asaŕe): ŕz. This.: Asafe. I: Musturi.

puntzukeri. (male): *iz*. Asaŕe izatea.

puntzukof. (scale): *izond.* Eŕaz asaŕetzen dana. j: Puntzutsu.

puntzutsu. (asaŕe): *frond.* Ikus.: Puntzukoŕ.

puntzutu. (asaŕe): *ad.* Puntzukoŕ egin edo biurtu.

punzatu. (jauzketa): *ad.* Jauzketak egin.

puñuzuri. (mats): *iz*. Molko bakanetan sortua dagoen matsa.

pupa. (biota): *iz*. Ikus.: Pulpit. j; Pilpira, taukada, taup, taupada, tupa, tupada, tupadako,tupako,tupatcko,tapada. (oñaze): *iz*, Oñazea deitzcko auŕen itza. j: ikus.: Pu. j: Pupil. (lobs): Biotzarcn leba-aldia, (oñaztapen): Ij iz. Ikus.: Ouaztapen; auŕen itza. I: Nekagiro.

pupaka. (biotz): *adond.* Biotza bulizadaka ari-izatea. I: Taupaka, tupaka. (leba): *adond.* Leba-atdiaz ari-izatca.

pupeza. (inks): *frond.* lnkaz ari dana. I: Puperati, puperatsu.

puperati. (aterakeri): *izond.* Aterakerietan ari dana. j: Puperatsu. (inks): *izond.* ikus.: Pupera. I: Puperatsu.

puperatsu. (aterakeri): *izond.* Ikus.: Puperati. (inks): *frond.* Berbera. I: Pupera.

pupezia. (ospa): *iz*. Ikus.: Ospa. j: Kirkileri.

pupu. (olive): *iz*. *Ikus.:* Maze. I: Min; auŕen itza. j: Pupun, kexeri. (zoŕi): *iz.* Arkakuso ta zoŕiak; auŕen itza. I: Pupun. (eritasun): Ij *iz*. Aundia izan gabe, saŕi jasaten dan eritasuna.

pupularda. (janztura); iz; Umctxuen jipoe txikia.

pupulakatu. (igali): *ad.* Zugatz bat igaliz bete. J: Pupufukatu, purpurikatu.

pupun, (oñaze): *iz. Ikus.:* Oñaze. Pupil; aufen itza; pu, pupa; auŕen itza. (zoti): *iz.* Ikus,: Pupil. J: Kuku; amen itza,

pupustean. (ezten-ikuste): adand. Bat-betekoan ari-izatea. j: Pupuztean.

purben-une. (eduŕ): *iz.* Elurte ondoren agertzen asten diran luŕ-zatiak.

purdi. (gibelalde): *iz.* Ikus.: Ipurdi. Eperdi.

purdi-konkof. (ezuŕ): *iz.* Bizkaŕ-ezuŕa amaitzen dan tokian dagoen ezuŕ txikia.

purdi-mazel. (gibelaldc): *iz.* Ipurdi-mazelak. J: Ipurmami, ipurdi-mazel, uzki-mazel,

purdiko. (tanpa): iz. Ipurdian emandako tanpa. j: Gibeladeaz emandako tanpa.

purdunpatu. (irabio): *ad. Ubil* bat edo biurkoya dan beste gauza bat irabiotu.

purdunpatze. (irabio): *iz.* Irabioa egitea.

puretxak. (lanabesa): iz. Metalezko zatlak ebakitzeko lanabesa, artazi aundiarcn itxura duena.

purexa. (artazi); ft. Ikus.: Artazi. J: Guraize, purtxa.

purga-belaŕ. (landare): *iz.* Auntz-komakaria dan landarca, belaŕezkoa dana.

purga-gisu. (metal): iz. Zilaŕaren margo ta distiraren antzekoak dauzkan metala, ura bade pizkat aztunagoa dana ta Mclean argitsu ta distiratsu izekitzen da.

purga-olio. (olio): *iz.* Akain-belatezko olloa. J; Purgolio.

purgatze. (fondue): *iz.* Auntz-komakaria dan belaŕezko landarea, erinkoŕ ota goikaŕia bezela erabiltzen dana. J: Purgatxe.

purgolio. (olio): *iz.* ans.; Purga-olio.

purika. (azkuii): *iz.* Azkuti-asmoa adierazten duen itza. ikus.; Azkuŕi.

purlkadura, (umotasun): *iz.* Umotasun aundia.

purikatu, (egosketa): *ad.* Lekaziak geycgi egosi.

puriio. (ziri): *iz.* Upelen zuloak ixteko ildokia.

purdd. (zugatz); *iz.* ikus.: Urki. J: Zumaŕ, turki, burki.

purloi. (txori); iz. Ikus.: Erio-xori. J: Nabazi-txori.

purnas. (zomoŕo): iz. Ikus.: Tximitxa. Imintxa, purnaxa.

purnauzi. (jauzketa): *ft.* Ikus.: Jauzketa. Tkoti.

purnauzka. (jauzketa): *adond.* Jauzketaz ari-izatea.

purpileta. (ari): iz. Arizko buluntsa. Ikus.: Buluntxa. Mortxil, purpuxeta, purpuseta, purpux.

purpuil. (malko): *iz.* Malko aundia.

purpuila. (malko): *iz.* Ikus.: Malice. J: Negaŕ-tanta. (esne): *iz.* Ikus.: Puldun. (luma): JJ *iz.* ikus.: Moto. I: Mototts.

purpuilakatu. (gaindi): *ad.* Tkus,: Gainditu. J: Gañez-egin.

purpuiiatu. (sendaf): *ad.* Ubil *bat* sendaŕa biurtu.

purpulutx erein. (ereintza): *ad.* Ikus.: Buŕustaka. J: Puŕan, puŕaka.

purpura. (maskordun): *iz.* Sabel-oinduna dan maskordun; jario-egiten duen ubilak, aidea ikutzean margo goŕi iluna artzen du.

purpuradun. (janztura): *izond.* Margo goal ilunaz jantzita dagoena.

purpurakoŕ. (azaldi): *izond.* Semeak asko dituena.

purpuratu. (azaldi): *ad.* Umezketaren bitartez auniztu.

purpurika. (ugaritasun): *adond* Ugaritasunez ari-izatea.

purpurikatu. (igali): *ad.* Tkus.: Pupulakatu. J: Pupulukatu.

purpurka. (joko): *adond.* Joko bat egiteko, txifistatzen ari-izatea.

purpuf. (banakakuntza): iz. Garauen baŕeyatzearen ots-izena. J: Ikus.: Puŕa-puŕa.

purpuseta, (ari): iz. Ikus.: Purpileta. j: Purpuxeta.

purpux. (ari): *iz.* ikus.: Purpileta. J: Purpuxeta, purpuxeta.

purpuxeta, (ari): iz. Ikus.: Purpileta. J: Purpux.

pufa. (ants): *ft.* Oloak deitzeko aotsa. Fuŕa, tita, titi, taŕa, Ma. (olo): *iz.* Berbera,

puŕa-pufa.(banakakuntza): *iz.* Elm baŕeyatzearen ots-izena. J: ikus.: Purpuŕ.

pufaka. (ereintza): *adond.* Puŕan ereintzen ari-izatea. j: Ikus.: Purpulutx erein. J: Pufan, puŕuka, puŕustan erein, pufustaka erein.

pufakatu. (enoa): *ad.* Guztiz enoatu.

pufan. (ereintza): *ad.* Garaua eskuz botatzean erein egin. J: Ikus.: Purpulutx erein. 1: Puŕaka, puŕuka, puŕustan crain, pufusteka erein.

pufiio. (stain): *iz. Ilnis.:* Bartai.: Maskaŕ.

puŕin. (kirats): *iz.* ikus.: Kirats. Askats, sunda.

puŕinta. (solu): iz. Añ, maid! edo usta baten fiŕinda.

pufu. (aato): iz. Ikus.: Aato. J: 'era.

puŕu-kipula. (eŕaboil): iz. Tipularen antzekoa dan iandarea.

pufu-salda, (dantzaketa): *iz.* Dantza-mota bat.

puŕuka. (zati): iz. ikus.: Apuŕ. I: Kimaŕa, puŕuxka. (ercintza); *mined.* Ikus.: Puŕaka. j: Puŕan.

puŕukatu. (tanpa): *ad.* Tanpak eman.. (zati): *ad.* Aputak egin. J: Puŕuskatu.

puŕukatua. (elizti): *izond.* Edozein aibo-izenaren goi-goyenezko izenondoa.

putrm-paŕana. (aŕandikeri): *adond.* Afandikeriz ari-izatea.

pufuskatu. (eraindu): *ad.* ikus.: Eraindu. J: Ezeindu, ezcztu, txirtxildu, zeatu. (ausiabartza); *ad.* Ikus.: Abaŕikatu. J: Poŕokatu, sirtsifrikatu, sirtsirikatu, sirtzikatu, txintxiŕikatu. (zati); If *ad.* ikus.: Puŕukatu.

pufust. Osaka): L. lacks egitea. Puŕustada, putut. (ixuritasun): *iz.* Ixuritzearen ots-izena.

pufust-egin. (iseka): *ad.* Iseka-egin. (cdari): *ad.* Arnas-egitean edan.

puŕusta. (gaindi): *iz.* Iturburutik ateratzen danean edo irakitzeu danean, urak bere iraitzeau egiten duen jauztea. (ugaritasun): *iz.* Ugaritasun aundia. (arpen): JJ *iz.* Batzuek gauza bat artu nai dutenean, gauza ori aŕapastaka biltzearen egipena.

puŕustada. (asaŕe): iz. ltzez edo ganez asafeturik agertzea. (iseka): iz. ikus.: Puŕust. : Pants. (moitxokada): ikus.: Mortxokada. J: Multza.

puŕustadari. (asaŕe): *izond* Itzez edo gunez asaŕeturik agertzen dana.

pufustadatu, (asaŕe): *ad.* Itzez edo gunez asaŕeturik agertu. Ê: Puŕustatu.

pufustaka. (asaŕe): *adond.* Itzez edo gunez asaŕeturik agcrtzen ari-izatea. J: Pufustan, puŕustakan, xardi-madieka. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez ari-izatea. (gaindi): {i *adond.* Puŕustaz ari-izatea. j: Sufustaka, tzapastaka.

pu ustaldi. (irabio): iz. Astintzearen cgipena.

pufustake. (cumin): *izond.* Sumilez ari dana.

puŕustan. (asafe): *adond.* 1kus.: Pufustaka.

pufustan erein. (ereintza): *ad. Ikus.:* Pusaka. I: Puŕan, pufusteka ann.

pufustari. (ozarkeri): izond. Ozarkeriz ari dana.

puŕustatu. (bafeyadura): *ad.* Bafeyadura egin. (asaŕe): *ad.* Ikus.: Puŕustadatu. (ozarkeri): II *ad.* Ozarkeriz ari-izan.

pufusteka erein. (creintza); *ad.* Ikus.: Pusaka. I: Puŕan, pufustan crab.

pufusteko. (arbuyo): *iz.* Arbuyo egitea. ^: Puŕuts.

pufusti. (asaŕe): ***izond.*** Zerbait asafetuta dagoena.

pufristila. (anpulu): *iz. Ikus.:* Anpulu. [: Muskulu.

pufustu. (naŕiokera): *ad.* Gauzak gaizki egin.

pufut. (aupatsaldi): *iz.* ikus.: Buzkeŕ. 1: Gibel-aize. (iseka): *iz.* Iseka egitea.

pufut-egin. (zoŕ): *ad.* Ikus.: Molokot I: Meko-egin. (zula): *ad.* Zula egin.

puŕuta. (txori): *iz.* Usoaren antzekoa dan Ixoria. I: Puŕula.

pufuteko. (zoŕ): iz. Ikus.; Molokot.: ()ben. (zula): *iz.* Zula egitea.

pufuts. (lacks): iz. Ikus.: Puŕust. Puŕustada. (arbuyo): *iz.* Ikus.: Puŕusteko.

put/ifs. (epeŕ): *iz.* Ikus.: Galepeŕ. Poxpolin.

puŕutu. (tanpa): *ad.* Tanpak ugari eman.

pufutxe. (zed): *iz.* Zetiak ibil-erazteko oyua.

pufutzale. (sumin): *izond* Suminkoŕa dana.

puŕuxlra. (kondaŕ): *iz.* Ikus.: Kandaf. Pizkada, puŕuska. (ubil): *iz.* I us.: Ondaŕ.: dalkln. (zati): Jj *iz.* Ikus.: Apuŕ. j: Futuna. (taŕitadura): (*izond.* Gogo-gartsua dana.

pufuxkatu. (ausiabartza): *ad.* Ikus.: Apurtu. j: Abaŕikatu, trapau.

puŕuxta. (aindo): iz, Aindo txikia.

pufuztada. (bate): *is.* Bafe-erasoa. (azao): *is Ikus.:* Azao. j: Armen.

pufuztu. (asaŕe): *ad.* Ikus.: Asaŕetu. I: Asafatu. (nafitadura): *ad.* Nafitadura izan.

purta-purta. (tanta): *adond.* Tantaka ari-izatea.

purtalaara. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez ari-izatea. Purtilaara.

purte. (mat): *ft.* Aletutako artoa botatzeko mai zulatuta. (ado): *iz.* Berbera.

purtxa. (artazi): *iz.* Ikus.: Artazi. I: Purexa.

purtxiiari. (saleroste); izond. Gauza txikietaz salerostea egiten duena. I: Tl s.: Purtxilero. I: Purtxilkari, purtzil-saltzaile.

purtxilaro izan. (saleroste): *ad.* Aindo txikietaz salerostea egin. j: Purtxilkatu.

purtxileria. (saltoki): iz. Gauza txikiak saltzeko jaŕi diranak. I: Purzkileria.

purtxilero. (saleroste): *izond.* Gauza txikiak saltzen ari dana. Ikus.: Purtxilari, : Purtxilkari, purtzii-saltzaile.

purtxilkari. (saleroste): *izond.* I us.: Purtxilero. I: Purixilari, purtzil-saltzaile.

purtxilkatu. (saleroste): *ad.* ikus.: Purtxilaro izan.

purtzika. (arbuyo): *izond.* Arbuyatzekoa dana. (erabaga); *adond.* erabagaz ari-izatea. (iguin): I[*izond.* Iguingaŕia dana.

purtzikaldi. (maitasun): *is.* Itz eta guneen bitartez maitasuna ageri nai-izatea. (naspil): *is.* Naspiltzearen egipena.

purtzikatu. (erabaga): *ad.* Soñekoak erabagaz jaŕi.: Ikus.: Purtzupilatu. (lauztura): *ad.* Berbera. (aragi-ifits): IE *ad.* Ikututze lizunak izan.

purtzlkatzaile. (naspil): *izond.* Naspiltzen duena.

purtzil. (arbuyo): *izond.* Txiki ta arbuyagaŕia dana. : Ikus.: Purtzil-dalaka.

purtzil-dalako. (zaarkeri): *izond.* Zataf eta arbuyagaŕta dana. j: ikus.: Purzzi€.

purtzil-saltzaile. (saleroste): *izond.* ikus.: Purtxilari. [: Puxtzilero, purtxiĺkari.

purtzilari. (saleroste): *izond.* Salneufiai buruz eztabaidan ari dana.

purtzildu. (zatarkeri): *ad.* Zatarkeriz ari-izan.

purtzileria. (uzkeri): *iz.* Uzkeria dana.

purtzilkari. (uzkeri): *izond.* Uzkerietan ari dana.

purtzilkeria. (eŕedize): *iz.* Efedize zaŕa. (uzkeri): iz. Uzkerietan ari-izatea.

purtiilki. (arbuyo): *adond.* Arbuyoz ari-izatea.

purtziltasun. (zatarkeri): *iz.* Zatarkeriaren nolakotasuna. (dolortasun): *iz.* Dolortasunaren nolakotasuna.

purtzuka. (piltzaŕ): *iz.* Ikus.: Piltzaf. I: Pildaf, purtzupil, putsika, putsuka.

purteukatu. (igadura): *ad.* Ikus.: Igalu. l: Maskaldu. (naŕiadura): *ad.* Natiaduraz ari-izan.

purtzupil. (piltsar3; *is,* Ikus,; Piltzaf. Purtzuka, purtzupila.

purtzupilatu. (igurtziketa); *ad.* Ikus.: igurtzi. j: Maŕuskatu. (erabaga): *ad.* Gauzak erabagaz jaŕi.1; Ems.: Purtzikatu. I: Purizupilakatu, purupilatu, purupiikatu.

purtzupildu. (toles): *ad.* Zimuŕak egin. I: Purtzupilkatu.

purtzupilica. (erabaga): *adond.* Erabagaz ari-izatea. I: Purtzupilaka.

purtzupilkatu. (tales): *ad.* Ikus.: Purtzupildu.

punt. (aditzondo): *adond.* Gutxienez. Iñola ere ez. (ad): *iz.* Ikus.: Pint. I: Oŕatztara.

purube. (andi-manditza): *is.* Andimandien etxca. (bizitegi): *iz.* Ikus.: Oiñetxu. I: Belaun-etxe.

purubetaŕ. (andi-manditza): *dond.* Gillette balekoa dana. j: Andimandien etxeari dagokiona.

puruil. (tanta): iz. Ubil-tanta.

purupiikatu. (meta): *ad.* Erabagaz metatu.

purupiikatu. (meta): *ad.* Gauzak metatu.

purusta-su. {su-izkilu): *is.* Gudariek, eten gabe, beren su-izkiluakaz pimp-egitca.

purutu. (zurnnin): *ad.* **Ikus.:** Zurmindu. Luzindo, zurmiñez bete.

purutxlrbiri. (ereztun): *iz.* Txokofak artzeko ereztuna.

purxil. (auskortasun): *izond.* Eŕaz autsi ditekena.

purzkileria. (saleroste): *iz.* Ikus.: Purtxileria.

pusada. (ari); *iz.* Irunduta egon ondoren, ardatzean jaŕi diteken ari edo artilearen aindoa.

pusadera. (ontzi): *iz.* Zurezko musadera. I: ilms.: Musadera.

pusaka. (oldargunc): *adond.* Buitzatzen ari-izatea. Pusakoka.

pusakoka. (oldargune): *adond.* Ikus.: Pusaka.

pusatu. (oldargune): *ad.* Ikus.; Bultzatu. Bultz-egin.

pusiga. (garnu): iz. Garnua biltzen dan mintzczko zoŕoa.: Pusaka, puxika.

pusika. (garnu): iz. Ikus.: Pusiga. j: Puxika.

pusildu. (maskulu): *ad.* Maskuluz bete.

pusila. (maskulu): *iz.* Ikus.: Maskulu. I; Maskuri, pusilu, puspulo.

pusila. (rnasknlu): *is.* Ikus.: Maskulu. Pusi^{s}a, puspulo.

puska. (zati): *iz,* Gauza baten zatia, gauza ortatik aldenduta dagoena, Kaski, kantail, kisi, pikain, poxi, pick, tato, uska, txatal, zafla, zeŕenga. (gai): *iz.* Ikus.: Gai. I: Ekei. (aldi): H *iz.* Ikus.: Ergai. J: Lipaŕ. (ordainpide): Ji *iz,* Janzki ta oñetakoaz ematen dan sari-gaiña. (czkontza): JJ *iz.* Ezkongayek ezkontzara daramaten gauzak edo ogasunak. (azkuŕi): II iz, Iñauterian gazteai ematen zaizkien azkuŕiak. J: Muska: (ordainketa): JJ *iz.* Mezaetan eta iletaetan ordaintzen dana..

puska-legoŕ. (azkuŕi): iz. Txango baterako ematen edo eramaten dan azkuña.

puska-puska egin. (zati): *ad.* Apurtu egin.

puska-zamari. (sai-abere): *iz.* Artzañen janzki ta beste gauzak daramazkien sai-aberea.

puskaera. (zati): *iz.* Zatiketa.

puskagaŕi. (zati): *izond.* Zatitu ditekena. 1: Puskakagaŕi.

puskalca. (zati): *adond.* Zatika ari-izatea,

puskalca-puskalca. (zati): adond. Puskatxoak egiten ari-izatea. (berantasun): *adond.* Ikus.: Pixkanaka, pizkanaka-pizkanaka.

puskalcagati. (zati): *izond* ikus.: Puskagaŕi.

puskakalcizun. (zati): *iz.* Ikus.: Puskakizun.

puskakari. (banakota): *izond.* Banaketa egiten duena,

puslcalcatu. (austura): *ad.* Autsi, apurtu, puskatu, zirtzikatu.

puskaketari. (mezu): *izond* Mezuak egiten dituena.

puskakizun. (zati): *iz.* Zatitzekoa dana. Puskakidin, puskakakizun.

puskalaka, (zati): *adond.* Zatika ari-izatea,

puskautza. (kondaf): *iz.* Oyal eta beste gauzaen kondaŕak.

puskatean. (iraupen): *adond.* Aldi luzean,'uzaroan,

puskategi. (saltoki): *iz.* Gauzak euki edo gardetzeko tokia,

puskatsu. (ezoso): *izond.* Osotuta ez dagoena.

puskafo. (zati): *iz.* Puska txikia. j: Puskatxo, puskila,

puskatu. (austura): *ad.* Ikus.: Autsi. j: Puskakatu, aotse, xakatru, zirtzikatu. (erdialdi): *ad.* Scin-egin.

puslcatxo. (txikiera): iz. Ikus.: Puskaio. J: Puskila.

puskatzaile. (zati): *izond.* Austen duena, J: Puskatzale.

puskatzale, (zati): *izond.* Ikus.: Puskatzaile.

puskatze. (zati): *iz.* Asstaren egipena,

puskeri. (lanabesa): *iz.* Tresnak, tresneria.

pusketa. (zati): *iz.* Zeribait kendu zayon puska. I: Tako, txatal, xatal.

pusketaka. (zati): *adond* Puskak egiten ari-izatea.

pusketari. (sortaketa): *izond.* Lopilak daramazkiena.

pusketatu. (ebaketa): *ad,* Okela ebaki.

pusketazko. (zati): *izond.* Puskekari dagokiona,

puskila. (zati): *iz. ikus.:* Puskalo. J: Puskatxo.

puslcila-muskila. (Ian): *iz.* Gatantzi gutaiko lantxoak. I: Pusta-musta.

pusla. (rnaskulu): *iz,* Laŕuan egiten dan maskulua, J: Puslo, puzla.

puslagafi. (maskulu): *izond.* Laŕuan maskuhrak soŕerazten dituena, f: Puslarazle.

puslarazle, (maskulu): *izond.* Ikus.: Puslagaŕi.

puslatsu. (maskulu): *izond.* Maskuluak dauzkana.

puslatu. (maskulu): *ad.* Maskuluakaz bete.

puslo. (maskulu): iz. Ikus.: Pusta.

puspulo. (manila): *iz.* Ikus.: Anpulu. J: Maskulu, maspulo, pustila. (maskulu): *iz.* ikus.: Maskulu. I: Pusila, pusilu.

puspuska. (mintzoera): *adond.* Txutxumutxu miutzatzean ari-izatea.

pusputuka. (txoskoŕ): *iz.* Ikus.: Tkoskoŕ. Txalkof.

pasta. (arbuyo): iz Ikus.: Arbuyo. Ezezpen.

pusta-musta. (Ian): iz. Ikus.: Puskila-muskila.

pustakaldi. (tanpa): *iz.* Puztarka ari-izatearen egipena.

pustañ. (boil): *iz.* Jokoan ari-izateko atizko boiltxoa.

pustatu, (arbuyo): *ad.* ikus.: Arbuyatu. J: Gutietsi, putxatu.

pastel. (usteldura): *Lend.* Ustelduta dagoena. 1: Ikus.: Ustel.

pustil. (utzaldi): *iz,* Astoaren gorotza.

pustita. (apulu): *iz.* Ikus.: Anpulu.: Puspulo. (utzaldi): *iz.* Ikus.: Gorotz.]: Gorozki,

puta. (lizunkeritza): *izond.* Bere aragiaz salerostea egiten duen emakumea.

puta-neska. (lizunkeritza): *iz.* Puta dana.

putakume. (lizunkeritza): iz. Putaren semea dana. J: Putaserne.

putanero. (aŕain): *iz.* Ezuŕezko ezurtza daukan aŕaiña; he,e eragia goŕia da ta ez da jateko onartzen.

putaper. (lizunkeritza); *izond.* Putaengana doana J: Putazale.

putarka. (taupa): *adond* Sai-abereeak putaŕak ematen ari-izatea.

pusaŕ. (tanpa): *iz.* Sai-abereek ematen duten ostikoa. (sai-abere):- *iz.* Berbera, (lizunkeritza):) *izond,* Putaekin ari daua.

putaseme. (lizunkeritza): *iz.* Ikus.: Putakume,

putazale. (lizuakeritza): *izond.* Putaengana joateko zaletasuna duena. 1: Putaper.

puterali. (egurki): *iz.* Ikus.: Pitrail. J: Pitrali.

putikan. (jauzketa): *adond.* Jauzketak egiten ari-izatea.

putiko. (txairotasun): *izond.* Txairotasunez ari dana. (maltzurtasun): *izond.* Maltzuta dana.

putikoka. (ibilera): *adond,* Ikus.: Apoka. j: Potika, zankaparka.

putil. (mutirikeri): *izond Mutii* mutiria. 1: Pufil.

putin. (tanpa): *iz.* Zaldiak oñaz eta Inŕean ematen duen ostikoa. j: Zagai, zagaitasun. (sai-abere): *iz.* Berbera.

putin putingo. (tanpa): *iz.* Ikus.: Putingo.

putindu. (jarkizpen): *ad.* Jarlcipena egin. (igoera): *ad.* Zaldiak, atzeko ankaetan tinkoturik, auŕekoak jaso.

pufinga ari. (tanpa): *ad.* Luŕean oiñakaz tanpak ematea, J: Putinkatu.

putingari. (tanpa): *izond.* Luŕean oiñakaz tanpak ematen ari dana.

putingo. (tanpa): *iz.* Luŕean oiñakaz ematea dan tanpa. J: Putin putingo.

putingoka. (jauzketa): *adond.* Abereak jauzlcetak egiten ari-izatea.

putingoka ibili. (jauzketa): *ad.* Jauzketak egiten ari-izan.

putink-ibilera. (uŕats): *iz.* Putinkaz ari-izatean, zaldiaren uŕatsa. J: Putink-utats. (sai-abere): iz. Berbera.

putink-uŕats. (nŕats): *iz.* Ikus.: Putink-ibilera. (sai-abere): *iz.* Berbera,

putinka. (tanpa): *adond.* Luŕean oiñakaz ete ere ttasunez tanpak ematen ari-izatea. 1: Aztalka, uztarko, uztaŕ-ostikoka.

putinka ari. (tanpa): *ad.* Luŕean oiñakaz eta eŕetasunez tanpak ematen ari-izan.

putiukari. (biurdura): *izond* Bizi ta biurduraz ari dana, bates ere zaldia. (sai-abere): *izond,* Berbera.

putinkatu. (tanpa): *ad.* ikus.: Putinga ari.

putinkeri. (asaldatasun): iz. Asaldatzcn ari-izatca.

putinkof. (asaldatasun): *izard.* Asaldatzen dana.

putintze. (jarkipen): *iz.* Jarkipena cgitea.

putiña. (ants): *is,* Oloai dei-egiteko aotsa. (olo): iz. Berbera.

putlñari. (tanpa): *izoad.* Luŕean oiñakaz tanpak cmaten dituena.

nutrient. (koidartasun): Isa c!. Koldaŕa dana. l: Putrun.

putrundu. (koldartasun): *ad.* Koldaŕa egin edo biurtu.

putrunkeri. (zatarkeri): *is.* dais.: Zatarkcri. I: Okeŕeri, sapokeri. (doldrrtasun); *is.* Ikus.: Dolortasun. I: Maixkartasun, sapokeri.

putrunki. (koldartasun): *adond.* Koldartasunez ari-izatca.

putruntasun. (koldartssun): *iz.* Koldaŕa izatea.

putrus. (zatarkeri): *izond.* Zatarketiz ari dana. I: Putros. (arbuyo): *izond.* Arbuyagaŕia dana.

putruska. (kondaŕ): iz. Janariaren edo beste gauzaen kondaŕa. (arbuyo): iz. Arbnyo adierazteko itza.

putruskakeria. (kondaŕ): *iz.* Mota guzietako kondafak,

putruskatu. (erabaga): *ad.* Gauzak erabagaz jaŕi.

putruskeri. (lan): *iz.* Gaizki egindako Lana.

putrustu. (zatarkeri): *ad.* Putrus egin edo biurtu.

putsika. (oyal): *is.* Ikus.: Zataf. I: Putsuka, purtzuka.

putiko. (biurdura): *izond.* Biurduraz ari dana.

puts. (faun): *ad.* Mrm eman.

putuflaka. (oyutza): *adond.* Kaŕasiak ematen ari-izatea.

pututx. (ugaztun): *iz.* Aragi-zalea dan ugaztuna; bore soffit laze ta zalea da, untxiak eizatzeko erabiltzen dana, 1: Udo, untxarta.

pututxe. (ugaztun): iz. Tkus.: Katagure. I: Pitosa, putux.

main. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Katagure. I: Pitosa, pututxe.

putux-eme. (ugaztun): iz. Pututxearen ernea.

putux-zain. (ugazkm): *izond.* Pututxeak zaintzen dituena.

pututxtegi. (saizulo): *iz.* Pututxeen saizuloa.

putxa. (esne): iz. Ikus.: Mami. I: Gatzatu, gatzatua.

putsadera. (ondalanketa): *iz.* Zulo txikia.

putxano. (aŕain); is. Ezuŕczko ezurtza daukan itxasokn arraiña.

putxartxa. (Ixori): *iz.* Ikus.: Kaskaiñeta. I; Arnilotx, txaŕ-txaŕ.

putxatu. (arbuyo): *ad.* Ilcus.: Arbuyatu. I: Puztatu, pustatu.

putxe. (ants): *iz.* Astoari dei-egiteko aotsa. I: Putxiko. (asto): iz. Berbera.

putxezko. (boil): ŕz. Aidez beteta dagoen jokatzeko boils.

puixi. (landare): *is.* Tkus.: Bitxilora. I: Markatx. (txirotasun): *izond.* Txindirik es dankana.

putxi..putx! egin. (joke): *ad.* Noribait jokoan guzia irabazi.

putxikato. (salokeri): *ad.* Ardiak eta txalak saloberiok egin edo biurtu. (gozoki): *ad.* Muttrŕ-xuri biurtu.

putxiketa. (asaŕe): *iz.* Asafetzea.

putxika. (ants): *iz.* Ikus.: Putxe. (asto): *iz.* Berbera. (jaŕaipen): II *iz.* Notiñai jaŕai egiten dieten ardi ta txala.

putxin. (sarde): *is.* Bedaŕa zamatzeko sardea. I: Putxino.

putxinkada. (sarde): *iz.* Bedaŕa zamatzeko sardeaz ematen dan tanpa.

putxino. (sarde): *iz.* Ikus.: Putxin.

putxitu. (joko): *ad.* Jokoan guzia galdu.

putxu. (sai-abere): iz. ikus.: Moxal. I: Muxal, sanralko.

putxu. (antoxin): iz. Lufean sartuta dagoen antoxina.

putxuka. (pilota): *iz.* Ingia zedo zataŕaz egiudako pilota txikia. I: Putxukoin. (ari): *is.* Ariakaz cgindako purpuxcta. (air): II *iz.* Thus.: Ile-xrrgil. I: lie-xiŕizta.

putxukoin. (pilota): *iz.* Ikus.: Putxuka. I: Putxukuin.

putxnnkeria. (eŕetasun): *iz.* Bras.: Efetasun. [: Pastikadura.

putxurdin. (ezkongetza): *izond.* Ikus.: Ncskazaŕ. I: Mutxurdin.

puts. (putz): *is.* Putz txikia.

PUTZ. is. Ezpañen artean idekidura estua egiten, aotik aizea egoztearen cgipena. I: Buadura, buako, bufada, bualdi, buts, pafa, ufa, ufaldi, futz. (cztabaida): is. Buru-gogarkeri; rnuŕizkeri. (aŕokcri): II izond. Ain dana. I: Putz-ontzi, putzoŕo. (aupatsaldi): II *iz.* Zarata gabeko pnzkaŕa, I: Butz. /! (aide), (aize), (aizemale), (ao), (atsaidi), (auspo), (laŕinketa), (okidura), (sarkura).

putz autos. (aŕokeri): *izond.* Aŕoa dana. I; Putz-aŕo.

putz-afo. (aŕokeri): *izond.* Aŕoa dana. I: Ikus.: Putzantzi. I: Putz antua.

puts-aundi, Condo): iz. Ondo aundia, auts beltza daukana.

putz-egile. (auspo): *izond.* Auspoak egiten dituena.: Putzgile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

putz-egin. (putz): *ad.* Aotik aides beta. I: Ezpañen arteko idekidura estutik aizca bota; Butz-egin, ufatu, ufa-egin, txoritu. (aupatsaldi): *ad.* Puzkaŕa bota.

putz-eragile. (aupatsaldi): *izond.* Aides bota-cragiten duena.

pntz-efoskila. (andikeri): *izond.* Andlkeriz betcta dagoena.

putz-antzi. (putz): *izond.* Ake dana. I: ikus.: Puts. I: Putzofo.

putz-osto. (abetxu): iz. Lekaziduna clan abetxua; lore oriak eta igaliak leka mintzetan bilduta dauzkana; leka auek aikaŕjotzean otsa ateratzen date.

putzaiki. (putz): *iz,* Garana aizatzeko langaya.

putzalc antis. (puts): *ad.* Aŕoa biurtu. I: Putzitu, putzoŕotu, putzukatu, puzkortu, puztU.

putzalc **emon.** (zirikaldi): *ad.* Zirikatu.

putzaiki. (size): *iz,* Aize-bolada. (putz): *iz.* Berbera.

putzandiko. (aŕoked): *izond.* Aŕotuta dagoena. : Putzantio, putzantua.

putzantio. (aŕokeri): *izond. ikus.:* Putzan diko. I: Putza ntua.

putzantn. (aŕokeri): *ad.* Afokeriz ari-izan, I: Motu.

putzantua. (aŕokeri): *izond.* Ikus.: Putzandiko. I: Putzantio.

putzaf. (bela^{y}): is. Latsetako belafa.

putzanttu. (abokeri): *ad.* Aŕokeriz bete.

putzdura. (antura): *iz.* ikus.: Antura. I: Ankara.

putzeri. (aupatsaldi): *iz.* Puzkafak asko botatzea.

putzezko. (aize): *izond.* Aizeari dagokioua.

putzi-putzi ari. (maŕdail): *ad.* Asaŕea adicrazten ixilka itzegin.

putsika. (zati): iz Nunbaitetik jausi dan zatitxoa.

putzikaka Jan. (azkuŕi): *ad* Zatitxoka jan.

putzinkoka. (tanpa): *adond.* Eskuz emandako tanpaka ari-izatea. Puzinkoka, puzkondaka.

putzitu, (antura): *ad.* Antura egin. J: Puztu. J: Putztu. (putz): *ad.* Ikus.: Putzak artu. : Putzoŕotu, putzukatu, puzkortu, puzta. (andikeri): II *ad.* Andikeriz ari-izan. j: Puztu. (joko): IJ *ad.* Jokoan guzia galdu.

putzka. (aupatsaldi): *adond* Puzkafak botatzcn ari-izatea.

putzlcari. (aupatsaldi): *izond.* Ikus.: Putzontzi. Putzuntzi.

putzontzi, (aupatsaldi): *Izond.* Puzkaŕak asko botatzen dituena. Putzuntzi, putzkari, puzkarti, puzkerti, uzkerti, uzkeŕontzi. (aŕokeri): *izond.* Afokeriz ari dana. I: Ikus.: Putz-afo.

putzofo. (puts): *izond.* Ikus.: Putz. j: Putz-ontzi,

putzofotu. (anpadu€a): *ad.* Anpadura aundiaz egon. (putz): *ad.* Titus.: Putzak artu. I: Putzitu, putzukat€, puzkortu, puztu.

putzoska. (abetxu): iz. Lekaziduna dan abetxua; bere igalia, atzeu artean estutzen danean otsez apurtzen da.

putztatu. (arbuyo): *ad.* Titus.: Arbuyatu. ^: Puztatu.

putztu. (anpadura): *ad.* Ikus.: Putzitu. Puztu.

putzu. (iturburu): *iz.* Ikus.: Osin. (ur-atcragalu): *is.* Ikus,: Ur-ateragalu. J: Gayo-efota.

putzu-ao. (iturbure): iz. Osin baten aoa. 1: Putzu-egi, putzu-ertz.

putzu-bizkaf. *(istinga): iz.* Istilen artean dagoen muñotxoa.

putzu-egi. (iturburu): *iz,* Ikus.: Putzu-ao. ^: Putzn-ertz.

putzu-ertz. (iturbuns): *iz,* Ikus.: Putzu-ao. j: Putzu-egi.

putzu-galdu. (ixur-bide): *iz.* Ikus.: bide. I: Izaka, putzo-itsu.

putzu-itsu. (ixur-bide): *iz,* Ikus.: Nut-bide. : Putzu-galdu.

putzu-kako. (lanabesa): *iz.* Esegita dagozen kako batzuk dauzkan burdiñezko kurkurua, osin bateau jausten.dana artzeko erabiltzen dana.

putzu-langile. (esku-langintzak): izond Osiñetan lanegitcn duena.

putzu-pare. (autoxin): iz, Ubila ateratzeko antoxiña. j: Putzupaze.

putzu-putzu egin. (bustialdi): *ad.* Zearo busti.

putzu-zifika. Mr-ateragalu): *is.* Ur-ateragaluaren gurpila,

putzu-zulatzaile. (eskst-langintzak): *izond.* Ikus.: Putzugile. : Putzulari,

putzu-zulo. (itruburu): iz. ikus.: Putzulo. Putzutu,

putzubera. (istinga): *izond.* lstiiezkoa dana.

putzugile. (esku-langintzak): *izond.* Osiñak egitcn ditucna. I: Putzu-zulatzaile, putzulari.

putzuka, (antura): *izond.* Antura aundia Minna. Putzoka. (istinga): *is.* Ikus.: Tstil. Patin. (am): ;j *iz.* Ikus.: Azao. J: Pails, zamatzo, (ernakume); II *iz.* Emakume txiki ta India. (pilota): II *is.* Liño ta artilean egiten dan pilota.

putzukatu. (puts): *ad.* Ikus.: Putzak artu. J: Putzitu, putzofotu, puzkortu, puztu. (antura): *ad.* Anturaz bete.

putzukatze. (antura): *is.* Auturaz bctetzea.

putzulari. (esku-langintzak): *Izond.* Ikus.: Putzugile. j: Putzu-zulatraile.

putzulo. (iturburu): *iz.* Osin bateau dagoen zuloa. j: Putzu-zulo, putzulu.

putzuntzi. (aupatsaldi): *izond,* ikus.: Putzontzi. j: Puzkarti, puzkerti, uzkerti, uzkefontzi, putzkari.

putzupada. (ur-ateragalu): *iz.* Ur-ateragainan ipiñita dagozen antoxin txikien bakoitza.

putzur. (iturburu): iz. Osifieko ura.

putzukatu. (iturbu€u): *ad.* Oslo bateau Sartu.

putzufuntzi. (atsckabe): *izond.* Guztiz itun dagocna.

putzutu. (iturburu): *ad.* Putzua cgiteko uxa bildu.

putzuxka. (iturburn): *iz.* Osin txikia. J: Putzuxo.

putzuzilo. (iturbum): *is.* Osiñaren aoa.

putzuzoin. (sortakcta): *iz.* Ikus.: Bilgo. Pardel.

puuiĺu. (landare): *iz.* Ikus.: Berbeña. J: 1Vlilu, puulu.

puura. (landare): *iz.* Ikus.: Bigura. Auki, puure, puuŕi.

puxamanta. (ianabesa): *iz.* Abercen azkazalak cbagitzeko iresna.

puxatu. (gaitzipen): *ad.* Itzez iraindu.

puxeta. (boketa): *iz.* Ikus.: Boketa. I; Poyata.

puxiga. (garnu): *iz. Ikus.:* Anditsu. Puxika, tuŕuputun. (naspit): *izond.* Naspiltzen ari dana.

puxikako. (garnu): *izond.* Puxikari dagokiona.j: Puxikarekiko.

puxikantzeko. (garrm): *izond.* Puxikaren antza duena.

puxildu. (maskulu): *ad.* Maskuluak sorts..

puxila. (anpatlu): *iz.* Urean egiten diran anpuluak, : Puxpulo, puxtila, puzpilu.

puxila, (maskulu): *iz,* Lafuan egiten diran maskuluak.

puxina. (makit): *iz,* Karobian erabiltzen dan rnaldia. (latsun): *iz.* Berbera.

puxini. (sumin): *izond.* Suminkoŕa dana.

puxifi. (asaŕe): *izond.* Beti asafeturik ari dana.

puxila. (zati): *iz.* Zati txikia. J: Ikus.: Puxkato, puxketa, puzka, puxin.

puxka-legoŕ, (sukalde): *iz.* Eiegosiz egiten dana. j: Iks.: Efegosi. Txintxartu.

puxkaio. (zati): *is.* Zati txiki-txikia. 1: Ikus.: Puxka. j: Puxketa.

puxkatn. (zati): *ad.* Zati me. zabal eta lauetan zerbait ebagi. (eraindu): *ad.* Zati oso txikietaz eraindu.

puxkaz. (berantasun): *(aloud,* Astiro ari-izatea.

puxketa. (ardi): iz. Artalde txiĺcia. (zati): *iz.* Ikus.: Purim. f: Puxkato, puzka.

puxketatu. (ausiabartza): *ad,* Ikus.: Bifibindu. : Biŕindu.

puxpulo. (anpulu): *is.* Ikus.: Anpulu. j: Puxila. puxtila, puzpilu. (maskulu): *is,* Ikus.: Maskulu. J: Maskuri, puxtila, puzpilu, puztila.

puxta. (giltz): iz. Ituŕi baten giltza. (iturburu): *iz.* Berbera.

puxtatl. (boil): *is.* Ikus: Alibi'. j: Aŕi-boil.

puxtiĺa. (anpuiu): *iz.* Ikus.: Puxila. Puxpulo, puzpilu, puztila. (maskulu): *iz. Ikus,:* Maskulu. j: Puxpulo, puzpilu.

puxtingoka. (jauzketa): *adond.* Jauzketak egiten ari-izatea. I: Puzterka.

puxuin. (landaketa): *is.* Ikus.: Esol. Paxota, tantai.

puxulatu. (eragozpen): *ad.* Ikus.: Eragotzi, I: Poxelatn.

puxulu. (eragozpen): iz. Ikus.: Eragozpen. j: Poxelu, puzela.

puyadera. (ueska): *is.* Aŕantza egiteko ueska. (aŕantza): *iz.* Berbera,

puyal. (zutabe): *iz. Ikus.:* Zutabe. J: Pilard. pdare.

puyanta. (egazti): *is.* Itxasoko beta.

puyata. (boketa): *iz.* Ikus.: Boketa. Lixiba. (iragaztura): *iz.* Berbera.

puyataga. (dilingadura): *iz.* Janzkia legortzeko esegita jartzen dan tokia.

puyefe. (jai-aldi): *iz.* Urtcaren azken gauean egiten dan jai-aldia; sasiak eta zatoak eŕetzen dira sorgiñak astantzeko gogoaz.

puyes. (oyutza): oyu. Ikus.: Pues. (uzkeri): *iz.* Ikus.; Arazkeri. I: Fits, fitskeria, pujesa. (txintxin): II *iz.* Aldin gutxiko Frantzia'ko txintxina,

puyo. (goycra): *iz.* Ikus.: Goyera.; Gainde, gaindegi, piu. (aizto): *iz.* Ikus.: Ayotz. j; Gurguilna.

puyo-makui. (atsikipen): *iz.* Olaetan anspoa igi-erazteko makila. (lankuntza): *iz.* Berbera,

puzaldl. (aupatsaldi): *iz.* Sabel-aizeak ateratzea.

puzela. (eragozpen): *iz.* Ikus.: Eragozpen. j: Puxulu. (asctasun): *iz.* Ikus,: Betaldi. I: Betekada. (ernaltze): *iz. liens.:* Aurbide. j: Auŕibide.

puzelatu. (ernaltze): *ad.* Ikus.: Ernaldu. I: Erne-arazi.

puaele. (ernaltze): *iz.* Aurbidearen aroa.

puzgafi. (outwit): *izond.* Antara egiten duena.

puzgo. (anpadura): *iz. Ikus.:* Anpadura. I: Aundidura, anpagune, puzkortasun.

puzgotsu. (anpadura): *izond.* Kizkin-eunduran anpadura egiten duena,

puzgotu. (anpadura): *ad.* Anpadura egin. j: Puzkortu.

puzgotzc. (anpadura): *iz.* Anpadura egitea. j: Puzte.

puzinkoka. (tanpa): *adond.* Eskuz alkaŕi tanpak ematen ari-izatea. j: Ikus.: Putzinkoka, puzkondaka, puzintoka. (oldargune): *adond.* Ulcondoakaz bultzatzen ari-izatea. j: Puzkondaka.

puzka, (putz): *adand.* Pntz-egiten ari-izatea. (aupatsaldi); *adond.* Puzkaŕak botatzen ari--izatea. I: Puzkarka. (zati): *iz.* Ikus.: Puxka. I: Puxketa.

puzkailu. (pntz): *iz.* Pntz-egiteko tresna.

puzkari. (putz): *izond.* Pulz-egiten duena.

puzkarka. (aupatsaldi): *adond.* Puzkaŕak botatzen ari-izatea. j: Uzkaŕ-urtika, puzka.

puzkaf. (aupatsaldi): *iz.* Sabel-aize ateratzcaren egipena. j: Puzkeŕ. I: Ltzkaŕ, uzkeŕ, uxkeŕ. I: Ikus.: Gibel-atz.

puzkaferi. (aupatsaldi): *iz.* Puzkaŕak asko botatzca.

puzkuŕi. (antura): *izond.* Anturaz bete ditekena.

puzkaf-uzkaf. (aupatsaldi): iz. Otsik gabeko puzkaŕa.

puzkarti. (aupatsaldi): *(wad.* Puzkafak asko botatzen dituena. j: Puzkerti, putzontzi, putzuntzi, uzkerti, uzkeiontzi, utzontzi.

puzkaz-ere. (ezberdintza): *adond.* Ezberdintza aundiaz.

puzkeri. (putz): *iz.* Ikus.: Andikeri. I: Aŕo puzkeria. (aŕandikeri): *iz.* Ikus.: Afandikeri. I: Aññustekeria, puzmin, pnzminkeri. (isikortasun): II *iz.* Isikortasunaren egipena. Puzminkeri.

puzkef. (aupatsaldi): *iz.* Ikus.: Puzkaŕ. I: Uxkeŕ, uzkaŕ, uzkei.

puzkef-jario. (aupatsaldi): *izond.* Otsik gabc puzkaŕak botatzen dituena.

puzkerti. (aupatsaldi): *izond.* Ikus.: Putzontzi. j: Putzuntzi, puzkarti, uzkcrti, uzkeŕontzi, utzontzi.

puzketa. (antura): ŕz. Anturarcn egipcna.

puzlcin. (janztura): *iz.* Soucko baton isatsa.

puzkondaka. (tangs): *adond.* Ikus.: Pulzinkoka. j: Puzinkoka. (oldargunc): *adond. Ikus.:* Puzinkoka.

puzkof. (anpadura): *izond.* Anpadura duena.

puzkortasun. (anpadura): *iz.* Ikus.: Anpadura. I: Puzgo.

puzkortu. (putt): *ad.* Ikus.: Putzak aria. I: Putzitu, patzoŕotu, putzukatu, puztu. (anpadura): *ad.* Ikus.: Puzgotu.

puzmin. (afandikeri): *iz.* Ikus.: Afandikeri. I: Antustekeria, puzkeri, puzminkeri. j: Afandikeriz ari dana. (isikortasun): *izond.* isikortasunez ari daua.

puzminkeri. (aŕandikeri): *iz.* Ikus.: Aŕandikeri. j: Antustekeria, puzkeri, puzmin. (isikortasun): *iz.* Ikus.: Puzkeri.

puzpile. (anpulu): iz. Ikus.: Pusila, I: Puxpulo, puxtila, puztila. (maskulu): *iz.* Bum; Puxpulo, I; Puxtila, puztila.

puzta. (arbuyo): *ad.* Zerbait arbuyatu. I: Puztatu.

puetagaŕi. (laburtasun): *izond.* Berealaxc igaroten dana.

puztan. (buztan): iz, Ikus.: Buztan. I: Atzeki.

puztarka. (tanpa): *adond.* Puztalak ematen ari-izatea.

puztarkari. (tanpa): *izond.* Pnztaŕak ematen dituena.

puztarkatu. (tanpa): *ad.* Puztaŕak eman.

puztaŕ. (tanpa): *iz.* Sai-abercen ostikoa. 1: Puztet-ostiko. (sai-abere): *iz,* Berbera.

puztasun. (anpadura): *iz.* Aupaduraz ari-izatea, mintzatzea.

pnztatu. (arbuyo): *ad.* ikus.: Puzta. 1: Putztatu, ostikatu.

puzte. (anpadura): *iz.* Ikus.: Puzgotze.

puzterka. (jauzketa): *adond.* Ikus.: Puxtingoka.

puzteŕ-ostiko. (tanpa): *iz.* Ikus.: Puztaŕ. (sai-abere): *iz.* Berbera.

puztila. (impala): iz, ikus.: Pusila. Puxtila, puzpilu. (maskulu): *iz.* Ikus.: Puxpulo. I: Puzpilu.

paste. (anpadura): *ad.* ikus.: Putzitu. Putztu. (andikeri): *ad.* Berbera. (aŕokeri): Ij *ad.* Aŕokeriz bete. (putz): *ad.* Ikus.: Putzak antis. I: Putzitu, putzoŕotu, putzukatn, puzkortu.

puztu-arazi. (andikeri): *ad.* Andikeriz ai eragin. I: Puztu-azi.

puztu-azi. (andikeri): *ad.* Ikus.: Puztu-arazi.

puztua. (mintzabide): *izond.* Anpaduraz mintzatzen dana. (antura): *izond.* Anturaz dagoena. (andikcri): II *izond.* Andikeriz ari dana.

puztutu. (antura): *ad.* Anturaz

R

r. (izki): iz. Abedearen amazortzigaŕen izkia. Ez da iñoiz agertzen itz baten asieran. E beste izkia bezela ati da itzen barnean. E erabiltzen da igidiñen artean berak batutzeko; era berean R izkia gedifieu artcan berak batutzeko ere. ,, ltz batzuetan izki au t'az aldatzen da Erdera'tik egiten da: Erdaldun edo erdeldun; abere goŕi'tik abelgofi. I! Zenbakitzetan askaf-asmoa emateko, r bat artzen da: Lauretan, zoriziretan. ,, Izkelgi batzueta geroko-asmoa aditzetan adierazteko ere r bat darabilte: ikusiko'en ordez ikusiren esaten da. II R izkiaren soft gogoŕa onela idazten da: Ŕ, ets, r'ari gangaŕa ipintzen; baña bi r be rr erabiltzen dirs.

Ranvier-kirizpi. (ari): *ft.* ikus.: Poloka-kirispi.

Ranvier-txifika. (bizkaŕ-ezuŕ): iz. Bizkar-czuŕcko txiŕikak.

remak-kirio-zuntz. (kirio): iz. ikus.: Kirispi soil. I: Remak-kirizpi.

Remak-kirizpi. (kiria): *iz.* Ikus.: Kirispi soil. ,, Remak-kirio-zuntz.

S

s. (izki): *iz.* Gore abedearen emeretzigafen izkia. *11* Batzuetan izki au z'ren ordez erabiltzen da, zio au data kari: Ste Z sottuak oso orbit dagoz soñu-maladian eta oŕengatik ez da zala naspildu. E.b.: Euzkera ta euskera, azkatasun eta askatasun, azi to asi; azken Ian itzetan, gañera, izki bat ala bestea erabiltzean zentzuna ere aldatzen da; lenengo bietan, aitzitik, ez da ori gertatzen eta zentzuna bribers da. *11* Bizkayerazko aditz-jokoan, s agertzen da era batzuetan -tsi atzizkiaren laburpena bezela: Deust, deutsit'en ordez, deustazu, deutsidazu'eu ordez.

saal. (zezen): iz. Jaya belie dan txala.

saaidatzun. (eritasun): *iz.* Esteetako critasuna. (sabel): *iz.* Berbera.

scale. (beta): *iz.* Abelgoŕientzako azkuña, belaŕa.

saarde. (earde): *iz.* Tkus.: Sarde. I: Arkela, bi ziri dauzkan sardea. 1: Saarte. (mai-orni): *iz.* flats.: Larortz, sardeka. j: Esku-sarde. (afantza): *(iz.* Albakera-txalupak daramaten apailuak esegiteko makila.

saafoi. (ugaztuu): iz. Ikus.: Kirikiño. Kikirio, otatn.

saarte. (sarde): *iz.* Bi ziri dauzkan sardea. 1: Ikus.: Saarde.

saaski. (zur): *12.* Sarats-zura. (carats): *iz.* Berbera.

saaskide. (=rats): *iz.* Saratsaren antzekoa dan zugatza edo abetxua.

saasti. (sarats): *iz.* Saratsen multzoa; saratsak dagozen tokia. 1: Saats-leŕo.

seats. (aerate): *iz.* Ikus.: Sarats. Saratxe, seas.

seats-apex. (mitxeleta): *iz.* Gabaz dabilen mitxeleta. I: thus.: Mitxeleta. I: Saats-apez.

saats-belaf. (ola): *iz.* Basa-oloa. `: Ikus.: Basaolo. 1: Saax-bclaŕ.

saats-leŕo. (sarats): *iz.* ikus.: Saasti.

saats-xori. (aate): *iz.* Istingatsua dan lurk'tan bizi den aatea.

saatsardi. (abetxu): iz. Saatsaten multzoa; saatsaŕak dagozen tokia.

saatsaŕ. (abetxu): *iz.* Seraskaria dan abetxua, ibayen ertzetan azten dana.

saatsari. (ugaztun): iz. Ikus.: Lursagu. I: Pixtia, sartzuri.

saatu. (luŕ-lantze): *ad.* Lida jotatu.

saatx. (briaŕ): iz. Galizondoetat ateratzen dan belaŕa.

ssax-belaŕ, (olo): *iz.* Ikus.: Basaolo. I: Saats-belax.

saba. (egurki): iz. Abe nagusia. (makil): *iz.* Sabaiko txila.

SABAI. *iz.* Ormadi edo gela baten bar= ta goyeneko zatia. I: Etxape, goiki, koro, sapai, toruadura, tronadura, zabai, zeru. (lasto): iz. Kortan eta abeen go-Bean, goiko zola bezela egiten dan lastotegia. 1: Sobai. (baŕio): (iz. Abereeotzako batloa, bere etxola duelarik. (goitegi): (iz. Getagoi, 1: Sapra'i. (aŕain): ji *iz.* Belaf--jalea dan afaiña, aŕosela antzekoa dana, balm gozoa ez dana. (etxegain): (12. Etxcgain-lau. (lux): II *iz.* Anabaka-landa. (eltze): iz. Ikus.: Eltze. 1: Elze. (gupitasun): *(iz.* Gupitasuna duena. (aufontri): (*iz,* Ikus.: Aufontzi. !: Aurtoki. (bizitegi): 11 *iz.* Etxe-mail goi€uena.

sabai-apaindura. (ederztadura): *iz.* Sabayan egiten dan ederztadura.

sabai-gela. (bizitegi): *iz.* Etxegain azpian dagoen bizilekua.

sabai-leyo. (leyo): iz. lies.: Goi-leyo.

sabai-sari. (maizterkuntza): *in.* Belden alogera.

sabal-soil. (cabal): iz. lraitz tau to zabala duets sabaya.

sabai-utsune. (cabal): iz Sabayaren ederztaduran geratzen dan mokol bakoitza.

cabal-zulo. (leyo): iz. Ikus.: Sabaizilo.

sabaigain. (etxegain): *iz.* ikus.: Etxegain-lau. I: Etxe-goiti, goigaiña.

sabaigan. (goitegi): iz. Ikus.: Goitegi. 1: Gelagoi, zoko-mokoak.

sabaikari. (ao): *izond,* Ao-sapayaz oguzten dana.

sabairatu. (laboreak): *ad.* Laboreak mandtoau sartu.

sabaitu. (eltze): *ad.* Eitzea egin.

sabaizilo. (leyo): *iz.* Bazka askara botatzeko, sabayan dagoen idekidura

sabalgun. (biotz): ŕz. Biotzaren edamen-igipena. 1: Zabalgunde.

sabandila. (naŕazti): in ti us.: Suangila. 1: Suaingila, gargantesa, salderita, sarangil, subilandara, suendil, sagandila.

sabaf. (utziera): *izond.* Utzieraz ari dana. (adikabe): *izond.* Adlkabez ari dana.

sabayo. (oskoldun): iz. Ikus.: Amafa. l: Kaŕamato. I: Ttxasoko kaŕamaŕoa. (ao): iz. ikus.: Ao-sapai. I: Ao-sagaiia. (olo): (iz. Oloak egoten diran tokia.

SABEL. ŕz. Gizon eta abereen gorputz.ak duen uzgunca; bertan estcak eta beste efayak dagoz. j: Uzgune oatan dagozen efayen multzoa. 1: Uzgune oŕen lekorean dagoen auŕeko zatia. 1: Bilkof, buskantz, efota-sakal, esteontzi, gantzopil, gauze, zilba, pontz, poragu, pontza, pore, zinguf, zinkoil, zoŕoila. (konkittasun): iz. Kaskezuŕean, ezurtze osoaren auŕetik dagozen mintzezko uzguneen bakoitza. I: Edozein gauzaren konkiltasuna. (gupitasun): II Boilkara artzen duen goragunearen zeindasuoa. II (abelizti), (aupatsaidi), (eritasun), (sain).

sabel andiko. (sabel): *frond,* Ikus.: Sabel-andi. 1: Sabel-aundiko. (salokeri): *izond.* Berbera.

cabal estura. (cabal): ŕz. Sabeleko antura, j: Sabel estukura.

ache) xume. (coin): *iz.* Be-atdeko =beta. I: Sabet-xume.

sabel-aantze. (urdail): *iz.* Urdalaren egokera.

sabel-aize. (aupalsaidi): *iz.* Este-iaspelak, soñean ertsi to trinkaturik egoten diranak. 1: Aupastasun, bucket, gibel-aize, tatatada, utz.

sabel-alde. (cabel): ŕz. Ikus.: Sabelalde. (erdiatdi): *iz.* Abereen erdialdia. 1: Sabelaldi, sabelkada, sabelta, sabeltara, sabeltra.

sabei-auai. (anal): *iz,* Beste bati buruz ama bera edo ails bera bakaŕik duen anaya. I: Titus.: Sabetkide.

sabel-audi. (sabel): izond. Sabel use aundia duena. 1: Sabel andiko, sabel aundiko. (salokeri): *izond.* Geyegi jaten duena. 1: Sabel andiko, sabel aundiko, sabelkot.

sabel-ao. (sabel): iz. Sabelaren sacra.

sabei-arindu. (urdail): *ad.* Geyegi jandakoa urdailetik kendu.

sabei-aŕai, (sabei): *iz.* Sabela oso sartuta duen aberea.

sabel-aundiko. (sabei): *izond.* Ikus.: Sabel-andi. Sabel andiko. (salokeri): *izond.* Berbera. I: Sabelkoi. (mozkorkeri): II *frond.* Mozkortia dana.

sabel-auste. (sabel): *iz.* Esteak ateratzea. ^: Sabel-leertu, sabei-lertze.

sabei-azpi. (sabot): *iz.* Beyaren sabelpeko aragia.

sabel-babeski. (gudu-jantzi): *iz.* Sabel estaltzen zuen guda-jautziaren zatia. j: Sabel-estalki, sabel-estuki,

sabel-barneko. (auŕontzi): *iz.* A.uŕontziaren baŕukoa.

sabel-baŕen. (sabel): ŕz. Sabelaren beko zatia.

sabel-baŕunbe. (sabel): iz. Sabelaren ziloka.

sabel-beerazko. (beitiko): *izond.* Beitikoari dagokiona.

sabel-bilto. (gupitasun): *izond.* Aufezko bi gupitasun dauzkana I: Sabel-bikoitz. (urdail): *iz.* Bi urdail dauzkana,

sabel-bikoitz. (gupitasun): *izond.* Ikus.: Sabel-biko.

sabel-ede. (abere-tresnak): ŕa. Abereai sabeletik ipintzen zayen edea. Sabel-ual, sabei-ugal.

sabel-egatzak. (sabel): ŕa. **Aŕañek sabel-**aldean dauzkaten egatzak.

sabei erauzte. (sabel): *iz.* Sabelaren baŕukoa ateraren egipena.

sabel-erdoi. (eritasun): *iz.* Aural lenengo orizak ateratzean, arpegian eta batez ere belaŕien ondoan egiten zayen legen zekartsua.

sabel-estalki. (gudu jantzi): iz. Ikus.: Sabel-babeski. 1: Sabel-estuki.

sabel-estuld. (gudu-jantzi): *iz.* Ikus.: Sabel-babeski. j: Sabel-estalki.

sabel-eten. (etendura): *iz,* Sabelean egindako **etendura.**

sabel-gaiñeko. (sabel); *izond* Sabelgañari dagokiona.

sabel-gatibu. (ernaltze): *iz.* Aurbidean dagoen emakumea.

sabel-giaŕ. (giñaŕe): *iz.* Sabeleko giñaŕea. I: Ikus.: Sabeleko.

sabel-idoŕ. (sabel): *izond.* Gorotza gogortuta botatzen duena. j: Sabel-km'. (utzaldi): *iz.* Kaka-egiteko zailtasuna.

sabel-idortasun. (sabel): Az. Gorotza gogortuta botatzea.: Sabel-leortasun.

sabei-idortu. (sabel): *ad.* Gorotza gogortuta hots.

sabel-izkera. (mintzabide): *iz.* Aotsa utundik etoŕiko balitz bezela, itzegiteko antzea. Sabel-mintzo.

sabel-izketa. (mintzabide): Az. Aotsa uŕundik etoŕiko balitz bezela, itzegiteko antzearen egipena.

sabel-iztun. (mintzabide): *frond.* Aotsa utundik etoŕiko balitz bezela, itzegiteko antzea duena. Sabel-mintzari.

aabel-jario. (saint): *izond,* Sabela erorita daukana.

sabel-jafayo. (salokeri): *izond.* Asko jaten duena.

sabel-katigu. (ernaltze): *ŕa.* Ikus.: Sabelaldi. J: Aurbide, aztuntasun,

sabei-koŕoka. (aupatsaldi): *iz.* Sabelean egiten diran otsak. I: Sabel-kuŕuska, sabel-ofoa.

sabei-kuŕuska. (aupatsaldi): *iz.* Ikus.: Sabel-koŕoka. j: Sabel-am.

sabel-ieertu. (saki); *ad.* Ikus.: Sabel-auste. I: Sabel-lertze.

sabel-legoŕ. (antzutasun); *izond.* Antzua dana. I: Sabel-led.

sabel-ieoŕ. (antzutasun): *frond.* ikus.: Sabel-legoŕ. (sabel): *izond,* Ikus.: Sabel-idoŕ.

sabel-leortasun. (sabel): *iz.* Ikea.: Sabel-idortasun.

sabel-lertze. (saint): *iz.* Ikus.; Sabel-auste. Sabel-ieertu.

sabel-min zofotz. (oñaze): iz, Sabelean izaten dan **oñaze** aundia.

sabei-mintzari. (mintzabide): *izond.* Ikus.; Sabel-iztun,

sabel-mintzo, (mintzabide): iz, ikus.: Sabel-izkera.

sabel-mblezko. (oñaze): *izond.* Urdalaren **ofiazeari dagokiona.**

sabel-nagi. (en/attic): *iz.* Aurbidean dagoen aberea.

sabel-odol. (auŕontzi): Az. Astagaitza ez dagoenean, **auŕontzitik sortzen dan odola.** Sabel-odol-jario.

sabel-odol-jario. (auŕontzi): iz. Ikus.: Sabel-odol.

sabel-oiu, (maskordun): *iz.* Sabel gañean dabilena. I: Sabel-oindun.

sabel-oindnn. (maskordun): *iz.* Ikus.: Sabel-oin.

sabel-ondo. (erdialdi): *is,* **Ikus.: Erdi-ondo. I: Erdi-uŕen, sein-egitondo.**

sabel-ongaŕi. (ongaŕi): *ŕz.* **Abereen gorotz-ongafia. (utzaldi):** *ŕz.* **Berbera.**

sabel-outzi. (salokeri): *izond.* **Salokeriz jaten duena.**

sabel-ordei, (eunizti): *iz.* **Ikus.: Sabelen. I: Sabeloi.**

sabei-oŕoa. (sabel): iz. ikus.: Sabel-koŕoka. I: Sabel-kuŕuska, sabel-oŕua. (soñu): Az. Berbera.

sabcl-sabai. (sabot): ŕz. **Bulaŕ eta sabei** artean dagoen **giñaŕe** zabala.

sabel-sakeldun. (ugaztun); iz, Sabelean sakel antzeko **zofoa daraman aberea.: Sakeldun, zakeldun,**

sabel-sapai edo saba€. (giñaŕe): *iz.* **Bulaŕ eta sabelaren artean dagoen giñaŕe zabala.**

sabel-sare. (sabel): *iz.* **Sabela barnetik inguratzen Mien sarea.**

sabel-sareko. (sabot): *iz.* **Sabela biltzen duen** *sarea. I;* Sabel-sare.

sabel-liki. (etendura): *Az.* **ikus.: Etendura,** I: **Sabel 'dpi, sabeltxume,**

sabei-bpi. **(etendura): iz, Ikus.: Etendura. Sabel-tiki, sabei-txipi,**

sabel-tximika. (urban): in Ikus.: Nata. Orasta.

sabel-txuri. (zurikeri): *izond.* ikus.: Sabeipexuri. f: **Sabel-tzuri.**

sabel-tzuri. (zurikeri): *izond.* **Ikus.:** Sabelpexuri, I: Sabel-txuri.

sabei-ual. (abere-tresnak): *iz.* **Ikus.:** Sabel-ede. **Sabel-ugal.**

sabel-ueri. (sabei): *iz.* **Sabelean ezabizi** genitaliametatzea.

sabel-ugal. (abere-tresnak): *is.* **Ikus.: Sabel-ede. Sabel-ual.**

sabel-ukaldi. (tanpa): *iz.* **Sabelean emandako** tanpa.

sabel-une. (ondalanketa): iz. Bideetan edo beste nunbait izaten dan zu€oka.

sabei-ur beltz. (eritasun): ŕz. India'n sortutako **eritasun kutsakoŕa goitiko ta beratzeak eragiten dituena.**

sabei-uŕu. (sabel): *iz.* **Sabelean egiten dan otsa. j: Sabel-uŕuka, (soñu): Berbera.**

sabel-uŕuka. (sabel): iz. Ikus.: Sabel-du. (soffit): iz, Berbera.

sabel-ustel. (salokeri): *frond.* **Sabelkoya dana. (surikeri):** *izond.* Aizuna dana. J: Ikus.: Aizun. €: **Etezuri,**

sabel-ustu. (utzaldi): *ad.* **Goroiz-utzaidia egin.**

sabei-ustunak, (abere): *Iz.* **Neurkera aŕerdiduna duten abereak; erdian usgune eyokoŕa dutenak.**

sabei-ustutze. (utzaldi): *iz.* **Gorotza botatzea.**

sabei-uzkurkeri. (nagi): is, Nagikeriz ari-izatea. j: Sabel-uzkurtasun.

sabel-uzkuŕ, (sabei): *izond,* **Sabelaz ondo cz dabilena, (koldartasun):** *frond.* Koldaŕa dana.

sabel-uzkurtasun. (nagi): iz, Ikus.: Sabel-uzkurkeri.

sabel-uzte. (beitiko): iz. Sabeleko jario. (utzaldi): iz. ikus.: Ubzaldi. : Beerakoa egitea.

sabel-xume. (cabal): *iz*. Ikus.: Sabel some. (etendura): *iz*. Ikus.: Etendura. j: Leerdura. (soma): 19 *iz*. Be-aldeko sabela. ^: Sabel-xume.

sabel-xumeko, (sabel): *izond.* Sabel. xumeari dagokiona. Sabel-zuri.

sabel-yario. (beitiko): iz, Ikus.: Beitiko.

sabel-zaingoŕi. (sabel): *iz*. Sabeleko zain-goŕia.

sabel-zaiñaro. (sabel): is. Sabeleko zain aunditua.

sabel-zeaŕ. (giñaŕe): iz. Sabela zearkatzen duen giñaŕea.

sabel-zola. (sabel): iz. Be aldeko sabelaren zagia,

sabel-zoŕi. (jangura): is. Ikus.: Gose. j: Fangal, unladen,

sabel-zoŕo. (coin): iz. Sabela estaltzen duen la#ua. (Sabel): *is.* Berbera.

sabel-zoŕoko. (sabel): *frond.* Sabel-zoŕoari dagokiona.

sabel-zuri. (zurikeri): *izond.* Zarketoa dana. (sabel): *izond. j:* Iks.: Sabel-xumeko.

sabelalde. (sabel): is. Sabela dagoen soiiaren aldea. j: Sabel-alde.

Sabelaldi. (ernaltze): *iz*. Ikus.: Aurbide. I: Aztuutasun, sabet-katigu, umetze. (erdialdi): *iz*. Ikus,: Sabel-alde. Sabelkada, sabelta, sabeltara, sabeltra, sorzairu, erdialdi, erditze. (asetasun): II *iz*. Geyegi jatea. J: Sabelbete, sabclbetekada,sabelkada,sabelkeria, sabelondo, sabeltra.

sabelanditasun. (salokeri): *iz*. Geyegi jatea.

sabelantze. (urdail): is. Urdalaren egokera.

sabelarte. (sabel): is. Esteak. Moraga.

sabelastun. (sabel): *izond.* Sabel aundi to astuna duena.

sabelbatelmak. (anai): *iz*. Erdialdi bercan jayotakoak.

sabelbera. (beitiko): *iz*. Ikus.: Beitiko. 1: Piŕi-piŕi, sabeleko. Beitikoa izateko ayefa duena J: Tiŕiñeri.

sabelbete. (asetasun): is. lkus.: Sabelaldi. I: Sabelbetekada, sabelegin-gabe, sabelkada, sabelkeria, sabeltra, sabelegin.

sabelbetekada. (asetasun): *iz*. Ikus.: Sabelaldi. J: Sabelbete, sabelegin-gabe, sabelkada, sabelondo, sabelbeteka, sabelegin.

sabeldario. (beitiko): iz. Odolaz izaten dan beitikoa. I: Sabeldasun, sabelereanco,sabelerengo,sabeleri, sabelgo, erigaizto.

sabeldaŕayo. (salokeri): *izond.* Saloa dana.

sabeldaŕayotasun. (salokeri): iz. Ikus.: Salokeri. Sabeldatasun, sabelkoikeri.

sabeldasun. (beitiko): *iz*. ikus.: Sabeldario.I: Sabelereanco, sabelerengo, sabeleri, sabeldarsun, sabeidarsun, sabeldasnun, erigaizto,

saheldatasun. (salokeri): iz. liens.: Salokeri. I: Mizkinkeri, sabeldaŕayotasun, sabelkoikeri, salotasuu.

sabeldu. (bcitiko): *ad.* Beitikoa izan. J: Sabeltu, uxadatu, uxaratu.

sabeldura. (bcitiko): *is.* Ikus.: Beitiko. J: Sabelki, sabelmin.

sabeledeŕeko. (azkuŕi): *izond.* Jatean neuŕiduna dana. Sabeledeŕetako.

sabelegin. (sabel): *ad.* Ikus.: Sabelbete. J: Sabelbetekada.

sabelegin-gabe. (sabel): *izond.* Ikus.: Sabelbete. : Sabelbetekada.

sabeleki. (azkuŕi): *iz*. Ikus.: Esteki. Sabeliki, sabelki, titipakia,

sabeleko. (giñaŕe): *iz*. Sabelean dagozen g€ñaŕeak. J: Sabel-giaŕ. (beitiko): is, Ikus.: Beitiko. I: Sabelberos, sabelerengo, sabelko, auŕen beitikoa.

sabelen. (eunizti): iz. Auŕek busman]isten duten zagia. J: Sabeloi, sabel-ordei, sabelui.

sabeleratu.(gurkadura): *ad.* Ikus.: Irentsi. {: Gurkatu.

sabelereauko. (beitiko): *iz*. ans.: Sabeldasun.: Sabeldario,sabelerengo, sabeleri.

sabelerengo. (beitiko): is. ikus.: Beitiko. ^: Sabeleko, ustioi, sabeldario, sabeldasun, sabelereanko, sabeleri.

sabeleri. (beitiko): *iz*. Ikus.: Sabeldasun. J: Sabeldario, sabelercanco, sabelerengo, sabelgo, erigaizto.

sabelerori. (abere): *iz*. Sabela esegitzen zayon aberea. Sabeljario. (sabel): Berbera.

sabelertzun. (beitiko): *iz*. Arnari gordiñek egindako beitikos.

sabeleta. (asetasun): *iz*. Gcyegijatea,

sabelgain. (sabel): *is.* Sabelaren goiko zatia.

sabelgo. (beitiko): *is.* Ikus.: Sabeldario. J: Sabeleri.

sabelgoŕi. (uzutasun): *izond.* Uzua dana. (ankerkeri): *izond.* Ankeŕa dana.

sabeliki. (sabel): *is.* Ikus.: Esteki. Sabeleki, sabelki.

sabelindu. (sabel): *ad.* Sabelaren baŕukoa atera.

sabeljario, (abase): *is.* Ikus.: Sabelerori. ^: Sabeljariatze.

sabelkada. (erdialdi): iz. ikus.: Sabel-aide. I: Sabelaldi, sabelta, sabeltara. (asetasun): *is.* ikus.: Sabelaldi. Sabelbete, sabetbetekada.

sabelkaratu. (gupitasun): *ad.* Gupitasun-itxura eman.

sabelkeria. (asetasun): *iz*. Ems.: Sabelaldi. J: Sabelbete.

sabelki. (aragi): *is.* Sabelaren aragia. (sabel): iz. ikus.: Esteki. I: Sabeleki, sabeliki. (azkuŕi): if *iz*. Bildotsaren aragiaz egindako ase-betea. (beitiko): *iz*. Ikus.: Beitiko. J: Sabeldura, sabetko.

sabelkl-saltzaile. (sabel): *izond.* Sabelkia saltzeu duena.

sabelkide. (anal): iz. Aufontzi bateau dagozen edo alkafekin egon diran anayak. (some): iz. Ama baton semeak. I: Ikus.: Sabel-anai.

sabelkidun. (sabel): ŕzond. Sabelkia daukana.

sabelkigiie. (saber): *izond.* Sabelkia gertutzen duena.

sabelkigintza. (sabel): is. Sabelkia gertutzen duen langintza.

sabellco. (beitiko): ŕz. Ikus.: Beitiko. J: Sabeiki.

sabelkoi. (salokeri): *izond.* Ikus.: Sabel-andi. I: Sabel aundiko.

sabelkoikeri. (salokeri): is. ikus.: Sabeldaŕayotasun. : Sabeldatasun.

sabellcoitasun. (salokeri): is. Sabelkoyaren gaizpidea.

sabelkoitu. (salokeri): *ad.* Sabeikoya egin.

sabele$^{\xi}$in, (beitiko): iz, Ikus.: Beitiko. Sabeldura.

sabelmin-aurkako. (sendagaikintza): Sabelmiñaren aurkako seudagaya.

sabelnaiñ. (oñaze): ŕs. Asko jateagatik sabelean egiten dan oñazea. (eritasun): iz. Abereen eritasuna, sabel-oñazeak egiten ditueua.

sabelodi. (todiera): ŕzond. Lodia dana. J: Sabeltsu.

sabelodi-min. (sabel): *is.* Esteko min.

sabeloditasun. (lodiera): *iz*. Lodia izatea.

sabelai, (eunizti): iz. Ikus.: Sabelen. J: Sabel-ordei, sabelui.

sabeloitasun. (salokeri): *iz.* Salokeriz jatea.

sabelondo. (asetasun): *iz.* Ikus.: Sabelaldi, I; Sabetbete. (erdialdi): iz. Emakueen crdialdi ondoko egunak.

sabelpe. (sabel): iz. Sabelaren heko aldea.

sabelpelco. (sabel): izond, Sabelaren beko zatiari dagokiona.

sabelpexuri. (zrikeri): *izond.* Zurilceriz ari dana. Sabel-lxuri, sabel-tzuri.

sabelsare-min. (sabel): *iz.* Sabelsareko oñazea. (oñaze): *iz.* Berbera.

sabelta. (erdialdi): *iz.* Ikus.: Sahel-alde. J; Sabelaldi, sabeĺkada, sabeltara.

sabeltara. (erdialdi): iz. Titus,: Sabel-aide. I; Sabelaldi, sabelkada, sabelta.

sabeltasun. (gupitasun): *iz.* lkus.; Gupitasun. : Ganbiltasun.

sabeltra. (asetasun): *iz.* I us.: Sabelaldi, I; Sabelbete. (erdialdi): *iz.* ikus.: Sabel-alde. j: Sabelaldi.

sabeltsu. (lodiera): *izond.* Ikus.: Sabeiodi.

sabedlo. (sabel): *iz.* Sabel txikia.

sabeltu. (beitiko): *ad,* Beitilcoa inn. I: Ikus.: Sabeidu.

sabeltxo. (sabel): *iz.* Sabelean edo biotzcan dagoen ulzunea. (urdail): *iz.* Ems.: Urdail. I: Egostoki.

sabeltxume. (etendum): iz. Ikus.: Etendura. j; Sabel-liki, sabel-xume.

sabeltxume-itoltza tenkatzeko. (giñaŕe): *iz.* Giñafeak amaitzen diran mintza.

sabeltzaile. (mokol): *izond.* Mokola egiten duena.

sabeltzaf. (sabel): *iz.* Sabel aundia.

sabezni. (eunizti): *iz. Tkus.:* Sabelen. I: Sabcloi.

SABELUR. *iz.* Gibelak iñosten duen ezabizi orlegi-orista, mingotsa dana. I: Gibel-ur, kedaŕa, keideŕ, keldermin, urdalmin. II (ezabizi), (gibel), (iñosketa), (karastadura).

sabelur-kentze. (sabelur): *iz.* Sabelur kentzeareu egipena.

sabelurbeltz. (sabelur): *iz.* India'lik sortutako eritasuna; kutsagaii ts izuŕizkoa dana; goitikoak ugari egiten di€uena. (critasun): *iz.* Berbera.

sabelnrdin. (ondo): *iz.* Tkus.: Gibelurdin.

sabelurdan. (sabelur): *izond.* Sabelur asko daukana. j: Sabeiurtsu.

sabelarmin. (ezabizi): *iz.* Soñean sabelura geitzea. I: Urantura.

sabelurtsu. (sabelur): izond. Ikus.: Sabelurdun.

sabelxo. (biolz): iz. Biotzaren beko aldean dagozen bi utsuneen bakoitza.

sabelzai. (sabel): izond. Askojaten duena.

sabelzainkeria. (sabel): iz. Asko jateko zaletasuna.

sabelzofo. (sabel): iz. Sabelaren lekoreko zatia. j: Sabela bera aundia danean.

sabi. (eŕo): iz. Zugatzaren efo rneak. (min): *iz.* Mintegi eta biguna. J: Sabi-azi, sabitegi. (gurkadura): jj *iz.* Estegoŕiaren bi aldeetan dagozen guruiñen bakoitza. (kirio): jE *iz.* Ikus.: Kirio. I: Siratx, zaiñari, zain inc, zan-ari. (zain): jj in. Tkus.: Zain. Zain-urdin, zain-oztin. (aranondo): II is. Ikus.: Basaran. I: Baskkaran, sasikaran. (thin): jj *iz.* Aokerarik ez due aŕaiña. (urin): II *iz.* Landareen izerdia. (landare); II *iz.* Tkus,: Aimitz. J: Elmitz, sobia. (guruin): (iz. Ikus.: Guruin, I; Azipen. (igali): Ij *iz.* Ikus.: Ezkaf. j: Zii.

sabi aziegi. (guruin): iz. Estegoŕi ondoan dagozen gunrñak izaten duten anpadura. Sabiusi.

sabi-azi, (min): iz. ikus.: Sabi. Sabitegi.

sabi-beltz, (landare): *iz.* Zerbakaria dan landare-mota bat. I: ikus.: Sabi-zuri.

sabi-goxo. (arbendolondo): *iz.* Arbendol gozatua.

sabi-zornazofo. (gamin): iz. Sabi ondoan egiten dantxoskoŕa.

sabi-zuaizti. (landaketa): *iz.* Sabitegitik artutako zugatzen landaketa.

sabi-zuri, (landare): iz. Zerbakaria dan landare-mota bat. I: ikus.; Sabi-beltz.

sabia.(azta);ŕz. Berunezko azta. (berun): *iz.* Berbera. (ikatz-pike): Ikus.: Lerdoki. I: Likzuta.

saboa-cri. (antura): iz. Ikus.: Oran. I: lxkibantxa.

sabiko. (abetxu): *iz.* Ikus.: Intsusa. I: lntxrrsa, sabuka, zabukatze.

sabil. (azpil): *iz.* Ikus.: Az1au.

sabilni, (aŕain): *in.* ltxasoko izokiña. Xakate.

sabitegi, (min): *iz.* ikus.: Sabi. I: Sabi-azi.

sabiusi. (gurain): iz. ikus.: Sabi aziegi.

sable-ebaki. (zauri): *iz.* Ezpat-okeŕez egindako ebakia. I: ikus.: Sable-zauri.

sable-zauri. (zauri): iz. Ezpat-okeiez egindako sauna. I: ikus.: Sable-ebaki.

sablekari. (ezpata): *izond.* Ezpat-okeŕa darabilena.

sabli. (sabel): iz. Abere bitten barneko pikatxa. Ikus.: Baŕuki. : Pikatxa.

saboi. (jaboi): iz. Ikus.: Jaboi. J: Jaboe, sabo, saboin, txabu.

saboi-aldi. (jaboi): iz. Jaboyez egindako garbiketa. : Saboiketa.

saboi-opil. (jaboi): *iz.* Jaboi txikia.

sabbigaŕi, (Jaboi): *izond.* Saboi-aldia af dezakena.

saboilceta. (jaboi): *iz.* Ikus.: Saboi-aldi.

saboikizun. (jaboi): *iz.* Saboiketa artzeko dagoena.

saboitegi. (jaboi): is. Jaboyak dagozen tokia.

saboitsu. (Jaboi): *izond* Jaboya daukana. I: Saboizko.

saboitu. (jaboi): *ad.* Jaboyaz garbitu.

saboitzale. (jaboi): *izond* Saboiketa dagicns.

saboizko. (jaboi): *izond,* ikus.: Saboitsu.

sabonkin. (jabot): *izond.* Jaboya dagicna. I: Saboikin.

sabore. (gozamen): *iz.* Ikus.: Aokera. I: Aoko. (aldamen): *iz.* ikus.: Aldamen, I: Aiboan dagoena.

saboŕ. (zaboŕeri): *iz.* Ikns.: Zaboŕ. (konormen): *izond.* Korormena duena.

saboŕeri. (aurtzaro); *iz,* Aurtxoen multzoa. I: Txikiŕiteri, ixiŕimiri, txirtxileri.

sabortegi. (zaboŕeri): *is.* Zaboŕa metatzen dan tokia.

sabot. (itxasontzi): *is.* Azpi-zuŕun aizuna. I: Ems.; Azpi-zufnn,

saboyatu. (jaboi): *ad.* Jaboyaz garbitu.

sabrandila. (aŕain); *iz,* Aŕain txikia, mango distiratsuak dauzkana.

sabre. (izabere): *iz.* Amaŕ neurkineraño fuze izaten dan izaberea ipaŕaldeko itxasoetan bizi dana,

sabu. (kordokadura): *iz.* Ikus.: Zabu. Ikris.: Kulunka. I; Sabah), (sagu); *iz.* Ems.: Sagu. j: Sat.

sabu-lili. (landare): *iz,* Xulufraikaria dan landare belartsua; bere gerli eta dos janzkia garbitzeko, **jaboya** bezeta, egokiak dim.

saboi-belaŕ. (ondo): *iz.* Zeŕiai ematen zayen itxasoko aloka. I: Ikus.: Aloka.

sabuka. (abetxu): iz, Ikus.: Intsusa. l: Sabiko, sabuka-ondo, sauka, zaminka. (kordokadura): *adond.* Kordokatzen ari-izatea.

sabuka-lore, (lore); *iz.* Intsusaren lorea.

sabuka-ondo. (abetxu): *iz.* Ikus.: Intsusa. I: Sabuka, sabukatze, sabukitze.

sabuka-ozpin. (ozpin): *iz.* Inisusaren lorcaz egiten dan ozpiña.

sabnkatze. (abetxu): iz. Ikus.: Intsusa. Sabuka-ondo, sabukitze, sulitnanazi.

subukitze. (abetxu): iz. Ikus.: Intsusa. ?: Sabukatze.

subultxa. (urdai I): iz. Egaztiek daukaten giiiaŕezko urdaila.

sabulu. (kordokadura): *iz. Ikus.:* Zabu. I: Sabu, tranbala.

sabun. (kordokadura): *iz.* Ikus,: Zabu, Sabu, kulunka. (ezuŕ): *iz.* Esku-orpoko bigaŕen ezuf-leŕoaren lenengo ezufa.I: Sabunkara.

sabun-eragin. (kordokadura): *ad.* Kordokaduraz ibil-eragin.

sabunga. (kordokadura): *adond.* Kordokaduraz ibiltzen ari-izatca. Subunka.

sabunkara. (ezuŕ): *iz.* Esku-orpoko bigafen ezuŕ-leŕoaren higaŕen ezuŕa. Sabun.

saburdin. (stain): *iz.* Aragi oso ona ta gozoa daukan atria. j: Ondarpcko, zakada, zalbiroi.

sahufak. (zaboteri): iz. Zarama ta zabota. I: Sabuferia.

sahuŕeria. (zaboteri): *ŕz.* Ikus.: Sabutak.

sadatsu. (zikintasun); *izond.* Zikitia dana.

saeska. (aide): *adond.* Albotik ari-izatea. j: Bats.: Sacspe. (igidura): *adond.* Albotilc igiduraz jartzea.

saeskara. (zeartasun): *adond.* Zeaŕez ati.-izatea.

sacskatu. (sayeskuntza): *ad.* Albotik jarz. (zeartasun): *ad.* Albotik elzan.

saeskatzaile. (sayeskuntza): *izond.* Albotik ari dana.

saeskatze. (sayeskuntza): iz. Albotik ibiltzea.

saesld. (aragi): *iz.* Saetseko aragia. I: Sayeski. (malda): *iz.* Maldatsua dan lurkia.

saespe. (aide): iz. Albokoa dana. I: Ikus.: Saeska.

saestu. (sayeskuntza): *ad.* Saetzetik (galpen): *ad.* Ikus.: Galdu. j: Galtu.

saetari. (gezi): *Land* Geziakbotatzen dituena,

saets. (alde): *iz.* Albokoa, aldarnenekoa. (soin): *iz.* Ikus.: Alba. j: Saigets, sayets, sakats.

saets-ate. (ate): ŕL Alboko area.

sacts-berdin. (neutizti): *izond.* Alboak berdin dauzkana.

sacts-bide. (bide): ŕz. Okeŕ doan bidea.

sacts-ezuŕ. (bizkaŕ-ezuŕ): ŕa. Bizkaŕ ezuŕ laze ta uztaitutaen bakoitza. j: Sayats-azuŕ, sayats-ezuŕ, sayets-ezuŕ. (ezuŕ): *iz.* Alboko ezuŕetako bakoitza.

saets-ezuŕeko. (soin): ŕzond. Sayets-ezuŕari dagokiona.

sacts-ofazi. (ezti): *iz.* Eultzearen alde batetik bcsteraño egiña dagoen oŕazia.

saetscko min. (oñaze): *iz.* Alboko oñazea.

saetseratu. (aidaera): ad, Norbaiten aiboanjartzera joan. j: Aiboratu, ufagotu. (sayeskuntza): *ad.* Alboan ipintzeko joan.

saetsetik. (sayeskuntza): *adond.* Albotik ari-izatea.

saetsetiko. (seme): iz. Legezkoa ez dan semea. j: Ezkontzatik at izandako semea.

saetsezuf. (coin): *iz. Ikus.:* Sayets-ezuŕ.

satin. (aŕaildura): iz. fu`ail txikia.

saga. (afantza): *iz.* Egaluzea aŕ-antzeko lokaŕia. (zapalda): iz. Ikus.: Ontzitcgi. Ontzi-alasa, untzitegi.

Sagada. (sagaratze): iz, Ikus.; Sagaratze. j: Sagara, sagaraketa, sagaraldi.

sagai. (aundiera): iz. Oso aundi izatca. Sail. (atezu): *iz.* Teink egitea. Sagaitasun.

sagai-sagai egon. (atezu): *ad.* Teink-eginda egon. (azkura): *ad.* ikus.: Azinayan. I: Edakari egon.

sagail. (itxaso): iz. Ikus.: Itxaski. Sagailo.(uzutasun): *izond.* Uzua dana. 1: Sagailo. (ankerkeri): jj *izond.* Ankeŕa dana. j: Sagailo.

sagas). (basso): iz. Ikus.: I€xaski. j: Sagan. (uzutasun): *izond. Ikus.:* Sagail. (ankerkeri): jj *izond.* Berbera.

sagaitasun. (bear): *iz.* Ikus.: ltxaz. Ttxes, loxes. (atezu): *iz.* ikus.: Sagai.

sagaitu. (nagi): *ad.* Ikus.: Nagiak atara. Nagiak atera. (atezu): *ad.* Teink-egin.

sagai-told. (itxasontzi): *iz.* Txatupako aulki bat.

sagale. (orga): *iz.* Gurdiaren aga. ()eye): iz. Leyo txikia. (zurubi): H iz. Arotzaren zurubia.

sagandila. (naŕazti): iz. Ikus.: Suangila. j: Sabandila, sangongilu, sanguangilu.

sagara. (Sagaratze): iz. Ikus.: Sagaratze. I: Sagada, sagaraketa, sagaraidi, sagra, sagre.

sagara-auteko. (meza): iz. Sagaratzearen auŕeko gab).

sagara-danba. (zeiñu): *iz.* Sagaratzean jotzen dan zeiñua. I: Sagara-dangara, sagarako, sagara-danga, sagara-deya.

sagara-dangara. (zeiñu): *iz.* Bats.: Sagara-danba. j: Sagarako.

sagara-otoitzak. (Sagaratze): *iz.* Sagaratzean egiten diran otoyak.

sagara-oyalak. (oyal): *iz.* Sagaratzean erabiltzen diran oyalak.

sagaraketa. (sagaratze): *iz.* I ens.: Sagaratze. j: Sagada, sagara, sagaraldi.

sagarako. (zciñu): *iz.* liens.: Sagara-danba. : Sagaradangara. (Sagaratze): *izond.* Sagaratzeari dagokiona.

sagarakunde. (sagaratze): iz. llrus.: Sagaratze. j: Sagarapen.

sagaraldi. (sagaratze): *iz.* ikus.: Sagaratze. : Sagada, sagara, sagaraketa, sagarapen.

sagarapcn. (sagaratze): *iz.* Thus.: Sagaratze. Sagaraldi, sagarakunde.

sagaratu. (Sagaratze): *ad/20 adond.* Yainkoa'ri to bon gurpcnari, arauaz, eskeiñita dagoena. j: Yainkoa'ri buruz nolabaiteko aŕemanagatik agurgaŕia dana. I: Sagaratzea egin. j: Sakratu.

SAGARATZE. *iz.* Notln edo gauza bat sagaratu egitca. j: Mezatan egipen ori burutzeko apaizak dagizkien eliz-arauak j: **Yainkoa'ri** notin edo gauza bat eskeintzea. : Dontsnketa, opalbcn, sagada,sagara,sagaraketa,sagaraldi, sagarapen, sagarakunde. ii (arautasun), (begirune), (onespen).

sagarbasa. (sagaŕondo); *iz.* Ikus.: Sagarko. I: Sagaŕ-makatz, sagaŕ-min.

sagarbiotz. (urin): iz. Egosten dagoenean sagatak botatzen ducn uriña. (sagaŕondo): *iz.* Berbera.

sagardao. (garagardo): iz. ikus.: Sagat-ano.: Sagardoa, sagaŕ-ardo,sagaŕardo.

sagarde. (sarde): *iz.* Was.: Sarde. Besare, sarda.

sagardi. (sagaŕondo): *iz.* Sagafondoak dagozen tokia, edo beren multzoa. Sagardoi,sagardoki,sagardui,sagaŕ-egi, sagasti, sagarsti.

sagardiko. (otaŕ): *iz.* Kosno ebakiarcn ibcura duen otaŕa.

sagardo. (garagardo): *iz.* Sagaten gcrlia irakitzean sortzen da edari ugorkiduna. j: Pabamola, sagarno, sardau. !I (edari).

sagardo»sagaŕ. (sagaŕondo): *iz.* Sagardoa egiteko egokia dan sagaŕa.

sagardo-saltzaile. (garagardo): *izond.* Sagardoa saltzen ducna.

sagardogile. (garagardo): *izond.* Sagardoa dagiena.

sagardoi. (sagatondo): *iz. Tkus.:* Sagardi. j: Sagardoki, sagardoi, sagaf-egi, sagarsti, sagasti.

sagardoki. (sagaiondo): iz, Ikus.: Sagardi. 1: Sagardoi, sagardui.

sagardotegi. (garagardo): *iz.* Sagardoa saltzen dan saltokia 1: Sagardantegi.

sagardul. (Sagaŕondo): iz. Ikus.: Sagardi. j: Sagardoi, sagardoki, sagaŕ-egi, sagarsti, sagasti.

sagardutr. (Sagaŕondo); *izond.* Sagaŕak dauzkana.

sagarfuiñ, (urin): iz. Sagaŕaren uriña. j: Sagarmuin, sagannun, sagaŕ-ñuŕin, sagaŕ tiŕita.

sagarkariak.(sagaŕondo): *izond.* Sagafondoaren antzekoak diran landareak.

sagarketa.(sagaŕondo): *iz.* Sagaŕen aindoa. 1: Sagaf-teko, sagarcka. (loŕeta): *iz.* Sagaŕen loŕeta.

sagarki. (sagaŕondo): *iz.* Sagaŕaren aragia.

sagarko. (sagaŕondo): iz. Basoko sagafa. 1: Sagaŕ-makatz, sagaŕ-min, sagarbasa.

sagarkoatze. (sagaŕondo): *iz.* Basoko sagafondoa.

sagarluf. (tut): ia. Sagafondoa laadatzeko Iota.

sagarmuiñ. (urin): *iz.* Ikus.: Sagarfuin. 1: Sagarmun, sagaŕ-ñuŕin, sagaŕ-tiŕita.

sagarmun. (min): *iz.* ikus.: Sagarfuin. J: Sagarmuin, sagaŕ-ñuŕin, sagaŕ-tiŕita.

sagarño. (sagaŕondo): *iz.* Saga txikia. j: Sagaŕantz, sagaŕ-iduri.

sagarpe. (itzai): *iz.* Sagafondoaren itzala, (sagaŕondo): *iz.* Barbara.

sagaf. (sagafondo): *iz.* Sagafondoaren igalia. 1: Motak asko dagozela; ikus.: Azkue'ren iztegian. : Txatxa, xaxa. (ezpata): *iz.* Bzpataren esku-tokia. (zango): j1 *iz.* Ikus.: AztaL I: Aztal-zofo. (garastaketa): 1j *iz.* Garastailuarcn mustuŕa.

sagaŕalde. (ezpata): *iz.* **Ezpataren** esku-toki oñdoan dagocn zatia.

sagaŕale. (sagaŕondo): *iz.* Sagaŕ bat.

sagaf-ano. (garagardo): *iz.* Sagaŕaz egiten dan ardoa. 1: Sagardoa, sagaŕ-ardo,sagardao,sagafardo.

sagafautz. (sagaŕondo): iz. Ikus.: Sagarfro. 1: Sagaŕ-iduri.

sagaŕantzeko.(sagaŕondo):ŕz. Sagaŕaren antza duena.

sagaf-ardo. (garagardo): *iz.* Ikus.: Sagaŕ-ano.I: Sagardoa,sagardao,sagaŕardo.

sagafardo. (garagardo): iz. Ikus.: Sagaŕ-ano.I: Sagardoa,sagaŕ-ardo,sagardao.

sagafate. (Sagaŕondo): *is.* Sagaŕ-meta.

sagafazi. (sagaŕondo): iz, Ikus.: Sagaŕondo. j: Kamoiz-ondo, sagaŕ-orpo.

sagaŕ-egi. (sagaŕondo): *iz.* Ikus.: Sagardi. 1: Sagardoi, sagardui, sagasta, sagasti.

sagaŕeroi-belaf. (sagaŕondo): *is.* Arantzak dauzkan sagaŕa.

sagaf-iduri. (sagaŕondo): iz. ikus,: Sagarño.1: Sagaŕantz,

sagaf-makatz. (Sagaŕondo): iz. Tkus.: Sagarko.1: Sagaŕmin,sagarbasa.

sagaŕ-merlatu. (sagaŕondo): *iz.* Labean eŕetako sagaf zapalduta.

sagaf-migura. (landare): is. Sagaŕondo galleon bizi dan bigura. 1: Ikus.: Bigura.

sagaf min. (sagaŕondo): *iz.* Ikus.: Sagarko. I: Sagaŕ-makatz, sagaŕ-min.

sagaŕ-ñuŕin. (urin): iz. Ikus.: ikus.: Sagarfuin.I: Sagarmuin, sagannun.

sagaŕoi. (ugaztun): is. ikus.: Kirikiño. I: Kirikirio, sagaŕeroi, sarloi, saŕobi, tiriku, triku.

sagaŕoi-urde. (zefi): *iz.* Ikus.: Arantzeti. 1: Arantz-urde, urde-latz.

SAGAŔONDO. iz, Laŕosantzcko zugatza; berm. igalia jangaŕia da, borobil-antzekoa, azal mee, ori, orlegikara edo goŕista duena; bere mamia, gaŕatz edo gozoa da, ta bare miñak txikiak dira. I: Kamoiz-ondo, sagafazi, sagaŕ-orpo, sagartze. (zngatz).

sagaf-orpo. (sagaŕondo): iz. Ikus.: Sagaŕondo. I: Sagafazi.

sagaf-teko. (sagafondo): iz. lkus.: Sagarketa. 1: **Sagafen** aindoa.

sagaf-tiŕita. (urin): *is.* Ikus.: Sagarfuin. I: Sagarmuin, sagarmun.

sagaŕ-urin. (urin); iz. Sagafaren uriña. (sagafondo): iz. Berbera.

sagaŕustelka. (joko): *adond.* Ikus.: Abixonka. E: Itsu-itxuka.

sagaf-ustelka. (joko): *adond.* itsu-itsukan jokatzen ari-izatea.

sagaŕ-uztai. (sagaŕondo): *iz.* Uztailean sortzen dan sagafa.

sagaf-zain.(sagaŕondo): *iz.* Sagafaren muskila. I: Sagaŕ-zein. (zaintza); *izond.* Sagastiak zaintzen dituena.

sagarsahi. (min): *is.* Sagaŕondoen mintegia.

sagarsti. (sagaŕondo): iz. Ikus.: Sagardi. Sagardoi, sagardoi, sagasti.

sagartegi. (igali): *iz.* Sagaŕak irauu-erazkeko tokia.

sagarteko. (sagafondo): iz. Sagaŕen aindoa. 1: Sagartza, sagartze.

sagartruxa. (arm); is. Areitz eta tortotxen ezkuŕa. I: Ikus.: Ezkuŕ. (tortotx); iz, Berbera.

sagartxin. (zomoto): *iz.* Mitxeletaren antzekoa dan zomoŕoa,sagaŕondoetan kalte aundia egiten duena.

sagartxo. (sagaŕondo): iz. Sagat txilda.

sagartxori. (txori): *iz. Ikus.:* Pinpin-txori. j: Pinpin-xori, sagaŕ-xori.

sagartxuri. (sagaŕondo): *iz.* **Yon Done'ren** egun-aldian artzen dan sagafa.

sagartza. (sagafondo): *iz.* Ikus.: Sagarteko. I: Sagartze,

sagartze.(sagaŕondo): *is.* Ikus.: Sagarteko. I: Sagartze, I; Ikus.: Sagaŕondo.

sagasta. (sagatoudo): *iz. Ikus.;* Sagaŕegi. Sagasti.

sagasti. (sagafondo): *iz.* ikus.: Sagardi. I: Sagardoi,sagardui,sagaŕegi,sagasta.

sagat. (burni-esi): *iz.* Ileriaren saŕera, abereen aurka, babesten duen **buri-esia.**

sagats. (sarats): *iz.* Ikus.: Sarats. j: Saratxe, sagatx, saratz, sonata, sats.

sagats-katu. (lore): *iz.* Saratsaren lorea. (sarats): is. Berbera.

sagatseta. (carats): *iz.* Saratsak dagozen tokia; saratsen multzoa.

sagatx. (carats): *iz.* Ikus.: Sarats. j: Sagats.

sagets. (aide): *iz.* Albokoa. 1: Sayets-ezuŕa.

sagi. (mokol): *iz.* Ikus.: **Mokol. I:** Kaboil.

sagol. (baŕin): iz. ikus.: Sarobe. I: **Bileoŕ.**

sagoi-pentze. (alapide): *is.* ikus.: Alapide. 1: Alatze, sario. (laŕeki): *iz.* Ikus.: Laŕeki. 1: Lartitegi.

sagra. (sagaratze): *iz.* Ikus.: Sagara. j: Sagre.

sage. (sagaratze): iz. ikus.: Sagara. 1: Sagra.

SACU. is. Ortxikaria dan **ugaztuna, txikia,** ilea urdin duena. Geyenetan etreetan bizi da, ta jaten, kaŕaskatzen eta onda zen duelarik kaltea dagi. I: Aŕato. j: Sabu, sat, xagu. (maltzurtasun): *izond.* Burudun, zentzudun eta zuuŕa dana; gauzak auŕez ikusten dituena. (gamin): H *iz.* Urtsua dan anlura, aaras-bidean edo masail-peko gongoiletau sortzen dana. (kordokadura): (iz. **Lokafi gogoŕa, goyan** bare bi mutuŕetatik lotuta, eta oŕela egiten dan txiringolcan notin bat eseri diteke kuiunkatzeko. II (kotzo), (ugaztun).

sagu-abia. (kabi): *iz.* Saguen kabia. (sagu): is. Berbera,

sagu-aŕatoi. (saguzaŕ): *is.* Ikus.: Saguzaf. I: Gautxori, saguxat.

sagu-aundi. (sage): *is.* Ikus.: Ararat. I: Atatoe.

sagu-aztikeria. (izkutukeri): *iz,* Saguen bitartez egiten dan aztikeria.

sagu-beafi. (landare): *is.* Zelai ezeetan astral dan laŕoskaria dan laudarea.

sagu-belaf. (belat): *iz.* Belaŕ-mota bat. I: Sagu-belafi.

sagu-belaiitu. (oft): *ad.* Otiak saguaren belafien itxura artu.

sagu-eme. (sagu): *iz.* Saguaren emca.

sagu-itsu. (sagu): *iz.* Landaetako **sagua.** I: Satitsu, sasuri, sor'o-sager.

sagu-jana. (saga): *iz.* Saguek jan edo maŕaskatua. I: Sagu-joa, saga-kaŕaskatua.

sagu-joa. (sagu): *ft.* ikus.: Sagujana. I: Sagu-kaŕaskatua..

sagu-kaŕaskatua. (sagu): *is.* Ikus.: Sagu-jana. I: Sagu-joa.

sagu-txaknf. (zakuŕ): *iz.* Ikus.: Sagukari. I: Saguketari, sagu-zakui, sagu-xakuŕ.

sagu-zakuf, (sake): *is.* Ikus.: Sagukari. ^: Saguketari, sagu-lxakuŕ.

sagu-zulo. (saizulo): *iz.* Saguen *saizuloa.* Sagu-xilo.

saguaŕain, (aŕain): *iz.* Main-mota bat.

saguarte. *(sage): iz.* Saguak aŕapatzeko segada, I: Saganera, sagutako, saguteL. (segada): *is.* Berbera.

saguilkari. (eden): *iz.* Saguak ilteko edena.

saguka. (abetxu): *iz.* Ikus.: Intsusa. I: Linsusa, sagukitze.

saguka-lore. (lore): *iz.* Intsusaren loom.

sagulcari. (zakuŕ): *izond.* Saguak aŕapatzeko zalcufa. Saguketari, sagu-txakuŕ,sagu-zakuŕ.

saguketari. (zakuŕ): *izond.* Ikus.: Sagukari. I: Sagu-Ixakuŕ, sagu-zakuŕ.

sagukitze. (abetxu): *iz.* Ikus.: Intsusa.: Saguka.

sagukume. (saga): *iz.* Saguaren **Iuma.**

sagmtdila. (naŕazti): *iz.* ikus.: Sugandila. Muskentra.

saguuera. (segada): *is.* ikus.: Saguarte. I: Sagutako, sagutei. (sagu): *iz.* Berbera.

sagutako. (segada): *iz.* Ikus.: Saguarte. I: Sagunera, sagutei. (sagu): *iz.* Berbera.

sagutei. (segada): *iz.* Ikus.: Saguarte. I: Saguncra, sagutako, sagutegi. (sagu): *iz.* Berbera.

sagutxo. (saga): *is.* Sager txikia. I: Sagutxu, xagutxo.

sagutxori. (txori): *is.* Ikus.: Erlatxori. I: Arkasas, sorgintxori.

sagutzaf. (sage): *iz.* Ikus.: Afatoe. I: Afatoi, milpeŕando, aŕatoin.

saguxaf. (saguzaŕ): iz. Ikus.: Saguzaŕ. I: Sagu-aŕatoi, sagutsaf.

SAGUZAŔ. *iz.* Txori-antzekoa dan ugaztun aragi-zalea; **burn ta soda** saguarenak bezela dauzka; beatnik oso luzeak, mints bateaz batuta, eta oŕen bidez egan egiten du. I: Anera, oñari, añori, apo-añara, apo-añari, gautxori, aponaire, gabenara, gabenada, gabinara, gai-iñara, gayañea, gayañera, ga'imiñare, gau-aiñara, gau-enada, gau-iñara, gau-aran, gau-beaŕitsu, iluntxori, iñeresagu, tnaiñari, mañari, miñari, sagu-aŕatoi, saguxaŕ, txiribito, zapo-aiñari, zapokinuri, xaguxaf. Ii (abelizti), (ugaztun).

sal. (egazti): *is.* Ikus.: Buzoka. Arbitamoso, sayaŕe, sayeŕe, saimotz, aŕano-beltz, aŕano-burugoŕi. (salokeri): *Lend.* Sales dana. : Saro, j: Ikus,: Salo. Ialetzaf, salu. (segada): *(iz.* Buzokak aŕapatzeko **segada. I:** Saizulo, (itxasontzi): II ŕz. Txalupako mokola. E: Saya.

SAL-ABERE. iz. Zaldi, maudo edo astoa den aberea. !! (abel-azkuntza), (abeLizti), (abere), (aldaera), (bidaldi), (erakardura), (kotzo), (Wets), (tuŕ-lantze), (mando), (margo), (mozketa), (orga), (orkatx), (ugaztun), (ule), (zamna).

sai-eizean ibi^{i}i. (eiza): *ad* Sayak eizatzen ari-izan.

sai-eiztari. (eiza): *izond.* Sayak eizatzen ari dana.

sai-gorotz. (utzaldi): iz, **Egazti** afapakiñaen gorotza.

sai-txiki. (egazti): *iz. Ikus.:* Saimotz. I: Saitipi.

sal-agate. (egazti): is, Itxaso aldeko aŕanoa.

sai-urdin. (egazti): is. Urdiña dan Saya,

sai-xuri. (egazti): iz. Zuria dan says. Sai-zuri, suns dan saimotza.

sai-zale. (egazti): *izond.* **Sayak eizatzen dituena.**

sal-zilo. (saizulo): iz. ikus.: Saizulo. I: Oantze.

sai-zuloratu. (saizulo): *ad.* Saizulora sartu.

sai-zuri. (egazti): *iz.* **ikus.: Saitipi. I: Sai-xuri.**

saigets. (alde): *iz. iks.:* Sayats. J: Sayets. (soin): iz. Ikus.: Albo. I: Saets, Sayets.

sailceria. (salokeri): iz. Ikus.: Salokeri. I: Mizkinkeri.

saiki. (salokeri): *adond.* Salokeriz ari-izatea.

saikume. (kuma): *iz.* Sayaren **kuma.**

sail. (Ian): iz. Aldi bateau egin beaŕ dan lana. I: Scala. (aundiera): is. Abere baten **aundiera.** E: Ikus.: Sagai, (mortxokada): II *iz.* Talde, multzoa. (ardi): V *iz.* Artalde. (abcltegi): II is. Abereen saldoa. (aultasuu): (izond. Aula dana. (baratz): *(is.* **Bsratz** baten zalia. I: Arlua. (sai-abere): II iz. Sai-abereen saldoa; abereak alkaŕen ondoren doss lotuta. (luŕalde): II iz. Ikus.: **Lufalde. I: Eŕibaŕuti.** (burumuin): Garuntegiko atalak. I: Txankal, txantel.

sail-bateko. (kartak): *iz.* Jokalari baten **kartak, guziak,** talde batekoak izatea.

sail-biltze. (bildura): iz. Nagusi baten solo guziak sail bateau biltzea. Our); *is.* Berbera.

sail-burn. (buruzagi): *iz.* Talde bateu **buruzagia** dana. (mortxokada): *is.* Berbera.

sail-eŕeka. (ibai): *iz.* Ikus.: Lats. : Eŕeka.

sail-jauari. (azkuŕi): is. Zuŕuputun stunts.

sail-lautza. **(IM-lantze): iz. Sailetan lut-lantzea.**

sail-laukiak. (laualdeko): *is,* Laukitxoetan

sail-neurtu. (tokielesti): *ad.* Egindako sailak neural.

sailbanatu. (banakuntza): *ad.* Sailak egiten banatu.

sailbidun. (bizkargune): *izond.* Bi gingil dauzkana. I: Sail-biko.

sailburutu. (aginpide): *ad* **Talde** bat agindu. (mortxokada): *ad.* Berbera.

saildu. (bakuntza): *ad,* Lagunak taldeetan alkartu. **(Ian):** *ad. Lan bat* edo batzuetarako aidiak berezitu.

saildun. (sai-abere): izond. Sai-abere talde bat daukana.

sailka, (morixokada): *adond.* **Ikus.:** Sailean. : Taideka ari-izatea. (Ian): *adond.* Zatika lan-egitea.

sailka-ezin. (mueta): *izond,* Sailkatu edo muetatu ezin ditekena. I: **Sailkatu-ezin.**

sailkagafi. (cnueta): *izond.* Sailkatu edo muetatu ditckeua.

sailkatu. (banakuntza): *ad.* ikus.: Banakatu. I: Lan bat banatu. (banaketa): *ad.* Ikus.; banatu, (zati): *ad.* Zatitu.

(kiri): II *ad.* Kirian jaŕi. (bildura): II *ad.* Bildu. (baterakuntza): II azd Taldeak egin. (mueta): JJ *ad* Muetatu.

sailkatu-ezin. (mueta): *izond* Ikus.: Sailka-ezin.

sailkatzaile. (mueta): *izond.* Muetatzen duena.

sailkatze. (rnueta); iz. Muetatzea.

sunken. (musts): *is.* Muetatzearen egipena. (baratz): *iz.* Baratzetan sailak egitea.

sailpide. (bide): *iz,* Ikus.: Bideska. I: Bidexka, bide estua.

sailtxo. (eguneroko): *is.* Eguneroko batean argitaratutako lan txikia. (mortxokada): *iz.* Talde txikia. (abelizti): jj *iz.* Abcre-saklo txikia.

saila. (joko): *is.* Ksrtak-jolcoan igoza egin. I: Sailada, sailau. (meta): *is.* Ibis,: Meta. : Pilo. (Ian): Jj iz. Ikus.: Sail.

saile egin. (oldargune): *ad.* Goruntz bultzatu.

sailada. (kartak): *iz.* Ikus.: Sails. J: Sailau.

sailaka. (joko): iz. Zugatretara igotcan aufek dagitenjokoa.(aldizkapen): *adond.* Txandaka.

sailandu. (erabilkeri): *ad.* Ikus.: Sayandu.

sailaste. (sate): iz. F,rdian jaircn bat duen astea. (jai): *iz.* Berbera.

sallatu. (eŕenkada): *ad.* Leŕoctan

salIsu. (kartak): *ad.* Ikus.: Sails. J: Sailada.

sailean. (iraupen): *adond.* lraupenez, den gabs la ugaritasunean ari-izatea. (morlxokada): *adond.* Multzoakegiten ari-izatea. I: Sailka. (jaŕaipen): II *adond.* Jaŕaitzean ari-izatea.

saiᵖeko. (arau): *izond.* Ororcna ta arauzkoa dana. (Ian): *izond.* Lanetarako egokitua dagocna.

saileretu. (mortxokada): *ad.* Talde baleen sartu.

sailez sail. (giño): *adond.* Giiioan ari-tealea. Sailik-sail.

sailik-sail. (gum): *adond.* Glñoan ari-izatea. j: Sailez-sail.

saimota. (egazti): *iz.* Sayaren antzekoa dan egazti aragi-zalea. : Saitipi, sai-txiki, sai, sayaie.

ᵍain. (koipe): *iz.* Aŕañen koipea.

sain-audel. (olio): *iz.* Olioa eukitzeko ontzia. I: Sain-ontzi,

Wit-stain. (izabere): *iz.* Ikus.: Bale.]: Balai, turners,

sain-onlzi. (olio): *iz.* Ikus.: Sain-audel.

sainga. (ants): iz. Zakuŕaren aotsa.: Sainka, sange, mucks, seinga, tupotz, txainka, txinkuri, txanpa, txauka, zeinga, zanga, zauk; zauka, zauko, zaunko, xainka, xaupa. (eskari): Eskari zuritua.

saingaka. (aots): *adored.* Sainga egiten ari-izatea. Saingaz, saunkaka, xausika.

saingakari. (ants): *izond.* Sainga egiten ari dana. J: Saingari, saingatzaile, saunkagile,saunkalari.

saingakatu. (ants): *ad.* Sainga egin. I: Saingatu, tupotz-egin.

saingari. (cots): *izond.* Sainga egiten duena. : Saingakar, saingatzaile, saunkagile, saunkari.

saingatu. (aots): *ad.* Sainga egin. Saingakatu, tupotz-egin, lxau-egin, xanpatu.

sa€ngatzaile. (ants): *izond. Ikus.:* Saingakar. : Saingari.

Saingaz. (ants): *adond.* Ikus.: Saingaka. Saunkaka.

salnka. (ants): *iz.* Ikus.: Sainga. Sanga.

saintu. (garbitasun): *ad.* Ikus.: Garhitu. j: Pirpindu. (egizaletasun): *ad.* Egiaz ari-izan.

saintzn. (aldizkapen): *is.* Aldizkapenez ari-izatearen egipena. j: Ikus.: Txanda. Sanja, sautxa, zanlxa, xanda.

saiñarde. (aldakura): *(sand.* Aldakuraz ari dana.

saiñaŕ. (azkura): iz. Asko janaŕen azten ez dan notiña.

saiñeŕosa, (zikintasun): iz. Umelxoen buruan egiten dan zikintasaua, tortika, zoida biguna.j: Sanaŕosa,saneŕosen. (eunizti): *iz.* Berbera.

saiñete. (gozarnen): *is.* Ikus.: Aokera. J: Aoko, edakera.

saiño. (efealdi): *is.* Su aundia.

saipeko. (gone): *is. Ikus.:* Zaipeko. Aŕepa,

sairatu. (segada): *ad.* Segada'n jausi.

salsa. (hero): *iz.* Toki beroa.

saisge. (bafio): *iz.* Artaidca deizten dan tokia. : Ikus.: Sarobe. : PsipiĺIa.

saiski. (etorbide): *izond.* Alien-aitengandik datoŕea. (azaldi): *iz.* Ikus.: Ondorengo. 1: Ondoreneka.

saiskide. (adiskidetasuu): *izond.* Adiskide edo Laguna dana. : Adiskide, lagun.

saitasun. (basatasuu): *is.* Ikus.: Besatasun. J: Laŕaberetesun, basatarzue, sastarkeria. (lava ids): *is.* Ikus.: Lapuŕeta. j: Oninketa. (ssiokeri): IJ *iz.* Ikus.: Salokeri. j: Jalekeria.

saitipi. (egazti): iz. Sayaren antzekoa dan egazti aŕapakaria. I: Ikus.: Saimotz, Sai-txiki, sai-zuri.

saits. (alde): *iz.* Ikus.: Saycts.

saits-ezuf. (ezuŕ): *iz.* ikus.: Sayets-ezuŕ.

saitsi. (esne): *ad.* ikus.: Eraitsi, j: Jatsi, jatzi, eratzi.

saitsu. (txoskoŕ): *izond.* Ikus.: Gingildun. I: Gingiltsu.

saitu. (legortasun): *ad.* Arnariak, gcyegi umotuta egoteagatik, legortu. (igali): *ad.* Berbera. (salokeri): *ad.* Saloa egin Edo biurtu.

SAIZULO. iz. Lo-egiteko abereak biltzen diran leze edo bazteta. I: Abere batzuk, untxiak bates ere, gordetzen diran zuloa. I: Ka 1, luxulo, oantze, oagi, sai-silo, zelda. // *(abel-azkuntza),* (abelizti), (abeltegi), (bakartasun), (basurde), (bizitegi), (eskugeikeri), (kabi), (to).

sake. (zoŕo): *iz.* Aundia dan zoŕoa. (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Bolborita. I: Boltxaŕi, lotzuŕ, mail, tortolos. (etxegain): II *is.* ikus,: Egal, j: Egatx. (oldargune): J *iz.* Ikus.: Oldargune. J: Jauz-indaŕ, sakada. (zizku): JJ *is* Zakuto aundia. (lore): JJ *iz.* Alkartutako lore batzuen asieran dagozen iru atalen multzoa. (sakonera): *iz.* Lurkiaren sakanera,

saka-egin. (oldargune): *ad.* ikus.: Bulkatu. I: Bultzatu, bultz-egin.

saka-mataka. (anemen-aldi): *adond.* Edozein eras ari-izatea,

saka-neurlcin. (giro-neurkin): *is.* llnes.: Giro-neurkin. j: Girn-tresna.

saka-saka. (ikoldura): *is.* Soin-eundurak ikoltzea, (baterakuntza): *is.* Giza-lagunen alkartze estua. (oldargunc): *adond.* Bultzatzen ari-izatea.

sakabanaketa. (banakakuntza): *iz.* Ikus.: Banakakuntza.

sakabanatu. (banakakuntza): *ad.* Ikus.: Banakatu. I: Banakakuntza spin.

saicabanatzaile. (banakakuntza): *izond.* Banakakuntza egiten duena.

sakabanatze. (banakakuntza): Banakakuntza egitea.

sakabe. (estalune): *is.* Etxeguñarcn egalpekc estatune. j: Sakape, txintxinpe. (kabi): *iz.* Saguen laabia. (sagu): (is. Berbera.

sakabi. (sagu): *is.* Saguak aŕapatzeko segada. (segada): *is.* Berbera.

salcabia. (kabi): *iz.* Sagu-kabia.

sakabioa atara. (zaboŕeri): *ad.* Zabaferia atera.

sakada. (oldarguue): iz. Ikus.: Oldargune, 1: Salta, zistu. (zapa): Zapatzearen egipena.

sakadaka. (oldargune): *adond.* Sakadaz ari-izatea.

sakadiz. (oñetako): *adond.* Txineletan egotea.

sakadun. (lore): *izond.* Sakatuta dagoen toms.

sakagailu. (estebete): *12.* Estebeteak egiteko tresna.

salcagafi. (zoŕo): *izond.* Zeta aundi batean sal ditekena.

sakaide-lefo. (Inaŕa): *iz.* Egu-zapa bera duten tokiak batutzen dituen mafa. (egu): *1z.* Berbera.

salcail. (zauri): *iz,* Zauri bizia. : Ikus.: Sakaila. (eriotza): *ft.* ikus.: Safaski. Iltze, saŕaskitze, saltsi. (ausiabartza): II *ft.* ikus.: Ausiabartza.: Poŕokaketa, sakaila, saŕazki.

sakaildu. (legal): *ad.* Zauridurak egin. (ausiabariza): *ad.* Ikus.: Sakailatu.

sakaildura. (ebaketa): *iz.* Ebaketak egitcaren egipeua.

sakailgafi. (ausiabartza): *izond.* Sakaildu ditekena.

sakaiitzaile. (ausiabartza): *izond.* Sakailtzen duena.

sakaila. (zauri): iz. Zauri aundia. I: Ikus.: Sakail. (ausiabartza): iz. Ikus.: Ausiabartza. I: Sakail, saltsi.

sakailakatu. (ebaketa): *ad.* Safastaz bete.

sakailatu. (ausiabartza): *ad.* Ausiabartza egin. I: Sakaildu. (ebaketa): *ad.* Arnari aundiak ebagi.

sakailo. (etiketa): *izond.* Etiketan ari dana.

sakakl. (neuŕi): *iz.* Zapa-batekoa. (zaps): *iz.* Berbera,

sakakin. (zapa): iz. Zapatzen duena.

sakakizun, (zolo): *iz.* Zulu andi batean sartzekoa dana.

sakalan. (algodoi): *iz.* Osorik egin gabe dagoen algodoya.

sakalanga, (boubonkada): *izond.* Efuz eralgitzen duena.

sakalari. (pilots): *izond.* Jokoan pilota atratzen duena. 1: Sakari.

sakaldi. (oldargune): *12.* Bultzatzcaren egipena.

sakama. (zikintasun): *iz.* itxaso edo ibayen urak ertzeetara ekartzen dituzten gauzak. 1: Sakara.

sakan. (uaska): iz. Ikus.: Ala. I: Añube, taŕo, troka. (aran): *iz.* Ikus.: Aran. E: Irura. (aranondo): *II izond.* Ikus.: Okaran. j: Arano.

sakandaf. (biztanle): *izond.* Sakana'n jayo dana.

sakanguna. (uaska): iz. Urak igaroteko bidezabaletan egiten dan uaska. (ondalanketa): *iz.* Bidezabaletan egoten diran ondalanketa txikiak.

sakantsu. (uaska): *izond.* Aluak dagozen tokia.

sakape. (estalune): *iz. ikus.:* Sakabe. 1: Txintxinpe.

salcapen. (zapa): *iz.* Ikus.: 'l'inkadura. Ertxa.

sakara. (zikintasun): iz. ikus.: Sakama. (bela^{y}): *iz.* Txinguŕitegietan eŕetzen diran belaŕak. (elealdi): ((*L.* Berbera.

sakarail. (aŕain): *iz.* Ikus.: Basokoalain. j: Aunts-^{g}ain. J: Ikus.: Sakarail-zuri.

sakarail-zuri. (slain): iz. Sakarail antzekoa dan aŕaiña. 1: Ikus.: Sakarail,

sakaraila. (aŕain): *iz.* Aŕain-mota bat; bare bizkaŕeko egatxak min biziak egiten ditu ta anpadura soŕerazten du.

sakargo. (itxaskuntza): *ft.* Txalupakaz ari dan langintza.

sakari. (pilota): izond ikus.: Sakalari.

sakarin. (orban): *iz.* lntxauŕaren azalak egiten duen orbana. 1: Ikus.: Lingarda. 1: Nardaka, sakolin.

sakarina.(gozagaŕi): *iz.* Menasta-lerdokitik ateratzcu dan gai curia, gozagafiak baño geyago gozatzen duena.

sakef. (zaboŕeri): *iz.* Ikus.: Zaboferi, I: Pasa-kaixkaŕ. (zome-jario): *iz.* Ikus.: Zorne. j: fro. (bcgi): (iz. Begian sartzen dan titsa. (odol): (iz. ikus.: C}aduŕi. 1: Odol-gerli, sukaŕ.

sakaŕamin. (sabel): *iz.* Sabelaren baŕuko zatia.

sakaŕasta. (cgikera): *izond.* Oso lantzafea dana.

sakaŕi. (aft): *iz.* Piĺota-jokoan, pilots ateratzeko dagoen afia.

sakartegi. (zaboŕeri): iz. Zaboŕeria metatzen dan tokia.

sakasta. (amustasun): *izond.* Kamus€uta dagoena. (baldartasun): *izond.* Baldaŕa dana. (urban): (iz istaŕietan agertzen dan orbana. (naŕiokera): *(iz.* Ikus,: Akastasun. j: llskaŕ.

salcastari. (naŕiokera): *izond.* Naŕinkeraz ari dana. j: Sakastatzaile.

sakastatu. (naŕiadura): *ad.* Nafiadura egin. (naŕiokera): *ad.* Naŕiokeraz ari-scan.

sakastatzaile. (naŕiokera): *izond.* Ikus.: Sakastari.

sakats. (nabarmenkeri): *izond.* Nabarmenkeriz ari dana. (zugatz): *iz.* Ikus.: Adapotsu. (alde): *iz.* Ikus.: Saycts. I: Saets.

salcatu. (zapa): *ad.* Zaps egin. 1: Takata. (okidura): *ad.* Zcrbaiteaz bete. (eroapen): *11 izond,* Eroapen aundia duena.

sakatz. (atsekabe): *izond.* Atsekabetuta dagoena. (iaztasu): *izond.* Latza dana. (sabel): *11 i'2.* Sabeleko edozein zatia. (uzkeri): *H iz.* Uzkerien meta,

sakatzaile. (oldargrme): *izond.* Bultzatzen duena. (okidura): *izond.* Betetzen duena. (zapa): *(izond.* Zapa egiten duena.

sakatze. (okidura): *iz.* ikus.: Betetze. 1: Betetasun.

sakatzeko. (egazti): iz. ltxas-txori mota bat.

sake-afr. (afi): *iz.* Pilota-jukoan pilots ateratzeko dagoen afia. (pilots): *iz.* Berbera.

sake-agile. (pilota): hand. Piĺota-jokoan pilots atratzen duena. I: Sakegile, sakelari.

sakebiufak astindu. (irabio): *ad.* Ikus.: Astindu. 1: Iñaŕosì.

. sakeil. (urdai): *iz.* Ẽl^{y}dai zati aundia. (zati): iz. Zeŕa aundia.

sakeilka jan. (azkuŕi): *ad.* Zati aundietaz jan.

sake!. (zizku): *iz.* Zizku txikia. I: Partika, sakol, sakola, sakoi, untzi, zakel, xakel. (ur-icgoŕeko): *iz.* Ikus.: Igela. I: fngel. (piltza^{i}): 111z. Ikus.: Piltzaf. 1: Pildaŕ. (lodiera): *li izond.* Oso lodia dana. (urdail): *11 iz.* Ikus.: Urdail.

sakel-aizto. (aiztu): ŕa. Aizto txikia.

sakef-lapuf. (Japufeta): *izond.* Sakelak lapurtzen ari dana. Sakcl-miatzaile, xixkatari.

sakef-miatzaiile. (lap-data): *izond.* Ikus.: Sakel-lapuŕ. 1: Xixkalari.

sakel-ordu. (orenlari): *iz.* Sakelean eramaten dan orenlaria.

sakef-ukaldi. (tanpa): *iz.* Zizku bateaz ecnandako tanpa.

sakel-xefenda. (zizku): ŕz.Jantzi baten sakef-mendela.

sakela. (zizku): *iz.* Etnakumeen barneko zizkua. I: Sakola.

sakelaratu. (zizkn): *ad.* Zizkuan sartu. j: Sakeleratu.

sakelari. (pilota): *izond.* Ikus.: Sake-agile. Sakegile.

sakeldun. (ugaztun): iz. Ikus.: Sabel-sakeldun. Zakarian.

sakeleratu. (zizka): *ad.* Ikus.: Sakelaratu.

sakeleratze, (zizku): *iz.* Zizkuan sartzea.

sakeilcada. (zizku): iz. Zizku batek daukana.

sakeltara. (zizku): iz. Beteta dagoen zlzkua.

sakeItxo. (zizku): *iz.* Oso txikia dan sakela. (langaizti): *iz.* Langai batzuetan zilo Ixiki bat zabaltzeko edo ixteko dagoen zatikoa. (Cain): iJ *iz.* Zaiiien barneko atoznak. Ikus,: Baŕen-txaratil.

sakeitzaŕ. (apaingabetasun): *izond.* Sakei aundia dana. Ikus.: Sakai.

saker. (itxaskuntza): *izond.* Txalupa darahileu. j: Sakera.

satterdi. (arbalda): iz. Arbalda gañean ipintzen dan abere-tresna.

sakergo. (itxaskuntza): iz. Txalupactaz ari dan iangintza.

sakeŕe. (eztabaida): ŕz. Beti cztabaidetan ari dan gogoa.

sakeŕetasun. (eŕetasan); *ft.* ikus.: Efetasun. Pastikadura, urduritasun.

saketa. (jauzto a): *iz.* Gorontze antzeko janzkia.

sakets. (zauri): *iz.* Ikus.; Za€€ri. J: libakindeuspel. (sakitura): *iz.* Ikus.: Sakitura. J: Makordura, uspelkadura.

saki. (mokol): iz. Gauza bateau dagoen ozkadura, beste batekin batutzeko egokia dana. (aŕamazkada): *iz.* Soñeko batean egindako zaŕasta. (zauri): jJ *iz.* Tresna zoŕotz batcaz egindako zauria. J: Sako.

sakiatu. (zauri); *ad.* Ikus.: Zanritn. J: Piko eman, sakitu. (ehaketa): *ad.* Tresna zoŕotzaz ebagi. J: Sakiztatu.

sakii. (irabio): *iz.* Zaflatzeko tresna. (baŕabil): iz. Ikus.: Zakil. j: Pitilin, pene. (enboŕ): JJ *iz.* Ikus.: Enboŕ.

sakila-ara. (ezlen-ikuste): *adond.* Bat-bateau gertatzen dana.

sakildu. (mokol); *ad.* Ikus.: Ozkatu. I: Sakiltu, sakultu.

saldli. **(olo): iz.** Itxasoko oloa. J: Saki/o.

sakilo. (olo): iz. Ikus.: Sakili.

sakima. (bald): *iz.* **Txinduñtegietan** eŕetzen diran belatak. (eŕealdi): *iz.* Berbera.

sakitu. (zauri); *ad.* Ikus.: Zauritu. Sakiatu, sakotu.

SAKITIIRA. *iz.* Soin-andeadura,zauri, danba edo eritasnuak egiña. : Edozein kalte edo andeadura. J; Makordura, mazpil, maztail, sakets, uspelkadura, zuridura. I/ (biurkeri), (ebakuntza), (eskalego),(gaizkikuntza),(giñaŕa), (isuliketa), (kalte), (matzerdura), (naŕiokera), (tanpa), (zango), (zauri).

sakiztatu. (ebaketa): *ad.* Ikus.: Sakiatu.

sako. (uaska): *iz.* Ikus.: Mu. j: Aŕucta. (zauri): *iz. Tkus.:* Saki. (gona): JJ *iz.* Zaipekoak alboan duen idekidura.

sakoi. (zizku): *iz.* Ikus.; Sakei. 1: Sakol.

salcoinzaf. (aŕain); *ft.* Ibayetako aŕaina, aragi jangalia daukana.

sakol. (zizku): *iz. ikus.:* Sabel, Jc Sakola, sakoi, zakel. (naŕaskeri): *iz.* Naŕasa clan notiña.

sakolaara. (ezlen-ikuste): *adond,* Bat-bateau,

sakoladun. (zizku): *izond.* **Zizku** bat daukana.

sakolak xilo **duzu.** (bdrotasun): *ad.* Txiroa da.

sakolako. (aizto): *iz.* Ikus.: Labana. Nahal.

sakolin. (orban): iz. lntxauŕaren azalak egiten duen urbana. j: Ikus.: Lingarda. ^: Sakarin.

sakon.-(sakonera): *izond.* **Sakoneran** dagoena.J:Zakon,xokon. (konkiltasun): *izond.* Konkila dana.

sakon-alde. (sakonera); ŕz. Ikus,; Sakonera. J: Beitasun, ugaroi.

sakon-berdin. (giro-neurkin): *iz.* **Egu-zapa** be€beraren maŕo. (maŕa): *ft.* Berbera.

sakon-biko. (konkiltasun); *izond* Bi konlltasun dauzkana.

sakon-ganbil. (konkiltasun): *izond.* Ko€€kiltasuna duena.

sakon-neurketa. (naafi): iz. **Sakonerak** neurtzea. (sakonera); *iz.* Berbera.

sakon-ueurkln. (neat): *iz.* Sakonerak neurtzeko lanabesa. (sakonera): *ft.* Berbera.

sakon-unc. (ondalanketa): *ft.* Ikus.: Sakontasun. j: Sakosta.

sakonagolu. (sakonera); *ad.* Sakonagora sartu edo jaasi. (ondalanketa): *ad.* **Ondalanketa** egin.

sakondatu. (sakonera): *ad.* Sakonerau sartu edo sakonera egin. j: Sakondu.

sakondu. (sakonera); *ad.* Ikus.; Sakondatu. (ondalanketa): *ad.* Ondalanketan sartu edo **ondalanketa** egin. (konkiltasun); II *ad.* **Konkiltasuna** egin.

sakondua. (konkiltasun): *iz.* Egindako **konkiitasuna.**

SAKOIVERA. *iz.* Ondoa, kareletik **ararte** aundian duten antoxin, utzune, zulo ta abaŕetaz esaten dan sakonaren tasuna. Oiturazkoa baño ondoagoa.: Ondo aundia duenaren tasuna. I; Asko sartzen dana edo oso baŕura doanari buruz esaten da. i: Barna ikertzeko zala dana edo ia ulergaitza dana. j: Adin edo adimenari buruz, beren arazoekiko edo beren emantzak dirala-ta, edatsua edo zabala dana. J: Bere **adimena sarkofa duen notiSari** buruz esaten da. J: Beitasun, beragune, apalgo, aŕekala, sakon-alde,ugaroi,zakon,zakontasun, Congo. *II* (aitzurketa), (amiltegi), (aundiera), (bamekotasun), (beera), (bekotasun), (goyera), (Itxaso), (itxasontzi), (kaizu), (konkiltasun), (lut azpiko), (iuzera), (naafi), (neuŕizti), (oiiazpi), (zango), (zingorapen).

sakongune. (sakonera): *iz.* Bidezabaletan egoten dan **ondalanketa.**

sakonkera. (sakonera): *iz.* Sakontzeko era.

sakonketa. (ondalanketa): *iz.* **Ikus.: Ondalanketa. J: Ondeatze,** zadoŕ, zilaska.

sakonki. (sakoncra); *adond.* **Sakoneraz ari-izatea. ; Sakonkiro.**

sakonkero. (sakonera): *adond.* **Ikus.:** Sakonki.

sakontasun. (ondalanketa): *iz.* **Sakona danaren nolakotasuna. Sakon-unc,** sakosta. (eakonera): *iz.* Berbera. (konkiltasun): II iz. Ikus.; Konkiltasun. Magaltasun.

sakoutzaile. (ondalanketa): *izond* Ondalanketa egiten duena.

sakosta. (uaska): *iz. Aŕu* txikia. J: Zuloka, zulepaki. (ondalanketa); *ft.* ikus.: Sakontasun. J: Sakon-une.

sakostia. (bide): *iz.* Esi batean notiñak igarotzoko idckidura.

sakot. (alkondara): *iz.* **Antziñako alkondararen goiko zatia.**

sakote. (azkuŕi): *iz.* **Arizañek eta aŕantzaleek erarnaten** duten janari otza.

sakote-egite. (azkuŕi): *Laid.* Sakotea egiten duena.

sakotc-saltzaile. (azkuŕi): *izond.* Sakotea saltzen duena.

sakotedun. (azkuŕi): *izond.* Sakote daukana.

sakotero. (intxauŕondo); iz. Inixauŕ--rnota bat.

sakotontzi. (azkufi): *iz*. Sakotea cramateko ontzia.

sakrameutia% (lekaidego): *izond.* Lekaidego-mota berezi batekoa dana.

sakratu. (sagaratze): *ad*. Ikus.: Sagaratu. ^: izenon. Sagaratuta dagoena.

sakreak efan. (birao): *ad*. Biraoak esan.

sakreka ari. (birao): *adond.* Biraoak esaten ari-izatea.

sakristau. (intxauŕondo): *iz*. Intxauŕ-meta bat.

saku-antzeko. (zoŕo): *izond.* Zofoaren antzekoa dana.

saku-estalki. (zoŕo): *iz*. Zoŕoaren estaikia.

sakultu. (mokol): *ad*. Tkus.: Sakildu. I: Sakiltu.

sakun. (ondalauketa): *iz*. Ikus.: Moll- I: Sakune, zanga. (sakonera): *iz*. Berbera.

sakune. (ondalanketa): *iz*. Ikus.: Aŕoil, I: Sakun. (sakonera): *iz*. Berbera. (uraska): *iz*. Garastaketarako uraska. (garastaketa): II *ŕr*. Berbera. (zulo): Ikus.: **Zulo.** I: Elkigia. (jauzketa): II *ŕz*. Otsoaren jauzketa.

sakustau. (irabio): *ad*. Zerbait eŕaz astindu. I: Sakusteau.

sakuta. (zizku): *iz*. Bi zoto dauzkan zizkua. : Sakutada, sakulo. (abertxu): iz. Ikus.: Tntsusa. : Lintsusa, sakute.

sakutada. (zizku): ŕz. Ikus.: Saku€a. I: Zizku betea.

sakute. (eritasun): *iz*. Ikus.: Baztanga. I: Napaŕeri, sakute zoro, zakute. (abertxu): *iz*. Ikus.: Intsusa. I: Sakuta.

sakute-pikoak egin. (eritasun): *ad*. Baztangak arpegian zilotxoak egin.

sakute-ziri. (joko): iz. Piaustaren zotza. ^: Sakute-zotz.

sakate-zotz. (joko): *iz*. *Ikus.;* Sakute-ziri.

sakutebran. (critasun): *iz*. Baztangak arpegian uzteu dituen zilotxoen bakoitza.

sakutebrantzu. (eritasun): *izond.* Baztanga daukana.

sakufo. (zizku): *iz*. Bars.: Sakuta.

sal. (saleroste): *ad*. Saldu aditzaren laburpena. (atapide): ŕz. Ikus.: Alapide. ^: Lafatze, sario, zaĺo.

sal-apal, (tanpa): iz. Ikus.: Masailako. Masaiieko.

sal-eroskari. (saleroste): *izond.* Ikus.: Saldudun. : Satdun, salketari, saloskari, saleroslari, saleroste.

sal-erosketan. (saleroste): *adond.* Salerosteau ari-izatea. j: Ikus.: Saterosketa-arauz.

sat-eroski. (saleroste): *iz*. Salerostean erabiltzen dan gays. Saleroskin.

sal-eroskintza. (saleroste): *iz.* Salerostean egiten dan langintza.

sal-erostaile. (saleroste); *izond.* Salerostea egiten ari dana. j: Sal-erostari, salerostun.

sal-erostari. (saleroste): *izond.* Ikus.: Sal-erostaile. ; Salerostun.

sal-eskupeko. (ordaintza): iz. Salketa batean bitarteko ari-izan diranai ordaintzen zayena. j: Sal-otamen.

sal-ezin. (saleroste): *izond.* Ikus.: Saldu-ezin. Saldu-eziñezko, saigaitz.

sal-gauza. (saleroste): *iz*. Saltzeko gays.

sal-mai. (mai): *iz*. Saltzeko ipintzen dan mai berezia.

sal-mota. (sateroste): *iz*. Saltzekoa dan salgaya. Sat-mueta.

sal-otamen. (ordaintza): *iz*. Ikus.: Sal-eskupeko.

sal-sari. (salneuŕi): *iz*. Saltzeko salneutia.

sal-yareitasun. (saleroste): *iz*. Ikus.: Saleros-aukera. Salgai azkatasun.

sal-zerga. (zerga): *iz*. Saltzapenetan ten jañta zegnen zerga.

sala. (zola): iz. Olaz egindako zola. (luŕ-iantze): *iz*. Luŕ-lana egiteko etxea. (etxola): *(iz*. Ikus.: Etxola. l3orda. (atalondo); iz. Etxe baton saŕcra.

sala-auziak. (salakuntza): iz. Salatzeko arazoak.

sala-galderak. (salakuntza): *iz.* Salatzekoak diran galderak.

sala-itzaldi. (itz-antze): *iz*. Satatzckoa dan itzaldia.

salabarda. (sare): *iz*. Ikus.: Esku-maunga. Eskusarc.

salabardo. (aŕantza): *ft*. Aŕantzaleek darabilten tresna, sare aundietatik aŕañak ateratzcko.

saladura. (salakuntza): *iz*. Ikus.: **Salakuntza. j:** Eratxikimendu, saiapen, salmenta.

salagai. (salakuntza): ŕz. Salatzekoa dan gays.

salagañ. (salakuntza): *izond.* Salatzekoa dana.

salakatu. (azkuŕi): *ad*. Janaria irabiatu.

salakera. (salakuntza): *ft*. **Salakuntza** egitea. I: Ikus.: Salaketa. I: Salskunde, iskinkeri.

salakeria. (satakuntza): *iz*. Ezkutuki salatzen duenaren jokera.

salaketa. (salakuntza): ŕr. Salakuntzaren egipena. j: Ikus.: Salakera, satakunde, iskinkeri.

salaketabizi. (salakuutza): *is*. lndaŕez eta isituki salatzea.

salakin. (czautarazpen): *izond.* Ezautaraztcn duena.

salakizun. (satakuntza): *iz*. Salatzekoa dana.

salakoŕ. (salakuntza): *izond.* Ezkutuki salalzen duena.

salakunde. (salakuntza): iz, Ikus.: Salakera.]: Sataketa.

SALAKUNTZA. *iz*. Noribait okerkeri, eta, gaizplde edo gaitzesgaŕiren bat egoztearen egipena. Salatzen dan idazkia. 1: Eratxikimendu, oŕek onek, saladura, salapcn, salaziño, salmenta, sale. II (agerkunde), (akaŕ), (alke), (auziratze), (belztura), (egozketa), (eta), (gaitzespen), (utziera).

salandi. (salakuntza): ŕr. Salakuntza egitearen aldia. (saterostc): *iz*. Saltzea, ateratzea.

salamandrun. (nabarmentasun): *izond.* **Nabarmentasunez** ari dana. (zakartasun): *frond.* Zakafa dana.

salamankaŕ. (biztanle): *izond.* Salamanka'koa dana.

salandi. (bizitegi): iz, Etxari aundia, aretoa,

salantz. (zalantza): ŕa. Ikus.: **Zalantza.** Ezbai,

saiapen. (salakuntza): *iz*. Ikus.: Salakuntza. j: Saladura, salaziño, satu.

salara. (eduŕ): ŕz. Basaz nastutako eduta.

salari. (zelata): *izond.* Zelatan ari dana. (salakuntza): *frond.* Salatzen duena.: Salatari, salati, salatzaila, salatzaile, salatzale, saiazale.

salari-etxc. (saiakuntza): *iz.* Satakuntzak aurkezten diran landola. Salari-gela.

salari-gela. (salakuntza): *iz*. lkus.: Salari-etxe.

salaritza. (salakuntza): *iz*. Salakuntzak bittzeko **langintza.** 1: Satataritza.

salatari. (salakuntza): *brand.* Ikus.: Solari. I: Salati, salatzaila, salatzaile, salatzale, salazale.

salataritza. (salakun€za): *iz*. Ikus.: Salaritza.

saiatarizko.(salakuntza): *izand.* Salatzeari dagokioua.

salateŕ. (salakuntza): *brand.* Xede txaŕaz salatzen duena.

salati. (salakuntza): *frond.* Ikus.: Salari. Salatari, salatzaila, salatzaile, salatzate, salazale.

salatu. (salakuntza): *ad.* Salakuntza egin. I: Sala, azalkeratu.

salatxo. (bizitegi): *iz.* Etxari txikia.

salatzaiia. (salakuntza): *Laud.* Ikus.: Safari. j: Salatari, salati, salatzaiie, salatzale, salazale.

salatzaiie. (salakuntza): *izond* Ikus.: Salad. I: Salatari, salati, salatzaiia, salatzale, satazale.

salatzale. (salakuntza): *izond* Ikus.: Salari. I: Salatari, salati, salatzaiĺa, salatzaile, salazaic.

salatzaf. (luŕ-lantze): *iz.* Nekazaritzan ari-izateko etxca.

salatze. (salakuntza): is. Salakuntza egitea.

salatze-ordain. (salakuntza): *iz.* Aurka egindako salakuntza.

salatzeko. (salakuutza): *izond.* Salatua izatekoa dana.

salaufe. (atalondo): *iz.* Etxariaren auŕeko tokia.

satazale. (salakuntza): *izond.* Ilats.: Safari. Salatari, salati, salatzaila, salatzaile, salatzale.

salaziiño. (salakuntza): *is.* Ikus.: Salakuntza. : Salapcn.

salba-jantzia. (janztura): *iz.* Gaizkatzeko geŕontzea.J: Salba-jazki.

salba-jazlci, (janztura): *iz.* Ikus.: Sa€ba-jantzia.

salba-zeinari. (orban): *iz.* Ikus.: Nata. Orasta.

saida-zirga. (lokafi): *fi.* Ibai baten hi ertzen artean jaŕitako unama.

saibabide. (eskiertasun): *iz.* Gaizkatzeko bides. I: Salbakunde.

salbadera, (ondaf): iz, Ondaf asko dagoen tokia. ikus.: Ondartza.

salbagafi. (eskiertasun): *izond.* Gaizkatu ditekena.

salbagiic. (eskiertasun): *izond.* Gaizkatzen duena. I: Salbari.

salbakunde. (eskiertasun): iz. IkuS.: Salbabde.

salbamen. (eskiertasun); *iz.* Gaizkatzearen egipena.

satbari. (askientasun): *izond.* Ikus.: Salbagile.

salbario. (stain): is. Aŕain-mota bat. I: Salbco.

salbatore. (jai-aldi): *is.* Igokundearen jays.

salbe. (ondaf): *iz. ikus.:* Ondut. !: Are.

salbe-oren. Corm/art): is. Ondaf-orcnlari.

salbco. (aŕain): *is,* Ikus.: Salbario.

saibera. *(aŕain): iz.* Aragi oso ona daukan aŕaña,baña bare arantzak edentsuak dim,

salbi. (a#ain): *iz.* Itxasoko aŕain-mota bat. ^: Salbiya.

salbide, (saicroste): *iz.* Salgayen eskaria.

salbide-xee. (saleroste): iz. Salgayen bialtzea.

salbiya. (aŕain): *is.* Ikus.: Salbi.

salooi-mokof. (jaboi): iz. Saboi-pusketa.

salboin. (jabot): iz. Ikus.: Jabal. I: imbue, txalbuin. (legunkeri): *iz.* Ikus.: Legunkeri. I: Legunbide.

salboin-belaf. (landare): *iz.* Julufraikaria dan belatezko landarea, jabot antzera garbitzeko crabiii ditekena,

salboin-mokoŕ. (jabot): ft..laboi-puska.

salboin-opil. (jaboi): *iz.* Usain oneko jaboi txikia.

salboin-zale. (legunkeri): ŕzond. Ikus.: Salbointzaiie.

saibointegi. (jaboi): *iz.* Jaboya saltzen dan tokia.

salboiutsu. (jaboi): *frond.* Jaboizkoa dana.

salbointzaiie. (Iegunkeri): *izond.* Lcgunkeriz ari dana. j: Salboin-zale.

salboiñadura. (jaboi): *iz.* Jaboyaz igurtzi edo gat-hit-u.

salboiñatu. (jabot): *ad.* Jaboya eman edo jaboyaz garbitu. (legunkeri): *ad.* Legunkeriz ari-izan.

salborik. (osasun): *adond.* Osasunez eta bare esku egotea.

salbu-baldintzak. (eztasun): *is.* .lareiñezko baldintzak.

salbuespen. (eztasun): *is.* Ikus.: Eztasun, : Askabi.

salbuespenezko. (eztasun): *Land.* Eztasunezkoa dana.

salbuetsi. (eztasun): ad. Eztasunezkoa egin.

salbuxa. (lepo): *iz.* ikus.: I3irapo. I: Biro. (urdail): *iz.* Egaztien urdaila.

said-antzi. (antoxin): *is.* Saida cukitzeko autoxiña.

SALDA. *iz.* Jaki urtan egosi-ta, ateratzen dan Oita. j: Bull, popa, turtira, xalda. // Saida-motak: *II "Oio-salda"* = aioarena. ii "Poŕa-salda" potuarena. II "Ordi-saida", "Saida-taster, "Mozkoŕ-salda" = mozkortien saida; berakatz, pipet belts, gaztanbera la abatez nastutako saida. Oŕela jostalariz deitzen dana. II "Mutuŕ-saida" = Senaŕemazteen botoka. Ii "Salda itsa" = aspilurik gabeko saida. *II* (edari), (sukalde), (uric), (zuku).

saida-amoŕaua. (akeita): iz. Ikus.: Akeita. j: Kalu, salda-baltz.

salda-baitz. (akeita): *iz.* Ikus.: Akeita. I; Salda-amoŕaua.

salda-erpil. (saida): *iz.* Azgaŕi gutxikoa dan saida.

salda-gizon. (auŕezki): iz. Auŕeztu egiten duen gizona.

salda-lasteŕ. (zuku): *iz.* Berakatzaz cgiten dan zukua.

saldadun. (salda): *izond* Saida daukana. Saldatsu, saidazko, saidazu.

saldaees. (boketa): *iz.* lioketa-saida.

saldatmentu, (gaztañondo): *iz.* Gaztatña latza, iru garauduna dana.

saldale. (alapide): *iz. ikus.:* Sarate. Belaf igafa.

saldaleak irabazten. (jauzketa): *adond.* Putinka ari-izatea.

saldaf. (txoskoŕ): *is.* ikus.: Azkordin. Zaldaŕ.

saidaf Hsu. (txoskoŕ): *ft.* Zulorik ez daukan itxulaŕia. I: Ikus.: Itxulaŕi.

saldatsu. (salda): *izond.* Ikus.: Saldadun. Saldazko, saldazu.

saldasu. (ezko): *ad,* Ezkoa urtu.

saldazko. (salda): *izond. Ikus.:* Saldadun, I: Saldatsu, saidazu.

saidazu. (salda): *izond.* Titus.: Saldadun. I: Saldatsu, saldazko,

saldcgi, (saltoki): *iz.* Ikus.: Saitoki. Botiga, salgai-toki.

salde ita. (naŕazti): iz. Tius.: Suaugila.]: Sabandila

saldez, (mortxokada): *adond.* Multzootan ari-izatea. : Saldoz.]: Saldez eta saldoz.

saldo, (ardi): *iz.* ikus.: Artalde.]: Ato. (abelizti): *fi.* ikus.: Talde. J: Paŕastalca, zaldo. (mortxokada): II is. Ikus.: Mortxokada. : Multzo.

saldo-gidari, (sai-abere): *izond* Abate--tatdea zuzentzen duena.

saldu-jabe, (abelizti): *izond.* Ikus.: Saldodun.

saldo-zain. (mortxolada): *izond.* Multzoak zaintzen dituena,

saldo-zaletasun. (mortxokada): iz. Muitzoetan ari-izatean maitatzea.

saldoan. (ugaritasun): *adond* • Ugaritasunean ari-izatea. (inontxokada): *adond.* Multzoetan ari

saldoatan. (maiztasun): *adond.* Mari, saŕi, askotan.

saldodun. (abelizti): *izond,* Abereen taidea daukana.]: Saldo-jabe.

saldoka. (mortxnkada): *adond.* Multzoka ari-izatea.

saidokuri. (mortxokada): *izond.* Seldoka ari dana. I: Saldoko. (gudalari): *izond.* Barbera.

saldokatu. (mortxokada): *ad.* Multzoetan bildu.

saldoki (saltoki): *iz.* Saicrosletan ari dan etxea. (itxasontzi): *iz.* Txaluparen aulki bat.

saidolco. (mortxokada): *izond.* Ikus.: Saldokari.

saldoratu. (ardi): *ad.* Artaldean batu.

saldotasun. (mortxnkada): *iz.* Saldoka ari-izatea.

saldotu. (gudaritza): *ad.* Lagunak gudari-taldeetan bilde.

saldoxlcot. (mortxokada): *iz.* Muttzn txikia.

saidu. (saleroste): ad Onartutako salneufiaz zerbaitcn jabctza baste bati eman.

saldu-agiri. (aŕagerkai): iz. Saltzeareu agerkaya.

satin-bide. (ordainpide): *is.* Sal-crosketan bitartekoa danari ordaintzen zayona.

saidu-debeku. (bakaŕ-saltze): *iz.* Ikus.: Bakaf-saltze.

saidu-erosi. (sateroste): iz. Ikus.: Saleroste. j: Eros-salketa, saidu-eroste. ¦: ad.: Saida ta erosi egin.

saldu-erosiko. (saleroste): *izand.* Seltzer eta erosten ari dana.

saldu-eroste. (salcroste): iz. Ikus.: Saleroste. Saldu-erosi, salosketa.

saldu-ezin. (saleroste): *izond.* Saltzeko eziña dana. Satdu-eziñezko, sal-ezin, salgaitz.

saidu-eziñezko. (saleroste): *izond.* Ems.: Saldu-ezin. Sal-c"zin.

saldu-gura. (saleroste): *iz.* Saldu aai-izatea.

saldu-sari. (ordaintza): *iz.* Saldu egiteagatik ordaintzen dana.

saidu-toki. (mi): iz. ikus.: Zei. j: Aŕuga, salketa, zeja. (saltoki): *iz.* Barbera.

saldua. (salcroste): *izond.* Salduta dagoena. (salkuntza): *izond.* Saldukeria cgiten duena. I: Leyaltasunaz *ari* ez dana.

salduaz. (salkuntza): *adond.* Saldukeriz ari-izatea. Salkeriz. (leyaltasun): *adond.* Leyaltasunez ari ez izatea.

saldudun. (salcroste): *Izond.* Zerbait saltzen duena. I: Saldun, sal-eroskari, salketari.

saldugabeko. (sateroste): *izond.* Saldu ezin ditekena.

saldoka. (salkuntza): *adond.* Saldukeriz ari-izatea. : Saldukcriz.

saldukeri. (salkuntza): *iz.* Edonorcnganako leyaltasuna edo zintzotasunaren apurtzca. 1: Salkeria, salkinde. (alcgikeri): iz. Azalkeria.

saldukeri-egin. (salkuntza): ad Belzkeria egin.

saldukeriz. (salkuntza): *adond.* Ikus.: Salduka.

salduketa. (saleroste): *iz.* Saltzearen egipena.

saldun. (sateroste): *izond.* Ikus.: Sakiudun. Sal-croskari.

saldura. (saltoki): *iz.* Saltzeko tokia. I: Ikus.: Saltoki.

saldutaku. (sateroste): *izond.* Salduta dagozea.

sale. (abettegi): *iz.* Aska auŕean jartzen den esala.

salei. (saleroste): iz. Saltzeko gai ona dana. I: Salkin.

salera. (salcroste): *is.* Saltzearen egipena.

salerazo. (saleroste): *ad.* Saldu-eragin.

saleria. (eritasun): *iz.* ikus.: lzuŕi. I: Efi edo lufalde bateau luzaro xamaŕ eta notiñak asko jasaten duten eritasuna.1: Uzuŕi.

saleros-askatasun. (salcrostc): *iz.* Salerostearen azkatasuua.

saleros-aukera. (saleroste): *iz.* Salerostea egiteko azke izatea. I: Salgai-askatasun, sal-yare'rtasun.

saleros-eskubide. (saleroste): is. Salerosteari dagokion eskubidea.

saleros-ezin. (salcroste): *frond.* Salerostea egitea eziña dana.

saleros-gayak. (saleroste): is. Salerostean erabiltzen diran gayak. Saleroskai, saterosteko gauzak.

saleros-gizarteak. (bazkun): *is* Salerostea egitcko antolatuta dagozen bazkunak.

saleros-lege. (saleroste): *izond.* Saterostearcn legeaz ari-izatea.

saleros-legeak. (saleroste): *iz.* Salerostea egiu al-izateko legeak.

saleros-leges. (saleruste): adond. Salerosteko legeai buruz ari-izatea.

saleros-zerga. (zerga): *iz.* Salerostean jafita dagoen zerga. 1: Salgai-zerga.

saierosgafi. (sateroste): *izond* Salerostean erabil ditekena.

saterosgo. (salerostc): is. Salerostea cgitea. Ikus.: Saterosi. I: Salerosko.

salerosi. (saleroste): *ad.* Salerostea egin. Ikus.: Salerosgo.

salerosi-itun. (salerostc): iz. Salerostea egiteko itzarmena.

saleroskai. (saleroste): *is.* Ikus.: Saleros-gayak. Salerosteko gauzak.

saleroskеta. (saleroste): iz. Salerostean ari-izatearen egipena, naiz txindiaz naiz saleros-gayakaz.

saleroskеta-arauz. (saleroste): *adond.* Salerostean ari-izatea. Ikus.: Sal-eroskctan.

saieroslari. (saleroste): *frond.* Ikus.: Sal-eroskari, 1: Saloskari, salerosle.

saleroste. (saleroste): *izond.* Saierospenetan ari dana. j: Saltokiren bat idekita daukana. 1: Saldu ta erosteko legeak jaŕita dagocn bidean ari dana. I: Eroskari, gardalari, merkatari, merkatzale, sal-eroskari, sateroslari. (notin): *is.* Mintzailea, amen dakiena ta an cdesten duena.

salerospen. (salcroste): iz. Saldu ta erosteko burutzen dan egipena. Erosalketa. 1/ (geyagoka), (saleroste).

saterost-idazlciak. (gutun): is. Salerostean erabiletako gutunak. (sateroste): *is.* Berbera.

SALEROSTE. iz. Galva batzuk beste batzuen bidez erosten, saltzen edo trukatzen egiten dan garazketa. 1: Eros-sallceta, garazketa, mcrkrtaritza, salduerosi, saidu-eroste, salosketa, saloste. /1 (aldaketa), (ariketa), (baltzu), (emate), (Ian), (ianbidc), (langintza), (lankuntza), (subtend), (saltoki), (txindi-agiri), (zenbaketa).

saleroste-agiriak. (txindi-agiri): *iz.* Salerospen eta salerosketarako erabiltzen diners agiri bereziak, salerostea eŕaztutzeko onartuak

saleroste-ontzi. (itxasontzi): *iz.* Salerostea egitcko erabiltzen dan itxasontzia. j: Salgai-ontzi, saloste-ontzi.

salerostegi. (saltoki): iz. Salerostean ari dan etxca.

saterosteko gauzak. (salcroste): *is.* Ikus.: Saleros-gayak. Saleroskai.

salerostun. (aalerostc): *izond.* ikus.: Sal-erostaile. `: Sal-erostari.

salefex. (salcroste): *izond.* Saltzeko eŕeza dana.

saletxc. (baŕio): iz. Ans.: Sarobe. Baŕel, safoi, sauce, xaroa.

saletxe-mutii. (saltoki): *izond.* Ikus.: Saletxelco.

saletxeko. (saltoki): *izond.* Saltoki batean lan egiten duena. ;: Sa€etxe-cnutil,

salka. (eun): *iz.* Oso mea dan euna.

salgai. (saleroste): *iz.* Saltzeko dagoena. ^: Salgei, salkai, saloski.

salgai-askatasuu. (saleroste): iz. Ikus.: Saleros-aukera. j; Sal-yareitasun.

salgai-bultzi. (burn-bide): *is.* Salgayak daramazkien buitzia.

salgai-ekarle. (saleroste): *izand* Salgayak lekorctik dakarzkiena.

saigai-lat. (loŕeta): iz, Salgayen loŕeta.

salgai-mai, (ate): *is.* Ibiltaria dan saltzailearen otafa. Salgai-saski.

salgai-neurtu. (salneuŕi): *ad.* Salgayai salneui"aak

salgai-ontzi. (itxasontzi): *is.* Ikus.: Saieroste-ontzi. Saloste-ontzi.

saigai-ontzidi. (itxaskuntza): *Salgayak* eramateko, eŕi batean (lagoon ontzidia, salostaŕ-ontzidi.

saigai-pilo. (saleroste): *iz.* Saltzeko, notin batek gañean eraman dezaken salgai-aindoa.

salgai-saski. (otaŕ): *is.* ikus.: Salgai-mai.

salgai-tegi. (Saltoki): *is.* Salgayak biltzeko tokia.

salgai-toki. (sa€taki): *is.* Ikus.: Saltoki. Saldegi.

saigai-zerga. (zerga): *iz.* this.: Salcros-zerga.

salgai-zergari. (zerga): *izand.* Salgai-zerga artzen duena.

salgaiketari. (saleroste): *izond.* Beste bates ordez saltzen ari dana.

salgaitasun. (salcroste): *iz.* Salerostean erabiltzeko, euki ditekena.

salgaitz, (saleroste): *izond* Ikus.: Sal-ezin. J: Saldu-ezin.

salgaitza. (belztura): iz. Ikus.: Belztura. I: Gene gaizto, saigaizta.

salgaizkn. (saleroste): *izond.* Salerostcari dagokiona.

salgaiztatu. (belztura): *ad.* ikus.: Salgaiztu.

salgaiztu. (belztura): *ad.* Belztorn egin. I: Salgaiztatu.

salgafi. (saleroste): izond. Saida ditckena. J: Salkidin, salkoi, salkoŕ. (bustikeri): *izand.* Bustikeriz art-izateko erosi ditekena. Sallizun.

salgafitusun. (bustikcri): *is.* Bustikeriz ad-izatea. J: Salkoitasun, Salkortasun.

salgei. (saleroste): iz. Ikus.: Salgai, I: Sakai.

salgei egon. (saleroste): *ad.* Saltzeko egmn.

salgeitu. (saleroste): *ad.* Saltzeko

salgia. (saltoki): iz, Ikus.: Gordairu. Gordailu, tuŕil.

salgo. (saleroste): iz. Ikus.: Saipan. J: Salkuntza.

salgoi. (atzipo): *iz.* Atzipetzeko bidea.

salgoti. (txori): is. Oindiño lumarik eztuen txoritxua.

snlgu. (saleroste): iz. Salerostea egiten dan tokia. J: Salgia.

salikokili. (joko): *iz.* Mutil bat lepo gañean ixtaklok ipintzean egiten dan jokoa.

saliña-saliña. (eskari); *iz.* Ondaŕoa'n Kepa Deun'aren uŕengo eguncan aŕautzaleek kalez-kale egiten duten eskaria.

salita. (esertoki): *iz.* Zurezko aulkia.

salitanko. (esortoki): iz. Aulki txikia.

salka. (joko): *adond. Ikus.:* Aldamaŕetan. Aldamaŕoka, katakoŕoka.

salkai. (saleroste): *is.* Ikus.: Salgai. J: Saigci, saloski.

salkari. (saleroste): iz. Salgayak. J: izenon.: Saitzen ari dana.

salkerla, (salkuntza): iz. Ikus.: Saidukeri. Salkinde, judarkeria.

salkeriz, (salakantza): *adond.* Ikus.: Salduaz.

sallceta. (Saltoki): is. Saltzearen egipena. J: Sabnen, salmenta. (zei): *iz*, Ikus.: Zei. Saldu-toki, salos-batzaŕ.

salketari. (saleroste): *izond.* Tkus.: Saidudun. Sal-eroskari, salmskari, saloslari, salostari.

salkidin. (saleroste): izand. Ikus.: Salgaŕi.

salkin. (saleroste): *iz.* Ikus.: Saki. (kriketasun): *iz.* ((aura onekoa dan notlña.

salkindari. (salkuntza): *frond.* Saldukeria egiten duena.

salkinde. (salkuntza): iz. Ikus.: Saldukeri, f: Salkenia.

salkizun. (bustikeri): *izond.* ikus.; Salgafi. J: Salkoi, salkoŕ.

salkoi. (bustikeri): *frond.* Ikus.: Salgati. Salkizun, salkoŕ.

salknitasun. (bustikeri): iz. Ikus.: Sa€gaŕitasun. 1: Salkortasun.

satkoz. (bustikeri): *izond.* Tkus.: Salgaŕi. J: Salkizun, salkai.

salkortasun. (bustikeri): iz. Ikus.: Salgañtasun. : Salkoitasun. .

SALKUNTZA. iz. Leyaltasun-peitzea. 1: Fedegaizto, gaitzuste, judarkeria, judaskeria, sugekeria, zastada, zital tasun. ii (aldakorlasun), (alegikeri), (atzipe), (auskeri), (cskergaitz), (eskugeikeri), (ezpetetasun), (gaiztasun), (gizabide), (isti-egipen), (kalte), (zatarkeri), (zin-auste), (Sin-gaizto), (zurikeri), (zuzengabekeri). _Oliz (saleroste): Ikus.: Salgo, Saipan.

salma. (belaŕ): *iz.* Itxasoko arkaitzen artean azten dan belaŕa.

salmen. (zubi): *iz.* Zubi baten zubi-bulaŕa. Saimeŕ, salt-Pare. (saleroste): *is.* Tkus.; Salketa. J: Satmenta.

salmen-orma. (zubi): is. Sabnena indartzen duen orma.

salmenta. (egurki): *iz.* Egurki batetik ustiatu diteken aura. (saleroste): *iz.* Ikus.: Salketa. I: Salmen. (salakuntza): JJ Tkus.: Salakuatza, J; Saladura.

salme^re. (zubi): iz. Ikus.: Semen. J: Satinet.

salmeriak. (baralda): *iz.* Ikus.: Baralda. Bulaca`e.

salmeŕ. (zubi): iz. Ikus.: Satinet-I, I: Salmere.

salmiztu. (obaketa): *ad.* Gaztañak eietzeko cbaki. (gaztañondo): *ad.* Berbera.

salmo-abesle. (salmu): *(sand.* Salmuak abesten dituena, j: Sabnogilo, salmolari.

salmogile. (salmu): *izond.* Ikus.: Salmu-shade. I: Salmotari.

salmolari. (salmu): *izond.* Ikus.: Salnm-abesle. Salmogife.

salmotegi. (sabnu): iz. Salmuak dauzkan idaztia.

SALAM^l. *iz.* Yainlcoa'renganako gorespenak dituen abestia. : Bereziki Dabid judu-bakaldunak egin zituenak. Elito, elfin. ll (abesti), (idazteun), (olerti), (yaurespen).

salmu-eresi. (salmu): *iz.* Salmuak abesteko eresia.

SALNEUII1. ŕz. Gauza bat txindiz zenbatzen dana. I: Zerbait lortzeko ordaindu beaŕ dana. Saneuŕi, saneuŕi-gain, ozku, tayu. /I (ornate), (eralketa), (garestitasun), (gaŕantzi), (irabazpen), (loŕeta), (oncspen), (ongaitasun), (ordainketa), (ordainpide), (saleroste), (sariztatze).

saio. (salokeri): *izond.* Salolceriz ad dana. I: Saloberi, jatetzaŕ, sai, saro, salu, zalu. (lañotasun): *izond.* Lañotasunez ad dan notiña. (indaŕ): *izand.* Indartsna dana. j: Sandal, sendo,

sendoŕ, sento. (itzarmen): ii *iz.* ltzarmen bat egiteko esondatzen dana. (azkuŕi): II *izond.* Asko jaten duena. Sala, saro, untz-ontzeko, zintzurkoi, zintzuŕ-tuze.

satobera. (nabarmentasun): *izond.* Nabarmentasuuez ari dana.

saloberi. (salokeri): *izond.* Ikus.: Salo.

salobre. (salokeri): *adond.* Salokeriaz ari-izatea. j: Salokeriz, saloki.

SALOKERI. *iz.* Iatean edo edatean geyegikeria. j: Jateko ta edateko, neufi gabeko asegalea. 1: Jan-edankeria, jatekeri, mandikcria, mizkineri, mizkinkeri,sabeldatasun, sabeldaŕayotasun, sikeria, salotasun, jatekeri, jaletasun, saitasun, txibizkeri, zintzurkeria, zintzurkoikeria, zintzurkoitasun. Ii (asetasun), (atsegin), (azknŕi), (eskugeikeri), (gaizpide), (jangura), (nozkorkeri), (ogen).

salokeriz. (salokeri): *adond.* Ikus.: Salobrc. Saloki.

saloki. (saltoki): *is.* Salerostea egiten dan etxca. j: Salos-etxe. (salokeri): *adond.* Ikus.: Salobre. I: Salokeriz, (adeitasun): jj *adond.* Adeitasunez ari-izatea. (lañotasun): II *adond.* Lañotasunez ari-izatea.

saloki-idazkun. (iragarpen): *iz.* Salerosterako egiten dan iragarpena.

salokidun. (saltoki): *izond.* Saltokia daukana.

salomon apaiza. (eiza): *iz.* Aldefai dabilen ciztaria.

salos-batza. (ballzu): iz. Salerosteaz ari-izateko baltzua. I: Saloskunde-batza.

salos-batzaf. (zci): *is.* Ororen tokian eta antatutako egunetan egiten dan oi-gabeko zeya. j: Zei ortarako aurkeztuta dagozen abere, salgai edo gauzak jartzen diran tokia. I: Añaz, eds. I: Ikus.: Zei. j: Salketa, saloskande.

salos-etxe. (saltoki): *iz.* Ikus.; Salaki.

salos-ezin. (saleroste): *izond.* Salerosteau erabili ezin ditekena.

salasi. (saleroste): *ad.* Salerostcan ari-izan.

saloskai. (Saleroste): *izond.* Salerostean erabili ditekena.

saloskari. (saleroste): *izond.* Ikus.: Salketari. : Sat-eroskari, salostari, satostari, saleroslari.

salosketa. (Saleroste): *iz.* Ikus.: Saleroste. j: Saldu-eroste, saloste.

salosketa-arauz. (saleroste): *adond.* Saterostearen legeaz ari-izatea.

salosketari. (saleroste): *(road.* Saltzen eta erosten ari dana.

saloski. (saleroste): *iz. Ums.:* Salgai. I: Salkai.

saloskunde. (zei): *is.* Ikus.: Gel. I: Salon-batzaŕ.

saloskundc batza. (baltzu): iz. Ikus.: Salos-batza.

salostari. (saleroste): *izond.* Ikus.: Salketari. Saloskari, salostari, salsale.

salost-uri. (saleroste): *is.* Salerostea egiteko bakuntza.

salostari. (Saleroste): *izond.* Ikus.: Salketari. Saloskari, salostari, salsale.

satostaf-ontzidi, (itxaskuntza): is. Ikus.: Salgai-ontzidi.

salostatu. (Saleroste): *ad.* Salerostean salneufiak aztertzen ari-izan.

saloste. (saleroste): *is.* Ikus.: Saleroste. Salosketa.

saloste-ontzi. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Saleroste-ontzi. j: Salgai-ontzi.

salostegl. (saltoki): *iz,* Saltzeko gauzak dagozen tokia. Salostetxe, salostoki.

salostetxe. (saltoki): *ŕs.* Tkus.: Salostegi. Salostoki.

salostoki. (saltoki): *iz, Ikus.:* Salostegi. I: Salostetxe.

salotasnn. (salokeri): *iz,* Ikus.: Salokeri. Sabeldatasun, txibizkeri. (adeitasun): iz. Ikus.: Adeitasun, I : Onereste. (Lañotasun): jj *iz.* Ikus.: Lañntasun. Mazaitasun, sotiltasun.

salotu. (adeitasun): *ad.* Adeitsua egin. (salokeri); *ad.* Jaletzaŕa biurtu. (aside): jj *ad.* Ikus.: Asaŕetu. Piŕitu, zapuiztu.

salpen. (saleroste); *is.* Saltzearen egipena. : Salgo, salkuntza, saitzapen.

salpia. (aŕain): *iz.* I us.: Berbel.

salplde. (saleroste): *iz.* Salgayen eskaria.

salsa-pefetxiku. (ondo): *is.* Ziza-mota bat.

salsale. (saleroste): *izond,* Ikus.: Saloslari. J: Salostari.

salsafk (latsun): iz. Ikus.; Latsunbettz. Idolika.

salsontzi. (demote): *?sand* Elemeletan ari dana. (gezuŕ): *izond.* Ikus.: Gezurti. Mardaileŕ, telaut.

salsualdu. (osasun):. *ad.* Sendatu.

salt-arazi. (eztanda): *ad.* Eztanda eragin.

salta-leku. (jauzketa): *iz.* Jauzlcetak egiteko tokia.

saki-matt:Mo. (laŕapota); is. Ikus.: Lafapota. I: Sattari.

salts-told. (Jauzketa): *is.* Ikus.: Sallagailu. j: Saltategi.

saltagailu. (azta): *iz.* Jauzketa egiteko tresna. I; Salta-toki, saltategi. (jauzketa): *is.* Berbera. (abeltegi): fl *iz.* Ikus.: Ukulu. I: Estarbi, saltai. (garau): *is.* Garauak gordetzeko tokia. (igali): (I *iz.* Arnariak saltzcn divan tokia.

saltagia. (itxitura): *is.* Olesiak igarotzeko toki edo idekidura.

saltal. (abeltegi): *iz.* Ikus.: Ukulu. Saltagailu. (garau): iz. Ikus.: Saltagailu. (igali): II *iz. ikus.:* Saltagailu.

saltakari. (jauzketa): *izond.* Jauzketak egiten dituena. j: Saltakoŕ, saltalari, saitokari, saltolari, saltukari.

saltaketa. (jauzketa): *iz.* Jauzlcetak egitearen egipena.

saltakin. (azpikeri): izond. Azpikeriz ari dana.

saltakizun. (jauzketa): *is.* Saltatzekoa dana.

saltakol. (jauzketa): *izond.* Jauzketa egiteko dagozna.

saltakoŕ. (jauzketa): *izond* Bizia dana; jauzketak egiten dituena. Ikus.: Saltakari. j: Saltalari, saltolari.

saltaknrtasun, (sumin): *iz.* Sumindura izatea.

saltalari, (jauzkela): *izond.* Ikus.: Saltakari. i: Saltakoŕ, saltokari, saltotari, saltukari.

saltari. (laŕapota): *iz.* Ikus.: Laŕapota. I: Salta-matxino.

saltategi. (jauzketa): *iz.* Ikus.: Saltagailu. ^: Salta-toki.

saltatxa. (zugatz): *iz.* Ikus.: Eltxun. I: Eltxun.

saltegi. (saltoki): *is.* Thus.: Saltoki. I: Botiga.

saltegidun. (saltoki): *izond.* Saltegia daukana. Saltokidun.

saltegiko. (saltoki): *izond.* Biltokia daukana. Saltokiko, salto-moŕoi.

salteri. (sal mi): *iz.* Salmuak abeslen laguntzekoa dan eresgailua.

salto. (baŕabil): is. Tkus.: Gizazi. I: Giza-azi, senai,

salt* egin. (jauzketa): *ad.* Jauzketa egin. ^; Saltokatu.

salto-moŕoi. (saltoki): *izond.* Ikus.: Saltekiko.: Saitokiko.

salto-rnntx. (jauzketa): *iz.* Oñak alkartuta egiten dan jauzketa.

salto-sengi. (baŕabii): iz. Urns.: Ala-sengi. Azaŕ, sengi aŕ.

salto-toki. (gelditze): *is.* Gelditzeko edo norabait igoteko tokia. I: Saltotegi.

saltoka. (Jauzketa): *adond.* Jauzketak egiten ari-izatea. I: Saltokakoka.

saltokari, (jauzketa): *izond.* ikus.: Saltakari. I: Saltalari, saltukari.

saltokatu. (jauzketa): *ad.* Ikus.: Salto egin.

SALTOKL *iz.* Orori salerospeneko gayak saltzeko idekita edo jaŕita dagoeu toki edo lekna. : Botiga, erostetxe, saidegi, saldura, salgai-toki, saltcgi. II (agermen), (bizitegi), (Ian), (langintza), (omidura), (saleroste), (zaindegi), (act).

saltokidun. (saltoki): *izond.* ikus.: Saltegidun.

saltokiko. (saltoki): *iz.* ikus.: Saltegiko. Salto-moŕoi,

saltokilari. (saltoki): *izond.* Saltokia daukana.

saltokari. (jauzkcta): *ŕzond,* Tkus.: Saltakoŕ. I: Saltakari, saltalari.

saltorapilo. (korapilo): ŕz, Eŕaz askatzen dan korapiloa. Saltorapin.

saltotari. (dantzaketa): *izOnd.* Dantzatzen ari dana.

saltrakof. (sumin): izond. Suminkaŕa dana. I: Saltakoŕ.

salts-maltsa. (naspil): *iz. ikus,:* Naspit, Matasa, saitsa-maltsa.

salts-ontzi. (antoxin): ŕz, Pilpilada ipintzeko antoxiña. (mute): *Izond.* Usartean sartzen dana.

saltsa-maltsa. (naste): iz. Berdin ez diran gauza batzuen castes. C; Salts-maltsa.

saltsa-pefetxtico. (ondo): *iz.* Ziza-mota bat.

saltsabustin. (naste): *Izond.* Nastetan ari dan notiña.

saltsaglie. (eiemele): *izond.* Elemeletan ari dana. I; Saltsari, saltsatzaile.

saltsakari. (naspil): *frond.* Naspiltzean ari dana. I: Saitsari, saltsero. (elemele); *izond.* ikus.: Saltsagile.

saitsaki. (pilpilada): iz. Pilpiladaz cgindakoa.

saltsari. (naspil): *izond. 1kus.:* Saltsakari. Saitsero. (demote): *izond.* Ikus.: Saltsagile, I; Saltsaizaile.

saltsaŕi. (espaioi): *iz.* Ikus.: Gieu-ofe. Arkazore.

saitsaŕtztu. (espaioi): *ad.* Orma bateau afien artean geratzen diran tarteak eta zuloak espaloyaz estali.

saitsatu. (igurtziketa): *ad.* ikus.: lgurtzi. 1: Maŕuskatu. (pilpilada): *ad.* Pilpiladan jaŕi.

saltsatzaile. (elemcle): *izond.* Ikus.: Saltsagile. I: Saltsari.

saltsero. (sukalde): *frond.* Sukaldari txaŕa dana. (naspil): *izond.* Ikus.: Saltsakari. I: Saltsari.

saltukari. (jauzketa): *izond.* Ikus.: Saltakari. I: Saltalari, saltokari.

saltun. (saleroste): *izond.* Saltzen ari dana. Saltzaila, saltzaile, salizale, saidun, saitzekodun.

saltxakatu. (zapaldura): *ad.* Oiñakaz zapaldu.

saltza, (zugatz): *iz,* Ikus.: Altz, !: Aiza.

saltzai. (10): *iz.* Ametsak egiten lotan dagoen aura. (bildura): *izond* Bilduraetan geitzen dana. (aurtzaro): iz. Jokoctan to egiten duen auŕa.

saltzaile. (saleroste): *Izond.* Ikus.: Saltun. : Saltzaiic, saltzale, salzale. (salkuntza): *izond.* Saldukeria egiten ari dana. I: Saltzaile, sultzale, saltzala, zinustel.

saltzaile. (saleroste): *izond.* Ikus.: Sallun. I: Saltzaila, saltzale, salzale. (salkuntza): *izond.* Ikus.: Saltzaila, zinustel.

saltzale. (salcroste): *izond.* ikus.: Sattun. ^: Saltzaila, saltzaile, salzale. (salkuntza): *izond.* Ikus.: Saltzaila. I: Saltzaiic.

saitzapen. (saleroste): *iz,* Saltzearen egipena. I: Saltze, salzapen, saitza, saltzepcn.

sattzaro. (gcyagoka): iz. ikus.: Geyagoka. : Antxera.

saltzarotu. (gcyagoka): *ad.* Geyagolcaz saldu.

saltze. (saleroste): iz. Ikus.: Saltzapen. Salzapen.

saltzelco. (salcroste): *izond.* Saldu ditekena. I: Saltzekoak,

saltzelcodun. (saicroste): *izond.* Tkus.: Sallun. I: Saldun.

salu. (salokeri): *izond. Ikus.:* Sabo. I: Taletzaŕ, sai. (salakunlza): *iz.* Ikus,: Salakuntza. f; Salapen.

salutadore. (seme): *iz.* Sendi baten zazpigaten some ilia.

salutasun. (lxairotasun): iz. Ikus.; Txairotasun. I: Azkortasun, zaloitasun.

saluzko eskutitzak. (gutun): *iz.* Salakuntza duten gutunak. (salakuntza): *iz.* Berbera.

salyarci-zale. (saleroste): *izond.* Salyareitasunaren aide dagoena.

salzale. (saleroste): *izond.* Saltzen duena. Ikus.: Salizaila. I: Saltzale, saltzaile. (salkuntza): *izond. Ikus.:* Saltzaila. I: Saltzaile, saltzale.

salzapen. (saleroste): *iz.* Ikus.: Saltzapen. I: Saltze.

sama. (lepo): *iz.* Aberearen gorputzzatia, gaŕondotik enboŕeraño edatua dagoena. Lepo, idun, lepatziri, lepogazta, lepogibei, saput. **Our):** *iz.* Uraldeko lura.

sama bateko. (mintzabide): *izond.* licus.: Kinkun.

sama-efe. (aoskabe): *izond.* Aoslcabea duena. I: Sama-il.

sama-D. (aoskabe): *izond.* Ikus.: Sarnaeŕe.

sama-lodi. (txoskoŕ): iz. **Zintzuf-**sakatzean egiten dan txoskaŕa. I: Samalori.

samaduu. (lepo): *izond.* Lepoa daukana.

samakiia-ertz. (janztura): *iz.* Gorontzearen oxka.

samako mtn. (eritasun): *iz.* Lepoko min. I; Zintzuŕeko-min. Ikus.: Zintzurminneke. 1: Zintzuf-neke.

samako oloa. (goŕoketa): iz. Ikus.: Coro. ^: Txutxa.

samalda, (mortxokada): *in.* Ikus.; **Mortxokada. I:** Multzo, xamalda. (ugaritasun): iz, fiats.: Askotza. ; Oste, talde, tanda, tegi. (aindo): 11 *iz.* **Aindo** aundia. (meta): 11 *iz.* **Beta-meta,** (bulaŕ): II iz. Berbera.

samalda-bide. (bide): *in,* Artzañak abereekin igaroten diran bides.

samalda-dun. (zaintza): *izond.* Abereak zaintzen dituena. : Samalda-zain.

samalda-sari, (zerga); in. Abereak igarotzeko ordaindu beat' dan **zcrga.**

samalda-zain. (zaintza); *izond.* ikus.; Samalda-dun.

samaldaka. (mortxokada); *adond.* **Mortxolcadaz ari-izatea. I: Samaldan.**

samaldan. (mortxokada): *adond.* Ikus.: Samaldaka.

samaldategi, (bizitegi): iz. Lagunak asko egoteko tokia.

samaldatn. (meta): *ad.* ikus,: Meath, I: Muitzatu.

samaldaz. (meta); *adond.* Metatzen ari

samalda, (sendagaikintza): *ad.* Gantzukiaz sendatu.

samalko. (sai-abere): *iz.* Ikus.: Moxal. Putxo.

samanta. (azkaŕi): *iz.* Neguko abereen bazkarako egiten dan mien ornidura. (artile): *iz.* Aariari bizkaietik ebakitzen zayon **artilea. (ardi): jj** *iz.* Beebera.

samarko-opil. (opil): *iz.* Markus Deun'aren cguneko opiia.

samaf. (zati): *iz. Ikus.:* Izpi. I: Izpef. (begi): *iz.* Begiko fitsa. (uŕitasun): *adond. j:* ikus.: Gutxi. : Buxinka. (uztaŕi): 11 *fz.* Idiai bekokian ipintzen zayen naŕuzko zatikoa. (euri): Jj *iz.* Luŕetan egoten dan euri-geruza. (Urban): *iz.* Begi-zuringoan izatea dan orban txikia. (zaboŕeri): H *iz.* Ikus.: Zaboŕeri. : Efaztatzean biltzen dan zarama.1: Sastaŕ. (aditzondo): II *adond.* Naiko. I: Xamat.

samaŕak. (aragi): *iz.* Koipe ta kirioak dauzkan aragia.

samartilore. (lore): *iz.* Ikus,: Uŕe-lili.; Umiasaindu-lore.

samartu. (ayeru): *ad.* Ayerua izan.

samaski. (ongati): iz. Abereen gorotzaz egiten dan ongafia.

samaste. (ao): iz. Aoaren atzeko aldea. Samazulo.

samatilgile. (janztura): *izond.* Goronlzeak egiten dituena.

samatila. (alkondara): *iz.* Emakumearen atoŕaren goiko zatia.

samats. (bafio): ŕz. Abereen gorotza eukitzeko baŕioa. (ongaŕi): *iz.* Ongafia egiteko belaŕ legoŕa. f: Belarkizko ongaŕia, samats-ongaŕi. (ira): H *iz.* Ikus.: Ira.: Gam.

samats-ongañ. (ongaŕi): *iz.* ikus.: Samats.

samats-zimanŕ. (ongaŕi): *iz.* Abereen gorotzaz eta belarkiakaz egindako ongafia.

samats-zimanrtn. (ongaŕi): *ad.* Samats-zimauŕez ongaŕitu.

samazulo. (an): *iz.* Ikus.: Samaste.

sami. (aŕaun): *iz.* Aŕannaren goiko zatia, makila.

samicl-jai. (jai): *iz.* Mike/ Deun'aren j aya.

samigelen zubia. (ostagizti): iz. Ikus.: Ortzadaŕ. : Ortze-adaf.

samil. (luŕ): *iz.* Gogoŕa dan luŕa.

samindu. (gogortasun): *ad.* Luŕak gogortu. (inf): *ad.* Berbera.

samin. (atz-nal): *izond,* Azkurea dagiena. 1: Gauza batzuek dulcet gaŕaztasuna. [: Eztenkaria dan itca edo esakuniza.: Mitt, mingaŕ. (karastadura): *frond.* Mikatz. (asaŕe): *jocund.* Asaŕekoŕ, eŕakoŕ. (miugaztasun): (*izond.* Mitgatza dana. Ikus.: Pozka.

samin-aguf. (uŕikaltasun): iz. Noribait, bore atsekabeagatik, uñkultasun edo biotzondokoa ageŕerazteko egiten zayon goraintzia. (atsekabe): *iz.* Berbera, berbera.

samin-aldi. (karastadura): iz. Ikus.: Karastadura, I: Karmindura, samindura. (atsekabe): *iz.* Bats.: Atsekabe. I: Biozmin, samindura.

samin-andi. (mingaztasun): *izond.* Mingatz egiten dana. j: Saminanz.

samin-arazi. (atsekabe): *ad.* Atsekabea egin edo eman.

saminanz. (mulgaztasun): *izond.* Ikus.: Samin-andi.

samindu. (ningaztasun): *ad.* Mingatza egin edo biurtu. (karastadura): *ad.* Karastadura egin. (naŕitadura): II *ad.* Natitaduraz ari-izan. (atz-nai): I{ *ad.* Santiña egin.

samindu-azi. (naŕitadura): *ad.* Nafitaduraz eragin.

samindnn, (mngaztasun): *booed.* Mingaztasuna duena.

samindura. (atsekabe): *iz.* Ikus.: Atsekabe. j: Samin-aldi, turburarzun, uŕaincndi. (karastadura): ŕz. Ikus.: Karastadura. j: Samin-aldi.

samingaŕi. (mingaztasun): *izond.* Minguztasuna soŕ-erazi dezakena. (atsekabc): ŕzond. Atselsabetu dezakena.

samunkeria. (samin); *iz,* Saminduta egotea. (cŕa): *Ir.* Eta izatea.

saminki. (mingaztasun): *adond.* Mingaztasunez ari-izatea. (Miaze): *adond* Oñazez ari-izates.

saminkiro. (ozarkeri): *adond.* Ozarkeriz ari-izatea.: Samitiez,

saminkof. (mingaztasun): *izond.* Mingatz egiteko eŕaza dana.

saminlcortasun. (mingaztasun): *iz.* Mingaztasuna izatea,

saminkortu. (mingaztasun): *ad.* Mingatz egitea eŕaz biurtu.

samintasun. (mingaztasun): iz. Ikus.: Mingaztasun. I: Minkortasun, (cumin): iz. Samin izatea.

samiutsu. (karastadura): *booed.* Samindurik dagoena.

samiuxko. (mingaztasun): *izond.* Mingatz xamafa dana.

samiñaldi, (karastadura): iz. Saminduta egotearen aidia.

samiñez, (ozarkeri): *adond.* ikus.: Saminkiro.

samo. (mamas): *iz.* Ikts.: Kuxo, 1: Mikelu,sanbaŕanbau,sanbaŕauka,santa bafauka, zikilimaŕo.

samondo. (lepo): iz. Abereen lepoa ebakitzeko tokia.

samoŕo. (zoinoŕo): iz. Laboreen miñen artean bizi dan zomofoa ta garauetan kalte aundia dagiena.

samoŕotu. (zomofo): *ad.* Satnoŕozbete.

samurbera. (utikaltasun): *frond,* IIfikaltasunaz ari daua. (konormen): *frond.* Konormena duena. (urguritasun): *(rand.* tirguritasuna duena. (biotzondo): II izond. Biotzondo auudikoa dana, Samurgaŕi, samurkoi.

samurdura. (biguntasun): iz. Bigun izateareu egipena.

samurgaitz. (zoŕoztasun): *izond* Zoŕotza dana.

samurgafi. (biotzondo): *frond.* lkus.: Samurbcra.: Samutkoi. (lazapen): *frond.* Lazapena eragiten duena.

samurgo. (cŕa): *iz.* Ikus.: ***Va.*** l: Efakundc.

samurkeria. (biotzondo): *iz.* Samurbera geyegizkoa izatca. I: Satnuŕeria. (biguntasun): *ir.* Gcyegizko biguntasuna. (eta): *iz.* Efakunde aundia. (swain): ii *iz.* Suminkoŕegia izatea.

samurketa. (biotzondo): *iz.* Samurkeriaren egipena.

samurki. (biguntasun): ***adond.*** Biguntasunez ari-izatea. (biotzondo): *adoid.* Samurberaz ari-izatea. (auskortasun): II *adond.* Auskortasunez ari-izatea. (aŕaitasun): II *adond.* Aŕaitasunez ari-izatea.

samurkiro. (lañotasun): *adand.* Lañotasunez ari-izatea. (biguntasun): *adond.* Biguntasunez ari-izatea.

samurkizun. (biguntasun): *iz.* Biguntzekoa dana.

samurkoi, (biotzondo): *izond.* Ikus.: Samurbera. I: Samurgafi.

samurkoitasuu, (biguntasun): *ŕ7.* Bigun izatearen bereiztasuna. I: Samurtasun, xamurtasun,

samurkof. (biguntasun): *brand.* Biguntasunari ayeŕa duena. (sumin): *Land.* Suminkoŕa dana. : Ikus.: Suminkoŕ.: Gantxiti.

samurkortasuu. (biguntasun): *iz.* Bigun izatearen bereiztasuna. (sumin): *iz.* Suminkoŕ izatearen bereiztasuna.

samurkortu, (sumin): *ad.* Suminkois egin edo biuriu.

samuŕ. (biguntasun): *izond,* Biguna dana. Xamuŕ. (auskortasun): *izond.* Eŕaz autsi ditekana. (naŕitadnra); *(brood,* Nafitadura duena. (asaŕe): *frond.* Etaz asaŕetzcn dana. (emanketa): II *izond.* Eŕaz ematen duena. (egu): II iz.

Eguraldi txaŕa. (mentasun): $_{JJ}$ *izond.* Mentasunez ari *dana.*

samufaire. (eta): *iz.* Eŕa txikia. j: Samuŕaye, samurska.

samuŕaldi. (biguntasun): iz. Bigun izatearen aldia. (naŕitadura): *is,* Nafitaduraz egotearen aldia.

samufarazi. (naŕitadura): *ad.* Nafitadura soŕerazi.

samufarazle. (naŕitadura): *izond.* Nafitadura soŕerazten duena.

samufaye. (eta): is. Ikus.: Samufaire. I: Samurska.

samuferia. (biguntasun): *iz.* Geyegizkoa dan biguntasuna. J: Ikus.: Samurkeria.

samufeŕex. (biguntasun): *izond.* Eŕez biguntzen dana. (asate): *izond.* Etez asafetzen dana.

samuŕ-potro. (cumin): *iz.* Sumindurik izatea.

samurska. (eta): *iz.* Ikus.: Samuŕaire. Samuŕaye.

samurtasun. (biguntasun): *iz.* Ikus.: Samurkoitasun. $_{J:}$ Xamurtasun.

samurtu. (biguntasun): *ad.* Bigun egin edo biurtu. J: Xmmurtu. (nafitadura): *ad.* Nafitaduraz ari-izan.

samurtu-ezin. (zofoztasun): *izond.* Oso zototza dana.

san. (otaŕ): iz. Ikus.: Otaf. [: Manasta, sando.

san jakes'en Bide. (izaŕ jakintza): iz. Ikus.: Esne-bide. J: Santiago'ren bidea, santiago-bide, santio-bide.

san Jasepen iilia. (lore): *iz.* Ikus.: Lili. Zitori.

san Juan belafak. (beta* *iz.* Yon donearen egun-aldian egiten dan bold-soda. J: Sau Juan-sorta.

san Juan lora. (lore): *iz.* Likurusakaria dan landarcaren lorea.

san Juan-bildotsa. (ergeltasun): *izond.* Astaputza dana.

san Markopil. (opil): is. Igaratze egunerako cgiten dan iru mututeko opila. I: San Markos-ogi.

san Martin lore. (lore): *iz.* Lore-mota oso edeŕa. I: Ikus.: Domesantore-lilia.

san 1VIike1-belaf. (belar'): *iz.* Beltxakaria dan Mato.; bere ofiak biotzeko eritasunetarako osakaya egiteko erabiltzen dira.

san Mikelen zubia. (ostagizti): *iz.* Ikus.: Osadaŕ. : Ostrailaka, oslraku, ostralika, ostreilaka.

san Nikolasen opil. (opil): ŕs. Lastuŕ'en ukataren order ematen dan opil txikia.

san-bako. (apaltasun): *izond.* Oso apala dana; kiriorik ez daukana.

san-droken txakufa. (zonsoŕo): *iz.* Beltza dan lipo-mota bat.

sauaŕosa, (ule): *iz.* Ikus.: Saiñefosa.: Saneŕosen.

sarrbafanbau. (mama): iz. Ikus.: Samo. Sanbaŕauka.

sanbaŕauka, (mamu): is. Ikus.: Samo. $_{J:}$ Sanbaŕanbau.

sanbel. (txistu): $_{iz,}$ Ikus.: Txilibitu. Kopetxa.

sanblasko-opil, (opii): iz. Otsailaren 2'gaten egunean **onesten** dan opiĺa.

sandakara. (eŕetxin): iz. Ipurutik ateratzen dan eŕetxina.

sandalatze. (zugatz): iz. India'ko zugatza, intxauŕondoarcn antzekoa dana.

sandaleja. (egazti): *iz.* Aŕano znria.

sandeli, (deun): iz. Elias derma.

sandia. (gizon): *izond.* Ikus,: Berendia. Beriala, sandua, ulinaya, ulei, urlain, urlia, zera. /1 Urlia, sandia ta berendia.

sandibuya, (egazti): is. Egazti-mota bat.

sando. (otaŕ): iz ikus.: Otaŕ, ; San, otxaŕen, zara, zare.

sandua. (gizou): *izond. Ikus.:* Berendia. J: Sandia.

sandukeria. (deun): is. Deuntasun aizuna.

sandulari. (bidezkunde): *izond.* Deuntegi batera doana.

sandutasun. (dean): *is.* Deunaren bereiztasuna.

sandntu. (deuu): *ad.* Derma egin edo biurtu,

saneŕosen. (ule): *iz.* Ikus.: Saiñeŕosa. I: Sanaŕosa.

saneuŕi. (salneuŕi): is. Ikus.: Salneufi. Saneud-gain.

saneuŕi-gain. (salneuŕi): *iz,* Salneuŕraren gaiiiekoa. Ikus.: Sabred]. j: Saneuti.

saneuŕitogi. (salueuti): is. Salneu£rak jaŕita dagozen tokia.

sanfreta. (azarkuntza): iz, Ikus.: Azarkuntza. Ausarpen.

sanga. (aots): *iz.* Ikus.: Sainga. J: Sainka, saunka, (egazti): iz. Aston. I: Astoto, ixai.

sanga-sanga. (edari): *adond.* Baldartasunez edatea adierazteko ots-izena. J: Zanga-zanga.

sangakari. (ants): *izond.* Sainga egiten duena.

sangatu. (odol): *ad.* Odola atera. Sangeri,

sangeri. (odol): iz. Ateratzen dan odola, Ikus: Sangatu.

sangeri-xataf. (ximus): iz. Zauri bat estaltzeko jartzen dan ximusa.

sangougilu. (naŕazti): *is.* Ikus.: Suangila. Sagandila, sanguangilu.

sanguangilu. (naŕazti): *iz.* Ikus.: Suangila. : Sagandila, sangongilu.

sangufu. (oskoldun): is. Ikus.: Amata. Kaŕamaŕo, satoki, xanguŕu, zamaŕ, zanguŕu, iñaxu, xamaŕ, xanguŕu.

sanidade. (mutirikeri): iz. Ikus.: Mutirikeri. j: Bekoke.

sanikolasen zubia. (ostagizti): *iz.* Ikus.: Oltzadaŕ. J: Osadat, San Mikelen zubia.

sanja. (aldizkapen): *iz.* Ikus.: Saintza. I: Txanda, santxa.

sanjak'en belaf. (belaŕ): iz. Ikus.: Aamenda-belaŕ. I: Aramanta.

sanjaka. (aldizkapen): *adond.* lkns.: Txandaka..I: Sanjaz ari-izatca, txandan, xaindeka, xandaka.

sanjakoi. (aldizkapen): *izond.* Ikus.: Sanjakoŕ.

sanjakof. (aldizkapen): *izond.* Aldizkapenez ari dana. I: Sanjakoi.

sanjakortasun. (aidakortasun): *is.* Ius.: Aldakortasnn.j:Iraupen-gabetasun.

saujatn. (aldakera): *ad.* Ikus.: Aldan. J; Aldabiatu.

sanjoansagaŕ. (sagaŕondo): *iz.* Yon deunaren aldian umotzen dan sagata.

sanjosep-lore. (lore): *iz.* Ikus.: Bedats-lili. I: Bedats-lore, sanjosep-lili.

sandua-lili. (lore): is. lntsusaren lorea.

sanjuan-garoa. (ira): *iz.* Loreak dauzkan ira.

sanjuaneko. (umotasun): *izond.* Yon deunaren aldia umotzen dan smarts.

sanka. (Mica): *iz.* Abereen inks. (aots): *is.* Astoaren sotss. (asto): $_{Ji}$ *iz.* Berbera. (esku-makil): II *iz.* Bras.: Makulu. I: Matxola.

sankabe. (zango): *iz.* Zangoareir atzeko - aides.

sankako. (tanpa): *is.* Tanpalxoa.

sankapelu. (oyal): *iz.* Ugutzatu beŕia dan umcaren burua legortzeko oyala.

sankari. (sots): *izond.* Sankaka ari dana. Dcadarka ari dana.

sankafankan. (ibilera): *adond,* Oin baton gañean ibiltzen ari-izatea.

sankatzan. (zain): *is. Ikus.:* Sankazain.

sankatzanak jan. (mardail): *ad.* Mardailez ari-izan.

sankaz. (inks): *adond.* Abereak inks egiten ari-izatea. (sots): *adond.* Sanka

egiten ari-izatea. (asto): (*adond.* Berbera. (ibilera): II *adond.* Makuluz ibiltzen ari-izatea.

sankazaiu. (zain): iz. Belaunpeko zaiira. I: Sanitation.

saukoloka. (lepo): iz. Ant bat norbaiten lepotik esegita eramatea.

sanokeria. (xanotasun): iz. Ikus.: Xalotasun,; Gizaxokeria.

sanoki. (egizaletasun): *adond.* Egiz eta zezen ari-izatea.

sanotasun. (osasun): *iz.* Osasun ona. (egizaletasun): *iz.* Egizale ta zuzena izatea.

sanotu. (osasun): *ad.* Osasun osoa beŕiz artu. (egizaletasun): *ad.* Egizale ta zuzena egin edo biurtu.

sanpantzaf. (iñaute): iz. Iñautearen irugaŕen eguna. Ikus.; Pantzart.

sanpetekun, (tanpa): lz. Jaustean gauza batek egiten duets tanpa.

sanpez. (ezlen-ikuste): *adond.* Bat-batean,

sanpilus. (jauzketa): iz. Dantzariek egiten duten jauzketa.

sanpirol. (estebete): *iz. Ikus.:* Odolki. Odoloste,

santa baŕauka. (mamu): *ft.* Ikus.: Kuxo. Mamoŕo, samo.

santamaiña pefetxiku. (undo): iz. Goŕi ta j angaŕia dan pefetxiku.

santapura. (ixtun): iz. Leyatezko odia, erdian zabaldu ta dagoeua, ubilak ontzi-aldatzeko erabiltzen dana.

santeka. (lain): *iz.* ikus.: Kortika. Kozolda, seta, zakaŕ, zalakaŕ. (azal): Ikus.: Erdoka. J: Tortika.

santelen-xori. (ixori): iz. Ega zototzak eta margo biziak dauzkan txori txikia.

santiago-bide. (izat-jakinlza): iz. Tкus.: Esne-bide. J: San jakes'en bide, santio-bide.

santiaga-madari. (madariondo): *iz.* Madari-mota bat.

santiaga-ren bidea. (izat): *iz.* Ikus.: Esne-bide. j: San Jakes'en bide.

santibat. (gene): *iz.* Batezko kilimusia. I: Ikus.: Kilimusi.

santibate. (zeiñu): *iz.* Aŕanak jotzean egiten dan ots aundia. I: Santibete,

santibatekeria. (iñaute): is. Iñautean egiten dana.

santio-bide. (izat-jakintza): iz. Ikus.: San jakes'en bide. I: Santiago-bide.

santio-sagaf. (sagaŕondo): *iz.* Santi donearen egun-aldian umotzen dan sagata.

santsana. (tnintzabide): *izond,* Asko mintzatzen dana. (naspil): *izond.* Naspllt zen ari dana.

sautsin. (jangura): iz. Gosea deitzeko ilza. j: Santxin. (oñaze): *iz.* Oñaze aundia. I: Santxin. (izen): J iz. Gosea adierazteu dueu izena.

santxa. (aldizkapen): iz. ikus,: Saintza. J: Sonja.

santxiu. (jangura): *iz.* ikus.: Santsin. (oñaze): *iz.* Berbera.

santza. (egazti): iz. Gabai-mota bat.

santzo. (ants): *iz,* Alaitasunezko deadata. (poz): iz. Berbera. (bate): II iz. Ikus.: Algara. I: lfi-aldi.

santzo-aldi. (oyutza): *iz.* Deadaŕ aundiak ematen diran aldia.

santzoka. (ants): *adond.* Santzoak ematen ari-izatea.

santzolari. (ants): *izond.* Santzoak ematen dituena,

santzozko. (ants): iz. Guda-deadaŕa. (guda): *iz.* Berbera,

santzo. (ezautarazpen): *iz.* Izkututa dagoena ezagutu-eragiten duen ezaubidea.

sao. (laŕe): *iz.* Ems.: Zelai. J: Artalata.

sapa. (egurasti): *iz.* Bero aundiko aldia. Xapa. (somen): *iz,* Tkus.: **Aomen.** J: Gspe. (We): J *iz.* I us.: Tile nastuen multzoa. {: Ule-tximak, txoilo. (urin). *iz.* Landareen izerdia. (aŕain): JJ *iz,* Aitzen artean bizi dan aŕain txikia. (uztaŕi): JJ iz. Ikus.: Bekokiko. Kapete. (ur-leguŕeko): Jj *iz.* Tkus.: Zaŕapo. J: Latapo. (arto): iz. Artoaren oŕla, (bent): JJ iz, Ikus.: Aŕegosi. J: Pafada. **(ileondo):** iz. Ikus.: Tleondo, I: Menals, motots, xerlo, zergada.

sapa-bero. (bero): iz. Bero aundia. I: Sapero, bero tupitua.

sapa-lafosa. (latosondo): *iz. Basoko* latosa.

sapa-lore. (landare): *iz.* **Urin** daukan laudare ta batzuen batzuk edentsua data uste dote. I: Sapalora.

sapa-pefetxiko, (undo): *iz.* **Uste** danez edentsua dan ziza. J: Sapo-peŕetxiko,

sapa-tipula. (eŕaboil): iz. Tipula-mota bat.

sapabedaf. (belaŕ): *iz.* Belaŕ-mota bat. I: Sapabelaŕ, orodaŕ.

sapabelaf. (belaŕ): *iz,* Ikus.: Sapabedaŕ. I: Urodaŕ.

sapaberakatz. (belaŕ): *is,* Berakatzaren antzekoa Ban field txaŕa.

sapaburu. (ur-legoŕeko): *iz.* Tgelaren kuma. J: Sapandil, sapandur, sapapuski, sapobizi, zaalburu, zaalbooka, zalupa, zapa-bunt, xaal-books. (intz): *iz.* Ikus.: **Intz. j:** Basur.

sapaerdera. (mintzoera): *iz.* Erdera txaŕa. J: Sapo-erdera.

sapagofi. (egazti): iz. Jayo beŕia dan egaztia.

sapai. (goitegi): iz. Ikus.: Goitegi J: Bastarta, zapai. (ssbai): *iz.* Ikus.: **Sabai.** Etxape. (an): II iz. Ikus.: Aokoro. Ao-sapai. (lutelesti): JI *iz, Ikus.:* Ortzi. J: Oltz.

sapai-antzeko. (goitegi): *izond.* Goitegian egindako bizitegiaren antzekoa dana. J; Sapaigela-antzeko.

sapai-atzeko. (ao): *iz.* Ao-sapaiko atzeko aldea.

sapai-aufeko. (ao): iz. Ao-sapaiko auteko aldea.

sapai-biztoki. (goitegi): iz. Goitegian egindako bizitegia. J: Sapai-gain, sapai-gels.

sapai-gain. (goitegi): iz. Ikus.: Sapai-biztoki. J: Sapai-gela.

sapai-gela. (goitegi): iz. Ilrus.: Sapai-biztoki. J: Sapai-gain.

sapai-leŕo. (leyo): iz. Sapalo-multzoa.

sapai-leyo. (leyo): iz. Sapayan egindako **leyoa.**

sapai-sarbide. (asters): iz. Ekusketa bateau merkeena dan safera.

sapai-zulo. (biotz): iz. Biotzaren sapai ta utzuneen artean dagueu zulotxuak.

sapaidun. (goitegi): *izond.* Sapai-biztokia daukana.

sapaigel. (ur-legoŕeko): iz. Ikus.: Igela. Atangala.

sapaigela-antzeko. (goitegi): izond. Bats.: Sapai-antzeko.

sapaikaratu. (eltze): *ad.* **Eltcea Sapaitu.**

sapaio, (leyo): *ft.* **Ikus.: Sapalo.** Aldamu, **sapayo. (sabai): iz. Estalune baten sabaya.**

sapailu. (biatz): *iz.* **Biotzeko goiko bi** utzuneen bakoitza.

sapailuarekiko. (biotz): *izond.* Sapailuari dagokiena. I: Sapailuko.

sapailu. (eltze): *ad.* Tkus.: Sapaikaratu.

sapakipula. (eŕaboil): iz. Basoko tipula.

sapakon. (joko): iz. **Ziba txikia. J: Tkus.:** Txoko,

sapalandara. (belaŕ): *iz.* **Belaŕ-mota bat.**

sapalaf. (abertxu); *iz.* Latzkaria Ban abetxu-mota bat. I: Saparlaŕ.

sapelatz. (egazti): *iz. Ikus.:* Buzoka. J: Apalatz, sapelaitz, sapelatz.

sapalda. (zapalda): *iz*. Basefietako zapalda. (ordoki): *iz*. Mcndietako goi-ordeka. (latsun): jj *iz*. Karobiaren erlaxa.

sapaldape. (tini): *iz*. Erlaxen beko zatia.

sapalora, (landare): iz. ikus.: Sapa-lore. (morkorkeri): *is*. Ikus.: Morkarkeri. Ordikeri.

sapalu€na. (Iuma): *iz*. Egaztien lenengo lmnatxoa.

sapato. (leyo): *is*. Gela bateko orman egiten dan lekorerako irikidura, boraño eltzen dana ta baranda irtena daukana. I: Aldaniu, pendiz, sapailo, zoladura. (sabai): *iz*. Laŕain eta etxe artcan dagoen estalunearen sabaya.

sapandil. (ur-legoŕeko): *is*. Ikus.: Sapaburu. I: Sapandur, sapapuski, zaalburu.

sapandur. (ur-legoŕeko): *iz*. Ikus.: Sapaburu. j: Sapandil, sapapuski.

sapaosto. (landare): *iz*. Asunkaria dan landarea. j: Ikus.: Or€nabedaŕ.

sapapotu. (landare): iz. Ikns.: Basapoŕu. Paŕosta, trunbil.

sapapuski. (ur-legoŕeko): *iz*. Ikus.: Sapaburu. : Sapandil, sapandur, sapobizi.

saparlat. (laŕosondo): *iz*. ricas.: Basa-aŕosatze. Astolaŕosa.

sapaf. (ezko): *iz*. Tkns.: Lapaf. I: Erls-koxkoŕ. (itxitura): *is. Ikus.:* Esi. Estura. (ardui): jj *iz*. llama **Ardui.** j: Bedaixko, sartzi, sasi-ondn, txapartegi, (antoxin): *(is.* f: Ikus.: Bonbil. Bonbiltzaŕ. (landare): II is, Arbi legoŕa, (ozarkcri): *izrnid.* Ozarkerizko azkufia.

sapaf-erosle. (ezko): *izond.* Ezkoa erostcn duena.

sapaf-gabetu. (ezko): *ad. Eztia* cz euki.

sapafi. (motrailu): iz. Ikus.: Motrailu. I: Mortailu, txukulu.

sapaf-kentze. (ezkn): is. Abaraskatik zikinkeria kentzea.

sapafondo. (sasi): iz. Ikus.: Sasi. I: Lapaŕ, sasu-ondn.

sapafote. (lodiera): *izond.* Lodi xamaŕa dana.

saparta. (asetasun): *iz*. Ikus.: Asetasun.

sapasgun. (eŕaboil): *iz*. Ule antzckoak dauzkan eŕaboila.

sapast. (Writ): *is*. Antoxin brtcan igitzen den ubil baten ots-izena.

sapasto. (ileondo): *izond.* lleondoa aŕoluta daukana. j: Sapazto.

sapatsu. (ale): *izond.* Ule asko daukana.

sapayo. (ao): *is*. ikus.: Ao-sabai. : AD--salmi, zapalo.

sapaztatu. (ileondo): *ad.* Ileoudo dotal.

sapazto. (ilcondo): *izond.* Ileondoa aŕotuta dauka€ia. j: Sapasto.

sapedaf. (bold): *iz*. Piŕinpinkaria dan bclafa, crcinduta dagozen soloetan eŕaz ateratzen dana. I: Sapelarda, sapelaŕ, sapo-bedaŕ.

sapelaitz. (egazti): *is*, Ikus.: Buzoka. Sapalatz, sapelatz, axtora.

Sapelarda. (bedaŕ): *iz*, Ikus.: Sapedat. Sapid, sapo-helaŕ,sapo-bedaŕ.

sapelaf. (heist): is. Ikus.: Sapedaŕ. I: Sapelarda, sapo-bedaŕ, sapo-bedaŕ.

sapelaf belts. (landare): ***is.*** Gingilkaria dan Iandarea, belafezkoa dana.

sapelatz. (egazti): *iz*. Ikus.: Buzoka.: Sapelaitz, sapelatz, sapelats, xapelatz.

sapetuts. (aztore): *is*, Ikus.: Aztore. Beltzinga, sapelats.

sapero. (barn): *iz*, Bero aundia. Ikus.: Sapa-bero. j: Bero tupitua. (gizengaŕi): *iz*. Oloenizako irtu-orea. (azkuŕi): (iz. Zeŕientzako azalea.

sapi. (garau): *is. ikus.:* Garau. j: Pikort.

sapin. (liño): *iz*. Liñoa txikitzeko tresna. ^: Sapi iaŕ, sapiño. : Nolakotasun txikia duen liñoa.

sapinada, (tanpa): *is*. Tanpak **eŕaz** ematea.

sapindu. (lino): *ad.* Ikus.: Sapiñatu.

sapinketa. (tiño): *is*. Lilies txikitzcaren egipena,

sapiñaŕ. (liña): *iz*. Ikus.: Sapin. Saplño.

sapiñatu. (lino): *ad.* Lilies txikitu. I: Sapindu.

sapiño. (Kilo): *iz*, Ikus.: Sapin. I: Sapiñaŕ.

sapio. (lokaŕi): is. Zirikoaren ari mea. (golde): *iz*. Goidearen lokaŕia.

sapootu. (lotura): *ad.* Lotura egin.

sapif. (pitxi): is. Margo oztiña duen pitxia.

sapif-afi. (pitxi): *is*. Sapit-margoa duen pitxia. : Sapif-aŕizko.

sapif-atzeko. (pitxi): izond. Ikus.: Sapiŕ-aŕi.

sapitezlco. (pitxi): *izOnd. Ikns.:* Sapiŕ-afi. Sapiŕ-aŕizko.

sapite. (da€nutasun): *iz*. ikus,: Damutasun. j: Ateleka. (efa): *iz*. Ikus.: Eta.j:liekaingo,sapo.

sapitel. (ur-legoŕeko): *iz*. Ikus.: Zaŕapo. I: Laŕapa, sapo-zabal.

sapitu. (zauri): *ad.* Zauria egin.

sapo. (gibel): *iz*. Gibeleko atitxoa. (joko): *is*. Birlo-jokoan egindako akeba. (eŕa): *iz*, this.: Eta. Sapite.

sapo-bedaŕ. (beda): iz. Ikus.: Sapedaŕ. I: Sapelarda, sapelaŕ,

sapo-bcrakatz. (bedaŕ): *iz*. Bclaŕ txafa, berakatzaren antzekoa dana.

sapo-zabal. (ur-legoŕeko): *is*. Ikus.: Zaŕapo.: Sapitel,

sapea. (aŕain): *iz*. **Burn** oso aundia daukan ataiña; aoa ere aundi-aundia, ta ao ta begiak buruaren goiko aidean dauzkana.

sapobizi. (ur-legoŕeko): *iz*. Ikus.: Sapaburu. j: Sapapuski.

sapoburu. (ur-legofeko): is. Igelaren eitxaŕa.

sapii. (otz): *is*. Azkuŕiak **otz** cukitzeko tokia.

sapokeri. (do⁵ortasun): *iz*. Ikus.: Dulortasun. j: Putrunkeri, 'r.atartasun. (zatarkeri): *iz*. ikus.: **Zatarkeri.** I: Putrunkeri, tatarkeria, txakurkeria.

sapoitsu. (egu): *iz*. Eguraldi gozoa.

sapomofo. (txotx): *iz*. Ikus.: **Txotx.** I: Veto, zapamofu.

sapore. (laspel): *iz*. Ikus.: Luŕun. j: Buŕacla. (uŕikaltasun): iz. Ikus.: Ufikaltasun. : Eŕuki, urgaizte. (usain): (*iz*. Ekaiŕz-euria danean izaten dan usaua. (euri): H *iz*. Berbera.

saporez. (ufikaltasun): *adond.* Uñkaltasunez ari-izatca.

saporka. (gogortasun): *iz*. Ore edo lurki baton zati gogoŕak. (itsastasun): *iz*. Atxikitasun txikia duena.

saportu. (gogortasun): *ad.* Ikus.: Gogortu. j: Gogofitu. (eraindu): *ad.* ikus.: **Eraindu. j:** Egingatu, sukutu, data.

sapotiko. (apeu): *izond.* Apena egitcn duena. (eta): *frond.* **Eta** duena. Sapotsu.

sapots. (tortotx): is. Ikus.: Tortoxki.: Artelazki, tortatx, txorko.

sapottu. (efa): *izond.* Ikus.: Sapotiko.

sapotz. (estaiketa): *iz*. Ikus.: Zipotz. Kabiĺuka, tango, aozipotza, xot. (lepo): *iz*. Lepoaren atzeko aldea. I: Saputz. Ikus.: Gaŕondo. : Garondo, lepo-gibel, logo-samaŕ.

sapoztu. (irabio): *ad.* Lepotik oratuta astindu. : Sapuztu. (nekabidc): *ad.* Nekabidea artu. (utziera): H *ad.* Egaztlek kabia utzi. j: Sapuztu. (tiŕit): *ad.* 'l'iŕit-egin. (estaiketa): II *ad.* Zipotza ipiñi.

sapuguri. (zomoŕo): *iz.* Zomofo txiki bat.

sapuitz. (aŕain): *iz.* Main txiki bat.

saput. (lepo): iz. Ikus.: Lepo, j: Sama.

saputn. (sunlit* *ŕzond.* Eŕaz sumintzen dana.

saputinkeria. (elemele): *iz.* Ikus.: Elemele. I: Maxio. (naspil): iz. Ikus.: Naspii.:1Cildli-makala. (mardail): iz. Ikus.: Mardail. j: Mannatika.

saputs. (ilcondo): *izond.* Ileondo asko daukana.

saputz. (isikortasun): ŕz. Isikortasunez ari-izatea. (mukerkeri): *izond.* ikus.: Mukef. j; Perkain, sapuzti. (lepo): (j *iz.* Ikus.: Sapotz. I: Garondo, gaiondo, lepogibel, lepo-samaŕ. (enbof): j *iz.* Enboŕaren goiko zatia, abaŕak sortzen diran told ondokoa.

saputz-oyal. (kapel): ŕz. Garondoa estaltzeko oyala.

saputzaldi. (gogo-aldarte): *iz.* Gogo-aldarte txaŕarcn aldia.

saputzeko. (tanpa): ŕz. Ikus.: Garondoko, Garondokada.

sapuzka. (birunda): *adond.* Luŕera jansi ta birundaka ari-izatea. (mukerkeri): *adond.* Mukeŕ ipintzen ari-izatea.

sapuzkeri. (mukerkeri): *iz.* Mukerkeriz ari-izatea.

sapuzti. (mukerkeri): *izond.* Ikus.: Mukeŕ. I: Saputz, uzu.

sapuztu. (tukerkeri): *ad.* Mukcrkeriz ari-izan. (ito-aldi): *ad.* Lepoa tinkatzean ito-crazi. (irable): j *ad.* Astintzea. (utziera): II *ad.* Ikus.: Sapoztu.

sapuztua. (tanpa): iz. Tanpak ematea.

Sara. (luŕ-lantze): *ad.* Luŕa, sasi ta belaŕ txaŕaz garbitu. (sagaratze): iz. Sagara itzaren laburpcna. (sare): j *iz.* Ikus.: Esku-maunga. I: Eskusare.

sara-sara.(gardentasun): *izond.* lkus.: Garden. I: Karden, sumagaŕi.

sarabe. (baŕio): *iz.* Ikus.: Artegi. Sarobe.

saradon. (zugatz): *iz.* Ereiñotz antzekoa dan zugatza. j: Ikus.: Ereiñotz. Ereñotz, zumel, zumeltz.

saragartsu. (azteri): *ftond.* Azteria daukana.

saral (aitzuŕ): *iz,* Aitzuŕtxikia.

saraila. (be/aŕ): *iz.* Tkus.: Saralc. I: Saraile.

sarailategi. (belaŕ): iz. Saralea edo saraila gordetzen dan tokia.

saraitsu. (aŕantza): iz. Maxkufak aŕapatzeko tresna,

saraitzu. (sarats): *iz.* Saratsen multzoa.

saraitzuaŕ. (biatanie): *iz.* Salazaŕ aranekoa dana.

sarakata. (txapilo): ŕz. Ikus.: Txapilo. Burgo.

saratseta. (luŕ-lantzc): iz. Lufa, sasi ta belaŕ txaŕaz garbitzearen egipea.

saraketan. (luŕ-lantze): *adond.* Lute iraitzean goldatzen ari-izatea.

sarakin. (luŕ-lantze): iz. Ereindako soloetanbelaŕakkentzea. j: ikus.: Saratze.

saral. (abeltegi): *iz.* Aska-mota bat.

saraldi. (luŕ-lantze): *iz,* Lute iraitzean goldatzearen aldia.

sarale. (beta); *iz.* Ebagi ta legortuta dagoen belaŕa. (esertoki): *iz.* Sai-abereenganjartzen diran esertokiak. (abeltegi): II *iz.* Aberccntzako bazka askara botatzeko, sabayan dagoen idekidura. I: Maujatera. (alapide): jj iz. Abereai ematen zayen **azkuŕi** legefa. [: Belaŕ igaŕa, saldale. (burdi): II *iz.* Belaŕ igaŕa eramateko, gurdietan ipiñi oi diran kartol aundiak.

sarale legota eman. (tanpa): *ad.* **Esku-makilaz** tanpak eman.

saralegi. (betaŕ): *iz.* Saralea eukitzelco tokia. I: Saraletegi.

saraletegi. (beta): iz. ikus.: Saralegi.

sarale. (biotz): iz. Biotzaren sapai ŕa utzuneen artean dagozen aloznak. I: Txaratil, txaramil, txaranbel, xarakil.

sarama. (zaboŕeri): iz. Zaboŕa, zikinkeria. (aultasun): *iz.* Aula dan notilia, (euri): II

sarameria. (uzkeri): iz. Ikus.: Uzkeri. I; Pizka.

saran. (otaŕ): iz. Otaŕ aundia.

saranbe. (aterbe-leku): *iz.* ikus.: Estalpe. ^: Estalune.

saranda. (piitzaŕ); ŕa. ikus.: Pilttaf. I: Pildat, trapil.

sarandoi. (belaŕ): *iz.* Ikus.; Aiñara-belaŕ. I: Koŕadu-belaŕ.

sarangil. (naŕazti): *iz.* Ikus.: Suangila. I: Sabandila.

saraperatu. (luŕ-lautze): *ad.* Saraketaz luŕetik ateratzen dan szala luŕean sartu.

sarartetu. (usarte): *ad.* **Usartea egin.**

sarasabi. (min): *iz.* **Mindegi** oso biguna.

saraskari. (sarats): ŕa. Saratsaren antzekoa dana.

sarasketa. (sarats): *iz.* Saratsak dagozen tokia.

sarasola. (sarats): iz. Saratsen mnitzoa. ^: Sarasti, saratsaga, saratseta, saratsoga.

sarasti. (sarats): ŕa. ikus.: Sarasola. Saratsaga, saratseta, saratsoga.

SARATS. *iz.* Zugatz saraskaria; bete ofiak eats ta aizto-irudikoak dira; ibai-crtzctan azten da. j; Saratxe, saats, sagats, sagatx, saratz, sarets, sarika, sats, trausta, tunzia, ustigei, txarika, uxtigei, zarika, xaatxa, zuain nigaŕegile, zumalakat, zumaligaŕ, zumalikaŕ, zumarika, zutnclakaŕ, zumelika, zumerika, zumelikaŕ, zungi. Ikus.: Xima].

saratsaga. (sarats): ŕz. Ikus.: Sarasota. Sarasti, saratseta, saratsoga.

saratseta, (sarats); iz. Ikus.: Sarasota. Sarasti, saratsaga, saratsoga.

saratsoga. (sarats); iz. ikus.; Sarasota. j: Sarasti, saratsaga, saratseta.

saratu. (luf-lantze): *ad.* Luŕa, sasi ta belaŕ txaŕaz garbitu.

saratz. (sarats): *iz.* Ikus.: Sarats. Sagats.

saratzaile. (luf-lantze): *izond.* Lao., sasi ta beta(txaŕaz garbitzen duena.

saratze. Out-lantze): iz. Sarakiña egitea. ^: Ikus.: Sarakin.

sarazkatu. (tiñe); *ad.* Liñoa lasto-mozteko tresnaz samurtu.

sarbagoñ. Nature): *ft. ikus.:* Udarbi. I: Prantzes-arbi, sera, ur-arbi.

sarbañ. (sacra): *izond.* Nunbait sartu beta dana. I: Sarbeŕi.

sarbasta. (abaŕ): *iz.* Abaŕak usu dauzkan zugatza.

sarbe, (izabere): ŕz. Ikus.; Izurda. Tzurde.

sarbegi. (abaŕ): iz. Abaŕ txikiak. (oŕi): *ŕz.* Abaŕ nagusiak dauzkan ofiak.

sarbero, (egu): ŕa. Tkus.: Sargori. I: Eŕekotxo, lanbero.

sarbefi. (lekaidego): *iz.* Lekaidego batean sartzeko gertutzen ari dana. (ssŕera); *izond.* Ikus.; Sarbaŕi.

sarbeŕi-aldi. (lekaidego): iz. **Lekaidego** batean sartzeko egiten dan gerfutzearen aldia. j: Sarbeŕi-aro, sarbefi izatearen aldia.

sarbefi-biziera. (lekaidego): *iz.* **Sarbeŕien** bizia.

sarbefi-etxe. (lekaidego): *iz.* **Lekaidego** bateau sartzeko gertu zea egitea dan etxea. : Sarbefitegi, sarbeŕiak bizi diran etxea. (lekaidetxe): *iz.* Berbera,

sarbefikide. (lekaidego): *izond.* Lekaidego batean sartzeko gertntzen ari diranen bakoitza besteenganako.

sarbi. (min): *iz.* **Mindcgi Ixikia.**

sarbi-zai. (landaketa): *izond.* Sarbia zaintzen duena. (zaintza): *izond.* Berbera.

sarbide. (saŕera): iz. Ikus.: Safera. Sarkera.

sarbidednn. (ekusketa): *izond,* Ekusketa batean sartzeko almena duena. (saŕera): izond. Nunbait sartu ditekena.

sarbidetu, (saŕera): ad. Ekusketa bateau sartzeko almena aldi baterako lortu, (ekusketa): *ad.* Berbera.

sarbo. (isiitasun): *izond.* Bete naya ixilik dagiena. (abere): *izond.* Azten ez dan aberea edo landarea.

sard-atuu. (aŕain): *iz.* Multzoetan dabilen ega-luzca.

sarda. (gaŕaztulu): *iz.* Gaŕaztuluaren antzckoa dan tresna. (aŕantza): *iz.* Xardin ado bokartaen multzoa. (zapi): *iz.* Burua estaltzeko zapia. (abere): II iz. Ikus.: Abelgoŕi. Bedayo. (adaŕ): *iz.* Adafak got ta zuzenak dauzkan zezena. ^: Sardai. (eundura): II *iz.* Eun zakaŕa. (ingi): *iz.* Ingi-neuŕi bat. (sarde): iz. Ikus.: Sarde. j: Sagarde, sardanga.

sardai. (makil): *iz.* Gaztafiak botatzeko aga edo makila. (adaŕ): *iz. Ikus.:* Sarda.

sardaikari. (igali): *izond.* Zugatzetatik igaliak botatzen ari dana.

sardaikatu. (igali): *ad.* Zugatzetatik igaliak beta.

sardaitara. (gaŕaztulu): *adond.* Gaŕaztnlnz Ian egiten ari-izatea.

sardaka. (gona): *iz.* Zaipeko baten atzeko idekidura.

sardakatu. (ebaketa): *ad.* Zugatz baten goiko zatia ebagi.

sardamilo. (kordokadura): *ŕz.* ikus.: Dibo. Girgin.

sardan-baŕika. (upa): *iz.* Sagardo-upela. (garagardo): *iz.* Berbera.

sardana. (azarkuntza): *izond.* Ikus.: Ausarta. I: Mitiri,

sardanga. (sarde): *iz.* ikus.: Sarde. Sarda, sardei.

sardanko. (zango): *izond. ikus.:* Anka-zabal. (: Istaŕ-zabal, trankatx.

sardasica. (biurdura): *is.* Neskatil biufia.

sardatxnf. (aitzuŕ); iz. Bost ortz edo ski dauzkan aitzufa.

sardeu. (garagardo): *iz.* Ikus,: Sagardo. Pabamola.

sardautegi. (garagardo): *iz.* Sagardoa saltzen dan tokia. Sardautoki.

sardautoki. (garagardo): *iz.* Ikus.: Sardautegi.

SARDE. iz. Zardai luzea; bare mutuŕ bateau bi moko ditu, ta gauzak esegi ta ezesegitzeko erabiltzen da. I: Besare, burdun-aŕastelu, arkela, aŕestelu-matxarde, estango, euŕortz, idurka, irurka, lep-urkila, saarde, sagarde, sarda, sardanga, sardei, zarde, xarde, xispa, zizpa. *II* (aldaragune), (gaŕaztulu), (laŕinketa), (luŕ-lantze), (matsondo), (urka), (zi). (meta): *is.* Ikus.: Meta. I: Moltzo.

sarde-adaf. (zugatz): iz. Zugatz batean enbofa te adaŕ lodi bat alkartzen diran tokia, zoko zoŕotza egitean.

sarde-burnia. (sarde): *iz. Burnizko* sardca.

sarde-pila. (sarde): *iz.* Sardeen multzoa.

sarde-tajuko. (sarde): *izond.* Sarde-itxura duena. j: Ikus.: Sardekara.

sarde-taula. (sarde): *iz.* Znrazko sardea.

sarde-akaldi. (tanpa): *iz.* Ikus.: Sardekada.

sardedun. (sarde): *izond.* Sardea daukana; sarde-itxurakoa.

sardei. (sarde); *iz. Ikus.:* Sarde. I: Sardanga, zizpa.

sardeka. (sarde): *iz.* Ikus.: Larortz. I: Saarde,sardeño.

sardekada. (sarde): ŕz. Sardeaz emandako tanpa. Sarde-ukaldi.

sardekara. (sarde): *izond.* Sardearen antzekoa dana. I: Sarde-tajuka.

sarden. (txairotasun): *izond.* Ikus.: Lerden. : Lirain.

sardeño. (sarde); *iz. Ikus.:* Larortz. I: Sardeka, sardetxo, tutun, xardango.

sarderatu. (aldaragune): *ad.* Bi besotan aldatu.

sardeta. (sarde): iz. Sardeaz artzen dan belaŕ edo lasto-aindoa.

sardetu. (sarde): *ad.* Sardea nunbait aartu.

sardetxe. (sarde): *iz.* Ikus.: Ireiz-sarde. I: Murtxil, txardeko.

sardetxo. (sarde); *iz,* Ikus.: Larortz. I: Sardeño,sardexka,sardeska.

sardetzaf. (sarde): *iz.* Ireiz-sarde aundia. ikus.: Ireiz-sarde.

sardetze. (aldaragune); *ft.* Bi besotan aidatzca.

sardexka. (sarde): ŕz. Ikus.: Larortz. Sardetxo,sardeska,sardicta,satdeska, sardetxa.

sardexkatara. (ao): iz. Aoau sartzen dan janari-puska edo ubil-aindoa.

sardeztatu. (sarde): *ad.* Sardeaz tinkotu.

sardi. (pitxi):,tz. Odol-margoa daukan agata. I: Sardi-aŕi.

sardi añdun. (pitxi): *izond.* Sardi-aŕiaren antzekoa dana.

sardi-aŕi. (pitxi): *iz.* Ikus.: Sardi. Margo orixta duen again.

sardi-gofi. (margo): *iz.* Margo goŕia duen istaŕia. (pitxi): *iz.* Berbera.

sardieta. (sarde): *iz.* Ikus.: Larortz. Sardexka. (aŕain): *iz.* Aingirdren antzekoa dan afaila.

sardin. (isikortasun): *Land.* Buru-gogoŕa dana.

sardin-aŕantzale. (aŕain): *izond.* Sardiñaen aŕantzan ari dan aŕantzalea. I: Sardinketari,

sardin-bedaŕ. (balm): *iz.* Ikus.: Ormabedaŕ. I: Pufabelaŕ.

sardin-iaŕ. (aŕain): *iz.* Ikus.: Sardiñatzaŕ, I: Sardin-igaŕ,

sardin-igaŕ. (aŕain): *iz.* ikus.: Sardiñatzaŕ. J: Sardin-iaŕ, sardintzaŕ.

sardin-mando. (aŕain): *iz.* Afautxoak utzi dituen sardiñatzaŕa.

sardin-saltzaite. (aŕain): *izond.* Sardiñak saltzen dituena.

sardin-sare. (aŕantza): *iz.* Sardiñak aŕapa£zeko sarea.

sardin-txiki. (aŕain): *iz.* Txikia dan sardiña.

sardindegi. (aŕain): *iz.* Sardiñak saltzen diran tokia.

sardinketari. (aŕain): *izond.* Ikus.: Sardin-aŕantzale.

sardintxo. (txori): *iz.* Ikus.: Barkilario. I: Txatiko.

sardintzardun.(aŕain): *izond.* Sardintzaŕak dauzkana.

sardintzaŕ. (aŕain): *iz.* Ikus.: Sardiñatzaŕ. Sardin-igaŕ, sardinzaŕ.

sardiña. (aŕain): *iz.* Jateko gozoa dan aragia duets aŕaña. j: Txardiña, xardin.

sardiñatzaŕ. (aŕain): *iz.* Sardiñaren an€zekoa dan aŕaña, um baño luzcagoa dana. : Sardin-iaŕ, sardin-igaŕ, sardintzaŕ.

sardei. (aŕain): *iz.* Aundi ta txaŕa dan aŕaña.

sardoin. (muger): *iz.* Ikus.: Agata. Onis-aŕi.

SARE. *iz.* Uztunak eratzen, kateaturik eta atxikiturik dagozen ari, **lokafr** edo loroen bidez egiten dan tresna, aŕaintzeko, eizatzeko, esitzeko ta abaŕ erabiltzen dana. I: Uztunen **tan** cdo eundura. Jata. (abeltegi): *iz.* Aska auŕean jartzen dan olesia, abereak mustuŕa bakaŕik atera dezaketen. I: Aska, itsute, itsutegi. (baŕio): II *iz.* Sarobea, (alantza): *iz.* **Afañak**

atzematcko erabiltzen dan tresna. /1 Sareak bi gisatakoak dira: Ondoka sareak (ondora botatzen dim) eta trigukoak (azalean kuajeak gora ta bera erabiltzen ditu). II (bumi-ari), (burni-esi), (eiza), (euudura), (segada), (uztarpide), (zarando).

sare-aldi, (aŕautza): iz. Arantzan bakoitzean botatzen dan sareak aŕapatzen duena. I: Saretara, sate-ukaldi. (josketa): *iz,* Ikus,: Saresta. I: Pasegu, sareztadura.

sare-antolatzaile. {sare): *izond.* Sareak autolatzen dituena.

sare-antzeko. (sare): *izond.* Sarearen itxura duena.

sare-ari. (sare): iz. Aŕantzarako sareak daraman lokafia.

sare-afantzari. (afantza): *izond.* Sareaz arantzan ari dana, I: Sare-aŕantzale.

sare-aŕanzale. (aŕantza): *izond.* Ikus.: Sare-atantzari.

sare-aft. (aŕi): iz. Safe batean, zutik egotcko jartzen dau afia.

sare-arte. (aŕantza): iz. Eyera ondoko ueskan aŕantza egiteko kaniza. : Ikus.: Kaniza. (gudamaŕu): iz. Ikus.: Zelatarte. *j:* Zimarku. (segada): II iz. Ikus.: Segada. Lakio.

sare-artetu. (segada): *ad.* Segadan jausi.

sare-ate. (ate): *is.* Burni-ariz egindako atea.

sare-ausketa. (sate): *is.* Sare-mailak apurtzea. I: Ikus.: Sare-auste, sore-etendura, sare-uŕadura.

sare-auste. (sare): *izond.* Sare-mailak apurtzen dituena.

sare-auste. (care): iz. Sare-mailak apurtzea. I: Sare-austura, sare-ausketa, sare-etendura,sarc-uŕadura.

sare-austura. (sate): *iz. ikus.:* Sare-austc. I: Sare-ausketa, sare-auste.

sare-autsi. (sare): *ad.* Sare-mailak apurtu.

sare-baŕutu. (sare): *ad.* Sare-anailetan sartu.

sare-berun. (berun): is. Sara batean, beruntz joan dedin, jartzen dan beruna. (sare): *iz.* Berbera.

sare-bide. (ondaŕaldi): *iz.* Ikus.: Ondafaldi. I: Kokatze.

sare-bilbe. (care): *iz.* Sarearen ari-multzoa.

sare-botaketa. (jai): *iz.* Zaldi edo zezen bat atzitzeko, sareak botatzean egiten dan j aya.

sare-buŕukari. (bofoka): *(sand.* Aspaldin bofoka egiteko, sarea erabiltzen zuena.

sare-buru, (care): is. Sarearen mutuŕ bat. I: Sara-maid.

sare-drags. (aŕantza): *iz.* Bare bidean aurkitzon dituen aŕain taiki guztiak eta itxasoan egon ditezken baste gauzak era aŕapatzen dituan sarea. I: Sare-treza,

sare-eiztari. (eiza): *izond.* Sareaz eizatzen duena. (sare): *izond.* Berbera.

sare-esi. (itxitura): *iz.* Burni-ariz egindako asia.

sare-estaiki. (burni-esi): *iz.* Burnl-ark egiten den estalkia.

sare-etendura. (sare): *is.* ikus.: Sara-ausketa. I: Sare-auste, sare-ufadura.

sare-eon. (eundura): *is.* Sarearen eundura. (sate): iz. Safe txikia. Sarek, sareun.

sare-gabiral. (egazti): iz. Ikus.: Caabirai. I: Mirotz.

sare-gorontz. (gudu janizi): *iz.* Ikus.: Bulaŕ-babeski. Bulaŕ-sare.

sare-itsu. (aŕantza): *iz. ikus.:* Kaŕamitz. I: Pertol.

sare-itxu. (afantza): *iz.* Afantzarako lanabesa, erdikideak diran bi care-kosnoctaz egiña dana.

sare-joko. (pilota): *iz.* **Hera-joke-moat** bat.

sare-kafamaŕo. (oskoldun): *is.* Sareax artzen dan xauguŕua.

sare-lafla. (sare): iz. Iru sareetaz egiña dagocn baste sare aundia.

sare-mirotz. (aztore): *iz.* Sareaz artutako aztorea.

sare-mutut. (sare): *iz.* Ikus.: Sare-buru.

sare-ofatz. (jostoŕatz): *iz.* Sareakjosteko jostofatza.

sare-papuak. (sare): *iz.* Sareari gañcratzen zaizkionak.

sare-sagaf. (garastaketa): *iz.* Garastailuaren mutuŕa, ura ateratzeko zatia.

sare-sakel. (aŕantza): *is.* Aŕantzarako sarea.

sare-saltzaile. (sare): *izond.* Sareak saltzen dituena.

sare-sargu. (afantza): *is.* Aŕantzarako sareak botatzeko toki egokia. I: Sara-sarleku.

sare-sarleku. (aŕantza): *is.* ikus.: Sare-sargu.

sare-sarize. (afantza): *iz.* Sarea, care-sarguan sartzea.

sare-treza. (aŕantza): *iz.* Ikus.: Sare-draga.

sare-ukaldi. (aŕantza): *iz.* Ikus.: Sare-aldi. I: Saretara.

sare-uŕadura. (sare): *iz.* Ikus.: Sara-ausketa. I: Sare-auste, sare-etendura.

care-zefenda. (oyal): *is.* **Merge** ezberdiiietaz oyaletan egiten diran mafak edo zeŕendak.

sare-zisku. (afantza): *is.* Aŕantzarako sarea. : Sara-min.

sare-zufo. (aŕantza): iz. Ikus.: Sare-zisku.

saredun. (sare): *izond.* Sareak dauzkana.

saregai. (aŕantza): is. Ikus.: Apailu. I: Apaixo, tress, zedoin.

saregile. (sare): *izond.* Sareak egiten dituena. I: Saregin.

saregin. (sale): *izond.* Ikus.: Saregile.

saregintza. (care): *iz.* Sareak egiteko langintza.

sarekada. (aŕanlza): *iz.* Sareaz artutakoa.

sarekara. (josketa): *is.* Ikus.: Saresta. I: Sareztadura, zurkusadura.

sarekari. (joko): *izond.* Atxamokoz jokatzen duena.

sarekatu. (sare): *izond.* Sareaz edo sareaz bezela egiña dana. I: Saretsu.

sareketa. (luŕ-lantze): *iz.* Luf bat sasiz eta bald txataz garbitzea.

sareki. (sale): *is.* Ikus.: Maila. I: Saremaila, **uztun.** I: Sarearen eundura egiten duten zatitxoen bakoitza.

sarekonpondu. (sure): *ad.* Sarearen mailak antolatu.

sarelari. (sare): *izond.* Sareax ari dana.

saremaila. (sara): *is.* Ikus.: Mafia. I: Sareki, uztun.

saremamiñak. (sane): *iz.* Sarearen zati lodiak.

sareño. (bumi-esi): *iz.* Burni-esi txikia. Sarexka. (sare): *iz.* Sane txikia, I: Saretxo,

serape. (sare): *is.* Sarez es€alkia.

sareratu. (sate): *ad.* Sarez aŕapatu.

saresta. (joskcta): iz. **Oyal** baten zaŕasta jostea, peitatzen dana oŕazkadaen bides betetzean, batzea alik eta ondoenik egiña gera dedin egiten dan lana. I: Pasegu, sare-aldi, sarezta, sareztadura, sarekara, surkusadura, zurkusadura.

sarestatu. (jozketa): *ad.* Saresta egin. I: Saretu; sareztatu, sarcztu.

saret-antzeko. (burni-csi): *izond.* Sarearen antzekoa daua.

sareta. (itxitura): *iz.* ikus.: Leyo-sare. I: Leyo-sareta, saretategi, zulsare, zultsare. (burni-esi): *in.* Ikus.: Burni-esi, I: Matxardo, saretxa, ziri-esi. (uraska): II iz. Uraskan jartzen dan esia.

sareta-baŕua. (bumi-esi): is. Saretatik baŕukoa.

sarekara. (sane): iz. ikus.: Sare-aldi. Sare-ukaldi.

saretaratu. (eiza): *ad.* Lakioz edo sarez eizatu.

saretategi. (itxitura): iz. Ikus.: Sareta. I: Leyo-sareta.

saretegi. (sare): *iz.* Sareaz usoak eizatzeko tokia.

saretra. (otaŕ): iz. Otaŕ batek euki dezakena.

sarets. (sarats): iz. lkus,: Sarats. Sagats, sarika, trausta.

saretsu. (sate): *izond. Ikns.;* Sarekatu.

sareto. (sure): L. Ikus.: Sore-eun. Sarcun. (urdait): *iz.* Urdaian dagoen sore txikia.

saretu. (ari): *ad.* Ariak pirtxildu. (josketa): *ad.* Saresta egin. j: Ikus.: Sarestatu, sareztatu, sareztu, surkusatu.

saretxa. (burni-esi): iz. Ikus.: Burni-esi. I: Sareta.

saretxo. (sore): *iz.* Ikus.: Sarcño.

saretzaile. (jozketa): *izond.* Sarestak egiten dituena.

sareun. (sare): *ft.* Ikus.: Sare-can. I: Sara txikia, sareio.

sarexka. (burn-esi): iz. Ikus.: Sareño.

sarexuri. (egazti): iz. Egak margorik gabe dauzkan buzoka.

saeesai. (sate): *izond.* Uso-eizean sareak zaintzen dituena.

sareztadura. (jozketa): iz. Ikus.: Saresta. Sare-aldi, sarekara, surkusadura,

sareztatu. (jozketa): *ad.* Ikus.: Sarestatu. j: Saretu, surkusatu.

sareztu. (jozketa): *ad.* Ikus.: Sarestatu. Saretu. (sare): *ad.* Sareaz aŕapatu.

sarga. (zamuka): iz. Ikus.: Zamuka. j: Lixasoka, sorga. (abaŕ): *iz.* Ikus.: Abaŕ. ^: Kando. (igali): II iz. Sasiagarcn igalia.

sarga-lasto. (zamuka): iz. Zamukaren lastoa.

Sarga-lokaŕi. (lotura): *iz.* Zamuka egindako Iokaŕia. I: Sargazko lokaŕi. (zamuka): iz. Berbera.

sarga-luŕ, (zamuka); *iz,* Buts.: Sargadi.

sarga-saltzaile. (zamuka): *izond.* Sarga edo zamuka saltzen duena.

sarga-zarc. (lasto): *is.* Lasto-zama aundia, (zoŕo): *is.* Sarga-sareaz egindako zofoa.

sargadi. (zamuka): iz. Sargaen edo zamukaen multzoa. 1: Sarga-luŕ.

sargadun. (zamuka): *izond.* Sarga edo zamuka daukana.

sargatzz. (safera): *izond.* Sartzeko eziña dana.

sargaŕi. (saŕera): *izond.* Sartzeko eŕaza dana.

sargasta. (eguŕ): is. Eguŕ txikitua.

sargatu. (zamuka): *ad.* Zerbait sargaz edo zamukaz bete.

sargatz-itxaso. (itxaso): *iz.* Ikus.: Sargatzeta. I; Sargatzoeta.

sargatza. (ondo): *is.* Itxasoko landarea, aloka sendikoa dana.

sargatza-goŕi. (bero): *iz.* Bero oso aundia. I: Sargori, cŕekotxo, sargoi, lanbero, trimulu, trumon-egosi, zargoi, zargori.

sargatza-gofrtn. (hero): *ad.* Beroaz ondatuta egon.

sargatzariak. (undo): *iz.* Atoka sendikoak diran landareak.

sargatze. (ardui): is. Ikus.: Ardui, I; Bcdaixko, gandutza.

sargatzeta, (itxaso): iz. Sardatzcen itxasoa, Antiias'en aldean dagoena. I: Sargatz-itxaso, sargatzoeta.

sargatzocta. (itxaso): *is.* lkus.: Sargatzeta. I: Sargatz-itxaso.

sargazko lokaŕi. (lokaŕi): iz. Ikus.: Sarga-lokaŕi.

sargaztu.(zarnuka); *ad.* Sarga-saretz estali,

sargei. (guns): izond. Nunbait sartzeko dagoena, edo aorta nai duena.

sargi. (safera): *is.* Norabait sartzeko tokia. Sargo, sargu.

sargo. (safera): *is.* ikus.: Sargi. I: Sarga.

sargoi. (bero): *iz.* Ikus.: Sargatza-goŕi. Sargori, eŕekotxo, lanbero.

sargoi-Ieku. (bero): *is.* Bero oso aundia dagoen tokia.

sargori. (hero): *iz.* Ikus.: Sargatza-goŕi, Eŕekotxo, sargoi, lanbero, sarbero, trimulu, trumon-egosi, hero tupiŕua, Ikus.: Txangot. J: Zalhoi, zargoi, zargori,

sargoritasun. (bcro): *iz,* Sargoriaren bereiztasuua.

sargoritsu. (hero): *izond.* Sargoria dagoen aldia.

sargoritu. (hero): *ad.* Sargoria izan.

sargu. (sarera): is. llcus.: Sargi. j: Sargo,

sargune. (ezuŕ): *iz.* Ezuŕeandagoen utzunea.

sari. (ordaintza): *iz.* Onegiña edo Iagunketa batengatik emateu dan ordaintza. J: Joko batzuetan irabazten ducnari ematen zayona. (ordainketa): *is.* Ordatia. (ogasun): E *is.* Altxoŕ. (irabazbide): *izond.* Irabazitakoa. (baŕio): Sarobe. (slapide): II iz. Txabola ondoan dagoen alapidea. (txori): J iz. Aŕapakaria dan txoria.

sari-agiri. (zenbakun): *iz,* Zenbakun-agiria.

sari-arau, (salneuŕi): *iz.* Salneuŕicn mul tzoa.

sari-arotz. (lanaren-bizia): *izond.* Egun-sartiaren trukcan Ian dagiena. I; Ikus.: Saridun, I: Sariketari, sari-langi1e, saripeko, saritako,

sari-aŕaunlar'i. (esku-Iangintzak): *izond.* Egun-sariaren trukean Ian dagien aŕaunlaria,

sari-artzaile. (arpeu): *izond.* Zerbait artzcko dagoena.

sari-anzi. (auziratze): iz. Sasiztatze batzuk eman baño lenago, idekitzen dan auziratzea.

sari-banaketa. (banakuntza): is. Sariak banatzea.

sari-bilgu. (arpen): *is.* Txindia biltzen dan landola.

sari-bilkintza. (arpcn): iz. Txindia biltzearen egipcna.

sari-bait inn egin. (Ian): *ad.* Obaria lortzeko lan-egin. (obari): *ad,* Berbera,

sari-emaile, (emanketa): *izond.* Ematen duena. I: Sari-emale.

sari-emale. (emanketa): *izond.* Ikus.: Sari-emaile. I: Sani-emaile.

sari-eman. (emanketa): *ad.* Emanketa eman.

sari-emendio, (garestitasun): *iz.* Garestiago egitea.

sari-etxe, (ordainketa): is. Ordainketak egiten diran etxea.

sari-geigañ. (saristatze): iz. Ikus.: Sarigain.

sari-gudari. (gudalari): is. Ordainduta ari dan gudaria.

sari-irabazte, (ordaintza): iz. Ari-izatean irabazten dana.

sari-itun. (ordaintza): *iz.* Zerbait egiteagatik, lenago, ordaindu beaŕ dana itz-artu.

sari-jai. (banakuntza): *iz.* Sariak banatzean egiten dan jaya.

sari-jexte. (merketasun): is. Salncuŕiak jcistea.

sari-langile. (lanaren-bizia): *izond,* Mos.: Sari-arotz. I: Saridun, sarikctari, saripeko, saritako.

sari-lege. (lanaren-bizia): *iz.* Egun-sariaren trukean lan-egitea.

sari-leku. (ordaiuketa): iz. Ordainketak egiten diran tokia.

sari-maila. (ordaintza): *iz.* Batzaldi bateau sarsak irabazi dituztenen leŕoa.: Sarisail, saritegi.

sari-mukurun. (ordaintza): ***iz.*** Bete-betean emandako saris.

sart-oudoko. (ordaintza): *iz.* Batzaldi batean saria irabazi gabe geratu danari, bere lanagaitik ematen zayona. Saritxo.

sari-ordain. (sarstatze): iz. Lanett bat egiteagatik zerbait ematca.

sari-ordaindu. (saristatzc): *ad.* Lanen bat egiteagatik zerbait eman.

sari-ordantzaile. (bizi-sari): *izond.* Bizi-saria artzen duena.

sari-zefenda. (salneuŕi): iz. Salneuŕien lefokada.

sari-sun. (obari): *adond.* Ohariagatik.

saridun. (lanaren-bizia): *izond.* Saris lortzeko xedeaz Ian dagoena. I: Ikus.: Sari-arotz. j: Sariketari, sari-langile. (ordaintza): *Izond.* Saris irabazten duena.

sarketa. (aŕain): iz. Ur gezan bizi dan aingira.

sarigabekn. (uŕutasun): *frond.* Doarik ematen dana.

sarigat. (irabazbide): *izond.* Zerbait irabazteko ad dana. : Ikus.: Sarigafi.

sarigain. (salncuŕi): *iz.* Salneuŕia baño gcyago ematen edo artzen dana. (saristatze): *iz.* Lan-saria baño geyago ematen dana. Sari-geigaŕi.

sarigafi. (irabazbide): *hand.* Ikus.: Sarigai.

sarigafitu. (irabazbide): *ad.* Zerbait bereganatzeko irabazi.

sarika. (sarats): iz. Ikus.: Sarats. I: Sarets, tunzia, txarika.

sariketa. (banakuntza): iz. Sariak banatzearen ogipena. (ordaintza): *iz.* Ordaintza egitea. (batzaldi): II *iz.* Ikus.: Batzaldi. I: Primaka.

sarlketari. (lanaren-bizia): *izond.* ikus.: Sari-arotz. j: Saridun, sari-Jai-101e.

sario. (alapidc): iz. Tkus.: Alapide. I: Sagoi-pentze, sal, zalo.

saripeko. (lanaren-bizia): *izond.* Ikus.: Sari-arotz. j: Sari-langile.

saripen. (ordaintza): *iz.* Zerbait egiteagatik ordaintzen dana.

sarisail. (ordaintza): iz. ikus.: Sari-mails. ^: Saritegi.

sarista. (ordaintza): iz. Ordaintza egitearen asmoa duen itza. j: Sarizta.

saristagafi. (ordaintza): *izond.* Saristatzea irabazi duena.

saristakiam. (ordaintza): *iz.* Ordaintzaren bat artzeko dagoena.

saristatu. (ordainketa): *ad.* Ordainketa egin. I: Ordaindu. j: Sariztu, sariztatu. (ordaintza): *ad.* Irabazitako saris eman. (aldintasun): II *ad.* Zeribait edo noribait dagokion aldiña ouartu.

saristatzaile. (ordaintza): *izond.* Ordaintza egiten duena. j: Saristatzale.

saristatze. (ordaintza): iz. Beata edo cgokia dana ordaintzca.

saristu. (ordaintza): *ad.* ikus.: Saiitu. j: Sartain, sariztu.

sarita. (esertoki): iz. Esertoki txikia.

saritako. (lanaren-bizia): *frond.* Ikus.: Sari-am-1z. j: Sari-langile. (ordainketa): *izond.* Ordaintzeko dagoena.

saritan. (salneuŕi): *adond.* Txindi-salneuñz.

saritatu. (saristatze): *ad.* Zerbait egiteagatik ordaindu.

saritegi. (ordaintza): iz. Ikus.: Sari-maila. I: Sari-sail.

sarita. (ordaintza): *ad.* Irabazitako saria ordaindu. I: Sariatu, saristu.

sarita. (saristatze): *ad.* Saristatzea egin.

sarita-gabe. (uŕutasun): *frond.* Doarik ematen dana.

saritxo. (emanketa): *iz.* Sara txikia. (ordaintza): *iz.* Ikus.: Sari-ondoko.

saritzaile. (ordaiutza): *frond.* Sariakcmaten edo ordaintzen dituena. Sarizaile, sarizale. (ordainketa): *frond.* Berbera.

saritze. (saristatze): ŕr. lkus.: Saristatze. Ordaintza. (ordaintza): *iz.* Ikus.: O rd aintza. I: Ordeintza.

saritzeko. (saristatze): *izond.* Saristatzea irabazi duena. (urdaintza): *izond.* Ordaintza irabazi duena.

saris. (aŕozku): *adond.* Ordainduz afoeku bateau egotea.

saris gaindu. (salneuŕi): *ad.* Salneuŕiak aunditu.

saris-gaiñelm. (salneufi): *iz.* Salneufiak aunditzea.

sarisale. (lanaren-bizia): *izond.* Egun-sariaz lanegiten duena.

saristagafi. (salneuŕi): ***izond.*** Salneuŕia ipintzekoa dana. (ordaintza): *izond.* Ordaintza artzekoa dana.

sariztatu. (ordainkela): *ad.* Ordaindu edo sarita.

saristatzaile. (ordaintza): izond. Ordaintza ematen duena. (salneuŕi): *frond.* Salneuña ipintzen duena.

SARIZTATZE. *iz.* Ordaindu, sariztearen egipen eta ondorioa. I: Sarizteko ematen edo erabilten dana. I: Ordaintza, saritze. /1(bizi-sari), (bustikeri), (emanketa), (emote), (eskartasun), (irabazpen), (lanbide), (mozkin), (ordainketa), (ordainpide), (ordaintza), (otseinketa), (salneuŕi), (uŕutasun). (ordaintza): iz. Ordaintza ematea.

sariztu. (ordaintza): *ad.* Ordaintza eman.

sariztu-gabeleo. (ufutasun): *hand.* Doarik emandakoa.

sarjent-aiztaga. (aiztaga): *iz.* Sarjentak darabilen aiztaga.

sarjerdi. (galtza): iz. Galtzu-erdi.

sarkada. (ziztada): *iz.* Ikus.: Ziztada. j: Saŕastada.

sarkailsi. (sarkura): *iz.* Nunbait zerbait sartzeko tresna. (lanabesa): it Berbera.

sarkaitz. (sarkura): *izond.* Sarin ezin ditekcna.

sarkalde. (ortzi-muga): *iz.* Eguzkia sartzen dan aldea. : Saŕalde, sartakie, sortaitz-alde, ari-alde, zeyaf, iruzki-sartze.

sarkalde-aize. (size): *iz.* Sarkaldetik datoŕen aizea.

sarkaldeko. (ortzi-muga): *frond.* Sarkalde aldekoa dana.

sarkaldi. (sarkura): *iz.* ltzaldi edo abesti bat astekoa dana. Ikus.: Aintsin-solas. (ortzi-muga): iz. Eguzki sartzea.

sarkaldeko. (ortzi-muga): *frond.* Sartaldekoa dana.

sarkaran. (sarkura): *izond.* Sarkoŕa dana.

sarkarazi. (sarkura): *ad.* Sartu-eragin.

sarkari. (sarkura): *hoed.* Sartzen dana. Sarkof.

sarleera. (saŕera): iz. Ikus.: Safera. Sarbide, sarki. (sarkura): *iz.* Ikus.: Sarkura.:Itzauŕc,sarketa,sarkun, sarizapen.

sarkeria. (usarte): *iz.* ikus.: Usarte. Sarketa, sarte, usartze.

sarketa. (sarkura): *iz.* Ikus.: Sarkura. j: Tints.: Sarkera. (usartc): *iz.* Tkus.: Usarte. j: Sarkeria, sarkinkeria.

sarketo. (saŕera): *frond.* Edonun sartzen ad dana.

sarld. (saŕera): *iz. Ikus.:* Safera. Sarkera,sarkunde,sarkuntza.

sarkil. (alpeŕaldi): *izond.* Alpeŕa dana.

sarkil-talde. (zatarkeri): *iz,* Zitalen multzoa.

sarkildu. (zatarkeri): *ad.* Zatarkeriz art-izan.

sarkilkeria. (aipeŕaldi): *iz.* Ikus.: Alpeŕaldi. I: Sarkileti, sarkileria.

sarkieki bizi. (alpetaldi): *ad.* Alpeŕaldiz bizi edo ibili.

sarkileri. (alpefaldi): *iz.* Ikus.: Alpefaldi. j: Alfertasun, sarkiĺeti.

sarkilett (alpeŕaldi): iz. Ikus.: Alpefaldi. Sarkileri, sarkilkeria. (zatarkeri): *iz.* Zatarkeriz ari-izatea.

sarldn.(buzipen):izond, Buzipena egiten duena. (usarte): *izond!* Usartean ari dana. J: Sarkoi, sarkoŕ.

sarkindu. (buzipeu): *ad.* Sarkin egin edo biurlu.

sarkinkeria. (usarte): *ŕz,* Ikus.: Usartc. J: Sarketa.

sarkintasun. (buzipen): iz. Buzipenez ad-izatearen bereiztasuna.

sarkizun. (elizti): *iz. Ies* baten erdian izld bat sartzea. (artekotasun): *iz.* Ikus.: Artekotasun. j: Arteratze.

sarkogune. (sarkura): *iz.* Sarkura cgitea.

sarkol. (usarte): *izond.* Ikus.: Sarkin. j: Salmi; satu. (azarkuntza): *izond.* Azarkuntzaz ari dana. (abere): J iz. Soloetan sartzeko jokcra duen aberea.

sarkoikeria. (sarkura): *iz.* Eskubiderik gabe nunbait sartzea.

sarkorki. (sarkura): *adond.* Sarkura egiten ari-izatea.

sarkof. (sarkura): *izond.* Ikus.: Sarkari. (usartc): *izond.* ikus.: Sarkoi. J: Sarkin, satu. (burutarapen): J *Izond.* Burutapena egiten ari dana.

sarkortasun. (sarkura): *La.* Sarkura egitearen bereiztasnna.

sarlcortu. (sarkura): *ad.* Sarkura egin.

sarkun. (sarkura): iz. Ikus,: Sarkura. J: Sarkera, zastada.

sarkunde. (saŕera): iz. Ikus.: Saŕera. J: Snack sarkuntza.

sarkentza. (saŕcra): *iz.* Eats,: Saŕcra. j: Sarki, sarkundc.

SARKIIRA. *iz.* Notlñen bat told bateau saŕeraztearen egipen eta ondorioa. j: Erabakitako elburu baterafin eltzeko gertucra. j: ltzauŕea, sarkera, sarkun, sartzapcn, sartze, sartzeikera, sartaufe, zastada. (sendi): iz. Besteenganako jardunetan lautasun eta entzipena. 1l (artekotasun), (barnekotasun), (egoskiera), (iraun-azte), (itxipen), (okidura), (ontziko), (sarpen), (saŕera), (txiringada), (uzkaldura), (zingorapen).

sarkura-mailak. (sarkura): iz. Ur-azalctik kadena sartzen dan sakoncrañoko tartea neurtzeko mailak.

sarlcutz. (soin): *iz.* Ikus.: Almaka. Arku, arkutz.

sarkutzeko. (tanpa): iz. Sarkutzean emandako tanpa.

saris. (erste): *iz.* Ikus,: Beŕolo. Moŕorla, saŕaila.

sarlagin. (erste): *izond,* Moŕoitoak egiten dituena. J: Safailari, saŕaile, saŕailgin, saŕailkin. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

sarlagintza. (erste): *iz,* Moroiloak egiteko langintza. J: Saŕailgintza, safailkintza.

sarlatu. (giltz): *ad.* Giltzaz itxi.

sarre. (safera): *izond.* Sartzen dana.

sarlol. (ugaztun): ŕa. Ikus.: Kiri dito. ^: Sagaŕoi.

sarnazto. (azteri): *izond]* Azteria daukana.

saro. (salokeri): *izond.* Ikus.: *Salo.* j; Sa€. (laŕeki): *iz. ikus.:* Laŕelci. j: Olalte, soraki. (abeltegi): i *iz.* Abeltxeen aska. (azkuŕi): jj *izond.* Ikus.: Salo. I: Salu, un1z-ontzeko, zintzurkoi, zintzuŕ-luze.

saro cgiñik Jan. (gurkadura): *ad.* Ikus.: Manta-manta. j: Porea legcz jan.

sarobe. (baŕio): *iz,* Atari zabalean ez egoteko, abereak babestuta eukitzeko lekua. J: Abereentzako borda berezia daukan bafioa. j: Bate], bordeya, anixuela, eileaŕ, ardi-txabola, arizkuma, arizkune, esipila, istegi, alaune, sagoi, saisgo, saletxe, same, saroi, sa^{g}oi, saure, seyola, tekertsi, xaroa, xasgi, xasgu. (arts): iz. Xara andia. (gaztañondo): jj iz. Aundi ta goxoa dan gaztaña-mota. (late): 11 *iz.* Eŕí-basoz inguratuta dagoen norbaiten kortabasoa.

same. (baŕio): iz. Ikus.: Sarobe. J: Saroi.

saroi. (baŕio); iz. Ikus.: Sarobe. J: Same. (laŕe): *iz.* Artzañak alkartzen diran lafeko tokia. (bizitegi): jJ *Iz.* Ukulua bean eta zaindegi goyan dauzkan landetxca. (ortzi-muga): jJ Iz. Sortaldea; eguzldak ematen duen tokia. (baso): Jj L. Ikus.: Oyan, oxan.

sarni-Jagole. (bizitegi): *izond.* Ikus.; Saroidun.

saroidun. (bizitegi): *izond.* Landetxea daukana. j: Sarni-Jagole.

sarpa. (zizku): L. Emakumeen ooin-sakela. j: ikus.: Ooin-sakel.

sarpel. (zizku): *iz.* Ikus.: Zarpa.

SARPEN. *iz.* Gauza bat beste baten baŕuan Santa edo bare mugaldeen artean ipinlzearcn egipen eta ondorioa. (saŕera): iz. Sartzeareu egipena. // (atospen), (bamekotasun), (itxipen), (osotasun), (sarkura).

sarpetu. (menpekotasun): *ad,* Ikus.: Menpekotu. j: Menpetu.

sarpiatu. (espaloi): *ad.* Ormak espaloyez estali. j: Sarpiau.

sarpide. (saŕera): ŕz. Sartzeko bidea.

sarpio. (urka): iz. Ikus.: Urka. J: Auŕol.

sarpoil. (balm); iz. ikus.: Apeyo. j: Apeo, sarpot, xarbot, xarpoila.

sarpot. (belaŕ): *iz.* Ikus.: Apeyo. j: Apeo, sarpoil, xarbot

saŕ. (sarkura): *ad.* Sartu itzarcn laburpena. (saŕera); *ad.* Nunbait sacra egin. (bumi): jJ *iz.* Bnrniaren zieŕa. (ondaŕ): jj ŕz. ikus.: Ondaŕ. J: Are.

saŕa. (bumi): *iz.* Burnt gañean egiten dan ordei-geruza. j: Labean egiten dan bumi-zicia. J; Sara. (dema): *iz.* Afien naŕatzean egiten dan oldea. (erakardura): 11 *iz.* Ikus.: Naŕa. [: Aŕastaketa. (txaŕantxa): jj ŕz. Liiioa garbitzeko txaŕantxa. (ondar): ji iz. Ibayetako ondaf lodia. (sarde): 11 *iz.* Ongafia biltzeko sardea.

saŕabeta. (sare): *iz.* Ikus.: Esku-maunga. ^: Eskusare.

safai. (aŕain): *iz.* Arain-mota bat.

safail-auste. (burnt): *iz.* Saŕaila austea. j: Saŕail-kentze.

saŕail-kentzc. (bumi): *iz. Ikus.:* Saŕail-auste.

safail-mi. (erste): *iz.* Ikus.: Granpoi. Kilisketa.

saŕail-zulo. (ers€e): *iz.* Saŕailan giltza sartzen dan zuloa.

saŕailgin, (burni); *izond.* lkus.: Sarlagin. J: Saŕailari, saŕaile, saŕailkin, saŕaigile.

safailgintza, (burni): *iz.* Mania, zaŕapota oŕelakoak, bar ta burnizko bests gauzak egiten diran ola; orobat gauza guzti oyek saitzen diran saltokia. j: Berebat oŕelakoak dagizkienaren Iangintza. J: Ikus.: Sarlagintza. J: Saŕailkintza.

safailkin. (burni): *izond.* Ikus.; Sarlagin. j: Saŕaile, saŕailari, saŕailgin, saŕaigile.

safailkintza. (burnt): iz. Ikus.: Sarlagintza. J: Saŕailgintza.

safailtegi. (burni): *iz.* Saŕailak egiten edo saltzen dituzten tokia.

saŕaila. (erste): *iz* ikus.: Beŕolo. J: Moŕoilo, saris, aaŕail, sa^{g}a. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Koŕoka. j: Kuŕunka, zoŕonka. (burni): iJ iz. Zeta tinkotzen dan **burni-**zatikoa.

safailari, (bumi): *izond.* Ikus.: Sarlagin. J: Saŕaile, saŕailgin, saŕailkin.

safailatu, (eriotza): *ad.* Ikus.: Emit': Saŕaskitu.

safaile. (burni): *izond.* Ikus.: Sarlagin. I: Saŕailari, safaltgin, saŕailkin.

sataira. (safera): iz. Ikus.: Saŕera. I: Safayera. (mortxokada): *iz.* Notiñen multzoa. I: Ikus.: Baterakuntza. (acbskidetasun): jj *iz.* Adiskidetasun aundia. Ikus.: Entzipen, I: Ustekida.

saŕairo. (aurkeztasun): *iz.* Aurkezteko era.

safaiski. (aragi): iz, Ikus.: Saŕazki.

safakata. (txapilo): *iz.* Txapiloaren azpiko burtsarea.

safaki. (eriotza): iz. Asko eraiiltzca.

safakio. (erabe): iz. Bilduf aundia.

safakiotu. (erabe): *ad.* Bilduŕa eragin.

safakioz. (crabs): *adond.* Bilduŕa eragiten ari-izatea.

safalde. (ortzi-muga): *iz.* Ikus.: Sarkalde. Sartaide.

SAŔALDI. *ft.* Nunbait indafez sartzearen egipen eta ondorioa. Eritasun bat gorputzean sartzearen asiera. I: Saŕera, sartze. (saŕera): *iz.* Sartzeko aldia. (joko): II *ft.* Auŕen Joko-mota bat; zipide batean eta ipurdiaren gañean eŕestatzean egiten dana. II (guda), (gudalaritza), (malrnnzketa), (menperapen), (okidura), (saŕeris).

saf-aldi. (safera): *iz.* Saferaren aldia.

safamaska. (aŕamazkada): iz. Ikus Afamazka. j: Saŕamiko, ufakada, txaŕapakada.

safamiko. (aŕamazkada): *iz.* Ikus.: Aŕamazka. j: Afapu, saŕamaska.

safamuska. (ozarkeri): *iz.* Ikus.: Afamuskada. I: Nafaska, saŕamuskada, saŕatniski.

safamuskada. (ozarkeri): ŕz. Ikus.: Aŕamuskada. j: Safamuska.

saŕamuskari. (ozarkeri): *izond.* Ikus.: Mufungari. I: Mufungati.

safamuskatu. (ozarkeri): *ad.* Ikus.: Eŕemuskatu.

safanda. (zati): *iz.* Ikus.: Zefenda.

saŕantxa. (ao-ugal): *iz.* Mandoak lepoan dat'aman aoko-mota. (lepoko): *iz.* Zakufen bumizko lepolcoa.

safantzantzan.(oñetako):fz. Oñetakoek ibiltzen danean egiten duten otsaren ots-izena.

safao. (stain): iz. Aŕain-mota bat.

safapel. (opil): iz, Artoaz egiten dan opila. (arto): *ft.* Berbera. (biurdura): II *izond.* Biufia dana. (ubil): jj *iz.* Ikus.: Ur-lasteŕ. j: Pikaŕ.

safaraldi. (luf-lantze): *iz.* Lot batean goldeaz bigatenez lan-eragitea. j: Ikus.: Satan],

safaratu. (luŕ-lantze): *ad.* Luŕak sasiakaz eta betas' txaŕakaz garbitu.

safarazi. (sarkura): *ad.* Sartu-eragin. Saferazi.

safarazde. (sarkura): *izond.* Sartu-eragiten duena.

saŕaraziegalu. (sarkura): *iz.* Laspel edo ubilak sartzeko Ianabesa,

salad. (di): *iz.* Ondafezko afia; garbiketarako bertatik ateratzen zan ondaŕa.

safaskatu. (aŕamazkada): *ad.* Aŕamazkak egin.

saŕasketa. (eriotza): *iz.* Askorcn eriotza egitearen egipena.

saŕaski. (zauri): iz. Zauri anndia. I: Saŕazki, sarbaski. (eriotza): *iz.* Eriotza aunitz egitea. Sakai!, safaskitze, soltsi. (usteldura): II *iz.* *Ila* ta ustelduta dagoen aragia. Safats.

safaski-arazi. (eriotza): *ad.* Eraii-eragin. (zauri): *ad.* Zauriz bete.

safaski-arazle. (eriolza): *izond.* Erait eragiten duena.

safaskilari. (eriotza): *izond.* Ikus.: Eraila. j: Emile, iltzaile, safaskitzaile.

safaskin. (gorpu): iz. Abere baten gorpua.

safaskitegi. (eriotza): iz. Abereak erailtzeko tokia. : Saŕastegi. (gorpu): *iz.* Gorpuak dagozen tokia.

saŕaslritu. (eriotza): *ad.* Ikus.: Erail. Garbi-itxi, txinkortu, erail-egin, sistakatu.

safaskitza. (eriotza): iz. Erailize aundia.

saŕaskitzaile. (eriotza): *izond.* Norbait erailtzenduena. j: Saŕaskilari,

saŕaskitzale. (eriotza): ***izond.*** Saŕaskia egitea maite duena.

sadsskitze. (eriotza): iz. Ikus.: Saŕaski. Sakail, saŕazki.

safasotasuu. (egikera): *iz.* Egikeraz ari-izatea.

safast. (ziztada): iz. Ziztadaren ots-izena.

safasta. (aŕamazkada): *iz.* Iiens.: Zaŕasta. Afaztada, safastako, taŕankada, tatasta. (zauri): iz. Ikus.: Zauri. (ziztada): II iz. ikus.: Ziztada. Ezpikada, safastada.

safastabera. (biotzondo): *izond.* Biotzondoa soŕerazten duena.

safastada. (ziztada): fz. Ikus.: Ziztada. Saŕasta, sarkada. (cane); *iz.* Efapetik sortzen dan esne-zuŕusta. (igoriketa): II *iz.* igeri-aldia, besoaz egiten dana. (biotzondo): II *iz.* Biotzondoa soferaztea. j: Iŕiada, saŕastako, izitaldi, zotiku, zotuketa.

safastako. (aŕamazkada): ŕz. Ikus.: Zafazta. j: Safasta. (biotzondo): Ikus.: Saŕastada. j: Iŕiada.

safastatu. (aŕamazkada): *ad.* Afamazkada egin. (biotzondo): *ad.* Biotzondoa soferazi; biotza unkitu.

safastegl. (eriotza): *iz.* Ikus.: Safaskitegi.

safate. (ate): iz, Sartzeko atea.

safatera. (igidura): *iz.* Ikus.: Igidura. igikune. (ikustaldi): iz. Ikus.: Sat-jali. !: Safateraidi, safelki, safilki.

safateraldi. (ikustaldi): *iz.* Ikus.: Saŕ-jail. Safatera, safelki,

sofas. (gorpu): *iz.* Usteltzen ari dan gorpua.: Safatz. (usteldura): *iz.* Ikus.: Saŕaski.

safatu. (luŕ-lantze): *ad.* Lot batean goldeaz bigaŕeuez lan-egin. I: lkus.: Safaraldi.

safatxi. (ii): iz. tkus.: Il. : Marmato, zii.

safatz. (gorpu): *iz.* ikus.: Saŕats.

safayera. (safara): *iz.* Ikus.: Saŕera. Saf-leku, safaira, sartzayera.

saŕazi. (sarkura): *ad.* Sartu-eragin. (jandei): *ad.* Jandeya bialdu.

safazki. (zauri): *iz.* Ikus.: Saŕaski. I: Zauri. (eriotza): *iz.* Berbera, j: Safaskitze. (ausiabartza): *L.* ikus.: Ausiabartza. j: Sakail. (aragi): jj *iz.* Ustelduta dagoeu aragia. j: Saraiski. (usteldura): II *iz.* Berbera.

saŕelki. (ikustaldi): *iz.* Ikus.: Saŕ--jali. Saŕatera, saŕateraldi.

saf-elki. (safera): *ad.* Sartu ta irten. Sat-ilki. j: Ikus.: Sat-irte. (irtera): *ad.* Berbera.

safepel. (epeltasun): *izond.* Epel dagoena,

SAl?_ERA. *iz.* Nunbait sartzearen egipena. j: Norabait sartzen dan unea. ?: Batzaŕ, erkidego edo bazkun batean, norbait onartzearen egipena. Antzokietan eta baste ikuskizunetan agertzen diran notiñen gizostea. Antzoki edo beste ikuskizun batean sartzeko erabiltzen dan txartela. I: Idazti baten asiera edo itzauŕea. Bazkari bateau zuku ondoren eta efekiaren auŕetik ateratzen diran baste janarien bakoitza. j: Bekokiaren goi-aldean uleak dagizkien ozkaen bakoitza. j: Norbaiteo jabetzan edo kutxa batean sartzen dan txinditza. Urteko edo ilearen tenet-Igo egunak. Kontu batean zof eta artzekoan haters idazten dan piloa. I: Sarbide, sarkura, sarki, sarkunde, sarkuntza, safayera,

saŕaira, sartzayera, sartze, saŕaldi, sartzeikera, sartucra, sartzera, xarkura. (ortzi-muga): *iz.* Sartaldea. (ausi abartza): *iz.* Saŕaskia. II (atafondo), (ate), (atospen), (barnekotasun), (idekidura), (igaraipen), (igidura), (irtera), (sarkura), (zulo).

saŕera-itzak. (aintzin-solas): *ŕz,* Aintzin-solasa egitcko erabiltzen diran itzak.

saferako. (aintzin-sofas): *izond* Ainizin-solasa ipintzeko egiten dana.

saferaldi. (sarkura): iz. Nunbait sarizeko erabiltzen dan aldia.

saferazi. (sarkura): *ad.* Sartu-cragin. Saŕerazo.

saŕerazie. (sarkura): *izond.* Nunbait, norbait ado zerbait sartzen duena.

saŕerazo. (sarkura): *ad.* Ikus.: Saŕerazi.

ssŕerkcin. (ikustaldi): iz. Ikustaldi txikia.

sat-erkin. (raters): *ad.* Ikus.: Saŕ-elkf. j: Saŕ-ilki, (irtera): *ad.* Berbera.

satefaz. (satera): *adond.* Nunbait sartzea eŕaz izatca.

safezin. (sarkura): *izond.* Sartu ezin ditckcna.

safi. (maiztasun): *adond.* Ikus.: Maiz, I: Saŕitan, zaro. (lastertasun): *adond.* Huts.: Bereala, orain-berean. (saŕera): jj *ad.* ikus.: Saito, ; Txiautu. (trinkotasun): *izond.* Trinkoa dana,

safi-aldi. (maiztasun): iz, Mafztasunaz ari-izateko, erabiltzen dan aldia.

safi-askotan. (maiztasun): *adond.* Maiztasunez ari-izatea. J: Satire.

safi-befitu. (biŕezarpen): *ad.* Zerbait beŕiz egin, ilciisi, ipiñi ta abaŕ. j: Gauzaren bat here Ingo egokeran

safi-txiki. (maiztasun): *izond.* Be-saŕiorakoa dana.

satin. (boketa): iz. Boketa erafkitzcko oyala. (oyal): *iz.* Berbera,

satiingo. (maiztasun): *adond.* Maizago.

saŕiegi. (maiztasun): *adond.* Maizegi.

antlers. (nlaiztasun): iz. Ikus.: Maiztasun. j: Azul, saŕitasun.

safilco. (maiztasun): *izond.* Maiz ad dana.

safilki. (igaraipen): iz. Ikus.: igaraipen. I: Igarapide, joanaria.

sazio. (ausnarlari): iz. ikus.: Basardi. J: Basauntz.

safipurdi. (salakuntza): ŕzond. Zuurkeriz eta aopetik salatzen duena.

saŕ-iri. (eguzki): ŕz. Eguzkiaren saŕera.

satire. (maiztasun): *adond.* Ikus.: Saŕi-askotan,

sat-irte. (satera): *iz.* Sartzea ta irtetea. Ikus.: Saŕ-elki.

satirtenak, (zenbakun): *iz.* Sarkin eta eraiketak. j: ikus.: Artu-cmanak.

saŕisko, (lastertasun): *adond.* Lastertxo.

satitalco. (arau): *izond.* Araukoa dana. (maiztasun): izond Maiz gertatzen dana. j: Saŕitsu, saŕizko.

saŕitan. (maiztasun): *adond.* Askotan, ainitzetan.

saŕitasun. (iaiztasun): *iz.* Ikus.: Maiztasun. j: Saŕiera, usutasuu.

safltsu. (maiztasun): izond. Ikus.: Saŕitako. j: Saŕizko.

saŕitu. (maiztasun): *ad.* Maiz ari-izan. Saŕiztatu, saŕiztau.

safitxotan. (maiztasun): *adond.* Ikus.: Saŕitxu. j: Satire,

safitxu. (maiztasun): *adond.* Wiz xamaŕ gertatzea. j: Sad-human, satire.

saŕitzsilc. (maiztasun): *izond.* Maiz ari dana.

saf-itzaldi. (aintzin-solas): *Iz.* Tkus.: Aintzin-sulas. j: Ante-sofas.

satitze. (maiztasun): *iz.* Maiz gertatzea.

safixe. (maiztasun): *adond.* Ikus.: Saŕitxotan. j: Saŕitxu.

safizko. (maiztasun): *izond.* Iknls.: Saŕitako. j: Safitru.

satiztatu. (maiztasun): *ad.* this.: Sankt. Saŕiztau.

safiztau. (maiztasun): *ad.* Ikus.: Saŕitu. Saŕiztatm

saf jargi, (saŕera): *iz.* Sartzea ta irtetea. I: Saŕ-jaiki, saŕ jelki, saŕ-iiki. (irtera): *iz.* Berbera. (igidura): *iz.* Igitzen ari-izatea,

sat-jaigika. (saŕera): *adond.* Sartzen eta irteten ari-izatea.

saf-jail. (ikustaldi): iz, lkustaldi txikia. I: Satatera, saŕateraldi,satciki.

sat-jaiki, (saŕera): *iz.* less.: Saŕ jalgi. Saŕ jelki. (intern): iz. Berbera. (igitura): *iz.* Berbera.

sat-jargi. (ikustaldi): iz. Ezkonbetien ikustadia.

sat-jelki. (asters): iz. Tkus.: Saŕ jargi. Saŕ jaiki. (intern): *iz.* Berbera. (igidura): iz. Berbera.

sat-lan. (eradonkcta): *iz.* Ikus.: Eradenketa:

saf-leku. (saŕera): iz. Nunbait sartzeko tokia. J: Saŕayera.

safe. (aŕain): iz. Afain-txiki-mota bat. (jalkin): *iz.* Ikus.: Jalkin. j: Liak.

safobi. (ugaztun): *in.* Ikus.: ICirikiño. J: Sagaŕoi.

saŕoi. (Indio): in. Ikus.: Sarobe. j: Saletee.

saŕ-txartel. (saŕera): iz, Nunbait sartu al-iiateko txartela.

satuka. (sai-abere): *ŕz,* Bilegi ta lama dan zaldia. I: Saŕoka.

saŕumuskatu. (inks): *ad.* Inkaz ari-izan.

sarsairu. (Image!): *iz.* Ikus.: Suaŕi. ^; Sukaŕi.

sart-egin, (eztanda): *ad.* Eztanda-egin. I: Leŕ-egin.

sart-lutalde. (ortzi-muga): *iz.* Sartaldeko lutaldea.

sarta. (makil): iz. Malcil luze ta mca. j: Zarta, zartaka. (meta): *in.* Ikus.: Meta. I: Piio.

sartada. (egin): *iz.* Lipat bateko egipenaren ots-izena.

sartagi. (sukalde): iz, Titus.: Padel. J: Padera, sartagiñ, sartaiñ, sartein, tafaupantan, txaŕanpatan, txigot-labe, txigortailu. (aŕatz): *iz.* Berbera, J: Sartaagin. (gaztañondo): jj *iz.* Berbera.

sartagin. (aŕatz): iz. Gaztañak eŕetzeko atatza. j: Ikus.: Padel. : Padera, sartagi, saran. (gaztañondo): iz. Berbera.

sartagiñ. (sukalde): iz. Ikus.: Sartagi. J: Padel, padera, txaŕanpatan, txigoŕ-labe.

sartaiio. (moteltasun): *izond.* Ikus.: Min-lotua. j: Mintzoduda, tatale.

sartain-bedaŕ. (belaŕ): *iz.* Txaŕa dan belaŕ-mota bat.

sartaiñ. (sekalde): *iz.* Ikus.: Padel. Sartagi, sartaki, sartein, xigortailu.

sartaitxo. (sukalde): *iz.* Padel txikia. Sartangila.

sartaize. (aize): *iz.* Sartaldetik datoŕen aizea.

sartaki. (sukalde): *in. Ikus.:* Padel. Sartain.

sartakde. (oitzi-muga): *iz. ikus.:* Ekera. Ekisargi, iguzki-sargu, itzalde, itzalgfs, itzal-alde, sartzalde, sarkalde, saŕalde, oxeski, sortaitz-alde, uri-alde, iguzki-saŕakie, zcyaŕ, xartalde, iruzki-sartze.

saitaldeko. (oitzi-muga): *izond.* Ekisargikoa dana.

sartamilaka. (birunda): *adond.* Birundak ematen ari-izatea.

sartan. (atatz): iz. Ikus.: Santagin, Padera. (gaztañondo): *iz.* Berbera.

sartangila. (sukalde): in. Ikus.: Sartaitxo.

sartara. (ataildura): iz. Ikus.: **Afaildura.** Pitzadura.

sartatsu. (oŕi): *izond.* Oi5z beteta dago en a. : Ikus.: O sto t s u.

sartatu. (espaloi): *ad.* Ikus.: Perbokatu. I: Einokatu, saitekatu. (aŕaildura): *ad* Zugatzak aŕaiidu.

sartauŕe. (sarkura); *iz*. Ikus.: Sarkura. j: Sartzapen.

carte. (Saŕera): *iz*. Sartzearen egipena. (usarte); iz. Ikus.: Usarte.: Sarkeria, sartua, sartze.

sartegi. (Saŕera): *iz*. Nunbait sartzeko tokia. Sartoki. (burni); iz, Burniaren kondaŕa metatzen dan tokia. (ate): iz, Ormaetan eta beste tokietan izaten cla idekidura.

sartein. (sukalde): *iz*. *Ikus.;* Sartagi.: Sartain.

sartekatu. (espaloi): *ad*. Ikus.: Perbokatu. j: Sartata.

sarteragin. (eztanda): *ad*. Eztanda-eragin.

sarterein. (boil): iz. Aŕizku edo besc gayczko boil oso txikia. (joke): ŕz. Ikus.: Bostalika. : Bost aŕiketa, sartercinka, uztaŕian.

sartereinka. (joko): *iz*. *Ikus.:* Bostaŕika. j: Sartercin.

sartezin. (sarkura): *izond.* Sartu ezin ditekena.

sartoki. (Saŕera): *iz*. *ikus.:* Sartegi.

sartsari. (zerga): *iz*. *Ikus.:* Zerga. Petxu.

sartu. (Saŕera): *ad.* Etxe, ormadi edo Italia dagoen beste toki baten baŕura igarotzea. I: Told bateau barneratzeko, beste batetik igarotzea.: Gauza bateau aokatzea edo bore barman igaro al-izatea. I: lbayak itxasoan edo beste ibayetan beam igarotzea. I: Safi, lxiautu. (sarpen): *ad*, Gauza bat beste bateau bameratzca. Il Sarni, atera ta utzi W jostofatzaren papaita. (sarkura): II *ad*. Sateraztea. j: Gauza bat beste baten baŕuan edo nunbait barneraztea edo barnean ipintzea. j: Gebendutako bidetik salgair'en bat saŕeraztea. j: Norbait zerbaitcan ekiteko limurtzea edo eragitea. I: Ianzki hater, joskunetan gafiezkoa dan oyala ikoitzca. ; Gauzak lekune txiki bateau estutu edo ertsatzca. ^: Deiturik izan gabe arazo bateau ari-izatea Norbaiten adiskidetasun eta jardunctan ari-izatea. j: Lats eta ibayak besteetan edo itxasoan barneratzea. Nunbait barneratzea.

sartu-atera. (eresgalu): iz. Aspaldiko eresgalua, turut-aundiaren antzekoa zana. (ikustaldi): iz. lkustaldi labuŕa. I: Sartu-urtema, sacize-ateratze. (lupugintza): jj *izond.* Lupugintzaz ari dana.

sartze-azi. (sarkura): *ad.* Sartu-eragin, sartu-erazi, sartuazo.

sartu-beaŕ. (sarkura): *izond.* Bazkun bateau sartzeko dagocna. j: Sartzeko.

sartu-beŕi. (sarkura): *izond.* Grain oso gutxi nunbait sane dana, j; Sartu-baŕi.

sartu-erazi. (sarkura): *ad.* Sartu-eragin.

sartu-eziña. (sarkura): iz, Man sartzeko cziña dana.

sartu-irten. (iknstaidi): *adond,* lkustaldiak egiten ari-izales. j: Sartu-erten, sartze-urten.

sartu-irtenezko. (mokol): *izond.* alde batetik mokoloan, beste aldetik ozkaz egiña dagoen ikuŕa bera daukan domiña edo txintxina.

sartze-urtema. (ikustaldi): *iz*. Ikus.: Sams-atera. j: Sarize-ateratze.

sartu-arten. (ikustaldi): iz. Ikus.: Sartu-irien. I: Sartu-erten.

sarua. (egikera): *izond.* Ekin-zalea dana. j: Urns.: Skin-zalc. (usarte): *izond.* Ikus,; TJsartean ari dana. Sartein ari dana, carton. (azarkuntza): II *izond.* Ikus,: Ausarla. I: Ausarfsu. (aginpide): II *izond.* Agindu to araberatze<t nai duena.

sartualdi. (Saŕera): *iz*. Nunbait sartzeko aldia. (sarkura): *iz*, Sartzearen egipena.

sartuera. (sacra): *iz*. Was.: Safera. Sartzaycra, sarizera.

sartnkizun. (rnozkin): *iz*. Tkus.: Mozkin. Muzkin.

carton. (sarkura): *ad.* Sartu; sarkura egin. (sarpcn): *ad.* Sarpena egin. (usartc): jj *izond. Ikus.:* Sarnia.

sartune. (sarkura): iz, Sarkura egiteko unea.

sartuxe. (Saŕera): *izond.* Ta sartuta dagocna.

sartzaita. (zero): iz. Zoŕo-mota bat. I: Tics.: Zafo. 1: Zakel.

sartzaile. (saŕaldi): *izond,* Saŕaldia egiteu duena. (sarkura): *hand.* Sarkura egiten duena.

sartzaltu. (sarkura): *ad.* Nunbait sartu.

sartzalde. (ortzi-muga): *iz*. Ikus.: Sartalde. j: Eki-sargi.

sartzapen. (sarkura): iz. Ikus.: Sarleura. ^: Sarkera, sartze, sartauŕe.

sartzayera. (Saŕera): *iz*. *Ikus.:* Safera. j: Saŕayera, sartze, sartaera, sarzayera.

sartze. (Saŕera): *iz*. *Ikus.:* Salem. Sarizayera, sartzeikera. (sarkura): *iz.* Ikus.: Sarkura. j; Sartzapen, sartzcikera.. (Tisane): jj *iz*. Usarte. j: Satin. (saŕaidi): jj *iz*. Ikus.: Saŕaidi, 1: Saturn.

sartze-ateratze. (ikustaidi): iz. Ikus.: Sartu-alera. I; Sartu-urtema.

sartzeikera. (Saŕera): *iz*. *Tkus.:* Saŕera. I: sartze. (sarkura): iz. ikus.: sarkura.: Sartze.

sartzeke. (Saŕera): *adond.* Sarin gabe.

sartzeko. (sarkura): *izond,* Ikus: Sartu-beaŕ.

sartzekoan. (Saŕera): *adond.* Salem cgitean. j: Sartzerakoan.

sartzera. (saŕera): *iz*. I us.: Safera. Saviours, xarkura.

sartzerakoan. (asters): *adond.* lkus.: Sartzckoan.

Sartzi. (sasi): iz. Ikus.: Sasi. I: Lapaŕ, sartzieta, sasika. (ardui): *iz*. ikus.: Ardui. j: Sapaŕ, sartzieta. (itxitura): *iz*. Esi bizia.

sartziatu. (aŕamazkada): *ad.* Aŕamazka egin.

sartzieta. (sasi): ŕz. Ikus.: Sasi. j: Sartzi. (ardui): *iz*. Ikus.: Ardul. : Sartzi.

sartziolaka. (joko): *in.* Luŕeansartubeat diran maid! zoŕotzakaz auŕek dagiten jokoa.

sartzuri. (ugaztun): *iz*. Ilams.: Lursagu. Saatsuri.

saru. (sai-abere): *iz*. Ulu zuri ta ori-goŕiak dauzkan zaldia.

sarzale. (Saŕera): *Izond.* Noribait safera ematen diona.

sarzilo. (oñetako): iz. Oñetakoen iokaŕientzako zulotxoa.

sas-kasko. (aitzuŕ): iz, Bi ziri dauzkan aitzuŕ manila. j: Tkus.: Saskako.

sasala. (zugatz): *iz*. Zugatzcz beterik dagoena.

sasan. (aitabitxi): ŕz, Ikus.: Aiaatxi. Alaba bitxi.

sasarte. (sits* *iz*, Sasianmuit'zoa.

sasdako. (Ian): iz. Lan txikia.

sasdoi. (sasi): iz. Isatzez beterik dagoena. I; Ikus.: hats. : Sasdui, zarika.

sasdui. (sasi): *iz*. *Ikus.:* Sasdoi. j: Tsats.

sasdun. (ongaŕi): *izond.* Ongaŕia art' duena.

saseatu. (moteltasun): *ad.* Moteltasnnez ari-izan.

sasgafi. (ongaŕi): *(road.* Ongaŕia aŕ dezakcna.

SAM. *iz*. Lafosantzekoa dan abetxaa; bere zurtoña biuŕia da; arantza kakodun eta gogotak daukaa. j; Sasiz beteta dagoen tokia. I: Beŕo, eloŕilaŕ, eŕarro, asu, papal, azuaŕ, kapaŕ, kapaŕarte, kapararte, goldeŕen, bat, lagaŕ, lapaŕ, tat, kartz, mat, naŕ, oilabara, oi1abaŕ, mutu, olabara, sapaŕoudo, Sartzi, save, snipe, sasu-undo, tarta, zapaŕ, zeal-fiat, xuxtuŕ,

katxoia. (abetxu): *iz.* Txarakaz beteta dagoen tokia. (kirio): *iz.* ikus.: Naspila. (zurkaitz): II *ad.* Zurkaiztatu. // (eloti), (itxitura).

sasi-aiztuf. (iñausketa): iz. Iñausketa egiteko tresna.

sasi-antzeka, (sasi): *izond.* Sasi usua bezelakoa dana. : Sasikara,

sasi-autzezlari, (antzerti): *izond* Antzezlari ona eztana.

sasi-apaiz, (apaiz): iz. Egiazko apaiza eztana.

sasi-ardi, (ardi): iz. Galduta dabilen ardia.

sasi-argin. (argintza): *izond.* Egiazko argiña eztana.

sasi-arotz. (zurgintza): *izond.* Egiazko arotza eztana.

sasf-aŕazoi. (adin-antze): iz. Aizuna danari eusteko erabiltzen dan amaŕukeria.

sasi-aŕosa. (iaŕosondo): iz. Basoko laŕosondoa.

sasi-arte. (zailtasun): *iz.* Ikus.: Zailtasun. Durdu, sasi-bide.

sasi-artekari. (txindi-etxe): *izond.* Bursako bitartekoa. Sasi-bursari.

sasi-asmo. (atzipe): *iz.* Ikus.: Atzipe. I: iaka.

sasi-atxeteŕ. (yarein-yardunbideak): *iz.* Egiazko sendagilea eztana.

sasi-aundizki. (andi-manditza): *izond.* Egiazko andi-mandia eztana.

sasi-auŕ. (some): *iz.* Ezkontzatik at izandako semea.

sasi-basarte. (baso): *iz. Sasiz* eta arduiz beterik dagoen oyana. I: Sasi-baso.

sasi-baso. (baso): *iz. Ikus,:* Sasi-basarte.

sasi-batzaŕ. (bildura): iz. Legezkoa *cz* dan bilkura.

sasi-batzaŕe. (mortxokada): *iz.* Lagun-taldea.

sasi-bei. (zezen): *iz.* Basoko beya.

sasi-belaŕ. (landare): *iz.* Ikus.: Otondo-bedaŕ, : Sasibedaf.

sasi-belaŕon. (belaŕ): *iz.* Laŕeetan geratzen dan beta legoŕa.

sasi-bide. (bide): *iz.* Arduyetan egoten dan bidexka. (naspil): iz. ikus.: Naspil. Naskeria. (zailtasuu): II is. Ikus.: Zailtasun. Sasi-aate, trebezia. (eragozpen): Ii iz. Ikus.: Eragozpen. Poxelu.

sasi-bif, (abetxu): *iz.* Sasiagaren igalla.

sasi-bizargile, (ileondo): *izond.* Bizargile txaŕa dana.

sasi=burduntzi. (azkuŕi): *ft.* Landan egosten eta jaten dan janaria.

sasi-bursari. (txitidi-etxe): *izond* ikus.: Sasi-artekari.

sasi-ebaketari. (yarein-yardunbideak); *frond.* Ebaketari *txaŕa* dana.

sasi-egin. (ikastola): ad. Ikus.: Sad-eskula.

sasi-emazte. (oaidego): *Izond.* Ikus.: Oaide. J: Pays.

sasi-efege. (bakaldun): *iz.* Legez bakalduna eztana.

sasi-eŕementari. (langile-kunde): *izond.* Eŕeinentari txaŕa dana.

sasi-eskribau. (idazketa): *izond.* Benetan idazkaria eztana.

sasi-eslari. (alegikeri): *izond.* Ategikerizko azterlea.

sasi-euskaldun. (iritargo): *izond.* Euzkaldun aizuna.

sasi-ezkondu. (oaidego): *ŕzond* Oaidegaan bizi dana.

sasl-ezkontza. (oaidego): iz. Oaidegoan bizi-izatea.

sasi-filosofu. (goi jakintza): *izond* Goi-jakintza aizunaz ari dana.

sasi-gerlari. (gudalari): *izond.* Gudaroztetik at ari dan gudaria. I: Sasi-gudari.

sasi-gizon. (baŕegaŕikeri): *iz.* Baŕegaŕia dan gizona.

sasi-gods egin. (guda): *ad* Gudari-talde batek bore gisaz guda egin. Sasigudaldu, sasi-gudan ari.

sasi-gudan ani, (guda): *ad.* Ikus.: Sasi-guda egin. I: Sasigudaldu.

sasi-gudari. (gudalari): *izond.* ikus.; Sasi-gerlari.

sasi-gudu. (guda): *iz.* Guda bore gisaz gudari-taldc batek egitea.

sasi-idazlari. (idazketa): *izond.* Idazte ona eztana. J: Sasi-idazle.

sasi-idazle. (idazketa): *izond.* Ikus,: Sasi-idazlari.

sasf-fdixko. (zezen): iz. Basoko idixkoa.

sasi-igarle. (iragarpen): *frond.* Iragarle aizuna. Ikus.: Sasigarle.

sasi-igel. (ur-legoŕeko): *iz. Ikus.:* Sasigel. I: Sasi-ingel.

sasi-ilar. (balke): *iz, Ikus,: Balke.* r. Asto-ilaŕ.

sasi-ingel. (ur-legoŕeko): iz. Ikus.: Sasigel. : Sasi-igel.

sasi-frakasle. (irakaskintza): *izond.* Irakaslea izau gabe, irakasten ari dana.

sasi-jinko. (gizirudi): *iz.* Yainko aizuna.

sasi-jainkokeria. (gizirudi): *is.* Yainko aizunaren yaurespena.

sasf-jakinduri. (jakintasun): *iz.* Jaldntasun aizuna.

sasi-jakintsu. (jakintasun): *izondd,* lakitun aizuna. J; Sasi-jakitun.

sasi jakintza. (jakintza): iz. Jakintza aizuna,

sasi-jakitun. (jakintasun): i ond. Jakitun aizuna. j: Ikus.: Sasi-jakintsu.

sasijoile. (cresi): *izond.* Ereslari txaŕa. I: Sasi jotzaile.

sasi-jatzafie. (eresi); *fzond.* ikus.: Sasi-joile.

sasi-keriza. (gereziondo): iz. Basoko geriza.

sasi-kirio-egodun. (zomoŕo): *iz.* Sari-kiriodunaren autzekoa dan zomoŕoa.

sasi-kiriodunak. (zomoŕo): *is.* Masteka€zeko aoa ta Ian ega mintzdunak dauzkan zomofoa.

sasi-koipatsu. (iñaute): *iz.* Iñauteri ondoko lenengo osteguna.

sasf-kristo. (yosukristo): iz. Aizuna dais josukristo.

sasi-keitikari. (irizpide): *izond.* friziari *txaŕa* dans.

sasi-lan. (lanarte): *iz.* Atsartea; lanartean egotea.

sasi-landare. (landare): *iz.* Laudatzen dan baso-landarea.

sasi-langile. (landae): *izond.* Lan-uztea egiten dueua. I: Ikus.: Lan-uzie.

sasi-laŕosa. (laŕosondo): *is.* Basoko laŕosondoa.

sasi-legegizon. (eskubide): *ft.* Erdi legegizona dana.

sasi-lezoi, (sasi): *is.* Sasiaknunbait ipintzea.

sasi-makiia. (zalapart): *izond.* Zalapartetan ari dana.

sasi-margolari. (Iangile-kunde): *ŕzond.* Ertilaria izan gabe margozten ari dana.

sasi-masi. (idazketa): iz. Kiri gabeko gayenidazkete.

sasi-mendi. (mendi): *iz.* Sasiz beterik dagoen mendia. (ardui): iz. Berbera.

sasi-mortairu. (motrailu): iz. Egiazkoa ez dan motrailua,

sasi-oindunak. (zango): *iz.* Zangorik gabeko izakiak.

sasi-okarau. (aranondo): *is.* Basoko aranondoa.

sasi-olerkari. (olerti): *izond.* Olerkari txaŕa dana.

sasi-ondo, (ardui): *iz.* ikus.: Ardui. I: Sapaŕ, sasite, sasi-zoko. (sari): *is.* Sasiak ugari dagozen tokia.

sasi-osagile. (yarein-yardunbideak): *izond.* Sendagilerik izan gabe sendatzen ari dana. I: Sasi-osalari, sasi-sendagiie, sasi-sendalari.

sasi-osalari. (yarein-yardunbideak): *izond.* Ikus.: Sasi-osagile.

sasi-oyan. (baso): *iz.* Sasiz beterik dagoen oyana.

sasi-sagu. (sagu): *iz.* Zomoŕoakjaten ditucn ugaztuna, satitsuaren antzekoa dana; mustuŕa suduŕ-biuŕa bezelakoa dauka ta oñak palmaren antzeko igari egin al-izateko.

sasi-seme. (seine): iz. Ikus.: Sasiko. I; Sasipoi.

sasi-senaf. (oaidego): iz. Egiazkoa izan gabe, senartzat artutakoa.

sasi-sendagai. (sendagaikintza): *iz.* Sendakintzan erabiltzen dan izalasuneko etekiña, mota askotakoa dana; bai ta lankuntzan eta ersi batzuetan ekai bezela erabiltzen dana.

sasi-seudagile. (yarein-yardunbideak): *izond.* Ikus.: Sasi-osagile. I; Sasi-sendalari.

sasi-sendalari. (yarein-yardunbideak): *izond.* Ikus.: Sasi-sendagile. I: Sasi-osagile.

sasi-siñestun. (siñiskizun): *izond.* Egiazko siñestuna eztana.

sasi-soiñulari. (eresi): *izond.* Ereslari txaŕa daua.

sasi-suak. (cŕealdi): ŕa. Aidean eta luŕetik urbil ibiltzen bide dan gaŕ txikia, usteltzen ari diran gayek soŕerazten dutena.

sasi-suemaile. (etemele): *izond.* Elemeletan ibiltzea maite donna. I: Sasi-suemantzaile.

sasi-suemantzaile. (elemele): *ŕzond.* Ikus.: Sasi-suemaile.

sasi-sugin. (langile-kunde): *ŕzond* Eŕementari ona ez dana.

sasi-txiki. (sasi): *12.* Txikia dan sasia.

sasi-txinbo. (txori): *iz.* Ikus.: Erio-txori. Martotxa, sasi-txinbotxo, xiŕiskilet.

sasi-txinbotxo. (txori): *iz.* ikus.: Erio-txori. j: Sasi-txinbo.

sasi-txorl. (txori): *iz.* Sasietan bizi dan txori.

sasi-ume. (same): ŕa. Ikus.: Sasiko. j: Sasikrune, sasi-uriko.

sasi-uriko. (seme): iz. ikus.: Sasiko. j: Sasikume, sasi-ume.

sasi-uste. (ustekizun): ŕa. Lardc izatea. Ikus.: Larde.

sasi-uzkurtz. (uzkurtza): ŕz. Yainko aizunai egiten zayen yaurespena.

sasi-xori. (txori): *iz.* Gañetik ale ta azpitik margo zurixka duen txori txikia, ta mustrcŕ ondoan zurda beltz eta luzeak dauzkana.

sasi-zakuŕ. (zakuŕ): *iz.* Txitd ta oin motzak dauzkan zakuŕa, sasietan eŕaz sartzcn dana eiza arzeko.

sasi-zatiki. (aindoizti): *iz.* Zatikia dan zenbalcla, gañeko atala hekoa bali aundiagoa duena. I: Zati-antzeko.

sasi-zoko. (arduc): iz. Ikus.: Sasi-ondo. Sasitza, sasite.

sasi-zozo. (txo€i): iz. Sasietan bizi oi dan zozoa.

sasiaga. (abetxu): ŕz. Ekikaria dan abetxua; abaŕ gupi ta eloŕitsuak dauzkana, soloetako esietan ipintzen diranak.

sasiama. (sasi): *iz.* Bermigarzakaria dan sasia. Ikus.: Bermigarza. : Ayentzuri.

sasiatu. (asetasun): *ad.* Ase egin.

sasiau. (ofiaze): *ad,* Oñaze bat ibitu.

sasibedaŕ. (landare): *iz.* Ikccs.: Otondo-bedaŕ. I: Sasi-belaŕ, sugeria.

sasidui. (sasi): iz. Sasiak asko dagozeu tokia.

sasieskola. (ikastola): iz. Pipet' egitca. I: Sasi-egin.

sasieskubide. (eskubide): *iz.* Eskubide aizuna.

sasicta. (sasi): *iz.* Sasien muttzoa.

sasigarden. (okiltasun): *izond.* Okiltasunezkoa dana.

sasigarle. (iragarpen): *Load.* Egiazko iragarlea eztana. : Sasi-igarle.

sasigcl. (ur-legoŕeko): *iz.* Sasietako igela. ^: Sasi-igel, sasi-ingel.

sasigudaldu. (guda): *ad.* ikus.: Sasi-guda egin. : Sasi-gudan ari.

sasijainko-zale. (gizirudi): *ŕamid.* Yainko aizunari yaurespena egiten diona.

sasika. (ardui): *iz. Ikus.:* Ardui. ; Sartzi.

sasikara. (sasi): *bond.* ikus.: Sasi-antzeko.

sasikaran. (aranondo): *iz.* Ikus.: Basaran. : Sabi.

sasikorte. (sasi): *iz.* Sasi-muttzoa. I: Sasite, sasitza.

sasikeria. (usarte): *iz.* Usartean ari-izatea.

sasiketa. (sasi): *iz.* Sasietan sartzea.

sasiko. (seme): *iz.* Ikus.: Bort. j: Laxtart, sasikume, sasipeko, sasi-nme, sasi-uriko, sasipoi, sasi-seme. (sasi): Sasiari dagokiona. (nakaitz): II *izond.* Gizadiarenganako uakaitza duena,

sasiko jasoa. (umezurtza): *iz.* Ikus.: Uri-aol.

sasiko ume. (seme): iz. Ikus.: Ixileko seine. I: Kalabit, sasikume, sayetsetiko, mike.

sasikotasun. (seine): *iz.* Sasiko izatesren bereiztasuna.

sasikotegi. (umezvutza): *iz.* Sasiko jasoak bizi diran etxca.

sasikotu. (Iandueza): *izond.* Landutako landaretik dato'ren baso-landarea.

sasikume. (seine): *iz.* ikus.: Bort. j: Sasiko, sasipeko, sasi-ume, sasi-uriko, sasipoi, uriko, wilco seine, sasiki.

sasikumetu. (seine): *ad.* Sasikume bat sortarazi.

sasilaŕ. (landare): *iz.* Ikus.: Naar'. Nat, sasilaaŕ.

sasililnraki. (eskuketa): *izond.* Eskuketa egiten ari dana.

sasilora. (lore): ŕz. Basoko lurea.

sasimartxo. (iñaute): iz. Iñauteri auŕeko igandea.

sasimats. (matsondo): *iz.* Basoko matsondoa. Sasimaats.

sasiooin. (lap-Meta): *izond.* Etxerik en dagoen tokietan ari dan lapuŕa.

sasipe. (ardui): *izond.* Arduipean dagoena.

sasipeka. (same): *iz. ikus.:* Sasiko. Sasikume.

sasipoi. (seine): ŕa. ikus.: Sasiko. I: Sasikume, sasi-seme.

sasiratu. (sasi): *ad.* Sasietan sartu.

sasika. (leyo): *iz.* Leyo baten zurezko elxes.

sasisagaŕ. (sagaŕondo): *iz.* Basoko sagaŕa.

sasitartean sartu. (zailtasun); *ad.* Zalak diran arazoetan sartu.

sasitasun. (seine): *iz.* Sasiko izatearen bereiztasuna.

smite. (sasi): *iz.* Ikus.: Sasikarte.: Sasitza. (ardui): iz. Ikus.: Ardui. I: Sasi-ondo, sasitza, sasi-zoko.

sasitegi. (zailtasun): *iz.* Ikus.: Zailtasun. ^: Nekezia. (ardui): *iz.* Ikus.: Ardui. j: Sasilza.

sasitsu. (eloŕi): *izond.* Ikus.: Eloŕitsn. Etoŕidun.

sasitu. (ongaŕi): *ad.* Ongaŕi bezela lufean abel-gorotza bota. 1: Sastu, satsitu. (sasi): *ad.* Sasiz bete.

sasitza. (ardui): iz. Ikus.: Ardui. I: Sasite, sasi-zoko, sasitegi, katxola. (sasi): *iz. Ikus.:* Sasikarte. : Smite.

sasiu. (mintzoera): *ad.* Argi ez mintzatu.

sasizlco. (sasi): *izond.* Sasiai dagokiena.

saska. (Ian): *iz.* Laisteŕ cgitcn dan Lana, gutxi irauteu duena. Saskadako.

saskadako. (Ian): *iz.* lkus.: Saska.

saskako. (aitzuŕ): iz. Bi ziri dauzkan gafaztuiu edo aitzuŕa. I: ikus.: Saskako.

saskara. (gauzeztasun): ŕz. Ezertarako cz diran gauzen multzoa. (zaboŕeri): *iz.* ltxasoak edo ibayek ertzetara botatzen dituzten zaboŕak.

saskarkeria. (baldartasan); !z, Ikus.: Baidartasun. I: Berjeskeri, berjes, saskartasun. (basatasun): *ŕz.* Ikus.: Basatasum. I: Saitasun, saskartasun.

saskarki. (zakartasun): *adond.* Zalcartasuner. ari-izatea. (baldartasun): *adond.* Baldartasunez ari-izatea. (basatasun): It *adond.* Basatasunez ari-izatea.

saskaf. (ergeltasun): *izond.* Mengela dana. (zakartasun): *frond.* Zakaŕa dana.

saskaf. (ankcrkeri); *izond,* Ankefa dana. Zazkaŕ.

saskafi. (ongaŕi): *iz.* Ongafttz erabiltzeko, abel-gorotzaz nasten dan zakarkeria. I: Saskei,

saskartasun. (baldartasun): *iz.* Ikus.: Baldartasun, ; Saskarkeria, trakestasun. (basatasun): *iz.* Ikus.: — Basatasun, Saskakeria.

saskartu. (basatasun): *ad.* Basatia biurtu.

saskei, (ongaŕi): iz, Ikus,: Saskaŕi.

saskei. (zikintasun): *izond. Zikiiia* daua. ^: Saskil. (apaingabetasun): *izond.* Apaingabe ari dana. : Sakeltzaŕ.

saskei-saskei, (iguin): *adond* Iguifiez ari-izatea.

saskeldu. (apaingahetasun): *ad.* Apaingabetasunez ari-izan.

saskeleria, (zikintasun): *iz,* Ikus.: Zikinkeri.

sasheria, (basa): *iz.* Ustelduta dagoen basa.

scald, (otaŕ): *iz,* Otaf txikia. Arbizare, korbolo. (notin): *izond. Zikiña* dan notifia. (utzaldi): *iz.* Simaufa egiteko erabiltzen diran ondakiñak.

saski-angaila, (gindax): iz, Garabia antzekoa dan lanabesa.

saski-autzeko. (otaŕ): *iz.* Otaf edo saski-mota bat.

saski-babes. (otaŕ): *iz.* Lufaz hetetako otaŕa, babespideak egiteko erabilita tzar' dana.

saski-balot. (kirol): *iz.* Eskuz egiten dan jokorako baloya,

saski-bete. (otaŕ): *iz.* Beterik dagoen otafa edo saskia. I: Saskicsi, saskikada.

saski-bil. (otaŕ): *iz,* Zabal eta biribila dan otafa.

scald-burnt. (otaŕ): *iz.* Otafak egiteko burnizko lanabesa.

saslci-buŕukari. (boŕoka): *frond.* Aspaldian saskiaz bofokatzen ari-izaten runs.

saslci-lan. (Mar): *iz.* Ikus.: Saskigintza. I: Saskintza.

saslci-motz. (otaŕ): iz. Luŕa eramateko otaf edo saskia.

saski-naski. (otaŕ): *iz.* Gauza batzuk naspilduta eramateko otaŕ edo saskia.

saski-potofo. (Mat): *iz. llctrs.:* Saskilo. I: Saskinda, saskiño.

saski-saltzaile. (Mar): *izond.* Otafak eta saskiak saltzen dituena.

saski-sarats. (otaf): *iz,* Otafak edo saskiak egiteko saratsa.

saslri-uztai. (otar'): *iz.* Otaŕ baten goiko kurkurua.

saslddun. (Mai): *izond.* Saltzeko edo, otafak dauzkana.

saskieri. (zarando): *iz.* ikus.: Zarando. Ortonde.

saslciesi. (otaŕ); *iz,* Ikus.: Saski-bete.: Saskikada.

saskigite. (arkux): *frond.* Arkuxak egiten ditucna. (otaf): *izond.* Otaŕak egiten dituena. [: Saskigin, saskikin. (eskulangintzak): II *frond.* Berbera.

saskigin. (otaŕ): *frond.* Ikus.: Saskigite. I: Saskikin.

saslcigintza. (otaŕ): *iz.* Otafak egiteko Iangintza. I: Saski-lan, saskintza, saskintz.

saskilca, (otaŕ): *adond.* Otafaka ari-izatea. : Saskitaraka.

saskikada, (old): *iz. Ikus.:* Saski-bete. Saskiesi.

saskilrari. (zarando): *izond.* Salgayak zarandoetan cramaten ditucna.: Saskilari.

saskikin. (otaŕ): *izond.* Ikus.: Saskigile. I: Saskigin.

saskilari. (zaraudo): *izond.* ikus.: Saskilari.

saskildu, (zikintasun): *ad,* lkus.: Zikindu. I; Oycztatu, lortikctu.

saskilo. (otaŕ): iz. **Otaf** edo Saski txikia. Saskinda, saskiño, saski-putoŕo.

saskinda. (otaŕ): *in.* Ikus.: Saskilo. Saskiño,saski-potoŕo.

saskintza. (otaf): *in.* Pats.: Saskigintza. Saski-ian,

saskiño. (otar): iz. ikus.: Saskilo.: Saskinda, saski-potoŕo.

saskiñotara. (otaŕ): iz. Ikus.: Saskia. I: Saskitara.

saskipeko. (otaŕ): *izond.* Otaf pean dagoena.

saslciratu. (otaŕ): *ad.* Otaŕean edo saskian zerbait sartu.

saskita. (otaŕ): *iz.* Saskian sartu ditekena. I: Saskitara, saskiñotara.

saskitara, (otaŕ): *iz,* ikus.: Saskita. Saskiñotara, saskitra.

saskitaraka. (otaŕ): *adond.* Ikus.: Saskika. : Saskitraka.

saskitegi. (otai): iz, Otafak edo saskiak, saltzeko edo, egoten diran tokia.

saskiteria,(zarando):Iz, Zarandoen multzoa.

saskito. (neuŕl): *iz.* Jarmainera-neufia, **garau** ta mii entzako baler ere. (otaŕ): *iz.* **Olaf** txikia. : Saskitxo, saskixka, saskuo.

saslcito-zain. (neat!): *izond* Saskitoak zaintzen ditucna.

saskitodun. (ernakume): *izond.* Aspaldiko jayetan, buruan lorez betetako saskitoa zerarnan neskatila.

saskitxo. (otaf): *iz.* Olaf txikia. j: Ikus.: Saskito.

saskitzaf, (zarando): *iz.* **Zarando** auudia,

saskiz. (pilola): *adond.* Pilota jokoan kausitu.

saslof. (loŕeta): *iz.* Abel-gorotzaren eramatea. (ongafi): *iz.* Berbera. (azkuŕi): Noiz edo.noiz ematen dan alaria,

sasmadoi. (ardui): *iz.* Ardui aundia. Sasma.

saso. (landueza): *iz.* Laudu gabe dagoen lurkia,

sasoal. (osasun): *frond.* Osasun onaz dagoena. Sosoal.

sasoaida. (umotasun): *iz.* Ikus.: Umotasun. : Osodasun.

sasoaldu. (asetasun): *ad.* Bate, asetu. I: Sosoaldu. (osasunbide): *ad.* Lurkiak osasunez gertu. (umotasun): II *ad.* Umotu. I; Sasoindu.

sasoalgañ. (umotasun): *izond.* Umotn ditekena.

sasoalki. (atsegintasun): *adond.* Gogaraz eta atsegintasunez ari-izatea.

sasoaltasun. (osasun): *iz.* Osasuntzazkoa dana. (gogo-aldarte): *iz,* Gogo-aldarte onekoa izatea. (umotasun): (iz. Umotasuncz egotea.

sasoaltze. (umotasun): *iz.* Umotuta izatea.

sasoatu, (utotasun): *ad.* Umotuta izan.

sasoe. (umotasun): *iz.* Gauzaen umotasuna. 1: Sasoi, sasoin.

sasofoi. (eresgalu): iz. Aidez jokatzen duen eresgatua.

sasoi. (umotasun): *iz.* Ikus.: Sasoe. 1: Sasoin, sasu.

sasoi-txaŕeko. (atsekabetasun): *izond.* Atsekabeturik dagoena.

sasoidun, (asasun): *izond.* Osasunez eta pozik ari dana.

sasoigabe. (gczatasun): *(sand.* Geza dana.

sasoiko. (txatrotason): *izond.* Txairotasuncz bizi dana.

sasoin, (umotasun): *iz.* Tkus.: Same. 1: Sasoi, saso.

sasoin-muga. (izaŕ-yakintza): *is.* Eguzkia bi eki-itzuletan dagoen aldia; udako eki-itzulean eta neguko eki-itzulean.

sasoindu. (umotasun): *ad.* Ikus.: Sasoaldu.

sasoingabe. (umotasun): *izond.* Umotasunera eldu gabe dagoena.

sasoingailu. (ongaŕi): *iz.* Ongafizkoa dana.

sasoinkari. (langile-kunde): *izond.* aldi edo am bateko langiiea, 1: Sasoinlari.

sasoinlari. (langile-kunde): *izond.* Ikus.: Sasoinkari.

sasoitu. (urte): *ad.* Udazkena igaro.

sasoiz. (aldi): *adond,* Aldiz edo garaiz ari-izatea.

sasondo. (Sasi): *izond.* Sasi-oudoan dagoena,

saspaŕ. (cloŕi): **is.** Ikus.: Elofi. 1: Lutz. (sasi): iz, Ikus.: Sasi. Lariz, saspe, zapaf, xuxtut.

saspe. (sasi): *iz.* Ikus.: Sasi. I: Sastaŕ.

saspikatu. (banakuntza): *ad.* Zazpinaka

saspiki. (zokodi): *is.* Zazpi zoko dituen zokodia. (aultasun): *izond.* Ants dana.

saspil. (atzipen): *(sand.* Atzituta dagoena.

sast. (sarkura): iz. Gauza bat beste batean sartzearen ots-izena.

sasta. (ziztada): *iz.* Ikus.: Ziztada. Ezpikada, sastada, sastako. (aindo); iz. Aindoren bat. 1: Saska.

sastabiu. (laztahin): *iz.* ikus.: Laztabin. Pinpalet, ziiatzeko.

sastada. (ziztada): *iz.* Ikus.: Ziztada.: Sasta, sastako, ozkada, zastakada.

sastadaka, (ziztada): *adond.* Ziztadaz ari-izatea. : Sastaka.

sastadura. (ziztada): *is.* Zezen erailtzea, ezpataz gaŕondoan ziztada egiten, I: Sastakaldi.

sastaga. (makil): *iz.* Karobietan sutautsa irabiatzeko erabiltzen dan aga luzea. Agai, txuxaga. (latsun): *iz.* Berbera.

sastagai. (ezpata): *iz.* Ikus.: Sastakai. l: Auze.

sastagaŕi. (zulu): izond. Zulatu ditekena.

sastagin. (czpata): *iz.* Oŕia estu ta zoŕntza daukan sastakaya.

sastai. (utzaldi): *iz.* Abel-gorotza metatzen dan tokia.

sastaka. (ziztada): *adond.* Ikus.: Sastakaka. (mortxokada): *adond.* Taldeka ari-izatea.

sastakada, (tanpa): *is.* Sastakayaz emandako tanpa.

sastakai. (ezpata): *iz.* Altzairuzko eraso-izkilua, bi neurkin-amaŕen bat edo lose dana, zitik bakaŕik zauritzen duena. I: Auze, sastagai, ukabizi. II (aizto).

sastakai-antzeko, (ezpata): *izond.* Sastakaya bezelakoa dana.

sastakaldi. (ziztada): *is, ikus.:* Sastadura.

sastakari. (etiketa): *izond.* Etiketan ari dana, (ziztada): *izand.* Sastadura egiten duena.

sastakatu, (zauri): *ad. izkilu* sarkoŕaz zauritu. (ziztada): *ad.* Berbera.

sastaketa, (joko); iz. Bilatxo edo kanbotxo-jolcoa. (ziztada): *iz.* Aiztoaz zauritzea, (aiztu); (iz. Berbera, (azaldi): I) *iz.* Ezkontzatik at aragia emotearen egipena.

sastako. (ziztada): *iz.* Ikus.: Sasta. 1: Sastada, ziztada.

sastakoan. (oraifialdi): *adond.* Bereala, berealakoan,sistan, xixtean.

sastal. (gezatasun): *(sand.* Gezatasunezkoa dana,

sastamaf. (zaboŕeri): *iz.* Ibayetako urak daraman eguŕezko ondakiña. (eguŕ); *is.* Berbera.

sastamasta. (gogaidieza): *adond,* Gogonldiezaz ari-izatea.

sastamela. (zed): *is.* Ikus.: Zee', !: Kuto, urde.

sasta g a. (otaŕ): iz. Oso txikia dan otaŕa.

sastardun. (zaboŕeri): *Land.* Zaboferia biltzen dorm.

sastari. (eriotza): *izond.* Ordainduta dagoen erailea.

sastarka. (ardui): *iz. Ikus.:* Ardui.: Lardui, sastra, zikin.

sastarkeria. (gaitzipen): *iz.* Ikus.: Gaitzipen. Bidakaitz.

sastaf. (zaboŕeri): *iz.* Ikus.: Zaboferi. Samar, sastaŕeria. (mozkorkeri): iz. ikus.: Mozkorkcri. I: Ordiketa. (zakartasun): 19 *izond.* Zakafa dana. I: Trokoila.

sastaferia. (zikintasun): *is.* ikus.: Zaboŕeri, : Sastaŕ. (zaboŕeri): *iz.* Berbera.

sastaŕeta. (zaboteri): *is.* Ikus.: Sastaŕ-pilo. I: Sastartza, sastegi, sastobi.

sastaŕ-pila. (zaboŕeri): *iz.* Zaboŕeria bil€zen dan tokia. j: Sastaŕeta, sastartza, sastegi, sastobi, sistei.

sastartasun. (zakartasun): iz. Ikus.: Zakartasun. : ikns.: Drauskilkeria.

sastartu. (gaitzipen): *ad.* Gaitzipena egin.

sastartza. (zaboŕeri): *iz.* Ikus.: Sastaŕ-pilo. 1: Sastaŕeta, sastegi.

sastatu. (zulo): *ad.* Ikus.: Zulatu. (ziztada): *ad.* **Ziztada** eman. (aizto): U *ad.* Aiztoaz jo edo zauritu. (zauri): *(ad.* Berbera,

sastegi. (zaboŕeri): *iz.* Ikus.: Sastaŕ-pilo. ^; Sastaŕeta, sastartza, sastobi, sastoki, sistei, ugaztegi.

sastegi-garbitzaile. (zaboŕeri): *iz.* Sastegia garbitzeu duena.

sastegiratu. (zaboŕeri): *ad.* Sastegira bota.

sasti, (Sasi); *is.* Sasien multzoa.

sastobi. (eŕealdi): *iz.* Laŕaiñcan efetzen dan kondafen meta. (zaboŕeri): iz. Ikus.: Sastaŕ-pilo. 1: Sastaŕeta, sastegi.

sastra, (ardui); *iz.* Ikus.: Ardui. I: Sastarka.

sastraka, (ardni): *is.* Ikus.: **Ardui.** Sastra, sastrakadi, satat, txaga.

sastrakadi, (ardui): *iz.* Ikus.: **Ardui.** Sastraka, sastrakatza.

sastrakatu. (naŕiadura): *ad.* **Naŕiadura** egin. (gaiztasun): *ad.* Gaiztoa egin edo biurtu. (naspil): II *ad.* Naspita egin. (nabarmentasun): j *ad.* Nabarmentasunez ari-izan.

sastrakatza. (ardui): *is.* Ikus.: **Ardui.** Sastrakadi, sastrapa, sasutgi.

sastrapa. (ardui): *is.* Ikus.: Ardui.: Sastrakatza, sastrapo.

sastrapo. (ardui): *iz.* ikus.: Ardui. I: Sas€rapa,

sastu. (ongaŕi): *ad.* Ongafi bezela, abel-gorotza bota. Sasitty satstu. (asetasun): *ad.* Asetu, bete.

sasu. (aldikada): *is.* Ikus.: Sasoi. Sasoin.

sasu-undo. (sasi): **is.** ikus.: Sasi. Sapaŕondo.

sasual. (osasun): *izond.* Sendatua dagoena. Ikus.: Jasoal.

sasualdu. (osasun): *ad.* Sendatu.

sasuri. (sagu): *iz.* Ikus.: Satitsu. I: Sagu-itsu, satain, sateri.

sasutei. (ardui): iz. Ikus.: Ardui..: Sastrakatza.

sat. (sagu): *iz.* Sagu itzaren aldaketa. Ikus.: Sagu. j: Sabu.

sata. (makil): *iz.* Karobian afiak igi-erazteko makil]uzea. j: Sataga. (latsun): L. Berbera. (oñetako): jj *iz.* Ikus.: Base.

satabia, (kabi): *iz.* Saguen kabia. (sagu): *iz.* Berbera. (aberastasun): jj iz. Ikus.: Alixoŕ. j: Altxabe.

sataga. (makil): *iz.* Ikus.: Sata. (latsun); *iz.* Berbera.

satagin. (ugaztun): *iz. Ikus.:* Satoŕ. j: Lupcko, satorka.

satal. (ask-toga): iz. Ikus.: Eskuaga. 13ermazaki, mini, zetai. (aundiera): iz. Abere baten aundiera. j: Satei. (azpegi):]f *is.* Ikus.: Lazo. j; Lazu.

sataikada. (tanpa): *iz.* Eskuagaz emandako tanpa,

sataikatu. (eskuaga): *ad.* Eskuagaz lana egin. j: Sataitu.

satain. (sagu): iz. Ikus.: Satitsu. j: Sasuri, tufoin.

sataitu. (eskuaga): *ad.* Ikus.: Sataikatu.

sataitxo. (eskuaga); *iz.* Eskuaga txikia.

sataitzaf. (eskuaga): iz. Eskuaga aundia.

sataluf. (saizulo): iz. Satofaren saizuloa.

satan-aztikeria. (izkutukeri): Txefenaren aztikeria. j; Satankeria.

satandera. (ugaztua): *iz.* Aragizalea dan ugaztuna, gabaz dabilena, burn txiki ta anka motzak dauzkana. j: Ogigaztae, mustela, satandere, satandre, unlanda, xantandre, xatandre, agolatz, andeliaŕ, anderedeŕ, anderejeŕ, andedef, angeliaŕ, anjeredeŕ, anjeregeŕ, aoiatz, arbu-iñude, erbiñudc, erbiñure, erbindori, ergaiñude, engonei, erguniri, ergoneri, ergonide, ergoneri, ergusari, erbi-unide, mimitxa, urdanda.

satankerla. (izkutukeri): iz, ikus.: Satan-aztikeria.

satarabi. (eari): *iz. Ikus.:* Euri-xapaŕada. I: Euri-erauntsi. (edeŕ): *iz.* Ikus.: Luna.

sataf. (eritasun): *is.* Abeltxe ta abelgoŕien eritasuna, bulaŕean sortzen zayena, t-a gizonagana igaro ditekena. Satzaŕ. (kondaf): *iz.* Ikus.: Kondaf. Ondakin, sits-mits, txondo. (isikortasun): II *izond.* Isikortasunez ari dana. (ardui):11 *iz. Ikus.:* Ardor'. j: Sastraka.

satafa. (eritasun): *iz.* Abelgoŕiengan sortzen dan aritasuna. Ikus.: Iztarmin.

satafi. (eden): is. Ikus.: Eden. j: Selena, zital.

satafoin. (ugaztun): *iz.* Satoŕaren antzekoa dan afatoya.

satarte. (segada): *iz.* Saguak aŕapatzeko segada. j: Satartze, satol.

satatx. (lasto): L. Ikus.: Galizondo. t: Gattzu, xaralx, zizkuf.

satei. (aundiera): *iz.* Ikus.: Satai.

satendu. (dirdai): *ad.* Ingi edo oyalari dirdaya eman.

sateri. (ugaztun): is. Ikus.: Satitsu. j; Sasuri, satero.

satero. (ugaztun): is. Ikus.: Satitsu.: Safari, satia.

satero. (saga): *iz.* Afatoe oso auudia.: Ikus.; Aŕatoe.

satia. (ugaztun): iz. Ikus.: Satiisu. j: Satero, satitz.

satipa. (bizitegi): iz. Baseŕitaŕek janzkia aldatzen duten etxea.

satirazale. (mardait): *izond.* Ikus.: Pikokari.

satitsu. (ugaztun): *iz.* Aragizalea dan ugaztuna, armiarma ta zomofoak jaten dituena. I: Sagu-itsu, saseri, satain, sateri, satero, satia, satitz, satoŕ-goŕi, satsubi, satsuri, soro-sagu, artxari, tuŕoin,turoin, xaturdin.

satitz. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Satitsu. Satia,

sato. (naafi): iz. Garauentzako neufia.

satoki. (estalpen): *iz.* Ikus.: Ezkuta-lelcn. l: Osten. (oskoldun): iz. Xanguiu aundia. I: Sanguŕu, xangufa.

satol. (segada): iz. Ikus.: Satarte. I: Satartze.

satordi. (ugaztun); iz. Satoŕakugari dagozen tokia.

satorka. (ugaztun): iz. lkus.: Satni. j: Satagin, satorki.

satorkeria. (baterapen): *is.* Ikus.: Baterapen. : Kiuka, satoŕ-Ian, zin-artze.

Satorketari. (eiza): *izond.* Satoŕen eiztaria. j: Satoŕiltzaiie.

satorki. (ugaztun): *is.* Ems.: Satof. 1: Satorka, saturdin.

sated. (ugaztun): *iz.* Zomofoak jaten dituen ugaztun txikia, luf pean bizi dana, bare azazkalakaz idekitzen dituen zeaf-zuloetan. j: Lobeko, lupeko, sataghi, satorka, satorki, saturdin, ariapeko.

satoŕ--arte. (segada): *ft.* Satoŕak aŕapatzeko segada, I; Satoŕ-balestra.

satof-balestra. (segada): iz. Ikus.: Satoŕ-arte.

satoŕ-bedaf. (belaŕ): is. Eznetxekaria dan belafa, eringaŕia bezela erabiltzen dana. ^: Auntz-kormio, esnabelaŕ, kutumia, satoŕ-belaŕ, tartekin, tartiku.

satof-belaŕ. (beist): iz. lkus.: Satoŕ-bedaŕ. : Esnabelaf, tartekin, tartiku.

satoŕ-bide. (bide): *iz.* Satuŕaren igaroteak nzten duen ha' erabilkatua.

satof-buakin. (saizulo): iz. Satoten salzuloa. Satof-lan, satoŕ-luf, satoŕ-Lurpil.

satof-goŕi. (saga): *iz.* Ikus.: Lursagu. Satitsu, satordin.

satofiltzalle. (eiza); *izond.* Ikus.: Satorketari.

satof-kirilo. (zomoŕo): *is.* Ikus.: Kilkeŕ. Pintaŕ, pintef.

satof-lan. (saizulo): *iz.* Ikus.: Satoŕ-buakin. !; Saloŕ-hif, satoŕ-lurpil. (baterapen): *iz.* Ikus.: Baterapen. I: Saoorkeria.

satof-lurpil. (saizulo): iz, Ikus.: Satoŕ-buakin. j; Satof-lan, satoŕ-luŕ, satoŕ-mendi. (Id): *iz.* Barbera.

satof-luf. (saizulo): is. I kus.: Satoŕ-buakin. Satoŕ-lan, sator-lurpil, satoŕ-mendi. (tar): *iz.* Berbera.

satof-mendi. (saizulo): *iz.* Ikus.: Satoŕ-lurpil. j: Satof-luŕ.

satof-meta. (saizulo): *iz.* Ikus.: Satoŕ-lurpil, j; Satof-mendi.

satof-mukulu. (saizulo): *iz.* lkus.: Satoŕ-mendi, I: Satet-meta.

satof-mukuŕu. (saizulo): *iz.* Ikus.: Satoŕ-meta. J: Satof-mukulu.

satof-mulo. (saizulo): *is.* Ikus.; Sainŕ-mukulu, I: Satoŕ-mukuŕo, satoŕ-multzo, satoŕ-muŕu.

satof-musuri. (saizulo): *is.* Ikus.: Satoŕ-mukuŕu. j: Satoŕumlo.

satof-muxuri. (saizulo): *is.* Ikus.: Satoŕ-malo. j: Satoŕ-musuri.

satofoatze. (saizulo): iz. Ikus.: Satoŕ-musuri. j: Satoŕ-muxuri.

satofoski. (saizulo): *iz.* Ikus.: Satoŕ-muxuri. j: Satoŕoatzc.

satof-pil. (saizulo): iz. Ikus.: Satoioatze. j: Satoŕoski.

satof-pila. (saizulo): iz. Ikus.: Satoŕoski. Satoŕ-pil.

satof-pilo. (saizulo); *is.* ikus.: Satof-pil. Satoŕ-pila.

satof-pulo. (sai zulo): *iz.* Ikus.: Satoŕ-pila. j; Saint-pilo, satoŕ-pulu.

satof-une. (saizulo); *is.* Ems.: Satof-pilo. j: Satof-pulo.

satof-xulo. (saizulo): *iz.* Ikus.: Satoŕ-palc. j: Satof-une.

satoi zilo. (saizulo): *iz. Ikus.:* Satof-uue. I: Satof-xulo.

satoŕ--zulo. (saizulo): *iz.* Ikus.: Saioŕ-xulo. Satoŕ-zilo.

sats. (utzaldi): *iz.* Ongahiz botatzen dan abel-gorotza. (gizonkil): *iz.* Ikus.: Anderekil. I: Panpina. (mama): *is.* Ikus.: Belakuso. j: Mozoŕo, txuxo, txuzo. (mitxeleta): iz. Ikus.: Pipi. Sits, pipila, tsusto, zedeŕ. (sarats): iz. Ikus.; Sarats. I: Sagats. (arbuyo): *izond.* Arbuyagaŕia dana. (aultasun): *izond.* Aula dana. (zakartasun): Ij *(sand.* Zakaŕa dana. (mozkorkeri): Ikus.: Mozkorkeri. i: Ordikeri.

sats-atxuf. (aitzuŕ): *iz.* Bi zid dauzkan aitzufa. : Sats-kako.

sats-gaiñeko. (dantzaketa): *iz.* Dantza berezi bat.

sats-geruza. (utzaldi): *iz.* Abel-gorotza edaturik, egiten dan geruza.

sats-gurdi. (orga): iz. Satsa eramateko gurdia. (zaboieri): iz. Berbera.

sats-ikatz. (ikatz): ŕa. Azta guixiko eŕekaya, aŕi-biurtuta dagoena.

sats-kako. (aitzui): *iz.* Ikus.: Sats-atxuŕ.

sats-malo. (zomoŕo): *iz.* ikus.: Eunzango. I: Satsamalo.

sats-odi. (ixtun): *iz.* Ur zikiñak daramazkien ixtuna.

sats-ongañak. (ongaŕi): *iz.* Ongañ bezela erabiltzen diran abei-gorotzak.

sats-otea. (au): iz. Ikus.: Azpigai. I: Azpigaŕi.

sats-pila. (zikintasun): is. Sats-meta.

sats-sarda. (sarde): iz. Burnizko sardea. Sats-urkula.

sats-urkula. (sarde): *iz.* Ikus.: Sats-sarda.

sats-zulo. (mitxeleta): *iz.* Pipiak uzten duen zuiotxoa.

satsalc. (eralketa): *izond.* Eralgiten duena.

satsamalo. (zomoto): *is.* Ikus.: Eunzango. I: Euri-oindun, sats-malo, ameka-makil, zazpizango.

satsena. (arbuyo): izond. Arbuyagaŕiena dana.

satsatu. (ongaŕi): *ad.* Satsa ongati bezela bats. I: Sasitu, sastu.

satsaa. (zikintasun): *izond.* Zikiiia dana.

satsubi. (saga): *is.* Ikus.: Satitsu. Satsuri, saturdin, satzuri, arlxari.

satsudura. (ixuritasun): *ft.* Gizaziaren ixurtzca.

satsugañ. (zikintasun): *izond.* Zikindu dezakena.

satsukeria. (zikintasun): iz. Zikinkeria. I: Satsutarzun. (aragi-iŕils): *is.* Ikus.: Aragi-iñts. : Zikinkeri.

satsuki. (zikintasun): *adond.* Zikinkeriz ari-izatea.

salsukoŕ. (zikintasun): *izond.* Zikintzen. dana.

satsurl. (saga): *iz.* Ikus.: Satitsu. Satsubi, saturdin, satutsu, satzuri, Iuŕoin.

satsutarzun. (orban): *is.* Ikus.: Orban. Naka, satsutasun. (zikintasun); *is.* Zikinkeria. I: Ikus.: Satsukeria, satsutasun.

satsutasun. (orban): *is.* Ikus.: Orban. I: Satsutarzun. (zikintasnn): iz. Zikinkeria. j: Ikus.: Satsutarzun.

satsutu. (zikintasun): *ad.* Ikus.: Zikindu. Likistu, satsatu.

satu. (usarte): *izond.* Ikus.: Sarkoi. Sarkoŕ.

satuke. (tu tu): iz. Maio aundia.

saturde. (basurde): *is.* Ikus.: Basurde. Basutxaŕi, urde-basa.

saturdin. (saga): iz. ikus.: Satsubi. Suisun, satutsu. (ugaztun): *iz.* Itais.: Satoŕ. I: Satorki.

satutsu. (sagu): *iz.* Ikus.; Satsuri. I: Saturdin. (arbuyo): is. Arbuyoa adierazteko itza.

satz. (zomoto): *iz. Ikus.:* Lipo. Mamaŕao.

satzaf. (eritasun): *is.* Abeltxeen eritasuna.

san. (zamau-zapiak): iz. Tons.: Zamau. 1Naain-oyal, zamu. (egurki); iz. Abeen multzoa.

saubi. (aŕain): is. Aŕain-mota baten izena.

saubide. (bonbonkada): *iz.* Ikus.: Bonbonkada. I: Bunbu, xaute.

saubiya. (aŕain): *iz.* Aŕain-mota bat.

sauka-lilt. (lore): *is.* Sarttearen bores. I: Sauka-lore.

sauka-lore. (lore): *is. Ikus.:* Sauka-Bili.

sauka-ziri. (abetxu): iz. Auntzkaria dan abetxua; lorategietan landatzen da bare lore zuri edeŕengatik.

saun. (emakume): *(sand.* Ikus.: Emeti.

saundu. (ernakume): *ad.* ikus.: Emetu.

saunka. (aots): *iz. Ikus.:* Sainga. I: Sanga, saunke, tupotz, txainka, txainkuri, txanpa, txauka, zainga, zainka, zauga, zauk, sainka.

saunka egin. (aots): *ad.* Sainga-egin. Saunkatu.

saunkagile. (ants): *izond.* Ikus.: Saingakari. I: Saingari, saunkalari.

saunkaka. (ants): *adond.* Erns.: Saingaka. : Saingaz.

saunkalari. (aots): *izond.* Ikus.: Saunkagile. I: Saingakari, saunkari.

saunkaluzeka. (ants): *adond.* Alauri luzeak ematen ari-izatea.

saunkari. (aals): *izond.* Ikus.: Saingari. Saunkalari.

saunkatu. (acts): *ad.* Baas.: Sainga-egin. j: Saunka egin.

sauntsadi. (jatsiera): *ad.* Jatsi adi.

sauntsi. (jatsiera): *ad.* Ikus.: Jatsi. Jatsi, Jetxi, sautsi.

saupe. (gozagaŕi): is. Gozagatia loditu arte urtan egosita, egiten dan edaria.

satire. (batio): *iz.* Ikus.: Samba. I: Saletxe.

sauri. (aŕain): *is.* Itxasalde ondoko aŕain-mots bat.

sausera. (eguŕ): *iz.* Eguf-ziria.

sausera. (mari-mutil): *iz.* ikus.: Mari-mutil. I: Sauserana.

sauserana. (mad-nit/tip: *iz.* Ikus.: Mari-mutil. I: Sausera, sonsorana.

sauska-sauska egin. (zati): *ad.* Apurtu, zatitu.

sauskada. (biotzondo): *iz.* Biotz-ikara. Iŕiada.

sauskatsu. (biotzondo): *izond.* Biotz-ikaratzen dana.

saust. (sarkura): iz. Sartzearen ots-izena.

sausun. (arautasun): *(sand.* Arautasunetan ari daua.

sautaŕoi. (stain): *is.* Itxasoko aŕaiña, aragi oso jangaŕia daukana.

sautrela. (dantzaketa): *is.* Oso aspaldikoa dan España'ko dantza-mota bat.

sauts-arazi. (ausiabartza): *ad.* Zerbait spurts] ta bota.

sautsi. (jatsiera): *ad.* Ikus.: Jatsi. Sauntsi.

sautu. (erabilkuntza): *ad.* Ikus.: Erabili. Erabilkuntza.

sauxiku. (ur-legoŕcko): iz. Ikus.: Zaŕapo. I: Latapo.

sauka. (sasi): *iz.* Ezpainkaria dan sasia; bare oŕlak egosita azkargalia bezela erabiltzen dira.

saya. (karkabupen): *iz.* Ikus.: Arkuma. Inizerka, sayaketa. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Sai.

saya-toki. (sayo): is. Yarduteko tokia.

sayaera. (sayo): iz. Ikus.: Sayo. I: Azayada, sayakera.

sayaga. (luŕ): *iz.* Aitzen artean eta arduiz beteta dagoen lufa.

sayagintza. (azterkuntza): Azterlcuntzazko Lana.

sayakera. (sayo): *iz.* Ikus.: Sayo. I: Sayaera.

sayaketa. (karkabupcn): fa. Ikus.; Saya. ^: Arkuma.

sayaketari. (karkabupen): *frond.* Yardunazlea.

sayakizun. (sayo): *iz.* Sayatzekoa dana.

sayal. (eun): *iz.* Zakaŕa dan euna. Sayei. (bunts* *iz.* Abereentzako burusia. (baldartasun): *Izond.* Baldaŕa dana.

sayaldi.(karkabupen):(a. Aiegiñetan astea.

sayalezka, (oyai): *frond.* Oyaiez egindakoa.

sayalgile. (janztura): *frond.* Artilezko oyal zataŕa dagiena. j: Sayalgin.

sayatgin. (janztura): *frond.* Ikus.: SayaigiĹe.

sayalgintza. (janztuna): iz, Artilezko oyal zataŕa egiten duen langintza.

sayaltara. (oyai): *iz.* Oyal batek daukana.

sayaltxo. (jauztura): iz. Sayal txikia.

sayamen. (isikortasun): *iz.* Isituki egindako.seta.

sayandu. (erabilkcri): *ad.* Norbaiten aultasunaz edo uzteaz ustiatu ta erabilkeriz artu. j: Sailandu, sayantu.

sayapen. (karkabupen); iz. Leyaz ari-izatea.

sayafe. (egazti): *iz.* Ikus.: Bozoka. : Sai, sayefe, saimotz.

sayas. (alkondara): *iz.* Makutsik eta gorantzaz egotea.

sayas-azuf. (ezuŕ): *iz.* Ikus.; Saets-ezuŕ. j: Sayats-ezuŕ, sayets-ezuŕ.

sayaslci. (aragi): *iz.* Sayets-ezufeko aragia. I: Sayeski, xeŕara.

sayastu. (alkondara): *ad.* Makutsik egon edo jafi.

sayatera. (leyo): iz. Ukuluetako leyo txikia.

sayats. (alde): *iz.* Albokoa. ; Sayets, saigets, seyets. (itxasontzi): *iz.* Txaluparen albokoa. (maids): II Thus.: Malda. I: Pezoin, ur-joera, xurki.

sayats bat ausl. (czkontza): *ad.* Ezkontza bat iragaŕi. (aragi-iŕits): *ad.* Garbitasuna gatdu.

sayats-azuŕ. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* Ikus.: Saets-ezuŕ. j: Sayats-ezuŕ, sayets-ezuŕ. (ezur): iz. Berbera.

sayats-azuŕ. (ezuŕ): *iz.* Atboko ezufa. Sayets-ezuŕ, sayats-ezuŕ.

sayats-ezuf. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* Ikus.: Saets-ezuŕ. j: Sayats-azuŕ, sayets-ezuf. Sayas-azuŕ.

sayattu. (karkabupen): *frond.* Alegiñetan ad dana,

sayatu. (sayo): *ad,* Yardun, ari-izan. (aŕangura): *izond.* Jasaten duena, afanguraz ari dana. (karkabupen): *frond.* Lantzalea dana.

sayatz. (maids): *iz,* Ikus.: Egi. I: Pataitz.

sayatzaiie. (sayo): *frond.* Yarduten duena. I: Sayatzale, sayazate.

saye. (egazti): *iz. Ikus.:* Egalpeŕ. Mortu-sai, ostruka, tai-egazti.

sayers. (ardi): *iz. Ikus.:* Artalde. I: Atu. (abelizti): iz. Berbera. (baterakuntza): *iz.* Gate aundia. (gudaritza): jj *iz.* Gudarien taidea. (zenbaki): jj *iz.* Ikus.: Zenbalci. j: Zenbatezko.

sayefe. (egazti): *iz.* Ikus.: Sayaŕe. I: Sai. (uzutasun): *izond.* Uzua dana. (ankerkeri): *Load.* Ankeŕa dana.

sayesgaŕi. (zoritxaŕ): *izond.* Zaritxaŕekoa dana.

sayeska.(sayeskuntza): *adored.* Atbotik ari-izatea. j: Sayeskara, trabeska. (aside): *adored.* Atkafi buruz asafeturik egotea. (makurdura): jj *adored.* Makurduraz ari-izatea.

saycskako. (sayeskuntza): *izond.* Albokoa dana.

sayeskara. (sayeskuntza): *adored.* Ikus.: Sayeska.

sayeskari. (anemen-aldi): *izond.* Aldeŕai dabiĹena.

sayeskatu. (sayeskuntza): *ad.* Atbotik ari-izan.

sayeskeria. (atalketa): iz. Ikus.: Bereizketa. (ziñ-auste): *iz.* Ikus.: Ziñ-auste.I: Fede-ukatze,sayeskunde, ukamen. (erorkera): II *iz.* Erorkeria. (auskeri): jj *iz.* Ikus.: Auskeri. Ogendura.

sayeski. (aragi): *iz.* Ikus.: Sayaski. I: Saeski, xeŕara, (malda): *iz.* Maldatsua dan luŕa.

sayeskunde. (ziñ-austc): *in.* Thus.: ziñ-auste. j: Sayeskeria.

SAYESKUNTZA. iz. Bere eitieko egokeratik, bare bidetik edo bare norsbidetik, gauza bat aldeneraztearen egipen eta ondorioa. I: Biufiune. I: ikus.: Eraus. : Soraderia, zeardura, zeaketa, zeyardura, zeyartasun. Ezufak beren berezko lekutik aldatzea. ^: Otan-meridianuaren lauetik itxas-oŕstzaren aldentzea. II (aldarakuntza), (anemen-aldi), (artekotasun), (baŕcyadura),(berantasun), (berezkuntza), (birunda), (buzipen), (cio ti), (elizti), (elkargaiztura), (eskuarte), (etenaldi), (ezabetera), (galpen), (gañeztasun), (gauzeztasun), (gupiera), (itxaskuntza), (itz-antze), (itzuli-mitzulika), (itzurbidej, (tuzekeri), (makurdura), (mintzoera), (norabide), (tolestura), (ulerineneza), (ziivardikatasun).

sayespe. (soin): *iz.* Azpiko bi sayets-ezuŕen pean dagozen bizatietako bakoitza.

sayespeko. (soin): *iz.* Sayetz-ezufenpean dagoena. I; Sayets-azpiko, sayets-peko.

sayesperi. (eritasun): *iz.* Kirioen kordamen aundiaz eta oiturazo ituutasunoz agertzen dan eritasuna.

sayespide. (bide): *iz.* Okeŕ doan bidea.

sayesta. (arabaki): *iz.* Tkus.: Arabaki. I: Petatxu, txaplata, txatal.

sayestatu. (arabaki): *ad.* Arabakia

sayeste. (sayeskuntza): *iz.* Okertzea. (aldarakrntza): *iz.* Alderdi batetik alde egitea.

sayestu. (sayeskuutza): *ad.* Sayeskuntzaz ari-izan. j: Zeaŕ-bidetu, zeaŕeratn, zeartu, zoyartu. (zin-auste): *ad.* Zin-austea egin.

sayestna. (ziñ-auste): *frond.* Zin-austea egin duena.

sayestura. (sayeskuntza): iz. Bides galdu-eraztearen egipena. I: Gauza bat galtzea. : Jakin eztan tokian gauza bat ardurarik gabe uztea. j: Begirapena izakai mugatuari buruz ez zuzentzea. I: Gauza bat bare oiturazko tokian ez aurkitzea, nuu egon diteken jakin gabe. ^: Lendik asitakc bizikera utzi ta geyenetan, txaŕa dan baste bat artzea. I: Albora jotzea.

sayestutze. (sayeskrustza): iz. Sayeskuntza egitea. f: Burugabekeria.

sayets. (soin): *iz.* Ikus.: Albo. j: Saets, saigets, sakats, snits. (aide): *iz.* Albokoa. I: Sayats, saigets, aayes, salts, sayets.

sayets-abeak. (maids): iz. Alboko malelak.

sayets-aga. (malda): !z. Atboko malda.

sayets-arteko. (giñaŕe): *iz.* Sayets-ezuŕea arteko giñaŕeak. (soin) fz. Sayets-ezufen artekoa.

sayets-auzi. (gai): *iz,* Bigaŕenezkoa dan ,arazoa,,

sayets-azpiko. (soin): *iz.* Thus.: Sayespeko. Sayets-peko.

sayets-azuŕ. (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Saycts-czuŕ.

saycts-bide. (bide): *iz.* Bide bati albotik ateratzen zayon beste bide txikiagoa.

sayets-ezuf. (bizkaŕ-ezut): ŕz. Buis.: Saets-ezuŕ. 1: Sayats-azuŕ, sayats-ezuŕ, sayas-ezuŕ, saits-ezuŕ. (ezu ŕ): *iz.* Berbera.

sayets-ezuŕeria.(ezuŕ): *iz.* Saycts-ezulen multzoa.

sayets-ezuŕ itxi. (eznr): *iz.* Butet-ezularekin batuta dagozen saets-ezufak. (bizkaŕ-ezuŕ): iz. Berbera.

sayets-ezuŕ txintxil. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* Bulaŕ-ezuŕean lotu gabe,aske geratzen diran saets-ezuŕak. (ezuŕ'): iz. Berbera.

sayets-koltza. (coin): ŕz. ikus.: Bulaŕ. kayola. j: Bulaŕ-ornrazuuŕak, bulaŕ-koltza, bulaf-aldea. (bulaŕ): iz. Berbera.

sayets-leparteko, (giiiiaŕe): *iz.* Lepoko giñafea.

sayets-min. (oñaze): *iz.* Sayetseko oñazea.

sayets-ol. (itxasontzi): iz. Itxasontziaren alboko ole.

sayets-orno giltzak, (bizkaŕezuŕ): iz. Sayets-ezuf eta omoen arteko lakezufak.

sayets-peko. (soin): *iz.* Ikus.: Sayets-azpiko, sayespeko.

sayets-so. (ikusbide): *iz.* Alboko ikuspena.

saycts-toŕe. (dole): *iz.* Dole aundi ta irtena.

sayets-zutabe.(zutaŕi): *iz.* Alboko zutalia.

sayetsalde. (malda): *iz.* Alboko malda edo egia.

sayetsara.(sayeskuntza): *adond* Sayeskuntzaz ari-izatea.

sayetsean. (urbiltasun): *adond.* Urbit an-izatea. (alde): *adond.* Sayets-ezufetan ari-izatea. (saycskuntza): 11 *adand.* Alboan ari-izatea.

sayetseko. (urbiltasun): *izond.* Alboan urbil dagoeea. (alde): *iz.* Sayets-ezuŕen multzoa. (saycskuntza): 11 *izond.* Zeafezkoa dana,

sayetseri. (ikoldura): *ŕz.* Giñaŕeen ikoldura. (giñaŕe): *iz.* Berbera.

sayetsetiko. (acme): *iz.* Ezkondu gabe dagozen gurasoen semea. 1: txileko same. I: Katabit, sasiko urne.

sayetsezuŕgeike. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* Gaindizkn sayetsezuŕa.

sayetsezuf'zun. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* Izu na dan saycts ezuŕa. E: Sayetsezuf lakabe.

sayetsezuf lakabe. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* Ikus.: Sayetsezuŕ izun,

sayetsezuf-orno giltzak. (bizkaŕ-czuf): *iz.* Sayetsezuŕak eta oraoen arteko lokezuŕak.

SAYO. *iz.* Gauze bat erabili baño leuago aztertu ta ikustatzen ipintzearen egipen eta ondorioa. 1: Lan aundi ta osoa izan gabe, gal bati buruz, labor, egiten dan Inca edo idazkia. Mcnasta batek ditucn metal edo metalak nolakoak diran cta zein giñoau dagozen jakiteko egiten dan egipena. I: Beta fegea ageŕerazteko,txintxliiaren azterketa. I: Ororentzako agertu baño lenago, antzerki, erestaldi la abaŕ, eman edo sayatzearen egipena. I: Esetsia, azayada, ixegu, isegu, sayacra, sayakera, says, sayo-aldi. (zentzun): iz. lritzia, noribait buruzko aburua. // (argibide), (ariale), (atun), (azteekuntza),(bilakuntza), (bukaeraeza), (gertuera), (gozatnen), (karkabupen), (margoerti), (naliokera), (pisia).

sayo-aldi. (sayo): ŕz. ikus.: Sayo. I: Esetsia.

sayo-bide. (sayo): iz. Sayozko araubidea, 1: Sayozko.

sayo-egilc. (sayo): *izond.* Sayoak egiten dituena.

sayo-idazle. (soya): *izond.* Sayoak egiten idazten duena. j: Sayoiati.

sayo-toki. (sayo): *iz.* Zekofen uzutasuna aztertzeko dagoen told berezia.

sayo-tutu. Oxtail): iz. Sayoak egiteko odia. (sayo): *iz.* Berbera.

sayo-zilaf. (sayo): iz. Zilaf-menastaz egiten dan sayoa.

sayobeli. (sayo): iz. Benz egiten dan sayoa.

sayobidez. (sayo): *adond.* Sayozko araubidesz ari-izatea. 1: Sayoka, sayoa.

sayoka. (sayo): *adorn!.* Ikus.: Sayobidez. 1: Sayoz.

sayolmntza. (sayo): iz. Sayoak egitearen egipena.

sayolari. (sayo): *izond.* Ikus.: Sayo-idazfe.

sayorako. (sayo): ŕz. ikus.: Karkabupen.

sayotedi. (argibide): iz. Argibideen muitzoa.

sayotegi. (say()); *iz.* Sayoak egiteko toki berczia.

sayoz. (sayo): *adond. ikus.:* Sayobidez.1: Sayoka.

sayozko. (sayo): *izond.* Ius.: Sayo-bide.

male. (zakuŕ): *iz.* Azeriak eizatzeko erabiltzen dan zakufa.

sazkel. (naŕaskeri): *izond.* Ikus.: Baldan. j: Naas, zirzii.

sazkildu, (naŕiadura): *ad.* Gauza bat nafiatuta utzi.

saztaŕ. (naŕaskeri): *izond.* Nafaskeriz ari dana.

saztatu. (burni-esi): *ad.* Burni-esiz inguratu.

Schwan-zofo. (eunizti): iz. Schwan'en mintza.

seal', (mecca): *izond.* Men dana. Ikus.: Blitz. J: Segall, sekaiL (txairotasun): *izond.* Txairoa dana. j: Segail, serail.

se^{g}aidu. (mecca): ad. ikus.: Mectu. Argaldu, segaildu, treats.

seatlgafi. (meera): *izond* Meetzer deans.

seakatu. (ebaketa): *ad.* Zugatzak asko azpitik cbaki.

searnaya. (anai): iz. Ikus.: Ezkon-neba. Nebsfeba.

seafeba. (anal): iz. ikus.: Ezkou-aizpa. Ezkon-aizta.

seaska. (oe): *iz.* Umeentzuko oetxoa, alboetan barandatxoak dauzkana, ta geyenetan kulunkatzeko gerturik dagocna. Guys, kuya, kolonka, kua, kuba,kuiña,kulunka,junpa,oako, ooko, ooitzo, urns, seiñaska, siaska, siñeska, ua, umoi, zearka, zeazka. (abeltegi): iz. Aska.

seaska-ondolco.(oe): *izond* Seaska kulunkatzen duena.

seaskaratu. (oe): *ad.* Seaskan ipitti edo sartu.

seaskatu. (oe): *ad.* Seaska kulunkatu.

seaskatxo. (oe): *iz.* Scaskatxikia.

seaskefr. (jayolza): *iz.* Norbera jayo dan eŕia.

seasketa. (cc): *iz.* Seaska ipintzearen egipena.

seasko. (oe): *Izond.* Seaskari dagokiona.

seauru. (bamebide): *iz.* Euzkal-clizetan gizonak jartzeko goiko tokia. j: Ikus.: Selaurt, kortxol.

seba-gozo. (jabot): iz. Usai gozoa ducn jabot txikia.

sebargintza. (koipe): *iz.* Gantz-arkayak egiten dituen ola. (arkai): ŕz, Berbera.

sebatu. (koipe): *ad.* Gantzaz igurtzi. (zigoŕ): *ad.* Bums ukatzeko, tanpak edo zigofak artu.

sebogi. (koipe): *iz.* Otanan jafitako gantza.

sebopil. (opil): iz. Gantzaz egindako opila. (koipe): iz, Berbera.

sebot. (igitai): *iz.* Ikus.: Gardantxilu. Kodaiña, sega. (zeta): iz. Zefa txikia.

sedakulu. (ao-ugal): *iz.* Ikus.: Mad-lokaŕi. j: Mutuŕ-ual, mutuŕ-ugaL

sedal. (ulo): *iz.* Ikus.: Zurda. : Zurdilea. (zorne-jario): iz. Saldasetik ateratzen dan zornea. j: Sedel. (utzaldi): tr. Ikus.: Gaduŕi. j: Kain, osu, sendel, sedel.

sedafi. (mugadura): iz. ikus.: Zedati. I: Xedamen. (oŕi): *iz.* Aldameneko aŕia.

setlaŕizketa. (tokielesti): *iz.* Zedaŕiak ipintzea. (mugadura): iz. Berbera.

sedafiztatu. (mugadura): *ad.* Ikus.: Zedaŕitu. j: Zedatestatu. (mendi): *ad.* Mendiak zedaŕitu.

sedeila. (mai): *iz.* Ikus.: Arotz-mai. (zurgintza): *iz.* Berbera.

sedel. (zorne jario): *iz.* Ikus,: Sedal.

sedel-mai. (mai): *lz.* Bi astoen gañean jaritako ota,

sedela. (oltza): *iz.* Astoen gañean jaŕitako oltza.

sedeua. (txistu): ŕz. Itxasontzietan eta olaetan erabiltzen dutea txistua,

sedera. (gonde-jakiak): *iz.* Araari batzuen gerliaz egindako gorde-jaki gardena.

sedetx. (lotura): *iz.* Zaurietan zornea atera dedin ipintzen dan lotura berezia. ^: Usubide.

sedetx-belaf. (belaŕ): *iz.* Zaurietau zornea atera dedin ipintzen dan belaf-mota bat.

sega. (igitai): *iz. ikus.:* Gardanlxilu. Sebot. (zeta): *iz.* Ikus.: Zeta. I: Ebaiki, zega.

sega-adaf. (ustutx): *iz.* Ikus.: Opats. j: Opots, segadat, sega-kotxu.

sega-aztal. (igitai): *is.* Gardantxiluaren zati zabala.

sega-begi. (igitai): *is.* Gardantxiluaren zuloa gideta sartzeko. Sega-ereztun.

sega-ereztun. (igitai): *iz.* Ikus.: Sega-begi.

sega-eskutila. (igitai): *iz.* Gardantxiluaren esku-tokia,

sega-gldeŕ. (igitai): *iz.* Gardantxiluaren gidcŕa. j: Sega-kideŕ.

sega-ingude. (burnt): *iz. Ikus.:* Ingude. Ingudio.

sega-Itai. (igitai): ŕz. Ikus.: lgitai. Podaza.

sega-kideŕ. (igitai): *iz.* Ikus.: Sega-gidet. Segakirten.

sega-kotxu. (ustutx): *is.* Ikus.: Sega-adaŕ. j: Segadaŕ, sega-poto. (igitai): is, Berbera,

sega-mailu. (gabi): is, Gardantxiluarentzako mailua, sega-maluka. (igitat); *iz.* Berbera.

sega-ortz, (ortz): *iz.* Zefak dauzkan ortzak.

sega-poto. (astutx): iz. Ikus,: Segadat. Sega-kotxu, sega-potoŕ, sega-potu. (igitai): *iz.* Berbera,

sega-xango. (igitai): iz. Gardantxiluaren zatikoa.

sega-zai. (zeta): *iz. Ilncs.:* Segakin.: Segazai, siska.

sega-zale. *(zeta): izond.* Zefaz lan-egiten duena.

sega-zafasta. (flake): *is.* Segalariak ematen turn tanpa.

segaaai. (oŕi): *is.* Garddantxilua zoŕozteko aŕia, segaŕi. (sorbatz): iz. Berbera. (igitai): H *iz.* Berbera.

SEGADA. *is.* Eizatzeko erabiltzen dan artezia; geyenetan zulo bat da ta onen estalkia, aberea gauean jartzen danean, ondatzeu da, j: Txoriak aŕapatzeko txolartea. : Egolatx, aŕapailu, We-mad-a, ezkuteta, atxemarta, lakio, sare-arte, otso-arte, segara, segeda, trunbela, txedera, xegada, zikaua. *il* (eiza), (iruzurpeu), (sagu), (sate).

segadaf. (ustutx): iz. Ikus.: Opats. I: Sega-adaf, sega-poto. (igitai): *iz.* Berbera.

segagallu. (itaite): iz. Ereifiak ebakiteko langaya. I: Segailu.

segagafi. (itaite): *izond-* Itaitu ditekena.

segagi. (zeta): ŕa. Zefaz Ian-egiten dan tokia.

segagiltz. (lanabesa): *iz.* Zcfaren ortzak bein-banan okertzeko tremor, (zeta): *iz.* Berbera.

saga!. (gai): iz. Ikus.: Gat. j: Elks!. (azaldi): iz. Ikus.: Gizazi. j: Salto.

segall. (meera): *izond.* Ikus.: Biitz. j: Seail, sekail, singil. (txairotasun): *izond* Ikus.: Seail. I: Semi!,

segaildu. (txairolasun): *ad.* Txairo egin edo biurtu.

segaillci. (txairotasun): *adond.* Txairotasunez ari-izatea.

segailtasun. (txairotasun): *iz.* Txairotasunaren bereiztasuna.

segaila. (auntz): *is.* Urtebeteko auntza. j: Segeila, Segila.

segaila. (itaite): *iz.* ikus.: Segagailu. (langaizti): *iz.* Berbera.

segajungura. (igitai): ŕs. Igitai ta gardantxilua zoŕozteko ingudea.

segakada. (taupa): *iz.* Gardantxiluaz emandako tanpa.

segakatu. *(zeta): ad.* Zeiss ebagi.

segaketa, (itaite): is. Itaitzearen egipena. ^: Segakin.

segakin. (zeta): *iz.* Zefaz ebakitzean egiten dan autsa. I: Sega-zai, segazai, siska. (itaite): *iz.* Ikus.: Segaketa.

segakizun, (zeta): *iz.* Zefaz ebakitzeko dagoena.

segalari. Waite): *izond.* Itaitzen duena. Segari, segatzaile.

segaldi. (itaite): *iz.* Segalariaren lana egiten dan aldia. : Segaro.

segameatu. (igilai): *ad.* Gardantxilua zotoztu.

segamotz, (igitai): *iz.* Oŕia motza daukan gardantxilua.

segara. (segada): ŕz. Urns.: Segada. I: Egolatx, segeda.

segaratu. (segada): *ad.* Sareaz edo segadaz atzitu.

segari, (itaite): *izond* Ikus.: Segalari. Segatzaile. (zeta): *izond.* Zeŕaz ebagiten duena.

Segaro. (italic): *iz.* Ikus.: Segaldi.

segarora, (armiarma): *iz. Ikus.:* Atobi. Luartz.

segafe. (mugadura): *iz.* Ikus.: Muga. Mugaute, xedameu.

segañ. (oŕi): *iz.* Ikus.: Segazai. (sorbats): *iz.* Berbera.

segategi, (zeta): *iz.* Zeiss lan-egiten dan tokia.

segatu. (zeta): *ad.* Zefaz lan-egin.

segatzaile. (itaite): *frond.* Ikus,: Segalari. Segari.

segazai. (zeta): *iz.* Ikus.: Segakin, Zega-zai.

segazale. (zeta): *izond* Zefaz lan-egiten duena,

segazur. (zeta): *is.* Zefare zuredia, Zeta anndiaren zeŕ-etxea.

sege. (ongaŕi): *iz.* Latsunezko arkaitza, tut batzuetarako ongatla bezela erabiltzen dana.

segeda. (segada): ŕz. Ikus.: Segada. Segara.

segeila. (auntz): iz. Ikus.: Segaila. Segila, sedela.

segen. (maskordun): *iz.* Bunt gabeko maskordun.

segida-esaera. (segida-esaera): Esakun jaŕailea.

segida-eza. (ondoreko): *iz.* Ondorerik eztuena.

segida-gabeko. (elkargaiztura): *izond.* Ikus.: Eikargaitz. j: Atxiki-gabe.

segida-itzak. (itz): *iz.* Beste batzuk ateratzekoak diran itzak.

segidagabetu. (etenaldi): *ad.* Etenaldia egin.

segidarik gabe. (elkargaiztura): *adond.* Elkargaizturaz ari-izatea.

segidarik gabeko. (adinkunde): *izond.* Bidezkoa eztana.

segidazo. (ondoreko): *(wad.* Ondorezkoa dana. (adinkunde): *izond.* Bidezkoa dana.

segilari. (ibilera): *izond.* Jaiaitzen dana. I: Segitzaile.

segila. (auntz): *iz.* Ikus.: Scgaila. I: Segeila.

segitalde. (laguntasun): *ŕz.* Norbaiten atzetik, goratzeko ta txaloa jrtzeko, jaŕaitzen dan bateralcuntza.

segituld. (etenaldi): *adond.* .Etenaldirik gabe ari-izatea.

segitzaile. (ibilera): *izond.* Ikus.: Segilari.

segiai. (eorzketa): *iz.* Ikus.: Aoku. Aroki, segizio. (azkofi); *iz,* Azkari oso txikia. (oikuntza): 11 *iz.* Ikus.: Oikuntza. Oitura.

segizio. (eorzketa): *iz.* Ikus.: Aoku. J: Segizi, aroki.

sego. (koipe); *iz.* Ikus.: Gantz. I: Gantzagi.

segojario. (koipe): *iz.* **Olera** dan laŕuan gertatzen dan gautza-jario.

segold. (koipe): *ŕz.* Aragiaren zati koipetsua.

segote. (igitai): *iz.* Gardantxilu aundia.

segundari. (orenlari): iz. Oreulariaren ofatz txikia.

segurantzi. (eskicrtasun): *iz.* ikus.: EsJdertasun. [: Pcrfosta, segurtasun.

segutaski. (eskicrtasun): adond Eslciertasun guziaz ari-izatea.

seguratzaile. (eskiertasun): *izond.* Eskiertasuna cmaten duena.

segurazki. (eskiertasun): *adond.* Eskiertasunaz ari-izatea.

segurtasun. (eskiertasun); iz, Ikus.: Eskiertasun. 1: Segurantzi, segurtamcn, zigurpen.

segurtatu. (eskiertasun): *ad.* Eskiertasuna eman.

sei. (zenbaki): *izond.* Sei zenbakiaren izena. [: Seir, xci. (aurtzaro): *iz.* Ius.: Auf. I: Nerabe, saki. (otseinketa): ***iz.*** Ikus.: Moŕoc, metal. (janztura): [l iz. Ikus.: Gorantx. [: Korputx.

sei birbiki. (neufizti): *iz.* Sei birbikietaz mugatua dagoen aldedia, birbiki oyek biflaka berdin eta tartideak diralarik. E: Sei aldetaz, biñaka tartide diranak, mugatua dagoen aldedia.

sei birbiki zuzen. (neuŕizti): *iz.* Alboko zokoak zuzenak dauzkan sei birbikia.

sei-aiako. (aunizketa): *izond.* Ikus.: Seikoitz. : Seikonde, seikote.

sei-alakotu. (aunizketa): *ad.* Seikoiztu.

sei-alde. (neuŕizfi): *iz.* Set acrid edo *aide* dauzkan aldedia. I: Sci aldeko, sci-egal, seiki.

sei-aldeko. (neuŕizti): *iz.* Ikus.: Sei-alde. ^: Sei-egat, seiki.

sei-birbilci. (neuiizti): iz. Sci aldetaz, biñaka tartide diranak, mugatna dagoen aldedia.

sel-egadun. (neuŕizti); *iz,* Iru lanzko dauzkana. 1: Sei-egako.

sei-egako, (neuŕizti): *iz.* Ikus.: Sei-egadun.

sci-egal. (neuŕizti): *iz.* Ikus.; Sei-alde, I: Sei-aldeko, seiki.

sei-ertz. (neuŕizti): *iz.* Sei zoko dauzkana. 1: Sei-ertzeko.

sei-ertzeko. (neuŕizti): iz. Ikus.; Sei-ertz,

sel-ertzekotu. (neuŕizti): *ad.* Sei-ertz edo sei-ortzeko egin.

sel-eungaien. (zenbaki): *frond.* Seireungaŕona.

sel-ilabeteko. (azalpen): *iz.* Sei ilebetero ateratzen dan aldizkaria, j: Sei-ileko. (il): *iz.* Berbera.

sei-ilabeterako. (il): *(road.* Sei ilebeteai dagokiena.

sel-itabetero. (il): *adond.* Sei ileheteetan ari-izatea.

sei-ileko. (azalpen): *iz. ikus.;* Sei-ilabctcko. I: Sei-ileroko. (il): *iz.* Berbera.

sei-ileroko. (azalpen): *iz.* Ikus.: Sel-ilabeteko. [: Sei-ileko. (ii): iz. Berbera.

sei-izafak. (izar): *iz.* lkus.: Artz-aundi. Bost-izaŕak.

sei-izkin. (izki): ***iz.*** Sei izkin dauzkan itza. j: Sei-izkindun, sei-izkifreko,

sei-izkindun. (izki): ***iz.*** ikus.: Sei-izkin. 1: Sei-izkiñeko.

sei-izkiñeko. (izki): ***iz.*** lkus.: Sei-izkin. Sei-izkindun.

sei-jantzi. (janztura): iz. Motoyen jantzia.

sei-lagun. (otseinketa): ***izond.*** Moŕoi-lagun.: Ikus.: Selkirk.

sei-lan. (otseinketa): ***iz.*** Moŕoyaren lana.

sei-marai. (txintxin): ***iz.*** Aspaldiko txintxiña.

sei-aiñeko bertsu. (olerti): ***iz.*** Sci itz-neurtu dauzkan olerkia.

sei-ortzeko. (ardi); *iz,* Sei ortz dauzkan ardia.

sei-ortzeko. (golde): iz. *Sei* ziri dauzkan goldea. (ardi): *iz.* Tru urte dauzkan ardia.

sei-osto. (lore): *frond.* Sei lore-osto dauzkan lorea. : Sei-ostodun, sei-ostoko.

sei-ostodun. (lore): *(rand.* Ikus.: Sei-osto. [; Sei-ostoko.

set-ostoko. (lore): *izond.* Ikus.: Sei-osto. 1: Sei-ostodun,

sci-urte. (urte): *iz.* Sei urteen multzoa. Sei-urtealdi.

sei-urtealdi. (urtc): *iz.* Ikus.: Sei-urte.

sei-urteau beingo. (uric): *ŕzond.* Sei urterokoan gertatzen dana. j: Sa1 urteko, sei-urteroko.

sel-urteko. (urte): *izond. Ikus.:* Sal-urtean beingo. I: Sei-urteroko.

sei-urterolco. (uric): *izond.* Ikus.: Sri-urtean beingo. [: Sei-urteko.

sei-zai. (otseinketa): *izond.* Ikus.: Sein-jagole, [; Seintzain, seinzai, seinzain.

sel-zango. (zango): *bond.* Sei anka dauzkana. I; Sei-zangodun, sei-zangoko, sei-zangotako.

sei-zangodun. (zango): *izond. Ikus.:* Sei zango. [: Sei-zangoko, sei-zangotako.

sei-zangoko. (zango); *izond.* Ikus.: Set-zango. [: Sei-zangodun, sei-zangotako.

sei-zangotako, (zango): *izond.* Ikus.: Sei-zango. [: Sei-zangodun, eel-zangoko.

sei-zazpi. (zenbaki): *izond.* Sei edo zazpi; sei ala zazpi,

sei-zoko. (zokodi): *iz.* Sei aide ta act zoko dauzkan zakadia.

sei-zokodun. (zokodi): *bond.* Sei zoko dauzkana. I: Sei-zokozko.

sei-zokozko. (zokodi): *frond. ikus.:* Sel-zokodun.

seiburu. (otseinketa): *iz.* Moŕoyenburua.

seigaŕen. (zenbaki): *izond.* Boskaŕen ondoko zenbakia. I: Seigeŕen.

scigo, (otseinketa): iz. Otseiñen multzoa. ^: Seikuntza.

scikarako. (otseinketa); *izond.* Otseiña izateko edo dagoena.

seikaŕ, (zenbaki): *iz.* Sei notiiien multzoa.

seiki. (neuŕizti): *iz.* Ikus.: Sci-egal. j: Sei-alde, sei-aldeko, zuildu.

seiki-antzeko. (neuŕizti): *izond.* Sei-alde bezclakoa dana. [: Zuildu.

seiki-neurkln. (neuŕi): *iz.* Neurkin scikondea; mukuluaren bata edo oñaŕia.

seiki-tankerako. (scndaŕ): *izond.* Sei lauki berdifiak dauzkan sendaf baten itxura duena.

seikide. (otseinketa): *izond.* Moŕoi-lagun. j: Sci-lagun.

seikin. (otscinketa): *izond.* Mofoyekin egotca matte duena.

seikitu. (neufizti): *ad.* Sei-aldekoa egin.

seiko. (kartak): *iz.* Kartaen seya.

SEIKOAK. *iz.* Ezuŕ, boll edo beste gayaz egifiak dagozen sei-aldeko zatikoak; beren aldeetan tiniak ozkatuta dagoz batetik seiraño; zori-joko batzuetarako erabiltzen dira. 1: Xorte. (kartak): iz. Kartactan seigaŕenak. II (galpen), (joko), (zimardika), (zori).

seikoitz. (aunizketa): *izond.* Aindoa sei bidet daukana. j: Sei-a€ako, seikonde, seikote.

seikoizte. (aunizketa): *iz,* Sei bidet aunditzearen egipena.

seikoizte, (aunizketa): *ad,* Sei bidet aunditu. I: Setkondettt.

seikonde, (aunizketa): *izond,* Ikus,: Seikoitz. j: Sei-alako, seikote. (neuŕizti); *iz.* Ikus,: Seizabata.

seikondetn. (aunizketa): *ad.* Thus.: Seikoiztu.

seikote. (aunizketa): *izond.* Thus.: Sei-alako, ; Seikoitz, seikonde.

seikuntza. (otseinketa): *iz.* Ikus.: Seigo.

seilko. (it): iz. Ikus,: Seilabete.

sells. (ate): *iz.* Ikus.: At-aize. : Kereta.

scilabete. (it); iz, Ilrtearen erdia. Seilko.

seilabctekari, (azalpen): Seilebeteroko argitalpena. (il): *iz.* Berbera,

seilairu. (bizitegi): *iz.* Etxe bateko bizitegi edo bizitza,

seilari. (mozkin): *iz.* Sei ilebeteko mozkiña. I: Seileko, (II); ŕz. Berbera.

seilaste. (aste): iz. Ikus.: Seyaste. (jai): *ŕz.* Berbera.

sellcko. (mozkin): *iz.* Ikus.: Seilari.

seimaiko. (txintxin): iz. Aspaldiko txintxiña, sei zurikoa zana.

seimiliki. (gizonkil): iz, Ikus.; Anderekil. Panpina, similiki.

mitt. (aurtzaro): *iz,* Thus,: Auŕ. : Sei, time. (bilaketa): iz. Ikus.: Oat. I: Oarkizun;

sari egintza. (erdialdi): ŕz. Auŕa erdibitzea.

sein-sro. (aurtzaro): *iz.* Ikus.: Aurtzaro. Umetasun, seindasun.

sein-aŕ. (aurtzaro): *iz.* Aŕa dan anŕa.

sein-egikera. (crdialdi): *iz.* Ikus.: Erdialdi. 1: Auŕ-izaite, sein-egintza; erdialdia egiteko era.

scin-egin. (erdialdi): *ad.* Ikus.: Erditu. Aut-izan, erdibitu, erdŕizan.

sein-egintza. (erdialdi): *iz.* Ikus.: Erdialdi. J: Sein-egikera, anŕa crdibitzea,

sein-egitondo. (erdialdi): *iz.* Ikus.: Erdi-ondo, I; Sabel-undo.

sein-galdn. (erdialdi): *ad.* Umeki bizi al-izan baño ienago erditu.

sein-galtzeko. (erdialdi): *izond.* Umea galtzea craven duena.

sein-jagole. (otseinketa): *Land.* Auŕak zaintzen ditucna.1: Seintzain, seiuzai, seinzain, sei-zai.

sein-miñak. (oñaze): *iz.* Erdialdian izaten diran oñazeak. (erdialdi): *iz.* Berbera.

sein-negaŕ. (ncgaŕ): *iz.* Jayo beŕiaren negafa.

sein-andoko. (ninikizti): *iz.* Umekia inguratzen duen mintza.

sein-oyal. (aurtzaro): *iz.* Ikus.: Auŕ-oyal. Pix-oyal, txataŕ, txiz-oyal, xataŕ.

sein-txapel. (kapel): *iz.* Auŕaren txanoa.

sein-brat. (erdialdi): iz. Erdialdi txaŕa izan dana.

scinbagetasun. (antzutasun): *iz.* Ikus.: Antzutasun. 1: Pegortasun, sengetasun.

seinbako. (aurtzaro); *trend.* Autik eztuena, sendirik eztueua. I: Seinga. (antzutasun): *izond.* Scibik ez daukana; anlzua dana, seinga.

seindasun. (aurtzaro): *ft.* Aurtzaroaren bereiztasuna. (: Ikus.: Aurtzaro. j: Sein-aro.

seindu. (aurtzaro): *ad.* Auŕa biurtu.

seindun. (ernaltze): *izond.* Aurbidean dagoena. Ikus.: Seiñakoŕ.

seinduntasen. (ernaltze): iz. Seinduna izatearen bereiztasuna.

seindunzia. (seme): *iz.* Seme-alabaen muitzoa.

seinegitondo. (erdialdi): *iz.* Erditu ondoko aldia.

schwa. (aurtzaro): *izond.* Ikus.: Seinbaka. (antzutasun): *frond.* Berbera. (aots): *iz. Ikus.:* Sainga. J: Saunka.

seingaltze. (erdialdi): *iz.* Ikus.; Auŕegoiztu. ; Iiaut, umeki-egoizte.

seingatu. (antzutasun): *ad.* Antzu egin.

seingintza. (erdialdi): *iz. ikus.:* Erd€aidi. I: Sat`aldi.

scingo. (longain): *iz.* Aspaldian erabiltzen zan fongain antzeko bat.

scinguren. (gizonkil): iz. Ikus.: Auderekil.,1: Papilla, seintxu.

seinide. (aldikada): *izond.* Aldiko berekoa dana.

seinkapelu. (kapel): *iz.* Auŕaren kapela.

seinkeri, (aurtzaro): *iz.* Autaren egipena. I: Umekeri.

seinkeria, (aurtzaro): iz. Umekeri€. Ikus.: Umekeri. : Umexko.

seinkolo. (aurtzaro): iz. Ume txikia. I: Seintxu, seintxo.

seinkaŕ. (ernaltze): *izond.* Eroalgaya dana.

seinlagun. (auŕontzi): *iz.* Umekia biltzen duets mintza. : Selagun, selaun, solemn.

seintasun. (aurtzaro): *iz.* Auŕaren bcreiztasuna.

seintsu. (azaldi): *izond.* Auŕak asko dauzkan emakr€mea.

seintxu. (gizonkil): *iz.* Ikus.: Andcrekil. ^: Seinguren, (aurtzaro): iz. Ikus.: Seinkolo. I: Seintxo.

seintzain. (zaintza): *izond.* Ikus.: Aurtzain. J: Aurzain, seizai, tate, utnezai, umezain, txatxa. (otseinketa): *frond.* Sein-jagole. : Seiuzai, scinzain, sei-zai.

seintzaro. (aurtzaro): *iz.* Ikus.: Aurtzaro. : Aurtasun, seizaro, umeta, umezaro, mintzul-aro, seinzaro.

seinzai. (otseinketa): *izond.* Eros.: Sein-jagcle. Seintzain, seinzain, sei-zai,

seinzain. (otseinketa): *izond* ikus.: Sein-jagole. I: Seintzain, seinzai, sei-zai,

seinzaro. (aurtzaro): iz. Ikus.: Aurtzaro. j: Seintzaro, seizaro.

seinzaŕ. (aurtzaro): *izond.* Auŕa bezela biurtu dan flotilla. I: Ikus.: Umetu.

seiñ-oyal. (oyal): *iz.* Jaya betia biltzeko oyala.

selña. (banakuntza): *adond.* Bakoitzari sci. j: Sera.

seiñ€ both. (erdialdi): *ad.* Auŕ-egotzi. I: Ikus.: Aurgaldu.

seiñ€-galtze, (erdialdi): iz. Erdialdi teat batean u€nea galtzea. Ikus.: Auŕ-egoizte,

seiñaka. (banakuntza): *adond.* Sei taldeka ari-izatea.

seiñakatu. (banakuntza): *ad.* Seiñaka banatu.

seiñako. (banakuntza): *iz.* Seiñen multzoa.

seiñakaŕ. (ernaltze): *izond.* Sabelean atnea daukan emakumea. I: Seindun.

seiñaska. (oe): *iz.* Ikus.: Seaska.

seiñatan, (zenbaki): *adond* Sei bidet.

seiñexun. (aurtzarn); ŕz. Amaizun bati utzitako aufak.

satin. (ikuŕ): iz. Ikus.; lku#. j: Marka, seloso. (guile): *iz.* Ikus.: Kilimusi. Parista, sino.

seine. (banakuntza): *adond.* Ikus.; Seiña. (joko): *adond.* Seyaz jokatzea.

selramaf. (zenbaki): *izond.* Irurogci.

seireun. (=bald): *izond.* Sei bidet elm.

seireunen. (zenbaki): *izond.* Seireunetik batekoa.

seireungaŕen. (zenbaki): *izond.* Seireun ainbat-gaŕenekoa.

seireunkatu. (gudaritza): *ad.* Seireuneko taidcetan gudariak alkartu.

seireuntza. (gudaritza): *iz.* Seireun gudarien taldea.

seitan. (oren): *adond.* Sciretan ari-izatea.

seitasun. (otseinkets): *iz.* Otseinketaren bereiztasuna.

seitu. (aunizketa): *ad.* Scikoiztu.

seitxu. (aurtzaro): iz. Sciña, umea. Ikus.: Auŕ.: Uau.

seizabala. (neuŕizti): *iz.* Sei zabalde berdiñak dituen zabalduna edo aldedia. I: Seikonde.

seizaro. (aurtzaro): iz. ikus.: Aurtzaro. Seintzaro, seinzaro.

seizin. (eorzketa): *iz.* Ikas.: Aoku. I: Arold,

seizko. (otscinketa): *(rand.* Otseinketan ari dana.

sekall. (mcera): *izond.* llcus.: Seail. I: Segall, singil, xerail. (txairotasun): *izond.* Txairoa dana. I: ikus.: Segall.

sekaildu. (meera): *ad.* Ikus.: Meetu. Argaldu, kañulu, zimeidu.

sekain. (luŕ): *iz.* Landu gabe dagoen lands zabala.

sekale. (zekale): *iz. Ikus.;* Zekale. I: Gari-aiñagu, untzegari.

sekama. (urdail): *iz.* Urdail ban-taco zimurturak.

sekantza. (kartak): *fz.* Kartakaz egitcn dan joko bat.

sekaratu. (otzandura): *ad.* Otzandura egin edo lortu.

selcarazi. (otzandura): *ad.* Otzandura eragin.

sekera. (sukaŕ): *iz.* liens.: Sukat. Elgaŕa,seketa.

sekeradun. (sukaŕ): *izond.* Sukafa duena.

sekere. (eritasun): *iz.* ans.; Gaitzepel. E: Gatxepel.

sekeria. (eritasun): iz. Ikus.; Ezucri. Ezuri.

sekeriatu. (egati): *ad.* Egaŕi aundia izan.

seketen.(urban): *iz.* lntxauŕaren sokaranak egiten duen orbana.

sekula. (aldi): iz. Eun urte. I: ans.: Meade. (egundaño): *adond.* ikus.: Egundaño. j: Iñoiz ez, sekulan. (iraupen): II *iz.* Ikus.: Betirauntasun. Egundañotasun.

sekula-bedaŕ. (bear): iz. Ikus.: Irusta. I: Paoxa, paotxa.

sekulako. (iraupen): *adand.* Ikus.: Betiko. J: Betirako, sekulakotz. (bikaintasun): *frond.* Bikaña dana.

sekulakotz. (iraupen): *adond.* Ikus.: Betiko. Sekulako, sekulakoz.

sekulan. (awl-Maio): *adond.* ikus.: Egundaño. I: Sekula, **iñoiz** cz.

sekularean. (iraupcn): *adand.* Botikoau. ^: Sekulariean.

sekulariean. (iraupcn): *adand.* Betikoan. I: Ikus.: Sekularean.

sekularo. (jai-alcli): ŕz. ikus.: Egubaŕi. Egubefi, sekularun, suldaro.

sekularo-egufa. (enboŕ): *iz.* Gabon'eko gauan sukaldean izekita dagoen enbofa. I: Sekuloruneua. (death): *iz.* Barbera.

sekulartasun. (done-eza): iz. ikus.: Done-eza.

sekularun. (jai-aldi): *iz.* ikus.: Egubaŕi. Egubeti, sekularo, suklaro.

sekulaz geroz. (aldi): *adond.* ikus.: Betidanik. : Betiganik.

sekulorunena. (enboŕ): *iz.* Ikus.: Sekularo-cguŕa.

selaburu. (garau): *iz.* Ikus.: Biitegi. Selaru.

selagun. (auŕontzi): iz. Ikus.: Kadan. I: Kaden, selaun, ume-ondoko, seinlagun, seleron.

selaru. (garau): iz. Ikus.: Biitegi, I: Garautegi, selauri, seilara, selaura, salaam selaburu.

selaste. (aste): *iz.* Ikus.: Seyaste. (jai): (a. Berbera.

selatik bola. (zaklizketa): *ad.* Sal-abereai abere-tresnak kendu.

selaube. (eliza): *iz.* Euzkal-elizetan dagoen goiko arteka. I: Maitre.

salaam. (auŕontzi): *iz.* Ikus.: Kadan. I: Kaden, selagun, ume-ondoko, seinlagun, seleron.

selaurl. (garau): in Ikus.: Biitegi. Selaru, selaura, selauru.

selaurn. (bamebide): iz. Etxeetan egolen dau gela lure ta edatua, geyenetan leyoak asko dauzkana edo zutafiz naiz zutabeetaz eutsita dagoen. Barnebidea, atari zabalean edo leyartzaz estalita egoten dana. I: Eipc, kortxol, scauru, sonata], soilauru, snail, soailu, udagcla, zelaburu, zelauru. (garau): *iz.* Alctcgi.

selaurutara. (garau): *iz.* Garautegi batean sal diteken garan-aindoa.

seldoŕ. (meta): *iz.* Ikatza egiteko eguf-meta. (ikatz): *iz.* Berbera. (aŕ): II *iz.* Abereai lafupean egiten zayen aŕa. (sortaketa): II *iz.* ikus.: Lopil. j; Potzo.

seleron. (auŕontzi): *iz.* Ikus.: Seinlagun. j: Selagun, salaam,

seloso. (ikuŕ): *iz. Ikus.:* Ikul. I: Seiñu, ikuŕane. (zen): iz. Ikus.: Zen. I: Piko. (aldakura): I) *izond.* Aldakuraz ari dana.

seite. (esertoki): iz. Ikus.: Jaun-aulki. Jaur-alki.

seluka. (iekazi): *iz.* Aletuta dagozen babaŕunen lekak.

selaru. (biotz): *iz.* Biotzaren sapai ta utzune aatean dagoen ormatxoa. {: Solaru.

sem-eraile. (eriotza): *frond.* Ikus.: Same-eraile. I: Seme-iltzaile.

semaatxi. (aitabitxi): iz. ikus.: Besoetako. I: Semebitxi, seme-gutxi, semeponteko.

semaiko. (txintxin): is. Bost **cnnen** aldiña duen txintxiña.

semaitxi. (aitabitxi): *fz.* Ikus.: Besoctako. j: Semeatsi.

semaizun. (seme): iz. Ikus.: Otseme. E: Semeizun, semeixun, seneorde, semexun.

semakait. (same): *izond.* Sendi batean seme bakaŕa dana. I: Seme-bakaŕ, seine bakoitz.

semaso. (aitona): is. ikus.: Semeso. I: Biloba.

semataf. (iritargo): *frond.* Scm'gandik datoŕena; arabiaŕak, judutaŕak eta beste efi batzuk. : Semitaŕ.

semautsi. (seme): *(road.* Ugaz-semea dana.

SEME. iz. Bare wits edo amarcnganako aŕa dan notiña edo aberea. I: Bare Eŕi'arenganako edozein notiEa. I: Aoŕ, xao. *11* (adin), (aurtzaro), (emakume), (kuma), (sendi).

seine balcaf. (seme): iz. Ikus.: Semakaŕ. Seme bakoitz.

seme bakoitz. (acme): iz. Ikus.: Semakaf. I: Same bakaŕ.

seme-aizun. (some): iz. Sendi batean ezkonbide hakaŕaren semea dana. I: Uez-seme.

seme-alabak. (seme): *in.* Seme ta alaba guztien multzoa. I: Seme-eli.

same-as/rectum (seme): *izond.* Semeak asko dauzkana. j: Semetsu.

seme-azketa. (same): *iz.* Semeen aziera.

seme-bakaŕ. (same): *frond.* Ikus.: Semakaf,

seme-bilduŕ. (crabs): *ft.* Gurasoenganako semearen erabea. : Seme-lotsa.

seme-biotz. (biotzonda): Gurasoenganako semearen gogoa.

seme-egin. (same): *ad.* Erdi iran.

seme-eli. (Seme): iz. Sendi batean same ta alabak asko izatea. Semetaide.

seme»eli. (seine): *iz.* Ikus.: Some-alabak,

seme-erallize. (eriotza): *iz.* Seme edo alaba erailtzea. j: Seme-ilketa, same-litre.

seme-eraile. (eriotza): *izond.* Seine edo alaba erailtzen duena. I: Seme-iltzaile, sem-eraile.

same-gutxi. (aitabitxi): iz. Ikus.: Besoetako. j: Semaatxi, semebitxi, semeponteko.

seme-ilketa. (eriotza): *iz.* Ikus.: Serne-erailtze. j: Seine-iltze.

seme-ilizaile. (eriotza): *izond.* ikus.: Seme-eraile. I: Sem-eraile.

seme-ilize. (eriotza): *iz.* Ikus.: Seme-erailtze. I: Seme-ilketa.

seme-jatofi. (same): *iz.* Semea zein gurasoengandik datofen agertzea I: Semekuntza, semetasun, semetza.

seme-lili. (lore): *ft.* Bere landareak inn idoŕesko asko daukaten eŕoak dauzkanaren lorea. I: Seme-lore.

seme-lora. (lore): *iz.* Ikus.: Seme-lili,

seme-lotsa. (erabe): *iz.* Ikus.: Same-bi lduŕ.

seme-maitasnu. (maitasun): Gurasoenganako semearen maitasuna,

seme-maitasunez. (maitasun): *adond.* Gurasoengako semearen maitasunaz ari-izatea. (seme): *adond.* Berbera.

seme-min. (gura): *iz.* Semeak cukitzeko gurari aundia. (same): iz. Berbera.

seme-nagusitasun. (jaubegai): *iz.* Sandi batean jayo dan lenengo semearen bereiztasuna.

seme-orde. (seme): *iz. ikus.:* Otseme. Semeixun, semeizun, semizun.

seme-ordeko. (semetzakotasun): *iz.* Izan gabe, semetzat eukitzen dana. Semetzako, seme-ustezko, semeutsi.

seme-sufean artu nau. (semetzakotasun): *ad* Semetzat artu nau.

sense-ustezko. (semetzakotasun): *iz.* Ikus.: Seme-ordeko. j; Semetzako, semeutsi, seme-usteko.

semealabak, (same): *iz.* Sense ta alabaen multzoa,

semearen. (seam): *izond.* Semeari dagokiona. I: Semetaŕ, semetiaŕ.

semeatsi. (aitabitxi): *in.* Ikus.: Besoetako. I: Semebitxi, semedeŕ, semaitxi, semeatxi.

semebitxi. (aitabitxi): *iz.* Ikus.: Besoetako. Semeatsi, semedeŕ, same-gutxi, semepouteko, gazeme, goaz-same, gotseme, gutseme, guz.-seme, besotako, semeratxi, umebitxi, =ext.

semedef. (aitabitxi); *iz.* ikus.: Besoetako. Semeatsi, sensebilxi. (cieun): *iz,* Isrimo dolma (garagaŕilaren 9'gna).

semedun. (aita): *frond.* Semea edo semeak dauzkana. (: Umedun.

semegabe. (seme): *izond.* Semea galdu zayona.

semegintza. (erdialdi): *iz.* Erditzen duenari bare laguntza ematen dionaren langintza.

semeixun. (some): in. Ikus.: Otseme. Semaizun, semeizun, semeorde, semexun, seine-orde, semizun.

semeizun. (seine): in. Ikus.: Otteme, I; Semaizun, semeixun, semeorde, semexun, semizun, semorde, seme-orde, uazeme, ugazeme, umeizun, umexun.

semekoi. (maitasun): *izond.* Semea asko matte duena.

semekuntza. (setae): *in.* lkus.: Same-jatoŕi, I: Semetasun, semetza.

semelen. (jaubegai): *in.* ikus.: Jaubegai. I: Lenen sortu, semenagusi.

semelot. (senile): in, Same txikia. Semen°, semeto.

semenagusi. (jaubegai): *iz.* Sendi batean jayo dan lenengo semea. I: Ikus.: Semelen.

semeso. (seme): *in. Ikus.:* Semelot, I: Semeto.

semeorde, (seme): *in.* Ikus.: Otseme.: Semaizun, semeixun, semeizun, semexun, semizun, senior-de.

semeordekotu. (semetzakotasun): *ad.* Izan gibe semetzat ann. I: Scmetu, semetzakotu, semetzatu.

semeordekotza. (semetzakotasun): *in.* lzan gabe semetzat arizea.

semeponteko. (aitabitxi): iz. ikus.: Besoetako. I: Semaaixi, semebitxi, seme-gutxi, semeratsi, semesasan, semesasi.

semeratsi. (aitabitxi): *iz.* Ikus.: Besoetako. I: Semeponteko, semesasan, semesasi.

semeratxi. (aitabitxi): is. ikus.: Besoetako. Semebitxi.

senesasan. (aitabitxi): *in,* ikus.; Besoetako. I: Semeponteko, semeratsi, semesasi.

semesasi. (aitabitxi): iz. Ikus.: Besoetako. j: Semeponteko, semeratsi, semesasan.

semeso. (aitona): *in.* Notin batenganako, here seme edo alabaren semea. Biloba, biŕ Seme, aurso, ilobaso, ilobatxo, lioba, ioba, ioba, semeso, umazunse.

semetalde. (seine): in. ikus.: Seme-eh.

semetaf. (seme): *izond.* Ikus.: Semearen. I: Semetiaf.

semetasun. (same): *in.* Semearen bereiztasuna I: ikus.: Seme-jatoŕi, semekunlza, semetza.

semeteria. (seme): *iz.* Semeeu multzoa.

semetiaf. (seine): *izond.* Ikas.: Semearen. j: Sametaf.

semetsu. (acme): *izond.* lkus.: Semne-askodun.

semeso. (seme): *in.* Ikus.: Semelot. Semcño.

semetu. (semetzakotasun): *ad.* liars.: Scmeordekotu.: Semetzatu, semetzakotu,

semetxi. (seine): iz. Seme txikia. I: Semetxo, semetxu.

semetxo. (sense): *iz.* Ikus.: Semetxi, Setnetxu.

semetxu. (seme): iz. lkus.: Semetxi, Semetxo.

semetza. (seine): *iz. Ikus.:* Seme jatoŕi, I; Semckuntza, semetasun.

semetzako. (semetzakotasun): *iz.* Ikus.; Seme-ordeko, j; Seme-ustezko, semeutsi.

SEMETZAKOTASIiN. iz. Berezkoa eztana semetzat arizearen egipen eta ondorioa. *d (aita),* (aitabitxi), (autakuntza), (babes), (seme), (sendi),

semetzakotu. (semetzakotasun): *ad.* Ikus.: Semeordekotu. f: Semetu, semetzatu,

semetzakunde. (semetzakotasun): *iz.* Semetzat artzea.

semetzatu. (semetzakotasun): *ad.* Ikus.: Semeordekotu, I: Semetu, semetzakotu.

semeutsi. (semetzakotasun): *in.* Ikus.: Seme-ordeko, j; Semetzako, seme-ustezko.

semexun. (seine): *iz.* 1kus.: Otseme. I: Semaizun, semeixun, semeizun, semeorde.

semezko. (semetzakotasun): *izond.* Semetzat artuta dagoeea.

semeztatu. (acme); *ad.* Semetzat artu.

semezurtz. (umezurtza): *iz.* Ikus.: Umezurtz. I: Emaxurx.

semilurdun. (metal-nastadura): *izond.* Latoizko gauzak dauzkana.

semilurgile. (metal-nastadura): *izond.* Latoizko gauzak dagizkiena. (esku-langintzak): *izond* Berbera.

semilut. (metal-nastadura): *iz.* Latoizko ieki oso mea, uŕezkoa data diirudiena.

semiluŕ-saltzaile. (metal-nastadura): *izond.* Latoizko gauzak saltzen diltrena.

semis. (erdialdi): *iz.* Erdialdian izaten dan otazea. I: Ikus.: Aut-min. (oñaze): *iz.* Berbera.

semitaŕ. (iritargo): *izond.* Ikus.: Semataŕ.

semitafen. (iritargo): *izond.* Semitaŕei dagokiena.

semizun. (some): *iz.* Ikus.: Otseme. I: Semeixun, semeizun, seme-orde, uazeme.

semizun. (seine): *iz.* Ikus.: Semeizun. Semeorde, semorde.

semorde. (some): *iz.* Ikus.: Semeizun. I: Semeorde, semizun.

semi]. (ararte): *iz.* Eslcua zearo zabalduta, atz lodia ta atxikiaren artean dagoen arartea.

SEN. *i.e.* Abereek beren bandeau duten eragingaŕizkoa dan jokers, naiz biziaren iraun-erazteko naiz umezketarako. I: Ara, ezaguera, astizione, aztura, suma, cama, mulxu, soma, sumo. (zentzun): *iz.* Adimena, zentzua. I: Zentzuduna. (azaŕitasun): II *izond* Erne, garbal. (gogo-aldarte): II *iz,* Gagaldi, aldarte. II (abelizti), (adimen), (argi-alde), (arima), (ayeŕ), (ayuŕi), (biotzondo). (umotasun): II *iz.* Ikus.: Umotasun. I: Narotasun. (ayuŕi): II iz. Ikus.: Ayufi. I: Rte.

sen-azafi. (azaŕitasun): *izond.* Azaŕitasunez ari dana.

sen-egin. (azaldi): *ad.* Ikus.: Sendu,

sen-gutxiko.(zurgabetasun): *izond.* Zurgabetasunik eztuena.

sen-ufiko. (zurgabetasun): *izond.* Sen-gabekoa dana.

senak. (kate): *iz.* Kateak.

senak eman. (gogaketa): *ad.* Ikus.: Oldoztu. I: Goartu, senak canon.

senaidu. (azaldi): *ad.* Kundeak aikartu. Soiñez batu.

senaipen, (azaldi): *iz.* Kundeak alkartzearen egipena.

senapistugafi. (abetxu): *iz.* Lekaziduna dan abetxua; bere ofiak aringaŕia bezela erabiltzen dira.

senarbeŕi. (ezkontza): *izond.* Orain gutxi ezkondu dan giznna.

senardun. (ezkontza): *izond.* Ezkonduta dagocn emakurnea.

senargabe. (alarguntza): *izond.* Senaŕa galdu duen emakumea. I: Senarge. (ezkongetza): *izond.* Ezkondu gabc dagoen emakumea.

senargai. (ezkongetza): *izond.* Ezkontzeko dagoen giznna, I: Senargei, send beaŕ. (ezkontza): *izond:* Berbera.

senargai-aidi, (ezkongetza): *iz.* Gizon eta emakume bi ezkontzeko dagozen aidia. I: Senargaitasun.

senargaitasun. (ezkongetza): *iz.* Ikus.: Senargai-aldi.

senargayetau. (ezkongetza): *adond.* Ezkontzeko egotearen aldian ari-€zatea,

seuarge. (alarguntza): *iz.* Ikus.: Senargabe.

senargei. (ezkongetza): *izond.* Ikus.: Senargai, I: Senar *beat'.*

senargetu. (alarguntza): *ad.* Ikus.: Senaŕ-gabetu.

senargisaz. (ezkontza): *adatd.* Senaŕa bezela ari-izatea.

senarkoi. (ezkontza): *izond.* Senaŕa zaintzen duen emakumea. I: Ikus,: Gizagin. I: Gizakin.

senaf. (ezkontza): *iz.* Ezkonduta dagoen gizona, bere emaztearenganako. I: Ezkonaŕ,

senaŕ--andregayak. (ezkongetza): *izond.* Ezkontzeko dagozen gizon eta emakumea. I: Senaŕ-emazto-beaŕak, senaŕ-emaztegayak.

senaf-artu. (ezkontza): *ad.* Emakumea ezkondu. I: Senartu.

senaf-askodun. (ezkontza): *izond.* Senaŕak asko dauzkana.

senaf-askotza. (ezkontza): *iz.* Senaŕak asko eukitzea.

senaf beaŕ. (ezkongetza): *izond.* Ikus.: Senargai. I: Senargei.

senaf-beat. (ezkongetza): *iz.* Ezkontzeko dagoeu emakumea.

senaf-biko. (ezkontza): *iz.* Bi gizonekin ezkonduta dagoen emakumea.

senaf-biziera. (ezkontza): *iz.* Senaŕarekin egiña dagoen bizia.

senaf-emazte-beatak. (ezkongetza): *izond.* 1kus.: Senaŕ-andregayak. I: Senaŕ-emaztegayak.

senaf emazteak. (czkontza): *iz.* Ezkonduta dagozen gizon eta emakumea.

senaf-emaztegayak. (ezkongetza): *izond.* Ikus.: Senaŕ-aadregayak, I: S enaŕ-emazte-beaŕak,

senaf-emaztetu. (ezkontza): *ad.* Ikus.: Ezkondu. I: Bordaltu.

senaf-gabetu. (alarguntza): *ad.* Emakume batek sonata galdu. I: Senargetu.

senaf-gura. (mari-mutil): *iz.* Senaŕa eukiteko guraria.

senaf-orde. (ezkontza): *izond.* Ezkonduta dagoen emakumearekin oaidekeria egitcn duena.

senartu. (ezkontza): *ad.* Senaŕa egin. I: Senaŕ-artu.

senaz. (zentzun): *adond.* Zentzunez ari-izatea.

senbage. (andikeri): *izond.* Andikeriz eta zeutzunik gabe ari dana. I: Senbako.

senbaku, (andikeri): *izond.* **ikus.:** Senbage. (sendi): *izond.* Sendirik eztuena.

senber. (entzipen): *izond.* Entzipena duena.

senberabena. (gazta): *iz.* Galtzen danean geratzen dan esneaz egiten dan gazta.

senbertu. (bakuntza): *ad.* Zeribait gogoŕ batu.

senda. (sendabidekintza): *ad.* Sendatu aditzaren zeingabea.

senda-agiri. (sendabidekintza): *iz.* Sendatzearen agiria.

sends-eras. (sendabidekintza): *iz.* Eri bati sendagileak ematen dion sendatzeko bides. : ikus.: Sendaki-idatz, senda-txartei.

senda-araudi. (sendabidekintza): *iz.* Sendatzeko arauen multzoa.

senda-arauz. (sendabidekintza): *adond.* Sendagilearen aranen bidez ari-izatea.

senda-arazie. (sendabidekintza): *izond.* Sendatu-eragiten duena.

senda-ardo. (ardo): *iz.* Ardo sendagaŕia. (sendakintza): *iz.* Berbera.

senda-arindu. (sendabidekintza): *ad.* Erdizka sendatu.

senda-beiaŕ. (beta): *iz.* Sendatzeko ona dan belaŕa.

senda-bilakti. (sendakintza): *iz.* Sendagilearen azterketa. I: Sends-bilaketa.

senda-burnt-ura. (or): *iz.* Sendatzekoa dan bumizko ura. I: Ikus.: Sendaburnidunura. I: Senda-burnizko ura. (sendakintza): *iz.* Berbera.

senda-burnizlro ura. (ur): *iz.*]Ikus.: Senda-burni-ura. I: Sendaburnidun ura.

senda-edari. (edari): *iz.* Sendatzekoa dan et/aria. (sendakintza): *Iz.* Berbera.

senda-eŕex. (sendabidekintza): *izond.* Sendatzeko eŕeza dana.I:Senda-ciez,

senda-efez. (sendabidckintza): *izond.* Tkus.: Senda-eŕex.

senda-etxe. (sendabidekintza): *Iz.* Ikus.: Sendakola. : Sendategi.

senda-ezarki. (sendagaikintza): *iz.* Zerbait biguntzcko sendagaya.

senda-ezin. (sendabidekintza): *ŕzond.* Sendatzeko eziña dana.

senda-eziña. (sendabidekintza): iz, Sendatzeko ezin-izatea.

senda-ikasie. (ikasketa): *izond,* Sendakintza ikasten ari dana. (sendakintza): *izond.* Berbera,

senda-ikatz. (ikatz): *iz.* Sendatzeko egokia dan llraŕza.

senda-ikustaldi. (scndakintza): *iz.* Sendagileak dagien ikustaldia.

senda-ikustaro. (sendakintza): *iz.* Sendagileak ikosŕaldia egiteko aroa.

senda-ikustoki. (sendakintza): *Iz.* Sendagiĺeakeriakbegiratzekotokia.

senda-ikustordu.(sendskintza): *iz.* Sendagiĺeakeriakbcgiratzekoordua.

senda-indaf. (sendagaikiutza): *iz.* Sendagaikintzaren cragimena.

senda-jalcintza. (sendagaikintza): *iz.* Sendagayen ezagupena.

senda-kutxa. (kutxa): iz. Sendakayak gordetzeko kutxa. (sendagaikintza): Berbera,

senda-legez. (yarein-yardunbideak): *adond.* Sendagiĺeakerabakitzenduenez ari-izatea.

senda-metal ura. (ur): *iz.* Ikus.: Sendaburnidun ura. I: Senda-metaldun ura, senda-metalezko ura.

senda-metaldun ura. (ur): *iz.* Ems.: Sendaburnidun ura.I: Senda-metalezko ura, senda-metal ura.

senda-metalezko ura. (ur): *iz.* Ikus.: Sendaburnidun ura. I: Senda-metaldun nra, senda-metal ura.

senda-neurketa.(sendabidekintza); *iz,* Sendabidekintzaren zatia,scndaki-aŕaldiart buruz ad dana.

senda-oskol, (estaldura): *iz.* Sendagayak biltzeko estalki berezia.

senda-toki, (sendabidekintza): *ft.* Sendatzekotokia.

senda-txartel. (sendagaikintza): *iz.* Ikus.: Senda-aran. I: Sendaki-idatz.

senda-xamartu. (sendabidekintza): *ad* Gero ta sendatuago egin,

sendabail. (izate): *izond.* Tzatcduna dana.

sendabeiaf-saltzaile, (belaf): *izond.* Senda-belafak sabzen dituena.

sendabelartegi. (belaf): *ft.* Sends-belaŕak dagozen tokia.

sendabefian.(sendabidckintza): *adond.* Sendatu ondorengo aldian egotea.

sendabidc.(sendagaikintza): *iz.* Sendatzeko bide egokia dana, I; Ikus.: Sendagailu. I: Sendagaŕi, sendakai, sendakari, sendaki, sendobide,

sendabidcan-izan.(sendabidekintza): *iz.* Sendatzeko bide egokian egon.

SENDABIDEKINTZA, *iz.* Sendakintzaren zatia, eritasunen sendatzea aztertzen duena. II (obekuntza), (osasun), (sendakintza), (zauri).

sendabidez, (sendakintza): *adond.* Sendagayak artzon ari-izatea.

sendabidezko umeki-galtze. (erdialdi): *iz.* Sendahidekiutzaz egindako umeki-egoiztea.

sendabitarte. (sendakintza): L. Sendatzearen aldia.

sendaburnidun ura. (ur): *iz.* Ikus.: Senda-bumi-um. I: Senda-bumizko ura, senda-metaldun ura, senda-metalezko ura, senda-metal ura.

sendaeziñezko.(sendabidekintza): *izond.* Ezin sendatua dana.

sendagai. (sendagaikintza): *iz.* Edozein gat edo geriakuntza, gizon eta aberearen salaam naiz barnean naiz azalean ezartzean, sendatzeko ondorioa ukan dezakena. I: Edasendakai, etekitu, eruskal, sendakai, sendobide, sendogai.

sendagai-arasa.(sendagaikiniza): *Iz.* Sendagayak dagozen tokia, alasa,

sendagai-etxe. (sendagaikintza): Sendagayak egiten edo saltzen diran tokia, etxea.

sendagai-gutun. (sendagaikintza): *iz,* Sendagayak zeintzuk eta nolakoak diran idatzita dagoen idaztia. (idazti): iz. Berbera.

sendagai-saltzaile. (sendagaikintza); *izond.* Sendagayak saltzen dituena.

sendagaiglle. (sendagaikintza): *izond,* Sendagayak egiten edo saltzen dituena. I: Sendakaigile, sendakilari, sendakile,

SENDAGAIKIN'IZA. *iz.* Sendagayen gertuera ta erabiltzea aztertzeu ditnen yakintza. I: Yaldnt-za onen bizibidea. // (eden), (eŕetxin), (ikastola), (kimia), (naste), (sendabidekintza), (sendakintza), (urin).

sendagail. (sendabidekintza): iz. Oi-gabeko sendatzea. j: Sendagal, sendakl.

sendagaila. (aŕandikeri): *iz.*]Ikus.: Afandikeri, I: Antuskeria. (afokeri): iz. Afakeriz ari-izatea. (andikeri): II *iz.* Andikeriz ari-izatea. (sendagaikintza): II iz. Sendagaya dana. (ikusgad): II *iz.* Ikus.: Alatz. (indat): I *Iz.* Ikus.: lndaf, I: 1'unts. (eŕaztasun): II *adond.* Eŕaz art-irate,. (egin):) *Iz.* Egipen edeŕa.

sendagaila egin, (aŕandikeri): *ad.* Afandikcriz ari-izan.

sendagaila eritai, (note): *ad.* **Oorezkoa** data uste-izan.

sendagailaz. (isikortasun): *ado,rd.* Isikortasunez ari-izatea.

sendagaila. (sendagaikintza): *iz.* Sendatzekoa dana. 1: Ikus.: Sendabide. I: Sendagaii, sendailu.

sendagailuketari. (sendagaikintza): *izond.* Sendatzen ari dana.

sendagaitegi. (sendagaikintza): *iz,* Sendagayak saltzendirantokia. I: Sendakitegi.

sendagaitz. (sendabidekintza): *Izond.* Sendatu ezin ditekena. I: Sendakaitz.

sendagaiztasun. (eritasun): *iz.* Sendatzeko aragi txata izatea.

sendagafii. (seudagaikintza): *iz.* Ikus.: Sendabide. : Sendagailu, sendakari, sendogaŕi. (zurkaitz): *iz.* lkus.: Zurkaitz. I: Bermagailu. (sendabidekintza):Il *Izand.* Sendatu ditekena.

sendagile. (yarein-yardunbideak): Legez sendakintza erabiltzeu ari dana. (sendakintza): *iz.* Eriak sendatzeko ezagupenak dituena. I: Eritasunak sendatzen alegintzen dana. I: Eruskin, atxeteŕ, axeteŕ, osagile, osagila, osalari, sendagin,sendakari,sendakin, sendsiari, sendatzaile.

sendagile-azterketa.(sendabidekintza): *iz.* Sendagiĺeakegitenduenerica azterketa.

sendagile-mutil. (yarein-yardunbideak): *iz.* Sendagilea laguntzen duena. I: Ikus.: Sendagile-ordeko.

sendagile-ordeko. (yarein-yardunbideak): *iz.* Sendagile batek zuzenduta sendagintzan eta ebakuntzetan legez ari ditekena. I: Gexotegielan eta beste lekuetan sendagileak emandako agintza pears eriak sendatzeko xedeaz alegintzen dana. I: Legez ebakuntza txikiak egin ditzakena. I: Sendagile-mutil. (sendagintza): *iz.* Sendagilearen

agintzaz sendatzeko bideak beletzen yarduten duena.

sendagiletza. (sendaldntza): iz. Sendagi1earen lanbidea.

sendagin. (yarein-yardunbideak): iz. Ikus.: Sendagile. j: Osagile, sendakari, sondakin, sendalari.

sendagintza. (sondakintza): *iz.* Ikus.: Sendakintza. Osagintza, sondalaritza.

sendagiri. (sendabidekintza): *iz.* Norbait sendatuta dagoela egiztatzen dueu agiria.

sendakai. (sendagaikintza): *iz.* Ikus.: Sendagai. Sendabide, sendobide, sendagci.

sendakaigiie. (sendagaikintza): *izond.* Ikus.: Sendagaigile.

sendakaitegi. (alasa): is. Sendagayak dagoznn alasa. I: Ikus.: Sendaki-kutxa. Scndakin-kutxa.

scndakaitz. (sendabidekintza): *izond.* Ikus.: Scndagaitz.

sendakaiztasun. (sendabidekintza): *iz.* Eritasun luzea. (eritasun): *iz.* Berbera.

sendakari. (sendagaikintza): *iz.* Ikus.: Sendabide. j: Sendagaći, sendaki, sendogaći. (yarein-yardunbideak): iz. Ikus.: Sendagile. I: Sendagin.

sendakera. (sendabidekintza): *is.* Ikus.: Sendatze. Sendakuntza,sendaldi, sendacra.

sendaketa. (sendabidekintza): *is.* Sendatzearen egipen eta ondoriaa. Arta-aldi, °rakers, osaketa, osakintza, osatzc, osapen.

sendaki. (sendagaikintza): *is.* Ikus.: Sendabide. j: Sendakari, sendabide, sendogai.

sendaki nreztada.(scndakintza):iz. Sendakintzazko bustialdia.

sendaki-agintzaile. (sendagaikintza): *(sand.* Senda-arauak egilen dituena.

sendaki-afaldi. (sendagaikintza): *is.* Eri bati bakoitzean ematen rayon sendakai-aindoa.

sendald-ać̀azi. (sendagaikintza): *ad.* Sendabideak eman.

sendaki-eginbide. (sendagaikintza): *is.* Sendagaigileak darabilen sendakayai buruzko idaztia.

sendald-ezarle.(sendagaikiniza): *izond,* Gexotegietan sendakayak darabilzkiena.

sendaki-gai. (sendagaikintza): *iz.* Sendagayaron gays.

sendaki-gintza. (sendagaikintza): *iz.* Sendagayak gertutzea.

sendaki-idatz. (sendagaikintza): Idatzita ematen dan senda-araua. Ikus.: Seuda-arau. Senda-txartel.

sendaki-kutxa. (kutxa): *iz.* Sendagayak dagozenkutxa. Ikus.: Sendakaitegi. Sendakin-kutxa. (sendagaikintza): iz. Berbera.

sendaki-ordaingo. (sendagaikintza): *izond.* Sendagai baten ordez eman ditekena.

seudalci-saltzaile. (sendagaikintza): *izond.* Sendagayak saltzen dituena: j: Ikus.: Sendakilari. ; Sendakile.

sendaki-ureztada. (bustialdi): *is.* Sendakintzazko bustialdia.

sendakilari. (sendagaikintza): *izond.* Ikus.: Sendagaigile. ; Sendakile, sendaki-saltzaile.

sendaldle. (sendagaikintza): *izond.* Tkus.: Sendagaigile. j: Sendakilari, sendaki-saltzaile.

sendakin. (yarein-yardunbideak): is. Ikus.: Sendagile. j: Sondagin.

sendakin-kutxa. (kutxa): *iz.* lkus.: Sendaki-kutxa. : Sendakaitegi. (sendagaikintza): *iz.* Berbera.

SENDAKINTZA. *iz.* Eritasunak astandu ta sendatzekoa dan jakintza ta autzea. I: Eruskinde, osagintza, osalaritza, sendagintza, sendakuntza, sendalaritza, sendakintz, eruskintza. *il* (ebakuntza), (gaxotegi), (ikastola), (osasun), (sendabidekintza).

sendakitegi. (sendagaikintza): ŕz. ikus.: Sendakaitegi.

sendakizti, (sendagaikintza): *iz.* Sendakayak aztertzen dituen yakintza.

sendakizti-batzać, (sendagaikintza): *iz.* Sendakilarien batzać.

sendaldzun, (osasnn): *is,* Sendatzeko dagoena.

sendakora. (sendabidekiniza): is. Brisk egoteko etxea j: Sendategi, sends-etse.

sendakof. (osasun): iz*ond* Ikus.: Osasungaći. j: Osasunkoć.

sendakurtasun.(sendabidekintza): *iz.* Soiiaren cunak sendatzeko duten gaitasuna.

sendakuntza. (sendabidekintza): iz. Ikus.: Sendatze. j: Sendakera, sendaldi, sendamen,aendapen,sendala. (seudakintza): iz Ikus.: Sendakintza. Osagintza.

sendal. (indaf): *izond. Ikus.:* Salo. Send°, sendoć, sento, indartsu, urgoi.

sendalari. (yarein-yardunbideak): Ikus.: Sendagile. j: Sendagin, sendatzaile.

sendalaritza. (sendakintza): *iz.* Ikus.: Sendakintza. j: Sendagintza.

sendaldi. (sendabidekintza): *iz.* Ikus.: Sendatze. I: Sandakan, sendakuntza.

sendaldn. (gortuera): *ad.* Bidaldian, laucan edo beste gauza batean ari-izatcko gertutu.

sendalebaketa. (ebakuntza): *iz.* Ikus.: Ebakuntza. I: Osatzebaketa.

sendalebaketari. (ebakuntza): *izond.* Ebakuntza egiten duena. Osatzcbaketari. (yarein-yardunbideak): *izond* Berbera.

sandals. (sendabidekintza): is. Ikus.: Sendatze. : Sendakuntza.

sendamen. (sendabidekintza): *iz.* Ikus.: Sendatze. j; Sendakintza, seudapen.

sendapen. (sendabidekintza): *iz.* Ikus.: Sendatze, j: Sendakuntza, sendameu, sendantz.

sendapoki. (belar): *is.* Askarkaria dan belafa; bare eŕo aragitsua seudakintzan erabiltzeu da, bai ta azkuŕia bezela ere.

sendarazi. (sendabidekintza): *ad.* Sendatu-eragin.

sendarazle. (sendabidekintza): *izond.* Sendatzen ari dana. I: Sendatzale.

sendargo. (indać): *iz.* Indartsua izatea.

sendari. (txairotasun): *is.* Ikus.: 1'xairotasun.: Azkortasun. (lodiera): *iz.* Ikus.: Lodiera. j: Andana.

sendarka. (indać): *adond.* Indać̀ez ari-izatea.

sendarki. (sendać): adond. Ikus.: Sendarkiro. j: Sendaro.

sendarkiro. (sendać): *adond.* Sendafez ari-izatea. : Sendaro, sendarki.

sendaro. (sendai): *adond.* Ikus.: Sendarkiro. I: Sendsrki.

SENDAŔ *iZ/051zand.* Gorputz baten mukuluek aikać̀ekiko atxikitasun anndia dutenean, gorputz oil esaten zayona. Gotoć, tinko, bermn, dringo, eskon, legorki, leorki, pirkail, gorgai. lI (gal), (gogortasun), (kimia), (pisia), (sendotasun), (trinkotasun).

sendartu, (sendat): *ad.* Sendafa egin edo biurtu. Ikus.: Mamilari.

sendarize. (sendać): is. Gogortzearen egipen eta ondorioa. Ikus.: Eraspenkidetza.

sendasun. (osasun): *iz.* Osasun aundia. (sendać): ***is,*** Sendać̀ezkoa izatea.

sendategi. (sendabidckiniza): *iz.* ikus.: Gaxotegi. j: Sendakoia, seuds-etse.

sendatn. (sendabidekintza): *ad.* Brisk osasnna lortzea. j: Briari, here

eritasunari dagozkion sendabideak ematea. 1: Eri bat sendatzeko beaŕ dana atoutzea. I: Ontsatu, osatu, sendotu, sontotu, tortitsu. (indaf): *ad.* Azkartu. (sendotu Ñ sendatu)1/ Sendatuxe da = ia sendatuta dago.

sendatuxe. (sendabidekintza): *frond.* la sendatuta dagoena.

sendatz. (oguzkera): iz. ldazkerazko mintzoŕa. (ikuŕatz): *iz.* Ikus.: Ikufat-i. J: Gorgalu. (ugutza): ⅄ fz, Ikus.: Sendotza. Azkartzc.

sendatz-beat. (ugutza): *ft.* Sendotzaren beaŕa.

sendatzaile. (yarein-yardunbideak): *iz.* Ikns.: Sendagile. I: Sendalari.

sendatzaka. (sendabidekintza): *Mond.* Sendatu gabe egotea.

sendatzate, (yarein-yardunbideak): *izond.* Ikus.: Sendarazle. J: Sendazile, sendotzale.

sendatzatu. (ugutza): *ad.* Sendotza-ikurtona Oman.

sendatze. (scndabidckintza): Sendaturik geratzea. I: Sendakera, sendakuntza, scndamen, sendapen, sendala.

sendatzeko. (sendakintza): *frond.* Sendatu egitekoa dana.

sendceta. (sendabidekintza): *iz.* Sendatzearen bidean auŕeratzea.

sendel. (iraizkin): *iz.* Ikus.: Abail. ⅄ Abela, ubal. (zorne jario): iz. Ari itxurazko sornea. (oyal): ⅄ iz. Axote-ontzia estaltzeko zataŕ-zatia, (utzaldi): ⅄ iz. ikus.: Gadaii. I: Om, sedel, sedel, sum', usi, usu, zit.

senderatu. (norabide): *ad.* ikus.: Bideratu.

sendes-izenpe. (baiben): *iz.* Aginpide-almenaz izenpetzen dana. I: Sendespen.

sendesinri. (baiben): *frond.* Aginpide-almenaz izenpctzen duena.

sendesle. (baiben): *frond.* Baibena ematen duena.

sendespen. (baiben): *iz.* Baibena ematearen egipena. I: lkns.: Sendes-izenpe. (gotortza): Jr. ikus.: Gotortza. I; Sendotze.

sendespen-agirl. (baiben): *fz.* Sendespenaren agiria. J: Sendespide.

sendespide. (gotortza): *iz.* Ikus.: Sendespen-agiri. (agerkai): Scndespenarcn agcrkaya.

sendetsi. (gotoriza): *ad.* Gotortza egin edo eman.

SENDI. iz. Leifiu batcko asaba, ondorengo, albokidcko ta urbilckocn moltzoa. J: Guraso to beren seme-alabaen artean egiña dagoen moltzoa. J: Norberaren aidebatza. I: Etxadi, leiizua, etxatiaŕ, etxatieŕ, azkuzi, maiñada, ondorego, seindi, senitalde, senikera, supizgu. f/ Mitt), (alkartasun), (enda), (etorbide), (gizarte), (notin), (some). (eritasun): *frond.* Eritasuna oñazez jasaten dagoena.

sendi-giro. (sendi): *iz.* Sendi barnean dagoen giroa.

sendi-tarte. (landare-erizti): *ft.* Landareak muetatzcko jaŕita dagoen sendi-kiria.

sendiburu. (sendi): ŕz. Sendiaren buruzagia.

sendika. (sendi): *adond.* Sendiakaz bildu, banatu, e.a.

sendiko. (sendi): *izond.* Sendiari dagokiona.

sendikorkeria. (kordamen): *iz,* Kordamen aundiegia izatea.

sendikoŕ. (kordamen): *frond.* Kordamena duena. (sumin): *izond.* Suminkofa dana. (urguritasun): ⅄ *frond.* Zurbizkeriz ari dana. (erabe): ⅄ *ŕzond.* Erabea dueua.

sendikoŕegi. (kordamen): *frond.* Kordamen aundiegia duena.

sendikortasun. (kordamen): *iz.* Kordamenez ari-izatea. J: Ikus.: Minberatasun.

sendikortu. (kordamen): *ad.* Kordamena cragin.

senditaf. (sendi): *frond.* Sendikoa dana.

sendixun. (kordaren): *izond.* Kordamenezkoa dana.

send°. (indaf): *frond.* Indartsua dana; linko dagoeua. Ems.: Salo. I: Sendai, sendoŕ, sento, zindo, zintsu, zintzo, urgoi, tinke. (scndaŕ): *frond.* Sendafki ari-izatea. (luzcra): ⅄ *frond.* Luzea dana. (goyera): ⅄ *izond* Goyerazkoa dana. (lodiera): jj *izond.* Lodia dana. (ugaritasun): ⅄ *adond.* Asko dana. (irautasun): ⅄ *izond.* Irauten duena. (atz-nai): ⅄ *frond.* Gardantza dana.

sendo-antzean. (osasun): *adond* Ongi sendatuta ez egotea. I: Sendo-itxuraz.

sendo-itxuraz. (osasun): *adond.* Ikus.: Sendo-antzean.

sendoagotu. (indaŕ): *ad.* Indartsuagoa egin edo biurtu.

sendobide. (sendagarkintza): iz. Ikus.: Sendabide. I: Sendaki, sendogai. (sendakintza): fz. Ikus.: Sendakai. I: Sendagai, sendogai.

seudoera, (indaŕ): *ft.* Sendo izatea.

sendoez. (atdakortasun): *izond.* Aldakoŕa dana.

sendogai. (sendakintza): *iz.* Ikus.: Sendagai, I: Sendobide. (sendagaikintza): *iz.* Ikus.: Seudabide. J: Sendaki, sendogai.

sendog⁹otu. (sendagaikintza): *iz.* Sendotzen duena.

sendogaŕi. (sendagaikintza): *frond.* ikus.: Sendagaŕi. I: Sendakari, sendargafi.

sendoikuz. (belaf): ŕr. Gangailkaria dan belaŕ-mota.

sendoketa. (sendaŕ): *iz.* Sendai eta indartsua egitea.

seudoki. (sendaŕ): *adond.* Sendai eta indartsuk ari-izatea.

seudokizun. (sendaŕ): *iz.* Sendai eta indartzekoa dana.

seudolsote. (indaf): *frond.* Indartsua dana. ; Sendof, sendote, sendoko.

sendokuntza. (indar): *iz.* Indartsua egitea.

sendopen. (bayetza): *iz.* Bayetza egitea.

sendorazi. (sendabidekintza): *ad.* Sendatu-eragin.

sendorik, (indaŕ): *adond.* Sendo ta indafez ari-izatea. : Sendoro.

sendorki. (sendaf): *adond.* Sendai- eta indartsuki ari-izatea. (indaf): *adond.* Berbera,

sendorkiro. (indaŕ): *adond.* Ikus.: Sendorki. (sendaf): *odour!.* Berbera.

seudoŕ. (eguŕ): *ft.* Eguŕ-zama. (azta); *frond.* Aztuna dana. (lodrera): ⅄ *iz.* Lodia dan notiña. (indaŕ): II *frond.* Ikus.; Sendokote. J: Scndote, solo, sendal, sendo, sento, zindo, zintsn, zintzo, tinke.

sendofatz-neuti. (oguzkera): ŕz. Oguztean egiten dan soften neaña.

sendofatza. (oguzkera): *iz.* Itzak esatean atal bat edo bestea indartsuago oguztea.

sendoŕoka, (ants): *adond.* Abelgofiek eta beste abere aundiak do-egitea.

sendortasun, (irautasun): *iz.* Ikus.: Irautasun. I: Butmtasun. (indaŕ); Iz. Indartsua izatea. J: Sendotasun.

sendortu. (aria): *ad.* Aztuna egin. (indaŕ): *ad.* Indartsua egin. (meta): IJ *ad.* Ikus.: Metatu. J: Pliant.

SENDOTASUN. ŕr. Irautasun, ziurtasun, igilzen eta kordokatzen eztan cgokera; iraupena, bermetasun. J: Emrotasun, fiat, gotortasun, sostortasun, taukortasun. (areagotasun): iz. ikus.: Areagotasun. (sendaf): ⅄ iz. ikus.: Sendoriasun. // (dendun), (eskiertasun),

(gogortasun), (indaŕ), (iraunkortasun), (bullpen), (jarkipen), (sarkura), (uzkaldura).

sendute. (indaŕ): *izond.* Tkus.: Sendokote. 1: Sendoŕ,

sendotu. (osasun): *ad.* ikus,; Sendatu, Ontsatu. (sendabidekintza): *ad.* Berbera. (sandal): j *ad.* Sendaiago egin. (rningaztasun): II *ad.* Janaria mindu. (indaŕ): II *ad.* Indartsuago egin; indartsua egin edo biurtu, sontotu, sostortu, tenkortu, zaildu. (eritasun): *ad.* Eritasun bat gaizkiagotu, j: Ttip itu.

sendotza. (ugutza): iz. Eliza'ren ikurtona; beraren bidez, ugutzao artutako slñesmena sendotzen da. I: Azkartze, sendalz, siñist-indaŕ, siñist-indarize.

sendotzaile. (gotortza): *fzond.* Gotortza ernaten duena. (indar): *frond.* Indafago egiten duena.

sendotze. (gotortza): *1z.* Ikus.: Gotortza. ^: Sendespen.

sendozale. (sendakintza): *izond.* Sendatzen ari dana. j: Sendotzale.

sen d u. (azaldi): *ad.* Umczkcta egin. j: Sen-egin.

sendun. (zentzun): *izond.* Zentzuna duena. (adimen): *izond.* Actin-ten ona duena.

senean. (zentzun); *adond.* Zentzuncz ari-izatea. (lastertasun): *adond.* Lasterka ari-izatea,

senegiie. (azaldi): *izond.* Umezketa egiten duena.

seneko. (zentzun): *frond.* Bare zentzun mean dagoena. (z'srikaldi): *izond* Barneko zentzuz eta zirikaldiaz ari dana, senz jokatzean.

seneratu. (zentzun): *ad.* Zentzua beŕiz artu.

seneskalgo. (andi-manditza): *iz.* Aspaldin andi-mandien buruzagia izatea.

senezko. (zentzun): *izond.* Zentzunez egindakoa. (sen): *ŕzond.* Sencz cgindakoa.

senga. (auskortasun): *frond.* Auskoŕa dana. : Sengle.

sengabe. (ergeltasun): *izond.* Ergeltasunez ari dana.

sengabekeria. (ergeltasun): *iz.* Ikus.: Ergeltasun, Oskillceri.

sengabeki, (ergeltasun): *adond.* Ergeltasunez ari-izatea.

sengabeko. (zentzun): *izond. Zentzunik* eztuena, (antzutasun): *iz.* Antzua dan • emakumea.

sengabetasun. (mozkorkeri): iz, ikus.; Mazkorkeri. j: Ordidura.

sengabetu. (zentzun): *ad.* Zentzunik gabe ari-izan.

sengaŕi. (zentzun): iz. ikus.: Zentzu. Kordemen.

seuge. (antzutasun): *izond* Semcrik jean al eztuena. Antzua dana. (aita): *iz.* Semerik ez duten aitak.

sengeak. (aita): iz. Semerik ez duten gurasoak.

sengeeasun. (antzutasun): *iz.* Ikus.: Antzutasun. j: Seiubagetasun, sailtasun.

sengetu. (antzutasun): *ari.* Antzua egin.

sengi. (ninikizti): iz. Aŕautzñoa egiteko alkartzen diran at eta emearen kizkin bakoitza. (azaldi): *iz.* Berbera.

sengi af. (baŕabil): iz. Ikus.: Azar. I: Salto-sengi.

sengle. (auskortasun); *izond.* Ikus.: Senga.

sent-balsaf. (seine): *iz.* Same bakaŕa dana.

seni-lain. (yaraunspen): iz, ikus.: Yaraunspen. j: Senideparte, seniparte, senipardin, seni-zati.

seni-zati. (yaraunspen): *iz.* Bats.: Yaraunspen. j: Seni-lain,

senide. (anal): *iz.* Anai, aŕeba, neba edo aizpa dana. (sendi): *iz.* Sendikoa dana.

senide-artean. (anai): *adond.* Anai-alebaen artean ari-izatea,

senide-arteko. (sendi): *frond.* Anai-aŕebaen artckoa dana.

senide-erailtza. (eriotza): *iz.* Anai edo aŕeba erailtzea. j: Senide-erio.

senide-eraile. (criotza): *izond.* Anai edo aŕeba erailtzen duena. I: Senide-iltzaije.

senide-erio. (eriotza): *iz.* Ikus.: Senide-erailtza.

senide-gabe. (sendi): *izond.* Seniderik eztuena.

senide-ilketa. (eriotza): *iz.* Senidea erailtzearen egipena.

senide-iltzaile. (eriotza): *izond.* tints.: Senide-eraile.

senide-maitakuntza. (bestekoitasun): iz. ikus.: Senidekoitasun. j: Senide-maitasuna. (anal): *iz.* Berbera.

senide-maitasuna. (bestekoitasun); Ikus.: Senidekoitasun. j: Senide-maitakuniza. (anai): *iz.* Berbera,

senideak, (anal): iz. Anal naiz aloha, neba edo airpak diranak.

senideaŕeba, (anai): iz. ikus.: Ezkon-stabs.

senidego. (sendi): *iz.* Senidea izatea, (anaidi): iz. ikus.: Anaidi. j: Botigo.

senidekeria. (oaidego): *iz.* Senideen artean egindako aragi-ogena.

senidekeriz. (oaidcgo): *adond.* Senideen artean aragi-ogena egiten ari-izatea.

senideketa. (anal): *iz.* Senideak bezela alkartu.

senidekol. (maitasun): *izond.* Senideenganako maitasuna duena. (anal): *izond.* Berbera.

senidekoitasun. (bostekoitasun); *iz.* Senideenganako goi-maitasuna. Senide-maitakuntza, senide-maitasuna, (anai): *iz.* Berbera.

senideparte. (yaraunspen): *ft.* Ikus,: Yaraunspen. j: Seniparte, seni-lain, senipardin,

seniderdi. (anai): *iz.* Anai-erdia dana. j: Ikus.: Anai-erdi, j: Ugazautide, uazanai,

senidetasnn. (anai): *iz.* Anayen arteko maitasuna, j: Senikoitasun, anaitasun, anayartekotasun, senitasun. (sendi): *iz.* Sendikoa izatea. j: Senidetza.

senidetu. (anai): *ad.* Ikus.: Anoint.

senidetza. (sendi): *iz.* ikus.: Senidetasun.

senidetzu. (sendi): *iz.* Sendikoak izatea.

senikera. (sendi): *iz.* Aidetasunaren mota. : lkus.: Sandi. j: Aaidego, senitarte, senitasun, senitegi.

senikide. (anai): iz. Senidetasunekoa dana, : Senitarteko, urko, sendikoa dana. (sendi): *iz.* Berbera.

senikoitasun. (anai): iz. Ibis.: Senidetasun.

seniurale. (bidezkunde): *izond.* Bidezknndean donna. : Santora], sentoral-zale, sentorale, senjorale.

seniorelatasun. (bidezkunde): *iz.* ikus.: Bidezknnde. I: Bidago, seujoraletasun, senjoraletarsun, senjoraletasun.

senipardin. (yarauuspcn): iz. ikus.: Yaraunspen. Scnideparte, senipartc, seni-lain.

seniparte. (yaraunspen): *iz.* Ikus.: Yaraunspen. j: Senideparte, seni-lain, senipardin.

senitalde. (sendi): *iz. Ikus.:* Sendi. Azkuzi.

senitarte. (sendi): *iz. ikus.:* Senikera. j: Aaidego, senitasun, senitegi. (anai): Seuidctasunckoaizatea.

senitarteko. (anai): *iz. ikus.:* Senikide. (sendi): *iz.* Berbera.

senitarteko jakingayak. (sendi): *iz.* Sendiaren aufeko beŕiak.

senitasun. (anai); *iz*, ikus.: Senidetasun. Anaitasun. (sendi): *iz*. Senikera, senitarte.

senitegi. (sendi): *iz*. ikus.: Senikera. I: Senitaltc.

senitera. (anat.): iz. Anal ta aŕebaen multzoa.

senitezkontza. (ezkontza): *iz*. Bi sendien anai-aŕebaen artean egindako ezkontza. ;Ikus.: Auŕ-ordainka. j: Orde,

senkondu. (sendotasun): *ad*. Edozcin lanerako sendotu. Begat); *ad*. Zauridura bat gaizkitu. (aŕokeri): II *ad*. Edonoren naya egiteagatik aŕotu.

seamark-lilia. (lore): *iz*. Markos donearen lorea,

scupeŕ. (indaŕaldi): *iz*. Ikus.: Katazka. I: Leŕen, senpeŕen. (oiiaze): *iz*. Oñaze aundiak izatea.

senpefen, (indaŕaldi): *iz*. Ikus.: Katazka. Senpeŕ, senpertcn.

senpef ikusi. (oñaze): *ad*. Oñaze aundiak izan. (indafaldi): *ad*. Katazkak egin.

senpertu. (atsikipen): *ad*. Zeribait gogor atsikitu.

senpof. (ogi): *iz*. ikus.: Eŕes. j: Olaza.

sensatu. (1o): *ad*. Logura kendu.

sensorgabetasun. (ergeltasun): iz. Ikus.: Ergeltasun. I: Mozolokeria.

sentagaila. (eŕeztasun); *adond*. Eŕaz ari-izatea.

sentagaila. (zori): iz. Zori ona izatea.

sentana. (emakume): *iz*. Emalcmne taŕa.

sentatu. (10): *ad*. Loa artzen ari-izan.

sentelen-xori. (txori): *iz*. Txori txikia, ega zoiotzak eta mango biziak dauzkana.

senteria. (aŕandikeria): *iz*, Aŕandikeriz ari-izatea. (sendotasun): Ia. Sendoa izatea.

senti. (ayeru): *ad*. Ayerua izan.

senti-arazi. (buzipen): ad. Buzipena egin. : Ikus.: Esondatu.

senti-eziñik, (sorgortasmr): *adond*. Sorgortasunez ari-izatea. I: Sentitzagakoan, sentitzaka, sentizaga.

senti-gabeko. (sorgortasun): *izond*. Sorgortasunez ari dana.

sentibera. (kordamen): *izond*. Kordamena duena.

sentiberatasun. (kordamcn): *iz*. Kordamena izatea. J: Ikus.: Kordamen. ^: Minheratasun, sentikortasun, sentimen.

sentiheratu. (kordamen): *ad*. Kordamena soŕcrazi.

sentigaŕi. (kordamen): *izond*. Kordamena duena. Sentikoŕ, sentikoi.

sentigune. (kordamen): *iz*. Tkus,: Kordamen. I: Sentimcn.

sentika. (erkabide): *adond*. Gauzak alkafekiko crkatzen edo ncurtzen ari-izatea, nolakoak diran ikusteko. j: Tayu.

sentikizun. (biotzondo): iz. Ikus.: Biotzundo.: Bidadi, sentipen.

sentikoi. (kordameu): *frond*. Ems.: Sentigafi. : Sentikoŕ.

sentikorde. (asaŕe): *iz*. Asafea izan, Sentikuntza,

sentikoŕ. (kordamen): *izond*. Bcus.: Sentigaŕi. : Sentikoi,

sentikortasun. (kordamen): *iz*. Ikus.: Kordamen. j: Sentiberatasun, sentimen.

sentikuntza. (asaŕe): *iz*, Ikus,: Scntikorde.

sentimen. (kordamen): *iz*. Bras.: Kordamen. j: Sentikortasun, sentigune.

sentinodi. (landare): iz, Zokodikaria dan landarea; bere miña egaztientzat azkufi ona da.

sentipen. (biotzondo): *ft*. Ikus.: Biotzondo, j: Seatikiron.

sentitzagakoan. (sorgortasun): *adond*. Sorgortasunez ari-izatea. Ikus.: Senti-eziñik. : Sentitzaka, sentizaga.

sentitzaka. (sorgortasun): *adond*. Ikus.: Scnti-cziñik. : Sentitzagakoan, sentizaga.

sentizaga. (sorgortasun): *adond*. Ikus.: Scnti-eziñik, ; Sentitzagakoan, sentitzaka.

canto. (indaŕ): *izond*. Ikus.: Sato. I: Scndal, sendo, sendoŕ, zindo, zintsu, zintzo, senta. (sendotasun): *izond*. Berbera.

sentoalzale. (bidezkunde): *izond*. Bidezkundean doane. Seniorale.

sentogatx. (critasun): *frond*. Sendatu ezin ditckena.

sentolci. (scndotasun): *adond*. Oso sendo ali-izatea.

senton. Cetera): iz. Eterti-lana, esakunetaz egiña dana. (zartzaro): *frond*. Agurea dana, I: Ikus.: Agure. Agude, urtcdun, urtetsu.

sentondu. (zartzaro): *ad*. Oso zeta egin edo blurtu.

sentontasun. (zartzara); iz. Oso zaŕa izatea.

sentontu. (zartzaro): *ad*. Oso zeta izetera eldu.

sentorale. (osasun): *iz*. Osasunezko egokera. (bidezkunde): *ŕzond*. Ikus.: Sentoalzale, seniorale.

sentatu. (osasun): *ad*. Sendo. osasunez izan edo jail.

sentsu. (zentzun): *izond*. Zentzunez ari dana. (jakintasun): *frond*. Ikus.: Jakitun. I: Jakintsu.

sentza. (azaldi): *iz*. Ikus.; Azaldi. I: Efaldi, sentze.

seutzalu. (otseiuketa); *izond*. Auŕak zaintzen dituena.

seutzaro. (aartzaro): iz. Ikus.: Aurtzaro. Aurtasun, aurzarotarzun.

centre. (azaldi): *iz*. Ikus.: Azaldi, Sentza.

sentzu. (ezautararpen): iz. Izkututa dagoenaren beria lortzeko ezautarazpena.

sentzu-gabeko. (adingabetasun): *frond*. Adin-aurkakoa dana.

sentzu-galtze. (birloraldi): *iz*. Ikus.: Sorgoŕaldi. j: Eramaitza.

sentzukizun. (kordamen): *izond*. Kordamenezkoa dana.

sentzukoi. (kordamen): *izond*. Zentzuen atsegiñetarako zaletasuna duena. I: Sentzukoŕ.

sentzukoitasun. (kordamen): *iz*. Zentzuen atsegiñetarako zaletasuna.

sentzukoŕ. (kordamen): *frond*. Ikus.: Sentzukoi.

sentzumen. (zentzun): *iz*. Zentzunarcn almena.

sentzun. (zentzun): *iz*. Ikus.: Zentzun.): Arabialat.

seña biztu. (ernaltze): *ad*. Aurbidcan izan. I: ikus.: Piztu.

seña bota. (erdialdi); *iz*. *tkus.*: Galdu-egin. : Idola egin, reds galdu.

seña galdu. (erdialdi): *ad*. Ikus.: Idola egin. Seña bota.

sepa. (naritadura): *iz*. Naŕitaduraz ari-izatea. (isikortasun): iz. Isikortasuncz ari-izatea.

sepagaxto. (eŕa): iz. Ikus.: Eta. j: Olin.

sepalcoŕ. (sumin): *izond*. Eŕaz sumintzen dana.

sepati. (cumin): *frond*. Ikus.: Suminkoi. Suminkoŕ, leke-mee.

sepatsu. (metal): *frond*. Zieŕ asko uzten duen metala. (sumin): *frond*. Suminkoŕa dana.

sepatn. (naŕitadura): *ad*. Nafitaduraz ari-izan. (isikortasun): *ad*. isikortasunez ari-izan.

sepatnki. (isikortasun): *adond*. Isikortasunez ari-izatea.

sera. (urdail): iz. Oloaren urdaila.

serail. (txairotasun): *izond.* Ikus.: Seail. j: Segall. (=era); *izond.* Meea dana.

serapin-antzeko. (gotzon): *izond.* Serapin'en antza duena.

serba. (artile): *iz.* Artilezko can ta sendo.

serberano. (aizoyalak): *iz.* Aizoyal txiki bat.

serbitzaile. (menekotasun): *izond.* Menekoen lanean ari dana. I; Serbitzari.

serbitzari. (menekotasun): *izond.* Ikus.: Serbitzaile.

serbitzu. (menekotasun): *iz.* Menekoen lanean ari-izatearen egipena.

serdietsi, (ardiespen): *ad.* Ikus.: Ardietsi. I: Latta.

sere. (lokaŕi); ŕz. Sareak erabiltzeko lokatia. (sare): iz. Berbera.

seven. (otz); *iz.* Ikus.: Ozkiŕi. j: Ozkil.

serenade. (batio): *iz.* Sabot gabeko sarobea.

sereni. (galartzu): *iz.* Ikus.: Galartzu. Oyai-estu, txingola.

scria. (izabere); *iz*, Balearen knma.

seringila. (abetxu): iz. Lore zuriak, oso usaintsuak eta molkoetan bilduta dauzkan abetxua.

scrora. (egazti): *iz.* ikus.: Antxeta. Gabal. (intxauŕondo): iz. Intxauŕ-mota bat. (bereteŕ): Ej ŕz. Beretefaren emaztea. (lekaimego): II *iz.* Lekaimea dana. (czkongetza); II iz. Eiizan Lana egiten ari dan neska zaŕa.

scrora-gai. (lekaimego); *iz.* Lekaimca izateko gertutzen ari dana.

scrorago. (lekaimego): iz. *Ikus.:* Lekaimego, lekaidego. Ikus.: Lekaidego,lekaimego.I: Seraratasun.

scroraondo. (lekaimego): *izond.* Scrora izatea utzi duena.

seroratasun. (lekaimego): *iz.* Ikus.: Lekaimego. I: Serorago.

serorategi. (Iekaimctxe): *iz.* Aspaldiko lekaimetxea. : Seroŕetxc. (bizitegi): iz. Eliza zaintzen duenaren bizitegia.

seroratu. (lekaimego): *ad.* Scrota egin edo biurtu.

seroregi. (bereteŕ): iz. Scroraren lanbidea. : Serorego.

seroretxe. (lekaimetxe): *iz.* Ikus.: Lekaimetxe. I: Kamentu. j: Ikus.: Scrorategi.

seta. (afainj: iz. Aŕain-mots bat. (landare): *iz. Ikus.:* Udarbi. : Sarbagoŕi.

seŕa-adefa. (zomofo): ŕz. Zomoŕo-mota bat.

sefadore. (afantza): *iz.* Bokarta aŕapatzeko sarea.

seŕail. (erste): iz. Erstea egitcko lanabesa.

sefail-gain. (erste): *iz.* Scŕaitaren zuloa estaltzen duen zatikoa. I: Sefail-xatia.

seŕail-xafla. (erate): iz. Ikus.; Seŕail-gain.

sefanja. (txaŕantxa): iz. Liñorako txaŕantxa.

sefapo. (crate): *iz.* Ikus.: Beŕolo. I: Mantle.

safari. (zeta): *izond.* Zefaz lancgitcn duena.

sefauts. (iluntasun); iz. Eguraidi iluna. (zeta): iz. Zefaz lanegitean geratzen dan zurautsa.

sefaxka. (zeta): *iz.* Zeta teikia.

sefen. (zenbaki): *iz.* Zortziren.

sefen-txori. (Mod): *iz.* Main cha sugemandilak jaten dituen txoria.

sefia. (knrtxoiñak): *iz.* Zumeaz egindako zerbaiten zerua, (zume): iz. Berbera.

sertzeta. (izaneza): *adond.* Ikus.: Ezereztasun, i: Ezebez. (kriketasun): *iz.* Ongi ta poliki jantzita dagoen *notiña.* (egazti): 11 iz. lgeri-oiñekoa dan egaztia, usaaren kaizua duena.

serzeta. (atandikeriz): *izond*, Aŕandikeriz ari dan emakumea; besteen akatsak ikusten ad dana,

sesatu. (isikortasun): *ad.* Isikortasunez ari-izan.

seseatn. (moteltasun): *ad.* Zizkiaren soñuaz oguzi.

seselca. (moteltaaun): *adond.* Zizkiaren soñuaz oguzten ari-izatea.

scale. (etiketa): *L.* Ikus.: Etilceta. Auzka.

sesioile. (ctiketa): *izond.* Etiketan ari dana.

sesk-esi. (itxutum): *ad.* Sestcaen bitartez itxitura egin. (seska); *ad.* Berbera.

SESKA. ŕz. Landare lastaduna; bere zurtoña egurtsu, utz eta iru edo Ian neurkin-goycrakoa da. I: Landare lastadunen zurtoña. I: Gaŕitza, kaiñabera, kana, kanabe, kanabera, kañabera, kanabera, inge, zeska, xeska. // (Imitate), (landarizti), (makil), (otat), (zurtoin).

seska-aŕantzale. (aŕantza): *izond.* Seskaz afantzan ari dana.

seska-buru. (seska): *iz.* Seskaren mutufa. I: Seska-erpin, seska-ertz.

seska-erilto. (seska): *iz.* Seskaren aria.

seska-erpin. (seska): *iz. Ikus.:* Seska-buns. I: Seska-ettz.

scska-ertz. (seska): *iz. Ikus.:* Seska-buru. ^: Seska-erpin.

seska-esi. (itxitura); *iz.* Seskaetaz egindako esia. (seska): *iz.* Berberaz.

seska-gan. (seska): *iz.* Seska ta lokafiaz egiten dan eundura.

seska-salgu. (seska): *iz.* Seskak saltzen diran tokia.

seska-saltaaile. (seska): *izond.* Seskak saltzen ditucna.

seska-sare. (itxitura): *iz.* Seskaz egindako itxitura. (seska): *iz.* Berbera.

seska-soiñu. (eresgalu): *iz.* Seslcaz egindako txilibitua.

seska-ukaldi. (tanpa): *iz.* Seslcaz emandako tanpa.

seska-zail. (seska): *iz.* Auadia dan seslca-mata bat.

seska-zare. (otaf): *iz.* Ur ondoan azten dan seskaz egindako otafa.

seska-zur. (seska): iz. Seskatik ateratzen dan zura.

seskadi. (seska): iz. Seskak asko dagozen tokia. j: Seskadoi, seskategi, sistortza.

seskadoi. (seska): *iz. IInts.:* Seskadi, I; Seskategi, sistortza.

seskatari. (seska): *izond.* Seska-lanetan ad dana.

seskategi. (seska): ŕz. Ikus.: seskadi. I: Seskadoi.

seskazko. (seska): *izond.* Seskari dagokiona.

seskaztatu. (seska): *ad.* Seska-ganez zerbait estali.

seskezi. (aditzondo): *adond.* Ez bakaŕik.

sestaiña. (otar'): iz. Otaf txikia.

sesto. (bale): *iz.* Itz bitxi, itz gozua. (orga): *iz.* Gurdiaren kartola. j: Ikus,: Kartola. I: Patka.

sestoka. (bale): *adond* Txantxatan ari-izatea.

sestokari. (bale): *izond.* Gatza duen esana diñoena.(gaztasun): *izond.* Berbera.

sestokaz. (bale): *adond.* Gatza duena esaten ari-izatea. (gaztasun): *adond.* Berbera.

sestra. (zeartasun): *iz. Ikus.;* Galga. (txanga): *iz.* ikus.: Txanga. I: Opo.

sestraka. (zugatz): ŕz. Txertatu gabe dagoen zugatza.

sestraka. (zeartasun): *iz.* Ontzi bateau garauak eŕadaz egotea.

sestran. (zeartasun): *adorn!.* Galgaz egotea.

sestratu, (txetto): *ad.* Txerto egin. Ikus.: Txertatu. I: Txertu-egin, xortatu, iztitu.

sestu. (adiontasun): iz. Adiontasunezko unea.

sesu. (naretasun): iz. ikus.: Narctasun. Artetasun, sosegu.

set. (zula): iz. ikus.: Zuia. (: Oka.

set egin. (zula): *ad.* Zula egin.

seta. (isikortasun): iz. ikus.: Isikortasun. (: Leto, tantanŕa, tema, tetsa. (irautasun): iz. ikus.: Irautasun. I; Butoitasun, setasun. (latu): (I L. Eritasun baten ondoren laŕuan sortzen dan tortika. (; ikus.: Kortika. I: Santeka, zakat, zalakaŕ. (ayuti): II ŕz. Ikus.: Ayufi. (: 7ite, tantat.

seta-erlauski. (ondo): ŕz. Aŕautcaren itxura duen onclna. : Setu-erlauskia.

setabe. (artza): iz. Ikus.: Artca. (: Gaibae, zerabe.

Setadun, (isikortasun): *ŕzond.* Isikortasunez ari dana, (: Setati, kaska-gogoŕ, setazu, setozo, tiŕi, tiŕin.

setaide. (ayufi); *frond.* Beste baten ayufi berberakoa dana.

setakeria. (isikortasun): iz. Isikortasunez ari-izatearen egipeua.

setari. (isikortasun): *ŕzond.* Isikortasunez ari dana.

setaf-alda. (at): iz. Ziriko-afaren azkuntzan alde batetik baste batera aldatzen dan puska. (ziriko): iz. Berbera.

setartu. (isikortasun): *ad.* Isikortasunez ari-izan.

SETASUN. ŕz. Osotasun, zindotasun. (: Azkartasun,sendotasun,irautasun.(; Araubidea betetzeko zoŕoztasun eta zeaztasuna. (: Erdotasun, iraunkortasun. II (albi), (azarkuntza), (benetasun), (btetasun), (burn-jabetasun), (eroapen), (gizabide), (indarkeri), (indaŕ), (irautasun), (irukoitz-deun), (isikortasun), (jarkipen), (mukerkeri), (naretasun), (oore), (sorgortasun), (zotoztasun), (zurtasun), (zuzen-legetasun), (zuzentza). (irautasun): *iz.* ikus.: Irautasun. (: Seta.

setati. (isikortasun): *izond.* Ikus.: Setadun. Kaska-gogoŕ, setazky setoso, ertzeŕe, tiŕi.

setaasu, (isikortasun): *izond.* Setadun eta ayuti aundikoa dana. (ayuŕi): *izond.* Berbera,

setatsuki. (isikortasun): *adond.* Isikortasunez ari-izatea. : Setaz.

setatu. (isikortasun): *ad.* Isikortasunez ari-izan.

setatuki. (isikortasun): *adond.* Isikortasunez ari-izatea.

setaz. (irautasun); *adond.* Irautasunez ari-izatea. (isikortasun): *adond.* Ikus.; Setatsuki.

setazu. (isikortasun): *izond.* Ikus,: Setadun. (: Setati.

setiatu. (inguratze): *ad.* Inguratzea egin. ^: Setiratu. (eiza): *ad.* Eiza jaŕuitu.

setiatzaile. (inguratze): *izond.* Inguratzea egiten duena.

setlatze. (inguratze): iz. Inguratzea egitea.

setilun. (ozarkeri): *izond.* Ozarkeriz ari dana.

satin. (zugatz): *iz.* Ikus.: Azkati. (: Azkasi,

setia. (biribildura): *iz.* Ikus.: Builute, (: Burute, setia.

seton. (atzerakuntza): *izond.* Aspaldiko erakundeen mica dana.

setoso. (isikortasun): *izond.* Ikus,: Setadun. (; Setati.

sctu-erlauskia. (oudo): *iz.* Ius.: Seta-erlauski.

seats. (erabe): *izond.* Erabea izaten duena.

seyal. (eun): *iz.* Ikus.: Eun. I: Mize. (burusi): iz, Abereentzako hurusia.

scyas. (janztura): *adond.* Gorantxaz jantzita egotea.

seyaste. (aate): *iz.* Lanegunetanjairik eztuen sates, seilaste, selaste. (jai): *iz.* Berbera.

setatu. (indataldi): *ad.* Alegiñetan art-izatea. (azarkuntza); *ad.* Ikus.: Ausartatu. I: Ausartu.

scyatu-aldi. (indaŕaldi); *iz.* Indartzearen aldia. (sayo): iz. Sayatzearen aldia.

seyetan. (zeubaki): *adond.* Sei bidet. (: Seiñalan, seiia, seirakan, seitan.

seyets, (sayeskuntza): *iz. Ikus.;* Sayets, I: Sayats.

seyeun. (zenbaki): *izond.* Seireun.

seyogci, (zenbaki): *izond.* Eun eta ogei.

seyola. (batio): *iz.* Ikus.: Artegi. (; Sarobe.

si. (seine): *iz.* Ikus.: Sui. I: Suitt.

sift. (koipe): iz. Koipe gogota.

siaska. (oe): *iz.* Ikus.: Seaska. (: Gala), siñeska.

slats. (zori): iz. Zori una.

siba. (joko): iz. Ikus.: Futungila. (: Ziba.

sibita. (makil): *ft.* Zaaro zaloya.

sibilu. (zeaztasun): *izond.* Zeaztasunezkoa daua. (zeaztasun): *adond.* Zeaztasunez ari-izatea.

sien-afi. (ludizti): *iz.* Trokagei, anfibol-aŕi ta zerbait mugeĺaz eratuta dagoen arkaitza, geyenetan margo gala daukana,

siestiko. (eunizti): iz. Giñaŕeen mintza.

slats. (bass): iz, Ikus.: Leputz. Lupatz. (geldidura): *izond.* Geldirik dagoena. (giñaŕe): (*iz.* Ikus.: Zurda. ; Alkuts.

sietsak. (egurki): *iz.* Artzaiñen txabolaen abeak.

s€foi-apailu, (ixtun): *ft.* Sifoyaz jaŕita dagoen lanabesa, ura kentzeko.

sifrasa. (gañeztasun): *izond.* Gañeztasunez egiten dana. (: Sifoasa.

sigi-saga. (inaŕa): ŕz. Zoko sartu ta irtenak egiten dituen zuzena ez dan mak^g. I: Zearka-mearka, sigisaka.

sigma-antzeko. (izki): *iz.* Sigma, gerkaten izkiareu antza duena.

sigo. (kordokadura): iz. Ikus.: Dibo. (: Girgin, sign.

silkota. (esne); iz. Esneak, galtzen danean, uzten duen gerlia.

silk eta sale. (ozarkeri): *adond.* Zakartasuuez ari-izatea.

sikagiro. (egurasti): *iz.* Ikuzitako janzkia legortzeko eguraldi ona. (: Sikaro.

sikaraztu. (legortasun): *ad.* Ikuzitako janzkia erdi legortu.

siikaro. (egurasti): *iz.* liens.: Sikagiro.

siki-saka. (egin): *adond.* Ekin eta ekin ari-izatea.

sikilikitu. (armiarma): iz. Ikus.: Aŕobi. I: Luartz, lugartz.

sikiro. (ardi): *iz. Ikus.:* Zikiro. (; Xikite.

sikokatu. (azaldi): *ad.* Aragitzearen egipena ezkontzatik at egin, I: Silkokatu.

sikune. (legortasun): iz. Toki legaŕa.

sikupe. (aterbe-leku): *iz.* Sabaipeko aterbea.

silbot-aundi. (lodiera): *izond.* Sabel lodia.

silbota. (lodiera): *ft.* Sabelaren goi-unea.

siider€. (aletxo): *iz. Ikus.:* Ailetse, Sildri.

sildri. (aletxo): *iz.* Ikus.: Ailetse, (: Silderi.

sill. (gari): *iz.* Gari-aotzaren koskol latza.

silibroste. (korapilo): iz. Iiens.: Antzadi1a. (: Bibizta.

silingo. (kordokadura): *adond.* Kordokatzen ari-izatca. I: Silinpo.

silinpo. (kordokadura): *adond.* 1 ens.: Silingo.

silin. (aots): iz. Deadaf zoŕotza. (: Ikus.: Gafasi.

silkokatu. (azaldi): *ad.* Ikus.: Sikokatu.

silkotu. (lizunkeritza): *ad.* Liznnkeritzan sartu.

siloraketa. (garau): ŕz. Garauak lupean sartzearen egipena.

siloratu. (garau): *ad.* Garauak lupean garde.

siloxka. (sakonera): *iz,* Zolagune, zilogune.

siltsi-saltsa. (lasterketa): *adond.* Lasteŕ bizi-biziaz egiten ari-izatea. Tiriputzinka, zaiapartaka. j: Afapataka lasteŕ-egitea.

siltsi-saltsari. (zakartasun): *izond.* Zakartasunez ari dan.

siltzikatu. (tanpa): *ad. Jo,* tanpak eman.

siluro, (aŕain): iz. Itxasoko aŕaiña; aŕautzak ipintzeko ibayetan gora sartzen da; bare aragia ona da jateko; ta bare aŕautzen bidez aŕauki deitzen dan azkuŕi berezia egiten da.

Silvi-efeten. (ixtun): is. Silvi'ren ixtuna. ^: Silvi-merka, silvi-ubide.

Silvi-merka. (ixtun): *is,* Ikus.: Silvi-eŕeten. I: Silvi-ubide.

Silvi-ubide. (ixtun): *iz,* Ikus,; Silva eŕeten. I: Silvi-merka.

silinixa-ao. (zeiñu): ŕz. Zeiñuaren ao. I: Ezkila-ao, txilin-ao.

silistilo. (korapilo): *is,* Ikus,: Korapilo.: Orapilo.

silu-azterketa. (kufatz): iz. Aspaldiko ikufatzenikasketa.

silu-befitze. (ikufatz): *iz.* Beste ikuŕatza ipintzea.

silu-bildnma. (ikufatz); iz. Ikufatzen bilduma egitea. j: Silu-sorta.

silu-biltzaile. (ikuŕatz); *izond.* Ikufatzak biltzen ari dana. E: Silu-zale.

silu-erakusketa. (ikuŕatz): iz. Ikufatzan erakusketa.

silu-galgafi. (ikufatz): is. Ikuŕutzzen aldiña gañean ozkatzeko lanabesa. I: Silu-tresna.

situ-sorta. (ikaŕatz): *is.* Ikus.: Silu-bilduma.

silu-tresna. (lanabesa): *iz.* Ikus.: Silu-galgaŕi. (ikufatz): is. Barbara.

silu-zai. (ikuŕatz): *izond.* Ikufatzak zaintzen dituena.

silu-zale. (ikuŕatz): *frond.* Ikus.: Situ-biltzaile.

situ-zalekeria. (ikuŕatz): *iz.* Ikufatzak biltzeko zaletasun aundiegia.

situ-zaletasun. (ikuŕatz): *iz.* Ikufatzak biltzeko zaletasun.

silutze. (ikuŕatz): *is.* Silu-tresnaz ikufatz gañean egiten dan ozka.

sima-galztoko. (gaiztasun): *(sons!.* Gaizki antolatuta dagoena.

simail. (gaztañondo): iz. Gaztaña zimela.

simarkunkeria. (maltzurtasun): *iz.* Maltzurtasunez ari-izatea.

simaurgafi. (lur): *izond.* Ongaŕitua izateko egokia dan lufa. (ongaŕi): *izond.* Barbara.

simaurketa. (maids): *iz.* Zimauŕa eramatea. (ongaŕi): *iz.* Berbera.

simaurkl. (ongafi): *ft.* Zimauŕa egiteko, egokia dana.

simauf. (ongaŕi): *is.* Abereen gorotzaz egiten dan ongafia.

simauf-toki. (ongaŕi); is. Ikus.: Simaurtegi.

simaurtegi. (ongaŕi): *ft.* Simaufa metatzeko tokia. j: Simauf»toki, sindika.

simaurti, (abere): *ft.* Simauŕa asko ematen duen aberea. (angaŕi): *iz.* Berbera,

simaurtu. (ongafi): *ad.* Zimauŕa luŕ gaiiean zabaldu.

simaurtzaile. (ongaŕi): *izond.* Zimauŕa' zabaltzen duena,

simaurtze. (ongaŕi): is. Smauŕa metatzen dan tokia.

similiki. (gizonkil): *iz.* Thus.: Anderekil. I: Seim€liki,

simitz. (otaŕ): is. Gazta egiteko otaŕa.

simiztu. (austura): *ad,* Zearo apurtu.

simiztura. (burni-esi): *is.* Aitoŕ-lekuaren zimilzaz egindako saretxoa.

simon. (gabetasun): iz. Txindirik gabe egitea.

simon-kerizko. (arima): *izond* Ikus.: Simonkerigile. Simonkeritsu.

simonero. (beteter): iz. Beretefarekin lanean an dan mutila.

simonkerla. (arima): iz. Gogoari dagozkion gauzak saitzea edo erostea.

simonkeriglle. (arima): *izond.* Gogoari dagozkion gauzak saltzen dituena. Simonkeritsu, simon-kerizko.

simonkeritsu. (arima): *izond.* Ikus.: Simonkerigile. I: Simon-kerizko.

sin. (ikuŕ): *iz.* Ereintzearen ikuŕa, (ereintza): iz. Berbera.

sin egin. (ezetza): *ad.* Jaŕaitzeko ukatu. (geldidura): *ad.* Berbera.

sin-uts. (mozoŕokcri): *frond.* Mozofokerietan ari dana.

sin-zale. (izeupe): *izond* Besteen lansk izenpetzen dituena.

sinagoga-buru. (yudutasun): *iz.* Yudutafen alias nagusia.

sinbrixu. (meera): *izond.* Oso meetuta dagoena. : Sinbrixo.

sindika. (utzaldi): *is.* Ikus.: Simaurtegi, I; Simauŕ-toki.

siudikalari. (elkargo): *izond.* Lan-elkargoan ari dana.

sinfoasair. (apaingailu): iz. Onna-xeŕendaetan erabiltzen diran apaingailuak.

singil. (meera): *izond.* Jima.: Segall, I: Sckail, xerail, zailki.

singiidu. (aultasun): *ad.* Aultasuna soferazi.

singil. (abere): *iz.* Aragi gutxikua dan aberea. a: Singili. (auskortasun): *izond.* Auskofa dana. I: Ikus.: Ausgaŕi. Auskoŕ, single.

single. (auskartasun): *frond.* Ikus.: Ausgaŕi. I: Auskoŕ, singil, singla.

sinka, (eguzki): iz. Eguzkiaren egipen gogora.

sinkil. (utzarazpen): *izond.* Utzarazten duena.

slnkon. (kolokadura): *frond.* Ezinezean ari dana.

slnknlin. (negaŕ): *frond.* Asko negaf-cgiten duena. : Sinkulin-minkulin, sinkurin. (iuka): *izond.* Inkaz ari dana. I: Sinkalin-minkulin.

sinkulin-minkulin. (negar): *izond.* Ikus.: Sinkulin. (inka): *izond.* Berbera.

sinkulin-minkuliñeria. (inka): *is.* Ikus.: Sinkulinkeria. : Sinln€liñeria.

sinkulinkeria. (inka): *iz.* Inkaz ari-izatea. I: Sinkuliñeria, sinkulin-minkuiiñeria.

sinkuliñez. (inka): *adond.* Inkaz ari-izatea.

sinkuliñezko. (biotzondo): *frond.* Biotzondokoa dana.

slnkusa. (aitzaki): *iz.* ikus.: Aitzaki. Atxekixia.

sino. (game): iz. Ikus.: Kilimusi. I: Seiñu, sinokeria, siñu, sinoments. (siñiskeri): *is.* Ikus.: **Siñiskeri. :** Siñcskeria. (aukerakeri): II iz. Ikus.: Kasketaldi.]: Naidura, siska, sintsunaker€a.

sino-mino. (guns): *iz.* Guneak eta kilimusiak. (arautasun): *izond.* Arautasunak betetzen ari dana.

sino-minoka. (siñiskeri): *adond.* Siñiskerietan ari-izatea. (arautasun): *frond.* Arautasunetan ari-izatea. (guise): II *adond.* Guneak egiten ari-izatea.

sinoka. (gune): *adond.* Kilimusiak egiten ari-izatea. j: Siñuka.

sinokari. (fazakeri): *izond,* Fazakeriz ari dana. (gune): *ŕzond.* Kilimusiak egiten ari dana.

sinokaritza. (gune): *iz. Kil* imusiak egitea.

sinokeria. (gune): iz. Ikus.: Kilimusi: Sino, sinoments. (mama): iz. Thus.: Zamora. I: Mums.

sinolari. (guns): *izond,* Zeiñuak egiten ari dana. I: Siñu-egile, siñulari.

sinoments. (guns): *iz.* Ikus.: Sino. Sinoketia.

sinominak egin. (urguritasun): *ad.* Zurbizkeriak egin.

sinsuain. (xaiotasun): *izond.* Xaloa dana.

sintasun. (benetasun): *iz.* Ikus.: Benetasun. j: Eraztasun.

sintsa. (alegikcri): *izond.* Alegikerictau ari dana. : Siñulari, sintsin.

sintsakeria. (alegikeri): *iz.* Alegikerietan ari-izatea.

sintsitik. (izaneza): *adond* Tkus.; Ezereztasun. j; Ezebez.

sintsunakeria. (aukerakeri): *iz.* Tkus.: Kasketaldi. I: Sino.

sintxaŕ-euri. (euri): iz. Tkus.: Sirimiri.: Uli-pixa.

siniximari. (aŕ): *iz.* Ikus.; Izai. I: Train.

sinuz ta IdiTuz, (guns): *adond* Guns ta kiñuak egiten ari-izatea.

siñausle. (siñis-auste): *izond* Siñismenaren aurka ari dana.

siñes-beaf. (siñispen): iz, Siñistu beaŕ dana.

siñes-gabeko. (siñisgabe): *izond* Siñisten ez duena. I: Siñesgaitz, siñesgogoŕ, siñesgaŕ, siñestagailz.

STÑES-ZAINDI. iz.-Siñismen'aren aurkako stuck aztertn ta zigortzeko jaŕita dagoen auzi-mays. II (aitorkun), (auzi-mai), (eliz-legedi), (ertzaingo), (oñaztapen), (siñis-auste).

Siñesbera. (siñizkizun); *izond.* Edozein gauza siñisten duena. Siñesitaŕ, siñespera, siñesteŕaz, siñestoŕ, siñisbera, siñeskoi, sifiesber, siñesgaŕ, sifiets-bera,

siñesberatasun. (siñiskizun): *iz.* Ikus.: Siñeskortasun.: Siñisberatasun.

sidesberatu. (siñiskizun): *ad.* Siñeskoŕa biurtu.

siñesbide. (argibide): ŕz. Thus.: Argibide. ^: Bgiztabide, siñespide, ziñisgafi.

slñesgabe. (siñisgabe): *L.* Ikus.: Siñisgabe.1: Federik-eza, siñiste-gabe.

siñesgal. (siñispen): iz. Siñistekoa dana. ^: Siñeskai.

sñesgaitz. (siñisgabe): *izond.* lkss.: Siñes-gabeko. I: Siñesgogoŕ, siñesgaŕ, sñeskaitz, siñestagaitz, siñesgatx.

siñesgaitztasun, (siñisgabe): *iz.* Ikus.: Siñeste-gabetasun.: Siñcts-gabetasun.

siñesgaiztasun. (susmo): iz. Ikus.: Gogoanbeaŕ. I: Gogaubeaŕ.

siñesgafi. (shiiskizun): *izond.* Sinistu ditekena. Shleskaii, siñetsgaŕi,

siñesgaritasun, (siñispen): *iz.* Siñistu al-izatea. j: Siñesgo, siñeskaritasun.

siñesgo. (siñispen): *iz.* ikus.: Siñesgaŕitasun. I: Siñeskaŕitasun.

siñesgogoŕ. (siñisgabe): *izond* Ikus.: Siñes-gabeko. : Siñesgaitz, siñesgaŕ, sitleskaitz, siñets-akets.

siiiesgogortasuu. (siñisgabe): iz, ikus.: Siñisgabe. I: Siñelsgaitz, siñesgortasun, siñesle-gabetasun, siñets-gabetasun.

siñesgogortu. (siñisgabe): *ad.* Siñesgogoŕa biurtu. I: Sifiesgortu, siñestegabetu.

siliesgof. (siñisgabc): *izond.* Ikus.: Siñes-gabeko, I: Siñesgaitz, siñesgogoŕ.

siñesgortu. (siñisgabe): *ad.* Ikus.: Siñesgogortu. : Sifiestegabetu.

siñeska. (oe): *iz. ikus.:* Seaska. Seaska. (sumo): *izond.* Gogoanbeaŕez ari dana.

siñeskabe. (gezuŕ-ipuizti); *izond.* Siñismena arts ez duena. is Siñets-akets, siñis-bake.

siñeskabekeria. (siñisgabe): *iz.* Siñismena ez izatea.

siñeskai, (siñispen): L. ikus.: Siñesgai.

siñeskai-xorta. (goibum): ŕa, Siñismenaren **goiburu. j:** Siñesteko, siñisbide. (siñispen): *iz.* Berbera.

siñeskaitz, (siñisgabe): *izond.* Ikus.: Siñesgaitz. I: Siñesgogoŕ, siñestagaitz, siñets-akets.

siñeskarztasun. (itxuragabetasun); Ikus.: Itxuraga betas un.

siiieskari. (siñiskizun): *iz.* Ilms,; Siñismen, Fede, siñesmen, siñestamendu.

siñeskari. (sifiispen): *izond.* Ikus.: Sifiesgafi.

siñeskaritasun, (siñispen): *iz.* Ikus.: Siñesgaŕitasun. : Siñesgo.

siñeskera, (siñis-austc): iz. Ikus.: Siñis-auste. j: Gezuŕ-siñiste.

siñeskeria. (siñiskeri): *in.* Ikus.: Siñiskeri. I: Basasiñeste, siñestekeria, sine.

siñeskeriaz. (Siñiskeri): *adond.* Siñiskeriz ari-izatea,

siñeskeriazko. (siñiskeri): *izond.* Siñiskerietan ari dana. j: Siñeskcridun, snieskeritsu, siñeskerizko.

siñeslceridun. (siñiskeri): *izond* lkus.: Sdieskeriazko. j: Sifieskeritsu.

sifieskeritsu. (Siñiskeri): *izond.* Ikus.: Siñeskeriazko. j: Siñeskeridun.

siñeskeriz, (Siñiskeri): *adond.* Sifiiskeriz ari-izatea.

siñeskide. (siñiskizun); *izond.* Siñismena bera duenaren kidea dana.

siiiesltintza, (siñispen): *in* Siñismenaren egien multzoa.

siñeskirun. (siñiskizun): iz. Siñistekoa dana.

siñeskoi. (siñiskizun): *izond.* Ikus.: • Sifiesbera. I: Sifieskor.

siñeslcorki. (siñiskizun): *adond.* Edozein gauza siñisten ari-izatea.

siñeslcof. (siñiskizun): *izond.* Ikus.: Siñesbera. I: Siñespera, siñesteŕaz, siñeskoi, siñexkoŕ, sifiestiar, siñetskot'.

siñeslcortasun. (siñiskizun}: iz. Edozein gauza siñistea. : Siñesteŕazkeria, siñisberatasun, siñcsberatasun.

siñeskantza. (siñispen): *iz,* Siñismen-egipena.

siñesle. (siñiskizun): *izond.* Siñisten duena. : Siñcsmendun, siñespeŕ, siñestaile, siñestakoŕ, siñestedun.

siñesmen. (siiliskizun): *la.* This.: Siñismen. 3: Siñeskari, siñestamendu.

siñesmendun. (siñiskizun): *izond.* Ikus.: Siñesle. I; Sitespeŕ, siñestaile, siñeatakoŕ, siñestedun, siñestun.

siñesneke. (siñisgabe): *izond.* Egiari buruz zalantzan dagoena.

siñespera. (siuiiskizun): iz. Ikus.: Siñispen.: Si iispena izatea. (siñispen): iz. Berbera.

siñespera. (siñiskizun): *izond.* Truss.: Siñesbera. I: Siñeskoŕ, siñisbera.

siñespef. (siñiskizun): *izond. Ikus.:* Siñesle. I: Siñesmendun, siitestaile, slnestakoŕ.

slñesbide. (argibide): *iz.* Ikus.: Argibide. I: Egiztabide, siñesbide. (siñiskizttn}: iz. Siñistcko karia.

siñest-arazle. (burutarapen): *izond.* Eurutarapena egiten duena. I: Shiest-indat. (siñispen): *izond.* Siñistu-eragiten duena.

siñest-ezin. (siñisgabe): *izond.* Siñisteko ezifia dana. I: Siñest-eziñezko.

siñest-eziñezko. (siñisgabe): *izond.* Ikus.: Siñest-ezin.

siñest-indaf. (burutarapen): iz. Ikus.: Siñest-arazie.

siñestagaitz. (siñisgabe): *izond.* Ikus.: Siñes-gabeko. j: Siñesgaitz, sifieskaitz.

siñestagañ. (agcrkai): *iz,* Siñiseraztekoa dan agiria.

siñestagiri. (agerkai): *iz.* Egiztatzekoa dan agiria.

siñestaile. (siñiskizun): *izond,* Ikus,: Siñesle. j: Siñesmendun, siñespeŕ, sifiestakot.

siñestakoŕ. (siñiskizun): *izond.* Ikus.: Siñesle. j: Siñesmendun, siñespeŕ, siñestaile, siñestedun,

siñestamendu. (siñiskizun): *iz.* Ikus.: Siñismen. [: Sifieskari, siñesmen, siñeste.

siñestarazi, (siñispen): *ad.* Siñistu-cragin. j: Siñets-arazi.

siñestarazpen. (burutarapen): iz. Ikus.: Burutarapen. j: Etsipen, siñisbete. (siñispen):is. Siñestaraztearen egipena.

siñestatu. (siñispen): *ad.* Ikus.: Siñistu. Siñets-egin.

siñeste. (siñiskizun): *iz.* Ikus,: Siñismen. I: Siñestamendu, zifiestasun, ziñiste. (entzipen): *iz.* ikus.: Entzipen. Burupe.

siñeste-gabe. (siñisgabe): *izond.* Tkus,: Siñisgabe. : Siñesgabe, sints-gaitz.

siñeste-gabetasun. (siñisgabe): *is.* Ikus.: Sifiesgogortasun. Siñesgortasun, siñets-gabetasun, siñesgaitztasun.

siñeste-zain. (auzi-gizon): *izond.* Siñismenaren arazoetan erabakitzeko, clizaren epai1ea. (siiiispen): *izond.* Berbera.

siñestedun. (siñiskizuu): *izond.* Ikus.: Siñesmendun. : Siñestakoŕ, siñeste, sifiestun, siñisdun.

siñestegabekeria. (siñisgabe): *iz.* Siñestegahe ukakoŕa izatea.

siñestegabetu. (siñisgabe): *ad,* Tktis,: Siñesgogortu. j: Siñesgortu.

siñesteke. (siñispen): *adond.* Siñistu gabe ari-izatea.

siñesteko. (siñispen): iz. Tkus.; Siñeskai-xorta. j: Siñisbide. (goiburu): Berbera.

siñesteŕaz. (siñiskizun): *(sand.* Ikus.: Siñesbera. j: Siñeskoŕ, siñestoŕ,

siñesteŕazkeria. (siñiskeria): iz. Ikus.: Siñeskortasun.j: Siñisberatasun,

siñestiaŕ. (siniskizun): *izond.* ITtus.: Siñesbera. I: Siñeskoŕ.

siñestoŕ. (siñiskizuu): *izond.* Ikus.: Sifiesbera. Siñesteŕaz.

siñcstun. (sifiiskizun): *Izond.* Ikus.: Siñesmendun. j: Siñestedun, siñisdun.

siñets-akets. (gezuŕ-ipuizti): *izond.* ikus.: Siñeskabe. Siñis-bako. (siñisgabe): *izond.* Ikus.: Siñeskaitz. ^: Siñesgogoŕ.

siñets-arazi. (siñiskizun): *ad.* ikus.: Siñestarazi. (burutarapen): *ad.* Berbera. ^: Siñetserazi.

siñets-beaŕ. (siñispeu): *is.* Siiiistu beaŕ dana. I: Siñets-egi, siñis-egi.

siñets-egi. (siñispen): *iz.* Ikus.: Siñets-beaŕ. j: Siñis-egi.

siñets-egin. (siñiskizun): *ad.* Ikus.: Siñistu. j: Sifiestatu, siñetsi,

siñets-ei. (zentzun): *ŕzand.* Zentzuna duena; ona dana.

siñets-gabetasun. (siñisgabe): *iz.* Ikus.: Siñesgogortasun. I: Siñeste-gabetasun, sifiesgaitztasun.

siñets-gaits. (siñisgabe): *Land.* Ikus.: Siñisgabe. : Siñeste-gabe, siñets-gogoŕ, Otis-balm.

siñets-gaizto. (esangaizpeu): *(sand.* Eskurakaitza dana.

siñets-gogoŕ. (siñisgabe): *(sand.* Ikus.: Siñisgabe. : Sifiets-gaitz. (isikortasun): *izond.* lsikortasunez ari dana.

siñets-lela. (abesti): is, Siñisnten-abesti. (siñispen): *iz.* Berbera.

siñetsi, (siñiskizun): *ad,* Was.: Siñistu. Sifiets-egin, xin etsi, ziñistu. (entzipen): *ad.* Entzipena izan.

siñezi. (maltzurtasun): *iz.* Ikus.: Maltzurtasun, j: Amedukeri, zaluketia.

siñezka. (benetasun): *izond.* Tkus.: Ben. 1: Benatsu,

siñis-arazte. (indarkeri): *is.* Siñistu-eragiteko indarkeria. : Siñts-beaŕ.

siñis-arazteko. (siñiskizun): *izond.* Siñistu-eragitekoa dana.

SIÑIS-AUSTE. iz. Siñismenari buruz isituki eusten zaynn okeŕa. I: Yakintza edo erti baton aurka eusten zayon olreŕa. : Gezuŕ-siñiste, sift sñeskera.1/ (gezuf-ipuizti), (goi-jakintza), (ostekeri), (siñes-zaindi), (siñiskeri), (uzkurtza), (uzkurtza-eza), (uzkurtzizti).

siñis-bako. (gezuŕ-ipuizti): *(sand.* Ikus.: Siñeskabe, j; Sifiets-akets. (siñisgabe): *izaad.* Ikus.: Siñisgabe. j: Siñets-gaits.

siñis»beaŕ. (indarkeri): *iz,* Ikus.: Siñis-arazte.

siñis-beaŕeko. (siñispen): iz. Siñistu beaŕ dana. I: Ikus.: Siñisgai. .

siñis»egi. (siñispen): *iz,* Yakintza baten asiera ukagaitza lez eta egiazko ta gotoŕa bezela aurkezten dan bayetza. Yainkoa'k ezagutarazita bezela, Eliza'k siñistunai aurkezten dien egia. j: Goi jakintzazko arauketa, yakintza, irakaskintza edo nzkurtza guzien oñaŕia ado eŕozko oñak. j: Ikus.: Siñets-beaŕ. Siñets-egi.

siñis-eŕez. (siñiskizun): *izond.* Oso eŕaz siñisten duena j: Ikus,: Siñiskoi. Siñiskoŕ, siñiskoŕegi, siñispera, siñiste-eŕaz, siñizteŕaz.

siñis-eŕezkeria. (siñiskizun): *iz.* Oso eŕaz siñistearen egipena.

stñis-gabelceria. (siñisgabe): *iz.* Eŕaz ez siñistea.

siñis-gabeko. (siñisgabe): *izond.* Siñisten ez duena. j: Siñisgatx, siñisge, siñisgogoŕ, siñiska, siñis-neke, siñiste-bako, siñiste-gabeko, siñestoŕ.

siñis-gabetasun. (siñisgabe): *iz.* Ez siñistea. j: Siñistc-gabe.

siñis-gabezko itzaldiak. (its-anise): *iz.* Siñismenik gabcko itzaldiak.

siñis-gugortu. (siñisgabe): *ad.* Siñistea utzi. j: Siñiskatu.

siñis-neke. (siñisgabe): *izond.* Ikus.: Siñis-gabeko. j: Siñisge, siñiska, siñiste-bako.

siñisbera. (siñiskizun): izond. Tkus.: Siñesbera. I: Siñespera.

siñisberatasun. (siñiskizun): *is.* Tkus.: Siñeskortasun. j: Siñesteŕazkeria, siñesberatasun.

siñisbete. (burutarapen): *iz.* Ikus.: Burutarapen. j: Siñestarazpen.

siñisbide. (goiburu): *iz.* Ikus.: Siñeskai-xoita. j: Sifiesteko. (siñispen): *is.* Berbera.

siñisdun. (siñiskizun): *(sand.* Ikus.: Siñestedun. j: Siñestun.

siñisoraza. (sifiispen): *ad.* Siñistu-eragin, 1: Ikus.: Siñist-arazi. I: Siñist-erazi, siñisteragin,siñisterazo.

SIÑISGABE. *iz. Siñismeniic* ez izatea. Zerbait siñisteko jazargoa. j: Fade-gabekeria, federik-eza, sñesgabe, siñeste-gabe, siñets-gaitz, siñets-gogoŕ, siñis-bako, siñesgogortasun. (etsitnen), (ezetza), (itxuragabetasun), (siñiskizun), (susmo), (uzkurtza-eza), (zalantza).

siñisgabetu. (gezuŕ-ipuizti): *ad.* Siñisgabekoa egin edo biurtu.

siñisgai. (siñispen): *iz.* Siñistekoa dana. Siñistu beaŕ dana. j: Siñiskari, siñisbeaŕeko. : Siñisgei, sifiiskai.

siñisgaitu. (lekukotasun): ad Lekukoa bezels bayeztu edo egiztatu. I: - Siñitsgaitu.

siñisgaitz. (siñisgabe): *izond.* Siñistu ezin ditekena. 1: Siñiskaitz, siiiist-ezin,

siñisfu-ezindako, siñitsgaitz, siñistu-aal-eziñezko.

siñisgaiztasun. (itxuragabetasun): iz. T$_k$us.: Egianzgabetasun.

Siñisgaŕi, (adinkunde): *iz. ikus.:* Agerbide, [: Atzalgai, siñispide. (siñispen): iz. SILL dakioken gizona. (sirñskizun): { ŕz. Siñistu diteken gauza. ^: Egirudi, siñiskaŕi, siñizgaŕi.

siñisgaŕitasun. (egiantz): iz. Ikus.: Egiantz. {: Siñisgaŕia *danar*en bereiztasuna.

siñisgaŕizlro. (siñispen): *izond.* Siñistu ditekena.

sifiisgatx. (siñisgabe): *izond.* flats.: Siñis-gabeko. I: Siñisge, siñisgogoŕ, siñiska.

siñisge. (siñisgabe): *izond.* Ikus.: Siñis-gabeko. I: Siñisgatx, siñisgogoŕ, siñiska, snits-flake, siñiste-bako, siñiste-gabeko, siñistoŕ, siñcage.

siñisgei. (siñispen): *ft. Ikus.:* Siñisgai. [: Siñiskai.

siñisgogoŕ. (siñisgabe): *frond.* Ikus.: Siñis-gabeko. j; Siñisgatx, siñisge, siñiska.

siñisgogortasun. *ft.* Egiaren izaera zalantzanikusten duen got-j akintzazko irakasketa; edo gizona egia ezagutzeko nor ez dana diñoena. [: Zerbaiten egia edo eragintasunari buruz zalantzaz edo siñisgabe azaltzearen egipena. (siñisgabe): *iz.* Siñisgogoŕa izatea.

siñiska. (siñisgabe): *izond.* **Ikus.:** Siñis-gabeko.: Siñisgatx, siñisge, siñisgogoŕ, siñis-neke, sidiste-bako.

siñiskai. (siñispen): *iz.* Ikus.: Siñisgai, {; Siñisgeñ.

Siñiskaitz. (siñisgabe): *izond.* Ikus.: Siñisgaitz. : Siñist-ezin.

siñiskari. (siñispen): *iz.* Siñistekoa dana. Ems.: Siñisgai. [: SiMagei, siñiskai.

sifiiskati. (siñiskizun): *iz.* Ikus.: Siñisgaŕi. j: Egirudi, siñizgaŕi.

siñiskatu. (siñisgabe): *ad.* Ikus.: Siñis-gogortu.

siñiskera. (siñiskizun): *iz.* Ikus.: Siñismen. I: Fede, siñiste.

SIÑISIIiERI, *iz.* Uzkurtza-siñismenetik at egotcn dan siñlslt€zuna, sortzez-gañeko kati ta ondoreai dagokiena. Basasiñestc, siñeskeria, sino, zifieskeria. II (ameskeri), (gezuŕ-ipuizti), (iragarpen), (izkutukeri), (kutun), (mamu), (sendagaikin€za), (sendakintza), (siilis-auste), (siñiskizun), (uzkurtza), (yaurespen).

siñiskeridun. (siñiskeri): *Izond.* Siñiskeriren bat onartzen duena. Siñiskeritsu.

siñiskeritsu. (siñisker): *izond.* ikus.: Siñiskeridun,

siñiskeriz. (siñiskeri): *adond.* Siñiskerietan ari-izatea.

siñiskerizko itzak. (itz): *iz.* Siñiskcriak adierazten dituzten itzak. (siñiskeri): *iz.* Berbera.

siñiskidego. (siñispen): *iz.* Besteen siñismena bera onartzea.

SI]VISKIZUN. *iz.* Zerbaiti buruz onartze osoa. : Egipen edo bed bateaz zalantik gabs sifiistea. : Uzkurtza. [: Alderdikeri, sate. // (burutarapen), (egiantz), (entzipen), (trackman), (len-ikuste), (onbide), (ustekizun), (uzkurtza), (uzkurtzizti), (xatotasun), (zentzun).

Siñiskoi. (enizipen): izond. Entzipena duena. [: Siñislcoŕ, siñiskoŕegi, siiliste-eŕaz. (siilispen): *izond.* Siñisten duena. Ikus.: Siñis^ŕez, : Siñiskoŕ, sifiiskofegi, siñispera, siñiste-eŕaz.

siñiskoikeria. (siñiskizun): iz. Edozer eta eŕaz siñistea. [: Siñiskorkeria, siñiskorfasun,

siñiskorkeria. (siñiskizun): *iz.* Ikus.: Siñiskaikeria, ; Siñiskortasun.

siñiskoŕ. (siñispen): *izond.* Ikus.: Siñiskoi. Siñis-eŕez, suriskoŕegi, siñispera, siñiste-eŕaz, siñiskoŕ. (entzipen): *izond.* Ikus.: Siñiskai. Siñiste-eŕaz.

siñ€skoŕegi. (sifiispen): *ŕzond.* Ikus.: Siñis-eŕez. {: Siñiskoi, siñiskoŕ, siñispera. (entzipen): *izond.* Ikus.: Siñiskoi, siñiskoŕ.

siñislrortasun, (sifiiskizun): *iz.* Ikus.: Siñiskoikeria. [: Siñiskarkeria.

s€ñisle. (siñispen): *izond. Siñisten* duena. Siñismendun, siñistedun, siñistun, sifiislari.

siñismen. (siñiskizun): *iz.* Yaungoikoa'rekiko €enengo ancimena. I: Bests baten esana siñistea. Uzkurtzaren egiak siñistea. [: Notin edo gauza bati buruz enfzipena. [; Noribait aŕandiz ematen zayon itza edo egiten zayon agintza. j: Gauza haten egiztapena, j: Notin edo gauza bati buruzko **egia** adierazteko agiria. {: Zintzotasuna. {; Kristau-uzkurtza. {: Agirietan esaten dana egitzat arizeko, erakande batzuei ematen zayen aginbidea. 1: Feds, siñeskari, siñesnnen, siñestamendu, sifieste, siñiskera, siñiste, ziñestasun, ziñiste, ziñeskintza, ziñismen.

siiiismendun. (siñispen): izond. Ikus.: Siñisle. I: Siñistedun, siñistun, siñizmeudun.

SIÑISPEN. iz. Siñiskizunak onartzearen egipeua. [: Siñespen, siñistpen, ziñismen.

siñispera. (siñispen): *izond.* Ikus.: Siñis-eŕez. [: Sifiiskoi, siñiskoŕ, siñiskoŕegi, siñiste-eŕaz.

siñispide. (adinkunde): *iz.* Ikus.: Atzalgai. j: Siñisgaŕi.

siñispidee. (argibide): *adond.* Argibidez ari-izatea.

siñist-aitarle. (siñispen): *izond.* Siñispena aitortzen duena.

siñist-arazi (burutarapen): *ad.* -Burutaratu-eragin,; Siñist-erazi, siñiserazo, siñisteragin.

siñist-araziz, (burutarapen): *Izond.* Burutarapenez ari-izatea.

siñist-arazle, (burutarapen): *izond.* Burutaratzen duena.

siñist-arazpen, (burutarapen): *iz.* ikus.: Burutarapen. j: Etsipen.

siiiist-ausle. (sifiis-ausle): *izond.* Siñismenaren aurka ari dana.

siñist-auste, (siñis-auste): *ft.* Ikus.: Siñis-auste. I: Gezuŕ-siñiste.

siñist-erazi, (burutarapen): *ad.* Ikus.: Siñist-arazi. j: Siñiserazo, siñisteragin, sifiizterazi.

siiiist-ezin. (siñisgabe): *izond.* Ikus.: Siñisgaitz, ; Siñiskaitz, siñistu-ezindako, siñistu-aal-eziñczko.

siñist-eziña, (siñisgabe): *ft.* Siñistu ezin-izatea.

siñist-indaŕ, (ugutza): *iz.* Ikus.: Sendotza. [: Azkartze, siñist-indartze,

siñist-indartze. (uguiza): *iz.* Ikus.: Sendotza. [: Siñist-indaŕ.

siñistaraz-ezin. (burutarapen): *izond.* Burutaratzeko eziña dana. [: Sin'staraz-gaitz,

siñistaraz-gaitz. (burutarapcn): *izond.* Ikns,: Siñistaraz-ezin.

siñistargal. (siñisgabe): *izond.* Siñismen gutxi duena.

siñistafu. (sifiispen): *ad.* Siñismena izan. Siiiistu, ziñestatu, ziñestu, ziñets-egin, ziñetsi.

siñiste. (siñispen): iz. ikus.: Siñismen. [: Siñiskera. (entzipen): iz. Ikus.: **Entzipen,** Burupe.

siñiste-bako, (siñisgabe): *izond.* Ikus.: Siñis-gabeko. {: Siñisge, siñiska, sims-ueke, siñiste-gabeko, siñistoŕ, siñisbako.

siñiste-egi. (siñispen): iz. Siñistu beaŕ dan egia.

siñiste-efaz. (siñispen): *izond.* Ikus.: Siñis-eŕez. J: Siñiskoi, siñiskoŕ, siñispera. (entzipen): *izond.* Ikus.: Siñiskoi. j: Siñiskoŕ.

siñiste-gabe. (siñisgabe): *iz.* Ikus.: Siñis-gabctasun.

siñiste-gabeko. (siñisgabe): *izond.* Ikus.: Siñis-gabeko. j: Siñisge, siñiste-bako, siñistoŕ.

siñisteduu, (siñispen): *izond,* Ikus,: Siiiisle. j: Siñismendun, siñistun.

slñisferagin. (burutarapen): *ad.* Ikus.: Siñist-arazi. ;: Siñist-crazi, siñiserazo.

siñlsterazo, (siñispen): *ad.* Siftistu-eragin. : Ikus.: Siñiserazo.

siñistof. (siñisgabe): *izond. Jkus.;* Sifiis-gabeko. j; Siñisge, siñiste-baku, siñiste-gabeko.

siñisfu. (siñispen): *ad.* Ikus.: Siñistatu. Siñetsi, xiñetsi, ziñestatu, ziñestu, ziñets-egin, ziñetsi, ziñistu. (entzipen): *ad.* Entzipena izan.

siñiste-anl-eziñezko. (siñispen); *izond.* Ikus.: Siñisgaitz.: Siñist-ezin.

siñistu-ezindaka. (siñisgabe): *izond.* Ikus.: Siñisgaitz. j: Siñist-ezin.

siñisfu-eziñik. (siñisgabe): *adond.* Siñist-eziñez ari-izatea.

siñistun. (siñispen): *izond* ikus.: Siitisle. ^: Siñismendun, siñistedun.

siñistun-beŕi. (siñispen); *izond.* Siñismena artu-beŕia dana.

siñoti. (zorotasun): izond, Zorakerieŕan ari dana. j: Siñotsu.

siñotsu. (zorotasun): *izond. Ikus.;* Siñoti,

siñotu. (isikortasun): *ad.* Ikus.: Isiatu. j: Isitu.

siñu. (gunc): *iz.* Ikus.: Kilimusi. Sino. (iseka): *iz.* Ikus.: Iseka, 1; Malaita.

siñu egin. (alegikeri): *ad.* Alegikerietan ari-izan. (iseka): *ad.* Iseka egin.

siñu-egile. (guns): *izond.* Ikus.: Sinolari. Sifiulari, siñagile.

siñuka. (guile): *adond.* Ikus.: Sinoka.

siñulari. (guns): *izond.* Ikus.: Sinolari. Siñu-cgile. (alegikeri): *izond.* Ikus.: Sintsa.

siñuntzi. (aukerakeri): *izond.* Kasketalaldietan ari dana. I: Siskari.

sips. (aŕain): *iz.* ikus.: Eska€lo. I: Eskailu.

sipla. (pikoketa): *iz.* Ikus,: Pikoketa. j: . Pikokaldi.

sipli-sapla emon. (tanpa): *ad.* Tanpak emon.

sirats. (zori): *iz.* Ikus.: Zuri. I: Ala-beaŕa. [: Laindo, sirax. (ariuŕe): iz. Ikus.: Ariufe.: Karkabu. (atsegin): 11 *iz.* Ikus.: Atsegin. I: Laket, siretx. (istinga): Ikus.: istinga. j: Istilia.

siratsgaizto. (zed): *iz.* Txaŕa dan zoria.

siratsun. (zori): *iz.* Zori ona.

siratx. (kirio): *iz.* Ikus.; Kirin. E: Sabi, zaifiezko.

s€rbila, (zur): *iz.* Ikus.: Ereztika. J: Aloz.

siretx. (atsegin): *iz.* Ikus.: Atsegin. 1: Sirats.

sirga. (lokaŕi): *iz.* Itxasontzlak ibil-erszteko lokafia. E: Txirga.

sirigu. (zubi): *iz.* Esi bat igarotzeko zurezko zubia.

sirimili. (aize); iz, Aizearen zirimola.

sirimiri, (curl): iz. Euri-ziriña. Sintxaŕ-curl.

siringatu. (txiringada): *ad.* Txiringa bateaz txiringada

sirisare. (soñu): *iz.* Aotz apalaz mintzatzean egiten dan otsa. I: Susmuŕ.

siristilo. (korapilo): *iz.* ans.: Begizta. Bilisti.

skint. (eguŕ): *ad.* Egufa ziriaz apurtu.

siritua. (aginpide); *iz.* Yaurle-emea.

siron. (nafasti): ŕa. Suge-itsua.

s€fika. (orga): *iz.* Auŕak ibillzen ikasteko gurditxoa. (aztarna): *iz.* Gurdien aztarna.

sifika-mandika. (laŕapots): *iz.* Ikus.: Ole. j: Altxeri, siŕina-pantika.

sifindara. (apaingailu): *iz.* Ozkatuta dagoen oyal-ertza.

sifrst-saŕast. (austura): *iz.* €Jiatzearen Ms-izena.

sirta. (pindaŕ): *iz.* Ikus.: Pindaf. I: Dzistada, suyaŕ,

slrtsifrikatu. (ausiabartza): *ad.* Ausiabartza egin. j: Sirtsirikatu, sirtzikafu. (tanpa): *ad.* Taupak eman. Sirtsirikatu, sirtzikatu. (zati): jj *ad.* ikus.: Potokatu. I: Puŕuskatu, sirtsirikatu, sirtzikatu.

sirtslrikatu. (ausiabartza): *ad.* Ikus.: Sirtsifrikatu. I; Sirtzikatu, sirtsirikatu. (taupe): *ad.* Berbera. (zati): II *ad.* Berbera.

sirtzikatu. (ausiabartza): *ad.* Ikus.: Sirisifrikatu. I: Sirtsirikstu. (tanpa): *ad.* Berbera. (zati): I) *ad.* Berbera.

sis. (mitxeleta); /a, Ikus.: Sits. j: Siska.

slsakari. (zerga): *izond.* Eŕomataŕen artean zergak jasoten zituena. I: ikus.; Sisari.

sisarda. (sarde): ŕz. Burnizko sardea.

sisare. (aŕ): ŕz. Ikus.: Zizare. I: Bisiks.

sisari. (zerga); *izond.* Zergak jasoten dituena. I: Ikus.: Sisakari.

sisen-kopof. (daratelu): *iz.* Ildaska duen xixela.

sisera. (urdail): *ŕz.* Egaztiek, janaria artzeko, lepoaren asieran daukaton mintzezko zoŕotxoa. I: Kotxo batzuen urdaila.

sirga. (izon): *iz.* Ikus.: Izenburu. I: izengoiti, gaitzizrn.

sisgatu. (icon): *ad.* Izengoitia

sisgei. (utzaldi): *iz.* Abei-ongsfia biurtzeko gays.

sisibasa. (moteitasun); *iz.* Gaizki oguztea. I: Sisipasa.

sisipasa. (inateitasun): *iz.* Ihus.: Sisibasa.

siska. (aukerakeri): *iz.* Ikus.: Kasketaldi. I; Sino. (zeŕa): iz. Ikus.: Segakin. I; Sega-zai. (mitxeleta): { iz. Ikus.: Sits. I: Sis. (naspil): *ŕa.* ikus.: Naspil. j; Naaska, tiara.

siskari. (saga): (amid. Ikus.: Maŕaskari. I: Ortzikari. (aukerakeri): *izond.* Ikus.: Siñuntzi.

siskatu. (mitxeleta): *ad.* Sitsez bete. I: Ikus,; Sistun, I; Sitsadun. (zorotasun): *ad.* Zoratu.

siskuntzi, (urguritasun); *izond.* Zurbizkerietan ari dana.

sispa. (itxitura): iz, Ikus.: Olesi. I; Olasi.

sispildu. (eŕealdi): *ad.* Ikus.: Txigortu.]; Kiskaildu, txikortu.

sispildu-labe. (labs): *Ia.* Sispiltzeko labea. : Sispildu-ontzi.

sispildu-ontzi. (labs): *iz.* ikus.: Sispildu-labe,

sispilondo. (utzaldi): is. Abel-ongafizko meta batek, egon dan tokian uzten duen zeña.

sist. (ziztada); *ŕz,* Ziztada egitearen ets-izena.

sista. (ziztada): iz. Ikus,: Ziztada. Sistada, sistako, sistadura, txista, zaztada, xixka. (zi): *iz.* Ikus.; Zi, 1; Buena. (alz-nai): II *iz.* Ikus.: Atz-nai. Atz-min,

sistada. (ziziada): *iz.* Ikus.: Ziztada. Sista, sistadura, tzista, xixtadura. (oraiñaldi): *iz.* Ikus.: Ergai. j: Lipaŕ, sistako.

sistadura. (ziztada): *iz.* Ikus.: Sista. Sistada.

sistaka. (ziztada): *adond.* Ziztadak ematen ari-izatea. (aizto): *adorn!,* Aiztoaz lanegiten ari-izatea.

sistakadura, (eriotza); iz. thus.; Erailketa. !; Erailkintza.

sistakari. (ziztada): *izond.* Ziztadak egiten dituena. (gaitzcspen): *izond.* Gaitzesten ari dana.

sistakatu. (ziztada): *ad.* Ziztadak eman. (zirikaldi): *ad.* Akuluaz ziztatu. (ausiabartza): II *ad.* Ausiabartza egin. (aizto): jj *ad.* Aiztoaz lanegiten ari-izan. (zulo): {l *ad.* Zuloak egin. (eŕealdi): II *ad.* Sua ziikatu. (eriotza): 11 ad. Ikus.: Erail. I: Saŕaskitu.

sistako. (oraiñaldi); *iz, Ikus.:* Lipaŕ. Sistada. (ziztada): *in.* Ikus.: Ziztada. Sista. (ezpata): *iz.* Sastakayaz sartzeko tanpa ema. (thin): II *in.* Bokartaren distira.

sistakoka. (ziztada): *adond.* Ziztadaz ari-izatea.

sistakof. (ziztada): *izond.* Ziztadak ematen dituena. I: Sistatzate.

sistan. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Bereala. ^: Sastakoan, xixtean. (ezlen-ikuste): *adand.* Ezien-ikustcan gertatzea.

sistatu. (atz-nai): *ad.* Atz-nai izan. (zirikaldi): *ad.* Ikus.: Zirikatu. 1: Kirtzikatu, subermatu, surtatu, sustain, zilikatu.

sistatzale. (ziztada): *izond.* Ikns.: Sistakoŕ.

sistaz. (lastertasun): *adond.* Lasteŕ ad-izatca. I: Sistez.

sistazko (itz); iz. Itz kitzikariak.

sistean. (zifistada): *adond.* Zitistadaz ari-izatea.

sistei. (zaboŕeri): *iz.* Ikus.: Sastaŕ-pilo. I: Sastegi.

sixtet. (igali): *iz. Ikus.:* Lakaiña. Lakatz.

sistez ikustea. (iknsmen): *iz.* Ararte edo argi naikoa ez izateagatik, gauzaren bat naas-maas ikustea.

sisti-sasta. (ziztada): *iz.* Ziztatzcaren ots-izena.

sisti-sausta. (azkuŕi): in. Salokeriz jatearen ots-izena.

sistian. (ziztada): *adond.* Ziztadaka ari-izatea.

sistila. (izate): *izond.* Ikus.: Cielbera. Gelberio, gelbo. j: Sistil. (azkuŕi): *izond.* **Azkuŕi** gutxikoa dana.

sistole. (olerti): *iz.* Olerkictan erabiltzen dan baimena: luzea dan itzatala motza bezela erabiltzea.

sistoŕ. (azaldi): *izond.* Azatdirako gat ez dana. j: Txistot, zistof, zistro. (antzutasun): *izond* Anlzua dau gizona.

sistortu. (antzutasun): *ad.* Antzua biuttu.

sistortza. (seska): *iz.* Ikus.: Seskadi. Seskadoi.

sistrin. (txikiera): *izond.* Oso txikia dana.

sistu. (ongaŕi): *ad.* Soloetan ongafia bota. (zama): *ad.* Zamactatik cskekiak kendu. (gaŕaztulu): fi *ad.* Gafaztuluaz ianegin. (suduŕ): j *ad.* Sudufa garbitu.

sistuli. (eltxo): *iz.* Eltxo-mota bat.

sistun. (mitxelcta): *izond.* Sitsez beteta dagoena. j: Ikus.: Siskatu, sitsadun.

sistuño. (cresgalu): *iz.* Txistu itzaren ñogaŕia. i

sistutan. (eresgalu): *adond.* Txistua jotzcn ari-izatea.

sits. (mitxcleta): *iz.* Gabako mitxeleta txikia; bere eltxaŕa oyal eta ingian bizi da, oyen gaya oudatzean. 1: Pipi, sats, sis, siska, sisa, sitsa, tsusto, zaŕen, zedet, zeren, zefen, zitsa, zizki. (utzaldi): *iz.* Zarama, zaboŕeri,

sits da bats. (azkuŕi): *adond.* Guzietatik jan. I: Sits da bits, sits ta pits.

sits da bits. (azkuŕi): *izond.* Ikus.: Sits da bats. j: Sits ta pits. (osotasun): *adond.* Guztia, ono.

sits ta bits. (osotasun): *adond.* Guztia, oro.

sits ta pits. (azkuŕi): *adorn/.* ikus,; Sits da bats. j: Sits da bits.

sits-mits. (kondaŕ): *iz.* Ikus.: Kandla. (: Satat.

sits-zulo. (mitxelcta): *iz.* Sitsak oyaletan, eunetan, ingian cgitcn dituen zuloak.

sitsadun. (lnitxelcta): *izond.* Ikus.: Sislun. j; Siskatu.

sitsaera. (aŕ): *iz.* Afen zirtzikatzeak uzten duen autsa.

sitsatu. (mitxeleta): *ad.* Sitsez betetzea,

sitsatxufe. (aitzuŕ): *iz.* Abet-ongaŕirako ailzuŕa.

sib, (utzaldi); *in.* Ardicn gorotza.

sitxu/ikatu. (igali): *ad.* lgaliz zearo bete.

siu-siu. (ots-izen): *in.* Lain aramaztearen ots-izena. (luŕ): *iz.* Berbera.

siuska»miuska. (mrntzoera): *ad.* Zeiatan ari-izatean mintzatzea. j: Sius-miuska.

sixare-pefezil, (landare): iz. Basoko peŕezila. I: Ikus.: Basapeŕezil.

slxatu. (igurtziketa): *ad.* Ikus.: IvIaŕokatu. I: Mafuskatu.

sixtef. (zati): *in,* Ikus.: Ixterka. j: Iztaŕ, xixtef.

sizari. (zerga); *izond,* Zergak jasotzen ditucna.

siztatu. (ziztada): *ad.* Ikus.; Xistatu, I: Puntxikatu, sizta, txistatu, xiztatu.

so. (ikusmen): *iz.* Ikus,; Begikada. j; Bcgirakun, so-ara, sobegi, soada, txo. (adipen): *iz.* Ikus.: Adipen, j: (izenondo) Adipenez dagocna. (aots): jj *iz.* Zama-abercai egiten zayen aotsa, gelditu ditezen. Xo, zo.

so egon. (adipen): *ad.* So-egiten egos.

so-aldi. (ikusmen): *iz.* Adi-adi begiratzea.

so-ara. (ikusmen): iz, Ikus.: Begikada. So, soada, sobegi.

so-egile. (zaintzale): *izond* ikus.: Begirate. Ataizlari. (azterkuntza): *izond.* Azterkuutza egiten duena. (ikusmen): {j *izond.* ikus.: ikusla. Ikusle, sogile.

so-egin. (ikusmen): *ad.* Ikus.: Begiratu. j: Begitu, login, txe, txo, betestu, urkusi, txetu, txotu. (gogaketa): *ad.* Gogaketa egin.

so-egiiiaz. (acumen): *adond.* So-egiten ari-izatea.

so-egite. (ikusmen): *iz.* Begiratzen ari-tzatea.

so-egoile. (ikusmen): *izond.* So-egiten ari dana.

so-egon, (ikusmen): *adond.* So-egiten ari-izatea. : Soz-egon, son.

so-cragin. (getditze): *ad.* Abereak geldi-erazi.

so-ikika. (ikusmen): *adond.* Tinto begiratzen ari-izatea.

so-landa, (late): *in.* ikus.: Late. j: Pentze.

snil. (hamebide): *iz,* ikus,: Selauru. Soailu.

snailu. (bizitegi); in, ikus.: Sorailu. j; Soalu, selauru.

snairo, (olo); *iz.* Ikus.: Oilategi. Oilotoki.

snalci, (late): *iz,* Mendiko lafea.

snaldi-biziera, (ikusmen): *iz.* Adi-adi begiratzeas ari dan bizia. : So-aldizko biziera.

soaldizko biziera. (ikusmen): *iz.* Ikus.; Soaldi-biziera.

soasketa, (ezti): iz, Zikinkeriz dagoen aberaska.

soastailu. (ezti): *iz.* Aberaska zoasteko tresna.

soats-aldi. (erle); iz, Erleen leŕoa ebagitzea.

seatsi. (ezti): *ad.* Aberaska batetik eztia kendu. j: Soastu. (gozamen): *ad.* Aokera attn.

sobs. (egurki): *is.* Abe nagusia. (ore): *iz.* **Inn** eta uraz orea egitea. j; Sobadura,

soba-itze. (iltze): *iz.* Iltze aundia.

sobai. (bulaŕ): *iz.* Belaŕa gordetzen dan tokia.

sobatu. (tofu): *ad.* Laŕuak laudu. (ore): *ad.* Inn eta uraz orea egin.

sobayoan. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez ari-izatea.

sobazale. (laŕu): *izond.* Lafuak lanlzen ari dana.

sobe. (landare): iz. Ezpainkaria dan landarca, sendakiutzan, bizigaŕia bezela, erabiLtzen dana. I: Ikus.: Solna,

sobegi. (ikusmen): iz. ikus.: Begikada. So, so-ara.

sobers. (gaindi): *izond.* Ikus.: Geyegi.: Laŕegi.

sobera-este. (sabet): *iz, Ikus.:* Este-izun. Este-mutuŕ.

soberakin. (kondaŕ): *iz. Ikus.:* Kondaŕ. Ondakin, soberaki. (onegipcn): *iz.* lkus.: Onegipen. j: Onkite. (irabazpen): *in.* ikus.: **Irabazpen.** Biursari, (ugaritasun): iz. Ugaritasun aundia. (gaindi): II *izond.* Gaindizkoa dana.

soberalritu. (kondaŕ): *ad.* Kondafa bezela geratu.

soberantza. (gañeztasun): *izond.* Gañezkoa dana. j: Sebcrantze.

soberatu. (auŕezki): *ad.* Ikus.: Auŕeztu. Gciñatu, soberetsi. (gaindi): *ad.* Gaindi egin.

soberaxko. (gaindi): *adond.* Ta geyegi dana. j: Soberaxe.

soberaz. (gaindi): *adond.* Gaindizkoa izatea.

soberetsi. (auŕezki): *ad.* Ikus.: Auŕezts. Soberatu.

soberna. (ekaitz): in. ikus.: blcaitz, Osti.

sobefa. (ur): iz. Ur-gainditzea.

Sobia. (landare): iz. ikus.: Almitz. I: Sabi, sobe.

sobietaŕ. (iritargo): *izond.* Urss'ekoa dana.

sobrare. (eite): *adond.* Dirudienez.

sobretsi. (arbuyo): *ad.* Ikus.: Arbuyatu. I: Narda-egin.

soda. (txabona): iz. Tkus.: Txabona. j: Biraki-bedaŕ.

soda-luf. (txabona): *iz,* Txabona dagocn lda.

sodagile. (txabona): *izond.* Soda egiton duena.

sodazko. (txabona): *izond.* Txabonezkoa dana.

sodiu. (metal): *in.* Zidnŕezko azpegia riven metala, biguna ta oso ariña dana; nra, oiturazkoa dan eguraldian, bakantzen duena.

SODOMAKEEI. *iz.* **Runde** berbera duten natiñen arteko estaldura edo nasicra, bcrezko Iciriaren aurka. I: Sodonkeria, II (aragi-iŕits), (azaldi), (lizunkeri).

sodankeri-zale. (sodomakcri): *izond.* Ikus.: Sodonkerigile. : Sodonkeritsu, sodonkerizko.

sodonkeria. (sodomakeri): *iz.* Ikus.: Sodomakcri.

sodonkerigile. (sodomakcri): *izond.* Sodomakerietan ari dana. Sodonkeritsu, sodonkeri-zale, sodonkerizko.

sodonkcritsu. (sodomakeri): *izond.* Ikus,: Sodoakerigile. Sodonkeri-zale, sodonkerizko, sodomakeritsu, sodomataŕ,

sodonkerizko. (sodomakcri): *izond* Ikus.: Sodonkerigile. I: Sodonkeritsu, sodonkeri-zalc.

soegi. (zurtasun): *iz.* Bras.: Zurtasun. Begirakortasun, gurbittasun.

sofalki. (esertoki): *iz.* Ikus.: Lo-alki. j: Lo-zizailu.

sofista, (amaŕukeri): *izond.* Amaŕukerietan ari dana.

sofregai. (kimia): *iz.* Kiraslael ta metal bat alkarturik egiten dan gorputza. j: Sutbuŕ,

sogeri. (eskiertasun): izond. Egi-egia dana.

sogi. (zentzu€asun): *izond.* Bere zenizunean dagoena. I: Soigi.

sogile. (ikusmen): *izond.* Ikus.: So-egile.

sogin. (alkartasun): *ad.* Noribait egotea edo egokitzea edo alkartasuna izatea, edo begiratzea. I: Egokitu. (ikusmen): *ad.* Ems.: Begiratu. I: Begitu, so-egin, sogite, sogiten.

sogitzi. (zeazkuniza): *ad.* Norbait edo zerbait nolakoa dun zeatrez adierazi.

sogoratu. (Tale): *ad.* Lafera edo baratzera Man,

sogordura. (gortasun): in. Goŕ izatearen egipena.

sogorgafl. (sorgortasun): *land.* Sorgortasuna sortu-eragiten donna. j: Sogorcrazle.

sogorkeria. (gortasun): iz. Goŕa izatea; cz entzutea. I: Sogoŕeri.

sogol. (gogortasun): *izond.* Zuŕun dagoena. I: Zutun, txut. (adikin): *(good.* Ikas.: Got. : Goof, goŕeti, entzungof. (gortasun): jj *izond* Berbera.

sogofaldi. (sorgortasun): *iz.* Sorgortasunezko aldia.

sogoferazie. (sorgortasun): *izond* Ikus,: Sogorgaŕi.

sogoferi. (gortasun): iz. ikus.: Sogorkeria.

sogortasun. (sorgortasun): *iz.* Ikus.: Gogortasun. I: Gogorgoa. (gogortasun): *iz.* Berbera, I: Gorpuen zuŕuntasuua. Zakildasun,zuŕundasun,zuŕuntasun. (adikin): Ikus.: Gortasun. I: Goŕeria. (arduragabetasun): jj *in.* **Ikus.:** Laxotasun. : Geldotasun, utzite.

sogortu, (gogortasun): *ad.* **Gogortasun** artu. : Zuŕuu geratu, txingortu, zuŕundu. (gortasun): *ad.* Gala izan, biurtu, xogortu.

sogotzi. (adipen): *ad.* Adipenez egou.

soi. (kimia): iz. Burdiñaren iraitzean egiten dan ordei goŕixka. (aŕaildura): *iz.* Metaletan, cnboŕctan eta abaŕ egiten dan aŕaila. (maŕa): jj iz. Zugatzctan izaten dan **maŕo.** (zugatz): iz. Berbera. (janztura): IĹ *iz.* Ikus,: **Janztura.** I: Jazkai, tresen.

soidun. (mats): *izond.* **Maŕak** dauzkan zugatza. (zugatz): *izond.* Berbera.

soigi, (zentzutasun): *izond. Ikus.:* Sogi.

soigitu. (zentzutasun): *ad.* Soigi biurtu.

soik. (ikasmcn): *ad.* Bcgira azak, gizoua; txck,txok.

soil. (garbaltasun): *izond.* Ikus.: Garbal. Kaskasoil, uldu, soil. (tile): *izond.* Berbera. (araztasun): II *izond.* Ikus.: Aratz.: Soril, txao, twit, soil. (atsckabe): II *izond.* Atsekabeturik dagoena. (lanaren bizia): (*izond.* Ikus.: Besa-langilc. j: Aitonume. (antzutasun): II *izond.* Antzua dana. I: Matxoŕ. (baldaŕtasun): j *izond* Baldala dana.

sail-arazle. (garbaltasun): *izond.* Garbaitasuna egitcu duena.

soil-soil. (bakartasun): *izond.* Bakaŕ-bakaŕik dagucna. (bakuutasun): *adond.* Bakuntasuncz ari-izatea. I: Soil-soilean, sail-soilik.

soil-soilean. (bakuntasun): *adond. Ras.:* Soil-soil. I: Soil-soilik.

soil-soilik. (bakuntasun): *adond.* Ikus.: Soil-soil. I: Soil-soilean.

soildegi. (kentze): in. Matilda edo bipilclu egiten dan tokia. j: Soiltoki.

soildu. (iñausketa): *ad.* Zugatz baten abafak zaŕatatu. (antzutasun): *ad.* Emakume bat antzu biurtu. (ule): j *ad,* Jauzkiaren ulea kendu. (garbaitasun): *ad.* Garbal egin edo biurtu. (joko): (*ad.* Jokoan guzia galdu. (ausiabartza): II *red.* **Ausiabartza** egin.

soildu. (iñausketa): *ad.* Zuga€zetatik abaŕ ustelak eta oŕi legoŕak kendu.

soildura. (erauzketa): iz. TIle edo azala kenlzea. j: Soiltze, (antzutasun): *iz.* Antzutasuua egitea.

soiidutegi. (erauzketa): *iz.* Egaztiai lumak kentzeko tokia.

solidutze.(iñausketa): *iz.* Soildu cgitearen egipens.

solid/me. (erauzketa): *izond.* Soildurik geratu dana.

soflgai. (ausiabartza): *izond.* Ondatu ditekena. J: Ikus.: Soilgafi.

sollgafi. (ausiabartza): *izond.* Suntsitu ditekena. j: ikus.: Soilgai.

sollgoff. (ule): *izond.* Ulerik gabe geratu dana.

soilgune. (otaluŕ): *iz.* Ereintzaetan landarerik gabe geratze dan tokia. J: Soiltoki, soil[8]une, zunera. (garbaltasun): *iz.* Ilcus.: Garbaftasun. 1: Soileri, soiltasun, burusoiltasun. (ule): II *is.* Ule huze ta usua. J: Soilkin.

soilketa. (ule): iz. Noribait ale guzia zearo mostutzea. (ausiabartza): *is.* Suntsitzearen egipena. (bakuntasun): is. Bakuutesunaren egipens.

soilki. (bakartasun): *adond.* Bakartasunez ari-izatea. Ikus.: Txoilki.

soilkin. (ule): *iz.* ikus.: Soilgune.

soilkitu. (bereiztasun): *frond.* Egilerik ez duen bereiztasuna.

soilkizun. (ausiabartza): iz. Ondatzeko dagoena.

soiltasun, (garbaltasun): *iz.* ikus.: Garbaftasun. J: Soilgune. (antzutasun): is. Ikus.: Antzutasun. j: Sengetasun. (bakuntasun): Jj is. Ikus.: Bakuntasun. J: Jalkitasun.

soiltoki. (otahuŕ): *iz.* Ikus.: Soilgune. (erauzketa): iz. Egaztiak lumatzen diran totem 1: Ikus.: Soildegi.

soiltze, (erauzketa): *is.* ikus.: Soildura. (ule): *iz.* Bats.: Soileri.

soilaru. (garau): *iz.* ikus.: Biitegi. Garautegi, soileru. (barnebide): *iz.* lints.: Barnebide. I: Selauru, soilauru, soiladu, zelabuni.

soilauru. (barnebide): *iz.* flats,: Salaam. 1: Soilaru.

soilean. (batasun): *adond* Bakaŕik ari-izatea. J: Soilik, uts-utsik.

soileri. (Me): *is.* Ulearen jaustea. I: Soiltze. (garbaftasun): *iz.* ikus.: Garbaftasun. 1: Soya, soilgune.

soilik. (batasun): *Mond.* flats.: Soilean. J: Uts-utsik, utsutsa.

soilune. (ule): *iz.* Abereen lufuak ulerik ez daukan zatia. J: Soilgune.

SOIN. *iz.* Gayezko izakera daukan. 1: Gizon eta abereen artean, bare zati guziek osotzen duten gaikia. : Gorputz, gorpitz, korputz, loi, soon. (janztura): *iz.* Garbitasanez edo berolcitzeko edo apainduragatik, soda estaltzeko erabiltzen dana. (gefontze): Jj *iz.* Janzkia; baŕukoa to mauka gabekoa; gorputza ertsitzen duena ta geŕitik beruntz jeisten ez dana. (jaoztura): 11 Giza-gorantxa. (zeŕi): 11 *iz.* Zeftaren almea. (enboŕ): 11 iz. Zugatz baten enboŕa. (abaŕ): 11 *iz.* Abafbaten zati lodia. (ikusmen): 11 *ad.* Begira ezan, emakumea j: Txen, txon. II (abelizti), (gizon), (sendakintza).

soin bat eguŕ, (zama): *iz.* Eguf-zama bat. (eguŕ): *iz.* Berbera.

soin gañean. (bizkaf): *adond.* Ikus.: Soin-egitao. J: Soingain. (zama): *adond.* Bcrbora,

soin-adaŕ. (soin): iz. Soiñaren atala. I: Ikus.: Soin-atal.

soin-adafak. (soin): *iz.* Bes° ta zangoak.

soin-aldaroko. (sob): *iz.* lies.: Enboŕ. Soin-enboŕ, soin-motzoŕ.

solo-aide. (soin): *iz.* Soidaren zatia.

soin-aldeak. (soiñizti): *iz.* Soñaren aldeak.

soin-aldoŕak. (soin): *iz.* Zangoak. J: ikus.: Zang°. j: Soin-efoak.

solo-ale. (alelxo): iz. Lotzckoa dan aletxoa,

soin-antz.'(soin): *iz.* Soiñaren ekes.

soin-arau. (lege): *iz.* Soiñari dagokion arum.

soin-arte. (sai-abere): *iz.* Zaldiaren bulaŕaren aufeko alclea.

soin-atal. (soin): *iz.* Soñaren zatia. I: Ikus.: "Clarkin. I: Soln-adat

soin-atal gordailu. (soin): iz. Soin-atalak gordetzekoa dana.

soin-atal gordeleku. (soin): *iz.* Soin-atafak gordetzeko tabs.

soin-ataldun. (solo): *izond.* Soil-atalak dauzkana.

soin-atalketa. (coin): *iz.* Soidaren atalen multzoa.

soin-babes. (ikurdi): *iz.* Stidababesteko ikurdia. J: Soin-eŕedola.

soin-babeskin. (ikurdi): *iz.* Soin-babes aundia.

soin-bako. (gaigabetasun): *(sand.* ikus.: Gaigabe, soinge, gaibage.

soin-bafuko. (janztura): iz. Barneko janzkia. j: Soiñetako.

soin-bero. (hero): iz. Soiñeko bero aundia.

soin-burni. (gudu jantzi): *iz.* Soiña babesten duen gudu-jantziareu zatia. Soiburnia.

soln-burn. (bizkaŕ): *iz.* Ikus.: Bizkaŕ. J: Soingain, sorbalda, sorburu.

soin-buruan. (bizkaŕ): *adond.* Sorbaldaen galleon euki edo eramatea. 1: Ikus.: Soingainta. (zama): *adond.* Berbera.

soin-edertasun. (edertasun): *iz.* Soiñak duen edertasuna.

soin-egi. (bizkaŕ): iz. *Ikus.:* Bizkaf. Soñegi, suñegi, soingain.

soin-egitan. (bizkaŕ): *adond.* Bizkaŕ gañean.I: Soin-gañean.

soin-cnbof. (soin): *iz. Ikus.:* Enbof. I: S°in-motzoŕ, soin-aldaroko, soiñ-aren enboŕa.

soin-erabidetza. (soin): iz. Soñaren arauak; soñaren erabidetza. ikus.: Erabidetza.

soin-efedola. (ikurdi): *iz.* Ikus.: Soin-babes.

soin-efoak. (soin): iz. Ikus.: Solo-aldoŕak. J: Bois.: Zango.

soin-erstura. (atz-nai): *iz.* Atz-nays izango balitz bezela, sorbalda ta bizlcaŕa igitzea.

soin-sun. (soin): *iz.* Sofñarcn tuna. I: Soin-eo.

soin-eun dindil. (pilizaŕ): *is.* Soin-eunaren piltzafa.

soin-ezkutari. (ikurdi): *izond.* Soin-babesari eusten diona.

soin-gabeko. (gaigabetasun): *izond.* Ikus.: Soinge. I: Soin-bako.

soin-gabetasun. (gaigabetasun): *is.* Soingearen bereiztasuna.

soin-gal. (janztura): *iz.* Soñekorako zatikoa.

sotn-gela. (janztura): *is.* Soñekoak eukitzeko gels.

soin-gefi. (soin): *is.* Soñaren geŕia. j: Soin-motzoŕ.

soin-giltza. (lokezuf): *iz.* Sorbaldaren lolrezufa.

soin-goi. (coin): *iz.* Soiñaren goiko zatia.

soin-gurutz. (ezur): *is.* ikus.: Besaburu. l: Beso-ozpal, soinkurutz, ukalki.

soin-iñarkun. (soin): *iz.* Soiñaren iñarkuna.

soin-irudiz. (soin): *adond.* Sotñaren itxuraz agertzea.

soin-izti. (soin): *iz.* Ikus.: Soñatal-izti.

soin-jardun. (soin-kirol): *iz.* Soiñareu jarduna.

SOiN-KIItOL. *iz.* Eginkizun batzuon bitartez soda indartu ta zaluitzearen antze edo kirola. J: Eginkizun oyen moltzoa, gorputz-igitze, soinketa. *iI*

(boŕoka), (igidura), (jolaseta), (kirol), (osasunbide), (soka-gainka).

soin-kizkin. (eunizti): ŕz. Soñean dagozen kizkiñen bakoitza. I: Sointx€zkin, galtxizkin, kizkin, ela, kizidun, kizitalde.

soin-kurutz. (bizkao): *iz.* Ikus.: Lepaustai. I: Lepustei, Sorbalda-azuŕ.

soin-motx. (aurtzaro): *iz.* Ncska, neskatila. I: Neskaso.

soin-motzof. (soin): *iz.* Ikus.: Enboŕ. Soin-euboŕ, soin-aldaroko, soin-gefi.

soin-neke. (enoa): *iz.* Soiñaren enoa.

soin-oiñetakoak eman. (janztura): *ad.* Soñeko la oiñetakoak jantzi. (oñetako): *ad.* Berbera.

soin-soin eraman. (bizkaŕ): *ad.* Sorbaldan eraman. 4: Soñean eraman, soinka eraman, bizkafean eraman.

soin-txunku. (lokezuŕ): *iz.* Lepoko lokezufa.

soin-ugel. (ede): *iz.* Eresgaiu edo izk€iu bat sorbaldatik esegita eramateko edea. ^: Soin-xibista.

soin-osta€. (ezuŕ): *iz.* ans.: Besainko-eznŕ. I: Bcso-ustei, soiñustei.

soln-uts€k. (zama): *izond* Zamarik gabe dabilena.

soin-xibista. (ode): iz. Ikus.: Soin-ugel. (lokaŕi): *iz.* Berbera.

soin-zati. (coin): iz. Soiñaren ataia.

soin-zozko. (bizi): fz. Sum biziduna.

soin-zufun. (bizkaŕ-ezuŕ): *iz.* I us.: Bizkaf-ezuf, I: Orna-boti.

soinbera. (maskordun): *iz.* Gorputz biguna daukan **maskorduna.**

soinburu. (bizkaŕ): *iz.* Ikus.: Sorbalda.: Sorburu.

soinburu-azpiko. (bizkaŕ): *ft.* Sorbalda azpikoa. (giñaŕe): *iz.* Lepa-uztai azpiko giiiafea.

soinburu-ezuŕak. *iz.* Lepa-ustayaren ondoan dagozen ezuŕak.: Soingain-ezuŕak.

soinburu-glaŕ. (giñaŕe): *iz,* Sorbaldako giñafeak. j: Soinburuko.

soinburu-giltz. (ezuf): *iz.* Bulaŕaren goi-aldean zeatez dagozen bi ezufen bakoitza. I: soinburu-iarako, soin-giltz, giltz-ezuŕ, larako, iarako-ezuŕ.

soinburu-larako. (ezuf): *iz,* Ikus.: Giltz-ezuf. I: Larako, larako-ezuŕ, soinburu-giltz.

soinburuan eraman. (bizkaŕ): *ad.* ikus.: Sointan eraman. j: Soñegitan, soingañean eraman.

soinburuko. (giñaŕe): *iz.* Ikus.: Soinburu-giaŕ.

soinburuko aztezain. (zain): ia. Lepa-uztai azpian dagoen zaiña.

soinburuko zaln, (zain): *iz.* Soin-buruan dagoen za€ña.

soindu. (soñu): *iz. Ikus.:* Soñu. I: Lititz.

soindun. (gai): *izond.* Gorputza duena. (coin): *izond.* Soin bat daukana.

SOINGAIN. *ft.* Langan' itxurazko jazkia, emakumeek soñeko gañean eramaten duten jazki lasa. I: Burua ta Sofia, geŕiraño estaltzen zituen emakumeen jazkia. (: Lekaide batzuek, txartexaren gañean eramaten duten jazkia. I: Arauetako jayetan erabiltzen dan jazki aberatsa, **longain** antzera sorbaidaen gañean lotzen dana.: Estalki, soingañeko, tilmu, xabus, eskungain. (bizkaŕ): *iz.* Sorbalda, soin-egi, soñegi, suñegi. j: ikus.: Bizkaŕ.: Soin-bum, suin. (sai-abere): *iz.* Abere anen aufeko sayets-ezuŕen gañeko sain-atala. (soil): *adond.* Soñaren gañean. /I (gafieko), (janztura), (Impel), (lekaidego), (zapi). (euboŕ): II *iz.* Enbofaren goiko to alboko zatia. (sai-abere): II *iz.* Zaldiaren soil-wen auŕeko ta goiko zatia.

soingain-czufak. (ezuŕ): *ft.* Ikus.: soinburu-ezuŕak. : Sulu gurutzeko getia.

soinga€nta. (bizkaŕ): *iz.* Sorbalda gañean jartzen dan zama. j: lkus.: Soin-buruan. Sorbalda, soiñegi. ; Sorbaldan eramaten dan **zama. (zama):** *iz.* Berbera. I: Bizkarketa.

saingaiutxo. (janztura): *iz.* Longain motza,

soingaiñeko. (longain): ŕz. ans.: Longain. I: Gain-es€alki. (oyal): *iz.* **Zama** erameteko Sorbaldan ipintzen dan zataŕa.

soinge. (gaigabetasun): *izond.* Soinduna eztana. j: Somik ez daukana. I: So€n-bako, soin-gabeko.

soingetasun. (gaigabetasun): iz. Soifiik ez eukitzea.

soingi. (soin): *iz.* Soifiaren zati bat.

soinka. (gupicra): *adond.* Idiak gurdiaren aga gañean makurtzen ari-izatea. . (zezen): *iz.* Berbera. (zama): II *adond.* Sorbaldan zerbait eramateu ari-izatea. (bizkaŕ): II *adond.* Sorbalda paean.

soinka eraman. (bizkaŕ): *ad.* Ikus.: Soin-soin eraman. Soñean eraman.

soinka-lan. (zama): *iz.* Soinkariak eramaten duen **cams.**

soinka-ziri. (orga): *iz.* Gurdiaren igunean jartzen dan ziria, idiak batuegi Joan ez ditezen.

soinkada. (zama): *iz.* Gañean eramaten dan **zama.** (kirol): *iz.* Ostiko kirolean egiten dan bultzada.

soinkaddi. (zama): *iz.* Gañean zama eramatearen aldia.

soinkari. (zama): *iz.* Zamak eramateko, kalean agertzen zana, eskuan lokafia zeramala. j: Zamak daramazkiena. 1: Sokari, lepakari.

soinkatu. (indarkeri): *ad.* Ukondoakaz bultzatu. (zurkaitz): *ad.* Eutzi egin. (zama): *ad.* Sorbaldan zamak eraman. (bizkaŕ): II *ad.* Sorbaldan

soinkazlrf. (ziri): *ft.* Gurcliaren agan ipintzen dan ziria. (orga): *iz,* Berbera.

soinketa. (igidura): *iz.* Soñaren edo soin-atal baten igidura.

soinketa. (zama): *iz.* Sorbaldan zamatzearen egipena. (soin-kirol): ŕz. Ikus.: Soin-kirol. I: Gorputz-igitze.

soinketa-leku. (soin-kirol): *iz.* Soiu-kfrala egiteko tokia.

soinketari. (zama): *izond.* Sorbaldan zamak daramazkiena.

soinki. (aragi): *iz.* Zefiaren aragi-xeia.

soinkide. (zama): *izond.* Zama eramatean laguna dana. j: Soinkin. (anal): ŕz. Bikiak diran auayak eta sofia alkati batuta jayotzen diranen bakoitza.

soinkidetasun. (anal): *iz.* ikus.: **Adiskidetasun. :** Axkidantza, adixkidegu.

soinkidetu. (anal): *ad.* Laguna edo anal binrtu.

soinkin. (zama): *ŕzond.* Ikus.: Soinkide.

soinkitn. (azkufi): *ad.* Soiñak azkuñen gayak bereganatu.

soinkurutz. (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Besaburu. I: Soin-gurutz, soinkurutze.

soinpeko. (jauztura): iz. Maingu gabeko janztura, aspaldikoek alkondara bezela erabiitzcn zutena.

soinska. (zama): ŕz. Zama Mika.

sointako. (alkondara): *iz.* Mota guzictako alkondara naiz atoŕa.

sointan. (zama): *adond.* Sorbaldetan **zama** cramatea.

so€ntan eraman. (bizkaf): *ad.* Sorbaldan eraman. j: Soingaintan eraman, soinburuan,soñegitan,soingañean eraman.

sointegi. (janztura): ŕz. **.ianzturak** gordetzeko tokia.

sointra. (zama): *iz.* Sorbaldan beifiean cranial diteken zama.

sointxizldn. (eunizti): *iz.* Soifieko kizkiñen bakoitza. ikus.: Soin-kizkin.

sointxizlun-izti. (eunizti): ix. Kizkiita aztertzen duen yakintza.

sointxunku. (lokezuŕ): iz. Sorbaldako lokezuŕa.

sointza. (zama): iz. Sorbaldan eramaten dau zanra.

soiñak erts. (wink *ad.* Tkus.: Soiñak gora. J: Soiñak ertsi, soiñak uzkurtu.

soiñak gora. (soin): *ad.* Sorbaldak jaso, ezer eztakicla adiera zteko bezcla, Soiñak goratu, soifiak arts, soiñak ertzi, soiñak uzkurtu.

soiñak uzkurtu. (soin); *ad.* Ikus.: Soillak gora J: Soiñak arts.

soiñatu. (babes): *ad.* Norbait babestu, zaindu.

soiñean,(bizkari: *adond.* Bizkaŕean. (zanra): *adond.* Berbera.

soiñegi, (been): iz. Besoa sortzen dan soimatala, Sorbalda. (bizkaŕ): *iz.* llctts.: Sorbalda. J: Soingainta, soingain.

soiñegita. (zama): iz. Sorbaidan artzau dan zanra. Soiñegian eramaten dan zama. j: Soiñeratu. (bizkar): iz. Berbera,

soiñekatu. (janztura): *ad.* danzki bat beste baton gañean jantzi.

soiñeko. (janztura): *iz.* Ikus.: Soñeko. I: Pitda, soiñeko, suñeko.

soiñeko gazta. (anpadura): iz. Tanpa bat artu ondoren human egitcn dan anpadura.

soiñeko-artze.(lekaidego): *iz.* Lekaide edo lekaime-soiñekna artzea.

sohiekotu. (janztura): *ad.* ikus.: Iantzi. j: dauntzi, soiflokotu, soiñckoztatu, jaintsi.

soiñekoztatu. (janztura): *ad.* Taus.: Jantzi. I: Soiñekotu.

soiñeratu. (zanra): *ad. Ikus.:* Soiñegita. (bicker): *ad.* Berbera.

soiñetako. (janztura): *is.* Ikus.: Soin-baŕuko.

soiñez. (coin): *adond.* Solna erabiltzen ari-izatea.

soiñez batu. (azaldri): *ad* Ikus.: Senaldu.

soiñez-soin. (loŕets): iz. Batzuen artean gauzak eramatca. I: Ikus.: Soiñcz-soinkariak. (zurkaitz): *iz.* Tctiak alkaŕ zurkaiztea. (aldaera): Ia. Bakoitzak besteari ematcan, gauzak eramaten ari-izatea.

soiñez-soinkariak. (loŕeta): *ŕzond.* Beren artean gauzak eramaten dituztenak. Ems.: Soiñez-soin.

soiñezko. (Coin): *izond.* Soiñari dagokiona.

SOIÑIZTT. *is.* Soin-iñarkunak eta biziaren agerpenak aztertzen dituen yakintza. I: Tñarkun izti. // (abelizti), (bizi), (osasunbide), (sendakintza), (Coin). (sofa): *iz.* Soiñaren ikasketa. I; Soin-izti,

soiñokatu. (janztura): *ad.* Iantzi. J: Soifiekotu, soiñotu.

soiñoko. (janztura): *iz.* Ikus.: Soñeko, I: Soiñeko.

soiñotu. (janztura): *ad.* Ikus.: Soiñokatu. Soiiiekotu, soiñokotu.

soiñu. (soñu): *is.* Ikus.: Soñu, 1: Aosoñu. (eresi): *iz.* Ikus.: Eresi, I: Ereskia. (ahesti): II *iz.* ikus.: Abesti. j: Gold.

soiñu-aldi. (cresi): *iz.* Aldi batzuctan egindako soñuen antolaketa.

soiñu-berdiñeko. (sank *izond.* Soñu batzuen bizitasuneko berbera.

soiñn-buruko. (hale): *izond.* Baŕe-e€agiten ari dana. j: Sokaŕari.

soiñu-edef. (Sohn): *iz.* Entzuteko gozoa dan soñua.

so ñu-egile. (eresi): *izond.* Soifiva egiten duena. : Soiñugiĺe.

soiñu-egin. (eresi): *ad.* Eresia egin.

soiñu-gabezia. (aoskabe): *iz.* Soñurik ez izatea,

soiñu-gaite. (gozotasun): *izond.* Entzuteko gozoa ez dan soñua.

soiñu-gozo. (gozotasun): *iz.* Soñuaren gozotasuna.

soiñu-jolle. (eresi): *izond.* Ikus.: Soiñugiĺe. j: Soiñu jotzaile.

soiñu-jotzaile. (eresi): *izond.* Ikus.: Soiñugile. J: Soiñu-jaile.

soiñu-makita. (makil): iz. Aŕabita aunciia jotzeko, beaŕa dan makdla.

soliĭLa-mutt). (eresi): *iz.* Eresia jotzen duena. ; ikus.: Soiñulari,

soiñu-txaŕ. (stall): *iz.* Gozoa ez dan soñua.

soiñu-txiki. (cresgaĺu): *is.* Ikus.: Auspo-soiñu.

soiñuatztai. (cresi): *iz.* Metal-xafla bi, burni-ari bateaz lotuta, eresgaiu edo beste toki batcan jartzen diranak soñua ateratzeko. (eŕcsgalu): *is.* Aŕabitaren uztaya.

soiñu-zain, (dantzaketa): *izond.* Dantzak antolatzen dituena.

soiñu-zoŕotz. (soñu): ŕz. Zoŕotza dan soñua.

soiñua doitn. (gozotasun): *ad.* Soiñua gozatu.

soiñubakaŕ, (soñu): *izond.* Bakaŕ-bakaŕik egindako coitus. J: Soiñubat, soiñubateko.

soiiiubat. (soft): izond. Ikus.: Soiñubakaŕ, I: Soiñubateko.

soiñubateko. (sofa): *izond.* Ikus.: Sodñubakaŕ. J: Soiñubat.

soiñuberdin.(coñu): *izond.* Bisoñuen oskidetasuna.

soiñubcrdiñatasun. (soñu): *iz.* Soñu bi edo batzuen oskidetasuna.

soiñugabe. (oguzkera): *izond.* Goitzerik ez duen soñua.

soiñugailu. (eresgalu): *iz.* Ikus. Eresgalu. J: Erestalu.

soiñugailu-tresna, (eresgalu): *iz.* Eresgalu-tresna.

sniñugaindiko. (soft): *izond.* Oso goitua dan soñua.

soiñugaiztasun. (gozotasun): *iz. Soñua* entzuteko gozoa cz izatea.

soiñngaizto. (gozotasun); *izond.* Gozatuta ez dagoen soñua.

soiñugaiztotu.(gozotasun); *ad.* Soñua ez gozatu, €; Soñugaiztu.

soiñugaiztu. (gozotasun): *ad.* Ikus.: Soiñugaiztotu.

soiñugile. (crest): *izond.* Eresia jotzen duena. J: Soiñu joile, soiñu jotzaile, soduu-egile.

soiñugozodun.(gozotasun): *izond.* Gozotasuna duen soirua. Soiñugozoko,

saiiiiugozoko. (gozotasun): *izond.* Ikus.: Soiñugozodun,

soiñukide. (gozotasun): *izond.* Beste batzuen drain berean ematen dan soñua.

soiñukidetasun. (gozotasun): *iz.* Ikus.: Oskidego. J: Oskidetasun,

sofñulari. (eresgatu): *izond.* Eresgalu bat jotzen duena. J: Ikus.: Soiñu-mutil.

soiñura. (soin): *iz.* Soiñaren ura.

soiñusari. (ordainketa): *is.* Soiñulariari ordaintzcn zayona.

soiñustei. (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Besainko-ezuŕ. I: Besa-ustei, soin-ustai.

soiñutasun. (soñu): *iz.* Soñua egitearen bereiztasnna.

soiñuti, (soñu): *izond.* Soiñua ateratzen duena.

soiñutxo. (satin): *iz.* Soñu txikia.

soiñuz-andika. (sofiu): *izond* Soñurik aruntz dagoena.

soiñuzkurdura. (efetasun): Efetasunez beterik egotea,

soiñuztatu. (soffit): *ad.* Soñuak ongi atera.

soiñuzuŕubufit. (eresi): iz. Eresiaren soñu iluna.

soiten. (ikusmen): *adond.* Begiratzen ari-izatea; so-egiten aditzaren laburpena.

soitu. (zunnin): *ad.* Zurmiñez bctc.

soizu. (ikustnen): *ad.* 13egira ezazu. I: Txezu, txoza.

soja. (ieki): *iz.* Meta!elan, maluaz jotzean, ateratzen dan ielcitxoa. (soñu): iz. Txintxiñaren soñu txaŕa. (maŕo): 11 *ft.* Aŕian batez ere izaten dan mafa. (lanabosa): II *ft.* Tresna baton utzunea.

sok-iŕalari. (soka-gainka): *izond.* Ikus.: Soka-dantzari. 1: Soka-gainkari.

saki*. (lokaŕi): iz. Ikus.: Lokafi. j: Lotura, zol. (aizoyalak): *iz.* Aizoyalak jasotzeko erabiltzen dan lokaŕia. (gnua): II *iz.* Ikus.: Zaipeko. (ikusmen): II *adond.* Begiratzen ari-izatea.

soka-aldamu. (oltzaburu): *iz.* Esegita erabiltzen dan oltzaburua.

soka-ari. (lokaŕi): iz. Unamak egiteko ariak. I: Sokari.

soka-bira. (lokaŕi): iz. Lokafi biribila. Ikus.: Agun. I: Soka-biuŕ.

soka-biuŕ. (lokaŕ i): iz. Ikus.: Soka-bira. Agun.

soka-hurdin. (gudu jantzi): *iz.* Burnizko gudujantzia, lokaŕi bat daramala.

soka-dantza. (soka-gainka): iz. ikus.: Soka-gainka. (dantzaketa): iz. Dantza-mota bat.

soka-dantzaldi. (soka-gainka): *izond.* Soka-gainkan ari danaren aldia.

soka-dantzari. (soka-gainka): *izond.* Sok-gainkan ari dana. I: Soka-gainkari, sok-iŕalari.

soka-dunda. (lokaŕi): iz. Sokak saltzen diran saltokia.

soka-estun. (lokaŕi): *iz.* Unamaren estuna.

SOKA-GAINKA. *iz.* Aideanjaŕitako Iota edo lokafien gañean soka-dantzarick dagizkitcn dantzak edo baste eginkizunak osotzeu duten antzea. /1 (ekusketa), (jolaseta), (mozoŕokori), (soin-kirol).

soka-gainkari. (soka-gainka): *izond.* fiats.: Soka-dantzari. E: Sok-iŕalari.

soka-kabala. (itxasontzi): *iz.* Txalupa oso aundia.

soka»lastef. (korapilo): iz. Teinkatzean estrtzen dana korapilna.

soka-lotura. (lotura): *izond.* Sokaz lotura dagoena.

soka-luze. (edespen): *ŕzond.* Edesteko luzea dana.

soka-mailadi. (zurubi): *iz.* Sokaz egindako mailadia edo zurubia.

soka-mailak. (zombi): *iz.* Tantaietara igoteko Sokaz egindako mailak.

soka-mutuŕ. (lokaŕt): *iz.* Tkus.: Sokaburu.

soka-ola. (lokaŕi): *iz.* Sokak egiten dituzten ola. I: Ikus.: Sokaginiza.

soka-pilo. (lokaŕi): *iz.* Sokaen multzoa.

soka-piru. (tokaŕi): *iz.* Ikus.: Uaama. {: Lokafi.

soka-saltzailc. (lokaŕi): izond. Sokak saltzen dituena.

soka-tira. (dema): iz. Demak egiten diran kirol-mota bat.

soka-ukaldi. (tanpa): *iz.* Sokaz ernandako tanpa.

soka-zubi. (zubi): *iz.* Sokaz egindako zubia.

soka-zulo. (itxasontzi): *iz.* Itxasontzian egiten diran zuloetako bakoitza, bertatik kate ta unamak igarotzeko.

soka-zutuna. (itxasontzi): *iz.* ltxasontziaren alboan dagoen idekidura, bertatik'mama aundicna igarotzeko.

sakabarka. (lotura): iz. Ikus.: Lotura. Lokura, lokailu.

sokabi. (gabi): iz. 1kus.: Gab'. I: Igun.

sokabiuf aatzeko. (lokafi): *izond.* Saka-bintaren antza duena.

sokaburn. (lokaŕi): iz. Lokafi bairn mutuŕa. j: Soka-mutuŕ.

sokada. (intxaufondo): iz. Intxaufaren azala. I: Sokan, sokaŕan.

sokadun. (lokaŕi): *izond.* Soka daukana.

sokagile. (tokaŕi): *izond.* Sokak egiten dituena. I: Sokagin, sokalari, sokile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

sokagin. (lokaŕi): *izond.* Ikus.: Sokagile. ^: Sokalari, sokile, sokin.

sokagintza. (lokafi): iz. Sokak egiten dituon langintza. J: Ikus.: Soka-ola.

sokajauzi. (lokaŕi): iz. Jauzika ari izateko neskatilak erabiltzen duten lokafia. 1: Sokasalto.

sokal. (gaztafiondo): iz. Gaztattaren morkotsa. : Ikus.: Kirikiño. I: Morkots, sokara,sokoil.(aŕantza): *iz.* Afautza egitek apailua.

sokalari. (lokaŕi): izond. Ikus.: Sokagile. ^: Sokagin.

sukalatz. (lokaŕi): *iz.* Zurdaz egindako lokafia.

solcale. (aiantza): *iz.* Apailuaren zatia.

sokalotu. (lotura): *ad.* Sokaz loins.

sokamutnŕa. (joko): iz. Sokaz lotutako zezenaz egiten dan jokoa.

sokan. (intxauŕondo): *ft.* Ikus.: Sokada. E: Sokafan.

sokan-antzcko.(intxauŕondo): *izond.* Sokadaren antza duena. j: Sokandun, sokanezko.

sokandun. (intxauŕando): *izancJ.* Ikus.: Sokan-antzeko. : Sokanezko.

sokanezko. (intxauŕondo): *izond.* Tkus.: Sokan-antzeko.: Sokandun.

sokaño. (lokaŕi): iz. Soka txikia.

sokapaf. (supazteŕ): iz. Supazteŕ eta orma artean dagoen tokia.

sokapetik. (cstalpen): *adond.* Estalpenez ari-izatea.

sokara. (gaztañondo): iz. Ikus.: ICirikino. ^: Sokal.

sokaran. (intxauŕondo): *iz.* Intxauŕaren azala. Ears.: Xaku-antzeko.

sokari. (lokaŕi): in. Ikus.: Soka-ari. (rama): *iz. [kus.:* Soinkari.

sokari-axe. (lokaŕi): iz. Sokarien azaoa. Sokari-eskuta.

sokari-eskuta. (iokaŕi): *iz. Ikus.:* Sokari-axe, : Sokari-sarta.

sokari-sorta. (lokaŕi): in. Ikus.: Sokari-axe. : Sokari-eskuta.

sokafan. (intxauŕondo): iz. Ikus.: Sokada. : Sokan.

sokafari. (bate): *iznnd.* Ikus.: Soiñu-buruko.

sokafo. (luŕ): *iz.* Latsunezkoa dan luŕa. (latsun): iz. Berbera.

sokasalto. (joko): *iz.* Ikus.: Sokajauzi. (lokaŕi): *iz.* Berbera.

sokatara. (lotura): iz. Sokaz egindako lotura.

solcategi. (lokaŕi): iz. Sokak dagozen tokia. j: Sokateria.

sokateria. (lokaŕi): iz. Ikus.: Sokategi.

sokada. (itxaskuntza): *ad.* Unama lodiaz itxasontzi bat tinkotu.

sokatxo. (lokaŕi): iz. Saks txikia.

sokatzaf. (lokaŕi): iz. Unama lodia.

sokayada. (tanpa): ŕz. Lokafi bateaz emandako tanpak.

sokaztatu. (naafi): *ad.* Lokafi bateaz neurtu.

sokeria. (lokaŕi): *iz.* Sokaen multzoa.

soki. Out); *iz.* ikus.: Mokoŕ. j: Mokil, sokil. (gabi): iz. Mokofak zatitzeko gabia. Sokil, sokit-ausle.

sokidura. (run): *iz.* Eunetako tries artaziaz ebagi ta berdiutzea. Sokitzc.

sokierazi. (usteldura): *ad.* Ustelduеragin.

sold!. (luŕ): *iz.* Ikus.: Mokoŕ. Mokil, soki. (gabi): iz. Ikus.: Sold. j: Soldl-ausle. (zati): ;j *iz.* Mukuŕ oso aundia. (euboŕ): 11 iz. Ikus.: Enbof. Matzo",

unku. (egazti): JJ *iz.* Eŕauts margoa duen koartza. Ikus.: Koartza. Zezen-txori. (baŕabil): jj iz. Ikus.: Zakil. j: Pitxa.

sokil-ausie. (gabi): *ŕzand.* Mokoŕak zatitzeko tresna. Ikus.: Soki, sokil.

sokildu. (he): *ad.* Luŕa mokoŕetan bildu.

sokile. (lokaŕi): *izond.* Ikus.: Sokagile.; Sokagin, sokin.

solcin. (lokafi): *izond.* ikus.: Sokagin. Sokile.

sokintza. (ao-ugal): *iz.* Estekak egiten dituen langintza.

sokitu. (mozketa): *ad.* Abere baten iaŕuari ulea kendu. (zikintasuna): *ad.* Ikus.: Zikindu. I: Likistu. (usteldura): *ad.* Ikus.: Usteldu. Maŕiatrt, tepatu.

sokitzaile. (eun): *ŕzond.* Solcidura egiten duena.

solcitze. (eon): *iz. Ikus.:* Sokidura.

solcizun. (ikusmen): iz. Begiratzen ari-izatea.

soko. (ondalanketa): *iz.* ikus.: Potxi. Potxo. (itxasontzi): iz. Txaluparen erdian dagoen bildegia.

soko-alde. (pilota): *iz.* Besagaiñez egiten dan pilota-jolma.

solcoen. (urban): *ft.* Intxauŕaren azalak uzten duen orbana. j: Sokolin. (intxauŕondo): iz. Berbera.

sokoil. (gaztañondo): *ŕr.* Ikus.: Kirikiño. I: Sakai.

sokolin. (urban): *iz* lkus.: Sokoen. (intxauŕondo): *iz.* Berbera.

solcomatu. (ebaketa): *ad.* Ikus.: Ebagi. Ebakitu, truntxatu. (atzipe): *ad.* Tkus.: Atzipetu. j: Peatu, tutulikatu, ilusitu.

sokon. (konkiltasun): *izond.* Konkiliasuna duena. (ondalanketa): *ŕzand.* Onda€anduta dagoena.

sokorga. (orga): *ft.* Gurdi aundia.

solcorgatxo. (orga): *ft.* Gurdi txikia.

sokorketan ari. (gari): *ad.* Itailariek jaso gabe utzi dituzten galburuak biltzen ari-izan.

solcorm€an ibill. (bilakuntza): *ad.* Begiluzetan ari-izau.

sokof. (luŕ): *iz.* Ikus.: Mokoŕ. : Mokil, tormu, zapla, zokoŕ. (gari): iz-Sakabanatuta dagozcn galburuak. (gaztañondo): Ij *iz.* ikus.: Kirikiño, Kirikio.

sokoŕ-mailu. (gabi): *ŕr.* Mokoŕak apurtzeko gabia.

sokortsu. (let): *iz.* Otz dagoen luŕa, mokoŕak asko dauzkana.

sokortu. Oaf): *ad.* Mokoŕak asko luŕak bildu.

sokota.(sagaŕondo): *iz.* Sagaŕaren biotza.

sokote. (tantaidui): *iz.* Itxasontzi batean tantayari eusteko ziria. (ziri): *L.* Berbera. (orban): jj iz. Intxauŕaren azalak uzten duen arbana. j: Sokoten. (intxauŕondo): II iz. Berbera,

sokoten. (urban): *iz.* Ikus.: Sokote. (intxauŕondo): *iz.* Berbera. (aipeŕaldi): *ŕzond.* Alpeŕa dana.

sokotero.(intxauŕando): *iz.* Oso gogofa dan intxauŕa.

soku. (zoko): *iz.* Ikus.: Zoko. j: Bazteŕ, zokolo.

sokun. (ikusmen): iz. Begiraizean ari-izatea. j: Sokune.

sokon-zale. (ikusmen): *ŕzond.* Begiratzean ari-izatea rnaite duena.

soladura. (zola): iz. Antolatuta dagoen zola. : Ikus.: Zola. {: Donna, solairu, solera,tronadura,zagoŕeztadura, zoru.

solagai. (zola): *iz.* Zolak antolatzeko gays.

soia€. (abere): iz. Okuntzetan sartzen dan aberea. j: Solari, solakari. (gaizpide): Berbera.

solairu. (zola): *Er.* **Zuraz** egindako soladura. 1: Ikus.: Soladura. j: Solatu, solaidu, tronadura. (zur): *iz.* Berbera.

solairugain. (bizitegi): *dz.* Gorape bitten gañean egiña dagoen bizitegia.

solakari. (abere): *iz.* Okuntzetan sartzeko,abereak duen gaizpidea.j: Solai, solari. (gaizpide): *iz.* Berbera,

solamu. (aragi): *iz.* Zeŕiaren bizkaŕeko aragia. j: Solomo, solomoki. (zeŕi): ŕr. Berbera.

solari. (abere): ŕr. Ikus.: Solai. 9: Solakari. (gaizpide): *iz.* Berbera.

solaf. (garau): ŕz. Garbitu baño ieuago, garau-meta.

solas. (jolasbide): *iz.* Ikus.: dolasbide. Jostadura. (izketa): *iz.* Ikus.: Izketa. Itzeikizun, itz-jardun, zolas, jardute. (itz): II ŕz. Ikus.: its. I: Berba. (itz-antze): jj ŕz. Ikus.: Itzafdi. I: Minizura, solas-aldi.

solas-aintzin. (ain€zin-solas): *iz.* Ikus.: Aintzin-solas. j: Itzauŕe, solas-aitzin, solas-auŕe.

solas-altzin. (aintzin-soias): *iz.* Ikus.: Aintzin-sofas. j: Itzauŕe, solas-aintzin, solas-aufe.

solas-aldi. (izketa): *Er.* Izketa baton aldia. j: Bi edo geyagoen artean egiten dan Izketa. (itz-antze): ŕr. Itzaldi. j: Solas.

sofas-aide. (aintzin-sofas): *iz,* Ikus.: Solas-aintzin. Solas-aitzin.

solas-egile. (izketa): *izond.* Izketa egiten duena. (mintzabide): *izond.* Iizegiten duena.

solas-egin. (mintzabide): *ad.* Ikus.: Itzagin. I: Izketa.

solas-emade. (izketa): *izond.* Izketa bat asten duena.

sobs-email. (izketa): *ad.* Izketa bat asi.

solas-etxe. (Izketa): iz. Izketa egiten dan tokia.

solas-lagun. (izketa): *izond.* Ikus.: Solaskide. : Solastiaf.

sotas-leku. (jolasbide): iz. 3olasbiderako tokia.

solas-ondo. (bukacra): iz. Solasaren azkena.

solas-sare. (Iekaidetxe): ŕr, Lekaidetxeetan egoten dan mintzatzeko gala. j: Solastegi, solastoki. (izketa): ŕz. Berbera.

solasbide. (gai): iz. Itzaldi edo idazki baten gaitzat artzen dan egiztakizuna edo sails. j: Gat ori bera. (izketa): *iz.* Izketaren gays.

solaseria. (mintzabide): *iz.* Ikus.: Itz-jariotasun. j: ltz-jasa, solaskeria.

solasez. (itz-autze): *adond.* Itz-antzez ari-izatea.

solasga€. (gal): *L.* ltzaldiaren gays. (itz-antze): *iz.* Berbera. (izketa): II Ez. izketarcn gays.

solasgura. (mintzoera): ŕzand. Miutzatzeko gura duena. Solaskoŕ.

solaska.(mintzabide): *adond.* Solasean ari-izatea.

solaskari. (mintzoera): *izond.* Mintzatzuu dana.

solaskatu. (mintzoera): *ad.* Mintzatu.

solaskera. (mintzabide): ŕr. Mintzatzeko era.

solaskeria. (mintzabide): *iz.* ikus.: Itz-jariotasun. j: Solaseria. (demote): Ez. Ikus.: Elemele. j: Naasikeria. (mardail): Ikus.: Mardail. j: Marmarika.

solasketa. (rnintzabide): ŕz. Solasean ari-izatearen egipena.

solasketatu. (rnintzabide): *ad.* Solasean ari-izan.

solaslci. (gai): *iz.* Solasearen gays. (izketa): *ft.* Berbera.

solaskide. (izketa): *izond,* Edonorekin minizaten ari dana. j: Solas-lagun, Solastiaŕ, solasturi. (izketa): *izond.* Berbera.

solaskoŕ. (mintzoera): ŕzond. Ikus,: Solasgura.

soiaspetu. (itzarmeu): *ad.* ltzez batera etoti.

solaspide. (gat): *iz.* Solasen karia. (izketa): *iz.* Solasaren arazoa. I: Zolaspide,

solasta. (aditz): *ad.* Solastatu aditzaren zeingabea,

solastautza. (izketa): *iz.* Ikus.: Izketa. Mintzaldi.

solastari. (mintzabide): *izond.* Mintzatzen ari dana. I: Solasti, solastun. (itz-antze): *Izond.* Itzaldia ematen ari dana. : Solastun, solasturi.

solastatu. (izketa): *ad.* Izlcetan ari-izan. I: Jolaste, jolastu.

solastegi. (lekaidetxe): *iz.* Bats.: So/as-ore. j: Solastoki. (izketa): *iz.* Bothers. (ita-bilduma): *iz.* ans.: Itz-bilduma. J: izlegia,

solasteri. (jolasbide): *iz.* Ikus.: Jolastride, I: Jolasketa.

solasti. (mintzabide): *izond.* Ikus.: Solastari,

solastiaf. (izketa): *izond.* ikus.; Solaskide. J: Solas-lagun. (alkartasun): *izond.* Alkartasuncan egokiro ari dana.

solastoki, (lekaidetxe): *iz.* Ikus.: Solas-sare. J: Solastegi. (izketa): *iz.* Berbera. (jolasᵖide): II *iz.* Jolasbiderako tokia.

solastu. (izketa): *ad.* Izketan ari-izan.

solastun, (itz-antze): *izond.* Ikus.: Solastari. J: Solasturi. (rnintzabidc): *izond.* Berbera, I: Solasti.

solasturi. (itz-antze): *izond.* ikus.: Solastari, j; Solastun. (izkcta): *izond.* Ikus.: Solaskide. I: Solas-lagun.

solatu. (oltza): *ad.* Soladura olaz egin. I: Ikus.: Sotairu.

solbezio, (neskutsa): *iz.* Neskuts donearenjayotza. Solbezio.

solbizin, (neskutsa): ŕz. ikus.: Solbezio.

solda-belaf. (bclaŕ): iz. Boŕaikaria dan helaŕa.

soldaketa. (eratxikidura): iz. Ikus.: Eratxikidnra.

soldau-belaf. (bald): *iz.* Ardi miikaria dan belaŕa; sendakintzan, kirio-ibigaŕi bezela, erabiltzen dana.

soldau-makat. (abetxu): *iz.* Ikus.: Gurbiza. I: Burbux.

soldra. (estaidura): *iz. Latuan* itsatsita dagoen tortika.

soldu, (kutsu): *ad.* Zauri bat kutsutu.

solegitu. (atsegin): ad. Arindu, poz-aragi.

solera. (zeta): iz. Ikus.: Zola. j: Soladura.

soleta. (galtza): iz. Ikus.: Galtzerdi, ₁: Galzerdi. (oat): *iz.* Oiñaren cola.

soletutsik. (oñetako): *izond.* Oñetakorik gabe dagoena.

solidu. (irabio); *ad.* Ikus.: Irabiotu. I: Eragin, zadoŕatu, zagatu, yaufastatu. (aldakura): *ad.* Kezkarazi. j: Kexarazi,

soliman. (eden): iz, Eden-mota bat.

sollmanatze. (zugatz): *iz.* Edentsua dan zugatza. (eden): *iz.* Berbera.

solimanazi. (abetxu): *iz.* ikus.: lntsusa. Sabukatze.

solo. (luŕ): *iz.* Ereintzarako gerturik dagoen lands. I: Sore. (ereintza): *iz.* Berbera, (izaŕ-mutil): iz. llargiaren taŕaiña.

solo makafa. (luŕ): *iz.* Belottxaŕa daukan lands. (belaf): *iz.* Berbera.

solo-ari, (uzta): *iz.* Ears.: Uzta.

solo-bizkaf. (luŕ): iz. Landaren goiko aides, I; Sologoycn, sologoen, sologuen.

solo-mustuf. (mustuŕ): *iz.* Soloaren ertza. (baratz): *iz.* Berbera.

solo-sago. (ugaztun): *iz.* ans.: Gatu-pitotx. ₁: Ipurtetxe.

soloak-becrako,(dantzaketa): *iz.* Dautza-mota bat.

soloera. (baratz): *iz.* Solo batzuk dagozen tokia. j: Baratta. (ondason): *iz.* Solo onena.

sologoen. Out): *iz.* Ikus.: Solo-bizkaŕ, ₁: Saloguen, sologoyen.

sologoyen. (luŕ): *iz.* Ikus.: Solo_bizkaŕ, ₁: Salogoen,sologuen.

sologuen. (luŕ): *iz.* i us.: Solo-bizkaŕ. Sotogoen,sologoyen.

soloi. (gaizpide): *izond* Sotoetara joateko zaletasuna duena, naiz notin naiz abere. I: Solokoi.

solokoi. (gaizpide): *izond. ikus.:* Soloi.

solomo. (aragi): *iz.* ikus.: Solarnu. Sotoinoki. (zeŕi); *iz.* Berbera.

solomoki. (aragi): iz. Ikus.: Solatnu, Solomo.

solomosu. (joko): *iz.* Ikus.: ltsu-itxuka, J; Itsun izka.

solomotxu. (aragi): iz. Ikus.: Azpin. l: Azpizun, solomu.

solomu. (aragi): *iz.* Ikus.: Azpin. I: Solomotxu.

solotu. (luŕ-tantze): *ad.* I.antzeko luŕa egin edo gertu.

soitsi. (eriotza): *iz. Brns.:* Saŕaski. Sakail. (ausiabartza); iz. ikus.: Ausiabartza. J: Sakaila.

soltso. (gibel): *iz.* Ikus,: Gibe'. I: Lantorna.

soltzaiña. (antura): *iz.* Zomoŕe baten siztada batetik soŕ diteken eŕeakia. j: Sollzaya.

solube. (egurki): *iz.* Abe txikia.

soluduria. (egurki): iz. Abe txikien multzoa.

solugaitz. (ubildura): *izond.* Ubildu earn ditekena.

solugafi. (ubildura): *izond.* Ubildu ditekcna.

solukol. (ubildura): *izond.* Aideko ezetasun crakartzen duena ta, pizkanaka-pizkanaka urtzen dana.

soma. (lanaren bizia): *iz.* Onenbestean lan-egitca. (son): iz. Bros.: Sen. I: Aztura, suma, sumo. (usain): H *iz.* ikus.: Usaimen, ; Asnaŕ, somagaŕi. (ten-ikaate): jj iz. Bats.: Usma. J: Suma. (gertuera): ji iz. Auŕez-ikuste. (maltzurtasun): ₆ᵢ *iz.* Ikus.: Maltzurtasun. J; Malmuztasun, somagaŕi.

soma-arazle, (cardamon): *izond.* Gorputzen egokitasunak, zentzueu bitartez ateman ditezkena. j: Soinagaŕi.

soma-galderak. (galdera): *iz.* Somaz cgiñak dagozen galderak. Somatzeko galderak. (ikerketa): iz. Berbera.

soma-kirioak. (kirio); ŕz, Konormeneko kirioak. J: Kordamcnari dagozkion kirioak. I: Somarazkoŕak, somatakoak.

somadun. (susmo): *Izond.* Susmoa duena.

somagaitz. (susmo): *izond* Sumatu ezin ditekena, : Somakailz.

somagafi. (kordamen): **iznnd.** Ikus.: Soma-arazle, Somatzen duena. (iragarpen): *Izond* lgaŕi ditekena. (len-ikuste):) *(rand,* Usmatu ditekena. (adipen): izond. Aztertu ditekena. (maltzurtasun); ₐᵢ iz. ikus.: Maltzurtasun. I: Soma. (usain): p *iz.* ikus.: Usaimen, I: Soma.

somakai. (gogai): *iz.* Bats.: Gogai. Oldozkun, somatcari, (susmo): *iz.* Sumotik soŕerazten dan asmoa.

somakari. (adipen): *izond.* Ikus.: Oarle. (zentzun): *iz.* Soñaren zentzua. (gogai): ₐᵢ *iz.* Ikas,; Gnat. ₁: Somakai, itxuragaŕi.

somaketa, (iragarpen): *iz.* Ikus.: Igarkizun. ₆: Pipitak.

somaki. (kordamen): *odond.* Kordamenez ari-izatea.

somara minlzatu. (mintzabide); *ad.* Alegika mintzatu.

somarako. (lanaren bizia): *izond.* Onenbestean Ian egiten duena.

somarazkoŕak. (kirio): iz. Ikus.: Sorna-kirioak. j: Somatakoak,

somarazle. (kordamen): *laced.* Kordamenezkoa dana,

somari. (asmamen): *izond.* Asmamena duena.

somatakoak. (kirio): *iz.* Ems,: Soma-kirioak. J: Somarazkoŕak.

somatu. (kordamen): *ad.* Kordamena izan. j: Ikus.: Adore-izan. : Korde-izan. (susmo): *ad.* Susmoa izan. I: Zomatu, (usain): II *ad.* ljsaindu.

somatu-ezin, (sumo): *izond.* Susmoa izateko cziña dana. (ezlen-ikuste): *laced.* Ezlen-ikustekoa dana.

somatzatie. (kordamen): *izond.* Somatzen duena. (asmalcantza): *izond.* Asmatzen donua. (len-ikuste): jJ *izond.* Len-ikusten duena.

somatzcko galderak. (galdera): *iz.* Ikus.: Soma-galderak. (ikerketa): *iz.* Berbera.

semen, (zentzun): *iz. Ikus.:* Zentzu. I: Kolobru.

somera. (egurki): *iz.* Ikus.: Abe. J: Gapirio, somcr, zubage.

semin. (oiiazc): *iz.* Ikus.: Oñaze. j: Mintasun.

somindu. (mutidura): *ad.* Atzak mutiduraz jaŕi.

sous. (kriketasun): *izond.* Kriketasunez jaŕita agertzen dana. (baŕe): *iz.* Bates soŕerazten duen esakunea. (gaztasuu): *iz.* Gaztasuna duena. j: Tortiko.

sonasari. (ordainketa): *iz.* Ereslariari ordaintzen zayona. (cresi): iz. Berbera.

sonatsu. (bate): *frond.* Baŕea soŕerazten duena.

sonatu. (aomen): *izond.* Aomena ducna.

sonbrela. (ondo): iz. Ondo-mota bat.

sondalceta. (zingo): *iz.* Ikus.: Zingo.: Pendul.

sonsorana. (mari-mutil): *iz.* Tkus.: Mari-mutt!. J: Sauserana.

sontika egin. (atsaldi): *ad.* Asperena egin.

sonto. (sendotasun): *izond.* Gogoŕ eta sendoa dana.

sontotu. (sendabidckintza): *ad.* Ikus.: Sendate.: Osatu. (sendotasun): *ad.* Ikus.: Sendotu. j: Sortortu.

sontsitu. (estalpen): *ad,* Estalpeuean jaŕi. (suntsidura): *ad.* Ikus.: Suntsitu. Itsabasi, suntsi.

soñalc ertsi. (ertsidura): *ad.* Sofia ertsitu. Soñak ertsi.

soñak gars. *(soin): esak.* Sofia goratu.

soñak goratu. (soin): *ad.* Sofia gonmtz jaso.

soñak uzkurtu. (crtsidura): *ad.* Sorbaldak ertsitu.

soñxtal-izti. (soin): iz. Gorputz bizidunen zatiak, auen egitura, ezarkera ta beren arteko elkarbideak ikasten eta azterizen dituen yakintza. J: Soin-izti.

soilean eraman. (bizkaŕ): *ad.* Ikus.: Soin-soin eraman. J: Soinka eraman.

soñeko. (jauztura): *iz.* Notiñek, bakoitzak bare neuñaz, darabiltzen janztura. J: Jantzikai, jantzi, jauntsi, jauntzi, jaunzteko, jazki, pilda, soifieko, soiñoko,suñeko,takats,iñaurgai, janzkura, jaunzlura.

soñeun-izti. (eunizti): *iz.* Ikus.: Ennizti.

• soñondoko. (alkondara): *iz,* Allcondara azpian cramaten dan baste bat txikiagoa.

SOÑU. iz. Gorputzen dardarazko igipeuak entzumenean soŕerazten duten zentzupena. J: lzkien aldin eta oguzpena.: Ao-soñu,aosoñu,eŕolz, soindu, soiñu. (eresi): *iz.* Enlzumena pozarazteko soñu ta doñuen aidakrmtza. (abesti): II *iz.* Aotsaren bidez soñu ta doñuak aldaturik ematea. *Il* (aots), (dirdira), (entzupen), (eresgaiu), (eztanda), (naafi), (ots-izen), (pisia), (tanka).

softest nolako, dantza alako. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Nola soiñu ala dantza.

soñuizti. (soñu): *iz.* Soñuaren craketa eta edatzea azter€zen duen pisiarcn atala.

soñulari. (eresi): *izond.* Soñua jotzen duena.

soñutu. (soñu): ad. Soñu egitea; eta egitea, ots-egin.

soñutzik. (biloiztasuu): *iz.* Biioiz dagoeu soña,

soo-cŕegiña. (belaŕ): iz. Laŕosakaria dan belaŕa, apaingafia bezela landatzen dana.

suolki. (biribildura): *iz,* Was,: Buruko.

soorazi. (begiespen): *ad.* Begiespenez beterik utzi,

soorgafi. (naretasun): *izond.* Naretzekoa dana. (sendagaikintza): *ŕzond.* Gozagaŕia dana.

soorka. (itzurbide); *adond,* Tdiak, zama aldentzeko nayean, gurdiaren aga gañean makurtzen ari-izatea. J: Ikus.: Socks. (itoaldi): adoed. Abeltxeak ito zorian egotea.

soorkari. (itzurpide): *izond.* Zama aldentzeu ari dana, naiz idi naiz mando. Rms.: Sorkari.

soorna. (kale): iz. Bi etxeen arteko etxartea. (ondalanketa): iz. Zerbaiten inguruan egindako ondalankcta.

sooŕ. (azta): *izond.* Aztuna dana, (lolotasun): *Loud.* Ta loloka dagoena. (gortasun): JJ *izond,* Goŕa dana,

sooŕeri. (gortasun): iz. Gortasun eritasuna. Ikus.: Goiania,

soortasun. (gortasun): *iz.* Ikus.: Gortasun. J: Goiania,

soortu. (cnutidura): *ad.* Soin-atal bat mutiduraz gemtu. (oñaze): *ad.* Oñazeak ibitu.

sooz, (ikusmen): *adond.* Beglratzen ari-izatea.

sops. (jauzketa): *iz.* Aft bati ur gaisean jauzketak eragin.

sopanda. (egurki): *iz.* Abe lodia.

sopandi. (zuku): iz. Eguerdian baño lmage artzen dan zuku-mota bat. Sopikoi.

sopasase. (joko): *ŕz.* Ikusi-makasietan isles egitea.

sopeatu.(zapa): *ad.* Oiñakaz zapatu.

soperna. (ekaitz): ia. Tkus.: Elcaitz. Ekatx, superna, zopema.

sopilcoi. (zuku): *ŕz.* ans.: Sopandi.

sopikon, (ergeltasun); *izond.* Astapulza dana. (zuku): iz. Beltzarana dan ogiaz, zekalez edo artoaz egiten dan zulcua. I: Sopiko, sopiku, sopikun.

sopikun,(biurkeri): *izond.* Biurkeri bateau laguna dana.

sopin. Our"): iz. Eze ta itsaskoŕa dan luŕa. (ogi): *iz.* Jagi-bako dagoen ogia. (dardaritze): Jj *ŕa.* Thus.: Zotin. : Opin, ati ta.

sopindu. (basa): *ad.* Bidean basaz bete.

sopinkoŕ. (basa): *izond.* Basaz eta istlez betetzen dan luŕa.

sopiño. (abeltegi): lz. ikus.: Gindax. Bero-bilduŕ.

sopifiu. (laspel): ŕa. Negnan leyoetako leyaŕak betetzen dituen laiñoa.

sopita. (arabaki): *iz.* Abarkaren arabakia.

soraderia. (sayeskuntza): *iz.* Ikus.: Sayeskuniza. J: Biuŕiune, zeyardura.

sorailu. (zola): *iz.* Bizitegi baten zola. J: Soailu.

sorailu-azpi. (sabai): *iz.* Sorailuaren sabaya.

sorailu-gain. (zola): iz. Soraiiu baten zola.

sorailua zolatu. (oltza): *ad.* Sorailua olaz estali.

soraiño.(arduragabetasun): *izond.* Zabaŕa dana.

sorakari. (ardi); iz, Espatuetan sartzeko oitura duen ardia.

soraki. (laŕeki): iz. Tkus.: Laŕeki. : Saro.

soramendi. (zorotasun): *iz*. Ikus.: Zorotasun. 1: Erotasun.

soramngi. (landare): *iz*. Txaŕa dan landare-mota bat,

sorayo. (sorayodura): *izond.* Sorayoduraz beterik dagoeua. I: Ilanko, minberakaitz,saaye,soŕayo. (legenaŕ): *iz*. Zeñaren legennfa.

sorayo-erazi. (sorgortasun): *ad.* Ikus.: Sorditu.

SORAYODURA. *iz* Kordamenik es izatea. j: Biotz-gogortasuna, ankerkeria, sorayokeria, sorayotasun, zabarkeria. *11* (alditxaŕ), (cbakuntza), (mutidura), (sengagaikintza). (lanarte): *iz*. Aldi txiki batcko lanartea, (eritasun): Zefiaren eritasuna.

sorayogafi.(sorgortasun): *izond.* Sorgoŕa biurtu ditekena. I: Sorditu ditekena.

sorayokeria. (sorayadura): iz. Ikus.: Sorayodura. : Biotzgogortasuna, sorayotasun.

sorayoki. (sorayodera): *adond.* Sorayoduraz ari-izatea.

sorayostatu.(sendabideki.ntza): *ad.* Zcfien mingaña aztertu, zibclik etc duten ikusteko.

sorayotasun. (sorayodura): *iz*. ikus.: Sorayodura. j: Sorayokeri, sorayotarzun, zabarkeria, sofayotasun. (legenaŕ): *iz*. *Tkus.:* Legend. j: Legen, usteleri.

sorayotegi. (gaxotegi): *is.* Uritik at dagoen gaxotegia, kutsugaŕia izau diteken eritasuna otc dagocn ikusteko. (legend): *iz*. Legenardunentzako gaxotegia.

sorayotu. (sorayodura): *ad.* Sorayoa egin edo biurtu. j: Soŕayotu.

sorayotzailc. (basatasun): *izond.* Basakeria egiten edo cragiten duena.

sorba. (belaŕ): *iz*. Yon donearen egunean onesten diran bclaŕak eta astots-egiten danean eŕetzen diranak. (efealdi): iz. Berbera.

sorbalda. (bizkaŕ): *iz*. Bizkafaren goi-aldean dagoen soin-atala. j: Soingainta, soiñegi, soingain, stain, suiñegi, suñegi. (zeŕi): *iz*. Zeŕiarcn erdi aldeko zatia.

sorbalda-adaŕak. (been): *iz*. Beso biak.

sorbaida-azuf. (ezuŕ): iz. Ikus.: Lepaustai. j: Soin-kurutz, sorbalda-ustei.

sorbalda-gain. (soin): *iz*. Beso-ospalaren goiko zuloa.

sorbalda-ustei. (ezuŕ): *iz*. Ikus.: Lepaustai. I: Sorbalda-azuŕ.

sorbalda-zahal. (bizkaŕ): *izond,* Bizkaf zabala duena.

sorbaldalci. (abere): *iz*, Bizkaŕ txikia. I: Ikus.: Bizkarki.

sorbaldalco. (bizkaŕ-ezuŕ): *izond.* Bizkaŕari dagokiona. (kutun): *izond.* Sorbaldari dagokiona. (janstura): jj *iz.* Sorbakta estaltzen duena. (burko): 1112. Ura eramaten dutenak erabiltzen duten burkoa. (tanpa): II iz. Bizkafean ematen dan tanpa.

sorbaldaratu. (zama): *ad.* Sorbaldan zerbait craman. (bizkaf): *ad.* Berbera.

sorbaldeko gisfak. (bizkar'): *is.* Bizkafeko giñaŕeak.

sorbaldeko giaŕ zabal. (bizkaŕ): *iz.* Bizkafeko giñafe zabala.

sorbaidin-kutun. (kutun): *iz*. Lepoan esegita eramaten dan lnctuna.

SORBATZ. is. Lanabesa ebakile baton ertz zoŕotza. I: Amezpil, aPari, an-mutuf, aiztobizaf. // (aisto), (alaka), (burdin xuri), (ebaketa), (espata), (gupitasun), (igitai), (karel), (mailgune), (meera), (mustuŕ), (zi).

sorbatze. (zugatz): *iz*. Laŕosakaria dan zugatz-mota bat.

sorbazpiko ezpata. (ezpata): *iz*. Bi sorbatz dauzkan ezpata.

sorbeltz. (txori): iz. Tkus.: Belatxiko. Mitxigo, udabeltx, udatxori.

sorbeltz-afe. (txori): *iz*. Margot zurbila daukan sorbeitza,

sorberia. (ants): *is.* Bed iluna.

sorbeŕi. (beŕitasun): *izond.* Befi-beŕia dana. (Jayotza): *izond.* Jayo beŕia dana. I: Sorbaŕi.

sorbeistu. (jayotza): *izond.* Jayo beŕia dana.

sorbo. (adaŕ): *iz*. Ikus.: Ada.

sorbo-motz. (zurtoin): *iz*. ikus.: Altxuma. I: Aida-aka.

sorburu. (bizkaŕ): *iz*. ikus.: Bizkaŕ, I: Soin-bum, soinburu, sorbalda.

sorburuko. (bizkaŕ): iz. Bizkufaren goiko aldea estaltzen zucn gudu-jautziaren zatia.

sordeti, (iandaketa): *iz*. Ikus.: Landaitegi. j: Landare-tcgi.

sordei. (gaiztasun): *izond* Gaiztoagoa dana. j: Sordeis, sordcis, sordeitx, sorderi,

sordeistasun. (guPtasun): *iz*. Notin edo gauza baten egokera txafagoa.

sordeistu. (guitasun): *ad.* Gaiztoagoa egin edo biurtu,

sordes. (tankera): *izond.* Itxura txaŕa duena.

sordesian, (asaŕe): *adond.* Asaŕeturik izatea.

sordets. (gaitasun): *izond. ikus.:* Sordei. j: Sordeis.

sordeztatn. (izkutukeri): *ad.* Aztikeriz ari-izan. j: Soreztatu, sorgindu, sorgitu.

sorditu. (sorgortasun): *ad.* Sorgortasnnez geratu. 1: Sorayo-erazi.

sorduga. (makil): *is.* Makil txiki ta zalua.

sordura. (jayotza): *iz*. Eras.: Jayotza. Jayotze.

sorgztasun. (izkutukeri): *iz*. Aztikeriz ari-izatea.

soreztatu. (izkutukeri): *ad.* Ikus.: Sordeztatu. I: Sorgindu.

sorMa. (pilota): *iz*. Pilotaz ari-izatcko lurkia.

sorga. (zainuka): *iz*. Eras.: Zamuka. Sarga.

uorgabe. (ernaltzc): *izond.* Ernaldu gabe dagoena.

sorgañ.(sendagaikiutza): *frond.* Tbitzekoa dana. I: Sorkati. (tximista): *izond.* Ortostekoa dana. j: Ikus.: Sorgoŕ-erase. (azadi): li *izond.* Azaldirakoa dana. (begiespen):) izond. Begiespena soŕeraztekoa dana.

sorgi. (iritargo): iz. Jayo dan tokia; abetia, sorgu. (iturburu): *iz*. Ituŕi ta ibayen iturburna. (jayotza): jj *iz*. Ikus.: Jayotefi. j: Oio-luŕ, sorgu, sorlelru, soiteli.

sorgile. (azaldi): *izond.* Azaldia egiten duena. (iragarpen): *izond.* Igarpena cgiten duena. (izkutukeri): 11 *"sand.* Aztikerictan ari dana.

sorgin. (izkutukeri): *Lend.* Surginkeriotan ari dana. j: Autio, lamin, ugarnaŕa, tortin, xorgin, xurgin, itxitxo. (ogi): iz. Eŕauts pcan cgositaka ogia. Sustopi, auspen, ogi-zitaŕ. *(gal):* jj is. Ikus.: Argi-txakuŕ. I: Argi-xakuŕ.

sorgin-afari. (azkuŕi): *iz*. Neguko azken bilkuran ernakumcak egiten duten afaria.

sorgin-aize. (aize): *iz*. Aizearen zirimola.

sorgin-ames. (izkutukeri): *is.* Ikus.: Zomofo. j: Murnn, txintx.

sorgin-anoki. (landare): *is.* Txefen-anokia. j: Sorgiu-iduneko.

sorgin-apari. (azkuŕi): iz. Gaberdiko apari an u s.

sorgin-argi. (argizti): *iz*. Argi-agerkia, gauzak es diran bezela ikus-erazten dituena.

sorgin-ari. (ari): *iz*. Eguberi'ko goizean egindako aria.

sorgiu-afi. (aŕi): iz. Ufea egiteko nayean, alkimilariek erabiltzen zuten gaya. (edari-bizi): iz. Gai sendakayaz, ugorkian urtuta, egiten dan edaria.

sorgin-askari. (azkuŕI): iz, Eguna asten danean egiten dan gosaria.

sorgin-atxiki. (zen): iz. Sorgiñaren zena. ^: Sorgin-zimiko.

sorgin-baratxuri. (efaboil): iz. Basoko baratxuria. j: Sorgin-bcrakatz.

sorgin-batzaf. (izkutukeri): iz. Ikus.: Akelaŕc. [: Akef-landa, sorgin-batzaŕe.

sorgin-batzafe. (izkutukeri): iz. Ikus.: Akelaŕe. [: Sorgin-batzaŕ.

sorgiu-bedaf. (balm): iz. Ikus,; Belaiki. Beladaŕ.

sorgin-brlaf. (belaŕ): *iz*. *Ikus.:* Orikatxa. Txikori-orikatxa, txikuri, zikore.

sorgin-berakatz. (eŕaboil): *iz*, Ikus.: Sorgin-baratxuri.

sorgin-bitxi. (mitxeleta): iz. Ikus.: Mitxeleta. j: Sorgindara, sorgin-mandatari.

sorgin-dantza. (joko): iz. Neskatilen jokoa; bakoitza efatz baten gañean jattzen da, abestitxo bat abesten duten bitartean.

sorgin-egun. (egun): iz. Ostiralaren baste izena.

sorgin-eguf. (abetxu): iz. Igali beltzak dauzkan abetxua.

sorgin-etxe. (bizitegi): iz. Sorginduta dagoen etxea. (izkutukeri): iz. Berbera. (zarkinizti): [[iz. Ikus.: Jentil-afi. I: Jentilaŕi, tregoaŕi.

sorgin-goaiziak. (artazi): *iz*. Sorgiñen artaziak.

sorgin-gosari. (azkuŕi): *iz*. Gaberdia igaro ta bereala artzen dan gosaria.

sorgin-iduneko. (landare): *iz*. Ikus.: Sorgin-anoki,

sorgin-ilafa. (lekazi): *iz*. Ikus.: Itsuski latz.]: Ttxuskilatz, sorgin-itxuski, sorgin-ote.

sorgin-ira. (ira): iz. Garo-mota bat, bixaŕa daukana.

sorgin-irakin. (irakidura): *iz*. Egiazkoa ez dan irakidura.

sorgin-itxuski. (lelcazi): *iz*. Ikus.: Itsuski latz. ^: Sorgin-ilaŕa, sorgin-ote.

sorgin-itzak. (itz): *iz*. Sorgiñek darabilzkiten itzak. I: Ikus.: Sorgiñen izkera. [: Sorgin-izkera, sorginkerizko itzak. (izkutukeri): iz. Berbera.

sorgin-izkera. (mintzoera): *iz*. Ikus.: Sorgiñen izkera. I: Sorgin-itzak, sorginkerizko itzak. (izkutukeri): *iz*. Berbera.

sorgin-joko. (joko): *iz*. Aufen jokoa; bi gurutzek maŕatutako lauki bateau aŕitxoak ipintzen egiten dana.

sorgin-kaite. (izkutukeri): iz. Sorgiñek dagiten kaltea.

sorgin-kilo. (ii): *iz*. Azpi-oyalak egiteko iya. (oin-azpiko): iz. Berbera.

sorgin-krisallu. (argitza): *iz*. Aztikerizko krisailua. (izkutukeri): iz. Berbera.

sorgin-iuma. (lama): iz. Txoritxuai ateratzen zayen lenengo iuma.

sorgin-maltzak. (igali): iz. Intsusaren igalia.

sorgin-mandari. (taiiinduketa): *izond.* Txifindularia.

sorgin-mandatari. (mitxeleta): *iz*. Ikus.: **Mitxeleta.** j: Sorgin-bitxi. (aŕatz); iz. Zeruko afatza.

sorgin-margo. (isladura): iz. Isladura egitea.

sorgin-mafa. (joko): *iz*. Oratzakaz edo txintxiñakaz egiten dan jokoa.

sorgin-oilo. (mitxeleta): *iz*. Ikus.: Mitxeleta. [; Sorgin-mandatari, triketa, uxaketa. (min): *iz*. "Mandabelaŕ" deitzen dan landarearen azia.

sorgin-olo. (do): *iz*. Eri dagoen nIna.

sorgin-opil. (opil): *iz*. Gaberdiko apariaren **opila.**

sorgin-ofatz. (zomoŕo): *iz*. Ikus.: Burduntzi. j: Mutnu-oŕatz, buŕuntzi, suburduntzi.

sorgin-ofatzak. (eguzki): *iz*. Odeyen arteko eguzki-eŕaiñuak.

sorgin-ofatze. (egurki): *iz*. Ikus,: Argi-litza.

sorgin-ofaze. (kardabera): *iz*. Ikus.; Asta-gardu. €: Astataŕ.

sorgin-ote. (lekazi): *iz*. Ikus.: Itsuski latz, {: Sorgin-ilaŕa, sorgin-itxuski.

sorgin-piko. (pikondo): iz. Basa-piko.

sorgin-pitxi. (kriketasun): iz. Kriket dabilen neska.

sorgin-soiñu. (soñu): *iz*. Ikus.: Buŕunba. I: Butundara.

sorgin-solos. (izkutukeri): iz. Sorgiñen izketa.j: Sapo-erdera,sorgin-erdera.

sorgin-xori. (egazti): *iz*. Ikus.: Ontza. [: Mosolo.

sorgindara. (mitxeleta): iz. ikus.: Mitxeleta.: Sorgin-bitxi, sorgindaara.

sorgindasun. (izkutukeri): iz. Ikus.: Sorgingo. [: Sorginkeria, sorgintasun.

sorgindegi. (izkutukeri): iz. Sorgiñek alkartzen diran tokia. I: Sorgintegi, sorgin-toki.

sorgindu. (izkutukeri): *ad* Ikus.: Sordeztatu. : Soreztatu, sorgitu.

sorgindun. (izkutukeri): *izond.* Sorginduta dagoena.

sorgindura. (izkutukeri): iz. Sorgintzekoa dana.

sorgingatu. (izkutukeri): *ad.* Sorgintzetik atera. : Sorginkatu.

sorgingo. (izkutukeri): *iz*. Sorgiñen bizibidea. : Sorgindasun, sorginkeria.

sorginkatu. (izkutukeri): *ad.* Ikus.: Sorgingatu.

snrginkeri. (izlatakeri): *iz*. Siñiskerizko egipena, lagunabaŕak Sorgiñek dagitela uste duena. j: Aztikeri, patukeria, pitxi-salketa, xorginko.

sorginkeria. (izkutukeri): iz. ikus.: Sorgindasun. j: Sorgingo.

sorginkerizko itzak. (itz): iz. Ikus.: Sorgifien izkera. I: Sorgin-ltzak, sorgin-izkcra.

sorginkl. (izkutukcri): *adond.* Sorginkeriz ari-izatea.

sorginko. (izkutukeri): *iz*. Sorgiñen bizibidea.: Sorginiza, **sorgintzu.**

sorgintasun. (izkutukeri): iz. Sorgifiaren izakera.

sorgiutsa. (izkutukeri): *iz*. Emea dan sorgiña.

sorgintxori. (txori): *iz*. Ikus.: Erlatxori. Sagutxori, sorgin-xori.

sorgintza. (izkutukeri): *iz*. Ikus.: Sorginko. : Sorgiutzu.

sorgintzaila. (izkutukeri): *izond.* Sorgintzen duena.

sorgintzako. (izkutukeri): *izond.* Sorgintzat edo daukatena.

sorgintzale. (izkutukeri): *izond.* Sorginkerietan Sri dana. I: Sorgintzale.

sorgintzu. (izkutukcri): iz. Ikus.: Sorginko. Sorgintza.

sorginume. (aurtzaro): *iz*. Autetxeko umea.

sorgtñ-alze. (size): *iz*. Alze-zirimola,

sorgiñaide. (izkutukeri): *iz*. Aideko sorgifia.

sorgiñen izkera. (mintzoera): *iz*. Sorgifiek darabilteu **minizuern. [:** Ikus.: Sorgin-itzak. j: Sorgin-izkera, sorginkerizko itzak. (izkutukeri): *iz*. Berbera.

sorgitu. (izkutukeri): *ad.* Ikus.: Sordeztatu. [: Sorgindu.

sorgo. (jayotza): *iz*. .ayotzaren tuba.

sorgordura. (birloraldi): iz Sorgoŕaidian egotea. (sorgortasun): *ft.* Sorgortasunaren egipena.

sorgorgafi. (sorgortasun): iz. Margorik gabeko ubila, usain ona duena, ikatz, urgai ta kloroaz egiña dagoena, ta sorgof-erazlea bezela erabiltzen dana. Sorgorki, sorgorki-orai.

sorgorkarl. (sorgortasun): *izond.* Garuntegiaren eragipena eragozten duena.

sorgorkeria. (sorgortasun): *iz.* Biotz-gogortzea.

sorgorki. (sorgortasun): iz. Ikus.: Sorgorgaŕi. I: Sorgorki-orai.

sorgorki-oral. (sorgortasun): *iz.* Ikus.: Sorgorgaŕi. I: Sorgorki.

sorgorkarl. (sorgortasun): *izond.* Sorgoŕa egiten duena. (yarein-yardunbideak): *frond.* Berbers.

sorgof. (sorgortasun): *izond.* Sorgortasunez dagoena gabetzea, zatiz edo osoa. Korde-gabetasun, korderik-eza. (gortasun): *izond.* Got dagoena. (geldidura): II *izond.* Geldirik dagoena. (birloraldi): H *frond.* Sorgoŕaldian dagoena.

sorgofaldi. (birloraldi): fr. Begiespen-biotzondo bizi ta atsegingafiak zearo menperatna dagoen arimaren egokera. ^: Eramaitza, aŕilzealdi, poz-lo, adiadi-aldi, sentzu-galtzc, sorgortasun, zentzu-galtze, zenzuzte. (sorgortasun): iz. Burtzoraldian egotea.

sorgofarazle.(sorgortasun): *izond.* Burtzoraldian ipiñi-erazten duena. Sorgoferazle.

sorgoferazi. (gortasun): *ad.* Gortu-eragin. j: Sorgoŕerazo. (sorgortasun): *ad.* ikus.: Sorgoŕ-erazo. Sorgoferazo.

sorgoferazle. (sorgortasun): *frond.* Thus.: Sorgoŕarazie. (gortasun): *frond.* Sorgof-erazoten duena.

sorgoferazo. (sorgortasun): *ad.* Ikus.: Sorgoŕerazi. Sorgoŕ-erazo. (gorlasun): *ad.* Ems.: Sorgoŕerazi.

sorgof-erazo.(gortasun): *ad.* Ostotsak egin. J: Ikus.: Sorgaŕi. (sorgortasun): *ad.* Sorgofa Milli. : Sorgoŕerazi, sorgoŕerazo.

SORGORTASUN. *iz.* Konormenik gabe geratzearen egipena. I: Mingabezia, miñik-eza, pairagabetasun, sorgortze. (birloraldi): fz. ikus.: Sorgofaldi. [: Eramaitza. l/ (ayergatasun), (ayuŕi), (birloraldi), (garbayeza), (gogape), (konormen), (10), (lo-eragintza), (setasun).

sorgortizti, (sorgortasun): *iz.* Sorgofa aztertzen duen yardutea.

sorgortu. (mutidura): *ad.* Elbaŕitu ta goŕa biurtu.

sorgortze. (sorgortasun): ŕr. Ikus.: Sorgortasun. I: Mingabezia.

sorgu. (iritargo): *iz.* ikus.: Sorgi. J: Sorteku. (iturbura): iz. Ikus.: **Iturburu.** I: Iturbegi, sorkrm. (jayotza): II *fr.* Ikus.: Jayoteŕl. I: Olo-1uŕ, sorgi, sorted, sorleku.

sorgune. (jayotza): iz. llcus.: **Jayotza.** Sorpen, sorkera.

sort, (laŕn): *iz.* Eskuan egiten dan ikortziriña. j: Makoŕ, maskuŕ. (lege): *frond.* Legezkoa dana. j: ikus.: Sod-ez.

sori-belaf. (belaŕ): iz. Edaskaria dan belaŕa, sendakintzan erabiltzeu dana. J: Soŕi-belaŕ.

sori-ez. (lege): *frond.* Legezkoa eztana. Ikus.: Sod. I: Sori-eztena.

soriegun. (aragi-uzte): *iz.* Aragia jau diteken eguna.

sories. (eskugeikeri): *frond.* Eskugeikeriaz ari dana. J: Sorjes.

soriki. (legs): *adond.* Legez ari-izatea. J: Soriro.

soriro. (legs): *adond. Ikus.:* Soriki.

soristatu. (auzupen): *ad.* Ikus.: Baitetsi. ^: Utzi.

soritasun. (lege): *iz.* Legezkoa izatea.

soritu. (lafu): *ad.* Eskuak ikortziriñaz bete. I: Soriz bete. I: Ikus.: Maskurtu. (auzupen): *ad.* Ikus.: Soristatu. J: Utzi.

soejes. (eskugeikeri): *frond.* Ikus.: Sories. (ustekabe): *izond.* Ustekabekoa dana.

sorjeslceria. (nabarmerdceri): iz. Ikus.: Nabarmenkeri. J: Bitxikeri, au-mufti, -xabarkeria.

sorjeslci. (mutirikeri): *adond.* Mutirikeriz ari-izates.

sorjestu. (eskugeikeri): *ad.* Eskugeikeriz ari-izan.

sorka. (itzurpide): *iz.* Idiak gurdiaren aga ganean makurtzea. I: Soorka, so. (oldargune): *adond.* Notiñak alkaŕ bultzatzen ari-izatea. j: Sorkan, sortka, zorka. (kordokadura): JJ *iz.* Kordokatzen ari-izatea.

sorkai. (jayotza): *iz.* Jayo dan edonor, edozein.

sorkailu. (azaldi): *izond.* Azaldia soŕerazten duena. I: Scale.

sorkaitz. (asmakuntza): *iz.* Ikus.: Asmaketa. I: Befiskalu.

sorkaldo. (ortzi-muga): *iz.* **Eguzkia** ateratzen dan aldea. j: Ikus.: Sortalde. J: Ekera, iguzki-alde, sortegi, sortzaldc, urteera, urteyera, iguzki-ateratze, iuzpegi.

sorkalde-size. (aize): *iz.* Sortalde aldetik sortzen dan aizea.

sorkalde-luze. (luzera): *fr.* **Lutelestian** begiratzen dan **luzera. (lutelesti):** *iz.* **Berbera.**

sorlcaldeko. (ortzi-muga): *izond.* Sortaldekoa dana. I: Sorkaldetaŕ.

sorkaldetaf. (ortzi-muga): *izond.* ikus.: Sorkaideko.

sorkaldiko. (izaŕ-yakintza): *izond.* Eguzkiaren irtetzeari dagokiona.

sorlcan. (indarkeri): *adond. Ikus.:* Sorka,

sorlcari. (itzurpide): *frond.* Zama auzokoari botatzeko oitura duen idi edo mandoa. J: Sorkakari. (etorbide): iz. Ikus.: **Etorbide.** Etorburu.

sorkatn. (oldargunc): *ad.* **Alkaf bultzatu.**

sorkatzaile. (azao): *izond.* **Azaoctan jartzen duena. I: Sorkazale.**

sorlcera. (jayotza): iz. Ikus.: **Jayot-za. Sorgune.**

sorkeri. (ankerkeri): *iz.* Ikus.: Ankerkeri. Oilkeria.

sorketa. (egin): *iz.* **Yainkoa'k** ezerezetik izakiak **egin.** (azaldi): iz. **Azaldia egitea.**

sorki. (biribildura): iz. ikus.: Builute. Burute. (arabaki): iz. **Arabaki latza.** J: **Sorki-morki. (oyal): jJ** *iz.* **Ikus.: Zataŕ.** J: **Bustikoi. (azkuŕi): Jj** *iz.* Ikus.: Azknfi. I: Oturuntza, azkuntza, zitzi, trapala.

sorld-morki. (arabaki): *iz.* Ikus.: Sorki.

sorlcide. (aldikada): *frond.* Aldi berberakoa dana. (anai): *iz.* Ikus.: Bidoi. J: Biki. (mueta): Jj *izond.* **Mueta berberakoa dana.** (azaldi): ! *izond.* **Azaldi berberakoa dana.**

sorlcidetasun. (musts): *iz.* **Mueta** berberakoa izatea.

sorkil. **(luf):** *iz.* **Ikus.: Mo;cil. j: Mokoŕ,** forma.

sorkilo. (gañeko): *iz.* **Gañeko zaŕa.**

sorkitsu. (piltzaŕ): *izond.* **Piltzafez jantzita dagoena.**

sorkitu. (arabaki): *ad.* Latzez arabakitu. (igoera): *ad.* Prakak, mainguak, zaipekoak jaso istragala egin.

sorkitu-une. (oyal): iz. Oyaletan matak egitea.

sorlciztatu. (oŕadura): *ad.* Txarpaz **oŕadura**

sorkizun. (asiera): *12. Ikus.:* **Iraspen.** I: **Iraskunde.**

sorkun. (ernaltze): iz. Ernaltzearen egipena. I: Sorkunde, sorpen, sofera. (iturbum): *iz.* Ikus.: **Iturburu.** I: Sorgu.

(etorbide): jj *iz.* Ikus.: Etorbide. I: Sorkunde. (asiera): II iz. Tkus.: Asiera.: Astapen. (jayotza): II *iz.* Ikus.: Jayotza. j: Sorkunde.

sorkunde. (ernaltze): *iz.* Ikus.: Sorkun, I: Sorpen. (jayotza): iz. Ikus.: **Jayotza.** Jaitcra, sorkuntza. (etorbidc): II *iz.* Ikus.: Etorbide. Sorkun, sorkuntza, sorkura. (emantza): *(iz.* Ikus.: Emantza. j: Emoyera, sorpen.

sorkuntza. (etorbide): *ŕz,* Ikus.: **Etorbide. :** Sorkunde. (jayotza): *iz.* Ikus,; **Jayotza, I** : Sorkunde, sorkura, sorpen.

sorkura, (jayotza): iz. Ikus.: Jayotza, I: Sorkunlza. (etorbide): *iz.* Ikus.: Etorbide. j: Sorkunde, sorpen.

sorkurazko. (jayotza): *izond.* Sorkurari dagokiona.

sorkurin. (eunizti): *iz.* Kizkiñean dagoen uriñu. j: ikus.: Gurin.

sorlari. (egin): *izond.* Tzakiak ezerezetik egin ditnena; Yainkoa.

cork. (azaldi): *izond.* Bats.: Sorkailu.

sorleku. (iritargo): ŕo, Jaya dan tokia. Ikus.: Sorgi. : Sorgu. (jayotza): *iz.* Ikus.: Jayoteŕi, j: Oio-luŕ, sorgi, sorgu, sortefi.

sorlefo. (jayotza): tz. Jayotzaren Iciria.

sorma. (la): *iz.* Lo labuŕa.

sormakatu. (txoskoŕ): iz. Lafuan sortzen dan aunditsu txikia.

sormami. (eunizti): tz. Mintz eta gunekin kizkiña osrtzen duen uriña. I: Xizkin-mami.

sormen. (azaldi): *iz.* Sortzearen egipena.

sormin. (oñaze); *to.* Nolabait ibituta dagoen oñlazea. (eritasun): *iz.* Garuntegiaren egipena bat-batean geldi tzea.

sormiu-aitzitiko, (sendagaikintza): *izond.* Sormiñaren aurkakoa dana.

sormiu-arpegia, (eritasun): *ŕz.* Sormiñezko arpegia.

sorminbera. (eritasun): *izond.* Sormiña jasaten duena. Sormindun, sormiñezko.

sormindu. (mutidura): *ad.* Atzak mutiduraz jati, I; Sornindu, soŕera. (eritasun): *ad.* Sormiñez eritu. I: Soŕeri.

sormindun, (eritasun): *izond.* Ikus,: Sorminbera. I: Sormiñezko.

sormindura. (inutidura): *iz.* Atzak mutiduraz jartzearen egipena.

snrmintu, (sorgortasun): *ad.* Sorgortasuna egin.

sarmiñezko. (eritasun): *izond.* ikus.; Sorminbera. I: **Surmindun.**

soma. (ikerketa): *iz.* ikus.: **Ikerketa.** lkerkuntza, xerku.

sorna-bedŕŕ. (belaf): *iz.* Auntz-kornakaria dan belaŕa, sendakintzan erabiltzen dana.

sorna-beaaf. (beiaŕ}: iz. Askarkaria dan belaŕa.

sornakatu. (txoskoŕ): *iz.* Aunditxu talkie.

solrnatu. (ikerketa): *ad.* Ikerketan *ari-* oan.

sornau. (Midi): *ad.* Zeribait irudia eman. I: Irudia egin, main,

some. (izen): *iz,* Emakume baten izena.

sornindu. (mutidura): *ad.* ikus,: Sormindu.

soro. (luŕ): *iz. Ikus.:* Solo. I: Soo. (tare): *iz.* Ikus.: **Late. I:** Pentze, sogo. (Mai): II *L.* Bclaŕ txiki. I: Sofa. (enparantza): EI iz. Enparantza txikia; dantzatzeko, gazteak alkartzen diran zelaya. (golde): jj *ŕz.* Goldearen nabaŕa.

soro-ansar. (egazti): *iz.* Ikus.: Antzar. Antzara.

soro-arte. (otaluŕ): *iz.* Ereinduta dagozen lurkieu arteko laakiak.

soro-asmakeri. (baterapen): *iz.* Ikus.: Baterapen (sendakintzan). I: Ero-asmakeri.

sorn-baten. (Id): *iz.* Aldapan dagoen soloaren beko mustuŕa.

soro-bazteŕ. (luŕ): *to.* Soloak mugatzen dituen maŕo, j: Soro-lnaŕ, soromuga.

soro-belaŕ, (belar3: *iz.* Abercentzako bazka.

soro-berdantz, (egazti): *iz.* Egazti-mota bat.

corn-bide. (bide): *to.* Norbaiten soloetan barna dagozen bideak.

soro-erenlu. (ordoki): to. Zugatzik ez daukan ordoki zabala.

soro-efegiña. (beta): *tz.* Aranetako eŕegiña deitzen dan belaŕa.

soro-maf. (luŕ): tz. Ikus.: Soro-bazteŕ. j: Soromuga.

soro-mazela. (les): *to.* Lurki baton zatia.

soro-mazusta. (sasi): *iz.* Landactako masusta oztinkara.

soro-sagu. (sagu): *iz.* Tkus.: Satitsu. Sagu-itsu.

soro-tipula. (eŕaboil): *iz.* Tipularcn antzekoa dana; bana here baŕuko zatia lodiago ta gaŕatzagoa da.

sorobil. (alapide): *ŕz.* Alapidea daukan beko mendia.

soroburu. (luŕ): tz. Aldapan dagoen lurkiaren goiko aldea. j: Sorogoeu.

sorodi. (MO: *iz.* Solo batzuen multzoa. Soroeta.

soreeta. (uŕ): *to,* Ikus.: Sorodi.

sorogoen. (luŕ): *iz.* Titus.: Soroburu.

sorokari. (abere): *booed.* Ereindako soloetan sartzeko, oitura artu duen aherea. (gaizpide): *frond.* Berbera.

soroketa. (beiaŕ): *iz.* Ebagi ondoren sortzen dan belata.

soromotz. (bald): to. Belaŕaren bigaŕen ebaketa.

soromuga. (lur3: *iz.* Ikus.: Soro-bazteŕ. Soro-maŕ,

soropil. (luŕ): *tz.* Zotalaz estalitako lurkia. (late): to. Berbera. j: Soŕopil, xoŕopil. (halal): *iz.* Belaf-meta.

soropil-oilo. (egazti): to. Anka-luzca dan cgaztia, aundi ta ega motzak dauzkana. j: Ikus.: Basalt).

soropildegi. (late): *iz.* Soropitez beteta dagoen tokia.

soropiidu. (late): *ad.* Soropilez bole.

soropildura. (late): *iz.* Soropilcz betetzea.

soropilo, (landare): *iz.* Ikus.: Azki. I: Mugita.

soros-leku. (nrgazpen): iz. **Urgazpena** emateko Moe edo lobe.

sorosari. (urgazpen): iz. Laguntza. I: **Carbitolci'ko** gogoen aide betetzen dan egipen ona.

sorosgati. (urgazpeu): *booed.* Norbailentzat urgazpencz cmandakoa.

sorosi. (urgazpen): *ad.* Zerbait **urgazpenez eman.**

soroski. (urgazpen): *iz.* Ikus.: Urgazpen. Egartura, sorozpide.

soroskitu. (urgazpen): *ad.* Urgazpena eman. I: Sorostu.

soroskunde. (urgazpeu): *tz.* Urgazpenaren egipena.

sorosle.(urgazpen): *booed.* Urgazpena ematen **duena.**

sorospen. (urgazpen): *iz.* Ikus.: Urgazpen, ; Sorospide, ircsargi.

sorospide. (urgazpen): *iz.* ikus.: Urgazpeu.1: Sorospen,sorozpide_ (ukaŕ): *tz.* Ikus.: Ukaf. I: Eta, musiiia. **(zarbeŕiketa):'II tz.** ikus.: **Zarbeñketa.**

sorospidez. (urgazpen): *adond.* Urgazpenez ari-izatea.

sorostu. (urgazpen): *ad.* Ikus.: Soroskitu.

sorotaf, (gizon): izond. Landaetan jayo dan gizona.

sorotegi, (War): tz. Belaŕa gordetzen dan tokia.

sorotu. (laic): *ad.* Lurki bat tale biurtu.

sorotxo. (late): *iz*. Late txikia.

sorotz dago. (zetata): *ad*. Zelatan ari da.

sorotz egon. (zelata): *ad*. Zelatan ari-izan. I: Sorotzi.

Sorotzi. (zelata): *ad*. Ikus.: Sarotz ern, I: Sorotz.

sarnxko. (tuŕ): *iz*. Lands txikia.

sornzle. (ontasun): *izond*. Ona egiten duena.

sorozpen. (dote): ŕz. Dote batetik batandatzen ari-izatea.

sorozpide. (urgazpen): *iz*. Tkus.: Urgazpen. : Soroski, sorospide.

soroztelce. (urgazpen): *adond*. Urgazpena eman gabe.

sorpen. (ernattze): *iz*. Soŕeraztearen egipena I: Sorkun, sorkuude, sacra, sorgune. (emantza): *iz*. llcus.: Emantza. I: Sorkunde. (etorbide): II lz. Ikus.: Etorbide. : Sorkura. (jayotza): II Ikus.: Jayotza. I: Sorkuntza.

sorpen-etugabea. (neskutsa): *iz*. Ama Neskutsa'ren izen *bat*.

sorpurn. (izate): iz. Izaki bakoitzaren izatea. I: Ikus.: Izate. 1: Izamen.

sot. (sorayodura): *izond*. Sorayoa dana. (gortasun): *izond*. (iota dana. (begiespen): 11 *izond*. Begiespenez beteta dagoena, (etorbidc): II iz. Sor€u aditzaren zeingabea.

sofa. (baldartasun): *izond*. Baldaŕa dana.

sotaira. (jayotza): *iz*. Jayolzeko era. 1: Soŕaire, sofairo.

soŕaire. (jayotza): iz. 1k-us.: Sc/aira. I: Sorairo.

sotairo. (jayotza): *iz*. Ems.: Soraira. 1: Soŕaire.

sotaldatu. (erdialdi): *ad*. Auŕ-cgoizlea egin.

soŕaldi. (erdialdi): iz. ikus.: Erdialdi. Emaldi, sorzairu, seingintza. (aldi): iz. Oraingo aldia. (jayotza): II *ft*. Jayotzaren aldia. (bizi): II *ŕz*. Ikus.: Bizi. 1: Biztaldt.

soŕaldien. (eritasun): iz. Kordamen galtzeaz gertatzen dan Idriocn cgokera. I: Beartuzko zutun-egoera.

sotapailu. (azaldi): ŕz. Azaldirako lsnabesa.

sofarazi. (jayotza): *ad*. Jayo-eragin. I: Sorterazo.

sotarazle. (azaldi): *hand*. Soŕcraztcn duena. 1: Soferazle. (sorgortasun): *izond*. Sorgortasuna eragiten duena.

sofaraztaile.(jayolza): *izond*. Jayo-cragiten duena.

sotayo. (arduragabetasun): *izond*. Ikus.: Sorayo.

sofayotasun.(arduragabetasun): *ft*. Ikus.: Sorayotasun.

sofayotu. (sorayodura): *ad*. Ikus.: Sorayotu.

soŕ-befitu, (jayotza): *ad*. Beŕiz Jayo.

sot-bide. (zio): iz. ikus.: Zio. 1: Gerta-bide. (etorbide): *iz*. Ikus.: Etorbide. I: Etorkun.

sofezn. (ugaritasun): *adoad*. Ugaritasunean ari-izatea.

sof-egun. (urtc): *iz*. Urteak beretzen diran eguna.

sacra. (ernaltze): *iz*. *Ikus.:* Sorpen. I: Sorkun. (mutidura): *iz*. Soin-atalen mutidura. I: 1kus,; Sonnindu.

soferazi. (gortasun): *ad*. Gortmeragin. (sorgortasun): *ad*. Sorgot eragin. (Jayotza): II *ad*. Jayo-eragin, I: Soŕerazo.

soŕerazko. (zio): *ŕzond*. Gogoan ekanduzko oldargunea duena.

soferazle, (azaldi): *izond*. Ikus.: Soŕarazle.

soferazo. (jayotzs): *ad*, Ikus.: Soŕemzi.

soferi. (gortasun): *iz*. Tkus.: Gortasun. I: Etkotcria. (eritasun); *iz*, Ikus.: Sonnindu. (dardaritze): *iz*. Ikus.: Manna, 1: Zaiñak-zai, zaiñoratu.

soferi-arpegia, (eritasun): *iz*. Sorminduta dagoen arpegia.

soferitu. (eritasun): *ad*. Soŕeriz critu,

soferizko. (eritasun): *izond*. Sorminduta dagoena.

sof-eñ. (eŕi): *iz*. Sorlu dan efra, abeŕia.

soŕed.. (di): *iz*. Jayo dan eŕia. (jayotza): *iz*. Berbera,

sot-efo. (aita): iz. Aitak eta aitacn aitak.

soŕetxe. (bizitegi); *iz*. Jayo dan ctxca. (jayotza): *iz*. Berbera.

sot-etxe. (jayotza): iz. Jayo dan etxca.

sofezin. (azaldi): *izond*. Soŕerazi ezin ditekena.

sof-gortu. (birloraldi): *ad*. Sorgoraldian egon.

soli-beta. (landare): iz. Edaskaria dan landarea sendakiutzan erabIltzen dana. (belaŕ): *iz*. Ikus.: Sori-belaŕ.

sot-klazti. (jayotza): ŕz. Jayotzaen betia jartzen dan idaztia.

sofikera. (landare): *iz*, F,'daskaria dan landare edentsua. (belan): *iz*. Eazkaria dan belaŕ-a, edentsua clans.

sofiri. (id): iz. Jayo dan iria. (jayotza): *iz*. Berbera.

sof-lekuko. (€ritargo): *izond*. Iritargoari dagokiona.

sof-lefo. (egitegun): *iz*. Ikus.: Aldizti.

sof-mami. (eunizti): *iz*. Kizkiñaren zati bizi ta eginkota. 1: Sonnami.

sot-rnotzo. (joko): iz. Ikus.: Abixonka. I: Itsu-itsuka.

sot-muga. (jayotza): *iz*. Jayotzaren aroa.

sofo. (late): *iz*. Ikus.: Late. I: Bedardi. (belaf): iz. Ikus.: Soro.

sofapil. (isle): *iz*. Ius.: Soropil. I: Xoŕopil, soŕopilo.

soŕopilo. (bete): *iz*. Ikus.: Soŕnpil.

sofnrtz. (arts): *ft*. Umcai irtzen zaizkien lenengo ortzak,

sof-sofean egon. (jakineztasun): *ad*. Gertatzen dana jakin gabe egon.

sof-sot egon. (oñaze): *ad*. Aundia ez dan oiiazeaz egon.

sot-suin. (ayuti): *iz*. Tkus.: Ayufi. I: *life*.

sof-tolci. (leku): *iz*. Jayo dan tokia. (jayotza): *iz*. Berbera.

sorse. (gaits): *iz*. Gazta egiten dan mays..

sort-ego. (ortzi-muga): *iz*. Ego-sortaldea.

sort-egun. (jayotza): *ft*. Norberarentzat jayotzetik betetzen diran cistern eguna. I: Sortzegun. (ante): *iz*. Berbera.

sort-erazi. (buzipen): *ad*. Buzipena egin.

sort-iri. (iri): iz. Jayo dan iria. (jayotza): *iz*. Berbera,

sort-lufalde. (orizi-muga): *iz*. Sortaldeko luŕaldea.

sort-oge. (oe): *iz*. Jayo dan oea. (jayotza): iz; Berbera.

sort-ordu. (oren): *iz*. Jayo dan orena. (jayotza): *iz*. Berbera.

sort-ortz. (ortz): *iz*. Auŕai sortzen zayen lenengo ortza.

sort-tinia. (etorbide): *iz*. Etorbideko tinia,

sorts. (azao): iz. Ikus.: Azao. I: Asago, zatuka, zerdatara. (rams): *iz*. Ikus.: Zama. 1: Bekaf. (azta): II *izond*. Azta duena. I: Sortagaŕi, (oroimen):11 *izond*. Oroitzen ez duena. (tanta): 11 12. Ubilaren tanta.

sorta-sari. (salneuŕi): *iz*. Sortaketarengatik ordaindu beat dana. (sortaketa): *iz*. Berbera.

sorta-ugal. (sortaketa): *iz*. Burusiak eramateko tresna. I: Sortual.

sortagafi. (azta): *izond*, Ikus.: Sorta.

sortaitz-alde. (ortzi-muga): *iz*. Was.: Sarkalde. I: Sartalde.

SORTAKETA. iz. Aldaratu beat diran gauzak esta€ki egokien baŕuan jartzearen egipen eta ondorioa. 1: Aldaratze ori egiteko gauzak jartzen diran kutxa edo estalkia.1/ (antoxin), (biribilkapen), (estaldura), (iraun-aztc),

(kutxa), (lekoretasun), (loŕeta), (ontzi), (ontziko), (oŕadura), (sarknra), (sarpen), (ustutx), (zama), (zoŕo).

sortalde. (ortzi-muga): *iz.* Ikus.: Sorkalde. I: Sortegi, sortzalde, urteera, urteyera, iguzkiateratze, iguzki-sortalde, iguzki-sorte, iuzpegi.

sortalde-zale. (ortzi-muga): *izond.* Sorkaldekoari buruz zaletasuna duena.

sortaldeko. (ortzi-muga): *izond.* Sorkaide aldekoa dana.

sortaldl. (azaldi): *iz.* Umezketaren egipena. E: Sortu-aldi, sortucra. (jayotza): *iz.* Jayotzarcn aldia. (emantza): *iz.* Ikus.: Emantza. I: Egoizpen, sortukizun.

sortarau. (Osiers.): iz. Ihrs.: Asiera. I: Astapen. (asoin): *iz, ikus.:* Asoin, Endelu.

sortarauz. (astern): *adorn'.* Berezkoa bezela ari-izatea. Sorizez.

sortaraz-kide. (sic): iz. Gauss edo egipen bateu zio berberakoa dana.

sortarazgati. (azaldi): *izond.* Sortarazi dezakena.

sortarazi. (jayotza): *ad.* Jayo-eragin,

sortaraze. (azaldi): *izond.* Sortarazten duena. [: Sortzaile.

sortasun. (mutidura): *iz.* Soin-atal baten mutidura. I: Sortu. (azao): *iz,* Azaoak egitea. (anpadura): Aupadura baten gutxitzea. (lolotasun): t *iz.* Ikus.: Lototasun. I: Geldikeria. (sorgortasun): j iz. Sorgortasunean egotea.

snrtatarzun. (azta): iz. Aztuna izatea.

sortatu. (zama): *ad.* Ikus.: Zamata. Zamazti. (aurkintza): *ad.* Ikus.: Aurkitu. J: Moro. (sortaketa): II *ad.* Sortaketan ipiñi.

sortatxo. (azao): *iz.* Azao txikia.

sortatzaL (azta): *ft.* Azta oso aundia. (ingi): *is.* Ingi-sorta aundia.

sortauf. (aurtzaro): *iz.* Urte berean jayatako auŕak. (jayotza): iz. Berbera, (urte):) *iz.* Berbera.

sortazi. (batabil): *iz.* Sortzerako azia.

sortbefitu. (jayotza): *ad.* Beŕiz jayo.

sortegi. (ortet-muga): *iz. ikus.:* Sorkalde. ^: Sortalde, sortzalde.

sortegun-opari. (emanketa): iz. tJrteak betetzea karia data egiten dan bezuza.

sorteguneko jayak. (jai): iz, Jayotzetik urteak betetzen diran eguneko jayak. (jayotza): *ft.* Berbera.

sortelegun. (egun): iz. Urtearen lenengo amabi egunak. I: Igaŕegun, zotalegun, sotelegun.

sorterazo. (jayotza): *ad.* Ikus.: Soŕarazi,

sortcfi. (ended): ŕa. Jayo dan eŕia. E: Abeŕi, sortuefi, sortu-efi. (jayotza): iz. Ikus.: Jayoteŕi. I: Gio-luŕ, sorgi, sorgu, sorleku.

sortefi-gabeko. (ended): *izond.* Abefirik eztuena.

sortefiko. (ended): *(sand.* Abeŕikoa dana. : Sortu-eŕiko.

sortefiratu, (ended): *ad.* Abeŕ'ira itzuli edo ekaŕi.

sortefiz. (ended): *adond.* Endeflarekiko ari-izatea.

sortefizale. (ended): izond. Abeŕia maite duena.

sortefo. (sendi): *iz.* Ikus.: Belaun-zugatz.

sortetxe. (bizitegi): iz. Jayo dan etxea. (jayotza): *iz.* Berbera.

sortetxeko. (jayotza): *izond.* Jayo dan etxeari dagokiona.

sortiñautsi. (berezkuntza): *ad.* Gauza bat edo batzuetatik zerbait berezi.

sortiñoslrin. (iraizkcta): *iz.* Ikus.: iñoskun.:Iñospen,ixurpen, sortiñospen.

soŕtiñospen. (iraizketa): *iz.* ikus,: iñoskun.j:Jñospen,ixurpen, sortiñoskin.

sortulotsi. (iraizketa): *ad.* iraizketa egin. I: Sortu.

sortitz. (izaera): *is.* Sortutako itza; izatasuna.

sortruk. (jayotza): *izond.* Ikus.: Sortua.

sortu. (jayotza): *ad.* Ikus,: Jayo, I: Jayotu. (ernaltze): *ad.* Ikus.: Ernallze. Emarigo. (mutidura): ((*ad.* ikus.: Sortasun. (baldartasun): II *ad.* Lan baterako baldaŕ blurtu, (asmakuntza): II *ad.* Ikus.: Asmatu. : Aztertsi. (aultasun): j *ad.* Zentzuak auldu. (aurkeztasun): *(ad.* Ikus.: Aurkeztu. I: Naarmendu. (gortasun): *(ad.* Gott'. egin. (landarizti): t *ad.* Luŕetik landarea atera, edo landareetatik oŕiak, loreak, attxurnak irten. (iraizketa): II *ad.* Ikus.: Sortiñotsi.

sortu-aldl. (azaldi): iz. Ikus.: Sortaldi. Sortuera. (erdialdi): *iz.* Sortzearen aldia.

sorte-arazl. (izaera): *ad.* Ezerezetik sortu-eragin. j: Sortuerazi. (etorbide): *ad.* Bizi-asiera eman. I: Sortuerazi. (adiontasun): f *ad.* Adiantasuna eman. Sortuerazi. (ernaltze): II *ad.* Ernaltzea eragin. I: Sortuerazi,

sortu-befi. (jayotza): *izond.* Jayo-beŕia.

sortn-eŕi. (jayotza): *is.* Ikus.: Sorted. j: Sortueŕi.

sortu-eŕiko. (ended): *izond.* This.: Sorteŕiko.

sorte-gabeko. (izaneza): *frond.* Sortu ez dana. j: Surtzaka.

soruua. (jayotza): *izond.* Jayo dana. Sortruk.

sortual. (sortaketa): *iz.* Ikus.: Sorta-ugal.

sortuen. (jaubegai): *izond* Sendi batean lendabizi jayo dana.

sortuera. (azaldi): *iz.* Ikus.: Sortaldi. I: Sortu-aldi.

sortuerazi. (izaera): *ad.* Ikus.: Sartu-arazi, (etorbide): *ad.* Berbera. (adiontasun): I *ad.* Berbera. (emaltze): *ad.* Berbera.

sortuefi. (eŕi): iz. Ikus.: Sorted. j: Abed, sortu-eŕi.

sortugai. (izaera): iz. Sortzekoa dana. Sortukai. (gal): iz, ikus,: Gal, I: Etkai, sortukai, sortukari.

sortukai. (izaera): *iz.* ikus.: Sortugai. (gai): *iz.* Berbera. !: Sortukari.

sortukari. (lasers): *iz.* Sarna izan dana. (gai): *iz.* Ikus.: Sortugai. Sortukai.

sortuki. (emaniza): *iz. Ikus.:* Emantza, Sortukizun.

sortukizun, (emantza): *iz.* ikus.: Emantza. j: Sortaldi, sortuki.

sortule, (jayotza): ŕzand. Jayotza soierazten duena.

sorturiko, (izaera): *izond.* Sortua izan dana. I: Sortutako, sortuzko.

sorlutako, (izaera): *izond,* This.: Sorturako. 1: Sortuzko.

sortuxada. (urin): iz, Lo-belaŕaren uriña.

sortuz-gaindiko, (izate): *izond.* Tzakitasunaren gañetikoa dana. I: Sortuz-gaiñeko, sortuz-goiko, sortuz-goitiko, sortuz-goragoko, sortuz-gorako, sorlzez-gaindiko, sortzez-gaiñeko, sortzez-goiko, sortzez-goitiko, sortzez-goragoko, sortzez-gorako. (ikusgaŕi): *izond.* Berbera.

sortuz-gaiñeko. (ikusgaŕi): *izond.* Ikus.: Sortuz-gaindiko. j: Sortuz-goiko, sortuz-goi€iko, sortuz-goragoko, sortuz-gorako. (irate): *izond.* Berbera.

sortuz-goiko. (ikusgaŕi): *izond* Ikus.: Sortuz-gaindiko. Sortuz-gaiñeko, sortuz-goitiko, sortuz-goragoko, sortuz-gorako. (izate): *izond.* Berbera.

sortuz-goitiko. (ikusgarri): *ŕzond.* Ikus.: Sortuz-gaindiko. j: Sortuz-gaiñeko, sortuz-goiko, sortuz-goragoko, sortuz-gorako. (irate): *izond.* Berbera.

sortuz-goragoko. (ikusgafi): *izond.* Ikus.: Sortuz-gaindiko. Sortuz-gaiñeko, sortuz-goiko, sortuz-goitiko, sortuz-gorako. (irate): *izond.* Berbera.

sortuz-gorako. (ikusgafi): *izond.* ikus.: Sortuz-gaindiko. : Sortuz-gaiñeko, sortuz-goiko, sortuz-goitiko, sortuz-goragoko, sortzez-gaindiko. (izate): *izond* Berbera.

sortuzko. (izaera): *izond.* Ikus.: Sorturiko. Sortutako. (izate): *izond.* Berezkoa dana. (bizi): II *izond.* Bizi danaren izatasunari dagokiona. Sortzetikako, sortzetiko.

sortzalle. (izaera): *izond.* Ikus.: Sortarazle. (ernaltze): *izond.* Ernaltzea egifen dueua. (asmakuntza): *izond.* Asmatzen duena. (emantza): I *izond.* Emantza egiten duena. (iraspen): *izord.* Iraspena egiten duena. (kosno): *ŕz.* Kosnoa soferazten duen lefoa.

sortzain. (sendi): iz. Sendi baten auŕeko asabaen leŕoa. (sendakintza): *izond.* Erdialdiai buruz bereziki ari dan sendagilea. (erdialdi): II *izond.* Erdialdietan here laguntza ematen dues emakumea. Sorzain, sorzalc, emagin, emegin, erdiarazle.(esku-langintzak):j1 *izond.* Berbera.

sortzaindu. (erdialdi): *ad.* Erdialdietan laguntza eman.

sortzaka. (izaneza): *izond.* Ikus.: Sortugabeko.

sortzalde. (ortzi-muga): iz. Ikus.: Sorkaide. I: Sotalde, sortegi.

sortzapen. (azaldi): *iz.* ikus.: Azaldi. Emartasun. (jayotza): *iz,* Bcus.: Jayotza. j: Sortze, sortzepen, sorzairu, sorzario, sorzaro.

sortzaro. (erdialdi): *iz.* Erdialdia egifen dan aroa.

sortze. (jayotza): *iz.* Ikus.: Jayotza, I: Aursortze, sortzepen, sortzapen, sorzain, sorzario, s maro. (etorbide): *ft.* Ikus.: Etorbide. I: Jatoŕi, sortzepen.

sortze-aldi. (jayotza): iz, Jayotzaren aldia.

sortzeke. (jayotza): *frond.* Jayo gabe.

sortzeketa. (jayotza): kz. Jayotzearen egipena.

sortzeku.(etorbide): *izond.* Etorbideari dagokiona. (azaldi): *izond.* Soŕerazi ez dana,

sortzepen. (jayotza): is. ikus.: Jayotza. 1: Sortzapen, sorzc, sorzario, sorzairu, sorzaro. (etorbide): iz. Ikus.: Etorbide. ^: Sortze.

sortzetiko. (ended): *izond.* Jayo dan etiko.

sortzetikako. (bizi): *izond.* lkus.: Sortuzko. I: Sortzctiko.

sortzetiko. (bizi): *izond. Ikus.:* Sortuzko. I: Sortzetikako.

sortzez. (asiera): *adond.* Ikus.: Sortarauz.

sortzzez-galndiko. (ikusgaŕi): *izond.* ikus.: Sortuz-gaindiko. Sortuz-gorako, sortzez-gaiñeko, sortzez-goiko, sortzez-goitiko, sortzez-goragoko, sortzez-gorako. (izate): *izond.* Berbera.

sortzez-gaiñeko. (ikusgati): *izond.* Tints.: Sortuz-gaindiko. {: Sortzez-gaindiko. (izate): *izond.* Berbera.

sortzez-goiko. (ikusgaŕi): *izond.* Ikus.: Sortuz-gaindiko. I: Sortzez-gaindiko. (izate): *izond.* Berbera.

sortzez-goitiko. (ikusgaŕi): *izond.* ikus.: Sortuz-gaindiko. I: Sortzez-gaindiko. (izate): *izond.* Berbera.

sortzez-goragoko. (ikusgaŕi): *frond.* This.: Sortuz.gaindiko. Sortzez-gaindiko. (izate): *izond.* Berbera.

sortzez-gorako. (ikusgaŕi): *izond.* Ikus.: Sortuz-gaindiko. I: Sortzez-gaindiko. (izate): *izond,* Berbera.

sore. (zola): *is.* Ikus.: Zola. I: Zelai; sou. (bide): is. Bidearen zola. (bzitegi): *iz.* Bizitegi baten zola. (luf-azpiko): jj *iz,* Luŕ-azpikuaren zola.

sorua-bedaf. (belaŕ): *iz.* Kaltegaŕia dan belaŕ-mota,

soruak-berako. (dantzaketa): iz, Dantza-mota bat. I: Souaperako.

sorxka. (gortasun): *izond.* Zerbait goŕa dana.

sorzain. (sendi): *iz.* Sendi Wert enhoŕa. (erdialdi): *izond.* ikus.: Sortzain. Sorzale.

sorzaintza. (erdialdi): *iz.* Sortzaiñaren langintza.

sorzairu. (erdialdi): *iz.* Ikus.: Erdialdi. j: Sabelaldi, soŕaldi, sorzaro, emaldi. (jayotza): *iz. Ilms.:* Jayotza. j: Sortze, sortzapen, sortzapen, sorzario, sorzaro.

sorzale. (erdialdi): *izond.* ikus.: Sortzain. ^: Sorzain.

sorzario. (jayotza): iz. Ikus.: Jayotza. Sortzapen, sortue, sortzepen, sorzairu, sorzaro, aursotze.

sorzaro. (jayotza): iz. Ikus.: Jayotza. Sortzapen, sortze, sortzapen, sorzario, sorzaim, aursortze.

sos. (txintxin): *iz.* Txintxin zaŕa. (txin): *iz.* ikus.: 'DEM. I: Txindi.

sos-atxemaile. (lain): *izond.* Ikus.: Sosketari.

sos-bike. (txintxin): *iz.* Txintxin-mota bat. I: Sospiko.

sos-eraiki. (txin): *ad.* Txindia artu.

sos-craikite. (txin): *iz.* Txindiz wizen dana.

sos-untzi. (ukaŕ): *iz.* Ukafakjasotzeko ontzia.

sosagile. (txabona): *izond.* Txabona egiten duena.

sosakusi. (landare): *is.* Oliokaria dan landare-mota bat.

sosbilgailu. (gurkadura): iz. *Txintxinak* gurkatzen dituena. (txintxin): *iz.* Berbers.

sosdun. (aberastasun): *izond.* Aberatsa dana.

sose^{g}u. (atsegin): *adond.* Atsegiñez ari-izatea.

sosegu. (berantasun): *iz.* Astiro ibiitzea. I: Sosagu. (naretasun): is. Ikus.: Naretasun. I: Sesu.

soseko. (txintxin): iz Txintxin-mota bat.

sosian. (poz): *adond.* Pozik egotea.

sosiondo. (bass): *iz.* Txilaŕezbeterik dagoen leputza.

soska. (txintxin): *adond.* Sosen tntkean lan-egitea.

soskari. (zekenkeri): *izond.* Zekana dana. I: Soskoi.

soskatu. (tab): *ad.* Txindia egin.

sosketa. (tin): *is,* Txindiz artzearen egipena.

sosketari. (tam): *izond.* Txlndia biltzen duena. I: Sos-atxemaile.

sosld. (txintxin): *iz.*]kas.: Txintxin. I: Kaŕakal, ziz.

sosko. (giñaŕe): *is.* ikus,: Oblate. I: Gish, eŕozain. (indaŕ): *ŕz.* lints.: Indaŕ. Greiñu, sumac'.

soskoi. (zekenkeri): *izond.* ikus.: Soskari.

soskoi. (arto): *is.* Aletuta dagoen artaburea. (luŕ): *iz. Ikus.:* Mokof. I: Mokil.

soskotsn. (givare): *izond.* Giñateak dauzkana.

soskutsia. (brink *iz.* Zenbait txiña.

soslai. (sayeskuntza): *izond.* Sayeskunhzatik ilcusten edo begiratsen dana.

soslaurden. (txiulxin): *iz.* Txintxin-mota bat.

sosma. (susmo): ŕz. Susmoa izatea. Ikus.: Susmo. (ayeru): (z. Ikus.: Ayeru. j: Amen-omen, ustna.

sosoal. (naretasun): *izond.* Ikus.: Nare. Baratsu.

sosoaldu. (naretasun): *ad.* ikus.: Naretu. ^: Lasatu.

sospak (cgus): *iz, ikus.:* Ezpal. j: Ospal, xixtabuŕ.

sospala. (itxasontzi): *iz.* Txalupaetan ura steratzeko soli aundia.

sospiko. (txintxin): *iz.* Ikus.: Sos-biko.

sost. (ezlen-ikuste): *adond.* Bat-bateau. I: Sostean.

sost-agertu. (ezlen-ikuste): *ad. Bat-*bateau agertu.

costa. (joko): iz. Ikus.: Joko. (kirol): *iz.* Ikus.: Kirol. (jolasbide): II *iz.* Ikus.; Jolasbide. Josta.

sostada. (asaldura): *iz.* Asalduraz ari-izateaten egipena.

sostagafi. (joko): iz. Ikus.: Jostailu, I: Bostagaila.

sostagiro. (ezlen-ikuste): *adond* Bat-batean ari-izatea.

sostarketa. (josketa): iz. Gaizki egindako josketa.

sostarketan. (josketa): *adond.* Baldaŕez josten ari-izatea, I: Sostraketan.

sostean. (ezlen-ikuste): *adond.* Ikus.: Sost. i: Sostekoan.

sosteko. (ezlen-ikuste): *izond.* Bat-batean agertzen dana.

sostengatu. (urgazpen): *ad.* Itrgazpena Oman.

sostorgañ.(sendotasun): *izond.* Sendotu dezakena,

sostorki. (sendotasun): *adond.* Sendotasunez ari-izatea.

sostof. (gaztezaro): *iz.* Auŕ txikia. I: Ikus.: Muskira, 1: Potiko, ume-goti, umekondo,ume-moko, umetondo. (sendotasun): *izond.* Sendoa dana. (eragozpen): iz. Eragozpen. : Poxelu, xoralde, xoralte. (pilota): II 1z. Pilotak ematen duen punpe txata. (makil): 111z. Makil lxikia.

sostoŕ-bako. (izate): *izond.* Zerkirik eztuena.

sostoŕ-egin. (tanks): *ad.* Ikus.: Beaztnpatu. 1: Muturkatu, terebukatu, tupust-egin.

sostof-eragin. (tanks): *ad.* Beaztopatu-eragin.

sostoŕotz, (z.iri); *ft.* Zurezko ziria.

sostortasun.(sendotasun): *iz.* lkus.: Scndotasun. : Ermotasun.

sostortu. (sendotasun): *ad.* Ikus.: Sendotu. I: Sontotu, tenkortu, zaildu.

sostra. (joko): to. Rota dan burdinaga noraño dan adierazteko, luŕean sartzen dan sotz txikia. : Sostrcau.

sostraka, (zugatz): *iz.* Iabc baton zugaztia.

sostraketa, (josketa): iz. Edonola jostearen egipena.

sostraketan. (josketa): *adond.* Ikus.: Sostarketan.

sostrapo. (ardui): *iz.* Ikus.: Ardui. 1: Eloka.

sostreau. (joko): iz. Ikus.: Sostra.

sostroko. (enboŕ): *to,* Lot baŕuan dagoen zugatz edo baste landarearen enboŕaren zatia. !: Sostropo. Ikus.: Zaintoki.

sostropo, (enboŕ): *iz. Ikus.:* Sastroko.

sostun. (train): *izond.* Txindia daukana.

sosxkot. (txin); tz. Txindi-aindo txikia.

sota, (txapilo): iz. Ikus.: Txano. Txaneta, txaŕaketa.

sotal. (landare): iz. Bedafezko landare-mota bat. Bats,: Apin-belaŕ. : Zazpi-buruko bold.

sotargain. (zola): tz. ikus.: Zola, 1: Boma.

sotaŕ. (eritasun): *iz,* Anpaduraz agertzen dan aberecn eritasuna.

sotaŕi. (zaldizketa): iz. Zaldi gañera igoteko aŕi berezia.

sotaskazulo. (ondalanketa): *ft.* Ondalanketa lu'ze ta estua.

sotclegun. (egon); iz. Ikus.: Sortelegun. Igaŕegun,zotategun.

satil. (indaŕ): *izond.* Gorputzez indartsua dana. (arima): *izond.* Gogoaz beiñena dana. (mentasun): 31 *izond.* Menekoa dana. (sotiltasuu): II *izond.* Solitasunezkoa dana. (ma[tzurtasun): {j *izond.* Maltzura dana. (kriketasun): II *izond.* Kriketa dana. (Ian): II *to.* Lan ariña dana. (txikiera): *iz.* Notin txikia. (atsekabe): IE *izond.* Ituna dana,

sotil-sotiia. (lñotasun): *adond.* Oso maitagaŕiro ari-izatea.

sotildu. (zurtasun): *izond.* Zentzuduna dana.

sotildura. (txera): iz. Adiguria izatea.

sotilgabe. (mukerkeri): izond. Mukerkeriz ari dana,

sotilkeria. (mukerkcri): iz. Ikus.: Mukerkeri. I: Biguŕikeri.

sotilki. (eskuantze): *adond.* Eskuantzez ari-izatea. (mentasun): *adond.* Mentasunez ari-izatea. (sotiltasun): II *adond.* Sotiltasunez ari-izatea. (zurtasun): II *adond.* Zentzunez ari-izatea.

SOTILTASUN. *iz.* Yardueran edo izaeran, afaitasun eta onberatasuna ageŕeraztea. 1: Otzana izatea, ezikortasun, ezitasun, olctasun, otxantasun. (adeitasun): iz. Gizabidea. Bcraztasun, urentasun. (indaŕ): II *iz.* Sendotasuna, masaltasuna. (mentasun): *iz.* Eztitasuna. (zurtasun): (to• Gurbiltasuna. (kriketasun): (iz. Egokeran apaintasuna. (egokera): II *iz.* Apaindura. (atsekabe): *iz.* Itundasuna. (igoera): If *iz.* Gogo-jasotzea. (lñotasun): 11 iz. Ilms.: Lañotasun. Salotasun, xoritasun. /1 (abelizti), (afaitasuu), (eroapen), (kuma), (menpekotasun), (otzandura), (zezen).

satin. (atsaldi): ŕo. Ikus.: Zotin. J: Ipotz.

sotin-egin. (atsaldi): *ad.* Zotinkatu, zotin-egin,

sotinka egon. (inlet): *ad.* Ikus.: So€inka-egin. 1: Adiakatzen ari-izan.

sotinka-egIn. (inka): *ad.* Ikus.: Adiakatu. 1: Atx-egin, sotinka egon.

soto. (luŕ-azpiko): iz. Ormadi baton aŕoñen arteko luf-azpiko gels. j: Etxazpi, sotu. (batio): iz. Eskorta, korta. (atalondo): ,I to. Atari. (eritasun): (to. Arbi, aza ta laboreen eritasuna, pikorta batzuetaz agertzen dana. (ondalauketa): II iz. Txorko.

soto-aufe. (atalondo): iz. Atalondoaren aufeko gela.

sotodun. (iuŕ-azpiko): *izond.* Sotoa daukana.

sotoko opof. (ardo): *iz.* Ardoa txastatzeko katilua.

sotopil. (ogi): *iz.* Wants preen egositako ogia.

sotoratu. (iuŕ-azpiko): *ad.* Sotoan ipiiii.

sototoin. (atsekabe): *izond. Ihm* dagocna.

sotoŕoindu. (atsekabe): *ad.* Run geratu.

sototxo. (luŕ-azpiko): *iz.* Ikus.; Sotoxka.

sotoxlca. (luŕ-azpiko): *iz.* Soto txikia. Sototxo.

sotozain. (luŕ-azpiko): *izond.* Sotoa zaintzen duena.

sotrots. (ardatz); iz. Ardatzaren ziria.

sotu. (usteldura): *ad.* Aragia bigundu to galdu. gain): *ad.* Ataai besape, Iva edo iztaya eŕe. Our-azpiko): jj iz, Ikus.: Soto. (igurtziketa): 11 *ad.* Berbera. j: Ikus.: Egosi.

sotz. (makil): *iz.* Ikus.: Maldl. Arbasta. (txerto): iz. Txertatzeko ziria.

sotz-urkuilu. (kuŕika): tz. Zurezko kufika.

sotzamaf. (eguŕ); *iz.* Ur-lastefak daramazkien eguf-kondaŕak.

sotzofatu. (asaldura): *ad.* Asalduraz egon.

sou. (zula): iz, Ikus.: Zola. I: Soru.

souaperako. (dantzaketa): *iz.* Ikus.: Soruak-berako.

soya. (itxasontzi): *to.* Txalupa baten karelean, ipintzen date zurezko zatikoa. (garbaltasun): *iz.* Ikus.: Garbaltasun. j: Bursoiltasun, soileri.

soya-olio. (olio): *in.* Soyatik ateratzen dan aim.

soz. (ikusmen): *(gland.* Begiratzen ari-izatea. j: So-cgon, soz-egon. (adipen): *izond.* Adipenez ari dana.

soz-egin. (adipen): *ad.* Adipenez ari-izan.

sozketa. (joko): *iz.* Auŕen jokoa; auŕ bakoitzak, baste bat bete soizaren bile) doan bitartean, berea lutean bcin eta beŕiz sarizean egiten dana.

sozko. (soin): iz, Soiñaren izakera. 1: Soñaren egitura. j: Sozko, zozkon.

sozpal: (zur): *iz.* Ikus.: Ezpal. 1: Ezpalo.

sturiunku. (atsekabe): iz. ikus.: Biotamin. j: Neke.

SU. (eicaldi): *iz.* Etealdiak dagizkien bero ta argia. j: Gafaz edo gafik gabe eŕealdian dagoen ekaya.: Ttxasaldeetako talayetan, ezaupide bezela, egiten zan gaŕaldia. j: Su-izkiluen irauziaren ondorioa. j: Barneko lera batzuek cyatzen duten goritasuna. j: Eztabaida baten isi ta goŕi-bizia. j: Jaka, pu, zaka. (taŕitadura): iz. Gaf, gogo bero. (sumin): 11 *iz.* Aseŕctasun. (supaztef): H *iz.* Sutondo, subizgo. (aŕain): jj *iz.* Eskarda, aŕañen bizkaf-egatza. (Into): *(in.* Latvian beroak soŕerazten dituen mikofak. (sendi): Ikus.: Supaztet. j: Aŕondo. (same): jj *iz.* tams.: Suin. j: Xu. (bizkargune): jj *iz.* Ikus.: Bizkargune. j: Konkoŕo.1/ (bero),

su argi. (etealdi): iz. Gafaz piztuta dagoen sua. (argi): *iz.* Argia ematen duen lanabesa.

su atze. (eŕealdi): *iz.* Su bakana.

su gins dago gaur. (supazter); iz. Gaur so onduan egoteko giro ona dago.

so to saldu. (odol): *ad.* Sua pizten eta odole, ixurtzen ari-izan. (efealdi): *ad.* Berbera.

su-abe. (egurki): *iz.* Supazteŕean jartzen dan egurkia, bertatik pertza esegiteko. j: Su-oin.

su-abo. (sumcndi): *iz. ikus.:* Su-so.

su-aga. (crags): iz. Suteetarako uraga. (eŕealdi): *iz.* Berbera. (suagalaritza): jj *iz.* Ikus.: Sutunpa. j: Suodi, su-odi, sutodi.

su-aldi. (eŕealdi): iz, Zerbait eŕetzea. Sate. (hero): iz. Zerbait egitean berotzea. (eraso-aldi): jJ iz. Ikos.: Eraso-aldi, j: Oldaŕaldi.

su-alpef. (efealdi): iz. Astiro egiten dan sua.

su-andi. (gar): iz. Gat aundietaz egindako sua. j: Suandigo.

su-antz. (eŕealdi): *izond.* Suaren azpegia duena. j: Su-antzeko.

su-antzeko. (eŕealdi): *izond.* Ikus.: Su-antz.

su-ao, (sumendi): *iz.* Sumendiarcn seta. j: Su-abo.

su-arau. (ziuŕ-etxe): *iz.* Suteen aurkako ziuŕ-etxea.

su-arauena. (ziuŕ-etxe): *iz.* Su-araua ordaintzea.

su-arotu. (ziuŕ-etxe): *ad.* Eskiertasunaz ari-izan,

su-aroztegL (mailuz-landura): iz. lkus.: Mailuz-landura. (tanginiza): *iz.* Suarotzaren lantegia,

su-aiizko izkilu. (su-irkilu): *iz.* Afizko su-izkilu.

su-artzaile. (eŕealdi): *izond.* Sua artzen duena.

su-artze. (eŕealdi): *iz.* Sua gaŕez egitea.

su-asao. (lasto): *in.* Lastozko zuzia.

su-ateraldi. (etealdi): *iz.* Suari irtera ematea.

su-austoki. (efauts): *iz.* Snpaztcŕean efautsa biltzeko tokia.

su-auts. (cfauts): iz. ikus.: Mattes. l: Austef.

su-azaltsu. (antura): *izond.* Suazala daukana.

su-babes. (efealdi): *iz.* Gaŕak babesten dituena. j: Su-babeski,

su-babeski. (eŕeaidi): *iz.* Ikus.: Su-babes,

su-banbada. (gat): *iz,* Gat aundiak dauzkan sea. 1: Su-banbadako, su-bandada, su-bandadako.

su-banbadako. (gar): *iz.* ikus.: Su-banbada.j: Su-bandada, su-bandadako.

su-bandada. (gat): iz. Ikus.: Su-banbada. Su-banbadako, su-bandadako.

su-bandadako. (gat): iz. Ikus.: Su-banbada.1:Su-banbadako,su-bandada.

su-belaf. (belaŕ): *iz. ikus.:* Otsa-belaŕ. I: Xindila.

SU-BIDUTZJ. in. Ametsezko bidutzia; leoi-burua, auutz-sabela ta erensuge-buztana zeuzkana; aotik sua egozten zuena.l: Su-mamu,

su-bitarte. (efealdi): *iz.* Sua itzaltzeko erabiltzen dana, j: Su-epaibide.

se-bumf. (supaztef): *iz. Ikus.:* Suburdin. Suburdiña, su-burniva, su-buŕiña.

sit-bun/in. (supaztet): *iz.* ikus.: Subumi-sare.

su-darion. (efealdi): *izond.* Sua ateratzen duena.

su-dei. (dei-egikuntza): *iz.* Stile bat iragartzeko, zeiñua jotzen egiten dan days. (etealdi): *iz.* Berbera.

su-ea§le. (itzalketa): *izand.* Suteak itzaltzeko ari dana.

su-egazki, (su-ikusgaŕiain): *iz.* Tkus.: Su-ikusgaŕiak. j: Iduri-suak.

su-egi. (eŕealdi): *iz.* Su ondoko tokia.

su-egin. (punp): *ad.* Punp-egin. I: Sugin.

su-egiramu. (eite): iz. Sate antzekoa. (eŕealdi): *iz,* Berbera.

su-egiteko. (deafen): *izond.* Eŕetzekoa dana. 9: Sugai (izeki-aldi): *in.* Sua piztutzeko tresna. Su-emaile. (arkai): Su-zotza. I: Tifitots.

su-egotzi. (efcaldi): *ad.* Sua bota.

su-egozkai. (eŕealdi): *iz.* Sutunpai sua emateko, mutufean argi-mukia daukan agatxoa.

su-egozie. (elemelc): *izond.* Elemeletan ari dana. 1: Su-emaile, su-emantzaile, su-ematzale.

su-egut. (eguŕ): *iz.* Sua egiteko eguta. (eŕealdi): iz. Berbera.

su-emaile. (elemele): *izond.* Ikus.: Su-egozle. Su-emantzaile, su-ematzale. (izeki-aldi): *iz.* Ikus.: Su-egiteko. Su-cmale, supizlc. (asatdatasun): (*izond.* Asaldatasuncan ari dana.

su-emaiteko. (argi-muki): *iz.* Mutuŕean argi-mukia daukan makila.

su-emau. (efealdi): *ad.* Su-egin edo sua piztu. j: Suteman. 1: Su-emon. (lipizta): *ad.* Lipizta sofcrazi. (barn): jj *ad.* Bambara egin.

su-emantzaile. (dentate): *izond.* Ikus.: Su-egozie. j: Su-emaile.

su-emateko. (iraizkin): in. Iraizkin batzuei ipintzen ram tresna, berek daukaten zamari sua emateko. (gat): iz. Sua emateko, tximist-lanabesa. (suagalsritza): II *in.* Sua botatzeko lanabesa.

sn-ematzale. (elemele): *izond.* Ikus.: Socgozle. j: Su-emaile.

su-emon. (zirikaldi): *ad.* ikus.: Su-eman.

su-endai. (endai): *iz.* Labeetan erabiltzen dan endaya.

su-epaibide. (eŕcaldi): iz. Ikus.: Su-bitarte.

su-eragin, (eŕealdi): *ad.* Sea biziago egiu.

su-erdo. (eŕealdi): *iz.* Su-erdia.

su-eŕeta. (undo): iz, Tkus.: Erdoi. j: Erdoil.

su-efetatu. (undo): *ad.* Landareek so-data aria.

su-eskail. (eguŕ): *iz*. Ebakita dagoen eguŕ.

su-eta-gaŕ. (gum): *adond.* Gurari aundiaz ari-izatea.

su-eta-gafezko itzaldiak. (itz-antze): *iz.* Gogo-beroaz egindako itz-antzeak.

su-eta-gartu. (gura): *ad.* Gurari aundiaz ari-izan,

su-ezidIa. (zeiñu): iz. Sua iragartzcko zeiñuaren jotzearen egipena.

su-ezti. (eŕealdi): *iz*, Su apala dana.

su-gako. (endai): iz. Labean sua eragiteko endaya. (labe): iz. Berbera.

su-galda. (eŕealdi): *iz*. Su bizi-bizia.

su-gibel. (etealdi): *iz*. Supazteŕaren atzekaldean dagoen aŕizko edo burnlzko zatikoa. J: Sugibel-aŕi, sugibeleko, sukaide-aŕi.

su-giltz. (su-izkilu); **iz,** Su-izkiluan danba egiteko dagoen giltza. J: ikus.: Kalu. J:.Jo-gailu.

su-goiitu. (bero): *ad.* Zerbait gat ipiñi arte berolu.

su-gozo. (efealdi): *iz*. Su-geldia izatea. J: Telmo deunaren sua, su-ii. (gar): *iz.* Ikus.: Argi-txakuŕ. Argi-xakur, su-txakuŕ.

su-gurdi. (burni-bide): *iz*. Tkus.: Ke-gurdi. J: Suzko-burdi, sutorga.

su-gurpiiak. (su-ikusgaŕiak): *iz*. ikus.: Su-ikusgaŕiak. J: Iduri-suak, sujayak, suzko-txiŕingak.

su-gurtzaile. (yaurespen): *izond.* Suari yaurespena egiten diona. (eŕealdi): *izond.* Berbera.

su-gurtze. (yaurespen): *iz*. Snarl yaurespena egiten. (efealdi): Ix. Berbera.

STI-IKUSGAŔIAK, iz, Suziri ta beste antzegailuak;sun artzen dutenean margozko argiak eta dunbadak dagizkite, ororen jolasbide ta poztasunerako. I; Gau-argi zitimifiak, iduri-suak, su-egazki, su-gurpilak, su-jayak,sujokoak,sujolasale,suzko-txiŕingak, sutargiak. II (babespide), (eztanda), (eztandagai), (iraizkin), (jai).

su-i1. (efealdi): *iz*. Motela dan sua. J: Ikus.: Su-gozo.

su-iltzale. (itzalketa): *izond.* Ikus.: Su-itzalari. j: Su-itzungile.

su-iltzeko. (itzalketa): *iz*. Sua itzaltzeko tresna.

su-indardun. (eŕealdi): *izond.* Indaŕ aundia duen sua. Su-indartsu.

su-indaŕ. (langaizti): *iz*. Sutik sot' diteken igiduraren legeak aztertzen dituen iztia,

su-indartsu. (efealdi): *izond.* Ikus.: Su-indardun.

su-iraizketa. (iraizkin): *iz*. Su-izkiluetaz iraizkiñak botalzea aztertzen duen ikasketa.

su-iraizle. (goitiko): *izond.* Aotik sun botatzen duena, j: Sujaurtile. (efealdi): *izond.* Berbera.

su-iresle. (eŕealdi): *izond.* Sua iresten duena. Su-jale.

su-iskilotu. (eriotza): *ad.* Su-iskiluz erail.: Suizkiluz erail.

su-itzalari. (itzalketa): *izond,* Sun ta suteak itzaltzen dituena. j: Su-itzaitzaiie, su-itzungile, su-iltzale, su-zain. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

su-ltzalgatlu. (itzalketa): *iz*. Sua itzaltzeko lanabesa.

su-itzalki. (uraga): *iz*. Sua itzalteko uraga.

su-itzaitzaile. (itzalketa): *izond.* [kus.: Su-itzalari. : Su-itzungile.

su-itzaltzeku. (itzalketa): *izond* Sun itzaltzekoa dana.

su-itzungile. (itzalketa): *izond.* ikus.: Su-itzalari, j: Su-itzaltzaile, su-iltzale, su-zain.

su-izkilo. (su-izkilu): *iz*, Ikus.: Su-izkilu, Drunda.

SU-IZKILU. *iz*. Sutautsez betetzen dan izldlua. J: Dranda, su-izkilo, sut-izkilo, sut-izkilu, suzkilo. *1I* (eiza), (iraizkin), (izkilu).

su-izkiludun. (su- zk€lu): *Land.* Su-izkilua erabiltzen duena.

su-izldlugile. (su-izkilu): *izond.* Su-lzkiluak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

su-izkiluka ari. (su-izkilu): *ad.* Su-izkiluak erabiltzen ari-izan. J: Su-izklutu.

su-izkiluketa. (su-izkilu): *iz*. Su-Izkiluaz ari-izatea.

su-izkilutu. (su-izkilu): *ad.* Ikus.: Su-izkiiuka ari,

su-izkilutza. (su-izkilu): *iz*. Su-izkiluen multzoa.

su-jate. (eŕeaidi): *izond.* Ikus.: Su-iresle.

su-jaurtile. (goitiko): *izond.* ikus.: Su-iraizie. (eŕealdi): *izond.* Berbera.

su-jauzi. (sumendi): ŕz. Sumenditik sua Ia aŕi-urtua botatzea.

su-jayak. (su-ikusgaŕiak): *iz*. Ikus.: Su-ikusgaŕlak. j: Su-gurpiJak, su-jokoak, su-jolasak.

su-jokoak. (su-ikusgaiiak): *iz*. Ikus.: Su-ikusgaŕiak. J: Su-jayak, su-jolasak.

su-jolasak. (su-ikusgaŕiak): iz. ikus.: Su-ilcusgariak. Su-jayak, su-jokoak, sutargiak.

su-kako. (lobe): *iz*. Labean sea irabiotzeko burizko zatikoa. 9: IIres.: Koper.

su-kanpai. (zeiñu): *iz*. Sute bat dagoela iragarteko zetiMa. J: Su-kanpae.

su-koskoŕ. (pindaŕ): *iz*. *Tkus.:* Pindaŕ. J: tñaŕ.

su-Iaatz. (kate): *Ix*. *Ikus.;* Laratz. Lagatz.

su-labe. (labe): iz. Eŕe ta eŕausteko labea.

su-lama. (gaŕ): *iz*. Su-gala. 1: Su-lanbo.

su-lanbo. (gaŕ): *ix*. Ikus.: Su-lama.

su-lanbotu. (gaf): *ad.* Gaŕaz eŕe.

su-lasto. (lasto): *iz*. Eŕetzen dan lasto txikia. (eŕeatdi): *iz*. Berbera.

su-ieize. (gaiztoki): iz. Ttcus.: Gaiztoki. !: Eburni, suleza, suleiza.

su-leizeko. (gaiztoki): *izond.* Gaiztokiari dagokiona. J: Gaiztokian dagoena, suleizetaf. (txeŕen): *iz*. *ikus.:* Txeŕen.: Galtzagoŕi, sulezeko.

su-leizeratu. (gaiztoki): *ad.* Gaiztokira betiko jean.

su-leku. (sukalde): iz. ikus.: Sukalde. Sutton, (supazteŕ): *iz*. Ikus.: Supazteŕ. Sukun, su-mai.

su-mat. (supaztcŕ): *iz*. ikus.: Supazteŕ. I: Su-leku.

su-makil. (endai): iz. Sun eragiteko makila. ;: Sumako, sumcako.

su-makillcada. (tanpa): *iz*. Su-makilaz emandako tanpa.

su-mamu. (su-bidutzi): *iz*. Ikus.: Su-bidutzi.

su-margodun. (mango): *izond.* Su-margoa duena. Su-margoko, su-margozko.

su-margoko. (mango): *izond.* Ikus.: Su-margodun. J: Su-margozko,

su-margozko. (margo): *izond.* Ikus.: Su-margodun. Su-margoko.

su-meta. (gaŕ): iz. Gaŕak dauzkan su aundia.

su-mintzaldi. (itz-antze): *iz*. Ttzaldi sutsu ta gogofa, norbaitenganako gaitzipenak dauzkana.

su-motel, (eŕealdi): *iz*. Bizia ez dan sua.

su-negaŕ, cur): *ix.* Ikus.: Sumaid. (eguŕ): *iz.* Berbera.

su-neurkin. (neuŕi): ix. Sun neurtzeko lanabesa, (eŕealdi): *iz*. Berbera.

su-odi. (suagalaritza): ix. Ikus.: Sutunpa. J: Su-aga, zupin.

su-odoletan. (eŕeakli): *adond.* Sun eta odoiez ari-izatea. (odol): *adond.* Berbera.

su-oin. (efealdi): *iz.* Ikus.: Su-abe.

su-oitu. (eŕealdi): *ad.* Eŕaz eŕe-egin.

su-olde. (eŕealdi): iz. Ikus.: Efete. I: Lateitxeki.

su-ondo. (supazteŕ): *is.* Ikus.: Supaztef.

su-ontzi. (itxasontzi): *iz.* Su-indafaz dabiien itxasont-zls. (beroketa): *iz.* Berotzeko, txingaŕaz beteta dagoen ontzia. I: Su-untzi. (argi-mutil): II *iz.* Tximist-argi-ontzi a.

su-opal. (mugeŕ): *is.* Mugefezko manasta goŕi-goŕi ta zeargitasunezkoa dana.

su-osteko. (supaztef): *is.* Ikus.: Sooste-aŕia.

su-ozkatzaile. (zen): *izond.* Bunt! goriaz zenak egiten dituena. (eŕealdi): *izond.* Berbera.

su-panpa. (eztandagai): *iz.* Indaf gutxiko eztandagaya.

su-panpari. (eztandagai): *izond.* Su-panpak ipintzen dituena.

su-pindaŕ, (pindaŕ): *iz. Ikus.:* Pindaf. I: Su-pinta, su-pintaŕ.

su-pinta. (pindaŕ): *iz.* Mts.: **Pindaf.** I: Su-pindaŕ, su-pintaŕ.

su-pintarka. (pindaŕ): *adond.* Pindarka ari-izatea.

su-pintaŕ. (pindaŕ): *ft. Tkns.:* Pindaf. Su-pindaŕ, su-pinta.

su-pihl. (su-ikusgaŕiak): *iz.* Su-zirien gurpiia.

su-pitz. (etemele): *izond.* Elemeleetan art dana. (: Supiz. (eŕealdi): *izond.* Etetea egiten duena, su-emailea supizle.

su-pizgailu. (izeki-aldi): *iz.* Sua egiteko lanahesa,

su-pizgafi. (izeki-atdi): *izond.* Sua piztekoa dana.

su-piztaile. (eliketa): *izond.* Ikus.: Supizle. f: Snpiztale, supitzale. (eŕealdi): *izond.* Berbera.

su-pizte. (gaŕ): *iz.* Gat' aundietaz su egitea

su-ponpa. (uraga): iz. Sna itzaltzeko uraga.

su-ponpatxo. (suagalaritza): *iz.* Su-ponpa txikia. (uraga): *is.* Berbera.

su-puntak. (cŕealdi): iz. Otazketa egiteko ofatz beroak.

su-sars. (supazteŕ): *iz.* Suparteŕeko burni-sarea.

su-ta-gaf. (nafitadura): *izond.* Nañtaduraz ari dana. Sutakaf. (bero): *adond.* Bero aundiaz ari-izatea. Bras.: Su-ta-ke.

su-ta-gartu. (naŕitadura): *ad.* Naŕitaduraz ari-izan. I: Sutakartu. (taŕitadura): *ad.* Tafitaduraz ari-izan.

su-ta-ke. (barn): *adond.* Bero-bero ari-izatca. ikus.: Su-ta-gat.

su-ta-snida. (elemele): *izond.* Sutsu ta etemeletan ari dana.

su-tarte. (eŕealdi): *iz.* Strati tartea ipintzea.

au-told. (mailuz landura): *iz.* Ikus.: Sutegi. Sutoi. (supazteŕ): *ft.* Ikus.: Sutalde. I: Su-zoko.

su-iunpa. (suagalaritza): iz. Sutunpa txikia.

su-txakuŕ. (supazteŕ): iz. Supnztefeau jartzen dira burnizko zatikoak. (gaŕ): *iz.* Argi-txakuŕ. ;: Su-gozo.

su-txiki. (efealdi): iz. Txikia dan sua.

su-txinpart. (pindaŕ): *is.* This.:: Pindaf. I: Bi 8, sutxinka,

su-txipristin. (pindaŕ): *is.* Su-pindatak.

su-txulo. (su-izkiiu): *iz.* Su-izkllu batzuek su emateko dutnn zuloa.

su-une. (eiealdi): *iz.* Su-erdia.

su-untzi. (beroketa): *is.* ikus.: Su-ontzi.

su-urten. (laŕn): *is.* Lahcan beroak soŕerazten dituen eŕegosiak. I: Su-urtenak, gildaŕ, suldaŕ.

su-urtenak. (laŕu): *is.* Ikus.: Su-urten.

su-zatla. (gat): *iz.* ikus.: Gaŕaldi. I: Garmeta.

su-zain. (itzalketa): *izond.* Ikus.: Su-itzatari. J: Su-itzungiic.

su-zale. (eŕeatdi): *izond.* Su egitea tnaite duena. Suzilo.

su-zeiñu. (zeiñu): *is.* Nunbait sua dagoela iragartzcko, jotzen dan zeiñua. (eŕealdi): *iz.* Berbera.

su-zefenda. (lcŕokada): *is.* Supaztefen leŕaa. (bizitegi): ***iz.*** Berbera.

su-zezen. (zezen): *ft.* Ikus.: Suzko-izko. ^: Suzko-zczen.

su-zigof. (zigot): *iz.* Suteileaz emandako tanpa edo zigoŕa. (eŕealdi): *iz.* Berbera.

su-ziri. (eztandagai): *is.* Makil 'nee baten mutuŕoan, sutautsez beteta dagoen oditxoa; beitik sua ematean goruntz igoten dana ta aidean lef-egiten duena. I: Su-ziri-egazkin, suziriko, suzuri, as-ziŕizta, zipunpa, ziripleta, ziziriko, zirizko, zifita, ziŕita-eŕesta, ziziriko, ziziriku, zotz-egalari. (suagalaritza): *iz.* Lerkayai su-ematekoa.

su-zitlzta. (eztandagai): *is.* ikus.: Su-siri. Suziriko.

su-zizta. (pindaŕ): *iz.* Pindatak botatzea.

su-zizta. (sendabidekintza): *iz.* Ete-burniaz egiten dan sendaketa. [: Suzifista, xira.

su-ziztailu. (sendabidekintza): iz. Su-zizta egiteko **lanahesa. j:** Eŕe-sendagaiu.

su-ziztak. (sendabidekintza): *iz.* Su-ziztaz egiten dan sendaketa.

su-ziztari. (sendabidekintza): *izond.* Su-zizta egiten duena.

su-zako. (supazteŕ): iz, ikus.: Sutalde.: Su-toki. (gat): is. Ikus.: Sutzaŕ. (sukalde): *is.* Ikus.: Sukalde. Sukune, zupin. (efealdi): II *is.* Sua egiten dan zokoa,

su-zotz. (arkai): iz. Sua ateratzeko zotz txikia. I: Su-egiteko, tititats, tilit-ots, uŕitatx, teŕitots.

sua. (aŕain): *iz.* Narea dan aŕaña,

sua smolt. (eŕealdi): *ad.* Sua Aiztu.

sua-artua. (landare): *is.* Ikus.: Suberama.

suaga. (ikatz): *is.* Txondaŕa egiteko, bere inguruan ipintzean erabiltzen dan esola.

suaga-leŕo. (suagalaritza): *iz.* ikus.: Suagalaritza. I: Sutunpari-sail.

suagada.(suagataritza): *iz.* Suodiaz iraizkiña botatzea; punp-egitea.

suagadi. (suagalaritza): *iz.* Su-agaen muttzoa.

suagadun. (suagalaritza): *izond.* Su-agak dauzkana.

suagagurdi. (suagalaritza): *iz.* Su-agak eramateko gurdia.

suagalca. (suagalaritza): *adond.* Suodiaz iraizkiñak botatzen ari-izatea.

suagakatu. (suagalaritza): *ad.* Suodiaz iraizlditak botatzean ari-izan.

suagalari. (suagalaritza): *izond.* Suagalaritzan ari dana.

SUAGALARITZA. *iz.* Gudarako lanabesa-mota guziak egiteko ta erabiltzekoa dan antzea, bai ta oyentzako beaŕak dean omiak gertutzekoa. I: Uri, gudarozte edo itxasontzi batek dituen sutunpa ta beste guda-lanabesaen moltzoa. I: Oŕelako izkiluak erabiltzeko gerturik dagoen gudalari-taldea. j: Suaga-leŕo, sutunpari-sail. II (babespidc), (eztandagai), (gudalari), (gudaritza), (ikurdi), (iraizkin), (izicilu), (pimp), (au-ikusgaŕiak), (su-izkilu).

suagatu. (suagalaritza): *ad.* Suagalaritzaz ornitu.

suagatxo. (suagalaritza): iz. Su-aga €xikia.

suaingila. (naŕazti): *iz.* Ikus.: Gargantesa. 1: Muskentra, suangila, subalinda, subalindara, subandila, sumaingila, txitxikuandri.

snak artu. (eŕealdi): *ad.* Suakai egin.

sualcai. (eŕealdi): *iz.* Zerbait gaŕ aundietaz eŕe egitea.

suakin. (eŕealdi): *iz.* Eŕetzeko dagoena; eŕe egin ditekena.

sualama. (baterakuntza): *iz.* Deadarka ta ostelari ari dan ostea. (gar): *iz. Gat* aundia. (zalapart): 11 iz. Zalapart egiten ad dana.

sualamaka, (lastertasun): *adond.* Lastertasun aundiaz ari-izatea. 1: Sualamurka.

sualamurka. (las£ertasun): *adond.* Ems.: sualamaka,

sualatu. (bero): *ad.* Gafak atera arte baron].

suamu. (pipit): iz. Lorearen azia bilizen duen pipila.

suandigo. (gat): iz. Ikus.: Su-andi.

suanditu. (legal): *ad.* Legafez bete.

suandora. (abetxu): *iz* Zuandorkaria dan abetxu abartsua.

suangil-eiztari. (eiza); *izond.* Suangilak aŕapatzen ari dana. (naŕazti): *izond.* Berbera.

suangil-jale. (naŕ'azti): *izond.* Suangilak jaten dituena.

suangila. (naŕazti): *iz.* Muzkeltxikiaren antzekoa dan **nataztia, ormaen** mokoletan bizi dana. I: Gargantesa, suaingila, subalinda, subalindara, subandila, subekandela, subelindara, sube-mandit, suge-aingira, sugekandela, sugekandera, sugelandara, sugelinda, suge[indara, sugeangela, sumaingila, sumaudil, suraingila, surangila, suskandela, suskandera, txaŕangiia, zingilitaŕa, xumardila, xuxkandera, sagandila, ziŕingilo, subilandara, suendit, sugalinda, sugalindara, sugandela, subandila, sugandola, sugaindila.

suaraskatu. (lido): *ad.* Liñoa garbaz apurtu.

suardelci. (albi): *adond.* Ikus.: Suardura.

suardetsu. (albi): *izond.* Albiz ad dana.

suardura. (aibi): iz, Aibiz ari-izatea. 1: Suardeki.

suargañ, (lera): *izond.* Lerak soferazten dituena.

snarl. (lasto): *iz.* Piztuta dagoen lastotxoa.

suarka. (sukalde); *iz,* Sukalde bateko Tabctxon.

suarki. (bero): *adond.* Beroz ari-izatea. (albi): *adond.* Albiz ari-izatea.

sauna. (ziuŕ-etxe): iz. Suaren cdo sutearen aurkako anaidia. (ordainkeha): iz. Anaidian bazkide izateko epeka ordaintzen dana.

suarotz, **(langile-kuude):** *izond.* Ikus.: Eŕementari. 1: Burni-arotz, suatz.

suarotz-mailu. (gabi): *iz.* Suarotzek darabilten malu lodia.

suarozkintza. (langintza): *iz.* Suarotzen **langintza.**

sad. (aŕ): *iz.* Ikus.: Ipurtargi. j; Arberdi, aŕ-argi. (albi); *izond.* Albi aundikoa dana. (boketa): (iz. Boketa egiten dan opals. (ups): 11 *iz.* Edozcinupel txikia. (zugatz): 11 *iz.* Zumarkaria dan zugatza, goyera aundia aitzen duena ta zura oso ona ematen duena. j: Sunaŕ, zuaŕ, zuaŕ-biuŕi, zugaŕ. (gal); 11 *iz.* Gab ateratzean zerbait piztea usi. (zonte-jario): 11 Zome oso ubiltsua. (utzaldi): 11 iz. Ikus.: **Gaduŕi. j:** Osu, sandal, usi, usu, zit.

suaŕ-antura. (antura): iz. Zauri bateau egindako antura.

suaŕ-arazi. (bero): *ad.* 13crotu-eragin.

suaŕ-belaf. (belaŕ): *iz.* Ardi-miikaria dan belaŕa, eŕa usaintsua daukana ta sendalcintzan kirio-ibigaŕia bezela erabiltzen dana.

suafezoko. (gal); *izond* Gala ateratzen **duena.**

suafi. (mugeŕ); ***iz,*** Beatzafi-mota dan afia, burniaz bera jotzean sua ateratzen dana. I: Sukaŕi, sarsairu, tximiztaŕi, txingafi. (supazten): *iz.* Supazteŕean orma-ondo ipintzen dan aŕia.

suaŕia bezelako. (mugeŕ): *izond.* Suaŕiaren antzekoa dana. 1: Suaŕizko.

suaŕigai. (mugeŕ): iz. Mugefezkoa dana.

suafiki. (mugcŕ): iz. Ikus.: Beatzaŕi. 1: Izaŕaŕi.

suañzko. (mugeŕ): *izond.* **Ikus.:** Suaŕia bezelako.

suafosto. (landare): *iz.* Neguko garitxosto. I; Balsa Garitxosto.1; Pika-belaŕ.

suartasun, (ayuti): *is.* Ayutr berm.

suarzu. (antura): *ad.* Zauri baten ingurukoa **anturaz ipiñi. I:** Suantu.

suartz. (kuŕika): *iz.* Supazterko **kuñka.**

snarzizpa, (su-izkilu): *iz.* **Su-izkilu berezi bat.**

suasle. (lino); *iz.* **Liños jotzeko** ezpatstxoa.

suastu. (lido); *ad. Liñoa* **jotzea.**

saute. (sukalde): iz. ikus.: Sukalde.

stmts. (liño): iz. Liñoa biguntzeko egufa. 1: Subarats, subats, mats. (lcuŕika): Ikus.: **Kuñka.** j: Ikuski.

suatsu. **(kuŕika):** *iz.* Zuŕezko **kuñka. I: Suatzu, suberatsu.**

suatxin, **(undo):** *iz.* Ziza aria.

suatz. (langile-kunde): *izond.* Ikus,: Eŕementari. 1: Suarotz.

suatz-mailu. (gabi): *iz.* Suarotzek darabilten mailua.

suatzu. (kuŕika); iz, Tkus.: Suatsu. I: Suberatsu.

suauts-ontzi. (octal): iz. Sutautsa eukitzeko ontzia. (eztandagai): *iz.* Sutautsa gordetzeko tokia.

suazal. (antura): iz. Laŕuaren iraitzean egiten dan antura, sulcafaz gcrtatzen dana.

suazi. (eŕealdi): iz. Txinaŕ zeea.

suazti. (izkutukeri): *izond.* Gafarcn margoaz igafi egiten duena.

suazti-batzaŕ, (izkutukeri): *iz.* Suaztien bilkura.

suaztikeria. (izkutukeri); *iz.* Caŕaren margoaz igaŕi egitea.

suba-lore. (landare): *iz.* Edentsua dan landare-mota bat.

subako. (eŕi-uŕitze); *izond.* Bizidunik eztagocn takia.

subalinda. (naŕazti): *iz.* Ikus.: Suaingila. I; Suangila, subalindara, subandila, subekandela, suge-aingira.

subalindara. (naŕazti): *iz.* **linus.:** Suaingila. Suangila, subalinda, subandila.

subandila. (naŕazti): *iz.* Ikus.: Suaingila. I: Suangila, subalinda, subalindara, subangila, txitxikuandri.

subarastegi. (Labe): *iz.* Leyaŕezko gauzak epeltzeka labea.

subarastu. (lido); *ad.* Liñoa bigundu, 1: Suraskatu.

subarats. (bib): iz. Tkus.: Suats. 1: Subats.

subaspeko. (liña): *iz.* Liñoaren kondaŕak.

subastu. (txaŕantxa): *ad.* Liñoa **txaŕantxatu.**

subats. (lido): *iz.* **Ikus.:** Suats. 1: Subarats. (ira): *iz.* Garometa, irameta.

srtbatz. (ardatz): *iz.* Lasto-metak egiteko, ardatz bezela jartzen dan makila. (lasto): iz. Berbera.

subayo. (gaindi): *izond.* Geyegizkoa dana,

subazteŕ, (supazteŕ): iz. ikus.: Supaztet. 1; Aŕondo.

suba. (naŕazti): *iz.* ikus.: Sugc. 1: Suga,

suite gofi. (naŕazti): iz. Ikus.: Late-sup. 1: Sube-bilbora, sube-bipera.

sube-baratxuri. (efaboil): is. Basoko baratxuria.

sube-bcdaf. (bale): iz. Bclentsua dan belaŕa,

sube-bilbora. (naŕazti): *iz*. Ikus.: Late-sage. I: Sube-bipera, sube goŕi.

sube-bipera. (naŕazti): *is*. Ikus.: Late-suge. I: Sube-bilbora, subs goŕi.

sube-mandil (naŕazti): iz, Ikus.: Suangila. I: Subckandela, subelindara.

subeastu. (lxaŕantxa): *ad*. Liñoa txafantxatu.

subegi. (ikatz): *is*. Baŕuko sea ikusteko, txondafean egiten diran zuloak.

subeilaf. (balks); *iz*. ikus.: Aizkol. j: Iraŕ.

subeitsu. (naŕazti): is. Itsu dagoen suge beltza, kaltekoŕa ez dana. : Subitsu.

subejan. (landare): *iz*. Landare-mota bat.

subckandela. (naŕazti): *is*. Ikus.: Suangila. j: Subalinda, subelindara, sube-mamlil.

subekume. (kums): *iz*. Sugeareu kuma. (naŕazti): *is*. Berbera.

subelindara. (naŕazti): *iz*, Ikus.: Suangila. I: Subekaudela, sube-mandil.

subemats. (landare): iz. ius.: Sugamats. Sugartaburu, sugarto.

subera. (ayeŕ): *izond*. *Su* ondoan egoteko zaletasuna duena. (eiealdi): *izond*. Berbera.

suberama. (landare): *iz*. Efe-bclarkaria dan landarea; bare atria bunotsu ta buno-irintsua da. : Sua-artua.

suberatsu. (kuŕika): *iz*. Ikus.: Suatsu. I: Suatzu.

suberatu. (metal): *ad*. Metal bait, zerbaiterako beaŕa dan gogortasuna eman. : Suberotu.

suberatsa. (meta): is. Metal bati beaŕa zayon gogortasuna emanda dagoena.

suberate. (metal): *iz*. Metal bait beaŕa zayon gogortasuna enatea. Suberotze.

subermadura. (taŕitadura): iz. Tafitadura egitea. (eztabaida): is. Eztabaidan aorta diteken heron. (asaldatasun): jI *is*. Asaldatasuuean izau diteken beroa.

subermaldi. (asaldatasun): *is*. Ikus.: Asaldatasun. I; Asalda, zalagarda. (cztabaida): *iz*. Eztabaida beroa.

subermarazi. (taŕitadura): *ad*. Gogoak piztu.

subermari. (asaldatasuu): *izond*. Asaldatasunean ari dana.

subermatu. (zirikaldi): *ad*. Ikus.: Zirikatu. I: Sistatu. (zalapart): *ad*. Zalaparta egin.

suberosa. (landare): *iz*. Txaraka-mota bat, ncurkin eta erdi goyera izaten dana. Suberisa.

suberotu. (metal): *ad*. Ikus.: Suberatu.

suberotzc. (meta): *iz*. ikus.: Suheratzc.

subeŕi. (eŕcaldi): *iz*. Poztasun-sua. (asteguren): *iz*. Larunbat donean pizten den su beŕia. I: Su-haŕi.

subersoma. (salncuŕi): *iz*. Aundiegia dan salneu#ia.

subesta. (janztura): *is*. Ikus.: Gorantx. I: Koratilo.

subet. (mintzabidc): iz. Notin edo gauze batekin artu-emana debekatzea.

subigira. (efealdi): *iz*. Su ondoan egindako bilkura. (bildura): *iz*. Berbera.

subil. (enbof): *iz*. Su ondoan jartzen dan enbofa. I: Sungil, sunpuŕ, sunkuil, ataldeko. (zubil): *iz*. Aŕiz edo bumizko oso aztuna dan zubila. (aŕantza): II *iz*. Apailuaren lokafla. (esertoki); II *is*. Zurezko escri-tokia. (luŕ): II *iz*. Landau span diteken cseritzeko tokia. (golde): II Goldeari ipintzen zaizkien zurezko zatikoak.

subil-aizkora. (aizkora): *iz*. Aizkora aundia.

subil-apari. (azkuŕi): *iz*. Gabon-egunean egiten dan sputa.

subil-aulki. (esertoki): *is*. Eseritzeko esertoki bat.

subil-eguf. (unbaŕ): *iz*. Gabonean eŕelzen dan enbuŕa.

subil-oste. (cgui): iz. Sukaldeko egnfa metatzen dan tokia. (sukalde): *iz*. Berbera.

subil-txingaf. (pindaf); is. Eguŕ-suaren piudafa.

subilandara. (naŕazti): *is*. Ikus.: Suangila. I: Sabandila, suendil.

subildu. (anaskulu); iz. Eŕetzearen maskulua.

subilaro. (jai-aldi): *iz*. Egubuiiko eguna.

subilaf. (lekazi): *iz*. Basoko lists.

subilafi. (aft): *is*. Supazteŕeko atia. (supazter'): ***iz***. Barbers.

subitsu. (naŕazti): *is*. Ikus.: Subcitsu.

subizgu. (sendi): *iz*. Naiz sendi naiz supazteŕ aamoak adierazteko, erabiltzen dan Itza.

subizi. (eŕeath): *iz*. Gatcz piztuta dagoen sua. (bero): iz. Sunk ematen duen barn aundia.

subizle. {izeki-aldi): is. Sua ateratzeko tresna. (gaizpidc): *iz*. Liskaŕa soŕerazten duena.

subizteko. (arkai): iz. Arkai txikia.

subiztu. (izeki-aldi): *ad*. Ikus.: Izcki. Piztu.

subizu. (eŕealdi): *iz*. Su brain.

subola-meudi. (mendi): *iz*. Ikus.: Auña-mendi. I: Auñcmendi.

subunbada. {su-izkilu): *iz*. Su-lzkiluaren danba.

subunka. (kordokadura): *adond*. Ikus.: Sabunga.

suburdi. (burni-bide): iz. Bultzia cramateko, auŕean daukan orga igierazlea. Ikus.: Bultzi.

suburdin. (supazteŕ): *iz*. Supaztefean eguŕari eusten dion burnl-zatikoa. I: Suburdiña, su-burni, su-burniña.

suburduntzi. (zomoŕo): iz. Ikus.: Burduntzi, I: Sorgin-oŕatz, subuŕunlzi.

suburui-sare. (supazter): iz. Supaztefeko burni-sarctxoa. I: Su-burtxin.

subufuntzi, (zomoŕo): *iz*. Ikus.: Burduntzi. I: Suburduntzi.

suburu. (supazter): *iz*. Ikus.: Ke-bide. I: Ekezilo, supidc.

suda-mintz. (eunizti): *iz*. *Suduf* barncko mintza. : Sudumintz, sudunnintz, suduŕ-mintza.

sudalculu. (ao-ugal): *iz*. Ugatza artzea eragozteko, txalai jartzen zayen mutuŕekoa.

suderak. (janztura): *iz*. Soñeko baten beko ertzak.

suderi. (eritasun): *iz*. Ikus.: Murmu. I: Gantt, zamalzintz.

suderidun. (oritasun): *izond*. Sudcria duena. I: Sudcrtun.

suderdun. (critasun): izond. Ikus.: suderidun.

sudin. (efealdi): iz. Piztuta dagocna. I; Sudan.

sudu. (zenbaki): *iz*. Ikus.: harden. I: Truren. (mutt); *iz*. Ararte-neufia. (aye* II is. Norbaitenganako edo zerbaiterako zaletasuna.

sudumintz. (suduŕ): ***ŕs***. Ikus.: Soda-mintz. I: Sudurmintz, suduŕ-mintza.

suduu. (indaŕaidi): *izond*. Oldannenez ari dana. (bcro): *izond*. Berotuta dagoeua. (albi): Ij *izond*. Aibiz an dana. I: Ikus.: Ausarta. I: Ausarti. (eŕealdi): II *Izond*. ikus.: Sudin. I: Sudun. (uzkurtzizti); hI *is*. Gotzon-talde batekoa dana. (sutnendi): j *izond*. Samendiari dagokiona.

sudun-hurni. (burni): *ŕz,* Austutako huruia; aidea ikutzean berez isiotzen dana.

sudupil, (arpegi): iz. Ikus.: Mutuŕ. I: Mustuŕ.

sudupiletalco. (arpegi): iz. Sudupilean emandako tanpa.

sudurbizkaŕ. (suduŕ): *iz.* Suduŕaren gañeko zatia. J: Sudurgain, suf-bizkaŕ.

sudurdun. (suduŕ): *frond.* Suduŕa daukana.

sudurgain. (suduf): *iz.* Ilnrs.: Sudurbizkaŕ. j: Suŕ-bizkaŕ,

sudurkari. (mintzoera): *izond.* Suduŕaren ozenduraz itzegiten duena. Suduf-mintzo.

sudurluze. (sudun: iz. Luzea dan suduŕa. I: Suduŕ-luze. '

sudurmintz. (eunizti): in, Ikus.: Suda-minlz. J: Sudumintz, sudui-mintza.

sudurpeko. (sudu): iz. Sudufaren azpikoa. (bizkn: *iz.* Goiko ezpaiñean ateratzeu dan idea.

sudurpeko zilo. (suduŕ): *iz.* Aoa adierazteko itzak.

sudurpil. (kuŕuska): *In.* Tkus.: Sucluŕ-kuŕuska. J: Suduŕ-mizpira, sudurpintz.

sudurpintz. (kuruska): iz. Tkus.: Suduŕ-kuŕuska. J: Suduŕ-mizpira, sudurpil, data-tatte.

SUI UŔ- *iz.* Giza-arpegian auŕeruntz irteten dan soin-atala, bekoki ta aoaren artean dagoena, ta arnasa artzeko bi zulo dauzkana; auen bidez usaŕiak artzen dira. J: Usaimena dagoen atala.: Suguŕ, suŕ, sum', musu, usainkin. li (abelizti), (arpegi), (atsaldi), (win), (usain).

suduf-adaf. (sudun: *in,* Abere batzuek duten suduŕ lazes. : Suduŕ-biaŕ, suduŕ-biuŕi, suduŕtuta.

sudut-aizatu. (putz): *ad.* Suduŕotik putza bota.

suduf-aize. (putz): *iz.* Suduŕetik egiter] dan putza. (surnin): *ŕz,* Sumiña adierazten duena.

suduf-aizttf. (ikus-leyaŕ): in. Obcto ikusteko suduf gañean ipinizen dan leyaŕa. J: Suduŕakulu.

suduf-akulu. (ikus-ieyaŕ): *iz.* Ikus.: Suduf-aiztuŕ.

suduf-alboko. (suduŕ): iz. Suduŕean dagozen ezuŕtxikiak.

suduf-aidi. (suduŕ): *iz.* Suduŕetik artzen dan ke-belafaŕen puskalxoa.

suduf-andi. (sudut): *izond.* Suduŕ aundia dutenai esateu zayena. I: Suduŕ-aundi, suduŕ-luze.

suduf-antzeko. (sudun: izond. Suduŕaren aniza duena.

suduf-apal. (sudur): *izond.* Suduf motza duena. j: Motza dan sudufa. I: Ikus.: Suduŕ--motx. J: Suduŕ-motz, suduŕ-elaka, suduŕ-muŕitz, sudurtalo, suduŕ-zabal, suduŕ-zapal, suduŕ-makets, suduŕ-aŕo, suduŕ-elaka.

suduf-aŕo. (sudut): *Land.* Suduŕ jasoa duena. J: Suduŕ-txut, suduŕ-zut, suduŕ-apal, suduf-elaka.

suduf-ats. (kaats): *iz.* Suduŕetik ateratzen dan kiratsa. Suduŕ-karats, suduŕ-kirats.

suduŕ»aundi. (ardor): *izond,* 1kus.: Suduŕ-andi.

sudirfauts. (kc-belaŕ): *iz.* Ants eginda, suduŕetik artzen dan ke-belaŕa.

suduf-autsi. (sudu): *iz.* Motz eta zerbait jasoa dagoen sudufa.

sudufaz lufan ernri. (erorkera): *ad.* ikus.: Mustupilka erori.

suduŕ-azterketa. (aztedcuntza): in. Sudut bamean egiten dan azterketa. (suduŕ): *iz.* Berbera.

suduf-azterkin. (azterkuntza): iz. Suduŕaren azterketa egiteko lanabesa. (suduŕ): iz. Berbera.

suduŕ-barneko. (suduf): *izond.* Sudufaren baŕukoari dagokiona.

suduŕ-bide. (suduŕ): *iz.* Sai-abereen sudufaren bi zuloetako bakoitza.

suduŕ-biio. (ule): *iz.* Suduŕeko idea. Suduŕ-ile. (sudun; *iz.* Berbera.

suduŕ-bipera. (naŕazti): *iz,* Ikus.: Lafasuge. I: Suga-biorc.

suduŕ--hiuf. (suduf): *iz. Ikus.;* Sutra-add. I: Suduŕ-biufi, sudut-tuta.

suduŕ-biufl. (didn't: *iz. Ikus.:* Suduŕ-adaŕ. J: Suduŕ-biufi, suduŕ-tuta.

suduŕ-bizkaf. (sudun: *iz.* Sudufaren goiko zatia. Suduf-gain.

sudufegal. (suduŕ): *iz.* Sudnfaren bi aldeetako zatiak. : Suduŕaren zulo biak, Suduŕ-ezpal, suduŕ-sayets, suduf-zilo, suduŕ-zulo.

sudur`-egatsak. (suduf): *iz.* ikus.: Kixkuŕ.

suduŕeko. (tanpa): *iz.* Sudufean eskuz emandako tanpa. j: Sudai etako. (suduŕ): *izond.* Suduŕari dagokiona. Suduŕetako.

suduteko-giat. (suduf): *iz.* Sudufeko giñafeak.

suduf-elaka. (suduŕ): *izond.* Ikus.: Suduŕ-apal. J: Suduŕ-motx, suduŕ-motz, suduf-afo.

sudriŕerat eman. (gaitzespen): *ad.* Gaitzetsi, gaiztetsi.

suduf-estu. (suduŕ): iz. Sudufaren zapaketa. (oztuxe): *iz.* Suduŕaren kostuma.

suduf-estua. (suduŕ): *iz.* Gizon batzuek borer] suduŕean ipintzen duten ustaitxoa.

suduŕ-estutu. (oztuxe): *ad.* Sudufean kostuma artu.

sudufetako. (suduŕ): *izond.* ikus.: Suduŕeko. (zapi): iz. Suduŕa garbitzeko zapia. (tanpa): jJ iz. Bats.: Suduŕeko. (ao-ugal): *J! iz.* Sai-abereai ao-ugalean ipintzen zayen zatikoa.

sudufez. (suduf): *adond.* Suduŕaren bitartez zcrbait egiten ari-izates.

suduf-ezpal. (sudur): iz. Ikus.: Suduŕ-egal. J: Suduŕ-sayets.

suduf eztalko. (suduŕ): *izond.* Suduŕ eta eztaŕiari dagokiena.

saduŕ--ezuŕ. (ezuŕ): *iz.* Sudufaren ezufa.

suduf-gahe. (sudur): *izond.* Suduŕik eztuena. : Suduŕ-gabeko, sudurge, suduŕik-eza.

suduf-gabetro. (sudun: *izond,* ikus.: Suduŕ-gabe.: Sudurge, suduŕik-eza.

suduf-gaiduŕ. (sudun: *iz.* Kakoaren antza duen suduŕa. ; Suduŕ-kaiku, suduŕ kako, suduŕ-kakuŕ, suduŕ-konkoŕ, mustuŕ-kako, suduŕ-krako, suduŕ-kupitu, suduŕ-mako, suduŕ-makuŕ.

suduf-gain, (sudun: iz. ikus.: Suduŕ-bizkaŕ.

sudufge, (sudur): *izond.* Ilnas.: Suduŕ-gabe. J: Suduŕ-gabeko, suduŕik-eza.

suduf-giaŕ, (giñaŕe): *iz.* Sudufaren giñafea.

sudufik-eza, (sudun: ŕzonri. Ikus.: Suduf-gabe. J: Suduŕ-gabeko, sudurge.

suduf-ile. (ule): *iz.* Ikus.: Suduŕbiiu. (sudun: iz. Berbera.

suduŕ-itxia, (oztuxe): iz. Suduŕeko kosturna. I: Suduŕ jario.

suduf-ixtu, (atsaldi): iz. Atsaldi indartsua.

suduf-jarlo. (oztuxe): *iz.* Ikus.: Suduf-itsia.

suduf-kaiku, (saduŕ); iz. Ikus.: Suduŕ gaiiuf. I: Suduŕ-kako, suduŕ-kakuŕ, suduŕ-konkoŕ, mustuŕ-kako, suŕ-makuŕ.

suduf-kaka. (ligarda): iz. Gogortuta dagoen mukia.

suduf-kakazia. (ligarda): ***in.*** ikus.: Suduŕ-kaka.

suduf-kako. (suduf): in. Ikus.: Snduŕ-gailuŕ. J: Suduŕ-kaiku, suduŕ-kakuŕ.

suduf-lcakuf. (suduf): iz. Ikus.: Suduŕ-gaiiuŕ. : Suduf-kaiku, suduf-kako, suda-konkoŕ, mustuŕ-kako.

suduŕ-karats, (kirats): iz. Ikus.: Suduŕ-ats. j: Suduŕ-kirats.

suduf-kirats, (kirats): *is. Ikus.:* Suduŕ-ats. 1: Suduf-karats.

suduf-konkoŕ, (suduŕ); *iz.* Kakotuta dagoen sudufa. I: Suduŕ-krako, suduf-makuf, suduŕ-gailuŕ, suduŕ-kaiku, suduŕ-kakuŕ, mustuf-kako, suŕ-makuŕ.

suduf-krislco. (suduŕ): *iz.* Ikus.: Suduf-gailuŕ. 1: Mustuŕ-kako, suduŕ-kupitu, suduŕ-konkoŕ, suduŕ-makuŕ,

suduf-kupitu. (suduŕ): iz. Ikus.: Sndu[illegible] suduŕ-mako, suduŕ-makuŕ.

suduŕ-kuŕuska. (suduŕ): *ft.* Suduŕaren barnekaa bi zatitan crditzen duen kuŕuska. : Suduŕ-mizpira, sudurpil, sudurpintz, suduŕ-tarte, sudurtzain.

suduf-luze. (suduŕ); *izond* Ikus.: Suduŕ-andi. Suduŕ-aundi, sudurluze.

suduf-makets. (suduf): *izond,* Ikus.: Suduŕ-apal. j: Suduŕ-motz.

suduf-mako. (suduŕ); *iz,* Ikus,: Suduŕ gailuŕ. J: Suduŕ-kupitu, suduŕ-makuŕ.

suduŕ-makuf. (suduŕ); *iz. Ikus.:* Suduf-gaiiuŕ, : Suduŕ-kupitu, suduŕ-mako, suduf-konkot, suduŕ-krako.

suduf-mee. (sumin): *izond.* Sumiñcrako ayefa duena. j: Suduŕ-zee.

suduf-min. (oñaze): *iz.* Sudufeko ofiazea.

suduf-mbntza. (kuŕuska): *iz.* Ikus.: Suds-mints. I: Suttumintz, sudurmintz.

suduŕ-mintzatu. (mintzoera): *ad.* Suduŕaren ozenduraz itzegin,

sudufmintzo. (mintzoera): *izond.* Ikus.: Sudurkari.

suduf-mintzoz. (mintzoera): *adond.* Suduŕaren ozenduraz itzegiten arT-izatea.

suduf-mizpira. (kuŕuska): *iz.* Ikus.: Suduf-kuŕuska. I: Sudurpil, sudurpintz.

sudufmizpirak. (suduŕ): *iz.* Ikus.: Musu-zuto, suduŕ-zilo, suŕ-zulo.

suduf-moko. (suduŕ); *is.* Suduŕaren mustuŕa.

suduf-motx. (suduf): *izond.* Ikus.: Suduŕ-apal. I: Suduŕ-motz, suduf-claka, suduŕ-muŕitz, sudurtalo.

suduf-motz. (suduŕ): *izond. ikus.;* Sudut-apal. ; Suduf-motx, suduŕ-elaka, suduŕ-muŕitz, sudurtalo, suduŕ-zabal, suduŕ-makets.

suduf-muŕitz. (suduf): *izond.* ikus.: Suduŕ-apal. j; Suduŕ-mots, sudut-elaka.

suduŕño. (suduŕ): *is.* Suduf txikia. I: Suduŕ-txiki, sudurtxo.

suduf-adol. (odol): *iz.* Suduŕetik dariou odola. I: Ikus.: Suduf-odolaldi, suduŕ-odoljario.

suduf-odolaldi. (odol): iz. Sudufetik odola jarion egitea. : Ikus.; Suduf-odol, suduŕ-odoljario.

suduŕ-odoljaiio, (ado!): *is.* Suduŕetik odola jariotea. I: Tkus.: Suduŕ-odal. I: Suduf-odolaldi.

suduf-olcef. (suduŕ): *izond.* Sudufa okertuta daukana.

sudufonil. (suduf): iz. Suduf-zuloen atzeko aldean dagozen zilotxoen bakoitza.

suduf-osalceta. (ebakuntza): *iz.* Suduŕean egindako cbakcta.

suduf-ots. (sodu): iz, Sudufaz egiten dan soñua.

suduŕ-pintz, (suckle): *iz.* Suduŕaren kuŕuska.

suduf-sarketa, (usarte): *is,* Titus.: Usarte. Suduf-sartze.

suduf-sartze. (usarte): *is,* Ikus.; Usarte. Suduf-sarketa.

suduf-sayets. (suduf'): is. Ikus.: Suduf-egal. : Suduŕ-ezpal, zuduŕ-zilo. (soiñizti): iz. Barbera.

suduf-soma. (garestitasun): *izond.* Ikus.: Garesti. I: Galezti.

suduf-talka. (suduf): *iz.* Suduŕaz emandako talka.

suduf-tarte. (suduŕ): *is.* Ikus.: Suduŕ-kuŕuska. I: Sudurpintz, sudurtzain, suduŕ-zain.

suduf-tuta. (suduŕ): *iz.* Ikus.: Soduŕ-adaŕ. I: Suduŕ-biuŕ, suduŕ-biuŕi.

sudrrf-txiki. (suduŕ); *iz.* Ikus.: Suduriio. Sudurtxo.

suduf-taut. (suduŕ): iz. Ikus,; Soda/-a/a. Sudut-zut.

suduf-un. (asinamcn): *iz.* Asmamenaren zofoztasuna.

suduf-ur'eri. (antura): *iz.* Suduŕaren antura. j; Suduŕ-usi. (suduŕ): Berbera.

suduf-usi. (antura): iz. llama.: Suduŕ-ureri.

sudufuts. (suduŕ): *izond.* Suduf aundia daukana.

suduf-uxtu. (naŕitadura): *is.* Nafitadura, aseŕea. j: Suduŕ-xustu, suduŕziztu, uerdura. (putz): *iz.* Suduŕetik egiten dan putza. Suduŕ-xustu, suduŕ-ixtu,

suduf-uxtuka. (putz): *adond.* Sudufetik putz-egiten ari-izatea.

suduf-xit. (suduf): *izond.* Mon dana. j: Suduŕ-xut.

suduf-xixtu. (putz): *is.* Sudufetik egiten dan putza. I: Suduŕ-xixto.

suduŕ-xustu. (naŕitadura): *iz.* Ikus.: Suduŕ-uxtu. (putz): is. Berbera.

suduŕ-zabal. (suduf): *izond.* Ikus.: Suduŕ-apal. {: Suduŕ-mots, sudurtalo, sudut-zapal.

suduf-zain. (kuŕuska): *iz.* Ikus.: Sudurtzain. I: Suduŕ-tartc.

suduf-zapai. (suduŕ): *izond* Ikus.: Suduŕ-apal. j: Suduŕ-zabal.

suduf-zapi. (suduŕ): is. Sudufa garbitzeko zapia. I; Tzintzontzi, zintzapi, zintzoyal, xukadera, suguŕ-zapi. (zapi): is, Berbera.

suduf-zee. (sumin): */sand.* Ikus.: Suduŕ-mee.

suduf-zllo. (suduf'): *is.* Ikus.: Musu-zulo. Suduŕ-mizpirak, suŕ-zulo, suduf-egal, suduŕ-saycts, suduŕ-xilo, suduŕ-zulo.

suduf-zubi. (suduŕ): *is.* Sudufaren zubla.

suduf-zubitu. (sucluf): iz. Uztayaren eitea duen sudufa.

suduf-zulo. (suduŕ): iz. Ikus.: Suduf-egal. I: Suduŕ-zilo.

suduŕ-zut. (suduf): *is,* This.: Suduŕ-aŕo. j: Suduŕ-txut, suduŕ-xut.

sudurtalo. (suduŕ); *izond.* Titus.: Suduŕ-apal. Suduf-motx, suduf-mots, suduŕ-zabal.

sudurtxo. (suduf): *iz.* Ikus.: Sudurño. I: Suduŕ-txiki.

sudurtzain. (kuŕuska): *is.* Thus.: Suduŕ-kuŕuska. ; Suduŕ-tarte, suduŕ-zain.

suendil. (naŕazti): *is.* Ikus.: Suangila. Sabandila, subilandara, sugalinda, sugalindara.

suerbu. (naŕitadura): *izond.* Naŕitaduraz ari dana.

sued. (sukaŕ): is. Soñaren oiturazko beroa baño aundiagoa. j: Sukaŕ txikia. ^: Berotasun, berutasun, goŕintze. (txoskof): *iz.* Bel-oak lafuan soferazten dituen pikorta txikiak. (laŕu): I) *is.* Berbera.

suerizko. (sulfa): *izond.* Sukafari dagokiona.

suesta. (txapilo): *iz.* Irazgaitza dan txapiloa.

suete. (sukalde): *is.* Ikus.: Sukalde. Eskaratz, sugete.

suetc-mutil. (sukalde): *iz,* Sukaldeko moŕoya.

suetcaŕi. (aft): *iz.* Supazterko aŕia. (sukalde): is. Berbera.

su^{g}ese. (ikatz): iz. Txondaŕarcn erdiko zuloa. 1: Suetxc.

sueztiz goxatu. (eŕealdi): *ad.* Ikus.: Sucztiz ondu. I: Sueztiz onkailutu.

sueztiz ondu. (eŕealcli): *ad.* Su apalaz cgosi edo eŕe. I: Sucztiz goxatu, sueztiz ankailutu,

sueztlz onkailutu. (eŕcalcli): *ad.* ikus.: Sueztiz ondu. I: Sucztiz goxatu.

sufatn. (gupiera): *ad.* Ikus.: Gupitu, I; Suŕlatu, tunturtu.

sutlatu. (gupiera): *ad.* Ikus.; Gnpitu. I: Sufiatu.

suga-biore, (naŕazti): *in.* Ikus,; Laŕasuge. Lafesuge, snduŕ-bipera.

suga-kume. (naŕazti): *iz.* Sugc txikia; sugearen kuma.

sugaaf. (naŕazti): *iz.* Ada dan sugea.

sugai. (cŕeald€): *izond.* ikus.: Su-egiteko. I: Sugei, sugaiu.

sugailu. (eŕealdi): in. Ikus.: Suga I: Sugei.

sugain. (ikatz): iz. Txondafeko ke-bidea. (supazteŕ): ŕz. Supazteŕaren gañekoa.

sugain-alasa. (zapalda): iz. Sugaiñean dagoen mailgunea, ontzitegia bezela erabiltzen dana. j; Sugain-apal.

sugain-apal. (zapalda): *iz.* Ikus.: Sugain-alasa.

sugain-apaltxo. (zapalda): iz. Sugain-apaltxikia.

sugaindila. (naŕazti): *in.* Ikus.: Suangila. Sugalinda.

sup]. (bizitegi): *adond.* Sutegikal edo ctxekal ad-izatea.

sugalinda. (naŕazti): *iz. ikus.:* Suaugila. Suendil, sugalindara, sugaindila.

sugalindara. (naŕazti): *iz.* Ikus.: Suangila. 1: Suendil, sugalinda.

sugamats. (landare): *iz.* Garau goŕiz beterik dagoen buruska daukan landarea. I: Subemats, sugartaburu, sugarto.

sugan. (supazteŕ): iz. Su-garter-at eta ke-bidearen asieran dagoen zati zabala. (boketa): iz. Boketa egiteko upa.

sugandela. (naŕazti); in. Ikus.: Suangila. Sugalinda, sugandila, sugnndila, sugandola.

sugandila. (naŕazti): iz. Ikus.: Suangiĺa. Sugandela, sugandola.

sugandola. (naŕazti): *in.* Ikus.: Suangila. Sugandela, sugandela, suskandera.

sugarastara. (eŕealdi): *iz.* Bat-batean suak botatako sugardura.

sugarastau. (eŕeaidi): *ad.* Ikus.: Berdoldu, I: Berdoztu, sugaŕastau, sugafastu, sukaraztau, sukaŕaztau, txokaŕatu.

sugardura. (gar): iz. Gafak asko ateratzcn dituen sua. I: Sugartasun. (indaŕaldi): *iz.* Ikus.: Oldarmen.

sugarima. (egazti): *iz.* lkus.: Ilgabera. I: Egalbera.

sugarotz, (langile-kunde): *iz.* Ikus.: Arotz. j: Zurgin, zugarotz.

sugaŕ. (gaŕ): iz. Suzko gaŕak. (uzutasun): *izond.* Uzua daga. (sukaŕ): II iz, Ikus.: **Sukaf. I:** Bernell. (eŕetasun): 11 *izond.* Efetasuuez ari dana.

sngaŕasta. (naŕazti): iz. Ikus.: Naŕaztari. Ersugc, sugastaŕa.

sugaŕastu. (eŕealdi): *ad.* Tkus.: Sugarastau. I: Berdoldu.

sugaŕez. (bero); *adond.* Bero aundiaz ari-izatea.

sugati. (eŕealdi): *izond.* Etc ditekena. E: Sugei, sugi, sugin, sukai. (zirikaldi); *izond.* Zirikaldia egiten duena.

sugartaburu. (landare): *iz.* ikus.: Sugamats. I; Subemats, suguto, suge-arto.

sugartasun. (indafaldi): *iz.* Ikus.: Oldarmen. I: Sugardura.

sugarto, (landare): iz. lkus.: Sugamats. I: Subemats, sugartaburu, suge-atto, suge-belaŕ, suge-mats.

sugartsu. (gaŕ): *ŕzond.* Gafak asko dauzkana.

sugartu. (gal): *ad.* Gaŕetan izan edo egon,

sugartu. (gar): *ad.* Gafak atcra. (ardura); *ad.* Arduraz eta ajolaz ari-izan. (taŕitadura): II *ad.* Tafitadnraz yardun,

sugaskatu. (liño): *ad.* Liñoa jo. Sugastu, sugaztu.

sugastaŕa. (naŕazti): *iz.* Ikus.: Sugaŕasta.

sugastu. (Hilo): *ad.* Ikus.: Sugaskatu. I: Sugaztu.

sugate. (supazteŕ): *iz.* Ikus.: Supaztcŕ. Aŕondo, sukal-bazteŕ, sukal-paztel.

sugatilu. (urtze): *iz.* Metaiak urtzeko untzia.

sugats. (eguŕ): *iz.* Lbioa jotzcn dan egurkia. (liño): ŕn. Berbera. (belaŕ): I] *iz.* Belat-meta.

sugatze. (supazteŕ): *in.* Supaztefarcn atzeko aides.

sugaztu. (liño): *ad, Ikus.;* Sugastatu. Sugastu.

suge. (naŕazti): *in,* Oñik eztaukan naŕaztia, soña luze ta zubilkara dueua, ta berc laŕua ezkataduna dana. 1: Sube, suga, sugee, sugoi.

suge-aingira. (naŕazti): iz. Ikus.: Suangila. j: Subalinda, sugekandela, sugekandera,sugeangela.

suge-andi. (naŕazti): *iz.* Aundi ta edentsua dan laŕe-sugea. : Suge-lotari, sugetzaŕ, sugoŕ.

sugc-antzeko. (naŕazti): In. Sugearen aniza duen naŕaztia, I; Sugegoŕi-antzeko,sugekara.

suge-antzera. (naŕazti): *adond.* Sugca bezela ari-izatea.

suge-af. (naŕazti): iz. Ada dan sugea. ikus.: Sugeme,

suge-aŕano. (egazti): iz. Sugeakjaten dituen aŕanoa.

suge-afi, (ludizti): iz. Troskagei, mugeŕ eta beatzafiz egiña dagoen arkaitza.

suge.artaburu, (landare): *in.* Ikus.: Ilaŕondoko. !: Iñaŕondoko.

suge-arto, (landare): ŕn. Ikus.: Sugartaburu. : Sugarto, suge-bctaŕ, suge-gerezi, suge-mats.

suge-bedaŕ. (landare): *iz.* Arto-garauen antzekoak dauzkan landarea.

suge-belaŕ. (landare): ŕz. Hats.: Sugarto. Suge-arto, suge-gerezi. (bete): iz. Efe-belarkaria dan belaŕa. 1: Sugelepo.

suge-bilbora. (naŕazti): *in,* Ikus.: Laŕe-suge. (: Suge-bipera, suge-goŕi, suge-zital, suge-bilora.

suge-bipera. (naŕazti): *in.* Ikus.: Laŕe-suge. (: Suge-bilbora, suge-gofi.

sugc-buztandun. Pat): *iz.* Ipa°aldcko izaŕ-taldea. I; Sugedun.

suge-gerezi, (landare): *iz.* Ikus.: Sugc-arto. : Suge-belaŕ.

suge-gisa tbili. (ibilera): *ad.* Sugea **bezela** ibib,

suge-goŕi. (naŕazti): *in.* ikus.: Late-suge. Suge-bilbora, suge-bipera, sugci-biore, suge-zital, zigolazti.

suge-gurtz. (naŕazti): iz. Sugearen **yaurespena.**

suge-idaŕ, (landare): *in.* Ikus.: Abetxe. I: Suge-ilaŕ, sugidaŕ, sugideŕ, suilat.

suge-ilaŕ, (landare): *iz,* Ikus.: Abetxe.: Suge-idat, sugidaŕ, sugideŕ.

suge-ingi, (ingi): *iz.* Ingi-zeŕenda luzca.

suge-istarkume. (txori): *iz.* Aragi-zalea dan txoria, aztore-einean erabilita izau dana. I: Suge-ixtarkume, suge-txori, suge-xori,

suge-ixtarkume. (txori): *iz.* Ikus.: Suge-istarkume. j: Sage-blurt.

suge-izti. (naŕazti): iz. Naŕastiak aztertzen dituen yakiniza. (abelizti): *ft.* Berbera.

suge-jale. (naŕazti): *izond.* Nafaztiak jaten dituena.

suge-kobra. (naŕazti): *iz.* Efialde beroctan bizi dan late-sage edentsua.

suge-latanbilu. (landare): iz. Ikus.: Laŕanbilo. j: Laŕanbilo-mota bat.

suge-lotari. (naŕazti): ŕz. Ikus.: Suge-andi. : Sugetzaŕ.

suge-mats. (mats): iz, Basoko matsa. (landare): iz. ikus.: Sugarto. 1: Suge-attn.

suge-mii. (mingain): *iz*. Mingain gaiztoa.

sage-musket. (naŕazti): iz. Ikus.: Erensuge. j: Ertsuge, sugulna.

suge-apii. (naŕazti): iz. Ikus.: Sugemare. Suge-pilota, suge-piia.

suge-pila. (naŕazti): *iz*. Ikus.: Sugemnore. ^: Suge-opil, suge-pilota.

sage-pilots. (naŕazti): iz. Ikus.: Sugemore. I: Suge-opil, suge-pila.

suge-turuta. (eresgalu): *iz*. Aizezko eresgalua.

suge-txori. (txori): iz. Ikus.: Suge-istarkutne. I: Suge-ixtarkume, suge-xori.

suge-urdin. (naŕazti): *iz*. Margo urdiña duen sugea; galbidea eltzen zayonean gogortzen da zearo ta orduan eŕaz apurtzen da.

suge-utsu. (naŕazti): *iz*. Ikus.: Sugetsu.

suge-xori. (txori): *iz*. ikus.: Suge-istarkume. j; Suge-txori.

suge-zare. (at): *iz*. Uttan bizi dan zizarea.

suge-zarta.(ezautaulu): iz. Aspaldian gentza-goiburua zan, eta orain salerostearena da. I: Suge-zidoi, suge-zotz.

suge-zidoŕ. (ezautailu): ŕz. Ikus.: Suge-zarta. j: Suge-zotz.

suge-zital. (naŕazti): iz. Ikus.: Late-mtge. Suge bilbora, suge-goŕi.

suge-zotz. (ezautailu): ŕz. Tkus.: Suge-zarta. 1; Suge-zidot.

sugeangela. (naŕazti): *iz*, Ikus.: Suangila. j: Suge-aingira.

sugebandila. (naŕazti): *iz*. Edozein nafazti txikia. j: Ikus.: Sugeitsu, sugemandil, sugetxo, sugegandila, surangil, ŕxamoŕo.

sagebllo. (at): *ft*. Esteetan egiten dan zizarea.

sugedun. (naŕazti): *izond*. Sugeak dauzkana. (izaf): *iz*. *Ikus.:* Suge-buztandun.

sugegoŕi-antzeko. (naŕazti): *iz*. Ikus.: Suge-antzeko. Sugekara.

sugegoŕi-belat. (beta): *iz*. Late-sugearen ozkada aurka erabiltzen dan bclaŕa.

sugei. (cicala* *ŕzand. Ikus.:* Sugari. I: Sugi, sugin, sukai.

sugei-biore. (naŕazti): *iz*. Ikus.: Laŕc-suge. j: Sage-goŕi.

sugeitsu. (naŕazti): iz. Suge-txikia. Ilnts.: Sugebandila, sugemandil, sugetxo.

sugekandela. (naŕazti); *ft*. Ikus.: Suangila. I: Suge-aingira, sugekandera.

sugekandera. (naŕazti): *iz*. Ikus.: Suangila. j: Suge-aingira, sugekandela.

sugekara. (naŕazti): iz. Tkus.: Suge-autzcko.: Sugegoŕi-antzeko.

sugekeria. (salkuntza): *iz*. Ikus.: Salkuntza. I: Fedegaizto, zastada.

sugekumeak. (naŕazti): iz. Late-sugecu kumak.

sugelandara. (naŕazti): ŕz. Ikus.: Suangila. : Sugelinda, sugelindara.

sugeldi. (eŕealdi): *iz*, Geldi-geldiari dan sua.

sogeldo, (etealdi): *iz*. Sutauts peon piztuta dagoen pindaŕa.

sugelepa. (baton): *iz*. *hsts.:* Suge-belat.

sugelinda. (naŕazti): iz. Ikus.: Suangila. I: Sugelandara, sugelindara, zingilitaŕa.

sugelindara. (naŕazti): *iz*. Ikus.: Suangila. I: Sugelandara, sugelinda.

sugemandil. (naŕazti): *iz*. Ikus.: Sugebandila. I: Sugeitsu, surangil, ziringilo.

sugeme. (naŕazti): *iz*. Emea dan sugea. Ikus.: Suge-at.

sugemore. (naŕazti): *iz*. Alkaŕekin dagozcn suge txikien multzoa. 1: Suge-opil, suge-pilota, suge-pila.

sugepetetxiko. (ondo): iz. Onclo-1aota bat.

sugeria. (landare): *in*. Ikus.: ()tondo. I: Otondobedat, sasibedaŕ.

sugetesta. (erakardura): *iz*. Naŕaz ibiltze edo erabiltzearen egipena.

sugetestan. (erakardura): *adond*, Naraz ibiitzen edo erabiltzen ari-izatea.

sugete. (sukalde): *iz*, Tkus.: Sukalde. Suete, suiti.

sugeti, (naŕazti): iz. Sugeak eukitzekoa dan tokia.

sugetipula, (eŕaboil); iz. Basoko tipula•

sugetsu. (naŕazti): *iz*. Ttsua dan suge beltza. j; Suge-utsu.

sugetxo. (naŕazti): **in.** Suge txikia. Ikus.: Sugebandila. {: Sugeitsu.

sugelzaŕ. (naŕazti): iz. Ikus.: Suge-andi. Suge-lotari, suguŕ,

sugi. (eŕealdi): *izond*. Ikus.: Sugaŕi. 1: Sugei, sugin.

sugibel-aft. (eŕcaldi): iz. Ikus.: Su-gibel. Sugibeleko, sukalde-aŕi.

sugibeleko. (zartzaro): *iz*. Supazteŕ ondoan egotea matte duen notin zaŕa. (enboŕ): *iz*. Supazteŕean eŕetzen dan enboŕa. j: Sugil. (supazteŕ): 6l *ft*. Ikus.: Su-gibel. 1:- Sugibel-aŕi.

sugidat. (landare): iz. Ikus.: Sage-idat. Suge-ilat, sugideŕ, sugilar.

sugidet. (landare): *iz*. Ikus.: Suge-idaf. {: Suge-ilat, sugidat, sugilaŕ.

sugil. (euboŕ): ŕz, Tkus.: Sugibeleko.

sugilte-ukatdi. (tanpa): *iz*. Danba egitean su-giltzaz ematen dan tanpa.

sugilat. (landare): *in*. Ikus.: Sugidaŕ. Sugidet.

sngŕ:le. (langile-kunde): *ŕzoud*. Ikus.: Eŕementari. j: Burni-arotz, sugin. (labe): *izond*. Labean lanegiten duena.

sugin. (langile-kunde): *izond*. Ikus.: Efementari. j: Burni-arotz, sugile, sugizor• (eŕealdi): *izond*. Ikus.: Sugafi. Sugei, sugi. (ameskcri): jj *iz*. Ikus.: Erensuge. 1: Erensubc, sugulna.

sugin-mailu. (gabi): *iz*. Sugiñek erabiltzen duten mailu berezi bat.

sugiña. (eŕealdi): *iz*. Ikus.: Bŕete, I: Laŕeitxeki.

sugiña. (añ): iz, Supazteŕeko aŕia. {: Sukiño. (supazteŕ): iz. Berbera.

sugizon. (langile-kunde): iz. Ikus,: Eŕementari. j: Sugin.

sugee. (naŕazti): ŕz. Ikus.: Sage. {; Sugoi.

sugoi. (naŕazti): is. Ikus.: Suge. j: Sugoe.

sugoitika. (gat): *(Woad.* Gaŕak goruntz botatzen ari-izatea.

sugora. (eŕealdi); *iz*. Artzaŕiak piztutako sua.

sugof. (naŕazti): ŕz, *Bus.:* Suge-andi. Sugetzaŕ.

sugozatu, (sukalde): *ad*, Su geldiaz zerbait egosi.

sugulna. (ameskeri): *iz*. *ikus.:* Erensuge. Sugin, suge-musket.

sugulnatu. (sumin): *ad*. Sumin bizian Jaŕi.

sugurne, (landare): *iz*. *Ikus.:* Esnabelaŕ. Auntz-kormio.

saga/. (suduŕ): iz. Ikus.: Suduŕ. I: Suŕ, scud, musu.

sngnŕ aize. (putz): *iz*. Sudtu`az egiten dan putza.

suguŕ-zapi. /z. Ikus.: Sudut-zapi.

sugutsu. (naŕazti): *iz*. Edentsua en dan suge aŕunta.

sui. (seine): iz. Alabaren senaŕa. {: Suin, sui-beat, xu, suit, xi.

sui-beaf. (same): *ft*. Gernko soya. I: lkus.: Sui. j: Sui-gai.

sui-gai, (seme): *iz*. Suya izateko dagoena. j: Alabaren senargaya. J: Sui-beaŕ, suingei.

suiburni. (gudu-jantzi): *iz*. Ikus.: Bulaŕ-babeski. j; Bulaŕ-maia,

sull. (antoxin): iz. Zurezko antoxin aundia, anan beko Mclean baño estuagoa dana. Tkus.: Pedartxo. j: Peŕail, suits, usula, feŕela, suit. (bizitegi): *iz.* Utzita dagoen etxea. (utziera): II *ft.* Berbera. (seme): jj *Iz*. liens.: Sui, suin.

suit-antzelco. (antoxin): *izond.* Suileren antza duena.

suildu. (utziera): *ad.* Utziera egin,

suilgile. (antoxin): *izond.* Suilak egiten dituena. j: Suilgin. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

suilgin. (antoxin): *izond.* ikus.: Suilgile,

suilkada. (antoxin): *iz*. Suit bateau betetzuku *sat'* ditckena. I: Suiltara.

suilkatu. (antoxin): *ad.* Luŕ-zati edo zola bat garbitzeko, suilaz ura bota.

suilkatze. (antoxin): *iz*. Garbitzeko edo, suilaz um botatzea. I: Suilketa.

suilketa. (antoxin): *iz*. Ikus.: Suilkatze.

suiltara. (antoxin): *iz*. Batik dagoen soils. E; ikus.: Suilkada.

suiltxo. (antoxin): *iz*. Suit txikia.

suilzai. (antoxin): *ŕzond.* Suilak zaintzen dituena.

suita. (ups): ŕz. Upak gañean jartzeko zurezko zatikoak.

suila-katilu. (zuku): *iz*. Zukua ipintzeko ontzia.

suilaka. (antoxin): *adond.* Suilak erabiltzen ari-izatea.

suilarda. (ontzi): ŕz. Ikus.: Suilategi. Suilatoki, sularda.

suilaf. (landare): *iz*. Ikus.: Suge-idaŕ. Sugidaŕ.

snilategi. (ontzi): iz. Boketa egiteko ontzi aundia. 1: Suilatoki, suilarda.

suileratu. (antoxin): *ad.* L usuilean ipiñi.

sub1. (seme): *iz*. *Ikus.:* Sui. I: *So*, xu, suit, xi. *(zed):* ŕz, Zeŕiaren goiko zatia. (bizkaŕ): f iz. Tkus.: Sorbalda. Soingain, suiñegi.

sulu-efan. (seme): *iz*. Suiña ta eŕaiña.

suiuburo. (bizkaŕ-ezuŕ): iz. Bizkaf-ezufaren goiko zatia.

suingat, (seine): *iz*. Alabaren ezkongaya.

suingei. (seme): *iz*. Ikus.: Suigai. I: Suingai,

suinki. (gura): *adond.* Gurari aund€az ad-izatea.

suinkiro. (aita): *iz*. Aita-kideen artean ari-izatea.

suiñegi. (bizkaŕ): *iz*. Ikus.: Sorbalda. f: Suin,suñegi.

suiño. (maskulu): *iz*. Eŕetzeagatik sortzen dan maskulua.

suis-muiska. (zelata): *adond.* Zelatan ari-izatea.

sutzkilu-saltzaile. (su-izkilu): *izond.* Su-izkiluak saltzen dituena.

suizkiluz eraii. (eriotza): *ad.* Ikus.: Su-- iskilotu.

sujeuta. (thasaldi): *iz*. ltxasaldia beruntz joatea.

suka. *(eŕeatdi); adond.* Su egiten ari-izatea.

sukai. (eŕealdi): *izond.* Ikus.: Sugaŕi. Sugei. (sunrin): *izond.* Eŕaz sumintzen dana.

sukailuztu. (araztasun): *ad.* Ikus,: Araztu. I: Asiñatu.

sukal. (bizitegi): *adond.* Elxekal ari-izatea. (zerga): iz. Sutegiagatik ordaintzen dan zerga. j: Sukalde-diru, sukalde-sari,

sukal-aitzin. (sukalde): *iz*. Sukalde aufeko gels. f: Sukal-auŕe.

sukal-arte. (atalondo): *iz*. lkustaldiak artzeku etxaria.

sukal-aufe. (sukalde): *iz*. Ikus,: Sukal-aitzin.

sukal-baztef. (supaztef): *iz*. Ikus.: Supaztef, Sugate, sukal-pazteŕ, zupin.

sukal-merke. (sukaide): *iz*. Merkea dan sukaldea, j; Bumisutontzia.

sukal-mofoe. (sukaide): *iz*. Ikus.: Sukalde-mutil. I: Sukal-moroi.

sukai-mofoitza. (sukalde): *iz*. Sukalde-mutilaren Lana.

sulcal-neskame. (sukalde): *iz*. Sukaldean moŕoi bezela ari dan neskamea.

sukal-ondo. (sukalde): iz. Ikus.; Sukalde-oste. Sukal-oste.

sulcal-oste. (sukalde): *iz*. Ikus.: Sukalde-oste. j: Sukat-ondo.

sulcal-paztef. (supaztef): *iz*. Ikus.: Supazter. I: Sukal-baztef, sugate.

sulcal-txoko. (supaztef): *ft*. Suaren txokoa.

sukal-zoko. (bizitegi): *izond.* Etxean egotea matte duena.

sukalda. (efealdi): *iz*. Bizi-bizia dagoen sua.

sukaldari. (sukalde): *ŕzond.* Sukaldean ari dana. I: Sukaldeko, sukaldekari, sukatdezai, sukaldiaf, sukalkin, gatzamaile, gatzemaile, sukaltzai.

sukaldaritza. (sukalde): *iz*. Sukaldean egiten dan Lana. I; Sukalkintza, sukaldegintza.

SUKALDE. iz. Janaria abazuzitzen dan etxeko gela. Eskaratz, mete, sugete, sukun, sukune, su-leku, sukalte, so-zoko, zupin. Ii (antoxin), (beroketa), (bizitegt), (eŕcdize), (gozamen), (irakidura), (supazteŕ), (xigordura), (zartaiki).

sukalde-afl. (aŕi): *iz*. Ikus.: Su-gibel. Sugibel-aŕi. (sukalde): iz. Berbera.

sukalde-atze. (sukalde); fz. Sukalde atzean dagoen gela. I: Sukalde-gibel, sukalde-oste.

sukalde-bela, (bildura): ŕs. Su-ondoan egiten dan bilera. (eŕealdi): iz. Berbera.

sukalde-diru. (zerga): iz. Ikus.: Sukal. I: Sukalde-sari.

sukalde-gibel. (sukalde): iz. Ikus.: Sukalde-atze. I: Sukalde-oste.

sukalde-tabe, (supazteŕ): *iz.* Supaztefeko labe txikia.

sukalde-maisu, (sukalde): *iz*. Sukaldean buruzagia dana.

sukalde-mutll. (sukalde): iz. Sukaldean laguntzeko, lanean ari dan tnutila. Sukal-moŕoe, sukat-inofoi.

sukalde-oste. (sukalde): *iz*. Ikus.: Sukalde-atze, j: Sukalde-gibel, sukal-ondo, sukal-oste.

sukalde-sari. (zerga): *iz*. Ikus.: Sukal.: Sukalde-diru. (sukalde): *iz*. Berbera.

sukalde-tresnak, (sukalde): *iz.* Sukaldeko lanak egiteko erabiltzen diran tresnak.

sukalde-zataf. (ups): *iz*. Sukaldean erabiltzen dan zataŕa.

sukaldegintza. (sukalde): *iz*. Ikus.; Sukaldaritza. j: Sukalkintza.

sukaldekari. (sukalde): *izond* Ikus.: Sukaldari, I: Sukaldeko, sukatdezai.

sukaldeko. (supaztef): *izond.* Supaztef ondoan egotea matte duena. (sukalde): *ŕzond.* Ikus.: Sukaldari. j: Sukaldekari, sukatdezai,

sukatdezai. (sukalde): *izond.* ikus,: Sukaldari. (: Sukaldeko, sukaldekari.

sukaldi. (sukalde): *ft*. Sukaldean jateko egosten dana.

sukaldiaf. (sukalde): *izond.* Sukaldean lanegiten duena. I; Sukalkin, sukaldari.

sukaldu. (sukalde): *ad.* Sukaldean egosi ta beste lanak egin.

sukalkera. (sukalde): in. Sukaltzearen antzea.

sulcalketan. (sukalde): *adond.* Sukaltzen ari-izatea,

sukalki. (sukalde): iz. Sukaldean jateko gertutzen dana,

sukalkiu. (sukalde): *izond.* Ikus.: Sukaldiaŕ. j: Sukaldari, sukaldiaŕ.

sukalkintza, (sukalde): iz. Ikus.: Sukaldaritza. I: Sukaldegintza.

sukalkoŕ. (sukalde): *Land.* Sukalderako zaletasuna duena.

sukalpazteŕ. (supazter): *iz.* Ikus.: Supazteŕ.

sulcaltañ. (aŕiko): *iz.* Ikus.: Aŕiko. Lixuaŕi, suŕutaŕi, ur zikin.

sukaltarte. (atalondo): *IZ.* Ikus.: Atalondo. I: Beam. (barnebide): Ikus.: Barnebide. I: Lorio-bide.

sukade. (sukalde): *iz.* Ikus.: Snkalde. {: Eskaratz.

snkalte-arte. (barnebide): zz. Ikus.: Barnebide. I: Ibilgu.

sukaltzai. (sukaldc): *izond.* Ikus.: Sukaldari.

sukaltzaile. (sukalde): *izond.* Egosten duena.

sukalzain. (sukalde): *izond.* Sukaldeko Jana egiten duena.

sukamaila. (landarc): *iz. Ikus.:* Aindura, I: Oxifiapiko.

sukandela. (naŕazti): *iz.* Musket' urdiña. Ikus.: Musket'. I: Axtuzkaŕ.

sukane. (supaztef): *iz.* Ikus.: Ke-hide. Ekezilo.

sukapaL (supazteŕ): *iz.* Suaren atzealdeko tokia.

eukaratz. (erabe): *iz.* ikus.: Izualdura. I: Izuapen.

sukaraztau. (etealdi): *ad.* Ikus.: Berdoldu. : Sugarastau, sukafaztau.

sukardun. (sukaŕ): *izond.* Sukaŕa duena. {: Sukarti, sukartsu.

sukargañ. (lera): *frond.* Erakartzen duena.

sukarkeri. (ayeŕ): *iz.* Zerbaiterako zaletasun aundiegia.

sukarki. (hero): *adond* Bero-beroki ari-testes.

sulcarmin. (sukaŕ): *iz.* Aundia dan sukaŕa. j; Ikus.: Sukaŕaldi.

SIJKAŔ iz. Soñaren oiturazko berotasuna jasotzea, ta oŕengatik gertatzen dan gaitz-egipena. j: Zilegizko zioengatik eragindako kilikadura bizia. j: Beroen, elgaŕa, sekera, sugaŕ. (sunder): *iz.* Asaŕe, sepa. *11* Sukaŕ mina = gaŕezko sukaŕa. *II* Sukaŕ-eŕea w sukaŕ goitua.1/ (antura), (bero), (eritasun).

sulcaf-aintziñekoa. (sukaŕ): *iz.* Sukafa eldu baño lenagoko aldia. {: Sukaŕ-auŕeko.

sukaf-aitziko. (sukat): *iz.* Sukafaren aurkakoa dana.

sukafaldi. (sukaŕ): *iz.* Sukaŕ oso aundia. Ikus,: Sukarmin. j; Sukaŕaren joera.

sukaŕ-amets. (sukaŕ): *iz.* Erien zorabioa.

sukaf-arte. (sukaŕ): *iz.* Sukaŕa jeisten dan aldia. I: Sukaŕik-eza.

sukaŕ-auŕeko. (sukar): is. Ikus.: Sukaŕ-aintziiiekoa.

sukaf-autseri. (eritasun): iz. Ikus.: Mugeŕ-eri. I: Muguf-gaits, mugef-min.

sukaf-azi. (nafitadura): *ad.* Nañtadura soŕerazi. j: Sukartu: --

sukafaztau. (eŕealdi); *ad.* Ikus.: Sugarastau. I: Sukaraatau.

sukaf belaŕ. (landaŕe): *is.* Ikus.: Auto-lore. I: Toane-bedaŕ, titera-lora.

sukafbeltz. (eritasun): *iz.* Ikus.: Indi-eri.

sukaŕ-beraldi. (sukaŕ): *iz.* Bat-batean sukafaren jeistea. : Sukaŕ jeixte.

sukaŕ-befitze. (sukaŕ): *iz.* Sukaŕa geitzea.

sukaŕ-eltxo. (eltxo): iz. Aintzira-gaitza el-erazten edo eramaten duen eltxoa. {: Ikus.: Sukaŕ-emaile.

sukaf-eman,. (sukaŕ); izond. *Sukaŕa* el-. erazten edo eramaten duena. I: Ikus.: Sukaŕ-eltxo. -

sukaŕ-eren. (sukaŕ): *iz.* Tru aldiko sukaŕa,

sukaŕeza. (sukaŕ): *is.* Sukafik ez izatea.

sukaŕczko. (sukaŕ): *izond.* Sakai ari dagokiona.

sukat-gabeko, (sukaŕ); *izond.* Sukaŕik gabe dagoena.

sukaŕ-gabnfu. (sukaŕ); *ad,* Sukatik gabe geratu. I: Sukaŕ-getu.

sukaŕ-gaifzak. (sukaf): *iz.* Kulxagaŕia dan sukaŕa, eltxo batzuen bidez el-arazten dana.

sukaf-geitze. (sukaŕ): *is.* Sukafa aunditzea.

sukat-getu. (sukaŕ): *ad.* Ikus.: Sukaf-gabetu.

sukafgiro. (sukaŕ): *iz.* Sukaŕ-aldia.

sukañ. (zirikaldi): *izond.* Piztugaŕia dana. (efealdi): *Izond.* rims.: Eŕegaŕi. Eŕekin, sukila, sukib. (mugeŕ): iz. Beatzaŕi-mota, buruiaz jotzean pindaŕak botatzen dituena. {: Suaŕi, tximiztaŕi, txingaŕi.

sukañ-antzeko. (muger): *izond.* Sukaŕiaren autza duena.

sukor̓-ibigañ. (sukaŕ): izond. Sukaŕa jeistekoa dana.

sukafieta. (mugoi): ŕz. Sukaŕiak dagozen tokia.

sukaŕik-eza. (sukaŕ): *iz.* lkus.: Sukaŕ-arte.

sukaŕ-jeixte. (sukaf): *iz.* Sukafa gutxitzea. I: Ikus.: Sukaŕberatdi.

sukaf-kafardll. (sukaŕ): *iz.* Sukaf gods.

sukaŕ--kalte. (sukaf): *izond.* Sukaŕa kentzen duena.

sukaŕ-malin. (sukaŕ): *iz.* Sukaŕ-ustela dana. I: Ikus.: Sukaŕ-ustel.

sukaf-ustel. (sukaŕ): iz. Kutsagafia dan sukafa; Iaivan tita goŕiakaz azaltzen dana. j: Ikus.: Meat-mart.

sukaf-ustelaren. (sukaf): *izond.* Sukaŕ-ustelari dagokiona.

sukaŕ-usteldun. (Enka): *Land.* Sukaŕ-ustela duena.

sulcaf-zautzu. (sukaŕ): *iz.* Sukaŕaren agerkaria.

sukarti. (sukaŕ): *frond.* Ikus.: Sukardun. I: Sukartsu.

Sukartsu. (sukaŕ): *izond.* Ikus.: Sukardun. j: Sukarti.

sukartu. (sukaf): *ad.* Sukaŕa izan, jasan. {: Sukartuxe. (ozarkeri): *izond* Ozarlceriz ari dana. (naŕitadura): *(ad.* Ikus.: Sukaf-azi.

sukartuxe. (sukaf): *ad. Ikus.:* Sukartu.

sulcatilu. (urtze): *iz.* **Ikus.:** Aŕago. Aŕago-etxe.

sulcatilu-auts. (auts): *iz.* Sukatiluetan egiten *dan* autsa.

sukatiluztu. (urtze): *ad.* Afagoan urtu.

sukatu. (eŕealdi): *ad.* Ikus.: Izeki. : Sua egin. (supazter): *iz.* Supazteŕean lapikoai eusteko dagozen burnizko zatikoak.

sukatutu. (supaztef): *ad.* Su-ondoan egoteko zaletasuna artu.

sukazmin. (eritasun): *iz.* Abelgoŕi ta abeltxeen eritasuna, gizonak ere aŕ dezakena.

suke. (igorztura): *is.* Ikus.: Gantzugailu. I: Gantzuki, miritza.

sulceta. (eŕealdi): *iz.* Su aundia, eŕetzekoa ez dana eŕetzea. : Sukunde. (ke): *iz.* Ke-mordoa.

sulcibel. (=hot): *iz.* Ebaki beaŕ dan egufa jartzen dan enbofa.

suldbeleko. (enbof): *iz.* Supazteŕean efetzen dan enbofa. j: Sukil. (supaztef): *iz.* Berbera.

sulcil. (goide): *is.* Goldean dagozen zurezko zatikoak. (enbof): *ft.* Buis.: Sukibeleko. (supaztef): { iz, Berbera.

sukil-aro. (jai-aldi): *is. Ikus.:* Egubaŕi. I: Egubefi. I: Eguheŕi-aldia.

sukila. (efealdi): *izond.* Ikus.: Eŕegaŕi. Sukafi, sukiñ.

sukindegi. (omidura): *iz.* Gudornien ornidura dagoen zaindegia.

sukinkoŕ. (sunrin): *izond.* Eŕaz sumintzon dana. I: ikus.: Suminkoi, suminkoŕ.

suki[H]ŕ. (otealdi): *izond.* Ikus.: Sakai. I: Sukila, sukin.

sukiñio. (aft): *iz.* Supazteŕeko din. I: Ikus.: Sugiño. (supazteŕ): *iz.* Berbera.

sukiaro. (jai-aldi): *iz.* Ikus.: Seimlaro. I: Sekularun.

suka. (eŕealdi): *izond,* Suari dagokiona.

suko austegi. (eŕauts): *in.* Supazteŕean efautsa biltzeko tokia.

sukoauts. (eŕauts): *in.* Supaztefean egiten dan efautsa.

sukoi. (ayeŕ): **izond. Su** ondoan egoteko zaletasuna duena. (Supazteŕ): *izond.* Berbera. (cumin): II *izond.* Eŕaz sumintzen dana. I; Sukoŕ. (gat): 11 *izond.* Gaŕak atera ditzakena. I: Ikus.: Sukoŕ.

sukoitasun. (gat): *iz.* Gaŕak ateratzeko bezeiztasuna.

sukopil. (ogi): *iz.* Eŕauts pean egositako ogia.

sukoŕ. (gat): *izond.* Gaŕak ateratzeko gaya dana, I; Ikus.: Sukoi. (bero): *izond.* Bern ta sutsuki ari dana. (inclaŕaldi): *izond,* indarkeriz ari-izateko gerturik dagoena. (indarkeri): II *izond.* Indarkeriz ari dana. (sumin): II *izond.* ikus.: Sukoi. (taŕitadura): 19 *izond.* Kartsuki ari dana. (albi): j1 *izond.* Albia duena.

sulcortasun, (gat): *iz.* Gaŕak ateratzeko almena. (cumin): *iz.* Sumintzeko eŕaztasuna. (bero): *iz.* Berl) ta sutsulci ari-izatea. (indaŕaldi): (l iz. Indarkeriz ari-izateko ayeŕa izatea. (tatitadura): II *iz.* Kartsuki yarduteko jokera.

suku. (ezahizi): *iz,* Ahereen sofieko edozein tokia ezabizi gerlitsua metatzea.

sukubel. (enbof : *iz.* Supazteŕean piztut-a dagoen enbon. (supazteŕ): Supazteteko su ondoan egotea maite duen florin zaŕa. (zartzaro): 11 iz. Berbera.

sukui. (azkuŕi): *iz.* Ellzekaria. : Eltzari.

sukun. (sukalde): iz. ikus.: Sulcalde. 1: Sukune, su-leku. (supazteŕ): *in.* ikus.: Supaztef. 1: Sukun, su-leku.

sukunde. (eŕealdi): *iz.* Ikus.: Suketa.

sukundetu. (naŕitadura): *ad.* Naŕitaduraz ari-izan.

sukune. (Supazteŕ): *iz.* Ems.: Supaztef. I: Sukun. (sukalde); *in.* Ikus.: Sukalde. I: Sukun,an-zoko.

sukuŕutz. (erabe): *iz.* Erabe oso aundia. I: Ikus.: Lauoŕi, laboŕi,

sulcuŕuztau, (erabe): *ad.* Erabe oso aundia soŕerazi.

sukutu. (e€aindu): *ad.* ikus.: Eraindu. Saporta. (ausiabartza): *ad.* Ausiabartza egin.

sulan-antze. (eŕealdi): iz. Su-lanetan ari-izateko antzea. I: ikus.: Sulangintza.

sulangintza. (eŕealdi): iz. Sulan-antzearen langintza. I: ikus.: Sulan-antze.

sularda. (sukalde): *iz.* Sukalde ondoko gala.

suiburato, (kimia): iz. Ikus.: Mitriola.

sulburdun. (sulbuŕ): *izond.* Sulbufari dagokiona, I: Sulbuŕezko. I: Sulbuŕa daukana. I: Ikus.: Sulburtsu,

SULBUŔ *in.* Margo orizko metalkara, auskoŕ eta usain bedegaŕa duena. 1: Sulbuŕ-auts: Gal autsu oria, otso-zangoaren onjo-aziz eratua. I: Sulbuŕ-bizi: Jatotizkoa dana. I: Arlaru, sulbuŕ-aŕi. II (eztandagai), (kimia), (menasta).

sulhuŕ-antzeko. (sulbuŕ): *izond.* Sulbuŕaren antza duena.

sullsuf-afi. (sulbuŕ): *iz. Ikus.:* Sulbuŕ. 1: Arlaru.

sulbuŕ-auts. (sulbuŕ): *iz.* Sulbufa auts egiña.

sulbuŕezko. (auibuŕ): *izond.* Ikus.: Sulburdun.

sulbuŕ-gabetu. (sulbuŕ): *ad.* Sulbuŕa kendu.

sulburtsu, (sulbuŕ): izond. Ikus.: Sulburdun.

sulburtu, (sulbuŕ): *ad.* Nunbait sulbufa bola.

suldaŕ. (laŕu): iz. Laŕuan sortzen clan pikortxoa. Ikus.: Gildat, maskulo, su-urten, zotdaŕ, zuildaŕ.

suldaŕ-cri. (laŕu): *iz.* Laŕnan pikofak sortzean gertatzen dan eritasuna.

suldaŕ-orban. (laŕu): *in.* Laŕuan pikoŕek uzen duten orbana.

suldartsu, (Wu): *izond* Latium suldaŕak dauzkana.

suldef. (ar): *iz.* Abereai oin azpian egiten zayen artxoa.

suleizetaf. (gaiztoki): *izond* Ikus.: Su-loizeka.

sulefo. (guda): *in.* Gudaldietan gudariak egoten diran lenengo icŕoa.

suleza. (gaiztoki): *iz.* Ikus.: Gaiztoki. I: Su-leize, suieze.

suieze. (gaiztoki): *iz.* Ikus.: Gaiztoki; I: Sulcza.

sulezeko, (Ixeŕen): *izond.* Ikus.: Txcfen. 1: Su-leizeko traman.

sulfat-ontzi, (sulbuŕ): in. Ikus.: Sulfataiĺu. (lanabesa): *in.* Berbera.

sulfatailu, (sulbuŕ): *in.* Mitriola botatzeko lanabesa. I: Sulfat-ontzi.

sulfatatzailr, (sulbuŕ): *izond.* Mitriola botatzen duena.

sulfataztu. (sulbuŕ): *ad.* Mitriola bota. I: Snlfatoztu.

suifatoztu. (sulbuŕ): *ad.* Ikus.: Sulfataztu.

sulfuŕ-aats. (auts): iz. Sulbuŕetik geratzen dan autsa. (sulbuŕ): *iz.* Berbera.

suli. (antoxin): *iz. Ikus.:* Suit. I: retail, sula.

sultaneŕt. (islamtasun): *iz.* Sultana buruzagia dan Fria.

sultango. (islamtasun): *iz.* Sultanaren lanbidea.

sultso. (ondo): iz. Ziza-mota bat. I: Uriziza,

sultsoputz. (ondo): *in.* ikus.: Astapulz. Otsoputz.

suitsu. (izeki-aldi): *in.* ikus.: Ardagai. I: °Lim,

sulubita. (zalapart): *iz.* Bilkura bateau izandako zalaparta.

suluz egin. (su-izkilu): *ad.* Su-izkiĺuaren punpak zula egin.

sula. (antoxin): *iz.* Ikus.: Suit. I: Sod.

suma. (sea): *iz. Ikus.:* Sen. : Soma, aztura, mutxu, soma, sumo, usrna. (usain): *iz, Ikus.:* Usaimen. I: Asnaŕ, usma. (gura): jl *iz.* Gurari bizia. (to): 11 *in,* Lo ariña.

suma-erne. (main): *izond.* Usaimen zoŕotza duena.

suma-ezin. (jakintasun): *izond Jakin* eta autumn ezin ditekena. I: Sumagaitz. (zentzun): *izond.* Zentzuen bidez oaths coin ditekena.

suma-eziñik. (zentzun): *adond.* Zertzuen bidez oartu eziñcan ari-izatea.

suma-gabe. (main): *izond.* Usaimen oztuena,

suma-toki. (konormen): *iz.* Konormena artzen dan tokia.

sumabide. (zentzun): *iz.* Zentzu-bidea.

sumadun. (main): *izond,* Usaimen duena. (maltzurtasun): *izond.* Maltzuŕa dana; eiza-zakuŕari esalen zayo. I: Sumari, sumatsu. (zakur3: H *izond.* Berbera. (asmamen): H *izond.* Asmamena duena.

sumagai. (zentzun): *izond.* Zentzuen bidez oartzekoa dana.

sumagaikizun. (zentzun): *iz.* Zentzuen bidez oartu ditekena.

sumagaitu. (agerketa): *iz.* Zuzen (taint ezin ditekena agerian ipiutzeko Ianabesa. j: Titus.: Surnatzaile. (goiburu): *ft.* Tkus.: Goiburu. Trndikizun.

sumagaitz. (sorgortasun): *izond.* • Sorgortasunekoa dana. (jakintasun): *izond.* ikus.: Suma-ezin,

sumagaŕi. (kordamen): *izond.* Kordamenezkoa dana. (iragarpen): *izond.* Iragaŕi ditekena. (gardentasun): jl *izond.* Garden. j: Sara-sara.

sumagaŕiro. (kordamen): *adond.* Sumagaŕiz ari-izatea.

sumagafitu. (kordamen): *ad.* Kordamena soferazi.

suinaiki. (konormen): *iz. ikus.:* Konot. I: Konorte.

snmaila. (supazteŕ): *iz.* Basetxeetan supaztefa dagoen sukaldeko mail goituena,

sumaingila. (naŕazti): *iz.* Ikus.: Suangila. Suaingila, sumandil.

sumaka. (usain): *adond.* Usaintzen ari-izatea. j: Sumac.

sumakaitz. (irudimen): *izond.* Irudimeucz ere oartu ezin ditekena.

sumakari. (usain): *izond.* Usaintzen ari dana. j: Sumatzale. (aycru): *izond.* Ayeruz ari dana. (zelata): H *izond.* Ostendurik zelatan ari dana. (zaintzale): II *izond. ikus.:* Begirale. Iguri.

sumaketa. (ayeru): *iz.* Ayeruaren egipena. (konormen): *iz.* Konorteen bider Iortzen dan oarpena. (asmakuntza): j iz. ans.: Asmakuntza. Asmakundc.

sumaki. (ur): *iz.* Eguŕ ezcak au ondoan ematen duen ura. j; Su-negaŕ. (eguŕ): is. Berbera.

sumaki.. (su-izklu): *iz.* Gudariek darabilten su-izkilua.

sumalco. (endai): *iz.* ikus.: Su-makil. I: Surmako.

sumakoŕ. (kordamen): *izond.* Ko'dameua duena.

sumalko. *(gat): iz.* Gafen mullzoa.

surname'". (atsikipen): *iz.* Atsikitzeko almena.

suman. (usain): *adond.* Titus.: Sumaka.

sumandil. (naŕazti); *iz.* Ikus.: Suangila. j: Sumaingila.

sumandof. (abetxu): iz. Abetxu-mota bat.

sumantza. (ugalketa): *iz.* ikus.: Ugalketa. j: Ugaltze, umetze,

sumantzatu. (ugalketa): *ad.* Abere ta egaztiak ugaldu.

sumer. (karkabupen): *izond.* Artaz an dana. I: Sumer.

sumarazi. (kordamen): *ad.* Zentzumena izan; oat-erazi.

sumarekiko. (kordamcu): *izond.* Zentzumena duena.

sumari. (maltzurtasun): *ŕzond.* ikus.: Sumadun. : Sumatsu.

sumataitz. (makil): iz. Ura beste aldetik jean dedin, bideetan zeaŕezjartzen dan makila.

sumats. (kufika): *iz.* Ikus.: Kufika. Oŕika.

sumatsu. (rnaltzurtasun): *izond.* Ikus.: Sumadun. I: Sumari.

sumatu. (aycru): *ad.* Ayeru izan. Sumau, **surmttu.** (iragarpen): *ad.* Ikus.: Iragaŕi.

samatzaile. (asmamen): *izond.* Asmamena duena. (agerketa): *izond.* Zuzen oartu ezin ditekena ageŕerazten ari dana. j: Ikus.: Sumagailu.

sumatzale. (main): *izond* Ikus.: Surnakari.

sumatze. (ayeru): is. Ayerua izatea.

sumau. (main): *ad.* Usaintzen ari-izan. (ayent): *ad.* Ikus.: Sumatu. I: Surmatu.

sume. (zuku): iz. ikus.: Zuku. I: Papa; ijitoen itza. j: Sumi. (egurki): *iz.* Ikus.: Abc. j: Sunbeŕ.

SUMENDI. iz. Lufean eta geyenetan mendi batean egiten dan edegitea, barnctik eta berareu zeaŕ, Ice, gafak eta urtutako gayak irteten diralarik. Garrmendi, sutokari. ll (ludizti), (lutcicsti), (mendi).

sumendi-ao. (sumendi): *iz.* Ikus.: Gaŕao. I: Gaf-zulo, sumendi-zulo, sumentzrlo.

sumendi-botakin. (sumendi): *iz.* Sumenditik ateratzen dana.

sumendi-ilcara. (sumendi): ŕr. Sumendiarekin gertatzen dan ikara.

sumendi-urgori. (sumendi): *iz.* Sumenditik ateratren dan ubil-gaya.

sumendi-zulo. (sumendi): *iz.* Tkus.: Oda). j; Gaŕ-zalo, sumendi ao, sumentzulo.

sumendiico-atl. (aft): *iz.* Sumenditik ateratzen dan aŕia. (sumendi): ŕz. Berbera.

sumenditaŕ. (sumendi): *izond.* Sumeudia dagoen eŕialdekoa dana.

surnendizko lufalde. (sumendi): *iz.* Sumeudia dagoen lufaldea.

sumentzulo. (smncndi): *iz.* Ikus.: Gafao. Gat-zulo, sumendi-ao, sumendi-zulo.

sumer. (egurki): *iz.* Abe aundiena, gailuŕa eztana. j: Sunber. (karkabupen): *izond.* Ikus.: Sumar,

surni. (zuku): *iz.* Ikus.: Zaku; ijitoen itza. j: Sume.

snmidu. (zimeldura): *ad.* Beroagatik belaŕak zimeldu. (anpadura): *ad.* Anpadura gutxitu.

sumil. (zapaldura): *iz.* Zolako afiak ayutzeko zapagailua. (euboŕ): *iz.* Mokoŕak zatitzeko enbofa. (zubil): jj *iz.* Berbera. (motrailu): Motrailuaren gidefa.

sumildu. (zubil): *ad.* Zubilaz zapaldu.

sumilketa. (zubil): *iz.* Zubilaren lanaren egipena.

sumila. (aŕantza): *iz. Ikus.:* Tertza. I: Orketa, tretza.

sumilergo. (buruzagi): *iz.* Bakaldunaren jauregian zagi izatea. (landola): *Ir.* Berbera.

SUMIN. iz. Arimaren lera, notiñen edo gauzacn aurka indarkerizko egipenak egin-crazten duena. j: Apentzeko guraria izatea. j: Ankerkerizko ta gogorkcrizko egipenak bete ta befitzea. I: Asefe bizia, biotzeŕa. I: Bulurgo, andialdi, enboska, arbintasun, eŕasupi, asaŕedura, ascrdura, aseŕe, aseŕedura, aseŕekeria, aseŕctasun, aserkuntza, kexeri, asaŕekundc, potro. (oñaze): *iz.* Otzak atzetan soŕerazten duen raffia. 11 (ankerkeri), (atsekabetasun), (ayuŕi), (eŕa), (eŕetasun), (gaitzipen), (indarkeri), (1cra), (nckabide), (neofibideza), (ogcu), (ozarkeri), (taŕitadura), (urguritasun).

sumin-aldi. (mutidura): iz. Mutiduraren aldia. (amain): *iz.* Sumintzearen aldia. (asaŕe): jl *iz.* Asafetzearen aldia. (naŕitadum): II *iz.* Nafrtaduraren aldia.

sumin-arazi. (nafitadura): *ad.* Nafitadura soŕcrazi.

sumin-bizian. (smmin): *adond.* Sumiñez ari-izatea.

sumin-efez. (sumin): *izond.* Sumiñez ari-izateko eŕeza dana. (naŕitadura): *izond,* Nañtaduraz ari-izateko eŕeza dana.

sumin-goxagafi. (naŕitadura): *frond.* Ikus.: Sumingaŕi.

sumiubera, (sumin): *izond.* Suminkoŕa dana. I: ikus.: Suminkoŕ. j: Sumingaŕi, suminkoi, zankiii.

sumindu. (mutidura): *ad.* Atzak mutidaraz egon. (nafitadura): *ad.*

Nafitaduraz ari-izan. I: Uzutu. (sumin); II *ad.* Sumirlez ari-izan. j; Xukartu.

sumindu-azl. (naŕitadura): *ad.* Natitaduraz ari-erazi. j; Jauzi, zeapatu.

suminduk€. (naŕitadura): *adond.* Nafitaduraz ari-izatea. Surninduro.

sumindura. (naŕitadura): iz. Nafitadnraz ari-izatearen egipena. I: Iraakin, letxigau. (oñaze): *iz*, Otzak egindako oñazea. (alz-nai): II *iz.* Atsunek soŕ-erazten duten atz-naya. (sorgortasun): II *ft.* Sorgortasunaz geratzea.

sumindurik. (sumin): *adond.* Sumiñez ari-izatea.

suminduta egon. (naŕitadura): *ad.* Naŕitaduraz beterik egon.

sumingafi. (atz-nai): *izond.* Atz-naya soŕeraztekoa dana. (sunlit* *izond.* Ikus.: Siiminkoŕ. j: Suminbera, suminkoi. (naŕitadura): *izond.* Nafitadura soferaztekoa dana. I: Sumin-goxagaŕi.

suminkeria. (sumin): *iz.* Sumiñez ari-izatearen egipena.

suminketa. (taŕitadura): *iz.* Tafitadura aundia soŕerazteko egipena.

suminki. (sumin): *adond.* Sumiñez ari-izatea.

suminkol. (sumin): *ŕzond.* Sumiñez ari dana. I: Suminbera, sumingafi, suminkoŕ, gantxiii, suminti, sumintsu, txamuŕ.

suminkef. (sumin): *izond.* Sumiñez ari dana. Ikus.: Suminbera. I: Sumingaii, suminkoi, suminti, sumintsu, sukinko , txamuŕ, zankiŕi.

suminkofa-belaf. (briar'): *iz.* Lekaziduna dan landarea; bare oflak, zerbait ikututa, jasotzen dira ta alkafekin bildu ere.

surninkortasun. (sunlit* *iz.* Suminkoŕa izatearen bereiztasuna.

suminkortu. (naŕitadura): *ad.* Suminkoŕa egin edo biurtu.

sumintasun. (nafitadura): *iz.* Nafitadura aundia.

suminti. (nattadura): *izond.* Ikus.: Suminkoi. I: Suininkm', sumintsu.

sumintsu. (nafitadura): *frond.* Ikus.: Suminkoi. I: Suminkoŕ, suminti,

sumintze. (nafitadura): *iz.* Nafrtaduraz ari-izatea.

sumiñaldi. (sunlit* ŕz. Snmiñezbeterik izandako aldia.

sumiñez. (natitadura): *adond.* Nafitaduraz ari-izates.

sumiñezko. (alditxai): *izond* Alditxafezkoa dana.

sumits. (zume): iz. Ikus.: **Zume.** Mimen.

sumo. *(sen): iz. Ikus.:* Sen. I; Soma, suma. (usain): *iz.* Ikus.: Usain. I: Atxon, uŕain.

sumoan. (usain): *adond.* Usa€ntzen ari-izatea.

smnn. (usain); *iz.* Usaiña izateko aimcna.

sumurgile. (izkutukeri): *izond.* Sorginkerietan ari dana,

sumuf. (etealdi): *iz.* Ikus.: Piŕin. I; Txinaŕ. (indaŕ): *iz.* Ikus.: indaf. Sosko.

sumuf-outzi. (ikatz): ŕz, Ikatz-eŕautsa jartzen dan tokia.

sumurtu. (eskurapen); *ad.* Ikus.: Liluratu. : Zoratu.

samuru. (supazter): ŕz. Supaztefean dagoen afizko naiz burnizko zatikoa.

sumustuŕ. (supazteŕ): *adond.* Su-ondoan egotea, I: Sumutut.

sumutuŕ. (supazteŕ): *adond.* Ikus.: Sumustuŕ.

sun. (zen): ŕz. Ereindutako lurkian jartzen dan zena. (ereintza): *iz.* Berbera. (sakonera): *ŕzond.* Sakona dana.

sunai. (egur'): *iz.* Eŕaz eŕetzen dan eguna.

sunaf. (zugatz): *iz. Ikus.;* Eskutz. I: Zama, sun'.

sunbef. (zurubi): iz. Zurubi bati eusten dion oña. I: Sume.

sunbil. (lera-eŕesta); *iz.* Lera-efestari jartzen zaizkion abafak.

sunbil. (negai'): *iz. Ikus.;* Negaŕ-zotin.: Muekeri.

sunbilero-egun. (jai-aldi): *iz.* Egubeŕiaren aufeko eguna.

sunbilo. (kondaŕ): *iz.* Soloetan metatzen dan kondafa.

sunhats. (satin): *iz.* Ots ifuna.

sunbnfun. (soñu): *iz.* Ots ilun eta jafaitua.

sunda. (kirats): *iz. Ik-us.;* Kirats. 1: Burin, usaigaitz, sufats.

sunda-kentzeko. (usain): *izond.* Kiratsa kentzekoa dana.

sunda-leku. (kirats): iz. Kiratsa dagoen tokia.

sunda-entzi. (egazkaritza): iz. Zingo-lana egiteko botatzen dan goronbiloa. (zingo): *iz.* Berbera.

sundadun. (main): *izond*, Usain txaŕa ematen duena. Ikus.: Sundezko.

sundalari. (ziugo): *ŕzaid.* Zingoaz lanean ari dana. I: Sundatzale.

sundaldi. (zing()); ŕz. Zingoaz Ian-egitea. Sundapen.

sundapen. (zingo): *iz.* Ikus.: Sundaidi.

sundatu. (usteldura): *ad.* Ikus.: Usteldu. Kinotu, irotu, uŕindu.

sundatzale. (zingo): *izond.* Ikus.; Sundalari.

sundaz. (kirats): *adond.* Kiratsaz ari izatea.

sundezko. (usain): *izond* Usain txaŕekoa. I: Ikus.: Sundadun.

sungil. (enboŕ): *iz.* Tkus.: Subil. I: Sunpuŕ, sunkuil, sunpil.

sungulu. (ke-belaŕ): iz. Ikus.: Ke-belaf; ij€toen itza. Eŕebelaŕ, sungulun.

sungufiño. (eresgalu): ŕa. Albokaren mingainixoa. I: Sunpuŕiña.

sunigaf. (eguŕ): *iz.* Su ondoan jaŕitako eguf ezeak ematen duen ublla.

sunjatu. (gogaketa): *ad.* Ikus.: Oldoztu. Gogatu.

suuka. (tanka): iz. Ikus.: Tanka. I: Kaska.

sunkako. (oldargune): iz. Oldaŕez artutako tanka. Tunkako, zunkako. (tanka): *iz.* Berbera.

sunkatu. (tanks): *ad.* Tanka-egin. J: Tunkatu.

sunkull. (enbof): *iz.* Ikus.: Subil. I: Sungil.

sunpil. (euboŕ): iz. Ikus.: Enboŕ. I: Sungil, Sunpuŕ.

sunpuf. (enboŕ): *iz.* Ikus.: Subil. Sungil, sonp€I.

sunpufin. (eresgalu): *iz*, Aize-eresgaluaren aoa.

sunpufina. (eresgalu): *iz.* Eats.: Sunguŕiño.

sunpns. (enboŕ): *ŕz.* Zugatzaren enbofa.

suntoi. (enboŕ): *iz.* Ebakita dagoen enbofa.

suntoitu. (sorgortasun): *ad.* Sorgortasunez geratu. (isikortasun): *ad.* Isikortasunez ari-izan.

sunts-ipurdi. (zurikeri): *izond.* Zurikeriz ari dana.

aunts-told. (laspel): *iz.* Luspclez biurtzearen tokia.

suntsl. (suntsidura): *ad.* ikus.: Suntsitu. Sontsitu.

suntsi-arazi. (suntsidura): *ad.* Suntsitu-eragin.

suntsl-arazle. (aus€abartza): *izond.* Ondatzen duena. I: Suntsikoŕ, suntsitzaiie.

suntsi-beaŕ, (suntsidura): *frond.* Lasteŕ sutsitzen dana.

suntsi-ezin, (iraunkortasun): *izond.* Beti irauten dana. Suntsigaitz. (ausiabartza): *izond.* Suntsitu ezin ditekena. j: Suntsi-eziña, suntsigaitz.

suntsi-ezintasun, (ausiabartza): is. Sustsitu al ez izatea.

suntsi-eziña. (ausiabartza): *izond* Ikus.: Suntsi-ezin. : Suntsigaitz.

suntsi-gafi. (ausiabartza): *izond.* Suntsitu ditekena.

suntsi-ontzi. (guda-ontzidi): is, Guda-ontzi berezia.

SUNTSIDURA. *iz.* Gauza bat auŕetik kendu edo ezkutatzearen egipen eta ondorioa. !: Ikustetik kendu edo ezkutatzearen egipen eta ondorioa. Itsabaste, itzaldura, itzalmendu. (ausiabartza): *is.* Ikus.: Ausiabartza. I; Pofokaketa, suntsiketa, suntsipen, txikizio. *if* (ausiabartza), (baŕeyadura), (estaipen), (ezeztapen), (garbitasun), (izaneza), (laburtasun), (naastura), (uŕunde).

suntsigaitz. (suntsidura): *izond.* Ikus.: Suntsi-ezin. (ausiabartza): *izond.* Suntsi-ezin, suntsi-eziña dana.

suntsigañtasun. (ausiabartza): Suntsitu al-izatea.

suntsikeria. (sunken): iz, Ikus.: Zurikeria. (maŕo): *iz.* Berbera. j: Ikus,: Maŕo. Maŕokeria.

suntsiketa. (ausiabartza): iz. Ikus.: Ausiabartza. Suntsidura, suntsipen, zatikatze,

suntsikoŕ, (suntsidura); *frond.* Eŕaz ezabatzen dana. : Suntzikoŕ, suntsikoi. (ausiabartza): *izond.* Ikus.: Sunŕsi-arazie. j: Suntsitzaile.

suatsilari. (ausiabartza); *izond.* Ausiabartza zearo egiten duena. Suntsiraztaic.

suntsimen. (suutsidura): *iz.* Suntsitzearcn egipena.

suntsipen. (ausiabartza): *iz.* Ikus.: Ausiabartza. j; Suntsidura, suntsiketa.

suntsiraztale. (ausiabartza): *izond.* Ikus.: Suntsilari.

suntsitasun. (ausiabartza): iz. Suntsitzekoa danaren bereiztasuna.

suntsitu. (suntsidura): *ad.* Ondatu, ezabatu. I: Suntsi, suntzitu, urtu. (ausiabartza): *ad.* Apurtu, poŕokatu, suntzi, suntzitu, ezmeadatu.

snntsitzaile. (ausiabartza): *izond.* Ikus.: Suntsi-arazle. I: Suntsikoŕ.

suutsitze. (suntsidura): *is.* Ondatzea, ezabatzea.

suntan. (zen): iz. Aztarna, zantzu, urobilte,

suntsun. (usarte): *izond.* Usartez ari *dana.* (ergeltasun): *izond.* Astaputza dana.

suntsunatu. (susmo): *ad.* Susmoa izan.

suntsunkeria. (tisane): *iz.* Usartearen egipena.

suntsunki. (ergeltasun): *adond.* Astaputzaz ari-izatea.

suntuts. (odei): *izond.* Odeyez beterik dagoena.

suntzi. (ausiabartza): *ad.* ikus.: Suntsitu.

suntzikof. (suntsidura); izond. Ikus.: Suntsikoŕ.

suntzitu. (ausiabartza): *ad.* Ikus.: Suntsitu. (suntsidura): *ad.* Berbera. j: Urtu.

sunzun. (txori): *is.* Txori-mota bat.

suñegi, (bizkaf): iz. Ikus.: Sorbalda. j; Suiñegi, suit

suᴾek°. (janztura): *is,* ikus.: Soñeko. I: Soiñeko, suñetako.

suñ°, (maskulu): *iz.* Ikus.: Maskulu. Punpul,supildu,suzku-lu,suno.

suñn. (iseks): *iz.* Ikus.: Iseka. I:-Nausa.

suodi. (suagalaritza): *iz.* Ikus.: Sutunpa. I; Kaiioi, su-aga.

sunk (eŕealdi): *iz.* Eŕaz eŕetzen dana.

sunitasnn. (eŕealdi): *iz.* Gartzearen bereiztasuna.

suopil. (ogi); *iz.* Ikus.: Auspen. Auspeko, supeko, sutopil.

suoste-afia. (aft): *iz.* Supaztefean atze-aldean dagoen aŕia. I: Su-osteko. (supazteŕ): *is.* Berbera,

supaki. (supaztet): is. Ikus.: Supaztef. Sugate, supe.

snpanpo. (uaska): *iz.* Ur-lasteŕak luŕean egiten duen uaska.

supaztaf. (supazteŕ): iz. Sn ondoko txokoa.

SUPAZTE1i. *iz.* Sukaldeetan, labeetan **eta** baste tokietan sutargia pizten dan tokia. j: Aŕondor I: Su, subazteŕ, sugate, sukal-bazteŕ, sukal-pazteŕ, sukun, sukune, su-leku, su-mai, supaki, supe, supeki, supin, supizgu, zupin. ii (bero), (beroketa), (ibcasontzi), (ke), (labe).

Ripe. (supazteŕ): *is.* Ikus.: Supaztef. I; Supaki, supeki. (eŕealdi): *is.* Efauts pean izekita dagoen txingaŕa,

supegi. (maiiuz-landura): *iz.* Mailuz lanlzeko, metalak berotzen diran supaztefa.

supekaf. (oba): *iz.* Su inguruko uotin-multzoa. (eŕealdi): *iz.* Berbera.

supeki. (supazteŕ): iz. Ikus.: Supaztef. Supaki, supe, supin.

supeko. (ogi): is, Ikus,: Auspen.]: Suopil, sutopil.

supertu. (fazakeri): *ad,* Galendu nai-izan. I: Ikus.: Galendu. (uzutasun): *izond.* Uzua dana. (lekukotasun): *ad.* Yaraunspena erabaki.

supertuz. (gaindi): *adond.* Gaindiro ari-izatea.

supide. (supazteŕ): is. Ikus.: Ku-bide. I: Suburu. (Ice): *is.* Ks aundia egiten dan tokia.

sup% (aŕantza); iz. Aŕosela aŕapatzeko Iokañ luzea. (enbof): *is.* Supazteŕean efetzen dan enbofa. (supazteŕ): iz. Berbera.

supildu. (maskulu): iz, Lafuan egiten dan maskuiva. Ikus. Masknlu. : Suño, suzkuio.

supita. (gal): *is.* Gaŕez piztuta dagoen sua.

supin. (supazteŕ): *is.* Ikus.: Supazteŕ. Supeki, supizgu. (ieki): *iz,* Ikus.: Burni-zatla. Burdin-xafla.

supindartu. (pindaŕj: *ad.* Pindafak bota.

supiñeten. (supazteŕ): *adond:* Su-ondoan egotea,

supio, (maiiuz-landura): *iz.* Sutegian dagoen aliizko aulkia. —

supit-iges. (iges): *iz.* Abere batek eginduko bat-bateau iges-egitea.

supita. (esaera): *iz.* Ikus.: Esakune. j: Atsotitz, esaera. (arabaki): *iz.* Abarkaren arabakia. (sukalde): ₁₁*L.* Sukaldean pertzak gaireanjartzen dan zatikoa.

supita-bilduma. (esaera): iz. Esakunen bilduma.

supita-zale, (esaeraj: *izond.* Esakuneai buruz zaletasuna duena.

supitalari. (esaera): *izond.* Esakuncak' biltzen ari dana.

supitu. (gura): *iz.* Gurari bizia. j: Ikus.: Leya. (ezien-ikuste): *iz.* Bat-batekoa dana.

supitu-aldi. (ezien-ikuste): *iz.* Zerbait bat-bateau egin, tendik ezer genii gabe.

supituan. (ezien-ikuste): *adond.* Bat-bateau ari-izatea. I; Supituki, supituko, supituzki.

supitukari. (ezien-ikuste): *izond.* L'endik ezer gertu gabe egiten dana.

supituki. (ezien-ikuste): *adond.* Ikus.: Supituan. j: Supituzki.

supituko bertsuak. (ezien-ikuste): *is.* Supituki esandako itz-neurtuak. (alert* iz. Berbera.

supitutasun. (ezien-ikuste): *iz.* Lendik gertu gabe ad-izatea.

supizgu. (sendi): *iz.* Ikus.: Sendi. J: Etxadi. (supaztet): *iz.* Ikus.: Supazteŕ. I: Supin, supizgi, supizki.

supizinka. (negaŕ): *adond Negaf-zolinka* ari-izatea.

supizte. (efealdi): *twin!.* Ikus.: Su-pitz. Su-emaile, su-piztai j e. (etiketa): *izond.* Etiketak soferazten dituena. I: Su-piztaiĺe.

supizteko. (arkai): *iz.* Ikus.: Afast. J: Suzotza, tefitots. (izeki-aldi): iz, Sua egiteko beatzafi edo beste gaya.

supizteko-ontzi. (arkai): iz. Suzolzak gordetzeko ontzia.

supiztekodun. (arkai): *izond.* Saltzeko dauzkan afastak.

supizten jardun. (clemele): *ad.* EtemeLeak soŕerazi. ; Supiztu.

supiztu. (elemele): *ad.* Ikus.: Supizten jardun.

supu. (ondalanketa): *iz.* Ikus.: Lupe. Lurpe-zulo.

supuntz. (punp): iz. Ikus.: Pimp. j: Bunpada.

supuru. (supazteŕ): *iz.* Ke-bidearen aoa.

aura. (ixuf-bide): *iz.* Ikus.: Ur-zulo. Urisurki, ur-leize, txuŕusta, xuruta,

suraingila. (nafazti): iz Ikus.: Suangila. Surangila.

surako. (efealdi): *izond.* Sutara botatzekoa dana.

surangil. (ngfazti): *iz.* Ikus.: Sugebandita. J: Sugemandit.

surangila. (nafazti): iz. Ikus.: Suangiia. I: Suraingila, ziŕingilo.

suraskatu. (liño): *ad.* Ikus.: Subarastu.

surbizkeria. (gozoki): *iz.* Ikus.: Litxaŕeri. J: Mizkineri,

surbo. (igidura): *izond.* E*faz* igitzen dana, (tolestura); *izond.* Tolestu ditekena.

surda. (eresgaĺu): *iz.* Afabitaren aria.

surdakei. (adalu): in. Ikus.: Adak. j: Buztiñeŕe. (izeki-aldi): *ŕz,* Sukafitik sua ateratzeko altzairuzko zatikoa. J: Surdoki, surdaket,

surdakel. (izeki-aldi): Iz. ikus.: Surdakei. J: Surdoki.

surdoki. (izeki-aldi): in. Ikus.: Surdakei. Surdakel, surdokin,

surgatze. (egoskiera): iz. Ikus.: Egaskiera. I: Irenstura, uŕupakuntza.

surgu. (mugadura): *iz.* ikus.: Mugadura. (uraska): iz. ikus.: Uraska. J: Aŕola.

surigaf. (lekazi): *iz.* Basoko ilaŕa.

suringa. (ipurdi-zilo): *iz.* Ikus.: ipurdi-silo. J: Uzki,

surkus-lardaska. (josketa): *iz.* Baldafez egindako saresta.

surkus-lardaskatn, (josketa): *ad.* Baldaŕcz saretu. Ikus.: Surkusatu.

surkusadura. (josketa): *iz.* Ikus.: Saresta. Sareztadura.

surkusatu. (joskela): *ad.* Ikus.: Saretu. J: Sareztatu. ikus.: Surkus-lardaskatu.

surlurlo. (jai): *iz.* Ikus.: **Jai. :** Iolas-jai. (poz): *iz.* Ikus.: Poe. I: Bozkario, alki. (jlasbide): Jj *iz.* Jolasbide zaratatsua.

surma. (zingo): *iz.* Ikus.: **Ziugo. I:** Azta-berun, surna, ubenda.

surmako. (endai): *iz.* ikus.: Su-rnakil, Sumako.

surmatu. (zingo): *ad.* Zingoaz aztertu. (ikerketa): *ad.* Ikus.: Aztertu, j: Ikertu, urkusi, xokotatu, *(susmo):* JJ *ad.* Ikus.: Sumatu. J: Sumau.

surmin. (mingaztasun): *izond.* Mingatza dana.

surmindu. (tanpa): *ad.* Tanpak eman. (mutidura): *izond.* Otzez mutiduraz dagoena. *(ayuŕi):* Il *izond.* Ayufi txaŕekoa dana.

surmintz, (suduŕ): *iz.* Suduf zuloen artean dagoen kuŕuska. j; Suf-lnizpira, suŕ-pitz, sustupil.

snrmoztasun. (sudur'); *iz.* Suduf-rnotzekoa izatea.

surmurgile. (satin): *izond.* Sunnuŕez ari dana. I; Surmurtzale.

surmuf. (soffit): *iz. Ikus.:* Sirisare.

surmurtu. (soñu): *ad.* Surmui'ez ari-izan.

surmurtzale. (soñu): *Loud,* Ikus.: Surmurgile.

surna. (zingo): *iz.* Ikus.: Zingo. I: Surma.

surpe. (bizaŕ); *iz.* Suduf pean ateratzen dan ulea. j: Surpeko.

surpe-andi. (bizaŕ): *izond.* Surpe aundia daukana.J:Surpeko-andi,surpekodun.

surpeko. (bizaŕ): *iz.* Goiko ezpañan sortzen dan ulea. Surpe. Ezpain-gañeko, ezpain bizaŕ, mustratx, tataf-bizat.

surpeko-andi. (bizar'): *izond.* ikus.: Surpe-andi. J: Surpekodun.

surpekodun. (bizaf): *izond.* Ikus.: Surpe-andi. j: Surpeko-andi.

suf. (suduŕ): *iz.* Ikus.: **Suduŕ.** Suguŕ, suuŕ. (ikerketa): *iz.* Ikerketa egitea. (efeakli): Jj *iz Su* itraren aldaketa.

suŕaizatu. (putz): *ad.* Puts-egin.

sufaize. (puts): *iz.* Egindako putza. Suŕaize-ots.

sufaize-ots. (putz): *iz.* Ikus.: Sufaize.

sufaizeka. (putt): *adond.* Putz-egiten ari-izatea.

suŕaiztuf. (ikus-leyaf): *iz.* Ikus.: Ikus-leyaf.

suŕakapote, (ardo): iz, Ardo beroa.

sufamuska. (acts): *iz.* Ikus.: Aŕamuzkada. j; Karkabu, sui**u**nt, uŕurnada. (asaŕe): *iz* Berbera.

suŕandi. (suduŕ): *izond.* Suduf aundia duena, Suŕaundi.

sufapala ipiñi. (ao-ugal): *ad.* Abereai mutuŕekoa ipiñi.

sufats. (kirals): *iz. Ikus.:* Kirats. J: Sunda,

sufauudi. (suduŕ): *izond. ikus.:* Sufandi.

suŕ-Buts. (ke-belaŕ): *iz.* Sudufetik artzen dan ke-belaŕaren autsa.

suŕauts. (ke-belaŕ): *iz.* ICe-belafaren autsa.

sufauts-ontzi. (ke belaŕ): *iz.* Suŕautsa eukitzeko ontzia.

sufauts-zale. (ke-belaf): *izond.* Sufautsa artzeko zatetasuna duena.

suŕautsi. (suduŕ): *Land.* Suduŕ motza duena.

suŕautslari. (ke-belaŕ): *izond.* Sufautsa artzen duena.

suŕ-bizkaf. (suduŕ): *iz.* Sudufareu goiko zatia. ikus.: Sudurbizkaŕ. Sudurgain.

suŕelco. (suduŕ): *izond.* Suduŕari dagokiona.

sufekoetara. (joko): *iz.* Asto jokoa.

sufcstu. (oztuxe): *iz. Ikus.;* Oztuxe. I: Otz-sumin, sufitxi.

sufetako estua. (oztuxe); *in.* **Suduf-**oztuxca. I; Sufetako jarioa.

suŕetako jarioa. (oztuxe); *iz,* Ikus.: Sufetako estua.

suŕioan. (ikerketa): *adond.* Ikerketan ari-izatea.

sufitxi. (oztuxe): *iz.* Ikus.: **Oztuxe.** Suŕestu, Zuŕu.

suf-jario. (oztuxe): *iz.* ikus.: Oztuxe. I: Ozbeŕi.

suf-iuze. (suduŕ): *izond.* Suduf luzea duena.

suf makuŕ. (suduŕ): *iz.* ikus.: Suduf-kaiku. j: Suduŕ-konkof.

suf-mizpira. (suduŕ): *iz. Ikus.;* Surminlz. j: Suf-pintz, sustupil.

suf-mokox. (sudus'): *izond.* Suduŕ mains duena. J: Sur-nrotx, suŕ-motz.

suf-motx. (suduŕ): *izond.* ikus.: Suŕ-mokox. Suf-motz, surtxe, suf-zapal.

suf-motz. (suduŕ): *izond.* Ikus.: Snŕ mokox. j: Suŕ-motx, surtxe, suŕ-zepat.

suŕ-pintz. (suduŕ): ŕz. Ikus.: Suiminlz. I: Sufi-mizpira.

suŕ-samil. (suduŕ): iz. Sudufaren zuloak. Surtzilo, surtzulo.

sails-mans. (mardail): *iz.* Boas.: Mardail. Maxiaketa, zur-mur.

suŕubuŕu. (lan): *iz.* Lan txikiak.

submits). (ur-zuŕumilo): iz. Ikus.: Ur-zuŕumilo, j: Aŕanpa, tiribiriti.

suŕuna. (gorpu): *iz.* ikus.: Gorpu. Eortz-ii, suruna.

sufunt. (ants): *iz.* Tkus.: Aŕamuzkada. Suŕamuska.

sufuntaka. (ants): *adond.* Afamuzkadaz ari-izatea.

sufupekoi. (sukalde): iz, Ikus.: Krispi. I: Iruzango.

suŕustaka. (ubil): *adond.* Ubil bat puŕustaka erabiltzea. : Ikus.: Puŕustaka. ^: Txapastaka.

suŕustau. (obit): *ad.* EMI bat eŕaz jausi. (etorkera): *ad.* Berbera.

sufutaŕi. (aŕiko): *iz.* Ikus.: Afiko. Sukattaŕi.

suŕ-zapal. (suduŕ): *(wad.* Ikus.: Sot-mobs. : Suŕ-motz, surtxe.

suŕ-zapi. (zapi): *iz.* Ikus.: Surtzapi.

suŕ-zapidun. (zapi): *izond.* Sut-zapiak dauzkan eta saltzen dituena.

suŕ-ziln. (sudur): iz. ikus.: Surtzilo. Surtzulo,surzulo.

suŕ-zulo. (suduŕ): ŕa, Tints.: Musu-zulo. Suduŕ-mizpirak, suduŕ-zilo.

surta. (argi): ia. Ikus.: Argi. j: Data.

surtau. (sŕealdi): *adond.* Su bertan egotea. j: Surten.

surtara. (uteatdi): *adond.* Su bertara.

surtaratu. (eŕeaidi): *ad.* Su bertara bota.

surtarazi. (eŕealdi): *ad.* Sultan beŕiz

surtatu. (zirikaldi): *ad.* Ikus.: Zirikatu. Sistalu.

surten. (igali): iz. liens.: Txorten. Susubil, txurten, txttxtet. (eŕealdi): *adond.* Ikus.: Surtan.

surtida. (oikuntza): iz. Ikustaldiak maiz egitearcn oitura. (ikustalcti): *ft.* Berbera.

surtin. (atsaldi): *iz,* Ikus.: Usin. j: Austin.

surtopil. (opil): *Ia.* Eŕauts pean egositako opils.: Sustopil.

surtu. (eŕealdi): *ad.* ikus.: Eŕe. j: Kiskatdu.

surtua. (kayola): iz. Azkutlak ontzeko makilakaz egindako kayola.

surtxe. (suduŕ): *izond. lien.:* Suŕ-motx. Suŕ-motz, suŕ-zapal.

surtzapi. (zapi): *iz.* Suduŕa garbitzeko zapia. j: Suŕ-zapi.

surtziloetako. (tanpa): *iz.* Surtzuloetan umandako tanpa.

surtzilo. (sudut): *iz. Ikus.:* Suf-samil. I: Surtzulo, suŕ-ziio, surzulo.

surtzulo. (suduŕ): *iz.* Ikus.: Suf-samil. Surtzilo, saŕ-ziio, surzulo.

suruna. (gorpu): *iz.* Ikus.: Gorpu. Ilatz, suŕuna.

surzulo. (suduŕ): iz. Iieus.: Surtzilo. Surtzulo, suŕ-ziio.

susa. (undo): *iz.* Udabetiko ziza.

susaa. (azaldi): *iz.* Beyarenkunde-beroa. Susaga, susara, susal, usara, zezen-nat.

susabero. (azaldi): iz. Susaan arin sartzen dan bays. j: Susagori, susalkari.

susaga. (azaldi): *Ia.* Ikus.: Susaa. Susara.

susagori. (azaldi): *iz.* Ikus.: Susabero. Susalkari.

susai. (begirantza): *izond:* Begirantza egiten ari dana. (albi): *iz.* Albiz ari--izatea.

susaild. (aibi): *adond.* Susayaz ari-izatea.

susai. (azaldi): *iz.* Ikus.: Susaa. : Susara.

susai-arazi. (azaldi): *ad.* Zezen beya estaltzea eragin.

susalbero. (azaldi): *iz.* Susaga arin artzen duen beya. j: Susalgaŕi, susalgori, musarabura, susarabero, susaragori.

susalberodi. (azaldi): *iz.* Beya susagaz dagoen aidia.

susaldu. (azaldi): *ad.* Bays susagaz egon. j: Susaratu, susaltu, suseldu, susatu, susaraldu. (zezen): *ad.* Zezenak beya estaldu. j: Susaidutu.

susaldu-azi. (azaldi): *ad.* Susaldu eragin.

susaldutu. (azaldi): *ad.* Zezenak beya estaldu. Ikus.: Susaldu.

susalgaŕi. (azaldi): *ft.* Ikus.: Susalbero. Susalgori, susarabero.

susalgori. (azaldi): *iz.* Ikus.: Susalbero. Susalgaŕi, susarabera, susaragori.

susalkari. (azaldi): iz. Ikus.: Susabero. Susagori.

susalketa. (azaldi): ŕa. Beya susagaz egotearen egipena. Ikus.: Susattasun, susalize, susera.

susaltasmt. (azaldi); *iz.* Boys susagaz egotea. Ilnts.: Susalketa, susalize, susera.

susaltzc. (azaldi): iz. Ikus.: Susalketa. Susaltasun, misers.

susana. (garizuma): iz. Garizumaren irugaŕen astea.

susara. (azaldi): *iz. lins.:* Susaa. Susaga, susal, usara, zezen-nai.

susarabera. (azaldi): iz. Ikus.: Susalbero. : Susalgaŕi, susalgori, susarabero.

susarabero. (azaldi): *iz.* ikus.: Susalbero. j: Susarabera.

susaragori. (azaldi): fa. Ikus.: Susalbero. j: Susalgori.

susaratu. (azaldi): *ad.* Ikus.: Susaldu. Suseldu, susatu, susaraldu.

susatu. (azaldi): *ad.* Ikus.: Susaldu. I: Susaratu.

suseldu. (azaldi): *ad.* Ikus.: Susaidu. Susaratu.

susera. (azaldi): iz. ikus.: Susalketa. Susaltasun, susaltzc.

suskandela. (naŕazti): iz. ikus.: Suangila. Suskandera, suskandila.

suskandera. (naŕazti): iz. Ikus.: Suangila. I: Suskandela, sugandola, txaŕangiia.

suskei. (zurtoin): *iz.* Untzaren zurtoiña.

suskei-osto. (landare): *iz.* Ikus.: Untz. I: Aunizoŕi.

suskeri. (eritasun): *iz.* Fie dagien eritasuna.

ᵍasket. (naŕazti): *iz.* Ikus.: Musket. j: Musket, suskaŕ, umeskeŕ, xingili-muskeŕ, xuxkeŕ.

suskuldu. (efealdi): *ad.* Txingafa spin cdo biurtu.

suskuldura. (eŕealdi): iz. 'I xingafa egitea cdo biurtzea.

suskuf. (Iasto): *iz.* Ebagi ondoren Wean gcratzen dan otareu zati txikia. Sustaf, turgutz.

suskufetik Masi. (ikasketa): *ad.* Efotik ikasi. (asoin): *ad.* Berbera.

susma. (susmo): iz: ikus.: Susmo. Keizu, susmaf.

susmabera. (susmo): *izond.* Susmoz ari dana. Susmadun,'susmakof, susmari,

susmadun. (susmo): *farad.* Ikus.: Susmabera. j: Susmakoŕ, susmari,

susmaezin. (susmo): *izond.* Noribait buruz susmorik izan ezin ditekena.

susmagabeko. (susmo): *izond.* Noribait buruz susmorik eztagoena.

susmagaitz. (susmo): ***izond.*** Susmorik izatea zala dana.

susmagaŕt. (ayeru): *izond.* Ayerua izatekoa dana.

susmaketa. (susmo): iz. Susmoa izatearen egipena.

susmakoŕ. (susmo): *izond.* Ikus.: Susmabera. j: Susmadun, susmari.

susmarazi. (sumo): *ad.* Susmoa soŕ-eragin. j: Susmo-arazi.

susmari. (susmo): *izond.* Ikus.: Susmabera. Susmadun, susmakoŕ.

susmaf. (Susmo): *iz.* Ikus.: Susmo. Sustna.

susmatu. (susmo): *ad.* Susmoa izan. j: Susmau.

susmatzalle. (ayeru): *izond.* Ayeruz ari dana.

susmatzeke. (susmo): *adond.* Susmatu gabs.

susmau. (susmo): *ad.* ikus.: Susmatu.

SUSMO. *iz.* Goganbeatez zerbait bururatu edo idurikatzearen egipena. Noribait buruz itzalgaiztu edo peko-izatearen egipena: j: Atzebelduŕ, bai-uŕeanak, azpi, goganbeaŕ, goganbeaŕ, goganbeŕ, gogo-makuŕ, keizu, payeru, peko, sosma, susmn, susmaf, susmoŕ, susme, uju, tuku, zayo, zuzmuŕ, zuzmu, zuzmo. (aztama): *iz.* Gauza batek uzten duen atz edo ezaupidea. // (aldakura), (aŕangura), Casaba), (etsimen), (gogai), (kolokadura), (len-ikuste), (siñisgabe), (txutxu), (ustekizun), (zalantza), (zurtasun).

susmn-aidt. (ayeru): *iz.* Ayerua izatearen aldia.

susmo-arazl, (susmo): *ad.* Ikus.: Susmarazi.

Susmo-bide. (Susmo): *iz.* Susmoa izatea zioa.

susmodun. (ayeru): *izond* Susmoa euki dezakena. Tkus.: Susmotsu.

susmogañ. (susmo): *izond.* Susmoa izateko zioa daukana. : Udurikor.

susmokeria. (gogaketa): *iz.* Gogaketa egiteko susmoa. (susmo): iz. Susmoa izatea.

susmot. (susmo): iz. Ikus.: Susmo. Peko.

susmotsu. (susmo): *izond.* Susmoa donna. j: Susmodun.

susmotxaŕ. (susmo): ŕz. Txafa dan Susmoa.

susmoz. (see): *adond.* Senez ari izatea. (ayeru): *adond.* Ayeruz ari-izatea.

susmozko. (sen): *izond* Senari dagokiona. (ayeru): *izond.* Ayeruari dagokiona.

susrnuf. (bilaketa): *iz. Babesteko* izpaia; aopeko izpaŕa. j: Usubiio, esamea, uxubiio, xusmuŕ.

susmurtsu. (soñu): *frond.* Susmuŕa duena.

susmurtu. (sofa): *ad.* Susmuŕa inn.

susna. (ayeru): *ad.* Ayeru izan,

susno. (etorbide): *in.* Nunbaitetik edo zerbaitetik sortzea.

susoma. (salneuŕi): *izond.* Garestia dana.

suspat. (albi): *izond.* Bizi ta alb€z ari dana.

suspel. (itzal): iz. Toki itzaltsua. Suspol.

susperbide. (asasun): iz. Osasuna beŕiz izateko bidea.

suspergaŕi. (sendotasun): *izond.* Suspertzekoa dana. I: Xuxpergati.

susperkeria. (asmamen): *iz.* Asmamenaren egipena.

susperki. (asmamen): *adond.* Biziki ari-izatea.

susperkof. (taŕitadura): *izond.* Tañtaduraz ari dana. : Ikus.: Sustagaŕi. j: Susperkoi, susperbera.

snspeŕ. (asmamen): *izond.* Zoŕotz eta asmamentsua dana.

suspetaldi. (sendotasun): *iz.* Suspertzearen aldia. j: Xuxpeŕaldi. (sendabidekintza): *iz.* Suspertzearen egipena.

suspertasun. (asmamen): *iz.* Bizi ta asmamencz ari-izatea. (usain): *iz.* Usaimenez ari-izatea.

suspertu. (bizi): *ad.* Bizi-eragin, adoretu. Txuzpertu, zuzpertu, xuxpertu.

suspertza€le. (atilt): *izond.* Bizi ta adores ematen dituena. j: Xuxpertzaiie.

suspol. (itzal): *iz.* Ikus.: Suspel.

sushi. (10): *iz.* La ariña.

susta. (lo): *iz.* ikus.: Kuku-lo. : Lokista.

sustagafi. (taŕitadura): *izond.* Taŕitaduraz ari ditekena. Ikus.: Susperkof. (gar): *frond.* Gafak egin dizakena.

sustaltu. (dirdai): *ad.* Makila distira-eragin.

snstaŕ. (lasto): *iz.* Ikus.: Suskuŕ. I: Turgutz. (ero): *iz.* Ikus.: Efo. j: Sustrai, susteŕ. (zirikaldi): jj iz. Akuluaren zia, j: Susteŕ.

sastafekoa. (benetasun): *izond.* Benetasunez ari dana. Sustafezko.

sustafezko. (benetasun): *izond.* Ikus.: Sustafekoa.

sustartu. (eŕo): *ad.* Efoak atera.

sustartze. (eŕa): *iz.* Eŕoak ateratzea.

sustotu. (taŕitadura): *ad.* Tafltadura eragin. (zirikaldi): *ad.* Tkus.: Zirikatu. Sistatu, tiŕiarazi, uyatu, zastatu, ziikatu. (irabio): jj *ad.* Sua irabiatu. (albi): [j *ad.* Albla eman. (onu): H *ad.* Onua eman. (azarkuntza): p *ad.* Azafi, ausartu. (lastertasun): II *ad.* -Lastertasunez ari- -izan. (eŕealdi): H *ad.* Eŕe, kiskaldu.

sustatzaile. (irabio): *izond.* Sua irabiatzen duena,

sustatzale. (buruzagi): *izond.* Biufipen bateau buruzagia dana. (biuŕitasun): *izond.* Berbera.

sustenga-ezin. (zaingo): *ŕzond.* Zaindu eziña dana.

sustengañ, (zaingo): *izond.* Zaindu ditekena.

susterkatu. (erauzketa): *ad.* Efotik erauzi.

snstef. (zirikaldi): *iz.* Ikus.: Sustaŕ. (eŕo): *iz.* Berbera. j: Sustrai, Sustaŕ, susteŕai.

sustefai. (eta): *iz.* Ikus.: Eŕo. j: Susteŕ.

sustef-bako. (asoin): *izond.* Asoiñik eztuena. (mate): *izond.* Zerkirik eztuena.

sustain. (ogi): *iz.* Ikus.: Sorgin. j: Auspen, ogi-zitaŕ.

sustain]. (opil): *iz. Ikus,:* Surtopil.

sustotu. (kutsu): *ad.* Ikus.: Kutsatu. Kutsutu.

sustrai. (ero): iz. Ikus.: Efo. Sustaŕ, susteŕ, tutor', tuteŕ. (asoin): *ft.* Asoiña duena. Ikus.: Asoin. j: Funts, undorio.

sustrai-aldi. (aindoizti): *iz* Bern buruaz bein auniztu beaŕ dan aindoa, zenbaki mugatu bat lortzeko.

sustrai-ayen. (matsondo): *iz.* Ayen bizarduua.

sustral-gozo. (lekazi): iz. Lekaziduna dau landarea; bare zurtoiñak is egufezkoak dira, bametik ori ta urin gozo bat ematen dutenak, eta au beragafia bezels erabiltzen dala.

sustrai-jale. (azkuŕi): *izond.* Efoak jaten dituena. (eta): *izond.* Berbera.

sustraidura. (eta): iz. Efoak egitea edo botatzea.

sustraikalu. (erauzketa): *ad.* Efoak erauzi. (do): *ad.* Berbera.

sustraikatze. (erauzketa): *iz.* Efoak erauztea. (eta): iz. Berbera.

sustraiketa. (eta): *iz.* Efotzearen egipena; eŕoa tinkotzea.

sustralko. (eta): *izond.* Efoari dagokiona. (elizti): *izond.* Aditzean eŕokoa dana,

sustraitik. (do): *adond.* Eŕotik ari-izatea.

sustraitsu. (zugatz): *izond.* Kfoak asko dauzkatcn zugatz eta abetxuai esaten zaye.

sustraitu. (eŕo): *ad.* Ikus.: Efotu. j: Eŕoztatu. (ardiespen): *ad.* Zala dan zerbait lortu. (bilakuntza): II *ad.* Bilaknntza egin. (anbiola): Ii *izond.* Aspaldikoa dana,

sustralaka. (eŕe): *ft.* Efo txikia.

sustraiz. (asoin): *adond.* Asoiñez ad-izatca.

sustraka. (ofiazpi): *iz.* Bake edo baste gayazko zatikoa, suit eta pertzen azpian ipintzen dana.

sustroe. (dutxulu): *iz.* Upaen dutxulua. I: Ikus.: Dutaulu. j: Sustroil, tutxulu. (upa): *iz.* Berbera.

sustroil. (dutxulu): *iz.* Ikus.: Sustroe. Tutxulu. (upa): *is* Berbera.

sustruku. (ostagizti): iz. Ikus.: Ostadaŕ. j: Ostaŕika.

sustuñ. (meta): *iz.* Belaŕ edo iraren meta txikia.

sustupil. (kuŕuska): *iz.* Ikus.: Surtnintz. Suŕ-rnizpira. (suduŕ): *is.* Berbera.

susubil. (igali): *ft.* Ikus.: Surten. j: Txorten, txortil. (zeŕi): *is.* Zeŕ€aren sabeleko lafua,

susuma. (iguintza): *iz.* Ikus.: Iguintza. Engara, narda.

sut-arazte. (eŕealdi): *izond.* Eŕe egiten duena. (bero): *izond.* Berotzen edo bizkortzen duena.

sut-aska. (beroketa): *iz.* lkus.: Sutalde. Sutegi.

sut-izkito. (su-izkilu): *ft.* Ikus.: Su-izkilu. j: Sut-izkilu.

sut-izkilu. (su-izkilu): iz. Ikus.: Su-irkilu. j: Sut-izkilo, suzkiio.

sut-ontzi. (urtze): ŕs. Zerbait urtzeko ontzia. j: Sutuntzi. (beroketa): *iz.* Berotzeko lanabesa.

sufago. (cfealdi): *adond.* Sua baño geyago.

sutaintzin. (eguŕ): iz. Satan besteai eusteko, ipintzen dan egufa.I: Su-aintzineko.

sutaintzineko. (eguŕ): *iz.* Ikus.: Suaintzin.

sutaitzin. (supazteŕ): *iz.* Su auŕean dagoen tokia.

sutal-zain. (maitasun): *izond.* Sukaldea maite duena. j: Sukal-zoko. (sukalde): *izond.* Berbera,

sutal-zoko. (maitasun): *izond.* Ikus.: Sukal-zain. j: Sutondaf, sutondo-zale. (sukalde): *izond.* Berbera.

sutalde. (beroketa): *is.* Berotzeko, txingaiak ipintzen diran nutria. I: Set-aska, sutegi. (supaztei): iz. Sukaldean sua egiten dan tokia. j: Su-toki, su-zoko.

sutan. (naŕitadura): *adond.* Nañtadura bizian ari-izatea.

sutanpa. (bero): iz. Sutatzea, suztatzea. Sutanpaka.

sutanpaka. (suagalaritza): *adond.* Sutunpaka ari-izatca.

sutantzean. (eŕealdi): *adond.* Su ondoan egotea. j: Sutatzza.

sutarako aft. (aft): iz. Efegaitza dan aŕia. (eŕegaitz): *is.* Berbera.

sutaratu, (efealdi): *ad.* Sutara beta.

sutarazi. (hero): *ad.* Berotu, bizkortu, I: Sutatu, sutu, suztatu.

sutargi. (gaŕ): *iz.* Suak ematen duen argia.

sutargiak. (su-ikusgaŕiak): *iz.* Ikus.: Su-ikusgañak. j: Su jolasak..

sutaŕai. (margo): *iz.* Maskordun batetik lee ateratzen zan margo goŕiaren gaya. I: Sutafain, suteo.

sutafi. (mugeŕ): iz. Aft zuri biribila. Ikus.: Beatzaŕi. j: Erbitza, zinguin.

sutasun. (taŕitadura): *is.* Taŕitaduraz ari-izatearen egipena. (indaŕaldi): ***iz.*** Berbera. j: Indaŕaldiz ari-izatearen egipena.

sutatu. (bum): *ad.* Ikus.: Sutarazi. j: Sutu, suzlatu.

sutatuki. (hero): *adond.* Bero-bero ari-izatea.

sutaufean. (eŕealdi): *adond.* Su auŕean.

sutauskin, (eztandagai): *Land.* Sutautsa egiten duena. Sutauslari.

sufauskintza. (eztandagai): *is.* Sutautsa egiten duen ola. j: Sutaustegi, sutauts-etxe.

sutauslari. (eztandagai): *Lend.* Ikus.: Sutauskin.

sutaustegi. (eztandagai): *is.* Ikus.: Sutauskintza. j: Sutauts-etxe. : Sutautsa gordetzen dan tokia.

sutauts. (eztandagai): *iz.* Gezal, sulbuf eta ikatza alkarturik egiten dan eztandagaya. j: Ke-ants, gaŕauts, leŕauts.

sutauts-bae, (artza): *iz.* Sutautsa pikortzeko artza. (eztandagai): *iz.* Berbera.

sutauts-etxe. (eztandagai): iz. Ikus.: Sutauskintza. j: Sutaustegi.

sutauts-gela.(eztandagai): *iz.* Sutautsa gordetzen dan gela.

sutauts-jayak. (su-ikusgaŕiak) iz. Stu ikusgaŕienjayak.

sutauts-ontzi. (eztandagai): iz. Sutautsa daukan ontzia,

sutauts-opil. (opil): *is.* Ausberoan eŕeta dagoen **opila.**

sutauts-zulo. (eztandagai): *ft.* Sutautsa sartzeko zaloa.

sutautsezko.(eztandagai): *izond.* Sutautlari dagokiona.

sate. (eŕealdi): *iz.* Eŕetze aundia.

sutegi. (mailuz landura): *iz.* Mailer lantzeko, hernia berotzen dan tokia. Sutoi, se-toki. (bizitegi): *is.* Bizi-izateko tokia. (mortxokada): II *ft.* Multzoa, taldea. (beroketa): 1j iz. Ikus.: Sutalde. Sut-aska.

sutegi-aspa.(auspo):ŕz. Olaetako ampoa. j: Sutegi-auspo.

suteg€-auspo. (auspo): *iz. Ikus.:* Sutegi-aspo.

sutei. (eŕealdi): iz. Taingata irabiatzeko, gafaztulua daraman nealdla.

suteile. (eŕealdi): *is.* Erdi eŕeta dagoen makila edo egufa. j: Sutilete.

eaten. (margo): *iz.* ikus.: Sutaŕai: j: Sutaŕain.

sutezten. (ereztun): *is.* Goiko ezpañean zefiai ta abelgoŕiaiipintzen zayen ereztuna.

suti. (bero): *izond.* Bern-bero ad dana. j: Suto, sutsu.

sutikuzi. (garbitasun): *ad.* Ikus.: Suztu.

sutra. (eŕealdi): *is.* Ikus.: Ausbero. Ausbizi, suto, sutilo.

sutilete. (eŕealdi): iz. Ikus.: Suteite.

sutila. (eŕealdi): *iz.* Ikus.: Sutil. j: Suto.

suto. (efealdi): *iz.* Ikus.: Ausbero. j: Sul, sutilo. (hero): *izond.* Ikus.: Suli. Sutsu.

sutodi. (suagalaritza): *is* Wes.: Sutunpa. Su-aga.

sutoe. (sukalde): *iz. Ikus.:* Tauki: I: Tauski, sutse, zundo.

sufoi. (reader landura): *iz.* Ikus.: Sutegi. .. Su-toki.

sutokari, (sumendi): *iz.* Ikus.: Sumendi. Garmendi.

sutondaf. (maitasun): *izond.* Ikus.: Sukal-zain. I: Sutal-zoko, sutondo-zale. (sukalde): *izond.* Barbara. (eŕealdi): *izond.* Su ondoan egotea matte duena.

sutondo. (eŕealdi): *adond.* Su ondoan egotea. j: Sutondoan.

sutondo-solas. (bildura): *iz.* Su ondoan egiten dan bilera. (eŕcaldi): *ft.* Berbera.

sutondo-zale. (maitasun): *izond.* Ikus.: Sutal-zoko. j: Sutondaŕ. (sukalde): *izond* Berbera.

sutondoan. (eŕealdi): *adond.* Ikus:: Sutondo.

sutondoko. (aldamen): *izond.* Su ondako txokoan dagoena. (eŕealdi): *izond.* Berbera.

sutondotxuan. (eŕealdi): *adond.* Su ondo-ondoan egotea.

sutontzi-saltzaile. (beroketa): *izond.* SutonEziak saltzen dituena. j: Sutresna-saltzaile.

sutontzigile. (beroketa): izand. Satontziak egiten dituena. I: Sutresna-gile. (esku-langinlzak): *izond.* Berbera.

sutopa. (opakuntza): iz. Eŕeta egiten dan opakuntza.

sutopil, (ogi): iz. Ikus.: Suopil. ; Supeko.

sutorga. (burni-bide): *is,* Ikus.: Su-gurdi. J: Suzko-burdi.

sutots. (poop): *iz.* Ikus.: Punp. I: Bunpada, xispada. (eztanda): *is.* Ikus.: Eztanda Daubaŕots, zapart.

sutresna-gile. (beroketa): *izond.* Ikus.: Sutontzigile.

sutresna-gintza, (beroketa): Sutontziak egiten diran ola.

sutresna-saltzaile. (beroketa): *izond.* Ikus.: Sutontzi-saltzaile.

sutse. (sukalde): *iz.* Ikus.: Tauki. I: Sutoe.

sutsu. (born): *izond.* Ikus.: Suti. Suto, suzka.

sutsuki. (hero): *adond.* Sutsu ari-izatea..

sutsutasun. (bero): iz. Satan ari-izatearen egipena.

sutu. (nailtadura): *ad.* Naŕitaduraz *ari*-izan. (eŕealdi): *ad.* Sua eman, eŕe. (hero): H *ad.* Ikus.: Sutarazi. I: Sutatu, suztatu. (taŕitadura): 11 *ad.* Taŕitaduraz ari-izan. (sukaide):) *ad.* Eŕe-egin. (araztasun): H *ad.* Ikus,: Araztu. I: Asifiatu. (zalapart): jj *ad.* Zalapart-egiu.

sutu-azi. (eŕealdi): *ad.* Su-eragin. (naiitadura): *ad.* Naiitadura-egin.

sutuki. (hero): *ad.* Beroki ari-izatea.

sutunpa. (suagalaritza); *is.* Suagalaritzan erabiltzen dan izkilua, odiaren antzekoa dana, bere luzera bereindiera baño askoz aundiagoa dalarik.;, Suodi, kañoi, su-aga, su-odi, sutodi,,zupin.

sutunpari. (suagalaritza): *izond.* Suagalaritzan ad dana.

sutunpari-sail. (suagalaritza): is. Ikus.: Suagahuitza. Suaga-leŕo.

sututs-opil. (ogi): *iz.* Sptilean efetako ogia.

sututze. (efealdi): iz. Sutuki ari-izatearen egipena. (taŕitadura): iz. Tañtaduraz ari-izatearen egipena.

sufxinka. (pirate): is. Piudaŕ aundia.

sutzaile. (taŕitadura): *izond.* Taŕitadura soŕerazten duena.

sutzaf. (eŕealdi): *iz.* Efate aundia. (gar): iz. Gafak ateratzen dituen sua. 1: Su-zoko.

suuŕ. (suduf): iz. lkus.: Suduf, Suguŕ, suŕ, usainkin.

suufetako. (suduŕ): is. Sudufa garbitzeko zapia.

suxu. (efealdi): iz. Su itzaren ñogaŕia.

suyaŕ. (pindaf): *is.* Ikus.: Pindaf. I: Sirta.

sax mintzatu. (itz-antze): *ad.* lizaldi goitua egin.

suzain-toki. (itzalketa): *iz.* Suzaiñak egoten diran tokia.

suzaraztu. (araztasun): *ad.* Metalak suaz araztu.

suzi. (argi): iz, Ikus.: Zuzi. I: Lerki.

suzilo. (eŕealdi): *izond. Ikus.:* Su-zale.

suziri-egazkin. (eztandagai): iz. Ikus,: Su-ziri. (egazkaritza): *is.* Su-ziri-eraz dabilen egazkiña.

suziri-gile. (eztandagai): *izond* Su-ziriak egitcn dituena. I: Suzirigin. (esk2r-langintzak): *izond.* Berbera.

suziri-saltzaile. (eztandagai): *izond.* Su-ziriak saltzen dituena.

suziri-tegi. (eztandagai): *iz.* Su-ziriak saltzen dituzten tokia,

suzlridun, (eztandagai): *izond.* Su-ziriak salizen dituena.

suzirigin. (eztandagai): *izond.* ikus.: Suzcri-gile.

suzirigiatza, (eztandagai): *iz.* Su-ziriak egiten dituen ola.

suzirikatu. (eztandagai): *ad.* Su-zirietaz axukatu.

suziriko. (eztandagai): *iz.* Ikus.: Su-ziri. I: Suzko-ziri, suzuri, su-ziŕizta, zirizko, zizuiko.

suziriko-gurpil. (su-ikusgafiak): *iz.* Su-ziriz beteta ari dan gurpila.

snzitu. (ezeztapen): *ad.* ikus.: Ezeztatu. Ezeztu.

suziztaketa. (sendabidekintza): is. Suziztailuaz egiten dan sendaketaron egipena.

suziztatu. (sendabidekintza): *ad.* Suziztaketak egiu.

suzki. (argi): *iz.* Argi-indaŕaren zatiñoa.

suzkilo. (su-czkilu): is. Ikus.: Su-izkilu. Sut-izkilu.

suzko. (efealdi): *izond.* Suaz egiña dagoena. (su-ikusgaŕiak): *izond.* Su-ikusgañak egiteko gayak gertutzen dituena. (bero):] *izond.* Oso sutsua dana. Ikus.: Sutsu.

suzko-burdi. (burni-bide): *is.* Ikus.: Ke-gurdi. I: Su-gurdi, sutorga.

suzka-izko. (zezen): iz. Suzko-zezen. I: Su-zezen. (eŕeatdi): *is.* Berbera,

suzka-txiñngak. (su-ikusgaŕiak): *iz.* Ikus.: Su-ilcusgañak. Su-gurpilak.

suzko-zezen, (scroll): iz. Su-ziriak botatzen dituen zezen-antzeko egiten dan lanabesa. Suzko-izko, zu-zezen. (eŕealdi): *iz.* Berbera.

suzka-ziri. (eztandagai): *is.* Sutautsaz egindako su-ziria. I: Suziriko,

suzkulu. (maskulu): iz. Ikus.: Maskulu. I: Suño, supilclu, uatxio.

suzlcuŕ. (lasto): *is.* Ebagi ondoren gerazen dan ota-kondafa.

suzmuf. (satin): is. Aots apatcan egitcn dan otsa.

suztaldi. (burutarapen): *is.* Burutapena lortzeko xedeaz egiten dan itzaldia. (hero): *iz.* Blatant eusteko berm eniatea.

suzaale. (efealdi): *izond.* Gogo txaŕaz zeribait sua ematen diona.

suztaltu. (eŕcaldi): *ad.* Makil bat sutan berotu, azala kenizeko ta beitzitzeko.

suztat. (lasto): is, Laboreak ebagiten dirarean,lufean gerazen dan lasto-kondafa.

suztatu. (born): *ad.* Ikus.: Sutarazi, I: Sutatu, sutu.

suztatzaile. (taŕitadura): *izond.* Tañtadura egitcn duena.

suztu, (gaŕ): *ad.* Caw, eŕe. (garbitasun): *ad.* Suaz garbitu. : Sutikuzi. (eŕealdi): *ad.* Berbera.

suzuri. (eztandagai): *iz.* Ikus.: Su-ziri. I: suziriko.

T

t. (izki): *iz*, Gum abedearen ogeigafen izkia. /! T izkiaren soñua, D beste izkiaren coin] gogoŕa da. Burdin man diteke D izkiaren soliva T beste izkiaren satin biguua dala. Oŕengatik edo, bi izki auek alkaŕen ordez erabiltzen dirt. E,b.: Ez daki = eztaki; daukat = daukadala. !/ T'az amaitzen diran itz batzuek ite beŕiak egiteko, beste itzekin alkartzen diranean, t ori galtzen dute. E.b.: Bost + -gaŕen = boskaŕen; bait + gem = baikera. II lzki onek, eliztiari buruz, eztauka zentzu berezirik; baña aditz-jokoan agertzen da lenengo notiña adierazteko. E.b.: Dot, daramat, dauzkat, ... // Ez ukatzeko itzak, auŕizki bezela, d'az asten diran aditzeraekin alkartzen danean, d ori t'az aldaezazten du. E.b.: Ez = dakit = eztakit; ez + dugu = eztugu.

ta. (lokaŕitz): lok. ltzak eta esakunak alkartzen dituen lokafitza. I: Eta. Batzuetan ta'en ordez da esaten da. Idazkeraren ondoanjaŕl ezkero, zergatiken zentzana artzen du; e.b.: Gaur goizcan etofi dala-ta = Gaur goizean etoŕi dalako. (bestelakotasun): *izond.* Bestcak.: Enparauko; es.b.: Nire ama ta. (iraizketa): II *ad.* Bala; auŕen itza.

ta abaŕ, (isittasun): *iz*. Gañeratu litekena esan gabe geratzen data adierazteko, erabiltzen diran itzak.

ta-egin. (tanpa): *ad.* Taupak eman.

taabela. (lotura): iz. Zefiai ipintzen zayen balazta. Tabula.

taabelatu. (lotura): *ad.* Taabela ipsñi.

taagi. (makil): *iz*, Pertika lodia. 1: Ikus.: Pertika.

taaila. (zamau-zapiak): ŕz. ikus.: Zamau. Maain-oyai, tabalon,

taapaila. (korapilo): *iz*. Korapilo cstua. Ikus.: Korapilo. I: Poronpil.

taba. (erle): *iz*, Titus.: Lisle!. I: Lozeŕ.

tabal. (aŕatz): *iz*. Ikus.: Atabal. j: Ataal.

tabal-ziri. (aŕatz): *iz*. Afatza jotzeko makiltxoa.

tabalari. (afatz): *izond.* Ikus.: Atabalari, Atabal-joile, tabalazale.

tabalatu. (aŕatz): *ad.* Aŕatza ja. 1: Aŕatza jotzean zerbait oyuzta€u, thus.: Atabalatu.

tabalazale. (aŕatz): *lamed.* Ikus.: Atabalari. I: Tabalari.

tabalon. (zamau-zapiak): *iz*. ikus.: Zamau. I: Thalia, tabalon.

tabatelatu. (taratulu): *ad.* Taratuivaz zulatu.

tabateln. (taratolu): *iz*. ikus.: Taratulu. 1: Pinpalet, taatelu, teatulu.

tabieta. (dibidieta): *iz*. Ems.: Dibidieta. I: Biradef.

tabieta-zulo. (dibidieta): iz. Burdin-agak sartzcko dibidietak dauzkan mokolen bakoitza.

tabika. (espaloi): *iz*. Ikus.: Espalai, I: Linde.

tabila. (upa): ŕz. Uparen of bakoitza.

tabosa. (laño): *iz*. Ikus.: Lañobera. I: Lauso-lodi.

tada. ((do): *iz*. Tkus.: Kara. j: Karaka.

tafaa. (aupada): *iz*. Beyen aupada.

tafaila. (zamau-zapiak): *Ia.* Ikus.: Ezpain-zapi. : Dafaila, taala, tafala.

tafetai. (oyal): *iz*. Ziriko-oyal me ta tinkoa.

tafetai-antzeko. (oyal): *izond.* Tafetayaren antza duena.

tafetai-dirdaitsu. (oyal): *iz*. Oso dirdaitsua dan tafetaya.

tafla. (irabio): *iz*. Eskuak cdo oiñak urtan irabiolzearen ots-izena.

taflekari. (pilota): *izond.* Pilota-jokoan esku-aldiak erakusten dituen.

tago. (ain): iz. Ibiitzen asten dan aufa zullk geratzea. j: Ikus.: Dago.

tago egin. (egocra): *ad.* 1kus.: Dago egin. Tagoka, txuiitu, xutitu, txago. (oin): *ad.* Tbiltzen asten dan auŕa zutik geratu. Tagoka.

tagoka. (oin): *adond.*]biltzen asten dan auŕa zutik geratzcn ari-izatea. : Ikus.: Tago-egin. (egocra): *adond.* Ikus.: Dagoka. j: Tago egiu, txutirik, xut, txago.

tai. (geldialdi): *iz*. Gclditzea.

tat eman. (ape): *ad.* Epea eman.

tai-otzara. (otaŕ): *iz*. Eŕosela eramateko, aŕantzalecn otafa.

taigabeko. (ape): *izond.* Tairik eztuena. Taigabe.

taika, (oyal): ŕz. Aspaldin neskak, burua estaltzeko, elizara eramaten zuten oyala. (kapel): iz. Ikus.: Mexan.

TAILA. iz. Burukal ordaintzen zan akura. (akura): *iz*. Zerga. (txintxin):11 *iz*. Aspaldiko txindia. (zenbakun): 1 *iz*. Ikus.: Taya. (zerga): *iz*. *Ikus.:* Altura. *II* (gozamen), (mozkin), (ukantza).

taila-biltzaile. (zerga): *izond.* Zergak biltzen dituona.

taala-irudi. (irudigintza): *iz*. Ikus.: Irudigintza. : Tailugintza.

tailagile. (zenbakun): *izond.* Taiĺak egiten dituena.

talhagiutza. (zenbakun): *iz*. Taiĺak egiteko langintza.

taitaketa. (mailgune): *iz*. Mailgunezko lanak egitearen egipena.

tailari. (ebaketa): *izond.* Belafak eta laboreak ebagiten dituena.

tailañ. (aft): iz. Igitai edo gardantxilua zoŕozteko aria. : Tailuafi.

tailatu. (daratelu): *ad.* Darateluz lanegin.

tailatzaiie. (mailgune): *izond.* Tailazko lanak egiten dituena. Tkus.: Tayalari. Tayatzailc.

tailed, (beta!): iz. Belafaren ebaketa. (ebaketa): *iz*. Berbera.

taiiika, (zurtoin): *iz*. Ikus.: Altxuma. I: Aldaxka.

tailis, (zugatz): iz. Zugatzik gabe dagoen mendiko tokia.

tailoc. (eguŕ): *iz*. Ikatza egiteko eguf-pusketak. (urdai): *iz*, Urdai-zatia.: Ikus.: Zialda, zielga.

tailortz. (beta): *iz*. Ebakitako belaf-metak.

tailu. (igitai): iz. Titus,: Gardantxilu. I: Dailu, talc. (meta): iz. Ikus.: Mueta, I: Melga. (goyera): fi *iz*. Notin baton goyera.

tailu-kopa. (ustutx): *iz*, *Ikus.:* Opats. Opof, tailu-kotxu.

tailu-kotxu. (uslutx): iz. Rcus.: Opals. I: Tailu-kopa.

tailuan. (bclaŕ): *adond.* Belufa ebakiten ari-izatea.

taiinafi. (oŕi): iz. ikus.: Tailaŕi.

tailudura. (zulakaitz): *la.* Zulakaitzaz egindako lama.

tailogile. (irudigintza): *izond.* Irudiñak egiten dituena.

tailugintza. (irudigintza): *iz.* ikus.: Irudigintza. I: Taila-irudi, taiiukintza, zizelkaritza.

tailukatu. (cbaketa): *ad.* Sagafak txiŕinbol-eraz ebaki, gero oyctaz sagardo ariña egiteko.

tailukintza. (irudigintza): *is.* lrudigintzaren ertia. I:'pailugintza, zizelkaritza.

taiturako. (irudigintza): *izond.* Irudin baterako egokia dana.

tailuzko. (irudigintza): *izond.* Iruriñezkoa dana.

tainki. (aditzondo): *adond. ikus.:* Agitz. Txit.

taintopeko. (abesti): ŕz. Deadaŕez egindako abestia.

taiña. (eunizti): *iz.* Ikus.: Kaiña.

taitu. (tankcra): *iz.* Ikus.: Tankera. I: Taitu.

taitaf. (losintxa): *iz. Ikus.:* Lcunketa. I: Pereka.

taitu. (azpcgi): ŕz. Ikus.: Azpegi. I: Karantz. (tankera): *iz.* Ikus.: Tankera. Egindura, taitu.

taitu-gabeko. (aintzapen): *izond* Aiutzapenik eztuena.

taja. (abaŕ): *iz.* Enbofetik ateratzen dan abaf India,

tajugabe. (adingabetasun): *izond.* Ikus.: Adin-aurkako, I: Funtsgabekeria, tajugabeko.

tajngabekeria, (adingabetasun): *izond.* Tajugabea izatea.

tajuko. *(eite): izond.* Norbait edo zerbaiten cites duena.

tajura. (montio): iz, Montio bateaz egiva dagoena.

tajutu. (kiri): *ad.* Ikus.: Antolatu. I: Tajatu, tayutu.

tajutu-eziña. (aintzapen): *iz.* Aintzapenik ezin izatea.

tajuz. (crakotasun): *adond.* Egokiro ari-izatca.

tajuzko. (erakotasun): *izond.* Egokia dana.

tak. (soiru): *iz.* Ots txikien ots-izena. (tanpa): *iz.* Tanparen ots-izena.

tak-afastak. (idazkera): *is.* ldazkeran erabiltzen dun ";" ikufa.

tak-egin. (tanpa): *ad.* Tanpa txikiak eman. (ikumen): *ad.* Zerbait atzez ikutu.

tak-efeskada. (idazketa): iz. Esakun bat amaitu gabe uzten data adierazteko, eŕeskadan jartzen diran takak. : Jaŕai-kutatzak, tini-cŕeskada.

tak-ofatz. (orenlari): *iz.* Orenlariaren otatz txikicna.

tak-tak. (biotz): iz. Ikus.: Pil-pit. ^: Pilpira.

taka. (naŕiokera): *iz*, Ikus.: Akats. I: Petxa. (makil): *iz.* Lasto-metak egiteko makila, bare inguruan ipintzean. (aditz): *ad.* Takatu aditzaren zeingea. (lastertasun): adond. Lastertasnnez ari-izatea.

taka-egin: (aparakuntza): *ad.* ikus.: Kausitu.

taka-taka. (soñu); *iz.* Zerbait jotzeau egiten dan otsa. (ibiiera): *adond.* Emeki, uŕatse-uŕats ibiltea, iraduz lasteŕ xamaŕ ibili, tiki-taka, tipi-tapa, toko-toko, triki-traka, txaka-txaka. (txori): II *is.* Beste txori txikiagoak eta saguak jaten ditucn txoria.

talca-takari, (uŕats): *izond.* Ufats Iabuŕaz dabilena.

takada. (aldi): *is.* Ikus.: Ergai. : Lipaf. (tanpa): *is.* Tanpa txikia. Takara.

takada-oŕatz, (orcntari): *is.* Orenlariaren oŕatz txilciena.

takadun. (naŕiokera): *izond.* Akatsa edo akatsak dituena.

takailo. (lodiera): *frond.* ikus.: Lodikote. I: Potolo.

talcalara. (lastertasun): *adond.* Kerar ari-izatca.

takalatx-egin. (esertoki): *ad.* Eseri; auŕcn itza.

talcaldi. (orenlari): *iz.* Orenlariaren bidcz neurtzen dan une-aldi txikiena. (tanpa): *iz,* Tanpa txikien multzoa.

takarkeria. (ozarkeri); iz. Bats.: Zakartasun. I: Karkailtasuu, trakeskeria.

talcaf. (etiketa): *izond.* Etiketan ari dana.

takafaldi. (zakartasun); *is.* Takarkeriaz izandako aldia.

takart. *(aŕain): iz.* Begi andiak dauzkan aŕaiña, apailuan kiribiltzen dana.

takartasuu. (albi): *is.* Ikus.: Barbailtasun.

takartu. (laztasun): *ad.* Latzabiurtu.

takata. (zaldizketa): *is.* Sat-abereen ibiltzeko era, keraz egiten dutena. I: Takat. (ibilera): *adond.* Esku ta oiñen gateau ibiltzea.

takateko. (tanpa): *iz.* Artutako taupa, batez ere gogoko zaŕasta.

takafaldi. (zaldizketa): iz. Takataz ibiltzearen jaŕaipena.

takatari. (zaldizketa): *izond.* Takataz dabilena.

takateko. (leba): *iz.* ikus.: Leba-aldi, 1: Daukataite. (tanpa): *is.* Tanpa aundia. Tupa.

takatu. (zapa): *ad.* Zapa egin. I: Ikus.: Sakatu.

takatx. (etenaldi): *iz.* Lanean edo beste ekintzean gelditzea.

takatze. (itxugindura): *iz.* Ikus.: Itxugindura. I: Opifatze.

takan. (zulo): *ad.* Zuloa estali.

takaxtn. (uzkaldura): *ad* Zerbait tinkoturik ipiñi.

takean. (uŕata): *adond Uŕats* bakoitzcan ari-izatea.

takel. (solo); *iz.* Zabal eta mntza dan zotoa. (ladiera): *izond.* Ikus.: Lodi. I: Lodrot.

takela. (nekabide): *izond,* Nekagaŕia dana. (etiketa): *iz.* Ikus.: Etiketa. Liskaŕ, gutafia. (isikortasun): II *is.* Ikus.; Isikortasun. : Burkoitasun.

takelkada. (zoŕo): *iz.* Takel bateau sartu diteken guztia.

takeltxo. (zoŕo): *iz*, Takel txikia.

takeŕ. (zakartasun): *frond.* Zakafa dana.

taket. (landaketa): iz, Ikus.: Esol. I: Pazota, zafote. (ergeltasun): *izond.* Ibis.: Ergel. j: Eroputz, lurko. (ziri): II *iz.* Ikus.: Ziri. I: Kabila, zidi, zii, (aŕain): II *iz.* Aŕain batzuck bizkafean daukaten rgatza, zaingoz eabiltzeko.

taket-arte. (idazkera): *iz.* ikus.: Mako-taste. I: Taketak, taket-arteko,

taket-aundi. (landaketa): *is.* Esol oso aundia. I: Taketzaŕ.

taket-esi. (itxitrna): iz. Lufean sartutako makil edo aŕietaz egiten dan itxiitura.

taket-sare. (baralda): *iz. ikus.:* Baranda. I: Kalostra.

taket-ukaldi. (tanpa): *iz.* Taketaz emandako tanpa. I: Ikus.: Taketada.

taket-zulo. (landaketa): *iz.* Esola sartzeko zalaa.

taketa-biuf. (orga): *is.* Gurdiaren kutxaren estalia bore tokitik ez ateratzeko, ipintzen dan bituŕa.

taketa-maiiu. (tanpa): *is.* Iruen artean tanpak ematearen egipena.

taketada. (tanpa): *iz.* Esolaz tanpa ematearen egipena. I: Ikus.: Taket-ukaldi.

taketak. (idazkera): *fz,* Esakun edo itz bat zedaŕitzeko ikuŕa: (...). I: Mako-tarte, taket-arte, taket-arteko, usartatz.

takete. (ergeltasun): *izond.* Ikus,: Ergel. I: Eroputz, iarialet, urtun.

taketeko. (tanpa): is. Buruan emandako tanpa.

taketen. (gogo-aldarte): *iz.* Ikus.: Oaizgiro.: Gaizkiñak-euki, gaizkiñak-egin.

taketu. (airi): *ad.* Zirien bitartez tinkotu.

taketzaf. (landaketa): *iz.* Ikus.: Taket-aundi.

takez. (gelditze): *adond.* Bat-bateau gelditzea Takila-ara. (eteztasun): *adond.* Efeztasunaz ari-izatea. (osotasun): j *adond.* Osorik ari-izatea.

takez-egIn. (lastertasun): *ad.* Zerbait lastertxa egin.

takil. (arduragabetasun): *izond.* Ardurabakoa dan notiña.

takila-ara. (gclditze): *adond.* Ikus.: Takez.

takin. (aldi): iz. Une-aldi oso motza. I: Tkus.: Lipid.

takifi. (mari-mutil): *iz.* This.: **Mari-mutil.** Mari-akeŕ.

takitu. (oin): *ad* Oinperatu, zanpatu. I: Ikus,: Oinperatu. I: Oinkatu. (eclat): *ad.* Edufa kokatu.

takitx. (esertoki): *ad.* Eseri; auŕen itza.

take. (zati): *iz.* Eras.: Pusketa. I: Erdi betia danaren titia ixten duen puskatxoa, bai ta zaldaŕ baton tinia ere. (joko): *iz.* Birloa gañean jartzeko, luŕean sartzcn dan zur zatia. I: Takoi. (amai): *iz.* Aspaldiko izena, zerbaitcn album edo amaya adierazteko. (erdialdi): J *iz.* Erdiratu betien ugatz-eŕoa ixten duen pikota.

takoata. (aŕain): *iz.* Tzokin txikia. I: Ikus.: Tzoki. I: Uzokin.

takoin. (lodicra): iz. Geyegizkoa dan Iodiera.

taknri. (zomoŕo): iz. Tints.: Zomoŕo. Mamoŕo.

takot. (aŕain): iz. Tzurdea baño txikiagoa dan stain; ur-azalean artzen du amass. I: Tale,

takotegi. (truku-joko): *iz.* Takoak jartzeko tokia.

taktaku. (txori): iz, **Ikus.: Mika.** j: Fika.

take. (naŕiokera): *la. liens.:* **Natiokera.** Akats, zer-ikatu.

tal-ola. (arto): *iz.* Artogia zabaLtzen dan endaya.

tal-tal. (miutzoera): *iz.* Eton gabe mintzatzen danaren ots-izena. I: 'i'alaut. Tialtal.

tala-burni. (arto): *iz.* Taloa egiteko xafla. Talo-burni.

tala-talus. (edari): *iz.* Zakuŕ batek **ur** edatzearen **ots-izena.**

taladia. (Weld): Ia. Ikus.: **Lat+eki.** Belai.

talaidofe. (dote): *iz.* Talaya jaŕita dagoen doŕea.

talaikutak. (dote): *iz.* Ikus.: Talaya-zaupideak.

talalmendi, (dote): *iz.* Talaya jaŕita dagoen mendia.

talalca. (tnintzoera): *izond.* Ikus.: Kalaka. ^: Kalakari, talaka.

talakastatu. (irabio): *ad.* ikus.: Talapastatu.

talalai. (utziera): *izond.* Utzieran ari dana.

talamatso. (zakartasun): *izond* Zakaŕa dana. Talamatxo.

talamatsoka. (etiketa): *adond.* Etiketan ari-izatea.

talamazoka. (aŕain): *iz.* Ibayetaka aŕaiña, jangaŕia dana. : Talamazika.

talangaka. (zezen): *adond.* Idiak burdiaren cndaitza gañean makurtuten ari-izatea. (kordokadura): *adond.* Kulunkatzen ari-izatea.

talangatu. (zeartasun): *ad.* Oalgan ez izan.

talango. (zezen): *iz.* Auzokoari zama bota oi duen idia edo mandoa. (zeartasun): *Load.* Galgan ez dagoena.

talanta. (zeiñu): *iz.* **Ardiaren** eŕana.

talantan. (zeiñu): iz. **Zeiñuaren soñuaren ots-izena.**

talapast. (irabio): iz. Ubil bat irablotzea. 1: Talapasta, talasta.

talapastatu. (irabio): *ad.* Ubii bat (nazi bateau irabiatu. j: Talakastatu talapaztatu.

talapastaize. (ubil): *iz.* **Dagoen antoxiña** igitzean, bertan daukan ubila irabiotzca. : Talaskadura, talastaldi.

talapats. Obit): *iz.* **Antoxin** bateau igitzen dan ubil baten ots-izena.

talapaztatu. (cane): *ad.* Esnea mingatza biurlu.

talaslea. (azkufi): *iz.* Tkazkiñek jaten duten zurezko ontzia. (gogaldieza): *irons!.* Buru ariña dana.

talaskadura. (ubil): iz. Ikus.: .Talapastatze.: Talastaldi.

talaslsapen. (irabio): *iz.* **Irabiotzea. Talastapen.**

talankatu. (ubil): *ad.* **Ontzi bateau ebb batirabiolu.j: Talastatu.**

talanta. (irabio): *iz.* **Ikus.: Talapast. Talapasta, talast, talaska.**

talastada, Cambia): *adorn!.* **Trabiotzen ari-izatea.**

talastaldi, (aubit): *iz. Ikus.:* **Talapastatze. I: Talaskadura.**

talastatu. Obit): *ad.* Ikus.: **Talaskatu.**

taint. (ur): *frond.* Uraz blai-blai eginda dagoena.

taints. (ubil): *iz.* Ontzi bat irabiotzean bertan dagoen ubilaren puska jaustea; oŕela jausten dan ubila bera.

talatu. (ur): *ad.* Uraz blai-biai egin, I: Uxuldu. (gortasun): *ad.* Ikus.: Gortu. I: Gortasuna eragin.

talaut. (mintzoera): *izond.* Asko mintzatzen dana. ikus.: Tal-tal.

talaya. (dole): ŕz, Goilua dan toki baten egindako **dofea,** bertatik **begiraniza** egiteko. j: Tala, talai,

talaya-zaupideak. (dote): iz. Talayatik egiten diran ezaupideak, Tkus.: Talaikuŕak.

talaycro. (dole); *izond.* Talayan **begiraniza** egiten ari dana. I: Talayari, talayeru.

talazta. (lekukotasun): *izond.* Tkus.: Lekuko. I: Ziñaldari.

talda. (gudaritza): ŕz. Ikus.: Gudarozte. I: Gudozte.

taldate. (atalondo): *iz.* Atad€ aundia.

talde. (baterakuntza): *iz.* Ikus.: Oste. Satnalda, mordoskada, patastaka, sail, saldo. (abere): *iz.* Abereen tnultzo aundia. Talc/ctn.

talde-bnru. (baterakuntza): *iz.* Satdo baten buruzagia.

talde-gidari. (sai-abere): *izond* Ele-taldea zuzentzen duena.

talde-izen. (izen): *iz.* Boti-izena.

talde-jantzi. (janztura): *iz.* Notin-multzo baten janizia; guziena berdin dana.: Talde jazkera.

talde-lan. (Ian): *iz.* Mulizo batean alkaŕekin egiten dan Lana.

talde-txifl. (egazti): iz. Multzoetan bizi dan txitia. I: ikus.: Kurlinka. j: Kurliska, talde-lxori.

talde-txori. (egazti): iz. Ikus.: TaLdc txiŕi.

talde-zai. (abere): *Laved.* Abereen saldo baten artzaiiia.

taldean. (baterakuntza): *adond.* Samaidaetan ari-izatca.

taldedun. (abere): *izond.* Abereen saldoa daukana.

tadeka. (morbcokada): *adond.* Multzoetan ari-izatea.

taldekari. (uzta): *izond* Nekazari bakoitzarcn uzta oartzen duena, dagokion zerga jartzeko.

taldekatu. (bildura): *ad.* Taldeka **Ikus.: Hilda. : Taldetu. (mortxokada):** *ad.* Multzoan edo mutt/onto!) ipiñi. **Taldetu.**

taldeketa. (mortxokada): iz. Multzoan ipintzearen egipena.

tadekide. (mortxokada): *izond.* Multzo batekoa dana. I: Ikus.: Taldeko. I: Taldetaŕ.

taldeko. (mortxokada): *izond* Multzo batean dagoena. (: Ikus.: Taldekide. I: Taldetar.

taldeko-egin. (mortxokada): *ad.* Multzo batekoa egin edo mullzo batean geratu. Taldekotu.

taldeko-tzan. (aŕuntasun): *ad.* Atuntasunean geratu.

taldekoi. (mortxokada): *izond.* Muitzo batekoa dana.

taldekotti. (mortxokada): *ad.* Tlcus.: Taldeko-egin.

taldekuntza. (mortxokada): iz. Mulizoa egitea.

taldetat. (mortxokada): *izond.* ikus.: Taldeko.; Taidekide.

taldetu. (mortxokada): *ad.* Ikus.: Taldekatu. : Toiiotu.

taldetxo. (abere): *iz.* Abereen saldo txikia.

taldelza. (abere): *iz.* Talde aundia. Tkus.: Talde.

taldetzaile. (mortxokada): *izond.* Multzoan edo multzoetan ari dana.

talelka. (mintzoera): iz. Ongi ulertzen ez dan erazanintzatzea.

talents'. (mintzoera): *iz.* Aztuna dan beŕiketa. IkUs.: Beŕiketa.

taletxe. (bizitegi): iz. Etxola aundia. I: Thus.: Etxolatzaŕ.

tali. (azpegi): iz. Ikus.: Azpegi.: Ikusbegi.

talika. (oñeze): *iz.* Eri baton oñazea. Talikada. (luŕ-lantze): *izond.* Bakarik Ian egiten duen layaria. (abaŕ): II *iz.* Zugalzan dagoen abut gaztea.

talikada. (añaze): *iz.* Eri baton ulnae aundia. I: IkUs.: Talika.

talikatu. (anon): *ad.* Asko enoatu. I: Talingatu.

talingatu. (anon): *ad.* Ikus.: Talikatu.

talk-aitz. (arbel): *iz.* Arbelezko arkaitza, batez ere talkoa daukana.

talks. (abere): *iz.* ikus.: Kalka. I: Talkada.

talka-geriza. (tanks): iz. Tankaetaz bahesten duen tresna.

talkada. (abere): *iz.* Ikus.: Talka. j: Talka nundia.

talkagafi. (tanks): *izond* Beste itxasontzi batek egingo dion tanka of dazakena.

talkagile. (tanka): *izond.* Itxasontzi ball tanka eman dizayoken baste batek. I: Talkatzaile.

talkon. (abere): *adond.* Abereak alkaŕi taikak ernaten ari-izatea.

talkari. (abere): izond Talkak ematen dituen aberea. E: Talkalari.

talkatu. (abere): *ad.* Abereek alkaŕ kalkak eman.

talkatuaz. (tanks): *adond.* Tailcak ematen ari-izatea.

talkatzalle. (tanks): izond Ikus.: Talkagile.

talkatze. (tanka): *iz.* Itxasontzi batch baste bati egindako tanka.

talkazain. (zain): *is.* Ikus.: Zain-goŕi. I: Bultzain, bulkazain.

talko. (menasta): iz. Mañes-aŕizko mugeŕa, gardena, urtu-eziña, oŕi-egitura duena ta oso biguna dana.

talko-luf. (menasta): iz. Talkoa daukan luŕa.

talko-xafla. (rnenasta): *la.* Talko-ofia.

talkodun. (menasta): *izond* Talkoa daukana. 1: Talkotsu.

talkotsu. (monasta): *Izond.* Thus.: Talkodun.

talmagan. (gizirudi): *iz.* Yainko-aizun baten izena.

tale. (arto): ia. Artaaz egindako opil mea Is biribila. (gorantza): *iz.* Tkus.: Txalo. I: Olagara. (aŕain): II iz, ikus.: Takot.

talo-atzo. (alto): *iz.* Zurezko endaya; bertan otila meetzen da sutan jaŕi baño lenago.

tale-burnt. (arto): *iz.* Taloa egosteko burni-xafla. I: Ikus.: Tala-burni. I: Talaburni, talo-burdin.

talo-egiñik. (ezannen): *izond.* Aoz goes etzanda dagoena.

talo-matil. (alto): *iz.* Taloak egiten dituen mutila.

talo-ol. (arto): iz. 01 biribiia, gideŕa duens, arto-opilak meetzeko erabiltzen dana.

taloa artu. (orban): *ad.* Atzoruntz jaustean basaz zikindu.

taloa egin. (erorkera): *ad.* Atzenintz erori,

taloa etc. (opil): *ad.* Bumizko endai gañean talo-opils eŕe.

talogile. (aria): *izond* Tab ta uplink egiten dituena. I: Talogin.

talogol. (arto): iz. Taloak jartzeko ol biribila. 1: Talo-ol.

tloi. (baratz): *iz.* Baratzaren atala. (txindi-agiri): *iz.* Txindi-gordegi batetik txindia ateratzcko agiria.

tloi-idazti. (txindi-agiri): *iz.* Taloyak bilduta dagozen idaztiñoa.: Taloi-aorta, taloitegi.

talot-sorta. (txindi-agiri): *iz.* Ikus.: Taloi-idazti. j: Taloitegi.

taloitegi. (txindi-agiri): *iz.* ikus.: Taloi_ idazti. I: Taloi-sorta.

taloka. (gorantza): *adond.* Txaloak jotzen ari-izatea.

taloketan. (joko): *iz.* Ikus.: Abixonka. I: Maŕora.

talomantenu. (zur): *iz.* Opila su ondoan eusten duen zurezko zatiko biribila.

talotu. (zapaldura): *ad. Tkus.:* Zapaldu.

talotxin. (gorantza): iz. Txaoa; auŕen itza.

taltal. (ibilera): *adond.* Alde batetik baste batera ibillzea. (getdialdi): *adond* Gleditu gabe ibiitzea edo ari-izatea. (dardara): li *adond.* Dardaraka ari-izatea. (ur): 11 *adond.* Urtan ibiltzea.

taltalka. (mintzoera): *adond.* Eton gabe mintzatzen ari-izatea.

taltoka. (joko): *ft.* Aden jokoa; zataparen ibiltzea antzeratzen, kokoriko ari-izatean egiten dana.

talu. (aŕain): *iz.* Lafu legun, zidaŕ-antzo ta dirdaitsua duen aŕaiña, Mediteŕaneo itxasoan bizi dans.

taluza. (alaka): *la.* fleas.: Alaka. 1: Erlatx.

tala. (gisa): *iz.* Ikus.: Tailu.

taiefi. (late): *iz.* ikus.: Late. I: Pentze.

talondo. (late): *iz.* Belaŕa ebakita dagocn latea.

talln°. (igitai): *izond.* Gardatxiluaz lanegiten duena.

tamai. (uŕikaltasun): *iz.* Eŕukia izatea.

tamal-agut. (uŕkaltasun): iz. Tkus.: Dolumiña.

tamal-izan. (atsekabe): *ad.* Ikus.: Deitoratu.

tamaldu. (atsckabe): *ad.* Atsekabeturik izan edo egon.

tamalez. (zoritxat): *adond.* ikus.: Zoritxaŕez.

tamalezko. (zoritxaŕ): *izond.* Zoritxafezkoa dana. 1: IkUs.: Zoritxarezko.

tamalgaŕi. (zoritxaŕ): *izond.* Eŕukigaŕia dana.

tamalgatiro. (zoritxaŕ): *adond.* Tamalgaŕiz ari-izatea.

tamalkide. (atsekabe): *izond.* Atselcabe berean laguna dana.

tamalkoi. (uŕikaltasun): *izond.* Eŕukia duena.

tamaltasun. (azkcspen): Azkespenerako ayeŕa.

tan. (tanta): iz. Tanta jaustearen ots-izena.

tana. (aldaera): *ad.* Otoŕi adi, mutil. II nana: Etoŕi adi, neska.

tanatu. (artile): *ad.* Abereen artilea jausi. Colo): *ad.* OIo bati lumak jausi.

tanbako. (tanpa): *iz.* Otz ilunaz emandako tanpa. j: Tanba.

tanbo. (ziri): *iz.* Tantayari eusteko ziri aundiak. E: Tanbulet, tanbolet, (artza): *iz.* Tolareetan erabiltzen dan arba zuzenduna.

tanbolari. (aize): *izond.* Alzea ematen duena.

tanbolin. (aŕatz): *iz.* Matz txikia. I: Tanburin.

tanbolin-sotz. (aŕatz): *iz.* Tanboliña jotzeko zotza. Tanholin-zotz.

tanborin. (gaztationdo): *iz.* Gaztañak eŕetzeko tanbolin antzekoa dan tresna. (afatz): *izond.* Tanboliña jotzen duena.

tanborin-joile. (aŕats): *izond.* Tanbolifia jotzen duena. [: Tanborin-jotzaiĺe, tannbolin.

tanbotu. (aize): *ad.* Aizea eman.

tanboztu. (artza): *ad.* Garaua artzaz garbitu.

tanbulet. (itxasontzi): ŕz. Txalupaen tantayari eusteko zurezko zatiko aundia, j: Ikus.: Tanbo. j: Tanbolet.

tanburin. (aŕatz): ŕz. Ikus.: Tanbolin. (aŕain): iz. Itxas-sapoaren antzekoa dan dada, bum motza daukana; itxusia da baña ona jateko.

tanda. (estalunc): *iz.* Oyalpearen antzekoa dan cstaltzekoa. (baterakuntza): ŕz. Ikus.: Oste. Samatda. (epe): II *iz.* Ikus.: Epe.

tandaka. (ape): *adond.* Epeka ari-izatea.

tandaztntu. (estalune): *ad.* Tanda edo oyalpca

taneta. (matsondo): *iz.* Motzondo beltza.

tanga. (akalde): *iz.* Ur-gañean dagoen ezaupide tinkotua, ezautarazpenez edo zuzenpideaz erabiltzen dana, bat M. itxasontziak estekatzeko ere. (pertz): *iz.* Antoxiña. (tanta): j *iz.* Txorta. Turtula. (aldi): II ŕz. Unea.

tanga. (pertz): *iz.* Ura ateratzeko pertz txikia. (tauta): iz. Ikus.: Tanta. j: Itugin, tangada. (aldi): II *iz.* Ikus.: Ergai. Lipaŕ, tango. (akalde): Ikus.: Kulubi. j: But.

taoga-ezartze. (akalde): *Iz.* Zerbait mugatzeko tangak ipintzea. j: Tangatze.

tangada. Banta): *iz.* Ubil-tanta. Ikus.: Tanga.

tangadera. (mbar): *iz.* Aizkoraz gañean Ian egiteko zurezko enbofa.

tangaka. (zeiñu): *adond.* Zeiñua jotzen ari-izatea. (tanta): *adond.* Tantak jausteu ari-izatea.

tangako. (tanpa): *iz.* Tanpa aundia.

tangal. (kordokadura): *iz.* Ikus.: Kordokadura. 1: Kolokaldi, ziraldo. (itxaskuntza): *iz.* Itxasontzi bat itxasoz joatea branka goratzen eta beratzen, j: Tangalo.

tangala.(cŕenkura): *iz.* Ikus.: Efenkura. Eŕeneri,txankeri.

tangalaka. (eŕenkura): *adond.* Efenkuraz ari-izatea.

tangatakatu. (eŕenkura): *ad.* Efenkuraz ibili.

tangalo. (itxaskuntza): *iz.* Ikus,: Tangal.

tangatokatu. (itxaskuntza): *ad.* Branka goratzeu eta beratzen, itxasontzi bat itxasozjoan.

taugano. (aletxo): *iz.* Eŕonkari'ko jantziaren prakak daramaten aletxo aundia.

tngart. (itxasontzi): iz. Txalupactan nra ateratzeko zurezko antoxifia. {: Ikus.: Atxukila. j: Musadera, tankaŕ, tankart, tuŕuna, txolet.

tangatu. (akalde): *ad.* Tangak ipidi.

tangatze.(akalde): *iz.* Ikus.: Tanga-ezartze.

tangela. (azkura): *izond.* Aztekoa dana; auŕenjanzkiai buruz esatcn da.

tangelu. (nagi): *izond.* Alpena dana. Tankano, tankaf, tankil.

tankil. (goyera): *ŕzond.* Goyera aundikoa dana.

tango. (leba): ŕa. Ikus.: Leba. j: Odol-bultz. (uŕitasun): *adond.* Gutxitxo. (aldi): jj iz. Ikus.: Ergai. j: Tanga. (joko): *iz.* Onela egiten dan jokoa: Zutik dagoen zotz baten aurka art xabatak jaurtitzea, botatzeko ta gañean ipintzen diran txintxinak ere.

tangoan ihili, (joko): *ad.* Tango-jokoan ari-izan.

tangorta. Caftan)); *iz.* Afaunaren zati meena, bera artzekoa dana.

tangulu. (zati): ŕa. Zati oso aundia. Aft-tangulu.

tanikula. (gaztasun): *iz.* Gaztasunezkoa dan esakera edo egikera.

tank. (egikera): *iz.* Bat-batera egiten dan egikera baten ots-izena. (gardaiñatze): *iz.* Ontzi batean gauza bat ayutzearen ots-izena.

tank eta tink. (zeaztasun): *adond.* Zeaztasunez ari-izatea.

tank-eman. (emote): *ad.* Bereala eman.

TANKA. *iz,* Cauza batek baste bateaz gogoŕ topo egitea. j: Akaŕa, bufuka, danbateko, fiŕixt, kaska, koska, kunka, sunka, tunka, tunkako, tuma, zupustada. (uŕitasun): *izond.* Gutxi, dana, (joko): *iz.* Pilotan jokaldi bat galtzea. (esertoki): II *ad.* Eseri. Tanka, tanks, tonto, lobo. (tanta): j *iz.* Txorta. (zurkaitz): jj *iz.* Makulu. (pertz): jj *ŕz.* Bats.: Tankartin. Tankaŕ-txomil. II (atzerako), (aurkaketa), (erorkera), (ibilera), (igurtziketa) (iraizkin), (langaizti), (oldargune), (pisia), (tanpa).

tunka-geriza. (tanka): *iz.* Tankaen aurkakoa. Tanka-zai.

tanka-ots. (tanks): iz. Tankak ematen egiten dan otsa.

tanka-trenkada. (tanka): iz. Tankak jotzeko orma berezia.

tanka-une. (tanka): *iz.* Tankak ematen diran tokia.

tanka-zai. (tanks): *iz.* Ikus.: Tanpa-geriza.

tankada. (tanta): ŕa. Tantak jaustea.

tankailo. (ergeltasun): *izond.* Astapuztasunak egiten dituena. j: Tankalo.

tankalca. (tanpa): *adond.* Tanpak ematen ari-izatea.

tankalco. (zeiñu): iz. Zeiñuaz jo egitca. Tantako. (tanks): *ŕt.* Tanka edo tanpa aundia eman. :'1'ankateko. (biotz): *izond.* Bultzadaka ari dana, biotza. j: Taupatsu.

tankal. (baldartasun): *izond.* ikus.: Tankuŕun.

tankula, (salt): *iz.* Gauza batetik eta batez ere ogitik ateratzen dan zati me ta zabaia.

tankan. (gardaiñatze): ŕz. Tinkatuta agates. I: Tankean.

tankan itxi. (itxidura): *ad.* Ertsiki

tankan sartu. (bass): *ad.* Leputzean sartu.

tnkano. (nagi): *izond.* Ikus.: Tangelu. Tankaf, tankil.

tankari, (tanpa): *izond.* Tanpak ematen dituena.

tankarkeria. (nagi): *Ca.* Tankata izatea.

tankaf. (nagi): *izond* Ikus.: Tangelu. Tankano, tankil. (itxasontzi): *iz,* Tkus.: Atxukila. j: Tangart, tankart. (antoxin): Bnrni-orizko antoxiña.

tankafnda. (zeiñu): Iz. Ikus.: Galaŕots. Calaŕotx.

tankaŕ-txomil. (pertz): iz, Suiletatik ura ateratzeko pertz txikia. Ikus.: Tanks. I: Tankartin.

tankart. (itxasontzi): iz. Ikus.: Tangart. Tnnkaŕ.

tankartin. (pertz): *iz.* Oxin batetik ura ateratzeko, pertz txikia, I: Tanka, tankaŕ-txomil.

tanlcarta. (aŕain): *iz,* Itxasoko aŕain txikia, begi aundikk dauzkana ta jateko gozoa dana. j: Tankarte.

tankateko. (tanka): *in.* Ikus.: Tankako.

tankaru, (tanpa): *ad.* Iges-egin dezan, noribaitjo edo bultzatu egin.

tanke-aurkako. (tanka): *iz.* Guda-gurdi aurkakoa dana.

tanke-ontti. (olio): *in.* Aŕi-olioa eramateko itxasontzia.

tankean. (gardaiñatze): *in,* Oso tinkatuta egotea. j: Ikus.: Tankan.

TANKERA. *in,* Ormadi edo beste lan baten egiterako egitamu, egitarau edo ziŕiboŕoa. I: Zerbait egiteko egitaraua. Gauza baten azpegi edo itxura. I: Bgindura, kara, kaŕantz, moldura, pilaya, tayu, taju, taitu, taisu, zalantzu, zantzu. (gogo-aldarte): iz. Aldartea. Xixka. (gaztasun): *iz.* Bitxia dan caste edo egipena. (aukerakeri): H *in.* Oñaŕirik gabe norbaitek eratzen duen asmoa edo xedea. (ayuŕi): II *iz.* Norberaren berezkoa dan izaera.

tankera-gabe. (tankers): *izond.* Tankerarik eztuena. I: Tankeraeza.

tankera-zale. (tankera): *izond.* idazteko era on eta egokia duena.

tankeradun. (tankers): *izond.* Tankera duena.

tankeraeza. (makestasun): *in.* Tankerarik ez izatea. E: Ikus.: Tankera-gabe.

tankeratu. (tankers): *ad.* Tankers eman.

taNkeraz. (jakintasun): *adond.* Jakintasunaz ari-izatea.

tanketz. (edari): *adond.* Tanpaz edates. Beste gauzak ere tanpaz egitea. Tankez.

tanlcil, (nagi): *izond,* ikus.: Tangelu. Tankano,tankaŕ.

tanko. (lastertasun): *Wand.* Larteŕ, bereala ari-izatea. (zeaztasun): *adond.* Zeaztasunez ari-izatea. I; irurak tanko dira = iru-irurak dira.

tanko-egon, (zeaztasun): *ad.* Gauza bat zeatzez etoŕi, gertatu.

tanku. (azkoii): *iz.* Sukaldean gertutako janaria otzituta eramateko ontzia.

tankaŕ, (ozarkeri): *frond.* Ozaŕa dana.

tankufe. (atsekabe): iz. Ituntasuna izatea.

tankuŕun. (baldartasun): *izond.* Baldaŕa dana. I: Tankal.

tanoztaile. (lain): *izond.* Naŕuak lantzen ilituena.

tanoztatu. (lain): *ad.* Naŕuak lantzeko, artearen azalak daukan gal berezia ipiñi.

taup. (leba): iz. Ikus.: Leba-aldi. I: Daukataite.

TANPA. iz. Indaŕez eta bat-bateko bi gauzaen topoz-topo egitea. Egite oŕen ondorioa. I: Brastada, braustako, danbada, draskada,dzirdzartada, atzandikada, kaldu, kaskako, kaskao, kazka, kazkako, guafe, kolpe, kolpu, junka, zunka, panpaŕiko, pluk, tokotada, tosna, ukald€, tuñako, tanp, taplako, zap€adako, ziadura, xipoin, zinkako, ziztako, zunpa, zunpatako, zunpateko. (soñu): iz. Gauza batek jaustean egien duets otsa. II (di), (atz), (aztama), (biurkeri), (eriotza), (erorkera), (esku), (gaits), (gaitzipen), (lauliketa), (kalte), (Taŕa), (makil), (ain), (oldargune), (oñaztapen), (ots-izen), (sakitura), (sudut), (tantra), (zauri), (zeakadura), (zigoŕ).

tanpa-tanpari. (uŕats): *izond.* Uŕats luzea ematen duena.

tanpada. (tanpa): iz. Biotzaren igidurak eragiuda, odolak zatñetan barna ibiltzean ematen duen tanpa.

tanpaka. (tanpa): *adond* Tanpak ematen ari izatea. I: Tanpez. (erorkera): *adond.* Tanpaz erortzea, Tanpala, tanpataara.

tanpako. (tanpa): *in.* 7austean artzen dan tanpa aundia.

tanpakoka. (tanpa): *adond.* Ukabilaz emandako tanpaka ari-izatea.

tanpala. (tanpa): iz. Tanpaz jaustea. (erorkera): *adond, ikus.:* Tanpaka. H: Tanpalaara.

tanpateko. (tanpa); iz, Alkaŕ jotzean artutako tanpa. (erorkera): *in.* Erortzean artutako tanpa aundia.

taupatu. (tanpa): *ad.* Tanpak ematen ari-izan.

tanpaz. (zakuŕ): *adond.* Txakurtxoa saingatzen ari-izatea,

tanpez. (tanpa): *adond.* Ikus.: Tanpaka.

tanpian. (ezlen-ikuste); *adond.* Ikus.: Tapalaaŕa. a: Tapalaara, tapilaarat.

TANTA. *in.* Ura edo beste ubil baten puskatxoa, itsatsita dagoen artatik here aztaz yalgitzeko mukulu aski daukanean. I: Iitz, filar, itoi, itxusura, itugin, ituxur, itute, itoyura, ituxin, itugi, itukin, itu^{g}in, ituzura, itzaitzur, iztil, tanga, tanto, tantana, tantona, tints, tistil, turtula, tuttula, tanka, tanta, linlm, tilika, txirka, txiztil, txorta, txortel, tzorta, xortol, xorta, xortel, xurta, tantaxo, itxoin. ii (curl), (iiztadura), (iragaztura), (irtera), (iturburu), (ixuritasun), (ubil), (ur), (urizti), (zuŕusta).

tanta-antzeko. (zugatz): *izond.* Eŕetxin-uriñak ematen dituzton bero aundiko cŕialdeetako zugatz eta abetxua batzuk.

tantadut. (zugatz): *in.* Zugatz makatzen landaketa.

tantadun. (tanta): *izond.* Tantak dauzkana.

tantagailu. (eriondura): *iz.* Eriondura egiteko Ianabesa.

tantai. (zugatz): *iz.* Basa-zugatza, zugatz makatza. (itxasontzi): *iz.* Itxasontziko ontzi-aga. (abaŕ): j *iz.* Iñaustu gabe dagoen abaŕ nagusia. (eguŕ): II *iz.* Adarki luze ta lodia. (arto): H *iz.* Artaburuak esegiten diran aga. (abetxu): H *iz.* Mintegitik ateratzen dan abetxua, beste toki baton landatzeko. (notin): Oso goitua dan flotilla. (ikatz): II *in.* Oso mea dan ikatza. (landaketa): II *iz.* Ikus,: Esol. I: Puxuin.

tantai-csl. (itxitura): *iz.* Tantayakaz egindako esia.

tantai-gain. (itxasontzi): iz. Itxasontzi bateko tantai txikia.

tantai-goibe. (tantaidui): iz. Itxasontzi bateko tantaidnyaren goibe guzia.

tantaidi. (zugatz): *iz.* Basa-zugatzaen zugaztia. Tantaidui, tantari.

TANTAIAUI. *in.* Itxas-untxi baten tantai eta belazuŕuneu moltzoa. ; Mastadura, masta-etxe. (zugatz): iz. Tantayak diran zugatzeu zugaztia. If (aizolayak), (itxaskuntza), (itxasontzi), (ontzigintza), (zur).

tantailu, (tanta): in. Tantak zenbatzeko tresna.

tantaitasun. (aundiera): iz. Gorputz baten aundirera.

tantaitcgi. (dilingadura): *iz.* Eros.: Txapel-kakotegi.

tantaitsu. (abaŕ): *izond.* Abafak dauzkana.

tantaitu. (goyera): *ad.* Goyera aundikoa egin.

tantaitzaf, (goyera): *in.* Goyera oso aundikoa dana. I: Tantal.

tantaifze. (ezautarazpen): *iz.* Tuntuizen bidez ezautarazpena egitea.

tantaiztatu. (tantaidui): *ad.* Itxasontzi batean tantaiduya

tantaizsu. (itxasontzi): *ad.* Tantayez ornitu.

tantaka. (tanta): *adond.* Tantak bat-banaka jausten ari-izatea. j: Tantak jausten, tantanka, xortaka.

tantakada. (tanta): iz. **Tantaen** etenkada.

tantakadatxo. (tanta): *iz.* Tanta txikia.

tantakatu. (tanta): ad. Tantakjausi.

tantaketa. (tanta): in. **Tantak** tantaka jaustearen egipena.

tantaki. (tanta): iz. Tantaka doan ubila.

tautako. (zeiñu): in. Zeiñua jotzea. (edoskipen): *iz.* ikus.: Zuŕut. j: Intziriki.

tantal. (goyera): *izond.* Goyera aundikoa dana, j: ikus.: Tantaitzaŕ.

tantala-tantala. (zeidu): *iz.* Aŕanaren otsa.

tantan. (isikortasun): *frond.* Oso isituki ari dana. (karkabupen): *iz.* Gauzak arta aundiaz artzea.

tantana. (tanta): iz. Ikus.: Tanta. I: Tanto, tantona.

tantandi. (tanta): iz. Tanta aundia.

tantanka. (tanta): *adond.* ikus.: Tantaka.

tantari. (zugatz): *iz. lkus.:* Tantaidi. Tantaidui.

tantaf. (nagi): *izond.* Alpeŕa dana. (ayuŕi): *iz.* lien.: Ayuii. I: Seta. (aukerakeri): (iz. Ikus.: Kasketaldi. Burutaldi. (gizon): jj iz. **Soin** aundia daukan gizona.

tantaŕa. (isikortasun): a. ikus.: lsikortasnn. I: Seta.

tantartu. (atsekabe): *ad.* ikus.: Goibeltasun. j: Muxin. j: Goibeitasunez jaŕi.

tantatsu. (tanta): *ŕzond.* **Tantaz** beteta dagoena.

tantatxo. (tanta): *iz.* **Tanta** txikia. Ikus.: Tanta. I: Xurtaiio. (utitasun): *adond.* **Gutxitxo.**

tantaupe. (estaldura): iz. Etxe batzuek saŕeran daukaten estalitako tokia.

tantazenbagalu. (tanta): *iz.* Tantak zenbatzeko **lanabesa.**

tantazko. (tanta): *iz.* Tantaka jausten dana.

tanteagia. (untxi): iz. Erbi batek bere garotza uzten duen toki.a.

tantel. (aundiera): *izond.* Aundi xamaŕa dana.

tantiru mairu. (dantzkketa): ŕz. Lesaka'n Yon deunaren egnnean egiten dan dantza.

tantiruri. (jolasbide): *ft.* Zarata aundiaz cgiten dan **jolasbidea.**

tanto. (tanta): *iz.* Ikus.: **Tanta.** I: Itugin, itukin, tantana, tistil. (utzaldi): iz. Ikus.: Arkin. I: Pikoŕ.

tantoka. (joke): *adond.* Tantoz-tanto ari-izatea.

tantokari. (joko): *izond.* Joka bateau jokaldiak abestuten dituena. Txatxero, txaxero.

tantokatu. (joke): *ad.* Joko bateau jokaldiak oarteman.

tantoketa. (joko): iz. Joko bateau jokaldiak oartematea.

tantona. (tanto): *iz.* lkus.: Tanta. j: Tantana.

tantotu. (iiztadura): *ad.* Norbait edo zerbait tantaka busti.

tarnza. (pita): *iz, lkus.:* Pita.

tanu. (zugatz): iz. Zugatz batzuen azaletik ateratzen dan gaya.

tann-azal. (azal): iz. Zugatz batzuen azala.

tann-belardi. (abetxu): in. Tanu-belaŕen multzoa.

taint-beta. (abetxu): *ft.* Legentxorkaria dan abetxua, igali goŕi ta biribila donna.

tanudun. (Zugatz): *izond.* Tanua daukana.

tanuztatu. (zugatz): *ad.* Tamer erabili.

tam. (txapilo): *iz. Ikus.:* Txano. j: Txaneta.

taps. (ezeztapen): iz. Ezeztapena egitea.

tapa-tapa. (ibiiera): iz. Ufats txikietaz ibiltzearen ots-izena. Ikus.: Ttapa-tapa. (leba): iz. Leba-aldiaren ots-izena.

tapada. (biotz): iz. **Biotzaren igidura.** Ttapada, iaupada.

tapailastatu. (arabald): *ad.* Thus.: Arabakitu. Pedatxatu, pedaxakatu.

tapailu. (arabaki): *iz.* Ikus.: Arabaki. Petatxo.

tapaka. (tanpa): *adond.* Buruaz tanpak ematen ari-izatea. (biotz): *(Mond.* Biotza igitzen ari-izatea.

tapaki-oŕaze. (oŕazi): in. **Ziri** luzeak dauzkan oŕazl-meta bat, txafantxatutako **burusiak** garbitzeko erabiltzen dana.

tapalaaŕa. (ez(en-ikuste): *adond.* Ezien-ikustean, bat-bateau, gertatzea. I: Tapalaara, tapilaarat, tanpian.

tapatako. (tanpa): *iz.* **Esku zabalaz arpegian emandako tanpa.**

tapalo. (lodiera): *izond.* Lodi xamaŕa dana.

tapaŕaka. (zalapart): *ft.* **Ikus.: Zalapart.** Tapaŕako, taŕapata, tranbuita, laŕalta.

tapaŕako. (zalapart): iz.]kus.: Zalapart. I: Tapaŕaka,

tapastaka. (tanka): *adond.* Alkaŕi tankak ematen ari-izatea.

tapez. (eŕeztasun): *adond.* Efeztasunez ari-izatea.

tapi-saltzaile. (odetako): *izond.* Tapiak saltzen dituena.

tanᵖa. (odetako): ŕz. Tortoxkiaz egiña zegoen odetakoa, emakumeek aspaldian erabiltzen zutena.

tapiakada. (tanpa): *iz.* Tapiaz emandako tanpa.

tapigin. (oñetako): *izond.* Tapiak egiten dituena.

tapigintza. (ofietako): *iz.* Tapiak egiten dituen langintza.

tapikatu. (oin): *ad.* Oiñetaz ostikatu. Tapitu.

tapiko. (aizoyalak): iz. Aizoyal aundiena.

tapiko-gaida. (aizoyalak): *iz.* Tapikoaren ordez erabiltzen dan baste aizoyal txikiagoa.

tapikoa. (unarm): *iz.* **Unama** India.

tapilo. (korapilo): ŕz. Estu-estua egiña dagoen **korapiloa.**

tapitu. (trinkotasun): *izond* Trinkoa dana. j: Topitu. (oin): *ad.* Ikus.: Takikatu. (zaps): ;j *ad,* Zaps egin. Ttopitu, tupitu.

tapis. (jauzketa): *iz.* Zaldizkoak zaldiaren gañean egiten dituen jauzketa txikiak.

taplaka. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Lauoinka. j: Postaka, taŕapatan.

tapol. (ate): iz. Gurdiaren ate€xoa.

tapotz. (estalketa): in. Ikus.: Mula. j: Zipotz, tapotz, taps.

tapuf. (ogi): *iz.* Ogi-puska ixiki-txikia.

tara. (abaŕ): *iz.* Zugatz baten **abaŕ** gaztea. (atsekabe): *iz.* Atsekabe bizia.

tarabala. (erorkera): iz. **Erorkera baten ots-izena.**

tarabalako. (erorkera): iz. List gailean birundaka egiten dan **erorkera.** Tarabirako.

tarabeia. (lotus): *iz,* **Abereen ankak lotuteko biluŕa.** j: **Ikus.:** Biluŕ.

taraga. (erdi): *iz.* **Zugatzei** buruz mintzatzean, **ez aundi ta ez txikia dana.**

tarama. (urgazpen): iz. Aikaŕenganako **urgazpenen bazkuna.**

taranta. (mintzoera): *ŕz,* Luze ta gogaikatia dan bet iketa.

tarantari. (mintzoera): *frond.* Gogaikatiz eta luze mintzatzen dana. j: Taŕantari.

tarantatsu. (aukerakeri): *izond.* Kasketaldiz ari dana.

tarantatu. (gura): *ad.* Noribait **gura** bizi-bizia sortu.

tarantula. (mintzoera): iz. Luze ta gogaikaŕia dan esamesa.

tarapailu. (langaizti): *iz.* Zulatzeko iangaya.

tarara. (cresgalu): *iz.* Turutaren jotzea.

taraska. (mari-muiil): iz. Ikus.: **Mari-mutil.:** Sauseranna, tuntufun, usaluma.

taratata. (siñisgabe): iz. Siicisgabea adierazteko oyu-ltzo.

taratu. (oldargune): *ad.* Ikus.: Bultzatu. |: Bulkatn. (zurtoin): *ad.* Altxumatu, Ñiñikatu.

TARATULU. iz. Zoŕotz *eta* ebakikoŕa dan tresna, zura edo baste gaya zulatzeko. I: Alpeŕ, daaturi, daaturu, daatclu, daratelu, daraturu, daratulu, dcatulu, datui, datum, deadelu, deratulu, esku-laztabin, garatulu, girgitin, Intro, irabarki, laratro, oldratu, pinpalet, tabatelu, taratetu, taratilu, taratulo, taratailu, tastain, talulu, tealulu, zilatzeko, zizkoia, zulagaitu, zulaketa. II (burnt), (idekidura), (ingurubil), (lanabesa), (zulo), (zurgintza).

tarautu. (itoaldi); *ad.* Lepoa tinkatzcan, norbail ito-eragin.

tardaiña. (armiarma): *iz.* Ikus.: Armiarma. E: Parasma.

taresta. (itxasontzi): *iz.* Txalupa baton karat gañean jartzen dan zurezko zatikoa, andeatu ez dedin.

targoa. (berezkuntza): *iz.* Ikus.: **Berezkuntza. :** Bereizkuntza.

targozale. (lipizla): *izond.* Lipizta soŕerazten duena.

tari. (eteualdi): *iz.* Ikus.: **Etenaldi.** I: Etendura.

tarilcako. (banakuntza): *adond.* Ikus.: Bakoitza. j:Banaka.

tarin. (txori): *iz.* **Bulafan margo** orixka daukan txori txikia.

tarketa. (arse): *iz.* **Arteen landaketa.**

tarotz. (iluntasun); *iz,* Ekaitzen auŕetik izaten dan **iluntasuna.**

tat (mintzoera); *iz,* Asko mintzatzearen **otsazena;** befiketaren ots-izena; taŕ-taŕ taŕ,..

tafa. (soñu): *iz.* Ots batzuen ots-izena.

tafa-tafa. (erakardura): *iz.* Nafaz egitearen **ots-izena. (austura):** Ufatzearen **ots-izena.**

tafabatan. (lastertasun): *adond.* Oso azkaŕ ari-izatea.

tatada. (austura): *iz.* Uŕatzearen egipena.

tangs. (zugatz): *iz.* Ez aundi ez txikia **ez** dan zugatza.

tafaka. (erakardura): *adond.* Naŕaz ari-izatea.

tafaka-txori. (txori): *iz.* Igokaria dan txoria.

taŕakatu, (kaŕakadura); *ad.* Ikus.: Kaŕakatu. : Azkagoratu.

tafalco. (kafakadura): *iz.* Ikus.: Kafakadura. j: Kaŕaska.

tafalda. (gaŕaztulu): *iz.* Ikus.: **Gafaztutu.** I: Aŕastelu, zaŕe.

tafanicada. (aŕamazkada): *iz.* Ikus.: Zafasta. j: Saŕasta,

tafanko. (eguŕ): *iz.* Eguŕ txikituta.

taŕanpantan. (sukalde): iz, Ikus.: Sartagi. Padel.

tafanta. (belbil): ia., Ikus.: **Belbil,** I: Gurtarin. (soñu): *iz.* Atsegiña eztan soffits.. (atsekabe): II *iz.* Ikus.: Goibel-aldi.

tafantantan. (soñu): iz. Gurdi baten otsaren ots-izona.

tafantari. (mintzoera): *izond.* ikus.: Tarantari,

tafapada. (aindo): *iz.* **huritasunez** jausten dan zerbaiten **aindoa.**

tafapaka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Pitzi-patza, I: Polikoka. (katu): *adond.* Katua bezela ibiltzea.

tafapalat, (lodiera): *izond.* Txiki ta lodia dan **notilia. I:** Taŕapulct.

tafapari. (txikiera): *izond.* Txiki ta kifikila dana.

taŕapafan, (soñu): iz. Otsaren **otz-izena.**

tafapartari. (urduritasun): *izond.* Urduritasunez ari dana.

taŕapata. (zalapart): iz. ikus,: **Zalapart.** Tapaŕaka, tafapasta, ardala, uerdura, zalapartada, zegaŕeda, ziŕi-paŕar(euri): *iz.* **Euri-ekaitza; euri jasa. (aldakortasun): II** *izond.* Buru ariña dana. ; Tiafapala, Tiŕipiti-Taŕapata. (abazuzitasun): (ŕa. ikus.: Abazuzitasun. I: Erstura, estuera, iradu, laŕi-aldi. (notin): II *izond.* Buru-ariña, txoriburua.

taŕapata-saida. (salda): iz. Berakatz, **olio** ta abaŕ erabilita egiten dan **saida ariña.**

tafapatada. (igidura): *iz.* Gauza bat igitzea edo seaskatzea.

tafapataka. (urduritasun): *adond.* **Urduritasunez ari-izatea. : Tafapatan.**

tafapatakari. (zaldizkcta): *izond.* Lauoinkaz ari dana.

tafapatan. (urduritasun): *adond.* Ikus.; Taŕapataka. (zaldizketa): *adond.* ikus.: Lauoinka. !: Taplaka.

tafapatari. (jauzketa): *izond.* **Jauzketak cgiten ari dana. (aldakura):** *izond.* **Aldakuraz** ari dana. j: Ttaŕapatari, (zalapart): II *frond.* **Zalapartak** egiten ari dana.

tafapatafa. (zaldizketa): iz. Lauoinkaz ari-izatea.

tafapatatu. (aŕatz): *ad.* Atzez afatzean jo,

tafapaz. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Lauoinka. Asapalan.

tafapaztaka. (urduritasun): *iz.* Ikus.: Taŕapatan, : Tŕaatata.

taŕapot. (lodiera): *izond* Ikus.: Taŕapalot. I: Taŕupulet.

tafapulet. (lodiera): *frond.* Lodia dana. I: Ius.: Taŕapalot, taŕapot, taŕapulit.

tafapuletu. (azkura): *ad.* Aztean utzi.

tabs. (itsastasun): *izond.* Itsasten dana.

tafas ekaŕi. (erakardura): *ad.* Nafaz ekaŕi.

tafas-egin. (luf): *ad.* **Lufa jausi.**

tafaseko. (erakardura): *iz.* Naŕaz ekartzen dana.

taŕaspata. (zalapart): *iz, ikus.;* **Zalapart.** I: Oskil.

tafanta. (afamazkada): *ŕa,* Ikus.: Zafasta. ^: Safasta, taiatara, zaŕamazka, zaŕaztako.

tafastaka. (erakardura): *adaad.* Naŕaz ari-izatea. Taŕaztaka.

tafastatu. (aŕamazkada): *ad.* **Afamazkada** egin,

taint. (aŕamazkada): *iz.* Zafastaren otsareu otz-izena. (aupatsaldi): Sabel-aizearen otsaren ots-izena.

taŕat-egiu. (ebaketa): *ad.* Uŕatzean ebagi. ^: Tafatadan ebaki.

tafata. (austura): iz. **Oyal** baten, soñaico baton uŕatzea. I: Taŕatada, taŕatako. (eresgalu): iz. ikus.: Kaŕaka. I: Kaŕakla.

tafatada. (austura): *iz.* I us.: Taŕata. Taŕatako. (aupatsaldi): *iz.* Ikus.: **Sabel-aize.** I: **Aupastasun. (piltzaf):** Ii ŕz. **Soñeko** edo baste janzkitik geratzen dan zati uŕatua. : Xilia-bilia.

tafatadan. (austura): *adond.* Uŕatzen ari-izatCa.

tafatadan ebaki. (ebaketa): *ad.* Ikus.: Taŕat-egin.

tafatadan. (austura): *izond.* Uŕatzeak dauzkana.

tafataile. Onamu): *iz, ikus.;* Azantzite.

tafatako. (mantra): iz. Ikus.: Tafata. I: Tafatada, taŕataka.

taŕatara. (aŕamazkada): .i.. Ikus.: Zaŕasta. Taŕasta. (aupatsaldi): Taŕatadak botatzea.

tafatari. (aupatsaldi): *izond.* Taŕatadak botatzen dituena.

tafatario. (beitiko): *iz. Ikus.:* Battiko. j: Thin, tiŕiñeri, ninon, piriri.

taŕatata. (urduritasun): *adom!).* Ikus.: Taŕapatan,j: Tatapaztaka.

taŕatatu. (austura): *ad.* Janzkiak uŕatu,

taŕatatzaile, (taŕitadura): *izond.* Taŕitadura egiten duena.

taŕatatzale. (austura): *izond.* 'Matzen duena.

taŕatatze. (austum): *iz.* Uŕatzearen egipena.

taŕar. (erakardura): *adond.* Naŕaz ari-izatea. Taŕazean, tat-taŕaz.

taŕazean.(erakardura): *adond* Ikus.: Tatar. (riŕistada): *adond.* Zifistadaz ari-izatea.

tafazko. (naŕazti): *iz.* Ikus.: Naŕazti, Eiestari, txeŕestari, eŕestaki.

tafaztaka. (erakardura): *adond.* Ikus.: Taŕastaka.

taŕea. (edo): iz. ikus.: Ede. j: Ugal.

taŕita. (taŕitadura): *ad.* Sumindu-erazi. (ralapart): *ad.* Zalapart eragin.

TAŔITADURA. *iz.* Kilikatzearen egipen eta ondorioa. l: Eŕemin, atzarmendu, iratzarmendu, izitadura, naŕitadura, naŕika, naŕita, taŕitaldi, taŕitarnendu, ususta nendu, uxada, zirikadura, riztateko. /I (ankerkeri), (argi-aldi), (biotzondo), (eŕetasun), (gaizkidura), (indarkeri), (lera), (sumin), (zirikaldi),

tafitagaŕi. (taŕitadura): *izond.* Taŕitatu ditekena.

tafitago. (asaldura): *iz.* Ikus.: Asaldura. j: Naasmendu, txunditze.

taŕitakoŕ, (taŕitadura): *izond.* Taŕitatzen duena.

taŕitaldi, (taŕitadura): *iz.* Ikus.: Taŕitadura. j: Naŕitadura.

taŕitamenda. (taŕitadura): *iz.* Ans.: Taŕitadura j: Taŕitaldi, ususta mendu,

tafitatu, (taŕitadura): *ad.* Taŕitadura eragin.:Ipiztatu, kirtrikatu, xixurkatu, zistatu.

taŕo. (uaska): *ft.* Ikus.: Aŕu. I: Sakan, (aundiera): *izond.* Aundi xamaŕa dana. I: Ttaŕo. (mozkorkeri): *(iz.* Ikus.: Mozkorkeri. j: Ordidura. (azkura): II iz. Azkura ona daukan aunt.

taŕoak joten. (joke): *iz.* Auŕen jokoa; zigortuta dagoen txapela, pĺĺota bat bezela bildu, gera besteak ostikadaz erabili bare jabeak ez artzeko, egiten dana.

tafodura. (aundiera): *iz.* Aunditzearen egipena.

taŕoka. (MO: L. Ikus.: Mokoŕ. j: Mokil.

taŕoka-autsi. (MO: *ad.* Mokoŕak apurtu.

tafoka-mailu. (let): *iz.* Mokotak apurtzeko gabia.

taŕolcatsu. *(hit): izond.* Mokoŕak daurkana.

taŕokatu. Our): *ad.* Mokoŕak egin, edo apurtu.

taŕotasun. (aundiera): *ft.* Aundierarcn bereiztasuna.

tafotu. (aundiem): *ad.* Aunditu, aundia egin. (azkura): *ad.* Azkura onekoa egin.

taŕotua. (aultasun): izond. Aula dana.

taf-taf-taf elea dario. (mintzoera): *ad.* Geycgi.itzegin.

tart-egin. (austura): *ad.* Lokañ bat autsi.

tarts. (sasi): iz, ikus.: Sasi. I: Laaŕ. (zugatz): *iz.* Zugatz gaztea. Ikus.: Tiaria.

tartabn, (landare): iz, Auntz-komakaria dan landarea, aringaŕia bezela erabiltzen dana. I: Tartajo, tartako, tartamu.

tartadoi. (landaketa): iz, Zugatz gazteen landaketa.

tartadui. (luŕ): *iz.* Beko mendiko lurkia,

tartail. (naŕaskeri): *frond.* Naŕaskeriz ari dana. (mintzoera): *trend,* ikus.: Beŕitsu. Eleontzi.

tartaildu. (naŕaskeri): *ad.* Tartaila egin edo biurtu. (mintzoera): *ad.* Befitsua egin edo biurtu.

tartailkeria. (naŕaskeri): *iz.* Tartaila izatearen bcreiztasuna. (mintzoera): Beŕitsu izatearen bereiztasuna.

tartailketa. (mintzoera): iz. Era-gabeko itzaldia.

tartailki. (naŕaskeri): *adond.* Naŕaskeriz ari-izatea.

tartailtasun. (mintzaera): iz. Beŕiketa aundia.

tartalla. (mintzoera): *iz.* Amaitzen ez dan beŕiketa. j: Tartara. (moteltasun): *izond.* Ikus.: Motel. j: Patal, tartailo, tartalo, total.

tartailakatu. (irabio): *ad.* Norbait astindu.

tartailatu. (soffit): *ad.* Zeiñu baten soñua moteldu.

tartailo. (moteltasun): izond. Ikus.: Motel. I: Tartaila, tartalo.

tartailu. (soffit): *iz.* Soñu motelduta.

tartailutu. (soñn): *ad.* Zeiñuaren soñua amain".

tartain. (satin): *frond.* Soñurik eztuena. (jauzketa): *izond,* Jauzketatxoak egiten dituena. j: Tartakin, tartakiñeta, tartaŕ. (aŕandikeri): II *izond,* Afandikeriz ari dana.

tartaindu. (aŕaildura): *ad.* Afaildura egin. (aŕandikeri): *ad.* Tartaiña egin edo biurtu.

tartaka. (zugatz): *iz.* Adabegiak dauzkan zugatza. (ozarkeri): *izond.* Mukeŕa dana. : Ikus.: Muket. j: Trastu. (arte): jj *iz.* Arta edo areilzaren sasia, abafak asko dauzkana ta goyera ez duena. Ikus.: Txamino.

tartakadi. (arte): *iz.* Tartakak ugari dagozen tokia.

tartakatze. (zugatz): iz. li.austuta ez dagoen zugatza.

tartakerio. (izketa): iz. Gatzik gabeko izketa.

tartakin. (jauzketa): izond Tkus.: Tartain. : Tartakifteta, tartaŕ, tartakarin.

tartakiñeta. (jauzketa): *izond.* Ems.: Tartain. : Tartakin.

tartako. (dardara): iz. Ikus.: Dardara. Ikara. (landare): *iz.* Ikus.: Tartabu, t: Tartajo, tartamu.

tartala. (mintzoera): *izond* Asko itzegiten duen emakumea.

tartalaara. (tanpa): *adond.* Tanpa egiten ari-izatea.

tartalazo. (mintzoera): *izond.* Ikus.: Tartarikari. j: Tartaŕuntzi.

tartalet. (ergeltasun): *frond.* Ergela dana.

tartalo. (mintzoera): *iz.* Goraki itzegitea. j: Tiarialo. (moteltasun): *frond.* Ikus.: Tartaila. j: Tartaila. (goyera): jj *iz.* Ikus.: Tartara.

tartalo-etxe. (zarkiuizti): *iz. Ikus.:* Jentit-aŕi. I: Sorgin-etxe.

tartamu. (landare): *iz.* Thus.: Tartabu. p: Tartajo, tartako.

tartamu-keriza. (gereziondo): *iz.* Oso goge/a ta gaŕatza dan gerezia.

tartako. (ezti): *iz.* Abaraskako eztia.

tartars. (mintzoera): iz, ikus.: Tanana. (mintzoera): *frond.* Tkus.: Tartaŕ. Tartaŕunzi, tartarikari, tartaro. j: Asko mintzatzen dana. (goyera): jj *iz.* Gezuf-ipuiztiaren eŕaldoyak, bekokian begi bat bakaŕik zutenak. : Tartalo.

tartarika. (mintzoera): *izond.* Asko itzegiten duena, entzun eta ikusten duen guztia edesten ari dana. (irakidura): *adond* lrakiduraz ari dana.

tartarikari. (mintzocra): *izond.* Haas.: Tartara. I: Tartar', tartaro, tartalazo.

tartarikatu. (mintzoera): *ad.* Asko itzegiu.

tartarkeria. (izketa): iz. Meta nekegaŕia.

tartaro. (mintzoera): *izond.* Ikus.: Tartara. j: Tartakikari.

tartaf. (aukerakeri): iz. Ikus.: Kasketaldi. Naidura. (jauzketa): *izond.* ikus.: Tarlain. j: Tartakin, (joko): j *iz.* Arden jokoa, alkaŕi pilota botalzen egiten dana. (mintzoom): *ıı izond.* Asko itzegiten duena. j:Tartara, tartaŕnntzi, tartarikari. (lastertasun): ıl *adond.* Berealaxe ari-izatea. (etenaldi): ıl *adond.* Etenaldirik gabe ari-izatea.

tartafa. (txiŕinduketa): iz. Eragitailuz dabiLen txiŕings.

tartafuntzi. (mintzoera): *izond.* 3kus.: Tanaŕ. j: Tartara, tartaŕ--ontzi, tartalazo.

TARTE. *iz.* Toki bien artean dagoen aldea. : Zedaŕitutako bi unealdien artean dagoen aldia. Eresian bi doñuen artean dagoen ezberdintasuna. Erarte, erdi-arte, espazarte, jazarte, ipulaŕ, uŕun-nŕe, uskune, txolarte. (zurtoin): h, Zugatz gazte baten geŕia. (zugatz): le. Oskolduna dan zugatza, ametz antzekoa dan areitza. Dartea. (idekidura): *iz.* Ziŕikitua. (zugatz): ll iz. Koskoduna dan zugatza, areitz zuriaren antzekoa dana. 1/ (aldi), (ararte), (artekotasun), (bateratasun), (berandura), (epe), (etenaldi), (geldialdi), (laburtasun), (neurkera), (obterakuntza).

tarte-adaf, (eguŕ): (a. Zugatz gañean ebakitzen dan egufa.

tarte-argi. (argi): *Az.* Zeargitasunezkoa dan gorputz baten zed igarotzen dan argia.

tartc-berdin. (tartidetasun): *izond.* Tartidea dana. Ikus,: Taartide.

tarte-eun. (eundura): iz. Eundura lotzailea.

tarte-gabeko. (jafaipen): *izond.* Eteu gabe jaŕaitzen dana.

tarte-marte. (lanarte): (a. Ikus.: Lanarte. I: Aizin.

tarte-marteka. (ararte): *adond.* Arartetik arartera.

tarte-marteko. (arart*a): izond.* Arartetik ararteraño dagoena.

tarte-naasi. (naste): *ad.* Gauza batzuen artean nastu.

tarte-solaf. (antzcrti): *iz.* Antzerki alaya, ekintza batakoa dana.

tarte-une. (zabaldegi): *iz.* Gauza batzuen artean dagoen tartea.

tarte-ziztatu. (oñaze): *ad.* Ziztada txikien bitartez oñazea egin.

tarteaka. (joko): *iz.* Pilotaz alkaŕ jotzean, auŕek egiten duten jokoa.

tartealde. (ararte): *iz.* Ikus.: Ararte. Bidagune.

tartean. (artekotasun): *adond,* Bi edo batzuen erdian egotea.

tartean egon. (bitartekotasun): *ad.* Besteen arteen ari-izan.

tartean sartu. (usarte): *ad.* Norberarenek eztiran arazoetau sartu.

tartean utzi. (lagatze): *ad.* Zerbait egin gabe utzi.

tartedi. (landae): iz, Biguraren antzekoak diran landareen multzoa.: Tartedui.

TARTEGAEJ. iz. Asti-unea betetzeko izaten dan jolasbidea edo solasa. Asmamen-jokoa, aliaga, eepizio, eragoaldi. ll (asmamen), (cbazkizun), (joko), (jolasbide) (kartak).

tarteka. (aŕaildura): *iz,* ikus.: **Afaildura.** Aŕakal. (tarte): *adond.* Tartez ari-izatea.

tartekadura. (eradonketa): iz. Iraitz [sun eta gogoŕean, azl, metal, zur edo beste gayezko zatikoak artekatnz, eradonketa-lana egitean. j: Artekatua dagoena. Eradonki.

tartekatn. (artekotasun): *ad.* Gauza bat baste batzuen artean sartu. j: Tartekotu, tarteratu, tartesartu.

tartekatzaile, (artekotasun): *izond.* Zerbait tartekatzen deans.

tarteketa. (artekotasun): *iz.* Tartekatzearen egipena.

tartekide. (ararte): *izond.* Ararte berean dagoena,

tartekidetasun. (ararte): iz. **Ararte** berean egotea.

tartekien zenbatza. (zenbakrm): fa. Bereizteko zenbatza.

tartekin. (belaŕ): *iz.* Ikus.: Satoŕ-belaŕ, Satoŕbelaŕ, tartiku.

tarteko. (atz): *iz.* Eskuaren erdiko atza. Erdi-eri, erdiko. (bitartekotasun): *izond.* Bi edo batzuen artean ari dana.

tarteko gertaera. (gertakari): iz. Gertatzen dana.

tartekorik gabe. (artekotasun): *adond.* Tarteketarik izan gabe ari-izatea,

tartekotasun. (tarte): iz. Tarte batean ari-izatea.

tartekotu. (artekotasun): *ad.* ikus.: Tartekatu. j: Tarteratu.

tarteratu. (artekotasun): *ad.* Ikus.: Tartekatu. j: Tartekotu, tartesartu, tartetu.

tarteratze. (sarkura): *iz.* Gauza batzuen artean sartzea.

tartesartu. (artekotasun): *ad.* ikus.: Tartekatu. j: Tarteratu,

tartetasun. (egikera): iz. Besteen artean egitearen egipena.

tartetu. (artekotasun): *ad.* Batzuen artean ari-izan. j: Ikus.: Tarteratu.

tartetxo. (ararte): iz. Ararte txikia.

tarteun. (eundura): *iz.* Alkartzekoa dan eundura, j: Piru me-meakaz eratutako eundura.

tarteun mintzazal. (eunizti): iz. Gifiafeen azken mintza. (giiiaŕe): *iz.* Berbera.

tarteun-biziate. (eunizti): *iz.* Alkartzekoa dan kizkiña.

tartex. (longain): *iz.* Longain-motz idekia ta txikia. {: Ikus.: Longain-motz, xilipa.

tartian izan. (erkidetza): *ad.* Norbera ere zerbaitean ari-izan.

tartlan-tartian. (atilt): *adond.* Noizean bein. j: Bein ado bein.

tartlde. (tartidctasun): *izond.* Tartldetasunezkoa dana. j: Thus.: Tarte-berdin.

TARTIDETASUN. *iz.* Luzaketa edozein izan, beren artean beti tarte berdiña duten leŕo edo lau-uneen egokera. 1/ (geruza), (maŕa), (neuŕizti), (zeartasun).

tartidez. (tartidetasun): *adond.* lartidetasunez ari-izatea.

TARTIKA. *Az.* Gauza bati, izauez, dagokion zeatzezko ezargaya. Geigaŕi, zer-nolak, zertzelada, piko-miko. ll °torsi: **ZERNOLA** ta **ALDEKOI** itzak). (azpegi): *iz.* Gauza baton azpegi txikia. /I (adiontasun), (alboko), (bereiztasun), (ezargai), (gertakari).

tartiko. (eyeraldi): *La.* Eyeraren gurpila. Turtakoi, turtikiño, turtoki, turtuki, turtukiño, turtukoi, **xali.**

tartiku. (bulaŕ): *iz,* Ikus.: Satoŕ-bedaŕ. I: Satoŕ-bulaŕ, tartekin.

tartiku-belaf. (sasi): *Ia.* Eriotz-ofiaren antzekoa dan belaŕa, edentsua dana.

tartu. (atsekabe): *ad.* Atselcabea jasan.

tartxuela. (izabere): *iz.* Ogeiren bat neurkin luzea dan izaberea.

taruza. (intz): iz. Ikus.: Jute. j: Baser, urzondo.

tas-tast. (tanpa): iz. **Tanparen ots-izena.**

tasks. (lea): *iz.* Luf-zati bat, gañean bedafa daukana.

tasks-tasks. (malko): iz. Mcdicu-ixuriaren ots-izena.

taskaraldi. (nabarmenkeri): *iz.* Nabarmenkeria dan esakuntza.

taskatu. (luŕ): *ad.* Mokoŕak apurtu.

taslcoñ. (zamoŕo): *iz.* Ikus.: Amona gona goŕi. j: Katalingoŕi.

Nat. (ayergatasun): *ft.* Ayergatasuna adieraztea. j: Tastada.

tast-egin. (ayergatasun): *ad.* Ayergatasuna adierazi.

tasta. (eite): *iz.* Ikus.: Fite. : Antza, antz, tastai, tastaire.

tastabin. (laztabin): *iz.* Laztabin txikia. Ikus.: Laztabin.

tastada. (ayergatasun): iz, Ikus.: Tast.

tastai. (cite): *iz.* Ikus.: Kite. : Tasta, tastaire.

tastain. (taratulu): is. Ikus.: Taratulu. Pinpalet.

tastaire. (eite): iz. Ikus.: Eite. I: Tasta, tastai.

tastan. (zulo): *izond.* Zulatuta dagoena.

tastarika. (irakidura): *adond.* lralldduraz ari-izatea.

tastatu. (gozamen): *ad.* Aokera artu. I: Testatu.

tat. (lastertasun): *adond.* Bat-batean.

tata. (soñu): iz. Kaŕakadura, ortxikada ta beste oŕelako otsen ots-izena. (aurtzaro): *iz.* Adak zaintzen dituen neskamea; alien itza. j: Ikus.: Aurtzain. I: Seiutzain, umezai, umezain, zinzaya, (ikumen): jj *iz.* Ikutzearen egipena. (tnpa): II *ad.* Tanpa eman, jo; auŕen itza.

tata-egin. (eskeintza): *ad.* Eskeiñi is ez eman. j: Tali.

tataka. (ikumen): *adond.* Tataz, ikutzean ari-izatea.

tatal. (gaŕantzi): *izond.* Gafantzirik eztuena.

tataidu. (aultasun): *ad.* Ikus.: Auldu. j: Augatu, txufuxtatu.

tatale. (moteltasun): *izond.* Ikus.: Miniotua.: Sartailo,

tatalekeria. (ergeltasun): *iz.* Ikus.: Astapuztasun. j: Gaizokeria, tontokeria, tutulukeria.

tatarka. (oguzkera): *adond.* Totelka ari-izatea.

tatan. (seine): iz. Sendiaren acme txikicna, gazteena. Tialan. (sendi): *iz.* Berbera.

tatanean. (egazti): *adond.* Egaztiak berm oiñetaz ibiltzca. : Ikus.: Tatez. Tatezka.

tataraketan. (joke): *iz.* Ikus.: Abixonka. ^: Itsu-itsuka, tatarka, tatatataka, tataŕaka, tataŕaketa, tatatoka.

tatarata. (ugatz): iz. Ikus.: Ugatz. j: Titi.

tatarka. (ikumen): *adond.* Ikus.: Aztaka. ^: Kautiguka.

tataf. (matzerdura): *izond,* Matzeŕa dana,

tatafas. (erakardura): *adond.* Nataz ari-izatea. I: Tataŕaska, tataŕez, tataŕazka, tataŕasian.

tatafaspa. (bcrdintasun): iz. Jarmaiñerazko ueurkiñak dauzkaten garauak edo beste gayak berdintzeko makil zubilkara.

tatafataka. (joko): is. Ikus.: Abixonka. Tataraketan, tataŕaka.

tatafazka. (erakardura): *adond.* ikus.: Tataŕas,j: Tataŕez,tataŕaska.

tataf-bizaf. (bizaŕ): iz. Surpeko txikia. I: Ikus.: Surpeko. j: Ezpain-bizaŕ.

tataf-egin. (losintxa): *ad.* Leunketa-egin.

tatafete. (antoxin): *iz.* Bonbil txikia.

tatafez. (erakardura): *adond.* Ikus.: Tataŕas, j: Tataŕaska, tataŕazka,

tatafezean. (ziŕistada): *adond.* Ziŕistadaz jokatzean ari-izatea.

tatafezko. (lera-cŕesta): *iz.* Garoa edo atia e€amatcko, oso takeŕa dan lera-efesta.

tatez. (txori): *adond.* Txoriak oiler ibiltzeko eras ari-izatea. : Tatezka. Ikus.: Tatanean.

tall. (eskeintza): *is.* Eskeiñi to ez ematearen egipena. j: Tato, tatiko, tati-egin, iala, Iab.

tatika. (ezetza): *adond.* Zerbait ukatzeko biraka ibiltzea.

tatiko. (eskeintza): *iz.* Bats.: Tati. j: Tate.

tatit. (asaldura): *izond.* Balditurik ari dana,

tato. (jauzketa): *iz.* Ikus.: 3auzketa. I: Ikoti. (eskeintza): is. Ikus.: Tati. Tatiko, tato-egin. (zati): *iz.* Ikus.: Puska.

tatsalari. (saineuŕi): *izond.* Salneuflak ipintzen dituena.

tataf. (uzkeri): *izond.* Uzkerizkoa dana.

tatu. (uzkaldura): *ad.* Ziriakaz uzkaldu.

tatulu. (taratulu): iz. Ikus.: Taratulu. Pinpalet, zulagailu.

tatulutu. (taratulu): *ad.* Taratuluz Ian-spin.

tatxadura. (ardi): iz. Ardien golandoa. j: Ikus.: Golando.

tatxet. (iltze): is. Ikus.: Katxct. : Txapel-iltzo.

tatxuela. (aŕain): *iz.* Aŕain aundia, soin-gañekoa maŕaduraz bctea bezela daukana.

tauka. (oyai): *iz.* Oyalezko edozein zati txikia. Ikus.: Tiauka.

tauka-egin. (esertoki): *ad.* Eseri; auten itza.

taukada. (biotz): *iz.* Biotzaren pilpira. Ikus.: Taup, taupada, taupaka, pipit, pupa, tupateko, lapada, takateko. (lo): *iz.* Lo-kuiunka. 1: Tauki.

tukadaz. (lo): adond. Lo-kulunkak ematen ari-izatea. Tauki, lo-koŕomoan, lokauan, zanbuluka.

tauketo. (stain): *iz.* Izurdea baño zerbait txikiagoa dan aŕaña, ur-iraitzean arnasa artzen duena.

tauki. (sukalde): iz. Sultaldean dagnen aragia ta beste gayak txikitzeko, zurezko subila. j: Tauski, auto; sutse, zundo, zurbaldo. (1o): *iz.* Ikus.: Taukada. (aldi): jj *iz.* Une-aldia. (nagi): jj *izond.* Alpeta dana. I: Taunkit.

tuki-tauld. (gabi): *adond.* Maluaz jotzen ari-izatea.

taukika. (lo): *adond.* Taukiak ematen ari-izatea. 1: ikus.: Taukadaz. j: Lo-koŕomoan.

taula. (ol): *iz.* Ikus.: 01. I: Ogol.

tanlada. (ol): *is.* Olezko rota. j: Taulata.

tanladura. (01): *iz.* Olaz zerbait egitearen egitura. j: Taulatze,

taulapeko. (mai): *(send.* Mai azpian dagoena.

taularin. (aŕain): *iz.* Itxasoko aŕain-mots bat. I: Uŕaburu, eŕoburu, uŕe-aŕain.

taulatu. (01): *ad.* Zola olaz estali. Taulaztatu.

taulatzaile. (01): *izond.* Taulatzen ari dana.

taulatze. (01): *iz.* Ikus.: Tauladura.

taulaxlca. (op: *iz.* 01 txikia.

taulazko. (01): *izond.* Olari dagokiona.

taulaztatu. (ol): *ad.* ikus.: Taulatu.

taulen. (baratz): iz. Baratzaren saila. I: Tauloin.

tellero. (xirxilkeri): *(sand.* Xirxilkeriz ari dana.

taulet. (esertoki): iz. ikus.: Besalki.: Besaulki.

tauleta. (alasa): *iz.* Alasaren zapalda.

taulitze. (iltze): *is.* 01 aundiak tinkotzeko iltzea.

taun-taun. (gabi): *iz.* Mailu baton otsaren ots-izena. j: Ikus.: Taunk.

taunk. (gabi): *iz.* Maluaren tanparen ots-izena. : Tau.. j: Titus.: Taun-taun.

taunlc eta taunk, (tanpa): *adond.* Tanpak ematen ari-izatea. j: Taunk-taunk.

taunkit, (nagi): *izond.* ikus.: Tauki.

taunpa. (eŕealdi): *is.* Suaren oŕoa.

tauntaunka, (tnpa): *adond.* Tanpak ematen ari-izatea.

taup. (biotz): *iz.* Biatzaren igipenaren ots-izena. I: Ikus.: Taukada. : Taupada, taupaka, taupa, pilpil, pilpira, pupa, tupako, tupatcko, iapada.

taup-taup ari. (biotz): *ad.* ikus.: Pilpil-egin. I: Tupaka ad.

taup-taup egin. (dardara): *ad.* Dardara-erazi.

taupada. (biotz): *iz.* Ikus.: Pilpil. 1: Pilpira, pupa, taukada, taup, tupa, tupada, tupadako, tupako, tupateko, tapada, taupaka, lakateko.

taupada bikoiztu. (leba): *iz.* Ni alditau ari dan leba.

taupada-auleri. (eritasun): *iz.* Biotzaren ikoldura-igiduraren aultasunak soŕerazten duen eritasuna.

taupada-geldi. (biotz): *iz.* Biotzaren ikoldurak astiroegi ari-izatea.

taupadacza. (biotz): *iz.* Biotzaren taupada gelditzea.

taupadasti. (biotz): *iz.* Biotzeko taupadak astiroegi ematea.

taupadatsu. (biotz): *izond.* Taupadaz ari dana,

taupadatu. (biotz): *ad.* Taupadak egin edo eman,

taupaka. (biotz): *adond.* Biotza taupadak ematen ari-izatea. Ikus.: Taukada. j: Taup, taupada, pupaka, tupaka.

taupalastef. (biotz): *iz.* Biatzaren taupadaen ibiltze ardlegia.

taupatsu. (biotz): *izond.* Artega ta ots egiten ari dan biotza. Ikus.: Tankako.

taupaz. (zakuŕ): *adond.* Zakuŕtxikia zaunka ari-izatea.

taupots. (biotz): *iz.* Taupadaren otsa.

taunt, (tanpa): *iz.* Lanean ematen dan tanpa; lanean zerbait egitea. I: Taut

tautik cz, (izaneza): *adond.* Ikus.: Ezereztasun. I: Ezer ez, ezebez, txintik ez, tutik ez,

taxa. (edertasun): *izond* Tkus.: E,cleŕ. I: Eider.

taxatasun. (edertasun): *in.* Ikus.: Edertasun, I: Makotasun, zirastasun.

taxatu. (edertasun): *ad.* Edeŕa egin.

taxeta. (gurkadura): *iz,* Ikus.: Zufut. Itziki, intziriki.

taxi. (izen): *iz.* Emakumearen izena; Gaxusa.

taxo-eman, (Mermen): *ad.* Uiertu, ulertu-egin.

Maputo. (aultasun); *izond.* Me ta aula dana.

taxtamuf. (abar): *iz.* Basoko abaŕ legoŕak.

taxu. (erkabide): *iz,* Beren aidiña atemateko bi gauza edo geyago atkaŕi buruz erkatzea.

taxudun. (eskuantzu): *izond.* Eskuantzea duena.

taxugabe. (baldartasun); *izond.* Baldaŕa dana,

taxugabekeria. (baldartasun); *iz.* Ikus.; Bardartasun. I: Berjeskeri.

taxugabetu. (erabaga); *ad.* Ikus.: Mulakatu. 1: Eragabetu.

taxugaŕi. (erakotasun): *izond.* Egokitu ditekena.

taxuka. (erkabide): *adond.* Beren aldiña atemateko bi gauza edo geyago alkaŕi buruz erkatzean ari izatea.

taxukari. (erkabide): *izond.* Taxua egiten duena. j: Taxuzale.

taxuketa. (erakotasun): iz. Egokitzearen egipena.

taxukof. (erakotasun): *izond.* Efaz egokitzen dana.

taxutu. (erkabide): *ad.* Taxua egin.

taxutzaile. (erakotasun): *izond.* Egokitzen duena,

taxnz, (zenbakun): *adond.* Zenbatzak egiten ari-izatea,

txuzale. (erkabide): ŕzond. Ikus.: Taxukari.

taxuzko. (erakotasun): *izond* Egokiturik dagoena.

taya. (zenbaknn): *iz.* Zenbakun bat eramateko, koskak egitean, erabiltzen dan makiitxoa. j: Tails.

tayadura. (ebaketa): ŕz. Lefetan eta beste zuretan egiten dan ebaketa.

tayagaft. (mailgune): *izond.* Bere gayaz, mailgunezko lanak egin ditekena. E: Tkus.: Tayakizun,

tayaketa. (mailgune): *iz.* Mailgunczko lanai(egitearen egipena.

tayakizun. (mailgune): *iz.* Bere gayaz, mailgunezko lanak egiteko dagiena. I: Ikus.: Tayagaŕi.

tayalari. (mailgune): *izond.* Maiigunezko lanai(egiten dituena, I: Tayatzailc, tailatzaile.

tayatu. (antolaketa): *ad.* Ikus.: Antolalu. ^: Adelatu, tajutu. (mailgune): *ad.* Mailgunezko lanak egin.

tayatzaile. (mailgune): *izond.* Ikus.: Tayalari. j: Tailatzaile.

tayel. (zutakaitz); iz, Berotutako burnia ebakitzeko zulakaitz berezia,

tayo. (eskuantze): *in,* Ikus.: Eskuantze. I: lgurdizi.

tayu. (tankera): *in.* Ikus.: Tankers. j: Taju, zalantzu. (erkabide): *iz.* Salneuŕiari buruz sentika. j: Ikus.: Sentika. (salneuŕi):j *iz. Tkus.:* Salneufi. l: Ozku.

tnyugafi. (zenbakun): *izond.* Zenbatzakoa izan ditekena.

tayukari. (erkabide): *izond.* Salneuŕiari bunů sentika dagiena.

tayutsu. (taukera): *izond.* Tayu askotakoa dana.

tayutu-ezin. (aintzapen): *izond.* Aintzapenik izan ezin ditekena.

tayutuz. (zenbakun): *adond.* Zenbatzak egiteu ari-izatea.

tayutzaiie. (salneuŕi): *izond.* Salneufrak ipintzen dituena,

tayutze. (salnenil): *in.* Salneuŕiak tinkotzea.

taz-taz. (tanpa): *in.* Auŕai atzekaldean ematen zaizkien tanpatxoak.

tazautu. (atzetigo): *izond.* Ikus.: Atzeŕitaŕ, I: Erbestetsi,

tazgafi. (erabe): *iz.* Ikus.: Lazga'i. I: Lazkagaŕi,

taco. (zur): iz. Ikus.: Ezpal. I: Ospal.

tazpia. (barn* *iz,* Ikus.: Ingude. I: Ingure.

tan. (irakidura): *in,* Is akiduraren ots-izena.

taztabi. (laztabin): *in,* Ikus.: Laztabin. Binbalet.

taztari. (irakidura): *ad.* Ikus: kaki. I: Borbof-egin.

taztarika. (irakidura): *adond.* Irakiduraz ari-izates.

taztaz. (farina): *iz,* Ipurdi-mazeletan emandako tanpatxoa.

te. (date): iz. Ikus.: Dute. I: Teya, teye, tia, *tic,* tee, til. (tanpa): *ad.* Jo-egin; auŕeu itza,

te-andel. (dute): *iz.* Dute edaria cukitzeko nntzia. 1: Mandel.

te-aundi. (izki): *iz.* Beste baten gañean zeaŕez ipiñitako makila, T izkiaren itxuraz agertzen dana.

te-aundizko gurutze. (gurutze): iz. T izkiaren itxura duen gurutzea,

te-ontzi. (date): iz. Dutea eukitzeko ontzia. I: Tetontzi.

teatulu. (taralulu): *in.* Ikus.: Taratulu.): Tabatelu, teatelu, zilatzeko.

tebuka. (tanks): *in.* Oñaren mustuŕaz egindako beaztopa. : Tebuku, trebuka.

tebukatu. (tanks): *ad.* Beaztopa spin. j: Teburukatu.

tebuku. (tanka): *in.* Ikus.: Beaztopa. I: Oztopa, tebuka, trebuka, h•umilko.

teburukatu. (tanka): *ad.* Ikus.: Tebukatu.

teebuza. (landare): *iz.* Askarkaria dan landarea; bare efoa zuri, bigun eta jangatia da. : Terebusa, terebuza.

teed. (notin): *iz.* Zaittasunez dabilen notilta.

teenica. (alapide): *adond.* Ardiak alapidea jaten ari-izatea.

teenta. (osterakuntza): *iz.* Olerkictan ado abestietan bein eta befiz aipatzen dan esakuna.

teenteri. (osterakuntza): *izond.* Bain eta beŕiz gauze bare esatcn duena.

teentatu. (osterakuntza): *ad.* Bain eta beŕiz gauze bera esan.

teenteri. (isikortesun): *iz.* Ikus.: lsikortasun. J: Burkoitasun.

teentu bera. (nabarmenkeri): *iz.* Bain eta beŕiz gauze berean ari-izatea.

tegi. (leku): *iz.* Itxita dagoen lekua. (baterakuntza): *iz.* Tkus.: Oste. Samalda.

tegi-zain, (zaindegi): *izond.* Biltegia zaintzen duena.

tegiratu. (ezarmen): *ad.* Gauza bat bete takian ipiñi. (abeltegi): *ad,* Abereak ukuluan sartu.

tegilo. (leku): *iz.* Tegi ilzaren ñogaŕia.

tegitxaf. (bizitegi): *iz.* Bizileku txiki ta txiroa.

tegixka. (leku): *iz.* Tegi txikia.

tei. (abeltegi): *iz.* ikus.: Abeltegi: J: Eletegi. J: Tegi itzaren laburpena.

teila. (tale): *iz.* Ikus.: Tela, (ziri): *iz.* Tantayari eusteko aid eundiak.

teila gotten bizt. (txirotasun): *ad.* Txirotasun aundian bizi. j: Teila utsean bizi.

teila goñtik atera. (txirotasun): *ad.* Tkirotasnnetik atere.

teila maiztef. (Lela): *iz.* Gailuŕa estaltzen duen tela.

teila-antzeko. (gainkadura): *izond.* Teilaen antza jaŕita dagoen.

teila-belaŕ.-(bclaŕ): *iz.* Ikus.: Teilatu-belaŕ.

teila-beñtu. (tela): *ad.* Etxegain batean tela beŕiak

teila-beñtzaile. (tele): *izond.* Tela beŕiak ipintzen dituena. I: Teila-emaile, teils-ezarte.

teila-bcñtze. (tale): *iz,* Tela beŕiak ipintzea.

teila-bizkaf. (tele): *iz.* Telaen goiko zatia. J: Teila-gain.

teila-buztan. *(tale): iz.* Buztana telaren anizeko eukitzea (usoak). Ê: Teila-isats.

teila-emaile. (tele): *izond.* Ikus.: Teila-beŕitzaile. J: Teila-ezarle.

teila-ezarle. (tela): *izond.* Ikus.: Teila-beŕitzaile. j: Teila-emaile.

teila-gain. (tela): *iz.* ikus.: Teila-bizkaŕ.

teila-isats. (tela): *iz.* Ikus.: Teda-buztan.

teila-kasko. (tela): *iz.* Tela-puska. j: Ikus.: Teilaki.

tetla-kopoŕ. (tale): *iz.* Tela gupia.

teila-kotxu. (itaite): iz. Italariak daraman kotxue.

teila-oe. (tale): *iz.* Telak egiteko muskulioa. Bros.: Girgilu.

teila-peŕetxiku. (undo): *iz,* Tektetan sorizen dan ondoa.

teila-puska. (tale): *iz.* Ikus.: Teilaki.

teila-ukaldi. (tela): *iz.* Telaz emandako taupe.

tetla-nts. (tale): *iz.* Zati konkila beruntz ipintzen dan tela. (mokol): iz. Mokola daukan tale.

teiladure. (etxegein): *iz,* Tkus.: Etxegain. J: Egastegi, teilatu.

teilaetxe. (tale): Ia. Telak egiten diran tokia. : Teilategi, teileria, teiletxe.

teilagabetu. *(tele): ad.* Telak kendu.

teilagile. (tale): *izond.* Telak egiten dituena. : Teilagin, teilari, teilain. (esku-langintzek): *izond.* Berbera.

teilagintza, (tela): *iz,* Teilagilearen langintza.: Telerintza, teilainiza.

teilaketa, (gainkadura): *iz.* Telaren antza jartzearen egipena.

teilaketan, (tele): *adond.* Telak eramaten ari-izatea.

teilaki, (tela); iz, Tela baten puska. J: Teila-puska, teila-kesko.

teilape. *(tale): iz.* Telaz estalitako estalune.

teilapean. (exegain): *adond.* Etxegain-pean egotea.

teilari. (tela): *izond. Ikus.:* Teilagile.: Teilagin.

teilaria. (tela): *iz.* Talk egiten diran tokia. : Teileria.

teilarintza. (tela): *iz. Ikus.:* Teilagintza.

teilarketa. *(tale): iz.* Telaen artean dagozen uraskak.

tcilañ. (sorbatz): *iz.* Sorbatza ateratzeko aña, J: Teilukatxu.

teilarte. (tele): iz. Telaen arteko ataildura.

teilategi. (tale): *iz.* Ikus.: Teilaetxe.

teilatondo. (tele): *iz.* Telaen azpian dagoen gela. j: Teilatupe, teilazpiko gela.

teilatu. (etxegain): *iz,* Was,: Etxegain. Teiladura.

teilatu-aska. (etxegain): *iz.* Euritarako etxegañean dagoen uraska.

teilatu-belaŕ. (beta): iz. Etxegañean sortzen den betaŕa. J: Teila-belaŕ.

teilatu-egaL (etxegein): *iz.* Etxegañaren erlaxa J: Teilatu-erlax, teilatu-egatz.

teilatu-egatz. (etxegain): iz. ikus.: Teilatu-egal.J: Teilatu-erlax.

teilatu-erlax. (etxegain): iz. Ikus.: Teilatu-egal, : Teilatu-egatz.

teilatu-gailuŕ. (etxegain): iz. Etxegañaren zati goituena,

teilatu-malda. (etxegain): *iz.* Etxegañaren malda.

teilatu-ola. (eixegain): *iz.* Telak gañean ipintzeko of mea,

teilatupe. (tela): le. Ikus.: Teilatondo. Teilazpiko gala.

teilatupeak. (zuredi): *iz.* Ikus.: Zuredi.

teilaxka. (tela): iz. Tela txikia.

teilazkizun. (tela): *iz.* Telaz estaltzeko dagoen.

feline. Bela): *iz.* Ikus.: Girgilu. J: Teils-oe.

teilukatxu. (sorbatz): *iz.* Ikus.: Teilaŕi.

fain. (luzera): iz. Besoak indafez teink-egitea.

tein-egin. (luzera): *ad.* Ikus.: Teink-egin. I: Teinkatu.

tein-egite. (luzera): *iz.* Teink-egitearen egipena.

teink. (luzera): *iz.* Gauze bat indaŕez luzeago egitearen egipena. ; Teinkada, ten. (aditz): *ad.* Teink-egin ezazu.

teink-eglle. (luzera): *izond.* Ikus.: Toinkari.

teink-egin. (luzere): *ad.* Gauza bat indafez luzeago egin. J: Tein-egin, tcinkatu, ten-egin.

teinka. (luzera): *adond.* Teink-egiten ari-izatea. j: Teinkaka.

teinkada. (liners): *iz.* Ikus.: Teink.

teinkailu. (luzera): iz. Teink-egiteko lanabesa.

teinkari. (luzera): *izond.* Teink-egiten duena. I: Teink-agile.

teinkatasun. (luzera): *is.* Teink-egitearen bereiztasuna.

teinkatu. (luzera): *ad.* Ikus.: Tein-egin.: Teink-egin.

teinkeria. (zikintasun): *iz.* Ikus.: Zikintasun. Teyukeria, zaboŕ, zabuŕ.

teinko. (]nzera): *izond.* Teink-eginda dagoena.

teintu. (orban): *ad.* Ikus.: Orbandu. Natatu.

teitu. (maxkui): *ft.* Beko itxasaldia artzen dan maxkuŕa, odi-itxura duena. (ezkontza-loitze): *ad.* Ezkontza loitu. J; Teyotu. (critasun): II *ad.* Eritasun lotsagaŕia artu.

teixu. (lizunkeri): *izond,* Lizunkerietan ari dana. J: Teyu, teyu-zale.

tejala. (azkuŕi): iz, Ikus.: Janari; ijitoen itza. j: Janketa.

tejo. (kirats); iz. Ikus.: **Kirats. J:** Kent.

teka. (lekazi): *iz.* Ikus.: Leka. J: Maritx, zeruka. (jarkipen): *iz.* Jarkipenerako jokera.

teke-mee. (mania); izond. Ikus.: Suminkoi. I: Suminkoŕ, sepati.

tekadi. (atz): *iz.* ikus.: Atz; ijitoen itza. Bastioa, tekari.

tekadun. (lekazi): *izond.* Tekak dauzkana.

tekulitu. (azkuŕi): *ad.* Ikus.; Jan; ijitoen itza. Teyalitu.

tekatu. (isikortasun); *ad.* Isikortasunez ari-izan.

teke-meke. (zirikaldi): *adond.* Zirikatzen ari-izatea.

tekel. (nekabide): *izond.* Nekabidea soŕerazten duena.

tekertsi. (batio): *ŕz.* Samba estua. J; Ikus.: Samba.

teki. (abettegi): iz. Ikus.: iikulu. I; Tegi.

teko. (gozamen): *iz.* Aokera txaŕa.

teku. (gozamen): iz. Janariak edo edariak uzten duten aokera.

tekuru. (zentzun): *iz.* Ikus.; Zentzun. J: Gardi.

tale. (mingain): *iz.* Ikus.: Mtt-ari.: Miipcko.

telada. (geruza): *iz.* Ikus.; Geruza.

telagin. (ortz): *iz.* Ikus.: Letagin.: Matagin, betagin.

telaŕ. (ail): iz. Iigaŕi txikia; adalu batean utzita, egostean latsun biurtzen dana.

telaut. (gezuŕ): *izond.* Ikus.: Gezurti. Salsontzi.

telautkeri. (gogaldicza): *iz.* Gogaketarik gabe ari-izatea.

telent-telent. (egin): *adond.* Ezer egin gabe ari-izatea.

telentaka. (anemen-aldi): *adond.* Anemen-aidian ari-izatea.

telepete. (ergeltasun); *izond.* Astaputza dana.

telera. (xeia): iz. Xeŕa egiteko, aria gafietik igaroten zayon olatxoa.

tell. (baterakuntza): *iz.* Ikus.: Oste. J: Samalda.

teltel. (zikintasun): *izond.* Zikin ad dana.

TELA. *iz.* Eiden antzeko, buztiu egosiaz egilen dan zatikoa, etxe ta baste ormadien gaits estaltzeko crabiltzen dana. J: Teila, zirimana. (itxasontzi): *iz.* Mastari eusteko jartzcn diran ziri aundietako bakoitza. /l Bizkaŕ-tela. Galuŕ-tela. Tcia-maizteŕ. Oŕela deitzen dire aundienak. /l (adaln), (buztingintza), (etxegain).

telatn-belaŕ. (bald): iz. Orma ta teiatu zaŕetan bizi dan belaŕa, urik ez dagoen tokietan, eta oŕietan du bizi-izateko bidea.

telazpiko geta. (tela): *iz.* Ikus Teilatondo. : Teiiatupe.

teiaztatu. (tale): *ad.* Telakaz estali. J: Teilaztu.

telaztu. (Iela): *ad.* Ikas.: Teilaztatu.

teleria. (tela): *iz.* I€cos.: Teilaetxe. Teiletxe.

telu. (igitai): iz. ikus,: Gardantxilu. Dailu.

tema. (dema): *iz.* Ikus.: Dema. I: Leya. (isikortasun): *iz.* Ikus.: Isikortasun. J: Seta, temakeria.

tema-egin. (dense): *ad.* Dema-egin. Ikus.: Dematu.

tcma-gaizto. (isikartasun): *izond* Ikus.: Temati. J: Temoso.

tenaadun. (isikortasun): *izond.* Is€ tortasunez ari dana.

temakeria. (isikortasun): *iz.* Ikus.: Isikortasun I: Tema, lenke.

temako. (isikortasun): *izond.* Ikus.: Temati. J: Tematsu, tenten, temakoŕ.

temakoŕ. (isikortasun): *izond.* ikus.: Temati. j: To-flats-0, temako.

tmati. (isikortasun): *izond.* Ikus.: Isiati. ^: Isikaŕ, tematsu, temazu, temoso, tenten, temako, temakoŕ, tema-gaizto, temazko.

tematsu. (isikortasun): *frond.* lkus.: Isiati. I: Temati, temazu, temoso, tenten, temako, temakoŕ, temazka.

tematu. (isikortasun); *ad.* Ikus.: Isiatu. Isitu.

tematuzki. (isikortasun): *adond.* Ikus.: Temaz.

temaz. (isikortasun): *adond.* Isikortasunez ari-izatea. j: Tematuzki.

temazko. (isikotasun); *izond.* Ikus.: Temati. (: Tematsu, temoso.

temazu. (isikortasun): *izond.* Ikus.: Temati. I: Tematsu, tenten.

temenario. (aundiera): *izond.* Oso aundia dana.

temoso. (isikortasun): *izond.* Ikus.: Temati. j: Tematsu, tenten, tema-gaizto, temazko, temuntzi, temus.

temuntzi. (isikortasun): *izond.* Ikus.; Temoso, J: Temus.

temus. (isikortasun): *izond.* ikus.: Temoso. !: Temuntzi.

ten. (dendun): iz. Ikus.: **Dendun.** Muilai. (seudotasun): *izond.* Sendo dagoena. J: Tenkoŕ, tenten. (luzera): *ft.* indaŕez luzatu-eragin. I: Ikus.: Think.

ten-egin. (luzera): *ad.* Ikus.: Teink-egin. Tenkatu.

ten-eza. (deuduneza): *iz.* Orekarik ez izatea.

ten-tenean. (zutasun): *adond.* Zutik egotea.

tenean. (zutasun): *adond.* Zutik egotean. j: Ikus.: Tanta. j: Tienle.

tenga. (tanta): iz. Ilbii-tanta.

tengadaka. (luzera): *adond.* Tenkadaz ari-izatea.

teuge. (sarde): iz. Sardc aundia, igaliz beterik dagozon abaŕai eusteko erabiltzen dana.

tank!. (gelditze): *oyu.* Geldi-eragieko egiten dan oyutza.

tenk-egin. (gelditze): *ad.* ikus.: Gelditu. Gettu.

tenk-ugal. (atezu): iz. Atezutzeko edea, ugala.

tanks. (zurkaitz): iz. Ikus.; Zurkaitz. Bermagailu, tenke, tente, tentekai. (itxasontzi): iz. Garbitu nai dan txalupa genesis jartzen diran ol aundiak.

tenkagailu. (luzera); *iz,* Luzatu eragiteko lanabesa.

tenkaldi. (luzera): iz. Indaŕez luzatu-eragitearen aldia. j: Ikus.: Tenkada.

tenkatu. (luzera): *ad.* Indaŕez luzatu-eragin. J: Ikus.: Ten-egin.

tenkatzeko. (luzera); *izond.* Luzatu-eragitekoa dana.

tenke. (zurkaitz): iz, ikus.: Zurkaitz. j: Tenka, tente, tentekai. (isikortasun): *iz.* Ikus.: Isikortasun. j; Tema, temakeria.

tenkean egon. (isikortasun): *ad.* Bereari eusten isitu.

tenkera. (luzera): *iz.* indaŕez luzatu eragitea.

tenkoŕ. (sendotasun): *frond.* Ikus.: Ten. J: Tenten.

tenkortasun. (sendotasun): iz. Ikus.: Sendotasun. J: Ermotasun.

tenkortu. (sendolasun): *ad.* Thus.: Sendotu. J: Sostortu.

tenkortze. (do): *ft.* ikus.: Eŕotu. I: Eŕoztatu. (sendotasun): *iz.* Gogoŕ sendotzea.

tenure. (aldi): iz. Zerbait egiteko aldia, orena.]: Tenorexe, tenoretsu.

tenoretsu. (aidi): *iz.* Ikus.: Tenorexe.]: Tenure.

tenorexe. (aldi): *iz.* Zerbait egiteko ia aldia, arena.]: Ikus.: Tenure. I: Tenoretsu,tenorcxeko,tenorexian.

tenorexian, (aldi): *adond.* Ikus.: Tenorexe.I: Tenorexeko.

tenorez. (aldi): *adond.* Bere aldian ad-izatea.

tenpiadura. (a^g^ain): *iz.* Ikutzen duenari tximist-dardara egiten dion aŕaña.

tempos. (egurki): iz. Zutik jaŕitako egurkia, zeribait zurkaitza bezela izan dakion.

tent-erazi. (zutasun): *ad.* Zutik ipiñi. I: Tentetu.

tent-erazle. (zutasun): *izond.* Zutik zerbait ipinizen duena.

tentagoi. (landare): *iz.* Julutraikaria dan landarea, nunbait barazkia bezela jaten dana.

tentazaŕ ibilk (ikumen): *ad.* Unkitzen ibili.

tente. (zutasun): *adond.* Zutik egotea.]: Ikus.: Tenean. j: Tfente. (geldidura); *adond.* Luzaroan geldirik egotea. (zurkaitz): I i iz. Ikus.: Zurkaitz,]; Tenka, terke, (gogortasun):]] *izond.* Zuŕun dagoena.

tenteka. (zutasun): *adond.* tente egotea.

tentekai. (zurkaitz): *iz.* Ikus.: Tenka.]; Tenke.

tenteko. (makil): *iz.* Makil luzea.

tentekoŕ. (gogortasun): *izond.* Zutikoŕa dana.

tentcl, (zurkaitz): *iz.* Gurdiari, sai-abere edo idirik gabe dagoenean, eusteko makila, (ergeltasuo): *izond.* Astaputza dana. I: Ikus.: Astaputz.]: Tentelu, tenteltzaŕ, tutulu, tutului, ttulu.

tentel-iduriko. (jakiñeztasun): *izond.* Ezer ez dakiela itxura egiten duena.

tentelari. (igidura): *izond.* Igitu nai ez duena.

tenteldu. (ergeltasun); *ad.* Ergela egin edo biurtu.

teutelkeria. (ergeltasun): Ergeltasunez ari-izatea.]: Ikus.: Ergeltasun.]: Tipulakeria, tuŕulakeri, txatxukeria, teteletasun.

tentelki. (ergeltasun): *adand.* Ergela bezela ari-izatea.

tenteltasun. (ergeltasun): iz. Tentela izatearen bereiztasuna.

tenteltzaf. (ergeltasun): *izond.* Astaputza. Ikus.: Tentel, tentelu.

tentelu. (ergeltasun): *izond.* Ikus.: Astaputz, j; Tentel, tanteltzaf.

tenten. (sendotasun): *izond.* Ikus.: Ten. I: Tenkoŕ. (isikortasun); *izond.* Ikus.: Temati.]: Tematsu, temazu, temoso, tetnaka.

tentef. (alpeŕaldi): *izond.* Alpeŕa dan. Ikus.: Alpeŕ,]; Arpel, tentefe.

tentefe. (alpeŕaldi): *izond* Ikus.: Tenteŕ.]: Arpel,

tentetasun. (zutasun): iz. Zutik egotearen egipena.

tentetu. (zutasun): *ad.* Ikus.: Tent-arazi.

tentos. (nekabide): *izond.* Nekatzen duena. (aŕain): iz Alikotaren antzekoa dan aŕaña.]: Ikus.: Alikota.

tentu. (gogo-aldarte): iz. Ikus.: **Gogo-aldarte.** I: Ardore, (zurtasun): *iz.* Ikus.: **Zurtasun.]:** Begirakortasun. (zentzun):] *iz.* I us.: Zentzun.]; Burutzapen,

tentu-bage. (tutubio): *izond.* Tutubioz ad dana.

tentu-aŕatz. (burdiñaga): iz. Burnizko aga, orzduna dana; oin-emaitzaren bat egiteko, luŕaren,bereiztasuna aztertzeko erabiltzen dana,

tentuaga. (azta): iz. **Aztatzeko lanabesa** txikia.

tentudun. (zurtasun): *izond.* **Zurtasunez** ari dana.

tentugabe. (zurgabetasun): *izond.* Zurgabctasunez art dana.]: Tentumotz.

tentumotz. (zurgabetasun): *izond,* Ikus,: Tentugabe.

tentun. (dendun): *iz.* Ikus.: Dendun,]; Muilai.

tentnrik-eza.(zurgabetasun):Ia. Zentzun gabea dana.

tentnz. (zurtasun): *adond.* Zurtasunez ari-izatca.

tentuzko. (zurtasun): *izond.* **Zurtasunezkoa** dana.

tepartu. (aldi): *iz.* Une-aldia.]: Tepertu.

tepatu. (usteldura): *ad.* Bras.: Usteldu.]: **Sokitu,** tustatu.

tepel. (aukasun): *izond.* Aul, utsaltasunezkoa dana.

tepertu. (aldi): *iz.* **Aldioneko une-aldia. Ikus.: Tepartu.**

tepetu. (kirats); *ad.* **I{iratsa eman.]: Teputu.**

tepla. (belaf); iz. **Irustaren antzekoa dan belaŕa. Ikus.: Irusta. :** Erbi-ain.

tepu. (usteidura): *iz.* Ustelduta dagoen aragi edo aŕaiña.

teputu. (usteldura): *ad.* Gaizki usaindu.

terbeki. (eskuantze); *adond.* Eskuantzez ari-izate. j: Trebeki.

terbetasun, (eskuantze): iz. **Eskuantzea** izatea.]: Trebetasun.

terbetsu.. (eskuantze); *izond.* **Eskuantzea duena.**

terbetu. (oikuntza): *ad,* **Oikuntza** artu, oitu.]: **Trebetu.**

terebukatu. (banandura): *ad.* **Suin-atalen bat lokatu. Ikus.: Lokatu.** Trokatu, xirolatu. (tanka): *ad,* Ikus.: Beaztopatu.]: Sostoŕ-egin.

terebuku. (tanka): *iz.* Ikus.: Beaztopa.]: Oztopo.

terebuza. (landare): *iz.* Ikus.: Teebuza.]: Terebusa.

terexa. (adiontasun); iz. ikus.: **Adiontasun. :** Mugon.

terexatu, (emate): *ad.* bats,: Eman. Emon.

terns. (betaŕ); iz. Gardantxiluan geratzen dan belaŕa.

termain. (egoera): *iz.* Ikus.: **Egoera.]:** Mene.

termah'iu. (inguru): *iz.* Nai dana esateko itzak gutxiago erabili ordez, **inguru** baten bidez esatea.

termaiñuz. (inguru): *adond.* **Inguruka** ibiltzea.

term:di . (ildo-bizkaŕ): *iz.* **Ikus.: lldarte. Tximuŕ,** ximuŕ, zimuŕ.

tern-opil. (opil): iz. **Ternaz egindako** opila.

terna. (ileondo): *iz.* **lleondoa** korapilatzean egiten dana.]: Temo.

terne. (berandura): *izond.* Berandu dabilena.

terno-zakuf. (zakuŕ): *iz.* **Teianoba'ko** zakufa.

ternu. (gaztczaro): *izond.* Ikus.: Gazte; ijitoen itza.

tefat. (eguzki): *iz.* Irten baño lenago edo sartu baño geroago ikusten diran eguzkiaren ziŕintak. I: Teŕaje.

tefama. (anaidi): *iz. Ikus.:* **Anaidi.]: Bongo.**

tefataki. (zaindegi): *iz.* Buztiña urtan gordetzen dan **zaindegi txikia.**

teŕeapen. (cgikera): *iz.* **Auzi-epaya egitca, betetzea.**

tefeatu. (auzi-epai): *ad.* **Auzi-epaya egin, bete.**

tef-egin. (gal): *ad.* **Gal eda arazo bat antaitu.**

tefell. (baldartasun): *izond.* Baldaŕa dana. (punp): *iz.* Pimp egitean ari-izateko, aurka botatzeko, ararte batean jaŕita dagoen gauze. lkus.: Teŕeilka.: Terilka, xuri.

tefell-mefeil. (biuŕitasun): *izond.* Biuŕia dana. Ikus.: Biuŕ, biuŕi.

teŕeilka, (punp); *adond.* Punp egitean ari-izateko, ararte batean jaŕitako gauze baten aurka botatzean ari-izatea. 1: Terilka. Ikus.: Teŕcil, teŕeilkan. I: Xuri.

teŕeilkan. (pimp): *adond.* Ikus.: Teŕei lka. Terilka.

teŕeiña. (ontzi): *iz.* Basaz egindako ontzi aundia, aoz bean baño zabalagoa dana. 1: Teŕin. Ikus.: Teŕiña, teŕiza, teŕeña, teŕixot.

tefeiza. (eguzki): *iz.* Ikus.: Teexa.

teŕendu. (erakardura); *ad.* Naŕaz-egin.

tefenta. (oikuntza): lz. Oituraz bakaŕik ari-izatea. 1: Teŕenteria.

tefentaka. (anemen-aldi): *adond.* Aldetai ibiltzen ari-izatea.

teŕeska. (itxasontzi): iz. Itxasontzi bat urtara botatzeko jartzen di an egurkiak cdo beste bidea.

tefesta. (erakardura): *iz.* Naŕa egitea. 1: Teŕesta-eŕesta,teŕestan.

tefestaka. (ziŕistada): *adond.* Ziflstada egiten ari-izatea. I: Teŕestan.

tefestan. (erakardura): *adond.* ikus.: Teŕesta.

tefestarazi. (erakardura): *ad.* Naŕaz eragin.

tefestatu. (erakardura): *ad.* Naŕaz egin.

teŕestazale. (erakardura): *izond.* Naŕaz dagiena.

tetexa. (eguzki): iz. Iŕiñarte batetik sartzen dan eguzki-zifinta. j: Teŕeiza.

tefexka. (lauzko); iz. Menditik egufak jeisteko zur-hidea.

tefilka, (pump): *adond. Ikus,:* Teteilka.

tefiu. (ontzi): *iz.* Ikus.: Teŕeiña. I: Tefiza, tefinka, tefixot. (gamu): *iz.* Ikus.: Pizontzi. I: Piztegi.

tefiña. (ontzi): *iz.* Egositako basaz egindako ontzi aundia, ao zabala ta sakon txikia dauzkana. Ikus.: Teŕeiña. I; Teŕiza, tetika.

tetitatu. (zirikaldi); ad. Ziltzaldia egin.

tefitots. (arkai): iz. /km.: Su-pizteko, su-zotz,

teŕixot. (ontzi): *iz.* Ikus.: Teŕeiña. 1: Teal.

teñza. (ontzi): *iz.* Ikus.: Teŕeiña, ; Teiin, teŕina.

tef tef-tef. (arteztasun): *adond.* Arteztasunez ari-izatea.

terteka. (erakardura): *adond.* Naŕa egiten ari-izatea.

tertekatu. (erakardura): *ad.* Nate egin.

tertel. (naŕaskeri): *izond.* Nafaskeriz ari dana.

tartarka. (oñetako): *adond. Oiñak* undo sartu gabe, etxean oñetakoak erabiltzea. Terteka.

tertixuan. (erkabide): *adond.* Zerbaiten erkabidez ari-izatea.

tertza. (aŕantza); *iz.* Amuak daramazkiten lakañak dauzkan zunbila, bereziki aŕoselak atzemateko erabiltzen dana. : Kordeliña, orketa, sumila, tertza-subil, tretza, tretza-subil, treza.

tertza-subil. (afanlza): iz. ikus.; Tertza. I: Orkete.

tertzadun. (aŕantza): *izond.* Tertzak dauzkana.

tertzio. (aindo): *iz.* Aindo batzuk batutzean irteten dana, aindo oyen zenbakiaz zenbanatzean ateratzen dana. Tersio, (oren): iz. Adioneko ordua.

tertzio-arau. (elkarpide): Zenbakiztian nasteen araua.

tertzioz. (adiontasun); *adond.* Adiontasunez ari-izatea.

terxio. (urkabide); *adond.* Bezin. E.b.: Zuen terxio.

terzioko. (aundiera): *izond.* aundia dana; iŕi-rrriŕiz edo esaten da.

teska. (ontzi): iz. Sukaideko ontzia, burnizko tu zubilkara dana, gideta ala elbideak dauzkana,

teslata galdu. (bide): *ad.* Bidetik atera; bidea galdu.

testa. (gozamen): *iz.* Aokera arizea. 1: Teste.

testatu. (gozamen): *ad.* Ikus.: Tastatu.

taste. (gozamen): iz. Tastatzearen egipena. j; Tanta.

testo. (zentzun): iz. Zentzu one.

testu, (zentzun): *izond.* Zentzun onekoa dana. j: Zentzun ona.

testuka. (zalantza): *adond* Zalantzaz ari-izates.

testuki. (zalantza): *adond.* Ikus.: Teslua. 1: Testuzka.

testulari, (mintzabide): *izond.* Bersolaria izan gabe itz-neurtuz itzegiten duena.

testuz. (zalantza): *adond.* Zalantzaz ari-izatea. j: Testuzka, test-Md.

tesuge. (berezkotasun): *izond.* Berezkotasunez ari dana.

tete. (zakuŕ); *iz.* Zakuŕ txikia.

tete-egin. (tanpa): *ad.* Jo; auŕen itzak,

tetel. (oguzkcra): *izond.* "S" izkia "Z" bezela oguzten duena.

tetelatu. (oguzkera): *ad,* "S" izkia "Z" bezela oguzi.

teteldu. (mintzabide): *ad.* Ortzen artean mintzatu.

tetele. (ayergatasun): *izond.* Sorayoz ari dana. Tetale. (mintzabide): *izond.* Asko mintzatzen dana. (ergeltasun): 11 *izond.* Astaputza dana.

teteledura. (ergeltasun): iz. Astaputza biurtzca.

tetelekeria. (ergeltasun): iz. Astaputza izatea.

teteletasun. (ergeltasun): iz. Ikus.: Ergeltasun. : Tentelkeria, teteltasun.

teteletu. (ergcltasun): *ad,* Astaputza biurtu.

teteltasun. (ergeltasun): *iz.* Tkus.: Ergeltasun. 1: Teteletasun, txorotasun.

tetexa. (argi-mutil): *iz. Ikus,:* Argi-mutil. I: Ezko-mutil.

teti-mutu. (ugatz): iz. Ugatzaren ixtuna itruginduta egotea.

tetsa. (isikortasun): *iz.* Ikus.: Isikortasun. j: Seta.

teturt. (mats): iz. Benz eta biribila dan mats-mota bat.

texalitu. (ibilera): *ad. Ikus.: Ibili;* ijitoen itza. 1: Oñe-oñe.

tcxka. (katilu): *iz. lime.:* Katilu. I; Teska.

teyalitu. (azkuŕi): *ad.* Ikus.: Jan; ijitoen itza. j: Yau, teyalatu, tekalitu.

teyarzun. (zikintasun): iz. Ikus.: Zikintasun. I: Basikeri, orban, teyutarsun, teyutasun.

teyo. (tela): *iz.* Tela-zatia.

teyu. (lizunkeri): *izond* Lizuna dana. I: Ikus.: Lizun. I: Teixu, teyu-zale.

teyu-zale. (lizunkeri): *izond.* Lizunkerietan ari dana. I: Teixu, teyu. (eskontza-loitze): *izond.* Ezkontza loitzen duena.

teyukeria, (zikintasun): *iz.* Ikus.: Zikintasun. I: Loikeria, teinkeria,

teynkin. (zikintasun): iz. Efatzaz biltzen dan zikiutasuna.

teyutarzun, (lizunkeri): *iz.* ikus.: Lizunkeri. I: Linburkeri, teyutasun,

teyutu, (zikintasun): *ad.* Ikus.: Zikindu. 1: Likistu, xikindu. (ezkontza-loitze): *ad.* rims.: Taint. (lizunkcri): jj *ad.* Ikus.: Lizundu.

teynz. (lizuukeri): *adond.* Lizunkeriz ari-izatea.

Thome-izpi. (ari): *iz.* Thome'ren ari cdo izpia. j: Thome-zuntz.

Thorne-zuntz. *(ari): iz.* Was,: Thome-izpi.

ti. (zeŕi): iz. Ikus.: Zell. 1: Kuto, liti.

tiakola. (sendabidekintza): *L.* Olio fa ezkoz egiten dan zaurietarako gantzukia.

titan. (atezu): *adond.* Atezuan egotea.

tiaukarta. (thin): *iz.* Afain-mota bat. (: Tiaularin.

tibi. (zugatz): Ia. Zugatzen adakaitza.

tibirdhiri-tibiribiro. (mintzabide): *adond.* Eten gabe mintzatzen ari-izatea.

tierla. (jandei): *izond.* .iandeira deltas izan dana,

tilli-tatta. (tanpa): *adond.* Tanpaka aci-izatea.

tik. (tanpa): iz. Egaztiek mokoaz ematen duten tanpa.

tik eta tak. (ezinbestetasun): *adond.* Gayez-gai, ezinbestetasun osoaz. Ikus.: Tiletez-titet.

tik-tak. (oren€ari): iz. Orenlariaren otsaren otz-izena.

tika. (asaŕe): *iz.* Ikus.: Kiñzki.

tiki. (txikiera): *izond.* Txikia dana. 1: ikus.: Txiki. 1: Ttiki, tiki-tiki, fipi-lipilo.

tiki eta taka. (tanpa): *adond.* Tanpaka ari-izatea.

tiki-egin. (aurkintza): *ad.* Bilatu gabe, aurkitu.

tiki-nalca. (pilots): ***iz.*** 1'ilotaz jokatzea, ari-izatea.

tiki-taka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Taka-taka. 1: Tipitapa, toko-toko, triki-traka.

tiki-takari. (uŕats): *izond. Ufats* labuŕaz dabilena.

tiki-takata. (laŕinketa): iz. Laŕinketan estoak ateratzcn duen otsa.

tikiatu. (ikucnen): *ad.* Ikus.: Ikutu. 1: Ukitu.

tikili-takala. (ibilera): *ad.* Ikus.: Mala-mala. 1: Tikili-tokolo, tinkili-takkata, tinkin-tankun, tinkon-tankun, tinkutan-tankulun, tifiko-taŕako, tunka-tunka, xiŕi-xaŕa, zangu-mangu, zingulu-zangulu.

tlkiti-tokolo. (ibilera): *ad.* Ikus.: Mala-mala. j: Tikili-takata.

tikilitako. (joko): *iz.* Ens.: Balapunpa. 1: Boloka, tanpa, txipistol, Ixipisturu, tad: istilo.

tikina. (urizti): *iz.* Uriztiko gurpilean jaŕita dagozen endaitxoen bakoitza.

tikinoe. (urizti); *iz.* Uriztian erabiltzen dan gurpfl berezia, bare inguruan endalixoak daranazkieua. 1: Tikinoi.

tlkinoi-nausi. (urizti): iz. Gabiari dagokion likinoya.

tikitaka. (uŕats): *adond.* Uŕatsez-ufats. (ibilera): *ad.* Aria ibili.

tikitakoi. (kaŕaka): *ft.* Aste Done'an erabiltzen dan eresgalua. j: Ikus.: Kaiaka.: Tikitauki.

tikiti-takata. (soñu): iz. GaAs eyotzeko joikien olsa.

tikitu. (txikiera): *ad.* Txikia egin edo biurtu.

tikomiko. (uzkeri): *iz.* Ikus.: Iski-miski. j; Izakeri.

tikototeka. (joko): iz. Ikus.: Aldamaŕetan. 1: Aldamaŕoka.

til. (eyeraldi): *iz.* Eyeraren goiko gurpilean jaiita dagoen burnia.

til yafaituak. (idazketa): *iz.* Amaita gabe tartan dan csakun baten onduren idazton diran filet yaŕaituak.

Met. (idazketa): *iz.* Idazketau erabiltzen dan (.) ikufa. I: Tila, tile. (maŕa): *iz.* Maŕa txikia, saŕi, inkiest gañean jartzen dana, onen soñua bigunagoa data adierazteko.

tiletatu. (idazketa); *ad.* Tzkien gañean tiletak

tiletatxo, (maŕa); iz. Tilet txikia. I; Tiletxo.

tiletez-tilet, (ezinbestetasun): *adond.* Gayez-gai. ikus.: Tik eta tak.

till. (ugatz): iz. Ikus.: Till.

tiliatu. (ugatz): *ad.* Kumak titia artu.

Mika. (tanta): iz. Ubil-tanta.

tilili eta talals. (abash): *L.* Abesti batman loins.

tililika. (kordokadura): *adond.* Kulunka ari-izatea.

tilin. (bcrantasun): *izond.* Astiro dabilcna.

tilin-egin. (soñu): *ad.* Txintxaŕi baten soñua atera.

tilin-taian. (zeiñu): iz. lkus.: Ti lint.

titin-tilin. (dei-egikun€za): *iz.* Zeii txikiari egiteko deya. (zeiñu): *iz.* Txintxilinaren soñuaren ots-izena. (kordokadora): *adond.* Zabuka ibiltzea.

tilings. (kordokadura): iz, Ikus.: Dibo, I: Gorgon), tilintalanka.

tilingatu. (igali): *ad,* Igaliz bete.

th ings. (aultasun): *iz.* Aul ela jaiki gabe dabiĺen flotilla.

tilinketa. (soñu): iz. Tilin-egitea.

taint. (zeiñu): iz. Zell-rumen soñuaren ots-izena. Ikus.: Tilin-talan.

tilintalanka. (kordokadura): iz. Ikus.: Dibo. 1: Tilinga.

tilintan. (dilingadura): *adond.* Esegita cgotea. 1: Tibnton.

tilintin. (zeiñu): *iz. Zeiñu* txikiarcn soñuaren ots-izena.

filintol, (dilingadura): *izond.* ikus.: Tilintan. : Tilinton, Eilinlon.

tilinton. (ziniz af): *iz.* Ikus.: Gangaila. 1: Giugil, iilinlon, tintin, tintol, tzintzuŕ nrii, £zuntzuŕ--mii, zintzuŕ-titi. (dilingadura): *izond.* Esegila dagoena. 1: Tilintan, titintol, lilinion. (abaŕ): jj *iz.* Igalien aztaz zugatz baten abafak makotzea.

tilipu-talapa itz-egin. (mintzabide): *ad.* Lañoki itz-egin.

tilista. (lekazi): iz. Lekaziduna dan landarca; bete miñak txiŕindotaren irudia date ta jangafi onak dira. j: liar xabal, tilist'a, urlista, txarta, txilista, txilistc, txindil, txingila, txingta, txintxil, txintxila, txirta, txitxoi, iĺarki, xingala, xingta, tindik, ziziri.

tilista-antzeko. (lekazi): *izond.* Tilistaren antza duena.

tilistari. (lekazi): *izond.* Tilista-sendikoa dan landarea.

tilistaro. (II): *iz.* Ikus.: Dagonila.

filisti-talasta. (irabio): *iz.* Esku ado oiñakaz ura irabiotzearen ots-izena.

tilita. Cubit): *iz. Ubil-aindo* txikia.

tilka. (joko): *iz.* Intxauŕakaz jokatzea, bats bestearen aurka jotzean. 1: Tilts.

tilmu. (soingain): iz. Ikus.: Soingain. Estalki, xabus.

Mtn. (erabe): *izond.* Erabez ari dana. (ibilera): iz. Izki-mizki ibiltzca. (biloiztasun): 11 *iz.* Istilez-istil oiñutzik ibiltzea.

tilape. (itxasontzi): *iz.* ltxasontziaren beko aldean, brankatik txoparaño jacita dagocn zatiko luzea; bare gañean abedi guzia ipiiiila dagoela.

tilape-abe. (itxasontzi): *iz.* Zutik egon dcdin itxasontziaren tilapearen bi aldcctan jactzen diran egurkien bakoitza. l: Tilape-dendel. £ilape-zurkaitz.

tiape-antzeko. (itxasontzi): *izond.* Tilapearen antza duena. 1: Tilape-tayuko.

titape-aundiko. (itxasontzi): iz. 'Nape auudia daukanitxasontzia.

tlape-dendel. (itxasontzi): iz. lkus.: Tilape-abe. j: Tilape-zurkaitz.

tilape-tayuko. (itxasontzi): *izond.* Ikus.: Tilape-antzeko.

tilape-zurkaitz. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Tilape-abe. I: Tilape-dendel.

tik. (alke): *iz.* Lotsagatia dan oarpena.

tiletsu. (gaizpidc): *izond.* Gaizpideak dauzkana.

tilinton. (zintzuŕ): *iz.* Zintznfaren gangaila.

tilipilit. (oguzkcra): iz. Baldaŕez eta kolokaduraz oguzkera egitea.

timilinkof. (joko): *iz.* doko-mola bat.

timoin. (osotasun): *adond.* Osotasunez ari izatea. Timuin,

tin. (tontoŕ): *iz.* Ikus.: Tontof. I: Erpin, (Mi.

tinarko. (emanketa): *iz.* Lekcitio'n aspalditik itxasontzicn nagusiek eti-elizari egiten zioten emanketa.

tinboi. (orga): iz. Gurdiaren pertika.

tind-argiztu. (mango): *ad.* Margotutakoaren tankers biguntzeko, axote gardens eman.

tindabefi. (tindu): *iz.* Bigaŕenez tindatzea.

tindadnra, (tindu): *iz.* Tindatzearen egipena.

tindaera. (mango): *iz.* Margoa e€natearen egipena.

tindaefe. (axote): **iz.** Axote goŕia. Tindagoti.

tindaefezko. (axote); *izond,* Axote goŕiaz egiten dana. I: Tindu-eŕezko.

tindagai, (tindu): *iz.* Tinduaren gays. I: Tindu-gai.

tindagintza, (tindu): *iz,* Tindu-lanak egiten dituen langintza. I: ikus.: Tindategi. ; Tindetxe.

tindagoŕi. (axote): iz. ikus.: Tindaete.

tindakatu. (margoerti): *ad.* Erti gabe ta edonola, zerbait margoz zikintzea.

tindaketa. (tindu): iz. Tiudu ematearen egipena.

tindalari. (tindu): *izond.* Tindu-lanetan art dana. J: Tindatzaile, tintalari. (esku-langintzak); *izond.* Berbera.

tindaldi. (tindu): iz. Tindua ematearen aldia.

tindari. (lokati): *iz.* Arotzek darabilten lokati berezia.

tindategi. (tindu): *fa.* Tindu-lanak egiten dituen etxea. f: tla€s.: Tindagintza. I; Tindetxe.

tindatu. (tindu): *ad.* Gauza bati, zeukan margoaren ordez baste bat ematea. I: Tindua eman, tinduztatu, tintatu, ganbusitu.

tindatxak. (igoera): iz. Lopilak jasotzeko langaya. (peŕa): iz. Fetatzen dan aberea aidean eukitzeko iauabesa.

tindatzaile. (tindu); *izond.* Ikus.: Tindalari. I: Tintalari, tintatzaile.

tindatze. (tindu): *iz.* Tindua ematearen egipena.

tindatzeko. (tindu): *izond.* Tindatzeari dagokiona.

tindetxe. (tindu): *iz.* Ikus.: Tindagintza. I: Tindategi.

tindi. Banta): iz. Erortzen dan tanta. (txikiera): *iz.* Gauza txikia, zatiñoa.

tindll. (lekazi): iz. Ikus.: Tilisla. I: Iiaŕ xabal, ziziri.

tindolka. Banta): *adoud.* Tantaka ari-izatea.

TINDU. *iz.* Gauza batk daukan margoaren ordez, ematen dan bastes. Tindatzeko erabiltzen dan margoa. Beltxagi, ganbusia, larlatz, latestaje, tindura, tinda. (margoerti): *iz.* Margoki. (axotc): (ŕz. Ikus.: Axote. Beltxagi. // (azal-apaintze), (eundura), (ileondo), (margo).

tindu»nldi, (tindu): *iz.* Tinduz egindako lana.

tiudu-efezku, (axote): *izond.* Ikus.: Tindaetezko.

tindu-gabetu. (tindu): *ad.* Tindua kendu.

tindu-gai, (tindu): ŕa. ikus.: Tindagai.

tindu-gotidun. (azal-apainize): *izond.* Azal-apaintze goŕia euki eta saltzen duena.

tindu-koniciltxo. (katilu): iz. Azal-apaintze goŕia eukitzeko katilua.

tindu»lixia. (tindu): *iz.* Tindalarien boketa.

tindura. (tindu): *iz.* Ikus.: Tindu. I: Beltxagi.

tindutxaf, (margoerti): *iz.* Ertl gabe ta edonola, margoz zikindutakoa,

tinduztatu. (tindo): *ad.* Ikus.: Tindatu.

tine. (scndotasun): *izond.* Ikus.: Tink. (: Tinka, tinko.

tinel. (zcaztasun): *izond.* Gauzak egitean zeatzez ari dana.

tineltasun. (zeaztasun): *iz.* Gauzak egitcn zeatzez ari-izatea.

tingi. (uŕitasun): *adond.* Ikus.: Gutxi. I: Buxinka, tinka, finks, tinto.

tingili-dangala. (tanka): *iz.* Ontzi edo morkoen artean izan diteken tankaren ots-izena.

tingotu. (trinkotasun): *ad.* Trinkoa egin.

1'iNl. *iz.* Ormadi, etedize edo baste gauzetan, beren gaindikoa amaitu edo apaintzeko ezartzen dana. I: Azkon. (tontoŕ): iz. Erpiiia. (zi): II *iz.* Moko. (neuti): *iz.* Ubiletarako neufia. (eitze): M iz. Kam. (zugatz): (ŕa. Adaburu. (neuŕizti): H *iz.* Neufirik eztuen one txikiena. Leŕoa tini batzuek, alkaten ondoan jaŕita, egiten duteta uste dezakegu. j: Tlita. II (amai), (bizkargune), (ederztadura), (etxegain), (etxegintza), (goycra), (irudi), (mailgune), (mustuŕ), (nagusitasun), (orma).

tinijakiña. (leku): *iz.* Zedaŕitutako tints.

tinl-igaf. (tiui): *iz.* Zietan legortuta dagocn Markin.

tinidun. (tini): *izond.* Tinia duena.

tinikatu. (ebaketa): *ad.* Landare batzuen tiniak ebagi.

tiniratu. (eiza): ad. Eiza zugatzen tinietara igo.

tink. (sendotasun): *izond* Sendo dagoena. I: Tinka, tinko, tine, tinkati, tinkezko. ikus.: Tink egon.

tink egon. (isikortasun): *ad.* Isikortasunez egon. Ikus.: Isiatu, isitu. (sendotasun): *ad.* Sendo egon. ikus.: Tink, tinka, tinko egon.

tink eta tank. (igidura): *iz.* Arauzko igidura baten ots-izena.

tink-atzitu. (atsikipen): *ad,* Gogot atxikitu.

tink-begira. (ikusmen): *admit!.* Arpegiz-arpegi begiratzen ari-izatea. : Tink-linka.

tink-egin. (atxikidura): *ad.* Atxikitu. I: Ikus.: Tinkatu.

tink-elkartze. (lokezuŕ): *iz.* Tinkotuta dagoen lokezufa.

tink-itxi. (antoxin): *iz.* Bamako tinkadurari eusteko guztiz eta sendo itxita dagoen lanabesa.

tink-tinka. (ikusman): *adoud.* Ikus.: Tink-begira.

tinlca. (trinkotasun): *Izond* Tankers trinko, estutu ta ez zilotsua daukana I: Tinke. (oparotasun): *izond.* Oparotasunik ez duena. (uŕitasun): *adond.* Gutxi. I: Tingi. (sendotasun): II *hood.* Ikus.: Tink. I: Tinko, tine, tinkati, fink egon.

tinka-arazie. (trinkotasun): *izond.* Trinkotzcn duena.

tinlca-min. (zebadura): *izond.* Zebadura egin ezin ditekana. Ikus.: Tinkagai, I: 'I'inkagaitz.

tinka-mafuza. (zurgintza): *iz,* ikus.: Matusketa. J: Eskoila.

tinka-tinka edan. (edari): *ad,* Zintzufean otsa egitean edan.

tinlca-urin. (urin): *iz.* Urin lauskituta.

tinlca-ziri. (taratulu): iz. Taratuluaren gideŕa.

tinka-zifikak. (txdita): *iz.* Unamak igaroten diran txifitak.

tinkaka. (luzera): *iz.* Indafez luzatzearen egipena.

tinkadura. (zapa): iz. Estutu ta zapatzearen egipen eta ondorioa. J: Laspelen edakortasuna.I: Ertxadura, erts-indaŕ, ertxa, sakapen, zapaldura.

tinkagai. (zebadura): *izond.* Zebadura egin ditekena. Iiens.: Tinka-ezin. Tinkagaŕi.

tinkagailu. (atezu): iz. Atezua egiteko lanabesa.

tinkagaitz. (zebadura): *izond.* Ikus.: Tinka-ezin.: Tinkagai.

tinkagafi. (zebadura): *izond.* Zebadura egiteko dana. Ikus.: Tinkagai.

tinkai. (zapa): *iz.* Ikus.: Alpeŕ.]: Alpeiaŕi.

tinkailu. (zapa): *iz.* Zapatzeko iangaya.

tinkaka. (adaŕ): *adond.* Adafaz tanpak ematen ari-izatca.

tinkaketa. (sendotasun): *iz.* Sendotzearen egipena.

tinkakin. (ardo): *iz.* Ikus.: Limuŕeta. Fardilo.

tinkakizun. (scndotasun): Sendotzckoa dana.

tinkakof. (isikortasun): *ŕzond.* lsikortasnnez ari dana. (ieki): *izond.* lekictan egiteko edo ipintzeko efaza ez dana.

tinkalari. (laugile-kunde): *iz.* Langayetarako metal-zatikoak zearo amaituta uzten dituen mekanikaria.

tinkaldi. (zaps): iz: Zapatzea egitearen aldia. 1: Tinka-aldi.

tinkarazi. (atxikidura): *ad.* Tinkatu-eragin.

tinkarazle. (atxikidura): *izond* 't'inkatu-eragiten duena.

tinkari. (beaŕarazpen): *frond.* Beaŕarazten duena.

tinkaro. (sendotasun): *adond.* Sendoki ari-izatca.: Tinkezki.

tinkatara. (zapa): *iz.* Zapatuta dagoena.

tinkati. (sendotasun): *frond.* Ikus.: Tink. ^: Tinka, tinkczko.

tinkatu. (atxikidura): *ad.* Bi gauzak alkaŕ atxikitu. Tink egin, trinkatu. (zapa): *ad.* Tinkadura egiu. J: Txiskatu, zulkatu.

tinkatua. (zapa): *izond.* Zapatuta dagoena.

tinkaturiko. (sarkura): *izond.* Nunbait sartuta dagoena.

tinlcatzaile. (zapa): *ŕzond.* Zapatzen duena.

tinkatze. (atxikidura): *iz.* Atxikitzearen egipena.

linkeŕz. (gaindi): *adond.* Gaindiro ari-izatea. (indar3: *adond.* Indafez ari-izatea. 1: Tint.

tinkezki. (sendotasun); *adond.* Ikus.: Tinkaro.

tinkezko. (sendotasun): *ŕzond.* Ikus.: Tink. : Tinkati.

tinki. (zapa): *izond.* Zapaz dagoena. I; Tinko, tinkisko.

tinki ta **tmrko.** (gabi): *iz.* Ikus.: Tinki-tanka.

tinki-tanka. (gabi): iz. Mailuaren tanpaen ots-izena.1: Tinkitatunko.

tinki-tankari. (gabi): *izond.* Mailuaz tanpak ematen ari dana.

tinki-tinki nago. (eskiertasun); *ad.* Eslciertasun osoaz nago.

tinkiagotu. (zapa): *ad.* Tinkiago egin.: Tinkoagotu.

tinkiera. (aditz): *iz.* Aditzaren cra bat, bayetza osaa adieraztekoa dana.

tinkled. (sendotasun): ŕz. Tinko egotea.

tinlcili-tankala. (ibilera): *ad.* Ikus.: Mala-mala. Tikili-takala, tinkin-tankun, tinkin-tankon, tinkulun-tankulun, tiŕiko-taŕako, tunka-tunka.

tinkin. (eŕenkura); *adond.* Efenkurnz ari-izatea.

tinkin-tankon. (ibilera); *ad.* ans.: Mala-mala. J: Tikili-takala, tinkili-tankala, tinkin-tankon, tinkulun-tankulun, tiŕiko-taŕako, tunka-tunka, xdi-xafa. zangu-mangu,zingulu-zangulu.

tinkiŕin. (eŕenkura): *izond.* Isekaz ari-izatean, eŕena.

tinkisko. (zapa): *frond.* Zerbait tinki dagoena. I: Ikus.; Tinki. j: Tinko.

tinko. (zaps): *izond.* Ikus.: Tinki. j: Tinkisko. (sendotasun); *izond* Ikus.: Tink. J: Tinka, tine.

duke egon. (sendotasun): *ad.* lkus.: Tink egon.

tinko-betetze. (zapa): iz. Gauza bat beste bati zearo tinkotnrik egotea.

tinko-tinko. (zapa): *adond.* Guztiz tinkoturik egotea.

tinkoagotu. (zaps): *ad.* Ans.: Tinkiagotu.

tinkogabetu. (kentze): *ad.* Gauza bat bere tokitik kendu.

tinkogabezia. (denduneza): ŕz, Huts.: Denduneza.: Dendu-gabe.

tinkoki. (sendotasun); *adond.* Tinko egotea.

tinkon-tankon. (ibilera); *ad.* Ikus.; Ma1a-mala. 1: Tikili-takala, tinkili-tankala, tinkin-tankon, tinkulun-tankulun, tiŕiko-taŕako, tunka-tunka.

tinkondo. (ogasun): iz. Ogasunen multzoa.

tinkoradun. (lokezuŕ): *iz.* Belauneko lakezufa. J: Tinkorakun.

tinkoratun. (lokezuŕ); iz, ius.: Geldurakan.

tinkotasun. (sendotasun): *iz.* Sendo-sendo egotea.

tinkotu. (zapa): *ad.* Zapatu. 1; lnkau, irmatu.

tinkulun-tankulun. (ibilera); *ad.* Ikus.: Mala-inala. I: Tikili-takala, tinkili-tankala, tinkin-tankun, tinkin-tankon, tiŕiko-taŕako, tunka-tunka.

tinpa-tanpa. (iraizkin): *iz.* laŕaitzean egindako dunbadaen **ots-izena.**

tinpiti-tanpa. (tanpa): *iz.* Jaŕaitzean emandako tanpaen ots-izena.

tinpitin. (tanpa): dz. Tanpak ematearen ots-izena.

tinpia. (aize): *iz.* Ikus.: Aize-olaŕ. Aize-oŕatz.

tinploin. (eundura): *iz.* Eundegiaren zatia, aria atezuan daukana.

tinpol. (sabel): *iz.* Estca. Ikus.: Esteak. 1: Erase.

tinsko. (zaps): *izond* Piskat tinkotara dagoena.

tint. (ugaritasun): *adond.* Ikus.: Asko. J: Anitz, xit. (indaf): *adond.* **Iudaŕez.** Ikus.:'l'inketz. (bikaintasun); ii *adond.* Ikus.: Oso, txit. (orokardura): H *adond.* **Orokarduraz** ari-izatea.

tint-egin. (inka): *ad.* **Inks** egin.

tiura. (tanta): *iz.*]kus.: Tanta. 1; litz,

tints-mints. (uzkcri): *L.* lints.: Uzkeri. 1: Inulkeria.

tints-mobs. (mintzabide): ŕz. Mintzabidean izan ditcken hiss.

tintalari. (tindu): *izond.* Ikus.: Tindalari. .1: Tindatzaile.

tintarnakatu. (mango): *ad.* Margoak eta litsak eman.

tintaroe. (gingil-gabeko): *iz.* Auka-mota bat.

tintaroi. (izabere): *iz.* Izurdearen antzekoa dan izaberea.

tintera. (atz): ŕz. ikus.: Atzandel. J: Titara, titare.

tintik. (izaneza): *adond.* Ezer ez.

tintil. (zati): *iz.* Zati tiiki-txikia. (ozka): *iz.* Ozka itxuraz nunbaitetik irteten dana.

tintil-biko. (ozka); *izond.* Bi tintil dauzkana.

tintila. (ustaitxo): *iz.* ikus.: Belafietako. Belaslun, zintzilikario.

tintirin. (cane): *iz.* Esnearen esnegaña. Ikus.: Esnegain, esnegun,

tintila. (auntz): iz. Aunizak esegita daramazkicn gingitak.

tintin, (leba): iz. Ikus.: Leba. G: Odol-bultz, tintinada. (zeiñu): iz. Zeiñu txikia. (ulitasun): *adond.* Gutxitxo. (gura): *iz.* Gogo bizia, (zintzuŕ):] *iz.* Ikus.: Gangaila. (: Gingil, Winton, tintol, zintzuŕ-titi.

tintin-goŕi. (barazki): iz. Baratze-landare baten igalia, umotata dagoenen margo goŕia duena.

tintinada. (leba): iz. Ikus.: Tintin, I: Odo1-bultz.

tintinka. (zapa): *izond.* Gogoŕ zapaturik dagocna.

tintinkatu. (saint): *ad.* Snñu baten oarpena jaŕaitu.

tintirin. (oyutza): *oyn.* Jaŕaitzearen asmoa adierazteko, "mandolin tintirin" esakunaren itza.

tintifi. (ligarda): *iz.* Ikus.: Dindiŕi. I: Keldeŕ.

tintiŕîn. (edari-bizi): iz. Ikus.: Lapisto. Paitaf, iintiŕîn,

tintiŕîñ. (esne): *iz.* Ume-goŕiai canna cmateko tresna berezia.

tintol. (zintzuŕ): *iz. Ikus.:* Gangaila. I: Gingil, Winton, tintin, zintzuŕ-titi.

tintota. (zintzuŕ): iz. Ikus.: Gangaila. I: Gingil, tili.

tlntoleta. (aŕain): iz. Aŕain luzea, izurdearen margna duena ta aragi gozoa daukana.

tinfa. (lanta); iz. Tanta txikia.

tinierko. (joko): *iz.* Txirinbilak edo kriskitiñak dauzkan jostalua. (zeiñu): iz. Alan. Intsaŕi.

tiniin. (ubil): iz. Ubil baton tanta.

Intuit kendu. (tindu): *ad.* Tindua galdu ado kendu.

ttntxaŕ. (zomoŕo): *iz.* ikus.: Kilkeŕ. I: Kirkiŕ.

tiña. (antoxin); *iz.* Basa egositaz egiña dagnen antoxin aundia, zabal, sakon gutxikoa ta ao aundikoa dana, ura, olioa edo beste ubilak eukitzeko erabiltzen dana. Tiŕiña, bliss. (landare); iz. Biurdikaria dan bizkaŕ-landarea, sendakinizan erabilita izan dana,

tiñagile. (antoxin): *izond.* Tiñak egiten dituena. (esku-langiutzak): *izond.* Berbera.

tiñako. (antoxin): *iz. Tiña* batean sal ditekena, j: Tiña txikia.

tiñata. (antoxin): *iz.* Edateko edo ubilak eukitzeko antoxin biribila. (ubil): Ubilen neurkera.

tiñategi. (antoxin); iz. Tiñak dagozen tokia.

tiñatzaŕ, (antoxin): iz, Tina aundia.

tiñazai. (antoxin): *izond* Tiñak zaintzen dituena.

tiñel. (karkabupen): *izond.* Artaz ari dana,

(antoxin): *iz.* ikus.: Tiña.

tiñikn. (antoxin); iz. Tiva-mota *bat.*

thinks. (joko): iz. Teŕeil botatzearen jokoa.

tiñotu. (joko): *ad.* Tiñoka jokatzean erdi-unean eman,

tiñu. (txikiera): *izond.* Txikia dana; ijitoen itza. Ikus.; Txiki. ^; Tipi.

tiñun. (ileondo): iz. Tkus.: Motots. Menats, ; Emakumeak berm ileondoaz egiten duten lotura, apaingaŕi bezels.

tio. (ants); iz, Txitaen abotsa. I: Ikus.: Tiota. I: Txio.

tinka, (cots); *adond.* Tioa egiten ari-izatea. Ikus.: Txioka.

hula. (ardi); iz. Erdibitu ta kuma galdu duen ardia.

tioso, (ngaritasun): *adond.* Ikus.: Asko. Aunitz, tuzto.

tinta, (cots); iz. Txitaen abotsa. I:'iio.

tiotia. (txikiera): *izond.* Guztiz txikia dana.

tipatu. (gelditze): *ad.* Egaztiak, naiz luican naiz baste tokian, harm oiñen gañcan gelditu.

tipi (txikiera): *izond. Ikus.;* Txiki. I; Tiñu, Tipi, iipilo.

tipi-tapa. (ibilera): *adond.* ikus.; Taka-taka. : Tiki-taka, toko-toko, txaka-txaka.

tipi-tapa. (erorkera): *iz.* **Erarkcra** bigunareo ots-izena.

tipi-tapari. (ufats): *izond.* [Tints labuŕetan ari dana:

tipiago. (txikiera): *izond.* Txikiagoa dana.

tipiagotasun. (txikiera): iz. Txikiagoa izatearen **bereiztasuna.**

tipiagotu. (txikiera): *ad.* Txikiagoa egin.

tipienetik. (gutidura): *adond.* Ilciis.: Gutienaz. I; Gutxienez.

tipigaŕi. (gutidura): *izond.* Ikus.: logaŕi. ^; Ñaŕogile, tipitzeko, xetako.

tipijale. (azkuŕi): *izond.* Gutxi jaten duena.

tipikeria. (zatarkeri): *iz.* Ikus.: Zatarkeri. ; Jukutrea, iipikeri, txikartasun, lazizi.

tipiketa. (gutidura): iz, Gutxitzearen egipcna.

tipikof. (gutidura): *izond.* Gutxitzen ari dana.

tip11 (garbitasun): *frond.* Arkakuso ta zoŕiz garbituta dagoena. (zugatz): *Izond.* Zugatzak kenduta, dagoen tokia. (gabetze): ,j *izond.* Gañean zeukana kenduta dagoeua. I: Mendi tipil.

tipil-aldi. (abaf): iz. Zugatzen abaŕen tiniak ebagitzeko aldia. Tipil-aro.

tipil-aro. (abaŕ): *iz.* Ikus.: Tipil-aldi.

tipil-azkai. (eŕaboil): iz. Tipularen altxuma.

tipil-suatz. (ule): *iz.* Ulea cŕotik moztutzeko sugatzak.

tipildegi (lama): *iz.* Egaztlei lumak kentzcko tokia.

tipildu. (iuma): *ad.* Egaztiai lumak kendu. : Ikus.: Tipiltu. (ule): *ad.* Elea moztu. (aaal): ((*ad.* An-lariat azala kendu. (abaŕ): II *ad.* Zugatzen abafen tiniak ebagi. (landare): *(ad.* Luŕaren zati bat landare gabe utzi.

tipildura. (ule): iz. Ulea erauztca, edo bide egokien bitartez jauzeraztea, edo efotik moztu. (bizai': *iz.* Berbera. II (garbaitasun).

tipilgailu. (ule): *iz.* Elea cŕotik moztutzcko gantzukia. j: Tipillzeko gantzu.

tipilgatl. (ule): *izond.* Ulea cŕotik moztutzekoa dana.

tipilgofi. (biloiztasun): *frond.* Biioiztuta dagoena.

tipili-tapala. (erorkera): *iz.* Erortzcarcu ots-izena.

tipilitaiña. (etiketa): *iz.* Ikus.: Etiketa. Mokoketa, tirabilakatze, txipiritaiña.

tipilkari. (ospege): *izond.* Ospegea egiten duena.

tipilketa. (baso): *iz.* Baso bateau zugatzak kentzea. (cast): *iz.* Amariai azala kentzea.

tipilki. (inguru): *adond.* Ingnruka ibiti gabe ari-izatea.

tipilkin. (azal): iz. Amariai kendu zayen azala.

tipiltu. (azal): *ad.* Azala kenda. (lusna); *ad.* Egaztiai lumak keudu. : Luniak galdu, lipildu. (azaldura): ((*ad.* Ikus.; Azaldu. I: Xeatu.

tipiltzale. (ule): *izond. Lieu* eŕotik moztulzen dueua.

tipiltze. (aba(): *iz*. Zugatzen abafen tiniak ebakitzea.

tipiltzeko. (ule): *iz*. Tipil-eragiteko erabiltzen dan adelua. (bizaŕ): ŕz, Berbera.

tipiltzeko gantzu. (We): *iz*. Ikus.: Tipilgailu.

tipilune. (baso): *iz*. Base bateau zugatzik gabe dagoen unea.

tipiña. (ontzi): *iz*. Sukaideko ontzia, metalezko lapikoaren antzekoa dana.]: Tipin.

tipiña-beañ. (atsikipen): ŕe. Tipitiaren lopidea.

tipiliata. (ontzi): *iz*. *Tipiña* bateau sal diteken guzia.

tipiñutsu. (auŕezki): *iz*. Ikus.: Bupin-itsu.]: Eltzegof. (eresgalu): ŕr. Landetan erabiltzen dan eresgalua.

(birunda): iz. ikus.: Birunda.]: Bira, xirulika.

tlpifika. (birunda): *adond.* Birundak =oaten ari-izatea.

tipifitin. (sumin): *izond.* Eŕaz sumiutzen daua.

tipitapa, (uŕats): tz. Vats motz eta ariñaren ots-izena.

tipitasun. (txikiera): *iz*, Txikieraren bere€ztasuna.

tipiteria. (txikiera): ŕz. Gauza txiki batzuen multzoa, zerbaiterako erabili ditekena.

tipifo. (txikiera): *izond.* Txiki-txikia dana. I: Tiipiio.

tipitu. (txikiera): *ad.* Txikiago egin.]: Tiipitu.

tipitzelco. (gutidura): *izond.* ikus.: Ñagaŕi. : Tipigaŕi.

tipo. (iguintza): iz. Norbaitenganako iguintza, ezin-ikustea.

tipoka. (zirikaldi): *adond.* Zirikatzen ari-izatea.

tipof. (lodiera): *Land.* Gizentsua dana.

tiportu. (lodiera): *ad.* Txiki ta gizena geratu.

tipotx, (estebete): *iz*. Aariaren buzkantza.

tipul. (oin): iz. Ikus.: Batzuf.

tipul-azal. (eŕaboil): *iz*. Tipularen koskoŕa.

tipal-eñ, (eŕaboil): *iz*. Tipulak dagozen tokia.]: Tipulsail, tipuladi, tipulof.

tipul-mintz. (eŕaboti): *iz*. Tipularen mintza.

fipu]-saltzaile. (efaboil): *Frond.* Tipulak saltzen dituena.

tipula. (eŕaboil): *iz*. Ortuko landarea, lilikaria; bere efabola geruza samuŕ eta urintsukaz crania dago, usain gogof eta aokera sarniñekoa, ta azkuña bezela erabiltzen da. 1: Kinpula, kipula, uñu, tupia, Tipula. (maskulu): *ft*. Oñetakoak oilcan egiten duen mazkuria. (laŕu): ji *iz*. Oilcan egiten dan gogoŕuuea. (zugatz):] Fr. Zugatz batcn zati biguna, ta here azala tipula antzekoa dana. (suagalaritza): jj *is*. Su-izkilua, suagalaritzakoa. II (ongaŕi).

tipula-borka. (efaboil): *iz*, ikus.: Tipula-korda.

fipula-burn. (eŕaboil): Fe. Tipularen burua.]: Tipulburu.

tipula-korda. (eŕaboil): u. Tipula-zarta. Ikus.: Tipula-borka.

tipula-salda. (zuku): *iz*. Tipulaz egindako zulcua.

tipula-saltsa. (efaboil): *iz*. Tipulakaz egindako aragi egosia. I: Ikus.: Tipulaki, j: Tipulki, tipul-saitsa.

tipuladi. (efaboil): *iz*. Ikus.: Tipul-eŕi.]: Tipulsai, tipuiaŕ, fipuldi.

tipuladun. (oin): *frond.* Batzuŕa daukana.]: ikus.: Batzuŕ,

tipulakeria. (ergeltasun): iz. Bats.: Ergeltasun.]: Tentelkeria.

tipulaki. (eŕaboil): *izond.* Tipulaz egosita dagoena. ikus.: Tipula-saltsa. : Tipulki.

tipulaldi. (suagalaritza): iz. Tipula betetzen duen iraizkiñen multzoa.

tipulatx. (landare): *iz*. Lilikaria dan landarea efaboilak asko dauzkana. I: Tipulatz, tipultx.

tipulatxi. (eŕaboil): *iz*. Tipularen antzekoa dan landarea, tipula baño txikiagoa dana. ikus.: Tipulatxo, tipuleta, tipuitxo.

tipulatxo. (efaboil): *iz*. Tipula txikia. ikus.: Tipulatxi, tipuleta, tipultxo.

tipulatz. (laudare): iz. Ikus.: Tipulatx.]: Tipultx.

tipulazale. (efaboil): *izond.* Tipula maite duena.

tipulazi. (eŕaboil): *iz*. Tipularen aria.

tipulazkai, (eŕaboil): *is*. Baratzan ari izateko uzten dan tipula.

tipulazko, (efaboil): *izond.* Efaboila daukana.

tipulaztu, (eŕaboil): *ad.* Azkufian tipula asko bota.

tipuleta, (efaboil): iz. ikus.: Tipulatxi.]: Tipulatxo, tipultxo.

tipulin. (eŕaboil): iz. Luŕetik gorago ateratzen dan tipularen muskila.

tipuild. (eŕaboil): *iz*. Ikus.: Tipulaki. I: Tipula-saitsa.

tipulsail. (efaboil): *iz*. Ikus.: Tipul-eti.]: Tipuiadi, tipuloŕ.

tipultx. (landare): ie Ikus.: Tipulatx.]: Tipulatz.

tipultxo. (etaboil): *is*. Ikus.: Tipulatxi. I: Tipulatxo, tipuleta.

tipulof. (efaboil): iz. Ikus: Tipuladi.]: Tipul-eŕi, tipul-sai, tipulatoŕ.

tipuri. (zauri): *iz*. Zaur€ ta zauriduraetan, iegortzcn diranean, egiten dan tortika. Ikus.: Maskulo. Printza, xingot, xingolamin. (anpadura): *iz*. Tampa baten ondorioaz egiten dan anpadura. Tipurika. (txoskoŕ):]] iz. Ikus.: Txoskof.]: Punpulo, tipurika, toŕonpilo, totot.

tipurllca. (txoskoŕ): *iz*. *Ikus.:* Txoskoŕ,]: Tipuri, toniolo. (anpadura): *iz*. Ikus.: Tipuri.

tipurikako. (erorkera): *iz*. Zugatz baten aurka tupust-egitcan jaustea.

tipurifsu. (zauri): *izond.* Tipuria daukana.

tipus-aldi. (aldakura): *iz*. Ikus.: Aldakura.]: Kezka.

tipuski. (czlcn ikuste): *adorn!.* Bat-bateau ari-izatea. I: Tipust.

tipustada. (ozarkeri): iz. Ozarkerizko cgipcna.

tipustan. (ezlen-ikuste): *adond.* Auŕezpenezaz ari-izatea.]: Tipust.

tipustapast. (ezlen-ikuste): iz. Ezleu-ikustearen ats-izena.]: Tipustapas, tipus-tapa, tipust-tapast.

tipustapastean. (ezlen-ikuste): *adond.* Tipustapast ari-izatea,

tipustapasteko. (ezlen-ikuste): *izond.* Ezien-iknstekoa dana,

tir-tir. (euri): *is*. Euriaren otsaren ots-teena.

tira. (oyutza): *oya.* Zerbait egiteko zirikatzean egiten dan oyuiza,]: Tia. (ubil): *is*. Ikus.: Ur-lasteŕ.: Guaje. (enboŕ):]] *iz*. Zugatzaren enbofa, I: Ikus.: Enboŕ. (saleroste):]] *iz*. Saitzearen egipena.

tirabila. (irabio): *iz*. Astintzea.

tirabilakatze. (etiketa): *iz*. Ikus.: Etiketa.]: Tipilitaina.

tirabira. (gainberadura): *is*. Txalupa naiz itxasotzia gainberaduraz jaŕi. (birunda): *ft*. Aidean buvnda bat egitea.]: Tirabirako, zira-bira. (luzera): H *is*. Teink-egite aundia.

tirabiraka. (irabio): *adond.* Astintzean ari-izatea.

tirabirakatu. (irabio): *ad.* Astintzean ari-izan.

tirabirako. (birunda): iz. Ikus.: Tirabira. I: Zira-bira.

tirabiratu. (luzera): *ad.* Teink-egin. (irabio): *ad.* Astintzean ari-izan.

tirabiraxka. (bofoka): *iz.* Botatzeko bofoka.

tirabuket. (joko): *iz.* Aden joko-mota bat.

tirade!. (eyeraldi): iz. Eyerako aŕiaren gañean dagoen olatxoa.

tiradera. (kutxa): *iz.* Ikus.: Jaokun, I; Kutxa aundia.

tiradera. (atezu): *iz.* Ikus,; Atezu, F. Eten-nai.

tiragailu. (luzera); fz. Teinkatzeko lanabesa.

tiragale. (luzera): iz. Beso ta zangoen teinkada. I: Tirale.

tiragaleak atera. (luzera): *ad.* Teink egin. I: Tiraleak atera, tiragaletu.

tiragaletu. (luzera): *ad.* Ikus.: Tiragaleak atera. I: Tiraleak atera.

tiragurdi. (erakardura): *iz.* Erakardura egiteko burdia.

drain. (itxaso): *iz.* Itxasoko uiñen igidura. j: Ikus.: Uin. : Tiraiña, tiroin.

tirain-adaŕ. Obit): ŕz. Ur-lasteŕ batetik ateratzen dan beste bat.

tiraintsu. (itxaso): *izond.* Tirain gogoŕa.

tiraiña. (ibai): iz. Ibayen ur-iastefa. (itxaso): *iz.* Itxasoko uŕ-lasteŕ aundia. Ikus.: Tirain.

tiraka. gazers): *adond.* Teink-egiten ad-izatea.

tirakada. (luzera): *iz.* Tiraka aundia. I: Tirako.

tirakai. (luzera): *iz.* Tiraka ari dana.

tirakakoa. (luzera): *iz*, Tiraka egitekoa dana.

tirakalari. (erakardura): *izond.* Erakartzen duen aberea. : Tirakari.

tirakaddi. (pimp); iz, **Su-izkiluz** egindako punpa.

tirakatu. (atezu): *ad.* Atezu egin.

tiraketa. (erakardura): *iz.* Ikus.: Erakardura.

tirakilune. (igorztura): *iz.* Sendaiariek erabiltzen duten igurzki bat. j: Tirakilon.

tirakiloi, (erakarpen): *iz.* Erakartzen duena. Tirakolon.

tirakin.(erakardura):iz Erakardura egiten duena.

tirakizun. (eskubide): *iz.* Eskubide bat indafez eskatzea.

tirako. (luzera): iz ikus.: Tirakada.

tiraldi. (luzera): *iz.* Tirakadareu une-aldia.

tirale. (luzera): iz. Nagiakataratzea. Tiragale,

tiraleak atera. (luzera): *ad.*- licus.: Inxeskatu. I: Nagiak atara, tiragaleak atera, tiragaletu.

tiraltsi. (ari): iz. Ikus.: Lits. I: Litsa.

tiraltsidura. (ad): *iz.* Tiraltsiz apaintzea.

tiraltsitu. (ari): *ad.* Tiraltziz apaindu.

tiramen. (su-izkilu): *iz.* Su-izkilu baten elmena.

tirakai. (luzera): fz. Nagiak atara nai-izatea.

tirantegi. (aŕain): *iz.* Aŕain mota bat. (luzera): *izond.* Teinkatuegi dagoena.

tiranlu. (biguntasun): *ad.* Ikus.: Bigundu. : Guritu.

tirapefa. (peŕa): *iz.* Enbofean sartzen dan pefa, bertatik erakardura egiteko.

tirapilatu. (irabio): *ad.* Ikus.: Astindu. Iñarotsi.

tirarailu. (damutasun): *iz.* Aldakuraz damutasuna izatea.

tirar2. (su-izkilu): *izond.* Su-lzkiluz ondo botatzen duena. j: Tiratzaile, tiratzale.

Tratzaile. (su-izkilu): *izond.* Ikus.: Tirari. I: Tiratzale. (atezu): *(rand.* Atezua egiten duena.

tiraxu. (eskari): *iz.* ikus.: Eskari. Eskaera.

tiri-bira. (azpikeri): iz. Ikus.: Azpikeri. Isil joko.

tiri-tiri. (stain): *iz.* Aŕaiñak amuari aginka-egin.

titian egon. (egoera): *ad.* Zerbait egiteka edo zorian egon.

tiribiriti. (ur-zuŕumilo): iz. Ikus.: Ur-zufumilo. Sutumilo.

tirigitu. (ekaitz): *ad.* Ekaitz aundia.

tiriki-tauki, (soffit): *ft.* Afatzaren soñua. I: Tiriki-tanki.

tiriku. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Kirikiño. ^: Sagatoi.

tirilikaz, (birunda): *adond.* Kurkuil bat bezela biraka ad-izatea.

tirin-taran, (erakardura): *adond.* Naŕaz ari-izatea. E: Ikus.: Tifist-taŕast.

tiriputzinka. (lasterketa): *adond* Ikus.: Siltsi-saitsa. : Zalapartaka.

tiririn-kintau, (zeiñu): iz. Zieñu txikien soñuaren ots-izena. Tirlintintin.

tirit. (aots): iz. Txantxangoŕiaren aotsa.

tirli-torlo. (oguzkera): *adond.* Kordokaz oguzten ari-izatea.

tirlintintin. (zeiñu): *iz. Ikus.:* Tiririn-kintan.

tirlu. (aindo): *iz.* Aindo aundia. I: Tirku.

tiriuka. (aindo): *adond.* Tirlu aunitzenckin ari-izatea.

tirmeu. (zapa): *izond.* Zapatuta dagoena.

tiroku, (itxaso); iz. Ikus.: Uin.: Tirain.

liroiña. (iraizkin): *iz.* Su-izkiluaren iraizkiña.

tirokt. (aldaera): *oya.* tira, goazemak?. I: Tiruk!

tirola. (ardi): *iz.* Bere **kuma** galdu duen ardicsncduna.

tif. (ants): *iz.* Txitsataren aotsaren **ots-**izena.

tifada. (latsun): *iz.* Lazpel-labe baten esia.

tiferian. (zirikaidi): *adond.* Ziltzaldian izatea.

(ortz): *iz. ikus.:* Aginkera. Ozkidura. (isikortasun): *(rend.* Ikus.: Setadun. j: Setati, tiŕin.

tiñ-aldi. (gura): *iz.* Gurari bizia,

tift-arazie. (zirikaldi): *izond.* Zirikaizen duena. j: Tiŕiatzaile.

tifi-tafa. (aupatsaldi): iz. Puzkaŕaren **ots-izena.**

tifi-tiŕi (egazti): *iz.* Gure itxasertzeko gabai txikiena.

tifia. (ayeŕ): *iz. Ikus.:* Zaletasun. : Leya; beti asmo onaz. (eŕa); iz. Ikus.; Eta. I: Otin, tiŕei.

tiñadun. (gura): *(rend.* Tiŕiaz ari dana.

tiflagafi. (atsegin): *izond.* Atseglña ematen duena. (gura): *izond.* **Gura-**izatekoa dana.

tiñarazi. (zirikaldi): *ad.* Ikus.: Zirikatu. Sustatu, tiŕikatu.

tiflatu. (gura): *ad.* Cure bizi-bizia izan.

tifiatuki. (gura): *adond.* Gurari biziaz ari-izatea.

tifiatzaile. (zirikaldi): *frond.* Ikus.: Tiŕi-arazia.

tifiaz. (gura): *adond.* Gurari biziaz ari-izatea.

tlfik-arazi. (soñu): *ad.* Adikiñetan soñu baton oarpena jaŕaitu. .

tifika. (taŕitadura): *adond.* **Tafitaduraz** ari-izatea.

tifikatu. (zirikatu): *ad.* Ikus.: Zirikatu. I: Tiŕiarazi, zastakatu.

tifikazio. (atz-nai): *iz.* Ikus.: Kilikadura. Kilikamrndu.

tifiko-tafako. (ibilera): *ad.* Ikus.: Mala-tnala. I: Tikili-takala, tinkili-tankala, tinkin-tankun, tinkon-tankun, tinkulun-

tankulun, tunka-tunka, tiŕiki-taŕaka, tiŕiko-taŕako.

tifala. (zuŕusta); *iz.* Ur-zufusta. j: Ikus.: Zuŕusta. I: Ekaŕi.

tifiimintin, (eŕetxin): *iz.* Lefetatik ateratzen dan ubil lerdotsua. Tiribintin, tiribintin-ondo.

tiŕin. (beitiko): *iz.* Ikus.: Beitiko. I: Taŕatario, tiŕiñeri, tinted, (garnu): *iz.* Ikus.: Murko. !: Pixontzi, pixuntzi, pizontzi, txizontzi.

tifin. (janztura): *iz.* Soñeko baten isatsa. (garnu): *iz.* Oapeko. I: Pizontzi. (beitiko); 1112. Odolez gertatzen dan beitikoa. (isikortasun): jj *izond.* Ikus.: Setadun. : Tiŕi. (dei-egikuntza): 11 iz. Deitzeko tximist-aletxoa. Ikus.: Thin jo.

tifin-tafan. (kordokadura); adond. Kordokatzen ari-izatea.

tiŕinta. (esnaldi): iz, Esnatu-eragitoko lanabesa.

titiña. (antoxin): *iz. Ikus.:* Tiña. 1: Tiŕisa.

tifiñeko. (garnu): *iz.* Pizontziko zikinkeria.

tiŕiñeri. (beitiko): *iz. Jkus.:* Beitiko. I: Taŕatario, tifin, tiŕiteri, sabelbera.

titiñerizko. (beitiko): *izond.* Tiŕineriri dagokiona.

tifipl-tafapa tbili. (ibilera): *ad.* Ibiltzean oiñakaz otsa egin.

tifipllo-tatapilo. (gogaldieza): *adond.* Gauzak arinkeriz egitea.

tifipistin. (cumin): *izond.* Suminkoŕa dana.

tifipitin. (txikiera): *izond.* Txiki-txikia dana.

tiflputzinka. (lasterketa): *adond.* Lasteŕ-egiten, arin-arin ibiltzea. : Tiŕiputzika, tifipuntzika.

titisa. (antoxin): iz. Ikus.: Tiña. : Tiŕiña.

tlfist-tatast. (erakardura): *iz.* Naŕaz ibiltzearen ots-izena. I: Ikus.: Tirin-taran.

TIEJT. ŕz, Zerbait nardatu, alderazi edo uŕuñatzearen egipen eta ondorioa. j: Eskatzen dana ukatzearen egipon eta ondorioa. I: burnt, ia, ayufu!, u!, ut!, utikan!. (uzkeri); *iz.* Iski-mizki. I: Tfiŕit. II (arbuyo), (ezetza), (iguintza), (jarkipen), (ukapen).

tifit-taŕat. (aupatsaldi): *adond.* Tiŕi-tafaka ari-izatea.

tifita. (zomoŕo): iz. Ikus.: Eltxu. 1: Martinar, tiŕita, txitxat, xifa-xafa, ziŕika.

tititaka. (saint): *adond. Soñu* kitinkaria egiten ari-izatea.

tifitatu. (taŕitadura); *ad.* Tafitadura egin.

tifiteri. (beitiko): iz. Thus.: Beitiko. Taŕatario, tiŕin, titifieri.

tiŕiteria. (beitiko): *iz. ikus.:* Beitiko. Tiŕiñeri, xirin.

tifitots. (arkai): *iz.* Thus.: Su-egiteko. Su-zotz, ulitotx, tiŕit, ots.

tififa. Orin): *iz.* Ikus.: Urin. I: Ezade. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Titita. 1: Eltxu.

tifitu. (larr™apota): *iz. Ikus.:* Laŕapota. ^: Laŕote.

tint. (ari): *iz.* Ari baten uŕatzearen ots-izena.

ti tari. (ari): *iz.* Aria elezenik austen dan tokia.

tirtarka, (joko): *iz.* Alkali pilota botatzean egiten dan jokoa.

tirteten. (ari); *ad.* Aria uŕatu.

tirtiko. (negaŕ): *izond. Safi* negaf-ogiten auŕa.

tirtil. (naŕaskeri): *izond.* Naŕaskeriz ari dan notiña,

tirtiri. (aldakura): *izond.* Aldakuraz ari dana.

tirtirika. (berandura): *adond.* Lan-egitean berandurаz ari-izatea.

tirtirikan. (birunda): *adond.* Biraka ari-izatea.

tirtiriko. (joko): *iz.* Ikus.: Palela. I: Pospol.

tirtirin. (atandikeri): *izond.* Afandlkeriz ari dan notiña,

tiruitia. (size): *iz.* Ikus.: Titibiti.

tiruk. (aditz): *ad.* Atoŕ, mail. I: Thin atoŕ, neskatil.

tiruli. (erditasun): *izond.* Erditasunezkoa dana.

tiruri. (soñu): *iz.* Txiruiaren soñua. I: Tiruriru.

tiruritaka. (ekaitz): *adand.* Ekaitz aundiaz ari-izatea.

tiruritu. (ekaitz): *izond.* Ekaitz aundiaz dagoen giroa.

tirustai. (gezi): *iz.* Dardayak botatzeko uztaya.

tisipu. (azkuti): *iz.* Abeltxeen jan-tokia.

lists. (zirikaldi): iz. Akuluaren zia.

tisti-tasta. (ur): *adond.* Urtan bilis-balast ari-izatea.

Hstll. (tanta): *iz.* ikus.: Tanta. I: Tanto, txirka.

lit-stain. (ugatz): *iz.* Ugatzaren gogortasuna.

fits. (olo): *iz.* Oloak deitzeko aotsa. 1: Till, puŕa. (orban): *iz.* Ikus.: Espil. I: Nata. (idazkera): jj iz. ldaztean lumaz edo arkatzaz egiten dan tinia. I: Ikus.: Titak, I; Tlakada.

tits-al. (zola): iz. Aspaldian znts estaltzeko ipintzen zau atxurdiñezko zatikoa.

tita-aflzko. (zola): *izond.* Tita-aŕiz estalita zogoena.

tita-tats. (tanpa): iz. Tanpaka ari-izatearen ots-lzena.

titadun. (urban): *izond.* Titak dauzkana.

Madura. (orban): *iz.* Lafuan egiten dan orbana.

tltak. (zen): iz. Tiniak jaŕaiturik jaŕita ipintzearen egipena. Ikus.: Tita.

titaka-lan. (eradonketa): *iz.* Ikus.: Titakadura.

titakadura. (eradonketa): *iz.* Eradonketaz egindako lana. E: Titaka-lan.

titakatu. (eradonketa): *ad.* Titakadura egin. (aŕautz): *ad.* Aŕañak aŕautzak (zen): JJ *ad.* Tiniak egin. j: Titatu.

titakatzaile. (eradonketa): *frond.* Titaka-lana dagiena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

titans. (atz): *iz.* Ikus.: Atzandel. Tintera, titare, tirita.

titarakada. (atz): *iz.* Titara batean sat ditekena.

titakatu. (margo): *izond.* Margoak asko erabilita margotata dagoena. 1: Titatu.

titatatu. (orban): *ad,* Titaz bete.

titatu. (zen): *ad.* Ikus.: Tttakatu. (margo): *ad. ikus.:* Titaŕatu.

titazko margozki. (mango): iz. Titakadurazjaŕitako margoa,

titegin. (gentza): *ad.* Auŕek gentza egiteko, beren atzak ikutu.

titers-Iors. (landare): iz. ikus.; Asto-lore. I: Sakai-bold, titera-lore.

fiti. (ugatz): *iz. Ikus.:* Ugatz. I: Tatarata, tit!, fill. (esne): *iz.* Amaren esnea; auŕen itza. (zintzur): 1112. ikus.: Tintola. (zugatz): (^ iz. Ikus.: Adakaitz, I; Garatxa. (olo): II *iz.* Ikus.: Tits. : Pula. (zeŕi): jJ iz. rims.; Kutx-kutx. 1 : Kuto-kufo, kuiu-kutu. (txoskoŕ): II **iz.** Zaldaŕ baten burua,

titi Liiii. (ugatz): *iz.* Ikus.: Ugatz. Bulaŕ-sagaŕ, titi-ernari, titi-sagaŕ.

titi-azpa. (anal): *Iz.* Aizpa izan gabe, beste baten iñudea bera euki zuen emakumea.

titi-antzeko. (ugatz): *izond.* Titiaren antza duena.

titi-afain. (ugatz): *iz.* Ugatza gogortzea. j: Titaŕain, titi-emariko, titi-min.

titi-afcba. (anal): *is.* Mutiltxoari buruz, iñudea bera izan duen neskatiltxoa.

titi-artu. (ugatz): *ad.* Ugatzetik esnea artu.

titi-axuri. (ardi): *is.* Esnea cdosktten duen bildotsa.

titi-bete. (ugatz): *iz.* Esne ugari daukan ugatza.

titi-burn. (ugatz): is. Ugatzaren eŕoa. Titimoko, titimusko, titimutui. ikus.: Eŕo. I; Titi-moko, titi-musko, titi-mutur, bulaŕ-mutuŕ.

titi-ernari, (ugatz): *iz.* Ugatzaren guruiña. J: Tili-sagaŕ, titi, liti, [mid-sagas'. Ikus.: Ugatz.

titi-ernariko. (ugatz): *is.* Ugatza bare oñazpian gogortzea. Titi-aŕain, titi-min.

titi-itsu. (ugatz): *iz.* Itxuginduta dagoen ugatza. 1: Titi-itxi, titi-mulu, titi-utz.

titi-itxi. (ugatz): *iz.* Ikus.: Titi-itsu. I; Titi-mutu, titi-utz.

titi-kapela. (ugatz): *iz.* Emakumeek umeai canes ematean erabiltzen duten babeskia. : Titi-mokoko, titi-mokoko.

titi-icendu. (ugatz): *ad.* Umetxoai titi-esnea artzea kendu.

titi-kentze. (ugatz): *is.* Umetxoai esnea edoskia kentzea. Titi-uzte,

titi-lañ. (ugatz): *izond.* Ugatz aundia duena. j: Tititsu.

titi-min. (ugatz): *is.* Tkus.: Titi-afain. J: Titaŕain, titi-ernariko,

titi-minbizi. (ugatz): iz. Ugatz-minbizi.

titi-moko. (ugatz): is. Ikus,; EM, j: Titi-bum, €iti-musko, titi-mutuf, bulaŕ-rnutuf,

titi-mokoko. (ugatz): *iz.* Ikus.: Tili-kapela, J; Tliti-mokoko.

titi-mutu. (ugatz): iz. Ikus.: Titi-itsu. Titi-itxi, titi-utz.

titi-mutuŕ. (ugalz): *is.* Ikus.: **Eŕo.** J: Titi-buru, titi-moko, titi-musko, bulaŕ mutuŕ.

titi-orde, (ugatz): *iz.* Edoskailuaren titiñoa.

titi-sagaŕ. (ugatz): *iz. Iĺars.:* Ugatz. Titi, till, bulaŕ-sagaŕ, titi-ernari.

titi-utz, (ugatz): iz. Ikus.: Titi-itsu. *j:* Titi-itxi, titi-mutu.

titi-uzte. (ugatz): *iz. Ikus.:* Titi-kentze.

titi-zulo. (ugatz): *izond.* Bare amaren ugatzai zaletuta dagoen umea. : Titi-zilo.

titia-uzteko. (ugatz): *iz.* 1.Jmetxoai titia ematen uztekoa dana.

ttianai, (anal): *iz.* Iñude batengandik baste batekin esnea artu duena.: Titikide, titilagun.

titiaŕo. (ugatz): *izond.* Ugatzak goratuta dauzkana.

titibiti. (aize); is, Aize-suŕumiio. Tiruitia, tiribiti, tiriiti.

titiburueza. (ugatz): *iz.* Titibumrik ez izatea.

titidun. (ugaztun): *izond.* Ikus.: Ugaztun. : Bulardun.

titieza. (ugatz): *is.* Ugatzik ez izatea.

titigetu. (ugatz): *ad.* Ume bati ugatzetik esne artzea kendu.

titikari, (ugatz): *izond.* Ugatzeko esnea edoskitzen duena.

titikidc, (anal); is. Ikus.: Titianai. J: Titilagun.

titikn, (aurtzaro): iz. Oindiño ama-esneaz bakafik elikatzen dan umea. Titiko ems, titikume.

titil. (zintzuf): *iz.* Zintzufeko txoskoŕa, I; Titilak,

titilagun. (anal): iz. Ikus.: Titianai.: Titikide.

titildu. (atzetasun): *ad.* Adores galdu.

(ugatz): iz. Ikus.: Ugatz. J: Titi.

titili-potolo. (minizabide): *adond.* Kolokaduraz mintzatzen ari-izatea.

titilipala. (mintzoera): *izond.* Totals dan emakumea.

titimoko. (ugatz): *iz.* ikus.: Titi-buru.: Titimusko, titimutut.

titimusko. (ugatz): *iz. Ikus.:* Titi-buru. J: Titimoko; titimutuŕ, do, titi-moko, mutuŕ, bulaŕ-mutuŕ, titi-musko.

titimutuŕ. (ugatz): *iz.* Ikus.: Titi-buru. J: Titimoko, titimusko.

fitipakia, (aragi): iz. Ikus.: Esteki. J: Sabeleki.

titistatu. (ugatz): *ad.* Emakumeek umelxoai ugatza Titiztatu.

titlt. (Mori): *is,* Laleetako txori txikia.

tititsu. (ugatz): *izond.* Tkus.:'l'iti-laŕi.

tititxo. (siliiskeri): iz, Etxeetan bizi omen dan gogo edo izakia, txaŕa dan edozer egiteko,

titixeri. (zeŕi): iz. Jayo beŕia dan Ixaŕitxua, : Tititxeŕi.

titiztatu. (ugatz): *ad.* Ikus.: Itistatu.

titiztatze. (ugatz): *iz.* Titia ematearen egipena.

tifit-ots. (arkai): is. Ikus.: Su-zotz. Tiŕitots.

titulika. (legunkeri): iz. Ikus.: **Legunkeri. I:** Limurketa. (losintxa): *iz.* Ikas.: Leunketa. : Pereka. (eskurapen): is. Ikus.: Lilurakeri. I; Irudikeritasun.

titulikari. (legunkeri): *'wad.* Legunkeriz ari dana. J: Titulikatzaile.

titulikatu. (eskurapen): *ad.* Lilurakeria egin. J: Ikus.: Liluratu. j: Tutulikalu. (legunkeri): *ad.* Legunkeria egin. (losintxa): IJ *ad.* Leunketa egin.

titulikatzaile. (legunkeri): *izond.* Ikus.: Titulikari.

tituri. (margo): *is.* Margo bat.

titxaŕ. (aŕain): is. Aragi gofia duen aŕaña, ontzat artzen eztana.

titxo. (gaztasun): is. Itz bitxi ta zoŕotza.

titxolcari. (gaztasun): *izond.* Titxoak diñozkiena.

titxotu. (gaztasnn): *ad.* Titxoak esan.

tin. (olasko): *iz,* Olaskoaren aotsa.

tiuka ari. (olasko): *ad.* Olaskoak bare aotsa eman. J: Tiukatu, tiutaka ari.

tiukari. (olasko): *izond.* Bere aotsa ematen ari dan olaskoa. j: Tiutari.

tiukatu. (olasko): *ad.* Tkus.: Tiuka ari.: Tiutatu,

tiunta. (olasko): is. **Olasko** ta galepeŕaren aotsa,j: Tiuta.

tinta. (txori): *iz.* Txorien atosaren **ots-**izena. j: Tint, tiuta.

tiutaka. (olasko): *adond* Olasko ta txitak beren aotsa ematen ari-izatea.

tiutaka ark (olasko): *ad.* Oiasko ta txitak berm aotsa ematen ari-izan.: Tiutatu, tiuka ari.

tiutari. (olasko): *izond.* Ikus.: Tiukari.

tiutatu. (olasko): *ad.* Ilms.: Tiutaka ari. j: Tiukatu.

tixta. (zirikaldi): *is.* ikus.: Akulu. I: Akuilu,

tixtatu. (zirikaldi): *ad.* Tixtaz zirikatu.

tlak. (eyeraldi): is. Eyerak dagien otsaren ots-izena.

to. (aots): *oyu.* Gizonari dei-egiteko erabiltzen dan itza. II Emakumeari berdin egiteko "no" itza da erabiltzen dana. II Bi itz oyen ilogafiak ere, "Ixo' ta "no", erabiltzen dim. (aditz): *ad.* Aŕ zak, gizona; emakumeai "no¨ esaten zaye; aŕ zan, emakumea. (begiespen): *oyu.* **Begiespena adierazteko erabiltzen** dan **oyutza,l/** "To¨ ta "no¨ = Ikako yardutea.

toatxa. (arkai): is. Ezkoz egindako arkaya. : Ikus.: Ezkoargi.

toaxa. (mertxikondo): *iz.* ikus.: Mertxika. j: Mirtxika.

toaxondo, (mertxikando): *is.* ikus.: **Mertxikondo.** J: Mertxikatzc.

toba. (di): iz. Ikus.: Apaŕ-aitz. : Aŕi-geldo.

tobaŕ. (latsun): *iz.* Latsunezko gogordura, lezeetan sabaitik esegita aurkitzen dana.

tobera, (kutxa): *iz.* Txintxuŕ motz itxurazko kutxa,eyeretan garauak botatzeko erabiltzen dana. (eresi); *iz,* Befiz ezkondutako alargun bati, gabaz eta kaletik egiten zayon, eresia. Txalaparta. (matiridura): *izond.* Mutiridnraz ari dana. I: Tokilo. (auspo): {{ *iz.* Sutcgiko anspoa. (aŕi): {{ iz. Latsunezko aŕiak, uraz anpalzen diranak. (zalapart): I{ *iz.* Aate Donean, eleizetan egiten dan zalaparta.: Txalaparta. (ixtun): *iz.* Labea berotu ez dedin, size to ura igarotzeko odin. (labe): H *iz.* Berbera.

tobera-mustra. (antzerti): *iz.* Antxokietan egiten dan antzezketa.

tobo. (boketa): *iz.* Boketa egiteko antoxiña. (erle): *iz.* Ikus.: Erlauntz. {: Erlatcgi.

toil. (afain): *iz.* Ezkatarik ez daukan aŕaña, jateko oso gozoa dana. (azta): *ŕzond.* Aztuna dana. (itsastasun): II *izond.* ftsasten dana; luŕari buruz esaten dana. (aitzul): II *iz. Ikus.:* Begite. I: Begitun.

toildu. (nagi): *ad.* Ikus.: Nagitu. j: Yabali. (itsastasun): *ad.* Lufa itsasgaŕi geratu. (azta): H *ad.* Ikus.: Aztatu. Aztun-izan.

toiigaff. (azts): *izond.* Aztatzen dana.

total. (azta): *adond.* Aztatzen ari-izatea.

toiltze. (lodiera): *iz.* Lodi egitea. Ikus.: Loditze.

toka. (ereztun): *iz.* Aitzufaren gideŕa sartzeko ereztuna.

toilanak. (tanpa): iz. Tanpak asko ematea.

toilara. (ardo): *iz.* Ardoa egiteko told berezia. I: Tolara. (lasto): *iz.* Lastoa gordetzeko tokia.

tokia. (garau): *iz.* Garauen multzoa.

toilotu. (bildura): *ad.* Ikus.: Bildu. Taldetu.

toin. (ogi): *iz.* Oso ona dan ogia.

toizkilc. (arpen): *ad.* Aŕ itzak. I: Toitzik.

tok. (ots-izen): *iz.* Neutiz ematen diran ots edo igiduraen ots-izena.

toka. (aditz): *adond.* Gizonai ika mintzatzen ari-izatea. j: Tokaka mintzatu, tokatu. (joko): *iz.* Maŕe-jokoa. {: Toke.

toka-holintxe. (ziba): *iz.* Ziba jokoa. Bats,: Ziba. j: Eŕemota.

tokabilaso. (aitona): *iz.* Laugaŕen **aitona;** okilasoaren aita.

tokabiloba-seme. (aitona): iz. Laugaŕen semesoaren semea, : Tokabiloba-uŕengo.

tokabiloba-utengo. (aitona): *iz.* Ikus.: Tokabilota-seme.

tokada. (orga): iz. Gurdiko **zama** tinkotzeko lokafia. {: Tokarak.

tokaka mintzatu. (aditz): *ad,* Ika mintzatu. Ikus.:'roka. j: Tokatu.

tokalobaso. (aitona): *in.* Laugaŕen semesoa. {: Tokilabiloba.

toltalze. (taupa): *iz.* Aariak buruaz emandako tanpa.

tokan. (joko): *adond.* Maŕa jokoan ari-izatea.

tokarak, (orga): *iz. Ikus.:* Tokada.

tokare. (ao-ugal): *iz.* Ikus.: Lepo-goroiki, Lepo-loki, tokari.

tokarte. (itxitura): In. Ikus.: Esi. {: Sesi.

tokatofeke. (joko): *adond.* lkus,: Albiraka. I: Albiraketa, katakofoka, toketoŕeka.

tokatu. (aditz): *ad.* Ems.: Toka. j: Tokaka mintzatu. (tanpa): *ad.* Buruaz tanpak eman.

tokera. (joko): *in* Txindi jokoa, burni-goflzko txintxiiietaz egiten zana.

tokero. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana.

toketa. (aditz): *ad.* Gizonai ika mintzatu.

toketaa. (curi): *iz.* **Euriz** edo edufez artzen dan tanpa.

told. (leku): *iz.* Ikus.: Leku. {: Aurkintze. (oyutza): *oyu.* Lcku cgitea eskatzeko oyutza.

toki-alda. (aldacra): *iz.* Lekntik aldatzea. Toki-aldaketa, toki-aldatze.

told-aldaketa. (aldacra): *iz.* Ikus.: Toki-alda.]: Toki-aldatze.

toki-aldatu. (aldaera): *ad.* Ikus.: Tokiz aldatu.

toki-afdatze. (aldaera): *iz.* Ikus.: Told-alda. j: Toki-aldaketa.

toki-egin, (leku): *ad.* Lekua egin edo itxi.

toki-egunak. (leku): *iz.* Leku ta egite-egunak.

toki-idazle, (tokielesti): *izond.* Tokielestian Ian dagiena.

toki-izen, (leku): *iz.* Lekuen izena. {: Tokizen.

toki-izendun, (teku): *izond.* Toki-€zena duena.

tokialde. (luŕalde): *iz.* ikus.: Erbafuti. {: Efialdea.

tokian. (ordezketa): *adond.* Ikus.: Orde. Ordea.

tokian-tokiko. (zernola): *izond.* Zernolakoa dana.

tokibakan, (leku): iz. Zisku itxia.

tokiberozi, (leku): iz. Zisku berezia.

tokidun, (leku): *izond.* **Lcku** OSO zabala dana.

TOKIELESTI. *in.* Luŕunearen iraitza irudi-bidez maŕeztearen erti edo antzea. I: Lufune batek, here iratizeko azpegian erakusten duen zeaztasunen moltzoa. : Luŕ-aurpegi, luŕelesti, // (argizti), (ikusbide), (iraitz), (leku), (lurtamu), (lut), lutelesti), (maŕazki), (mugadura), (feud), (neuŕizti).

tokiera. (ezarkora): *iz. Ikus.:* Ezarkera, Atanda.

tokigune, (ezarmen): *iz.* Ezartze edo ipintzearen Ickua.

tokika. (tulle): *adond* fiats,: Guneka. I: Tartez-tarte.

tokikeria. (lcku): *in.* Leku bateko itz edo beste zerbait berezia.

tokiko. (leku): *izond.* Leku bati dagokiona.

tokiko elde. (eritasun): *iz.* Leku batea u' bakatik dagoen eritasuna.

tokiko seme. (acme): *iz.* Leku edo Eff batean jayo dana.

toldkotu. (leku): *ad.* Toki bateau Mtn,

tolcil. (txori): iz. Ikus.: Okil. I: Okilo, kataxoti.

tokilabilaso. (aitona): *iz. ikus.:* Okilaso.

tokilabiloba. (aitona): iz. Ikus.: Tokalobaso.

tokilaso. (aitona): *iz.* Irugafcn **aitona.**

tokilo. (mutiridura): ŕzond. Ikus.: Tobera.

tokilotu. (mutiridura): *ad.* **Mutiridnraz** ad-tzan OsO.

tokilo. (leku): *iz.* Zurubi peau dagoen zoko ituna.

tokiratu. (ieku): *ad.* Leku bat zedaŕitu.

tokitaf. (endeŕi): *izond,* Etialdekoa dana.

tokitasun. (leku): *iz.* Lekuaren tasuna.

tokitsu. (leku): *izond.* Lelcu oso zabala dana.

tokitu, (ezarmen): *ad.* Ipiñi, ezaŕi, leku batean Ipiñi. (iraunkortasun): *ad.* Ikus.: Egondu.

tokiz aldatu. (aldaera): *ad.* Lekutik aldatu. : Toki-aldatu.

tokiz-kanpolro. (leku): *izond.* Lekutik at dagoena,

tokiz-toki ibili. (anemen-aldi): *ad.* Ikus.: Aldeŕai

tokizendegi. (leku): *iz*. Toki-izenen lefokada.

toluzti. (leku): *iz*. Lekuen yardutea.

toko. (joko): *iz*, Ikus.: Bilatxo. j: Pertoli.

tolco-toko. (ibilera): *adond.* Ikus.: Taka-taka. j: Tiki-taka, tipi-tapa.

tolcoala. (joko): *iz*. Bilatxoz jokatzea.

tokol. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana.

tokolo. (lodiera): *izond.* Ikus.: Potoko. I: Potoko, totolo.

tokologari. (erdialdi): *izond.* Emagintzaz ari dana. (yarein-yardunbideak): *izond.* Berbera.

tokof. (txoskor): *iz*. *Ikus.:* Txoskoŕ. Andisu. (luf): iz. Ikus.: Mokil. j: Mokoŕ. (eguŕ): *iz*. Eguf lodia. (zati): *If iz.* Zerbaiten pusketa. E.b.: Aŕi-tokoŕ, bumi-tokoŕ.

tokofada. (tanpa): *iz*. Ikus.: Tanpa. I: Danbada.

tokortn. (luf): *ad.* Mokotak egin.

tola. (burni): *iz*. Tekituta dagoen burnia.

tolagin. (langile-kunde): *izond.* Tola egiten ari dan langilea.

tolagintza. (langintza): *iz*. Tola egiten duen langintza.

tolaka. (zango): *iz*. Mos.: Iztaŕ.: Polpa.

tolnu. (meta): *ad.* ikus.: Metatu. j: Pilatu, tnmpildu.

tolda. (itxasontzi): *iz*. Txalupaen aulkia.

toldatu. (ergeltasun): *ad.* Aztaputza biurtu. I: Toldotu.

tolde. (baldartasun): *frond.* Ikus.: Baldaŕ. Ganorabako, toldo, toldezko.

toldezko. (baldartasun): *izond.* ikus.: Tolde. j: Toldo.

toidokeria. (nabannentasun): iz. Ikus.: Oycskeria. I: Totxeri, zarpailkeria.

toidotu. (mutidura): *ad.* Mutidura izan.

tole. (gum): *adond.* Nai aña.

toleakuntza. (oñaztapen): *iz*. Ikus.: Oñaztapen. I: Alamen, toleamendu.

toleamendu. (oñaztapen): *iz*. Ikus.: Oñaztapen. I: Toeeakuntza, toleitu.

toteatu. (ziñopa-egite): *ad.* Jasanerazi; ziñopa-egin. j: Talea.

toleatzaile. (ziñopa-egite): *frond.* Toleatzen duena.

toleda. (zezenketa): *iz*. Ikus.: Zezenketa. Zezeneta.

toledari. (zezenketa): *frond.* Zezeuketa ikustera doana.

toleitu. (oñaztapen): *iz*. Ikus.: Oñaztapen. I: Toleamendu, tolekuntza, to€iakuntza.

tnlekuntzn. (oñaztapen): iz. Ikus.: Oñaztapen. I: Toleitu, toliakuntza.

tolera. (ardo): *iz*. *Ikus.:* Dolara. I: Dolare.

TOLES. *iz*. ingi, oyal edo zaulia dan beste gauza batean egiten dan malgudura. : Apaindurarako antzez egiten dan malgudura. Bŕeben, gazteŕ, tam', izurtura, piru, toloz, itxuŕi, uxudura, xerlanga, zoko-mokoak. (gezuf): *izond.* Azatuts, elezuri, tolez, toloz, to€eskeria. (urdail): *iz.* Urdailaren mintzan dagozen malgudurak.: Tolez, tximuŕ. II (ertsidura), (ezautarazpen), (igadura), (ikoldura), (ildo), (janztura), (laztasun), (tolestura), (ziritz).

toles-alki. (esertoki): *iz*. Tolesten dan esertolda.

toles-eskuaira. (neutizti): *iz*. Egokia ez dan eskaira.

toles-estalki. (estatdura): *iz*. Tolestu diteken estaldura.

toles-txunku. (lokezuf): La. Igitzen dan lolcezuŕa. 1: Tolet-une, tolestune, Txunku-loka.

tolesbaga. (xalotasun): *izond* Xaloa dana.: Tolesgabe, tolesbako.

tolesbako. (xalotasun): *izond.* Ikus.: Tolesbaga. I: Tolesgabe.

tolesbalcotasun. (xalotasun): *iz*, ikus.: Xalotasun. I: Tolesgabetasun.

tolesdun. (alegikeri): *izond* Alegikeriz ari dana. j: Tolestua.

tolesdura. (tolestura): *iz*. ikus.: Tolestura. j: Toloztura, tolestadura.

tolesgabe. (xalotasun): *izond.* Ikus.: Tolesbaga. I: Tolesbako, tolesge.

tolesgabeki. (xalotasun): *adond.* Xalotasuncz ari-izatea.

tolesgabetasun. (xalotasun): iz. Ikus.: Xalotasun. I: Ganguxkeria, tolesgetasun,tolesbakotasun.

tolesgabetu. (tolestura): *ad.* Tolestura eraindu. I: Tolesgetu,

tolesgabetze. (tolestura): *iz*. Tolestura eraintzea. I: Tolesgetze.

tolesgai. (antolaketa): *izond.* Antolalceta baten zatia.

tolesgailu. (tolestura): iz. Tolestura egiteko teems.

tolesgaitz. (tolestur): *frond.* Tolestu ezin ditekena.

tolesgati. (tolcstura): *izond.* ikus.: Toleskoŕ. j: Zalu, xalo.

toiesgetze. (tolestura): *iz*. ikus.: Tolesgabetze.

toleskai. (aunizketa): *iz*. Aunizkaya dana.

toleskai. (gezuf): *adond.* Gezufez ari-izatea.

toleskaitasun. (tolestura): *iz*. Toleskoia izatearen bereiztasuna.

toleskeria. (gezuf): iz. Thus.: Totes. I: Tolez, toloz.

tolesketa. (aunizketa): *iz*. Ikus.: Aunizketa.

toleskiak. (aunizketa): *izond.* Aunizketa dagiten egileak.

toleskin. (aunizketa): *izond.* ikus.: Auniztaile. I: Aunizgin, tolesle.

toleskizun. (tolestura): *iz*. Tolestekoa dana.

toleskof. (tolestura): *izond.* Apurtu gahe tolestu ditekena. : Tolesgaŕi, zalu, zalui.

tolestune. (to€estura): *iz*. Tolestearen egipena.

tolesle. (aunizketa): *izond.* Tkus.: Auniztaile. I: Aunizgin, toleskin.

tolestadura. (tolestura): *iz*. Tkus.: Tolestura. I: Totesdura, zimizka.

tolestaile. (tolestura): *izond.* Tolesten donna.

tolestakoi. (tolestura): *izond.* Tolestu ditekena.

tolestadun. (alegikeri): iz. Alegikeriz ari-izatea. I: Tolestura.

tolestatu. (toles): *ad.* Ikus.: Tolestu.: Toloztatu, tolostu.

tolestaza€le. (tolestura): *izond.* Toles-egiten dueua.

toleste. (toles): *iz*. Toles-egitearen egipeua.

tolestetan. (toles): *adond.* Tolesten ari-tastes.

tolestu. (toles): *ad.* Toles-egin. I: Toleztu, toloztatu, toloztu, tongau, tolestatu, tolostu, tolestau. (xalotasun): *izond.* Xaloa ez dana.

tolestua. (alegikeri): *izond.* Ikus.: Totesdun.

tolestune. (iokezuf): iz. Igitzen dan lolcezufa. I: Toles-txunku, txunku toka.

TOLESTURA. iz. Gauza zauli baten zati bi alkaŕen gal-lean jartzea. I: Gauza bat beste baten gañean biurtzea. I: Gauza bat konkortzean biurtzea. I: Malgudura, tolozadura, toleztura, tolozura, tolesdura, tolestadura, zimizka, zimurtasun. (gezur'): *iz.* lrazuŕa, azalkeria, tolozadura. *If* (ertsidura), (gupiera), (lengorakortasun), (totes).

tolet. (makil): *iz*. Uztaña tinkotzeko, gurdiaren pertika alderen-alde igaroten dan makiltxoa. (aŕaun): *iz*. Txalupan afauna tinkotzeko dagoen makiltxoa. (eyeraldi): *II iz*. Eyerako kalaka. : Tolot.

tolet-txaplata. (itxasontzi): *iz*. Mauna tinkotzekoa dan makiltxoa ipintzeko zurezkoa dan zatikoa. I: Toletera.

tolet-one. (lokczuŕ): *iz*. Ikus.: Toles-txunku.

toletera. (makil): *iz*. Maki' edo afauna sartzen diran tokia. j: Ikus.: Tolet-txaplata.

toletiko. (pikondo): *iz*. Aundi xamafa dan piko-mota. j: Toledo-iko, tolet-iko.

tolez. (gezur): iz. Gezutetan ari-izatea. ikus.: Toles, I: Toloz, toleskeria.

toleztu. (toles): *ad*. Ikus.: Tolestu. j: Toloztatu, toloztu.

toll. *(aŕain): iz.* Aŕain-mats bat. I: Tole.

tolia. (oiiaztapen): iz. Oñaztapen-zentzua duen itza.

toliaknntza. (oñaztapen): *iz*. Ikus.: Oñaztapen. E: Tolekuntza.

toliatu. (oñaztapen): *ad*. Oñaztapena eman.

toliatzaile. (oiiaztapen): *izond.* Oñaztapena ematen duena.

tolokatu. (igidura): *ad*. Jausteko egongo balitz, aide batetik beste batera igitu.

tolonka. (zeiñu): *adond.* Aŕan jotzen art-izatea.

tolorta. (afautz): iz. ikus.: Tolet.

tolosan. (txintxin): iz. Aspaldiko txlntxin-mota bat.

toloztu. (toles): *ad*. ikus.: Tolestu, I: Tolestatu.

tolot. (eyeraldi): tz. Ikus.: Tolet. (aŕautz): *iz*. Ustelduta dagoen afautza. : Tolorta.

tolot-usain. (usain): *iz*. Usteldutak afautzen usaiña,

tolotatu. (aŕautz): *ad*. Afautz bat usteldu.

tolotu. (azta): *ad* Aztatuago egin.

toloz. (toles): *L*. bus.: Toles. I: Eŕeben. (gezní): iz. Ikus.: Toles. I: Tolez, toleskeria, (urdail): $_{11}$ *iz*. Ikus.: Tales.

tolozadura. (tolestura): iz, ikus.: Tolestura, j: Malgudura, toloztura, tolozura. (gezur'): iz. Bros.: Tolestura. Azalkeri.

tolokatu. (tales): *ad*. lkus.: Tolestu. I: Tolestu, toloztu, tougau, tolestatu.

toloztura. (tlestura): iz. Ikus.: Tolestura.I: Tolozadura, tolozura, tolesdua.

tots. (bero): *Land*. Oso hero dana; eŕetzen duena.

tobr. (azta): *izond*. ibiitzeko azhma dana. (ibilera): *Izond*. Berbera.

tolanak. (farina): *iz*. Tanpa gogoŕak.

tolitu. (margo): *ad*. Beltzaran egin; margo beltzarana arta.

tomaŕ. (irakaskintza): *izond*. Akino'ko Toma Deun'aren irakaskiutza jaŕaitzen duena,

tomu. (oñetako): iz. Kalotx baton auŕeko zatia.

tuna. (orban): *iz*. Ikus.: Orban. I: Bexkura. (azta): iz. Anel azta-neuri. j: Uneiko.

tona-zerga. (zerga): *iz*. Tonaketagatik ordaiutzen dan zerga.

topstitch'. (azta): iz. Toua-multzoa.

tonataraka. (azta): *adond*. Tanaka ari-izatca.

ton^{g}tu. (belztura): *ad*. Belztura egin.

halbert', (lera-eŕesta): iz, lkus.: Leta-eŕesta. I: Naaf.

tondartxa. (txori): iz. Txori-mota bat.

tongan. (toles): *ad*. Iiens.: Tolestu. I: Toloztatu,

tonk-egin. (asetasun): *ad*. Asebete egin. ^: Ikus.: Asebete. I: Tonkada.

tonkada. (asetasun): *iz*. *ikus.:* Asebete. I: Tonk-egin.

tonkof. (konkoŕ): iz. Ikus.: Konkof. I: Kunlun', trunbilo, tuntoŕ.

tonkortze. (do): iz. Bŕoztu egitea.

tonpof. (okidura): *Land*. Beterik dagoena. I: Gonburu, tontorka.

tontiarua.(gupiera): *iz*. ltxasontden ontzi-gañean egitcn dan gupiera.

tontilo. (orga): *iz*. Autak ibiltzen ikasteko erabiltzen dan burditxoa.

tonto-usaiña. (ergeltasun): *iz*. Astaputzaren itxura.

tontagofi. (opil): *iz*. Igaratze jayan egiten dan opu s.

tontoilo. (anapadura): *iz*. Tanpa bateaz buruan egiten dan anpadura. j: Tuilo, tronpilo, trunpilo, trupilo.

tontokeria. (ergeltasun): iz. Ikus.: Astapuztasun. Tatalekeria.

tontoki. (ergeltasun): *adond*. Astapuztasunez ari-izatea.

tontolapiko. (ergeltasun): *izond*. Guztiz astaputza dana.

tontordun. (txorzabal): to. Txorzabal motoduna. (konkof): *izond* Konkoŕa daukana.

tontorka. (okidura): *frond*. Ikus.: Gonburu. $_{1:}$ Tonpoŕ.

tontoropilo. (ergeltasun): *izond*. Astapuztuta dagoena.

TONTOŔ to. Mendi edo aitzaren goiko gunea edo garaya. I: Gauza baton goiko guuea. I: Bizkarki, bururde, ekantxo, erpin, gain, gaindoŕ, galduŕu, galdof, gandoŕ, galuru, ganguen, garandu, garainko, garaite, gargaite, kalduŕu, goenalde, kapesa, kapeta, goi-gain, goratarzun, goratasun, goren, kasko, kokoŕ, kokilo, kuki€, kukuila, kukutz, kutilo, gañalde, mendi-buru, mendi-gailuŕ, mendi-gailuŕu, mendi-galdoŕ, mendi-gangaŕ, mendi-garai, mendi-kasko, mendi-kokoŕ, mendi-kosko, mendi-tontoŕ, mendi-turuŕu, mendi-txutxuŕu, mendi-zut, mendi-tini, mono, muu, pantvpa, tin, tontoŕo, tuntuf, tuhilin, lu(uŕu, txin,xuŕ, txuntxuŕ, tontoŕ-borobil, xoxolapiko. (egazti): *iz*. Egaztien moioa; olaŕaren gingila. (anpadura): ŕo. Antura; koskof. (aria): $_{II}$ iz. Artoarenlorea. (okidura): ^1 *izond*. Gonburu. (txoskoŕ): tz. Ankura. I: Txoskoŕ, tonfolo, totof, tontoŕ. (konkoŕ): *iz*. Korkoitz. (aŕokeri): *(iz*. Burgoitasun. (adikin): j iz. Ikus.: Konkoŕane. // (armo), (lutelesti), (mendi), (mugadura), (mustuŕ), (nagusitasun), (zi),

tontof-biko; (tontof): *Land*. Bi tontof dauzkana.

tontofeztatu. (luma): *ad*. Lumaz apaindu.

tontofiko. (tanpa): *L*. Bizkaŕean emandako tanpa. j: Tontuŕiko,

tontof laño. (laño): *iz*. Toutof baten gañean dagoenlañn

tooted-mote. (tontof): iz. Zoŕotza ez dan toutoŕa.

tontofo. (tontof): tz. Ikus.: Tanta. j: Unpin, tuntoŕ.

tontofobilo. (zeŕi): tz. Lepo ta anka motzak dauzkan zeria.

tontortasun. (konkoŕ): iz. Konkofa eukitzearen bereiztasuna.

tontortsu. (luma): *Izond.* Buruan, apaingaŕi bezels, lumak dauzkana, geyenetan egaztia.

tontortu. (luma): *ad*. Boman, apaintzeko, lumak, eraman edo

tontosko. (ergeltasun): *frond*. Erdi astaputza dana. Ikns.: Tontoxko.

tontotasun, (ergeltasun): iz. Astapufza izatearen bereiztasuna.

tontotu, (ergeltasun): *ad*. Astaputza egin edo biurtu.

tontaxko, (ergeltasun): *bond*. Astapufza dana. Ikus.: Tontosko.

tonfolo, (txoskoŕ): *iz*. Ikus.: Txoskof. 1: Tipurika, tontof.

tonlof. (gozagaŕi): *iz*. Gozagaŕi-koxkoŕa.

tooxatu. (ayal): *ad*. Jayo beŕia oyaletan bildu.

tape. (aurkintza): *ad.* Bilatu gabe aurkitu. [: Topatu, topau. (edari): *ad.* Edoutziak alkaŕ jo, norbaiten omenez egitean. I : Tope.

topa-egile. (edari): *izond.* Topa egiten duena. [: Topaizlari.

topa-itzzak. (edari): *ft.* Topa egiteko itzak.

topaizkari. (cdari): *izond.* Ikus.: Topa-egile.

tpaka. (tanpa): *adond.* Tanpaka ari-izatca. j: Topeka.

topakada. (tanpa): *iz.* ikus.: Tope.

topakari. (taupe): *izond.* Tanpaka ari dana. j: Topekari.

topaketa. (aurkintza): iz. Ustekabez alkaŕ aurkitzea.

topakof. (aurkintza): izond. Norbaitekin ustekabez edo aurkitzen dana.

topaldi. (tanka): az. Tanka egitea. Cedar* *in.* Topa egitea. Ikus.: Tope.

topari. (edari): *izond,* Topa egiten duena.

topasari. (aurkintza): *in.* Aurkcinfzaren bat egiteagatik ematen dan sariztatzea. Topausari.

tapatu. (aurkintza): *ad.* Ikus,: Topa, I: Topau.

topatzaile. (aurkintza); *izond.* Aurkitzen duena.

topatze. (edari): *iz.* Topa egitearen egipena.

topaz-ati. (pitxi): iz, Istaŕi-mota bat, margo aria duena.

tope. (tanpa): *iz.* Buruaz emandako tanpa. j: Topakada. (edari): Iz. Ikus.: Toga. Ikus.: Topaldi,

tope-egin. (tanka): *ad.* Beaztopa egin. Topez-egin, topoz-topo, top-egin,

tope-tope. (tanka): *iz.* Ikus.: Topez-top. I: Topoz-topc,topez-topo.

topeka. (taupe): *adond.* Ikus.: Topaka. (boŕoka): *iz.* Aari edo zezenen artean egindako bofoka.

topekada. (tanpa): *iz.* Tope ematearen cgipcna. I: Topetako.

topelari. (eraso-aidi): *izond.* Erasoten duena.

topet. (antoxin): *iz.* Leyaŕezko pototxiña, Ikus.: Pototxin.

topetako. (tanpa): iz. Ikus.: Topakada,

topez-egin. (aurkintza): *ad.* Ustekabez aikaŕ aurkitu. Ikus.: Topoz-topo. (tanka): *ad.* Ikus.: Tope-egin. I: Topoz-topo.

topie-top. (tanka): *in.* Tope-egitea. Topaz-tope, tope-tape, topez-topo.

topez-topo. (tanka): iz. Ikus.: Topez-top. [: Tope-tope.

topie emanda dago. (zindokuntza): *ad.* Guztiz ongi dago.

lapin. (antoxin): *in.* Ikus.: Dupin. Dupiña, topiña.

top[nkada. (antoxin): iz. Beterik dagoen topiña.

topiniti. (burni-gofi): *ŕz.* Ikus.: Burni-goŕi. j: Okain.

topiñagils. (buztingintza): *izond.* Buztivaz antoxiñak egiten dituena. (csku-langintzak): *izond.* Berbera.

topiña. (abere): *izond. Intake* lodi ta maketsak dauzkan aberea. Notiñai buruz be =ten da. [: Topoil, topoiño, topoŕo.

topo. (aurkintza): *iz.* Bide batean edo baste nunbait alkaŕ aurkitzea.

topo-egin. (aurkintza): *ad.* Bide batean edo beste nunbait alkaŕ aurkitu. Aurkitu, idoro.

topoil. (abere): *izond. Ikus.:* Topiño. Topoiño, topoto.

topolo. (lodiera): *izond.* Ikus.: Potoko. [: Potato, topoŕiko, toŕoil, taŕopilo, toŕospalot.

topolatu. (azkura): *ad.* Geyago en azi.

topoŕ. (lodiera): *izond.* Lodia dana.

topoŕiko. (lodiera): *izond.* Lodi xamaŕa dana, [: ikus.: Topolo. : Topoil.

topofo. (abere): *izond.* Abere maketsa. a: Ikus.: Topiño. 1: Topoil, torpoŕa.

topos. (antura): *izond.* Antura daukana.

topostu. (antura): *ad.* Antura egin.

topoz-arkitze. (aurkintza): *in.* Ustekabeko aurlintza.

topoz-topo. (aurkiutza): *adond.* Ustekabez Mica aurkitzea. : Ikus.: Topez-egin. (tanka): *adond.* Beaztopa egitea. I: Tope-egin, topez-egin.

toraja. (ikuzketa): *in.* Ikus.: Esku-oyal. Eskuzepi, tobaja.

torepil. (korapilo): ŕz. Ikus.: Korapilo. [: Bilizti, toropilo.

torapildu. (korapilo): *ad.* Torepila egin.

trdantxa. (txorzaba[): *iz.* ikus.: Txorzabal. I: Laŕe-txori, toriandra andi, tordantza.

tori. (aditz): *ad.* At ezak. j: Otori,

toriandra andi. (txorzabal): *in.* Ikus.: Txorzabal. [: Tordantxa.

torilta. (eskeintza): *adond.* Eskeintzen ari-izatea.

toriko. (orga): *iz.* Gurdi txikia.

toriko#. (yalkipen): *izond.* Yalkipenez ari dana. j: Torkoŕ.

torizkizut. (editz): *ad.* Ai itzazu!.

torizut. (aditz): *ad.* Aŕezazu!.

torizuteL (aditz): *ad,* Aŕ ezazute!. Torizuei.

tarks. (ami[tegi): *in.* Ikus.: Mu. j: Troka.

torko. (oudalaukcta): iz. Bidean dagoen txrrko aundia.

torkot. (yaĺkipen); *izond.* Yalkipenez gcyegi ari dana. : Ikus.: Torikoŕ.

torkotx. (seske): iz. Aŕantzarako seoka.

torlantxa. (artile): *in.* Artilea biurtzeko tresna. j: Ikus.: Malardatz, [: Tofintxa, xabil,

torlautxatu. (ari): *ad.* Aria biuŕitu.

torlogin, (biurkin): *izond.* Biurkiñak egiten dituena. Torlojogin. (esku-lengintzak): *izond.* Berbera.

torlogn. (biurkin): *iz.* **Biurkin** aundia.

torlojo. (biurkin): *iz.* Ikus.: Biurkin.: Torloju.

torlojogintza. (biurkin): iz. Biurkiñak egiten dituen langintza edo lankuntza. Ikus.: To€lojotegi.

torlojotegi. (biurkin): *iz.* Biurkiñak dagozen edo egiten diran tokia. Ikus.: Torlojogintza.

torlojotu, (biurkin): *ad.* Biurkiñaz tinkotu.

torlojo. (biurkin): *in.* Ikus.: Biurkin. I: Bite, biuŕ-iltze, torlojo.

tormu. (luŕ); *in.* Ikus.: Sokol. I: Sorkil. Ikus.: Tornutu. : Tormo.

toriadura, (sabai): iz. Ikus.: **Sabai.** Etxape, tronadura.

tornaloko, (landare): *ft.* Beltza dan erabedaŕa. Ikus.: Erabedaŕ. Azkordinbedaf, xeŕi-baba.

tornu. (mail): ŕz. Makil lure ta mea, gaztañalc botaizeko erabiltzen dana. (gindax): iz. Ikus.: Gindax. I: Tindasak, (bidaldi): II *in.* Joan eta itzultzeko **bidaldia.** (zama): (iz. Txaoda bateau cramaten dan **mina.**

tornu-antzckotu. (biurkin): *ad.* Biurkin entzera zerbait egin.

tornu-arotz. (estoka): *iz.* Estokar lanegiten duena. : Tornulari.

tornu-ate. (kutxa): *ft.* Lekaidetxeeten batez ere erabiltzen dan bireka ari diteken kutxa, gauzak igarotzekoa dana, ematen eta artzen dituztenek alkaŕ ikusi gabe. f: Tomu-lcyo.

tornu-leyo. (kutxa): iz. ikus.: Tornu-ate.

tornu-saltoki. (estoka): *iz.* Eskotak saltzcn diran saltokia. j: Tomutegi.

tornu-tx[biri. (estoka): *iz.* Estolca-lanetik eteratzen dan txiribila.: Tomu-fxirbil.

tornu-zai. (lekaidego): *izoo* Ikus.: Tomuko.

tornu-zil. (ardatz): *iz.* Alki-estoka txikiaren kiribildutako ardatza.

tornugile. (estoka): *izond.* Estokak egiten dituen. (esku-langintzak): *izond.* Berbera,

trnugintza. (estoka): *iz.* Estokak egiten diran Iangintza edo lantegia. Ikus.: Tornularitza.

tornuko. (lekaidego): *izond.* Lckaidetxe batean tornu-atea zaintzen duena. Tornu-zai.

tornulari. (estoka): *izond.* Estokan lanegiten duena. Ikus.: Tornu-arotz.

tornularitza. (estoka): iz. Estokak egiten dituen langintza. Ikus.: Tornugintza.

tornutegl. (estoka): iz. Ikus.: Tornu-saltoki.

tornutu. (uŕ): *ad.* Luŕaz sokoŕak egitea. Ikus.: Tormu.

toronba. (aŕain): iz. Aŕain-mots bat.

toropilo. (korapilo): *iz. Ikus.:* Korapilo.: Tampa, torapilo, kapilo.

toroxa. (oyal): *iz.* Ume-goŕientzako oyala.

toroxatu. (biribilkupen): *ad.* ikus.: Biribilkatu. j: Moltsatu, totoxatu.

torpekeri. (eritasun): *iz.* Aariaren eritasnna.

torpil. (iraizkin): *iz.* Itxasontzi baten aurka, urpetik, botatzen dan eztandagayaz beteta dagoen iraizki^ia.

torpil-aurkako. (iraizkin): *iz.* Torpilak daramazkien itxasontzi baten aurka jokatzen duen beste itxasontzia. I: Torpil-eiztari.

torpil-botatzaile. (iraizkin): *izond.* Torpilak botatzen dituena. j: Torpit-botatzeko.

torpil-botatzeko. (iraizkin): *izond.* Ikus.: Torpil-botatzaile.

torpil-eiztari. (iraizkin): *izond.* Ikus.: Torpil-aurkako.

torpil-ontci. (iraizkin): iz. Torpilak botatzeko txalupa.

torpilgile. (iraizkin): *izond.* Torpilak egiten ditucua. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

torpilari. (iraizkin): *izond.* Torpilak erabiltzen dituena.

torpilata. (iraizkin): *ad.* Torpilak bota.

torpilatze. (irazikin): iz. Torpilak botatzearen egipena.

tot. (aditz): *ad.* Etofi aditzaren efoa.

Iota. (ikumen): *ad.* Ikus.: Ikutu. Onkitu.

toŕadura. (igurtzilceta): *iz.* lgurizearen egipena. j: Toŕatze.

tofagailu, (igurtziketa): *ft.* Igurtzeko tresna,

totagañ.(igurtziketa): *izond.* Iguztzekoa dana.

tofaka. (igurtziketa): *adond.* Igurtziketaz ari-izatea.

toŕako, (igurtziketa): iz. Zerbait gogoŕaz, batez ere azazkalaz, lafua igurtzi.

toŕaldi, (tanpa): iz. Tanpak asko ematea.

total". (joko): *adond.* Intxaufakaz jokatzea.

totatu. (xigordura): *ad.* Sutan, ezetasuna galdu arte, zerbait ipiñi. j: Toŕa. (igurtziketa): *ad.* Ikus.: Igurtzi. Gaŕbitu, toŕoskatu.

toŕatzaile. (igurtziketa): *izond.* Toŕadurak egiten dituena. (esku-langinlzak): *izond.* Berbera.

totatze. (igurtziketa): *iz.* Ikus.: Toŕadura,

tote. (dote): iz. lkus.: Dote. j: Kolitxa. (joko): *iz.* Ikus.: Albiraka. : Albiraketa, toŕoketan,toŕean,toŕe-toŕeka.

tote-boil. (dole): L. Biribila dan dotea.

toŕe-etxe. (dole): *iz,* Dote itxura duen etxea.

tofu-as-dui, (dole): *iz.* Doteen erpiiia.

tote-tofoka. (joko): *adond.* Ikus.: Albiraka. I: Tote,

toferi. (laŕv): iz. Latu-iraitzean egiten dan antura, orban goiietaz agertzen dana.

toŕetxori, (txori): in, Ikus.: Arta-txori, I: Ormatxori. : Belatxiko, beltxijoi, total/ton, tofu-txori.

toil. (yalkipen): *ad.* Beste bates, gurariari amor-egin.

toŕil. (ixuritasun): iz. Ura edo gauza txikiak botatzeko tokia.

toŕintxa. (artile): iz. Ikus.: Torlantxa. Malardatz, xabil.

tan. (aundiera): *izond.* Aundituta edo naiko azita dagoena.

toto-tofoka. (joko): L. Astoz, auŕen joko-mota bat.

tofoi. (erdialdi): *izond.* Bern aldian baño lenago jayo dan kotxoa. j: Toŕoi-laŕu.

tofoi-late. (erdialdi): *izond.* Ikus.: Toŕoi.

toted!. (anpadura): *izond.* Anpadura daukana. (todiera): *izond.* Ikus.: Topolo. j: Topoŕiko. (kondaŕ): *izond.* Eguŕezko, amarizko ta abaŕen kondaŕa. (antoxiu): jj *iz.* Leyaŕezko antoxiiia, be aklean zabala clans ta ao alderuntz estuagoa. (makestasun): (*izond.* Abere maketsa. j: Ttopoŕo, zoŕoilo.

toŕoilkada. (=toxin): *iz.* Toŕoil bateaz emandako tanpa.

tofoilo. (abere): *iz.* Aberearen lepokoa.

tofoka. (igurtziketa): *adond.* Igurtziketaz ari-izatca.

tofoketan. (joko): *adond.* Ikus.: Albiraka. I: Tote, albirakela.

toŕonpilo. (txoskoŕ): iz, Ikus.: Txoskot. Tipuri, trunbuilo, txingoŕi.

toŕontesa. (mats): *ft.* Gorse oso beitzak dauzkan matsa.

tofopilo. (lodiera): *izond.* Ikus.: Potoko. Topolo, toŕospalot, tuŕipilo, tuŕupila, tuŕupilo.

tofopilotasun. (lodiera): *iz.* Lodi ta txikia danaren berezitasuna.

tofoskaldi. (igurtziketa): iz. Ignrtzi egitea.

tofoskatu. (igrutziketa): *ad.* Ikus.: Igurtzi, j: Toŕatu,

tofospalot. (lodiera): *izond.* ikus.: Topolo. {: Toŕopilo.

toŕato. (dote): *iz.* Dote antzekoa dan etxe goitua.

toŕotxa. (mai-orni): *iz.* Maiko zalia. Ikus.: Zali. I: Sall.

tofozu..(sukalde): *iz.* Berakatz, olio ta tipulaz, undo itxi#a dagoen lapikoan, egiten dan egosaria.

tofu-txorl. (txori): *iz.* Ikus.: Toŕalxori, Toŕetxori.

torts. (utteldura): *izond.* Ostelduta dagoena; afautzari buruz esatcn da.: Tortol. (latsun): iz. Aitz-negataren latsuna. (lazapen): II *izond.* Laza dana.

tortailatn. (zeitiu): *ad.* Zeiñu bat ataildu.

tortakeria. (lazapen): *iz.* Laza dan egipena.

tortalo. (taudare): *iz.* Ezpainkaria dan landarea, usain oso atsegii°ra ematen duena.

tortafo. (ari): *iz.* Atantzarako seskan jaŕita dagoen aria. j: Total").

tortatu. (ergeltasun): *ad.* Astaputza egin edo biurtu.

tortatx. (tortotx): iz. Ikus.: Tortoxki. Sapots.

tortika. (eunizti): *iz.* Ikus.: Kormuts. Manta", tortixa. (emu): iz. I3eya eraisten duenari itsasten zayon zikinkeria. (zikintasun): II *iz.* Edozein zikintasuna. I: Ikus.: Zikintasun. (kimia): jj *iz.* Zugatz batzuen azalean dagoen gai idoŕezkoŕa, nafuak lantzeko erabiltzen dana. j: Zumika. (Wu): II *in.* Ileitasun batzuek lafuan uzten dueen kortika. j: Zanteka, zarakaŕ, xakaŕ, zetaka.

tortilcadun. (kimia): *izond.* Tortika daukana.

tortikatsu. (zikiutasun); *izond.* Ortzetan egiten dan zikinkeria.

tortikatu. (utzaldi): *ad.* Abereen esteek izaten duten egokera batek gorotza gogortu.

tortikau. *(leE): ad.* Izotz eta edufagatik lufa gogortu. (trinkotasun): ad. Trinkatu edo zapatu.

turtiketu. (zikintasun): *ad.* ikus,: Zikindu. j: Saskildu.

tortiko. (gaztasun): ŕz. Ikus.; Sons. j: Itz-bitxi, itz-gozo. (landare): *iz.* Auntz-kornakaria dan landarea, aringafia bezela erabiltzen dana.

tortikolart. (gaztasun): *izond.* Tortikoak esaten ari dana. j: Tortikokari.

tortin. (izkutukeri): *ft.* ikus.: Sorgin. Lamin.

tortitsu. (sendabidekintza); *ad.* Ikus.: Sendatu. I; Osatu.

tortix-ezko. (ezko): *iz.* Tortotxetik ateratzen dan ezkoaren antzekoa dan gays.

torto. (lore): *iz.* Lorearen pipiltxoa. (efo): *L.* Landareen eŕo-rnultzo trinkoa. Tortoka.

tortol. (lokaŕi): *iz.* Zeŕaren etxea estutzen duen lokafia.

tortoil. (nekabide): *izond* Nekatzen duena.

tortoiltu. (luŕ): ad, Lrua xeatu.

tortoka. (eŕo): *iz.* Ikus.: Torte.

tortold. (gurpil): *iz.* taus.: Kaŕanka. Turtuki, unbula, turlikoa.

forth!. (usteldura): *izond.* Ikus.: Thrta.

tortol-usai. (main): *iz.* Ustelduta dagozen afautzen **usaiña.**

tortola. (kunde): *iz.* Ikus.: Emakuntza. J: Maltso.

tortoles. (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Apon. J: Atintun, tortolox, tortolozka, bolborita, saka.

-tortolisko. (ertsidura): *adond. ikus.:* Akuriko. j: Kokoriko, totolixko.

tortolo. (ergeltasun): izond. Erdi astaputza dana. j: Totolo, tortoilo.

tortolox. (ezuŕ): iz. ikus.: Apon. Tortoles, tortolozka, bolborita.

tortolozka. (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Apon. Tortoles, tortolox, bolborita.

tortolo. (egazti): *iz. ikus.:* Urzapal. Tortoila, tortoil, tortoila, urtizspal, urxapal, usabat, usatortola, uso-puiut.

tortos. (lodiera): *izond.* Ikus.: Potoko. J: Totalo.

TORTOTX. iz. Zugalz koskoduna; bare azala tortoxkia da. I; Kortz, kortzondo, tortitx, tortix, tortox-ondo, tortox. // (zugatz).

tortotx-arte. (zugatz): ŕa. Tortotx eta artcen naasia.

tortotx-mendi, (lactate): *iz.* Tortotxak dagozen mendia.

tortotx-ondo. (tortotx): iz. Ikus.: Tortotx, J: Tortix, tartox-ondo.

tortox. (tortotx): *iz, Ikus.:* Tortotx. I: Tortix.

tortox-antzeko. (tortotx): *Load.* Tortoxkiaren antza duena.

tortoxgiie. (tortotx): *izond.* Tortoxkia egiten duena.

tortoxki. (tortotx): iz. Tortotxaren azalaren lekoreko zatia. j: Artalakatza, arte-latx, artclatz, artelazki, artela, sapots, tortatx, txorko.

tortoxtegi. (tortotx): ŕz. Tortoxak dagozen tokia.

tortoxti. (tortotx): iz. Tortotxen multzoa.

tortuga. (aŕantza): *iz.* Ikus.: Amuzki. Peita.

tactxa. (izotz): iz. Esegita bezela dagoen izolz-puska. j: Ikus.: Aitz-negat. (arkai): ŕz. Ezkoz egindako arkal aundia. j: Tortxo, tortxe.

tortxo. (arkai): *iz.* Ikus.: Arkal. Í: Tortza, tortee, torten, (bumi): *iz.* Burni-biderako burnizko Ianga, gañetik bultziak ibiltzeko.

tortzel. (ari): iz. Gorularien ardatza.

torxa. (arkai): *iz.* tats.: Ezkoargi. j: Ezkargi.

tosalapaf. (laŕosando): ŕz. Ikus.: Otsalapaŕ. j: Olsalaŕ.

toseta. (gari): *iz.* Galburu txikia daukan garb.

toska. (buztin): *iz.* Buztin zuri oso utsa.

tosko. (zur): *iz.* Zurezko zati motz eta lodia. j: Tnskoŕ,

tusna. (tanpa): iz. Ikus.: Taupe. I: Brastada.

taste. (itxasontzi): *iz.* Txalupako jar-lekua, aulkia. (jolasbide): ŕz. Jostaldia, jolasbide, j: Dosta, tostan, iotaka.1/ Brankatik txoparaño dagozen tostaen izenak: Ante, aufetosta; kontraila, kontrauŕc; koniraburu, ospital; espalda, espaldako; kontrespalda; saldoki, sagaltoki, erdi, erdike; tanbulet; hernial, befiel, drisaera; masteta; tresko,, treintoki, treileku; ankako tostarte, kontramasta, kontrapopa.

tostakatu. (jolasbide): *ad.* Jolasbidean ari-izan. j: Testate.

tostakoa. (itxasontzi): ŕz. Ontzi-gañeko itxas-mutila.

tostan. (jolasbide): *adond.* Jolasbidean ari-izatea. j: Tosta, lotaka.

tostarte. (itxasontzi): *iz.* Txalupetan tostaen arteko mokolak.

tostarteko. (itxaskuntza): *iz.* Txalupan lanegiten dues mutil oso gaztea. (itxasontzi): **iz.** Berbera.

tostatu. (joke): *ad.* Jolasten ari-izan, Ikus.: Tostakatu.

tostoi. (txintein): iz, Aspaldiko uŕezko feint/Ina; iruzoko itxura zaen eta bere aldiutasuna ogei ogerlekoarena.

tot. (joko): *iz,* Intxauŕak edo arnari-ezufak zulo batean sartzean egiten dan jokoa.

tota. (edari bizi): *iz.* Ikus.: Pataŕ. J: Tioia, paitaŕ, tuntula, urizeki, tanta, usuala.

total. (arduragabetasun): *izond.* Laxotasun osoaz ari dana. j: Totaŕas, (erabe): *izond.* Aidiaz mintzatzcau izugaŕia dana. (indaŕ): *izond.* Indaŕik gabe dagozna. (aldakortasun): II *izond.* Aldakortasunez ari dana.

totale. (joko): *iz.* Am'txikientzako jostailua.

totalkeria. (arduragabetasun): u. Laxotasun osoaz ari-izatea. (sendotasun): *iz.* Sendotasunik ez izatea.

totafas. (arduragabetasun): *izond.* Ikus.: Total,

total. (moteltasun): *izond.* ikus.: Motel. I: Tartaila, ukodun.

totel-aldi. (itz): iz. € Irdurikeriz esandako itzen aldia.

totel-motel. (oguzkera): *ŕzond.* Doi-doyez mintzatzen dana.

totel-moteltasun. (oguzkera): *iz.* Doi-doyez mintzatzea.

toteldu. (moteltasun): *ad,* Motel diranak itzegin,

toteldura. (moteltasun): *ŕz,* Toteltzearen egipena.

totelduz. (moteltasun): *adond* Toteltzean ari-izatea. j: Totelka, totelki.

totelka. (moteltasun): *adond* Ikus.: Totelduz. I: 'rotelki.

totclkerla. (ergeltasun): *iz,* Astaputza danaren egipena.

totelki. (moteltasun): adond. Ems.: Totelduz. I: 'rotelka.

toteltasun. (moteltasun): *iz,* Ikus.: Moteltesun. J: Moteldura, uko.

totil. (edertasun): izond. Polits; emakume ball buruz mintzatzen, xotxil.

totildu. (edertasun): *ad.* Polita egin edo biurtu,

toto. (esertoki): *ad.* Ikus.: Eseri. I: Exeri, loio. (jandei): *iz.* Ezbeaŕ edo lofeta batean laguntza eman duenari egiten zayon jandeya. (zakuŕ): II *iz.* Ikus.: Zakuŕ; aufen itza. : Zakuŕ txikia. (joko): [ij] iz. Birlo-jokoan, bob atzekaldean dagoen egurkiraño ez eltzearen egipena. Toton, zonbatketa.

toto zite. (esertoki): *ad.* Eseri zaitez.

toto-antzeko. (zakuŕ): *izond.* Zakoŕ txikiaren antza duena.

toto-egin. (egin): *ad.* Ezin geyago egin.

totoa. (txintxiñ): *iz.* Bi txakuf-Exikien aldifia duen txintxiña.

totoan. (lapuŕeta): *adond.* Lapufak alkaŕ Iaguntzen ari-izatea.

totoafo. (aŕandikeri): *Izond.* Afandikeriz ari dana.

totolixko. (ertsidura): *adond.* Ems.: Akuriko. I: Kokoriko, tortolisko.

totolo. (lodiera): *izond.* Ikus.: Potoko. [: Potolo, tokolo, tortos, totolote, totxo, tokolo. (ergeltasun): *izond.* Ikus.: Tortola.

totolodi. (ergeltasun): *izond.* Astaputza dana.

totolokeria. (ergeltasun): *iz.* Ikus.: Ergelkeri. I: Kirtenkeria.

totolote. (indices): *izond.* Ikus.: Total). I: Potoko, totxo.

totolote. (lodiera): *ad.* Gizendu; totolo egin edo biurtu.

toton. (joko): *iz.* Ikus.: Toto. 1: Zonbatketa.

toton egon. (txoskoŕ): *ad.* Ats-bide asieran sortutako txoskofaz egon.

toton-egin. (zula): *ad.* Zuia-egin. (mintzabide): *ad.* Itzegitean poto-egin.

toton-eragin. (asaldura): *ad.* Asalduraz gera-eragin.

totorikatu. (ertsidura): *ad.* Kokoriko jai. I: Tiolorikatu.

totoriko. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko. I: Bikoxka, tolorika, kokoriko, totorikoka, totorizko, ŕoŕoriko.

totorikoka. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko. Kukurizka, totorizko.

totorizko. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Akuriko. I: Totorikoka.

totof. (txoskoŕ): *iz. Ilncs.:* Txoslcof. I: Tontoŕ, troko, tipuri.

totofetik atera. (erauzketa): *ad.* Efotik erauzi.

totoŕetik **moztu.** (ebaketa): *ad.* Efotik ebaki.

totofoketan. (joko): *adond.* ikus.: Albiraka. I: Aldamaŕetan.

totos. (naretasun): iz. ikus.: Naretasun. ^: Patxara.

totosean. (zeartasun): *adond.* Ikus.: Luafaz.

totoskoi, (to): *izond.* Lo-guraz dagoeea.

totsi. (isikortasun): *izond.* Ikus.: Totxo.

tutus. (ke-belaŕ): *iz.* ikus.: Toxa. I: Trodxa, totxa.

totxada. (tanpa): *iz.* Idia erailtzeko gaŕondoan ematen zayon tanpa.

totxeri. (nabarmentasun): *iz.* Ikus.: Oyeskeria. I: Toldokeria.

totoo. (esertoki): *iz.* Ikus.: Esertoki. is Saricku, totoo. (burn): *iz.* Agoea erdibitzen dan bi zatietatik bat; bescaren izena txongot da. Ikus.: Agoe. (isikortasun): *izond.* Isikortasen aundiaz ari dana. J: Totxi. (lodicra): *izond. Ikus.:* Totolo. Totolote. (ergeltasun): II *izond.* Oso ergela dana. Toxo.

totxo-gargara. (muskulio): *iz.* Totxoak egiteko musknllo.

totza. (arpen): *ad. Aŕ* zak. : Totzak, totzik, tozkik.

tou-toll. (dei-egikuntza): *iz.* Beyai egiteko days.

toxa. (zizku): *iz.* Naŕuzko zarpa. I: Ems.: Zarpa. (garau): *iz.* Garauak gordetzeko kutxa. (ke-belaf): II *iz.* Ke-belafa eramateko zizkea. I: Totxa, trodxa. (etxola): II iz. Ikus.: Etxola. I: Txabola, laŕola.

toxa-antzeko. (zizku): *izond.* Zarparen antza duena.

toxa-lokafi. (lokaŕi): *iz.* Toxak ixteko lokia.

toxa-saitzaile. (zizku): *izond.* Txoak saltzen dituena.

toxa-tajuko. (zizku): *izond.* Toxaren antzekoa dana.

toxa-tajutu. (zizku): *ad.* Toxaren itxura artu.

toxadun. (zizku): *izond.* Zizkua daukana.

toxagile. (zizku): *izond.* Zizku edo toxak egiten dituena. 1: Toxagin.

toxagin. (zizku): *izond.* Ikus.: Toxagile.

taxagintza. (zizku): *iz.* **Zizku** edo toxak egiten dituen Iangintza.

toxategi. (zizku): *iz.* Toxak dagozen tokia edo egiten diran lantegia.

toxatxo. (zizku): *iz.* Toxa txikia.

toxo. (ergeltasun): *izond* Ikus.: Totxo.

toz!. (dei-egikuntza): oyu. Zukuŕari edo beyari cgiten zayen days.

traba. (gelditze): *iz.* Gurdiari jartzen zayon galga, aldapa aundietan beruntz joan al-izateko. I: Ikus.: Galga. I: Kabila, trabegui, traba-eguŕ, traua.

traba-eguf. (gelditze): *iz. ikus.:* Traba. j: Trabeguŕ.

traba-toki. (sai-abere): iz. Sat-abereengan apal-ardatzatik apo-goyalderaño dagoen anka-zatia.

trabagafi. (eragozpen): *izond.* Eragozpeua egitekoa dana. I: Ikus.: Trabakoŕ. : Trabatsu.

trabaiia. (auspo): iz. Aspaldiko olaetan zeaŕez igitzen zan auspaaren gideŕa.

trabajalki. (zurgintza): *iz.* Arotzaren playa.

trabaketa. (itxugindura): *iz.* Ikus.: Itxugindura. E: Eragozkera.

trabakizun. (eragozpen): *iz.* Eragozpena egitekoa dana.

trabakof. (eragozpen): *izond.* Eragozpena egiten duena. Ikus.: Trabu. I: Trap, trabagaŕi, trabatsu.

trabanafua, (ur zu/umilo): *iz.* **Ego-**zuŕumilo bat dais kari, itxasotik jasoizen dan ur-zutaŕia, itzulbirazko **igiduraz.** Trabafaŕo.

trabarazi. (eragozpen): *ad.* Eragozpenak ipiñi. j: Traguarazi.

trabatena. (egurki): *iz.* Wire baten sabayari eusten dion abea.

trabatetxa. (etxegain): iz. Etxegañarea abea. Ikus.: Trabatexa.

trabatexa. (egurki): *iz.* Goigo abea. Tkus.: Trabatetxa.

trabatsu. (eragozpen): *izond.* Ikus.: Trabakoŕ. 1: Trabagaŕi.

trabatu. (leku): *ad.* Told bat bete. (eragozpenj: *ad.* **Eragozpena** egin.: Trabasu. (gelditze): II *ad.* Zioren bateagatik **burdi** bat gelditu. (emaltze): II *ad.* Emakume bat aurdun geratu.

trabatzaile. (itxugindura): *izond.* ttxugindura egiten duena.

trabatzxf. (eragozpen): *iz.* Zaldi baten ankan ipintzen dan ereztuna, azkata ez dezaken.

trabaza. (aizto): iz. Otaka zatitzeko aiztoa. I: Ikus.: Trabes.

trabeguf. (geiditze): *iz. Ikus.:* Ttaba. Galga, traba-eguŕ.

trabela. (erste): *iz.* Maratila baño aundiagoa dan kisketa. I: Ikus,: Matatita, trabila. (ardi): iz. Ardiak lepoan daramaten urkia. (makil): *iz.* Bildotsak jatesi ikasteko, belaŕajartzen dan lau besotxo dauzkan makila.

trabeiatu. (lan): *ad.* Zerbait **zolco** zuzenaz landatu.

trabes. (endai): iz. Otaka xcatzeko burnizko ao gogoŕa daukan endaya, Ikus.; Tranaza, trcbes. (aitzuŕ): *iz.* Aitzuf txikia.

trabesatu, (zakartasun): *ad.* Trabesaz zakartasuna kendu. j: Trailutu.

trabeska. (makurdura): *adond.* Sayeska atti-izatea. Ikus.: Saycska.

trabeskeria. (biurdura): *ft.* Ikus.: Biurdnra. J: Okerkeria.

trabira. (crate): iz. Ikus.: Maratila. Trabela.

trabira. (birunda): iz. Ikus.: Itzulaŕika. ltzul-ipurdi.

trabu. (eragozpen): *iz.* Eragozpena egitekoa dana. Ikus.: Trabakoi. I; Tragu, trabesia.

trabukera. (sarde): *iz. Y* itxuraz egindako sardea.

trach. (naŕaskeri): *izond.* Naŕaskeriz ari dan gizona. (ibilera): *izond.* Ibiltzean berandu dabilena.

traka. (eritasun): *ft.* Gibeŕiaren eritasun bat. (ardi): *iz.* Berbera.

tragaifia. (Ira): iz. Ikus.: Ira.: Garoa.

traganafu. (ur): iz. Zufunbilo bateagatik itxasoan jasotzen dan zirimola. I: Tragaŕoi, traganafoi.

traggs, (golde): *iz.* Bost, zazpi ado bederatzi ziri dauzkan goidea.

tragatu. (eragozpen): *ad.* Ikus.: Trabatu.

tragatz, (aizto): *iz.* Otaka xeatzeko aiztoa. I: Tragaza.

tragaza. (aizto): ŕa. Ikus.: Tragatz. (izkilu): *ft.* Aspaldiko izkilua, azkonaren antzekoa zaua.

tragu. (eragozpen): iz. ikus.: Trabu. E Trabakoŕ.

traguarazi, (eragozpen): *ad.* ikus.: Trabarazi.

tragutu,(eragozpen): *ad,* Eragozpenak

traguIzake. (eragozpen): *izond.* Eragozpenak ipintzen dituena.

traila. (lokaŕi): *iz.* Artilez egindalco abarkaetarako lokañak. 1: Trail. (usta): *iz.* IJsta-mutuŕean ipintzen dan galatua.

trailu. (laŕinketa): iz. Ikus.: lam'. j: Idauŕ, trailuka, trail. (enbof): *iz.* Zefarako dagoen zugatz-cnboŕa.

trailnka. (laŕinketa): *adond.* Trailuz tanpak ematen ari-izatea.

trailukari. (laŕinketa); *(rood.* Trailuaz lanegiten duena. I: Trailari.

trailukatu. (laŕinketa); ad. Aspaldian garia aletu. : Trailatn. (gari): *ad.* Barbera. (euboŕ): f *ad.* Zeŕatutako enbofaz zur-zaflak egin.

trailuken, (laŕinketa): *adorn!.* Trailukaz trailukatzen ari-izatea.

traiiutu, (zakartasun): *ad.* Ikus.: Trabesatu.

trait). (aŕantza): iz. Bokarta aŕantzatzeko sarea. Traiña.

traiñeru. (aŕantza): *iz.* Ondo-sare batzuk darabilzkien afantz-ontzia.

trajera. (iraizkin): *iz.* Ikus.: Berunbil. Beruntxiŕi,

trak-egin. (austura): *ad.* Ikus.: Autsi. (: Krak-egin.

traka. (azpegi): *iz.* Ibiltzeko era. Ikus.: Azpegi. I: Orkoi, traya.

traka-traka. (ibilera): *iz.* Arin ibiltzearen ots-izena.

trakada. (ezut): iz. Ezufen otsa.

trakail. (baldartasun): *(rood.* Baldaŕa dana.

trakalro. (tanpa): iz. Tanpak ematea.

tralratan. (burni-bide): *ia.* Bultziak egiten duen otsaren ots-izena.

trakateko. (eresgalu): *iz.* Zartadazko eresgalu; konkilak diran bi zur-zatikoetaz egiña dana, ta bi zatiko oyek alkaŕjotzean soñu berezia ateratzen dote.

trakats. (Ian): iz. Lan sutsua.

trakatz. (zakartasun): *izond.* Zakaŕa dana. j: Trakats, trakitz, zakafote.

trakel. (baldartasun): *izond* Baldaŕa dana. j: Trakets.

trakeskeria. (zakartasun): ŕz. Ikus.: Zakartasun. : Takarkeria.

trakeski. (zakartasun): *adond.* Zakartasunez ari-izatea.

trakestasun. (baldartasun): iz. Ikus.: Baldartasun. I: Saskartasun.

trakestu. (baldartasun): *ad.* Baldaŕa egin edo biurtu.

traketa. (ezpata): *iz.* Aspaldiko burdin xuria, ori motza ta ukabila estaltzcko esku-babesa dituena. : Auzitzaŕ. I/ (aizto).

trakets. (nagi): *izond. Nagia* duena. (baldartasun): *(road.* Ikus.: Trapel. j: Trakes.

traketskeri. (baldartasun): *iz.* Ikus.: Baldartasun, j: Trakezkeri.

trakezkeri. (baldartasun): *iz.* Ikus.: Baldartasun, j: Traketskeri.

traki-maña. (itzurpide): *iz.* Itzurpidez ari-izatca.

trokiman. (gertakari): *izond.* Gertakari aŕigaŕien bila ari dana.

trakitz. (zakartasun): *izond.* ikus.; Trakatz. Zakaŕote.

trako, (sakitura): *izond.* Ikus.: Elbaŕi. E Mauge].

trakonesa. (baldartasun): *izond.* Baldaŕa don emakumea.

trakulari. (salneufi): *izond.* Salneuña asko eztabaidatzen duena.

trakulo. (orga): *iz.* Gurpilak eztauzkan gurdia, egurki aundiak eramateko erabiltzen dana.

tramada. (baratz): *ft.* Ikus.: Markin. (ikatz): *iz.* Txondaŕean alboko ikatza. (ncuŕi): I iz. Luzean zazpi oin eta zabalean baste zazpi oin dauzkan ncuŕia.

traman. (aŕain): *iz.* Zabal *eta* oso aundia dan ataña. : Tramae, tramai. (txeŕen): iz. Ikus.: Txefen, : Sulezeko.

tramaka, (gaitzespen): *Er.* Ikus.: Aiñen. Arao.

tratnankulu. (eŕedizc): iz. Eredize edo langai aundia, is ezertarako ez dana. Tramakulu, tramanku.

tramankuluak. (efedize): iz. Efedize, lanabesak eta tresnak.

tanbala. (kordokadura): iz. Ikus.: Kulunka. I: Sabulu.

tranbalaka. (kordokadura): *adond.* Tranbalaz ari-izatea.

tranbalaldi. (kordokadura): iz. Tranbala egitearen egipena.

tranbalari. (kordokadura): *izond.* Asko kordokatzen dana.

tranbalatu. (kordokadura): *ad.* Ikus.: Kordokatu.1: Lokatu, zaraandatu.

tranbil. (ebaketa): *iz.* Ikus.: Aizkol-mutil. : Trangadel, trangadol.

tranbuila. (zalapart): *iz.* Bcns.; Zalapart. Tapaŕaka,

tranga. (liño): *iz.* Lifioa txikitzeko lanabesa. 1; Trangala, tranga-asto, tranga-belaŕi, tranga-mit, trangoin, ttaugola. (eyeraldi): *iz.* ikus.: Txiŕitola. Kataka, tranka.

tranga-asto. (liño): iz. Ikus.: Tranga. J: Tranga-belati.

tranga-betafi. (lab): *ia.* ikus.: Tranga. E Tranga-aato, tranga-mil.

tranga-mil. (liño): *iz.* Ikus.: Tranga. E Tranga-belaŕi.

trangadel. (ebaketa): *ft.* ikus.: Aizkol-mutil. 1: Tranbii, trangel, trankadera, trangadol, trokota.

trangader. (zubil): ***iz.*** Zurezko zubila.

trangadol. (ebaketa): iz. Ikus.: Aizkol-mutlI. Tranbil, trangadel, trangel.

trangadu. (eguŕ): *iz.* Eguf baten zati lodiena; meena txaria deitzen da, ta erdikoa, adakia.

trangaketa. (11ño): iz. Liñoa trangatzearen egipena. I: Trangeta.

trangala. (]tño): iz. Trangaren antzekoa dana. Ikus.: Tranga.

trangalatu. (kordokadura): *ad.* Ikus.: Kulunkatu. j: Aronatu, [unkulatu.

trangatatuz. (jauzketa): *adond.* Abereak jauzketaz ari-izatea. j: Jauzikatuz.

trangatu. (Mu): *ad.* Liiloa txikitu. Trangau.

trangel. (ebaketa): *iz. Ikus.:* Aizkolmutil. I: Trangadel, trangadol.

trangeta. (liño): iz. lkus.: Trangaketa.

trango. (orga): *iz.* Eragozpen baten aurka jotzean gurdiak egiten duen jauzketa. Ourdiari ibiltzea eragozten dion zoztofa. Ikus.: Trangoka.

trangoin. (liño): iz. This.: Tranga. Trangola.

trangoka. (jauzketa): *adond.* Jauzketak egiten ari izatea. j: Ikus.: Trango.

trangola. (liño): *iz. ikus.:* Tranga. I: Trangoin.

trangulaka. (tanpa): *adond.* Gibelaldeaz tanpak ematen ari-izatea.

trangulatu. (kordokadura): *ad.* Notin bat tranbalatzea, zearka ipintzean, batek bizkafetik eta beste batek zangoetatik artuta. j: Trangulatu.

trank!. *(ate): iz.* Ate batek tanpa emateare n ots-izena.

trauka. (eyeraldi): iz. Ikus.: Kalaka. Tanga, txalaparta. (artilc): iz. Artilea jotzeko erabiltzen dan tresna, aŕoturik gera dedin.

trankabaldi. (liño): *iz.* Trangaren oŕis.

trankadera. (ebaketa): *iz.* ikus,: Aizkolmutll. j: Trangadel.

trankako. (tanpa): *iz.* Ots aundia egiten duen tanpa.

trankari. (liño): *izond.* Trangaz tan egiten duena.

trankart. (atzipe): iz. ikus.: Atzipe. j: Maŕukeria.

traukart-egin. (atzipe): *ad.* Titus.: Atzipetu. j: Imzuŕ-egin.

trankasefa. (zeta): *iz.* Zeta aundia, bien artean erabili beaŕ dana. I: Tranka-zeta, trenkascga, trenka-zeta.

trankatu. (ezko): *ad.* Zolan ezkoa oifiaz eman.

trankatx. (zanga): *izond.* Ikus.: Ankazabal. j: Sardanko.

trankera. (aterakeri): *izond.* Autatzcan aterakeriz ari dana.

trankero. (ate): *ŕz.* ikus.: Ataka. j: Ateka.

trankin. (eŕenkura): izond. Elena dana. licus.: Eŕen. j: Meiki.

trankinka. (ibilera): *adond.* ikus.: Ankakoxkoka. j; Txingoka.

tranko. (uŕats): iz. Uŕats luzca. Ikus.: Tranku. (orga): *iz.* Gurdiak ibiltzeko dagozen eragozpenak.

trankokatu. (stats): *ad.* Ufats luzeaz ibili.

trankontzi. (bide): iz. Bide maikartsua.

trankopil. (ezarmen): iz. Uncaldi zailetan layariak egiten duen egokera, belaun bat beste zangearen helaunpean ipintzen.

trankozu. (zailtasun): *izond.* Zala dana.

tranku. (ufats): ŕz. Ikus.: Ufats. Otiarte, tranko. (orina): *iz.* Orma balera igoteko mailak.

trankula-traukala. (tanpa): *adand.* Tanpaka ari-izatea.

traupadura. (azkuŕi): *ft.* Azkuñak gordetzeko kayo!aren antzekoa dana,

traupagain. (zurubi): *iz.* Zurubi baton atsedena artzeko tokia. j: Tranpain, tranpain-arte, tranpal.

tranpain-arte. (zurubi); *is.* ikus.: Tranpagain. j: Tranpain, tranpal.

tranpal. (zurutii): *iz.* Ikus.: Tranpagain. Tranpaiu, tranpain-ante.

tranpalako. (tanpa): iz.Jaustean sayetsezuŕetan artzen dan tanpa.

tranpol. (abeltegi); iz. Ukuluaren sabayan dagoen anion, andik askara janaria zuzen botatzen dalarik. j: Janaria 'etcetera jausi ez dedin, askak darn ola.

tranpots. (soft[y]): iz. Ikus.: Oyarzun. Oyaŕ.

trantin. (berantasun): iz, Berantasun aundiaz ibiltzea.

trantsu-gaixto. (zailtasun): *iz.* Ikus.: Zailtasun. j: Nekezia.

trantxela. (antoxin): *iz.* Zurezko antoxiña.

trantxct, (igitaij: *iz. Ikns.:* Igitai. j: Igiti.

traol. (aŕantza): *iz.* Lebatza aŕainkatzeko apailua biltzen dan zurezko laualdekoa.

traola. (ariketa): *iz.* Ariketa aundiak.

traolatu. (isikortasun): *ad.* lsikortasunez ari-izan.

trapa, (atsaldi): *iz.* Enoatzeagatik arnasa laŕiki artzea. j: Trapin, atsanka, inlaid. (ardi): *iz,* Ardiek arnasa gaizki artzea. (biota): 11 *ŕz.* Biotzaren pirpira. Trapata, (lera-cŕcsta): II iz. lsgurkiak naŕaz eramateko edo mokotak apurtzeko erabiltzen dan tera-efesta. (bide): II *is.* Bidean barna ibiltzearen ots-izena. (zurubi): II *iz.* Zurubiko mailartea.

trapa-tŕapa. (ufats): *adond.* Ufats aundietaz ibiltzea.

trapadu. (lodiera): *frond.* Lodi xamaŕa dana. Trapalote, trapatu, trapau; trapotc.

trapal. (ibilera): *iz.* Gaizki dabilenak ibiltzeko beat duen besapekoa. (xirxilkeri): *izond.* Xirxilkeriz ari dana.

trapala. (sai-abere): *iz.* Zaldia oso lasteŕ ibiltzea. j: Trapalada, trapela. (azkuti): iz. Ikus.: Oturuntza j: Sorki. (erorkera): jj *iz.* Erorkera'ren ots-izena.

trapalada. (sai-abere): iz. Ikus.: Trapala.

trapaladan. (sai-abere): *adond.* Zaldia trapalaz ibillzearen cgipeua.

trapalako. (crorkera): *ft.* ikus.: Erorkera.I:Jausketa.

trapale. (azkuŕi): iz. Et/regain bat egitea amaitzen danean, langileai ematen zayeu askari-aparia. j: Ostrokua.

trapalea. (aste-guren): *iz.* Astegurenean elizetan egiten diran otoi bereziak.

trapalote. (lodiera): *(sand.* Ikus.: Trapadu. j: Trapani, trapau, trapote, trapolote.

trapart. (eiza): *frond.* Usoaren eizan begiraie dagoen eiztaria.

trapasa. (itxaso): *iz.* Ondarpearen uiña.

trapata. (biota): *iz.* Biotzaren pirpira. Ikus.: Traps. (eyeraldi): iz. Eyera baten uaskan gañezka egiten dan nra.

trapatan. (dantzaketa): *iz.* Donestebe'n gizon eta einakumeen artean egiten dan dantza.

trapatu. (lodiera): *(sand.* Ikus.: Trapadu. Trapalote, trapau, trapote.

trapatz. (zngatz): iz. Goyera txikia duen zugatza.

trapau. (lodiera): *izond.* Ikus.: Trapadu. j: Trapalote, trapatu, trapote. (ausiabartza): *ad.* ikus.: Abaŕikatu. I: Pufuxkatu. (abere):) *iz.* Anka lodi ta marketsa duen aberea.

trapela, (azkuŕi): iz. Ikus.: Oturuntza. Trapala.

traperu. (maltzurtasun): *iz.* Maltzurtasunez ari-izatea. Trebekeria.

trapika. (gaztezaro): iz. Txairo ta antzetsua dan neskatxa.

trapil. (pitfall): iz. flats.: Piltzaŕ. I: Saranda, trasteria, tragic.

trapote. (lodiera): *izond. ikus.:* Trapadu. Trapalote, trapatu, trapau.

trapu. (zimardika): *izond.* Jokoan zimardikak egiten dituena.

trapuska. (piltzaŕ): *izond.* Piltzafez jantzita dagoena.

trapuskil. (saleroste): iz. Galva txikien salerostean ari-izatea.

trapuzef. (mardail): ŕzond, Mardailak egiten ari dana.

trapuzeya. (dentate): *iz.* Ikus.: Elemete, I: Maxio.

traslca. (ibilera): *iz.* Izkutuka abiatzearen ots-izena. (nagi): *izond.* Nagiz ari dan arlotea. I: Traskai, traxkal.

traskada. (gurkadura): ŕz. Ufupa, zuŕupa.

traskal. (nagi): *izond.* 1kus.: Traska. I: 'l'raxkal.

traskaldu. (zatarkeri): *ad.* Zatarkeriz ari-izan,

traskalo. (zorotasun): *frond.* Erdi zoratuta dagoena. I: Trasketx.

traskctx. (zorotasun): *izond.* ikus.: Traskala,

traskii. (naŕaskeri): *frond.* Nafaskeriz ari dana.

traskildu. (naŕaskeri): *ad.* Traskil egin edo biurtu.

traskilki. (naŕaskeri): *adond.* Naŕaskeriz ari-izatea.

trask€ltasun. (zakartasun): *ŕz.* .Traskila izatearen bereiztasuna.

tr'ask€latu. (naŕaskeri): *ad.* Traskila egin edo biurtu.

trasko. (oñetako): *iz.* Oñetakoaren gahoan ipintzen dan zurezko baste oñetako aundiagoa. Trausko, trosko.

traskola.(zakartasun): *frond.* Zakafa dana.

trasmail. (sane): *iz,* Afantzarako sare luzea.

trasmail-ari. (sure): *iz,* Afantzarako sareajasotzekolokaña.

trast. (egikera); iz. Lastef egindako egikera baton ots-izena. j: Trau.

traste. (piltzaŕ): *iz. Ikus.:* Piltzaf. I: Trapil.

trastekeria. (piltzaŕ): *Er,* Piltzafen multzoa.

trasteki. (piitzar): adond. Piltzafez ari-izatea.

trasteleria. (mai): *iz.* Ikus.: Mai-ontziak. ^: Mai-orni.

trasterla. (piltzaŕ): iz. Ikus.: Piltzaf. Trapil,

trastu. (ozarkeri): *izond.* Eats.: Maker'. j: Aketo, tartaka.

trastuketari. (abere-tresnak); *iz,* Zaldi baten abere-tresnalc zaintzen dituen ruatila.

trata. (ziba): *iz,* Zibaren igidura baldafa.

tratalaritza. (saleroste): *iz.* Tratalariaren langintza. Trataiarizko.

trasu-maiña. (maltzurtasun): *iz.* Aberren salerostean ari-danaren maltzurtasuua,

tratubide. (saleroste): *iz.* Salgaya dana.

tratulari. (saleroste): *izond.* Salerostean ari dana. I: Tratalari,

tratxu. (nabarmentasun): *izond.* Zakaŕa daua.

trau. (egikera): *iz.* lkus.: Trast.

trauka. (zearkadura): *adond.* Zearka ari-izatea,

trauka-ci. (zearkadura); *frond.* Zearka igarotzeko eŕeza dana.

traukatu. (zearkadura): *ad,* Zearka igaro. I: Trabukatu.

traukera. (igaraipen); iz, Orma bateau dagoen zurubiaz igarotzekoa.

traukerez. (labuŕera); *adond.* Laburtzen ari-izatea.

traupa!. (atsikipen): ŕr. Atsilcitzearen egipenaren ots-izena.

transki. (artazi): ŕr. Aetna! aundia. (baldartasun): *frond.* Baldaŕa dan notiña.

trauskil, (zakartasun): *izond.* Zakaŕa dana.

trauskitdu. (zakartasun): *ad.* Zakaŕa egin edo biurtu, j: Trauskitu.

trauskitu. (austu'a): *ad.* Edontzi edo baste onelako gauzaren bat autsi. (zakartasun): *ad.* Zakaŕa egin edo biurtu. Trauskildu,

trautt. (izaera): *iz.* Gauzaren bat; zerbait.

transta. (mats): *iz,* ikus.; Sarats. Sarets,

traustage€. (landare): iz. Ikus.: Basandura. Andnra.

trautu. (joko): *ad.* Jolcoan guzia irabazi.

traya. (azpegi): ŕz. Ikus.: Traka. j; Orkoi.

traza. (landare): *iz.* Ota ebakiizeko tresna zoŕotza.

traza-zaragolak. (lera-efesta): iz. Learen katea,

traza-zoba. (lera-eŕesta): *iz.* Learen laban-oskia.

trebarazi. (eskuantze); *izond.* Trebea egitekoa dana.

trebaketa. (artakotasun): *iz.* Trebea egitea.

trebakizun. (eskuantze); *iz.* Trebea izatekoa dana.

tebande. (eskuantze): ŕa. Eskuantzea izatea. Ikus,; Trebantza.

trebantza. (eskuantze): *iz,* Trebea izatearen bereiztasuna. ikus.: Trebande.

trebantzia. (entzipen): *iz.* Aŕemanetan dagoen entzipena.

trebarazi. (eskuantze): *ad.* Treba-eragin.

trebatasun,(eskuantze);ŕz.ikus.: Eslcuantze. I: Eskuaira, eskuaire.

trebatu, (entzipen): *ad.* Aŕemanetan entzipena artu. : Treba.

trebaza. (lanabesa): ŕz. Ikus.: Lanabesa. I: Lanibesa.

trebe. (askuantze): *izond.* Eskuantzea duena. 1: Treba, terbe. (entzipen): *frond.* Entzipen aundikoa dana. (igidura): *frond.* Eŕez igitzen dana. (egizaletasun): *izond.* Egizaletasuncz ari dana.

trebebide. (jakintza): *ŕz.* iakintza ta ertion jartzea, erabiltzea.

trebegabezia.(eskuantze): *iz.* Eskuaulzerik *ez* izatea.

trebeketu. (zearkadura): *ad.* Ikus.: Traukatu. j: Trabukatu.

trebekeria. (malizurtasun): *ŕr.* Maltzurtasunez ari-izatea.

trebekeria. (maltzurtasun): iz. Ikus.: Traperu.

trebekeritsu. (maltzurtasun): *frond,* Maltzuŕ eta losintxaz ari dana. ikus.: Maltzuf. !: Zakatz.

trebeketa. (eskuantze): *iz.* Trebea egitearen egipena.

trebeki. (entzipen); *adond.* Entzipenez ari-izatea. I: Trebekiro. (eskuantze): *adond.* Eskuantzez ari-izatea.

trebentzia. (entzipen): iz. Entzipenez ari-izatea,

trebeñu-afl. (eyeraldi): *iz.* Eotzeko ail oso gogoŕa.

trebeñutxo. (sai-abere): ŕr. Inr urteko zaldi irentzaga.

trcbera. (supaztef): *iz.* Iru oin dauzkan bumizko kurkurua, supazteŕean lupitiak eta onelako beste gauzak gal-Lean ipintzeko. J: Trebere.

treberi. (azarkuntza): iz. Azarkuntzaz ari-izatea.

trebes. (aitzuf): *iz.* Ikus.: Opaitzuŕ. I: Esku joŕai.

trebes-sareak. (sare): ŕz. Yitoan erabiltzen diran sareak.

trebesa. (atzetasun): *iz.* ikus.: Atzetasun. : Aulezia, trubia. (zurgintza): *iz.* Arotzaren lanabesa.

trcbesera.(eundura); *iz.* Eotzeko langintzan erabiltzen dan zatikoa.

trebesia. (zoritxaŕ): *iz. Ikus.;* Zoritxaf. Zorigaitza.

trebeskola.(eskuantze):is. Eskuantze-ikastola.

trebetasun. (entzipen): iz. Aŕemanetan izaten dan lautasun eta entzipena. (eskuantze): *iz.* Ikus.: Eskuantze. I: Igurdizi, terbetasun, trikun-trakrm.

trebetasun-gabeko. (aparaeza): *izond.* Aparaezaz ari dana.

trebetu. (eskuantze): *ad.* Trebea egin ado eragin.

trebeze. (eundura); ŕz. Eotzeko langayak dauzkan oin-olak igitzen dituen lokafia.

trebezia. (zailtasun): is. Ikus.: Zailtasun. I: Sasi-bide.

treboildura. (asaldatasun): *is.* lints.: Matxinada. I: Naasdura.

treboilatu. (gainberadura): *ad.* ikus.: Goiberatu. j: Goibetu.

trebola. (landare): *is.* Lekaziduna dan landarea ereintzetan ikusten dana.

trebuko. (ibuŕitze): *iz.* Ikus.: Beaztopa-aŕi. : Beaztopabide. (tanks): *iz,* Ikus.: Beaztopa. Tebuka, tebuku, trebukaldi.

trebuka-aŕi. (tanka): *is.* Beaztopa egiteko aŕix.

trebukadura. (tanka): *iz.* Ikus.: Beaztopa. I: Oztopo, trebukamendu, trebuko, trebuku, tupust-aŕi,

trebukaerazi. (biuŕitze): *ad.* Beaztopa-aŕi egin. (tanks): *ad.* Beaztapa-eragin. I: Trebukarazi.

trebukagafi. (tanks): *izond.* Beaztopa eragin dezakena.

trebukaldi. (tanka): iz. ikus.: Beaztapa. Trebuka.

trebukamendu. (tanks): *iz.* ikus.; Beaztopa. I: Trebukadura, trebuko, trebuku.

trebukari. (tanka): *izond.* Beaztopa dagiena. I: Trebakatsu.

trebukatsu. (tanks): *izond.* Ikus.: Trebukari.

trebukatu. (tanka): *ad.* Beaztopa egin. Trebukatu.

trebuko. (tanka): *is.* Ikus.: Trebukadura. I: Trebukamendu, trebuku.

treeil. (zailtasun): *is.* Makestasun bateagatik gaizki dabilen flotilla. Trail.

trego. (geldialdi): *ft.* ikus,: Geldialdi. I: Gelditze.

tregoaŕi. (zarkinizti): *iz.* Ikus.: Ientil-aŕi. Sorgin-etxe, trikuaŕi.

tregoatu. (geldialdi): *ad.* Geldialdia eman.

treila. (matsondo): iz. Ikas.: Palaŕ. j: Matsat, trela, zufun.

treileku. (itxasontzi): *iz.* Txaluparen auilcia.: Trentoki, trosko.

trein. (itxasontzi): *is.* Aŕantzatzeko itxasontzia.

treiña. (orga): iz. Gurdiaren eust-aga. Ikus.: Aŕasta, eustaga. (sate): L. Bokartak aŕapatzeko sarea.

treiñeru. (laŕinketa): *is.* Ikus.: Biurte. Dxibita. (aŕantza): iz. Traiñaz aŕantzatzeko txalupa.

treiñu. (lem-clesta): *iz.* Ondoa abaŕ gurutzatuaknaz egiña daukan lea.

treixa. (oñetako): *iz.* Oñetako nun-dean jartzen dan naŕuzko gogorgaŕia.

trela. (bide): *iz.* Ikus.: Bide. I: Bidatz, zerka.

treenail. (sare): *iz.* Aŕautzarako sane loses.

tremenentxa. (txorzabal): *iz.* Ikus.: Txorzabal. j; Trementxa.

tremes. (gari): iz. Gari ta zelralearen nastea. I: Etas, naskari.

• tremielga. (stain): *is.* Aŕain-mota bat.

tremiileko. (zoŕoztasun): *izond.* Oso zorotza dana.

trena. (lokaŕi): *iz.* Artetrda dagozen lokaflen multzoa. j: Trenadura.

trenadura. (lokaŕi): *iz.* Trenaz egindakoa. Ikus.: Trans.

trenatu. (lokaŕi): *ad.* Lokafr batzuk artetu.

trenbla. (mbar): *iz.* Ebagi ondoren geratzen dan enbofaren zatia.

trengel. (eguŕ): *iz.* Egufa zatitzeko trokota.

trenk arazi. (enoa): *ad.* Enoaz aunatu.

trenka-zeta. (zeta): *is.* Ikus.: Trankaseŕa. Tranka-zeŕa.

trenkada. (luzera): *iz.* Indsiez luzatu eragitearen egipeua. this.: Tenkaidi.

trenkada. (orma): *iz.* Gclak banantzeko egilen dan onus mea I: Trenkadura, erdikorma. (ninikizti): *iz.* Umekia biltzeu duen mintza.

trenkadura. Comm): *iz.* Ikus.: Trenkada. (eteualdi): *iz.* Ikus.: Etenaldi. I: Eragoztakii.

trenkarazi. (ebaketa): *ad.* Ebagi-eragin. (aterapen): *ad.* Erabaki-ersgin.

trenkasega. (zeta): *iz.* Ikus.: Trankaseŕa. Tranka-zeta.

trenkatu. (ebaketa): *ad.* Ebagi, ebaki, treinkatu. I: Trenka. (itz): *ad.* ltzak argi oguzi. (duos): II *ad.* Enoaz asko nekatu. (banandura): *(ad.* Soin-atalen bat lokatu. (erabakitssun): II *ad.* Ikus.: Erakaki. j: Istalgaratu, xedatu.

trenkatzaile. (ebaketa): *izond.* Ebagiten duena. (antolabide): *izond.* Zalantzazka edo alkaŕen arteko arazoetan erabakitzeko, eskubidea dueua.

trenkazi. (ebakcta): *ad.* Ebagi-eragin.

trenkizaka. (uraska): *iz.* Ubide aundia.

trenpetxartu. (alditxar): *ad.* Burtzoraldian jausi. : Trenpugaixtotu, trenputxartu.

trcnpudun. (gogo-aldarte): *izond.* Gogo-aldartea duena.

trenpugaixtotu. (aiditxaŕ): *ad.* Ikus.: Trenpetxartu. ; Trenputxartu.

trenpuratu. (gogo-aldarte): *ad.* Gogo-aldarte batean jaŕi.

trenputxartu. (alditxaŕ): *ad.* Ikus.: Trenpetxartu. j: Trenpugaixtotu, trenputxaŕ.

trenta. (islkortasun): *Land.* isikortasuuez ari dana. (eztabaida): *iz.* ikus.: Eztabaida. : Eleta.

trentin. (berantasun): *iz.* Oso astiro ari-izatea. I; Trantin.

trentiu-bako. (xirxilkeri): *izond.* Xirxilkeriz ari dana.

trentoki. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Treileku. Tresko.

trentxairu. (ari): *iz.* Mataza biltzeko aria. E: Trentzairu, trentxoin.

treotzara. (Mat): *iz.* Tertza eramateko taŕa. Tretza-jaski, tretza-katitu, tretza-otaŕ, tretzotzara, treotzare. (aŕantza): is. Berbera.

trepari. (eiza): *is.* Uso-eizan, usoak begiratzeko jaŕils dagoen elxola; berlan zai egoten dan eiztaria. Trepa.

trepatu. (Ian): *ad.* Lan egin.

trepatna. (otaluŕ): *iz.* Ikus.: Otaluŕ. I: antzaka.

trepel. (eundura): iz. Gaizki igitzen dan ardatza. (enoa): *iz.* Enoagatik ozta-ozta dabilena.

trepan. (lodiera): *izond.* Lodia dan norbait.

trepeldu. (kordokadura): *ad.* Kordokatzen ari-izan. (kolokadura): *ad.* **Kolnkaduraz** ari-izan.

trepeldura. (kordokadura): *is.* Kordokatzen ari-izatea.

trepeltasun. (baldartasun): *iz.* Eskuantzerik ez izatea.

trepeta. (lanabesa): *iz.* ikus.: **Lanabesa.** Trebaza, tre,sena.

trepetxo. (lanabesa): *iz.* Tresna-mota bat.

trepetxu. (luŕlantze): *is.* Luŕ-lanerako trescnak.

trepetxukeria. (nabarmenkeri): Nabarmenkerizko egipena.

tres-otaŕ. (Mar): *iz.* Apailua eramateko otafa.

tresa. (aŕaniza): *iz. Tkus.:* **Apailu. Saregai.**

tresabi. (abeltegi): iz. Aska auŕean ipintzen dan esolesia, abereak burua auŕeratu ezin dezaketen.

tresbide. (aldaera): *iz.* Ikus.: Aldaera.

tresen. (luŕ-lantze): *iz.* Luŕ-lanerako beaŕak diran lanabesaen multzoa. (abere-tresnak): iz. Ikus.: Abate-fresnak. I: Asta-tresnak. (janztura): is. Ikus.: Janztura. I: Sol. **(nabarmentasun):** *izond.* **Nabarmentasunez ari dana.**

tresena. (lanabesa): iz, ikus.: Lanabesa. I; Trepeta.

tresendu. (abere-tresnak): *ad.* Sai-abereai abere-tresnak

tresenduu. (luŕ-iantze): *izond.* Tresenak dauzkana. Tresnadun.

tresengile. (luŕ-lantze): *izond.* Tresenak egiten ditueua. (osku-langintzak): *izond* Berbera.

treska. (antoxin): *iz.* Zmtzko antoxiña, upa-erdi itxura daukana. I: Zuban.

treskagiie. (antoxin): *izond.* Treskak egiten dituena. (esku-langinizak): *izond.* Berbera.

treskata. (sare): *is.* Metalezko sarea.

treskategi. (antoxin): *iz.* Treskak dagozen ado saltzen diran tokia.

treskatzaŕ. (antoxin): *iz.* Oso aundia dan treska.

treskil, (zakartasun): *frond.* Zakaŕa dana; fauna ez dana.

treskilu. (lanabesa): *iz. Ikus.:* Tresna, I: Erabilgailu, etemcnta, iziri.

tresko. (itxasontzi): *iz. Ikus.:* Treileku. I: Trentoki.

tresmakil. (aŕantza): iz. Tertzak eramateko kutxa.

tresna. (lanabesa): *iz.* Lantegictan lanerako erabiltzen dan abasa. Erabilgailu, atrapailo, taugai, treskilu, eŕementari, iziri. (emanketa): *iz.* Ezteietako bezuzak. (janztura): II *iz.* Janzkien moitzoa. (ozarkeri): II *izond.* Zakaŕa dau notiña.

tresna-aldatzaile. (antzoki): *izond.* **Antzokiko antzcztokian eŕedizeak aldatzen dituena.**

tresna-antolatzade. Out-lantze): *izond.* Tresenak antolatzen dituena.

tresna-befitu. Our-lantze): *ad.* Tresenak ondo jail.

tresna-ede. (abere-tresnak): iz. Abere-tresnaetarako edea.

tresna-itxoia. (lanabesa): *iz.* Tresnak jartzen diran tokia. I; Tresnazai, tresna-zoŕo.

tresna-lauki. (lanabesa); ŕz. Lanabesak jaŕita dagozcn laukia.

tresna-ontzi. (loŕeta); *iz.* izakiak eramateko kutxa edo ontzia.

tresna-saltoki. (abere-tresnak): *iz.* Abere-tresnak saltzen diran saltokia.

tresna-saltzaile. (abere-tresnak): *Izond.* Abere-tresnak saltzen dituena.

tresna-zoto. (lanabesa); *iz.* Ikus.: Tresna-itxola. 1; Tresnazai.

tresnadun. (luŕ-lantze): *izond.* Ikus.: Tresendun.

tresnadura. (langaizti): *is.* Langai baten zatikoak beren tokictan ipintzea. j: Tresnamendu.

tresnagabe. (eŕedize): *izond.* Eŕedizerik gabe geratu dana.

tresnagabetu. (abere-tresnak): *ad.* Sai-abereai abere-tresnak kendu,

tresnagile. (abere-tresnak): *izond.* Abere-tresnak egiton dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera. (langaizti): JÍ *izond.* Langayak cgiten dituena. (esku-langintza): (*Land.* Berbera.

tresnagintza. (abere-tresnak); *iz.* Abere-tresnak egiten dituen langintza. (langaizti): *iz.* Langayak egiten diluen langaitza.

tresnakeri. (lanabesa): *iz.* Tresnaen bitartez egindako egitura.

tresnamendu. (laugaizti): iz. ius.; Tresnadura.

tresnakeri. (abere-tresnak); iz. Abere-tresnak gordetzen diran tokia.

tresnatu. (abere-tresnak): *ad.* Sal-abereai abere-tresnak

tresnazxo. (lanabesa): *iz.* Edozein motakoa dan tresna.

tresnatzaile. (langaizti): *frond.* Zatikoak berm tokietan jartzen dituena.

tresnatzaŕ. (lanabesa): *iz.* Manta dan lanabesa edo tresna.

tresnatze. (langaizti): *iz.* Zatikoak bares tokietan jartzearen egipena.

tresnazai. (lanabesa): iz. ikus.: Tresna-itxola. : Tresna-zoŕo.

tresnaztu. (efedize): *ad.* Etxe batean eŕedizeak jaŕl.

tresnegile. (lanabesa): *izond.* Tresnak egiten dituena.

tresneri. (sukalde): *iz.* Sukaldeko tresnaen multzoa.

tresnerigiie. (antzoki); *izond!* Antzokian aldaketak egiteko tresnak egiten dituena.

tresondagafi. (egoera): *izond.* Egokera txaŕean uzten duena.

tresondatu. (ants): *ad.* Noribait non-nai deadaŕ gogoŕak egin.

tretxu. (maxkuŕ): iz. Maskoŕ luzeak dauzkan maxkufa, balm itxasaldian artzen dana. (cŕedize): iz, Eŕcdizeen multzoa.

tretz-otzara. (Mai): *iz. ikus.:* T€etza-jaski. I: Tretza-otaŕ.

tretza. (atantza): *iz.* **Aŕosela aŕapatzeko tretza. I: Ikus.: Tretza. 1; Sumila, tretza-subil, treza.**

tretza-jaski. (Mai): **iz. Tertza eramateko otafa. Tretza-katilu, tretza-otaŕ, tretz-otzara.**

tretza-katilu. (otaŕ): *is.* ikus.: Tretza-jaski. j: Tretza-otaŕ, tretzotara, treotzara.

tretza-ontzi. (slantza); *iz.* Tentzak daramazkien itxasontzia.

tretza-otaŕ. (otaŕ): *iz.* Ikus.: Tretza-jaski. Tretza-katilu, tretatara, treotzara, tretz-otzara.

tretza-subil. (aŕantza): iz. ilnis.: Tretza. Trrtza.

treustik. (izaneza): *adorn!.* Ezer ez.

trez-antzeko. (ileondo): *izond,* Mototsaren antza duena.

trez-opil. (opit): *iz.* Txotatua dagoen apiia.

treza-txibista. (lotura): is. Txortatua dagoen gorapila.

trezadi. (aŕantza): lz. Apailuen multzoa.

trezalari. (aŕantza): *Land.* Tretzaz ari dan aŕantzatea. Trczari.

tretxu. (meera): *ad.* Ikus.: Mean. I: Seaildu.

tri-tra. (tanpa); is. 'I'anparcn ots-Izena.

triaga. (kardabera): *iz.* Zurtoifa egufezkoa duen kardabera, urin lekedatsu la zurixka duena.

triba. (itxaso): *iz.* Itxasoko iraitzean aurkitutako izakiak.

triba-ol. (itxasontzi): *iz.* Mastari custeko erabiltzen diran ziri aundiak.

triba-sare. (rare): is. Kokots estua daukan sarea.

trida. (txori): iz. Zozo aundia. ; Ikus.; Zozo. Trita, txorbeltx.

trigiste. (gaztezaro); iz; ikus.: Mutiko. I; Mutiki.

trigun. (zruubi): *iz.* **Zurubiaren beko asicra, lenengo mala ondoan dagoen lauzkoa. j: Zurubiaren mail-burua.**

trik. (tanka): *iz*. Aariak buruaz alkaŕ jotzea. j: Burdiak alkaŕi tanka egitea.

trik-egin. (tanka): *ad*. Tanka egin.

trik-trak. (berantasun): *adond*. Ikus.: Triki-triki.: Trikun-trikun.

trika. (gelditze): *ad*. Gelditu. j: Geratu.

trika-arazle. (gelditze): *izond*. Ge1di eragiten duena.

trika-arazte. (gelditze): *iz*. Geldi-eragitea. j: Trikatze.

trika-kate. (kate): *iz*. Katea tinkotzeko lokafi-zatia.

trika-leku. (gelditze): *iz*. Gclditzeko tokia. I: Trika-toki.

trika-sena. (unama): *iz*. Unama tinkotzeko lokaŕi-zatia, : Trika-brikota.

trika-toki. (gelditze): *is*. ikus.: Trika-lcku.

trika-traka. (uŕats): *adond*. Ufats txikietaz ibiltzea,

trika-txikota. (unama): *iz*. *Ikus.:* Trika-sena.

trikadura. (gelditze): iz. Gelditzearen egipena.

trikako. (austura): iz. Austuraren alas.

trikaldi, (gelditze): *iz*. Ikus.: Gelditze. Geratze.

frikx1di-egin. (gelditzc): *ad*. Getdıtu. Trikatu.

trikamendu. (gelditze): *iz*. Gelditze txikia.

trikarazi. (gelditzc): *ad*. Geklitu-eragin.

trikatu. (gelditzc): *ad*. Ikus.: Getdıtu.]: Geltu, trikaldi-egin, trika.

tikatze. (gelditze): *iz*. Ikus.: Trika-arazte.

trilcet-aldi. (itxaskuntza): iz. Aintzin-mastaz bakaŕik egiten dan itxaskuntza.

triketa. (nutxeleta): iz. Ikus.: Mitxeleta, ^: Sorgin-oilo, traketa, txalupitxi.

trikextu. (aurkintza): *ad*. Alkaŕ aurkitu. I: Triki-egin, trikitx-egin, tril-egin.

triki-egin. (aurkintza): *ad*. Ikus,: Trikextu.]: Tiikitx-egin, tril-egin.

tiki-traka. (ibilera): *adond*. ikus.: Taka-taka. I: Tiki-taka.

triki-traki. (ibilera): *adond*. Astiro ibiltzen ari-izatea. I: Triki-triki.

triki-traku. (naste): *iz*. Mota batzuetako gauzen nastea.]: Triki-troko.

triki-trilci. (berantasun): *adond*. Ikus.: Triki-traki.]: Trik-trak, trikun-trikun.

triki-troko. (naste): *iz*. Ikus.: Triki-ttaku.

trilcilaka. (eŕenkura): *adond*. Ikus.: Mainguka,]: Eŕen ibiltzen ari-izatea.]: Trikilika, trikiska.

trikili-trakala ibi)i. (ibilera): *ad*. Baldartasunaz ibili.

trikilika. (ibilera): *adond*. Gin baten gañean bakarrik ibiltzea. lkus.: Ankakoxkoka. : Oñeŕen, txangiŕinka. (eŕeukura): *adond. ikus.:* Trkilaka. I: Trikiska.

trikimailu. (biuŕikeri): iz. Biuŕikeriz egindako jokers.]: Trikimala.

trikimailuz. (maŕo): *adond*. Mainz ari-izatea.

trlkimaiña, (itzarmen): *iz*, Ozta-ozta egindako itunbea.

trikimaka. (eresgalu): is. Aste Donean zeiñuen ordez jotzen dan kaŕaka aundia.

trikimako. (makil): is. Luŕetik goyera bateau aria jartzeko zatikoa daraman makila; oŕelako bietan igota ibiltzeko.

trikimala, (brurrkeri): *is*, Ikus.: Trikimailu.

trikimontaiñak, (naspil): iz. Naspilak. j: Ikus.: Naspil.

trikiska. (eŕenkara): *adond*. Ikus.: Trikilaka. j: Trikilika, trikista.

trikitika. (ibilera): *adond*. dauzketak egiten ibiltzea.

tikitixa. (dantzaketa): *iz*, Baseŕitaŕen dantza. j: Trikitrixa.

trikitraku. (landare): iz. Belafezko landarea; here sakak, zuŕun eta kakodunak, eunak gaŕamatzeko erabIltzen dira.

trilritrin. (uŕats): *adond*. TJŕatsez-u/ats eta Iaisteŕ ibiltzea.

trikitx-egin, (aurkintza): *ad*. Ikus.: Trikextu.]: Triki-egin, tril-egin.

trilco. (trinkotasun): *izond*. Trinkotasuna duena. Ikus.: Trinko.

trikol. (nabatmentasun): *izond*. Zakaŕa dana.

trikoputz. (ondo): *iz*. *Ikus.:* Astapitz.]: Astaputz.

trikotari. (jostoŕatz): *izond*. Galtz-oŕatzaz egiten dan toucan art dana.

trilcote. (adalu): *iz*. Adalu gogoŕ eta lodia.

trikotean. (zaldieketa): *adond*. Ikus.: Istar-toka.]: Istaŕ-tolaka, txali-konkili, txikoan, ankalatraba, maŕo-maŕo, txiko.

trikotu, (zaps): *ad*, Ikus.: Tritnendu.

triku. (ugaztun): *iz*. Ikus.: Kirikiño. Sagaŕoi.

trikuaŕi. (zarkinizti): is. Ikus.: Jentil-aŕi. Tregoaŕi.

trikue. (adalu): iz. Utz-gabeko adalua.

trikulatz. (undo): *iz*. *Ikus.:* Otsoputz. I: Peŕetxiko-putz, otsoputs, triku-putz.

trikulu-trakaulu. (birunda): *adond*. Bira ta birundaka ari-izatea.

trikulu-trakulu. (ozarkeri): *frond*. Ikus.: Mukeŕ. Aketo.

trikun, (zenbaki): is. Iruen multzoa.

trikun-trakun. (eskuantze): is. Ikus.: Eskuantze, I: Trebetasun, triko-trakun, trinku-tmnku.

trikun-trakuntza, (lapuŕeta): iz. Ijitoen lapufeta.

trikun-trakun. (berantasun): *adond*. Ikus.: Triki-triki. : Trik-trak.

trikutsu. (zi): *izond*. Ziakaz edo ziriakaz estalita dagoena.

tril. (tanks): *iz*. '1'anka egitea,

tril-egin. (aurkintza): *ad*. ikus.: Trikextu. Triki-egin trikitx-egin.

trilili-trakala. (abesti): iz. Abesti guztien leloa.

trila. (joko): iz. lntxauŕakaz, alkaŕ jotzcan, jokatzea. (austura): *is*. Ikus.: Triskantza.]: Trisku.

trlla-egin. (austura): *ad*. Triskantza egin. Trilau.

frilape. (matsondo): *is*. Masondoz estalita dagoen tokia.

trilatu. (itxitura): *ad*. Sare antzera zur edo burniaz egindako egituraz estali edo itxi.

trilau. (austura): *ad*. ikus.: Trila-egin.

trimatu. (euoa): *ad*. Enoatu, nekatu.

trimendu. (zaps): *ad*. Zapa-egin.: Trikotu.

trimendura. (ikoldura): iz. ikus.: Ilcoldura. : Erstura.

trimin-trimin egin. (tango): *ad*. Tints.: Trimindu. I: Trimin.

trimindu. (tanpa): ***ad***. Gogoŕ jo. j: Trimin, trimin-trimin egin.

trimulu. (hero): iz. Ikus.]: Sargatza-goŕi. I: Sargori.

tringa. (gurpil): *iz*. Gurdiaren gurpila gogortu to tinkotzeko erabiltzen diran burnizko zatikoak.

tringau. (trinkotasun): ***ad***. Utz gabe to trinko

tringili-traugala. (orga): *iz*. Ibiltzean gurdiaren also.

tringili-trangulu. (kordokadura): ***adond***. Kordokatzen ari-izatea.

tringit. (itz): *is*. Itz motzena, tu.

tringitz. (igidura): iz. ikus.: Igidura. J: Igikun, igikune.

tringu, (trinkotasun): *izond*. Tankers trinko, estu ta arol gutxikoa dana. Tringo.

trink-egin. (tanka): *ad*. Tanks egin.

trink-ezarle. (ertzapain): *izond.* Ertzapaiñak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera,

trinka. (zapa): *iz.* Zapatzeko lanabesa. Ikus,: Urlako.

trinka-egile. (zapa): *izond.* Zapatzen duena, j; Trinkatzaiie,

trinka-gai. (zapa): iz. Sutunpak, eztandagayaz zapatzekoa dana. Trinka-makil.

trinka-makil. (zaps): *iz.* Ikus.: Trinka-gai.

trinka-trinka egin. (zapa): *ad.* Asko zapatu.

trinkadura. (zaps): *iz.* Zapatzearen egipena. (laŕu): iz. Ikus.: Lepa-gingil. ^: Lepamagal.

trinkaL (oŕi): *iz.* Aftak zolan tinkotzeko zumi1a.

trinkaka. (jauzketa): *adond.* Iauzketak egiten ari-izatea.

trinkakot. (trinkotasun): *izond.* Zerbait trinkotzen duena.

trinkaldi. (zaps): *iz.* Zapatzearen egipena.

trinkatu. (zapa): *ad. Ikus.:* Zapatu. Tinka, trinkotu, trizkatu, tropikau. (aterapen): *ad.* Aterapena eman. (1ur): *ad.* Izotzagatik lufa gogortu.

trinkatzaile. (zaps): *izond. Ikus.:* Trinka-agile.

trinkatze. (zapa): *iz.* Zapatzearen egipena.

trinki-tranka. (baldartasuu): *adond.* Baldartasunez ibiltzea. j: Trinkin-tranki.

trinkilinka. (kordokadura): *adond.* Kulunkatzen ari-izatea.

Irinkin.(eŕenkura): *izoad* Eŕena dana; isekaz erabiltzen dan itza. j; Trinkiiin.

tinkitin. (eŕenkura): *izond.* Ikus.: Trinkin.

trnkitin. (ibilera): *ad.* Oin baten gañean Triñ,

trnko. (trinkotasun): *izond.* Estuki egiña dagoena. j; Triko, trinkotsu, ixkin. (luŕ): iz. Ezetasuuaz dagoen luŕs.

trinkoka. (sendotasun): *adond,* Sendotasunez ari-izatea.

trinkoki. (trinkotasun): *adond.* Estuki egiten ari-izatea.

trinkolo-tronkolo. (kordokadura); *adond.* Ikus.: Trinkilin-trankulun. I: Trinkotranko.

TRINKOTASUN. *iz.* Tinkotua dagoen tasuna, j: Gorputz batek daukan gal-aindoa ta bare jukuluaren artean dagoen elkarbidea. j: Astuntsutasun, trinkotza. 1/ (itsastasun), (laspel), (meartasun), (menasta), (pisia), (sendsŕ), (ubil), (ubildura), (zaps).

trinkotsu. (trinkotasun): *(sand.* Ikus,: Trinko. 1: Triko, ixkin.

trinkotu. (zaps): *ad.* Ikus.: Zapatu, f; Trinkatu,

trinkotza. (trinkotasun): ŕa, Ikus.: Trinkotasun. j: Astuntsutasun.

trinkuun. (onegipen); *adond* Ongi naiz gaizki ari-izatea. : Trankulet.

tinpoil. (esne): *iz.* Abereen gatzagia. I: Tripot, tainpoi.

trintxa. (zulakaitz): iz. Ikus.: **Zulakaitz.** I: Gubil-zabal, trintxet.

trintxet. (zulakaitz): *iz.* Ikus.: **Zulakaitz.** j: Trintxa, xixel. (ebaketa): ŕz. Ebagi beaŕ dana tinkolzeko Iarortza.

trintxo. (zaps): *izond.* Zanpatuta dagoena.

frintxotu. (zaps): *ad.* Gogoŕ zapatu.

trill. (ibilera): *ad.* Ikus.: Trinkitin,

trsñu-troñu. (korapilo): *iz.* Ikus.: **Korapilo.** j: Oropilo.

trip-ustei. (asetasun): *izond.* Ikus.: Tripontzi.

trips. (oyal): iz. Oso lodia dan oyal-mota bat.

tripa-antzeko. (ule-guri): *izond.* Ikus.: Balusa-antzeko. j: Trip-antzeko, ŕripazko.

tripa-bage. (aŕangura): *iz.* Oldozten dana ageŕerazteko atangura gutxi duena. Trips-gabe.

tripa-gile, (urdail): *izond.* Tripakiak egiten dituena.

tripa-oŕoa, (cabal): *ft.* Sabeleko otsa. Trip-otoe.

tripa-oskol, (lain): *iz.* Urdala estaltzen duen talus.

tripa-truke lanegin. (Ian): *ad.* Ianari txukean lana egin.

tripa-ustel, (alegikeri): *izond.* Alegikerietan ari dana.

trips-soft. (jangnra): *iz.* Ikus.: Gose. I: Fangal.

tripa-zuri. (ondo); *ŕz.* Peŕetxiko-mota bat. ; Tripa-zuzi.

tripabrautz. (ardi): iz. Ardiaren urdail aundiena.

tipaki. (urdail); iz, Abere batzuen urdalaren zatiak, azkuŕlz artzen dirauak. I: Tripaki zuri, tripod, tripakailu. (odei): *iz.* Ekaitzaren auŕetik dagozen odeyak,

trpaki-gintza. (urdail): *iz.* Tripakiak egiten dituen langintza.

tripald-saltzaile. (urdaii): *(sand.* Tripakiak saltzen dituena.

tripakidun. (urdail): *izond.* Tripakiak dauzkana.

tripakitegi. (urdail): *iz.* Tripakiak dauzkan edo saltzen diran tokia, Tripategi, tripoxtegi.

tripala. (Sabel); *ft.* Sabeleko milts.

tripaziza. (ondo): iz. Kosno-itxura duen ziza, beltza dana.

tripazko. (ule-guri): *izond.* Ikus.: Tripa-antzeko. j: Trip-antzeko.

tripefe. (isikortasun): *izond.* Guztiz isituki ari dana.

tripi-trapu. (ur-legoŕeko): *iz.* Ikus.: Igela. I: Ugaraixo,

trlpiklo. (Iiño): *iz.* Zurezko zatikoa; bare gañean tanpatzeko Iiñoa jartzen data.

tripilL (lodiera): *izond.* Lodi dagoena.

tripili-trapala. (zalapart): *izond.* Zalapartetan ari dana.

tripoil, (stain): is. Aŕañen tripakiak.

tripoildu. (sabel): *ad.* **Sabel** aundia egin,

tripuntzi, (asetasun): *izond.* Asko jaten duena. j: Trip-ustel, tripuntzi.

tripot. (esne); *iz,* ikus.: Trinpoil. (estebete): *iz.* Ikus.: Odolki. I: Odaloste,

tripotx. (estebete): *iz,* Aadiaren odolki aundia. Tripotz. (ardi): *iz.* Ardiaren tripakiak.

tripotxak. (aragi): *is.* Egazti edo bildotsaren baŕukiak.

tripoxtegi. (urdail): *iz.* Ikus.: Tripakitegi. Tripategi.

triputs. (ozarkeri): *iz.* **Ozarkeriz** ari-izatea.

trisipu. (abeltegi): *iz.* Ikus.: Asks. Ganbela.

trick eta trausk. (erakardura): Nataren ots-izena.

tricks. (jauzketa): *is.* Ikus.: **Jauzketa.** Ikoti, zapart. (dantzaketa): *iz,* Dantza. jc Lantza. (austura): II *ad.* Ikus.: Abaŕikatu. j: Triskatu, triskau. (soñu): II *iz.* Ikus.: Krisketa. j: Kriskitin, trisketa.

triskalari. (dantzakets); *izond.* Dantza egiten duena. j: Triskari, triskazale.

triskaldi. (soffit): *iz.* Krisketak jotzea.

triskantza. (austura): *iz.* Abaŕikatzearen egipena. I: Trila, trisku, triskilduta.

triskarl. (dantzaketa):.izord. Dantza. egiten ari dana. j: Triskalari, Iriskazale. (jauzketa): *izond.* Iauzketak egiten dituena.

triskategl. (dantzaketa): *is.* Dantza egiteko tokia.

triskatu. (austura): *ad.* ikus.: Abatikatu. j: Trinka, triskau. (dantzaketa): *ad.* Dantza-egin. (jauzketa): II *ad.* Abereak jauzketak egin.

triskatzaile. (austura): *izond.* Triskantza egiten duena.

triskau. (austura): *ad.* Ikus,: Abaŕikatu. 1: Triska, triskatu. (ebaketa): *ad.* Abaŕ lodiak ebagi.

triskazale.(dan£zaketa): *frond.* lkus.: Triskalari. Triskari.

trisket. (dei-egikuntza): *iz.* ikus.: Kisket. 1: Kisketa, klisketa.

trisketa, (soñu): *iz.* Ikus.: Krisketa. Triska.

triski-traska. (dantzaketa): *is.* Dantza bizia. (ebaketa): *iz. Ulea* ebagitzearen ots-izena.

triskildu. (austura): *ad.* Triskantza, triskua egin.

triskilduta. (austura): *frond.* Triskuz beterik dagoena. j: Triskantza, trisku.

triskilatu. (mozketa): *ad.* Ule edo artilea artaziaz moztu. Triskalau.

trlskileta. (kuŕika): *iz.* Zurezko kuiilca, gaztañaen morkotzak bil£zeko.

trisku. (austura): *is.* Ikus,: Triskantza.: Trila, triskilduta.

triskulari. (austura): *izond.* Triskua egiten duena.

trispi. (sukaldc): *iz.* lkus.: Krispi. I: Iruzango.

tritxet. (aizto): *iz.* Oskigileak darabilten aisles.

tritxekan. (olerki): *adond.* Olerkiak itzetik ortzera esaten ari-izatea.

tritxolari. (olerti): *izond.* Ikus.: Bertsolari, Bertsulari.

triunta. (sots): iz. Ikus.: Pio. Pin.

triza. (lokaŕi): *iz.* Aizoyalak jasotzeko lolcaña.

trizkatu. (zaps): *ad.* Ikus.: Estutu. 1: Zapatu, trinkatu.

troba, (ups): *iz.* ltxasoan aurkitutako upe] edo beste gauza bat. I: Truba, trua. (itxaso): iz. Berbera. (ii): II iz. Iidiko **Iola.**

trobakari. (itxaso): *frond.* Trobak bilatzen ari dana.

trodxa. (ke-belaŕ): *iz.* Ke-belaŕa gordetzeko zizkua. Ikus.: Toxa. Totxa,

troll. (ogi): *is.* Ogi-puska.

troilka. (noon): iz. Etaz erabiltzen dan notiña.

trotla. (dibidieta): *is.* Ikus.: Txiŕitola.

troiñu. (korapilo): *iz.* Ikus.: **Korapilo.** l: Morapilo.

troiñntu. (korapilo): *ad.* **Korapiloaz** lotu.

troita. (goitiko): *iz.* ikus.: **Goitiko. j:** Goragale.

trojatu. (oyal): *ad.* Auŕ-oyaletau bildu. I: Troxatu.

treks. (uaska): *iz.* Ikus.: Aŕu. I: Sakan. (dantzaketa): *iz.* Dantza baten izena kriskitiñaz egiten dana.

trokaitz. (uzutasun): *frond. Bzi* ez]n ditekena.

trokarate. (uaska): *is.* Aŕuan sartzea.

trokafo. (uaska): *iz. Ikus.:* Trokatsu.

trokarte. (uaska): *iz.* Troka baño au estuagoa.

trokarte. (aran): *is.* Bi goi-uneen artean dagoen arana.

trokatsu. (uaska): *izond.* Musk dagozen tokia. I: Trokaŕo.

trokatu. (banandura): *ad.* Ikus.: Lokatu. I: Terebukatu, trokau.

trokatze. (bass): *iz.* Ikus.: Leputz. Idoi.

trokarte, (orga): iz. Bira egiten ez duen **ardatza** daraman gurdia.

troki, (zati): *iz.* Zerbaiten **zati** edo puska.

troko. (txoskoŕ): iz. Ikus.: Txoskoŕ. 1: Totor, trongil. (nabarmentasun): *izond.* Traketsa dan notiña.

trokoilo. (nabarmentasun): *izond* lkus.: Sastaŕ. : Zakaŕ.

trokol. (baldartasun): *izond.* Baldaŕa dan **notiña. I:** Trokotz.

trokolo. (lodiera): *izond.* Ikus.: Potoko. I: Potolo, tronpolo.

trekot. (zugatz): *iz.* Ikus.: Muŕuko. j: Trokote, Ixuru.

trokota. (ebaketa): *iz.* Ikus.: Aizkol-mutil. 1: Trangadel.

trokotz. (baldartasun): *frond.* Baldaŕa dana. Ikus.: Trokol.

trona. (zola): iz. **Zeta** estaltzeko aft landua.

tronadura. (zola): *iz. ikus.:* Soladura. Solairu, zagoŕeztadura. (sabai): iz. Ikus.: Sabai. Tornadura.

tronatu. (zola): *ad.* **Zola tronaz** estali.

tronatzaile. (zola): *frond.* **Zola** tronaz estaltzen duena.

troabilka. (birunda): *adond.* Biribilkatzen ari-izatea.

tonboilo. (ekaitz): *iz.* E+kaitzean dagoen **odeya.**

trongada. (eguŕ): *iz.* lkatza egiten asteko **eguf** lodien meta. j: Tronkada, trunkada.

trongadel. (ebaketa): iz. Ikus.: Aizkol-mutil. : Trokota.

trongll. (anpadura): *is.* **Tanpa bateagatik bureau egiten dan aepadura. Trongolu, tronpeilo, tronpilo, tronpeilu.** (txoskaŕ): *iz.* ikus.: **Txoskoŕ. I:** Troko, tmmil.

trongotu. (anpadura): iz, Ikus.: Trongil.

tronpa. (aŕain): *iz.* Aundi ta beliza dan stabs, **jauzketak asko egiten dituena.** (eresgalu): iz. **Peŕa** itxurazko **eresgalu** txikia. (or): *iz.* **Ur-zufunbiloa.**

tronpa-suduŕ. (sucluŕ): *iz.* **Suduf aundia.**

tronpadun. (abere): *izond.* Elefanteak bezela **sudufa** oso **luzea duen aberea.**

tronpakoŕ. (stripe): *izond.* **Atzipetzeko efaza dana.**

troapari. (eresgalu): *izond.* Trompa eresgalua jotzen duena. (atzipe): *izond.* Atzipetzen duena.

tronpeilo. (baldartasun): *izond.* Balder' dana. j: Tronpilo, trongil, tronpeilu, truupilo.

tronpetaldi. (eresgalu): iz. Turutaz jokatzea.

tronpetari. (eresgalu): *izond.* Turuta jotzen duena.

troupetots, (eresgalu): iz, Turutaz **egiten dan otsa.**

tronpilo. (baldartasun): iz, Ikus,: Trongil, 1: Tronpeilo, tronpeilu, trunpilo, trupilo, tontoilo, tnilo, tunpilo,

tronpiloka. (anpadura): *adond.* Tronpeiloak egiten ari-izatea.

tronpo. (rite): *iz.* **Ikus.: Kukumal.** 1: Kukumela, kukusagaŕ.

tronpoilo. (lodiera): *izond.* ikus.: Potato), I: Potolo, tropolo, tropoilo, (anpadura): *iz.* I **us.:** Koskoŕ.: Trumulu, tutara, uŕi.

trout-rel. (zurtoin): iz. Barazkien zurtoiña.

trontxoin. (azpil): *iz.* Ems.: **Azpil.** Aspil, trontoin.

trontzazefa. (zeŕa): iz. Zefa aundia. Trantazeŕa.

tropikatu. (zaps): *ad.* **ikus.: Zapata-** l: Tropikau.

tropikan. (zaps): *ad.* Ik**us.: Zapata.** l: Trinkatu, tropikatu.

tropita. (utziera): *iz.* **Utzitako gauzak.** Trupita.

tropoilo. (lodiera): *izond.* **Ius.:** Tronpoilo. : Tropolo.

tropoilu. (abere): *is.* **Anka lodiak eta oia** maketsak dauzkan aberea.

tropokila. (zakartasun): *frond.* Ikus.: Karkail,

tropolo. (lodiera): *izond.* **Ikus.: Potoko.** Tronpoilo, tropoilo.

traska. (armo): is. Irten-gunea dan burkaitza. (latsuu): *iz.* **Atx-aduŕ aundia.**

Ikus.; Atx-aduŕ. j: Troska-buŕuntzi. (buztin): *z*. Buztin zuria.

troska-bufuntzi, (latsun); *iz*. Ikus,: Atx-adul. ; Troska.

troska-egin. (tnt); *ad*. Izozteagatik ıuŕa gogortu. Troskatu.

troskaeta. Batman): iz. Atx-aduŕak dagozen tokia.

troskagei. (menasta): iz. Distira godargia duen menasta, beatzaŕia baño zerbait higunagoa dana.

troskagei-zuri. (menasta); iz. Zuriagoa dan troskageya.

troskageidun. (menasta): *izond.* Troskageya daukana. Troskageisu, troskageizko.

troskageisu. (menasta): *izond*. Ikus.: Troskageidun. Troskageizko.

troskageizko. (menasta): *izond.* Ikus.: Troskageidun. j: Troskageduu.

troskaki. (buztin); iz. Buztin edeŕ eta egositaz egiña dagoena.

troska.tsu. (buztin): *izond.* Buztiñezkoa dan lurkia.

troskatu. (lut); *ad*. Ikus.: 'Troska-egin.

troskatr. (ur): *iz*. Latsun ask° daukan ura.

troskil. (ozarkeri): izond. Ikus.: Zakartsu. Truskil.

troskildu. (zatarkeri): *ad*. Zakaŕ egin edo biurtu.

trosko. (kaizu): *iz*. Ikus.: Mankaŕ. Mukulu. (zati): *iz*. Zerbaiten pusketa latza. (baldartasun): н *iz*. **Notin** baldaŕa, (oñetako):) *iz*. Ikus.: Trasko. Trausko. (txintxin): II iz. Iruzokodunan zan uŕezko txintxiña, ogci ogerleko aldiña zuena:

troskido.(arduragabetasun): *izond.* Gauzak amaita gabe uzten dituena. Troskoila.

troskolotu. (basatasun): *ad*. Basatia egin edo biurtu.

troskote. (zugatz): *iz*. Zugatzen azalean egiten dan goi-use latza. ;'frunbil. (baldartasun): *iz*. Baldaŕa dana. Ikus.; Baldaŕ, zartzail.

trusts. (sai-abere): *iz*. Sal-abereen ibilera acids. j; Troste.

trostaka. (sai-abere): *adond.* Trostaz ibiltzea.

trostakari. (sai-abere): *izond.* Trostaz dabilena. ; Troskari.

trostaldi. (sai-abere): *iz*. Trostaz ibiltzearen aidia. I; Trotaldi.

trostarazi. (sai-abere): *ad*. Trostaz ibileragin. I: Trotarazi.

trostari. (sai-abere): *izond.* Ikus.: Trostakari. j: Trotari.

trostatu. (sai-abere): *ad*. Trostaz

trotu. (sai-abere): *ad*. Sai-abere bat aougalerako sorgol egitea ta lasterka egin.

trotxa. (garau): *iz*. Ikus.: Troxa. Garauak gordetzeko tokia.

troxa. (oyal); ***iz.*** Ikus.: Auloyal. I: Auŕzapi, trosa, trosu, iron, (geŕika€ze); /a. Aurtxoen itoltza. (garau): II *iz*. Garauen biltokia. j: 'I'rotxa, trot.sa. (zizku): j *iz*. Txindia eramateko zizkua.

troxadura. (oyal): iz. Auŕoyaletan amtxoak biltzea..

troxatu. (oyal): *ad*. Aurtxoak auŕoyaletan bildu. Trozatu.

troxe. (liño): *iz*. Lido-bilgo txiki batmen multzoa.

troxko. (gai): iz. Landu gabe dagoen gaiki-puska. !: Trozko.

trozal. (kurtxoiñak): *iz*. Ikus.; Aulkizeru, I; TroxaL, trozel, ibil-estalki.

trozal-baztef. (kurtxoiñak); *iz*, Trozalaren mendela. I: Trozal-egi; trozal-ipura.

trozal-egi. (kurtxoiñak): *iz*. Tkus.: Trozalbaztef. I: Trozal-ipura,

trozal-ipura. (kurtxoiñak): *iz*. Tkus.: Trozal-baztel. Trozal-egi.

trozatu. (oyal): *ad*. Ikus.: Troxatu. (gañeko): *ad*. Berokitu, estaldu.

trozatze. (gañeko): *iz*. Berokitzea, estaltzea.

trozeldu. (kurtxoiñak): *ad*. Trozela egin edo

trubi-sareak. (aŕantza): *iz*. Zeyarkatzean erabiltzen diran sareak.

trubia. (atzetasun): iz. Ikus.: Atzetasun. ^: Trebesa.

trubiatu. (atzetasun): *ad*. Atzetasunean jausi.

trubikoŕ. (berantasun): *izond.* Agintzen diotena betetzeko berandu dabilena.

trubol. (itxasontzi): *iz*. Erdian zulo bat duen ola; bertan brankako masts sartzen *da.*

trufa. (arbel): *iz*. Ikus.: Arbe1, j; Mosaŕeaŕí, (iseka); *iz*. *Ikus.:* Iseka. I: Naka, juska.

trufa-zale. (jacks): *Land.* ikus.: Trufagile. j:'l'rufari, trufatzaile.

trufagailu. (jacks): *iz*. Iseka ta bale egitekoa dana.

trufagañ, (iseka): *izond.* Isekaz ari-izatekoa dana.

trufagile. (lacks): *izond.* Iseka egiten duena. I: Trufan, trufatzaile, trufa-zale.

trufagura. (jacks): *izond.* Txantxetan art dana.

trufaka. (jacks): *adond.* Txanlxetan ari-iratea.

trufakeri. Osaka): iz. Iseka egiten ari-izatea.

trufalef. (iseka): *izond.* Iseka egiten duena. : Trufant.

trufant. (tacks): ***izond. Ikus.:*** Trufalef. Trufbri.

trufari. (jacks): *izond.* Ikus.: Trufagile. I: Trufatzaile,trufa-zale,trufant.

trufatu. (iseka): *ad*. Iseka egin.

trrrfatzaile. (iseka); *izond.* Tkus.: Trafagile. I: Trufari, trufa-zale.

trufaz. (lacks): *adond.* Trufak egiten ari-izatea.

trufos, (atzipe); *izond.* Atzipea egiten duena.

trugatzula. (aguŕ): iz. Agul egiteko era. Drugatzula, trogatzula.

frugal. (taimista); iz. ikus.: Ortots. I: Ulungi.

trugolari, (tximista): *izond.* Ortotsak soŕerazten ditueua.

truila. (mortxokada); iz. Ikus.: Balsa. I: Moltzo.

train. (zurubi); *iz*. Zambian dagoen mailartea.

truin-arte. (zurubi); *iz*. Zurubiaren gunea.

truixu. (euri): *iz*. Euri aundia. j: Truizu, truju.

trujel. (ardo): *iz*, Dolareko blurkiña.

trujeldu. (biurkin): *ad*. Biurkiñen bidez tinkon].

trujutsu. (euri): *izond.* Euri uyoltsua.

truk. (aldakera); *iz*. Was.: **Aldakera.** Aldapen, trukada, truke. (joko): *iz*. Kartak erabiltzean egiten dan joko bat. j: Truke. (aldaketa): II *iz*. Gauza bat bests bates order eman edo artzearen cgipen eta ondorioa. I: Ordain. (kartak): j iz. Kartakaz egiten dan joko berezia.

truk aldatu. (er€e): *ad*. Erlauutza txiki bat aundi baten ondora eraman.

truk-alda. (aldakera): *iz*. Bgindako trukea eraiotzea. I; Truk-aldatze.

truk-aldatze. (aldakera): *iz*. Ikus.: Truk-alda.

truk-egile. (aldakera): *izond.* Truk egiten duena.

truk-egin. (aldakera): *ad*. Aldaketa-egin. Ikus.: Trukez-truk.

truk-egiñaz. (aldakera): *adond.* Truk egiten ari-izatea.

truk-ezkontza. (ezkontza): *iz.* Ikus.: Tnikada. Truku.

truka. (zeiñu): *iz.* Ikus.: Man. Joale, trunka.

truka-erle. (aldakera): *izond.* Trukatu ezin ditekena. I: Trukagaitz.

truka-mai. (mai): iz. Jokes egiteko maya.

truka-maidun. (mai): *frond.* Jokoa egitcko maya daukana.

trukada. (ezkontza): iz Neba ta afebaen artean egindako ezkontza bikoitza. 1: Truk-ezkontza, truku. (aldakeraj: *iz.* Ikus.: Aldakera. {: Truk, trukaera.

trukaera, (aldakera): *iz.* Tkus.: Aldakera. I Trukada.

trukagaitz. (aldakera): *izond.* Ikus.: Truka-czin.

trnkagafi. (aEdakera): *izond.* Aldatu egin ditekena.

trukaketa. (aldakera): iz. Trakatzearen egipcna.

trnkaklznn. (aldakera): *in.* Aldatzekoa dana.

trukamurka. (aldakera): iz. Aldakera egitca. I: Trukamttrkola, trukapen, trukatze.

trukamurkola. (aldakera): *in.* Ikus.: Trukatnurka.j: Trukapen,trukatze.

trukapen. (aidakera): *iz.* Ikus.: Trukamurka.: Tukamurkola, trukatze.

trukari. (aldakera): *frond.* Aldakera egiten duena. I: Trukatzaile.

trukatu. (aldakera): *ad.* Aldakera egiu. ^: Truka, trukau.

trukatzaile. (aidakera): *izond.* ikus.: Tnukari.

trukatze. (aldakera): *iz.* Ikus.: Trukamurka. I: Trukamurkola, trukapen.

trukatzeko. (aidakera): *izond.* Trukatu ditekena.

truke. (joke): *iz.* Kartaken bitartez egiten dan jokaa. Ikus.: Truk. (aldakera): *in.* Ikus.: Truk.

truke-lore. (joko): *in.* Truke joko berezi bat.

trukean. (aldakera): *adond.* Truk-egitean ari-izatea.

trukesa. (kuŕika): *iz,* ikus.: Kufika. I: Oŕika, urkutu.

trukesagile. (kufika): *izond.* Kufikak egiten dituena.

trukesagintza. (kuŕika): iz. Kuŕikak dagizkien langintza.

trukesaketa. (kuŕika): in. Kutika-multzoa.

trukelari, (kuŕika): *izond.* Kuŕika darabilena.

(rukesategi. (kuŕika): iz. Kufikak dagozeu edo saltzen diran tokia.

trukesatu. (kuŕikaj: *ad.* Kufikak erabili.

tricker'. (zeiñu): *iz.* Ardiek daramaten yoarea.

trukez. (aldakera): *adond.* Trukean bakaŕik ari-Man, salneufirik ipiñi gabe.

trukez-truk. (atdakera): *iz.* Aldaketa-egitea. Ikus.: Truk-egin.

truko. (zeiñu): *in.* Akeŕek daramaten yoare aundia.

truku. (ezkontza): iz. ikus.: Trukada. 1: Truk-ezicoutza.

truku-jokari. (truku-joko): *izond.* Truku-jokoan ari dana. I: Trukulari.

TRUKU-JOKO. in. Aran batzuert bamean, makil bcrezien bitartez bolizko bobs batzuk tankatzearen jokoa; bola oyek, crtz malguak dituen mailauko-zuzendun bateau biratzen diralarik. : Joko ontarako mai bereziak dagozen tokia. !/(joke).

trukula. (itxustasun): *izond.* Markets eta itxusia dana.

trukulari. (truku-joko): *izond.* Ikus.: Truku jokari.

trukulu. (motrailu): iz. Ikus.: Motrailu. ^: Almariz.

trukumai. (truku-joko): in. Truku-jokoaren maya. (joko): *iz.* Joke batzuk egiteko maya.

trukumai-ertz. (truku-joko): *iz.* Trukumayaren ertza.

trukumele. (joke): *iz.* Auŕen joko *bat.*

trukumula. (itzannen): in. Garbia eztan itunbena.

trukut. (lasto): in. Ira, aza ta artoaren gattzondoa. I: Trukutz, truntxu, trunguts, trungutz.

trula. (egazti): *iz.* Anka luzeak eta moko zabala dauzkan egaztia, itxaso ondoan bizi dans.

trum-odayak. (ode!): in. Ortotsekin agertzen diran odeyak. I: Trumoburu.

trumil. Out): **in.** Ikus.: Mokof. j: Mokil. (txoskoŕ): iz. 1kus.: Txoskof. j: Trongil, trunbil.

trumildu. (tuŕ): *ad.* Makoŕak egin.

trumilka. (baterakuntza): *adond.* Osteka ari-izatea. (erorkera): *adond.* Erortzcn ari-izatea. j: Tromilka.

trumilkako. (erorkera): *iz.* Lur gañean biribilkatzen egindako erorkera.

trumilkatu. (makurdura): *ad.* Ikus.: Irautdu. j: Iraul!.

trumilkeria, (zalapart): iz. Zalapartaka ari-izatearen egipena. Ikus.: Trunbuluka.

trumilko. (tanka): *iz.* Ikus.: Beaztopa. Tebuku.

trumoburu. Wei); *iz.* Ikus.: Trum-odayak.

trumoi. (tximista): iz. ikus.: Ortots. 1: Trumo, trunboi.

trumoi-abots. (tximista): iz, This.: Trumonada.

trumoi-adaŕ, (odei): iz. Ortotsekin azaltzen diran odei eta lañoak. Ikus.: Trumoi-lañu. j: Trumon-adaŕ.

trumoi-autzeko. (tximista): *izond.* Ortotsaren antza duena.

trumoi-euri. (end): *in.* Ortotsekin curia izatea.

trumoi-iutxauf. (gaztañondo): iz. Intxauŕ aundia,

trumoi-ira. (ira): *iz.* Ira-mota bat; ttumoyaren otsa entrutean eŕetzen omen da. I: Ikus.: Doniane-ira.

trumoi-faño. (lark): *iz.* Ortosekin azaltzen diran laño ta odeyak. ikus.: Trutuoi-adaŕ. I: Trumon-adaŕ.

trumoi-lañotu. (laiio): *ad.* Ortotsekin laño ta odeyak izatea. : Trunbildu.

trumoi-ots. (tximista): iz. ikus.: Trumonots.

trumoiglie. (txinista): *izond.* Ortotsak egiten dituena. Trumoitsu.

trumoitsu. (tximista): *izond.* Ikus.: Trumoigile.

trumoitu. (tximista): *ad.* Ortotsak ari-izan.

trumon-adaf. (ode!): *L.* ikus.: Trumoi-adaŕ. I: Trumui-laño.

trumon-egosi. (bero): iz. Ikus.: Sargatza-goŕi. j: Sargori.

trumonada. (tximista): in. Ortotsaren aotsa. I: '1'rumoi-abuts.

trumonira. (ira): iz. Yon Deun'aren egunean el€zan onesten dan ira, guru ortots dagocnean eŕetzeko.

trumoiots. (tximista): *iz.* Ortutsak egiten ducn otsa. j: Ikus.: Trumoi-ots.

trumoyaldi. (tximista): *iz.* Ortotsak ari-izatca.

trumulu. (anpadura): iz. Ikus.: Koskoŕ. Tronpoilo, Irunbulu.

trunbela. (segada): iz. ikus.: Segada. Lakio.

trunb€ , (zugatz): *iz.* Ikus.: Troskote. Trunbilo. (ode!): iz. Lkaitzak naŕaz daramazkien ode! beltzak. (eŕaboil): *in.* Ikus.: Basapofu. I: Sapapoŕu. (birunda): Ij *iz.* Ikus.: Itzulaŕika. 1: Itzul-

ipurdi, (txoskof): jj *iz.* ikus.: Txoskof. f: Txumil, tuturo.

trunbildu. (tximista): *ad.* Ikus.: Trumoi-lañotu.

trunbildun. (eŕaboil): *izond.* Eŕaboila daukana, I; Truubiltsu.

trunbilka. (birunda): *adond.* Birundak ematen ari-izatea. (baterakuntza): *iz.* Oste naasia.

trnnbiltsu. (efaboil): *frond.* Ikus.: Ttunbildun.

trunbilatu. (birunda): *ad.* Gauza batek bere ardatzaren inguruan birak eman.

trunbilo. (konkofk iz. Ikus.: Konica. I: Tonkof.

trunboi. (tximista); iz. Ikus.; Ortots. I: Trmnoi.

trunbullo. (txosko#): *iz. Ikus.:* Txoskof. ~: Tofonpilo, toronpilo.

trunbudu. (anpadura): iz. *Ikus.:* Koskoŕ. I: Trumulu.

trunboluka. (zalapat): *adond.* Zalapartaka ari-izatea. Ikus.: Trumilkeria.

trunguts. (lasto): *ft.* Ikus.: Trukut. I: Trukuts, trukutz.

trunka. (zeiñu): *iz.* Alan aundia. Truka.

trunkada. (egui): L. Ikatza egiten asteko eguf aundi-meta.]: Ikus.: Trongada. ; Tronkada.

trunko. (kutxa): iz. Ikus.: Atabaka. I: Arkila. (zubil): *ft.* Mokoŕak austeko zubila. (oʸetako): H *iz.* ikus.: Oiñetxe. I; Orkci.

trunkoilo. (guruin): *iz.* Ikus.: Cola. I; Golatx, uriñezuŕ, uriñezuŕi.

trunkoilotsu. (guruin): *taunt!.* Trunkoiloa daukana.

trunkostatu. (zubil): *ad.* Ikus.: Trunkotu.

trunkotu. (zubil): *ad.* Luŕa trunkoaz zapaldu. : Trunkostatu. (azta): *izond.* Aztuna biurtu.

trunkoztatu. (Iuŕ): *ad.* Mokoŕak autsi.

trunkulu. (labaki-aitzuŕ): *iz.* Pikotxaz jotzeko tokia.

trunpail. (anpadura): iz Ikus.: Trunpilo. Trunpulu.

trunpiklu. (meta): *ad.* I us.: Metatu. Watt.

trunpila. (anpadura): *iz.* Ikus.: Tronpeilo. I: Tronpilo, trupilo, trupulu, trunpail, tontoilo, tuilo, loofa, [unpile.

tunpilo-gabe. (korapilo): *izond.* Korapilorik ez duena.

truntxa, (ebaketa): iz. Ikus.: Ebaketa. Pikatze, txistada.

truntxatu. (ebaketa): *ad.* Ikus.: Ebagi. Sokomatu. I: Trontxatze.

truntxu. (lasto): iz. Eras.: Trukut. I: Trukutz, trunguts, trungutz, truntxo, truntsu.

trupilo. (anpadura): iz. Ikus.: Tronpilo. Trunpilo, trupulu, tontoilo, tuiĹa, tontof.

frupita, (utziera): *iz.* Ikus.: Tropita.

trupulu. (anpadura): *iz.* ikus.: Trunpilo. Trupilo, trunpail.

truski. (zakartasun): *izond.* Ikus.: Zakartsu. j: Troskil.

truskin. (lodicra): *izond.* Gizon todi edo aztuna. j: Treskin.

truskindu. (lodiera); *ad,* Emakume bat loditu.

truskul. (batdartasun); *iz.* Marketsa dan gizona, bardartasunez dabilena.

truxalak egin. (euri): *ad.* Euri aundia izan. I: Truxuak dira.

truxu. (euri): *iz.* Enri aundia.

truxuak dira. (euri): *ad.* Ikus.: Truxalak egin.

truxuela. (aŕain): *iz.* Jangatia dan alarm, margo zuri-goŕia duena; ICantauri itxasoan bizi da.

truxutsu. (euri): *izond.* Euri aundiaz dagoen eguraldia.

ts. (izki): *iz.* Gure abedearen agetabigaŕen izkia; bikoitza dana: t + s. 11 Soñu berezi bati dagokio, adikifiez ikasi beat dana. II Euzkeraz iru soñu bereziak dagoz alkaten ondoan dagozenak eta onengatik egoki ta beaŕa da irurak adikiñez ikastea, batez ere alkatengandik ongi bereizteko. ii Onela adierazteu d€tugu iru soñu oyek: TS, TX, TZ. Bigaŕena españerazko "Cli" ta parantzerazko "TCId" bezels oguzten da; lenengoa bigaŕena baño biguuagoa da, ta iugaŕena gogoŕagoa edo ilunagoa. II Esan genezake iruretan S, X eta Z izkiak T'rena aldatzen dutela, bakoitzak bare gisaz. Oso gutxidira TS ta TZ izkietaz asten diran itzak; TX'az, ostera, asko.

teats. (zikintasun); Ia. Ikus.: Zikintasun. Loitasun.

teats. (zikintasun); *iz, Ikus.;* Zikintasun. Loitasun, loikeria, zikinkeri.

tsiktamist. (laburtasun): *adond.* Xixta-pixta ari-izatea.

tsiktamist. (laburtasun); *adond.* Ikus.: Berealaxe. I: Berealaxen, xixta-pixta.

tsusto. (aginkada): *izond.* Sitsak mataskatuta dagoena. (mitxelota): *iz.* Ikus.: Pipi. : Sats, sits,

tsustotu. (aginkada): *ad.* Sitsak malaskatu. lkus.: Pipiatu. I: Pipitu, zuindu.

tsutasun, (ayet): *iz.* riots.: Ayeŕ. I; Ekardura.

tsutasun. (ayeŕ): *iz.* Ikus.: Ayeŕ. I: tilt. (izki): iz. Gum abedearen ogetabakaŕen izkia. Cure izkuntzan sei dira soña ñogaŕiak, eta oyetako bat auxe dugu bat, izki onezaz adierazten duguna. *ii* Esandako se!soñuetan gertatzen dal], bezeia, onek eztu beti ñogaŕi-zentzuna; askotan f baste izkiaren aldatzea da bakaŕik, auŕetik i bat baldin bade; es. b.: ditut ditu, dileke diteke'u ordez. // K eta T izkien ñogaŕia da, balsa geyenetan bigatenarena dugu. !/ Len stain au bi T'az adierazten zan: ttanpa, ttanka, tanpa, tanka'en ordez. *II Bigaŕen* era egokiagoa data diruri, gaurko izkuntza€ariek diñotenez, soñu bakoitza ikuŕ bateaz bakatik adierazi beat dalako.

Ta. (oyutza): *oyu.* Ukatzearen zentzuna duets itza. Ikus.; Tiŕit. j: Tuŕnt, ayufui, u!, ut!, utikan!.

bak. (tanpa): *iz.* Tanparen soñua.

Enka. (esertoki): *ad.* Eseri; asters itza. I: Ttanka, [aka/a, tanga-egin, tankalatx, tanks, [onto. (janztura): *iz.* Jantzi edo janztura; auŕen itza. j: Ñaka, lakats.

faka-taka. (uŕats): *adond.* Uŕats labuŕaz ibiltzea.

baka-takarl. (uŕats): *izond.* Uŕats labuŕaz dabilena.

fakada. (idazkcra): iz. Tita txiki-txikia. Tkus.: Tita.

fakaia. (esertoki): *ad.* Ikus.: Ttaka. Ttanka, fanga-egin, tankalatx,

iakateko. (biotz): L. Ikus.: Pilpira. Taukada, taupada.

lalrats. (janztura): *iz.* ikus.: Soñeko, auŕen itza.: Jantzi, talcs.

Eaket. (landaketa): *iz.* Esoltxoa. Tkus.: Esol.

lakota. (slain): iz. Izokiñaren kuma.

fakula. (notin): iz. Ikus,: Nntin. I: Nor-dana, faputa.

fakuf. (zakuŕ): *iz.* Txalcuŕ txikia, txakurtxoa.

fal-fal. (uŕats): *adond.* **Ufats** txikitaz-tifats ibiltzea.

falaka. (mintzoera): *izond.* Ikus.; Kalaka. Talaka, lalaba. (zeiñu): iz. Ikus.: Alan. I: Kalaska.

tailal. (uŕats): *adond.* Uŕats txikitan-uŕats. 1: Tal-tal itzarc ñogaŕia. Ikus.: Tat-tat,

falaia. (zezen): iz. Ikus.: Aratxe. I: Aretxe, lalala.

lame!. (unadura): *izond.* Uuadura sotcrazten duena.

fanbo. (artza): *iz.* Arabakituta dagoen artza.

fanbolin: (gaztasun): *izond* Gaztasuna duena.

fanga-egin. (esertoki): *ad.* Eseri; at-Men itza. Ikus.: Ttaka, fanka, takala, txankalatx.

tango. (estaiketa): *iz.* Ikus.: Sapotz. Zipotz. (joko): *iz.* Alden jokoa; txito deitzen duten zur-zatiko Satan gaiiean ipiñita dagozen txintxinak bota nai-izatean ari dirala.

fangotu. (estalketa): *ad.* Upelen zuloak ¡]dokietaz estali.

fanka. (esku-makil): iz, Ikus.: Makulu, Matxola. (tanta): *iz.* Ikus.: Tanta. Mai. (esertoki): j[*ad.* Eseri; aisles itza. Ikus.: Tiaka. j: Tfakala, fanga-egin, tankatatx, tanka. (uŕitasun): II *adond.* Gulxitxo. j: Ttanta.

fankalatx. (esertoki): *ad.* Ikus.: Ttaka, j: Tiakala, Tanga-egin, lanka.

lanko. (zeaztasun): *adond.* Zeaztasunez ari-izatea.

lankoi. (azkuŕi): *iz.* Azkufi batzuetako zeŕenda, (zati): *iz.* Gazta, gozoki edo beste zenbaiten zeta edo zatikoa.

lankulatu. (kordokadura): *ad.* Ikus.: Kulunkatu. : Aronatu.

tamp. (tanpa): *iz.* Ikus.: Tanpa.

Tanpa. (tanpa): *ft.* I3eŕitutako tanpaen ots-izena.

lanpa-lanpa. (ufats): *adond.* Ufats labuŕ eta ariñez ibiitzea.

fanpala. (indaŕ): *izond.* Indaŕik eztuena,

lanpalaara. (taupa): *adorn!.* Tanpaz ari izatea.

fanpatu, (tanpa): *ad.* Tanpak eman.

fanfa. (gazta): *iz.* Ikus.: Gazta; auŕen itza, I; Gazna. (uŕitasun): *adond.* Ikus.: Ttanka. (tanta): jj *iz.* Tanta itzaren ñogaŕía. lkus.: Tanta. {: Ttintin. (edari bizi): jj iz. ikus.: Petaŕ. j: Tots.

fania-kondaf. (koudaf): *iz.* Edonlzi batean geratzen dan azken kondaŕa.

fantaiztatii. (landakela): *ad.* Ttaketak ipiñl.

Ionian. (farina): *iz.* Ate ta leyoetan ematen dan tanpatxoa.

tanlaŕ. (tanta): *iz.* Ikus.: Ttanto.

lank. (tanta): ŕz. Tantatxoa. j: Tian-Lat.

tantodun. (amigo): *izond.* Margotuta dagoena.

fanfoka. Banta): *adond.* Tanpak jausten ari-izatea.

fapa. (estalketa): iz. Ikus.: Mula. I: Tapotz. (arpen): *iz.* Zerbait itzalgaitzez artzearen ots-izena. (ezpata): jj 12. Ezpataren mutuŕean ipintzen dan aletxoa.

lapa-fapa. (ibilera): *adond.* Mats txikietaz ibiitzea. Ikus.: Tapa-tapa.

fapa-tapari. (Mats): *frond.* Ufats txikiaz dabilena.

fapada. (biotz): *iz.* llnis.: Pilpii. j: Pilpira, pupa, taukada, taup, taupada, tupako, tupateko, tapada, faupada.

lapakada. (tanpa): *iz.* Ezpataren lapaz emandako tanpa.

fapala. (jauzketa): iz. Bat-batean egindako jauzketaren ots-izena.

tapalakoka. (tanpa): adond. Tanpak ematen ari-izatea.

tapin. (tanpa); ŕz. Bat-batean emandako tanparen ots-izena.

laplako. (tanpa): *iz.* Ikus.: Tanpa,

fapula. (notin): *iz.* llcus.: Notin. j: Tiakula.

farkailaz. (bafe): *adond.* Algaraz bate-egitea.

faro-faro. (zeti): *iz.* Zeŕiari dei-egiteko itzak. Ikus.: Ttaŕa. j: Ttili-titi; tipiŕin, tipri-lipri, lafo-lafo.

tat (txikiera): *izond.* ikus.: Tliki, j: Ttipi.

fafa-taŕa. (erakardura): *adond.* Nataz ibittzca.

fafalta. (zalapart): *iz.* Ikus.: Zalapart. Tapaŕaka,

fafapafa. (aldakortasun): *izond.* Ikus.: Taŕapata. j: Tliŕipili-taŕapaTa, filiki-talaka.

infapafaka. (aŕatz): *adond.* Aŕatza atzetaz jotzen ari-izatea.

fafapafari. (aldakura): *izond.* Ikus.: Tafapatari. (lastertasun): *izond.* Beti abazuzian ari dana.

lalala. (ebaketa): *iz.* € fatzea.

fafafafa. (txiŕinduketa): *iz.* Tartaŕa.

labo. (aundiera): *izond.* Ikus.: Taŕo. (zeŕi): *iz.* it/ au bent eta beŕiz esatean zeŕiari dei-egiteko erabiltzen da. Ikus.: Tiara-taro. j: Ttili-tili, fipiŕin, lipri-Tipri.

fafotu. (aundiera): *ad.* Zertxobait azi.

fafotua. (indaŕ): *izond.* Sendoluta dagocna.

fab-fat'. (mintzoera): *izond.* ikus.: Tfarlalo. I: Tiariala.

larte. (kale): *iz.* Estua dan kalea. Tlxarle. (bide): *iz.* Bide medal. I: Arteka.

farla. (abetxu): *iz.* Oso biguna dan abetxua. Ikus.: Tarts.

farfadoi. (abetxu): *iz.* Ttartaen multzoa.

tarlaka. (emakume): iz. Asko itzegiten dues emakumea. j: Ttarlala, tartaku.

larlalet. (ergeltasun): *izond* Ikus.: Erge!. Takete.

larlalo. (mintzoera): *izond.* Asko itzegiten duena. Ikus.: Tartalo. Tlarlala, lalala.

lark. (aŕaildura): *iz,* Aŕaildura Wide, Ikus.: Aŕaildura.

farfeka. (aldi): *adond.* Noizean bein.

farfeko. (gozoki): *iz.* Okoretxoa. Ikus.: Okore.

fatsa. (sobs): *ft.* Soiiiarcn aldarte txaŕa.

tstt. (tanpa): *ad.* Tanpak eman; auŕen itza.

laia. (eskeintza): *iz.* Ikus.: Tati. j: Tlati, taliko-moxolo, lalo. (utzaldi); iz. Gorotza; kaka itzaren ñogaŕía; autos itza.

fafa-egin. (losintxa): *ad.* Leunketak egin.

lata-lata. (tanpa): *iz.* Jo egitea; auŕen itza. j: Tlatafa.

fafak. (losintxa): *iz.* Leunketak. j: Ikus.: Leunketa.

lalala. (zorotasun): *izond.* Zoratuta bczela dabilena.

flan. (auŕetasun): *izond.* Gogokoena dana. Ikus.: Tatan.

tafargile. (lepoko): *izond* Ttalaŕak cgiten dituena. j: Titalargin.

lafargintza. (lepoko): iz. Tfataŕak cgiten diran tokia.

fafarkeria. (zatarkeri): *iz.* ikus.: Zatarkeri. j: Sapokeri.

falaf. (lepoko): *iz.* Ikus.: Lepo-kibizta. Xerenda.

labrfa. (aurtzaro): iz. Oso txikia dan neskatila.

fafaf-ofaŕz. (lcpoko): *iz.* Ttataŕcan eramaten dan ofatza.

falaf-saltoki. (lepoko): *iz.* Ttataŕak saltzen diran tokia.

fafaf-saltzaile. (lepoko): *izond.* Tlalaŕak saltzen dituena.

fafartu. (lodiera): *ad.* Notin bat txiki ta lad! biurtu.

fate. (aldaera): *ad.* AtoŕI.

faf-egazti. (egazti): *iz.* Ikus.: Egalpeŕ. Saye.

lall. (eskeintza): *iz.* lkus.: Ttata.: Tati, laliko-inoxolo, Labe.

tali k. (oyutza): *oyu.* Atzipeturik geratu danari buruz erabiltzen dan oyu-itza.

taliko. (oyutza): *oyu.* Siñisgabea edo ukatzca adierazteko oyu-itza.]: Ñatiko, tato.

tatiko-moxolo. (cskeintza): *iz.* Ikus.: Ttata.]: TLati.

tatit. (asaldura): *frond.* Zorabiatuta dagoena.

tatit-geratu. (asaldura): *ad.* Zorabiatuta geratu.

tato. (ain): *iz.* Oiñ-gañean jartzea. (gaiztasun): *izond.* Gaiztoa dana. (jauzketa): 11 iz, Ikus.: Jauzketa; aufen itza. 1: Ttoto. (aldaera): H *ad.* Atof!; aufen itza. (eskeintza): 11 iz. Ikus.: Tlala. 1: Tiati.

lalo-egin. (Min): *ad.* Oin gañean jaŕi.

ŕalo-eragin. (oin): *ad.* Zaldi edo orga batetik jetxi-erazi; ain gañean eragin.

tatnaldi, (ain): *iz.* Zaldi edo orga batetik jetxi to oin gañean jartzea.

totnla, (etxola); iz. Ikus,: Etxola. 1: Toxa.

tatalatu. (ergeltasun): *ad.* Ikus.: Astapuztu. 1: Astotu.

Lafof. (aushua): *izond.* Eŕaz autsi ditekena.

taiulikeri. (ergeltasun): iz. Ikus.: Astapuztasun. 1: Tutulukeria.

tatuŕ. (zakuŕ): iz. Ikus.: Zakur, mien itza. Ikus,; Ttau-tau,

tau. (Mori); *iz.* Mendiko buŕigoi txikia. I: Ttau-iau. (txistu): iz. Lastozko eresgaluaz auŕek dagiten txistua. j: Ttau-tau.

iau-fau. (zakuŕ): *iz.* Ikus.: Ttatuŕ; aufen itza. (cots): *iz.* Txalin-txakuŕaren aotsa. (txori): iz. Ikus.: Tian. (txistu): 11 iz. ikus.: Ttau.

tauka. (zapi): *iz.* Iruzoko-itxurazko zapia, kcus,: Tauka.

taunpa-taunpa. (ibilera): *adond.* Ufats txiki ta ariñez ibiltzea; aufen itza.

laupada. (Matz): *iz.* Ikus.: Tapada. I: Ttapada,

leke-meke. (zirikaldi): *adond.* Zirikatzen ari-izatea; aural buruz esaten da.

teke-teke. (naretasun): *adond.* Baretasun aundiaz ari-izatea.

teleu. (zeiñu): iz. Zeiñuaren soñuaren ots-Mena,I; Talan,fcuten.

fork. (zutasun): *adond.* ikus.: Tente; aufen itza. Tenean.

tenten. (zeiñu): *iz.* Ikus.: Tinian. I: Talon.

tenter. (aldakortasun): *izond.* Irautasunik eztuena.

ter-ter. (slats): *adand.* Uŕats txikictaz ibiltzea.

Me. (zakur): *iz.* Txakurtxoa; anŕon itza.

tibia. (murgiltze): *iz.* Tanpaz murgiltzea.

tibibi, (egazti): iz. Antxeta-mota bat. Ikus.: Antxeta.]: Tlibili, lilibi.

ilk. (makurdura): *iz.* Lotsa ageŕerazteko, emakumeek bi belaunakaz egiten duten makurdura. (belaun): *iz.* Belanna beeraño makurtzea.

hits. (izaŕ-mutil): *iz. ikus.:* Ilargi. Tlazki, tikako.

tikeria. (katilu): iz. Ikus.: Katilu. Katulu.

liki. (txikiera): *izond.* Oso txikia dana. Ikus.: Tiki. I: Ttipi, tipito, tar, lipixko.

tiki-taka. (tanpa): *iz.* Tanpatxoa.

tikiegitu. (txikiera): *ad.* Txikiegi egitea.

tikikeri, (txikiera): *iz.* Txiki-txikia dana.

iikitxo. (txikiera): *izond.* Oso txikia dana,

iikizka. (saleroste): *adond.* Aindo txikietaz erosi naiz saltzea.

til-tiI. (berantasun): *adond.* Berantasunez ibiltzea.

tili. (zeŕi): *iz.* Tkus.: Zefi; auŕen itza, Ti.

tili-tili, (zeŕi): *iz. Ikus.:* Tiara-taro. I: flare., lipiŕin, tipri-tipri.

tiliks. (tan^{0}a): iz. ikus.: Tanta. I: Ttintin.

tiliki-talaka. (akiakortasun): *izond,* Ikus,: Taŕapata. : Ttiŕipiti-taŕapata.

finnan. (zeiñu): *Az.* Zeiñu txikiaren ots-izena.

tilinton. (zintzuii: iz. ikus.: Gangaila. E Minton. (di!ingadura): *izond.* Ikus.: Tilinlon. j: Titintol.

fink eta tank. (zeaztasun): *adond.* Zeaztasunez ari-izatea.

tinka. (uŕitasun): *adond.* Ikus.: Gutxi. E Tingi, Unto.

tinke. (sendotasun): *izond.* ikus.: Sendo. j: Sendai..

tinki, (trinkotasun): *izond.* Tinkoturik dagoena.

tinpa, (aize); *iz,* Ikus.: Aize-olaŕ. I: Aize-oŕatz, tinpla.

finis, (beso): *iz.* Ikus.: Besarkada; auŕen itza. (ardo): *iz.* Ardo-tinka bat,

tinta-egin. (edari): *ad.* Tanta-edan.

tintaka. (tanta): *adond.* Tantakjausten ari-izatea.

tiutañi. (uŕitasun): *adond.* Gutxitxo,

tin^ño, (tanta): *iz.* Tanta txikia.

tintero. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Kilkeŕ, E; Kilkiŕ,

fintili. (ease): *iz.* **Esnearen** apaŕa.

tintila. (dilingadura); *iz.* Dilingan dagoena.

tintiu. (tanta): *iz.* ikus.: **Tanta.** I: Taanta, tilika.

tinlinka. (estuera): *adond.* Estueraz ari-izatea.

tiniitin. (edari-bizi): *iz.* ikus.: Edari-bizi. Manna-goŕi, tiutiŕin.

lialo. (uŕitasun): *adond.* **Ikus.: Tingi. I:** TIinka.

tinioilka, (neudzti): *adond.* Ttintoilaz ari-izatea.

tinloila. **(neuŕizti): iz. Ikus.: Tint.**

(txikiera): *izond.* **Ikus.: Tiki. J: Tiki, tipi, lipito, tai.**

tipiago. (txikiera): *frond.* Txikiagoa dana.

lipiagotu. (txikiera): *ad.* Ttipiagoa egin.

fipidura. **(txikiera):** *Az.* Txiki biurtzearen cgipeua.

lipiena. (txikiera): *izond.* Txikiena dana.

tipigatii. (txikiera): *izond.* Txiki biuriu ditekena.

lipika. (auntz): *iz.* Ikus.: Antxume. Pitika.

lipikeri. (zatarkeri): *iz. ikus.:* Tipikeria.: Jukutria, jukutrea.

(txikiera): *adond.* Txikieraz ari-izatea.

lipikizun. (txikiera): iz. Txikiago blurtzekoa dana.

tipileri. (txikiera): iz. Gauza txikien multzoa.

lipilane. (luŕ): *iz.* Aloŕetan izaten dan utzunea.

lipiño. (txikiera): *izond.* Osn txikia dana.

(zeŕi): ŕz. Zefiari dei-egiteko erabiltzen dan itza, biŕ-esanda, Ikus.; 'I'taro-taro. I: **Ttaŕo, tili-t`ili, tipri-iipri.**

lipixko. (txikiera): *izond.* Txikiagoa dana.

lipitasun. (txikiera): *iz,* Oso txikia izatea.

lipiiapa. (ufats): *adond.* **'Mats txikielaz** ibiltzea.

lipito. (Madera): izond. Oso txikia dana. ^: Tiki, tiki, tipi, tipi, tipito, lipixko.

iipitu. (eritasun): *ad.* **Ikus.: Sendotu.**

lipito. (txikiera): *ad.* Ikus.: Tipitu, (eritasun): *ad.* Eri bat gaiztoago jaŕi.

€ipituz. (txikiera): *adond.* Ttipiago egiten ari-izatea.

iiipitzaile. (Madera): *frond.* `1 [ipiago egiten ari dana.

lipltze. (eritasun): iz, Eria gaizkiago jartzea.

lipixe. (txikiera): *izond.* Txiki samara dana.

lipixko. (txikiera): *frond,* **Ikus,:** Ttiki. j: Ttipito.

lipizI[a. (a€ndo): *adond.* **Aiudo** txikietaz ari-m ates.

tipizkatu. (aindo): *ad.* Aindo txikietaz ari-izan.

tiple. (kitara): *iz.* Ikus.: Kitaŕa. j: Gitaŕa.

Tipoi. (janztura): iz, Ikns.: Geŕontze.: Gorantza.

tipri-tipri. (zefi): ŕz, Zeŕiari dei-egiteko era bat. I: Ttaro-taro, taŕo, tili-tili, tipiŕin.

tiripita. (txiŕinduketa): *iz.* Ikus.: Pinta. I: Txiŕinga, piŕipita.

{iii-iuŕ°. (txori); iz. Txoriak pioka ari-izalearen egipena.

tñki-laŕaka, (ibilera): *iz.* Astir() ta nekez ibiltzearen ots-izena. j: Ttiŕiko-taŕako, ti{iko-taŕako.

liŕiko-iaŕako. (berantasun): *adond.* Berantasunez ibiltzea.

iiŕin. (antoxin): iz. Giza-gorotza artzcko, buztiñezko ontzia.

tiŕiño. (zuŕusta): *iz.* Zuŕusta txikia.

tiñpili-lafapata. (aldakortasun): *izond.* Ikus.: Taŕapata. I: Ttaŕapata.

tiñpitit. (abesti): *iz.* Uŕetxindoŕaren txintaren ots-izena.

tiŕit. (uzkeri): *iz.* Ikus.: Iski-miski. : Tiŕit.

tiñta. (zomoŕo): iz, Ikus.: Eltxu. 1: Txitxaŕa. j: Ikus.: Kilket. j: ICilkiŕ, iiŕitari, txitxitera, txitxaŕandi.

tiŕilaka. (txori): *adond.* Txoriak pioka ari-izatea.

liñtari. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Kilkeŕ. Ttiŕita.

tiñli-lafata. (egazti): *iz.* Euzkal-itxasaldeko antxeta txikiena. Ikus.: Antxota. j: Gabai.

tit-tiñ. (zomoŕo): *iz, T"tiŕitaren* aotsa.

lit (jauztura): *ad.* Jantzi; auŕen itza. Tiita. (ikumen): iz. Gentza adierazteko, bi atzen mutuŕak, aide bakoitzeko bat, ikutzcaren egipena; anion artean geycnetan egiten dana. j: Ttiti.

lita. (010): iz. Ikus.: Olo. Bai ta batzuetan edozeiu egazti ere; auŕen itza. (janztura): *ad.* Ikus.: Till. (neuŕirti): ii iz. lkus.: Tint. (margo): jl *iz.* Margozko orban txikia.

titaka. (margo): *adond* Tttak egiten ari-izatea.

titakadura. (margo): *izond.* Ttitaz beterik dagoena.

litakatu. (neuŕizti): *ad.* Ttitak edo tiniak

titatu. (margo): *ad.* Ertirik gabe zerbait margotu.

(ugatz): *iz.* Ikus.: Ugatz; au en itza. Titi. (lumen): *ad.* Atzak ikutu. Ikus.: Tilt.

iiii-molcoko. (ugatz): *iz.* Ikus.: Titi-kapela. I: Titi-mokoko.

titil. (txikiera): *izond.* Txikia dana.

titindu. (mozkorkeri): *ad.* Ikus,; Tiun-tundu.

tititara. (ugatz): iz, Arab txikiak ugatzetik beingoz artzen duen esne-aindoa.

lit°. (010): *iz.* Oloaren 'mina; airless itza. Txita, txito.

tilullkatu. (stripe): *ad.* Ikus.: Atzipetu. 't'utulikattt.

tilulin. (fazakeri): *izond.* Fazakeriz ari dana.

fiuka. (epel): *iz.* Galepeŕaren'abestia. (uso): iz. Usoaren uŕuma.

tiuka-egin. (epeŕ): *ad.* Galepeŕak abestu-egin.

liunkatu. (txori): *ad.* Enarak abestu-egin. Ttiuntatu.

liunta. (txori): *iz.* Enararen abestia. Ttiunla.

ŕinntatu. (txori): *ad.* ikus.: Tiunkatu.

iiuta. (egazti): *iz.* ikus.: 'Pinta. I: Tint.

tiulaka, (egazti): *adond.* Egaztiak tiutak egiten ari-izatea,

To, (ants): *iz.* Zakuŕari dei-egiteko aotsa.

b I-tor. (belbil): *iz.* Bclbilcn bulzkitik laspela ateratzearen ots-izena.

loin. (ogi): iz. Ogi zuri osO ona,

tok-fok-tok. (ikerketa): *adond.* Zerbaiten bila dabilenari buruz esaten Ia.

toko. (joke): *iz.* Ikus.: Bilatxo. I: Kanbotxo, ganbatxo.

toko-toko. (berantasun): *adond.* Berantasunez ibiltzea; auŕen itza.

Tokol. (lakiñeztasun): *iz.* **Buru** gutxiko notiña.

tokola. (joke): *ad.* Ttoko jokoan ari-izan. Ttokoala,

tokolkeria. (jakiñeztasun): *iz.* Burn gutxikoa izatea.

tolonfa. (zeiñu): iz. ikus.: Zeiñn. j: Man.

tonatu. (urban): *ad.* Orbauak egin.

tonbo. (esertoki): *ad.* Ikus.: Eseri; soŕen itza. j: Jezaŕi, into, tototu, tanko, laka.

Tontordun. (txorzabal): *iz.* Buruan mototsa daukan txorzabal,

tontoŕ. (anpadura): *iz.* Ikus.: Trunpilo. I: Trupilo. (konkoŕ): *brand.* Konkof bat edo batzuk dauzkana. ikus.: !Conker'. j: Kunkel'. (to): II *izond.* Lo-gura aundiaz dagoena. (txoskot): jj *iz.* Ikus.: Txoskof. j: Tontoŕ.

tontortu. (1o): *ad.* Lo-gura aundiaz geratu.

topitu. (zapa): *ad.* Zapatu, Ikus.: Tupitu, ^: Tapitu.

topo-egin. (zula); *ad.* Zola egin.

topolo. (lodiera): *izond.* Ikus.: Potoko. Potoko, tofolo, topolozko.

lopolozko, (lodiera): *izond.* Ikus.: Ttopolo. E: 7iotolo.

lopoŕo, (abere): *brand.* lkus.: Toŕoil. I: Zoŕoilo.

Torn. (zuku): *iz.* Aŕañaz egindako zukua.

loronpilo. (txoskoŕ): *iz.* Ikus.: Txoskof. Truebuilo.

torot, (txori): iz. Ikus.: Berdantza. Ttoŕna, blot.

loŕ°. (goyera); *brand,* Bare adiñerako goidun dagoena.

toboi, (makestasun): *izond* Makets dagoena.

loŕoi-zofo. {ninikizti): iz. Umekiaren zoŕoa.

t°fopilo. (lodiera): *izond.* Oso lodia dana.

blot. (txori): *iz.* ikus.: Berdantza. Ttoŕua,forot,

toŕua. (Ixori): *iz.* Ikus.: Berdantza. : Ota-xori, oto-xori, toŕot, **torot.**

tortoila. (egazti): *iz.* ikus.: Urzapal. I: Tortolo, tortoil, tortoita, urtizapal.

torta. (tanta): *iz.* Tanta txikia. (eŕenkura): *(rand.* Elena dana.

Tortola, (epeŕ): iz. Ikus.: Galepeŕ. Ttortoru,totola,

tortoni. (epeŕ): *iz.* Ikus.: Galepeŕ. I: Ttortola,totola,tortorn.

tota. (edari-bizi): i.e. Ikus.: Pataŕ. Urizeki. (azkuŕi): *iz,* Gosari ariña, (gurkadura): *iz.* Xuŕupa bat. Ikus.: Xuŕupa.

iota-saltun. (edari-bizi): *izond.* Ikus.: Ttotadun,

Totadun. (edari-bizi): *brand.* Pataŕa daukan edo saltzen duena. Ttoia-saltun.

tolaka. (jolasbide): adond. Tostan ari-izatea; auŕen itza. Ikus.: Tosta, tostan.

loial. (gauzeztasun): *izond.* Ikus,: Ezdeus. I: Ezdeusdun.

lotalc, (joko): *iz,* Ikus.: **Aŕanbera.:** Aŕantxu.

tolara. (ar): iz, Ezabizi txaŕak ateratzeko erabiltzen dan zurda.

lotari, (joko): *iz.* Jostallu txikia. ikus.: Jostailu. I: lsiñi.

lolazko, (edari-bizi): *izond.* Pataŕaz egindakoa.

tortl-molel. (aguzkera): *iz.* Gaizki oguztea.

fora. (esertoki): *ad.* Ikus.: Eseri; mien itza. 1: T'onto, tototu. Ikus.: Alkitxo. I: Tanka, toto, tototu, tutu. (jauzketa): *iz.* Ikus.: Jauzketa; auŕen itza. j: Tiara. (aurtzaro): *iz. Auŕ* txikia; auŕen itza. Ttofoŕo. (zakuŕ): 11 iz. Txakurtxo; auŕen itza. (gazta): 11 iz, Ikus.: Gazta; auŕen itza. 1: Nana, totoa, txotxo.

forma, (txintxin): ŕz. Bost euneko **txiutxiña.** (jauzkcta): iz. Jauzketa txikia. (aurtzaro):'ŕz. Ada dan aurtxoa. (zakrrŕ):11 *iz.* Txakurtxoa; auŕen itza. (gazta): 11 *iz.* Ikus.: Gazta; auŕen itza. 1: Ttoto.

fofoaren getara biali, (iraizketa): *ad.* Norbait arbuyoz iraitzi.

fotnerazi. (esertoki); *ad.* Eseri-erazi.

fofogia. (csertoki): ŕa. Ikus.: Esertoki. Eseraiki.

fofolo. (lodiera): *izond* Ikus.: Potoko. I: Potolo, topolo, topolozko.

fofolotu. (ergeltasun): *ad.* Ikus.: Astapuztu, 1: Tuntundu, tulunkalu.

foborika. (ertsidara): *adond.* Ikus.: Akuriko. 1: Kokoriko, totoriko, totoriko.

tuborikatu. (ertsidura): *ad.* Totoriko jaŕi. Ikus.; Totorikatu.

Totoriko. (ertsidura): *adond.* Ikus.: Totoriko. 1: Kokoriko, totorika. (esertoki): *izond.* Katua edo zakuŕa eserita dagoena.

fotorikoka, (ertsidura): *adond.* Totorikatzean jolasten ari-izatea.

fofoŕo. (aurtzaro): iz. Oso txikia dan auŕa. Ikus.: Ttoto.

tototu. (esertoki): *ad.* **Thus.:** Eseri. 1: Ttoto, tutu, xaseri,'onto.

tn. (aogozo): *iz. Ikus.:* **Aogozo.** 1: Tu, txu, txutxa.

tu-palarda. (aogozo): *iz.* Beingoz botatzen dan **aogozoa,**

'u-pindaŕ. (aogozo): *iz.* Itzegitean botatzen dan **aogozoa.**

'ualdi. (aogozo): *iz.* Ttu-egitearen unealdia.

rued. (aogozo): iz. Asko tu-egitearen utza.

bugale, (aogozo): iz. Tu-egiteko gogoa. 1: Txistugale, txugale, Ixuale, txutxale.

tuka. (aogozo): *adond.* Ttu-egiten ad-izatea. (txori): ŕz. Ikus.: Erio-xori. 1: Nabazi-txori.

fuki-buki. (ezetza): iz. Eskariai egiten zayen ezetza.

€ukof. (aogozo): *izond. Safi* tu-egiten duena.

fuku-fuku. (uŕats): *adond.* **Ufats** txikietaz ibiltzca. 1: Ttunku-tunka, buŕ-fuŕ-tuŕ.

fukubun. (gogaldicza): *frond.* Bum ariña duena. 1: Ttulipeta,

fula. (uzkeri): *iz.* Ikus.: Uzkeri. I; Ulikeria, uskeri.

fulañ. (aogozo): iz. Tiu-egiteko gogoa.

tulipeta. (gogaldieza): *izond.* Ikus.: Tfukutun.

iulun-fulun. (ardura); *adond.* Ardurarik gibe ari-izatea.

tulunkatu. (ergeltasun): *ad.* Ikus.: Astapuztu. I: Tioiolotu.

fulunpe. (izenondo): *izond.* Gaiztakeriren bat egin duten auŕai esaten zayen **izenondoa.** 1: Tiutula, tulunpa.

tun-fundu. (mozkorkeri); *ad.* Mozkoŕa aŕapatu. I: Tfiiindu.

limbo. (meta): iz. Meta txikia. ikus.: Ttunpiloka. 1: Ttutuŕu-mubŕu, tutuŕu,-tutuŕu.

funko. (Iandarizti): iz. Belarki edo igalicn mutxikiña. j: Muskin.

bunko-bunku. (utats): *adond.* ikus.: Tiuku-tuku. I; Ttŕŕ-rut-fuŕ.

funkulatu. (kordokadura): *ad.* ikus.; Kulunkatu. 1: Trangalatu.

bunpa. (joko): iz. Ikus.: Balapunpa. 1: Tikilitako,

funpez. (lastertasun): *adond.* **Lastertasunez ari-izatea.**

tunpifo. (meta): *iz. Ikus.: Meta.* Moltzo. (anpadura): *iz.* ikus.: Truman. Tronpilo.

funpiloka, (meta): *adond.* **Meta txikietan ari-izatea.** ikus.: Thmbo, tutum-muhiru, tututu-tuturu.

funfalakula. (kriketasun): *izond* Ikus.; Kriket. 1: Ortiro.

funful. (adimen): *izond.* Adimen gutxi duena.

funfun. (atatz); iz. Tuntun itzaren ñogaŕia. Ius.: Tuition. (gogaldieza): *fond.* Buru ariña duena. (opil): 11 *iz.* **Gatzik** gabe egiten dan apifa,

funtunero. (aŕatz): *izond.* Tiuntuna jotzen discus. 1: Tiuntunlari.

tunfunlari. (state): *frond.* Ikus.: Tiuntunero.

funfuŕ. (konkoŕ): *izond.* Ikus.: Konkordun. j: Tuibo. 1: Ikus.; Konkoŕ.

funfufuntuu, (poz): *izond* Pozgaŕia dana.

fuontzi. (aagozo): ŕz. Ttu-egiteko **ontzia.**

tops. (min): *iz.* Ikus.: Miu. I: Ale, xurbi.

tupa-fupa. (berantasun): *adond.* Pizkauaka-pizkanaka; auŕcnitzak, Ikus.: Pixkanaka, pizkaka; anion itzsk.

furlufa. (maskordun): iz. **Maskordun-**mots bat.

iurlutu. (kosno): *frond.* Kosno-ilxura duena. 1: Ttuturuzko.

furlufu-moko. (kosno): iz. **Kosno-**itxurazko mokoa.

fuŕi-iuŕi. (aots): iz. Ikus.: TTŕŕin. 1: Ttuññ0, tutu-tutu. (mintzabide): Eten gabe mintzatzea. (elemele): 11 *iz.* Ikus.: Elemele. 1: Maxio.

brŕi.fa. (antoxin): *iz. Ikus.:* Ordi. 1: Ttutuita.

bbfin. (joko): *iz.* Jokoan guztia galtzea. Tiutiu geratzea. (ants): iz. Zetiari dei-egiteko aotsa. I: T infiño, tuŕi-tuŕi, iuŕu-tuŕu, tax, init.

fufindu. (joko): *ad.* Norbait jokoan dirurik gabe utzi.

fufintze. (galpen): *iz.* Guztia galtzearen cgipena,

fuŕoin. (sagu): *iz.* Ikus.: Satitsu. I; Satsm'i.

buf--iaf. (joko): *iz.* **Auŕen joko bat. (utzaldi): iz. Abeltxeen gorotza botatzearen ots-izena.**

tut-fi^{ss}-fut. (niats): *adond. licus.:* Tiuku-fuku. 1: Tiunku-tunku.

tofu-tofu. (ants): *iz.* Ikus.: Tiuŕi-fuŕi. 1: T ttuŕin, ruŕiño.

tufusta, (boketa): ŕz. Bokata egiteko ontzia.

tuna. (aupatsaldi): ŕz. Tutut itzaren ñogaŕia. Ikus.: Taŕut.

tai^{ss}a. (eresgatu): *iz.* **Turuta berezia. Ikus.: Turuta. (ergeltasun):** *izond,* Guztiz ergela dana.

fufufaka. (soñu): *adond.* **Suilu** zoŕotza ateratzean ari-izatea.

fuŕulakeri. (ergeltasun): iz. Ikus.: Ergeltasun. 1: **Teteltasun.**

frrfubari. (eresgalu): *izond.* Tumta jotzen duena. I: Ttutalari; tufari, Tutu-jotzaile.

fuŕuteri. (mintzabide): *iz.* Tiurturaz ari-izatea, Ikus.: Tfuriura.

furt-egin. *(amai): ad.* Amaitu, bukatu,

furturn. (mintzabide): *iz.* **liens.: Beŕiketa. Jarduketa. 1:** Asko ta ganora gibe egiten dan izketa. I: Tiurtuŕ, tutura, tutu-Md.

turluŕ, (mintzabide): *iz.* **Iiens.: Beŕiketa.** 1: **Tiurtura, tutura.**

inf **(amai);** *adond.* **Zerbait amain] dala adierazteko itza; auŕen itza. (ants):** *iz.* **Auŕai baste bati zerbait esan dizayotela kilikaizeko itza; belafi** ondoan eta goraki egiten da.

tufa. (aldakortasun): *izond.* Arinki ad dana. I; Tt dari. (seska): *iz.* Zulatuta dagoen seska.

tuta-ao. (eresgalu): *iz.* Turutaren oditxoa, aoa bertan ipintzeko.

tudadef, (aile): iz. Txaratilak eukitzeko ailea.

tutalari, (eresgalu): *izond.* Ikus.: Ttuŕutari. j: Tiuiari, Min-jotzaile.

tuiari. (eresgalu): *izond.* Ikus.: Tiuŕuiari. Ttutalari, tutu jotzaile. (aidakortasun): *izond.* Ikus.: Tiukt.

iut-egin. (itzalketa): *ad.* Ikus.: Itzali. I: Itzungi.

lull. (zutasun): *adond.* ans.: Zutik; aufen itza. (arto): iz. Igartuta dagozeu artoaren ofiak.

luiiko. (ibilera): *iz.* Auŕai ibiltzen irakasteko gurditxoa.

tutu. (joko): *iz.* Auŕen joko bat. (dutxulu): *iz. Ikus.:* **Dutxulu. I:** Tutxulu, tutxulo, tutu. (edoskipen): *iz.* ikus.: Edoskai. Edoski-tutu, tutu. (antoxin): II *iz.* Pitxafaren mutuŕa. (esertoki): II *ad.* Eseri adi; auŕen itza. j: Ttoto, tototu. (afautz): *iz.* Ikus.: Afautz; auŕen itza.

tulu-jotzaile. (eresgalu): *izond.* Ikus.: Tiuŕutari.: Ttutala€i, Mari.

tuts-zulo. (dutxulu): *iz.* Upeletan Mina ipintzeko zuloa.

haul. (ileondo): *ŕz.* Ileondoaren kizkuŕa ingi bateaz eutsita. (ergeltasuu): *izond.* Astaputza dana.

tutula. (izenondo): *izond.* ikus.: Tiukunpe. (kapel): *iz.* Txapelak lekorean eta erdian daukaten kirteutxoa.

tstulatu. (ergeltasun): *ad.* Tiutul egin edo biurtu.

%utuli. (zorotasun): *izond.* Zoro edo tuiul dagoena.

tutulu. (Matz): *iz.* Ofatzak eukitzeko ontzi txikia. (ergeltasun): *izond.* Ikus.: Tutulu. I: Tentel.

iutulukatu. (atzetasun): *ad.* Atzetasuna izan; auŕai Mintz esaten da. I: Ttutufukatu.

tutun. (ugatz): *iz.* Aurtxoak ugatza artzeko lanabesa. (edoskipen): *iz.* Aurtxoak edoskitzeko darabiltena.

tutura. (mintzabide): iz. Ikus.: Tturiara. Tturtuŕ.

lutufu. (tontoŕ): iz. ikus.: Tontof. I: Tuntuŕ, tutuŕ, txutxuŕo, txutxuŕu.

tutufu-muirifu. (meta): *adond.* Ikus.: Ttunbo. I: Tiunpiloka, iutuŕu-iuiuŕu.

tutuŕu-iuiufu. (meta): *adond* Ikus.: Ttunbo. I: Tiunpiloka, tuiuŕu-mutufu.

iuiufukatn, (atzetasun): *ad.* Ikus.: Titulukatu.

iniufutu. (010): iz. Oiaskoen abestia. (gordaidu): *ad.* Ikus.: Bildu. Mokortatu.

tutufuzko, (kosno): Izond. Ikus.: Tiurlutu.

lea. (zeŕi.): iz, Ikus.: Tiuŕin. j: Tiuŕiño.

iuztaketa. (aogozo): *iz.* Azlmŕiak man aogozoaz nastea.

Instate. (aogozo): *ad.* Azkufiak aoan aogozoaz nastu.

tu. (aogozo): ŕz, ikus.: Aogozo. I: Txu, tuya, tu, lixtu, txutxa. (aots): *iz.* Zefiai dei-egiteko aotsa, (aditz): II *ad.* "Ditu" aditzeraren ordez erabiltzen da. -ten atizkiaz amaitzen diran aditzekin. E.b.: Idazten to = idazten ditu.

tu edo tan edo lixtu-guruin. (aogozo): iz. Aogozoa ateratzen duen gumiña.

tu palarda. (aogozo): iz. Tu-egitearen egipena. Txistu bota-

tu-aldi. (aogozo): ŕz. Aotik goŕo ta aogozoa botatzea. Ikus.: Goŕoketa.

tu-egile. (aogozo):ŕzond. Tu-egiten duena.

tu-egin, (aogozo): *ad.* Aogozoa indafez bote. I: TM-egin, txistua bota, txu-egin, txutxatu. (gofoketa): *ad.* Aotik tu edo goŕoketa egoztea. I: Tustatu, txutx-egin.

tu-egite. (aogozo): iz. To botatzearen egipena.

tu-eri. (aogozo): *iz.* Asko tu-egitearen akatsa. : Tueria.

tu-ontzi. (gofoketa): iz. Tu-egiteko outzia.

tu-palarda. (goŕoketa): *ft.* Ikus.: Goŕoketa.

to-pindat. (aogozo): *iz.* Batzuen batzuek itzegitean botatzen duten aduŕa. I: Aogozoaren txipristiñak.

tu-tzapast. (aogozo): *iz.* Batzuek itzegitean botatzen dituzten aduŕak.

tualdi. (aogozo): *iz.* Erabat botatzen dan aogozo-aindoa,

tuatxa. (muxikondo): iz. ikus.: Muxika. Muxilka, tuaxa, tuana.

tuaxa-ando. (zugatz): *iz.* ikus.: Tuaxatze,

tuaxatze. (zugatz): *iz.* Mertxikondo-mota bat, tuatxak ematen dituena. Tuaxa-ondo.

tueria. (aogozo): iz. Asko tu-egitearen akatsa. I: Tn-eri.

tufa, (latsun); *iz.* Ora batzuek uzten duten latsunaŕizko ondakiña. Tufaŕi.

tufa-nbi, (latsun); iz. Tufaŕia dagoen tokia. I: Tufategi.

tufafi. (di): iz. Ikus.; **Latsunaŕi. :** Ado eta xulotsua dan aña. I: Tufa.

tufafitsu. (latsun): *izond.* Tufaŕia daukana. I: Tufatsu.

tufategi. (latsun): *iz.* Ikus.: Tufa-obi.

tufatsu. (latsun): *izond.* Ikus.: Trufaŕitsu.

tugale. (aogozo): ŕz. Tu-egiteko gogoa.]: Tilugale.

tuilo. (anpadura): iz. Ikus.: Tontoilo. I: Tronpilo, trunpilo, trupilo. (konkoŕ): *izond.* Ikus.: Konkordun. I: Uŕi, denim, Ixalkoŕ.

tuin, (ogi): *iz.* Ikus.: Ituin. : Otaza, tune, tail, tulle.

tuisaf. (landare): *iz.* Laŕoskaria dan landare-mota bat.

Wks. (aogozo): *adond.* Tu-egiten ari-izatea.

tukatu. (aogozo): *ad.* Aogozoa bola.

tuku. (susmo): *iz.* Ikus.: Susmo. 1: Goganbeaŕ, tako.

token. (edertasun): *izond.* Polite daua.

tukuf. (zurtoin): ŕz. Ikus.: Zurtoin. I: Gariza, zurton.

tukutsu, (susmo): *izond.* Susmoa edo tukua duena.

tukutuku, (ibilera): iz. Astiro ibiltzearen ots-kzena.

tulipa. (landare): *iz.* Edaskaria dan landarea; bere Wreak edeŕak dire, zuri, god ta ori. Ikus.: Astolilia. 1: Oinlodi.

tulubio-antzelco. (ekaitz): *izond.* Zirimol-antzeko. Ekaitzaren indaŕa edo jokera duena. j: Tulubiozko. Ikus.: Eliaitz. j: Xirinbola.

tulubioka. (earl): *adond.* Euria uyolka ari-izatea.

tulublozko. (ekaitz): *izond.* Ikus.: Tulubio-antzeko. j: Zirimol-antzeko.

tululu. (kartak): *iz.* "Ogetamaika" jokoan Ira karta berdin alkartzea. I: Tururu.

tuluma, (Ixori): *iz.* Ikus.: Neguta. I: Negate.

Won, (asaŕe): iz. ikus.: Asafe.: Musturi.

tulunbio. (amiltegi): *ft.* Ikus.: Amiltogi. j: Baxa, tulumio, zunda-ezin.

tulunpe. (aldakura): *izond.* Urduri dabilena. I: Artega, **tunti.**

tulmita, (zeiñu): iz, ikus.: Dunba. j: Tunbal.

tuluntun, (baldartasun): *izond.* Baldaŕa dana.

tulupustez. (lastertasun): *adand.* Bat-bateau.

tulut. (joke): *iz.* Ikus.: Amuko-botatzeko. j: Balapunpa, tulurt, txiŕistilo.

Junta. (tanks): *iz.* Tankaren zentuna duen itza. Ikus.: Tanlca. : Tunka,

tunaka. (tanka): *adond.* Abereak buruaz tanka egiten ari-izatea.

tumakan. (tanpa): *adoud.* Adafeu tanpaka ari-izatea,

tumako. (oldargune): *is.* Ikus.: 'l'unkako. ^: Tufiako.

tumatu. (tanka): *ad* Bmuaz tanlca egin. (tanpa): *ad.* Buruaz jo.

tumil. (txoskoŕ): *iz.* Barneko txoskofa.

tumo. (sasi): *iz.* Espainkaria dan sasia, oso usaintsua dana; bete loreetatik olio berezi bat ateratzen da.

tuna. (orban): iz, Ikus.: Orban. j; Natu.

tunatu. (orban): *ad.* Orbanak egin.

tunda, (joko): *iz,* Bois.: Alanbera. Aŕan-txikaŕ.

funbada. (aŕatz): iz. Ikus.; Aŕazko. Jotzean erabiltzen dan eresgulua, zurezko kurkuru bateau teinkatuta nafuaz egiña dana. Zaldabai.

tunbaga, (ereztun): ŕz. Ezkontzarako ereztuna. I: Tunbaxa.

tunbal, (zeiñu): iz, Dunba aundia. Ikus.: Dunba, tulun£a.

tunbala, (aŕatz): iz. Ikus.; Afatz. j: 'Punkin, tunbo, zinbunbun.

tunbo. (aŕatz): *is,* Ikus,: Matz, I: Tunbala. (meta): iz. Edozein eras egindako meta.

tunda. (argi-muki): *is.* Sukaŕitik ateratzen diran pindaŕekaz piztutzen dan argi-mukia. (ixŕun): is. Argi-mukia sartzen dan odia.

tunda-bira. (makurdura): *is.* Txalupaen iraultzea. (itxasontzi): *iz.* Berbera,

tune. (ogi): iz. ikus.: Ituin.: Thin.

kink. (izaneza): *adond.* Boas.: Ezereztasuu. Ezcbez, tunt.

tunk-egon. (isikortasun): *ad.* Isituki ari-izan.

tnka. (gogo-aldarte): *iz.* ikus.: Gogaldi. I: Beta, aidarte. (tanks): *is.* ikus.: Tanka. I: Danbateko, tunkako, tanpako, tunpako, tunpateko, tuma, zupustada. (irabio): *is.* Gittafearcn astinŕzea.

tnka-tunka. (ibilera): *adond.* Bats.: Mala-mala Tikili-takala, linkili-tankala, tinkin-taukun, tinkon-tankon, tinkulun-tankulun, tiŕiko-taŕaku, xiŕi-xaŕa, zangu-mangu, zingulu-zangulu. (baklartasun): *adond.* Baldartasunez ibiltzea.

tunkako. (oldargune): *is.* Ikus.: Tuñako. Sunkako, zunkako, tunkalako, (tanka): *iz,* Ikus.: Tanlca. I: Tunka, tunpako, tunpateko.

tunkatu. (iangaizti): is. Afesiak luteratzeko aspaldian erabiltzen zan langaya.

tunkari. (adaf): *izond. Ikus.:* Adarkari. I: Tunkazale.

tunkatu. (eraso-aldi): *ad.* Abereekcraso. (tanpa): *ad.* Buruaz tanpa eman. Edoskiten txalai buruz esaten da. Sunkatu.

tunkazale. (adaŕ): *izond.* Ikus.: Adarkari. ^: Tunkari.

tunko. (sail): *iz.* Ikus.: Zati, I: Poxi.

tunkoso. (oore): *izond.* Aizekeriz ari dana. I: Tunkasu.

tuukuŕun. (mari-mutil): *izond.* ikus.: Mari-mutil. I: Mari-motrailu, taraska.

tunkutun. (gabi): *iz.* Olactako gabi aundia.

tunpa. (tanpa): *iz.* Gogofa cz dan tanpa, baña bai zaratatsua.

tunpada. (soñu); *is.* Soñu gogoŕa, sutunpa baten dunbada bezelakoa. Ikus.: Dunbada.

tunpaka. (jauzketa): *adond.* Aidean jauzketak egiten ari-izatea. I: Tunpadaka.

tunpaka ari, (blots): *ad.* Biotz aldizka ikoldu ta edatu egin.

tunpako. (tanks): *ŕs.* Abercak alkali buruaz jotzea. Ikus.: Tunka. I: Tunkako, tunpateko.

tunpateko. (sugalaritza): *iz.* Sutunpaz cgindako dunbada. (tanks): *iz.* Ikus.: Tunka. I: Tunkako, tunpako.

tunkatu. (soñu); *ad.* Jaustean soñu bat Hun biurtu.

tunpilo. (sortaketa): *iz,* Ikus.: Lopil. I: Lopilo.

tunt. (izaneza): *adond* Ikus.: Ezereztasun. Tunk, tunkik, tuntik.

tunti. (aldakura): *izond.* Ikus.: Artega. I: Tulunpe.

tuntidura. (aldakera): *ŕz,* Gauzaenizate, itxura edo kiria aidatzea. I: Ikus.: Tuntitu.

tuntikot. (igidura): *izond.* Igitzeko eŕeza dana.

tuntin. (apaingailu): *is.* Emakumeen apaingailua.

tuntitu. (aldaketa): *ad.* Gauzaen egoera edo ldria aldatu. Ikus.: Tuntiduta.

tuntoŕ. (konkoŕ): *iz. ikus,:* Konkof. I: Tonkoŕ.

tontu. (eroapen): *ad.* Eroapeuez egon.

tuntuix. (afantza): *is.* Tortoxkiz egindako kulubia. Ikus.: Tuntuiz. I: Tuntul.

tntuiz. (aŕantza): iz. Eŕosela-afantzan erabiltzen dan kulubia. j: Tuntuix, tuntul. (antoxin): *iz,* Buztiñezko antoxiña, lepoa mote eta estua daukana.

tuntuizketa. (aŕantza): *is.* Tuntuizak jartzearen egipena; tuntuizetaz zerbait inguratu edo zedafitzea.

tuntuiztatu. (aŕantza): *ad.* Tuntuizetaz zerbait inguratu edo zedaŕitu. Tuntuiztu.

tuntuiztu. (afantza): *ad.* Ikus.: Tuntuiztattt.

tuntui. (aŕanlza): *iz.* Ikus.: Tuntuiz. I: Tuntuiz.

tuntulun. (soñu): is. Jafaitzean egiten dan soñu iluna.

tuntula. (edari-bizi): *iz.* Ikus.: Pataŕ. €: Tota.

tuntun. (slate): iz. Aŕatz txikia, ezkeŕeko besotik zintzilik jaŕita, makiltxo bateaz jotzen daua. I: Tiunlun, tunbala, suntsun, (uzkeri): *iz.* Uzkerizkoa dan emakutnea. (nagi): H *izond.* Ikus,: Alpeŕ. I; Axola-bage. (baldartasun): II *iz.* Jokera baldaŕak dituen emakumea.

tuntundu. (ergeltasun): *ad.* Ikus.: Astapuztu, I; Astotu, totolotu.

tuntunero.(aŕatz): *izoad* Tuntunajotzeu duena.

tuntuf. (gupiera): *izond.* Gupituta dagoena. (tontof): *is,* Ikus.: Tontot. Tontofa,iutuŕu.

tuntufiko. (tanpa): iz, Bizkafean etnandako tanpa.

tuntufuntun. (ileondo): *is,* ikus.: Moto. ^: Motots.

tunturtu. (gupicra): *ad.* Ikus.: Gupitu. I: Suliatu, ustaitu.

tuntux. (zutasuu): *adond.* Ikus.: Zutik. (aka/de): is. Ikus.: Kulubi. I: Bui.

tunzia. (sarats): *iz. Ikus.:* Sarats. I: Sulks, ustigei.

tuilako. (oldargune): is. Bultz aundia. Tkus.: Bultz. : Bultzada, tunkako, tuiñako, tumako. (tanpa): *is,* This.: Tanpa. I: Ukaldi.

tuñut. (konkoŕ): *izond.* Konkoŕa daukana.

tupa. (arbel): *iz. liens.:* Arbel. j: Moxaŕe, tupustei. (ups): *iz.* Ikus.: Upel. j: Dopa,

tape. (ta^pa): 1 iz. Abereek alkaŕi buruaz cmaten dioten tanpa. Ikus.; Takateko. Txalak edoskiten ari diranean buruaz ematen duten tanpa. (biotz); iz. Biotzaren pilpira. j: Tupadako, tupako, tupateko, pulpit, pupa, taupada, tupada. (ugaztun): H iz. Luis, jasotzeko, satotak ematen duen tanpa.

tupa-aŕi. (buztin): *iz.* Ikus.: Buztin-xuri. ^: Buztinzuri.

tupa-aŕobi. (buztin): *ft.* Tupa-aŕia ateratzen dan aŕobia. j: Tupaf-obi.

tupada. (biotz): iz. Ikus.: Pilpil. 1: Pupa, taupada, tupa, tupadako, tupako, tupozka, tupo, tupotz.

tupadako. (biotz): *iz.* Biotzaren pilpira. Ikus.: Tupa. j: Tupako, tupateko, tupada, tupozka, tupo, pulpit, pupa, taupada.

tupaka. (biotr): *adond.* Biotza pilpirak cmaten ari-izatea. Ikus.: Pupaka.: Taupaka.

tupaka ark (biotz): *ad.* Ikus.: Pilpil-egin. Taup-taup ari,

tupako. (biotz): *iz.* Biotzarcn pilpira. Ikus.: Tupa. j; Tnpadako, tupateko, tupada, pulpit, pilpira, pupa, taup, taupada, tupada.

tupaŕi. (ludizti): iz. Latsun-ikazgatzaz eta buztiñaz egiña dagoen arkaitza.

tupañdun. (ludizti): *izond.* Tupaŕia daukana. I: Tupafitsu.

tupañeta. (ludizti): iz. Tupafia dagoen tokia. I: Tupaŕitza.

tupafitsu. (ludizti): *izond* Ikus.: Tupaŕidun.

tupaŕitu. (ludizti): *ad.* Luŕa tupaŕiaz ongaŕitu.

tupañtza. (ludizti): *iz.* Ikus.: Tupafieta.

tupaŕ-obi. (buztiii): *iz. Ikus.:* Tupa-afobi.

tupastadako. (ezlen-ikuste): *izond.* ikus.: Tupustako.

tupategi. (BUZTIN); *iz,* Tupa dagoen tokia.

tupateko. (biotz): *iz,* Ikus.; Pulpit. I: Pilpira, pupa, taukada, taup, taupada, tupako,lapada,tupa,tupadako.

tupatsu. (biota): *ŕzond.* Pirpiraka ari dana.

tupazuri. (buztin): iz. Tops-aft zuria.

tupazuritegi. (buztin): *iz.* Tupazuria dagoen tokia.

.tupe. (upa): iz. Ikus.: Upel. 1: Tupa.

tupt. (antoxin): *iz.* Sukaldean erabiltzen dan 3netalezko lapikoa, baldiaz estaltzen dana. : Tupin.

tupiarena. (gaitzipen): *iz.* Gaitzipen-aotsa. (aots): iz. Berbera.

tupidura. (anpadura): *iz.* ikus.: Anpadura. : Upa, zabo.

tupiki. (burni-goŕi): iz. Tkus.: **Burni-goŕi,** 1: Okain.

tupiki-autzeko. (burni-gofi): *izond.* Burni-gofraren antza duena.

tupiki-afago. (burni-goŕi): *iz.* Burnt-goŕia urtutzeko **iabearen** beko tokia.

tupiki-ozpin. (burni-goŕi): *iz.* **Burni-goti-ordeya.**

tupikizko. (burni-goŕi): *izond.* **Burni-goŕiz** egiña dana.

tupin. (antoxin): *iz.* Ikus.: Tupi. Topifia, tupifia, xatxala.

tupin utsu. (gizonkil): *iz.* Joko zat bateko gizonkila.

tupin-itsu. (auŕezki): *iz.* Ikus.: Itsu-lapiko.: Dupin-itsu.

tupiñagile. (esku-langintzak): *izond.* Tupiñak egiten dituena. Ikus.; Eltzegil C.

tupiñategi. (antoxin): iz. Tupiñak gordetzen diran tokia.

tupi:ñota. (=toxin): *iz.* 'Tupiñak egiten diran eta.

tupitu. (itoaldi): *ad.* Lodieragatik ats-estua izan. 1: Turburitu, tapilu, topitu.

tupla. (eŕaboil); iz. Tkus.: Tipula. j; Uñu

tupo. (biotz): *iz.* Ikus.: Tuipada. I: Tnpadako, tupotz,

tupotz. (ants): iz. Ikus.: Sainga. Saunka, (biotz): iz, Ikus.; Tupada.: Tupo.

tupotz»egin. (ants): *ad. Tkus.;* Saingakatu. 1: Saingatu, txau-egin.

tupozka. (biotz): iz. ikus,: Tupadako.1; Tupada.

tupozkatu. (biotz): *ad.* Tupozkak izatea.

tupus-tapas. (tanks): *adond.* Tupust-ogiten ari-izatea.

tupust. (tanks): *iz.* Bi noitñen artean egindako ustegabeko tankaren ots-izena. 1: Tzupust.

tupust-agertu. (agermeu): *ad.* Bat-bateko agerpen motza.

tupust-afi. (tanpa): *iz.* Ikus.: Beaztopa. 'rrebukadura, xarka. (biuŕitzc): iz. Nabarbenkeri-aŕi.

tupust-egin. (tanka): *ad.* Ikus.: Beaztopatu. 1: Sostoŕ-egin, tzupust-eg in,

tupust-eriozko. (txiinista): *izond.* Tximistak botatzen dituena.

tupustako. (ezlen-ikuste): *izond.* Tupustapan izandako gertakaria. Tupastadako.

tupustan. (urduritasun): *adand.* Urduritasimez ari-izatea.

tupustapan. (ezlen-ikuste): *adond.* Ikus.: Tupustean. I; Bat-batean, tupustez, tupustapa, tupustapast, tupustuan.

tupustean. (ezlen-ikuste): *adond.* Ezien-ikustez jokatzen ari-izatea. I: Tupustapan, bat-bateau, tupustez, tupustuan.

tupusteko. (ezlen-ikuste): *izond.* Tupustean, bat-batean egiodakoa.

tupustel. (arbel): *iz.* I us.: **Arbel.** Tops.

tupustez. (ezien-ikuste): *adond.* Ikus.: Tupustean. 1: Bat-batean, tupustapan, tnpiustez.

tupustuan. (ezlen-ikuste): *adond.* Ikus.: Tupustean. I: Tupustapan.

turauta. (eresgalu): *iz.* Adaŕezko turuta. Ikus.: Tuŕunta.

turbot-legun. (aŕain): *iz.* Ikus.: Meru. j: Mero.

turbota. (aŕain): *iz.* Ezuf^ezko ezurtza daukan itxasoko afaiña, aragi oso gozokoa.

turburarzun. (atsekake): *iz,* Tkus.: Atsekabe. I: Samindura.

turburatu. (atsekabe): *ad.* Atsekabea izan.

turbani. (itoaldi): *izond* Ats-estuz dagoena.

turburitu. (itoaldi): *ad.* Ikus.: Tupitu.

turbustu. (uaŕetasun): *ad.* **Ubilak** uafetasnncz egotea. (gogape): *ad.* Gogapeak artegatu.

turbots. (uaŕetasun): *izond.* Uafetasunez dagoena. (egu): *iz.* Eguraldi naasia.

turbutsune. (erabaga): *iz.* Ikus.: **Erabata.** Naasmaasi.

turdun. (eliz-nagusi): *izond.* Tuft erabiltzen duena. Ikus.: Gotzain.

turebio. (ekaitz): *iz.* Ikus.: Ekaitz. I: Tulubia.

turgutz. (lasto): *iz.* Ikus.: Suskuŕ. Sustaŕ,

turkes-añ. (pitxi): *iz.* Oztin-orlegikara margoa daukan istaŕi-mota bat.

turki. (zugatz): *iz.* Ikus.: Urki. : Purki, burki.

turkiaŕ. (ends.): izond Turkia efian jayo dana. I: Turkitaŕ.

turkiera. (mintzoera): iz. Turkia'n mintzatzen dan izkuntza.

turko. (ergeltasun): *izond. Ikus.:* Ergel. Taket.

tuna-tuna. (edari): *izond.* Zuŕupa aundietaz edaten ari-izatea.

turlikoa. (gurpil): *iz.* Ikus.: K tanka. Tortoki, turtakoi, turtuki.

turlututu. (gisa): *adond.* Iñola ere ez.

turmentin. (eletxin): *iz.* Let, zuzi ta legenlxoŕetatik jarion efetxiñezko ubila.

turmoatu. (tximista): *ad.* Oitotsak izan,

turmobe. (tximista): *iz.* Ikus.: Ortots. I: Turmoi.

turmobe-adaf. (odei): *iz.* Ekaitzaren odeya.

turmobetu. (ckaitz): *ad.* Ekaitza oratu.

trmoi. (tximista): ŕz. ikus.: Ortots. Ozantza, turrmobe.

turniol. (zuku): iz, Esne ta arto-iriñaz egiten dan aya.

tuŕ, (kapel): ŕz. Gotzaiñck clizkizunetan erabiltzen duten bunko goitua. Ikus.: Tuŕiño.

tufa. (ants): iz. Ikus.: Puts. Fuŕa.

tufa. (aots): *ft.* Oloak eta usoak deitzeko aotsa. Ikus.: Fuŕa.]: Pura.

tuft. (iturburu): iz. Ikus.: Itrvi. Utuŕi,

tutl-tuti art. (rnintzabide): *ad.* Eten gabe itzegin.

tuft!. (saltoki): *iz.* Dam.: Gordairu. Salgia, tnŕuil.

tuŕilo. (baldus): *iz.* Almadiaren ildokia lokaña lotzeko.

tuŕin. (joko): *(rood.* Jokoan luŕ-jota geratzen dana.

tuŕlndu. (eralketa): *ad.* Gaizki eralgi.

tuŕintxa. (ziba): iz. Ikus.: Ziba, Í: Peŕatx.

tufintzaiie. (eralketa): *izond.* Gaizki eraigitzen duena.

tufiño. (kapel): L. Doipuruak erabiltzen duen barrrko goitua. Ilms.: Tai[t]. j: Tuŕo, tuft.

tuñpilo. (lodiera): *izond.* Ikus,: Potoko. Potato, tuŕuputzilo.

tuñt. (siñisgabe): *oyu.* Siñisgabea adierazteko oyu-itza.

tuŕoin. (ugaztun): *iz.* ikus.: Satitsu. I; Satain, xaturdin.

tuŕoka. (joko): *iz.* Thus.: Autxika.

tutu. (zapi): *iz.* Buruko zapia.

tufuna. (autaxiu): *iz.* Zubilkara dan zurezko tangarta. Ikus.: Tangart.

tufunba. (soñu): *iz.* lkus.: Danbada. E: Paunkada.

tuŕunbero. (amiltegi): *iz.* Gralbtde gutxiko amildegia. j: Tuŕunpero.

tufunbilaka. (erorkcra): *iz.* Birnndak ematen erortzea.

tuŕunbuila. (birunda): iz. Aidean emandako birunda.

tuŕunbuilaka. (birunda): *adond.* Aidean birundak ematen ari-izatea. I; '1'uŕunbilaka.

tuŕunta. (eresgalu): *iz. Ikus,:* Turuta.: Tumuta, turulu, tufuta.

t]ŕuputun. (ants): *frond.* Aŕamuzkadaz ari dana. (garnu): *iz.* ikus.: Puxiga, I: Puxika.

tufuputzilo. (lodicra): *Land.* Ikus.: Potoko.: Tuŕipilo.

tuŕuskatu. (uzgune): *ad.* Antoxiñ baten ubtia kendu ta azken tantak ere legortu.

TUŔUSTA. *iz.* Urketa baten jauste edo amiltzea. Aŕ-ada, bulzu, bultzu, jauskeiri, jauzi, jauztiri, pista, pixta, uakama, ur-txuŕusta, ur-xauzi, u€-zuŕusta, urzuti, txarastada, txuŕuxta, txurusta, jauzkeiri, zuŕunba, zurrut. // (ibai), (ubil), (or), (urizti). (zufusta): *iz.* Thus.: Zuŕusta.: Tifila.

tufustagaŕi. (ontzi-aldaketa): *izond.* Ontzi batetik beste batera bats diteken tibila.

tufustaka. (euri): *adond.* Euria ibaika ari-izatea. Ikus,; Tn/astan.

tufustan. (euri): *adond.* Euria ibaika ari-izan. Ikus.: Tufustaka.

tufustaku. (ontzi-aldaketa): *ad.* Ubl1 bat askotan ontziz aldatu.

tufustaz. (or): *adond.* Urak iturburutik irteten edo irakiten danean, bore iraitzean egiten **(tuen** jalgiteaz ari-izatea.

turut. (tiŕit): ŕr. Gorputz batek jarkipenen bat aurkitzean dagien atzerakoa, atzerakuntza edo itzulera. j: Tiŕit, ta, ayufu!, u!, ut!, utikan!. (aupatsaldi): iz. Puzkaŕaren ots-izena. : Ttuŕut. (etxipen); *iz.* Ikus.: Etxipen. Lakaratz, ustel-atera, utzaldi. (iseka): j *iz. Ikus.;* Iseka. I; Naka.

tnŕut egile. (zula): *izond.* Z]la egiten duena.

tufut-egin. (zoŕ): *ad.* Molokot-egin,

tufut-egin, (zoŕ): *ad.* Ikus.: Poŕot-egin. I: Molokot-egin, tuŕut-jo.

tuŕutaka. (eresgalu): *adond.* Tuŕuta jotzen ari-izatea.

tufutari. (eresga)u): *izond.* Tuŕuta jotzen duena.

tufrdatu. (eresga[j]u): *ad.* Tuŕuta jo ta jo ari-izan.

tuñrtel. (ontzi-aldaketa): *iz.* Onil aundia. Ikus.: Onil.

tufuterla. (ibai): iz. Thus.: Uyol. j: Uriol, turubi.

tufutura. (iñaute): iz. Iñaute-jays.

tufutura. (iñaute): iz. Ikus.: Haute. I: lauteri.

tufuturu. (eresgalu): *iz.* Belarkietaz egindako txil!bitua.

tufutut. (eresgalu): *iz.* Turutaren soñuaren ots-izena.

tnŕuxta. (zuŕusta): Iz. Zufusta txikia.

tart. (lastcrtasun): *adond.* Oso lasteŕ ari-izatca.

turta. (eresgalu): iz. Ikns.: Tuta. : Tutu.

turtakoi. (eyeraldi): iz, ikus.: Tartiko. I: Turtikiño, turtoki, turtuki, turtukiño, turtukoi, tutoki,

turtarka. (joko): *iz.* Bstzuea artean photo alkali botatzean egiten dan jokoa,

turtikiño. (eyeraldi): *iz.* Ikus.: Tartiko. Turtakoi, turtoki, turtuki, turtukiño, turtukoi.

turtira. (saida): ŕa. ikus.: Saida. I: Papa.

turto. (rain): *iz.* Wien estaldura.

turtoki. (eyeraldi): ŕa. Ikus.: Tartiko. I: Turtakoi, turtikiño, turtuki, turtukiiio, turtukoi. (zulo): *ŕz.* Eyerara ura dam zuloa.

turt], (xaberama): iz. ikus.: Xaberama. I: Turtube, Xaberama.

turtu-aintzira. (xaberama): *iz.* Itxasapoak egoteko aintzira.

turtu-antzelco. (xaberama): *izond.* Xaberamaaren antza duena.

turtu-aurkako. (egazkaritza): *iz.* Egazkiiiak egan egiteko daukaten lanabesa berezia.

turtu-ibilera. (xaberarua): Xaherannaren ufats berezia.

turtuil. (baldartasun): *ŕzard.* ikus.: Astun. ; Astrun. (bizaŕ): *iz.* Ikus.: Okotz. I: Gokots.

turtuilo. (lodiera): *izond* Oso lodia dana.

turtuki. (eyeraldi): *iz. Ikus.:* Tartiko. Turtakoi, turtikiño, turtoki, turtukiño, turtukol, xali. (biurdura): *frond.* Ikus.: Biul, bluff. (lodiera): H iz. India dan notiña,

turtulciño. (eyeraldi): *iz. ikus.:* Tartiko. Turtakoi, turtikiño, turtoki, turtuki, turtukoi.

turtakoi. (eyeraldi): *iz.* ikus.: Tartiko. Turtakoi, turtikiño, turtoki, t utuki, iurtukiño, tutoki.

turtula. (tanta): *iz.* Ikus.: Tanta. I: ltoi, turtula.

turtuli-xulo. (ezur): ŕz. Aponaren aide bakoitzean dagoen konkiltasuna.

turtuliz. (ezuŕ): *iz.* Eiidotsaren spona. Ikus.: Apon. I: Bolborita, tortolozka, atintun,txantza-bizkaŕ.

turtula. (tanta): *iz.* Ikus.: Tanta. I: Tanga.

turtuf. (ufats): *adond.* Ufats txikietaz ibiltzea. I:Jaŕaitzen dan zerbaiten ots-izena.

turtufa. (ergeltasun): *izond* Tuntunik geratzen dana.

turtustatu. (ontzi aldaketa): *ad.* Ontziz aldetn.

turtutegt. (xaberama): *iz.* ltxasapoak dagoeen tokia.

turubi. (ibai): *iz.* Ikus.: Uyol. I: Tuŕuteria.

turuluru. (amai): *iz.* Zerbait amaituta dagocla adieraztenko itza.

turuluru-egin. (amai): *ad.* Bein-betiko zerbait amain].

turumulu. (eiedize): *iz.* Efcdize aztuna.

turunta. (eresgalu): iz. Ikus.: Turuta. I: Tuñmta.

tururu. (kartak): *iz.* Ikus.: Tululu. I: Tundu,

tururuka. (eresgalu): *adond.* Tumnta jotzen ari-izatea. I: Turut-oska.

turut-aundi. (eresgalu): iz. Aundia dan tunita.

turut-cglie. (eresgalu): *izond.* Ikus.: Turnlagile.

turut-crdi. (azkadura): *iz.* Ikus.: Ozkadura, I: Maldartz.

turut-oska. (eresgain): *adond.* Ikus.: Tururnka.

turut-ots. (eresgalu): iz. Tarntaren ats aundia.: Tutu-ots,

turut-ukaidi. (taupa): iz. Tumtaz emandako tanpa,

turuta. (eresgalu): *in.* Aize eresgalua, metalezko odi bateaz egiña, goitik beruntz zabaltzen dana. : Tmulo, tuŕunta, tutu, tutu, tuturuta, tuturutu, tuuta, tumnta, turutu, tutufntu, tutunrta, tututa, turulu, tuŕuta, txaranbel.

turuta-antzeko. (eresgalu): *izond.* Turutaren antza duena.

turuta-biuf. (eresgalu): *iz.* Aize-eresgalua, kiribilduta dagoen burdiñorizko odiaz egiña dana ta aotik auŕerantz gero ta zabalagoa dana.

turuta-joik. (eresgalu): *izond.* Tumta jotzen duena. I: Turutari, tutulari.

turutadaf. (abere): *iz.* Suduŕa oso luzea daukan aberea, elefantea bezela.

turutaglle. (eresgalu): *izond.* Tumtak egiten dituena. Turut-egile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

turutaka. (eresgalu): *adond.* Turuta jotzen ari-izatea.

turutaldi, (eresgalu): *iz.* Turuta asko joizea. I: Turuteria.

turutari. (eresga^{j}u): *izond* ikus.: Triruta-joile. I: Tu€ulari.

turutatu. (eresgalu): *ad.* Turuta jo.

turuteria. (eresgalu): *iz.* Ikus.: Turutaldi.

TURUTOTS. *iz.* Gudaritzan agintzak emateko erabiltzen dan tunitaren soñua. // (agiupide), (aŕatz), (dei-egikuntza), (eresgalu), (ezautarazpen), (gudaritza), (ots-izen).

turuta. (eresgalu): iz. Metalezko eresgalu berezia.

turutari, (eresgaln): *in.* Turuta jotzen duena.

turutu. (eresgalu): *iz. Ikus.:* Turuta. Tuturuta, tutuŕutu.

turuturu. (iñautc): *in.* Iñautearen irugaŕen eguna. I: Asteartita, turuturu-egun.

tutko. (ozarkeri): *izond.* Ozarkeriz ari dana.

tusta. (zurtoin): *iz.* Zugatzaren eŕotik irteten dan muskila. : Tusto.

tustatu. (ustetdura): *ad.* Ikus.: Usteldu. Tepatu, tuztatu, usandu. (edoskipen): *ad.* Ikus.: Edoski. I: Muxtatu, tuztatu. (goŕoketa): *(ad.* Ikus.: Tu-egin. I: Tuztatu, txutx-egin, txutxatu. (gozamen): j *ad.* Ikus.: Dastatu. I: Muskatu.

tusto. (usteldura): *izond.* Ustelduta dagoena. (sasi): *iz.* Ota-sasia, ikus.: Ota.

tustotu. (gozamen): *ad.* Ankara anti.

tustu. (gofoketa): *ad.* Goŕoakaz bete.

tuxuri. (ixeŕen): *iz.* Ikus.: Txeŕen. I: Praka-gofi, tuxuri, kaltxapot.

tut. (izaneza): *adond.* Ikus.: Ezereztasun. j: Ezebez, pist, pizt. (tanpa): *iz.* Lanean artutako tanpa, (aŕokeri): *izond.* Anna dana. I: Tuta, tutari.

tut-antzeko. (intern): *izond.* Odi txikiaren antza duena.

tutu. (eresgalu): *iz.* Adafez egindako turuta. Ikus.: Turuta, tutu, tuna, tuturuta, (eundura): *iz.* Ikus.: Anezka. I: Marsoka. : Euleek irazkitzeko darabilten lanabesa. (atokeri): *izond* AIM, tut, tutari. (joko): II iz. Aaiun jostailu bat.

tuta-txolco. (ezuŕ): *iz.* Oñaren atzeko aldean dagoen ezuf txikia.

tutabetatzeko. (ari): *iz. ikus.:* Arilkai. I: Ugaurku, tutadera.

tutadera. (ari): *iz.* Ikus.: Arilkai. I: Tutabetatzeko, ugaurtu.

tutaratu. (ixtun): *ad.* Odi aundi baten barna igaro-erazi.

tutare. (atz): iz. Ikus.: Eri-kapela. I: Erika,

tutari. (aŕokeri): *izond.* ikus.: Tut. I: Tuta. (eresgalu): iz. Metatezko turuta luzea, erdian kiribil aundia daukana.

tutaŕaz, (osotasun): *adond.* Ikus.: Osoki, I: Osore.

tutatu. (enoa): *ad.* Norbait mintzatzean cnoatu. (ogasun): *ad.* Ogasunak ondatu.

tutef. (ero): *iz.* Ikus.: Tutoŕ. I: Sustrai, do, zustrai.

tuti. (egoera): *adond. ikus.:* Zutik. Zutunik.

tutidura. (mutidura): *iz.* Mutiduratik ateratzea,

tutiko. (orga): *iz.* Gurdi txiki-txikia, cskuz eramaten dana.

tutin. (sai-abere): *iz.* Arlega dagoen zaidiak tuŕean ematen duen ostikoa.

tutinka. (sai-abere): *adond.* Zaldia tutiñak ematen ari-izatea. I: Tutinka-ari, tutika.

tutinlcari. (sai-abere): *ŕzond.* Tutinka ari dan zaldia.

tutitasun. (bizi): *iz.* **Bizi** luzea izatea.

tutitu. (mutidura): *ad.* **Mutiduratik** stem.

tutoki. (eyeraldi): *iz.* Ikus.: Turtakoi. Turtukoi.

tutor. (ero): *iz.* Ikus.: Ero. I: Sustrai, tuteŕ.

tutotx. (antoxin): iz. **Antoxin** baten lepo estua. I: Tututx.

tutoxkada. (antoxin): *in.* Tutotxaz emandako tanpa.

tutu. (aurtzaro): *izond.* Auŕai dagakiena. (edoskipeu): *iz.* Ikus.: Edoskai. I: Edoski-tutu, tutu. (aufontzi): I{ *iz.* Emakuntzatik auŕontziraño daan ixtuna. I: Emakuntza, moltso. (eresgalu): II *iz.* Aŕantzaren agertzea iragartzeko jotzen dais turnta txikia. I: Tutu. (eŕenkada): (iz. Aletutako artaburuetaz egiten dan eŕeska. (adaf): II *iz.* Ikus.: Tuta. Tunda, tuna. (ixlun): iz. Ikus.: Odi. I: Ihjoale, odi aundia, tutu. (eundura): II iz. Eundegiko **aria ipintzcko oditxoa. (ari): 11** *in.* **Eundegi** batean_ aria biltzeko zuraz egindako kutxa. (txikiera): *hand.* Txiki ta estua dana. (ipurdi-zdo); *iz.* ikus.: **Ipurdi-zilo;** auren itza. j: Tutubera, tutu-bera.

tutu-antza eman. (eresgalu): *ad.* Odi bati dei-adaŕcn era eman.

tutu-antzeko. (eresgalu): *izond.* Del-adaŕaren antza duena. j: Tutukara.

tutu-ao. (ixtun): *is,* Odiaren idekidura.

tutu»aodun. (ixtun): *izond.* Tutu-aoa daukana. j; Tutut-aodun.

tutu-bera. (ipurdi-silo): *iz. Ikus.:* Tutu. Tutubera.

tutu-bii. (burni-ad): *iz.* Bioŕi-eraz biribilcluta dagoen burnt-aria, tximist-lanabesa batzuetan erabiltzen dana,

tutu-ikuskizun. (ikusmen): *iz.* Tutu baten barna ikusten dan margotuta dagocn ikusketa. j: Tutu-ikuspide.

tutu-ikuspide. (ikusmen): *iz.* Ikus.: Tutu-ikuskizun.

tutu-itxurako. (ixtun): *izond.* Thus.: Tutugisako.

tutu-jotzaile. (cresgalu): *izond.* Dei-adaŕajotzen duena.

tutu-katilu. (antoxin): *iz.* Eri dagozenari salda edo beste ubila emateko erabiltzen dan katiluaren antza duen antoxin txikia.

tutu-mako. (uztai): *iz.* Alde bateau bcstean balm argi geyago duen uztaya.

tutu-mii. (ixtun): *is.* Beste bateau sartzen dan odi baten antis.

tutu-min. (autontzi): *iz.* Ema-Itttuaren antura.

tutu-ontzi. (antoxin): *is.* Leyaŕezko ontzi zabata, gargait tuzea daukana.

tutu-ots. (eresgalu): iz. ikus.: Tuntt-ots.

tutu-une. (idekidura): *tz,* Ontzi batzuek odiaren mu€ufa artzeko duten idekidura.

tutubera. (utzaldi): *izond.* Gorotz-utzaldia saŕi egiten duena.

TUTUBIO. *is.* Liluraldian edo bests zioa data kari, ikusmenak jasaten dam iluntasuna. : Gogayak oudo ulcrtu ta bereiztea eragozten duen adimenarcn iluntasuna. : Itsumustu, itsualdi, itsueri, itsugo, itsupun. Ii (aparaeza), (asaldura), (atzipe), (auŕe-iritzi), (ergeltasun), (garbayeza), (gogaldicza), (ikusmen), (iiuntasun), (inidimen), (isikortasun), (itsume)), (izaneza), (naastura), (okeŕ), (ulereneneza).

tutubiotu. (tutubio): *ad.* Tutubioa izan.

tutudi. (ixtun): *is.* Odien multzoa. 'l'utueria.

tutudun. (arpegi): *izond.* Moko bat daukana. Ikus.: Mokodun. (ixtun): *izond.* Odiak dauzkana. : Tutuzko.

tutudun-pertza. (pertz): *iz.* Odiak dauzkan pertza. : Tutu-pertza, tutuzko pertza.

tutueria. (ixtun): iz. ikus.: Tuludi,

tutugintza. Oxtuil): is. Odien langintza.

tutugisako. Oxtail): *Izond* Odien era duena. : Tutu-itxurako.

tutuka. (saint): *is.* Aŕabotsez egitun dan otsa.

tutukara. (eresgalu): *izond.* ITnrs.: Tutu-antzeko.

tutukari. (soñu): *izond.* Tutuka egiten duena. j: Tutulari.

tutukatu. (eresgalu): *ad.* Aize-eresgalu bati aoa egokitu. (ileondo): *ad.* tleondoan kizkuŕak egin. (scull): II *ad.* Tutuka egin.

tutulat. (ontzi): *iz.* Ikus.: Gaileta. Kantxil, tutulu.

tutulari. (eresgalu): *izond* Tutua jotzen donna. I: Ikus.: Turuta-joile. I; Turutari, tutukari.

tutulikatu. (uskurapen): *ad.* Ikus.: Liluratu. I: Titulikatu. (atzipen): *ad.* Ikus.: Atzipetu, ; Sokomatu, titulikatu, utz-eragin, zalagardatu, txurikatu.

tutnlin. (tontoŕ); *iz. Ikus.;* Tontoŕ. Erpin.

tutulu. (ixtun): iz. Odi Mika.

tut-Wu. (ontzi): iz. Ikus.: Gai1eta. I: Tutulai. (ergeltasun): *izond.* Thus.: Astaputz. j: Tentel, tutului, tutuluti, tutulotx,tutulu.

tutulu-aldi. (ergeltasun): *is.* Astapuztasuna izatea.

tutulu-putulu, (okidura): *izond* Bete-beterik dagoena.

tutului. (ergeltasun): *izond.* Ikus.: Tutulu. I; Tentel,

tutulukatu. (lodiera): *ad.* ikus.: Loditu. Gizendu. (ergeltasun): *ad.* Tentela egin edo biurtu. (atzetasun): II *ad.* Atzetasunez geratu.

tutulukeria. (ergeltasun): *is.* Ikus.: **Astapuztasun. I:** Tatalekeria, txaldankeri, laiñokertu.

tutulur'lk. (birloraldi): *izond.* Birloraidiz dagoena.

tutuluti. (crgaitasun): *izond.* Ikus.; Tutulu. j: Tutului.

tutulutu. (urgeltasun): *ad.* Tentela egin edo biurtu.

tutun. (rnai-orni): *iz.* Thus.: Larortz, Sardeño.

tuturatu. (ixtun): *ad.* Tutulo bateau sartu.

tuturo. (aupadura): *iz.* ikus.: Koskoi. Tronpoilo, tutuŕumilo, tutuŕusko, tutuiuxku, txalkoŕ, ziro. (txoskoŕ): *iz.* Ikus.: Txoskoŕ. I: 'l'runbil, tutuŕumilo.

tutuŕ. (Iuma): *iz.* Ikus.: Moto. j: Moto, tutulu.

tutuŕa, (kapel): *iz.* Txapelaren isats txikia. Ikus.: Xinxuŕa.

tutuŕu. (mendi): iz. Mendi baten mutuŕa edo tontoŕa. (kosno): *is.* Ikus.: **Kosno.** I: Txuntxuŕ-bil, zinboil.

tutuŕu makuŕ. (kosno): *iz.* Makurtuta dagoen kosnoa, zutasun eta zeartasunetik at.

tutuŕu zuzen. (kosno): *iz.* Zuzen dagoen kosnoa,zutasunez,

tutuŕumilo. (anpadura): *iz.* Ikus.: Tuturo. j: Tutuŕttsko, tutuŕuxku. (txaskuŕ): *is.* Ikus.: Txoskof. Tuturo, tutuŕusko.

tutuŕuxku. (anpadura): iz. Ikus.: Tutu umilo, I: Tutuŕuxku, tutuŕuxku. (lxoskoŕ): *is.* Ikus.: Txoskoŕ. Tutuŕumilo, tutuŕuxku.

tutuŕutera. (apaingailu): *iz.* Emakumeek, egaztien antzo, buraan daramaten **apaingailua.**

tutnŕtrttt. (eresgalu): *is. Ikus.;* 'furuta. I: Turutu.

tutufuxku. (txoskoŕ): iz. Ikus.: Txoskoŕ. ^: Tutuŕusko, txalkoŕ.

tuturu. (luma): iz. Ikus.: Moto. I: Tutuŕ.

tuturuta. (eresgaĒu): *iz.* Ikus.: Turuta. I: Tutu, tuturutu, tuuta, brunt.

tutut-aodun. (ixun): *izond.* Ikus.: Tutu-aodun.

tututx. (antoxin): *iz.* Ikus.: Tutotx. (arpegi): iz. Moko txikia.

tutuxka. (ixtun); *iz.* Odi txikia.

tutuzko. (ixtun): *ironic!.* Odiakaz egiña dagoena. Ikus.: Tutudun.

tutuzko pertza. (pertz): *is.* Ikus.: Tutudun-pertza. I: Tutu-pertza.

tutuztatu. (ixtun): *ad.* Odi bat nunbait satin.

tutxuela. (aŕain): *iz.* Amuaŕain Ixikia. Tuxuela.

tutxuln, (dutxulu): *iz.* Thus.: ➢uttulu. Sustroil, sustŕoe, tutxulu, tutu, xofota. (uraska): is. Eyerara urn doan **uraska.** (otseinketa): II *is.* Thus.: Ugazaba. I: Uezaba, uzaba.

tutxuln, (ixtun): *is.* Ikus.: Odi. : Urjoale, tutu.

tuxnn, (mertxikondo); is, Mertxilcondoren igalia. Ilnts,: Tuatxa. I: Tunas.

tuya. (aogozo): *iz. Tktts.:* Aogozo. j: Tu.

tuz ta listuz, (aogozo): *adond.* Tu-egitun ari-izatea. Txistuka, tuka, tnka; txistu-ustika, txu ta txu.

tuzo. (aza): *iz.* Azaren Mts.

tuztatu. (usteldura); ad. Ikus.: Usteldu. I: Tustatu, tuztotu. (ants): *ad.* Ustelduta dagoen gauza bat austu. (oe): jj *ad.* Abereentzako oea atondu.

tnzto. (ugaritasuu): *adond.* Ikus.: Asko. I: Tioso, tusto.

tuztotu. (usteldura): *ad.* Abaŕak ustcldu. Ikus.: Tuztatu.

tx. {izki): *iz.* Abedcarcn ogctairugaŕen izkia. Snñu berczia adierazten duena; españeraz CH ta parantzeraz TCH izkietaz idazten dana bezclakoa. Ikus.: TS. *11* Asko dira izki onezaz asten diran itzak.

txa. (ikumen): *ad.* Ikutzea utzi. (tanpa): *iz.* Eskuaz ematen dan tanpa; auŕen itza. ^: Txart, txat.

bra emon. (tanpa): *ad.* Tanpak eman.

txaal, (zezen); ŕz, Ikus.: Txal. Gumtiño, zezengai, xaal.

txaal-booka. (ur-icgoŕeko): *iz.* Igelaren kuma. Zapaburu.

txaalafu. (laŕn): *iz.* Txalaron naŕua.

txnaldegi. (abeltegi): iz. Txalaen abeltegia.

txaalki. (aragi): in. Txalarcn aragia.

txaalmutu. (landare): *iz.* Gingilkaria dan landarea. Ikus.: Kukupraka. j: Astolore.

txaaltxo. (zezen): iz. Txala txikia.

txaaf. (gaiztasun): *izond.* Txaŕa dana. Ikus.: Txaŕ.

txaatil. (ari): *iz.* Aria arikaltzeko tresua.

txabal. (zabalera): *izond.* Zabal itzaren ñogaŕia Ikus.: Zabal.

txabal-aldi. (alditxaŕ): iz Ikus.: Burtzoraldi. I: Ondoez-aldi, teaŕaldi.

txabaldu. (enoa): *izond.* Enoaturik dagoeua.

txabalina. (izkilu): ŕz. Jaurtitzekoa dan telrilua.

txabalki. (itxaskuntza): iz. Branka-burdiñareu orpoa.

txabalu. (aŕain): in, Bilnu antzekoa dan aŕaña. Ikus.: Bilau. I: Paluxa, xabalo, xabalu.

txabarkoi. (belaf): *iz.* Belaŕ-mota bat. I: Txorien belafa.

txabela. (itxaskuntza): in. Txaplata jaŕita dagoen pusketaren oñaŕia,

txaberama. (xaberama): *iz.* Ikus.: Xaberama. : Turtube, turtu.

txabeta. (itxidura): *iz.* Abereen lepokoaren txuŕila. ; Txabetañ, (ardatz): *iz.* Gurdiaren ardatzan ipintzen dims burnizko kiribilak, I; Xabeta.

txabilkoi. (elxegain): iz. Etxegaiñeko galuŕa.

txabila, (ari): iz, Aria bigurtzeko erabiltzen dan ardatza, bi cskuctaz igitzen dana, Ikus,: Txabira. (gut): *iz.* Bizaŕik ez daukan garia. (eresgalu): *iz.* Txirularen antzekoa dan aize-eresgalua.

txabira. (ari): iz. Aria bigurtzeko ardatxoa. Ikus.: Txabila,

txabiski. (ardo): *iz.* Ardandegi lxikia.

txaboe. (jabot): iz. Ikus.: Jaboi. I: Txaboi.

txabol-eti. (etxola); iz, Txabolaen multzoa.

txabol-zai. (etxola): *frond.* Txabolak zaintzen dituena.

txabola. (bizitegi): *iz.* Makilez, taketez ado aŕiz egiten dan txosna, abafez, lastoz ado zotalez estaltzen dana, Etxabola, etxaola, etxola, itxola, ola, toxa, txaola, xabola, xaboli, xaldegi, xaloa, xola, xolopio, kayolai.

txabona-jai. (etxola): *iz.* Etxolaetan egindako jaya.

txabolagile. (bizitegi): *izond.* Txabolak egiten dituena.

txabolaratu. (aldaera): *ad.* Txabotara joan.

txabolatxo. (etxola): iz. Txabola lxikia.

txabolatzaf, (etxola): iz. Txabola oso aundia.

txabon-auts. (txabona): *iz.* Berakibelaŕen efautsak txabona egiteko erabiltzen diranak.

txabon-belaŕ. (txabona): iz. Ikus.: Txabona-belaŕ,

txabon-landa. (txabona): *iz.* Txabonak dagozen landa. lkus.: Txabon-sail.

txabon-sail. (txabona): *iz.* Txabonak dagozen tokia. Ikus.: Txabon-landa.

TXABONA. iz. Zerbakari abarduna; bare efautsak, auka-gatzak dauzkalarik, soda-erdoya lortzeko erabiltzen da. I: Bciraki-bedaŕ, gatzun, soda. l/ (jabot), (kimia), (landare).

txabona-belardi. (txabona): *iz.* Txabona-betaŕen muitzoa. I: Txabonadi.

txabona-belaf. (Ixabona): iz. Zerbakaria dau belafa. I: Txabon-belaŕ.

txabonadi. (txabona): *iz.* Ikus.: Txabona-belardi.

txabondi. (txabon): *iz.* Txabonaen muitzoa.

Ixabondun. (txabona): *frond.* Txabonak dauzkana.

txabotsa. (bclaŕ): *iz.* Irusta goŕia. Ikus.: Irusta, txabotxa, urzo-belaŕ,

txabu. (jabot): iz. Ikus.: Jaboi. I: Sabot, (legunkcri): iz. Ikus.: Legunkeri. J: Limurkeria.

txabuf. (labufera): *izond. Ikus.:* Labuf. j: Lam'.

txaburtu. (labuŕera): *ad.* Ikus.: Laburtu. ^: ledaŕatu.

txabux. (soingain): in. Maukarik gabeko janztnra, j: Txabusiña, txirikin.

txabux-erdi. (soh:gain): *iz.* Txabux txikia.

txabuxgin. (soingain): *izond* Txabuxak dagizkiena.

txadi. (kale): iz. Ikus.: Kale. I: Txaidi.

txadieta. (aŕain): L. Ur gezan bizi dan aingira.

txadon. (cliza): iz. Ikus.: Yauretxe.

txadon-bulaf. (eliza): *iz.* Ikus.: Eliz-bulaf. : Txadonulaf.

txadon-gela. (bereteŕ): iz. lkus.: Eliz-gets.

txadon-luf. (ilobi): *iz.* Ikus.: Elizluŕ.

txadonagusi. {eŕi-eliza): iz. Ikus.: Eŕi-eliza, I: Elizanausi.

txadoneko. (aka): *izond.* Elizakaa dana,

txadonkide. (eŕi-eliza): *izond.* Efi-eliza'ren notiña.

txadonkizun. (eliza): *iz.* ikus.: Elizkizun.

txadontzai. (bereteŕ): ŕz. ikus.: Beretef I; Elizain.

txallaka. (oŕi): *adored.* Ur-iraitzean añ zabal ball jauzketak eragitcn ari-izatea.

txaga. (ardui): fa. Ikus.: Ardui. Sastraka.

txagain. (etxegain): ŕz. Ikus.: Etxegain. Etxeiña.

txagin. (ortz): *iz.* Ikus.: Ortz; auŕen itza. Ortx, ortziko, txantxuŕ.

txago. (aurtzaro): *iz. Auŕ* txiki bat here lden gañeaa zutik jartzearen egipena; auŕen itza. (aurtzaro): *ad.* Ikus.: Tago-gin. I: Tagoka.

txagrin-autzeko. (atsekabe): *izond.* Atsekabetua dagoena.

txni (gaztezaro): iz. Ikus.: Mutil. I: Motel.

txaide. (kale); *iz.* Ikus.: Kale. I: Bedaŕe.

txaidi-ertz, (kale); *iz,* Ikus.: Espaloi. Kale-ertz.

txainka. (aots): iz, Ikus.: Sainga. Saunka, txainkuri, txauka, xaupa.

txainkeria. (eŕenkura): *iz,* 1kns.: Efenkara. : Efentasun.

txainka. (eŕenkura): *izond.* Ikus.: Txainku. ;: Txainkuru.

txainku. (eienkura): *izond.* Ikus.: Bŕen, I: Meiki, txainkuru, txainki.

txainkuka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka, j; Txingoka. (efenkura): *adond.* Eten ibiltzen ari-izatea, txangarka.

txainkuri. (aots): *iz.* Ikus.: Sainga. [: Saunka, txainka.

txainkuru. (eŕenkura): *izond.* Ikus.: Eŕen. Txainku, txainki.

txainkutze. (eŕenkura): *iz.* Eŕen ibiltzea.

txainpa, (aots): *iz.* Emakumeen gafaxia.

txainpa-egin. (aots): *ad.* Garaxi-egin.

txannpaka, (sots): *adond.* Txainpak egiten ari-izatea.

txaiña. (aldiekapen): *iz.* Aldizkapenez ari-izatea. I: Txanda.

txaiñaka. (aldizkapen): *adond.* Txandak ari-izatea. I: Txaiñan.

txairo. (txairotasun): *izond.* Txairotasunez ari dana. j: Lardai, zatipail, zartaka, txut.

txairoki. (txairotasun): *adond.* Txairotasunez ari-€zatea.

TXAIROTASUN. iz. Sofiaren erabiltzean, ganora to lerdentasuna. Ekintzetan sartzeko, adore ta burubidea. E: Beŕegintasun, fado, yam, azkortasun, mazaltasun, salutasun, sendari, zaloitasun, zardaitasun, zerdendi, zerdentasun, zolitasun. II (adeitasun), (apaingalu), (azarkuntza), (azaŕitasun), (edertasun), (egokera), (gaztasun), (ibilera), (janztura), (jokaera), (kriketasun).

txairotu. (txairotasun): *ad* Txairo egin ado biurtu. {: Zardaitu.

txaiskuf. (laŕapota): iz. Ikus.: Oie. j: Oti, txiritxa, txilxirikardo, tzaiskuŕ.

txaitxiriko. (azta): *izond,* Aztuna dana.

txaja. (sea): *iz.* Ikus.: Aza; ijitoen ilia.

txak. (teats); *iz* Ufats labuŕaren ots-izena.

txaka-txaka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Taka-taka. : Tipi-tapa.

txakada. (aldi): *iz.* Aldi labuta. (egurasketa): *iz.* Egurasketa labuŕa.

txakal, (aultasun): *izond.* Aula dana.

txakal-aldi. (enoa): *iz.* Enos edo neke oso aundia.

txakala-korta. (giltzape): *iz.* Ikus.: Giltzape, j; Espetxe: itz baŕegaŕia da.

txakaldu. (enoa): *ad.* Ikus.: Enoatu. Nekatu.

txakuf. (orban): *iz.* Ikus.: Orban, I: Nakan, txinti, txintil, urdifien, zuldaŕ. (txikiera): *izond.* Oso txikia dana. I: Txikaŕ, txikiŕin, txikitxu.

txakateko. (tanpa): *iz.* Burnam ematen dan tanpa. Txartadako. (soffit): *iz.* Ikus.: Krisketa. Kriskitin.

txaket. (eritasun): *iz.* Eritasun mina.

txaketa. (joko): iz. Txintxin bat beste baten tanpakaz ateratzean egiten dan jokoa. (mitxeleta): *iz.* Mitxeleta-mots bat. Ikus.: Mitxeleta. I: Triketa.

txaketen. (eritasun): *iz.* Eritasunaren asiera. (oñaze): *iz.* Buruko miña. (gogo-aldarie): *iz.* Gogo-aidarte txaŕa. lkus.: Txaketeu-aidi. (nekabide): ll *iz.* Ikus.: Ezuntsaldi. : Ongatx, zakafaldi, zamaŕ, zamaŕada.

txaketen-aldi. (gogo-aldarte): *iz.* Gogo-aldarte txaŕak irauten duen aldia. Ikus.: Txaketen.

txakez-egin. (egin): *ad.* Zerbait lastertxo egin.

txaki. (bizitegi): *iz.* Ikus.: Gels. I: Galauta.

txakil. (aultasun): *izond.* Ikus.: Erbali.: Mendeŕe, txokil, zila, zilaka, zokoŕ. (baŕabil); *iz,* Ikus.: Pene. I: Zakil.

txakilkeria. (mintzabide): *iz.* Funtsik gabe esandakoa.

txakiltasun. (erabetasun): iz. Ikus.: Erabetasun, Ulikeria.

txaldn. (makil): *iz.* Biria edo birlo txikia. Ius,: Biria, Txirlo.

txako. (pilots): *iz.* Pilota-tokiko zokoa.

txako-egin. (pilota): *ad.* Pilota, zokoan jotzeagatik, punpatu gabe geratu. Was.: Pik-egin,

takolin. (edari): *iz.* Ardo arm eta zerbait gaŕatza, Xakolin.

txakolintegi. (edari): *iz.* Txakolin saltzen dan tokia,

txakoste. (zuruhi): *iz.* Olesietan igarolzeko egoten dan zurubi txikia.

txakurka. (ibilera): *adond.* Lau oñeau ibiltzea.

txakurkeria. (zatarkeri): *iz.* Ikus.: **Zatarkeri. I:** Sapokeri, txatxarkeri, zipozkeria.

txakurko. (landare); *iz.* Ginbailkaria dan landarea, soloetan ugari ateratzen dana; here igalia txikia da ta arantza zalak dauzka.

txakurkoala. (joko): *iz.* Aden **jokoa;** kokoriko jartzean, zatapoak bezela jauzi egiten betetzen dana.

txakurkume. (zakuŕ): *iz.* Zakuŕaren kuma.

txakuf. (zakuŕ): *iz.* Zakuŕ itzaren ñogaŕia. Ikus.: Zakuŕ, Txatxuf, txautxau, tzakuŕ. /1 Ona amen txakuŕaren motak: Andere-txakuŕ; atal-zakuŕ, atari-txakuŕ, ate-xakaŕ, (etxe-txakuŕ); aŕato-txakuŕ; artzano, artzanora, artzaiñora; azeri-Ixakuŕ; doba-txakuŕ; eiza-txakuŕ; epeŕ-txakuŕ; erbi-txakuŕ; etxe-txakuŕ; iiztoŕ, iza-txakuŕ; iziko-zakuŕ (eiza-txakuŕ); kalin, karlin-txakuŕ; kito-xakuŕ; labit (artzanora); prantzes-txakuf; sags-txakut; xanlango; txakuftxolin, txalin-txalcuŕ, txarlin-txakuf (karlin-txakuf); ur-txakuf. (gurpil): *iz.* Apurtutako gurpil baten makobilari eusteko, burnizko zatikoa. (lanabesa): jJ *iz.* Obeto zeŕatzeko, zur-olak tinkotzen dituen burnizko-lanabesa. (aŕ): j *iz.* Ikus.: Lipo. Lipu.

txakuf-afari. (mutirikeri): izond. **Mutirilceriz** ari dana.

trait-teak uyatu. (zakuŕ): *ad.* Zakufak kilikatu.

txakuf-amets. (irudimen): *iz.* Irudimenezkoa bakaŕik egiten dan ametsa. I: irudipena.

txakufantzeko. (mutirikeri): *(rand.* Ikus.: Lotsabaga. I: Lotsabako, mutiri, ziŕilda.

txakuf-aza. (aza): *iz.* Abereai ematen zayen aza gordiña.

txakuf-beiaf. (olo): *iz.* Bass-elm,

txakut-eguf. (eguŕ): iz. Oso gogota dan egufezkolandarea.

txakuf-eme. (zakuŕ): *iz.* Zakuŕaren emea.

txakuf-etxola. (zakuŕ): L. Zakuŕarentzat gertutzen dan **etxola.** j: Txakurtegi, txakuŕ-toki.

txakuf-eztul. (dardaritze): ft. **Ikus.:** Kio-eztul. Kukurukotx-eztul, zakuŕ-eztrd. (oztuxe): *iz.* Txakuŕek izaten duten eztula,

txakuf-igiri. (igeriketa): *ad.* Txakufak bezela igeri. Zakufaren antzera igeri-egin.

txakuŕkatu egon. (asaŕe); *ad* Alkali buruz asaŕetuta egon.

txakuŕ katu jati. (gaitzipen): *ad.* Alkali gaitzipenak egin.

txakuf lastergu, (zakut): iz. Zakuten lasterketak egiteko lands edo tokia.

txakuf-maikide, (jandei): *izond.* Linburdikaria dana.

txakuf mii. (zakur): iz. Zakuŕaren mingafia. I: Txakuŕ-min.

txakuf-mosu. (zakuŕ): *iz.* Zakuŕaren mutuŕa; lotsabakoai esaten zayer. Ikus.: Txakurto.

txakuf-opil. (opil): *iz.* **Opiltxoa.**

txakuf-ozkari. (zakur): *iz.* Aginka egiten duen zakuŕa.

txakuŕ-pipef. (bold): *iz.* Zokodikaria dan beiaŕ-mota bat.

txakrŕ-puxiga. (landare): iz. Told beroetako iandarea; bore igalia gereziaren antzekoa da ta eltzen danean goŕitzen da.

txakuŕ-toki. (zakuŕ): iz. Ikus.: Txakuŕ-etxola. : Txakurtegi.

txakuŕ-txiki. (txintxin): *iz.* Bost euneko txintxma. I; Xemaiko, xemeiko,

txakuŕ-tximu. (zimiño): *iz.* Neurkin baton goyera Ca daukan laueskua, burn biribila to mutuŕa zakularen antzekoa duena.

txakuf-txindl. (taint:du): iz. Aldin gutxiko txintxtña.

txakuf-txolin. (zakur): iz. ikus.: Txalin-txakuf.

txakuŕ txolina. (zakuŕ): *iz.* Emakumeek magalean eukiten duten txakuŕ txikia.

txakuŕ-ulu. (aots): iz. Gaizki erabilitako zakuŕaren Marano.

txakuŕ-zai. (zaku): *izond.* Ikus.: Txakurtzain,

txakuŕ-zale. (zakuŕ): *frond.* Zalcuŕenganako zaletasuna duena.

txakuŕ-zaunka. (zakuŕ): ŕa. Zakufen aotsa.

txakut nut (nagi): *iz.* Nagia dagoela adierazteko esaten dana.

txakurtegi. (zakuŕ): *iz.* Ikus.: Txakuŕ-etxola. I; Txakuŕ-toki.

txakurot. (zakuŕ): *izond.* Zukufari dagokiona.

txakurto. (mitirikeri): *izond.* Lotsagabekoa dana. Ikus.: Txakuŕ-mosu.

txakurto. (zakuŕ); ŕz. Zakuŕ txikia. Txakurtxo.

txalcurtu. (mutirikeri): *ad.* Lotsagabez eta mutirikeriz ari-izan.

txakurtxo, (zakuŕ): *iz.* Ikus.: Txakurlo.

txakurtzain.(zakuŕ): *izond.* Zakufak zaintzen dituena. Ikus.: Txakuŕ-zai.

txakurtzaf. (zakuŕ): *iz.* Zakuf oso aundia.

txakurzulo. (mokol): *ft.* Olaen ormaetan egiten dau mokola, andik iyeztutako burnia edatzeko.

txal. (zezen): iz. Beyareu **kuma.** l: Gunitiño, txaal, txalgofi, xaal, xal.

txai-belaŕi. (zezen): *iz.* Txalaren belatia.

txal-egite. (zezen): *iz.* Beyen erdialdia.

txal-idisko, (zezen): *ft.* Ma dan txala.: Txal-zekoŕ.

txal-uŕux, (zezen): ŕz. Oindiño urtebete eztuen txala. j: Txal-uŕuza,

txal-zai, (zezen): *izond.* Txalak zaintzen dituena.

txal-zekoŕ. (zezen): *iz.* Ikus.: Txal-idisko.

txala-txala. (murgiltze): ŕi. Murgiltzearen ots-izena.

txalagatu. (otz): *ad.* Ikus.: Oztu.

txalaka. (aultasun); *ŕzond.* Aula dana.

txala g atu. (igadura): *ad.* Igaduraz eskuztatu.

txalan. (itxasontzi): *iz.* **Itxasoko** buruzagientzat erabiltzen dan itxasontzia.

txalan. (zeiñu): *iz.* Aundia ez dan zeigua.

txalanda. (miutzabide): *izond.* Asko itzegiten duena; ikusi ta entzuten duen guztia edesten duena. Txalin.

txalanpa. (aots): *iz.* Ikus.: Gaŕasi. Kaŕasi, kaŕaxi, txiiio.

txalanpaka. (aots): *adond.* Deadarka dei-egiten ari-izatea.

txalaparta. (tanpa): iz. Ezkonbeŕiai tobera jotzeko, burni-aga batean tanpak ematean erabiltzen dan zurezko zatikoa. Ikus.: Tobera. (eyeraldi): Ikus.: Kalaka. j: Tranka, txalapata, txalapeta, xalaparta. (crest): *iz.* Ikus.: Tobera.

txalapartari. (tanpa): *izond.* Txalaparta jotzen duena.

txalapastakan. (urduritasun): *adond.* Urduritasunez ari-izatea.

txalapastatu. (irabio): *ad.* Eskuak edo oñak urtan irabiotu.

txalapata. (eyeraldi): iz. Ikus.: Kalaka, f; Txalaparta, txalapeta. (eresgaiu); Zurezko eresgaiva, oola ta gabikotxoetaz egiña dana.

txalapeta. (eyeraldi): *iz.* Ikus.: Txalaparta. I: Txalapata.

txalaratu. (neuŕitasun): *ad.* Zerbaiten azkartasuna edo indafa gutxitu. .

txaiaŕu. (taŕu): *iz.* **Txalaren lafua.** Txal-laŕu.

txalaŕu-antzeko. (laŕu): *ŕzond.* Txalaren laŕu-antza duena.

txalafu-apaindu. (laŕu): *iz.* Txalaren laŕu andua.

txalata. (beuetasun): *izond.* Benetasunik eztuena. Ikus.: Funtsik-eza.

txalatazale. (egazti): *iz.* Ikus.: Txarlatazale.

txalbutn. (jabot): iz. Ikus.: Jabal. I: Salboin.

txalburu. (ur-legoŕekojiz. Ikus.: Apaburu. I: Aitonburuzko, burn xaal, • xalburu.

txaldan. (ergeitasun); *izond.* Astaputza dana. Txaldaŕ. (koidartasun): *izond.* Koldaŕa dana.

txaldan-aldi. (ergeltasun): *iz.* Txaldan biurtzearen egipena.

txaldandu. (ergeltasun): *ad.* Astaputza biurtu.

txaldankeri. (ergeltasun): *ŕz.* Ikus.: Astapuztasun. j: Tutulukeria, laiñokeria, txotxakeri.

txaldanki. (uzkeri): *adond.* **Uzkerietan** ari-izatea,

txaldantasun. (naked): *iz.* Uzkerietan ari danaren bereiztasuna.

txafdaŕ. (ergeltasun): *izond.* Ikus.: Txaldan, (ardi); tz. Atzean geratzen dan ardia.

txaldi. (kartak): ŕz. Kartak jokoan bastoi-zaldia.

txaldino. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba. Txatikonkili, txalko.

txaldan, (jauniraskunde): *iz.* Jaun baldaŕa.

txalagatu, (bera); *ad.* Urak edo esneak beraa galdu.

txalcgin-beŕi. (zezen); *iz.* Erdi-beŕia dagoen beya.

txalgofi. (zezen); iz. Huts.; Txal. I; Gurntiño, txaal.

txali. (azpil); Jo. Landako **zurezko** azpila. Ikus.: Azpil.: Txolin, txanil.

txali-konIdli, (zaldizketa); *adond.*]kus.; Istaŕ-toka. I: Txikotean, txikoan, txirikonkila,

txali-saltzaiie. (azpil): *Land.* Txaliak saltzen dituena.

txalidun. (azpil): *izond.* Txalia daukana.

#xaligile. (azpil): *izond.* Txaliak dagizkiena.

txaiikada. (azpil); iz, Txali batean ipiñi edo sartu diteken aindoa.

txaiikonkili. (zaldizketa); *adond,* Ikus.: Ankalatraba. 1: Istarkloka, txaldino, txalko.

txalin. (azpil): iz. Zurezko azpil txiki ta **oso** gogoŕa. Ikus.; Azpil. j; Txali, txanil, (mintzabide): *brood. Ikus.:* Txaianda.

txalin-txakuŕ, (zakuŕ); iz. Txikia dalako emakameen gonaetan egon diteken zakuŕa, lima.: Txakuŕ-txolin,

txalintxo. (azpil): iz. Azpil txikia.

txalitegi. (azpii); ŕo. Txaliak ipintzeko tokia.

txallu. (zezen): iz. Txaiaren aragia. Urns.: Xaalki.

txalko. (zaldizketa): *adond.* Ikus.:- Ankalatraba. Txaldino, txalikonkili.

txalkordun. (konkoŕ): *izond.* ikus.: Konkordun. J: Txalkoŕ, konbodun.

txaikof. (konkor): *izond.* Ikus.: Konkordun. J: Tuilo, txalkordun, txarkoŕ. (anpadura): *izond.* Ikus.: Koskoŕ. J: Tuturo, txungo, zorlo. (zezen): II *izond.* Sari erditzcn dan beya. Txaltsu. (txoskof): II *izond.* Ikus.: Txoskof. Tutufuxku, txori, an/Ala, pusputuka.

txalkortsu. (txoskor'): *izond.* Txoskofez beteta dagoena.

txalkortu. (konkoŕ): *ad.* Ikus.: Konkortu. ^: Krokatu, zalkortu.

txalma, (arbalda): *iz.* Zamarientzako arbalda ariña, xelin, xalma. (tanpa): *iz.* Tanpak ematea. *(eŕu):* II iz. Ikus.: Eŕu.

txalma-saltzaile. (arbalda): *izond.* Txalmagaiñak saltzen dituena.

txalmadun. (arbalda): *izond.* Arbaldak dauzkanu.

txalmagain. (arbalda): iz. Arbalda galleon ipintzen dan burusia. Talmagaiñeko.

txalmagain..gintza. (arbalda): *iz.* Txalmagaiñak egiten dituen ola.

txalmagaintegi. (arbalda): *iz.* Talmagaiñak dauzkan saltokia.

txalmagile, (arbalda): *izond.* Txalmagaiñak dagizkiena. Txatmagin. (esku-langintzak): *(wad.* Berbera.

txalmagin, (arbalda): *izond,* ikus.: Txalmagile.

txalmagingo, (arbalda): *iz.* Txalmagaiñak dagizkien langilitea. J: Txaimagintza.

txalmagintza. (arbalda): *iz.* ikus.: Txalmagingo.

txalmape. (arbalda): *iz.* Abbalda azpian jartzen dan oyal India.

tealmatu. (arbaida): *ad.* Txalmagaiña ipiñi edo gertu.

txalo. (gorantza): *iz.* Eskuak alkali tnpak ematea, atsegifia edo goranfza adierazteko. j: Tao, olagara, esku-zafla, zaparta.

ixala-egile. (gorantza): *(wad.* Txaloak jotzen dituena. j: Txalokari, txalotzaile.

txalo-eske. (gorantza): *adond.* Gorantzaen bila ibiltzca.

txalo-gale. (gorantza): *iz.* Txaloen guraria. I: Ikus.: Txalu-gose. J: Txalo-nai.

txalo-gose. (gorantza): *iz.* Txaloak artzeko iŕikatzca. J: Ikus.: Txalo-gale. J: Txato-nai.

txalo-nai. (gorantza): *izond.* Txaloak jaso nai duena. ikus.: Txato-gale. Txalo-gose.

txaloaldi. (gorantza): *iz.* Txaloak jotzearen aldia. Txalokada.

txalobizi. (gorantza): *iz.* Txaloak asko egitea. : Txaloketa.

txaiogafi. (gorantza): *izond.* Txatoak artzea irabazi duena.

txalogaŕitasun. (gorantza): *iz.* Txaloak artzea irabaztea.

txalogafitu. (gorantza): *ad.* Txaloak artzea irabazi.

txaloka. (gorantza): *adond.* Txaloak jotzen ari-izatea.

txalokada. (gorantza): *iz.* Ikus.: Txaloaadi.

txalokari. (GORANTZA): *izond,* Ikus.: Txalo-egile. J:'l'xalotzaile.

txalokatu. (gorantza): *ad.* Txaloak jo. Txalotu.

txaloketa. (gorantza): *iz.* Txaloak jotzea. Ius.: Txalobizi.

txalona. (etxegain): *iz.* Eurirako etxegaiñean dagoen eŕetena.

txalopin-txalo. (joko): u. Txatoak jotzen egiten dan jokoa.

txalota. (eŕaboil): *iz.* Efaboil batzuk metatuta dauzkan tipula. Txalopa.

txalote. (gorantza): *iz.* Txaloketa luzea.

txalotu. (gorantza): *ad.* Ikus.: Txalokatu.

txalotzaile. (gorantza): *izond.* Ikus.: Txalo-egile. : Txalokari.

txaltal. (baratz): *iz.* Baratz-zatia.

txaitcgi, (abeltegi): iz. ikus.: Txaltoki.

txaltoki. (abeltegi): *iz.* Txalak egoteko abeltegia. : Txattegi.

Grafton. (zezen): *iz.* Ikus.: Txalkoŕ.

txaltxigof. (aragi): *iz.* Zefiaren txitxikietaz egiten dan opila.

txaltzigofi. (urdai): iz, Eŕegositako nrdaya.

txalu. (mintzabide): *frond,* Edonori buruz dakiena nun-nai edesten duena. (biuŕikeri): *izond.* Biuŕia dana.

txalup-etxe. (itxasontzi): *iz.* Txatupa-jabearen etxea.

txalupa. (itxasontzi): iz. Ur-ontzitxikia, itxas-uniziek dagizkiten lanetan laguntеko erabiltzen dana, bai ta urbil dagozen tokien artean notiñak eta gauzak eramateko ere. 1: Itxas-untzi aundiek, beren beaŕetarako daramazkiten itxasontzi txikien aundiena; galupa, ontr.,iska, untxizka, txalopa.

txalupa nagosia. (itxasontzi): *iz.* Itxaso aundian ari dan txalupa. ikus.: Txalupa nagusi.

txalupa nagusi, (itxasontzi): *is.* Itxaso aundian ari dan txalupa. Ikus.: Txalupa nagosia.

txalupa-jabe. (itxasontzi): izond. Ikus.: Txalupadun. I: Txalopari.

txalupa-tira. (itxasontzi): *iz.* Txalupa ureratzea.

txalupa-zain. (itxasontzi): *izond.* Txalupak zaintzen dituena.

txalnpadun. (itxasontzi): *izond,* Txalupa daukana. J: Txalupa jabe, Ixalupari.

txalupari. (itxasontzi): *(zond.* ikus.: Txalupadun. I: Txalupa-jabe.

txalupen-bibieta. (itxasontzi): *iz,* Txaluparen alboan jartzen dan lekoreko zatikoa. lkus.: Bibieta.

txalupilo. (itxasontzi): *iz.* Txalupa aundia, itxasertz ondoan ibiltzeko.

txalupitxi. (mitxeleta): iz. Ikus.: Mitxeleta, I: Triketa.

txama. (uzkeri): iz. Ikus.: Uzkeri. I: Txamat, txamarkeria, txatxat.

txamall. (bizitegi): *is.* axe bateko etxe-maila. j: Bizitza, etxe-bizitza, ehce-mail.

Ixamal. (uzkeri): *iz.* Ikus.: Uzkeri. Txama, txamarkeria,

txamarko. (sai-abere): *iz.* Jayotzen danetik tenengo ortzak jausi arte blab dan zaldia.

txamaratila. (janztura): *iz.* Buena sartu ta ateratzeko, jauztura bateau dagoen idekidura.

txamarda. (not): iz. Ikus.: Oapeko. Pixontzi.

txamordun. (janztara): *izond.* Txamaŕaz jantzita dagoena.

txamarka-txamarka. (ibilera): *adond.* 'l'aka-taka ibiltzen ari-izatea.

Ixamarkeria. (uzkeri): *iz.* Ikus.: Txama. Txamal.

txamarko. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba. : Istaklok, zangolaka.

Ixamaf. (janztura): *iz.* Ikus.: Buŕus. Buŕuxa, txamaŕa, txamarta. (arto): *iz.* Garauak gutxi dauzkan artaburn txikia. Ikus.: Buŕus. : Txakoŕ, txokota.

txamafa. (praka): *iz.* Itailarien amantala. (janztura): *iz.* Gizonen jaka, : Jaka, jake, kasabeta, maripulis. ikus.: Txamaŕ. I: Txamarta, xaka, xamaŕ, xamaŕeta.

txamaŕeri. (kondaŕ): *iz. Ikus.:* Kondaŕ. J: Ondakin.

txamaŕeta. (janztura): *iz.* Txamafa aundia. J: Txamafote.

txamarta. (janztura); iz. Ikus.: Txamaŕ. [: Txamafa.

txanmilotx. (Mori): *iz*. Zazpi neurkin-eunen luzea dan txoria; burn, zin£zuf eta bulafa baltzak eta egoak baltzak ere batta leŕo zurietaz dauzkana. I: Txintxiri.

txaminara. (ants): *iz*. *This.:* Deadaŕ. I: Uyu.

txamino. (abetxu): iz. 'rartakaren abetxua. Ikus.: Tartaka.

txamista. (tximista): *iz*. Ikus.: Iñusturi. Oiñaztargi, txilmista.

txamo. (zomoŕo): *iz*. Gail ta artoaren kotxoa. [: Txamofo, txamuru. (katamalo): *izond.* Katamaloa daramana. (aŕ): [[*iz*. ikus.: Lipo. j: Lupu.

txmoŕo. (zomoŕo): *iz*. Ikus.: Txamo. Txamuru. (aŕ): *iz*. *Luŕ* barnean bizi diran aŕ beltzak. Ikus.: Sugebandiia. (izen): [[*iz*. "Iñor ez¨ adierazteko izena.

txamuf. (asaŕe): *izond.* Zerbait asaŕetuta dagoana. (cumin): *izond.* Ems.: Suminkoi. [: Suminkoŕ,

txamurtasun. (sumin): *iz*. Sumiñaren bereiztasuna.

txamurn. (zomoio): *iz*. *Ikus.:* Txamo. j: Txamoŕo.

txanamari. (sarde): *iz*. Lau edo b0st ziri dauzkan burnizkosardea.

txanbel. (izkera): *iz*. Ulertzen ez dan izkera naspilduta.

txanbeletak. (i£xaso): *iz*. Uiñen igipenak.

txanbelin. (edertasun); *izond.* Oso edeŕ eta polita dana.

txanbelindu. (edertasun): *ad*. Edeŕ eta polita egin edo biurtu.

txanberga. (ontzi): iz. Labera ura botatzeko erabiltzen dan kitten gabeko burnlzko edo znrezko kaleta. ikus.: Kalcta. (makil): *iz*. Itxasontziaren lekoreruntz ateratzen dan makil hizea, tan batzulk egiteko. ikus.: Txanbergo. (aizoyalak): [[iz, Aintzin-masta ondoan jartzen dau aizoyal txikia. (emakume): [[*iz*. Burn gutxiko emakumea. Ikus.: Txanbcrgo.

tanbergo. (gizon): *iz*. Burn gutxiko gizona. Ikus.: Txanberga. (makil): *ft.* Ikus.: Txanberga.

txanbiguf. (lokaŕi): *iz*. Ezetasunagatik lokafietan egiten diran tolesturak. [: Txanbioŕ, txanbiuŕ, tximut, tximuŕi, txintxinbiuŕ, Lxintxin-biuŕ. (ur): *iz*. Gaztanbera egiteko, gaxuretik aldenduta geratzen dan ura.

txanbigurtu, (lokaŕi): *ad*. Ezetasunagatik lokaŕi bat biurtu. Txanbiurtu, txangigurtu. (eŕeukada): *ad*. Sortak egin.

txanbil. (antoxin): *iz*. Ikus.: Pegaŕ. [: Ugontzi, txantxil. (eyeraldi): *iz*. Titus.: Txiŕitola. I: Kalaka.

txaubil-ol. (antoxin): *iz*. Txanbilak jartzeko ontzitegia.

txanbil-saltolci. (antoxin): *iz*. Potaxak edo potizak saltzen diran saltokia. Ikus.: Potaxa. [: Potiz.

txanbildun. (antoxin): *izond.* Txanbilak saltzen dituena.

txanbilgile. (antoxin): *izond.* Txanbilak egiten dituena. (csku-langintzak): *izond.* Berbera.

txanbilgintza. (antozin): *iz*. Txanbilak egiten diran ola.

txanbioŕ. (lokafi): *iz*. Tlnss.: Txanbiguf. I: Txanbiuŕ, tximuf.

txanbiurtu. (lokaŕi): *ad*. Ikus.: Txanbigurtu. [; Txangigurtu.

txanbo. (lodiera): *izond.* Ikus.: Potoko. Potolo.

txanbolin. (afatz): *izond.* Ikus.: Tanborin-joile. [: Tanborin jotzaile.

txanbolin-odei. (odci): *iz*. Gei-goyan dagozen odeyak.

txanbot. (txikiera): *izond.* Oso txikia dana.

txanda. (aldizkapcn): *iz*. Ikus.: Saintza. [: Sanja, zantxa, xanda.

txandaka. (aldizkapen): *adond.* Txaadaz ari-izatea. j: Sanjaka, Mandan, xaindeka, xadaka, xandaka.

txandakako. (aldizkapen): *izond.* Aldizka ari dana.

txandakatu. (aldizkapcn): *ad*. ikus.: Aldizkatu.

txandan. (aldizkapcn): *adond.* Ikus.: Txandaka. j: Sanjaka.

txandarma. (golde): *iz*. Bost ziri dauzkan guides.

txandaŕ. (zango): *iz*. Zango mea. j: Zangame.

txaudatu. (aldizkapen): *ad*. Txandaka ari-izan.

txandrr-belaf. (Ira): *iz*. Toki ezeetan Satan dan listen antzekoa dan belsia, sendagaya bezela erabiltzen dana.

txandrama. (babaŕun): *in*. Goŕi ta luzetxoa dan babafuna.

txandre. (emakume): *iz*. Elemeletan ari dan emakumea.

txandres. (izen): *in*. Joseba Andeŕ izenen laburpena.

txandria, (auzotasun): *iz*. Ikus.: Auzo. I: Auzune.

txandrio. (biuŕikeri): iz. Ikus.: Apoŕxarkeria. I: Maztare.

txanel. (itxasontzi): *iz*, Ondo Lana duen txalupa. [: Xanel.

txaneta. (10): *iz*. Lo-egiteko txanoa, I: Txano, xano, poxet, taño, sota. (txapilo): *iz*. Berbera.

Ixanfora, (landare); tz. Gurutzkaria dan landarea, baratzetan landatzen dana; aokera gaŕatza du ta gats-ozpiña bezela jaten da. I: Txangala, xanfora.

TXANGA. *iz*. Ate ta leyo-alderdiak tinkotzen diran burniki koskodunak, auen bitartez ayek birakatu al-izateko. I: Bartadera. I: Aker, algoaza, bortakontza, budinpiku, bundinpiku, eigontza, ate orpo, ate-txanka, ate-guntz, gontza, gonde, goŕonera, graugo, guntz, kontza, konizako, kuntza, partadera, partadura, ontza, opo, sestra, ual, untza, txanka, zanga, txod-opil, xanga. (ate): *iz*. Burnizko zatikoa, ate-zubian, bere zoko batean sartuta dagocna, ta here gailean etea biratzen da. *II* (ate), (bakuntza), (leyo).

txauga-txirla. (maxkuf): *iz*. Bi kusko dauzkan Inin s.

txangala. (txaŕantxa): *iz*. Ikus.: Txalantxa. [: Garba. (landare): *iz*. Ikus.: Txanfora. : Xanfora.

txangalaka. (eŕenkura): *adond.* Efenknraz ari-izatca.

txangame. (sat-ahem): *iz*. Zangaŕak meak dauzkan sal-aberea.

txangarka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. : Txainkuka.

txangatu. (txanga): *ad*. Ate-opoak Ikus.: Ate-opo.

txanget. (ad): *iz*. Zeartasunean jafitako aŕia, bare gañean garia jotzeko. (gari): *in.* Berbera. (eŕenkura): [l *izond.* Ikus.: Elan. j: Txangi.

txanget-azao. (azao): *ft*. Azao txikia. Ikus.: Azao.

txangeta. (itxitura): iz. Makilakaz edo olakaz egiten dan espaŕua, told batean sartzeko atea bezelakoa.

txangi. (eŕenkura): *ŕzond.* Ikus.: Elan. I: Urgun, txanget.

txangigurtu. (lokaŕi): *ad*. Ikus.: Txanbigurtu. j: Txanbiurtu.

txangin-artoa. (arto): *iz*. Garau txikia daukan artoa.

txangiuka. (eŕenkura): *adond.* Eŕenkuraz ari-izatea.

txangiŕinlca. (ibilera): *adoncl.* Ikus.: Ankakoxkoka, I: Pinpika, txangilka, txankarka, txankuŕika, tri-kilika, zainkuŕaintuka.

txango. (bidaldi); *iz,* Ibiltzeko edo ikasteko egiten dan bidaldia. j: Iñorate. (eŕenkura): *izond.* Eŕeaa dana. Ikus.: F.len. J: Txanket, txangu. (aultasun): II *izond.* Aula dana. Ikus.: Aul. : Txankil. (makestasun): J ŕzond, Edozein soan-adaŕen maketsa dana.

txango-hatzoki, (bidaldi): iz. Txangoak antoiatzekao tokia edo batzokia. J: Txangolari-batzoki.

txango-zale. (bidaldi): *izond.* Ilacs.: Txangolari.

txangoketa. (bidatdi): *iz.* Kira! bat bezela txangoetan ibiltzeko jokera.

txangolari. (bidaldi): izond. Txangoetan dabilena. J; Txango-zale.

txangolari-batzoki. (bidaldi): *iz.* Ikus.: Txango-batzoki.

txangontei. (itxasontzi): *iz.* Itxaso aundietan dabilen €tsasontzia.

txangori. (hero): *iz.* Bero oso aundia. Txauguri.

txangofi. (txori): *iz.* Ikus.: Anion-papagoŕi. Antxagoŕi, txautxangoŕi, txantxagoli, xantxagoŕi.

txangot (born): *iz.* Sargoria baño beroago dana. Ikus.: Sargori.

txangn. (beso): *izond.* Beso edo esku bat peitzen zayona. (eŕenkura): *Land.* Elena dana. J: Elan, txango, txanket, tzainku,xanku.

txangufu. (oskoldun): *iz.* Txikia dan oskolduna. Ikus.: Kaŕamaŕo. J: lbayetako oskolduna,saiña znbilkara daukana, margo orlegi ilunekoa ta jangalia dana. J; Amaŕa, sangulu, txankuŕu, zanguŕu. (minbizi): *iz. Ikus.:* Minbizi, ; Mingaizta,

txanguŕu-saltzaiie. (oskoldun): *izond.* Txanguŕuak saltzen dituena.

txangufu-sare. (oskoldun): *is.* Txanguŕuak aŕapatzeko sarea,

txangufu-zale. (oskoldun): *izond.* Ikus.: Txanguŕukari.

txanguŕn-zulo. (oskoldun): *iz.* Ikus.: Txanguŕutegi.

txangufukari. (oskoldun): *izond.* Txangnŕuak aŕapatzen dituena.: Txanguŕu-zalc.

txangufutegi. (oskoldun): *iz,* Txanguŕuak dagozen tokia ado kabia. Txanguŕu-zulo:

txanil. (azpil): *iz.* Ikus.: Txali. I: Txalin.

txanka. (kartak): iz. Kartaken artean amalekoa dana. Xango, xanka, xanko, zortziko. (esku-makil): *is.* Ikus,; Makulu. I: Ziite. I: Tianka. Ikus.: Esku-makil. (zango): J *iz.* Ikus.: Zango,; Pindrua, kadera, zangat, zankal, zango-makila. (zurkaitz): II *is.* Gurdiari eusten dien makila. (txanga): II *is.* Ikus.: Txanga. J: Zanga,

txanka. (burdiñaga): is. Burdiñaga aundia, Ikus.: Burdiñaga.

txauka-luze. (zango): *izond* Zangoak edo ankak luzeak dauzkana. Ikus.: Txankaŕ.

txankal. (baratz): *is.* Baratza zatitzen dueen atalcn bakoitza. J: Txankel. (burumuin): *iz.* Ikus.: Sail. j: Txantei.

txankaldu. (baratz): *ad.* Baratzetan txankalak egin.

txankalketa. (baratz): *iz.* Baratzetan txantalak egitearen egipena.

txanParka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. J: Txingilinka, txankaŕankan. (joko): iz. Anŕen jokoa, pilotaz alkaŕ jotzean egiten dana.

txanlcaf.(zango): *izond.* Zango luzea daukana. Ikus.: Txanlca-luze.

txankafankan. (dantzaketa): *adond.* Oin baton gañcan dantza egitea.

txankal-egin. (iseka): *ad.* Iseka-egin.

txankaŕikoz. (zaldizketa); *adond* ikus.: Ankalatraba. I: Iztakolka, iztaklak.

txankafon. (igali): *is.* Arnarien girtena.

txankateko. (Kau): *iz.* Ikus.: Krisketa. Kriskitin. (atz): *iz.* Atzen otsa. I: Berbera.

txankeri. (clank-Lira): *is.* Ikus.: Efenkura. I: Tangala.

txankefe. (eŕonkura): *izond. Uŕats* aundiak cgiten dituen elena.

txanket. (eŕenkura): *izond.* Ikus.: Elan. j: Txango, txangu.

txanketa. (itxitura): *is.* Babestekoa dan esia.

txanketen. (oñaze): iz, Buruko miña.

txankal. (aultasun): *izond.* Ikus.: Aul. I: Txango.

txankopil. (zango): *adond.* Zango bat bestearen gañcan ipintzea.

txanku. (aŕantza): *iz.* Afantzarako apailua. Ikus.: Apailu. J; Apaixo.

txankufika. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. J: Txangiŕinka, txanplan, txankoŕinka, txankoŕinko.

txano. (kosuo): *iz.* Ikus,: Kosno. I: Txuntxurbil. (10): *iz.* Lo-egiteko txapiloa J: Txaneta, xano, taño, sota, txaŕketa. (kapel): JJ iz. Kosno-itxura duen burukoa. I: Txanu, tximel, tximen, zano.

txano tnotza. (kosno): *iz.* Zeaŕcz ebakita dagoen kosnoa.

txano-burua. (kosno): *iz.* Kosno bat Ian-une batek zeaŕez ebaki ezkero, geratzen dan goiko zatia.

txano-luze. (kapel): *iz.* Luzea dan kapela. I: Txapll-luza,

txano-saltoki. (kapel): *iz.* Txanoak saltzen diran saltokia.

txano-saltzaile. (kapel): *Izond.* Txanoak saltzen dituena.

txano-tutu. (biribilkapen): *iz.* Kosno itxuraz bildutako ingia edo ingoŕa, hilgailua bezela erabiltzen dana.

txano-zabalgunea. (kosno): Kosnoaren zabalgunea.

txanogile, (kapel): *izond.* Txanoak egiten dituena.

txanogintza. (kapel): *is.* Txanoak egiten diran ola.

txanotzaŕ. (txapilo): *iz.* Txapilo aundia.

txanpa, (ants): *iz.* Ikus.: Saunka. J: Sainga. Ikus.: Maŕu. j: Oro.

txanpa-txanpa. (ibilera): *adond.* Ijutika egiten ibiltzea.

txanpal. (itsastasun): *izond.* Eŕaz itsastcn dana.

txanpan. (kordokadura): *adond.* Txalupak uiñen galleon kulunkatzen ari-izatea. (joko): *is.* Mutilak kurutx-ala-pil jokoan ari-izatea, Ikus.: Kunatx-ala-pil. I: Txapla.

txanpari. (ants): *izond.* Saunka egiten Miens.

txanparka. (joko): *iz. Pilota* alkali botatzen egiten dan jokoa.

txanpafada. (azkuŕi): iz, Lan bat amaitzean langileai ematen zayen oturuntza.

txanpaf-lora. (kardabera): is. Landaetako kardabera, arantzatsua dana ta lore goŕia daukana.

txanpatu. (aots): *ad,* Saunga-egin.

txanpel. (lokaŕi): *is.* Lebatzak aŕantzatzeko apailuaren lokaŕien bat. I: Txanpeteta. (mozkorkeri): *iz.* Ikus.: Mozkorkeri. I: Ordidura.

txanpela. (oñetako): iz. Oñetalcoen mutuŕean ipintzen dan gogorgaŕia.

txanplan. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. C: Txankuŕika.

txanplanean. (iñausketa): *iz.* Iñausketa egiteko era berezia.

txanplet. (elcmcic): *is. Ikus.:* Elemele. Elemetetan ari dana.

txanpleteri. (delude): is. Elemeletan ari-izatea.

txanpon. (txintxin): *iz.* Bi laukokoa zan txintxiña. 1: Ikus.: Xanpon.

txanpon-azta. (azta): *is.* Azta txikia.

txanpon-zalekeria. (saleroste): *iz.* Salerosle-gogoa.

txanpon-zaletu. (saleroste): *ad.* Saleroste-gogoaz ari-izan.

txanpon-zoŕo. (txintxin): *iz.* Txintxiñak erarnateko zoŕotxoa.

txanpon-zulo. (gurkadura): iz. ikus.: Txanponjale.

txnpondu. (txintxin): *ad.* Txintxiñak ilcuŕaztu. f: Txanponeztatu, txanponeztu.

txanponezko. (txintxin): izond. Txintxiñar dagokiona.

txanponeztatu. (txintxin): *ad.* Thus.: Txanpondu. : Txanponeztu.

txanponeztu. (txintxin): *ad.* Thus.: Txanpondu. j: Txanponeztatu.

txanpongite. (txintxin): *izond.* Txintxiiiak ikuŕazten dituena. (eska-langintzak): *izond.* Berbera.

txanpongintza. (txintxin): *iz.* Txintxiñak ikuiazten diran langintza.

tanponjale. (gurkadura): *izond.* Txanponak irensten dituen langaya. Txanponzulo.

txanpoŕ. (auskortasun): *izond.* Eŕaz ants' ditekena.

txanpofatu. (ernallze): *ad.* Aurbidea auŕeratuta egon. !: Time astundu. Emakume bat aurduna geratu.

txanpofau. (edari): *iz.* Ura tn ardoaz egiten dan edaria.

txantanera. (afaun): iz. Mauna tinkotzeko txalupaetan ipintzen dan zurezko zatikoa. j: Txastadero, txatadel, txastanera.

txanteldia. (eundura): iz. Thus.: Eundura. Eaitza.

txantel. (ingi): ŕz. Idatzitako edo idaztekoa dan ingi-zatia. 1: Txartel. Our"): iz. Salo oso txikia. (eguŕ): II *iz.* Ikatza egiteko egnf-meta. (luŕlantze): II *ŕz.* Landutako lands baton atala. I: Txanto. (late): II iz. Aloŕa, lurid-zatia. (makil): II iz. Ikatzez zamatutako gurdi baten gañean, zamari eusteko jartzen dan makil aundia. I: Xantel. (burumuin): II ŕz. Ikus.: Sail. I: Txankal.

txantel-zofo. (ingi): ŕz. Txantelak ipiñi edo eramateko zototxoa.

txanteldu. (lui): *ad.* Lurki bat ataletan zatitu. j: Txantelka zatitu.

txantelka zatitu. (luŕ): *ad.* Tkns.: Txanteldu.

txantiloi. (eradu): *iz.* Langaizti-langintzetan, lanetarako erabiltzen dau eredna.

txanto. (luŕ-lantze): iz, Ikus.: Txautel.

txantol. (estalketa): iz. Upak edo upelak estaltzeko zuraz egindako zipotza.

txantoldu. (estalketa): *ad.* Txantolaz estali.

txanton. (izen): iz. Joseba Andoni'ren laburpena.

txantxa. (iseka): *iz.* Jostagaŕi ta baŕegaŕia dan esaria. I: Alberdania, drolekeria, aŕalanteri, kilimiska, iten, nafita, txintxila. (artzidura): *ft.* Ikus.: Otantx. Ofantz, txantxaki. Il (iŕi-miŕi).

txantxa-loka. (txori): iz. Ikus.: Apez-txori. j: Negu-txori, txantxanloka.

txantxabizkaŕ. (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Bolborita, Turtuliz.

txantxabizkof. (ezuŕ): iz. Aarien ankaetako ezuŕ txikiak, I: Txantxanbizkoŕ.

txantxabola. (arte): *iz.* Kukubala aundia. Ikus.: Kukubala. : Kukuŕo, txantxilikote, txantxilote, txantxanbola, txantxarabil.

txantxadura. (artzidura): ŕz. Thus.: Orantza. : Azkafi, txantxaki, xantxadura.

txautxaki. (artzidura): *iz.* Ikus.: Orantza. ^: Txantxadura, ofantx, ofantz, txantxa.

txantxalangoŕi. (txori): *iz.* Ikus.: Anion-papagoŕi. Lepogoii, txantxagoŕi, txantxalingoŕi, txantxangoŕi, txangoŕi, txindof, zanka-gofi, zintzuŕ-goŕi.

txantxan. (zeinu): iz. Doŕeko zeiñu txilda. (mintzabidej: *izond.* Asko itzegiten duena.

txantxan-aldi. (maitasun): ŕz. Thus.: Mitarnin. : Maiteketa.

txantxanbola. (arte): iz. Thus.: Txantxabola. Kukubala, kukuŕo, txantxilikote, txantxilote.

txantxandu. (maitasun): *ad.* Ikus.: Maitaarazi. Maitarazi.

txantxarabil. (arte): *iz.* Tkus.: Kukuŕo. (: Txantxabola.

txantxardun. (piitzaf): *izond.* Piltzaŕez jantzita dabilena.

txantxari. (ziba): *iz. Thus.:* Ziba. Txantxaŕi, txiba.

txantxarpen. (artzidnra): *ft.* Ikus.: Artzidura. 1: Erakidura, legamidura.

txantxaf. (artz): *iz.* Ortzetan edo ezuletan egiten den legate. Tkus.: Elbi. ^: Eltxaf, txantxan, txatxaŕ. (egazti): *iz.* Egazti batzuen motoa. (piltzaf): iz. Thus.: Piltzaŕ. : Bildri. (landare): *iz.* lkus.: Erabedaf. j: Erabelaŕ.

txantxaf-azi. (landare): *iz.* Erabedafaren azia.

txantxaŕ-lora. (kardabera): *iz.* Esne-kardabera.

txantxartu. (artzidura): *ad.* Artzidura egin.

txantxatu. (iseka): *ad.* Txantxaetan ari-izan.

txantxela. (arsenal): *iz.* lkus.: Oramat Oŕe-mai.

txantxetako. Osaka.): *izond.* Txantxaetan ari-izatea. I: Txantxetazko.

txantxetan. (iseka): *adoad.* Txantxaetan ari-izatea.

txantxetazale. (leeks): *izond.* Txantxaetan ari dana.

txantxi. (azkuti): *iz.* Aragizko edo afaiñezko egosari merkea.

txantxihiuf. (ur): *iz.* Gaztanbera egiteko gaxura kentzean geratzen dan ura.

txantxigof. (urdai): iz. Thus.: Antxigof. Gantxigoŕ, txantxioŕ, txantxiuf.

txantxiku, (ur legoŕeko): *iz.* lkusl.: Zaŕapo. : Laŕapo, juanis.

txantxii. (antoxin): *iz.* Ikus.: Fugal'. I: Txanbil.

txantxiteratu. (antoxin): *ad.* Txantxiletan sartu.

txantxiliko. (atz): *iz.* Ikus.: Atzandel. I: Atzakaudel.

txantxilikete. (arte): *ft.* Thus.: Txantxabola.: Txantxilote.

Brant/rani. (arau): *iz.* Soloak lantzeko mafak egiteko araua.

txantxo. (katamalo): *iz.* Thus.: Katamala. j: Mozoŕo.

txantxotu. (katamalo): *ad.* Katamaloz jantzi.

txantxulin. (gizon): *iz.* Burn ariña duen gizon txikia. I: Txantxulit.

txantxuf. (ortz): iz. Thus.: Ortz; aufen itza. I: Aokaru, ortziko, txagin, txatxuf.

txantza-bizkaf. (ezuŕ): *iz.* Thus.: Apon. I: Turtuliz.

txantxa-eŕo. (joko): *iz.* Auŕenjostaiiva.

txao. (araztasun): izond. Ikus.: Aratz. Soil, txau.

txaokin. (txukuntasun): *izond.* Txukuna dana. I: Txaukin.

txaontzi. (dute): iz. Dute-edaria egiteko ontzia.

txaotu. (ubil): *ad.* Ubilaz nastu ta ubila biurtu. (apaingailu): *ad.* Apaindu.

txuoza. (itxasontzi): iz. Txaluparen esertoki bat.

txapa. (pilots): *iz.* Ikus.: Molo. (oyal): Odola gcldi-erazteko zatafa. (zezen): *iz.* ldiai bekokian jartzen zayen bekokikoa.

txardaiña. (armiarma): *ft.* Ikus.: Armiarma. j: Panama.

txardango. (makil): iz. Karobian afiak irabiotzeko makil txikiena. (sarde): *iz.* Sare aundiai eusteko sarde aundia.

txardanko. (lanabesa): iz. Abereak menperatzeko erabiltzen dan sudutekoa, tresna.

txardeko, (sarde): *iz.* Ikus.: Treiz. sarde,]: Sardetxe.

txardeta. (aŕain): iz. Ikus.; Txitxardin.]: Margoztuta dagoen txitxardiña.

txardin, (sneers); izond. Mea dana. ikus.: Zardin.

txardin-belaŕ. (belaŕ): *iz.* Mois-belaŕa. j: Txaŕaugil sari.

txardlña. (aŕain): *iz.* Ikns.: Sardiña; txilda dana, xardin.

txarduki. (mintzabide): *ad.* Asko mintzatu.]: Asko mintzatzen dana.

txargo. (makil): *is.* Zian zoŕotza dagoen makila.

txaria. (eguŕ); *is.* Eguŕaren zia, gailia baño loditxoagoa dana. ikus.: Gaili.

txarika. (sarats); iz, Ikus.: Santa. I: Sarika.

txarin. (aurtzaro): *iz,* Argal dagoen am' txikia; auŕ me ta txikia.

txarkaldu. (igadura): *ad.* lgatzean cakuztatu.

txarkauzin. (atalondo): iz. EIizaren atalondoa.

txarkeria. (gaiztasun): *is,* Ikus.: Zatarkeri.]: Jukutrea, jukutria, txikikeria, zakuŕ joko, xikana, xikiukeria, xirtxi]keria.

txarketa. (nafiadura): iz, Ikus.: Nafiadura. j: Umadura.

txarki. (gaiztasun): *adond.* Gaizki ari-izatea.

txarkiago. (gaiztasun): *adond.* Txatago, gaizkiago.

txarkitu. (naŕiadura): *ad.* Ikus.: Naŕiatu. ^: Marmaiztu, ziligardatu.

txarkof. (konkoŕ): *izond.* Ikus.: Koukurdun.]: Txalkof.

txarlatazale. (egazti): iz. Egazti-mota bat. Txalatazale.

txarlin-txalcuŕ, (zakuŕ): *iz.* Txikia izateagatik emakumeen gonaetan egon ditekena.

txarlota. (landare): iz. Lilikaria dan Iandarea; eŕaboil batzuk alkartuta dauzkana.

txarmatu. (maitasun); *ad.* Ikus.: Lausengaritu.]: Lausengatu.

txarmista. (tximista): *iz.* Ikus.: Txlmista.]: Oiñaztaŕi.

txarnegu. (enda): *izond.* Bi endaetako gurasoen semen.

txarnegutza. (enda): *iz.* Bi endactako gurasoen somea itzatea:

txaro. (lauzko): *izond.* Ikus.: Lauzko. Laugune.

txarotu. (ebaketa): *ad.* Ikus.: Ebaki.]: Ebaki, zintxilikatu. (ja]kin): *ad.* Jalkidura egin.

txarotzaile. (ebaketa): *izond.* Txarolzen duena.

txarpa. (orkatx): *is.* Ikus.: Orkatx (ezuŕ). Axurin. (oyal): *is.* Zeta dan oya1-zatia.]: Amuko oso aŕuntaz egindako oyala.]: Txarpilera, txespoi, xuko-xarpa. (lanabesa);]] *iz.* Txirlak atapatzeko burizko lanabcsa.

txarpakari. (oyal): *izond* Txarpak' biltzen, erosten eta saltzen ari dana.

txarpako. (ezuŕ): iz. Ikus.: Apon. j: Bolorita, txantxabizkaŕ, txoko.

txarpaleta. (eduŕ): *iz.* Ia urtuta dagoen edufa.

txarpatu. (igadura): *ad.* Thus.: Igatu.]: Maskaldu.

txarpatzaile. (oyal): *izond.* Lopilak txarpaz estaltzeu d€tuena. j: Txarpaztaile.

txarpaztu. (oyal): *ad.* Lopilak txarpaz estali.

txarpiL (piltzaŕ): *is.* Ikus.: Piltzaŕ.]: Pildat, txirdit.

txarpil-txarpil egin, (ausiabartza): *ad,* Ikus.: Abaŕikatu. I: Poŕokatu.

txarpilera. (oyal): *iz. Ikus,:* Txarpa.]: Txespoi.

txarpoil. (landare); iz. Ginbailkaria dan landarea; bore miñak margo idea dute, luŕingaizto ta aokera gaŕatzak dies; ongaŕia bezela erabiltzen dirc.

txarpot. (landare): *is, Elaŕ* antzekoa dan landarea. Ikus.: Elaŕ. j: Axerda.

txaf. (txikiera): *izond.* Oso txikia dana. Xat. (joko): *izond.* Mus jokoan txikia deitzen dana. (aultasun); (*izond.* Aula dana. j: Txaputx. (gaiztasun):]] *izond.* Gaiztoa dana; tzaŕ, xaŕ, xordes.

txata. (egazti): iz. Ikus.: Belatxinga. Oskilaso.

txaŕa-txaf. (iturburu): *is.* Ituŕiaren otsa.

txatago izan. (irabazbide); *ad.* Gem ta gutxiago gai-izatea. Ikus.: Ezgaitu.

txafagotu. (gaiztasun): *ad,* Txartoago jati edo egin.

txafaka. (cuĺ): *iz. Ikus.:* Ebi-jasa, I: Erauntsi; euri-isola, euri-jasa.

txaŕakata. (txapilo): *ft.* Zuberoa'ko emakumeek aspaldin zeramaten txano zuria.

txataketa. (txapilo): *is.* Ikus.: Sota. I: Txano.

txafaldi. (alditxaŕ): *iz.* Ikus.: Burtzoraldi. 1: Ondoez-aldi, txabal-aldi, zetorio.

txaŕamel. (size): *iz.* Ikus.: Txaramelo.]; Txaŕanbel.

txafamikatu. (afamazkada): *ad.* Aŕamazka egin.

txafamiko. (aŕamazkada): iz. ikus.: Aŕamazka.]: Aŕapu, txaŕatnixka, txatamika, zatapo.

txafamiñu. (Wu): *iz.* Ikus.: Gildaŕ,]: Maskulo, tximika, zuildat. (txoskoŕ): *iz.* Ikus.: Negal.]: Basasu.

txaŕamixka. (aŕamazkada): *ft.* Ikus.: Aŕamazka. Txaŕamiko, txatamiska, txaŕamizka.

txaŕan, (txeŕen): *iz.* Ikus.: Txefen.]: Galtzagoŕi. (golds): *iz.* Bost, zazpi edo bederatzi sin dauzkan goldea.

txaŕanbel. (size): *iz.* Ikus.: Txaratnelo.]: Txaŕamel.

txafanga. (aŕain): *iz.* Itxasoko aŕaña, jateko aragi oso ona daukana.

txaŕangil zuri. (heist); *is.* Odol-belaŕ zuria. Ikus.: Odol-belaŕ,]; Txardin-belaŕ.

txafangil-azi, (min): *iz.* Txaŕangilaren miña.

txafangila, (naŕazti): *is. ikus.:* Suangila. Suskandera, xumardila, xuxkandera. (beist): *is.* Asunkaria dan belaŕa, ormaen ondoan azten dana, ta txaplaetan erabilia izan da. txaŕangilo. (aŕain): I] iz. Ia biribila dan arain txikia, andartza ondoan bizi dana.

txaŕangilo. (betas): *iz.* Ikus.: Txaŕangila.

txaŕanka. (txerto): *is.* Txertaa egiteko era bat.

txaŕunpatan, (sukalde): *is,* Ikus.; Padel. Sartagi, sartagiñ.

txaŕnupin, (eritasun): iz. Sukafaz agertzen dan critasun kutsugatia ta laŕuen orbau txikita goŕixkaetaz azaitzean.

txaŕanpiña. (laŕu): *is.* Beroak laŕuan soi-erazten dituen pikortxoak.

txaŕantx-esku. (lapuŕeta): *iz.* Lapufetak egiteko eskuantzea.

TXAIfANTXA, *is,* Laŕakarduaren zurtoñaren burua; eunai ulea ateratzeko erabiltzen zana.]: Laro-ziakaz estalitako ola; ikuzitako artilearen irukia antolatzeko erabiltzen zana. E: Liñoa garbitzeko ianabesa.]:

Eskuxafantza, artxiteko, astrapa, galba, garba, azgarba, garda, gaŕama, saŕantxa, karba, kafaka, gripa, karda, txangala. (ao-ugal): iz. Maudoak lepoan, eta ez aoan, daraman mutuŕekoaren antzekoa. (lepoko): II *iz.* Zakufen burni-lepokoa. I! (artile0 (sun), (eundura), (oŕazi).

txafantxa befitu. (txaŕantxa): *ad.* Artileari beŕiz gaŕama eman.

txaŕantxa befitze. (txafantxa): iz. Artileari gaŕama beŕiz ematearen egipena.

txafantxa-antzeko. (txafantxa): *ŕzond.* Ezpat-okeŕ labur eta makotua.

txafantxa-belaf. (bald): *L.* Kardentxaren antzekoa dan belaŕa. I: *Ikus.:* Kardentxa.

txafantxa-zauri. (zauri): *iz.* Ezpat-okefaz egindako zauria.

txaŕantxada. (txaŕantxa): *iz.* Lapufeta egitea. (lapuŕeta); *iz.* Berbera.

txafantxaldi. (txafantxa): *iz.* Gafama ematearen aldia.

txaŕantxan. (aŕain): *Iz.* Eŕoselan kuma.

txafantxari. (txaŕantxa): *izond.* Txaŕantxa darabilena. j: Kardatzaile.

txafantxategi. (txaŕantxa): *iz.* Txarantxa-lana egiten dan tokia.

txafantxatu. (kilo): *ad.* Liñoa txaŕanixaz iruntzeko gertu. Kardatu, ilazkitu, jest.

txafantxo. (ao-ugal): Iz. Estekaren tartideak diran burnizko zatikoak.

txafantz-bedaf. (landare): *Iz.* Saka gogoŕ eta kakodunen break dauzkan landarea, eunak txaŕantxatzeko erabiltzen dana. I: Txafantz-bebaŕ.

txaŕapalca-egin. (afamazkada): *ad.* Ikus.: Txaŕapau.

txafapalcada. (aŕamazkada): *iz.* Ikus.: Aŕamazka. I: Safamaska.

txafapalot. (lodiera): *Land.* 1kus.: Potoko. I: Patois.

txafapata. (aŕamazkada): *iz.* Ikus.: Afamazkade. I; Aiatada.

txafapatan. (erabaga): *adond.* Erabagaz ari-izatea.

txafapatari. (txori): *iz.* llcus.: Belatxiko. ^: Udatxori. .

txafapau. (afamazkada): *ad.* Afamazkak egin. I: Txafapaka egin.

txafaposo. (lapuŕeta): *izond.* Lapufeta txikiak egiten dituena. (norberekeri): *izond.* Berekoya dana. Ikus.: Beregi. I: Berekoi. (txori): II *iz.* ikus.: Buru-beltx. 1: Alaposo.

txafastada. (zuŕusta): *iz.* lkus.: Zufusta. Tuŕusta.

txafatei. (ezautailu): *iz.* Gudalarien ezautailua sorbaldan ipintzen dana. Txafetel.

txafatu. (txaŕantxa): *ad.* Artilea txafantxatu. I: Xaŕatu.

txafazko. (nafazti): *iz.* Ikus.: Nafaztl. I: F.ŕestari.

txafe. (atz-nai): *iz.* Zerbait ikutzeagatik soñean izaten dan azgurea.

txafean. (gaiztasun): *adond.* Gaizki jokatzen ari-izatea.

txafeu. (gaiztasun): *izond.* Oso gaiztoa dana.

txaferi. (zeŕi): *iz.* Zefien zikinkeria.

txafetsi. (gaitzespen): *ad.* Gaitzespenezkoa dana.

txark (zeŕi): *iz.* Ikus.: Zeft. I: Urde. (zikintasun): *izond.* Zikiña dana.

txafi-agin. (ortz): *iz.* Gaizki irteten dan ortza.

txaŕi-arto. (arto): *iz.* Garaurik gabeko artaburua.

ixafi-belaŕi. (cell): iz. Zefiaren beiaŕia.

txafi-boda. (azkuŕi): *iz.* Zefia erailtzeagatik egiten dan azkaria.

txaŕi-eme. (ash): *iz.* Zefiaren emea. I: Zeŕi-eme.

txafi-gaztaiña. (gaztañondo): *iz.* Basoko gaztaiña.

txaŕi-iltze. (cell): *iz.* Zeŕia erailtzea.

txafi-jatekoa. (azkufi): *iz.* Janarien kondaŕak.

txaŕi-kadera. (zefi): *iz.* Zefi-ankak.

txaŕi-korta. (zeŕi): ŕa. Zefien ukulua. I: Txafltegi, txaŕitoki.

txafi-mutuŕ. (zikintasun): izond. Zikiña dana.

txafi-nabo. (efaboil): *iz.* Titus.: Udarbi. I: Pantze-arbi.

txari-ogi. (landare): *iz.* Bedaskaria dan landarea, ayeta aundikoa ta zeŕientzako bazka ma dana. j: Zeŕiogi.

txafi-okaran. (aranondo): *iz.* Basoko arana.

txafi-oroldi. (zefi): *iz.* Zefiari bazka bezela ematen zayen aloka.

txafl-otxa. (zeŕl): *iz.* Zefiak jaten dituzten belafak. Ikus.: Txaŕipofu.

fxafi-iii. (sell): *iz.* Zefia emit eta sugaiaztu ondoren ebakitzen zaizkion txilbof eta aragi puskatxoa.

txafidun. (zeŕi): *izond.* Zefiak erosten eta saltzen ari dana.

txatikasa. (oyal): *iz.* Artllezko oyala, margo batzuetako laukiak dauzkana. I: Txaŕikiton.

txafikatu. (zikintasun): *ad.* Zikindu, likistu, loitu. I: Txaŕitu.

txafikeria. (zikintasun): *iz.* Zikinkeria. ikus.: Zikiutasun. j: Zakaŕeria. (lizunkeri): *iz.* Ikus.: Lizunkeri. Loikeria.

txafiki. (sell): *is.* Zeflaren aragia.

Txaŕikiton. (oyal): *iz.* ikus.: Txaŕikasa.

txafikume. (zefi): iz. Zefiaren kuma.

txafimin. (zeŕi): is. Zefiaren beazuna.

txafinatu. (toles): *ad,* Zimuŕez bete.

txafindaf. (gaizpide): *iz.* Ikus.: Gaizpide.

txafiña. (meera): *izond.* Meetxua; auŕai buruz esaten da.

txafipofu. (bald): is. Zefiek jateko belaŕa ma dana. Ikus.: Txaŕi-otxa.

txafitaldi. (jolasbide): *iz.* Jolaskide zaratatsua.

txafttan. (ikastola): *adond.* ikastolara joan gabe geratzea. Titus.: Pipef-egin. I: Txatitan ibili.

txafitegi. (zeŕi): *iz.* ikus.; Txafi-korta. I: Txaŕitoki.

txafita. (zikintasun): *izond.* Oso zikiña dana. J: Txafitona.

txafitu. (zikintasun); *ad,* ikus.: Txaŕikatu. I: Zikindu.

txafizain. (zeŕi): izond. Zefjak zaintzen dituena.

txaflzainlza. (zeŕi): iz, Zefiak zaintzeko langintza.

txaf jokatu. (joko): *ad.* Aizunak diran kartakjokatu.

txafo. (murko): iz. Ikus.: Murko. I: Pitxaŕ. (zatarkeri): *izond.* Zitala dana, zataŕa dana.

txafogile. (murko): *izond.* Murkoak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

txaf-oidade. (gaizpide): iz. Titus.: Gaizpide. I: Txarbide.

txaŕokada. (tanpa): *iz.* Murkoaz emandako tanpa.

txaŕotada. (murko): *iz.* Murkoan sat diteken aindoa.

txaf-txaŕ, (txori): *iz,* Ikus.: Amilotx, I: Putxartxa.

txaf-txulo. (ozarkeri): *izond.* Ozarkeriz ari dana.

txart. (tanpa): iz, Eskuaz emandako tanpa. I: Txa, txat, txast.

txart-txart. (zigor'): *ad.* Eskuaz emandako tanpakaz zigortu. I: Txat-txat; auŕen itza. Ikus.: Zigortu.

txarta. (lekazi): *iz.* Ikus.: Tilista. Urlista.

txarta-txartaka. (aŕain): *adond.* Aŕañak iraitzeruntz jauzketak egiten ari-izatea.

txartadako. (tanpa): 12. Buruan ematen dan tanpa. Ikus.: Txakateko.

txartaka. (abetxu): *iz.* Ikus.: Abetxu. Zugazño.

txartal. (latapota): *iz. Ikus.:* Lafapota.: Laieote, txitxitera, zauskari, xattal.

txartasun. (makestasun): iz. Ikus.: Akats. Lnnain. (eritasun): iz. Ikus.: **Eritasun. :** Gaitzaldi, naŕiotasun.

txartatu. (dirdai): *ad.* Zcrbaiti dlydaya atera.

txartau. (abaŕ): *ad.* Abaŕ txikiak ebagi. (txerto): *ad.* Txertoa egin.

txartean. (zugatz): *ad.* Zugatz baten goiko abaŕ guztiak ebagi.

txartel, (ingi): *iz.* ingi-zati bat, bertan zerbait idatzita dagoela. I: Nunbait sartzeko edo ibiltzeko eskubidea erakusten duen ingi edo ingot' mea. E: Txatel, xartel, xefenda. (zugatz): le. **Licata** egiteko au€aaen diran zugaztien zatiak.

txartel-aŕemana. (ingi): *iz.* Txartelak artu ta ematea.

txartel-azterketa, (autakuntza): *iz.* Autarkien azterketa.

txartel-banatzaile. (banaketa): *izond.* Txarteiak banatzen dituena. I: Txartel-emaile, txartel-zai.

txartel-emaile, (banaketa): *izond.* Ikus.: Txartel-banatzaile. j: Txartel-zai.

txartel-ezarle. (ingi); *izond.* Txartelak nunbait ipintzen dituena.

txartel-kutxa. (ingi): *iz.* Txartel edo txantelak gordetzeko kutxa. Ikus.: Txarteldegi.: Txartel-zoŕo.

txartel-leyo. (leyo): iz. Txartelak banatzen edo saltzen diran tokia, Txarteltegi, ŕxartel-toki, ŕxartei-zulo. '

txartel-ontzi. (ingi): *iz.* Txartelak dauzkan ontzia.

txartel-saltzaile. (ingi): *izond.* Ikus.: Txartelar. Txarteldun.

txartel-sari. (zerga): iz. Txartelak banatze ado saltzeko jaŕita zegoen akura. I: Txartel-zerga.

txartel-told. (ingi): *iz.* Ikus.: Txartcl-leyo. Txarteltegi, txartel-zulo.

txartel-zai. (banaketa): *izond.* Ikus.: Txartel-banatzaile. I: Txartel-emaiie.

txartel-zerga. (zerga): iz. Ikus.: Txartel-sari.

txartel-zoŕo. (ingi): *iz.* Ilats.: Txarteldegi. 1: Txartel-kuŕxa.

txartel-zulo. (ingi): *iz, linur.:* Txartel-leyo. : Txarteltegi, txartel-toki.

txartelari. (ingi): *izond.* Txartelak saltzen dituena. Ikus.: Txarteldun. I: Txartel-saltzaile,

txarteldegi. (ingi): *iz.* Txartelak gordetzeko kutxa. I: Txartel-kutxa, txartel-zoŕo.

txarteldun. (ingi): *izond.* Txartelak dauzkana. Ikus.: Txartelari. 1: Txartel-saltzaile.

txarteltegi. (ingi): *iz.* Ikus.: Txartel-leyo. Txartel-toki, txartel-zulo, xarteltegi.

txarteltzaf. (ingi): *iz.* Txartel oso aundia.

txartes. (jaoztura): *iz.* Sofia berotzeko **janztura,** geyenetan artilezkoa dana. 1: Luzea dan kapisaya. I: Lekoreko txabus zabala, lekoreko janztura lasa, maukak dauzkaua. Iktts.; Buŕus. ; Xamaŕ, zofote.

txartesdun. (janztura): *izond.* Txartesa daramana.

txartesgile. (janztura): *izond.* Txartesak egiten dituena.

txarto. (gaiztasun); *adond.* Ikus.: Gaizki. Geizki.

Ixarto-azi. (irakaskintza): *izond.* Gaizki azita dagocna.

txarto-esaka. (mardail): *adond.* Mardailetan ari-izatea.

txartoago. (gaiztasun); *adond.* Gaizkiago izatea edo egotea.

txartu. (eritasun): *ad.* Eri geralu. (biuŕitze): *ad.* Biuŕi egin edo biurtu. (makestasun): II *ad.* Maketsa egin edo biurtu.

its-art/mt⁸. (laden): *iz. Ikus.:* Txeŕen. I: Galtzagoŕi.

txartxo. (gaiztasun): *izond.* Gaizki oldozteko edo egiteko ayefa duena.

txartxuela. (⁸ain): *iz.* Afain-mota bat.

txarizat artu. (gaiztasun): *ad.* Txaŕa bezela artu.

txasare-belaf. (belaŕ): *iz.* Askarkaria dan belaŕa, **ofi** oso xeak dauzkanak.

txaskal, (nagi): *izond.* Oso alpeŕa dana.

txaskatu. (trinkotasun): *ad.* Zerbait trinkoago egin.

txaski. (otaŕ): *iz.* Ikus.: Oŕaf. 1: Jaski,

txasko. (nekabide): *izond.* Nckatzen, duena.

txasko-egin. (mintzabide): *ad.* Asko itzegin.

€xasmista. (tximista): iz. hats.: Tximista. Uñazi.

txast. (tanpa): *iz.* Ikus.: Belaŕiondoko. 1: Bclaŕondoko, masailako, masaileko, txart.

txarta, (gozamen): *iz.* Txastatzearen egipena. Ikus.: Txastatu. I: Txastapen. (oe): *iz.* Seaskan ondo sartzeko, auiari esaten zayon itza.

txasta-ezin, (gozatnen): *izond.* Aokera artu ezin ditekena.

txastabin. (laztabin); *iz.* Ikus.: Laztabin. 1: Laztabin, ginbalet, txastagin, txastain.

txastadero. (Braun): *iz.* Bats.: Txantanera. I: Txatadel, txastanera.

txastadura. (dirdai); *iz.* ikus,, Distira. Argi-ziŕi.

txastagin. (laztabin); iz. Ikus.: Laztabin. j: Txastabin, txastain.

txastaingile, (laztabin): izond. Laztabiñak egiten dituena.

txastamen. (gozamen): is. Gozamenaren zentzuna. ikus.: Gozamen. 1: Gozatze.

txastadera, (afaun): *is,* Ikus.; Txantanera. I: Txastadem.

txastapen. (gozamen); *iz,-* ' Txastamenaren.egipena.1: Txestalu. Iktts.: Txasta, j; Txastatu.

txastatu. (gozamen): *ad.* Aokera artu. Txasta, txastapen, milikatu, milizkatu, muttxatu, tnuxkau, piltxikatu, txastu, txestatu, xestatu, txeste-egin. (araztasun): *ad.* Ikus.: Afandatu. Dirdaya atera.

txastu. (gozamen): *iz.* Aokera artzearen egipena. ikus.: Milikatu. 1: Murtxatu, txastatu, txestatu, xestatu.

txat. (tangs); *iz.* Ikus.: Txa. I; Txart.

txat-txat. (zigoŕ): *ad.* Ikus.: Txart-txart. **Zigortu,**

txatadel. (aŕain); *iz.* Ikus.: Txantanera. 1: Txastadero, txatadal. (lokat'i); Sareari lotzen zayon lokafia.

txatal. (arabaki); *is,* Ikus.; Arabaki. 1; Sayesta, txataŕ. (baratz): iz. Baratz baton saila. Ikus.: Azatz. (suit): II Puska edo pusketa txikia. Ikus.: Puska. Pusketa, xatal, (agerkai): *iz.* **Agerkai** baten zati bakoilza.

txatal-abesle. (abesti); *izond.* Itz-neurtu txikiak abesten dituena.

txatal-ezarle. (arabaki): *izond.* Arabakiak ipintzen dituena.

txatal-saltzaie, (oyal): *izond.* Oyal-zatiak saltzen dituena.

txatala. (mintzabide); *izond.* Asko itzegiten duen emakutnea. (zati): *iz.* Ikus.: Zati. ; Lagiñ.

txataldu. (arabaki): *ad.* Arabakiak

txatalketa. (barate): iz. Baratzetan sailak zedaŕitzca.

txatan. (ergeltasun): *izond* Ergela dana.

txatan-txatan. (Mats): *adond.* Uŕats bakoitzcan ari-izatea. Tkatean-pitean.

txatarketari. (burnt.): *izond.* Ikus.: Txataŕ-billzaile.

txataf. (burnt): *is.* Burni-zati zaŕa, j; Burnt zaŕa. (oyal): iz. Ikus.: Auŕoyal. Auŕ-txataŕ, pix-oyal, sein-oyal, xataŕ. (aurtzaro): II *iz.* Berbera. (arabaki): II Ikus.: Arabaki. Txatal. (oñelako): *iz.* Abarkaren mantaŕa. (pindaŕ): II *is.* Ikus.; Pindaŕ. I: Dzistada. (ciza): j *iz.* Usoa erakartzeko erabiltzen dan etot-deya. (aŕnntasun): II *frond.* Atlanta dana.

txataŕ-biltzaile. (burnt): *frond.* Txataŕa bilizen duena. j: Txatarketari.

txataf-urtika. (pindaŕ): *adond.* Pindafak botatzen ari-izatea.

txatartsu. (pindar'): *izond.* Pndaŕak botatzen dituena.

txatean-pitean. (Mats): *adond.* Ikus.: Txatan-txatan.

txatei. (ingi): *is.* Ikus.: Txartel. I: Xartel.

txatigo. (txikiera): *izond.* Txiki ta estua dana. : Txatigu.

txatiku. (txori): *iz. ikus.:* Bat'kilario. Sardintxo.

txatil. (lanabesa): *iz.* Artilea lantzeko lanabesa atunta. (artile): *iz.* Berbera.

txatin. (makil): *is.* Beste birloen maŕatik at jartzcn dan birto txikia. Ikus.: Birla, birlo.

txatxl. (uzgunc): *izond.* ikus.: Uzgune. j: Antuts.

txatoldu. (uzgune): *ad.* Uzgune biurtu.

txatxa. (sagaŕondo): *iz.* Ikus.: Sagaŕ. Xaxa. (madariondo): *iz.* Ikus.: Madari, (cane): jj *iz.* Ikus.: Aiña. I: Tnudea. (aurtzaro): II iz. Ikus.: Aurzain. ^: Seintzain. (tanpa): II iz. Ikus.: Tanga; auŕen itza. (lagatze): j *ad,* Utzi, j: Laga. : Utzi edo laga ezazute. (zeŕi): II *ad.* Ikus.: Kutx-kutx. I: Kulo-kulo, kutu-kulu.

txatxa-txatxa. (zefi): *iz,* Zeŕiari dei-egiteko itza.

txatxala. (emakume): *frond,* Buru gntxiko cmakumea.

txatxamnrka. (iauliketa): *adond.* Txatxamuŕak egiten ari-izatea. Tkus.: Atzimurka.

txatxamurlada. (iauliketa): ŕs. Ikus.: Zimiko. 1: Txabcamuŕ.

txatxamuŕ. (iauliketa): *iz.* Ikus.: Zimiko. I: Atxamuŕ, txatxamurkada, txatximuŕ, tximiko.

txatxamof-egin, (iauliketa): *ad.* Ikus.: Zimikatu. j: Atximurkatu, txatxamurka-egin.

txatxan. (maitasun): *izond* Maitatua dana.

txatxan-alde. (maitasun): ŕz. Maitamiñez ari-izatea.

txatxandu. (maitasun): *ad.* Norbaitengan maitasun-Icra piztn edo sotarazi.

txatxandun. (maitasun): *izond.* Maitasunez beterik ari dana.

txatxanduz. (maitasun): adond. Maitasunez beterik ari-izatea.

txatxanka ari. (maitasun): *ad.* Maitamr^gez ari-izan.

txatxaukeria, (maitasun): Maitamiñez arinki ari-izatea.

txatxara. (arduragabetasun); is. ikus.: Arduragabetasun. I: Antsigabekeria.

txatxardun. (piltzaf): *izond* Piltzaŕez beterik dabilena.

txatxarkeri. (uzkeri): *iz.* Uzkeria dana, (zatarkeri): iz. Burs.: Zatarkeri. j: Txakurkeria, txatxartasun, zipoztkeria, ziztrintasun.

txatxaf. (uzkeri): *iz.* Ikus.: Uzkeri. j; Txama, tximika, zirzil. (ortz): *is.* Ikus.: Txantxaŕ. j: Eltxaŕ.

txatxartasun. (zatarkeri): *is.* Ikus.: Zatarkeri. j: Txatxarkeri, ziztrintasun.

txatxarto. (dolortasun): *adond.,* I olortasunez *ari-izatea.* (zatarkeri); *adond.* Zatarkeriz ari-izatea.

txatxartu. (ospege): *ad.* ikus.: Ospegabetu. j: Ospegetu, beltzatu.

txatxartze. (txikiera): *iz.* Txikiago egitea.

txatxatelco. (tanpa): *iz.* Buruan emandako tanpa.

txatxero. (joko): *izond* Eats.: Txaxcro. Tantokari.

txatxi-egin. (tanpa): *ad.* Jo, tanpa eman; auŕen ifza.

txatxil-ipurdi. (jauzketa): *iz.* Soliak, birunda osoa egitean, egiten ducts jauzketa.

txatximuŕ, (iauliketa): iz. Ikus.: Zimiko. ^: Atximuf.

txatxiriko, (azta): *izond,* Aztuna dana. Ikus.: Astun. : Txatxiriku.

txatxo, (txolinkeri): *izond. Txoliña* dana. ^: Txatxu.

txatxu. (ayuŕi): (sand. Ayuŕi txaŕekoa dana.

txatxukeria, (ergeltasun): *is.* Ikus.: E.rgeltasun. j: Tentelkeria, txateulkeria, txorakeria, imizilkeria.

txatxnki. (aldakortasun): *adond.* Aldakortasuncz ari-izatea.

txatxul, (uzkeri): *frond.* Uzkerietan ari dana.

txatxulkeria, (ergettasun): *iz.* Ikus.: Ergeltasun. I: Txatxukeria.

txatxuŕ. (ortz); *is,* Boas.: Ortz; mien ifza. 1: Txantxuŕ. (zakuŕ): *iz.* Ems.: Zakuŕ; auŕeu itza. I: Txakuŕ, txautxau.

txatxutu. (katamalo): ad. Katamaloz jautzi. (crgeltasun): *ad.* Astaputza biurtu.

han. (txori): *is.* Ikus,: Buŕigoi. I: Txoaŕe, txautxau. (araztasun): *izond.* Boas.: Aratz, ; Txao, xain. (ants): II *is.* Txoaŕearen tiunta. j: Txautxau.

txau»egin, (ants): *ad,* Ikus.: Saingatu; auŕen ifza. I: Tupotz-egin. Txoriak tiunta-egin,

txaubide. (gainberadum): *iz.* Ikus.: Gainberadura. Atzekoz aute.

txaudi. (aldaera): *ad.* AIM; auŕen itza. I: Txauri.

txaugafi. (sendagaikintza): *is.* Sabela arintzeko aotik artzen dan sendagaya. Ikus.: Muxilaŕo.

txaugin-arto. (arto): *is.* Goiz datoŕen artoa.

txauka. (ants): *iz.* Ikus.: Saunka. j: Sainga, txainka. (joko): iz. Auŕen jokoa; iasteŕ-egiten eta alkaŕ atzematen egiten dana.

txauketa. (metal): iz. Metalen txautzea.

txauki. (txautasun): *adond.* Txautasunez ari -izatea.

txaukin. (txautasun): *frond.* Txautasunez ari dana.

baud. (aultasun): *izond.* Aula dana. Tkus.: Aul. I: Meukayo.

txaumuru. (eti-eliza): *iz.* ikus.: Apaiz-bunt. Txaunburu.

txaunarao. (txeŕen): *is.* Txeŕenen aurka el iz-araoak esatea.

txaunarao egin. (tauten): *ad.* Txefenen aurka eliz-araoak esan. I: Txaunaraotu.

txaunaraole. (txeŕen): *izond.* Txefencn aurka eliz-araoak esaten duena.

txaunaraotu. (txeŕen): *ad.* Ikus.: Txaunarao egin.

txaunarte. (eŕi-eliza): *is,* Etl-eliza batean dagozen guztien multzoa.

txaunate, (eliza): is, Eliza baten auŕeko atadia.

txaunbira. (eliz-bira): *is,* Ikus.: Eliz-bira. I: Eliz-inguru.

txaunbiraz. (eliz-bira): *adond.* Eliz-bins egiten ari-izatea.

txaunburu-lagun. (eŕi-eliza): *izond.* Eŕi-eliza batean apaiz-burua taguntzen ad dan apaiza.

txauneresle. (eliza); *iz.* Eliza batean abes-taldearen abestiak zuzentzen dituena.

txauneslrin. (ereskin): iz, Ikus.: Ereslein.

txauneskiño. (ereskin): iz. Ereskin autzekoa dan eresgalua.

txaungela. (bereteŕ): *iz.* Bereteŕaren gela. I: Txaunola.

txaungizon. (apaiz): *iz.* Apaiz izatera eldu dana.

txaungizondi, (apaiz): iz. Apaizen multzoa.

txaunjanzki. (apaiz): iz. Elizako lanetan ari-izateko apaizek darabilzkiten janzturak.

txaunkide. (efi-cliza): iz. Efi-eliza batean dagozcuen bakoitza.

txauno. (aŕaun): *izond.* lkus.: Aŕaunlari. Aŕaundun. (itxaskuntza): *izond.* Berbera.

txaunola, (bereteŕ): *iz.* Erns.: Txaungela.

txaupa. (ants): iz. Txakuŕ txiki baton sainga, txauka.

txaupari. (ants): *izond* Sainga egiten duen txakuŕ txikia.

txaupeu. (garbitasun): *iz.* Sabela garbitzearen egipena.

txauri. (aldaera): *ad.* Atoŕ. Urns.: Txaudi. Txaurite.

txaurite. (aldaera): *ad.* Etof zaitezte. ikus.: Txauri. j: Txaustie.

TXAUTASUN. iz. Araztasuna. I: Aragiiŕitsaren aurkako onbidea. I: Biotz-garbi, gazte-lore. (garbitasun): *iz.* lkus.: Garbitasun. I: Garbidura, txukuntasnn, xautarzun. il (araztasun), (ernakume), (eŕugabetasun),(ezkongetza), (gizkarbitasun), (lekaidego), (obekuutza), (onbide).

txautegi. (ikuzketa): iz. ikuzteko tokia. I: Txautoki.

txautoki. (ikuzketa): iz. lkuzteko tokia. I: Txautegi.

txautondo. (kondaŕ): ia. Garia garbitu ondoren geratzen diran kandaŕak.

txautu. (araztasun): *ad.* lkus.: Araztu. I: Asiñatu. (ausiabartza): *ad.* Ausiabartza egin. I: Poŕnkatu. (autsialdi): j *ad.* Autsialdia egin. (irabazpen): II *ad.* Noribait guzia irabazi.

txautxau. (txori): *iz.* Ikus.: Buŕigoi. I: Txau. (cresgalu): *iz.* Mutilek ezpata-belaŕez egiteu dutcn xaramelaren antzckoa dan eresgalua. (held): iz. Ikus.: Ezpata-belaŕ. I: Ezpata-lore. (zakuŕ): II *L.* lkus.: Txakuŕ; aufen itza. I: Txatxuŕ. (ants): JJ *iz.* Bcus.; Txau.

txautxi. (aŕain): *iz.* Txipiroi antzekoa dan itxasoko aŕaña.

txautzailej (ikuzketa): *izond.* Ikuzketa egiten duena. I: Txautzale. (ausiabartza): *izond.* Ausiabartza egiten egiten duena.

txautze. (araztasun): iz. Araztu egitearen egipena.

txautzeko. (garbilasuu): *izond.* Bizi-araitzak garbitzekoa dana.

txaxero. (joko): *izond.* Joko batean esku-aldiak esan ado abesten dituena. I: Txatxcro, tantokari.

txazkatu. (zapa): *ad.* Oiñaz zapatu.

txe. (txikiera): *izond.* Txikia dana. I: Xe, xcc. (gogaketa); *ad.* Cogaketa egin. I: Txetu. j: Txek, txen, txezu = Gogaketa egin zak; zan, zazu. (ikusmen); H *ad.* ikus.: Begiratu. j: So-egin, txo.

taeagañ. (ants): *izond.* Ants biurtu ditekena.

txeagotu. (austura); *ad.* Beŕiro autsi.

txeakaldi. (eraindu): *iz.* Eraintzearen egipena. I: Txeaketa.

txeakatu. (azaldura): *ad.* Zeatzez azaldu.

txeaketa, (eraindu); *ft.* Thus.: Txcakaldi.

txealdi. (zeakadura): *iz.* Ikus.: Zeakadura, I: Astaketa, xeedura.

txearo. (ardura): *adond.* Ikus.: Zearo. Txeeki,

txeatu. (eraindu): *ad.* Zati oso txikiak egiten, zerbait eraindu. ; Xeatu, xeakatu, xeetu, zetu, xetu, zirdindu.

txebera. (sare): *iz,* Sarearen icutxnŕa aŕañak bertatik iges-egiteu dutela.

txedatu. (mugadura); *ad.* Mugak jaŕi.

txedatzaile. (mugadura): *izond.* Mugak jartzen dituena.

TXEDE. *iz.* Ariufe, jo-muga gizabide-legea. (ariuŕe): *iz.* Ikus.; Ariurrc. I: Xede.

txedera, (segada): *iz.* Ikus.: Segada. I: Egolatx.

tree. (txikiera): *izond.* Txikia dana. Txei.

txeeki. (ardura): *adond.* Ikus.: Txcaro. I: Zearo.

txeetasun. (luzekeri): *iz. Ikus.:* Xectasun. I: Zetasun.

txegail. (auntz): *iz.* Urtebete duen auntza.

txegosgaitz. (urdail): *izond.* Gaizki txcgosten dana.

txegosi. (gozarnen): *ad.* Ikus.: Egosi. Ausi, txigoitu (urdail): *ad.* Txigoikuntza egin.

txegoste. (urdail): *iz.* Txegosi egitearen egipena.

txci. (txikiera): *izond.* lkus.: Txee.

txek. (ikusmen); *ad.* Begira ezak. I: Soik, txak, txera.

txekel, (ustekizun): iz. Uste gotofa.

txekorketa. (zezenketa): *iz.* Txekoŕak erabiltzean egiten dan zezen jolasa.

txekof. (zezen): iz. Ikus.: Aratxe. I: Aretxe, zckoŕ, txokoŕ.

txekof-zai. (zezcnketa): *izond.* T'xekorketan *ari* dana.

txekorta. (arto): *iz. lkus.:* Artaburu. I: Pikazkafi.

txel. (ergeltasun): *izond.* Astaputza dana.

txelairu. (alasa): *iz.* Muhl batean idekitako alasa. I: Ormako utsune. (czui): ŕz. Lokictako ezuŕetan dagozen kizkiñak.

txelatu. (antura); *ad.* Antura izan. (ur); *ad.* Zcaro busti.

txelba. (aŕain): *iz.* Buis.; Borondin, Urta.

txeldof. (txoskoŕ): *iz. Ilnis.:* Bekatxo, I; Memos', mitxindoŕ, txeldoŕ, txotoŕ, zeldoŕ, pindoŕ. (begi): *iz.* Berbera,

txeme. (ararte): *iz.* Erpmuaren mutuŕetik zuku-atzaren baste mutuŕeraño dagoen arartea, biak alkaŕengandik al diteken aldendurik dagozela, I; Xeme, zentzadaŕ, xemu.

txemeko. (indaŕ): iz. Zama bat jasotzeko indarketak.

txemenentxa, (txorzabal); *ft.* tkus.: Txorzabal. I: Alauda.

txen, (ikusmen): *ad.* Begiro ezan. I: Sinn, txon.

txen-plen, (okidura); *izond.* Bete-beterik dagoena.

txenada. (egazti); iz. Egazti-tnota bat.

txeudof. (eguŕ): *iz.* Bats.: Txondaf. Zendaŕ.

txentxairu. (ari): iz. Mataza lotzeko aria. I; Txen-tzaira.

txepel. (erabetasun): *izond.* Erahea dana. (gelberatasun): *izond(* Gatzik eztuena. (koldartasun): II *izond.* Ikus.: Koldaŕ. Uzkuŕ. (gaztañondo); II ŕz. Utzik dagoen gaztaña.

txepeldu. (erabetasun): *ad.* Erahea egin edo biurtu. (gelberatasun): *ad.* Gatzik gabekoa egin edo biurtu. (koldartasun): II *ad.* Koldaŕa egin edo biurtu.

txepeldura. (koldartasun): Koldartasuna izatea.

txepeleta. (mitxeleta): iz. ikus.: Mitxeleta. Pitxilota, txipeleta, txilibili.

txepelkeria. (erabetasun): *iz*. Erabea izatea. (gelberatasun): *iz*. Gatzik ez izatea, Txepeltasun. (koldartasun): j *iz*. Koldata izatea. I: Txepeltasun.

txepelki. (geiberatasun): *adond.* Gatzik gabe ari-izatea. (koldartasun): *adond.* Koldartasunez ari izatea.

txepeltasun. (gelberatasun): *iz*. ikus.: Txepcikeria. (kordartasun): *iz*. Berbera.

txepef. (txintxin): iz, Ikus.: Txintxin. anpoiu.

txepetx. (txori): ŕa. Ikus.: Amandi. I: ŕege-tinta, laŕapetit, laŕepeiiia, ñartxatxori, txepetxa, eŕege-txupita, xepex, amandi, epetx.

txepetx aia pexka. (joko): *iz*. Ikus.: Abixonka.: Buieka.

txerPi. (landare): *ŕa.* Askarkaria dan landarea; bore kukuluan arantzak dagoz.

TXERA. iz. Norbait maitasafez yardun eta begiratzearen egipena. j: Adei ta maitasuna ageŕerazteko, bezuza edo azalpena. j: Xera, xere. (asmamen): ŕa. Buru-zolitasuna. (maitasun): jj ŕz. Maitasatea. II (adeitasun), (artueman), (a€seginaguŕ), (edari), (emanketa), (eskurapen), (ikustaldi), (jandei), (losintxa), (onegipen).

txera-izenak. (izen): ŕz, Txera adierazten dutenizenak.I: Txerazko izenak.

txeragabe. (maitasun): *iz*, Maitasaŕerik ez izatea.

txeragile. (losintxa): **ŕzond.** Leunketak egiten dituena.

txeraka. (losintxa): *adond.* Lcunketak egiten ari-izatea. j: Xeraka.

txerakeria. (maitasun); *iz*. Txera aundiegia.

txerati. (maitasun); *izond.* Maitasunez ari dana. I: Txeratsu.

txeratsu. (maitasun): *frond.* Ikus.: Biozkoi. I: Biozkof, maitetsu, legetsu, legezu, txerati, xeratsu, ieratsu, maitekoŕ.

txeratu. (losintxa): *ad.* Leunketak egin. Xeratu.

txeraz. (losintxa): adond. Lcuuketak egiten ari-izatea. Ikus.: Xeraz.

txerazko. (losintxa): *frond.* Txeratzeari dagokioua.

txerba. (aŕain): *iz*. Meru autzekoa dan itxasoko aŕana. Txerna.

txerbel. (mozkorkeri): *izond.* Mozkofik egon gabe, ardoaz zertxabait alai dagoena. E: Panporo, txorbel. Tkus.: Txoromorotu, txoromoro, txotxapain, xerbel. (gauzeztasun): *frond.* Ezertarako ez dan nutiña.: Txiribiri. (laŕinketa):) *iz*. Laŕañean gariari agotza kentzeko lanabesa edo langaya.

txerbeldu. (mozkorkeri): *ad.* Ardoaz zertxobait alai jail. j: Xerbeidu.

txerbelkeria. (gatz): *izond*, Ez gazi ez geza dana.

Ixerden. (matsondo): *fa.* Ikus.: Ayen. Mats-adaŕ.

txereta. (orga): *ŕz*, Ikus.: Burtesi,: Gereta.

txerka. (ikerketa): *adond.* Zerbaiten bili ibiltzea.

txerkatu. (ikerketa): *ad.* Ikus.: Bilatu. 9: Aŕakastatu.

TXERKETX. *iz*. Abere edo belarki bati atxikita eta beren guriaz edo guraz bizi dan beste abere cdo belarkia. Bizkaŕoi, zorna. *11* (abelizti), (aŕ), (azteri), (eritasun), (eskari), (laboreak), (landare-erizti), (len-bizidun), (usarte), (zomoto), (zoŕi).

txerketx-eralle. (txerketx): *izond.* Txerketxak erailtzen dituena.

txerketx-iznfi. (txerketx): *iz*. Edatua dagoen txerketx-kutxua.

txerkeztu. (ondo): *ad.* Belarkiak onclotxo batcaz bete.

txerko. (sane): *iz*. Bokarta artzeko sarea.

txerio. (ule): *Ir.* Bekoki ganean jausten diran tximak; batez ere idiai buruzkoak. I: Txima, tximaŕo, txisma, zerla, zima.

txerlodun. (ule): *izond.* Txerloa daukana.

txermen. (madariondo): iz. Ikus.: Madari. I: Udare. : Txiki ta gonna dan madari-mota bat, txeŕ'imen. (txerlo): iz. Ems.: Txerto. 1: Goŕilia, xarte.

txennen-atze. (madariondo): *iz.* Madariondo-mota bat.

txermendu. (matsondo): *ad.* Matxondoa iñausi. (txerto): *ad.* Txerto egin.

txerpa. (ain): iz. ikus.: Erpa. l: Erpe.

txerpa-egin. (aŕamazkada): *ad.* Aŕamazka egin.

txerpaka. (aŕamazkada): *adond.* Aŕamazkak egiten ari-izatea.

txerpi. (min): *iz*, Tkus.: Mindegi, I; Txirpi, txirbi.

txerpol. (landare): *iz*, *Elaŕ* antzekoa dais laudarea. Ikus.: Elm'. I: Txerpot.

txerpolat'i. (saleroste): *frond.* Aideŕai dabilen saltzalea. (soka-gainka): *frond.* Soka-gainkan ari dana. j: Iraikalari, itzul-ipurdikari, itzulketari.

txefa. (piltzaŕ): *iz*. *Tkus.:* Piltzaŕ. Pildaŕ. (lino): *iz*. Liñoaren muloa. (azazkal): ikus.: Atzbizaŕ. I: Beatz-geŕen. (labe): *(iz*. Abaŕ ezeen edo bustien efatza, latsun-labearen sua berdintzeko erabiltzen dana.

txeŕaga, (labe); ŕz. Labekotxingaŕa eragiteko aga luzea.

txeŕama. (zed); *iz*, Kumak dauzkan zefiemea.

txeŕano. (egazti): iz, Ikus.: Aŕano. I: Erlanlxa.

txeŕeka, (ibai); *iz*. Bats.: Lats. I: Eŕeka.

TXEŔEN. ŕz. Gaitzaren gogoa. I: Gaiztotegira egotzitako gotzon guzien eta bakoitzaren izena. I: Txefena edo txeŕenak gorputzcan cukitzea j: Akilimaŕo. j: Bestemutil, deaño, demoŕio, demontxe, demuntro, demunixo, derbil, derbu, denganiñau, denganiño,anganiño,añaoiño, etsaigaixto, etsai-zaaŕ, that, gaitzgin, gaixtoa, gaizkin, galtzagoŕi, kaltzagoŕi, kapagoŕi, gokaizto, katau, goŕitxiki, kaxkin, kazkin, kinkili€naŕo, baŕenditaŕ, jaun goŕi, goteunge, laxaboŕetc, monterot, montiot, munteŕot, muntiot, diaño, praka-gofi, su-leizeko, sulezeko, Sian, Iraman, tusuri, txaŕan, txartxetaŕ, txeŕan, kaltxapot. (salkuntza): ŕz. Oso gaixtoa edo etoya dana. (goldc): Iru-ortzeko goldea, toki batzuetan lau-ortzekoa dana. !/ (biufikeri), (done-eza), (erabe), (gaiztoki), (gotzon), (izkutukeri).

txefen-asmo. (€xeŕen): iz. Txeŕen-xedea.

txefen-burduntzi. (zomoŕo): *iz*. Ikus.: Burduntzi. j: Bufuntzi.

txefen-iraizketa. (txeŕen): *iz*. Txeŕen aurkako araoa.

txefen-ori. (txeŕen); *iz*. Txeŕenco uria.

txeŕenda. (hut): *iz*. Lanen bat egin dan luf-zeŕenda. (meatze): iz. Meatze edo afobi bairn adaŕa.

txeŕendu. (txeŕen,; *ad.* Txefena bezela biurtu.

txeŕendun. (txefen); *izond.* Txefena duena.

txeŕenkeria. (txeŕen); *iz*. Txefenak egindako txarkeria.

txeŕenki, (txeŕen): *frond.* Txeŕenak egindakoa.

txeŕenlco. (txeŕen): ŕz. Txefen txikia.

txeŕenkume. (txefen): iz. Txeŕenaren semea.

txeŕenpeko. (txeŕen): *frond.* Txeŕenak menperatuta dagoena.

txefera.(dantzaketa): *izond* Asto-lasteŕetan ari clau dantzaria.

txefestari. (naŕazti): *iz.* Ikus.: Naŕazti. I: Taŕazko.

txefi. (zeŕi): iz. Ikus.: Zefi. j: Xeŕi, txeŕi-ordots.

txefi-alde. (zeŕi): iz. ikus.: Txefitalde, Xeŕi saido.

txefi-ama. (zeŕi): la. Karnak dauzkan txcŕicmea.

txefi-andoil. (estebete): iz. Zefiaren aragiaz egindako estebetea. j: Txeŕi-birika.

txeŕi-antzeko. (zeŕi): *izond.* Zefiaren antza duena.

txeñ-arbi. (landare): *iz,* Ikus.: Udarbi, I: Pantze-arbi.

txefi-arditxa. (zeŕi); iz. ikus.: Txe(ieme. Txcti-arditxo, lxina.

txefi-aska. (zeŕi): iz, Zeñentzako aska.

txefi-azal. (zeti): iz. Zeñaren azata.

txefi-azoka. (zei); *iz,* Zefien zeya.

txefi-azpi. (zeŕi): (a. Zefiaren iztaŕarcn aragia.

txefi-baba. (babaŕun): ia. Baba-aŕunta, zefientzat azkuña dana,

txefi-bare. (zeŕi): iz. Zefiaren barea.

txeñ-belaf. (landare): iz, Ezpainkaria dan landarca, belaŕezkoa.

txeñ-birika. (estebete): *iz.* Ikus.: Txeŕi-andoil.

txeñ-biriki. (zeŕi): *iz.* Zeñaren araglaz egiten dan egositakoa.

txeñ-bizkarki. (zeŕi); Iz. Zefiaren bizkaŕaren aragia.

txeñ-estegi, (abeltegi): *iz.* Ikus.: Eke, txetikorta, txeŕitegi, txeŕi-toki, txeŕi-zulo, txola.

txeñ-gantza. (koipe): *iz.* Zeñaren koipea.

txefi-gaztaiña. (gaztañondo): *iz.* Basoku gaztaña.

txefi-gerezi. (gereziondo): *iz.* Basoko gerezia. I; Txeŕi-ginga.

txefi-gerezi-bronde. (gereziondo): *iz.* Basoko gereziondo. !; Txeŕi-ginga.

txeft-giaŕ. (giñaŕe): *iz.* Urdayaren giñaŕezko zatia,

txefi-ginga. (gereziondo): *iz.* Tkus.: Txeŕi-gerezi-bronde.

txefi-iltze. (zeti): *lz.* Zetiaren erailtzea.

txeñ-masto. (xeŕi): iz. Aŕa dan zeña. Ikus.: Txeŕieme.

txcŕi-muni. (zeŕi); *iz.* Zeñaren baŕukiea multzoa.

txefi-mutuŕ. (zikintasun): iz. Gizon zikiña. (kardabcra): iz. Ikus.: Asta-gardu. I: Astalat, xeŕi-mutuŕ.

txeñ-ordots. (wit): iz. ikus.: Zefi, Txeŕi.

txefi-puska. (zeŕi): *iz.* Zefi-anoa.

txefi-saltzaile. (zcŕi); *izond,* Zeŕiak saltzen dituena.

tuft-told. (zed): iz. Ikus.: Txeŕi-estegi. Txeŕi-korta, txeŕitegi, xeŕitegi, xeŕitei, xeŕizola.

txefi-txino. (zaŕi): *iz.* Ankak, lepo ta soin rnotzak dauzkan zeŕia.

txefi-zai. (zeŕi): *(road.* Zeriak zaintzen dituena.

txeñ-zaingo. (zeŕi): ŕa. Txeŕizaiñarcn langintza. I: Txeŕizaintza.

txeñ-zale, (zeŕi): *frond.* Zeñak erosten eta saltzen ari dana,

txeñ-zango. (iñausketa): *iz.* Iñausketa egiteko era bat.

txefi-zulo. (zeŕi): *iz.* Ikus.: Txeŕi-estegi. Txeŕitegi.

txeñaska. (emakume): *Iz.* Emakume gaiztoa.

txeñeme. (zed): iZ. Zefiaren emca. Txeŕi-arditxa. Ikus.: Txeŕi-masto, txina.

txeñtraxal. (uradi): *iz.* Urdayarcn azala.

txcfikeria. (zikintasun); *iz.* Ikus.: Zikintasun. j: Zikinkeria, xikinkeria.

txefiki. (zeŕi): *iz.* Zeñaren aragia.

txeñliitegi. (zcŕi): *iz.* Txeŕikiak saltzen diran tokia.

txeñlcorta. (zed): *iz.* Zefientzako ukuiva. Ikus.: Txeŕi-estegi, txeŕitegi, txefi-toki.

txeñkunte. (zeŕi): ia. Zefiaren kuma. Txeŕikume-arkela, xeŕikume, xeŕi-goŕi.

txeñkurtie-arkela. (zeŕi): *iz.* Enka dan txeŕikumea. ikus.: Txeŕikunie, I: Xeŕikume.

txefimen. (madariondo): iz. Ikus.: Madari, ; Txenncn.

txeŕina. (antoxin): *iz.* Sakona baño zabalagoa dan sukaldeko antoxin aundia.

txeñnko. (zeŕi); *iz.* Zefi oso txikia.

txefitalde. (zefi): *iz.* Zeñen saldoa. nett-aide, xeŕisaido.

txefitegi. (zeŕi): *iz.* Ikns.: Txeŕi-estegi. Txeŕi-korta, txefi-toki, txeŕi-zulo, xcŕitegi, xeŕitoi, xeŕizola, xeŕi-zota.

txeñzai, (zeŕi); *izond.* Txetiak zaintzen dituena. Txefizain.

txefoin. (liño); iz. Liitoanuioa.

txerta-une. (txerto): *iz.* Zugatza tertatua izan dau zatia,

txerta-ziri. (txerto): *iz.* Txertoa egiteko ziria. : Txerto-txotx, xertaziri, xertaxiri, xertoxotx, xerta-ziri.

txertadura. (Marto): *iz.* Txerta egitearcn egipena. Xertadura.

txertagafi. (txiringada): *izond* Txertatu ditekena. I: Xertagafi.

txertaka. (zugatz): *iz.* Basoko zugatza, iñausi gabc dagocna. f: Txertakabe. (abut): iz. Basoko abut edo ahetxuak, otaŕak egiteko erabiltzen diranak. (gereziondo); (iz. Basoko gerezi talkie. I: Txertakabe.

txertakabe. (gaztañondo): *iz.* Basoko gaztaña-mota bat. (gereziondo): *iz.* Ikus.: Txertaka.

txertakera. (txerto): *iz.* Txertoa egiteko cra. Ikus.: Txerto. I: Txertaketa, txertapen.

txertaketa. (txiringada): iz. Notin edo aberearen soñean xertatzen dan edozein iro edo soin-gaikia, eritasun bateaz auŕetik gerizatzcko erabiltzen dana. j: Landarectan egiten dan txertoa. 1: Pikota, aorta, xerto. (txerto): *iz.* Txertatzcaren egipena. I: Txertakera, txertapen, txerto. // (txolx), (kutxu).

txertapen. (txiringada); *iz,* Ikus.: Txertaketa. ; Txertakera.

txertatu. (txerto): *ad.* Txertoa egin. I: Mentau, sestratu, txeitu-egin, xartatu, xertatu, xortatu, ñmatu, iztitu. (txiringada); *ad.* Notiñai tit abereai egiten zayen txertoa. I: Tzertatu, xertatu.

txertatzaile. (txerto): *izond.* Txertoak egiten dituena. : Xertatzaile.

TXERTO. *iz.* Beyai ugatzetan sortzen zayen pikota. I: Pikota oiten zornea, napaŕeritik auŕez gerizatzeko, gizonari xertatzen zayone. I: Landare bateau beste baler' zatitxoa, muskil bat eramaten, estu-estu ezartzea, arena bezela biurtzeko dana. (txiringada): Natiñari naiz abereari txertazen zayona. I: Txertakcra, txertaketa. I: Altzama, eskantza, eskiaun, eskizune, goŕiiia, txermen, txcrta, txertu, xarte, xarto, xartu, xerta, xcrto, xarte, ziridun-txertu.11(baratz), (landaketa), (loretegi), (txiringada), (zugatz).

txerto-gofi. (gaztaiiondo): iz. Goŕi ta jateko atsegiña dan gaztaña, **azat** mea daukana.

txerto-txotx. (txerto): iz. **Ikus.:** Txerta-ziri. ; Xertoxotx, xcrta-ziri, xerto-txotx.

txertoki. (txerto); iz. **Txertoa egiteko** gcrtuta dagoen **abafa.**

txertofe. (txerto): iz. **Txertoa egiteko ofea.**

txertu-egin, (txerto): *ad.* ikus.: Txertatu. Mentau, sestratu, xartatu.

txertu-landare. (txerto): iz. Txertoa egiten dan landarea.

txespoi. (oyal): *iz, Ikus.:* Txarpa. 1: Txarpilera.

txestaiiu. (gozamen): *iz. ikus.:* Aokera. I: Mifixkada.

txestailuka, (azkuŕi): *adond.* Jan astiro-astiro.

txestatu, (gozamen): *iz.* Ikus.: Txastapen.

txestatu. (gozamen): *ad.* Ikus.: Txastatu. Txastu, xestatu, txeste-egin.

txestat-calie. (gozamen): *izond.* Txestatzcn ari dana.

txeste. (gozamen): *ad.* Zerbait gozatu cdo txastatu. 1: Txesta.

txeste-egin. (gozameu): *ad.* Titus.: Txastatu. I: Txestatu.

txestu. (zentzun): *iz.* Zentzu ona.

txetu. (auts): *ad.* Ikus.: Austu. f: Autstu. (ikusmen): *ad.* Ikus.: Begiratu. 1: So-egin, txe. (mamurketa): 11 *ad.* Mamurketa egin.

txetxe. (aurtzaro): *iz.* Ada; aufen itza.

txefxu. (jarmaiñera): iz. Pinta baten laurdena.

txeuli. (euti): *iz.* ikus.: Iteuli. 1: Euli-nabaŕ.

txeya. (emakume): *iz.* Emakumeai dei-egiteko itza.

txezu, (ikusmcn): *ad.* Ikus.: Soizu. I: Txozri, hegira zazu.

txi. (sukalde): *ad.* Satan bero-bero, eŕe, egin; auŕen itza.

txia. (erakardura): *iz.* Naŕaz doan zia.

txiafotxa. (beta): ŕz. Itxaso ondoan azten dan belafa; zefientza bazka ona dana.

fxiautu. (sarkura): *ad.* Tkus.: Sarni. 1: Safi. 1: Txuria txiautu ° Aiztoa sartu; ijitoen itzak.

txiba. (ziba): *iz.* Ikus.: Ziba. Txantxari, xibot.

baba-ede. (ziba): *iz.* Ziba ibil-erazteko edca. j: Txiba-ual.

txiba-mutuf. (ziba); iz. Zibak daukan ziria; here gañeaa igitzen da. [: Txiba-ziri.

txiba-ual. (ziba): *iz.* ikus.: Txiba-cdc.

txiba-ziri. (ribs): *iz, Ikus.:* Txiba-mutuf.

txibagile. (ziba): *(rood.* Zibak egiten dituena.

txibalra ark (ziba): *ad.* Zibaz jokatu.

txibakada. (tanpa): iz. Zibaz emandako tanpa.

txibari. (ziba): *iz.* Zibari biribiltzen zayon lokafia, ibil-erazteko. I: Zibari.

txibi. (kirio): *Land.* Kiriotsu, bizia dana. (rnaskordun): ŕr. Txipiroi antzekoa dan maskordun. E: Txibia, txibi-pota, ŕxipilu. Ikus.: Txoko.: Xibi, xipirilo.

txibi-efo. (maskordun): *iz.* Txibiaren eŕnak eŕegosita.

txibi-korain. (maskordun): *iz.* Txibiak aŕantzatzeko apailua.

txibi-pota. (maskordun): *iz. ikus.:* Txibi. I: Txibia.

txibi-potxo. (maskordun): *tr.* Txibi aundia.

txibi-sare. (maskordun): *iz.* Txibiak aŕapatzeko sarea.

txibiazuf. (maskordun): iz. Txibiaren latsunaŕizko atala.

txibil-txosi. (mitxeleta): *iz.* Gabaz dab/lea mitxeleta. Ikus.: Mitxeleta. I: Pitxoieta, txibiri.

txibiliztai. (egazti): *iz.* Ikus.: Kuliska. Bare aragia ona da jateko.

txibiri, (zur): *Iz, Ilms,:* Bonbona, I: Bonbona. (mitxeleta): ŕz. Ikus.: Mitxeleta. 1: Txibil-txori.

txibirita. (lore): *iz.* Ikus.: Bitxilora. I: Markatx, Ikus,: Txintxin-belaf,

txibiskeria. (gura): *iz.* Ikus.: Iŕika. I: Leya,

txibista. (lotura): *Iz.* Eŕaz askatn diteken lotura. Txibistilo, txibistin, txihistun, txibita, txilibista, txiŕistila, xibixte, alb/ten.

txibistatu. (lotura): *ad.* Txibistaz latu.

txibistikt. (lotura); *iz. Ikus.:* Txibisla. Txihistin, txibistun, txibita.

txibizturi izan. (nekabide): *ad.* Nekalu eragin.

txibisturir. (txiringada): *iz,* Ikus.: Txiringa. [: Afa-fnstilu, txibiztura, txibizturu.

txibit-eguf. (lafinketa): iz. Naafa lotzeko, zurczko nardaya, erdian ereztun bat daukana.

txiblta. (malcil): *iz.* Aga fuze ta zimaila, llcus.: Aga. (laŕinketa): iz. Ikus.: Iaid. Idabuf. (lotura): II *iz.* ikus.: Txibista. Txibistilo, txibistin, txibistun, txilibista, txiŕistila, xibixte, xibiten.

txibita-esku. (laŕinketa): *iz.* Txibitaren gideŕa. (makil): iz. Berbera.

txibltalarl. (laŕinketa): *izond.* Txibitaz lanegiten duena.

txibiteketa. (Lein/Leta): ŕz. Laŕaiñetan erabiltzen dan, garia laŕintzek) eatrazia.

txibitu. (makil): *iz.* Ikus.: Aga. j: Makil.

txibiz. (bekaizkeri): *izond.* Ikus.: Bekaizti. I: Bekaiztiaf.

txibizkeri. (bekaizkeri): *ft.* Ikus.: Bekaizkeri. : lñartsi. (salokeri): *iz.* Ikus.: Salokeri. j: Salotasun. (gura): *iz.* Iŕika aundia. ; Txirnizkcri.

txibiztura. (txiringada): *iz.* ipurdi-zilotik sartzen dan sendagaya. Biziztura, merezima.

txibiztura. (txiringada): *iz.* Ikus.: Txiringa. 1: Txibistum, txiŕizta.

txibli. (ezpata): *iz.* Ezpata Inca; ziaz bakafik zauritu dezakena.

txiblikada. (ezpata): ŕz. Txiblia sartzearen egipena.

txibo. (gari): *iz.* Lafinketa egin ondoren ikutu gabe geratu diran galburuak.

txibulu. (eresgalu): *iz.* Aize-eresgaiva, amaŕ solo dauzkana.

txidaf. (bold): *iz.* Abereentzako ona dan belaŕa; gari-landetan azten da.

txidof. (laŕinketa): *ft.* Ikus.: Eultzi. I: Naaŕa, txistazai.

txidortu. (legortasun): *ad.* Ems.: Legortu. : Igartu, xigortu, zizkortu.

txiel. (ergeltasun): *izond.* Ergel eta astaputza dana.

txiel-ori. (landare): *iz.* Guruzkaria dan baratzeko landarea, aokera mingafia do ta gatz-ozpiña bezela jaten da.

txifon. (janztura): *iz.* Ikus.: Gorantx. 1: Koratilo.

txigintegi. (giltzape): *iz.* Ikus.: Giltzape. j: Espetxe.

txigo. (taari): *iz.* Txorl-mota bat. 1: 'Txigu.

txigoi. (urdail): *izond* Txigoikuntzari dagokiona.

txigoi-gurin. (urdail): *iz.* Iirdailean dagoen txigoitzeko goriña.

txigoi-tutu. (urdail): *iz.* Txigoikuntza egiten dan odia.

txigoi-txantxari. (urdail): *ft.* Txigoikuntza egiteko azkafia.

txigoigaftz. (urdail): *izond.* Txigoitzeko zala dana. Ikus.: Egoskaitz. j: Lisirkaitz.

txigoigafi. (urdail): izond. Txigoitu ditekena.1/ Ikus.: Egoskafi.

txigoikof. (urdail): *izond.* Txigoikuntza egiteko, laguntzen duena.

txigoikuntza. (urdail): *iz.* E[ikatzerako, txigoikiñak azkafia gai egokiaz aldatzearen egipena. Txigoitzearen egipena. (: Egostaldia, liseriketa, lisirkuntza, eyopen.

txigoitu, (urdai€): *ad.* Txigoikuntza egin. ^: Egosi, txegosi.

txigoitze. Ciudad): ŕr. Txigaitu egitea.

#xfgol (gaztañondo): *iz.* Utzik dagoen gaztaña. j: Txignf.

txigoldu. (uzgune): *ad.* Uzgune geratu.

txigotdun. (zartaiki): *izond.* Txigoiak dauzkan edo saltzen dituena.

tigordura. (eŕealdi): *iz.* Xigordura egitearen egipena. I: Txigorketa, txigoŕ-aldi.

txigorgile. (zartaiki): *izond.* Txigoŕak egiten dituena.

txigorgintza. (zartaiki): *iz.* Txigoŕak egiteko tangintza.

txigorketa. Wealth): *iz.* Ikus.: Txigordura. J: Txigoŕ-aldi.

txigorki. (eŕcaldi): *iz.* Txigortuta dagoena.

txigof. (gaztañondo): *iz.* Ikus.: TxigoL I: Tximal, tximel. (zartaiki): *iz.* Irin-ofeaz egiten dan zartailda. 1: Kausera, kruspet, mataami, piporpilo, ziortu. (legortasun): H *izond.* Ikus.: Legoŕ. I: Liot.

txigoŕ-aldi. (eŕealdi): *iz.* Ikus.: Txirgordura. Txigorketa.

txigoŕ-antzeko. (zartaiki): *izond.* Txigortzen antza duena.

txigof-labe. (sukalde): *iz.* Ikus.: Sartagi. 1: Sartagiñ, txigortailu.

txigof-leku. (eŕealdi): *iz.* Txigortzen dan tokia.

txigoŕ-ontzi. (efealdi): *iz.* Txigortzeko lanabesa.

txtgof-opil. (gozoki): *iz.* Arbendol, mum, uŕa edo intxanŕezko oreaz egindako gozokia. I: Tutoi, txigoŕ-ore.

txigoŕ-ore. (gazoki): *iz.* Ikus.: Txigoŕ-opil. j: Tidal

txigoŕ-saltoki. (zartaiki): iz. Txigoŕak saltzen dimn tokia.: Txigortegi.

txigoŕ-saltun. (zartaiki): *izond.* Txigoŕak saltzen dituena. j: Txigoŕ-saltzaile.

txigoŕ-saltzaile. (zartaiki): *izond.* Ikus.: Txigoŕ-saltun.

txigof-tajutu. (alealdi): *ad.* Afautz edo beste gauzak efegosi, bao ta uŕekara geratu€ik, txigoŕen antzera.

txigot zeŕa. (ogi): *iz.* Ogi-xeŕa, txigorturik eta eŕegosita.

txigorta. (alto): iz. Ikus.: Kolkotxa. !: Kolkotza, txikorta.

txigortailu. (eŕealdi): iz. Txigortzeko lanabesa. (sukalde): *fz.* Ikus.: Sarlagi. I: Txigoŕ-labe.

txigortegi. (zartaiki): *iz.* Ikus,: Txigoŕ-saltoki.

txigortu. (eŕealdi): *ad.* Xigordura egin. I: Kiskaitdu, kiskaili, kiskildu, sispildu, txigortu, txinkortu, txirigartu, txuxkatu, efezutuldu, ziziortu, zizkaldu, kazkaili.

txigortzaile. (eŕealdi): *izond.* Txigortzen duena.

Ixigu. (kapel): *iz.* Itxura kosnokara duen txanoa.

txigure. (bumi): *iz.* Ikus.: Ingude. Ingura.

txiguri. (landare): iz. Askarkaria daft belaŕezko landarea.

txiguri-makatz. (lanadare): iz. Eŕo sakoua ta agin aundiko oŕiak dauzkan landarea, bide ertzetan bizi dana.

txikadera. (endai): iz. Txalupaetan ura ateratzeko endai gupitua. : Txukadera, txuka-endai.

txikaleku. (mokol): *iz.* Txalupaetan ura kentzen dan mokola.

txiknmatu. (naspil): *ad.* Naspiletan ari-izan.

txikana. (mattzurtasun): *is.* Zerbait egiteko erabiltzen dan maltzurtasuna. Ikus.: Maltzurtasana.

txikadero. (maltzurtasun); *izond.* Maltzuŕa dana.

txikarki. (txikiera): *adand.* Gauza txikietaz ari-izatea.

txikaŕ. (txikiera): *izond.* Oso txikia dana. j: Txakaŕ, txikiŕin, txikeŕ.

txikafetan. (aurtzaro): *adand.* Aurtzaroan.

txikartasun. (txikiera): *is,* Ikus.: Txikiera. I: Txikitasun, txikerkeria, zeekeri, xikitasun. (zatarkeri): *iz.* Ikus.: Zatarkeri. Tipikeria, txikitasun, txipitarzun.

txikarte, (leku): *is.* axe bien arteko tarte estua.

txikartu. (apalkuntza): *ad.* Ikus.: Apaldu. I: Apalatu. (gutidura): *ad.* Ikus.: Gutitu. 1: Gutiagotu, txikiagotu.

txikartze. (txikiera): *is.* Txikiago egitea. j: Txikiagotze.

txikatu. (ezetasun): *ad.* Nunbaitetik ezetasuna kendu. j: Txukatu, xukatu.

txikerdi. (jarmaiñcra): *iz.* Pinta baten zortziren bat. I: Txikierdi, txikitxa.

txikerkeria. (txikiera): *iz.* Ikus.: Txikartasun. : Txtlzitasun.

txikef. (txikiera): *izond.* Ikus.: Txakaŕ. 1: Txikiŕin.

txikertu. (ebaketa): *ad.* Ikus.: Ebagi. I: Ebaki.

txiketa. (eguŕ): *iz.* Eguf-pusketa, ain bate luzea dana. j: Txikita.

txiketzaile. (langile-kunde); *izond.* Olaetan lan dagiena.

txiki. (txikiera): *izond.* I(aizu aundikoa ez dana. I; Txikin, do, tiki, itka, txipi, txipi, xiki, xiti (auŕen itza). (uŕitasun): *adonrd.* ikus.: Gutxi. 1: that, tiñu, tipi. (jarmaiñera): 91 iz. Piuta baton laurdena. Gauza baten baŕuan sartu al-izatea. I: Atxiki itzaren laburpena, xipi.

txiki ta andi. (berezkunde): *odour/.* $erezkunderik egin gabe ari-izatea.

txiki ta txiki. (nekabide): *adond.* Guztiai nekabidea egiten ari-izatea.

txiki-andi. (lodiera): *izond.* Ikus.: Lodikote, I: Potolo.

txiki-anditu. (azkura): ad. Aztea utzi.

txiki-ebakin. (ebaketa): *iz.* **leki** me-meak ebakitzeko lanabesa.

txiki-etsi. (salneuti): *ad.* Salneuŕi oso txikitzat ersi.

txiizi-ezin. (sarpen): *izond.* lñun sartu ezin ditekena.

txild-mil-apuf egin. (austora): *ad.* Zati txiki-txikitan apurtu. j: Txikindu, txiki-txiki egin.

txild-txiki. (sail): *iz.* Zefiari dei-egitoko itzak. 1: Txikia!.

txiki-txiki egin. (eraindu): *ad.* Zati txikietan eraindu. Ikus.: Txiki-mil-aput egin. I: Txikindu.

txiki-txikitan. (aurtzaro): *adond.* Aurtzaroaren lenengo aldian ari-izatea. Ikus.: Txikitan.

txiki-txikitandik. (aurtzaro): *adond.* Aurtzaroaren lenengo alditik. !: Txiki-txikitatik. ikus.: Txikitandik.

txiki-txoko. (oñetako): *is.* Ikus.: Eskalanpu. Eskalapoin.

txilzial. (zeŕi): is. Zeŕiari dei-egiteko aotsa. Ikus.: Txiki-txiki.

txikia-alde. (gutidura): ŕz. Gutiagotzearen egipena. E: Txikidura.

txikiago. (txikiera): *adond.* Txikiera aundiagokoa.

TXIKIAGOTASUN. *iz.* Gauss bat tipitzea, txikiagotzea edo gutietsiaren egipen eta ondorioa. (txikiera): Txikiago izatearen bereiztasuna.

txikiagotu. (gutidura): *ad.* Ikus.: Gutiagotu. 1: Txikartu.

txildagotze. (txikiera): *iz.* Ikus.: Txkkarize.

txikiatzafle. (irentze): *izond.* Ikus.: Txikiratzaile. j: Txikitero, txikitzaile.

txikidura. (gutidura); iz, ikus.: Txikia-aldi.

txikien. (txikiera): *izond.* **Oso** txikia dana.

txikiena. (txikiera): *iz.* Txiki-txikia, txikiagorik ez dana.

txikiendu. (aurtzaro): *ad.* Auto biurtu.

TXIKEERA. *is.* Kaizuz, aindoz eta abaŕ, motz, mugatua danaren tasuna. j:

Auŕa, umea izatea.: Uŕi, apuŕa izatearena. : Uzkeri, tipikeria, kaizkartasun, gutipeti, laziri, txikitasun, txikartasun, txipitarzun, zeekeri, xabarkeri, xinta-minta, xumedura, xumeri. II (kaizu), (labuŕera), (atitasnn), (uzkeri), (zati).

txikigafl. (gutidura): *izond.* Ikus.: Ñogaŕi. J: Ñaŕogile, txipigaŕi, xurizeko.

txikika. (saleroste): *adond.* Aindo txikietaz saltzen ari-izatea.

txikikeria. (zatarkeri): *iz.* Ikus.: Zatarkeri. j: Txarkeria, xikikeri.

txildki ta andiki. (lagunabaŕ): *ft.* Lagunbaŕekoak eta andi-manditzakoak.

txikikof. (gutidura): *Izond.* Gutitzen duena.

taikiknskin. (ikusmen): *iz.* Begiaz bakaŕik ikusi ezin ditekena ikusi al-izateko lanabesa.

txikikuskin ikerpen. (bilakuntza): iz. Txikiskaskin bitartez egiten dan bilakuntza.

txikii. (otz): *iz. Ikus.:* Ozkiŕi. 1: Ozkil,

txikili-mako. (abere-tresnak): iz. Asto baten bizkaŕean ipintzen diran eguŕ gupituak, zamaren bat bertan lotzeko.

txikilon. (barabil): *iz.* Baŕabil bat bakatik daukan gizona.

txlkilatn. (irentze): *ad.* Ikus.: Irendu.: Txikiratu, txikilau.

txiktn. (txikiera): *(wad.* Txikia dana. Ikus.: Txiki. (makil): *iz.* Birla txikia, besteak eratzen dituzten leŕoetatik at ipintzen dana. Ikus.: Birla, birlo.

txikindu. (eraindu): *ad.* Zerbait zati txikietaz eraindu. : Txikitu, txiki-mil-apuŕ egin, txiki-txiki egin.

txikiraldi. (irentze): fz. lrentzea egiteko aldia.

txikiratu. (irentze): *ad.* irenduta dagoena. ikus.: Irendu. Osatu, xitikatu, zikiratu, zitikatu, zikilatu, txikilatu,txikirotu, zikiatu.

txi dratzaile. (irentze): *(rand.* Aberak irentzen dituena; txikiratzen duena.: Txikiteeo, txikiatzaile, txikitzaile, zikiratzale, zitikatzale. (zomoŕo): *iz,* Ikus.: Akelamaŕo. : Kakalardo.

taikiratzale. (irentze): *iz.* Txikiratzen duena. 1: Zikiratzale, zitikatzale.

txikiro. (ardi): *iz.* Irenduta dagoen aaria; irenduta dagoen akeŕa, ziriko. Ikus.: Aari. J: Sikiro, zikiko, xitiko, xikiro. (irentze): iz. Berbera.

txikitoki. (ardi): iz. Aari edo txikiroaren aragia. Ikus.: Zikiroki, xikiroki, xikiteki. (aragi): *iz.* Berbera.

txikirotu. (irentze): *ad.* Ikus.: Irendu. Txikiratu.

txikiñn. (txikiera): *fzond. ikus.:* Txakaŕ. Txikaŕ, txikeŕ, txikitxu.

txikiŕis. (txori): *iz.* Oso txikia dan txoria.

txikiñteri. (aurtzaro): iz. Etxe bateko auŕen tatdea. J: Txikiŕitedi, saboŕeri, txirimiri, txirtxileri.

txikiska. (cŕenkura): *adond.* Eŕenkuraz ari-izatea.

txikita. (eguŕ): *iz.* lkatza egiteko eguŕ-zati txikiak. (ikatz): *iz.* Berbera.

txikitan. (aurtzaro): *adond.* Aurizaroan. Ikus.: Txiki-txikitan.

txildtandik. (aurtzaro): *adond.* Aurtarotik, J: Txikitatik, txiki-txikitandik, txipidanik.

txikitarzun. (gutidura): *iz.* Ikus.: **Gutidura. :** Utitze.

txikitasun. (zakarkeri): *iz.* ikus.: Txikartasun. j: Zatarkerl, txikerkeria, txipitarzun, xabarkeri, xikitasun, xinla-minta.

txikiteri. (txikiera): iz. Gauza txikien multzoa.

txikitero, (irentze): *izond.* Ikus.: Txikiratzaile. J: Xikitero, txikiatzaile, txikitatzaile.

txikito-zale. (ardo): *izond.* Ardo-txikitoak artzen ari dana.

txikitoka. (izketa): *iz.* ltz neurtuetan egiten da ri izketa, bertan alkaŕ zirikatzen dala.

txilcitoŕ, (gutidura): *iz.* Gutxitzeko tokia.

Ixikitu. (eraindu): *ad.* Ikus.: Ti ikindu. (zati): *ad.* Zatitan erdibitu. (ur): JI *ad.* Urak gitxitu, gutxitu. (galtza): jj ŕz. Ikus.: Esdura.

txikitura. (galtza): *iz.* Ikus.: Gitxituak. (aragi): iz. Aragiaren zitzi-pitzi, txoketa.

txikitxo. (jarmaiiiera): *iz.* Ikus.: Txikerdi. J: Txikierdi, txikito.

txikitxu. (txikiera): *frond.* Ikus.: Txakaf. ^: Txikiŕin.

txikitzaile, (Ixikiera): *izond.* Txikitzen duena. (irentze): *izond.* Ikus.: Txikiratzaile. J: Txikiatzaile.

txikitze. (txikiera): *ft.* Txiki egitearen egipena,

txilcizia. (ausiabartza): *iz.* Ikus.: Ausiabartza.: Suntsiclura.

txikizka. (saleroste): ŕz. **Aindo** txikietaz sattzea. I: Txiŕiztaka, teiŕixtaka.

txiko. (asto): *iz.* Asto txikiari dei-egiteko aotsa. (sai-abere): iz. Zaldiñoa. (zaldizketa): JJ *adond.* ikus.: Ankalatraba. J: Trikotean, txirente.

txiko-latre. (alapide): *iz.* Abereak bazkatzen ari diran totea.

txikoan. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Trikotean. J: Txali-konkili, txirikonkila, xalikonkili,

txikol. (gaztañondo): *iz.* Gaztailik ez daukan niorkotza. Ikus.: Txirikol. (pikondo): *iz. Ikus.:* Pikonduak. J: Piku txikola,

txikori **orikatxa.** (beta): *iz.* Ikus.: Orikatxa. 1: Sorgin-belaŕ.

txikof. (ikoldura): *izond.* Ikus.: Ikol. I: Iskol, txilika.

txlkorta. (alto): iz. Ikus.: Kolkotxa. J: Txigorta.

txikortu. (xigordura): *ad.* Ikus.: Txigortu. J: Sispildu, teirigartu. (ikoldura): *ad.* Ikus.: Ikoldu. Kuzkurtu.

txikot. (lokafi): *iz.* Zamukaz egindako lokaŕia. J: Txikote.

txikotu. (azaldi): *ad.* Send eta emaztea batu. 1: Ikus.: lzkepot egin. 1: Odol-naaste, odol-naste, odol-nastu, izkepot. (estatdura): *ad.* Ikus.: **Estaldura.** J: Izkepota.

txikotze. (estaldura): *iz.* Txikotu egitea.

txikuri. (belaŕ): *iz.* Ikus.: Orikatxa. Sorgin-belaŕ.

tail, (botoka): *fz.* Luŕera botatzeko boŕokan, gainduta bat dagoela aitortzeko itza.

txil-amu. (aŕantza): iz. Txiloak artzeko amua.

txil-egin. (botoka): *ad.* **Boŕoka** batean norbait gainduta dagoela aitortu-eragin. Txil-eragin.

txil-tail. (irakidura): *ad.* Bigunki iraki. (okidura): *ad.* Zearo bete.

txil-txilka. (irakidura): *adond.* Txil-tail egiteu ari-izatea.

txilboŕ. (sabel): *ft.* **Sabel** erdian egiten dan orbain biribil eta zimurtuta, txilboŕ-este legortu ondoren. J: Txilbnŕ, kixkolde, kixkoite, pikoxte, pixkolte, zil, xilko, xilkoi, ziil, zilbota, zilgoŕ, zilko,

txilboŕ--alde. (Taŕa): *ft.* Ikus.: Txilboŕ-laŕu.

txilboŕ-anditu. (sabel): ŕz. Txilboŕaren **antura.**

txilboŕeko. (sabel): *izond.* Txilboŕari dagokiona.

lxilbof este. (ninikizti): *iz.* Ikus.: Esgaŕi. j: Xilko-erize. (sabot): *iz.* Berbera.

txilboŕ-eten. (etendura): iz. Txilboŕaren **etendura.**

txilbof-lafu. (laŕu): *iz.* Naŕuetan txilboŕari dagokion zatia. Txilboŕ-aide.

tx€lboi-Inkaŕi. (sabot): *iz.* Auŕ jayo betiai sabelcan ipintzcn zayen ximusa txilboŕa eataltzen duen oyalari eusteko.

txlldef. (landarc): *iz.* Eŕazurikaria dan landarea.

txildof. (lotura): *iz.* ans.: Balazta. I: Paldesta. (eritasun): *iz.* Egaztiek mingafican izaten duten eritasuna. I: Txoldoŕ.

txildrin. (piltzaŕ): iz. Prakak edo gonak be aldean naŕas eramaten duten piltzata.

txildun. (sagaŕondo): *iz.* Baso-sagat mots bat.

tx€ldun. (sagaŕondo): ia. Baso-sagat mota bat.

txildurka. (sasi): fa. Gari edo Iiñoaren zurtoiñean biltzen dan birigaña, Ikus.: Birigaña, odol-beraŕ.

txilgaŕ. (kaskabaŕ): iz. Kaskabaf aundia. Ikus.: Kaskabaŕ. : Txtigoŕa, txinterkol, xiskoŕ, zirzikora.

txilibi. (egazti): k, ikus.: Istingot. Pekardina.

txilibili, (miŕxeleta): iz. Ikus.: Mitxeleta. Txepeleta.

txilibista, (lotura): ŕz. Ikus.: Txibista. I: Txibita. (eresgalu): *iz.* Ikus.: Txilibitu. Txistu, txiribista, txirola, txirula, txulula, txurula.

txilibistari, (eresgalu): *izond.* Txilibista jotzen duena. I: Txilibistcro, txilibitulari, txilibitari, xulubitari.

txilibistatu. (lotura): *ad.* Txilibistaz lotu edo apaindu.

txilibistero. (eresgalu): *izond.* flats.: Txilibistari. j: Txilibitulari, txilibitem.

txilibitu. (eresgaiu): *iz.* Txistu txikia, xaramela bezela, soñu zolia ematen donna. I: Frantxuleta, pita, uistn, uztu, txilibista, kopetxa, sanbel, txilubita, txiribista, txulubi, txulubita, xilibitu, zilibitu, zinbrin, zinbuŕin, xulubita, xulula, ziul. (aŕain): iz. Itxasertz andoan bizi dan aŕain goŕixka.

txilibitu-ots. (txistu): *iz.* Ikus.: Txistu. Pistu.

txilibitulari. (eresgalu): *izand.* Ikus.: Txi€ibistari. Txilibistero, xulubitari.

txilibizkau. (mozkorkeri): *ad.* Oitura eztuena mozkortu. j: Txilibrizkau.

txilika. (ikoldura): *izond.* Ikus.: ikol.: Txikoŕ.

txilimako. (arbalda): *iz.* Ikus.: Artola.

txilimala. (mintzabide): *iz.* Asko mintzatzea.

train. (zeiñu): *iz. Zeiñu* oso txikia.: Txilinda, txilinta, txilintxa. (mintzabide): *izond.* Asko mintzalzen dana. (xirxilkeri): *izond.* Xirxilkeriz ari dana. (sañn): j *iz.* Zeiñu txikiarcn soñua.

Txilin-aldi. (zeiñu): *iz.* Txiliñaren soñua.

txilin-antzeko. (zeiñu): *izond.* Txiliñaren antza duena.

txilin-ao. (zeiñu): *iz.* Txiliftaren aoa.

txilin-batz. (zeiñu): iz. Txiiiñen multzoa. I: Txilinteri.

txilin-bedaf. (belar): *iz.* Gari ta artoaren txerketx-landare bezela bizi dana; bare lore ta efoa zuriak dira.: Txilin-bclaŕ.

txilin-dofe, (dote): *iz.* Txiliñak dauzkan dotes.

txilinjoile. (zeiñu): *fzond.* Txiliñak jotzen dituena. : Txilin jotzaile, txiiinkari,

txilin-madari. (madariondo): *iz.* Madari-mots bat.

txilin-miin. (zeiñu): *iz.* Txiliñaren mingaña. j: Txiiin-min.

txil€n-oska. (zei tu): *adand,* Txiliñak jotzen ari-izatea.

txilin-ots. (zeiñu): iz. ikus.: Txiliuketa.

txilin-tayuko, (zeiñu): *izond.* Txikñaren itxura donna.

txilin-tayutu. (zeiñu): *ad.* Txiliñaren itxura Oman.

txilin-txillnera. (joko): iz. Intxauŕak, bat-banaka, zulo haters botatzen egiten dan jokoa.

Txilin=ugel. (lepoko): *iz.* Txuŕil deitzcn dan zildayaz tinkotzen dan lepo-uztaya,

txilin-uztati. (zeiñu): ŕz. Zoiñuaren abedia. (abedi): *iz.* Berbera.

txilinda. (zeiñu): iz. 1kus.: Txilin. I: Txilinta, txilintxa:

txilindron. (sukalde): *iz.* Bildots edo antzumcaren aragiaz cgiten dan eltzaria. (naŕaskeri): *iz.* Nafaskeriz ari dan gizona.

txitinera. (zeiñu): *iz.* Zcira eramateko abereai lepoan jartzen zaizkien txilin eta txirinbilak.

txllingatu. (jatsiera): *ad.* Beeratu, jausi, erori.

txilingile. (zeiñu): *izond.* Txiliñak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

txitinka ari. (zeiñu): *ad.* Txiliñak jotzen ari-izan. Ikus.: Txilinkatu.

txilinkada. (tanpa): *iz.* Txiliriaz emandako tanpa.

txilinkar€. (zeiñu): *izond,* Ikus.: T'xilin-joile. Txilin jotzaile.

txilinkatu. (zeiñu): *ad.* Txiliñak Jo. lktts.: Txitinka ad.

txilinkata. (zed-1u): *iz. Txiliñak* jotzea. I: Txilin-ots.

txilinlci. (zeiñu): *iz.* Txiliñak egiteko metala.

txilinport. (igali): iz. Baso-igalla, oso mingotsa dana.

txil€nporta. (egazti): *iz.* Igeri-oinduna dan egazlia; moko zezen eta zoŕotza, **ega** motzak eta bogi bakoitzaren atzean Iuma-mordotxo bat dauzkana. Txilipu ta. *II* Txilinporta lepabeltz. Il Txilinporta lepa-goŕi.

teilinportaka. (joko): *iz.* Zerbait izkutatzen egiten dan auŕ jokoa.

txilinta. (zeiñu): *iz.* Ikus.: Txilin. I: Txilinda, txilintxa.

txilintegi. (zeiñu): *iz.* Txilifiak dagozen tokia.

txilbsteri. (zeiñu): *iz.* Ikus.: Txilin-batz.

txilintxa. (zeiñu): *iz.* Ikus.: Txilin. Txilinda, txilinta, txilintxo, xiuxila, xinkila, xintxaŕi, xintxil, zilintxa, txintxati.

txilintxa-no. (zeiñu): *iz.* Txilintxaren zati zabatena,am.

tail€ntxalan. (eztabaida): *iz.* Auŕen arteko eztabaida txikiak. (joko): iz. Aden jokoa; bizkaŕetatik batutzen dim, besoak atzetik alkartzen eta jasotzen, zeiñu baten igiduraren antza emaleko.

txilintxan, (dilingadura): *frond.* Dilindan dagoena. Ikus.: Txilintxau.

txilintxatu. (abaŕ): *ad.* Abaŕak, igalien aztagatik uztaitu. Ikus.: Txilintxau.

txilintxau, (dilingadura): iz. Ditindan dagoen zerbait. : Txilintxan, txilintxautu. (abaŕ): *ad.* Zugatz baten abafak uztaitu. : Txilintxatu.

txilintxaugia, (dilingadura): iz. Zerbait dilingan jartzeko kakoa.

txilintxauka, (dilingadura): *adond.* Dilindan egotea.

txilbatxautn, (dilingadura): *ad.* Dilingan egon edo

txilintxo. (zeiñu): *iz.* Txilin txikia.: 'rxilintxa.

txilintxon, (dilingadura): *frond.* Dilindan dagoena.

txllipala. (eyeraldi): fz. Ikus.: Txiŕitola. I: Kalaka. (eresgaiu): *iz.* Ikus.:1(aŕaka, f: Kiritnatraka, txilipaka.

txilipitaiña. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: IVtitxeleta. j: Txilibili, tximilot.

txilipiteru. (aŕain): *iz.* Aŕain-mota bat.

txilipolot-egin. (irabio): *ad.* UbiIak irabiotu. (Mil); *ad.* Berbera.

txiliporta. (aranondo): *ft.* Biribila, margo orlegi-argia ta oso gozoa dan erana.

txilipotoi. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. I: Tximilot, tximeleta.

txilipurdi. (birunda): *is.* Mclean cmandako birunda. 1/ Ikus.: Burnzgain. Pinpil, txunlxuleperdi, zilipurdi, zinzilipurdi.

txilipurdika. (birunda): *adond.* Burua luŕeao jaŕita, birundak ematen ari-izatea.

txilipurta. (egazti): *iz.* Ikus.: Txilinporta. |: Txiliporta.

txilist-ara. (lekazi): iz. Tilistaen garaya cdo aldia.

txilista. (belaŕ): *iz.* Abereentzako balm' onena. (lekazi); *is. Tkczs.:* Tilista. I: llriista, txiliste, txindil, txingila, txirta, ilarki.

txilista-antzeko. (lekazi): *izond.* Tilistaren antza duena.

txilista-irin. (lekazi): iz. Tilistaz cgindako aya.

txiliste. (lekazi): iz. Ikus.: Tilista. Txilista.

txiiltua. (txikiera): *izond.* Txiki geratu dana; edo txiki biurtu dana.

txilko. (sabel): *iz. Ikus.:* Txilboŕ. I: Pixkoite, zil.

txilmista. (lximista): *L.* Ikus.: Iñusturi, I: Txamista, txilimista.

trdloka. (ertsidura): *Land.* Ertsituta dagoena.

txiloma. (arto): iz. ikus.: Artaburu. I: Lokotx, txokorta.

txiiubita. (eresgalu): *iz.* Ikus.: Txilibitu. Txiiibista, xulubita.

txila. (makil): *is.* Olezko zatikoa, lure ta estua dana. I: Lits. (at): *iz.* Telak gañean ezartzeko erabiltzen dan ol mca. Olizaŕa; of aundia. (neuii): II iz. Lake; garauen neurtaiiva. (ups): II *iz.* Upa ta upelak egiteko erabiltzen diran oiaetako bakoitza.

txila-erdi. (neuti): *iz.* Laka-erdi, lakcrdi. Tkus.: Lakerdi.

txilak-eragin. (gurenda): *ad.* Ikus.: Garait. I: Garaitu.

txilardi. (abetxu): *iz.* Txilaŕen multzoa; txilaŕak dagozen tokia. 1: Txilardegi, Mardi.

txilarkide. (abetxu): *izand.* Txclarkariari dagokiona.

txiluf. (abetxu): iz. Txilarkaria dan abetxua; oso adartsua da, ta lore txiki, znri-orlegi edo goŕixkak dauzkana. Ikus.: Aiñaŕ. I: Giñaŕa, itsuski, txilaŕa, txiŕintxin, aiñaŕ, aiñais, glint, giñaŕ latza, zurdika, zurdikatx, zurikatx.

txilaŕ abafak. (abat): iz. Txilaŕaren abafak.

txilazai. (muff): *izond.* Carat] eta miñentzako neufiak zaiutzen dituena.

train. (ants): iz. Ikus.: Gaŕasi. I: Txalanpa. (egazti): *iz. Ikus.:* Kuiliska. I: Kulixka.

txilioka. (ants): *adond.* Txilioak ematen ari-izatea.

txiliste. (adikin): *iz.* Adikiñean dagoen tilistaren antzekoa dan ezurtxoa.

txilo. (stain): tz. Eŕoselaren kuma. I: Pantxo. (txori): *iz.* Gañetik mango urdiña, azpitik zurixka ta moko-xokoan zurda baits eta luzeak dauzkan txoria. Euliak aŕapatzeko erabilia izan da.

txllotu. (begi): *ad.* Begiak fiototu, fiotu, naŕotu.

titlaŕ. (lokaŕi): iz. Beyari auŕeko belaun bateau jartzen zayon lokaŕia, obeto jeixteko. Tkus.: Biluŕ.

txiluŕi. (lokaŕi): iz. Lokaŕi baten kiskurbiuŕak. Tfiis.: Kiskurbiuŕ.

txilufitu. (lokafi): *ad.* Lokafiak koropiĺatu.

(alma. (ule): *iz. Tkus.:* Txerlo. I: Naspilduta dagoen ileondoa. I: Tximaŕo, txisma, zerla, zima. (tales): *iz.* Ikus.: Zimuŕ. I: Uzuŕ, tximel.

txima-jario. (ule): *izond.* Tximak asko dauzkana. Ikus.: Tximadan. Tximatsu.

(alma-Mae. (ule): *izond.* Txima luzeak dauzkan.

tximadu. (toles): *ad.* Ikus.: Zimurtu. I: Tximatu.

txmadun. (ule): *izond.* Tximak dauzkana. Ikus.: Txima jario, tximatsu.

tximail. (zimeldura); *izond.* Zimeiduta dagoena. I: Tximal, tximel.

tximaje. (ule): *iz.* TJIe ugaria.

tximakatu. (iauliketa): *ad.* Tkus.: Zimikatu. : Tximikatu, lximizkatu.

tximal. (zimeldura): *izond.* Zimelduta dagoena. I: Tximel, tximail, txinnil. (gaztañondo): *is.* ikus.: Txigoŕ. Tximel. (toles): II iz. Ikus.: Txima. I: Zimuŕ.

tximaldu. (gupiera): *ad.* Zerbait gupitu.

tximaltu. (toles): *ad.* Ikus.: Zimurtu. I: Mutukatu. (zimeldura): *ad.* Ikus.: Zimeldu. I: Muduŕitu, tximeldu, tximildu.

tximatikatu. (austura): *ad.* Zati txikietan apurtu. I: Tximiŕikatu.

tximafo. (isle): *iz.* ikus.: Txerlo. I: Txima.

tximafodun. (ule): *izond.* Tximaŕoak dauzkana. I: Tximaŕozko, lximazko.

tximaŕozko. (tile): *izond.* Ikus.: Tximaŕodun. I: Tximazko.

tximart. (aŕantza): iz. Lau airmen multzoa. ikus.: Karpin.

timatsu. (We): *izond.* lkus.: Tximadun. ^: Txima-jario.

tximatu. (efealdi): *ad.* Gañetik etc. I: Tximiidu. (toles): *ad.* Zimurtu. I: Tximadu.

tximaya. (Me): *iz.* UIe luze ta usua.

tximazlco. (ule): *izond* Ikus.: Tximaŕodun. I: Tximafozko.

tximel. (lapel): *iz.* Burua estaltzeko txanoa. Ikus.: Txano. I: Txanu, tximen, txolcŕ, buruko. (zimeldura): *izond.* Titus.: Tximai.: Tximail. (gaztañondo): || *iz.* ikus.: Txigef. I: Tximal. (lankuntza): II iz. Olactako lanabesa. (eŕea€di): H *Load.* Oso eŕeta dagoena.

tximel-usal. (eŕealdi): iz. Oso eŕeta dagoenak ematen duen usaya. I: Tximilkuŕin.

tximeldu. (zimeldura): *ad.* Thus.: Zimeldu. : Tximattu, tximildu, ximaldu, zimildu.

tximeletantzeko. (mitxeleta): *izond.* Tximeletarcn antza duena.

tximeleta. (mitxeleta): iz. ikus.: Mitxeleta. I: Txiliputoi, ximeleta, txintxilin-palo. (biutin): *iz.* Bi egatx dauzkan biutikoa.

tximelga. (tantaidui): is. Tantaiduiko malcilai jartzen zayen zurezko indargatia.

tximen. (kapel): *iz. lien.:* Txano. I: 'I'ximel.

tximika. (ufikaitasun): *iz.* Ikus.: Ufikaltasun. : E.ŕuki. (uzkeri): *iz.* Ikus.: Uzkeri. I: Txatxaŕ. (taŕa): I *iz.* Ikus.: Pikoŕ. I: Pikorta, muxika, gildaŕ, txaŕamiñu, txingoŕ. (zomoŕo): I *iz.* Margo goŕi lions ta coin oso zapalduta dauzkau zomofaa, giza-odola xurgatzen duena. ikus.: Txicuitxa. Tximintxa, tximutxa, txinitx, ximitx, zimika, zimintza, zumitz. (txori): II iz. fiats.: Apez-txori. I; Negu-txori.

tximikario. (zimiña): *iz.* Ikus.: Zimiño. I: Tximiña.

tximikatsu. (late): *izond.* Lafuan tximikak dauzkana.

tximikatu. (iauliketa): *ad.* ikus.: Zimikatu. I: lmurtzi, tximakatu, tximurkatu. (atz-nai): *ad.* Kili-kili egin.

tximiko. (iauliketa): *iz*. Ikus.: Zimiko. Txatxamuŕ, tximizka, (alma, zimikadura.

tximikoz. (iautiketa): *adond.* Zimikoak egiten ari-izatea.

tximiidu. (eŕealdi): *ad.* Ikus.: Tximatu. (zimeldura): *ad.* ikus.: Tximaltu, I: Tximeldu.

tximilinkof. (joke): *iz*. Auŕen joko bateau erabiltzen dan itza.

tximilkuŕin. (eŕealdi): iz, Ikus.: Tximel-usai.

tximilot, (mitxeleta): iz. Ikus.: Mitxeleta. I: Tx€lipitaiña txilipotoi.

tximiln. (aranondo); iz. Basoko aranondoa. Txinbilo.

tximiugafii. (belaŕ): *iz*. Zokodikaria dan belafa; bere ofiak eltzekarian jaten dire.

tximintx. (kayola): *iz*. Gaztañak, gazta ta abaŕ iraun-erazteko eskai-kayola. Ikus.: Gereta I: Kereta, xaŕeta.

tximintxa. (zomofo): *iz*. Ikus.: Tximika. ^: Tximitxa, tximintxe.

tximiño. (zmiño): *ft*. Ikus.: Zimiño. I: Makako, tximiñoi, tximio, tximikario, tximiokario, ximiño.

tximiñoi. (zimiño): iz. Ikus.: Zimiño. I: Tximiño. (maskordun): *iz*. Ikus.: Aguarin. f: Pota.

tximiñu. (aŕantza): *iz*. Arantz-ontziko ontzi-burua.

tximio. (ZIMIÑO): *iz*. *Ikus.:* Zimiño. Tximiño, tximo.

tximiritxa. (egazti): iz. Igokaria dan egaztia, erleak jaten dituena. Tximuŕuntxa.

tximifika. (mitxeleta): iz. Ikus.: Mitxeleta. J: Pitxeleta, tximiŕita.

tximiŕikatu. (austura): *ad.* Ikus.: Tximaŕikatu.

tximifita. (mitxeleta): *iz*. Ikus.: Mltxeleta. j: Tximiŕika, tximitxia, txinbeleta.

tximiska berba-egin. (mintzabide): *ad.* Ikus.: Tximiskau. Tximiskatu.

tximiskau. (mintzabide): *ad.* Ortzen artean mintzatu. j: Tximiska berba-egin, tximiskatu, tximizkau.

tximispanaketa. (tximist-iudaŕ): Tximist-indafaren bidez gorputz baton antolagabeketa.

tximispidabil. (tximist-indaŕ): *Ia.* Tximist-ingurua.

tximispide. (tximist-indaŕ): *iz*. Tximist-indaŕaren eramailea. 1: Igazpidea. I: Tximist-inguru bat amaitzen dan lanabesa baten atala.

tximispizketa. (tximist-indar): *iz.* Tximis-indafaren bidez gorputz sandal baten gañean, ubil batean urtutako metal-geruza bat ipiñi,

tximist-altzairu. (burni): *iz*. Tximist-indafaz egindako altzairua.

iximist-argontzi. (tximist-indar); *iz.* Lcyaŕezko onteiaz egiña dagoen argi-ontzia; bere barnean metal-añ bat dago, ta bere zeaŕ tximist-indafa igarotzean goriturik geratzen da.

tximist-azku. (tximist-indaŕ): *iz.* Tximist-indafaren aindoa.

tximist-aztileria. (izkutukeri): *iz.* Ekaitzen bitartez egindako aztikeria.

tximist-bide. (tximist-indaŕ): Tximist-indafaren inguru baten azkeu gaikia.

tximist-bilduf. (txirista): *iz.* Tximistarekiko bilduŕa.

tximist-bisketa. (tximist-indaŕ): *iz.* Tximist-indafaren bider mukulu baten gañean, ubil batean urtutako metal balm geruza bat ipintzea.

TXIMIST-BURDI. iz. Kale bateau edo gurdi-bide batean jaŕita dagoen burni-bidea, tximist-indafaz dabiiena. I: Tximist-gurdi. !! (burdi), (bumi-bide), (orga).

tximist-egile. (tximist-indaf): *izond.* Tximist-indafa soŕerazten duena.

tximist-eragile. (tximist-indar): *izond.* Tximis-indafaren bider ibili-eragiten dueua.

tximist-erio. (eriotza): *iz*. Tximist indafaren bidez iltzes edo erailtzea.

tximist-gurdi. (tximist-burdi): *iz*. Ikus.: Tximist-burdi, I; Tximisgurdi.

TXIMIST-1NDAŔ *iz*. Indaŕaren era; igurtziketa , hero edo kimiaren egikeralik sot ditekena; erakarpen eta astanduraz, pindafez eta beste agerpen argitsuetaz eta kima-aldaketaz agertzen dana. I: Artile edo laŕuaz igurtzitako efetxinak artzen duena. : Arnie edo laŕnaz igurtzitako beriñak artzen duena. Iñazi-argi. !! (dirdira), (neuŕi), (otanizti), (pisia), (ufutidazkin).

tximist-indaŕetxe. (tximist-indaŕ): Tximle-indafa soŕerazten dan etxe edo ola. I: Tximistargi-ala.

tximist-indaf-eyera. (tximist-indaŕ): Tximist-indafa soŕerazteko langai-etxe berezia.

tximist-indafez. (tximist-indaŕ): *adond,* Ikus.: Tximistaz,

tximist-ixil. (tximista): *iz*. Uŕutiko iñusturia.

tximist-joa. (tximista); iz. Tximistak egindako ezbeaŕa.

tximist-loro. (tximist-indaŕ): iz. Tximist-agile ta tximist-lanabesa baten artean jartzen diran bi tximispideen bakoitza.

tximist-neurkin. (tximist-indaŕ): *iz.* Tximist-indafa neurtzeko lanabesa.

tximist-odi. (tximista): *iz*. Tximistaren jausteak mugefezko lufetan egiten duen leyaŕezko odia. j: Tximist-zula.

tximist-ontzi. (tximist-indaŕ): iz. Tximist-indaŕa daukan ontzia.

tximist-ofatz. (tximista): iz. Tximistak erakartzeko lanabesa.

tximist-otanezko. (tximist-indaŕ): *izond.* Tximist-indaŕez otaneztatzen dan burni-agari dagokiona.

tximist-salakin. (tximist-indaŕ): iz. Gorputz bat tximistatuta ote dagoen jakiteko lanabesa.

tximist-urtikari. (tximista): *izond.* Tximistak botatzen dituena.

tximist-xira, (v-indaŕ): *iz*. Tximist-indafez yarduten duen su-ziztailua.

tximist-zulo. (tximista): *iz*. Ikus.: Tximist-odi.

TXIMISTA, iz. Bi odei artean edo odei bat eta lufaren artean egiten den zunpadak soŕerazten duen indaf aundiko tximist-txindata. I: Iñusturi, Eŕaizo, aŕi-iraztu, curtxiri, ausmaŕi, auznafi, ibortziri, iizturi, iñastura, iñazu, iñazi, iñaztura, iñestu, iñestura, irastu, irastaŕi, irurtziri, irurziri, iruntziri, ieiñuru, leñuru, oiñazkai, oiñaztaŕi, oñeztaŕi, aiñestura, oiñaztura, oiñoztura, oizaztura, onaskat, oneztaŕi, oñezia, atayena, ortzi, ozme, ozpin amoŕatua, ozpinati, ozpirin, ozprin, ozpingefi, simista, ximista, uñazi, uulgi, txannista, txasmista, tximizta, txirimits, iñezetu, xasta, xarta, xazta, ximixta, xixta-mixta, zimizt, zimizia, ixto, jusluri. (kaskabaŕ); dz. Ikus.: Kaskabaf. it (ekaitz), (ostagizti), (pnndaf), (tximist-indaŕ).

tximista. (tximista): *iz*. Ikus.: lñusturi. I: Txilnusta, xixmista.

tximista gala?. (oyutza): *oyu.* Asefea adieraztеko oyutza.

tximlsta-izan. (tximista): *ad.* Iñusturiak izan.

tximistaga. (iximist-indar): iz. Tximist-burdiek tximist-indaŕa artzeko daramaten burni-aga. (tximist-burdi): *iz*. Berbera.

tximistagafi. (tximist-indaŕ): *izond.* Tximistatu ditekena,

zurezcan. (bakartasun): *adond.* Zu bakaŕik egotean.

zurezko. (zur): *izond.* Zuraz egindakoa.

zurezko oltza. (ottza): *12.* Arautasunezko egipenetan agintarientzako esertoklak jartzeko atontzen dan oltza.

zurezkoa. (bereiztasun): iz. ikus.: Zuretasun.

zureztadura. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Zur-emendio.

zureztatu. (itxasontzi): *ad.* Itxasontziaa lekoretik zuraz indartu. (ottza): *ad.* Zuraz estali. I: Zun,ztu,

zureztu. (oltza): *ad,* Ikus.: Zureztatu.

zurga. (edoskipen): *iz.* Edoskipenaren egipena. j: Zurgaldi.

zurga-draga. (edoskipen): *iz.* Edoskipena egiteko lanabesa.

zurga-zurga. (edari): *adond.* Uŕupaz edatea.

ZURGABETASUN. *iz.* Zurtasunaren peitzea. Egilearen gaiztakeria izan ezkero, eŕuak izango liraken egipenak soferazi ditzaken laxotasun zigorgaŕia. Zufezkeria, zuzitasun. *11* (adingabetasun), (arduragabetasun), (azarkuntza), (biurkeri), (ergettasun), (eŕa), (ozlen-ikuste), (ga[bide), (gogaldieza), (urduritasun),

zurgagaŕi..(egoskiera): *izond.* Egoski egin ditekena.

zurgai. (zugatz): *iz.* ltxura edefako zugatza.

zurgaiko, (aizoyalak): iz. Aizoyal-mota bat. j: Zurgaiko urns/a.

zurgaiko masta. (aizoyalak): *12.* Ikus.: Zurgaiko.

zurgailu. (edoskipen): iz. Auŕentzako edoski-tresna.

zurgaltz. (zurtasun): *izond.* Zurtasunean geyegiz ad dana.

zurgatzgafi. (zurkaitz): iz Ikus.: Zurkaitz. j: Zontai.

zurgaketa. (cgoskiera): *iz.* Egozkia egitearen egipena. Zurgaldi. (linburdika): *iz.* Liuburdika egitea. I: Zurgaldi, zurgaritasun.

zurgakizun. (egoskiera): *iz.* Egoskitzeko dagoena.

zurgaldi. (egoskiera): iz. Ikus.: Zurgaketa. (edoskipeu): *iz.* Ikus.: Zurga. (linburdika): ia Ikus.: Zurgaketa. I: Zurgaritasun.

zurgardl. (zugatz): *iz.* Basoko zugatza.

zurgari. (bonbonkada): *izond.* Bonbonkadaz ari dana. Zurgatzaile.

zurgaritasun. (linburdika): *iz.* Ikus.: Zurgaketa, I: Zurgaldi.

zurgafi. (begiespen): *izond,* Begiespena soŕerazten duena.

zurgatu. (edoskipen): *ad.* Ikus.: Edoski. Murizatu, xurgatu, edoskia egin.

zurgatx. (malizurtasun): *izond* Maltzurtasunez ad dana. : Zurikari.

zurgatzaile. (edoskipen): *izond* Edoskia egiten duena. (boubonkada): *izond.* Ikus.: Zurgari.

zurgei. (zugatz): iz. Zur asko dakafen zugatza. (zur): *iz.* Berbera.

zurgida. (zurigintza): *iz.* Zuriglntzan narabidea erakusten duena.

zurgin. (langiĺe-kunde): *izond.* ikus.: Arotz. Zutgin, zurgingo, zurgintzu, zurgile.

zurgin-mai. (zergintza): *iz.* Amtrak Ian-egiten duen maya. (mai): *iz,* Berbera.

zurgin-mutil. (zurgintza): *iz.* Arotz-langintza ikasten ad dana.

zurgin-ola. (zurgintza): *iz.* Zurgintza-lantegia. Zurgintegi, zurgiñola.

zurgindegi. (zurgintza): *iz.* Ikus.: Zurgintza, j: Arotzia.

zurgingo. (langile-kunde): izond. Ikus.: Zulgin. Zurgin, zurgintzu.

zurgintegi, (zurgintza): *iz.* Ikus.: Zurgin-ola.

ZURGINTZA. *iz.* Zura lantzekoa dan langintza; Ian od egiten dan lantegia. Arotzia, arozketa, arozkintza, arotzeria, arotzeritza, arozkintza, arozkiniza, zurarozkintz, zurgindegi, zur-ola. // (ate), (daratelu), (egurki), (eraikintza), (efedize), (lanabesa), (ol), (zur), (zuredi).

zarglntzu. (langiĺe-kunde): *izond.* Tkus Zurgin. I: Zurgingo.

zurgiñafe. (zur): *iz.* Ilcas.: Zur-giafa. I: Zur-giaŕo.

zurgitz. (urguritasun): *izond.* Zurbizkeriz ari daua.

zurgizen. (zuritasun): *iz.* Egufaren zati zuria.

zurgizon. (irudigintza): *iz.* Zuraz egindako irudiña.

zurgaiko. (aizoyalak): iz, Aizoyalaren zatia.

zurgofl. (margo): *iz.* Zuri-gorixka dan margoa.

zurgofitn. (mango): *ad.* Zuri-goŕixka dan margoa artu edo eman.

zurgu. (zurubi): *iz.* Ikus.: Zurubi. I: Xurgu, zurubu.

zurgu-aiztu=. (zurubi): *iz,* Alkartuta dagozeu bi esku-zurubi. Zurgu-bikoitz.

zurgu-ate. (ate): *iz.* Ate nagusiarcn ondoko baste alea.

zurgu-bikoitz, (zurubi): iz. Ikus.: Zurgu-aiztuf.

zurgu-bil. (zurubi): *iz.* Biribiĺa dan zurubia. Zurgu-biribil, zurgu-biuŕi.

zurgu-biribil. (zurubi): *iz.* Ikus.: Zurgu-bil. I: Zurgu-biuŕi.

zurgu-biutl. (zurubi): *iz.* ikus.: Zurgu-bil. : Zurgu-biribil.

zurgu-buru. (zurubi): *iz.* Zurubian atsedena artzeko dagoen tokia.

zurgu-etxe. (zurubi): *iz.* Zurubiaren kutxa.

zurgu-mail. (zurubi): iz. Zurubiareu mala.

zurgu-mailadi. (zurubi): *iz.* Zurubiaren zatia.

zurgu-orde. (zurubi): *iz.* Zurublaren ordez erabiltzen dan lauzko makurtua, langak dauzkana.

zurgulu. (eritasun): *izond.* Erdi cri dagoena. Ikus.: Zilimala, zurbulu. (egosketa): *izond.* Erdi egosita dagoena.

zurgutu. (gozamen): *ad.* Aokera artu. (edoskipen): *ad.* Edoski egin.

zurgutxo. (zurubi): *iz.* Zurubi t:cikia.

zurgutzaf. (zurubi): *iz.* Zurubi aundia.

zurl. (zuritasun): *iz.* Margo zuria. Txuri, xuri. (surikeri): *izond.* Zurikoriz ad dana. I: Zur-iduri, zurikatzaile, zuriketari. (alpeŕaldi): I) *izond.* Lancrako Opera dana. (izenorde): II *izond. Zu* zeran oŕi. (txintxin): II *iz.* Antziñako txintxiña.

zuri itzegin. (zurikcri): *ad.* Zurikeriz ari-izan.

zuri-afe. (mango): *izond.* Margo aŕezka.

zuri-baltz. (atsekabe): iz. Atselcabeak. Zuri-beltz, zuri-beltzak.

zuri-bafi. (zurigintza): *iz. Ikus.:* Zurialdi, Zuri-beŕi.

zuri-bedaŕ, (balm): *iz.* Julu€raizkeria dan belafa, jaboya bezela erabilia izan dana. Zuribelaŕ.

zuri-beltz. (atsekabe): *iz.* lkus.: Zuri-baltz. : Zuri-beltzak.

zuri-beltzak. (atsekabc): *iz.* Ikus.: Zuni-baltz. j: Zuri-beltz.

zuri-belzka. (joko): *iz.* Alden joko bat, eskuan gauza bat gordetzean egiton dana.

zuri-beŕi. (zurigintza): *iz.* Ikus.: Zurialdi. I: Znri-baŕi.

txinalari. (endeŕi): *izond.* Txina eŕiatdearen izkuntza, alert! ta oiturak aztertzen dituena.

txinalen. (oñctako): *adond.* Txinalez jantzita egotea. j: Txinalka.

txinalka. (oñetako): *adond.* Ikus.: Txinaten. j: Txuralko.

txinaŕ. (eŕealdi): *iz. Gafa* atera gabe piztuta dagoen edozein gaya. j: Txingaŕ, piŕín, sumuŕ, kanboŕ, txinbart, txindaŕ, txinaa, txingartza, txingi, txinhaŕ.

txinaf-auts. (Wants): *iz.* Txinaŕak uzten dan etautsa.

txfnaŕa. (eritasun): iz. Abelgoŕi ta abeltxeen eritasuna, gizonak ere euki dezakena.

txinat-ontzi. (beroketa): *iz.* Berotzeko , txinaŕak jartzen diran ontzi berezia, metalezko, biribila ta crtz zabala duena. j: Txingaŕ-ontzi, ikatzuntzi, ikatz-su, iñaŕontzi, txopcta.

txinartu. (cŕcaldi): *ad.* Txinaŕa biurtu. Pispildu.

txinauŕi. (txindufi): *iz.* Ikus.: Txinduñ. I: Txinduŕi, xinauŕi, xinufi.

txinbart. (eŕealdi): *iz.* Ikus.: Txinaŕ. Txingaŕ.

txinbel. (urmael): *iz.* Olaetako urmaela; bertatik ura turtukira doa. j: Txurbo.

txinbeleta. (mitxcicta): *iz.* ikus.: Mitxeleta. j: Tximiŕita.

txinbilo. (aranondo): *iz.* Ikus.: Tximilo.

txinbo. (uramel): *iz.* Ikus.: Txinbcl. (ate): *iz.* Ura igaro dcdin, jasotzcn dan uraskako atea. (cdur): j *iz.* Edufaren pikot txiki ta iegoŕa. j: Txingo. (zubil): jj *iz.* Txanpal deitzen dan lokaña biltzeko, aŕantzaleek darabilten zur oso gogoŕezko zubila. (jolasbide): II *iz.* Ikus.: Dibo. I: Zabu. (txori): Igarotzen dan txori txikia jaleak gogoz jaten dutena. j: Zoza-txinbo. (langaizti): 11 Jr. Langai baten zubil baten barnean igitu diteken zatikoa.

txinbo-txakuŕ. (zakuŕ): *iz.* Txinbo txoriak eizatzen diŕucn zakuŕa.

txinboka. (euri): *adond.* Euria uyolka ari-izatea.

txinbokada. (langaizti): *iz.* Txinboaren igidura.

txinda. (eresgalu): *iz.* Eresi-taldean erabiltzen dan txintxina eresgalua. Txindata,

txinda-gaŕalz. (gereziondo): *iz.* Oso gaŕatza dan gerezia.

txindaŕ. (eŕealdi): *iz.* Ikus.: Txinaŕ. I: Txingaŕ. (pindaf): *iz.* Ikus.: Pindaf. lnaŕ, txindi, txingat, txispita, xinda, zipirta.

txindi. (txin): iz. Aldiñen ordezgafia dana, txintxln, ingi ala agiriak; salerospenak egiteko erabiltzen dana.: Txin, burdiñ, burjin, diari, dire, duul, kuxkuŕ, sos, txingi, txinta, txintx, xoxa, ziz, kalelia. (eŕealdi): *iz.* Txingaŕ. (pindaf): H iz. Ikus.: Pindaf. j: Txindaŕ. (eguŕ): *iz.* Ikus.: llindi. ; Ilinti. II (aberastasun), (efi-ondasun), (ogasun), (txintxln).

TXINDI-AGIRI, iz. Saleroste-agiri berezia; beraren bidez ezartzen duenak, baste bati txindi-ordainketa bat egin dezala eskatzen din. II (saleroste).

txindi-ertz, (txinlxin): *iz.* Txintxiñan ertz txikia.

TXINDI-ETXE, iz. Txinditza-igipeua, aldakuntza, beeratze, arturenen idikitzea, kontu agirien laguntza eta ororen txindi-gayak, mezuz, salerostea dagoen etxea. I: Diaru-pausagia, dirutegi, diru-salcroste, Il (baltzu), (efi-ondasun), (lanbide), (langintza), (ondasun), (salcroste), (txindi-agiri), (zaindegi), (zenbakun).

txiudi-zai. (lain): *frond.* Txindia zaintzen duena.

txindi-zenbateskun. (zenbakun): *iz.* Auŕetik zerbaiten aldiña ainbatzea.

txindi-zoŕo. (txin): *iz.* Txindi-zizlcu.

txindiki. (txin): *iz.* Txindiari dagokiona.

txindil. (lekazi): *iz.* Ikus.: Tilista. Txilista, txingil.

txindilari. (txintxin): *frond.* Txintxiñak trukatzen ditucna.

Minding!. (tabs): iz. Txindi-etxearen txindi-txartcla.

txinditegi. (eliza): *iz.* Yauretxeko kutxa.

txinditu, (txin): *ad.* Txindia metatu.

txinditza. (lain): *iz.* 1kus.: Allxoŕ. Altxabe.

txindizko. (tabs): *izond.* Txiudiari dagokiona.

txindizti. (txintxin): iz. Txintxin eta don hiaen gorabcrak aztertzen dituen yakintea.

txindoŕ, (txoskoŕ): Az. Ikus.: Betaŕo. Mitxingoŕ, pctaŕo, petxoŕ, pintoŕ, pinlzindoŕ, pitoŕ, txindoti. (zeŕi): *iz.* Zedaren aragi-zatietaz egiten dan mulkoa. j: Txingaŕ, txingof, txiukoŕ, txintxaŕ, txitxi-apuŕ, xingoŕ, txintxorta. (txori): *iz.* Bats.: Txantxalangoŕi. Txantxangoŕi, txindoŕi, zintzuŕ-goŕi.

txindoñ. (txoskoŕ): iz. Ikus.: lietaŕo. Mitxingoŕ, natant, patrol, pinta-, pintzindoŕ, pitoŕ, txindaŕ. (Irani): *iz.* Ikus.: Txantxalangoŕi. Ê: Txindoŕ. (txinduŕi): H *iz.* Ikus.: Txinduŕi. j: Giñaufi, txinauŕi, txingufi. (mutidura): II *iz.* Soin-atal baten mutidura.

txindoti baits. (trod): *iz.* Zomoŕo-jalea dan txoria, bakaŕik bizi dana ta oso baftza margoz; itxaso ondoan eta aitzen artean dabilena.

txiudofltu. (mutidura): *ad.* Soin-atal bat mukuldu. I: Txinduŕitu, txingoŕitu, txinguŕitu, txiñuŕitu, xinduŕitu.

txindu. (txinixin): *ad.* Txintxiiiak egin.

txindun. (txurtxin): *izond,* Txintxiñak dauzkana. (txin): *frond.* Txin edo txindia daukana.

TXINAUŔI. *iz.* Eztenduna dan zomofoa, lagun-artean bizi dana; bizilekurako, lurpean zeaf-zuloak dagizki, lekorera irteteko ao batzuckin. j: Giñaufi, iñuŕi, oñaŕi, txindoŕi, btinauŕi, txinguŕi, txingiŕi; txiiiuŕi, induŕi, xinauŕi, xinuŕi, ziñauŕi, ziñuŕi. II (zomoŕo).

txinduñ-ariza. (artz): *iz.* Txiuduñak jaten dituen artza. : Txinduŕi-artza.

txinduñ-belaŕa, (landare): Az. Udarbiaren antzekoa dan landarea. j: Xnnuŕi-belaŕ.

tinduŕi-etxe, (txinduŕi): Az. ikus.: Txinduŕi-pila. I: Txingufitegi, txinduŕi-meta, ziñuŕi-mukuru.

tinduŕi-meta. (txinduŕi): iz. ikus.: Txinduŕi-etxe. ;Txinduŕi-pila, xitxuri, ziñuŕi-mukuru.

txiuduŕi-pila. (txinduŕi); *iz.* Txindutiak biltzen diran tokia. j: Txinduŕi-pflo, txinguŕi-pila, txingufitegi, txindufi-etxe, txinduti-meta, txiñuŕi-meta, xinuŕi-kañ, xinoŕaski, xitxuri, znlauŕr-muŕt, zinguŕi-kabi, zinguŕi-luŕ.

ixinduñtu, (mutidura): *ad.* Ikus.: Txindoŕitu.: Txingoŕitu.

txinduŕizka, (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. : Txiugekan, txingakan.

txinel, (oñetako): ŕz. ikus.: Txinal. Xoki. (amaiña): *iz.* Ikus.: **Amaiña.** Uri-zain, zigordun.

txinel-antzeko, (oñetaka): *izond.* Txinelaren antza duena.

txinel-buru. (amaiña): *iz.* **Amaiñaen** bunt,

txinel-kalaka. (oñetako): Az. Txineletaz egiten dan otsa. Txinal-ots.

txinel-ots. (ofietako): *iz.* Ikus.: Txurel-kalaka.

txinel-ukaidi, (tanpa): *iz.* fiats.: Txinelkada.

txineigile. (oñetako): *frond.* Txinelak egiten dituena.

txinelka. (oñetako): *adond.* Txinelak jantzita ibiltzea.

txinelkada. (tanpa): *iz.* Txinelaz emandako tanpa. f: Txinel-ukaldi,

txineltzaf. (oñctako): iz. Txinel aundia.

txinera. (izkcra): *iz.* Txinako izkera.

txineta. (katu): *iz.* Ikus.: Basakatu. Ipurtctxe.

txinga. (care): iz. Ttxas-adaŕetan erabiltzen dan sare berezia. (crcztun): *iz.* Orma batean jaŕita dagoen burnizko kurkurua. I: Txinget.

txinga-edaldi, (joko): *iz.* Zurezko pirloa, pirla-jokoan erabiltzen dana.: Txingaldi,

txingakan. (ibilera): *adond.* Ikus,: Ankakoxkoka. f: Txindufizka, txingaŕiñcan, trikilika.

txingalango. (zeiñu): iz. Danko zeiñu txikiena. j: Txingili-mingili.

txingaldi. (joko): *iz.* Ikus.: Txinga-edaldi.

txingarka. (pindaŕ): *adond* Pindaŕak botatzen ari-izatea.

txingarka. (aragi): *iz.* Txinaŕ galleon eŕetako aragia. I: Txingaŕ-eŕeki, txingaŕ-okel.

txingaf. (eŕealdi): iz, ikus,: Txinaŕ. I: Txindaŕ, txinka, txingartza, txingi. (pindaf): *iz.* Ikus.: Pindaŕ, I: Txindaŕ, txinka. (zefii): f *iz.* Ikus.: Txindoŕ. Txingoŕ, txinkoŕ, xixkoŕ, (urdai): *Ikus.:* Iirdai. 'Circlet, txinkoŕ, xigaŕ.

txingafauts. (eŕealdi): *iz.* Efauts azpian piztuta dagoen txingaŕa.

txingaf-eŕeki. (aragi): *iz.* Ikus.: Txingarki. : Txingar-okel.

txingafi. (mugef): *iz.* ikus.; Suaŕi. Sukafi.

txingafinean. (ibilera): *adond.* ikus.: Ankakoxkoka. I: Txingakan, txingekan, txingian.

txingafiñean. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. I: Txingakan, txingilika.

txingafizko. (mugeŕ): *izond.* Suaŕizkoa dana.

txingaf--okel. (aragi): *iz.* Ikus.: Txingarki. Txingaŕ eŕeki.

txingaf-ontzi. (beroketa): *iz.* Ikus.: Txinaŕ-ontzi. I: ikatzuntzi.

txingaf-opil. (opil): *iz.* Txinaŕen gañean cŕetakoopala. f; Txingoŕopil,

txingartsu. (urdai): izond irdai asko daukana.

txingartu. (eŕealdi): *ad.* Ikus.: Ese. Kizkaldu.

txingartza. (efealdi): *1z. ikus.:* Txinat. Txingaŕ,

txingartze. (eŕealdi): *iz.* Efealdi ogitca.

txingekan. (ibilera): *adond.* Thus.: Ankakoxkoka. j: Txikilika, txingilika, txinduŕizka,txingekcan,txingaŕinean,

txingera. (laŕinketa): *iz.* Ikus.: Iaid. I: Idabuŕ, kardaiiu.

txingef. (atz): *iz.* Eskuaren atz txikiena. Txingili, txinkeŕ, txingaŕ, eretxingat.

txinget. (erste): *iz.* Tkus.: Krisket. I: Kliska. (ereztun): iz. Ikus.: Txinga.

txingi. (ixin): *iz.* Ikus.: Txin. Txindi. (eŕealdi): iz. Ikus.: Txinaŕ. : Txnngaŕ.

txingi-abaŕ, (pitxi): *iz.* Tstaŕi-multzoa.

txingi-toki. (pitxi): *Ix.* Pitxiak dagozen edo saltzen diran tokia. I: Txingoki.

txingian, (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. j: Txingaŕincan.

txingika. (dirdai): *izond* Distira duena.

txingil. (landare); *iz.* Igokaria dan landarea; bere Wreak oztiñak dira ta moiko batean bilduta dagoz.

TXINGiL-LANDAREAK. iz. Ayentzen diran landareak,// (abetxu), (landare), (landarizti).

txingil-luŕ. (balke): iz, Aizkolak dagozen tokia edo luŕa.

txingilgintza. (ontzi); iz, Txingilak egiteko langintza.

txingili. (atz); *iz.* Ikus.: Txingeŕ. (dilingadura): *adond.* Esegita agates. j: Txingilika, txingdizka.

txingili-mingili. (zeiñu): *iz.* Ikus.: Txingalango, (ibilera); *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. I: Txingilika, txingiiiz.

txingilika. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. I: Txingekan, txingilka, txingili-mingili, txingo, pinpika, txingaŕiñean. (dilingadura): *adond.* Ems,: Txingili, txingilizka.

txingilinka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka, I: Txingiliz, txingilka.

txingilinkof. (joko): iz. Aides joko baten arauan erabiltzen dan itza. 7/ "Txingilinkoŕ-mingilinkoŕ, xo[1] bads xoŕ, etxekak oŕ",

txingiliz. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. I: Txingili-mingili, txingin-txingin, txingilika, txingilinka.

txingilizka, (dilingadura); *adond.* Ikus.: Txingilika. I: Txingili.

txingilka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. : Txingilinka, txingin, txingiliz.

txingila. (lekazi): *Ix.* Ikus.: Tilista. I: Txilista, txingla.

txingin. (txintirini): *izond.* Txintxiñak dagizkiena, (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. j: Txingilka.

txingin-txingin. (ibilera): *adond.* This.: Ankakoxkoka. : 'T'xingilka, txingoan, txingiliz.

txingintegi. (giltzape): iz. Ikus.: Leotz. I: Lekotza.

txingiñ. (txinduŕi): *iz Ikns.:* Txinduñ. Txinguŕi.

txingit. (mintzabide): Wand', Ezer csan gabc cgotea.

txingitxo. (pitxi): *ix.* Pitxi txikia.

txingiztatu. (pitxi): *ad.* Pitxiakaz apaindu. (apaingailu): *ad.* Berbera.

txingla, (lekazi); *iz.* Ikus.: Tilista. Txingila.

txingo, (eguŕ): *iz.* Ikus.: Txinbo. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. Txingilika, txingoŕika, txintxinka, txotxolinga.

txingoan. (ibilera): *adond.* ikus.: Ankakoxkoka. I: Txingin-txingin, txingoka, txinkiŕinka.

txingoka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. I; Txingoan, txingofika, oiñaŕan, oiñaŕankan, oiñekoska, trankinka, txainkuka, zanketin-zanketin, iribilika, zingilka.

txingol. (ortz): *iz.* Lenengo ortzak irteten diranean, ateraizen dan suldaŕ tipuritsua. (zeiñu): iz. Txirinbil txikia. Ius.: Txirinbil.

txingoaa. (eritasun): iz. Aden lafuko eritasuna. I: Txirtxira; xingula. (galartzu): *iz.* Ikus.: Galartzu. I: Scrcni, xingola.

txingoaa-zati. (galartzu): *iz.* Txingola edo ariaren zatikoa.

txingolatu, (galartzu); *ad.* Txingolactaz apaindu.

txingoŕ, (lain); *iz. Ikus.;* Gildaf. Tximika, txiŕmika. (kaskabaŕ): *iz.* Kaskabaŕ txikia. I: Zirtzikora. (zeŕi); II *iz.* Ikus.: Txindoŕ. : Txingaŕ, txinkoŕ, txitxi-apuŕ, xingoŕ, xixkoŕ.

txingofada. (kaskabaŕ): iz. Kaskabafa ugari jaustea. I: Txingoŕaldi, txingortc.

txingofaldi. (kaskabaŕ): *iz.* Ikus.: Txingoŕada. E: Txingorte.

txingof-gaiñean. (ain): *adond.* Oin baten gañean.

txingoŕi. (txoskoŕ): iz. Ikus.: Txoskof. Toŕonpilo.

txingofika. (ibitera): *adond* Ikus.: Ankakoxkoka. j; Txingoka, txinkarka, ixingo.

txingoñtu. (mutidura); *ad.* Ikus.; Txindoŕitu. : Txinduŕitu, txinguŕitu.

txingoŕ izan. (kaskabaŕ); *ad.* Kastrabaf-izan.

txingotopil. (opi1): *iz,* Gantxigoŕaz egindako opila. Ikus.: Txingat-opil.

txingorte. (kaskabar): *iz.* Ikus.: Txingorada. : Txingofaldi.

txingortsu. (tabu): *izond.* Txingoŕez beteta dagoena.

txingortu. (gogortasun): *ad* Gogoŕ Zuŕun geratu. J: Ikus.: Sogortu. Zuŕundu,zuŕun.

txingote. (baŕegaŕikeri): *brand.* Bafegaŕikeriz agerizen dana. (maŕazki): *iz.* Baŕegaŕizko ntafazkia. Ikus.: Patux.

txingote-irudi. (baŕegaŕikeri): *iz.* Baŕegaŕizko irudia.

txingotegile. (maŕazki): *izond.* Txingoteak egiten dituena. Txingotelari.

txingotelari. (maŕazki): *izond.* Ikus.: Txingotegile.

txingoteria. (baŕegaŕikeri): *iz.* Baŕegaŕikeriz agettzea.

txingu. (kordokadura): *broad.* Kulunkatzekoa dana.

txingura. (burni): *iz.* Ikus.: Ingude. 1: Ingare, txingure, txongure.

txingure-enbof. (burni): *iz.* Ingudea jaŕita dagoen egurkia.

txinguŕi. (txinduŕi): *iz.* Ikus.: Txindufi. Txinduŕi, txingiŕi.

txinguŕi-bulka. (leba): iz. Aul dagoen Icha.

txinguŕi-pila. (txinduŕi): *iz.* Ikus.: Txinduŕi-pila. j: Txinduri-pilo, txinguŕitegi, txiñuŕi-meta.

txingu i-pozoi. (mingaztasun): *iz.* Txinduñek iñosten duten ubilaren usain anlzekoa dan mingatza.

txinguŕi-udare. (madariondo): *iz.* Txinduriaren agokera duen madaria.

txinguŕi-xori. (egazti): iz. lgokaria dan egaztia, margo aŕea, beltz eta gofiz titatua; galbide baten aufean lepoa atzenmtz biurtzen du, gem arin auferatzeko.

txingufiuk. (atz-nai): *iz.* Ikus.: Txinguŕitze. J: Iñuŕidura, txingufiketa.

txingufiak joa. (andeadura): *brand.* Txinguŕiek andeatna dagoena.

txingufidura. (mutidura): *iz.* ikus.: Mutidura.: Mukuts.

txinguñketa. (atz-nai): *iz.* Ikus.: Txinguŕiak. I: Iñuŕidura.

txiugufrtegi. (txinduŕi): *iz.* ikus.: Txinduŕi-pila. J: Txinguŕi-pila, txinguŕi-etxe, xinuŕi-kaft, ziñauŕi-muŕu, ziñauŕitegi.

txinguñtu. (mutidura): *ad,* Ikus.: Txindoŕitu. I: Txingoŕitu, txiñuŕitu, xinduŕitu.

txinguŕitxo. (txinduŕi): *iz.* Txinduŕi txikia.

txinguñtze. (atz-nai): *iz.* Soñaren zati batean, tokiz aldatzen dan atz-nayaren konorpena.1:Iñuŕidura,txinguriak.

fxinguŕizka. (txindufi): *izond.* Txinduñari dagokiona.

txinitx, (zomoŕo): iz. Ikus.: Tximika. J: Timitxa.

txinizta. (sasi): *iz.* Ikus.: Gisats. j: Kim, tximixta.

txiniztezpel. (efatz): iz.'l'xiniztaz egindako etatza.

txinna. (gaf): *iz.* Gaŕaren zarta. Txinkaŕ. (pindaŕ): *iz. Ikus.:* Pindaŕ, ?: Txingaŕ, txinpart. (eŕealdi): JJ *iz.* ans.: Txinaŕ. I: Txingaŕ, txinkaŕ. (afitasun); JJ *iz.* Gutxi; pitin bat. Ikus.: Pitin.

txlnka-minta. (miutzabide): *adond.* Ants apalean mintzatzen ari-izatea.

txinkarka. (ibilera): *adond.* Ikus.; Ankakoxkoka. I: Txingoŕika, txinkoka.

txinkat. (atz): *iz.* Ikus.: Atxikaŕ. Atxiki, atxikin, atxingil, atxingili, beatxiñaŕ, eriño, eri-tintil, eri-tipi, eri txikin, eri txingat, Sri txinkaŕ, eri-txinker, eritxume. (eŕealdi): *iz.* Ikus.; Txinaŕ. I: Txinka, txintaŕ. (gaŕ): JJ *iz.* Ikus.: Txinka. (txikiera): *iroad.* Txikia dana.

txinkartu. (eŕealdi): *ad,* Txinkafaz eŕe.

txinkin-txankiuka. (eŕenkura): *adond.* Erenkuraz ibiitzea.

txinkifinka. (ibilera): *adand.* Ikus.: Ankakoxkoka. J: Txingoan, txinkuka.

txinko. (zeiñu): *iz.* Zeiñu txikia.

txinkoka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. I: Txinkarka, txinkuka.

txinko£ (zeŕi): *iz.* Ikus.: Txindoŕ. I: Txingaŕ, txingof, Ixintxaŕ. (urdai): Ikus.: Urdai. J: Txingaŕ. (zekenkeri); JJ *brand.* Zekena dana.

txinkartu. (eŕealdi): *ad.* Ikus.: Txigortu. ^: Kiskaili. (eriotza): *ad.* Notin bat erail. I: Garbi-itxi. I: Saŕaskitu.

txinkuka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. J: Txinkoka, xingiliz, txinkiŕinka.

txino. (zeŕi): *iz. Ikus.:* Ordatz. J; Ordotx.

txinote. (ugaztun): *iz.* ikus.: Pitotxa J: Katakuxa.

txinpart. (pindaŕ): iz. ikus.: Pindaŕ: J: Txinka, txitaŕ. (metal): *iz.* Urtuta dagoen metalaren pindaŕa. (gizon): II Ayufi bizia duen gizona.

txinpart-urtika. (pindaŕ): *adond* Ikus.: Txinpartaka.

txinpartaka. (pindaŕ): *adond.* Pindafak botatzen ari-izatea. J: Txinpart-uttika.

txinpartaketa, (pindar): *iz.* Plndatak botaizearen egipena.

txinpartatu. (pindaŕ): *ad.* Pindafak botatzen ari-izan.

txinpartatzaile. (pindaŕ): *izond.* Pindafak botatzearen otsa egiten duena.

txinplau. (azkuŕi): *ad.* Jan.

txint. (itz): *iz.* Tautik. J: Txintik ez = tantik ez, tutik ez.

txinta. (sots): *iz.* Aotsa biurtzea. (trod): Txorien abestea. J; Txiruli, txintada, txiunta, xinta. (txin): JJ 12. ikus.: Txin. I: Txindi; artier] itza. I: Txintxa.

txinta-eragin. (eralketa): *ad.* Asko eralgi-erazi.

txlntada. (trod): *iz.* Ikus.: Taints. J: Txintli, Ixiunta.

txintagile. (txori) *izond.* Txintak egiten ari dana. J: T xintari,

txintak. (eresgalu): *iz.* Metalezko bi burni-osto biribilakaz egiña dagoen danbada-eresgalua. J: Txintxingailu.

txintaka. (Mori): *adond.* Tauniak txintak egiten ari-izatea. j: Xintaka.

txintaniiuta. (mintzabide): *adond. Ikus.:* Uxuka-muxuka J: Uxu-muxuka, txinta-mints.

txintari. (trod): *izand.* lkus.: Txintagile.

txintaricatu. (pindaf): *ad.* Pindaŕak botatzen ari-izan.

txintaf, (pindar): *in.* lkus.: Pindaŕ. {; Iñaŕ, txipristada. (efealdi): *iz.* Ikus.: Tainaf.: Txingaŕ.

txinteidi. (ari): *iz.* Matazari eusten dion aria. 1: Txinteidc, txinteiri.

txinteko. (mintzabide): *izond.* Ezer esaten ez duena.

txinti *11* txintil. (orban): iz: Ikus.: Orban. ^: Txakaŕ, txintxarnaut. Ius.: Espil, I: Nata, orei, txintila, txintxarnaut.

txintikun. (atsaldi): *in.* Ikus.: Usin. J. Etxuya, ursainz, urzain, urzintz, uzein.

txintila-makatz. (madariondo): iz. Basoko madariondoa. Titus.: Madariondo.

txintingaŕ. (pindaŕ): *in.* Pindaŕak botatzen ari-izatea.

txintx. (ligarda): iz. Suduŕetik ateratzen dan mukia, Ikus.: Muki, J; Txinfxa, fxintz. (begirantza): *adond.* Aŕetaz begirantzan egotea. (Min): 1! in. ikus.: Txin. j: Txindi. (joko): JJ *iz.* Bizkaya'ko joko-mota bat. Bats.: Txinta ala bedaŕ.

(ots-izena): [J] *iz.* Zintz-egitearen ots-izena.

txintx ala bedaf. (joko): *iz.* Arden jokoa, onela egiten dana: Eslcu itxian belaf-izpi batzuk artu ta botatzean bat ere eskuan ez geratzeko alegiñak-egitean eskua garbi geratzen bada txintx da, ta izpiren bat geratu ezkero bedaŕ. Txintx.

txintx-egin. (eralketa): *ad.* Alpeŕik eralgi.

txintx-eragin. (eralketa): *ad.* Asko eralgi-erazi.

txintxa. (zeiñu): *iz.* Ikus.: Zeiñu.: Joale, aŕan, txintxafi, txintxerko, txintxeŕi, xilintz, zintxa, zintza, zinzaŕi, ziŕipizkila. (ligarda): iz. Ikus.: Muki. Txintz, txintx, txi€intxa, xinxila, zinzaŕi. (txin): Íi *iz. Ikus.:* Txin. I: Txinta. (an-ugal): II *iz. Ikus.:* Aŕanpel. j: Asta-bala.

txintxa ta do. (ligarda): *iz.* Muki ta goŕoak.

txintxamari, (aŕ); iz, Ikus.: ltxain. j: Odol-edale, txintximare, txinlxamare.

txintxan ari, (eztabaida): *ad.* Eztabaida batean erantzun eta yardespenetan ari-izan.

txintxardui. (aŕi): *iz.* Txintxaŕen meta.

txintxaren. (aŕ): *iz. Ikus.:* Zizare. Bisika.

txintxerka, (zeiñu): *iz.* Mau txikia. Txintxarko. Ikus.: Man.

txintxarnaut. (urban): *iz.* Ikus.: Orban. J: Txint, txintia.

txintxeŕ, (zeŕi): iz. Ikus.: Txindoŕ. J: Txinkoŕ, txintxorta, txintxu. (aft): in. Ikus.: Lega,'. J; Txintola, txintxeŕ.

txintxafant. (sumin): *izond.* Ikus.: Gaitzikoŕ. J; Geitzikuŕ.

txintxaŕi. (mintzoera): *izond.* Ikus.: Beŕitsu. J: Izkilipaya, txiŕitola. (zeiñs): iz. Ikus.: Txintxa. j: Txilintxa, txintxefi, txintxila, xilintz, xilinda, xintxafi, xirlintxa, zinzaŕi, zinzēŕi.

txiutxafidun. (zeiñu): *izond.* Txintxaŕia daukana.

txintxaŕoska. (soñs,): *iz.* Txantxan ari-izateko aŕanakaz, txintxafakaz eta baste gauza batzuetaz egiten dan otsa.

txintxartu. (sukalde): *ad.* Ikus.: Eŕegosi. ^: Puxka-legoŕ, txirtxiŕ-eragin, xiortu.

txintxasko. (zeiñu): iz. Ikus.: Biribiloi. J: Txintxiŕin, txintxil, zintzefi.

txintxaunga.(kordokadura): *adorid.* Kordokatzen ari-izatea.

txintxe. (soñu): ŕz. Ots txiki-txikia.

txintxerko. (zeiñu): *iz.* Ikus.: Man. j: Txintxa,txintxeŕiko,txintxarko.

txintxerkol. (kaskabat): *iz.* Ikus.: Kaskabaf. Txilgof, txinteŕ.

txintxeŕ. (kaskabaŕ): *iz.* Ikus.: Kaskabaf. Txintxerkol, txitxaf, xintxeŕ.

txintxeŕ'. (zeiñu): ŕz. Ikus.; Txintxa. Txintxaŕi, txintxerko. (joko): *iz.* Ikus.: Aŕanbera. Kuxkulu, txintxiŕi, txintxiŕi.

txintxeriko. (zeiñu): iz. Man txikia, ikus.: Man. j: Txintxerko.

txintxeñna. (ibilera): *adand.* Ikus.: Ankakoxkoka. J; Txintxinka, txintxika.

txintxibiri. (joko): iz. Lokata beat igarotzen dan bitartean iru jauzketa ematen egiten dan jokoa.

txintxiki. (ibiiera): *adond. Ikus.:* Ankakoxkoka. J: Txintxeŕina, bcintxika, txontxoŕinka.

txintxil (lekazi): iz. Hurst,: Tilista. J: Urlista, txintxila, xinxila. (balke): *iz.* Ikus.: Aizkol. j: Gilbin, xingil, xindil. (zeiñu): [JJ] *Ia. Ikus.:* Biribiloi. Txintxasko.

txintxil-luf. (balke): iz. Aizkoten multzoa; aizkolak dagozen tokia.

txintxil-ondo. (bake): La. Lekaziduna dan zugatza, balke-igalia ematen duena.

txintxildi. (balke): in. Txintxilen multzoa; txintxilak dagozen tokia.

txintxilela. (dilingadura): *izond.* Esegita dagoena. Ikus.: Txintxinka.

txintxilimuf. (atsekabe): *izond.* Atsekabeagatik burua makurtuta daramana.

txintxilin-palo. (mitxeleta): iz. liens.: Mitxeleta. : Tximeleta, txintxiri--paulo.

txintxilipurdi. (birunda): iz. Aidean emandako birunda.

txintxilu. (landare): iz Sendagaŕia dan landarea. I: Txintxiio. (lekazi): *iz.* Ikus.: Tilista. Txintxil, xingala, xinxila. (zeiñu): II *iz.* Kuxkutu txikia. Ikus.: Kuxkulu. J: Ikus.: Txintxaŕi. Xirlintxa. (iseka): jJ *iz.* Ikus.: Txintxa, Narita. (aitzurketa): [JJ] Ca. Auŕek joko batzuetarako luŕean egiten duten zilo txikia.

txintxilaka. (aitzurketa): *adond.* Txintxtiaz jokatzean ari-izatea.

txintxilan egin. (joko): *ad.* Intxauŕak edo Igali-ezufak zilo€xo batean sartzeko alegiñak egitean jokatu.

txintxileri. (txikiera): *iz.* Notin ado gauza txikien multzoa. (uzkeri): *iz.* Ikus.: Uzkeri. ; Ulikeria, txitxileri, zarameri, izkilimeri.

txintxllika. (dilingadura): *adond.* Esegita egitea. Ikus.: Zinzilika. I: Txinixilela, txintxilikayo, zintzilizka, zinzilik.

txintxili. (zeiñu): iz. Alan edo txintxaŕi txikia.

txintxilu. (pitxi): *iz.* Emakumeek belaŕietan eegita eramaten dituzten pitxiak.

txintximare. (aŕ): iz. ikus.: ltxain. Txintxamari.

TXINTXTN. *in* Bakatdun edo jaurlaritzaren lendakariaren soin-gañaz ikufaztatuta dagoen metalezko txiŕindola. Aldin bat onartzeu zayolako, salerospenaren aŕemanak egitea eŕazten ditu. j: Kafakal, kauko, miñi, panpoin, papoin, soski, txepef, ziz. (tanta): *iz.* Etxegañetik jausten diran tantak (ur-tantak). (ari): *iz.* Ari-'taste edo mordoloa. (zeiñu): [J] *iz.* Bofeko zeiiin txikiena. *(aŕain):* [JJ] *iz.* Bokartaren antzekoa dan ataintxoa. "Txitxin'en aldakuntza. ii (irudigintza), (ondasun), (bin), (zarkinizti), (zilaŕ).

txintxin-bedaf. (belaŕ): *iz.* Bitziloraren antza duen belaŕa, Iona ematen duena. Ikus.: Txibirita.

txintxin-biuf. (lokaŕi): iz. Ikus.: Txanbiguŕ. j: Txintxinbiuŕ.

txintxin-ustai. (soñu): iz. Soñua egiten duen trains.

txintxina. (txori): iz. Arpegian, bnlafean eta sabelean lumak margo gall dunduna dauzkan txoria, eta bizkafean ale goŕixka; zomafoak jaten ditu ta bete abestia etsegiña da. (eresgalu): *iz.* Eres-taldeanjotzen dan burnizkd lruzokoa.

txintxinbluf. (lokaŕi): *iz.* ikus.: Txanbiguŕ. j: Tximuŕ, txintxin-biuŕ.

txintxingailu. (cresgalu): *iz.* Ikus.: Txintak.

txintxinka. (ibilera): *adored* Ikus.: Ankakoxkoka. j: Txingo, txintxika, txintxiŕika, txintxeŕina.

txintxinpe. (estalune): fa. Ikus.: Sakabe. Sakape.

txintxiñeketa. (eguŕ): iz. Eguŕ mean loŕeta.

txintxiri. (txori): *iz.* Ikus.: Txamilotx. Erlatxori.

txintxiri-paulo. (mitxeleta): iz. Ikus.: Mitxeleta. j: Txintxilin-palo, txintxitota.

txintxafi. (joko): *iz.* Ikus.: Aŕanbera. J: Txintxefi, txintxiĺin,

txintxifika. (ibilera): *adond.* Iloss.: Ankakoxkoka. j: Txintxinka, txintxiŕinka, zankaŕanka.

txintxiñkatu. (zati): *ad.* Ikus.: Poŕokatu. ^: Puŕuskatu.

txintxitin. (joko): iz. Ikus.: Afanbera. Txintxiŕi, txintxeŕi. (zeriñu): iz. Biribilci. I: Kuskuilo, lxintxasko, zintzeŕi,

txintxiñnka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. j: Txintxiŕka, txintxiŕiña,txintxttiska.

txintxitola. (mitxeieta): iz. Ikus.: Mitxeleta. I: Txintxiri-paulo.

txintxo. (ikertze): *izond.* Ikus.: Zintzo. Xintxo. (sots): iz. Deadaŕ oso aundia.

txintxo-egin. (ants): *ad.* Deadaf oso aundiak eman.

txintxola. (ad): *iz.* Ikus.: Legal'. I: Arkoska, txintxsŕ, txintxof.

txintxolari. (aots): *izond.* Deadaf oso aundiak ematen dituena.

txintxon. (oyai): *iz.* Oso aŕunta dan oyala.

txintxonga. (kordokadura): *adond.* Kordokatzen ari-izatea.

txintxonzi. (Ligarda): *izond.* Maki asko daukana, j: Txintxontzi.

txintxorkada. (zed): *iz.* Txintxortaen eŕegostea. (ad): *iz.* Txintxoŕaz emandako tanpa.

txlntxof. (ad): *iz. ikus.:* Legaŕ, Txintxola, txintxeŕ. (zaboŕeri): *iz.* Eraindu via eratxitak zurigintza--lanketaren batetik geratzen diran puskaetako bakoilza.

txintxoŕeri. (ad): *iz.* Txintxofen multzoa.

txintxofero. (gizengaŕi): izatd. Aŕañak gizentzeko edo erakartzeko, urtara gizengafia botatzen duena.

txintxofeztatu. (di): *ad.* Zerbait txintxofez bete.

txintxoŕ--oŕe. tote): *iz.* Txintxoŕ, oŕi ta latsunez egiten dan area.

txintxort. (txori): *iz.* Ikus.: Ota-txori. I: Otexori.

txintxorta. (zeŕi): *iz.* Ikus.: Txindoŕ. Txintxaŕ, txintxu, gaintxigaf, gaiutxiŕi.

txintxnrtu. (begi): *ad.* Beg€ bat anpatu.

txintxosta, (ileundo): *iz.* Ule-txorta. I: Kordonka, txintxoxta. Ikus.: lle-korda. 1: Ile-motots, kopeta, kotxa, kotxo.

txintxostatu. (ileondo): *ad. Ulm* €xartatu,

txintxotasun. (zeaztasun): *iz.* Ikus.: Zeaztasun. I: Ziaztasun, xintasun.

txintxoxta. (ileondo): *iz.* Ikus.: Txistxosta. I: Kordonka.

txintxu. (zed): *iz.* Tkus.: Txintxaŕ. Txintxorta.

txintxun. (landare): *iz. Ilats.:* Bedaf-gatatz. E: Leka-belaf.

txintxurka. (ari): *iz.* Aria arilkatzean egiten dims uaspila. j: Txintxurko.

txintxurkara. (giñaŕe): iz. Aspileko giñaŕea.

txintxurkatu. (naspil): *ad.* Aria naspildu. (birunda): *ad.* Zerbait birundaka erabili.

txintxurko. (ari): *iz.* Ikus.: Txintxurka.

txintxeŕ. (zintzuŕ): *iz. Ikus.:* Gangarla, Gangaŕil, izintzuti, lepo-zintzut, tzintzuf, txuntxuŕ, tzuntzuŕ, xinxuŕ, txintxuŕi, zintzuŕ-sagaŕ, zintzuŕ, eztaŕi, txintzuti. (ixoskof): *iz.* lkus.: Bekatxo. Mernoŕ, niitxindoŕ, txcldoŕ, txotoŕ, zeldoŕ, begitxindoŕ. (guruin): II *iz.* Ikus.: Asikontxo. j: Asikof. (tontoŕ): H *iz.* Ikus.: Tontoŕ. Erpin, txuntxuŕ.

txintxuŕ. (zintzut): *iz. ikus.:* Gangarla. Gangaŕil, izintzuŕi, lepo-zintzuŕ, txintxuf, tzintzuŕ, txuntxuŕ, tzuntzut, xinxuŕ, zintzuŕ-sagaŕ. (gurkadura): *iz.* Ikus.: Estegoŕi. I: Muztet. (izotz): Il iz. Izotz-kizkia. j: Txintxuŕo.

txintxufo. (izotz): *iz.* ikus.: Txintxufi.

txiutxusta. (abaŕ): *iz.* Yon Done'aren zugatzari, gab/dean jartzen zayon abafa.

txintz. (ligarda): *iz.* Rats.: Muki. I: Tzintz, taint, txintxa, zinzati. (argi-muki): *iz. Ikus.:* Muki.

txintzun. (landare): *iz. Ikus.:* Andabedaŕ, Andagafatz.

txintzuñ. (zeintzuŕ): *iz.* Ikus.: Zintzuŕ. I; Txintxuŕ. (lepo): *iz.* Lepoaren auŕeko zatia.

txinu. (ezetasun): *Izond.* Ikus.: Mai. I: . Tximu.

txinuko, (zomofo): iz. Tximitxak biltzeko men inguruan jartzen zan zume-eundura.

txiñufi. (txinduti): iz. Ikus.: Txinduti. I: Iñuŕi, ziñuŕi.

txiñnñ-belaf. (dute): *iz.* Mexiko'ko dutea. Ikus.: Dute,

txiñuŕi-meta. (txinduŕi): *iz.* Ikus.: Txinduŕi-pila.: Txinguŕi-pila, zinguŕi-kabi.

txiiiufitu. (atz-nai): *ad.* Soñean, alde batcan edo bestean gertatzen dan atz-nayaren oarpena. Ikus.: Txinguŕilu, I: Txindoŕitu.

txio. (txori): *iz.* Olia-aranezko margoa duen txori oso txikia. j: Txito. (aots): *iz.* Txorien abotsa ematearen egipena. Ikus.: Tio. I: Txiotxio.

txio-egin, (zelata): *ad.* Zelatan egos,

txio-txioka, (aots): *adond. ikus.:* Txioka. ^: Txio-kloka. (joko): *iz.* Auŕen joko-mota bat.

txioka. (ants): *adond.* Txioa egitea, j: Ikus.: Tioka. I: Txio-kloka, txio-txioka.

txiokari. (aots): *ŕzond.* TxioLca ari dana. Txiolari.

txiokatu. (aots): *ad.* Txitak edo txoriak txioka ari-izan.

txioketa. (ants): *iz.* Txiokatzearen egipena.

txiokloka. (ants): *adond.* Ikus.: Txioka, I: Txio-txioka.

txiolari. (ants): *Land.* Ikus.: Txiokari,

txiologa. (ardo): *iz.* Ikus.: Ardaudegi. I: Ardotegi,

txiori. (erste): *iz.* Thus.: Beŕolo. Moŕoilo,

txioŕ. (bide): iz, ikus.: Zidoŕ. I: Bide estua.

txiots. (txistu): *iz.* Txoriaren txistua.

txipa. (aŕain): *iz,* ikus.: Eskalu. 1: Xipa, zips. Ikus.: Lasun. j: Lasun txikia, xipa, kaskalu. (negaŕ): iz. Ikus.: Ipa. I: Nigaŕ-xopin.

txipa-afafza. (aŕain): *iz.* Egatz gofiak dauzkan txipa.

txipa-belaŕ. (belaŕ): *iz,* **Ur** ondoan azten dan aramanta. Ikus.: Aramanta. j: Xipa-belef.

txipa-egin. (ezetasun): *ad.* Blai-egin. Txipetu, txitxakatrt.

tx€pa-zamari. (armiarma): *iz.* Urtan dabilen armiarma.

txipaka. (aŕain): *iz.* Txiparen aŕaniza.

txipaosezele. (zomoto): iz. Anka oso luzek dauzkan zomofoa ur gañean, mate zcaŕak egiten, dabilena. Aing€ra-zoŕi, emalau-eŕamuko, aŕantzale, zapatari, zapatile, xipa-zain, xipa-zamari.

txipaf. (ur): iz. Txinkaduraz atcratzen dan ura pertzctik irteten dana.

txipat. (itz): *adond.* Itzik esan gabe.

txupatu. (ezetasun): *ad.* Ikus.: Blai-egin. I: Txipa-egin, txitxikatu, txupatu.

txipeleta. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. j: Txepeleta, txipilipeta txiribia, txiruliru, txitxidola.

txipeleta-belaŕ. (balm): *iz.* Piŕinpinkaria dan belafa, ereintzactan ugari eaten dana. I: Txipileta-belaŕ.

txipi. (txikiera): *(road.* Ikus.: Txiki, I: Ttiki, tipi, txipiñi, xipi.

txipi-txipa. (ibilera): *adond.* Oñutsik urtan ezatzen ibiltzea. Txipi-txapla, txipla-txapla, zapalast, xafla-xafla.

txipidanik. (aurtzaro): *adond* Ikus.: Txikitandik. : Txikitatik.

txipigafi. (gutidura): *izond.* Ikus.: Ñogaŕi. j: Txikigaŕi.

txiplki. (txikiera): *izond.* Txiki ta mea dana.

txipll. (zimeldura): *izond.* Zimolduta dagoena. (efcaldi): *izond.* Eŕeta dagoena. 1: Xipil,

txipildu. (etealdi): *ad.* Eie-egin. : Xipildu, xirigaŕatu.

txipileta. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. I: Txipilipeta, tximliru.

txipileta-belaf. (belaŕ): *iz.* Ikus.: Txipeleta-bold.

txipilgafi. (detach): *izond.* Asko eŕetzen duena; txingata biurtzen duena.

txipilipeta. (mitxeleta): iz. ikus.: Mitxeleta. 1: Txipeleta, txipileta, txipilipita.

txipilipita. (mitxeleta): iz. Ikus.: Mitxeleta. i: `ixipilipeta.

txipilkatu. (abaŕ): *ad.* Abafak ofirik gabe geratu.

txipileta. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. 1: Txipilote.

txipilota gonagofi. (zomoŕo): iz. ikus.: Amona gona god. J; Katalingoŕi.

txipiloze. (mitxeleta): *iz.* ans.: Mitxeleta, : Txipilota.

txipiltze. (eŕealdi): *iz.* Asko eŕetzcaren egipena.

txipi^{j}u. (maskordun): *iz.* ikus.: Txibi. 1: Txibi-pota, txipiroi.

txipiñi. (txikiera): *izond.* Txiki-txikia dana. : Txipi.

txipipapetan. (zalapart): *adond.* Zalapartetan ari-izatea.

txipiriña. (mitxeleta): iz. Ikus.: Mitt/data. Txipiritona.

txipiritalña. (dantzaketa): iz. Dantza-mota bat; auŕeskuaren zati bat. (ctiketa): iz. Ikus.: Etiketa. 1: Tipilitaiña, txipiriton, txipitaiña, txiptistil, txiripin.

txipiriton. (etiketa): *iz.* Ikus.: **Etiketa.** 1: Txipiritaiña, txiprislil, €xirifa.

txipiritona. (mitxeleta): iz. Ikus.: Mitxeleta. 1: Txipiriña, txipitona,

txipiriztin. Banta): *iz. Ikus.:* Txipistin. I: Txipizta.

txipiroi. (maskordun): *iz.* Buru-gaŕoa dan maskorduna; sofia zizku baten antzekoa da ta murtxaderak dauzkaten zortzi eŕoak ditu; jangaŕia da. Ikus,; Txibi. 1: Txipilu. Ikus.: Txoko, xibi, xipirilo, xipiroi, xipiroin.

txipistaka. (piudat): adond. Pindaŕak botatzen ari-izatca.

txipistin. (tanta): *iz.* Egurki edo afi bat urtara botatzen danean, jasotzen diran tanta lodiak: 1: Txipizta, txipiztur, txipristin, txipiriztin, txipiztur,

txipistol. (joke): *iz. Ikus.:* Balapunpa. 1: Tikilitako, txipistutu, txiristilo, zibuzte, ziziko.

txipistur. Banta): *iz.* Ikus.: Txipistiu. Txipizta.

txipisturu. (joke): *iz. Ikus.:* Balapunpa. Tikilitako, txipistil.

txipita, (laŕinketa): iz. Ikus.: lauf. j: Idauŕ, idabuŕ.

txipitaiña. (etiketa): iz. Ikus.: Etikeka. j: Txipiritaina.

txipitaka. (laŕinketa): iz. Garin idaufez jotzen ari-izatea.

txipitarzun. (txikiera): *iz.* Ikus.: Txildera. 1:'I'xikitasun. (zatarkeri): *iz,* It us.: Txikartasun. j: Txikitasun.

txipitona. (mitxelela): *iz.* Ikus.: Mitxcleta, I: Txipiritona.

txipitn. (austura): *ad.* Ikus.: Abaŕikatu. J: Poŕokatu,

txipitugel. (laŕinketa): *iz.* Estoaren bi zatikoak batzen dituen naŕuzko beste zatikoa; bat ta idauŕa ta boro kirtena.

txipituxatu. (austura): *ad.* Txipitu aditzaren ñogaŕia.

txipizta, Banta): iz, Ikus.: Priztin. 1: Txipistin, txipiztur,cfizta, txipristin, txipiriztin, txipistur, zapasta, tzapast, xilipita, xilipixta, zipristin, xalapasta.

txipiztur. (tanta); iz, ikus.; Txipizta. j: Txipistin, txipristin.

txapla-txapla. (ibiiera); *adond.* Ikus.: Txipi-txapa. 1: Txipli-txapla.

txlpli-txapla. (ibilera): *adond.* Ikus.: Txipi-txapa. 1: Txipla-txapla, xafla-xafla, xipli-xapia. (tanpa): *iz.* Ipurdian emandako tanpa txikiak, zapalast.

txipli-txapla-pun. (gaztañondo): *iz.* Eŕetzen dagozencan gaztañak egiteu duten kifizka.

txiplita. (edati-bizi): *iz.* Gosaltzen danean attzen dan edari-bizia.

txiploi. (ixtun): iz. Eyera-zalira ura doan odia.

txipo. (zugatz): iz. Ikus.: Makal. I: Laŕa-ezki, xurxuri. (joko): *iz.* Birlak jartzeko, luŕean egiten dan mokol txikia edo ipintzen dan zurezko zatikotxoa.

txipoi. (in12): iz. Ufa txipriztatzeko tresna.

txipotiko. (lodiera): *izond.* Ikus.: Potoko. I: Potolo.

txipristada. (pindar): *iz.* Ikus.: Piudaf. Txintaŕ, txipriztada.

txipristil. (etiketa): *iz.* Ikus.: Txipiritaiña. 1: Txipiriton.

txipristin. (tanta): *iz.* Ikus.: Txipizta. 1: 'I'xipistin, txipiztur, pikortadura, prislin, txipriztm, zapasta, tzapast, xilipita, xilipixta, zipiriztin, zipristin ziprinketa.

txipristindu. Banta): *ad.* Iira txipristiñez bota,

txipriztatu. (intz): *ad.* Ikus.: lintza ari. Iiztatu, ziliportatu, €xiŕiztatu, zirtatu.

txipu. (zugatz): iz. Makal antzekoa dan zugatza; bees otlak oso eŕaz igitzen dim aizeaz.

txir. (txintxin): *iz.* Ogerloko aldiña Mien txintxiña.

txira. (twat): *iz.* Sendatzeko xedeaz idckita jaŕitako legaŕa. I: Usubide. (laŕu): *iz.* Laŕuaren aŕarnaska. (esku); 11 iz. Eskuetan egiten diran aŕaildurak. (ari): 11 *iz.* Laŕuaren bi zuloen artean jartzen dan aria, zorne-jarioa eŕazago egiña izan dedin, (landare): II *iz.* lgokaria dan landarea, beti orlegi dagoena.

txirai. (zuŕusta): *iz.* Ikus.: Zufusta. I: Aŕada, txita.

txirakalote. (landare): *iz.* Kukubirkaria dan landarea anguŕiaren antzekoa dana; bare igalia zuri ta piruduna da ta beragaz gozoki bat egiten da, "gotzon-ileondoa" deitzen dana. : Txirikilote.

txiralkatu. (ezetasun): *ad.* Ikus.: Blai-egin. 1: Bleitu, txirikatu.

txirbi. (min): *iz.* Ikus.: Mindegi. I: 'I'xerpi, txirpi.

txirbil. (arto): iz. Artoaren zurtoiñean dagozen oficn tnultzoa. (eguŕ): *iz.* liens.: Kiskoŕ. j: Kizkoŕ, txiri, txiribiri, txuŕusta, xingila, xingola, xiringola.

txirbildu. (gupiera): *ad.* Ikus.: Biurdikatu.1: Biurtu.

txirbitu. (ari): *ad.* lkus.: Txirbiztu.

txirbiztu. (ari): *ad.* Janzkiari arink stem. ^: Txirbitu.

txirdilcatu. (oin): *ad.* lkus.: Ostikatu. Oinkatu. (eraindu): *ad.* Zati txikietan zerbait eraindu. (zaps): II *ad.* Gerlia ateratzeko, zerbait zapatu.

txirdikatzai^{j}e. (zaps): *izond.* Gerlia ateratzeko, zerbait zapatzen duena.

txirdil, (mutirikeri): *izond.* Mutirikeriz ari dana. (piltzaŕ): *iz.* Ikus.: Piltzaf. Txarpil, txirtxil. (matsondo): II *iz.* Maasbiltzea egin ondoren geratzen dan mats-molkoa.

txirene. (nabartuenkeri): *izond.* Nabarmenkerietan ari dana.

txirente. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba. I: Txiko.

trirga. (lokaŕi): *iz.* Ikus.: Sirga.

txirgora. (kaskabaŕ): is. Kaskabaf txikia.

Bari. (ieki): *iz.* Zura edo metalak lantzean atcratzen dan ieki mea. I: Kiskoŕ, kizkof, txirbil, txiribiri, txirilora, txiribi], txirinta, txirlora, txiŕika, txoskiu, xingila, xingola, xifingil, xiiipil, zintxuketa, ziringila, zirngila, ziŕipil. (idazkera); Idazkeraren ikufa (,) meta egiten dana. Ikus.: Mast.

txirt-bitxiri. (pitxi): *iz.* Aldin gabeko bitxia.

txiri-egile. (itzurpide): *frond.* Eragozpenen bat baztertzen duena.

txirl-egin. (itzurpidc): *ad.* Eragozpenen bat baztertu.

txiri-ndi. (landare): *is.* Zokodikaria dan landarea; bere miña egazticntzako azkufl ona da.

txiribi. (landare): iz. Ginbailkaria dan landarea; bare ofiak apirioarenen antzekoak dira, ta efua ardatz-antzekoa, aragitsu ta jangaŕia da.

txiribia. (mitxeleta): *iz. 11ms.:* Mltxeleta. I: Txipeleta, txirihiri.

txiribi]. (ieki): *is. Tkus.:* Txiri. I: Txirilora.

txiribili. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mltxeleta. Txiribiri, txirimita.

txiribilketa. (ileondo): *iz.* Kizkurtzearen egipena.

teiribilo. (ileondo); *izond.* Kizkurturik daguena.

txiribilotu. (lieondo); *ad.* llcondoa kizkurtu.

txirlbiri. (miteeleta); *iz.* Ikus.: **Mitxeieta.** I: Txiribia, txiribili. (ieki): *iz.* lkus.: Txiri, I; Txirbil, txirilora. (helm): II *iz.* Ginhailkaria dan belaia; bare ofiak usaintsuak dim ta ongaŕia bczcia jaten dira. (gauzeztasun): H *is.* Ikus.: Txerbel, (joko); II iz. Alien jokoa; alkaŕi eskuak ematen birundaka ibiltzen egiten dana.

txiribirika. (joko): *adond.* Txiribiri jokoan ari-izatea.

txirlbisket. (zorotasun): *izond* Zoratuta bczela ari dana. j; Txiribixkct.

txiribisko. (eztandagai): *ft.* **Odi** MI bat edo beste olakoren bat, sutautsez beterik eta sua emanda, eztandagai bezela erabiltzen dana.

txiribista. (eresgalu): *iz.* ikus.: Txilibitu. I: Txilibista,

txirib€to. (saguzaŕ): iz. Ikus.: Saguzaf. I: Gautxori.

txiribaga. (ardo): *iz.* Erientzako ardoa.

txiribogln. (ardo): *izond.* Ardoa saltzen duena. 1: Ardokari, ardo-sattzaile.

tx€ribogintza. (ardo): *iz.* Ardoa saltzeko langintza.

txiribol. (zur): iz. Ikus.: Txirinbol. j: 'l'xiringol.

tadrila. (etiketa): *iz.* Ikus.: Etiketa. j: Txipiriton,

txirigartu. (efealdi): *ad.* Ikus.: Txigortu. ^: Txikortu.

txirikarte. (burni-esi): iz. Leyoetan jartzcn dan burni-csia, izan gabe norbaitek begira ta ikusi dezaken.

txirikatu. (ezetasun): *ad.* Ikus.: Bleitu, I; Txiralkatu.

txirikil. (joko): *iz.* Ganbatxo jokoan maid] txikia. j: Txirikiloya. (aŕatz): *iz.* Ikus,; Txirikila.

txirikilote. (landare): *iz.* Ikus.: Txirakalote,

txirikilaya, (joko): *iz.* Ikus.: Txirikil.

tirikila. (joko): is. Ikus.: Bilatxo. I: Ganbatxo, txirikol. (aŕatz): *iz.* Afatza jotzeko zotza, j; Txirikit,

txirikila-makila. (joko): *iz.* Ganbatxoz jokatzeko makila.

txirikilan. (joko): *adorn].* Ganbatxoz jokatzen ari-izatea.

txtrlkilu. (joko): *is.* Bi mutufetan zoŕoztuta dagoen makil Lodi bateaz egiten dan jokoa.

txirikin. (kuŕika): *iz.* Olaetako kuŕika andia. (soingain): iz. Aufentzako txabusiña. Ikus.: Txahux, (longain): jj iz. Mnuka gabeko longaña. I: Txirikon.

txiriktngile. (soingain); izond. Txirikiñak egiten dituena.

txirikol. (meera): *izond. Mea* dana. (gaztañondo): is. Utzik dagoen gaztaña. I us,: Txikol, (joko): II iz. Ikus.: Ganbatxo. I: Txirikila.

txirlknn, (longain); *is.* ikus.: Txirikin.

txirikonkila, (zaldizketa): *adorn!.* Am bat ankaiatrabaz eramatea, Ikus.: Txali-konkili. I: Txikoan, xalikonkili, zankalatraha,

txirikorda. (ileondo): is. Tkus.: Tie-korda, j; Ule-txorta, ile-motots, iletxirikorda, xirikorda. (eundura): *iz.* Abarketak egiteko, liñn-txorta. (ur): is. Gaztanbera egiteko, gaxura kenduta, geratzen dan urn, (naspit): II iz. Lokaften naspila. I: Txizpiuŕ. (errenkada): II *iz.* Berakatz edo tipulaen eŕeska, beren zurtoiñez lotuta.

txirikordatu. (eŕenkada} *ad.* Berakatz edo tipulaen eŕeskak egin. Ikus.: T'xirikordau. (naspil): *ad.* Lokaŕink naspildu. (ileondo):-II *ad.* Ule-txortak egin. I: Irutein, xirikordatu.

txirikordau. (ilcondo): *is.* Kizkurtuta dagoen **ileondoa.** (gupiera): *ad.* Lokaŕi bat biurtu. (gaztañondo): II *iz.* Gaztaña-mota bat. (eŕenkada): Ij *iz.* Gauzaen eŕrnkada, **ari** batcaz sidemen aide bilduta, egitea. Titus.: Txirikordatu.

txirikot. (caue): iz. Bigaten gazura, artzañck crinkoia bezela erabiltzen dutena. (utzaldi): *izond.* Gorotz asko botatzen duena.

txirilintxon-petaka. (erorkera): *adond.* Jausteko zorian egotea.

txirilora. (ieki): *iz.* Ikus.: Txiri. 1: Txiribiri, txiribil, txirinta.

txirmmtl-aize. (aize): is. Txirimilean dagoen aizea,

teirimili. (ekaitz): *iz.* Itxasoan izaten dan ekaitza. I; Txirimilo.

txirimio. (zume): iz. Ereindutakoa berdintzeko, zumeakaz egindako henna laukitua.

fxirimiri. (aurtzaro): *is.* Auŕtxikien multzoa. I: Sahoŕeri, txikiŕiteri, txirtxileri. (uzkeri): iz. Uzkeria dana. (curt): jj iz. Ikus.: **Lantzurda.** I: Ziri-miri, xiri-miri, zarama, xintxaŕ, xirimiri, xirxir, zirin, zurubila.

txirimita. (mitxeleta): *ŕz,* Ikus,: **Mitxeleta. j:** Txiribiti.

txirimits. (tximista): *is, ikus.:* **Tximista.** ^: Oiñaztaŕi.

txirimizka. (its): *iz.* Ortzen artean mintzatzea.

txirimizkatu. (its): *ad.* Ikus.; Txirimizkau. (astral): *ad.* Berbera. (kondaŕ): H *ad,* Berbera.

txirimizkau. (its): *ad.* Ortzen artean mintzatu. I: Txirimizkatu. (azkuŕi): *ad.* Janaria irentzi. (kondaŕ): Ij *ad.* Ikus.: Bazi. I: Basitu.

txirimol. (ur-zuŕumilo): iz. Ikus.: **Ur-zufmnilo. j;** Ubilada, zuttrmilo.

txirin-ofatz. (joketa): *is.* Josteko langaya.

txirinbil. (zeiñu): *is.* Utz dagoen metalezko bolatxoa, esegitzeko clbidea duena; be-aldean zuladura bat ego geyago du, bai ta baŕuan **burni-zatikotxoa** ere, to onen bidez txintxiliñaren antzera soñua atcratzen du. I: Txingol.

txirinbol. (sum): *iz,* Zurezko zatiko hiribil eta laua. j: Txiribol, txiringol, xiŕika.

txirinbolaka. (birunda): *mined.* Birundaka ari-izatea.

txirindot. (Mat): *ft.* ikus.: Idaŕbaitz.

tub-inv. (txiringada): *iz.* Bern mutuŕean tutu txikiaz amaitzen dan odia dan lanabesa, bere barman txinbo bat dabfielarik; ubil bat uŕupatzeko ta gem indat aundiago ala txikiagoaz lekorera aurtikitzekoa dana. ^: Aŕa-fistilu, ufrste, urutxista, txibisturu, txibiztura, tximistura, txiŕizta, txiŕista, txiŕiztiio, xiringa, xirikizta, xiŕipista, xdixtail, xispa, ziŕipista, zirista, zitizta. (joko): iz. Txipistoi. Txipisturu.

TXTRINGADA. ŕz. Lanabesa egoki bateaz, soñean ubil edo ixurki bat saŕeraztearen egipena. I: Zasta, zastadura, xiringada, ziztaldi.1/ (osasunbide), (sarkura), (sendabidekintza), (sendagaikintza), (uraga), (yarcizti).

txiringol. (zur): *iz. ikus.:* Txiribol.: Txirinbol, xitika. (lokaŕi): *iz.* Lokaŕiaren bigatia edo bigurzaya. Ikus.: Bigaŕi. I: Txirinkorda, txiringol.

ixiringolatu. (lokaŕi): *ad.* Lokaŕii batean bigaŕiak egin. : Txirinkordatu.

txirinkorda. (€okaŕi): *iz.* Ikus.: Bigaŕi. Txiringol.

txirinkordatu. (lokaii): *ad.* Ikus.: Txiringolatu.

txirinta. (ieki): *iz.* Ikus.: Txiri. 1: Txirilora, txirlora, txiŕiku, txiŕipizta.

txir€ntxoi. (belaŕ): *iz*, Garien artean sortzen dart beiaŕa, aberenutzat ona dana.

txirio. ((gaii): *iz.* Esegitako arnaria, iraun-erazteko.

txiriol. (argi-mutil): in. Elizan alit-mutiiek daramaten goi-argi-mutila.

txiripa. (korapilo): iz. ikus.: Anbulu. Biatxin.

txiripara. (sorgortasun): *adoud.* Sorgortasuuez ari-izatca.

txiripin. (etiketa): *iz.* ius.: Etiketa, Txipiritaiña, txiripitiu.

txiripiri. (mtxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. : Txiribili, txirita.

txiripitiu. (etiketa): *iz.* ikus.: Etiketa. Txiripin.

txiripiztin. (iiztadura): *ft.* Urtan jausitako areki batuk jaso-erazten dituen tantak. : Txirpa, txiripriztin.

txiriplot. (edari): *iz.* ikus.: Zuŕut.

txiristilo. (joko): *iz.* ikus.: Tikilitako. I: Txipistol.

txiristilo. (lotura): *iz.* lkus.: Begizta. I: Tximistilo, txiriztilo, zindre.

txiristodi. (ixtun): iz. Zuŕustadak ateraizeka odia.

txirita. (txori): iz. Ikus.: Apez-txori. Tximita, txitita. (mixeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. : Txiripiri.

txirital. (ziri): *iz.* Uztarturik dagozen idiak batuegiak joan ez ditezen, gurdiaren agan ipintzen dan ziria,

txiritu. (neuŕitasun): *ad.* Zerbaiten areagotasuna gutxitu.

txiritxa. (laŕapota): *iz.* Ikus.: Ole. j: Txaiskuŕ.

txirka. (tanta): *iz.* Ikus.: Tanta. I: Tistil.

txirkanda. (atz): iz. Eskuaren atz txikiena.

txirkora. (edut): *iz.* Eduŕ-maluta oso txikia. j: Txirkori.

txirla. (maskordun): *iz.* Bi maskoŕ dauzkan maskordun oboerdia. I: Xirla, zirla. (maxkuŕ): *iz.* Maskordunaren bamcan bizi dan maxkuŕa; bururik ez duena ta jangatia dana.

txirla-aŕl. (txirlaŕi): *iz.* Txirlafia daukan txirla. I: Txirla-maskoŕ.

txirla-aziera. (maxkuŕ): *iz.* Txirlak azteko langintza.

txirla-azle. (maxinrŕ): *izond.* Txirlak azten dituena.

txirla-jale. (egazti): iz. Txirlak jaten dituen egaztia.

txirla-maskoŕ. (txirlaŕi): iz. Ikus.: Txirla-aŕi.

txirla-saltzaile. (maxkuŕ): *Izond.* Txirlak saltzen dituena.

txiriadun. (maxkuŕ): *'rand.* Txirlak dauzkana. I: Txirlatxu.

TXIRLA1tI. iz. Maskordun batzuen maskoietan, barnean, egiten dan mokordura, borobil-antzekoa, ta zuri-urdiñezko margoa duena. Bitxintzan erabiltzen da. : Altiste, pitxi-aŕi, pitxi-azi. /1(lepoko), (maskoŕ), (pitx().

txirlafitxo. (txirlaŕi): *iz.* Txirlafi txikia.

txirlaŕiztu. (txirlaŕi): *ad.* Txirlaŕiz apaindu.

txirlategi. (maxkuŕ): *iz.* Txirlak dagozeu tokia, edo txirlak azten diran tokia.: Txirla-toki, xirlategi, zirla-told.

txirlatsu. (maxkuŕ): *izond.* Ikus.: Txiroadun.

txiriatzaŕ. (maxkuŕ): *iz.* Txirla aundia.

txirlet. (egazti): iz. Moko oria daukan antxeta. Ikus.: Antxeta.1: Abisoi, lxiŕin, zirlinga.

txirlto. (txorzabal): *iz.* Txorzabalaren antzekoa dan txoria, buruan urolo bat daukana.

txirla, (makil): iz. Ikus.: Birla. I: 'I'xakin.

txirla jotzaiie. (joko): *izond.* Birls-jokoan bola edo pirloa bigafenez botatzen duena.

txirlora. (ieki): *iz. Ikus.:* Txiri, I: Txirinta, txoskin, xiŕiugil, zintxuketa, ziringiia, ziŕingiĺa, ziŕipil.

txirmista. (aŕaildura): *iz.* Ikus.: Ziñkihi. Txiŕikitu.

txiro. (txirotasun): *izond.* Ezer ez edo oso gutxi daukana. Ikus.: Uŕikalgaŕi. (gabi): *iz.* Luŕauokoŕak apurtutzeko gabia.

txiro-aro. (txirotasan): *iz.* Txiroak sorosteko erakundea.

txiro-etxe. (txirotasun): iz, Txiroak atostcko etxea. (: Txirotegi.

txiro-eztal. (ezkontza): iz. Txirotasun aundiaz egiton dau ezkontza.

txiro-iiobi. (tlobi): *iz.* Txiro ororentzako ilobia. Txiro-obieta.

txiro-maitasnn. (maitasun): *iz.* Txiroenganako maitasuna.

txiro-obieta. (ilobi): *iz.* Ikus.: Txiro-ilobi..

txiro-salda. (salda): *iz.* Lekaidetxeen ateetan txiroai ematen zitzayen salda edo znkua. Ikus.: Txiro-zuku.

txiro-zuku. (zuku): *iz.* Ikus.: Txiro-salda.

txiroki. (txirotasun): *adoud.* Txiro ari-izatea edo bizi-izatea.

txirol-antzeko. (eresga1u): *izond.* Txirolaren antza duena. : Txirolots-antzeko, txirol-osdun.

txirol-joka. (eresga^{j}u): *adoud.* Txirola joizen ari-izatea.

txirol-osdun. (eresgalu): *izond.* Txirolareu soñua ematen duena. 1: Txirol-antzeko, txirolots-antzeko.

txirora. (eresgaiu): *iz.* Iimos.: Txilibista. j: Txiribista,txirula, xirola, xirula, curula.

txirolari. (eresgaiu): *izond.* Txirola jotzen duena.

txiroliroka. (abesti): *adond.* Txoriak abesten ari-izates.

txirolots-antzelco. (eresgalu): *izond.* Ikus.: Txirol-antzelco. I: Txirol-osdun.

txiropen. (txirotasun): iz. Txiro egitea edo biurtzea. lkus.: Txirout, J: Txirotze.

txirosto. (landare): *iz.* ikus.: Untz. I: Auntzoŕi.

TXIROTASUN. iz. Biziari eusteko beaŕa dana en eukitzea edo gutxi eukitzea. j: Peitzea, uŕitasuna. Beartasun, biartasun, emutsgo, aŕakaza, aŕakazeria, eŕomestasun, ertxapen, eskastasun, ez-eukitasun, Icaukozia, beartarzun, landeteria, peoŕeria,

ongabetasun, ubaŕazki. /1(eralketa), (cskalcgo), (gabetasun), (gabetze), (galpen), (jaustasnn), (laguuabaŕ), (lekaidego), (uŕitasun), (zoritxaŕ).

txirotegi. (txirotasun): *iz.* Ikus.: Txiro-ctxe.

txirotu. (txirotasuu): *ad.* Txiro egin edo biurtn. Tkus.: Txiropen, I: Txirotze, eŕumestu.

txirotze. (txirotasun): iz. Ikus.: Txiropen. ^: Txirotu.

txirpa. (iiztadura): *iz. Ikus.:* Txiripiztin.

txirpi. (min): *is.* Ikus.: Mindegi. {: Txerpi, txirbi.

txirpildu. (zimeldura): *ad.* Ikus.: Zimeidu. : Xaandu.

txirpildura. (etealdi): *iz.* Gauza bat gailetik zerbait eŕetzea.

txirpilgafi. (zimeldura): *izond.* Zimeldu ditekena.

txirpilketa. (zimeldura): *ft.* Zimelduraren egipeua.

txirpilota. (mitxeleta): *is.* Ikus.: Mitxeleta. j: Txirita, txiŕimista.

txiŕa. (zafusta): *is.* Ikus.: Zuŕusta. {: Txirai, txiŕ. (aztama): iz. Orga batek lufcan uzten darn aztarna. (butni-bide): $_{li}$ iz. Burni-bidean, bultziak gailean ibiltzeko, jaŕita dagozen bi burni-agaen bakoitza.

txifan. (burn-bide): *adond.* Txiŕaetan egotca edo ibil€zea.

txiŕan. (zuŕusta): *adond.* Txiŕak botatzen ari-izatea.

txifi. (egazti): iz. Guru itxasertzeko antxeta txikiena. Ikus.: Antxeta. Txirlct, txiŕin. (zuŕusta): iz. Ikus.: Zuŕusta.]: Txita, txiŕio. (ntzaldi): II ***is.*** Ikus.: .Arkin. j: Pikoŕ. (zomoŕo): {I is. Ikus.: Kilkef. j: Kirkiŕ, txiŕin.

txifi-ilun. (txori): *iz.* Lumak margo ilunczkoak dauzkan belatxikoa.

txifi-iruatz. (txori): iz. Oñetan iru atz ditueu belatxikoa.

txifi-itai-moko. (txori): *iz.* Itai-mokoa daukan belatxikoa.

txifi-kuliska. (txori): *ft.* Bclatxiko txikiia.

txiŕ-kurlinka. (txori): iz. Moko mee ta gupituta daukan bclatxikoa.

txiŕ-lodi. (txori): *iz.* Belatxiko lodia.

txifi-miti. (Ian): *ad.* Antzez lanegin. I: Gaŕantzi gutxiko Ian txikiak. (emakume): *iz.* Ardo pizkat cdanda dagoen emakumea. (none): {{ *iz.* Aldakuraz eta beŕien bila ari dan notiña.

txifi-txori. (txori): *is.* Ikus.: Belatxiko. I: Txifio, txiŕindero, txiŕitxuŕi.

txiŕ-txofo. (txorzabal): *iz.* Txorzabal aundia. Ikus.: Txorzabal. {: Txifipio, txiŕitoro.

txlfr-txulu. (zomofo): *iz.* Kiikefak eukitzeko kayola. Ikus.: Txirtxil-zuio.

txifi-zofo. (iraizkin): *iz.* Berunbiiak eramatcko zofos. ikus.: Berunbil.

txifibiti. (txori): *iz. Ikus.:* Belatxiko. {: Buŕoi, burgoi, txirin, txifio.

txiñbita. (eresgalu): *iz.* Ikus.: Aŕabita. {: Esteskin, xaŕabcta, xetebet, xitibika.

txifibitari. (eresgalu): *izond.* Txiñbita jotzen duena. ikus.: Aŕabitari.

txifika. (aurtzaro): *iz.* Auŕak zutik egotcko ikas dezaten erabiltzen dan burditxaa. {: Txutiko, xutiko. (orga): *is.* Berbera. : Gurdiaren gurpila, gurdi txikia. {: Txiŕitola. (kate): {{ ***is.*** Katearcn estunari lotuta dagoen burnizko zatiko. (ieki): $_{{l}}$ iz. Thus.: Txiri. I: Txirinta, txiŕipizta, txirtxil. (zubil): {{ is. Txaratila. : Txiŕiu, agintxiŕinka. (aŕaindura): $_{II}$ *is.* Ikus.: Zifikitu. I: Txiŕikitn, taiŕiku. (estoka): {{ iz. Imteko estoka.

txifika-joku. (joke): *iz.* Joko batzuetako Ianabesa, zeartasunez biraka ari dan gurpilaz egiña dagoena. Ikus.: Piŕita. I: Txiŕingaka.

txifikari. (ari): *iz.* Zeŕatzeko eubofak algantzeko ari India. $_{I:}$ Zulari, zurari. (zubil): *iz.* Txaratilako aria.

txifikatu. (taŕitadura): *ad.* Zezen zirikatu.

txifikc. (gurpil): *iz.* Ikus.: Gurpil. I: Piŕita, txidn, txiiinga.

txiñkeria. (gurpil): *iz.* Gurpilen multzoa. I: Txiŕikiak.

txiñkiak. (gurpil): *iz.* liens.: Txiŕikeria.

txiñkin. (alkondara): *iz.* Ikus.: Atoŕapeko.

txifikitu. (aŕaildura): *ft.* lkus.: Ziŕikitu. j: Txirmista, txiŕika, txiŕilcin, ziŕikitu, ziŕiku.

txifiku. (afaildura): is. ikus.: Txiŕikitu. {: Txiŕika, ziŕikitu.

txifimafa. (arautasun): iz. Bilkura edo egipen batzuetan erabili beaŕ dan arautasuna.

txifimika. (late): *iz.* Lateran ateratzen diva pikortxoak. $_{I:}$ Txiŕinniño, gildaŕ, txingoi.

txiŕimiño. (laŕui): *iz. Ikus.:* Gildaŕ. {: Txiŕimika, txirtxiŕ.

txifimiŕltu. (mozkorkeii): *ad.* Zertxobait mozkortu.

txifimista. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. I: Txirpilota, txiŕipita.

txifimizta. (gezi): *ft.* Geziak botatzeko leyo estua.

tx fiimiztatu. (gezi): *ad.* Txitimiztak egin edo ideki.

txifin. (zeiñu): iz. lkus.: Zeiñutegi. (txori): *iz.* Ikus.: Belatxiko. {: Txiŕilsiŕi. {: Enaren lama, zeŕin, ziŕin. (eresgalu): II iz. Artzaiñen eresgalu-mots bat. (zur): $_{{i}}$ *iz.* Zurezko zatikoa; bertan jartzen dira zulatuta dagozen ilizeak, betatik aria igarotzeko. (zubil): II *ft.* Ikus.: Txaratiia. {: Txiŕika, ziŕika. **(sorb):** *iz.* Gurdiek egiten duten ku tinka. (egazti): $_{1{}}$ *is.* Ikus.: Txirlet, I: Txiŕi. (birunda): $_{II}$ iz. Tokiz aldatu gab°, bore gain birundak ematea. (zomoŕo): i{ *iz.* Ikus.: Kilkeŕ. I: Txiŕi. (icki): $_{9{}}$ *fz.* Obokia dan iemi mea; batzuctan bertan soñuak irartzen dira, gero Ianabesa baten bidez entzun al-izateko. (gurpil): {j *iz.* Ikus.: Gurpil. I:'l'xiŕike. (joke): II *iz.* Ali edo metalezko txiŕitola jokatzeko.

txifin jo. (dei-egikuntza): *ad.* Tiŕiñaz deitu. Ikus.: Tiŕin.

txiŕin-ani'zeko. (ieki): *izond.* Txiŕiñaren antza duena.

txiŕin-egin. (zeiñu): *ad.* Txintxiliña jo.

txifin-ots. (dei-egikuntza): *iz.* Dei-egiteko lanabesakjotzea.

txifin-zain. (zeiñu): *izond.* Zeiñuak zaintzen dituena,

txifina pantika. (zomoŕo): iz, Belaf-margoa duen zomofoa, longain ori antzekoa daukala.

txifinarte. (sfaildura): *is.* Luteko afaildura.

txiŕinbol. (obo): *is.* liens.: Txiŕindola. I: Txiŕingita, txiŕingil.

txiŕinbola. (creztun): *is.* Ikus.: Txiŕindola. I: Txiŕintola. (gurpil): *iz.* Guepilen uztaya. Gurpiiak inguratzen dituen uztaya. I: Paldo. (obo): Ikus.: Txiŕingola.

txifiubolaka. (birunda): *adond.* Birundaka ari-izatea. {: Txiŕingolan.

txifinda. (joke): *iz.* Anŕekjokatzeko darabilten kurkuroa. (et): *is.* Lurid-zeŕenda.

txifindero. (txori): *iz.* Ikus.: Txiŕin. I: Txiŕi-txod.

txifindol. (uztaŕi): *iz.* Uztafiko estuna. (obo): *is.* ikus.: Txiŕindola. {: Txiŕingila.

txiŕindola. (ereztun): *is.* Metalezko kurkuro lodia, bertan zerbait lotzekoa dana. I: Txitintola. (oho): *is.* ikus.: Piŕil. Obo-ertz, txiŕinbola, txiŕingoia,

txiŕitol, txiŕingola, txiŕindol, txiŕingii, xeŕaio.

txiŕindolatu. (ereztun): *ad.* Estunak

txiñndu. (txiŕinduketa): *iz.* Ikus.:
• Pitipita. I: Pitita, txiŕinga, txiŕingii, txiŕingola, txiŕinguts, xiŕimista.

TXIŕINDi7KETA. *iz.* Txiŕinga-zalcen kirola. 1: Txiŕingaiaritza, txitingilketa.

txitindulari. ((xiŕinduketa): *izond.* Txiŕinduan dabileua. !: Txifingalari, txi/ingari, ndlingilaIi.

txiŕinga. (gurpil): *iz.* Ikus.: Gurpil. Txiŕikc, txiŕinka, txlñtoi, txhingiĺ, txiŕingola, txiŕinguts, xiŕimista, brixta. (jolasbide): *ŕz.* Carizuman gazteek dantzaren ordez egiten dutcn jolasbidea. (txiŕinduketa): 11 *iz.* Ikus.: Txiŕiudu. : Piŕipita.

txifrnga-lasterketa, (txiŕinduketa): iz. Txiŕiuduetaz egiten dan lasterketa.

txifinga-zelai. (txiŕinduketa): *ŕz.* Txiŕinga-lasterketak egiteko told berezia.

txiñngaka. (joko): *iz.* Zeartasunez birundaka ad dan gurpila, **joko** batzuetarako erabiltzen dana. Ikus.: Txiŕika joku. 1: Piŕita.

txifingalari. (txiŕinduketa): *izond.* **ikus.: Txiŕindulari. I: Txiŕingari, txiŕingilari.**

txifingalaritza. (txiŕinduketa): *ft.* **Ikus.: Txifinduketa, 1: Txiŕingilketa.**

txiŕingii. (tziŕinduketa): *iz.* Ikus. 1: Txiŕindu. 1: Tailings, txiŕingola, txitinguts. (gurpil): *iz.* Ikus.: Gurpil. Txiŕinga. (ereztun): ii *iz.* Burnizko cstuna. (obo): 11 iz. Ikus.: Txiŕinbol. Txiŕindola.

txifingilari, (txiŕinduketa): *ŕzond.* Ikus.: Txiŕindulari, 1: Txiŕiugalari, txiŕingari.

txiñngilketa. (txiŕinduketa): *iz.* Ikus.: Txiñinduketa. j: Txiŕ'ingalaritza.

txiŕingiia, (obo): *iz. ikus.:* Txiŕindola.): Txiŕinbola, txiŕingola, txiŕinkol, txitindol.

txifingilo. (txori): *iz.* Ikus.: Enara. 1: Inganera.

txiŕingola. (obo): *iz.* Ikus.: Txiŕingiia. j: Txiŕindola, txiŕinkol, txiŕinbola. (txitinduketa): iz. ikus.: Txiŕindu. 1: Txiŕinga, txiŕingil, txiŕinguts.

txifingolan. (birunda): *adond.* Ikus.: Txiŕinbolaka.

txiŕinguts. (txiiinduketa): *iz.* Ius.: Txifindu. I: Txiŕinga, txhingil, txiŕingola.

txifinka. (gurpil): ŕz. Ikus.: **Curpil. [:** Txiŕinga.

txiŕinkol. (obo): iz, ikus.: Txiŕingiia. 1: Txiŕingola.

txifinlari. (joko): *izond.* Joko batzuetan txiŕiña botatzen zuena.

txifinta. (gura): *iz.* Gurari bizia.

txifintola. (txiŕita): *iz.* Ikus.: Txifita. Piŕ'ita, txiŕitol. (ereztun): *iz.* Ikus.: Txiŕindola. : Txiŕinbola.

txiñntolketa. (txiŕita): *iz.* Txifita batzuen bitartex egiña dagoen **lauabesa.** I: Txiŕintoltza, txtfiteri.

txiŕiutoliza. (txiŕita): ŕa. **ikus.: Txiŕintolketa. 1: Txiŕiteri.**

txirintxin. (abetxu): *iz.* Zugatz antzekoa dan txilaŕa, 1: Txilaf.

txifiñoŕatz. (josketa): *ft.* Josteko iangaya.

txifio. (zuŕusta): *iz.* Ikus.: Zufuzta. Txifi, txiŕizta. (iturburu): *ft.* Ituŕi ba€etik erortzen diran ur-ari txikiak. 1: Txifizt, (txori): *iz,* ikus.: Belatxiko. Txiŕihiŕi, txiŕi-ŕxori, txiŕindero, txiŕitxuŕi,

txifipa. (ibai): *iz.* Lats txikia.

txiŕlpi. (txori): iz. Txori-mota bat. 1: Txifizkila, txiŕiskal, txiŕiskila.

txiŕipio. (txorzabal): tz. ikus.: Txorzabal. j: Txiŕi-txoŕo, txiŕipitxitxo, txori-andre, txorlero, txuŕubio, xori-andre.

txiŕipistada. (urban): *iz.* Ikus,: Pikortadura. : Priztin.

txifipistin. (atsekabetasun): *ŕzond,* Edeŕesteko zala dana. Ikus.: Ziŕinkilu.

txifipit-okaran. (aranondo): iz, Basoko aranondoa.

txifipita. (mitxeleta): *iz.* Ikus." Mitxeleta. j: Txiŕimisŕa, xiketa, zimeleta.

txifipitin. (edertasun): *izond.* Polk eta atscgiña dana. Ikus.: Poll. 1: Petit. j: **Notin txikia/** buruz esatcn da. (sumin): *izond.* Sumingafia dana.

txifipitxitxo. (txorzabal): *iz.* Ikus.: Txorzabal. I: Txifipio.

txiñpizta. (ieki): *iz.* Ikus.: Txirinta. I: Txiŕika, txirtxil, txirtxili.

txlfipiztin. (txikiera): *izond.* Oso txikia dana. I: Txirtil.

txifiplot. (gurkadura): ŕz. 1kus.: Zuŕust. Kurka.

txifipofo. (erabaga): *iz.* Ikus.: **Erabaga.** 1: Naas-maas, ziŕibuŕo. (arrandikeri): *izond.* Jakitearen afandikeriz ari dana. (mintzabide): Ij *izond. Ikus.:* Beŕitsu. I: Txiŕitola, ziripara.

txifipofotu. (nrozkorkeri): *ad.* Edariax alaitu.

txiiiputzika. (lasterketa): *adond.* Biziki lasteŕ-egiten ari-izatea.

txifis-toki. (estuera): iz. Ikus.: **Estuera.** I: Estugune.

txifiska. (zuŕusta): *adond.* Zuŕustaka ari-izatea.

txifiskal. (txori): iz. Ikus.: Txifizkila. 1: Txiŕipi, txiŕiskila, txiŕistol.

txiŕiskila. (txori): iz. Txoafearen kaizna docu txoria; bare lumak margo orlegia dote, urban oriakaz. Ikus.: Taiŕipi. j: Txiŕiskai, txiŕ€stol.

txifist. (ziŕiztada): *iz.* Iŕistadaren **ots-**izena.

txifist-egin. (ziristada): *ad.* ikus.: Txiŕistatu. (goiztiri): *ad.* Eguna astea. Ikus.: **Goiztiri.**

txifist-krisailu. (argitza): iz. Tximist-argontzia. 1: Txiŕits-krisailu.

txifista. (egazti): *iz.* Íkus.: Ontza. I: Mosolo. (ondaŕ): ŕz. Itxasontzia sartzeko ondaŕ-lekua. (txiringada): *iz.* Txiringa txikia. /km.: Tairinga. 1: Txiŕistilo, aid kizta. (ziŕistada): jj *iz.* Txiristadak egiteko tokia. 1: Txitistala.

txiŕistada. (ziŕistada): iz. ikus.: Iŕistada. Iŕista.

txifistalca. (ziŕistada): *adond* Iŕistada egiten ari-izatea. I: Txifistakan, txiŕiztaka.

fxiŕistala. (zifistada): *izond.* Txifist-egitekoa dana. ikus.: Txitsta.

txitiistan jolastu. (xifistada): *ad.* **Zifiztadak egiten ari-izan.**

txiŕistaran joiratu. (pilota): *ad.* Pilotaz ziŕiztaka jokatu.

txifistatu, (ziŕistada): *ad.* Iŕistada egin. 1: Txiŕist-egin.

txiñstila. (lotura): *iz.* Ikus.: Txibista. I: Txibita.

txiñsfilo. (joku); *iz.* Ikus.: Amuko-botatzeko. : Tulut.

txifistol. (txori); *iz.* Ikus.:. Txiŕiskal. Tx/fiskila.

txiñstii. (aŕaildura): *iz. Ikus.:* **Afaildura.** Uŕadura. Ikus.: Aŕaila, txiŕitu, zifistu, xiŕistu.

TXIŕITA. *iz.* Bete makobilean gardaiñatua dagoen gurpila, ardatz baten inguruan /bili ditekena. 1: Bolci, bole/-Eŕila, eŕedixa, titan, kindax, oboil, piŕila, piŕil-bakaŕ, piŕingila, piŕipita, piŕita, txiŕin^{g}ola, txiŕitol, xirintola, xiŕika, xiŕintola, ziŕika, ziŕit-ziŕika. (zomoŕo): *iz.* Landactako kilkeŕa. (ari): 11 *iz.* Txiŕitola, aria biurizekoa dais lauabesa. 1: Txiŕitol, txorotil. (eyeraldi): *iz.* Eyerako kalaka. (lauabesa): H *iz.* Olakaz

egindako itxuskiaren antzekoa, zarata aundia ateratzen duena. lkusi: "Txiŕika". *11* (aiznyalak), (atezu), (gurpil), (igoeraj, (itxasontzi), (langaizti),

txiñta-antzeko. (zomoŕo): iz. Txiiitaren antza duen zamoŕaa.

txiñtari. (ari): ŕz. Txaratifako aria. J: Txiŕit-ari.

txiñterL. (txiŕita): *iz*. Bi edo iru txifrtaen multzoa, Ikus.: Txifintolketa, J: Txiŕintoltza.

txiŕifi. (soñu): *izond.* Sarin zoŕotz eta gozakaitza, dana.

txiŕitol. (txiŕita): iz. Itxas-untzietan erabiltzen dan estoka antzeko laoabesa, zeartasunez jaŕita dagoena. J: Txiñta, Ixiŕintola. (ari): *iz*. Aria biurtzeko erabiltzen dan txabila. Ikus.: Txiŕita. J: Txorotil. (itxidura): J *iz.* Maratil aundia. (gurpil): Jr. Nunbaiteko gurpilarea izena. ikus.: Carpi]. J: Txiŕinga, (obo): ^^ iz, Piŕita. Ikus.: Piŕil. J: Txilindola, zifindola. (erste): JJ iz, Maratila aundia. Ikus.: Maratila.

txifitola. (eyeraldi): *iz*. Eyerako aŕiaren galleon esegita dagoen oitxoa; eyeraldia egiten danean tanpak ematen ari da garaua igaroten uztean, eta tanpak entzuten ez diranean eyera gelditu data ezagutzen *da.* Ikus.: Kalaka. J: Txanbil, arkola, aŕan, eŕota-aŕan, eiota-klaka, klaka, klaska, klauso, tranga, txaramei, txaranbel, txilkipala, txortxoro, ftnis. (ziri): *iz*. Ikus.: Botakako. (orga): Jj *iz*, ikus.: Txiŕika. Gurdiaren pertikan jartzen dan ziria, uztarturik dagozen idiak geyegi alkartuta joan ez ditezen. (dibidieta): JJ *iz*. Estokatxo baten antza duena, geyenetan zeaŕez erabiltzen dana. J: Itxoroakidun gurpiltxoa, aidearen beŕitzea efazago egiteko, gela baten leyoan jartzen dana. J: Troila. (ari): JJ *iz.* Aria biurtzeko lanabesa. J: Txoratil. (ate): II *iz*. Ate edo leyoak ixteko, itzulbiratzen dan maratit aundia. (gurpil): JJ *iz*. ikus.: Gurpil. (obo): JJ *iz.* Puspeta biribil eta Lana. (mintzoera): JJ *izond.* ikus.: Beŕitxu. J: Txintxafik, txiŕipoŕo. (txiŕita): JJ *iz*. ikus.: Txiŕika. Jr Txitita.

txiŕitu. (aŕaildura): *iz*. Ikus.: Alaildura. J: Txiŕistu. (zcaztasun): *izond.* Zeaztasunez ari dana.

txifitu. (at): *iz*. Itxasontziaten krosko zeaŕ ura sartzea.

txiñtuki, (zeaztasun): *adond.* Zeaztasunez ari-izatea.

txifitxa. (zomnlo): *iz*. Ikus.: Kilkeŕ. J: Txiiitxaldo, txiŕitxiŕi, txirlxil, zereatoŕ,

txifitxo. (egazti): iz. Kuiliska txikia. ikus.: Kuiliska. j: Kulinka, kurlinka.

txiŕitxufi. (txori): *iz*. *Ikus.:* Txiŕio. J: Txiŕi-txori.

txh'ixtaka. Or): *adond.* Ura jauzketaz ari-izatea. (saleroste): *adond.* Ikus.: Txikizka, : Txiŕiztaka.

txiñzka. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunen ari-izatea.

txifizkila. (txori): *iz. ikus.: Txiŕipi.* J: Txiŕiskal.

txiñzt. (iturburu): *iz*. ikus.: Txiŕio,

txifizta. (txiringada): *iz*. Ikus.: Txiringa. ^: Txibiztura. (zuŕusta): iz. Zufusta txikia, ikus.: Zutusta. J: Txiŕio, xiŕixta.

txifiztaka. (saleroste): *Ado.* ikus.: Txikizka. j: Apurka, txiñxtaka. (zifistada): *adond.* Ikus.: Txiŕistaka. J: Txiŕistakan.

txifiztan. (zifusta): *adond.* Zuŕusta txikietaz ari-izatea.

txiñztatu. (iiztadura): *ad.* Ikus,: Iiztatu. J: Txiprizlatu, zirpizindu.

txiñztilo. (txiringada): *iz*. Ikus.: Txiringa, J: Txifista.

txifu. (ari): *iz*. Ikus.: Txirtxil,

txirta. (txori): *iz*. Txoaŕea baño aundixeagoa dan txoria, ta area antzekoa dana. J: Txirtxita. (menasta): *iz*. Artzazen dan menasta xe-xea. (belaŕ): *iz*. Aberentzat ona dan belaŕa. Ikus.: Irusta. (lekazi): JJ *iz*, I us.: Tilista. ^: Txilista. (latsun): II iz. Beteta dagoen karobiaren gaiiia. (garau): {J *iz*. Gaizki egindako latsun-pikoŕ txikiak. (kondaŕ): JJ ŕr. Karobian geratzen dan afitxoen kondafa. J: Aŕitxirta.

txirta-luf. (lekazi): *iz*, Tilistak dagozen lulu. I: Txirta-sail.

txinta-sail. (lekazi): *iz*. licus.: Txirta-luŕ.

txirtarka. (joko): *iz*. Pilots alkali botalzean egiten dan jokaa,

txirtil. (txikiera): *izond.* Ikus.: Txiŕipiztin.

txirtilgailu. (eriondura): iz. Eriondura egiteko lanabesa.

txirtiriki. (idekidura): *ŕzond.* Erdiz idekita dagoena.

txirtaara, (txori): *iz*. Taints baño txikiagoa dan txoria, abetxuen ziaetan kokalzen dana.

txirtxikatu. (aragi): *ad.* Aragia zatitu.

txirtxil. (ari): iz. Oyaletik ateratzen dan ari-zatia. J: Taira. (piitzaŕ): *iz*. Ikus.: Piltzaf. J: Txirdil. (zomoŕo): JJ *iz*. ikus.: Kilkeŕ. J: Txifitxifi, txiŕitxa, txirtxita, (ieki): II iz. ikus.: Txiŕipizta. J: Txiŕika, txirtxiii. (naŕaskeri): JJ *izond.* Nafazkeriz ari dan emakumea.

txirtxiE-zulo, (zomofo): *iz*. Kilkefak sartzen diran zuloa. Ikus.: Txifi-txulu.

txirtxiida. (mutirikeri): *izond.* Mutirikeri z ari dana.

txirtxiEdu. (ari): *ad.* Oyaletik ariak atera. I: Txirtxiltu. (eraindu): *ad.* Ikus,: Eraindu. J: Puŕuskatu.

txirtxiltu. (ari): *ad.* Soñeko batetik ariak atera.

txirtxilatu. (eztandagai): *ad.* Eztanda egin.

txirtxileri. (aurtzaro): *iz*. *Ikus.:* Saboŕeri. J: Txikiŕiteri, txirimiri.

txirtxileria. (sendi): *iz*. Sendi baten umeen tnultzoa. J: Txirtxitu. (uzkeri): *iz*. Uzlrerien multzoa. J: Txirlxitu.

txirtxili. (icki): *iz*. Ikus.: Txirtxil. J: Txiŕipizta.

txlrtxilo. (kunde): *iz*. Emakumeen kundea.

txlrtxilu. (apaingailu): *iz*. Ikus.: Leo-ale. ^: Lei-bitxi, xintxilu, leyale.

txirtxira. (eritasun): iz. Auŕek lafuan izatea duten eritasuna. Ikus.: Txingola.

txlrtxiŕ. (idekidura): iz. Zarlagiñean egiten dan irakiduraren otsa. (mintzabide): *ad.* Asko mintzatu. J: Eten gabe mintzatu. (lafu): JJ *Jr.* Ikus.: Gildaŕ. J: Txiŕimiño, txuldaŕ, txuldeŕ.

txirtxiŕ ari. (mintzabide): *ad.* Asko itzegin. J: Txirtxoŕ ari.

txirtxiŕ-egin. (dirdai): *ad.* Distira egin.

txirtxof-eragin. (sukalde): *ad.* Ikus.: Eŕegosi. J: Txintxartu.

txirtxifita. (zomoŕo): *iz*. *Ikus.:* Kilkeŕ. J: Txirtxita.

txirtxita. (zomoŕo): iz. Ikus.: Kilkeŕ. J: Txirtxil, txirtxite, txitxiŕila, txirtxitita.

txirtxitn. (sendi): *iz*. Ikus.: Txirtxileria. (uzkeri): *iz*. Berbera,

txirtxof. (mintzabide): *iz*. Asko miutzatzearen ots-izena. (ots-izen): fr. Asko itzegiten egipenaren ots-izena.

txirtxof ari. (mintzabide): *ad.* Ikus.: Txirtxiŕ ari.

txirtxof diardu. (lotura): *ad.* Ez du lotzen ez eta askant ere.

txiru-liru. (burn): *izond* Bum ariña duena.

txirugile. (eresgalu): *izond.* Txirulak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

txirula. (eresgalu): *iz*. Ikus.: Txilibista. J: Txirola, txulula, txurula, xirola.

txirulari. (eresgalu): *izond.* Txirula jotzen duena.

txirulatxo. (eresgalu): iz. Txirula txikia.

txiruli. (abesti): *iz.* Txorien abestia. 'l'xinta, txistada.

txirullnda. (apcz-txori): *iz.* Ikus.: Apes-Mori. Tximuntxu.

txiruliru, (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. Txipileta, txipeleta.

txirultruli, (abesti): *iz.*

txirunga. (ereztun): *iz.* lkus.: Kurkuru. I: Uztagai, zezilo.

txis. (garuu): *iz.* Ikus.: Garuu. j: Txiz, xisi.

txis ala bedaf. (joke): *iz.* Joko-mota bat.

txisare. (aŕ): *iz.* Ikus.: Zizare. : Bisika, txisara,txistare.

txisare-belaf. (belaŕ): *iz.* Askarkaria dan belafa, oft oso meak dauzkana.

txisilu. (esertoki): *iz.* Ikus.: Txixilu. Zazailu, txitxilu, txixilus, zizailu, zizalu, ixiluŕ.

txis:lu-mat. (mai): iz. Ormari maratila baten bidez tinkatua dagoen maya.

txiska. (zaps): *ad.* Oñakaz tinkatu. (zizku); iz. lkus.: Zizku. I: Zarpa.

txiska-miskaka. (gozagintza): *adond.* Litxarkerien bila ibi€tzea.

txiska-saltun. (zizku): *frond.* **Zizkuak** saltzen dituena.

txiskagile. (zizku): *izond.* Zizkuak egiten dituena.

txiskaguue. (konkiltasun): *iz.* Tanpa bateaz edo egiten dan sakondua.

txiskartu. (xigordura): *ad.* Ikus.: Xigortu. Txiski€tu.

txislcatu. (konkiltasun): *ad.* Tanpa bateaz edo sakondua egin. (zapa): *ad.* Ikus.: Tinkatu. I: Zulkatu. (ain): ‖ *ad.* Oiñakaz zapatu.

txiski. (burni-ari): *iz.* Itxiduraetako erabiltzen dan burnt-aria, zizkak daramazkicla.

txiskiltn. (xigordura): *ad.* Ikus.: Xigortu. : Utuldu, txispiltu, txiskartu, txiskildu.

txlskine. (aŕi): *iz.* Xeatutako afia.

txiskot. (eden): *iz. Ikus.:* Txistoki.

txisma. (ule): *iz.* This.: Txerlo. : Txima.

txispa. (su-izkilu): *iz.* Eiza-izk€lua. Xispa, xixpa, xizpa, zizpa.

txispadun. (su-izkilu): *izond.* Txispa daramana.

txispadun-saldo. (su-izkilu): *in.* Txispadunen taldea.

txispagile. (su-izkilu): *izond.* Txispak egitun dituena. (esku-langintzak): *frond.* Berbera.

txispagintza, (izkilu): *iz.* Txispak egiten dituen langintza.

txispegi. (buztan): iz, tlres.: hats. I: Buztan.

txispero. (izkilu): *izond.* lzkiluak egin edo saltzen dituena.

txispiltu. (xigordura): *ad,* Ikus.: Xigortu. ^: Txiskiltu, txispildu, txixpiidu, txixpiltu, xispildu.

txispita. (pindaf: iz. *Ikus.:* **Pindaf.** l: Txindaf, txistaŕ.

txispittn. (anpulu): *in.* Anpulu txikia.

txispiuf. (naspil): iz, Ikus.: Naspit I: Zalamala.

txispol. (abaf): *in.* Bra baŕeyatzeko zuritzaleck erabiltzen duten abartxoen multzoa. (itxasontzi): *iz.* Txalupak garbitzeko efatza.

txispoiketa. (itxasontzi): iz. Txispoyaz garbitutako txalupak legortzea.

txispots. (izkilu): *in.* Txispaz egindako punpa.

TXIST. *iz.* Aaiun jostailua; zuredi ariña, ingiz edo oyalez estalita dagoena; egokera berezian jaŕita eta lotuta daratnan **lolcañ** bateaz ekaŕ€rik goratzen dana): Aizaparpaila, aize-parpaila. (atsaldi): *iz.* Arnasketa, otsez egiten dana. 1: Txistada. (joke): 11 *in.* Kartak erabiltzen egiten dan **joko** berezia; jokalari batek bateko bat artzen duenean "txistu¨ diño ta besteek zein taldekoa dan igafi beaŕ dote. Ikus.: Txost. (endai): 11 12. Layaketa-era berezia.

txist-egin. (soñu): *ad.* Itzegiteko asmoz edo, aoaz ots-egin.

txist-urtikari. (mintzabide): *izond.* Oso bigunki itzcgiteagatik, ulertzen ez zayona.

txista. (aiztaga): *in.* Aŕantzaleek erabiltzeu duten **aiztaga** txikia. (ziztada): *iz.* Ikus.: Ziztada, Sista, txistako, zizta.

txistada. (atsaldi): *iz.* Otsez egiten dan atsaldia. Ikus.: Txist. (dei-egikuntza): iz. Oguzi gabeko **soñuaz** egiten dan **dei-egikuntza. I:** Txit. (ebaketa): (*iz.* Ikus.: **Ebaketa.** ı: Txuntxa.

txistagafi. (gaztasun): *izond.* **Gastasunez mintzatzen** dana.

txistako. (ziztada): *iz.* Ikus.: **Ziztada. I:** Txista, zikada.

txistamista. (mintzoera): *adond.* Aopekatzen, ixilka-mixilka ari-izatea. Ikus.: Aopekatu.

txistandeh (aiztaga): *in.* Txista txikiak gordetzeko **ustutxa.**

txistapuf. (eguŕ): *in.* Ikus.: Arbasta. I: Txitxapuŕ, xixtapuŕ, xixkila, xuxaka, zizkite.

txistare. (aŕ): iz. Ikus.: Zizare. j: Txisare.

txistaŕ. (pindaŕ): is. Ilnts.: **Pindaf.** Txispita. (txikiera): *izond.* Txikia; oxiñetaz mintzatzean.

txistatn, (ebaketa): *ad.* **Txoskof bat edo baste** gauza bat ebagi. (ziztada): *ad.* Ikus.: Xixtatu. Siztatu, zietan sartu.

txistazai. (laŕinketa): *in.* Ikus.: Naŕa. I: Txidoŕ,

txistean layatu. (luf-lantze): *ad.* Layaren ziaz iraitzean layatu, Ikus.: Layatu.

txistea. (piltzaŕ): *iz.* Soñekoaknataz daraman piltzaŕa. ikus.: **Piltzaf.** l: Txizten, zarpa. (josketa): *iz.* **Bururdiak** josteko lokia. (bururdi): 11 iz. Berbera.

txistera. (otar): in. Aŕantzaleen saskitxoa. (pilota): iz. Pilotaz jokaizeko tresna. I: Xibera, xixterka, xixtera, xiztcra.

txistikun. (atsaldi): *in.* licus.: Usin. Uzin, xuya.

txistil. (txikiera): *iz.* Ius.: tOri. 1: Zintz.

txistilo. (upa): *iz.* Upelen upatxotx, upazotz.

txistilu. (upa): iz. Upeletan egiten dan zulotxoa, baŕuko ublla txastatzeko.

txistina. (oskol): *in.* Leka txilci ta biguna.

txistingaf. (pindaf): *in.* Pindafak botatzea.

txistoki. (txoskoŕ): iz. Ikus.: Eltuŕ. Minxuri, zolditu, (eden): *iz.* Zaŕapoaren **edena. Txiskoi.**

txistorgile. (estebete): *frond.* Txistofak egiten dituena.

txistorlca. (efaboil): *iz.* **Efaboilaren atala.**

txistorkadun. (eŕaboil): *izond.* **Efaboilak dauzkana.**

txistof. (baŕabil): *in.* **Bafabilak bafuan dauzkana, batez ere zezenak eta aariak.** ı: **Xiklo.** (azaldi): *frond.* **Azaldirako almenik eztuena. I: Ikus.: Sistoŕ, zistof, zistro. (estebete): Lukainka. Lukinka, lukainka-buztaŕi, txiztof, xixtaŕ, ziztef.** (laranondo): 111z. Laranaren atala. 1: Txisturka. **(txikiera):**][*izond.* Oso txiki adana. I: Txixtof.

txistoŕ-kirizpi. (estebete): *iz.* Txirikorda baten ziztoŕ bakoitza.

txistof-saltzale. (estebete): *izond.* Txitoŕak saltzen dituena.

txistortegi. (estebete): *in.* **Txistoŕak saltzen diran saitokia.**

TXISTU. *in.* **Aizeak** idekidura batetik igarotzean edo gorputz batzuen **aurka**

jotzean egitcn ducn who zoŕotza.: Ezpañak izurturik edo atzak aoan cgokiro jaŕita, aidea indaŕez igaro-crazteen egitcn dan soñu zoŕotza. Glitz, txilibitu edo beste gozputz utz bateau indatez putz-egitean cgiten dan solid" zoŕotz bera.: Abere batzuen aots zoŕotz eta sarkoŕa. [: Txilibitua, I: Fistty istu, itxustu, pistu, pita, pixtu, uxtu, txilibitu-ots, txuxtu, xixtu, xuxtu, ziztu. (aogozo): iz. Tu. (cidargunc): Bultzada aundia. // (eresgalu), Goko), (pute), (soffit)

txistu bota. (aogozo): *ad.* Ikus.: Tu palarda. I: Txistua bole, txu-egin.

txistu-aldi. (gaitzespen): iz. Gaitzespena adierazteka egiten den txistuka. [: Txistukaldi.

txistu-antzcko. (txistu): *izond.* Txistuaren antza duena.

txistu-bide.(aogozo): iz. Aogozoarcn ixtuna.

txistu-biko. (eresgaiu): iz. Bi txirula ta ao bakaŕa dauzkan aizezko eresgalua. I: Txistu-bikoitz,

txistu-cgile. (txistu): *izond.* Txistua jotzen duena, [i Txistugile.

txistu-egin, (txistu): *ad.* Txistua egin. [: Uxtu-egin, uxtukatu, txistukatu, txistu-jo, txuztu-tu-egin.

txistu-eragile. (sai-abere): *izond.* Tu ereztun aske dauzkan aokoa, aogozoa geyago ateratzeko, zaldiai ipintzen diena.

txistu-jario. (aogozo): iz. Ikus.: Txistuketa.

txistu-jo. (txistu): *ad.* Ikus.: Txistu-egin. Txistukatu, txuztu-egiu.

txistu-mutuŕ, (eresgalu): iz. Txistu eresgaluaren ace.

txistu-ontzi, (goŕoketa): *iz.* Tu botatzcko ontzia.

txistu-ofo. (txistu): *iz.* itxasontzi edo olaen txistua.

txistu-ots. (txistu); iz, Txistua jotzean egiten dan atsa.

txisto-atseko. (txistu): *ŕzond.* Txistu-soñuaren antza duena.

txistu-tanta. (aogozo): u. Itzegitean botatzen dan aduŕa.

txistu»urtika, (gofoketa): *adond.* Ikus.: Txistuka. : Txist-urtika.

txistu ustika. (aogozo): *adond.* Ikus.: Tuz ta listuz. [: Txistuka, tuka, luka.

txistua hots. (gofoketa): *ad.* Ikus.:'fu-egin. I: Ttu-egin, txu-egin, txistu bota.

txlstueta. (abesti): *iz,* Txorien abestia.

txistugale. (aogozo): *ŕzond.* Ikus.: Thigale. Txistukot, txukoŕ. (goŕoketa): *izond.* Tu-egiteko gogo aundia duena. Ikus.: Txislulaŕi,

txistugile. (txistu): *ŕzand.* Tkus,: Txistu-egile.

txistuka, tuka, iuka. (aogozo): *adond.* Ikus.: Tuz ta listuz. Txistu-ustika. (goŕoketa): *adond.* Tu-egiten ari-izatea. ^: Txistu-urtika. (txistu): *adond.* Txistu-egiten ari-izatea.

txistulcaldi. (gaitzespen): *iz.* Ikus.: Txistu-aldi.

txistukatu'. (txistu): *ad.* isituki txistu-egin. Ems.: Txistu-egin, txistu jo.

txistuketa. (aogozo): *iz.* Aogozoa soŕeraztea. [: Txistujario.

txistuki, (eresgalu): *Jr.* Txilibituak egiteko abafa.

txistukoi. (gofoketa): *Izand.* ikus.: Txistukof.

txistulcaz. (aogozo): *izond.* Ikus.: Txistugale. [: Ttugale, txukoŕ. (goŕoketa): *izond.* Safi tu-egitcn duena. ^: Txistukoi.

txistulari. (eresgalu): *izond.* Txistua jotzen duena. [: Xixtulari, ziztulari.

txistulafi. (gofoketa): *iz.* Tu-egiteko gogoa izatea. ikus,: Txistugate.

txistuli, (zolo): iz. Zulo txikia.

txisturka. (laranondo): iz. Beralcatz, terana ta beste igali batzuen atala. Ikus.: Txisto#.

txit, (itz): *iz.* la itza dan soñu txikia. (osotasun): *adand. Ikus.:* Oso. [: Osorik. (aditzondo): [[*adond.* Gorengo asmoa adierazten ducn aditzoncloa. Ikus.: Agitz, [: Made, laizki, tainki, txito, titezki. (gura): [] *iz.* Gurari bizia. Ilens.: Ilike, leya. (dei-egikuntza): [[*iz,* Tkus.: Txistada.

txit-apurtu. (olo): *iz.* Tkus.: Txitaketa,

txita. (olaska): *iz.* Olasko txikia; oloaren kuma. [: Oilako, tito, txito, txitxa, txitxasko, xita, xito,

txita egin. (ezetasun): *ad.* Zeato busti.

txita-amaka. (joko): *iz.* Neskatilen jokes; oho ta txitaka. j: Txitamaka,

txita-begi. (ondo): *iz.* Ems,: Orpix. j: Orpintxa, orpitxa.

txita-eraz€. (olo): *ad,* Txitak ateratzeko, afautzen gañean oIoa jafi. I: Txitatu.

txita-labe. (olasko): iz. Ikus.: Txitagailu.

txita-saltzaile. (olasko): *(rand.* Txitak saltzen dituena. ikus.: Txitadun.

tx€ta-talde, (olasko): iz. Txitaeu multzoa, Ikus.: Txitalde.

txitadun. (olasko): *ŕzond.* Txitak dauzkan eta saltzen dituena. [: Txita-saltzaiie.

txitadura. (olo): ŕz. Txitak ateratzeko, oIoa afautzen gañean etzatea.

txitagailu. (olaska): *iz.* Txitak ateratzeko lanabesa, : Txita-labe.

txitalceta. (010): *iz.* Txitak ateratzearen egipena. ; Txit-apurtu.

txitalco. (dci-egikuntza): *iz.* Ikus.: Del-cgikuntza. [: Epako.

txitalde. (Mastro): *iz.* Txitacn sa€doa. ("ELISICERA¨, VIII URT., IIl-IV ZEN. 264 of). [: Txitaldi, txita-talde, txito-alde, txito-eli.

TXITALDI. *iz.* Beren gañean jaŕita, txitxk ateratzeko, egaztiak afautzak berotzea. [: Xitakcta. (abel-azkuntza), (aŕautz), (kabi), (olasko), (alo).

txitamea. (olo): *iz.* Ikus.: Oilo-koloka. Oilo-loka,

txitxf. (pindaf): *iz.* Tkus.: Pindaf, Txinpart.

txitaŕauntza. (aautz): ŕz. Txitaldian egonalen, txitarik inhere cz ducn afautza.

txitafaz. (osotasun): *adond.* Ikus.: Alas. ~: Aŕaslci, zearo.

txitasare, (oilasko): *iz.* Txitak gordetzeko, zumezko otaŕa edo same.

txitntegi, (olasko): ŕz. Txita ta olaskoen crnategia. I: Txita-toki.

txitatu. (olo): *ad.* Was.: Txita-erazi.

txitazain. (olasko): *izond* Txitak azten dituena,

txitez. (gisa): *adond.* Era aundiaz.

txitezko. (araugabe): *izond.* ikus.: Oyezbezetako. I: Oyezlako, txitozko,

txitin. (etxegain): *iz.* Ikus.: Egal. [: Egatz.

txitita. (apez-txori): *iz.* Ikus.: Apez-txori. [: Txirita.

txito. (olasko): *Iz.* Tlcus.: Txita. [: Tao, txitxa, xita, xito. (aditzando): *adond* Ikus.: Txit. j: Agitz. (txori): [[*iz.* Ikus.: Txio. lkns.: Ota-tx ori.

txito-alde. (olasko): *iz.* Ikus.: Txitalde, I: Txito-eli, txito-tulde.

txito-eli. (Mastro): *iz.* Ikus.: Txitalde. J: T'xito-alde, txito-talde,

txito-talde. (olasko): ir. ikus.: Txito-alde. [: Txito-eli.

txito-txisoka. (joka): lz. Ikus.: Aldaika. [: Girgika.

txisoka. (joko): iz. Attica jokoa. Ikus.: Bulietan. j: Atzc-cŕeka, txoko-txokoka.

txitondo, (eguŕ): iz. Ikus.: Ilencti. I: Ilindi.

taitozko. (araugabe): *izond.* Ikus.: Oyezbezelako. I: Txitezko.

txitx. (marmc): *iz.* Ikus.: Zomoŕo. j: Sargin-ames.

txitxa. (olasko): iz. Ikus.; Txita. I: Txito, txitxasko, txitxo.

txitxa-lapuf. (egazti): iz. Ikus.: Gabirai. ^: Mim.

txitxa-muilo. (aragi): iz. Ikus.: Arapil. 1: Arat-opil.

txitxabegi. (ondo): iz. Landaetako ziza.

txitxai. (katu): iz. Ikus.: Katu; ijitoeu itza. I: Milled.

txitxakatu. (ezetasun): *ad.* ikus.: Blai-egin. I: Txipa-egin, txitxikatu.

txitxalketa. (erorkera): iz. Iraulkatzcaren egipena. Ikus.; Iraulkatu.

txitxalo. (ersertoki): *iz.* Ikus.: Zizailu. Iziio.

txitxapuf. (konds): *iz.* Kondaŕak. Ikus.: Kondaf. I: Utzikondo, zaŕamaŕa. (eguŕ): iz. Arbasta. I; Txistapuŕ, xixtapuŕ.

txitxapurtu. (ogi): *ad.* Ogia kafakatu.

txitxardin. (aŕain); *ft.* Aingiraren kuma. Txardicta.

txitxardin-zale. (aŕain): *izond.* ikus.: Txitxardiuketari.

txitxardinketari. (aŕain): *izond.* Txitxardiŕiak atapatzen dituena. E: Txitxrrdin-zale.

txitxare. (aŕ): *in.* Esteetan egiten dan zizarea. ikus.: Zizare. : Txitxari, txixare, xixare. (istinga): iz. Itxaso ado Thai ondoan egoten dan tnt-istingatsuetan bizi dan aŕ txikia.

txitxare-aitzitiko. (aŕ); izond. Zizareak kentzeko erabiltzen dan sendagaya.

txitxare-belaf. (landare); *iz.* Askarkaria dan landare usainduna, zizareak kentzeko erabiltzen dana, Ikus.: Xixarcbelaŕ.

ixitxare-bolara. (at): iz. Este-txitxareengatik sortzen dan estualdia. Txitxare-estura.

txitxare-estura. (at): iz. Ilats.: Txitxarc-bolara.

txitxargile. (urdai): *izond.* Antxigoŕak egiten dituena. Ikus.; Txitxaŕ.

txitxari. (mintzoera): *izond.* Gogargi ta bcrdatsua dana. (poz): *izond.* Maya daua.

txitxari-belaf. (beta f): iz. Ikus.: Aamenda-belaŕ. I: Orbanka.

txiixaf. (kaskabaŕ): iz. Ikus.: Kaskabaŕ. ^: Txitxeŕ. (urdai): iz. Ikus.: Antxigoŕ. Gantxigoŕ, txitxargile, txitxaŕa. (zomoŕo): j iz. Ikus.: Eltxu. : Tifita, martinaŕ, petan-at, xifa-xafa, xiŕixka, zintzot, zinzot, zitika. I: Lau ega dauzkan zomofoa; burn lodia, begi irtenak eta adaŕ txikiak dauzkana; sabela kosnokara, ta onen mutuŕean afek lanabesa bat daukate ta onen bidez ots kiŕinkari ta berekoa dagite.

txitxafain. (aŕain): iz. Aingiraren kuma. I: Txitardin.

txitxaŕandi. (zomoŕo): *iz.* Eltxu aundia. Ikus.: Elixir. j: Ttiŕiia.

ixitxafestul. (oztuxe): iz. Kiriotsua dan eztuia.

txitxafestura. (aŕ): iz. Estectan egindako txitxareengatik sortzen dan estu-aldia. Txitxarc-bolara.

hit/cafe. (stain): *iz.* Jangaŕia dan aŕain-mota bat.

txitxaŕoakbazkatn. (aiditxaŕ); *ad.* ltxasoan zorabiatu.

txitxaŕopil. (gozoki): iz. Gozagaŕiaz egindako okorca. Ikus.: Okore.

txitxasko. (olasko): *iz.* ikus.: Txita. 1: Txitxa, txitxo.

txitxaten. (laŕapota): iz. ikus.: Ole. I: Txitxateŕ.

txitxera. (egazti): *in.* Egaztten urdala.

txitxef. (kaskabar): iz. Kaskabaf txikia.

txitxetik edan. (gozamen): *ad.* Aokera artu.

txitxi. (aragi): *iz.* Aragi ado aŕaiki; auŕen itza. (indiera): *izond.* Aragi askotakoa dan. (zakuŕ): j] *iz.* Zakufaren baste izena; auŕen itza. J: Txitxo.

txitxi-apuf. (zeŕi): *iz.* Ikus.: Txindoŕ. I: Txingoŕ.

txitxi-bardnntzi. (azkuŕi): *iz.* Landau cgiten dan janaria.

txitxi-ezpada. (aŕain): iz. Ikus.: Esparloi. I: Txitxi-ezpata.

txitxi-jario. (lodiera): *izond.* Ikus.: Potoko. I: Potolo.

txitxi-mutxiira. (mardail): *adond.* Marmaratzen ari-izatea. Ikus.: Aopeka. I: Txitxibutxika.

txitxi-opil. (arag)): iz. Ikus.; Arapil. I: Arat-opil.

txitxi-para. (mitxeleta): iz. Ikus.: Mitxeleta. I; Txitxitera.

txitxi-zotz. (azkuŕi): iz. Azkufl-zatl txikia zotz bateau sartuta.

txitxibutxika. (mardail): *adond.* ikus.: Txitxi-mutxika.

trdtxidola. (mitxeleta): iz. Ikus.; Mitxeleta. I: Txipeleta, txitxipapa.

txitxikatu. (ezetasun): *ad.* this.; Blai-egin. I: Txipatu, txitxakatu, txitxilkatu.

txitxiki. (zeti): iz. Zeŕiaren aragi txikitua.

txitxikuandri. (naŕazti): *iz.* Ikus.: Gargantesa. I: Suaingila, subandila.

txitxil. (baŕabil); in. Ikus.; Zakii. Gayaga, txotxo. (begi): iz. Erdi itxita dagoen begia.

txitxildu. (beg)): *ad.* Regiak erdi itxita euki.

txitxilera. (mitxeleta): *iz.* ikus.: Mitxeteta. ; Txitxitera.

txitxili-patxala. (mintzabide): *adond.* Ganora gabe mintzatzea.

txitxilkatu. (ezetasun): *ad.* Ikus.: Blai-egin. ; Txitxikatu.

txitxileri. (uzkeri): iz. Ikus.: Uzkeri. Txintxileri, txitxiŕi-bitxi, xarokeria.

txitxilu. (esertoki): iz. Ikus.: Txisilu. Txixilu, ixiluŕ.

txitximurka. (iauliketa): *adond.* Zimikoak egiten ari-izatea.

txitximurkada. (iaulikcta): iz. ikus.: Zimiko. : Txitximuŕ.

txitximuf. (iauliketa): *iz. ikus.:* Zimiko. j: Tximuŕ, txitximurkada.

txitximnfean. (aŕi): *adond.* Afi aundiak eskuagaz jasotzcan ari-izatea.

txitxin. (tanta): iz. Jausten dan tanta. Txiztil. (aŕain): *iz.* Bokartaren antzekoa dan aŕain txikia.

txitxinpe. (estalune): iz. Etxegañarcn cgatxpeko atcrpca.

txitxiñu. (zakuŕ): *iz.* Zakuf ŕxikia.

txitxipapa. (mitxeleta): *iz.* ikus.: Mitxeleta. j: Txitxidota, txitxitera. (azkuŕi): *iz.* Jaoari aundia.

txitxipa^{p}a. (edari bizi): *iz.* Gosarian artzen dan edari bizia.

txitxipotxuak. (mintzabidc): iz. Belaŕira ta aots apalaz mintzatzea.

txitxari ardiak IL (uuadura): *ad.* Unaduraz bete czazu zure burua.

txitxari-bitxi. (uzkcri): *iz.* Ikus.: Uzkeri. ^: Txitxilcui, txitxiribitxiri.

txitxi ikardo. (laŕapota): *in.* Ikus.: Ole. Txaiskuŕ.

txitxiriko. (nekabide): *izond.* Nelcabidea cgiten duena.

txitxirio. (lekazi): *iz.* Lekaziduna dau landarca; bare igaliak bat edo bi min dauzka, orikara izan eta egosita jaten diranak. j: Lelikot, nafaŕ-ilaŕ, tzitzirio.

txitxirio-gofi. (lekazi): *iz.* Txitxirioen gorilla. I: Txitxirio-goŕin.

txitxirio-leka. (lekazi): *iz.* Txitxirioen leka legoŕa. I: Txitxirio-uba.

txitxirio-margozko. (margo): *izond.* Txitxirioen magna duena.

txitxirio-sait. (lekazi): *iz*. Ikus.: Txitxiriodi.

txitxirio-saltzaile. (lekazi): *izond.* Txitxirioak saltzen dituena.

txitxirio-uba. (lekazi): *iz*, ikus.: Txitxirio-leka.

txitxirio-uzta. (lekazi): ŕz. Txitxirioak jasotzearen uzta.

txitxiriodi. (lekazi): iz. Txitxirioen multzoa. Txitxirioak dagozen tokia. Txttxirio-sail.

txitxiti. (zakuŕ): *iz*. Zakuŕ txikia.

txitxifi-patxaŕa. (ezpetetasun): iz. Ikus.: Ziŕibuŕu. j: Txitxiŕi-patxaŕe, txoŕopoŕo.

txitxitera. (laŕapota): iz. Ikus.: Latapota. I: Txartal, txitxitara, tzaiskuŕ, xauxtikalari. (zomoŕo): iz. Ikus.: Kilkeŕ. ^: T€iŕíta. (mitxeleta): ŕz. Thus.: Mitxeleta. I: Txitxipapa, txitxitera, txitxi-para, xirita, xitxikcra.

txitxo. (olasko): *iz*. Ikus.: Txitxa. I: Txitxasko. (zakuŕ): *iz*. Ikus.: Txitxi; alien itza.

txitxoi. (mkt): *iz*. Aberrentzako belaf onena. (lckazi): *iz*. Ikus.: Tilista. I: Urlista.

txitxos. (mamu): iz. Ikus.: Zomoio; izena bezela erabiltzen dan itza. I: Txitxu.

txitxos-antzeko. (mamu): *izond.* Txitxosaren antza duena.

txitxu. (mamu): *iz*. Ikus.: Txitxos.

txitxurka. (ari): *iz*. Arian dagoen lodieraren ezberdintasuna.

txitxnrkatu. (birunda): *ad.* Birundaka erabili.

tabs. (olasko): *iz*. Txitaren aotsa.

txiu-txiu. (oyutza): *oyu.* Beyari edo txalari deitzeko oyutza.

txiuka. (olasko): *adand.* Txitak txiva egiten ari-izatea.

txiukatu. (olasko): *ad.* Txitak txiva egin.

txiulari. (olasko): *izond.* Txixa egiten duena.

txiunta. (txori): *iz*. Thus.: Txinta. Txintada, xinta.

txinf. (bide): *iz*. Ikus.: Bideska. I: Bideziot, zidot.

txiurtu. (tithe): *ad.* Urtu; ubil biurtu. (egosketa): *ad.* Geyegi egosi. (xigordura): II *ad.* Huts.: Xigortu. Kizkotatu.

txixa-leku. (gamu): *iz*. *Txixa* egiteko tokia. j: Txixategi, txiza-leku, tixza-toki.

txixaletu izan. (garns): *ad.* Txixa egiteko guraria izan. Ikus.: Txizagura. Txizatetu.

txixare. (at): *iz*. Thus.: Zizare. Txitxare.

txixategi. (garnu): !z. Itcus.: Txixa-leku. Txizategi, txiza-toki.

txixilu. (esertold): ŕz. Bizkata duen esertokia. Ikus.: Zizaiiu. I: Txisilu, txixilus, txitxilu, zizailu.

txixilus. (esertoki): *iz*. Ikus.: Txisiiu.: Txixiiu.

txixka. (lan): *iz*. Lanean indaŕaldi auudia.

txixka-mixka. (azkuti): *ad.* Puskatxo txikietaz jan.

txixkaz. (aldij: *adand.* Ezer ez egiteko egoten diran lipaŕetan ari-izatea.

txixta. (akulukada): iz. Ikus.: Akuilu. I: Akulu, otsemateko.

txixtada. (akuiukada): *iz*. Ikus.: Akulukada. I: Gankada.

txixtaka. (Ian): *iz*. Indaŕez ari-izatea.

txixtalari. (akulukada): *izond.* Akulukadaz ari dana,

txixtatu. (akulukada): *ad.* Akulukadaz ari-izan. I: Txiztatu.

txixtof. (aŕi): *iz*. Ikus.: Alegaŕ. I: Altxiŕi.

txixtortegi. (estebete): iz. Txiztoŕak dagozen edo saltzen diran tokia, saltokia.

txixtu-belaf (010): *iz*. Basoko olea. I: Txistu-belaŕ.

txiz. (gamu): ŕz. Ikus.: Garnet. I: Pipiz, pix, pis, pixa, piz, piza, ur xuri, uxuri, txixa, xisi.

txiz-aldi. (garnu): fz. Txixa egitearen aldia.

txiz-aft. (garnu): iz. Garnuan egiten diran atitxo txikiak.

txiz-asl. (gamu): *ad.* Txixa egiten asi.

txiz-egin. (gamu): *ad.* Ikus.: Pix-egin. Pizak-egin, ur-ixuritu,

txiz-egite. (gamu): *iz*. Txixa-egitearen egipena.

txiz-estu. (gamu): *izond.* Ikus.: Pixile. I: Pizagale, txizagura, txizasi, txiza-taŕi, txizestu.

txiz-geldi. (garnet): *iz*. Geldiro txixa egitea.

txiz-jario. (garnu): iz. Ikus.: Pix-jario.

txiz-min. (garnu): iz. Txixa egiteko beat aundia.

txiz-oyal. (aurtzaro): *iz*. ikus.: Piz-oyal. I: Sein-oyal, txosu, txoxa, ume-izaŕa, auŕoyal, napilda, auŕ-zapi. (oyal): *iz*. Berbera.

txiz-ufi. (garnu): *iz*. Ikus.: Pix-uŕi. : Pixakatu.

txiza-lafi. (garnu): *iz*. Thus.: Txizagura. Txizestu, txiz-estu,txiz-taŕi.

txiza-toki. (garnu): iz. Ikus.: Txixategi. I: Txixa-teku.

txizaginen. (gamu): *adand.* Txixa egiten ari-izatea.

txizagura. (garnu): *iz*. Txiz egiteko guraria. : Txizataŕi, txizasi, txizale, txizestu, txixaletu izan, txiza-aaŕi, txiz-estu, pixile, pizagale.

txizalari. (garnu): *izond. Thus.:* Pizegile. Txizale.

txizale. (garnu): *izond.* Txixa egiteko gogoa duena. Ikus.: Pizegile. Txizalari.

txizasi. (garnu): *iz*. *Ikus.:* Pixile.: Pizagale, txizagura, txiz-estu.

txizati. (garnet): *izond.* Asko txixa egiten duena. j: Txizeti.

txizestu. (gamu): iz. Txiz egiteko gurari oso aundia. I: Txizagura, #xiza-laŕi, txiz-estu.

txizlriu. (zikintasun): *izond.* Zikiña dana. Thus.: Zikin. I: Xikin.

txlzkof. (aragi): *iz*. *Thus.:* Azpizin. I: Azpizun, tzizkof.

txizku. (zizku): *iz*. Zizku txikia. ikus.: Zizku.

txizontzi. (ontzi): *iz*. *Ikus.:* Murko. I: Pixontzi, pixuntzi, pizontzi, tiŕín, gemuntzi. (garnu): *iz*. Berbera.

txlzpiuf. (naspil): Iz. Ikus.: Txirikorda.

txtzt-egin. (adipen): *ad.* Norbaiten adipenari dei-egin.

txiztada linter'. (atdi): *adond.* Lipat bateau. ikus.: Lipaŕ. Lipet.

txiztatu. (akulukada): *ad.* Ikus.; Txixtatu.

txizten. (piitzaŕ): *iz*. Auŕek atzekaldean eukitzen duten piltzafa. Ikus.: Txisten.

txiztil. (tanta): *Iz*. Ikus.: Tanta. I: Itugin, txitxin. (istinga): *iz*. Thus.: lath]. j: Idol.

txiztot. (estebete): *iz*. *ikus.:* Lukainka I: Txistoŕ.

txixtu. (esku): *iz*. ikus.: Esku-batu. I: Eskubil, ikubil, okabil, ukabeil, ukabil, ukamil, ukamilo, ukaribil, ukarai-mulo, ukubeil, ukubil, ukumit, ukumio, ukumuil. (aŕain): *iz*. Ikus.; Kaixero. Kayamu.

txiztuka. (esku); *adond*, Ukabilka ari-izatea.

txo. (oyutza): *oya.* Mutilai de€tzeko oyutza. (egazti): iz. Ikus.: Beiabaltz. I: Belatxaŕe. (zeŕi); II iz. Zefiak irxatzeko itza. (aditz): j *ad.* Txotu aditzaren zeingea. Ikus.: Txok. (ikusmen): II *ad.* ikus.: Begiratu. : So-egin, txe.

txoafe. (txbri): *iz*, Ikus.: Antatxori. I: Butigoi, guŕieta, gutigoi, karatxori,

kurioe, lastatxori, txolaŕe, txori-ate, xoaŕc.

txaafe-eme. (txori): ŕz. Txoaŕearenemea.

txofre-kume. (txori): *12.* Txoaŕeareu kuma.

txoatil. (ari): *iz.* Artilearen aria biurtzeko eyotailua. (zorotasun): *iz.* Zerbait zoratuta dabllen notiña.

txobo. (esku): *izond.* Ezkefeko eskua eskuma baño bizkoŕago daukana.

txofraki. (kabi); *iz,* ikus.: Kabi. j: Oatze.

txofre-egin. (legunkeri): *ad.* Legunkeriz ari-izan,

txoi. (gona): *iz.* Ikus.: Gotta. Magalpe.

txoi-bazka. (txingil-landareak): iz. ikus.: Ayen-bedaŕ. j: Pipila.

txoigorotz. (ongaŕi): ŕz. Txoriek egindako gorotzaz Amerika'n metatu dan ongafia.

txoil. (araztasun): *izond* Ikus.: Soil. J: Aratz, xoil. (osotasun): *adond.* Ikus.: Osoki. j: Osoro.

boat andia. (aundiera): *adond.* Oso aundia izatea.

lxoil ebaki. (ebaketa): *ad.* Eŕotik ebagi.

txoil ederkl. (edertasun): *adond.* Oso ederki ari-izatea.

txoil obea. (ontasun): *adond.* Askoz obeto.

txoildof. (egazti): *iz.* Ikus.: Mola. j: Molo.

txoilki. (bakartasun): *adond.* Bakaŕ-bakaŕik izatea. Ikus.: Soilki, xoilki.

txoilo. (ilcondo): *ft.* Ikus.; Ileanda. I: Sapa, xerlo.

txoin. (ogi): *ft.* Ogi xaua.

txoipen. (lapuŕeta): *iz.* Ikus.: Lapufeta. j: Osketa.

txoixiña. (ougaŕi): iz. Txorien ziriña, ongafi bezela erabiltzen dana.

txokl. (ikusmen): *ad.* Begira ezak. Ikus.: Txon!. j: Soil, txek, tiro. (aditz): *ad.* Berbera.

txoka. (tsxori): iz. Ikus.: Erio-xori. Nabazi-txori, xori-goŕi, xunka. (irabazpen): *iz.* Irabazpen oso aundia. Ikus.: Iragazpen. j: Txoke.

txokata. (izeki-aldi): *izond.* Oso eŕeta dagocna.

txokafakin. (ke): *iz.* Naiz esneak, naiz ugoloak edo beste gai batzuek, geyegi eŕeta dagozenean, botatzen duten ke flea. (gizon): iz. Estu-estu dabllen gizona.

txokafatu. (izeki-aldi): *ad.* Geycgi etc, I: Txokartu. (legortasun): *ad.* Ikus.: Legortu. j: Igartu. (xigordura): II *ad.* Ikus.: Berdoztu. j: Sugarastau, txokaŕazi, txokartu. (ule): II *ad.* Ikus.: 'Nadu.

txokaŕazi. (xigordura): *ad.* Ikus.: Berdoztu. I: Txokatatu, txokartu.

txokafitan. (iseka): *adond.* Txantxetan ari-izatea.

txokartu. (xigordura): *ad.* Ikus.: Txokaŕatu. : Txokaŕazi. (izeki-aldi): *ad.* Ikus.: Txolcaŕatu.

ixoke. (irabazpcn): *iz.* Ikus.: lrabazpeu. ^: Txoka.

txoketa. (aragi): *iz. ikus.:* Txikitura. I: Zitzi-pitzi.

txoketa. (arto): iz. Ikus.: Butus. I: Buŕux, txokola.

Mold. (leku): *iz.* Ormaz itxita dagoen told txiki ta estua. (txikiera): iz. Told Mika. j: Txokino.

txokii (auitasun): *izond. ikus.:* Erbali. I: Mandate, txakil, zila, zilaka, zokoŕ. (eritasun): *izond.* Gaizpera dana. Ikus.: Eŕixka. j: Gaisobera.

txokin. (atsaldi): iz. Ikus.: Zotin. Txopin, txoten, txotin, xopin, xetoin, xoten, ixokotea.

txokino. (bizitegi): *iz.* Ganbariko satsua zikifia. Ikus.: Ganbariko.

txokiño. (leku): *iz.* FAxeko toki oso itxita.

txokitu. (mutidura): *ad.* Mutidura jasan.

txoko. (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Bolborita. I: Txarpako,txorpako,sapakon. (lokezuŕ): *iz.* Ikus.: Lokezuf. I: Txunku. (zoko): II iz. Zolco itzaren ñogafis. j: Bi ormak alkartzean egiten duten zokoa, zirkilu. (ontufe): II iz. Ikus.: Mauka, I: Mantxunga. (stain): jj *iz.* Txibi ta txipiroi antzekoa dan Diana. (oñetako): jj *iz.* Ikus.: Eskalanpu. I: Eskalakoin, • eskalapoin, txokolo. (joko): jl *iz.* Txirlo-jokoan, txtrlo bakoitza ipintzeko dagoen zurezko zatia.

txoko-labe. (labe): *iz.* Labe goituetatik ateratzen dan burnia, muslculioetan botatzeko, beŕiz urtzeko babe berezia.

txoko-min. (oñaze): *iz.* Lokezufetan izaten dan oñazea.

txoko-soferi. (lokezuŕ): *ft.* Igidura cgiteko, lokezufean dagoen ezintasuna.

txoko-txoko. (uŕats): *adond.* Ufats txikietaz ibiltzea. Ikus.: Uŕats.

txoko-txokoka. (joko): *iz.* Ikus.: Bulietan. j: Txitoka.

txoko-usi. (lokezuŕ): *iz.* Lokezufen antura.

txokodun. (lokezuŕ): *izond.* LokezufEtk dauzkana.

txolcoeri. (eritasun): *iz.* Lokezufetan dagoen ezueria.

txokoetako. (lokezur"): *fzond.* Lokezufai dagokiena.

txokoka. (joko): iz. Lau txokoetako jokoa. I: Aldaika. Ikus.: Akuloka. j: Kurkuluxctan,xokoka.

txakokari. (bakartasun): *frond.* Bakartasuna maite duena.

txokokeria, (itz); iz. Efi edo eŕialde bateau bakaŕik erabiltzen dan itz edo esakuna.

txokol. (legortasun): *izond.* Legoŕ dagoena. (zitistada): *iz.* Ikus.: Iŕistada. ^: Ifista.

txokol egin. (zitistada): *ad.* Ikus.: Txokoldu.

txokola. (arto): iz. Ikus.: Buŕus. Txoketza.

txokoldu. (ziŕistada): *ad.* lfista egin. Txokal egin.

txokolefi. (di): *iz.* Mungia ondoko eŕuen multzoa.

txokolo. (oñetako): *iz. Ikus.:* Eskalapoin. I: Txoko.

txokon. (konkiltasun): *izond.* Konkila dana. ikus.: Konkii. : Unbit, xoton.

txolcoratu. (zoko): *ad.* Ikus.: Baztartu. Baztertu.

txokot. (zezen): iz. Ikus.: Txekoŕ. Zekoŕ. (arto): *iz.* Ikus.: Buŕus. Txamaŕ, txokota, txokotz txomoŕ. (zugatz): jj iz. Zugatzen lenengo muskila. (ke-bclat): ii *iz.* Ke-belafaren often biribila. j: Andoil, mutxikari.

txokoferia. (nostril): *iz.* ikus:: Naspil. I: Zalamala.

txokofo. (kardabera): *iz.* Ikus.: Goldaŕain. I: Goldaŕoin. (makil): Abut eta ofirik ez dauzkan zaaro lakaŕa. Ikus.: Zaaro. (gaztezaro): jI *iz.* Mutil aundia.

txokorta. (arto): iz. Ikus.: Artaburu. I: Txiloma.

txokota. (min): iz. Milieu abetxoa. (igali): *iz.* Arnarieu baŕuko atala. j: Kosko. (arto): *iz.* Ikus.: Txamaŕ, I: Txokot, txokotz.

txokotea. (atsaldi): *iz.* ikus.: Txokin. I: Txotin, zotin.

txokotz. (arto): *iz.* Ikus.: Txokoŕ. Txokota.

txol. (edontzi): *iz.* Ikus.: Edontzi. Kopoŕ.

txol-antzeko. (edontzi): *izond.* Edontziaren antza duena.

txola. (abeltegi): *iz.* Ikus.: Ei. j: Txeŕi-estegi- (zama):. *iz.* Zama txikia.

txolaka. (gaztañondo): *ft.* Utzik dagoen gaztafia. j: Zildika.

txolari. (zama): *izond.* Labeetarako, eguf-zamak eramaten dituena.

txolaŕe. (txori): ŕz. Ikus.: Bufigoi. Txoaŕe, txori-ate.

txolarte. (tarte): iz. Ikus.: Tarte. I: Erarte. (segada): *iz.* Txoriak aŕapatzeko, txori-arte.

txolartetan. (tarte): *adond.* Unekada azkeetan.

txolatu. (zama): *ad.* Zama txikiak egin.

txoldegi. (edontzi): iz. Edontziak eukitzeko tokia. Ikus.: Txolontzi. {: Txoltegi.

txoldoŕ. (eritasun): *iz.* Ikus.: Txodoŕ. (zatarkeri): *izond.* Zataŕa dana. (zama): ‹: iz. Ikatza egiteko eguŕ-zama. Txondaf, txondoŕ.

txolef. (impel): *iz.* Ikus.: Tximel.: Tximen.

txolot. (antoxin): *iz. Ikus.:* Antixon. {: Antoisin, txonil. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Atxukila, {: Tangart. (txapilo): *iz.* ikus.: Txapilo. I: Burgo. (azpil): II *iz.* Zurezko azpila.

txolin. (mintzabide): *izond.* Asko itzegiten duena. (gogaldieza): *izond.* Gogaketarik egin gabe ari dana. ikus.: Txnlinkeria, (mozkorkeri): *izond,* Ardo edateagatik erdi mozkortuta dagoena,

txolindu. (mozkorkeri): *ad.* Ardo edateagatik, erdiz mozkortu,

TXOLINKERI. *is.* Arin, aldakoi edo iraupen gabekoa danaren tasuna,

txoiinkeria. (gogaldieza): *iz.* Gogaldiezaz ari-izatea. I; Txolin.

txolintasun. (aldakortasun): *iz.* Ikus.: Arintasun. {: Axitasun.

txolka saldu. (edontzi): *ad.* Edontzika saldu.

txolkada. (edontzi): *iz.* Edontzi bete.

txolkon. (konkiltasun): *izond* Konkila dana. I: Zokodun.

txoikontasun. (konkiltasun): iz. Ikus.: Konkiitasun. I: Kofagune.

txolo. (konkiltasun): *iz. Ikus.:* Txorko. I: Isaka.

txoloka. (joko): *adond.* Luŕean txoloa egiten, auŕakjokatzen ari-izatea. Ikus,: Txolo. j: Txoloketa.

txoloketa. (joko): *iz.* Ikus.: Txoloka. {: Txolo.

txoloma. (uso): iz. Usoaren kuma. {: Baso-usoa.

txolontzi. (edontzi): iz. Edontziak eukitzeko efedizea. Ikus.: Txoldegi, txoltegi.

txolot. (joko): *iz.* Intxauŕ guztiak txoloan sartzea. (pilots): *iz.* Pilota txokoan jotzea.

txolot egin. (zoko): *ad.* Zokoan

txolot-ontzi. (antoxin): *iz. Ikus.:* Txolota,

txoloaa. (antoxin): iz. Erdi boils itxurako antoxlña, kirten luzea duena. I: Txolot-ontzi.

txolotakada. (antoxin): *iz.* Txolota betea.

txoltegi. (edontzi): *iz, Ikus.:* Txoldegi. Txolontzi.

txoltxi. (intxauŕnndo): *is,* Bare azal orlegian dagoen ixtxauŕ txikia,

txolute. (leyo): is, Abereai bazka botatzeko, sabayan dagoen leyo edo zulna.

txomin. (izen)i *iz.* Domeka'ren izen aŕunta.

taomin-txiki. (sagu): *iz.* **Ur** ondoan bizi dan saga txikia.

txomingafatz. (landare): *iz. Ikus.:* Bedaŕ-gaŕatz. j: Leka-belaf.

txomof. (arpegi): *iz.* Ikus.: Bekoki astun. ^: Txordo. (ado): *iz.* Ikus.: Bufus. I: Txokki.

txomofo, (zomoŕo): iz. Laboreen garauetan bizi dan zomofotxoa,

txomofatu, (zomofo): *ad.* Txomofoz beterik egon.

txon!. (ikusmen): *ad.* Begira ezan emakumea. Ikus.: Txold. {: Soin, txes,

txonarao. (txeŕen): *iz.* Txefen aurka Eliza'k esaten duen araoa. j; Txonbirau.

txonarao-egin. (txefen): *ad.* Txefen aurka Eliza'k araoak esan.

txonaraule.(txeŕen): *izond.* Txeŕen aurka Eliza'ren =oak esaten dituena. ^: Txonbiraulari.

txonausi. (efi-eliza): *iz.* Ikus.: Efi-eliza, I: Elizanausi,

txonbideztaldi. (bidezkunde): iz, Ikus.: Bidezkunde. I: Bidago.

txonbidezti. (bidezkunde): *izond.* Bidezkundean dabilena.

txonbideztu. (bidezkunde): *ad.* Bidezkundea egin.

txonbo. (murgiltze): *iz.* Murgiltzearen egipena.

txonbolu. (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Txonkatila, {: Txorkatila, txongatilla, zunnio.

txonbot. (enbof): *iz.* Ebagita dagoen enbofa.

txondaf. (ikatz): *iz.* Ikus.: Txoldoŕ. I: Txondoŕ, txendoŕ, zendoŕ, xondaf, xondof.

txondaf-zulo. (ikatz): *iz.* lkaz-tokia ipintzeko zuloa. I: Txondoŕ-zulo.

txondartu. (ikatz): *ad.* Txondaŕak atondu.

txondo. (kondaf): is. lkus.: Kondaf. {: Sataf.

Txndoŕ. (ikatz): *iz. Ikus.:* Txoldoŕ. {: Txondaŕ. (uzkeri): iz. Ikus.: Uzkeri. I: Uzkin, (eltzc): II *is.* Uztai guztietako eltzearen erpiña.

txongatila. (ezuf): *iz.* Ikus.: Txonbolu. I: Txonkatila.

ixongil. (ontzi): ŕz. ans.: Txongila. I: Gantxil, potaxa, patio.

txongll-saltzaile. (antzi): *izond.* Txongilak saltzen dituena.

txongildegi. (ontzi): is. Txongilsk saltzen diran saltokia.

txongildun. (ontzi): *izond.* Txongilak dauzkana.

txongilgin. (ontzi): *izond.* Txongilak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

txongileratu. (ontzi): *ad.* Ubilen bat txongiletan sartu.

txongo. (eritasun): *iz.* Arbi, ass ta artoaren eritasuna. (aza): iz. Azaren zartoñaren goi-uneak, loreak ematen dituztenak.

txongolo. (istinga): *iz. Ikus.:* Istil. j: Idoi,

txongot. (burni): *iz.* Ago edo agoe baten erdia.

txongure. (burni): *iz.* Ikus.: Ingude. Txingura,txungura.

txonil. (ontzi-aldaketa): *iz.* liens.: Onil. {: Unit, txuŕitel, uneil. (antoxin): is, Ikus.: Antixon. j: Txolet.

txonkatila. (ezuŕ); iz. Zangoen ezufak beko aldean duten konkoŕoa. Txonkatila, apalardatz, aztal-beaŕi, asiroin, axiruin, axnin, oinbitoŕ,. txonbolu, txongatila, oin-bituŕ, orkatila, orkila, txurmio, txurnio, orpotila, zangokabil,zango-txunku,zormin, zurmio, zurmilo, txurnilo, arziroin, aziroña, asuin, aztal, axnrin, ixurin, zurtain.

txonko. (ezuŕ): *iz.* Aragi gabe dagoeen zefiaren ezufa. I: Txongo.

txonkofioka. (ibilera): *adond,* Ikus.; Ankakoxkoka. j: Txintxika, txintxiki, txontxorigo.

txonpel-aga. (azta): *iz.* Aztagaren aga.

txonpel-afatz. (acta): *is.* Aztagaren ofatza. j: Txonpel-oŕatz.

txonpel-zain. (azts): *izond.* Melalak aztatzen dituena.

txonpela. (azta): *iz.* Ikus,: Aztaga {: Aztaki.

txonpelatu. (azts): *ad.* Aztak berdindu.

txonpelaxko. (azta): iz, Aztaga txikia.

txonpla. (igidura): *izond.* Igitzcn dana.

txonta. (txori): *in.* lkus,; Eluŕ-txori.:. Panda, katatxin, mutu, xorxinta.

txontxa. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana.

txontxo.(bizkaŕ):izond. Bizkargañez uzkurturik dagoena.

txontxondu. (gulidura): *ad.* Ikus.: Gutitu. I: Gutxitu.

txantxongilo. (gizonkil): *iz.* Edozein gayaz egindako gizonkiia; edozein eraz erabiliaŕen, beti zutik geratzen dana, azpian daraman aztagatik. I: Txotxongilo.

txontxorigo. (ibiiera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. I; Txontxoŕinka,

txontxofo. (aŕain): 12. Xardin ado beste aŕañen multzoa, ur-iraitzean irabiatzen dana. (atantza): *in.* Saldo aundietan alkartuta igeri-egiten duten aŕain txikltxoen moltzoa.

txontzai. (beretoi): in. Ikus.: Beretef. I; Elizain.

txopa. (itxasontzi): iz. Itxasontziaron atzeko zadia. I: Txopako alasa, ontzi-gibel, txopil, xopa. (alasa): iz. Txopako alasa.

#xopa-estalki. (itxasontzi): *iz.* Txopan dagoon estalki berezia.

txopairatu. (ezetasun): *ad.* Ikus.: B1ai-egin. I: Txopatu.

txopako. (unama): in. Itxasontzia tinkotzeko txopan dagoen unama.

txopaldeko. (itxasontzi); iz, Itxasontzian txopatik beste gauzak baño urbilago dagoena.

txopaldi. (sumin): *iz.* Sumiñak batez ere soŕerazten duen tafitadura.

txopaldika. (sumin): *adond.* Txopaldiz ari-izatea.

txopan. (aize): *iz.* Txopa aldetik datoŕen aizea.

txopatu. (or): *ad.* Uraz blai egin.

txopaulkl. (esertoki): *iz.* Txopan dagoen aulkia.

trope. (estebete): *iz. Ikus.:* Andoila. 1: Lope.

txope-egin. (losintxa): *ad.* Losintxa egin.

txopera. (neuŕi): In. Pinta baton amaseyena. (ugatz): *in.* &us.: Muxku. j: Bulaŕ-mutuŕetako.

txopefi. (or): iz. Ur otza.

txopeta. (aragi): iz, Aragiaz egindako egosaria. Txopetako,txopleteko. (beroketa): iz, Txinaŕ-ontzi txikia. Ikus.: Txinaŕ-ontzi. I: Txopita.

txopetako. (aragi): in. Ikus.: Txopeta.

txopete. (sukalde): *iz. Ikns.:* Krispi. I: Irozango.

txopi. (tanpa): *iz.* Auŕek heron amai edo añai ematen dieten tanpatxopa. I: Txupi. (joko): *12.* Autek berm jokoetan alkaŕi ematen dioten tanpatxoa.

txopika. (joke): *iz.* Auŕak jokoan alkat aŕapatzeko gogoaz ari-izatea. Txopinga, txopinka.

txopil. (itxasontzi): *iz.* ikus.: Txopa. Xopa.

txopin. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Zotin. Txoten, txokin, txotin, xopin, xetoin, xoten, opin. (mull): *in.* Pinta bat. Ikus.: Pinta. (taupe): II *iz.* Eskuaz emandako tanpa txikia,

txopin ninon. (neuŕi): *in.* Pinta baton mitten.

txopin-amafeu. (neuŕi): *iz.* Pinta bates amaŕena.

txopinga. (joko): *in.* Aufenjokoa. I: Txopinka,txopika,

txopita. (beroketa): *iz.* Ikus.: Txopeta. 1: Txinaŕ-ontzi txikia.

txopitel. (mai-omi): *iz.* Ikus.: Buŕuntzalika. I: Buŕuntzali.

txopleteko. (aragi): *iz.* Ikus.: Txopeta. I: Txopetako.

txopofo. (lodiera): *izond.* Ikus.: Potoko. ^: Potolo, tzopolo.

txopu. (maskordun): *iz.* Pota txikia. thus.: Pota. 1: Potxa.

txora. (lapuŕcta): *izond.* Laputa dana. Ikus.: Lapuŕ; ijitoen itza.

txorabiatu. (alditxaŕ): *ad.* Burtzoraldia izan. lkus.: Burtzoraldi. 1: Txorabildu.

txorabiidu. (alditxaŕ): *ad.* Zorabio izan. 1: Txorabiatu.

txorablio. (alditxar): *iz.* Ikus.: Zorabio. I: Txorabio, txorabil.

txorabio. (alditxaŕ): iz. ikus.: Zorabio. Barzoradura, txoradura, txorabilo, Ixorabil, xoradura, xoramen.

txorablo-aldi. (alditxaŕ): *iz.* Zorabioa izan. lkns.: Zorabio.

txorablotu. (asaldura): *ad.* Asaldura izan.

txoraburu. (gogaldieza): *izond.* Ikus.; Orbel. I: Txarabaldo, xaroa.

txoradura. (alditxat): *iz.* Thus.: Zorabio. Txorabio, xoradura, zorabilo.

txoraiska. (zorotasun): *izond.* Ikus.: Txorakilo. j; Txoralda, txoraska.

txoralze. (ergeltasun): *izond.* Ikus.: Erget. (: Eroputz, txoraste.

txorakeria. (ergeltasun): *iz.* Ikus.: Ergeltasun. 1: Txatxukeria, untzkeria.

txorakilo. (zorotasun): *izond.* Erdi zoratuta dabilena. 1: Txoralda, txoraska, txoraiska, xoralda, xoropikart.

txoralda. (zorotasun): *izond.* Ikus.: Txorakilo. 1: Txoraska, txoraiska, xoralda.

txoraldatu. (zorotasun): *ad.* Txoraldaz ari-izan.

txoraldi. (zorotasun): *in.* Zoratzcaren aldia.

txorapostu. (liño): *iz.* Liñoaren mulo aŕunta.

txorarazi. (zorotasun): *ad.* Zoro biurtu-eragin.

txoraska.(zoretasun): *izond.* lkus.: Txorakilo. I: Txoralda, txoraxka, txoraiska.

txoraskilo. (kondaŕ); iz. Latsen, ibayen edo itxasoaren urak eramaten dituzten kondafak, I; Txoreskilo,

txoraste. (ergeltasun): *izond.* lkns.: Ergel. 1: Txoraizo, txoratxa, zoro-aizo.

txoratil. (ari): *iz.* Ikus.: Txititola.

txoratu. (zorotasun): *ad.* Zoro egin edo biurtu. I: Txorotu. (birloraidi): *ad.* Poz eta atsegiñez birloratu. Ikus.: Birloratu. I: Konkortu, xoratu.

txoratxa. (ergeltasun): *izond.* Ikus.: Ergel. I:'rxoraste, zitzi-papa.

txoraxka. (zorotasun): *izond.* Erdi zoroa dana. ; Txoraska.

txorbel: (oŕi): *iz.* Ikus.: Orbel. : Ostail. (arto): *iz.* Arto-oŕi erorita. I: Art-orbel. (mozkorkeri): jj *izond Ikus.:* Txerbel. I: Panporo.

txorbeldu. (mozkorkeri): *ad.* Erdi mozkortu.

txorbeltx. (ixori): *iz.* Margo beliza duo txoria, zomoŕoak jaten dituena. Ikus.: Zozo. I: Trida, xoxo, xuxo.

txorda. (lapuŕeta): *ad.* Ikus.: Ebatsi; ijitoen itza. : Lapurtu.

txordo. (bekozko): *izond.* Bekozkoa duena. (adaŕ): *iz.* Adatak beruntz okertuta dauzkan sheres. (arpegi): jj *iz.* Ikus.: Bekoki astun. j: Txomoŕ.

txordoka. (igali): *iz.* Soloetan uzta to maspatze ondoren geratzen don igalia. j: Txordoña.

txordoka-aldi. (igali): *iz.* Txordoka jasotzeko aldia.

txordokari. (igali): *izond.* Txordoka jasotzen duena.

txordokeria. (alegikeri): *iz.* Arpegian alegikeria azaltzea.

txordoketa. (igali): *iz.* Uzta to maspatze andoren soloetan geratu diran morkoak edo gaztañakjasotzea.

txordon, (izen): *iz.* Notin baten Izena.

txordoña. (igali): *iz.* Ikus.: Txordoka.

txordotu. (bekozko): *ad.* Bekozkoz azaldu.

txoreskdo. (kondai): iz. Ikus.: Txoraskijo.

txoreta. (orga): *iz.* Ikus.: Kartola. !: Palka.

txorgo, (zulo): ŕz. *.ioka* batzuelarako, auŕek egiten duten zuloa.

txorgori. (izen): *iz.* Gizon baten izena, Gergori.

txorgorio. (asmamen): *izond.* Asmamena duena.

TXOItI. *iz.* Mota guzietako-egaztiak, batez ere txikiak diranak izendatzeko itz'orokaŕa. J: Luŕ-egazti txikia, edozein, egandagieaa, moko zuzen eta beatzetatik iruauŕeruntz eta beste bat atzeruntz zuzenduta dauzkana.-J: Xori. Bella, Bordoya, Eŕetxinola, Gurita, Haifa, Iskiñosua, Karnaba, Kukuba, Lar txoria, Martin aŕantzalia, Mika, Ontza, Paretatxoria, Pintxana, Piripiyua, Tarina, Txantxangoŕia, Txepetx, Txina. (guruin): *iz.* L^rtsua dan antura, arnas-bidean edo masail-peko gongoiletan sortzen dana. (txoskoŕ): (I iz. Iraitzean sortzen dan txoskoŕa, geyenetan margula daua. I: Ikus.: Txoskoŕ. J: Txalkot, txungo- (txanga): jJ *iz.* Ate-opoan sortzen dan zia. (goŕoketa):]J *iz.* Ligatsua dan goŕoketa.]; Onto, *goŕa,* txutxa. (ule):]j *iz.* Buruan egiteu dan -: ule-gandoŕ txikia. I: Motots txikia. (lodiera):]] iz. Tanka bat artzean, buruan sortzen dan koskofa. (konkot): Jj *iz.* Kurkuŕ bat edo batzuk dauzkana. (aŕain):]J *iz.* Atunak ateratzeko apailua igaro-erazten dan ziloa. (iguiniza):]j *iz.* Cogapea kezkarazi Mon zalantza edo susmna. (abere): HH *iz.* Ausnarlarien piltzoa. (laputeta): ll *1z.* Ebasten duena. *ll* (abel-azkuntza), (egazti), (kayola). (i^Jeondo):]] *iz.* Berbera. ,

txori jausiak. (begi): *iz.* Eŕeta dagozen begiak.

txori-abesti. (abesti): *iz.* Txoriek dagiten abestia.

txori-abia. (bald): *iz.* Oŕirik ez daukan belaŕa, ori margoa du ta orbel ustelen artean bizi da.

txori-andi. (txintxin): *iz.* Aenaŕ eunen txintxiña.

txori-andre. (txorzabal): *iz.* ikus.: Txorzabal. j: Tallinn!, txori-baŕitsu.

txori-arotza. (txori): *iz. ikus.:* Ariztxori. J; Burn-beltx.

txori-aŕain, (aŕain): *iz.* Egaz dabilen aŕaña.]: Xori-aŕain.

txnri-aŕe, (txori): iz, Ikus.: Txoate. I: Txolaŕe.

txori-arte- (txori): *iz.* Txoriak aŕapatzeko segada. j: Txapepa, xori-arte.

txori-azkuntza. (egazti): *iz.* Egaztiak azteko ta beren etekiña gozatzeko antzea.]: Txori-azte.

txori-azle. (egazti): *izond.* Egaztiak azten dituena.

txori-azte. (egazti): iz. ikus.: Txori-azkuntza.

txori-azti, (izkutukeri): *iz.* Egaztien bitartez aztikeria egiten duena.

txori-aztikeria. (izkutukeri): *iz.* Egaztiembitartez egiten dan aztikeria.

txori-baŕitsu. (txori-beŕitsu): *iz.* Ikus.: Txori-beŕitsu.

txori-bazka. (bald): *iz.* Ikus.: Birigaña. I: Eltuŕ-belaŕ, txoi-bazka.

Txori-bedaf. (kardabera): *iz.* Kardabera txikia. I: Txori-belaŕ, #xori-kardu.

txori-belatx. (egazti): iz. Ikus.: Gabirai. I: Mira.

TXO12i-BEŔITSU. *iz.* lgokaria dan egaztia; moko sendo, lodi ta oso kakoduna duena; iumak orista buruan eta orlegiak soñean, Eŕialde beroetakoa da, etxekotasunean bizi diteke ta itz eta esaldiak ere esateko ikasten du. J: Txori-baŕitsu. it (osterakuntza).

txori-bikote. ((xori): *iz.* Bi txorien multzoa.

txori-bola. (#xori): *iz.* Txorien aindo aundia. J: Txori-mordo, txoriketa.

txori-burukerla. (gogaldieza): Txorburu izatearen egipena.

txori-egun. (txori): iz. Txorien igarotzearen eguna.

txori-egut. (abetxu): *iz.* ikus.: 7udas-eguŕ. I Txoieguŕ.

txori-eizatu. (txori): *ad.* Txoriak aŕapatzen ari-izan.

txori-eiztari. (txori): *izond.* Txoriak aŕapatzen ani dana.

txori-eiztaritza. (txori): *iz.* Txoriak aŕapatzeko eiza.

trod-erne. (txori): *iz.* Emea dan txoria.): Xori-erne.

txori-ertzo. (txori): *iz.* Txinduŕiak jaten dituen txoria. J; Txori-cro.

txori-etxe. (bizitegi): *iz.* Landau egindako etxea.

txori-ezti. (eŕetein): *iz.* Zugatz batzuek ematen dute etetxiñezko gaya.]: Txori-kandela, txori-muki, txori-negaŕ.

txori-galdu. (zatarkeri): *izond.* Ikus.: Txorigaizto.

txori-galtsoro. (basarto): *in* Basartoz ereinduta dagoen soloa.]: Txori-garitza.

txori-gardu. (kardabera): *iz.* Kardabera-mota bat.]: Txori-gardutxa.

txori-gari. (gari): iz. Gad onenetakoa dana.

txori-garitza. (basarto): *iz.* ikus.: Txori-gattsoro.

txori-goroztegi. (utzaldi): *iz.* Txorigorotz asko dagoen tokia.

txori-intxauf. (intxauŕondo): iz. Azala gogoŕa ez daukan litxauŕa, I: Txorintxauf.

txori-izti. (abelizti); iz, Abeliztiaren zatia, txoriai dagokiena.

txori-izugati. (erabe); *iz,* Ikus.: Belakuso. I: Txori-jagola, txori-kuso, txori-malo, txori-mutil.

txori jagola. (erabe): iz. Ikus.: Belakuso. ^: Txori-izugaŕi, txori-kuso, txori-rnalo, txori-mutil.

txori jana. (azkuŕi): *iz. Ikus.:* Artatxiki. Izkiribeitz.

txori-jantzale. (egazti): *iz.* Aŕano txikia.

txori-kandela. (detain): *iz.* ikus.: Txori-ezti.]: Txori-muki, txori-negaŕ.

#xori-kardu. (kardabera): *iz.* Ikus.: Txori-bedaŕ.]: Txori-belaŕ.

#xori-kayola. (kayola): *iz.* Txorientzako kayola.

#xori-keriza. (gereziondo): *iz.* Oso txikia dan gerezia.]: Txori-gorezi, xori-gerezi.

txori-kuso. (erabe): *iz.* Ikus.: Txori-izugaŕi. J: Txori jagola, txori-malo, txori-mamu, txori-mutil.

Txori-laput. (egazti): *iz.* Ikus.: Gabirai. J: Txorizale.

txori-lepo. (ari): *iz.* Ikus.: Txoriburu.

txori-malo. (erabe): *iz.* Ikus.: Txori-izugaŕi. I: Txori-jagola, txori-kuso, txori-mamu; txori-mutil, txuxo, txori-zonioŕo, txorizugaŕi, xori-marlo. (katamalo): *iz.* Ikus.: Katamalo. Mozoŕo:

txori-mamu. (erabe): ŕz. Ikus.: Txori-kuso. I: Txori-malo.

txori-mii. (landare): iz. Ikus.: Birigaña.]: Bituŕ-belaŕ.

txori-mordo. (txori): iz, ikus.: Txori-bola. I: Txoriketa, #xori-tatde.

txori-muki. (detain): **iz.** ikus.; Txori-ezti.]: Txori-kaudela, txori-negaŕ, txori-niuku.

txori-mutil. (erabe): iz. Ikus.: Txori-izugaŕi. Txori jagota, txori-kuso, txori-malo, txori-zomofo.

txori-mutuf. (ugaztun): iz. Umontzia egaztienaren antzekoa daukan ugaztuna; matel-ezutak zabalduta dauzka, ezuŕezko igeldaz estalita; onengatik aatearen antza du..

txorl-negaf. (etetxin): iz. Ikus.: Txori-ezti. : Txori-kandela, txori-muki, txori-nigaŕ.

txori-oatze. (zatarkeri): *iz*. Baŕabanen tokia.

txori-ongaŕi. (utzaldi): *iz*. Ikus.: Txorigorotz. Txori-sats, txori-sats, txori-zimauŕ.

txori-ongaŕi.-tolri, (utzaldi): *iz*. Ikus.: Txori-ongaŕitegi.

txori-ongafitegi, (utzaldi): *iz*. Txori-ongaŕia dagoen tokia. : Txori-ongafi-toki. Txori-sastegi, txori-zimaurtegi.

bind-opt!. (ate): *iz*. *Ikus.:* Txanga. Opo, zanga. (txanga): iz. Berbera.

txori-ozkorno. (ezuŕ): *iz*. Egaztien bizkaf-ezufaren beko tokia. Txori-txuntxuŕ.

txori-piio. (gizonkil): *iz*. Zataŕakaz egindako gizonkiia.

txori-sagaf. (saga-tondo): *iz*. Sagaŕ txiki ta gozoa.

txori-saltoki. (txori): iz. Txoriak saltzen diran saltokia.

txori-saltzaite. (txori): *izond*. Txoriak saltzen dituena.

txori-sare. (sare): *iz*. Txoriak eizatzeko sarea.

txori-sastegi. (utzaldi): iz. Ikus.: Txori-ongaŕitegi. I: Txori-zimaurtegi.

txori-sats. (utzaldi): iz. Ikus.: Txorigorotz. : Txori-ongaŕi, txori-zimauŕ.

txori-taide. (txori): *ŕz*. Ikus.: Txoriketa. I: Txori-mordo.

txorl-toki. (txori): iz. Txoriak eukitzeko tokia.

txori-txiki. (txintxin): *iz*. Bost eunen txintxiña.

txorl-txuntxuf. (ezuŕ): iz. ikus.: Txori-ozkorno.

txori-ume. (txori): iz. ikus.: Txoriño. I: Txoritxo.

txori-zain. (txori): *izond*. Txoriak zaintzen dituena ikus.: Txorilari. I: Txoriztilari.

txori-zimauŕ. (utzaldi): *iz*. Ikus.: Txorigorotz. Txori-ongaŕi, txori-sats.

txori-zimaurtegi. (utzaldi): iz. Ikus.: Txori-ongatitegi. I: Txori-sastegi.

txori-zomo£o. (erabe): ŕz. Txori_mato. j: Txori_mutil, txorizugaŕi, txorizu.

txoriamartolaka. (joko): *iz*. Ikus.: Abixonka. Itsu_itsuka.

txoriburu. (gogaldieza): *izond* Ikus.: Erosko. I: Kaskarin, xoraburu, xori-buru, xorio, zoriburu. (ari): *iz*. Bere luzaroan lodieraz berdin ez dagoen aria. I: Txori-lepo.

txoridun. (ileondo): izond. Motots txikia daukana.

txorieŕi. (iuŕalde): *ft*. Bizkaya'ko Eufalde bat, Zamudio ta beste amairu efi biltzen dituena.

txoriezne. (landare): ŕz. Lilikaria dan eŕaboliezko **landarea, lore** oztin-zuriak ematen dituena.

txorigaizto. (zatarkeri): *izond.* Zatarkeriz ari dana. Txori-galdu.

txorigorotz. (utzaldi): iz. Egaztien gorotza. (: Txori-ongafi, txori-sats, txori_zimauŕ.

txorikari. (ciza): *izond.* Lakioz edo sareaz txoriak eizatzen dituena. 1: Txoriketari.

txarlkeria. (zatarkeri): *ft*. Baŕabanen multzoa. Ikus.: Balaban. I: Porakilo.

txoriketa. (txori): *iz*. Txorien multzo ugaria. I: Txori-bola, txori-mordo, txori-talde.

txoriki. (aragi): *ŕz*. **Txori-aragia.**

txoriko. (txori): *iz*. Txori batzuei dagokiena.

txorikuma. (anpadura): *iz*. **Buruan •** egiten dan **anpadura. ikus.: Anpadum.** ^: Konkadura.

txorikumaldi. (txori): *iz*. Kabi bateau dagoen txorikumeen multzoa.

txorikume. (Txori): *iz*. **Txorien kuma.** Xarikume.

txorllari. (txori): *izond.* **Txori ta** egaztiak azten dituena. Ikus.: Txori-zain. j: Txoriztilari.

txorllaritza. (txori): *iz*. **Txori ta egaztien** azteko antzea I: Txorizaintza.

txorimalotu. (katamalo): *ad*. **Katamaloz** jantzi.

txorimats. (mats): *iz*. **Basoko mata Txori-maats. (aibo):** *ft*. **Ikus.: Albo.** Albondo.

txorintxauf. (intxauŕondo): *iz*. Ikus.: Txori-intxauf.

txorintxoi. (balke): *ft*. **Aizkol mota bat.** Ikus.: Alekol.

txorlño. (txori): ŕz. **Txori** txikia. I: Txoritxo, txori-ume.

txoritegi. (txori): ŕz. **Txoriak saltzen diran saltokia.**

txoriteria, (txori): *iz*. Txorien multzoa.

txoritu. (putz): *ad*. Ikus.: Putz-egin. Ufatu.

Ixritxo, (txori): *iz*. Ikus.: Txoriño. I: Txori-ume.

txoritzai. (txori): *iz*. **Txorl** oso aundia.

txorizaintza. (txori): *ŕz*. ikus.: Txorilaritza.

txorizale. (egazti): *iz*. **Ikus.: Gabirai.** I: Gabiĺaŕi, txori-lapuŕ.

txoriztilari. (txori): *izond*. Ikus.: Txorilari. I: Txori-zain.

txorizugafi. (erabe): *iz*. Ikus.: Txori-malo. : Txori-zomoto.

txorkaixtarazi, (azkuŕi): *ad*. Azkiiŕiak eŕe-eragin.

txorkaiztu. (azkuŕi): *ad*. Azkuŕiak ate. I: Txorkaix, txorkaixtu...._-:

txorkama. (kabi): iz. Egaztien kabia.-

txorkatila. (zango): *iz*. Ikus.: Apalardatz. Oin-bitoŕ, oin-bituŕ, orkatila, arkila, txonkatila, txunnio, txurnio, zanko-txunku, zonnin, zurmio, zurmilo, txonbolu.

txorkatu. (luŕ): *ad*. Lu£ean zuloak egin, luŕa ereintzarako antolatu.Ikus.: Txorko. I: Txorkotu.

txorko. (ondalanketa): iz. Lufean egiten dan konkiltasun edo zuloa. I; Iraitz batzuetan egiten dan **konkiltasuna.** I: **Lutean ereintzarako egiten diran zuloak. j: Teaks, txolo, txorkatu. (Mt): iz. Berbera. (tortox):** II iz. Tortotxaren **azalaz egindako** zipotza. : Tortoxki, sapots. (ezuŕ): II *iz*. ikus.: Ormako utsune. j: Txelairu.

txorko-antzeko. (apoztasun): *izond.*. **Apoztasuna** duena.

txorko-kentze. (tortotx): ŕz. Tortoxkia kentzea.

txorkotx. (arto): iz. Artoaren mks.

txorlero. (txorzabal): *iz*. **Ikus.: TxorzabaL I: Txiŕipio, txofero.**

txoro. (zorotasun): *izond.* Erdi zoroa dana. (gaztafiondo): *iz*. Utzik dagoen gaztada.

txorokll. (arto): *iz*. *line.:* **Maio. {:** Txorobil.

txorokildu. (arto): *ad*. Artaburuak Meta.

txoromoro. (mozkorkeri)s *izond.* Txerbel dagena. Ikus.: Txerbel.

txoromorotu. (mozkorkeri): *ad*. Ardoa edateagatik txerbel ja£i. Tkus.: Txerbel.

txorotasun. (ergeltasun): iz. Ikus.: **Ergeltasun.** Teteltasun.

txorotil. (ari): *iz*. **Ikus.:** Txitita. Txiŕitol.

txorpako. (ezuŕ): *iz.* Bildotsaren ezuf txikia. Ikus.: Bolborita. J: Txoko.

txufa. (zula): *iz. Ikus.:* Zula. : Oka.

txofakantxo. (aitzuŕ): *iz.* Ikus.: Erpoi. I: Joiaico.

txofero. (txorzabal): *iz.* Ikus.: Txorzabai. : Txorlero.

txofil. (antoxin): iz. Zurezko tangarta.

txofo. (boketa): iz. Jazkiak boketaz garbitzeko ontzia. I: Txofoska.

txofa-af'i. (aŕiko): iz. Afiilcoa egiteko aŕizko tokia. Ikus.: Aŕiko.

txofoi. (liño): ŕz. Liño-muloa.

txofokai. (landare): *iz. Ikus.:* Eŕebedaŕ. Efebelaŕ.

txofoki. (arte): *iz.* Artearen ofiak; oyetaz ore bat egiten da, abereai azkufiz emateko.

txofomofoka. (joko): iz. Auŕen j*ko bat.

txofontada. (zuŕusta): *iz.* Zufusta txikia. ^: Txoŕoztada.

txofopofo. (ezpetetasun): L. ikus.: Ziŕibuŕu. j; Txitxiŕi-patxaŕa.

txofoska. (boketa): *iz.* Ikus.: Txoŕo.

txofoskile. (sorbatz): *(zand.* Sorbatza zotozten duena.

txofostu. (sorbatz): *ad.* Sorbatza egin edo atera.

txofota. (glitz): ŕz. Ituŕiaren giltza.

txofotu. (arto): *ad.* Artoaren ofiak igartu.

tiofotx. (zi): *izond.* Zia duena. I: Zofotz, xoŕotx, zoŕotx.

txofotx-afl. (zi): ŕz. Zia edo sorbatza ateratzeko afia.

txofotxern. (sorbatz): *izond.* Sorbatza ateratzen duena.

txofotxgile. (tortotx): *frond.* Tortoxkiak egiten ditueua.

txofotxlo. (abesti): *iz.* Txorlaren abestla. l: Xaramela.

txofoztada. (zuŕusta): ŕz. Ikus.: Txoŕontada.

txof-txof. (mintzabide): *adond.* Asko itzegiten ari-izatea.

txofu. (ule): *iz.* Ulearen ilzofoa. Ikus.: Ilzoŕo. (txori): *iz.* Ikus.: Ota-xori. I: Oto-xori. (garau): fi *iz.* Eyerako gaŕaotegia.

txorta. (tanta): iz. ikus.: Tanta. I: Tanga, txortel, txortol, tzort'a, xorta. (uŕitasun): *adond.* Ikus.: Gutxi. Iñaŕ. (gurkadura):j *iz.* Ikus.: Gurka. Uŕupa, aorta. (ira): j *iz.* Ira-zama txikia. (malko): iz Ikus.: Malko. Punpaila.

txorta-abaf. (eguŕ): ŕz. Eguŕ-azao.

txortadun. (tanta): *izond.* Tantaz beterik dagoena.

txortaka. (tanta): *adond.* Tantaka ari-izatea. j: Txortelaka, xortaka.

txortakatu. (ke-belaŕ): *ad.* Ke-belaŕa ingizko kutxa txik€etan

txortaklpula. (laudare): it. Lilikaria dan landarea, efaboil batzuk alkartuta dauzkana.

txortaiba. (landare): ŕz. Ezpainkaria dan landarea, usain atsegiña ematen duena ta lefarenaren antzekoa dana.

txortalo. (landare): *iz.* Ezpainkaria dan landarea, usain oso ona ematen duena.

txortatu. (ti le): *ad.* Llea mordoka jell.

txorteguf. (eguf): iz. Ikatza egiteko, metatua dagocn egufa.

txortel. (tanta): iz. Ikus.; Tanta. Txorta, txortol, txortela. (malko): iz. Arkayen malkoa.

txortelaka. (tanta): *adond.* Ikus.: Txortaka.

txorten. (zurtoin): Ia. Ligarda daukan zurtoiña. (atsikipen): (z. Ofiai edo igaliai eusten dien isats txikia. j: Zorten, soften, susubil, txorlil, txnrten, txuxteŕ, xorten, zurten.

txorten-bakaf. (zurtoin): *ft.* Zurtoin bat bakaŕik daukan landarea.

txortil. (atsikipen): *iz.* Ikus.: Txorten. I: Susubil.

txortol. (tanta): h. Tantak tantaka jaustca. Ikus.: Txorta, txortol.

txortofi. (landare); *iz.* Oŕirik ez duen landarea; ota ta beste landare batzuei lotatzen zaye berm lepotik bizi al-izateko.

txortxo. (mintzabide): *ŕzond.* Asko itzegiten duena.

txortxola. (ari): *iz.* Aria biurizeko, zurezko koskoa; birundaka erabiltzean.

txortxoro. (eyeraldi): *iz.* Ikus.: Txiŕitola. ^: Kalaka.

txortxof-mormorka. (martial!): *adond.* Mardail egiten ari-.izatea.

txoru. (txori): *iz.* Txori txikia, moko kosnokara, iuma baltzak gañetik eta isats oso luzea dauzkana.

TXORZABAL. iz. Margo aŕca duen txorta; lepoko beltza. j: Alauda, bortutxori, aloya bortutxori, a[oya, alarda, alaba, alana, alauda, egatxabal, ega-zabal, aŕatxori, gailurdun, kalaudra, ka[andres, kalandrixa, gilxori, laŕatxori, late-txori, lartxori, laudela, Iaudeta, miaŕitx, peŕipio, Iaudeta, piripio, piŕipio, pizpuleta, tordantxa, toriandra andi, tremenentxa, trementxa, txemenentxa, txiŕi-txoŕo, txiŕipio, txiŕipitxitao, txori-andre, txorlero, txoŕero,lxortxabal,txotxabal,txozabal, txuŕubio, txurzabal, xori-andre. ii (txori).

txosbeñtu. (osasun): *ad.* Galdutako *sauna beŕiz artu. Zuzpertu, txuspertu.

txosgile. (ortz): *izond.* Ortz-ziriak egiten dituena. Ikus.: Ortz-ziri.

txoska artu. (ergeltasun): *ad.* Ergeltzat artn.

txoskalari. (iseka): *izond.* Iseka egiten ari dana.

txoskartu. (asaŕe); *ad.* Asaŕe bizi-bizian ari-izan.

txoskin. (ieki): *iz.* Txiri txikia. Ikus.: Txiri. : Txirlora.

T'XOSKOŔ *iz.* Soñaren atal batean era-gabekiz gertatzen dan eunen anpadura, sortarazte edo metatzea. Andisu, anditsu, ankura, anpuila, anpulo, asayuren, astizari, gulintxo, kizkilo, kizkiti, anpilo, lupi, gurgulo, koska, koskoŕ, morgil, moŕoko, okulu, punpuil, punpulo, tipuri, tipurika, tontolo, tontoŕ, totaŕ, rontoi, troko, trongil, trumil, tuturo, tutufumilo, tutuŕusko, tatuŕuxku, txalkoŕ, txori, ixungo, uŕi, utxulaŕi, aim, pusputuka, bertayu, anpilot, tokof, toŕonpilo, totaŕ, tcunbuilo, toronpilo, txingoŕi.1/ (anpadura), (antura), (bizkargune), (eritasun), (kuŕuska), (laŕu), (legaŕ), (maskulu), (minbizl), (mingain), (zorne jario).

txosna. (etxola); *iz.* Etxola talkie. I: Txosna.

txosna-jai. (jai): *iz.* Etxoiaen jaya.

txosne. (ogi): is. Etxean egindako ogia.

txospef. (osasun); *(toed.* Osasuna beŕiz bereganatu duena. I: Txoxpet. (poz): *(wad.* Punk dagoena.

txospertu. (indaŕ): *ad.* ikus.: Pixkolatu. I: Pixkartu, txoxpertu.

txost. (joko): (a. Joko batean, kartetan, "txist" diñoenari erantzuteko ltzo. Ikus.: Txist.

txost-ontzi. (makil): iz. Txotxak cukitzeko ontzia. I: Txotx-ontzi.

txosta. (jolasbide): *iz.* Ikus.: Josteta. lostaketa, txotxaka, tzosteta. (adita): *ad.* Txostatu aditzaren efoa.

txostablra. (eguŕ): iz. Eguf xeatuta. Ikus.: Eguŕ-aŕail. j: Txostapuf, txoxkabia, txotxkabe, txotxkabila, txotxkamina.

txostagafi. (jolasbide): *izond.* Txostatu ditekena.

txostaka. (jolasbide): *adond.* Jostaketan ari-izatea. (iseka): *adond.* Txantxetan ari-izatea.

txostakan. (jolasbide): *adond.* Jolasbidean ari-izatea.

txostakatu. (jolasbide): *ad.* Jostetan ari-izan.

txostapuŕ. (eguŕ): *iz.* Ikus.: Eguf-a'ail. Txostabira, txoxkabi.

txostatu. (joko): *ad.* Jokoa egiten ari-izan.

txoste. (lotura): *iz.* ikus.: Lokailu. I: Lotzaiki.

txosteguf. (egut): iz. Eguŕ-zama. I: Txoxteguŕ.

txosten. (bilaketa): *iz.* Notin edo gauza bati buruz ematen dan beŕi edo bilaketa.

Masten-made. (bilaketa): *izond.* Txostena omaten duena.

txosten-iritzi. (bilaketa); iz. Txostena emateko iritzia.

txosteta. (jolasbide): iz, ikus.: Jolasbide. ^: Jalasketa.

txostof. (estebete): iz. Lukainka txikia. (txikicra): *izond* Txikia dana.

txosu. (aurtzaro): iz. Ikus.: Txiz-oyal. Txoxa.

txota. (txapilo): is. Txanoren antza duena.

txota-saltzaile. (lxapila): *izond.* Txotak saltzen dituena. Ems.: Txotadun.

txotadun. (txapilo): izond- Txotak dauzkan edo saltzen dituena. I: Txota-saltzaile.

txotagile. (txapilo): *izond.* Txotak egiten ditucna.

txotaka. (joko): *is.* Jokatzcko txantela.

txoten. (atsa]di): *is.* Ikus.: Zotin. Txokin, txopin, txotin, xapin, xetoin, xoten.

txatendun. (atsaldi): *izond.* Zotiña daukana.

txotero. (kapel): *iz.* Aŕatia'n erabiltzen dan emakurnearen kapela.

txotil. (edertasun): *izond.* Polit eta atsegiña dana. Ikus.: Polit. I: Poliiio, xakun.

txotin. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Zotin. Txokin, txopin, txotcn, xopin, xetoin, xoten, txokotea.

txotinka. (atsaldi): *adond.* Zotiñak ematen ari-izatea.

txotiño. (txapilo): *iz.* Ikus.: Txapila. I: Katxutxa, burgo.

txotiñodun. (txapilo): *frond.* Txotiñoa darabilona.

txoto. (txapilo): *iz.* Egasa daukan txanoa. (auntz): *iz. ikus.:* Akeŕ. I: Orkatx.

txotol. (leyo): iz. Askan abereen janaria botatzeko, sabayan dagoen leyo edo xnloa.

txotof. (txoskof); *is.* Ikus.: Bckatxo. I: negitxindoŕ, memoŕ, mixindoŕ, txeldoŕ, txintxuŕ, zeldoŕ. (eduŕ): *iz.* Edufaren malula txikia.

txotu. (ikusmen): *ad.* Ikus.: Begiratu. I: So-egin.

TXOTX. iz. Kizkin bateko xomoŕotxoa, ebaketaz ugaritzen dana. I: Sapomoŕo, ueŕo, zapamoŕu. (makil); *iz.* Makit txiki-txikia. I: Ortz-ziria. (txerto): *(iz.* Mendua. (upa):j is. Upeletan erabiltzen dan zipotza. (aletxo): *(iz.* Ariz egindako aletxoa. I: Botoi-txotx. (udal): *iz.* Lndorearen zarta, endore-zarta. *ii* (abeiizti), (artzidura), (gingil-gabeko), (kutxu), (landare), (len-bizidun), (ondo), (txerketx), (usteidura).

txotx-antzeko. (txotx): *izond.* Txotxaren antza duena.

txotx-egin. (zori): *ad.* Ikas.: Zolz-egin. I: Txotxean egin, zortaldu, zozkatu.

txotx-gaŕ. (gat): *iz.* Txostabira eŕetzean ateratzen dais gafa.

txotx-ikatz. (ikatz): is. Egut-ikatz xeea.

txotx-irudi. (ikatz): is. Matz oso mea.

txotxabal. (txorzabal): *is.* Ikus.: Txorzabal. I; Laŕatxori, txozabal.

txotxabaŕ. (kondaŕ): *iz.* llrak daramazkiten kondaŕak. I: Txotx-abazka, txotxabe, txotxabazka, txotxabarzka.

txotxak ausi. (zuta): *ad.* Zula egin.

txotxaka. (abaŕ): *iz.* Abafeu ziak. (jolasbide): iz. Ikus.: Jolasbide. Txosta,

txotxakeri. (ergeltasun): iz. Tkus.: Astapuztasun. I: Txaldankeri.

txatxaldaketa. (joko): *iz.* Onela egiten dan jokoa: Esku bateaz gauza bat auŕer urtz cramatca, beste eskuaz luŕean tinkatzen dan bitartcan. I: Txotx-aldaketa.

txotxaldi. (zartzaro): *iz.* Zaŕon jokers berezia. J: Txotxokeria.

txotxapain. (inozkorkeri): *izond* Ikus.: Txerbel. I: Panporo.

txosxatu, (aurtzAro): *ad.* Auŕa bezels egin edo biurtu. I: Txotxotu.

txotxean. (joko): *iz.* Lufean sartuta dagoen txotx bat ortzakaz ateratzean cgiten dan jokoa.

txotxetan ibiii, (iseka): *ad.* Noribait buruz iseka egin.

txotxetik edan. (ups): *ad.* VIA baten aokera artu, upa bates ondoan edan.

txotxoka. (abetxu): iz. Ikus.: Intsusa. I: Intxusa,txotxinka.

txotxika-mats. (abetxu): *is.* Txotxikaren igalta.

txotxin. (ergeltasun): *izond.* ikus.: Ergel. Urtun, zentzagabc.

txotxiudu.(gogape): *ad.* Aŕangura€sua egin edo biurtu.

txotxizti. (txotx): iz. Xomoŕoiztiaren zatia, txotxai dagokiena aztertzen duena.

txotxkabe. (eguŕ): *iz.* Ikus.: Txostabira. Txoxkabia.

txotxo. (itz): *iz.* Mutil Ixikiai dci-egiteko itza. (aurtzaro): *iz.* Beste auk auŕekoaren berbera. (gazza): jj *iz.* Ikus.: Grata; auŕen itza. I: TtoTo. (baŕabil):j iz. ikus,: Txitxil. I: Zakil.

txotxoka. (ikumen): *adond.* Ikututen ari-izatca.

txotxokerla. (zartzaro): iz. Ikus.: Txotxaldi.

txotxolaro. (zartzaro): iz. Txotxokeriaren aldia.

txotxolatu. (ergeltasun): *ad.* Txotxoloa egin edo biurtu.

txotxolinga. (ibilera): *adond* Tkus.: Ankakoxkoka. j: Txingo.

txotxolo. (ergeltasun): *izond.* Bedi ergela dana. : Xoxolo, zontzo, zonzon.

txotxolokerla. (ergeltasun): iz. Txotxoloa bezela ari-izatea.

txotxolotu. (ergeltasun): *ad.* Txotxoloa egin edo biurtu.

txotxongiio. (gizonkil): *iz.* Tkus.: Txontxongilo.

txotxontxa.(ugaz€un): iz. Tkus.: Katakuxa. j: Pitotxa.

txotxontxu. (lodiera): *izond.* Ems.: Potoko. j: Pototo.

txotxotu. (aurtzaro): *ad.* Auŕa bezela biurtu. I:'1'xotxatu.

txotxotua. (aurtzaro): *izond.* Auŕa bezela biurtuta dagoena.

txotxun-eragin. (iauliketa): *ad.* lauliketa egin.

txoxa.(kosno): *izond* Kosnoarenitxura duena. : Txoxakara, txoxantz, txoxantzeko,txoxazko.(aurtzaro): is. Ikus.: Txiz-oyal. Txosu, ume-izara.

txoxalcara. (kosno): *izond.* Ikus.; Txoxa. Txoxantz, txoxantzeko, txoxazko.

txoxantz. (kosno): *izond, Ikus.:* Txoxa. I: Txoxakara, txoxantzeko, txoxazko.

txoxantzeko. (kosno): *izond* Ikus.: Txoxa. j: Txoxakara, txoxantz, txoxazko.

txoxazko. (kosno): *izond.* Ikus.: Txoxa.: Txoxakara, txoxantz, txoxantzeko.

txoxbefi. (upa): iz. Upako zipotz beŕia. J: Txoxpeŕi. (garagardo): *ft.* Ikus.: Txoxpeti.

txoxka. (zatarkeri): *iz.* Ikus.: Zatarkeri. I: Zapokeria, txozka.

txoxkabi. (eguŕ): *iz.* ikus:; Txostabira. I: Txostaput.

txoxkabia. (cguf): iz, Puskatuta dagoen egufa. j: Txotxkabe.

txoxkalari. Osaka); *izond.* Iseka egiten ari dana. I: Txozkalari.

txoxkartu. (ergeitasun): *ad.* Astaputzat artu.

txoxpef. (indaŕ): *izond.* Ikus.: Txospeŕ.

txoxpefi. (garagardo): *iz.* Egin beña dan sagardaa. 1: Txoxbeŕi. (ur): *iz.* Ur otz xamaŕa. (ups): *iz.* Ikus.: Txoxbeti.

ixoxpertu. (indaŕ): *ad.* Ikus.: Pixkolalu. ^: Txospertu.

txoxtabira. (intz): *iz. Ikus.:* Iniz.: Iñontz.

txozabal. (txorzabal): ŕz. Ikus.: Txorzabal. Txorzabal.

txoznategi. (opil); *iz.* Esnopilak saltzen diran saltokia.

txozne, (ogi): *iz. Ikus.:* Ogi-aŕapoa. Otato.

txozne-jale, (ogi): *izond.* Ogi asko jaten duena.

txu, (aogozo): *iz. Ikus.:* Aogozo (auŕai buruz ari danean). j: Tu, Iu, txutxa.

txu ta txu, (aogozo): *adond. Ikus.:* Tuz ta listuz. I: Txu ta btu ibili.

txu txantxarki. (aogozo): iz. Aogozo geyegi spitea.

txu-egin, (goŕoketa): *ad.* Ikus,: Tu-egin. Txistua bota, txistu bota.

txu-eragile, (goŕoketa): *izond.* Txu-egiteko gogoa gcitzen duena.

txu-jario. (goŕoketa): iz. Txu ateratzearen egipena. Txuketa, txuztoketa.

txu-txantxaŕi. (aogozo): ŕz. Aogozoaren orantza.

txualdi. (aogozo): *iz.* Eskuetan aogozoa betatzearen unealdia.

txuale. (gofoketa): *iz.* Tu-egiteko gogoa. Izenon.: Sari tu-egiten duena. Txukoŕ, txugale, txulaŕi.

txuatxin. (undo): *iz.* Orikara dau ondoa.

txuberaisu. (ur-legoŕeko): *iz.* Ikus.: Igela. j: Ugaraixo, txugaraixo, txuberaixu, txuberaso, txuberaxo.

txubil, (iangaizti): *iz.* Langai baten ziria tinkatzen dan zatikoa.

txuka. (landare): iz. Lentziakaria dan landarea;bare seskak iruzokokoak dira; bere igalia garau legoia da, ta bare mamia irintsua da.

txufafo. (birika): iz. Abereen birika. Txifafo.

txufaztu. (landare): *ad.* Txufaz estali.

txulla. (maskalu): iz. Laŕuan egiten dan maskulua.

txufra. (ule): *iz.* Adats laze ta zapaztoa.

txugale. (goŕoketa): iz. Tu-egiteko gogoa. I: Txuale, txuiaŕi, lugale, txistugate, txutxale. (aogozo): iz. Berbera.

ixugaraixo. (ur-legoŕeko): iz. Ikus.: *Igela. :* Txuberaisu, txukotayo.

txugarima. (egazti): *iz.* Egazti-mola bat,

txuilcin. (arlo): *iz.* Artaburuaren ofia.

txujandaŕi. (ugaztun): iz. Ikus.: Igabera. Ugadera.

txuka. (gofoketa): *adond.* Tu-egiten ari-izatea.

txuka-endai. (endai): *iz.* Ikus.: Txikadera. : Txukadera,

txukader. ('lkuzketa): *iz.* Ikuzitako arpegi la eskuak legartzeko zapia. Txukadora.

txukadera. (eudai): *iz. Ikus.:* Txikadera. (legortasun): *iz.* Antoxilietan geratzen dan ura ustu ta legortzeko tokia. j: Txukaleku.

txukailu. (legortasun): *izond.* Txukatzekoa dana.

txukalari. (legortasun): *izond.* Itxasontzi baton albokoak ipizkiz garbiten eta txukatzen dituena.

txukaldi. (legortasun): *iz.* Ura txukatzearen ugipena. Txukatze.

txukaleku. (legortasun): *iz.* Ikus.: Txukadera.

txukapaŕe. (supazteŕ): *iz.* Supazteleko su-burnia.

txukafatu. (legortasun): *ad.* ikus.: Legortu. I: Txukatu.

txukatu. (iegortasun): *ad.* flats.: Legortu. Eyarlu, txuka, txikatu, txukaŕatu, xukatu. (ur): *ad.* Txalupaetako nra atera.

txukatzaile. (legortasun): *izond.* Txukatzen duena.

txukatze. (legortasun): *fx* Ikus.: Txukaldi.

txukatzeko, (legortasun): *izond.* Txukatu egitekoa dana.

txukela, (zakuŕ): *iz.* Ikus.: Zakuŕ; ijitoeu itza. I: Ora.

txuketa. (gofoketa): *iz.* Ikus.: Txu jario. Txuztoketa.

txukindu. (garbitasun): ad. Ikus,: Garbilu. j: Pirpindu, txukuldu.

txuko, (iraizketa): iz. Ikus.; Txorimato.: Katamalo.

txukolayo. (ur-legofeko): *iz.* Thus.: Igela. I: Txugaraixo, txumclaxo.

txukof. (aogozo): *izond.* Ikus.: Tiugale. j: Txistugale, txistukoŕ, txuale, txulaŕi. (goŕoketa): *izond.* Berbera.

txuku. (legortasun): *izond.* Legortuta dagoena. (aots): *iz.* Itz an beŕizturik, zeta deitzeko erabiltzen dan aotsa.

txukuin. (garbitasun): *izond.* Ikus.: Txukin. Txukun, txutxuu.

txukul, (xigordura): *izond.* Xigortuta dagoena.

txukuldu. (xigordura): *ad.* Ikus.: Xigortu. I: Kizkoŕatu, txuzkuldu.

txukulu. (motrailu):. *iz.* Ikus.: Motrailu.: Sapaŕi.

txukun. (garbitasun): *izond.* Garbia dana. I: Txukin, txukuin, txutxun. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Zotin. j: Opin.

txukun-afi. (aft): *ft.* Esnea egosteko aŕia. (esne): *iz.* Berbera.

txukundu. (garbitasun): *ad.* Ikus.: Garbitu. j: Txukindu, xaintu, xatatu, xukundu. (apaiugailu): *ad.* Ikus.: Apaindu. I: Panpindu.

txulcunkeria. (fazakeri): *iz.* **Fazakeriz** ad-izatea.

txukunki. (garbitasun): *adond.* Garin ta txukun ari-izatea. I: Txukunkiro.

TXUKUNTASUN. *iz.* Jokaeran garbitasun eta erabidea izatea. I: Aalkea, lotsakizuna, alke on. (garbitasun): *iz. Ikus.:* Garbitasun. Txautasun. li (araztasun), (garbitasun), (gizkarbitasun), (oorc).

txukuntzaile. (apaingailu): *frond.* Apaintzen duena.

txukutxulcu. (edoskipen): *iz.* thneai ematen zayen edoskaya.

txula. (aragi): *ft.* Zefiaran aragia.

txulakcta. (josketa): iz. Oyalean jostoŕatzaz egiten dan lana.

txularme. (zulo): iz. Lafuan dagoen eta ikusten ez dan zulotxua, bertatik izerdia ateratzen dala. j: Xularmce, xularme.

txulaŕi. (goŕoketa): *iz.* lkus.: Txuale. Txugale, txukoŕ.

txulatu, (ziztada): *izond.* Ziztatuda dagoena.

txuldad. (laŕu): *iz.* Lafrran ateratzen dan pikota. 1: Txuldeŕ, zuldaŕ, glldaŕ, txirtxiŕ.

txuldef. (taŕu): *iz.* Ikus.: Gildaŕ. I: Txnldaŕ.

txuleto. (egazti): *iz.* ikus.: Kulinka.: Kurlinka, kuiliska.

txulia. (igidura): iz. Tanparen bat ez artzeko soñaz egiten dan igidura ariña, I: Txulio.

txulia-oyal. (zezenketa): *iz.* Zezenkariaren longain-motza.

txuliagafl. (aldarakuntza): *izond.* Alderatu ditekena.

txuliaka. (igidura): *adond.* Txuliak egiten ari-izatea. I: Txuliatuz.

txuliaketa. (zezenketa): *iz.* Idiskoak tongain-motzaz txuliatzearen egipena. Txnlio.

txulialdl. (zezenketa): iz. Zezenari egiten zayeu eupada.

txuliatu. (zezenketa): *ad.* Zezeuka ari-izan. Txuliatu.

txuliatuz. (igidura): *adond.* Tkus.: Txuliaka.

txuliatzaile. (igidura): *izond.* Txulia egiten duena.

txuliatze. (zezenketa): *iz.* Txuliaketa egitea.

txulio. (zezenketa); *iz.* ikus.: Txuliaketa. (igidura): *iz.* Tkus.: Txulia.

txulio-egin. (ezpata joku): *ad.* Ezpata-jokuan eraso geldi-erazi edo alboratu.

txulo. (zulo): iz. Ikus,: **Zulo. j:** Elkigia. Auŕekjokatzeko,Tuŕcan egiten dutnn zulo txikia. (cots): *oyu.* **Zefiak** aizatzako egiten dan **aotsa.**

txulogune. (konkiltasun): *is.* Mufti batean egiten dan **konkiltasuua.**

txuloka. (joko): *adond.* Ikus.: Botxika. I: Botxoka, txulokotcan ari-izatea, t u loketan.

txuloketan. (joko): *adond.* Thns,: Txuloka.

txulubi. (eresgalu): *iz.* ikus.: Txilibitu. I: Txulubita.

txulubita. (eresgalu): *iz.* Ikus.: Txitibitu. I: Txulubi, xilibitu.

txulubitari. (eresgalu): *izond.* Txulubita jotzen duena.

txulufrina. (lore): *is.* Thus.: Krabclin. Julufrei, €xulu£rai, txulufrei, xiliprai, xulufrai.

txulula. (eresgalu): *iz.* Thus.: Txilibista. ic Txirula.

txululatu. (eresgaluu): *ad.* Txulula jo. Txululatze, txurulatu.

txulumulu. (zalapart): ŕz. Ikus,: **Zalapart. j:** Zalapartada.

txulut. (zula): *is.* **Ikus.: Zulu.** Zapo,

txulut-egile. (zula): *izond.* **Zula** egiten duena.

txulut-egin. (zula): *ad.* Zula-egin.

txuma. (ule): *is.* Ikus.: **Ule. : Uile.**

txume. (txtkiera): *izond.* Txikia dana. I: Txumen.

txumelaxo. (ur-legofeko): *iz.* Buts.: igela. I: Txukolayo.

txumil, (gupiera): *izond.* Kiribilduta dagoena.

txumildura. (gupiera): *iz.* Txumiltzearen egipena. I: Txumurkatze.

txumiltu, (gupiera): *ad.* Txumil egin edo biurtu.

txumita. (aŕiko): *is.* Afikoa cgiteko **aŕia.**

txumultu. (zimeldura): *ad.* Landareak zimeldu.

txumurdura. (toles): is. 'ikus.: Zimuŕ. I; Txumuŕ.

txumurkatu. (topics): *ad.* Thus.: Zimurtu. : Txumurtu.

txumurkatze. (toles): *is.* Thus.: Txurnildura.

txumuf. (toles): *is.* Ikus.: Zimnf. Tximuŕ, txumurdura, xumurdura.

txumurtu. (toles): *ad.* Buts.: Zimurtu, !: Txumurkatu, ximeldu.

txunbelaf. (landare): *is.* Thus.: Bedaŕ-gaŕatz. Leka-belaŕ.

txundaf. (txoskoŕ): *is.* Ikus.: Aunditzu. Aunditzu.

txundi. (tstekabe): *frond.* **Ustekabez** geraizen dana.

txundi-arazie. (begiespen): izand **Regiespena** egiten duena.

txundian. (joko): *iz.* Auŕek, **piiotaz** atkaŕ jotzen, egiten duten **jokoa.**

txundidura. (begiespen): *is.* Ikus.: **Begiespen. :** Edeŕeskunde, zuŕundura.

Ixundigafi. (begiespen): *fzand,* **Begiespenari dagokiona.**

txundiketa. (begiespen): *is.* **Begiespenaren egipena.**

txundlkof. (ustekabe): */sand,* **Ustekabea** soŕerazten duena.

txundio. (ustekabe): *is.* Ustekabeari dagokiona.

txunditu. (ustekabe): *ad,* Ustekabez betel* geratu.

txundituta geratu. (ustekabe): *ad.* **Ustekabeturik geratu.**

txunditze. (asaldura): *iz.* Ikus.: **Asaldura.** I: **Taŕitago, zentzordura.**

txungo. (anpadura): *iz.* **Ikus.: Kosket. I: Txalkoŕ.** (txoskoŕ): *iz.* ikus.: **Txokof.** I: Txori, uŕti.

txungura. (burnt): *iz. Ikus.:* Ingude. I: Txongure,

txunguf. (ezur'): *is.* Zeñaren **ezufa giñafezko aragiarekin.**

txunku. (lokezuŕ): *is.* **Ikus.: Lokezuŕ.** I: **Lukazuŕ,** Txoko.

txunku loka. (lokezuŕ): *is.* Ikus.: Tolestune. I: Toles-txnnku.

txunku-arteko. (lokezuŕ): *izond.* **Lokezufen** artekoa. I: Txunku-tarteko.

txunku-eremu. (lokezuŕ): *iz.* **Lokozufen iraitza. !:** Txunku-muga, txunkuen iraitza, txunku-ertz.

txunku-ertz. (lokezuŕ): *iz.* Ikus.: Txunku-eremu. : Txunku-muga.

txunku-ezurboil, (iokezur'): *iz.* **i,okezuŕetako** ezuf borobiĺa.

txunku-gabeko. (lokezuŕ): *izond.* Lokezufik eztaukana.

txunku-gerli. (lokezuŕ): *is.* Lokezuŕetan dagoen pen is.

txunku-kufuska. (kuŕuska): *is.* Lokezufezko **kufuska.** E Txunkukuŕuska. (lokezuŕ): *iz.* Berbera.

txunku-loka. (lokezuf): *iz.* Lokezufen erdi igidunea.

txunku-muga. (lokezuŕ): *iz.* Ikus.: Txunku-ereunu. j: Txunku-ertz.

txunku-tarteko. (lokezuŕ): Lokezufen arteko **kufuska.** I: Txunku-tarteko izpi kuŕuska.

txmnku-tarteko. (lokezuŕ): *izond.* Ikus.: Txunku-arteko. I: Txunku-tarteko izpi kuŕuska.

txunku-tarteko izpl kufuska. (lokezuŕ): *iz. Ilnrs.;* Txunku-tarteko. j: Txunku-arteko.

txunku-ukaldi. (tanpa): is. Atzen lokezufetaz buruan emandako tanpatxoa. I: Azkondoiakaz emandako **taupe.**

txunkudun. (lokezuŕ): *izond.* Txunkuak dauzkaua.

txunkuetako miña. (oñaze): *iz.* **Lokezuŕetako oñazea.**

txunkuŕuska. (kuŕuska): is. This.: Txunku-kuŕuska.

txunpletin. (azkuŕi): *iz.* Noizpait artzen dan **azkuti** gutxitxo.

txuntuf [naiad. (neuŕizti): iz. Zeaŕezko txuntuŕa.

txuntxuleperdi. (birunda): iz. **Ikus.: Pinpil.** I: Txilipurdi, zilipurdi, zintzilipurdi.

txuntxuleperdi. (birunda): iz. Aidean emandako birunda.

txuntxun. (aŕatz): *iz*. Zotz batcaz jotzen dan afatza,

txuntxurbil. (koala): *iz*. Ikus.: Kosno, Txano,

txuntxurkara. (neuŕizti): *izond.* ikus,; Txuntuŕ-antzeko. Txuntxuŕezko.

txuntxurkatu. (lokaŕi): *ad.* Lokafi bat naspildu.

txuntxurko. (lokaŕi): *iz*. Lokaŕiaren txiringola. I: Bigaŕi, bigurzai, txutingol.

txuntxuf. (neuŕizti): *ft*. Zolaz edozein zokodi ta aldeak tini bateau, tontofean, alkartzen diran irukiak dituen mukulua. (konkoŕ); iz, Bizkaf-ezufaren okertzeagatik naiz bulafcan naiz bizkafean edo bi tokictan batera sortzen dan muŕa araugea. (goyera): II *iz*. Luf-goyera aund€a. (begi): II Iu• Betxindoŕa. (tontoŕ): II *iz*. Erpiña. (zintzuf): II iz. Eztaŕia, gangarla, gangai9l, izintzuŕi, lepo-zintzuŕ, txintxuŕ, tzintzuŕ, txintxuŕi, tzuntzuf, xinxuŕ, zintzaŕsagaŕ, okotzpeko intxaufa. (ezut): II ŕz. Eskumutuŕeair dagoen bat. (adikin); II *ŕz*, Adikiñean dagoen txuntxurtxoa.

txuntxuf. (konkoŕ): *iz*, *Ikus.:* **Konkof.** I: Kunkuŕ, xutxuŕ. (luŕ): iz. Luf-goyera. Ikus.: Tontof. j: Txuntxuŕ, (txoskoŕ): *iz*. lkus.: Bekatxo. I: Begitxindoŕ. (tntoŕ); II *iz*. ikus,: Tontoŕ. I: Erpin. (zintzuŕ): II iz. Ikus.: **Ztntzuf. I:** Asbida.

txuntxuŕ-antzeko, (neuŕizti): *izond.* Txuntxufaren antza duena. I Txuntxurkam,txuntxuŕezko.

txuntxnŕautzera. (neuŕizti): *adond.* Txnntxuŕa bezela ari-izatea.

txuntxuŕbil. (kosno): *iz*. Tkus.: Kosno. Tntuŕu.

txuntxuf-burua. (neuŕizti): *iz*. Txuntxuŕ bat lau-une batek zeafez ebaki ezkero, geratzen dan goiko zatia.

txuntxufezko. (neuŕizti): *izond.* Ikus.: Txuntxurkara.I: Txuntxuŕ-antzeko.

txuntxuf-iztafeko. (zango): *iz*. Bizkaŕ-ezuŕareu beko zatiari ta zangoaren ezufari dagokiena.

txuntxuf-mi. (zintzuf): iz. Ikus.: Gingil. Gingila,

txuntxur`--motz. (neuŕizti): iz. Moztuta dagoen txuntxuŕa.

txuntxuf motza. (neuŕizti): iz. Moztuta dagoen txuntxuŕa.

txuntxuf-muño. (mendi): *iz*. Tonto(' biribila duen manta,

txuntxufune. (mendi): *iz*. Goitua ez dan murua.

txuntxuf zut. (neufizti): iz. Txuntuŕ zuzcna.

txuntxurtu. (gupiera): *ad.* Ikus.: Gupitu. I: tistaitu.

txupi. (tanpa): *iz*. Tannest). 1: Txopi.

txupi-egin, (tanpa): *ad.* Txupiak eman.

txupika. (tanpa): *adored* Txupiak ematen ari-izatea.

txupil. (janztura): *iz*. Ikus.: Gorantx. I: Txupin.

txuplta. (txikiera): *izond.* Tx€kia dana.

txupol. (aingura): *iz*. Ur-gañeko aingura.

txura. (cdontzi): ŕz. Esnea gordetzeko zurezko edoutzia.

txuraixo. (ur-legoŕeko): iz. Ikus.: Igela. I: Tngola.

txurbun, (atsaldi): *iz*. ikus.: Tto-aldi. I; Itobcaŕ.

txurdel, (ao-ugal): *iz*. Ikus.: Mutuŕeko, I: Mutuf-lokafi.

lxurdel-ezarle. (ao-ugal): *izond.* Txurdela ipintzen duena.

txurditu, (begiespen): *ad.* Begiespen aundia izan.

txurdunpa, (kordokadura): *iz*. Ikus.: Dibo. j: Zabu. (igidura): *frond.* Igitzen dana.

txurdunpatu. (kordokadura): *ad.* Diboan ibili.

txurgatu. (edoskipen): *ad.* Thus,: Edoski. I: Xurgatu, lxuŕupatu.

txurgun-belaf. (belaŕ): *iz*. Zefientzako belaf ona.

txuri. (margo): *izond.* Zuria dana. Ikus.: Zuri. I: Xuri. (txintxin): *L*. Aspaidiko txlntxiña. (aizto): II iz. Ikus.: Alzto; ijitocn itza.

txuri-beltz. (margo): iz. Ikus.: Aŕc. J: Urdin.

txnrl-beŕitu. (margo): ad. Zuriz margotu.

txuri-garbiketa. (garbitasun): ŕa. Ongi garbitzca.

txuri-garbitu. (garbitasun); *ad.* Ongi garbitu.

txuria. (izabere): *iz*. **Salvia** erakustean dagoen izaberea.

txurialdi. (poz): iz. Ikus.: Poz-aldi.

txurika. (iegunkeri): ŕz. lkus.: Legunkeri. I: Lausenga, xurigain.

txurikari. (margo): *izond.* Zuriz margotzen duena.

txurikatu. (legunkeri): *ad.* **Legunkerietan ari-izan. j:** lztxurikatu. (atzipe): *ad.* lkus.: Atzipetu. I: Tutulikatu, zimardikatu, ziri-sartu.

txurikatzaile. (legunkeri): *izond.* Legunkerietan ari dana. I: Txurikazale. (atzipe): *izond.* Atzipetzen duena. Ziri-sartzaitc.

txurikatze. (losintxa): ŕz. Losintxak egitea.

txurikatzeko. (izaneza): *Izond.* itxurazkoa dana,

txurikezale. (legunkeri): *izond.* Ikus.; Txurikatzaile.

txurikeria. (losintxa): *iz*. I us.: Losintxa. I: Limurkeria, txuriketa.

txurzketa. (ikuzketa): iz. Ikus.: Ikuzketa. j: ikuz-aldi, (losintxa): *iz*. Boas.: Losintxa. j: Txurikeria. (arto): II *iz*. Artoaren ofiak kentzea.

txurikin, (atzipe): iz. Egaztiak edo aŕañak afapatzeko, erabiltzen dan itxura berezizko zerbait. (arto): iz. Artaburua biltzen duen oña. I: Xurikin, xuriondo, xuritondo.

txurilo. (kaput): *iz*. Kapelaren mutuŕa. I: Txuŕilo.

txuriia. (itxitura): iz, Abereen lepoko zildaya. ; Txuŕil.

txnringa. (ipurdi-zilo); iz. Tpurdi-ziloko giñafezko ereztuna.: Xurunbel Ipurdi-zilo, I: Zuringa, ipurtzulo, ipurdi-zulo, ipurtzilo, gibel-zilo, uzki, uzkai, uzkoi, txurunbei.

txuringo. (aŕautz): iz. Aŕautz barneko gai zuria. I: Xuringo, xurinko.

txuriugo-aunditn. (txoskoŕ): *iz*. Begi-zuringoan egiten dan txoskoŕa.

txuringo-min. (antura): iz. **Begi-txuringoan** sortzen dan antura.

txnringodoi. (ipurd€-zilo): iz. Ikus.: Anburn. I: Gibel-jario, piko, pikoak, piku, txuŕingodol.

txuringoztu. (aŕautz): *ad.* Txuringoan dagoen gayaz argazkirako ekayak gertu.

txnriska. (mats): *iz*. Mats-mota zuri bat.

txuriskile. (zurigintza): *izond.* Zurigintzan Ian egiten duena.

txnritu. (margo): *ad.* Zuriz morgolu.

turixko, (margo): *izond.* **Margo** zuzikara duena. I: Txurizka, txurizta.

txurizka, (margo): *izond.* Ikus.: Txurixko. J: Txurizta.

txurizkatu. (itzaigaitz): *ad.* Norberaren gogoa maitzurtasunez estali.

txurizta. (margo): *izond.* hue.: Txurixko. I: Txurizka.

txu^{p}ka. (eguŕ): *iz*. Kaiku aundiaren gañean ipintzen dan egurkia; bertan, gazura kentzeko, gazta tinkatzen da.

txurki. (ufitasun): *adond.* Ufitasunez ari-izatea.

txurku-txurku. (gurkadura): *adored.* Uŕupatxoz edo kurkatxoz ari-izatea.

txurla. (kordokadura): *iz.* Itxasontzien alboko kulunkatzea.

txurle. (aranondo): *iz.* Baso-arana.

txurieatu. (iseka): *ad.* Noribait buruz iseka egin.

txurko. (odoŕ): *iz.* Oñetakoari itsatsita geratzen zayon edufa. I: Txurlio.

txurlunkoi. (egazti): *ft.* Anka luzeduna dan itxaso aldeko egaztia.

txurmin. (zango): *iz. ikus.:* Apalardatz. Oin-bitoŕ, oin-bituŕ, orkatila, orkiia, txonkatila, txorkatiia, txurnio, zanko-txuuku, zormin, zunnio, zurmilo.

txurnilo. (ezuŕ); *iz.* ikus.: Txonkatila. I: Txnrmio, txurnio.

txnrnio. (zango): iz. Ikus.: Apalardatz. [: Oin-bitof, oin-bituf, orkatila, orkila, txonkatila,txorkatiia,txurmio,zanko-txunku, zormin, zunnio, zurmilo. (ezuŕ): iz. Ikus.: Txonkatila. Txurmio, txurnilo.

txuf. (elikutasun): *izond.* Asko jaten ez duena.

txufa. (tnakil): *iz.* Lufean ipiñitako pilota jotzen duen makil lod€a. (neuŕitasun): *izond.* Nenfitasunez jaten eta edaten duena. (zekenkeri): II *izond.* Zekena dana.

txufaldai. (aldakortasun): *izond.* Eŕaz aldatzen dana,

txutaldai lbili. (aldakortasun): *ad.* Tardueraz asko aidatn,

txufan. (joko): *adond.* Ikus.: Txuŕoka. Txuŕo, txuŕeba, txufttketa.

txufatu. (txaŕantxa): *ad.* Artilea txafantxatu. (artile): *ad.* Berbera.

txufeba. (joko): *iz.* Ikus.: Txuŕoka, Txuŕo, txuŕan.

txufen. (eritasun): iz. Ikus.: Arnas-gabe. ^: Txuŕun.

txufi. (aranondo): iz. Ilan.: Basakaran, Basaran.

txufel. (burnT): *iz.* Katearen zuloan sartzen dan burnizko zatikoa. (itxitura): iz. Ikus.: Txurila.

txuŕila-zapel. (kaput): *iz.* Tente dagoen "tupelo.

txufin. (zckenkeri): *izond.* Zikoitza dana.

txufrngol. (lokaŕi): *iz.* Ikus.: Txiringol. Txuntxurko.

txufloan. (zufusta): *adond.* Zuŕustaka ari-izatea.

txufitel. (ontzi-aldaketa): *iz.* Tints.: Onl. Txontl,

Unto. (esku-makil): *iz.* Esku-makilaren mutuf lodia. (joko): *adond.* Ikus.: Txufoka. I: Txufan, txuŕeba. (guruin): II iz. Garuntegi ta burmuñaren artean dugout] guruiña.

txufaka, (joko): *adond.* Gidef luzea duten gabikoetaz lufean zurezko pirloak ibili-eragiteko jotzen diranak. Txuŕan,txuŕo,txufeba,txuŕuketa, tzuŕuka.

txufokada. (esku-makit): *iz.* Txufoaz emandako tanpa. : Txufokaldi, txufukaldi.

txufokaidi. (esku-makil): iz. Ius.: Txuŕokada.: Txuŕukaldi.

txufu. (garau): iz. Eyotua izan baño ienago, garaua igarotzcn dan biltokia. (arte): *iz. Titus.:* Kukuŕu. I: Gargail. (iturburu): jE *iz.* Tints.: Ituŕi. **Utuŕi.** (edari): (iz, Edatearen egipenaren ots-izena.

txufu-txufu, (zi): *adond.* Ziaz egiña egotea. Ikus.: Zi. (edari): *iz.* Edan egitearen ats-izena.

txufu-txufu edan. (edari): *ad.* Asko edan.

txutubila. (euri): *iz.* ikus.: Euri-isola. Euri-jasa.

txufubio. (txorzabal): *iz.* Tkus.: Txorzabal. j; Txiŕipio.

txufubuŕu. (naastura): iz. ikus.: Naastura. Zufubuŕu, ziŕibuŕo.

txuŕueu. (atsaldi): *iz.* Tkus.: Asbae. Txuiun.

txufuen-aitzitiko. (eritasun): *izond.* Txuŕun aurkakoa.

txufuka. (joko): *iz.* Titus.: Atxiriko. I: Kalika.

txufukaldi. (esku-makil): iz. Ikus.: Txofokada. Ē; Txuŕakaldi.

txufuketa. (joko): iz. Ikus.: Txuŕoka. I: Txufan,tzufuka,

txufumau. (eŕealdi): *izond.* Eŕeta dagoena.

txuŕun. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Asbae.: Txufuen, amas-gabe, amas-neke, txuŕen. (eritasun): *iz.* Berbera.

txufun-panplkia. (igoera): iz. Edateko, edontzi bat jaso.

txutunbi. (eritasun): *iz.* Ikns.: Elgofi. Goŕiña, txufunperi.

txutundu. (ertsidura): *ad.* Ertsidura egin.

txufundun. (eritasun): *izond.* Arnas-nekea duena.

txufunpa. (igidura): *izond.* Tgikofa dana.

txufunpatu. (kolokadura): *ad.* Ikus.: Kolokatu. (kordokadura): *ad.* Seaska kulunkatu.

txufunplanplin. (gurkadura): iz. Ikus.: Ufupa. I: Zagadura.

txufuntzuntzun. (bizitegi): *iz.* Aundi ta mulakatuta dagoen etxea.

txufupa. (gurkadura): *iz,* Uŕupa taikia. Buts.: Uŕupa. j: Txufape, txuŕustada, xufupa,xufupanko.

txuŕupatu. (edoskipen): *ad.* Ikus.: Edoski. : Txurgatu.

txufupe. (gurkadura): iz. Tkus.: Txuŕapa. Uŕupa, txuŕustada.

txuŕupetu. (gurkadura): ad. Txuŕupa bat artu.

txufupita. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasun aundiaz.

txufusta. (eguŕ): *iz.* Txirbil edo txiri aundiak. Ikus.: Txirbil. I: Txufustakin, lxutxukakin. (ixuf-bide): *iz. Ikus.:* Ur-zulo. I: Sura.

txufusta-belaf. (heist): *iz.* Ikus.: Birigaña. E: Txufutx.

txufustada.(gurkadora): iz. Ikus.: Txuŕupa. j: Txuŕupe.

txufustakatu. (erauzketa): *ad.* Ikus.: Erauzi. I: lralgi, txufuxtakatu.

txufustakin. (eguŕ): *iz.* Txirbil edo txiri txikiak. Tkus.: Txuŕusta. j; Txutxukakin.

txufut. (gurkadura): *iz.* Ikus.: Ufupa. I: Gurka,txuŕutada,txufuteko,xunkada, xunkadako, xurga, xundaka, xufut, xufapako, xuxtada.

txufut-ur. (ixuf-bide): iz. huf-bidezko ura.

txufuta-zilo. (afiko): iz. Afikoaren :tutus.

txufutada. (gurkadura): iz. Ikus.: Txuŕut. Gurka.

txuŕutaka. (gurkadura): *adond.* Txuŕutak egiten ari-izatea.

txututari. (mozkorkeri): *izond.* Ikus.: Mozkorti. I: Ordi.

txufutafi. (aŕiko): *iz.* Afikoa egiteko afia. I: Txufusta-afi.

txufute. (gurkadura): *iz.* Ardoaz egiten dan txufuta. I: Txuŕutcko.

txufuteko. (gurkadura): *iz.* Ikus.: Txuŕut. j: Txuŕute.

txufutel. (outzi-aldaketa): *iz.* Ikus.: Onil. I: Txufutol.

txufutx. (ant): *iz.* ikus.: Birigaña. Bltuŕ-belaŕ, txuŕusta-belaf.

txufuxta. (tufusta): *iz.* Titus.: Tufusta.: Aŕada, jauzkeiri.

txufuxtakatu. (erauzketa): *ad.* Ti ts.: Erauzi. Tnurustakatu, zusterkatu,

txuŕuxtatu. (aultasun): *ad.* ikus.: Auldu. Tataldu.

txuŕoztatu. (garau): *ad.* Babatun ado artua aletu.: Txuztaltu.

txurten. (atsikipen): *iz.* Ikus.: Surten. Txorten, txuxteŕ, txustef, ails, kaila, xorten, zimitze. (igali): *iz.* Berbera,

txnrtenbefitu. (zurtoin): *ad.* **Zurtoin** betiak atera.

txurtendun. (atsikipen): *izond.* Txurtena edo txurtenak dauzlcana.

txurtenosto. (atsikipen): *iz.* Txurtenaren aldeetan atratzen diran ofitxoak.

txurtu. (auŕezki): *ad.* Ikus.: Auŕeztu. I: Gerokoratu. (eŕealdi): *ad.* Ikus.: Txigorlu.

txuru. (ziri): iz. Zugatzaren ildokia. Ikus.: Baldo. E: Muŕuko, trokot. (zugatz): *iz.* Berbera.

txurula. (eresgaiu): *iz. Ikus.:* Txilibista. I: Txirula.

txurulari. (eresgalu): *frond.* Txirala jotzen duena.

txurumau. (eŕealdi): *ad.* Ikus.: Berdotdu. Berdoztu, txufumau.

txurunbel. (ipurdi-zilo): *ft.* Ikus.: Ipurdi-silo. Gibel-zilo, ipurdi-zulo, ipurtzilo, ipurtzulo, txuringa, uzki, uzkai, uzkoi.

txurunga. (ipurdi-zilo): *iz.* Ikus.: **Ipurdi-cile.** Uzki.

txurunperia. (eritasun): *iz.* Ikus.: Elgoŕi. ^: Txuŕunperi.

txurusta. (tuŕusta): *iz.* Ikus.: Txuŕuxta.: Tufusta, zuŕut.

txus. (aogozo): *iz.* Ikus.: Aagozo.

txuska. (iŕimiŕi): *adond.* **lŕimiŕiz** art-izatea. Ikus.: Iŕimiŕi.

txuskertu. (jolasbide): *ad.* **Jolusbidez** ari-izan.

txuskuldu. (eŕeakli): *ad.* Ikus.: Kixkaldu. I: Kixkaŕatu.

txuspertu. (osasun): *ad.* ikus.: Txosbefitu. I: Zuzpertu, txuzpertu, xuspertu.

txusta. (pindaŕ): *ft.* Jauzi egiten duen **pindaŕa.**

txustef. (atsikipen): *iz.* Ikus.: Txurten.: Txuxteŕ.

txusto. (zurmin): *frond.* **Zurmiñez** beterik dagoena.

txustokin. (zurmin): *iz.* '**Zurmiñez** dagoenaren **lcondafa.**

txustu. (abesti): ŕz. Zaŕapoareu abestia.

txut, (oñaze): *oyu.* **Oñaze-oyu-itza. (zutasun):** *izond.* Zutasunez dagoena.: Zut. (txairotasun): *izond.* Ikus.: Txairo. I: Lardai. (gogortasun): *frond.* Fazakeriz sogof agertzen dana. **Ikus.:** Sogof. j: Zuf an. (egoera): Jj *adond.* Zutik egotea.

txuta. (esne): *iz.* Ikus.: Esne; ijitoen itza.

txutik. (egoera): *adand* Zu€ik egote. Ikus.: Txut. I: Txutt, txutirik, xuti, zutik, zutunik.

txutik lo. (atzetasun): *izond.* Aul dagoena.

txutikeria. (benetasun): *iz.* Fazakeriz agertzen dan **benetasuna.**

txutiko. (orga): *iz.* Auŕak ibiltzen ikasteko gurditxoa. j: Txutidera, txutilera, txiŕika, xutiko. (aurtzaro): *iz.* Berbera.

txutirik. (egoera): *adand.* Ikus.: Dagoka. Tagoka, xut, xuti, txutik, zutik, zutunik.

txutitu. (egoera); *ad.* Zutik ipiñi. /! ikus.: Dago egin. Tago egin, xutitu, zutindu.

txutu-egin. (abesh): *ad.* Zaŕapoak abestu. I: Txustu-egin. ikus.: Tuustu.

txutx-egin. (gafoketa): *ad.* Ikus.: **Tu-egin.** j: Tustatu, txutxatu.

txutxa. (goŕoketa): *iz.* **Ikus.: Gets. I:** Goŕo, txori, samako oloa, kefu. (aogozo): *iz. ikus.:* **Aagozo.** j: Tu, in. txu, lixtu, txutx.

txutxale. (aogozo): *iz.* **Ikus.: Reigate.** I: Txugale. (goŕoketa): *izond.* Asko tu-egiten duena.

txutxatu. (goŕoketa): *ad.* Ikus.: Tu-egin. Tustatu, txutx-egin.

txutxeagoñi. (legortasun): *izond.* Legoŕagoxe.

txutxika. (abetxu): *iz.* Ikus.: **Intsusa. j:** Intxusa, txutxiko.

txutxoka. (mardail): *iz.* **Mardaiiez ari-izatea.**

txutxokan. (mardail): *adond.* ikus.: Txuxmuxka. I: Txutxumutxuka, txuxkuxka,txutxotan.

TXUTXU. iz. Matte dan notiñak bare maitasuna baste batengan jartzearen susmoa. (aitzaki): *ft.* Gauza bat egiteko edo ez egiteko azaldatzen dan alegiazko **zioa. ikus.: Aitzalci. I: Uxia. (guts):** II *is.* **Leya. Ikus.: Apeta. :** Iŕika, xuxu. (bero); *ad.* **Su** ondoan **berotu (aŕautz): II** *iz.* **Koko. (Umeem aoan)** Ikus.: Aŕautz. (egazti): II iz. Txita, olasko, olaŕ,.... (Umeen aoan).1/ (leiatasun), (sumo). (Bekaizkeri): II lkus.: **Bekaizkeri. j:** Iñartsi.

txutxu-egin, (bekaizkeri): *ad.* **Bekaizkeria izan.**

txutxu-egin dagixula!..(unadura): *oyu.* **Unaduraz bete** zaitezl,

txutxu-eragile. (nekabide): *izond.* **Nekabidea soŕerazten duena.**

txutxu-eragin. (nekabide): *ad.* **Nekabidea soŕcrazi.**

txutxu-mutxukari. (mardail): *izond.* Txutxumutxuka ari dana.

txutxu-putxu. (mardail): *adand* Ikus.: Txutxumutxuka. : Txutxuputxuka.

txutxuka. *(Ian): adond.* **Lan** txikietan ari-izan.

txutxukakin, (eguŕ); *ft.* Ikus.: Txuŕustakin. I: Txuŕusta.

txutxukan, (ebaketa): *adond* Ebakiten eta zofozten ari-izatea.

txutxukazate, (tan): *izond.* **Lan txikietan** ari dana.

txutxukeintze. (zi): *ft.* **Zia ateratzearen egipena.**

txutxumurka. (iauliketa): *adond.* Zimikoak egiten ari-izatea.

txutxumuf. (iauliketa): *iz.* Ikus.: Atximut. I: Zimiko.

txutxumutxu. (mardail); Marmaratzen ari-izatearen egipena. I: Tzutzu-putzu, zuzu-muzu.

txutxumutxu-egin. (mardail): *ad.* Marmaratzen ari-izan.

txutxumutxuka. (mardail): *adond.* Txutxumutxu-egiten ari-izatea. I: Txutxu-putxu, txutxnputxuka.

txutxumutxukatu, (mardail): *ad.* Txutxumutxuka **ari-izan.**

txutxun. (garbitasun): *frond.* Ikus.: Txukun. : Txukuin.

txutxupraka. (lore): *is.* Ikus.: . Aunzpraka. Auzpraka.

txutxuputxuka. (mardail); *adond.* Ikus.: Txutxumutxuka. I: Txutxu-putxu.

txutxuto. (tontoŕ): *iz. Ikus.:* Tiuluŕ. I: TTulufu, txutxuŕu.

txutxutuka. (joko): *is.* Aufen **jokes;** gurdiaren pertikan igoten eta jeisten eta bertan eseriten egiten dana.

txutxuŕutxu. (olasko): is. **Olaskoen abestia.**

txux. (aogozo): *is.* Ikus.: **Aogozo. I:** Txus.

txuxaga. (makil): *iz.* **Ikus.: Agai. a: Borgatx,** estafaga, sastaga, txuxaka, txuxika, txusaga.

txuxaga-ukaldi. (tanpa): *iz.* Ikus.: **Txuxagada.**

txuxagada. (tanpa): iz. Txuxagaz emandako **tanpa. Ikus.: Txuxaga-ukaldi.**

txuxaka, (egut): *iz.* **Eguŕ me azao.**

txuxeka. (labe): *iz.* **Labea** eŕegayaz **betetzea. E: Xuxtada.**

txuxen. (arteztasun): *izond.* Zuzena dana. Ikus.: Zuzen. j: Xuxen.

txuxkartu. (efealdi): *ad.* Ikus.: Kiskaili. j; Txigortu, txuskartu.

txuxkuxka. (mardail): *adond.* Ikus.: Txuxxokan. j: Txuxmuxka.

txuxmuxka. (mardail): *adond.* Marmaratzen ari-izate. 'rxutxumutxuka, txutxokan, txuxkuxka.

txuxo. (marnu): *iz.* ikus.: Mozoŕo. I: Sats, txuzo, sori-marlo.

txuxtaf. (igali): iz, ikus.: Mutxikin. Mu/akin. (arto): iz. Artoaren zurtoiña.

txuxtef. (atsikipen): *iz.* Ikus.: Surten. Txarten, txurten, txusteŕ.

txuztu. (txistu): *iz. Ikus.:* Txistu. Uxtu.

txuzkuldu. (xigordura): *ad.* Ikus.: Xigortu. j: Txukuidu.

txuzo. (mama): iz. Ikus.: Mozoto. Txuxo.

txuzpertu. (bizi): *ad.* Ikus.: Suspertu. j: Zuzpertu, txuspertu. (osasun): *ad.* Berbera.

txuzpin. (ardo): *iz.* Indaf gutxiko ardoa.

txuztaitn. (garau): *ad.* Ikus.: Txuŕuztatu.

txuztoketa. (aogozo): *iz.* ikus.: Txu-jario. j: Txuketa.

txuztu. (eresaglu): *iz.* Aufek belarkietaz egiten duten txistua.

txuztu-egin. (tistu): *ad.* Ikus.: Txistu-egin. j: Txistu jo.

txuztuka. (txistu): *adond.* Txuztu-egitcn ari-izatea.

tz. (izki): *iz.* Gore abedearen ogetalaugaten izkia; bikoitza dana: t t z. II Saint berezi bati dagokio, adikiñez ikasi beat dana. II Euzkeraz onelako iru izki dauzkagu: TS, TX, TZ: beste iru soda adierazteko darabilzkigunak. II Lenengo ta irugaŕen soffit oyek alkaten ondoan agertzen dira oguztean; oi engatik egoki ta beaŕa da adikiñez ongi bereiztea, nasterik izan ez dadin. tI iru satin ta izki oyetan, T'ren soñua, nolabait aldatzen data dirudi, S ta Z beste izki suck eraginda. // Ez dira asko TS ta TZ izkietaz itzak asten diranak; TZ'az atzizki batzuk, bat, asten dira.

tzagakoan. (konormen): *adond.* Konorpenik izan gabe ari-izatea.

tzainku. (eŕenkura): *izond.* Elena dana. Ikus.: Eŕen, : Txangu.

tzainku-tzainku. (efenkura): *adond.* Eŕenkuraz ibiltzen ari-izatea.

tzaiskuŕ. (laŕapota): *is.* Laŕapota aundia. Ikus.: Laŕapota. j: Txitxitera, txaiskut, tzartai, xostekulari.

tzakuf. (zakuf): ia. ikus.: Zakuŕ. Txakuŕ.

tzapast. (iiztadura): *iz.* Ikus.: Txipizta. Txipristin, lzapasta, xalapasta.

tzarapatan, (nataskeri): *izond.* Nafaskeriz ari dana.

tzarkeria. (lizunkeri): *iz.* Ikus.: **Lizuakeri. 1:** Zantartasun. (gaiztasun): *is.* Ikus.: Gaiztasun. j: Dongakeri.

tzarkerizko. (biurkeri); *frond.* Biurkerizkoa dana.

tzarki. (gaiztasun): *adond.* Gaizki ari-izatea.

teat. (gaiztasun): *izond.* 1kus.: Txaŕ. Gaizto. (lizunkeri): *izond.* Likunkerietan ari dana.

tzaŕagotu. (gaiztasun): *ad.* Txaŕagoa egin edo biurtu.

tzafaldi. (gaiztasun): *iz.* Txaŕa dan aldia.

tzafamiko. (aŕamaskada): *iz.* Ikus.: Afamaska. j: Aŕamaŕazki.

tzaŕapatan. (urduritasun): adond. Urduritasunez ari-izatea. Ikus.: Aŕapataka.

tzaŕaska. (austura): *iz.* Uŕatzean egiten dan austura. j: Tzaŕasta.

tzafaskadura. (austura): *iz.* Uŕatzea.

tzafaskatu. (austura): *ad.* Ikus.: Uŕatu. I: Zaŕastatu.

tzaŕasta. (austura): *iz.* Tzaŕaska aundia. Ikus.: Tzataska.

tzaŕcria. (arbuyo): iz. Arbuyagatiak diran gauzaen multzoa. (gaiztasun): *is.* Notin gaiztoen multzoa.

tzartal. (taŕapota): *iz.* Ikus.: **Laŕapota.** Tzaiiskńŕ.

tzartasun. (gaiztasun): *is.* Egokera txaŕa.

tzarta. (gaiztasun): *ad.* Txaŕa egin edo biurtu.

tzckoz. (jazargo): *adond* Ikus,: AitzL Aitzitik.

tuft. (zefi): ŕz. Zell aundia.

tzertatu. (txiringada): *ad.* ikus.: Txertatu.

tzetze-ulf. (euli): iz. Tsetse deitzen dan culls. Apirka'ko eulia, lo-eritasuna soŕerazten duena.

tziauri. (aldaera): *ad.* Ikus.: Etoŕi. I: Jin. Ikus.: Tziauste.

tziauste. (aldaera): *ad.* Etal zaiteztc. Ikus.: Tziauri.

tzikolo-takolo. (nataskeri): *adond.* Nafasteriz ari-izatea. Ikus.: Txirdil.

tzilo-tesiio. (erakardura): *adond.* Olñak naŕaz erabiltzea.

teimurdura. (tales): *iz.* Ikus.: Zimurdura. j: Zimurtura.

tzimuf. (tales): *frond.* Ikus.: Zimuŕ. Tximuf.

tzinkuriman. (mardail): *adond.* Ikus.: Tzutzupitzuka. j: Tzuputzuka. (inka): *adond.* **Inks** egiten ari-izatea.

tzintxurkatu. (ari): *ad.* **Aria** kixkurtu.

tzlntz. (ligarda): *iz.* Ikus.: Muki. Txintz, zintz.

tzintzuf. (kaskabaŕ): iz. ikus.: **Kaskabat.** j: Tzitzeŕ.

tzintzaŕi, (zeiñu): is. Ikus.: Zintzaii. Alan, izintzeŕi.

tzintzaŕoska. (zeiñu): *iz.* Zintzaŕiak jotzean egiten dan zarata aundia.

tzintzafots, (soñu): *iz.* Zintzaŕiaren otsa.

talntzontzi, (ligarda): ŕz. Ikus.; Suduŕ-zapi. j: Zintzapi, xukadera.

tzintzurkorda. (gurkadura): *is,* Ikus.: Estegoŕi. j: Añuska.

tzintzuf. (zintzuŕ): iz. lkus.: Gangarla. Gangaŕil, izintzuŕi, lepo-zintzuŕ, txintxuŕ, txintxuŕi, txuntxuŕ, tzuntzuŕ, xinxuŕ, zintzuŕ-sagaŕ. j: Ikus.: Ats-bide. Zintzuf, tzintzuŕi.

tzintzuŕi. (zintzuŕ): *iz.* ikus.: Ats-bide. Tzuntzuŕ, gorgoil, orgoil.

tzintzuŕi-legun. (salokeri): *izond.* Litxarkeriak artzen smite duena.

tzintzuŕimin, (antura): *iz.* Ziutzuŕ aldamenean egiten dan antura, eritasuna dana. j: TAntzuŕ-min.

tzintzuf-legun. (gozoki): *izond.* Ikus.: Ongose. j: Onketari, ontzale, untxale, zintzuŕ-legun.

tzintzuf-mii. (zintzuŕ): *fr.* Ikus.: Gangaila. j: Gingil, tilinton, tzuntzuŕ-mii, zintzuŕ-mi, txintzuŕ-mil.

tzipaz. (negaŕ): *adond.* Negaŕ-zotinka ari-izatea.

tzipi-tzapa. (ibilera): *adond.* Ikus.: Laukatu. I: Ttipiti-atapata, tipi-tapa. (lasterketa): *adond.* Taŕapataka lasteŕ-egitea.

tzipitzapa. (ibilera): *adond.* ikus.: Pitzi-pataa. j: Polikoka, zankaparka, zaŕapoka.

tzirdil. (naŕaskeri): *izond.* Naŕaskeriz art dana. Ikus.: Tzikolo-takolo.

tziŕe. (ari): *ŕs,* fiats,: Albaiña. j: Albaiñu.

tzirtzil. (ari): *iz. Ikus.:* Litx. j: Mitxa. (uzkeri): *izond.* Uzkerietan art dan colic nekegaŕia.

faire. (ari): *iz,* Tziŕu txikia. Ikus.: Tziŕu.

tziska-miska. (azkufi): iz. Bazkaria edo aparia egini baño lenago artzen diran gauzatxo ode puxkatxoak.

tzist-egin. (ziŕistada): *ad.* **Ziñstada egin.**

tzista. (ziztada): *iz, Ikns,;* Ziztada. Sastada, tzista.

tzistaka. (ziztada): *adond.* Tzistak egiten ari-izateko. I: Tziztaka.

tzistatu. (ziztada): *ad. Tzistak* egin.

tzltzaf-erauntsi. (ekaitz): *iz.* iCaskabafaz izaten dan erauntsia. Tzitzof-erontsi.

tzitzerkoL (kaskabaŕ): *iz,* Ikus.: Kaskabaŕ. j: Tzitzeŕ.

tzitzeL (kaskabaŕ): iz, Kaskabaŕ mea. j: Tzintzat, tzitzaŕ, tzitzerkoŕ.

tzitzi. (aragi): *iz.* Aragizko zatia. j: Txi-txi.

tzitzirio. (lckazi): *iz.* Ikus.: Txitxirio. j: Napaŕ-ilaŕ.

tzizkof. (aragi): *iz.* Ikus.: Azpin. j: Azpizun, txizkoŕ.

tziztn. (aŕain): *iz.* Itxasoko aŕaña, gayanaren antzekoa dana. Tkus.: Gayan. (esku): iz. Ikus.: Ukabil. j: Okabil, tzistu.

tziztuka. (esku): *adond.* Ikus.: Ukabilka. Okabilka.

tzokolo. (lodiera): *izond.* Ikus.: Potolo. 1: Tzopoio.

tzokofa. (aurtzaro): ŕz. Azita dagoen sofa edo mutila.

tzonbot (enboŕ): *iz.* Ebagita dagoen enbuta.

tzougof. (ezuŕ): iz, Zeñaren ezuŕ andiak, aragirik eztutenak j: Tzongo.

tzopolo. (ladiera): *izond,* Ikus.: Potolo.: Txopoŕo, tzipolo, tzokolo.

tzopolotu, (azkura): *ad.* Astean gelditu.

tzorongo. (zapi): ŕz. Oteaga'n buruan erabiltzen dan zapia.

tzorotu. (zapi): *iz.* Aragoilatek human daramaten zapi toleslua.

tzofotz. (sorbatz): *izond.* Ziaz amaitzen dana. Zoŕotz.

tzorta. (tanta): ŕa. Ikus.: Tanta. j: Txorta, xor€a. (gurkadura): *iz.* Ikus.: Gurka. Uŕupa.

tzortel. (tanta): ŕz. Euri-tnta aundia.

tzosteta. (jolasbide): *iz.* Ikus.: Josteta. Txosta.

tzotz. (agar): iz. Ikus.: Adaxka. I: Arbaza.

tzotzilco. (gezuŕ): *iz.* Ikus.: Gezuf. Anpoŕ.

tzotzondo. (zugatz): iz. Lurpean dagoen zugatzaren enbofaron antis.

tzozu!. (aditz): *ad.* Begira ezazut (ikusmen): *ad.* Tikus.: Saizu. j: Txezu.

tzuko. (legortasun): *izond.* Legoŕ dagoena. j: Txuko, tzuku.

tzun-tzun. (ergeltasun): *izond.* Astaputza dana.

tzuntzuf. (zintzuŕ): *iz.* Ikus.: Gangarla.: Gangaŕil, izintzuti, lepo-zinizuŕ, txintuŕ, txintxutii, tzintzuŕ, txuntxuŕ, xinxut, zintzuŕ-sagaŕ, ats-bide, tzintzuŕi, tzunizuŕ-garañoi, zintzuŕ, tzintzut.

tzuntzuŕ-garaiñoi. (zintzuŕ): *iz.* Zintzuf-estearen goiko zatia.

tzuntzuf-garañol. (ezuŕ): *iz.* Zintzufaren gorgoila. j: Gorgoil, zintzuŕ-orapilo. (zintzuf): *iz.* Ikus.: Ats-bids. Tzuntzut.

tzuntzuf-lazo. (edari): *izond.* Asko edaten duena.

tzuntzuf-lazotu. (edari): *ad.* Tzuntzuŕ-tazo egin edo biurtu.

tzuntzuf-mi. (zintzuŕ): iz. Ikus.: Gangaiia. j: T'zintzuŕ-mii.

tzupust, (tanka): *iz.* Ikus.: Tupust.

tzupust-egin. (tanka): *ad.* Ikus.: Beaztopatu. j: Tupust-egin.

tzuputzuka. (mardail): *adond.* Mardail egiten ari-izatea. I: T'zutzupitzuka, tzinkuriman.

tzuf-Iznf, (bate): *adond.* Maltzuŕezko baŕeazari-izatea. J: Kaŕ-knŕ.

tzufubiia. (ekaitz): *iz.* Ikus.: Erauntsi. j: Uri-taŕapata.

tzuŕuka, (joko): *iz.* Ikus.: Txuŕoka. Txuŕuketa.

tzufuntzuntzun. (bidaldi): *adond.* Gurdi zatean bidaldiz ibiltzea.

tznstatu. (usteldura): *ad* Ikus.: Ustoidu, Urmindu, tzustotu.

tzusto, (zur): *iz.* Usteldutа dagoen zura.

tzustodura. (usteldura): *iz,* Ikus,: Usteldura. I: Usteltze, tzutotasun, zorna.

tzustotu. (usteldura): *ad.* Ikus.: Usteldu. ^: Tzustatu.

tzustu. (abesti): *iz.* Zaŕapoaren abestia. Ikus.: Txotu-ogin.

tzut. (gisa): *izond.* Arauduna dana. Txut.

tzutotasun. (usteldura): *iz.* Ikus.: Usteldura. I: Tzustodura.

tzutza-basa. (aogozo): *iz.* Ttzegitean batzuen-batzuk botatzen dituzten adufak.I: Tzutzubasa.

tzutzu-putzu. (minizoera): iz. Ikus.: Txutxumutxu.

tzutzu-putzuka.(mintzoera): *adond.* Txutxumutxuka ari-izatea. Tzutzupitzuka. Ikus.: Tzutzutza.

tzutzupitzuka. (mardail): *adond.* Ikus.: Tzuputzuka. Tzutzu-putzuka, tzinkuriman.

tzutzutza. (mintzoera): *iz.* Tzutzu-putzuka ari-izatea. Tats.: Tzutzu-putzuka.

zunbil iragazkof. (iragaztura): iz. Iragazteko arkaya.

4'g. utstmeko zotaŕain. (burumuin): *iz.* Burumuin barneko laugaŕen utzuneko aola.

u. (izki): *iz.* Euzkal-abedearen ogetaboskaŕen izkia. II Zuberoa'n U erabiltzen dute, erderazko soñua adicrazteko, naiz eta cuzkeraz soñu or! ez lean. *11* Toki batzuetan 0 izkiaren ordez U erabiltzen (Jute: Bcrua, besua, zorua; beroa, besua, zoroa esan ordez, *II* Besteetan I izkiaren ordez agertzen da: iri - uri; lie - ule; izu - uzu; itzi-utzi. U izkia batzuetan B'az aldatzen da: Graz on - gabon; neuan - neban; daue - dabe. /l Zenbaki batzuen eratoŕictan I] kentzen da: Lau + ogei = larogei; lau + eun = lareun. // Aditzaldi batzuetan efoa bezela agertzen da: Dut, duzu, ...; nuen, zenuen, ...; nuke, zenukc, ...; deutset, deutsot, ...

ul. (oyutza): *oyu.* Tuŕut-asmoa adierazteko izkia, oyutza. j: Tta, tiŕit, ayufu!, ut!, Mikan!. (zed); *oyu.* Oyutza bera, zefiai egiten zayena. (or): €j iz. *Ur* itzaren aldaketa, eratofietan erabiltzen dana: Ugarte, ugaran, ...

no. (oe): *iz.* Ikus.: Seaska. j: Oako, umoi. (aldaera): *ad.* "Oa" aditzeraren aldaketa. (bayetza): jj adond. Ba'; ijitoen *itza. j: Ikus.:* Bai. (esku-makil): !1 *iz. Ikus.:* Esku-makil. : Ue.

uaaul. (Rots): *iz.* Aausiaren ots-izena. Ikus.: Aausi.

Inaba. (kondat): *iz.* Urak utzitako kondaŕak.

Uada. (tanpa): *iz.* Makil edo esku-makilaz emandako tanpa. (uralde): *iz.* Ikus.: Uralde. j: Aranget, uaiste, uaizte, u£al-aldi.

uadera. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Igabera. Igaraba, ugara, ubadera, ubagara, ubagare.

uaga. (uraga): *iz.* Uraga itzaren laburpena. (eyeraldi): *iz.* Eyeraren gurpiietara doan ura igarotzeko jasetzen den makila. (orga): *ji* iz. Gurdi aundien zama gañean ipintzen dan aga.

uagalari. (itzalketa): *izond.* Suteak itzaltzcko, gerturik dagoen gizona.

uagara. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Igabera. j: Uadera, uain, ubadera, ubagara, ubagare.

uagaran. (ugaran): *iz.* Ikus.: Ugaran. Erbera, ualdc. (aran): *iz.* Ikus.: Aran. j: Irura.

uagun. (anpulu): *iz.* Ur gañean egiten dan anpulu txikien multzoa.

nab. Obit): iz. Mai baton ur-lastefa.

'Lain. (Mutsu): *iz.* ikus.: Uin. j: Uaiñ, ugin.

naiñ-aatzekn. (oaks); *izond.* Ozkaz egiña dagoena.

uain-esi. (ugain): *iz,* Uinak apurtu ditczen tokia. : Uain-muŕu.

main-mufti. (again): *iz.* Ikus.: Uain-esi.

uainka. (ur): *adond.* Iturburntik atcratzen danean edo irakitzean, bere iraitzean urak egiten duen gaigaraz ari-izatea.

uaiñ. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Igabera. j: Uagara, uañ. (itxaso): *iz.* Ikus.: Uin. Auin, wain. (aŕain): *iz.* ikus.: Aingira. I: Aingera, xaŕieta.

naiste. (uralde): iz. Ikus.: Uralde. Uada, *uaizte.*

uaitz. (ibai): *iz.* ikus.: Ibid. j: Egoatxa, uandi, uarka, ueitz, ugaitz, oats, uarilz. (ugaŕi): *iz.* Ikus.: Ugaŕi. I: Arkadi, or-apalgune.

naitz-adaf. (ubil): *iz.* Alboko ur-lasteia. ^: Uaitz-aztarna, uaitz-zantzu,

ualtz-aztarna. (aztarna): iz. Ikus.: Uaitz-adaŕ. I: Uailz-zantzu.

uaitz-zantzu. (aztarna): *iz.* Ikus.: Uaitz-adaŕ. I: Uaitz-aztarna.

uaitzafi. (di): iz. Latsetan egoten dan afi talk! ta Uaŕi.

uaixo. (ur-legoteko): *iz. Jkus.:* 'gela. j: Ubalaiza, ugasio, ur-apo.

untie. (ubil): iz. Ur-lasteŕ txikia.

uaizte. (uralde); *iz.* Ikus.: Uralde. j: Uaiste, uada, ualde. (or): *iz.* Uraren ugaritasun aundiegia.

nakama. (tut'usta): iz. Tuŕusta aundia. Ikus.: Tufusta. j; Aŕada, uri-labasi, ur-jauzi, ur-isola.

uakari. (lafinketa): *izond.* Laiinketan garauajotzen duena.

nal. (ode): *iz.* Ikus.: Ede. I: Ugal. (txanga): *iz.* ikus.: Txanga. : Opo.

ual-piko. (nun): *iz.* Estekak sat-abereari egiten dion zauria. I: Ual-sale!, ual-uŕatu, ual-zauri. (ao-aga): *iz.* Berbera.

ual-saki. (ao-ugal): *iz.* Ikus.: Uat-piko. j: Ual-uŕatu, ual-zauri.

nal-saltzaile. (ao-ugal): *izond.* Estekak saltzen dituena.

ual-ufatu. (zauri): *ad.* Ikus.: Ual-piko. j: Ual-saki, uat-zauri. (ao-ugal): *ad.* Berbera.

ual-zauri. (zauri): iz. Ikus.: Ual-piko. Ual-saki, ual-uŕatu. (ao-ugal): Berbera.

nat-zigof. (usta): *iz.* Edezko usta.

ualano. (zakuŕ): *iz.* Soin eta lepo loth ta motzak dauzkan zakufa, indaf aundikoa dana. I: Ualanora.

nalunora. (zakuŕ): *iz.* Ikus.: Uaiano.

ualdafi. (ad): *iz.* Latsetako aila,

ualde. (ibai): *iz. Ikus.:* Uyol. : Ugoldea, uaŕ, uate, uraitz. (uralde): *iz.* Ikus.: **Uralde. j:** Uaizte, uaite, ugalde. (ugaran): j *iz.* Ikus.: Ugaran.: Uagaran.

ualde-luf. (luf): *iz.* Uraldeaz bildutako loin, (uralde): *iz.* Berbera.

ualdeka. (aindo): *iz.* Aindo aundia.

ualdi. (uralde): iz. Uraen geitzea. I: Ikus.: Ubaŕ.

nuldika. (uralde): *adond.* Uraren gcitzcaz ari-izatea.

uuldu. (edo): *ad.* Edeaz bildu.

ualdun. (ode): *hound.* Eden daukana.

ualeria. (edo): iz. Edeen multzoa.

ualeztatu. (ode): *ad.* Edekk ornitu.

ualeztu. (lotura): *ad.* Ao-ugalaz Iota. (ao-ugal): *ad.* Berbera.

ualgile. (ao-ugal): *izond.* Estekak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

usigintza. (ao-ugal): iz. Estekak egiten dituen **langintza.**

ualoneko. (ao-ugal): *izond.* Ao-ugalaren menekoa dana.

ualte. (uralde): iz. Ikus.; Uralde. Uaide.

ualtegi. (ede): *iz.* Ede ta ugalak sattzen diran saltokia.

naltxo. (ede): *La.* Ede txikia.

uaLxka. (ode): iz. **Ede** txikia.

ualzabal. (abere-tresnak): iz. Gurdiak eramaten diluzten **sat-abereak** daukaten ugal zabala.

uamel. (armael): Iz. Ikus.: Urmael. Lasko.

uanamame. (iokaŕi): *iz.* tinanra India,

uandi. (ibai): *iz.* lkua.: Mai. I: Uaitz, uarka, uan.

uandidura. (aŕokeri): *iz.* Ikus.: Afokeri. Antetsi, uaudigo, un, xutasun.

uandigafi. (aŕokcri): *izond.* Motu dezakena.

uandigo. (aŕokeri): *iz.* Ikus.: Afokeri. Uandidura.

uanditasun. (anpadura): *iz.* Ikus.: Anpadura. Aundidura.

uanditu. (anpadura): *ad.* Zerbait uraz anpatu. (andikeri): *ad.* **Andikeriz** ad-izan.

nanditze. (liño): iz. Liñoa istiletan ipintzea.

uandre. (su-bidutzi): *in.* Emakume-itxurazko su-bidutzia.

uangafi. (ubil): *izond.* Urasetu ditekena.

uangafitasun. (ubil): *iz.* Urasetu al-izatea.

uanian. (aditz): *ad.* Oanean, zoazenean.

uano. (ongaŕi): iz. Ikus.: Ongatii, Inkari, ungailu.

uanpatu. (anpadura): ***ad.*** Uraz anpatu. (liño): *ad.* Uanditzea egin.]: Uantu.

uanpulu. (anpulu): in, ikus.: Anpulu. Punpulu.

uantasun. (ezabizi): iz. Soiñeko edozein tokian ezabizia metatzea.]: Uantura.

uantu. (ezabizi): *ad.* Bare soiñean ezabizia metatua euki. (anpadura): *ad.* Anpatu; lodiegi ipiiii. Ohio): II *ad.* Ikus.: Uanpatu.

uantura. (ezabizi); *iz.* ikus.: Uantasun. (Hilo): *ad.* Ikus.: Uanpatu. Uantu.]: Uanpatzea, uantzea. (anpadura): II *in.* Uraz anpatzea.

uara. (aztarna): *in.* Itxaaontziak urlan uzten duen ur-ildoa.

uaran. (karel); iz. itxaso edo ibayaren ertza. (ugaran): *iz.* Berbera. (uaska): *iz.* Amil-alde bien arteko zoko-unea.

uaraste. (euri): iz. **Egun** batzuetan jaŕaituz ari dan lantzurda.]: Uarats.

uarats. (euri): *iz.* Ikus.: Uaraste.

nardura. (iluntasun); *izond* ilunena dana.

uadin. (ubil); iz. Itxasoko ur-lasteŕa.

uaritz. (ibai): *iz.* Ikus.: Ibai. j: Uditz.

uarka. (oe): *iz. Ikus.:* Oesare, **Oe-**kutxa. (urmaei): *in.* Urtegia. (ibai): j] *in.* Ikus.: Ibai. ^: Uaitz, uandi.

uaska-zai. (urmael): *izond.* Urtegia zaintzen duena.

uarkara. (margo): *iz.* **Ia beltzarana dana.** I: Bexkera, bezkera.

uarkof. (adipen): *izond.* Atematen duena.

undo. (ur): Iz. Ikus.: Uaŕ. j: Uafe.

intro. hr): *iz.* Uraren egokera.

uarpen. (adipen): *in.* Ikus.: Oarpen. Oarpide.

nat. (ur): *iz.* Argitasun eta **garbitasuna** galdu dituen ura.]: Uaŕe, uarlo, Lieŕ, ueŕi, urdin, ur ubel, ur ubeŕ, ur ueŕ. (uaŕetasun): *in.* Berbera. (curl):]j *iz.* ikus.: Erauntsi. !; Ebi jasa, mare. (uralde):]] iz. Uren geitzea.]: Uaŕe. (ibai): J] *iz.* Ikus.: Uyol.]: Ualde, uaŕe, aate, uasin. (indaŕaldi): H *iz.* Lanean egindako indafaldia. (margo): II iz. Margo zuri-orixta.

uaf-arazi. (adipen): *ad.* Ikus.: Oaf-arazi. ^: Oaf-erazo.

uafaste. (laña): *iz.* Egan batzuetan barna dagoen lañobera aldi.

uafatoi. (sags): *iz.* Ur ondoan bizi dan aŕatoe.

uafe. (ur): *in.* Ikus.: Uat. Uarlo, ueŕ, urdin, ur ubel, ur ubet, ur net'. (uatetasun): *iz.* Berbera. (euri): I] Ikus,; Uaŕ. (ibai): (ia. Berbera. (uralde): 1] *iz.* Berbera.

uaŕ-efeka. (ibai): *iz. Uaŕa* dagoen tokia.

UAIiE.TASUN. iz. Zerbaiteaz aldatu edo nastuta dagoen egokera, bane oituzko **argitasun** edo gardentasuna ilunduta geratzen zayolarik. I: Afetasnn, uartasun. li (jalkin), (loitasun), (naastura), (okiltasun), (trinkotasun), (ubil), (abildura).

uaŕi. (aft): *iz.* Ikus.: Uaitzaŕi.

uaŕieta. (agaŕi): *in. Ugaŕien* multzoa.

uafo. (zeŕi): *in.* **Endaz** lxikia dan zefia, (maskordun): *iz.* Olagaŕoen eŕoa.

uafoi, (egazti): *iz.* Itxasoko beta. Uatoya.

uaŕoila. (uaska): *in.* Eyerara ura daraman uaska.]: Uaŕola.

uafola, (uaska): *iz.* Ikus.: Uaŕoila.

uarsun. (ibai): *iz.* Ikus.: Uasino.

urrtasun, (uaŕetasun): *iz.* Ikus.: Uaftasun.]: Aŕetasun.

uarte, (ugarte): *iz.* Ikus.: **Ugarte. j:** Iria, oracle.

uarte-alde. (ugarte): in. **Ugarte** baten ingurua.]: Uarte-inguru, uarte-kuntze.

uarte-inguru. (ugarte): in. lima.: Uarte-alde.]: Uarte-kuntze.

uarte-kuntze. (ugarte): in. Ikus.: Uarte-_alde.]: Uarte-inguru.

uarteko. (ugarte): *izond.* **Ugarte** bateau jayo edo bizi dana.

uarteta. (ugarte): *iz.* Ugarte batzuen multzoa.

uartu. (mango): *ad.* **Margo** zuri-orixta artu.]: Margo beltza arts. (onu): *ad.* Onua eman.]: Gartu. (gertuem): II *ad,* Ikus.: Gertutu. (zurtasun): j *izond.* Zur€asuncz ari dana.

uartuketa. (ezlen-ikuste): *adond.* Oarlu gibe. Oartzeke, uartzeke.

uartz. *(stain):* *iz.* Ur gezako aŕaiña, aragia jateko oso ona duena. j: Lutxo, ugotxo.

uartze. (ortzi-muga): iz. ikus.: Ortzi-mugs. I: Osertz.

uartze-mofoiio. (odei): *iz.* Ortzi-mugako odd auudi ta luzca. : Uartze-muiu, uartze-mufuka, uartze-saka.

uartze-maŕo. (odd): *iz.* Ikus.: Uartze-moŕoilo.]: Uartze-mufuka, uartze-saka.

uartze-mufuka. (odei): *iz.* Ikus.: Uaitze-motoilo.: Uartze-mufu, uartze-saka.

uartze-saka. (odei): *in.* Ikus.: Uartze-moŕoilo. j: Uartze-muŕu, uartze-muŕuka.

uartzeke. (ezlen-ikuste): *adond.* Ikus.: Uartuketa. j: Oartzeke.

uarxka. (ekaitz): *iz.* **Ekaitz txikia.**

sasabandre. (jabetza): *iz.* Ikus.: Etxandera. ; Etxekandere.

uasari. (ontzi-zama): *iz.* **Ontzi-zama** eramateko **salneuŕia.**

uasetu. (ubil): *ad.* Gorputz batek bare xutarmeetan **ubil bat edo ezetasun** geyegi arts.

uasin. (ibai): iz, Ikus.: Uyol.]: Uat, uate, uausin, uazte.

uasino. (ibai): *iz.* Euri aundien ondoren eratzen dan lats lxikia. j: Uarsun.

UASKA. *in,* Thai ta berezkoak diran ur-€asteŕen uberka. j: Urak disarm cstali gabeko ubidea. I: Aska-bide, ugaska, ugaska. (ur): *in.* Urtegi. *II* (aitznrketa), (amiltegi), (aran), (aŕaildura), (euri), (garastaketa), (ibai), (ildo), Oxtail), (konkiltasun), (lute€esti), (malda), (malkartasun), (ontzi), (uralde), (uraska), (urizti).

uaska-ondalan. (uaska): *iz.* Uaskan egindakojoŕaiketa.

uaska-peko. (uaska): *iz.* **Uaska** pean dagoena.

uaska-zai. (uaska): *izond.* **Uaska** zaintzen duena.

uarte. (uralde): *in.* Uraen gcitzea. (euri): iz. ikus.: Eurite. j: Euriketa, inbrizka.

uate. (uaska): iz. Uaskaren ur-atea. (ibai): *iz.* ikus.: Uyol.]: Tiede, uaŕ,

uausin, uasin. (uralde): j] *iz.* Euri oso aundia. (end): jj *iz,* Berbera.

uate-toki. (uraska): iz. Ikus.: Nasa-ate.]: Ontzibide-ma1a,

nats. (aide): *iz.* Egu-aidea. (egu): *is.* Berbera. Or): II *iz,* Sulbafuren zeindasunak dauzkan ura. (sulbuŕ):]] iz. Berbera.

natu. (oe): *ad.* Ikus.: Oeratu. {: Oetu, uetu. (ezintasun): *ad.* Ezintasunez geratu: (gelditze): II *ad.* Gelditurik geratu. (anus): *(ad.* Guztiz enoatuta egon, (sumin): *ad.* Notin bat sumindu. (esku-makil): (*ad.* Esku-makilez

uatx. (cots): *iz.* Deadal zoŕotza, (inks): Inka-deadaŕa. (bale): j] is. Bafe-deadaŕa.

uatxez. (bale): *adond.* Algaraka ari-izatea. : Uaxka.

uatxio. (maskulu): *iz.* Lafuan egindako maskulo urtsua. Ikus.: Maskulu.]: Suzkulu, uetx.

uab u. (ants): iz. Deadaf zoŕotz erdiragalia.

na[g]**.** (aurtzaro): iz. Ikus.: Auŕ; auŕen itza. ^: Scitxu.

uausin. (ibai): *iz.* Ikus.: Uyol,]; Uate, uasin.

uautxu. (abesti): *iz.* Urnetxuai to-eragiteko egiten zayen abestia.

uaxe. (izenorde): izond. Urn bera.]: Uraxe, uraxen.

uaxka. (aots): *adond.* Deadarka ari-izatea. (bale): *adond.* Ikus.: Uatxez.

naza. (landare): *iz.* Ikus.: Uraza.

uazabala. (setne): *iz.* Ezkonkide baten alaba, bestearenganakoa eztana,]; Ugazabala, uzabala, uazalaba.

uazaita. (aita): iz. Ikus.: Ugazaita, Goazaita, uazaita.

uazataba. (seine): **is.** Ikus.: Uazabala.]: Ugazabala.

uazama. (aita): iz. Ikus.: Amaixun.]: Amaizun, ugazama, uzama.

uazanai. (anal): *is,* Ikus.: Anai-erdi. Seniderdi, ugazauŕide.

uazeme. (seme): *is.* Dots.; Semeizun, I: Semizun.

uaate. (ibai): *iz.* Ikus.: Uyol.]: Uasin.

uba. (lekazi): *iz.* Babafuuen leka legofa.

ubadera. (ugaztun): *iz, Ikus,:* Igabera. I: Uadera, uagara, ubagara, ubagare, ubare.

ubagara. (ugaztun): is. Ikus.: Igabera. I: Uadera, uagara, ubadera, ubagare, abate.

ubagare. (ugaztun): iz..lkus,: Igabera. Uadera, uagara, ubadera, ubagara.

ubai. (iz-adaŕ): *iz.* Ikus.: Iz-adaf. I: Izpaŕen, itxas-arte, outzi-aterbe, ugolko, ukolko.

nbal. (ede): iz. Ikus.: Ede. I: Ugal. (iraizkin): iz. Titus.: Abail. j: Sendai, ubalaŕi, ufaldali. (ibai):]] iz. Ikus.: Thai. Ubalde. (ximus):] *iz.* Etendurai eusteko ximusa.

ubal-arI. (iraizkin): *izond.* Ikus.: Abailari.

ubalaiza. (ur-legoŕeko): *iz.* Ikus.: Igela.]: Negel, ubaraize, ubariza, uaixo.

ubalafi. (iraizkin): *iz.* Ikus.: Abail. Ubal, u€aldaŕi.

ubalde. (ibai): iz. Ikus.: Ibai.: Ubal.

ubaleztatu, (ede): *ad.* Edeakaz bildu.

ubanare. (Undo): *iz.* Ikus.: Atoka. I: Anki, itxasbelaŕ,

ubao. (ibai): *iz.* Ikus.: Bokale.]: Uobi.

ubaraize. (ur-legoŕeko): iz. Ikus,: Igela. Ubalaiza, ubariza.

ubaran. (eŕi): *is.* Eli baten zatia,

ubare. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Igabera.]: Ubadera, ubagara. (ibai): *iz.* Ikus.: Lasbegi. I: Laspegi.

ubarI. (ugaritasun): *adond.* Ugarltasunez ari-izatea.

ubarltu. (ugaritasun): *ad.* Ugaria egin, ugaritu.

ubariza. (ur-legoŕeko): *iz.* Ikus.: Igela.]: Ubalaiza, ubaraize.

ubarko. (ari): *iz.* Arilkaya bezela erabiltzen dan makil-uztaya.

ubarna. (ur): *iz.* Ur sakona.

ubat. (ur): *iz.* Ualdien ura. I: Ikus.: Ualdi. (uralde): *iz.* Berbera.

abets. (makil): *iz.* Ikus.: Idaufesku. (aŕ): *iz.* Afantzan arnuzki bezela erabiltzen dan afa.

ubafazki. (aldi): *iz.* Uztaen arteko aidia, (uzta): **iz.** Berbera. (txirotasun): Tairotasun aundia.]: Ikus.: Txirotasun.

ubafazkian. (txirotasun): *adond.* Txlrotasun aundian egotea.

ubafoi. (egazti): *iz.* Itxasoko bela. j: Ueŕoi.

ubartu. (adipen): *ad.* ikus.: Oartu. {: Auteman.

ubasi. (ur): *iz.* Baxera garbitzeko, aŕikoan erabilitako ura.

ubaska. (uaska): *iz.* Ikus.: Uaska. I: Aska-bide.

ubate. (ibai): *is.* Mai baten ur-lastelaren gelditzea.]: Ikus.: Ur-geldi. Ì: Ur-il.

ubatu. (istinga): *is.* Getdirik geratu dan ura. (anpadura): *iz.* Abereen besabunran egindako anpadura.

ubazterkatu. (itxaskuntza): *ad.* Itxasertz ondoan itxasoz ibili.

nbaztei. (ugaran): *iz.* Uraren ertza. I: Ubaztaf.

ubaztertu. (us): *ad.* Ur-bazteŕera eldu.

ube. (oŕi): iz. Landarc baten goiko ofia. (landare): *is.* Berbera. (Ibai): *(iz,* Ikus.: Ibi.]: Ibide.: Ubeera, ubi.

ubedaga. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Igabera.]; Tgaraba, ubegara, uberaga, udagara, udara.

ubeera. (ibai): *iz.* Ikus.: Ibi. I: Ube.

ubegara. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Igabera. I: Ubedaga, uberaga.

ubegi. (iturburu): *iz. ikus.:* Iturburu. I: Iturbegi, ubunr, ugaŕi, ujayotz, urbegi, urgia, urgune. (anpulu): iz. Ikus.: Anpulu. : Bilbil, uranpulu. (maskulu): H *is.* Ikus.: Maskulu.: Maskuri, ugetxio, uranpulu.

ubel. (margo): *izond.* Amuskokara duen margoa. : Ubel-antzeko, ubel-urdin, ubelori, uel. (iluntasun): *izond* Mina dana. (Ibai): II *iz.* Ikus.: Thai.]: Eguatx, egoatxa. (ede): Ij *iz.* Ikus.: Ede.]: Ugal. (atsekabe):]] *izond.* Ituna dana. (negaŕ): Il *izond.* Asko negaŕ-egiten duena. Units):]] *izond.* Inkaka ari dana. (gurpil):]] iz. Gurpilen ustaya, inguratzen dituena.

ubel-antzeko. (margo): *izond.* ikus.: Libel. I: Ubel-une, ubel-urdin, ubelori.

ubel-Illi. (lore): *iz.* Ikus.: Lili-ubel.

ubel-oritu. (margo): *ad.* Ubel-margoa artu. 1: Xuritu.

ubel-ukaldi. (tanpa): *iz.* Ikus.: Ubolkaldi.

ubel-une. (margo): *izond. linos.:* Ubel-antzeko.]: Ubel-urdin, ubeigune.

ubel-urdin. (margo): *izond.* Ikus.: libel. Ubel-antzeko, ubel-une.

ubelantz. (margo): *izond.* Urdinkara dan margoa.

ubelanztu. (iluntasun): *ad.* ikus.: Ilundu. I: Iluntsutu.

ubelarazi. (margo): *ad.* Ubel edo amuskoa dan margoa aŕerazi.

ubelat. (belaŕ): *iz.* Ibayetan sortzen dan belaŕa.

ubeldasun. (margo): *iz. libel* margoaren bereiztasuna.

ubelde. (uraide): *iz.* Euri jasa aundia.]: Ikus.: Ubelaka.

ubelde-aitziñeko. (aintziiratasun): Idazteunean aipatzen dan euri-jasa

aundiaren auŕeko atdia. (tirade): *iz.* Berbera.

ubeldu, (margo); *ad,* Amusko-margoaz (bustialdi): *ad.* Zearo busti. (marguttasun): II *ad* Margoa galdu.

ubeldura. (margo): *iz.* Amusko-margoa.

ubeliIun. (belztasun): *izond.* Beltz-beltza dagoena.

ubelkaidi. (tanpa): *iz.* Edeaz emandako taupa. I: TJbel-ukaldi.

ubelori. (marga): *izond.* Ikus.: Ubel. I: Ubel-antzeko.

ubeltasun. {margo): *iz.* Amuskokararen bereiztasuna.

ubeltsu. (itzal): *izond.* Itzaltsua dana.

ubeltu. (itzal): *ad,* Itzaltsua egin edo biurtu.

ubeltxe. (zimeldura): *izond.* Zimelduta dagoena.

ubeltzea. (margo): *iz.* Margea gaitzea.

ubelari, (tanpa): *iz.* Taupa baton ondorioz, lafuan agertzen dan baltzunea.

ubeluritu. (margo): *ad.* Margo ubela artu.

ubenda. (zingo): *iz.* Ik**us.: Zingo.** I; Surma, zilaŕ oratz.

ubera. (egurki): iz. Gurdi gañean lotzen dan abea. (orga): iz. Berbera. (makil): II *iz.* Zugatzetik gaztaiiak botatzeko makila. (itxasaldi): IÍ iz. Beko itxasaldia.

uberadun. (igaraipen): izond. Utica duena. j: Ubidun. (ibai): *izond.* Berbera.

uberaga. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Ubedaga. I: Ubegara.

uberaidi. (itxaso): *iz.* this.; Beraldi. I: Uerka.

uberan. (itxasontzi); adond. Itxasoatzia geldirik egotea.

uberatsu. (ibai): *izond.* Ubea duen tokia edo ibaya.

uberatu. (ibai): *ad.* Ubetik igaro.

uberdura. (margo): *iz.* Urdin margoaren bereitasuna. : Uerdura, (zalapart): *iz.* Ikus.: Zalapart. j: Nabasa.

uberika. (itxasontzi): *iz.* Itxas-adaŕetako txatupak.

uberka. (uaska): *iz,* Ibayen ondoa. I: Uberku.

uberkaratu. (uraska): *ad.* Uraska egin. j: Ubide-antza eman, ubideratu, ubidetu. (uaska): *ad.* Uaska egin.

uberku. (uaska): iz. Ikus.: Uberka.

ubero. (ur): *iz.* Berm ateratzen dan ura.

uberoaga. (iturburu): iz. Ur beroa ateratzen dan tokia,

ubeŕ. (margo): iz. ikus.: Urdin. j: Ueŕ. (uralde): *iz.* Uraldearen ura.

ubefaka ari du. (end): iz. Euri-jasa ari da. I: Ikus.: Ubelde.

ubefo. (uralde): *iz.* tkns.: Uralde. I: Arangel, udaide, ugainde.

ubersko. (iiuntasun): *izond,* Zerbait dun dagoena.

ubertu. (uaŕetasun): *ad.* Uaŕe biurtu, uaŕetu.

ubesatu. (usteldura): *ad.* Gaya usteldu. I: Ubetu.

ubetu. (usteldura): *ad.* Ikus.: Ubesatu.

ubi. {ibai): *iz.* ikus.: Ibi. I: Ube, igarangu, ipide, ondajo, ur ezti, uribai, ur-zabal, uzabal.

ubi-sari. (zerga): *iz.* Ubiak arabiltzeko ordaindu beaŕ dan zerga. (igaraipen): ŕz. Berbera.

ubi-zain. (zaintza): *izond.* Ubiak erabiltzeko zergajasoten duena, (igaraipen): *izond.* Berbera.

ubid-oe. (uraska): *iz.* **Uraskaen** ondoa,

ubide. (uraska): *iz.* Ura eramateko **ur-**eŕetena. I: Areka, eŕetegin, eŕeten, e/oila, aŕankot, ibai-efeten, ibai-isurki, 'Straka, izaka, ugarka, ugerka, eman, urbide, uringa, ibai-besanga, zanga-zulo, zipu, ixteka, zotaskazulo, zap. (ixur-bide): *iz.* Bidearen bi aldeetan egiten dan ur-bidea, euriaren urak biltzeko. (bide): j *iz.* Berbera. (eŕenkada); II *iz.* Alofeko leŕoa. (landaketa): II 1z. Berbera.

ubide-antza eman, (uraska): *ad.* ikus.: Uberkaratu. I: Ubideratu.

ubide-ezponda. (uraska): iz. **Uraskaen** alboetan dagoen ezponda. (malda): *iz.* Berbera,

ubide-zerga, (zerga): *iz.* Ubideakatik ordaintzen dan zerga. (uraska): *iz.* Berbera.

ubide-zulo. (uraska): *iz.* Uraska bateau dagoen idekidura.

ubideginiza. (uraska): iz. Uberkaratzea egitea. I: Bidemate. (ixuŕ-bide): *iz.* Ixuŕ-bidea egitea. I: Ubideketa.

ubideketa. (ixuŕ-bide): *iz.* ikus.: Ubidegintza.

ubideratu. (uraska): *ad.* Ikus.: Uberkaratu. I; Ubide-antza eman, ubidetu. (ixuŕ-bide): *ad.* ixuŕ-bidea egin. j; Ubidetu. (zer-kentze): *ad.* Berbera.

ubidetu. (uraska): *ad.* Ikus.: Uberkaratu. ^: Ubideratu. (ixuŕ-bide): *ad.* Ikus.: Ubideratu.

ubidetze, {ixuŕ-bide); *iz.* Ubideratu edo ubidetu egitea.

ubidexka. (uraska): *iz.* Uraska txikia. j: Ubide txikia.

ubidezain. (zaintza): *izond.* Ubideak zaintzen dituena. (uraska): *izond.* Berbera.

ubidun. (ibai): *izond.* Ikus.: Uberadun. (igaraipen); *izond.* Berbera.

ubigabeko. (igaraipen): *izond.* Ibiz igaro ezin ditekena.

UBIL. *iz/05izond.* Azke ibiltzean eta alkaŕengandik aldentzeka jokerarik gabe, tnukuivak dauzkan gorputzari deitzen zayo; ta jartzen dan ontziaren tankers artzen du. I: Bustiie, isurgai, isurgafi, isurgai, isurkari, isurkizun, isurkoi, label, isurgai, urdi. (ur-zuŕumilo); **iz.** Uraideetan, ibayetan sortzen diran zuŕunbiloak. II (gai), (ibai), (igidura), (ixuritasun), (kimia), (laspol), (pisia), (or), (uralde), (urizti), (zuŕusta).

ubilbera. (eritasun): *izond.* Ezueriaz **erorkoŕa.**

ubildo. (aztarna): *iz.* Itxasontzi batek **urtan uzten dean aztarna.**

ubildu. (ubil): *ad.* ilbil bat ibili. Ikus.: Ubiltzc.

UBILDU1 A. *iz.* Urtutrearen egipen eta ondorioa. I: **Ubii bateau edozein ekaya** urtutzetik sortzen dan etkartzea. Mariadura.11 (eraindu), (jalkin), (kimia), (naste), (sendagaikintza), (ubil), (urtze).

ubiljaria. (etorbide): *iz.* Nunbaitetik etortzea. I: Ubilajario.

ubiltasun. (ubildura): *iz,* Ikus.: Ubildura.

ubiltsn, (ur-zuŕumilo): *izand.* Ur zufumiloan ari dana.

ubiitze, {ueska): *iz, Ur+.aindo* aandia toki bateau bildu. (ubil): *iz. Ubil* bat ibiltzea. ^: Ikus.; Ubiduu. j: Urtutze.

ubila. (eritasun): iz. Ikus.: Ezueri. I: Ubiieria, ubiio, ezabizi jario.

ubilada. (zer-zuŕumiio): iz. Ikus.: Ur-zufumilo. I: Bibil, txirimol.

ubileria. (eritasun): iz. Ikus.: Ezueri. I: **Ezuri,** ubiio, ubila, urbileri.

ubideritu. (eritasun): *ad.* Ezueriz eritu izan.

ubilertun, (eritasun): *izond.* Ezueriz erituta dagoena.

ubilistatu, (bustialdi): *ad.* **Uraz** zirpizindu. I: Ublistatu.

ubilo. (eritasun): iz. Ikus.: Ezueri. I: Ubiieria, ubila.

ubin. (kimia): iz. Kimiaren zentzuaz, minkaŕa dana, mingatz.

ubin endedura. (edenj: iz. Ubiñen bidez egiten dan edendura. TJbin edenketa.

ubin eŕedura. (eŕealdi): *iz.* Ubiñen bidez egindako eŕetzea. I: Ubin eŕeketa, ubin eŕetze.

ubin-gaitz. (kimia): *iz.* Gogofa dan ubiña.

ubinaurkakoak. (kimia): *iz.* Ubiñen aurka ari diran gayak.

ubingeza. (kimia): *iz.* Ubin oso aula. Gaŕatzeza.

ubintasun. (kimia): *iz.* Ubifiaren bereiztasuna.

ubiñeri. (kimia): *iz. Ubiñek* sortutako eritasuna.

ubitu. (igaraipen): *ad.* TJbi batetik igaro.

ubixte. (abetxu): *iz.* Ikus.: Basandura. 1: Andura.

ubizi. (ur): *iz. Tbili* dabilen ura.

ublistatu. (bustialdi); *ad.* Ikus.: Ublislalu.

uboil. (ixtun): *iz. Ikus.:* Odi. j; Joal, uristun.

uboildu. (bustialdi): *ad.* Uraz uyeidu.

ubre. (egosketa): iz. Egositako aragia. (aragi): az. Berbera.

uburu. (iturburu): iz. ikus.: **Iturburu. (:** Ubegi.

uda. (urte): *iz.* Urtezaroa, Lida-buru'Ilk udazkeneko gau-berdin ante irauten duena. : Urteko aro beroena, ipaŕaldeko boilerdian, garagadla, uztaila ta dagonilarl dagokiena. I: Udara. ii (aldikada).

uda-alagu. (alapide): iz. Udako alapidea. I: Uda-bazkatoki, uda-belartza, udara-iaŕe.

uda-asiera. (urte): iz. Ius.: Udabeŕi. Udaaste, udabaŕi.

uda-bazkatoki. (alapide): *iz.* Ikus.: Uda alagu. j: Uda-belartza, udara-laŕe.

uda-bazkatu. (alapide): *ad.* Uda-alagun bazka artu.

uda-belartza. (alapide): *iz.* Ikus.: Uda-alagu. J: Uda-bazkatoki.

uda-giro. (egu): *iz.* Udako eguratdia.

uda-gizon. (gizon): *ŕz.* Udako gizona.

uda-igaro. (urte): *ad.* Ikus.; Udaeman.

uda-lafe. (lafeki): iz. UdaII alapidea dagoen laŕen.

uda-laferatu. (igamipen): *ad.* ikus.: Udalaŕatu. (abere): *ad.* Berbera.

uda-lafetu. (legortasun): *ad.* Bern aundiak landareak legortu.

uda-leku. (lute): *iz.* Uda igarotzeko tokia.

uda-muga. (izaŕ-yakintza): *iz.* Udako Udaburu ta udabeŕiburu. j: Udamugeta.

uda-mugeta. (izaŕ-yakintza): iz. Ikus.: Udabeŕibunr. I: Uda-muga.

uda-negu-buruak. (izaŕ-yakintza): *iz.* Uda la neguko udaburuak. E: Ikus.: Udaburu. E: Uda-negu-mugak.

uda-negu-mugak. (izaŕ-yakintza): iz. Ikus,: Uda-negu-buruak. : Udaburu.

uda-ondaf. (uric): iz. Udazken amai-aldia izaten dan giro hero oneko ama.

uda-toki. (lute): iz. Ikus.: Udate-leku..

uda-zale. (urte): *izond.* Tkus.: Udatl. Udatiaŕ,

uda-zertzeta. (egazti): *iz.* Udan agertzen dan aate-tipia. : Tkus.: Aate-tipi.

udaaspen. (urte): *iz.* Ikus.: Udabeŕi, I; Udaaste.

udaaste. (urte): *iz.* Ikus.: Udabeil. I; Uda-asiera, udabaŕi, udaaspen.

udabati. (urte): *iz.* Ikus.: Udabsdi. Uda-asiera, udaaste, udarabefi.

udabafitaf. (urte): *izond.* Udabefikoa dana.

udabafiztu. (urte): *ad.* Udabeŕikoa egin edo biurtu.

udabeltx. (txori): *iz.* Ikus.: Belatxiko. I: Sorbeltz.

udaberdin. (egurasti): *iz.* Udan giro bero duten Ludiko toki guztietatik igarotzen dan irudizko mafa.

udabeti. (urte): *iz.* Urtezaroa, udabefiko gau-berdin'etik uda-buru arte irauten duena. I; Urteko aro epela, ipaŕaldeko boilerdian, epaila, jotalla la oŕilari dagokiena. 4: llelatxe, laden, uda-asiera, udaazte, udabaŕi, udailtzin, udakail, udalen, udaaste, udaaspen, udarabefi, udasiera, udaste, udats, udauŕe, udauuen, udauŕeta. II (aldikada).

udabefi **ziza.** (undo): *iz.* Udabeŕian azten dan ziza.

udabefi-gari. (gari): *iz.* Udaboŕiko garia.

udabeti-lore. (landare): iz. Lorontzietan jartzen dan landarea; bete loreak batzuetan gorixta margoa date ta bi motazkoak dira.

udabeflburu. (izaŕ-yakintza): *iz.* Eguzkia luŕ-geŕi gal-lean egoteagatik, egunak eta gabak berdin diran aroa. Uda-muga, uda-mugeta.

udahefiburuko. (izaŕ-yakintza): *izond.* Udabeŕiburuari dagokiona.

ndabefiko. (urte): *izond.* Udabeŕiari dagokiona.

udahefiko loreak. (lore): *in,* Udabeŕian idekitzen diran break.

udabefitu. (sate): *ad.* Udabefia eldu.

ndabide, (urtc): *iz.* Udaren araa.

udabiotz. (bero): is. Udako bero aundiena dagoen aroa. I; Udamin.

udabiotzeko. (urte): *izond.* Udabiotzari dagokiona.

udaburu. (izaŕ-yakintza): *iz.* Luŕ-geŕiarentaitidea dan ipafaldeko irudizko obo gañean eguzkia egoten dan aroa. I: Uda-muga, uda-negu-buruak, uda-negu-mugak.

udaeman. (uric): *ad.* Uda nunbait igam. ^: Uda-igaro.

udagara. (ugaztun): *iz. Ikus.:* Igabera, I: Ubedaga, udara.

udagela. (bamebide): *iz. Ikus.:* Selman, ^: Eipe.

udagoyen. (uric): *in.* Ikus.: Udazken. I: Udaguen, uriamitzen, udarazken, udagoeu.

udagoyeneko. (urte): *izond.* Udazkenari dagokiona. I: Udagueneko.

udaguen. (urte): *iz.* lkus.: Udazken. I: Udagoyeu, udaguen.

udagueneko. (urte): *izond.* **Ikus.:** Udagoyeueko.

udail. (il): *iz.* lkus.: Garagafil. I: Eraero, cream.

udailtzin. (urte): iz. Ikus.: Udabefi. I: Udakail, udalen.

udajotu. (ibai): *ad.* Ubitik igaro.

udairail. (urte): *iz. Ikus,:* Udabeŕi. Udailtzin, udalen.

udakari. (italic): *izond.* Itailariaren laguna. (urte): *izond.* Uda igaroten duena. I: Udakide.

udakide. (urte): *izond.* Ikus.: Udakaii.

udako. (uric): *izond.* Udari dagokiona, Ikus.: Udarako.

UDAL. iz. Endure bat eta ziñegotzi batzuen bazkuna, uri edo efiaren arloak zaindu ta oyei buruz erabakitzeko. Aizetxe, bilguma, endoretxe, eŕi-batzaŕ, auzo-etxe, etxeuri, ziñegotzigo. II (auzotasun), (batzaŕ), (bazkun), (buruzagi), (iri), (jaurbide), (luŕalde).

udal-agindu. (agerkai): iz. IJdalak emandako agindua. (tidal): ŕn. Berbera.

udal-auzltegi. (auzi-mai): *iz.* Udaleko auzitegia. (udal): iz. Berbera,

udal-bafuti. (luŕalde): *iz.* Ikus.: Udalbaŕuti. : Udal-eŕi. (tidal): *in.* Berbera.

udal-batz. (batzar'): ŕz. **Udara** betetzen duten notiñen multzoa. I: Udal-elkarte. (udal): *iz.* Berbera.

udal-batzaf. (batzaŕ): iz. Udalekoen bilkura berezia. (udal): ŕz. Berbera.

udal-elkarte. (batzal): w. ikus.: Udal-batz, (udal): iz. Berbera.

udal-eŕi. (luŕalde): iz. Udala osotzen titian eŕia. j: Udalbaŕuti, udal-baŕuti. (udal): ***iz.*** Berbera.

udal-garai. (gari): iz. Udalaren garl ta baste garauen biltegia. (tidal): ŕz. Berbera,

udal-ikergo. (ikerketa): *iz*. Udalaren ikerpena egiteko erakundea. (udal): iz. Berbera.

udalan. (Ian): iz. Udako lana.

udalandu. (luŕ-lantze): *ad*. Udan taŕa landu. j: Udalantze.

udalarl eman. (tidal): *ad*. Udalarena spin edo biurtu.

adalaŕatu. (igaraipen): *ad*. Abereak udako laŕelcietara igaro. : Uda-laŕeratu. (abere): *ad*. Berbera.

udalatz. (zugatz): iz. Lilikaria dan zugatza; bare igalia aspila da. 1: Udalatz, udalatz-ondo. (mendi): Afasate ta Elofio artean dagoen mendi baten izena. j: Udalaitz.

udalatz. (zugatz): *iz*. Ikus.: Udalatx. I: Udalatz-ondo.

udalatz-ondo. (zugatz): *iz*. Ikus.: Udalatx. 1: Udalatz.

udalbaŕuti. (luŕalde): *iz*. Udalaren lnfaldea. j: Udal-baŕuti, udal-eŕi. (udai): *iz*. Berbera.

udalburu. (tidal): ***iz.*** Ikus.: Endore. (: Auzapez.

udaldaf. (auzotasun): *izond.* Udaleko auzoko bakoitza. (tidal): *izond.* Berbera.

udalde. (uralde): ***iz.*** Ikus.: Uralde.: Ubeŕo.

udaldi. (urte): *iz*. Uda igarotzearen aldia. 1: Udaraldi.

udale. (luŕ-lantze): iz. ikus.: Luf-lantze. 1: Landago.

udatein. Carte); iz. Udaren asiera.

udalelco. (tidal): *izond.* Udalari dagokiona.

udaten. (urte): iz. Ikus.: Udabeŕi. 1: Udakail, udailtzin.

udaten-toreak. (lore): ***ft.*** Udabeiiko loreak.

udalengo. (urte): *izond.* Udabeŕiari dagokiona.

udaletxe. (bizitegi): ***iz.*** Udalaren etxea. j: Uraletxe, ari-etxe, uriko-etxe. (tidal): ***iz.*** Berbera.

ndalgañ, (luŕ-lantze): *izond.*-Landu diteken Iufa.

udalkide. (amaiña): is. Udalaren amalña. I: Udalzain. (udal): iz. Udala osotzen dutenen bakoitza.

udalondo. (madariondo): iz. Ikus.: Madariondo. I: Madaritze.

udalore. (lore): iz. Ikus.: Bedats-lili. 1: Bedats-lore.

udalzain. (antenna): iz. Ikus.: Amaiña. Udalkide, heaped', zaindari.

udaten. (eritasun): Ia. Emakumeengan kirioetaz izaten dan eritasuna.

udamin. (bero): *iz*. Ikus.: Udabiotz. (sukaŕ): iz. Ikus.: Erenmin, Ozbero.

udamineko. (km): *Izond.* Udamiñari dagakiona.

udaof. (urte): *izond.* Nunbait uda igarotzean ad dana. : Udarataŕ, udarazale.

udar-ardo. (ardo): *iz*. Madariakaz egindako ardoa. (madariondo): iz. Berbera.

udara. (urte): *ft*. Ikus.: Uda. (ugaztun): *iz*. ikus.: Igabera. I: Ubedaga, udagara.

udara-antzeko. (ugaztun): *izond.* lgabcrarcu margoa daukana.

udara-laŕe. (alapide): *iz*. Ikas.: Uda-alagu. j: Uda-bazkatoki.

udarabeñ. (urte): iz. Ikus.: Udabefi. I: Udabeŕi,

udaraitzen. (arts): *iz*. Ikus.: Udazken. 1: Udagoyen.

udarako. (urte): *izond.* Udarari dagokiona. Ikus.: Udako.

udaraldt. (urte): *is*. Ikus.: Udaldi.

udaran. (otatuf): ŕs. Urus,: Laaki. 1: Lanbeŕi.

udarataf. (uric): *izond.* Ikus.: Udaoŕ, I: Udarazale.

udaratu. (urte): *ad*. Udara skin.

udarntxo. (arts): *iz*. Udara labuŕa.

udaratziñeko. (uric): *izond.* Udazkenari dagokiona.

udarazkee. (urte): *izond.* Ans.: Wan!. I: Udarataŕ.

udarazken. (urte): *iz*. Ikus.: Udazken. 1: Udagoyen.

udarbl. (landare): iz. Zerbakaria dan landarea; bere efoa aundia da, aragitsu, ardatzkara, geycnetan goŕia, jangaŕia, to bertatik gozagafia ateratzen da. 1: Pantze-arbi, sarbagofi, uraibi, bcaŕi-nabo, txeŕi-arbi.

[Mare. (madariondo): *iz*. Ikus.: Madari. Udari, urdare, txermen.

adare-antzeko. (madariondo): *izond.* Madariaren antza duena. 1: Udarek ata.

udare-ardo. (edari): *iz*. Madariaz egindako edaria. Udare-arno. (madariondo): iz. Berbera.

udare-arno. (edari): iz. ikus.: Udare-ardo. (madariondo): iz. Berbera.

udare-barntz. (madariondo): iz. Madariak dauzkan baratza.

udare-egosiak. (egosketa): *iz*. Madariak egostean egiten dan zartailda. (madariondo): *iz*. Berbera.

udare-moslcada. (madariondo): is. Guztiz borobila dan madari-mota.

adare-sagaŕ, (sagaŕondo): iz. Sagaŕ txiki ta beitza.

udareaga. (madariondo): *iz*. Udareen meta.

udaredi. (madariondo): iz. Madariondoen multzoa.

udarekata. (madariondo): *iz*. Tkus.: Udare-antzeko.

udareki, (gozagintza): *iz*. Madariaz egiten dan gozokia. (madariondo): ***is.*** Berbera.

udaren. (urte): ***izond.*** Udari dagokiona.

udareondo. (madariondo): *iz*. Ikus.: Madariondo. j: Madaritze.

udaretxo. (madariondo): *iz*. Madari txikia. : Udaretxa.

udaretze. (madariondo): *iz*. Ikus.: Madariondo. j: Madaritze, udarondo.

udaritxa. (madariondo): iz. Basoko madariondoa. j: Udaritz, udaretxa.

udaritz. (madariondo): *iz*. Ikus.: Udaritxa.

udare. (egu): *iz*. Ereifrentzako eguraldi ona. (urte): ***iz.*** Udaren aroa. Udale.

udarondo. (madarioudo): *iz*. Ikus.: Madarioudo. j: Udaretze.

udatain. (aŕain): *iz*. Udan arisen dan Mafia.

udafe. (laŕu): iz. Laŕuan egiten diran pikofak. 1: Udeŕ, gildaf.

udafotsu. (laŕu): *izond.* Udaŕoak asko dauzkan. j: Uderzu, udertsu.

udasiera. (urte): iz. Ikus.: Udabeŕi. 1: Balance, udaste.

udastapen. (urte): iz. Udaren asiera.

udaste. (urte): ***iz.*** Ikus.: Udabefi. Udasiera, udats.

!relate. Mite): *iz*. Ikus.: Udaro.

udate-lafe. (laŕeki): *iz*. Udan abereentzako bazka daukanlaŕea.

udate-leku. (urte): iz. ***Uda*** igarotzeko tokia. 1: Uda-toki.

udati. (urte): *'izond.* Nunbait uda igaroten duena. 1: Udatiaf, uda-zale.

udatiaf. (urte): *izond.* Ikus.: Udati. I: Uda-zate.

udats. (urte): iz. Ikus.: Udabefi. Udastc.

udatxori. (txori): *iz.* Ikus.: Belatxiko. Sorbeltz, txaŕapatari.

udatzen. (lute): *iz.* Ikus.: Udazken. Laŕazken,udazkan.

udatzendu. (urte): *ad.* Udazkena asi.

udatzeneka. (urte): *izond.* Udazkenari dagokiona.

udaute. (urte): *iz.* Ikus.: Udabeŕi. I: Udaafen, udaufeta.

udauzen. (urte): iz. Ikus.: Udabeŕi. Udaufe, udauŕeta.

udaufeta. (urte): *iz.* Ikus.: Udabeŕt. I: Udauŕe, udaufen.

udaza. (aza): *iz.* Aza-mota bat.

udazken. (urte): iz. Ikus.: Udazken. I: Udatzen, udondo,

udazken. (urte): iz. Urtezaroa, udazkeneko gau-berdin'etik newt-bum arte irauten duena. I: Urteko aro epcla, ipaŕaldeko boilerdian, iraila, uŕiia ta azilari dagokiena. I: Udaren amaya. Aro-ondaŕ, yartze, igartze, laŕasken, iaŕazken, neguantz, negu-aitzin, udagoyen, udaguen, udaraitzen, udarazken, udatzen, udazkan, udondo, uŕiaro, uŕidi, uŕiero, uŕieta. !/ (aldikada).

udazken-gari, (gari): iz. Udazkeneko garia.

udazken-giro. (ego): lz. Udazkeneko eguraldia.

udazken-lafe. (laŕeki); ŕz. Udazkeneko alapidea.

udazken-ondo. (urte): iz. Udazkenaren amaya.

ndazkenaldi. (urte): iz. Udazkenaren aroa.

udazkcnburu. (izaŕ-yakintza): iz. Ikus.: Gau-berdin. Gauegun berdin.

udazkenburuko. (izaŕ-yakintza): *izond.* Udankenburuari dagokiona.

udazkendu. (urte): *ad.* Udazkenera eidu.

udazkeneko. (urtc): *izond.* Udazkenari dagokiona.

ude. (ur): *iz.* Ikus.: Ur. I: Uds, undo..

udegazki. (egazkaritza): iz. Urtan geratu ta urtatik igoten dan egazkiña.

udenda. (zingo): *iz.* Berunez egiña dagoen zingoa.

udendatu. (zingo): *ad.* Zingoaz egiten dan lana.

udef. (laŕu): ŕa. ikus.: Gildaf. j: Udaŕo, zaldi.

udertsu. (laŕu): izond. ikus.: Udaŕotsu. I: Uderzu.

uderzu. (lads): *Izond.* Ikus.: Udaŕotsu. (: Udertsu.

udesi. (uraska): iz. Uraskan jartzen dan burni-esia. j: Uesi.

udetxe. (abaŕ): *iz.* Idausitako enbofean sortzen dan abafa. (bizitegi): iz. Udarako etxea.

udi. (uztaŕi): *iz.* Uztafian jartzen dan burnizko oboa.

udiga. (nakaitz): *iz.* ikus.: Nakaitz. Zipiti, udiga, udio.

udigotu.(etsaigo): *ad.* Alkatenganako etsayak egin edo biurtu. Udiotu.

udolo. (iandare-erizti): ŕa. Artoaren eritasuna.

udio. (uztaŕi): *iz.* Uztaŕtaren erdiko zuloa.

udiri. (ikatz): iz. ikus.: Iduri. **Judiri,** uduri, udi. (kartak): iz. Ikus.: Zango. I: Layari.

udirlgile. (ikatz): *izond.* Udiria egiten duena.

udlrltsu. (ikatz): *izond.* Udiri asko daukana.

udo. (ugaztun): .iz. ikus.: Pututx.: Udu, untxarta.

udo-eme. (ugaztun): iz, Pututxaren emea.

udo-musuko. (ugaztun): ŕa. Ikus.: Udomiari.

ado-silo. (ugaztun); iz, Ikus.: Udotegi. I: Uda-zulo.

ado-su. (ugaztun): iz. Bcus.: Udotegi. Udo-zilo.

udoatu. (eiza): *ad.* Udoaz eizatu.

udoilo. (egazti): iz. Anka-luzea dan egaztia, cpefa baño zerbait txikiagoa dana ta aragl gozoa daukana. : Udolo, ur-olo, ur-oilu, pintarda,

udol. (ibai): *iz.* ikus.: Uyol. I: Ugoldea, uol, uri-labasi.

udaldi. (gingii-gabeko): *iz.* Ikus.: Goroldio. j: Goandigo, uroldin.

udolezko. (uralde): *izond.* Uraldekoa dana.

udolo. (ugolo): ŕz Ikus.: Ugolo. I: Iota-gari.

udolo. (egazti): iz. Bats.: Udoilo. I: Ur-alo.

udomiari. (ugaztun): iz. Pututxai' ipintzen zayen tnutuŕekoa, eizatzen dituzten untxiai odola xurgatu Cain dizayeketen. j: Udo-musuko.

udondo. (urte): iz. Buts.: Udazken. j: Udazken.

udontzi. (murko): *iz.* Ura eukttzeko murkoa. (garastaketa): iz. Garastaketa egiteko tresna.

udotegi. (ugaztun): iz. Pututxak eukttzeko tokia. I: Udo-zilo, udo-zulo.

udozain. (ugaztun): *izond.* Pututxak zaintzen dituena-

uds. (ur): *iz.* Ikus.: Ur. **I:** Panina, ude.

udu. (atsikipen): iz. Ikus.: Gideŕ. I: Kirten.

uduazi. (izaneza): *ad.* **Ikus.:** ltauratu. Uduriarazi.

udubio. (erle); *iz,* Ikus.: Lixtoi. I: Listoŕ, urubio, usterle.

udui. (azpegi): *ad.* Azpegia izan.

uduku. (ukantza): *ad.* Ikus.: Euki. Iduki. (jarmainera); ad. Ikus.: Kokatu.

ululditu. (odol): *ad.* Odol gogortu.

uduri. (ikatz): *L.a.* Ikus.: Iduri. I: Udiri, irui. (eite): *izond* Eltea duena. (irudimen); ((*ad.* Iruditu. j: Urdu.

uduriarazi. (izaneza): *ad.* Ikus.: Itxuratu. j: Uduazi.

uduriko. (izaneza): *iz.* Ikus.: incurs. Etxura.

udurikof. (sumo): *iz. Ikus.:* Irudikof. I: Susmogafi.

uduripen. (gogai): iz. Ikus.: Iritzi. Udum.

uduritu. (cite): *ad.* Eitekoa izan. I: Uduilu. (erkabide): *ad.* **Erkabidea** egin.

uduru, (gogai): *iz.* Ikus.: Iritzi. I: Uduripen.

He. (ae): iz, ikus.: Oe. ; Oge. (esku-makil): iz. ikus.: **Esku-makil.** Makulo.

ue-saltzaile. (esku-makil): *izond.* Esku-makilak saltzen dituena.

ueitz. (ibai): *iz.* Thus.: Uaitz. I: Ugaitz.

uek. (zuketa): *izond.* Zuek, zuk (egilea danean). I: Ikus.: Uen.

ueka. (goitiko): *adond.* **Coitiko** egiteko naycan ari-izatea.

usl. (odei): *iz,* Ortzi iluna. Ikus.; Ubel.

uela. (itxasontzi): iz. Txalupako sutegia.

ueido. (uralde); iz. bud aundia, ugaria. ikus.: Ugaide.

ueldu. (margo); *ad.* **Margo** zurbilaz jaŕi,

mho. (azazkal): ia. Abere baton azazkularen beko zatia.

ado. (makil): La. Ufitz-makil biuŕituta.

uen. (zuketa): *izori.* Zuena. Ikus.: Uek.

uendila. (zomoŕo): *iz.* **Ur gañean ari dan zomofoa, momoŕoa.**

aura. (olio): *L.a.* **Itxas-andia eztitzeko itxasoan botatzen dan olio-geruza.**

uerba, (aŕain): *iz.* Aŕain-mota bat. 1: Uerbatxiki.

uerdura. (margo): *iz.* Margo urdiñaren bereiztasuna. 1: Uberdura. (zalapart): *iz. Ikus.;* Zalapart. I: Taŕapata. (karastadura): Jj ŕz. Karastadura izatea. (nafitadura): 11 iz. Ikus.: Ikus.: Naŕiitadura. J: Suduŕ-uxtu.

ueri. (ezabizi): *izond.* Soñaren toki bateau eta bates ere sabelean ezabizi metatua daukana. Ikus.; Urmin. (aztarna): *iz.* Itxasontziak ibiltzean urtan uzten duen aztarna.

ueridnn. (ezabizi): *izond.* Ueria daukana. 1: Urmindu, urmindun.

ucaka. (oe): *iz.* Ikus.: Oa-kutxa. (urmael): *iz.* Ikus.: Ur-leze. 1: Pontzo, ur€zulo, ur-zulo. (itxaso): II iz. Bras.: Beraldi. 1: Uberaldi.

uerkf. (naastura): *adond.* Naasturaz ari-izatea.

uerku. (ari): *is.* Ikus.: Arilkai. J: Algal, ugaurku.

nerlo. (basa): *iz.* Urak uzten duen logia. (margultasun): *frond.* Margorik gabe dagoena.

uef. (uatetasun): *izand. Ikus.:* ltd. j: Uaŕe, ueti. (margo): *iz.* Margo urdiña. (mingaztasun): 19 *Izond.* Mingatza dana. (karastadura): JJ *izond.* Berbera.

uefaz. (ibai): *adond.* Uyolka ari-izatea.

uefi. (uaŕetasun): *izond.* Ilcus.: Uaŕ. 1: UcI.

uefltu. (uatetasun): *ad.* Zerbait uafetasunez ipiñi, I; Uertu.

ueŕol. (egazti): iz. Ikus.: Ubaŕoi.

uersko. (iluntasun): *frond.* Zerbait ilun dagoenean.

uerspen. (ueska): iz. Ueskaren bidez ur-dudo aundia bildu-egitea. Ikus.: Uertsitegi.

uertasun. (basa): is. Urak utzitako uerlo-aindoa. (margo): *iz.* Margo urdiñaren bereiztasuna. (naastura): *(iz.* Naasturaren egipena.

uertatu. (mingaztasun): *ad.* Mingatza egin.

uertsi. (ueska): *ad.* Ueskaren bidez ur-aitida aundia bildu-erazi.

uertsigaff. (ueska): *iz.* ikus.: Nasa-ate. j: Ontzibide-maia.

uertsitegi. (ueska): *iz.* Ikus.: Uerspen. 1: Uerspena egiten dan tokia.

uertu. (golde): *is.* Ikus.: Andaitz. J: Andaitze, eskuleku. (uaŕetasun): *ad.* ikus.: Uetitu. (orban): JJ *ad.* Ikus.: Orbaudu. J: Natutu. (naŕitadura): li *ad* Nafitaduraz ari-izan.

uertz. (ugaran): *iz.* Uraren ertza.

uesl. (urarka): *iz. Ilms,:* Udesi. (ur): Lurki bat inguratzen duen ura.

UESKA.. iz. Ibai-zeaf egiten dan orma edo urarka, ura geldi-erazteko to ubcrkatik at eramateko. : Aldapai, bukal, palanga, ugasi, urarka, ur-inai, *li (ate),* (eragozpen), (eyeraldi), (garastaketa), (gelditze), (istinga), (itxugindura), (ixtun), (ontzi), (again), (or), (raska), (urizti), (urmael). (salt): *iz.* Ots aria eta naasia.

ueskatu. (soñu): *ad.* Ots arm eta naasia egin.

ueio. (txotx): iz. Ikus.: Txotx, I; Sapomofo.

uelo-izti. (txotx): *is.* Txotxen bizia aztertzen duen yakintza.

uetu. (oe): *ad.* Ikus.: Oeratu. 1: Uatu. (mutidura): *ad.* Elbafitasuna lean.

uetx. (maskuiu): *iz.* Laŕuan egindako maskulu urtsua. Ikus.: Maskulu. I: Uatxio, ugatx.

uextiaga. (or): *is.* Ur geza dagoen tokia. Uezti.

uez-aaba. (seme): *iz.* Ikus.: Alabaizun. J: Alaba-orde.

uez-ama. (aita): iz. Ikus.: Amaixun. I: Amaizun.

nez-seme. (same): *iz.* Ikus.: Seme-aizun.

nezaba. (otseinketa): *iz.* Ikus.: Ugazaba. 1: Tutxulo.

uezaita. (aita): *iz.* Ikus.: Ugazaita. Uazaita, goazaita.

uezi. (azazkal): *iz.* Zaldiaren azazkala.

ueztatu. (esku-makil): *ad.* Esku-makil aundiaz luŕa jotzean ibiii. (ikumen): *ad.* Berbera.

ueztf. (or): *is.* Ikus.: Uextiaga.

uextiaga, (ibal): *iz.* Ur geza ur gaziarekin alkartzen dan tokia.

ut?. (oyutza): *oyu.* Aspertzea adierazteko oyutza. : Ufa!, ufu!.

ufa, (uzgune): iz. Ikus.: Uzgune. I: Antuts, us, utz. (putz): *is.* Ikus.: Putz. J: Buadura, ufaldi. (oyutza): 11 *oyu.* lkus.: Ufl. j: Ufu!.

ufa-egin, (puts): *ad.* Ikus.: Putz-egin. Ufatu.

ufa-lafu. (laŕu): *iz.* Orkatzaren lafua.

ufada. (atsaldi): *iz.* Aidea lekoreruntz botatzean egiten dan atsaldia. j; Ufako.

ufaka. (putz): *adond.* Putz egiten ari-izatea,

ufakada. (puts): iz. Puts egitearen egipena. I: Ufako, ifa.

ufakarf. (aŕokeri): *Izond.* Afokerir, ad dana.

ufaketa. (auspo): *iz.* Auspoaz putz egitea.

ufako. (aize): *iz.* Ikus.: Aize. I: Aixe. (putz): *iz.* Ikus.: Ufakada. (atsaldi); II *iz.* Ikus.: Ufada.

ufal-aldi. (uralde): iz. *Ikus.:* Uralde. Uada, ufala.

ufala. (ibai): *iz.* ibayetan ura geitzea. I; Ufal-aldE.

ufaldafi. (iraizkin): iz. Ikus.: Abail, J; Ubal, ubalati, ufrail.

ufaldi. (putt): *iz.* Ikus.: Putz. j: Ufa.

ufaldu. (bustialdi): *ad.* Norbera seam busti.

ufalitu. (iges): *ad.* Iges-egin; ijitoen itza.

ufasa. (aupatsaldi)f iz. Ikus.. Koŕokada. Ufats, ufatx.

ufaztu. (aupatsaldi): *ad.* Koŕokada bota.

ra^{s}as. (aupatsaldi): *iz. ikus.:* Koŕokada. 1: Pokeŕ, ufasa.

ufatu. (putt): *ad.* Ikus.: Putz-egin. J: Butz-egin, ufa-egin, txoritu. (itzalketa): *ad.* Ikus.: Itzali. 1: Urentu, irangi.

ufatxo. (auspo): *is.* Afzea emateko, aizemafle autzekoa dan tresna.

ufatzaile. (auspo): *izond.* Auspoaz putz egiten duena.

ufaxka. (putz): *iz.* Putz-egitea.

ufaztu. (kirats): *ad.* Ikus.: Kirastu. J: Kirestu, ufeztu, utindu.

ufeztu. (kirats): *ad.* Ikus.: Kirastu. J: Ufaztu.

uflata. (ayergatasun): *iz.* Ayergatasun eta oztasun izatea. J: Ufiafia.

uflste. (txiringada): iz. Ikus.: Txiringa. Aŕa-fistilu.

ufito. (zomoŕo): *iz.* Babaren kotxoa.

ufixte. (txiringada): *iz.* Ufiste txikia.

ufrail. (iraizkin): iz. Ikus.: Abail. I: Ufaldafi.

uful. (oyutza): *oyu.* Ikus.: UP. J: Ufa!.

ufufaka. (arbuyo): *adond.* Arbuyozko keiñadak egiten ari-izatea.

ufuta. (zugatz): iz. Azala urdin eta oŕiak alde bateau zuriak dauzkan eltxuna. J: Ikus.: Eltxun. j; Ikara-atze.

ugaba. (lankun€za): *iz.* Olaetan txinboari eragiten zayon maldla.

ugabera. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Igabera. J: Ugabere, ugadara, ugañ, urgara.

ugabere. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Igabcra. Ugabera.

ugabere-antzeko. (ugaztun): *izond.* Igaberaren margokoa dana.

ugabiof. (atsikipen): iz. ikus.: Irabiut. Trabitue, ugare. (laŕinketa): *is.* Berbera.

ugadara. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Ugabera. I: Ugabera, igabera, ugañ.

ugadera. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Igabera. I: Ugadara, urgara, ur-txakuŕ, txujandaŕi.

UGAMN. *iz.* Ural(gerazteko egiten dan muŕua. I: Besuin, enpagu, enpayu, arta, estanka, Buskin, ezponda, antzi-aska, urarka. II (akalde), (eragozpen), (garastaketa), (gelditze), (ibai), (itxaso), (itxugindura), (orma), (ueska), (urizti). (ur): *iz.* Uraren iraitza. (imitz): II is. Berbera.

ugainde. (uralde): *iz.* Ikus.: Uralde. Ubeŕo.

uganndu. (garastaketa): *ad.* Garastaketa egin.

ugaiska. (uraska): *iz.* Eyerara nra eramateko uraska.

ugaitz. (ibai): iz. Ikus.: lbai. j: Uaitz, ueitz, ugalde, ugalte, uraitz.

ugai. (ede): *is.* Edearen beste izena.: Ede, partugal, taŕea, ual, ubal, abet, ugel, jostubal. (gurpil): *iz.* Gurpiiaren ustaya. ; Ugel, ustei.

ugai-erazle. (ao-ugai): *izond.* Sai-aberea ao-ugnlez tinkotzen dakiena.

ugal-efez. (ao-ugal): *izond.* Ikus.: Ugaleko.

ugal-iñarkun. (ugalketa): *iz.* Ugalketa egitearen yardutea. : Ugalketa-iñarkun.

ugal-poto. (antoxin): *iz.* Ugalaz egindako antoxiña.

ugal-zuri. (gudalari): *izond.* Lenengo karlataŕen gudara gogoz joan *sans.*

ugalaran. (ugaran): *is.* Ikus.: Ugarau. I: lbetondo, ugalde, ugalde-aran, ugaitaran, ugaondo.

ugalari. (edo): *izond.* Ugalak saltzen dituena.

ugalariak. (ode): *is.* Ugalen muitzoa.

ugalatz. (laboreak): *is.* lkus.: Erdoi, Erdo. (txoskoŕ): *iz. Ikus.:* Lupu. I: Xori.

ugalau. (bustialdi): *ad.* Zearo bustita geratu.

ugalaztu. (laboreak): *izond.* Erdoyez boterik dagozen laboreak.

ugaldafi. (aŕ): iz. Ikus.: Aŕi-boroil. Ugaltaii.

ugalde. (ugaran): is. Ikus.: Ugaran. I: Ugalaran. (uralde): iz. Ikus.: Uralde. I: Ualde, ueldo, xiŕipa, ugelde, uyel, zoperna. (ibai): ***iz.*** Ikus.: Ibai. Ugaitz, ugalte, note.

ugalde-aran. (ugaran): iz. Ikus.: Ugaran. Ugalaran.

ugalde-enara. (Mori): iz. Belatxikoaren antzekoa dan txoria.

ugaldeka. (uralde): *izond.* Ura ugari botatzen ari-izatea.

ugaldeka. (ugaran): *izond.* Ugaran aldean jayo edo bizi dana.

ugaldetu. (uralde): *ad.* lbayek lufa uraz edo ondafaz estalitu uztea.

ugaidetxo. (ibai): iz. Ugalde txikia.

ugaldn. (geikuntza): *ad.* Ikus.: Geitu. I: Goragotu.

ugaldun. (tidal): *izond.* I us.: Endore. I: Auzapez. (ao-ugal): is. Au-again jaŕita daukan zaldia.

ugaidunkeria. (udal): *iz.* Endoreak egindako nausikeria.

ugalduutza. (udal): *iz.* Endorearen laubidea.

agate. (aate): *is.* Basoko aatea.

ugaleko. (ao-ugal): *izond.* An-ugalari men egiten diona. j: Ugal-eŕez.

ugaleixa. (ede): *iz.* Oskiaren edea. (oñetako): *iz.* Berbera.

ugalgañ. (geikuntza): *izond.* Ugaldu ditekena.

ugalgiie. (abere-tresnak): ***izond.*** Abere-tresnak egiten dituena. Ugalgin. (esku-langintzak): *izond.* Berbera. (ede):]Í *izond.* Edeak egiten dituena.

ugalgiu. (abere-tresnak): *izond.* Ikus.: Ugalgile. (ede): *izond.* Berbera.

ugalgintza. (abere-tresnak): *iz.* Abere-tresnak egiten dituen langintza. (ede): iz. Edeak egiten dituena.

ugalka. (geikuntza): *adond.* Geitzen ari-izatea.

ugalkada. (tanpa): *iz.* Edcaz emandako tanpa.

ugalkai. (geikuntza); izond. Geitu ditekena.

UGALKETA. iz. Beŕiz eta baŕiro emaraztearen egipen eta oudorioa I: Sumantza, ugaltze, mnetxe. *II* (abel-azkuntza), (aldaki), (antzeraketa), (aunizketa), (azaldi), (biŕozarpen), (egin), (emautza), (jayotza), (kunde), (laudarizti), (mardultasun), (muskulio), (ninikizti), (osterakuntza), (soiñizti), (txitaldi).

ugalketa-lñarkun. (ugalketa): *iz.* Ikus.: Ugal-iñarkun.

ugalki. (geikuntza): *izond.* Geitu dezakena. I: Ugalkin.

ugalkin. (geikuntza): *izond.* Ikus.: Ugalki. (ugalketa): iz. Ugaiketa egiten duen lanabesa.

ugaikof. (azaldi): *izond.* Umezkctarako gaya dana. I: Ugarikoŕ, umagin, umegile, umegin. (emaitze): *izond.* Ernaltzea egin dezakena.

ugalkortasun. (ernaltze): *iz.* Ernaltzea egin al-izatea. J: Ugaltasun.

ugalkortu. (emaltze): *ad.* Ernaltzea egin.

ugalkun. (geikuntza): *iz.* Geikuntzaren ebazkizuna.

ugalmen. (marduitasun): *is.* Mardula is.atearen bereiztasuna. (ernaltze): *is.* Ernaltzearen alumna. (ugaritasun): *iz.* Ikus.: Ugnritasun. j: Narotasun, ziŕa, ugari, ziŕiztada. (luzekeri): H *is.* Luzekeriz ari-izatea. (edapen): *(is.* Zabattzea.

ugaitadaf. (ibai): *iz.* lbai-besoa.

ugaltaran. (ugaran): *iz.* bus.: Ugarau. I: Ugalaran, ugaondo. (istinga): *is.* Ugarau ondoan dagoen istila.

ugaltarazl. (geikuntza): *ad.* Geitu-eragin..

ugaltaŕl. (ad): *is.* ans.: Afi-boroil.; Ugaldati.

ugaltasun. (emaltze): *iz.* Ikus.: Ugalkortasun.

ugalte. (ibai): *iz.* Was.: Ugalde. I; Ugaitz.

ugaltsu. (mardultasun): *izond.* Mardula dana.

ugaltxo. (ede): *is.* Ede txikia. (ao-ugal): *is.* Ao-ugaltxikia.

ugait--za. (cmantza): *iz.* Emantzakoa dana.

ugaltzaile. (geikuntza): *izond.* Geitzen duena.

ugaltzaf. (ede): *iz.* Ede aundia.

ugaltze. (ugalketa): ***is. ikus.;*** Ugaiketa.]: Sumantza. (ernaltze): *iz.* Ikus.: Ernaltze. I: Ernarigo.

ugamafa. (izkutukeri): iz. Ibayetan eta itxasoeŕan bizi omen dan lamiña.]: Sorgin, xurgin.

uganditu. (bustialdi): *ad.* Uraz uyeldu. I: Uganda. (anpadura): *ad.* Zura anpatu. (zur): II *ad.* Berbera.

ugandu. (bustiatdi): *ad.* Ikus.: Uganditu.

ugañ. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Ugabera. Ugadara.

ugao. (ibai): *iz.* lbal bat itxasoan edo beste ibayan sartzen dan tokia.

ugaondo. (ugaaran): is. bus.: Ugalaran. Ugaltaran.

ugapetik. (us): *adond.* Urpotik ari-izatea; estalpencz.

ugapelu. (murgiltze): *ad.* bus.: Murgildu. : Murgil-egin, tape.

ugar. (igeriketa): *ad.* Iged egin.

ugara. (makil): *iz.* Zugatzetik gaztañak botatzeko maktia. (eyeraldi): *iz.* ikus.: Eyera. I; Eyera, agent.

ugara-antzeko. (zarkinizti): *izond.* Aŕi-tentearen antza duena.

ugara-ezin. (itxaskuntza); *izond.* Itxasontziz joateko edo ibiltzeko eziña dana.

ugaraide. (ur-legoŕeko): *12.* ikus.: Igelki. Igeitariko.

ugaraizo. (ur-legoŕeko): *iz.* Ikus.: Tgela. Ugarayo, ugaraizo, tripi-trapu, or-igel, zapailo, txuberaisu, xeleta.

ugaraizo. (ur-legofeko): *iz.* ikus.: Igela. Ugarayo, ugaraixo.

ugaramaria. (ondo): *iz.* Ur geldien iraitzean egoten diran aloka orlegiak.

UGARAN. iz. Itxaso edo ibayaren bazteŕ eta ertza. ;'bayou urbil dagoen lands, beren ertzean ezpadago ere. !: Embers, erbere, cŕepira, eŕibera, ibetondo, uagaran, nalde, ugalaran, ugalde, ugaltaran, urbeera. (iri): *iz.* Auzo. ll (aide), (ibai), (igeriketa), (itxaso), (iz-adaŕ), (karet), (lutelesti), (ondaŕ).

ugarasio. (ur-legoŕeko): *iz.* Ikus.: Igela. ^: Ugaraxo, ugarazio, ugarasi.

ugaraxo. (ur-legoŕeko): *iz.* Ikus.: Tgela. I: Ugarasio, ugarazio, Ugaretxo.

ugarayo. (ur-legoŕeko): *iz.* Ikus.: Tgela. I: Ugaraixo, ugaraizo.

ugarazio. (ur degoŕeko): *iz.* Ikus.: Igela. ^: Ugarasio, ugaraxo.

ugarbere. *(abere): iz.* Urtan bizi dan aberea.

ugardun. (zikntasun): *izond.* Ugalez beteta dagoena.

ugare. (laŕinketa): iz. Ikus.: Irabiuŕ. Ugabioŕ.

ugaretxo. (ur-legoŕcko): *iz.* Ikus.: Igela. 1: Ugamxo, ugario.

ugargaitz. (kimia): *tuned.* Ikus.: Ugaŕ-gabeko.

ugargaŕi. (kimia): *izond.* Erdoigaŕia clans. Ikus.: Erdoigaŕi. j: Erdoilgaŕi.

ugari. (Ugaritasun): *izond.* Ugaritasunez ari dana. Ikus.: Ugaritasun: I: Ugalmen, jori, joyi, ugaritsu, ugaroste. (ubil): *ad.* Ubil bat jausi edo (ibilera): II *ad.* Elate sendoz ibili.

ugari-aldi. (ugaritasun): *iz.* Ugaritasuna dagoen aldia.

agariago egin. (geikuntza): *ad.* lkus.: Geitu. I: Ugariagotu.

ugariagotu. (geikuntza): *ad.* Ikus.: Geitu. : Ugariago egin, ugaritu.

ugaridun. (ugaritasun): *izond.* Ugaritasuna duena.

ugariegi. (ugaritasun): *izond.* Ugaritasun aundiegikoa dana.

ugarigali. (ugaritasun): *izond.* Ugaritu ditekena.

ugarika. (itxasontzi): *iz.* Txaiupa aundia.

ugarikeria. (Ugaritasun): *iz.* Ugaritasun aundiegia.

ugariki. (ugaritasun): *adond.* Ugaritnsunez ari-izatea. E: Ugariro. (ospa): *adond.* Ospaz ari-izatea.

ugarikof, (ernattze): *izond.* Ernaltze aundikoa dan emakumea. (azaldi): izond Ikus.: Ugalkoŕ, I: Umagin.

ugarikortasun. (mardultasun): *iz.* Ikus.: Mardultasun, I; Goritasun,

ugarlo. (ur-legoteko): *iz.* Ikus.: Igela. I: Ugaretxo, ugarixo.

ugario-min. (eritasun): *iz.* Ikus.: Ezueri. ^: Ezuri.

ugariro. (ugaritasun): *adond.* Ikus.: Ugariki.

UGARITASUN. iz. Samaldn, aindo aundia. j: Betcdura, aldara, buŕusta, dankera, andann, aniztarzun, aniztasun, elemen, frangantza, frangotasun, gaindidura, euregi, joritasun, yoritasun, joridura, izapen, naaro, narotasun, nasaidura, nasaizia, nasalize, anitxtarzun, anitztasun, ugalmen, ugari, ugaroste, zabaltarsun, zabaltasun, ziŕa, ziliztada. 11(aberastasun), (aindo), (aisetasun), (askitasun), (aundiera), (baterakuntza), (gaindi), (gañeztasun), (maiztasun), (mardultasun), (meta), (mortxokada), (okidura), (oparotasun), (ornidura), (orokardura), (osterakuntza), (zenbaki).

ugaritsu. (ugaritasun): *izond.* Ikus.: Ugari. : Ugalmenez ari dana, yori.

ugaritu. (geikuntza): *ad.* Tkus.: Geitu. I: Ugariagotu.

ugaritze. (geikuntza): *iz.* Ikus.: Geitze. [: Geipen,

ugarixe. (ugaritasun): *adond.* Zerbait ugaritasunez ari - izatea.

ugarixo. (ur-legoteko): *iz. Ikus.:* Igela. I: Ugario, zakel, zapariyela.

ugariztu. (maiztasun): *ad.* Maiz ari-izan.

ugarka, (uraska); iz, llms.: Ubide. Erŕoila, uman.

ngaro, (sakonera); *iz,* Uraren salmi/era. (itxasknntza): *iz.* Ikus.: Itxaskuntza. Itxasketa.

ugarni. (sakonera): *iz.* llens.: Sakonera. Sakon-alde.

ugaroste. (ugaritasun): *iz.* Ikus.: Ugaritasun. ; Ugari,

ugarotaf. (itxaskuntza): izond. Itxaso zeal dab/Tuna.

ngarotsu. (sakonera): *izond* Ugaroi aundikoa dana.

ugarotu. (itxaskuntza): *ad.* itxaso zest ibili.

ugaf. (zikintasun): *iz.* Itsatsita dagoen zikinkeria. (matsondo): *iz.* Matsondoen goŕ na.

ugaŕain. (uraska): *iz.* ikus.: Bide-aŕoil. I: Bide-asks.

ugaŕantza. (egazti): *iz.* Arte-bill antzekoa dan egaztia. liens.: Arte-bili.

ugaŕatoi. (sages): iz. Ur ondoan bizi dan aŕatoea.

ugaŕe. (uralde): *iz.* Uyolezko urak.

ugaf-gabeko. (kimia): *izond.* Ordei-eziña dana. j: Ugargaitz.

UGAŔI. *iz.* Ur-azalean dagoen edo ondo ikasten eztan burkaitza. I: Arkadi, itsas-aitz, uaitz, ur-apalgune, ur-arkaitz. (aŕi): *iz.* Lats-afi.: Aŕi-zatia. I: Bira ta bira ibillzeaz irezkindutako aŕia, ll (armo), (eragozpen), (itxaso), (lutelesti), (ondaŕ), (ugarte). (iturburu): (ŕz. Ikus.: Iturburu. I: Ubegi.

ugaŕieta. (aŕi); *iz.* Ari-kozkoŕak asko dagozen tokia.

ugarka. (tanpa): *iz.* Ugaŕiz ernandako tanpa. I: Ugarikada.

ugafikada. (tanpa): *iz. Ikus.:* Ugaŕika.

ugafitsu. (aŕi): *izond.* Ugaŕiak asko dagozen tokia.

ugaŕitza. (aft): *iz.* Latsetan dagoen aŕi-meta. I: Ugartza. (beta): *iz.* Aintziretan agertzen dan belaŕa; bere oŕiak sizes nora doanera begira jartzen dira. (ibai): iz. Ikus.: Tbi. I: Ibide. (igaraipen): (ŕz. Berbera. (kondal): *iz.* Urak igarotzean uzten duen kondafa.

ugaŕiztu. (zola): *ad.* Zola ugaŕiz estali.

ugaŕo. (Mori): *iz.* Txori-mota bat.

UGARTE. *iz.* Uraz ream inguratuta dagoen luŕ-zatia. I: Ida, itxasarte, izaro, izarte, uarte, unark, urbitarte. II (ibai), (luŕalde), (lutelesti).

ugarte-itxaso. (ugarte): *iz.* ikus.: Ugartedi. Ugarteta.

ugarteaŕ. (ugarte): *ŕzond.* Ugartean jayo edo bizi dana. : Ugarteko, ugartetaŕ.

ugartedi. (ugarte): *iz.* Aikaŕ ondoan ugarte batzuen tokia. I: Ugarte-itxaso, ugartela, ugarteri.

ugarteki. (ugarte): 1z. Is ugartea dan luŕ-zatia. Ugartexe.

ugarteko. (ugarte): *izond.* lkus.: Ugarteaŕ. I: Ugartetaŕ.

ugarteño. (ugarte): *iz.* Ugarte txikia. Ugartetxo.

ugarteta. (ugarte): iz. Ikus.: Ugartedi. J: Ugarte-itxaso.

ugartetaf. (ugarte): *izond* Ikus.: Ugarteaŕ. j: Ugarteko.

ugartetu. (ugarte): *ad.* Ugarte biurtu; uraz inguratu.

ugnrtetxo. (ugarte): iz. Ikus.: Ugarteño.

ugurtexe. (ugarte): *iz. Ikus.:* Ugarteki.

ugartu. (kimia): *ad.* Ordeyez estali. (koipe): *ad.* Koipez estali.

ugartza. (aft): *iz.* Ikus.: Ugaŕitza. J: Latsetako ugaŕia, ugaŕi-nmltzoa.

ugartzu. (eli): *iz.* Ugatiak asko dagozen tokia.

ugasari. (salneuŕi): *iz.* Itxasontzian zerhait eramateko salneutia. (ontzi-zama): *iz.* Berbera.

ugase. (bustialdi): *izond.* Busti-bustita dagoena. I: Ikus.: Ugeldu. I: Uyeltze.

ugaseme. (some): *iz.* Senaŕaren edo emazkearen bakaŕik seme dana. Ugatseme, ugazeme, ugaz-seme, ugaztume, uzeme. Ikus.: Ugazalaba. J: zalaba.

ugasetu. (bustialdi): *ad.* Busti-bustita geratu.

ugasi. (ueska): *iz.* Ikus.: Ueska. J: Palanga, urarka, ur-joai.

ugasio. (ur-legoŕeko): *iz.* Ikus.: [gela. I: Uaixo.

ugaska. (uaska): *iz.* Ikus.: Uaska. J: Aska-bide. (urarka): *iz.* Ikus.: Uraska. J: Aldaparo, ugctain. (meartasun): Jj *iz.* rbil dagozen tut-zati bien artean, itxasoa igarotzen dan tokia. (ixuŕ-bide): Jj iz, Ikus.: Ixur-bide. hake, urodi, zikin-odi.

ugaskatu. (urarka): *ad.* **Uraska** egin.

ugastegi. (it-album): *iz.* Ikus.: Iturburu. ~: Borboŕ-ituii.

ugastu. (kirats): *ad.* Kiratsa izan. J: Ugaztu.

ugata. (sate): *iz.* Basa-eatea.

ugate. (uraska): *iz.* Ura igarotzeko uraskan dagozen steak. j: Ugersi, ugertsi, uxera.

ugate-zai. (zaintza): *izond.* Ugateak zaintzen ditueua. (urarka): *izond.* Berbera.

ugats. (ur): iz. Surbuŕezkoa dan ura. (sulbuŕ): *iz.* Berbera.

ugatseme. (some): *iz.* Ikus.: Ugaseme. J: Ugaz-seme.

ugatsu. (zezeu): *iz.* Esuea ematen duen beya. (esne): iz. Berbera.

ugatx. (ibai): *iz.* Ikus.: Ibai. J: Egoatxa. (rnaskulu): *ft.* Lafuan beroaz sortzon dan maskulua. J: Ugatxiz, uguilo, uetx. (taŕa): II iz. Berbera.

ugatxiz. (maskulu): iz. Ikus.: Maskulu. I: Ugatx, uguilo.

UGATZ. iz. Ugaztunen emeak dituen giza-atal guruintsuak, goituak, esnea iñosteko diranak. J: Igatz, eta, tatarata, tilili. (bulaŕ): *iz.* Berbera. I: Till, till, bulaŕ-sagaŕ, titi-sagaŕ, titi-emari, ugaz, eguz. (cane): JJ iz. Amaren esnea. (kako): JJ iz. idi-bikotearen iau adaŕetan jartzen diran lau kakoak. (egazti):) *iz.* Aŕapakaria dan egazti-mota bat. ıı (abelizti), (azaldi), (bulaŕ).

ugatz-aizpa. (anai); *iz.* Ugatzak berak egoski dituen emakume baten aizpa. J: Ugaz-aizpa, ugaz-aizta.

ugatz-aldi. (ugatz): *iz.* Ugatzetan esnea edatzearen aldia.

ugatz-anai. (anai): iz. Ugatzak berak egoski dituen gizon bates anaya. Ikus.: Ugazkide. J: Ugatz-anaya, ugatz-aneya.

ugatz-aŕeba. (ugatz): iz. Ugatzak berak edoski dituen gizon baten aŕeba.

ugatz-auf. (ugatz): iz. Ugatzetan esnea egoskiten **ducn** aafa.: Ugatzeko, ugatzetako.

ugatz-beiaf. (landare): *iz.* Lore aundi, ori ta edeŕa ematen duen landarea.

ugatz-betedura. (ugatz): iz. Esnez beteta dagoen ugatza.

ugatz-otzikarn. (ugatz): in. Ugatzen gogortzea.

ugatz-ziof. (ugatz): iz. Ugatzen ostasuna.

ugatza artu. (edoskipen): *ad.* Ikus.: Edoski. J: Ugatza edan, ugatzean edan.

ugatza edan. (edoskipen): *ad.* Ikus.: Edoski. j: Ugatza artu, ugatzean edan.

ugatzaita. (aitabitxi): *iz.* Ugatzan nitabitxia dana.

ugatzafain. (ugatz): iz. Ugatzetan egiten dan afaila.

ugatzafi. (kutun): *iz.* Emakumeak bulafen artean zeramaten leyaŕezko kutuna.

ugatzean edan. (edoskipen): *ad.* Ikus.: Ugatza artu. j: Ugatza edan.

ugatzeko. (aurtzaro): *iz.* Urns.: Ugatz-auŕ. I: Ugatzetako. (ugatz): *iz.* Berbera.

ugatzetako. (aurtzaro): iz. lints.: Ugatz-ant. J: Ugatzeko.

ugaurku. (ari): Z. ikus.: Arilkai. I: Uerku, ugerku, tutabetatzuko, tutadera.

ugayo. (ur): iz. Menasta-ura.

ugayotz. (iturburu): *iz. Ikus.:* **Iturburu.** J: Borbof-itufi.

ugaz-aizpa. (anai): *iz.* Ikus.: Ugatz-aizpa. ; Ugaz-aizta.

ugaz-aizta. (anai): iz. Ikus.: Ugatz-aizpa. J: Ugaz-aizpa.

ugaz-anai. (anal): *iz.* Aita bera edo ama bens bakaŕik ducn anaya. ; Ugazautide, ugaz-neba.

ugaz-afeba. (anal): *iz. Ails* bera edo ama beta bakaŕik duen slobs. I: lkus.: Ugazautide.

ugaz-auf. (same): iz. Senaŕaren edo emaztearen bakatik sofa dana.

ugaz-esne. (esne): *iz.* Ugatzak ematen ducn macs.

ugaz-neba. (anai); *iz.* Ikus.: Ugaz-anai. I: Ugazauŕide.

ugaz-seme. (seme): iz. Ikus.: Ugatseme, l: Ugazeme, ugaseme, ugaztume.

ugaz-ume. (same): *iz.* Ugatzetatik asses egoskiten dues tunes.

ugazsba. (otseinketa): *is.* Etxe edo sendiaren buret edo jauna. j: Zerbaiten jabea. I; Bern moŕoienganako jauna. Beste batzuen gañean bitartekotasun edo aginpidea duena. ; Tutxulo, uezaba, uzaba.

ugazahala. (same): *iz.* Ikus.: Uazabala.: Uzabala, uazalaba.

ugazabandra. (otseinketa); is. Ugazabaren anderea.

ugazahatasun, (otseinketa): *is.* Ugazabaren bereiztasuna.

ugazaberia. (otseinketa): in. Ugazabaen multzoa.

ugazaita. (situ): *iz.* Aita izan gabe, senatessend s. J: Goazaita, gozaita, guazaita, uazails, uezaita. Ikus.; Aitaixun. : Aitaizun, usaita, aitaorde, aitarda, gazaita.

ugazaizpa. (anal): *iz.* Ikus.: Aizpa-erdi. I: Aizpaizun, ugazafeba.

ugazalaba. (some): *iz.* Senaŕaren edo emaztearen bakaŕik stabs dana. J; Ikus.: Ugasetne. J: Uzalaba, gazalaba.

ugezama. *(situ): ft.* Ama izan gabe, aitaren anderea. Amaizun, uazama, uzama, gazama.

ugazafeba. (anal): iz. Ikus.: Aizpa-erdi. J: Ugazaizpa.

ugazaufide. (anal): *iz.* Alta bera edo ama beta bakaŕk dues auŕidea. Ikus.; Ugaz-anal. j: Ugaz-aŕeba, ugaz-neba, anal-erdi, senideŕdi, uazanai.

ugazdun. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Ugaztun. Bulardun.

ugazeme. (same): *iz.* Ikus.: Ugaseme. Otseme, semeizun, ugaz-seme, ugazume, uzeme.

ugazi. (neska); iz. Aŕantza cgiteko, egiten dan **ueska. (aŕantza):** *iz.* Berbera.

ugazki. (gatz): *is.* Gatza daukan ubila.

ugazkide. (anal): *iz.* Ugatzak berak egoski ditnen anai edo aŕeba, neba edo aizta. Ikus.: Ugatz-anae.

ugazkitu. (gatz): *ad.* Gatzaz zerbait

ugazmin. (ugatz): *is.* Ugatzarcn antura.

ugaztegi. (itxasontzi): *is.* Ikus.: Ontzi-ondaŕ. I: Sastegi.

ugaztu. (kirats): *ad.* Ikus.: Ugastu.

ugaztume. (same): *iz.* Ikus.: Ugaseme. Ugazeme.

UGAZTUN. iz. Bare ugatzen esneaz bete umeak elikatzen dituen abere-emea. J: Bulardun, titidun, ugazdun. *II* (abelizti), (abere), (itxas-otso), (izabere), (zezen).

ugazume. (same): *iz.* Ikus.: Otseme. I: Ugazeme.

uge. (oe): iz. Ikus.: Oe. I: Oge.

ugeandre. (ur-legoŕeko): iz. Tkus.: Apotxoŕi. I: Aŕali.

ugeazal. (ayal): *is.* Oeko izarak eta azalak.

ugel. (ede): iz. Ikus.: Ede. I: Ugal. (gurpil): *iz. Ikus.:* Ugal. I: Ustei. (ur-legoŕeko): JJ *iz.* Ikus.: Igela. : Iel, ugelatxu, xatel.

ugelatxu. (ur-legoŕeko): *is.* Ikus.: Igela. ^: Ugel, ugelaxo.

ugelaxo. (ur-legoŕeko): *is.* Ikus.: lgela. J: Ugelatxu, ugelazio.

ugelazio. (ur-legoŕeko): *iz.* 1kus.: Igela.: Ugelaxo, ugezarlo.

ugelde. (ibai): *iz.* Ikus.: Ibai.]: Ugalde.

ugeldi. (istinga): **is.** Ikus.: Istil.: Ixtil.

ugeldu. (bustialdi): *ad.* Busti-bustita geratu. Ikus.: Ugase. J: Uycltze.

ugelesti. (ur): *iz.* Urai buruz egiten dan zeazketa.

ugeño. (makil): *iz.* Aga txikia.

uger. (igeriketa): *iz.* ikus.: Igeriketa.

uger egin. (igeriketa): *ad.* Igeriketan ari-izan.

ugcr--mosu. (murgiltze): *is.* Urtan murgiltzea.

ugera. (makil): *is.* ikus.: Ugara.

ugeraku. (aŕantza): *iz.* Afantzarako apailu motzak.

ugeraldi. (baraldi): *iz.* Ikus.: Baraldi. J: Eztialdi.

ugerasiu. (ur-legoŕeko): *iz.* Tkus.: Tgela. 1: Ugeraxo, ugerayo.

ugeraxo. (ur-legoŕeko): *iz. Ikus.:* Igela. J: Ugcrasio, ugerayo.

ugerayo. (ur-legoŕeko): *is.* Ikus.: Igela. J: Ugcrasio, ugeraxo.

ugerdo. (koipe): *izond.* Kolpe ta zikinkeriz beterik dagoena. Ugertsu.

wort. (ezabizi): *is.* Ur-mma.

ugeritu. (ezabizi): *ad.* Ur-miñaz egon.

ugerka. (uraska): iz. Ikus.: Ubide. J: Ugarka, urbide, ixteka.

gerkaitz. (kimia): *izond.* Ikus.: Ordei-ezin.

gerku. (ad): iz. Ikus.: Ariikai. Ugaurku.

ugerlari. (igeriketa): *izond.* Igeriketan ari dana.

ugef. (uaŕetasun): *iz. brarbia* eztagoen ura. (landare-erizti): *is.* Zolda; landareen eritasuna. (lain): IJ *iz.* Laŕuan egiten dan stalla. (koipe): JJ *is.* Koipezko zikinkeria. (kimia): J *is.* Erdoya, ordeya. (aŕaildura): JJ iz. Ikus.: Tlzasi. I: Ttzatzi, ugeŕain, utsaŕain. (orban): II *is.* Ikus.: Lingarda. J: Nardaka, zeketen.

ugeŕain. (aŕaildura): *iz.* lkus.: Itzasi. J: Tlzatzi, ugeŕ, utsaŕain. (eritasun); *is.* Ugatzaren eritasuna. (ugatz): JI iz. Berbera. (uraska): *iz.* Ius.: Uraska. Ugaska, uŕinge.

ugeŕaka. (ibai): *adond.* Uyolez art-izatea.

ugef-egin. (igeriketa): *ad.* Ikus.: lgeri-egin.j:Igerita.

ugersi. (uraska): *iz.* Tkus.: Ugate. J: Ugertsi.

ugertsi. (uraska): iz. ikus.: Ugate. I: Ugersi.

ugertsu. (zikintasun): *izond.* Ikus.: Ugerdo.

ugertu. (uaŕetasun): *ad.* lbai bat uaŕetasunez bete. (landarc-erizti): *ad.* Landareak zurmlñez estali. (zikintasun): J *ad.* Lafua zikintasunez estali. Ikus.: Kaskaran. : Mazkaratu. (kimia): II *ad.* Metalak crdoyez bete. (aŕaildura): II *ad.* Eskuak edo lufa aŕaildu.

ugertuu. (ezabizi): *izond.* Ur-miñs daukana.

ugertz. (ugaran): *iz.* Uraren etza.

truest. (ueska): *iz.* Ura igarotzeko ueskaetan egiña dagoen atea.

ugeta. (izaŕizti): *is.* Ortzi-geŕiko amaikagaŕen ikuŕa.

ugetu. (wattle): *ad.* Urak aunditu ta zabaldu. (uraska): *iz.* Eyerarako . uraska.

ugetx. (aŕain): *iz.* Ziparen antzekoa dan aŕaintxoa. Ugez-eskailo.

ugetxio. (maskulu): *iz.* ikus.: Maskulu. I: Ubegi.

ugcz-eskailo. (slain): *is.* Ikus.: Ugetx.

ugezabatza. (otseinketa): *iz.* Ugazabaen erakundea.

ugezarlo. (ur-legoŕeko): *iz.* Tkus.: Igela. ^: Ugelazio.

ugezi. (azazkal): *iz.* Zaldiaren azazkala.

ugi. (atsikipen): *is.* Ikus.: Gideŕ. j: Gidaŕ, ugun.

ugin. (itxaso): *is.* Ems.: Uin. Uain, ur-mendoi, ur-palasta, zazta.

ugindu. (ur-kentze): *ad.* Nunbaitetik ura kendu,

uginkada. (itxaso): *is.* Uiñen multzoa.

ugintzaŕ. (itxaso): iz. Ugin aundia.

ugirin. (irin): *izond.* Iriñez estalita dagoena.

ugitxo. (ukaf): *iz.* lidakocn aide egindako otoyak ordaintzeko ukafa.

ugitxo-jai. (jat): *is.* Blburu on bateaz egindako jays.

ugizti. (ur): *iz.* Urak ikertzen dituen yakintza.

ugoi. (Wei): *iz.* Ikus.: Oder. J: P.doi.

ugoibe. (itxasaldi): *iz.* Itxasaldisren gora ta bars.

ugoibe-asiera. (itxasaldi): *iz.* Itxasaldiaren asiera.

ugoibe-neurkin.(neuŕi): iz. Itxasaldiak neurtzeko Ianabesa. (itxasaldi): *is.* Berbera.

ugoilo. (alo): *is.* Ur ondoan bizi dan oloa. ^: Ur-oilo, uoilo.

ugoitontzi. (antoxin): *is.* Ikus.: Pegaf. J: Perm, pedaŕ, ugontzi. (lekn): *iz.* Suit eta pedaŕak uzteko tokia.

ugoitz. (antoxin): *iz.* Oxiñetik era ateratzeko tankafa.

ugoitzai. (antoxin): *izond.* Ibaitik ura ateratzeko dagoen metal-gurpiia zaintzen duena.

ugoiztatu. (antoxin): *ad.* Tankaŕaz ura bola.

ugoldo. (amide): is. Ura aindo aundietaz jaustea. I: Uolde, ur-bolada, urolde.

ugoldc-auŕeko. (urolde): *iz.* Ugoldea joust baño lenagoko aldia.

ugolde-luŕak. (luŕ): *iz.* Ugoldea jausi dan lufak. (uralde): iz. Berbera.

ugoldc-ondoko. (uralde): is. Ugoldea jausi ondoko aldia.

ugoldeka. (uralde): *adond.* Ura aindo auadietazjausten ari-izatea.

ngoldeko. (wattle): *izond.* Ugoldeari dagokiona.

ugoldetu. (uraide): *ad.* Ugoldeaz latsak egin.

ugoldi. (istinga): iz. Ikus.: Idoi. I: Istil, ugolotxaŕ.

ugoldi-zain. (istinga): izond. Ugoldiak zaintzen dituena.

ugolko. (iz-adaŕ): iz. Tkus.: itxas-artc. Ubai.

UGOLO. *iz.* Landare lastaduna; bore igalia, atautzkara, irindun eta zuria da; egosita, Igali au azkufirako asko erabiltzen da. I: Inta-gari, intzigari, iŕis, udolo, ur-olo, uti.11(laboreak), (landare), (mmn).

ugolodi. (ugolo): *iz.* Ugoloz ereinduta dagoen lurra.

ugolodun. (ugolo): *hand.* Ugoloa daukana.

ugolokin. (ugolo): *iz.* Ugoloz egiten dan janaria.

ugolotxaf. (istinga): *iz.* Ikus,: Istil. I: Ugoidi.

ugontzl. (antoxin): iz. Ikus.: Pegat. I: Ugoitontzi, urzubii, txanbil. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Itxasontzi. Baxet. (garastaketa): *iz.* Ikus.: Garastailu.

ugantzidi. (itxasontzi): *iz.* Titus.: Itxas-ontzidi. I: Ontzi-talde.

ugori, (sumeudi): *iz.* Sumenditik ateratzen dan ubita edo erdi ubita dana.

UGORKI. *iz.* Ubil garden, garkoi ta usain atsegiña ducna; ardo, beste edari bizi ta gerlien lutuntzetik ardiesten dana. I: Anurin, ardan-ete, arnokia. 7/ (ardo), (edari-bizi), (eŕealdi), (kimia), (mozkorkeri), (sendagaikintza).

ugorki-eri. (eritasun): *in* Ugorki asko edateagatik gertatzen dan eritasuna.

ugorki-neurkin. (need): in. Ugorkia neurtzeko lanabesa. (ugorki): *iz,* Berbera.

ugorkidun. (ugorki): *izond.* Soiñean ugarki asko artu duena.

ugormin. (sabelurO: iz. Ikus.: Beazun. I: Gibelntin, miaztun, min, urdail-min.

ugof. (edari-bizi): iz. Ots.: Lapisto. I: Paitaŕ.

ugosi. (ur): *izond.* Urtan egosita dagoena.

ugoska. (ozka): *iz.* ikus.: Ozka. I: Ozki.

ugotso. (aŕain): *in.* Ikus.: Polar]. I: Ugotxo, urotso.

ugotxo. (aŕain): *iz.* Ur gezako aŕaiña; bore aragia ontzat artzen da. Ikus.: Lutxo. {: Uartz.

ugu. (iguintza): *iz.* Ikus.: Iguintza. I: Okatz, ugun. (eta): iz. Eta izatea. I: Ugun. Tkus.: Ugundu. (ugaztun): II *iz.* ikus.: Katakuxa. I: Pitotxa.

uguilo. (maskulu): *iz.* Tkue.: Ugatx. I: Ugatxiz, ugulo.

uguin. (unadura): *iz. Ikus.:* Unadura. I: Gogait, unagune.

ugukatu, (indaŕaldi): *ad.* Indat'a egin. I: Uguka.

ugun. (iguintza); iz. ikus.: Iguintza. j: Ugu. (eta): *ad.* Ikus.: Ugu. I: Ugundu, uguntu. (atsikipen): II *iz. Ilms.:* Bidet. I: Ugi.

ugun-izan. (eta): *ad. Eta* izan.

ugundu. (eta): *ad.* Efa izan. I: Ikus.: t Igu, ugun. I: Uguntu, ugutu. (tiŕit): *ad* Tifit egin. I: Uguntu.

ugongafi. (gaitzespen): *izond.* Gaitzestekoa dana.

uguntkeri. (gaitzespen): *iz.* Gaitzestekoa izatea.

uguutu, (eta): *ad.* Ikus.: Ugundu. I: Ugun, ugutu. (tiŕit): *ad.* Tkus.: Ugundu.

uguriki. (itxaron-aldi): *ad.* Zai egon. I: Iguriki, uguruki.

ugutu. *(eta): ad.* Ikus.: Ugundu, :.. Uguntu.

ugutz. (ugutza): *iz.* Ikus.: Ugutza.

ugutz-aita. (aitabitxi): *iz.* Ikus.: Aitabitxi. {: Beso-aita, uguzaita.

ugutz-aska. (ugutza): *iz.* Ikus.: Uguztafi. ^: Uguztegi.

ugutz-ura. (or): *iz.* Ugutza cmateko um. (ugutza): *iz.* Berbera.

UGUTZA. *iz.* Eliza'ren lenengo ikurtona; jatotizko ogena kentzeko ta kristau-izakcra emateko dana. I: Ugutz, ur-emaite.11(aitabitxi), (biurtze), (ikurton), (izen).

ugutzagi. (ugutza): *iz.* Ugutza emateko tokia.

ugutzaile. (ugutza): *hood.* Ugutza egiten duena. {: Ugutzari.

ugutzama. (aitabitxi): iz. Ikus.: Amabitxi. I: Ozama, uguzama.

ugutzapen. (ugutza): iz. Ugutza ematea edo artzea. I: Uguzkunde.

ugutzari. (ugutza): *izond.* Ikus.: Ugutzaile.

ugutzafi, (ugutza): iz: Ugutza artzeko ur-aska. j: Uguztafi, uguztegi, uguztoki.

ugutzatu. (ugutza): *ad.* Ugutza eman. I: Ugutzau, ugutzi.

ugutzeko. (ugutza): *izond.* Ugutzari dagokiona.

ugutzi. (ugutza): *ad.* Ikus.: Ugutzatu. Ugutzau,

ugux. (tuŕusta): *iz.* Ur-yauzi. (ur): *iz.* Berbera,

uguzaita. (aitabitxi): *iz.* ikus.: Aitabitxi. Ugutz-aita.

uguzama. (aitabitxi): *iz.* ikus.: Amabitxi. Ugutzama.

uguzketa. (ugutza): *iz.* Ugutza ematearen egipena. : Uguzpen.

uguzkunde. (ugutza): *in.* Ikus.: Ugutzapen.

uguzpen. (ugutza): *iz.* Ikus.: Uguzketa.

uguztafi. (ugutza): *iz.* Ikus.: Ugutzaŕi. I: Uguztegi, uguztoki, ugutz-aska.

uguztegi. (ugutza): *iz.* Ikus.: Ugutzaŕi. Uguztafi, uguztoki, ugutz-aska.

uguztoki. (ugutza): *iz.* ikus.: Ugutzati. Uguztati, uguztegi.

ui. (iugui): *iz.* Ikus.: Lugui. j: Lui. (ortz): *iz.* Ikus.: Oi. I: Ogi.

ui-autzeko. (lugui): *izond.* Lugui-antzekoa dana.

ui-bistu. (tugui): *ad.* Luguiz igurtzi.

ui-bits. (lugui): *iz.* Luguiz igurztea.

ui-ikatz. (ikatz): iz. Ikatz-mota bat, margo belŕz eta polita duena, pitxi ta gauza apaingaŕiak egiteko erabiltzen dana, Uikatz,

ui-ikazkin. (ikatz): *hood.* Ui-ikatzaz lanegiten duena.

ui-saltun. (lugui): *izond.* Lugaya saltzen duena.

uida. (ur): *iz.* Ikus.: Ur. I: Ude, uide.

uide. (ur): *iz.* ikus.: Ur, {: Ude, uida,

uidun. (lugui): *izond.* Ui edo luguya daukau edo saltzen duena,

uigile. (lugui): *bond.* Luguya egiten duena, ; Uigin, uilari.

uigin. (lugui): *izond.* ikus.: Uigile. I: UilarL

uikatu. (iges): *ad.* Deadaŕen bitartez ayenatu.

uikatz. (ikatz): *iz. limo.:* Ui-ikatz.

nil. (istinga): *iz.* ikus.: Istil. I: Idol, tit.

uilada. (garastaketa): *iz.* Garastaketa egitea.

uiladura. (ezetasun): *iz.* Gorputz baton zibizkiak, bests batenen artean sartzea, nastcrik *izan* gabe.

uilan. (urbiltasun): *adond.* Urbil egotea.

uilandu. (urbiltasun): *ad. Ikus.:* Urbildu. I: Ondoratu, uilantu.

uilangu. (urbiltasun): *iz.* Urbiltzearen egipena. Uilantze.

nilanko. (nrbiltasun): *hood.* Urbil dagoena.

uilantu. (urbiltasun): *ad. Ikus.:* Urbildu, I: Uilandu.

uilantze. (urbiltasun): *iz.* Ikus.: Uilangu.

u€.ari. (lugui): *izond.* Ikus.: Uigile. {: Uigin,

uilatu. (garastaketa): *ad.* Garastaketa egin.

u€le. (ule): *iz.* Ikus.: Ule. {: Ule, ixuma.

uilcbera. (gaztañondo): *iz.* Gaztaña-mota bat.

uiloa. (konkiltasuñ): *iz.* Uiñaren konkiltasuna.

uilu. (arto): *iz.* Artoaren er€tasuua.

uin. (ltxaso): *iz.* Uren ira€tzean eratzen dan edapen oso aundiko ozka, Aiapota, auin, itxas-ua€n, nays, olatu, uain, uaiñ, drain, tiroin, ugin, ur-mendoi, ur-palasta, urpil, zazta. (ain): iz. Ikus.: **Oin.** (kirio): {{ iz. Ikus.: **Muhl.** I: Un, uiñ.

uin-aldi. (itxaso): *iz. Uiñan* €gidura.

uin-antzeko.(sañu): *izond.* Uiñen antzera ari dana.

u€a-aŕo. (itxaso): iz. Uin aundiak.

Wit-bulaŕ. (oin): iz. Ikus.: Oin-bituŕ. Oin-bizkaŕ, oin-bulaŕ, oin-lepo, ormain, ofazi, zangabizkaŕ, zango-bizkaŕ.

uin-erexa. (aztarna): *iz.* €kus.: Oñatz. {: Oñazka. (oin): *iz.* Berbera.

uin-eri. (aŕandikeri): *izond.* Ikus.: Aztal-beatz. I: Bealzenganeko, ain-eri, zango-azkak.

ain-eriak. (alz): iz. Oiñaren aŕzak, beatzak.

uln-gailut. (itxaso): iz, Uiñaren erpiña. Uin-gain.

uin-gain. (itxaso): iz. Ikus.: Uin-gailuŕ.

uln-ibilia. (ozka): iz. Ikus.: Uindura. Uin-igidura.

uln-igidura. (ozka): *iz.* Ikus.: Uindura. UM-Nils.

uin-ots. (Sofia): iz. Uiñek egiten duten otsa.

uin-otseko itu(iak. (soffit): *iz.* Uin-otsak egiten d€tuzten itatiak.

uin-sagi. (OM): iz. Oiñaren beko mokola. Ikus.: Oi n-sabel.

uin-urategi. (again): *iz.* Uiñak apurtuta gera ditezen jaŕita dagoen muŕua.

uln-zola. (oin): iz. Oñaren azpiko zatia. I; Uintzota.

uinbera. (ozka): *izond.* Uhl antzekoa dana.

uinbizkat. (oin): iz. Ikus.: Uinbulaŕ.

uinbulaŕ. Min): *L.* Oiñaren goiko zatia. {: Ulnbizkaŕ.

u€nd€. (itxaso): *iz.* Uifien multzoa.

nindu. (ozka): *ad.* Uiñak bezela igitu.

undura. (ozka): *iz.* Uiñen itxura. I: E^{r}in-ibilia, uin-igidura.

uinka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Oinka. I: Oñez, uiñez. (oin): *adond.* Berbera.

uinkada. (itxaso): iz. Uiñarentanpa.

u€nlcari. (ozka): *frond.* Ozkak egiten ari dana. {: Uinkoŕ. (oin): *izond.* Ikus.: Oinkari, {; Oñezkari, ofiezko, zangokari.

u€nketa. (ozka): iz. Ozkak egitearen egipena.

u€nko&. (ozka): *frond.* Ikus.: Uinkari,

uiripeko. (am): *izond.* Oiñenpean dagoena.

uinpetako. (oin): ŕa. Oiñen oiñalkia.

uintsu. (ozka): *izond.* Ozkak dauzkana.

uintuts. (biloiztasun): *izond.* Oiñetan ezer jantzi gabe dagoena.

uintxuri. (itxaso): iz. Apurtuta dagoen urea.

uiñ. (main): iz. Ikus.: Uin.: Un.

uiñ-erexa. (aztarna): *iz.* (Alien aztarna.

uiñatz, (animus): *iz.* Abereen olñen aztarna. Ikus.: Oiñatz. {: Aztarna,

uiñetako. (oñetako): *iz.* Ikus.: Ofietako. Oski.

uifiez. Pliers): *adond.* Ikus.: Oinka. {: Oñez, uinka.

uiñezko. (ibilera): *ft.* Oñez dabilena.

uisi. (ariuŕe): *ft.* €kus.: Xede. j: Burubide,

uisiga. (garnu): *iz.* Ikus.: Bixika. I: Misika, putxika.

niskitu. (zapa): *ad.* Asko estutu; zapatu.

nistu. (eresgalu): *iz.* Ikus.: Txilibitu. Frantxuleta, uztu.

uita. (dei-egikuntza): iz. Dei-egitea. I; Uitako.

uitako. (dei-egikuntza): *iz.* Dei-egitea,. Ikus.: Uita.

uitatzaile. (dei-egikuntza): *izond.* Dei-egiten duena.

uiteg€. (lugui): *iz.* Luguya saltzen dan saltokia.

uitola. (lagui): *iz.* Luguya gertutzen .. duten ola.

uitsu. (lugui): *izond.* Luguya daukana,

u€tu. (coos): *ad.* Enoaz nekatu.

u€txa. (egazti): *iz.* Kuiliska txikia. j; Ikus.: Kuiliska. j: Kulinka, kurliska.

uixatu. (crabs): *ad.* Erabea soŕerazi. {; Uixetau.

nixetau. (crabs): *ad.* Ikus.: Uixatu.

uixika. (aintzira): *iz.* Ikus.: Zingira. Umantzi, uzin.

uixta. (abetxu): *iz.* Ikus.: Basandura: Andura, aindura, zioŕi.

uixu. (gura): iz: Gurari bizia.

uizki. (edari-bizi): iz. Edari-bizi mota bat.

uiztaile. (lugui): *izond.* Luguya gertutzen duena. : Uiztatzaile.

uiztatu. (iugui): *ad.* Luguyaz estali.

uiztatzaile. (lugui): *izond.* Ikus.: Uiztaile..

ujaiki. (urags): Iz. Ikus.: Uraga. Uagia.

ujal. (uralde): *iz. Ikus.:* Uyolezko. I: Ujel, ujol, ujolde.

ujario. (aatuxe): *iz.* Ikus.: Kastuma. Marfuka, uju.

ujayotz. (iturburu): in. Ikus.: Iturburu. Ubegi.

ujel. (uralde): *Jr.* ikus.: Uyolezko, {; Ujal, ujol, ujolde.

ujol. (uralde): iz. Ikus.: Uyolezko. j; Ujal, ujel, ujolde.

ujol-eŕeka. (uralde): *iz. ikus.:* Ujolbide.

ujol-luŕak. (Id): *iz.* Ikus.: Ujolde-tuŕ. (uralde): iz. Berbera,

ujolb€de.(uralde):iz. Ujoien urak doazen uaska, j: Ujol-eŕeka.

ujolde. (uralde): *iz.* Ikus.: Uyolezko. Ujal, ujel, ujol.

ujolde-luf. Out): iz. Unit-lea gertatzen dan iuŕa. Ujol-luŕak, (uralde): Berbera.

ujoldeka. (uralde): *adond,* Ujolak jausten ari-izatea.

ujoleko. (tinkle): iz. Uraideari dagokiona.

uju. (aots): iz. Ikus.: Deadaŕ. {: Uyu, ujui, jaupai. (aoskabe): *ir.* ikus.: Erlastura. Maŕanta. (oztuxe): {j L. Ikus.: Kostuma. ^: Ujario. (susmo): {{ *iz.* Ikus.: Susmo. Atz.ebelduf.

uju-egin. (aots): *ad.* Deadat-egin.

uju-ifintzi, (aots): *iz, ikus.:* Ujui, j: Ujuju.

uju-ifintzilca. (aots): *adond.* Uju-iŕintziak ensaten ari-izatea.

ujudun. (aoskabe): *izond.* Erlastura daukara.

ujui. (aots): *iz.* Hintz' antzekoa dan . deadata. {: Uyu, uju, uju-iŕintzi, ujuju.

ujuika. (sots): *adond.* Deadaŕ-egiten ari-izatea.

ujuju. (sots): iz. Ikus.: Ujui. Uju-ifintzi.

ujujui. (sots): *iz.* Deadaf slays.

ujujuka. (sots): *adond.* Deadaŕak egiten ari-izatea.

uk. (arpen): *ad.* Aŕ ezak, aŕ zak.

uk-andel. (eskuandel): *iz,* Ikus,: Eskuandel. {: Esku-laŕu.

ulc-egIn. (zof): *ad.* Ikus.: Kilimori-egin. {: Molokot.

uk-ezuf. (ezuŕ): *fz:* Ikus.: Ukal-ezuŕ. Ukondo-ezuŕ,

uka. (ezetza): *iz.* Ikus.: Ezetza. I: Uko,

ka-diteken. (ukapen): *izond.* Ezetza eman dakiokena.

ka-egin. (zula): *ad.* Zula egin. j: Ukain.

ka-erantzun. (erantzupen): *iz.* Ezetz erantzutea. (ukapen): *iz.* Berbera.

ka-eziñezko. (ukapen): *izond.* Ikus.: Ukaezin. j: Ukagaitz.

uka-muka. (kolokadura): *iz.* Ikus.: Kolokadura. j: Aiko-maiko.

uka-txuntxuf. (ezuŕ): *iz.* Ukal-ezuŕaren mutuŕa.

uka-ur. (ibai): *iz.* Nunbait ura geldituta dagoena. j: Ukatz.

ukaba. (beso): *iz.* Ikus.: Ukalondo. Ukaondo, ukauf.

ukabeil. (esku): iz. Ikus.: Esku-batu. Eskubil, ikubil, okabil, txiztu, ukabil, ukami, ukamilo, ukaribil, ukarai-mulo, ukubeil, ukubil, ukumii, ukumilo, ukumuil.

ulcabeil, (tanpa): *iz.* Ikus.: Ukabilkada. I: Okaldako, ukabilko.

ukabil, (esku): *iz.* Esku itxita. Ikus.: Esku-batu. j: Eskubil, ikubil, okabil, txiztu, ukabeil, ukabil, ukamilo, ukaribit, ukarai-mulo, ukubeil, ukubi], ukumil, ukumilo, ukumuil, okail, okalda, okabil, murtzi, ukarai-mulo, ukaribil, ukail, ukabel, ukabilo, ukaire, ukanbilo, ukubeila, ukuinuila.

ukabil-jarduketa. (kirol): iz. Ikus.: Ukabil-kiroi.: Ukabilketa.

ukabil-kirul, (kiro]): *iz.* Arau batzuen pean ukabi]ka egiten dan buŕuketa. I: Elcusketa bezeta, bi notiñen artean ofelakoa egiten dana. I: Musturketa, ukabilketa, ukabil jarduketa.

ukabil-makilka. (tanpa): *adond.* Ukali eta makilakaz tanpak ematen ari-izatea.

ukabil-oltza. (kiroi): *iz.* Ukabil-kirola egiten dan tokia.

ukabil-ukaldika. (tanpa): *adond.* Ukabilkak ematen ari-izatea.

ukabildu. (esku): *ad.* Zerbait eskuaz artu.

ukabilka. (esku): *adond* Ukabilez joizen ad-izatea. I: Txiztuka, okabilka, • ukamilka, ukubilka, ukumilka, ukumil-ukaidika, ukumikaldika, tziztuka, ukumilkaldi, ukuabil.

ulcabilkada, (esku): *iz.* Ukabilez emandako tanpa. I: Musukun, okaidako, ukabeil, ukabilko, ukabilako, ukumilkaldi, ukubeil.

ukabilkaldi. (tanpa): *iz,* Ukabilaz cmandado tanpa-muitzoa.

ukabiikari. (tarot): *izond.* Ukabil-kirolean ad dana. j: Ukabilakari.

ukabilkatu. (tanpa): *ad.* Ukabilkadak eman.

ukabilketa. (kirol): iz. Ikus.: Ukabil-Kirol. (: Musturketa, ukabil jarduketa.

ukabilko. (tanpa): *iz.* ikus.: Ukabilkada. Ukabeil.

ukabilada, (tanpa): *iz.* Esku zabataz arpegian emandako tanpa. Ukabilako.

ukabilako. (tanpa): iz. Ikus.: Ukabilada.

ukabilazoka, (tanpa): *adond.* Ikabilaz tanpak ematen ari-izatea.

ukabileratu. (lanpa): *ad.* Ukabilaz tanpak eman.

ukabilo. (esku): *iz.* Ikus.: Ukabil. I: Esku-batu, ukaire.

ukabizi, (ezpata): iz. Ikus.: Sastakai. Auze.

ukadura. (ezetza): *(a,* Ikus,: Ezetza. I: Uka, uko, ukaera, ukamen, ukatze.

ukaera. (ezetza): iz. Ikus,: Ezetza. I: Ukadura.

ukaezin. (ukapen): *(road.* Ukatu ezin ditekena. : Uka-eziñezko, ukagaitz, katu-ezin, ezin-ukatuzko,

ukarai. (ukapen): *izond.* Ukatzekoa dana.

ukagaitz. (ukapen): *(road.* Ikus.: Ukaezin.I: Uka-eziñezko,ukatu-ezin.

ukagafi. (ukapen): *izond.* Ukatu ditekena.

ukai, (beso): iz. Ukondotik esku-mutuŕeraño dagoen besoaren zatia. Ukarai-ondo, besagain, uko. (neuŕi): *iz.* Luzerarako neuŕia. I: Ukaibo.

ukai-antzeko. (beso): *izond.* Ukondoaren antza duena,

ukai-barne elbafi. (mutiduma): iz. Ukai-kirioaren elbaf]tasuna,

ukai-barne kirio. (beso): *Ia.* Ukai-ezufeko ldrioa.

ukai-barne zaingoñ. (zain): *iz.* Ukai-ezufeko zain-goŕia.

ukai-ezuf. (ezuŕ): *iz. ikus.:* Besatxuf-ezuŕ. J: Ukal-ezuŕ, ukandezuŕ, ukezuŕ, uko-ezuŕ, ukondo-ezuŕ, ukundo-ezuŕ, kondoko-ezuŕ, ukai-barne ezuŕ,

ukai-giaf. (giñaŕe): *iz.* Besagaiñeko giñafeak. I: Ukayaren giñcdea, ukaiko giaŕ.

ukaiko. (giñaŕe): *iz.* Ikus.: Ukai-gicd.

ukaiko glaf. (giñaŕe): *iz.* ikus.: Ukai-giaŕ.

ukaire. (aberastasun): *(rand.* Aberatsa dana.

ukailo. (neuŕi): ŕa. Ikus.: Ukai.

ukailu, (min): *iz.* Ongafirako mifiak. (ongaŕi): *Ia.* Berbera.

ukatn. (zula): *ad.* Zula egin. Ikus.: Uka-egin.

ukabndu, (emanketa): *ad.* Email, Oman-egin. I: Ukaiñi; ukañi. (emote): *ad.* Berbera.

ukaintzai. (zaintza): *izond.* Ukaiña zaintzen duena.

ukaintze. (emote): *iz.* P.matea, emotea.

ukaiña. (egurki): *iz.* Ueskak egiteko egurkiak. (ueska): *iz.* Berbera.

ukaiñi. (emanketa): *ad.* Ikus.: Ukaindu. ^: Ukañi. (emote): *ad.* Berbera.

ukaire. (esku): *iz.* ikus.: Ukabil. Ukabilo, ukanbilo.

ukaireko. (ustaitxo): iz. ikus.: Besoko. Ukarai-ustei, ukaraiki.

ukaireko omen. (oren): iz. Esku-mutufean eramaten dan arena.

ukaite. (ukantza): ŕa. Ikus.: Ukantza Eukipen, ukeite.

ukattz. (ur): *iz.* Isuritako ura. (itz): *iz.* Ukatzekoa dan itza. (ukapen): (ŕz• Berbera.

ulcaitza. (aberastasun): ŕz. Aberastasunak, ogasunak. (ogasun): *iz.* Berbera. (yarauspen): 1 *iz.* Yarauspenez eukiten dana.

ukaizte. (erdialdi): *iz.* Abereen erdialdi txaŕa.

ukaiztu. (erdialdi): *ad.* Abereen kuma-egoiztoa egin.

ukakin. (erdialdi): ŕz. Abereen kuma-egoiztea.

ukakiro. (ukapen): *adond.* Ukatzen ari-izatea. I: Ukatuki, ukatuz.

ulcakizun. (ukapen): iz. Ukatzekoa dana.

ukakkf. (etsimen): *izond.* Oauzak etsimenez begiratzen dituena. I: Etsikof, ezkof, gaitz-aldeko, gatxeresti. ,

ukal-ezuf. (ezuŕ): *iz.* Ukondoko ezuŕa. Ukondo-ezuf, ukand-ezuŕ, uk-ezuf, besatxuŕu-ezuŕ, ukai-ezut, ukandezuf.

ukaldi. (tanpa): *iz. ikus.:* Tanpa. Panpafiko, tuiiako. (osterakuntza): Osterakuntzan jaŕaitzen diran egipenen bakoitza.

ukaldi. (tanpa): iz. Tanpak ugari ematea.

ukaldika. (tanpa): *adond.* Tanpak emateu ari-izatea.

ukaldikari. (tanpa): *izond.* Tanpak ematen dituena.

ukaldikatu. (tanpa): *ad.* Tanpak eman.

ukaldura. (zauri): *iz.* Ikus.: Zauri. J: Ebakinde.

ukale. (ukapen): *izond.* Ukatzen duena.

ukalki. (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Besabum. Soin-gurutz.

ukaloudo. (bum): *iz.* Beso ta ukayaren arteko lokezuŕa. Tkus.: Ukondo. Besainki, besatuŕu, besatxuŕu, bexainko,bexango,beso-kozko,beso-txuŕu, ukaondo, ukando, ukundu, okalondo, ukaba, ukarondo.

ukalondoka. (tanpa): *adond,* Ukatandoz tanpak ematen ari-izatca.

ukalondoko andiko, (amen): *izond.* Eragipen aundikoa dana.

ukarnaila. (landare): *iz.* Ikus,: Ukamaila,

ukamailo. (landare): *iz.* Uixtaren antzekoa dan landarea. I: Ukamaila,

ukamen. (ezetza): iz. Ikus.: Ezetza. I: Ukadura. (ziñ-auste): *iz.* Ikus.: Ziñ-auste. Sayeskeria, ukatze.

ukamendu. (ukapen): iz, lkus,: Ukazen. | : Ezmendu.

ukamil, (esku): iz, Ikus,: Esku-batu. Eskubil, ikubil, okabil, txiztu, ukabeil, ukabil, ukamilo, ukaribil, ukarai-mulo, ukubeil, ukubil, ukumil, ukamilo, ukumuil.

ukamilka. (tanpa): *adond.* Tkus.: Ukabilka. J: Okabilka, ukubilka. (esku): *adond.* Berbera.

ukamilo. (esku): iz. Tixita dagoen ukamila. Ikus.: Esku-batu. J: Eskubil, ikubil, okabil, txiztu, ukabeil, ukabil, ukamil, ukaribil, ukarai-mulo, ukubeil, ukubil, ukumil, ukumilo, ukumuil.

ukan. (ukantza): *ad.* Izan iragankoŕaren zentzuna duen aditza. J: Uken. (aberastasun): *iz.* Ikus.: Aberastasun. Ogasun.

ukan-arazi. (ukantza): *ad.* Ukan-eragin.

ukan-leŕo. (zenbakun): iz. Ogasunen leŕoa. (ogasun): *iz.* Berbera.

ukanbilo. (esku): *iz.* Ikus.: Ukabil. Ukaire.

ukand-ezuf. (ezuf): *iz.* Thus.: Ukal-ezuŕ. Ukondo-ezuŕ.

ukandetu. (ziñ-auste): *ad.* Ziñ-austea egin.

ukandezuf. (ezuf): *iz.* Ikus.: Besatxuŕu-ezaŕ. j: Ukai-ezuŕ, uka]-ezuŕ.

ukando. (beso): iz. Ikus.: Ukondo, J: Besainki, besatuŕu, besatxuŕu, beso-kozko, beso-txuŕu, bexainko, bexango, ukalondo, ukaondo, ukundu, ukondo.

ukandun. (ukantza): *izond.* Aberatsa dana. J: Maritsa. Ikus.: Ukanduru.

ukanduru. (ukantza): *izond,* Ukantzari dagokiona. Ikus.: Ukandun.

ukanez. (ukantza): *adond.* Eukitzcan ari-izatea.

ukanki. (ukantza): *adond.* Eukitean ari-izatea.

ukaukide. (ukantza): *izond.* Ukantza bateau zati bat edo batzuk dauzkana.

ukantsu. (aberastasun): *izond.* Ikus.: Ukandun.

UKANTZA. *iz.* Norbaitek bete aalgoan zerbait eukitzearen egipen eta ondorioa. ^: Eukitzen dana, eukipen, eukitza, eukitze, ukaite. II (aberastasun), (gozamen), (iraun-azte), (jabetza).

ukari. (emote): *ad.* Ikus.: Ukaindu. Ukaiñi.

ukaondo. (beso): *iz.* Ikus.: Ukondo. J: Besainki, besaiuŕu, besatxuŕu, beso-kozko,beso-Ixuŕu,bexainko,bexango, ukalondo, ukando, ukundu, ukaba, ukarondo, ukauŕ.

UKAPEN. iz. Ukatzen dana. j: Ukatzeari dagokiona. Ukatzearen egipen eta ondorioa. I: Tifit egitea, ezmendu, emmen, ukamendu. ii (deboku), (esangaizpen), (ezetza), (jarkipen), (jazargo), (tiŕit).

ukarai. (esku): *iz.* Ikus.: Eskubitoŕ. Ukare, ukari, esku-ituŕ, esku-mamul, besamutuŕ, eskumutuŕ, ukarei.

ukarai-burdiña. (ereztun): *iz.* Tkus.: Esku-estun.: Esku-biluŕ.

ukarai-mulo. (esku): *iz.* ikus.: Esku-batu. I: Eskubil, ikubil, okabil, txiztu, ukabeil, ukabil, ukamil, ukamilo, ukaribd, ukubeil, ukubil, ukumil, ukumilo, ukumuil, ukarai-muiio.

ukarai-ondo. (beau): *iz.* Ikus.: Ukai.

ukarai-ugal. (ximus): *iz.* Ilkarayaren laŕuzka kurkurua. (esku): In. Berbera.

ukarai-ustei. (ustaitxo): iz, ikuS.: Besoko, J : Besostun, ukaireko.

ukaraiki. (ustaitxo): *iz.* Ikus.: Besoko. j: Ukaireko.

ukaraiztun. (ustaitxu): *iz.* Esku-mutuŕean eramaten dan ustaitxoa.: Ukaretako.

ukarazi. (ukapen): *ad.* Ukatu-eragin.

ukare. (esku): *iz. Tkus.:* Eskubitoŕ, Ukarai, ukari, esku-ituf, esku-mamul, ukarei.

ukar$_{t}$i, (calm): *iz.* Ikus.: Uksrai. j: Ukare.

ukaretako. (ustaitxo): iz. Ikus.: Ukaraiztun.

ukargile. (ukaŕ): *izond. ikus.:* TJkaŕ-agile. j: Ukaŕ-emaile.

ukari. (esku): iz. ikus.: Eskubitoŕ. Ukarai, ukare, esku-ituŕ, esku-mamul.

ukiaribil. (esku): iz. ikus.: Esku-batu. f: Eskubil, ikubil, okabil, txiztu, ukabeil, ukabil, ukamil, ukamilo, ukarai-mulo, ukubeil, ukubil, ukumil, ukamilo, ukumuil,

ukarketa. (ukaf): iz. Ukafen bilketa.

ukariarl. (aka): *izond.* Ikus.: Ukaŕ-agile. Ukaŕ-emaile, ukarti, ukartzale, ukaŕzalc.

ukarondo. (beso): *iz.* Ikus.: Ukalondo. J: Ukaondo,

UKAII. *iz.* Txiroai goi-maitasunez ematen zayona. j: Eŕemusiñs, eŕaki-sari, eskesari, sorospide. II (emanketa), (emote), (eskalego), (onegipen), (txirotasun), (urgazpen).

ukaba. (lo): *adond* Lo-kuluskak marten ari-izatea. : Ikus.: Lo-kuluska.

ukaf-egile, (ukaf): izond. Ukaŕak egiten dituena. I: Ucaŕ-emaile, ukargile, ukarlari, ukarti, ukarizale, ukaŕ-zale.

ukafeina. (mokol): *iz.* Sabai ta goiko zotaren artean dagoen mokola.: Ukaŕeña.

ukafemaile. (aka): *izond.* Ukaŕak ematen dituena. j: Tins.: Ukaŕ-egile. J: Ukargile, ukarlari, ukarti, ukarizale, ukaŕ-zale.

ukaf-eskalari. (eskari): *izond.* Ukafak eskatzen dituena. (ukaf): *frond.* Berbera.

ukaŕ-jai. (jai): *iz.* Ukaŕak biltzeko antolatzen dan jaya.

ukat-zisku. (ukaf): *iz.* Ukafak emateko faindia eramaten zan ziskua.

ukarti. (ukaf): *izond.* Ikus.: Oka-agile. I: Ukaŕ-emaile, ukarlari.

ukartu. (eriondura): *ad.* **Eriondura** egin.

ukartxo. (ukar): *iz.* Ukaf txikia,

ukartzale. (ukaŕ): *frond.* Ikus.: Ukaŕ-egile. I: Ukaf-emaile, ukarlari, ukaŕ-zale.

ukat-egin. (enoa): *ad.* Enoaz nekatu. (atzeraldi): *ad.* Atzeraldia egin.

ukad. (ziñ-auste): *izard.* Ziñ-auste egiten duena. J: Ukatzaile.

ukatu. (ukapen): *ad.* Ezetza eman, uko-egin. J: Utz-eritzi. (zula): *ad.* Zula-egin, ezin geyago egin. (pilota): *ad.* Plata jakoan utz-egin.

ukatu-burua. (opakuntza): *ad.* Beta bunua opatu.

ukatu-ezin. (ukapen): *frond.* Ikus.: Ukaezin. I: Ukagaitz, ezin-ukatuzko.

ukatu-ez€ñeko. (eskiertasun): *izond.* Eskieŕ dana.

ukatuki. (ukapen): *adond.* Ikus.; Ukakiro. j: Ukatuz.

ukatuz. (ukapen): *adond.* Ukaten ari. izatea. I: Ukakiro, ukatuki.

ukatx egin. (jarkipen): *ad.* Eted€ze bat bare jarklpenean galdu. (efedize): *ad.* Berbera.

ukatxuntxuf. (ezur'): /2. Ukai-ezuŕaren goiko mutuŕean lekoreruntz ateratzen dan zatia.

ukatz. (ur): *iz.* Ikus.: Uka-ur.

ukatza€Ie. (ukapen): *izond.* Ukatzen duena. I: Ukazale, ukazaile. (gezuŕ): *ftond.* Gezuŕaren aurka ad dana. (erantzupen): *izond Safi* erantzuten duena. (zin-auste): jj *izond.* Ikus.: Ukati.

ukatze. (ezetza): *iz.* Ikus.: Ezetza. I: Ukadura. (jazarketa): *L.* Ikus.: Jazarketa. I: Jazartze. (opakuntza): *iz.* Ikus.; Opakuatza. I: Opakunde. (zin-auste): *iz. Ikus.:* Zin-auste, I: Ukamen, uzketa, ziñets-uko.

ukatzeke. (ezetza): *adond.* Ukatu gabe.

ukatzeko, (ukapen): *izond.* Ukapena egitekoa dana.

ulcatzue. (ukantza): *ad.* Euki ezazute. (: Ikus.: Ukazu.

ukauŕ, (beso): *iz.* Ikus.: Ukaondo. I: Ukaba.

ukayeko. (beso): *izand.* Ukondo bat laze dana. (gudu jantzi): *ft.* Gudu-jantzian ukondoko zatia.

ukazaile. (ukapen): *izond* Ikus.: Ukatzaile. Ukazale.

ukazkatu. (kaŕakadura): *ad.* Kaŕakadura egin.

ukazu. (ukantza): *ad.* Eukin ezazu. E: Ikus.: Ukatzue.

ukeite. (ukantza): *iz.* Eukitzea.

nken. (ukantza): *ad.* Ikus.: Ukan.

ukeudu. (igorztura): *ft.* Ikus.: Gantzugailu. Gantzuki.

ulcendun. (ukantza): *izond.* Daukana, jabea dana. I: Ukenduru, ukentsu.

ukeuduru. (ukantza): *izond* Ikus,: Ukendun. I: Ukentsu.

ukengei. (zati): *iz.* Osoa dan baten zatia.

ukeutsu. (aberastasun): *izond.* Aberastasun aundia daukana. Ikus.: Ukendun. j: Ukenduru, uketsu.

ukeri. (kutsu): *iz.* Ikus.: Kutsapen. Kinotasun.

ukeritu. (kutsu): *ad.* Ikus.: Kutsutu. E: Kozatu.

uket. (mingaztasun): *izond.* Ikus.: Mingof. J: Mingots, minkatz. (gupiera): *ŕzond.* Okeŕa dana,

ukezuf. (ezuŕ): *iz.* Ikus.: Besatxuŕu-ezuŕ. ^: Ukai-ezuŕ, uko-ezuŕ, ukondo-ezuŕ, ukundo-ezuŕ.

old . (ikumen): ad. Ikutzearen egipena. Ikus.: Ikumen. ; Ikutu, ikuipen, ukipen, ukin. (igali): *L.* Gurbitzar+en Igalia.

uki-aldituo. (ikumen): *iz.* Ikutze txikia.

uld-befitzalle. (ikumen): *izond.* Betiz ikutzen duena.

uki-bilduf. (ikumen): *L.* Ikutzeko bilduŕa.

uki-egin. (ikumen): *ad.* Ikus.: Ikutu. Onkitu, ukilu, ukutu, unkitu.

uki-ezin. (ikutnen): *izond.* Ikutu ezin ditekena. Uki-eziiñezko, ukigailz. (soin): *izond.* Soingabekoa dana. I: Ukigaitz. (indarkeri): *izond.* Indartu ezin ditekena. : Uki-eziñezko, uki-gabe.

uki-ezintasun. (indarkeri): iz. Ikus.: Uki-eziña.

uki-eziña. (indarkeri): iz. Indartu ezin izatea. j: Uki-ezintasun.

uki-eziñezko. (Homan): *izond.* Ikus.: Uki-ezin. I: Ukigaitz. (indarkeri); *izond.* Berbera. I: Uk€-gabe.

uki-eziñik. (indarkeri): *adond.* h id-eziñeau ari-izatea.

uki-gabe. (landueza): iz. Landu gabe dagoena. (indarkeri): *izond. Ikus.:* Uki-ezin, I; Uki-eziñezko.

uki-gabeko. (ikumen): *izond.* Ikutu gabe dagoena.

uki-neurkin. (neuŕi): *iz.* Ikumena neurtzeko lanabesa, (ikumen): Berbera.

uki-oarmen. (konormen): *iz,* Ikumenaren konormena. I: Uki-sendimen. (ikumen): iz. Berbera.

uki-sendimen. (konormen): iz. Ikus.: Uki-oarmen.

uki-une. (ikumen): *iz.* Makobila lekoretik ikutzea. (kaŕakadura): *iz.* Kaŕakatzen dan tokia.

ukialdi. (ikumen); *iz.* Tkutzearen egipena. I: Ukiera, ukiketa, ukipen, ukitze, ukieta, ukintze,

ukibera. (biotzondo): *izond.* Unki-efexa dana. I: Ukigaŕi.

ukiberatasun. (biotzondo): *L.* Unki-eŕex izatea.

ulcibefitu. (ikumen): *ad.* Beŕiz ikutu. (aldakera): *ad.* Eraz aldatu.

ukidazki. (Rutan): *iz.* Eskuz egindako idazkia edo gutuna.

ukidura. (ikumen): *iz.* Ikutzearen egipena. E: Ukitza.

ukiera. (ikumen): *iz.* Ikus.: Ukialdi. Ukiketa, ukitze, ukieta, ukimentu.

ukieta. (Homan): iz. Ikus.: Ukialdi. Ukiketa, ukiera, ukimentu, ukintze.

ukiga€. (ikumen): *izond.* aunt ditekena. l: Ukigafi. (gai): *(amid.* Gayezkoa dana.

ukigaitz, (ikumen): *izond.* Ikus.: Uki-ezin. I: Uki-eziñezko. (sain): *izond.* Ikus.: Uki-ezin,

ukigaŕt. (ikumen): izond ikus.: Ukigai. (soin): *izond.* Soiñari dagokiona. (erakarpen): *izond.* Erakartzen duena. (biotzondo): j *izond.* Ikus.: Ukibera. (izen): II *izond.* Izena aipatzen duena.

ukigafiro. (biotzondo): *adond.* Biotzonda aundiak soŕerazten ari-izatea.

ukigune. (ikumen): *iz.* Ikutzeko gunea.

ukika. (ikumen): *adond* Ikutzen ari-izatea.

ukiketa, (ikucnen): iz. Ikus.: Ukialdi, Ukiera, ukimen, ukin, ukipen, ukitze, ukieta.

ulcil. (igali): *iz.* Gurbizaren igalia.

ulcimat. (neuŕizti): iz. Makobila lekorerik ikutzen duen **mats.** l: Ukitalde, ukitzaile.

ukimen. (ikumen): *iz.* Ikus.: Ikumen. I: Ikutumen, ukiketa, ukin, ikuimen.

ukimentu. (ikumen): *iz.* Ikus.: Ukiera Ukieta.

ukin. (ikumeu): *iz.* Ikus.: Uki. I: Ukiketa, ukimen.

ukintze. (ikumen): *iz.* Ikus.: Ukialdi. Ukieta.

ukipen. (ikumen): *iz.* Ikus.: Tkuipen. Uki, ukia€d€, ukiketa, ukilze.

ukitalde. (neuŕizti): *iz.* Tkus.: Ukimaŕ. I: Ukitzaile.

ukitu. (ikumen): *ad.* Ikus.: Ikulu. Ekutu, ukuitu, uki-egin, ukutu, likiatu. (mingaztasun): *ad.* **Ardoa** mingazten asi. (szen): *(ad.* **Izena** aipatu.

ukieua. (mingaztasun): *ŕzond.* Mingaztuta dagoena. (fazakeri): izond, Fazakeriz ari dana. (gaitzipen): *izond.* Gaitzipena jasan duena.

ukitugabe. (ikumen): *izond.* Ikutu gabe dagoena. : Ukigabe, ukitzeko.

ukitulcizun. (ikumen): iz. Tkutzeko dagoena.

ukitza. (ikunren): iz. Ikus.: Ukidura.

ukitzaila, (neuŕizti); iz. Ikus.; Ukimaŕ. I: Ukita€de.

ukitze. (ikumen): *iz*. Ikus.: Ukialdi. Ukiera, ukipen, ukiketa.

ukitze-afi. (aŕi): *iz*. *Ikeŕ-aŕia* dana.

nkitzeko. (ikumen): *izond.* Ikus.: Ukitugabe. j: Ukigabe.

ukiz. (ikumen): *adond.* Makobiia Ickoretik ikutzen ari-izatea.

uko. (ezetza): iz. Ezetza egitea. (beso): *iz*. Ukondotik csku-mutuŕeraño doan beso-zatia. Besagain, ukai. (bestekoitasun); *iz.* Bestelcoitasunezko biotzondoa, Yainkoa edo urkoaren beaŕak norberarenak baño lenago jartzea dana. (alditxaŕ): II *iz*. Ikus.: Burtzoraldi. Laŕi-aldi. (utziera): 1j *iz*. Ikus.: Utziera. Eŕezkeri. (moteltasun): *iz*. Ems.: Moteltasun. j: Totettasun. (joko): *iz*. Ikusi-makusi jokoan, asmatzea noribait eziña zayola adierazteko itza.

uko egin. (indaf): *ad.* Indafak galdu. (iguintza): *ad.* Iguintza eman. (ukapen): II *ad.* Ukapena egin. I: Utzeritzi. (utziera): i *ad.* Utziera egin.

uko-agiri. (utziera): *iz*. Utziera jakin erazteko agerkaya.

ulco-artzedun. (utziera): *izond.* Utziera egitekoa dana.

uko-babes. (gudu-jantzi): ŕz. Gudu-jantzian ukoa babesteko zatia.

uko-egile. (ukapen): *izond.* Uko egiten duena. I; Ukolari, ukotari. (gaitzipen): izond. Gaitzipena egiten duena. (ziñ-auste): II izond. ziñ-austea egiten duena. I: Ukolari.

uko-egite. (utziera): *iz*. Utziera egitea. (ziñ-auste): *ŕz.* Ziñ-austea egitea. (lagatze): II *iz*. Eats.: Lagatze. Uzketa, uzkunde. (gabetze): jl *iz*. Ikus.: Gabetze. I: Pairamendu.

uko-eragin. (iguintza): *ad.* Iguintza eragin.

ulco-erautzun. (erantzupen): *iz*. Ezezko erantzupena. (ukapen): *iz*. Berbera.

uko-erdi. (mauka): iz. Mauka-erdi.

ulco-ezu£ (ezuŕ): *iz*. Ukoaren ezuf luze ta lodiena. Ikus.; Besatxufu-ezuf. I: Ukezuŕ, ukondo-ezuŕ, ukundo-ezuŕ.

uko-gale. (eztabaida): *izond.* Norbaitek bayezten duenaren aurka esaten duena.

uko-itzak. (itz): *iz*. Uko-galeak diran itzak. (eztabaida): *iz*. Berbera.

ulco-jabe. (utziera): *izond.* Utziera egitekoa dana.

uko-milo. (tanpa): *iz*. Ukabiiaz emandako tanpa.

ukodun. (motcltasun): *izond.* Ikus.: Mote1. I: Total.

ukodura. (moteltasun): *iz*. Moteltasunez ari-izatearen egipena.

ukoka. (jazargo): *adond.* Jazargo egiten ari-izatea.

ukoka-ibili. (erantzupen): *ad.* Batt erantzupenak egiten ari-izan.

ukoki. (ukapen): *adond.* Uko egiten ari-izatea.

ukolari. (ukapen): *izond.* ikus.: Uko-egile. (: Ukotari. (ziñ-auste): *izond.* Berbera. (zin-gaizto): *izond.* Zin-gaiztoa egiten duena.

ulcoilco. (iz-adaf): *iz*. ikus.: Iz-adaŕ, Ubai.

ulcolondo. (beso): *iz*. Ikus.: Ukondo. I: Besatxufu.

ulcolpe. (itxaso): *iz*. Ikus.: ltxaski, I: Itxas-tanpa.

ukomiloka. (tanpa): *adond.* Ukabilaz tanpak ematen ari-izatea.

UKONIATZE. *iz*. Mutuŕa izanezik, Iuf azpian, eŕotu dezan, landare baten aldaska bat sartzearen egipena; aldaska ori enbufetik atera gabe. ll (abar), (baratz), (landaketa), (loretegi), (matsondo), (zugatz), (zurtoin). (bean): *iz*. Ukondoa tinkotzea.

ukondo. (zoko): *iz*. Beso *ta* besagain arteka lakezufaren atzeko zati irtena. I; Ukundn, ukundu. 3kus.: Okondo. I: Okonda-zulo, okalondo, ukando, ukundu, besatxuŕu. (zoko): *iz*. Ikus.: Zoko. Okondoa. (etxegain): II *iz*. Etxegaiñeko langa. (bide): i1 *iz*. Bideko biurgunea,

ukondo-ezkabe. (azteri): ŕz. Ukondoan ateratzen dan azteria.

ukondo-ezuŕ. (ezuŕ): *iz*. ikus.: Besatxufu-ezuŕ. j: Ukezuf, uko-ezuŕ, ukundo-ezuŕ, ukal-ezuf, ukand-ezuf, uk-ezuŕ.

ukondo-giltz. (lokezuŕ): is. Ukondoko lokezufa. j: Ukondo-kabiia•

ukondo-kabii. (lokezuŕ): *is.* Ukondoko lokezufa.

ukondo-kabtla.. (lokezuŕ): *iz*. Ikus.: Ukondo-giltz,

ukondo-leku. (leyo): *iz*. Leyoan ukondoak ipintzeko tokia. I: Ukondo-taula.

ukondo-taula, (leye): ŕz. Ikus.: Ukondo-leku.

ukondo-ukaldi, (bean): *iz*. Ukondoz emandako tanpa. (tanpa): *iz*. Berbera.

ukondoka. (tanpa): *adond.* Ukondoaz tanpak ematen ari-izatea.

ukondnkada, (tanpa): *iz*. Ukondoaz emandako tanpa.

ukondokatu. (beso): *ad.* Ukondoaz tinkotu.

ukondokatze. (beso): *iz*. Ukondoaz tinkotzea.

ukoudoko. (beau): izond. Ukondoar dagokiona. (arabaki): *iz*. Ukondo aldean egindako arabakia.

ukondotu. (beso): *ad.* Ukondoak nunbait tinkotu.

ukondoz-ukondo. (bean): *adond.* Bi notin ukondoz alkarturik ari-izatea.

ukondoztatu. (bcso): *ad.* Ikus.: konkatu.

ukonka-lelcu. (beau): *iz*. Ukondoak jartzeko toki egokia.

ukonkatu. (beso): *ad.* Ukondo gañean tinkotu. I: Ukondoztatu.

ukorde. (mauka): iz. Ikus.: Maulca. I: Besamaunka.

ukof. (atzetasun): *izond.* Ikus.: Ukakof. (ordainketa): *izond.* Gaizki ordaintzen duena. (ezerakotasun): *iz*. Ikus.: zerakntasun. I: Egokitasun-eza.

ukortasun. (atzetasuu): *iz*. Ukakoŕa izatea.

ulcotari. (ziñ-auste): *izond.* Ikus.: Uko-egile. j: Ukolari,

ulcoti. (jauzketa): *iz*. Oin tinkaturik egindako jauzketa. Ikus.: Jauzketn. Ikoti, txapart, zapart, xanpiluz, iuiti, jauzizko.

ukotika. (jauzketa): *adond.* Jauzketak egiten ari-izatea.

ukoz. (ukapen): *adond.* Ukapenez ari-izatea.

uku. (indarkeri): *iz*. Ikus.: Indarkeri. Boalda.

ukuatu. (gelditze): *ad.* Ikus.: Geratu. I: Ukuratu.

ukubeil. (eska): *iz*. Ikus.: Esku-batu. I: Eskubil, ikubil, okabil, txiztu, ukabeil, ukabil, ukamil, ukamiia, ukarai-mulo, ukaribil, ukubil, ukamil, ukumilo, ukumuil.

ukubeila. (esku): *iz*. Ikus.: Ukabil, I; Ukubil, eskubalu.

ukubil. (esku): *iz*. Ikus.: Esku-batu. I: Eskubil, ikubil, okabil, txiztu, ukabeil, ukabil, ukamil, ukamilo, ukeribil, ukarai-mulo, ukubeil, ukumil, ukumilo, ukumuil, ukubeija.

ulcubilka. (tanpa): *adond.* Ukabiiaz tanpak ematen ari-izatea. ; Ukabilka, ukumilka, ukamilka.

ukuerazi, (gelditze): *ad.* Gelditu eragin.

ulcugaŕi. (gelditze): ŕzond. Geldirik utzi dezakena.

ukuil. (almen): *iz*. Almena izatea.

ukuilatu. (matsondo): *ad.* Matsondoad zurkaitza ipiñi.

ukuilu. (zoko): *iz.* Ikus.: Zoko. I: Okuilu. (abeltegi): Iz. ikus.: Ukulu.

ukuilu-aska. (abeltegi): iz. Ikus.: Aska. Aŕaska.

ukuilu-atxuf. (gaŕaztulu): *iz.* Abereen ona erabiltzeko gafaztulua.

ukuiludun. (eritasun): *izond.* Baba-eritasuna izatea duen abera.

ukuiluratu. (abeltegi): *ad.* Ulculura sartu edo craman.

ukuin. (eskuandel): *ft.* Ikus.: Eskuandel. Esku-estalki.

ukuindoicl. (eskuandel): ŕ.e. Eskuandelak dagozen edo saltzen diran tokia.

ukuitu. (ikumen): *ad.* Ikus.: Tkutu.: Ukitu.

ukuka. (ikumen): *adond.* Ikutzen ari-izatea.

ukul. (txori): *iz. Ikus.:* Okil. I: Okilo.

ukulu. (abeltegi): *iz.* Idientzako bafloa. I: Ukulo.

ukulu-uagusi. (abeltegi): *izond.* Abere ta abeltegiak zaintzen dituena.

ulculu. (abeltegi): *iz.* Abereak egoteko alontzen dan told berezia. I: Estarbi, gotta, korta, ikuilu, situ, okuiiu, saltagailu, saltai, tegi, teki, ukuilu. (zoko): iz. Naiz ukuluan naiz sukaldean dagoen txokoa.

ukulutaf. (abeltegi): *izond.* Ukuluan jayo dana.

ukumikaldika. (tanpa): *adond.* Ikus.: Ukabilka. I: Ukamilka.

ukamil. (esku): ŕ.e. Ikus.: Esku-batu. I: Eskubil, ikubil, okabil, txiztu, ukabeil, ukabil, ukamil, ukamilo, ukarai-mulo, ukaribil, ukubeil, ukabil, ukumilo, ukumuol, ukumuila.

ukamil-ukaldika. (tanpa): *adond.* Ikus.: Ukabilka. Ukumilka.

ukumilka. (tanpa): *adond.* Ikus.: Ukabilka. Ukubilka, ukamil-ukaldika, ukurnikaldika.

ukumilkaldi. (tanpa): ŕ.e. Ikus.: Ukabilkada. : Ukabilko.

ukumilkari. (kirol): *izond.* Ukabil-kirolean ari dana.

ukumilakatu. (tanpa): *ad.* Ukabilkz tanpak eman.

ukumilo. (esku): iz. Ikus.: Esku-batu. Eskubil, ikubil, okabil, txiztu, ukabeil, ukabil, ukamil, ukamilo, ukarai-mulo, ukaribil, ukubeil, ukabil, ukamil, ukumui.

ukumuil. (esku): *iz.* Ikus.: Esku-batu. j: Eskubil, ikubil, okabil, txiztry ukabeii, ukabil, ukamil, ukamilo, ukarai-mulo, ukaribil, ukubeil, ukubil, ukumil, ukumilo.

ukumuila. (esku): *iz.* Ikus.: Ukabil. I: Ukumil.

ukunbil. (tanpa): *iz.* Ikus.: Ukabilkada. Ukabilko.

ukundo. (beso): *iz, Tkus.:* Ukondo. [: Ukundu.

ukundo-ezuf. (ezuŕ): iz. Ikus.: Besatxuŕu-ezuŕ. Ukezuŕ, uko-ezuf, ukondo-ezuŕ.

ukundu. (beso): *iz.* Ikus.: Ukondo. I: Besainki, basal-tint, besatxuŕs, beso-kozko, beso-txuŕu, bexainko, bexango, ukalondo, ukando, ukaondo, ukundo.

ukuraerazi. (gelditze): *ad.* Gelditu-eragin.

ukuratu. (gelditze): *ad.* Ikus.: Gelditu. Geltu.

ukurdura. (gupitasun): *iz.* Ikus.: Gupitasun. I: Bete-sine, galbiltasun.

ukurka. (lo): is. Ikus.: Kuluska. Kukuska.

ukuf. (kordokadura): *iz.* lixasontzi naiz gurdiaren kordokadura.

ukufe. (eritasun): *iz.* Kutsugaŕi ta gogoŕa dan eritasuna.

ulcurtatu. (isladura): *ad.* Gorputz legun baten gañean, argiak isladura egin.

ukurtu. (makurdura): *ad.* Makurdura egin.

ukurtua. (makurdura): *frond.* Makurduraz jaŕita dagaena.

Ukurturik. (uztai): *izond.* Uztai eginda berets dagoena.

ukurturik. (makurdura): *izond.* Ikus.: Ukurtua.

ukurtze. (makurdura): *iz.* Ukurturik egotearen egipena.

ukuru. (geldidura): *izond. Ikus.:* Geldi. Geldi. (naretasun): *izond.* Ikus.: Nara. I: Naro.

ukuru-gabe. (naretasun): *izond.* **Narctasunik** eztuena.

ukusi. (ikusmen): *ad.* Ikus.: Ikusi. I: Ekusi.

ulcutafi. (aŕi): *iz.* Uŕezko edo zilaŕezko gauzak aztertzeko erabiltzen dan aŕi-nabaŕa.

ukutu. (ikumen): *ad.* Ikus.: Ikutu. I: Uki-egin, ukitu.

ukutugafi. (ikumen): *izond.* Ikutu ditekena.

ukutute. (ikumen): *iz.* ikus.: Ukutze. I: Ukututxo.

ukututxu. (ilcumen): *iz.* Ikus.: Ukutute. Ukutze.

ukutze. (ikumen): *iz.* Ikutzearen egipena. Ukutute, ukututxu.

ukuxka. (joko): iz. Xokomokoz egiten dan jokoa.

ukuzgu. (ugutza): iz. Ugutza egiteko elizan dagoen tokia.

ukuzi. (ikuzketa): *ad.* Ikuzketa egin. I: Ukuz, ukuzte.

ukuzka. (zikintasun): *izond.* Zikiña dagoena.

ukuzkatu. (azpit): *ad.* Azpil bat kaŕakatu.

ukuzketa. (ugutza): iz. Ugutzaren egipena. Ikus.: Ukuzpen, ukuzte.

ukuzketau. (ugutza): *adond.* Ugutza ematen ari-izatea.

ukuzle. (ugntza): *izond.* Ugutza ematen ari dana.

ukuzpen. (ugutza): iz. Ugutzaren egipena. j: Ukuztc, ukuzketa.

ukuzte. (ugutza): *iz.* ikus.: Ukuzpen. Ukuzketa.

uknztu. (ikuzketa): *ad.* Ikus.: Ukuzi. Ukuz.

ul. (gabctasun): *izond.* Zerbait peitzen zayona. (ikatz-pike): *ft.* Ikus.: Bike. j: Pike.

ul-uldu. (ileondo): *ad.* Ileondoa etotik kendu.

ula. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Onela.: Onelan, unla.

ulabio. (erle): *iz. Ikus.:* Listof. Erlabio.

ulaide. (adiskidctasun): *iz.* Ia adiskidea dana.

ulaln. (cite): *iz,* Eitea duena. j: Ulizain, ulizeiir. (esku-langintzak): iz. Beyen artzaiña. (egazti): *iz.* Ikus.: Gabirai. Mira, ulantxa.

ulaingo. (esku-langintzak): *iz.* Ulain izatearen **langintza. j:** Ulaintza.

uaintza. (esku-langintzak): *iz.* Ikus.: Ulaingo.

ulaide. (aize): iz. Eluŕaz dagoen lufetik eltzen dan aizea.

ulaka. (aots): *adond.* Kaŕasika ari-izatea.

ulakatu. (eke): *ad.* Eitekoa egin edo biurtu. j: Ulakotu.

ulako. (cite): *izond.* Onen antzekoa dana. Onelakoa, urlia, untako.

ulakotan. (cite): *adond.* Antzekoa dan giaaz izatea.

ulakoxe. (cite): *izord.* Auxe bezclakoa.

ulan. (urbiltasun): *adond.* Urbil egotea.

ulankaya. (urizti): iz. Zamak jasotzeko uriztizko **lanabesa.**

ulantsu. (ule): *izond.* Uleakugari dauzkana. J: Ulentsu, uletsu.

ulantxa. (egazti): iz, Ikus.: Min. j: Ulain, ulantza, ulaintxa.

ulantza. (egazti): *iz,* flats.; Mini. I: Ulantxa.

ulaŕi. (itxaso): *iz,* Irabiotu€a dagoen itxasoko ura.

ularte. (ule): *iz,* Ileondoan egiten dan mafa.

ulatsu. (aditzondo): *adond.* la onelakoxea izatea.

ulatu. (eraso-aldi): *ad.* Idiek gizakiak erase.

ulaxe. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Onelaxe. : Onetaatxe, ulaxet.

ulaxeko. (aditzondo): *adond.* Auxe bezela.

ulaxet. (aditzondo): *adond.* ikus.: Onelaxe. Ulaxe.

ulben. (ezeztapen): iz, Ikus.: Ezeztapen. Ezeztadura.

uldeste. (matsondo): *iz.* Matsondoaren ayenak lotzea.

uldestu. (matsondo): *ad.* Matsondoaren ayenak lota.

uldu. (gabetze): *ad. Ikus.:* Gabetu, Mufitu. (eralketa): *ad.* Txindia eralgi. {: Xaatu, xautu. (andeapen): II *ad.* Ikus.: Andeatu. j: Xautu. (garbaltasun): II *izond.* Ikus.: Garbal. I: Soil, ulegabe, uletzaga, ule-bage, xoil. (ikoldura): *ad.* Ikus.: Ikoldu.: Kuzkurtu, xixgortu, zitxortu.

uldu-une. (garbaltasun): *iz,* Abereen laŕuan ulerik gabe dagoen zatia.

ULE. *iz.* Adaf-gayezkoa dan pint zubilkara, ugaztun geyenen eta beste abere batzuenlaŕuaren xuloen artean jayo ta azten dana. J: Ule, uile, txuma.1/ (abelizti), (ari), (bizal), (buztan), (eundura), (eunizti), (denude), (laŕu), (lope), (mozketa), (ofazi), (soin).

ale klrimilau. (ule): *iz.* Kizkurtuta dagoen aka. : Ule aŕo to kizkuŕa, ule-aŕn.

ule meatz. (ule): *in.* ikus.: Ile laŕaki. J: Ile bakan.

ule txorta. (ileonde): iz, Ikus,: UIe-adaŕ, Ule-mordoxka, xirikuŕ.

ule urdin. (ale): *iz, Ikus,:* 11e-urdin. J: liezuri, ule-zuri, ulurdin.

ule zuri. (ule): *iz. ikus,:* IIe-urdin,; Ilezuri, ule-zuri.

ule-adaf. (ileondo): *iz.* Ile-matotsa osotzen dulen txortaen bakoitza. Ule-mordoxka, ule-txorta, (ule): *iz.* Ikus.: Ile-korda. J: Iru-biuf, ule-mordoka, ule-kopet, ule-txorta, xirikuŕ.

ule-antza. (ule): *iz.* **Abere** baten ule edo latuaren izakera, margoa edo zeindasuna. j: Ilcantza.

ule-afo. (ule): iz. Naasita dapper" ulea. Ikus.: UIe-kirimilau..

ule-ante. **(ileondo): iz.** Ulea oŕaztean egiten dan mofa. J: Ulertz.

ule-azteko. (aragi): *iz.* Aragiaren azta osotzeko ipintzen dan zurda.

ule-bage. (garbaltasun): *izond.* Ikus.: Uldu. 1: Ulegabe.

ule-balz. (ule): *izond.* Ulna beltza duena.

ule-bate. (ileoude): iz. Ulcaren ebaketa.

ule-erara. (ule): *adond.* Ule-eraz ani-izatea, j: Ulez-erara.

ule-eun. (eun): *iz.* Artile edo **ziriko-eun** men,

ULE-GURL *iz.* Ziriko-oyal iletsu to tinkoa, bi irazki ta bilbe batez eratua. Belus, eunleun, ileguri, iru-ileta, iruleta. // (elm), (condors), (oyal).

ule-izpi. (ule): *iz.* Ulearen fitsa. : Ikus.: Bilo-izpi. j: Ule-kiza.

ule-izuf. (ule): *iz.* i(iz urctuta dagoen uiea. I: Uk-kizkuŕ.

ule-jauste. (de): *iz.* Ulearen erortzea. J: Ule-mufitze.

ule-kiza. (ule): *iz.* Ikus.: Bilo-izpi. ^: Ule-izpi.

ule-kizlcuŕ. (ule): *iz.* Ikus,: Ule-izuf.

ule-legun. (abere): *izond.* Ongi azita dagoen etxaberea.

ule-mordo. (ileondo): iz. Ule eragabetuta. j: Ule sapa.

ule-mordoka. (ileondo): *iz. ilnis.:* Ile-korda. : Ute-adaŕ, ule-mordoxka.

ule-mordoxka. (ilcondo): Ic. ikus.: Ule-adat. J: Ule-txorta. (Me): iz. Ikus.: Ile-korda. : Ute-mordoka.

ule-motz. (ileondo): *frond.* Ulca oso moztuta daukana.

ulc-muñ, (garbaltasun): *Izond.* ikus.: Garbal. j: Ulega.

ule-muñtze. (ule): *iz.* Ikus.: Ule jauste.

ule-ordea. (We): *iz.* **Norberarena** ez dan uiea.

ule-sapa. (ileondo): *iz.* Ikus.: Ule-mordo.

ule-tximak. (ule): *iz.* Ikus.: Sapa,

ule-txafu. (ule): iz, Ikus.: iizoŕo. I: Bizaŕ-€xoiu.

ule-txorta, (Me): *iz.* Ikus.: IIe-lcorda. J: Ule-adaŕ, kuskula, txirikorda, xintxosta, xirikorda,

ule-ulean. (zindoxuntra): *adond.* Ikus.: Bete-betean. j: Egin-egiñean.

uie-zuri. (ale): *iz.* Zuri geratu dan aka. I: Ilezuri.

idea egin. (legunkeri): *ad.* Ikus.: Ilea leundu. j: Ulea leundu, ulean igurtzi. (losintxa): *ad.* Losintxa-egin. j: Ulea-leundu, ulcan-igurtzi, ulea-egin.

uiea leundu. (legunkeri): *ad.* Ikus.: Ilea leundu. j: Ulea egin, ulean igurtzi. (losintxa): *ad.* Ulea-egin, ulea-leundu, ulean-igurtzi.

ulean igurtzi; (legunkorl): *ad.* Ikus,: Ilea leundu. : Ulea egin, idea leundu. (losintxa): *ad.* Ulea-egin, uiea-leundu, ulean-igurtzi.

ulebera, (gaztauondo): *iz.* Bare kirikiñoak ziri luzeak dauzkan gaztaifia.

uledi. (denude): *iz.* **Ileondo** luzea. Ueerantzi.

ulega. (garbaltasun): *izond.* Ikus.: Garbal. j: Ulegabe, ule-muŕi, ulega.

ulegabe. (garbaltasun): *izond* Ikus.: Garbal. J: Uldu, ulega, uletzaga, ule-bage.

ulegatu. (garbaltasun): *ad.* Ule gabe geratu.

ulegile. (ximus): *izond.* Kautxu-ximusa edo Idea biltzen duena,

ulegoñ. (ule): *izond.* Ulea god daukana.

ulei. (gizon): *izond. Ikus.:* Berendia, Sandia, ulijain.

tdematasa. (ileondo): *iz.* Ikus.: Adats, Iledi.

ulemisa. (artile): *iz.* Artile-eundura oso gain-gañekoa dana. Ikus.: Ulenta.

Ideas. (artile): *iz.* **Artile-eundura.** Ikus.: Ulemisa.

ulentsu. (ule): *izond.* Ikus.: Ulantsu. [; Uletsu.

Mound", (ule): *iz.* Uie-aria.

ulepeitu. (garbaltasun): *ad.* Ulerik gabe icon.

uleaa. (atsegintasun): *adond.* **Atsegintasunez** egotea.

ulerantzi. (ileondo): *iz.* ikus.: Uledi.

ulerbide. (Mermen): *iz. Ikus.:* Adibide. Ekuskari.

ulergai. (Mermen): *izond.* Ulersu ditekena. Ulcrgaŕi, ulcrkoi.

ulergaitz. (ulermeneza): *izond.* Ulertu ezin ditekena. j: Uierkaitz, uierkatx, ulert-ezin. (uaspil): *frond.* Naspilduta dagoena. (adimen): Buruz alzemateko zala dana.

ulergaiztasun. (ulcrmeneza): *iz.* Ulermeneza izatea. j: Ulert-eziña.

ulergaŕi. (Wenner* *frond.* Ikus.: Ulergai. j: Ulerkoi.

ulergaŕitasun. (ulermen): *ft.* Ulergaŕia izatea.

ulerkaitz. (ulermeneza): *izond.* Ikus.: Ulergaitz. : Ulerkatx, ulert-eziu.

ulerkaiztasun. (ulermeneza): *iz.* Ulermenezaren egipena.

ulerkatx. (ulermeneza): *izond.* Ikus.: Ulergaitz. ; Ulerkaitz, ulerkezin, ulertu-ezin.

ulerkera. (ulermen): *iz.* Ulertzeko era.

ulerketa. (ulormen): *iz.* Ulertzearen egipena. (adimen): *iz.* Adifia izatearen egipcna.

ulerkizun. (adimen): *iz.* Adiñarcn elburua.

ulerkol. (ulermen): *izond.* Ikus.: Ulergai. Ulergaŕi.

ulerkoŕ. (Went-ten): *izond.* Ulertu dezakena.

ulerkuntza. (adimen); iz. Ikus.: Adis. j: Adimena.

IJLERMEN. iz. Blintz-adze edo baŕendik aztertzearen egipena. I: Buruz-artzeko edo baŕendik aztertzeko alumna. j: Ueertze. *II* (adierazkizun), (adimen), (arima), (berezkunde), (bilakuniza), (eŕeztasun), (gogai), (gogape), (jakintasun).

ulermendun. (adimen): *izond.* Adimena duena. Ulertzen duena. I: Ulertzaila.

ulermenez. (Mermen): *adond.* Ulermeuaren bitartez ari-izatea.

ULERMENEZA. iz. Ulermenik ez izatea. *II* (adimen), (begiespen), (ebazkizun), (estalpen), (ezintasun), (idazketa), (iluntasun), (jakintasun), (jakiñeztasun), (moteltasun), (naastura), (okef), (zailtasun), (zalantza), (zimardikatasun).

ulerpen. (Mermen): *iz.* Ulermenaren egipena.

ulerpide. (Mermen): iz. Ulertzeko bides. (asmamen): Iz. Ikus.: Amu. (azpegi): *iz.* Ikus.: Azpegi. I: lkurbegi.

ulert-arazi. (Mermen): *ad.* Ulertu-eragin. : Ulertarazo. (adierazkizun): *ad.* Adierazkizuna egin. (ikuŕ): I] *ad.* Ikus.: lkuŕi.

ulert-eŕaz. (ulermen): *izond.* Ulertzeko eŕeza dana. is Ulert-cŕez, ulertaŕaz.

ulert-efezki. Niemen): *adond.* Eŕaz ulertzen ari-izatea.

ulert-ezin. (ulermeneza): *izond.* ikus.: Ulergaitz. ; Ulurkaitz, ulerkatx, ulertu-ezin.

uiert-eziña. (ulermeneza): *iz.* Ikus.: Ulcrgaiztasun.

ulertarazo. (Mermen): *ad.* Ikus.: Uiert-arazi. I: Ulertu-eragin.

ulertari. (Mermen): *iz.* Arazoaren aria.

ulertu. (ulermen): *ad.* Ulermena egin. Uleŕ, iskidatu. (ayeru): *ad.* Ayerua izan. (kordamon): *(ad.* Kordamena izan.

ulertu-eragin. (ulermen): *ad.* Ikus.: Ulert-arazi. I: Ulertarazo.

rdertu-ezin. (ulermeneza): *izond* Ikus.: Ulert-ezin, I: Ulergaitz, ulerkalx.

Mertz. (ileondo): iz. Ikus.: Ule-arte.

ulertzatla. (Mermen); *izond.* ikus.; Ulermendun.

ulertzaka.(ulermeneza): *adond.* Ulermenezean ari-izatea.

ulertze. (ulennen): *iz.* Ikus.: Ulennen. Ulermenareu egipena.

ulertzerik.(uienneneza): *adond.* Ulerrnenezaz ari-izatea.

uleski. (galartzu): *iz.* Ulerako galartzua.

uletan. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Onela. Onelaxe.

uletasun. (ule): *iz.* Uleari dagokionaren bereiztasuna. Iletasun.

uletsu. (Me): *izond.* Ikus.: Ulantsu. j: Ulentsu.

uletz. (aupatsaldi): *iz.* Ikus.: Kotokada. I: Opets.

uletzaga. (garbaltasun): *izond.* Ikus.: Garbat. j; Uldu, ulegabe.

ulez. (atsegintasun): *adond.* Atsegintasunez izatea.

ulez-erara. (ule): *adond.* Ikus.: Ule-erara.

ulezuritu. (ulc): *ad.* Ulea zuri biuriu.

Mi. (cub): iz. Ikus.: Euli. I: Elbi, ulu. (arima): *iz.* Gogo gutxi duen notiña.

uli-anka. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana.

uli-belaf. (bold): *iz. Bi* oŕi dauzkan belafa.

uli-beltz. (cult): *iz.,* Aragiak ondatzen dituen eulia.

uli-farfaila. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeleta. I: Uli-farfailu.

uli-farfailu. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: Mitxeieta. I: Uti-farfaila.

uli-parpatla. (mitxeleta): *iz.* Ikus.: **Mitxeleta. I:** Uli-farfaila:

uli-pixa. (curt): *iz.* **ikus.:** Sirimiri. I: Sintxaf-euri.

uli-txori. (txori): *iz.* Oso txikia dan txoria, **lumak** margo askoko dituena. I: Ulixori.

ulideya. (eull): iz. **Eulien aindoa.** I: Tiller!, uliketa, ulitze.

uiieri. (euli): iz. Ikus.: Ulideya. Ulikcta, ulitze.

ulijain. (gizon): *izond.* Ikus.: Berendia. Ule!,

ulik eta klik. (gurkadura): *adond.* Uŕupatu ta irentsi.

ulikaka. (cult): *iz.* Euliaren gorotza.

ulikeria, (koldartasun): iz. Ikus.: Koldartasun. I: Oilakeria, ustelkeria, uzkurkeria. (erabetasun): ia. Ikus.: Erabetasun. I: Ozkilkeria, urgoizi, txakiltasun. (uzkeri): iz. Ikus.: Uzkeri. I: Elaxka, Tula, txintxileri.

uliketa. (sub!): *iz. Enrs.:* Ulideya. I: Utter!, ulitze.

ulimitx. (euli); *iz.* Euliak iltzeko tresna. I: Ulizki.

ulinaya. (notin): *ft.* Ikus.: Berendia. I: Sandia.

uliño. (eltxo): *iz.* Ikus.: Eltxo.: Ilitxa, Mirka.

ulipurdi. (ergeitasun): *frond.* Erdi astaputza dana. (birunda): iz.. Aidean emandako birunda.

ulipurdika. (birunda): *adond.* Aidean birundak =atoll ari-izatea.

ulitu. (koldartasun): *ad.* Bois.: Koldartu. j: Oskildu, uzkurtu.

rrlitxa. (eltxo): *iz.* Ikus.: Elixo. I: Uliño, ulutxa, ulixka, xankailo. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Kotxo. I: Kotxoŕo.

ulitxa-belat` (beIst): iz. Askarkaria dan beiaŕa.

ulitza-belaŕ. (betaf): iz. Azkarkaria dan bciaŕ-mota bat.

ulitze. (auti): iz. ikus.: Ulideya. ; Ulieri, uliketa.

ulixketa !biIi (eiza): *ad.* Urarcn **iraitzcan eltxoak cizatu. j: Ulixketatu.**

ullxketatu. (eiza): *ad.* Ikus.: Ulixketa €bili.

ulixori. (tzar!): *iz.* Ikus.: Uli-txori. Uluxori.

ulizain. (cite): *izord.* Ikus.: Ulain. Ulizein.

ulizki. (cub): iz. Ikus.: Ullmitx.

ulkoi. (oñetako): iz. Ikus.: Oiñetxe. 1: Orkoi.

ulorldo. (oyai): iz. Oyaletan ondoa.

ulorean. (ur): *adond.* Uraren iraitzean.

ultu. (enoa): *ad.* Ikus.: Inoatu. (: Plot-egin.

uitza. (illze): *iz.* Ikus.: Iltze. : Ulize. (zailtasun): iz. Ikus.: **Zainasun.** I: Ultze-zai€gune.

ultzagiu. (iltze): *izond.* Iltzeak egitcn dituena. I: Ultzegin. (esku-langintzak): *izond* Berbera.

ultze. (iltze): *iz.* Ikus.: **Iltze. j:** Ultza, uniza. (zailtasun): *iz.* Titus,: Zailtasun. Ultza.

ultzegin. (iltze): *izond.* Ikus.: Uttzagin,

ultzegintza. (iltze): *iz.* lltzeak egiten dituen langintza.

ultzi. (laŕinketa): *iz.* Ikus.: Eultzi. I: Uzi. (tanpa): *iz.* Noribait tanpak ugari ematea. Ikus.: Ultzitu. : Umatu.

ultzi-leŕo. (laŕinketa): *iz.* Eultzia atonduta.

ultzi-ondaŕak garbitu. (latinketa): *ad.* Eultziaren ondafak kendu.

ultzitu. (laŕinketa): *ad.* Gads lafindu, eultzitu, ulzitu. (tanpa); *ad.* Noribait tanpak ugari eman. I: Ikus.: Ultzi, umatu, xautu.

ulu. (inka): iz. Tkus.: Aiñuri. j: Auri, ulubi. (ads): iz. Gizonaren ifintzia. (cult): II *iz.* Ikus.: Eu0. I: Uti, ulu.

u[u-egin. (inka): *ad.* Deadarka inkaz ari-izan.

ulu-gaznakan, Magi); *adond.* Nagiz ad-izatea.

ulu-luxe. (eul€): iz. **Soin** luzea disco iteulia.

nlu-toki. (ants); *iz.* Uluak egiten diran tokia.

uluaka. (ileum): *adond.* Negafez ari-izatea. j: Uluaz, uluka. (sots): *adond.* Deadarka ari izatea, I: Uluaz, uluka.

uluaz. (negaŕ): *adond. Jims.:* Uluaka. I: Uluka. (sots); *adond.* Berbera.

nlubi. (aots): iz. ikus.: Aiñuri. j: Auri, u[u, zainka.

ulubika. (sots): *adond.* Ulubisk egiten ari-izatea.

ulubulu. (soñu): iz. Ots aundia.

uluka. (negaŕ): *adond;* Ikus.: Uluaka. Uluaz. (aots): *adond.* Berbera.

ululari. Mots); *izond.* Uluak edo ulubiak egiten dituena.

ulumulu. (elemele); iz. liras.: **Elemele.** Maxio, xuxurla.

ulun. (iluntasun): *izond* Ikus.: Ihun.

ulun-nabaf (aŕastiri): iz. Ikus.: Afastiri. Ulunabaŕ.

ulun-zeiñu. (zeiñu): iz. Aŕastirian egiten dan zeiñuaren jotzea.

ulunabaŕ. (aŕastiri): *iz.* ikus.: Afastiri.: Iñulaf, ulun-nabaŕ, uluntze.

ulundu. (igadura): *ad.* **Igadura** egin. j; Uluntu.

ulundura. (atzetasun): *iz.* Ikus.: Alzetasun. : Eroraldi. (alditxaŕ): iz. Burtzoraldia izatea.

ulungi. (tximista): *iz.* Ikus.: Ortots- I: Ortzantz, trugoi.

ulungo. (iluntasun): *iz.* Ikus.: Iluntasun. I; 1: llungo, ulunpe.

ulunpe. (iluntasun): *iz.* Ikus.: Iluntasun. Ulungo, uluntarzun, ulupe. (benetasun): *izond.* Ikus.: Larderiadun. I: Larde€iatsu. (zoŕoztasun): *izond.* Berbera.

ulunska. (iluntasun): *izond.* Than xamaŕ. Ulunxka.

uluntarzuu. (iluntasun): iz. Ikus.: **Iluntasun. j:** Ulunpe.

stunts. (iluntasun): *ad.* Ikus.: Ilundu. I:]luntsutu. (igadura): *ad.* Ikus.: Ulundu.

uluntze. (aŕastiri): *iz.* Ikus.: **Afastiri.** l: Ulunabaŕ, uluntziri.

uluntzi. (urmael): *iz.* Baratzetako uarka.

ulunlzi-zain. (urmael): *izond.* Uluntziak zaintzen dituena.

uluntziri. (aŕastiri): *iz.* Ikus.: **Aŕastiri.** Uluntze.

ulunxka..(iluntasun): *izond.* Ikus.: Ulunska. I: Ulunxko.

ulupe. (iluntasun): *iz.* **Ikus.: Iluntasun.** Ulunpe.

ulutsune. (garbaltasun): *iz.* ikus.: Galbaŕ. ^: Bunt-muŕi.

ulutxa. (eltxo): iz. ikus.: **Eltxo. j: Utitxa.**

ulutzu. (mill): *izond.* Euliz beterik dagoena.

ulzi. (laŕiaketa): iz. Ikus.: Eultzi. j: Ultzi

ulzia aizaratu. (joko): *ad.* Txindtak galdu.

ulzitu. (laŕinketa): *ad.* Ikus.: Eulzitu. I: Laŕindu, ultzitu. (tanpa): *ad.* Tanpak gogof eman.

M. (istinga): *iz.* Ikus.: Iatil. j: Uil.

ulan. (urbiltasun): *adond.* Urbit egotea.

ulangu. (urbiltasun): iz. Urbiltzearen egipena.

ulantu. (urbiltasun): *ad.* Ikus.: Urbildu. I: Ondoratu, uŕemau.

ale. (Me): *iz.* Ikus.: Ule. I: Uile.

ule-kopet. (Me): *iz.* Ikus.: Ile-korda. j: Ule-adaŕ.

Mertz. (ileondo): *iz.* **Ikus.: Lakaŕ.**

ulu. (arto): iz. **Artuaren eritasuna. (cull):** *iz.* **Ikus.: Euli. :** Ulu.

um! um!. (oyutza): *op.* Ikus.: Mau-matt!

uma. (oe); *iz.* Baas.; Seaska. j; Oako.

umaatu. (umotasun): *ad.* Arnaria umotu.

umadun. (emaltze): *(amid.* Aurbidean dagoena. I: Umaun.

umadura. (naŕiadura); *iz,* ikus.; **Nafladura. j: Esteyal, uspeldura, txarketa.**

umagin. (azaldi): iz. Kumak asko ematen dituen emea. Ikus.: Ugatkoŕ.: Ugarikoŕ. (erdialdi): *iz.* Same* asko ukan dituen emakumea.

umagintza. (erdialdi): *iz.* Erdialdiaren egipena.

amain. (esku-langintzak): *izond.* Abelgoŕien artzaña.

umaixka. (txikiera): *izond* Ikus.: Epo. Epotxa.

umakatu. (zapaldura): *ad.* Ikus.: Zapaldu. I: Lerdakatu, uriskitu, **zapali.** (naŕiadura): *ad.* Arnaria umeldu. (mamurketa): jj *ad.* Amari bat mastekatu.

umaketa. (ugalketa): *iz.* Kumak izatea. (azaldi): iz. Ikus.; Umezketa. ?: **Korporatu.**

umakizun. (mamurketa): Mastekatzeko dagoena.

umnko. (tanpa): *iz.* Tanpa bat.

umakof. (emaltze): *izond.* Umeak amateur dituen. j: Umatsu, ukof.

umakulan. (itxasontzi): *iz.* Itxasontzi um ateratzeko odia.

umaldi. (aurtzaro): *iz.* **Erdialdi bateko** anIon multzoa. I: Umatze, ume-aldi, ume-taidi. (erdialdi): *iz.* Abereen erdialdia. Umatze.

umaldu. (usteldura): *ad. Arnaria* usteldu.

umalkaritu. (azaldi): *ad.* Umezketa izateko almenari eldu.

umaltze. (iraun-azte): *iz.* **Arnarien iraun-aztea. (igali):** *iz.* **Berbera.**

umamin. (odaze): *iz.* **Erdlaldiaren oñazea. (erdialdi): iz. Berbera.**

uman. (uraska): *iz.* Ikus.: Ubide. Ugarka.

umanditu. (ernallze): *ad.* Aurbidean auŕeratu.

umandu. (garastaketa): *ad.* **Garastaketa egin.**

umant. (albi): *izond.* Alb! aundiko egipena burutzen duena.

umanteme. (albi): *frond.* **Albi** aundiko egipena buiutzen duen emea.

umantkof (albi): *izond.* **AIM aundiko egipena burutu duena.**

umantzl. (aintzira): iz. Ikus.: Zingira. J: Uixika, urtzin, intzi.

umao. (umotasun): *iz.* Ernariak umotuta egotea.]: lmao.

umao-arazi. (gorde-jakiak): *ad.* Janariak iraun-arazi.

umao-saitzalle. (gorde-jakiak): *izond.* Iraun-arazitako janariak saltzen dituen.

umao-toki. (gorde-jakiak): *iz*. Ikus.: Umaotegi. 1: Umatoki.

umaogile. (gorde-jakiak): *izond.* Janariak iraun-erazten duena. j: Umaogin.

umaogin. (gorde-jakiak): *izond.* ikus.: Umaogile.

umaogintza. (gorde jakiak): *iz*. Junariak iraun-crazten tokia.

umaategi. (gorde-jakiak): *iz*. Arnariak gordetzen diran tokia. I: Umao-toki, umatoki, umautoki.

umaotu. (umotasun): *ad.* Iraun-erazitako arnariak umotu. j: Umatu, umau.

umarazi. (umotasun): *ad.* Umo-eragin.

umarigo. (kunde): iz. Ikus.: Kundetasun.

umastuu. (emaltze): *ŕzond.* Aurbidean auŕeratuta dagoena.

umategi. (ardi): *iz*. Ardiak beren ado besteen kumak onartzeko lafea.

umatoki. (gorde-jakiak): *is.* Ikus.: Umaotegi. I: Umao-toki,

umaotu. (ernaltze): *izond.* 1kus.: Umakot.

umazu. (azaldi): *ad.* Kumak izan. (umotasun): *ad.* Ikus.: Umaotu. Umau, urns. (tanpa): ıı *ad.* Ikus.: Ultzi. ^: Ultzitu, xautu. (konkiltasun): ıı *ad.* Zeribait konkiltasunak egin.

umatze. (aurtzaro): *iz*. Ikus.: Umaldi. I: Ume-aldi, umetaldi. (erdialdi): *iz*. Ikus.: Umaldi.

Umau. (umotasun): *ad.* Ikus.: Umaotu. !: Umatu.

umaun. (ernaltze): *izond.* Aurbidean dagoena. ans.: Umadun,

umautoki. (igali): *iz*. Arnariakipintzen diran tokia. Ikus.: Umaotegi. (umotasun): *iz*. Amariak irauntzeko ipintzen diran tokia.

umautu. (umotasun): *ad.* Amariak umaotegian umotu. Ikus.: Umotu.

umaxurik. (mnezurtza): *iz*. Ikus.: Umexurtx. I: Umexurx, umezutz.

umaxurtxatu. (umezurtza): *ad.* Umezurtz geratu. : Umazurtztu.

umaxurtxtegi. (umezurtza): *is.* Ikus.: Umezurtz-etxe. j: Umezurtz-tegi, umezuztegi, umazurztegi.

umazi. (azaldi): *iz*. Semeak ukan dituen emea.

unraztun. (amaze): *izond.* Semeak sari ukaten dituena. I: Ume-egile, umegile, umegin, umeile, umekaŕ, ume-saŕi, umetsu, umezu, umezuf.

umazume. (ai€ona): *is.* ikus.: Samosa. I: Alabaso.

umazurtz. (umezurtza): *iz*. Ikus.: Umezurtz, I: Auŕ-zurtz,

umazurtztu. (umezurtza): *ad.* ikus.: Umaxurtxatu.

umazurztegi. (umezurtz): *iz*. Ikus.: Umezurtz-etxe. : Umezurtztegi, umezuztegi, umaxurtxtegi.

ume. (lcuma): *is.* Ikus.: Iuma. : Uma. (aurtzaro): *iz*. Ikus.: Auŕ. I: Sein, ime.

ume astundu. (ernaltze): *ad.* -Aurbidean aufera €bili. : Ikus.: Txanpoŕatu.

ume egin. (erdialdi): *ad.* Ikus.: Erdi bi egin. I: Erdi-izan, zatitu.

ume egitua. (zeti): *is.* Ikus.: Arkela, I: Zeŕiemea.

ume legof. (aurtzaro): *is.* Bare ugutzan txindirik botatzen ez dan auia. (ugutza): *iz*. Berbera.

ume txikin. (kondaŕ): *iz*. Arnari baten kondafa. (igali): *is.* Berbera.

ume-aduf. (aogozo): iz. Aufen aduŕa.

ume-agots. (aots): *is.* Aots abeskorena duen aura.

ume aldi. (aurtzaro): iz, Ikus.: Umaldi. Umatze, umetaldi.

ume-ansi. (ants): *iz*. Auŕaren kaŕaxia. j: Ume-ausi.

ume-antzera. (aurtzaro): *adored.* Audi bezela ari-izatea.

ume-aro. (aurtzaro): *iz*. Ikus.: Aurtzaro. Umetasun, umeta, umearo, umero.

ume-artu. (ernaltze): *ad* Ernaltzea egin.

ume-astun. (ernaltze): *izond*, Aurbidean auteratuta dagoena.

ume-astundu. (ernaltze): *ad*, Aurbidean auŕeratu.

ume-ausi. (sots): *is.* Ikus.: Ume-ansi.

ume-azte. (same): *is.* Autak azi egitea.

ume-biurtu. (aurtzaro): *ad.* Aura bezela egin edo biurtu. I: Umetu.

ume-egile. (ernaltze): *iz*. ikus.: Umaztun. Umegile, umegin, umeile, ume-saŕi.

ume-egin, (erdialdi): *ad.* Erdialdia egin. I: Umagin.

ume-egiteka, (ernaltze): *izond.* Erditzeko dagoen emea. 1: Umegiteko. (erdialdi): *izond.* Berbera,

ume-eindakoa. (aita): is. Ezkondu gabs dagoen ama. (ezkongetza): *iz*. Berbera.

ume-eli. (aurtzaro): *iz*. *ikus.:* Umedi.

ume-erazo. (emaltzc): *ad.* Abereak emaidu. j: Umerazo, aurbidean saf-erazi.

ume-eske. (azaldi): *adored.* Ikus.: Umeske.

umc-eskola. (ikastola): *iz*. Ikus.: Ikastola. I: Irakastola.

nme-galtzaile. (lizunkeri): *izond.* Aura lizunkerietan sartzen duena.

ume-galtze. (erdialdi): *is.* Erdialdi train.

ume-goti, (arbuyo): *iz*. Gazte bali buruz esaten da, arbuyoz. j: Umekondo, umemoko. (aurtzaro): *iz*. Ikus.: Potiko. I: Sostot, umekondo, ume-moko, umetondo,

ume-irakasle. (irakaskintza): *izond.* Auŕak irakasten dakiena. 1: Umezai.

ume-Izara. (aurtzaro): *iz*. Ikus.: Txiz-oyal.]: Txoxa.

ume-joko. (joko): *iz*. Ante/1010:m. I: Ume-lolas.

urne-joins. (joko): *iz*. Ikus.: Ume-joko.

umc jnstaleku. (luŕ): *iz*. Auŕak jolasteko baratza. (joko): *iz*. Berbera.

umc-kcxka. (zalantza): is. Auŕaren zalantza.

ume-kontuak. (aurtzaro): is. Auŕen jokerak.

ume-koskof. (aurtzaro): *is.* Am' txikia.

ume-labe. (txitaidi): iz. Txitak ateratzeko lanabesa.

ume-lapuf. (naspil): *iz*. Naspiktuta dagoen arazoa. (izkutukeri): iz. Adak ostutzen omen zituen aztia.

ume-laztan. (maitasun): *izond.* Ikus.: Umekari. j: Umekeri-zale, ume-maite, umeti, umekoi, umekof. (aurtzaro): *izond.* Berbera.

ume-maite. (aye* *izond.* Ikus.: Umekari. j: Umekeri-zale, ume-laztan, umeti, (aurtzaro): *izond.* Berbera.

ume-mantaf. (oyai): *iz*. Ikus.: Umeizara. Ume-oyalak, umezara, umezari.

nme-min. (oñaze): iz. Erdialdiko oñazeak.: Auŕa galtzeagatik izaten dan ofiazea. (erdialdi): *is.* Berbera. (gura): ıı *iz*. Umeak ukatzeko gurari bizia.

ume-moko. (gaztezaro): iz, Ikus.: Potiko. ^: Sostoi, me-graft, umekondo, umetondo.

ume-musk€l. (ninikizti): *iz*. Ikus.: Umeki.: Umekei.

ume-nazka. (eta): *iz*. Eme batek bare umearekiko duen eta. I: Ume-nazkatze.

ume-nazkatze. (eta): *iz*. Ikus.: Ume-nazka.

ume-oeko. (aufontzi): *izond.* Aufontziari dagokiona.

ume-ondoko. (aufontzi): iz. llcus.: Kadan. I: Kaden, selagun, selaun.

ume-ondore. (erdialdi): *iz*. Erdialdiaren ondoko aldia.

ume-orde. (semetzakotasun): *izond.* Izan gabe, semetzat onartzen dana.

ume-oyalak. (oyal): *iz.* Ikus.: Umeizara. Ume-mantaŕ, umezara, umezari.

ume-pilo. (aurtzaro): *ŕz.* Aufen taldea. I: Umeteri, umezko, omen'.

ume-sail. (aurtzaro): *iz.* Aden multzoa.

ume-safi. (azaldi): *izond. ikus.:* Umekof. Umetsu, umezuŕ, umaztun, ume-egile, umegile, umegin, umekaf. (ernaltze): *izond.* Berbera..

ume-txutxu. (ule): *iz.* Aufen bixafa.

ume-untzi. (auŕontzi): *iz.* Ikus.: Auŕontzi. I: Umetoki, umoi, umuntzi.

ume-utzi. (aurtzara): *iz.* Bertan-beera bakafik Lagartutako atria.

ume-zaintzaile. (otseinketa): *izond.* Ikus.: Umezain.

ume-zale. (maitasun): *izond.* Aufak matte dituena. (aurtzaro): *izond.* Berbera.

ume-zurztasan. (umezurtza): *iz.* Ikus.: Umezurtza. I: Umezurztasun.

umeak afazi. (ernaltze): *ad.* Beyak ernaldu eragin.

umeak aŕerazi. (kuma): *ad.* Ardi edo bei bati, beren Iuma matte ez dutenean, matte eragitea; ortarako berez€ki lotzen dim.

umeatdi. (erdialdi): *iz.* Erdialdi bateau izandako kumaen multzoa. I:.Umekada, umetaldi, umaldi. (azaldi): *iz.* Ikus.: Azaldi. I: Emartasun.

nmeald€ko. (ernaltze): *izond.* Ernaltzeari dagokiona.

umeaskodun. (erdialdi): *booed.* l:rdialdi bateau same edo kuma batzak ematen dituen emea.

umebean blzl naiz. (enoa): *ad.* Same askoren nekeetan bizi naiz. j: Umepe. (sendi): *b.i.* Berbera.

umebitxi. (aitabitxi): *iz.* Ikus.: Semebitxi. Besoetako.

umebota. (erdialdi): *ad.* Abereak]iuma ilurtu.

tamed'. (aurtzaro): *iz.* Aufen multzoa. I: ikus.: Auf-multxo. I: Auf-takie, umetalde, umeteri. (sendi): *iz.* Semeen multzoa. I: Ume-eli.

umedun. (ernaltze): izond. Aurbidean dagocna. I: lkus.: Aurbidean. I: Umadun. (acme): *izond.* Ikus.: Semedun. (erdiaLdi): *izond.* Aida edo kuma ·Awu duen emea.

umedun-aldi. (ernattze): *iz.* Aurbidean egondako aldia.

umeetaraiñoko guziak. (izenorde): *booed.* Guziak, aufak barne.

umeetsi. (sendi): *iz.* Zezen datoren ondorea.

umeetzi. (sendi): *bond.* SendI bateau ondore° dana.

umegabe. (seme): *izond.* Semerik gabe geratzen dana. (antzutasun): *booed.* Kumarik eztuen emea.

umega€. (ninikizti): iz. Ikus.: Umeki. I: Emari, umekai.

umezai-ilketa. (ninikizti): *iz.* Umekia erailizea.

umegai-iitzeko. (ninilcizti): *izond.* Umekia erailtzeko dagoena.

umeglle. (ernaltze): *booed.* ikus.: Umaztun. I: Ume-egile, umegin, umeile, ume-saŕi, ugalkof. (azaldi): *izond.* Berbera.

umegin. (emaitze): *ŕzond.* Ikus.: Umaztun. I: Ume-egile, umegiĺe, umeile, umekaf, ume-sati, umetsu. (azaldi): *izond.* Berbera.

umegintza. (erdialdi): *iz.* Erdialdiaren egipena. (azaldi): *iz.* Ikus.: Umezketa. I: Umanketa.

umeik. (ernaltze): *izond.* Ikus.: Umaztun. j: Ume-egile, umegiĺe, umegin, umekaf.

umeizara. (oyal): iz. Auŕentzako oyalak. j: Ume-mintaf, ume-oyalak, umezara, umezari.

umeizun. (seme): *iz.* Ikus,: Semeizun edo atabaizun. I: Umexun.

umeka. (aurtzaro): *booed.* Aufa eginda edo biurtuta dagoena.

umekada. (erdialdi): *iz.* Ikus.: Umealdi. Umetaldi.

umeka€. (ninikizti): *iz.* Ikus.: Umeki. Umegai, emari. (erle): iz. Erlearen eltxaŕa. 1: Umekayo.

umekai-zofo. (ninikizti): *iz.* Umekia bildutzen duen zoŕ a.

umekaitz. (ayef): *mooed.* Bere kuma maite eztuena.

nmekari. (ayef): *izond.* Antenganako zaletasuna duena. I: Umekeri-zale, ume-laztan, ume-maite, umeti. (aurtzaro): *Land.* Berbera.

umekof. (emallze): *izond.* Ikus.: Umaztun. j: Umegiu, umeile, ume-sail, umekaŕ. (azaldi): *izond.* Berbera.

nmekayo. (erle): *iz.* Ikus.: Umekai.

umekai. (ninikiztl): *iz. Ilcus.:* Umeki. I: Ernari, ume-muskil.

umekeri. (aurtzaro): *iz.* Auŕen egitea. I: Seinkeria, umexko.

umekeri-zale. (aurtzaro): *izond.* Ikus.: Umekari. k: Ume-laztan, ume-matte, umeti.

umeketa. (azaldi): *iz.* Ikus.: Umezketa. I: Umaketa,

umeki. (ninikizti): iz. Eme erditzailearen sartaldiaren emantza, ninikoalditik erdialdira eldu baño lenago. I: Ernari, emelcari, ezurbefi, umekei, umega€, umekai, ume-muskil.

umeki eraskiliak. (erdialdi): *iz.* Umegayaren eraskiñak.

umeki-azkuntz. (ninikizti): Umekiaren aziera.

umekl-egoizte. (erdialdi): *iz. Ikus.:* Auŕ-egaizte. j: Seingaitze, auf-galtze, umeki-galtze.

umeki-gaidu. (erdialdi): *ad.* Ikus.: Auŕegoixte-egin. I: Auŕ-galdu.

umeki-galgafiak. (erdialdi): iz. Umeki galtzeko bideak. j: Aufak egoizteko bideak.

umelci-galtze. (erdialdi): *iz.* Ikus.: Umeki-egoizte.

Umeki-galtze galbide. (erdiaLdi): *iz.* Umeki-egoiztearen galbidea.

umelci-odolbide. (ninikizti): *iz.* Umekiaren odol-zirkiña.

umeki-urzofo mintz. (erdialdi): *iz.* Umontzian umekia biltzen duen mintza.

umeki-zofo-ur, (erdialdi): *iz.* Umontzian dagoen ubila.

umekil. (ninikizti): *iz.* Umeki ila.

umekiro. (aurtzaro): *adand.* Auŕaren eraz.

umeko. (aŕautz): iz. Emankofa dan afautza.

umekoi. (aurtzaro): *booed.* Umeenganako zaletasuna duena. I: Umekoŕ, ume-laztan.

umekoi (maitasun): *izond.* Bare kumak maite dituen aberea. ikus.: Umekoŕ. (abere): *izond.* Berbera.

umekondo. (arbuyo): *iz.* ikus.: Ume-gaŕi. 1: Umemoko, umetondo. (gaztezaro): *iz. Ikus.:* Potiko. 1: Sostoŕ, ume-goŕi, ume-moko, umetondo.

umekof. (aurtzaro): *booed.* Ikus.: Umukoi, ume-Laztan. (azaldi): *izond.* Ikus.: Unekaŕ. 1: Ume-sari.: Kumak asko egiten dituen aberea. (maitasun): II *izond.* Iluis.: Umekoi.

nmel. (usteldura): iz. Ustelduta dagoen arnaria. (igali): iz. Berbera. (egu): 111z. Bern dagoen eguraldia.

umeldu. (usteLdura): *ad.* Arnaria usteldu. (luŕ): *ad.* Lufak bigundu.

umemoko. (arbuyo): *iz. Ikus.:* Ume-goŕi. i: Umekondo,

omen. (aomen): iz. Ikus.: Aomen. j: Ospe.

umeondoko. (auŕontzi): *iz.* Erditu ondoren beyak botatzen duten zikinkeria. Goi-Napaŕoa'n emakumeari buruz ere esaten da. Ikus.: Umeuntzi. Umezoŕo.

umeontzi. (autontzi): *iz.* Beyaren uafontzia. I: Umetoki.

umepe. (enoa): *iz.* Ikus.: Umebean bizi naiz. (sendi): *iz.* Berbera.

umerezi. (gizakume): *izond.* Adiñekoa dana.

umeri. (aurtzaro): iz. Ikus.: Ume-pilo.: Umeteri, umezko.

umeñ. (ardi): *iz.* Ikus.: Bildots.: Bi urteko bildotsa; gazteagoa dana "gibed" deitzen da. j: Bilots. Tkus.: Gibeŕi. (kuma): *iz.* Abere ba€en kume beŕia.

umeŕi-zai. (scene): *izond.* tlmeŕi bat semetzat onartzen duena.

umefiki. (aragi): *iz.* Bi urteko bildotsareu aragia. (ardi): *iz.* Berbera.

umeru-saindu. (jai-aldi): iz. Done Oro'ren jai-aldia, azilaren bigaŕen egunean ospatzen dana. {: Umia-Saindu.

umesail. (acme); *iz.* Seamen ugarltasuna. j: Umetaide, umetegi.

umeske. (azaldi): *adond.* Abereak berotan egotea. I: Umc-eske.

umesketu. (azaldi): *ad.* Abereak berotan egon.

umeta. (aurtzaro): *iz.* Ikus.: Aurtzaro. Ume-aro, umetasun, umezaro, umetaro, seintzaro, seizaro.

umetako. (ernaltze): *iz.* Aurbidean dagoen emea.

umetalde. (aurtzaro): iz. Ikus.: Auŕ-multxo. j: Auŕ-talde, umedi, umeteri, umesail, umetegi. (some): *iz.* Berbera.

umetatdi. (aurtzaro): *iz.* Ikus.: Umaldi. Umatze, ume-aldi, umealdi, umekada. (erdiatdi): *iz.* Berbera.

umetan. (aurtzaro): *adond.* Aurtzaroan ari-izatea. (eŕugabetasuu): *adond.* Efugabea izatea. (xalotasun): jj *iz.* Xaloa danaren bereiztasuna.

umetantic. (aurtzaro): *adond.* Aurtzarolik. j: Umetatik.

umetaralco. (azaldi): *izond.* Umeak ukatzen dituena.

umetaro. (aurtzaro): *iz.* Ikus.: Aurtzaro. I: Umezaro, umeta, umetasun, umetzaro.

umetasun. (aurtzaro): *iz.* Tkus.: Aurtzaro. I: Auttarzun, aurtasan, ero, ume-aro, mneta, umezaro, umetaro.

umetatik. (aurtzaro): *adond.* Aurtzarotik. I: Ikus.: Umetanik.

umetegi. (same): *iz.* ikus.: Umesail. Umetalde.

umeteri. (aurtzaro): *ft.* ikus.: Auŕ-multxo.: Auŕ-talde, umedi, umetalde, ume-pilo, umeri, umezko.

Hulett. (ayeŕ): *izond.* Tkus.: Umekari. ı: Umekeri-zale, ume-laztan, ume-maite. (aurtzaro): *izond.* Berbera.

umetoki. (auŕontzi): iz. ikus.: Auŕontzi. Ume-unizi, umoi, umuntzi, umeontzi.

umetoki abi. (auŕontzi): *iz,* Aufontziaren utzunea. j: Umetoki kabi.

umetoki-ebakuutza. (auŕontzi): in. Umekia ateratzeko auŕontzian egiten dan ebaketa.

umetoki-idun. (auŕontzi): *iz.* Aufontziaren iduna.

umetoki-kIun miubizi. (auŕontzi): *iz.* Auŕontzi-idunean egon diteken txoskof-minbiziduna.

umetoki-minbizi. (auŕontzi): in. Aufontziko minbizia.

umetondo. (gaztezaro): *frond.* Bizafik ezluen gaztea. j: Umekondo, potiko, social, ume-goŕi, ume-moko. (bizaŕ): *frond.* Berbera.

umetsu. (azaldi): *izond.* ikus.: Ume-saŕi. Umezuf, umaztun, umegin, umezu. (ernaltze): *izond.* Berbera.

umetu. (aurtzaro): *ad.* Tkus.: Ume-biurtu. l: Aufa biurtu, seinzaŕ. (azaldi): *ad.* Semeak ukatzea. (ernaltze): II *ad.* Aurbidean egon.

umetzakotu. (semetzakotasun): *ad.* Beste baten some edo ataba berarena bezela onartu. j: Umetzatu.

umetzaro. (aurtzaro): *iz.* Ikus.: Aurtzaro. j: Umetaro, umezaro.

umetzatu. (semetzakotasun): *ad.* Ikus.: Umetzakotu.

umee ㅂ. (ugalketa): iz, Bum: Ugalketa. Sumantza. (ernaltze): *iz.* Ikus.: Aurbide. Sabelaldi.

umeuntzi. (ninikizti): *iz.* Umekia biltzen duen mintza. Ikus.: Umeondoko, Umezoŕo.

umedi. (scene): iz. Seme txikia. Semebitxi.

umezko. (aurtzaro): *iz. ikus.:* Seinkeria. ^: Umekeri.

umexo. (aurtzaro): iz. Auŕ trikia.

umexun. (seine): *iz.* Ikus.: Semeizun. Umeizun.

umexurtx. (umezurtza): *iz.* Ikus.: Umezurtz, j: Umexurx, umaxurik.

umexurx. (umezurtza): *iz.* ikus.: Umezurtz. I: Umexurtx, umaxurik.

umexurxtegi. (umezurtza): iz. Ikus.: Umezurtz-etxe. j: Umezurtz-tegi, umezuztegi.

umezai. (aurtzaro): *iz.* Ikus.: Seintzain, Tata, umezain, zinzaya. (irakaskintza): *izond.* ikus.: Ume-irakasle.

umezain. (aurtzaro): *iz.* Ikus.: Seintzain. I: Tata, umezai, zinzaya. (otseinketa): *izond.* Auŕak zaintzen dituena, ume-zaintzaile.

umezaintza. (aurtzaro): *iz.* Autak bildu ta zaintzeko tokia.

umezara. (oyal): *iz.* Ikus.: Umeizara. I: Ume-mantaŕ, ume-oyalak.

umezari. (oyal): *iz. Ikus.:* Umeizara. Ume-mantaŕ, ume-oyalak.

umezaro. (aurtzaro): *iz,* Ikus.: Aurtzaro. ^: Umeta, umetasun, umetaro, umetzaro, seintzaro, xipizaro.

umezaroan. (aurtzaro): *adond.* Aurtzaroan ari-izatea.

umezketa. (azaldi): *iz.* Notiñengan edo abereengan umeak sortaraztearen egipena. : Korporatu, umaketa. Umaketa, umegintza, umeketa, auŕ-lan.

umozko. (aurtzaro): *iz.* Ikus.: Ume-pilo. Umeteri, umeri.

umezofo. (ninikizti): *iz.* Ikus.: Utneuntzi. j: Umeondoko.

umezu. (ernaltze): *izond.* ikus.: Umazlun. j: Umetsu, umezuŕ.

umezume. (aitona): In. Seineso edo alabaso.

umezuŕ. (azaldi): *izond.* Umeak asko dauzkana. ikus.: Ume-saŕi. j: Umetsu, umaztun, umezu. (emaltze): *izond.* Berbera.

umezurtz. (umezurtza): *iz.* Adin-gabekoa izanik, there aita, aunt edo biak galtzen dituena. j: Laguntza ta babesaren gahe dagoena.j: Etnaxurx, emaxurtz, emazurtz, auŕ-zurtx, auŕxurx, auŕ-zurtz, auŕ-zurxa, semezurtz, umazurtz, umexurtx, umexurx, umexurik, xurx, xurtx, ziratz. II (semetzakotasun).

umezurtz-etxe. (umezurtza): iz. Umezurtzak zainduta dagozen etxea. Ikus.: Umezurtz-tegi. j: Umezuztegi, umaxurtxtegi, umazurztegi, umexurxtegi.

umezurtz-tegi. (umezurtza): *iz.* Umezurtzak zainduta dagozen tokia. ikus.: Umezurtz-etxe. I: Umezuztegi, umaxurtxtegi, umazurztegi, umexurxtegi.

UMEZURTZA. iz. Adin-gabekoa izanik, here aita, ama edo biak galtzen dituenaren egokera. j: Laguntza edo urgazpenaren peitzea. j: Auf-xurx, auŕ-znrtx, out-zurtz, auŕ-zurxa, umezurztasun, utne-zurztasuu, ziroiz. !/ (aurtzaro), (gurasordetasun), (seme), (utziera).

umezurtzaro, (umezu tza): Umezurtzaren aldia.

umezurtzegi, (umezurtza): *iz.* Umezuzt'zak biltzen dituzten etxea. Umezurztegi, umezurctetxe.

ttmezurztasun. (umezurtza): *iz.* Tkus.: Umezurtza. Ume-zurztasun.

umezurztetxe. (umezurtza): *"ft.* Ikus.: Umezurtzegi. I: Umezurztegi.

umezurztu. (umezurtza): *ad.* Umeztutz geratu.

u mezuztegi. (umezurtza): *iz.* Ikus.: Umezurtz-etxe. Umezurtz-tegi, umaxattxtegi, umazurztegi, umexurxtegi.

umia euki. (erdialdi): *ad.* **Erdialdia egin. j:** Umia izan.

tools izan. (erdialdi): *ad.* Ikus.: Umia euki.

umia saindu-lore. (lore): iz. Thus.: Uŕe-Lili. I: Samartilore.

umia-saindu. (jai-aldi): iz. Titus.: Umeru-Saindu. I: Umea-Saindu.

umia-sortu. (ernaltze): *ad.* Aurbidean asi.

umiak egin. (erdialdi): *ad.* Abereak **!umiak** izan.

umiboil. (joko): *iz.* Birla-toki, birla-leku; birlakaz egiten dan jokoa.

umil. (ontzi-aidaketa): iz. ikus.: Onil. I: Faxinko.

umildoki. (umil-toki): *iz.* Ikus.: Umil-toki. **j:** Umiltoki.

UMII;I'OKI. *iz.* Gizadiaren yareikuntzaren zai, doneen arimak zegozen tokia. : Ugutza artu gabe ta ezaguera-adiñera eldu batik, il diranen **arimak** doazen **tokia. I:** Umildoki. I! (donoki), (garbi-toki).

umin, (ezabizi): iz. **Ezabizi** gerlitsuaren metatzea, edozein soin-atalean.

umindun. (ezabizi): izond Umiña jasan beat duena.

num. (umotasun): *izond.* Umotuta dagoena. I: Imo. (zurtasun): *izond.* **Zurtasunez** ari dans.

nmo-arazle. (omotasun): izond. Umotzen duena.

nmo-tolci. (igali): iz. Thus.: Umotegi.

umoutu. (gorde-jakiak): *ad.* Arnaria beat tartean iraun-arazi.

umodun, (umotasun): *izond.* Umotzen dana.

umodura. (umotasun): iz. ans.: **Umotasun.** I: Osodasun, zolitasun.

umogabe. (umotasun): *izond.* Umotu gabe.

umogafi. (umotasun): *izond.* Umotu gabe dagocna. j: Umokoŕ.

umoi. (autontzi): *iz.* Ikus.: **Auŕoutzi.** I: Umetoki, ume-untzi, umuntzi, aurtoki. (oe): ŕz, Tkus.: Scaska.: Ua.

umoi-min. (oñaze): iz. **Auŕemtziko** oñazea. (auŕontzÍ): *iz.* Berbera.

umoki. (zurtasun): *adond.* Zurtasunez ari-izatea.

umokizun. (umotasuu): *iz.* Umotzeko dagaena.

umokoŕ. (umotasun): *frond.* Ikus.: Umogati.

umontzi. (autontzi): *iz.* Ikus.: **Aufontzi.** 1: Tmuntzi, umuntzi.

umontziko. (autontzi): *izond.* **Anfoutziari dagokiona.**

umotasun. *iz.* **ligation** ontura. {: Eltasun, eltzaro, kira, intura, narolasun, osodasun, sasoalda, sen, umodura, zoidura, zoitasun, zolitasun, zolitasun. // (biguntasuu), (igali), (zindotasun).

umotegi. (igali): *iz.* Arnariak gordetzen diran tokia. I: Umo-toki. (umotasun): *iz.* Berbera.

umok. (utotasun): *izond.* Umotuta xamaŕ dagocna.

umotu. (umotasun): *ad.* Arnariak umotegian **umotasuna artu. j: Girotu,** imotu, lerindu, narotu, ondu, umautu, undu, zazoindu, zoitu, zoli, zoritu.

umotzaile. (tunotasun): *izond.* Arnarialc eta beste **azknfiak** umotzen dituena. Utnotzale.

umotzale. (umotasun): *izond.* Ikus.: Umotzaile.

umotze. (umotasun): iz. **Umotasuna egitea.**

umuntzi. (autontzi): iz. Tkus.: Auŕontzi, I: Umetoki, ume-untzi, **umoi, umontzi.**

umuskef. (naŕazti): *iz.* **Ikus.:** Musket. j: Suskeŕ.

umuts. (zezen): iz. Idi zeta edo erdialdia egiten utzi duen beya.

umuts-egin. (zezen): *ad.* **Bei batek** erditzea utzi.

no. (burumuin): *iz.* **Ikus.: Burumuin. Karaun,** unparo. (kirio): iz. ikus.: **Muin.** ^: Uin, uiñ. (ontasun): *II izond.* **Ikus.:** On. I: Latxo. (muin): *II* iz, Ikus.: Muin. I: Ozi. (egoera): *(iz.* Oiturazko egokera. (arau): *II iz.* Berbera. (ogasun): (iz. Ikus.: Ogasun, *I:* Ondade, unarzun. (ondasun): II *iz.* Ikus.: **Ondasun. I:** Onarzun. (oraiñaldi); *adond.* Oraingo ontan. j: Oraintxe.

un-arazi. (moo): *ad.* Ilms.: Enoatu. Nekatu, unatu.

un-biziale. (eunizti): *iz.* Guneka kizkiña. Undun-biziale.

un-egln. (ontasun): *ad.* Ona egin. I: Unegin.

un-zofoten. (muin): iz. Muiñean dagoen etetena.

una. (aditzondo): *adond.* Ona emen. Onera, ona. (unadura): *ad.* **Unaduraz** izan. j: Unatu, unbatu. (masks): ji ŕz. **Uraska txikia.**

una union. (aditzondo): *adond.* Emen bertan, ementxe. (gertakari): *adond.* Gertakera ontan.

una-ni. (ospa): *izond.* **Ona emen neu.**

unada, (ararte): *iz. Ikus.;* **Ararte.: Bidarte. (adiontasun): iz. Ikus.: Adioss.** j: Abagunea. (aldikada): II ŕz. ikus.: **Aldikada. j: Egote, aldikaldi.**

UNABURA, ŕz. Notin edo gauza **batek eragiten duen neke, asaŕe, naigabe edo** gogait-aldia. I: Auspeti, gogait, gogaidura, gogaikat itasun, gogait-aldi, gogaitgaŕitasun, gogobete, iguin-aldi, uguin, unagune, unatasun, mason, ziita. II (asetasun), (aterakeri), (atsekabe), (atsekabetasun), (ayergatasuu), (enoa), (iguin), (iguintza), (nekabide).

unagaitz. (enoa): *izond* Nekatzen eztana.

unagafi. (unadura): *izond.* **Unadura soterazten duena.**

unagafiki. (unadura): *adond.* **Unaduraz ari-izatea.**

unagune. (unadura): *ft.* Ikus.: **Unadura.** I: Uguin, unasun, unatasun.

unai. (esku-langintzak): *izond* Beyen artzaña. I; Unain, unei.

unai-jarleku. (landare): *iz.* Lekaziduna dan seals.

unai-maiztef. (esku-langiutzak): *izond.* Unai nagusia. I: Unai-mazteŕ.

unai-talde. (zezen): *iz.* Unayen muitzoa.

unaide. (otseinketa): *izond.* Ikus.: Unide. I: Unere.

unaigo. (esku-langintzak): iz. Unayaren **langintza. j: Unaintza, mango,** unantza.

unain. (esku-langintzak): *izond* Ikus.: Unai. j: Unei.

unaindi. (urbiltastin): *adond.* Urbilena dagoen tokia. : Unainti, uneindi, unendi, unaindi, oŕaindi, aindi.

unaindian. (aditzondo): *adond.* Aide ontakoan.

unaindiko. (aditzondo): *adond.* Aide ontakoa.

unaindiratu. (aldaera): *ad.* Aide ontara etoti.

unainti. (urbiltasun): *adond.* ikus.: Unaindi.

unaintza. (esku-langintzak): *iz.* 1kus.: Unaigo.

unaitza. (zaintza): *iz.* ikus.: Artzaigo. I: Artzaingo.

unakizun, (aurtzaroa): *iz.* Oyaletan biltzeko dagoen auŕa.

unako. (aidaera): *adond.* Onunizerako. Unako amen, ()take of, arako an. (notin): izond Lengoa, tango arazokoa.

unakoi. (kirio): *izond. ikus.:* Kirii-aul. Kirio-miñezko, unakoŕ.

unakof. (kirio): *izond.* Ikus.: Kixio-aul. ^: Kirio-rniŕtezko, unakoi.

unalcu. (mat): *iz.* Ikus.: Maŕa.1: Erdaka.

unalaitu. (arindura): *ad.* Arindura egin edo eman.

unalde. (enoa): *iz.* Enoaturik egotea.

unaldi. (unadura): *iz.* Unaduraz egondako aldia. (enoa): *iz.* Enoaz izandako aldia.

UNAMA. *iz.* Itxas-untzi batetik baste batera ado tinkoturik dagoen beste gauza bati ematen zayon goroikia. I: Atzemateko, baleai sartzen zayen arpoyai lotuta dagoen lokaŕi edo zirga. Unamamea, soka-piru, uname. !! (aizoyalak), (ilxaskuntza), (itxasontzi), (kate), (korapiĺo), (lokaŕi), (lotura), (ontzigintza).

unamatu. (lolura); *ad.* Unamaz]atu.

namazko. (lakaŕ* *izond.* Unamaz egindakoa.

uname. (lokaŕi): *iz.* ikus.; Unama. Unamamea.

unan-pralcak. (praka): iz. Unayek darabilzkiten prakak.

nanbat. (aditzondo): *adond.* Auek ainbat. j: Emen ainbat, unenbat.

'mango. (esku-langintzak): *iz.* Beyen artzaingoa. r: Unaztza, unaigo.

unantza. (esku langinteak); *iz.* Ikus.: Unango. I: Unaigo.

unanu. (landare): *iz.* Lilikaria dan landarea.

unanu-soro. (landare): u. Unanuak dagozen solos.

unanuko neskatxa. (aize): iz. lpaŕaldeko aizea.

unaraiño. (aditzondo): *adond.* Oneraño. ^: Unaiño, unaradiño.

unaraiñoko. (aditzondo): *adond.* Onerañokoa.

uuaraiñotu. (eiducra): *ad.* Oneraño eldu-erazi.

unarako. (aditzondo): *izond.* Onerañokoa dana.

unaratu. (aldaera): *ad.* Ona, onera etaŕi. Unatu.

unartu. (afaildura): *ad.* Maildura egin. (atospen); *ad.* Ikus.: Onartu. j: Oniritzi.

unarzuu. (ogasun): iz. Ikus.: Ogasun.: Un, unasun.

unasayo. (aurtzaro): *iz.* Auŕen janztura.

unman. (enoa): *iz,* ikus.: Enoa. I; Una.

unat. (aditzondo): *adond.* Onera, ona, onuntz.

unatago. (aditzondo): *adond.* Onuntzago aide ontan.

unatagolco. (aditzondo): *izond.* Emendik urbilenik dagoena.

unatasun. (unadura): *iz.* ikus.: Unadura. ^: Unagune, unasun.

unategi. (aditzondo): *adond.* Emendik urbiĺegi egotea;

unategitu. (aditzondo): *ad.* Onera urbiĺegi aide.

unateko. (aditzondo): *adand.* Onuntzagoko.

unatelcoan. (aditzondo): *adond* Onuntz etortzean.

unatu. (aidaera): *ad.* Onuntz etoŕi edo Ada. (eons); *ad.* Ikus,: Euoatu. j: Un-arazi. (unadura): H *ad.* Unaduraz ari-izan edo egon. I; Unbatu.

unatu gabe. (enoa): *adond.* Enoatu gabe ari-izatea.

unatxago. (urbiltasun): *adond.* Onuntzatxoago.

unaxe. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Ementxe. I: Ernen bertan.

unaxka. (eŕe): *iz.* Eme batek bare kumari dion goŕotoa.

unayarazi. (unadura): *ad.* Unadura eragin.

unayatu. (unadura): *ad.* Unadura egin.

unaza. (aza); *iz.* licus.: Uraza.

unbatu. (unadura): *ad.* Ikus.: Unatu. Una. (asetasun): *ad.* ikus.: Asetu. Okastatu.

unbei. (zenbalci): *izond.* Amaŕ noel.

unbel. (konkiltasun): *izond.* ikus.: Konbil. j: Uubil.

unbertze. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Onenbeste. : Onenbat, unenbertze.

unbit. (konkiltasun): *izond.* 1kus.: Konkil. I: Unbel, txokon.

unbilbiki. (konkiltasun): *izond.* Konkil bikoa dana.

unbula. (cyeraldi): *iz.* ikus.: Kaŕanka. Tortoki.

unda. (or): iz. Ikus.: Ur. j: Ude, unde.

undaŕ. (kondaf): *iz.* Ikus.: Kondaŕ. [: Ondaŕ. (arnai): *iz. Ikus.:* Amai. j: Buko.

uudaŕoan. (amai): *adond.* Amayean. Ikus.: Undartsuan, j: Undaŕerat.

undafeko. (amai): *izond.* Amayari dagokiona.

undaferat. (amai): *adond.* Ikus.: Undartsuan. j: Undaŕean.

undartsu. (indar): *izond.* Ius.: Indardun.1:lndartsu.

undartsuan. (swat): *adond.* la amayean. ikus.: Undafean, undaŕcrat.

nndartu. (jalkin): *ad.* Ubil bat jalkiñean geratu. (obit): *ad.* Berbera.

undatu. (bonbonkada): *ad.* Ikus.: Ondatu. ; Bonbankadaz ari-izan.

undatz. (baldartasun): *izond.* Baldaŕa dana. Undats, undatz gabeko.

unde. (or): iz. Ikus.: Ur. I: Unda, uur.

uncleatu. (ondalanketa): *ad.* Lufean ondalaketa egin. (lut): *ad.* Berbera.

undertze. (sabel): *iz.* Ikus.: Ondaŕ-ertze. ^: Ondertze, ondeste, ondo-ertze, ondo-este. (ipurdi-zilo): *iz.* Estearen azken zatia.

undikatu. (gaitzipen): *ad.* Gaitzipena egin.

undoko. (gaitzipen): iz. ikus.: Gaitzipen. r: Malta.

undiu. (mendi): *iz.* 1kus.: Mum. I: Muño.

undo. (aide): *iz.* Ikus.: Aide. I: Albo, zeaŕ.

undoaje. (ondoreko): *iz.* Ikus.; Ondore. I: Undorio.

undoan. (gcrokotasun): *adard.* ikus.: Ondoan. I: Unduan.

undoko. (gerokotasun): *izond.* ikus.: Ondoko.

undoramen. (ondoreko): *iz.* ikus.: Ondoreko. Ondore.

undorin. (asain): iz. Ikus.: Asoin. Fonts, sustrai. (ondoreko): L. Ikus.: Ondore. I: Eŕondo, undoaje.

undozka, (ordezkela): *(road.* Beste baten ordez edo ondoren ari dana.

undoztatu. (zugatz): *ad.* Luŕaz zugatzen oña cstali.

undu, (obekuntza): ad, Obeto jaŕi. (umotasun): *ad.* Ikus.: Umotu. I: Ondu, zazoindu. (eŕauts): *(ad.* Efautsez estali.

unduan. (gerokotasun): *adond. ikus.:* Ondoan. Undoan.

undukio. (jolasbide): *iz.* Jolasbide buds.

undulgu. (oskuantze): *iz.* Ikus.: Eskuantze

(eralketa): *izond.* Eralketak asko egiten dituena. j; Unduz,

unduski. (eraiketa): *adond.* Eralketak asko egiten ari-izatea.

une. (zabaidegi): *iz.* Ikus.: Zabaldegi. I: Arteta, uneda. (zoko): *iz.* Ikus.: Zoko. I: Okondo. (adiontasun):]] iz. Ikus.: Adion. ; Abagunea. (oraiñaldi): (iz. Labuŕ-labuŕa dan ardia. j: Unetxo. (enoa): *iz.* Ikus.: Enoa. j: Neke, unasun. (laburtasun): I(12. Berbera.

une-oro. (aditzondo): *adond* Ikus.: Beti. ^: Utse guztictan.

unealde. (ezautarazpen): iz. Idaztean esakuna amaitzen dais adierazteko, egiten dan ikula.

unealdi. (aldi): *iz. Ikus.:* Ergai. j: Lipaŕ, cinea.

unean. (laburtasun): *adond.* Labuŕ-labuŕean ari-izatea.

unean-unean. (aldi): *adond.* Une bakoitzean ari-izatea.

unebereko. (bateratasun): *izond.* Aldi berekoa. j: ikus.: Aidi-bereko. : Aldi batezko, aldi-batezko.

uneda. (zabaldegi): *iz.* Ikus.: Zabaldegi. Une.

unci. (esku-langintzak): *iz.* Ikus.: Unai. I: Unain. (zenbaki): *izond.* Anci bidet' anei.

uneidun. (zenbaki): *izond.* Uneyak dauzkana. (aberastasun): *izond.* Oso aberatsa dana.

uneigaŕen. (zenbaki): *izond.* Unei aindotik uneirena, uneiren zatia.

uneiko. (azta): *iz.* Ikus.: Tons.

uneil. (onizi-aldakcta): *iz.* Ikus.: Onil. Txonil, anei, unit.

unein. (aditzando): *adored.* Au bea€n.

uneindi. (aditzondo): *adond.* Alde au. j; ikus.: Unaindi. : Unendi.

uneka. (oraiñaldi): *adond.* Une bakoitzean ari-izatea. : Uneoro, unero.

unekada. (gogo-a€darte): *iz.* Ikus.: Gogo-aldarte. I: Ardore. (gura): Ikus.: Gura. I; Gurariа. (adiontasun): *iz.* Ikus.: Adiontasun. j: Mugon.

uneko. (berezkotasun): *izond.* Berezkoa dana. (laburtasun); *izond.* Unetxoan bakaŕik irauten duena.

unel. (untzi-aldaketa): *iz.* Ikus.: Onil. Uneil.

uaeia. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Onela. !; Onla.

uneiako. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Onelako. j: Onlako.

unelakoxe, (izenorde): *izotd.* Ikus.: Onelakoxe.

unelatsu, (aditzondo): *adond.* Was.: Onelatsu. I: Unlatsu.

unelaxe. (aditzondo): *adond.* Ikus.: One/axe. :'Onelantxe.

uneda. (ontzi-aldaketa): *iz.* Onil txikia, unel txikia.

unen. (izenorde): *izond. Ikus.;* Onen. Oin. (ukantza): *izord.* Ikus.: Onen.

unenbat. (adiizondo); *adond.* Ikus.; Onenbat. I: Onenbeste, uneubertze, unanbat.

unenbat. (aditzondo): *adond.* ikus.: Onenbat, I: Onenbeste, unenbertze, unanbat.

unenbatetaraiño, (aditzondo): *adond.* Ikus.: Onenbesteraiño.]: Unenbertzetaraiño.

unenbertze. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Oncnbaste. I; Unenbat, unbertze.

unenbertzetaraiño. (aditzondo); *odour!.* Ikus.; Onenbesteraiño. J: Unenbatetaraiño.

Onendi. (urbiltasun): *adond.* ltzegiten duets notiñagandik urbilena dan tokia. Ikus.: Unaindi. f: Uneindi.

unendiko. (aditzondo): *adond.* Emendik, aide ontatik,

unentxe. (izenorde): *izond.* Auxe, ouentxc. /: Unetxe.

macro. (oraiñaldi): *adond.* Ikus.: Uneka. I: Unero.

unere. (otscinketa): *izond.* ikus.: Unaide. I: Unide.

uneri. (ligarda): iz. Ikus.: Muki. (suduŕ); *iz.* Sudufari jarion zayona.

unero. (oraiñaldi): *adond.* ikus.: Uneka. Uneoro.

uneskaitz. (ardi): *iz.* Bare kunsa matte ez duets ardia; baste abere batzuci buruz be esaten da. I: Uneskatx.

unesle. (atospen): *izond.* Artzaira egiten duena.

uneste. (atospen): *iz. Ikus.:* Artzaira. I: Artzapen.

unetsi. (eroapen): *ad.* Eroapenez jasan. (aintzapen): *ad.* Aintzapenez artu. (atospen): H *ad.* Abegitasuna egin,

unetsiz. (aintzapen): *adond.* Aintzapenez artzen ari-izatea.

unetxo. (ararte): *iz.* Une oso trikia; ararte txikia. (idazketa): iz, Idazkiren bat aipatzea. (oraiiialdi): *(iz.* Ikus.: Une. (konkiltasun): iz. Ikus.: Konkiltasun. j: Kofadura.

unetxoan. (gerokotasun): *adond.* Ikus.: Bereala. I: Aurki.

uneutan. (enaa): *izond.* Enoaturik xamaŕ dagoena.

unez-landako. (adiongabetasun): *izond.* Adiongabetasunez ari dana.

unga. (neuŕi): *iz.* Beiogetasei txopin dituen neufia; garauen neuŕia. E: Unka. (jarmainera): iz. Berbera.

ungailu. (ongaŕi): *iz.* Ikus.: Ongati. I: Uano, uugaŕi.

ungaitzak erditi. (zenbakun): *adond.* Oaltze to irabazteetan erdizka ati-tastes.

ungakatu, (banakuntza): *ad.* Maxkuien bitartez banatu.

ungaŕi. (ongaŕi): *iz.* Ikus.; Ongaŕi, Ungaiiu.

ungaŕlztatu. (ongaŕi): *ad.* Luŕean ongaŕla bota.

ungi. (ontasun): *adond. Ikus.:* Ongi, I: Ontsa. (onegipcn): *iz.* lkns.: Onegipen. Onkite.

ungi-egiie. (onegipen): *frond.* Onegipena egiten duena. Ikus.: Ongicgile.

ungide. (burni): *iz. Ikus.:* Ingude. Ingure, unkida.

ungitasun. (aisetasun): *iz.* ikus.: Undo-. izate. ; Ongi-izaite.

ungitu. (obekuutza): *ad. Ikus.:* Obatu. I: Ongitu.

ungiz. (ugaritasun): *adond.* Askoz.

ungo. (gentza): iz. Ikus.: Gentza. Ongo. (ya€kipen): *iz.* Yalkipenez ari-izatea.

ungoak egitea. (gentza): *iz.* Geutza egitea.

ungose. (aberastasun): *izond.* Aberastasunen egaii dana.

unguaxka. (sayeskuntza): *adond.* Inguraketan ari-izatea. I: Unguruka.

unguka. (birunda): *adond.* Birundak ematen ari-izatea.

ungurada. (zoko): *iz.* Ibayak edo bideak egiten duenn zoko aundia. I: Unguada, unguzada.

unguragi, (bide): *iz.* Bidearen ungurada.

unguraiu. (sayeskuntza): *ad.* iuguraketak egin. E: Ungura.

unguraxkan. (sayeskuntza): *adond.* Ikus.: Unguruka. I: Unguru-unguru, unguruz.

ungurian. (sayeskuntza): *adond.* Ikus.: Inguruan. I: Ingurunean.

unguru. (sayeskuntza): *iz.* Ikus.: Inguraketa.: Inguru.

unguru-nnguru. (sayeskuntza): *adond.* Ikus.: Unguruka. : Unguruz, unguraxkan.

unguruka. (sayeskuntza): *adond.* Inguraketak egiten ari-izatea. I: Ungunrunguru, unguruz, unguraxkan.

ungurune. (inguru): *adond.* Ikus.: Inguru.I:Ingurunren.

unguruz. (sayeskuntza): *adond.* ikus.: Unguruka. Ungurmunguru, unguraxkan.

unguruzale. (alpefaldi): *izond.* Alpefaldian ari dana.

unguzada. (zoko): *iz.* Ikus.: Ungurada. I: Unguada.

uniaut. (aurtzaro): iz. Ugatzetik elikatzen dan aufa. I: Unitsein.

unidaita. (aita): *iz.* Azkufra ematen ducn aita. I: Unitaita.

unide. (otseinketa): *izond.* Umeai ugatza ematen dien emakumea. I: Unaide, unere.

unide. (cane): *iz.* Tkus.: Amaño. Amañude, unkude, unude.

unide-aizpa. (anai): *iz.* Ugatz berberatik csnea artu dues neskatiltxoa. I: Unide-aŕeba.

unide-anai. (anai): iz. Ugatz berberatik esnea artu duen mutiltxoa. I: Unitauŕide.

unide-afeba. (anal): *iz. Ikus.:* Unide-aizpa. I: Unitauŕide.

unide-auf. (esne): *iz.* Ikus.; Bulaicko auŕ. I: Unitauŕ, unude-auŕ.

unideauf.(aurtzaro): *iz.* Iñudeagandik elikatzen dart ania. I: Unitauŕ, unitume.

unidego. (aurtzaro): iz. Unidea izatea edo egotea. I: Unideko.

unidetasuu. (aurtzaro): *iz.* Unide izatearen bereiztasuna.

unidetu. (aurtzaro): ad, Unidea egin edo biurtu.

unil. (ontzi-aldaketa): iz. ikus.: Onil. I: Uneil, txonil.

unitauf. (aurtzaro): *iz. ikus.:* Unideaut. I: Unitume. (esne): *iz.* Ikus.: Butateka ant. I: Unide-auŕ, unude-auŕ.

unitaufide. (anai): *iz. Titus.:* Unide-anai. Unide-aŕeba, bulaŕ-kide, edoskide. (esne): *iz.* Berbera.

unitse€n. (aurtzaro); iz. Ikus.: Uniauŕ.

unitu. (otseinketa): *ad.* Besteen auŕak ad.

unitume. (aurtzaro): **it.** Ikus.: Unideauŕ. Unitauŕ.

unka. (feud): *iz.* Ikus.: Unga. (jarmainera); iz. Berbera.

unkailatu. (ongaŕi): *ad.* Ougafiaz egin edo biurtu.

unkailo. (ongaŕi): *iz.* Ikus.: Ongafi. Unkaiĺu.

unkailu. (ongaŕi): *iz.* Ikus.: Ongaŕi.: Unkailo.

unkerdi. (maskoŕ): *iz.* Maskot-erdia. (neuŕi): iz. lkus.: Onkerdi.

unki. (onegipen): *iz.* On, onurakof edo atsegingafia dana. : Egokitasuna, on-egitea, untie. (ontasun): *adond.* Ondo. (ikumen): II ad. Unkitu'ren mugatugabea. I: Uki. (aragi): I1 iz. Zitzi. (egikera): I *iz.* Egipenen batean esku-artzea. (enbof): II *iz.* Enbofaren lurpeko zatia I: Ikus.: Enbot.

unki-befi. (acumen): iz. Lan bat amaitzeko egiten dan azken ikutzea.

unki-debekn. (debeku): *iz.* Ikutzea edo erabiltzea ezin ditekena.

unki-efex. (biotzondo): *izond.* Blotzez eŕaz ari ditekea.

unki-gabe. (ikumen): *izond.* Ikutu gabe dagoena.

unki-gaitz. (ikumen): *izond.* Ikutu heal ez dana.

unki-jina egin. (aguŕ): *ad.* Ongi atoll esan edo egin.

unki-zalc. (biotzoudo): *izond.* Ikus.: Unkibera. I: Unkioŕ. (ikumen): *izond.* lkutzen duena.

unkialdi. (ikumen): *iz.* Ikutzearcn egipena,

unkiarazi. (ikumen): *ad.* Ikutu-eragin.

nnkibat. (aguŕ): iz. Agut. I: Ongi e€oŕi, jeur.

unkibera. (biotzondo): *izond.* Biotzez ari dana. I: Unkioŕ, unki-zale.

unkida. (burnt): *iz.* Ikus.: Ingude. I: Ungidc.

unldgaŕi. (kordamen): *izond.* Kordamenezkoa dana.

unkigatiki. (kordamen): *adond.* Kordamenez ari-izatea. I: Unkigafiro, ungigaŕiki.

unkigatlso. (kordamen): *adond.* Ikus.: Unkigaŕiki.

unkigite. (onegipen); *Izond,* **Onegipena** egiten duena. I: Untsa-egile.

unldka. (ikumen): *adond.* Eskuz ikutzen ari-izatea.

unkiko. (ikumen): *izond.* Ikutu ditekena.

unkimendu. (biotzondo): *iz.* Biotzez ari-izatea.

unkiof. (biotzondo): *izond.* Ikus.: Unkibera. I: Unki-zale.

uukipcn. (biotzondo): *iz.* Biotz Hartzell ari-izatea.

unkitegi. (bide): **it.** Bide latza.

unkitu. (Hannon): *ad.* Ikus.: lkutu. I: Uki-egin, inkutu. (biotzon): *ad.* Unkipena egin. (spen): II *ad.* Ikus.: Artu. Etartu.

unkitze. Rumen): iz. Ikuizearen egipena.

uukoi. (ayeŕ); *izond.* Onari buruz zaletasuna duena. (gozoki): izond. Thus.: Litxaŕ. I: Mizkin.

unku. (enboŕ): iz. Zugatzaren enbofa. Ikus.: Ilnbof. I: Sokit.

unku-silo. (ofietako): iz. ikus.: Eskalanpu. I: Kalotx.

unkude. (bumi): *iz. This.:* Ingude. I: Ingura, unkudu. (esne); *is,* ikus.: Amañude. : Unide, unude.

unkudu. (burni): iz. Ikus.: Ingude. I: Ingura, unkude.

un^{g}uruka. (negaŕ): *adond.* Negatez ari-izatea.

unla. (aditzondo); *adond.* ikus.: Onela. I: Ula.

unlako. (izenorde); *izond.* licus.: Onelako. : Ulako.

unlatsu. (aditzondo): *adond* Ikus.: Onelatsu. I: Unelalsu.

unoro. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Beti. I: Guztian, unero.

unpare. (burn): *iz.* Kaskezuŕaren zati biguna. (burumuin): iz. ikus.: Burumuin. I: Un.

unpatu. (igoera): *ad.* Zutik jafi.

unpupiase. (ozarkeri): *izond.* Ozarkeriz ari dana.

unpurdoi. (zugatz): *iz.* Ipuruak dagozen tokia; ipuruen multzoa. I: Oŕadi.

unpuru. (zugatz): *iz.* Ikus.: ipuru. Oŕadi.

unr. (igali); *iz.* Ikus.: Ili. I: Ufa, urkarao, urkaraun.

nnfatze. (abeam): *iz.* Zimailkaria dan abetxua; bere igalia uŕa da. I: Uniustoi, ur-garao, uŕaitz, uŕaitze, uŕ-aritz, uŕutx, m`atx.

unfe-oindo. (undo): *iz.* Ziza ori-mota bat.

unfustol. (abetxu): *iz.* ikus.: Untatze. I: Ur-garao, uŕaitz.

unsaxko. (onegipen): *adond.* Ondo xamat.

untakotz. (izenorde): *izord.* Ikus.: Ontako. J: Ontarako.

untan. (izenorde): *izord.* Ikus.: Onetan. Ontan,

untaratu. (aditz): *ad.* Ontara eldu.

untzf. (kondaŕ): *iz. Ikus.:* Kondaf. Ondaŕ.

untasun. (ontasun): *iz.* Ikus.: Ontasun.: Ontarzun, untzapen, untsatarzun, untarzun, (ogasun): *ŕz. Ikus.:* Ogasun. J: Otasun.

untsa. (zuzentza): iz, Ikus.: Zuzentza. (oncgipen): *is.* Ikus.: Unki. I: On.

untsa-egiie. (onegipen): *izond. Ikus.:* Unkigile.

untsa-ikasi, (irakaskintza): *izond.* Ikus.: Ongi-ikasi. j: Ongi-azi, untsikasi.

untsakara, (onegipen): *adond.* Ondo, ongi.

untsalat, (onegipen): *adond.* Onerako, obetorako.

unfsalaz, (onegipen): *adond.* Ikus.: Obeto. j: Obeki.

untsatarzun. (ontasun): *iz.* Ikus.: Ontasun. : Untasun.

untsato. (askitasun): *adond.* Ikus.: Naiko. I: Nai-beste.

untzatu. (oberaldi): *ad.* Oberaldia lortu. ^: Untu.

unto. (ondo): *iz.* Ikus.: Ondo. J: Onto.

unfit. (gozoki): *iz. ikus.:* Litxaferi; auŕen itza, J: Mizkineri, untxu.

untu. (ongaŕi): *ad.* Lufean ongafia Azkuŕiari ongafia gañeratu, ontu. (eŕauts): *ad. Sua* efautsez estall. (oberaldi): II *ad.* Ikus.: Untsatu. (umotasun): JJ *ad.* Igaliak umotu.

untus. (oñetako): *izond.* Ikus.: Oiñuts. I: Ointuts, untuts, uñute.

untustn. (oñetako): *ad.* Ikus.: Ointustu. !: Oiñustu.

untuts. (oñetako): *izond.* Ikus.: Ointuts. Untus.

untx-ebai. (iltze): ŕz. Buru gabe dagoen iltze txikia.

untxa. (landare): iz, Ikus.: Untz. J: Auntz-ofi, untxi, untza, ontzoit, untzoŕi.

untxale. (gozoki): *izond.* Litxaferiak arts nai dituena. ikus.: Ongose. J: Onketari, ontzale, tzintzuŕ-legun, zintzuf-legun.

untxari. (zakuŕ): *is. Ikus.:* Eiza-zakuŕ. I: Eizor, xakuŕ-iiztoŕ,

untxari-zai. (zakuŕ): *izond.* Eiza-zakuŕak zaintzen dituena.

untxaf-eme. (ugaztun): iz. Pututxaren emea.

untxarta, (ugazton): *is.* Ikus.: Pututx. I: Ude.

untxartegi. (ugaztun): iz. Put-at-teak gordetzen diran tokia.

untie. (untxi): ŕz. Ikus.: Untxi. J: Entxea.

untxe-zain. (uutxi): *izond.* Untxlak gordetzen dituena. J: Untxi-azle.

untxe-zantza. (untxi): iz. Untxiak azten dituen langintza. J: Untxi-azkuntza.

untxekume. (untxi): *iz.* Untxiaren kuma. j; Untxikume, untxiño.

untxetegi. (untxi): *is.* Untxiak gordetzen diran tokia. J: Untxitegi.

UNTXI. *iz.* Ortxikaria dan ngaztuna, belaŕi oso luzcak eta atzeko ankak auŕekoak baño luzeagoak dauzkana; here aragia jangaŕia da. J: Entxea, kukumixa, lapiri, itsaxefi, lepei, untxe, *I!* (abel-azkuntza), (kotzo), (ugaztun). (landare): iz. Ikus.: Untz. J: Untxa, untzofi.

untxi-ago. (ao): *iz,* Untxlaren aoa.

untxi-antzeko. (untxi): *izond.* Untxiaren antza duena.

untxi-ari. (burni-ari): *iz.* Untxiak eizatzeko lakioak gertutzeko erabiltzen dan burni-aria.

untxi-azknntza, (untxi): *iz.* Ikus.: Untxe-zantza.

untxi-azle. (untxi): *izond.* Untxiak azten dituena. J: Ikus.: Untxe-zain,

untxi-eme. (until): iz. Untxiaren emea.

untxi-oatze. (natal): *iz.* lint-Ann kabia. J: Untxi-zulo.

untxi-oyan. (untxi): *iz.* Untxiak dagozen tokia. I: Untxitegi.

untxi-zilo. (saizulo): *iz.* ikus,: Aŕitxilo. J: Etzategi, untzi-zulo, untzilo.

untxi-zulo. (saizulo): *iz.* Ikus.: Afitxilo. l: Untxt-zilo. (untxi): *iz.* Ikus.: Untxi-oatze.

untxikume. (untxi): *iz.* Ikus.: Untxekume. J: Untxiño.

untxiño. (untxi): *iz.* Ikus.: Untxekume. Untxikume.

untxitegi. (untxi): *iz.* Ikus.: Untxetegi. Untxi-oyan.

uutxitxo. (untxi): *iz.* Untxi txikia.

untxitxori. (txori): *iz.* Untxitegien ondoan kabla egiten duen txoria.

untxizlca. (ontzi): *is.* Ontzi txikia. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Txalupa. Ontziska. (edontzi): J *iz.* Edontzi txikia.

unties. (gozoki): iz. Litxaŕeriak, unfit. Ikus.: Mizkeñeri. I: Mizkinkeri, zizka-mizka.

untz. (egazti): iz. Ikus.: Ontza, J: Mosolo, untza, ontz. (landare): *iz.* lgokaria dan landarea, bell orlegi dagoena. J: Auntzoŕi, mufuntz, untxa, untxi, untza, uskci, uzkei, txirosto, xira, ontz, zuskei.

uutz-adaf. (landare): *iz.* Untzaren abafa.

untz-anfzeko, (landare): *iz.* Untzaren antza duen landarea.

untz-eiztari. (aztore-eiza): *izond.* Untzaren bitartez eiza egiten duena. J: Untz-zai.

untz-ontzeko. (azkuŕi): *izond.* I us.: Salo. I: Salu, saro, zintzurkoi, zintzuf-laze.

untz-osto. (oŕi): *iz.* Ikus,: Untzoŕi. J: Xira-osto. (landare): *is.* Berbera.

untz-ufixa. (egazti): *iz.* Ontzaren emea.

untz-xuri. (madariondo): iz. Neguko madaria.

untz-zai. (aztore-eiza): *izond* Ikus.: Untz-eiztari.

untza. (ate): *iz.* Ikus.: Txanga. I: Ate orpo. (txintxin): *is.* Uŕezko txintxina, larogei laurlekoen aldiña duena. (landare): II L. Ikus.: Untxa. : Untz. (egazti): Jj iz. I us.: Ontza. J: Untz, xori-sorgin. (iltze): Ikus.: laze. J: Ultze, untze.

uutzaduna. (landare): *izond.* Untzez estalita dagoena.

untzaga. (landare): *iz.* Untzak asko dagozen tokia.

untzai. (aztore-eiza): *izond.* Eizarako untzak zaintzen dituena.

untzako. (txintxin): *izond.* Untza batekoa dana.

untzapen. (ontasun): iz. Ikus.: Ontasun. J: Untasun.

untzatu. (Ube): *ad,* Ikus.: Iltzatu. Iltzejosi, untzau, untzetu.

untie. (iltze): *iz,* Ikus.: II€ze. J: Untza. (neuŕi): *iz.* Luzerarako neuŕia, eun oin inguru dituena. (fibers): II *iz.* Berbera. (dams): JJ iz. idi-demaetan ararte bat. (gogo-aldarte): II iz, Thus.: Iltae. (zi): II iz. Ikus.: Akuilo. I: Akulo. (gogortasun): II iz. **Pilotan** ari-izatcan eskuan egiten dan maskura. j: Untze jo. (zailtasun): JJ *iz,* Aide zala, zati zala. (esku): jJ *is.* liens.: Esku-burdin. Eskuko-adaŕ, (btu): II *iz.* Ikus.: Katx. 1: Moslem'.

untze-bedaf. (belaŕ): *iz.* Belaŕ-mota bat.

untze jo. (gogortasun): *iz. Ikus.:* Untze. (esku): *iz.* Berbera. (zango): II iz. Abereen azkazalean egiten dan gogordum. (peŕa): Ji *iz,* Abereak paŕatzean egiten dan gogordura.

unize-sartzaile. (joko): *izond.* Burdiñaga-jokoan zenbatzen ari dana.

untzebai. (iltze); iz. Ebagita dagoen ilizea.

untzedun. (iltze): *izond.* Iltzatuta dagoena.

untzegari. (zekalu): *iz.* Tkus.: Zekale. Sekale.

untzegin. (iltze): *izond.* Iltzeak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

untzegintza. (iltze): *iz.* Ilizeak egiten dituen langintza.

untzerdi. (txinbcin): iz. Unizaren erdia.

until. (ontzi): *in.* Zerbait artzeko tokia. (edontzi): iz. Ikus.: Edontzi. I: Eda]-untzi. (antoxin); *iz.* Buztiñezko antoxiria. (itxasontzi); I *iz,* ikus.: itxasontzi. j; Baxet, unzi. (urdail);j iz. Ikus.: Urdail. Pinlika. (zizku); j iz. Ikus.: Zlzku. : Sakai. (laŕinketa): II Laŕaiñean edatzen dan ereiña. (tanpa): II *iz.* Emandako tanpaen multzoa.

untxi-aintzin. (itxasontzi): iz. Itxasontzlaren branka egiten duen zatiko India.

uutzt-aintzindari, (guda-ontzidi): iz. Guda-ontzidiaren itxasontzi nagusia.

untzi-aldaketa. (itxasontzi): *iz.* itxasontziz aidatzea.

untzi-atz. (aztama): iz. Itxasontzi batek urtan uzlen duen aztarna. (itxasontzi): iz. Berbera.

untzi-bidazttak. (itxasontzi): iz. Itxasontzi bateko bidaztien multzoa.

uutzl-gudu. (eraso-aldi); iz: Guda-itxasontzien arteko eraso-aldia.

untxi-jabe. (itxasontzi); *izond.* Itxasontziak gertutzen dituena.

untzi-mutit. (itxaskuntza); *izond.* Itxas-mutil gaztea.

untzi-nausi. (guda-ontzidi): iz. Guda-ontzidian itxasontzi nagusia.

untzi-ontzoko. (salokeri): *izond.* Asko ta salokeriz jaten duena.

untzi-orni. (itxasontzi): fz, Itxasontzietarako ornia.

untxi-txartel. (agerkai): *iz.* Itxasontzian ibiltzeko beaŕa dan agerkaya edo txartela.

untzi-xori. (txori): *iz.* Ikus.: Oki], I; Okilo, urkula.

untzi-zain. (itxasontzi): *izond.* ltxasontzia zuzentzen duena.

untzi-zapo. (kondaŕ): iz. Itxasontzi bateko kondafak. (itxasontzi): *iz.* Berbera.

untzi-ziloratn. (saizulo); *ad.* Salzuloan sartu.

untzian. (itxasontzi): *adond.* Itxasontzian egotea.

untzidi. (guda-ontzidi): iz. Ikus.: Coda-ontzidi. I; Ontzidi, untziteria.

untzidun. (itxasontzi): *izond.* Itxasontziak dauzkana.

untzigile. (esku-langintzak): *izond.* Buztiñezko antoxtñak dagizkiena. .(antoxin): *izond.* Berbera. (itxasontzi): *izond.* Ttxasontziak dagizkiena. I: Untzigin.

untzigin. (itxasontzi): *izond.* Ikus.: Untzigite.

untzigintza. (itxasontzi): *iz.* Itxasontztak dagizkien lankuntza.

untzikari. (esku-langintzak): *izond.* ltxasontzi txikietan lanegiten duena.

untziketa. (itxasontzi): iz. ltxasontzieu multzoa.

untziko. (esku-langintzak): *izond.* ltxasontzietan Ian dagiena. ; Untzilari.

untzi[8]irl. (esku-langintzak): *izond.* Tkus.: Untziko.

untziko. (saizulo): iz. Ikus.: Aŕitxtio. I: Untxi-zilo.

untzipe. (itxasontzi): *in.* Itxasontzi baten ondoa.

untzira-leku. (aingura): *iz.* Itxasontztak geldirik egoteko toki berezia. Untziratégi.

untziraldi. (itxasontzi): *in.* Notin edo gauzak itxasontzian sartzea. I: Untzirapen.

untzirapen, (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Untziraldi.

untziratégi. (aingura): *iz.* Ikus.: Untzira-leku.

untziratu. (itxasontzi): *ad.* Notin edo gauzak itxasontzian sartu.

untzitara. (antoxin): *iz.* Antoxin bateau sat diteken guzia. : Unzitra.

untzitegi. (zapalda): *in.* Ikus.: Ontzitegi. I: Saga.

uutziteria. (guda-ontzidi): *iz.* Ikus.: Guda-ontzidi. I: Untzidi.

untzitu. (tanpa): *ad.* Tanpa aundiak eman.

untzitxo. (itxasontzi): *iz.* Oso txikia dan itxasontzia. 1: Untzixka, untzizko, untzito.

uutzixka. (itxasontzi): iz. Ikus.: Untzitxo. j: Untzizko, untzixki. (edontzi): iz. Edontzi Ixikia. (antoxin): Lapiko txikia.

uutzizko. (itxasontzi): iz. Ikus.: Untzitxo. I: Untzixka.

untzkeria. (ergeltasun): *in.* Ikus.: Ergeltasun. : Txorakeria.

untzofi. (tandare): *in.* ikus.: Unixa. I: Untxi, untz-osto. (oŕi): *iz.* Untzaren oŕia. Untz-osto, xira-osto.

untzoyulari. (egazti): in. Ontza antzekoa dan egaztia.

untzuŕuu. (giltzuŕin): iz. Ikus,: Giltzuŕin, 1; Gittzuŕun.

unude. (esne): *in.* Ikus.: Amaiño. j: Iñude, unide, unuude.

unude-auŕ. (cane): *iz.* Ikus.: Unide-auŕ. j: Unitaut.

unudeauf. (aurtzaro): *in,* Iñudeaz azten diran auŕak.

ununlz. (aditzondo): *adond* ikus.: Onuntza. I: Onuntz.

unuzko. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Onuzko.

unzi. (itxasontzi): iz. Ikus.: itxasontzi. I: IJntzi,

unztatu. (landare): *ad.* Untzez estaii.

unztegi. (egazti): *iz.* Onza gordetzen dan tokia. (bzitegi): *in.* Etxe thin eta zarpaila.

uuzuri. (inks): iz. Ikus.: Adia. I: Auen.

nñaŕo. (itxaso): *in.* Itxasoko uiñen igidura leguna.

uñaze. (oñaze): *iz.* Ikus.: Oñaze. I; Oñatze.

uñazi. (tximista): iz. Tkus.: Tximista. I: Oñeztaŕi, onestaŕi, txasmista.

saw. (eŕaboil): iz. Ikus.: Tipula. I: Kipula, tupla.

uñuada. (cŕoboil): *iz.* Tipula asko.

uñnfi. (txinduii): *in.* Ikus,: Txindufi. I: Iñuŕi. (baldartasun): *izond.* Baldaŕa dana.

nñufi-belaf. (belŕŕ): iz. Txindufien belaŕa.

oñaŕi-madari. (madariondo): Txinduŕl-aokera duen madaria.

uñufi-osto. (landare): iz. Eŕe-belarkaria dan landarea, Etiopia'n bizi dana.

uñufi-toki. (txinduŕi): iz. Ikus.; Iñuŕi-meta. j: Iñuiitegi, uñurostoki, uñurtoki.

uñufostoki. (txinduŕi): iz. Ikus.: Ifiuŕi-meta. j: Iñuŕitegi, iñuŕi-told, uñuŕixtoka, uñustoka, uñuŕostoko.

uñurtu. (mutidura): *ad,* Sain-atalak mntiduraz geratu.

no!. (dei-egikuntza): *oyu.* Idiai geldi ditezen egiten zayen oyutza.

uobi. (iz-adaŕ); *in.* lbayak itxasoan sartzen diran tokia. Ikus.: Bokale. Ubao.

main. (ola): *iz.* Ur ondoan bizi dan olo txikia.

uoitz. (ur): *iz.* Ura ateratzeko ontzia.

uul. (ibai): iz. Ikus.: Uyol. J: Udol, article, urgaitz. (uralde): *iz.* Ikus.: Uralde, I; Uolde.

uoide. (uraldc): *iz.* Bats.: Uralde. : Uol, ugolde, uroldc. (ibai): *iz.* Ikus.: Uyo1. I: Uol, tar-soberna.

nolde-aitzineko. (uralde): *izond.* Uraldea izan baño lenagoko aldia izan zana. j: Uolde-aufeko.

uoide-aufeko. (uralde): *izond.* Ikus.: Uolde-aitzineko.

uolde-bide. (ibai): ŕz. Uyola gertatzen dan tokia.

ualde-luŕ. Oaf): iz. Uraldeak izaten diran hula. (uralde): iz. Berberak.

uoide-ondoko. (uraide): *izond.* Uraldea izao zan baño geroko ;Mat.

uoldeka. (ibai): *adond.* -Maya uyol bat bezeta etortzea.

noldetaf, (uralde): *izond.* Uraldekoa dana.

uoldetu, (uralde): *ad.* Uraldea !ma.

uoldczko. (uralde): izond. Uraldeari dagokiona.I: Uoldezka.

up!. (ants): *oyu.* Aupadako oyutza.

up-undo, (jalkin): *iz.* Upelak uzten duen jalkiña.

UPA. iz. Zurezko ontzia, pipolez eratua; pipolak ongi alkarturik eta zurez edo burnizko krukurukaz tinkoturik dagozela. 1: Bare barnean egon diteken ubil guzia. : Asko edaten duen notiña.]: Labe goituaren ban-rnokolaren zatia. I: Mozkorturik egotea. !: Ardo-zugan, anal, goñebe, goilibi, goñube, gupel, upel, kupa, pipa, upakera, ape, upei, ustrail, zuba, zuga. (gorantza): *ad.* Norbait edo zerbait goratu. (okidura): II iz. Anpatu. : Anpadura, tupidura. (igoera): I{ *ad.* Jaso, goratu. (jauzketa): *iz.* Zaldia takata edo lauoinka doanean, zaldizkariak gañean ematen ditueu ikotitxoak. // (antoxin), (ardo), (ontzi).

upa-aga. (zurubi): iz. Olategiko **zurubi** talkie. j: Upa-makil.

upa-laurden. (upa): *iz.* Uparen laurdena.

upa-lertzo. (jalkin): *iz.* Upaetan geratzen dan **jalkiña.**

upa-makil. (zurubi): *iz.* Ikus.: Upa-aga.

upa-saltzaile. (upa): *izond.* **Upak** saltzen dituena.

upa-taratulu. (laztabin): iz. **Laztabin** aundia.

upa-zotz. (upa): iz. Ikus.: Upatxotx. I: Txistilo.

upagde. (upa): *frond.* Ups ta upelak egiten dituena. I: Upagin. (esku-langintzak): *izond.* Berbera,

upagin, (upa): *frond.* Bats.: Upagne.

upagintza. (upa): *iz.* Ups ta upelak egiten diran langintza.

upain. (edespen): iz. Ikus.: Ipuin. I: Tpui.

upaka. (aupada): *adond.* Aupadak egiten ari-izatea.

upake. (baraidi): *iz.* Ikus.: Eztialdi. I: Bareeldi.

upakera. (ups): *iz.* Ikus.:.Upa. j: Upel.

upstart. (gorantzs): *izond.* Norbait edo zerbait goratzen duena.

upalategi. (upa): is. Upeiak dagozen tokia. Upategi,

upan sartuta **lez.** (iluntasun): *adond.* Iluntasunean ari-izatea.

upaol. (upa): *iz.* Upak egitoko ala.

upapeko. (upa): *iz.* Upeiak ipintzeko alkia.

uparatu. (upa): *ad.* Upeaan sartu.

upafats. (aupatsaldi): *iz.* Ikus.: Koŕokada. j: Upaŕots.

upafots. (aupatsaldi): *in.* ikus.: Koŕokada. I: Upaŕots.

upaslu. (aupatsaldi): *ad.* Koŕokada egin.

upatara. (upa): *iz.* Beterik dagoen upa.

Upategi. (ups): *iz.* Upak dagozen tokia. J: Upelategi, upeldegi, upeitegi.

upateria. (upa): *in.* Upak eta upelak egiten diran tokia. I: Ikus.: Upelgintza.

upats. (aupatsaldi): *iz.* Ikus.: Koŕokada. ^: Pokei, upatx, upatz, upets, ipots. (usain): *iz.* **Uparen usain** taŕa. (upa): II *iz.* Berbera,

upats-eragite. (aupatsaidi): *ŕzaud,* Koŕokadak egiten dituena. I: Upetsu.

upatu. (igoera): *ad.* Ikus.: Imo, j: Jasin, xasi. (gorantza): *ad.* Ikus.: Goratu. I: Goraipatu. (aurkintza): II *ad.* Aurkitu.]: Idoro.

upatx. (aupatsaldi): *iz.* Ikus.: Upats. J: Upatz.

upatxo. (upa): *in.* Upa txikia.

upatxotx. (upa): *iz.* Upako **dutxulua.** I: Upa-zotz, txistilo.

upatxuf. (aitzur): *iz,* Aitzuf txikia. Ikus.: Opaitzuŕ. J: Opatxut, upaxuŕ, zeyo, zeiru.

upatz. (aupatsaldi): *in.* Ikus.: Upats. Upatx, upets, upetz.

upatzaile. (gorantza): *izond.* Ikus.: Goratzaila. j: Croratzaile, goratzate.

upatze. (gorantza): *iz.* Gorantza egiten.

upaxuf. (aitzuf): iz. Ikus.: Opatxuŕ. Upatxuŕ.

upazka. (aupatsaldi): *adond.* Koŕokadak egiten ari-izatea.

upaztu. (aupatssldi): *ad.* Koŕokadak egin. j: Upeztu.

upazulo, (eyeraldi): *iz.* Eyerara ura dams zuloa.

upe. (ups): ŕz. Ikus.: **Upa.** I: Upel, upei.

upea lakoa. (iluntasun): *izond.* dun dagoen.

upei. (upa): *iz.* Ikus.: Upa. I: Upe, upel.

upel. (upa): *iz. Upm* aundia, bertan **ardo** edo baste **ubila** botatzen dalarik. j: Upa baño txikiagoa dan ontzia. : Dope, dupa, dupel, gape!, kupet, pipa, upakera, upe, upei, tupa, tupe, ustrail, zuba, zuga.

upei-aft. (upa): *iz.* Upelak jartzeko aiiia. ikus.: Upel-oin. I: Upelpeko.

upei-gain. (upa): *iz.* Upelaren estaikia.

upel-gurdi. (orga): iz. Ureztatzeko gurdia. (garastakota): *iz.* Berbera.

upel-muilo. (liño): ŕz. MuIo-bilgoa.

upel-nin. (upa): *iz.* Upelak jartzeko tokia. Bras.: Upel-oŕi. I: Upelpeko.

upel-ol. (upa): *iz.* Ikus.: Upelgai. f: Upol, zeyu.

upel-osagaŕi. (upa): *iz.* Zerbait uztu dan upelan botatzen dan **ubita.**

upel-saltzaile. (ups): *izond.* Ups ta upelak saltzen dituena.

upei-uztai. (ups): *iz.* Uparen kurkurua.

upel-zola. (upa): *iz.* Upelaren barn ta beko zatia.

upelagile. (ups): *izond,* **Upak eta upelak** egiten dituena. : Upelgiu, upelgile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

upelategi. (upa): *iz.* Ikus.: Upategi. Upeldegi, upeltegi.

npelbete. (upa): *iz.* Betenk dagoen upeta. I: Upetkada, upelkin.

upeldegi. (pa): iz. Ikus.: Upategi. Upetategi, upeltegi.

upeldi. (ups): *iz.* Upeten multzoa. I: Upelketa, upeteria.

upeldu. (upa): *ad.* Upela biurtu.

upeleratu. (ape): *ad.* Upan edo upelean sartu.

upelgai, (ups): *in.* Upak edo upelak egiteko ola. I: Upel-ol, upol.

upelgin. (upa): *izond.* Ikus.: Upelagile.

upelgintza. (ups): *iz.* Upak eta upelak egiten dituen langintza.

upelka. (ups): *adond.* Upelakaz ari-izatca.

upelkada. (upa): iz. Ikus.: Upeibete. I: Upelkin.

upelketa. (upa): iz. Ikus.: Upeldi. E: Upelteria.

upelkin. (upa): iz. Ikus.: Upelbete. I: Upelkada.

upelol-xorta. (upa): *iz*. Upel-olen multzoa.

upelpeko. (upa): *iz*. Ikus.: Upel-aŕi. Upel-oin.

upeltegi. (upa): iz. Ikus.: Upategi. I: Upelategi, upeldegi, kit-Rube, kupelategi, kupeldegi.

upeltegi-zai. (upa): *izond.* Upeltegia zaintzen dueua.

upeltegiratu. (upa): *ad.* Upeltegian ipiñi edo sartu.

upelteria. (upa): *iz*. Ikus.: Upeldi. I; Upelketa.

upeltxe. (upa): *iz*. Upel txikia.

upef. (arte): iz. Ikus.: Arta (ijitoen itza). Artakaŕo.

upets. (aupatsaldi): iz. This.: Upats. I: Upatz, upetz.

upetsu. (aupatsaldi): *izond.* Ikus.: Upats-eragi^{j}e.

upetz. (aupatsaldi); *iz*. *Ikus.:* Upatz. Upets.

upezsu. (aupatsaldi): *ad.* Ikus.: Upaztu.

upielako. (aundiera): *izond.* Aundiegia dana; upel bat bezin aundia.

upin. (edespen): *iz*. Ikus.: lguin.: Upoin, upuin.

upo. (arbuyo): *iz*. Arbuyoa adierazteko itza.

upoin. (edespcn): iz. Ikus.: lpuin. Upin, upuin.

upol. (upa): iz. Ikus.: Upelgai. Upel-ol, zeyu.

upuin. (edespcn): iz. Ikus.: Upin. Upoin.

upulurda. (janztura): *iz*. Jaka txikia.

UR. *is.* Garden, usai-gabeko ta geza dan ubila; curia soŕerazten duena ta lots eta ibayetan eyatzen dana. I: Oxijen eta laspel-urgayez atalduna.: Gatz-mota batzuekin nastuta, itxasoen betea cratzen duena. I: Ur onetsita; apaizak, liturjizko eginkizunetan 01-fasten eta darabi^{j}ena. l: Panina, uds, ode, ulda, uide, unda, uncle, our. (urin): *is.* Bclarkielan egoten dan ubila, maŕuskatzean ateratzen dana. I: Aragietatik ateratzen dan guriña. (txoskof):) *is.* Abereen anketan eta batez ere, besa human sartzen den or-txoskofa. !1 (edari), (ezetasun), (ibai), (ikuzketa), (iturburu), (Uinta), (sendagaikintza), (ubil), (urizti).

or andi. (itxaso): *iz*. Luŕetik ufun dagoen €txaso-aldea. Ikus,: Ur-txiki.

ur andiko afaiña. (andi-manditza): *is.* Andi-manditzaren asmoetan an dana.

ur andiko afantza. (afantza): *iz.* Itxasoko ur aundietan egiten dan afantza.

ur bera. (itxasaldi): *iz*. Be aldean dagoen Itxasaldia. (ibai): *iz*, Ibayetanura jeistea.

ur berdintzapen. (ur): *iz*. Urarcn kordokadura.

ur bizi. (itxasaldi): *iz*. Oso gora altzen dan itxasaldia. (ubil): *iz*. Ikus.: Ur-tastef. ; Ur-ials, urjo.

ur bultsu. (ubil): *iz*. Oso ur-lasteŕez datofen era. ; Ur-bultzu.

ur egon. (istinga): *is.* Istingaetan geldirik dagoen ura.

sir eme. (ur): iz. Geldirik dagoen ura.

or ezti. (or): *iz*, Ur gozoa. (ibai): Ikus.: Ibi. I: Ubi.

ur gan. (obit): *iz*, Ikus,; Ur-lastei. I: Ur lats, us goai.

ur gaza. (ur): *iz*, Aokerarik eztuen ura. I: Ur geza.

or gazi. (ur): *iz*. Gatzaren aokera duets UT a.

ur geza. (Mai): *is.* Ibayetako ura. Ikus: Ur-gaza.

ur gezal. (ur): *ft.* Ankara gutxi duen ura. (sulbur): *iz*. Sulburezko ura.

ur goal. (ubil): *iz*. *Ikus.;* Ur-lasteŕ. I: Ur gals, ur-pikaŕ, ur-tira, or-zuŕuta, xitipa.

ur gora. (itxasaldi); iz. Ikus.: Izbete. I: izgora.

ur jean. (Mtn): iz. Dabilen um. (ur): iz. Igaro dan ora.

ur mariatu. (suntsidura): *ad.* 11, suntsitu. Urmaria. (alditxaŕ): *ad.* Zorabiatu.

or martiñeta. (txori): *is.* Ikus.: Dendari-txuri. I: Ur-makineta.

ur mass!. (ur): *is.* Otza galdu duen ura.

ur onean jayo. (indaŕ): *Izond.* Sendoa .izan. Ikus.: Ura goranjayo.

or ubel. (uaŕetasun): *is.* Ikus.: Uaŕ. I: hate, or utter, ur neŕ, (euri): is. Berbera.

ur ubef. (uaŕetasun): *is.* Ikus.: Uaŕ.: hate, ur abet.

ur oef. (aaŕetasun): *iz*. Ikus.: Uaŕ. hate, ur ubel,

or lull. (garnu): iz. Ikus.: Garnu. I: Uxuri, pis, pix, piz, txiz.

tor elide. (aŕiko): *iz*. *ikus.;* Mika. j: Sukaltaŕi. (ur): *iz*. Zikinduta dagoen ura. (zikintasun): jj *iz*. Berbera.

ur-adaf. (ibai): *iz*. Ibai-kume batean sartzen clau baste ibai txikiagoa.

ur-adarte. (ugarte): is. Itxasoan sartzen diran ibai batzuek eratzen dituzten bi besoen artean geratzen dan ugarte iruzokoduna.

ur-agof. (ueska): *Iz*. Aŕantzeko, ueska bateko ura kendu egitea. (aiantza): is. Berbera.

ur-agofaldi. (ur-kentze): *ft.* Ur kentzearen egipena.

ur-aideko. (egazkaritza): *iz*. Ur gailean geratu diteke egazkiña.

or-aire. (uraska): *iz*. Ur-eŕetena. : Ur-eteten.

ur-amandre. (ur-legoŕeko): iz. Ikus.: Apotxoŕi. I: Aŕuli, ur-andra, ur-aŕubi.

ur-amil. (uraldc): iz. ikus.: Uralde. I: Uraldi.

ur-andel. (urmael): *iz*. Ura biltzeko bildegia. ; Urarka.

ur-andra. (ur-legoŕeko): *is.* Ikus.: Apotxoŕi. j; Ur-arnandre, ur-aŕubi.

ur-angel. (uralde): *is.* Ikus.: Arangel. Uralde, uraldi, ureta, uxoia.

ur-antura. (murgiltze): *iz*. Liiioa edo kalamua egun batzuetarako urtan sartu, beratzeko.

ur-antzedun. (ur): *izond.* Uraz aaetuta dagoena. j: Ur-antzeko.

ur-antzeko. (or): *izond.* This.: Ur antzedun.

ur-opal. (uraska): iz. Etxegañean curia ibil dedin eŕetena. (etsegain): *iz.* Barbara.

ur-apalgune. (ugati): *is.* Ikus.: Ugafi. Uaitz, ur-arkaitz.

ur-apo. (ur-legofeko): *is.* Ikus.: Igela. Uaixo.

ur-arbi. (landare): *is.* Ikus.: Udarbi. I: Sarbagoŕi.

ur-arbide. (eskubide): *is*. Garastatzeko ura erabiltzeko eskubidea, (garasketa): *iz*. Berbera.

ur-ardandu. (ardo): *ad.* Urtara ardoa beta. I: Ur-ardotu. (or): *ad.* Berbera.

ur-ardo. (ardo): *is.* Ur eta ardoa nastatzea. (ur): iz. Berbera. (edari); *iz.* Ur eta ardoz egiten dan edaria.

nr-ardetu. (ardo): *ad.* Tkus.: Ur-ardandu. (or): *ad.* Berbera.

ur-arindu. (legortasun): *ad.* Janzkiak erdi legortu.

ur-arltz. (arte): iz. Toki ortsuetan azten dan areitza.

ur-arkaitz. (ugaŕi): *iz.* Ikus.: Ugaŕi.: Ur-apalgune.

ur-armiarma, (aŕain): !z. Armiarmaren antza duen Mafia. (zamoŕo): *iz.* Ur-iraitz gañean arm dabilen zomofoa.

ur-afabio. (ur-legoŕeko): *is.* Urtan bizi dan apotxoŕia.

ur-aŕatain. (sagu): *iz.* Ur ondoan bizi dan afatoea.

ur-ate. (uatetasun): iz. Uafetasunez dagoen ura.

ur-aŕetu. (uaŕetasun): *ad.* Uafetasunez ura zikindu.

ur-aŕubi. (ur-legoŕcko): *iz.* Ikus.: Apotxoŕi.]: Ur-amandre, ur-andra.

ur-artu. (ornidura): *ad.* Uraz ornitu. (ur): *ad.* Berbera.

ur-artzaile. (bustialdi): *izond.* Bustialdiak artzen ari dana.

ur-artzale. (iragaztura): *izond.* Iragaztura izan dczakena.

ur-ace. (asetasun): *izond.* Uraz asetuta dagoena.

ur-aspii. (antoxin): ŕz. Eskuak garbitzeko ontzi txikia. I: Urazpil.

UR-ATERAGALU. *iz.* Osin batetik ura ateratzeko Iangaya, bi gurpilez egiña; gurpil bat zutasunez eta bestea zeartasunez jaŕita, biak alkaŕekiko aokatuta; lenengoa putzupadak daramazki, ta bigaŕena sal-abere batek eragiten duena. : Atzur, gayo-cŕota, putzu.11(garastaketa), (iturburu).

nr-aundiak. (ur): *iz.* Sakonak diran urak.

ur-aundiratu. (aidacra): *ad.* ltxasoan barna joan. (itxaso): *ad.* Berbera.

ur-ausia. (anpulu): iz. Anpututan dagoen ura. (aztarna): *iz.* Txalupak urtan uztcn duen aztarna.

ur-axalean egon. (igcriketa): *ad.* Ur gañean egon; igeri. (ur-gañeratzc): *ad.* Berbera.

ur-azal. (iraitz): *iz.* Uraren Iraitza. f: Ur-axal. (ur): iz. Berbera.

ur-azalean. (ur-gañeratze): *adond.* Uraren iraitzean.

nr-azaleko. (ur-gañeratze): *izond.* Ur gañean dagoena.

ur-azaleratu. (ur-gañeratze): *ad.* Ur gañean ipiñi. (igeriketa): *ad.* Igeri egin.

ur-azti. (asmamen): *izond.* Lurpeko uren bidez aztikerietan ari dana. (ur): *frond.* Berbera. (izkutukeri): II *ŕzond.* Berbera.

ur-aztikeria. (izkutukeri): iz. Aztikerietan ari-izatea. (ur): is. Berbera.

ur-bakun. (atalketa): is, Uraen atalketa.

ur-banakatze. (banakuutza): is, Uraen banakuntza egitea.

ur-banaketa. (banakuntza): *iz.* Uraen banakuntza egitearen egipena. I: Ur-banaldi.

ur-banaldi. (banakuntza): *is.* Ikus.: Ur-banaketa.

ur-banategi. (banakuntza): *iz.* Urak bauatzcn diran tokia. (ur): *iz.* Berbera.

ur-banatzeko. (banakuntza): *izond.* Urak banatzeko dana.

ur-batuko batayo. (ugutza): Iz. Urtan sartzean egiten dan ugutza. (murgiltze): *iz.* Berbera.

ur-baŕuti. (ur): *iz.* Ur dagoen tokia.

ur-batze. (ueska): is. Ueskaen bitartez egiten den ur-biltzea.

ur-bazteŕ. (ugaran): *iz.* Itxaso ado Thai baten ertza.

ur-bedsf. (beiaŕ): iz. Arkaitzen arteko urtan azten dan belaŕa. j: Ur-belaŕ.

nr-bei. (zezen): iz. Basidiaren mum. Bras.: Basidi. j: Ur-idi,

ur-heltz. (axate): *is.* Axote beltza. j: Ur baltz.

ur-benafiz. (egazti): *is.* Egazti-mota bat.

ur-beraketa. (bustialdi): *iz.* Zerbait urtan ipintzea.

ur-beraldi. (itxasaldi): *is,* Itxasaldia beruntz doan aldia.

ur-beŕitu. (ikuzketa): *ad.* Ursa betiz ikuzi.

ur-bidexka. (uraska): *is.* Uraska txikia.

ur bilketa. (ueska): is. Ueska baten bitartez or biltzea. : Urbiltze, zituski.

ur biltoki, (urmael): *is.* Ura biltzeko tokia. (istinga): iz. Ikus.: Istinga. I: Urbildegi, istil.

ur-biltzaile. (laka): *izond.* Ikus.: Urbilkof.

ur-biltze. (ueska): iz. Zotagune bateau urak batzearen egipen eta ondorioa. I: Ibai edo lats baten urak alkartzeko egiten dan zolagune berezia. I: Oŕela batutako ur-aindoa. Ikus.: Ur-bilketa. Zituski.

ur-bilatzaile. (bilakuntza): *izond.* Lurpeko uren bila dabilena.

ur-bizaŕ. (kondat): iz. Igarotzeanurak uzteu duen kondafa.

ur-bolada. (ibai): iz. ikus.: Uyol. I: Ugolde.

ur-bonba. (urizti): iz. Urizti-uraga. Ikus.: Uraga.

ur-bulaŕe. (ibai): *iz.* Uyolez datozen uƒak.

ur-buitzu. (ubil): *iz.* flats.: Ur buitsu.

ur-bustana. (aŕ): *iz.* lkus.: Izai. j: Izain, itxain,

ur-dilista. (landare): *iz.* Urtako tilista.

ur-edale. (bustialdi): *izond.* Osasunerako ur onak artzen dituena.

ur-edari. (edari): is. Ura bota zayon batsaz egiten dan ardo sasia.

ur-egazkin. (cgazkaritza): *iz.* Urtan geratu diteken egazkiña.

ur-egazti. (egazti): *is.* Urtan ari dan egaztia.

ur-egi. (ugaran): iz. Uraren ertza. f: Uroudo. (etxegain): *iz.* Etxegañaren islegia.

ur-egosi. (scndagaikintza): *is.* Sendakaya bezela artzen dan ura.

ur-eguŕ. (ueska): *iz.* Ueskaetan erabiltzen dan egurkia.

ur-egutatia. (ur): *iz.* Ur-geldia.

ur-ekarle. (ur): *izond.* Ura eraman eta ekartzen duena.

ur-ekartze. (ur): *iz.* Urak norabait ekartzea.

ur-ekuratu. (ur): Iz. Geldirik dagoen ura.

ur-eltxo. (len-bizidun): iz. Ubiletan bizi diran abere **oso** nimiñoen izena. j; Lobel-abeltxo.

ur-emaite. (ugutza): *iz. Ikus.:* Ugutza. I; Ugutz.

ur-eman. (ur): *ad.* Eyerako gurpileruntz ura eraman.

ur-epal. (itxasontzi): *iz.* Ikus,: Branka. I: Itxasgolde, utepaira.

ur epeŕa. (egazti): iz. Ikus.: Udail°. I; Udolo, ur-ola.

ur-eragozplde. (garastaketa): is. Eŕetenetan ura banatzeko egiten dan ildo-bizkafa.

ur-eramankin. (luf): *iz.* Urak naŕaz eramandako lufa. (uralde): *is,* Berbera,

ur-erdoi. (kimia): *iz.* Urak eta erdoyak alkartzeku egiten duten atalduna.

ur-erortze. (tufusta): *iz.* Ur jaustearen egipena.

ur-eŕe. (itxasaldi): *iz.* Goraño eltzen dan Itxasaldia.

ur-efeten. (uraska): iz. Ura joateko egiten dan ubide txikia. Ikus.; Ur-aire.

ur-ertz. (ugaran): iz ltxaso naiz ibai edo aintzira baten unroll baztеŕa,

ur-ertzo. (Mari): *iz.* Uraz eta limoyaz egiten dan edaria.

ur-etozia. (uaska): *iz.* lbai edo uaska bateau doan ur-aindoa.

ur-ezpouda. (ur): *iz.* Una eltzen dan gune goituena. (goyera): iz. Berbera.

ur-gaiñean. (ur-gañeratze): *adond.* Ur» ge ieratzean egotea edo ibiltzea.

ur-gaiñeko.(ur-gañeratze): *izond.* Ur gañean dagoen ado dabilena. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Urgain. I: Urgain-aide.

ur-gaiñeratu. (ur-gaiieratze): *ad.* Ikus.: Urgaindu. (igeriketa): *ad.* ikus.: Igari. Igori-egin. (egazkaritza): *(ad.* Ikus.: Uretaratu. j: Uretaraldi, uretaratze.

ur-gaiñetu. (ziŕistada): *ad.* Ur gaiñean lefatu, ziŕiztatu.

ur-gako. (zoko): iz. Ibayaren ukondoa. (ibai): *iz.* Berbera.

ur-ganeko lefa. (uf-gañeratze): *iz.* Ikus.: Urgain-leŕo. (matt): *12.* Berbera.

UR-GAÑERATZE. *iz.* Ub€l baten gañean gorputz bat orekan egotea.// (igeriketa), (itxaskuntza), (itxasontzi), (ubil), (urizti).

ur-garasta. (garastaketa): *iz.* **Ikus.:** Ureztadura. Ureztapen.

ur-garayan. (ur-gañeratze): *adond.* Ur-iraitzean.

ur-gargara. (zintzuŕ): iz. Gargarak egitea. (ubil): iz. Berbera.

ur geldi. (ibai): *iz.* Ur-lasteŕ edo beste **ubil** baten geratzea. I: Ur-il, abate.

ur gelditze. (ibai): *iz.* Ur geldirik egotea. Ur-geldi.

ur-golko. (iz-adaŕ): iz. Ikus.: lz-adaf. I: Izpaŕen.

ur-goraldi. (itxasaldi): iz. Itxasaldia goi-goyan egotea. Ur-gorapen.

ur-gorapen. (itxasaldi): iz. Ikus.: Ur-goraldi.

ur-gordean. (irazgaiztasun): *adored.* Irazgaiztasunez izatea.

ui'-gordiñ. (ibai): *iz.* Mcnditik jeisten dan ura. (or): iz. Ur gogoŕ eta otza.

or-gori. (sumendi): iz. Ikus.: Garkin.

ur-goritu. (irakidura): *ad.* Ur irakiaz zerbait busti.

ur-gofi. (ur): *iz.* Menasta-ura. (menasta): iz. Berbera.

ur-gofoto. (eritasun): iz. Urekiko izu izatea.

ur-gozagafi. (gozagaŕi): iz. Urtan egositako gozagafia.

ur-gura. (guru): *iz,* Ikus.: Gura. Gurari.

ur-guridi. (burn-bide): *iz.* Ura eramateko orga. (ur): *iz.* Berbera.

ur-gurita. (txori): iz. Ugaran aidean bizi dan txoria. I: Gurita, guita, zelai-gurita.

ur-gurpil. (gurpil): *iz.* Ur-ateragailuaren gurpila. (ur-ateragailu): iz. Berbera.

ur-gurutze. *(laka): iz.* Bi ibayen laka. (ibai): *iz.* Berbera.

ur-ibili, Cubit): *iz.* Ibiltzen ari dan ura.

ur€dl. (reran): iz. Titus.: Basidi. I: Ur-bet.

ur-idol. (ur): *iz.* Ikus.: Uridoi.

ur-igei. (ur-legoŕeko): *iz.* Ikus.: Igela. Ugaraixo, uringela.

ur-iguin. (ur): *iz. Ikus.:* Ur-narda. 1: Ur-goŕoto.

ur-ikara. (itxaso): iz. Itxasoan uraren irabiotzea.

ur-il, (ibai): iz. Geldirik dagoen ura.

ur-ildo. (ildo): *iz.* Ereindutako lundau ixuf-biderako egiten dan ildoa. (itxaskuntza): *iz.* **Itxasontzi** batek itxasoan uzten duen aztarna.

ur-indaf. (urizti): iz. Ubilen igidura aztcrtzen ducn yakintza.

ur-iñara. (txori): *iz.* Titus.: Libra. j: Enara.

or-irin. (bin): *izond.* **Iriiiez** es-Nitta dagoen.

ur-isola. (ibai): *iz.* Titus.: Uyol. I: Uriol, uri-isola. (tuŕusta): iz, Tkus.: Uakama. j: Uri-labasi, ur jausi, uŕ jauste, ur-jaustiri, urjautsi, ur-jauzi, ur-jauztiri, uri-isola.

ur-ixtun, (ixtun): iz, Ikus.: Odi. j: Uboil.

ur-ituñ. (iturburu): *iz. Ikus.:* Iturburu. I: Tturbegi, ur jayotz.

ur-ixuri. (garnu): *iz.* Tkus.: Garuu. I: Urisuri.

ur-txuritu. (garnu): *ad.* Ikus.: Pix-egin. I: Txiz-egin.

ur-ixurki. (bad-bide): *iz.* Ikus.: Estalda. ^: Xuŕut-bide.

ur-ixurtze. (garnu): *iz.* Txiz-egitearen egipena,

ur-izti. (ur): *iz. Ikus.:* Lobelizti. Tñoskizti.

or-jantzi. (janztura): *iz.* Bustialdia artzeko soñeko berezia. Ur-jauntzi. (bustialdi): *iz.* Berbera.

ur-jar€u. (iturburu): *iz,* Ikus.: **Iturburu.** Ur-jayotz.

ur jasa, (euri): iz. Titus.: Un-uaŕ. I: Un-zaparta, uri-zuŕupita.

ur jasogailu, (uraga): iz. Titus.: **Uraga. {:** Urjasotzeko.

ur jasotzeko, (uraga): iz. Tkus.: Uraga, I: Urjasogailu.

ur-jauntzi, (janztura): *iz.* Titus.: Ur-jantzi. (bustialdi): iz. Berbera.

ur jausi. (tuŕusta): iz. Ikus,: Ur-isola. Ur-jauste, ur jaustiri, ur-jautsi, ur-jauzi, ur jauztiri,

ur-jauste. (tuŕusta): ***iz.*** Ikus.: Ur-isola. I: Ur-jaustiri, ur-jautsi, ur-jauzi, ur-jauztiri, ur-jausi.

ur-jaust€ri. (tuŕusta): iz. Ikus.: Ur-isola. ^: Ur-jauste, ur-jautsi, ur-jauzi, ur jausi, ur-jauztiri.

ur-jautsi. (tafusta): *iz.* Ur-isola. I: Ur-jausi, ur jauste, ur jaustiri, ur-jauzi, or-jauztiri.

ur-jauzi. (€uŕusta): *iz,* Titus.: Ur-isola. Ur-jausi, ur-jauste, ur-jaustiri, ur-jautsi, ur-jauztiri.

ur-jauztiri. (tuiusta): iz. Tkus.: Ur-isola.): Ur jausi, ur jauste, ur jaustiri, ur-jautsi, urjauzi.

ur-jayotz. (iturburu): iz. Ikus,: **lturburu.** j: Ur-ituŕi, **ur-jario.**

ui-jeia. (iratz): *iz.* Titus.: **Izotz,** I: **Izoztela.**

ur-jo bat emon, (ikuzketa): *ad.* Zerbait arinki ikuzi.

ur joai, (ueska): ***iz.*** Ikus.: **Ueska.** I: **Ugasi.**

ur-joala. (ixŕun): *iz.* Ikus.: Odi. Urjoale.

ur-joera. (malda): *iz.* ikus.: **Malda.** I: Sayats.

ur-kako. (zoko): *iz.* lbayaren ukondoa. I: Urkondo. (ibai): iz. Berbera.

nr-kenle. (ur-kentze): *izond.* Ura edo ezetasuna kentzen duena. j: Ur-kentzaile.

ur-kentzaile. (ur-kentze): *izond.* Ikus.: Ur-kenle,

UR-KENTZE. *iz.* **Leku batetik ura** itoitu edo irten-eraztearen egipen eta ondorioa. j: Urn itoitzeko **ixtuna.** /1 (idekidura), (iraizketa), (itoipen), (itxaskuntza), (legortasun), (ubil), (uraga), (uraska), (urizti), (uzgune).

ur-kirolak. (kirol): iz. Urtan cgiten diran kirolak.

ur-kolko. (iz-adaŕ): *iz.* **Ikus.: lz-adaf.** Izpaŕen,ur-zoko.

ur-krika. (urizti): *iz.* **Ikus.:** Gindax.: Tiodasak.

ur-kui. (kuyaki): *iz.* Ura cramateko kuya.

ur-kukuso. (oskoldun): *iz.* lkus.: Ezkira. Izkira.

ur-lamie. (gezof-ipuizti): *iz.* lbayetan bizi omen dan maitagafia. I: Maitedef.

ur-landare. (landare): *iz.* **t_lrtan aaten dan landarea.**

ur-langa. (aintzira): *iz.* Auñamendi'n (lagoon **aintzira. Zingira, urzelai. (uraska):** *iz.* **Urasicako atea.**

ur-laño. (ur): iz. Laspelezko egokeraz dagoen Bra.

ur-laf. (itxaso): iz. Irab€etuta egoeen dan itxasoko ura.

ur-lastef. (ubil): iz. Zuzen-bide bateau dabilen itxaso edo ibai baten ur-igipena. j: Igipenez doan ura bera. I: Ur-lats, guai, guaje, kuaje, pikaŕ, saŕapel, tira, ur bizi, in gan, ur goal, urjo, urlaistef, ur-pikaŕ, ur-tira, ur-zuŕuta, xifipa, ara,

nr-lats. (ubil): *iz*. Ikus.: Ur-tastef. I: Guai, guaje, ur bid, ur gsn, ara.

lilt-LLGOkEKO. *iz*. Ur eta lufean bizi-izateko gal diran abereen izena. Ur-leortaf, ur lurdi, ur-lurtaf. /1 (abelizti).

ur-leize. (sakonera): iz. Leize-zuloa. (: Urleze. (ixuŕ-bide): *iz*, Ikus.: Ur-zulo. {: Sure.

ur-leorta£ On-legoŕeko): *izond.* Ikus.: Ur-legokko. I: Ur-lurdi.

ur-lefo. (maŕs): *iz*. Itxasontzi bat urtan noraño sartuta dagoen zatia erakusten duen mafa. (ur-galieratze): iz. Berbera.

ur-leyaf. (ur): *iz*. Oso garbia dagoen ura.

ur-leze. (art/talk *iz*. Lurpeko ur-bildegia, ura bildu ta iraun-arazteko. Bozadera, gayo, konkuŕuila, koxpufuila, patin, pontzo, urbel, uerka, urtzulo, ur-zulo, zingo-zingo.

ur likits. (ikuzketa): *iz*. Ikuzketa egitean geratzcn *dan* ur zikiña. (alike): *iz*. Afikoa egitean geratzen dan ur zikiña.

ur-lili. (lore): *iz*. Ilaŕ-ondoaren lorea. Ikus.: Ilaŕ-ondo. I: Urlore.

ur-lingirda. (istinga): *iz*. ikus.: Istinga. j: Urbildegi.

ur-lisagune. (akatde): iz. Ur alderuntz doan aldatza. j: Ur-maida.

ur-liska. (istinga): *iz*. Ikus.: Istil.: Ido€, urlotu, ur-ziloka.

ur-lodi. (ixtun): iz. Itxasontzi batzuetan kentzcn dan ura itxasora joateko ol-multzoa.

ur-lolztu. (basa): *ad.* Logiz estali.

ur-lutu. (istinga): *iz*, ikus.; Istil. Ur-liska.

ur-lotua. (ur): *iz*. ikus.: Urlo. I: Ur-mareia.

ur-lozko. (sakonera): iz, ibayetan dagoen zabalera gutxikoa dan sakonera.

ur-lurdl. (ur-legoŕeko): *izond.* Ikus.: Ur-legoŕeko. Ur-leoriaŕ, ur-lurtaŕ.

ur-inf. ([uŕ): *iz*. Garastaketaz erabiltzen dun Mŕa. (garastaketa): *iz*, Berbera.

ur-luŕin. (laspel): *iz*. Uraren Latina. j: Ur-lufun.

ur-lurtaf. (ur-legoŕeko): izond, ikus.: Ur-legoŕeko. I: Ur-lurdi.

ur makineta. (txori): *iz*. Ikus.: Dendari-txori. j: Martin-Mori, ur-martiñeta.

ur maida, (akalde): iz, Ikus.: Ur-lisagune.

ur-marela. (ur): iz. Geldirik dagoen ura. Ikus.: Urlo. (: Ur-lotua.

ur-margo. (margoerti): *iz*. Urtsututako margoaz egindako margo-lana. j: *Ur*-margolan, ur-margozki.

ur-margolan. (margoerti): *iz*. Ikus.: Ur-margo. j: Ur-margozki.

ur-margoerri. (margoerti): *bond.* Ur-margoaz margotuten duena.

ur-margozki. (margoerti): *iz*. Ikus.: Ur margo. I: Ur-margolan.

ur-mendoi. (itxaso): *iz*. Ikus.: Uin. I: Ugin.

ur-moltxo. (uaska): *iz*. Urtsu txikia, ur gutxi daraman !bat edo uaska.

ur-motel. (ur): *iz*. Ur geza. Ikus.: Geza.

ur-muga. (ugefi): *iz*. Ikus.: Ondaŕ-meta. I: Ondogune.

ur-muŕu. (ueska): *iz*. Ueska antzekoa dan muŕua, goi-aldea idekidura batzuk dauzkana, era igaro diteken.

ur-narda. (ur): *iz*. Urari buruzko latzikara. j: Ur-iguin.

ur-naste. (kimia): *iz*. Gorputz bat urarekin alkartea.

ur-naza. (istinga): *iz*. Ikus.: istinga. Urbildegi.

ur-neska. (gezuŕ-ipuizti): *iz*. Thai ta latsetako neskaren antzekoa dan iratxoa.

ur-neurketa. (neufi): *iz*. Igiduraz doazen ubilak neurtzea. I: Ur-neurkintza. (ur): *iz*. Berbera.

ur-neurkin. (neuŕi): *iz*. Igiduraz doan ubil baten askotza, abiadura ta indafa neurtzeko lanabesa. I: Ur-neurtzeko.

ur-neurklntza. (neuŕi) *12*, Ikus.: Ur-ncurketa. (ur): *iz*. Berbera.

ur-neurtaile. (neuŕi); *izond.* Ur-neurkintzan ari dana.

ur-neurtzeko. (neuŕi); iz. Ikus.: Ur-neurkin.

ur-oditza. (ixtun): iz. lira ixtunetatik eramatea. Ikus.: Ixtun. j: Utz-odi.

ur-ogi. (ziggf): *bond. Ogi* ta uraz bakafik artzean bizi-izateko zigortuta.

nr-oilanda. (olasko): iz. Oilanda cndekatua.

ur-oilanda aund€. (olako): iz. Aundia dan oilanda, tiiak dauzkana.

ur-o€lo. (egazti): iz. ikus.: Udoilo. I: Ur-oto, pintarda, ur-uolo. (txori): *iz*. Burs.: Dcndari-txori.]: Endari-txori.

ur-oldaf. (ibai): *iz*. Uyol oso aundia.

ur-olo. (ugolo): *iz*. Ikus.: Ugolo. I: Iuta-gari.

ur-oltza. (akalde): *iz*. Urtan erabiltzeko oltza.

ur-on. (ur): *iz*. Sendatzeko sir egokia dana.

ur-ondoratu. (murgiltze): *ad.* Urtan murgilduta ibili.

ur-ontzi. (antoxin): ŕz, Ura eramateko antoxiña. (garastaketa): iz. Garastatzeko ontzia. Ikus.: Garatailu, (murko): II *iz*. Ufa erabiltzeko murkoa. J: Ur-pincer'. (itxasontzi): II *iz*. Ikus.: Itxasontzi, Ugontzi, izontzi, marks. Ur-gafieko burdi berezia, notiñak eta abereak edo gauzak eramateko.

ur-ordeka. (iraitz): *iz*, Uraren iraitza. (ur-gaueratze): ŕz. Berbera.

ur-ordu. (orenlari): *iz*. Uraz dabilen orenlari.]: Ur-oren.

ur-oren. (orenlari): *iz*. *ikus.:* Ur-ordu.

ur-osin. (istinga): *iz*. Ur geratuta dagoen tokia.

ur-oskatu. (ozka): *ad.* Uttar/ ozkak egin.

ur-ostro. (urin): *iz*. Matsondoren gerlia. (matsondo): *ft*. Berbera.

ur-otx. (ur): iz. Otz xamaf dagoen ura. Ikus.: Ur-otz.

ur-otz. (ur): iz. Otza dagoen ura. ikus.: Ur-otx.

ur-ozpin. (edari): iz. Ur eta ozpiñaren nastea.

ur-oztopo. (ildo-bizkut): iz. Ikus.: Ildo-bizkaŕ. j: Iidoki.

ur-palasta. (itxaso): iz. Ikus.: Uin. j: Ugin, urpil. (ozka): *iz*. Ikus.: Ozka. Ugoska.

ur-palopa. (aŕantza): *iz*. Zarboentzako belts. (zomoŕo): *ft*. Berbera.

ur-pafasta. (bustieldi): *iz*. Ikus.: Zufusta. Pafastaldi, ur-patastada, ur-paŕastaldi.

ur-pafastada. (bustialdi): *iz*. Ikus.: Zufusta Ur-pafasta, ur-paŕastaldi.

ur-pafastaldi: (bustialdi): *iz*. Ikus.: Ur-paŕasta. Urpaŕastada.

ur-pendiz. (akalde): *iz*. Urtaruntz dorm maida.]: Ur-piko.

ur-pikaf. (ubil): *iz*. *ikus.:* Ur-la^{E}er'. j: Ur goal.

ur-piko. (akalde): iz. Ikus.: Ur-pendiz.

ur-pifil. (iturburu): *iz*. lturietan jartzen dan lanabesa itzulkaria.

ur-pitxef. (murko): *iz*. Ikus.: Ur-ontzi.

ur•pontzu. (iz-adaŕ): *iz*. Ibayen arte txikiak.

ur-pototxa. (ugaztun): *iz*. Ur ondoan bizi dan pototxaren antzekoa dan ugaztuna; here naŕua oso tayutua da. Ikus.: Pototxa. j: Pitotxa.

ur-punfako. (landare): *iz*. Azonbolkaria dan urteko landarea, lid istiltsuetan bizi dana.

ur-sagardao, (garagardo): *iz*. Sagardo ariña. I: Ur-sagardo.

ur-sagardn. (garagardo); *iz*. Ikus.; Ur-sagardao.

ur-sagu. (saga): *iz*. Ur ondoan bizi den aratoea.

ur-saltolci. (saltoki): ŕn. Ura saltzen dan tokia. (ur): *iz*. Berbera.

ur-sattsafi, (latsun): *iz*. Ur-latsunbeltza. (urizti): *iz*. Berbera.

ur saltzaile. fur): *izond Ura* saltzen duena.

ur-sari, (ur); iz. Ikus.: Ur-zoŕ. I: Ur-erabiltzea.

ur-sega. (igitai): *iz*. Urtan dagozen belaŕak ebakitzeko gardantxilua.

ur-sendabide. (sendagaikintza): *iz*. Uraren bidez egiteko sendabdea.

ur sendabideako. (scndagaikintza): *izond*. Uraren bidcz aendatzen duena.

ur seudag€le. (sendagaikintza): *izond*. Uraren bidez scndatzen duen sendagilea.

ur-soberna. (ibai): *ft*. Ikus.: Uyol.: Uolde. (waffle): *iz*. ikus.: Uralde. I: Ur-gaintze.

ur-soiñeko. (janztura): *iz*. Bustialdia artzeko jantzia.

ur soiñuzko iturŕiak. (sae): *iz*. Uiñen igiduraz otsa egiten duten iturŕiak. (iturburu): *iz*. Berbera.

ur-sorgu. (iturburu); *ft*. Ikus.: Iturburu. Urburu.

ur-suge. (stain): *iz*. Aragi jangaŕia daukan aŕaña.

ur-tanta. (taunt): *ft*. Uraz egindako tunta. I: Ur-tanto, ur-xorta. (ur): Berbera.

ur-tanto. (Uinta): iz. ikus.: Ur-tanta. I; Ur-xorta. (ur): *iz*. Berbera.

tar-undo. (crtzapain): *in*. Urtan urtutako margoaren antzekoa dana.

ur-tira. (ubil): *iz*. Ikus.: Ur-lasteŕ. I: Ur goat.

or-tirain. (ubil): ŕz. Ur-lasteŕ batetik irteten dan beste ur-lasteta, beste zuzenbidean doana.

ur-torta. (anpulu): *iz*. Urtan egiten dan anpulu txikia.

ur-finla. (tanta): *iz*. Ur-tanta txikia. (ur): iz. Berbera.

or-tutu. (ixtun): *iz*. Ura eramateko odia.

ur-txakuf. (zakuŕ): iz. Urtan ari dan zakuŕa. j: Ur-zakuŕ, uxakuŕ. (ugaztun): *iz*. Ikus.; Igabera. j: Ugadera.

ur-1xalagatu. (Irk *iz*. Aokera gutxi duen ura.

ur-txaŕo. (mueko); *iz*. Ura eukitzekoa dais murkoa.

ur-txatil. (iturburu): *iz*. Itufi txikia. (istinga): *iz*. Istil txikia egiten duen iturburua.

ur-txik€. (itxaso): iz. Luŕetik urbil dagoen itxaso-aldea. Ikus.: Ur an&

ur-txikirako txalupa, (itxasontzi): *iz*. Ur gutxitan ibiltzeko txalupa.

ur-txifipa. (Ibai): iz. Ikus.; Lats. Panintino, ur-xiŕipa, ur-xiŕista.

ur-txifista. (bolas): *iz*. Ur-geldietan sortzen dan belaŕa. (iturburu): *iz*. Oso ur gutxi duet) iturburua. ; Ur-xiripa.

ur-txiztil, (lanta); iz. Ur-tanta. (ur); *iz*. Berbera.

ur-txonpel. (ur-ateragalu): iz. Urmael edo osiñetik ura ateratzeko tresna.

ur-txorta. (tanta): *iz*. Ikus.: Pikortadura. ^: Priztin.

ur-txuri. (boketa): *in*. Ikus.: Boketa. I: Lixiba.

ur-txuŕusta. (tuŕusta): iz. Tufusta txikia. Ikus.: Tuŕusta. ; Ur-xauzi.

ur-ulcoudo. (zoko): *iz*. !bat baten ukondoa. I: Ur-zoko. *(Thai); in*, Berbera.

ur-uŕatu. (ausiabartza): *iz*. Urak egindako ausiabartza. (ur); *iz*. Berbera.

ur-ustel. (ur); *ft*. Sulbuŕezko ura. (sulbuŕ): *in*. Berbera. (istinga); iz. Istiletan dagoen ura.

ur-ustu. (ur): *ad*. itxasontzi batek urpean daukan zatiaren ainbat ur-mukulua utzi-erazi.

ur-utsune. (ur); *iz*. Itxasontzi batek ur-ustutzen duena.

ur-xaal. (itxas-otso); *iz*. Ikus.: Itxas-otso. I: Ttxas-txal.

ur-xaplatetoka. (ur): *adond*. Ikus.: Ureztatzean ari-izatea. Ikus.: Ureztatu. ^: Xapalatu.

ur-xauzi. (tuŕusta): iz. Ikus.; Tuŕusta. Ur-txuŕusta.

ur-xilo. (iz-adar'): iz. lz-adaŕ txikia.

ur-xindoŕ. (txori): *iz*. lkus.: Uŕetxindoŕ. I: Urixindoŕ.

ur-xiŕipa. (Ibai): ŕz. Ikus.; Lats. j: Ur-txiŕipa, ur-xifista, urxkila. (iturburu); in. ikus.: Ur-txifista. (ur): II iz. ikus.: Urmeai. j: Ur-aria, urnegaŕ.

ur-xl#ista. (zurusta): *iz*. *Ikus.:* Priztada. (Ibai): *in. ikus.:* Ur-txiŕipa. t: Ur-xiŕipa, urxkila.

ur-xori. (txori): *iz*. *Ikus.:* Dendari-txori. ^: Urtxori, urxori-goŕi, urzori.

ur-xorta. (tanla): *ft*. Ikus.: Ur-tanta. I; Ur-tanto. (ur); *iz*. Berbera.

ur-zabal. (Thai): *ŕz*. Titus.: Tbi. j: Ubi, uzabal. (ur): iz. Geidituta dagoen ura.

nr-zatla. (umael): iz. Ikus.: Urbildegi. I: Urtegi, ur-nilo.

ur-zai. (urmael): ***izond*** Urbildegia zaintzen duena.

ur-zakuŕ. (zakuŕ): ŕz. Ikus.: Ur-txakuŕ. I: lJxakuŕ.

nr-zaldi, (ugaztun): *ft*. Ikus.: Ibai-za€di. ^: Ureko-zaidi, ur-zamari.

ur-zapailu. (urizti): ŕz. Uraz erabiltzen dan zapailua.

nrzara. (murko): *iz*. Ura eukitreko murkoa.

ur-zerga. (zerga): *iz*. Urak ustiatzeko ordaintzen zan zerga. ; Ur-zoŕ.

ur-zergari. (zerga): *izond*. Ur-zerga jasotzen zuena.

ur-z€lo. (umael): *iz*. Ikus.: Urbildegi. I: Ur-zafla.

ur-z€loka. (istinga): iz. ikus.: Istil. I; Ur-liska.

ur-zintzuŕ. (meartasun): *izond*. Ikus.: Meartasuu. I: Esteera. (estuera): ŕzond. Berbera,.

ur-zifltu, (ur); *in*. Ur irteten dan tokia.

ur-zirta. (anpulu): in. Ur-anpulu txikia.

or-zoko. (iz-adaŕ): Iz. Ikus.: Iz-adaŕ, I; Ur-kolko. (zoko): iz, Thus.: Ur-ukondo. (that):] *iz*. Berbera.

or-zolat€k Men. (ur-gañeratze); *ad. Ur* gañean ipiñi.

ur-zoŕ. (zerga): *in*. Ikus.: Ur-zerga.

ur-zoŕe. (auŕontz€): *iz*. Ikus.: Auŕ-zoŕa. Erdoste. (minikizti): *in*. Ikus.: Itzoŕo. I: Izoŕo.

ur-zofoko. (ninikizti): *izond*. Ur-zoŕoari dagokiona.

ur-zozo. (txori): *iz*. Ikus.: Urxoxo.

ur-zubi. (ixtun): *iz*. Onizi batetik ura ateratzeko, gupituta dagoen odia.

ur=zuku. (zuku); iz. Zuku otza, gai askoetaz egiten dana.

or-aide. (ixuŕ bide); ***in***. Ura lurperatzeko dagoen ixuŕ-bidea. I: Sura, urisurki, ur-leize, urobi, ustel-zulu, txuŕusta, xuruta. (arrant): *iz*. Ur-ontzietara ura eramateko erabiltzen dan itxasontzia. I: Itxasontzictan ura eukitzeko dagozen burni-kutxaetako bakoitza.]: Ur-leze, urtzulo, zingo-zango. (iturburu): (iz.

Iturburuaren baste izena. Ikus.: Iturburu. 1: Urbegi.

UR-ZILŔUMILO. *iz.* Auŕez-auŕeko bi ur-lastefen alkartzeak dagien urketaren igipen aril) eta itzulkaria. ; Bibil, biuŕi, aŕanpa, suŕrrmilo, ubilada, tir€biriti, uŕo-boŕoi, txirimol, zuŕumilo. II (birunda), (ekaitz), (ibai), (itxaso), (ostagizti), (ubil).

ur-zufusta. (tuŕusta): *iz.* Ikus.: Tufusta. ^: Aŕada, ur-zuŕuzta, urzuti.

ur-zufuta. Orbit); iz. Ikus,; Ur-lasteŕ. Ur-goat.

ura. (izenorde): *izord.* Ikus.; A, Au, ori, ura edo *a.*

ura goran jayo. (indaŕ): *izond.* Ura sendoa da. I: Ikus.: Ur oilcan jayo.

ura izatu. (ugutza); *ad.* Ugutza eman edo artu.

ura oskatu. (us): *ad.* Urtan uiltak egin.

ura-bera. (itxasaldi): *iz.* Beko itxasaldia.

ura-gora. (itxasaldi): iz. Goiko itxasaldia. Ikus.: Urabeera.

ura-kapin. (kondaŕ): *iz.* Ikus.: Unbar',

ura-zaaf. (oikuntza): *iz.* Meudez-mende jaŕaitzen dan oikuntza edo jakintza edo edestia.

urabaf. (kondaf): iz. Urak uzten duen kondaŕa. I: Ura-kapin.

urabeera. (itxasaldi): *iz.* Beko itxasaldia. Ikus.: Ura-gora, I: Urbera.

URAGA. iz. Ixurki bat uŕupatu, tapitu edo buitzalzeko langaya. I: Ujaiki, uagia, ur-bonba, ur-jasogailu, ur-jasotzeko. II (garastaketa), (iturburu), (itxasontzi), (langaizti), (pisia), (or-ateragalu), (uriuti), (uzgunc).

uraga-giltz. (giltz): *iz.* Ura igarotzeko uragan dagoen giltza.

uragategi. (itzalketa): *iz.* Itzungiĺean etxea.

uragatxo. (uraga): *iz.* Uraga taikia.

urai. (itsaspen): *iz.* Itsasteko, or eta iŕiñaz egiten dan ofea. I: Uraikola. (ukantza): *ad.* Euki, 1: Iduki.

uraigailu. (itsaspen): *iz.* Urai ipintzeko lanabesa.

uraikola. (itsaspen): *iz.* Ikus.: Urai.

urtin. (or): *izond.* Urapen, uren, uraen.

uraipen. (itsaspen): *iz.* Urai ipintzearen egipena. I: Uraitze,

uraitu. (itsaspen): *ad.* Urai, itsasteko, nunbait ipiñi, I; Uraiztatu.

Uraitz. (ibai): *iz.* Ikus.: Ibai. I: Ugaitz, urandi, uyol, ualde.

uraitzaile. (itsaspen): *izond.* Urai, itsasteko, nuubait ipintzen duena.

uraitze. (itsaspen): iz. ikus.: Uraipen.

uraiztatu. (itsaspen): *ad.* Ikus.: Urailu.

urak eta soak artu. (taŕitadura); *ad.* Tañtaduraz izan edo geratu.

URALDE. iz. Urak landa, eŕi edo uriak estaltzea. 1: Arangel, askari, uada, uaisto, uaizte, ualde, ualte, ubeŕo, udalde, ufal-aldi, ugalde, ugaindc, uyel, uol, uolde, uraldi, ur-amil, ur-angel, ureta, uretu, urgainditze, urgaintze, or-sobema, uxola, ibaikada, ioldo, xiŕipa, zoperna, urte, zuperna. ii (cud), (garastaketa), (ibai), (istinga), (ixuritasun).

uraldi. (urbide): *iz.* Ikus.: Uralde, 1; Arangel, ur-amil, us-angel.

uralditu. (uraldc): *ad.* Uratdean uraz zerbait estali.

uraletxe. (udal): *iz.* Ikus.: Udaletxe. 1: Uri-etxe.

urandi. (ibai): iz. Ikus.: Ibai, ': Uraitz,

uranditu. (murgiltze): *ad.* Urtan sartzen aura stands. Urantu, urauntu,

urandu. (birika): *ad.* Asko nekatzeagatik birikak eslutu.

urangila. (ueska): *iz.* Ueskako ura. (ibai); *iz. Ura* gelditutа dagoen tolda.

uranpulu. (anpulu): iz. Ikus.: Anpulu. J: Ubegi, (mask-111u): *iz. ikus.;* Maskulu. Ubegi, zuskuiu.

urautu, (usteldura); ad. Liñoa urtan usteltzen utzi. (Hilo): *ad.* Berbera. (murgiltze): *ad,* Ikus.: Uranditu. I; Urauntu.

urantura. (ezabizi); *iz,* Ikus.; Sabe€urmin.

urantze. (or); iz, Ura aunditzea. *us.: Urarangel.

uarangel, (uralde): *iz,* Urak aunditzea. I: Ikus.: Urantze.

urarda-andelak,(yaurespen):iz. Eskeintzeko, Meza'tan aurkezten diran ur eta ardoa dauzkaten ontziak. Urardo-ontziak.

uardo-ontziak, (yaurespen): *iz.* Ikus.: Urardo-andelak.

urarka, (urmael): *iz, Ikus.;* Ur-andel. (ueaks): *iz.* Ikus.: Ueska. I: Ugasi. (main): II iz, Ikus.; Ugain, I : Besuin.

urarka-zai. (zaintza): *izond.* Urarka zaintzen duena. (uraska): *izond.* Berbera.

urañ, (aŕi); *iz.* Latsetan dagozen aft biribilak.

urañeta. (aŕi); *iz.* Aŕiz beterik dagoen tokia.

urarte. (iturburu): *iz.* Rurburuak dagozen tokia. (ugarte); iz, Ikus.: Ugarte. j: Uartc.

urasetu. (asetasun): *ad.* Uraz asetu. I: Muilikatu. (andikeri): *ad.* Andikeriz bete.

URASKA. *iz.* Ura eyerara eramateko egiten dan antepara. I: Aldaparo, botana, aloha, istun, surgu, ugaska, ugeŕain, urbide-adaf, ufinge, I: Akalde baten saŕeran dagoen aide garbi ta sakona. I: Itxasoaren adaŕ estua. I: Gizonaren lanai(egindako itxasateka. // (aiizurketa), (eyeraldi), (garastaketa), (ibai), (iturburu), (ixtun), (lutelesti), (ontzi), (uaska), (ueska), (ur), (uriuti), (ur-kentze), (urmael). (katilu); *iz.* Ikus.: Katulu. j: Katulu. (etxegain): II iz. Etxegañean zeaŕez egiña dagoen eŕetena.

urastegi, (bustialdi): ŕa. Sulbuf-uraz bustialdiak artzeko dares. I: Urastoki. (sulbuf): *iz,* Berbera.

urastold. (bustialdi): *iz.* Ikus.: Urastegi.

orate. *(ate): iz,* Eyerarako anteparan dagoen atm. 1: Uxera, uxeta. (eyeraldi): iz. Berbera. (uraska):) iz. Uraskan dagoen atea. j: Utixia.

urate-ondo. (ate): *iz.* Nasa-atearen beko zatia. (uraska): *iz.* Berbera.

arks. (us); iz. Sulbuŕ-ura. (sulbul): Berbera.

urats-zale. (ur); izond. Sulbuŕ-urak artzera doana.

uraundu. (anpadura): *ad.* Zara urtan anpatu. (zur): *ad.* Berbera.

uraunka. (Outman): *adond.* Agiri-agirian egotea.

urauntu. (anpadura): *ad.* Egurki aundiak, anpatzeko, urtan sartu. ikus.; Uranditu, urantu. (egurki): *ad.* Berbera.

uraustu. (auts): *ad.* Ubil bat autsa bezela ipiñi. 'Ail); *ad.* Berbera.

urauztarka. (ur): iz. Ura eramateko uztafla.

uraxe. (izenorde): *izond.* Ura bars. I: Uraxen.

uraz-kizkuf. (barazki): *iz.* Ikus.: Oxterzuri. I: Osteŕ-txuri,

uraza. (barazki): *iz.* Askarkaria dan landarea; bere oŕi aundiak gatz-ozpiña bezela jaten dira. j: Uaza, urasa, uratza, uŕatz,uŕaz.

uraza-antzeko. (barazki): *izond.* Urazaren antza duena,

urazagune. (barazki): *iz.* Beŕoen landalreta.

urazpil. (antoxin): *iz.* liras.; Ur-aspil.

urbajo, (euri): *iz. Ikus.:* Lantzurda. Lantzer.

urbasa, (bass): *in.* Leputzez beterik dagoen tokia. I: Urbatza.

urbatu. (txoskor): iz, Abereai belaunetan egiten zaizkien txoskofak. (maskulu): in. Lafuan egiten dan maskulua.

urbafz, (laka): iz. Ibayak edo ur-lasteŕak alkartzea.

urbedeikatu-ontzi, (landare): *iz.* ikus.: Asta-gardu. j: Laŕakardu.

urbeera. (ugaran): ŕz. ikus.: Ugaran. Erbera.

urbegi. (Auburn): *in,* ikus.: Iturburu. (: Uregi, ur-zulo, iñostin. (ur): *iz.* Euria danean satoŕ-lurpiletatik sortzen dan ura. (anpulu): JJ in. Urtan egiten diran anpuluak.

urbegi-barta. (Mt): *iz.* Iturburu ondoko lurki lortsua.

urbegi-leku. (iturburu): iz. Iturburuak dagozen tokia.

urbegi-putzu. (istinga): iz. Sakona eztan istila egiten duen iturburaa,

urbel. (urmael): *iz.* Ikus.: Ur-leze. Bozadera.

urbelaf. (belaŕ): iz. Ikus.:Ur-bedaŕ.

urbera-toki. (bustialdi): iz. Gauzak urtan jartzeko tokia.

urberatu. (bustialdi): *ad.* Gauzak tartan ipiñi.

urbero. (bustialdi): *iz.* Urberoaz bustialdia egiteko tokia.

urberoaga. (ur): *iz.* Ur beroa berez sortzen dan tokia. j: Urberotegi.

urberotegi. (tar): *in.* Ikus.: Urberoaga,

urberozko osabide. (sendabidekintza): in. Urberozko sendaketa.

urbefi-ola. (ur): *in.* Ura soŕeraztcn duen ola.

urbide. (uraska): *in. Ikus.:* Ubide. Ugerka, uringa, zanga-zulo, zips, zotaskazulo, zupu. (bide): *iz.* Ikus.: Laburbide, I: Lasterbide, bide-lasteŕ, urbilbide.

urbide-adaŕ, (uraska): *iz.* Ikus.: Uraska. Aŕola.

urbide-azpi, (oin-emaitza): *iz.* Uraska bateau ura geratzeko asoiña. I: Ikus.: Asoin.

urbide-eragozki. (bide): !z. Garaztaketarako urbideetanjartzen dan ildartea.

urbide-lan, (ixuŕ-bide): *iz.* Lats batmen ura biltzeko egiten dan lana.

urbide-oe. (uraska): *iz.* Uraskaen zola.

urbide-zai, (zaintza): *izond.* Urbideak zaintzen dituena. (ixuŕ-bide): *izond* Ixuf-bideak zaintzen dituena.

urbidegintza. (uraska): in. Urak uraskaetan ibil-erazteko langintza.

urbideketa. (ixuŕ-bide): *iz.* but-bideak ipintzeko egipena.

urbideratu. (uraska): *ad.* Lira cranuateko, uraslcak egin.

urbieta. (laka): iz. Bi ur-lasteŕen inks. j: Urbite. (ubil): *in.* Berbera.

urbil. (urbiltasun): *adond.* Ondoan egotea; ondoan dagoena: urbildu itzaren laburpena. j: life, augiñean, uŕ.

urbil-azi. (urbiltasun): *ad.* Urbildu-eragin.

urbil-bide. (safera): *in.* Norabait sartzeko safera. (eraso-aldi): in, Eraso-aldi bateau, auŕeratzeko egiten divan lanak.

urbil-erazi. (uŕentasun): *ad.* Urbildu-eragin.

urbil-erazle. (urbiltasun): *izond,* Urbildu eragiten duena.

urbil-efex. (urbiltasun): *izond.* Urbildu dakiokena. Urbil-eŕez.

urbil-cfez. (urbiltasun): *izond.* Ikus.: Urbil-eŕex. (lafiotasun): *izond.* Lañotsua dana. (aultasun): *izond.* Aida dana.

urbil-ezin, (elduera): *izond.* Urbildu ezin dakiokena. I: Urbil-gaitz.

urbii-ga tz.. (elduera): *izond.* Ikus.: Urbil-ezin. (mukerkeri): *izond.* Aketoa dana.

urbil-une. (izaŕyakintza): *iz.* Ikus.: Urbila.

urbil-ui bildilc. (urbiltasun): *adond* Oso urbiletik ari-izatea.

urbilbide. (bide): *iz.* ikus.: Bide-lasteŕ. Urbide,

urbildegi. (urmael): *ft.* Ura biltzeko tokia, j: Urtegi, ur-zaiia, ur-zilo. (istinga): in. Ikus.: Istiuga. : Istilia, ur-biltoki, ur-lingirda, ur-naza, ezin, zingara. (ueska): II *ft.* Ueska baten bitartez egiten dan ur-biltzea.

urbildegi-zain. (urmael): *izond.* Urbildegiak zaintzen dituena.

urbildu. (urbiltasun): *ad.* Urbiltasunean ipiñi. j: Ondoratu, utantu, uŕagotu, uŕandu, uŕeman, uŕemon, uŕeratu, uŕetu, uŕuxtatu, urta. (or): *iz.* Gelditutako edo bildutako ul s.

urbildu-eziña. (elduera): *in.* Eltzea edo urbiltzea eziiia izatea.

urbilduki. (urbiltasun): *adond.* Urbil ari-izatea.

urbildura. (urbiltasun): *in.* Urbiltzearen egipena. Urbilketa.

urbilgaizki. (elduera): *adond.* Urbil-eziñean ari-izatea.

urbi[8]gi. (eyeraldi): *iz.* Eyerako uraskan gero erabiltzeko eukitzen dan ur bilduta.

urbilgo. (urbiltasun): *izond.* Ikus.: Urbileko. (ufentasun): *izond.* Ufentasunean dagoena.

urbillceta. (urbiltasun): *iz.* lkus.: Urbildura.

urbitkizun. (urbiltasun): *izond.* Urbildu nai duena.

urbiikaf. (laka): *izond.* Laka batera ellzen dana. 1: Ur-biitzaile.

urbilpen, (laka): *in.* Laka bateaa eltzea.

URBILTASUN. iz. Ondoko, **oŕen** dagoenaren tasuna. I: Uŕetasun, uŕera. (erakotasun): *iz.* Gauza bat beste bati buruz duen eite edo **erakotasuna. j:** Uŕalde. (sendi): jj *iz.* Ezkonkide batek bestearen aideenganako duets aidegoa. II (aldamen), (ararte), (auŕetasun), (ezarkera), (laburtasun), (leku), (ufentasun).

urbiltsu, (uŕentasun): *ŕzond.* Uŕentasunez ari dana.

urbiltze, (uŕentasun): *iz.* Utentasunaren egipena. : Uŕizan.

urbila. (izaŕ-yakintza): *in.* Ilargia lufetik urbilena egoten dan une-aldia. j: Urbil-une. (ezabizi): *in.* Ezablzien metatzea.

urbilagotu. (urbiltasun): *ad.* Geyago urbildu.

urbitean. (urbiltasun): *adond.* Urbil egotea.

urbileko. (urbiltasun): *izond.* Urbil dagoena. [: Urbilgo. (notin): *in.* Lagun-urkoa dana. (saltoki): II *izond.* Saltoki batean sad ta oituraz crosten duena.

urbilen. (urbiltasun): *ŕzond* Ondo-ondoenik dagoena.

urbiterazi. (urbiltasun): *ad.* Urbildu-eragin.

urbiteri. (eritasun): *iz.* Ikus.: Ezueri. Ubileria.

urbitarte. (ugarte): iz. ikus.: **Ugarte.** Urarte,

urbite. (laka): *iz.* Ikus.: Urbieta. (ubil): *iz,* Berbera.

urbitxeta. (zapi): *iz.* Emakumeek burua estaltzeko darabilten zapia.

urbixoi. (abelxu): ŕz. Ikus.: Gurbiza. Burbux,

urbizi-ezkalu. (aŕain): *iz.* Sabel goŕia duen zips.

urbiziz-osabide. (sendabidekintza): in. Urbiziz egindako sendaketa.

urboildu. (bustialdi): *ad.* Uraz blai-blai egin,

urbulzu. (tufusta): *iz.* Ur jauzketa.

urbneu. (iturburu): *iz.* ikus.: Iturburu, lturbegi, ur-sorgu, urdotx.

urd-abere. (zefi): *iz.* Zeŕi-aberea.

urdabil. (urdail): *iz.* Ikus.: Urdail. Biuzturi, mardika, urdai. (aufontzi): *iz.* Ikus.: Aufontzi,

urdabilaren aoa. (ardail): *iz.* Ikus.: Urdail-no.

urdabileko. (eritasun): *izond.* Kirioz eri dana. I: Urdaileko. (kirio): *izond.* Urdabilena duena. Urdaleko.

urdabilen. (kiria): iz. Emakumearen kirioz jasatea, dardaritzez eta itoduraz agertzen dana. : Urdalen.

URDAI. *iz.* Zeñaren aragi gantzatsua, batez ere artzarkia daua. I: Zefikia, azkiki, gianso, janso, jantzu, urdei, txingaŕ, txinkoŕ, xigaŕ, zingaŕ, xingaŕ. (urdail): *iz.* Ikus.: Urdall. I: Urdabil. /1 (aragi), (zeŕi).

urdai-azal. (urdai): *is.* Urdayaren azala. I: Urdai-kailu, urdaki-azal.

urdai-azpi. (aragi): *is.* Ikus.: Urdazpiko. Urdai-azpiko, urdai-gizaŕa, urdai-azpiki.

urdai-azpiko. (aragi): *is.* Ikus.: Urdazpiko. : Urdai-azpi, urdai-gizaŕa,

urdai-befl. (urdai): *is.* Zaia ez dan urdaya.

urdai-blpi. (aŕ): *iz.* Zefi-aragian egiten dan afa.

urdai-biplatu. (eritasun): *izond.* Urdai-bipiz cri dagoena.

urdai-gantz. (aragi): *iz.* Urdai-aragia.

urdai-gizaŕa. (aragi): *iz.* Ikus.: Urdai-azpi. j: Urdai-azpiko.

urdal-gizen. (urdai): *iz.* Urdayaren zati koipetsua. j: Urdaiu-gizen.

urdai-kailu. (urdai): *is.* Ikus.: Urdal-**azal. I:** Urdaki-azal.

urdaL-kasko. (urdai): iz. Urdai-.puska.

urdai-lapartz. (urdai): *iz.* Urdayan egiten dan zasnofo oso lxikia.

urdai-mee. *(sell): iz.* Zefiaren zati giñaŕea.

urdai-onso. (aragi): *iz.* Ikus.: Urdazpiko. ^: Urdai-ontzaki, urdai-ontzu.

urdai-ontzaki. (aragi): is. Ikus.: Urdazpiko. Urdai-onso, urdai-ontzu.

urdai-ontzu. (aragi): *is.* Ikus.: Urdazpiko. Urdai-onso, urdai-ontzaki.

urdai-saltzalle. (urdai): *izond.* Ikus.: Urdaidun.

urdai-unsagi. (aragi): iz. Ihus.: Urdazkiko. : Urdai-ontzaki.

urdai-untzaki. (aragi): iz. Ikus.: Urdazpiko. Urdai-unsagi.

urdai-zafla. (urdai): *iz.* Urdai-puska. Urdai-zeŕa, urdaki-txula.

urdai-zefa. (urdai): *iz.* Ikus.: Urdai-zafla. Urdaki-txula.

urdaidun. (urdai): *izond.* Urdaya daukan edo saltzen duena. j: Urdai-saltzaile.

urdaika, (joke): *iz.* Artaifien jokoa.

urdaikeria. (zikintasun): *iz.* Ikus.: Zikintasun. I: Zikinkeri.

urdaiki. (urdai): iz. Urdayaren aragia.

UHDAI[. *iz.* Sabelean dagoen efaya, sfai utza, estegofi ondoren eta cite-asiera baño lenago dagoena; bert-an azkuñen lenengo egostaldia egiten da. ^: Egostoki, clots, biuzturi, farda, biusturi, urdabil, mandika, mardika, pantika, pintika, manta, piitzo, pintika, sabeltxo, until, urdai, urdabil, ordain, urdal, xoŕo. (ausnarlari): *iz.* Ausnarlarien urdalaren laugaŕen uzgunean dagoen esnea gatzatzeko gaya. (eritasun): *iz.* Klrlotzarcn kordamenak soŕcrazten duen erialdia, oiturazko itundasunaz. I: Gizonengan urdail-miña. (auiontzi): II *is.* Ugaztunen emeen azpilaren bafuan dagoen eŕai utza umegaya eukitzeko. Ii (abelizti), (aupatsaldi), (gurkadura), (iñosketa), (sabel), (min).

urdail txufutaldeko guruñak. (urdail): Urdalaren beko aldean dagozen guruiñak.

urdail urineza. (urdail): *iz.* Urdalaren uriña peitzea.

urdail zintz-eun. (urdail): *iz.* Urdalaren barneko mintza.

urdail-ai. (ole): *iz.* ikus.: Matxa. Eokai. (urdail): *iz.* Berbera.

urdail-aldiak. (eritasun): iz. Ikus.: lied-aldiak.

Urdall-ao. (urdail): *iz.* Urdalaren goiko zuloa. Urdabilaren aoa, urdail-sartunc.

urdail-aoko guruñak. (guruin): *iz.* Urdalaren aoko guruiñak.

urdail-aotaldeko guruñak. (urdail): *is.* Urdalaren goiko aldean dagozen guruiñak.

urdail-afi. (all): *iz.* Urdalan egoten dan gogordura. (urdail): *is.* Berbera.

urdail-ate. (urdail): *is.* Urdalaren beko idckidura.

urdail-aulezi. (aultasun): *iz.* Urdalaren **aultasuna.** (urdail): *iz.* Berbera.

urdail-aunditze. (antura): *iz.* Urdalaren antura.

urdail-aya, (urdail): *iz.* Urdailean azkufiak txigoikuntzaz biurizen diran ores.

urdail-ayatu, (urdail): *ad.* Urdailean azkufiak txigoikuntzaz area biurtu.

urdail-ayatze. (urdail): *iz.* Urdailean azkufiak txigoikuntzaz area biurtzea.

urdail-ayu. (urdail): *is.* Urdalaren beko aldeak dagoen zuloa. : Urdaitxuruta-silo, xuŕutazilo.

urdail-aztezain. (zain): *iz.* Urdadaren zain-goŕia. : Urdalerako zain.

urdail-birikako. (kirio): *iz.* **Urdail eta birika** artcko klrioa.

urdail-mantaf. (sendagaikintza): *iz.* Urdail-aide gañean jartzen dan txaplata.

urdail-min, (oñaze): *iz.* This.: Urdaileko. Urdaileko min. (urdail): is. Berbera. I: Urdalaren eritasuna. (sabelur): *iz.* Ikus.: Beazun. : Ugormin.

urdail-onil Leize. (urdail): iz. Urdalaren beko idekiduraren zuloa.

urdail-sartune. (urdail): *is.* Thus.: Urdail-ao.

urdail-zapi. (zapi): *iz.* Umetxoai **urdail gañean** ipiatzen zaye artilezko oyala.

urdaildu. (eŕetasun): *ad.* **Efetasunaz** ark izan. (koldartasun): *ad.* Erabez geratu. (male): II *ad.* Asaŕetu.

urdailld. (urdail): iz. Urdailki ta estekietaz egiten dan **azkutla.**

urdailkiak. (azkuŕi): *is.* Urdailkien multzoa.

urdailxuruta-zilo. (urdail): *is.* Ikus.: Urdail-ayu. I: Xuŕutazilo.

urdaileko. (eritasun): *iz.* Txigoikuntzaren laŕitasuna. I: Urdaileko min, urdail-min. (kirio): *izond.* Ikus.: Urdabileko,

urdaileko **aize.** (eritasun): iz. Kiriaetan izaten dan eritasuna I: Urdaileko min, urdailen.

urdaileko ruin. (eritasun): *iz.* Ikus.: **Urdaileko. I:** Urdail-min. (kirio): *iz.* Kirioetau izaten dan eritasuna. Ikus.: Urdaileko aize. I: Urdailen.

urdailekodun. (eritasun): *izond.* Urdailekoa jasaten duena. Ikus.: Urdailendun.

urdailen. (eritasun): *iz.* Ikus.: Urdaileko aize. I: Urdaileko min. (jangura): *iz.* Ems.: Gose. j: Sabel-zoŕi,

urdailen-aitziko. (sendagaikintza): *izond.* Urdaileko mina sendatzekoa dana. I: Urdailen-aurkako.

urdailen-aurkako. (sendagaikintza): *izond. ikus.:* Urdailen-aitziko.

urdailen-nekeak. (eritasun): iz. Urdailean izaten dean nekeak.

urdallendun. (eritasun): *izond.* Urdailekoa jasaten duena.]: Ikus.: Urdailekodun.

urdailenez. (eritasun): *adond.* Urdailekoz ari-izatea.

urdailerako. (urdail): *izond.* Ur+dailari dagokiena. Ikus.: Urdailestetako.

urdaileratn. (urdail): *ad.* Urdullera eratnan.

urdaileri. (eritasun): *iz.* Urdailean izaten dan miña. (antura): iz. Urdailaren antura.

urdaileste-min. (antura): ŕz. Urdailean eta esteetan batera izaten dan antura. (: Urdailesteri.

urdailesteri. (antura): *iz.* Ikus.: Urdaileste-min.

ui dailestetako. (urdail): *frond.* Urdail eta esteai dagokiena. Ikus.: Urdailerako.

ordain. (zeŕi): *frond,* Urdeak zaintzen dituena.

urdain-gizen. (urdai); *iz.* IkuS.: Urdai-gizen.

urdain-zale. (lizankeritza): *izond.* Emagalduenganako zaletasuna duena.

urdaindu. (lizunkeritza): *ad.* Emakume bat emagaldu egin.

urdainkeria. (lizunkeritza): *iz.* Emagalduak egitea edo biurtzea.

urdalñ. (estebete): *iz.* Ikus.: Aitalope. I: Buskantz. (lizunkeritza): *iz.* Ikus.: Emagaldu. : Lilitxo.

urdaiii-etxe. (lizunkeritza): *iz.* Emagalduen etxea.

urdairain. (zefi): *iz.* Zeñaren aragi-zeta.

urdaiska. (zikintasun): *izond.* 'Z.ikinkeriz beteta dagoena.

urdaitegi. (urdai): iz. Urdaya dagoen edo saltzen dan tokia.

urdaiztatu. (urdai): *ad.* **Aragian urdai-**zeŕak sartu. I: Urdaistatu.

urdakeria. (aragi-iŕits): *iz.* Aragi-ifitsetan ari-izatea.

urdaki. (urdai): *iz.* Urdayaren aragia.

urdaki-altai. (urdai): *iz.* Meaka-urdakiaren aragia.

urdaki-azal. (urdai): *iz. Ikus.:* Urdai_ azal. : Urdai-kailu.

urdaki-txula. (urdai): iz. Ikus.: Urdai-zafla. Urdai-zeŕa.

urdai-bedaŕ. (belaŕ): *iz.* Urdai-belafa.

urdalde. (zefi): *iz.* Zefi-taldea.

urdale. (alapide): ŕz. Zeflentzako saralea.

urdalmin. (sabelur): iz. liras.: Sabelur. I; Beazun.

urdalaren. (urdail): *izond.* Urdaiiari dagokiena.

urdaleko. (kirio): *izond.* Ikus.: Urdabileko.

urdalen. (kirio): *iz.* Ikus.: Urdabilen.

urdema. (zeŕi): ŕr. **Kumak** azten dituen zeñemea. j: Urdeama.

urdamutuŕ. (igali): *iz.* Arte ta beste ¡andareen igalia inguratzen duen estaikia. (belaŕ): *iz.* Ikus.: Emalopa. I: Kalikola.

urdanbelaf. (landare): *iz.* Landare-mota bat. : I Jr dan t x ir i b iri.

udanda. (ugaztun): iz. Ikus.: Agolatz.: Erbiñude, satandera. (lizunkeritza): *izond.* Ikus.: Emagaldu. I: Lilitxo, Urdanga, urdardi, urdaska.

Urdandegi. (abeltegi): iz. Zefllen ukulua. Urdande1, urdantegi, urdendegi, urde-toki, urdanzola, urdanzulo, urdetegi, urdande. (gatz): *iz.* Gezalaren zaindegia. I: Ikus.: Gezal. (zaindegi):j *iz.* Berbera.

urdandei. (abeltegi): iz. ikus.: Urdandegi. : Urdantegi.

urdanga. (zed): *iz.* Zefiaren emea. Urdeme. (lizunkeritza): *iz.* Ikus.: Emagaldu. : Urdauda, urdardi, urdaska.

urdanga-araki. (zeŕi): *iz.* Erailtzeko azten dan urdanga.I: Urdanga-gizen.

Urdanga-etxe. (lizunkeritza): *iz.* Emagalduen etxea. j: Urdangetxe.

urdanga-gizen. (zeŕi): *iz.* Ikus.: Urdanga-araki.

urdangakeria. (lizunkeritza): iz. Ikus.: **Lizunkeritza. :** Likixkeria.

urdangatxo. (zed): *is.* Zefieme txikia.

urdangu. (cstebete): *iz.* **Estebeteak** dagozen edo saltzen diran tokia. Urdankeri.

urdanka. (omidura): *is.* Zefiaren nragi gezaldutaren ornitzea. (aragi): *iz.* Berbera.

urdankakote. (estebete): iz. Estebete lodia.

urdankeri. (estebete): *iz.* Ikus.: Urdangu.

urdanki. (soii): *iz.* Zeñaren aragia.

urdankile. (estebete): *izond.* Estebeteak egiten dituena.

urdanondo. (zefi): *iz.* Erditu ondoren irendutako zefiemea. (irentze): Berbera.

urdantegi. (abeitegi): *iz.* Ikus.: Urdandegi. I: Urdandei, urdanzola, urdanzulo.

urdantxiribiri. (landare): *iz.* Landare-mots bat. : Urdanbelaŕ.

urdantzaki. (aragi): iz. Ikus.: Urdazpiko. ^: Azpitiko, urdantzaki. (urdai): is. Urdayaren znti giñaŕea.

urdautzoki. (aragi); iz, Bras,: Urdazpiko. ^: Urdantzaki, urdazpi, urdeazpi.

urdanzola. (abeltegi): *iz.* Ikus.: Urdandegi. f: Urdauzulo.

urdanzulo. (abeltegi): iz. ikus.: Urdandegi. : Urdanzola.

urdara. (galbide): *is.* Ikus.: Atzaŕaldi. (lastertasun): iz. Lastefegi ibiltzea.

urdaralde. (zed): *is.* Zefien saldoa. Urde-alde, urde-talde.

urdardi. (lizunkeritza): *iz.* Ikus.: Urdanda. I: Urdanga, urdaska.

urdare. (madarioudo): *is.* Ikus.: **Madari.** ^: Udare.

urdafain. (zeŕi): *iz.* Zeñaren azpizuna.

urdaska. (lizunkeritza): iz. Ikus.: Urdanga. I: Urdanda, urdardi.

urdatu. (zerga): iz. Zefrak ezkuŕaz elikatzera eramateagatik ordaintzeko zerga. : Urdezta.

nrdaxka. (joke): *iz.* Soko-mota bat.

urdaya. (zaintza): *izond.* Ikus.: Aurtzain. Auŕ-zain.

nrdayola, (zikintasun): ŕz. Zikinkeriak.

urdazaballka. (joke): *iz.* Mendiko told batzuetan erabiltzen duten **jokoa.**

urdazpi. (aragi): *iz.* I us.: Urdazpiko. Urdantzoki, urdeazpi, urdeyazki, urderazpi, ifiarki, xeŕi-azpi.

urdazpi-ezuf. (ezuf): *iz.* Urdazpikoaren ezuŕa.

urdazpiko. (aragi): *iz.* **Zefi-ankaren aragi gogortua. j:** Ankurdai, azpi, azpiko, azpitiko, geaŕe, antzaŕ, iztarki, ontzaki, **ontzu,** ordazpi, urdazpi, urdai-azpi, urdai-azpiko, urdai-onso, urdai-ontzaki, urdai-ontzu, urdai-unsagi, urdai-untzaki, Urdantzaki, urdantzoki, iñarki, xeŕi-azpi, xingaf-azpi, zingaf-azpi. /l

urde. (zefi): iz. Ikus.: Zell:. j: Sastamela, txafi. (zikintasun): *izond. Zikiña* dana.

urde **tontoŕobilo. (zeŕi): iz.** Lepoa ta ankak motzak danzkan zeña. j: Ikus.: Urdexin.

urde-aardi. (reŕi): *iz.* Zefiemea. (ulguritasun): *izond.* Zurbizkeriz ari dana.

urde-aketz. (zefi): ŕz. **Aita** dan **zefia.** Urde-ordots, urde-aketx.

urde-alde. (zeŕi): *iz.* Ikus.: Urdaralde. Urde-talde.

urde-ale. (alapide): iz. Zeŕientzako saralea.

urde-basa, (zeŕt): iz. Ikus.: Basurde. I: Saturde.

urde-etayak. (zeŕi): *iz.* Zetiaren glltzuŕiñak.

urde-gautz, (koipe): *iz.* Zefi-koipea. Urde-koipe.

urde-gisa. (zed): *adond.* Zeŕia bezela ari-izatea.

urde-iltzale. (zed): *izond.* MLR erailtzen duena.

urde-ile. (ule): iz. Zeŕlaren zurda gogoŕa. I: Urdile.

urde-jai. (zed): *iz.* Zefia erailtzen dan eguna.

urde-koipe. (koipe): *iz.* Rms.: Urde-gantz.

urde-latz, (zed.): *iz.* Ikus.: Arantzeŕi. I: Arantz-urde, sagaŕoi-urde.

urde-mude. (aldakera): iz. Notin edo gauza bat beste bitten ordez artzea; oŕela egiten dan okefa.

urde-ordots. (zed): iz. Ikus.: Urde-aketz.

urde-talde. (zed): *iz.* ikus.: Urdaralcle. k Urde-alde.

urde-toki. (abeltegi): *iz.* ikus.: Urdandegi. : Urdendegi, urdetogi.

urde-xin. (zed): *iz.* Ikus.: Urde tontoŕobilo.

urdeama. (zed): *iz.* Ikus.: Urdama.

urdearan. (aranondo): *iz,* Ikus.: Aran. I: Aranatze.

urdearat. (oyutza): *oya.* Beat zikiñetan lanegiten ari diranen oyutza.

urdeazpi. (aragi): *iz.* Ikus.: Urdanizoki. Urdazpi, urdeyazpi, urderazpi.

urdei. (urdai): *iz.* ius.: Urdai. I: Gianso, txingat.

urdei-asks. (gatz): *iz.* Urdaga gatzan ipintzeko tokia. (urdai): *iz.* Berbera,

urdeileña. (xirnus): ŕz. Palaŕaz uyeldutakotxaplata,urdailaren gañean ipiñi oi dana.

urdeka. (zed): *adond.* Zeñ-buruka ad-izatea.

urdelcatu. (zeŕl): *ad.* Noribait "zed" izena eman.

urdelceria. (zikintasun): *iz.* Zikinkeria dana. (aragi-itits): *iz, Ikus.:* Aragi-itits. ^: Arageitia.

urdeld. (aragi): *iz.* Zcŕiaren aragla. (zed): *iz.* Berbera.

urdekisko. (zefi): *adond.* Naiko zikinkeriz ari-izatea.

urdekume. (zed): *iz,* Zen txikia. Urdeto, urdeño.

urdeloi. (buru): *iz.* Buruko kortika beltza. (latu): *iz.* Berbera.

urdeme. (zed): *iz.* i us.: Urdanga.

urdemin. (baŕabil): *iz.* Zeŕiaren baŕabila. (zed): *iz.* Berbera.

urdemutuf. (landare): *iz.* Efo motz, oŕi zabal eta lure goŕia dauzkan landarea.

urdenapio. (landare): *iz.* Ikus.: Apirio. I: Petexileze.

urdendegi. (abeltegi): *iz.* Ikus.: Urdandegi. Urdandei, urde-toki. (bass): *iz.* Ikus.: Leputz. Idoyaga.

urdendu. (ubil): *iz.* Uriztiaren zatia, uhilen oreka aztertzen duena. (dendun): *iz.* Berbera.

urdcndnz. (ubil): *adond.* Urdenduaren bidez ari'-izatea. (dendun): *adond,* Berbera.

urdenduzko. (ubil): *izond.* Urdendnari dagokiona. (dendun): *izond.* Berbera.

urdeño. (zed.): iz. Ikus.; Urdekrnne, I: Urdeto.

urderazpi, (aragi): *iz. Ikus.;* Urdazpi,: Urdeazpi.

urdesare. (zed): iz. Zeŕiaren laŕuan dagoen koipea.

urdeska. (zikintasun): *izond.* Zikifia dana.

urdetasun, (zikintasun); ŕz. Zikintasun aundiko egokera.

urdetegi. (abeltegi); iz, ikus.; Urdandegi. Urde-toki.

urdetn, (zed): iz. Zed txikia; urdekume, urdeño.

urdetn. (zikintasun): *ad.* Zikindu. (loitasun): *ad.* Loitsu egin edo biurtu.

urdetzaŕ. (zikintasnn): *izond.* Oso zikiña dana. (zed): iz. Zeŕi aundia.

urdeyazpi, (aragi): iz. Ikus.: Urdazpi. 1: Urdeazpi, urdeyazpiko.

urdezaiu.(esku-langintzak): *izond.* Zetlak zaintzen dituena. Urdezai.

urdezko. (zikintasun); *ŕznnd.* Zikiña dana.

urdezta. (zerga): iz. Ikus.; Urdatu.

urdi. (landaketa): *iz.* Utitxen landaketa. (ubil): *iz,* ikus.: Ubil, i: Bustile,

urdikeri. (zikintasun): *iz.* Zilcintasunezko egipena.

urdiluma, (txori): iz. Ikus.: Urtxori.

urdile, (ule): ŕz. ikus.: Urde-ile,

urdin. (margo): izond. Ikus.: Ate. I: Urdiñabaŕ, txori-beitz, zurdin. (uaŕetasun): *izond.* Ikus.: Uaŕ, flare. (zunnin): *iz.* Ikus.: Zurmin, ; Muxi, (zikintasun): Ij *izond. Zikiña* dana. (We): *izond.* Zuriduna dan ulca. j: Ubeŕ. (arpegi): *iz.* Ikrs.: Latu-azal.

urdin-argi. (margo): *izond.* Ia oztiña dan urdiña.

urdin-ate. (margo): *izond.* Aŕekara dana.

urdin-bedaŕ. (belaŕ): *iz.* Ekikaria dan belaŕa; bete oŕietarik añilezko margoa ateratzen da. Urdin-bulaŕ.

urdin-belaf. (belat): *iz. ikus.:* Urdin-bcdaŕ.

urdin-beltz. (3nargo): *izond.* Urdin iluna dana.

urdin-erori, (laŕosondo): iz. Laŕosa-mota bat. (margo): *izond.* Taŕosa antzeko margoa.

urdin-gofi. (sasi): *iz.* Ikus.: ltze-belaŕ. I: Itze-bedaŕ.

urdin-ilun. (margo): *izond.* Añil-margoa duena. Urdin dundua. (ikunli): *iz.* Ikurdi-margo berczia. (arbel): ,j *izond.* Arbelkara-margoa duena.

urdin-ilundu. (margo): *iz.* Urdin dundnaz margotu.

urdin-nabaf. (margo): *iz,* Urdin-zuria dana.

urdin-sagaf. (sagaŕando); iz. Sagaŕ-mota gogoŕa.

urdin-urdin. (margo): *izond.* Urdin-margo dundua.

urdindu. (mango): *ad.* Urdin egin edo biurtu. (uaŕetasuu): *ad.* Uatetu. (zurmin): II *ad.* Zurmindu. (zikintasun); ll *ad.* Zikindu, tikistu. (ule): II *ad.* Ulea zuriduna izan.

urdindura. (zurmin): *iz.* Zurmintzearen egipena.

urdingaitz. Cute): *izond.* Bum-urdin izateko zala dana.

urdinka, (margo): *izond.* Urdin-margoa duena. (: Urdinsko, urdintsu, urdintzuri, urdinxka, nrdinzka, urdinzuri, urdixka, urdizka, urdizta.

urdinkara, (margo): *izond.* Urdinkara-margoa duena.

urdinkaratu. (margo): *ad.* Urdinkarazko margoa eman. Ikus.: Urdiñeztu, urdinskatu,urdiozkatu.

urdinki. (margo): *iz.* Kimian erabiltzen dan margogaya.

urdinska. (margo): *izond.* Urdin-margoa duena. (landare): *iz.* Askarkaria dan landarea,laŕeetan efuz azten dana. Urdinxka.

urdinzkatu. (margo): *ad.* ikus.; Urdinkaratu. j: Urdiñeztu, urdinzkatu.

urdinskeri. (Wu): iz. Lafuoren margo oztin edo ubela odolaren aldakuntzak egiña.

urdinskeridun. (laiu): *izond.* Urdinskeria daukana.

urdinsko, (margo): *izond.* Ikus.: Urdinka. J: Urdintsu, urdintzuri.

urdintasun,(zurmin):ŕz. Zurmiñezkoa dana.

urdintsu. (margo): *izond.* Tkus.: Urdinka. [: Urdinsko, urdintzuri, urdinxka.

urdintu. (zurmin): *ad.* Ikus.: Zurmindu. I: Luzindu.

urdintxa. (undo): iz, Ondo-mota bat,

urdintze. (margo): *iz.* Urdindu egitea.

urdintznri. (margo): *izond.* ikus.: Urdinka. J: Urdinsko, urdintsu, urdinzuri.

urdinxa, (knyaki): *ft.* Kui aundia.

urdinxka. (margo): *ŕzond.* Ikus.: Urdinka. I: Urdintsu, urdinzka. (landare): iz. Ikus.: Urdinska.

urdinxuri. (margo): *izond.* Urdin-zuria dana.

nrdinzaka. (margo): *frond.* Urdinkara-margoa duena.

urdinzka. (margo): *frond.* Ikus.: Urdinka. J: Urdinxka.

urdinzkatu. (margo): *ad.* Ikus.: Urdiñeztu.j: Urdinkaratu, urdinskatu.

urdinztatu. (tindu): *ad.* Urdiñez tindatu. I: Urdiztu.

urdhietu. (tindu): *ad.* Ikus.: Urdinztatu.

urdinzuri. (margo): *frond.* Ikus.: Urdinka. : Urdintzuri, urdixka, urdizka, urdinxuri.

urdiñabaf. (sai-abere): *iz.* Zuri ta beltza dan sai-aberea. (margo): *izond.* Was.: Ate. j: Urdin.

urdiñabaf. (margo): *frond.* Ikus.: Ate. j: Urdin.

urdiñafe. (margo): *frond.* Nabat eta oztin arteko margoa.

urdiñen. (orban): *iz.* Ikus.: Orban. Txakaŕ, zai, orein.

urdiñeri. (margo): *Ia.* Odolaren aldaketagatik lafnan agertzen dan margo berezia.

urdiñeridun. (margo): *ŕzond.* Urdiñeria duena.

urdiñrexka. (margo): *ŕzond.* Urdin-oztiña dan margoa.

urdiñeztu. (margo): *ad.* Urdiñeriz sartzen dan margoa izan. Ikus.: Urdinkaratu. : Urdinskatu, urdinzkatu.

urditu. (oyutza): *oyu.* Zakuŕak usiatzeko oyutza.

urdixka. (margo): *izond.* Ikus.: Urdinka. J:Uddinzuri, urdizka.

urdizka. (mango): *izond.* Ikus.: Urdinka. Urdixka, urdizta.

urdizta. (margo): *izond.* Ikus.: Urdinka. I: Urdizka.

urdiztu. (margo): *ad.* Urdiñez margotu.

urdotx. (iturburu): *iz,* Ikus.: Iturburu, j: Urburu.

urdu. (irizpide): *ad.* Irizpidea tzar", ustezan. : Urdutu. (muskulio): *iz.* ikus.: Muskulio. j: I3iiguŕ. (irudimen): jj *ad.* Ikus.: Iruditu. J: Uduri.

urdukeria. (zalapart): *iz. Ikns,:* Zalapart. I: Driska.

urdun. (ur): *izond.* Ura daukaua. I: Urzu.

urdunpa. (landare): *iz.* Ikus.: Basarbi. Yeben,urdunpatxa.

urdunputxa. (landare): *iz.* Ikus.: Basarbi. J; Yeben, nrdunpa.

urdupen. (irizpide): *iz.* Ikus.: Irizpide. J: Etsibide.

urdura. (urtze): fz. Sendai edo laspela dana ubil biurtzea.

urduri. (aldakura): *izond.* Aldakuraz ari dana. I: Urduritsu. I; Zipri, urgar'.

nrduri-aldi. (taŕitadura): *iz.* Tatitadura aundia.

urduri-bizitu. (zorotasun): *ad.* Zoratu edo zoro biurtu. (taŕitadura): *ad,* Tafitaduraz ari-izan.

Urduri-bizitu. (zorotasun): *ad,* Zoratu edo zone bimtu. (taŕitadura): *ad.* Tañtadirraz ari-izan.

urdurian. (lastertasun): *adond.* Lasterka ari-izatea.

urdurigafi. (aldakura): *frond.* Aldakuraz ari-eragiten duena.

urdurigafiki. (aldakura): *adond.* Aldakuraz ari-izatea.

urdurika-egin. (urduritasun): *ad.* Gauzak urdurtasunez egin,

urdurikatu. (lastertasun): *ad.* Lasterka ari-izan.

urdurikeria. (urduritasun): *iz.* Urduritasunez ari-izatearen egipena. (lastcrtasun): *ft.* Lastertasunez ari-izatea.

urdurikerian. (urduritasun): *adond.* Urduritasunez ari-izatea,

urduriki. (urduritasun): *adond.* Cl^y duritasimez ari-izatea,

urdurikof. (urduritasun): *frond.* Urduritasunez an dana.

URDURITASUN. *iz.* Zerbait aŕapataka ta arduragabetasunez egitearen egipena. I: Ertsitzea, iraduz ari-izatea. 1: Atsekabeturik edo urduri egotearen egipena. I: Aŕamaska, afamaxka, zisti-zasta, zist-zast. II (abazuzitasun), (ezlen-ikuste), (gogaldieza), (lastertasun), (natiokcra), (zurgabetasun). (aldakura): *iz,* Aidakuraz ari-izatea. (etetasun): II *ft.* Titus.: Eŕetasun. : Sakeietasun, (egikera): I,J ir. Egikeraz ari-izatearen egipena.

urduritsu. (aldakura): *frond.* Ikus.: Urduri. J; Zipri.

urduritu. (asaldura): *ad.* Asalduraz ad-izan.

urdutu. (irizpide): *ad.* Ikus.: Urdu.

ure. (anpulu): *iz.* Uraren anpulua.

urebagi, (aŕaildura): *iz.* Tkus.: Aŕaildura, Artazi, urebai, uŕadura.

urebai, (aŕaildura); is, Ikus,: Madura. Urebagi, ufadura.

urebilte. (aztarna): *iz. Ikus,;* Aztarna. Suntsu.

uregun. (biurdura): *izond. Biuŕia* dana,

ureka. (itxasontzi): *iz.* Orekan dagoen tralups. (dendun): *ŕz.* Berbera,

ureke. (dendun): *iz.* Txalupaen oreka.

urekean. (dendun): adond. Orelcan egotea.

urckeiari, (itxasontzi); *Izond.* Txalupa orekan daramana. I: Urekem.

urekeru. (itxasontzi): *izond.* Ikus.: Urekelari.

urcko janizi, (janztura): *iz.* Bustialdia artzeko janztura.

urcko-zaldi. (ugaztun); iz, thus.: tbai-zaldi. Ur-zaldi.

uren. (andi-manditza): *izond.* Nagusia dana; andi-manditzakna dana.

urcn-agiri. (andi-manditza); iz. Andi-manditza egiztatzeko agiria.

urenburu. (uzkurtzizti); iz, Ikus.: Azken etorkizun. I: Azken aroa, arenpuru.

ureudu. (amayera): *ad.* Ilcns.: Amaitu. I: Amandu, uŕantu, zistau. (andi-manditza): *ad.* Anndi-manditzakoa egin.

urengañ, (amayera): *izond.* Amain' ditekeaa. (andi-manditza): *frond.* Andi-manditzakoa izateko gai egiten duena.

urenki. (amen): *izond.* Egipen ospetsua burutzen duena.

urenpuru. (uzkurtzizti): iz. ikus.: Urenbura.

ureut. (amayera): *ad.* Amaitu. Ikus.: Urentu.

urentasun. (andi-manditza): *iz.* Andi-manditzakoa izatea. (adeitasun): *iz.* Ikus.: Adeitasun. J: Sotiltasun. (albi): iz. Albin izatea.

urentu. (amaycra): *ad.* Amaitu. J: Thus.: Urent. (itzalketa): *ad.* ttzali. J: Ufatu.

urentzaile. (amayera): *izond.* Amaitzen duena.

urentze. (amai): *iz, Ikus,:* Arndt. j: Buko.

urepai-mutuf. (itxasontzi): *iz.* Brankaren zia.

urepel. (ur): *iz.* Ez bero ta ez otz dagoen ura.

ureraldi. (itxasontzi): *iz.* Itxasontzi bed bat ltxasora lenengo aldiz saŕ-eraztea. Oreratze, uretaratu.

ureratu. (itxasontzi): *ad,* itxasontzi bed bat itxasora lenengo aldiz saŕ-erazi. Uretaratu.

ureratze. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Ureraldi.

ureri. (oztuxe): iz. Kostuma dagoenean sudufetik jausten dan dindifia.

ureridun. (ezabizi): *izond.* Koipezko ezabizia soñareu edozein atalean metatruik daukana.

merle. (erle): *ft.* Erlearen aŕa.

urerne. (iturburu): iz, Ikus.: Barbara. J: Urgune.

urea!. (uraska): iz. Uraskaetan zikinkeria igaro ez dedin ipintzen dan burni-esia. Urexi.

ureta. (uralde): *iz.* Ikus.: Uralde. J: Ur-angel, uretu, urgainditze.

ureta-etxe. (bustialdi): *fz. Ikus.:* Uretxe. lgeretxe.

uretako. (ur): *izond.* Urari dagokiona.

uretako edaska. (lore): *iz.* Ur geldietan zabaltzen dan lore zuri ta polita; bi oŕi-mots dauzka, bat ur gañerako ta bestea ur-azpirako.

uretaldi. (bustialdi): *iz.* Bustialdien garaya.

uretan irakin. (egosketa): *ad.* Aŕautz bat oskolik gabe egosi.

uretaraldi. (egazkaritza); *iz.* Egazkin bat ur gañean kokatu. Ikus.: Uretaratu. J: Uretaratze, ur-gaiñeratu,

uretaratu. (itxasontzi): *ad.* Egazkin bat ur gañean kokatu. (egazkaritza): *ad.* Berbera. I: Uretaraldi, uretaratze, ur-gaiñeratu. (bustialdi): *ad.* Bustialdi bat artu. J: Ureztatu, ureztau. Itxasontzi bat lenengoz itxasoan soŕ erazi. Ikus.: Ureraldi. : Ureratze.

uretaratze. (egazkaritza): *iz.* lkns.: Uretaraldi. Uretaratu, ur-gaiñcratu.

uretizti. (lutelesti): *iz.* Itxasu, ibai, aintz€ra la ur-lasteŕak aztertzen dituen Lutelesiiaren atala.

uretu. (uralde): *ad.* Ikus.: Uralde. Ureta, urgainditze.

uretxe. (abaŕ): *(z.* Iñaustutako enbofetik ateratzen dan abaf bakoitza. (bustialdi): Is. Bustialdiak artzeko gertuta dagoen etxea. I: Urota-etxe, igeretxe.

uretxe-jabe. (bustialdi): *iz.* Uretxe baten jabea.

uretza. (ur): *iz.* Ur-aindoa.

ureri. (uraska): *iz.* Ikus.: Uresi.

urez-andiko. (lixaso): *izond.* Itxasotik aruntzko aldekoa dana. I: Urczandi.

urezkari. (garastaketa): iz. Garastaketa egiteko tresua. I: Ureztailu, ureztatzeko, ureztontzi.

urezketa. (ubildura): *iz.* Ubil bateaz gai baten atal bat edo batzuk bakatik ureztea.

nrezko. (ur): *izond.* Uraz egiña edo crania dagoena.

urezne, (edari): *iz.* Ur eta canes nastutzean egiten dan edarla.

urezpata, (landare): *is.* Bedaŕezko landarea, urtan azten dana ta zurtoin luzea duena; zurtoin oncn mutuŕean zubil-itxurazko korkotxa azaltzen da.

nrezt-odi, (garastaketa): *iz.* ikus.: Garasta-odi. : Urezta-tutu.

urezta-luŕ. (lot): *iz.* Garastaketa egiteko Iota. (garastaketa): *iz.* Berbera.

urezta-tutu. (garastaketa): iz. Ikus.: Garasta-odi. : Urezt-odi.

ureztada, (bustialdi): *iz.* Ikus.: Bustialdi. Mustaldi.

ureztada hero. (bustialdi): *iz.* Bustialdi berm.

ureztada otz. (bustialdi): iz. Bustialdi atza.

ureztada sendabide. (bustialdi): *iz.* Ureztada-etxean egiten dan sendabidea.

ureztada-etxe. (bustialdi): *iz.* Bustialdi bereziak artzeko etxea.

ureztada-saudobide.(sendabidekintza): *iz.* Uraren bidez egindako sendabidea.

ureztadnra, (garastaketa): is. Garastaketaren egipena. : Urcztaketa, ureztaldi, ureztapen, ur-garasta.

ureztagañ. (garastaketa): *izond.* Garastatu ditekena.

ureztaketa. (garastaketa): *iz.* ikus,: Ureztadura. : Ureztaldi, ureztapen.

ureztaldi. (aldizkapen): iz. Garastaketa egiteko txanda. (garastaketa): is. Berbera. I: lime.: Ureztadura. J: Urcztaketa, ureztapen. (bustialdi): JJ *iz.* Bustialdia artzeko egipena.

ureztatu. (garastaketa): *iz.* Ikus.: Urezkari. : Ureztatzeko, ureztontzi.

ureztapen. (garastaketa): *is.* ikus.: Ureztadura. : Ureztaketa, ureztaldi, ur-garasta.

ureztari. (bustialdi): *(sand.* Bustialdia artzen deans. J: Ureztatza€le.

ureztatu. (garastaketa): *ad.* Garastaketa egin. J: Ureztau, ureztu. (bustialdi): *ad.* ikus.: Uretaratu. J: Ureztau, urztatu, urtzatu, ur-xaplatetoka. (ornidura): fi *ad.* Ursa ornitu. Mr): II ad. Berbera. (ezetasun): II *ad.* Blai-egin.

ureztatzaile. (garastaketa): *izond.* Garastaketa egiten duena. (bustialdi): *izond, Ikus.:* Ureztari.

ureztatze. (iiztadura): iz. iiztaduraren egipena.

ureztatzeko. (garastaketa): is. Ikus.: Urozkari. ; Ureztailu, ureztontzi.

ureztau. (garastaketa): *ad.* Ikus.: Ureztatu. I: Ureztu. (bustialdi): *ad.* Ikus.: Uretaratu.

ureztegi. (bustialdi): iz, Bustialdietako tokia.

ureztontzi. (garastaketa): iz. Ikus,; Urezkari. {: Ureztailu, ureztatzeko.

ureztu. (garastaketa): *ad.* ikus,: Ureztatu. I: Ureztau. (kimia): *ad.* Gai bat urarekin elkartu. (ur): JJ *ad.* Zerbait oral geyegi bete. (ubil): H *ad.* Zerbait ura biurtu edo ubil biurtu.

urgabe. (legortasun): *izond.* Legof dagoena.

urgabetu. (kimia): *ad.* Gorputz edo gai bati zeukan ura kendu edo galdu-erazi. (ur-kentze): *ad.* Nunbaitetik edo zerbaitetik era kendu.

urgabetze. (kimia): *is.* Gorputz edo gai bati zeukan ura kentzea edo galdu-erdztea.

urgai. Mr): *iz.* Urezko gaya. (kimia): *iz.* Gartu diteken laspela, margurik gabekoa ta nra bauo amalau bidet ariñagoa dana. I: Gasurki.

urgai-ikazkiak. (ikatz): iz. Matz, ordeigai to urgayez cratutako bizi-gayak asko; ikatzaz alkartutako urgayak.

urgai-uztutze. (ubil): i**z.** lJbileu galtzca.

urgaikaitz. (kimia): *ft.* Urgai ta ikatzaren alkartzea.

urgaiiu. (ubikiura): *iz.* Zerbait ubil biurtzeko tresna.

urgain. (Maltz): *iz.* Uraren iraitza. (ur): *iz.* Berbera. (akalde): II *iz. Ikus.:* Kulubi. ^: Bui. (itxasontzi): II is. Urtan sartu gabe dagoen itxasontz€aren zatia. Urgain-alde, sr-gaiñeko.

urgain-alde. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Urgain. J: Ur-gaiñeko.

urgain-leŕo. (ur-gañeratze): iz. Itxasontzia urtan noraño sartzen dan eraknsten Mien mafa. j: Ur-ganeko leŕo. (main): (a. Berbera.

urgain-mail. (uraska): iz, ikus.: Nasa-ate. I: Ontzi b ide-mala.

urgainditze. (uralde): *iz.* 1kus.: Uralde. Ureta, uretu.

urgaindu. (or-gañeratze): *ad.* Ur gañean egon edo ibili. j: Ur-gañeratu.

urgaindura. (ur-gañeratze): *iz.* Ur gañera igo edo irten.

urgaintze. (uralde): *iz. Ikus.:* Uralde. Ur-gainditze, ur-soberna.

urgaiñezlcatu. (amide): *ad.* Uraldea izan. Urgaiñeztatu.

urgaiñeztatn. (gaindi): *ad.* Um gainditik irten. (uralde); *ad.* Uraldea izan. Ikus.: Urgaiñezkatu.

urgaitz. (ibai): *iz.* Ikus.: Uyol. j: Uo1.

urgaitzale. (urgazpen): *izond.* Urgazpena etnaten duena.

urgaitzafe. (urgazpen): *iz.* Ikus.: Urgazpen. J: Urgaizpen.

urgaitze. (trinkotasun); *iz.* Ikus.; Erdutze.

urgaitzgafi. (urgazpen): *izond.* Urgaizi dezakena.

urgaitzi. (urgazpen): *ad.* Urgazpena eman.: Urgaizi, urgaiztu, urgats, urgatzi, urgazi, urgaztu, urguzi.

urgaixta. (zoritxat: *iz.* Ikus.: **Zoritxaf.:** Doakaitz.

urgaizgu.(urgazpen):iz. Urgazpena ematea. I: Urgaizko, urgaizmentu, urgaizpen, urgazigo.

urgatzi. (urgazpen): *ad.* Ikus.: Urgaitzi. Urgaiztu, urgats, urgatzi, urgazi.

ugaizko. (urgazpen): *ft.* ikus.: Urgaizgo.: Urgaizmentu, urgaizpen, urgazigo.

urgaitze. (urgazpen): *izond.* Poz-emaiie. Poz-ckarle.

urgaizmentu. (urgazpen): iz. Ikus.: Urgaizgo. Urgaizko,urgaizpcn.

urgaizpen. (urgazpen): *iz.* Ikus.: Urgazpen. 1: Urgaizgo, urgaizko, urgaizmeutu, urgaitzaŕe.

nrgaizte. (uŕikaltasun); *iz.* Ikus.: **Ufikaltasun. j:** Sapore.

ugaiztu. (urgazpen): *ad.* Ikus.: Urgaitsi. ^: Urgaizi, urgats, urgaztu.

urgal. (ur): iz. Gorputz batek urarekin egiten duen alkarlea.

urgaldu. (garau); *ad.* Zegozenetik **garauak** atera edo kendu.

urgali. (atalketan): *ad.* Ataletan edo zatietan banandu.

urgara. (ugaztun): *iz. Ikus.:* Igabera. Ugabera, ugadera, urgaratu, urgatu.

urgaratu. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Igabera.: Urgara, urgatu.

urgari. (aldakura): *izond.* 1kus.: Urduri.

urgafi. (urtze): *izond.* Urtu ditekena.

urgafitasun. (urtze): iz. Urtu al-izatea.

urgats. (urgazpen): *ad.* Ikus.: Urgaitzi. Urgaizi, urgaiztu.

urgatu. (ugaztun): iz. Ikus.: Urgara. E: Urgaratu.

urgatzi. (urgazpen): *ad.* ikus.: Urgaitzi. I: Urgaizi, urgazi, urgatz.

urgazbera. (urgazpen): *Land.* Urgazpena emateko gerturik dagoena. Urgazkoi.

urged!. (urgazpen): *ad.* Ikus.: Urgaitzi. I: Urgaizi, urgatzi.

urgazigo. (urgazpen); iz. Ikus.: Urgaizgo. Urgaizko.

urgazkoi. (urgazpen): *izond.* Ikus.: Urgazbera.

urgazkoŕ.(urgazpen): *izond* Urgazpena ematen duena. I: Urgazla, urgazle.

urgazla. (urgazpen): *izond.* ikus.; Urgazkof. I: Urgazle.

urgazle. (urgazpen): *izond.* 1kus.; Urgazkoŕ. I; Urgazla.

urgazle-gela. (tandola): *iz.* Urgazlearen **landola.**

urgazleak. (babes): *izond.* Bahasa ematen dutenak.

urgazletza. (lanbide): *iz.* Urgazlearen landolan Ian egitea. (urgazpen): *iz.* Berbera.

URGAZPEN. iz. Beste batek zerbait egin edo lortu dezan, norberaren alegiñaz laguntzearen egipen eta ondorioa. : Laguntzeko ona dan zerbait. Egartura, esku-ukaldi, gantz, lagtmgo, lagunketa, lagunpide, laukune, soroski, sorospen, sorospide, laguntza, elzakitz, urgaizpen, urgaitzaŕe, iresargi, jantzitasun. *11* (babes), (bizi-sari), (erkidetza), (eŕeztaeun), (laguntasun), (onegipen), (ukaŕ), (yarcikuntza), (zaingo).

urgaztaiña. (gaztañondo): *iz.* Gaztaña-mote bat.

urgaztu. (urgazpen): *ad.* Ems.: Urgaitzi. Urgaiztu, urguzi.

urge. (kimia): *iz.* Garatzuŕen urgabetzetik sortzen dan gaya.

urgia. (iturburu): *iz.* Ikus.: **Iturburu.** E: Ubegi, urgune.

urgol. (erabetasun): *izond.* **Erabea** duena. (akal): iz. Ikus.: **Akaf. I:** Erasia. (aŕokeri):] *izond* Ikus.: Ala. I: Ant, usteoso. (sendotasun): *izond* ikus.: Sendo. j: Sandal. (zurtasun): *izond.* Zentzuduna dana. (urguritasun): *izond.* Berbera. I; Urgun, urguritsu.

urgoigafi. (slaked); *iz.* Ado ari-izatcko karia.

urgoikeria. (aŕokeri); *ft.* Afolceriaren egipena.

urgoiki. (aŕokeri): *adond.* **Afokeriz** ari-izatea.

urgoitasun. (alokeri): *is.* **Afokeria** izatea.

urgoitu. (unadura): *ad.* **Unadura** izan. (aŕokeri): *ad.* Ikus.: Motu. : Oilartu.

urgoizi. (erabetasun): *iz.* Ikus.: Erabetasun. I: Ulikeria.

urgoyaf. (euri): iz. Euri-ostagia.

urgulu. (eskuaga): *iz.* **Eskuaga** Eaten lotgaŕia.

nrgun. (eŕenkura): *izond.* nuts.: Elan. E: Meiki, txangi.

urgundu. (eŕenkura): *ad.* Elan ibili.

urgune. (iturbunt): *iz.* lkns.: **lturburu.** Ubegi, urgia, mama. (ur): *iz.* Uraz beterik dagoen Mids.

urguneri. (eŕenkura): iz. Ikus.: Efenkura. I; P.fenera, urgunkeri.

urgunka. (eŕenkura): *adaad.* **Eŕenkuraz** ibiltzea.

urgunkatu. (eŕenkura): *ad.* Eŕenkuraz ibili.

urguntasun. (eŕenkura): *iz.* **Efenkuraren bereiztasuna.**

urguña. (makil): *iz.* **Labe-makiia.**

arguri. (urgurtasun): *izond.* Urguritasunez ari dana. I: Urgoi, urguritsu, dardaiz.

URGURITASUN. iz. Notin edo gauzai buruz begirunea. : Gizabide edo adeya; lañotasun, guritasuna. I: Emadura, eratasun, laztantasun, zipertasun. II (adeitasun), (alegikeri), (aŕiitasun), (atsekabetasun), (ayuŕi), (betetasun), (biotzondo), (emakume), (fazakeri), (gogape), (inks), (kriketasun), (okilketa), (cumin), (zailtasun), (zuzen-legs), (zuzen-legetasun).

urguritsu. (nrguritasun): *Izond.* Urguritasunez ari dana. Bros.: Urgoi, urguri.

urgurpil-para. (urizti): iz. Ur-gurpilaren endaitxoa.

urguitsu. (ur-kentze): *ad.* Ura kendu ado atera.

orguzi. (urgazpen): *ad. Ikus.:* Urgaitzi.: Urgaztu.

uri. (iri); *iz. Eña* baño aundiago ta gaŕantzitsuagoa dan **irla. I: Uria osotze**r. duten **kale** ta **ormadien** moltzoa. **Gizonak** bizi diran **Iekua. (euri):** *iz.* Ikus.: **Euri.** Eudi.

uri-agindu. (agerkai): iz. Uri baten ndalak agindutakoa. {: Uri-arauak. (udal): *iz.* Berbera.

uri-alboko. (auzotasun): *izond.* Uri baten auzokoa dana. Uri-aldeko, uri-auzoko, uri-auzotaf.

uri-alde. (ortzi-muga): iz. Ikus.: Sarkalde. I: Sat-table.

uri-aldeko. (auzotasun): *izond.* Ikus.: Uri-alboko. : Uri-auzoko, uri-auzotaŕ.

uri-aldi. (curl): *iz.* Ikus.: Euri-isola. Euri-jasa.

uri-aldunak. (udal): *izond.* Udaleko ziñegotziak. I: Uri-batzarkide.

nri-aranak. (agerkai): *iz.* Ikus.: Uri-agindu. (udal): *iz.* Berbera.

uri-argi. (argi-mutil): *iz.* Uri bateko argi-mntila. (uri): *iz.* Berbera.

nri-ari (euri): *ad.* Euri-izan.

uri-afeztun. (babespide): *izond.* Aŕesiz inguratuta dagoen aria.

uri-arte. (babespide): *iz.* Uri baten afesiaren barnekoa. I: Uri-baŕen.

uri-arteka. (curl): iz. Euri bien arteko ateŕunea.

ari-auf. (umezurtza): *iz,* Gurasoak ezagutzen ez dituen natiña; geyenetan, auŕa danean, oŕela bizi diranentzako babes-etxe bateau bizi dana. j: Sasiko jasoa.

uri-auzo. (auzotasun): iz. Uri-lekorean dagoen auzoa. I: Uri-baztef, uribe.

uri-auzoko. (auzotasun): *izond.* Ikus.: Uri-alboko. [: Uri-aideko, uri-auzotaf.

ori-auzotaf. (auzotasun): *izond.* Ikus.: Uri-alboko. j: Uri-aldeko, uri-auzoko.

uri-baten. (babespide): *iz.* Ikus.: Uri-arte.

uri-base. (baso): *iz.* Ororena dan mendia.

uri-batzarkide. (tidal): *izond.* Ikus.: Uri-aldunalr.

uri-butzaf. (udsd): *iz.* Udalaren batzaŕa.

uri-baztef. (auzotasun): iz. Ikus.: Uri-anza. j: Uribe.

uri-belaf. (belaf): iz. Ikus.: Argi-belaŕ. Uribedaŕ.

uri-bitarte. (uzgune): *iz.* Bi mien artean dagoen tarte utza. (uri): *iz.* Berbera.

uri-biurtu. (uri): *ad.* Urietan bezela kaleak antolatu.

uri-biurtze. (uri): iz. Urietan bezela kaleak antolatzea. j: Urigintza, urigite.

ori-burutasun, (uri): iz. Erki, endefi edo lateŕi baten ari nagusia izatea. j: Uri-nausitasun.

ari-egal. (auzotasun): *iz.* ikus.: Aldauri. j: Aldiri.

uri-epaikarl. (auzi-gizon): iz. Uri-epaikaria, epailea.

uri-epaile. (auzi-gizon): *iz.* Ikus,: Uri-epaikari.

uri-erauntsi. (curl): *iz.* Urian izaten dan erauntsi edo erauntzi. : Uri-lanbro, mint, uri-uaŕ, uri-zaparta.

uri-estoida. (ixtun): *iz,* Urietan, ur zikiñak eta eurietakoak biltzeko, lurpean egiten dan ixtuna.

uri-etxe. ("Mai): iz. Ikus.: Udaietxe. !: Uraletxe, uriko-etxe.

uri-galdu. (ontzi-galera): *iz.* itxasontzi baten galera. Urikaldu.

uri-inguruko. (auzotasun): *iz.* Uri ondoan dagoen auzoa. I: Uri-ondoko.

uri-irasle. (asiera): *izond.* Uri bat irasi duena, (ori); *izond.* Berbera.

uri-jaun. (uri): *iz.* Uri bat jaufitzen duena, I: Uri-jaungo, uri-jaurgo.

uri-jaungo. (uri): *iz.* Uri bat jauŕitzeko dagoena. lkrts.: Uri-jaun. I: Uri-jaurgo.

uri-jaurgo. (uri): *ft.* ikus.: Uri-jaun.: Uri-jaungo.

uri-labasi. (euri): *iz.* ikus.: Erauntsi, Erauntzi. (ibal): *iz.* Ikus.: Liyol.: Udol, uriol. (tuŕusta): *iz.* ikus,: Uakama.1: Ur-jauzi, ur-isola.

uri-laubro. (curl): *iz. Ikus.:* Uri-erauntsi. ^: Uriol, sari-ad.

uri-lantxurda. (cud): *iz.* Ikus.: Lantzurda. j; Lanxurda, uritxaŕ.

uri-lanxurda. (curl): *iz.* Ikus,: Lantzurda. ; Uri-laantxurda.

uri-laño. (odei): *iz.* Odei aundia. (laño); iz. Berbera.

uri-lapuf. (lapuŕeta): *izond.* Urian ari dan lapuŕa.

uri-lege. (bereztasun): *iz.* Uri batek duen bereztasuna.

uri-moltso. (babespide): *iz.* Uri bat inguratzen duen gudarbste baten auŕean afesizko Ida bat egitea.

uri-nagusi. (udal): iz. Ikus.: Endure.: Auzapez.

uri-nausl. (uri): *iz. Ikus.:* Uriburu.

uri-nausitasun. (uri): *iz.* lkus.: Uri-burutasun.'

uri-ondoko. (auzotasun): iz. Ikus,: Uri-inguruko.

uri-orma. (orma): *iz. ikus.:* Mufti. j; Bofu.

uri-pesi. (ekaitz): *iz.* Euri-erauntsia. I: Uri-taŕapata, uri-zafapata.

uri-sarta. (tanta): *iz.* Euri-tanta. (euri): iz. Berbera,

uri-taŕapata. (ekaitz): iz. Ikus.: Erauntsi. Uri-zatapata, uri-pesi, tzuŕubila.

uri-uaf. (curl): *iz.* Ikus.: Uri-erauntsi. I: Uri-laubro, uri-zapatta, uri-zufupita, ur-jam.

uri-usu. (euri): iz. Ikus.: Euri-isola. 1: Euri jasa.

uri-xitxira. (curl): *iz.* Ikus.: Uritxaŕ. Unixka, uri-xirtxira.

nri-xori (txori): *iz.* Ikus.: Endari-txori. Ondaŕ-xori.

uri-xarta. (tanta): *iz. Ikus.:* Euri-€anta. I: Euri-tanga. (euri): *iz.* Berbera,

uri-zala. (amaiña): *izond.* lkus.: Amaiña. j: Ertzain, uri-zai, txinel.

uri-zaingo. (amaiña): *iz.* Ikus.: Ertzaingo. : Uri-zaintza.

uri-zaintza. (amaiña): *iz.* Ikus.: Ertzaingo, 1: Uri-zaingo.

uri-zaparta. (curi): *iz. Ikus.:* Uri-erauntsi. j: Uri-uaŕ, uri-zunipita, ur jasa.

uri-zafapata. (ekaitz): *iz.* Ikus.: Uri-taŕapata. j; Uri-pesi.

uri-zerga. (zerga): *iz.* Urian jafita dagoen zerga.

uri-zorta. (euri): *iz.* Euri-tanta lodia.

uri-zufupita, (earl): iz. Ikus.: Uri-zaparta. j: Uri-uaŕ, ur-jasa.

uriaufe, (uri); iz, Ikus.: Alldauri, : Ft-l-ade..

uribui. (ibai): *iz.* Ikus.: Ibi. J: Ubi.

uribe. (auzotasun): iz. Ikus.: Uri-auzo. Uri-baztef.

uribedaf. (belai): iz. ikus.: Argi-belaŕ. j: Uri-belaf.

uribide. (egurasketa): *iz.* Urietako kale zabala.

uriburu. (uri): *iz.* Erki, endefi edo lateŕi baten uri nagusia. I: Uri-nausi, (goyera): iz. Goyera gutxiko murua. j: Uriguen.

uridi. (ikatz): iz. Zati txiki-txiki edo aatsa egindako ikatza. (eskuera): *iz.* Tkus.: Eskuera. 1; Elmen, udia.

uridoi. (tir): iz. Logizko ura. I: Ur-idol.

uricndun, (ezabizi): *izond.* Ezabizi gerlitsua soittaren edozein aldean metatua daukana. : Uriyendun,

urierdi. (uri): *iz.* Urian erdiko aides.

urigintia. (uri): *iz.* Ikus.: Uri-biurtze. I: Urigite.

urigite. (uri): *iz,* Ikus.: Uri-biurtze.: Urigintza.

urigoyeu. (auzotasun): iz, Uri bateau goiko auzoa.

uriguen. (goyera): iz, Ikus.: Uriburu.

urikide. (auzotasun): *izond.* Besteai buruz uri ede erki batekoa dana.

uriko. (seine): *iz.* ikus.: Bort.: Sasikume, mike sense, ixileko same,

sasiko urns. (iritargo): iz. Urian bizi dana.

uriko same. (seine): iz. Ikus.: Bort.]: Sasikume, uriko.

uriko-etxe. (tidal); iz. Ikus.: Udaletxe. j: Uri-etxe.

urilcoŕ, (euri); *izond. ikus.:* Euritsu.]: Uritsu.

urikotu. (iritargo): *ad.* Uri bateau' bertakoa bezela bizi-izaten asi.

uriloztu. (ingurubil): *ad.* Ikus.: Kiribilatu.]: Kurubildu.

uriko. (arte): *iz.* Artoaren kozkoŕ beltza.

URIN. iz. Naiz abere naiz belarkien cnanritik ateratzen dan gerlia.]: Ezade, czkotasun, gurin, jus, onura, titan, uin, zumo. (koipe): *iz.* Gantza. (lika):] *iz.* Txori-negaŕa. (antoxin): II *ft.* Tolareetan erabiltzen dan ontzia. (orga): H *iz.* Zurezko aga, orga ta gurdien auŕeko aldean, berm zuzenpenerako, jaŕita dagoena. (golde): jj *iz.* Goldearen zati kakotua; burin golde-lana zuzentzen duenak eslcua jartzen do. II (edari), (igali), (landarizti), (mats), (sendagaikintza), (ubil).

twin gatzgabe. (koipe): iz. Gatzik ez daukan]coipea.

urin-antzelco. (koipe): *izond.* Ikus.: Gantzatsu, koipetsu.

urin-aska. (koipe): *iz.* Koipea eukitzeko ontzia. I: Urin-elize, urin-ontzi, uric-toki, urin-topin.

urin-aztatu. (koipe): *ad.* Nunbait koipea ipiñi.]: Urindaztatu, urindu, uriñeztatu, urintatu, urintzatu, urintatu, urin-astatu, urindatu.

urin-bosica. (zartaiki): *iz.* ikus.: Zartaiki.]: Aŕautz-orezti, xapopa.

urin-egin. (koipe): *ad.* Knipea egin.

urin-eltze. (koipe): *iz.* **Ikus.:** Urin-aska. j: Urin-ontzi, urin-toki, urin-topin.

urin-goxo. (opil): *iz.* **Koipez** egindako opila.

urin-jario. (urin): *iz.* Genii asko daukana.

urin-ontzi. (koipe): *iz.* Ikus.: Urin-aska. j: Urin-eltze, urin-toki, urin-topin.

urin-toki. (koipe): *iz. Ikus.;* Urin-aska, I; Urin-eltze, urin-ontzi, urin-topin.

urin-topin. (koipe): *iz.* ikus.: Urin-aska, Urin-eltze, urin-ontzi, urin-toki.

urin-zuku. (salda): *iz.* Koipeaz egindako salda,

uriubrox. (zartaiki): *iz.* Otaputak Arian eŕegosita.

urinbuska. (gozoki): *frond.* Ikus.: Litxaŕ. j: Mizkin.

urinda. (koipe): *is.* Urinduraren asmoa duen itza.

urindadura. (koipe): *iz.* Koipea ipintzearen egipena.]: Urindaldi. Urindura, uriztaldi.

urndaldi. (koipe): is. Ikus.: Urindadura.]: Uriztaldi,

urindaŕ-legeak. (urizti): *iz.* Uriztiaren legeak.

urindatzaile, (koipc): *izond.* Koipea nunbait ipintzen duena. Urindatzale, uriñeztatzale, urintzaile.

urindatzale. (koipe): *frond.* Ikus.: Urindatzaile, I: Uriñeztatzale, urinizaile.

urindatze. (koipe): iz. Ikus.: Uriñaldi.

urindaztatu. (koipe): *ad.* Ikus.: Urin-aztatu. : Urindu, uriñeztatu, urintatu, u€intzatu,

urindegi. (koipe): iz. Koipea gordetzen dan tokia.

urindu. (koipe): *ad.* ikus.: Urin-aztatu. Urindaztatu, uriñcziatu, urintatu, urintatu.

uindun. (koipe): *izond,* Koipea emanda daukana. Urindunezko, urintsu.

urindunezko. (koipe): *ŕroad.* Ikus.: Urindun. : Urintsu.

uindura, (koipe): iz, Ikus,: Urindadura. Urindaldi, uriztaldi.

uringa. (uraska): *iz. Ikus.:* Ubide. I: Urbide.

uringela. (ur-legoŕeko): *iz.* ikus.: Igela. Ur-igel.

uriuka. (lokaŕi): *iz.* Lokañ lodi xamaŕa.

urinkada. (janmainera): *iz.* Treska batek duen **jarmaiñera.** (antoxin): Berbera.

urinketa. (koipe): *iz.* Koipe-aindoa. (baikunde): *iz.* Koipearen baikundea.

urinki. (koipe): *iz.* Koipezko gays.

urintatu. (koipe): *ad.* Ikus.: Urin-aztatu. ^: Urindu, uriñeztatu, urindaztatu, urintzatu, uriztatu, urindatu.

urintsu. (koipe): *izond.* Ikus,: **Urindun,** I: Urindunezko. (urin): *izond.* Azkufletatik ateratzen dan elikatzeko ona dan edozcin uriña.

urintsutasun. (koipe): *iz.* Urintsuaren bereiztasuna.

urintzaile. (koipe): *izond.* Ikus.: Urindatzaile.]: Urindatzale, uriñeztatzale.

urintzatu. (koipe): *ad.* Ikus.: Urin-aztatu.]: Urindaztatu, urindu, uriñeztatu, urintatu.

uriña. (uri): *iz.* Uruña, Italia.

uriñaldi. (koipe): *iz.* Nunbait kolpea ipintzea.]: Urindatze.

uriñeko. (koipe): iz. Koipea ipintzeko ontzia.

uriñefi. (ri): *iz.* India aldameneko luŕa.

uriñeztatu. (koipe): *ad.* Ikus.: Urin-aztatu,]: Urindaztatu, urindu, urintatu, urintatu.

uriñeztatzale. (koipe): *izond.* Ikus.: Urindatzailc. Urindatzale, urintzaite.

uriñeztu. (koipe): *ad.* Koipez bete.

uriñezuŕ, (guruin): *iz.* Thus.: Trunkoilo. I: Uriñezuŕi.

uriñezufi. (gm-Lib : iz. Ikus,: Trunkoilo, Uriñezuŕ.

uniol. (ibai): ŕs. Ikus.: Uyol,]; Uri-labasi, ur-isola, tuu'uteria, urol, xiripa. (euri): iz. ikus.: Uri-erauntsi. j: Uri-lanbro,

uriolatu. (murgiltze): *ad* Ikus.: Bulunbatu. j: Pulunpatu.

uripe. (euri): *adored.* Euriaren pen. 1: Uripean.

uripeko kaleak. (kale): *iz.* Uri-inguntko kaleak.

urislcitu. (zapaldura): *ad.* Ikus.: Zapaldu. Umakatu, urixki.

urisko. (od): *iz.* Uri txikia.

urintatu. (euri): *ad.* Euri-izan, f: Uritu.

urisuri. (garnu): *iz.* Ikus.: **Garnu.]:** Pis, ur-ixuri.

urisurki. (ixuŕ-bide): *ft.* Ikus.: Ur-zulo.]: Sum, urobi.

urisurkitu. (ixuŕ-bide): *ad.* Estoldak egin.

urita. (txori): *iz.* Txori-mota bat.

uritako. (euritako): *iz.* Ikus.: **Euritako,** I: Aterki.

uritaldu. (iritargo): *ad.* Uri bateau bizi-izateko jaŕi.

uritargo, (iritargo): is. Ikus.: **lritargo.** Eŕitargo.

uritaŕ, (lritargo): *izond.* Ikus.: Litaŕ. I: Eŕitaŕ.

uritartasun, (iritargo): *iz,* Uritaŕaren **bereiztasuna. I:** Uritasun.

uritartu. (lritargo): *ad.* Uritaŕaren **bereiztasuna artu.**

uritasun, (uri): *iz. Ikus.:* Uritartasun.

unite. (euri): iz. Eurien **aldia.**

uritsu. (euri): *frond,* Ikus,: Euritsu.]: Eurizu, urikoŕ, urizu, istungof, zirzil.

uritu, (uri): *ad.* **Uri** batean biztaule beŕiak jaŕi. (euri): *ad.* Bros.: Euri-izan. j: Uristatu,

uritxaf. (euri): iz. Ikus.: Lantzuida. Uri-lantxurda, ori-xitxira, urixka.

urixi-erstura. (inguratze): iz. Aŕesiz inguratuta dagoen ori bati egindako ertsidura.

urixka. *(euri): iz.* Ikus.: Urilxaŕ. I: Urixitxira.

rixki. (zapaldura): *ad.* Ikus.: Zapaldu. I: Uriskitu, urizki.

rixko, (eŕi); *iz.* Uri txikia.

rixurki-zai. (ixut-bide): *izond.* Eatoldak zaintzen dituena.

uriyen. (ezabizi): *iz.* Ezabizi gerlitsna soñaren edozein aldean metatzea.

uriyendun. (ezabizi): *izond.* Ikus.: Uriendun.

urizeki. (edari-bizi): iz. Ikus.: Bata. I: Tots, tota.

uriziza. (undo): *iz.* Ikus.: Sultso.

rizini, (zapa): *ad.* Gauze bat eskuz estutu. I: Urizkitu, urixki. (zapaldura): *ad* Gauza bat oñez zapaldu.

urizki-eldi. (zapaldura): *iz.* Oñez zapaltzearen aldia.

urizkitu. (zaps): *ad.* Ikus.: Urizki. (ehaketa): od. Smack() edozein aldean zerbaiteaz sendatzeko ebagi.

urizoztu. (izotz): iz. Izoztuta dagoen ura.

uriztaldi. ()oipe): iz. lies.: Urindadura. ^: Urindaidi, urindurd.

uriztatu. (koipe): *ad.* Ikus.: Urin-aztatu. Urintatu.

URIZTI. fz. Langaiztiaren adafa, ixurkien oreka ta igidurak aztertzen dituena. *11* (garastakcta), (ibai), (iturburu), (ixtun), (ncuŕi), (pisia), (ubil), (ugain), (ur), (uraga), (ur-ateragalu), (ur-gañeratze), (zubi), (zuŕusta).

urjel. (utitasun): *adand.* hue.: Gutxi. I: Buxinka.

urjin, (margo): *izond.* Ikus.: Oztin.

uric. (ubil): *iz.* Ikus.: Ur-lastef. I: Ur bizi.

urjoale. (ixtun): *iz.* ikus.: Odi. j: Urjoala, tutu, tutxulu.

urk-arazi, (urka): *ad.* Urkan il-erazi. I: Urkatu.

URKA. *iz.* nu makilen moLtzoa; bi zutik eta Wean sartuta, ta irugafena beste bien gateau zcartasunez jaŕita; iltzeko gaitzetsiak bertan esegiten ziran. I: Auto], lotsa-abe, sarpio, urkabieta, zentoi, urki. (uzkaldura): *iz.* Abere batmen lepoan ipintzen dan ba€azta, alotetan sat ez ditezen. (zezen): *iz.* Zezenarengana cramaten danean, beya eukitzen dan tokia. (ardi): li iz. Taketa kana bat luzc, lau besotxo dauzkana; bertan belafa birbilkatzen da axuriek jaten ikasi dczaten. (gari): *(iz.* Garibalak gurulzaturik jaŕita, gatburuak, aidean dagozelarik, laisteŕ legoŕ ditezen eta gero aletzeko. (ardao): *iz.* Tolareko opila cstutzeko dagoen biurkin lodia. J: Tolareko abea. (orga): ^iz. Arkerari custeko edo zurak eramateko, gurd€an jartzen dau aga edo zura-zatikoa; bi motazkoak dira: urka iuze ta urka motz. it (dilingadura), (eriotza), (ito-aldi), (lepo), (sarde), (zigo .

urka-autzeko. (urka): *izond.* Urkatuaren antza duena.

urka-bituf. (urka): *iz.* Urkatzeko bi1uŕa. I: Urka-biut.

urka-biuf. (urka): *iz.* Ikus.: Urka-biiuŕ.

urka-gai. (urka): *izond.* Urkatu ditekena. I: Urkatzeko dagoena. Urkagei.

arka-gait. (jolasbide): *iz.* Urtearen lenengo gabean gazteak egiteu zuten jolasbidea,: Urkugau.

urka-goldatu. (guide): *ad.* Urka-goldeaz goldatu.

rrrka-golde. (golde): *iz.* Sal-abere bateaz bakaŕik erabittzeko, bi aga dauzkan guides.

urka-gurutze, (ikurdi): *iz.* Bere Lau mutuŕetan adesi ixikiak dauzkan gurutzea,

urka-lastef. (korapito): *iz.* Urkatzeko korapitca,

urka-leku. (mks): *iz.* Ikus.: Urkagi. j: Urkamendi, urkatoki.

urkabe. (urka): *iz.* Urka dagocn tokia.

urkabeko, (mica): *izond.* Urkabe ari dagokiona.

urkaberako, (urka): *izond.* Urkaturik izateko gaiztetsia.

urkaberatu. (urea): *ad.* Urkaturik izateko gaiztetsi.

urkabieta. (mica); iz, linos.: Urka. Aural.

urkabizi. (zitarbizi): iz, ikus.: Zilarbizi. I: Ufa bizi, *zidaf* bizi, uŕabizi.

urkadun. (sarde); izond. Sarde-itxura daukana.

urkadura. (urea): iz, Lepoan gorapil bat jartzean, eta urkatik edo beste tokitik escgitzeau, norbait erailtzea. (zugatz): iz. Zugatzaren sarde-adafa.

urkagafi. (urka): *izond.* Urkatzekoa dana.

urkagel. (urea): *izond.* Ikus.: Urka-gai.

urkagi. (urka): iz. Urka jaŕita dagoen tokia. j: Urka-leku, urkamendi, urkatoki, urkaga.

urkai. (ubildura): *iz.* Ubildu ditekene.

urkaldu. (garau): *ad.* Ikon.: Aletu. I: Garaldu.

urkamen. (urea): *iz.* Urkatzeko almena.

urkamendi. (urka): *iz.* Urkatzeko mendia. ikus.: Urkagi. I: Urka-leku, urkatoki.

urkameudu. (urea): *iz.* Urkatzcarcn egipena.

urkan ari da. (loŕeta): *ad.* Ura cramaten edo ekartzen ari da. Ikus.: Urketa. *ad.* Berbera.

urkapen.(urka): iz. Urkatzearen cgipena.

urkarako. (urka): *izond.* Urkan iltzeko zigortuta dagoena.

ukarao. (igali): iz. Uŕetxaren igalia. I: UM, urkaraun, at, uzta-uŕ.

urkaraun. (igali): iz. ikus.: Urkarao. I: Ufa.

nrkaraundun. (igali): *izond.* Uŕak edo urkaraunak dauzkana.

urkarezko ofea. (aspaloi): *iz.* Ur-gisu-ofea.

urkari. (ur): *izond.* Ura daramana. I: Urketari. (urka): *izond.* Urkan, langintzaz, erailtzen duena. I: Urkatzaita, urkatzaiie, urkatzale, urkazale.

urkatoki. (urka): iz. Ikus.: Urkagi. I; Urka-leku, urkamendi.

ukatu, (urka): *ad.* I us.: Urk-arazi. I; Urkan erail, ixlurkatu. (gad): *ad.* Gariari galburua kendu.

urkatxa. (sarde): *iz.* Bi ziri txiki dauzkan sarde txikia. I: Urkilu, urkuila, urkuilu.

urkatxo. (biurkin): *iz.* Dolareko biurkiña.

urkatzaita. (urka): *izond.* Ikus.: Urkari. I: Urkatzaite, urkatzale, urkazale.

urkatzaile. (urka): *izond.* Ikus.: Urkari. Urkatzaite, urkatzale, urkazale.

arkatżale. (mks): *Land.* Ikus.: Urkari. Urkatzaita, urkatzaile, urkazale.

urkat'ce. (urea): *iz.* Urkan iltzea.

urkatzi. (zurkaitz): *ad.* Ikus.: Zurkaiztu. (urgazpen): *ad.* ikus.: Lagundu.

urkazale. (urka): *izond. Ikus.:* Urkari. Urkatzaila, urkatzaile, urkatzale, urkazaile.

urkeldu. (gaztañondo): *ad.* Gaztañaren morkotsa ideki. I: Urkuldu, urkildu.

urkef. (txinixin): *iz.* Laurleko erdiko txintxiña.

urketa. (ur): *iz.* Ur-aindoa. (loŕeta): *iz.* Ura eramatea edo ekartzea. : Ikus.: Urkan ari da.

urketari. (ur): *izond.* Ikus.: Urkari.

urki. (zugatz): *iz.* Urkikaria dan zugatze, a€naŕ neurkin gora eitzen dana; bete azaletik olio-mota bat ateratzen da, Eŕusia'ko lafua ontzeko ta luŕuntzeko erabiltzen dana. I: Burki, purki, turki, epuski. (eragozpen): *in.* Ikus.: Urka. (belaŕ): *iz.* Estularen aurkako belat-mota bat.

urki-ollo. (olia): *iz.* Urkiaren azaletik ateratzen dan olioa.

urki-zur, (zur): *in,* Urkiaren zufa.

urkiaga. (zugatz): iz. Urkien multzoa. I: Urkidi, urkidoi, urkieta, urkiola, urkieta, urkitzu, urkizu, urkudoi.

urkiaide. (zugatz): *izond.* Urkiaren antzekoa dana. j: Urkikari.

urkidi. (zugatz): *iz.* Ikus.: Urkiaga. Urlcidoi, urkieta, urkiola, urkitza, urkitzu, urkizu, urkudoi, urkigi.

urkidoi. (zugatz): *in.* Ikus.: Urkiaga.: Urkidi, urkieta, urkiola, urkitza, urkitzu, urkizu, urkudoi.

urkieta. (zugatz): iz. Ikus.: Urkiaga. I: Urkidi, urkidoi, urkiola, urkitza, urkitzu, urkizu, urkudoi.

urkikari. (zugatz): *izond.* Ikus.: Urkiaide.

urkil. (ari): *iz.* Artilea imteko kiloa. I: Urkila. (artile): *iz.* Berbera.

urkudu. (gaztañondo): *ad.* ikus.: Urkeldu. I: Urkuldu. (arto): *ad.* Artaburuari aleak kendu. Urkuldu, urkuli.

€rrkila. (zurkaitz): *iz.* Igaliz beterik dagozcn abaŕak eusteko. j: Urkilo, urkulca. (sarde): *iz.* Berbera. (ari): j *iz.* Ikus.: Urkil. (abaŕ): *iz.* Abafak atemtzcn diran zugatzaren tokia.

urkilakara. (ad): *izond.* Kiloarcn antza duena.

urkilatu. (zurkaitz): *ad.* Zeribait urkila jartzea.

urkilesta. (ari): *iz.* Kiloan amuajartzeko tokia.

urkilo. (zurgintza): *iz.* Zurgintzan crabiltzen dan trapeziaren antzeko tresna. (sarde): *iz.* Rats.: Urkila. I: Urkuila, urkuilu, urkulea. (zurkaitz): *iz.* Berbera.

urkilu. (sarde): in. Ikus.: Urkatxa. Urkuila, urkuilo.

urkintza. (abetxu): *iz.* Ereirlotzaren often antzekoak dauzkan abetxua; edentsua da. I: Urkitza.

urkiña kendu. (basa): *ad.* Ibayen ondoan dagoen logi biguna kendu.

urkiola. (zugatz): *iz.* Ikus.: Urkiaga. I: • Urkidi, urkidoi, urkieta, urkitza, urkitzu, urkizu, urkudoi.

urkistef. (orga): *in.* Gurdian jartzen diran eguŕak,sendotzeko.

urkitz. (abetxu): *iz.* Kresminkaria dan abetxua, zurtoin luzeak eta lore zuri ta usaintsuak dauzkana.

urkitza, (abetxu): *in.* Ikus.: Urkintza. (zugatz): iz. Ikas.: Urkiaga. j: Urkidi, urkidoi, urkieta, urkiola, urkitzu, urkizu, urkudoi.

urkitzadi. (abetxu): *iz.* Urkitzak dagozen tokia.

urkitzu. (zugatz): *in.* Ikus.: Urkiaga. I: Urkidi, urkidoi, urkieta, urkiola, urkitza, urkizu, urkudoi.

urkizu. (zugatz): *ft.* Ikus.: Urkiaga. I: Urkidi, urkidoi, urkieta, urkiola, urkitza, urkitzu, urkudoi.

urko. (uŕentasun): *izond* Aldamenean dagoena. (sendi): iz. Bats.: Aide. I: Nokerenki. I: Sendikoa dana, ikus.: Senikide. (gizon):j *iz.* Gizon bakoitza besteenganako. j: Urko-lagun. (adiskidetasun): II *in.* Adiskide aundia dana. (urbiltasun): II *ft.* Urbil dagoena.

urko-aide. (sendi): *izond.* Sendikoa dana.

urko-iagun. (gizon): iz. Ikus.: Urko.

urko-zurgari. (norberekeri): *ŕzond.* Besteenganako esku-artzen duena.

urlcoi. (ofietako): iz. Ikus.: Oiñetxc. I: Orkoi, orkei. (erabetasun): *izond.* Bildurtia dana.

urkondo. (ibai): *in.* Ibai baten ukondoa. ans.: Ur-kako.

urkoroil. (emanketa): *iz.* Urtearen lenengo egunean egiten diran bezuzak. ^: Urkorolo, orkoiroila.

urkorollatu. (emanketa): *ad.* Urkorotlak eman.

urkoŕ. (urtze): *izond.* Urtzen duena. (meera): *izond.* Azkaf meeratzen ducn iñostea.

urkotasun. (sendi): *in.* Sendikoa izatca. (adiskidetasun): *iz.* Adiskide aundia izates.

urlcotu. (adiskidetasun): *ad.* Adiskide aundia egin.

urkotxo. (edontzi): *iz.* Ikus.: lidontzi. Opoŕ.

urku-murku. (gaiztasan): *ad.* Xedc txaŕenak euki,

urkudoi. (zugatz): *iz. Ikus.:* Urkiaga. I: U€kidi, urkidoi, urkieta, urkiola, urkitza, urkitzu, urkizu.

urkugau. (jolasbide): *in.* Gazteen jolasbide-mota bat. Ikus.: Urka-gau.

urkuil-anfza eman, (sarde): *ad.* Sardearen antza eman.

urkuila. (sarde): *in.* Ikus.: Urkatxa, Urkilu, urkilo, urkuilu.

urkuilatu. (zurkaitz): *ad.* Zugatzai zurkaitza ipiñi,

urkuilu. (zurkaitz): *iz.* Zugatzetarako zurkaitza. : Urkuilo. (sarde): iz. Ikus.: Urkatxa. Urkilo, urkilu, urkuola. (zen): iz. Abereai belafian egiten zayen ebaketa, zena izateko. j: Urkr€lu.

atkula. (afantza): *iz.* Sareak efezago jasotzeko aŕantzaleak darabilten sardea, (txori): *iz.* laus.: Okit. J: Untzi-xori.

urkuldu. (gaztañondu): *ad.* Ikus.: Urkeldu. I: Urkildu. (arto): *ad.* Ikus.: Urkildu. j: Urkull.

urkulea. (sarde): iz. Ikus.: Urkila. I: Urkilo.

urkuli. (garau): *ad.* Ikus.: Urkildu. I: Urkuldu.

urkulu. (aŕamazkada): *iz.* Janzturan egindako zaŕasta, (janztura): iz, Labean eŕekaya sarizeko sardea. (austura): I ı ı.. Belafi erdian egindako ausfura, Ikus,: Urkuilo. (kuŕika): II In. Ikus.: Kuŕika. Trnkesa.

urkulua. (aŕantza): *in.* Tertzak eramateko tresna.

urkuluka. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankatatraba, Istarkloka.

urkumiaka. (asto): *adond.* Astoak beren aotsa egiten ari-izatea.

urkuutza. (iturburu): iz. Ikus.: Iturburu. ^: Iturbegi,

urkusi. (ikusmen): *ad.* Ikus.: Begiratu. So-egin, (azterkuntza): *ad,* Ikus.: Aztertu. I: Surmatu.

urlain. (nofin): *iz,* Ikus.: Urlia. I: Sandia, berendia, urlea.

urlaiño. (laño): *iz.* Beko lañoa.

urlako. (urizti): *iz.* Ur-zapailua. ikus.: Trinka.

urlan. Ors: iz. Uraren lana.

urlan-msdeu. (irakaskintza): *iz.* Uriztizko lanak egiten dituena.

urlantz. (piltzaf): iz. Ikus.: Piltzaf. I: Pildaŕ.

urlasun. (aŕain): *in.* Korkoin antzekoa dan aŕaña.

urlea. (notin): *iz,* Ikus.: Urtia. j: Urlain, urlezia, urlei.

urlein lekutan. (teku): *in.* Leku bateau.

urlepo. (ibai): *iz.* ikus.: Ibi. I: Ibide, urme, urmegune.

urlezia. (notin): iz. Ikus.: Urlia. I: Urlea.

urlia. (noon): iz. Ikus.: Berendia. Ulako, urlain, u€lea, urlezia, urliain, urlijain, urlinal, urlizea, urlizeifi,

urlizia, zera, sandia. (cite): *izond.* Ikus.: Eite. I: lte.

uriiain. (notin): *iz.* Ikus.: Urlia. Urlezia, urtijain.

urlijain. (notin): *ft.* Ikus.: Urlia. Urliain, urlinai.

urlinai. (natin): *iz.* Ikus.: Urlia. Urlijain, urlizea.

urlinga. (istinga): *iz.* lstinga edo istingak dagozen tokia. Urlixka.

urlista. (lekazi): iz. Urtan azten dan tilista. ikus.: Tilista. : Tilista, txarta, txilista, txintxii, txitxoi.

urlixka. (istinga): *iz.* Ikus.: Urlinga.

urlizea. (outin): *iz.* Ikus.: Urlia. I: Urlinai, urlizeiñ, urlizia.

urlizelñ. (notin): iz. Ikus.: Urlia. Urlizea.

urlizia. (notin): iz. Ikus.: Urlia. 1: Urlizea.

urlo. (zugatz): *iz.* Ikus.: Eltxun. I: Lertxun. (ur): *is.* Gelditua dagoen ura. Ur-lotua, ur-marela.

urlu. (kondar): *is.* Mastuyan geratzen dan mats-kondafa. (mats): *iz.* Berbera.

urluma. (landare); *is.* Urtan bizi dan landarea; bere lore zuriak ur gañean azaltzen dire ta lore auek bi motazkoak izaten dim.

urma-lctxkuf. (maskor): iz. Baezuŕaren maskofa.

URMAEL. *iz.* Ur bildutako lekua; ureztatzeko, aŕañak umatzeko edo beste zerbaiterako atontzen dana. Lasko, maeE, uamel, urmale. 1/ (arntzira), (afain), (gamstaketa), (igeriketa), (loretegi), (ontzi), (urizti).

urmaelzaln. (urmael): *izond.* Urn-umiak zaintzen dituena.

urmariarazi. (suntsidura): *ad.* Suntsituerazi.

urme. (ibai): iz. Ikus.; Ibi. I: Urlepo, urmegune, **urmee.**

urmeaf. (ur): iz. Ur-aria. : Umegaŕ, ur-xiŕipa.

urmedun. (ibai): *izond.* Urmea daukan ibaya.

nrmeetu. (Thai): *ad.* Urmeetik ibaya igarotzea. j: Urmendu.

urmegune. (ibai): *is.* Ikus.: Ibi. I: Urlepo; **arme.**

urmel. (umolasun): *izond.* Oso umotuta dagoena.

urmenda. (landare): *is.* Urtan azten dan ifruntzia.

urmendu. (ibai): *ad.* Ikus.: Utxneetu.

urmenta. (landarc): *iz.* Arabia'ko iñun#zia, (aŕain): *iz.* Ezutezko ezurtza daukan afaña, lau neurkin-amaŕen luzea dana.

urmenta-sare. (afantza): *is.* Urmentak aiapa#zeko sarea.

urmentazko. (landare): iz. Ezpainkaria dan landare usaintsua. (zugatz): *iz.* Urmentakaria dan zugatza, intxaufondoaren antza duena.

urmetsu. (ibai): *izond.* Ibiak dauzkan ibaya.

urmetu. (ibai): *ad.* Ibayak uraz gutxitu.

urmeune. (ibai): *iz.* Ikus.: lbi. I: Ibide, urine, urmegune.

urmin. (ezabizi): *iz.* Soñaren told bateau, batez ere sabelcan ezabizi metatua egatea. Ikus.: Ueri. (gamu): *ft.* Afieritasuna.

urmindu. (usteldura): *ad.* Ura usteldu. Tzustatu. (ezabizi): *izond.* Ikus.: Ueridun. I: Urmindun, (ixur-bide): *iz.* Karkaba. j: Ongaii-zilo.

urmindu-zai. (ixuŕ-bide): *izond.* Karkabak zaintzen dituena.

urmindun. (ezabizi): *izond.* Ikus.: Ueridun. Urmindu.

urnagi-une. (akaide): *iz.* Itxasoan naiz ibayean undo gutxiko ta zabala ducn ura.

urnegaf. (iturburu): *iz.* Iturburu txikia. Umigaf, urmeat, ur-xifipa.

urni. (karkabupen): *ad.* Karkabupena egin.

urnidu. (omidura): *ad.* Ikus.: Ornidu. I: Ornitu,

urnigaf. (iturburu): iz. Ikus.: Urnegaŕ.

urna. (kondaŕ): iz. Soloetan geratzen dan gari, arto, mats eta besteen kondafa.

arña. (or): *iz.* Oso ur guti.

urobi. (bait-bide): is. Ikus.: Ur-zulo. I: Urisurki. (#eize-zulo): *is.* Ikus.: Leize. I: Mentzulo.

urodaf. (belaŕ): *iz.* Ikus.: Sapabedaf. Sapabelaŕ.

uradi. (ixuŕ-bide); *is, ikus.:* Ixuf-bide.: Ugaska, xototen, xuka-bide.

uradi-sail. (ixuŕ-bide): *iz.* Uraen ixtuna. Ikus.: Ixtun. j: Uroditeria.

uroditeria. (ixuŕ_bide): iz. Ikus.: Urodisail. I: Ixtun.

arol. (ibai): iz. Ikus.: Uyol. Uriol, zuiuxta.

uralde. (uralde): *iz. ikus.:* Ugolde.: Uolde.

uroldezko. (ibai): *izond.* Uyolezkoa dana.

uroldio. (gingil-gabeko): *is.* ikus.: Goroldio. I: Udoldi, igin.

urondaf. (afiko): *iz.* Afikoan egiten diran urak, abereai ematen zaizkionak, Urondo.

urondo. (wilco): *iz,* ikus.: Urondaŕ. (ugaran): *iz.* Ikus.: Ur-egi.

uroudo-usmo. (igeriketa): *is.* Ur-ondoan zerbaiten bila ibiltzea.

urorga. (orga): *is.* Ura daraman orga.

urotso. (afain): iz. Ikus.: Polayo.: Ugotso.

urpalastatu. (ur): *ad.* Ura uiñakaz jo ta irabiotu.

urpe. (murgiltze): *ad.* Ikus.: Murgildu. Ugapetu. (igeriketa): *ad.* Murgilduta igeri-egin.

urpe-alde. (itxasontzi): is. Urpean dagoen itxasontziaren zatia.

urpe-egin. (murgiltze): *ad.* Urpean murgildu.

urpe-eguf. (egurki): iz. Urpean dagoen egurkia. : llrpe-zur. (murgiltze): *iz.* Berbera.

nrpe jantzi. (janztura): *iz.* Urpean ibiltzeko jantzi bcrezia.

urpe-mallak. (itxaso): *iz.* Urpe-aldearen maladia.

urpe-mendi. (itxasa): *iz.* Itxaso barman dagozen mendiak.

nrpe-ontzi. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Urpeko.: Urpontzi.

urpe-zur. (egurki): *iz.* lkus.: Urpe-eguŕ. (murgiltze): *iz.* Berbera.

urpean. (igeriketa): *adored.* Ikus.: Muxean. I: Ondo-igiri.

urpebide. (itxaskuntza): *iz.* Urpean egiten dan **itxaskuntza.**

urpeka. (murgittze): *adond.* Urpean zerbait egiten ari-izatca.

urpekari. (murgiltze): *izond.* Urpean lanegiten duena. I: Urpelari.

urpeko. (itxasontzi): *is.* Urpean dabilen itxasontzia. I: Ui'pe-ontzi, urpontzi.

urpekol. (murgiltze): *izond.* Murgiltzea matte duena. I: Urperakoi, urperakof, urpeti.

urpelari. (murgiltze): *izond* Ikus.: Urpekari.

urperaketa. (murgiltze): iz. Ikus.: Murgilize. I: Kapen. (ontzi-galera): *is.* ltxasontziaren gattzca.

urperakoi. (murgiltze): *izond.* Ikus.: Urpekoi. E: Urperakof, urpeti.

urperakof. (murgiltze): *izond.* ikus.: Urpekoi. I: Urperakoi, urpeti.

urperakdi. (murgiltze): *iz.* Murgiltzearen aldia.. I: Urperatze.

urperatu. (murgiltze): *ad.* Ikus.: Murgildu. [: Kapen-egin, urpetu, xiautu, zingoratu.

uperatze. (murgiltze): *ft.* Ikus.: Murgiltze. Urperaldi, urpetze, uunbe.

urperexil. (landare): iz. Urtan azten dan astapeŕezila. Ikus.: Astapeŕezil. J: Otzaŕibelaŕ, otzaŕibedaf.

urpetegi. (ur): *ft.* Ura gordetzeko lurpean dagoen bildegia.

urpeti. (murgiltze): *izond.* Ikus.: Urpekoi. I: Urperakoi, urperakoŕ.

urpetu. (murgiltze): *ad.* Ikus.: Murgildu. Urperatu, zanbulukatu.

urpetze. (murgiltze): *iz.* Ikus.: Murgiltze. I: Urperatze.

urpez. (murgiltze): *adond.* Murgiltzen ari-izatea.

Bruit. (itxaso): iz. ikus.: Uin. I: Ur-palasta.

urpo. (gerau): *iz.* Garau-meta. (ain): *iz.* Ikus.: Orpo. Oinburu. (utzaldi): *iz.* Landau egoten diran gorotz-metatxoak. Urpu. (eskuaga): II *Er.* Ikus.: Oin-ol. ^: Oinpeko, orpeko, orzepil, ostiko.

urpontzi. (itxasontzi): iz. Ikus.: Urpeko. I: Urpe-ontzi.

urpu. (utzaldi): *Er.* Ikus.: Urpo.

urputzu. (iturbuŕu): *iz.* Was.: Osln. Otxin.

of. (igali): iz. Uŕatxaren igalia. j: Uzta-uf, ufa, urkarao. (urbiltasun): *adond.* Urbil egotea. (sendi): [iz. Urbileko aides.

ufa. (aots): ŕz. **Olo** ta usoai dei-egiteko aotsa.Ikus.: Pufa. I: Fufa. (oyutza): ŕz Oyutza pozgafia. (egazti): Edozein egaztia, baña batez *ere* do *tu* usoa. (igalr): II ŕz. Uŕitzaren igalla. I: Unr, urkarao, urkaraun, uŕ, uzta-uŕ. (sendi): *iz.* Ikus.: Aide. I: Azkazi. (austura): *ad.* Gauzak apurtu. I: Uŕatu.

ufa-ezin. (ezereztasun): *izond.* Ezereztu ezin ditekena.

uŕabizi. (zilarbizi): Er. Ikus.: Zilarbizi. I: Urkabizi.

ufaburu. (aŕain): iz. Ikus.: Taularin. I: Efoburu.

uŕadi. (landaketa): *Er.* Uŕitzaen laudaketa.

ufadura. (afaildura): *iz.* Ikus.: Aŕaildura. ^: Urebagi, urebai, Magi, txiŕistu. (afamazkada): *Ez.* Ikus.: Zafasta. (: Afaztada, afastada, uŕako, zaramiko.

uŕagaitz. (austura): *izond.* Autsi ezin ditekena.

uŕagañ. (auskortasun): *izond.* Bier autsi ditekena. (ezereztasun): *izond.* Ezereztu ditekena. (gaztasun): II *!rand.* Gaztasunez ari dana. (enoa): jI *Erotic!.* Enoatu ditekena edo enoatu eragin dezakena. (uŕikaltasun): *izond.* Uŕikalgaŕia dana.

ufagafiak. (igurtziketa): *!rand.* Igurtziketaz igatzen dutenak.

ufagi. (aŕaildura): iz. Ikus.: Malta. I: Afailadura.

uŕagin. (zitargintza): *izond.* Zilargintzan lanegiten duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

ufagiutza. (zilargintza): iz. Ikus.: Zilargintza. [: Zidargintza, zidarkola.

ufago. (urbiltasun): *adond.* Urbilago egotea.

ufagoro, (aldi): *adond.* Ikus.: Arestian. Aurtemein.

ufagotu. (atborakuntza): *ad.* Ikus.: Alboratu. j: Saetseratu. (urbiltasun): *ad.* Ikus.: Urbildu. j: Ondoratu, uŕandu.

ufaida. (burni-goŕi): *iz.* Ikus.: Bumi-goŕi. Ufaide.

ufaide. (burn-goŕi): *iz.* Ikus.: Bumi-goŕi. Uŕaids.

ufain. (ufain): *iz.* Ikus.: Usain. I: Sumo.

ufaitz. (abetxu): *ft.* Ikus.: Unfatze. I: Unfustoi, uŕaitze, uŕ-aritz, uŕutx, uŕatx.

ufaitze. (abetxu): *iz.* Ikus.: Unfatze. Ufaitz, uŕutx.

ufaka, (asafe): *ft.* Zakufaren aŕamuskada.

ufakada. (afamazkada): iz. Ikus.: Aŕamazka. I: Saŕamaska, xaŕarniko.

ufakatu. (austura): *ad.* Ikus.: Uŕatu. I: Paŕastatu, ufutu, zaŕaztakatu.

ufaketa. (lan): iz. Landako Lana. (austura): *Ez.* Ufatzea.

ufakin, (kondaf): iz. Zerbaiten **kondafa.**

ufakizun. (austura): *iz:* Uŕatzeko dagoen.

ufako. (afaildura): *L.* Ikus.: Iŕikil.: Iŕizkitu. (aŕarnazkada): iz. Ikus.: Zaŕasta. I: Ufadura.

ufakoi. (resture): *izond.* Ufatzeko eŕeza dana. j: Uŕakoŕ.

ufakof. (austura): *Izond.* Ikus.: Uŕakoi.

ufalde. (urbiltasun): *Er.* Ikus.: Urbiltasun. (ufentasun): *iz.* Ikus.: Ufentasun. Ingurupe, uŕantasun.

ufaIdeko, (urbiltasun): *izond.* Urbil dagoena.(uŕentasun): *izond.* Wen dagoen.

ufaldi. (uŕentasun): *Ez.* Gertakari baten ufentasuna. (autsialdi): iz Ikus.: **Autsialdi. I:** Afutia.

ufaniaka. (uso): *adond.* Kuŕukatzeu ari-izatea.

uŕamendi. (atsekabe): *iz.* Atsekabea izatea. Ikus.: **Atsekabe. I:** Samindura.

ufan. (urbiltasun): *adond.* Urbil egotea.

ufan-arazi. (urbiltasun): *ad.* Urbildu-eragin. : Ufan-erazi.

ufan-erazi. (urbiltasun): *ad.* Ikus.: Uŕan-arazi. Urbildu-eragin.

utanaldi. (aldi): *iz.* Uŕengo aldia. j: Uŕenaldi.

ufaudu. (urbiltasun): *ad.* Ikus.: Urbildu. Uŕagotu, ufuxtatu. (aultasun): *ad.* Oso aulduta geratu. I: Uŕatu.

ufauefez, (urbiltasun): *izond.* Urbiltzeko eŕeza dana.

ufaugah... (gura): *izond.* Guraria soterazten duena.

uentasun. (ufentasun): iz. Ikus.: Ufentasun. j: Ufalde.

ufantu. (amai): *ad.* Ikus.: Amaitu. I: Urendu.

ufantxegi. (urbiltasun): *adond.* titbit xamaŕ. Ikus.: Ufanxka.

ufantz. (eite): *izond.* Antzekoa dana.

ufaniza. (urbiltasun): *adond.* Urbil egotea.

ufantzeko. (margo): *izond.* Ufaren inargoa duena.

ufanxka. (urbiltasun): *adond.* Oso urbil egotea. ikus.: Ufantxegi.

ufapen. (austura): ŕz. Uŕatzea.

ufarazi, (austura): *ad.* Ufatu-eragin.

ut-aritz. (abetxu): ŕz. Ikus.: Unfatze. Uŕaitz.

ufaska. (ufats): *adond.* Ufatsak ematen ari-izatea. Ufaska-ufaska.

ufaska-ufaska. (ufats): *awn!.* Ikus.: Uŕaska.

ufaskada. (ufats): ŕz. Auŕeruntz emandako ufaska.

ufaskal. (uŕats): *adond Utats* bakoitzean ari-izatea. I: Uŕatskal.

ufaspide. (uŕats): *iz.* Zerbait lortzeko emandako ufatka.

ufastailu. (uŕats): ŕz. Ufatsak zenbatzeko lanabesa. I: Ufats-kondeŕ, ufats-neurkin.

ufasti. (abetxu): *iz.* Ufaitzak dagozen tokia. I: Uŕaitzen multzoa.

OATS. iz. Ibiltzean egiten dan igipena, ain bat auferatzen eta jartzen bestea jaso baño lenago. Onela auŕeratutako oñaren orpotik eta atzean geratutako beste oiiaren orpora dagoen arartea. j: Sai-aberea ibiltzean dagien igipena, **ohs** bat aidean eta beste irurak lufean jaŕita. I: Igarotzea, igarotzeko egipena. ^: Igarotzen dan tokia. j: Zerbait lortzeko egiten dan jarduna. : Ibiltzean

geratzen dan aztarna. j: kaki zentzundunak ibiltzean dagien igipen jataitua. I: Eriotza edo baste estuasun zalaren kinka. I: Yesukristo'ren nekealdian izandako gertakari nabaricn bakoitza. I: Dantzaetan egiten diran igipenen bakoitza. j: Gizunaren bizian burutzen dan egipenen bakoitza. ^: Apaxkada, apaskada, apatxkada, oinkada, ixtape, pauso, oñarte, iranku, utets, zaplada, txoko-txoko. 11 (ibilera).

ufats xee. (uŕats): *iz.* Ufats labuŕa.

ufats-geldi. (uŕats): *izond.* Uŕatsak astir° ematen dituena,

uŕats-kouder. (ufats): *ft.* Ikus.: Utastailu. Ufats-neurkin.

uŕats-labuŕ, (mats): *izond.* Ufatsak labuŕ ematen dituena. Ufats-txiki.

ufats-luze. (slats): *frond.* Ufats luzeak ematen dituena.

ufats-neurkin. (Mats): *iz.* Ikus.: Uŕastailu. I: Uŕats-konder. (naafi): *fr.* Berbera.

ufats-txiki. (dais): *izond.* Ikus.: Uŕats-labuŕ.

ufatsbide. (gizabide): ŕa. Ikus.: Gizabide. j: Gizalege.

uŕatsetaratu. (uŕats): *ad.* Len cmandako ufatsetara itzuli.

uŕatscz-ufats. (mats): *adond.* Bat-banaka uŕatsak ematen ari-izatea. j: Uŕatsak astiro smitten ari-izatea.

ufatskal. (uŕats): *udond.* Ikus.: Uŕaskal.

uŕatskatu. (uŕats): *ad.* Lengo ufatsetatik betiz igaro.

uŕatu. (landarizti): *ad.* Muskilak ateratzen asi. (austura): *ad.* Oyal eta ingiak eskuz autsi. j: Laŕantzi, paŕastatu, uŕakatu, uŕutu, zaŕaatatu, zaŕastatu, zaŕast-egin, zaŕatatu, zaŕatiata, zaŕamaztu, zaŕaztakatu, zaŕaztatu, tzataskatu, zefendatu, xirtxilkatu, zintxilikatu, zintxirikatu. (anitasun): II *ad.* Ikus.: Uŕandu. (eraindu): jj *ad.* Ikus.: Ernindu. I: Saportu. (josketa): II *ad.* Josita zegoena askatu. (ezabapen): jj *ad.* Ems.: Ezabatu. I: Itzabasi. (eztanda): II *ad.* Eztanda egin. (ogen): II *ad.* Agintzak bete gabe utzi. (Ian): jj *iz.* Aztuna ez dan Iona. (albi): jj *izond.* Albia duena. (egikera): j *izond.* Lan eta tan ari dana. (sakitura): jj *ad.* Notin edo abereen bizkaŕean sakituraizan.

uŕatu-ezin. (austura): *frond.* Ansi ezin ditekena.

uŕatx. (abetxu): iz. Thus.: Unratze. Waltz, uŕetx.

ufatz. (barazki): *iz.* Tkus.: Uraza. I: Uratza, uŕaz.

nfatzaile. (austura): *izond.* Austen duena. I: Uŕazale. (auskeri): *frond.* Lege edo aginduta dagoen zerbait betetzen ez duena. (luŕ-lantze): *frond.* Lids azaletik lantzcn duena.

uŕatzapen. (ausiabartza): ŕz. Buts.: Ausiabartza, j; Uŕatze, zaŕasta.

ufatze. (ausiabartza): iz. Tkus.: Ausiabartza, Uŕatzapen, zarasta. (goiztiri): *iz. Ikus.:* Goiztiri. j: Ozkoŕi. (abetxu): Ikus.: Uŕatx.

ufatzeko. (ezereztasun): *bond.* Ezerezten duena.

ufaxku. (uŕats): *adond.* Uŕatsez-uŕats ibiltzea.

ufaz. (barazki): *iz.* Ikus.: Uraza. I: Utatz.

ufaz-landare. (barazki): iz. Uraza txikia,

uŕaa-saltzaile, (barazki): *izond.* Urazak saltzen dituena.

u£azale, (buru-jabelasun): *frond.* Bereiz-zalea dana.

uŕazaletasun.(buntjabetasun): *ft.* Bereiz-nai izatea.

ufazaletu. (buru jabetasun): *ad.* Bereiz-zalea egin.

ufszi, (ari): iz. ikus.: Aristi. I; Aritzi.

ufaztatu. (de): *ad.* Uŕeaz estali.

uŕaztu. (idaztoaŕ): *ad.* Tdaztoafak egin.

ufaztun. (barazki): *izond.* Urazak dauzkana.

UŔE. *iz.* Metal oria oso edakoŕ eta iezkoŕa dana. I: Uŕe-goŕi. (urbiltasun): *adond.* Ondoan, aldamenean urbil, ufeko. II (ikertze), (kimia), (menasta), (metal), (pitxi), (txintxin), (uŕekara), (zilargintza).

site bizi. (zilarbizi): iz. Tkus.: Zilarbizi. Urkabizi,

ufe gad. (uŕe): *iz.* Uŕea bera. Thus.: Uŕe.

site sendabide. (uŕe): *iz.* Utearen bitartez egiten dan sendakuntza. : Uŕa osabide. (sendabidekintza): *iz.* Berbera.

uŕc zurizko. (zilaŕ): *izond.* Zilafezkoa dana.

ute-adat. (meatze): *iz.* Uŕe-añada. : Uŕe-altzu, aŕe-ari, uŕe-banks, uŕe-me, uŕe-zain, ate-zeŕenda, uŕe-zeŕo. (ta|e): *iz.* Berbera,

uŕe-aga. (ale): iz. Landu gabe dagoen uŕe-borobila, ^: Uŕe-aiñada, ufe-langa.

uŕe-aiñada. (uŕe): *iz.* Tkus.: Uŕe-aga. Uŕe-Ianga.

ufe-aire. (ate): *izond.* Ufearen antza duena. I: Uŕe-antz, uŕe-antzeko.

ufe-aizun. (metal-nastadura): *iz.* Zinga ta burni-gotiaz egiten dan nastadura, utearen margoa duena.

ufe-aldi. (aldi): iz. Ufe-arua. (Mc): *iz.* Berbera.

ufe-altzu. (meatze): iz. Ikus.: Ute-adaŕ. Uŕe-ari, uŕe-banka, uŕe-me. (uŕe): *iz.* Berbera.

ate-ante. (eta): *frond.* Thus.: Ufe-aire. I: Uŕe-antzeko, uŕizun.

ufe-anfzeka, (uŕe): *izond* Ikus.: Ufe-sire. I: Uŕe-antz.

uŕe-ardo. (ardo): ŕa. Margo gofia duen matsaz egiten dan ardoa. : Ufe-mats.

ate-art. (uŕe): *iz.* Ikus.: Ufe-adaŕ. j: Uŕe-altzu, uŕe-banks, uŕe-me, uŕe-zain, uŕe-zeŕenda, uŕe-zeŕo. (meatze): ŕa. Berbera. (ari): *iz,* Uŕeaz egindako aria.

ufc-arizko. (ate): *izond.* Ikus.; Uŕeari-antzeko. j: Ureari-lan. (eradonketa): *izond.* Berbera.

ufe-ariztu. (Me): *ad.* Ufe-ariz lan-egin. (eradonkcta): *ad.* Uŕe-ariz eradonketa egin.

ufe-aŕain. (slain): *iz.* Itxssnko afaifia, aragi jangafia duena. Ikus.: Eŕobu u. I: Taularin, uŕeburu.

ufe-afaztua. (uŕe): *iz.* Tile gardena.

ufe-afe. (bumi-goŕi); ŕa. Ikus.: Burnt-god. I: Okain.

ufe-ati. (menasta): iz, Ufe-menasta. (uŕe): iz. Berbera.

ufe-auts. (uŕe): dz. Eetutako afe°.

ufe-banka. (meatze): *iz.* Ikus.: Ufe-adaŕ. ^: Uŕe-altzu, uŕe-ari, uŕe-me, uŕe-zain. (uŕe): *iz.* Berbera.

ufe-begi. (egazti): *iz,* Uŕe-margo-begia daukan egaztia.

uŕe-bela£. (landare): ŕz, Otxarkaria dan landarea; bare dim legal eta austuta margogai gofia egiteko erabiltzen da. Ikus.: Otxaŕ.

Ufe-beltxaran, (margo); iz. Gaztañaren azalak duen ufezko margoa.

ufe-belts. (olio): iz, Ems,: Aŕi-olio. I: Aŕigoŕi.

ufe-beŕitu. (tile): ad. Ufezko Ian bateau dagoen akatsa uŕez estali.

ute-bistu. (ufe): *ad.* Uŕez estali. j: Ufe-goŕitu, uŕekaratu, uŕe-msrgotu, uŕe-margoztu, ufetu, uŕeztato.

uŕe-bistun. (uŕe): *izond.* Uŕez estatita dagoena.

uŕe-bits. (uŕe): *iz.* Ufez estaltzea.

uŕe-bitxi, (pitxi): *izond.* Ufezko pitxiaz apainduta dagoena.

ate-Waist-a. (pitxi): ad. Ufezko pitxiaz apaindu.

ufe-biurtze. (de): *iz.* Metalak ufez biurtzearen antzea.

ufe-bortxa. (aletxo): iz. Jantziaren ertzeanjosten dan aletxoa here aletxeakin.

ufe-botoin. (landare): *iz.* Edazkaria dan landarea, oso edentsua dan urin gaŕatza ematen duena.

uŕe-dukat. (txintxin): *iz.* Ufezko dukata dan txintxiña.

ufe-esea. (kate): *iz.* Alexia bi batutzeu ditucn kate txikia.

ufe-estei. (ezkontza): iz. Ezkontza baten beŕogatamaŕ urte betetzea.

ufe-eun. (uŕe): iz. Ufezko oyala. (oyal): *iz.* Ziriko-oyala, uŕez edo zilaŕezko arlakaz artekatua. j: Uŕe-minlz.

uŕe-eztayak. (ezkontza): *iz.* Ezkonduta beŕogetamaŕ urte betetsearen ospatzea.

uŕe-gabetu. (ufe): *ad* Zerbait estaltzen zegoen uŕea kendu.

uŕe-geloi. (ipurakintza): *iz,* ikus.: Uŕebraiña. Uŕe-xingola.

uŕe-goŕi. (ufe): *iz.* Ikus.: Uŕe.

ufe-goŕtu. Cute): *ad.* Ikus.: Uŕe-bistu. Uŕekaratu, uŕe-margotu, uŕe-margoztu, ufetu, ufeztatu, utegoŕiztu.

uŕe-goñzko. (Me): *izond,* Uŕezkoa dana.

ufe-gose. (zekenkeri): *ŕzond.* Ufea eukitzeko zekena dana. : Uŕekoi.

ufe-ikertzaile. (ikertze): *izond.* Ufearen aldiña ikertzen duena.

ufe-inguru. (bureztun): *iz.* Dorman irudiek human daukaten boruntze.

ufe-izaŕ. (zilaŕ): *iz.* Legezko zilaf--aga, ikertaŕian maŕo egiteko erabiltzeu dana.

ufe-izun. (metal-nastadura): *iz.* Latoi-iekia,uŕe-antzekoa dana.

ufe-jale. (azkuti): *izond.* Ufea jaten duena, (ate): *izond.* Barbera.

nfe jario. (mintzoera): *izond.* Oso ondo itzegiten duena.: Uŕe-mii, uŕe-mingain.

ufe josauŕa. (azpadura): *iz.* Uŕez egindako azpa-lana. : Uŕejoskundea.

ate-katetxo. (kate): *iz.* Uŕezko kale txikia. I: Uŕe-kale. (ate): *iz.* Berbera.

ate-kale. (kate): iz. Ikus.: Uŕe-katetxo.

ufe-koxkof. (uŕe): *iz.* Ufezko pipita. Uŕeki.

ate-Ian. (zilargintza): *iz.* Ikus.: Uŕegingo. Uŕegintza.

uŕe-langa. (uŕe): *iz.* Ikus.: Uŕe-aga:: Uŕe-a€ñada.

ufe-Ianketa. (uŕe): *iz.* Ufeaz egiten dan lanketa.]: Ufe-lantze.

uŕe-lantze. (de): *iz. Ikus.:* Uŕe-Ianketa.

ufe-Iepoko. (lepoko): *iz.* Ufezko lepolroa.

uŕe-lill. (lore): *iz.* Izcna bera duen landarearen lore edeŕa. Samartilore, umiasaindu-lore.

ufe-luŕak. Cute): *iz.* Ufea daukaten lufa.

ufe-madari. (limoyondo): *iz.* Ikus.: Limoe. j: Limoi.

ufe-makil. (ezautailu): *ft.* Bakaldunck berm aginpidearen ezautailua bezela erabiltzen duten uŕezko agatxoa. I: Uŕe-pordoin, uŕe-zigoŕ.

ate-mind. (txintxin): *iz.* **Ufezko txintxin** zaŕa.

uŕe-margodun.(uŕe): *izond.* Uŕez estalita dagoena.

uŕe-margotu. (de): *ad.* Ikus.: Uŕe-bistu. I: Uŕe-goŕitu, uŕekaratu, uŕe-margoztu.

ufe-margoztu. (uŕe): *ad.* Ikus.: Uŕe-bistu. : Uŕe-goŕitu, uŕekaratu, uŕe-margotu.

ufe-mats. (mats): *iz.* Ikus.: Uŕe-ardo.

ufe-sue. (meatze): *iz.* ikus.: Uŕe-adaŕ. Uŕe-altzu, uŕe-ari, uŕe-banka, uŕemea, uŕemealz, uŕe-meatze, uremia. (ale): *iz.* Berbera.

ate-meatze. ((maize): *iz.* Ikus.: Uŕe-me. Uŕemea, elemeatz, ufemia.

ate-mii. (mintzoera): *ŕzond. Ikus.:* Uŕd-jario. j: Uŕe-mingain.

ute-mingain. (mintzoera): *izond.* Ikus.: Uŕe jario. I: Ufe-mii.

ate-mints. (oyal): iz. Tkus.: Uŕe-eun. (uŕe): iz. Berbera.

ute-ondantza, (ale): *iz.* Ufea daukan undartza.

ufe-orlegi. (ate): *izond.* **Bard edo** aLtzairuan egiten dan ufezko **eradonketa.** (eradonketa): *izond.* Berbera.

ufe-osabide. (sendabidekintza): *iz.* Ufeaz egiten den sendaketa.I: Uŕe-sendabide.

ufe-plla. We): *iz.* Uŕezko totxoa. j: Uŕe-puska.

ufe-pitxiak. (pitxi): 1z. Ufezko p€tx€ak. (ale): *iz.* Berbera.

uŕe-pordoin. (ezautailu): *iz. Ikus.:* Uŕe-maki. j: Uŕe-zigoŕ. (uŕe): *iz.* Berbera.

uŕe-potoin. (landare): *iz.* ikus.: Bele-oin.

uŕe-printz. (argi): *iz.* Argi-izpia.

ufe-puska. (ate): *iz.* Ikus.: Uŕe-pila.

uŕe-sagarki. (laranondo): *iz.* Laranondoaren znra. (zur): iz. Berbera.

ufe-sagaf. (laranondo): *iz.* **Ikus.: Laranondo. j:** Liranja-ondo.

ufe-sedadun. (oyal): *izond.* Ufezko edo zilaŕezko lanak daukkan **ziriko-oyala.**

uŕe-sedazko. (oyal): *izond.* Ems.: Uŕe-sedadun.

ufe-sedeun. (oyal): *iz.* Ziriko (a kalamuz egindako oyala.

uŕe-txindi. (txiutxin): *iz.* Ufezka txintxifia.

ufe-txiri. (txori): *iz.* Uŕe-margoa duen kuiliska. I: Kulixka, kulizka.

ufe-zafla. (ate): *iz.* Iota dagoen ufea. ikus.: Uŕe-zafla.

ufe-xingola. (ipurakintza): iz. Titus.: Uŕebraiña. I: Uŕe-galoi, ufegalartsu.

uŕe-zaaro. (ezautailu): *iz.* **Bakaldunek** berm agintearen ezautailua bezela erabiltzen zuten **ufe-makila.**

uŕe-zafla. (ufe): *iz.* Ofetan dagoen Wes. Ikus.: Uŕe-xafla.

aŕe-zain. (meatze): *iz,* Ikus.: Ufe-adaŕ. Ute-ari, uŕe-banka, uŕe-zefenda. (Me): *iz.* Berbera,

ate-sale. (zekenkeri): *izond.* Zekena dana.

ufe-zalekeria. (zekenkeri): *ŕz.* Uŕe-egaŕia.

uŕe-zaŕeri. (urtze): *iz.* Urtzeko diran site ta zilatezko aldiñik ez duten zerkiak.

ufe-zefenda. (meatze): *iz.* Ikus.: Ufe-adaŕ. I: Uŕe-ari, uŕe-zain, uŕe-zeŕo. (de): *iz.* Berbera.

ute-zefo. (meatze): *iz. Ikus.:* Ufa-adaŕ. Uŕe-ari, uŕe-zeŕenda. (Me): *in.* Berbera.

uŕe-zigof. (ezautailu): *iz.* Ikus.: Uŕe-makil. I: Uŕc-pondoin.

ufe-zilaf. (uŕe): *iz.* Uŕea ta zilaŕa, (zilaŕ): *iz.* Berbera.

uŕe-zurt. (zilar): *iz.* ikus.: Zilaŕ. I: Xilaŕ.

uŕean. **(egiantz):** *adond.* Bearbada, apika.

uŕeanta-gile. (nnetal-nastadura): *izond.* Latoi-iekia, (Aaron antza duena, lantzen duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

uŕeari-antzeko. (ate): *izond.* Uŕe-ariz egindakoa. Ikus.: Uŕeari-tan, uŕe-arizko. (eradonketa): *ŕz.* Uŕe-ariz egiten dan **eradonketa. 1:** Uŕeari-€an, nie-arizko.

ufeari-Ian. (uŕe): *iz. Uŕe-ariz* egiten dan Lana. I: Ikus.: Uŕcari-antzeko. I: Uŕe-arizko. (eradonketa): *iz.* Ikus.: Uŕeari-antzeko. I: Uŕe-arizko.

ufebi. (bizkargune): *iz.* **Zugatz** sal batean dagoen bizkargunea. (€aŕu): *iz.* Ikus.: Garatxo. I: Urubi.

ufebizi. (zilarbizi): *iz.* Zilarbiziaren beste izena. j: Ispilu-ziraida.

ufebizi-ontzi. (ontzi): iz. Zilarbizia eukitzeko ontzia. (zifarbizi): iz. Berbera.

ufebizidun. (zilarbizi): *izond.* Ziiarbizia daukana.

ufebizigiu. (zilarbizi): *frond.* Ziiarbizia beste metalekin nastadura egiten duena.

ufebiziginiza. (zilarbizi): iz. Zilarbizia beste metalekin nastadura egiten duen langintza.

uŕebraiña. (ipurakintza): *iz.* Ufezko xingola. 1: Uŕe-galoi, uŕe-xingola, uŕegalartsu. (Me): *iz.* Berbera.

ufeburu. (stain): *iz.* Ikus.: Efciburu. I: Uŕe-aŕain.

ufeburusi. (landare): *iz,* Ikus.: Lapa. 1: Lapa-belaŕ, uŕebuusi, usturi.

ufebuusi. (landare): iz. Ikus.: Lapa-belaŕ. 1: Uŕeburusi.

ufedi. (uŕe): *fr.* Ufezko altxoŕa. Uŕeketa.

ufedun. (aberastasun): *izond.* Ufea daukana. (uŕe): *izond.* Berbera. I: Uŕezkoa dana; uŕen estalita dagoena. (ziiargintza): p *izond.* Zilarginizan ufeaz lanegiten duena. 1: Utegile, uŕekin, at-langiie.

ufegalartsu. (ipurakintza): iz. Ikus.: Uŕebraiña. j: Ufe-xingola.

ufeglle. (zilargintza): *izond.* Ikus.: Utedun. Uŕez lanegiten duena. 1: Ufegin, Makin, uf-langile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

uŕegin. (zilargintza): *izond.* Uŕez eta zilaŕez lanegiten ari dana. j: Ufegile, ufekin. (esku-langintzak): *fond.* Berbera.

ufegingo. (zilargintza): *iz.* Ziiargintzan, ufeaz lanegitea. 1: Uŕe-lan.

ufegintza. (zilargintza): *iz.* Ufez eta zilafez ari dan langintza.

ufegintza. (zilargintza): iz. Zilargintzan, ufeaz lanegiten **duen langintza.** ikus.: Zilargintza. I: Uŕekintza, uŕe-lan.

ufegofiztu. (Me): *ad.* Ikus.: Ufe-gofitu. Uŕetu.

ufeizti. (abetxu): *iz.* Uŕeitzen multzoa. I: Uŕejola, uŕesti, ufestoi, Meta.

ufejola. (abetxu): iz. Ikus.: Uŕeizti. Ufesti, uŕestoi, uŕeta.

UŔEKARA, *frond.* Ufezko margoduna; ufearen antzekoa. (life): *frond.* Berbera. 1: Ufezkoa dana. // (dirdai), (margoerti), (metal), (uŕe).

ufekaratu. (ufe): *ad.* Ikus.: Ufe-bistu. Ufe-gofitu, ufe-margotu, uŕe-margoztu.

ufekera. (ute): *adond.* Margoz utea iruditzea.

ufeketa. (aindo): tz. Ilcus.: Ufedi. (uŕe): iz. Ufe-aindoa.

ufeketari. (ikerketa): *frond.* Uŕearen bila dabilena. j: Ufelurkafi, *We): izond.* Berbera.

ufeki. (uŕe): iz. Ikus.: Uŕe-koxkof.

ufekin. (ziargintza): *izond.* Ikus.: Ufedun. Utegile, uŕegin, uŕ-langile.

ufekintza. (zilargintza): *iz.* Ikus.: Zilargintza. j: Ufegintza.

ufeko. (aldamen): *frond.* Alamenean dagoena. (urbiltasun): *frond.* Urbil dagoena. j: Ikus.: Ufe.

ufekai. (zekenkeri): izond Ikus.: Ufe-gose.

ufelili. (lore): iz. Askarkaria dan lore edeŕa. j: Samarlilore, umiasaindu-lore.

ufelurkari. (Me): *izond.* Ikus.: Ufeketari.

ufelurtegi. (ute): *iz.* Ufe-meatze. (meatze): iz. Berbera.

ufemau. (urbiltasun): *ad.* ikus.: Urbildu. 1: Ulantu, ufemon. (uŕentasun): *ad.* ikus.: Ufendu. 1: Ufemon, uferagotu.

ufemea. (meatze): *iz.* Ikus.: *Uŕe-me.* 1: Uŕemeatz, Me-meatze, uŕemia.

ufemeatz. (meatze): *iz.* Ikus.: Ute-me, I: Uŕemea, uŕe-meatze, uŕemia.

ufemia. **(meatze):** *iz.* **ikus.: Ufe-me. I: Uŕemea, uŕemeatz,** ufe-meatze. (Me): *iz.* Berbera.

ufemon. (urbiltasun): *ad.* Ikus.: Urbildu. Uteman. (ufentasun): *ad.* Ikus.: Uŕendu. 1: Uŕeman.

ufeu. (urbiltasun): *izond.* Urbilenik dagoena. Uŕean dagoena.(uŕentasun): *frond.* Uŕenean dagoena.

ufen-etofi. (jaŕaipen): *ad.* Noribait ado zeribait jafaitu.

ufen-ondoko. (ufentasun): *izond.* Ikus.: Uŕenago.j: Ufenagoko.

ufena. (aidi): *iz.* Uŕengoko abbe.

ufenago. (ufentasun): *izond.* Uŕen-uŕen dagoena. I: Uŕenagoko,ufen-ondoko.

ufenagoko. (ufentasun): *frond.* Ikus.: Uŕenago. : Uŕen-ondoko.

ufenaldi. (aldi): *iz.* Ikus.: Ufanaldi.

ufenarte. (agui): ***adond.*** Ikus.: Ikusi-arte.

ufenartean. (aditzondo): *adond.* Ufengo-arte.

ufenbeste. (erkabide): *adond.* Ikus.: Ofenbertze.j; Ofenbeste.

ufendasun. (urbiltasun): fz. Urbil egotea. (uŕentasun); iz. Uŕenean egotea.

ufendu. (uŕentasun): *ad.* Uŕenera eldu. I: [Tiernan, ufemen, uŕeragotu, uferatu, uŕetu.

utendu-erazo. (uŕentasan): *ad.* Uŕendu-eragin.

Meneko. (urbiltasun): ***izond.*** Urbil-urbilenean dagoena. Ufeneneko, uŕengo.

uŕenen. (uŕentasun): *frond.* Ufen-ufenean dagoena. I: Uŕenenko.

ufeneneko. (urbiltasun): *izond.* Ikus.: Ufeneko. Uŕengo.

ufenenko. (uŕentasun): *frond.* Ikus.: Uŕenen.

ufenez-ufen. (jaŕaipen): *adond.* Ufenez jataitzen ari-izatea. Ufengorik.

uŕenezko. (zenbaki): *frond.* Kirian ari-izateko adierazten duen zenbakia.

uŕengo. (aldamen): *frond.* Ikus.: Ufeneko. 1: Uŕeneneko. (berandura): *adond.* Baste bein. j: Uŕengoan.

ufengoan. (berandura): *adond.* Ikus.: Uŕengo.

ufengorako. (berandura): *adond.* Bests beiñerako.

ufengorarte. (aguŕ): *adond.* Beŕiz ikusi arte.

ufengorik. (jaŕaipen): *adond.* Ikus.: Ufenez-ufen.

ufengorik ufengora. (kiri): *adond.* **Kirian ari-izatea. j: Ufenka.**

ufenka. (kiri): *adond.* Aldiaren kirian ari-izatea. **Ikus.:** Ufengorik ufengora. (egitegun): *adond.* Berbera.

ufenkera. (alborakuntza): iz. ikus.: Alborakuntza.

ufenkin. (jaŕaipen): *iz.* **Ikus.: 3afaipen. j; Jafaikuntza.**

ufenkizun. (urbiltasun): *frond.* Urbiltzen ari dana.

IfiENTASUN. *iz.* Aldian edo aldean dun ez dagoenaren tasuna. j: Ingurupe, ufalde, uŕantasun, ufetasun. *II* (aldamen), (befitasun), (geroko), (joandako).

ufentsu. (uŕentasun): *adond.* Uten-uŕenean egotea.1: Uŕero.

ufentze. (urbiltasun): *iz.* **Urbiltzea.**

ufeño. (de): *iz.* **Ufe itzaren ñogaŕia.**

ufera. (urbiltasun): iz. ikus.: **Urbiltasun. Uŕetasun.**

ufera-bide. (inguratze): *iz.* Inguratutako **ad ado toki bat menperatzeko, erasoten** dutenek egiten dituzten lanak.

uferagotu. (ufentasun): *ad.* Ikus.: Uŕendu. I: Uŕeman, uferatu. (urbiltasun): *ad.* Geyago urbildu.

uferaketa. (urbiltasun): *iz.* Urbiltzearen egipena. (ufettasun): *iz.* Ufentzearen egipena.

aerate'. (urbiltasun): *ad.* Tkus.: Urbildu. ^: Ondoratu, uŕetu. (ufentasun): *ad.* Ikus.: Ufendu. j: Uŕeragotu, ufesu.

uferatzaile. (uŕentasun): *izond.* Uŕentzen ad dana. (urbiltasun): *izond.* Urbiltzen ad dana.

uferatze. (uŕntasun): in Uŕentzearen egipena.

uferazi. (uŕentasun): *ad.* Ufendun-eragin. (urbiltasun): *ad.* Urbildu-eragin.

uŕeri. (bilduma): *iz.* Ufezko txintxinen bilduma. (uŕe): in. Berbera.

uŕero. (ufentasun): *adond.* Ikus.: Ufentsu.

ufesti. (abetxu): *iz.* ikus.: Uŕeizti. I: ŕejola, uŕestoi, uŕeta.

ufestoi. (abetxu): *iz.* Ikus.: Ufeizti. ŕejola, ufesti, uŕeta.

ufeta. (abetxu): *iz.* Ikus.: Uŕeizti. Ufejola, ufesti, uŕestoi. (uŕe): iz. Ufezko altxota. (ondasun): jj *iz.* Ikus.: Ondasun. I: Onarzun.

uŕetan.(uŕentasun): *adond.* Ufentasuuez ari-izatea.

uŕetan be!. (ufentasun): *adond.* Ez eta askozas ere.

ufetari. (ondasun): *izond.* Ondasunari buruz ari dana.

ufetasun. (urbiltasun): *iz.* Ikus.: Urbiltasun. j: Uŕera. (uŕentasun): *Iz.* Ikus.: Uŕentasun. I: !ngurupe.

ufettei. (zilargintza): *iz.* Ufe, zilaf eta pitxiak saltzen diran saltokia.

ufetik. (urbiltasun): *adond.* Urbiletik.

uŕetsu.(uŕe): *izond.* Ufezkoa dana.

ufetu. (ale): *ad.* ikus.: Uŕe-bistu. Uŕe-gofitu. I: Uŕeaz landu, ufeztatu, uŕegoŕiztu. (urbiltasun): *ad.* Ikus.: Urbildu. I: Uŕemtu. (ufentasun): II *ad.* Ikus,: Uŕendu. I: Uŕeratu.

ufetx. (abetxu): iz. Ikus.: Ufatx. j: Urtze, zta-urtze, ufitz, uŕondo, uŕitx. (aultasun): *izond. ikus.:* Aid. I: Menkayo.

ufesx-bedaf. (beta): *iz.* Abereen azkuŕirako onenetakoa dan belafa.

ufetx-pefetxiko. (ondo): iz, Jangaŕia dan ziza. Ikus.: Gibel-peŕetxiko.

ufetxilo. (mats): *iz.* Umotu gabe dagoen mates.

ufetxlndof. (txori): *iz.* iumak aŕe-gurixka dauzkan txoria, oso undo abestuten duena. I: Urtxindoŕ, ur-xindof, xifixlul, eŕesifiola.

uŕetxo. (ate): *iz.* Ufezko txintxin txikia,

ufetxori. (txori): iz. ikus.: Garastaŕo. I: Oriolet, uŕe-txori, xori-ori.

ufetza. (Life): *iz.* Uŕe-aindoa. (aberastasun): *iz.* Aberastasun aundia. Ikus.: Aberastasun.

ufeze. (kunde): iz. Abereen emea. &us.: Uŕiza. Eme, gizema, uŕixa.

ufezko. (uŕe): *izond.* Ufez egiña dagoena.

ufezpata. ***(kaiak): iz.*** Kartaken motak.

ufeztadura. (ate): *iz.* Ufez estaltzea.

ufeztaiiu. (lanabesa): *iz.* Ufez estaltzeko lanabesa. (uŕe): *iz.* Berbera.

uteztaldi. (uŕe): *iz.* Ufez estaltzearen aldia,

ufeztali. (life): *ad.* Zerbait ufez estali.

ufeztarl. (uŕe): *izond.* Ufez estaltzen duena. I: Uŕeztatzaile,

ufeztatu. (ufe): *ad.* Ufez estali. ikus.: Uŕe-bistu. I: Uŕe-goŕitu, uŕetu, uŕeztau.

ufeztatzaile. (ole): *izond.* ikus.: Uŕeztari.

ufeztatze. (ufe): *iz.* Ufez estaltzearen egipena.

ufeztei. (abetxu): *iz.* Uŕeitzen multzoa, I; Uŕezti, uŕiola, ufiztegi, uŕizti, uŕiztoi, uŕitzaga.

ufezti. (abetxu): *iz.* Ikus.: Ufeztei. Ufiola, uŕiztegi, uŕizti, uŕiztoi,

ufeztu. (is e): *ad.* Ufez estali.

ufezun. (uŕe): ***adond.*** Ufe-bila ibiltzea.

uf-garao. (abetxu): ***iz.*** Ikus.: Unŕatze. I: Unŕustoi, uŕ-garau, uŕ-garaun,

uf-garan. (abetxu): *iz.* Ikus.: Ur-garao. I: Ur-garaun. (igali): ***iz.*** Ikus.: Ufa. I: Uŕ-garaun.

uf-garaudun. (igali): *izond.* Uŕak dauzkan edo saltzen dituena.

uf-garaun. (abetxu): ***iz*** Ikus.: Uŕ-garao, Uf-garau.

ufi. (okidura): iz. Bete-beterik egotea, Ufimuŕi, ufi-ufi. (ufitasun): ***izond.*** Oso gutxi dana. j: Ufikeri. (anpadura): II *iz,* Ikus.: Koskof. I: Trompoilo. (konkoŕ): *izond.* Ikus.: Konkordun. 1: Tuilo. (il): II *iz.* Urtearen amargaŕen ilea. Uŕita, uŕit, ufi€e. (uŕikaltasun): Il ***izond.*** Uŕikaŕia dana. (berantasun): ***izond.*** Astiro dabilena. (txoskoŕ): *iz.* Tkus.: Txoskof. Txungo, utxulaŕi.

ufi-aran. (aranondo): iz. Aran-mota bat.

ufi-aroko. (erle): ***izond,*** Udazkenari dagokiona.

ufi-bedaf. (uzta): iz. Bigafen belaŕ-uzta. j: Uŕi-belaŕ. (balm): in. Berbera.

uñ-belaf. (uzta): *iz. Ikus.:* Ufi-bedaŕ. (belat): *iz.* Berbera.

ufi-edale. (elikutasun): *izond.* Gutxi edaten duena. Ikus.: Uŕi jaie.

ufi-jale. (elikutasun): *izond.* Gutxi jaten duena. Ikus.; Uŕi-edate.

ufi-Iiñe. (liño): *iz.* Udazkenean ereintzen dan liñoa.

aft-soul. (uzta): iz. Belslaren bigaŕen uzta ta uŕengoak. (belaŕ): iz. Berbera.

ufi-ufi. (okidura): *izond.* Guztiz beterik dagoena. Ikus.: Uŕi. E: Uŕimuŕi.

ufi-yofa. (luŕ-lantze): iz. Arm joŕatzea.

ufiagotu. (gutidura): ***ad.*** Gutitu, gutxitu. I: Ufiketa.

ufialdi. (aldi): iz. Tairotzearen aldia. (txirotasun): iz. Berbera. (jaustasun): *iz.* Jaustearen aldia. (gutidura): Jl ***iz.*** Gutxitzearen aldia.

uflan. (urbiltasun): *adond.* Urbil agates.

uflaro. (urte): iz. Urtearen irugaŕen urtearoa. Ikus.: Udazken. I: Uŕidi, micro, urita, uŕite.

ufiatu. (taŕitadura): *ad.* Zakuŕak tafitatu. (zirikaldi): ***ad.*** Zirikatu.

uf-ibeni. (aldamen): ***ad.*** **Aldamenean** fpni3.

ufibiza. (aragi-uzte): *iz.* Gutxi jatea edo ezer ez jatea.

ufibizatu. (aragi-uzte): ***ad.*** Gutxi jan ado czar ezjan.

ufibizi. (txirotasun): *iz.* **Txirotasun** aundia.

ufidi. (urte): iz. Ikus.: Udazken. I: Uŕiaro, uŕier°, nŕita, uŕite.

ufidun. (uŕitasun): izond. Oso gutxi daukana. (gabetasun): ***izond.*** Berbera.

ufidura. (lazapen): *iz.* Ikus.: Lazapen. I: Lazadura. (merketasun): *iz.* Salneufian zerbait jeistea.

ufiera. (jaustasun): *iz.* Ikus.: Taustasun, I: Gain-beraldi.

ufiero. (urte): *iz.* Ikus.: Udazken, I: Ufiaro, ufidi, urita, ufite.

ufiereko. (urte): *izond.* Udazkenari dagokiona. I: Ufetako.

ufieta. (it): iz. Ikus.: Uŕil. I: Lastail. (ereintza): ***iz.*** ikus.: Ereintza. I: Ereitio, ereitzio. (urte): II *iz.* Ikus.: Udazken. I: Ufiaro, ufidi, uŕtero.

ufietako. (urte): ***izond.*** Tkus.: Ufieroko.

uŕigailu. (gutidura): iz. Gutxitzeko **lanabesa.** (lanabesa): *iz* Berbera.

ufigandi. (zurgintza): *iz.* Ikus.: Mafusketa. j: Mafosketa, ufinga, ufingandi.

uñgafi. (gutidura): *izond.* Outxitu ditekena. I: Ufiketa, uŕiagotu, uŕikoŕ, uŕimendu.

ufIgiro. (egu): *iz.* Aldatzekoa dan eguraldia.

ufigo. (uŕitasun): iz. Zerbait egiteko bideen ufitasuna.

uñjan. (elikutasun): *ad.* Gutxi jan.

ufikai. (gabetasun): *iz.* Ezer ez eukitzea. (ufikaltasun): *ad.* Utikaltasunez ari-izan. Uzikaldu, minkidatu, utikal-izan, ufikari-izan, uŕikaritu, m`iki-izan.

uflkal-arazi. (uikaltasun): *ad.* Uŕikaltasun sot-erazi.

ufikal-izan. (uikaltasun): *ad.* Ikus.: Utikal. Uŕikaidu, uŕikari izan, uŕikaritu, uŕiki-izan.

uñkalde. (atikaltasun): iz. Ikus.: Ufikaltasun. Uŕikalmendu.

ufrkaldu. (uŕikaltasun): *ad.* Ikus.: Uŕikal.]: Minkidatu, Uŕikal-izan, uŕikari izan, ufikaritu, uŕiki-izan.

uflkaldun. (utikaltasun): *izond.* Uflkaltasuna duena.

ufikalgaitz. (ankerkeri): *izond.* Utikaltasunik eztuena. I: Ankeŕa dana.

ufikalgafi. (txirotasun): *izond.* **Ikus.:** Txiro. (apaltasun): *izond.* Apalegia dana.

uŕikalgafiki. (apaltasun): *adond.* Apalcgiz ari-izatea.

uñkalkizun. (uŕikaltasun): *iz.* Ufikaltzekoa dana.

uñkalkizundu. (uŕikaltasun): *ad.* Uŕikalgaŕia izatera eldu.

uñkalkoi. (ufikaltasun): *izond.* Uŕikaltasuna duena. j: Uŕikalkoŕ, uŕikalmendutsu, uŕikaritsu, uŕikioŕ.

ufikalkof. (uŕikaltasun): *izond.* Ikus.: Uŕikalkoi. j: Utikalmendutsu, utikaristi, uŕikaritsu, utikarizko, uŕikioŕ.

ufikalmen. (Uŕikaltasun): *iz.* Ikus.: Uŕikaltasun.: Uŕikalmendu, uŕikalpen, uŕikaltzapen, utikari.

ufikalmendu. (uŕikaltasuu): *iz.* Ikus.: Uŕikaltasun. Utikalmen, utikalpen, uŕikaltzapen, uŕikari, uŕikalde, uŕikaltze.

ufikalmendutsu. (Uŕikaltasun): *izond.* ikus.: Uŕikalkoi. j: Uŕikalkoŕ, uŕikarizti.

uñkalmendutsuld. (uŕ€kaltasun): *adond.* **Uñkaltasuuez** ari-izatea.

ufikalpen. (uŕikaltasun): *iz.* ikus.: Uŕikaltasun. j: Uŕikaltuen, uŕikalmendu, uŕikaltzapen, uŕikari.

UI%IKALTASUN. iz. Norbaitek jasaten duen gaitz edo zoritxafak soŕerazten dam eŕuki-biatzondoa. I: Beraxtasun, child, eŕukien, yasankidego, gupida, gupideste, guritasun, kupida, kupide, sapore, urgaizte, uŕikalmen, uŕikalmcndu, uŕikaipen, uŕikaltzapen, uŕikari, uŕikalde, uŕikaltze, tximika. II (atsekabe), (azkespen), (biotzondo), (onberatasun), (ontasun).

uŕikalti. (utikaltasun): *izond.* Ufikaltasuna duena. Ufikaltsu.

ufikaltsu. (uŕikaltasun); *izond.* Ikus.: Uŕikalti.

ufikaltzapcu. (ufikattasun); *ir*, Ikus.: Uŕikaltasun. j; Uiikalmen, uŕikalmendu, uŕikaipen, uŕikari.

ufikaltze, (uŕikat€asun): *iz.* Ikus.: Uŕikaltasun. j: Uŕikalmendu, utikaltza.

ufikari. (uŕikattasun): *ir.* ans.: tikaltasun. j: Uŕikatmen, uŕikalmendu, uŕikaipen, uŕikaltzapen.

ufikari izan. (uŕikaltasun): *ad.* Ikus,; 'Mika], j; Ufikaldu, Uŕikal-izan, uŕikaritu.

uñkarizti, (utikaltasun): *izond.* Ikus.: ŕikalkoŕ. j: Ufikalmendutsu, uŕikarizti.

uñlraritsu, (uŕikaltasun): *izond.* Ikus.: Uŕikalkoi. j: Uŕikalkoŕ, uŕikarizko, uŕikarizti, ufikitsu.

ufikaritu. (ufikaltasun): *ad.* Ikus,; Uŕikal, j, Urikaldu, uŕikal-izan, urikari izan, uŕiki-izan.

uñkariz, (uŕikaltasun): *adond.* **Ufikaltasunez** ari-izatea.

uñkarizko. (ufikaltasun): *frond.* Ikus.: Uŕikalkoŕ. I: Uŕikaritsu, uŕikarizti.

ufikarizti, (uŕikaltasun): *izond.* ikus.: ŕkkarilsu. j: Utikarizko.

uñkati. (utikaltasun): *izond.* Uŕikaltzekoa dana.

uñkeri, (ufitasun): *iz.* Ikus.: Uŕi. j: Uti egotea.

ufiketa, (gutidura): *iz.* Gutxitzea. Ikus.: Uŕigaŕi. : Ufiagotu, uŕimendu, uŕipen, gutidura.

ufiki. (berantasun): *adond.* Astiro ibiltzea, (utikaltasun): *adond.* **Uñkaltasuua** izatea. (biotzondo); *adond.* **Bio€zondoz** ari-izatea.

ufiki-arazi. (Uŕikaltasun): *ad.* **Uñkaltasuua eragin.**

ufiki-bide. **(damutasun):** *iz.* **Damutasuua** izateko karia.

ufiki-izan. (uŕikaltasun): *ad.* Ikus.: Uŕikal. j: Uŕikaidu, uŕikal-izan, uŕikaritu. (atsekabe): *ad.* Ikus.: Atsekabetu.): Utikitu.

utikibera. (biotzondo): *izond.* Biotzondnak izateko eŕaza dana.

ufikikaŕi. (Uŕikaltasun): *izond.* Ufikaltasunari ayeŕa duena.

ufikikof. (biotzondo): *frond.* Biotzondoari emana dana.

ufikimendu. (damutasun): iz. ikus.: Damutasnn. j: Garbaitasun, uŕikimentu, utkimin.

ufikimeutu. (damutasun); iz. lkus.: bamutasun. I: Garbaitasun, uñkimendu.

uñkimin. (daniutasun): *iz.* Ikus.: bamutasun. j: Uŕikiiuendu, ufikitasun.

ufiklof. (Uŕikaltasun): *izond.* Ikus.; Uikalkoi. I: Uŕikalkoŕ, uŕikitsu.

nfikitasun. (damutasun): *iz.* Ikus.; Damutasun. j: Uŕikimin.

uñkitsu. (uŕikattasun); *frond.* Ikus.: Uŕikaritsu. : Urikioŕ.

ufikitu. (atsekabe): *ad.* Ikus.: Atsekabetu. Uriki-izan.

ufikixago. (berantasun): *adond.* Astiroago ibiltzea.

uñkiz. (uŕikattasun): *adond.* Ufikaltasunez ari-izatea.

ufiko. (berantasun); *(road.* Astiro dabilena.

dike. (gutidura); *izond.* Ikus.: Uŕigaŕi.

ail. (ilk *iz.* Urteko amargaŕen ilea. Uŕieta, lastail, uŕita, uŕi, mite.

ufiltz. (ongaŕi): *iz.* **Ongaña** bezela erabiltzen dan gaz-piperkia.

Milo. (bale): *iz.* Ekikaria dan belaŕa, sendakintzan to-gailu bezela erabilita izan dana. (arto): *iz.* Artoaren erdoila.

ufimendu, (gutidura): *iz.* Ikus.: Uŕigaŕi. l: Uŕiketa.

ufimuñ. (okidura): *izond.* Bete-beterik dagoena. Ikus.: Uŕi. Uŕi-uŕi.

uñn. (usain): *iz.* Ikus.: Usain. Atson, utinte, kaindu. (uñmtasun): *adond.* Ikus.: Uŕun. j: Uŕuti, duti.

ufin-aldi. (aldi): *iz.* Utun egotearen aldia. Ikus.: Unlade. Endea, uŕinde.

ufin-aran. (aranondo): *iz.* Aran-mota bat.

uñn-ontzi. (atson): *iz.* **Atsona daukan untzia.**

uñn-saltzaile. (atson): *izond.* **Atsonak saitzen dituena.**

ufindaka. (main): *adond.* Usmatzen ari-izatea.

ufindatu. (arson): *ad.* Ikus.: Ats-ondu. Moskadatu, **uŕintsutu, ufinztatu,** ufinstatu. (usain): *ad.* Usaindatu, usmatu.

ufindatzaile. (atson): *izond.* **Atsona eman edo zabaltzen** duena. j: Ufingile.

uñndatze. (arson): iz. Atsona ematea edo zabalizea.

ufinde. (uŕunde): i.e. Ikus.: Ufunde. I: Uŕin-aldi.

uñndu, (uŕuntasun): *ad.* Uŕutira joan edo eroan. ikus.: Mena.. I: Ufutira€u. (usteldura): *ad,* Ikus.: Usteldu. I: Sundatu. (kirats): If *ad.* Ikus.: Kirastu. Ufaztu.

utindun. (atson): *izond.* Atsona daukana. ^: Uŕintsu.

uñndura. (uaain): iz. Iguingaŕia dan usaiña.

uñneko. (uŕuntasun): *izond.* Uŕutian dagoena.

uŕinga. (zurgintza): *iz.* Ikus.: Maŕusketa. ^: Uŕigandi.

ufinga estu. (zurgintza): *iz.* Uŕinga berezia.

utingai. (Eason): *iz. Ikus.:* Luiingai. I: Likurta, uŕinkai.

uñngandi. (zurgintza): iz. ikus.: Maŕusketa. : Uŕigandi.

uñnganik. (uŕuntasun): *adond.* Uŕundik, uŕutitik,

uñngatu. (zurgintza): *ad.* Ikus.: Maŕusketatu.

uñngatze. (zurgintza): *iz.* Ikus.: Maŕuzketatze. j: Uŕingeta.

uñnge. (uraska): *iz.* lkus.: Uraska. I: Ugeŕain.

uñngeta. (zurgintza): *iz.* Ikus.: Maŕuzketatze. I: Uŕingatze.

uñngile. (atson): *izond.* Ikus.: Uŕindatzaile.

uñngintza. (atson): *iz.* Atsonak egiten edo gertutzen dituen langintza.

Mingo. (utuntasun): iz. Ikus.: Uŕuntasun. j: Asagotasun, utintze.

uñnkai. (atson): *iz.* Ikus.: Atson.: Uŕingai, uŕinon.

uñnon. (atson): *ft.* Ikus.: Arson. I: Uŕinkai.

uñnstatu. (atson): *ad.* Ikus.: Ats-ondu.: Uŕindatu, ufinztatu.

ufinte. (usain): *iz.* Ikus.: Usain. Ufiu.

uñntegi, (atson): iz. Atsonak dagozcn tokia.

uŕintsu. (atson): *ŕzond.* Ikus.: Uŕindun.

uñntsutu. (stson): *ad.* Ikus.: Ats-ondu. I: Uŕindatu, ufinztatu.

uñntxo. (ufuntasun): adond. Utun xamaŕ.

ufintzatu. (kirats): *ad.* Kiratsa izan. Uŕintzutu.

ufintze. (uŕuntasun): iz. Ikus.: Uŕuntasun. I: Utingo, uŕutitasun.

ufintzu. (kirats): *izond.* Usain txaŕa duena.

uñnztatu. (atson): *ad.* Ikus.: Uŕindatu.]: Uŕintsutry usai-gozotu.

uñnztatze. (main): *iz.* Usalntzea; usainmena eukitzea.

uññeztatu. (arson): *ad.* Atsona eman edo zabaklu. I: Uŕiñoneztatu:

ufiñontzi, (itxasontzi): iz, Lufunez dabilen itxasontzia.

uñola, (abetxu): *iz. Ikus.;* Uŕeztei. I: Utezti, uŕitzaga, utiztcgi, uŕizti, uŕiztoi, ufizaga.

ufipen. (gutidura): *iz.* Ikus.: Gutidura. I: Utiketa.

ufirik, (ututasun): *adond.* Tkus.: Uŕurik. I: Doan, doarik.

uñrika. (uŕutasun): *izond.* Doarik artzen edo ematen dana. I: Uŕtirikako.

uñru. (elikutasun): *adond.* Gutxi jaten edo edaten ari-izatea:

uŕis. (cozen): *iz.* Ikus.: Bigantxa. I: Bingo_

uñsldde. ()andei): *izond.* Jandeya artzen duena.

uñstau. (iraizketa): *ad.* Uxatu. j: Oiltu, uŕiztiau.

uñstian. (iraizketa): *ad.* Ikus.: Oiltu. I: Uŕistau.

uñta, (il): iz. tkus.: Uti. l: Ut'il, mite. (urte): *iz.* Ikus.: Uŕiaro. ^: Uŕicli, utiero, mite. (azaldi): *iz.* Aragiz banana, eskontzatik at egiten dana.

UŔITASUN. iz. Gutxitasun; zerbaiten gabetasun edo peitzea. j: Labuŕera, zikoiztasun.]: Txirotasun, doite, apurño, apurtasun, eŕeita, eteitura, eŕmneseri, eskasia, eskastarzun, eskasgo, eskastasun, eskasdura, eskaseria, ezeria, gabezi, gutiezia, gutxitasun, lazeria, meetasun, motzaldi. (berantasun): iz. Astikeri. (azkuŕi): *iz.* Azkufien peitzea. II (aindo), (bakantasun), (ezoso), (gabetasun), (labuŕera), (txikiera), (txiro£asun), (uzkeri), (zikoiztasun).

ufitatu. (merketasun): *ad.* Aufeztatu, uŕutaka egin,

mite. (ii): *iz.* Ikus.: Uri. I: Uhl, utita. (urte): iz, Uŕilaren aroa.

uñtile. (artile): iz. Utilean egiten dan artilearen ebaketa.

uñtotx. (arkai): iz. Ikus.: Su-zotz. Tititots.

ufits. (jandei): *iz.* Ikus.: Jaudei. j: Jatei.

uñtsu. (uŕitasun): *izand.* Uñtasunez ari dana.

uñtu, Wausau): *ad.* Uñtasunez egon edo ari-izan. j: Xurtu. (gutidura): *ad.* ikus.: Gitxitu. : Gutxitu, eŕetxipitu. (berantasun): II *ad.* Astiro ibili. (okidura): I! *ad.* Zearo bete. (baldartasun): II *ad.* Ikus.: Baldartu. Lazutu.

ufitutze. (utitasun): *iz.* Uŕitu egitea.

uñtx. (abetxu): *ft.* Ikus.: Ufetx. I: Uŕitz, utondo, urtze. (ondo): *iz.* Ziza-tnota bat.

nfitx-baltz, (ondo): *iz.* Edentsua dan ziza-mota bat:

uñtx-goñ. (ondo): *iz.* .angaŕia dan ziza-mots bat.

ufitxa. (azkura): izond. Egokiro azi gabe geratu dana.

utitxilu. (igali): *iz.* Azal lakatz daukan arakatza. Ikus.: Arakatz.

uñtxita. (olo): *iz.* Trailean jayotako €xita.

ufitxo. (uŕitasun): *adond.* Oso gutxi izatea.

ufitz. (abetxu): *iz.* Ikus.: Ufetx. Ufitx, utondo, uzta-urtze.

ufitz-gibel urdin. (ondo): *iz.* Gibel-urdiñaren antzekoa dan ziza.

uñtz-peŕetxiko. (ondo): *iz.* Ziza gozo ta jangaŕia dana. I: Utiziza.

uñtzaga, (abetxu): *iz. Ikus.:* Uŕeztei, (: Ut iola.

nñtzailara. (ereztun): iz. Uŕitz-abaŕakaz egindako ereztuna.

uñtzaile, (gutidura): *izond.* Gutxitzcn duena.

uŕitze. (gutidura): iz, ikus,: Gutidura. Gutxitze, txikitarzun.

uŕitzeko, (kenketa): *izond.* Kenketan gutxitzekoa dana.

uñteoto. (landare): *iz.* ikus.: Ilarka. ^: Iraka.

ufixa. (zeti): iz. Zetiaren emea. I: Utica. (abere): *iz.* Abereen emea. I: Uŕiza. (kunde): (iz. Ikus.: Ems. j: Uŕeze, gizema, utiza, utuxa, utuza.

ufixka. (uŕitasun): *izond.* Uŕi itzarcn ñogaŕia.

uñz bedaf. (belaŕ): *iz.* Aitzen artean azten dan belata.

ufiza. (abere): *iz.* Ikus.: Uŕixa.]: Uŕeze. (zeŕi): iz. Zetiaren emea. Ikus.: Utixa. (zikintasan): II iz, Zikiña dan emakumea. (emakume): II *iz.* Berbera. (kunde): iz. Ikus.: Eme, j: Uŕixa, uŕu-xa, uŕuza.

ufizaga. (abetxu): *12.* Ikus.: Utizti. Utiola.

ufteau. (urbiltasun): iz. Urbiltzearen egipena. (alborakuntza): *iz.* b us.: Urbiltze.

ufiziza. (ondo): iz. ikus.: Ufitz-peŕetxiko.

ufizka. (aots): *iz.* Ikus.: Deadat.: Uŕizkia.

ufizka egin. (aots): *ad,* Ikus.; Deadaŕ-egin.

ufizkalari. *(acts): izond.* Deadarka ari dana.

ufizki. (urduritasun): *ad.* Urduritasunez ari-izan.

uŕizkia. (aots): *iz.* Ikus.: Deadaf. I: Uyu, uŕizka.

ufizpe. (intxauŕondo): *iz.* lntxaurondoen bean dagoen tokia.

uŕizpelaf. (belaŕ): *iz.* Lastaduna dan belaŕ-mota bat.

uŕiztegi. (abetxu): *iz.* Ikus.: Uŕeztei. I: Ufezti, uŕiola, uŕizti, uŕiztoi.

ufizti. (abetxu): *iz. Ikus.:* Uŕeztei. Utezti, uŕiola, uŕiztoi, ufizaga.

utiztoi. (abetxu): *iz.* lkus.: Uŕeztei. Uŕiztegi, uŕezti, uŕiola, uŕizti.

uŕizun. (metal-nastadura): *iz.* Ikus.: Ufe-antz.

uf-langiie. (zilargintza): *izond* Ikus.: Uŕedun. I; Uŕegile, uŕekin.

afro-hotel. (ur-zufumilo): *iz.* Ikus.: Ur-zufumilo. j; Bibil.

ufon-akeita. (edari): *iz.* Ura ta akeitaz egiten dan edari otza.

ufondo. (abetxu): *iz.* ikus.: Ufetx. Uŕitx, uŕitz.

ufosta. (abetxu): *iz. Ikus.:* EzpeL I: Ispelko, uŕolz.

ufostaga. (abetxu): iz. Ikus.: Ezpeldi. Ezpeieta.

ufotz. (abetxu): ŕz. Ikus.: Ezpel. j: Uŕosta.

uf-saltzaile. (igali): *izond.* Uŕak saltzen dituena.

ufu. (ugaritasun); *frond.* Ugaria dana. (trinkotasun): *izond.* Trinkoa dana. (maitasun): *(iz.* Ikus.: Kofonkada. Kufuka, uŕueka, nfueta, uŕuka, utuketa. (okidura): V *izond.* Baterik dagoena. (uŕutasun): *adond.* Doarik eman edo artzea. I; Ikus.; Doarik.

ufu-mufu. (nabarmenkeri): *iz.* Ikus.: Nabarmenkeri. Sorjeskeria, zipite.

ufu-uŕi. (okidura): *izond.* Ikus.: Gonburu. j; Mukuŕu.

uŕu-uŕuka. (ingurapen): *adond.* ingurumarika jolasten ari-izatea. Ikus.: Ingurumarika.

ufnaka. (maitasun): *adond.* Ikus.: Uŕuetan. j: Ufuetaka.

ufubi. (bizkargune): iz. Ikus.: Poŕila. ^: Adakaitz. (zugatz): *iz.* Berbera.

ufubiatu. (ants): *ad.* Alarauak egin.

ufudaka. (maitasun): *adond.* Koŕonkadak egiten ari-izatea.

ufueka. (maitasun): *iz.* Ikus.: Uŕu. Utueta, uŕuka, uŕuketa.

ufueta. (maitasun): *iz.* Ikus.: Ufa. I: Uŕueka, uŕuka, uŕuketa, uŕukada.

ufuetaka. (mailman): *adond.* ikus.: Ufuaka. I: Ufuetan.

ufuetan. (maitasun): *adond.* Uŕuetaz ari-izatea. j: Uŕuaka, uŕuetaka.

ufugo. (biotz): iz. ikus.: Pilpira. j: Pilpira.

ufugotu. (biotz): *ad.* Ikus.: Pilpiratu. I: Pirpiratu.

ufuin. (arbuyo): *iz.* Onespen gutxi duenaren tasuna. Ezespena, narga, gutiespen, uŕuintze. Ikus.: Arbuyo.

ufuindu. (arbuyo): *ad.* ikus.: Arbuyatu. j: Uŕuiñatu, zeintzat aintzat itxi, xaŕetxi, uŕuñatu.

ufuingafl. (arbuyo): *izond.* Ikus.: Arbuyagaŕi. I: Gutiesgaŕi, utzasgaŕi. (zatarkeri): *izond.* Berbera.

ufuinki.(arbuyo): *izond.* Arbuyatzekoa dana.

ufuiukiro. (arbuyo): *adond.* Arbuyoz ari-izatea.

ufuinti. (arbuyo): *izond.* Ikus.: Uŕuiñari.

ufuintze. (arbuyo): iz. Ikus.: Arbuyo.: Uŕuin.

ufuiñari. (arbuyo): *izond.* Arbuyatzen duena. I: Uŕuinti.

ufuiñati. (zeti): *izond.* Kufinka ari dana. Ikus.: Kuŕinkari.

ufuiñatu. (arbuyo): *ad.* Ikus.: Arbuyatu. ^: Gutietsi, uŕuindu, utzastu.

ufuiñatzeko. (arbuyo): *frond.* Arbuyatzekoa dana.

ufuiñaz. (arbuyo): *adond.* Arbuyatzen ari-izatea.

ufuis. (zezen): *iz.* Ikus.: Aretxe. I: Idisko, uŕux.

ufnka. (maitasun): *iz.* Ikus.: Uŕu. Uŕueka, uŕueta, u uketa, uŕumada, uŕukada, ufumara, uso-uŕuma.

ufukada, (maitasun): *iz, Ikus.:* Uŕuka. Ufuketa, ufumara.

nfukarltu. (uŕikaltasun): *ad.* Ufikaltasuna izan.

ufukafi. (uŕikaitasun): *izond.* Uŕikaltzekoa dana.

ufukatu. (zati): *ad.* Ikus.: Papurkatu. I: Papurtu. (aots): *ad.* Uŕuka-egin.

uŕuketa. (maitasun): iz. Ikus.: Ufa. Uŕueka, ufueta, uŕuka.

ufukutun. (maitasun): *izond.* Biotz-kutuna dana.

ufuma. (inks): *iz.* Gizonak egindako inks. (aots): *adond.* Mafua egiten ari-izatea. E: Uŕumaka. (uso); Usoak egiten duen uŕuka. I: Ufumada, ufuka, uso-ufuma.

ufumada. (Imo): *iz.* ikus.: Uŕuma. I: Utuka. (maitasun): iz. Berbera, (asaŕe): (*iz.* Ikus.: Aŕamuskada. j: Sufamuska. (txistu): *iz.* Aizeak dagien txistna. (size): (iz. Berbera.

ufumadakada. (maitasun): *adond.* Ufumadaz ari-izatea. j: Uŕumaka, uŕumadaka, uŕumeka.

ufumadun. (aoskabe): *izond.* Aoskabea edo erlastura duena.

ufumaka. (inka): *adond.* Adiaka ari-izatea. (aots): *adond.* Ikus.: Uŕuma. (maitasun): *adond.* Uŕuka egiten ari-izatea. I: Uŕumadakada, ufumeka.

ufumakari. (maitasun): *frond.* Uŕumak egiten ari dana. j: Uŕumatsu.

ufumakatu. (maitasun): *ad.* Uŕumakaz ari-izan. Uŕumatu.

ufumaketa. (aoskabe): *iz.* Erlastura izatea. Uŕumaldi.

uŕumaidi. (aoskabe): *iz.* Ikus.: Ufmnaketa.

ufumara. (maitasun): *iz.* Ikus.: Uŕuka, Ufukada.

ufiamari. (ants): *frond.* Deadarka ari dana.

ufumatsu. (maitasun): *izond.* Ikus.: Ufumakari.

ufumatu. (maitasun): *ad.* ikus.: Ufumakatu.

ufumatzu, (inka): *izond.* Inkaka ari dana.

uŕumazka, (inka): *adond.* lnkak ematen ari-izatea.

uŕumeka. (maitasun): *adond.* Ikus.: Uŕumaka. j: Utumadakada.

ufumiza. (ants): *iz.* Ikus.: Kurkuŕ. I: Kutinka.

uŕumizaka. (aots): *adond.* Uŕumizaz ari-izatea.

ufun. (uŕuntasun): *adond.* Ikus.: Uŕuti. I: Nun, uŕin. Ufutian dagoen, dun. (uzta): *iz.* Maspatzean geratzen divan mordoskak.

ufun-aidi.(uŕunde):iz. Uŕuntzearen egipena. (aldarakuntza): ŕz. ikus.: Aldarakuntza. Aldarakunde.

ufun-azi. (uŕunde): *ad.* lkus.: Uŕunarazi. Uŕunterazi. (aldarakuntza): *ad.* Aldendu-erazi.

uŕun-edefa. (landare): *iz. ikus.:* Loazle.: Lo-helaŕ.

ufun-erazi. (uŕuntasun): *ad.* Uiutira joan-erazi. I: Uŕunterazi.

ufun-ikusi. (ikus-leyat): *ad.* Betauŕekoaz ikusi edo begiratu.

uŕun-ikuski. (ikus-ieyaŕ): *iz.* Ikus.: Betaaŕeko. j: Begietako, uŕan-ikustaile.

uŕun-ikusle. (ikusmen): *izond.* Ikusmen zototza duena.

ufun-ikustalle. (ikus-leyai): *iz.* Ikus.: Betaufeko. I: Uŕun-ikuski.

uŕun-izan.(uŕuntasun): *ad.* Ufuntasunean egon.

uŕun-izketa. (tdutidazkin): *iz.* Ufntidazkin, uŕutizkin, iŕatiz edo ikus-iŕatiz uŕutira beŕi-ematea.

ufun-mezu. (mezu): *is.* Uŕundik bialdutako mean.

ufun-neurketa. (naafi): *is.* Ulan dagozenen arteko arartea neurtzea.

ufun-senti. (adimen): *iz.* Bi adimenen artean, gal-biderik gabe, beŕi-ematea edo arizea. I: Uŕun-usmo.

uŕun-uŕe. (ararte): *iz.* Ikus.: Ararte. Uŕunera. (torte): *is.* Ikus.: Tarte. 9: Erarte.

ufun-usmo. (adimen): iz. Ikus.: Ufun-senti.

ufun-zuzendu. (norabide): *ad.* Uŕunetik norabidea eman.

ufunago.(ufuntasun): *adond.* Aruntzagoa izatea.

ufunagotu. (uŕuntasun): *ad.* Geyago utundu.

ufunalde. (uŕuntasun): *iz.* Oso uŕun egotea.

uŕunarazi. (utunde): *ad.* Utunera joan-eragin. I: Ufunterazi, uŕun-azi, uŕundarazi.

ufundanik. (uŕuntasun): *adond.* Uŕutitik, Ikus.: Ufundik.

uŕundari. (ants): *iz.* Ufundik entzuten dan antsa. Uŕunkari. (soiiu): *iz.* Berbera.

ufundatu. (atson): *ad.* Ikus.: Ats-ondu. Maskadatu.

U1i_UNDL. *is.* Nunbaitetikjoan edo uŕutiratzearen egipen eta ondorioa. I: Norbait uŕutiratua dagoen aldia. I: Endea, uŕin-aldi, uŕinde, uŕuntze, uŕutiratze. /1 (abialdi), (aldenaguf), (atzeŕigo), (cndeŕi), (erbestetasun), (eŕialdapen), (eŕi-uŕitze), (gabetasun), (iges), (irtera), (izaneza), (kentze), (uŕuntasun), (utziera), (uzgune).

uŕunderi. (uŕuntasun): *iz.* Uŕundeak soŕerazten duen eritasuna.

uŕundik, (ufuntasun): *adond.* Uŕatitil. I: Uŕundanik.

uŕundn. (uŕunde): *ad.* Told batetik ututiratzea. I: Notin batengandik alde-egitea edo alde-eragitea. : Uŕuneratu. (uŕuntasun): *ad.* Asagotzea. I: Uŕindu, uŕutira joan, ututiratu, ayendu.

ufuneko. (amide): *izond.* Notin batengandik edo told batetik aidenduta dagoena. (uŕuntasun): *izond.* Uŕun dagoena.

ufunera. (ararte): *iz.* ikus.: Ararte. I: Bidarte, uŕun-uŕe. '

uŕuneratu. (uŕunde): *ad.* Ikus.: Utundu.

ufunetako. (ufunde): *izond.* Uŕunean dagoena. : Uŕungo.

ufunga. (maitasun): *iz, Uh,man* ari-*izatea. I:* Uŕunka.

ufungaitz. (uŕuntasun); *izond.* Ututiratzeko zaia dana.

uŕungaka. (maitasun): *adond. Uŕunga* egitean ari-izatea.

ufungari. (maitasun): *izond.* Ufumaka ari dana.

utungatu. (maitasun): *ad.* Uŕumaka ari-izan.

ufungo. (utunde): *izond.* Ikus.: Uŕunetako. (atzeŕigo): *izond.* Atzetikoa dana.

ufunguen. (aldi): *adond.* Orain gutxi.

ufunka. (maitasun): is. Tkus.: Ufunga.

uŕunkara. (uŕuntasun): *adond.* Uŕun xamaŕ. E: Uŕuntxu, urunxko, uŕunxe,

utankari. (uŕuntasun): *frond.* Oso ufutira eltzen dana.

funkatu. (lo): *ad.* Lotan egotean atsaldiz otsa atera.

funketa. (ututasun): *iz.* Ututiratzearen egipena. j: Uŕuntze.

ufunki. (uŕuntasun): *izond.* Uŕunera joateko jokers duena.

ufunkide. (smrte): *izond.* Ararte berean dagoena.

ufunkidetasun. (ararte): *iz.* Ararte berean egotea.

uŕunkizun.(uŕuntasun): *iz.* Uŕuntzekoa dana.

uŕunkof. (aldarakuntza): *izond.* Aldegitea dagiena,

UŕUNTASUN. *iz.* Toki batetik ututian dagoen aldea, geyenetan andikikusten *dana.* Bi lekuen artean dagoen ararte aundia. j: Asagotasun, asautasun, dingo, ufintze, uŕutitasun. 11 (abialdi), (aldarskuntza), (ararte), (berezkuntza), (ezarkera), (geroko), (guda), (iraizkela), (joandako), (leku), (utunde).

ufunterazi. (uŕuntasun): *ad.* Ikus.: Ufun-erazi. Uŕuntarazi,

ufuntiaŕ. (alpeŕaldi): *frond.* Ikus.: Aldeŕai. I: Arlote.

ufunto. (utuntasun): *is.* Aurkako ta utuneko sides,

utunfo. (utuntasun): *adond.* Ikus.: Ututsu. j: Uŕuntxu.

ufuntu. (uŕuntasun): *ad.* Wanda, uŕutiratu. j: Ufunt.

ufuntxetu. (utuntasun): *ad.* Zerbait uŕutiratu.

ufuntxu. (uŕuntasun): *adond.* Ikus.: Uŕunkara. I: Uŕunxko, uŕuntsu, uŕunlo, utuntxo, uŕutitxo.

ufuntze. (uŕunde): iz. Ikus.: **Ufunde. 1:** Endea, uŕutiratze. (uŕuntasun): *is.* Rua.: Uŕunketa. : Uŕuntza.(aldarakuntza): *iz.* Ikus.: **Aldarakuntza. I:** Bereza. Ikus.: Aldegite.

ufuntzutu. (kirats): *ad.* Usain txata eman.

uŕuuxe. (ufuntasun): *adond.* Ikus.: Uŕunkara.: Uŕunxko.

urunxko. (ufuntasun): *adond.* Ikus.: Uŕunkara.j: Uŕuntxu,uŕunsko, uŕunxe.

ufuñ. (arbuyo): *is.* Ikus.: **Arbuyo.** j: Ufuin.

ufuñagaŕl. (arbuyo): *izond.* Arbuyatzekoa dana.

uŕuñatu. (arbuyo): *ad.* Ikus.: Arbuyatu. I: Uŕuindu, utzean euki, ifa-egin.

ufup. (gurkadura): *is.* Beingoz edatearen egipens..ikus.: Gurka. Uŕupa, uŕupada, urupako, ufupal.

ufup egin. (gurkadura): *ad.* Ikus.: Utupa egin. j: Uŕupatu.

Uŕupa. (gurkadura): *iz.* ikus.: Gurka. Uŕup, uŕupada, itziki, zuŕut, uŕupako, uŕupal,zagadura,zakadako,zaŕada, txorta, txuŕunplanplin, txuŕut, txuŕupa, txuŕupe, lzorta, xangada, aorta, xunkada, xundaka, xutut, xuxtada.

ufupa egin. (gurkadura): *ad.* Gurka-egin. Uŕupatu, Uŕup egin, zutupatu.

uŕupada. (gurkadura): *iz.* Ikus.: Gurka. I: Ufup, &ups,uŕupako.

ufupagafi.(ardo): *frond.* Gozo-gozoa dan ardoa.

uŕupailu. (gurkadura): *is.* Una) egiten duets tresna.

Uŕupaka. (gurkadura): *adond.* Gurkak egiten ari-izatea. Zarga-zarga.

uŕupakatu.(gurkadura): *ad.* Ufupaka edan.

ufupaketa. (gurkadura): *iz.* Uŕup-egitearen egipena.

ufupako. (gurkadura): *iz. Ikus.:* Utup. I: Ufupa, uŕupada.

utupakuntza. (egoskiera): *iz.* Ikus.: Egoskiera. I: Surgatze, uŕupatze. (ongaitasun): *is.* Ongaitasuna lortzeko erakunde.

ufupañoka. (gurkadura): *adond.* Uŕupaka txikietaz ari-izatea.

ufupari. (edari): *izond. Ikus.:* Edalari, I; Edale.

ufupatu. (gurkadura): ad. Ikus.: Uŕupa egin. Uŕup-egin, zuŕupatu.

utupatxu. (gurkadura): iz. Uŕupa txikia.

ufupatzaile. (gurkadura): *izond.* Uŕupatzen duena. (ongaitasun): *izond.* Ongaitasuna lortzeko xedeaz ari dana.

ufupatze. (egoskiera): iz. ikus.: Egoskiera. j: Uŕupakuntza.

urupe. (ordoki): iz, Ikus.: Ordoki. I: Edaso, uŕupetu, urupe.

ufupetu. (ordoki): *iz.* Ikus.: Ordoki. Uŕupe.

ufupira. (luŕ): *iz.* Jabe batzuen ordokiak, beren arteko berezterik gabe. Uŕupeira. (ordoki): *iz.* Berbera.

ufnpltx. (belaŕ): *iz.* Belaŕtnota bat.

uŕaputx. (landare): *iz.* Azirako uzten dan arbia.

ufurik. (uŕutasun): *adond.* ikus.: Doako. ^: Doarik. I: Ezcr ordaindu gabe emateu edo artzen ari-izatea. j: Doarİk ematea. I: Doan, uŕirik.

ufuriko. (ufutasun): *izond.* Doarik ematen edo artzen dana. j: Uŕurikako.

ufurte. (ogasun): *iz.* Uŕak asko dagozen urtea.

ufusi. (azaldi): *iz.* Zeflemearen iausia.

ufut-idatai. (ufutidazkin): *ad.* Ufutidazkiñez befit' bialdu.

ufut-idatziz. (uŕutidazkin): *adond.* Ufutidazkiñcz befiak biattzen ari-izatea. j; Uŕut-idazkiiiez.

ufut-idazketa. (uŕutidazkin): *iz.* Ufutidszkiñez befiak bialtzearen egipena. I: Ufut-idazkintza.

uŕut-idazki. (ufutidazkin): *iz.* Ikus.: Uŕutidatz.

ufut-idazkintza. (uŕutidazkin): iz. Ikus.: Ufut-idazketa.

uŕut-idazkiñez. (uŕutidazkin): *adond.* ikus.: Ufut-idatziz. j: Ufut-idazkiz.

ufut-idazkiz. (ufutidazkin): *adond.* Ikus.: Ufut-idazkiñez.

ufut-idazlari. (uŕutidazkin): *(wad.* UfutidazldñezIan dagiena.

ufut-ikuskiu. (ikus-leyaŕ): *iz.* Oso uŕutira ikusteko lanabesa.

ufut-irarle. (ufutidazkin): *izond.* Uŕundik irartzen duena.

ufut-itzegin. (ufutidazkin): *ad.* Ufutizkiñez itzegitea.

ufut-itzgela. (ufutidazkin): *iz.* Ufutizkiiiez itzegiteko gela. Uŕutizkin-gela.

ufut-izkiutza. (uŕutidazkin): Uŕutizkiñak jafi ta erabiltzearen Lana.

uŕut-izkiñez. (ufutidazkin): *adond.* Uŕutizkiña crabiltzen ari-izatea.

ufut-izlari. (uŕutidazkin): *izond.* Uŕutizkiña erabiltzen duena.

ufut-iztoki. (ufutidazkin): *iz,* Uŕutizkiiiak jaŕita dagozen tokia.

uŕut-ueurkiu. (ararte): *iz.* Ararteak neurtzeko betauŕekoa.

ufut-ontzi. (pisia): *iz.* Zerbait trinkotzeko lanabesa. (trinkotasun): *iz.* Berbera.

ufuta-zale, (merketasun): *izond.* Uŕutatzen ari daua.

ufutadierazi-bide. (ufutidazkin): *iz.* Uŕundik adierazteko bidea.

ufutaka-uŕutaka. (merketasun): *adond.* Uftatzean ari-izatea.

ufutargikin. (ufutidazkin): iz. Ikus.: Uŕutidazkiña, itxasontziekin beŕi-atnaten ari-izateko.

U1.UTASUN. iz. Doarik emateareu tasuna. I; Doakotasun. ii (bestekoitasun), (emanketa), (emote), (gauzeztasun), (irabazpen), (merketasun), (ontuŕe), (satneuŕi), (uzkeri).

ufutatu. (merketasun): *ad.* Salneufiari buruz eztabaidatan ari-izan.

ufutbegi. (ikusmen): *iz.* Uŕun-begiz-opoka.

ufutegunkari. (ufutidazkin): *iz.* Uŕutizkiñez ari dan egunkaria.

ufuteutzule. (uŕutidazkin): *izond.* Ifati edo ikusifatia entzuten duena.

nfuti. (snuntasun): *adond. Ikus.: Uŕun.* I: Uŕnn dagoena, uŕutian, ufutiko, eŕuti.

ufuti-izan. (matte): *ad.* Arareean egon.

ufutian. (uŕuntasun): *adond.* Ikus.: Uŕun. I: Ufuti, uŕutiko.

ufutiaf. (uŕuntasun): *izond.* Ufutikoa *dana.*

ufutidatz. (ufutidazkin): *ft.* Ufutldazkiñez bialtzen dan beŕia. ; Uŕut-idazki. Bats,: Ufutilz.

U1tUTIDAZKIN. iz. Lastertasunez eta uŕuntasuncra mezuak igortzeko erabiltzen dan lankayen moltzoa. II (ezautarazpen), (idazketa), (lanbide), (pisia), (tximist-indaŕ).

uŕutidazlcin-etxe. (uŕutidazkin): *iz.* Uŕutidazkiak bialtzeko etxea.

ufutidazkin-zain. (uŕutidazkin): *izond.* Uŕutidazkiña zaintzen duena.

uŕutiko. (ufuntasuu): *izond.* Ikus.: Uŕuti. I: Uŕutian. (ararte): *izond.* Aratean dagoena.

ufutikurlari. (uŕutidazkin): *izond.* Ikus.: Uŕutidazkiñaz tan dagiena.

ututikuskin. (uŕutidazkin): *iz.* Ufundik ikusteko lanabesa.

uŕutikusle. (ufutidazkin): *izond.* Ikus.: Ikusiŕatilari.

ufutimin. (oñaze): iz. Maitatzen diran notin edo gauzacn ufundeagatik izaten dan atsekabea.

ufutira.(uŕuntasun): *adond.* Uŕuneruntz egotea. (ararte): *adond.* Ararte xamafean egotea.

ufutiraketa. (aldarakuntza): *iz.* Ilats.: Aldarakuntza.

ufntiratu. (aldarakuntza): *ad.* Aidarakuntza egin. I; Uŕutitu. (uŕuntasun): *ad.* Uŕutira joan. : Uŕutitu, uŕundu, ayendu, iŕutitu.

ufutlratze. (ufunde): iz. ikus.: Uŕunde. I: Uŕuntze.

ufutirean. (ufuntasun): *adond.* Uŕundik, uŕutitik.

ufutitasun. (uŕuntasun): *iz.* Ikus.: Ufuntasun. Uŕintze.

ufutitik. (ufuntasun): *adond.* Ufundik. Ikus.: Uŕutirean.

ufutitu. (aldarakuntza): *ad.* Aldarakuntza egin. Ufutiratu. (ufuntasun): *ad.* Ikus.: Uŕutiratu. Itutitu.

ufutitz. (ufutidazkin): *iz.* Ufutizkiñez bialtzcn dan beŕia. Ikus.: Uŕutidatz,

ufutizkin. (uŕutidazkin): *iz.* Itza ta soñu-tnota guziak uŕuntasunera igortzeko, tximist-lankai ta ari eramaleen moltzoa.

ufutizkin-ari. (uŕutidazkin): *iz.* Uŕutizkiña erabiltzeko aria.

ufutizkin-bide. (ufutidazkin): *iz.* Uŕutizkina crabiltzcko bidea.

ufutizkn-etxe. (ufutidazkin): iz. Uŕutizkiñak zuzentzeko ta zaintzeko jafitako etxca. j: Ufutizkin guztien etxea.

ututizkin-gela. (uŕutidazkin): iz. Uŕutizkiñez itzegiteko gala. I: Uŕut-itzgela.

ututizkin-zain. (uŕutidazkin): *izond.* Ufutizkiña zaintzen duena.

ututizkindari. (uŕutidazkin): *izond.* Ufutizkiñean Ian dagiena.

uŕutizkindegi. (ufutidazkin): *iz.* Uri, erki edo lateŕi batean jaŕitako uŕutizkiñen multzoa.

ufutizklndu. (ufutidazkin): *ad.* Uŕntizkiñez beŕiak bialdu.

uŕutoi. (auŕontzi): iz. Ikus.: Poioin. Egazti-aŕaba.

ufutu. (austura): *ad.* ikus.: Uŕatu. I; Uŕakatu. (ufutasun): *ad.* Ufurik biurtu.

ufutx. (abetxu): *iz*. lkus.: Unŕatze, j: Uŕaitz, ufaitze. (kundc): iz. Aberearen cmea. j: Ufuxa, ufuza.

ufutx-malda. (abetxu): *iz*. Uŕutxaren sasia.

ufutx-puulu. (abetxu): *iz*. Uñtzaren aukia.

ufutxizta, (abetxu): iz. Ikus.: Andura. I: Basandura. (txiringada): *iz*. Ikus.: Txiringa. I: Aŕa-fistilu.

ufutxo. (gordaidu): *iz*. Ikus.: Alt- of. Altxabe.

ufux. (zezen): iz. Ikus.: Uŕuis. j: Uŕuz.

ufuxa. (kunde): *iz*. Ikus.: Erne, j: Uŕixa, uŕuza, units.

ufuxka. (basa): *iz*. Ikus.: Erpa. j: Maskal.

ufuxkatu. (uŕuntasun): *ad*. Zerbait uŕundo.

ufuxkide. (jandei): *frond.* Jandeya arta duena.

ufuxkide-eguna. (jandei): *iz*. Jandeya artu duenaren eguna.

uŕuxtatu. (urbiltasun): *ad*. Ikus.: Urbildu. I: Uŕandu.

ufuxtiki. (ofatz): *iz*. Ofatzak gordetzeko ontzia.

ufuxuna. (gaztezaro): iz. Ikus.: Neskato. ^: Neskatxa, ufuxuna.

ufuza. (kunde): *iz*. Ikus.: Ems. : Ufixa, uŕiza, uŕuxa, uŕutx. (alkondara): *iz.* Ikus.: Petal. j: Uŕuzi.

ufuzi. (alkondara): iz. Ikus.: Penal. j: Uŕuza.

ufuzko. (gaztasun): *izond.* Gaztasuna daukana. (ufutasun): *frond.* Uŕurik ematen edo artzen dana.

ursain. (atsaldi): *iz*. Rms.: Usin. I: Antuxa.

ursainz. (atsaldi): iz. Ikus.: Usin. j: Etxuya, lxintikun, urzain, urzintz, uzein, ursain, ursan, ursatt, urixis.

urso-belst. (belaŕ): *iz*. Mendika heist.-mota bat.

ursotegi. (usa): iz. Ursoak dagozen tokia. I: Urxotegi.

urt-arazi. (ubildura): *ad*. Urtmeragin. (urtze): *ad*. Berbera. (laspel): II *ad.* Laspela ubil biurtu.

urt-arazle. (ubildura): *izond.* Ubil biurtzen edo urtzen duena. (urtze): *izond.* Berbera.

urt-ezin. (ubildura): *frond.* Urn/ ezin ditekena. j: Urte-ezin, urtu-gaitz, urtukaitz.

urt-idazti. (urte): *iz*. Urteko beŕiak ipintzeko idaztia.

urt-oreln. (ugaztun): is. Urtebctc duen oreirla.

arts. (stain): iz. Ikus.: Borondin, Kolondrin, txelba.

urtabe. (ogasun): *iz* Ogasunezkoa *dun* **urtea. I:** Urtada, urtaldi, urtaro, urtebe, urtebera.

urtabete. (urte): *iz*. Ikus.: Urteuŕen. Urtamu, urtamuga, urtebete, urtebetetzeko, urte-buru.

urtabezko. (landare): iz. Urtebetean igaliak cmaten dituzten landareak; batzuctan asko ls besteetan gutxi edo ezcrez.

urtada. (ogasun): *iz*. Ikus.: Urtabe. I: Urtaldi, urtaro, urtebe, urtebera.

urtadaf. (abaŕ): iz. Urte bakoitzean, txarakan sartzen diran abatak.

urtagafi. (garastaketa): *izond.* Garastatu diteken iota. j: Urtamen.

urtail. (il): *iz*. Urteko lenengo ila. Ikus.: llbeltz, urtaŕiia, urtaril, urtaŕil, urtats-il, urtebefil, urteil.

urtaiten. (irtera): *ad*. Irteten, urtctcn.

urtaize. (size): *iz*. Sortaldetik datoŕen sizes.

urtalde. (urte): *iz*. Ugaritasuna dagien Lulea.

urtaldi. (ogasun): *iz. Ikus.:* Urtabe. Urtada, urtaro, urtebe, urtebera.

urtaldizka. (urte): *adond* Urte batzuetsn. Urtealdika.

urtame. (zurtoin): iz. Ikus.: Altxuma. Aldarska.

urtamen. (garastaketa): *frond.* Ikus.: Urtagafi.

urtame. (urte): iz. Ikus.: Urtabete. Urteufen, urtamuga, urtebete.

urtamuga. (urte): is. Ikus.: Urtabete. Urtenŕen, urtame, urtebete, urte-buru.

urtari. (omidura): *iz*. Urterako orniak.

urtaril. (II): *iz*. Ikus.: Urtaŕil. j: llbeltz, urtail, urtats-il, urteil.

urtaro. (ogasun): *iz. Ikus.:* Urtabe, j; Urtada, urtaldi, urtebe, urtebera. (uzta): *iz*. 1kus.: Uzta. j: Biltze.

urtaroen goibeak. (urte): iz. Urtezaroetan dagozen aldakuntzak,

urtaroko. (arts): *izond.* Urtekoa dana. Urteango.

urtef. (us): *izond.* Urtan bizi edo dagoena. j: Urtide.

urtafil. (II): *iz*. Ikus.: Urtail. I: Maltz, urtaril, urtats-il, urtebeil, urteil.

urtasgafi. (eranketa): *ŕz*. Urtebefian egiten dan bezuza. j: Urtaskariak, urtats, urteatse, urtebaŕi., urtebafikari.

urtaskariak. (emanketa): iz. Ikus.: Urtasgafi, 1: Urtats, urteatse, urtebafi, urtebaŕikari.

urtasun. (ur): *fz*. **Ur** ugaria.

urtatera. (bustialdi): *ad.* Basi artzera joan.

urtats. (egun): *iz*. Urteko lenengo **eguna. j:** Urtatsaŕe, urtatse, urtcts, urte-koroil. (emanketa): *iz*. **Ikus.:** Urtasgaŕi. ^: Urtaskariak, urteatse, urtebaŕi, urtcbaŕikari.

urtats-il. (il): *iz*. Ikus.: Urtail. j: Urtaril, urtaŕil, urtaŕila.

urtatzafe. (egun): iz. Ikus.: Urtats. Urtatse.

urtatse. (egun): *iz. ikus.:* Urtats. Urtatsafe. (emanketa): in. Berbera.

urtatsekari. (urte): *iz*. Urtebeŕi bakoitzean.

urtatu. (garastaketa): *ad*. llcus.: Garastatu.I: Ezatu, urztatu, uruiñatu. (bustialdi): *ad*. **Bustialdia artu. (usteldura): Ij** *ad*. **Liñoa** usteldu, urtaztu, (liño): II *ad*. Berbera.

urtatzaile. (liño): *izond.* Beratzerako, **limos** urtan sartzen duena.

urtatzale. (bustialdi): *frond.* **Bustialdiak** artzen dituena.

urtatze. (bustialdi): iz. Bustialdia arises. *iz*. Beratzerako, **liana urtan sartzea.**

urtatxeko. (garastaketa): *izond.* Garastatzekoa dana.

urtauf. (aurtzaro): *iz*. **Urte berean jayotako auŕak. Ikus.: Urteauf.**

artayera. (irtera): *iz*. **Ikus.: Irtera. Elkigia.**

urtaztu. (usteldura): *ad.* Ikus.: Urtatu. (kilo): *ad.* Berbera.

URTE. *iz*. **Egnzkiarcn** inguruan Luŕak bere ortzi-bidean dagien bira osorako igaro beaŕ dau **sidle. j:** Amabi **iieen aldia, urtaŕilaren lenengo egunean asten dana ta** lotazilaren azken egunean amaitzcn dana. I: Amabi iieen **aidia** edozein egunean asita. j: Norbaitek urteak bete dituen eguna. j: Otz-bero. II Urte andi: Besteak baño egun bat geyago duena; egun on otsailean gañeratzen da. ll Eskeŕ-urtea: Kristau-aroaren urtea. II Adei-urte: Urte donee; azkespen orokaŕen urtea.1/ Argi-urte: Urtebetean argiak lasterkatzen duen bidea.1/ Urte autsi: Urte bete gabca. (uralde): *iz*. Ikus.: Uralde. j: Ugalde. II (adin), (aldi), (egitegun), (izat-yakintza), (jai-aldi).

urte buruan. (urte): *ad*. Urtebetetzean.

urte-aldi. (aldi): *iz*. Urtea igarotzea.

urte-aldiko. (azalpen): *iz*. Urtero ateratzen dan aldizkaria. j: Urtean beingo. (urte): *iz*. Berbera.

urte-amarnako. (aldikada): *iz*. Amid urtekoa dana.

urte-aro. (urte): *iz*. Ikus.: Urtezaro. (egu): iz. Urtebeteko eguraldi on naiz txaŕa.

urte-aroak. (aldikada): *ft*. Urteko lau aroak.

urte-artean. (urte): *adond*. Urtea igarotzen dan aldian. I: Urtebafen, urtebaŕu, urte-baŕuan.

urte-azken, (urte): iz. Urtearen azkena. Tkus.: Urteaste.

urte-bafuau. (urte): *adond*. Ikus.: Urte-artean. I: Urtebaŕen, urtebaŕu.

urte-bafuko jayak. (jai): iz. Urte-baŕuan dagozen jayak.

urte-berdintze, (urte): *iz*. Egun batmen gañeratzea urteak berdintzeko.

urte-biko. (urte): *izond*. Bi urteai dagokiena.

urte-bildots, (ardi): iz. Urtebete *ta* geixeago duen bildotsa.

urte-biaako. (cute); *izond*. Bi urtebetekoa dana.

urte-bira. (lutelesti): *iz*. Ludi'ak urtebetean egiten duen birunda.

urte-bitartean. (urte): *adond*. Urte bat igarotzean.

urte-bote. (abaŕ): iz. Urtebeteko abaf edo altxuma. Urtika, urtume.

urte-buru. (urte); iz. Ikus.; Urtabete. Urtamuga, urtebete, urtemun, urte-ondo, urte-uŕen, urtegaŕen.

urte-diru. (bizi-sari): iz. Urtebetero arizen dan saria, txindia. I; Urte-sari, urte-situ.

urte-edeslari. (edesti): *izond*. Urteetako gertariak edesten dituena. : Urtekari-gile.

urte-edesti. (edesti): iz. Urteetako edestia edo izpaŕak. I: Urtekariak.

urte-egunak. (egitegun): iz. Ikus.: Egitegun. I: Gerta-egun.

urte-epean. (urte): *adond*. Urtearen igarotzean. Ikus.: Urte-une, urtune.

urte-jai. (jai); iz. Urteko jal nagusia.

urte-koruil (emanketa): *iz*. ikus.: Urtats.

urte-laurden. (it): iz. Iru iiebetekoa. I: Urte-lauren.

urte-laurdeneko. (it): *izond*. his ilebetekoari dagokiena.

urte-laurdenka. (il): *adond*. Iru ilebetekoaz ari-izatea.

urte-lauren. (il): *iz*. Ikus.: Urte-laurden.

urte-mad. (landare): *iz*. Ginbailkaria dan landarea, neurkin bateko goyera duena ta zurtoin launak dauzkana.

urte-meza. (mesa); is. Urtebeteko elizkizuna.

urte-motz. (urte): iz. Urte txaŕa dana. Urte-muŕitz.

urte-mozkin. (mozkin): iz. Urteroko mozkiiia. Urte-ordain.

urte-ogite. (urte): iz. Ogi-urtea.

urte-ondaf, *(urte): iz*. Urtearen azken aldia; amaya.

urte-ondo. (urte): iz. &us.: Urte-burn. Urtebete, urte-uten, urtondo, urtegaŕen.

urte-ordain. (mozkin): *iz*. Ikus.: Uric-mazkin.

urte-orozko. (urte): *izond*. Ikus.: Urteoroko, I: Urtorozko.

urte-sagaf. (sagafondo): iz. Urtebetean irauten duen sagaŕ-mota bat.

urte-sail. (luŕ-lantze): *ft*. Urte bateau landutako luta.

urte-sari, (bizi-sari): *iz*. Urteroko saria. ^: Urte-zitu, urte-zoŕ, urte-diru.

urte-saridun. (mozkin): *izond*. Urtero mozkiña artzen duena.

urte-une. (urte): *iz*. Urte baten igarotzea. Ikus.: Urte-epean, urtune.

urte-ufen. (urte): iz. Ikus.: Urte-buru.: Urte-ondo.

urte-urtean. (urte): *adond*. Urterokoan ari-izatea.

urie-zero. (urte): *ft*. Ikus,; Urteroko. Urtesasoin.

urte-zartu. (zartzaro): *ad*. Zafa egin edo biurtu.

urte-zitu. (bizi-sari): iz. Ikus,; Urte-sari. ^: Urte-zoŕ, urte-dim.

urte-zof. (bizi-sari): *iz*. Bars.: Uric-sari. Urte-situ.

urtealdika. (aldikada): *adond*, Ikus.: Urtaldizka. (urte): *adond*. Berbera.

urtean urteango. (tide): *izond*, Ikus.; Urteango,

urtean-beingo. (azalpen): *iz*. *Ikus,;* Urte-aidiko. (urte): *iz*. Berbera. I: Urtez-urte bakoitzean hem egiten dana.

urtean-biko. (it): *iz*. Sei ilebetero bakoitzean bein egiten dana.

urtean-urtean, (urte): *adond*. Urte bakoitzean.

urteango. (urte): *izond*. ikus.: Urtaroko. ^: Urtean-urteango.

urteaste. (urte); is. Urtearen astea. Ikus.: Urte-azken.

urteatse. (emanketa): *is*. Ikus.: Urtasgaŕi. ^: Urtaskariak, urta£s, urtebaŕi, urtebaŕikari,

urteauf. (urte): iz. Urte berean jayo d€ran notiñak. ikus.: Urtauf. : Urtide. (notin): iz. Berbera.

urtebakoi. (urte): iz. Egun bat geyago daukan urtea. j: Urtebakun.

urtebakun. (urte): iz. Ikus.: Urtebakoi.

urtebafen. (urte): *adond*. Ikus.: Urte-artean. j: Urtebaŕen, urtebaŕu, urte-baŕuan.

urtebafi. (urte): is. Urte beŕia. Urtebeti, ur£abeŕi. (emanketa): *iz*. Ikus.; Urtasgaŕi. Urlaskariak, teats, urteatse, urtebaŕiikari, urtebefikari.

urtebafikari. (emanketa): *ft*. Ikus.: Urtasgaŕi. I: Urtaskariak, urtats, urteatse, urtebaŕi, urtebeŕikari.

urtebafu. Otte): *iz*. *Ikus.:* Urte-artean. I: Urtebaŕen, urte-baŕuan.

urtebera. (ugasun): *iz*. Ikus.: Urtebe.

urtebergu. (abaŕ): *iz*. Iñaustutako enbodean ateratzen dan abets.

urtebefi. (urie): *iz*. Beŕia den urtea. Ikus.: Urtebaŕi,

urtebefikari. (emanketa): *iz*. Ikus.: Urtebaŕi. j: Urtebaŕikari.

urtebefil. (ii): *iz*. Ikus.: Urtail. I: Urtaŕil.

urtebefiro. (uric): *iz*. Urtebeŕi bakoitza.

urtebete. (ogasun): iz. Ogasunen urtea. Urtebera. Urtabe, urtada, urtaldi, urtaro.

urtehete. (urte): iz. Ikus.: Urtabete.: Urtamu, urtamuga, urteufen, urtebetetzeko, urtaburu, urte-buru, urte-ondo. (sagaŕondo): *iz*. Sagaŕ-mota bat. I: Urtebete-sagaŕ.

urtebete-gafenean. (urte): *is*. Urtebete igarota.

urtebete-sagaf. (sagafondo): *iz*. Ikus.: Urtebete. j: Urtebi-sagaŕ.

urtebetedun. (urte): *iz*. Urtebete daukan aharea.

urtebetegun. (urte): iz. Urteak betetzen diran eguna.

urtebeteko. Mite): *izond*. Urtebetearena dana. j: Urtebete irauten duena. (azalpen): *is*. Urtero beta ateratzen dan aldizkaria.

urtebetetu. (urte): *ad*. Uric bat bete.

urtebetetze. (urte): iz. Urteak betetzea. Urte-betatzc.

urtebetetzeko. (urte): *iz*. Ikus.: Urtabete. I: Urtebete.

urtebi. (urte): iz. Urte bi betetzea. j: Urte bi izatea, urtegin, urtegun, nrtemuga, urtemun.

urtebi-sagaf. (sagafondo): *iz*. Ikus.: Urtebete. I: Urtebete-sagaŕ.

urteburukari, (urte): *iz.* Urtebete guztiak. Urtebete bakoitza.

urtede. (uztaŕi): *iz.* Uztaña agan tinkotzeko naŕuzko kurkuroa. j: Urtere.

urtedun. (urte): *izond.* Urtebete duena. (garerdi): *izond.* Garerdira eldu dana. (zartzaro): *izond.* Ikus.: Agure. I: Senton.

urteera. (ortzi-muga): *iz.* Ikus.: Sorkakie. Sortalde, urteyera. (irtera): iz. Irteraren egipena. Lkus.: Irtera. I: Urteyera, urteikera, urtete, jalbide. (ugaritasun): 1I *iz.* Ugarltasuneko urtea. I: Urtegiro, urtera.

urtegafen. (urte): *iz. Ikus.:* Urte-burn.1: Urte-ondo.

urtegeiko. (urte): iz. Eguzki urteak ilargi-urteak baño geyago dauzkan eguuak.

urtegi. (ausiabartza): *ad.* Bera bota, eratsi. (urmael): *iz.* Urbildegia. I: Ur-zafla.

urtegt-zai. (urmael): *izond.* Urtegia zaintzen duena.

urtegin. (urte): iz. Urteak betetzea. I: Ikus.: Urtebi, urtegun, urtemuga, urtemun.

urtegiro. (ugaritasun): iz. Ikus.: Urteera. ^: Urtera. (uzta): iz. Berbera.

urtegun. (lute): *iz.* Ikus.: Urtebi, 1: Urtegin, urtemuga, urtemun.

urteide. (aldikada): *izond.* Beste baten edo batmen adin berakoa dana. Urtekide.

urteikera. (Irtera): iz, Ikus.: Irtera. Urteera, urteyera.

arteII. (i1): *iz.* Ikus.: Urtatt. I: Urtaril, urtafil, urterit.

urteka. (urte): *adond.* Urtez-urte ari-izatea. I: Urtekal.

urtekal. (urte): *adond.* Ikus.: Urteka.

urtekari. (egutegi): *iz.* ikus.: Egutegi. Egunari. (azalpen): *iz.* Urteroko azalpena.

urtekari-giie. (edesti): *izond.* Ikus.: Urte-edeslari.

urtekariak. (edesti): *iz.* Ikus.: Urte-edesti.

urtekera. (irtera): iz. ikus.: Irtera. I: Elkigia,

urteketa. (aindo): iz. Urteen aindoa. (urte): iz. Berbera.

urtekide. (aldikada): *izond.* Ikus.: Urteide.

urtekiño. (gurpil): *iz.* Eyerako gurpilaren ardatza. (eyeraldi): *iz.* Berbera.

urteko. (omidura): *iz.* Ikus.: Orni. I: Ornidura. (urte): *izond.* Urte bati . dagokiona. 1: Urteoroko. (adin): jj *iz.* Urtebeteko adiña.

urteko talika. (abaŕ): *iz.* Urte bakoiizen sortzen diran abafak. j; Urteko taŕa.

urteko tafa. (abai): iz. Ikus.: Urteko talika.

urtekatasun. (urte): iz. Urtekoaren bereiztasuna.

urteme. (zurtoin): iz. Urteko altxuma.

urtemin. (eritasun): iz. Ule-lafu ta arpegian sortzen dan eritasuua.

urtemuga, (urte): *iz.* Ikus.: Urtebi. j: Urtegin, urtegun, urtemun.

urtemun. (urte): *in.* Ikus.: Urtebi. I: Urtegin, urtegun, urtemuga, urtebete, urteburu.

urtemufitz. (ur§e): in. Ikus.: Urte-motz.

urten. (irtera): *ad.* Ikus.: Irten, j; Jalgi, jali. (azarkuntza): *izond.* liens.: Irtena. I: Urtenka.

urten-aldi. (irtera): *iz.* Ikus.: Irten-aldi.

urten-une. (mailgune): *iz.* Ikus.: Mailgune. j: Urtengune. (gupitasun): *iz.* Gupitasuuezkoa dan aidea.

urtenbide. (argibide): *iz.* Argibidea azaltzeko egiten dana. 1: Urtepide. (itzurpide): *iz. Ikus.:* ltzurpide. Urtepide. 1: Ingurukeria. (adinkunde): II *in.* ikus.: Agerbide. j: Izpide.

urtengune. (mailgune): *in.* Tinns.: Mailgune. Jalgune, urten-une.

urtenka. (azarkuntza): *izond.* Ikus.: Irtera. Urten.

urteakeria. (azarkuntza): iz. Ikus.: Azarkuntza. j: Berkotu.

artento. (azarkuntza): *adond.* Azarkuntzaz ari-izatea.

urtentxu. (azarkuntza): *izond.* ikus.: Ausarta. I: Bildurge.

urteoro. (urte): *adond.* Urte guztietan ari-izatea. I: Urteoroz, urtero.

urteoroko. (urte): *brand.* Urte guzietakoa. Ikus.: Urteko. j: Urte-orozko, urtorozko.

urteoroz. (urte): *adond.* Ikus.: Urteoro.

urtepide. (dei-egikuntza): *in.* Noribait toki ta ordu batera dei egitea. (argibide): *in.* Ikus.: Urtenbide, (itzurpide): II iz. Ikus.: Itzurpide. I: Urtenbide.

urtera. (ugaritasun): *in.* Ikus.: Urteera. I: Urtegiro.

urterako. (urte): *in.* Ikus.: Urte-zaro. !: Urtesasoin.

urteraldi. (irtera): iz. Irtera egiteko unealdia.

urterazi. (urtze): *ad.* Urtu-eragin.

urterdl. (ii): iz, Sei ilebetekoa.

urterdian-beingo. (it): *izond.* Sei ilebetekoari dagokiona. j: Urterdiko, urterdiroko.

urterdikara. (urte): *adond.* Urte-erdiruntz. I: Urterdikari.

urterdiko. (i1): *izond.* Ikus.: Urterdian-beingo. Urterdiroko.

uterdiro. (i1): *adond.* Sei ilebetekoetan ari-izatea.

urterdiroko. (il): *izond. Ikus.:* Urterdian-beingo, 1: Urterdiko.

urtere. (uztaŕi): *in.* Ikus.: Urtede.

urterokotasan. (urte): *iz.* Urterokoaren bereiztasuna. j: Urterotasun.

urterotasun. (urte): *in.* Ikus.: Urterokotasun.

urtesasoin. (urte): *iz. Titus.:* Urterako. I: Urte-zaro.

urtete. (irtera): in. Ikus.: **irtera.** I: Urteera. I: Urbebi-sagaf.

urtets. (emanketa): iz. Ikus.: Urtats.

urtetsafe. (urte): iz. Urtearen astern.

urtetsu. (garerdi): *izond.* Ikus.: Adiñeko. Garako. (zartzaro): *izond.* Ikea.: Agure. I: Senton, urtetzu, urtezu.

urtetsu egin. (zartzaro): *ad.* Zaŕa egin edo biurtu. j: Urtetu.

urtetsugile. (zartzaro): *frond.* Zara eragiten duena.

urtetu. (zartzaro): *ad.* Ikus.: Urtetsu egin.

urtetzu. (zartzaro): *frond.* Ikus.: Agure. Urtetsu, urtezu.

urteyera. (irtcra): *in.* Ikus.: Irtera. Urteera, urteikera. (ortzi-muga): *in.* Ikus.: Sorkalde. j: Sortalde, urteera.

urtez-gaireko. (uric): *izond.* Urtebete baño geixeago daukana; abercari buruz realm da. I: Urtez-goitiko, urtez-gorako. (garerdi): *izond.* la garerdikoa dana.

urtez-goitiko. (urte): *izond.* Ikus.: Urtez-gaireko. j: Urtez-gorako.

urtez-gorako. (urte): *izond.* Ikus.: Urtez-gaireko. Urtez-goitiko.

urtezagaŕ. (urte): *iz.* Urteko azken eguna. j: Urtezaŕ.

urtezaf. (urte): *in. Ikus.:* Urtezagaŕ.

urtezintasun. (ubildura): *iz.* Urtu ezin izatea.

urtezu. (zartzaro): *izond.* Ikus.: Agure.: Urtetsu, urtetzu.

urti-jofa. (iui-lantze): *iz.* Luŕa gañetik joŕatu, garia ereintzeko, ondo gerbils egan dedin.

urtide. (urte): *iz.* Ikus.: Urtauŕ. I: Urteauŕ.

urtigi. (jaurtidura): *ad.* Ikus.: Bota. I: Jaurti, urtiki, urtuki. (tiŕit): *ad.* Tiŕit-egin. (ausiabartza): H *ad.* Ikus.: Eratsi. I: Eratxi.

urtik!. (oyutza): *oyu.* Alde ortik!

urtika. (abaŕ): *iz.* Ikus.: Urte-bota. I: Urtume. (atezu): *adond.* Atezuka ari-izatea.

urtikalde. (alde): ŕz. Mugatu gabe dagoen tokia.

urtikan!. (jaurlidura): *opt.* Ikus.: Utikanl. I: Aide!

urtiki. (jaurtidura): *ad.* Tkus.: Bota. I: Urtigi. (to): *ad.* Loguraz zearo geratu. Tkus.: Logaleak urtiki, logaleak urtuki.

urtinxtegi. (saizulo): *iz.* Urtxintxaren saizuloa.

urtiratu. (itxasaldi): *ad.* Itxasaldiak ur-tiraiñak sorterazi.

urtizapal. (egazti): *iz.* ius.: Urzapal. I: Tortolo, tortoila, usabal.

urtoain. (urte): iz. Urtebetean egiten dan bezuza.

urtobi. (iletak): ŕz. Urte-buruko iletak.

urtogi. (ogi): *iz.* Ikus.: Ogi. j: Azmendu.

urtoki. (istinga): *iz.* Lei istiltsua, Itxaso ede ibayetako uraz betetzen dana. (ur): *iz.* Ur ugari dagoen tokia.

urtontzi. (garastaketa): *iz.* Garastatzeko ontzia.

urtoro. (urte): iz. Urte guztiak. I: Urtoroz.

urtorozko. (urte): *izond* Ikus.: Urteoroko. I: Urte-orozko.

urtoski. (iturburu): iz. Tkus.: Iturbmv. I: Iturbegi.

urtraka. (ur): *adond.* Ur-aindoz ad-izetea.

urtsa. (al): iz. Pago-ola, aizkorakadan atondua.

urtsaegi. (uso): iz. Usoen ibilera begiratzeko tokia. I: Urtsotegi.

urtsatu. (ur): *ad.* Norabait ura bota.

urtsu. (ur): *izond.* Ur ugari daukana.

urtsu-belaf. (landare): ŕz. Laŕosakaria dan landarea,

urtsuegi. (ur): *izond.* Ur ugariegi daukana. j: Urtuegi.

urtsuilu. (sarde): *iz.* Oso zamatuta dagozen abafai eusteko sardea. Urtxailu. (zurkaitz): *iz.* Berbera.

urtsutasun. Or): *in.* Urtsua izatearen bereiztasuna.

urtsutu. (ur): *ad.* Ubil bat uraz nastu,

urine. (erabetasun): *izond.* Erabea Miens. I: Urtun. (ergeetasun): *izond.* Ikus,: Ergel. Takete, txotxin.

urtu. (ubildura): *ad.* Ura edo ubil biurtu. ^: Txinrtu. (garastaketu): *ad.* ikus.: Garastatu. I: Ezatu. (urbiltasun): II *ad.* Ikus.: Urbildu. I: Ondoratu. (urtze): II *ad.* Urtze egin. I: Urtu-arazi, moideztu, ziŕitatu. (suntsidura): II *ad.* Ikus.: Suntsitu. I: Suntzitu.

urtu-arazi. (urtze): *ad.* Urtu-eragin. I: Ikus.: Urtu. I: Ziŕitatu.

urtu-ezin. (urtze): *izond* Ikus.: Urt-ezin. j: Urtu-gaitz, urukaitz.

urtu-ezintasun. (urtze): ŕz. Ikus.: Urtu-eziña.

Urtu-eziña. (urtze): *iz.* Urtu-ezin'Yates. I: Urtu-ezintasuu.

urtu-gaitz. (urtze): *izond.* Tkus.: Urt-ezin. I: Urtu-ezin, urukaitz.

urtu-toki. (urtze): iz. Metalak urtutzeko tokia.

urtu-zen. (suntsidura): *ad.* Suntsitu ran.

urtubera. (ubildura): *izond.* Ubildu ditekena.

urtuegi. (ur): *frond.* Ikus.: Urtsuegi.

urtueria. (negaŕ): *iz.* Negaf-egitea.

urtugaui. (urtze): *izond* Urtu ditekena.

urtugintza. (urtze): iz. Metalak wizen diran ola.

urtuka. (urtze): *adond.* Urtze egiten ari-izatea.

urtukaitz. (urtze): *izond.* Ikus.: Urt-ezin.

urtuki. (jaurtidura): *ad.* Ikus.: Jaurti. Urtigi, urtuk.

urtuki-kaika. (zakartasun): *iz.* Edozelan egindako lana. (Ian): *iz.* Berbera,

urtnkilaska. (jaurtidura): *iz.* Edozelan botatzea.

urtukoŕ. (urtze): *izond.* Aizeko ezetasuna erakartzen duena ta eŕaz urtzen dana.

tartumatu. (zurtoin): *ad.* Tkus.: Attxumatu. j: Alsumatu.

urtume. (abaŕ): *in.* Ikus.: Urte-bota. I: Urtika. (kuma): ŕz. Urtean jayotako kuma. (aurtzaro): II iz. Lenengo urteko auŕa. I: Uteme.

urtumedun. (erdialdi): *izond.* Iirtc bakoitzean erdibitzen duena.

urtun. (erabetasun): *izond.* Ikus.: Urtun. (mukerkeri): *izond.* Ikus.: Mukeŕ. I: Aketo, uzo:

urtune. (aldi): *iz. Ikus.:* Urte-unc. I: Urte-epean, (lute): *iz.* Berbera.

urtunstu. (oñetako): *ad,* *us.: Ointustu. I: Urtustu, oifiustu.

urtuntsik. (oñetako): *izond* ikus.: Urtuts. : Urtuxirik.

urtustu. (oñetako): *ad.* ikus.: Ointustu. I: fliñustu, urtuxi, urtunstu.

urtuts. (biloiztasun): *frond.* Ikus.: Ortotz. I: Urtuxirik, urtuntsik.

urtutze. (ubildura): *iz.* Ur edo ubil biurtzea. (urtze): *iz.* Ikus.: Urtze. I: Ubiltze.

urtuxi. (ofietako): *ad.* ikus.: Ointustu. Oiñustu, urtustu.

urtuxirik. (oñetako): *izond.* Ikus.: Ointuts. : Oiñuts, urtuts, urtuntsik.

urtuzko burn!. (burnt): ŕz. Urtuta dagoen burnia. (urtze): *iz.* Berbera.

urtxa. (ugaztun): *iz. ikus.:* Katagoŕi. I: Uxtxain, urtxaintxa.

urtxailu. (zurkaitz): *iz.* Ikus.: Urtsuilu.

urtxain. (ugaztun): *iz. Ikus.:* Katagoŕi. I: Urtxa, urtxaintxa,

urtxalntxa. (ugaztun): *ŕz.* Ikus.: Urtxa. I: Urtxain, urtxintx.

urtxakil. (iturbum): *in.* Ur gutxi ematen thrall iturburua.

urtxanda. (garastaketa): iz. Garastatzeko landaka banatzen dan ura.

urtxanda-zai. (garastaketa): *izond.* Urtxanda zaintzen duena. (aldizkapen): *ŕzond.* Berbera.

urtxikitze. (ur-kentze): *iz.* Ura kentzca.

urtxiii. (zurkaitz): *iz.* Tgaliz beterik dagozen abaŕaen rutkaitza.: Urtxilu, urbruilu, nrtxulo.

urtxilo. (sarde): *in.* Bi rid dauzkan burnizko sardea. I: Urtxila.

urtxilu. (zurkaitz): iz. Ikus.: Urtxili, I: Urtxuilu, -art:ado.

urtxiudof. (txori): *in, ikus.:* Uŕetxindoŕ. Ur-xindoŕ, xiŕixkil.

urtsintx. (ugaztun): *in.* Ikus.: Burintxa. I: Katagoŕi, urtxintxa, urea, meanie.

urtxintx-belaŕ. (landare): *iz.* Ezpainkaria dan landarea; bare oñ ta eŕoak seudagaŕiak dira.

urtxintxa. (ugaztun): *in.* Tkus.: Burintxa. I: Katagofi, urtxintx, urea, urxantx.

urtxinxtegi. (saizulo): iz. Katagoŕiren salzuioa.

urtxis. (atsaldi): *iz.* Ems.: Usin. Ursair€z, urtzaio,

urtxo beñketari. (uso): iz. Mezularia dan usea.

urtxori. (txori): *iz.* Ikus.: Apez-txori. I: Iperdikara, l/ Ikus.: Dendari-txori, I: Endari-txori, ur-xori, urxori-goŕi

urtxori-goŕi. (egazti): ŕz. Ikus.: Aston, I: Odol-ugatz, utxorigoŕi.

urtxori-kideak. (txori): ŕz. Moko-makuŕa duten txoriak; apez-txoria bezela.

urtxuilu. (sortie): *iz.* Ikus.: Urtxiii. Urtxilu, urtxulo. (zurkaitz): *iz.* Berbera.

urtxulo. (sarde): f . Ikus.: Urtxiii. Urtxilu, urtxuiiu.

urtxulotu. (sarde): *ad.* Sarde-itxura eman.

urtua. (01): *iz.* Zurezko al aundia. (ur): iz. Ur-aindo aundia.

urtzagintza. (urtze): *iz.* Metalen urtzea egiten duen langintza.

urtzaiia. (urtze): *izond.* Metalen urtzea egiten duena. j: Urtzaile, urtzale. (langile-kunde): *izond.* Berbera.

urtzaile. (langile-kunde): iz. Metalak edo beste gai sendaŕak urtarazten dituena. I: Lan ortan langintzaz ari dana.

urtzain. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Usin. I: Urtxis, urtzin.

urtzaka. (uso): *iz.* Usaen eiza.

urtzara. (beŕitasun): *adond.* Bairn, bode.

urtzari. (ubildura): *izond.* Ubilteen duena.

urtzara. (izots): *iz.* Izotzaren urtzeko aldea.

URTZE. *iz.* Menasta, metala edo beste gorputz sendafak urtaraztea. I: Molda-askactan ixuritako metala urtuta bitartez, metalezko irudiak egitea. I: Gesaltze, iñostze, lobelize, ubiltze, urtutze. ii (burni), (irudigintza), (izots), (kimia), (Labe), (metal), (muskulio), (ubil). (abetxu): *iz.* ikus.: Uŕetx. I: Uŕitx. (izotz): *iz.* Izotzaren urtzea.

urtzekitu. (laguntasun): *ad.* Ikus.: Lagundu. i: Urtzeki.

urtzi. (yainkoa): *iz.* Ikus.: Yainkoa. Urzi.

urtziki. (yainkoa): *izond.* Yalnkoa'ren asmoa ta zabaldiarena bat egiten dituena.

urtzin. (atsaldi): ŕe, Ikus.: Usin. I: Urtzain, urtzintz. (aintzira): *iz.* Ikus.: Zingira. Umantzi.

urtzintz. (atsaldi): *iz. Tkus.:* Usin. Urtzin, urzain, urtaintz, urzainz.

urtzintz-belaL (usin): iz. Usin egiteko beiaŕa.

urtzintz-egingafi. (atsaldi): *izond.* Usin eragiten duena.

urtzintzkari. (atsaldi): *izond.* Usin egiten duena. j: Urtzintzari.

urtzlntzari. (atsaldi): *izond.* Ikus.: Urtzintzalari.

urtzintzkari. (usin): *izond.* Asko usin egiten duena. Urtzintziari.

urtziutzte. (sin): iz. Usin egitea.

urtzipean. (yainkoa): *adond.* Yainkoa lagun.

urtzizun. (yainkoa): *iz.* Gezuŕezko yainkoa.

urtzo. (uso): iz. ikus.: Uso. : Urso, unto, urzo.

urtzokarle. (stripe): *izond.* Atzipez erakartzen duena.

urtzotegi. (uso): *iz.* Ikus.: Usategi. I: Usotegi, usutoki.

urtzulo. (unnael): *iz.* Ikus.: Ur-leze. Uerka, ur-zulo. (istinga): *L.* ikus.: Istil.

nrtzutu. (ur): *ad.* Zeribait ura bats.

urn. (ugaztun): iz. ikus.: Katagure. Katamielga, katamierle.

urube. (baŕio): *iz.* ikus.: Bafio. 1 : Orue.

uruberatu. (baŕio): *ad.* Abereak bat-loan sartu.

urubl. (cots): *L.* Zakuf edo otsoaren cots sarkoŕa; bai ta ontzaren kaŕanka. I: Ururi, uruzi, uuli, mat. (egazti): *iz.* Ontzaren antzekoa dan gabaz dablien egaztl aŕapakaria. (laŕu): *(fz.* Ikus.: Garatxo. I: Maŕuka, uŕebi.

urublaka. (inka): *adond:* Urubiak egiten ari-izatea. I: Urubika, urur€ka. ikus.: Uuriaka.

urubio. (erLe): *iz.* Ikus.: Listoŕ. I: Udubio,

uruin-eft. (ari): *iz.* Iruña'ren inguruko aldea. j: Uruficŕi.

uruiña. (uri): iz. India uriaren beste izena. E: Uruña.

uruiñatu. (garastakcta): *ad.* Ikus.: Garastatu. : Urtatu.

urulte. (ad): iz. Aria egitea. I: Irate.

urukaldi. (tanpa): ŕe. Itxasoak cmandako tanpa.

urute. (esku-langintzak): *izond.* ikus.: hide. Ardazkile, ardazgiie.

urulte. (belaŕ): *iz.* Belatak lurperatzeko lenengo Jana.

urulte-tofatu. (luŕ-lantze): *ad.* I uŕ bat auŕetik landu.

urun. (ari): *ad.* Ikus.: Train. I: kun. (kin): *iz.* Ikus.: Irin.

urun-bolu. (eyeraldi): iz. Iriña egiteko eycra.

urun-eraigi. (artza): *iz.* Ikus.: Urun-eratki.

urun-eralki. (artza): *iz.* **Iriña** eralkitzeku artza pean ipintzen dan egurkia. J: Urun-eralgi.

urnnafi. (ended): iz. Amerika'ko Txile endefra.

urunbi. (irin): *iz.* Zefiai ematen zayen irin eta uraz egiten dan nastea.

urundu. (zeakadura): *ad.* Zeakadura egin. (eyeraldi): *ad.* Iriña egin.

urundun. (irin): *izond.* Mira daukana. Uruntsu.

uruneztatu. Orin): *ad.* Iriñaz estali.

urungela. (artza): *iz.* Iriña eralkitzen dan gela. (irin): *L.* Berbera.

uruutsu. (irin): *izond. ikus.:* Urundun.

uruntzutu, (usteldura): ad. Ikus.: Usteldu. I: Irotu.

uruña. (uri): fz. Irnña'ren beste izena. Ikus.: Uruiña.

uruñefi. (ari): iz. ikus.: Umin-eŕi.

urupe. (ordoki): *iz. Ikus.:* Ordoki. I: Uŕupe.

urupen. (azpegi): *iz.* Lekoreko azpegia.

ururk. (cots): fz. Ikus.: Urubi. I: Uruzi.

urusi. (azaldi): *iz.* ikus.: Iausi. j: Brush.

urustu, (ubildura): *ad.* Ubil blunt. (un kentze): *ad.* Ura kendu.

urustuize. (ur): *iz.* Gorputz bath, daukan nra kentzca.

urntan. (ari): *adond.* Ikus.: Iruten. I: Uuten.

urutu. (itxaso): *ad.* Uiñak erate. : Olatu. (ibai): *ad.* Ibaya uraz aunditu.

urutxista. (txiringada): *iz.* Ura botatzeko txiringa. Ikus.: Txiringa.

urtrxuna. (aurtzaro): *iz.* Ikus.: Neskato. {: Neskatxa, uŕuxuna.

uruzi. (cots): *iz.* Ikus.: Urubi. I: Ururi, uuli.

uruzkin. (luŕ): *iz.* Ibayen ondoan metatzen dan lufa; edo luŕa metatzea. (ibai); *L.* Berbera.

urxa. (ugaztun): iz. Ikus.: Katagori. I: Urtxintx, urtxiutxa, urxantx, urxintx.

urxa-txakuf. (zakuŕ): iz. Katagofiak eizatzen dituen zakuŕa. Urxa-xakuŕ, urxa-zakuŕ.

urxa-xakuf. (zakuf): iz. Ikus.: Urxa-txakuŕ. I: Urxa-zakuŕ.

urxa-zakuf. (zakuŕ): *iz.* Ikus.: Ursa-txakuŕ. I: Urxa-xakuŕ.

urxantx. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Katagoŕi. (: Urtxintx, urtxintxa, urxa, urxaintx, urxantx, urxints.

urxapai. (egazti): *iz. Ikus.:* UrzapaL. Tortolo, urzo-apal.

urxintx. (ugaztun): iz. Ikus.: Kalagoŕi. I; Urxa, urxantx.

urxkiia. (ibai): *iz.* Ikus.: Ur-xiŕista. Urxiŕipa.

urxo. (uso): *iz.* Ikus.: Uso. I: Urtzo.

urxobuztanka. (miiztadura): iz. Usebuztan itxuraz egindako mliztadura.

urxori-gofi. (Ixori): *iz*. Ikus.: Dendaritxori. I; Urtxori, ur-xori, urzori.

urxotegi. (use): *iz*. *Ikus.:* Ursotegi. I: Urzategi, usotegi, urzotegi.

urxoxo. (txori): iz. Ur ondoan bizi dan zozoa. Ur-zozo.

urxuri. (garnu): iz. Ikus.: Garnu. j: Piz.

urxurite. (gams): *is.* Garnu-isuri geitzea.

urzain. (atsaldi): *iz*. Ikus.: Usin.: Etxuya, txintikun, urzain, urzintz, uzein, urtzintz, urzaintz, urzainz, urzin, urtzintz.

urzaintz. (atsaldi): iz. Ikus.: Usin. Urtzintz, urzain, urzain.

urzainz. (atsaldi): *is.* Ikus,: Usin. j: Urtzintz, urzain, urzaintz.

urzaka. (uso): *is.* Usoen eiza. Urzoka.

urzale. (ur): *izond.* Ura bakaŕik edaten duena.

urzapal. (egazti): is. Usoaren antzekoa dan egaztia. j; Tortolo, tortoila, urtizapal, urxapal, urzo-apal, urzo-puŕuta, urzo-puŕutxa, urzo-puŕuxta, urzo-torloii, uso-puŕut, uso-tortola, uxapal, xoloma, usatortola.

urzategi. (uso): *is.* Ikus.: Ursotegi. Urxotegi, usotegi, urzotegi, urzokagi, urzutegi. (eiza): *is.* Usoak eizatzeko tokia. Urzotegi.

urzelai. (aintzira): *iz*. *ikus.:* Ainizira. Ur-langa.

urza. (yainkoa): *is.* Ikus.: Yainkoa. I: Urtzi, ortzi.

urzidera. (azaldi): *iz*. Ikus.: Aunzkara. Auskera.

urzin. (atsaldi): *iz*. Ikus.: Usin. I: Urzain, urzintz, uzin.

urzindu. (atsaldi): *ad.* Ikus.: Usin-egin.

urzintz. (atsaldi): iz. Ikus.; Usin. Etxuya, txintikun, ursainz, urzain, uzein, urzin, urzoi, uzoin.

urzlntzka. (atsaidi): *adond.* Urzintz egiten ari-izatea.

urzo. (uso): *iz*. Ikus.: Uso. j: Urtzo.

urzo-apal. (egazti): tz. Ikus.; Urzapel, I: Urxapai, urzo-puŕuta.

urzo-belaf. (landare): *iz*. Ikus,: Irusta. Txabatxa, txabotsa.

urzo-buztan. (mokol); *iz*. Ikus.: Kaska. ^: Ozka.

urzo-dei. (uso): iz. Usaai egiten zayen deya.

urzo-pufuta. (uso): *iz*. Ikus.: Urzapal. I: Urtzo-apal.

urzo-pufula. (egazti): *iz*. *Ikus.;* Galepef. ^: Poxpolin.

urzo-pufutxa. (egazti): *iz*, Ikus.: Urzapal. j; Urzo-pufuxta.

urzo-pufuxta. (egazti): *iz*. Ikus.: Urzapal. j: Urzo-puŕutxa, urzotorioil.

urza-ume. (uso): *iz*. ikus.: Urzokume. I: Usakuma.

urzoi. (atsaldi): *is.* **dais.:** Usin. Urzintz.

urzokari. (eiza): *izond.* Usoen eiztaria. I: Urtzokari.

urzokurne. (uso): iz. Usoaren kuma. Usakuma, usakume, urzoume.

urzando. (goiztiri): *is.* Ikus.: Goiztiri. Goizabaŕ. (intz): *is.* Ikus.: lutz. !: Taruza,

urzori. (txori): *iz*. Ikus.: Dendari-txori.: Urxori-goŕi, urxori.

urzofi. (zomoŕo): *iz*. anka luzeak dauzkan zomofoa, latsetan igeri-egiten duena.

urzoŕo-gabeko. (ninikizti): *izond.* Urzoŕorik eztaukana.

urzotegi, (uso): *iz*. Ikus.: Urxotegi. J: Urzategi. (eiza): *iz*. Ikus.: Urzategi.

urzolorloil. (egazti): *is.* Ikus:: UrzapaL Urzo-puŕuxta.

urztaldi. (a€dizkapen): *iz*. Garastatxeko txanda. (garastaketa): *iz*. **Berbera.**

urztalu. (garastaketa): *ad.* Ikus.: Garastatu. Urtatu.

urztatze. (garastaketa): *is.* Garaztatzearen egipena.

urzu. (ur): *izond.* Ikus.: Urdun.

urzubil. (antoxin): *is.* ikus.: Pegaŕ. I: Ugontzi.

urzulo-zain. (urmael): *izond.* Urzuloa zaintzen duena.

urzume. (zume): *is.* Basoko zumadia. (uso): *iz*. Usoaren kuma. j: Usamando, usankume.

urzun. (ur): *adond.* Uraren bila.

urzotegi. (uso): *is.* Ikus.: Usategi. Urtzotegi, urzategi, useixe. (eiza): *iz.* Ikus.: Urzategi.

urzuti. (tufusta): *is.* lkus.: Tuŕusta. I: Urzuŕusta.

urzutu, (ur): *ad. Beste ubil* bateaz ura nastu.

us. (uzgune): *iz*. Ikus.: Uzgnne. I: Ufa.

us-eize. (eiza): *iz*. Ikus.: Usa eizi. Ikus.: Useri. Oso): *ft*. Berbera.

usa. (lrrŕ): *iz*. Ikus.: Eŕi-luŕ. I: Eŕisaii, usa-baso. (mintzabide): *is.* Idiak geldi ditezen esaten dan itza. (aŕantza): *ŕz.* Aŕantza egiteko, larortz baten antzekoa dana.

usa-azle. (uso): *izond.* Usoak azitzen dituena.

usa-baso. Out): *iz*. Eli baten guziena dan basoa. Ikus.: Usa.

ma-held. (landare): iz: Boskoizkaria dan iandarea, usain gogoi eta atsekabegaŕia duena ta sendakintzan erabiltzen dana.

usa-gorotz. (utzaidi): *iz*. Usoen gorotza. Usakaka, usa-zirin.

usa-zale. (eiza): *izond.* Usoak eizatzen ari dana.

usa-zirin. (utzaldi): iz. Ikus.: Usa-gorotz. I: Usakaka.

usa-zizku. (uso): *is.* Usategiko labexka. ^: Usa-zula.

usa-zulo. (uso): *iz*. Ikus.: Usa-zizku.

usabal. (egazti): *iz*. Ikus.: Urzapal. Urtizapal, tortolo, usapal.

usabarki. (efetxin): *iz*. Atsonezko gaya, zugatz batzuetatik saŕastaz ateratzen dana, ta ubil-usu baten antza duena. I; Usaburki.

usabarki-onizi. (eŕetxin): iz. Usabarkia eukitzeko ontzla.

usabedaf. (landare): iz. ikus.: Usabelaŕ. I: Usebedaŕ.

usabelaf. (Iandare): *is.* Latosakaria dan landarea. : Usabedaŕ, usebedoŕ.

usaburki. (atson): *iz*. Atson emateko edozein ubil. (sendakintza): *is.* Gai usaintsuetaz egindako sendagaya. (eŕetxin): *iz*. *Ikus.:* Usabarki.

usadun.(bazkun): *izond.* Bazkunde bateau dagoena.

usaeizi. (uso): *is.* Usoen eiza. j: Us-eize.

usaeiztu. (uso): *ad.* Usoak eizatu.

usagari. (landare): *iz*. Edaskaria dan landarea, lore edefak ematen dituena.

usagera. (balcartasun): *izond.* Bakartasunerako ayeŕa duena.

usa€. (usain): *iz*. *Ikus.:* **Usain.** Usaimena. (atsaldi): *iz*. Ikus.: Usin. Enotxun, usei, uxai.

usai-artu. (usain): *ad.* Usaimena artzen ari-izan. I: Usandu, usain-artu.

usai-artzaile. (main): *izond.* Usaiña anizen ad dana.

usai-egile (usain): *izond.* Usain egiten duena. Usaintzaile, usaitzaile.

usai-emaile. (usain): *izond* Usaiña ematen duena.

usai-gozo. (atson): *is.* Ikus.: **Atson.** Luŕin-gozo,usain-gozo.

usai-gozodun. (atson): *izond.* Ikus.: Usaigaŕi. j: Usaidun, usai-gozozko, usain-emaile, usai-oneko, usaitsu, usaitzu.

usai-gozotu. (atson): *ad.* Ikus.: Ats-ondu. I: Uŕinztatu.

usai-gozozkn. (atson): *izond.* Ikus.: Usaidun. I: Usaigaŕi, usai-gozodun, usain-emaiĺe, usal-oneko, usaitsu.

usai-narda. (iguin): *iz.* Usain txaŕak ematen duen iguiña.

usal-on. (atson): *iz.* Usain ona, Alison ona. I: Usain-on.

usai-ondun. (atson): *izond.* Bras.: Usaidun. I: Usaindun.

usai-oneko. (atson): *izond. Ikus.:* Usai-gozozko. I: Usai-gozodun.

usai-ongile. (atson): *izond.* Ikus.: Usaingile. I: Usain-gozogile.

usai-ontzi. (atson): *iz.* Atsona ipintzeko ontzia. I: Usain-ontzi, usain-untzi.

usaidun. (usain): *izond.* Usaiña duena. Ikus.: Usaigaŕi. I: Usai-gozodun, usai-gozozko, usaindun, usaintsu, usai-ondun.

usalgabeko. (usain): *frond,* Usaiñik eztuena. Ikus.: Usaige, usain-bako, usaingabeko.

uaigaitz. (kirats): iz. Ikus.: Kirats. I: Sunda, usain-gaizto.

usaigaitz-belaf, (beiat): *iz.* Kiratsa duen beiaŕa.

usaigafi. (atson): *izond.* Atsoua duena. Ikus.: Usaidun. I: Usai-gozodun, usai-gozozko, usaindun, usain-emaiĺe, usainkoi, usainkoŕ.

usaige. (usain): *izond.* Ikus.: Usaigabeko. Usain-bako, usaingabeko.

usaiglntza.(atson): *is.* Atsonak gertutzen diran tokia. I: Usaingintza.

usaika. (usain): *adond.* Usaintzen ari-izatea. I: Usainka.

usaika ibili. (usain): *ad.* Usaintzen ari-izan. I: Usainka ibili.

usaikera. (usain): *iz.* Was.: Usaiki. I: Usaikin.

usaiki. (usain): *iz. Ikus.:* Usaimen. I: Asnaŕ, usaikin, usaikera. (atson): *frond.* Atsonari dagokiona. I: Usainki.

usaikin. (usain): iz. Ikus.: Usaimen. I: Usaiki, usaintza, usaikera.

usaikintza. (atson): *iz.* Atsonak atontzen diran tokia.

usaikitegi. (atson): *iz.* Atsonak dauzkaten tokia. I: Usaikola.

usaikola. (atson): *iz.* Atsouak gertutzen dituzten ola. Ikus.: Usaikitegi.

usaimen. (usain): *iz.* Usaiak usnatzeko konortea. I: Izkutua edo estalita dagoena agererazteko antxe edo asmamena. I: Asnaŕ, mutxu, palate, soma, suma, usaiki, usaikin, usaintza, usma, nsmea, usmo, usna, uzmo.

usaimen-gune, (usain): *is.* Usaiñaren zabal-unea.

usaimen-kirio. (kirio): iz. Usaimenerako dagoen kirio.

usaimeneza. (usain): *is.* Usaimenik az izatea.

USAIN. *is,* Gorputz batzuen ifiostea, usaimeneaa konorpen bedegafa dagiena. I: Konorpen ori beta. I: Zerbaiten Itxaropena izatea. I: Ayeru be soterazten duena. I: Atxon, atxoon, axon, sumo, usain, afin, ufinte, kaindu. (atsaldi): *is.* Usin. (bilakuntza): II *iz.* Bilaketa. II (atson), (konormen), (sudur').

usain egin. (usain): *ad.* Ikus.: Usaindatu. I: Usaindatu, usai-egin.

usain-aditu. (usain): *ad.* Usaiña oartu.

usain-artze. (usain): ŕs. Usaintzea egitea. I: Usain-egite, usai€sketa, usanketa.

usain-bako. (usain): *izond.* ikus.: Usaigabeko. I: Usaige, usaingabeko.

usain-belaf. (belaŕ): *is.* Urtan dagoen plaintaiña. Ikus.: Maintain. I: Usai-belaŕ.

usain-egite. (usain): *is.* Ikus.: Usain-artze. I: Usainketa.

usain-emaiĺe. (atson): *izond.* Ikus.: Usaigaŕi, I: Usai-gozodun, usai-gozozko.

usain-eman. (usain): *ad.* Usaifia zabaldu. I: Usain-emon.

usain-gaizto. (kirats): *is.* Ikus,: Kirats. I: Usaigaitz, usaintzaŕ.

usain-gaiztoko. (kirats): *is.* Kiratsa duena.

usain-gozatu. (atson): *ad.* Atsona zabaldu. I: Usain-gozotu, usain-oneztatu, usainztatu, usaitatu, usaiztatu.

usain-gozodun. (atson): *izond.* Usain gozoa daukana.

usain-gozogile. (atson): *izond.* Ikus.: Usaingile. j: Usai-ongile.

usain-gozotu. (atson): *ad.* Ikus.: Usain-gozatu. I: Usain-oneztatu, usainztatu, usaitatu, usaiztatu.

usain-oneztatu, (at-son): ad. Ikus.: Usain-gozatu. 1: Usain-gozotu, usainztatu.

usain-saltzailc. (atson): *frond.* Atsonak saltzen dituena.

usaindatu. (usain): *ad.* Usaifia artu. I: Usain egin, rfindatu, usainkatu, usaitu, usindatu, uzmatu.

usaindu. (usain): *ad.* Usain txata izatean *asi.* l: Useindu, usnatu. (iragarpen): *ad.* Ikus.: Igaŕi. I: Igefi, usaitu. (ayent): II *ad.* Ayeru izan. I: Usandu.

usaindun. (usain): *izond.* Ikus.: Usaidun. l: Usaigati, usainkoi, usainkoŕ, usaintsu, usai-ondun. (kirats): *izond.* Kiratsa ematen duena.

usaindura. (a^{g}ain): *iz.* Usain txafaren astea. I: Uaitura.

usainduru. (usain): *izond.* Usaiña duena.

usaingabeko. (usain): *izond.* Ikus.: Usaigabeko. Usaige, usain-bako, usaingabe,usainga,usange.

usaingafi. (atson): *izond.* Atsona ematekoa dana.

usaingafitasun. (atson): *is.* Atsona ematearen bereiztasuna.

uaingile. (atson): *izond.* Atsonak gertutzen dituena. I: Usain-gozogile, usai-ongile.

usaingintza. (atson): *is.* Ikus.: Usaigintza.

usainka. (usain): *adond. Ikus.:* Usaika. (bilakuntza): *adond.* Bilakuntza egiten ari-izatea.

usainka ibili, (usain): *ad.* Ikus.: Usaika ibili.

usainkari. (usain): *frond.* Usaiña artzen ari dana. (bilakuntza): *izond.* 1311akuntza egiten ari dana.

usainkatu.(usain): *ad.* ikus.: Usaindatu. j: Usain-egin, usaitu.

usainketa. (wain): *ŕs. ikus.:* Usain artze. I: Usain-egite, usanketa.

usainki. (atson): iz. ikus.: Usaiki.

usainki. (saint): iz. Ikus.: Suduf. I: Suuf. (usain): *is,* Usairnenaren zentzua.

usaiukoi. (atson): *izond. Ikus.:* Usaigati. Usaindun, usainkoŕ.

usainkof. (atson): *hand.* Ikus.: Usaigafi. Usaindun, usainkoi.

usaintasun. (usain): *iz.* Usaiñaren bereiztasuna.

usaintsu. (atson): *izond.* Ikus.: Usaidun. I: Usaindun, usaitsu.

usaiutsutu. (usain): *ad.* Usaiutsua egin ado biurtu.

usaintza. (usain): iz. Ikus.: Usaimen. I: Usaikin.

usaintzaile. (usain): *izond.* ikus.: Usai-egile. I: Usaitzaile.

usaintzaf. (usain): *iz.* Usain oso *txaŕa.* (kirats): iz. Ikus.: Kirats. I: Usain-gaizto.

usalntze. (usain): *is.* Usaiña ematea. I: Usainze.

usainztatu. (atson): *ad.* licus.: Usain-gozatu.I: Usain-gozotu, usain-oneztatu, usaitatu, usainzzatu, usainztu.

usaita. (aita): *iz.* Ikus.: Ugazaita, I: Aiŕaixun, aitaizun.

usaitatu. (atson): *ad.* Ikus.: Usain-gozatu. I: Usairt-gozotu, uzainztatu.

usaitsu. (atson): *izond.* Ikus.: Usai-gozozko. I: Usai-gozodun, usailzu.

usaitu. (usain): *ad.* Usaindu. I: Usain-artu, usandu. (ayeru): *ad.* Ikus.: Usaindatu. I: Usainkatu-uzmatu. (iragarpen): II *ad.* Ikus.: IgstL I; .goŕi, usaindu.

usaitur. (usain): *iz.* Usaiña duen nra.

usaitzaile. (usain): *izond. Ikus.:* Usai-egile. I: Usaintzaiĺe.

usaitsu. (usain): *izond.* Ikus.: Usaitsu. I: Usai-gozodun.

usaiztatu. (atson): *ad.* Ikus.: Usain-gozatu. I; Usain-gozotu.

usakaka. (utzaldi): *iz.* Ikus.: Usa-gorotz. I; Usa-zirin. (uso): *ft.* Berbera.

usakatu. (mukcrkcri): *izond.* Ikus.: Mukeŕ. I: Mulgeŕ, muxin.

usakatx. (uzutasun): *izond.* Ikus.: Uzu. 1: Oil.

usaketari. (uso): *izond.* Usoak eizatzen ari dana.

usakideak. (Imo): *iz.* Usoak.

usakuma. (usa): *iz.* Usoarenkuma. I: Usakume, usano, uxakume, usokume.

usalapa. (aŕ): *iz.* Ublletan bizi dan edozein afa.

usaldu. (igadura): *ad.* Ikus.: Igatu. Maskaldu.

usaluma. (mari-mutil): *iz.* ikus.: Mari-mutil. I: Taraska, zargasta.

usamando. (uso): *iz.* Ikus.: Urzume.

usan. (at): iz. Ikus.: **ltxain.** I: Izain, uzan, zizai.

usan-belaf. (belaŕ): iz. Atsona duen helm's.

usandi. (usain): iz. Ga[tzen aaten diran azkuŕien usaiña. (kirats): *izond.* Kiratsa ateratzen zayona.

usandra. (jabctza): *iz.* Ikus.: Etxeko-andere. J: Etxandera.

usandu. (usain): *ad.* Usaindu. Ikus.: Usaitu. I: Usai-artu. (kirats): *ad.* Kiratsa atera. (usteldura): I *ad.* Ikus.: Usteldu. I: Tustatu, ustel-ga[du. (ayeru): *ad* ikus.: Usaindu.

usaudun. (bizi): *izond.* Besteen lepotik bizi dana. (linburdika): *izond.* Ikus.: Linburdikari. I: Bizkarkoŕ, bizkarkoi.

usanketa. (usain): *iz.* Ikus.: Usain-artze. Usainketa.

usano. (nso): *iz. Ikus.:* Usakuma. I: Usakume.

usapal. (egazti): iz. Ikus.: Urzapal. Usabal,uso-apal.

usapal-kume. (egazti): iz. Usapalaren kuma.

usara. (azaldi): *iz.* Ikus.: Susaa. I: Susara.

usara ibili. (azaldi): *ad.* Beya susaraz egon.

usardi. (albi): iz. Ikus.: Azarkuntza. I: Ausardi.

usarka. (ezpain): *adond.* Ikus.: Musturka. : Musurkan.

usarkatu. (ezpain): *ad.* Ikus.: Musturtu. Musurkatu.

usaf. (uso): iz. Usoaren afa.

usafean. (ezpain): *adond.* Usarkatzen ari-izatca.

usartatz. (idazkera): iz. Ikus.: Taketak. Mako-tarte.

USARTE. *iz.* Gauza bat beste batzuen artean sartzearen egipen eta ondorioa. I: Sarkenia, sarketa, sarkinkeria, sarte, sartua, suduŕ-sarketa, suduŕ-sartze, usartze. /i (artekotasun), (azpikeri), (bitartekotasun), (elemelc), (erkidetza), (linburdika), (lupugintza), (saŕera).

usartu. (usarte): *ad.* Usartean ari-izan.

usartze. (usarte): *iz.* Ikus.: Usartc. I: Sarkeria,

usata£ (ends): *izond.* Goi-Amerika'koa.

usategi. (uso): *iz.* Usoak egoten diran tokia. I: Urtzotegi, urzutegi, usetxe, usutoki, usotegi. (ciza): iz. Usoak eizatzeko tokia.

usategiko. (uso): *izond.* Usategiari dagokiona.

usategiratu. (uso): *ad.* Usategira joan.

nsatortnla. (egazti): *iz. Ikus.:* Urzapal. I: Tortalo.

usayan. (usain): *adond.* Usai-arteen ari-izatea,

usazain. (uso): *izond.* Usoak zaintzen dituena,

nsbako. (trinkotasun): *izond.* Trinko dana.

usbeteak. (zori): *iz.* Zoriaren goraberak.

usbeteka. (okidura): *adond.* Betetzen eta uztutzen ari-izatea. (uzgune): *adond.* Berbera.

usbiuf. (mokol): ad. Mokol biurtu.

usdun. (naŕiokera): *izond.* Akastasuaezkoa dana. (oket): *izond.* Okef egindakoa.

use. (baso): *ix.* Ikus.: Baso. Us!.

usebedaf. (landare): *fz.* Ikus.: Usabedaŕ. Usabelaŕ.

usegi. (ausikidura): *ad.* Ikus.: Aginka-egin. I: Autsiki egin, usegin, usigi, usiki, usuki, esugi. (aginkada): *ad.* Berbera.

usegin. (ausikidura): *ad.* Ikus.: Aginka-egin. I: Autsiki-egin, usegi, usigi, usiki, usuki. (aginkada): *ad.* Berbera.

usei. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Usin. I: Usai.

useri. (eiza): iz. Usoentzako segada jartzen dan zugatza. ikus.: Us-eize.

usetxe. (uso): iz. Ikus.: Usategi. I: Urzutegi.

usgune. (uzgune): iz. Ikus.: Uzgune. (lur): *iz.* Luŕaren zoko-gune.

usguneri. (eritasun): iz. Bekokiko usgunetan egiten dan antura.

usi. (ezabizi): L. Mintz batzuek, oiko egokeran, iñosten duten ublla. I: Eŕcdura edo cfekayak eta abaŕ laŕu-azalean egitcn dituzten babaetan metatzen dan ezabizia. I: Basme, genie, gesal-ugatxiz. (baso): iz. **Baso.** I: Zuaitzua, zugatzez beteta dagoen iekua. I: Use, zuaizpe. (trinkotasun): II *izond.* Usu; alkaten ondo-ondoan eta entails dagozen gauzai buruz esaten da. (maiztasun): II *adond.* Saŕitasunez. I: Maiz ari-izatea. (ezautarazpen): II *fz.* Ezkututa dagoena ezagunerazten duen egipen edo ikuŕa. : Ezautarazpena ematen duena. (antura): II *iz.* Soñiaren edozein zatian egiten dan aldaketa, borax geituaz, goŕitasunaz, auturaz eta miiiaz grtatzen dana. I: Ikus.: Antura. Suaf. (atz-nai): H *iz.* Erleak edo bests zomofoak dagiten ziztada. I: Zirika. (lastertasun): II *adoad* Arintasunez egitea. I: Azkaŕ ari-izatea. (odol): II *iz.* Ikus.: Gadufi. I: Odol-gerli, usu, zukaŕ, rust. (utzaldi): Ij iz. Ikus.: Gaduŕi. I: Osu, sendel, suaŕ, usu. (cstuera): II *izond.* Estu-estu dagocna. (maskulu): II *iz.* Maskuluen basmea. Ikus.: Basme. (aginkada): I *iz.* Zomofo baten zimikoa.

usi-egin. (aginkada): *ad.* ikus.: Aginka-egin. : Ortzka-egin, usigi, utsigi, utsiki, utsiki-egin.

usi-emagafi. (antura): *izond.* Antura jaba[tzekoa dana. : Usi-ibigaŕi.

usi-ibigañ. (antura): *izond. Ikus.:* Usi-emagaŕi.

usia. (uŕitasun): *adond.* Oso gutxi.

usigafi. (sendagaikintza): *izond.* Odal-biltzea ogiten duena.

usigi. (aginkada): *ad.* Ikus.: Aginka-egin. 1: Usi-egin, isugi, isuki, usiki, magi, usegin, usuki, autsiki-egin, utsigi, esugi. (ausikidura); *ad.* Berbera. (damutasun): II *fz.* Ikus.: Eŕenkura. I: Usikada.

usika. (aginkada): *adond.* Aginka-egiten ari-izatea. (ezpain): *adond.* Abereak mustuŕaz luŕa jasoten ari-izatea. (ausikidura): ii iz. Ikus.: Ausikidura.: Akota, usikada, usikaldi, usiki, drausk, kausk, urtzikaldi.

usikada. (ausikidura): *iz.* Ikus.: Ausikidura. I: Units, usikaldi, usiki, drausk, kausk, ortzikaldi. (damutasun): *iz.* Ikus.: Efenkura. I: Usigi.

usikaldi. (ausikidura): *iz.* Ikus.: Ausikidura, j: Usika, us€kada. (ziztada): *iz. Ikus.:* Usi. I: Zimikoa. (ausikidura): II *iz.* Ikus.: Ausikidura, Usika, usikada.

usikari. (aginkada): *izond.* Ikus.: Aginkari.

usiki. (aginkada): *ad.* thus.: Aginka-egin. Usigi. (ausikidura): *iz.* Ikus.: Ausikidura. I: Usika, usikada, agiuka-egin, usegi, usegin, usigi, usuki.

usikin. (aginkada): *iz.* Aginkadaka erauzitako zatikoa.

usin. (atsaldi): iz. Suduf eta aotik, buŕunbaz eta indaŕez, atsaldiaren aizea egoztcaren egipena, ertsaldizko igitaldiak eragiña. I: Antuxa, eentxun, entzux, arkusin, arkuxun, eŕausin, eŕosin, aŕosti, etxu, etxuja, exu, atija, atije, atux, ausun, gentxun, isur, surtin, ursain, urtxis, urtzain, urtzin, urtzintz, urzain, urzaintz, urzainz, urzin, urzintz, urzoi, usai, usei, uxai, uzein, uzin, txistikun, xuya, ziŕazafa. (edeŕ): *iz.* Edur'-mukurua. (leize-zulo): E *iz.* Aundi ta galbidezkoa dan leize-barna.

usin-lrelat, (landare): *iz.* Eŕe-belarkaria dan belaŕezko landarea, bi urtetan baño geyago bizi dana.

usin-egin. (atsaldi): *ad.* Atsaldiaren aides, aotik eta suduŕetik, indaŕez eta zarataz bota. 1: Urzindu, usin-izan.

usin-eragile. (atsaldi): *izond.* Usin-eragitekoa dana.

usindaka. (main): *adond.* Usaindatzen ari-izatea.

usinga, (atsaldi): *adond.* Usin-egiten ari-izstea. j: Usiñez.

usiutx, (ugaztun): *iz.* Apirka'n bizi dan ortzikari eta jauzkoŕa dan ugaztuna.

usiñez. (atsaldi): *adond.* Ilcus.: Usinga.

uskaiña. (gad): *iz.* Garau gabeko gaiburua daukan garia.

uskaldu. (letura): *ad.* Gogoŕ Tutu.

uskaf. (naŕiokera): *iz.* Ikus.: Akastasun. I: Sakasta, usketa.

nske. (arto): *iz.* Ikus.: Artatxiki. Artatxe.

uskei, (txingil-landareak): *iz.* Ikus.: Untz. Auntzofi.

uskeri, (rrzkeri): *iz.* Ikus.: Uzkeri.: Tlula. (andikeri): *iz.* Bros,: Andikeri. I: Aŕaudi.

uskerizale. (andikeri); *izond.* Andikerietan ari dana.

uskerizko, (andikeri): *izond.* Andikeria malts duena.

usketa. (naŕiokera): iz. Ikus.: Akastasun. I: Uskaŕ. (utzaldi): *iz.* Ikus.: Utzaldi. Einkari.

uskl. (bakuntasun): *adond.* Bakuntasuuez ari-izatea.

uskil, (urguritasun): *izond.* Zozkoz urguria dana.

uskin. (eritasun): *izond.* Eri xamaŕ dabilena.

uskindegi. (dike): *ft.* Ikus.: Adala. I: Xuŕut-afi, xuŕuxtatei.

uskinoxo. (egazti): *iz.* Ikus.: Belatxinga. Uskinaxo.

uskiñaxo. (egazti): *iz.* Tkus.: Belatxinga. I: Ozkinaxo,uskinoxo,uskuñaxo, uskiñaso.

uskoi. (ipurdi-zilo): Ia. Thus.: Ipurtzulo. I: Uzki,

uskoŕ. (ezpetetasun): *izond.* zpetctasunez ari dana.

uskortasun. (ezpetetasun): *iz.* zpetetasunez ari-izatea.

uskui. (etedize): *iz.* Thus.: Zarkin. Ataparatu.

uskune. (mokol): iz. Molcol dagoen tokia. (konkiltasun): *iz.* Ikus.: Konkiltasun. I: Kofadura, zokune. (etenaldi): II iz, Ikus.: Etenaldi. I: Eragoztaldi. (tarte): (I *iz.* Thus.: Tarte. j: Tpulaŕ.

uskuñaxo. (egazti): *iz. ikus.:* Belatxinga. ^: Oskilaso.

usle. (uzgune): *izond.* Uzgunea dagiena. (zama): *izond.* **Zama** kentzen duena.

usma. (main): *iz.* Ikus.: Usaimen.: Sums. (ayeru): iz. Ikus.: Ayeru. I: Sosma, usmaketa, usmatze, usnatze, uste-aidi, uzi, zantzu, zunda, zusma, zcizna. (sen): *la.* ikus.: Sen. I: Suma, soma.

usmadun. (usain): izond Usaintzen duena. I: Usnaizaile. (susmo): *izond.* Susmoa duena.

usmagaŕi, (Ten-ikuste): *izond.* Lendik ikus ditekena. (iragarpen): *izond.* Iragaŕi ditekena.

usmakari. (zakuŕ): *iz.* Usmatzen duen zakufa. I: Usmalari, usmari, usmatzaiĺe, usmokari.

usmaketa. (ayeru): *iz.* Ikus.: Ayeru. I: Usma, usnaldi, usnatze.

usmakirio. (ldrio): iz. Suduŕeko kirioa. I: Usnaikirio.

usmakixkuŕ. (sudut): iz. Baezuŕaren egak. I: ikus.: Baczuŕ-ega.

um/Mari. (zakuŕ): iz. Ikus.: Usmakari. Usmari, usmatzaiĺe, usmokari.

usman. (main): *adond.* Usaintzen ari-izatea. j: Usmoka. (adipen): *adond.* Oarpidea egiten ari-izatea. (ayeru): II *adond.* Ayeruz ari-izatea.

usmari. (zakuŕ): *izond.* Ikus.: Usmakari. ^: Usmalari, usmatzaiĺe, usmokari.

usmatu. (usain): *ad.* Usaimen egin. I: Usmotu. (aycru): *ad.* Ayerua egin. (susmo): II *ad.* Susmoa izan. (iragarpen): II *ad.* thus.: Iragartu. Iragaŕi.

usmatzaile. (zakuŕ); *izond.* Ikus.: Usmakari. Usmalari, usmari, usmakari,

usmatze. (ayeru): *iz.* Ikus.: Ayeru. Usma, usteuts, zunda.

usmaz. (ayeru): *adond.* Ayeruz ari-izatea.

lumen. (usain): *iz.* Ikus.: Usaimen.]: Usmo, usna, uzmu.

usmo. (main): *L. ikus.:* Usaimen. Unman, usna,

usmodun. (maltzurtasun): *izond.* Maltzuŕ eta zuuŕa dana.

usmoka. (main): *adond.* Usalntzen ari-izatea. Ikus.: Usman.

usmakari. (zakuŕ): *izond.* thus.: Usmakari. I: Usmalari, usmari, usmatzaiĺe.

nana. (usain): *iz.* Ikus.: Usaimen. J: Usmen, usmo.

usna-arazi. (usain): *ad.* Usain-eragin.

usna-auleri. (usain): *iz.* Usaimena gutxitzea. : Usna-uŕi.

usna-belaŕ. (landare): iz. Ikus.: Belaŕ-kilika.

usna-gabe. (usain): *iz.* Usaimenaren galtzca.

usna-kirlo. (kirio): *ft.* Usaimen egiteko kiriaa. 1: Usna-zain. (main): *iz.* Berbera.

usna-mintz. (cunizti): *iz.* Ikus.: Usual-mintz. (usain): *iz.* Barbera.

usna-musnaka. (main): *adored.* Usaintzen ad-izatea.

usna-uŕi. (main): *ft.* Bars.: Usna-auleri.

usna-uŕiko. (usain): *izond.* Usaimena gutxitzea eragiten duena.

usna-zain. (kirio): iz, Ikus.: Usna-kirio, (main): *iz.* Berbera.

usnadun. (sen): *izond.* Seri aundia duen aberea. (abere): *izond.* Berbera.

nsnadura. (usain): *iz*. Usaimena egitea. Usnaketa, usnatze.

nsnaga i. (len-ilcuste): *izond.* Lendik Boas ditekena. (iragarpen): *izond.* tragaŕi ditenena.

nsnagln. (siñiskeri); ŕz, Aztiketak egiteko, Eŕoma'ko apaizak opagayen efayak azterkatzea. I: Usnari. (apaiz): *iz*. Berbera.

usnagintza. (siñiskeri): *iz*. Aztiketak egiteko, abereen eŕayak aztertzearen egipena.

usnai-mintz. (eunizti): *iz*. Usaimena egiteko mintza. J: Usna-mintz.

usnaikirio. (kirio): *iz*. Ikus.: Usmakirio.

usnaka. (sen): *adond.* Senez ari-izatea.

usnakari. (usain): *izond.* Sukaldean egiten dan eltzaria usaintzen art dana.

snaketa. (usain): *iz*. Ikus.: Usnadura.: Usnatze.

usnakin. (suduŕ): iz. Usaimena egin al-izateko suduf-alala.

usnako. (usain): *frond.* Usaimena egitekoa dana.

snakof. (usain): *izond.* Usaintzen duena.

usualari. (usain): *izond.* Usaimenaren bidez, eŕatza bilatzen duen aberea.

usnaldi. (usain): *iz*. Ikus.: Ayeru. !: Usmaketa.

usnan. (usain): *adond.* Aberesk usaintzen ari-izatea.

usnarat. (gogaldieza): *adond.* Gogaketarik egin gabe ari-izatea.

usnari. (zakur): *frond.* Usaintzen art dan zakuŕa. (zelata): *izond.* Zelatan ari dana. (zaintzale): jj *iz*. Ikus.: Begirale. Yagolea, zaitzaiĺe. (ayeru): JJ *frond.* Ayeruak egin ditzakena. (siñiskeri): JJ *iz*. *Ikus.:* Usnagin.

usnatu. (usain): ***ad.*** Ikus.: Usaindu. (ayeru): *ad.* Ayerua egin. (iragarpen): *ad.* Iragarpena egin.

usnatzaile. (usain): *frond.* Ikus.: Usmadun.

usnatze. (usain): ŕz. Ikus.: Usnadura. J: Usnaketa. (ayeru): *iz*. Ikus.: Atiyeru. Usma, usno.

usno. (ayeru): *iz*. Ikus.: Ayeru. I: Usnatze.

USO. ŕr. Egazti-mota batzuen izen orokaŕa; goiko matal-ezufa, mokoan, uztaituta daukate, fa beatzak azkatuta. Basako berezi batetik etxekotua dana. J: Urso, urtzo, urxo, urzo. I! (abel-azkuntza), (egazti), (Ums).

uso-antzean. (uso): *adond.* Usoaren itxruaz izatea.

uso-antzeko. (uso): *frond.* Usoaren antza duena.

uso-aŕ. (uso): *iz*. Usoaren aŕa.

uso-aska. (edari): iz. Usoak edateko tokia. I: Uso-edango. (uso): *iz*. Berbera.

uso-aziera. (uso): *iz*. Uso mezulariak aztea. J: Uso-azkers, uso-aztura.

uso-azkera. (uso): *iz*. Ikus.: Uso-aziera. ^: Uso-aztura.

uso-azle. (uso): *izond.* Uso-mezulariak azten dituena. j: Usoketari,

uso-aztura. (uso): *iz*. Ikus.: Uso-aziera. I: Uso-azkera.

uso-belaf. (balm): iz. Ikus.: Irusta. J: Paoxa, paotxa, zalgi-belaŕ.

uso-beltz. (Imo): ŕr. Eguetan eta anketan margo beltza duen usoa.

use-biIo. (saw): *iz*. Usoen afamantza.

uso-bofea. (egazti): iz. Ikus.: Gabirai. I: Mint, uso-boŕeru.

uso-boferu. (egazti): iz. Ikus.: Gabirai. J: Uso-boŕeo,

uso-edangu. (edari): ŕa. Ikus.: Uso-aska. (uso): *iz*. Berbera.

uso-eiza. (eiza): *ft.* Usoak eizatzea. f: Uso-eize, uso-iizi. (uso): *iz*. Berbera.

uso-eme. (uso): *iz*. Emea dan usoa.

uso-erosle. (uso): *izond.* Usoak erosten dituena. Ikus.: Uso-salerosle, uso-sattzaiĺe.

uso-gorotz. (uso): iz. Usoaren goroiza.: Uso-korotz, usongafi.

use-gune. (trinkotasun): iz. Trinko dagoen tokia.

uso-igarotzea. (uso): iz. Usoen igaro egitea.

use-joist. (aztore): ŕz. Usoak eizatzeko aztorea. J; Uso-mirotz.

uso-kafi. (uso): *iz*. Uso-kabia.

uso-mandu. (uso): ŕa. Basako usoa.

uso-mirotz. (aztore): *iz*. Ikus.: Uso-jaŕai.

uso-pufut. (uso): *iz*. Ikus.: Urzapal. j: Tortolo, uso-tortolo.

uso-salerosle. (uso): *izond.* Usoak saltzen eta erosten dituena. Ikus.: Uso-erosle, uso-saltzaiĺe.

uso-saltzaile. (uso): *frond.* Usoak saltzen dituena. Ikus.: Uso-erosle, uso-salerosle.

uso-tortolo. (egazti): *iz*. *ikus.:* Urzapal. Uso-puŕut, uso-tortoil, uso-torf£oil, usn-xoloma, uso-xola.

uso-ufuma. (inks): *iz*. Ikus.: Uŕuma. J: Uŕuka. (uso): ŕz. Berbera.

uso-zirin. (utzaldi): *iz*. Usoen gorotza.

usokari. (eiza): *izond* Usoak eizatzen dituena. (uso): *izond.* Berbera.

usokarle. (atzipe): *frond.* Useak erakartzeko azten dan egaztia.

usoketari. (uso): *izond. Ikus.:* Uso-azte.

used. (uso): iz. Usoaren aragia.

usokin. (aŕain): *iz*. Ikus.: Izoki. j: Izokin.

usokume. (uso): *iz*. Ikus.: Usakuma. I: Usakume, usono.

usono. (uso): *iz*. Ikus.: Usakuma. J: Usakume, usolcume, usoño.

usatara **joan da.** (eiza): *ad.* Usoak eizatzera Joan da.

usotegi. (uso): *iz*. *Ikus.:* Usategi. I: Urtzotegi.

usazale. (uso): *izond.* lkus.: Eiztari. I: Usoen eiztaria. (eiza): *izond.* Berbera. (ayeŕ): JJ *frond.* Usoenganako zaletasuna duena.

uspel. (itzal): *iz*. lkus.: Iizalpe. Itzaltsu. (orban): iz, Tanpaengatik lafuan egiten dan erbana ado ubeldura. I: Uspeidura. (tanpa): ***(ir.*** Berbera. (zauri): Jj *iz.* Ikus.: **Zauri. j:** Sakets. (sakitura): Jj *iz*. Tanpaz egindako sakitura, ubelduraz agertzen dana. (laŕu): JJ *iz*. **Tanpa** batengatik laŕuan sortzen dan urban ubela. Uzpel.

uspel-arazle. (sakitura): *frond.* **Salritura** egiten duena. I: Uspeigaii, uspelkari.

uspeldasun. (margo): iz. **Margo ubela** izatea.

uspeldu. (konkiltasun): *ad.* **Konkiitasunak** egin. Uspelkatu. (orban): *ad.* **Lafuan orban edo** ubeldura egin. (margo): JJ *izond.* Ubeldurazko margoa daukana. (laŕu): *ad.* Laŕuan uspelak azaldu.

uspeldura. (naiiadura): *iz*. Ikus.: Nafladura. j: Umadura. (orban): *iz.* Ikus.: Uspel.

uspelgañ. (sakitura): *frond.* Ikus.: Uspel-arazle. I: Uspelkari.

uspelgune. (aterbe-leku): *iz*. Eguzkiaren bero aundi ta aizearen eldaŕaren aurkako aterbea.

uspelkadura. (sakitura): *iz*. Ikus.: Sakitura. J: Sakets.

uspelkari. (sakitura): *frond.* Bum.: Uspel-arazle. J: Uspelgaŕi.

uspelkatu. (konkiltasun): *ad.* Ikus.: Uspeldu.

usperejii. (landare): *iz*. Ikus.: Apirio. Otso-perexil.

USTA. iz. Luria, lokafizko ta abaŕezko zartailu laze, me ta zimala, **sai-abereak zirikatzeko Ia** ari-arazteko erabiltzen dana. j: Izifrin, zaore, zardaro,

zartagailu, zartailu, xingana. (landare): iz. Miura. I: Ziape; gurutzkaria dan urteangoko laudarea; bare **iriña sendakiutzan** erabiltzen da, bai ta ongafia bezela ere. (belaŕ): *iz.* Garitzetan sortzen dan **belaf** txaŕa. /1 (abere-tresnak), (tanpa), (zaldizketa), (zigof).

usta-bagako. (ez-usre): *izond.* **Ez-ustean** gertatzen dana.

usta-bedaf. (belaŕ): iz. Sendakintzazkoa dan belata. I: Usta-belaŕ, ustai, ustai-bedaŕ.

nsta-luf. (landare): *iz.* Ikus.: Ustadi.

usta-ontzi. (ontzi): *iz.* Usta ipintzen dan ontzia.

utabagean. (ez-uste): *adond.* Ez-ustez izatean.

ustada. (erabe): *iz.* **Erabe** oso aundia. Ikus.: **Erabe. j:** Ustara.

ustadaf. (ostagizti): *iz.* Ikus.: Ostadar. I: (Nadal', ustargi, ustarku, zizterpu.

ustadi. (landare): iz, Basarbi edo ustak dagozen tokia. (: Usta-luŕ.

ustaga. (aizoyalak): iz. **Aizoyalak** jasotzeko **lokaŕi** lodia.

ustagin. (usta): *izond.* **Ustak** egiten dituena.

ustai. (ereztun): *iz.* Ikus.: Kurkuru. Ardagai, ustakai, ustei. (kpoko): *iz.* Aŕana ipintzeko abereen **lepokoa.** (ustaitxo): jj iz. Kurkum-itxura duen belafietako **ustaitxoa.** (ogi): II *is.* **Ogi-opil** aundia. (bulaŕ): ((*iz.* Ikus.: Usta-bedaŕ. j: Usta-belaŕ, lapaintz, ustai-bedaŕ, ustai-belaŕ.

ustai-antzeko. (gupiera): *izond.* Ustai bezela gupia. Zubi-antzeko.

ustai-bedaf. (beta): *iz.* Ikus.: Usta-bedaŕ. Usta-belat, ustai, ustai-betaŕ.

ustai-bide. (izaŕ-yakintza): *iz.* last batek bete aldaeraren igipenean egiten duen gupia.

ustai-burtd. (bumi): *iz.* Ustayaren bumia.

ustaidun. (gupiera): *izond.* Gupiaz *egiña* dagoena.

ustaidura. (gupitasun): *iz.* Ikus.: **Guaitasun. j:** Bete-une. (gupiera): *iz.* Ikus.: **Gupiera. I: Ustaitasun, makurketa.** (itxasontzi): II *is.* **Itxasontzien bizkaŕak egiten duen gupiera.** Ustaitasun.

ustaigei. (burin): *iz.* Burni-zimitzetaraku gays.

ustaigiie. (ups): *izond.* **Upaetarake ustayak dagizkiena.(esku-langintzak):** *izond.* Berbera.

ustain. (zugatz): *iz.* Basoko lizaŕa. I: Ikus.: Lizaf. I: Leizaŕ.

ustaitasun. (gupiera): *iz.* Ikus.: Gupi. I: **Biribilune, gupiera, ustaidura. (itxasontzi): ŕz. Itxasontziaren ontzi-**gañak egiten dean gupia. Ikus.: Ustaidura. (uztai): jE iz. Uztai haten **guplera.**

ustaitu. (burni): *ad.* **Gurpll** bati ustaya (uztai): *ad.* **Uztaya egin.** (itxasontzi): *(ad.* **Itxasoutzien bizbafari guplera** egin edo eman. (gupiera): jj *ad.* Ikus.: Gupitu. Tunturtu, ustayatu, txuntxurtu.

USTATTXO. *iz.* **Emakumeek** belaŕiaren gingilean aldetik alders iragana, apainduraz, eramaten dutena. I: Belafitakoa, ustai, zirzilu. li (dilingadura), (pitxi).

ustakai. (ereztun): *is.* Ikus.: Kurkuru. (: Ustai.

ustakeri. (itxaropen): *is.* Alpeŕik izandako **itxaropena.**

ustakida. (entzipen): *iz.* Ikus.: **Entzipen. Ustantza.**

ustakldatu. (entzipen): *ad.* **Entzipena izan.**

ustaitu. (legortasun): *ad.* Ikus.: Legortu. ^: **Igartu.**

ustamotz. (zugatz): *is.* **Ebaketa baten ondoren betiz azten dan zugatza.**

usantza. (itxaropen): iz. Thus.: Itxaropen. I: Izki, uste. (entzipen): *iz.* Ikus.: **Entzipen. j: Entzinbide, ustakida.**

ustara. (erabe): iz. Ikus.: Erabe. (: Ustada.

ustargi. (ostagizti): *is.* **Ikus.: Ostadaŕ.** Ustadaŕ, ustarku, uztadaŕ, uztargi, zinta, jainkoaren-geŕiko.

ustargin. (lore): iz. Ikus.: **Lore-ants.** j: Lore-irin, ustargirin.

ustari. (jakintasun): *iz. Ikus.:* Aburubide.

ustariz. (jakintasun): *adond.* **Aburubidez** ari-izatea.

ustarizko. (jakintasun): *izond.* Abunrbidez ari dana,

ustarka. (tanpa): *iz.* **Abereak ankaz** emandako tanpa. I: **Ustarko.**

ustarko. (tanpa): *iz.* **Ikus.: Ustarka.**

ustarku. (ostagizti): *iz.* Ikus.: **Ostadaŕ.** I: **Ustadaŕ, ustargi.**

ustaf-bedaf. (landare): *iz.* **Ikus.: Laps. I: Lapa-belaf, uste-belat.**

ustatl. (ate): *iz.* Ikus.: **Ate-afi, I:** Aterdi. (kyo): *iz.* **Leyo-ofi.**

ustaf-ostiko. (tanpa): *iz.* **Olf az** emandako tanpa.

ustatostikoka. (birunda): *adond.* Astalkak egiten ari-izatea. Ikus.: **Astalka.**

ustatu. (itxaropen): ad. Ikus.: ltxadon. I: Itxaron,

ustayatu. (upa): *ad.* Ikus.: Ailaratu. (burnt): *ad.* Ustayak ipiili. (ezarmen): j *ad.* **Berbera. (gupiera): II** *ad.* **Ikus.: Gupitu. (: Ustaitu.**

uste. (itxaropen): *is.* **Ikus.: Itxaropen.** I: Ustantza. (gogai): iz, Ikus.: **Gonad. (zentzuu):jj** *iz.* **Ikus.: Aburu.** I: **Ustebide,** uzto. (sifiiskizun): jj *iz.* Ikus.: Siñiskizun.

uste batik. (ezlen-ikuste): *adond.* **Ezlen-ikustean. Ikus.: Ustebagean.**

uste uts. (ayeru): *iz.* **Ikus.: Ayeru. (: Usmatze.**

uste-aldatu. (zentzun): *ad.* Aburuaz aldatu.

uste-altli. (ayem): *iz.* **Ikus.: Ayeru. Usma.**

uste-argi. (konormen): **iz. Zentzuen bitartez artutako konorpen argia.**

uste-baga. (ez-uste): *iz.* **Ikus.: Ez-uste.** I: **Exuxte. (ustekabe):** *iz.* **Ikus.: Ustekabe. Aŕimen, ustebage.**

uste-bagako. (ezlen-ikuste): *izond.* Itxaroten etzana.

uste-bageko. (ezlen-ikuste): izond. Uste-izan eztana. Ikus.: Ustebage.

uste-bedaf. (belaf): *is.* **Ikus.: Lapatiña.**

uste-belaf. (landare): *iz.* **Ikus.: Laps-belaŕ. I: Ustaŕ-betaŕ.**

uste-dalako. (ustekizun): *is.* **Ikus.: Ustekizun.**

uste-egon. (itxaropen): *ad.* **Zai-egon itxaroten-egon.**

uste-ezik. (ustekabe): *adond.* **Ustekabean egotea.** f: Ustegabe, ustegabean, ustegabez, ustegabeki. (ezlen-ikuste): *adond.* Lendik ikusi edo oartu gabe egotea.

uste-gabekeria. (etsirnen): ŕz. Ikus.: **Etsimen. j: Etsitasun. (jazargo): iz. Jazargo-asmoa** euki dezaken ezakuntza. (ezlen-ikuste): *iz.* Oaf gabeko egipena. !: Ustek abekeria.

uste-gabetasun. (ezlen-ikuste): ŕz. Ustegabean ari-izatearen berniztasuna.

uste-gabezko. (itxaropen): izond. Itxaroten ez dana.

uste-izan. (zentzun): *ad.* Boss.: Abuma-agertu. 1: Ustetu, uste-ukan, ustuken. (ustekizun): *ad.* Berbera.

uste-on. (aomen): *iz.* Ikus.: **Aomen.** Ospe.

uste-sendoko. (egiantz): *izond.* Egianztasunekoa dana. Ikus.: Egiantzeko.

uste-sendotasun. (egiantz): *iz.* Ikus.: Egiauztasun.

uste-ukan. (zentzun): *ad.* Ikus.: Uste-izan.: Ustetu, uste-uken, ustuken.

ustean. (siiiiskizun): *adond.* Siñiskizunean egotea.

ustebage. (ezlen-ikuste): *izond.* Uste-izan eztana j: Uste-bageko, ustebako. (ustekabe): *iz.* Ikus.: Ustekabe. j: Uste-baga.

ustebagean.(ezlen-ikuste): *adond.* EzIen-ikustean. j: Uste-barik, uste-bagarik.

ustebaku. (ezargai): *izond.* Ikus.: Gañerako. j: Uslegabekoa. (ez-uste): *izond.* Ikus.: Uste-gabeko. (ezlen-ikuste): *izond. Ikus.:* Ustebage.: Ustc-bageko.

ustebergu. (abaŕ): *ft.* Inausitako enbotetik sorizen dan abaf bakoitza.

ustebete. (entzipen): *iz.* Entzipen osoa.

ustebide. (zentzun): *iz.* Ikus.: Aburu. Uste, uzto.

ustebidezko. (susmo): *izond.* Susmoa izatekoa dana.

ustedun. (irizpide): *izond.* Irizpidea egiten duena. (itxaropen): *izond* Itxaroten dan.

ustegabe. (ustekabe): *adond.* Ikus.: Uste-ezik. j: Ustekabean artzea, ustegabean, ustegabez, ustegabeka. (ez-uste): *iz.* Ez-ustean gertatzen dana. j: Ustegabean, ustegaberik, ustegabetarik. (ezlen-ikuste): II *iz.* Oartu gabea.

ustegabe atzeman. (ustekabc): *ad.* Ustekabean gertatu.

ustegabean. (ustekabe): *adond.* Ikus.: Uste-ezik. j: Ustegabc, ustcgabcz, ustekabean, usgabean, ustegabeka. (ez-uste): *adond. Ikus.:* Ustcgabe. j: Ustegaberik, ustegabctan, ustegabetarik, ustekabez. (ezlen-ikuste): *adand.* Bat-batcan, bat-batcra, ustegaberik, ustegabetanik, ustegabetarik.

ustegabeka. (ustekabc): *adond.* Ikus.: Uslegabe, j: Ustegabean.

ustegabeka. (ustekabe): *adond.* Ikus.: Uste-ezik, j: Ustegabez.

ustegabeko. (ustegabeko): *ŕzond.* Ustekabekoa dana. I: Ustekabeko. (ez-uste): *izond.* **Ez-ustekoa** dana. Ustekabeko, ustokabezko, ustebako.

ustegaberik. (ezlen-ikuste): *adond.* Lendik ikusi gabe ari-izatea. I: Bat-bateau, ustegabean,ustegabetan, ustegabetanik, ustegabetarik. (ez-uste): *adond.* Ikus.: Ustegabe. j: Ustegabean, ustegabetarik. (adikabe): ^) *adond.* Adikabez ari-izatea. : Ustegabetarik.

ustegabetan. (ezlen-ikuste): *adond.* Ikus.: Ustegaberik. I: Bat-bateau, ustegabean, ustegabetanik, ustegabetarik.

ustegabetanik. (ezlen-ikuste): *adond.* Ikus.: Ustegaberik. : Ustegabean, ustegabetan, .

ustegabetarik. (ezlen-ikuste): *adond.* Ikus.: Ustegaberik. : Ustegabean, ustegabetan.: Bat-bateau. (ez-uste): *adond.* Ikus.: Ustegabe. I: Ustegabean, ustegaberik. (adikabe): II *adond.* Ikus.; Ustegaberik.

ustegabetu. (ustekabe): *ad.* Ustekabez artu. (etsimen): *ad.* Etsimenez ari-izan.

ustegabeyan. (ezten-ikuste): *adored.* Ezlen-ikustean. j: Usteztenian.

ustegabez. (ustekabe): *adond.* Tkus.: Us£e-ezik. : Ustcgabe, ustegabean, ustekabean, ustekabez, ustegabeki. (gura): *adond.* Nai gabe ari-izatea.

ustegaŕi. (entzipen): *izond.* Entzipenezkoa daua.

ustegatu. (susmo): *ad.* Gogoanbeafean egon. j: Ustege£u.

ustege. (siiiiskizun): *adond.* Uste gabe.

ustege dago. (etsimen): *ad.* Etsita dago.

ustegekeria. (susmo): *iz.* Ikus.: Gogoanbeaf. Ustugetasun.

ustegetasun. (susmo): *iz.* Ikus.: Gogoanbeaf. j: Uttegekeria.

ustegetu. (susmo): *ad.* Ikus.: Ustegatu. (etsimen): *ad.* Etsita egon.

ustego. (ustekizun): iz. Ikus.: Ustekizun. I: Ustekeri, usteiña.

ustegotzaile. (ustekizun): *izond.* Ustariz bakaŕik ari dana.

ustegoz. (ustekizun): *adond.* Ustekizunez ari-izatea.

ustei. (gurpil): iz. llms.: Ustai. j: Ugal, ugel. (crcztun): iz. Ikus.: Kurkuru.: Ardagai, usti. (lepoko): jj *iz.* Ikus.: Ustai (lepoko).

usteide. (uzkurtza): *izond.* Ikus.: Gogaide. I: Gagakide. (gogai): *ŕzond.* **Gogal** bera dutenenganako Laguna.

usteiko. (pikondo): *La.* Ikus.: Piko. j: Auudikoi, zakaile.

USTEKABE. *iz.* Gertu-gabe artzearcn egipena. : Oarkabezko edo uterkaitza danaz txunditurik geratzearen egipena. ^: Aŕiman, atitasun, ezenuste, ez-usteko, itsumustu, otian, uste-baga, ustebage, usteko, zurtaldi. (ez-uste): *iz,* Bene zloa ezagutzcn eztan ez-usteko gertapena. // (asaldura), (begiespen), (beŕitasun), (birloraldi), (erabe), (etxipen), (czlen-ikuste), (oyutza).

ustekabean. (ustckabe): *adond.* Ikus.: Ustegabean. : Ustegabez, ustckabez, ustekabeka, ustckabetan, ustez uste bage, itzetik ortzera.

ustekabeka. (ustekabe): *adond.* Ikus.: Ustekabean. j: Ustekabez,

ustekabekeria. (ezlen-ikuste): *iz.* Ikus.: Uste-gabekeria.

ustekabeleo. (ustekabe): *izond.* ikus.: Ustegabeko.I: Ustekabezko.(ez-uste): *izond.* Berbera.

ustekabez. (ustekabe): *adond.* Ikus.: Ustegabez. : Ustekabean, ustekabeka, ustez uste bage. (ez-uste): *adond.* Ikus.: Ustegabean.

ustekabezia. (ustekabe): iz. Ustekabez ari-izatea.

nstekabezko. (ezlen-ikuste): *iz.* Ez1en-lkustez gertatzea. (ez-uste): *izond.* Ikus.: Ustegabeko. : Ustekabeko.

ustekar€. (adipen): *iz.* **Zerbait** itxarotcaren adipena.

usteke. (ustekabe): *adond.* **Ikus.: Ustekabe. j:** Ezenuste, zurtaldi.

ustekeri. (ustekizun): *ft.* **Argi eztagoen** ustekizuna. ikus.: Ustego. J: **Ustekizun.**

usteketa. (itxaropen): iz. Alpeiik izandako **itxaropena.** ikus.: **Itxaropena. j: ltxarote, ustekida.**

ustekida. (entzipen): *iz. Ikus.:* **Entzipen.** I: **Saŕan:a, ustetasun. (itxaropen): iz. Tkus.: Itxaropen. :** Usteketa, ustekizun.

ustekidatu. (erakotasun): *ad.* ikus.: Egoki-izan.

USTEKIZUN. *ft.* Gauze bat izatezko ta onartzekotzat eukitzearen egipen eta ondorioa. j: Izatezko ta onartzekoa dana. Uste-dalako, ustego, ustekeri. (entzipen): *iz.* **ikus.: Entzipen. Ustetasun. (itxaropen):** *iz.* **Ikus.: Itxaropen. I:** Ustekida. II (ayeru), (egiantz), (egozketa), (iragarpen), (jakintza), (len-ikuste), (siñiskizun), (susmo), (zalantza), (zentzun), (zurikeri).

usteko. (aomen): *ŕzond* **Aomena duena.**

ustekoi. (aŕokeri): *(rand.* Ain dagoena.

ustekof. (itxaropen): *frond.* **Itxaropena** duena. (entzipen): *izond.* **Entzipena duena.**

ustekunde. (ustekizun): iz. Ikus.: **Ustekizun. j: Aburu.**

ustel. (usteldura): *izond.* Ustelduta dagoena. I: Pustel. (joko): *iz.* Jokoan egiten dan utza. (okeŕ); Ẽ *iz.* Azturketa

edo arazo bateau egiten dan okeŕa. (nagi): jj *izond. Ikus.:* Atpeŕ. Axolabage, ustelko.

ustel-arazle. (usteldura): *izond.* Usteltzen duena. Ustel-erazle, usteltzaile.

ustel-aslera. (ortz): *iz.* Txatxaŕaren aslera.

ustel-atera. (etxipen): *ad.* Ikus.: Et dpen. j: Tuŕut.

ustel-aurkako. (usteldura): *izond.* Ikus.: Kutsu-aurkako. I: Kusu-eragozle.

ustel-eman. (ezereztasun): *ad.* Indaf-gabetu. j: Ezereztu.

ustel-erazle. (Usteldura): *izond.* Ikus.: Ustel-arazle, j: Usteltzaile.

ustel-eŕaz. (usteldura): *(sand.* Ikus.: Ustelbera. j: Ustelgai, ustelgaŕi.

ustel-ezin. (usteldura): *izond.* Ikus.: Usteldu-ezin.

ustel-eziña. (usteldura): *iz.* Usteldu ozin-izatea. : Ustelgabetasun, ustelgaiztasun.

ustel-gabeko. (usteldura): *izond.* Usteldu gabe dagoena. j: Ustelge.

ustel-galdu. (usteldura): *ad.* Ikus.: Usteldu. Usandu, kiatu.

ustel-irten. (karkabupen): *ad.* Karkabupen bat gaizki atera. (zula): *ad.* Zula-egin.

ustel-jale. (azkuŕi): *izond.* Usteldutа dagozen gayakjaten dituena. (usteldura); *izond.* Berbera.

ustel-jario. (usteldura): iz. Usteldura irtetzea.

ustel-Iriratsa. (kirats): is. Usteldutа dagoenaren kiratsa.

ustel-laudare. (landare): iz. Usteidutako gayetan azkuŕia aurkitzen dean landarea.

ustel-toki. (usteldura): *is.* Ikus.: Usteldegi. j: Usteltegi, ustelgu.

ustel-une. (usteldura): *iz.* Usteldutа dagoen zatia. ; Usteluna.

ustel-usaidun. (usain): iz. Usteldutа dagoen aragiak ematen duen usaiña. (usteldura): *iz.* Berbera.

ustel-usteldu. (usteldura): ad. Uslcldutа zegoena beiiz usteldu.

ustel-zikin. (usteldura): *izond.* Gustiz usteldutа dagoena.

ustel-zulo. (bra-bide): is. Ustelkeriak botatzeko zaloa. j: Ur-zulo.

ustelaldi. (usteldura); iz. Ikus.: Usteldura. Usteltze.

ustelarazi. (usteldura): *ad.* Usteldu-erazi. Ikus.: Ustelerazi.

ustelbera. (usteldura): *izond.* Usteldu ditekena. j; Ustel-eŕaz, ustelgai, ustelgaŕi, ustelkoi, ustelkoŕ.

usteldasun. (usteldura): *is.* Usteldutа izatea.

usteldegi. (usteldura): *iz.* Usteldura gertatzen dan tokia. j: Ustelgu, usteltegi, ustel-toki.

usteldu. (usteldura): *ad.* Usteldura egin. I: Tote, irotu, kiatu, kinotu, maŕiatu, sokitu, sundatu, tepatu, tustatu, tuztatu, urmindu, uruntzutu, usandu, ustel-galdu, uxteldu, tzustatu, tzustatu.

usteldu-ezin. (usteldura): *izond.* Usteldu ezin ditekena. : UsteLezin, ustelgaitz.

usteldun. (Iegenaŕ): *izond.* Ikus.: Legenardun. I: Legend.

USTELDURA. *is.* Zerbait lardazkatze edo irotzcaren egipena. I: Ekandukeria, gaizkuntza, galdura, galkida, galkeria, galtzekotasun, goasta, mailura, ustetkeria, usteltasun, usteltze, ustelaldi, tzustodura, tzutotasun, zorna. 1! (artzidura), (biuŕikeri), (biuŕitze), (eskugeikeri), (gaizkikuntza), (gaiztasun), (jaustasun), (knife), (kirats), (landare-erizti), (loitasun), (naŕiadura), (umotasun), (zatarkeri), (zurikeri).

usteldutze. (usteldura): iz. Usteldurik dagoena.

ustelerazi. (usteldura): *ad.* Usteldu-erazi. Ikus.: Ustelarazi.

usteleri. (legend): is. Ikus.: Legend'. j: Sorayotasun, usteri.

usteletan. (usteldura): *adond.* Usteltzen egotean.

ustelgabetasun. (usteldura): *is.* Ikus.: Ustel-eziña. j: Ustelgaiztasun.

ustelgal. (usteldura): *izond.* Ikus.: Ustelbera. j: Ustel-eŕaz, ustelgaŕi, ustelkof, ustelkoŕ.

ustelgaitz. (usteldura): izond. Ikus.: Usteldu-ezin, j: Ustel-ezin.

Ustelgaiztasun. (Usteldura): *iz.* Ikus.: Ustel-eziña. I: Ustelgabetasun.

ustelgali. (usteldura): *izond.* Ikus.: Ustelbera. j; Ustel-eŕaz, ustelgai, ustelkoi, ustelkoŕ.

ustelgafitasun. (usteldura): *is.* Usteldu al-izatea. j: Ustelkoitasun, ustelkortasun.

ustelge. (usteldura): *(sand.* Ikus.: Ustel-gabcko.

usteigu. (usteldura): iz. Ikus.: Usteldegi. I: Ustettogi, ustcl-toki.

ustelin. (laspel): *iz.* Usteldutа dagozen galetatik sortzen dan laspela.

ustelkeria. (usteldura): *iz.* Ikus.: Usteldura. Goasta, usteltasun, usteltze. (biuŕitze): is. Ikus.: Biufitze.. Limurikeria, zakafaldi. (koldartasun): *is.* Koldaŕa izatea. (erabetasun): jj Ikus.: Erabetasun. j: Ulikeria. (eraze): (*iz.* Bilduŕa izatea. (nagi): jj iz. Ikus.: Nagikeri, j: Nagipen. (txoskof): Ikus.: Kaŕapotxo. (zorne-jario): is. Berbera, (loitasun): II is. Ikus.: Loitasun. j: Emeriti, zefikeria.

ustelki. (utzaldi): iz. Edozein aberearen gorotza.

ustelkizun. (usteldura): *iz.* Usteltzoko dagoena.

ustelko. (alpeŕaldi): *(sand.* Ikus.: Alpeŕ. Ustel, zajagauzi.

ustelkoi. (usteldura): *izond* Ikus.: Ustelbera. j: Ustelgai, ustcigaŕi, ustelkoŕ.

ustelkoitasun. (usteldura): iz. Ikus.: Ustelgaŕitasun. j: Ustelkortasun.

ustelkof. (usteldura): *izond.* Ikus.; Ustelbera. : Ustelgai, usteigaŕi, ustelkoi.

ustelkortasun. (usteldura): *iz.* Ikus.: Ustelgaŕitasun. 1: Ustelkoitasun.

usteltasun. (usteldura): *iz.* Ikus.: Usteldura. I: Ustelkeria, usteltze, usteldasun, usteltarzun.

usteltegi. (zaboferi): iz. ikus.; Usteldegi. ^: Ustelgu, ustel-toki.

usteltxa. (landare): iz. Askarkaria dan landare bizikoŕa, sendakintzan erabiltzen dana.

usteltzaile. (usteldura): Land. ikus.: Ustel-arazle. ; Ustel-erazle.

usteltze. (usteldura): *iz.* Tkus.: Usteldura. ^: Ustelkeria, usteltasun, ustelaldi, tzustodura.

usteoneko, (entzipen): (sand. Entzipenezkoa dana. j:'Usteonetsu.

usteonetsu, (entzipen): *izond.* ikus.: Usteoneko.

usteoso, (aŕokeri): *izond. Ikus.:* Mo. I: Urgoi. (entzipen): *!sand.* Entzipen osokoa dana.

ustepide. (entzipen): *Is.* Ikus.: Entzipen. {: Ustetasun.

usteragikof. (burutarapen): *izond.* **Burutarapena** eragiteko indafa duena. Ikus.: Usteragile.

usteragile. (burutarapen): *izond.* Burutarapena eragiten duena. Ikus.: Usteragikoŕ.

usteragin. (burutarapen): *ad,* Burutarapena eragin.

usterazo. (ustekizun): *ad.* Aburua-agertzeko eragin.

usteri. (legend): *iz.* Ikus.: Legenaf. Usteleri.

usteridun. (legend): *izond.* Ikus.: Legenardun. I: Legenarsu, usteritun.

usterik gabe. (ustekizun): *adond.* Uste-izan gabe.

usterik gitxiencan. (ustekizun): *adond.* Gutxionik uste ez zanean.

usterik-bako. (ezlen-ikuste): *izond.* Ustekoa etzana.

usterin. (asto): iz. Astoaren gibel-aldea.

usteritegi. (legenaŕ): *iz.* Legenardunak dagozen tokia.

usterita. (Legenaŕ): *ad.* Legenafa jasan.

usteritun. (legenaŕ): *frond. Ikus.:* Legenardun. j: Legenarisu, usteridun.

usterle. (erle): *iz.* Ikus.: Listof. I: Udubio.

usterleuntzi. (erle): fz. Ikus.: Listorkabi. I: Listof-zulo.

ustcf. (umotasun): *izond.* Umotuegi dagoena. (biguntasun): *frond.* ans.: Bigun. Bella. (itsastasun): [j *izond.* Atxikitasunik ez duena.

ustefail. (antoxin): *iz.* Ikus.: Lufonizi.

ustertasun. (itsastasun): *iz.* Atxikitasunik ez izatea.

ustertu. (umotasun): *ad.* Aragiak eta igaliak bigundu ta umotu egin.

ustetasun. (entzipen): *iz.* Ikus.: Entzipen. j: Ustekida, ustekizun, ustepide.

ustetsL (entzipeu): *ad.* Entzipena izan.

ustetsu. (asmamen): *frond.* Usteak asko dauzkana. I: Xotil.

ustetu. (ustekizun): *ad.* Ikus.: Aburua-agertu. I: Uste-izan, uste-ukan.

ustez. (zatantza): *adond.* 1kus.: Bearbada. j: Ausaz. (ustekizun): *adond.* Ustekizunez. I: Dirudienez.

ustez uste bags. (ustekizun): *adond* Ikus.: Ustekabean. Ustekabez.

ustez uste gabean. (ustekizan): *adond.* Guztiz ustegabean. Ikus.: Ustez ustekabe.

ustez ustekabe. (ustekizun): *adond.* Ikus.: Ustez uste gabcan.

ustez-ustern. (ustekizun): *adond.* Uste osoau.

ustezko. (ayeru): *frond.* Ikus.: Ayeruzko.

usteztenian. (ezlen-ikuste): *adond.* Ezlen-ikustean. [: Usiegabeyan.

usti. (ereztun): *fr.* 1kus.: Kurkuru.: Ustei.

ustiagaŕi. (ongaitasun): izond. Ongaitasunezkoa izan ditekena. Ustiatu ditekena.

ustiaketa. (ongaitasun): iz. Zerbaitetik ongaltasuna ateratzea. Ustiatze.

ustiatu. (azpil): *ad.* Ikus.: Bazi. I: Bazitu, ustiau. (ongaitasun): *ad.* Ongaitasun ona atom; edonundik ona dana atera.

ustiatuz. (ongaitasun): *adond.* Ongaitasun ona ateratzean ari-izatea.

ustiatzaile. (ongaitasun); *frond.* Ongaitasun ona ateratzen duena. (azpil): *frond.* Bazitzen duena.

ustiatze. (ongaitasun): *iz.* Ikus.: Ustiaketa. (azpil): iz. Bazitzen dana.

ustiau. (bildura): *ad.* Ikus.: **Bazi.** l: Bazitu, ustiatu, zibizkau.

ustigei. (sarats): iz. Ikus.: Sarats. Tunzia, uxtigei, zarika.

ustlkalazi. (tanpa): *ad.* Oiñakaz tanpak Oman.

ustikata. (tanpa): *iz.* Oiñaz emandako tanpa.

ustiko. (tanpa): *iz. Ikus.:* Ostiko.): Uzku-jauzi, uztarko.

ustin. (ezereztasun): iz. Utza dana.

ustinta. (ur): *iz.* Ur pizkat.

ustlo. (ongaitasun): *adond.* Osorik; ustiatzeaz. Orotatik ustiatzea.

ustkkl. (beitiko): *iz. lies.:* Beitiko. Sabelerengo, uxada, beitikoa daukana.

ustioz. (ongaitasun): *adond.* Ustiatzean ari-izatea.

usto. (oŕi): *iz. liens.:* Oft. Osto.

ustoxaŕ. (abaŕ): iz. Lizaŕ eta mertxikondoaren abafak; legortuta abeltxeeutzat azkuŕia diranak.

ustrail. (antoxin): iz. Ikus.: Antoxin. Antuxin, injame. (upa): *is.* Ikus.: Upa. I: Upel.

ustraku. (ostagizti): *iz.* Ikus.: Ostadaŕ, Ostarku, ustrauku, ustraku.

ustruka. (margo): ŕz. Odeyek artzen duten margo goŕia. (odei): *iz.* Berbera.

ustruku. (ostagizti): *iz.* Ikus.: Ustraku. Ustrauku.

ustuguel. (zagatz): iz Ikus.: Lizaŕ. Erlekutz.

ustuka. (txistu): *adond.* Txistua jotzen ari-izatea.

ustuken. (ustekizun): *ad.* Ikus.: Uste-izan. /: Uste-ukan.

ustun. (ereztun): *iz. Ikus.:* Ereztun. l: Estun.

ustupa-fusula. (txirotasun): *iz.* Txiroaron bide-zofoa.

nstura. (landare): *iz.* Ikus.: Auki. Bigura.

usturl. (landau): *iz.* Ikus.: Lapa. (: Uŕebunisi.

USTUTX. *iz.* Gauss bat edo batzuk kirian gordetzeko egokia dan kutxa edo bilgailua. I: Gauza bat biltzen eta babesten duen edozein bilgailua.: Andel, kaboil, xixko. (ergeltasun): *izond* Ergeia dana. II (biribilkapen), (ikus-leyaŕ), (kutxa), (ontzi), (ontziko), (ofadura), (sortaketa), (xixku), (zizku).

usu. (zome-jario): *iz.* Ikus.: Zorne. I: Osu. (odol): iz. Odolaren gaxura. (Madura): j *izond.* Itxita dagoena. (lastertasun): II *adond.* Lasteŕ xamaŕa. (maiztasun): *adond.* Maiz gertatzen dana. (usteldura): II *iz.* Ustelduta dagoen odola. (utzaldi): ¡ iz. Ikus.: Gaduŕi. Osu, sendel, suaŕ, usi, zukaŕ, zuaf.

usu-andiko. (aŕokeri): *izond.* Aŕo-afea dana.

usu-izkilu. (segada): *iz.* Usoak aŕapaizeko segada.

usu-usiu. (lasterketa): *adond.* Lasteŕ-ibilizen ari-izatea. j: Usu-usia,usu-usua.

usu-usua. (maiztasun): *adond.* Oso safitan ibiltzen ari-izatea.

usuala. (edari-bizi): *iz.* I]es.: Pataŕ. Tots, uxuela.

usubide. (zome jario); *iz.* Ikus.: Sedetx, l: Mira.

usublio. (soñu): is. Ikus.: Susmuŕ. l: Esamesa, uxubilo, zitzimutzika:

usuge. (aŕain): iz. Aragi jangaŕia daukan afain-mota bat.

usun. (antoxin): *is.* Zurezko antoxiña. I: Usul.

usuki. (ausikidura): *ad.* Ikus.: Aginka-egin. j: Usegi, usegin, usigi, usiki, asukitu. (aginkada): *ad.* Berbera.

usukizale. (aginkada): *izond.* Aginkada egiten duena.

usuldzun. (osterakuntza): *iz.* Ostera be egin beaŕ dana.

usukoŕ. (trinkotasun): *izond.* Ubll bat trinkoagoa egiten duena.

usula. (antoxin): *iz.* Ans.: Suit. I: Pedartxo. (ontzi); *iz.* Amid pinta artzen dituen ontzia. Ikus.: Pegaŕ. j: Kankil.

mutt. (aŕ): *is. Ikus.:* Izai.: Izain. (ondo): Iz. Ziza-mota bat.

usun. (ixuritasun): *ad.* Ixuri-egin. (garnu): *is.* Ikus.: Carina. I: Pix.

usurik. (maiztasun): *adond.* Maiztasnnez ari-izatea.

usustagafi. (taŕitadura): *frond.* Tañtadura eragiten duena.

ususta kizun. (taŕitadura): *iz.* Taŕitadura egitekoa dana.

ususta kof (taŕitadura): *izond.* Tañtadura euki dezakena.

ususta mendu. (taŕitadura): iz. Ikus.: **Tañtadura.** I: Taŕitamendu.

ususta tu. (taŕitadura): *ad.* Taŕitadura egin ado eragin. j: Usuztatu.

usu ta sun. (maiztasun): *iz.* Ikus.: Maiztasun. Safitasun. (bildura): *iz.* Usu egotea.

asu to ki. (usa): *1z.* Ikus.: Usategi. I: Urtzotegi.

usu tsu. (zorne jario): *izond.* **Zorne-jarioa** duena. Usuzko.

usu ta. (geikuntza): *ad.* Ikus.: Geitu. I: Goragotu. (maiztasun): *ad.* Nunbait safitan ibiii. (bildura): Il *ad.* Usu egin. (lastertasun): *ad.* Lasteŕago ari-izan.

usu tu-luf. (zed): iz. Ereiña ezeak ebagi ondoren beŕiz birt-ernetzen dan luŕa. Abereentzako bazka ereintzen dan MM.

usu tzaile. (maiztasun): *izond.* Nunbait safitan dabilena.

usu tze. (maiztasun): *iz.* Nunbait saŕitan ibiltzearen egipena.

usu xko. (lastertasun): *adond.* Lasteŕ ari-izatea.

usnyak. (eritasun): *iz.* Giñafeen dardaritzeaz agertzen dan eritasuna.

utuuko. (zorne jario): *izond.* Ikus.: Usutsu.

ut:. (oyutza): *oyu. Tiŕit* adierazteko oyutza. j: Utikan!, uxta!, fut!.

uta. (zeŕi): iz. **Zeñemea. ikus.:** Uto.

utaitzak. (ugati): 12. Ondaŕ-meta. Ikus.: Ondaŕ-meta.

utaxur. (tanta): iz. Lekoreko tanta.

utepalra. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Branka. ^: Itxasgolde, ur-epai.

utepairapea. (itxasontzi): *iz.* Utupairaren beko aldea.

uti. (ugolo): iz. ikus.: Ugolo. I: lnta-gari.

utikant. (oyutza): *oyu.* Ikus.: Ut. I: Utilikan!, uxta!.

utixia. (uraska): iz. Ikus.: Urate. I: Ata ka.

nto. (zed): iz. Ikus.: Zell. I: Kuto. Ikus.: Uta.

utorki. (iturburn): iz. Ikus.: lturburu. I: Iturbegi.

uts. (araztasun): *izond.* Araztasuuezkoa dana.

uts-lrudi. (irudimen): *12.* lrudimenezkaa bakaŕik dana.

uts-utseko. (bakuntasun): *izond.* Bakaŕ, bakaŕik. Ikus.: Utsutsa.

uts-utsik. (izaera): *adond.* Besterik gabe. (bakuntasuu): *izond. Ikus.:* Soilean. Soilik, utsutsa.

uts-zale. (araztasun): *izond.* Araztasuna maite duena.

utsahain. (afaildura): *iz.* Ikus.: Ugef. I: Ugeŕain.

utsean. (izaneza): *adond.* Ezer gabe.

utsegiteak. (zula): *iz.* Zula egin duten egipenak.

utsi. (itsumen): *izond* Ikus.: Itsu. I: Itxu, utsu.

utsi-utsika. (joko): *iz. Ikus.:* Itsuka. I: Utsika, abixonka.

utsigei. (norabide): *iz.* Itsua eroaten duena. (itsumen): *iz.* Berbera.

utsigi. (aginkada): *ad.* Ikus.: Usigi. Usi-egin.

utsik. (araztasun): *adond.* **Araztasunez** ari-izatea.

utsika. (joko): *iz.* ikus.: Abixonka. I: ltsuka, utsi-utsika, utsumandoka.

utsikada. (aginkada): *iz.* **Eltxoen ausikidura.** (ausikidura): *iz.* Ikus.: **Ausikidura. j: Akota.**

utsiki. (aginkada): *ad.* Ikus.: Aginka-egin. I: Usi-egin, utsiki-egin, utsuki.

utsiki-egin. (aginkada): *ad.* Ikus.: Usi-egin. I: Utsiki.

utsikin. (uzkeri): iz. **Uzkerlen mu!tzoa.**

utsu. (itsumen): *izond.* Ikus.: **ltsu. 1: Utsi,** uxule. (itsumen): *izond.* Berbera.

utsu-belaf. (belaŕ): *iz.* Belaŕ-mota bat.

utsueri. (itsumen): *iz.* Itsuen eritasuna. Ikus.: Itsumen. I: Itxumen.

utsugafi. (itsumen): *izond.* Itsutzen duena.

utsugiadu. (itxidura): *ad.* **Itxidura egin. (itxugindura):** *ad.* **Itxugindura egin.**

utsuka. (ikumen): *adond.* Ikus.: Aztaka. Aztaka-aztaka.

utsuko. (itsumen): *izond.* Erdi itsua dana. Ikus.: Erdi-itsu. I: Ertutsu.

utsumandoka. (joko): *iz.* **Ikus.: Abixonka.** Utsika.

utsumandokari. (joko): *izond.* Utsumandoka ari dana.

utsumentarzun. (itsumen): iz. Itsu egotearen egipena. I: Utsumentu.

utsumentu. (itsumen): *iz.* Ikus.: Utsumentarzun.

utsune. (biotz): *iz.* Biotzaren mokola. (urdail): iz. **Urdatlaren** utzunea.

utsunegafi. (uzgune): *izond.* **Uzgune egin** dezakena.

utsunetsu. (makestasun): *izond.* Maketsa dana. I: Utzaldiitsu.

utsnturzun. (itsumen): *iz.* ikus.: Itsutasun. (: ltsutarzun.

utsuts. (itxustasun): *izond.* ikus.: Itxusi. Itxurga, zataf.

utsutsa. (bakuntasun): izond. Ikus.: Uts-utsik, I: Soilik, uts-utseko.

utsutu. (itsumen): *ad.* Ikus.: Itsutu. I: **ltxutu.**

utul. (xigordura): *izond.* Xigortuta dagoena.

utuidu. (xigordura): *ad.* Ikus.: Kizkotatu. I: Xigortu, txiskiltu, xidortu, xilpildu, z!zpildu.

utulune. (xigordura): *iz.* **Xigortuta** dagoen zatia.

ututi. (iturburu): *iz.* Ikus.: ltuŕi. j: Tuŕi, txuŕu.

utuŕi-belaf. (landare): *iz.* **Ikus.: Beŕo. I:** Beŕondo.

utuñ-sorgia. (iturburu): *iz. Ikus.:* Iturburu. I: Utuŕibegi.

utuflaza. (laudare): *iz.* Oŕia Otsa_ belaŕaren oŕiaren antzekoa daukan landarea. Ikus.: Otsa-belaŕ.

utufibegi. (iturburu): *iz.* Ikus.: **Iturburu.** Ituŕbegi, uturbegi, utuŕi-sorgia.

utufiuko. (iturburu): *iz.* Iturburu txikia. I: Utuŕinko.

utuŕu. (iturburu): *iz.* Ikus.: Ituŕi. I: Utufur.

utx. (oyutza): *oyu.* **Oñazea adierazteko oyutza.**

utxa. (kutxa): *iz.* **Zurezko kutxa, estalkia daramala.**

utxa-lapiko. (kutxa): *iz.* **Ikus.: Itsu-lapiko.** I: **Dupin-itsu.**

utxabalda. (kutxa): *iz.* **Kutxa baten batten dagoen baste kutxa** txikiagoa. I: Utxakizket; utxezkilina. (begi): *iz.* Bana-kutxa.]: ltsutila, kutxabalda, kutxatila.

utxagile. (kutxa): *izond.* Kutxak eta ntxak egiten dituena. (langile-kunde): *izond.* Berbera.

utxakizket. (kutxa): *iz.* Ikus.: Utxabalda. I: Utxezkilina.

utxal. (uzgune): *izond.* Ikus.: Uzgune. (: Utzik dagoena.

utxaldu. (uzgune): *ad.* **Uzgune egin.**

utxaratu. (kutxa): *ad.* Utxaetan gorde.

utxe. (itsumen): *izond.* Ikus.: ltsu. I: Itxu.

utxez **kilina. (kutxa):** iz. Ikus.: Utxabaida. Utxakizket.

utxintx. (ausnarlari): *iz.* Ilcus.: Orein. I: Orkaitz.

utxo. (ustekabe): *oya.* **Ustekabea** adierazteko erabiltzen dan oyutza.

utxorigońi. (egazti): iz. Ikus.: Aston. I: Urtxori-gońi.

utxu-mutxuska. (inintzabide): *adond.* Aots apalean mintzatzen ari-izatea.

utxulafi. (txoskań): *iz.* Gorbiztuta ez dagoen txoskufs. Ikus.: Txoskoń. I: Uri, ziro.

utxuńi. (tales): ŕz. Ikus.: Toles. I: Eŕeben, uxudura, uxurda.

ute. (uzgnne): *iz.* Ikus.: Uzgune. I: Ufa. (gabetasun): *iz.* Ikus.: Gaketasun, I: Eŕeitura, utzarte. (uzkeri): II iz. Ikus.: Uzkeri. I: Aletz, utzik. (okof): II 1z. Ikus.: Olceŕ. I: Figa, utzaldi, utzegin, utzegite, utzik. (makestasun): II 12. Ikus.: Makets. I: Opo, utzań, utzik, utzune, utzketa. (ariketa): II *iz.* Irabazpide bateau gaizki ateratzea. I: Utzik. (antzutasun): II *izond.* Ikus.: Antzu. I: Arpel, utzik. (aupatsaldi): II *iz.* Ikus.: Sabel-aize. I: Buzkeŕ, uzak. (lagatze): IJ *ad.* Ikus.: Lagatze. I: Utzi. (al): If *iz.* Etxolak estaitzeko ol mea. I: Utzik.

utz ala bete. (gogaldieza): *adond* Gogaldiezaz ari-izatea. I: Utz edo bete, utz edo kausi.

utz ala putz. (joko): *ft.* Aden jokoa; gauzatxo bat esku bateau izkutatu ta gem esku biak itxita noribait aurkeztu gauza ari nuu ote dagoen igańi dezan. J: Utz ala bete.

eta edo bete. (gisa): *adond.* Edozein eraz, edozein gisaz ari-izatea.

eta eman. (etxipen): *ad.* Etxipenak °gin. I: Utz emon.

utz emon. (etxipen): *ad.* ikus.: Utz eman.

utz-arazie. (uzgune): *izond.* Uzgune eragiten donna. Ikus.: Utz-arazteko.

utz-arazte. (gabetze): *iz.* Tkus.: Gabetze. Pairamendu. (utzarazpen): *ft.* Tkus.: Utzarazpen.

utz-arazteko. (uzgune): izond. Uzgune eragitekoa dana. Ikus.: Utzarazle. (utzarazpen): *ŕzond.* Utzarazpen eragiten duena.

utz-arin. (du): *iz.* Efu txikia. I; Utzarte.

utz-ańain. (ugatz): *iz.* Ugatzetan egiten diran ańaildurak,

utz-arte. (lanarte): *iz.* Lanartean egotearen aldia.

utz-artedun. (lanarte): *izond.* Lanartean dagoena.

utz-aundi. (albi): *izond.* Ao-andi, ańoputza dana.

utz-belaf. (landare): *iz.* lkus.: Akain-belań.

ulz-bete, (nańiokera): *iz.* Zindokuntza ta naflokera.

utz-betcak. (aldizkapcn): *iz.* Aldizkapenak. Thus.: Aldizkapen.

ntz-beteka. (aldi): *adond.* Ikus.: Utzarteka. I: Arteka-marteka.

utz-biutu. (ausiabartza): *ad.* Apurtu, ondatu. I: Utz°miu.

utz-biurtze. (ausiabartza): *iz.* Apurtzea, ondatzea.

utz-egile. (nańiokera): *izond.* Utzak egiten dituena. (zula): *izond.* Safi zeta dagiena. (etxipen): II *izond.* Etxipenez geratzen dana.

utz-egin. (aanzpen): *ad.* Ikus.: Aantzi, I: Aiztu. (egin): *ad.* Ez egin, egin gabe utzi. (lolotasun): II *ad.* Lolotasunean geratu; zerbait egitea utzi, (okeŕ): II *ad* Okeŕ-egin, utzaldi-egin.

utz-emaile. (etxipen): *izond* Etxlpenak egiton dituena.

utz-eragile. (zula): *izond.* Zola eragiten donna.

utz-eragin. (atzipe): *ad.* Ikus.: Atzipetu. I: Tutulikatu, utzeratu. (zula): *ad.* Zulu eragin. I: Utz-erazi.

utz-eragite. (zula): *iz.* Zula eragitca.

utz-eragiteko. (aria): *izond.* Zulu eragiteko dana.

utz-erazi. (zula): *ad.* liras.: Utz-eragin.

utz-eritzl, (ukapen): *ad.* Ikus.: Ukatu. I: Uko-egin.

utz-ezin. (eskiertasun): tzand. Utz-egin ezin dezakena. I: Utz-eziiiezko, ntzik-eziiia.

utz-ezintasun. (eskicrtasun): iz. Ikus.: Utzeziiia.

utz-eziñezko. (eskiertasun): *izond.* Erns.: Utz-czin. I: Utzik-cziña.

utz-ezkof. (eskiertasun): *izond.* Utz-egin ezin dezakena.

utz-gabe. (zindokuntza): *izond.* Utzik eztuena.I: Utzik gabeko, utzbage, utzunegabe. (okeŕ): *izond.* Okeŕik egiten eztuena. (trinkotasun): II *izond.* Trinkoa dana. (eskiertasun): II *adond.* Eskierki ari-izatea.

utz-gabeko.(eskiertasun): *izond.* Eski°rki ari dana. (ogen): *izond.* Ogenik egiten eztuena.

utz-gelditze. (elkargo): *iz.* Ikus.: Opoŕ.

utz-ikusbera, (makestasun): *izond.* Utzak oartzeko *ayefa* duena. I; Utz-ikusle.

utz-ikusle. (makestasun): *izond.* Ikus.: Utz-ikusbera.

utz-ilize. (iltze): iz, Burua laukituta daukan iltzea. I: Utzitze.

utz-irten. (zula): *ad.* Zula-egin.

utz-izan. (geldialdi): *ad.* Eginkizunetan geiditu. (zula): *ad.* Zula-egin.

utz-konkadun. (konkiltasun): *izond.* Txintxin edo domiña bateau, iuoldea *aide* batetik mokolez eta bestetik konkiltasnnez daukana.

utz-mutt, (uzkeri); ŕn. Ikus,: Uzkeri. I: Utzik.

utz-odi. (ixtun): iz. Ikus.: Ixtun. j: Ur-oditza, utz-toki.

utz-omon, (lagatze): *ad.* Ikus.: Utzi. Ulzu.

utz-oudo. (lasta); u. Ikus.: Galtzondo. Estoila.

utz-ontzi. (mintzabide): *izond.* Ikus.: Befitsu. j; Eleja€io.

utz-oragańi. (atsikipen): *iz.* Uzguneren bitartez atsikitu edo oratu dezakena.

utz-told. (ixtun): *iz.* Ikus.; Ixtun. J; Utz-odi.

utza ta putza. (ańokeri): *izond.* Txino ta arm dana.

utzak. (aupatsaldi): *iz.* Sabel-aizeak. I; Buzkeŕak. (lagatze): *ad.* Utzi ezak.

utzak osatu. (zarbeŕiketa): *ad.* Gaizki geratu dana befitu.

utzal. (uzkeri): *iz.* Oso txiroa dan etxea. (ertsidura): *izond.* Ertsituta dagoena. (itzal): II *iz.* lezalpean dagoen tokia.

utzalarazi. (gauzeztasun): *ad.* Gauzeztasunez geratu.

UTZALDI. *iz.* Zerbait uztearen egipena. I: Soin-izaki batek ezabiziak edo gorotzak egoztearen egipena. I; Beerakoa egitea. I: Einkari, azken-burutu, sabel-uzte, uzketa, uztu-aidi. (okeŕ): *iz.* Ezjakiiiez edo gaiztakeriz egindako eŕu edo okerkeria. *I:* Utz, utzegin, okef, otzegite. (lanarte): II *in.* Opońaidia, atsedenaldia, Aldi baterako lana uztea. (ufitasun): II *iz.* Gabeziaren aldia. I: Uŕitasunezko aldia. (etxipen): II *iz.* Ikus.: Etxipen. : Turin, utzopil, ametseŕea. (luŕ): II iz. Luf-anega. (uzgune): II *iz.* Uzgune egitearen egipena. (zoritxań): II *iz.* Makurgunea. (arindura): H *iz.* Lasai-aldia. I; Arindura izatea. II (iñosketa), (irol), (irtera), (kirats), (kondań), (sabel), (soiñizti),(zikintasun).

utzaldigabe. (etxipcn): *adond.* Utz-egin gabe; etxipenik egin gabe.

utzalditsu. (makestasun); *izond.* Tkus.: Utsunetsu.

utzaldura. (atzetasun): *ŕz.* Sunman jaustea.

utzalgañ. (ezereztasun): *izond.* Ezertarako ez data geratzen dana, edo gem ditekena.

utzalkeri. (andikeri): iz. ikus.: Andikeri. Andigo, uzkeri.

utzalketa. (ezereztasun): *iz,* Ezcreztearen egipena.

utzalki. (ezereztasun): *adond.* Ezereztasunez ari-izatea.

utzaltarsun. (naŕiokera): *iz.* Naŕiakeraz izatca. : Utzaltasun.

utzaltasun. (naŕiokera): *iz.* Ikus.: Utzaltarsun.

utzaltu. (atzetasun): *ad.* Atzetasunez geratu.

utzalxago. (legortasun): *izond.* Legortxeagoa dana.

utzarazi. (debcku): *ad.* ikus.: Debeku. j: Debeku-erazi. (lagatze): *ad.* Laga-eragin. : Utzerazi, utzi-erazi, itxiazo. (uzgune): jj *ad.* Utz-eragin. I: Utzerazi.

UTZARAZPEN. *iz.* Izpideen bidez, iritziz aldatzeko cdo xede batetik atzeratzeko, norbait eragitearen egipen eta ondorioa. j: Utz-arazte. Ii (atzeraldi), (eragozpen).

utzaf. (makestasun): *he.* Ikus.: Makets. j; Utz, utzik, utzune. (aitzaki): *iz.* Ekes.: Aitzalci, I: Apuko.

utzarte. (lanarte): *iz.* Ikus.; Lanarte. Aizin. (adioatasun): iz. Ikus.: Adiontasun. j: Eonkitasun. (etenaldi): II *iz.* Ikus.: Etenaldi. j: Etendura. (gabetasun): jj *iz.* Ikus.: Gabetastm. Utz, utzik. (eta): j *he.* This.: Efu. ; Utz-arin. (uzgune): jj iz. Utzik dagaeu tokia.

utzarte-sari, (bizi-sari): *Ie.* Lanartean dagoenaren saria.

utzarteka. (aidi): *adond.* Artcka-marteka. j: Utz-beteka.

utzasgañ. (arbuyo): *izond.* Ikus.: Arbuyagaŕi. j: Uŕuingaŕi, zital.

utzastu. (arbuyo): *ad.* Ikus.: Arbuyatu. I: Uŕuiñatu, utzcm bola.

utzbetatu. (ariketa): *ad.* Ariketaz ari-. izan. j: Utzbete.

utzbete. (ariketa): *ad.* Ikus.: Utzbelatu.

utzdun. (makestasun): *izond.* Makestasuna duena.

utzcan betean be. (gerokotasun): *adond.* Ekes,: Oeroenean. j: Nolanai ere, gem ta gero be. j: Utzean bureau_

utzean buruan. (gerokotasun): *adond.* Ikus.: Utzcan betean be.

utzean eman. (emanketa): *ad.* Uŕurik eman. (uŕutasun); *ad.* Berbera.

utzean eulci. (arbuyo): *ad,* Tkus.: Arbuyatu. j: Utuftatu.

utzean gelditu. (etxipen): *ad.* Etxipenez geratu.

utzean-puntzean, (aukerakeri): *adond.* Ziorik gabe ad-izatea.

utzegin. (oket): *iz.* Ikus.: Utz, j: Utzaldi, utzegite.

utzegin-arazi. (salakuntza): *ad.* Salakuntza egin.

utzegin-gaitz. (naŕiokera): *izond.* Nafiokeraz ari czin ditckena.

utzeginkof. (okef): *izond.* Okef-egin dezakena.

utzeginkortasun. (oket): ŕe. Okef-egin al-izatea.

utzegintsu. (okeŕ): *izond.* Okefez beterik dagoena.

utzegiña, (oket): iz, Okef egiña.

utzegiñaz. (okef): *adond.* Okef ad-izalea.

utzegiñezko.(arduragabetasun): *izond.* Laxotasunez *ari* dana.

utzegite. (okeŕ): *iz.* ikus.: Utz. : Utzaldi, utzegin, utzik.

utzeikot. (erbaltasun): *izond.* Zerbait egin beat danean utz-egiten deems.

utzemate. (maŕo): *ŕe.* Etxipenak egitea.

utzera bota. (arbuyo): *ad.* Ikua.: Arbuyatu. j: Utzastu.

utzeratu. (ausiabartza): *ad.* Ikus.: Utz-biurtu. (atzipe): *ad.* Ekes.: Atzipetu. Utz-cragin.

ulzerazi. (gabetze): *ad.* Gabetu-eragin. (lagatze): *ad.* Ikus.: Utzarazi. j: Utzi-erazi, utzirazi.

UTZEILAZPEN. *iz.* Noribait zetbait kentzea. j: Norbait bete lanbidetik edo agintzatik aldentzearen egipen eta ondorioa. I: Erauzte. ll (aldenagut), (astanpen), (berezkuntza), (ezereztasun), (eztasun), (gabetze), (iraizketa), (katte), (kentze), (lanbide), (tifit).

utzetan. (bakartasun): *adond* Ikus.: Bakafik.

utzetik egite. (egin): *iz.* Ulzetik egitea, soŕeraztea.

utzetsi. (utziera): *ad.* Rms.: Utziera Utzitze, utzi etsi, utzikatu.

utzez. (uŕutasun): *adond.* Uŕurik ari-izatea.

utze^{g}in. (lagatze): *izond.* Utzi ezin ditekena. I: Utzi-ezin, utzi-eziñezko.

utzezbia. (eskiertasun): iz. Utz-egin ezin izatea. j: Utz-ezintasun.

utzezko. (okeŕ): *Load.* Okefekoa dana. (uŕulasun): *izond.* Uŕurik artu edo emalen dana.

utzgiukof. (cola): *brard.* Zula egin dezakcna.

utzgune. (mokol): *iz.* Ikus.: Mokol. Uzgune, utzune. (konkiltasun): *iz.* Ikus.: Konkiltasun. j: Utzune.

utzi. (lagatze): *ad.* Laga-egin. I: Laga, laja, lajatu, lajau, itzi, jutzi, utzitze, utzu, utxi, utxin, utz-otnan, txatxa, lagatu, zapuztu, eutzi. (auzupen): *ad.* Auzupena egin. : Utzu. (utziera): II *ad.* Ikus,: Utziera, j; Utziera egin, utzu. *(tit it): II ad.* Bere emazteari tifit egin.

utzi-erazi. (lagatze); *ad.* Ikus.: Utzarazi. l: Utzerazi, itxiazo. (iraizketa): *ad.* Ikus.; Traitzi, j: Kasatu. (eragozpen): *ad.* Ikus.: Eragotzi. j: Poxelatu.

utzi-ezin. (ezinbestetasun): *izond.* Elburuen baterako beaŕa dana. I: Lagatzeko edo aldezkatzeko eziña dana. (beaŕ): *frond.* Beafezkoa dana. (lagatze): II *izond. Jima.:* Utzezin. j: Utzi-eziñezko.

utzi-eziñczko. (lagatze): *izond.* Ikus.: Utzezin. j: Utzi-ezin, utzi-eziñeko.

utzialdi neurtua. (neuŕitasun): *iz.* Galeetan aldizkako neufitasuna.

utzidura. (arduragabetasun): iz. Ikus.: Laxotasun. ; Utzite.

UTZIERA. fz. Notin edo gauza bat uztea, galestearen egipen eta ondorioa. I: Bizi izkutuetan Yainkoa'ri arimaren eskeintza osoa. j; Efezkeri, galespen, itxitasun, uko, utzi, utzikeria, utzitze, utzetsi, uzketa, uzkuude. 11 (abialdi), (arbuyo), (arduragabetasun), (atzeraldi), (ayergatasun), (bakartasun), (berezkuntza), (eŕi-uŕitze), (eziña), (ezpetetasun), (iges), (kalte), (koldartasun), (kuma), (lagatze), (umezurtz), (efunde), (zaingo), (znritxat).

utzieste. (lagatze): he. Lagatzearen egipena.

utzietsi. (utziera): *ad.* Ikus.: Utzetsi. I: Utzitze, utzikatu.

utzigafi. (auzupen): *izond.* Auzupenezkoa dana. (lagatze): *izond.* Laga ditckena. (emate): jj *izond.* Eman ditekena.

utzik. (uzgune): *izond. Ikus.:* Uzgune. Uzgune egotea. (gabetasun): *iz.* Ikus.: Gabetasun. j: Utzarte. (uzkeri): *frond. ikus.:* Uzkeri. I: Utz, utz-mutz. (oket): jj ŕz. Ikus.: Utz. j; Utzegite. (makestasun): jj *iz.* Thus.: Utz. 1: Utzaŕ. (ariketa): II *ŕz.* Ikus.: Utz. (antzutasun): II *izond* Ikus.: Antzu. I: Utz. (ot): ji *iz.* Ikas.: Utz.

utzik-eziña. (obekuntza): *izond.* Ikus.: Utz-ezin. j; Utz-eziñezko. (eskiertasun): *frond.* Berbera.

utzik-gabeko. (zindokuntza): *izond.* Ikus.: Utz-gabe. I: Utzunegabe. (eŕugabetasun): *izond.* Efurik eztuena.

ntzika. (etenaldi): *adond.* Etenaldfka ari-izatea.

utzikatu. (utziera): *ad.* Ikus.: Utzetsi. Utzietsi, utzitze.

utzikeria. (utziera): iz. Ikus.: Ajola-gabe. Ulziera. I; Eŕezkeri, utzitze, uzkunde. (losintxa): *iz.* Ikus.: Leunketa. {: Pereku. (arduragabetasun): *iz.* Ikus.: Arduragabetasun. I: Antsigabekeria, utzitasun. (lolotasun): *iz.* Lolotasuuean geratzea, utziketa. (aanzpen): *iz* Aanzpenaren egipena. ^: Utzilasun.

utziketa. (lolotasun): fz. Ikus.: Utzikeria.

utzikin. (kondaŕ): iz. Ikus.: Kondaf.; Biluzkin, utzikondo, zabuŕ, zakin.

utzikizun. (lagatze): *iz.* Uztekoa dana.

utzikoitu. (margo): *ad. Ikus.:* Pikardatu. ^: Pikardinatu.

utzikondo. (kondaŕ): *iz.* Ikus.: Kondaf. I: Utzikin, txitxapuŕ.

utzio. (abeltegi): iz. Idien aska. !: Utxio.

atzitasnn. (aanzpen): *iz.* Ikus.: Utzikeria. (arduragabetasun): *iz.* Berbera. I: Antsigabekeria. (alpeŕaldi): *iz,* Ikus.: Alpefaldi. Alfertasun, zantzailkeria. (utziera): ikus.; Ajola-gabe. I: Utziera.

utzite. (arduragabetasun): *iz.* Ikus.: Laxotasun. j: Sogortasun, utzidura.

utziteko. (lagatze): *izond.* Lagatzekoa dana.

utzitu. (uzgune): ad. Uzgunea egin. Utztu. (erdialdi): *ad.* Erdialdia egin. (joko): II *ad.* Jokuan guzia galdu.

utzitze. (iltze): iz. Ikus.: Utz-Iltze. (utziera): iz. Ikus.: Utziera. I: Uzketa, uzkunde, utzikeria, utzetsi, utzietsi, utzikatu. (lagaize): *iz.* Ikus.: Lagatze. Utzi, utzu.

utzkeria. (nabarmentasun): iz. ikus.: Nabarmentasun. ; Gisagabekeria.

utzketa. (ntakestasun): *iz.* Ikus.: Utz. I: Utzune.

utziarl. (nicer'): *frond.* Okef egiten duena.

utzontzf. (aupatsaldi): *izond.* Ikus.: Puzkarti. I: Pnzkerti.

utzapil. (etxipen): *iz.* Ikus.: Etxipen. Utzaldi. (iseka): *fr.* Ikus.: leeks. I: Naka.

utztatu. (afangura): *ad.* Ikus.: Alderatu.

utztu, (uzgune): *ad.* Ikus.: Utzitu.

utzu. (lagatze): *ad.* Ikus.: Utzi. j; Utzitze, utz-omon. (auzupen): *ad.* Auzupena egin. : Utzi. (utziera): II *ad.* Utziera egin. I: Utzi.

utzul-unguratu. (aldaera): *ad.* Joan eta etofi.

utzul-unguru. (sayesknntza): *is.* Ikus.: inguru-rmnguru.: Itzul-inguru.

utzul-unguruka. (birunda): *adond.* Ikus.: Utzuligaintika. j: Utzulukaka, utzuluka-zaiukuka.

utzulerazi. (itzulaldi): *ad.* Itzuli-eragin.

utzuli. (itzulaldi): *ad.* floss.: Itzuli. Aŕutzuli. (biurketa): *ad.* Ikus.: Biurtu.; Jabelaadi. (jarkipen): II *ad.* Jarkipena egin.

utzuligainkatu. (gainberadura): *ad.* I us.: Utzulikatu.

utzuligainti. (gainberadura): *iz.* Utzulikatzearen egipena.

utzuligaintika. (birunda): *adond.* Birundaka ari-izatea. Utzulukaka, ntzuluka-zainkuka,utzul-unguruka.

utzuligaiutikatu. (birunda): *ad.* Birundak egin.

utzulikatu. (gainberadura): *ad.* Gainberadura egin. j: Utzuligainkatu.

utzulipurdi. (birunda): iz. Ikus.: Birunda. Jaustean ematen dan birunda.

utzulipurdika. (birunda): *adond.* Jaustean birundak egiten ari-izatea.

nizultu. (mingaztasun): *ad.* Esnea mingaztu. Ikus.: Mingaztu.

utzultze. (birunda): *iz.* Jaustean birundak egitea.

utzuluka. (erorkera): *adond.* Erorkeraetan ari-izatea. (bofoka): *adond.* Luferatzeko bofokan ari-izatea.

utzuluka-zainkuka. (birunda): *adond.* Ikus.: Utzuligaintiko. j: Utzulukaka, utzul-unguruka.

utzulukaka. (birunda): *adond.* Ikus.: Utzuligaintika. j: Utzuluka-zainkuka, utzul-unguruka.

utzuluuguru egin. (aldaera): *ad.* Joan-etoŕiak egin.

utzun. (uzgune): *iz.* Ikus.; Uzgune. I: Utzune, zitol.

utzundafa. (latsun): fz. Ur batzuek uzten duten latsunezko ezarpena.

utzundu. (gari): *ad.* Gariari galburua kendu.

utzune. (konkiltasun): *iz.* I us.: Konkiltasuu. I: Uzzgune. (ararte): *iz.* Ararte txikia. Ikus.: Ararte. (uzgune): iz. ikus.: Uzgune. j; Utzgune, utzun, zisku. (mokol): jj *fr.* Ikus.: Moko1. Utzgune, xoloŕ. (makestasun): Ikus.: Utz. j: Utzaŕ, utzketa.

utzune-gabeko. (iraupen): *izond.* Eten gabe jafaitzen dana.

ntzunegabe. (zindokuntza): *izond.* Ems.: Utz-gabe. I: Utzik-gabeko.

utzuf. (ogi): *is,* Ikus,; Ogi-kozkof, I: Ogi-kuzkuŕ, utsuf. (: Ogiaren zati gogofa. (azkuŕi): fz. Mota guziko azkufia.

on. (afokeri): *is.* Ikus.: Afokeri. Uandidura.

uubi. (ants): fz. Deadaŕ unkigafia.

nui. (aots): *iz.* Giza-iŕintzia.

truingo. (lapuŕeta): *iz.* Lapufetaren egipena.

uuinkerfa. (lapuŕeta): *iz.* Ikus.: Lapufeta. I: Uuintza.

uuintza. (lapuŕeta): *fr.* Ikus.: Lapufeta. Uuinkeria.

truth'. (lapuŕeta): *izond.* Ikus.: Lanni. j: Ooin.

uuka. (gaitzespen): *adond.* Gaitzespena adierazteko, txistuka ta deadarka ari-izatea. I: Uukada, uukaketa, uukaldi, uukatu, uuketa.

uukada. (gaitzespen): *adond.* Ikus.: Unka. I: Uukaketa, uukaidi, uukatu, uuketa.

uukaketa. (gaitzespen): *fr.* Gaitzespena adierazteko, txistuka ta deadarka ari-izatearen egipena. Ikus.: Uuke. I: Uukada, uukaldi, uukatu, uuketa.

uukaldi. (gaitzespen): iz. Ikus.: Uukaketa. I: Uuka, uukada, uukatu, uuketa.

unkatu. (gaitzespen): *ad.* Gaitzespena adierazteko, txistuka ta deadarka ari-izan. Ikus.: Uuka. I: Uukada, uukaketa, uukaldi, uuketa.

uuketa. (gaitzespen): fz. Ikus.: Uukaketa. Ikus.: links. Uukada, uukaldi, nukatu.

uulgi. (tximista): *iz. Ikus.:* Txiinista. I: OiiFaztaŕi, casts.

uulf. (aots): iz. Ikus.: Urubi. j: Uruzi, uuri.

nunbe. (murgiltze): *iz.* Ikus.: Murgiltze. ^: Urperatze.

nur. (ur): iz. Ikus.: Ur. j: Uncle.

nuralu. (zezen-legetasun): *izond.* Zuzen-legetasunaz ari dana.

uuri. (inks); *iz,* Zakufaren oñazezko inka unkigaŕia. (aots): *iz.* Ikus.: Urubi. Uuli.

mirk egin. (aots): *ad.* Urubia egin.

uuriaka. (ants): *adond.* brisk egiten ari-izatea. Ikus.: Urubiaka.

nutI. (arbuyo); *oyu.* Arbuyoa adierazteko oyutza.

uuten. (ari): *adond.* Ikus: Iruten. Urutan, uruten.

ux1. (aots): *iz.* Oloak uxatzeko aotsa. Ikus.: Uxa!.

ux-egin. (iges): *ad.* Titus.: iges-egin. Iestu. (eraso-aldi): *ad.* Ikus.: Buŕustu. l: Jotera-egin.

uxa!. (ants): *in.* Egaztiak uxatzeko aotsa. Ikus.: Ux!.

nxa-eiza. (eiza): iz. Uxaketa-eiza. I: Uxaldi, uxa-iize.

uxa-luma. (usa): *in.* Usotxoaren Iuma.

uxada. (eraso-aldi): iz. Ikus.: Eraso-aldi. ^: Oldaŕaldi. (taŕitadura): *in.* Ikus.: Taŕitadura. I: Naŕitadura. (beitiko): (^ *in.* Ikus.: Battik°. I: Uxara, ustioi. (lastertasun): II iz. Ikus.: Abiadura. Arintza.

uxadaka. (eraso-aldi): *adond.* Oldaŕaldiz ari-izatea.

uxadari. (eraso-aldi): *izond.* Eraso-aldia egiten duena. Ikus.: Uxakoŕ.

uxadatu. (beitiko): *ad.* Beitikoa izan. E: Ikus.: Sabeldu. I: Sabeltu, uxaratu.

uxadatu. (zikintasun): *ad.* Zokoak zikindu.

uxaden. (aŕ): *iz.* Ikus.: Izai. Izain, uxadan, uxaran.

nxagara. (ezpetetasun): *izond.* Zifibuŕuzkoa dana.

uxagafi.(aŕangura): *izond.* Alderatu ditekena.

uxagera. (mukerkeri): *izond.* Ikus.: Alecto. l: Mukef, uxarka.

uxai. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Usin. I: Usai.

uxaka. (erabe): *izond.* Ikus.: Izukof. E: lzupera. (nabarmentasun): *izond.* Aziera txata duena.

uxakaitz. (uzutasun): *izond.* Uzua dana. (aldakura): *izond.* Aldakuraz ari dana.

uaketa. (mitxeleta): *in.* Ikus.: Mitxeleta. Sorgin-oilo.

uxakof. (eraso-aldi): *izond.* Erasolzeko gerturik dagoena. Ikus.: Uxadari.

uxokume. (uso): *ft.* Ikus.: Usakuma. j: Usakume, uxokume.

uxakuf. (zakurf: iz. Ikus.: Ur-txakuŕ. I: Ur-zakuŕ.

'tan]. (bustialdi): *izond.* Blai-blai eginda dagoena. I: Uxaldu, uxel, uxeldu.

uxalapa. (aŕ): iz. Ikus.: Af. j: Artzantaŕ.

uxalapatsu. (aŕ): *izond.* Uxalapaz belerik dagoena.

uxalde. (aldakcta): iz. lkus.: Aldaketa. !: Aldatzea.

uxaddi. (gar): *iz.* Su baten gaŕak ematen dituen ikara ta poza. (eiza): *in.* Ikus,: Uxa-eiza.

uxaldu. (iges): *ad.* Ikus.: Ixitu. I : Ixotu, matt,. (bustialdi): *ad.* Ikus.: Uxal. j: Uxel, uxeldu. (zimeldura): II *ad.* Ikus.: Zimeldu.

uxalgafi. (zimeldura): *izond.* Zimeldu ditekena. I: Uxalkoi, uxalkof.

uxalkai. (zimeldura): *izond.* Ikus.: Uxalgaŕi. I: Uxalkoŕ,

uxaltasun. (zimeldura): *iz.* Ikus.: Zimeldura. j: Zimeltasun.

uxaltze. (zimeldura): iz. Zimeltzearen egipena.

uxaudu. (zigot): *ad.* Zigofa eman. Zigortu.

uxapal. (egazti): *iz.* Urzapal txikia. Ikus.: Urzapal.

uxara. (beitiko): *iz.* ikus.: Beitiko; txalai buruz esaten da; idoiz notiñai buruz. l: Uxada.

uxaratu. (beitiko): *ad.* Beitikoa izan. Ikus.: Sabeldu. j: Uxadatu.

uxarka. (ezpain): *adond.* Musurkatzen ari-izatea. I: Uxarkaŕean, uxaŕean, uxaŕez. (mukerkeri): *izond.* Ikus.: Mukeŕ. I: Uxagera.

uxarkaldi. (ezpain): iz. Uxarka ari-izatearen aldia.

uxarkari. (zefi): iz. Musurkatzen ari dan zefra edo basurdea.

uxarkafean. (uxarkaŕean): *adond.* Ikus.: Uxarka. I: Uxaŕean, uxaŕez.

uxarkatu. (ezpain): *ad.* Ikus.: Musturtu. I: Musurkatu, uxartu.

uxafe. (ezpain): *in.* Uxartzearen egipena.

uxafean. (ezpain): *adond.* Ikus.: Uxarka. I: Uxarkaŕean, uxaŕez.

uxaŕez. (ezpain): *adond.* Ikus.: Uxarka. Uxarkaŕean,uxafean.

uxartu. (birunda): *ad.* Lufean erorita birundak egin. Uxkaildu, uxkaldu. (ezpain): *ad.* Ikus.: Musturtu. (: Uxarkatu.

uxategi. (lizunkeritza): iz. Emakume galduen etxea.

uxatu. (iges): *ad.* Ikus.: Ixitu. I: Uxaldu, igestaldu, izaarazo, oiltu, ufistau, ixaasi. (eralketa): *ad.* Txindia eralgi.

uxatzalle. (iges): *izond.* Uxatzen duena. (eiza): *izond.* Uxaketan ari dana.

sue. (ankerkeri): *izond.* Ankefa dana. Ikus.: Ankeŕ. Eŕukaitz.

uxerl. (oyutza): *oyu.* Gaiztoal, gaizto ori!

uxel. (bustialdi): *izond.* Ikus.: Uxal. I: Uxaldu.

uxeldu. (bustialdi): *ad.* Ikus.: Uxal. I: Uxaldu.

uxera. (eyeraldi): *iz.* Ikus.: Urate. I: Ugate, uxeta.

uxeta. (eyeraldi): *iz.* Ikus.: Urate. Uxera.

uxetu. (jazarpen): *ad.* Ikus.: Jazartu. Jazaŕi.

uxi. (asafe): *in.* Ikus.: Aŕamuskada. I: Mutuskada, zitzipitzika.

uxia. (gura): *in.* li us.: Cure. I: Nayari. (aitzaki): iz. Ikus.: Aitzaki. I: Apuko, txutxu.

aide. (negaŕ): *iz.* lkus.: Negaŕ-murtzuri. ^: Negaŕ-zotin. (isun): *iz.* Ikus.: Isnn. Peka.

uxindu. (isun): *ad.* ikus.: Isundu.: Ixundu.

uxinga. (negaŕ): *adond.* Negaŕ-zotinka ari-izatea.

uxka. (zati): *iz.* Zatitxoa.

ukaildu. (birunda): *ad.* Ikus.: Uxartu. I: Uxkaldu.

uxkeri. (uzkeri): *iz.* Uzkeritxoa; ezertxo ere ez dana.

uxkef. (aupatsaldi): iz. Ikus.: Puzkaŕ. I: Puzkef.

uxkiiiaxe. (egazti): iz. liras.: Belatxinga. I: Ozkiñaxo.

uxkurka. (ertsidura): *adond.* Ertsidura egiten ari-izatea.

uxkuf. (erabe): *izond.* Ikus.: Beldurkof. Beldurti. (bakarlasun): *izond.* Bakartasuna malts duena.

uxkufume. (anal): iz. Anayen gazteena.

uxkurtu. (ertsidura): *ad.* Burua edo beste soin-atala makurtu.

uxo. (ants): *iz.* Abereak geldi-erazteko aotsa. (iges): *izond.* Uxatzen dana.

uxobilo. (soda): *iz.* Ots iluna.

nicks. (uzutasun): *izond. Ikus.:* Uzu. I: Oil.

uxola. (uralde): *in.* Ikus.: Uralde. j: Ur-angel, ibaikada.

uxorigoŕl. (egazti): iz. Urtan ari-izalen dan egaztia, moko ta ankak gaŕiak dauzkana.

uxotxo. (usa): ***iz.*** Use txikia.

uxoxo. (Ixori): *in.* Ur ondoan bizi dan zozoa.

uxta!. (oyutza): *oyu.* Ikus.: Ut!. I: Utikan!,

uxtada. (crabs): *iz.* ikus.: Inn. j: Izualdura.

uxtai. (ereztun): *in.* Bigita txikia. Ikus.: Bigita. (ustaitxo): *in. Ikus.:* **Ustaitxa.** l: Zirzilu. (uztai): li ŕz. Uztai baten azpiko gupiera txikia dana.

uxtaka. (snubs): izond. lzututa dagoena.

uxtarin. (abere-tresnak): *iz.* Aztalugal txikia. Ikus.: Aztalugai.

uxtaŕ. (aragi): *iz.* Biguna dan aragia. Uxteŕ.

uxtafi. (uztaŕi); *iz.* Uztafr txikia.

utatu. (iges): *ad.* igcs-eragin. Ikus.: Uxutu. I: Uza, uzatu.

uxteldu. (usteldura): *ad.* Ikus.: Usteldu. ^: Unnindu.

uxtergafi. (biguntasun): *izond.* Bigundu ditckcna.

uxterin. (abere-tresnak): *iz.* Zaltokiaren atzean ipintzcn dan bnrurdiñoa, pardela cramateko.

uxterki. (eŕeztasun): *adond.* Efaztasunez ari-izatea.

uxtef. (auskortasun): izond, Apurtu ditekena. (biguntasun): *frond.* Ikus.: Bigun. l: Biguin. (itsastasun): II *frond.* Itsastasunik ez duena.

uxteŕazi. (biguntasun): *ad.* Uxtertu-eragin.

uxtertasun. (biguntasun): *iz.* Ikus.: Biguntasun. j: Bclaxkakeria.

uxtertu. (biguntasun): *ad.* Aragia bigundu.

uxtertzale. (biguntasun): *izond.* Biguntzen duena.

uxtertze. (biguntasun): iz. Biguntzea.

uxtiatu. (uzgune): *ad.* Zearo ustu. Ikus.: Ustu. j: Uxturatu.

uxtigei. (sarats): *iz.* Ikus.: Sarats. Ustigei.

uxtio. (kondarf: *adond.* Kondafak utzi gabc.

uxtu. (cresgalu): *iz.* Soñu miña atcratzen dacu txilibitua. ikus.: Buŕun. j: Uxtula, uxtulu. (txistu): *iz.* Ikus.: Txistu. j: Fistu, txuxtu. (tastertasun): jí *iz.* Ikus.: Abiadura. I: Arintza, ziztu.

axtu-belaf. (do): *iz.* Basoko oloa.

uxtu-egin. (txistu): *ad.* Txistu-egin. j: Uxtukatu.

uxtukari. (txistu): *izond.* Txistua egiten duena. j: Uxtulari.

uxtukatu. (txistu): *ad.* Thus.: Uxtu-egin. j: Txistu-egin.

uxtula. (eresgalu): *iz.* Ikus.: Uxtu. j; Bufun, uxtulu.

uxtukari. (txistu): *izond.* ikus.: Uxtakari.

uxtulatu. (ants): *ad.* Abestean mintzoia egin, txoriek dagiten bezela.

uxtulu. (eresgalu): *iz.* Ikus.: Uxtu. Uxtula.

uxtun. (kate): *is.* Ikus.: Estun. {: Extun.

uxturatu. (uzgune); *ad.* Pots.: Uxtiatu.

uxturo. (uzgune): iz. Uxtiatzearen egipena.

uxtutsu. (lastertasun): *izond.* Abiaduraz ari dana.

uxtuz. (laburtasun): *adond.* Ikus.: Bereala. j: Berealaxe.

uxu. (uzutasun): *izond. Ikus,:* Ezgaitz. Ezigaitz, ezigaizto, czikaitz, uzi. (ants): *iz.* Oloak uxatzeko aotsa. (anenen-aldi): *iz.* Anemen-aldian ad dana.

uxu-muxuka. (mintzabide): *adond.* Ikus.: Uxuka-muxuka. : Uxuluka-muxuluka, txintaminta.

uxuaxa. (nabarmenkeri): Nabarmcnkerizko erabakia. j: Uxubaxa.

uxuaxa. (gogaketa): *izond.* Gogaketarik egin gabc ari dana.

uxubaxa. (nabarmenkeri): *is.* Ikus.: Uxuaŕa.

uxubaxa ihiu . (gura): *ad.* Leyaz ari-izan.

uxubllo. (soffit): *iz.* Ikus.: Susmuŕ. I: Usubilo.

uxudura. (Toles): *iz.* Ikus.: Toles. Utxuŕd, uxurda.

uxuela. (cdari-bizi): iz. Ikus.: Pataŕ. j: Usuala.

uxueladuu. (edari-bizi): *izond* Uxuela daukana.

uxuelaglle. (edari-bizi): *frond.* Uxuela egiten duena.

uxuelagintza. (edari-bizi): *iz.* Uxuela egiten duen langintza.

uxuka-muxuka. (mintzabide): *adond.* Aapekaz miutzatzen ari-izatea. Uxuluka-muxuluka, uxu-muxuka, teintaminta,

uxula. (iz-adaŕ): *iz.* Ikus.: Iz-adaŕ. {: Ur-silo, itxas-kolko.

uxuldu. (bustialdi): *ad.* Ikus.: Talatu.

uxule. (itsumen): *izond.* Ikus.: Hsu. j: Utsu.

uxuluka-muxuluka. (mintzabide): *adond.* Ikus.: Uxuka-muxuka. j: Uxu-muxuka.

uxumuxu-bako. (zentzutasun): *izond.* Zentzunduna *dana.*

uxurda. (toles): *iz.* Ikus.: Uxudura.

uxuri. (garnu): *iz.* Titus.: Garnu; bates ere abereen garnua. I: Pis, pix, piz, biz, ur xuri.

uxuf. (ileondo): *izond.* Kiskuŕcz beteta dagoen ulea. I: Ikus.: Kiska.

uxurtu. (toles): *ad.* Tolesak egin.

uxuti. (arabe): *frond.* Izugaŕia dana.

uxutu. (iges): *ad.* Egaztiai iges-eragin. Ikus.: Uxtatu, uza.

uxuxu. (egazti): *iz.* Itxasoko dos. Antxeta beltza hula*, zuria duena. Ikus.: Antxeta. j: Gabai, uxuxo.

uya. (zirikaldi): *iz.* Zakuŕ bat zirikatzea.

uya fm. (ants): *iz.* Artzañek erabiltzen duten aotsa.

uyadun. (lugui): *izond.* Luguya daukana.

uyagafi. (zirikaldi): *izond.* Zirikatzukoa dana. j: Uyatzeko.

uyal. (ibai): *iz.* Uyol-ura. I: Usal.

uyari. (ari): *iz.* Oskigileak erabiltzen duten aria.

uyatu. (zirikaldi): *ad.* Ikus.: Zirikatu. Sistatu, zistatu, ziukatu, uyakatu.

uyatzeko. (zirikaldi): *frond.* Ems.: Uyagafi.

uyel. (unable): *iz.* Ikus.: Uralde. Ugalde.

uyel-odi. (irazte): *iz.* iraztca egiteko odia.

uyel-tnki. (bustialdi): *is.* Bustitzeko tokia.

uyeldu. (bustialdi): *ad.* Zearo busti. j: Uyeldu, xipatu, zuzindu.

uyeldura. (bustialdi): *is.* Zearo bustitzea.

uyelgafi. (bustialdi): *izond.* Uyeldu ditekena.

uyelgura. (irazte): *iz.* Trazte al-izatca.

uyelkoŕ. (irazte): *izond.* Irazte egin ditekena.

uyelte. (ibai): *iz.* Uyolezko urak.

uyeltze. (bustialdi): *iz.* Mts.: Ugase. I: Uyeldu.

uyo. (ants): *is.* Mutil gazteen deadaŕa.

uyol. (ibai): *is.* 7auzkoŕa dan uraren or-Iasteŕa edo uraldea. I: Ur-abdia. Ugoldea, eŕobi, euditufi, ualde, uaŕ, uatc, uausin, uasin, uazte, udol, uycic, uol, uolde, uraitz, ur-bolada, urgaitz, uri-labasi, uriol, ur-isola, tufuteria, turubi, urol, ur-soberna, €olde, xiripa, zuŕuxta.

uyolezko. (uralde): iz. Ur-aindo oso aundia. j: Ujal, ujel, ujol, ujolde.

uyu. (ants): *iz.* Ikus,; Deadaf. I: Oulgu, uju, ujui, utizkia, txaminara.

uyuldu. (bustia€di): *ad.* Guztiz bustita geratu. j: Uyeldu, xipatu.

uyulu. (inka): *iz.* Enka adierazten duen atsartze sakona.

uza. (igas): *ad.* Ikus.: Uxtatu. j; Uxutu, uzatu.

uzaba. (otseinketa): *iz. Ikus.:* Ugazaba. Tutxulo. (jauniraskundc): *iz.* Ikus.: Jaun. I: Yeun, yaun, xaun.

uzabal. (ibai): az. Ikus.: Ibi. I: Ubi, urzabal.

uzabala. (same): *iz.* Ikus.: Uazabala. Ugazabala.

uzabandra. (otseinketa): iz. Ugazabaemea.

uzabarki, (eŕetxin): *iz.* Atsonezko zerki, saŕastadaz zugatz batzuetatik, ubil lodi xamaf eta gardeneraz, ateratzen dana.

uzaita. (aita): iz. Ikus.: Aitaorde. I; Aitorde, ugazaita.

uzalaba. (same): iz. ikus.: Ugazalaba. Bats.: Ugascme.

uzama. (aita): is. Ikus.: Uazama. I: Ugazama.

uzan. (aŕ): iz. Ius.: Itxain, I: Izain, man, zizai.

uzara. (iletak): *is.* Ikus.: Ileun, j: II-miise.

uzarka. (uzutasun): *izond.* Gaizki azita tu uzua dana.

uzarkatu. (mutirikeri): *ad.* Mutirikeriz ari-izan,

uzafen. (antura): *iz.* Latuaren gañeko antura, orban gofietaz agertzen dana. (taŕa): *is.* Berbera.

uzatu. (iges): *ad.* Ikus.: Uxtatu. I: Uza.

uzearle. (atzipen): *iz.* Atzitzca.

uzein, (atsaldi): *iz.* Ikus.: Usin. ; Etxuya, txintikua, ursainz, urzain, urzintz.

uzeme. (seme): *iz.* Ikus.: Otseme. Ugazeme, ugaseme.

uzen, (izen): *iz.* Ikus.: Izen. : Ixen.

uzeutadu. (izen): ad ikus.: Izendatu. I: Uzentan.

uzentau. (izen): *ad.* Ikus.: Izendatu. E: Uzentadu.

uzgafi. (auzupen): *izond.* Auzupen egin ditekena. I: Uzkafi. (egin): *izond* Egin gabe utzi ditekena. (emate): *izond.* Eman ditekena. j: Uzkizun. (lagatze): II *izond.* Laga egin ditekena. Uzkaŕi.

UZGUNE. *izond.* Barnekoaren gabea, j: Biztanle gabeko etxe edo ails. : Gauza batzuen zokongune edo utzartea. j: Antuts, ufa, us, usgunc, uzttn, utz, utzgune, utzik, utzune, utzun, utxal, txatol, zisku, zitol. (konkiltasun): iz. Luŕeko zokogune; utz dagoen tartea, Lukan. ll (aitzurketa), (ararte), (bakantasun), (barnekotasun), (eŕiuŕitze), (gaigabetasun), (itoipen), (izaneza), (laspet), (mokol), (pisia), (poxelukadura), (tarte), (ur-kentze), (zabaldegi).

uzi. (gura): *iz.* Ikus.: Iŕika.: Lays. (karkabupen): iz. Zerbait lorizeko artuŕea. (ayeru): *iz.* Ikus.: Ayeru. I: Usma. (banaketa): II *is.* Banaketa egilea. I: Uzit. (uzutasun): II iz. Ikus.: Ezgaitz. Uxu.

uzzan. (karkabupen): *adond.* Zerbait lortzeko nayean ari-izatea.

uziddn. (karkabupen): *izond.* Zerbait lortu nai duena. I: Uzkudun. (erkidetza): *izond.* Erkidetza bateau ari dana.

uzigafi. (zenbanaketa): *izond.* Zenbanatu ditekena. I: Uzikof.

uzikai. (zenbanaketa): *iz.* Zenbanatzekoa dana.

uziketa. (zenbanaketa): *iz.* Ikus.: Zenbanaketa. Lipizta, uzilcun, uzkura, zatiketa.

uzikin.(zenbanaketa): *Loud.* Zenbanatzen donna.

uzikizun, (zenbanaketa): *iz.* Zenbanatzekoa dana.

uzikizun. (zenbanaketa): iz. Ikus.: Uziketa. I: Lipizta.

uzikof. (zenbanaketa): *izond.* Ikus.: Uzigaii.

uzilarl. (lapuŕeta): *izond.* Landau. barna **iapufetak** cgiten ari dana.

uzin. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Usin. I: Urzin, txiskizun. (landarc): *iz.* ikus.: Assun. I: Assun. (istinga): II *iz. ikus.:* istinga. j: Urbildegi. (aintzira): jj *iz. Ikus.:* Zingira. Uixika. (ur-zuŕunrilo): II iz. Ikus.: Zuŕumilo. I: Zara-muilo.

uzindu. (banakcta): *ad.* Ikus.: Banandu. I: Banat')

uzit-egafi. (zcnbanaketa): *izond.* Zenbanatu ezin ditekena. I: Uzit-ezin, uzitezgaŕi.

uzit-ezin. (zenbanaketa): *izond.* Zenbanatu ezin ditekena. Ikus.: Uzitegaŕi.

uzitu. (atalketa): *ad.* Ataletan banatu. Uzitze. (zenbanaketa): *ad.* Zenbanatu.

uzitza. (aindoizti): *iz.* Zenbanaketaren bidez ateratznn daua.

nzitzaile. (banaketa): *izond.* Banatzen dueua.

uzka. (aupatsaldi): *adond.* Otsik atcra gabe sabel-aizeak botatzen ari-izatea.

uzkaa. (izkerd): *iz.* Euzkera. I: Uzkara.

uzkabe. (zindoxuntza): *izond.* Guztiz zindoa dana.

uzkai. (ipurdi-zilo): *iz. Ikus.:* Ipurdizilo.1: Gibel-zilo, ipurdi-zulo, ipurtzilo, ipurtzulo, txuringa, uzki, zuringa, uzkai, txurunbel, uzki-apal, uzki-xut.

uzkaildu. (gainberadura): *ad.* Gainberadura egin. (birunda): *ad.* Ikus.: Irauldu. j: Irauli, uzkaili, uzkaldu, uzkali, uzkali, uzkaitu, uxkaildu, uxkatdu. (erorkera): II *ad.* Luŕera bola, Uzkaili, uzkaldu, uzkati.

uzkailka. (ao): adond. Aoz gum etzanda egotea.

uzkailkada, (taupa): is. Bizkaŕez edo sayetsez jaustean artzen dan tanpa.

uzkailmendu. (birunda): Iz. Uzkailtzea. Urn.: Uzkailtze. (emrkera): lizkaili egitea. (: Uzkailtze.

uzkalltze. (erorkera): *iz.* Ikus.: Uzkailmendu. (birunda): *iz.* Berbera.

uzlcaili. (birunda): *ad.* Ikus.: Irauldu. j: Uzkaildu, uzkaldu, uzkali. (erorkera): *ad.* Ikus.: Uzkaildu. : Uzkaidu, uzkali.

uzkadu. (mokol): iz. Mokola egiteko tresna.

uzkaiiia. (gari): *iz.* Garaurik eztaukan garia.

nukaitz, Cantata): *izond.* Zerbaiten ukantza eman edo utzi ezin ditekena.

uzkai. (lotura): *ad.* Ikus.: Lotu. I: Istu, zintratu, uzkaldu.

uzkal-efex. (birunda): *izond.* Uzkaltzeko eŕeza dana.

uzkal-sari. (zerga): iz. Itxasontziak akaldeetan Iotzeagatik ordaintzen dan zerga.

uzkal-toki. (akalde): L. Akaldeetan txalupak lotzeko tokia.

uzkalaldi. (tanpa): *iz.* Tanpak ugari noribait ematea. Uzkaldi.

uzkalarazi. (birunda): *ad.* Uzkaldueragin.

uzkaldi. (tanpa): *iz.* Ikus.: Uzkalaldi.

uzkaldu. (lotura): *ad.* Oin eta eskuak lotu. J: Uzkaltu, uzkuŕ, uzkurtu, uzkai, ziniratu. (gurenda): *ad.* Ikus.: Garaitu. 1: Txapindu, xita. (birunda): II *ad.* Ikus.: Uzkaildu. I: Uzkaili. (erorkera): *ad.* Berbera.

uzkaldun. (ends): *izond.* Euzkalduna dana. Ikus.: Euzkaldun.

uzkaldungo. (enda): iz. Euzkaldunaren izaera.

uzkalduntarzun. (enda): iz. lkus.: Euzkalduntasun. j: Euzkattasun.

UZKALDURA. *iz.* Norbaiten jabcgo pcan azpiratzearen egipena. I: Gauza bat tinkotzeko lotura, aldendu, erdibitu edo makurtzeko eziña dan eraz. *ii* (abelera), (aile), (aletxo), (atsikipen), (bakuntza), (dendun), (eskiertasun), (ezartnen), (geklidura), (geŕikatze), (iraunkortasun), (itxidura), (kirimil), (kuŕika), (langaizti), (lotura), (sarkura), (scndotasun), (mama), (zurkaitz). (totum): *iz.* liens.: Giltzadura. I: Lokezut.

uzkalefi. (ends): *iz.* Euzkaleńia, euzkalduen eńia. Ikus.: Euzkaleńi, Uskateńi.

uzkalgaitz. (izkera): iz. Ona as dan euzkera.

uzkaili. (erorkera): *ad.* lens.: Uzkaildu. I: Uzkaili. (birunda): *ad.* Berbera.

uzkaltu. (lotura): *ad.* Ikus.: Uzkaldu.; Uzkuŕ, uzkurtu.

uzkaltzale. (erorkera): *izond.* Uzkaltzen duena. (etiketa): *izond.* Etiketan ari dana.

uzkaltze. (autsialdi): *is.* Arerioa izkiēuen bitartez garaitzea. (erorkera): iz. Lufera botatzea.

uzkara. (izkera): *iz.* ikus.: Euzkera. I: Euzkara, uzkaa, uzkera.

uzkari. (gabetasun): *is.* Peitzea.

uzkaf. (aupatsaldi): *ft.* Ikus.: Puzkat. I: Puzkef, uzkef.

uzkaŕi. (auzupen): *izond.* Ikus.: Uzgaii. (lagatze): *izond.* Barbera.

uzkaf-ume. (same): *iz.* Azken semea. Uzkuŕume.

uzkaf-urtika. (aupatsaldi): *adond.* Puzkafak botatzen ari-izatea. ikus.: Puzkarka.

uzkarti. (aupatsaldi): *izond.* Puzkafak botatzen dituena. I: Uzkef jario, uzkerkari, uzkefontzi, uzkerti.

uzkef. (Iandare): *iz.* Ikus.: Untz. I: Auntzofi, zuskei.

uzkera. (izkera): *iz.* Ikus.: Euzkera. Uzkara.

uzkeradun. (izkera): *izond.* Ikus.: Euzkaldun. Euzkeldun.

UZKERI. *iz.* Gauza baten **gaŕantzi** gutxi edo ezein ez. I: Aletz, arean-eza, elaxka, ezgauza, eztenkeria, ezteuskeria, frskeri, ganorabagekeri, ganoragabekeria, gutiperi, kirkira, kiskileria, indrizilu, iuskeria, iskimiski, izakeri, pegesa, pegesoria, pikunkeria, pitskeria, pixardi, pizka, pizki, sarameria, tinta-minta, ulikeria, tuts, uskeri, txama, txamal, utz, utzik, etz-mutz, uzkin, txatxaŕ-tximika, txintxileri, txitxileri, txitxiri-bitxi, zarameri, txondot, ipits, ipitx, xaborkeria, xarokeria, zerbaixka, xeadura, xeakeria, xeekeria, seen, xilabili, zibizki, xiripilo, xumekeria, xumetasun, ziri-miri, ziŕiida, zirpitz, zirtzileria, zizki, ziztraka, izkilimeri. // (apaltasun), (arbuyo), (bekotasun), (erditasun), (gaiztasun), (ganeztasun), (gauzeztasun), (kondaŕ), (naŕiokera), (uŕitasun). (andikeri): *is.* Iiens.: Andikeri, I: Utzalkeri.

uzkerkari. (aupatsaldi): izond. Ikus.: Uzkarti. I: Uzkeŕ-jario, uzkeŕontzi, uzkerti.

uzkef. (aupatsaldi): *ft.* Ikus.: Puzkeŕ. j: Uzkaŕ.

uzkef-jario. (aupatsaldi): *izond.* Ikus.: Uzkarti. I: Uzkerkari, uzkeŕontzi, uzkerti.

uzkefontzi. (aupatsaldi): *izond.* Ikus.: Putzontzi. I: Putzuntzi, puzkarti, puzkerti, uzkerti, uzkarti, uzkef jario, uzkerkari.

uzkefostikoka. (jauzketa): iz. Ikus.: Ijuti. I: lkoti, uzkuŕustika.

uzkerti. (aupatsaldi): *izond.* Ikus.: Putzontzi. I: Putzuntzi, puzkarti, puzkerti, uzkefontzi, uzkarti, uzkeŕ-jario, uzkerkari.

uzkera. (ziñ-auste): *iz.* Ikus.: **Ziñ-auste.** I: Ulcatze. (utziera): *iz.* Ikus.: **Utziera. I:** Utzitze, uzkunde. (iagatze): II iz. Ikus.: **Lagatze. I:** Uko-egite, uzkunde. (egin): *iz.* Egin gabe uztea. (aragi-uzte): II *iz.* Dens.: Aragi-uzte. I: Aratoste.

uzki. (ipurdi-zilo): *iz.* Ikus.: **(purdi-zilo.** ^: Gibel-zilo, ipurdi-zulo, ipurtzilo, ipurtzulo, txuringa, zuringa, uzkai, uzkoi, txurunbel, strings, gibelalde, txurunga. (gibelalde): *iz.* Berbera, (jostotatz): II iz. Jostofatzaren zilotxua.

uzki-azterketa. (ipurdi-zilo): *iz.* Ipurdi-ziloaren azterketa.

uzki-egetzak. (aŕain): *iz.* Aŕañek ipurdian dauzkaten egatzak.

uzki-izun. (ipurdi-zilo): *iz.* Bezezkoa ez dan **ipurdi-ziloa.**

uzki-jartai^{j}u. (sendagaikintza): *is.* Ofezko seudagaya, kosno antzera dana ta **ipurdi-zilotik** sartzen dana.

uzki-Iai. **(orban):** *iz.* **Umetxoen auŕ-oyaletan garnuak ado** gorotzak uzten duten **orbana.**

uzki-mazel. (gibelalde): iz. liens.: Ipurdi-mazelak. I: Purdi-mazel, uzki-maxel.

uzki-odol. (ipurdi-zilo): iz. Uzkitik **odola irtetea.**

uzki-oyal. (oyal): *iz.* Umetxuentzat erabiltzen dan oyala.

uzki-perlesi. (ipurdi-zilo): ***iz.*** **Uzki-giñafean egon diteken aultasuna.**

uzki-pitxef. (linburdika): iz. **Linburdikaz** bizi dan txerketsa. I: Uzki-pitzeŕ.

uzki-zilo. (ipurdi-zilo): *is.* Ikus.: **Ipurdi-zilo. Uzki-zilo.**

uzki-zilo. (ipurdi-zilo): iz fkus.: **Ipurdi-silo. j: Uzki-xilo.**

uzkia ufitu. (ertsidura): *ad.* Sofia ertsituta euki, gibelaldea often atzeko a€dean ipiñita.

uzkiko. (ipurdi-zilo): *izond.* Uzkiari dagokiona.

uzkilaxo. (egazti): *iz.* **Ikus.: Belatxinga.** ^: Oskilaso, uzkinaxo, uzkinazo.

uzkimin. (antura): *iz.* **Uzkiaren antura.**

uzkin. (kondaf): ***is.*** **Ianariaren kondafa. (uzkeri): iz.** Ikus.: **Uzkeri. I:** Fiskeri, txondof, xaborkeria, zerbaixka, zifilda.

uzkinazo-urdin. (txori): iz. Buruan lumak beltz distiratsu, egaetan eta isatsan oztin argitsu, ta soñean art-gotta, dauzkan **txoria.**

uzkinaxo. *(egazti): is.* i us.: Belatxinga. ^; Uzkilaxo, uzkinazo.

uzkinazo. (egazti): *iz.* **Ikus.: Belatxinga.** j: Uzkilaxo, uzkinaxo.

uzkitik. (atzekalde): *adond.* Atzekaldetik. Ikus.: Uzkutari.

uzkiz-gora. (egoera): *adond.* Aoz-gora egatea.

uzkizuu. (emate): *izond. Ikus.:* Uzgaŕi.

uzkoi. (ipurdi-zilo): ŕz. **Hens.: ipurdi-zilo.** ^: Gibel-zilo, ipurdi-zulo, ipurtzilo, ipurzulo, txuringa, uzki, uzkai, txurunbel.

uzkokaide erori. (erorkera): *ad.* **Ikus.:** Uzkokatu. Ikus.: Uzkukatde.

Uzkokatu. (erorkera): *ad.* Atzekaldera jausi. I: Uzkokalde erori. ikus.: Uzkukalde, uzkuz-crorik. I: Uzkukalde egin.

uzkorno. (bizkaŕ-ezuŕ): *is.* **Bizkaf-ezufaren** azken omoa.

uzkornoki. (bizkaŕ-ezuŕ): *is.* Uzkomoaren zatia.

uzkornoko.(ezur): *Land.* Ipurkonkoŕari dagokiona.

uzkornomin. (ezuŕ): iz. Mealcako oñazea.

uzkof.(yalkipen): *ŕzond.* **Yaikkipenez ari dana.**

uzku. (gibelalde): ***iz.*** **Ikus.: Gibelalde. {: Usku,** uzki.

uzku jauzi. (sai-abere): ***iz.*** Ikus.: Ostiko. **Ustiko.**

uzku jauziz. (birunda): *adond.* Abereak **jauzketak** egiten ari-izatea. I: Uzku-jauzka.

uzku-jauzka. (birunda): *adond.* ikus.: Uzku-jauziz.

uzku-maxel. (gibelalde): *iz.* Ikus. lpurdi-mazelak.]: Uzkuanazel, ipurmami.

uzku-maxel. (gibelalde): *iz.* **Ikus.: Ipurdi-mazelak, I: Ipurmami, uzku-maxel.**

uzku-purnausiz. (sai-abere): *adand.* Ostikoak ematen ari-izatea.

uzku-ugal. (abere-tresnak): iz, Sai-abereak daramaten ugal zabala.

uzku-xilo. (ipurdi-zilo): iz. Ikus.: Ipurdi-zita. : Uzku-zilo.

uzku-zaldaf (gibelalde): *iz.* Ikus.: lpurdi-mazelak. I: lpurdi-mamin.

uzku-zilo. (ipurdi-zilo): iz. ikus.: Ipurdi-zilo. j: Uzku-xilo.

uzku-ziri. (golde): Iz. Goldearen ziriak.

uzkukalde. (erorkera): *iz.* Atzekaldera jauztea. Ikus.: Uzkukalde erori, uzkokatu.

uzkukalde egin. (erorkera): *ad.* Ikus.: Uzkuz erori. E: Uzkokatu.

uzkulu-muntxuka. (jauzketa): *adond,* Jauzketak egiten ari-izatea.

UZKUNDE. (lagatze): *iz.* Gauza bat eman edo bayeztearen egipen eta ondorioa. I: Noribait emandako esku edo eskubide bakaŕa, I: Emakida. Ikus.: Uzketa. I: Uko-egite. (utziera): iz. Ikus.: Uiziera. I: Utzitze, uzketa. (aanzpen): II *iz.* Ikus.: Aauzpen. I: Aztutze. (arduragabetasun): 11 *iz.* Ikus.: Arduragabetasun. I: Utzikeria. // (auzupen), (emanketa), (yalkkipen).

uzkuutza. (emanketa): *iz.* Ikus.: Emanketa. j: Eskuikusi.

uzkupe. (abeltegi): iz. Ikus.: Azpigai. Iñaurki,iñarkin.

uzkura. (zenbanaketa): *iz.* Ikus.: Zenbanaketa. j: Uziketa.

uzkurdura.(atzetasun): *iz.* ikus.: Atzetasun. : Apurtasun.

uzkurgafi. (ikoldura): *izond.* Ikoldu ditekena. (zebadura): *izand.* Zebata ditekena.

uzkurka ibili. (bakartasun): *ad.* Bakartasunean ari-izan.

uzkurkeria. (koldartasun): *iz.* Ikus.: Koldartasun. j: Ulikeria, uzkuteria.

uzkurki. (erabetasun): *adond.* Erabetasunez ari-izatea. (koldartasun): *adond.* Koldartasunez ari-izatea.

uzkuf. (isiltasun): *izond.* lsiĺik egoten dana. (alpeŕaldi): *izond.* Alpeŕaldiz ari dana. (esangaizpen): II *izond.* Esangaizpenez ari dana. (koldartasun): jj *izond.* Ikus.: Koldaŕ. I: Koldet, txepel. (ertsidura): fi *izond.* Ertsituta dagoena. (makurdura): 11 *ad.* Ikus.: Makurtu. I: Nakurtu. (uzkaldura): 11 *ad.* lkus.: Uzkaldu. 1: Uzkaltu, uzkurtu.

uzkufaldi.(kolokadura):in. Kulokaduraz ibiltzearen unealdia.

uzkuteria. (koldartasun): *iz.* Ikus.: Koldartasun. j: Uzkurkeria.

uzkul-muzkul. (nagi): *izond.* Alpeŕa dana.

uzkutume. (seme): *iz. ikus.:* Uzkaŕ-ume.

uzkufustika. (jauzketa): *iz.* Ikus.: Uzkefostikoka.

uzkurtasun. (bakartasun): *iz.* Bakartasunean ari.-izatea. (atsekabe): *iz.* Itun izate goibel ta irauten duena. (ertsidura): ikus.: Ertsidura,: Kuzkurdura, zimurtasun.

uzkurtu. (ertsidura): *ad.* liens.: Ertsatu. Ertsitu, kuskurtu. (uzkaldura): *ad.* Ikus.: Uzkaldu. I: Uzkaldu, uzkut. (koldartasun): jj *ad.* Ikus.: Koldartu. I: Ulitu. (apaltasun): II *ad.* Ikus.: Apaldu. ^: Apalatu.

UZKURTZA. *iz.* Yainkoa'ri buruzko siñismen-bilduma. I: Siñismen oyetatik sortzen diran biotzondo, zuzen-legezko anti' ta egipeuen mortxokada. ^: Uzkurtza-irakaspidearen aitortze ta betetzea. 4: Katolikoa, Yesukristo'k ageŕerazita, : Jatotizkoa, adin-antzeak bakaŕik irakasita. j: Era-beŕitua, lengo araubidean biŕezaŕita. j: Ostekeria, yaurespide, jaurespide, gopatz. I! (apaiz), (eraspen), (islamtasun), (kristautasun), (siñis-auste), (siñiskizun), (uzkurtzizti), (Yainkoa).

uzkurtza-arauz. (uzkurtza): *adond.* Uzkurtzari dagokionez ari-izatea. €: Uzkurtzaki, uzkurizaz.

uzkurtza-aurkako. (uzkurtza): *izond.* Uzkurtzaren arerioa. I: Uzknrtza-aurkari, uzkurtza-etsai.

uzkurtza-azkatasun. (uzkurtza): *iz.* Uzkurtzaz ari-izateko azkatasuna.

uzkurtza-egiak. (uzkurtza): *iz.* Uzkurtzan dagozen egiak.

uzkurtza-etsai. (uzkurtza): *izond.* Ikus.: Uzkurtza-aurkako. j: Uzkurtza-aurkari.

UZKURTZA-EZA. *iz.* Uzkurtzarik ez izatea. Etiz-e€saigo. j: Uzkurtzarik-eza, jainkogekeria, zingekeria. I! (birao), (done-eza), (eskugeikeri), (garbayeza), (nafiotze), (siñis-auste), (siñisgabe), (uzkurtza), (zin-auste).

uzkurtza-gabe. (uzkurtza): *izond* Uzkurtzarik onartzen ez duena.

uzkurtza-gabekeria. (uzkurtza): Uzkurtzarik ez erabiltzen.

uzkurtza-gabetasun. (uzkurtza): *iz.* Uzkurtzarik ez onartzea.

uzkurtza-irakasle. (uzkurtza): *izond.* Uzkuriza irakasten duena.

uzkurtza-irakaspide. (uzkurtza): *iz.* Uzkurtza irakastea.

uzkurtza-zale. (uzkurtza): *izond.* Ikus.: Uzkurtzadun.

uzkurtza-zaletasun. (uzkurtza): *iz.* Ikus.: Uzkurtzatasun.

uzkurtzadun. (uzkurtza): *izond.* Uzkurtza ontzat artzen duena. Uzkurtza-zale.

uzkurtzagu. (uzkurtza): *iz.* Uzkurtza-erakunde bateau egotea.

uzkurtzakeria. (uzkurtza): iz. Uzkurtza slabna. _.

uzkurtzaki. (uzkurtza): *adond.* Ikus.: Uzkurtza-arauz. j: Uzkurtzaz.

uzkurtzakide. (uzkurtza): *izond.* Uzkurtza bera onartzen dutenen arteko bakoitza besteenganako.

uzkurtzale. (uzkurtza): *izond.* Uskurtza malts duena.

uzkurtzatasun. (uzkurtza): *ft.* Uzkurtzaren legeak betetzea. I: Uzkurtza-zaletasun.

nzkurtze. (makurdura): *iz.* Burua makurtzea.

UZKURTZIZTI. *iz.* Yainkoa'tzaz eta . bereizakerakaz yarduten duen yakintza. "deun-bidezkoa", onbideen egiteaz ari dana. "Sinizkayezkoa', ageferazitako oñaŕien argitasunaz, Yainkoa ta bere izakerakaz yarduten duena. J: "eskolastikazkoa', eskolastika-goi-yakintzaren oñaŕi ta irakaspideak erabiltzean, beren ondorioak ateratzen dituena. I: "gal-atnetsezkoa',siñsskaita zuzen-legezkoaren zatia dalarik, kristau-biziaren obekunizari buruz ari dana. I: "Zuzen-legezkoa", siñiskai ta berezkoazko ezagun-argiaren irakaspenak,gizonaren egipenetan egokitu nai dituena. !: "berezkoa", adin-antzearen oñaŕien argitasunaz bakaŕik eta ageferazitako egiak alboraturik, Yainkoa'tzaz eta bere izakerai buruz ari dana. j: "gotzai-yarduerazkoa", arima-zaintzeak duen eginbideaz irakasten duena. "aginduzkoa", kristau-ageŕerazpenaren ()flan, egipen eta agerkayen arauz, bore ondorioak adierazten dituena. I: Jainko-izti, jainko-jakintza, debizti, jainkokinde. /1(goi-jakintza), (ogen), (uzkurlza).

uzkutari. (atzekalde): *izond.* Norbaiten atzetik bell ari dun !retina. Ikus.: Uzkitilk.

uzkutxut. (rnardail): *izond.* Asaŕeturik mardail egiten duena. (mukerkeri): *izond.* Ikus.: Mukeŕ. I: Akan), (zakartasun): 11 *izond.* Zakaŕa dana.

uzkuya. (zati): iz. Banaketa baten zalia. (banaketa): *iz.* Berbera.

uzkuz. (zeartasun): *adond.* Aoz gora etzanda egates.

uzkuz erori. (erorkera): *ad.* Atzc aldetik erori. Uzkokatu, uzkukalde egin.

uzkuz sortua. (baldartasun): *izond.* Baldafa dana.

uzkuztopa. (erorkera): ad, Tpurdiz erori.

uzle, (lagatze): izond! Lagatzen duena. Uztaile, uztale.

uzmatu. (a^{g}ain): *ad.* Ikus.: Usaindatu. I: Usaitu.

uzmo. (usain): iz. Ikus.: Usaimen. I: Usmen.

uzo. (mukerkeri): *izond.* Ikus.: Makes'. Urtun.

uzokin. (aŕain): *iz.* Tkus.: Tzoki. I: Takoata.

uzpean datza. (izotz): *ad.* Utz peon datza.

uzpel. (itzal): *izond.* Tkus.: Ttzalbe. Itzaltegi. (taŕu): iz. Ikus;: Usget,

uzpeitz. (ipurdi-cilo): *Izond.* Ipurdi beltza. (belztasun): *izond.* Zearo beitza dana.

uzpen. (uzgune): iz. Uzteeren egipena.

UZTA. *iz.* Lufak damazkien igali edo baste ctekiñen moltzoa. j: Bii, biltze, biltza, biltzapen, andana, eraitzio, eraizio, eratzio, eremaitza, kuxetza, solo-ari, kopuru, labore, lurgozo, uztaro, zeto, zitu. (atsegin): iz. Atsegin aundia, (ii): II *iz. Garila.* (on€uŕe): I iz. Mantxunga. *11* Uzta-piko, uztaiko - garil-pikoa.1*1* (aldikada), (ardo), (gordaidu), (igali), (itaite), (mats), (matsondo), (nmrtxokada), (oliondo).

uzta-azao. (azao): iz. Ereiñak-azao. Uzta-bal. (laboreak): *ft.* Berbera.

uzta-bal. (azao): *ft.* Rms.: Uzta-azao. (laboreak): *iz.* Berbera.

uzta-bedaf. (uzta): iz. Tkus,: Uztaba, Uzta-belat, uztai-bedaŕ. (held): *iz.* Berbera.

uzta-belaf. (uzta): iz. Ikus.: Uztaba. I: Uztabedaŕ. (belas): *iz,* Berbera, (landare): 4 *iz.* Ginbailkaria dan landarea; bare break ongaŕi bezela erabiltzen dira.

uzta-biko. (landare): *izond.* Urtean bi uzta ematen dituen landarea.

uzta-bilketa. (uzta): *iz.* Uzta jasotzearen egipena.

uzta-biltze. (uzla): *iz,* Uzta jasotzea.

uzta-epaikin. (itaite): iz. Ereiñak ebagitzeko langaya. (langaizti): *iz.* Berbera.

uzta-epaile, (itaite): *izond.* Ereiitak ebagiten dituena. I: Uztakari,

uzta-ezpal. (azao): *ft.* Ereiñak-azaoa. (laboreak): iz. Berbera.

uzta-ikertzaile, (zerga): *izond.* Zerga jarl2eko, nekazari bakoitzaren uzta begiratzen duena.

uzta-landa. (luŕ): *iz.* Gari-lauda, (gad): *iz.* Berbera.

uzta-meta. (laboreak): *iz,* Ereiiiakaz egindako meta. I: Uzta-pii.

uzta-pil. (laboreak): iz. Ikus,: Uzta-meta.

uzta-segaŕ, (sagaŕondo): iz. Garagafilako sagaŕa.

uzta-ut. (abetxu): *iz.* Ikus.: Uŕ. I: Uta, urkarao.

uzta-urtze, (abetxu): iz. Ikus.: Uŕetx. I: Uŕitz.

uzta-zale. (itaite): *izond.* ikus.: Uztatzaile. (uzta): *izond.* Berbera,

uztaba. (uzta): iz. Lenengo belat-uzta. I: Uzta-bedat, uzta-bedaŕ. (belaŕ): *iz.* Berbera.

uztabelaŕ-azi. (min): *iz.* Uzta-belaŕaren

uztabefi. (uzta): *iz.* Beŕia dan uzta,

uztabiidu, (uzta): *ad.* Uzta jaso.

uztabilgailu. (uzta): *iz.* Uztajasotzeko langaya.

uztada. (oyal): iz. Oyal-moŕa bat.

nztada£ (ostagizti): iz. Ikus.: Ostadaŕ. Ustargi, uztargi, uztarku, uzterku, uzterpu.

uztadun. (uzta): *izond.* Uzta jasotzen duena.

uztagat. (ereztun): *iz.* Ikus.: Kurkum. I: Ardagai, txirunga. (aba): iz. Ikus.: Obo. I: Kurubil. (zurkaitz): ikus,: Zurkaitz. E: Surkatx, uztaŕ, zontal.

uztagei. (eltze): *iz.* Wes.: Eltze. Arkadura.

uztagun. (lagatze): *ad.* Utz" dezagun; utzi dagigun.

UZTAI. iz. Gupi baton zatia. j: Borobil, aŕanbet, sternal, gubi, mako, zerzilo. (adikin): *iz.* Adildñeau dagozen erdi obozko ixtun txikiak. I: Uztei. (ezuŕ): *iz.* Bulaŕaren goiku ezufa. (ostagizti): iz. Ostadefa, II (bi-muturko), (biribildura), (eltze), (etxegin€za), (neuŕizti), (obo), (orma), (orma-arte).

uztai-afi. (uztai): iz. Uztal baton aft nagusia, Ikus.: Uztai-giltz.

uztai-baŕu. (uztai): *iz.* Uztayaren barneko aldea. I: Uztaipe.

uztai-bedaŕ. (uzta): *ft.* Ikus.: Uztaba. I: Uzta-bedaŕ, uztai-belaŕ. (belaŕ): *iz.* Barbara.

uztai-boronbil. (boil): iz. Obo batzuetaz egindako lanabcsa, ortziko belarenak nolabait adierazteko diratarik.

uztai-eize. (gezi): *iz.* Elan aundiaren antzea. J: Uztai-eizketa. (eiza): *iz.* Berbera,

uztai-eizketa. (gezi): *iz.* Ikus.: Uztai-eize. (eiza): *iz.* Berbera.

uztai-erdl. (neutizti): *iz.* Makobilaren erdia.

uztai-gain. (uztai): *iz.* Uztai baton tekoreko aldea.

uztai-giltz. (uztai): *iz.* Uztai baten aft aagusia. Ikus.: Uztai-aŕi.

uztai-mutufale bate. (mats): *ad.* Mafa bateaz uztai baten bi ruutuŕak batu.

uztai-sail. (aztai): *iz.* Uztai-multzoa.

uztai-zoŕotz. (uztai): iz, Berm mustuŕ bateau alkartzen diran bi uztai berdiñak egiten duten itxura.

uztaidunak. (at): *iz.* Sum bigun eta zubilkara dutnn stink.

uztaidura. (gupiera): *iz.* Makurtuta egotea, Uztaitasun, uztaiketa.

uztaigailu. (ingurspen): *iz.* Zorbait inguratu ta tinkotzeko, metal edo beste gaiezko zatikoa.

uztaigile, (uztai): *izond.* Uztayak egiten dituena.

nztaikada, (tanpa): iz. Balaztaz emandako tanpa.

uztaiketa, (gezi): iz. Balaztaen mullzoa. (gupiera): iz. Gupieraren itxura ematea. j: Uztaidura, uztaitasun.

uztaiko. (pikondo): iz. Uztailako pikoa. I: Uztail-pika, uztapiko,

uztaiko lets. (uztai): *iz.* Erdiko tinitik igaro gabe makobilaren baste bi tini artean dagoen maŕo zuzena. I: Ikus.: Aria.

uztail. (it): iz. Urteko zazpigaŕen ilea. Uztaril,

uztail-pika. (pikondo): *iz.* ikus.: Uztaiko, I: Uztapiko.

uztail-sagaf. (sagaŕondo): *iz.* Goiz (uztailean) el€zen dan sagaŕa.

uztail-txeii. (zeŕi): *iz.* Uztailean jayotako zeŕia,

uztaiĺari. (gozamen): *izond.* Igali, txindi edo baste gauza gozatzen duena.

uztailatsu. (abetxu): *iz.* Edaskaria dan abetxua, oŕi zabalak dauzkana.

uztailatze. (landare): iz. Ikus.: Auntr,-osto. I: Ezkeŕayen,

uztaile. (uzgune): *izond.* Nunbail uzgunea dagiena. Ikus.: Uztale. (tagatze): *izond. ikus.:* Uzle. (: Uztale.

Uztain. (abere-tresnak): iz. ikus.: Aztalugal. I: Tpuŕ-makila, uztare, uztari, uztarin.

uztaipe. (uztai): iz. Ikus.: Uztai-baŕu.

uztaltasun, (gupiera): *iz.* tkus.: Uztaidura. Uztaiketa. (itxasontzi): *iz.* itxasontzien ontzi-gañak egiten duen gupiera.

uztaitn. (gupitasun): *ad.* Gupiera eman edo °gin. (itxasontzi): *ad.* ltxasontzien ontzi-gañari gupiera *eman.* (gupitu): *ad.* Ikus.: Uztayatn. (burdiñaga): H *ad.* Burdiñagaz tinkotu. (uztai): II *ad.* Uztai bat egiten asi. Uztayaren era egin edo eman. I: Uztaiztu. (tolestura): Ij *ad.* Biurkoya dan zerbait tolestu edo makurtu.

uztaitua. (uztai): *izond.* Uztayaren itxura duena. (gupiera): *izond.* Gupieraren itxura duena.

uztaitxo. (ereztun): *in.* Kurkurutxoa,

uztaitzaile. (uztai): *izond.* Uztayaren era egiten edo ematen duena.

uztaitzaŕ. (ereztun): *iz.* Kurkmu aundia.

uztaiztn. (octal): *ad.* Ikus.: Uztaitu.

uztalcari. (itaite): *izond.* Uzta ebagiten duena. Ikus.: Uzta-epaii.

uztalan. (txori): In. Ikus.: Buztangoŕi. (lasto): *iz.* Gari-uzta jaso ondoren, lufa ildokatu.

uztalaŕu. (Wu): iz. Ardi edo bildotsaren lafua, bete artilearekin, uztañaren gañean ipintzen dana. ikus.: Uztaŕ-estalgi. I: Uztaŕi-lain.

uztalda. (laboreak); iz. Landau crciñak aldatzea.

uztaldi. (zezen): iz. Egun bateau uztarturik dagozen idick landu dezaketena.

uztaldikari. (golde): *izond.* Goldea zuzentzen duen nekazaria.

uztale. (lagatze): *izond.* ikus.: Uzie. I: Uztalie, (eŕenkada): *iz. ikus.:* Efeska. Tiada. (mokol):) *izond.* Nunbait mokola dagiena. : Uztailo.

uztapiko. (pikondo): *iz.* Goiz eltzen dan pike gozoa. Ikrts.: Uztaiko. : Uztail-pika.

uztanceyak, (uztaŕi): *in.* Uztarturik dagozen beyak. (zezen): *iz.* Berbera.

uztarde. (uztaŕi): *iz.* Uztafi baten pean dagozen bi abereak.

uztardun. (uztaŕi): *izond.* Uztaŕiak dauzkana.

uztardura, (bakuntza): *in.* Uztafiaren bidez egiten dan bakuntza. (elkarpide): *iz.* Uztaŕiaren bitartez egiten dan elkarpidea. (uztaŕi): iz. Abereai uztafia ipintzea.

uztare. (abere-tresnak): iz. *Ikus.:* Aztalugal. Uztain, uztari, uztarin,

aztargaŕi. (menpekotasun): *Izond.* Uztafi pean ipiñi ditekena, I: Menperatu ditekena.

uztargi. (ostagizti): iz. Ikus.: Osladaŕ, I: Uztadaŕ, ustargi, uzterku, uzterpu, uztargi-belaf, zubiadaŕ.

uztargi-belaŕ. (ostagizti): *in,* Ikus.: Ostadaŕ. I: Uztargi.

uztargile. (uztaŕi): *izond.* Uztafiak cgiten ditucna. I: Uztargin, uztarkin, uztaŕilc. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

uztargin, (uztari): *izond.* Ikus.: Uztargile. I: Uztarkin, uztaŕiie.

uztargirin, (lore): *iz.* Ostadaŕ-margoko lore-iriña.

uztari. (abere-tresnak): *iz.* Ikus.: Aztalugal. Uztain, uztarc, uztarin, (abedi): *iz.* Ikus.: Abedi.

uztaril. (il): *iz.* Ikus.: Uztaŕi.

uztarin. (abere-tresnak); *in,* Ikus.: Aztalugal. j: Uztain, uztare, uztari,

uztarka. Omura): *adond.* Ostikoaa ari-izatea. : Uztaŕ, ustaf.

uztarka egin. (birunda): *ad.* Sai-abereak aztalka ta putinka ari-izan. Uztarkatu.

nztarkari. (tanpa): *izond.* Ostikoak ematen dituena.

uztarkatu. (birunda); *ad.* Ikus.: Uztarka egin. (tanpa): *ad.* Ostikoak eman. (jarkipen): I] *ad.* Jarkipena egin. (uztaŕi): (*ad.* Uztafia kendu. (yoputasun): j *izond.* Yoputasunetik azke geratu dana.

uztarketa. (ezkontza): *in.* Bzkontideak eŕezelaz estaltzea.

uztarki. (sai-abere): *adond.* Sai-abere batek nekegrui zayon zama edo beste gauzaren bat astintzen ari-izatea.

uztarkide. (uztaŕi): *frond.* Uztaŕi bateau kotuta dagozen bietatik bakoi£za bestearekikoa dana. (ezkontza): *izond.* Ezkoocluta dagozen bietatik bakoitza bestearekikoa dana.

uztarddn. (uztaŕi): izond. Ikus.: Uztargile. : Uztargin.

uztarklzun. (uztaŕi); *in,* Uztafian ipintzekoa dana.

uztarko. (tanpa): *iz. Ikus.:* Ostiko. Usliko, uztaŕostiko. (birunda): *iz.* Bras.: Aztalka. j: putinka.

uztarku. (ostagizti): iz. Ikus.: Ostadaŕ. I: Uztadaŕ, ustargi, uzterku, nzterpu.

uztaro. (laboreak): In. Ereiñaken aldia edo aroa.

uztarpe. (uztaŕi): *adond.* Uztaŕi pean cgotca. k: Uztarpen.

uztarpe-etsai, (yoputasun): *izond.* Yoputasunaren aurka ari dana.

uztarpekeri, (yoputasun): iz. Yoputasun jarizea edo erabiltzea.

uztarpeko.(yoputasun): *izond.* Yopua dana.

uztarpekotasun. (yoputasun); iz. Ikus.: Yoputasun. I: Menpekeri a, uztarpetasun.

uztarpekotu. (yoputasun): *ad.* Uztarpekotasuneanjaŕi. j: Uztarperatu, uztarpctu.

nztarpen. (uztaŕi): *adond.* Ikus.: Uztarpe.

uztarperatu. (yoputasun): *ad,* Bros.: Uztarpekotu. I: Uztarpetu.

uztarpetasun. (yoputasun): iz. Ikus.: Yoputasun. I: Uztarpekotasun.

uztarpelu. (yoputasun): ad. ikus.: Uztarpekotu. I: Uztarperatu.

uztarpide. (elkarpide): iz. Gauza bat edo batzuk bibiztakaz artzearen cgipena. €: Gauza batek beste batekin duen elkarpidea. j: Ezkontzea. I: lzki batzuek alkartuta dagiten irudi edo ikuŕa.

uztaf. (zurkaitz): *iz. Ikus.:* Uztagai. Zurkaitz. (uztaŕi): *ad.* Uztaŕia

uztafaga. (orga): *iz.* Gurdiaren aga.

uztafarazl. (uztaŕi): *ad.* Uztartu-cragin.

uztaŕede. (ede): *iz.* Ikus.: Uztaŕ-ede. I: Uztaŕere. (uztaŕi): *iz.* Berbera.

uztaf-ede. (ede): *iz.* Uztaŕaren ugalak. I: Uzlaŕede, uztaŕcre, uztaŕi-ede. (uztaŕi): *iz.* Berbera.

uztaŕ-eguf, (eguŕ): *iz.* Uztaŕitik naaŕa lotzeko eguŕa.

uztaŕ-erdizlcatu. (uztaŕi): *ad.* ldiai uztaŕia

uztaŕcre. (ede): *iz.* Ikus.: Uzlaŕede. Uztaf-ede. (uztaŕi): iz. Berbera.

uztaŕestalgi. (lulu): iz. Uztatia estaltzeko naŕuzko zatikoak. j: Uztaŕestalki, uztaŕi-tau. (uztaŕi): *iz.* Berbera.

uztaŕ-estalgi. (uztaŕi): *iz.* blaŕu-atalak uztañaren gañean ipintzen diranak. Tkus.: Uztalaŕu.

uztaŕestalki. (lain): iz. Ikus.: Uztaŕestalgi. I: Uztaŕi-laŕu. (uztaŕi): *iz.* Berbera.

uztaŕetxe. (uztaŕi): *iz.* Uztafaren uztaya.

uztaŕ-etxe. (uztaŕi); *in.* Uztaŕiaren . ereztuna, bertan goldearen aga sartzen data. j: Uztafiaren uztaya.

uztafezuf. (masail): iz. Mateleko ezuta. Autz-ezuŕ. ikus.: Autz-ezuf. Mazel-ezuŕ.

uztaf-ezuf. (ezuŕ): ŕz. Mateleko ezufa.

UZTAŕI. *iz.* Zurezko lanabesa, beraren bidez, idiak, beyak, sai-abereak eta abaŕ burutik buztarpetzeko, ta naie gurdi naiz golde edo besteren baten aga edo endaitza bertan tinkoturik egoten dalarik erabiltzen dana. Buruko, buztaŕi, uzteŕi. (ezkontza): iz. Senaŕ-emazteak opamai auŕean beren burua estaltzen duten eiezela. 1: Uztati-aro, zapiaro. (ostagizti): jj iz. Ostadaŕa. (gari): jj *iz.* Galburuan egoten dan bi, iru, tau edo boat garauen leŕoa. *11* (abere-tresnak), (erakardura), (golde), (lepoko), (lotura), (zezeu).

uztafi-aro. (ezkontza): *iz.* Ezkontzen diranai, ezkontza-mezatan, buruan oyal-estalki bat ipiutzca. Ikus.: Uztafr. ^: Zapiaro, zapikaro.

uztafi-beafi. (uztaŕi): *iz.* Uztafiko koska edo oska. uztaŕikoska.

uztafi-betafi. (mokol): iz. Uztafiaren koskak. Uztaŕi-koska. (uztaŕi): Berbera.

uztafi-gidari. (esku-langintzak): *izond.* Zalburdi baten zaldiak zuzentzen edo erabiltzen dituena. j: Uztaŕi-zain.

nztafi-koska. (uztaŕi): *iz. Ikus.:* Uztaŕi *iz.* Berbera.

uztafi-lan. (Ian): *iz.* Uztafitako bi idien egun bateko lana.

uztafi-lafu. (uztaŕi): *iz.* Ikus.: Uztaŕestalgi. I: Uztaŕestal d. (Wu): *iz.* Berbera.

uztafi-leku. (uztaŕi): iz. Uztaflak gordetzen diran tokia. (leku): *iz.* Berbera.

uztafi-motza. (uztaŕi): iz. Bei batentzako uztafra.

uztafi-ondo. (uztaŕi): *iz.* Uztafia erabiltzeak soŕerazten duen gaitza. ztafi-sarl. (zerga): *iz.* idi-uztafia erabiltzeagatik ordaintzen dan zerga. ztafi-zain. (esku-langintzak): *izond.* Ikus.: Uztaŕi-gidari.

uztafiabere. (abere): *iz.* Uztafiaz erabiltzekoa dan aberea. (uztaŕi): iz. Berbera.

uztafian. (joko): *adond.* Ikus.: Bostaŕika. Sarterein, uztaŕika.

uztaf-idi. (uztaŕi): iz. Uztafian lotuta erabiltzen diran idiak. Ikus.: Uztaŕiko beyak. (zezen): iz. Berbera.

uztafigin. (uztaŕi): *izond* Uztaŕiak egiten dituena. (esku»langintzak): *izond.* Berbera.

uztafika, (joko): *iz.* llcus.: Bostaŕika. Uztatian.

uztafiko. (uztaŕi): *izond,* Uztafiari dagokiona.

uztañko heyak, (uztaŕi): *iz.* Uztaŕian lotuta erabiltzen diran beyak. Ikus.: Uztaf-idi. (zezen): iz. Berbera.

uztaflkoska. (uztaŕi): *iz.* Ikus.: Uztaŕi Uztaŕi-belaŕi.

nztafile. (uztaŕi): **izond.** Ikus.: Uztargile. Uztargin.

uztafitu. (uztaŕi): *ad.* Uztafia ipiñi. j: Uztartu, uzteŕitu.

nztaf-makila. (uztaŕi): *iz.* Idien adafetan lotzen dan makila, ibiltzeko.

uztaf-mandoak. (uztaŕi): iz. Uztafian lotute dagozen bi nsando-emeak. (mando): *iz.* Berbera.

uztaf-oe, (zezen): iz. Uztafia jartzen dan beyaren bekokiaren zatia.

uztaf-undo, (zezen): *iz.* Idien eritasuna. ^: Uztaŕi-ondo, uztaŕondo. (eritasun): *iz.* Berbera.

uztaŕostiko. (tanpa): iz. Ikus.: Ostiko. Uztarko.

uztaf-ostiko. (birunda): ŕz. Uztarturik dagoen abereak egiten dituen birundak eta jauzketak.

uztaf-ostikoka. (birunda): *adond.* Uztaŕ-ostikoak ematen ari-izatea. Ikus.: Aztalka. j: Putinka.

uztafi saltzaile. (uztaŕi): *izond.* Uztafiak sattzen dituena.

uztaf-zaldiak. (sai-abere): iz. Uztarturik dagozen zaldiak.

uztartu. (beso): *ad.* Ikus.: Auma-egin. I: Besoak uzkaldu, besoak gurutzeratu. (uztaŕi): *ad.* Uztafian tutu. I: Abereai uztaŕia ipiñi. I: Uztafitu, uzteŕitu.

uztartxe. (sabel): *iz.* Este lodiaren azken zatia.

uztartzaiie. (uztaŕi): *frond.* Abereai uztafis ipintzen diena.

uztartze. (miiztadura): iz. Ikus.: Miiztadura. Arkeri.

uztasun. (utziera): *is.* Uztearen egipena. ^: Uzte. (lagatze): *iz.* Berbera. (uzgune): ^ *iz.* Uzgunearen bereiztasuna.

uztatsu. (mardultasun): *izond.* Mardula dana. Ikus.: Mardul.

uztatu, (itaite): *ad.* Ereiñak ebagi. (uzta): *ad.* Uzta jaso.

uztatzaile, (itaite): ŕz. Ereiñak ebagiten dituena. Uzta-zale. (uzta): ŕzond Uzta jasotzen duena. : uzta-zale.

uztayatu. (gurpil): *ad.* Gurpiiak ugelen bidez ayotu. I: Uztaitu. (ingurapen): *ad.* Zimitzen bitartez inguratu ta indartu. (eltze): II *ad.* Eltze eraz ipiñi edo egin.

uztaz. (igali): *adond.* Igaliak ematen ari

uztazai, (zaintza): *izond.* Aloŕak zaintzen dituena.

uzte. (utziera): *iz.* Ikus.: Uztasun. (lagatze): *iz.* Berbera.

uzte-agirl. (agerkai): *iz.* Uztearen agerkaya. (lagatze): *iz.* Egiazko lagatzea.

nzte-sari. (salneuŕi): *iz.* Uztearen saria.

natel. (belaŕ): *iz.* Belaŕ-mota bat. (abere *iz.* Ikus.: Uzterin. 1: Uzturi.

uzteko, (utziera): *izond.* Utzi beat dana.

uzteko-agiri. (agerkai): iz. Zapuztearen agerkaya. (lagatze): *iz.* Berbera, (tifit): II iz. Emaztea zapuztearen agerkaya.

uzterin. (abere-tresnak): *iz.* Ikus.: Aztalugal. : Uzteriña, uzturi, uztei.

nzteriña. (abere-tresnak): *iz.* ikus,: Aztalugal. j: Uzterin.

uzterku. (ostagizti): *iz.* Ikus.: Ostadaŕ. Uzterpu, uztrauku.

uzterpu. (ostagizti): *iz. Ikus.:* Ostadaŕ. Uzterku.

uztaf. (biguntasun): *izond.* Biguna dana. (auskortasun): *izond.* Autsi ditekena. (aŕaitasun): *izond.* Afaltasunezkoa dana.

uzteti. (uztaŕi): iz, Ikus.: Uztaŕi. Buztaŕi.

uztefitu. (uztaŕi): *ad.* Ikus.: Uztatitu. I: Uztartu.

uztertu. (biguntasun): *ad.* Ikus.: Bigundu. I: Guritu.

uztertxe. (sabel); iz, Estearen azken zatia.

uztaatu. (ongaitasun): *ad.* Ongattasuna lortu.

uztaatu-gabe.(ongaitasun): *izond.* Ongaitasunik atera etzayona.

nzto. (zentzun): *iz.* Ikus.: Uste. I: Ustebide.

uztokarazi, (zalantza): *ad.* Zalantzan geratu-eragin.

uztokatu. (zatantza): *ad.* Zakantzan egon.

uztoki. (zama): *iz.* Zama uzten dan tokia. j; Uztutzuki.

uztondo. (lasto): iz. Garia ebaki dan lids.

uztrauku. (ostagizti): ŕz. Ikus.: Ostadaŕ. Uzterku.

nztu. (uzgune): *ad.* Ontzi edo antoxin edo beste otelako gauzaren bat, berm batuan ezer euki gabe geraeraztea. I: Antoxin edo beste gauza batetik, zeukatena atera, ixuri edo jaurtitzea. I:

Gauza bateau mukol bat eraizea. I: Jakingai bat luzaro ta oso zeatzez azaldu edo aurkeztea. I: ibayetatik edo ur lasteŕetatik ur-kentzea. I: Ibayetan, Itxasoan eta abaŕetan ur gutxitzea. I: Zerbait utzik laga. (eresgalu): *iz*. Ikus.: Txilibitu. I: Uistu. (lastertasun): II *iz*. Ikus.: Abiadura. I: Arintza, zizpa. (txistu): II *ad*. Txilibitua jo. (arindura): II *ad*. Lasaitzea; arindura lortu.

uztu-aldi. (utzaldi): iz. Ikus.: Utzaldi. Einkari.

uztu-ezin. (uzgune): *izond.* iJztu ezin ditekena. I: Uztugaitz.

uztu-eziñezko.(uzgune): *izond. flats.:* Uztu-ezin. I: Uztugaitz.

uztugaitz. (uzgune): *izond.* ikus.: Uztu-ezin. I: Uztu-ezifiezko.

uztuketa. (zama): *iz*. Zama uztea. (kentze): *iz*. Told batetik beste batera aldatu.

uztulsri. (zama): *izond.* Zama kentzen edo uzten duena.

uzten. (sare): *iz*. Sarearen mail edo begia. Ikus.: Sareki, I: Saremaila. (kate): *iz*. Katearen estuna. (ereztun): II *Iz*. Ikus.: Erestun. I: Bitsuri. (uzgune): II *iz*. Ikus.; Uzgune. I: Antuts. (naŕiokera): II *izond.* Akastasuna duena.

uztunzu. (ereztun): *izond.* Ereztuuez egiña dagoena.

uzturl. (landare): iz. Ikus.: Bigura. I: Auki. (abere-tresnak): *iz*. Ikus.: Aztalugal. I: Uzterin, uztei.

uztutegi. (uzgune): *iz*. Gauzak edo kondaŕak uzten diran tokia.

uztutzaiie. (uzgune): *izond.* Zerbait uztutzen duena. I: Uztzaile.

uztutze. (uzgune): *ft.* Uztu egitea.

uztutzoki. (zamaj: iz. Ikus.: Uztoki.

uztzaiie. (uzgune): *izond.* Ikus.: Uztutzaite. I: Uztuzale.

uzu. (mukerkeri): *izond.* Ikus.: Mukeŕ. I: Sapuzti. (uzutasun): *izond.* Uzutasuuez ari dana. I: Oil, usakera, uxoka. (erabe): II *izond.* Bilduŕa erakusten duena. (gura): II *iz*. Gurari bizia.

uzukeria. (ankerkeri): *iz*. Ikus.: Ankerkeri. I: Oilkeria. (uzutasun): Ikus.: Uzutasun. I: Ankertasun. (nabarmentasun): II *iz*. Ikus.: Nabarmentasun. I: Gisagabekeria,

uzuki. (uzutasun): *adond.* Uzutasunez ari-izatea. (abere): *izond.* Basabereari dagokiona.

uzula. (antoxin): iz. Ikus.: Eclat'. I: Patera,

uzulotxaf. (istinga): *iz*. Ikus.: Istil. I: Idoi.

uzuf. (toles): *iz*. Ikus.: Zimuŕ. I: Kabuil, txima.

uzufi. (eritasun): *iz*. Ikus.: Izuŕi. I: Saleria. (txoskor): *is*. Ikus.: Asikontxo. I: Asikoŕ.

uzufite. (eritasun): *iz*. Ikus.: Izuŕite. I: Izurte.

uzurti. (odei): is. Artiie-itxura daukan odeya,

uzurtu. (toles): *ad*. Ikus.: Zimurtu. I: lraskitu.

UZUTASUN. *is*. Gogortasun, ankertasuna. I; Beste abereak edo notlñak erasotzeko, abere batzuek duten sumindura. *I:* Ankertasun, azutasun, izutasun, oiltasun, pizti-ankertasun, piztitasun, uzukeria. // (abelisti), (ankerkeri), (basatasun), (biufitasun), (gogo-landueza), (sumin).

uzutu. (uzutasun): *ad*. Uzutasunez ari izan. I: Zezendu. (sumin): *ad*. Berbera, I: Tkus.: Sumindu. (zome jario): II *ad*. Zauri bateau zornea egin. (gum): II *ad*. Gurari biziaz ari-izan.

X

x. (izki): *iz.* Euzkal-abedearen ogetaseigaŕen izkia. /i Soffit ñogaŕia adierazten do, ben ezpada ere. E.b.: sagutik xagu. Emen s izkiaren ñogaŕia da; gaisotik gaixo, // Batzuetan z. izkiaren nogaŕia ere izaten da. E.b.: zuritik xuri, zozotik xoxo, aizetik aixe. *11* Tokiren batean (OÑATE'n e.b.) J izkiaz asten diran ikako aditzeraetan, J ori X aldatua agertzen da. E.b.: Jakik'etik xakin egiten da; Jaukak'etik xantcak. l/ Markina'n eta aldamenean dagozen Gikuzkoa'ko eŕietan, bi itzatala ta -ak, -ok ta -enteat atzizkien artean x izkia sartzen da itzen zentuna aldatu gabe. E.b.: Biak, biok eta bientzat onela geratzen dira aldatuta: bixak, bixok, bixentzat.

xa. (gafantzi): *adond.* Ikus.: Batez ere. Batik bat. (oyutza): *oyu.* Geldi-erazteko idiai egiten zayen oyutza.

xaa-erazi. (garbitasun): *ad.* Garbitu-eragin.

xaa-xaa. (janztura): *iz.* Soñekoa kendu ta garbitzeko egipena adierazten duen aotsa; auŕen itza.

xaadof. (maki€): *iz.* Sutunpak garbitzeko, mutufean zurdak dauzkan makila.

xaalcin. (kondaŕ): *iz.* Ekortzearen koudafak.

xaalco. (zaragi): *ft.* Ardoa ipintzeko zaragi txikia. Ikus.: Zaako. j: Xaato, sake, xarako.

xaal. (zezen): iz. ikus.: Txal. : Txaal.

xaal-boaka. (ur-lcgoŕeko): *iz.* Buts.: Sapabum. !: Zaalbooka, xaal-boka, xaal-boroka, xaalburu.

xaal-egite. (erdialdi): *iz.* Beyen erdialdia.

xaal-lafu. (zezen): *iz.* Txalaren lafua.

xaal-mutuf. (landare): iz. Gingilkaria dan landare bizkoŕa, /ore god edo oriak duazkana.

xaal-orots. (zezen): in Ara dan txala.

xaal-sukaf. (aukaŕ): iz. Erdialdia izan ondoren beyek izaten duten sukafa.

xaal-ufrix. (zezen): iz. Urtebete egin ez duen txala.

xaal-zango. (landare): *iz.* Eŕe-belarkaria dan landarea; bare efoa bunotsu irintsua da.

xaaldun. (zezen): iz. **Kuma** daukan beya.

xaalld. (aragi); *iz.* Xaalaren aragi. Ikus.: Txalki. (zezen): *iz.* Berbera.

xaalkof. (zezen): ŕz. Klima asko made dons beya.

xaaltzaro. (zezen): *ft.* Txalarcn adiña.

xaandu. (zimeidura): *ad.* Ikus.: ZimeIdu. Txirpildu, ximildu.

xaardekatu. (zugatz): *ad.* Iñaustutako zugatz baten adaburua argitu.

xaaal. (pilota): *izond.* Pilota-jokoan esku-aldiak zenbatzen dituena.

xaarkaratu. (zartzaro): *ad.* Tkus.: Xaartu. : Zaartu.

xaaro. (abaŕ): *iz.* Abaŕ txikia.

xaaf. (zartzaro); *izond.* Zaaf itzaren ñogaŕia. Ikus.: Zaaŕ. j: Zartxoa dana.

xaafagailn. (garbitasun): ŕz. Garbitzen duen lanabesa.

xaafatu. (garbitasun): *ad.* Ikus.: Garbitu. Xa£aŕatu, aoa garbitu.

xaartasun. (zartzaro): *iz.* Ikus.: Zartzaro. : Zartasun.

xaartegi. (zartzaro): *iz.* Ikus.: Zaartegi.

xaarto. (zartzaro): *ŕzond* Zaartxoa dana.

xaartu. (zartzaro): *ad.* Zafa egin edo biurtu. Ikus.: Zaartu. I: Xaarkaratu.

xuartukeria. (zartzaro); iz. Ikus.: Zaarkeria.: Zaaferi.

xaato. (zaragi); iz. Ikus.: Xaako, I: Zaako, xarako.

xaata. (eralketa): *ad.* Txindia era§gi. I: Xautu, uldu, xaintu, xaa. (irabazpen): *ad.* Noribait guzia irabazi. (ausiabartza): !! *ad.* Tkus.: Peŕokatu. Zaŕaskitu, xaintu. (eiugabedura): !! *ad.* Bore buruari buruz efugabedura egin. (cŕatz): !I *ad.* Ikus.; Egortu. : Ekortu.

xaatxa. (sarats): iz. Esoetako saratsa. Ikus.: Sarats, !: Zumalakaf.

xaatzaile. (eŕatz): *frond.* Ekortzen duena.

xaaxa-belaf. Colo): iz. Olo-mota bat

xaazalie. (garbitasun): *izond.* Garbitzen ari dana. j: Xaazaie.

xabadera. (sukalde): *iz.* **Sukaldeko** xuŕut-aria. I: Xabodera, xaguadera.

xabal. (zabalera): *frond.* Zerbait zabala dana. Ikus.: Zabal.

xabal-bura. (ur-legefeko): *iz.* Tkus.: Zabalburu. !: Apotxali.

xabaldu. (zapaldura): *ad.* Zapaldura egin. : Zapaldu, zapali.

xabnldura. (zabalera): *iz.* Ikus.: Zabalera. j: Zabalgo.

xabatki. (Lama); *iz.* Leniaren endayako zatikoa.

xabalko. (zurubi): *iz.* Ikus.: Mailadi-bum. I; Zabalko.

xabala. (aŕain): *iz.* Ikus.: Bilau. !: Txabalu,xabalu,xabaro.

xabakol. (makalao): iz. Grain gutxi aŕapatutako makalaaa.

xabaloi-xiki. (makalao): iz. Makalao txikia.

xabaltzaite. (zapaldura): *ŕzond.* Xabaltzen duena.

xabaltze. (zapaldura): *iz.* Xabaldu egitea.

xabarkeri. (txikiera): *iz.* Ikus.: Txikiera. Txikiŕasun.

xabarkeria. (nabarmontasun): iz. ikus.: Nabannenkeri. : Sorjeskeria.

xabarki. (txikiera): *adond.* Txtkieraz ari-izatea. Zabarki.

xabarkoi. (bald): *ft.* Piŕinpinkaria dan belaŕa, soloctan efuz ikusten dana.

xabaf. (txikicra): *ŕzond.* Txikikerietan ari dana. !: Zabaŕ.

xabaŕat$_{e'}$**.** (ozabapen): *ad.* Ikus.: Ezabatu. : Ezabaztatu.

xabartn. (txikiera): *ad.* Txikieraetan ibiltzeko zalctu.

xabazi. (azkon): *iz* Ikus.: Aukon. Aukon.

xabe. (jabetza): *frond.* Ikus.: Jabe. Jaube.

xabeka. (egazti): *iz.* ikus.: Kaeka.

xabel. (langaizti): *iz.* Ungar baten txaranbela. !: Txararnil.

XAIIERAMA. *iz.* Apo-armatua dan itxas-naŕaztia; bere gorputza oskol baton baŕuan dago Ia bcrtatik burua ta soin-adafak irtetcn dira. Bere aragi, afautz eta zurdak jangaŕiak dira. Apo-armatua dan **luf-nafaztia,** oskol-bizkaŕa oso gupia daukana; bore aragia gozagaii ta nemesia da. j: Apo-armatua, apokarakoil, itxas-txaberama, turtu, turtube, txabcmma. *11* (abelizti), (masker), (naŕazti).

xabermara. (xaberama): *iz.* **Itxasoko xaberama.**

xabeta. (ziri): *in* Ate-ziria. Ikus.: Txabeta.

xabikatu. (dei-egikuntza): *ad* Abereai bigun dei-egin.

xabil. (artile): *iz*. Ikus.: Torlantxa. 1: Toŕintxa, xarabit.

xabiroi. (anniarma): *iz*. Ikus.: Luartz, Lugartz, xaubiroi.

xaboetu. (jaboi): *ad.* Jaboya nunbait eman. j; Xaboindu, xaboitu, xaboatu.

xaboi. (jaboi): *iz*. Ikus.: Jaboi. j: Xabon. (legunkeri): iz. Legunkeria egitea.

xaboi-agun. (anpulu): *iz*. Jaboya ematean agiten dan aguna. Ikus.: Xaboi-bits.

xabol-belaf. (Mat): *Az*. Jaboyaren zeindasuna daukan belaŕa. : Xaboi-bedaŕ.

xaboi-bits. (aupulu): iz. Ikus.: Xaboi-agun.

xaboi-punpuiia. (jabot): *iz*. Jaboyaz egiten dan maskuilua.

xaboindu. (jabot): *ad.* Ikus.: Xaboetu. I: Xahoitu.

xaboindnn. (jabot): *izond.* Jaboya duena. : Xabointsu.

xaboindura. (jabot): *iz*. Jaboya ematearen egipen eta ondorioa. Xaboinketa, xabon aldi.

xaboingaf1. (jabot): *izond.* Jaboya emateko gaya dana.

xaboinketa. (jabot): *iz*. Ikus.: Xaboindura. J: Xabon-aldi, xaboaketa.

xabointsu. (jabot): *izond.* Time.: Xaboindun.

xaboitu. (jabot): *ad.* Ikus.: Xaboetu. Xaboindu, xaboatu.

xabolina, (azkon): *iz*. Biza egiteko erabili dan izkilua, azkon antzekoa zana,luzeagoa.

xabon-aldi. (jabot): *Az*. Ikus.: Xaboindura. : Xaboinketa.

xabon-gile. (jabot): *izond.* Jaboya egiten duena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

xabon-ontzi. (jabot): *iz*. Jaboi txikiak eukitzeko ontzla.

xaborkeria. (uzkeri): *iz*. *Ikus.;* **Uzkeri.** I: Uzkin, xaboŕesia.

xaboŕ, (aft): *iz*. Ikus.: Zaboŕ. Ikus.: Xabortsu. (austura): iz, Eŕaz puskatzen dana.

xabof-bedaf. (belaŕ): *iz*, Ikus.; Xabulili. Xaboi-belaŕ.

xabofeztatu. (aŕi): *ad.* **Zola** afitxoetaz estali.

xabortarzun. (auskortasun): *iz*. Ikus.: **Auskortasun.**

xabortsu. (aŕi): *izond.* Xaboŕak ugari dauzkana. Ikus.: Xahoŕ.

xabu-xabnka, (kordokadura): *adond.* Kulunkan ari-izatea.

xabrdili. (belaf): *iz*. Jabot bezela erabiltzen dan belaŕaren *dos*. J: Xaboŕ-bedaŕ.

xabuL (laburtza): *izond.* Labuŕa dana.

xabufeatu. (naastura): *ad.* Naasturaz zerbait gera-erazi.

xabus. (soingain): *iz*. Ikus.: Soingain. Tilmu.

xadaka. (aldizkapen): *adond.* Ikus.: Txandaka. J: Xaindeka.

xafaŕakin, (garbitasun): *iz*. Aoa ta ortzak uraz edo beste ubiiaz garbitzea. Ikus.: Xafaŕatu. : Xafaŕaldi,

xafafaldi. (garbitasun): *iz*. Tkus.: Xafaŕakin. j: Xafaŕatu.

xafaŕatu. (garbitasun): *ad.* tlpal bat uraz eta astintzean garbitu. Ikus.: Garbitu. J: Xaaŕatu, xafaŕakin, xafaŕaldi. I: Aoa ta ortzak garbitu.

xafaŕatze, (ga‹bitasun): iz. Aoa ta ortzeak uraz garbitzea.

xafafrkatu. (zintzul): *ad.* Borbolak egin, Ikus,; Borbol. Xafaŕika.

xafafiku. (zintzuŕ): *iz*. Borbolak egitea. Ikrss,; Xafaŕikatu.

xafla. (azkuŕi): *iz*. Azkufi-zatia. *Az*, Ikus,; Ieki, j: Plama. (tanpa): 1 iz. Esku zabalaz emandako tanpa.

xafla-antzeko. (Ieki): *frond.* Xaflaren antza duena. Ikus.: Xaflatsu.

xafla-cun, (eundura): *iz*. ieklz cgindako euna.

xafla-lan, (laid): *iz*. Xafladura egitearen Iona.

xafla-xafla, (ibilera): *adond.* Urns.: Txipi-txapa. J: Txipli-txapla.

xafladnra. (Ieki); Az. Iekiak egitea. ikus.: Xaflaketa.

xaflagafi. (Ieki): *izond.* Ielcietan jail ditckena. Ikus.: Xaflakoŕ.

xaflagile. (Ieki): *izond.* Iekiak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond* Barbera,

xaflaka. (irabio): *adond.* Tkuŕiñak aidean irabiatzen ari-izatea,

xaflakatu. (ieki): *ad.* Ielcietan ipiñi.

xaflaketa. (icki): Au. Xafladura egitearen egipena. Ikus.: Xafladura.

xaflakof. (laid): *frond.* Ikus.: Xaflagaŕi.

xaflakortasun. (Ieki): *Az*. Ielcietan jartzearen ai-egitea.

xaflakuntza. (ieki): *iz*. Iekietan ipintzea.

xaflata. (seudagaikintza): *iz*. Ikus.: Txaplata. I: Mantaŕ, kauxera.

xaflatsu. (Ieki): *izond.* lekiak dauzkana. Ikus.: Xala-antzeko.

xaflaio. (oho): iz. Piŕillxoa. Ikus.: P1111.

xaflatu. (laid): *ad.* lekiak egin.

xaflaxa, (egazti): *iz*. Ikus.: Gabirai. Mirotz.

xaflazale. (heapa): *izond.* Masailekoak ematen dituena.

xaflazko. Oat); *frond.* lekiz egiudakoa.

xaflaztatu. (kid): *ad.* lekietaz estali. J: Xaflattu.

xfradura, (igurtziketa): *iz*. lgurtziketa txikia.

xafrako, (tanpsa): *Az*. Tkus.: Masalako. Mazelako.

xafraldi, (igurtziketa): *iz*, Ikus.: lgurtziketa. j: Igurtzi-aldi, xafra.

xafratu. (igurtziketa): *ad.* Igurtziketa egin.

xagarko. (sagaŕondo): ix, Basoko sagaŕa.

xagaŕ (zarizaro): *izond.* Zastxoa dana.

xagi, (igoera): *ad.* Ikus.: Jagt. J; Jaiki, xaiki.

xagiño. (birika): *iz*. Birikaren ziiotxoa. I: Biri-xagiño.

xagita. (alkondara): iz. Alkondarak zabaltzeko zatikoa.

xagixe, (zal): ŕz, Zai xea dana.

xagu. (garbitasuna): *izond.* fiats.: Garbi. ~: Xai. (sagu): *iz*, Saga txikia. Ikus,: Sagu.

xagu-arte, (sagu): ŕz, Saguak aŕapatzeko **segada.**

xagu-belaŕi, (armiarma): iz. Lugartzak dagozen tokia.

xagu-eiztari, (sagu): *ŕzond.* Saguak aŕapatzen dituena. 1: Xagukari, xaguketari,

xagu-jatez gaxotu. (saga): *ad.* Saguak asko jateagatik gaxotu.

xagukari. (sagu): *frond. Ikus.:* Xagu-elatari. I: Xaguketari,

xagutan. (kordokadura): *adond.* Gorgoiñean kulunkatzen ari-izatea. Ikus.: Gogoiñatu.

xugutarzun, (garbitasun): Az. Ikus.: Garbitasun. : Garbitarzun, xayamendu.

xagutu. (garbitasun): *ad.* Ikus.: Garbitu. Xaintu, xaindu.

xagutxo. (sagu): *iz*. Saga txikia. Sagutxo.

xaguxaf. (saguzar): iz. Ikus.: Sagami. j: Gautxori, xagu-xagaŕ.

xaguxaf-gorotz. (saguzaŕ): *iz*. Saguzafen gorotza.

xai. (ardo): *iz.* Ikus.: Dolara. I: Dolare. (azalpen): *iz.* ikus.: Azalpen. Zabaipen. (garbitasun): II *frond.* Bras.: Garbi. j: Xagu, xau. (ezkontza): Íl **iz.** Ikus.: Bryon. I: Deyune.

xaiki. (igoera): *ad.* ikus.: Jagi. I: Jaiki, xagi, xaigi.

xaikln. (etatz): iz. Labeko etatza.

xain. (araztasun): *izond.* Ikus.: Aratz. I: Txau. (argitasun): *izond.* Argitasunez beterik dagoena.

xain-odiak. (ixtun): iz. Soiñean dagozen oditxo txikiak.

xaindatu. (aldizkapen): *ad.* Txandaka ari-izan.

xaindazka.(aldizkapen): *adond.* Txandaka ari-izatea. j: Xaindezka.

xaindeka. (aldizkapcn): *adond.* ikus.: Txandaka. I: Sanjaka, xadaka, xaindezka, xainda, xainde.

xaindekatn. (aldizkapen): *ad.* Aldizpakenez ari-izan. j: Xaindezkatu.

xaindu. (garbitasun): *ad.* Ikus.: Garbitu. Xagutu.

xainka. (aots); iz. ikus.: Sainga. Saunka, xainga.

xainket. (eŕenkura): *izond.* Ikus.: Xainku. I: Xainkuru.

xainki. (argitasun): *adond.* Argitasunez beterik ari-izatea.

xainku. (eŕenkura): *izond.* Etena dana. Xainkuru, xainket.

xainku-egin. (eŕonkura): *ad.* Eŕen ibili. I: Xainkn-ibili.

xainkutu. (eŕenkura): *ad.* Eŕena egin edo biurtu. j: Xainkurazi.

xaintu. (ausiabartza): *ad.* ikus.: Xaatu. I: Zataskitu. (garbitasun): *ad.* Ikus.: Garbitu. : Txukundu, xaguta. (eralketa): II *ad.* Ikus.: Xaatu. I: Xautu.

xaintxa. (esne): *ft.* Jeizteko ontzi txikia.

xaisgu. (batio): *iz.* Ardiak jeizten diran bafioa. (ardi): *iz.* Berbera.

xaitu. (ikuzketa): *ad.* Ikus.: Ikuzi. Laztu.

xaitzi. (esne): *ad.* ikus.: Jaitzi. j: Jatzi.

xaizpil. (jayotza): *iz.* Ikus.: Zapiki. I: Zazpilko.

xaka. (janztura): *iz.* Geŕiraño ellzen dan gizonaren janztura. j: Jaka, txamafa, xakaitxi.

xakail. (zulo): *ft.* Abere baten belatian egiten dan zulotxoa.

xakaildu. (gaztañondo): *ad.* Ikus.: Altxikatu. 1: Ozkaildu, ozkatu.

xakat. (kondaŕ): is. Ustiatu ezin diteken kondaŕa. (laŕu): *iz.* Ikus.: Tortika. I: Zaldat. (totes); II is, Zinrdak danzkan laŕua. (zakartasun): II *izond.* Zakata dana. (zartzaro): II *izond.* Zaŕez zimurtuta dagoena. j: Zakail.

xakaf-egoizte. (zati): is. Zatitxo txiki-txikiak egoiztea.

xakaf-gabetu. (garbitasun): *ad.* Aŕitxoetaz garbitu.

xakartu. (lain): *ad.* Xakatez bete. (toles); *ad.* Laŕua zimuŕez bete. (zakartasun): II *ad.* Zakaŕa egin edo biurtu. (zartzaro): (*ad.* Zaŕen laŕua zimurtuta egin. Zakaildu.

xakate. (stain): *is.* Sabiloi antzekoa dan afaiña, baña txikiagoa dana.

xakatru. (austura): *ad.* lints.: Apurtu. I: Puskatu.

xakaxta. (zoŕo): *iz. ikus,;* Zofo. I; Krima.

xake. (andere-joku): ŕz. Ikus.: Xake-joku.

xake-antzeko. (andere-joku): *izond.* Xake-mayan bezela laukiak dauzkana.

xake-joku. (andere joku): iz. Bi lagunen artean, irurogetalan laukitxo dauzkan ool txiki batean egiten dan jokoa; jokalari bakoitzak, laukitxoen barna, amasei zatiko bereziak darabitzki, ortarako onartuta dagozen arauak jaŕaitzean; alde bietako zatikoek margo ezberdiña date, bakoitzak berea. Zatikoak auetxek dira: bakalduna, bakaldunemea, bi zaldi, hi gaztelu, bi *sufil eta* zortzi oñezkarl. I: Xake, xakeyoko.

xakel. (zizku): *ft.* Sakel txikia. Was.: Sakai. I: Zakel, xakoia.

xakelari. (andere-joku): *izond.* Xake-jokuan ari dana.

xakeŕe. (abere): *iz.* Jaixten uzten ez darn shares. (swain): fz. Eŕaz sumintzen dana.

xakefetu. (sumin): *ad.* Gogot somindu.

xaketaula. (andere joku): *iz.* Xake-jokuaz ari-izateko taula edo maya.

xaketen. (oñaze): iz. Buruko miña. j: Xaketa.

xaketx. (zen): *iz.* Ardiai belatian egiten zayen **zena,** ezagutzeko.

xaki. (zen): is. Abereai belaŕian egiten zayen ebaketa, ezagutzeko. Ikus.: Xaketx. Sole batean, zerbait kentzean, geratzen dan zena. (ezut): iz. Laze *ta mea* dan ezufa. Ezuŕ txikia.

xaki-aro. (zen): *iz.* Zenak egiteko aroa.

xaki-befi. (zen): *iz.* Bigaŕen zeua.

xaki-befitu. (zen): *ad.* Zeua beŕiro egin.

xald-befllze. (zen): *is.* Zena betiz egitearen egipena.

xaki-burni. (zen): *iz,* Abereai zena egiteko burnia.

xaki-gabeko. (Zen): *izond.* Belaŕian zenik ez daukan aberea.

xaki-leku. (zen): *iz.* Abereai zena egiteko tokia.

xakidun. (zen): *izond.* Xakia egiña daramana.

xakidura. (zen): *iz.* Abereai zena egitea.

xakigailu. (zen): *iz.* Zenak egiteko tresna.

xakin. (jakintasun): *ad.* Ikus.: Jakin. I: Ezagumen.

xakio. (íĺetak): **is.** Arima-elizkizunetan iieta-mayan ipintzen dan burn-ezuŕa. I; Xakio-xordo.

xakitu. (zen): *ad.* Abereai zena egin.

xakitze. (zen): *iz,* Abereai zena egitea.

xakiztu. (zen): *ad.* Zenaren bat egin edo

xako. (zaragi): iz. ikus.: Xaako. : Zaako.

xakola. (zizku): Iz. Zizku txikia, Ikus.: Xakel.

xakolako. (zapi): *iz.* Ikus.: Zapi. Likele.

xalcolin. (eclari): *iz.* Ikus.: Txakolin.

xakoutu. (eŕenkura): *ad.* Norbait eŕena

xakof. (sit): *ft.* Ali txikien multzoa.

xakoste. (makil): *ft.* Makil lodietaz egiten dan erstea. j; Xakoxte.

xakosti. (igaraipen): *iz.* Zurubi baton bides egiten dan igaraipena.

xaku. **(zmb):** *iz.* Zofo txikia.

xaku-antzeko. (azal): *izond.* Azalaren antza duena. Ikus.: Sokaran.

xaku-ondoko. (auŕontzi): *iz.* Thus.: Ertondoko. I: Kaden, xaku-ondo.

xakun. (edertasun): *izond.* Polita dana. Polit, txotil.

xakurbegi. (landare): *iz.* Ikus.: Bildo€s-mii. I: Zain-belat.

xakurkari. (zakuŕ): *izond.* Zakufak matte dituena. Xakuŕ-zale.

xakurki. (aragi): *iz.* Zakufaren aragia.

xakurkume. (zakuŕ): *iz.* Zakufaren kuma.

xakurño. (zakuŕ): *iz.* Zakuŕ txikia.

xakuf. (zakuŕ): iz. Zakuf txikia. Ikus.: Zakuŕ.

xakuŕ--alde. (zakuŕ): *is.* Zaknfen multzoa, eizarako erabiltzen dana.

xaktt-antzeko. (zakuŕ): *izond.* Zakuŕ txikiaren antza duena.

xakuŕ-belaŕ. (landare): *iz.* Gurutzkaria dan landarea, soloetan eŕuz dagoena.

xakuŕ-eme. (zakuŕ): *iz.* Zakuŕaren eme txikia. I: Xakuŕ-olaka.

xakuŕ-iiztoŕ. (zakut): *iz*. Ikus.: Eiza-zakuŕ. I: Untxari.

xakuŕ karlin. (zakuŕ): iz, ikus.: Altzo-txakuŕ. I: Karlin.

xakuŕ-mii. (belaŕ): *iz*. Boŕaikaria dan; bere eŕoa ardatzkara da ta sendakintzan erabiltzen da.

xakuf-olaka. (zakuŕ): *iz*. Ikus.: Xakuŕ-eme.

xakuf-ortz. (daratelu): *iz*. Ikus.: Xixei.

xakuf-xarlango. (zakuŕ): *iz*. Soin mea ta lepo, isats eta ankak luzeak dauzkan zakuŕa.

xakuŕ-zai. (zakuŕ): *izond.* Zakuŕak zaintzen dituena. Xakuŕ-zain.

xakuf-zain. (zakuŕ): *izond.* Ikus.: Xakuŕ-zai. Zakuf-egozle.

xakuf-zale. (zakuŕ): *izond.* Ikus.: Xakurkari.

xakurtegi. (zakuŕ): *iz*. Zakufa egoteko tokia.

xakurto. (zakuŕ): *iz*. Zakuŕtxikia. I: Xakurtxaŕ.

xakurtxaf. (zakuŕ): iz. Ikus.: Xakurto.

xakurzuri. (zakuŕ): *iz*. Txiki ta zuria dan zakufa.

xakuta. (zizku): **iz.** 8i zarpa dauzkan zizkua, bidaldietan erabiltzen dana.

xakutin. (azpil): *iz*. Azpil batzuetatik pizkat artzen duen notiña. (gozoki): *ad.* Ikus.: Mizkindu. I: Ñapurtu.

xakuto. (zoŕo): *iz*. Zofo txikia.

xal-egile. (abere): *iz*. Karnak asko dauzkan aberea.

xalanta. (itxasontzi): *iz*. Itxasontzi txikia, sakonak ez diran uretan lotetarako erabiltzen dana,

xalantera. (itxasontzi): *izond.* Xatanta baton aŕaunlaria.

xalantzain. (itxasontzi): *izond.* Batelak zaintzen dituena. I: Xalanzain, xalantzain, xalanta-xain.

xalantzaingo. (itxasontzi): *iz.* Xalantzaiñen langintza. : Xalantiergo.

xalaparta. (eyeraldi): *iz*. Ikus.: Kalaka. Txalaparta.

xalapartaka. (igidura): *adond.* Zalapartaz igitzen ari-izatea.

xalapasta. (iiztadura): *iz*. Ikus.: Txipizta. Tzapast.

xalapastaka. (iiztadura): *adond.* Xalapastak egiten ari-izatea.

xalapastakatu. (iiztadura): *ad.* Xalapastaka ari-izan.

xalapista. (etxola): *iz*, Txiroa dan etxola.

xalburu. (urlegoŕeko): *iz*. Ikus.: Apaburu. 1: Txalburn, xalupa.

xslda. (saids); *iz*. ikus.; Saida. I: Bull.

xaldaiñ. (zubi): iz. Mts.: Zaldai. I: Zaldaiñ.

xaldegi. (etxola): iz. Ikus.: Etxola. I: Txabola.

xaidi, (sai-abere): *iz*. Zaldi txikia.

xaidi-oin. (landare): *iz*. Askarkaria dan belalezko landarea. Xali-belaŕ.

xaldiak. (jolasbide): iz. Biraka ari dan Ianabesa, aulki, batzuk dauzkala ta jolasbidea bezela erabiltzen dana.

xaldo. (baterakuniza): *iz*. Saido txikia. Ikus.: Saldo.

xaldun. (kartak): *iz*. Kartaetan zalduna.

xule. (azkuŕi): *izond.* Ikus.: Jala. I: Sale.

xalegatx. (azkuŕi): *izond.* Jateko gogorik eztuena. : Xalepel.

xalepel. (azkuŕi): *izond.* Ikus.: Xalegatx.

xali. (eyeraldi): *iz*. Ikus.: Tarliko. Turtuki. (mai-orni): *iz*. Zali aundia. Ikus.: Zali.

xaii zulotsu. (giltzuŕin): iz. Giltzuŕineko guritxa.: Gernu-bae.

xall-belaf. (landare): iz. Ikus.: Xaldi-oin.

xalikada. (mai-orni): *iz*. Zali txiki bateaz aŕ ditekena.

xalikonkili. (zaldizketa): *adond.* ikus.: Ankalatraba. I: Zalkoka, xalikoin, xalikoinka.

xalikonkili. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Txikoan. I: Txirikonkila, zankalatraba, zanlcalatraka.

xalin. (eresgalu): *iz*. Mendiko txirula.

xalinko. (mai-omi): *iz*. Zali txikia. I: Xaliska. (sukalde): *iz*. Ikus.: Zartagin. I: Zartai, zartai txikia.

xaliska. (mai-omi): iz. Ikus.: Xalinko. I: Xalixka.

xalkof. (bildura): *iz*. *Ikus.:* Bildura. Bilera.

xalkea. (lekazi): *iz*. Lekazien leka.

xalkedun. (lekazi): *izond.* Lekak dauzkan landarea.

xalki. (magi): iz. Txataren aragia.

xalkof. (zezen): iz, Bere kuma asko matte dam beya.

xalma. (arbalda): *iz*. Arbalda ariña. I: Xalme, xelin. (abere-tresnak): *iz.* Zaltokiak azpian daraman bufukotxua. I: Xelin.

xalmadun. (arbalda): *izond.* Arbaldak dauzkan edo saltzen dituena.

xalmagin. (arbalda): *izond.* Albardak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

xalmatu. (arbalda): *ad.* Sai-abereai xalma ipiñi.

xalo. (tolestnra): *izond.* Ikus.: Tolesgaŕi. Zalu. (lañotasun): *izond.* Lañoa dana, lañotasunaz ari dana. I: Laño, xala, xee, kakame.

xaloin. (burusi): *iz*. Oerako artilezko burusia.

xalnkeria. (bakuntasun): *iz*. Ikus.: Bakuntasun. j: Xalotasun.

xaloki. (bakuntasun): *adond.* Bakuntasunez ari-izatea.

XALOTASUN. iz. Bakuna, gaiztotasunik ez iruzuŕik ez duenaren tasuna. I: Ganguxkeria, gizaxokeria, sanokeria,tolcsgabetasun, tolesbakatasun. (bakuntasun): *iz*. Ikus.: Bakuntasun. I: Xalokeria. ft (atzipe), (berezkotasun), (egi), (egizaletasun), (ergeltasun), (eŕugabctasun), (siñiakizun).

xalotu. (lañotasun): *ad.* Xaloa egin edo biurtu.

xaltxa-pot. (befegaŕikeri): *izond.* Txiki ta bafegaf is dana.

xalu. (jjosketa): iz. Ikus.: Basta.

xalupa. (ur-legoŕeko): *iz*. Ikus.: Apaburu. I: Xalburu.

xamalda. (mortxokada): *iz*. Abereen talde txikia. Ikus.: Samalda.

xamaldun. (mortxokada): *izond.* Xamalda bat edo batzuk dauzkan.

xamalko. (sai-abere): *iz*. Zaldi txikia.: Xamari, xamarko, xamalkot.

xamallco-zain. (sal-abate): *izond.* Xamalkoak zaintzen dituena.

xamaltaf. (eull): *iz*. Zaldi-eulia.

xamaltzaŕ. (sai-abere): *iz*. Zaldi aundia.

xamango. (ezuŕ): iz. Zefiaren aragi gabeko ezuŕaundiak.

xamardun. (janztura): *izond.* Xamaŕa jantzita daramana.

xamari. (sai-abere): *iz*. Was.: Xamalko. I: Bed gaztea. Ikus.: Xamarinko, xamarko, xamal.

xamarinko. (sai-abere): *iz*. *Oso* txikia dan zaldia, Ikus.: Xamari. Xamaringo.

xamarinka. (sai-abere): *iz*. Beef aundia.

xamarko. (sai-abere): *iz*. Ikus.: Xamalko. I: Xamari.

xamaf (janztura): *iz*. Txartes antzekoa dan janztura. Ikus.: Txartes. Ikus.: Txamata. I: Zonate. (oskoldun): *iz.* Ikus.: Amain. I: Sanguŕu. (askitasun): II *adond.* Naikoa dana.

xamafeta. (janztura): *iz*. Ikus.: Jaka. I: Txamaŕa.

xamafote. (anztura): *iz*. Ikus.: Zamaŕote. Zamaŕ-laŕu.

xamartu. (iraitz): *adand.* Ikus.: Traitzean. 1: Iraizean.

xamaxka. (azao): *iz.* Azao txikia.

xamel. (alkondara): *iz.* Atofaren goiko zatia.

xameta. (aŕain): iz, Tzokiaren kuma.

xamindel. (supazteŕ): *ft.* Ikus.: Kebide. Kezilo,

xamindu. (mingaztasun): *ad.* Ikus.: Mingaztu. I: Pitartu.

xamoŕo. (katamalo): *in.* Katamalo txikia.

xamuka. (arbalda): iz. Arbalda txikia.

xamurkeria. (nrguritasun): *iz.* Tkus.: Zurbizkeri. : Milingakeria, zimitri, zinkulineria.

xamurkiro. (lañotasun): *adond.* Laiiñotasunez ari-izatea.

xamuŕ. (biguntasun): *izond.* Ikus.: Samuŕ. : Samurtxoa. (austura): *izond.* Eiaz austen dana. (eŕeztasun): (*izond.* Elena dana.

xamufo. (zomoŕo): *iz.* Babaetan egiten dan zomoŕoa.

xamurtasun. (biguntasun): iz. ikus.: Samurkoitasun.: Sarnurtasun.

xamurtu. (biguntasun): *ad.* ikus.: Samurtu.

xan. (azkufi): *ad.* **Ikus.:** Jan. I: Yan.

xan-mikof. (arkuŕi): izond. Jatean eta edatean asko artzen eztuena.

xauari. (azkuŕi): *iz.* Tints.: Janari. I: Jauketa.

xanbel. (eresgalu): iz, Mendietan erabiltzen dan txilibitua.

xanberun. (esne): *iz,* Ikus.: Gaztanbera. E: Manna.

xaabof. (pindaŕ): *iz,* **Ikatz-bizia.**

xanda. (aldizkapen): *in.* Ikus.: Saintza. Txanda, xainda.

xandaka. (aldizkapen): *adond.* ikus.: Txandaka. I: Sanjaka, xandakaz.

xanel. (itxasontzi): *iz.* Txalup Txanel.

xanere. (azkuŕi): *izond.* Ikus.: Jan-psi. Jangaŕi.

xanfarin. (dandled): *izond.* **Afandikeriz** ari dana. : Xangarin.

xanfarinkcria. (aŕandikeri): *ft.* **Afandikeriz** ari-izatea.

xanfarintasun.(aŕandikeri): *iz.* Xanfariñaren jokatzea.

xaufart-egin. (jai): *ad. Jaya* egin.

xanfarta. (azkuŕi): iz. Ikus.: Oturuntza. I: Zauta, jaketa, xanparta.

xanfora. (landare): iz. Gurutzkaria dan landarea. Ikus.: Txanfora. : Txangala, xanpora.

xanga. ((xanga): iz. ikus.: Txanga. I: Ateorpo.

xangada. (edari): *iz.* Ikus,: Gurka. Uŕupa,

xangarki. (aragi): *iz.* Txalaren xangaŕeko aragla.

xangaf. (belaun): *iz.* Ikus.: Belainpe. I: Belaun-azpi, belaunpe, belaun-txoko, zankabe, zankaloste, zankape. (lokezuŕ): *ft.* Sai-aboreengan ankaren bi zatien artean (lagoon lokezuŕa; abelgoŕiengan berdin.

xangatu. (ants): *ad.* Sainga egiten asi.

xangela-porta. (joko): iz. Gaztaña eŕeetaz aufek egiten duten jnlcoa.

xaugia. (alapidej: *iz.* Ikus.: Alapide. 1: Alatze.

xango, (zango): *iz.* Ikus.: Aztal. Zangosagaŕ, xankoxlco, (kartak): *in.* Ikus.: Txanka. j: Xanka, xangolo.

xango-makuf. (banandura): *in.* E uf baton koloka. (ezuŕ): iz. Berbera.

xangodun. (atsikipen): *izond.* Txortena daukana.

xangu. (azkuŕi): iz. Ikus.: Jangu.: Jantegi.

xangufu. (oskoldun): iz, Ikus.: Sanguŕu. ^: Satoki.

xanguŕu-abi. (oskoldun): *In.* Xanguŕuak bizi diran tokia.

xangufu-sare. (saw): *iz.* Xanguŕuak aŕapatzeko **sarea.**

xanide. (izen): *iz.* Ikus,; Izenide. lzenkide, xenide.

xanixin. (jangura): iz. ikus,: Cosa. I: Fangal, xantxo.

xankn. (zurkaitz): *in.* ikus.: Makulu. Besapcko. (kartak): *in.* ikus.: Txanka. I: Xango, xanko, xankarta, zortziko.

xankailo. (cltxo): *iz.* ikus.: **Eltxo. I: Ulitxa.**

xankalnz. (zango): *izond* **Zango luzeak dauzkana.**

xankarta. (kart*); iz. Ikus.: Xanka. 1: Xanko.

xanlcarte. (zango); *iz.* **Zangoaz** egiten dan **kakoa.**

xankatu. (eŕeukura); *ad.* Eŕen jaŕi edo biurtu.

xanlceria. (eritasun); *in,* Ardiek oñetan izaten duten **eritasuna.**

xanket. (eŕeukura): *izond,* Makuluak darabilzkien eŕena.

xanketu. (eŕenkura): *ad.* Elan ibili.

xankil. (zomoŕo): *in.* Eltxoaren antzckoa dan zomofoa, aundixeagoa dana.

xankin. (igali): *in.* Ikus.: Muskil. I: Muxikin, mutxikin, zepa. (aginkada): *in,* Maŕaskatzea.

xanko. (kartak): *in.* Tkus.: Txanka. Xanka, xankarta.

xankoxlco. (zango): *iz.* Aztal oso mea. Ikus.: Xaago.

xanku. (cŕenkura): *izond.* Tkus.: Eŕen. I; Txangu, xainku, txainku.

xano. (lo): *in,* Ikus.: Txano. I: Txaneta, xaño.

xanga. (ants): *iz,* Zakuŕtxikiareu saunka.

xanpakari. (ants): *izond.* Sainga egiten duena. I: Xanpari.

xanpaketan. (ain): *adond,* Oinpetzen ari-izatea.

xanpal. (zapaldura): *izond.* Zapalduta dagoena. I: Sanpal.

xanparta. (azkuti): *iz.* Tkus.: Otarantza. Xanfarta.

xanpatu. (ants): *ad.* Txakurtxoak saingatu. Ikus.: Saingatu.

xanpei. (lokaŕi): *in.* Zurdaz egindako lokaŕia, **txori ta** aŕañak aŕapatzeko, segadak atontzeko. I: Xanoera, xanpera.

xanpiluz. (jauzketa): *iz. Ikus.:* Jauzketa. Ukoti, xapiluz-egin, xanpiluz-egin.

xanpiluz-egin. (jaanketa): *ad.* Jauzketak egin, Xapiluz-egin. Ans.: Xanpiluz.

xanpon. (txintxin): iz. **Ikus.:** Txanpon.

xanpoŕ. (austura): *izond.* Eŕaz austen dana.

xanso. (aragi): *iz.* Zeriaren aragia.

xantundre. (ugaztun): *in.* Ikus.: Satandera. I: Satandere.

xantegi. (abeltegi): *iz.* **Zurezko aska.** Ikus.: Aska.

xantel. (makil): *iz.* **lkus.: Txantel.**

xantxa. (ontzi): *iz.* **Burnizko** ontzia; **bertan, jeizten dan esnea biltzen da.**

xautxadura. (artzidura): *iz.* Ikus.: Orantza. : Txantxadura.

xantxantxibirltalño. (garizuma): *in.* **Gariauma'ko laugaŕen igandea. Told batzuetan egun** ontan kaleetan barna ibiltzen da, piztutako csku-zuziak eramaten eta itz onezaz asten dan **abestia abesten.**

xantxin. (janglers.): *iz.* Gosca izendatzeko itza. ; Xantxo.

xantxo. (jangura): *in.* Ikus.: Gose. I: Fangal, xanixin, xantxin.

xantxala. (sukalde): iz. Hats.: Eŕesakon. Aŕaiakoketa,

xao. (same): *iz.* ikus.: Seme; ijitoen itza.

xaorde. (zen): *iz.* Ikus.: Zen. I: Ikurkun.

xaofa. (norberekeri): *izond.* Ikus.: Beregi. j: Berekoi.

xapa-xapa. (ibilera): *adand.* Istiletan oñutsik ibiltzca.

xapal. (apaitasun): ŕzond. Ikus.: Anal.

xapala. (peŕa): iz. Gaizki jaŕitako pets.

xapalatu. (ur'): *ad.* Ureztatzean ibili. Ur-xaplatetokan ari-izan. Ikus.: Ur-xaplatetoka.

xnpalda, (e(xegain): *iz.* Etxegain-lau.]: Etxe-goiti.

xapasta, (iiztadura): iz. Ikus.: Txapasta.

xapastatu. (iiztadura): *ad.* Baser iiztatu. Ikus.: Iiztatu.

xapata. (truku-joko): *iz.* 1ruku-jokako, makilarcn xapiña.

xapel. (kapel): *iz.* Buts.: Kapcl. I: Txapel.

xapel-egile. (kapel): *izond.* ikus.: Kapelagin.]: Xapelgin.

xapel-kalco. (kapel): *iz.* Kapelentzako kakoa.

xapel-ontzi. (kapel): *iz.* Kapela gordetzeko zofoa. Ikus.: Xapel-zofo, xapel-untzi.

xapel-zoto. (kapel): *iz.* ikus.: Xapel-ontzi.

xapelafi. (ad); *iz.* Orma bat estaltzen duten aft zabalak.

xapelatz. (egazti): *iz.* Ikus.: Sapelatz.]: Buzoka.

xapeldun. (kapel): *izond.* ikus.: Txapeldun.

xapeldungoa. (ieyalssun): iz. tints.: Txapelketa.

xapelgin. (kapel): *frond.* Ikus.: Kapelagin. I: Xapel-egile, xapelkin.

xapelkintza. (kapel): iz. Kapelak egiteko langintza.

xapeltegi. (kapet): *iz.* Kapelak dagozen lokia.

xapi. (oyutza): *oyu.* Ikus.: Zapi. ; Zapet.

xapiluz-egin. (jauzketa): *ad.* Jauzketa egin. Ikus.: Xanpiluz.

xapin. (oñetako): *iz,* Ikus.: Txapin.]: Azganeko, xapiño, zipirla.

xapin-egile. (oñetako): *izond.* Xapiñak egiten dituena.]: Xapingile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

xapin-salizaile. (ofietako): *izond.* Xapiñak saltzen dituena.

xapin-ukaldi. (tanpa): *iz.* Ikus.: Xapinkada.

xapindegi. (oñetako): *iz.* Xapiñak seitzcn diran saltokia,]; Xapintegi.

xapinkada. (taupa): *iz.* Xapiñaz emaudako tanpa.]: Xapin-ukaldi.

xapintegi.(oñetako): *iz.* Xapiñak dagozen edo saltzen diran tokia.]: Xapindegi.

xapiño. (oñetako): *iz, Ikus.:* Txapin. Xapin.

xapio. (ari): iz. Ari mea,

xapla-belaŕidun. (oskoldun): *iz.* ltxasoko armiarma.

xaplan. (lauzko): *izond.* Ikus.: Lauzko. Laugune.

xaplatu. (aitzuŕ): *ad.* Ikus.: Txaplatu. !: Xaplakatu.

xapo. (uŕitasun): *adond.* Zenbait. Ikus.: Gutxi, Gitxi.

xapoka. (txikiera): *izoi:d.* Oso txikia dana. Ikus.; Xapokaño.

xapokaño. (txikiera): *frond.* Txiki-txikia dana. ikus,: Xapoka.

xapopa. (zartaiki): *iz.* Ikus.: Zartaiki. Urin-boska, zintzuf-zartaiki,

xapu. (egazti): *iz.* Egazti-mota bat.

xapuxin. (sutuin): *izond.* Snrnindurik dagoena.

xara. (abetxu): *iz.* ikus.: Txara.]: Txaraka, sant, zifieta. Ikus.: Xararte.]: Xaran.

xara-zaln. (zaintzale): *izond.* Mendi-zaña dana.

xarabata. (care): *iz.* Afantzarako sarea.

xarabil. (ardatz): *iz.* Artilea biuŕitzeko ardatza.

xaradi. (brio): *iz.* Iñausita dagoen basoa. (abetxu): A. ikus.: Txaradi. 1: Txarakadi, xaro.

xaraki. (zugatz): *iz.* Zugatzez eta abetxuz estalita dagoen tokia.

xarakil. (biotz): ŕz. Ikus.: Sande.]; Txarakil.

xarakn, (zaragi): A. Ikus.: Xaako.]: Xaato.

xaralika. (sendagaikintza): *Az.* Lo-belaf, azpedaŕ, ardo zuri ta beste gayetaz sendagaikintzan egiten dan gertukera.

xarama. (txikiera): *ŕzond.* Oso txikia dana,

xaramel. (eresgalu): iz. Soñu zofotza egiten duen txilibitua. I: Xaranbei, xurunbel. (cots): *iz.* Aotsen multzoa.

xaramela. (abesti): ŕz, Ikus.; Txoŕotxio.

xaramelari. (eresgalu): *izond.* Xaramela jotzen duena.

xaramelatn. (abesti): *ad.* Txoŕotxioa egin.

xaramizka. (aŕainazkada): *iz.* Ikus.: Zaŕasta.]: Zaŕamazka, ziŕingila.

xaran. (mend* ŕz. Beŕitzen ad dan mendia,

xaranbel. (eresgatu): ŕz. Elms.: Xatamel.

xarape. (mendi): *iz.* Xaran bateko bamekoa.

xrarte. (abetxu): ŕr. Xarak dagozen tokia. Ikus.: Xara.

xarata. (saga): *Az.* Saguaren aotsa.

xaratil. (joko): iz. Txaratilarcn antzekoa dan jostailua. Ikus.: Txaratila.

xaratx. (Jasto): *iz.* Ikus.: Galtzondo. Satatx, ;micas.

xarbera. (gaiztasun): *frond.* Gaitzerako ayefa duena.

xarbide. (gaiztasun): iz. Gaitzerako bldea.

xarbiL (igadura): *frond.* Igatuta dagoena.

xarbo. (slain): ŕz. lbayetako aŕaintxikia. Ikus.: Zarbo, mazkaŕ, zerbo.

xarbo-andi. (afain): iz. Aundia dan xarboa.

xarbot. (belaŕ); iz, Ikus.: Apcyo.: Sarpoil, sarpot, xarpoila.

xarda, (mai-orni): iz. Ikus.: Larortz. Xarde.

xardaka. (abaŕ): *iz.* Xardearen antza duen abaf txikia.

xardakatn. (ebaketa): *ad.* Zugatz gazteak ebaki.

xardakatze. (zugatz): *Az.* Zugatzai ezertarako ez diran abafak kentzea.

xardanga. (Bo): iz. Nolakotasun txiroko muloa.

xardango. (mai-orni): *iz.* Ikus.: Larortz. Sardeño, xarde, xardexka, xariango.

xardatu. (zugatz): *ad.* Zugatzai ezertarako ez diran abafak kendu.

xarde. (sarde): *iz.* Ikus.: Sarde.]: Zarde. (mai-orni): A. Ikus.: Larortz. 1: Xardango, xar'dexka, xarda. (gardaiñatze):]] *iz.* Aroztegian eta langaiztian bi zatiko batutzeko era.

xardeka. (agar): ŕz. Eguŕ txiki ta eguŕarcu kondaŕak.

xardekatu. (abat): *ad.* Albako abstak cbagi.

xardexka. (mai-orni): *fr.* Ikus.: Xardango. I: Xarde, xardeska, xardaska.

xarda. (joko): *iz.* Gauza txikiak botatzeko tresna.

xardi-mardieka. (asafe): *adond.* Puŕustakan ari-izatea. Ikus.: Pufustaka.

xardietsi. (erantrupen): *ad.* ikus,: Jardetsi. [: Yardetsi.

xardin. (aŕain): iz. Ikus.: Txardiña]: Sardifia.

xardin-belaf. (ondo): ŕz. Edearen antza duten itxasoko alokak. (belaf): *iz.* Atesietan ateratzen dan aiokaren antzeko belafa.

xardin-dupa. (ontzi): *iz.* Xardintzatak ipintzeko zurezko ontzia.

xardin-ᴮad. (aŕain): ŕz. Xardiñaren antzekoa dan dada. : Xardintzafa, xardin-taŕ.

xardin-mardiuka. (eztabaida): *adond.* Eztabaidan ari-izatea. Ikus.: Xardiu-xardiuka.

xardin-sare. (sare): *iz.* Xardiñak afapatzeko sarea.

xardinketa. (afain): *iz.* Xardiñen aindoa.

xardinketarL (afain): *izond.* Xardiñen afantzalea. I: Xardiñen saltzalea, xardinkaria.

xardinzale. (aŕain): *izond.* Xardiñekin edo sardidak saltzen ani dana.

xardifari. (aŕain): *izond.* Xardiñak saltzen dituena. j: Xardinkari, xardinketari. Ikus.: Xardinketari. (: Xardin-saltzaile.

xardiu-xardiuka. (eztabaida): *adond.* Ikus.: Xardin-mardiuka. Xardio-mardioka.

xardokitu. (mintzoera): *ad.* Solasean ad-izatea.

xardotx. (kardabera): ŕz. Kardabera txikia. I: Xarlotx.

xarduki. (mintzoera): *ad.* Ikus.: Jardun. ^: Itzegin, xardoki.

xare. (otaŕ): *iz.* Otaf txikia. j: Zare, xareko, xarenko.

xare todi. (Sare): *iz.* Sare txiki ta usua.

xaregiie. (otar): *izond.* Otaŕak egiten dituena. j: Xaregin.

xaregintza. (otaf): *iz.* Otatak egiten dituen langintza.

xareko. (otaf): *iz.* Ikus.: Xare. Xarenko.

xareska. (sare): iz. Xardiñak aŕapatzeko sore oso aundia.

xareta. (leyo): *iz.* Ikus.: Leyakera. I; Ziri-xareta.

xaretara. (otaf): *iz.* Otaf betea.

xarfatze. (abetxu): ŕz. Ekikaria dan abetxua, abatak asko ta arantzaz beterik dauzkana. Ikus.: Xargatze.

xarga. (zurkaitz): *iz.* Landareetako abafari eusten dien zurkaitza.

xargadoi. (ardui): iz. Ikus.: Ardui. I: Txapartegi, xargadi.

xargari. (zurkaitz): *izond.* Xargaren zurkaitzari dagokiona.

xargazu. (zurkaitz): *ad.* Zurkaitzak

xargatze. (mandate): *in.* Morsanakaria dan landarea; bere igalia ia borobila da ta ziriak asko dauzka. Ikus,: Xargatze.

xargu. (aŕain): *iz.* Ikus.: Maskaŕ. Bartai.

xaribel. (oe): *iz. Ikus.:* Oe. I: Oatze, xarimen; au ijitoen itza.

xarin. (zikoiztasun): *izond* Zikoitza dana.

xarinko. (sare): iz, Sara oso txikia.

xarkal. (oyutza): *oyu.* Idiai atzera-erazteko egiten zayen oyutza. (tanka): *iz.* Ikus.: Beaztopa. : Tupust-aŕi.

xarkarazi. (atzerakuntza): *ad.* Atzera-eragin.

xarkeria. (zatarkeri): ŕz. Zatarkeria egitea.

xarki. (egotra): *adond.* Egokera txaŕean izatea. Ikus.: Xarkin.

xarkin. (egaera): *izond.* Egokera Ixaŕean egotea. Ikus.: Xarki.

xarkura. (satera): *iz.* Ikus.: Safera.

xarlango. (zakuŕ): *in.* Ikus.: Erbikari. I: Zakuŕ-lebroka, ilabrit, faldaraka.

xarlango-antzeko.(zakuŕ): *izond.* Xarlangoaren antza duena.

xarlango-eme. (zakuŕ): *iz.* Etza-zakufemea. I: Xarlangoren emea.

xarlatx (belaŕ): *iz.* Ikus.: Xarpaot. Xarpotx.

xarlengo. (makil): *iz.* Karobian aña irabiotzeko makil ez aundia. (mintzabide): *iz.* Asko mintzatzea.

xariingo. (mintzabide): *izond.* Asko itzegiten duena.

xarlota. (landare): *in.* Litikaria dan landarea, efaboil batzuk bilduta dauzkana.

xarmoni. (zeŕi): *iz.* Zefiaren arandoya.

xarnafera, (efealdi): *iz.* Yon Done'aren auŕeko gabean egiten dan sutzafa. I: Xarnatera.

xarnegn. (mandotasun): *izond.* Enda ezberdiñeko gurasoen semea dana.

xarnegu-antzeko. (mandotasun): *izond.* Xarneguaren antza duena.

xaro. (lafinketa): *iz.* Idauŕaren kirtens.

xaroa. (gogaldieza): *izond.* Ikus.: Orbel. ^: Txorabum, xori-buru. (bairn): iz. Ikus.: Sarobe. I: Saletxe.

xarokeria. (uzkeri): *iz.* Ikus.: tJzkeri, Txitxiieri,

xarpa. (oyal): *in.* Ikus.: Zataŕ. j: Zatarki. (ardi): *iz.* Ardiak arkara-aldian estalita izan ez ditezen erabiltzen dan zataŕa.

xarpaildu. (piitzaŕ): *ad.* Piltzafez bete.

xarpailki. (piltzaŕ); *adond.* Piltzafez beteta ari-izatea.

xarpakeria, (garbitasun): *in.* Garbitasun gutxikoa izatea.

xarpatu. (ardi): *ad.* Ardiai arkara-aldian estalita izan ez ditezen, zatafa ipiñi.

xarpel. (sabel): *iz.* Este-zati bat beste batean gaizki sartzen danean. (zizku): iz. Bameko zizkua.

xarpel-kulll. (ninikizti): In. Erna-kutila xarpelaz agertzen danean.

xarpel. (piltzar): *iz.* Ikus.: Piltzaŕ. j: Zarpail.

xarpoita. (belaŕ): *iz.* Ikus.: Apeyo. Sarpoil, xarbot, xarpot.

xarpot. (landare): *iz.* Ikus.: Berbeña. I: Milu. (belaŕ): *iz.* Ikus.: Apeyo. l; Xarpoila, xarpotx, xarlatx, xarpel.

xarpotx. (belaf): *iz.* Ikus.: Apeyo. I: Xarpot, xarlatx.

xarpoxlafi. (tandare): *in.* Ikus.: Ispilu. I: Ezkai, xarposiaŕi.

xaf. (txikiera): *ŕzond.* Ikus.: Txaŕ. (gaiztasun): *frond.* Txaŕa dana. Ikus.: Txaŕ.

xafa.-(egazti): *iz.* Belaren antzekoa dan egaztia, soda beltzarana, moko ta oiñak goriak eta azazkalak beitz eta aundiak dauzkana. Ikus.: Belatxinga.

xafa-xaŕa. (zulakaitz): *iz.* Zulakaitzaz egiten dan landren ots-izena.

xafabeta. (eresgalu): *iz.* Ikus.: Aŕabita, I; Txiŕibita.

xafako. (gaŕaztulu): *in.* Ikus.: Gafaztuln, I: Zaŕe.

xatalki. (esertoki): *ŕz.* Ikus.: Esertoki. Jarleku.

xafamiko. (aŕamazkada): *iz.* Ikus.; Aŕamazka. I: Uŕakada, xaŕapo, xaŕatnizka, zaŕasta, zaŕamiko.

xafamlkoka. (aŕamazkada): *adond.* Zaŕastak egiten ari-izatea.

xaŕamizka. (afamazkada): *iz.* Ikus.: Zaŕasta. 1: Zaŕamiko, xaramizka.

xafangil. *(landare): in.* Asunkaria dan landarea, ormaen ondoan azteri dana.

xafantxa. (lepoko): iz. Ikus.: Gaŕanga. Gaŕangla. (ao-ugal): *iz.* Asto ta zaldiai jartzen zayen okozpekoa. (Iiño): ^j iz. Liana mulotik berezteko lanabesa. (ate): :l *iz.* Ate eta leyoen koloma ta leyo-etxea bein-beiñean tinkotzeko zatikoak, orman bein-betikoan jati ante.

xafantxaketak. (txaŕantxa): *iz,* Txarantxaz egindak lanak.

xafantxakiñak. (kondaŕ): u. Txafantxaz egindako lanetik geratzen diran kondafak.

xaŕantxarl. (txaŕantxa): *izond.* Txaŕantxazlanegiten duena. (eskulangintzak): *izond.* Berbera.

xaŕantzatu. (bcaŕantxa): *ad.* Txafantxaz lan-egin. I: Txaŕantxatu.

xaŕapatu. (aŕamazkada): *ad.* lime.: Aŕamazkatu. I: Zuŕamazkatu.

xaŕapo. (aŕamazkada): *iz.* Ikus.: Aŕamazka. I: Xafamiko.

xaŕapoka. (aŕamazkada): *adond.* Xatapoak egiten ari-izatea.

xaŕata. (sagu): *iz.* Saguaren aotsa.

xaŕatu. (txaŕantxa): *ad.* Ikus.: Txaŕatu.

xaŕego. (atzeŕigo): *izond.* Atzeŕigoa maite duena.

xaieki. (jafaipen): *ad.* 1kus.: Jaŕaitu. I: Jaŕaigi.

xafet. (txori): *iz.* Birigaŕoaren antzekoa dan txoria.

xeteta. (kayola): *iz.* Ikus.: Gereta. Tximintx. (orga): *iz.* Otaka eramateko, gurdian jartzen dan zatikoa.

xafetsi. (arbuyo): *ad.* Ikus.: Arbuyatu. Uŕuindu, xaŕetxi.

xati. (ezarmen): *ad.* Ikus.: Jaŕi. I: Eseri, xaseri, xasi. (esertoki): *ad.* Berbera.

xafieta. (aŕain): *iz. lime.:* Aingira. I: Uaiñ. (aize): *iz.* Aizearen bolada.

xafo. (aŕain): *iz.* Aŕain oso txikia. Ikus.: Durdo. : Durdoi.

xaŕota. (janztura): *iz.* Ikus.: Xamat.

xarta. (sane): *iz.* Aŕantza egiteko eskusarea. (tanpa): *iz.* Tanpa txikia. Xartada. (eztandagai): II *iz.* Kraska txikia. (tximista): II *iz.* Ikus.: Tximista. I: Xasta, xazta. (landare): II ŕz. Lilikaria dan landarea, bere Prick puntzetaren antza dute ta loreak buruskaz bilduta daude.

xarta-xarta. (gorantza): *iz.* Txalo jotzea.

xartada. (tanpa): iz. Tanpatxoa. Ikus.: Xarta.

xartagiu. (sukalde): iz. Zartagi txikia. Ikus.: Zartagin.

xartailn. (eats): iz. Usta motza.

xartakatu. (tanpa): *ad.* Tanpak ematen ari-izan.

xartaketa. (taupe): *iz.* Tanpak ematearen egipena.

xartako. (lama): *iz.* Ikus.: Zartada. E: Zartako.

xartal. (laŕapota): iz. Ikus.: Laŕapota. Txaisket, xaxtekulari, txartal.

xartarazl. (tanpa): *ad.* Bigunki tanpak eman-eragin.

xartatu. (txerto): *ad.* Txerto-egin. Ikus.: Txertatu, xertatu.

xartatzale. (txerto): *izond.* Xartatzen ari dana.

xarte. (txerto): iz. Ikus.: Txerto. I: Txermen, xarto, xartu, xorte, xerto.

xartel. (ingi): *iz. Ikus.:* Txartel. I: Txatel.

xarteltegi. (ingi): iz. Txartelak gordetzeko tokia. Ikus.: Txarteltegi.

xartex. (eritasun): *iz.* lgali ta landare batzuen eritasuna.

xarto. (txerto): *iz.* Ikus.: Txerto. j; Xarte, xartu. (txiringada): iz. Ikus.: Txertaketa. Txerto, pikota.

xartu. (andeapen): *ad.* Andeapena egin.

xartei. (unama): *iz.* Ikus.: Berga. Pertxal.

xarxel. (matsondo): *iz.* Matsondoaren mote *bat.*

xarxeta. (egazti): *iz.* Ikus.: Aate-tipi. I: Arte-bili, zertzeta.

xas adi. (esertoki): *ad.* Eseri adi.

xasan. (eroapen); *ad.* Ikus.: Jasan. j: Jasi, xasitu.

xasergu. (esertoki): *iz. ikus.:* Esertoki. I: Eseri-leku, jarleku.

xaseri. (esertoki): *ad.* Ikus.: Beeri. Ttoiotu, xasi, xcii.

xasgi. (bŕŕin); iz. Ikus.: Samba. j: Xasgu, xaxgi, xaxgu.

xasi. (esertoki): *ad.* ikus.: Eseri. Xaseri.

xasi. (izatra): *ad.* Izatera eldu. (iguana): *ad.* Ikus.: Jaso. I: Upatu. (esertold): II *ad.* Ikus.: Xaŕi. j: Xaseri. (izen): *iz.* Gaxuxa izenaren ñogaŕia.

xaski. (otaŕ): iz. Aspaidian erabiltzen zan iiz egindako otafa.

xaskiñe. (otaŕ): *iz.* **Otaf** txikia.

xaspide. (jatsiera): *iz.* Jeisteko bidea.

xasta. (tximista): *iz.* ikus.: Tximista. I: Uulgi, xarta, xast, xazta, xaxt.

xastain, (ontzi): *iz.* Kankaŕo txikia. Ikus.: Kankaŕo, xastagin.

xastan. (jatsiera): *adond.* laistea egiten ari-izatea. Ikus.: Jaiste. I: Xaxtan.

xaete. (esertoki): *ad.* Eseri zaitez.

xata. (katilu): *in.* **Katiln** txikia. I: Kikara, kikera. **Katiln** aundia. (azlau): *iz.* Kadin ta xatak eramatekoa dan azpil zabaltxoa. (azpil): *iz.* Azpil txikia. **Ikus.:** Azpil. (ontzi): II iz. Konketa aundia. Ikus.: Konketa.

xata-ukaidi. (katilu): *iz.* Xataz emandako tanpa.

xatakada. (katilu): *iz.* Xata batek cold dezakena.

xataketa. (katilu): *iz.* **Ardoa** *edo* baste ubila xataetan eman ado artzea.

xatal. (zati): *iz.* Zan txiki-txikia. Ikus.: Txatai. I: Pusketa.

xatandre. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Satandera. I: Ogigaztae.

xatargile. (Ian): *izond.* Gutxi dakien langilea.

xataf. (oyal): *in.* lkus.: Auŕoyal. I: Antzapi. (eiza): *iz.* Uso-eizaren itz berezia. (aurtzaro): II *in.* Ikus.: Sein-oyal. Txataf.

xataŕatu. (oyal): *ad.* Ants xatatetan bildu.

xaraf-euskati. (ximus): *iz.* Aide batetik itsaskiña daraman oyalezko ximusa, lafnan zezen ipintzeko.

xatef-pii. (oyal): *in.* Zataŕez egindako bilgo biribila.

xatarte. (segada): *in.* Saguak aŕapatzeko segada.

xatartera. (maitasun): iz. Umetxuai egiten zayen maitasunezko esakuna.

xatatara. (katilu): iz. Zerbaiteaz beterik dagoen xata.

xatatu. (garbitasun): *ad.* ikus.: Garbitu. Txukundu.

xateko. (azkuŕi): *izond. ikus.:* Jateko.

xatel. (ur-legoteko): iz. Ikus.: Igela.: Ugel,)(eel.

xatetu. (igurtziketa): *ad.* Ikus.: Igurtzi. I: Maŕuskatu.

xateko. (gizon): *iz.* Zitala dan gizona.

xato. (zaragi): iz. Ikus.: Zaako. I: Zato. (ardi): iz. Ogi-zalea dan ardia, delegiten dion artzaiiari daraikiona. (adikin): *iz.* Adikidean dagoen zaragi antzeko zatia.

xatotegi. (adikin): *in.* Xatoa dagoen tokia. (konkiltasun): *iz.* Afaulzaren antzekoa dan obis.

xats. (sasi): *iz.* Ikus.: Arantza. I: Lafantza, zizpita.

xatsl. (jatsxiera): *ad.* lints.: Jatsi. I: Jatxi.

xaturdin. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Satitsu. Tutoin.

xatuf. (sortaketa): *in.* Sortaketa txiki ta ongi egiña:

xatxala. (antoxin): *in.* Tupin antzekoa daft antoxiña. Ikus.: Tupin.

xatxi. (can): *ad.* Ikus.: Jatsi. j: Jatzi.

xatxu. (zikintasun): *izond.* Zikiña dana.

xan. (garbitasun): *izond.* llcus.: Garbi. Xai. (osotasun): *adond.* **Osotasunez** ari-izatea. (utziera): *izond.* Utzita dagoena.

xau-aldi. (ikuzketa): *iz.* Uraren bidez ikuzi ta garbitzea. I: Xautaldi.

xau-efez. (garbitasun): *izond,* Garbitzeko eŕeza dana.

xauadera. (sukalde): *iz.* Sukaldeko huŕbidea.

xauarazi. (garbirasun): *ad.* Garbituragin.

xaubide. (eralketa): *iz.* Eralketa egiteko bides.

xaude. (care): iz. Sare txikia.

xaudura. (garbitasun): *iz.* Ikus.: Garbitasun. Garbidura.

xaugailu. (garbitasun): *iz.* Garbitzeko lanabesa.

xaugaitz. (eralketa): *izond.* Erag[8]i ezi ditekena.

xaugafi. (eralketa): *izond.* Eralgi ditekena.

xaulcafi. (efatz): *iz.* Labea garbitzeko etatz aundia. I: Xaunkaŕi.

xaukefa. (eralketa): iz. Xautzearen egipena.

xanki. (argi): *adond.* Argiro, argiki. Tkus.: Argiki.

xaukin. (zikintasun): iz. Jkus.: Zilcintasun. J: Loitasun.

xaukitu. (jausŕasun): *ad.* Ikus.: Jausi. J: Maskaldu.

xauldzun. (eralketa): ŕz. Ikus.: Eralkizun.

xauko. (eŕenkura): *izond.* Elea dagoena.

xaukof. (garbitasun): *izond,* Odola garbitzeko artzen dana.

xauleku. (ikuzketa): iz. ikuzketa egiteko tokia.

Sarni. (jauniraskunde): *ft.* ikus.: Jaun. Uzaba.

xaundu. (zimeldura): *ad.* Ikus.: Zimeldu. J: Tstu.

xaunkafi. (eŕatz): *iz.* Tkas.: Xaukafi.

xauntsi. (jatsiera): *ad.* ITcus.: Jaitsi. I: Jeitsi.

xaunxunkeri. (mutirikeri): *iz.* Tkus.: Mutirikeri, J; Lotsik-eza.

xaupa. (ants): *iz.* Ikus.: Sainga. I: Txainka.

xaupen. (ausiabartza): fz. Ikus.: Ausiahartza, J: Zaŕaski.

xaupide. (eralketa): iz. Bras.: Eralketa. I: Eralte.

xauran. (ikurdi): fz. Mazmaŕoaren zatiko bat.

xauri. (aŕain): fz. ltxasaleko stain gatzgabekoa. (aditz): *ad.* Etoŕ zaitez; maitasunezko itza.

xauri-zorue. (txoskor): fz. Sal-abereen zaurietan izaten dan zorue-zoŕoa.

xsuro. (garbitasun): *adond.* Garbiro ari-izatea. J: Xauroki.

xausi. (zeŕi): *iz.* bats. j: Bataga. J: Baŕionda, crust.

xausika. (cots): *adond.* Ikus.: Saingaka. Xausiz.

xaustada. (oldargune): *iz.* Oldartu egitearen egipena.

xautaldi. (ikuzketa): *iz.* Ikus.: Xau-aldi.

sautarzan. (garbitasuu): *iz.* Ikus.: Garbitasun. Txautasun, xautasun.

xaute. (bonbonkada): *iz.* Ikus.: Bonbonkada. J: Saubidc.

xautu. (garbitasun): *ad. ikus.:* Garbitru. Pirpindu. (irabazpen): *ad.* Noribait gauztia irabari. (cralketa): II *ad.* Txindia eratgi. Uldu, xaatu, xaintu. (ezabapen): II *ad.* Ikus.: Ezabatu. Ttzabasi. (austura): II *ad.* Ikus.: Bitibindu. J: Bitindu. (eŕatz): II *ad.* Ikus.: Egortu. j: Ekortu. (tanpa): II *ad.* Tkau.: Umatu. J: Ultzitu. (egizaletasun): JJ *ad.* Bete burua zuritu.

xautzale. (bonbankada): *izond.* Bonbonkadaz ari dana. Xautzaite. (tanpa): *izond.* Tanpak ematen dituena. (joko): JJ *frond.* Eskuantzea duen jokalaria.

xautze. (txirotasun): *iz.* Txirotasun oso aundia. (cralketa): iz. Gcyegizkoa dan eralketa.

xauxet. (ergeltasun): *izond.* Astaputza dana.

xauxin. (estalpen): *frond.* Itzegitean ezkutuzkoetaz ari dana.

xauxola. (zati): *iz.* Zeta txikia.

xauxtikalari. (laŕapota): iz. Ikus.: Lafapota. j: Txitxitera.

xauxun. (emakume): *iz.* Nun-ze-baŕi ari dan emakumea. J: Zeta guztietan sartu nai duena.

xauxundu. (usarte): *ad.* Usartean ari-Iran.

xauxunkeria. (nabannentasun): *iz.* Ikus.: Nabarmentasun. J: Zapuzkeria.

xauzale. (ikuzketa): *izond* Ikuzten duena.

xauzi. (jauzketa): *iz.* Jauzketa egin. ikus.: Jauzi. J: Jauzketa, xauzlu.

xauztu. (jauzketa): *ad.* Xauzi. Ikus.: Jauzketa.

xaxa. (zen): *iz.* Ikus.: Zen. J: Ikurkun. (sagatondo): iz. Tkus.: Sagaŕ; auren itza. J: Txatxa.

xaxaka. (zirikaldi): *adond.* Zak-auk zirikatzen ari-izatea.

xaxaketa. (zirikaldi): fz. Zakuŕai zirikaldia egitea.

xaxaiarL (zirikaldi): *izond.* Zakufai zirikaldla egiten duena. j: Xaxazale.

xaxan. (maitasun): *frond.* Oso niaitatua dana.

xaxara. (benetasun): *iz.* Tkus.: Benetasun. J: Eraztasun.

xaxari. (joko): *frond.* Pilotaz egiten dan joko bateau esku-atdiak ease edo nunbait ageŕerazten dituena. I: Xatxari. (pilots): *frond. ikus.:* Plazari.

xaxarko. (otso): *iz.* Azeri txikia.

xaxaro. (aterakeri): *iz. Ikus.:* Aterakeri. Milikeria.

xaxatu. (joko): *ad.* Pilotaz egiten dan joko bateau esku-atdiak esan edo nunbait ageŕerazi. (zirikaidi): *ad.* Zakufai zirikaldia egin.

xaxazale. (zirikaldi): *izond.* Ikus.: Xaxalari.

xaxergn. (csertoki): *iz. Iicns.:* Aulki. I: Xcdela.

xaxeri, (csertoki): *ad.* Eseririk geratu.

xaxgi. (baŕio): *iz.* Ikus.: Xasgi. : Xasgu, xaxgu.

xaxi. (aldaera): *ad.* Oa!; auŕen bra.

xaxian. (aŕantza): iz. Amu *bat* bakaŕik daukan apaiivaz egiten dan arantza.

xaxaau esan, (zenbaki): *ad.* Zenbaldak

xaxiatu. (joko): *ad* Jotcuan esku-aldiak esan edo nunbait ipiñi. I: Xaxiau.

xaxiatzaile. (joko): *frond.* Pilota-jokoan esku-atdiak abestu edo nunbait jartzen ditucna.

xaxki. (otar'): *iz.* Otaf txikia. : Xaxkiñu.

xaxkin. (eŕatz): iz. Ems.: Efatz. I: Algeatz, xrtxkt.

xaxkiño. (otaŕ): iz. Otaŕ txikia. j: Xaxki, xaxkixkot.

xaxpi. (seine); *iz.* Sendi batean dagoen zazpigaten semea.

xaxpiki. (aidakura): *izond.* Geldirik egon ezin ditekena.

xaxpit. (jayotza): iz. Zazpigafen ilean jayotzen dana. J: Zazpiki, zazpilko. (erdialdi): iz. Berbera.

xaxtagin. (laztabin): fz. Laztabin txikia. J: Xaxtain.

xaxtatu. (cane): *ad.* Tkns.: Eraitzi. Eratzi.

xaxte. (jatsiera): *iz.* Tkus.: Jatsiera. J: Jaiste.

xaxteknlari. (laŕepota): *fz.* Bras.: Laŕapota. J: Xartal.

xayal. (oyal): *iz.* Oyal oso aŕunta, garbitzeko erabiltzen dana.

xayamendu. (garbitasun): iz. ikus.: Garbitasun, J: Xagutarzun.

xayari. (ardo): *fzoxd* Ardangeta zaintzen duena.

xaz. (urte): *fz. Ikus.:* Igaz. J: Yar.

xasta. (tximista): iz. Ikus.: Tximista. j: Xarta, xasta, iñusturi.

xe. (txikiera): *izond.* Txikia dana. Ikus.: Txe, xee, xet. (txintxin): iz. Txintxin txikia. (ardi): jj *iz.* Artika duten abereak. Ikus.: Abeltxe. j: Giberi, xee. (neufi): 11 iz. Ikus.: Aŕa. j: Ze.

xe-xe. (tartika): *adond.* Ikus.: Zeatz-meatz. j: Zeatzez.

xe-xe egin. (eraindu): *ad.* Ikus.: Xeetu. j: Xctu.

xea-mai. (aragi): *iz.* Aragia ebagiten dan ola. j: Xea-taula.

xea-taula. (aragi): *iz.* ikus.: Xea-mai.

xeadnra. (uzkeri): iz. Ikus.: Uziceri. Elaxka, xeakeria.

xeagailu. (mamurketa): iz. Janaria mastekatzeko lanabesa.

xeagaŕi. (eraindu): izond. Xeatu ditekena.

xeaka. (ausiabartza): *adond.* Ausiabartza egiten ari-izatea.

xeakadura. (austura): *iz.* Ikus.; Austura. j: Btenune.

xeakagai. (eraindu): *iz.* Eraindu dczakena.

xeakaldi. (eraindu): iz. Eraindu cgitearen aldia.

xeakarazi. (ausiabartza): *ad.* Ausiabartza eragin.

xeaaatu. (eraindu): *ad.* Ikus.: Xeatu. Txeala. (txintxin): *ad.* Txintxin bat txikiagoak diran baste batzuetaz truk-egin. j: Xeatu. (tanpa): jj *ad.* Tanpak ugari eman.

xeakatzaile. (eraindu): *izond.* Xeakatzcn duena. j: Xeatzaile.

xeakatze. (eraindu): *iz.* Xeakatu egitea.

xeakeria. (uzkeri): *iz. Ikus.:* Uzkerk. j: Xeadura, xilabili.

xeaketa. (mamurketa): *iz.* Ikus.: Mamurketa. j: Mafuskatze, xcatze.

xeakin. (eguŕ): *iz.* Egufaren kondaŕa.

xeakin-pilpilada. (sukalde): *iz.* Aragi xeatutaz egiten dan egosaria.

xeakindu. (sukalde): *ad.* Aragi xcatutaz egosaria egin.

xeakof. (eraindu): *izond.* Zati txikietaz eraindu ditekena. j: Xeakoi.

xeamailu. (ikatz): *iz.* Ikazkiñek darabilten gafaztulua.

xeamen. (azaldura): *iz.* Ikus.: lrazkin. j: Iruzkin.

xearazi. (austura): *ad.* Autsi-cragin.

xeardit. (zuzentza): *adond* Zuzenbideari buruz ari-izatea.

xcaro. (tartilca): *adond.* Ikus.: Zearo. j: Zeatzez, xedatuki,

xcafakin. (iñausketa): iz. Iñausketa egin ondoren geratzen dan abafen rnultzaa. ^: Xedafakin.

xeaŕatu. (abaŕ): *ad.* Zugatz baten alboka abaŕak ebagi, j: Xedaŕatu. (makil): *ad.* Makil bat, aza§a kentzcko, sutan berotu.

xearte. (euri): iz. Euria jaustearen gutxitzea.

xeatu. (eraindu): *ad.* Ikus.: Txeatu. Xcakatu, xea, xectu, zirdindu. (iaulsketa): *ad,* Iauliketan ari-izan. (mamurketa): jj *ad.* Ikus.: Mastekatu. Matsatu. (azaldura): jj *ad.* Ikus.: Azaldu. j: Tipiltu. (txintxin): jj *ad.* ikus.: Xeakatu. (afaildura): j *ad.* Afailetan ebagi.

xeatuki. (tartika): *adond.* Zeatzez ari-izatea.

xeatzaile. (eraindu): *izond.* ikus.: Xeakatzaile.

xeatzapen. (banakuntza): *iz.* Ikus.: Banakunde. 1: Banaizti.

xeatze. (mamurketa): *iz.* Ikus.: Mamurketa. 1: Xeaketa.

xebe. (txintxin): *iz.* Txintxin txikiak.

xebedera. (aizoyatak): *iz.* Aizoyat txikia. j: Xebedera txiki.

xebega. (itxasontzi): iz. Iris aizoyaietaz itxasalde ondoan dabilen itxasontzla. j: Xebeka.

xeda. (erabakitasun): *iz.* Erabakitzca. Ikus.: Xedatu.

xeda-ezin. (kolokadura): *izond.* Erabaki ezin ditekena.

xeda-gabe. (kolokadura): *izond* Erabaki gabe dagoena.

xedaba. (gudamafu): *iz.* Ikus.: Zelatarte. Zelatakada, xedeba.

xedagafi. (erabakitasun): *izond.* Erabaki ditekena.

xedaketa. (mugadura): iz. Mugak jartzearen egipena.

xedakulu. (ao-ugal): iz. Txaiak ugatza artu ezin dezaken mutufean daraman mutuf-lokafia. Tkus.: Mutufeko. 1: Mutuŕ-lokafi.

xedamen. (mugadura): *ft.* Ikus.: Muga. Segafe, sedaŕi, aeriaŕ!, zedaŕi.

xedarka. (tarte): *adond.* Tarteka ari-izatea.

xedafaketa. (iñausketa): iz. Zugatzen iñausketa. j: Xedafatze.

xedafakin. (iñausketa): *iz.* ikus.: Xeafakin.

xedafakizun. (iiausketa): *iz.* Iñausteko dagoen landarea.

xedaŕatu. (abaŕ): *ad.* Ikus.: Xeaŕatu.

xedafatzale. (ifiausketa): *izond.* Iñausketa egiten duena, xcdaŕatzaile.

xedafatze. (iñausketa): *iz.* Ikus.: Xedaŕakcta.

xedatsu. (mink): *izond.* Ariuŕea duena. Ikus.: Xedetsu.

xedatu. (norabide): *ad.* Norabide bateau hiderakutsi. (magadura): *ad.* Ikus.: Mugatu, 1: Mugaztatu. (erabakitasun): 11 *ad.* Ikus.: Erabaki. j: Trenkalu, xeda.

xedatuki. (tartika): *adond.* Ikus,: Zearo. Xearo, xeroki.

xedaŕzaile. (mugadura): *izond.* Mugaŕiak jartzen dituena. j: Xedazale.

xedatze. (mugadura): iz. Mugafiak jarzea.

xedatzeko. (abelera): *izond.* Abelera crabakitzen duena.

xedazale. (mugadura): *izond.* Ikus.: Zeaatzaile.

xede. (ariufe): *ft.* Zerbait egiteko edo ez egiteko ariufea. : Burubide, elburua, gei, uisi, betebide, azaga, txede,. zertarakotasun. (joko): *iz.* Birke-jokalariak igaro beaŕ eztuen maŕa. (mugadura): jj iz. Mugalde, zedaŕia, muga, zede.

xede artn. (gogaketa): *ad.* Gogaketa egin.

xede arize. (gogaketa): ŕz. Gogaketak cgitca.

xede-agertze. (eskeinlza): iz. Ikusteko edo egiteko, zerbait eskeintzea.

xede-bide. (ariufe): *iz.* Egin nai dan ariufea. Ikus.: Ariufe. : Zizini.

xede-zin. (ariufe): iz. Xede sendoa.

xedeba. (tanita): *iz.* Ikus.: Beaztopa. Oztopo. (gudamaŕu): *iz.* Ikus.: Xedaba. j: Zelatarte.

xedebiuf. (itzalgaitz): iz. Itzalgaitzcz ari-izatearen egipena.

xedebo. (ospege): *iz.* Ikus.: Mokolot. Meko, xedero.

xedegabeko. (eskiertasun): *izond.* Eskiertasunik gabe dagoena.

xedegai. (montio): *iz.* Montio-auŕekoa.

xedekoi. (ariufe): *izond.* Ariufea duena. Ikus.: Xedetsu. j: Xedeko.

xedela. (esertoki): *iz.* Ikus.: Aulki. larteku, xaxergu, xedare, xedeila.

xedera. (segada): iz, Txoriak aŕapatzeko segada. j: Xedeta, xedarc.

xedera-eize. (eiza): *iz.* Xedcraz egiten dan eiza.

xedera-mirotz. (egazti): *iz.* Ikus.: Gabirai.: Mirotz.

xederatu. (gudamaŕu): *ad.* Zeltarte bateau jausi.

xedefakin. (kondaŕ): *iz.* Zerbait ebagiten danean garatzen diran kondafak.

xedefatu. (ebaketa): *ad.* Zerbaitean dagoeu geyegizkoa ebagi.

xedefatzaile. (iñausketa): *izond.* Iñausketa dagiena.

xedetaratu. (menperapen): *ad.* Menperapena egin.

xedetsu. (ariuŕe): *izond.* Ariufe aundia duena. Ikus.: Xedatsu. : Xedekoi.

xee. (txildera): *izond.* Ikus.: Xe. I: Txe. (txintxin): iz. Txintxin txikiak. (ardi): II *iz. Ikus.:* Xe. I: Gibeŕi. (lañotasun): II *izond.* Lañoa dana. Ikus.: Ito. I: Xalo.

xee-erosie. (salerosle): *izond.* Aindo txikietaz erosten duen emakumea. Ikus.: Xeyala. I: Xee-saitzaile, zez.

xee-maaiu. (sukaide): *iz.* Ikus.: Matxuka. I: Xeetaula.

xee-mee. (tartika): *adond. Ikus.:* Xeeki. I: Xeeroki, xe-exki.

xee-salketa. (saleroste): *iz.* Aindo txikietaz saltzearen egipena. Ikus.: Xeerosketa.

xee-saltzaile. (saleroste): *izond.* Aindo txikietaz saltzen duena, Ikus.: *Xee-*erosle. I: Xeyala, zez.

xee-xee egin. (eraindu): *ad,* Ikus.: Xeekatu. I: Xeetu.

xee-xei. (tartika): *adond.* Ikus.: Xeeki. I: Xeeroki.

xeedri. (uzkeri): *is,* Uzkerien multzoa.

xeedura. (zeakadura): *iz.* ikus.: Zeakadura. I: Txealdi.

xeegailu. (eraindu): iz. Eraintzekoa dan Ianabesa.

xeegaŕi. (eraindu): *izond.* Eŕaz eraindu ditekena. I: Xeekoi.

xeegañtasun. (eraindu): *iz.* Eraintzeko eŕaztasuna.

xeeka sal-erosi. (saleroste): *ad.* Xeyaiaz saidu la erosi,

xeeka saldu. (saleroste): ad Xeyalaz saidu. Ikus.: Xeyala. I: Xee-saitze, xeetuki saidu.

xeekatu. (eraindu): *ad.* Zati txikietaz eraindu. I: Xee-xee egin, xeetu. (txintxin): *ad,* Txintxin txikietan aldatu. (azaidura): II *ad.* Zeatzez azaidu.

xeekerazi, (eraindu): *ad.* Xeekatu-eragin.

xekeria. (uzkeri): *iz.* Uzkerien multzoa. Ikus.: Uzkeri. I: Xeeri, xeeteria, zirtzileria.

xeeki. (tartika): *adond.* Tartikaz ari-izatea. I: Xeeroki, xee-xei, xee-mee, xeexki.

xeekoŕ, (eraindu): *is,* Ikus.: Xeegaŕi.

xeela. (ate): *iz.* Ikus.: Kereta. Gereta, xeil.

xeelari. (azaidura): *izond.* Zeatzez azaltzen duena. I: Xeetzaile, xeezate.

xeena. (zekankeri): iz. ikus.: Zekenkeri.

xecñi. (txikiera): *izond.* Oso txikia dana.

xeeri. (uzkeri): *iz.* Ikus.: Uzkeri. I: Xeekeria, xeeteria, ziri-miri.

xeeri-trnke. (aldakera): *is,* Uzkerien trukada.

xeeroki. (tartika): *adond. Ikus.:* Xeeki. Xee-xei, xeero, xee-mee.

xeeros€. (saleroste): *ad.* Aindo txikietaz erosi. Ikus.: Xeyala.

xeerosketa. (saleroste): *iz.* Aindo txikietaz erostearen egipene.Ikus.: Xee-saiketa.

xeetarzun. (ayufi): iz. Ayufi-gozotasuna.

xeetasun. (tartika): *iz.* Ikus.: Zernola. I: Aldekoi, piko-miko, zetasun. (azaidura): *is.* Itzen esan-naya argi ta ertsiki azaltzea. Ikus.: Xeetasun-beaŕa. I: Xeezaletasun.

xeetasun-beaŕa. (azaldura): *is.* lizen esan-naya argi ta ertsiki azaitzeko beaŕa. Ikus.: Xeetasun. I: Xeezaletasun.

xeetaula. (sukalde): *iz. Ikus.:* Matxuko. Xee-maain.

xeetcria. (uzkeri): *iz.* tkus.: Xeekeria. Xeeri. (txintxin): *iz.* Txintxin txikia. I: Xeyak.

xeetn. (eraindu): *ad.* Ikus.: Txeatu. I: Xeatu, xeekatu, xee-xee egin, zetu, xetu, xe-xe egin, xiikatu.

xeetuki saidu. (saleroste): *ad.* Ikus.: Xeeka saidu. I: Xeyala.

xeetzaiie. (azaidura): *izond.* Ikus.: Xeelari, I: Xeezale.

xeexki. (tartika): *adond. Ikus.:* Xeeki. {: Xee-mee.

xeezale. (azaldura): *izond* Ikus,: Xeelari. Xeetzaile.

xeezaletasun. (azaldura): iz. Ikus.: Xeetasun. I: Xeetasun-beaŕa.

xeflatz. (egazti): *iz.* ikus.: Gabirai. I: Zapelaitz, xetlatxa.

xefo. (otso): *iz.* Ikus.: Otso,

xegada. (segada): *iz.* Ikus.: Segada. I: Egoiatx, xekada, zikana.

xegail, (auntz): *iz.* Bi urteko antzume.

xegun. (zen): *iz.* Ereindako iurkia erakusteko jarten diran zenak.

xei. (jai): *iz.* Ikus.: Jai. I: Jei. (zenbaki): *izond. Ikus.:* Sei. 1: Seir.

xeika. (naafi): *iz.* Lakariaren laurdena,

xeiki. (igoera): *ad.* Ikus.: Jeiki. I: *Jag'.*

xeiko. (eresi): *iz.* Sal erezkien muitzoa, oyetako lauen aidian eman beaŕ diranak.

xei1. (ate): *iz.* ikus.: Kereta. I: Xeela.

xek. (izenorde): *izond.* Zuek, zeuek, sunk.

xeka. (oyal): *iz.* Oyal zakaŕa.

xekari. (ikerketa): *izond.* Ikerketak egiten ari dana.

xekatu. (uŕats): *ad.* Ufatsak jaŕaitu.

xeken. (emakume): *iz.* Guztiz ona dan emakumea.

xeki, (azterkuntza): *adond.* Zerbait xeeki azterizen ari-izatea.

xekof. *(zezen): iz.* Zezen txikia. Ikus.: Zekoŕ. I: Zezengai, xokoŕ.

xelbia. (iruzurpen): *izond.* Iruzurpenak egiten ari dana.

xeleta, (ur-tegoŕeko): iz. Ikus.: Igela. I: Ugaraixo.

xeletaka. (zelata): *adond.* Zelata egiten ari-izatea. 1: Xeletan.

xeletari, (zelata): *izond.* Zelata egiten ari dana.

xclin, (arbalda): is. Ikus.: Txalma. I: Xalma.

xelita. (exertoki): iz, Ikus.: Ali. I: Xeite, xelitanko, xelteko, xeeta.

xeite. (abetxu): *is.* Ikus.: Ezpel-iupa. I: Ezpel-tupiña, xelteko.

xelu. (arbalda): *iz.* Astoen arbalda. I: Arbalda azpian jartzen dana.

xcmaiko. (txintxin): *iz.* Ikus.: Txakuŕ-txiki. I: Xemeiko.

xcme. (ararte): iz. Ikus.: Zentzadaŕ. I: Txeme, xemu, xeren, xeume. (seine): *is.* Same txikia; seme aŕa. Ikus.: Auŕ-seme.

xemeeri, (seme): *is.* Seine txikien multzoa.

xemetxo. (seme): is. Seme txikia.

xemu. (ararte): *iz.* Ikus.: Zentzadaŕ. I: Txeme, xeme.

xenbera. (gazta): *is.* Ikus. Gaztanbera. I: Xenboren.

xendena-belaf. (belaŕ): iz. Eztularen aurka bare ixura erabiltzen dan belafa. I: Xendena.

xendof, (ikatz): *is.* Ikatza egiteko Iabe txikia.

xenide. (izen): ***is. Thus.:*** Izenide. I: Izenkide, xanide.

xenika. (naafi); iz. Anei-aztaki bateko neufia.

xenia. (janztura): *iz.* Gizouaren janztura,soñean estututa dagoena, maukak dauzkana ta bare aldak belaunetaraño eltzen diraiarik. j: Xenita.

xenitre. (naste): *izond.* Bi motezko gurasoen semea dana.

xentx. (thin): *iz.* Aŕain-mota bat.

sepal. (txikiera): *izond.* Txikia dana. (erabe): *izond.* Erabea dana.

xepeltasun. (erabe): *iz.* Erabe izatea.

xepen. (Ho): *iz.* Litio edo kalamuaren muloa.

xepetasun. (ayuti): *iz.* Ayuñ-aultasuna.

xer. (izenorde): *ŕzond.* Zuel, zeuoi.

xera. (egazti): *ix.* Egaztien urdala. Ikus.: Arandoi. (txera): *iz.* Ikus.: Txera Xere.

xeragafi. (txera): *izond.* Xerak egiten dituena. j: Xeratsu.

serail. (meera): *izond.* Ikus.: Sekail, Í; Singil, zailki, zardai, zardain, zardein. (notin): *iz.* Aundi ta legoŕa dan notiña.

xeraila. (meets): *izond.* Mee xamafa dana. j: Xerail.

xerailatu. (toles): *ad.* Ikus.: Ximurtu. Zimurtu.

xeraka. (losintxa): *adond.* ikus.: Txeraka.

xerakoi. (losintxa): *frond.* Xerak atsegiten zaizkiona.

xeratsu. (txera): *izond.* Ikus.: Txeratsu. Xeragaŕi.

xeratu. (losintxa): *ad.* lime.: Txeratu. Xerak egin.

xeraz. (txera): *adond.* Xeratsukf ari-izatea. Ikus.: Txeraz.

xerbaot. (uŕitasun); *izond* Zerbait itzaren ñogaŕia. Ikus.: Zerba it.

xerbel. (mozkorkeri); *izond.* Ikus.: Txerbel. j: Panporo.

xerbeldu. (mozkorkeri): *ad.* Ikus.: Txerbeldu.

xerbidof. (sukalde): *iz.* Ikus.: Iruzango. I: Krispi, zerbidoŕ, xerbitof.

xerbigatu. (ausiabartza): *ad.* **Ausiabartza** egin.

xerde-kakin. (zeŕi); *iz.* **Zefiaren** gorotza.

xerdietsi. (ardiespen): *ad.* Ila s.: Ardietsi. : Lortu.

sere. (txera): *iz.* Ikus.: Txera. Xera.

xeren. (ararte): iz. tkus.: Zentzadaŕ. I: Xeme.

xerentkl. (ardura): *adond.* **Ardura** aundiaz ari-izatea.

xereña. (landare): *iz.* Zaldi-buztankeria dan landarea; bare **zurtoiñak arizko** añ-xortaz amaitzen dim.

seeks. (ikerketa): *adond.* **Ikerketan** ari-izatea.

xerkari. (bilakuntza): *izond.* Bilakuntza egiten ari dana.

xcrkatu. (ikerketa): *ad.* Ikerketan ari-izan.

xerku. (aize): iz. Aize-zuŕumiloa. (ikerketa): ŕz. Ikus.; Ikerketa. {; Soma. (bilakuntza): jj *Ir.* Ikus.: **Bilakuntza. Í:** Ikarkuntza.

xerlanga. (toles): *iz.* Ikus.: **Toles.** I: **Efeben.**

xerlo. (ileondo): iz. Ikus.: **lieondo.** Saps, lie, zergada, txoilo, txerlo. -

xerlotau. (ileondo): *izond.* Xerlo ugari daukana.

xeriotz. (kardabera): iz. Kardabera txikia. Ikus.: Kardabera, xardotx, xerdots.

xermen. (madariondo): *iz.* **Basoko madariondoa.**

xermena. (emakume): *iz.* Kementsua da **emakumea.**

zero. (alkondara): *iz.* **Alkandoraren** mauka. Xeru.

xeroki. (lartika): *adond* Zeatzez ari-izatea.

XEII A. *iz.* Apaintzeko eundura berezia, sarekiz, gibiztaz edo ofatz-lanaz egindakoa; **jostofatz,** kakafatz edo eyo-ziriz egiten dana. (oyal): *iz.* Janzki zafaren sat! ado piltzaŕa. (ogi): iz. Gauza batetik, eta ogitik bereziki, mutut batetik besteraño ebakitzean atemtzen dan sat! me, zabal eta lau txikia; zeta itzaren ñogaŕia (zefaño): Artaxeŕa, ogixeŕa, gaztaxeŕa, xefaxta, xeŕada. (aragi): *iz.* Sayeskia. II (apaingailu), (azpadura), (eundura), (gaiattzu), (janztura), (josketa), (karel).

xefa-eredu. (seta): *iz.* Xefa-erakusmena.

xefa-saltzaile. (seta): *izond.* **Xefak** saltzen dituena.

xefa-zimltz. (oin-azpiko): iz. Lastai txikia. Ikus.: Lastai. j: Zareta, xeŕa-zumitz.

zeta-Lid. (seta): iz. Ikus.: Eŕa-ziri.: Xeŕa-ziritz, xeta-kabila.

xefaga. (labe): *iz.* Ogle sartu baño Ieuago labea kaŕakatzeko makila.

xefagtie. (seta): *iz.* Xelak egiten dituena. (esku-langintzak): *frond.* Berbera.

xefaka. (zeŕi): *iz.* Jaya beŕia dan zefia. Xefaska, xefaxka.

xefakatu. (ebaketa): *ad.* Sagafak txiŕikak bezela ebagi. (sagaŕondo): *ad.* Berbera. (ogi); II *ad.* Ikus.: Xef. I: Xeŕatu, zefakatu., xeŕendakatu.

xefaldo. (eorzketa): is. Ikus.: Zefaldo. (arkux): *iz.* Ik.: Arkux. I; Besalako.

sefama. (zefi): *iz.* **Karnak dauzkan zeflemea.** I: **Xeŕi-ama.**

xefanga. (aim's): *iz.* **Ximus estua. Ikus.:** Ximus. **Zetanga.**

xeŕara. (aragi): *iz.* Ikus.: Sayaski. Sayeski.

xefaio. (obo): ŕ1. Piŕil txikia. Txiŕindola, txikia. **Ikus.:** Txiŕindola.

xefatu. (ogi): *ad.* Ikus.: Xeŕakatu. I: Zefakatu.

xefaxta. (giñaŕe): *iz.* Ikus.: Gig-zeta. (zeta): *iz.* Zefi txikia. j; Xefasta. (ogi): *Ia.* Ikus.: Xeŕa.

xefaztatu. (ozkadura): *ad.* **Ozkadurazko** zatietaz apaindu.

xefebet. (eresgalu): *iz.* Ikus.: Afabita. Txiŕibita.

xefenda. (ingi): *iz.* Ikus.: Txartel. I: Txatel. (xmus): ŕa. **lugt edo eunezko ximusa. (ipurakintza): jj iz.** Ikus.: Xingola, I: Arkamiña. (lepoko): ti ikus.: Lepo-kibizta. j: Tlalaŕ. (cabal): ŕ1 iz. Este lodiaren zeal dagozen galartzuak.

xefenda-mutuf. (galartzu): *iz.* **Galartzu estua.**

xeŕendadun. (ipurakintza): *izond.* Xefendak dauzkana.

xefendagile. (galartzu): *izond.* **Galarizuak** egiten dituena.

xefendaka. (ogi): *adond.* Xefak egiten ari-izatea.

xetendakatu. (xmus): *ad.* **Ximusetan** ebagi.

xefendatu. (matA): *ad.* **Eundura bateau margo batzuetako mafak egin.** Xefendaztu.

xefenta. (surnamen): *frond.* **Asmamena** duena. : Xeŕent.

xeŕentu. (adikin): *ad.* Abereak erasotzeko jartzen diranean **belafiak atzeruntz**

xefentuki. (ardura); *adond.* **Arduraz ari-**izatea. j: Xeŕenki, xeŕentki.

xefero. (zezen): iz. Urtea bete arte dagoen txekoŕa.

sefi. (zed): *izond.* **Zefi itzaren ñogaŕia. Ikus.: Zeti.** j: **Txeŕi, xaŕi.**

xefi-aan. **(aranondo):** *iz.* **Ikus.: Basakaran. j: Xeŕi-adan, xeŕi-aran.**

xetl-aardi: (anti): *iz.* **Ikus.: Aardi. Arkama.**

xeñ-aarkel. (zed): iz. Kumak izateaz amaitu dan zefiemea.

xefi-aketx, (zefi): iz. Aita dan zefia. Tkus.: Xeŕiordots. : Xefi-orots, xeŕi-orotx, xeŕi-aketz.

xeñ-ama. (zefi): ŕz. Ikus.: Xeŕama.

xeñ-aran. (aranondo): *iz*. Ikus.: Basakaran. Í: Baxaran, xeŕi-ain.

xeñ-argei. (zed): iz. Elikatzen dan zeña; loditu-eragiten dan zeŕia. j; Xefi-azgei.

xeñ-azpi. (aragi): iz. Ikus.: Urdazpi.: Urdazpiko.

xefi-baba. (landare): *iz*. Ikus.: Erabedaŕ. Tomaloko.

xefi-bazka. (zeñ): iz. Ikus.: Ozala. Ozale.

xeñ-belaf, (befall: *iz*. Eŕe-belarkaria dan belafa; bere efoa buno ta buno-irdia ematen dituena da.

xeŕi-biloak. (zed): *iz*. Zefiaren ule gogoŕak,

xeŕi-buztan. (belaŕ): *iz*. Ginbailkaria dan belaŕ--mota bat.

xefi-buztanka. (eŕenkada): *adond.* Leŕoan egotea.

xeŕi-crauts. (zcŕi): *iz*. Ikus.: Erusi. Masi, xeŕi-eraux, zeŕiraus.

xefi-efc. (zed): *iz*. Eŕeta dagoen xeŕikumea.

xefi-gerezi. (gerczíondo): *iz*. Basoko gerezia.

xefi-gerezitze. (gereziondo): *iz*. Basoko gereziondoa.

xefi-gofl. (zed): iz. Ikus.: Txefikume. Xeŕikume, xeŕiiio.

xefi-iltzale. (zed): *izond.* Zetiiak erailtzen dituena.

xefi-keri. (zed): iz. Ikus.: Xefiki.

xeñ-lepo. (zed): *iz*. Zefiengan egiten diran xeŕiak.

xeñ-mutuf. (kardabera): *iz*. Ikus.: Txeŕi-mutuŕ.: Asta-gardu.

xefi-orotx. (zed): *iz*. Ikus.: Xeŕi-aketx. I: Xeŕiordots, xcfi-orots, xeŕi-orotz.

xeñ-ufixa. (zed): *iz*. Zeŕiemea.

xefi-xikiratu. (eeŕi): *iz*. Irenduta dagoen zuña.

xefi-zain. (zed): *ŕzond.* Xefiak aintzen dituena. j: Xefi-zai.

xeñ-zola. (zed): *ft*. Ikus.: Txefitegi,': Xeŕitegi.

xefiak. (txoskof): ŕz. Ikus.: Gingil. l: Kuruntxoak.

xefiki. (zed): *iz*. Xeŕiaren aragia. E; Xefi-keri.

xeñkitegi. (zeŕi): iz. Xeŕikia saltzen dan tokia.

xeŕikitu. (zed): *ad.* Zefi bat bezela, gizona bizi edo biurtu.

xefiknme. (zed): *iz*. Ikus.: Txeŕikume. f: Txeŕikume-arkeia, xefi-goŕi, xeŕiño,

xeñkumet. (zed): iz, Zeŕi txikia.

xefiño. (zed): *iz*. Ikus.: Xeii-goŕi, I: Xeŕikume.

xefiordots. (zed): *iz*. Ala dan zeña. Ikus,: Xeŕi-aketx. (: Xeŕi-orots, xeŕi-orotx.

xeŕisaldo. (zed): *iz*. Ikus.: Txeŕi-alde. I: Txefitalde, xeŕitalde.

xeŕitegi. (zed): *iz*. Ikus.: Txeŕitegi. Txefi-toki, xeŕitei, xeŕizola, xeŕi-zola.

xeŕitriku. (zed): *iz*. Zeñaren antza duen aberea, kirikinoa bezela bilbil egiten dana.

xef-legof. (zed): ŕz. Zefatxo legoŕa.

xefopil. (ogi): iz. Ogi txikia.

xerta-gai. (txerto): *iz*. Txertatzeko dagoen landarea.

xerta-zlrl. (txerto): *iz*. Ikus.: Txerta-ziri. Txcrto-txotx, xerto-txotx.

xertadura. (txiringada): *iz*. Txertoarcn zena.

xertagafl. (txiringada): *izond.* Txertoa aft- dezakena.

xertaka. (landueza): *izond.* Landu gabe dagoona.

xertatu. (txerto): *ad.* Ikus.: Tact-tat-a, I: Mentau. (txiringada): *ad.* Ikus.: Txertatu. I: Tzertatu.

xertatzaile. (txiringada): *izond.* Txertoak egiten dituena. Xertatzale.

xertaxiri. (txerto): *iz*. Ikus.: Txerta-ziri. Xertaziri, xertoxotx.

xerto. (txerto): *iz*, Thus.: Txerto. Xarte. (txiringada): iz. Ikus.: Txerta. Txertaketa,

xerto-txotx. (txerto): *iz*. Ikus.: Txerto-txotx. I: Xerta-ziri, xertoxotx.

xertoxotx. (txerto): *iz*. Ikus.: Txerta-ziri, Xertaxiri,

xeru. (laboreak): iz. Abeltxe ta abclguŕiari ematen men laborea. Ikus.: Xeuri.

xerukiro. (xalotasun): *adond.* Xalotasunez ari-izates.

xerxet. (sate); *iz*. **Aate** txikia. Ikus.: Aate. : Xertxeta.

xeska. (seska): *iz*, Seslca txikia. Ikus.: Seska. Xexka.

xestatu. (gozamen): *ad.* Ikus.: Txastatu. /: Txasŕu, txestatu, xeste.

zeta. (liño): *iz*. Nolakotasun onenekoa dan muloa.

xetako. (gutidura): *izond.* Ikus.: logaŕi. Tipigaŕi,

xetasun. (txikiagotasun): *iz*. Beko tokian egoteko jokers,

xetel. (ur-legoŕeko): iz. Ikus.: Igel. I: Igela, xatel.

xetoin. (atsaldi): *iz*. Ikus.: Zotin. I: Txokin, txopin, txuten, txotin, xopin, xoten.

xetu. (eraindu): *ad.* Ikus.: Txeatu.: Xectu, xe-xe, egin, xiikatu.

xetume. (ozarkeri): *ŕzond.* Ozarkeriz ari dana.

xeume, (arartc): iz. Ikus.: Zentzadaŕ, I: Xeme, xeun, xeune.

xemr. (ararte): *iz*. Ikus.: Xeume. Xeune.

-euri. (belaŕ): iz. Abeltxearentzat azkufi aundiko belaŕa. Ikus.: Xeru.

xexen. (zezen): iz. Zezen txikia; zezen itzaren fiogaŕia. : Xexenko.

xexenkari, (zezenketa): *izond.* Xexenak txuliatzen dituena. j: Xexenketari.

xexenketa. (zezenketa): *iz*. Xexenak txuliatzen egiten dan jays.

xexenko. (zezen): iz, llc€rs.: Xexen.

xexkil. (eguŕ): ŕz. Ikus.: Adaska.: Adaxka.

xexo. (txikiera): *izond.* Txikia dana.

xextra, (etiketa); *Iz, ikus.:* **Etiketa.** I: Mataska.

xextra piztu, (etiketa): *ad.* Etiketa bat sot-erazi.

xextraka, (etiketa): *adorn!*, Etiketaetan ari-izatea. I: Xextraka ibiTi.

xexu. (aitzuŕ): is, Aitzuf txikia.

xeyak. (txintxin): *iz*. Txintxin lxikiak. Xeeteria,

xeyala. (saleroste): *adorrd.* **Aindo** txikietaz saltea edo erostea. Thus.: Xee-erode. j: Xeeka saldu, xeerosi, xee-saltzaile, xee-saltze, xeetuki saldu, zez, xez, xikizka saldu.

xez, (saleroste): *adorrd* Thus.: Xeyala. (: Zez, xikizka saldu.

xi. (settle): iz, *Ikus::* Sub. I; Suin.

xiatu. (eraindu): *ad.* **Zati** txiki-txikiak epic.

xiautu. (mugiltze): *ad.* Ikus.: Murgildu. Urperatu.

xibarta. (izabere): iz. Ikus.: Itxas-adarbakoitz.

xibera. (pilots): *iz*. Ikus.: Txistera. I: Xixterka.

xiberu. (ended): *Is.* Zuberoa, Euzzkadi'ko eŕialde bat. I: Xibero.

xiberntaf. (endeŕí): *izond.* Zuberoa'n jayo dana. !: Xiberotaŕ.

xibi. (maskordun): *iz.* Bras,: Txipirot. I: Txibi, xibipotxi, xibipotxo, xibipotzo.

xibi-sare. (sarc): *iz.* Xibiak aŕapatzcko sarea.

xibinko. (zubi): iz. Sai-abereak igarotzen duten zubia. Ikus.: Zubi. j: Zibi.

xibirita. (arkai): *ft.* Efetxiñezko arkaya. I: Xiribita.

xibifika. (eresgalu): iz. Ikus.: Afabita. I: Malta.

xibita. (laŕinketa): iz. Ikus. I: Esi.: Biurte.

xlbiten. (lotura): *ft.* Ikus.: Txibista. Txibita, xibixtc.

xibixkcria. (Ian): *iz.* Lan txikia. I: Txibizkcria.

xibixte. (lotura): *iz.* Ikus.: Txibista. Txibita, xibiten, xibiste, xibiztin, xibiztuŕ.

xibiztin. (lotura): *iz.* Ikus.: Xibistc. I: Xibiztuf.

xibiztuf. (lotura): *iz.* Ikus.: Xibixte. Xibiztin.

xibot. (ziba): *iz.* Tkus.: Ziba. J: Txiba.

xidaf. (metal): iz. Metal aztunena, zilaŕaren margoa duena, ia Tartu eziña dana. I: Zidardin.

xidordura. (estuera): *iz. Ikus.:* Estuera. ^: Estugune, xidortasun.

xidorkeri. (zekeukeri): *iz.* Ikus.: Zekenkeri.

xidorki. (estuera): *adond.* Estueraz ari-izatea. : Xidorkiro.

xidof. (bide): iz. Bideska txikia. ikus.: Bidcska, zidof, xigoŕ, z€gorbide.

xidoferi. (zikoiztasun): iz. ikus.: Zikoiztasun. j: Enduŕeri, zintzokeri.

xidof-gurutz. (bide): is. Bidecn biltzea.

xidortasun. (estuera): iz. Ikus.: Estuera. ^: Xidordura.

xidortu. (xigordura): *ad.* Ikus.: Xigortu. Ututdu, zigortu.

xita-xafa. (zomoŕo); iz. Ikus.: Txitxaŕ. Tiŕita.

xiflatu. (gurkadura): *ad.* Ikus.: Irentsi. (: Zauts-egin.

xiflatzaile. (gurkadura): *izond.* Trensten duena.

xifri-aldi. (nekabide): *iz.* Geyegi miutzatzeagatik egitcn dan nekabidea.

xifriarazi. (eŕetasun): *ad.* Efetasun oso auudia soŕarazi.

xi^{g}odura. (sunlit* *iz.* Sumiña eragitea.

xlfrigaŕi. (sumin): *frond.* Sumiña eragiten duena.

xifrikatu. (iaulikcta): *ad.* lauliketa egin.

xifritu. (nekabide): *ad.* nekabidea egin. j: xiĺri, zifritu.

xigaf. (urdai): *iz.* Ikus.: Urdai. Txingaŕ.

xigilatu. (ikuŕatz): *ad.* Ikuŕatzari zena egin.

xigilu. (ikuŕatz): *iz.* lkufatzari egiten rayon mena.

xigoi. (mecra): *izond.* Meea dana.

xigoldn. (meera): *ad.* Mee egin.

xigoli. (ezetasun): *ad.* Ezetasuna kendu.

xigoltasun. (meera): iz. Mee izatea.

XIGORAURA. *iz.* Janari edo beste gauzareu bat suaren eragipenean jartzea, ezetasuna galdu edo zeindasun bereziak aŕ ditzaten. Xigortze. // (hero), (egosketa), (eŕealdi), (labe), (sukatde).

xigorgailu. (xigordura): *iz.* Xigortzeko lanabesa. Ikus.: Xigontailu.

xigorkai. (xigordura): *frond.* Xigortzekoa dana.

xigorkara. (xigordura): *izond.* Xigortuta dagoena.

xigorketa. (xigordura): *iz.* Xigortzearen egipena.

Xigorld. (aragi): *iz.* Xigortuta dagoen aragia.

xigorpen. (xigordura): *iz.* Xigortzearen egipena. Ikus.: Xigortze.

alga. (bide): *iz.* Ikus.: Xidoŕ. j: Zidof, xioŕ.

xigor^{g}ailu. (sukalde): *iz. Ikus.:* Padel. I: Sartaiñ, xigorgailu.

xigortu. (xigordura): *ad.* Bcfiz eŕe. Kizkoŕatu, taispiltu, txiskiltu, utuldu, xidortu, xilpildu, zigortu, ziligarda, ziligaŕatu, xispildu, zipildu, zirigaŕatu, zirigartu, zizpildu. (legortasun): *ad.* Ikus.: Legortu. j: Txidortu, xutkatu.

xigortze. (xigordura): *ft.* ikus.: Xigordura. Ikus.: Xigorpen.

xigortzeko. (xigordura): *izond.* Xigortu egitekoa dana.

xiikari. (mutiridura): *izond.* Mutiridura egiten duena.

xiiicatu. (eraindu): *ad.* Ikus.: Xeetu. Xetu:

xikaua. (zatarkeri): iz. Ikus.: Zatarkeri. I: Txarkeria, xikinkeria, xirbcitkeria.

xilcanatu. (zimardika): *ad.* Zimardikak egin.

xikanatzaile. (zimardika): *izond.* Zimardilak egiteu dituena.

xikarazi. (legortasun): *ad.* Legortu; ezetasuna kendu.

xikii, (txikiera): *izond.* Txikia dana. Xikeŕ, xiki. Tkus.: Xikil. I: Xikin, xipeŕ.

xikatu. (ke-belaŕ): *ad.* Kea artu.

xiketa. (mitxeleta): *iz.* Tkus.: Mitxeleta. Txiŕipita.

xikidura. (txikiera): iz. Txikiagoa egitea.

xikigaŕl. (txikiera): *izond.* 'I'xikiago biurtzcko dagoena. ikus.: Txikigaŕi.

xikilca. (berantasun): *adond.* Berantasunez ari-izatca.

xikikeri. (zatarkcri): *iz.* Ikus.: Txikikeria. ^: Zatarlcerl, xirtxilkeria.

xikil. (txikiera): *izond.* Txikia dana. I: Xikaŕ, xikeŕ, xiki.

xikin. (zikintasun): *izond.* Ikus.: Zikin. I: Txizkin.

xikindu. (zikintasuu): *ad.* Ikus.: Zikindu. ^: Teyutu.

xikinkeria. (zikintasun): *iz.* ikus.: Zikintasun. I: Txcŕikeria, ziki. (zatarkeri): *iz.* Ikus.: Zatarkeri. 'I'xarkcria, xikana.

xikirapen. (irentze): iz. Irendu egitearen egipena.

xildratu. (irentze): *ad.* Ikus.: Trendu. Trendu, xikitatu.

xikiro. (irentze): *iz.* ikus.: Txikiro, Zikiro. I: Irenduta dagoen gizona. j: Tren, xikira, xikita, xikite.

xilciroki. (ardi): *iz.* Ikus.: Txikiroki. I: Zikiroki, xikiteki.

xikiŕis. (laori): *iz.* Txori txiki mota bat.

xikita. (balke): *iz.* Aizkol antzekoa dana. Tkus.: Aizkol

xikitau. (txikiera): *adond.* Txikia izatean.

xikitasun. (txikiera): *is,* Ikus;: • Txikitasun. I: Txikartasun.

xikitatik. (txikiera): *adond.* Txikitatik.: Xikitik.

xikitatu, (irentze): *ad.* Ikus.; Irandu. I: Irendu, xikiratu, zitikatu.

xikitatznik, (irentze): izond. Xikitatzea egiten duena. I: Txikitero, xikitero, xikiratzaile.

xikite. (ardi): iz. Ikus.: Aari. j: **Sikiro.**

xikiteri, (ardi): iz. Ikus.: Txikiroki. Xikiroki.

xikitero. (irentze): *izond.* ikus.: Xikitatzaile. I: Txikitero.

xikito. (olerti): *(a.* Artzañen arteau ots-kideen multzoa.

xikita. (rnamurkcta): *ad.* ikus.: Mastekatu.j: Matsatu.

xikitzale. (burni): *izond.* Sunda lantzen duena.

xikizka saldu. (saleroste): *ad.* Ikus.: Xeyala.I: Xez, sea.

xikizki. (txikiera): *adond.* Txikieraz ari-izatea.

Ado. (baŕabil): *iz.* Ikus.: Txistoŕ.

xiko. (azaldi): *is.* Azaldirako, gizon eta emakumearen batutzea. Ikus.: Xikotu.

xikof. (zai): iz. Xeetuta dagoen zaya.

xikota. (sane): iz. Esnearen gatzura.

xikota. (azaldi): *ad,* Azaldirako, gizon eta emakumea bate. Ems.: Xiko.

xilabili. (uzkeri): *is.* Ikus.: Uzkeri. Xeakeria.

xiladura. (zulo): *iz.* Ziloa egitea.

xilakatu. (zulo): *ad.* Zuloa egin. Xilatu.

xilanga. (zulo): *iz.* Zilo oso txikia. I: Xilanka.

xilatzaiie. (zulo): *izand.* Ziloak egiten dituena.

xilatae. (solo): *is.* Ziloak egitea.

xilderatu. (lotura): *ad.* Lokañ baten mutuŕean txibista bat egin. j: Xildre, xildratu, xilustre.

xilderi. (lotura): *iz.* Aletxo bat lotzeko goroite baten lokunea. Ikus.: Xildre. l: Xilustre.

xildre. OPtima): *is,* Lokaŕi baten mutuŕean egindako txibista. Ikus.: Xilderatu. I: Xilderi, xiustre, xindre, xintre, xiristilo.

xili. (zikintasun): iz. Zarama metaizen dan tokia. Xiliga, xiligaŕ.

xilia-bilia. (piitzaŕ): iz. lkus.: Taŕatada.

xillbitu. (eresgalu): iz. Ikus.:•Txilibitu.: Txulubita.

xiliga-usain. (usain): *iz.* Eŕetzen diran gayen usaiña.

xiligaŕatu. (efealdi): *ad.* Iraitzean eŕe. Xiligoŕatu.

xiligaf usaln. (usain): iz. Eseiaren usaiña.

xilimista. (iiztadura): *is.* Txipristin txikia.

xilmixta. (tximista): *is.* Ikus.: Iñusturi. I: Xinrixta.

xilin. (lazapen): *izond.* Lazaturik dagoena.

xilinda. (zeiñu): L. Zeiñu txilci-txikia. Txintxafi, xilinta.

xilindroin. (eritasun): izond. Eri dagoena. : Xilindron.

xilindrua. (efealdi): *iz.* Eŕetzeko tresna zubila.

xilindu. (aultasun): *ad.* Ikns.: Auldu. I: Auletsi, xubildu.

xilingo. (kordokadura): *adond.* Kordokatzen ari-izatea.

xilinporta. (txori): iz. Igeri-oindena dan txoria; mokoa luze ta zoŕotz, ega motzak eta begi bakoitzaren atzean luma-xerlo bat dauzkana. I: Xilin, xiliporta.

xllintxa. (zeiñu): iz. liens.: Aŕan. I: Mona, xintxil.

xilintxa-ao. (zeiñu): iz. Aŕanaren aoa.

xiliutxa-mli. (zeiñu): *is.* Xilintxaren mingaiña.

xilintxau. (dilingadura): *adond.* Esegiten agates. I: Xilintxaka, xilinxan, xilinxao.

xilintxautu. (dilingadura): *ad.* Ikus.: Esegi. I: Dilindakatu, zintzilikatu.

xilintxkeri. (zeiñu): *ft.* Xilintxak jotzea.

xilintz, (zeiñu): *is,* Ikus.: Txintxa.: Txintxss9 xintxil.

xilinxo. (dilingadura): *izond.* Esegita dagoena.

xilipa. (longain): *iz.* Ikus.: Longain-motz. I: Tartex.

xilipita. (iiztadura): *iz.* ikus.: Txipizta. Txipristin, ximilixta, xilipixta.

xiiiprai. (lore): *is. Ikus.:* Krabelin. I: Txulufrina.

xilista. (txori): iz. Ikus.: Kifiskilet. 1: Kurixkijet, xilixta, xilixka, ziŕizka.

xilistro. (lotura): *is.* Lokailu estua.

xllka-lan. (ertzapain): *is.* Ertzapain-lana.

xilkari. (ertzapain): *izond.* Ertzapain-lana dagiena. : Xixelari. .

xilkatu. (ertzapain): *ad.* Ertzapain-lana egin.

xilkatzaile. (laztabin): *izond.* Laztahiñez zuloak egiten dituena.

xilko. (soin): *iz. Ikus.:* Zil. I: Txilboŕ, xilkoi, xilkoŕ, ziil.

xilko-antzeko. (coin): *izond.* Xilkoaren antza duena. Ikus.: Xilkodun.

xilko-ari. (sain): iz. Txilboŕ-lotnra.

xilko-ertze. (ninikizti): iz. Ikus.: Esgaŕi. I: Txilbof-este.

xilko-ertze. (soin): iz. Txilboraren katea, jayo-beŕiari ebagiten zayona. I: Xilko-este.

xilkodun. (coin): *izond.* Xilkoa daukana. Ikus.: Xilko-antzeko.

xilkoi. (coin): *iz.* Ikus.: Xilko. j: Xilkoŕ.

xilkokatu. (azaldi): *ad.* Azaldirako egipena ezkontzatik at egin.

xilkuf. (coin): iz. Ikus.: Xilko. Xilkoi.

xilo-egile. (erozketa): *izond.* Eorzketa egiteko zuloak egiten dituena.

xiloguue. (ondalanketa): *iz.* Ikus.: Ondalanketa. I: Zadot, xiloxka, zolagune.

xilokatu. (zulo): *ad.* Zu!oak egin. Xilokatu.

xiloxka. (ondalanketa): *is.* Ikus.: Ondalanketa. Xilogune, xiloka.

xiloxka. (ONDALANKETA):

xilpildu. (xigordura): *ad.* Ikus.: Xigortu. Utuidu, zipildu.

xila, (ieki): *iz.* Oso mea dan bumi-xafla.

xilkrri. (zilaŕ): *adond.* Argi osoaz ari izatea.

xiiaf. (zilaŕ): *iz.* ikus.: Zi1aŕ. I: life zuri, zidaŕ.

xilartasun. (limurtasun): ***iz.*** Legun eta distiratsua izatea.

xllatu. (ebakuntza): *ad.* Zarne-zoŕoa ebaks. (zulo): *ad.* Ziloa egin.

xilo. (zulo): *is.* Zulo txikia. Xilu, xiloto.

xiloka. (ereintza): *adond.* Layaz egindako zuloetan erein.

xilokatu. (zulo): *ad.* Xiloak egin. I: Xilotu, xilokatu.

xilotu. (zulo): *ad.* Xiloak egin. I: Xilokatu, xilatu.

xilustre. (lotura): iz. ikus.: Xildre. Xilderatu, xilderi, xilostre.

xima. (zurtoin): *is.* Hens.: Muskil. Kimu.

ximail. (meera): ***izond. Me-mea*** dana. I: Xiail.

ximal. (sarats): iz. Saratsez beterik dagoen toki ezea. ikus.: Sarats.

ximaldu. (zimeldura): *ad.* Ikus.: Zimeldu. Tximeldu, ximeldu, ximaildu.

ximaurketa. (utzaldi): *iz.* Gorotzez ongafitu egitea.

ximei. (zimeldura): *izond.* Ikus.: Zimel. j: Ximil. (toles): *izond.* Zimuŕ dagoena. Ikus.: Zimui. j: Tximui, ximikadura.

ximeldu. (zimeldura): *ad.* Ikus.: Zimeldu, I: Ximaldu, ximildu. (toles): *ad.* ikus.: Zimurtu. Txumurtu, ximildu, ximurtu, xingildu.

ximeleta. (mitxeleta): *iz.* Ems.: Mitxeleta, I: Tximeleta.

ximen. (garbitasun): *izond.* Oso garbia dana.

ximendu. (garbitasun): *ad.* Garbitasuna egin.

xlmenkatu. (gaztañondo): *ad.* Egosi edo eŕe baño lenago gaztañai ebaketa bat egin.

ximenkeria. (fazakeri): *iz.* Ikus.: Fazakeri. j: Faratia, ziñu-miñu.

ximenki. (garbitasun): *adond.* Garbitasun aundiaz ari-izatea.

ximentasua. (garbitasun): *iz.* Garbitasun aundia. Ikus.: Garbitasun.

ximis, (isikortasun): *iz.* Ikus.: Isikortasun. j: Burugogortasun.

ximikadura. (iauliketa): iz. Ikus.: Zimiko. Ximiko. (toles): iz. Ikus.: Zimuf. : Ximel.

ximikatu. (iauliketa): *ad.* Zimikoa egin. (ospege): *ad.* lkus.: Belztu, l; Beltzatu.

xirnikatzaile. (iauliketa): *izond.* Ximikatzen duena.

ximika. (iauliketa): *iz.* Ikus.: Zimiko. Tximurtxi, ximuki, ximikadura, ximika, itxumuŕ,

ximika-egin. (iauliketa): *ad.* Zimikoak eman edo egin.

xmiko-eragile. (aldakura): *izond.* Kezkatsua dana. Ikus.: Kezka.

xlmikobefl. (iauloketa): *is.* Jantzi befia ipintzen duenari egiten zayon zimikoa.

xlmikoka. (joko): *iz.* Eskuetan zimikoak egiten auŕek darabilten **jokoa.**

xlmikokatu. (iauliketa): *ad.* Ximikoak asko eman edo egin.

,dmildu. (zimeidura): *ad.* Ikus.: Zimeldu. ^: Xaandu.

ximilixta. (iiztadura): *iz.* ikus.: Txipizta. I: Txipristin, xilipita, xilipixta.

ximñixtaka. (iiztadura): *adond.* Txipristin egiten ari-izatea.

ximilixtatu. (iiztadura): *ad.* Ximilixta egin.

ximintx. (azkuŕi): ŕz. Janari otzak eramateko **otafa** edo **kutxa.**

xhniñokeri. (zimiño): *iz.* Ximiñoen egikera.

ximist-ixil. (tximista): *iz.* Ufutian agertzen dan iñusturia. j: Ximixt-ixil.

ximista-min. (tximista): *iz.* Ifiusturi distiratsua.

xlmitx. (ieki); *iz.* Ikus.: Tximix. I: Zimitz. (otaŕ): iz. Gaztak ipintzeko **otafa.** (zomoŕo): iz. Ikus.: Tximitxa. I: Tximika.

ximitxadun, (zomoŕo): *izond.* Ximitxak dauzkana.

ximitxtegi. (zomoŕo): *iz.* Ximitxaz beterik dagoen tokia.

ximixta. (tximista): *iz. Ikus.:* Tximista. I: Oiñaztaŕi, ximista, ximixt, ximist.

ximiztadun. (tximista): *(sand.* **Tximistak** botatzen ditueua.

ximixtaka. (tximista): *adond.* **Tximistak** egiten ari-izatea.

ximixtargi. (argi): *iz.* Ikus.: Tximistargi.

ximiztu. (argi): *ad.* Argi-izpiak bota.

ximoil-xile. (upa): iz. Alde batetik idekita dagoen **spa** edo upel.

ximora. (kardabera); *is.* Uris lekatsu ta zurikara daukan **kardabera. I:** Ximoa.

ximuki. (iauliketa): *iz.* Ikus.: Zimiko. !: Ximiko.

ximurdura. (toles): *iz.* Latuan egiten dan zimuŕa.

ximurkeri. (zekenkeri); iz, Ikus.: **Zekenkeri.**

ximurld. (zekenkeri): *adond.* **Zekenkeriz** ari-izatea.

ximuf. (ildo-bizkaŕ): *iz.* Ikus.: Ildarte. I: Termañu, tximuf, zimuf. (toles): ŕz. Ikus.: Zimuŕ. j: Tximuŕ, xumuŕ, zumuf, izuŕ-une. (zekenkeri): j] *izond.* Ikus.: Zimuŕ. I: Zeken.

ximutak. (burumuin): *is.* Garuntegian dagozentolesak.

ximuf-xamartu. (toles): *ad.* Zertxobait ximurtu.

xlmurtarazi. (toles): *ad.* Ximurtu eragin.

ximurtasun. (toles): *iz.* Zimuŕa izatea. I; Ximui.

ximurtsu. (toles): *izond.* Zimuŕak asko dauzkana.

ximurtu. (toles): *ad.* Ikus.: Zimurtu. Ximeidu, xerai1atu, xingildu. (zekenkeri): *ad.* Zekena egin edo biurtu.

ximurtuki. (toles): *adond.* Ximurtuta ari-izatea.

XIMIiS. *iz.* Alako margoetaz egindako galartzua, **gudalari elkargo** batzuen bereizgaŕia dana, sorbalda battik beste aldeko sayetseraño jartzen dana. **Gudalarlen** elkargoak eztiran besteetan ere erabiltzen dana. I: Geŕiko edo zeŕenda. I: Ezuzkaleŕi'ko zamauen zeŕenda oztiña. I: Zatanda, zeŕenda, zeŕanda, zeŕanga, zeŕo, xeŕanga, ximux. ii (ede), (galartzu), (karel), (maŕo), (memo.), (oyal).

ximusdun. (ximns): *izond.* **Ximusak** dauzkan **oyala.**

xin. (atdaera): *ad.* Ikus.; Etofi. I: Jin. (ogi): *ad.* **Ogia** artzitu, (artzidura); i1 *ad.* Berbera.

xin-xorl. (txori): *iz,* Buena asko igilzen duen txorla, txinduñak jatean elikatzen dana. {: Xinauŕi-xuri, xinaxori, xori-ero.

xinagaixo. (egazti): *iz.* **Margo aŕea** daukan igokaria dan **egaztia;** galbide baten auŕean **lepoa atzernntz biurtzen** du, bereala indatez edatzeko.

xinaidi. (aldaera): iz. Etortzearen egipena. (egoera): *iz.* Egotearen egipena. (aldi): II *iz.* Zerbait igarotzearen **aldia.**

xinaldika. (aldi): *adond.* **Aldietan** ari-izatea. Xinalka.

xinatu. (zurmin): *ad.* **Zurmiñez bete.**

xinaufi. (txinduŕi): iz. ikus.: **Txindufi.** I: Txinauŕi. (baidartasun): *izond.* Baldaŕa dana.

xinaufii-belaf. (bete): *iz.* Belaf-mota bat.

xinanfi-luf. (txinduŕi): iz. **Txindufiak biltzen diran tokia. I: Xinauŕi-mukufo,** xinauti-oski, zijiauŕi-luf.

xinaufi-mukufo. (txinduŕi): *iz.* Ikus.: Xinauŕi-luŕ. **I: Xinauŕi-oski, xinauŕi-mulo,** xinuŕi-mukutu.

xinaufi-oski. (txinduŕi): *iz.* Ikus.: Xinauŕi-luf. j: Xinauŕi-mukuŕo, xinauŕi-pun$_1$, xinauŕitegi, xinuŕi-oski.

xinaufl-puru. (txindufi): *is.* Ikus.: Xinauŕi-oski. Xinaufitegi.

xinaufi-xori. (txori): *is.* **Ikus.:** Xin-xuri. Xori-em.

xinauti-xuri. (txinduŕi): *is.* **Txindut** zuria.

xinaufitegi. (txinduf): *iz.* **Ikus.: Xinauŕi-**oski. j: Xinauŕi-puru.

xinaufltu. (atz-nai): *ad.* **Atz-nai izan.** Ikus.: Txindofitu. I: Txinguŕitu.

xinaufoitze. (txindafi): iz. Atz-naya izatea.

"Linda. (pindar): *iz.* **Ikus.: Pindaf.** l: Txindaŕ, xindi. (soñu): *iz.* Abestean erabiltzen dan doñua. Ikus.: Doñu.

xindari. (ari): ŕz. Mataza lotzeko **aria.**

xindatu. (pindaŕ): *ad.* **Pindafak** bola.

xindi..(piudaŕ): iz. Ikus.: **Pindaf. Xinda,** xintxa.

xindii. (balks): iz. Ikus.: Txintxil. I: Xingil, xinela.

xindila. (belaf): *iz.* Ikus.: Otsa-belaŕ. Su-belaf; zindila.

xinel-antzeko. (oñetako): izond. Xinelaren antza duena.

xinela. (oñetako): *iz.* Oils berotzeko, bameko **oñetakoa.**

xinetsi. (siñiskizun): *ad.* Ikus.: Siñistu. I: Sifietsi.

rings. (sate): *iz.* Gabaz ibayetan edatzen dan **sarea. I: Xinka, xintxa.**

xingada. (sure): ŕz. Xingaren edatzea.

xingail. **(legortasun):** *izond.* Legoŕ eta mea dana, xingil.

xingaildu. (legortasun): *ad.* Legortu to meetu.

xingako. (sore): iz. ltxasoan erabiltzen dan **sare aundia.**

xngala. (lekazi): *iz.* Ikus.: Tilista. Txintxila.

xinguna. (usta): iz. Ikus.: Usta. 1: Zart-ailu.

xinganatu. (usta): *ad.* Ustaz jo.

xingarketa. (urdai): iz. Urdai-bila ari-izatea.

xingarld. (zeŕi): *iz.* Zefiaren aragi ximeldutaren zatia.

xingaf. (urdai): *iz.* Ikus.: Urdai. I: Zingaf.

xingaf-azpa. (aragi): *iz. Ikus.:* Urdazpiko. Ankurdai.

xingaf-giñaŕe. (urdai): iz. Tkus.: Xingaŕ-gizen.

xingaf-gizen. (urdai): iz. Urdayaren zati lodia. j: Xingaf-giñaŕe.

xingaf-iñaf. (urdai): iz. Urdayaren giafa. ^: Xingargiñaŕe.

xingaf-mii. (urdai): *ft.* Zatituta dagoen urdaya.

xingaf-urin. (urdai): *iz.* Urdayaren koipea.

xingat-xafla. (urdai): iz. Urdayaren xefa.

xingartegi. (aragi): *ft.* Ximelduta dagozen aragien gordetegia.

xingartsu. (urdai): *izond.* Koipe asko daukan urdaya.

xingartu. (dirdira): *ad.* Ikus.: Dirdiralu.

xingil. (balke): iz. Ikus.: Aizkol.: Txintxil, xindil, xingili, zoragari.

xingii-jauzi. (jauzketa): *iz.* Oin bateaz egindako jauzkcta.

xingii-buŕ. (balke): *iz.* Ikus.: Xingiladi.

xingila. (ieki): iz. Ikus.: Txiri. Txirbil.

xingiladi. (balke): *iz.* Xingilak dagozen tokia. Xingil-lufa.

xingildu. (tales): *ad.* Ikus.: Ximurtu. Ximeldu.

xingili-mnskef. (nafazti): iz. Tkus.: Musket. I: Suskef.

xingilika. (ibilera): *adoud.* Ikus.: Txintxika. j: Xingi lie, xingilka, xingili, xingiluz, xingoka.

xingiliz. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. I: Txintxika, xingilika, xingiluz, txinkuka.

xingilka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. ^: Xingiliz, xingoka.

xiugilkatu. (ibilera): *ad.* Xingilika ibili.

xingilka. (aultasun): *adond.* Aultasnnez ari-izatea.

xingllondo. (balke): *iz. Ikus.:* Balke. I: Arto-ilaŕ.

xingiluz. (ibilera): *adoud.* Ikus.: Xingilika. : Xingiliz.

xingira. (istinga): *iz.* Istil txikia.

xingia. (lckazi): *iz. Ikus.:* Tilista. Xingala.

xingle. (berezkotasun): *izond.* Berezkoa dana.

(laburtasun): *izond.* Egun baño geyago irautan ez duena.

xingoka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. 1: Xingilka, zainkuraintuka, zingilka, txintxika, xingilika, xingo.

xingoko. (sare): iz. Aŕantzarako sare-mota bat.

xingol. (zauri): *iz.* Ikus.: Printza. 1: Tipuri, xingolamin.

xingo]-apain. (apaindura): *iz.* Galartzuetaz egiten dan apaindura.

Angola. (zomc jario): *L.* Ortzak irtetzeko asten zaizkienean auŕek izaten duten zorne jarioa. : Txingola, xingolamin. (egru): *L.* Ikus.: Txirbil. Txiri, xiringola. (galartzu): iz. Ikus.: Galartzu. J: Txingola, zingola. (ipurakintza): H *iz.* Ipurakintza-galartzua, soñekoak edo beste gauzak apainlzeko erabiltzen dana. : Apain-xeŕenda, arkamiña, azpa, xefenda.

xingola-klbizta. (galartzu): iz. Galartznen txibista.

xingola-min. (zauri): *iz.* Zauri ta zauriduraetan legortzen diranean egiten dan tortika. Ikus.: Xingolata.

xingola-mutuf. (galartzu): *iz.* Moskoa dauzkan galartzua.

xingola-zizari. (aŕ): ŕr. Esteetan egiten danzizare luzea. I: Xingola-xixafi.

xingoladi. (galartzu): *iz.* Ikus.: Xingoleri.

xingoladuntu. (ogresketa): *ad.* Goresketa ugiteko xingolajañ.

xingoladura. (goresketa): *iz.* Goresketa egiteko xingola jartzea,

xingolagile. (galartzu): *izond.* Rms.: Xingolakin.

xingolakeria. (apaintailu): *iz.* Galartzu itxusiakaz egindako apaindura txafa.

xingolakin. (galartzu): *izond.* Galartzuak egiten dituena. Xingolagile. (eaku-langintzak): *izond.* Berbera.

xingalalcintza. (galartzu): iz. Galartzuak egiteko langintza.

xingolamin. (zauri): *iz.* Ikus.: Priniza. 1: Tipuri, xingol.

xingolano. (ezautailu): *iz.* Ikus.: Ezautailu.

xingolategi. (galartzu): iz. Galartzuak saltzen diran saltolcia.

xingolatu. (apaindura): *ad.* Galartzuetaz apaindu. I: Xingolaztatu, xingolaztu.

xingolatze. (galartzu): iz. Galartzuak ipintzea.

xingolaztatu, (apaindura): *ad.* Ikus.: Xingolatu. I: Xingolaztu, xingoleztatu, xingoleztu. (galartzu): *ad.* Berbera.

xingoledi. (galartzu): *iz.* Galartzuen multzoa. I: Xingoladi.

xingoleztaile. (apaindura): *izond.* Galartzuetaz apaintzen duena.

xingoltsn. (zauri): *izond.* Xingola-miñaz dagoena. Iles.: Xingola-min.

xiugorki. (zekenkeri): *adoud.* Zekenkerlz ari-izatea.

xingot. (zekenkeri): *izond.* Zekena dana. (zefi): ŕa. Ikus.: Txindof. I: Txingof.

xingortu. (zekenkeri): *ad.* Zekena egin edo blurtu.

xinguri. (burni): *iz. Ikus.:* Ingude. I: Ingure, xingude.

xinitre. (mandotasun): *izond.* Ikus.: Nastetako. E: Nastua.

xinitregintza. (mandotasun): *iz.* Xinitreak egin edo ateratzea.

xinitrekcria. (mandotasun): *iz.* Xinitre izatearen bereiztasuna.

xiuka. (gogo-aldarte): iz. Aldarte txafa. (sane): iz. lkns.: Xinga.

xinkako. (oldargune): *L.* ikus.: Bultzakada. j: Bultzada.

xinkaldi. (sare): iz. Xinka edatzea.

xinkaz. (efa): *frond.* Efaz ari-izatea.

xinkef. (txikiera): *izond.* Txikia dana. Xinola, xintxa, xipeŕ.

xinkila. (zed-in): *L.* Ikus.: Txilintxa. 1: Xinxila, xintxa.

xinkorkeri. (zikoiztasun): iz. ikus.: Zkkoiztasun. j: Enduŕeri, zingorkeria.

xinkof. (urdai): iz. Urdal-puska.

xinkortu. (urdai): *ad.* Urdayaz estali.

xano. (izabere): ŕz. Itxas-urdea. Ikus.: Izurda.I:Izurde.

xinola. (txikiera): *ŕzond. Ikns.:* Xinkef. 1: Xintxo.

xinofoski. (txindufi): *iz.* ans.: Txinduŕi-pila. I: Xinuŕi-kafl, xinoŕoskida.

xlnprliia. (aurtzaro): iz. Neskatil minbera, jaten ez duena.

xinfln. (soñu): *iz.* Ikus.: Kiŕinka. (: ii.iŕindaka.

xinta. (ardura): *Land.* Ikus.: Ardurati. I: Arduratsu. (txori): iz. Ikus.: Txinta. 1: Txiunta.

xinta-dobera. (eresi): iz. Ikus.: Goiz-dobera. I: Goiz-ereski.

xinta-minta. (btikiera): *iz*. ikus.: Txiklera. I; Txikitasun.

xintaka. (txori): *adond.* Txoriek xinta egiten ari-izatea. ikus.: Txintaka.

xintasun. (zeaztasun): ŕz. Ikus.: Zeaetasun.I; Txintxotasun.

xinteiru. (ari): *iz*. Mataza lotzeko aria. Xinterio.

xinterutu. (eskuantze): *izond.* Esknantzez egiña dagoena.

xintilari. (txori): *izond.* Xintak egiten dituena.

xinxki. (ardura): *adond.* Arduraz ari-izatea.

xintratn. (korapilo): *ad.* Korapilo bat egin.

xintre. (lotura): *iz*. Ikus.: Xildre. Xindre, xiristilo.

xintu. (ardura): *ad.* Arduratsu egin edo biurtu.

xintura. (unama): *iz*. Uŕitzezko unama.

xintxa. (pindaŕ); iz. ikus.: Pindaf. I: Xindi. (kordokadura): *iz*. Ikus.; Diba. Zibu. (zeiñu): IÍ iz. Ikus.: Xinkila. Xinxka.

xintxain, (aŕ): *iz*. lkus.: Itxain. I: Xintximari, xintxin-bare, xinzirain.

frintxaŕ, (euri): iz. Ikus.: Lantzurda. Txirimiri.

xintxati. (zeiiiu): *iz*. Ikus.: Txilintxa. Txintxaŕi, xintxeti, xintxil.

xintxatu. (gurkadura): *ad.* Ikus.: lrentsi. Irintsi.

xintxeŕ. (kaskabaŕ): *iz*. Ikus.: Kaskabaf. Txintxeŕ.

xintxifrikatu. (ausiabartza): *ad.* Ikus.: Xintxikatu. i: Xintxirikatu, xinxifrikatu.

xintxikatu. (ausiabartza): *ad.* Ausiabartza egin. I; Xintxifrikatu, xintxirikatu, xinxifrikatu.

xintxii, (zeiñu): iz. lints.: Txilintxa. Xintxaŕi.

xintxllika. (dilingadura): *adond.* Esegiten egotea.

xintxilu. (berin): *iz*. Beriñezko txirtxilu. Ikus.: Lei-ale. I: Txirtxiiu, lcyate.

xintximari. (aŕ): *iz*. Ikus.: Itxain. lzain, xintxain, xintxin-bare, xinximari, xinzirain.

xintxin-bare. (aŕ): *iz*. Ikus.: Xintxain. I: Xintximari.

xintxirikatu. (auziabarza): *ad.* ikus.: Xintxifrikatu. I: Xintxikatu.

xintxitoila. (mitxcleta): iz. Ikus.: Mitxeleta. J: Xintxitola, xinxitola.

xintxo. (zentzun): *izond.* Zenlzun eta ruurtasuna dituena. ikus.: Zintzo. I: Txintxo, xintxo], xintxu, zindun.

xintxoki, (leyaltasun): *adond.* Leyaltasunez ari-izatea. j: Xiuxinki.

xintxosta. (ule): *iz*. Ikus.: Ile-korda. Ule-txorta.

xintxotu. (betetasun): *ad.* Benetasunez ari-izan.

xlntxuka. (zati): *iz*. Zerbaitetik kentzen dan zatia, j; Xitxuka.

xintxuketa. (zarbeŕiketa): Nekazaritzarako tresnak zarbeŕitzea.

xintxuf. (ereztun): *iz*. Txintxiliñaren miia tinkoturik dagoen ereztuna.

xlntxufika. (okidura): *adond.* Bete-beterik egotea. ikus.: Xinxika bete.

xintxurikatu. (igali): *ad.* Zugatz bat igaliz zamaturik egon.

xinuñ. (txinduti): *iz*. Ikus.: Txinduii. Txinauti, xinoŕi. (baldartasun); *izond.* Ikus.: Baldaŕ. j: Zartzail, xinuri.

xinuŕi-belaf. (belaf): *iz*. *Ilats.:* Txinduñ-belaŕa.

xhuifi-kati, (txinduŕi): *iz*. Ikus.: Txinduŕi-pila. j; Txinguŕitegi, xinuŕi-mukutu, xinuŕioski, xinoŕoski.

xinxifrikatu, (ausiabarza): *ad.* Ikus.: Xintxifrikatu. j: Xintxikatu.

xinxika, (joko): iz. Neskatilek jokatzeko erabiltzen dituzten loska-puskatxoak.

xinxika bete. (okidura): *ad.* Bete-bete egin. ikus.: Xintxŕika.

xinxila. (lekazi): iz. Ikus.; Txintxil. Txintxila. (zeiñu): *iz*. ikus.: Txintxa. Txiliutxa, xinkila, xintxa.

xinxinki. (leyaltasun): *adond* Ikus.: Xintxoki.

xinxirikatu. (auziabartza): *ad.* Ikus.: Poŕokatu. I; Zaŕaskitu, zinzilikatu.

xinxol. (aidakura): iz. Kezka txikia.

xinxuŕ. (zintzuŕ): *iz*. Ikus.: Gangarla. Gangaŕil, izintzuŕi, lepo-zintzuŕ, txintxuŕ, txintxuŕi, txuntxuŕ, tzintzuŕ, tzuntzut, zintzuŕ-sagaŕ, ats-bide, txuntzuŕ, zuntzut, zinizuŕ txikia. Ikus.: Zintzuf. I: Zinzauŕ.

xinxufa. (kapel): *iz*. Txapelaren tutuŕa. Ikus.: Tutuŕa.

xinzirain. (aŕ): *iz*. Ikus.: Xintxain. 1; Xintximati.

xio. (koipe): *iz*. Bigunduta dagoen bilgoŕa. ikus.:]3ilgoŕ.

xiortu. (sukalde): *ad.* Ikus.: Eŕegosi. Txintxartu.

xiota. (janztura): *iz*. Emakumcaren janztura-mota bat.

xiote. (joko): *iz*. Maŕaz edo maŕoz egiten dan jokoa. Ikus.: Maŕo.

xipa. (aŕain): iz, ikus.: Eskaiu. : Txipa, zipa.

xipa-belaf. (briaŕ): *iz*. Ikus.: Txipa-belaŕ. Aramanta.

xipa-sare. (janztura): iz. Ziloz beterik dagoen janzkia.

xipa-zain. (zomoŕo): iz. Ikus.: Aingira-zoŕi. : Atnalau-eŕamuko, aŕautzale, txipaosazale, zapatari, zapatile, xipa-zamari, xipamari.

xipalca. (slain): *adond* Xipak bilatzen ari-izatea.

xipaka negaŕ--egin. (negaŕ): *ad.* Negaf aundiaz ari-izan.

xipakari. (aŕain): *izond.* Xipal atapatzen ari dana.

xipaŕotx. (slain): iz. Ibayetako aŕain txikia, egatz goŕiak dauzkana.

xipatu. (bustialdi): *ad.* ikus.: Uyuldu. I: Uyeldu, zuzindu.

xipaxka. (stain): iz. Xipa txikia.

xipef. (txikiera): *izond.* Txikia dana. Xikaŕ, xikeŕ.

(txikiera): izond. Ikus.: Txiki. ^; Txipi, xipiñi.

xipidura, (txikiera); iz. Txikiago egitea.

xipigatl. (izaŕ--mufi]): *iz*. Ikus.: Ilbera. Lari den-bcraka.

xipikeri. (txikiera): iz. Txikikerietan ari-izatea.

sign. Wealth): *izond.* Ikus.: Txipil.

sXpil-usain. (usain): *iz*. Eŕeta dagoenaren usaña. j: Xipil-utin.

xipildu. (eŕealdi): *ad.* Ikus.: Txipildu. Xirigaŕatu.

xlpildura. (ctealdi): iz. Zerbait Iraltzean etc egitea.

xipiñi. (txikiora): *izond.* Oso txikia dana. j: Xipi.

xipirilo. (maskorduu): *iz*. Ikus.: Txibi. I: Txipiroi, xipiori, xipiraiĺu, xipirilu, xirbilo.

xipiroinketa. (slain): *iz*. Xipiroin atapatzearen egipena.

xipiroinketako. (stain): iz. Xipiroiñak atapatzeko weans.

xipirta. (eduŕ): *iz*. Eduf-maluta. Ikus.: Maluta.

xipistef. (edari): *iz*. Ugorki-edaria.

xtpitasun. (txikiera): *iz*. Txikia izatearen bereiztasuna. : Zipitarzun.

xipitu. (zatarkeri): *ad.* Zatarkeriz ari-izateko egin edo biurtu.

xipizaro. (aurtzaro): *iz*. Ikus.: Aurtzaro. ^: Umezaro.

xiplada. (pikoketa): *iz*. Pikoketa txikia. I: Xipo.

xiplakari. (pikoketa): *izond.* Xiplada egiten duena.

xipoin. (janztura): iz. ikus.: Getontze. I: Gorantz. Ikus.: Koratilo, j: Korotilo. (tanpa): iz. Ikus.: Tanpa. j: Zapladako.

xira. (oŕi): *iz.* Zauri baten gañean jartzen dan untz-ofia. (landare): iz. Ikus.: Untz. Auntzoŕi. (sendabidekintza): *iz.* Ikus.: Su-zizta. I: Su-ziŕista.

xira-ari. (zilaŕ): iz. Zilaŕezko gatz-beria, gatzu. Ikus.: Gatz-beŕi, gatzu.

xira-aftztu. (Ala): *ad.* Xira-aŕiz beltzitu.

xira-gai. (sendabidekintza): *iz.* Xira egiteko gays.

xira-osto. (oŕi): iz, Ikus.: Untzoŕi. Untz-osto.

xiramlla. (aize): iz. Aize-zuŕumilo.

xiratu. (sendabidekintza): *ad.* Xiraren bidez sendatu.

xiratze. (sendabidekintza): iz. Xiraren bidez sendatzearen egipena.

x1rdii. (aŕain): *iz.* ikus.: Zamo. : Zamo-ispilu.

xirdinga. (piltzar): iz. Ikus.: Piltzaŕ. Pildaŕ, xirtxika.

xlrga. (unama): *iz.* Unama ladia.

xirgaketa. (unama): *iz.* Xirgaz Ian egitearen egipena. Ikus.: Xirgaldi.

xirgaldi. (unama): *iz.* Xirgaketaren aldia. Ikus.: Xirgaketa.

xirgari. (mintzabidc): *izond.* Asko mintzatzen dana.

xirgatu. (unama): *ad.* Unamaz lan-egin.

xirgil. (mats): *iz.* Mats-molko laze ta meatza.

xiri. (uzkaldura): iz. Zulo bateau estu-estu sartzen dan zatiko kosnokara, uzkaldura sendotzeko. (ziri): *ŕz.* Zi zoŕotzaz amaitzen dan zerki me ta gogofa.

xiri-antzeko, (txotx): *izond.* Txotxaren antza duena.

xiribika. (aŕatz): *iz.* Aŕatz txikia. I: Xiribiri.

xiribikalari. (aiatz): *izond.* Xiribika jotzen duena. j: Xiribikari.

xiribilokatu. (sayeskuntza): *ad.* Sayeskuntzaz ari-izan.

xiribiri. (eresgalu): *iz.* Ikus.: Aŕabita.

xiribirikari. (eresgalu): *izond.* Xiribiria jotzen duena. Ikus.: Aŕabitakari. I: Aŕabitari.

xiribista. (itxidura): iz. Baas.: Granpoi. I: Krisket.

xiribistatu.(gardaiñatze): *ad.* Gardaiñatu,totu, aikartu.

xiribita. (arkai): *iz.* Efctxiñezko arkaya. I: Xibirita.

xiribixta. (tximist-indaf): *iz.* Tximist-indafezko etenkaria.

xiribo]aka. (igidura): *adond.* Zuŕumiloak egiten ari-izatea.

xiribolatu. (igidura): *ad.* Zuŕumiloa egin.

xlridnn. (ziri): *izond.* Ziria edo ziriak dauzkana. (gari): iz. Galburu baten zati mea.

xirigaf. (gat): *iz.* Ikus.: Gat. I: Lanbo.

xtrigaŕaldt. (sukalde): iz. Eŕegostearen aldia.

xirigaŕatu. (efealdi): *ad.* Ikus.: Txipilda. ^: Xipiidtt.

xirika. (aŕantza): *iz.* Ikus.: Amu, I: Gaŕanga.

xirikizta. (txiringada): *iz.* ikus.: Txiringa. I: Txiŕista, xiŕipista.

xirikorda. (ule): *iz.* Ikus.: Txirikorda. j: Ule-txorta.

xirikordari. (ule): *izond.* Xirikordak egiten dituena.

xirikordatu. (ileondo): *ad.* Ikus.: Txirikordatu. I: Irulein.

x]rikot. (esne): *iz.* Gaxura gabe geratzen dan esnea. (utzaldi): *izond.* Asko edo saŕi kaka egiten duena. : Xirikote.

xirikota. (gazta): iz. Gaztatik ateratzen dan ura, balm gaxura eztaua.

xirikote. (utzaL.di): *izond.* Utzaldia saŕi egiten duena.

xirikuf. (ule): *iz. ikus.: Ule-adaŕ. j:* Ine-txorta.

xirikurtu. (ule): *ad.* Xirilcuŕak spin.

xirimili. (aize): *iz.* Aize oso zakaŕa, zuŕumiloa egiten duena. j: Xirimilo, xirimola.

xirimiri. (tan): *iz.* Gatantzi gutxiko Ian txikiak. (euri): *iz.* Ikus.: Txirimiri, Lautzurda, xiŕi-miŕi.

xirimola. (aim): *iz.* Ikus.: Xirimili. I: Xirimilo.

xirimolaka. (aize): *adond.* Xirimiloz ari-izatea.

xirimolia. (euri): *iz.* Bat-batean jaustcn dan curia, bereala amaitzen dana ta noizean bein eduŕaz izaten dana.

xirin. (beitiko): *iz.* Ikus.: Beitiko. j: Tiŕiteria.

xirimola. (ekaitz): iz. Ikus.: Ekaitz. I: Tulubio, zirimol, zirmola.

xirinda. (eguzki): *iz.* Eguzkl-izpia.

xirindu. (beitiko): *ad.* Beltikoa izan.

xiringa. (txiringsda): ŕz. Ikus.: Txiringa. ^: Aŕa-fistilu, xiŕinga.

xiringada. (txiringada): *iz.* Ikus.: Txiringada. j: Zastadura.

xiringaŕi. (txiringada): izond. Xiringatu ditekena.

xringatu. (txiringada): *ad.* Txiringada egin edo ipiñi.

xiringatzaile. (txiringada): *frond.* Txiringada ipintzen duena,

xiringola. (eguf): *iz.* Ikus.: Txirbil. Xingola.

xirinola. (txiŕita): *iz.* ikus.: Txifita. Piŕila.

xiripa. (ibai): *iz. Ikus.:* Uyol. I: Uriol.

xiripilo. (uzkeri): *iz.* Ikus.: Uzkeri. Xeckeria, xumekeria, ziztraka.

xiririta. (ants): *iz.* Ikus.: Deadaŕ. I: Kaŕasi.

xiristilutu. (lotura): *ad.* Ikus.: Koropilatu. Korapilatu.

xiristilo. (lotura): *iz.* Ikus.: Xildre. Xildre, xintre.

xiristola. (sasi): *iz.* Lekaziduna dan sasia; bare stank tindatzeko gai oria dauka.

xirita. (egazti): *iz.* Igokaria dan egaztia, erleak jaten dituena. (mitxeleta): *iz.* ikus.: Mitxeieta. j: Txitxitera.

xirito. (leyo): iz. 1kus.: Leyatila. j: Leoxko.

xirixol. (zuku): iz. Zukua egiteko oŕe-mota bat.

xiriztatu. (uzkaldura): *ad.* Xirietaz ornitu, (ziri): *ad.* Lagakoak

xirkando. (atz): iz. ikus.: Atxakanda. I: Iñaŕ,

xirko. (birunda): *iz.* Zerbaiten ingurua. I: Xirku,

xirkoka. (joko): iz. Izkutatzean egiten dan jokoa.•

xirkoz. (birunda): *adond.* Inguruka ari

xirku-egin. (estalpen): *ad.* Estalpena egin.

xirla. (maskordun): *iz.* 1kus.: Txirla. I: Zirla.

xirla-jale. (txori): *izond.* Xirlak jaten dituen txoria.

xirlari. (maskordun): *izond.* Txirlak artzen ari dana.

xirlafrdun. (itxas-tore): *Jr.* Bero-aldeko itxasoetan bizi dan itxas-lorea.

xirlategi. (maxkui): *iz.* Ikus.: Txirlategi. ^: Txirla-toki, zirta-toki.

xirlintxa. (zeiñu): *Jr.* Ikus.: Txintxila, I: Txintxaŕi.

xlrlixka. (laŕapota): *ir. Ikus.:* Laŕaputa. I: OM.

xirlo. (ileondo): *iz.* Ileondo luzea.

xirmendari. (matsondo): *izond.* Xirmenduak biltzen dituena.

xirmendatu. (matsondo): *ad.* Xirmonduak artu ta bildu.

xirmendegi. (matsondo): *iz.* Xirmenduak gordetzen diran tokia.

xirmendu. (matsondo): iz. Metsondoaren aldaska. j; Xirmenda, xirmenta.

xirmenta. (eguŕ): *iz.* ikus.: Arbazta. I: Zarbazta, xixkabaŕ,

xirmi-xarma. (eskurapen): iz. Ikus.: Libra. I: Lilurakeri.

xiro, (nagi): *izond.* Alpeŕa dana,

xiro-lafu. (eresgalu): iz. Ikus.: Zaŕabete. Xixulaŕu. Ikus.: Xirumel.

xirol. (biurdura): *iz.* Biuŕia dan mutil gaztea.

xirola. (eresgalu): *iz.* Ikus.: Txirola.: Txirola, xirola, xiula, xumla.

xirolarl. (eresgalu): *izond.* Xirola jotzen duena. Ikus.: Xirulari.

xirolatu. (bunandura): *ad.* Ikus.: Lokatu. ^; Terebukatu.

xirolatze. (banandura): *in* Ikus.: Lokatze. I: Terebukatu egitea.

xirpil. (zimeldura): *izond.* Zimelduta dagueua.

xirpildu. (zimeldura): *ad.* Zimeldu egin.

xirpildura. (zimeldura): iz, Zimettzearen egipcna.

xirpilgafi. (zimeldura): *izond.* Zimeldu ditekena.

xiŕara. (konormen): *iz.* ius.: Konorpen. Zaŕasta.

xiŕi. (txori): *iz.* Txori-mota bat; gabai txikia.

xifl-xata. (ibilera): *iz.* Ikus.: Mala-mala. Tikili-takala, tinkin-tankun, tunka-tunka, zangu-mangu.

xifl-xl#1. (zuŕusta): iz. Zuŕustaz ad-izatearen ots-izena.

xiñblka. (eresgalu): *iz.* Ikus.: Aŕabita. I: Txiŕibita, xiŕirika, xiŕibika.

xifibikari. (eresgalu): *izond.* Xifibika jotzen duena. I: Xifibitari, xiŕikari, xiŕinkari, ziŕibikari.

xiŕibinka. (eresgalo): *iz.* Kitaŕaren antzekoa dan eresgalua,txikiagoa dana ta ziri batez jotzen dana.

xiflbita. (eresgalu): *iz.* ikus.: Aŕabita. I: Xiŕibika.

xiŕibitari. (eresgalu): *izond.* Ikus.: Xifibikari. j: Xiŕikari, xiŕinkari.

xiñka. (txifita): *iz.* Ikus.: Txiflta. I; Piŕila, xiŕintala, ziŕika. (zur): ŕa. Ius.: Txirinbol. Txiringol.

xifikaii. (eresgalu): *izond.* Ikus.: Xiŕibikari. I: Xifibitari, xifinkari.

xlflketa. (birunda): *iz.* Gauza txikiak birundak cmatea ta ondorioa.

xifikltun. (artile): *iz.* Artilezko oyala.

xifimist. (leyo): *iz.* Leyo estua.

xiflmista. (txiŕinduketa): in. Ikus,: Txiŕindu. j: Txifinga.

xifimixka. (aŕaildura): iz. Ebakitzean egiten dan aŕaildura txikia.

xifin. (joko): in ingizko gurutze edo izafa, aizeaz birunda egiten dana; auŕen jostailua.

xiñngil. (ieki): iz. Ikus.: Txiri. I: Txirlora, xiŕipil.

xiflnka. (soñu): iz. Solt zoŕotz eta nardagaŕia. ius.: Xirxirka,

xiñnkari. (eresgalu): *izond.* ikus.: Xiŕibikari, j: Xifibitarl, xiŕikari.

xiñnt. (eskuantze): *izond.* Eskuantze duena.

xiflnta. (goiztiri): ŕz. Ikus.: Goletiri. I: Goiztargi, xiŕinda, zifinta.

xiflntala. (txiŕita): iz. Ikus.: Txiŕita. I: Xiŕika, xiŕintola.

xtfintxa. (aots): *iz.* Kilkeŕaren aotsa.

xifio. (liño): *iz.* Liño-txorta, kiloan sartu baño lenago.

xiflpa. (iturburu): *iz.* Mendi goituan dagoen iturburua. Ikus.: Iturburu. (uralde): *iz. Ikus.:* Uvalde. 1: Ugalde. (ibai): *iz.* lkus.: Lats. I: Ibaiska. *iz. Ikus.:* Ur-lasteŕ. : Ur-goai.

xiiipa-biltze. Oar): *iz.* Ur-xiŕipa batzuk alkartzea.

xifipaka. (zufusta): *adond.* Ura zuŕustaz erortzon ari-izatea. ikus.: Xiŕipatu. Xiŕixt, xiŕixtan.

xifipan joan. (ubil): *ad.* Ubil bat ixuri edo jarion.

xiflpatu. (zuŕusta): *ad.* Ura zuŕustaz erori. Ikus.: Xifipaka. Xiŕixta, xiŕixtatu.

xiŕipatxo. (ibai): iz. Lats txikia.

xiñpiko. (undo): iz. Ikus.: Ziza. I: Sisa.

xiflpii. (ieki): iz. ikus.: Txiri. Xiringil,

xiflpista. (txiringada): *iz.* Ikus.: Txiringa. Xirikizta, xiŕistail, ziŕipista.

xifiska. (abesti): iz. Txiŕitaren abestia. E: Xiŕita.

xiŕiskari. (aots): *izond.* Deadaŕak egiten dituena.

xiŕiskatu. (aots): *ad.* Deadaŕak egin.

xifiskila. (txori): iz.Txorzabal antzekoa dan txorta. I: Ziŕiskila.

xiŕiskilet. (txori): in. ikus.: Martotxa. I: Sasi-txinbo.

xifist. (ado): *iz.* Artoaren oña. (pilots): iz. Pllotak ixisteran iŕistatzean egiten duen otsaren ots-izena.

xifist-emaile. (sendagaikintza): *izond.* Ipurditik sendakaya sarizen duena.

xifista. (arto): *iz.* Artoaren zurtoiña. (aŕamazkada): iz. Zaŕasta txikia. (zuŕusta): II *iz,* Zuŕusta txikia. I: Xifixtatu, xuŕuxta.

xidstaka. (zufusta); *adond.* Zufusta egiten ari-izatea.

xiñstako ereintza, (ernaltze): *iz.* Aiarik gabe egiten dan ernaltzea.

xifistatn. (sendagaikintza): *ad.* Ipurditik sendakaya sartu.

xiflstilo. (lotura): *iz.* ikus.: Begizta. I: Tximistilo, xolarte, ziristilo.

xifistu. (aŕaildura): *iz.* Ikus.: Afaildura. I: Txiŕistu, xiŕitu.

xlfita. (abesti): iz. Ikus.: Xiŕiska.

xifitatu. (abesti): *ad.* Txitxafak bezela abestu.

xiñtu. (leyo): *iz.* Ate batean egiña dagoen leyatila. j: Xiñtun. (aŕaildura): *ŕz.* Ikus.: Afaildura. 9: Xiŕistu. (oren): II *izond.* Ordutsua dana. Ikus.: Ordutsu.

xiñtuld. (oren): *adond.* Ordu-orduan ari-izatea.

xiñtun. (Icyo): *iz.* Ikus.: Xiŕitu.

xiñxka. (zomoŕo): *iz.* Ikus.: Eltxu. Txitxaŕ, zinzot.

xifixkil, (Mori): iz. Ikus.: Uŕetxindoi. Urtxindoŕ, xifixkilet.

xiŕixt. (zuŕusta): *adond.* Ikus.: Xiŕipaka. ^: Xiŕipatu, xiŕixtan.

xiñxta, (zuŕusta): *iz.* Ikus.: **Zufusta.** Txifizta, xifixtada.

xirixtada. (zuŕusta): *iz.* Zuŕiista-multzo bat. Ikus.: Xiŕixta.

xuixtail. (txiringada): iz. Ikus.: Txiringa. Xifipista, xispa.

xifrxtako. (zufusta): iz. Urakzufustaz jaustean egiten duen otsa.

xifixtan. (zuŕuzta): *adond.* Ikus.: Xitipaka. I: Xifixt.

xifixtan edan. (zufusta): *ad.* Zufustaz edan.

xifixtutu. (zuŕusta): *ad.* I us.: Xiŕipatu. Xifista.

xiŕixtazi-tegl. (maxkuŕ): *In.* Otaŕaiñaren azala. I: Xiŕixtazi-zoŕo.

xifizta. (ants): *iz.* Zerbait jasaten duenaren aots mindurua.

xifo-mafo. (joko): *iz.* Set afitxoetaz egiten dan artzain-jokoa.

xrti-xarta. (pilots): *adond,* Jokaldi bat asi baño lentxoago **pilotaz** zerixobait jokatzea. ius.: Xirti-xartaka.

xirti-xartaka. (pilots): adond. Xirti-xartaz ibiltzea. Ikus.: Xirti-xarta.

xirto. (gaztasun): iz. Gaztasunezko itza. Bat-batcan emandako erantzupen egoki ta polita. Ems.: Zirlo.

xirtoin. (mats): *iz.* Matsaren arlantza, (igali): iz. Igalien gideŕa.

xirtlari. (gaztasun): *izond.* Xirtoak botatzen dituena.

xirtxika. (piltzar): *iz.* Ikus.: Piltzaŕ. I; Xirdinga, xirtxil.

xirtxikatu. (zati): *ad.* Ikus.: Zatikatu. 1: Zatitu, zirtzirikatu, xirtalfrikatu, xirxikatu, xirxirikatu.

xirtxil. (itzalgaitz): lzaad. Itzalgaitzez ari dana. (piltzai3: *iz.* Ikus.: Plltzaf.: Xirtxika, zintzil, zirdin. Ikus.: Zirdinka, zirpil. (gaiztasun): (j *irons!.* Gaiztasunagatik gauzak aldatzen dituena.

xirtxildu. (piltzat): *izond.* Piltzaŕen beterik dagocna.

xirtxilkatu. (austura): *ad.* lkus.: Wain. 1: Zaŕatatu, zintxilikatu.

xlrtxilkeria. (gaiztasun): *iz.* Ikus.: Txarkeria. j: Xikana. (zatarkeri): *iz.* Ikus.: Zatarkeri. j: Xikikeri, zirinkcria.

xirtxlleria. (zatarkeri): ŕz. Zitalen multzoa.

xirtzira. (tauta): is. t7bil-tanta.

xirtzirikatu. (sati): *ad.* Ikus.: Zatikatu. Xirtxikatu.

xirul-antzeko. (soñu): *izond.* Xirularcn soñu-aniza duena. j: Xirulostun.

xirula. (eresgalu): *iz.* Ikus.: Txirola. j: Xirula, xurula.

xirulari. (eresgalu): *izond.* Xirula jotzen duena. Ikus.: Xirolari. j: Xuruiaii.

xirularo. (jai-aid* *iz.* Gabon'aren auŕeko eguna. izen an aspaldiko abesti baten asiera da: Xirularo laro-laro, Gabon-egunean abesten zana.

xirulatu. (eresgalu): *ad.* Xirulaz bezela soñua atera.

xirulatxo. (eresgalu): iz. Xinula txikia. I: Xiruri.

xiruri. (biotzondo); *izond.* Biotzondoz geyegiz ari dana.

xirulika. (birunda): *iz, Ikus.;* Bira. I; Tipiŕi.

xirulikan. (birunda); adond. Birundak ematen makil bat botatzea. 1: Xirulikatuz.

xirulilcatu. (birunda): *ad.* Xiiulika ihilerazi.

xirulostun. (snñn): *izond.* ikus.: Ximl-antzeko,

xirumel. (eresgalu): *iz,* Xiro-laŕuaren antzckoa dan aize-eresgalu. Ikus.: Xiro-laŕu.

xiruri. (eresgaluj: *iz. Ikus.:* Xirulatxo,

xiruri jnile. (eresgalu): izond. Xiruria jotzen duena.

xirurika. (txistu): *iz.* Gauza batek indaŕez botatzean ateratzen duen otsa.

xlrurikatu. (birunda): *ad.* Zerbait indaŕez birundaka erabili.

xirxikatu. (austura): *ad.* Ikus.: Zatikatu. j: Xirtxikatu, xirxirikatu.

xirxil. (zatarkcri): *izond.* Zatarkeriz ari dana. (nafaskeri): *izond.* Zerbait nafaskeriz ari dana.

airxildu. (zatarkeri): *ad.* Zatarkeriz ari-izan.

XIRXILKERI. *iz.* Arloteria; lerden€asun peitzea, batzuctan gezufezkoa izan ditekena. j: Ganorabakotasun. (arbuyo): ŕz. Notin cdo gauza bat uŕuñatzeko egiten dan zeiñua. (nabarmentasun): jj iz. Ttzegitcn edo jatean egiten dan zakarkeria. li (egokera), (ibilera), (janztura), (jokaera), (naŕaskeri).

xirxillceria. (naŕaskeri): iz. Naŕaskeriz ari-izates. 1: Xirxirkeria, xixilkeri.

xirxilki. (flat-asked): *adond.* Naŕaskeriz ibiltzen ari-izatea.

xirxir. (euri): *iz.* Tkus.: Lantzurda. j: Txirimiri, ziri-miri.

xirxirikatu. (austura): *ad.* Ikus.: Zirxxikatu. j: Xirxikatu.

xirxirka. (soffit): *adond.* Xiŕinka egiten ari-izatea. j: Ikus.: Xiŕinka.

xirxirlceria. (naŕaskeri): *iz.* Ikus.: Xirxilkeria.

xisi. (garnu): *iz.* Ikus.: Txis. j: Txiz.

xiskoŕ. (kaskabaŕ): ŕz, Ikus.: Kaskabaŕ. 1: Txilgof, xitxet, zitzaŕ, zizarkoŕ,

xisku zuŕumuŕu. (birika): iz. Xiskuaren marmario. j: Xixkuaren marmario.

xispa. (su-izkilu): *iz. lkus.;* 'rxispa. j: Xixpa, zizpa. (sarde): iz. Amcrika'ko sardea. ikus.: Sande. (txiringada): jj *iz.* Ikus.: Txiringa. j: Xiŕixtail.

xispada. (punp): *iz.* Ikus.: Pimp. 1: Sutots.

xispildu. (xigordura): *ad.* ikus.: Xigortu. Txispiltu, xispili, xispiltu, xixpildu.

xispili. (xigordura): *ad.* Ikus.: Xispildu. I: Xispiltu, xixpil.

xispiltu. (xigordura): *ad.* Ikus.: Xispildu. Xispili.

xist cdo xast. (urduritasun): *adond.* tJrduritasunez ari-izatea.

xista. (olio): iz. Ikus.: Aŕoll°. j: Arorio.

xisiatzaile. (ziztada): ŕzond. ikus.: Xixtaknf.

xistera. (oo): *iz.* Abereen ona. I; Zistera.

xisto. (abeltegi): *iz.* Askaren arteka. (zarando): *iz.* Zamariak zamak eramateko, darabilten kanpaza. 1: Xistro, xistu.

xistoŕ, (utzaldi): *iz.* Gorotza botatzeko tokia.

xistrin. (erabe): *izond.* Erabea duena.

xistro. (olo): *iz.* Olaŕaren orkatxa. (zarando): *iz* Tkus.: Xisto, j: Xixtu.

xistu. (goŕoketa): *iz.* Ikus.: Karkax. j: Palarda.

xit. (aditzondo): *adond.* Titus.: Asko. 1: Tint.

xita, (olasko): *iz.* Ikus.: Txita. j: Txito, xito.

xita maingu. (olasko); *iz,* Efen dagoen txita.

xita-begi, (laŕu): iz. Ikus.: Eats. j: Maskut, xito-begi, xitxa-begi.

xita-befi. (erdialdi): *izond.* Erditu duen beds.

xita-korokak. (izaŕ); iz. Bost izafen multzoa. j: Xito-korokak.

xita-mintaka. (olasko): *adond.* Txitak bezela pioka ari-izatea.

xita-miruka. (eŕeztasun): *adond.* Efeztasunez ari-izatea. : Xito-miru.

xlta-sare. (olasko): ŕz, Txitak gordetzeko sarea.

xitabefi. (erdialdi): *iz.* Emerdi beŕia dana.

xiagailu. (txitaldi); is. Txitak ateratzeko lanabesa. j: Xitategi.

xitaketa. (txitaldi): iz. Ikus.: Txitaldl.

xitaki. (olasko): *iz.* Xztaren aragia. J: Xitoki.

xitalco. (txitaldi): *izond.* Txitaldia egitekoa dana.

xital. (arbuyo): *iz.* Notin txikienganako arbuyozko itza.

xitailco. (itz): *iz.* Zital itzaren ñogaŕia.

xitama. (oto): iz: Txitak stem dituen oloa.

xitan egon. (ola): *ad.* Oioa loka izan. Taus.: Loka.

xitategi. (txitaldi): *iz.* lkus.: Xitagailu.

xitatu. (oio): *ad.* Txitnk ateratzeko, **nina, aŕautzen** gañean jaŕi ta berotu.

xitezki. (aditzondo): *adond.* Titus.: Oso. I: Txit.

xitikatu. (irentze): *ad.* Ikus.: Osatu. j: Txikiratu, zikiratu, zikitatu, zitikatu.

xitiko, (irentze): *iz. Ikus.;* 'i'xikiro. 1: Zikiro.

xitld. (ugaritasun): *adond.* ikus.: Anitz. Asko.

xito. (ijito): ŕz, ikus,: ijito. I: Kito, zito. (olasko): iz. Ikus.: Txita. J; Txito.

xito-begi. (oin): *iz.* ()Mean egiten dan maskuŕ-mota bat. Beatzetan egiten dan karatxa.

xito-kolokak. (tzar): iz. Bost itzfen multzoa.

xituak. (izaŕ): *iz.* Izaf batzuen multzoa.

xitoitz. (tanta): *iz.* Etxegalñetik urtantak jaustea.

xitoltze. (hero): *iz.* Eguzkiaren beroa.

xitu. (gurenda): *ad. Ikus.:* Garaitu. I: Uzkaldu. (nagusitasun): *ad.* Ikus.: Gaindu. : Nagusitu, ixiht.

x€tnn. (Oka): *izond.* Lotsaz geratu dana.

xitutu. (olo): *ad.* Oloak txitak ateratzen ari-izan.

xitux. (olasko): *iz.* Xito itzaren ñogaŕia.

xitxa. (oncio): *iz.* Ondo-mota bat.

xltxeŕ. (kaskabaŕ): *iz.* Tkm.: Kaskabaf. J: Xiskof, xixeŕ.

xitxi. (aragi): *iz.* Ikus.: Aragi. J: Arapu.

xitxitrikatu, (austura): *ad.* Gauza gogoŕak autsi.

xitxikatu. (eraindu): acl. Ortzaz eraindu. I: Zitzikatu lizard' ñogaŕia.

xltxikera. (mitxcleta): ŕz. Ikus.: Mitxeleta. I: Txitxitera, xixitera, xixitola.

xitxipapetan. (ugaritasun): *adond.* Ugaritasunez ari-izatea.

xitxo. (=toxin): ŕz. Auntzak jeizteko erabiltzen dan antoxiña.

xitxuketa. (luŕ-lantze): iz. Luŕ-lanaren tresnaen antolaketa.

xitxuketar€. (luŕ-lantze): *izond.* Luf-lanaren tresnak antalatzen dituena.

xitxuri. (txindufi): ŕz. Ikus.: Txinduŕimeta. j: Txindufi-pila, zitzuri.

xitxufi. (osotasun): *izond.* Bete-bete dagoena. Ikus.: Mukuŕu.

xiu-xiu. (aots): ŕz. Urtxintxaren aotsa.

xixa, (ondo): *iz.* Ezagutzen diran oncloetatik gozoena dana. I: Xuxa.Oliz (pilota): *iz.* Pilota jokoan, bera geldierazi dan tokian egiten dan maŕo. I: Xxxari. (gereziondo): fl *iz.* Ikus.: Ikus.: Gerezi. I: Ingla.

xixain, (aŕ): iz. ikus.: Izai. I: Izain, xixein.

xixare. (urdail): *ft.* Egaztien urdaila. Ikus.: Arandoi. J: Arbi. (as): *iz.* Ikus.: Zizare. j: Txitxare.

xixare-luf. (luŕ): ŕz. Zizareak jasatzen duten luf-zatitxoa. I: Xixare-kaka, xixari-luŕ, xixari-kaka, xixarluŕ xixari-loi.

xixarebelaf. (as): *iz.* Xixarea kentzeko erabiltzen dan landaeea. Ikus.: Txitxarebelaf.

xixari. (aŕ): *iz.* Edozein zizare-mota. I: Txikia dan zizarca. (pilota): *izond.* Pilota jokaidiak aipatzen dituena.

xixari-belaf. (belaf): *iz.* Ikus.: Aatnenbelaŕ. j: Aamenda-helaŕ.

xixari-jauzazle. (landare); iz. Askarkaria dan landarea, uŕe-liliaren antzekoa dana.

xixari-nausi. (aŕ): *iz.* Esteetan egiten dan zizare luzea.

xixaritsu. (aŕ): *ŕzond.* Zizareak asko dauzkana.

xixarkan. (erorkera): *adond.* Estakatzen ari-€zatea.

xixaf. (igali): *iz.* Ebbs gabe dagoen igalia.

xixartu. (tales): *ad.* Arnariak ximurtu.

xixatu, (lapuŕeta): *ad.* Ikus.: Ebatsi. I: Lapurtu.

xixatze. (gereziondo); Ic. Ikus.: Gereziondo. J: Gerezitze.

xixel, (daratelu): iz, Zurgintzan erabiltzen dan tresna, darateluren an€zekoa, baño meeago ta aoz zabalagoa. Erbil, estan-bedaf, xakufortz, zizel. (artazi): iz. Burni-arotzaren artazia. (zulakaitz): iz. ikus.: Zulakaitz. I: Trintxet. // Xixel-motak: Xixel-kopa = ozkadura duena. Xixelmeat = estua dana. Xixel cabal = zabata dana.

xixelari. (irudigintza): *izond.* Ikus.: Kopus-langile. 1: Xixelatzaile.

xixelatzaile. (irudigintza): *izond.* Tkus.: Kopus-langile. 1: Xixelari.

xixgortu, (ikoldure): ad. Ikas.: Ikoldu. J: Uldu.

xixi, (eŕealdi): *ad,* Eŕe-egin. Ikus.: Eŕe; aufen itza. I: Ixigitu.

xixiku. (biuŕitze); *izond. I€nis.:* Biuŕ. j: Bind.

xixinatu. (lino); *ad.* Ixuritzen dan upel baten ziŕituak muloaz estaii.

xixitera. (mitxeleta): *iz. Ikus.;* Mitxeleta. Xitxikera, xixitola.

xixitola. (mitxeleta): *iz. Ikus.;* Mitxeleta, J: Xitxikera, xixitera, Jaungoikoa'ren mandatari.

xixka. (ziztada): *iz.* ikus.: Ziztadn. J: Sista. (gogo-aldarte): ŕz. ikus.: Tankers.

xixkabaf. (egur): *iz.* Ikus.: Arbazta. I: Xirmenta, xiskabaŕ.

xixkaiidu. (eŕealdi): *ad.* Ikus.: IGxkaldu. I: Kizkaildu, xixkaldu, xixkaili, xiskaldu.

xixkalari. (lapurketa); *izond.* Ikus.: Sakel-lapuŕ. I: Sakel-miatzaile.

xixkafatu. (eŕealdi): *ad.* Ila dagoen zeñari zurdak eŕe. J: Xokasatu.

xixkatu. (eskuketa): *ad.* Ilcusteari, eskuetan erabiltzen diran gauzak aldeegitea.

xixkef. (ondaŕ): iz. Ondaf pikoŕa.

xixketa. (cskuketa): iz. Xixkatzearen egipena.

xixkidun. (oŕat): *izond.* Xixkuak saltzen dituena. Ikus.: Xixku-saltzaile.

xixkita. (eguŕ): *iz.* Ikus.: Txistapuf. I: Xixtapuf, xixtoka, xixpite, xixkita, zizpite.

xixkita. (azazkal): iz. Azazkalcn azpian sartzen dan zotza.

xixklo. (baŕabil): *iz.* Bafabilak baŕuan dauzkan gizona,geycnctan aufarengan. J; Xixkla.

xixko. (ustutx): iz. Ikus.: Ustutx. J: Kutxa. : Kutsa.

xixkogile. (ustutx): *izond.* Ustutxak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

xixkof. (legortasun): *izond.* Su-berotan legortu dana. (zefi): *iz.* Titus,: Txingaŕ. J: Txingoŕ.

xixkorta. (utzaldi): ŕz. Bakoitzean egiten dan gorotza.

xixkortu. (legortasun): *ad,* Eguzkitan edo sutan legortu.

XIXKU. *Iz.* Naŕuzko edo beste gayezko zofu estu ta luzatua, izlcilu, lanabesa edo beste gauza batzuk gordetzeko. I: Kozko. (oŕatz): ŕz. Ofatz-ontzi. Oŕatzak gordetzeko kutxatiia.: Xisku. (lekazi): *(ŕz.* Lekazien leka. (zizku): II ŕz. Zarpa txikia. I: Xixku. (ezpata): II *iz.* Ezpataren zoŕoa. (maskulu): ((iz. Laŕuaci izaten dan maskulua. Ikus.: Maskulu. j: Maskuri. II (ontzi), (ustutx).

xixku-antzeko. (maskulu): *izond.* Xixkuaren antza duena.

xixku-ebasle. (lapuŕeta): *izond.* Ikus.: Laput. Ebasle.

xixku-efediz. (eŕedize): iz. Zurezko efedize, kutxatilak asko dauzkana.

xixku-pikof. (sabel): *iz.* Esteetako zoŕotxo itsiak.

xixku-saltza€le. (oŕatz): *izond.* Xixkuak saitzen dituena. Tkus.: Xixkidun.

xixkudi. (atalketa): *iz.* Ingi batean egiten diran atallcetaen multzoa.

xixkugiie. (ofatz): *izond.* Xixkuak egiten dituena.

xixkuntzi. (aldakortasun): *izond.* Oldazpenaz etajokeraz atdatzen dana.

xixkuratu. (atalketa): *ad.* Ingi bateko atalketan

xixkutsu. (maskulu): *izond.* Xixkuak dauzkana.

xlxmista. (tximista): iz. Ikus.: Iñusturi. j; Txismista.

xixo.(oguzkera): *izond* S izkia Z bezela oguzten duena.

xixo-egin. (oguzkera): *ad.* S izkia Z bezela oguzt.

xixpa-afi, (su-izkilu): *iz.* Su-izkiluaren afia.

xixpa-danba. (su-izkilu): *iz.* Xixparen dunbatekoa. Xixpa-dunbada.

xixpa-motz. (su-izkilu): Iz. Xixpa txikia.

xixpadun. (su-izkilu): *izond.* Xixpa daukana. Ikus.: Xixpari.

xlxpagin. (su-izkilu): *izond.* Su-izkiluak egiten dituena.

xixparl. (su-izkilu): *izond.* Xixpa darabilena. Ikus.: Xixpadun.

xixpatraka. (sarde): *iz.* Sardeaz emandako tanpa.

xixpil. (eŕeaidi): *iz.* Ikus.: Zarzaraldi. I: Xispili.

xixpil-usain. (usain): *iz.* Efeta dagoenaren usatña. I: Xizpil-usain.

xixpildu. (efealdi): *ad.* Sutan eft. I: Xixpiltu.

xixpildura. (efealdi); *fa.* Efetzearen egipena.

xixpiltze. (efealdi): iz. Sutan eŕetzea.

xixpita. (eunizti): *iz.* Ikus.: Ezkata. Eskalda. (makil): *iz.* Txotx idof, lxotx, tegoŕa.

xixpite. (eguf): ŕz. Ikus.: Xixkila. Xixkita, zizpite.

xixpolet. (su-izkilu): *iz.* ikus.: Zizpolet.

xixt. (lastertasun): *adond.* Oso *lasteŕ ari-*izatea. I: Xist. (ziztada): *iz.* Xixta egitea.

xixta. (ziztada): *iz.* **Izkilu** zoŕotzaz ziztada egitea. j: Xista, xizta. (uzkeri): *iz.* Oso gutxi irauten duena.

xixta-mixta. (tximista): ŕa. Ikus.: **Tximista.** I: Efaizo.

xixta-pixta. (laburtasun): *adond.* Lipaf bateau. j: Berea/axe, xixtakoan.

xixtabuf. (zur): *iz.* Ikus.: Ezpal, I: Sospal.

xixtada. (zauri): *iz. Izkilu* zofotzaz egindako zauria. Ikus.: Ziztada. I: Zistada, ziztasun.

xixtadun. (elofi): *izond.* Arantzak dauzkana.

xixtadura. (ziztada): ŕz. ikus.: **Ziztada.** Sistada.

xixtaka. (ziztada): *adond.* Xixtak ematen ari-izatea.

xixtakari. (iŕimiŕ€): *izond.* Ifimiflz *ari* dana.

xixtukatu. (ziztada): *ad.* Ziztadak eman. ~: Xixtatu.

xixtako. (ziztada): *iz.* Xixtatzearen egipena.

xixtakoan. (gerokotasun): *adond.* lkus.: Berealaxe.: Xixta-pixta.

xixtakof. (ziztada): *izond.* **Ziztadak** egin edo ematen dituena. I: Xistatzaile.

xixtan. (laburtasun): *adond.* Ieskariz ari-izatea.

xixtapurketa. (eguf): *iz.* Xixtilaren biltzea.

xixtapurketa. (eguŕ): *adond.* Xixtaputen billa ari-izatea.

xlxtapuf. (eguŕ): ŕz. Ikus.: Txistapuŕ. Txitxaput, xixkila, xixtaka, xiztapuŕ, xuxaka, zizpite.

xlxtapuf axe. (eguŕ): *iz.* Xixkilaren azaotxoa,

xixtaf. (ari): *iz.* Ikus.: Eutsia.

xixtatu. (ziztada): *ad.* Gauza zoŕatz bateaz zikatzea. Punbdkatu, siztatu, txistatu, xixtakatu.

xixtatzale. (akuiekada): *ŕzond.* Akuluaz ari dana.

xixtern. (aldi): *adond. Ikus.:* Sastakoan. Sistan,

xixten. (akulukada): ŕz. Akuluaren eta. Ikus,: Akulu.

xlxterazkari. (pilota): *izond.* Xixteraz jokatzen duena.

xixterka. (igali): *iz. Ikus.:* Xixtef. Xixtaŕ, (pilota): *iz.* Ikus.: Txistera. Xibera, xixtera.

xixtekatu. (igali): *ad.* Xixteŕetan banatu.

xxtef. (igali): *L.* Amari batzuen atala. I: Xixterka, xixtoŕ. (aragi): iz, Ikus.: Azpin. j: Azpizun, xisteŕ.

xixtez. (lastertasun): *adond.* Oso lastef ari-izatea.

xixti-xaxtakari. (ziztada): *izond.* Ztztadak egiten edo ematen ari dana.

xixtoka. (eguŕ): *iz.* Ikus.: Xixkila. I; Xixtapuŕ,

xixtukatu. (eguf): *ad.* Zugatzai abafak moztu.

xixtorka. (utzaldi): *iz.* Ílorotz gotoŕ baton mukulua.

xixtof. (igali): iz. Ikus.: Xisteŕ. I: Xisterka. (estebete): *iz.* Ikus.: Txistoŕ. I: Lukainka, xiztoŕ. (azkuri): Janari baten xeŕa. (zati): II *iz.* Puxka, pusketa, kosko, ziztef.

xixtrera. (artza): *iz.* Ikus,: **Artza. !:** Zetatxe.

xixtrin. (dolortasun): *izond. ikus:* Bola. ~: Matxaf.

xixtriodun. (ziztada): *izond.* Ziztak dauzkana. ikus.: Xixtrodun.

xixtro. (oiaŕ): *iz.* ikus.: **Otaf.** Zaran, zortze.

xixtrodun. (elod): *izond.* Arantzak dauzkana. Ikus.: Xixtriadun.

xixtu. Mau): iz. Ikus.: Txistu. I: Fistu, xisto, xiztu, xuxtu, ziztu. (zarando): *fa.* Ikus.: Xisto. j: Xistro. (lastertasun): Ikus.: Abiada. (txairotasun): *iz.* Ibiltzeko ganora.

xlxtu-belaf. (beist): ŕa. **Soñu** bat ateratzeko, **belaf** baten **zutoiña.** I: Xistu-belaf. (soñu): *L.* Berbera.

xixtu-betatzeko. (gurpil): iz. **Gurpilez** egindako langaya, ibiltzekoa dana.

xixtudun. (erakarpen): *izond.* Eroakafi duena.

xixtuka. (txistu): *adond.* Xixtua egiten ari-izatea.

xixtukatu. (txistu): *ad.* Txistua jo.

xixtulari. (eresgalu): *izond.* lkus.: Txistulari.

xixtulatu. (kate): *ad.* Estunak alkartu, **katea** egiteko.

xixtulu. (gardaiñatze): iz. Ikus.: **Gardaiñatze,**

xixtuz. (txistu): *adond.* Txistua jotzen ari-izatea.

xlxu. (ofe): *iz.* **Irin** eta **aragi** txikituaz egiten dan !idea, zakufentzako janaria izateko. : Xixun.

xixurl. (ira): *L.* Eŕeta dagoen Ira.

xixurkatu. (taŕitadura): *ad.* Ikus.: Taŕitatu. I: Kirtzikatu.

xiza erlauski. (ondo): *iz.* Ondo-mota bat.

xizkal. (efealdi): *izond.* Eŕeta dagoena.

xizkaltegi. (labej: iz. Latsun-Iabea.

xizki-ezkiak. (piltzaf): *iz.* Piltzaŕak. Ikus.: **Piltzaf.**

xizkin. (eunizti): iz. Ikus.: Kizkin. l: Galtxizkin, biziale.

xizkin-azal. (eunizti): *iz.* Kizkiñaren mintza.

xizkin-mami. (eunizti): *iz.* Ikus.: Sormami.

xizku. (ezpata): *iz.* **Ezpataren zofoa.**

xizkuratu. (zizku): *ad.* Zizkuan sartu.

xizpa. (su-izkilu): *iz.* **Txispa txiicia.** Ikus.: Txispa.

xizpil. (igadura): *izond. Ikus.:* Andeatuta dagoena. Ikus.: Andeatu. Igaduraz dagoena.

xizpil-usatn. (usain): iz. Ikus.: Xixpil-usain.

xizpildu. (igadura): *ad.* **lgaduraz** egon.

xizpilta. (zur): *ad.* Azala kentzeko, zur ezea sutan ipiñi.

xlzpita. (eguŕ); *iz.* Egufa austen danean egiten dan pusketa.

xiztatu. (ziztada); *ad.* Ikus.: Siztatu.: Xistatu.

xiztof. (txikiera): *izond.* Oso txikia dana.

xo. (ants): *iz.* Ikus.: So. I: Zo. (tanpa): Ikus.: Jo. (itz): jj *iz.* Ixil-eraz€eko erabiltzen dan ttza.

xo-eragin. (gelditze): *ad.* Sai-abereak geldi-erazi.

xoan. (aldaera): *ad.* ikus.: Joan. I: Juan.

xoan-xinan. (aldaera): *adond.* Joaten eta etortzen ari-izatea.

xoarmela. (antoxin): *iz.* Zurezko opoŕa.

xoafe. (txori): *iz.* Ikus.: Txoafe. Kudos.

xobald. (alaka): *iz.* ikus.: **Alaka.** Elaka.

xobakitu. (alaka): *ad.* Alaka egin.

xobilotsefe. (abetxu): iz. Lafoskaria dan abetxua, lore polilak *ematen* dituena.

xobo£ (aŕi): iz. Ormak egitean baoak betetzeko erabiltzen diran attxoak.

xobofeztato. (ad): *ad.* Xobotak nunbait jaŕi.

xogordurik. (adikabe): *izond,* Adikabez ari dana.

xogoi. (adikin): *frond.* Ikus.: Goŕ-xamaŕa dana. (gortasun): *izond.* Berbera.

xogortu. (gortasun): *ad.* Ikus.: Sogortu.

xoil. (garbaltasun): *frond.* Ikus.: Soil: I: Ada. (bakuntasun): *izond.* Ikus.: Soil. I: Txoil.

xoil-etxe. (bizitegi): *iz.* Besteetatik at, bakaŕ bakaŕik dagoen etxea.

xoildura. (bakartasun): iz. lkus.: Bakartasun. I: Berextasun, xoilmen, xolitasun.

xoilki. (bakartasun): *adond.* Ikus.: S oilki. j: Txoilki, xoilkiro.

xotlmen. (bakartasun): *iz.* Ikus.: Xoildura. j: Xoiltasun.

xoiltasun. (bakartasun): *iz.* Ikus.: Xoildura. j: Xoilmen.

xoin. (ogi): *iz.* Lenengo motakoa dan ogia.

xoka. (txori): iz. Ikus.: Erio-xori.: Nabazi-txori.

xokadura. (mardultasun): iz. Aŕautzaren mardultasuna. (afautz): iz. Berbera.

xokalari. (joko): *frond.* Ikus.: Jokalari. I: Jokari, xokulari.

xokari. (adaŕ): *izond.* Adafez jotzen duena.

xokafatu. (eŕealdi): *ad.* ikus.: Xixkaŕatu.

xokartu. (eŕealdi): *ad.* Efe-egin.

xokatu. (bakuntza): *ad.* Araglaz batu.

xokatze. (bakuntza): iz. Xokatu egitea.

xokel. (sumin): *izond.* Sumindu ditekena.

xokeldli. (sumin): *ad.* Sumindu egin.

xoketa. (kondaf): iz. Sagaŕ edo madariaren kondafa. I: Xokota.

xoki. (oñetako): iz. ikus.: Txinel. j: Txinel.

xoki-antzeko. (oñetako): *izond.* Xokiaren antza duena.

zoki-gile. (oñetako): *frond.* Xokiak egiten dituena.

xoki-saitzaile. (oñetako): *frond.* Xokiak saltzen dituena.

xokikada. (tanpa): *iz.* Xokiaz emandako tanpa.

xokitu. (sorbatz): *ad.* Sorbatza egin edo atera.

xoko. (zoko): *iz.* Zoko txikia. I: Xoki, xokola, xokoloxka.

xoko-miako. (xoko): iz. Xokoak, ikusgaŕiak diran tokiak, edesti-beŕi izkutuak eta abar azterizea.

xoko-moko. (estalpen): *iz.* Estalpena egiten dan tokia. j: Xokota.

xoko-zofi. (zomoto): iz. Ikus.: Labatxori. Labe-zomoto.

xokoaratu. (xoko): *ad.* Xokoan ipiñi edo xokola eraman.

xokoal. (itxasontzi): iz. Itxasontziaren zatiko aundia, lama ipintzeko.

xokoka. (joko): *iz.* Ikus.: Txokoka. Kurkuluxetan.

xokokari. (intxauŕondo): iz. Biribil eta gogofa dan intxania. Ikus.: Xokotero. (gum): *frond.* **Ikus.:** Begi-luze. j: Nonzebeŕi.

xokola. (estalpen): fr. Estalita dagoen tokia. I: Xokolu.

xokolef. (zurgabetasun): *izond.* **Zurgabetasunez ari** dana.

xokoloxka. (zoko): iz. Ikus.: Xoko. Xokota.

xokolu. (zoko): iz. liens.: Zoko. I: Okolo, xokondo.

xokon. (sakonera): *izond. Ikus.:* **Sakon.** I: Zakon.

xokoudo. (zoko): *iz. Ikus.:* Zoko. Xokolu, zirku-zurkulo, ziŕizku.

xokoragafi. (aldarakuntza): *izond.* Zokoratzekoa **dana.**

xokoratu. (aldarakuntza): *ad.* Zokoratu.

xokof. (txikiera): *iz.* Gutxi azitzen dana. (jaustasun): *frond.* Jausita dagoena. (zezen): *(iz.* **Xekof.** I: Zekoŕ.

xokortu. (azkura): *ad.* Gutxi azi.

xakota. (estalpen): iz. Ikus.: Xoko-moko. Xoketa.

xokotatu. (ikerketa): *ad.* lkus.: Ikertu. l: Surmatu.

xokotero. (intxauŕondo): *iz.* Intxauŕ-mota bat. I: Ikus.: Xokokari.

xokulari. (joko): *frond.* Ikus.: Jokalari. I: Xokalari.

xola. (biz€tegi): *iz.* Ikus.: Txabola. I: Xaloa, xolopio, xolatxo. (aran): lkus.: Aran. j: Mendarte.

xolakin. (zugatz): *iz.* Zugatz baten ia legoŕ dagoen zatia.

xolako. (ximus): *iz.* Bildots baten txilintxa daraman lepokoak daukan ede-ximus txikia.

xolarte. (lotura): iz. Ikus.: Begizta. I: Xifistilo.

xolatu. (apaingailu): *ad.* Laukidun edo zolodidunak diran apaingailuetaz apaindu.

xolbizio. (neskutsa): iz. Neskutsaren Jayotza.

xoldatsu. (koipe): *frond.* Koipez beterik dagoena.

xolkox. (abeltegi): *iz.* **Asks txikia.** flats.: Aska.

xolo. (zulo): *iz.* **Zilo** oso txikia.

xaloma. (oso): iz. Urzapal antzekoa dan usoa. Ikus.: Urzapal. j: Xoluma.

xolopio. (bizitegi): iz. Ikus.: Bizitegi. Txabola, xola.

xolore. (segada): *iz.* Eiztarien iakio.

xolot. (moko]): *fr.* Ikus.: ivlokol. I: Utzune.

xolxi. (joko): *fr.* Norbaitek, **esku** itxitab ganza batzuk sartuta, beste bati galdetzen dio ia gauza oyek bikotx ala bakotx ote diran esateko, ta oŕela egiten dan **jokoa.**

xomatz. (ira): *iz.* Ikus.: Garometa. Irameta.

xomofo. (zomoŕo): *iz.* Iguingafia dan zomofoa, edo zomofo txikia.

xomofo-iltzaile. (zomoŕo): *frond.* Zomofoak iltzen dituena.

xomofo-jale. (zomofo): *frond.* Zomofosk jaten dituena.

xomoŕokeria. (maŕo): *iz.* Mafoa egitea.

xonbodun. (konkoŕ): *izond.* Ikus.: Konkordun. J: Txalkordun.

xondaf. (ikatz): *iz.* lkatza cgiteko tokia, I: Txondaf, xondoŕ, xooŕ.

xankafo. (abetxu): *iz.* Ikus.: Aindura. Kortamuia.

xontxon-zuri. (ugaztun): iz. Ikus.: Kata-zuri. j: Marta-zuri.

xopa, (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Txopa. j: Txopil.

xopako. (itxasontzi): *izond.* Ttxasontzi batean lana dagiena. : Xopakoak.

xopakoak. (itxasontzi): *iz.* itxasontzi bateau lana dagitenak. j: Xopako.

xoperu, (antoxin): iz. Ikus.: Bonbilño. ?: Bonbiltxo.

xopin. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Zotin. I: Txokin, txopin, Ixoten, txotin, xetoin, xoten, opin, xopino, xotin.

xopindu. (mingaztasun): *ad.* Janaria gaiaztu. (azkuii): *ad.* Berbera.

xopinga. (atsaldi): *adond.* Zotin-egiten ari-izatea. j: Zotinga.

xopinka. (atsaldi): *adond.* Xopinak ematen ari-izatca j: Xopinga.

xopinkatu. (atsaldi): *ad.* Xopinak ematen ari-izan.

xopolitak. (cundura): *iz.* Artile ado xeŕaz Tan egiteko ardatza.

xoputu. (jabego): *ad.* Jabegoa gogoŕ jaŕi,

xor, (adikabe): *izond.* Adikabez dabilena ado dagoena. Ikus.: Xor-egon.

xor-egon. (adikabe): *ad.* Adtkabez egin. Ikus.: Xor.

xora-xoratu. (birloraldi): *ad.* Biziki xoratu. Ikus.: Xoratu.

xorabil. (txori): iz. Ikus.: Amilotx. I: Txina.

xoraburn. (gogaldieza): *izond.* Ikus.: Erosko. j: Txoriburu, xori-buru.

xoradura. (birloraldi): iz. Birloraldiz egotca. j: Xoraldi, xoramen, xoramcndura. (alditxaŕ): iz. lkus.: Txoradura. I: Zorab€o, txorabio.

xoragaŕi. (atsegin): *izond.* Gogoarcn atsegida. Ikus.: Zoragaŕi.

xoragaŕiki. (atsegin): *adond.* Ikus.: Xoragaŕiro.

xoragafiro. (atsegin): *adond.* Xoragaŕiz ari-izatca. J: Xoragaŕiki.

xoragafitasun. (birtoraldi): iz. Xoragaŕizkoa izatea.

xoragin. (buno): ŕz. Basa-buno, basurdeari asko atsegin zayona.

xorajantzi, (galartzu): iz, Galartzuen apaindnrak.

xorakeria. (gaztasun): *iz.* Ikus.: Gaztasuu. ; Politasun.

xoraketa. (erakarpen): *ft.* Eraicarpenaren egipena.

xoralcof: (erakarpeu): *izond.* Erakartzen duena. I: Xorarazle, xoratzaiie.

xoralda. (zorotasun): *izond.* Huts,: Txorakito. I: Txoralda, xoropikart, xoroxka, xoralde.

xoralde, (eragozpen): *iz.* Abereai lepoan jartzen zayen sostoŕa. Ikus.: Bo^{g}$_{0r}$. {: Xuralte.

xoraldi. (birloraldi): iz, Ikus.: Xoradura. Xoramen.

xoramela. (azpil): *iz.* Ikus.: Efatilu. j: Eŕatulu.

xoramen. (alditxaŕ): *ft.* Ikus.: Zorabio. j: Txorabio, xoramendu, xoratasun. (birloraldi): iz. Ikus.: Xoradura. I: Xoraldi.

xoramen-galtze. (birloraldi): iz. Xoradura galtzea.

xoramendu. (alditxaŕ): *iz.* Ikus.: Zorabio. j: Xoramen, xoratasun, xora.

xorarazl. (birloraldi): *ad.* Xoratu-eragin.

xorarazle. (erakarpen): *izond.* Ikus.: Xorakof. {: Xoratzaile.

xorarka. (egazti): *ft.* Egaztien ezurtza. J: Xoraraka.

xorarka. (gaztezaro): iz. Nolabait xoratuta dagoen mutila, Ikus.: Xoraxka.

xo ʳatasun, (zorotasun): *iz.* Ikus.: Zotorasun. j: Erotasun. (elditxaŕ): iz. Ikus.: Xoramen. j: Xoramendu.

xoratu. (birloraldi): *ad.* Ikus.: Txoratu. Birloratu, xora-xoratu. (alditxar): *ad.* Zorabiu artu.

xoratnki. (birloraldi): *adond.* Xoratuz ari-izatca.

xoraturik. (birloraldi): *izond.* Txoraturik egotea.

xoratzaile. (erakarpen): *izond.* Ikus.: Xorakoŕ. j: Xorarazle.

xnraxlca. (gaztezaro): *ft.* Zcrbait xoratuta dagoen ncska. Ikus.: Xoraska.

xorbit. (ziri): *iz.* Ikus.: Larako. j: Kokail. Zubil-zatikoa cub batcan estu-estu sartzen dana ta tinkotzeko erabiltzen dana.

xorbila. (artile): iz. Artilea lantzeko, zurezko zatiko txikia.

xordes. (gaiztasun): *izond.* Ikus Gaizto. j: Tzar.

xordets. (gaiztasun): *izond.* Gaiztoagoa' dana.

xordo. (lapuŕcta): iz, Ikus.: Lapufeta; ijitoen itza.

xordoka. (mats): iz. Mats-mordoa.

xorginko. (izkurukeri): iz. ikus.: Sorginkeri. : Aztikeri.

xorgu. (josketa): *iz.* losten ari dan tokia. l: Xoxgu.

xori. (txori): *iz.* Ikus.: Txori. (txoskoŕ): iz. Ikus.: Lupu. : Ugalatz. (zeri): jj iz. Gario jasaten dual zefraren lafoan egiten zaizkion milcoŕak. (guruin): Abereen gurintxak. Ikus.: Gurintxa. (edertasun): jj *izond.* Edeŕ eta ikusterako atsegiña dana. J: Xoi.

xori-andre, (txorzabal): *iz.* Ikus.: Txorzabal. I: Txiŕipio, xori-andre.

xori-afain, (aŕain): *iz.* Ikus.: Txori-aŕain.

xori-afapari, (tzori): iz. Aŕapakaria dan txori edo egaztia.

xori-arte. ([xori): iz. Ikus.: Txori-artc. Txapepa.

xori-arto. (arto): *iz.* Ikus.: Artatxiki. Artatxe.

xori-bardoin. ([xori): *iz.* Europten bizi dan txorl txiki oria.

xori-bazka. (gizengaŕi): *iz.* Ikus.: Gizengaŕi. j; Bexkota, xori-bclaŕ.

xori-belaf. (laudare): *iz.* Bedats-lilikaria dan landarea. : Xori-bazka.

xori-buru. (gogaldieza): *izond.* Ikus.: 0601. 1: Xaroa, xoraburu, writs, txoriburn.

xori-buztan, (aldakortasun): *izond.* Ikus.: Aldakof. j: Aldagura.

xori-egun, (txori): *iz.* Txorien igaro-eguna.

xori-eguŕ, (zugatz): *iz.* Aitz beltza. Ikus.: Altz.

xori-eme. (txori): iz. Emea dan txoria. I: Txori-eme.

xori-eraztun, (ereztun): iz. Aztoreen oñitk tinkotzeko ede-ereztuna.

xori-ero. (txori): iz. Ikus.: Xin-xori. j: Xinauŕi-xori, xori-ertzo.

xori-ezti. (cŕetxin): ŕr. Ikus.: Xori-nigaŕ. l: Xori-muki, xori-muku.

xori-gerezi. (gereziondo): iz, Ikus.: Txori-gerezi. I: Txori-keriza.

xori-gizon. (gizon): iz. Ega dagien gizona. j: Egalari.

xori-gorotz. (utzaldi): iz. Ikus: Xoriongaŕi.

xori-goŕi. (txori): *iz. Ikus.:* Erio-xori. **Txoka,** xori-oilaŕ.

xora-itzl. (t)tori): *iz.* Txori-elza.

xori-iiztari. (txori): *izond.* Txori-eiztaria. Ikus.: Xorikaŕi.

xori-lepo. (ari): iz. Arlaren lodieran egoten diran czberdintasunak.

xori-maats. (mats): iz. Befiz basatia biurtu dan mastia.

xori-marlo. (erabe): *iz. Ikus.;* Txori-main. I: Txuxo, xorimamu.

xori-mil. (landare): *iz.* Laŕoskaria dan landarca, urtebetekoa.

xori-muki. (dentin): *iz. Ikus.;* Xori-ezti. l: Xori-nigaŕ, xori-muku.

xori-nigaf. (efetxin): *iz.* Zugatz batzuek ematen duten efetxitiezko ctekiña. I: Xori-ezti, xori-muki, xori-muku.

xori-ailaf. (txori): *iz.* Ikus.: Erio-xori.: Xori-goŕi.

xori-oingabe. (txori): *iz.* Margo goŕikara daukan txoria; burua ufekara, lepo ostiña dituena, ta here egak luma aso luzeak eta ad itxurakoak dauzkate.

xori-ori. (txori): Is. ikus.: Garastaŕo. Uŕetxori.

xori-pazka. (landare): *iz.* Orma-bedarkaria dan landarea. Ikus.: Orma-belaŕ.

xori-sare. (txori): iz. Txoriak afapatzeko sarea.

xori-sorgin. (egazti): *is.* Ikus.: Ontza. 1: Untza.

xori-suaf. (eritasun): *iz.* Txori-beŕitsuak izaten duten eritasuna, gizonari kutsatu dakiokena.

xori-txiuka. (txori): iz. Txoriñoaren aotsa.

xori-zale. (egazti): iz. Ikus.: Gabirai. I: Miru.

xorialde. (txori): *iz.* Txorien multzoa. j: Xoridi.

xoriburutu. (gogaldieza): *ad.* Burua galdu.

xoridi. (txori): *iz. Ikus.:* Xorialde.

xorikafl. (txori): *izond.* Txorien eiztaria. Urns.: Xori-iiztari, I: Xoriketari.

xarikeria. (laputeta): is. WIS.: Lapufeta. I: Ebaskcria.

xoriketari. (eiza): *izond.* Egaztien eiztaria. Ikus.: Eiztari. I: Xorikaŕi.

xorlketaritza. (eiza): *iz.* Txoriak eizatzeko antzea.

xorikl. (bikaintasun): *adond.* Bika€ntasunez ari-izatea. (aragi): *iz.* Txodaren aragia.

xorikume. (txori): is. Tkus.: Txorikume. Xoriume.

xodilo. (txori): *iz.* Txori txikia. Xoriio.

xorio. (gogaldieza): *izond* Ikus.: Txoriburu. J: Xori-buru.

xoriongafi. (utzaldi): *iz.* Egaztien gorotza, j: Xuri gorotz.

xorioslco. (ergeltasun): *izond.* Erdi ergela dana.

xoritasun. (Iañotasun): is. Ikus.: Lañotasun. j: Sotiltasun.

xorite. (txori): iz. Txorien aroa.

xoritegi, (txori): iz. Txoriak eukitzeko tokia.

xor€io. (txori): *iz.* Ikus.: Xoriño.

xoritu. (lapuŕeta): ad. Ikus.: Ebatsi, I: Xorkatu.

xoritsaf. (zoritxaŕ): *iz,* Titus.: Zodtxaf, Beaŕ-eztenkeri.

xoritzaf. (Irori): *is.* Aŕapakaria dan txori aundia.

xorka. (zomofo): *is.* Egarik eztaukan zomofo txikia egaztiengan bizi dana ta berm odolaz elikatzen dana.

xorkart. (sod): *izond* Arkakuso ta zofiz garbitzen duena. I: Xorkatzaile, zorkari.

xorkatu. (lapuŕeta): *ad.* Ikus.: Ebatsi. Ostu, xoritu. (zoŕi): *ad.* Arkakuso ta zoŕiz garbitu. : Zorkatu.

xorkatzaile. (zoŕi): *izond.* Ikus.: Xorkari. Zorkari.

xorleku. (luŕ): *iz.* Jaya dan huh.

xorna. (arduragabetasun): *Izond.* Ikus.: Ardurabako. I: Xorne, xoxtal, xoxonga, zinzilo. (beranlasun): *izond.* Ikus.: Berankoi. Berankoŕ, berantiaŕ.

xoro. (birloraldi): *iz.* Birloraldizko egokera. I: Xora, zoro. (zorotasun): *izond.* Erdi zoratuta dagoena.

xoro-dantza. (dantzakela): *is.* Portugal'eko dantza.

xoro-gale. (aukerakeri): iz. Ikus.: llurukeri.

xorogofi. (euli): *iz.* Margo goŕikara daukan eulia.

xorokeria. (gogaldieza): *iz.* Ikus.: Arinkeri.

xoroki. (asaldura): *adond.* Asalduraz ari-izatea.

xoroko. (gogaldieza): *Lond.* Arinkeriz ari dana.

xoropikart. (zorotasun): *Lund.* Tkus.: Txorakilo. ; Xoralda, xoroxka,

zorotasun. (ergeltasun): *is.* Esari edo egipen ergela.

xorotu. (ergeltasun): *ad.* Ergela egin edo biurtu. I: Xoxotu,

xoroxka. (zorotasun): *Land.* Ikus.: Xoralda, I; Xoropikart.

xofo€. (aitzuŕ): ŕs. Bi ortz dauzkan aitzufa.

xofaiko. (aitzur): *iz.* Aitzuf txikia.

xofaldi. (adikabe): *iz. iktts.:* Adikabe. Gogo-banataldi.

xofo. (urdail): *is.* Ikus.: Urdaii. I: Urdain. (zofo): *iz.* Zofo txikia. Ikus.: Zoŕo. (antoxin): *iz.* Pitxaŕarenmutuŕa. (adikin): jj *iz.* Adikiñcan dagoen zoŕotxoa.

xoŕo-sare. (sare): *is.* Zulu antzekoa do sarea.

xofo€ka. (liño): *adond.* Xoŕoiñez ar€-izatca.

xofoin. (Eno): iz. Txafantxatzeko dagoen liño-eskukada. I: Xoŕoi, xuŕoin.

xoloindu. (lino): *ad.* Busti ondoren liñoa berezi. I: Xoŕoidu.

xofo€nkatu. (liño): *ad.* Liñoa muloetan Xoŕoiñatu.

xofoiskune. (gutidura): iz. Gutxitzearen egipena. : Xoŕoiskuna.

xofopil. (late): *iz.* Ikus.: Soropil. I: Soŕapit.

xofopildn. (laŕe): *ad.* Bedaŕa xoropiia bezela

xofopildura. (laŕe): iz. Xoŕopiitzearen egipena.

xoŕosgailu. (zi): *iz.* Ziak ateratzeko tresna.

xoŕoso. (ibai): *iz.* Uyol txikia. {: Xofotso.

xofota. (dutxulu): *iz.* Ikus.: Dutxuiu. Tutxnlu, tutxulo.

xofotatu. (zutusta): *ad.* Ubil bat zufustaz erori.

xoŕotegi. (adikin): *iz.* Xoŕoa dagoen tokia.

xoŕaten. (ixuŕ-bide): *is.* F.txegañen ertzeetan dagoen urak biltzeko urodia. ikus.: Urodi.

xofoto. (biribilkapen): *iz.* Gaizki egindako bilgailua. Ikus.: Bilgailu.

xoŕotx. (sorbatz): *izond.* Sorbatza duena. Tkus.: Zoŕntz. I: Txoŕutx, xofos, xoŕox, zoŕotx. (mutirikeri): *izond.* Mutirikeriz ari dana.

xofotxale. (sorbatz): *izond.* Sorbatza ateratzen duena. j: Xoŕotzale.

xofotxeria. (sorbatz): *iz.* Xoŕotzaleen muitzoa.

xofoxdnrn. (sorbatz): *iz.* Sorbatza egitea edo ateratzea. : Xoŕoxketa, xotozdura.

xofoxgailu. (sorbatz): *is.* Sorbatza ateratzeko tresna. Ikus.: Xoŕoxtaŕi.

xofoxgo. (sorbatz): *iz.* Sorbatza egiteko Iangintza.

xofoxgu. (sorbatz): *is.* Tresna zoiotz baten sorbatza.

xofoxketa. (sorbatz): *iz.* Ikus.: Xoŕoxdnra.

xofoxki. (mutirikeri): *adond.* Mutirikeriz ari-izatea.

xofoxkin. (sorbatz): *iz.* Xoŕoxtaŕitik jausten diran ondartxoak.

xofoxko. (sorbatz): *izond.* Sorbatza undo aterata duena.

xofoxta€le. (sorbatz): *izond,* Sorbatza egiten edo ateratzon duena. Xoŕaxtale, xotoxle, xoŕoxtari, xoŕoxtzaile.

xofoxtafl. (sorbatz): *iz.* Sorbatza ateratzeko afia I: Xoŕotx-aŕi, xofox-afi, xoŕoxgariu.

xoŕoxtasun. (sorbatz): *iz.* Zian dagoen sorbatz xoŕotxa. (zoŕoztasun): *iz.* Ikus.: Zofoztasun. I: Gogortada.

xoŕoxtu. (sorbatz): *ad.* Sorbatza egin ado atera. j: Xofoistu, xoŕotxtu.

xofoyatu. (liña): *ad.* Muloak edo xoŕoigñak egin. I: Xofoikatu, xofoildu.

xofua. (ontzi): *iz.* 13okata egosteko ontzia.

xortse. (gazta): *iz.* Gazta egiten dan maya.

xorta. (azao): *iz. Ikus.:* **Azao. I:** Maizo, torten azaoa. (tanta): *iz, Ikus,:* Txorta. Tzorta, tanta, xortol, xort, zorta. (gurkadura): *iz.* Ufupa txikia. Ikus.: Utupa. 1: Txorta.

xorta-ema€le. (sortaketa): *izond.* Xortak egiten dituena. I: Xortagile.

xorta-saltzaile. (azao): *izond.* Lora-xortak saltzen dituena.

xortagile. (sortaketa): *izond.* Ikus.: Xorta-emaile.

xortagintza. (sortaketa): Xortagilearen tangintza.

xortaka. (tanta): *adond.* Ikus.: Tantaka. ^; Txortaka.

xortaka-saltoki. (sortaketa): *iz.* Xortak antolatzen diran saltokia.

xortakadura. (tanta): *iz.* Tantaka *ari-izatearen* egipena.

xortakako. (tanta): *izond.* Tantaka jausten dana. j: Xortazko.

xortakatu. (tanta): *ad.* Tantakajausi. Xortatu.

xortakatze. (eriondura): *iz.* Ikus.: Eriondnra. : Ixurdara.

xortala. (landare): *it.* Ezpainkaria dan landarea, main gozoa ematen duena.

xortaño. (tanta): *iz.* Tanta txikia.

xortategi. (arkai): *iz.* Arkai inguratzean ipintzen dan txifindola, jausten dan ezkoa biltzeko.

xortatsu. (tanta): *izond.* Xortaz ugari dana,

xortatu. (txerto): *ad,* Ikus.: Txertatu. Sestratu. (tanta): *ad.* Ikus.: Xortakatu.

xortazko. (tanta): *izond.* Ikus.: Xortakako.

xorte. (txerto): *iz.* Ans.: Txerto. j: Xarte. (seikoak): *iz.* Ikus.: Seikoak.

xortel. (tanta): *it.* Ubil-tanta. I; Xortol. Ikus.: Tanta.

xorten. (atsikipen): iz. Ikus.: Txorten. Txurten, xortoin, zorten.

xortil. (tants): *iz.* Tanta txikia.

xort€laka. (tanta): *adond.* Xortilak jausten ari-izatea.

xortol. (tanta): *iz.* lints.: Tanta. j: Xorta, xortel.

xortolek. (eundura): *iz.* Euntzeko, oñakaz igitzen dan langaya.

xortu. (adikabe): *ad.* **Adikabez** ari-izan.

xortxi. (pago): *iz.* Pago-znraz egindako ximus inert, gazta egiteko, muskulio bezela erabiltzeka.

xorxe. (otaf): *iz.* Otaf baten oñazpia. Zorze.

xorxinta. (txori): *iz.* Ikus.: Eluŕ-txori. I: Txonta.

xorxof egon. (adikabe): *ad.* **Adikabez** egon.

xorxortu. (adikabe): *ad.* **Adikabe** egin edo biurtu.

xosi. (josketa): *ad.* Ikus.: Jost.

xosia€lu. (joko): *12.* Ikus.: Jostailu. j: Jostagailu.

xostaka. (joko): *adond.* Jokes egiten ari-izatea. j: Xotctan.

xostal. (arduragabetasun): *izond.* Ikus.: Xorna. Xorne, xoxonga, xoxtai.

xostan. (joko): *adond.* **Joke egiten ari-**izatea. : Xostaka, xoxtan, xoxta.

xostari. (ari): *iz.* Biufita dagoen aria. I: Xoxtari.

xot. (estalketa): *iz.* Upa baten sapotza. Ikus.: Sapotz. I: Aozipotza, zipotz.

xotal. (gaztañondo): *it.* Zapalduta dagoen gaztaña.

xoten. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Zotin. Txokin, txopin, txoten, txotin, xopin, xetoin, xotin, zoteña.

xotil. (zurtasun): *izond.* **Zurtasunez** ad dana. j: Zatil. (asmaroen): *izond.* Ems.: Ustetsu. (aultasun): *izond.* Zozko aula duena. (edertasun): (l *izond.* Polito dana. I: Toiil, xotxil.

xotildari. (edertasun): *izond* Zerbait polit jartzen duena.

xotildu. (zurtasun): *ad.* Xotil egin edo biurtu. (asmamen): *ad.* Ustetsua egin edo biurtu. (aultasun): jj *ad.* Aula geratu.

xotildn. (edertasun); *ad.* Edeŕa egin.

xot€€dnra. (edertasun): *iz.* Polit jartzearen egipena.

xotilkeria. (asmamen): *iz.* Ustetsua izatea.

xotilkeriz. (asmamen): *adond.* Xotilez ari-izatea.

xotilki. (eskuantze): *adond* Eskuantzez ari-izatea. I: Xotilkini.

xotiltasun. (asmamen): *iz.* Asmamenez ari-izatea.

xotiltze. (asmamen): *iz.* Ustetsua egitea.

xotin. (atsaldi): *iz. Ikus.:* Zotin. Xopin, xoten.

xotinka. (atsaldi): *adond.* Xotiñak egiten ari-izatea.

xotnkatu. (atsaldi): *ad,* Xotiñak asko egin.

xoton. (konkiltasun): *izond.* Ikus.: Konkil. **I:** Txokon.

xotu. (tanpa): *ad,* Tanpak jo.

xotx. (uŕitasun): *adond.* Gutxitxo. (makil): *iz. Ikus.:* Zotz. (: Ziitza, xoxka, zitz. (ezautarazpen): II *it.* Ezaupidez bezela erabiltzen dan altxoa. (mid): fi *iz.* Belaf-mota bat.

xotx-aztikeria, (seikoak): *it.* **Seikoak** aztikeriz erabiltzea.

xotx-ontzi. (makil): *iz.* Xolxak gordetzeko kutxatxoa.

xotx-saltzaile. (makil): *izond.* Xortak saltzen dituena.

xotx-nntzi. (ortz): *iz.* Ortzak garbitzeko eŕaztoa gordetzeko kutxatxoa.

xotxgile. (makii): *izond.* Xotak egiten dituena.

xotxil, (edertasun): *izond. Ikus.;* Xotit. I: Tobi.

xotxkatu. (zori): *ad.* Ikus.: Zozkatu. Xoxkatu.

xotxketa, (eguŕ); *iz.* **Egnf** eta abet txikiak jasotzea. j: Xoxketa.

xotxketari. (eguŕ); *izond.* Egut eta abaf txikiakjasotzen dituena.

xntxo. (abaŕ); *iz,* **Abaŕ** txikiak.

xoxa. (txin): *it.* Ikus.: Txin. j: Txindi, xox. (bizitegi): *iz,* Etxe txikitsua.

xoxgu. (josketa): *it.* **Ikus.: Josketa. I:** Alarm, xorgu.

xoxi. (estalpen): iz. Izkutatzeko toki ado sake egokia.

xoxka. (zur): *adond.* Txirbilak biltzen ari-izatea. Xoxka-xoxka.

xoxka-biaxka. (zur): *iz.* **Zuraren kondafak.**

xoxka-xoxka. (zur): *adond.* Ikus.: Xoxka.

xoxkatu. (zori): *ad.* Ikus.: Zozkatu. I: Xotxkatu.

xoxo. (txori): *it.* Ikus.: Zozo. I: Xoxo-bikate.

xoxo-afnitze. (azkuti): L. ikus.: Ataultze-opil. I: Atoltza-moleta.

xoxa-bikote. (txori): iz. Zozoen bikotzea. Ikus.: Xoxo.

xoxa-eme. (txori): *iz.* Zozoaren emea.

xoxa-mats. (mats): ŕz. Mats-mota bat. I: Xoxo-maats.

xoxo-moko. (toles): iz. Toles eta azpilak.

xoxoaldi. (birloraldi): *iz.* Xoro izatearen aldia.

xoxoba. (txori): *iz.* Ikus.: Ardizoŕi.: Beoŕ-txori, xoxoka.

xoxoka. (txori): ŕa. Ikus.: Ardizoŕi. Xoxoba, xoxoka.

xoxokeria. (ergeltasun): *iz.* Ikus.: Ergeltasun. Zozokeria, xoxotasun.

xoxoki. (ergeltasun): *adond.* Ergeltasunez ari-izatea.

xoxokume. (txori): iz. Xoxoaren kuma.

xoxolin. (aurtzaro): *ft.* Am' bati itzegiteko ltz maitagaŕia.

xoxolo. (ergeltasun): *izond.* Ikus.: Txotxolo. j: Toxo, zontzo, zonzon.

xoxonga. (arduragabetasun): *izond.* Ikus.: Xorna. Xome, xostal.

xoxota. (ants): iz. Zozoaren aotsa.

xoxotasun. (ergeltasun): *iz.* Ikus.: Ergeltasun. j: Xoxokeria.

xoxotu. (ergeltasun): *ad.* Ikus.: Xorotu.

xoxtaka. (makil): *iz.* Maid! txikia, gaizki landuta dagoena.

xoxte. (josketa): *iz.* Jostearen egipena.

xoxtekulari. (laŕapota): *iz.* Ikus.: Lafapota. I: Tzaiskuŕ.

xoxtof. (notin): iz. Oso txikia dan notiña.

xoyaska. (landare): *iz.* Piŕinpinkaria dan landarea, aloŕetan etuz azten dana.

xozpil-usain. (main): *iz.* Iraitzean efetako zerbaiten us€uiña.

xt. (salt): *iz.* Aoskagabez emandalco "S" izkiaren soñua.

xu. (izenorde): *izond.* Zu izenordearen ñogaŕia. (seme): *iz.* Ikus.: Sui, I: Su, suits.

xua. (5015): is. Geldi ditezen, abereai egiten zayen aotsa.

xuail. (marga): *izond.* Zurixka dana. I: Xuaŕ, xuailkara, xuaxkaño.

xuaildu. (margultasun): *ad.* Ikus.: Zurbildu.

xuaildura. (margultasun): *iz.* Ikus.: Zurbildura. j: Istasun.

xuailkara. (margo): *izond,* Ikus.: Xuail. Xuaf, xuaxkaño.

xuailki. (margultasun): *adond.* Xuailtasunez ari-izatea.

xuailtasun. (margultasun): *iz.* Xuail izatearen bereiztasuna.

xuaixka. (abetxu): *iz. ikus.:* Abetxu. I: Zugazño.

xuaka. (egut): *iz.* Ikus.: Adaxka, I: Arbaza.

xuala. (joko): *iz.* Anion jokoa; xuri ala beltz gaidetzearen laburpena. : Xuala-beltz, xuri ala beltz.

xuauruxka. (zugatz): iz. Zugatz txikia.

xuandof. (abetxu): *iz.* Oliokaria dan abetxua.

xuandof-auts. (acts): *iz.* Xuandoŕaren autsa.

xuandof-autseztu. (tindu): *ad.* Xuandofez tindatu.

xuandof-lili. (igali): *is.* Xuaudoŕaren igalia.

xuangiia. (naŕazti): iz. Edozein nafazti txikia.

xuat. (boketa): *iz.* Boketa ipintzeko upa. (margo): *ŕzand.* Ikus.: Xuail. I: Xuailkara.

xuartx. (landare): *is. Ikus.:* Artatxiki. Artatxe, xuatx, xuartz.

xuatu. (lapuŕeta): *ad.* Lapufeta egin; ijitoen itza.

xuaxkaño. (margo): iz. Ikus.: Xuail. I: Xuailkara,

xubakitu. (alaka): *ad.* Alaka egin.

xubera, (ended): iz. Zuberoa eŕialdea.

xuberotarki. (ended): *adand.* Xuberotaŕen antzera ari-izatea.

xuberotaf. (ended): *Land.* Zuberoa'n jayo dana.

xubi. (su-iziciiu): *iz.* Txisparen katu-erdikoa.

xubil. (aultasun): *izond.* Ant dagoena. (ortz): *is.* AS biurtuta dagoen man,.

xubilaro. (jai-aldi): *iz.* Gabon-gaua. Ikus.: Xuklaro.

xubildu. (aultasun): *ad.* Ikus.: Auldu. I: Xilindu.

xubingo. (zubi): *ŕ.e.* Ikus.: Xubizko. I: ?Wilda), xuringo.

xubixko. (zubi): *ft.* **Zubi txikia.** I: Xubingo, xubixko, xubukot, xuringo.

xuboll. (tantadui): *iz.* Bergaren igorzpena gutitzeko, tantai baten inguruan jartzen dan lepokoa.

xuduarlma. (babafuu): *iz.* Ikus.: **Babafun.** I: Tndaba.

xuduf. (suduf): *iz.* Suduf txikia.

xuen. (norabide): *adond.* **Zuzen** ari-izatea. Ikus.: Zuzen.

xuiie. (tolestura): *izond.* Ikus.: Zauli. I: Zalu.

xugarima. (egazti): *iz.* Bans.: Egabera. Miauta.

xugun. (biguntasun): *izond.* Biguna dana. : Xukun.

xugunkeria. (kriketasun): Kriketasun aundiegia.

xugunki. (kriketasun): *adond.* Kriketasunez ari-izatea.

xugurtasun. (kriketasun): *iz.* Ikus.: Kriketasun. Krinka.

xugurkeria. (zikoiztasun): *ft.* Ikus.: Zikoiztasun. I: Enduŕeri.

xugunki, (elikutasun): *adond.* Elikutasunez ari-izatea. I: Xurki.

xuguf. (eliku(asun): *izond.* Neuŕiduna dana. Ikus.: Zuguŕ.

xugurtasun. (elikutasun); *is.* Xuguŕ izatearen **bereiztasuua.**

xugurtu. (elikutasun): *ad.* Xuguŕa egin edo biurtu.

xuikin. (arto): *is.* Artaburua biltzen duets ofia.

xuinka. (rams): *adond.* Zama ez onartzen ari-izatea. I: Xuika.

auk-arazi. (legortasun): *ad.* Legortu-eragin.

xuka. (mintzaera): *ad.* Xu **izenordea erabiltzean mintzatu. (legortasun):** *izond.* Legoŕa dana.

xuka-bide. (brut-bide): *iz.* **Ikus.: Ixuf-bide. :** Urodi.

xuka-ingi. (ingi): *iz.* **Legortzekoa dan ingia. is** Xurga-ingi.

xuka-leku. (legortasun): *iz.* **Xukatzeko** takia. j: Xnkategi.

xuka-lut. (istinga): *is.* **Legortuta dugout istinga,** luf lantzeko erabiltzen dana.

xuka-txindi. (txin): iz. Antzez kendutako txindia.

xukadera. (esku): *iz.* Ems.: Esku-oyal. Eskuzapi, xukakoŕ, xukada, xukadaŕ, xukadeŕ. (suduŕ): *iz.* **Hans.:** Suduf-zapi. Tzintzontzi.

xukagaiiu. (legortasun): iz. Txukatzeko lanabcsa. : Xukatzeko.

xukagafi. (legortasun): *izond.* Legortzekoa dana.

xukai. (ur): *iz.* **Ura kentzekoa dana. Xukari.**

xukaketa. (ur): *iz.* **Ura kentzea.**

xukakof. (esku): *iz. Ikus.:* Esku-ayai. **Xukadera, xukadoŕ.**

xukaldi. (garbitasun): *iz.* Garbitasunaren egipena.

xukarazitzaile. (legal-tasting *izond.* Titus.: **Xukarazle. j:** Xukatzaile.

xukarazle. (legortasun); *izond.* Legortu-cragiten duena. Xukatzaile, xukarazitzaile.

xukartu. (sunlit): *ad.* Ikus.: Sumindu.

xukategi. (legortasun): ŕz. Ikus.: Xuka-leku.

xukatu. (lcgorasun): *ad.* Ikus.: Txikatu. Txukatu. (ezetasun): *ad.* Ezetasuna galdu.

xukatuxe. (legortasuñ): *izond.* Zerbait legortuta dagoena.

xukattaile. (legortasun): izond. ikus.: Xukarazle. Xukarazitzaile.

xnkatze. (legortasun): *iz.* Legortu-eragitearen egipena.

xukatzeko. (lcgortasun): *iz.* Ikus.: Xukagailu.

xukel. (zakuŕ): *iz. Ikus.:* Zakuŕ. Fjitoen itza. I: Ora.

xukelen fula. (utzaldi): *iz.* Zakufaren .gorotza. Ijitoen itza.

xuklaro. (jai-aldi): iz. Egubeŕi eguna. Ikus.: Xubilaro.

xuka. (legortasun): *izond.* Legoŕ dagoena. Ikus.: Legoŕ.

xuka-xarpa. (aŕiko): *iz.* Ikus.: Ipitx. j: Ipitz.

xuka-xarpa. (oyal): *iz.* Ikus.: Txarpa. Trespoi.

xukutasun. (legortasun): *iz.* Legortu-eragitea. j: Xukutasun.

xuku. (legortasun): *izond.* Legoŕa dana. I: Xuko.

xukun. (garbitasun): *izond.* Garbia dana.

xukundu. (gatbitasun): *ad.* Ikus.: Garbitu. j: Txukundu.

xukunkl. (ederaasun): *adond* Poliki-poliki ari-izatea.

xukuntasun. (garbitasun): *iz.* Oso garbiro ari-izatearen bereiztasuna.

xukuf. (aza): *iz.* Azaren mutxikifia.

xukutasun. (legortasun): *iz.* Ikus.: Xukotasun.

xularmee. (sulo): *iz. Ikus.:* Txularme. Xulatme, xulurme.

xularmetsu. (zulo): *izond.* Xularmeak dauzkana. Xulotsu.

xuleto. (egazti): iz. Anka-luzeduna dan egaztia, olaŕaren kaizua duena, ta mokoa me, adafezko ta gupituta daukana.

xulo. (zulo): *iz.* **Zulo** txikia.

xulo-betegafi. (zulo): *iz.* Xularmeak estaltzekoa dana.

xulo-efeka. (maŕa): iz. Zulatutako Eiden iefna.

xuiogune. (konkiltasun): *iz.* Konkilduna dan zatia.

xulokatu. (zulo): *ad.* Maŕezkiak egiten zulatu.

xulatsu. (culo): *izond.* Ikus.: Xulaunetsu.

xulubita. (orga): *iz.* Edea tinkotzeko, gurdiaren tresna. (eresgalu): iz. Ikus.: Tx€libitu. Tidlubita, xuiubitu, xulula, ziul.

xnlubitari. (eresgalu): *izond.* Ikus.: Txilibistari. j: Txilibitulari.

xulufrai. (lore): *is.* Ikus.: Ifrabelin. Txulufrina, xulufrin.

xulula. (cresgalu): *iz.* Ikus.: Txilibitu. j: Xulubita.

xulunta. (egazti): *iz.* Olokaria dan egaztia, epefaren antzekoa dana.

xuluntadi. (egazti): *iz.* Xuluntaen taldea.

xulxo. (ondo): iz. Ziza-mota bat.

xumardila. (naŕazti): *is.* Ikus.: Suangila. Txaŕangila.

xume. (txikiera): *izond.* Gun txikia dana.

xumeago. (txikiera): *izond* Txikiagoa dana.

xumedura. (txikiera): *iz.* Ikus.: Txiklera. Tipikeria, xumeri.

xumegaŕi. (gutidura): *frond.* Ikus.: I logaŕi. Naŕogiie.

xumekeria. (uzkeri): *iz. Ikus.:* **Uzkeri. {:** Xiripilo, xumetasun, zizki.

xumeld. (txikiera): *adond.* Txikia bezela ari-izatea.

xumen. (txikiera): *izond.* Txikiena dana, j: Xumeen, xumena.

xumena. (txikiera): *izond.* Ikus.: Xumen. Xumeen,

xumeri. (txikiera): *iz.* Ikus.: Txikiera. Xumedura.

xumetasun. (uzked): *iz.* Ikus.: **Uzkeri.** Xumekeria.

xumeto. (txikiera): *izond.* Oso txikia dana. j: Xumelo.

xumetu. (gutidura): *ad.* Ikus.: Gutxitu. I: Gitxitu.

xumls. (zakuŕ): *iz.* Zakuŕ edo ora oso aundia.

xumli-xumla. (eskuketa): *iz.* **Eskuketan** ari danaren erabidea.

xumurdura. (toles): *iz.* Ikus.: Zimuŕ. j: Txumuŕ, xumurtasun.

xukurtasun. (toles): *iz.* Ikus.: Zimui. Xutnurdura.

xumurtu. (toles): *ad.* Ikus.: Ximurtu. Zimurtu.

xun. (ariketa): *iz.* **Ikus.: Ariketa.** I: Lankizun.

xunbil. (sukalde); is. Ikus.: Mukit. I: Xundo, xundoŕ, zukibel.

xunda. (lid): *iz,* Luŕ-zatl txiki, estu ta luzea.

xundaka. (gurkadura): *is,* Ikus.: Txuŕut. Uŕupa.

xundo. (sukalde): iz. Ikus.: Mukit. Mukito, xunbil, xundoŕ.

xunet. (zorotasun); *izond.* Erdi zoratuta dabilena.

xungo. (ardi): *iz.* Eŕeta dagaen aariaren anka. (gupicra): *iz.* Bideak edo ibayak egiten duten gupia.

xuugure. (burni): *iz.* ikus.: Ingude. I: Ingura.

xunguf. (gupicra): *izond.* Ukurtuta dagoena.

xungurtu. (gupiera): *ad.* Ukurtu egin edo biurtu.

xunide. (adin): *izond.* Ikus.: Adinkidc.

xunka, (txori): iz. Ikus.: Erio-xori. Txoka, erio-txori.

xunkada, (oldargune): *iz.* Janariren bat guzuan egiten zayonean, abereai zintzuŕean ematen zayen bultzada. (gurkadura): *iz.* Ikus.: Txuŕut. j: Uŕupa.

xunkadaka. (gurkadura): *adond.* Txufutak egiten ari-izatea.

xunkadako. (gurkadura): *iz.* Txuŕut txikia. Ikus.: Txuŕut.

xunkuŕ, (anpadura): *is,* ikus.: **Anpadura. j:** Anpa, xunkuŕeri.

xunkuferi. (aapadura): *iz.* Ikus.: Anpadura. j: Xunkuŕ.

xnntx. (ari): *is.* Ikus.: Piru. : Zuntz.

xuntx-gabetu. (zurtoin): *ad.* Zugatzai muskil batzuk kendu.

xuutxufikatu. (igali): *ad.* Zugatz batzuek arnari geyegi euki.

xuutxufiko. (ontzi): izond. Ertzeraño beteta dagoena.

xupi-egin. (taupa): *ad.* Tanpa eman; auŕen itza. : Xupi.

xupide. (bide): *iz.* **Mendian dagoen** zidoŕa.

xupiketaratu. (itzalgaitz): *ad.* **Itzalgaitzez** ari-izan.

xura. (ease): *iz.* **Esnerako onizia.**

xurail. **(margo):** *izond.* Zurixka dana. Xurixko, xurats, xuraŕ, xurika, xurpail, sumo-ori, xuritsu, xurixka, xuriska, xuriskail, xurizu, xuringaila, xuxail.

xurapeka. (boketa); is. Boketa-uparako zur-zatikoa.

xuraf. (ule): iz. Abere batzuck daukaten **ule sari ta** aŕea.

xurbi. (min): iz. Ikus.: **Mi**ıı. j: Tiupa.

xurbil, (belaun): *iz.* Ikus.: Belainkuukuŕ. I: Belaunbum.

xurda, (ule): *ŕz.* ikus.: Zurda.

xurdaki. (efatz): *iz.* Zurdaki txikia.

xurdo, (landare): *iz.* Ekikaria dan landarea; here biiak auŕek jaten dituzte. ^: Xurai,

xurdunpa, (kordokadura): *iz.* Ikus.: Dibo. Zabu.

xurga. (gurkadura): *iz.* Txuŕut txikia. ikus.: Txuŕut. : Xurpa.

xnrga-ingi. (ingi): *iz.* ikus.: Xuka-ingi.

xurga-xnrga. (gurgadura): *adond.* Xurgaka ari-izatea. Ikus.: Xurgaka.

xurgada. (edoskipen): *iz.* Xurgatzearen egipena.

xurgadura. (gozamen): *iz.* Aokera artzea.

xurgailu. (edoskipen): *iz.* Edoskitzeko lanabesa.

xurgaka. (gurkadura): *adond.* Txuŕut txikiak artzen•ari-izatea.: Xurga-xnrga.

xurgakari, (egoskiera): *izond.* Xurgatzen duena. Ikus.: Xurgakoŕ.

xurgakatu. (edoskipen): *ad.* Xurgatzen ari-izan. Ikus.: Xurgatu.

xurgaketa. (edoskipen): *iz.* Edoskitzearen egipena.

xurgakof. (edoskipen): *izond.* Edoskitzea matte duena. ikus.: Xurgakari. j: Xurgari.

xurgarazi. (azkuŕi): *ad.* Jatean edo edatean, edoskitzen bezela ari-izan.

xurgari. (edoskipen): *izond.* Xurgatzcn ari dana. j: Xurgakoŕ.

xurgafi. (gutidura): *izond,* Gutiizekoa dana,

xurgatu. (edoskipen): *ad.* Ikus.: Edoski. ^: Murtzatu, zurgatu, milizkatu, murtxatu, txurgatu, murtxatu, idozki, xurgakatu, xurkatu, xurpatu, jurgatu, zupatu, zurpatu.

xurgatzaile. (edoskipen): *izond.* Xurgatzcn ari dana. j: Xurgatzale, xurgazalo.

xurgatzale. (edoskipen): *izond.* ikus.: Xurgatzaile. j: Xurgazale.

xurgatze. (edoskipen): *ŕz.* Edoskipena egitea.

xurgin. (izkutukeri): *frond.* ikus.: Sorgin. I: Ugamaŕa.

xurgin-aigari. (azkuŕi): iz. Gaberdian egiten dan aparia.

xurgo. (zekenkeri): *iz.* ikus.: Zekenkeri. Zakeuto.

xurgu. (zurubi): *iz.* Zurubi txikia. Ikus.: Zurubi. j: Zulibi, zurgu.

xurgulu. (azkuŕi): *izond.* Erdi gordin dagoena. Ikus,: Cardin.

xuri. (mango): *izond.* Ikus.: Zuri. I: Txuri, (punp): *iz.* Ikus.: Teŕcil.: Teŕeilka. (begi): jj iz. Begiaren lausoa. ikus.: Lauso. (luŕ): fz. Iraitzean landutako hula.

xnri ala beitx. (joke): *iz.* Ikus.: Busti ala legorka.

xuri-beltz. (txori): ŕz. Lumak zuri ta baitzak dauzkan zozoa.

xuri-gofi. (margo): *frond.* Laŕasaren margoa duena.

xuri-ori. (mango): *frond.* Ikus,: Xurail. I: Xurixko, xuritsu.

xnri-oztin. (margo): *frond.* Oztintsua dan zuria.

'atria artu. (zurmin): ad. Zurmlñez bete.

xuribare. (anti): *iz.* Bildotsen papardia.

xuribide. (argibide): *izond.* Argibidea azaltzen duena.

xuridura. (mango): L. Margo curl izatea.

xurieri. (cnitasun): *iz.* Beghetan izaten dan eritasuna.

xuriiikatn. (eraindu): *ad.* Zadtan eraindu.

xurigain. (legunkeri): iz, ikus.: Legunkeri. (: Txurika.

xurigende. (janztura): iz. Janzki zuria. j: Xurigente.

xurigoñkeri. (atxikidura): *iz.* Asmo bati atxikita egotea,

xurigune. (mango): *iz.* **Margo** zuria duenarcn bereiztasuna.

xurlka. (mango): *izond.* Ikus.: Xurail. I: Xurats, xurikara, xurixko, xurpail, xuxail.

xurikai. (tindu): *iz.* Tindu zuria,

xurikaldi. (merge): *iz.* Zeribait **margo** curia ematea.

xurikara. (mango): *izond.* la **mango** curia dana. j: Xurika.

xurikatu. (lore): *ad.* Itzak loreak bezela beta ado man.

xurikeri. (nagi): *iz.* Ikus.: Nagi. j: Zurikeri.

xuriketa. (egizaletasun): *iz.* Zuritasunaren egipena. j: Xuritasun, (jabot): iz. Jaboyez egindako garbitasuna.

xuriketari. (ikuzketa): *izond.* lkuzten duena.

xnriki. (almen): *iz.* Egiteko almena.

xurikin. (arto): *iz.* Ikus.: Txurikin. I: Xuriondo, xuritondo.

xurikintza. (zurigintza): ŕz. Ikus.: Zurigintza. : Asantu.

xuriko, (mango): *iz.* Zuria izatearen bereiztasuna.

xurimen. (garbitasun): *iz.* Janzki zuriaren garbitasuna.

xurimenta. (janztura): /c, Janzki zuria.

xurimin. (mango): *izond:* Xuri-xuria dana.

xurinabaŕ. (mango): *frond.* Margo zuri ta goŕixka daukan soñekoa.

xuringa. (giñaŕe): *iz.* Soiiaren zulo bat idekitzeko ta ixteko, ereztun autzekoa dan giñalea.

xuringaila. (margo): *frond.* Ikus.: Xurail. ^: Xurizu.

xuringo. (zubi): *iz.* Ikus.: Xubingo. I: Xubixko, xubizko, xubukot. (aŕautz): *iz. Ikus.:* Txuringo. j: Xurinko, xutingo.

xurinko. (aŕautz): *iz.* Ikus.: Txuringo. Xurinko.

xuriondo. (arto): iz. Ikus.: Txurikin. I: Xurikin, xuritondo.

xuripen. (egizaletasun): *iz.* Eŕuren bateaz xuritzea. (efugabedura): *iz.* Berbera.

xuriska. (mango): *frond.* Ikus.: Xurail. Xurixko, xuriskail, xuriskot.

xurislcall. (margo): *frond.* lkus.: Xurail. Xuriska, xuriskot.

xuniskatu. (margo): *ad.* Ikus.: Xuritu. Xurizkatu, xuriztatu.

xuriskot. (margo): *izond.* Ikus.: Xuriska. Xuriskail.

zunitara. (margo): *izond.* Ikus.: Xurail. I: Xurixka.

xuritasun. (egizaletasun): *iz.* Ikus.: Xuriketa. j: Xuritarzun.

xuritegi. (ikuzketa): *iz.* Ems.: Ikuzieku. I: Ikuztegi.

xuritondo. (unto): *iz.* Ikus.: Txurikin. Xurikin, xuriondo.

xuritsu. (margo): *izond. Tkus.:* Xurail. j: Xuri-ori, xurizu.

xuritu. (egi): *ad.* Egi bat egiztatu. (lid): *ad.* Lufak iraitzean landu. (kiri): II *ad.* Eginkizun bat antolatu. (mango): *(ad* Zuriz **margotu. :** Xuriskatu, xurizkatu, xuitu.

xuritzaile. (zurigintza): *izond.* **Zurigintzan** lanegiten duena. Xurirale, xuritzale, xuritaile. (eskulangintzak): *izond.* Berbera. (ikuzketa): II *izond.* Tkuzten duena, Xurizale.

xuritzale. (zurigintza): *izond.* ikus.: Xuritzaile. j: Xurizale. (kin): *izond.*

Eginkizun bat antolatzen duena. j: Xuritzaile.

xuritze. (ikuzketa): *iz.* Ikuztearen egipena.

xurixka. (margo); *izond.* Ikus.: Xurail. Xurixko, xuritara.

xurixko. (margo); *izond.* ikus.; Xurail. Xurika, xurpail, xuro-ori, xurixka, xuriska.

xurizkatu. (margo): *ad* Ikus.: Xuritu. Xuriskatu, xuriztatu. (losintxa): *ad.* Losintxa egin. j: Xuriztatu.

xuriztatu. (tosintxa): *ad.* Ikus.: Xurizkatu. Xuriskatu.

xurizu. (margo): *izond,* Ikus.: Xurail. Xuritsu, xuringaila.

xurkaitzakjaft. (seska): *ad.* Landareai seskak jaŕi.

xurkatu. (edoskipen): *ad.* ikus.: Eoski. j: Xurgatu, jurgatu. (igurtziketa): *ad.* Eun edo oyal bat igurtzi.

xurkatzaile. (edoskipen): *izond.* Xurkatzen duena.

xurkeria. (elikutasun): *iz.* Geyegizkoa dan elikutasuna.

xurkeriz. (zekenkeri): *adond.* Zekenkeriz ari-izatea. - - .. -

xurketa. (mugadura): *iz.* Mugatzea. Ikus.: Laburketa.

xurki. (malda): *iz.* Ilats.: Malda. Sayats, ixurgi. (elikutasun): *adond.* ikus.: Xugurki.

xurkio. (aŕiko): iz. Atikotik ateratzen dan ura. (elikutasun): *izond* Xugurkiz art dana.

xurko. (igali): iz. Arnariaren ezuf ado pipita.

xurlanki. (zikoiztasun): *adond. Zikoiztasunez* ari-izatea.

xurlant. (zikoiztasun): *izond* Zikoitza dana..

xurmia. (ezuŕ): iz. Txonkatilaren ezufa.

xurpail. (margo): *izond.* Ikus.: Xurail.: Xurika, xurixko.

xurpaildu. (margo); *ad.* Xurail egiu ado biurtu. : Xurpildu, xurpitu.

xurpailtasun. (margo): *iz.* Xurail izatearen bereiztasuna.

xurpil. (margo): *izond.* t)ñ igartuen margoaren antzekoa dana. Ikus.: Nabat. I: Naaŕ,

xurpildu. (margo): *ad.* ikus.: Xurpaildu. Xurpitu.

xurpitu. (margo): *ad.* Ikus.: Xurpaildu. Xurpildu.

:suf. (ixat-bide): iz. Boketaren urn ateratzeko ixuf-bidea. (zikoiztasun): *izond.* Zekena dana. (uŕitasun): *izond.* lid dana.

xuŕaka, (joko): iz. Auŕen joko-mota bat.

xufaldi. (mugadura): iz. Mugatzearen aidia.

xufetatu. (ziŕistada): *ad.* Zifistadaz ari-izan.

xuf1. (boketa): *iz.* Ikus.: Konporta. Leixibontzi, xuŕa.

xufiatu. (edc): *ad.* Zeribait edea ipiñi.

xufo. (guruin): *ft.* Garuntegian eta burmuin ondoan dagoen guruiña.

xuŕoin, (thio): iz. €kus.: Xotoin. j: Xoŕoi.

xufo. (motrailu): *iz.* Metalezko zapafia. I: Almirez-txuŕu, mairu, xufuto. (uraska): *iz.* Zurezko asks aldapan jaŕita; Ursa, ondaŕa, uruna, bertaa ibili-erazteko. (zuŕusta): *iz.* Lixibaren ziŕistada. (iragaztura); j *iz.* Traztontzia.

xufo-aztarna.'(zuŕusta): *iz.* Zufusta baten aztarna.

xuŕa-egatz.(etxegain): *iz.* Etxegañean ur-odien ertza.

xuŕu-told. (zufusta): iz. Era goruntz ateratzen dan tokia,

xufo-xufu izerditu. (izerdij): *ad.* Izerdia eŕaz atera.

xuŕubuŕn. (naste): *iz.* Naste aundia. Ikus.: Naste. j: Xuŕubuŕukeri.

xnfubnŕukeri. (naste): iz. Neste oso aundia. ikus.: Xuŕubuiu.

xufuka. (jaurtidura): *adond.* Jaurtitzen ari-izatea, j: Xuŕutaka.

xufukatu. (ardo): *ad.* Ardandegiz-ardandegi ardoa edaten iblitzes.

xufuketa. (edari-bizi): iz. Edari-biziak edaten ibiltzea.

xufumin. (zain): *iz.* Zornea daukan zain aundituta.

xufumufu. (satin): *iz.* Ants apalean mintzatzen danean egiten dan otsa. Xuŕuntx.

xufumuŕuka. (spin): *adond.* Xuŕumuŕuz ari-izatea.

xufun. (to): *iz. ikus.:* Kniunka. Gutunga, xuŕantxa.

xuŕun-xuŕuntx. (in); *iz. ikus.;* Guŕunga. j: Kuŕuzka.

xuŕunga. (katu): *iz.* Katuaren aŕamuskada. Xuŕuntxa.

xuŕungari. (to): *izond.* Xuŕunka ari dana.

xufunpe. (eritasun): *iz.* Ikus.: Elgoŕi. (otitis.

xufunplñoak. (eritasun): *iz.* Kaltegaŕiak ez diran baztangak. ikus.: Baztanga.

xufuupitxoak. (eritasun): *iz.* Txaŕ-txaŕak ez diran baztangak. Ikus.: Baztanga,

xuŕuntxa. (to): *iz. Ikus.:* Guiunga. Xutun. (katu): *ft.* Ikus.: Xufunga.

xuŕupa, (gurkadura): *iz.* Ikus.: Txuŕupa. I: Xuŕupanko, iota.

xufupagai. (edoskipen): *frond.* Xurgatzeko egokia dana.

xufupaka. (edari): *adond.* Xuŕupak edaten ari-izatea.

xufupakari. (edari): *izond.* Xuŕupaka edaten ari dana.

xuŕupakatu. (edari): *ad.* Astiro-astiro ta atsegiñez edan.

xuŕupako, (gurkadura): *iz.* Txuŕut txikia. Ikus.: Txuŕut. Xuŕupanko.

xuŕupari. (gurkadura): *frond.* Xuŕupakoz edaten duena.

xufupatu. (gurkadnra): *ad.* Xuŕupakoz edan.

xufupeko. (boketa): *iz.* Konportari eusteko tupia.

xufupita. (end): iz, Uyolaz ari dan eurla.

xufupitan. (zuŕusta): *adond.* Zufnstaka ari-izatea.

xufustan. (ixuritasun): *adond.* Ubil bat ixuritzen ari-izatea.

xufut. (gurkadura): *iz.* Ikus.: Ufupa. Txuŕut, (zuŕusta); iz. Ikus.: Zufusta. Xuŕuxta, zof at. (sukalde): j *iz.* Sukaldeko xuŕutegia. I: Xuŕutaŕi. (iturburu): (iz. Ituŕi baten dutxulua. (ixtun): iz. Etxegañetik ura botatzeko ixtuna.

xufut-hide. (bide): *Iz. ikus.;* Estolda. Ur-ixurki.

xuŕut-idun, (ixtun): *iz. Ikus.:* Idun. j: Txuridun.

xnfut-odi. (uraska): 12. Ura indafez ateratzen dan uraska.

xuŕuta, (aŕiko): iz, Afikoa cgiteko tokia, aŕ€a. Xuŕntategi, xufutegi. (zifistada): Ziñstada ugari.

xuXŕutaka. (jaurtidura): *adond.* Ikus.: ntuka.

xufutafi. (sukalde): iz. Sukaldeko xuŕutegia, ikus,: Xuŕsategi. j: Xuŕut, pegartei, xabadera, xuŕuxtatei, uskindegi,

xufutategi. (aŕiko): *iz.* Ikus.: Xuŕuta.: Xuŕutegi,

xuŕutatu. (jaurtidura): *ad.* Jaurtidura egin.

xufutazilo. (sukaide): *ft.* Xututafiaren zuloa. Xuŕuta-zulo.

xufutazilo. (urdail): iz. ikus.: Urdail-ayu. ^: Urdailxuruta-zilo.

xufutegi. (afiko): iz. Aŕikoa egiten dan tokia. Xuŕutategi, xuŕutaŕi, xuŕuta.

xufulc. (motraiĺu): iz. Motrai ʲu txikia. ikus.: Motraiĺu. 1: Xuŕu, xufu txikia.

xututu. (amai): *ad.* Ikus.: Amaitu (?). I: Buratu (?).

xufutur. (ur): *iz.* Xuŕutaŕitikjausten den ura.

xufuxta. (zuŕusta): *iz. Ikus.;* Zufusta. j; Xiŕixta, xuŕut, xutusta, ziŕitz.

xufuxtan. (ixuritasun): *adond.* Ubil bat ixuritzen ari-izatea. 1: Xuŕustan.

xufuxtatei, (sukaldc): iz. Ikus.: Xuŕutaŕi. ^: Uskindegi.

xurta. (tents): iz, Ikus.: Tanta.. Xorta.

xurtaño. (Junta): iz. Ikus.: Tentatxo.

xurtarau. (banakuntza): *iz.* Ogasunen banakuntza.

xurtasuu. (elikutasun): *iz.* Janarian eta edarian neuñtasun eta zuurtasuna izatea, Ikus.: Januŕitasun. 1: Jantzurtasun.

xurtoi. (igali): *iz.* Ikus.: Aila. j: Kaila, xuzkuŕ.

xurtoin. (mats): *iz.* Matsaren zirtoiña. Molko baten gideŕa. (igali): *iz.* Arnarien txortena.

xurtu. (gutidura): *ad.* Gutidura egin. (uŕitasun): *ad.* Ikus.: Uŕitu.

xurtu-ezin. (gutidura): *izond.* Gutitu ezin ditekena.

xurtx. (umezurtza): *izond.* Ikus.: Umezurtz. j: Xurx, zurtz. (zikoiztasun): *izond.* Ikus.: Xurtxin.

xurtxin. (zikoiztasun): *izond.* Zikoitza dana. 1: Bere zof guztiak ordaintzen ez dituena. 1: Xurtx.

xurtxurikan. (mintzoera): *adond.* Aots apalaz mintzatzen ari-izatea. 1: Xurtxuŕ,

xurtxuŕ. (mintzoera): *adond.* Xurtxurikan ari-izatea. Ikus.: Xurtxurikan.

xurtzeko. (gutidura): *izond.* Ikus.: Ñogaŕi. j: Txikigati.

xuru. (eyeraldi): *iz.* Txufutik garaua daan kutxatila.

xurubi. (zurubi): *iz.* Eskuz eraman diteken zurubi txikia. ikus.: Zunrbi. I: Zulubi, zurbi.

xurubilkatu. (ertsidura): *ad.* Ikus.: Kukuldu. j: Kuzkurtu.

xurubita. (antoxin): iz. Suiĺetik ura atemtzeko txoleta.

xurula. (eresgalu): *iz.* Ikus.: Txirola. I: Xirula.

xurumel. (eresgalu): *iz.* Aideaz jotzen dan eresgaiva. I: Xurumel.

xurunbel. (ipurdi-zilo): iz. Ikus.: Txuringa. (eresgalu): *iz,* Xurumel txikia. Ikus.: Xurumel.

xuruta. (ixuf-bide): *iz.* Ikus.: Ur-zulo. 1: Sura.

xurutx. (to): *iz. Ikus.:* Lokuŕumiza. 1: Lakoŕoska.

xurx. (umerzurtza): *fzond.* **ikus.:** Umezurtza. I: Xurtx, zurtz.

xurxura. (soñu): ***iz.*** Ants apatean nrintzatzen danean egiten dan otsa.

xurxuri. (zugatz): *iz. this.:* Makal, Txipo, xurtxuri, zurtxuri, zurxuri.

xurxurika. (soñu): *adond.* Xurxurek egiten ari-izatea.

xurxurikatu. (soñu): *ad.* Xurxurika egin.

xurxuf-eralgi. (eralketa): *ad.* Txindia ellkutasunez eralgi.

xusake. (zati): iz. Tresna zofotzaz ateratzen dan burui edo zuraren zatia.

xuskef. (naŕazti): *iz.* Ikus.: Musket. j: Axtuzkaf, xuxkeŕ.

xusmuŕ. (bilaketa): *iz.* Ikus.: Susmuŕ. I: Zuzmuŕ,

xuspertu. (osasun): *ad.* Ikus.: Txuspertu. Zuzpertu.

xut. (oyutza): *oyu.* Zutik jartzeko egiten dan oyu-itza. 1: Xuti. (arteztasun): *izond.* Zuzena dana. (zutasun): jj *izond.* Zftasunez dagoena. (malda): *iz.* Pikifa dagoen aldapa. (joko): 11 *iz.* Mafa baten bitartez egiten dan jokoa, Job) onen maŕa. (egoera): 11 *adond.* i us.: Tagoka. j: Txutirik, xuti, xutirik, zut,

xut-xut. (azteztasun): *izond.* Zuzenzuzen dagoena.

xutafi. (zutabe): *iz.* Zutabe txikia. Ikus.: Zutabe.

xutasun. (aŕokeri): *iz.* Ikus.: Afokeri. Uandidura.

xuteraka. (aide): *adond.* Aidean erabiltzea.

xuti. (egoera): *adond.* Ikus.: Txutirik. 1: Xut, xutik, xutirik, zutik. (oyutza): *oyu.* Ikus.: Xut.

xuti-arazi. (igoera): *ad.* Jaso-eragin. 1: Xuti-erazi.

xuti-erorka. (igoera): *adond.* Erortzen eta jagiten ari-izatea. Ikus.: Xuti-punpaka.

xuti-etzanka. (igoera): *adond.* Ltzaten eta jagiten ari-izatea.

xuti-punpaka. (igoera): *adond.* Ikus.: Xuti-erorka.

xutidura. (dantzaketa): iz. Dantzan zangoetaz egiten dan igidura.

xutik. (egoera): *adond.* Ikus.: Xut. Xuti, xutirik, zut, zutik, zutin.

xutik ablate. (abialdi): *ad.* Ongi asi.

xutika ibill. (dantzaketa): *ad.* Xutidurak egin. Ikus.: Xutidura. (ibilera): *ad.* Aufeko ankak Mclean ipiñita, zaldia atzeko ankaen bitartez bakaŕik

xutiltako. (zurkaitz): *iz.* Zeribait eusteko, ipintzen den zurkaitza.

xutiko. (aurtzaro): iz. Auŕek ibiltzen ikasteko erabiltzen duten gurditxoa. Ikus.: Txiŕika. j: Txutiko. (orga): is. Berbera.

xutirilc. (egoera): *adond.* Ius.: Xut. 1: Xuti, xutik, zut, zutik.

xutitu. (egoera); *ad.* Zutik ipiñi cdo jafi. j: Xutu, tago egin, txutitu.

xutkatu. (legortasun): *ad.* Ikus.: Legortu. Xigortu, xutka.

xutsku. (zutasun): *izond.* Zutasunezkoa dana. lion.: Zutasun.

xuuuko. (zutaŕi): *iz.* Ikus.: Maru. Maruaga.

xutxuf. (kankoŕ): *iz.* Ikus.: Konkoŕ.1: Txuntxuŕ, xutxuŕen.

xutxufendu. (igali): *ad.* Zugatz bat igaliz geyegi bete.

xutxufu. (igali): *adond.* Igaliz geyegi beteta dagoen zugatza.

xutxufutu. (igali): *ad.* Zugatz bat igaliz geycgi beteta egon. j: Xuxurtu.

xuurkeria. (zikoiztasun): ia. Zikoitza izatea.

xuurkeriz. (ufitasun): *adond.* Ufitasunez ari-izatea. I; Xuurki.

xuurki. (elikutasun): *adond.* Elikutasunez ari-izatea. (uŕitasun): *adond.* ikus.: Xuurkeriz.

xuurko. (ufitasun): *izond. Uŕi* dana. Ikus.: Xuurxko.

xuuf. (uŕitasun): *izond. Uŕi* dagoena. (zurtasun): *izond.* Zuztasunez ari dana. (elikutasun):j *izond.* Elikutasunez ari dana.

xuuf-agin. (ortz): iz. Ikus.: Adinagin. I: Baztetagin.

xuufezi. (zentzutasun): iz, ikus.: Zentzutasun. E: Xuurtze.

xuuf--lege. (legew): fz. Ospa ta kirkiĺeri buruz jaŕitako legea.

xuurtasun. (zurtasun): *iz.* Ikus.: Zurtasun. I: Gurbiltasun, zugurtasun.

xuurtu. (txirotasun): *ad.* 7triroa egin edo biurtu.

xuurtze. (zentzutasun): ***is.*** I us.: Zentzutasun. j: Burubide, xuuŕezi, xuutarzun.

xuurxko. (uŕitasun): *izond.* Uŕitxu dana. Ikus.: Xuurko.

xuutarzun. (zentzutasun): iz. Ikus.: Zentzutasun. : Xuurtze.

xuxa. (ondo): *iz.* Ezagutzen diran undo= guriena. Ikus.: Xixa.

xuxaB. (margo): *izond.* Ikus.: Xurail. j: Xurika.

xuxaka. (egui): iz. Ikus.: Txistapuŕ. I: Xixtaput.

xuxen. (arteztasun): *izond.* Arteztasunez ari dana. Ikus.: Txuxen, I; Zuzen, (zuzen-legetasun): *izond.* Zuzeu-legetasunez ari dana.

xuxeubide. (zentzabide): iz. Zentzabideak egiteko erakustaile.

xuxendu. (arteztasun): *ad.* Zuzen Ikus.: Zuzendu. ; Xuxentu.

xuxengati. (arteztasun): *izond.* Zuzendu ditekena.

xuxenka. (zutasun): *adored.* Zutasunez egotea edo ipintzea.

xuxenki. (arteztasun): *adored.* Zuzen-zuzen egotea edo ipintzea.

xuxenkizun, (arteztasun): *izond.* Zuzentzeko dagoena.

xuxentarzun. (arteztasun): iz. Zuzen egotearen berezitasuna. Xuxentasun.

xuxentu. (zentzabide): *ad.* **Zentzabidean** edo jaŕi.

xuxentza, (kiri): *iz. ikus.:* Antolaketa. Oide.

xuxentzaiie. (kiri): *izond.* Antolatzen duena.

xuxentze. (arteztasun): *iz.* Zuzen ipintzea.

xuxi. (arkai): iz. Ikus.: Arkai. (; Argiki.

xuxkandera. (naŕazti): iz. Ikus.: Suangila. I: Txafangila.

xuxket. (nafazti): *is.* Ikus.: Musket'. I: Suskei, masker'.

xuxki. (eŕatz): *iz.* Ikus.: Eŕatz. I: Xaxkin.

xuxkuf. (kondaŕ): *iz.* Barazkien musikiña.

xuxo. (txori): *is.* tkus.: Txorbeltx. I; Xoxo, zozo.

xuxpergafi. (sendotasun): *izond.* Ikus.: Suspergaŕi.

xuxpeŕaldi. (sendotasun); *is.* tkus.: Suspeŕaidi.

xuxpefarazi. (sendotasun): *ad.* Suspertu-eragin.

xuxpertu. (sendotasun): *ad.* Ikus.: Suspertu. Zuzpertu.

xuxpertzaiie. (sendotasun): *izond.* Ikus.: Suspentzailc.

xuxta. (10): *iz.* **Lo** ariña.

xuxtada. (gurkadura): *iz.* Ikus.: Ufupa. Txuŕut. (labs): iz. Labearen eŕegayaz betetzea. Ikus.: Txuxeka.

xuxtu. (txistu): *iz. Ikus.:* **Txistu.** Xixtu, I: ad.: Txistu-egin.

xuxtuŕ, (sari): *iz,* Tkus,; Sasi. I: Saspaŕ,

xuxu. (gura): *iz. Tkus.:* Apeta. I: **Txutxu,** yoran,

xuxulo. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana.

xuxulu. (sukalde): iz, Sukaldeko zizelua. ^: Zizalu, zizelu.

xuxumuxu. (elemele); *iz,* Tkus.; **Elemele. : Xuxurla, iskinde.**

xuxumuxu arl. (eemele): *ad,* Elemeletan ari.

xuxumuxuz. (elemele): *adored.* **Elemelez** ari-izatea,

xuxurld. (ufitasun): *adored.* Utitasun aundiaz ari-izatea,

xuxurla. (elcmele): *is.* Ikus.: Elemele. Ulumulu, xuxumuxu.

xuxurlari, (eletnele): *izond.* Xuxurlaz ari dana.

xuxurlatu. (elenrele): *ad.* Xuxurlaz art-izan.

xuxuf-talde. (elemele): *ft.* Elemeletan ari dan multroa.

xuxurtu. (igali): *ad.* Ikus.: Xutxufutu.

xuya. (atsaldi): iz. Ikus.: Usin. Txistikun.

xuzlcuf. (igali): *iz. Ikus.:* Kaila. : Xurtoi.

y, (izki): *iz.* Abedearen ogetabederatzigaŕen izkia. ii Soı igidiña adierazten duen ikuŕa edo izkia; i'k soñu gediña adieraztenduen bezela. /! Ba-dago antra I eta y izkicn artean; eta batzuetan lenengoa bigaŕenaz aldatzen da, batez ere i'az amaitzen diran bikondeak baste gediña gañeratzen danean; es. b.: Bei +a = beya; odei + a = odeya; obi + a = otoya. Berdin ageŕerazleetan arc: Oyek, ayek, oyen, ayen eta abaŕ. */1 J* izkiaren order ere erabiltzen da: Jauna ta yauna, joko ta yoko, Jainkoa ta Yainkoa, jakin eta yakin,

ya. (ants): *oyu.* Idiak geldi-erazteko erabiltzen dan oyutza.

ya-ya. (uentasun): *adond.* Ikus.: Tya-iya. (tanpa): *ad.* Tanpa eman (auŕen mintzoeraz). Jo-jo = yo-yo = ya-ya.

yabal-aldi. (otzandura): az, ikus.: Otzandura. I: Ibidura.

yabaldi. (koidartasun): *izond.* Koidaŕa dana. : Yabali, jabat.

yabale. (erabc): *izond.* Bildurtia dana. 1: Jaabala. (nagi): *izond.* Alpeŕa dana. 1; Yabali, iiabale.

yabali. (nagi): *ad.* Ikus.: Nagitu. Ysbale, iiabali, iiabale, toildu. (koldartasun): *izond.* Koldaŕa dana. Jabal, yabaldi. (ekaitz): 11 *ad.* Eztialdian geratu. Ikus.: Eztialdi.

yabartu. (legortasun): *ad.* Landak legortu.

yabel. (bereiztasun): *izond.* Nolakotasuu lxafekoa dana.

yadagoneko. (iastertasun): *adond.* Ain lasteŕ. 1: Jadaneko, yada, jada, yadaneko.

yadan, (lastcrtasun): *adond.* Lasteŕ. I: Yadanik, jadan, jadanik.

yadanik. (lastertasun): *adond.* Lasteŕ. 1: Yadan, jadanik.

yadanikako. (lastertasun): *izond.* Dagoaneko dana.

yadetsi. (ardiespen): *ad.* Ikus.: Ardietsi. I: Lorin.

yago, (aditzondo): *adond.* Ikus.: Geyago. !: Geigo, jago.

yagoenak. (geikuntza): *adond.* Geyenak.

yagole. (zaintzaile): *iz.* Gauza bat gordetzen eta zaintzen duen, notiña. Ayaldeko, gordetzaiia, gordetzailc, gordelari, jabola, jagoia, jaola, usnari, zaitzaile, jagontzaile.

yagon. (ardura): *ad.* Ikus.: Arduratu. Axolatu.

yaild. (sabel): *iz.* Sabel-sarearen zatia, esteak auŕetik estaltzen dituena.

yaili. (iauliketa): *ad.* lauliketa egin. Iaii.

yainko-aizun. (gizirudi): iz. Yainko aizuna baten irudia, gurpena ematen zayona. j: Jainkoaizun,jainkordc, jainkotzako, jainkodelako.

Yainko-ardura. (eldubeaŕ): *iz.* Yainloa'ren ajola. : Yainkoa'k ba-du eskubegi. I: Esku-begi, goi-ata, ikustaŕeta.

YAINKOA. iz. Izaki gorenenaren izena. 1: Sasi-yainkozale ta jenti[j]ek gurtzen zituzten goiko-jaunak; oyetatik edozein. !: "Yainkoaŕen!", zerbait gartsuki eskatzeko esaten dana. I: "Yainkoa lagun¨, Yainkoaren laguntzaz zerbait egiteko asmoa. J: "Yainkoa'k gorde nazala! ¨, Yainkoa'ren babesa eskatzeko esaten dana. 1: "Yainkoa'k zaindu zaitzalaf ¨, noribait Yainkoa'rcn laguntza euki dezala opa-izatea. Goijaun, goradena. I: Jaungoikoa, Jainko, Jinko, lnkoa, izazaile, irazale, orzi, urtzi, urzi, jain, jeinko, jongoiko.

yainkoño. (ysinkoa): *iz.* Yainkoemea.: Jainkosa, jainko-andre, jainko-cme.

yakin. (gune): iz. Aurpegiaren kilimusia. Ikus.: Gune. I: Ite, yanki, ziñu.

yalcindatu. (antzeraketa): *ad.* Ikus.: Antzeratu. j: Jakindatu, istiak egin.

yakinkide. (jakintasun): *izond.* Zerbaiteu ezagupena duena.

yakinkidetza. (gogape): *iz.* ikus.: Gogape.

yalan-yal. (okidura): *izond.* Bete-beterik dagoena.

yalki. (garau): *ad.* Garua umotasunagatik joust; beste zerbait berez jausi ere. (ubil): *ad.* Ubilak ontzl batean geldirik geratu. j: Jalki.

YALKIPEN. *iz.* Ontasunagatik bakaŕik, baste balen gurar'sa edefesteeren egipen eta ondorioa. 1: Jalkipen, amore, oben, oentasun, perdoi, jautsmen. */1* (apaltasun), (auzupen), (azkespen), (erakotasun), (erbaltasun), (eropaen), (cieztaaun), (mentasun), (naimen), (onberatasun), (ontssun), (zukunde).

yan. (azkuŕi): *ad.* Ikus.: Jan. j: Jaan, naflatu, tcyalitu, xan.

yan-txakuf. (alpcfatdi): *izond.* Alpeŕa dana.

yanati. (erabetasun): *izond.* Ikus.: Bildurti. j: Bildurtsu.

yanausi. (urdait): *ad.* Azkufia urdailean egosi.

yanauste. (urdail): *iz.* Azkufia urdailean egostea.

yantri. (iñaute): *iz.* Ikus.: lilaute. 1: Yoteri, yan te, yauteri.

yantzi-beso. (mauka): *iz. Ikus.:* Mauka,

yaol. (oyutza): *oyu.* Poza adierazteko oyutza. (poz): *oyu.* Berbera.

yara-egin. (yareikuntza): *ad.* Yarein. I: Azkatu.

yaraldi. (garau): iz. Eyerara bialtzen dan garaua.

yarauldi. (bakaldun): *iz.* Bakaldun baleen dan eŕialdea, Ikus.: Zeru-eŕi.

yaraunsle. (yaraunspen): *izond.* Yaraunspena artzeko eskabidea duena.

YARAUNSFEN. *iz,* Yarannsten diran ogasun eta eskubideak.I: Ekoizpcn, artukizun, ondorengotza,jabegaitasun, jabegeitasun, jabegaitza, ilondoko, lege-etorkin, ondare, ondokotasun, ondorego, ondoretasun, ondorotasun, ondorentza, premuntza, primantza, primutza, senideparte, seniparte, seal-lain, senipardin, seni-zati, ziñalben. // (banaketa), (mate). (emote), (erosketa), (gerokotasun), (#abetza), (jaubegai), (sendi).

yarauntsi. (yaraunspen): *ad.* Yaraunspena jaso.

yarausla.(yaraunsper): *izond.* Yaraunspena artzen duena. I: Yarausle.

yarausle. (yaraunspen): *izond.* Yaraunspena artzen duena edo artzeko eskubidea duena. I: Ius.: Yarausta. I: Yaraunsle.

yarautsi. (ardiespen): *ad.* Ikns.: Lortu. I: Ardietsi.

yardesgafi. (jazarketa): *izond.* Ezeztatu ditekena.

yardeskun. (baiben): *izond.* Baibena ematen duena.

yardesle. (jazarketa): *izond.* Yardesten duena. 1: Ikus.: Yardestaile, iardcts-zaile.

yardespen. (crantzupen): *iz.* Ikus.: Erantzupen.1; Erantzuera,iñardespen, iñardeste, yardesmen, ixkurdu, jardespen. (eginbide): ŕz. Zerbait buruz crautzuteko eginbeaŕa.

yardestaiie. (isladura): *izond.* Isladura egiten duena. (erantzupen): *izond.* Ikus.: Yardesle.

yardeste. (isladura): *iz.* Argia islatzearen egipena. (erantzupen): iz. Erantzutearen egipena.

yardesteko. (erantzupcn): *izond.* Erantzutekoa dana.

yardestzaile. (erantzupen): *izond.* Erantzun dezakena.

yardets-aldi. (erantzupen): iz. Erautcupena emateko aldia.

yardetsi. (erantzupen): *ad.* Galdera bati egokiaizan dakiokena esas.: Erantzun, jarduki, jardetsi, iñardetsi, yardoki, yardatsi. (isladura): *ad.* Isladura egin.

yrdokaldi. (eztabaida): *iz.* Ikus.: Eztabaida. f ; Izkatze, yardokirendu.

yardoki. (izketa): *ad.* Arazo bati buruz itzegin. j; Jardoki, yardok. (jarkipen): *ad.* Jarkipena egin. (erantzupen): 11 *ad.* Ikus.: Erantzun. Yardetsi, iñardetsi, ñardetsi.

yardokimen. (jarkipen); iz. Bras.: Jarkipen. : Jardukitze.

yardokimendu. (eztabaida); iz. I kus.; Eztabalda. j: Yardokaldi.

yardokitza. (jazarketa): ŕz. Adierazkizan bat yardesteko argibidea.

yardokltzaile. (jarkipen): *izond.* Jarkipena egiten duena.

yardu. (eztabaida); *iz.* Eztabaidaren zentzuna dues itza.

yarduka. (eztabaida): *adaad.* Eztabaldan ari-izatea.

yardukari. (ebazkizun); *iz.* Ikus.: Ebazkizun. Auzi, jardun. (eztabaida): *izond.* Eztabaidan ari dana.

yardukera. (egikera): *iz.* Yarduteko era.

yarduki. (adiskidetasun); *ad.* Norbaitenganako adiskidetasuna izan. (urgazpen): *ad.* Alkaŕ lagundu. (isikortasun): li ad. Isikortasunez ari

yarduiddura. (banandura): ŕz. Ezufen bat bare tokitik atera. j: Yardokidura.

yardulcigañ. (eztabaida): *izond.* Eztabaidan erabili ditekena.

yardukimen. (aikartasun); *iz.* lkus.: Alkartasun. I: Yardukimendu.

yardukitza. (eztabaida): *iz.* Ikus.: Eztabaida. 1: Jardukiera. 1: Ikus.: Jardukitza.

yardukitzaile. (eztabaida): *izond.* Eztabaidan ari dana. 1: Yardukizale.

yardukitze. (cztabaida): iz. Eztabaidaren cgipcna.

yardun-gai. (gai): *iz.* Izkaldiaren bitartez, gauze bates egia bilakatzeko egiten dan galdera edo egiztakizuna. 1: Zalantzazko edo yardukigaŕia dan gays. 1: Solasbide baterako, bidezkoak diran asmoen arteko aurkatasuna.

yarei-erosi. (azkatasun): ad. Yarei izatcko crosi.

YAREIKUNTZA. iz. Azkatasunean jartzcaren egipena. I: Zamak edo zergak ezeztatzearen egipena. Jarcigintza, jareikuntza. 11 (askapcn), (azkatasun), (azkespen), (baiben), (biŕ-jabeketa), (eskiertasun), (ezercztasun), (eztasun), (giltzape), (iges), (kalto-gabetasun), (ordainketa).

YAREIN-YARDUNBIDEAK. *iz.* Ikasketa berezien bidcz lortzen diran aukerako bizibideak.

YAREIZTI. iz. Erltasunen aurkako yareikuntzari dagozkion ezagapen eta egikuntzaen muitzoa. II (sendabidekiutza),(sendagaik€ntza), (txiringada).

yarketa. (legortasun): iz. Legortzearen egipena. ; Yartasun.

yarmeartu. (mccra): *ad.* Asko meetu.

yafarazi. (legortasun): *ad.* Legortu emgin.

yafausi. (irabio): *ad.* Ikus.: Astindu. Jardausi, yaŕosi, zotikatu.

yaŕausle. (irabio): *izond* Astintzen duena.

yafeiki. (haŕaipen): *ad.* limos.: Jaŕaigi. I: Jaŕaiki,jaiain,jaŕaitu,

yaŕo. (zugatz): *iz.* Ikus.: Astigaf. 1: Azkaŕio, kaxtigaŕ.

yafosaldi. (irabio): *iz.* Astintzearen egipena. j: Yaŕosdura, yaŕausaldi.

yafosdura. (irabio): *iz.* Ikus.: Yafosaldi.

yafosgaŕi. (irabio): *izond,* Astintzen duena.

yafosi. (irabio): *ad.* ikus.; Astindu, l: Jardausi, yaŕausi, ilaŕost. (birunda): *ad.* Yafoska ari-izan.

yafoska. (birunda): *adond.* ans.: Bartalatu. 1: Bartalatzcn ari-izatea, (irabio); *adond.* Astintzen ari-izatea.

yaŕugi, (aurkintza): *ad.* ikus.: Aurkintza. Aurkitu.

yartasun. (legortasun): *iz.* Ikus.; Yarketa.

yartu. (legortasun): *ad.* Ikus.: lgartu.: Legortu.

yartze. (aria): *iz.* Ikus.: Udazken. 1: Ara-nodal, igartze.

yartzeko, (urte): *izond.* Udazkenari dagokiona. 1: Yatzeko.

yasa. (txairotasun): iz. ikus.: Txairotasun.

yasanak. (Mrs); *iz,* Lerak, j: ikus.: Lera.

yasankidego. (ufikaltasun): *iz.* Ikus.: Uŕikaltasun.

yasergu. (esertoki): *iz.* Ikus.: Eseri. 1: Exeri, jasaf i, esertoki.

yasi. (iges): *adond.* Iges-egiten ari-izan.

yastof. (Ira): *iz. kus.:* Iraleku. Iratzcdi, idadai.

yatsail. (ira): *iz.* Traen multzoa.

yatxetu. (igadura): *ad.* Ikus.: lgatu.

yalzaf--aldi. (esnaldi): *iz.* Esnatzearen aldia. lkus.: Esnaldi.

yatzafarazi. (esnakli): *ad.* Esnatu eragin.

yatzafi. (esnaldi): *ad.* ikus.: Esnatu. Iratzaŕi, itzartu.

yatze. (Ira): iz. Ira emea.

yatzun. (lanabesa): *iz.* Lepoan zama bat eramateko zurezko lanabesa. (belar): iz. Belaŕa eramateko zuzezko lauabesa.

yaut. (oyutza): oya. Dastzatzean gazteck egiten duten oyutza.

yaukal. (bikaintasun): *izond.* Bere motakoen artean outasunez edo aomcnez, guztiak baño gorago dagoona.

yankaltasun. (bikaintasun): iz. Gorentasuna, goi-goitiko tasuna. Goitiartasun, gorentasun, jaukaltasun.

yaupari. (apaiz): *iz. Ikus.:* Apaiz. Lobadun, jaupari.

yaupariño. (apaiz): *iz.* Yaupari emea. Apaiz-emea.

yaur. (izenorde): *izond.* Erori, iaur.

yauren. (jabetza): *izond.* Ire.

yauresketa. (yaurespen): *iz.* Ikus.: Yaurespen. I: Gurpen, jauresketa, gurto.

YAURESPEN. ŕz. Gizonak Yainlcoa'ri egiten dion gurpena; maltasun, begiruneta menpetasunezko onemaldia. 1: Neskuts'ari ta Doneai egiten zayena. ; Omenaldi ori egiteko, erabiltzeu dan eiizkizun eta eliz-jardueraren moltzoa. j: Yauresketa, gurpen, jauresketa, jaurespen, jaurespide, gurte. II (apaiz), (arautasun), (aste guren), (begirune), (dens), (dolu),

(cliza), (eliz-bira), (eraspen), (jai-aldi), (meza), (olcrti), (opamai), (otcun), (otoi), (sahnu), (uzkurtza).

yaurespide. (uzkurtza): *iz*. Ikus.: Uzkurtza. 1: Gopatz.

yaurestatu. (uzkurtza): *ad*. Uzicurtza bat onartu.

yauretxe. (eliza): *iz*. Yainkoa'ri yaurespena emateko bereziki egiña dagoeu etxea.: Txadon. Ii (eraikintza).

yauretxeburu. (eŕi-eliza): *iz*. Ikus.: Apaiz-buru.

yauretxezai. (eliza): *found*. Yauretxea zaintzen duena.

yaurla. (jaurlaritza): *izond*. Yaurtzen duena. j: Yaurie.

yauria. (jaurlaritza): *izond*. Yaurtzen duena.

yauŕastatu. (irabio): *ad*. Ikus.: Irabiotu. Solidu.

yaufi. (oe): *ad*. Abereai oea ipiiii. I: Iaurtu.

yauzika. (birunda): *iz*. Titus.: Muriska.

yayo. (edertasun): *izond*. Edcfa dana. (oyutza): oyat. Yayo?, kaixol

yaya bizi. (bizi): *ad*. Oso undo biz's.

yayokl. (bikaintasun): *adond*. Bikaintasunez bizi edo ari-izatea.

yayotasun. (bikaintasun): *iz*. 1kus.: Bikaintasun.I:layotasun,

yayotu. (artakotasun): *ad*. Norbait zerbaiterako antzetsu egin.

yaz. (yrte): *adond*. Joan den urtea. 1: Igaz, jaz, ijaz, ijez, sad, ixcz.

yeben. (landare): *iz*. Ikus.: Basarbi. 1: Mustarda, urdunpa, urdunpatxa, ziape.

ycketa. (oguzkera): *iz*. *Ll* izkia y bezela oguztca.

yekistatu. (iseka): *ad*. iseka egin.

yela. (ate): iz. Ikus.: At-aize. : Gereta, kereta, iela.

yepuztu. (kirats): *ad*. Usain txaŕa eman.

yerditsi. (ardiespen): *ad*. ikus.: Erdietsi. I: Lortu, jerditsi.

yeroz. (ondoreko): 1o1. Ikus.: Geroz, Ondorioz.

ysun. (jauniraskunde): iz. Ikus.: Jaw. I: Jein, kaun, icun, jeun, uzaba, yaun.

yi. (izenorde): *izond*. 1; bigaŕen notiña izendatzeko izenordea. I: ikus.: I.

yik. (izenorde): *izond*. *I*, bigaŕen notiña, iragankoŕa dan aditzaren adi-yabea danean.j:1k.

yln-yun. (aldaera): iz. Ikus.: Jin jun.

yire. (izenorde): *izord*. Irea dana. Ecue.: Ire.

yiri, (izenorde): *izord*. *lien.:* Iri.

yo-yo. (sai-abere): *iz*. Ikus.: Zaldi (aufen izkuntza).

yo-yo egin. (tanpa): *ad*. Gogo(tanpa-egin.

yoda. (metal): *iz*. Zaflazkna dan metalkara; bere margoa urdin-belzka, da, distiratsua ta bero txikiaz hu`untzen dana.

yoda-eden. (eden): iz. Yodaren bidez egiten dan edendura.

yoda-tindu. (ubildura): *ft*. Yodaz egiten dan uhildura. I: Yodo-tindu.

yodadnn. (metal); *izond*. Yoda daukana. Yodatsu, yodatuta, yodazko.

yodatsu. (metal): *izond*. *Jkus.:* Yodaduu. ^: Yodatuta, yodazko.

yodatuta. (metal): *izond*. Tints.: Yodadun. Yodatau,yodazko.

yodazko. (metal): *izond*, Ikus.: Yodadun. Yodatsu, yodatuta.

yodur. (metal): *iz*, Eŕoko bateaz *eta* yodaz egiten dan alkartutako gorputza.

yoduroztu. (metal): *ad*. Yodura biurtu. I: Yodurtu.

yodurtu. (metal): *ad*. *ikns.:* Yoduroztu.

yokin. (ileondo): iz. Uie-pirua. I: Silo-bum, bilondo.

yopukeri. (yoputasun): iz. Etsayaren pean bini dan guda-atxilotuaren egokera.

YOPUTASUN. *iz*. Yopu-egokora. Leraekiko mende ertsiak soŕerazten duen erbaltasuna. Notin bat bests batenganako menpetasunean egoteko beaŕa.:Joputasun,joputza, mendekeria, menpekera, menpetza, mirabetasun, uztarpekotasun, uztarpetasun, ziega. I! (autsialdi), (gizarte), (lagunabaŕ), (jan). (menpekotasun), (moŕoikeri), (otseinketa).

yor. (izenorde): *izord*. Ikus.: lñoŕ. : Nine.

yoran. (gura): *iz*. Ems.: Apeta. Xuxu, joran.

yordoki. (eztabaida): *ad*. Eztabaidun ari-izan.

yore. (izenorde): *izod*. Ire, irea dukana.

yoretu. (arpen): *ad*. Tretzat artu.

yori. (ugaritasun): *izond*. *Ikus.:* Ugari. Ugaritsu.

YOSUKRISTO. *iz*. **irukoitz** Deun'aren bigaŕen notlña, edo Yainkoa'ren Semea, gizon egiña. I: Kiristo, kristo, // (irakoitz-deun), (Yainkoa).

Yosukristo'ren lorea, (lore): iz. Zurtoin adartsu daukana ta igokaria dan landare baten lorea; bore kukulua lekoretik orlegia da ta barnetik oztinkara, ta usaintsua da.

yosune, (izen): *iz*. Yosu izena daraman emakumearen izena.

yoteri. Ratite): *iz*. Ikus.: 'Mute. Yote, yantri.

yotzaiki. (aiztu): *iz*. Otaka zatitzeko aizto berezia.

yudo. (bofoka): *iz*. Arau berezien pean, bi notiñen artean egiten duten hoŕoku Yapanen sortua ta gero baztef guzietara zabaldu dana; soin-kirola bezela ta ekusketaz ere egiten dana.

YUDUTASUN.IZ. Mois'en anbiolako legearen aitorpena, ii (coda), (siñis-auste), (uzkurtza).

yurtzlni. (tximista): iz. ikus.: Ortats.1: Dusturi, yurtzuri, yuzturi.

yute. (eundura): *iz*. India'n sortzen dan **landare** ezikariaren azal barnetik ateratzen dan eun-gaya.

yurtturi. (tximistr): iz. ikus.: Juzturi. I: Juzturi, yurtziri,

Z

z. (izki): *iz.* Ogetazortzigaten izkia euzkal-abedean. II S izkiari bursa esan genuena beŕitu dezakegu emen, Z'ren ordez batzuetan S izkia erabiltzen data, ain zuzen berak adierazten dituzten bi soñuak alkatekiko oso orbit dagozelako; onengatik eta erderaren eragiteagatik toki askotan S sauna beti erabiltzen da, Z'rena bazterturik. E.b.: Azke ta sake; azi ta asi. Auetan izkien zentzuna aldatzen da, z ata s erabiltzcan. II lzki au, ez aditzondoa aditzera batzuekin alkartzen danean, ezabatzen ds. L.b.: Ez + naiz =enaiz. *11* Z'ren ardez X erabiltzen da, auŕeko I baten eragiteaz. E.b.: Izeko =>ixeko. *II* Berdin gertatzen da ñogaŕi batzuekin. E.b.: Zozo => xoxo. lI Itz batzuetan auŕeko igidi baten eragiteagatiz Z TZ'z aldatzen da. E.b.: Danz '> dantza, galza °> galtza. // Ez aditzondoa Z'z azten diran aditzeraekin alkartzen danean, b€ Z oyek TZ'z aldatzen dirs. E.b.: Ez + zera = etzera; ez + zan = etzan. II ltanozko aditzera batzuetan, irugaŕen nothia egilea danean Z auŕizkia bezela agertzen da. E.b.: Zetorkik, zegozkik. /! Tinkiera-oraiñaklian iragankoŕak diran aditzeraetan Z auttzki bezela erabiltzen da. E.b.: Zeramakiat, zeukak. *!I* Aditz-jokoan Z izakayaren askata adierazteka erabiltzen da. E.b.: Dot=> Doadaz; daukagu => dauzkagu. /I Atzizki bezcla itz askotan azaltzen da zentzun batzuekin. E.b.: Gatzaz, bercz, gogoz, mendiz-mendi.

za. (mintzabidc): *iz.* Arin itzegitearen ots-izena.

zaag€. (zaragi): *iz.* Ikus.: Zaragi.

zaagi-egile. (zaragi): *frond.* Zaragiak egiten ditueua. I: Zaakin. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

zaag€-mutuf. (zaragi): *iz.* Zaragiaren gargail estua.

zaagikada. (jarmaiñera): *iz.* Zaragi bateaa sat diteken aindoa. (zaragi): iz. Berbera.

zaagita. (zaragi): iz. Zaragi batean sartu ditekena.

zaagitegi. (zaragi): *iz.* Zaragiak dagozen edo saltzen diran tokia.

zaakin. (zaragi): *izond.* Ikus.: Zaagi-egile.

zaakintza. (zaragi): iz. Zaragiak egiten diran Iang€ntza.

zaako. (zaragi): iz. Zato; zaragi txikia. Xaako, xaato, xako, xato.

easl. (tolestura): *izond.* Zaila dana. Ikus.: Zail.

zaalbooka. (ur-legoŕeko): *iz,* thus.: Sapaburu. Zaalburu, xaal-booka.

zaalburu. (stain): *iz.* Burua motza duen eskalua. Ikus.: Eskalu. I: Eskailo, eskailu. (uŕ-iegoŕeko): *iz.* Eros.: Sapaburu, I: Sapandil, zaalbooka, zalupa, xaal-buru.

zaalo. (makil): iz. Abeltxe ta zurdabereak akulatzeko makiltzoa. 1: Zaaro.

zaalokatu.(tanpa): *ad* Arbastaz tanpak eman. I: Zaarokatu.

zaamiola. (eresgalu): *iz.* Aize-eresgalua, jijau-soñua ematen dueua. I: Zaramiola.

zaamiolakari. (eresgalu): *izond.* Artzai-txistua jotzen duena. I: Zaamiolari.

zaara-zaara. (baŕeyadura): *iz.* Bafeyatzearen ots-izena.

zaarbeŕi. (tarte): iz. Bi uztaen arteko aldia. :zaaŕ-beŕi arte. (uzta): *iz.* Berbera.

zaarbeñ-bitarte. (facie): *iz.* Ikus.: Zaaŕ-beŕi arte. (izaŕ-mutil): *iz.* Berbera.

zaarbefiak. (edesti): *iz.* Edesti zaŕak.

zaarbefitu. (zarbeŕiheta): *ad.* Zarbef€keta egin.

zaarbeŕitzaile. (zarbefiketa): *izond.* Zarbefiketa egiten duena.

zaarbefitze. (zarbeŕiketa): *iz.* Zarbefiketa egitea.

zaarbefizte. (zarbeŕiketa): *iz.* Zarbefiketa egitea. Gaurkoa edo oraingoa bezcla egitea edo biurtzea.

zaarbiltzaile. (bilduma): *izond.* Aspaldiko gauzak hiltzen ari dana. (anbiola): *izond.* Berbera.

zaardai. (makil): *iz.* Matsaia lotzeko rnaksla. Zaaro. (matsondo): *iz.* Berbera, (txairotasun): II *izond.* Txairoa dana.

zaardoka. (makil): *iz.* Makil lodia.

zaardura.(zartzaro):iz. Zartzearen egipena.

zaargandu. (lerdoki): iz. Aspaldiko buri-orizko izakietan egiten dan lerdoki gogota, margo oliokara ta dirdiratsua dankana.

zaargafl. (zattzaro): *izond.* Zaartu dczakena.

zaargazteak. (adin): *iz.* Gazteak eta zaŕak.

zaargisatu. (zartzaro): *ad.* Zaaŕaren itxuraz jaŕi.

zaargo. (zartzaro): *iz.* Zartzaroaren egipena. I: Zaartarzun, zaartasun, zaartza, zaartzapen, zaarzapen.

zaarlcara. (zartzaro): *frond.* Zartuta dagoena.

zaarkaratn. (zartzaro): *ad.* Zaartu, zaŕa egitea. I: Zaarkuldu.

zaarkeria. (critasun): *iz.* Zartzaroaren zaaŕ-miña; zinki-minki izatea. (: Zaarmin, zaaŕeri, xaartnkeria. (anbiola): *iz.* Anbiolako aldikeria. 1: Zaarki. (eŕedize): *iz.* Etxeko efedize ta beste gauza zaŕak. I: Zaarkin, zaateri.

zaarkerizale. (eŕedize): *frond.* Zaarkerietako zaletasuna duena.

zaarketo. (zartzaro): *izond.* Zaaŕez egindako maltzsta.

zaark€. (anbiota): iz. Ikus.: Zaarkeria.

zaarki-zale. (anbiola): *izond.* Gauza zaŕak biltzen duena, geyenetan saltzeko.

zaarkidura. (zartzaro): *iz.* Zaarkeria, txotxaldia.

zaarkil. (zartzaro): *izond.* Zaartuta dagoena.

zaarlcilatu. (zartzaro): *ad.* Zeta egin edo biurtu. j: Zaarkitu, zaartu, zaaŕakitu, zarkuldu, zartu.

zaarlcildura. (zartzaro): iz. Oso zata izatea. I: Zaarkitasun.

zaarldn. (arabaki): iz. Sofiekoaren arabakia. (janztura): *iz.* Berbera. (etedize): II *iz.* lkus.: Zaarkeria. I: Zaaŕeri.

zaaricitasun. (zartzaro): *fr.* Ikus.: Zaarkildura.

zasrkitu. (zartzaro): *ad.* ikus.: Zaarkilatu. I: Zaarta, zaaŕakitu, zarkuldu, zartu, xaartu.

zaarkizun. (zartzaro): *iz.* Zaartzeko dagoena.

zaarka. (ezkongetza): *izond.* Ezkondu gabe dagoen zaŕa. (zartzaro): *frond.* Oso *zaŕa* dana.

zaarkoi. (zartzaro): *izond.* Oso zaartuta dagoena. : Zaarkoŕ.

zaarkof. (zartzaro): *izond.* Ikus.: Zaarkoi.

zaarkote. (zartzaro): *izond.* Zaŕ-zaŕa dana. Zaaŕokitu.

zaarkuldu. (zartzaro): *ad.* Ikus.: Zaarkaratu.

zaarkumc. (azkura): iz. Gutxi azten dan mutila. (seine): *iz.* Ad€ñeko gurasoen semea.

zaarmin. (eritasun): iz. Ikus.: Zaarkeria. ^: Zinki-minki, zaafefi.

zaarmiadu. (mingaztasun): *ad.* Mingotza egin edo biurtu.

zaarmindura. (mingaztasun): *iz.* Mingotza egitea edo biurlzea.

zaarmoltsa. (bizi-sari): *Iz. ikus.:* Zaaŕ-bii. I: Zaar-zati.

zaaro. (maldi): *iz.* Thus.: Zaalo. I: Zaardai, zaau, txokoŕo, zero. (gaztañondo): *iz.* Gaztañak zugatzetik botatzeko makil luzea.

zaarokatu. (tanpa): *ad.* Ikus.: Zaalokatu.

zaaroztatu. (tanpa): *ad.* Tanpak eman.

zaarpen. (zartzaro): iz. Zartzaroan sartzea.

zaarpil. (oyai): ŕa. Zaŕa dalako edo guztiz autsita dagoelako uzten dan oyala.

zaat. (zartzaro): *izond.* Zara dana. Ikus.: Zaŕ, zagaŕ, xaaŕ.

zaaŕagotu. (bizi): *ad.* Norbait il ondoren bizi-izan.

zaafakitu. (zartzaro): *ad.* Oso zeta egin edo biurtu. I: Zaaŕaitu, zaarkilatu, zaarkitu, zaartu, zarkuldu, zartu.

zaafantza. (zaartzaro): ŕa. Zaartzearen egipena.

zaaf-arazl. (zartzaro): *ad.* Zartu-eragin.

zaaf-afanda. (bizi-sari): Iz. Ikus.: Bizi-sari. j: Atseden-zitu, zaat-sari.

zaaŕ-befi arte. (tartc): *iz.* Ikus.: Zaarbefi. (uzta): *iz.* Berbera. (izaŕ-mutil): jj ŕz. Tlzaŕ eta il-beŕi arteko tartea edo aldia. I: Zaarbefi-bilarte.

zaaf-bi€. (zartzaro): *iz.* Zatarentzako bizi-saria. : Zaŕ-sari. (eritasun): Zaŕen oiturazko eritasuna. Zaaferi, zaaŕmin, zaaŕ-zati. (bizi-sari): (ŕz. Zaŕ saris; zartzaroko saris. : Zaaŕ-bizi, zartzaroko bizi-saria, zaarmoltsa, zaaŕ-zati.

zaaf-bizi. (bizi-sari): ŕa. Zaŕ-saria. Ikus.: Zaat-bii.

zaafele. (zartzaro): *iz.* Zaaŕaren itza; zuufaren itza.

zaafera. (zartzaro): *iz,* Ikus.: Zartzaro. Zagartasun, zaartza.

zaaferi. (critasun): *iz.* Ikus.: Zaarkeria. I: Zaarmin zenki-minki, zaaŕ-bii, zast-min, zagaŕeri, zaŕeri, xaartukeria. (zartzaro): *iz.* Berbera. (eŕedize): *iz.* Ikus.: Zaarkeria. Zaarktn.

mat-giro. (zartzaro): *iz.* Zeta izatearen aldia.

zaaf-itz. (esaera): *iz.* Agure-ttz, esakuna, atsotitza.

zaaf-min. (eritasun): *iz. Ikus.:* Zaaŕ-bii. I: Zaateri, zagaferi, zaŕeri, Zaŕ-min. (zartzaro): *iz.* Berbera.

zaaf-olcitu. (zartzaro): *izand.* Ikus.: Zaarkote.

zaaf okitue. (zartzaro): iz. Oso zeta dana.

zaaf-saltzai).e. (saleroste): *izond!* Gnaza zaŕak erosten eta saltzen ari dana. (anbiola): *izond.* Berbera.

zaaf-sari. (bizi-sari): *iz.* Was.: Bizi-sari. Zaaf-aŕanda.

zaaf-saridun. (bizi-sari}: *izond.* Ikus.: Bizi-saridun. : Zaŕ-zatidun,

zaaf-sendagile. (yarein-yardunbideak): *izond.* Zaŕentzako sendagilea,

zaaf--sendagintza. (sendakintza): Zafentzako gaxotegia.

zaaŕ--zati. (bizi-sari): *iz.* Zartasunaren bizi-saria. j: Zaaŕ-zitu, zaaŕ-bii, zaarmoltsa, zarbide, Zaŕ-bii. (zartzaro): *ft.* Zafaren bizi-saria. Ikus.: Zaaŕ-bii,

zaat-zitu. (zartzaro): iz. Ikus.: Zartzaro. I: Zaarizaro, zarzapen, (bizi-sari): *iz,* Ikus.: Zaaŕ-zati.

zaat-zolda, (lerdoki): iz, Aspaldiko burni orizko gauzetan egiten dan lerdoki antzekoa dan **dirdai** gouda,

zaaŕ-zoldatu. (lerdoki): *ad.* Zeribait zaaf-zolda eman,

zaarskiia. (zartzaro): *izond.* Baŕegaŕia dan zaŕa,

zaarsko. (zartzaro): *iz.* Zaŕ itzaren ñogaŕia.

zaartarzun. (zartzaro): *iz.* Ikus.: Zaargo. Zaartasun, zaartza, zaartzapen, zaarzapen.

zaartasun. (zartzaro): *iz.* Zeta izatearen bereiztasuna.

zaartegi. (aŕozku): *iz.* Zaŕen aterpea. Xaartegi. (goitegi): *iz.* Ikus.: Goitegi. Bastarta.

zaarto. (zartzaro): *izond* Zaartzen asi dana.

zeartsu. (zartzaro): *izond.* Bafegaŕia dan zaŕa.

zaartu. (zartzaro): *ad.* Zeta egin edo biurtu. Ikus.: Zaarkilatu. E: Zaarkitu, zaaŕakitu, zarkuldu, zartu, zakaildu, xaartu, xaarkaratu.

zaartza. (zartzaro): iz. Ikus.: **Zartzaro.** Zaafera, zaarzapen.

zaartzale. (anbiola): *izond.* Aspaldiko gauzak bilizen ari dana.

zaartzapen. (zartzaro): iz. Zaartzearen egipena: : Zartza, zartzapen, zartze, zaartze, zaarzapen.

zaartzaro. (zartzaro); *iz.* Zartasunaren aroa. Ikus.: Zartzaro. I: Zartasun, zaaŕ-ellu.

zaartze. (zartzaro): iz. Zartasunaren egipena. Ikus.: Zaartzapen. Zaarzapen, zaaŕa egitca edo biurtzea.

zaarzapen. (zartzaro): *iz.* Ikus.: Zaartzapen. I: Zaartze, zaartza, zartzaro.

zaato. (zaragi): tz. **Zaragi txikia. j:** Zato, zeo.

zeatokada. (jarmaiñera): *iz.* Zaato batean sat ditekena. (zaragI): *iz.* Berbera.

zabaf. (zabalera): *izand.* Zabalera duena. ^: Txabal, cabal. (idekidura): *izond.* Idekita dagoena. (jakintasun): II *izond.* Guziek dakilena. (ugaritasun): j *frond.* Ugaria dana. (mai): 1 *frond.* Ugaria dan maya. (emanketa): *frond.* Asko ematen duena. (enparantza): (*iz.* Euparantza txikia.

zabaf neurketa. (naafi): *iz.* Iraitzen neurtzea, luzeran eta zabaleran egiten dana.

zabal ta zabaf. (10): *izond.* Loak artuta dagoena.

zabaf-alde. (zabalera): ia. Zabaltzen ari dan aldca.

zabal-geriza. (iandare): *iz.* Landare-mota bat.

zabalame. (oŕi): *iz.* Ofiaren zabuldutako zatia.

zabal-zabal. (edamen): *frond.* Ikus.: Zabalkote. j: Zabalote.

zabal-zabalik. (idekidura): *izond* Guztiz idekita dagoena.

zabal-zoko. (zoko): *iz.* Latta dan zokoa.

zabal-zozo. (txori): iz. ikus.: Bga-makuŕ. Miauta.

zabalago. (zabalem): *izond.* Laze baño zabalagoa dana. I:: Zabalcrako.

zabalagotu. (zabalera): *ad.* Laze baño zabalagoa egin.

zabalaldi. (idekidura): *iz.* Ikus.: Idekidura. I: Eda€di, zabaldura, (edamen): *iz.* Edamenean zabaltzea.

zabalarazi. (edamen): *ad.* Edatu eragin. j: Zabalazi, zabalerazi. (idekidura): *ad.* Ideki eragin. j: Zabalerazi, zabalazi.

zabalarazle, (zabalera): *izond.* Edam eragiten duena. j: Zabalaztaie. (idekidura): *izond.* Ideki eragiten duena.

zabalarte. (begi ll idekidura): iz, Ideki ta ixtea.

zabalazi. (admen): *ad.* Ikus.: Zabalarazi. j: Zabalerazi. (idekidura): *ad.* Berbera.

zabalaztale. (zabalera): *izond.* Ikus.: Zabalarazte. (idekidura): *(wad.* Berbera,

zabalhuru. (ur-legofeko): *iz.* ikus.: Apotxali. j: Apozoŕi, xabai-buru.

zabalde. (ordoki): L. Ems.: Ordoki. Edaso, zabaldo, zabale, zabaitegi, zabaldi. (zabaldegi): *iz.* Ikus.: Zabaldegi. Zabali. j: Arteta. (lauzko): ll *iz.* Laua dana.

zabalde-zoka. (zoko): L. Bi zabale edo zabalgune lauen artean dagiten zokoa.

ZABALDEGI. *iz.* Zeingabez uierizeko edapena. j: Izafak dabilzten mugarik gabeko edadura. j: Izakai nabari batek betetzen duen edapen-zatia. j: Luf edo toki baten lekunea. I: Arteta, une, uneda, zabalde, zabali. 1/ (amaigabetasun), (edamen), (goi-jakintza), (leku), (mokol), (neuŕizti), (zabalera).

ZABALDI. *iz.* Trazandako gauza guztien moltzo osoa j: Gaudi, izartegi. (ordoki): *iz.* Ikus.: Zabalde. j: Zabale. // (amaigabetasun), (lutelesti), (orokardura).

zabaldo. (ordoki): *iz.* Ikus.: Ordoki. Zabalde, zabale.

zabaldu. (zabalera): *ad.* Zabalera egin edo Oman. I: Zabalkatu, zabaltu. (azalpen): *ad.* Azalpena egin. (idekidura): II *ad.* Ikus.: Ideki. I: Edegi. (edamen): jj *ad.* liens.: Edatu. j: Edaztu. (eralgeta): II *ad.* Txindia eralgi.

zabaldu-ezin. (edamen): *izond.* Edatu ezin ditekena. j: Zabalezin.

zabaldu-gabe. (edamen): *izond.* Edatu gabekoa dana.

zabalduki. (idekidura): *adond.* Idekirik ari-izatea.

zabaldun antz-kide. (neuŕizti): *iz.* Berdintsuak diran zabalduuak edo aldediak.

zabaldun ganbila. (neuŕizti): *iz.* Aldedi ganbila.

zabaldun txokona. (neuŕizti): *iz.* Aldedi txokona.

zabalduna. (neuŕizti): ŕz. ikus.: Aldedi.

zabaldura. (idekidura): *iz.* Ikus.: Idekidura. Zabalaldi, zabalkunde, zabaltze, ziladura. (zabalera): *iz.* Zabaltzearen egipena. j: Zabaltze.

zabale. (ordoki): *iz. ikus.:* Zabalde. Zabaldo, zabaldi.

zabalean. (zabalera): *adond.* Zabaltzean ari-izatea.

zabalegi. (zabalera): iz, Malda zabala.

zabaleko. (zabalera): *izond.* Zabaleran dagoena.I: Zabalerako.

ZABALERA. *iz.* Gauza edo irudi lauetan ikustatu ditezken kaizu bietatik txikiena dana. I: Zabalaz, arteta, largadura, zabalcro, zabalgo, zabaltarsun, zabaltasun, xabatdura. (aŕain): *iz.* Buru aund€ ta ao zabala dituen afaña, geyenetan ia itxaspea ikutzen dabilena. (goiztiri): jj *adond.* Goiztirian.1/ (ararte), (aundiera), (edamen), (iduri), (itxasontzi), (kaizu), (neurri), (neuŕizti), (zabaldegi).

zabalera osoa. (iraitz): *iz.* Iraitz guztia.

zabalerago. (zabalera): *izond.* Zabalagoa dana. (edamen): *izond.* Edatuagoa dagoena.

zabalerako. (zabalera): *izond.* Ikus.: Zabalago. (edamen): *izond.* Ikus,: Zabaleko.

zabaleratu. (zabalera): *ad.* Zabalago-eraz egin. (itxaskuntza): *ad.* Itxasoan barna joan.

zabalerazi, (edamen): *ad.* Edatu-eragin. ans.: Zabalarazi. j: Zabalazi. (idekidura): *ad.* Ikus.: Zabalarazi. f: Zabalazi.

zabalerik zabalera. (zabalera): *adond* Gauzak berm tokitik at.

zabalero. (zabalera): *iz.* Ikus.: Zabalera. Zabalaz, zabalgo.

zabaletara. (zabalera): *adond.* Zabaleruntz. (iauzko): *adond,* Lauzkoz ari-izatea.

zabalezin. (edamen): *izond.* Ikus.: Zabalde-ezin.

zabalgai. (edamen): *izond.* Edatzeko egokia dana. j: Zabalkai.

zabalgailu. (ufutidazkin): *iz,* Zabaltzeko lanahesa.

zabalgañ. (azaipen): *izond.* Azaldu ditekena.

zabalgo. (zabalera): *iz. Ikus.:* Zabalera. Zabalero, xabaldura.

zabalgunde. (biotz): *iz.* Ikus.: Sabalgun.

zabalgune, (zabalera): iz. Zabaltzearen zatia. j: Zabalketa, zabaleen, zabalune. (birika): iz. Birikaen obien atalondoa, (iraitz): *iz.* Ikus.: Iraitz. [: Iragaitz.

zabaldune bizkiak. (tartidetasun): *iz.* Tartideak diran lauak.

zabali. (zabaldegi): *iz.* Ikus.: Zabatdegi, Zabalde. (edamen): *iz.* Ikus.: Edamen. j: Edadura, zabalketa.

zabalik. (idekidura): *adond.* Idekirik egotea. (arindura): *iz.* Ikus.: Arindura. ^: Arinduraz egotea. I: Arinbide, zabalki.

zabalka. (zabalera): *adond.* Zabateraz ari dana.

zabalkara. (zabalera): *(rand.* Zabalduta dagoena.

zabalkatu. (zabalera): *ad.* Ikus.: Zabaldu. (edamen): *ad.* Ikus.: Edatu. Edakatu.

zabalkera. (goiztiri): *iz.* Goiztirian. (edamen): *fa.* Edamena egiteko era.

zabalketa, (edamen): iz. Ikus.: Edamen. I: Zabaii, zabaltze. (zabalera): *iz.* ikus.: Zabalgune. : Zabalpen,

zabalki. (idekidura): *adond.* Idekiduraz ari-izatea. (admen): *adond.* Edatzean ari-izatea. (arindura): II *adond.* Arinduraz ari-izatea. Ikus.: Zabaiik.

zabalkiro. (ardura): *adond.* Gauza txikietan ere ardura aundia izatea.

zabalkizun. (edamen): *iz.* Edatzekoa dana.

zabalko. (zurubi): *iz.* ikus.: Mailadi-buru. j: Maiiarle, xabalko.

zabakkot. (edapen): *izond* Edatu ditekena. (edamen): *izond.* Edamenezkoa dana. (mintzabide): *izond.* Besteai otdozten duena jakin-erazteko jokers duena.

zabalkortasun. (edamen): *iz.* Ikus.: Edakortasun.

zabalkote. (zabalera): *izond.* Oso zabala dana. j: Zabalote, zabal-zabal.

zabalkunde. (idekidura): *iz.* lien.: Idekidura. I: Zabaiduta. (edapen): *iz,* Edapena egitea. j: Zabalgunde. (edamen): jj *iz.* Edatzea. j: Zabaltze.

zabalkuntza. (edamen): *iz.* Luzetu, zabaldu ala mukuluz aunditzea. Zabalpen.

zabalmen. (asiera): *iz.* Ikus.: Askunde.

zabalmozu. (txori): *iz.* Igeri-oinduna dan txoria, izotz-aldeetan bizi dana.

zabala. (zakuŕ): *iz.* ikus.: Artzaintzakuŕ. Artzanora.

zabaloi, (aŕain): *iz.* Aŕain-mota bat.

zabalote. (zabalera): *izond.* lkus.: Zabatkote. j: Zabal-zabal,

zabalpen. (edamen): *iz*. Edatzea, zabaltzea. I: Ikus.: Zabalkuntza. (ordoki): *iz*. Ordolcia egitea edo biurtzea. (zabalera): j *iz*. Ikus.: Zabalgune. I: Zabalketa, zabalune. ((lerti): II iz. Olertiaren baimena, itzatzal motza luzea bezela erabili al-izateko. (azalpen): ;j *iz*. Ikus.: Azalpen. I: Xai.

zabalpideak,(azalpen): *iz*. Azalpenak egiteko bideak.

zabnlska. (zabalera): *izond.* Oso zabala eztana. j: Zabaisko.

zabaltarsun. (zabalera): iz. Ikus.: Zabalera. {: Zabaltasun. (idekidura): *iz*. Ikus.: Idekidura. I; Zabaltasun. . (aomen): I! *iz*. Anmena izatea. 1: Zabaltasun. (ugaritasun): II *iz*. Ikus.: Ugaritasnn. E: Zabaltasun, nasaitasun. (egizaletasun): II *iz*. Ikus.: Egizaletasun. Zabaltasun.

zabaltasun. (zabalera): *iz*. Ikus.: Zabalera. I: Zabaltarsun. (idekidura): *iz*. Ikus.: Idekidura. I: Zabaltarsun. (aomen): *iz*. Aomena izatea. Zabaltarsun. (ugaritasun): II *iz*. Ikus.: Ugaritasun. I: Zabaltarsun, nasaitasun. (egizaletasun): II iz. Ikus.: Egizaletasun. I: Zabaltarsun.

zabaltegi. (dilingadura): *iz*. Legortzeko, janzkia ipintzeko toki berezia. I: Zabaldegi. (ordoki): *iz*. Ikus.: Ordoki. I: Zabalde, zabaltoki, zelaidura.

zabaltoki. (ordoki); iz. Ikus.: Ordoki. Zabaltegi.

zabaltsu. (zabalera): *izond.* Oso zabala dana.

zabaltza. (etxegain): *iz*. ikus.: Etxegain-lau. I: Etxe-sapai.

zabaltzaile. (edamen): *izond.* Edatzen duena. j: Zabaltzaila. (edapen); *izond.* Zabalkundea egiten duena. I: Zabaltzaila.

zabaltzale. (idekidura): *izond.* Idckitzen duena.

zabaltzc. (idekidura): *iz*. Ikus.: Idekidura. I: Zabaldura. (zabalera): iz. Ikus.: Zabaldura. (edamen): jj *iz*. Ikus.: Zabalkunde. I: Edatzca. I: ius.: Edamen. I: Zabalketa. (geikuntza): II Ikus.: Geikuntza. I: Geitasun.

zabalune. (zabalera): *iz*. Ikus.: Zabalgune. I: Zabalpcn.

zabanakatu. (banakakuntza): *ad.* Banakakuntza egin.

zabargafi. (nagi): *izond.* Sorayoduraz ari dana.

zabarjaii. (nagi): *ad.* Zabat egin edo biurtu.

zabarka. (buno): *iz*. Abereai jateko ematen zayen bunoa, aragi urtsua ta aokera gozoa dauzkana.

zabarkeria. (nagi): *iz*. ikus.: Sorayodura. I; Sorayotasun.

zabarki. (arduragabetasun): *adond.* Ardura gabe ari-izatea. j: Zabarkiro, zabarki.

zabarkiro. (arduragabetasun): *adond.* Ikus.: Zabarki. (nagi): *adond.* Nagiz ari-izatea.

zabarkof. (arindura): *izond.* Ikus.: Arindura. I: Arindura ematen duena.

zabaf. (alpeŕaldi): *izond.* Alpefa dana. I: Zarbaŕ. (burnt): *iz*. Ikus.: Burdin-kaka. I: Burdin-letzo. (nsteldura): jI *izond.* Usteldutа dagoena. (gaizpide): fi *izond* Gaizpideetan ari dana.

zabafaldi. (nagi); *iz*. Lasteŕ amaitzen dan nagia. (arduragabetasun): *iz*. Ardurarik gabekoa dana. (adikabe):) iz. Ikus.: Adikabe. : Oarkaitz.

zabafarazi. (gaizpide); *ad.* Norbait gaizpideetara eraman. Zabaŕerazi.

zabaŕeri. (eritasun): *iz*. Ikus.: Frautzeri. Frantsez-eri.

zabartasun. (arduragabetasun): *iz*. Ardura gabe ari-izatea. I: Nagikeri. (gaizpide); *iz*. Gaizpideetan ibiitzea. (usteldura): *iz*. Usteitzea.

zabartu. (arduragabetasun): *ad*, ikus.: Ardura-bakotu. j: Arduragabetu. (gaizpide): *ad*. Gaizpideetan ari-izan.

zabelkatigu. (ernaltze): *izond.* Aurbidean dagoena. I: Sabelkatigu.

zabeo. (kordokadura): *iz*. Ikus.: Kordokatu.

zabla. (aŕain): *iz*. Eŕoselaren antzekoa dan aŕaiña.

zabika. (kordokadura): *adond.* Kordokatzen ari-izatea.

zabil. (landare): *iz*. Lilikaria dan landarea; bore oñetatik urin oso mingotsa ateratzen da, sendagaikintzan erabiltzen dana.

zabllatu. (karastadura): *ad*. Mingotsa egin edo blurtu.

zabo. (anpadura): *iz*. Deus.: Anpadura. I: Tupidura. (landare); iz. Landareen anpadura. (kordokadura): *(iz*. Korokatzea.

zabolak. (praka): *iz*. Praka aundi ta zabalak.

zabordun. (zaboŕeri): *izond.* Zaboteria daukana.

zaborkeria. (maltzurtasun): *iz*. Ikus.: Maitzurtasun. j: Maltzurkeria, zarbokeria.

zaborketa. (zaboŕeri): *iz*. Zaboŕa biltzearen egipena.

zabof. (zikintasun): iz. Ikus.: Zikintasun. I: Teinkeria. I; Ur gañean xardiñen sardak uzten dues zikinkera. Zabuŕ, zakaŕ. (kondaŕ): iz. Kondafen multzoa. (oŕi): II *iz*. Espaloya egiteko erabiltzen dan añ txikia, xaboŕ. (espaloi): jj iz. Berbera. (zaboŕeri): *(iz*. Ikus.; Zaboŕeri. I: Zakaŕ, zirpilkeria, zaboŕ. (auskortasun): II *iz*. Ikus.: Ausgaŕi, I: Auskoŕ. (azkuŕi):1l *izond.* Jateko zala dana.

zaboŕaldi. (gogortasun): *iz*. Giñaŕeak zuŕun geratzea. Zakilaldi. (giiiaŕe): *iz*. Berbera. I: Zakilaldi. (eritasun): II *iz*. Zufun geratzean gertatzen dan eritasuna, j: Zakilaldi, zainzozte. (dardaritze): II *iz*. Giñaŕeen dardarizko crtsidura.

zabof-besakari. (zaboŕeri): *izond.* Zaboŕeria bittzen ari dana.

zaboŕ-biltze. (zaboŕeri); *iz*. Zaboŕeria biltzea.

ZABOŔERI. *iz*. Zurigintza-Ian edo botata dagoen ormaditik geratzen diran Lakin, zakarkeri ta legatiaren moltzoa. I: Aŕobi edo meatzean geratzen diran zakaf edo ondakiñak. I; Pasa-kaixkaŕ, sakaŕ, samaŕ, sastaf, sastateria, zabof, zakaf, zakarkeri, zakaŕeri, zarama, zarpio-gai. (eguŕ): *iz*. Urak eŕekatzen dituen eguŕ-kondaŕak. (txikiera): II *iz*. Umeteria. II (ausiabartza), (kondaŕ).

zabofeztatu. (zaboŕeri): *ad*. Zaboŕez zerbait estali. I: Zaboŕcztu.

zaboŕeztn. (zaboteri): *ad*. Ikus.: Zaboŕeztatu.

zabof-kentze. (zaboteri): iz. Zaboŕeria kentzea.

zabof-lore. (belaf): *iz*. Guruzkaria dan Mara zaboŕen artean azten dana. Zakuŕ-belaŕ, beldaŕ.

zabofoutzi. (espaloi): *iz*. Espaloya egiteko, zaboŕa botatzen dan langaya.

zabortegi. (zaboŕeri): *iz*. Zabofa metatzen dan tokia.

zabortsu. (zaboŕeri): *izond.* Zaboŕez beterik dagoen tokia.

zabortu. (giñaŕe): *ad*. Ikus.: Mokortu. I: Mukuldu, mukutu, zakildu, zuŕuindu, zuŕundu. (anpadura); *ad*. Gogortzean anpadura egin.

zabotu. (anpadura): *ad*. Landareak eta abereak ere anpadura izan.

zabrandila. (aŕain): *iz*. Main txiki mota bat. ikus.: Muxat.

zabu. (jolasbide): *iz*. Ikus.: Dibo. Ongola, sabn, zaburu, lxinbo,

zanbalabuzka,zanbulu,zaraanda, zaŕamilo, zealdo, txurdunpa, zibdu, zibirio, zigulau, zinguru, xurdunpa, zubia. (kordokadura): iz. Kordokatzea. ^: Sabulu, zabu-aldi.

zabu egin. (zalaniza): *ad.* Zalantzetan ari-izan.

zabu-aldi. (kordokadura): *iz.* ikus.: Zabu. : Sabulu.

zabuan. (kordokadum): *adond.* Kordokatzen ari-izatea. j: Zabuluka, zabuuean.

zabuatu. (kordokadura): *ad.* Ikus.: Kulunkatu. : Aronatu. (gupiera): *ad.* Ibiltzeau gupierak egin.

zabuka, (tanks): *adond* Beaztopak egiten ari-izatea.

zabuka egin. (kordokadura): *ad.* lbiltzean kordokatu. (zalantza): *ad.* Zalantzan egon edo ibili.

zabukada. (kordokadura): *ft.* Kordokatzea.

zabukari. (kordokadura): *izond.* Kordokatzen ari dana.

zabukatu. (igidura): *ad.* Aidean kulunkatu. (kordokadura): *ad.* Kordokatzen ari-izan.

zabukatze. (abetxu): iz. Ikus.: Intsusa.]: Sabinko, zabukitze.

zabukeria. (baldartasun): *iz.* Baldartasunez ari-izatea.

zabuketa. (tolestura): iz. Tolestura spites.

zabukitze. (abetxu): iz. Ikus.: lntsusa. J; Zabukatze.

zabulo. (zakuŕ): iz. Ikus.: Ora. 9: Artzanoca.

zabulote, (slain): *iz.* ltxas-aŕain-mota bat.

zabuluka. (kordokadura): *adond.* fkus.: Zabuan. j: Zabulunka.

zabulun. (kordokadura): *ft.* Kordokatzearen egipena.

zabulundu. (kordokadura): *ad.* Kordokatzen ari-izan. j: Zabundu.

zabun. (kordokadura): iz. Buruaren kordokadura. (tanks): iz. Beaztopa egitea. Zanbun.

zabun-gila. (itxasontzi): iz. Kordokatzen dan ontzipea.

zabun-trenkada. (itxasontzi): *iz.* Itxasontzi bamean dagoen trenkada, igitu ditekena.

zabundu. (kordokadura): *ad.* Ikus.: Zabulundu.

zabunga. (kordokadura): *adond.* Kordokatzen ari-izatea. J: Zabunka, zabuzabuka.

zabunka. (kordokadura): *adond.* Ikus.: Zabunga. Zabuzabuka.

zabunkatu. (kordokadura): *ad.* Kordokatzea egin.

zabunketa. (kordokadura): *iz.* Kulunkatzearen egipena.

zabuŕ. (zikintasun): ŕz. Ikus.: Zaboi. Teinkeria. (kondaŕ): iz. Ikus.: Kondaŕ, l: Utzikin.

zabuŕerl. (kondaŕ): iz. F..zertarako ustiatu ezin ditekeu kondaŕa. (uzkeri): *iz.* Uzkerien multzoa.

zaburn. (jolasbide): *iz.* Ikus.: Dibo. Zabu.

zabuzabuka. (kordokadura): *adond.* Ikus,: Zabunga. : Zabunka, trinkili-trankala.

zadoifln, (asto): *iz.* Ikus.: Asto. l: Astoiño.

zadnra. (azkuŕi): *iz.* Janari oso aŕunta. I; Zadura.

zadoratu. (irabio): *ad.* Edontzi bateau ubilak irabiotu.

zadordun. (estalpen): *izond.* Ezkutuak gordetzeko dagoena. I: Zadorlari, zadot-zai.

zadorki. (estalpen): *iz.* Ikus.: Eskutu.: Ezkutu.

zadorkiro. (cstalpen): *adond.* Eskututzen ari-izatea. I: Zadoŕez.

zadorlari. (cstalpen): *izond.* Thus.: Zadordun. j: Zadoŕ-zai.

zado'lari-gela. (estalpen): *ft.* Zadoriariaren landola. : Zadorlaritza, zadortegi.

zado'larl-ordeko. (estalpen): *izond.* Zadorlaniarcn ordez ari dana.

zadorlaritza. (estalpen): *iz.* lkus.: Zadorlari-gela. J: Zadortegi.

zadoŕ. (ondalanketa): *iz.* Ikus.: Ondalanketa. 1: Sakonketa, zepo-zilo, xilogune. (bide): *iz. ikus.:* Bideska. Bidexka. (egaŕi): JJ *in. Egafi* oso aundia. (estalpen): II iz. Notin baten ezkutuak.

zadoŕatu. (irabio): *ad,* Ikus.: irabiotu. I: Solidu, zalapartatu.

zadoŕez. (estalpen): *adond.* Ikus.: Zadorkiro.

zadaf zai. (estalpen): *izond.* Ikus.: Zadordun. : Zadorlari.

zadortegi. (estalpen): *iz.* Ikus.: Zadorlari-gela. J: Zadorlartza.

zadortsu. (estalpen): *fzond.* Eskutuetan edo zadorkietan ari dana.

zadortu. (egaci): *ad.* Egaŕi oso aundia izan,

zadura. (azkuŕi): *ft.* Ikus.: Lapikoko.

zadura-badura. (caste): *iz.* Naste aundia. Ikus.: Naste.

zafadaŕako. (tanpa): *iz.* ikus.: Masailako. Masaileko, zafarciako, zaflada, zafladako.

zafarda. (tanpa): *iz.* Ikus.: Makadura. J: Maliadura.

zafardako, (tanpa): ŕz. Masaileko aundia. Ikus.: Zafadaŕako.

zafardatu. (sakitura): *ad.* Makadura edo zafardaren bat izan. (tanpa): *ad.* ikus,: Makatu.

zafardura, (tanpa): *iz.* Ikus.: Makadura. Zafarda.

zafariku. (pikondo): *iz.* Pilo.' bigun *eta* oso gozoa.

zafira. (eroapen): *iz. Ikus.:* Eroapen, Egonaŕi.

zafla. (zati): iz. Ikus.: Zati. : Puska, zeŕenga. Our): *iz.* Layek iraizten dutren luŕ-zatia. (soiiu): JJ *iz.* Masaileko baten ots-izena. J: Zatla-ots, zabla.

zafla-autzelco. (arbel): *izond.* Arbel antzera, ielciz egiña dagoena. Zafladun, zaflatsu, zaflazko. (ieki): *izond.* Berbera.

zafla-lan. (ieki): *ft.* Iekiz egindako lana.

zafla-leku. (tanpa): iz. Tanpak emateko tokia.

zafla-ots. (soñu): *iz.* Ikus.: Zafla.

zafla-zafla. (gurkadura): *ad.* Atankuraz eta zaŕapastaka jan.

zaflaaga. (makil): *iz.* Gaztarlak zugatzetik botatzeko aga. Zaflaga, zafraaga.

zaflada. (tanpa): *iz. Ikus.:* Masaileko. Zafadaŕako, zafladako, zaflako, zatlon.

zafladaka. (tanpa): *adond.* Zafladak ematen ari-izatea. : Zaflaka.

zafladako. (tanpa): *iz.* Ikus.: Masaileko. J: Zafadaŕako, zaflada, zaflako.

zfladun, (rnargo): *izond.* lzpiloz beterik dagoena. (arbel): *izond.* Ikus.: Zafla-antzeko. : Zaflatsu. (ieki): JJ *izond.* Berbera.

zaflaga. (makil): iz. Ikus.: Zaflaaga. Zafraaga.

zaflagilc, (ieki): *izond.* lekiak cgiten dituena.

zaflaka. (tanpa): *ad.* '1'anpaka ari-izan. Ikus.: Zafraka.

zaflakatu, (ieki): *ad.* Iekiz erdibitu. (atalketa): *ad.* Berbera.

zaflaketa. (ieki): iz. Iekiz erdibitzea.

zaflako. (tanpa): iz. Ikus.: Masaileko. 1: Zaflada, zafladako.

zaflakoka. (tanpa): *adond.* Zaflakoak ematen ari-izatea.

zallakokatu. (tanpa): *ad.* Zaflakuak eman.

zaflaldi. (tanpa): *iz.* Eskuz egindako zafladak edo tanpak.

zaflarazi. (tanpa): *ad.* Masailekoak etnan-eragin.

zaflatsu. (arbel): *izond.* ikus.: Zafla-antzeko. j: Zafladun, zatlazko. (ieki): *izond.* Berbera.

zallatu. (tanpa): *ad.* Tanpakjo. (zapa): *ad.* Pilda bat biurtu ta zapatu. (naste): *ad.* Ikus.: Nastatu. Nastu.

zaflatxo. (ieki): *iz.* Burni-osto txikia.

zatiatzaile. (tanpa): *izond.* Masailekoak ematen dituena.

zaflazko. (arbel): *izond.* Ikus.: Zafla-antzeko. ,: Zaflatsu. (ieki): *frond.* Berbera.

zaflaztu. (ieki): *ad.* leldak egin.

zaflon. (tanpa): *iz.* Ikus.: Masaileko. I: Zuflada, zafra.

zafra. (tanps): *iz.* ikus.: Masaileko. 1: Zaflon.

zafraaga. (makil): *tr.* ikus.: Zaflaaga. j: Zaflaga.

zafrada. (tanpa): *iz.* Agaz emandako tanpa. flats,: Zafraketa.

zafrai-lnrea €zp€tu. (azpedaŕ): *ad.* Azpedaf-loreari ariak atera.

zafraizko. (azpedat): *izond.* Azpedafekoa dana.

zafraka. (tanpa): *adond.* Tanpaka ari-izatea. Ius.: Zaflaka asi. 1: Zañako.

zafraketa. (makil): *iz.* Agaz tanpak crnatea. Ikus.: Zafrada.

zafraldi. (tanpa): *iz.* llcus.: Astiñaldi. ikus.: Zafratu.

zafran-izpf. (azpedaŕ); iz. Azpedafaren izpia.

zafran-margazko. (azpedaŕ): *izond.* Azpedaf margoa duena.

zafrarazi. (tanpa): *ad.* Tanpak eman-cragin.

zafrari. (tanpa): *izond.* Ikus.: Zafratzaile. 1: Zafratzale.

zafrategi. (irabio): *fr.* Irablotzeko tokia.

zafratu. (tanpa): *ad.* Zafraldia eman. Ikus.: Zafraldi. (auferakuntza): *ad.* Lan bat auferatu. (Ian): *ad.* Berbera.

zafratzaile. (tanpa): *izond.* Tanpak' ematen dituena. I: Zafratzale, zafrari.

zafratzale. (tanpa): izond. Ikus.: Zafratzaile. j: Zarrari.

zagadetxu. (gurkadura): *iz.* Uŕupatxu, zufutatxu.

zagadura. (gurkadura); iz. Ikus.: Ufupa. j: Zututa, txuŕunplanplin.

zagai. (albi): *izond.* Albia duena. (edamen): *iz.* Mutidura gaintzeko, besoak edatzea ta teink-egitea. 1: Zagaitasun. (birunda): 11 *iz.* Lufera jausita abere batek egiten dituen birundak. 1: Zagaitasun, iguti, putin. (zugatz): II *iz.* Edozein zugatza. I: Zuain.

zagaika. (birunda): *adand.* Zagayak ematen ari-izatea.

zugaitasun. (edamen): *iz.* Ikus.: Zagai. (birunda): iz, Berbera.

zagaitu. (admen): *ad.* Mutidura gaintzeko, besoak edatu to teink-egin. (birunda): *ad.* Abereak biruudak eta jauzketak egin,

zagalbai. (artza): iz. Tkus.: Artza. 1: Setabe.

zagaro. (txori): *iz.* Ikus. Enara. 1: Enada.

zagai. (zartzaro): *frond.* Zafa dana. 1: Zaaf, zaŕ.

zagaferi. (erilasun): *iz.* Ikus.: Zaaŕeri. 1: Zaaŕ-min, zaŕeri. (zartzaro): iz. Zartzarnaren ebaindura.

zagaf-parte. (bizi-sari): *iz.* Sandi baten jabe gazteek zagaŕai ematen then urte-saria.

zagartasun. (zartzaro): *L.* tícrrs.: Zartzara. 1: Zartasun, zagartzaro, zagartze, zaaŕera.

zagartu. (zartzaro): *ad.* Zaŕa egin ado biurtu.

zagartzaro. (zartzaro): *iz.* Ikus.: Zartzarn, I; Zagartasun.

zagartze. (zartzaro): *iz.* Ikus.: Zartzaro. Zagartasun.

zagata. (soñn): *iz.* Ikus.: Ots. I: Atasto.

zagatu. (irabio): *ad.* Ikus.: Irabiotu. 1: Solidu.

zagiitu. (zartzaro): *ad.* Zartzaroan aisctasnnezko bizia gozatu.

zagi. (ileondo): *iz. Jkus.:* Buruko zai. I: Zolda, zai, zalgi, zoi, zokolda, zalki. (burn): *iz.* Berbera. (zai): *(iz.* Ikus.: Za€. I: Eŕejiloi. (zaragi): (iz. Ikus.: Zaragi. {: Zaagi.

zagi-adoba. (arabaki): *iz.* Zagien arabakia, 1; Zagi-eraski, zagi-lxaplata, zagi-txatal. (zaragi): iz. Berbera.

zagi-buŕuka. (boŕoka): *tr.* Zaragiakaz jotzean egiten dan bofoka.

zagi-dantza. (dantzaketa): iz. Zaragiaz egiten dan dantza.

zagi-cgilc. (zaragi); izond. Zaragiak egiten dituena. I: Zagi-gile, zagilari. (esku-langintzak); *izond.* Berbera.

zagi-eraski. (arabaki): *iz. Ikus.:* Zagi-adoba. 1: Zagi-txaplata, zagi-txatal. (zaragi): *iz.* Berbera.

zagi-gile. (zaragi): *izond.* Ikus.: Zagi-egile.

zagi-gintza. (zaragi): *iz.* Zaragiak egiten dituen langintza.

zagi-lokafiak. (lokaŕi): *iz.* Zagiak lotzeko lokafiak. (zaragi): *iz.* Berbera.

zagi-saliza€le. (zaragi): *frond.* Zaragiak saltzen ditucna.

zagi-txaplata. (arabaki): iz. Ikus.: Zagi-adoba. 1: Zagi-craski. (zaragi): Berbera.

zagi-txatal. (arabaki): *iz.* Ikus.: Zagi-adoba. I: Zagi-eraski, zagi-lxaplata. (zaragi): *iz.* Berbera.

zagitada. (zaragi): *iz.* Ardo-zaragi.

zagidun. (zaragi): *izond.* Zaragiak dauzkana.

zagikari. (langile-kunde): *frond.* Tolarera zagiak daramazkien langilea. (zaragi): *frond.* Berbera.

zagiki. (zaragi): *iz.* Zaragiaren zatia.

zagilarl. (zaragi): *frond.* Ikus.: Zagi-agile. J: Zagi-gile.

zagimotz. (zai): *Jr.* Ikus.: Birzai. 1: Biŕin, zagixe.

zagiratu. (magi); *ad.* Ardoa zaragletan sartu.

zagita. (oyal): *fr.* Galtzarbcan egon dedin, soñekoetan jartzen dan oyal-zatia. (zirikaldi); *ad.* Zagitatuaren laburpcna.

zagitada. (gezi): *iz.* Geziaz emandako tanpa.

zagitarl. (gezi): *frond.* Geziak botatzen dituena.

zagitatu. (zirikaldi); *ad.* Zerbait egiteko zirikatu. 1: Zagitu.

zagitegi. (zaragi); iz, Zaragiak saltzen diran saltokia.

zagito. (zaragi): *iz.* Zaragi txikia.

zagitsu. (bunt): *frond.* Buruan zagi asko daukana. (zai): *izond.* Zai asko daukana. (ileondo): *izond.* Berbera.

zagitu. (zirikaldi); *ad.* lints.: Zagitatu.

zagixe. (zai): *iz.* Ikus.: Birzai. I: Bifin, zagimotz.

zagizaf. (zaragi): iz. **Zaragi** andi edo zafa.

zago. (anpadura): *iz.* Belarkien anpadura. Zabo.

zagon. (irazgaiztasun): *tr.* Arizayek batez ere euri-egunetan iztaŕetan ipiutzen dituzten naŕu-zatiak.

zagondun. (galtxoin): *izond.* Zangoaren aufeko **aldea galtxoiñaz** estalita daukana.

zagaf. (all): L. Ikus.: Legaf. 1: Aŕixko.

zagof eta magof. (anemen-aldi): *adond.* Mendi ta aranetan barna.

zagoŕeztadura. (aŕi): *iz. Ikus.:* Soladura. ^: Tronadura.

zagoŕeztaile. (di): izond. Zagoŕeztadura egiten duena. j: Zagoŕeztatzaiie.

zagoŕeztarazi. (aŕi): *ad.* Zagoŕeztadura eragitea,

zagofeztatu. (ad): *ad.* Zagoŕeztadura egin.

zagofeztatzaile. (ad): *izond.* Ikus.: Zagoŕeztaile.

zagoŕ-magoŕ ibiii. (anemen-aldi): *ad.* Kalez-kale alpeŕik

zagotu. (anpadura): *ad.* Anpadura egin.

zagu. (aditz): *ad.* Ezagun aditzaren eŕoa. Zau.

zagun. (aditz): *ad.* Ezaguu itzaren laburpena.

zagutu. (jakintasun): *ad.* Ikus.: Ezagutu. Ezaun, zautu.

ZAI. *iz.* Eyotzetik geratzen dan gari edo beste garau baten oskoi xeatua. j: Eŕejiloi, otaza, zagi, (zaintza): *iz.* Begiralea. (ileondo): j *iz.* Buruko zolda, bunko zai. j; Zagi, zolda, zalgi, zoi, zokolda. (egazti): jj *iz.* Egaztien kataluma. (orban): jj iz, Natua, urdiñen, ikus.: Orban. (laŕu): II *iz.* Lafuan sortzen dan natua. /1 Zai-motak; I', Zai latz, zai motz, zai andi, zai-zabal, zai laŕi, zai mikoŕ ° beko tasuna duena; 2', Biŕin, birzai = erdiko tasuna duena; 3', Zai txiki, eŕesa, tremesa, basailora, eŕesirin = bikauagoa dana. (alapide), (eyeraldi), (gari).

zai bakun. (zain): *iz.* Bi zain aundiak, goiko ta bekoa alkartzeko dagoen beste zaiña,

zai egon. (itxaron-aldi): *ad.* Itxaroten egon.

zai-ale. (zai): *iz.* Abereentzako bazkaz erabiltzen dan birzaya.

zai-antzeko. (zai): *izond.* Lafuan egiten dan ezkataren antzekoa daukana. j: Zai-iduriko.

zai-atza. (azteri): *iz.* Ikus.: Azteri. Azkabe.

zai-azpiko. (gona): *iz.* Tkus.: Gonazpiko. j: Gonabaŕen.

zai-bafuko. (gona): iz. Banieko gotta.

zai-begira. (adipen): *izond.* Oarpidez ari dana.

zai-etxola. (etxola): *iz.* Begiralearen etxola.

zai-gari. (gad): *iz.* Gad gogoŕ eta garaikoa, zai asko ta irin gutxi ematen dituenu.

zai-gudariak. (laguntasun): *iz.* Laguntza ematen duten gudariak.

zai-iduriko. (zai): *izond.* Ikus.: Zai-antzeko.

zai-mutil. (laguntasun): L. Laguntasuna emateko mutiia,

zai-ogi. (ogi): iz. Zayaz egindako ogia.

zai-ofazi. (oŕazi): *iz.* Ikus.: Ofazi. I: Oŕaxe. : Ziri me ta usuak dauzkan oŕazia.

zai-sail. (laguntasun): iz. Laguutasuna emateko taldea. Zai-talde.

zai-talde. (laguntasun): iz. Ikus.: Zai-sail.

zai-txol. (etxola): *iz.* Yagolearen etxola. I. Zaitoki,

zai-xee. (zai): *iz.* Guztiz txeatuta dagoen zaya.

zai-zuri. (aztore): *iz.* Aztore zuria. Ikus,: Aztore, j: Zakalatz. (anpadura): ikus.: Azgordin. j: Azkordin, zai-xuri.

zaihide, (begirantza): *iz.* Ikus.: Begirantza. j: Begiralego, zaigo.

zaiburu. (zaintzale): *iz.* Yagoleen buruzagia.

zaidi. (babes): *ft.* ikus.: Babes. Magalpe.

zaiduu. (kin): *izond.* Zaya daukana; iriña daukana.

zaidura. (umotasun): *iz.* lgalien umotasunaren egokera,

za^{g}go. (begirantza): *iz.* Ikus.: Begirantza. I: Zaibide, (zaintza): *ft.* Gorde, iraun-erazi edo yagotearen egipena.

zaika. (zume): *iz.* Seudotasunik eztuen zumea.

zaiketa. (legortasun): *iz.* Landare edo abere bat ondo aztertzeko legortzea.

zaiki. (erite): *iz.* Moŕoiloaren zaigoa.

zaikilipaiki. (oldargune); *adond* Bultzaka ari-izatea. I: Zaikipaiki.

zaikipailci. (oldargune): *adond.* Ikus.: Zaikilipaiki. (Ian): *adaad.* Aŕastaka ian-egitea.

(indaŕ): *izond.* Mee bails sendoa dana. j; Xail. (zailtasun); *izond.* Zala dana. (zikoiztasun): jj *izond.* Zikoitza dana. (aldenaguŕa): jj *izond* Aldenagufa egiteko, nola jokatu eztakiena.

zaildu. (sendotasun): *ad.* Ikus.: Sendotu. j: Sostortu, indartsua egin. (isikortasun): *ad,* Isituki ari-izan. (joko): II *ad.* Azkena data adierazteko jokoan e.saten da. (indaŕ): jl *ad.* lndafa gatdu. j: Zardindu.

zaildura. (gogortasun): *iz.* Gogoŕa izatea. j: Zailmen, zailtarsun. (jarkipen): *iz.* Jarkipenez ari-izatea. Zailmen.

zailgune. (zailtasun): *iz.* lkus.: Zailtasnn. j: Ultza.

zailkeria. (isikortasun): *iz.* 1st-Mkt ad-izatearen egipena.

zailki. (gogortasun): adond. Gogortasunez ari-izatea. (mecca): *izond.* Ikus.: Singil. j: Xerail, zardai, zardain, zardein.

zailmea. (gogortasun): *iz.* Ikus.: Zaitdura. j: Zailtarsun. (jarkipen): *iz.* Berbera.

zailtarsun. (gogortasun): *iz.* Ikus.: Zaildura. j: Zailmen, zailtasun. (jarkipen): *iz.* Berbers.

ZAILTASLUIV. *iz.* Alegin aundia bete gabe, egin, ulertu edo lortu ezin danaren tasuna. : Gauza bat zala egiten duen eragozpen edo zernolaren bat. j: lritzi bati agertu dakioken zalantza, jazarketa edo erantzuna. j; Durdu, entrabal, eŕazke, estul, gaittasun, gaixtasun, gaxtasun, konka, nekezia, zailtarzun, sasi-arte, sasi-bide, sasitegi, ultza, ultze, trantsu-gaizto, trebezia, zailgune. (jarkipen): *iz.* Mukertasuna. (gogortasun): H *iz.* Atxikitasuna. // (batzuntasun), (ebazkizun), (eragozpen), (ezintasun), (gaizkidura), (galbide), (gelditze), (iguintza), (itxugindura), (jazargo), (Ian), (lipizta), (nekabide), (naspit), (utermeneza), (urguritasun), (zoritxaŕ), (zula).

zailtsu. (zailtasun); *izond.* Zala dana,

zailtze. (su-izkilu): *iz.* Sutautsaren sutan oitura artzea.

zailagotu. (zailtasun): *ad.* Zailago egin.

zailurazi. (jarkipen): *ad.* Jarlcipena izateko eragin.

zailafi. (kondar'): *iz.* Garau-eaite batek uzten duen **kondaf** aŕuntena.

zailasto, (lasto): iz. Lasto nastuta ta bustita, sai-abereari bazkaz ematen zayona.

zailatn. (isikortasun): *ad.* lsiatzen ari-izan.

mile. (babes): *izond.* **Babesa** ematen duena.

zailena. (zaixtasun): *iz.* **Zailtasun** andienekoa dana.

zailu. (kriketasun): */cond.* Lerden eta liraiña dana. (lastertasun): *izond.* Lasteŕ dabilena. (azkatasun): jj *izond.* Azke dagoena, uztoporik gabe ari dana.

zailtaasun. (igidura): *iz.* Eŕaz igitzea. (tolcstura): iz. Apurtu gabe tolestu ditekena.

zaimakila. (esku-makil): *iz.* Artzaiñen esku-makila.

ZAIN. *iz.* Zain-goŕietan zeal' ibili dan odola biatzera itzultzcko dagozen beste odiñoen bakoitza.1: Landareen ofien azpian nabartnentzen diran izpi-xortaen bakoitza. j: All ta zur batzaek dauzkaten maŕa okertsu edo adaskatuen bakoitza. I: Sabi zain-urdin, zain-oztin, zaiñurdin, zan. (aditz): *ad.* Iri den, emakume. (eŕo); II *ft.* Batzuentzat efoaren adaskatzea da; beste batzuentzat eŕoa bera da. (main): I *iz.* Etxe edo beste gauma bat tinkatzen diran aorta. (kirio):j ***iz.*** Soñaren zati guzietan barna edatzen dira ari oristaen bakoitza; ari oyek zentzumen eta bultz eragileen igorleak dira. (ule): *iz.* Ilzoŕo edo bizaf-zoŕoa. (itxarou-aldi): II *ft.* Itxaroten, zelatan. /!(abelizti), (biotz), (leba), (odoi), (soin).

rain biartu. (atezu): *ad.* Ilcus.: Zain-beartu. I: Zainbiuŕitu, zain-biurtu.

zain il. (kirio): *Izond.* Kirio motelak dauzkana. j: Zainme, zaintxuri.

rain sakon beko. (zain): iz. Bean dagoen zain-sakona.

rain sakon goiko. (zain): *iz.* Goyan dagoen zain-sakona.

zain-adardura. (kirio): iz. Solo guzian kiriotzak dagien eragipena.

zain-albadaŕ. (zain): *iz.* Alboko zaiñak.

zain-aldi. (zaintzale): *iz.* Zaintza egitearen aldia.

zain-aldofak.(rain): *ft.* Nunbait amaitzen diran zailiak. I: Zain-besadaŕ.

zain-andi, zain-goŕi. (zain): ***iz.*** Biotzetik soñeko beste zatietara odola daramaten adieu bakoitza.

zain-antzeleo. (kirio): *ŕzond.* Kirioai dagokiena; kirioaren antra duena.

zain-arte. (kirio): *iz.* Kirioen attekoa. (aldakura): *izond.* Aldakuraz dagoeea.

zain-artetu. (ezabizi): *ad.* Ezabizi bat zaiñefan sartu. (zain): *ad.* Berbera.

rain-ant. (eritasun): *izond.* Kiriotzaren erabagaz, bizi-indafak aulduta, atzatasunez geratzen dana.

rain-auldura. (eritasun): *iz.* Kiriotzaren erabagaz, bizi-indaŕak aulduta, atzetasunez geratzea. I; Zain-auleri.

zain-auleri. (eritasun): ***iz.*** Ikus.: Zain-auldura.

zain-aume. (zain): ŕz. Zailien akkartzea. Zain-totune.

zain-aundi. (zain): *iz.* Biotzaren ezkeŕezko utzunetik sortzen dan rain-goŕia.

zain-aundiko. (zain); *ŕzond* Zain-aundiari dagokiona.

zain-aunditu. (zain): *ad.* Zaiñaŕoa egin.

zain-bakaf. (zain): *izond* Zain bat bakaŕik daukana. Ikus.: Zain-batun.

zain-baldi, (zain): *iz.* Odol-pikoŕa, odi bateau eragozgafia izaten dana.

zain-barneko. (zain): izond, Zain-baŕukoa dana.

zain-bafuti, (lidalde): *iz.* Zaindari nagusiaren lufaldea. (banakuntza): *iz.* Berbera.

zain-bazun. (rain): *izond.* Ikus.; Zain-bakaŕ.

zain-beartu. (lokezuŕ): ad, Lokezuŕ bat okertu. Ikus.: Z.aiñarta. E: Zaiñartadura. (atezu): *ad.* Eunetan atezu gogoŕa egin. 1: Zaiu-biartu, zainbiuŕitu, zain-biurtu.

zain-beartee. (lokezuŕ): *iz.* Ikus.: Zaiñarta. Zaiñartadura.

zain-belaf. (landare): iz. Ikus.: Bildots-mii. Plaintain, xakurbegi.

zain-besadaŕ. (zain): *iz.* Ikus.: Zain-aldoŕak.

zaln-biurtu. (atezu): *ad.* Ikus.: Zain-beartu. : Zain-biartu, zainbiutitu.

zain-bizitasun. (kirio): iz. Kirio-indafa.

zain-dardara. (dardara): *iz.* Kirioen dardara. (eritasun): *iz.* Emakumearen kiriozko jasanbeaŕa. I: Zain-duldura, zain-ikara.

zain-duldura. (dardaritze): *iz.* Ikus.: Dardarltze. I: Dardarketa, zain-ikara. (eritasun): *iz.* Ikus.: Zain-dardara. Zain-ikara.

zain-ebakera. (odol): *iz.* Odola atera-erazteko antzea. I: Zain-ebaki.

zain-ebakera. (adot): *iz.* Odola atera-erazteko egipena. I; Zain-ebaki.

zain-ebaki. (odol): *iz.* Ikus.: Zain-ebakera. j: Zain-ebaketa.

zain-ebakitzaile. (odol): *izond.* Odola atera-erazteko antzea duena. I: Zain-epaile.

zain-ebakitzeko. (lanabesa): *iz.* Odola atera-erazteko lanabesa. (zain): *iz.* Berbera.

zain-edatzeri. (zain): iz. Zaiñetan eta zain-gofietan egiten dan odolezko txoskota.

zain-edatzeridun. (rain): *izond.* Zain-edatzeri daukana.

zain-egon. (itxaron-aldi): *ad.* Itxaroten egon.

zain-epaile. (oriel): *izond.* Ikus.; Zaain-ebakttzaile.

zain-eragile. (kirio): *izond.* Kirinen erltasuna sendatzeko bidea dana.

zain-eri. (kirio): *iz.* Kirioen oñazea. (oñaze): iz. Berbera.

zain-etxe.(banakuntza): *iz.* Banakuntzaren landola. (landola): *iz.* Berbera.

zain-etxola. (etxola): *iz.* Yagolearen etxola.

zain-euste. (anbiola): *iz.* Aspaldikoen aniza izatea.

zain-ezuŕ. (ezuŕ): *iz.* Zain eta ezufen multzoa.

zain-gabetu. (zain): ***ad.*** Aragiari zaiñak kendu. (emakume): ***ad.*** Emakumearen antza artu.

zain-gali. (zain): iz. Zaiñen odi oso txikiak; oso mea dan zaiña. I: Zaiñodi.

zain-galietako igazkun. (sabel): *iz.* Ikus.: Galietako igazkun.

zain-gofi. (zain): *iz.* Biotzetik sofieko beste zatietara odola daramaten odien bakoitza. j: Bukkazain, bultzain, dardaŕtzain, talkazain, zaingati, rain-nausi, zain-andi, zangaitz. II (biotz).

zain-goft-auste. (zain): *iz.* Gantntegiaren egipena geldi geratzea, odola burumuiñean isurtzeagatik,

zain-gozo. (landare): *iz.* Bedaŕezko landarea, lekaziduna; bare ayetak luze ta zubilkara dira ta urin gozoa (lute.

zain-ikara. (dardaritze): *iz,* Ikus.: fardaritze. : Zain-duldura. (eritasun): *iz.* Ikus.: Zain-dardara. j; Zain-duldura.

zain-il. (ayergatasun): *izond.* Ikus.: Odolgabe. j: Odol-gabeko.

zain-ildu. (atzetasun): *ad.* Atzctasnnaz geratu.

zain-ildnra. (atzetasun): iz. Atzetasunaz geratzea.

zain-ilgafi. (aultasun): *izond.* Aultzen duena.

rain-ilk!. (nagi): *adond.* Nagiaz ari-izatea.

zain-indef. (indef): *iz.* Kirioen indafa. Zain-olde.

zain-itzuipen. (ezut'): *iz.* Ikus.: Zaiñartadura. j: Zaiñartatu. (lokezuŕ): iz. Ikus.: Zaiñarta. I: Zaiñartadura, zain-itzultze.

rain-itzultze. (iokezut): iz. Ikus.: Zaiñarta. j: Zain-itzulpen.

zain-jansi. (kirio): *iz.* Kirioen eraso-aldia.

zain-koskof. (txoskoŕ): *iz.* Zurdaetan egiten dan txoskofa.

zain-lotune. (zain): *iz.* Kirin batzuk beste batzuekin batutzea. Ikus.: Zain-aume.

zain-makuf. (kirio): *iz.* Makurtuta dagozen kirioak. I: Zaiu-oke(.

zain-me. (kirio): iz. Ikus.: Kirin. I: Sabi.

zain-mende. (banakunlza): *iz.* Banakuntza egiten dan baŕutia. (lufalde): *is.* Berbera.

zain-min. (kiria): iz. Kirioen mitts. (oñaze): *is.* Berbera.

zain-muin. (kirio): is. Klrioen eta muñaren multzoa.

zain-nausi. (zain): *iz. Ikus.:* Za€n-goŕi.: Zain-andi, zaingoŕi.

zain-odixume. (ixtun): is. Odol-odixume.

zain-odol. (odol): *iz.* Zaiñetan dabilen odola.

zain-odoluri. (zain): *iz.* Ikus.: Zaiñaŕo.

za€n-okerdura. (zain): *iz.* Zaiñetan edo kirioetan egiten dan okerdura.

za€n-olcef, (kirio): iz. ikus.: Zain-makuŕ.

zain-olde. (kirio): L. Ikus.: Zain-indaf.

zain-oztin. (zain): *iz.* Ikus.: Zain. j: Sabi, zaiñurdin, zan.

zain-pila, (ezabizi): *iz.* Ikus.: Gongoil. I: Kirio-muilo.

zain-pizkorgafi. (kirio): *iz.* Kirioetarako sendagai pizkorgaŕia.

zain-sakon, (zain): *iz.* Soñaren bi zain aundienen bakoitza. j: Beko zain-sakon; goiko zain-sakon.

zain-sere. (zain): *iz.* Zaiñen oditxo mean sarea. I: Zaintsare, zaiñen selea.

zain-urdin. (zain): *iz.* Ikus.: **Zain.** I: Sabi.

zain-ufaintuka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. I: Zakaŕatckan.

zain-ufatu. (lazapen): *ad.* Lazapena egin. (ateza): *ad.* Eunutan atezua izan. Zain-utzultze.

zain-utzuli. (erauzkcta): *ad.* Ikus.: Erauzi. I: Iragazi.

zain-utzultze. (atezu): *iz.* Ikus.: Zain-uŕatu.

zain-zeaf irten. (odol): *iz.* Ikus.: Irtentzeaŕ.

zain-zotz. (erabe): *izond* Izutata geratu dana.

z,a€n-zut. (kirio): *iz.* Zutituda dagoen kirioa. I: Zain-zuzen.

zain-zuzen. (kirio): *iz.* Ikus.: Zain-zuti.

zalubafu. (zain): iz. Zaiñen bameko a€dea,

zainbide. (zaintza): iz. Zaintzeko bides.

zeinbiurketaa. (lokezuŕ): *iz.* Ikus.: Zaiflatta. I: Zaifiartadura.

zainbinf€tu. (atezu): *ad.* Ikus.: Za€n-beartu. I: Zain-biartu, zain-biurtu.

zainbizi. (Ian): *(road.* Ikus.: Lan-zale. Zaiñart. zaindaŕ,

zainbizidun, (kirio): *izond.* Ikus.: Kiriotsu. Kiriozko.

zaindari. (amaiña): *is.* Ikus.: Amaiña, I: Udalzain, zainlari. (ertzaingo): *iz.* Berbera. Ikus.: Ertzain, zainlari, (zaintzale): II *izond.* Ikus.: Begirale, ataizlari. (babes): II ŕzond. Bahasa egiten duena. (dean): jj *iz. Efi* batek babes/ea bezela onarte edo izendatu dean deems. (arpen): II *izond.* Bialdu dioten zerbaiten zai dagoena.

zaindari-eskubide. (eliza): *iz.* Zaindariduna dan elizak duen eskubidea.

zaindari-jayak. (jai): *iz.* Zaindaridun baten jayak.

zaindaridmt. (eliza): *iz.* Zaindaritzat dean bat €zendatu edo onartu duen eliza.

zaindarigo. (babes): iz. Babesa egiten duena. I: Zaindaritza.

zaindarikide. (eliza): *iz.* Baste batekin eft baten zaindaria dana. I: Zainkide.

zaindaritasun. (babes): *Ia.* Balms egitearen bereiztasana, i: Zaindasun, zainpe.

zeiudaritza. (babes): iz, ikus.: Zaindarigo.

zaiudaf. (Ian): *izond.* ikus.: Zainbizi. I: Zaiñart. (indaf): *izond.* Indartsua dana.

zaindasun. (babes): is, ikus.: Zaindaritasun. I: Zainpe.

ZAIINDEGI. *iz.* Zerbait zaipean uzten dan tokia. : Bildutegi, bildu-toki, bildegi, biltoki, gordetegi, gordego, gordegu, gu€ñubi, guñubi, jaso-tolci, kaiñube, zaitegi, zertegi, II (gordaidu), (iraun-azte), (ilxipen), (ornidura), (saleroste), (saltoki), (zaintza).

zaindefi. (babes): *iz.* Zaindaritza betetsen dan lufaldea, (Wattle): is. Berbera.

za€udetxe. (atospen): L. Atozpena egiten dan etxea. I: Zaindoki.

zaindetxeratu. (atospen): *ad.* Zaindetxe bateau sartu.

zaindoki. (enboŕ): is. Zugatz edo beste landare batcbakitzen danean,lufean geratzen dan zatia. (atospen): iz. Ikus.: Zaindetxe. (babespide): *(is.* ikus.: Babespide. j: Azkaŕ-leku.

zaindu. (begirantza): *ad.* Begirantza egin.

zaindun. (kirio): *izond.* Kirioak dauzkana. : Zainkart, zantzail, zañaŕ, zañarde. and ✂ *izond.* Indartsua dana.

zainga. (cots): *is. Ikus.:* Sainga. Saunka, zainka.

zaingabe. (aultasun): *izond.* Auta dana. I: Zaingabeko.

zaingabeko. (aultasun): *izond.* Ilnts.: Zaingabe.

zaingarl. (sots): izond, Zaingak egiten dituena.

zaingatu. (sots): *ad.* Zainga egin.

ZAINGO. *iz.* Laguutzc, babestearen egipen eta ondorioa. I: Lagunta, babesa, geriza, gerizc, gordepe. (babes): *is.* Bahasa egitea. (zaintza): jj iz. Ikus.: Zaintza. : Goaita, zainketa. *11* (atospen), (babes), (babespide), (biurkeri), (eŕugabedura), (eskicrtasun), (ikurdi), (iraun-azte), (onegipen), (praka), (urgazpen), (yareikuntza), (zaintza), (zaintzaĹe).

zaingofi. (belar): is. Eŕo goŕia daukan belata. (zain): is. Ikus.: Zain-goŕi. Bultzain, zain-nausi. (landare): H *iz.* Loreak ginbailean dauzkan landarea, loretegietanlandatzen dana.

zaingofi-edatzeri. (zain): is. Zain-edatzeri zain-goŕietan gertatzea.

zaingofi-elesti. (zain): ŕs. Zaingofien zeazkuntza.

zaingofi-eri. (zain): is. Zaingoŕiaren **antura.** Zaingoŕiko, zaingofi-min. (antura): L. Berbera.

zaingofi-gafaupa. (zain): *iz.* Zaingoŕietan izaten dan gaŕanpa.

zaingofi-gizen. (zain): *iz.* Zaingoŕial loditzea.

zaingofi-gogortze. (zain): *iz.* Zaingoŕien gogortzea. (gogortasun): *iz.* Barbera.

zaingofi-min. (zain): *is.* Ikus.: Zangoŕi-eri. I: Zaingoŕiko. (antura): iz. Berbera.

zaingofi-odol ibilketa. (zain): *iz.* Zaingoŕien odolaren ibiltzea. Ikus.: Zaiñurdin-ibilketa.

zaingofiko. (zain): ŕz. Ems.: Zaingoŕi-ari. ^: Zaingoŕi-min. (antura): ***iz.*** Berbera.

zaingofitsu. (zain): *izond.* Zaingoŕiak asko dauzkana.

zaingofitxo. (man): iz. Zaingoŕi txiki edo mea.

zaingofiusi. (zain): iz. Zaingoŕien antura.

zainjoa. (eritasun): iz. Eritasun baton zantzua.

zainka. (aots): ŕz. ikus.: Saunka. j: Zainga. (otso): is. ikus.: And.]: Ulubi.

zainkatt. (kirio): *izond. ikus.:* Zaindun. ^: Zantzail, zañaŕ, zañarde.

zainkatu. (zaintza): *ad.* Aurixoak zaindu.

zainketa. (zaintza); iz. Ikus.: Zaintza. I: Zaingo,

zainketan. (zaintza): *adond.* Zaintzen ari-izatea.

zainkide. (ctiza): *ft.* Ikus.: Zaindarikide. (zaintza): *iz.* Berbera.

zainko. (zaintzaie): *izond.* Aspaldian eŕr txikietan yagolea zana.

zainkof. (zaintza): *izond.* Zaintzekoa dana.

zainlcuraintuka. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. J: Xingoka, zankatanka, txangiŕinka.

zalnlari. (amaina): *iz.* Ikus.: Armaiña. J: Zaindari. (ertzaingo): *iz.* Ikus.: Zaindari. J; Ertzain.

zainme. (kirio): *izond.* Ikus.: Zain il. I: Zaintxuri.

zainpe. (babes): *iz.* Ikus.: Zaindaritasun.

zainpeko. (babes): *izond.* Babesturik dagoena.

zainpen. (zaintza): iz. Ikus.: Zaintza. I: Goaita, zaipe, zaitza.

zainpetu. (atospen): *ad.* Atospena egin. (babes): *ad.* Bahasa egin.

zainsakon. (zain): *iz.* Soñako bi zain aundienen bakoitza.

zaintarazi. (zaintza): *ad.* Zaindu-eragin.

zaintiratu. (atezu); *iz.* Lokezuf batean gertatzeu dan atezu gogofa. J: Zantiratu.

zaintiretu-bedaf. (landare): *ft.* Ikus.: Bildots-mii. I: Plaintain.

zaintoid. (enboŕ): *iz.* Ebagi ondoren lufean geratzen dan zugatz baten zatia. Ikus.: Sortroko.

zaintsare. (rain); *iz.* Ikus.: Zain-sare.

zaintsu. (zainrza): *izond.* Zaintza egiten ari dana. (tan): *izond.* Lanizalea dana. Ikus.: Lan-zale. I: Perestu. (kirio); II *izond.* Ikus.: Kiriotsu. I: Kiriozko, zaintzail, zaiñun. (zain): 11 *izond.* Zaiñak asko dauzkana. (eŕa): JJ *izond.* Eŕoak asko dauzkan landarea.

zaintsuki. (kirio); *adond.* Kirioz ari-izatca.

zaintsutasun. (kirio): iz. Kirioak izatearen bereiztasuna.

zanntu. (Zaintza); *ad.* Ikus.: Zaindu. I: Zaitu, zaint.

zaintxo. (`): iz. Kirio txikia.

zaintxuri. (kirio): *izond.* Ikus.: Zain ii. I: Zainme, kirio, zaiñari.

ZAINTZA. *iz.* Aŕotaz eta ernaitasunez gordetzearen egipen eta ondorioa. J: Atxilotuta dagoena zaintzen duen notiña edo zain-taldea. I: Begira, goaita, menpekotarzun, zaingo, zainketa, zainpen, zaipe, zaitza, zaitze. II (abere), (banakuntza), (begirantza), (iraun-azte), (ondasun), (zaindegi), (zaingo), (zaintzale).

zaintzagi. (zaintza): iz. Zaintza egiten dan tokia.

zaintzail. (kirio): *izond.* Ikus.: Zaintsu. 1: Kiriotsu, zaiñun. (indar'): *izond.* Ikus.: Indardun. I: Indartsu.

zaintzaletu. (zaintza): *ad.* Zain€zale egin edo biurtu.

ZAINTZALE. iz, Notiñak, gauzak ado eŕiko gentza gordetzeko dagozenen bakoitza. J: Gizai, inguzai, inguruzai, zaitzari.li (babes), (begirantza), (ertzaingo), (esnaldi), (gudaritza), (laguntasun), (udal), (zaingo), (zaintza).

zaintze. (begirantzay): *iz.* Ikus.: Begirantza. J: Begiralego, zaipe, zaitza.

zaintzozte. (biotzondo): *iz.* Ikus.: Biotzoudo. : Biozketa: (konormen): Ikus.: Kororpen, I: Adorekin, zafasta.

zaintzoztu. (biotzondo): *ad.* Biotzondoa izan. (konormen): *ad.* Konorpena izan.

zainxuri. (giñaŕe): iz. Ikus.: Zurda. J: Alkuts. (eŕazuri): *iz.* Ikus.: Efazurl. j: Prantzes-poŕu, ayenpoŕu.

zainzoztc. (eritasun): *iz.* Ikus.: Zaboŕaldi. J: Zakilaldi.

zaiñak egin, (efts): *ad.* Efoak ipiñi.

zaiñak-sai. (dardaritze): *iz.* Ikus.: Aŕanpa. I: Soŕeri.

zaiñanditu. (txoskof): *iz.* Zaiñean egiteu dan odol-txoskoŕa.

zaiñantura. (rain): *iz.* Zairian antura.

zaiñarazi. (itxaron-aldi): *ad.* Itxaron-eragin. J: Zaiñazi.

zuiñarde. (lan): *izond.* Oso lantzalea dana.

zaiñardun, (eritasun); *Izond.* Ezueria daukana. (zain): *izond.* Zaiñaŕak dauzkana.

zaiñari. (kirio): *iz.* Ikus.: Kirio. j: Sabi.

zaiñarka. (igidura): *iz.* Ezjausteko, soiñaz egiten dan igidura.

zaiñarkatu. (igidura): *ad.* Ez jausteko, soiñaz igidura bat egin.

zaiñaŕ. (zur): *iz.* Ikus.: Adaŕ-buru. J: Zafiaf. (gogortasun): *iz.* Oiñetan egiten dan makoŕa. I; Katx. (ain): *(iz.* Berbera. (meera): II *izond.* Aragt guts! duena. (eritasun): JJ *iz.* Abereengan izan diteken ezuria.

zaiñaf-aitzitiko. (sendagaikintza): *izond.* Ezueria sendatzekoa dana.

zaiñaŕo. (zain): iz. Zain baten antura. I: Zain-odoluri.

zaiñaŕn-oiñazeak. (oñaze): *iz.* Ezueriaren oñazeak.

zatfiart. (giñaŕe): *frond.* Giñafeak dauzkana. j: Zaiñaŕ. (kirio): *izond.* Kirioak dauzkana. (Ian): JJ *izond.* Lanzalea dana. ikus.: I.an-zale zainbizi, zaindaŕ. (held): 11 *iz.* Belaŕ-mots bat.

zaiñarta. (lokezuŕ): iz. Lokezufetan egiten dun okerdura. Ikus.: Zaifiartadura. I: Zain-bcartu, zain-beartze, zainbiurketa, zain-itzulpen, zain-itzultze, zaiiiarka.

zaiñarta-belaf. (belaŕ): *iz.* Zaiñartak sendatzeko belaŕa. Ikus.: Zaiñartu-beiaŕ.

zaiñartadura. (ezuŕ): iz. Ezuŕ bat bere tokitik ateratzea. Ikus.: Zaiñartatu. I: Zain-itzulpen. (lokezuŕ): *iz.* Lokezuŕ baten okerdura. Ikus.: Zaiñarta. j: Zain-heartu, zain-beactze, zainbiurketa, zain-itzuipen.

zaiñartasun. (moors): iz. Ikus.: Meera. J: Argaleria.

zaiñartatu. (edamen): *ad.* Zain batek teink-egin. (rain): *ad.* Berbera. (ezuŕ): JJ *ad.* Ezuf bat bete tokitik atera. Ikus.: Zaiñartadura. I: Zain-itzulpen.

zaiñartu. (indaŕ): *ad.* Kirioetan indafa situ. (kirio): *ad.* Berbera.

zaiñartu-bela£ (belaŕ): *iz.* Okerdurak zaintzeko belaŕa. j: Zaifiarta-belaf.

zaiñauzl. (kirio): *iz.* Kirio baten okerdura.

zaiñazl. (itxaron-aidi): *ad.* Ikus.: Zaiñarazi.

zaiñeko. (zain): *izond.* Zatñari dagokiona. Ikus.: Zaiñetako.

zalñeria. (kirio): iz. Kirioen multzoa. (antura): *iz.* Kirioen antura.

zaiñetako. (rain): *izond.* Zaiñai dagokiena. Ikus.: Zaiñeko.

zatñetiko. (anbiola): *izond.* Aspaidikoen antza duena.

zaiñezlco. (kirio): ŕa. ikus.: Kirio. I: Siratx. (eŕo): *iz.* Eŕokoa.

zaiñeztatu. (margoerti): *ad.* Gai batzuen antza emateko, mafak egin edo mateztu.

zaiñil. (nagi): *frond.* Nagia duena.

zaiñodi. (rain): iz. Ikus.: Zain-gali.

zaiñoki. (eŕo): *iz.* Luŕean azaltzen diran zagatzaren eoak.

zaiñoratu. (dardaritze); iz, Ikus,: Aŕanpa. j: Soŕeri.

zaiñari. (landare); *iz, Ikus.:* Paslana. j: Pastanada, pastanaka.

zalñori-rnerda, (landare): *iz.* Gozotutako pastana.

zaiiiun. (kirio): *izond.* Ikus.: Zaintsu. I: Zak/trail.

zaiñurdin. (rain): *iz.* Ikus.: Zain. Zain-oztin.

zaiñurdin edatzeri. (min): *iz.* Zaiñetau gertatzen dan zain-edatzeri.

zaiñurdin-ibilketa. (rain): *iz.* Zairian odolaren ibiltzea. Ikus.: Zaingoti-odol ibilketa.

zaipe. (zaintza): *iz.* Ikus.: Zaintza. Zainpen, zaitasun, zaitza. (begirantza): *is,* ikus.: Begirantza. Zaintze, zaitasun, zaitze. (babes): ti *is.* Ikus.: Babes. 1: Magalpe, zaipetasun, zaitasun.

zaipeko, (gona): iz. Bmakumeek erabittzen duten barneko gunk. j: Aŕepa, kotapeko, saipeko, soka, zaya, zayapeko, ziŕikitun. (maltzurtasun): *izond.* Maitzuŕa dana.

zaipetasun. (babes): *is.* Babesaren bereiztasuna. Ikus.: Zaipe.

zaipetu. (babes): *ad.* Babesa spin edo eman.

zaipide. (aterbe-leku): *is.* Aterbea izateko bides.

zaitasun. (zaintza): *is.* Zaintzaren bereiztasuna. j: Zaipe. (begirantza): *iz.* Begirsntzaren bereiztasuna. 1: Zaipe, zaitze. (babes): p iz. Babesaren bereiztasuna.

zaite!. (itxaron-aldi): *ad.* Itxaron zaitez!,

zaitegi. (zaindegi): iz. Gauzak gordetzen diran tokia. ikus.: Zaindegi:

zaitiraundu, (irauu-azte): *ad.* Iraun-azi.

zaitoki, (etxola): iz. Ikus.: Zai-txol.

zaitsu. (zai): *izond.* Zai asko daukana.

zaitu. (zaintza): *ad.* Ikus.: Zaindu. Zaintu. (azkuŕi): *ad.* Janari bat andeatu. (zai): II *ad.* Zayaz biurtu.

zaitza. (zaintza): *iz.* Ikus.: Zaintza. Zainpen, zaipe, saitze. (begirantza): *iz.* Ikus.: Begirantza. I: Zaintze. (babes): jj is. Babesaren egipena.

aaitzaile. (zaiutza): *izond.* Ikas.: Yagolc. Usnari, jagontzaile. (begirantza): *izond.* Begirantza egiten duena.

zaitzari. (babes): *izond.* Babesa ematen duena. (zaintzale): *izond.* Ikus.: Zaintzale. : Begirale.

zaitze. (zaintza): ŕz. Ikus.: Zaintza. Zaitza. (begirantza): *iz.* ikus.: Begirantza. j: Zaitasun, zaipe.

zaitzegafi. (iraun-azte): *izond.* Iraun-aztekoa dana.

zaixa emon. (taŕitadura): *ad.* Abereak zirikatu. (zirikaldi): *ad.* Berbera.

zaizka. (pago): *iz.* Berez sortzeu diran pagoak.

zaiztatu. (zai): *ad.* Zayaz estali.

zajagauzi. (arduragabetasnn): *izond.* Ikus.: Ardura-gabeko. I: Axolagabe. (nagi): *izond.* Ikus.: Alpeŕ. !: Ustelko. (alpetaldi): II *izond.* Berbera.

zak. (ezlen-ikuste): *adond.* Oartu gabe egitea.

zaka. (erabe): *adond.* Bilduŕik gabe. (etealdi): *iz. Ikus.:* Su; ijitoen itza.

zaka-zaka. (azkuŕi): *adond.* Ikus.: Manta-manta. j; Zakka-zanka, rasps-zanpa, zapa-zapa, zausta-zausta, zipi-zaps. *II* Baldartasunez jatearen ets-izena. (soñu): *iz.* Berbera.

zakadako. (gurkadura): *is.* Buts,: Gurka. Uŕupa.

zakadiz. (oñetako);- *adond.* Oñetakoaren orpoa sartu gabe ibiltzea.

zakaf. (aŕain): iz. Bi neurk-amaŕen luzea dan aŕaña; bere aragla gutxi onartua izaten da.

zakail..(zartzara): *izond.* Zaartuta dagoena. j; Xakaŕ, (toles): *izond.* Zimurtuta dagoena. (pikondo): *(ŕs.* Pik() aundia,

zakail-zuri. (stain): *iz.* Aragi jangaŕia daukan aŕaiña. j; Zakail-xuri.

zakaildu. (zartzaro): *ad.* Zara egitea edo biurtzea. j: Zaartu, xakartu.

zakaiia. (stain): *is.* Ikus.: Ondarpeko. Saburdin, Boas.: Zakal. j: Zalbiroi.

zakaile. (pikondo): *is.* Thus.: Piko. Usteiko,

zakaira. (tut): *iz.* Soloetan eŕetzeko metatzen dan belarkien kondafa.

zakal. (aŕain): iz. Aŕain-mota bat. Ikus.: Zakaila, zakat-xuri, zakaf-zuri.

zakal-xuri. (stain): *iz.* Bzurtza ezuŕezkoa daukan stains; bere aragia jangaŕia da. Ikns.: Zakal. j: Zakai-zuri.

zaka!-zuri. *(stain): iz,* ikus.: Zakal. I: Zakal-xuri, zakail-xuri.

zakalatz. (aztore): *is,* ans.: Aztore. Zai-zuri.

zakaldi. (oldargune): *iz.* Soiñaz egindako bultzada gogota.

zakarailu. (shin): *iz.* Itxasoko stain-mats bat.

zakarda. (pago): *is,* Pago txikia.

zakardegi. (pago): *iz.* Ikus.: Zakardi.

zakardi. (pago); *iz,* Pago gazteak dagozen tokia. j: Zakardegi. (landakcta): *iz.* Arestian landatuta geratu dan tuŕa. (otaluŕ): jj *iz.* ans.: Otani. j: Omidoŕ, zakardieta, {ardui); II *iz.* ikus.: Ardui. j: Txapartegi, zazkardi. (baltzu): II *is.* Oso zala dan egiukizuna. (zaboferi): II iz. Urak naŕaz daramaten zaboŕa.

zakardieta. (otaluŕ): *is,* Ikus.: Zakardi. Otaluf, kabaŕa.

zakardun. (zauri): *izond,* Zakaŕa daukana. (zaboferi): *izond.* Zabofa daukana. (bass): II *izond.* Bere janzkiak, beko aldean, basaz beterik dauzkana.

zakardura. (zauri): *iz.* Ikus.: Zakaŕ.

zakarkeri. (zaboteri): *is.* Ikus.: Zaboferl. I: Zakaŕ, zakaŕeria.

zakarki. (zakartasun): adond. Zakartasunez ari-izatea. (ozarkeri): *adond.* Ozarkeriz ad-izatea. (gogo-landueza): *adond* Cogo-landuezaz ari-izatea. (basatasun): jj *adond.* Basatasunez ari-izatea.

zakarmeta. (zaboteri): *is,* Zaboŕaz egindako meta.

zakaf, (zauri); *iz.* Orbaintzean egiten dan kortika. j: Zakardura, zakatz. (zaboteri): *is,* Ikus.: Zaboŕ, j: Zaboferi, zakarkeri, zirpilkeria. (kondaf): *iz.* ltxasoalc ondantzara dakarzkien kondaŕak, (baldartasun): II *izond.* Baldata dana. (zakartasun): jj *izond.* Ikus.: Latz. Lazkaŕ, zakaferia, zaubrotsu, zuntoitsu, zu ul. (lino): (iz, Liñoak ateratzen duen zaboŕa. (gari): jj iz. Gariaren agotza. (zorne-jario): jj iz, Ikus.: Zorne. I: Osu. (gaizpide): II *izond.* Gaizpldeetan ad dana. (osasun): ;j *izond.* Osasunez ondo ez dagoena. (laŕu): II *iz.* Ikus.: Santeka. j: Seta, zalakaŕ, zolda.

zakafaidi. (baldartasun): *iz.* Baldaftasunezko aldia. (gaiztasun): *iz.* Gaiztasunezko aldia. (biufitze): II iz. Ikus.: Binfitze. j: Ustelkeria. (eritasun): jj *iz.* Eritasun ariña. (nekabide): f *iz.* Ikus.: Ongatx. I: Txaketen, zamaf, zamatada.

zakafankan. (ibilera): *adond!* Ikus.: Ankakoxkoka. I: Zankaŕankan, zain-uŕaintuka.

zakaŕaretu. Out-lantze): *ad,* Lera-efestaz belata erauzi.

zakaŕekan. (ibilera): *adond.* Oin bake baton gañean ibiltzen ari-izatea.

zakaŕepurdi. (ozarkeri): *izond.* Ozarkeriz ari dana. j: Zakaŕ-ipurdi, zakaŕontzi.

zakaferl. (zaboteri): *iz.* Ikus.: Zaboferi. I: Zarama, zolda.

zakaferia. (zikintasun): *iz.* Ikus.: Zikintasun. j: Txaŕikeria, zatarkeria, zazkilkeria. (zaboŕeri): *iz.* Ikus.: Zaboferi. j: Zakarkeri, zarpio-gai.

(kondaŕ): jj *ŕz.* Kondaŕak Ikus.: Kondaŕ. 1: Ondaktn. (zakartasun): iz. Ikus.: Zakaŕ. : Lazkaŕ.

zakaŕeztu. (zaboŕeri): *ad.* Zaboŕez zerbait estaldu.

zakaf-gabetu. (zxauri): *ad.* Orbaintzeko zakaŕa kendu.

zakaf-ipurdi. (ozarkeri): *izond.* Ikus.: Zakafepurdi. I: Zakaŕontzi.

zakaf-itsu. (zorne jario): *iz.* Zorne metatua.

zakafo. (gaztañondo): *Ia* Berandu etdu dan gaztaiña.

zakafodi (ixtun): iz Ui zikin eta zikinkeriak eramateko ixtuna.

zakaŕondo. (zakartasun): *izond.* Zakaŕa dana.

zakaŕontzi. (inhaled): *iz.* Zabofa luetatzen dan tokia (ontzi): *iz.* Zabof eta zarama jasotzeko ontzta. (ozarkeri):]{ *frond'.* Ikus.: Zakatepurdi. I: Zakaŕ-ipurdi.

zakafotc. (nabarmentasun): *frond.* Ikus.: Trakatz. 1: Trakitz. (urguritasun): *frond.* Zurbizkerietan art dana.

zakaf-pil. (zaboteri): iz, Zabotaz egindako meta.

zakarsko. (aultasun): *izond.* Aula dana. Ikus.: Ani.

ZAKARTASUN, *iz.* Karkala danaren tasuna. j: Dranskilkeria, karkailtasun, matxakarkeria, matxarkeria, mokortasun, sastartasun, takarkeria, trakeskeria, zaŕastaldi, zatartasun, zuŕuntasun. (ayuti): iz. Ayufi gogota. (aots): II *iz.* Aots zakaŕa. (basatasun): *iz.* Ikus.: Basakeri. I: Mandakeria. (batdartasun): jj iz. Ikus.: Baldartasun. Trakestasun. (ozarkeri): 111z. Osarkerizko ariutia. ii (baldartasun), (gogo-landueza), (jakiñeztasun), (kriketgabetasun), (laztasun), (nabarmentasun), (naŕiokera).

zakartegi. (zaboteri): iz. Hum: Zakartoki.

zakartoki. (zaboŕeri): *iz.* Zaboŕa metatzen dan tokia. j: Zakartegi.

Z^kartsu. (maskulu): *izond.* Ikus.: Maxkuritsu. i; Zakarzu. (ozarkeri): *izond.* Ozarkeriz ari dana. j: Troskil, iruskit. (zauri): II *Izond.* Zakaŕez beteta dagoena. I: Zakarzu.

aakartu. (igadura): *ad.* Ikus,: Igatu. Maskaldu, zuildu, zumaildu. (zakartasun): *ad.* Zakaŕa egin edo biurtu. (maskulu): j1 *ad,* Maskuluz bete. (zauri): II *ad.* Zauri bat orbaindu. I: Orbain bateau kortika egin: I: Zakaŕez bete.

zakarzu. (maskulu): *frond.* Tats.: Maxkuritsu. I: Zakartsu,

zakaten. (orban): *ŕz.* Intxauŕaren azalak uzten duen orbana. Ikus,: Intxauŕ-nato. (intxauŕondo): *iz.* Berbera.

zakatu. (oldargune): *ad.* Ikus.: Bulkatu. ^: Bultzatu.

zakatz. (aŕain): iz. Ikus.: Frantza. Orkatz. (zakartasun): *izond.* Ikus.: Zakaŕ. (malizurtasun): II *izond* &us.: Maltzuŕ. 1: Trebekeritsu.

zakatz xafladunak. (maskordun): Maskordun-mota bat.

zakatz-peko. (aŕain): *izond.* Afaiñengan zakatz pean dagoena.

zakatzale. (jabego): *frond.* Jabegoa gogoŕ egiten duena.

zakatzeko. (stain): *izond.* Zakatzari dagokiona.

zakazkeria. (maltzurtasun): Malizurtasunez egiten dana.

zakaztun. (aŕain): *izond,* Zakatzak dauzkana.

zakeL (ur-Iegoŕeko): *iz.* Ikus.: Igel. lgela, ugarixo, zaketa. (zizku): *iz.* &us.: SakeL I: Sakai, xakel. (rota): iz. Ikus.: Ado. I: Sartzaila.

zakeldun. (ugaztun): *izond.* Ikus.: Sabel-sakeldun. j: Sakeldun.

zaken. (zikoiztasun): *izond* Bats.: Lukulari. I: Lukuŕ.

zaketa. (ur-legoteko): *iz.* Ikus.: Igel. I: Zakel.

zaketz. (iguin): *izond. Ikus.:* Iguingaŕi. Okagaŕi. (zati): iz. Puska txikia Puskato.

zaki. (ezuŕ): *iz. Ikus.:* Ezuf. I: Azuŕ. (ordaintza): Iz. Ikus.: Ordaintza. j: Ordari.

zaki-babes. (gudu-jantzi): *iz.* **Gudu-**jantziarcn zatia,zanko-bizkaŕa estaltzen zuena.

zalril. (bafabil): ŕz. Gizon eta abets batzuengan ernaltzerako soin-atala. I: Gayaga, pitilin, pitili, pitxa, sokil, txitxil, txotxo, sakil, gene, ziL (eguŕ): iz Egufezko zatia.

zukil-baba. (baŕabil): *iz.* Zakilaren mokoa. I: Zakil-moko.

zakil-moko. (baŕabil): *iz.* Ikus.: Zakit-baba I: Zakil-moko.

zakil-mokousi. (baŕabil): *iz.* Zakii-mokoaren untura.

zakildasun. (gogortasun): *iz.* Ikus.: Sogortasun. 1: Zutundasun.

zakildu. (gogortasun): *ad.* Zuŕun geratu. (giñaŕe): *ad.* Ikus.: Mokortu. I: Mukuldu, mukutu, zabortu, zuŕuindu, zuŕundu. (eguŕ): II *ad.* Eguf. atxikitasuna artu.

zakilaldi. (gogortasun): *iz.* Ikus.: Zabotaldi. j: Zainzozte. (giñafe): iz. Berbera. (eritasun): !I iz. Berbera. (dardaritze): Ii *iz.* Glñafen dardaritzean agertzen dan erltasuua.

zakile. (zaragi): *izond.* Ikus.: Zagi-egile. Zagi-gile.

zakiio. (olo): ŕz. **ltxaso** ondoan bizi dan oloa. I: Zakilote.

zakilote. (eguŕ): *iz.* Igeksua irabiotzeko egufa. (olo): *iz.* Ikus.: Zakilo.

zakon. (zati): iz. Bats.: Zatiko. (kondaŕ): iz Ikus.: Kondaf. j: Utzikin.

zakiya. (aingura): ŕz. Ur-azaleko aingnra.

zakoilu. (ondalanketa): *ŕz.* Ikns.: Afoska. j: Oudalaoketa, Atoka.

zakointzaf, (aŕain): iz. ltxasoko afain-mota bat.

zakon. (sakonera): *iz.* Ikus.: Sakonera. I: Sakon, zakontasun, xokon, zingotsu.

zakondu. (sakonera): *ad.* Sakoneran sartu.

zakontasun. (sakonera): iz. ikus.: Sakonera. j: Zakon.

zakosta. (ondalanketa): ŕz. Oudaianketa txikia. Zakoste.

zakota. (alkondara): ŕz. Atoŕa txikia. (odei): *iz.* **Euri** oso ugaria daukaten odeyak.

zakote. (azao): iz. Azao txikia. (azkuŕi): i . Mendira eramaten dan janaria.

zaku. (iota): *L.* Ikus.: **Zofo. j:** Krima. (mama): ŕz, Ikus.: Mama. I: Mamua.

zaku-antzeko. (into): *frond.* Zoŕoaren antis duena.

zaku-aundi. (isiltasun): *frond.* Isilik dagocna. I: Zakudim, zaku-golko.

zaku-bedaf. (landare): *iz.* Lastaduna dan landarea, aiapiderako eta soropilak egiteko ona dana.

zaku-esi. (itxitura): iz. Zofoakaz egindako itxitura. (zoŕo): *iz.* Berbera.

zaku-golko. (isiltasun): *izond.* Ikus.: Zaku-aundi. I: Zakudun.

zaku-olio. (olio): iz Zofo bat zapatzean ateratzen dan alioa.

zaku-oŕats. (zoŕo): *iz.* Zofoak egiteko ofatza edojostofatza.

zaku-saltzaile. (zoŕo): *frond.* Zofoak saltier· dituena.

zakubetekada. (asetasun): *iz.* Janari aundia.

zakudun. (isiltasun): *izond.* Ikus.: Zaku-aundi. j: Zaku-golko. (zofo): *izond.* Zofoak saltzen dituena

zalaparta oldarkafa. (zalapart): Ikus.: Zataparta jazarkota.

zalapartada. (zalapart): Ikus.: Zalapart. Tatapata, txulumulu, (erabaga): *is,* Erabaga. Naasmaasi. (zitistada): I; is. Wm: Zifistada. Lefaldia.

zaiapartaka. (igidura): *adond.* Indarka igitzen ari-izatea. (lasterketa): *adond.* Lasterketa bieian ibiltzea. Sittsi-saltsa, tiriputzinka. (zhistada): ji *adoncl.* Ziristadaz ari-izatea,

zalapartakatu. (eztabaida): *ad,* Gogorkiro eztabaidatu.

zalapartaki. (zalapart): *ariond.* Zalapartaka ari-izatea.

zalapartako. (erorkera): *is.* Amilka erortzea. Zatapartazko.

zalapartan, (erabaga): *adond.* Erabagaz ati-izatea.

zalapartari. (zalapart): *isond.* Zatapartan ari dana. Zalapartaritsu,

zalapartaritsu. (zalapart): *izond.* Zalapartari. Zalapartatsu, zalapartazale.

zalapartatsu. (zalapart): *isond,* Zalapart egiten ari dam. Zalapartaritsu, zalapartazale.

zalapartatu. (irabM): *ad.* llcus.: kabioto. Zactotatu. (zalapart): *ad,* Zalapart spin.

zalapartaz. (zalapart): *adorn/.* Zalapart egiten ari-izatea.

zalapartazale. (zalapart): *izond.* Was.: Zalapartatsu. Zalapartaritsu.

zalapasta. (soft): *iz.* Urak ertzaren aurka jotzean, egiten dotes otsa. (ubil); is. Ubil baten ots-izena.

zalapastatu. (salt): *ad. Unk* ertzaren anrka jotzean, otaa egin.

zaiarda. (naspil): *is.* Naspil. Zatamala. (lan): *is.* Gaizki amaitutako tans.

zalardatu. (erabaga): *ad.* Erabaga egin, lkus.: Ivluiakatu. (Ian): *ad.* Lan bat gaizki egin.

zalatrako. (pittzat); *izond.* Piltzafez beterik dagoena.1: Zatatrapo.

zalatz.a. (gaitzipen): *is,* Gaitzipenezko emus.

zalasits. (azal): is. Areitz eta baste zugatzen strata.

zalbide. (bide): *is.* Zattlientzako bides. Ikus.; Zaldi-bide.

zalbiroi. (thin): *iz* Dots.: Saburdin.t: Zakailit.

zalboi. (hero): *iz.* Ikus.: Sargari.1: Etekotxo.

zalburdi. (ma): iz. Lau gurplieko cola, bi notin ado geyago eramateko daukan kutxa berezi ta aundiaz egifta dana, ta zakiien indafaz dab/Jean. Burtarin, zaldi-gurdi, zalpurdi.

zalburdi-zaitza. (orga): *is,* Zalburdi-zayaren langintza.

zalburtzai. (orga): *izond.* Zatberdia zuzentzen dnena. Zalburdi-zai.

zalburtska. (ao-ugal): *is.* Sal-abereak buruan daramaten opals.

zaidabai. (atatsz): Eskuz jotzen dart afatza. *J:* Zaldabei, zatbai. Ikus.; Atazko.1: Tunbada.

zaltiabe. (atatz): *is.* Zaldabai txikia.

zaklabei. (afatz): *is.* Thus.; Zaldabai.1: Zalbai,

(zubi): *is.* lbai edo tan= bitten gartetik igarotzeko zubiaren *anteza* duena. Zaldain, zaldaifi,

zaidain-toki. (ibai): is. Jbai bat igarotzeko, zaidsilia dagoen tolda.

zaltiain-zai. *(ibai): izond.* Zaldttifia eramaten damns,

(zubi); ikus.: Zaldai, zaldain, xaldaiii,

zahlakatu. (birunds): *ad.* **BURIM** birundaka ari-izan, (bass): *ad.* Berbera.

zatdate. (azkuti): *is.* Abereai ematen zayen azkufl [; Zaidare.

zaidale-zain. (azkati): *izond.* Zaldalea zaintzen eta ematen duena.

zalciale-zare. (azkuti): *is.* Zaldalea eakitzeko kanpaza.

zaldane. (bizitegi): *iz.* Zurnid azpian egaten dan gel-at-Kea.

zaidare. (azkuti): Bats.: Zak/ale.

zaidare-kandat. (txoskof); is. Zaldatez listen dan eritasuna.1: Zaidaferi.

zaldariztatu. (azkirti); *ad,* Abereai zaidarea eman.

zaidat. (txoskof): *is.* Wits.: Azkordin.1: masts/, zaidot, sales% kabano, (Ida): Latuan egiten dan tortika. Xakat,

zaidaf-betiat. (betaf); *iz.* Azkordifiak sends/se/so bide/a. (landare): *iz.* Ikus.: Karatxo-belat. Ma/sirs-beta!.

zaidat itsua. (txoskof): Zniorik =tea azkurdifia. Ikus.: Az/said/n.l. Mastat itau, zetdot itsu.

zakii. (as/-abere): *is.* Azkazal-bateko aberea; lepo Ía buztanean zurdak !we ta ugari dam/sans. Garaitio, pasts/a, goani, grasnia (ijitoen itza), graztailia, yo-yo, pots, zaaldi. (Wu): *is.* Latuan spites dan gogordura, batez ere ohs, es/so, beiaunetan eta abat. I: iz. Lafuan sort= dan ategosia. Maskuťa. l3asaudre, gildaŕ, zeidef, rnaskut, zali, zatiat. "Zaidun-zibika" Mien jokua. Onela esaten da; Zaldia bortan Diroa sakelan - Zomateki ? - Amateki (seireki...)". (antis): iz. Galbae eralkitzeko asp/an jartzen dan rnakila.1: Arte, askazaldi, baeguf, baeot, bayol, pine. (art): *iz.* Aria arilkatzen danean egiten diran naspiiak. (anderedolai): 11 Xake-joknan, besteen gallant(jauz-ten dan zatikoa. (kartak): *iz,* Kartetan, zaldi beta zaldunaren irudia daramana. (aʁ0): 11 *is.* Umezketarako berezits dagoen asta artudia. // (kotzo),

zakli otaztu. (igurki); *ad.* Zaldi-otazenz zatdia garbitu,

zaidi-aje. (eritasun); *is.* Zaldien eritasuna.

(sai-abere): *is.* Zaldieu ornitzea.

zakii-antzeko. (sai-abere): *izond.* Zaldiaren antis duena. Ikus,: Zaldiaren.

zaldi-apain. (ca/-at/era): *iz.* Zaidiaren apaintzea,

zuldi-apaindura. (abere-tresnak): Zak//area estailda.

zaldi-apa. (azazkal); iz. Zaldiaren aztala. Zaldi-aztal.

zaidi-araznalt. (abere-tresnak); *iz.* Zaldiacen tresnak. Zaidi-busts,

zairli-afain. (a/ain); is. Zaldiaren antis duen :Vain txikia.

zaldi-artatzale. (sai-abere): *&mid.* Zaldiak zaintzen ditueua.

zaidi-atsetei. (yarein-yarduribideak): iz. Zak//en ass/aria,

zaldi-atz, (aztarna); *is.* Zaldiak egiten dam aztarna.

(abere-tresstak): is. Zaldiagan ibiltzeko, gafiean jartzen zayon aulki bares/a.

zaidi-azkantza, (sai-abere): iz. Zaldiak aztea.

zaldi-azle. (sal-abere): *izand.* Zaldiak azten dituena,

zaldi-aztaL (azazkal): Zaldi-ape.

zaldi-baba. (babatun): *is.* Babas'=

zaidi-basta. (abere-tresnak): *iz.* Ems.; Zaldi-arazuak.

zaidi-bide, (bide): *iz.* Sal-abereeritzako hi/lea. Ikus,: Zalbide.

zaldi-bum. (eyerairli); iz. Sai-abereen bides dabiteu eyera.

zaldi-bolukari. (eyeraldi): *izond* Zaldi-balua daukana.

zaidi-borda. (abeltegi): iz. Zaldientzako ukulua.

zaidi-buŕukari (zaldizketa): *izond.* Zaidien gudukaetan ad dana.

zaldi-burudun. (sai-abcre): *izond.* Zaldiaren burn-betertzarēn antza duena.

zaldi-buruko. (ao-ugal): *iz.* Zaldiaren buruan ipintzen dan ugala.

zaldi-buztan. (landare): *iz.* Zaldi-buuztaakaria dan belaŕezko landarea; bare zurtaiña ari-antzeko often txortatxoaz amaitzen da.

zaldi-buztaŕi. (abere-tresnak): iz. Gurdi-zaldiak; gurdia daramaten zaldiak.

zaldi-dantza. (zaldizketa); iz. Zaldiak dagizkien bira ta inguruak.

zaidi-ede. (sai-abere): *ft.* Zaldiak lotzen dituen edea, alkaŕen atzetik joan ditezen.

zaldi-edergailu. (abere-tresnak): *iz.* Zaldia apaintzeko abere-tresnak.

zaldi-eli. (sai-abere): *ft.* Ikus.: Zaldidi. I: Zaldieria, zaldiketa, zalditza, zalditze.

zaldi-eraso. (akuiukada): *ad.* Zaldia orkatxez eragin.

zaldi-efota. (eyeraldi): *iz.* Zaldiaren indaŕaz dabilen eyera. I: Zaldi-igara.

zaldi-efotadun. (eyeraldi): *izond.* Zaldiareu indaŕaz dabilen eyera daukana. I; Zaidi-eŕotari, zaldi-igaradun.

zaldi-efotari. (eyeraldi): *izond.* ikus.: Zaidi-eŕotadun. I: Zaidi-igaradun.

zaldi-estalki. (abere-tresnak): *iz.* Zaldia estaitzekoa.dana. I: Zaldi-gaiñeko.

zaldi-eziketa. (zaldizketa): iz. Zaidia ezitzearcn egipena.

zaldi-eziari. (zaldizketa): *izond.* Zaldia ezitzen duena. Zaidi-ezle.

zaidi-ezle. (zladizketa): *izond.* Ikus.: Zaldi-eziari.

zaldi-ezpain. (ezpain): *iz.* Zaldiaren ezpaiia.

zaldi-gaiñean. (zaldizketa): *adond.* Zaldiagan jaŕita ibiltzea. j: Zaldiz.

zaldi-gaiñeko. (abere-tresnak): *iz.* Ikus.: Zaidi-cstalki.

zaldi-gaiñeratu. (zaldizketa): *ad.* Zaldiagan jaŕita ibili. I: Zalditu, zaldizkatu.

zaidi-geŕiko. (abere-tresnak): *iz.* Zaldia sabeletik lotzen duen edea edo lokafia.

zaidi-gizon. (su-bidutzi): *iz.* Suite bateau gizon eta zaidiaren irudia daukan su-bidutzia.

zaldi-goibe. (sai-abere): *iz.* Zaldiaren goyera.

zaldi-gorotz. (utzaldi): *iz.* Zaldiak egiten duen gorotza, Ikus,: Zaldi-sits.

zaldi-gudari, (zaldizketa): *iz.* Zaldiagan jaŕita ari dan gudaria. : Zaldizko gudari.

zaldi-gudu. (zaldizketa): iz. Zaldiagan jaŕita egiten dan bofoka. Ikus.: Zaldi-guduka.

zaldi-gudulca. (zaldizketa): *adond.* Zaldiagan jaŕita bofoka ogiten ari-izatea. ikus.: Zaldi-gudu.

zaldi-gudukari. (zaldizketa): *izond.* Zaldi-guduka eg_ iten ari dana.

zaldi-gudukatu. (zaldizketa): *ad.* Zaldi-guduka egin.

zaldi-gurdi. (orga): *iz.* Ikus.: Zatburdi. Burtarin.

zaldi-ibi. (bide): *iz.* ibaya igarotzeko, zaldia ibiltzen joan diteken bidea. I: Zaldubi.

zaidi-igara. (eyeraldi): iz. Ikus.: Zaldi-eiota.

zaldl-igaradun. (eyeraldi): *izond.* ikus.: Zaldi-eŕotadun. (: Zaldi-eŕotari.

zaidi-igurki. (igurki): *iz.* Ikus.: Zaldigurzki. : Zaidi-oŕaze.

zaidi-ilara. (sai-abere): **in.** Edcaz lotuta, alkaten atzetik doazen zaldien multzoa. Zaidi-leŕo, zaldi-talde.

zaldi-indaf. (naafi): *iz.* Tndafaren neufla. (indaf): *iz.* Berbera.

zaidi-idauterl. (iñaute): iz. Iñautearen lenengo eguna, igandea. j: Zaldunita, zaldun araluste.

zaidi-isats. (buztan): *iz.* Zaldiaren buztaua.

zaidi-jale. (azkuŕi): *izond* Zaldiaren aragia jaten duena.

zaidi-kaisa. (abere-tresnak): iz, Zerbait crarnateko zaldiagan jartzen diran bi kutxaetatik bakoitza. j: Zaldi-kaixa, zaidi-kutxa.

zaidi-kaixa. (abere-tresnak): *iz.* lkos.: Zaldi-kaisa. j: Zaidi-kutxa.

zaldl-koupeda. (eragozpen): iz. Zaldiai ipintzen zayen beaztopa.

zaidi-korta. (abeltegi): iz. Zaidientzako ukulua. E: Zalditegi.

zaidi-kutxa. (abere-tresnak): Iz. ikus.: Zukti-kaisa. j: Zaidi-kaixa,

zaidi-laistergu. (lasterketa): iz. Zaldien lasterketak egiten diran landa. j: Zaldi-lastergu, zaidi-lasterleku, zaldi-lastertoki. (zaldizketa): *iz.* Berbera.

zaldl-lapuŕ. (lapuŕeta): *izond.* Zaldiak ostutzen dituena.

zaidi-lafe. (laŕeki): iz. Zaldiak ibiltzen diran lafekia. (sai-abere): *iz.* Berbera.

zaidi-laŕu. (sai-abere): *ft.* Zaldiaren lafua.

zaldi-lastergu. (lasterketa): iz. Ikus-: Zaldi-laistergu. Zaldi-lasterleku, zaidi-lastertoki.

zaldl-lasterka. (lasterketa): iz. Ikus.: Zaldi-lasteŕ. 1: Zaidi-lasterketa, zaldi-norlenka.

zaldi-lasterkari. (zaldizketa): *izond.* Zaldien lasterketan zaldiagan doana.

zaidi-lasterketa. (lasterketa): *iz.* ikus.: Zaldi-lasteŕ. j: Zaidi-lasterka, zaldi-norienka.

zaldi-lasterleku. (lasterketa): *iz.* Ikus.: Zaldi-laistergu. I: Zaidi-lastergu, zaldi-lasterloki.

zaidi-lastef. (lasterketa): iz. Zaldien lasterketa. : Zaldi-lasterka, zaldi-lasterketa.

zaldl-lastertold. (lasterketa): iz. Ikus.: Zaidi-laistergu.: Zaldi-lastergu, zaldi-lasterleku.

zaldi-lepaluze. (ausnarlari): *iz.* Ausnarlaria dan aberea; bost neurkifieko goyera duena; lepo haze ta lerden, atzeko ankak auŕekoak baño labuŕagoak eta burn txikia bi adaf motzekin dauzkana.

zaidi-lefo. (sai-abere): iz. Ikus.: Zaldi-ilara. I: Zaidi-talde.

zaidi-maia. (abere-tresnak): iz. ikus.: Baŕera.

zaldi-manu. (zaldizketa): *iz.* Zaldiak zaindu ts erabiltzea.

zaidi-mutil. (zaldizketa): *izond.* Zaldiak ao-ugaletik daramazkieua. Zaldi-yagole, zaldi-zain, zaidi-zaitzaile.

zaldi-nagusi. (sai-abere): *izond.* Zaldiak zaintzen dituena. ikus.: Zaldtegizain.

zaidi-norleuka. (lasterketa): *iz.* Zaldi-lasterketa. j: Zaidi-lasterka.

zaldl-oiñ. (landare): *iz.* Askarkaria dan belaŕezko landarea.

zaldi-ougafi. (utzaldi): *iz.* Zaldien gorotzaz egindako ongaŕia.

zaidi-ontzi. (loŕeta): *iz.* Zaldien loŕeta egiteko burdia.

zaldi-orni. (ornidura): *ft.* Zaldiak omitzea. (sai-abere): *ft.* Berbera.

zaldi-ofaze. (igurki): *iz.* Ikus.: Zaldigurzki. I: Zaldi-igurki, zaldi-ofazi, kaatosa.

zaldi-pildak. (abere-tresnak): Arbaldaz egindako zaidi-tresna. Zaidi-tresnak, zaidi-uztaŕi.

zaldi-sari, (ordaintza): *iz.* Beata estaltzeko ordaintzen dana.

zaidi-saski. (abere-tresnak): *iz.* Zaldiagan ibiltzeko jai-twit zayon aulkia.

zaldi-sendagiie. (yarein-yardunbideak): *izond.* Zaldien osalari, ikus,: Abel-osalari. I: Zaldi-sendatzaile, abel-sendalari.

zaidi-sendatzaile. (yarein-yardunbideak): *izond.* Ikus.: Abel-osalari. Zaidi-sendagile, abel-sendalari.

zaldi-sits. (utzaldi): *iz.* Eŕckaya bezels erabiltzen dan abel-gorotz legofa. Ikus.: Zaldi-gorotz.

zaldi-talde. (sai-abere): iz. Ikus.: Zaldi-ilara. I: Zaldi-leŕo.

zaidi-tokare. (abere-tresnak): *fz,* Zaldiaren buruan jartzen dan tresna.

zaldi-tratu. (esku-langintzak): iz. Zaldiak erosten eta saltzen ari-izatea. ikus.: Za€diketari.

zaidi-tresuak. (abere-tresnak): *iz.* ikus.: Zaldi-pildak. J: Zaldi-uztaŕi.

zaldi-tresnatu. (abere-tresnak): *ad.* Zaldiari tresnak

zaldi-teaŕ. (sai-abere): iz. ikus.: Zaldiska. i: Zaldi-zaŕ,

zaldi-ugaiak. (abere-tresuak): *is.* Zaldiai jartzen zaizkien ugatak.

zaldi-urdin. (nagi): iz. Ikus.: Nagi. I: Alberdania, zaidi-zuri, (arduragabetasun): iz. Ikus.: Laxotasun. Geldotasun, zaldi zuri.

zaldi-uztaŕi. (abere-tresnak): *iz.* Ikus." Zaldi-pildak. E: Zaldi-tresnak.

zaldi-uztartu. (abere-tresnak): *ad.* Zaldiari zaldi-uztaŕia

zaldi-xaugo. (sai-abere): *iz.* Zaldiaren aztal mea. (kartak): *ŕz.* Ikus.: Xango. I: Xango.

zaldi-yagole. (zaldizketa): izond. ikus.: Zaldi-mutil. : Zaldi-zain, zaldi-zaitzaiĺe.

zaldi-zaaro. (usta): is. Zaldiz ibiltzean erabiltzen dan usta.

zaidi-zain, (zaldizketa): *frond.* Ikus.: Zaldi-mutil, j: Zaldi-yagole, zaldi-zaitzaiĺe.

zaldi-zaiutza. (zaldizketa): *iz.* Zaldi-zaiñaren langintza.

zaldi-zaitzaile. (zaldizketa): frond. Ikus.: Zaldi-mutil. I: Zaldi-yagole, zaldi-zsin.

zaidi-zale, (zaidizketa): frond. Zaldienganako zaletasuna duena.

zaidi-zangaŕak. (lokezuŕ): *ft.* Zaldien belauuctan dagozen lokezuŕak.

zaldi-zaf. (sai-abere): iz. Ikus.: Zaldiska. Zaldi-txaŕ,

zaldi-zerga. (zerga): *iz.* Zeyetan zaldiak saltzeko ordaintzen dan zerga.

zaidi-zuri. (nagi): *iz.* ikue.: Nagi. Zaldi-urdin. (arduragabetasun): fz. Ikus.: Laxotasun. j: Zaldi-urdin.

zaidi-zurtzulo. (audur): is. Sai-abereengan suduŕaren zulu bakoitza.

zaldia zutitu. (zaldizketa): *ad.* Zaldia atzeko bare ankeen gañeanjaso.

zaldiaren, (sai-abere): *izond.* Zaldiari dagokiona. Ikus.: Zaldi-antzeko.

zaldiarin. (sai-abere): iz. A ries dabilen zaldia.

zaldibiñaute. (iñaute): iz. Idauteko igandea. I: Zaldunita.

zaldidi. (sal-abere): iz. Zaldien multzoa. j: Zaldi-eli, zaldieria, zaldiketa, zalditza, zalditze.

zaldidun. (zaldizketa): *izond* Zaldia daukana. I: Zaldun.

zaldieria. (sai-abere): *is.* Ikus,: Zaldidi. Zaldi-cli, zaldiketa, zalditza, zalditze.

zaldigai. (sai-abere): fz. lkus.: Zaldiko. Zaldiño.

zaldlgofl. (sai-abere): *iz.* Margo goŕixka daukan zaldia.

zaldlgurzki. (igurki): *is.* Zaldia garbitzeko, zamukaz egiña dagoen igurkia. I: Zaldi-igurki, zaldi-oŕaze, kaatosa,

zaldika. (zaldizketa): *ft.* Ikus,: Zaldizketa. : Zaldiz-ibiltze.

zaldikari. (sai-abere): *izond.* Zaldiaren antza duena,

zaldikari. (zaldizketa): *frond.* Zaldiagan, zaidi gañean dabiĺena.

zaldikari-saldo. (zaldizketa): *iz.* Zaldikarien muitzoa.

zaldlkatu. (zaldizketa): *ad.* Zaldiagan, zaldi gatloan

zaldiketari. (esku-langintzak): *frond.* Zaldiak orosten eta saltzen ari dana. Tkus.: Zaldi-tratu.

zaldiki. (aragi): iz. Zaldiaren aragia. I: Zamalki.

zaldikide. (sai-abere): *frond.* Zaldien sendikoa dana.

zaldiko. (sai-abere): *iz,* Zaldi gazte ta txikia. Zaldiflo, zalditxo, zaldixka, zaldizko, zaldigai,

zaldiko maldiko. (jolasbide): *iz.* Birundaka ari dan lanabesu, jaietan jolasten ibiltzeko. : Zaldi-maldika, zaldiko-maldiku.

zaldilcote, (sai-abere): iz. Oso audia dan zaldia. I: Zaldio, zalditzaŕ.

zaldikesme. (sai-abere): iz. Zaldiaren kuma.

zaldiño. (sai-abere): **iz.** Ikus.: Zaldiko. I: Zalditxo, zaldixka, zaldizko, zaldigai, zamalko.

zaldislca. (sai-abere): iz. Argala ta itxura Leafs duen sai-aberea. j: Zaldi-txaŕ, zaldi-zaŕ. •

zaldieeii. (abeltegi): iz. Ikus.: Zaldi-korta.

zaldtegizain. (zaldizketa): *izond.* Zaiditegia zaintzen duena. hue.: Zaldi-nagusi.

zalditeria. (sai-abere): *iz.* Astu, mando edo zaldia dan aberea.

zaldito, (sal-abere): iz. Andia dan zaldia. Ikus.: Zaldikote. I: Zalditzaŕ, zaldito.

zalditu. (zaldizketa): *ad.* Ikus.: Zaldi-gaiñeratu. : Zaldizkatu.

zalditxo. (sai-abere): iz. Zaldi edo beoŕ txikia. Ikus.: Zaldiko. I: Zaldiño, zaldixka, zaldizko.

zalditza. (zaldizketa): *iz.* lkus.: Zaldidi. Zaldi-eli, zaldieria, zaldiketa, zalditze.

zaiditzaf. (sai-abere): iz. Ikus.: Zaldikote. : Zalclito.

zalditze. (sai-abere): iz. ikus.: Zaldidi. Zaldi-eli, zaldieria, zaldiketa, zalditza.

zaldixla. (sai-abere): iz. ikus.: Zaldiko. Zaldiño, zalditxo, zaldizko,

zaidiz. (zald€zketa): *inland.* Ikus.: Zaldi-gaiñean.: Zaldizka.

zald€z-ibiltze. (zaldizketa): *iz.* Ikus.: Zaldizketa. : Zaldika.

zaldizka. (zaldizketa): *adond.* I us.: Zaldiz.

zaldizkalari. (zaldizketa): *izond.* Zaldien ibiltze ta lanetan zuzenlaria dana.

zaldizkari. (zaldizketa): *izond.* Zaldiz dabiĺena.

zaldizkatu. (zaidizketa): *ad.* Eats.: Zaldi-gaiñeralu. j: Zalditu.

zaldizketa. (sai-abere): iz. ikus.: Zaldidi. I: Zaldi-eli, zaldieria, zalditza, zalditze.

ZALDiZKETA. *is.* Zaldiarengan ibili ta zaldia erabiltzearen antzea. I: Zaldiarengan ibiltzearen eg€pena. I: Zaldika, zaidiz-ibillze. ii (abere-tresnak), (egurasketa), (jai), (jolasbide), (jolaseta), (kirol), (orkatx), (osasunbide), (sai-abere), (sotiltasun), (usta).

zaldizko. (euri): fz. Iiuri-piloa. (zaldizketa): *iz.* Zaldiagan dabiĺena. (naspil): (fz. Arikaltzean egiten dan naaspiĺa. (ari): II *iz.* Berbera. (sai-abere): Jj *iz. Tkus.:* Zaldiko. j: Zaldiño, zalditxo, zaldixka, zamalko.

zaldizko gudari. (gudalari): (2: Ikus.: Zaldi-gudari.

zaldizko-sail. (zaldizketa): *iz.* Zaldizkoen multzoa. : Z..atdizko-talde, zaldun-aidi.

zaldizko-talde. (zaldizketa): *iz.* Ikus.: Zaldizko-sail. I: Zaldun-aidi,

zaldiztef. (zango): *iz.* Sal-abereen izteea.

zaldotxandi. (begirune): ŕz. Zatdun aundia.

zaldu. (sendotasun): *ad.* Sento ta artatsu egin edo biurtu. (labs): *ad.* Lutes iandu. (indaŕ): *(ad.* Katazka aundiak egin.

zaldubi. (bide): *iz. ikus.:* Zaldi-ibi.

zaldun. (zaldizketa): *izond.* Ikus.: Zaldidun. j: Zaltun. (begimne): Bcgirunea zoŕ zayon notiña. (kartak): iz. Jokoan karta bat, zaldia erakusten duena. (egazti): II *iz.* Egazti-mote bat.

zaldun-aidi. (zaldizketa): *iz.* Ikus.: Zaldizko-sail. I: Zaldizko-talde.

zaldun-aniza.(begirunc): iz. Zaldunaren antza artzea.

zaldun-antzeko. (begirune): *izond* Zaldunaren antza artzen duena.

zaldun-aratuste. (iñaute): *iz.* Iñautearen igandea. ikus.: Zaldi-iñauteri. Zaidunita.

zaldun-arauz. (begirune): *adond.* Zaldun bezela ari-izatea.

zaldun-aulki. (abere-tresnak): ŕz. ikus.: Zaltoki. I: Astraka, zeta, zelatxo.

zaldun-berezi. (gurdalari-elkargo): ŕz. Gudalari-elkargoan dagoen gaztea.

zaldun-bide. (bide): *iz.* Zaldientzako bidea.

zaldun-bufuka. (zaldizketa): *iz.* Zaldunen artean zaldiz egindako boŕoka. Zaldun-guda, zaldun-gudu. (botoka): L. Berbera.

zaldun-egite. (zaldizleta): *iz.* Zaldiengan ari-izateko gerturik dagoen zaldunen multzoa.

zaldun-elkargo. (gudatari-elkargo): *iz.* UTzknrtza, abed, bakalduna ta beartsu edo bidegabetuen alde, izkiluen bitartez ari-izateko, agintzen zuten gizon urenei, cgiera ta strati berezi batzuetaz, ematen zizkien duintasuna to dedu-agerkaya. Ikus.: Gudalari-elkargo. [: Zeldunde.

zaidun-eraso. (ERASO-ALDI): iz. Zaldiengan ad diranen erasoa. Zaldun-saŕera.

zaldun-eft. (andi-manditza): *iz.* Andi-mandien Iota edo luŕaldea. (luŕalde): ŕz. Berbera. (gudatari-elkargo): *(iz.* Gudalari-elkargoaren buruzagiaren luf-bafutia. Ikus.: Zaldungo.

zaldun-eskubide. (andi-manditza): iz. Zaldunen eskubidea.

zaldun-gazte. (andi-mauditza): *iz.* Gaztea dan zalduna. Zatdunxka.

zaldun-gisa. (andi-manditza): *iz.* Zaldun on bezela ari-izatea. j: Zaldunki, zaktun-legez.

zaldun-guda. (guda): iz. Ikus.: Zatdun-buŕuka. Zaldun-gudu.

zaldun-iaute. (iñaute): *iz.* Inautearen igandea. 1: Zaldun-iñaute, zaldun-iñauteri, zaldunita, zaldun-aratuste, zalduniote, zaldun-igande, zaldun-jaute.

zaldun-idazti. (idazti): *iz.* Zaldiengan ari diranen egipenak dakarzkien idaztia.

zaldun-iduri. (irudiginiza): Zaidiarengan ari-izan danaren irudia.

zaldun-igande. (igande): *L.* Zazpi aste betetzen diran igandea. I: Ikus.: Igandeyaute, zaldunita. (iflaute): *iz.* Ikus.: Zaldun-iautc. : Zaldun-iñaute.

zaldun-iñaute. (iñaute): iz. Ikus.: Zaldun-iautc. : Zaldunieta, zaldun-iñauteri.

zaldun-iñauterl. Ratite): *iz.* ikus.: Zaldun-iaute. I: Zaidunita, zaldun-Maute, zalduniote.

zaldun-ipurdantzari. (anemen-aldi): *izond.* Zaldiagan aldeŕai dabilena.

zaldun-ipuyak. (edespen): *iz.* Zaldiagan ari diranen ipuyak.

zaldun jai. (jai): *L.* Zatdunen Izkduen jaya.

zaldun-legez. (andi-manditza): *adond.* Ikus.: Zaldun-gisa. j: Zaldunki.

zaldun-maisu. (zaldizketa): *iz.* Zaldun-ogitcan irakaslea dana.

zaldun-mutil. (zaldizketa): *izond.* Zaldunaren moŕoya.

zaldun-oyal. (ezautai1u): ŕz. Zatdun-egitearen gudoyala.

zaldun-safera. (zaldizketa): *iz.* Ikus.: Zaldun-eraso. (sai-abere): *iz.* Zatdunen tatdea. Ikus.: Zatdun-talde.

zaldun-talde. (sai-abere): *iz.* Zatdunen multzoa.

zaldun-zibika. (joko): *iz.* Adu-joko mota bat. Ikus.: Zaldunka.: Zakiunaketa.

zaldun-ziza. (ondo): *iz.* Zatdunen ziza.

zaldunaketa. (joko): *iz.* Joke-mots bat; esku ilxian dagozen arekiak.zenbat diran igartzekoa dana. : Zaliportanka, zaldunka, zaldun-zibika.

zaldunde. (batzaf): *iz.* Andi-mandien batzafa. (andi-manditza): tz. Berbera. (gudatari-elkargo): I) *iz.* Ikus.: Gudalari-elkargo. : Zaldun-elkargo.

zaldundi. (andi-manditza): *iz.* Ando-mandien multzoa. : Zalduneria. (gudatari-elkargo): *iz.* Berbera. (sai-abere): II *iz.* Zaldiengan ari-izateko gudalarien multzoa.: Zalduneria, zalduntza.

zuldundu. (zaldizketa): *ad.* Zaldiengan ari-izateko cragin.

zalduneria. (andi-manditza): *iz.* ikus.: Zatdundi. Zalduntza. (sai-abere): ŕz. Berbera.

zaldungo. (gudatari-elkargo): *iz.* Gudalari-elkargoaren buruzagitza. ans.: Zaldun-efi. (andi-manditza): *iz.* Andi-mandia izatea.

zaldunleta. (iñaute): *iz.* Ikus.: Zaldun-iaute. : Zaidunita, zaldun-iñaute.

zalduniote. (iñaute): ŕc. Ems.: Zaldun-iaute. j: Zaldun-iñauteri.

zaldunita. (invade): *iz.* ans.; Zaldun-iaute. j: Zaldunieta, igande-iaute.

zaldunka. (joko): *iz.* Adu-joko mota bat Zaldun-zibika, zaldunaketa.

zaldunkada. (andi-manditza): *iz.* Zatdunen egipena.

zaldunaeria. (aŕokeri): *iz.* Zatdun aŕo baten jokers.

zaldunki. (zaldizketa): iz. Zaldiagan dabi1ena. (sndi-manditza): *adond.* Zaldun bezela ari-izatea. Ikus.: Zaldun-gisa. j: Zaldun-legez.

zaldunkin. (zaldizketa): *izond.* Zaldia ao-ugaletik artuta daramana.

zaldunkintza. (zaldizketa): *iz.* Zaldunkiñen langintza.

zalduntasun. (adeitasun): *iz.* Zatdun bezela, adeitasunez ari-izatca. (andi-manditza): *iz.* Andi-mandien jokers.

zalduntta. (zaldizketa): *iz.* Zaldiagan dabi[j]en emakumea.

zalduntxn. (andi-manditza): *iz.* Za€dun gaztea. (txori): iz. Ikus.: Apez-Ixori. Negu-txori.

zalduntza. (sai-abere): *iz.* ikus.: Zatdundi. I: Zalduneria.

zalduntzako. (andi-manditza): *izond.* Zatduna bezela ari dana.

zalduntzaŕ. (andi-manditza): *izond.* Aundia bezela ari dan zalduna.

zaldunxka. (andi-manditzaa): *iz.* Ikus.: Zaldun gazte.

zaldunzai. (andi-manditzs): *izond.* Zaldunaren mcloya.

zaldunka. (zaldizketa): *adond.* Zaldiagan ibiltzeko era; baŕerak labuŕ

eta zangoak tolestuta, bails belaunetik bera zutasunez jaŕita.

zak. (ayeŕ): *izond.* Zaletasuna duena. (asetasun): *izond.* Asebetez ari dana. (sendotasun): *izond.* Sendo dagoena. I: Zaloi, xaloin.

zale-eltu. (lastertasun): *ad.* Lasteŕ eldu.

zale-jolru. (joko): iz. Oso azkaf egiten dan jokoa.

zale-txoro. (ayer): *izond.* ilrus.: Zaleegi.

zale-zalia. (lastertasun): adond. Ikus:: Biziki. I: Bizikiro.

zaleb€zitu. (giva): *ad,* Biziro gura-izan. (indafaldi): *ad.* Berbera.

zaleegi. (ayeŕ): *izond.* Zaletasun oso andia duena. Zale-txoro.

zaleegitu. (gaizpide): *ad.* Gaizpiderako geyegi zaletu. I: Zalegitu.

zalegale. (ayer): iz. Ikus.: Zaletasun.: Ekaŕai, kaide.

zalegafi. (aintzapen): (*wad.* Aintzapen aundikoa dana, (taŕitadura): *izond.* Tafitadura egiten edo soferazten duena. I: Zalegile, zalekoŕ.

zalegikeria. (ayerrf): *iz.* Zaletasun oso aundia izatea.

zalegile. (taŕitadura): *izond.* Ikus.: Zalegafi, I: Zalekoŕ. (gozamen): *izond.* Gozamena duena.

zalegitasun. (ayeŕ): *iz.* Zaletasun oso aundia izatea.

zalegitu. (gaizpide): *ad,* Ikus.: Zaleegitu.

zalelki. (lastertasun): *adond.* Oso lasteŕ ibiltzea. 1: Zalekara.

zalekara. (lastertasun): *adond.* Ikus.: Zaliiki.

zalekeria. (aragi-iŕits): *iz.* Aragi-ifitsaren atsegiñerako zaletasun aundia. Ikus.: Zalemen.

zaleki. (gozamen): *adond.* Gozamena artcko gogoz ari-izatea.

zalekoi. (ayer: *izond.* Ayef aundiaz ari dana.

zakkoitasun. (ayeŕ): fz. Ayef oso aundiaz ari-izatea.

zalekof. (ayeŕ): *izond.* Ayeŕa duena. I: Zaletasun aundiegia duena. (taŕitadura): *izond.* Ikus.: Zalegaŕi. I: Zalegile. (gozamen): II *izond.* Oso jangafia dana.

zaiekoyegi. (ayeŕ): *izond.* Ayef aundiegiaz ari dana.

zalemen. (aragi-iŕits): *izond.* Aragi-if€tserako gurari aundia. Ikus.: Zalekeria.

zalemindu. (ayeŕ): *ad.* Oldaŕez zaletu.

zaleutza. (zalantza): *iz.* Ikus.: Zalantza. 1: Enura.

zalerazi. (ayeŕ): *ad.* Zaletu-eragin. I: Zalearazi. (lera): *ad.* Lera-izan.

zalerazle. (ayes): *izond.* Zaletu-eragiten duena.

zalerik-eza. (ayeŕ): *iz.* Zaletasunik ez izatea. I: Zaletasun-eza.

zaletarsun: (ayeŕ): *iz.* Ikus.: Zaletasun. I: Makurtasun, zaletarzun.

zaletasun. (ayeŕ): iz. Zerbaiterako jite edo ayeŕa.-I: Maitasuna. I: Leya, cragitea, alegiña, apeta, ekaŕai, atxikimendu, gano, mania, makurtasun, tiŕia, zaletarsun, zalegale, kaide, (eraspen): *iz.* Begi ona.

zaletasun-eza. (ayeŕ): *iz.* Ikus.: Zalerik-cza.

zaleti. (gura): *izond.* Gurari biziaz ad dana. j: Zaletsu. (lent): *izond.* Ikus.: Leratsu. I: Gifintsu, zaletsu.

zaletsu, (gura): *izond.* Ikns.: Zaleti. (lera): *izond* Ikus.: Leratsu. I: Giŕintsu, zaletsu.

zaletu. (ayeŕ): *ad.* Zaletasuna izan. (biguntasun): *ad.* Ikus.: Bigundu. I: Guritu.

zaletxo. (ayef): *izond.* Zaletasun txikia duena.

zaletze. (ayef): *iz.* Zaletasuna izatea.

zalexe. (lastertasun): *adond* Lasteŕ xamaŕ. I: Zalexka, zalexko.

zalez. (eraspen): *adond.* Eraspenez ari-izatea. (jan-gogoeza): *izond.* Jan-gogoezaz dagonea, ikus.: Zaleztasun. (geldotasun): II *izond.* Geidotasunez ari dana.

zaleztasun. (jan-gogoeza): iz. Ikus.: Jan-gogoeza. I: Zalez.

zalga. (bale): *iz.* Ikus.: Aizkol. I: Ilaŕ, zalge, zalka. Zatga motak: a) Zalgaaŕ, zalgaf, basozalga; leka aundia daukana. 1/ b) Erdikoa. Zalgeme; II d) Zalgazofi, txilista, txitxoi, txirlista; txikiena dana. (landare): *iz.* Ikus.: Tlarka. 1: Iraka, zalki. (tofu): II iz. Lafuko tortika.

zalga-bedat. (baler): *iz,* Efeduraetan sendagaya bezela ipintzen dan belaŕa.

zalga-zofi. (balke): *fa,* Atzkol txikia. Ikus.: Zalga.

zalgaf. (bake): *iz.* Aizkol aundia. Ikus.: Zalga.

zalgategi. (garau): iz. Garauak gordetzen diran tokia.

zalge. (belaf): *iz.* Kattegaŕia dan betaŕa. Ikus.: Zalga. I: Zalka.

zalge-belat. (balm): *iz.* Ikus.: trusts. I: Zalgi-belaŕ.

magenta. (balke): *iz.* ICaizu erdikoa dan aizkola. Ikus.: Zalga.

zalgi. (burn): iz. Ikus.: Zagi. I: Zai, zalki. (ilcondo): *iz.* Ikus.: Buruko zai. I: Zagi, zai, zolda, zoi,

zalgi-belaf. (belaŕ): *iz.* Irusta-mota bat. Ikus.: Irusta, I: Uso-belaŕ, zalge-belaŕ.

zalgofi. (txori): *iz.* Jaya beŕia dan txorta.

zalgudari. (gudalari-elkargo): iz. Gudalar€-elkargoko zakiuna.

zalgurdi. (orga): *iz.* Zatburdi aundia, bidariak eramateko burdia.

zalgurdi-gain. (orga): *iz,* Zalgnrdiaren goiko aides, bidatua eramateko.

zalgurdi-zai, (orga): *izond.* Zalgurdixka zuzentzen duena. I: Zalgurtzai.

zalgurdi-zale. (orga): izond. Zalgurdian asko dabilena.

zalgard€txu. (orga): *iz.* Zaldi batek daraman gurdi txikia.

zalgurdixka. (orga): *iz.* Mardi ariña, lau gurpil eta bi esertoki dauzkana.

zalgnrtzai. (orga): *izond.* Ikus.: Zalgurdi-zai.

zali. (mai-orni): iz. Mai-lanabesa, endaitxo zokon bat mutuŕean duena, janari ubilak aora eramateko erabiltzen dana. I: Burduntzali, burni-zali, koilir, koxereta, koxela, salt, toŕotxa, zalixka, xali. (urizti): *iz.* Gurpil berezia, here inguruan endaitxoak dauzkana, eyeretan eta otaetan igiera eragiteko. (betaŕ): Ebakiten ari danean egiten dan belaf-leŕokada. (laŕu): II *iz.* Ikus.: Maskuf. I: Zatdi, zeta.. (igidura): II *izond.* Eŕaz igitzen dana.

zali-antzeko. (mai-omi): *izond* Zatiaren antza duena. I: Zali-iduriko.

zali-aundi. (rnai-omi): *iz.* Ikus.: Burdinzali. I: Buŕunzali, zalikote.

zali-barne. (mai-orni): *iz.* Za€iaren zati mokola.

zaliaduriko. (mai-omi): *izond.* Ikus.: Zati-antzeko.

zali-saltzaile. (mai-omi): *izond,* Zaliak saltzen dituena.

zali-zofo. (mai-omi): *iz.* Zaliak gordetzeko zoŕoa. Ikus.: Za[itegi.

zaliga. (zume): *iz.* Basoko zumea.

zaligat. (zume): iz. Zumeak dagozen otalufa.

zaligatze. (abetxu): *iz.* Zumeak ematen dituen abetxua.

zaligile. (mai-orni): *iz.* Zaliak egiten dituena.

zalija. (oyal): *iz.* **Oyal** apainduta, bertan ogi donea jartzekoa dana.

zalikada. (mai-omi): *iz.* Zerbaiteaz beterik dagoen zalia. I: Zalitara, zalixkada.

zalikute. (mai-orni): *iz. Ikus,;* Burdinzali. I: Zali-aundi.

zatinko. (mai-orni): *iz.* Zali txikia. I: Zaliska, zaiitxo.

zaiiportanka. (joko): *iz.* ikus.: Zaldunaketa.

zaliska. (mai-orni): *iz.* Ikus.: Zalinko. Zalitxo.

zalitara. (mai-orni): *iz.* ikus.: Zalikada.

zalitegi. (mai-orni): *iz.* Zaliak gordetzen diran tokia. Ikus.: Zali-zoto.

zalitxo. (mai-orni): *iz.* Ikus.: Zalinko. j: Zaliska.

zalltzaki. (abetxu): *iz.* Izuztakaria dan abetxua, ibayen ertzeetan azten dana. I: Zalitzuki, zalitzunki.

zalitzuki. (abetxu): *iz. Ikus.:* Zalitzaki. I: Zalitzunki.

zalitzunki. (abetxu): iz. Ikus.: Zalitzaki. Zalitzuki.

zalixka. (mai-orni): iz. ikus.: Zali. j: Salk

zalixkada. (mai-orni): *ft.* Zalikada txikia. Ikus.: Zalikada.

zaliztatu. (mai-orni): *ad.* Zalia eltzean sartu ta atera.

zalka. (balks): iz, Ikus.: Aizkol. j: Zalga, zalke, zalke.

zalkatu. (bayetza): *ad. Ikus.:* Bayeztu. (zapaldura): *ad.* Zapaldura egin. Ikus.: Zapaldu.

zalke. (balke): *iz.* Ikus.: Aizkol. j: Zalka, zalki.

zalke-biuŕl. (landare); *ft.* Otzikerakaria dan landarea, urtan bizi dana; bare break auudia, margoa zuri-oztinkara ta usaintsuak dira.

zalketsu. (lekazi): *izond.* Zalkez beterik dagoena.

zalki. (burn): *1z.* Ikus.: Zagi, j; Zalgi. (landare): *iz.* Ikus.: Ilarka. I: Iraka, zalga. (balks): jj *iz.* Ikus.: Aizkol. Zalke.

zalkin. (utzaldi): *iz.* Zaldien gorotza. Ikus.: Gorotz.

zalko-zalko. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba. j; Zalkoka.

zalkoka. (zaldizketa): *adond.* Bcus.: Ankalatraba. j: Aukalepo, zalko-zalko, zankardoixka.

zalkikatu. (zaldizket): *ad.* Zalkoka jaŕi.

zalkof. (konkoŕ): *iz. Ikus.:* Konkoŕ. j: Kunkuŕ. j; Konkorduna. (ausnarlari); *iz.* Konica: bat daukan mortu-zamaria. Ikus.: Konkordun. (aultasun): jj *ft.* Aala daua.

zalkortu. (konkoŕ): *ad.* Ikus.: Konkortu. I: Txalkortu.

zalmiroi. (armiarma): iz. Ikus.: Aŕobi.: Luartz.

zaloi. (sendotasun): *izond. Ikus.:* Zale. (lastertasun): *izond.* Lasteŕ art dana. Zaloin.

zatoika. (kordokadura): *adond.* Kordokatzen ari izatea.

zaloikatu. (kordokadura): *ad.* Kordokatzen ari-izan.

zaloiketa. (kordokadura): *iz.* Kordokatzen ari-izatearen egipena.

zaloin. (lastertasun): *izond.* Ikus.: Zaloi.

zaloindu. (lastertasun): *ad.* Zaloi egin.

zalaintasun. (lastertasun): *iz.* Ikus.: Zaloitasun.

zaloitasun, (lastertasun): iz. Ikus.: Lastertasun. j: Bizkortasun, zalointasun. (limurtasun): *iz.* Limurtasunez ari-izatea. (Ixairotasun): *iz.* Ikus.: Txairotasun. j; Salutasun, zerdendi, zolitasun.

zaloitu. (lastertasun): *ad.* Zaloi egin edo biurtu.

zalpain. (abere-tresnak): *iz.* ikus.: Abere-tresnak.

zalpurdi. (orga): *iz.* ikus.: Zalburdi. Burtarin.

zaltalde. (sai-abere): *iz.* Zamarientaldea. I: Zamalda, zamalketa, zamari-leŕo.

zaltasun. (jarkipen): iz, Bias.:.larkipen. Biuŕipen.

zaltegi. (abeltegi): iz, Zaldientzako ukulua. j: Zaltoki, zamaldegi.

zaltegi-zal. (abeltegi): *izond.* Zaltegia zaitzen duena.

zaltoki, (abere-tresnak): iz. Zatdiz ibiltzeko tresna berezia, zurezko subila dana ta geyenetan naŕuaz estalita dagoena. I; Astraka, zaldun-aulki, zeta, zelatxo, zeŕalki, (abeltegi): Zaldientzako korta. ikus.: Zaltegi. Zamaldegi,

zaltoki-gile. (abere-tresnak): *izond.* Zaltokiak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

altratu, (aŕaildura): *ad.* ikus.; Aŕaildu. Aŕaildatu.

zaltu. (laŕeki): **ia.** Abereak abaroan egoten diran zugaztia. j: Zaltuŕ.

zaltu£ (laŕeki); *iz. Ikus.:* Zahn.

zaltuts. (zaldizketa): *ad.* Zaldiagan zaltokirik gabe

zaltzain. (zaldizketa): *izond.* Zaldunaren moŕoya. j: Zamaltzain.

zaltzurikan. (birunda): iz. Ega-luzeen erdi-birundak.

zalu, (lastertasun): *izond.* Ikus.: Bizkaŕ. j: Zalui. (tolestura): *izond.* Ikus.: Tolesgafi. j: Toleskoŕ, zalui, xalo, xufle. (txairotasun): *izond.* Ikus.: Azkoŕ. I: Zalui. (salokeri): jj *izond.* Ikus.: Salo. I: Ialetzaŕ, zali. (mai-orni): *izond.* Zali aundia.

zalu-zalu mintzatu. (mintzabide): *ad.* Eŕaztasunez eta eŕnz mintzatu.

zalu-zalka. (lastertasun): *adond.* Bereala ari-izatea.

zaluarazi. (lastertasun): *ad.* Lasted i.bili-eragin.

zalugati. (tolestura): *izond.* Toleskoŕa izan edo biurlu ditekena.

zalui. (lastertasun): *izond.* Ikus.; Bizkof. Zalu. (tolestura): *izond.* Ikus.: Toleskot. j: Zalu. (txairotasun): *izond.* Ikus.; Azkoŕ, j: Zalu.

zaluikatu. (kordokadura); *ad.* Kordokatzen ari-izatea.

zaluiki. (lastertasun): *adond.* Bizkoŕ-ari-izatea. j; Zaluikiro, zaluki. (txairotasuu): *adond.* Azkoŕ ari-izatea. Zaluikiro.

zaluikiro. (lastertasun): *adond.* ikus.: Zaluiki. j: Zaluki. (txairotasun): *adond.* Berbera.

zaluitasun. (lastertasun): *iz.* Bizkoŕ-ibiltzea.

zalultu. (lastertasun): *ad.* Bizkaŕ egin ado biurtu.

zalukara. (lasterketa): *adond.* Lasterketaz ari-izatea.

zalukeria. (maltzurtasun): iz. Ikus.: Maltzurtasuu. I: Amaŕukeri, siñezi, zarkeria, zomoŕokeria.

zalukl. (lastertasun): *adond.* lkus.; Zaluiki. j: Zaluikiro. (tolestura): *adond.* Toleskoŕ ari-izatea.

zalukizun. (tolestura): *iz.* Toleskoŕa biurtzekoa dana.

zalupa. (ur-legoŕeko): *iz.* Ikus.: Sapaburu. j: Zaalburu, zapa-buru.

zalusko. (lastertasun): *izond.* Lasteŕ xamaŕ dabilena. j: Zaluxe, zaluxko.

zalutasuu. (lastertasun): *iz.* Bizkof ibiltzea. (tolestura): *iz.* Toleskoŕ ibiltzea. - --- - -

zalutu. (esangipen): *ad.* Esangipenez ari-izan. (menpekotasun): *ad.* Ikus.: Meupekotu. j: Menpetu. (egu); *ad.* Egua bigundu.

zalutxo. (sukalde): iz. Afautzak eŕegositzeko buŕuntzalia.

zalutze. (aŕain): *12.* Bigundu dan aŕaikia,

zaluxe. (lastertasun): *adond.* Lasteŕ ari-tastes. Ikus.: Zalusko, zaluxko.

zalo. (alapide): *iz.* Bcus.: **Alapide. j:** Sal, curio.

ZAMA. *fz.* Notin edo abere batengan aztaren bat ipiñi edo botatzearen egipen eta ondorioa. I: Gauza baten gañean aztun dagoen baste bat. J: Bizkarketa, !apart, lepabete, soingainta, xacna. j: Lnfetan eramaten dan gauza aztuna. Zerga, tala, menekotasuna. Egokera, lanbide edo langintzari dagokion eginbeaŕa. J: Gogoaren naigabe fa atsekabea. J: Bekaŕ, axe, sorta, axea. (zugatz): *iz.* Zugatzaren zuripena. (lera-efesta): ,, iz. Garoa naiz afia erakartzeko, taket batzuetaz egiten dan leraren antzeko bat. *II* (abaretresnak), (akalde), (arbalda), (arintasun), (azta), (bidalkcta), (burdi), (burni-bide), (itxas-eskubide), (itxaskuntza), (itxasontzi), (loŕeta), (okidura), (onizi-zama), (sal-abere), (sortaketa).

zama-arindu. (zama): *ad.* Nunbaitetik zama kendu. : Zamaindu.

zama-arintze. (zama): *iz.* Zama kcntzearen egipena. J: Zama-gabetze, zama-kentze.

zama-auntz. (auntz): *ft.* Auntzaren antza duen Amerika'ko ausnarlaria.

zama-banaketa. (zama): *iz.* Upategian **came** banakatzeko egipena. I: Zama-banatze, zama-ezarte, zama-ezartze, zama-ipintze.

zama-banatu. (zama): *ad. Upatcgian* zama banakatu.

zama-banatze. (zama): *iz.* Ikus.: Zama-banaketa, J: Zama ezarte, zama-ezartzc, zama-ipintze, zamakatze.

myna-baba. (belbil): *iz.* Zama aundiak eramateko belbil berezia. J: Zama-orga.

zama-bere. (abere): *iz.* Zama eramateko aberca. Ikus.: Zamari. j: Ketako abere, zamariko, (zama): *iz.* Berbera.

zama-beŕi. (zama): *iz.* Zama baten gañcanjartzen dan baste zama. I: Zama-gain.

zama-befitu. (zama): *ad.* Zama baten gañcan beste bat jafi.

mina-bete. (zama): *iz.* Nunbait eraman ditekcn zama aundiena.

zama-ekarle. (zama): *frond.* Zama eramaten edo ekartzen duena. Ikus.: Zama-eramaile.

zama-eramalle. (zama): *izond.* Zama eramaten duena. Ikus.: Zama-ekarle.

zarna-ezarte. (zama): *ft.* ikus.: Zama-banaketa. : Zama-banatze, zama-ezartze, zama-ipintze.

zama-ezartze. (zama): *iz.* Ikus.: Zama-banaketa. : Zama-banatze, zama-ezarte, zama-ipintze, zamakatze.

zama-gabetze. (zama): *iz.* Ikus.: Zama-arintze. I: Zama-kentze.

zama-gain. (zama): iz. Ikus.: Zama-beŕi.

zama-geitu. (zama): *ad.* Zama aunditu.

zama-gorailu. (gindax): iz. Zamak jasotzeko lanabesa. €: Zama-jasotzeko.

zama-gurdi. (orga): lz, Zamak cramateko gurdia.

zama-ipintze. (raffia): *iz.* Ikus.: Zama-banaketa. J: Zama-banatze, zama-ezarte, rama-ezartze, zamakatze.

zama jasotze. (zama): iz. Zama jaso-eragitea.

zamajasotzeko. (gindax): *iz.* Ikus.: Zama-gorailu.

zama-kendu. (zama): *ad.* Zama gabe utzi edo eginbide bated azkatu.

zama-kentoki. (zama): *iz.* Zama-arintzea egiteko tokia.

zama-kentzalle. (zama): *frond.* Zama-arintzea egiten duena. j: Zamarintzailc.

zama-kentze. (zama): iz. Ikus.: Zama-arintze. j: Zama-gabetze.

zama-ianak. (zama): *fz.* Zamak ipintzen eta kentzearen lanak,

zama-mutil. (loŕeta): *izond.* Pardelak eramateu ari dana. I: Zamariko.

zama-ontzl. (itxasontzi): *iz.* ikus.: Zamaduu.

zama-ontzidi. (itxasontzi): *ft.* Zamak eramateko dagoen itxaskintza.

cama-orga. (belbil): 1z. Ikus.: Zama-belbil.

zama-sari. (salneuŕi): iz. Lofeta egiteko ordaindu beaŕ dana. (loroŕeta): *iz.* Berbera.

zama-soka. (lokaŕi): iz, Zama tinkotzeko lokaria.

zama-untzi. (itxasontzi): fz. Zamak eramateko itxasontzia. I: Zamazko, zamontzi.

zama-zale. (sortaketa): *izond.* Sortalcetak egiten dituena. (raffia): *frond.* Thus.: Zamatzaile.

zama-zama egin. (zapaidura): *ad.* Zamak estu-estu egin.

zama-ziri. (ziri): *iz.* Zama estutzeko ziria. (zama): *iz.* Berbera.

zamaba. (zamau-zapiak): *iz.* Mayan jateko jartzen dan zamaua.

zamabide. (bide): *iz.* Ira-zamak eramateko bides. Ikus.: Zamalbide.

zamadi. (zama): iz. Nunbait zamak jartzeko tokia. I: Zsmai, zamakai.

zmadun. (itxasontzi): *fz.* Zama eramaten dean itxasontzia. I: Zama-ontzi. (rams): *izond.* Zama daraman notiña edo aberea.

zamagafr. (zama): *iz.* Itxasontzietan, beat dan bezels murgildurik egon ditezen, ipinizen dan zama.

carnage. (zama): *izond* Zamarik gabe dagoena.

zama!. (zama); fz. Ikus.: Zamadi. I: Zamakai.

zamaindu. (zama): *ad.* Ikus.: Zama-arindu.

zamaka. (kirol): *adond.* Zamak eramaten ari-izatea. (zama): *adond.* Berbera.

zamakai. (zama): *iz.* Ikus.: Zamadi. I: Zamai.

zamakari. (zama): *izond.* Zamak ipintzen eta kentzen dituena. J: Zamaketari.

zamakatu. (zama): *ad.* Saleroskiak zamaetan ipiñi. (betaŕ): *ad.* 'Uinta metaetan ipiñi.

zamalatze. (zama): iz. Ikus.: Zama-banatze. J: Zamaezartze, zama-ipintze.

zamaketa. (zama): *iz.* Zamatzearcn egipena.

zamaketan. (zama): *adond.* Zamak eramaten ari-izatea.

zamaketari. (mina): *izond* Ikus.: Zamakari.

zamakizun. (azao): *iz.* Azaoz biltzekoa dana.

zamakola. (bum!): *iz.* Burnia lantzen dan ola.

zamakuko. (ergeitasun): *izond.* Ergela dana.

zamalbide. (bide): *iz.* Zamak eramateko bidea. Titus.: Zamabide.

zamalda. (sai-abere): *iz.* Ikus.: Zaltalde. : Zamalketa, zamari-leŕo. (zama): *tr.* Zama aundia. (upa): ,, iz. Erditik ebakitako upa, ura eramatekoa dana.

zamaldegl. (abeltegi): *ft.* ikus.: Zaltegi. Zaltoki, zamalkorta, zamaltegi, zamaritegi.

zamaldi, (zama): iz. Zama eramateko aldia.

zamaidun, (zatdirketa): iz. Zaldiagan dabllena.

zamaleuli. (euli): *iz.* Zaldiengana doan eulia. j: Zamaluti.

zamalgin. (esku-langintzak): *izond.* Zamariak erosten eta sailzeu ari dana.

zamalkatu, (zaldizketa): *ad.* Zamariengan ibib. J: Zamarikatu, zamaritu,

zamalketa. (sai-abere): *iz.* Ikus.: Zaltatde. I; Zamalda.

zamakki. (aragi): *iz.* Zaldiaren aragia. Ikus.: Zaldiki.

zamalko. (sai-abere): *iz.* Ikus.: 7aldiño. I: Zatdizko.

zamalkorta. (abeltegi): *iz.* Zamarientzako ukulua. Ikus.: Zamaldegi, : Zamaltegi, zamaritegi.

zamalongaŕi. (utzaldi): *L.* Zaldiaren gorotza. I: Zamari-gorotz, zamari-ongaŕi.

zamaltegi, (abeitegi): *iz.* Ikus.: Zamaldegi. Zamalkorta, zamaritegi.

zamaltzain. (zaldizketa): *izond.* Ikus.: Zaltzain.

zamaltza€ngo. (zaldizketa): iz. Zamaltzaiñaren langintza.

zamaltzatz. (sai-abere): *iz.* Asto edo zaidi aundia, umezketarako erabiltzen dana. I: Zarimalzatz.

zamaluli. (euli): *iz.* Ikus.: Zamaleuli.

zamaizain. (zaldizketa): *izond.* Zaldiak edo zamariak zaintzen dituena. (dantzaketa): *iz.* Zuberoa'ko dantzaetan agertzen dan dantzaria.

zamalzaf. (sai-abere): *iz.* Me ta zaŕa den zaldia.

zamalzatz, (sai-abere): *fz.* Ikus.: Zamaltzatz.

zamalzintz. (eritasun): fz. Zaldien murmua. Ikus.: Mummu, I: Suderi, zamaltzintz.

zamangot. (ezuf): iz. Urdazpikoaren ezufa.

zamarako. (zerga): *izond.* Zerga jasatekoa dana.

zamardun. (artile): *izond.* Abeltxeen artifice daukana.

zamargile. (arpegi): *izond.* Abereentzat zamaŕak egiten dituena. I: Zamargin. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

zamargin. (langintza): *izond.* Bekokikoak egiten dituena. (cake-langintzak): *izond.* Berbera. (arpegi): *izond.* Ikus.: Zamargile. (naspil): *izond.* Naspiltzen ari dana.

zamari. (zama): *adond.* Ugaritasunez ari-izatea.

zamari. (sai-abere): *L.* Zama eramateko sai-eberea. Ikus.: Zama-bere. I: Ketako abere, zamariko. (mate): *izond.* Ikus.: Mugausle. j: Patari. (kartak): jj *iz.* Zaidia; karta bat.

zamari-antzeko. (sai-abere): *Lund,* Zamariaren antza duena.

zamari-buztan. (landare): *iz.* Za1di-buztankaria dan landarea; bere zurtoiñak ari-antzeko aorta bateaz amaitzen dire.

zamari-gorotz. (utzaldi): *iz.* Ikus.: Zamalongaŕi. j: Zamari-ongaŕi, carnal-gorotz.

zamari-lefo. (sai-abere): iz. Ikus.: Zalialde, I: Zamakla.

zamari-ongafi. (utzaldi): iz. Ikus.: Zamalongaŕi. j: Zamari-gorotz, (ongaŕi): *iz.* Berbera.

zamari-zain. (zaldizketa): *izond.* Zamariengan zamak emmaten ari dana.

zamarikatu. (zaldizketa): *ad.* Ikus.: Zatnalkatu, I: Zamaritu.

zronarikin. (ants): *iz.* Ikus.: Iŕintxi. I: Iŕintzi.

zamariko. (sai-abere): *iz,* Ikus.: Zama- -here. I: Zamari. (loŕeta): *izond.* Ikus.: Zama-mutil.

zemarintzaile. (zama): *izond.* Ikus.: Zama-keatzaile.

zamaritegi. (abettegi): iz. Ikus.: Zamaldegi, j: Zamalkorta, zamaltegi.

zamaritu. (zaldizketa): *ad.* Ikus.: Zamalkatu. 1: Zamarikatu.

zamaritxaf. (sai-abere): *iz.* Itxura txata duen zamaria. j: Zamaritzaŕ.

zamaritza. (maŕo): *iz.* Mugausicaren langintza.

zamarixka. (sai-abere): iz. Beregan jaŕita ibiltzeko zaldi txikia Zamarizka.

zamarizka. (sai-abere): *iz.* Ikus.: Zamarixka.

zamaiki. (ol=skoldun): *L.* Ikus.: Oskoldun. Zarmarki.

zamaf, (ari): *iz.* Unman liño-aznukoaren estalkia Zamata. (begi): *iz.* Ikus.: Begi-lauso. j: Begi-izaf. (artile): *iz.* Abeltxe bati ebakitako artilea. (ergeltasun): *iz.* Burn ariva duen notiña. (utzaldi): *iz.* Egaztiaren gorotza. (curl): *iz.* ikus.: Lantzurda. Euri-langaŕ. (praka): II iz. Burni-arotzen amantala. (odei): II iz. Odei ariña. (belat): II *iz.* Artadictan azten dan belafa, xamaŕ. (janztura): [[*iz.* Artzañek berets burua estaltzeko darabilten lafua. ^: Zamaŕote, zamaŕ-laŕu. (ileondo): iz. Naspilduta dagoen ileondoa. (oskoldun): *iz.* Time,: Amaŕa, ^: Sangutu. (arpegi): j *iz.* Abereai bekokian jartzen zayen kopetakoa, Ikus.: Bekokiko. (eskuandel): jj *iz.* Bumi-arotzek darabitten naŕu-eskuandela. (eritasun): II *iz.* Eritasun batek gogoŕ jotzea. I: Zamaŕada. (nekabide): j *iz. ikus.:* Txaketen. Zakataldi, zamaŕada.

zamaŕa. (etiketa): *L.* Ikus.: Etiketa. I: Liskaŕ. (ari): *iz. Ikus.:* Zamaŕ. (Mani):]] *iz.* Burniaren zieŕa. (lea): II *iz.* Giza-soils estaitzen duen lafu-mintza; bereziki arpegiarenari buruz aipatzen da.

zamafada. (eritasun): iz. Ikus.: Zamaŕ.

zamaf-biltzaile. (artile): *izond.* Abeltxeen artilea Wizen (Mena.

zamafeztatu. (okidura): *ad.* Zearo bete.

zamaf jale. (egazti): iz. Anka luzeak dauzkan egaztia,sanguŕuakjaten dituena.

zamaŕ-laŕu. (janztura); iz. Ikus.: Zamaŕ. ^: Zamaŕote, xamatote.

zamafon, (oskoldun): *iz.* Itxasoko xanguŕua.

zamafote. (janztura): *iz.* Zamaŕ aundia. ikus.: Zamat. j: Zamaŕ-latu, xamaŕote.

zanraf-sorgin. (oskoldun): iz. Sangutu beltza.

zamafutx. (joko): *ŕz,* Auŕen jokoa; bi gurutiek maŕatuta dagoen lauki baleen afitxoak jarizen egiten dana.

zamartsu. (artile): *izond.* Arilea naspilduta daukana. (egu): izond. Egu lañotsue.

zamartu. (begi): *ad.* Begiak ganduz estalita izan. (naste): *ad.* lleondoa edo artilea nastuta euki. (naspil): *ad.* lleondoa edo artilea naspilduta izan.

zamartxo. (naspil): *izond.* Naspilduta xamaŕ dagoena.

zamate. (loŕeta): *iz.* Zamak eramatea.

zamategi. (itxasontzi): iz. Zamak emmateko itxasontzi baton beko tokia.

zamatoki. (zama): iz. Zamak ipiñi ta kentzeko tokia.

zamalu. (belat): *ad.* Belaŕakaz zamak egin. (zama): *Ad.* Zama nuubait, abereengan edo zerbaiten gailean I: Sortatu, zamazti.

zamatzaile. (sortaketa): *izond.* Sortaketak egiten dituena. (rams): *izond.* Zamak nunbait ipintzen dituena. Zama-zate.

zamatze. (zama): *L.* Zama nunbait ipintzea.

zamatzo. (sortaketa): *iz.* Lopil talkie. Ikus.: Lopit. (azao): *iz. ikus.:* Azao. I: Putzuka.

zamau. (zamau-zapiak): *iz.* Mayan jateko ipintzen dan oyala. Maain-oyal, maain-estaigi, mai-gaiñeko, sa lt, taaila, zamu.

zamau-ustai. (zamau-zapiak): *iz.* Ezpain-zapia ipintzeko kuri<urua. (ereztun): iz. Berbera.

ZAMAU-ZAPIAK. *iz.* Zarnau ta ezpain-zapien arazua. I: Dafail-arazuak, oyal-arazuak. If (janztura), (mai), (tuai-orni).

zamangiie. (lcurtzoirlak): /Toad. Kurtxolitak egiten dituena. Zama-ugh), zamauztaitzaite. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

zantangin. (kurtxoidak): *izond.* Rats.: Zamanztaitzaiie.

zamangintza. (kurtxoifiak): *iz.* Kurtxofilak egiteko langintza.

zarnautaitzalk. (lcurtxoidak): *izond.* Ikus.: Zamaugik, I: Zamaugin.

zamautegi. (zantau-zapiak): *iz.* z11111 a 11-zap fak gordetzeko efedizea. (efedice): *iz.* Berbera.

camasteria. (kurtxoifiak): *Ia.* Dots.: Kurtxottiak. Eskuya.

zarnanztatu. (karma/flak): *ad.* Kurtsotfiak egin-edo I = Zarnauztu.

zamauztu. (fantxoinak): *ad.* Boas.: Zamauztatu.

zamaxka. (zama): *iz.* Zama txikia. (azao): Azao txikia.

zamaxitari. (zama): *frond.* Zamaxkak ipintzen dituena.

zamaz-gaideko. (earna): *iz.* Ikus.: Zamazgain. Zarnazkain.

zamazain. (earns): *izond.* Zamak zainteen dituena,

zarnazgain, (zama): *iz,* Zamak geitzea, Zamaz-gaifieko, zamazkain.

zamazkain. (earns): *iz,* Ems.: Zamazgain. 1: Zamazgairieko.

zarnazko. (itxasontzi): *iz.* Ikus,: Zama-untzi. I: Zamordzi.

zamszti. (zama): *ad.* Ikus.: Zarnatu. Sortatta.

zame. (afain): *iz.* Itxasoko afain-mota bat.

zansik (tuzera): *izond.* Autzi gabe, luzatu edo biufitu ditekena. (girrafe): *iz.* Ikus.: Zurda.

zarninka. (aberau): *iz.* Was,: Intsusa. Sabuka.

zamitu. (tidal): *lewd.* Odol-batuta. lkus.: Ziatu.

earns. (slain): is. Ur gezako *stain* rnota bat, jangafia dana. Zamo-ispilu, xirciil. (jnaltzurtasun): *izond* Maltzula dana, (katamalo): iz. Katamalnaren jantzia.

(slain): *la,* Zatno. Zarno-lafu,

zamo-lafu. (alain): lz. Ikus.: Zamo. Zamo-ispikr,

earns-tilde. (katamalo): *iz.* Buts.: Zamosail. Katamaloon taldea.

zarnontzi. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Zama-untzi. Zamazko.

zamora-sagaf. (sagalondo): iz. Saga/-mota bat.

zarsofo. (katamalo): *iz.* Eats.: Katamalo. Kukumafo.

zamolotu. (katarnalo): *ad,* Zamotoz jantzi. Ikus.: Zamota,

zamosall. (katamalo): *iz.* Katamaloen taldea. Zamo-talde,

zamotu. (katarnalo): *ad.* Katarnaloz jantzi. Zarnofora.

cams. (zaman-zapiak): *iz.* lkus.: Zama]. *I:* San. (alkondara): *iz.* Atolaren goiko zatia.

zatungin. (oin-azpiko): *izond, Ohs-*azpiknak egiren dituena. (esku-latigintzak): izond. Berbera.

Z.4.MUKA. Lastadun Iandarea; bare oftak-anteeko, gogof eta zail-zail dira. I: Landare onen ofiak goroiki ta oinpekoak egiteko erabiltzen dint, Lixasoka, sarga, soma. (arbalda): *iz.* Entakumeak eseri ditezen, sal-abereengan jartzen dan zaldi-aulkia, bizkaf eta besoak ezartzeko ugatteafak daramazkiena. Arbalda. (an): 11 iz, Artiiezko arila, (lore): II *iz.* Ikus.: Aiiko. I: Aril, arilko, mastelaka, (condom), (zarando).

zamuka-saltzalie. (arbalda): *izond.* Arbaklak saltzen dituena.

zamuka-saski. (zarando): *la.* Zamukaz egindako zarandoa.

zamuka-zare. (zofcr): *iz.* Zatunkaz egindako mina.

zamukadi. (zamuka): iz. Zamuka.k dagozeu tokia. Zamukaen multzoa.

zaznukadun. (zantuka): *izond.* Zamukak dauzkana. (arbatda): *izond.* Arbaldak dauzitana.

zamukagiie. (arbalda): *izond.* Arbaldak egiten dituena. Zamakagin. (eske,-langinteak): *izond.* Berbera.

zarnukagin. (arbalda): *lewd. Ikus.:* Zamukagile.

zamukara. (margo): *izond.* Zamukaren margoa daukana.

zamukal. (zanauka): *iz.* Gurpiten gurpegietan ipintzen da zainska-zatikna. (gurpil): Berbera.

zamakategi. (arbalda): iz. Arbaldak dagozen toltia,

zumukatu. (ptiota): *ad.* Algodoyan, artilean eta abaf, pliotak egin.

zamoketari. (zamuka): *izond.* Zarnukak saltzen dituena.

zanmsko. (oin-azpiko): *iz.* Oin-azpilto txikia.

ems. (zain): *iz.* Ikus.: DIM. Zain-oztirt. (aditz); *ad. Inn* aditzaren aditzera. (Adak): II *izond. Ii* dan edo ii zana.

can, gero ez atzetik zankatterik anti. (aornen): *ad. Be* izan, gem, atzedk aomen tea/a. Ikus.: Zanka(te.

zan-art. (kirio): *iz.* Ikusl,: Kirio. Sabi.

zan-etena. (atezu): iz. Atezu gogora,

urns. (eriotza): *izond. ha* dagoena. Zeus.

zana-zalangoa. (aditzondo): *adond.* Zana-zala.

zanak eutsi. (ails): *ad.* Bare gurasoen antes lean.

zatiakafo. (sendotastm): *izond,* Sendoa *dana. 1;* Zattgarti.

mu⁸. (ackura): *izond.* Naiz eta undo jan, eaten ez dana, gutad azi dana.

zanba. (tanpa): *adond.* Tanpaz ari-izatea.

zanhalabuzka. (kordokadura): Ikus.: Dibo. Zabu, zanbulu, zanbatia.

eanbaila. (kordokadura): iz. Ans.: Dibo. I: Zanbalabuska.

zanbedaf. (iandare): iz. ass.; Ptaintain, plantain, zanbelat.

zanhel. (enbor): *iz.* Zugatzaren enbola. (ardaragabetasun): *izond.* Ardura-gabekoa dana. Ilcus.: Ardura-gaboko. Axolagabe, zotal. (nagi): *izond.* Nagiz an dana, Ikus.: Esku-zuri. 1: Langiie curl.

zanbetaf. (landare): iz. Ems.: Bildots-mii. Zanbedaf.

earthen. (kordokadura): *iz.* Dibo batean kordokatzea.

material. (cane): Ikus.: Gaztanbera. zenbera, zenberauen, zenborena, zenbra, zenbrun, zenderebes, zenderen.

eanbio. (zifistada): *la.* Abe baten zifistada. (egurki): *iz.* Berbera.

zanbro. (alaildura): iz Lafuan egiten dan afaik. 1: Otsabete. Zaniaroe. (bero): *iz,* Bern aundiegia. Zanbroe, zanbroi. (iandare-erizti): iz. Arbi, aza ta laboreen eritasuna.

zanbroe. (bero): *iz.* Ems.: Zanbro. I: Zartbroi. (landare-erizti): *la.* Ikus.: Zanbro. I: Zanbroi, (atai/dura): *iz.* Pats.: Otsabete. Zanbro.

zanbroi. (beau): Ems.: Zanbro. I; Zanbroe. (landare-erizti): *iz.* Ikus.: Zanbro, zanbroe.

zanbrotsu. (laztasun): *izond.* Ikus.: Latz. E: Zakaŕ.

zanbrotu. (andeapen): *ad.* Aragiak andeatu. (aŕaildura): *ad.* Lafuan aŕailak egin.

zanbuketa. (murgiltze): iz. Ikus.: Murgiltze. 1: Pikanbera, zanga.

zanbulatu. (kordokadura): *ad.* Kordokatzen ari-izan.

zanbulikari. (kordokadura): *izond.* Kordokatzen ari dana.

zanbulu. (kordokadura): iz. Ikus.: Dibo. Zabu, zanbalabuzka, zanbula, zanbulada. Ikus.: Kili-kola. 1: Kili-kolo. (to): *iz.* Ikus.: Kutuska. j: Kuluzka.

zanbuluka. (1o): *adond* Zanbuluak egiten ari-izatea. Ikus.: Lo-koromoan.: Taukadaz. (kordokadura): *adond.* kolo egiten ari-izatea.

zanbulukada. (kordokadura): iz. Kordokatzen ari-izatea.

zanbulukari. (kordokadura): *izond.* Kordokatzen ari dana.

zanbulukatu. (kordokadura): *ad.* Kulunkatzen ari-izan. (murgiltze): *ad.* ikus.: Murgildu. I: Urpetu.

zanbuu. (tanka): *iz.* liais.: Zabun.

zanbuño. (igaraipen): *iz.* Zenbaiten gañean, oinpetzean, aŕapataka igarotzea.

zandu. (erorkera): *ad.* ikus.: Erori. Jausi. (eriotza): *ad.* Ikus.: Il. I: Mautu, zendu.

zanga. (biotz): *iz.* Biotzaren igidura. (ants): *is.* Ikus.: Sainga. j: Saunka. (ondalanketa): *iz.* Ikus.: Atoll. I: Sakun, zangara. (egazti): jj iz. Itxasoko egaztia. (murgiltze): ɟɟ *is.* Ikus.: Murgiltze. : Zanbuketa, zangada. (txanga): 11 *iz.* Ikus.: Txauga. (: Txanka, txori-opil. (zango): 11 *iz.* Ikus.: Zango. Zanko, zangat.

zanga-astu. (biloiztasun): *ad.* Zangoak agirian, biloiztuta agertu.

zanga-bete. (gurkadura): ŕz. Zuŕut aundia. I: Zangada.

zanga-makuf. (zango): *izond.* Zangoak lekoreruntz makurtuta dauzkanata belaunak alkaŕen ondoan jartzen di-Mena.

zanga-motz. (zango): *izond.* Zaugo motzak dauzkana.

zanga-zaku. (zizku): *iz.* Nafuakaz egindako zizkua, eseririk dagoenak oñak berotuta euki ai-izateko. (zoŕo): *iz.* Berbera.

zanga-zanga. (Mari): *adond.* Ikus.: Sanga-sanga.

zanga-zofo. (rain): *is.* Naŕuz egindako zofoa, oñak berotzeko.

zanga-zulo. (uraska): *iz.* ikus.: Ubide. 1: Urbide.

zangaas. (biloiztasun): *adond.* Aztalak biloiztuta eukitzea. 1: Zangaŕ-as, zangas.

zangabizkaf. (ezuŕ): *iz.* Belauneko ezuŕa. Tkus.: Belauntxuku. (ain): *iz.* Oñaren goiko zatia. Ikus.: Oin-bituŕ. I: Oin-bizkaŕ, oin-bulaŕ, oin-lepo, orinain, oŕazi, uin-bulaf, zango-bizkaŕ.

zangada. (gurkadura): *iz.* Ikus.: Zanga-bete. I: Zuŕut, zankada, zurka. (murgiltze): *iz.* Ikus.: Murgiltze. Zanga.

zangaitsu. (zain): *izond.* Zain-goŕiak asko dauzkana.

zangaitz. (zain): *iz.* Ikus.: Zain-goŕi. Dardartzain.

zangaitz-odol. (odol): *iz.* Zain-goŕietan dabilen odola.

zangaixko. (zain): *iz.* Zain-gofi txikia.

zaugaka. (ants): *adond.* Saingak egiten ari-izatea.

zsngala-mangala. (ibilera): *adond* Baldarkiro ibiltzea.

zangalatrau. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Anakalatraba. Ankalepo, zangartez.

zangalepo. (zango): iz. Zangafarekin alkartzen dan ofiareu zatia. (ain): Tkus.: Estazain. I: Zango-lepo, zango-meaka.

zangalepo-ezufak. (ohs): *is.* Ikus.: Oinbituf-ezufak. j: Orpaitziñeko, zangomeaka-ezuŕak

zangaluze. (zango): *izond.* Zango luzeak dauzkana. I: Zangame, zangarluze.

zangame. (zango): *izond.* Zango luze ta meak dauzkana. Ikus.: Zangaluze.

zangara. (ondalanketa): *iz.* Ikus.: Atoll. ^: Zanga.

zangarka iblii. (zango): *ad.* Zangoak okertzean ibili. ikus.: Zangarteka-ibili.

zangarkeria. (albi): *ft.* Zangafegia izatea.

zangarki. (aragi): *iz.* Zangoaren aragia.

zangaf. (albi): *izond. Ikus.:* Bioztun. (ezuŕ): *is.* Belaunetik oñeraño dagoen zangoaren ezufa. (zango):) *is.* ikus.: Ikus.: Zango. 1: Zanga. Zankaf, zanko, txaaka. (aundiera): *izond.* Solo aundikoa dana.

zangaf as. (biloiztasun): *adond.* Zangaas. Zangas.

zangaf-lupu. (txoskof): *is.* Sal-abereek eukitzen duten txoskofa.

zangart. (Mats): *iz.* Uŕats aundia. j: Zangarte.

zangartasun. (albi): *ft.* Albi aundia.

zangarte. (tanks): *iz.* Zangoaz emandako tanka. Zauicarte. (Mats): *is.* Ikus.: Zangart.

zangarteka-ibili. (zango); *ad.* Ikus.: Zangarka

zangartez. (zatdizketa): *adond.* lkus.: Ankelatraba. I: Zangalatrau.

zangarti. (sendotasun): *izond.* Ikus.: Zanakafo. Sendo.

zangartu. (jauzketa): *ad.* Abereak Jauzketak egiten ibili.

zangas. (biloiztasun): *adond.* Ikus.: Zaugaas. 1: Zangaŕ-as.

zangatu. (ants): *ad.* Sainga egin; zanga egin.

zangaz. (ants): adond. Sainga egiten ari-izatea.

zangazola. (oin): *iz.* Oilmen zola. Zangopala, zangope, zango-zola, zango-zogal.

zangazpi. (zola): Is. Eats.: Zola. I: Oin pean dagoena.

zangidal. (mango): *is.* **Zangoaren** ezuŕ luzea. J: Zango-ezuŕ, zango-kidal, zango-makila.

zangll. (abere): *iz.* Sabela oso sartuta daukan aberea. (alpeŕaldi): *izond.* Alpeta dana.

ZANGO. iz. Gizonaren beko **solu-** adaŕen zatia, oin eta belaunaren artean dagoena; batzuetan istaŕa ere zentzun ortan sartzen da. j: Aztala, bernazaki, kadera, txanka, zanko, izta, pindrua, prindo, soin-aldoŕak, soin eioak, zanga, zangaŕ, zango-mskila, zankaf, sango. (oin): ŕz. Gizonaren beko soin-adaten mutuŕa, soils zutik dagoenean, lufean tinkatzen dana. : Aberecngan ere, askotan, oŕen antzeko zatia. Zerbait tinkatzcn dan oñaŕi edo zatia. E: Galtzerdietan oña estaltzen duen zatia. Bertsoak neurtzeko erabiltzen diran itzatalak. (kartak): iz. Kartak jokuan txanka deitzen dana. : Layari, udiri. (sakonera): ii *iz.* Uraren baŕentasuna, zingoa. (oŕi): II *iz.* Ofiari eusten dion girtene. // (abelizti), (azazkal), (mustuŕ), (sobs).

zango-andi. (zango): *izond.* **Zango** aundiak dauzkana. Zangotzaŕ.

zango-antzeko. (mango): *izond.* Zangoaren antza duena.

zango-afaba. (zango): *is.* Ikus.: Aztal. I: Aztal-sagaŕ, zango-aztal, zangosagaf, zango-aŕau, aztal-zoŕo, zango-sagaŕ, zanko-sagaŕ.

zanga-afastu. (aztarna): ŕz. Oñaren aztarna. : Zango-atz. (oin): ŕz. Berbera.

zango-afau. (zango): *iz*. Ikus.; Zango-aŕaba.

zango-as. (biloiztasun): izond, fliñak biloixtuta dauzkana.

zango-atz. (aztarna): iz. Ikus.: Zangu-aŕastu. (oin): *iz*. Berbera.

zango-autsi, (zango): *ad*. Zangoak autsi edo maskildu.

zanga-azkak. (aŕandikeri): *iz*. Ikus.: Aztal-beatz. : Beatzen ganeko, oin-eri, uin-eri.

zango-aztal. (zango): *iz*. Ikus.: Aztal. I: Zango-aŕaba, zango-aŕ-au.

zango-babes. (gudu jantzi): iz. Zangoa ostaltzen zuen gudu-jantziaren zatia.

zango-bakaf. (zurotin): izond Zurtoin bat bakafik daukana. (zango); *ŕzond.* Zango bat ebagita dankana. I: Zangomotx, zangomotz. (sakitura): *izond.* Berbera.

zango-bako. (zango): izond. Zangoak cz dauzkana. j: Zango gabe, zango-gabeko.

zango-beafi. (zango): iz. Ikus.: Zango-txunku. : Zangoxun.

zango-beatz. (zango): *izond.* Zango edo **Ohl** baltzak dauzkana.

zango-berdin. (zango): *izond.* Zango biak berdin dauzkana.

zango-berogafi. (beroketa): iz. Zangoak edo oñak bcrotzeka txioaŕ-onlzitxikia. I: Zango-bcrotzeko.

zango-berotzeko. (beroketa): *iz*. Ikus.: Zango-berogaŕi.

zango-bildu. (zango): *izond.* Zango edo oin rnaketsak dauzkana. j: Zango-maratila.

zango-blurtze. (atezu): *iz*. Zangoetan biurtze gogoŕa egitea. (igidura): ŕz. Tanpa edo erorkera bat aldentzeko soñaz egiten dan igidura.

zango-bizkaf. (Pin): *ŕz.* Ikus.: Oin-bituŕ. I: Oin-bizkaŕ, oin-bulaŕ, ain-lepo, amain, cŕazi, uin-bulat, zangabizkaŕ. (zango): *iz*. Oliaren goiko zatia. Ikus.: Oin-bituŕ. I: Oin-bulat, zango-lepo, zango-buLaŕ, zango-meaka, zangosoin, zankomeoka.

zango-bnlaf. (zango): *iz*. Ikus.: Zango-bizkaŕ. j: Zango-lepo.

zango-elkarl. (atsikipen); *izond.* Iizeak ankactatik atsikitzen dituen zakufa.

zango-erkin. (zango): iz. Zango mca. Zango-ruaratila, zangome, zango-medaŕ.

zanga-ezuŕ. (ezuŕ): iz. Ikus.: Zangidal. Zango-kidal, zango-makila.

zango»gabe. (zango): *izond.* Ikus.: Zango-bako. I: Zango-gabeko, zangoge. (zurtoin): *izond.* Zurtoiñik ez daukana. : Zango-gabeko, zangoge.

zango-gabeko. (zango): *izond. Ikus.:* Zango-bako. I: Zango-gabe, zangoge. (zurtoin): *izond.* Berbera.

zango-gurutze. (zango): ŕz. Zangoen gurutzearen egipena batez ere dantzatzcan.

zango-kako. (tanka): *iz*. Beste baton zangoen artean norberarena sartzea, jausi-erazteko gogoaz edo.

zango-kakola. (zango): *izord.* Zangoak lekoreruntz okertuta eta belaunak alkaŕ bilduta dauzkana. j: Zangokeŕ, zango-makuŕ, zango-zabal, zanka-makuŕ, zank-okeŕ,

zango-kakoltasun. (zango): *iz*. Zango-kakola izatearen nolakotasuna.

zango-kidal. (ezuŕ): *iz. Ikus.:* Zangidal. Zango-ezuŕ.

zango-laŕu. (laŕu): *iz*. Zango-adaŕen €afua.

zango-lntcro. (zaldizketa): *adond.* Iiens.: Ankarkulo. I: Ankalepo, zankadoxka, zanka-latero.

zango-lepo. (zango): iz. Ikus.: Oin bituf. Oin-bulat, zango-bizkaŕ, zango-meaka, zango-soin, zangozoin, zango-bulaŕ. (ain): *iz. Ikus.:* Estazain.: Zangalepo, zango-meaka, zangomeoka.

zango-lodi. (zango): *izond. Aztal* lodiak dauzkana. Ikus.: Zanka-lodi.

zango-loka. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba.]: Zangolaka.

zango-lokaŕi. (geŕikatze): *iz*. **Zangoan** erabiltzen dan galtzaria. Ikus.: Galtzari. I; Kaltzari.

zango-Ioredun. (zurtoin): *izond.* Zurtoiñean b reak sortzen zaizkion landarea.

zango-luze. (zango); *izond.* Zango luzeak dauzkana. : Zango-maratila, zankaluze, xankaluz.

zango-makil. (zango): *iz*. Ikus.: Anka-ezuŕ. j: Berna-zaki.

zango-makila. (zango): *iz*. Ems.; **Zango.** ^: Txanka, zankaŕ. (ezuŕ): *iz*. Ikus.: Zangidar.]; Zango-ezur.

zango-makuf. (zango): *izond.* lkus.: Zango-kakola. : Zangokeŕ.

zango-maratlla. (meera): *izond.* Ikus.: Zango-erkin. : Zango-medaŕ. (zango): *izond.* Ikus.: Zango-luze. Zankaluze. (makestasun): *frond.* Ikus.: Zango-bildu.

zango-meaka. (oin): *iz*. ikus.: Oin-bituŕ. Oin-bizkaŕ, oin-bulaŕ, oin-lepo, amain, afazi, uin-bulaŕ, zangabizkaŕ, zango-bizkaŕ, estazain, zangatepo, zango-lepo. (zango); *iz*. Ikus.: Zango-bizkaŕ, zango-lepo, zangosoin, zangozoin.

zango-medaf. (zango): *izond.* Ikus.: Zango-erkin. I: Zango-maratila, zangomc.

zango-meoka. (ezuŕ): *iz*. Oñaren atzeko aldea.

zanga-anda. (oin): !z. Oin eta orkatila aikartzen diran aldea.

zango-pikafai. (biloiztasun): izond. Zangoak biloiztuta dauzkana. ikus.: Anka-goŕi. Zango-uts, zango-utsik.

zango-puf. (sai-abere): iz. Pefaren zia-gañean dabilen zaldia.

zango-sarde. (zango): izond. Apoak edo apatxak bi zatitan erdibituta dauzkan abcrca. j: Zango-urkila.

zango-soin. (oin): *iz*. Ikus.: Oin-bituŕ. I: Oin-bizkaf, oin-bulaŕ, oin-lepo, ornaain, oŕazi, uin-bulaŕ, zangabizkaŕ, zango-bizkaf.

zango-txunku. (iokezut): *iz*. Zangoaren lokezufa. (zango): *iz*. lkus.: Orkatila. Txonkatila, zangoxun, zango-xunla, zango-beaŕi.

zango-nal. (eragozpen): iz. Ikus.: Konpada. j: Zangoko.

zango-urkila. (zango): *izond.* Ikus.: Zango-sarde.

zanga-uts. (biloiztasun): *izond.* Ikus.: Anka-goŕi. I: Zango-pikaŕai, zango-utsik, zanguts, zankaŕas.

zango-utsik. (biloiztasun): *izond.* Ikus.: Zango-pikaŕai. I: Zango-uts, zanguts.

zango-xunta. (zaugo): *iz. l ens.:* Zango-txunku. j: Zangoxun.

zanga-xuri. (zango): *izond.* Ankaren beko aldea zuri daukan sai-aberea.

zango-zabal. (zango): *izond.* Ikus.: Zango-kakola. I: Zangokeŕ.

zango-zain. (zain): *iz*. Zangoan dagezen bi zain nagusien bakoitza.

zango-zogal. (zango): *iz*. Ikus.: Zangazola. : Zango-zola.

zango-zola. (zango): *iz*. Ikus.; Zangazola.j: Zangopala, zangope, zangozogal, zango-zogal.

zango-zofo. (galtxoin): *iz*. Ikus.: Galtxo€n. I: Azmantaŕ, zanka-zoŕo.

zango-zuri. (epef): *iz*. Oñak zuri dauzkan epeŕa. Ikus.: Epee.

zangobiko. (zango): *izond.* Bi zango edo bi **oln** dauzkana.

zangodun. (landarc): *izond.* Zurtoña eŕatik aldenduta daukan landarea.

zangoegaztun, (maskordun): *iz.* Bere lufuan igelariak izateko edapeuak dauzkan maskorduna.

zangoetako. (ofictako): *iz,* Ikus.; Oñetako. I; Oski, zangopeko.

zangoferma. (zurkaitz): *iz.* Zurkattza aurkiizeko arekia. I; Zangoberma.

zangogalartzu. (gudalari-elkargo): *iz.* Bngiand'en X1V'gaŕen mendean irasi can elkargoa.

zaugoge. (zango): *izond.* Ikus.: Zango-bako.:Zango-gabe,zango-gabeko. (zurtoin): *izond* Barbera.

zangogofl. (landare): *iz.* Ikus.; Gatu-goŕi. Moko-belaŕ, zangoŕi.

zangoka. (tanpa): *adond.* Oiñaz emandako tanpa.

zangokabil. (zango): *iz.* Ikus.: Apalardatz. I; Txonkatila.

zangokada. (tanpa): *iz.* Zangoaz emandako tanpa.

zangokari. (ibilera): *izond.* Oñez asko dabilena. Ikus.; Zangoz, zankalari. (ain): *izond.* ikus.: Oinkari, I: Oñezkari, oñezko, uinkari,

zangokatu. (zapaldura): *ad.* Obiakaz zapaldu. I: Zangopetu, zangopilakatu, zangopilatu, zankapetan erabili, zankapctu.

zangokeŕ. (zango): *izond.* ikus.: Zango-kakola. I: Zango-nnakuŕ, zango-zabal, zanka-makuŕ.

zangokertu. (zango): *ad.* Zangokeŕak

zangoketari. (ibilera): *izond.* Zangoak igitzen ari dana.

zangoko. (eragozpen): *iz.* Tkus.: Konpada. I: Konpeda, zango-ual. (zango): *iz.* Aztalanjartzen dan ximusa. (ximns): *iz.* Berbera.

zangolaka. (zaldizketa): *iz.* Ikus.: Ankalatraba. Txamarko, zango-loka.

zangome. (zango): *izond.* Zangomeak dauzkana. Ikus.: Zango-erkin, zango-medaŕ.

zangomeaka-ezuŕak. (ain): *iz.* Ikus.: Oinbituŕ-ezuŕak. j: Zangalepo-ezuŕak.

zangomin. (eritasun): *iz.* Abercen eritasuna, noon eta azkazaletan agertzeu dana.

zangomotx. (sakitura): *izand.* Ikus.: Zango-bakaŕ. j: Zangomotz, zanka-motz.

zangomotz. (sakitura): *izond.* Ikus.: Zango-bakaŕ. I: Zango-motx, ranks-motz, zangomutz.

zangopala. (zango): *iz.* Ikus.: Zangazola. Zangope, zango-zola.

zangope. (oin): Ic. Ikus.: Oin-sabai. Oñaŕa, nñaŕe, oñazpi. (zango): *iz.* Ikus.: Zangazala. j; Zangopala, zaugo-zola.

zangopeko. (oñetako): *iz.* lkus.: Oñetako. : Zangoetako, zangopetako.

zangopetu. (zapaldura): *ad.* Ikus.: Zangokatu. j; Zangopilakatu, zangopilatu, zankapetan erabili, zankapetu.

zangopala. (oin); *iz,* Oñaren cola.

zangopilakatu. (zapaldura): *ad.* Ikus.: Zangokatu. j: Zangopetu, zangopilatu.

zangopilatu. (zapaldura): *ad.* Ikus.: Zangokatu. I: Zangopetu, zangopilakatu.

zangoŕl. (landare): *iz.* Ikus.: Gatu-goŕi. I: Zangogofi.

zangosagaf. (zango):- *iz.* Ikus.: Aztai. I: Zango-aŕaba.

zangosagaf. (zango): *iz.* Ikus.: Aztal-sagas'. j: Aztal-zoŕo, zango-aŕaba, zanko-sagaŕ, xango.

zangosoin. (zaugo): *iz.* Ikus.: Zango-bizkaf. Zango-lepo, zango-meaka, zangozoin,

zangotan. (utzaldi): *adond.* Bare beaŕak egiteko, am' bat kokoriko ipintzea.

zangotan ipiñi. (aurtzaro): *ad.* Auta sabela minim craz ipifii-erazi.

zangotsu. (zurotin): *izond.* Zurtoffiak asko dauzkana.

zangotza. (eŕi): *iz.* Napaŕoa'ko ari bat.

zangotzaf. (zango): iz. Zango aundia. Ikus.: Zango-andi.

zangotze. (landakcta): *iz.* Ikus.: Landaketa.

zangoxun. (zaugo): *iz.* Ikus.: Zango-txunku. I: Zango-xunta, zango-beaŕi.

zangoz. (ibilera): *adond* Oñez ibiitzea. Ikus.: Zangokari. ; Zankalari.

zangoz-gora. (gainberadura): *adond.* Ikua: Ankazgora. : Pekoz-gora.

zangozoin. (zango): *iz.* Ikus.: Zango-bizkaŕ. I: Zango-lepo, zango-meaka, zangosoin.

zangoztun. (ereztun): *iz.* Oiñetan eramaten dan ereztuna.

zungu-mangu. (ibilera): *adond.* Baldartasunez ibiitzea. ikus.: Mala-mala. ^: Tikili-takala, tinkin-tankun, tunka-tunka, xiŕi-xaŕa, zingulu-zangulu.

zangufu. (oskoldun): Ic, Thus,: Sanguŕu. Txangufu, ifiaxu. (txoskof): *is.* Minbizi. I; Gaitzbizi.

zanguts. (biloiztasun): *adond.* Tkus.: Zango-uts. Zango-utsik,

zank. (tanpa): *adand.* Taupaz.

zank-okef. (zango): *ŕzond.* Ikus.: Zango-kakola.

zank-ual. (eragozpen): *iz.* Ikus.: Konpada. j: Konpeda.

zanka. (zaugo); *iz,* Ikus.: Zanko. (eskuaga): *iz.* Burnizko eskuaga.

zanka-giaf. (giñaŕe); *iz.* Zangoaren giñaŕea.

zanka-goñ. (txori): ŕz. Ikus.: Anton-papagoŕi. Txantxalangofi, txantxangoŕi.

zanka-latero. (zaidizketa): *adond,* Ikus,; Zango-latero. Zandadoxka.

zanka-lodi. (zango): *izond.* Zango lodiak dauzkana. Ikus.: Zango-lodi. (indies): *izond.* lkus.: Potoko. Potato.

zanka-loditu. (azkura): *ad.* Azkuran jaŕaitu gabe geratu.

zanka-mail. (oñazpi): *iz.* Irudi bat edo baste gauza bat gañcan ipintzeko oiña. ^: Zankamul. Ikus.: Agaii.

zanka-makuf. (zango): *izond.* Tkus.: Zango-kakola. I: Zangokeŕ.

zanka-makurtasun. (zango): ***iz.*** Zanka-makuŕ izatea. Ikus.: Zanka-makuŕ.

zanka-motz. (eŕenkura): *Izond.* ikus.: Zangomotx. Zangomotz. (zango); *izond.* Zango motzak dauzkana.

zanka-zabal. (zango): *frond.* Zangoak alkaŕetik aldenduta dauzkana.

zanka-zaPaldu. (zango): *ad.* Zangoak alkaŕetik aldendu.

zanka-zain. (zain): *iz.* Ukondoren bests aldean dagoen zaña.

zanka-zanka. (gurkadura): *adand.* Salokeriz jatcn ani-izatea. Mu^{S}.; Zanpa-zanpa. (edari): *adond.* Baldafez edaten art-izatea. (ibilera): *adand.* Baldartasunez ibiitzea. (azkuŕi): *adond. ikus.:* Mauta-manta. Zaka-zaka, zanpa-zanpa, zapa-zapa, zausta-zausta.

zanka-zizkirio. (zain): *iz.* Ikus.; Zankaŕ-izkirio. ; Zankatzain.

zanka-zoŕo. (galixoin): ŕz. Ikus.: Galtxoin, I: Azmantaŕ, zango-zoŕo, zankozoŕo.

zanka-zulo. (laztabin): *iz.* Laztabin txikia.

zankabe. (belaun): ŕz. Ikus.: Belainpc. Belaun-azpi, bclaunpe, belaun-Ixoku, xangaŕ, zankaluste, zankape. (mango): *iz.* Berbera. (luŕ-lantze): II *iz.* Zango bat bestean tinkaturik ipiñita, layatzea. I: Zankabil, zankape.

zankabeko, (zango): *izond.* Zankabeari dagokiona.

zankabil. (luŕ-lantze): *iz. Ikus.:* Zankabe. j: Zankape, zankopii.

zankabizkaf. (ezuŕ); *iz. Ilats.:* Betaun-koskof. : Belauntxuku.

zankada. (edari): iz. Ikus.: Zangada. I: Kurka, zufut, zankadako, zankaka, zuŕukutun,

zankadako. (edari): *is.* Ikus.: Zankada, I: Kurka, zankako.

zankadoxka. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalepo, j; Zango-latero, zanka-latero, zankaŕapaz.

zankagiaŕ, (giñaŕe): *iz.* Zangoko giñafeak.

zankaka. (ibilera): *iz.* lbiltzeko era.

zankalari. (ibilera): *izond.* Ikus.: Zangokari. I: Zangoz.

- zankalatraba. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba, I: Zankalatrada, zankalatraka, txirikonkila, xalikonkili, zankardoixka.

zankalatrada. (zaldizketa): *adand.* Ikus.: Ankalatraba. C; Zankalatraba, zankalatraka.

zankalatraka. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Anka€atraba. I: Zankalatraba, zankalatrada, zankalatraka, zankardoixka, zankarteka, xalikonkiii.

zankaldi. (eskuaga): iz. Eskuagaz egiten dan lana.

zankalepo-egin. (jauzketa): *ad.* Zaldi baten gañetik, baste aidean erortzean, jauzketa egin.

zankaloste. (belaun): iz, Ikus.: i3elainpe. ^: Belaun-azpi, belaunpe, beiaun-txoko, xangai, zankabe, zankape. (zango); *iz.* Berbera.

zankarte. (aomen): *iz.* Aomen txaŕa, Ems.: Zan, gero ez atzetik zankalterik euki.

zankaluzaka. (zango): *adond.* Zangoak askatuta ari-izatea; e.b.: Lo-egin.

zankaiuze. (zango): *izond.* Ikus.: Zango-luze. I: Zango-maratila. (egazti): *is.* Amiamoko txikia. I: Zanka-luze.

zankame. (zango): *izond. Ia* aztalik eztuena. Zankamee.

zankamotx. (zango): *izond.* Zango motzak dauzkana.

zankamul. (oñazpi): *iz.* Ikus.: Zanka-mail.

zankaparka. (ibilera): *adond* Ikus.: Apoka. I: Putikoka, potikoka, tzipitzapa, zafapoka.

zankape. (beiaun): *is.* Ikus.: Belainpe, I: Beiaun-azpi, belaunpe, beiaun-txoko, xangsŕ, zankabe, zankaloste. (zango): iz. Berbera. (oin): II *iz.* Oilmen beko zatia. f: Zankope. (luŕ-lantze): V *is.* Ikus.: Zankabe. I: Zankabil.

zankapetan erabili, (zapaldura): *ad.* Ikus.: Zangokatu. I: Zangopetu, zankapetu.

zankapetu. (zapaldura): *ad.* ikus.: Zangokatu. I: Zangopetu, zankapetan erabili.

zankara. (joko): *iz.* Eskuaga botaizen egiten dan jokoa.

zankardoixka, (zaldizketa): *adond.* Ikus,; Ankalatraba. I: Zalkoka, zankardoxka,zankardotx, zankafapaldo, zankalatraba, zankalatraka, zankarteka, zankoloka.

zankarl. (joko): *izond.* Zankaraz jokatzen duena. (donoki): *ad.* Donetzat onartu.

zankaf. (ezuŕ); *iz.* Zangazolaren atzeko aldea. (zango): *iz.* Ikus.: Zango. Zango-makiia, zangaŕ, zanko, txanka. (sendotasun): *izond.* Sendo ta bipita dana.

zankafanka. (ibilera): *adond.* ikus.: Ankakoxkoka. I: Zainkuraintuka, zankaŕankan, txintxiŕika. (joko): *adond.* Berbera,

zankaŕankan. (ibilera): *adond.* Ikus.: Ankakoxkoka. I: Zankafanka, zakaŕankan. (joko): *adond* Berbera.

zankafapaido. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba. Zankardoixka.

zankaŕapaz. (zaldizketa): *adond.* ikus.: Ankalepo. I: Zankadoxka.

zankafas, (biloiztasun): *adond.* lkus.: Anka-gofi. I: Zango-uts.

zankaf-aundi. (zango): *izond.* Zango aundiak dauzkana. I: Zankaf-soil, zankaŕ-uts.

zankañko. (zaldizketa): *adond.* ikus.: Ankalatraba. j; Zalkoka, zankafizko.

zankaf-izkirio. (zain): *iz.* Belaunpeko zaiñak, l: Zankatzain, zankatzan, zanka-zizkirio. (belaun): *iz.* Berbera.

zankarizko, (zaldizketa): *adond.* Ikus.; Ankalatraba. I: Zankafiko, zankarte.

zankaŕo, (sendotasun): *izond.* Gizon sendoa.

zankafoi, (ezuŕ): *is.* Orpoaren ezufa.

zankaf-pupe. (txoskof): iz. Sai-abereen zangaŕean egiten dan txoskofa.

zankaf--soil. (zango): *izond* Ikus.: Zankaŕ-aundi. I: Zankaŕ-uts.

zankaf-uts. (zango): izond. Ikus.: Zankaŕ-aundi. I: Zankaŕ-soil.

zankarte. (zango): *is.* Zangoen arteko aides. : Sai-abereen iztaŕaren barneko aldea. (tanka): *is. Bcus.:* Zangarte. (zaldizketa): I) *izond.* Ikus.: Ankalatraba. I: Zankaŕizko, zankarteka.

zankarteka. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba. I: Zankarte, zankarteko, zankalatraka, zankardoixka, zankoloka. ikus.: Ankarkulo, I: Ankartolaka.

zankarti. (zango): *izond.* Zang° aulak dauzkana.

zankartiko. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba. I: Zankarteka, zankoloka.

zankati. (zango): *izond.* Zango meak dauzkana.

zankatsu. (ibiiera): *izond.* Ongi dabilena.

zankatu. (eskuaga): *ad.* Eskuagnz indafa egin.

zankatzaile. (eskuaga): *izond.* Eskuagaz Ian egiten duena.

zankatzain. (zain): *is,* Ikus.: Zankaf-izkirio. j: Zankatzan, zanka-zizkirio, (beiaun): *ft.* Berbera.

zankatzan. (rain): *is.* Ikus.: Zankaf-izkirio, I: Zankatzain. (beiaun): *is.* Berbera.

zankatzanak jan. (mardail): *ad.* Noribait buruz, atzetik, marmariokatu. Ikus.: Marmaiz art. I: Marmaritu, zankazanak jan. (irizpide): *ad.* Irizpidea egin. I: Zankazanakjan.

zankaztatu. (aztama): *ad.* Euri danean, bides oñetakoen aztarnakaz bete.

zanketin. (gupiera): *iz.* Oln baten biurtzea.

zanketin-zanketin. (ibilera); *adond,* Ikus.: Ankakoxkoka. I: Txingoka.

zankez. (lastertasun): *adond.* Bat-batean. Ikus.: Bat-bateko. I: Batbatera, zanp, itsumust.

zankinka. (joko): iz. Auŕen joko-mots bat. Ikus.: Zankiñezka.

zankiñezka. (joko): *iz.* Aufen joko-mots bat. lkus.: Zankinka.

zankiŕi, (sumin): *izond.* Ikus.: Suminbera. I: Suminkoŕ..

zanko, (zango): iz. *ikus.:* Aztal. I: Aztal-sagaŕ. j: Ikus.: Attica. l: Gija, zanko-sagaf, zango, zangaŕ, zaniesŕ, pindrua, txanka, zanga. (zurtoin): *iz.* Ikus.: Zurtoin. I: Gariza.

zanlro-agiri. (landare): *izond.* Efo ta zurtoña ongi berezita dauzkan landarea.

zanko-azkak. (atz): *iz.* Oñaren beatzak.

zanko-aztal. (azazkal): *iz.* Abelgoŕien azazkal txikia.

zanko-buruak. (zeŕi): *iz.* Zefiaren ankak, besoak eta burua. J: Zanko-buriak.

zanko-gafi. (biloiztasun): *izond.* Ikus.: Ointuts. [: °dints, zanko-pikaŕai, zankoŕi.

zanko-joko. (zango): iz. Zangoen jokaa,

zanko-mail. (oñazpi): *iz.* ikus.: Mails. I: Main, zanko-mul.

zanko-makuf. (zango): *izond.* Zango okeŕak dauzkana.

zanko-maratila. (meera): *izond.* Notin edo abere oso meak.

zanko-meke. (zango): *iz.* Zango meak dauzkana.

zanko-mul. (oñazpi): *iz.* Ikus.: Main. Zanko-mail.

zanko-pikafai. (biloiztasun): *izond.* Ikus.: Oiñuts. : Zanko-goŕi.

zanko-sagaf. (zango): *iz.* Ikus.: Aztai-sagaŕ. 1: Aztal-zoŕo, zango-aŕaba, zango-sagaŕ, aztal, zanko.

zanko-txunku. (zango): iz. ikus.: Apalardatz. j: Oin-bitoŕ, oin-bituŕ, orkila, txonkatila, txorkatila, txurrnio, txurnio, orkatila, zormin, zurmio, zurmilo, zango-txunkun.

zanko-zola. (oin): *iz.* Oñaren zola. Ikus.: Zankope.

zankokertasun. (zango): *iz.* Zank-okef izatea.

zankuloka. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba, I: Zankartiko, zankuluka, zankardoiska, zankarteka.

zanlcome. (zango): *izond.* Zango luze ta meak dauzkanak. 1: Zankomee.

zankomeoka. (oin): iz. Ikus.: Zango-bizkaŕ, 1: Zango-lepo.

zankomatz. (efenkura): *izond.* Zango bat ebagita daukana.

zankope. (oin): *iz.* Oñaren zola. 1: Zanko-zola, zankape.

zankopil. (luŕ-lantze): *is.* This.: Zankabil.

zankoz goiti. (zango): *adond.* Zangoz gora egotea. I: Zankoz gora.

zankozofo. (galtxoin): *iz.* Ikus.: Galtxoin. [: Zanka-zoŕo,

zanku-mukuf. (zango): *izond.* Ikus.: Iztaŕ-okcf. I: Iztaŕ-zabal,

zankuluka. (zaldizketa): *adond.* Ikus.: Ankalatraba. I: Zankoioka, zankarteka, kankaloska.

zankustu. (biloiztasun): *ad.* Zangoak biluztu.

zankuts. (biloiztasun): *Izond.* Oñak biluzturik dagoena. I: Zankutsik egotea, zits.

zankutsik egon. (biloiztasun): *ad.* Zankuts egon. Ikus,: Zankuts.

zano. (kapel): *iz.* Txano zototza. ikus.: Txano.

zanpa. (ots-izen): L. Tanpa balsa ats-izena. (tanpa): *iz.* Berbera. (eztanda): 11 *iz.* Eztanda baten ots-izena. (erorkera): 11 *iz.* Erorkera baton ots-izena.

zanpa-gabe. (zapaidura): *izond.* Zapaldurik ez dagoena.

zanpa jotzale. (aŕatz): *izond.* Dunbala jotzen duena.

zanpa-zanpa. (ots-izen): *iz.* Salokeriz jaten ari-izatearen ats-izena. Ikus.: Zanka-zanka. I: Zaka-zaka, zapa-zapa, zausta-zausta. (azkuŕi): *iz,* Berbera. (gurkadura): 11 *iz.* Berbera.

zanpadura. (sakitura): ŕz. Ubeidura izan arte gogoŕjotzea. 1: Zanpaldi. (iauliketa): iz. Ikus.: lauliketa.

zanpagai. (zapa): *iz.* Zaps egiteko lanabesa. (zubil): *iz.* Ikus.: Aipef.: Alpeŕaŕi. (estuera): *ft.* Goof estutzeko lanabesa. Ikus.: Zanpaldi.

zanpagafi. (zapaldura): *izond.* Zapaitzen duena.

zanpail. (txairotasun): *izond.* Ikus.: Txairo. j: Lards!.

zanpaiikeria. (arduragabetasun): *iz.* Ikus.: Laxotasun. I: Lazotasun.

zanpaitu. (zeakadura): *iz.* Zeakadura egiteko lanabesa.

zaupaka. (zanpa): *adond.* Tanpaka ari-izatea.

zanpakata. (tanpa): *ad.* Tanpak asko eman.

zanpaketa. (zapa): *iz.* Zapatzearen egipena. Ikus.: Zaps. I: Ertsapen.

zanpako. (tanka): is. Tanka egitea. (tanpa): *iz.* Tanpa aundia.

zanpakolca. (tanpa): *adond.* Tanpaka ar!-izatea.

zanpala. (zeaztasun): *izond.* Zolan luze ta etzanda dagoena.

zanpalaaka. (zalapart): *adond.* Zalapartaka ari-izatea.

zanpalaara. (erorkera): *iz.* Tanpaz erortzea. 1: Zanpadura.

zaupalari. (oin): *izond.* Oinpetzen duena.

znpaldi. (tanpa): is. Tanpak ugari ematea. 1: Zanpatako. (sakitura): *iz.* Ikus.: Zanpadura. (estuera): 1112. Estutzearen egipena. Ikus.: Zanpagai.

zanpantxart. (Iñaute): iz. Iñautearen asteartea. ikus.: Asteartita.

zanpantzargo. (antzoki): 12. Antzokietan ari diranen multzoa.

zanpantzarkeria. (mozoŕokeri): *iz.* Mozofokerietan ari-izatea.

zanpantzaf. (lñaute): *iz.* Ikus.: Manta. I: Aratuste, zanpatzaf, zomoto-egun. (gizonkii): is. Iñaute adierazten duen gizonkiia.

zanpantzaf-besta. (ja!): *is.* Katamaloetaz egiten dan jaya. (katamalo): *iz.* Berbera.

zanpantzafen-lceiñuak. (gene): *is.* Baŕeikarien kitimusiak. 1: Zanpantzafen ziñuak. (mozofokeri): *iz.* Berbera.

zanpantzafen-ziñuak. (gune): *is.* Ikus.: Zanpantzaŕen-keiñuak. (mozofokeri): *iz.* Berbera.

zanpar. (tanpa): *izond,* Tanpak ematen ditaena.

zanpatako. (tanpa): *is,* Ikus.: Zanpaldi.

zanpateko. (tanpa): is. Jaustean, sayets-ezuŕetan artzen dan tanpa. 1: Zanplateko.

zanpatu. (zapa): *ad.* Ikus.: Zapata. 1: Lerdakatu. (tanpa): *ad.* Tanpak ugari eman.

zanpatzale. (tanpa): *izond.* Tanpak ugari ematen dituena. 1: Zanpatzaile.

zanpatzaf. (iñaute): iz. Tlcus.: Iñaute. I: Zanpantzet.

zanpatze. (zapaldura): is. Ikus.: Zapaldura. I: Mazplldura. (gab!): is Gabiaz tanpak ematea.

zanpez. (erorkera): *adond,* Aoz-beta jaustea.

zanpil. (igidura): *izond.* Eŕaz igitzen dana.

zanpo. (ibilera): *adond.* Zangoak zabalik ibiltzea.

zanpore. (egoera): *iz.* Ikus.: Egoera. 1: Aurkintze.

zanpof. (ogi): *iz.* Ogi afunta.

zanpuaidi. (liño): *ad.* Liñoa beratzeko, urtan jafi. j: Zanpuatu.

zanpuatu. (lino): *ad.* Ikus.: Zanpuaidi.

zanpuf. (gudalari): *izond.* Endai bereziaz Ian cgiten duen gudaria.

zantal. (zorotasun): *izond.* Zoro dagoena.

zantardnn. (pillzaŕ): *izond.* Piltzatez beterik dagoena.

zantarkeri. (lizunkeri): *is.* Lizunkeriz ari-izatea. Boas.: Zantarki, 1: Zantarto, askeria.

zantarki. (Tizunkeri): *adond.* Lizunkeria egiten ari-izate. Ikus.: Zantarkeri. 1: Zantarto, zirzilki.

zantaŕ, (lizunkeri): *izond.* Llzunlceriz ari dana. I: Zantaf-eperdi, zanka!-iperdi.

zantaf-eperdi. (lizunkeri): *izond.* Ikus.: Zantaŕ. I: Zantaŕ-iperdi.

zantaf-iperdi. (lizunkeri): *izond.* Ikus.: Zantaŕ. j: Zantaŕ-eperdi.

zantartasun. (lizunkeri): *ŕz.* Ikus.: Lizunkeri. I: Linburkeria, tzarkeria.

zantarto. (bzeukeri): *adond.* Ikus.: Zantarkeri. j: Zantarki, zirzilki. •

zantartu. (naŕiotzc): *ad.* Nafiotzez ari-izan. (indaf-estaldura): *ad.* Indafez estaldu. (gaizpide): jj *ad.* Gaizpideetan arin-izau.

zanteka. (laŕu): *iz.* Ikus.: Tortika, J: Kortika.

zantiratu. (atczu): iz. Ikus.: Zaintiratu.

zantiratu-bedaf. (landare): *ŕz.* Urtan azten dan plaintaiña.

zantore. (landare): *iz.* Eŕoskaria dan landarca.

zantsn. (sendotasun): *izond.* Sendoa dana. (soffit): iz. Ufutiko oyartzuna.

zantxa. (aldizkapen): *iz.* Ikus.: Saintza. I: Txanda.

zantzo. (babes): ŕz. Ikus.: Babes. I: Magatpe.

zantzail. (kirio): *izond.* Ikus.: Zaindun. j: Zainkart, zañaŕ, zañarde, xantxail. (zatarkeri): *izond.* Zatarkeriz ari dana.

zantzail-pito. (zatarkeri): *iz.* Ikus.: Zaintzaileria.

zantzail-talde. (zatarkeri): *iz.* Atzipeak egitean bizi dana.

zantzaildu. (zatarkeri): *ad.* Zatarkeriz ari-izan.

zantzailkeria. (zatarkeri): iz. Ikus.: Zatarkeri, I: Kokinkeria. (alpeŕaldi): *iz.* Tkrts.: **Alpeŕaldt. j:** Utzitasun.

zantzailki. (zatarkeri): *adond.* Zatarkeriz jokatzen ari-izatea.

zantzailtasun, (zatarkeri): *iz.* Zatarkeriz jokatzea. j: Zantzaiiteria.

zantzailteria. (zatarkeri): *iz.* Ikus.: Zantzailtasun.

zantzaileria. (zatarkeri): *ft.* Zatarkeriz ari-izatea. j: Zantrail-pilo. (alpeŕaldi): *iz.* Alpefaldiz ari-izatea.

zantzalan. (arduragabetasun): *frond.* Arduragabekoa dana. : Zantzan.

zantzan. (arduragabetasun): *izond.* Ikus.: Zantzalan. (nagi): *izond.* Naglaz ari dana. (alpeŕaldi): 11 *izond.* Alpeŕa dana.

zantzi. (odol): iz. Odola ateratzcaren egipena.

zantzitu. (oral): *ad.* Odola atera.

zantzo. (oyutza): *oyu.* Gogo-beroz egindako oyutza. (abesti): *iz.* Gudarien abestia. (bale): iz. Ikus.: Algara. Ifi-zatia.

zantzo-eragite. (zalapart): *izond.* Zalapartaka ari dana.

zantzo-cragin. (zalapart): *ad.* Zalapartaka ari-izan.

zantzoka. (oyutza): *adond.* Zantzoak egiten ari-izatea.

zantzu. (ayeru): *iz. ikus.:* Ayeru. Usma. (cite): *iz.* ikus.: Elte. J: Idurin, zaantzu. (tankera): 11 iz. Ikus.: Tankera. J: Egiudura.

zantzu-artze.(ayeru):iz. Ayeruen bitartcz zerbaiten bila ari-izatea.

zantzuartu. (bilakuntza): *ad.* Loŕatza jafaitu. (aztama): *ad.* Aztarna jaŕaitu.

zantzubitaketa. (bilakuntza): *is.* Loŕatza jaŕaitzen ari-izatea.

zantzudi. (ezautarazpen): *ft. j:* Igargaŕien multzoa. Ikus.: Ezaupide. j: Igargaŕi.

zantzudun. (zen): *izond.* Zena duena. (ayeru): *iz.* Gertatzeko dagoenaren ayerua. I: Zantzuzko.

zantzuko. (ayeru): *izond.* Ayeruzkoa dana.

zantzulari. (zen): *izond.* Zenak egiten dituena.

zantzuratu. (jakintasun): *ad.* Zerbaiten ezagupena artu, ateman.

zantzutu. (zen): *ad.* Zena egin.

zantzuzlto. (ayera): *iz.* ikus.: Zantzudun.

zanzan. (arduragabetasun): *izond.* Ardurarik cztuena. (soñu): iz. Uŕutiko oyartzuna.

zañarde. (kirin): *izond.* Ikus.: Zaindun. j: Zainkart, zantzail, zañaŕ.

zañaf. (kirio): *iz.* Ikus.: Zaindun. Zainkart, zantzail, zañarde. (taŕa): *iz.* Ikus.: Maskuŕ. j: Zaldi, zali, makoŕ. (gogortasun): j ŕz. Berbera, (legortasun): jj *izond.* Legoŕa dana. (zur): 11 *iz.* Ikus.: Adaŕ-bunt. j: Zaiñaŕ.

zañartatu. (ezuŕ): *ad.* Ikus.: Estrokatu.

zañerako igazkun. (egoskiera): *iz.* Esteetan egiten dan egoskiera.

zañeri. (kirio): is. Kirin bateau izaten dan miña.

zañezuf. (ezuŕ): iz. Kzuf eta giñafeak.

zañil. (aultasun): *izond.* Ants dana.

zao. (landare): *is.* Ongaŕia egiteko erabiltzen dan landarea.

zaori. (zauri): iz. Tkus.: Zauri. Ebakinde.

zaoro. (oats): *iz.* Ikus.: Usta.: Izifrin, zardaro, more.

zap!. (oyutza): *oya.* Tanpa adierazteko **oyutza.**

ZAPA. fz. Gauza baten gañean, mukuluz txikitzeko, eragiten dan tinkaduraren egipena. j: Ertsaketa, ertsapen, ertxa, zanpaketa, zapaldi. It (aide), (ardo), (afezu), (edamen), (eyeraldi), (giro-neurkin), (ikoldura), (indaŕ), (irarkola), (itoipen), (kuŕ€ka), (langaizti), (laspet), (lauzko), (neufi, (okidura), (pisia), (sarkura), (sendaŕ), (trinkotasun), (txintxin), (urin), (zapaldura), (zeakadura).

zapa-berdin.(zapa): *izond.* Zapa berea dagoena. I: Tinkadura bera.

zapa-berdiñeko. (zaps): *izond.* Zaps berekoa dan. I: Tinkadura berckoa.

zapa-buru. (ur-legoŕeko): *iz.* ikus.: Sapaburu. j: Zalupa.

zapa-neurkin. (neuŕi): iz. Ubitenzapa neurtzeko lanabesa.

zapa-pofu. (landare): is. Lilikaria dan landarea.

zapa-zapss. (azkut5): *adond.* Ikus.: Ikus.: Zaka-zaka. j: Zanka-zanka, zanpa-zanpa, zausta-zausta, zipi-zapa. (ots-izen): *iz.* Ugaritasuna adierazten duen egipenarcn ots-izena. (ugaritasun): 11 *iz.* Berbera. (gurkadura): jj *ad.* Salokeriz jan.

zapadura. (zapa): *iz.* Tinkadtraren egipena. j: Xapadura.

zapagailu. (zapa): *iz.* Zapa egiteko lanabesa, zapalgailu. (zubil): *iz.* ikus.: Alpeŕ. j: Alpeŕaŕi, zapaiki, zapailu, zapalkiłu.

zapagafi. (zapa): *izond.* Zapatzeko egokia dana.

zapai. (goitegi): *iz.* Ikus.: Goitegi. Sapai.

zapaiki. (zubil): iz. Ikus.: Zapagailu. j: Alpeŕaŕi.

zapalto. (ur-legofeko): *iz.* Ikus.: Tgela. Ugaraixo, zapalo, zapaloŕ.

zapaitu. (zapa): iz. Tinkadura egiteko langaya. (zubil): *iz. ikus.:* Zapagaitu. j: Zapalkilu.

zapaka. (zapa): *adond.* Tinkaduraz ari-izatea.

zapaketa. (zapa): *iz.* Zaparen egipena.

zapaldn. (ardo): *is.* Ikus.: Batz. : Mas-patsa.

zapakizun. (zapa): *iz.* Zapatzeko dagoena.

zapakon. *(ezuŕ):* iz. Eats.: Apon. Bolorita.

zapai. (zapatdura): *izond.* Zapalduta dagoena.

zapal-aldi. (tanpa): ***iz.*** Tanpak ugari ematca. (zapaldura): *ft.* this.: **Zapaldura. j;** Mazpildura. 1: **Oin-zapatdi.** (zapa): 11 *iz.* Zapatzearen egipena.

zapal-efex. (edamen): *izond.* Zapaldu edo cdatu ditekena. I: Zapalgai.

zapal-gabeko. (zapaldura): *izond.* ikus.: Zapaldu gabc.

zapal-ordoki. (ordoki): *izond.* Osa ordokia dana.

zapal-sari, (zapaldura): *iz.* Abereak lurki bat oinkatzeko ordaintzeu zana.

zapal-zapal egin. (zapaldura): *ad.* Zearo zapaidu.

zapalaitz, (egazti): *iz.* Ikus.: Gabirai. Mirotz, zapalatz.

zapalaf. (beta): *iz.* Belafen meta.

zapalafo. (lodiera): *izond.* Ikus.: Potoko. Potolo, zapardote, zapaŕote.

zapalatt. (soñu): *ia* Ikus,: Txipi-txapa. I: Txipli-txapla. (ezetasun): *iz.* Berbera.

zapalatu.(soñu): *ad.* Zapalast egin. (ezetasun): *ad.* Berbera.

zapalatz. (egazti): *iz.* Ikus.: Gabirai. Zapalaitz,

zapalatzaf. (aztore): *ft.* Aŕa clan aztarea.

ZAPALDA, *iz.* Alasa, arasa, apaletan eta abaŕ, zeaŕetara jaŕita dagozen oletatik bakoilza, (mendi): iz. Batzuk besteen gañean, mendilsaak diran gure lufaldeetan dagozen maicn anizeko muiioen bakoitza. *iz.* Sukaldeko saba€tik esegita jartzen dan abaŕez egindako kaynia, azkutien batzuk ontzeko erabiltzen dana. I: Itxustaŕi. (babes): H *iz.* Abereentzako landau egoten dan aterpea. (latsun): II *iz,* Latsun-labearen odaŕia jartzen dan azpi-aŕiaren utzunea. i/ (ol), (saltoki), (sukalde).

zapaldari. (austura): *ad.* Apurtzen duena.

zapaldatu. (zumbi): *ad.* Maid(egin. (kiri): *ad.* Berbera.

zapald€. (zaps): *iz.* Boas.: Zapa. J: Ectsaketa.

zapaidu. (zapaldura): *ad.* Zapaldura egin. I: Umakatu, zapali, xabaldu, zapilkatu.

zapaidu-gabe. (zapaldura): *izond.* Zapaldurik izan gabe dagnena. Zapal-gabcko.

ZAPAL)IIRA. *iz.* Gauza bat taunt edo zelaitzearen egipen eta ondorioa. Norbail urduri ta zer egin jakin gabe uztea. j: Gauza bat zapaz cdo tankaz cnarkestearen egipena, me edo lauago geratzean. Mazpil, mazpildura, zanpatze, zapal-aldi, zapalketa, zapalkuntza,zapatze,xabaldura.(zapa): iz. E txadura. I: Tinkadura. II (austura), (beera), (gabi), (ieki), (lauzko), (zapa), (zekadura).

zapalduz. (zapaldura): *adond.* Zapaltzen ari-izatea.

zapalgai. (cdamen): *izond. Ikus.:* Zapal-eŕex.

zapalgailu. (zapaldura): *iz.* Ikus.: Zapagailu.

zapalgaŕi. (zapa): izond. Zapatu ditekena. (zapaldura): *izond.* Zapaldu dezakena.

zapalgnne. (luŕ): *iz,* Luŕaran usgone. I: Zokogune, zapalune, zulogunc.

zapali. (zapaldura): *ad.* Ikus.: Zapaldu. I: Umakatu, xabaldu.

zapalkai. (motrailu): iz. Ikus.: Motrailu. Zapaŕi.

zapalkeri. (zaps): *iz.* Zapatzearen egipena.

zapalketa. (zapaidura): *iz.* Zapalduraren egipena.1: Zapalkantza.

zapalki. (zapaldura): *iz.* Zapalduta dagneua.

zapalkilu. (zubil): iz. Ikus,; Zapagailu. !: Zapaiiu.

zapalkizun. (zapaldura): iz. Zapaltzekoa dana.

zapalkof. (zapa): *izond.* Tinkadura egin dezakena.

zapalkortasun, (edamen): iz. Zapallzea edo edatzearen bere€ztasuna.

zapaikautza. (zapaldura): iz. Ikus.: Zapaldura. I: Zapalketa.

zapalo. (ao): iz. Ikus.: Ao-sabai. I: Sapayo.

zapalora. (lore): iz. Ikus.: Emalopa.: Kalikola.

zapalote. (landare): *iz.* Ikus.: Ige.bedaŕ. Otzikera, zapalota.

zapalotre. (aŕain): iz. Ibaiko aŕaiña, zerbait zapalduta dagocna. Zaparda, zarbo,

zapaliza, (lur'): iz. Luf-zatia bere goiko belaŕa.

zapaltze. (zapaldura): *iz.* Zapaldura egitea,

zapalune. (konkiltasun): *iz.* Areki baten konkilduta dagoen zatia.

zapamendu. (luc): *iz.* Luton egokera.

zapamofu. (txotx): *iz.* Ikus.: Txotx. Sapocnoŕo.

zapanduf (ur-legoŕeko): *iz* Igelaren kuma.

zaparazi. (zapa): *ad.* Zapa eragin.

zaparazle. (zaps): *izond.* Zapa eragiten duena.

zaparda. (slain): *iz.* Ikus.: Zapalotre, Zarbo.

zaparda-mutuf. (aufontzi): Aufontziaren ziloa, zulo edo artesitu.

zapardako. (txnpa): *iz.* Ikus.: Belafiondoko. j: Belafondoko.

zapardote. (lodiera): *izond.* ikus.: Potoko. : Potolo, zapalaŕo, zapaŕote.

zapari, (=traffic): *iz. Tkus.:* Motrailu. I: Almiz, zapaŕi.

zapariyela. (ur-legoŕeko): *iz.* Ikus.: Igela. I: Ugarixo, zapial.

zaparlari, (piltzaŕ): *izond.* Piltzafak erosten eta saltzen ari dana.

zaparkatu. (aŕarccazkada): *ad.* Aŕamazka egin.

zaparlaf. (belaf): iz. Belaf-mota bat.

zapaf. (ots-izen): *iz,* Earl aundiaren ots-izena. (carp: *iz.* Berbera. (sasi): *iz.* Tktcs.: Sasi. 1: Saspaŕ,

zapaŕa. (cute): *iz. Ikus.:* **Arte. ;:** Artearen oŕi tegoŕa. (czti): iz. ikus.: Abaraska. Oŕazi.

Zapaŕada. (euri): *iz.* Ikus.: Erauntsi. I: Euri-jasa, zapaiadatza, zapaŕaldi, zafaka, zaŕapaŕada, zartzaka, zeŕada.

zapaŕadatsn. (soñu): *izond.* Otsa ateratzen duena.

zapafadatza. (euri): *iz.* Thus.: Zapaŕada. 1: Zapaŕaldi.

zapaŕaldi. (euri): *iz.* Ikus.: Zapaŕada. J: Zapaŕadatza.

zapafafi. (kaskabaŕ): iz. **Kaskabaf** lodia.

zapafasta. (naastura): *iz.* ikus.: Naastura. I: Zaste-maste, zaracnalka, zaramatika, zastaf, zifips/i.

zapaŕastau. (naastura): *ad.* **Naastura** egin. (irabio): *ad.* Norbait bota ta astindu, ikus.: Astindu.

zapafe. (ezti): *iz.* Eztirik eztaukau oŕazia.

zapafeatu. (ausiabartza): *ad.* Ausiabartza egin.

zapafL (igaraipen): *iz,* lbai bat igarotzeko aft-creaks. (motrailu): *iz.* Ems.: **Motra€iu.:** Zapari, zapalkai.

zapafote. (lodiera): *hand.* Ikus.: Zapalaŕo. j: Zapardote.

zapart. (eztanda): *iz.* ikus.: **Eztanda.** j: Sutots, zipert, zirtots. (ats-izen): *iz.* Tanpa baton ots-izena. (asetasun): II *iz.* ikus.: Asealdi.: Asego. (jauzketa): jj iz. Tkns.: **Jauzketa.I:** Triska, sapart, zapartada, txapart, ukoti, (auudiera): *adond. Ikus.:* Eskergaro. Itzalean. (urdail): iz. Ikus.: Kokaldi. j: Ok, oka, okaldi, zipict, zipot.

zapart-arazi. (jauzketa): *ad.* Zapart-eragin,

zapart-nuts. (outs): ez. Eztanda egiten duen autsa. (eztanda): *iz.* Berbera.

zapart-egin. (afaildura): *ad.* Arekt bat dui/du. Ikus.: AlaiMu. (austura): *ad.* Areki bat autsi. Lkus.: Autsi. (eztanda): *ad.* Areki bat eztanda egin. Ikus.: Eztanda. Zapart-cragin. (jauzketa): *ad.* Jauzketa-egin. Jauzketa.

zapart-egingafi. (bate): *Land.* Ikus.: Ifi-eragife. I: Jostetari. (mozoinkeri): *izond.* Bare mozofokeriaz bate-eragiten Miens.

zapart-eginkizun. (eztanda): iz, Eztanda egiteko dageena.

zapart-eragin. (eztanda): *ad,* Ikus.: Eztanda, /: Zapart-egin.

zapart-ol. (jauzketa): *iz.* Iauzketa ugiteko ola, fauzi-ol.

zaparta. (gorantza): iz. Ikus.: Maio, I: Olagara,

zaparta-beiat. (landare): Ziztatzen ez dan atsuna.

zaparta-ezin. (eztanda): *izond.* Eztanda egin rain ditekena.

zapartada. (jauzketa): *iz.* Tkus.: Jauzketa. Zapart.

zapartadura. (ataildura): iz. Ikus.: Afalklura. I: Mail,

zapartaiin. (iraizkin): Eztanda egiteko

zapartaka. (eztanda): *adond.* Eztanda egiten ari-izatea, (gorantza): *adond.* Txalo egiten ari-izatea. (lastertasun): *adond.* Lartetegi ari-izatea. (jauzIceta): *adand.* Janzketak egiten ari-izatea.

zapartako, (tanpa): Burnan ernaten dan tanpa.

zapartakot (auslcortastm): *izond.* Etaz autsi ditekena.

zapartari. (guda-ontzidi): *iz.* Zapartailua botatzeko bcalupa. (jauzketa): Jauzketak egiten dituena.

zapartatu, (eztanda): *ad.* Eztanda egin. (cdamen); *ad.* Thus.: Edatu. Bafeyatu. (banakalcuntza): II *ad.* Berbera,

zapartgati. (bate): *izond.* Bate ta bate-eragiten duena. Zapartingati,

zapartingati. (bate): *izond.* Ems.: Zapartgati.

zapartu. (eztanda): *ad.* Eztanda-egin.

zapasta. (tanta): *iz.* Ikus.: Txipizta, Lxipristin. (ots-izen): Ontzi batean igitzen dan Wadi baten ots-izena, (ubil): *iz.* Berbera.

zapat-aundi. (ofietako): Oski aundia.

zapat-eraunsle. (tanpa): *izond.* Ofietakoak jantzita, ofiakaz tanpak cmaten dituena.

zapat-ukaldi. (tanpa): iz. Ikus.: Zapatada.

zapata. (ate): *iz,* Ate bates beko zatia; ate baten azpian dagoen mala. (orga): *k.* Gurdiaren abedia. (zutabe); iz. Zatafi ta sheen artean dagoen zutabea. (alma): H *iz.* Alboko ormaren ofiazpia. (miazpi): *iz.* Berbera, (golds): *iz.* Goldearen, gogorgafiak. (atiko): II *iz.* Oarbitokiko aria. Thus.: atiko.

zapata-antotatzage. (arabaki): *izond.* Oskietan arabakiak ipinizen ditnena. (olletako): *izond.* Berbera.

zapata-efesta. (ofletako); Zafaren etzerako oftetakoa,

zapata-gain. (ofietako): *iz.* Oiietakoaren goiko zatia.

zapata-garbitzaiie. (garbitasun): *izond.* Ofietakoak garbitzcn dituena. (ortetako): *izond.* Berbera.

zapata-josle. (ofietako): izond. Ofietakoak josten dituena.

zapata-moko. (egazti): Egazti-rnota bat.

zapata-saltzaile. (oiletako): *izond,* Ofietakoak salizen clitttena.

zapata-tbkituetan. (joko): *iz.* Ikus.: Abixonka. Itsu-itsuka, zapatxikituetan, zapoka.

zapata-zarka. (joko); *iz.* Atze-efeka. I: Babetan, kukurnikuka.

zapata-zola. (olietako): *iz.* Ofietakoeu zola.

zapatada. (tanpa): *iz,* Oskiaz emandako tanpa. Zapat-ukaldi.

zapatadun. (ezarmen): *izond.* Oskiak dauzkana, Zapataz indartuta dagocna. (zutati): *izond.* Inbelakaz apainduta dagoon 'WAIL

zapatadura. (abedi): Abe ta egurben multzoa, etsegaila eusten duena.

zapatagfie. (ofietako): *izond.* Ofietakoak egitun dituena. I: Zirola, zapatagin, zapatagife, zapatain, zapatari, zapatife, (esku-Iangintzak): *izond.* Berbera.

zapatagin. (onetako): *izond.* Tkus.: Zapatagile, Zapatailu, zapatain, zapatari, zapanie,

zapatagintza. (otietako): tz. °skink egitcn alien langiutza, edo lantegia. Zapataintza, zapataritza.

zapataik. (ocietako): *izond* lints.: Zapatagile. Zapatagin, zapatain, zapatari.

zapatain. (ofietako): (zone". Ikus.: Zapatagile. Zapatagin, zapatade.

zapatain-ari. (ari): *iz.* Zapatagileak darabilten an edo lokatia.

zapatain-lagunarte. (ofietako): *iz.* Zapatagifeen lagunartea. Thus.; Zapatati-lagunarte.

zapataingo. (orletalco): *iz.* Zapatagilearen Iangintza. Zapataintza.

zapataintza. (oitetako): *iz.* Ibis.: Zapatagintza. I; Zapataingo, zapatardza,

zapatako. (otietako): Oskiaz ernandako tanpa,

zapatalore. (bear'): iz. Lore gutxi daukan belafa, beta oso aundi ta ori margoa duten break dira.

zapatari. (ofietako): *frond.* Ikus.: Zapatagife. Zapatagin, zapataite, zapatife. (zomoto); iz, Latsetan galleon ari dan anka luzeak dituen zomnfoa. Zapatiie, amaiatt-efamuko, arautzate, ticipaosazale, zipa-zain, xipa-zamari. (atain): iz. Atain-rnota bat, I; Zapatari-atain, zapatafi-afai.

zapatari-afain. (than): *iz.* Bats.: Zapatari. I: Zapatati-atai.

zupatari-eguf. (zugatz): Zugatz gogof mots bat.

zapatari-lagunarte. (Miutako): *iz.* Ems.: ZapataimIaganarte.

zapatart-matii. (mietako): Zapatagiraza ikasten an dan tnutda.

zapataritza. (ofietako): *iz.* Zapatagintza. Zapataintza.

zapatati-afat. (stain): tz. ikus.: Zapatari. ZartatarLatain.

zapatatico. (mietako): Oski txikia, etxean ado erabiltzekoa dana.

zapatatzat. (ofietako): *iz.* Oski zat eta erabilita.

zapategi. (ofietako): *iz.* Ofietalcoak saltzen diran tokia.

zapatile. (oiletako): *frond.* lints.; Zapatagile. I: Zapatagin, zapatari. (zomato): *iz.* Tkus.: Zapatari, Aingira-rod, amalau-efamuko, afantzate, txipaosazale, xipa-zain, xipa-zamari.

zapatu. (zapaldura): *ad.* Zapaldura egin. Lerdakatu, lerctekatu, martin-inapt-a, trinlcatu, trinkotu, trizkatu, tropikau, zanpatu, zuzitu. (egun): *iz.* Ikus.: Larunbat. Ebiakoitz. (konkiItasun): II *ad.* Konkittastina egin. I: Maspildu, (zaps): II *ad.* Zapa spin, j: &fan. (naretasun): II *ad.* Naretu. Lasatu.

zapatual. (role): *iz.* Ortetakoaren ugala.

zapatutulo. (ogi): *iz.* Zukuari botatzen clan ogl-puska aundia.

zapatuz. (zaps): *adond.* Zapatzeu ari-izatea.

zapatxildtuetan. (joko): *adond.* Ikus,: Abixonka. Zapata-txikituetan, zapoka.

zapatz-egin. (ur); *ad.* Urtan mugildu.

zapatzaile. (zapaldura): *izond.* Zapaltzen duena

zapatzaile. (zapa): *izond.* Zapatzen duena. j: Zapatzale.

zapatzate. (zapa): *izond.* Ikus.: Zapatzailc.

zapatze. (zapaidura): *iz.* Ikus.: Zapaldura. I: Mapildura.

zapazketa. (irarkola): iz. lrartzearen egipcua.

zapaztatu. (gorantza): *ad.* Txalo egiten ari-izan.

zapazto. (ileondo): *izond.* Tximak nasturik dagoena.

zapaztu. (irarkola): *ad.* Irańi egin. Ikus.: Irańi. (mokol): *ad.* Mokola egin edo crakutsi.

zapel. (Impel): iz, ikus.: Kapel. I: Ginbail, zapela.

zapel-afi. (ańi): ŕz. Zerbaiten gaiiean dagoen aria.

zapel-saltzaile. (kaput): *izond.* Zapelak saltzen dituena.

zapela. (kapel): *iz.* Burua estaltzeko eunez egiten dan jazkia, Ikus.: Kapel. Zapel.

zapelaitz. (egazti): *iz.* ikus.: Gabirai.: Azot, zapelatz, xellatz.

zapeldun. (aberastasun): *izand.* Kapela daukana. I: Aberatsa dana.

zapeigin. (kapel): *izond.* Zapelak egiten dituena.

zapelgintza. (kapel): *iz.* Kepelak egiten dituen laugiutza.

zapelkada. (tanpa): ŕz. Kapelaz ematen dan tanpa.

zapeltegi. (kapel): *iz.* Zapelak saltzen dirau tokia.

zapeltxań. (kapel): *iz.* Zapata txikia. Ikus.: Zapeltzań.

zapeltzań. (kapel): *iz.* Zapata aundia. Ikus.: Zapcltsań.

zapero. (azkuŕi): *iz.* Ikm.: Ozala. I: Ozale.

zapetako. (tangs): *iz. Ikus.:* Masailako. I: Masaileko, zaplada, zaplaztako.

ZAPI. iz. Oyal-lauki zatia, apaingafiz edo listatua. I: Izerdia ta sudufa garbitzeko erabiltzen dana. I: Toki batzuetan emakume baseŕitańak burua estaltzeko darabiltzen urbitxe€a. I: Likele, mokadeŕ, cnokanes, zapiko, xakolako, zintzaiki, zintzapi, kapela-zapi. (oyutza): *ayu.* Katua lekorera botatzeko erabiltzen dan tin. I; Zape!, zapi. (katu): *oyu.* Berbera. // "Ants-zapi¨ = bogada-zapia. "Suŕ-zapi" = musu-zapi. "Buru-zapi" = burns estaltzeko zapia. "Esku-zapi" = eskuak txukatzeko zapia. l7 (janztura), (kapel), (ligarda), (soingain), (suduŕ).

zapi-garbitegt. (ikuzketa): *iz.* Zapiak garbitzeko tokia.

zapi-garbitzaile. (ikuzketa): *ŕzand.* Zapiak garbitzen dituena.

zapi-ontzi. (itxasontzi): *iz.* Ikus.: Zapidun.

zapi-salt-iaile. (zapi): *(sand.* Zapiak saltzen dituena.

zapi-xefendak. (ximus): iz. Zaurietan eta ezufen austuraetan erabiltzen diran ximusak.

zaptal. (ur-legoŕeko): ft. Ikus.: Igela. 9: Zapariyela, zapialistiŕ, zapiel.

zapialistiŕ. (ur-legoŕeko): *is.* Ikus.: !gela. Zapial, zapielisteŕ, zapiel-ixteŕa.

zapiaro. (ezkontza): *iz.* Ikus.: Uztańi-aro. ^: Uztańi, zapikaro,

zapidun. (zapi): *izond.* Zazpiak dauzkan edo saltzen dituena. (itxasontzi): ŕz. Aizoyalez dabilen itxasontzia. I: Zapi-ontzi.

zapiel. (ur-tegoŕeko): *iz.* Ikus.: !gela. Zapial.

zapiel-ixtefa. (ur-legoŕeko): *is.* Ikus.:]gela. I: Zapialcsiir, zapielisteŕ.

zapielisteŕ, (ur-lcgoŕeko): *iz.* Ikus.: Igcla. Zapialistif, zapiel-ixteŕa.

zapiertz. (oyal): *iz.* Ikus.: Oyal-ertz. I: Oyalbazteŕ.

zapigako. (dilingadura): *ft.* Jazkia esegitzeko tresna.

zapikaro. (ezkoutza): is. ikus.: Uztańi-aro.: Zapiaro.

zapllcatu. (ezkontza): *ad.* Ikus.: Buztartu.

zapiko. (zapi): *iz.* Ikus.: Zapi. 1: Likele.

zaplakatu. (zapaldura): *ad.* Ikus.: Zapaldu.

zapilki. (bumi-aldi): *is.* Burnitzeko lanabesa.

zapin. (zugatz): *iz.* Ikus.: Izai. : Izai-atze.

zapindoi. (zugatz): iz. Zapiñen multzoa. Zapiñak dagozen tokia.

zapindu. (liño): *ad.* Kalamua tanpaz jo. (zigoŕ): *ad.* Zigoŕa eman edo jańi. (tanpa): j *ad.* Tanpak ugari eman.

zapino. (galtza): iz. Galtza motza, txonkatileraño eltzen dana. j: Zapin.

zapiño. (zapi): *ft.* Zapi txikia. Ikus.: Zapitxo.

zapio. (golde): iz. Goldeari jartzen zayon kurkurua.

zapiotu. (unama): *ad.* Txirikordaz egiña dagoen unamaz bira-uri zirga lotu edo tmkotu.

zapitegi. (oyal): *iz.* Zatańak euki edo saltzen diran tokia.

zapitu. (katu): *ad.* Katua uxatu.

zapitxabola. (etxola): *is.* Oyal lodiaz egindako etxola.

zapltxo. (zamau-zapiak): *iz.* Ezpañak garbitzeko zapi txikia. I: Zapixka. (zapi): *is.* Zapi txikia. j: Zapiño.

zapixkn. (zamau--zapiak): *is.* Ikus.: Zapitxo.

zapiztatu. (oyal): *ad.* Zatafetan bildu.

zapla. (margo): *iz.* Abereek lańnan dauzkaten titadurak. (luŕ): *is.* Ikus.: Mokoŕ.: Mokil, sokoŕ. (ots-izen): (iz. Tanpa txiki edo zaplada baten ots-izena. j: Xapla. (tanpa): (iz. Berbera.

zapla-zapla. (ots-izeu): *iz.* Iutil bateau ematen diran uŕatsen ots-izona. (uŕats): *iz.* Berbera,

zaplada. (tanpa): *iz.* Ikus.: Masaileko. I: Zapetako, zapladako, zaplaztako, zaplazteko, zapletako, zurteneko. (ants): *iz. Ikus.:* Uŕats. Oinkada, I: Uŕats aundia.

zapladaka. (tanpa): *adond.* Zapladak ematen ari-izatea. I: Zapiaka, zaplaztaka, zaplaztakoka.

zapladako. (tanpa): *iz.* Ikus,: Tanpa. I: Zaplada, zaplazteko, zaplazteko, zapletako, xipoin, zinkako, ziztako.

zaplagatu. (uzta): *ad.* Uzta-aldian igali-zugatzetatik igaliak zardai batzuen bidez beta,

zaplaka. (csku): *adond.* Eskuetaz matuskatzen ari-izatca. (zigoŕ): *adond.* Zigofa ematen ari-izatea. (tanpa): II *acdand.* Masailekoak ematen ari-izatca. Zapladaka, zaplaztaka, zapiaztakoka.

zaplakatu. (tanpa): *ad.* Masailekoak eman. 1: Zaplatakotu, zaplatu, zaplaztatu. (zigoŕ): *ad.* Zigofa eman.

zaplako. (tanpa): *is.* Ikus.: Masailako. I: Masaileko, zaplastako, zaplasteko, zaplazta, zaplazteko, zapletako. (usia): is. Ilstaz tanpa bat eman.

zaplaldi. (tanpa): *iz.* Tanpak emateacu aldia.

zaplandari. (zurikeri): *izand.* Zurikerictan ari dana.

zaplanderi. (legunkcri): *is.* Ikus.: Legunkeri. j; Limurkeria.

zaplast. (tanpa): iz. Bat-bateko tanparen ots-Izena.

zaplastako. (tanpa): Tkus.: Masailako. ¡: Masaileko, zaplako, zaptasteko, zaplateko, zaplazta, zaplazteko, zapletako. (tufusta): *iz*. Uraren janzketa,

zaplasteko. (tanpa): *iz.* Zaplako. 1: Zaplastalco, zaplateko, zaplazta, zaplazteko, zapletako.

zapiatakoka. (tanpa): *adond.* Zaplastakoak ematen ari-izatea.

zapiatakotn. (tanpa): *ad.* Zaplastalmak eman. 1: Zapiakatu, zaptatu, zaplaztatu.

zaplateko. (tanpa): *iz*. Ikus.: Zaptastako. I: Zaplasteko, zaplazteko, zaptetako.

zaplatu. (tanpa): *ad.* Ikus.: Zaplakatu. 1: Zaplatakotu,zaplaztatu,

zaplazta. (tanpa): *iz*. Ikus.; Zap3ako. 1: Zaplastako, zaplastcico, zapIazteko, zapletako.

zaplaztaka. (tanpa): *adond.* Zapladaka. 1: Zaplaka, zaplaztakoka.

zaplaztako. (tanpa): Ikus.: Zapetako. 1: Zaplada, zapladako, zaplazteko, zapletako.

zaplaztakolca. (tanpa): *adond.* Ikus.: Zapladaka. 1: Zaptaka, zaplaztaka.

zaplaztatu. (tanpa): *ad. Ikus.:* Zaplakatu. Zaplatakotu, zaplatu.

zapiazteko. (tanpa); *iz*. Ikus.: Zaplada. 1: Zapiadako, zaplako, zaplastako, zaplasteko, zaplateko, zaplazta, zaplaztako, zaptetako.

zapletako. (tanpa): *iz*. ikus.: Zaplada. 1: Zapladako, zaplako, zaplastako, zaplasteko, zaplateko, zaplazta, zaplaztako, zapletalco, xapletako, xaplateko.

zapo. (gabetze): *iz*. Gabetzearen egipena. (joko): Ikus.: Zula. 1: Sula, oka, ttudat. (eia): ta Gofoto aundia. Goeoto. 1: Ijoio. (ur-legofeko): 11 iz. Ikus.; Apo, 1; Kunkun, sap°. (zomo(o): 11 *iz*. Eorik ez duten zomofoak,

zapo-ttifiari. (saguzae): *iz*. Ikus.: Sagazat. 1; Gautxort, zapokinuri, zapo-aillara.

zapo-erdera. (mintzabide): *iz*. Erdera-mordoilo. Mordoilo. 1: Zapo-euzkera.

zapo-euzkera. (mintzabide): iz. Ems.: Mordoilo. 1: Zapo-erdera.

zapo-liti. Oandare): *iz*. Edaskaria dan landarea; urin gatatz eta oso edentsua ematen du.

zapo-txipa. (ur-legaieko): *iz*. Ikus,: Bunt xaal. 1: Apaburu.

zapoegin. (zula): *ad.* Birlajokaan Dula egin.

zapogofi. (ur-legofeko); *12. ikus.:* Apaburu. 1: Buru-xaal.

zapoka. (joke): *iz*. Ikus.: Abixonlca. itsuka, zapata-txikituetan, zapatxikituetan.

zapokeria. (naspil.): *iz*. Tkus.: Naspil. 1: Txara. (azpikeri): iz. huts.; Azpikert 1: Tsil-joko. (tmdtzurtasun): H *iz.* lvtaftzurtasun. 1: Maitzurkeria. (zatarkeri); 11 *iz*. liens.: Zatarkeri, Zakurkeria, txoxka, zapukeria. (doiortasun); *iz*. Ikus.: Dolortason. 1: Kaxkarkeria, zirinkeria.

zapoldnuri. (saguzal): *iz* Saguzaf. 1: Zapo-aiiiari.

zapopefetxilco. (undo): *iz*. Ziza-mota bat,

zaporagafl. (gozamen); *izond.* Aokera artzeko egokia dana.

zaporakizun. (gozamen): Aukera artzekoa dana.

zaporatu. (gozotasun); *ad,* Tkus.: Gozutu. 1; Gozotu. (epeltasun): *ad.* 13erotan Ikus.: Gozatu.

zapordun. (zauri): *izond.* Orbafia daukana.

zapore. (cskartasun): *iz*. Ikus.: Eskartasun. Eskafon, (luf-lantze): iz. Lufaren cgokera um. (bera): 11 *iz*. Bern oso aundia. 1: Zapora, (barantasun): 11 iz: Berantasun eta kemen guttd. (iguintza):11 *iz*. *&us,:* Iguiratza. 1: Narda. (gozamen): 11 *iz*. Aokera. Ao-goxo, zapora.

zapore gabe. (gozamen): *izond.* Aokerarik ez duena.

zapore gabetasun. (gozamen): *iz.* Aokerik ez izatearen bereiztasuna.

zapore-bage. (eskergaitz): *izond.* Eskergaitzez ari dam. Ikus.: Zaporedun.

zaporedun. (eskartasu4 *izond.* Eskartasunez ari dana. Ikus.: Zapore-bags. (gozamen); *izond.* Aokera duena.

zaporetsit. (gozamen): *izond.* Aokera ona daukana.

zapof. (zauri): *iz*. Zomerik euki ez &en zauriaren orbaifia. Ikus.; Orbain. 1: Orburu. (ogi); iz. Gaizki egositako ogia,

zapot-exuf. (zugatz): a Zapotearen end edo pipita.

zapote. (zugatz): iz. Amerika'ko zugatza; bare igalta sagafaren autmkoa da ta gozoa.

zapotu. (txoskof); *ad.* Zomakatz bat ebagi.

zapotz. (dubontu): *iz*. Tkus.: Dutxulu. 1: Dutxula, zipotz. (ups): *iz*. Berbera.

zapotzeko. (irabio): *izond.* Astintzeko dagoena.

zapoziel, (ur-legofeko): *iz*. Ikus.: Igeta.1: Zapozitel, zapoziyela.

zapozitel, (ur-legoeeko): *iz*. Was.: Nola. Zopoziel, zapoziyeht,

zapoziyeia. (ar-legoieko): iz Ikus.: Igeta. 1: Zapoziel, zapozitel.

zapozizu. (undo): *iz*. 011ondoan ateratzen dan ondoa.

zapnzkada. (langaizti): *iz*. Txinboaren igidura.

zapoztu. (irabio): *ad.* Norbait lepotik astindu.

zaprasta. (lots): iz. Iiztatzearen egipena.

zapulztu. (utziera): *ad.* Egaztiek beren afautzak utzi, (aside): *ad.* Ikus.: Asafetu.1: Salotu.

zapukeria. (zatarkeri): *iz*. Ikus.: Zapokeria.

zapufak. (endai): *izond.* Zapaz edo endayaz tan egiteu dutenak,

zaputz. (mukerkeri): *izond.* Thus.: Aketo, ‖ zapuzkof, zapuzti,

zaputz-agiri. (tifit): *izond.* Tifit egiten duena. 1: Zapuzt-agiri.

zaputz-aldi. (atsekabe): *iz*. Atselcabezko aldia, Zapuzlceria. (utziara); *iz.* Uztearen egipena. (tifit): *is.* Tifit egitea. (mukerker0:11 Mukerkeriz ari-izatea, (ayergatastm):Iliz. Ayergatasuna izatea. (afardza):11 *iz.* Amoari aginka eg-iteko jarkipena.

zaputz-egin. (UM): *ad.* Tifit-egin.

zapuzgaft. (Wit): *izond.* Baztertzekoa dana,

zapuzka. (birunda): *adond.* Lucas jausita birandaka art-izatea.

zapuzkeria. (mukerkeri): *iz.* Mukerkeriz ari-izatea. (gogo-landueza): Ikus.: Gogo-landueza.1: Morkokeria. (nabarmentasun): H *iz.* Ikus.: Nabarmentastat. Gisagabekeria, xauxunkeria. (atsekabe): *iz*. ikus.: Zaputz-aldi.

zapuiketa. (lagatze): *iz*. Lagatzearen egipena. (tbit): *iz*. Zaputz-aldiaren egipena.

zapuzlcetan egos!. (atsekabe): *ad.* Zapuzkeriaz egon, izan.

zapuzki. (nabannentasurt): *adond.* Nabarmentasunez ari-izatea.

zapuzkoi. (mukerkeri); *izond.* Muicerkeriz art dana. Ikus.: Zapuzkoi.

zapuzkof. (mukerkeri): *izond,* Boas.: Aketo. Mukeŕ, zaputz, zapuzti. Tkus.: Zapuzkoi.1: Zipote.

zapuzt-agiri. (tifit): *izond, ikus* Zaputz-agiri.

zapuztaile. (utziera): *izond,* Utzieran uzten donna. Babesitc ematen ez duena. (ti(it): *izond.* Tifit egitcn donna.

zapuzti. (mukerkert): *izond.* Ans.: Aketo. zaputz, zapuzkof. Rms.: Zapuztitzat. (atsokabe): *frond.* Atsekahaturik dagoena. (asate): II *(sand.* Asafeturik dagoena, (ezarkeri): *izond.* **Ozarkeriz** ari dana.

zapuztitzaf. (naukerkeri): *izond,* Zapuzti aundia dare. Bros,: Zapazti.

zapuztu. (lagatze): *ad.* Ibis.: Lagatu. (tifit): *ad,* Tifit-egin.

earn. (Mai): iz. Ikus.: °tat. Sando, zaran. (aditz): *ad.* Izan aditzaren aditzera. I: **Zara,** zira. (ma^{g}i): *iz.* Bi anegazko Zaran. (baso): flats.: Baso. 1: Oxan. (abetxu): II *is* Txarakarta dan ahetxua; bere adafak ruargo afe-gorizka Mae; ta lore aundi zurink ematen ditn.

zara-erdi. (neu(i): Alczkoen nett& dan anega bat

zara-laun. (mu(f): *is.* Aftega erdi.

zara-maktia. (dd): iz. &us.: Zimitz. Langer..

zaraanda. (kordokadura): *iz.* licus.: Dibo. Zabu, zarabanda.

zaraandatu. (kordokadura): *ad.* Ikus.: Kordokatu. Tranbalatu.

zarabanda. (kordokadura): *iz.* Ilcus.: Dibo. Zaraanda. (soiiu): *iz.* Abots apalaz mintzatzean egiten dan otsa.

zarabandari. (dantzaketa): *fraud.* Dantza ba(abana egiten cluena,

zarabandatu. (kordokadura): *ad.* Zarabandan kordokatzen ari-izan.

zarabul. (praka): Ikus.: **Praka.1: Juiben.**

zaradi. (abctxu): *iz.* Zaraen multzoa; zarak dagozen tokia. Zaraka, zarakadi, zarategi, zaratsu, zaratza.

zaradona. (held): *iz.* Edentsua dan belaf-mota bat.

zaragardun. (azteri): **Azteria** duena. I: Zaragartsu, zaragszkoi.

zaragarkoi. (azteri): *izond.* Ikus.: Zaragardun. I; Zaragartsu.

zaragaf. (azteri): Ikus,: Azteri. Irodura.

zaragaf-bedaf. (landare): *iz.* Belatezko landarea, aspaldian sendakintztan =bilk izan zautt. Zaragai-betaf.

zaragaf-belaf. (landare): *iz.* Rms.: Ardi-beta'". Ardi-bcafi, zaragai-beclaf.

zaragartsu. (azteri): *izond.* Rms.: Zaragardun. Zaragarkoi.

zaragartu. (azteri): *ad.* **Azteria situ.**

zaragata. (zalapart): **Zalaparta** egitea edo ateratzea.

ZARAGI. *iz.* Egolciro josita dagocn auntz edo baste abere baten Ittfuaz egiña dagoen nntzia, **ardo, olio** edo beste **Oda** eukitzeko. I: Zaagi, zagi, itzagi. // (antoxin), (Wu), (ontzi) , (zofo).

zaragi-aiztuf. (zaragi): *is.* **Zaragia** ipintzen clan **egarkien abetlia. Zaragi-asto.**

zaragi-asto. (zaragi): *iz.* **ikus.: Zaragl-**aiztuf.

zaragin. (otar): *izond.* **Otafak** egiten dituena.

zaraglratu. (zaragi); *ad.* **Zaragian Ithaca bat sartu.**

zaragitegi. (zaragi): 12. **Zaragiak** euki eda saltzen diran folds.

zaragoil. (pmka): *iz.* Oso **zabala dan pralca. Zaraboil, zarabilak, zaraula. (lera-efesta); iz. Lera-efestari loften zayon irate edo lokafia.**

zaraka. (abebtu); Zaradi. Zarakadi, zarategi. (zugatz): Zugatz-landarca.

zarakadi. (abet;ca): *is.* **Zara gazteen folds. Ikus.: Zaradi.** Zaralca, zatatsu, zaratza.

zarakaf. (anal): iz, Kortika. Tordka.

zarako. (zaragt); *iz.* **Zaragi** txikia.

zarama. (euri): iz. **Rms.:** Lantzurda. Xifi-miri, txtrimiri, ziri-miri. (zaboieri): *iz.* Ikus.: **Zabofert. Zakateri. (usarte):** *izond.* Usartean ari dana.

zaramalka. (naastura): *is.* **Ikus.: Naastura.** Zapaiasta, zaramatika.

zaranaalkari. (naastma): *izond* Naasturaz ari dana. Zaramatikari, zaramatikatsu.

zaramalkatu. (naastura): *ad.* **Naastura egin. Zaramakaltu.**

zaramatika. (naastura): *iz.* **Was.: Naastura.** Zaramalka, zapafasta.

zaramatikarl. (naastura): *izond.* Ikas.: Zaramalkari. I: Zaramatikatsu.

zaramatikatsa. (naastura): *izond.* Ikus.: Zaramalkari. Zaramatikari.

zaramatikatu. (naastura): *ad.* **Naastura egin.**

zaramazale. (zaboteri): *izond.* Zarama **biltzen duena.**

zarameri. (trzkeri): *ft.* Rms.: **Uzkeri.**

zaramika. **(atamazkada): is,** Rots.: Zafasta. I: Ufadura..

zarandola. (cresgalu); *is.* Rats.: Zaamiola.

zaran. (otat): *iz.* **&us.: Otaf.** I: Zara, zaranpo, xixtro. (mutt): Ikus.: Zara.

zaran-belaf. (belai): *iz.* Pifinpinkaria dan **beiafa; here urida margo** ori ta efekaya da, ta garitxak kentzeko erabilia ban da. I: Zarandona-bedai, kalitxa-belaf.

zaranda. (ardatz): ft Kizkotak baetzeko artist.

ZARANDO. *iz.* Zamultaz, palmofiz edo beste gayaz egiten dan **ontzi** antzekoa dan saslci konkii, zabal eta zaloya, zi topide dauzlcalarik. Aratza, auk°, bizkaf-ordi, **°Mande,** saskieri. *11* (mats), (otat).

zarandona-bedaf. (bald): is. Ikus.: Zaran-belaf. Kaliixa-belat.

zarandun. (otat): *izond.* Zarandak salt= dituena.

zarangin. (otat): *izond.* Zarandoak egiten dituena, (esku-Iangintzak): *izond.* Berbera.

zaranja. (tzatanbur): **Litton** lanegiteko **tratantxa.**

zarankada. (Mai): *iz.* Zerbaiteaz beteta dagoen **otafa.**

zarankiio. (otat): *iz.* **Otaf bdkia.**

zaranpo. (otat): **Otafa. nuts.;** Zaran.

zarantasun. (izaera): *iz.* **Ikus.: izaera. I:** Izantza.

zarapardo. (baldartastur): *izond.* Baldaf eta ausarta dana.

zarasmel. (otat): **Bedafez bete-betel-a** dagoen **otafa.**

zarata. (soft): Ilcus.: (its. **Iskanbila,** zarapata, zaata, ixkirio, jardunbizi. (itudimen): *is,* Itxurapen. Inkario.

zarata egin. (saint): *ad.* (its egin, ots atera.

zarata-antzeko. (ots-izen): *izond.* **Ots-izenezkoa dana. Zarata-itz.**

zarata-egun. (zalapart): *iz.* **Zalaparta** egiten dan **eguna.** Zaratazka egurtak.

zarata-etx.e. (zalapart): *iz.* Deadafa egiten clan tokia.

zarata-itz. (nts-izen): *iz.* Ots-izenezkoa dan itza. Ilcus.: Zarata-antzeko.

zarata-soifin. (zalapart): *iz.* **Beltzen dantza, alai ta zaratatsua** dana.

zarata-zale. (jolasbide): *izond.* **Jolasbidean ibiltzen maite duena.**

zaratadan. (lastertasun): *adond.* Ikus.: Batbatera. Bat-batean.

zarataka. (soñu): *adond. Ots* edo zarata ateratzen ari-izatea.

zaratakeria. (zalapart): *ft.* Eskugeikeriaz egiten dan carafe.

zaratalari. (zalapart): *izond.* Ikus.: Zaratari. j: Zaratatsu.

zarataldi. (oyutza): *iz.* Zarata aundiaz egiten dan oyutza.

zaratama lakoxea. (eraindu): *izond.* Eraindu egiteareu bezelakoa. j: Zarbaildu.

zaratan. (minbizi): *iz.* Emakumeak bulaŕetan izaten duten minbizia.

zaratandiko. (soñu): *frond.* Zarata aundia ateratzen duena.

zaratari. (mintzabide): *izond.* Naasi ta taŕapataka itzegiten duena. (zalapart): *izond.* Zalapartaka ari dana. Zaratatsu, zaratalari.

zaratatara. (endai): *iz.* Latsun edo igeltsuzko endaikada.

zaratatsu. (zalapart): *frond.* ikus.: Zaratari. I: Zaratalari, zaatatsu.

zaratatu. (zalapart): *ad.* Zarata aundia egin cdo atera.

zarataz. (sofa): *adond.* Zarata aundiaz ari-izatea.

zaratazal. (azal): ŕz. Zaragiari ipintzen zayon adabakia. KopaL

zaratazko egunak. (zalapart): fz. Ikus.: Zarata-egun.

zarategi. (abetxu): iz. Ikus.: Zaradi. I: Zaraka. (Mae): *iz.* Otafak saltzen diran saltokia.

zarato. (zaragi): *iz.* Zagi aundia.

zaratots.(soña): *iz.* Ots oso aundia. Ikus.: Ots.

zaratsu. (baso): *frond.* Ikus.: Zaradi. I: Zarakadi.

zaratu.(gorantza): *ad.* Txaloajo.

zaratza. (abetxu): ŕz. Ikus.: Zaradi. I: Zarakadi.

zaraula. (praka): *ft.* ikus.: Zaraboil. Zaragoil.

zaraza. (euri): *iz.* Earl aundia, gogoia izan gabe.

zarazara. (ots-izen): *ft.* Gogoŕa ez dan euriaren ots-izena. (euri): *L.* Berbera. (egazicada): II *iz.* Egazkadaren ots izena. (igidura): *iz.* Ig€duraren ots-izena.

zarba. (barazki): ŕz. Zerbakaria dan barazkia, jangafia dana. Bedeba, zerba. (eguf): iz. Abet eta abartxoak dauzkan egufa. (lera-cŕeats): Landaetako lera-efesta. (makil): *iz.* Zurtoñai eusteko mak€la. (eŕa£z): *iz.* lkazkiñen elate aundia.

zarba-csi. (itxitura): *iz.* Zarbaz egindako csia.

zarbadun. (eguf): *izond.* Zaraak dauzkan egufa.

zarbail. (zartzaro): *frond.* Oso zaartuta dagoena.

zarbaildu. (eraindu): *ad.* Eraindu eragin. Ikus.: Zaratamo lakoxea.

zarba€Itze. (eraindu): iz. Eraintzearen egipcna.

zarbaf€-une, (tarte): iz. Ikus.: Zarbafiarte. (uzta): ŕz. Berbera.

zarbafiarte. (izaf-mutil): iz. Ikus.: llbera. I: Laurden-beraka, zarbeŕiarte. (gurentasun); *ft.* Uzte gurentasunean dagoen aroa. (tarts): II ŕz. Bi uztaen tartea. I: Zarbaŕi-une. (uzta): *iz.* Berbera.

zarbaskitu. (legal): *ad.* Zauriduraz bete.

zarbasta. (abaf): iz. Abettxikiak. Ikus.: Arbazta, zarbazta. (aŕain): ŕz. Itxasoko afain txiki bat.

zarbatsu. (gurentasun): *frond.* Abaf eta otiz beteta dagoena.

zarbatu. (eguf): *ad.* Nunbait arbak eta arbaztak

zarbazta. (eguf): *iz.* Ikus.: Arbazta. I: Zarbasta, xirmenta.

zarbel. (mozkorkeri): *Lund.* Edariagatik alai dabilena.

zarbeldu. (mozkorkeri): *ad.* Edariaz alai jaŕia.

zarbef€a€c. (edespen): iz. Ikus.: Zaŕ-baŕi.

zarbeñarte. (izaf-mutil): ŕr. Ikus.: Ilbera. ^: Zarbafiarte.

zarbefikatu. (zarbeŕiketa): *ad.* Zarbetiketa egin. I: Zarbeti€u.

ZARBEIZIKETA. ŕz. Gauza batek jasan duen galera osotzea edo oneratzearen egipen eta ondorioa. I: Sorospide. If (apen), (arabaki), (biŕezarpen), (biŕ-jabeketa),(obekuntza),(ordainpide), (zentzabide),(zuzentza).

zarbefitu. (zarbefiketa): *ad.* Ikus.: Zarbeŕikatu.

zarbefitzaile. (zarbeŕiketa): *frond.* Zarbetiketa egiten Miens.

zarbcfnze. (zarbetiketa): iz. Zarbetiketa egitea.

carbide. (bizi-sari): *iz.* Ikus.: B€z€-sari.; Atseden-zitu, zaŕ-bii, zaf-bizi, zasŕ-zati.

zarbidedun. (bizi-sari): *frond. ikus.;* Bizi-saridun. I: Zaaf-saridun, zarbidun, zaŕ-saridun.

zarbiddn. (bizi-sari): *frond.* Ikus.: Bizi-saridun. I: Zarbidedun.

zarbil. (igadura): *frond.* Igartuta dagoena.

zarbindu. (eons): *ad.* Guztiz enoatu.

zarbo. (stain): *iz.* Itxasoko aŕain-mota bat. I: Ibaiko alai bat; zaparda. Zapalotre, xarbo, mazkaŕ, zerbo. (maltzurtasun): *frond.* Maltzuŕa dana. Zarketo. (mecca): fl *frond.* Mee carnal' dana.

zarbo-sare. (sare): iz. Zarboak aŕapatzeko sarea.

zarbokeria. (maitzurtasun): *iz.* I#cus.: Maltzurkeria. *j:* Zaborkeria.

zarbofatu. (zartzaro): *frond,* Oso zaŕa dana. I: Zargail, zarkilo, zarkilun, zarkitu, zarko, zarkokitu.

zarda.(aŕantza):iz. Aŕantzaleek darabilten sardea.

zardai. (meera): *izond.* ikus.: Xerail. Zailki, zardain, zardein, zardin, zargail, zargal.

zardai. (bxairotasun): *ŕzond.* Txairoa dana. I: Zardain, zardin, zardarkai. (makil): iz. Makilaz emandako tanpa. I: Aga lazes, zugatzak zartatzeko, zardare, zardaro, zartaga, dardai. (aragi): *iz.* Legortuta dagoen aragia. (arpegi): II *iz.* Arpegi meetuta. I: Zardain, zardein, zardin. (indarkeri): II *iz. Indarkeriz* egindako igadura.

zardai-pazka. (gaizpide): *iz.* Gaizpideetan bizi dan notiga.

zardaidun. (maid!): *frond.* Zardayak dauzkana.

zardaikada. (tanpa): ŕz. Zardayaz emandako tanpa.

zardaiñ. (zugatz): fz. Zugatz sendoa. (arpegi): *iz.* Ikus.: Zardai. I: Zardein, zardin, zargail, zarga[. (txairotasun): il *izond.* Ikus.: Zardai, zardin, zardarkai.

zardaitasun. (txairotasun): *ir.* Ikus.: Txairotasun. Betegintasun.

zardaitu. (txairotasun): *ad.* Ikus.: Txairotu.

zardanga. (lido): *iz.* Llñuaren mule. aŕunta.

zarderka€. (txairotasun): *frond.* Ikus.: Zardai. I: Zardain.

zardaro. (usta): *iz. Ikus.:* Usta. Zaore, zarbo.

zardaska. (ots-izen): *iz.* Zardayaz emandako tanparen ots-izena. (tanpa): iz. Berbera.

zardatzaile. (uzta): *frond.* Zugatz batzuetatik zardayaz igaltak botatzen dituena.

zardein. (arpegi): *iz.* Ikus.: Zardai. I: Zardain, zardin, zargail, zargal.

zarden. (adar): *iz.* Adaf edetak dauzkan aberea. (goyera): iz. Garai ta txairoa dan gizona, (gizon): *iz,* Berbera.

zardendu. (tarairotaswa): *ad.* Txairoa egin edo biurtu.

zardin. (arpegi): iz. Zardai. Zardaia, zardein, txardin, zargail. (meera): *izond.* Berbera. (txairotasuu): *izond.* Ilcusa Zardai. I: Zardain.

zardin-bedaf. (balm): *iz.* Igokaria clan belafa; bere ktrea gnu ta lures da, ta bere efoa rod ta ugaria da. I Zardin-held.

zardin-sare. (sare): *iz.* Xardifiak atapatzeko sarea.

zardindu. (iueera): *ad.*]Ikus.: Zaildu. (toles): *ad.* Itcus.: Zitnurtu. 1: Me.aildu.

zardokinterke. (mintzabide): *frond.* Geyegi itzegiten duena.

zarduka. (abaft: *iz,* Olesiaren allot& jotzeko aga.

zardukatu. (zigor): *ad,* Usta motzaz jo.

zare. (otaf): *iz.* Ikus.: **OW.** Sando, ant, (aditz): ad Zara., zera, zira.

zare-saltzaile. (Mat): *frond.* Zareak saltzen dituena.

zarea zumarikaz agitate da, saskia lafez ta afiegu safes. (egin): *ad.* Zarea (otafa) samtsez egiten da, saskia txilatez eta anega beratz (?).

zarebeitx. (otar): iz. Otaf beltza, lopideak dal:aka/la.

zaregite. (mat): *frond.* Otafatc egiten dituena. Zaregin.

zaregin. (otaf); *frond.* Bats.: Zaregile.

zarekada. (otaf): *iz,* Otaf betea. 1: Zareta, zaretada, zaretara, zaretra.

zarelcinta. (otar): ft Zareak egiten diran tokia.

zarekito. (otar): *iz.* Otartxoa. Ikus.: Zareto.

zareratu. (otar): *ad.* Mate= sartu.

zarerdi. (naafi): iz, Anega; arau, mifiak eta abaŕ neurtzeko nenfia.

zarerdiko. (aid): iz Zerbatten anega bat artzen dues **otara.**

zarestatu. (josketa): *ad.* **Eon** ufatua adabatu.

zareta. (otar): *iz.* Ikus.: Zarekada. (burni-eat): *iz.* Baas.: Burniaesi. Matxarcio, (oin-azpiko): II *ft.* Bras.: Lastat. I: Greets, xeta-zimitz.

zaretada. (zarando): *iz.* Zarando betea. Zarekarla, zaretara, zaretra.

zaretaka. (otaf): *adond.* Otafak erabiltzen ari-izatea.

zaretaidi. (oin-azpiko): *iz.* Zaretak ipintzearen aldia.

zaretara. (zarando): Ikus.: Zarekada. Zaretada, zaretra.

zaretatu. (oin-azpiko): *ad.* Zaretak

zareteria. (oin-azpiko): *iz.* Zareen multzoa.

zareto. (otar): *iz.* Otaf Ikus.: Zarelcito, Zareto, zaretaa.

zaretra. (otat): *iz.* Ikas.: Zarekada. I: Zaretada, zarotara.

zaretxa. (otar): *iz.* Otaf txikia. I: Zareto.

zarga. (sasi): *iz.* Ikus.: Zearnaf.

zarga-zarga. (gurkadara): *adond* Ikus.: Utupaka.

zargail. (zartzaro): *izond.* Ikus.: Zarbafatu. Zarkito, zarkilun, zarlcitu, zarko, zarkokitu. (meera): *frond.* flats.: Zardain. Zardein, zardin, zargal, zingil, zardai.

zargaildu. (meera): *ad.* Zardainclu, lardeindu, zargaldu, zarpaildu.

zargaikasan. (zartzaro): *iz.* Zargail egin edo biurtzea.

zargal. (tneera): *izond.* Ikus.: Zardat. Zargail, zingia zardain, zardein.

zargaldu. (meera): *ad.* Bras.: Zardaindu. Zargaildu, zarpaildu.

zargafi. (ezkontza): *frond* Ezkonlagun ona. Hausa Ezkonlagun. (laguntasun): *izond.* Etaceko lanetan Laguna dana. (nekabide): II *izond.* Nekatzen duena. (unadura): II *frond.* Berbera.

zargatitu. (nekabide); *ad.* Zargaii egin edo biuttu.

zargasta. (mari-mutil); *iz.* Vats.: *Mad-*ma^{g}i. Usaluma.

zargatu. (luf): *ad.* Dalai txar'ak kentzeko, luirt joiatu.

zargazta. (naari-matil): iz. Gaon= jaaduera duen emakumea. Zukut.

zargoi. (bero): *iz.* Balsa Sargatza-goti. Sargori, zargori.

zargori. (bero): *iz.* Ikus.: Sargatza-gofi. Sargori, zargoi.

zail. (zugatz): *iz.* Ilcus.: Ezki. Astagara, ezku.

zariada. (tanpa): *iz.* Zaaraz eruandako tanpa. (usia): iz. Berbera.

zarika. (sarats): *iz.* **Sarats.** Ustigei. (sasi): *iz.* Urns.: hats. Sasdoi,

zarikandi. (otaf): *iz.* Olaf aundia.

zariketa. (sarats): *iz.* Saratsak dagozen tokia.

zarkaildn. (vartzaro): *ad.* Zafa egin edo Harm I: Zarkaratu, zarkildu, zarkindu, zarkondu, zarkuldu, zarmaildu.

zarkal. (zartzaro); *frond.* Ikus.: Ague. Agude.

zarkaratu. (zartzaro): *ad.* Bros.: Zarkaildu. Zarkilda, zarkindu, zarkondu.

xarkeri. (biurdara): **Aden biurdura** txikiak. I: Zarki.

zarkeria. (oŕedize): iz. Zata dan efedtzea edo baste gauzaren bat. I: Zarkiieria. Urns.: Zarkindegi. (maltzurtasun): iz. hue.: **Maitzurtasun.** Zalukeria. (anbiola): *iz.* Aspaldikoa dana. Ikus.: Zarkilo. (zadzaro): II Zafen bereiztasuna.

zarketan. (zartzaro): *adond.* Zaaa bturtzen ari-izatea.

zarketo. (mattzurtasun): *izond.* Baas.: Zarbo. (gizakume): *iz.* Adifielco notlfiaren jokerak dauzkan gaztea. Zarkote, zarkotxa.

zarki-biltzaik. (anbiola.): *iz.* Gauza zafak biltzen dituena. &us.: Zarkidun. Zarki-saltzaile. (bildttma): *iz.* Berbera.

zarki-saltzaile. (anbiola): *frond.* Gauza zafak saltzen dituena, Ikus.: Zarki-biltzaile. Zarkidun.

zarkidua. (anbiola): *Land.* Gauza zatak saltzen ditueua. Hausa Zarki-bittzaile. I: Zarki-saltzaile,

zarkildu. (zartzaro): ad Ikus.: Zarkaildu. Zarkaratu, zarkindu, zarkondu, zarkuldu, zarkuztu, zarmaildu.

zarkikria. (etedize): *iz.* Zartceria. I: Zarkinclogi, zarpaildegi.

zarkik. (zartzaro): *izond.* Ikus.: Zarbotatu. I Zargail, zarkilun, zarkita. (anbiola): *frond.* Oso aspaldikoa dana. Ikus.: Zarkeria.

zarkilun. (zadzaro): *frond.* Ikus.: Zarbofatu. Zargail, zarkilo, zarkitu, zarko, zarkokitu.

zarkin. (efedize): *iz,* Etta bateko edozein efedize edo atuxa, batez ere ezartarako ez izanik, baztertuta geratzen dana. Ataparatu, gaikattz, paparzeriak, (zartzaro): *frond.* Zartuta dagoena.

zarkindegi. (efedize): *iz.* Zarkeria biltzen dan tokia. Ikus.: Zarkeria. Zarkileria, zamaildegi. (goitogi): Berbera.

zarkindu. (zartzaro): *ad.* Ikus.: Zarkamtu. Zarkaildu, zarkiktu, zarkondu, zarkuldu, zarkuztu, zarmaildu.

ZARIUNIZTI. Anbiotako **erti ta orotarlai** buruz dagokien guzia aztedzen duets jakintza. II (anbiola), (aft), (edesti), (egitegun),

(ezautarazpen), (i j obi), (irudigintza), (letorapen), (oroimen).

zarkiidari. (zarkinizti): *izond.* Zarkintztia ileast ta aztertzen [Mena. I: Zarkintzate, zarkinzalc.

zarkintasun. (anbiola): *iz.* Aspaldikoaren noiakotasuna.

zarkintzale. (zarkinizti): *izond* Ikus.: Zarkinlari. Zarkinzalc.

zarkinzale. (zarkinizti): *frond.* Ikus.: Zarkiniari. Zarkintzale.

zarkitu. (gogortasun): *ad.* Gailuak cuki. (zartzaro): *izond.* lkus.: Zarbotatu. Zargai I, zarkiiutt, zarkilo, zarko, zarkokitu.

zarkizun. *iz.* Itz baten erdian izId bat sartzea. Geikizun.

zarko. (ezkongetza); *izond.* Ezkondu gabe dagoen adifiekoa. (zartzaro): *izond.* Use zata dana. Ikus,: Zarbotatu. Zargail, zarkilun, zarkitu, zarkolcitu.

zarko-marko. (zartzaro): *izond.* Oso zata dana.

zarkoitz. (gizakurne); **07.011** txikia.

zarkokitu. (zartzaro): Ikus.: Zarbofatu. Zargail, zarkilun, zarkitu, zarko.

zarkolo. (zartzaro): *izond.* Zat xamat eta begikoa dana.

zarkondu. (zartzaro): *ad.* Ikus.: Zarkaildu. Zarkaratu, zarkiidu, zarkindu, zarkuldu, zarkuztu, zannaildu.

zarkotasun. (zartzaro); *iz.* Oso zafa izatearcn bereiztasuna. Zarkultasun.

zarlcote. (gizakurne): *iz.* ikus.: Zarketo. Zarkotxa.

zarkotn. (zaazaro); *ad.* Zarkilun egin edo biurtu.

zarkotsa. (gizakume): *iz.* Ikus.: Zarketo. j: Zarkotc.

zarktd. (zartzaro): *frond.* Zartuta dagoena. j: Zarkutz. (aultasun): Ikus.:lVlaaaL

zarkuldu. (zartzaro): *ad.* Ikus.: Zaarkilatu. I: Zaarkitu, zaartu, zaatakitu, anti, zarkaildu, zarkildm zarkindu, zarkondu, zakmatu, zarmaildu.

zarkultasun. (zartzaro): *iz*, Ikus.: Zarkotasim.

zarkume. (azkura); *frond.* Gutxi azi dana.

zarkutz. (zartzaro); *izond,* thus,: Zarkul.

zarlcuztu. (zartzaro): *ad.* Ikus.: Zarkaildu. Zarkindu, zarkondu, zarlaildu, zarkildu, zarniaildu.

zarle. (tela): *izond,* Teiak jatizen dituetta, (eslcu-langintzak): *frond.* Berbera.

zarmaildu. (zartzaro): *ad.* Ikus.: Zarkaildu, Zarkildu, zarkinclu, zarkondu, zarkuldu, zarkuztu.

zarmandot, (abeam): *iz.* Oliokaria dan abetxua. Bats.; Ziape-gara.

zarmandoi-auts. (auts): *iz.* Otiokaria dan abetxuaren autsa. (abetxu): Berbera.

zarmandot-tore. (lore): iz. Oliokaria dan abetxuaren lorea.

zarmarki. (oskoldun): iz. Ilcus.: Oskoldun. 1: Zatnarki.

zarmika. (seska): *iz.* Ur ondoan az-ten dan scska.

minim (zartzaro): *ft.* Zartzarosren min eta ofirizeak. (mingaztasun): *iz.* Azkuti baton rningaztasuna.

zarmindu. (mingaztasun): *ad.* Azkuti bat& mingaztasuna artn.

zarmintasun. (mingaztasun): *iz.* Ikus.: Mingaztasuna. 1: Minkartasun.

zarmuka. (landare): *iz.* Ikus.: Ariantm I: Aribanto.

zero. (late): *iz.* Ikus.: Late. Pentze, zara. (gau); in Tkus.: Gau. Latzta. (dilingadura): Gauzak esegiten jartzeko, zeartasunez ipintzen dun egurki edo beste gays. 0 11aki.D : ‖ Ikus.: Aga. I: Zama. (arkai): liens.: Arkai. 1: Argai, zczka. (labutitz): H *iz.* liens.: Labutitz. Izen-motz. (maiztasun): II *adond,* Maiz. Sad.

zarokari. (usta): *iz.* Ustaren trails.

zarpa. (zizku): *iz.* Txindia eramateko zizkua. Ernalcumoak getian lotzen duten saketa ta sofieko edo amantal azpian daramateua. Sarpel, taxa, txiska, arzeilu, zizku, ziska. (lepo): *iz.* Lepa-txiki. Galondo, gatondo, lepatxaki, lepazaki. (piltzaf): *ft.* Zirpil. Ikus.: Piltzat. Txistan, zarpai I. (olo): II *iz.* Orkatz (Landariztian ?). (artile): iz. Ardi edo aariarcn art& guztia. (lore): *iz.* Lorategian dagoen irten-gunea.

zarpada-mutut. (aufontzi): *iz.* Autoutztaren zulutxoa.

zarpadun. (piltzar): *frond.* Plitzafez beterik dagoena. Zarpaildu.

zarpall. (nabarmentasun): *izond.* Zakta dana. (piltzaf): *iz.* flak.: Piltzat. Zarpa. Piltzafez beterik dagoena. I: Zarpil, xarpil. (hero): 1 *ftond.* Sargoriz dagoen eguraldia. (kirio): H *iz.* Kirin-txizkifiaren adatezko zatitxoak.

zarpaildegi. (efedize): *iz.* Zarkileria. Zarkindcgi.

zarpaiklu. (rneera): *ad.* liens.: Zardaindu. I: Zargaildu, zargaldu, zarpaldu. (nabarmentasun); *ad.* Zakat a egin edo biurtu, (piltzat): *ad.* flats.: Zarpadun.

zarpalldura. (nabannentasun): Oyesa egitea ado biurtzea.

zarpailkeria. (zakartasun): *iz.* Zakafa izatect, (nabarmentasun): *iz.* liens.: Oyeskeria. Toldokeria.

zarpailki. (piltzar): *adond.* Piltzatez beterik ibiltzea.

zarpailtsu. (piltzar): *izond.* Tkus.: Zarpailo. I: Zarpatsu.

zarpaileri, (gogo-landueza): tz. Gogo-landueza,j; Morkokeria.

zarpatin. (piltzat): *frond.* Piltzatez beterik dagoena. j; Zarpatsu, zarpazat, zarpazarka, zarpazikin, zarpazu, zarpailtsu, zamailu,

zarpaka. (orkatx): *adond.* Orkatxaz jotzen ari-izatoa,

zarpakada. (orkatx): Orkatxaz cmandako tanpa,

zarparatu. (zizku): *ad.* Zizkuan sartu.

zarpatsu. (piltzar); *frond.* Plltzafez beterik dagoena. Zarpailo, zarpazat, zarpazarka, zarpazikin, zatpazu, zarpailtsu, zarpatzu.

zarpatu. (zapatriara): *ad.* Oitlakaz zapaldu.

zarpazarka. (piltzaf): *frond.* Zarpailo. Zarpatsu, zatpazai, zarpazik in, zarpazu.

zarpazaf. (pilizat): *iz.* Ikus.: Pilizai, liens.: Zarpaiio. Zarpatsu, zarpazurka, zarpazu, zarpil, zarpildura.

zarpazikin. (piltzaf): *frond.* Ikus.: Zupan°. I: Zarpatsu, zarpazarka, zarpazat, zarpazu. (zikintasun): *izond.* Zikiiia dana.

zarpazu. (piltzat): *izond.* Ikus.: Zarpaillo. Zarpatsu, zmpazatica, zarpazaf, zarpazikin.

zarpel. (zizku): *iz.* Battik° zizkua.

zarpen. (legat): *iz.* Legatez bctetzea.

zarpi-aldi. (espaloi): iz. Espaloyez estaltzea.

zarpiatu. (espaloi): *ad.* Espatoyaz estali ta zabakiu.

zarpil. (attltasun): *frond.* Aulduta dagoena. (biutitze): *izond.* Bitiituta dagoena. (piltzar): Ikus.: Pilizat Zarpazat, zirtzil,

zarpitclegi. (goitegi): iz. ErabiIita dagozen gauza zatak biltzen diran

tokia. [:Ikus.: Goitegi. 1: Zarpiltegi, zarplieria.

zarpilda. (igadura); *ad.* Janzturak igatu. (aultasun): *ad.* Janariak auldu. (biutlitze): II *ad.* Notifiak biotin], (jaurbide): II *ad.* Etxe bat jauri.

zarpildun. (piltzat): *izond.* Piltzafez betcrik dagoena. Zatpiltsu.

zarptidura. (piltz.af); *iz.* Ikus.: Piltzaf. I: Zarpazaf.

zarpilkeria. (thirotasun); *iz.* Txtrotasurt aundia.

zarpitketari. (oyal): *izond,* Oyal zdak biltzen ari dana.

zarpilki. (biutikeri): *adond.* Blufikeriz ari-izatea.

zarpiltegt. (oyal); *iz,* Oyat zatak Wizen diran tokia. Zarpiieria. (goitegi): *iz.* Gauza zdak biltzen diran tokia. Ikus.: Zarpildegi. I: Zarpiieria,

zarpiltsu. (piltzar): *izond.* Ikus.: Zarpildun.

zarplieria. (oyal): *iz.* lkus.: Zarpiltegi. (goitegi): Ikus.: Zarpildegt. I: Zarplitegi.

zarpio. (espaioi): *iz.* Orma batean edatzen dan espaloya.

zarpio-gal. (zabderi): *iz.* Ikus.: Zabotert. Zakaferia.

zarpiotu. (espaloi): *ad.* Orma batean espaloya edatu.

zarpuilo. (txoskof): *iz.* Lamm sortzen clan pikot txafa.

eat. (zartzaro): *izond.* Zartzaroan dagoena. (aditz): *izond.* Aditz batzuei gafiemtzen zaye baste izenondoak egiteko; e.b.: Janzar izan edo egon = luzaroan jan gabe dagoena. (uzkeri): *12,* Oso atunta dana.

zafa. (dams): *iz.* Demaz afi batennataz eramatea. (erstc): *ad,* Ittsi ezazute ori. (ots-izen): *iz.* Otsarea, edan, itxi edo ura botatzearen ots-izena; berdin flat'as-egitearen edo edatearen ots-izena. (atsaldi): *11 iz.* Iltzer dagoenaren azken atzaldia. (erakardura): II *iz.* Ipardi gafiean natas-egitearen ots-izena. Zatalda. (landare): *lz.* Ikus.: Be/a. It Befoul:1o. (zartzaro): *izond.* Zartzaroan clagoeua. (burni): iz. Ems.: Burdin-letzo. Burdin-lertzo. (edari): *ft.* Edatearen ots-izena. (to): II *iz.* Outunga. I: Kofoxka, kutuzka, zofonka, zutu.

zafa-zafa. (irakidura): *ac/and.* Ura irakitzean edo itnrburuan, jauztean ari.-izatea. (erakardum): *adond.* Nafas ibiltzen ari-izatea.

zafaatatu. (austura): *ad.* Ikus.: UMW. I: Lafantzi, zarastata.

zafabafa. (nastaldi): *iz.* Nastaldi. 1: Kardaba.

zafabeffitt. (bitezargen): *ad.* Ikus.: Bitezati. Leneratu.

zafabetari. (eresgalu): *izond.* Zafabetea jutzen duena.

es/abets. (eresgalu): *iz.* Alze-eresgaiva, zaragi bat eta im odi danzkana; bat putz-cgiteko, baste bat, **zukt** batzuk dauzkana, jotzeko, ta irugaiena, lodiago ta luzeagoa dana, satin jataitua emateko. 1: Xiro-tain, zoto-soilu.

zafada; (kottormen): Atsegifia ez clan konotpena. (erakardura): *iz.* Nafas cgitearert asiera. (erste): 111z. Erstearen egipena. (edari): *iz.* Gurka. I:

zatadagati. (konorruen); *izond.* Izugari. I: Ikaragaft

zafadako. (konorrnen); *iz,* Konorpen gage/a.

zatago. (zartzaro): *izond.* Zartzaroan auteratuago dagoena.

zafaiia. (erste): *iz.* Zerbait ersteko tresna. I: Zafapao, zafapo, zafailu, zatalc, zetapo.

zafuka, (cur* *iz.* Tkus.: Erauntsi. Zapatada, zatapufada. (arkux): Ikus.: Arkux. I: 13esaIako.

zatakamaida. (igitai): *iz.* Zugatzak ifiausteko, **maid]** laze baten mutufcau ipintzen dun igitaya. (emalcume): *iz.* Lotsa galdu duen **emakumca.**

zatakatu. (afaildura): *ad.* Lufa, leyafak, gaztafiak eta abat afaildu. (eundura): *ad.* **Eundura bat eraindu.**

zafakitu. (zartzaro): *izond.* Oso zarrunt dagoena.

zafako. (konormen): iz. Konorpen pope/a.

zafakote-sare. (sare): *lz.* Bans/eta. I: Panafeta.

zataida. (crakardura): *iz.* Ilcas.: Zafa.

zafalde. (erakardura); *adond.* Ofiak la zataldaz ari-izatea. (iietak): *iz.* Ikus.: Zaraldo. I: Zeratelo, karkamo, zataldot.

zafaldo. (iletak): *iz.* Ikus.: Zafalde. I: Zetaldo, karkarno,

zafaidoL (iletak): *iz.* fiats.: Zafalde. I: Zafaldo.

zatantakattia. (kako): *lz.* Sasiak kentzeko kalwa. (baldartasun): *izond.* Baldaia dana.

zatamalda. (igitai): *iz.* **Iiiansketa** egiteko **igitaya.** (iñausketa): *iz.* Berbera.

zafamalkatu. (zalapart): *ad.* Zalaparta egin. (aIdakura): *ad.* Atdakura egin.

zafamanka. (naspii); tr. (kris.: Naspil- 11 Zalamala.

zafannaf, (zalapart): iz. Zalapart aundia. Zdapata, zatapasta.

zafamafa. (kondaf): *iz.* Ikus.: Kondaf. Txfixaput, zuntaf,

zafamazka. (atarnazkada): *iz.* Ikus.: Zatasta. Taiasta, zafamiko, zar'amiska, zaratnizka.

zatamszkada. (afamazkada): *iz.* Ikus.: Afamazkada. Afastada.

zafamazkatu. (afamazkada): *ad.* Ikus.: Mamazkatu. I: Katamizkarm zatamikattt, zarapakatu, zafapatu, xarapatu.

zafamaztu. (austura): *ad.* flats.: Warn. I: Zaratiatu.

zafamikatu. (afamazkada): *ad.* Tkus.: Mamazkatu. Zafamazkatu.

zafamiko. (afarnazkada): *iz.* Ikus.: Zatasta. Zatamazka, zataraiska, zatapadura, saramizka, xatarniko.

zafamlio. (kordokadum): Dibo. Zabu.

zatamiska. (atamazkada): *iz.* Ikus.: Zafamazka. Zatamiko.

zafan. (erakardura): *adond.* blaras ari-izatea. I: Zifin-zainn.

zafanda. (ximuS): *iz.* Ikus.: Ximus. Zefenda, zefanda, zeteudara, **zefo,** ziriuda, zifindada, zitindara.

zafandaka. (igidura): *adond.* **Lera batcn bat-bateko igiduraz ari-izatea.**

zatimpin. (landare): *iz.* **Ikus.: Bedat-gatatz.** Leka-belaf.

zafantza. (zalapart): Zalapart aundia.

zafardzantzan. (soiiu): Jausten diran gal gogotalc ateratzen dates otsa.

zafao. (tanta): *lz.* Ubil baten hints.

zafapadura. (afamazkada): *iz.* ans.: Zafasta. 1: Zafamilto.

zafapait. (eiatz): *iz.* Efatz zat eta maskala.

zafapaka. (igoera): *adond.* **Katuarcn** antzcra igoten ari-izatea.

zafapakatu. (damazkada): *ad.* Ems.: Matuazkatu. Zatarnazkatu, zatapatu, zafapokatu.

zalapao. (erste): *iz.* lkus.: Zafaiia. ZaMpo.

zdapafa. (zalapart): *iz.* Ikus.: Zafamat. Zatapasta. (tan): *iz.* Lasteregi egindako lrma.

zatapainda. (euri): *iz.* ikus.: Zafaka. Zapdada.

zatapatatsu. (sofiu): *h and.* Zaratatsua dana.

zafapast-egin. (erorkera): *ad.* Norbait gogof bultz-egiten edo erori-erazten ari-izan. (zitistada): *ad.* Ikus.: Itistatu. Vista.

zatapasta. (zifistada): Ikus.: Ziiistada. Lefakii, zafapastada. (zalapart): *in.* Ikus.: Zatamat. I: Zatapata.

zafapastada. (zifistada): *iz.* /km.: Zifistada. Zainpasta. (erorkera): iz. Norbait gogoi bultz-egin edo erori-eraztearen egipena.

zafapastaka. (erorkera): *adond* Norbait gogof bultz-egiten edo erori-erazten ari-izatea.

zafapastakatu. (urduritasun): *ad.* Zerbait urduritasunez egin. Ikus.: Zafapo.

zatapastatu. (urduritasun): *ad.* Urduritasunez ari-izan.

zatapastau. (naspil): *ad.* Bras.; Tiaspildu. Naspiiata.

zatapata. (ekaitz): *in.* Ekaitz aundia.

zafapataka. (urduritasun): *adond.* Erabagaz eta urduritasunez ari-izatea. Zatapatan, zafapaztan.

zafapatan. (urdaritasun): *adond,* Zatapataka. t: Zatapaztan.

zafapatu. (afamazkada.): *ad.* [kiss.: Zatamazkatu. Zafapakata, zatapokatu.

zafapel. (hero): *izond.* Epel dagoena; azkuriai buruz esaten ria. Zetepel. (opil): *iz,* Opil. Pamitxa.

zafapiaka. (ibiTera): *adand. Oin eta* esku-gafiean ibiltzen ari-izatea. Zafapoka.

zafapo. (ur-legoteko): *iz.* Latu odegia duen igeficia, garibtez beteta; gorputza mototo, begi-nabarmen, soin-adat matz, bakoitzak bust beatz dituena-Durangaf, apatzat, apotoro, apa-lculunka, apu-puiunka, afapo, gotzutat, klunkLun, konkon, lava, lauko, puka, saps, sapitel, sapo-zabal, samara, txantxika, juanis. (afarnazkada): Afamazkatzeko egipena. Ikus.: Atamazka. Txatamiko, zatapoka, zatazta. (aogozo): *iz.* Aogozo lodia, batznetan notin eta abere batmen aotik jario dana. I: Bare, barelcarlculoa ta baste abere batzuek gorputzaren aldeetatik itiosten duten zirin lekedatsua. Ikus.: Aduf. I: Bidder, zatanpo, (itxidum): *iz.* Matatezko rnindera, giderbmagaz,itze-efestunetan zeafetara etttsita. Zetaila. (lastertasun): iz. Gauza bat gertatzen edo egiten dan zaintasuna ta arintasuna. (erste): *iz.* Ems.: Zafaila. Zatapao, zetapo, zelopo, zotopo. (urduritasun): Urduritasunez ari-izatea. Ikus.: Zafapastakatu.

zatapoka. (lan): *adond.* Arita eta ateta gutxiaz lan-egiten ari izatea. (ibilera): *adond.* Zataplaka. Tzipitzapa, zankaparka. (atamazkada): *iz.* Ikus.: Atamazka. Zatapo, zatapuka.

zafapokari. (afamazkada): *izond.* Zafapakatzen an dana.

zatapokatu. (atamazkada): *ad.* Ikus.: Zatapakatu. I: Zatapato.

zafaposka. (atamazIcada): iz. Zafasta txikia.

zatapotaa. (amen): or/0nd. Batzuek gauza bat artu nai dutenean, beste norbaitek gauss ori zatapaztaka artzea.

zafara-irzel. (erabe): iz. Izuak soferazten duen zifara.

zaf-arazi, (zartzam): *ad.* Zata eragM

zafasi. (ebakuntza); *iz.* Soilaren atal bat edo bare zati bat ebakitzea.

zataska. (andeapen): *in.* Latua andeatzean, aragla estali gabe gemtzea. Zafastadura.

zafaskaidi, (kafakadura): *iz.* Tkus.: Kafakadura. Kafakakin.

zafaski. (ausiabartza): *iz.* ikus.: Ausiabartza. Potokaketa, xaupen, zatigo.

zafaskitsu. (atsekabe): *in and.* Atsekabetarik dagoena.

zafaskitu. (ausiabartza): *ad.* Ausiabartza egin. I: Potokatu, xaatu, xaintu, xinxirikata, zintzikattt. (erainda): *ad.* floss.: Eraindu, I: Egingatu.

zafast. (ots-izen): *iz.* Zerbait ebagitearen ots-izena. (ebaketa): *iz.* Berbera.

zafast-eglie. (kortortnen): *izond.* Konorpena egiten duena.

zaftast-egin. (austura): *ad.* Ikus.: Matu. Zafastatu.

zafasta, (afamazkada): *in.* Azazkal, ofatzaz edo baste gauza bateaz lafuko azalean egiten dan zauri txikia. I: Afamatazki, afamaska, atamibca, afarnixt, afaztada, satasta, safastako, tafankada, tatasta, tafatara, ufadura, fako, zaramiko, zatatnazka, zafamiko, zatapadura, zataztako, afatnazka, kafarniko, xatatnizko, xaramizka, xatarniko, xatasta, zilo-milo, (austura): *In.* Madura, apurtura, utatze, tatzapen. (fistadura): in. Txapasta. J: Tiztatzearett egipen eta ondorioa. (biotzondo); *iz.* Batenean gauzak egiten duten igipena edo biozketa. Zausk. (euri): *lz.* Euri-jasa. I: Burt-isola, zatastaldi. (kononnea); *iz.* Eats.: Konorpen. Zaintzozte, zatazta.

zafastada. (ebaketa): *iz.* ficus.: Ebaketa. Pikatze, zaiastako, zatastaldi, zafazta. (igeriketa): *iz.* Igeriketan besoetaz egiten dan igidura, I: Ikus.: Palada. (kordamen): Kordamenare egipena. (laburtasun): Aldi oso labuta.

zafastadura. (ancteapen): *iz.* Ikus.: Zafaska.

zatastagati. (austura): *izond.* Uratzen donna.

zatastaka. (austura): *adand.* Ufatzen ari-izatea, (atamazkacta): *adand.* Zafasta egiten ari-izatea. (euri): *adand.* Euri-jasaz an-mates.

zafastako, (ebaketa): *iz.* Tkus.: Ebaketa. Bete ots-izena. Zafastada, zafazta.

zafastaldi. (cane): *iz.* Ugatzetik jausten dan esne-tanta. (suri); *iz.* Tkus.: Earl-jasa. I: Zafasta. (zakartasun): *iz.* Ikus.: Zakartasun. Drauskilkeria. (zapa): *iz.* Tinkadura gogof a. (ebaketa): II [inns.: Ebaketa. Zarastada.

zafastalkeria. (ugaritasun): *iz.* Ugaritasun aundiegia.

zafastan. (igidura): *adond.* Zakartasunez igitzen an-mates.

zafastatu. (austura): *ad.* Ikus.: Matti. I: Zataatatu, zatast-egin, zatatatu, tzafaskatu.

zafastel. (boubonkada): *izand.* Bonbunkadaka ari dana. (lifio); *iz.* Lifioareu kondafa,

zatastelkeria. (bonbonkada): iz, Bonbonkadaka ari-izatea.

zafastrajo. (piltzat): *mood.* Piitzafez beteta dagoena. Zatastrako, zafatrako.

zafastrako. (piltzat): *izond.* lkus.: Zafastrajo. Zaiatrako.

zafat. (ots-izen): Ufatzearen ots-izena. (austura): *iz.* Berbera.

mists. (tutusta): *iz.* Tufusta arifia.

zatatada. (austura): *iz.* Sofiekoetan edo eunetan batez ere ufatzea.

zafatako. (austura): *iz.* Ufatze aundia. Zafatara.

zafatara. (austura): Zatatako.

zafatatu. (austura): *ad.* lkus.: Matti. I: Zafastatu, zatatiatu, zafataratu, zetendatu, xirtxilkatu.

zafatiat. (erste): *izond.* itsitura egiten duena.

zafatiatu. (austura): *ad.* &us.: UMW. Zaratatu, zatamaztu.

zafatrako. (piltzat): *izond,* Ikus.: Zafastrajo, 1: Zafastrako.

zaiatu. (trinkotasun): *izond.* Send° ta trinkoa dana, (itxugindura): *ad:* Itxugindura egin.

zaiatze. (bultaera): *iz.* Ikus.: **Bukaera.** Atzenera.

zafazta. (atamazkada): *is.* Ikus,: Afamazka. 1: Zatapo. (ebaketa): Ikus.: Zafastada. 1: Zafastako. (konormen): *iz.* Was.: Konorpen. 1: Zafasta, xifara. (biotzondo): 11 *iz.* Biotzondo. Biotzondoko, zirafa.

zafaztada. (konorrnen): *iz.* Konorpen. 1: Kordekin, zafera, Mara. (biotzondo): *iz,* Biota-ikara. Biotz- (luma): Lumaz egiten dan ziti-mata edo izki apaindua. Zafaztako. (axote): 11 is. Berbera.

zafaztakatu. (austura): *ad.* Hats.: Ufatu. 1: Ufakatu, zafaztatu.

zafaztaka. (ataniazkada): *iz.* Zafasta. 1: Tafasta. (luma): *is.* Ikus.: Zafaztada. (axote); Berbera.

zafaztatu. (idazketa): *ad.* Zifi-mafatu; zitibofoak egin. (ezabapen): *ad.* Idatzjtakoa mafaz ezabatu. (austura): 11 *ad.* Ikus.: Ufatu. Zataztakatu.

zufaztel. (bonbonkada): *Land.* Efuz eta alpefik pafastatzen duena.

zaf-kafi. (edespen): is. Izpatak eta elemeleak. 1: Zarbefiak, (bizi-sari): *iz.* This.: Bizi-sari. Zarbide, zaaf-zati.

zaf-bizi. (bizi-sari): *is.* Ikus.: Zarbide. Zat-bii.

zaf-dantza. (dantzaketa): Agureen dantza.

znie. (gaiaztulu): *is. Bass.:* Gafaztulu. Tatalda, xafako. (indataidi): *iz.* tkus.: Indafatdi. 1: Katazka.

zaf-eme. (bakaldtm): *iz.* "Zar'en emaztea.

zafen. (anbiola): *izond,* Besteak barn) zatagoa dana. (zartzaro): *izond.* Zartzarokoa dana. 1: Zartsu, zarskita. (rnitxeleta): 11 *is.* Ikus.: Sits. 1: Pipi.

zafengo. (daintasun): *iz.* Duintasnn. Aundikigo.

zafepel. (cpeltasun): *izond.* EpeE dagoena. I: Zetepei.

zafera. (konomien): *iz.* Ikus.: Zafaztada. Ziiara.

zaferia. (morixokada): *iz.* Notin zafen multzoa. (janztura): *is.* Jazki zafak saltzen diran tokia. 1: Zartegi. (eritasun): *iz.* Zaien eritasuna. (zartzaro): 11 *iz.* Ikus.: Zartzaro. Zartasun, zartegi, zartzapen.

zafesi. (zartzaro): *iz.* Zaateri. 11 Zaaf-min, zagateri, zat-min.

mat-etxe. (atospen); iz. Agureentzako atospen-etxea. 1: Zafen aterpea, zartegi.

zaf-gazte. (adin): *izond.* Zafak eta gazteak; beren adifietan dines ezberdintasuna, ezberdintza.

zaf-gaztetn. (gaztezaro): *ad.* Gazte egin edo biurtu.

zafi. (trinkotasun): *Lund.* Trinkoa dana. (zarando): *is.* Zarando aundia. (ezarmen): 11 *ad.* finis.: Jati. 1: Ezafi.

zaft-sanzaile. (zarando): *izond.* Zarandoak saltzen dituena. (zarando): *izond.* Zarandoak egiten dituena.

zafitu. (trinkotasun): *ad.* Trinko egin.

zaf kokitu. (zartzaro): *izond.* Ikus.: Zarko.

zaf-min. (eritasun): *iz.* Ikus.: ZaafInin. 11 Zaferi.

zafokitu. (zartzaro): *ad.* Zola egin edo blurb." Zaia izan, zartm

zafon-zale. (anbiola): *izond.* ikus.: Antzintzate. Anizin-zate.

zafopoka. (afarnazkada): *adond.* Afamazka egiten ari-izatea.

zafota. (janztura): *iz.* Jaka kentzen danean erabiltzen dan jazkia.

zafoto. (landaketa): *iz.* Ikus.: Esol. 1: Taket.

zaf-saltzafie. (anbiola): frond. Gauza zafak saltzen dituena.

zaf-sari. (bizi-sari): iz. Ikus.: Bizi-sari. It Atseden-zitu. (zartzaro): *iz.* Ikus.: Zaaf-bii. 1: Zaf-zati.

zaf-sAridun. (bizi-sari): *izond.* Buts.: Bizi-saridun. 1: Zarbidedun.

zaf-saritu. (bizi-sari): *ad.* Bizi-saria jaso .

zaf-saritze. (bizi-sari): *is.* bizi-sariaren egipena.

zaf-sendakintza. (sendakintza): *is.* Zatak sendatzeko sendakintzaren antis.

zafu. (stain): *iz,* Itxasoko afain txikia.

zafuts. (zaldizketa): *iz.* Sal-aberearengan ezer ipifii gabe

zai-utzia. (anbiola): *frond.* Oso aspaldikoa dana.

zaf-zaindetire. (atosper): *is.* Zafei atospena egiteko etxea.

zaf-zate, (anbiota): *izond.* Aribiolako gauzak blitzes duena.

zaf-zai. (ots-izen); *iz.* Furl aundiaren ots-izena. (euri): Berbera. (alibiola): *izond.* Oso aspaldikoa dana.

zaf-zati. (bizi-sari): *iz.* Ems.: **Bizi-sari.** 1: Zaf-sari, zaf-zitu.

zaf-zatidun. (bizi-sari): *izond.* Rms.: Bizi-saridun. 1: Zaai-saridun, zat-zitudun.

zaf-zitu. (bizi-sari): *is.* Ikus.: Bizi-sari. Zaf-zati.

zaf-zitudttn. (bizi-sari): *izond.* Bizi-saridun. 1: Zaf-zatidun.

zarsidia. (zartzaro): *iz.* Zai xamata dana. Zaten, zartsu.

zarsko. (ego): *iz.* Eguraldi txafa.

zart, (austura): *is.* Lukafia austeko ots-izena. (afaiidura): *is.* Gauss gogof baten afaildura edo austea. (sofiu): is. Tanpa baten otsa. (erabakitasun): *is.* Armn artutako erabakia. 1: Zartada. (Pinda0: II iz. Pindafak botatzea. (tanpa): Zardayaz cmandako tanpa, zartatiako.

zart edo zalapart. (aterapen): *is.* Aurkako bi gauzen artetik bateaz erabakitzea.

zart-arazle. (afaildura): *frond.* Afailtzen duena.

zart-egin. (afaildura): *ad.* Ikus.: Afaildu. 1: Zartatu. (austura): *ad.* Lokafi bat autsi. (biguntasun): 11 *ad.* Ems.: Zartarazi. 1: Zartatu. (kirio): 11 *ad.* Berbera.

zart-emalle. (tanpa): *izond* Ikus.: Zartada-cmaik.

zart-eragin. (atezu): *ad.* Atezu gutxitu. 1: Lasaitu.

zart-eragiteko. (efealdi): *is.* **Sit** ematekoa dana.

zart-ots. (eztanda): *is.* Eztandaren otsa. (soils): iz. Punp egitearen otsa.

zarta. (makil): *iz.* Ikus.: Sarta. Maki] luzca, zarMka. (azao): *iz.* Berakatz edo tipulacn multzoa, alkafekin lotuta dagozenak. (tanpa): 11 *iz.* Zirtatzen dan tanta. (sofas): 11 Usta astintzean egiten dan utsa. (zur): *iz.* Zura afailtzean ateratzen dan otsa. (zurtoin): *is.* Ateratzen dan inuskila. (gorantza): 11 is. Txalotzea.

zarta-ats. (tanpa): is. Tanpak ematearen otsa. (sofiu): *is.* Berbera.

zarta-toki. (tanpa): Tanpalc emateko tokia. (lam): Berbera.

zarta-zarta. (ots-izen): *iz.* Asko its-egitearen ots-izena. (mintzabide): *iz.* Berbera. (egin): Egiten ari-izatea.

zartahera. (afaildura): *is.* Efaz afailtzen dan zura.

zartada. (tanpa): *iz.* Arpegian esku zabalaz emandako tanpa. 1: Tanpa txikia, zartako, zartadako, xartako.

(eatanda): *iz.* Ems.: Eztanda. Danbatots, zunpatako. (embakitasun): *iz.* Ikus.; Zan. (aindo): 11 *iz.* Ikus.: Aindo. Zartara.

zartada-ernatIe. (tarma): *izond.* Zartadak etnaten dituena. 1: Zart-ernade.

zartadaka. (tanpa): *adond.* Zartadak ernaten ari-izatea.

zartadako. (indat): *izond.* Inclartstia dana. (tanpa): *iz.* Masaiiakod: Masaiitko, Ems.: Zart. Zartada, zartako, zartateko.

zartadan. (lastertasun): *adond.* Zereclozer lastet egitea. Zattaloran. (entbakitasun): *ac/and.* Erabakia ado artzea.

zartadatu. (tanpa): *ad.* Timpak eman.

zartaditra. (atczu): *iz.* Zaiiietan atezu aundia izatca. (espaloi): *iz.* Espaloyaz zeibait estaltzea. (ataildura): *iz.* &m.: Afaildura. zitimizto.

zartaga. (makil): *is.* Ikus.: Maki!. 1: Zardai, zeakt.

zartagailu. (mists): *is.* Ilms.: Vita. izifrin, zartatiu.

zartagailukada. (usta): *is.* Ustaz cmandako tanpa, 1; Zartakada,

zartagaii. (afaildura): *izond.* Ataildu ditckena. (eztandagai): *izond.* Ems.: Eztandagai. Leergai.

zartagi. (sukaide): i4 Ikus,; Padel. 1; Paden', zartagin, zartai, zartain, zartakifia, zartan, zartigin, zaran, jukat.

zartagi-akli. (sukalde): *iz.* Zartagian atondutako janaria. Zartaintara.

zartagln. (sukalde): is. Tkus.: Zartagi. Zartai, zartakiiia, zartigin, zartin, xatinku, xartagin.

zartaght-zaf. (saloked); *izond,* This.; Litxat. 1: Mizkin.

zartaginkada. (tanpa): *iz,* Zartagiaz emandako tanpa. 1: Zartain-ulcaldi, zartaikada, zartagintara.

zartagintxo. (sukalde): *iz.* Zartagi txjkia.

=tat. (sukalde): Pots.: Zartagi.1: Zartagin, curtain, xalinko.

zartal-saltzaile. (sukalcie): *izond.* Zartayak saltzen dituena.

zartaigile. (sukaida): *izond.* Zartagiak . egiten &Mena.

zartaikada. (traps): Zartagiaz emandako tatipa. Zartaginkada, zartain-ukaldi.

ZARTAJKI. *iz.* Efegositako ores, izon eta incura batzuetako jangatia, Atautz-orezti, urin-boska, zartaiko, xapopa, zintzut-zartaiki. (gozagintza).

zartaiko. (zartaiki): *is.* Ikus.: Zartaiki. Atautz-oreati.

zartail. (pittzaf): *izond.* Ikus.: Baldro. Gergel.

zartaildu. (zartzaro): *ad.* Zara egin edo Munn.

zartaik. (usta): Hats.: Usta. Zartagailu, xingana.

zartailukada. (tarma): *is.* Zartalluz emandako tanpa.

zartain. (sukalde): *iz.* Was.: Zartagi. 1: Zartai, zartan, zertain.

zartain-dantza. (dantzaketa): *iz.* Zartagin-datttza.

zartain-ukaldi. (tanpa): *is.* Ikus.: Zartaginkada. Zartaikada.

zartaintara. (sukalde): *iz.* &m.: Zartagi-aldi.

zartaka. (pindat): *ac/amid.* Pindafak botatzen ari-izatea. (txairotasun): *izond.* Ikus,; Txairo, 1: Lardai. *iz.* Ikus.: Sarta. 1: Zarta. (so/in): *adond.* Zura atailtzean otsa ateratzen ari-izatea. (tanpa): *(aloud.* Zartaz tanpak ematen ari-izatta,

zartakada. (tanpa): *iz.* Eros.: Zartagailtikada.

zartakara. (ezlen-ikuste): *adond.* Lendik oarkt gabe ari-izatca.

zartakari. (pindaf): *izond.* Pindotak botatzen ari dana. j: Zartari, zartatsu. (jauzketa): *izond.* Jauzketan ems/en ari dana.: intxaut,

zartakatu. (garau): *ad.* Babatanak tanpaz aletu. (makil): *ad.* Arnariak dauzkaten zugatzak zardayaz jo.

zartakifia. (sukaide): *is.* Ikus.: Zartagi. Zartagin.

zartakizun. (cspaloi): *is.* Espaloyez estaltzekoa dana.

zartako. (tanpa): *iz.* Zartada. Zartadaka, zartadako, zartateko, xartako.

zartakoan. (lastertasun); *adond.* Ikus.: Zartattan.

zartakoka. (tanpa): *adond.* Masailekoak ematen ari-izatea.

zartakot. (auskortasun): *izond.* Ikus.: Amiga/i. Auskot.

zartakortu. (auskortastin): *ad.* Ikus.: Auskortu.

zartalaara. (zalapart): *adond.* Zalapartaz ari-izatea.

zartalakoan. (ontasun): *adond.* Gaiztasunik gabe ari-izatea.

zartaldi. (Mum): Makiiaz tanpak ematea.

zartalika. (zabaidcgi): *is.* Zabaldegira botatzen dan ziririkoa.

zartamiko. (dab): *is.* Itxasoko stain-mots bat.

rattan. (gaztariondo): *is.* Gaztaiiak efetzeko ontzi berezia. (sukaide): *is.* This.: Zartagi. 1: Zartain.

zartana. (gaztailondo): *is.* Gaztaiiak etetzeko outzi berezia.

zartara. (aindo): *iz.* Aindo. 1: Zartada.

zartarazi. (eztanda): *ad,* Eztanda era/in. Zartatu. (kirio): *ad.* Kirioak lasaitu. Zartatu, zart-egin. (dal Idura): *11 ad,* Ems.: Ataildu. 1: Pitzatu, zartatu. (zeakadura): 11 *ad.* llama.: Austu. Zeatu.

zartarazte. (eztandagai): *is.* Eztanda egitearen egipena. Zartatze, zartaxka.

zartari. (pndat): *izond.* Ikus.: Zaitakari. 1: Zartatsu.

zartariko. (sukalde): *is.* Egoskera. 1: Egosketa.

zartasun. (zartzaro); Zeta izatearen bcreiztasuna. Boas.: Zartzaro. 1: Aguretasun, zaartzaro, zagartasun, zartegi, zartza, zateria, xaartasun. (anbiola): Ems.: Anbiola. Beyala.

zartateko. (tanpa): *iz.* Ikus.: Zartadako. Zartako.

zartatsu. (pinclaf): frond. Ikus.: Zartakari. Zartari.

zartatu. (biguntasun): *ad.* Ikus.: Zartarazi, I: Zart-egin. (kirio): *ad.* Berbera. (afaildura): II *ad.* ikus.: Ataildu. 1: Zartarazi, zartau, zar-egin, zartiau. (espaloi): н *ad.* Orma bat latsuncz edo espaloyaz cstali. (eztartda): н *ad.* Ikus.: Zartarazi. (zigot): 1l *ad.* Zigotaz jo.

zartatxo. (tnakil): *iz.* Zarta txikia.

zartatzaile. (zigol): *Loud.* Zigofez jotzen donna.

zartatze. (cztandagai): Ikus.: Zartarazte. Zartaxka.

zartan. (afaiktura): *ad.* Bats.: Ataildu. *l:* Zanotti, zarteau, zartiau.

zartaxka. (eztandagai): *iz.* Zartatze txikia. ibis.: Zartarazte. 1: Zartatze,

zarte. (gogortasun): *iz.* Eineen bulatak gogortzea. (ugatz): *iz.* Berbera,

zarteau. (ataildura): *ad.* ans.: Afaildu. Zartau.

zartegi. (zatzaro): iz. Zartasun. I: Zafcria, zartzapen, zartze, (janztura): *iz.* Ikus.: Zateria. (aotspen): Ibis.: Zaf-etxe. (anbiola): (Is, zatak biltzen ari-izatea.

zartekin. (autoxin): *ft.* Saida botatzeko zali aundia.

zarteko. (uzien-ikuste): *Izond.* Bat-bateau gertatzcn dana. (main): *izond.* Mainz ari dana.

zartez. (cztanda): *adond.* Eztanda cgitcn ari-izatca. (zakartasun): *adond.* Zakartasunez ari-izatca.

zartian, (austura): *ad.* Ikus.: Zartata, Zartau.

zartigin. (sulcalde): *iz.* Zartagi. Zartagin, zartin.

zartin, (sukalde): iz, Ikus.: Zartagi. Zartagin, zartigin.

zartruk. (zartzaro): *izond.* Zartuta dagoena. Zarturik, zartuxe.

zartsu, (zartzaro): *izond.* Tkus.: Zafen. Zarskik.

zartu. (zartzaro): *ad.* Zafa bitztu. Ikus.: Zaarkilatu. Zaarkitu, zaartu, zaaiakita, zarkuldu, zafokitu.

zarturik. (zartzaro): *izond,* Zartruk. Zartuxe.

zartuxe. (zartzaro): *izond.* Zerbait zartuta dagoena. Zartruk, zarturik.

zartza. (zartzaro): Ikus.: Zaartzapen. Zartzapen, zartze, zartzaro, zartasun.

zartzail. (baldartasun): *izond.* Ikus,: Baldai. Troskote, xinufi. (zakartasun): Zakafa dana. (arduragabetasun): *izond.* Arduragabekoa dana.

zartzandu. (baldartasan): *ad.* Baldaia blurb]. (pilizaf): *ad.* Zarpailtsua egin edo biurtu.

zartzaildura. (baldartasun): iz. Ikus.: Baldartasum Zartzailkeri, zartzailtasun.

zartzailkeri. (baidartasun): Ikus.: Baldartasun. It Zartzaildura, zartzailtasun.

zartzailtasuu. (baldartasun): Ikus.: Baldartasun. Zartzatldura, zartzailkori.

zartzaka. (earl): *iz.* Erauntsi. Zapafada.

zart-zakatu. (ausiabartza): *ad,* Zearo bifindu.

zartzapen. (zartzaro): iz. Zaartzapcn. Zartza, zartze, zartegi, zartze, zaferia.

ZARTZARO. *iz.* Giza-biziaren afanteko azkcn aroa. Antzifiande, antzifiadin, agurctasun, zartasun, zaartzaro, zeal-zitu, zagartasun, zagartzaro, zagartze, zaafera, zaartza, zaarzapen, zaferia, zartasun, zartza, zarzapen, zarzaro, xaartasun. II (adin), (anbiola), (gaizkilcuntza), (garerdi), (gizon), (joandako).

zartze. (zartzaro); *iz,* Ilcas,: Zaartzapen. Zartza, zartzapen, zartegi, zartzera.

zartza. (andikeri): *iz.* &us,: AndikerE Andirnandikeria.

zartzo egin, (eztandagai); *ad.* Soak eraginda eztandak izan. (eztanda): *ad.* Eztanda egin.

zartzutu. (zartzaro): *ad.* Zafa egin edo biurtu.

zarxabala. (sagafondo): *iz.* Sagaf-mota bat.

zarxe. (zartzaro): ▯ *ood.* Zai xamafa dana.

zarzapen. (zartzaro): Thus.: Zartzaro, Zaaf-zittt, zarzaro.

zarzaraldi. (efeakti): iz. Gauza bat Iraitzcan efetzea. Xixpil.

zarzaro. (zartzaro): *iz.* Zartzaro. Zarzapert.

zarzaroko. (zartzaro): *izond.* Zartzaroari dagokiona.

zarzaeau. (joko): *iz.* Arden joko-mota bat.

zarzafen, (joko): *iz.* Ikus.: Abixonka. Itsu-itsuka.

zarzo. (mintzabide): *iz.* Ants apalaz mintzatzea. (pindaf): iz. Sunk pindaak ateratzea.

zarzutu. (zartzaro): *ad.* Zaia egin edo Inurta.

zasiau (tab* *ad.* Txindirik gabe

zaskarkeria. (doiortasun): *12.* Egipen dolofa.

zaskin. (tanpa): *iz.* Albotik ematen clan tanpa, I: Soskirt.

zast. (sorb* Sofiu apala. I: Zazt,

zasta. (bdringada): *ft.* Ikus.: Tairiri gada. Zastadura.

zasta-zasta. (zirikaldi): *adond.* Zirikatzen ari-izatea.

zastada. (sarkura): Sarkura. Sarkun. (aizto): iz. Aiztoa nunbait sartzea, (olive): II *ft.* Mificzko ziztada, xastada. (salkuntza): *iz.* Ikus.: Salkuntza. Sugekeria.

zastadura. (ixiringada): *iz.* Txiriugada. Zasta, xiringada, ziztaldi.

zastaga. (rnakil): *ft.* Karobietan erabiltzen dan aga.

zastagin. (laztabin): Laztabin txikia.

zastaka. (txiringada): *adond.* Zastak ipintzen ari-izatea.

zastakada. (ziztada): ans.: Ziztada. I: Sastada.

zastakari. (fxiringada): *izond.* Zastak ipintzen ari dana.

zastakatu. (orkatx): *ad.* Orkatxaz jo. (zirikaldi): *ad.* ikus.: Zirikatu. Tifikatu.

zastai, (naastura): *iz.* Naastura. Zapaiasta.

zastata, (orIcatx): *ad.* Orkatxaz jo, (zirikaldt): *ad.* ikus.: Zirikatu. Sustatu. (txtringada): 11 *ad.* Zastalc

zasu. (zurtasun): Mts.: Zurtasun. Gurbittasun.

zata. (thietako): Abarka oso latza. (txori): *iz.* Txori-mota bat.

zata-saltzaiie. (olictako): Zatalc sabzen dituena.

zataari. (ari): *iz.* Abarketako aria.

zatadan, (ofietako): *izond,* Zatak danzkana.

zatagi, (oltzaburu); *iZ,* Zeratu beta' clan enbufa ipintzeko langa.

zatagik. (ofictako): *izond.* Zatak egitcn dituena. I: Zatagin.

zatagat. (ofietako): *izond.* Ikus.: Zatagile.

zatagiutza. (ofietako): *iz.* Zatak cgiten diran lantegia.

zatat. (eskuaga): iz. ans.: Eskuaga. Satai.

zataitu. (eskuaga): *ad.* Zatayaz ari-izart

zatak. (afietako): *iz.* Gomazko eskatapoiliak.

zatai. (zati): *iz.* Lodia ez dan zatia. (eun): *iz.* kunezko zetenda.

zatardun. (plaza): *izond.* Plitzafez beterik dagoena. Zatartsu, zinIzil.

zatargai. (matzerdura): *izond.* Matzerdura egin dezakena.

zatari. (ad): *iz.* Abarkaren aria.

zatarkentzaik. (suagalaritza): *izond.* Sutunparen zartaka aundia. Zatar-kentzeko.

ZATARKERI. *iz.* Delof eta gixatxaa izatea. Zitala dan egipen edo esakera. Andurkeria, auxikabekeri, azpi-joko, kakolkeria, kokinkeria, tanderkeria, itxusgo, jukutrea, jukaria, lotsabide, okerbide, okerseri, putruukeri, sapokeri, tipikeria, faiarkeria, Nakurkeria, txarkeria, txatxarkai, txatxartasun, txikikeria, txikitasuu, zatruf-joko, zakurkeria, zantzailkeria, zapolccria, zatartasun, zatarkeria, txoxIca, xatarkeria, xikana, xikinkeria, xikikeri, xirtxilkeria, zipoizkeri, zirinkeria, zitaltasun, zufulkeria. (tnatzerdura): *iz.* Marketsa dana, I/ (apalkuntza), (aluntasun), (atsekabetasun),

(atzetasun), (biufikeri), (eskugeikeri), (gaizlcilcuntza), (gaiztasun), (irabazbide), (incustasun), (Jagunabaf), (monoikeri), (nagi), (ospege), (salkuntza), (tdrotasun), (uzkeri).

zatarkeria. (oyal): iz. Zataŕen meta. (matzerdum): *iz.* Ikus.: Ylatzerdura. Mazkaltasun. (zatarkeri): H *iz.* Ikus.: Zatarkeri. Zakurkeria. (zilcintasun): Ikus.: Zikintasun. Zakateria, zataferia.

zatarketari. (oyai): *izond.* Ikus.: Zataf-biltzade.

zatarki. (oyal): *iz.* Ikus.: Zataf. 1: Pistin, xarpa. (nabarmentasun): *frond,* Nabarmentasunez ari dana. (matzerdura): II *adond.* Matzerduraz zerban egitea. (itxustasun): *adond.* Itxutasunez ari-testes. (batdartasun): *adond.* Baldartastmez yardutea. (zikintasun): II *adond.* Zikinkeriz ari-izatea. (zatarkeri): *adond.* Zatarkeriz an-mates.

zataf. (oyai): *in.* Zat edo ezertarako ez izateagatik baztertzen dan oyal-zatia edo eun-zatia. Pittzata. Ipizki, bustikoi, oyal-sorki, sorki, oyal-zati zata, pistin, zatarki, xarpa. (itxustasun): *frond.* Edertasunik ez duena edo emn gabekoa dana. utsuts. (iguin): II *izond.* Zikin eta iguingatia dana. (zomofo): *iz.* Zizare andiaren etbrafa, zetiaren kizkin-eunean bizi dana ta giza-sorman sarturik zizare andia biurtzen dana. (pilizaf): II *in.* Ikus.: Plitzaf. Pildat-zetendabc. (matzerdura): V *frond.* Boas.: Markets. I: Markits. (Ixerketx): Zeilak eukitzen duen txerketxa. (zarauka): *in.* Ikus.: Bustikoi. Mustukai, zatat-mordoska. (zikintasun): *izond.* dana.

zataf-bittzaile. (oyal): *frond.* Zatatak biltzen art dana. Zatarketari, zatat-biltzate.

zataf-epalk. (oyat): *izond.* Zatafalc ebagiten dituena.

zataferia. (zaboieri): *iz.* Zikinkeri aundia. (zikintastm): Ikus.: Zikintastm. I: Zatarkeria.

zatafeztu. (zamuka): *ad.* Zatafaz art-izatea. Zatarztu.

zattni. (aŕt): iz Apurtuta dagozen gauzen multzoa. Ormak egiteko afi tsitria.

zatafaidatzi. (idazketa): *in.* Coro obeto idazteko, mordoloz egindako idazketa. Zitibofo.

zataf-ingi. (ingi): *fr.* Latza dan ingia.

zatafitsu. (di): *izond.* Apurtuta dagoen gays.

zataf-itaust. (itxustasun): *izond.* Itxusi xamafa dana.

zataf-itxuskerta. (nxusta^{g}un): iz. Cuztiz itxusia dana.

zatafiztu. (ad): *ad.* Gauzak apurtu.

zataf-kentzeko. (suagalaritza): *izond.* ikus.: Zatarkeutzage,

zataf-mordoska. (zamuka): *iz.* Ikus.: Zatat. Bustikoi.

zatartasun. (itxustasun): *iz.* Titus.: Itxustasun. 11xusgo. (bakiartasun): *iz.* Ikus.: Baldartasun. Zakartasun. (zatarkeri): V *iz.* Pats.: Zatarkeri. Zakurkeria. (doiortasun): II *ft.* Ikus.: Doiortasun. Sapokeria.

zatartegi. (oyal): *in.* Zatafak dagozen edo salt= diran tokia. (etedize): *iz.* Efedize zafak saltzen diran tokia.

zatarta. (ibrustasun): *adond.* Itxustasunez ari-izatea.

zatartso, (piltzaf): *izond.* Titus.: Zatardun. Zintzil. (apaingabetasun): *frond.* Apaingabe dagoena.

zatartu. (matzerdura): *ad.* Ikus.: Matzerto. Matzikatu. (bestelakotasun): *ad.* Aldatu. Bestelakotu. Bestelatu. (natiotze): Natiotzea egin. (indafiestaldura): *ad.* Indafez estaidu. (zatarkeri): II *ad.* Zatarkeriz

zatartza. (ad): *ft.* Aftz beterik dagoen tokia. Zatartzu.

zatartzaiie. (matzerdura): *frond.* Matzertzen duena.

zatartzu. (di): *in.* Ikus.: Zatartza.

zatarzketa. (zatnuka): *iz.* Zatafeztearen egipena.

zatarztu. (zamuka): *ad.* ikus.: Zatateztu.

zatazal. (zaragi): *in.* Utzik dagoen zaragia.

ZATI. iz. Osoa dan zerbaitcn mugatu ala mugatugabeko puska. 1: Edozein banaketan edonori dagokion Mud° edo ordain-saria. Yalchttzazko edo elertizko Ian baten atal nagusien bakoitza. I: Leto bat osotzen duten itzen bakoitza. I: Abide aundia, gaska aundia, auskin, txataia, kisi, lagifi, pikakin, puska, poxi, zafla, pozi, tunko. (aldikada): *iz.* Aldi-unea. II (aindo), (antolaketa), (atalketa), (banaketa), (ebaketa), (erdiketza), (ezoso), (osotasun).

sad berdiaeko. (nail): *izond,* Ikus,: Zati-berth",

zati-antzeko. (aindoizti): *iz.* Ikus.: Sasi-zatiki.

zad-askodun. (ugaritasur): *frond.* Zatiak asko dauzkana.

zati-aspii. (azpil): *iz.* Epaikerako asptia.

zati-banatu. (banaketa): *ad.* Banaketa egin.

zati-banatzatie. (banakuntza): *frond.* Banaketa egiten duena. Zatitzaiie.

zati-banatze. (banaketa): iz. Banaketa cgitea.

zati-berdin. (zati): *izond.* Kimiazko antolaketa berdifia bai, baña pisiazka zeindasun ezberdina daukan gozputza. I: Zati berdifieko.

zati-bitto. (zati): *izond.* Bi zatitan banatu dana.

zati-eza. (zati): *iz.* Zatitu cant egitea. Zatigabea, zatirik-eza.

zati-ezberdin. (zati): *izond.* Zati berdiiialc ez dituena.

zati-ezin. (nail): *izond.* Zatitu czin ditekena. Zatigaitz,

zati-ezintasun. (zati): *iz.* Ikus.: Zati-ezifia. I: Zatigabetasun, zatigaiztasun.

zati-eztfia. (zati): *iz.* Zatitu ezin egitearen bereiztasuna. Zati-ezintasun, zatigabetasun, zatigaiztasun.

zati-izen. (eitzti): *izond.* Zatitzekoa dan zenbakia.

zati-mai. (mM): *iz.* Zattak egiteko maya.

zati-zain. (ogi): *izond.* Okindegia zaintzen duena.

zati-zama. (zati): *iz.* Jateko mayan geratzen dimn kondafak.

zati-zati egin. (zati): *ad.* Zearo zatitu cgin. (tanpa): *ad.* Tanpak ugari eman.

zati-zeindin. (izenondo): *izond.* Izenondo zenbakkluna ta zati-izena dana.

zatiarazi. (atalketa): *ad.* Atalketaz erdibitu.

zatiaskotu. (nail): *ad.* Zati askotan erdibitu.

zatibiketa. (banaketa): *in.* Bi zatitan egiten dan banaketa.

zatidun. (zati): *frond.* Bi zati edo geyago dauzkana.

zatidura. (zati): *in.* Zatiz egindako ebaketa.

zatigabe. (zati): *frond.* Zatitu gabe dagoena. Zatigabeko, zatitu-gabe.

zatigabea. *iz.* Zati-eza. Zatigabeko, zatirik-eza.

zatigabeko. (nail): *iz.* Ikus.: Zatigabe. I: Zatigabea, zatitu-gabe.

zatigabetasun. (nor* *iz.* Ikus.: Zati-ezintasun. Zati-ezitia, zatigaiztasun.

zatigat. (zenbanaketa): *frond.* Zatitzekoa dan zenbakia. Ikus.: Zatikizun.

zatigaitasun. (zenbanaketa): *iz.* Zatitzearen bereiztasuna.

zatigaitz. (zati); *izond.* Ikus.: Zati-ezin.

zatigateasun. (zati): nuts.: Zati-ezintasun. Zati-ezifia, zatigabetasun.

zatigafi. (zenbanaketa): *izond.* Zatitu ditekena.

zatigo. (ausiabadza): *iz.* Ausiabartzaren egipena. Zatikatze.

zatika. (anti); *adond,* Zatiak egnen ad-izatea. Guneka, zatitan.

zatikako. (zari): *izond.* Zatiak egjtekoa dana.

zatikako nielauste. (Me): *iz.* Zati batzuetatik ule-jaustea.

zatikari. (zati): *izond.* Eraildako aberren gorputzak zatitzen ari dana. (maizterkuntza); *izond.* Zerbait maizterkuntzaz daukana. (erkidetza): 11 *izond.* Erkidetza batean zatiren bat daukana.

zatikatu. (zati): *ad.* Zatiak egin. This.: Zatitu. Xirtxikatu, xirtzirikatu, ximikatu.

zatikatuaz. (zati): *adond.* Zatiak egiten ari-izatea.

zatikatz. (zenbanaketa): *izond.* Zatitzen cluen zenbakia. Zatile.

zatikatzaile. (ausiabartza): *izond.* Zatitzen edo zatigoa egiten duena. Zatikatzale.

zatikatzale. (ausiabartza); *izond,* Ikus.; Zatikatzaile.

zatikatze. (ausiabartza): *is.* &Its.: Ausiabartza. 1: Suntsiketa, zatigo.

zatikazate. (banakuntza): *izond.* Banalumdea egiten duena.

zatikazko. (zati): *isond* Zatiztcoa, osotu gabe dagoena.

zatikeria. (zati): Zatizkakoetan erdibitzea.

zatiketa. (banakuntza): *is.* Banakuntzaren egipena. (banaketa): *is. This.:* Banaketa. l: Emanaldt, (zati): *is.* Zatikatzearen egipena. (zenbanaketa): H *is.* Ikus.: Zenbanaketa. Uziketa.

zatiki. (zati): *iz.* Gauza bat zatitan zatitzea. Oso dan zeribait buruz bare zati bakoitza. Zati baten beste anti taikiagoa.

zatikide. (erkidetza): *izond.* Eriddetza bateau zati bat edo batzuk dauzkana.

zatikizun. (zettbanaketa): *izond.* Zatitzekoa dana. Ikus.: Zatigai.

zatiko. (zati): *is.* Zati aundia. I; Zakin.

zatikoi. (auskortasun): *izond.* Etaz autsi ditekena. 1: Zatikot, zatikai.

zatikof. (auskortasun): *izond.* Zatikoi.

zatikortasun. (auskortasutt): *is.* Efaz austeko hereiztasuna.

(anti): *izond.* Zatiak egiten &Mena.

zatiie. (zonbanaketa): *izond.* Ikus.; Zatikatz.

zatimen. (zatt): *iz.* 'Lathan banatzea,

zatiiio. (anti); *iz,* Zati txikia. Zatisko, zatitxo.

zatirako. (erkidetza): iz. Erkidetza batcko

zatirlk-eza. (zati): *is.* Ikus.: Zati-eza. Zatigabea.

zafisko. (zati); *iz,* Bats.: Zatitio. Zatitxo.

zatitan. (zati.): *adond.* Ikus.: Zatika. Guneka.

zatiltu. (zatj): *ad.* Ikus.: Zatikahl- I: Xittsikatu. (erdialdi): *ad.* Erdialdia egin. Erdi izan, ume egin.

(zati): *adond.* Zati-ezifiean ari-izatea.

zatitu-gabe. (zati): *izond.* Ikus.: Zatigabe. Zatigabeko.

zatitxo. (anti); *is.* Ikus.: Zalifio. Zatisko.

zatitzalle. (banaketa): *izond.* Ikus.: Zati-banatzaile. Zaiikatzaile. (austura): *izond.* Austen banatzett duena. (zati): 11 *izond.* Zatiak egiten sri dana. (abere): 11 *izond.* Bern egitura nolakoa dan ikusteko, abere baten gormdza zatitzen duena. (atatketa): 11 *izond.* Atatak egiten dituena.. (aldarakuntza): 11 *izond.* Bide edo jokers batetik alde-egiten duena; uzkurtzati buruz batez ere esaten da.

zatitze. (sail): is. Zatitu egitea. (ebaketa): *Ikus.:* **Ebaketa.** 1: Epaite. (atalketa): Atalketa egitca.

zatitzeko. (atalketa): *izond.* Atalketari dagokiona.

zatitzerik. (anti); *adond.* Zatita ezifiean ari-izatea.

zatixka. (zati): *iz.* Zati oso txikia. Zatjxko.

antic. (ttgasitasun): *adond.* Asko. I: Aunitz.

zadzko ilunaldi. (izai-yalcintza): iz. Ilunaidi erdia.

zatizko (mata): *iz.* Zuzenbide berean ez dagozen zatlakaz egindako lefoa.

zatizko zenbald. (zenbaki): *iz.* Zenbaki zatituta.

zato. (zaragi): *is.* Zaragi bcikia. 1: Zaako, zeo, :cabs,

zato-laurden. (zaragi): Zatoaren Murder' zada.

zato-mutuf. (zaragi): Zatoaren tuba.

zato-saltzaik. (zaragi): *izond* Zatoak saltzen dituena.

zatodun. (zaragi): *izond.* Zatoak dauzkan edo saltzen dituena,

zatogite. (zaragi): *izond.* Zatoak egiten dituena. Zatotart (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

zatoiari. (zaragi); *izond,* Was.: Zatogile,

zatondo. (ardo): *is.* Zatoan geratzen dan kondafa.

zatoratu. (ontzi-aldaketa): *ad.* Zatora aldatu.

zatseln. (erantzupen): *is.* Deitzen zayon notifiaren erantzupena. 1: Zatsin,

zatu. (zitistada): *is.* Edut gadean ibiltzeko, oifietan Mintzen diran olak.

zatuka. (azao): *is.* Azao. 1: Soria.

zauada, (korttokadura): iz. &us,: Zaubeo.

zattan-zauan. (kordokadura): *adond.* Kordokatzen ari-izatea.

zattbel. (mbar): *iz.* Ibis.: Enbof. 1: Zenbor.

zattbeo. (kordokadura); *is.* Kordokatea. 1: Zanada.

zauk. (aots): *is.* Sainga. I; Saunka, zauka, zauka, zaunko, zau.

zauka. (igali): *is.* intsusaren igali edo garaua.

zauka-iiti. (tore): *is.* Saratsaren lorea,

zauka-mauka. (gurkadura): *adond.* tints.; Mauka-manka. Manta-manta,

zaukalart. (sofa): *izond.* Saunka egiten ari dana, 1: Zaunkatari, zauntcari,

zaukat. (ukantza): *ad.* Etakitzen zaitut

zaukatu. (azatdi): *ad.* Ezkontzatik at aragitu.

zaukaz. (ants): *adond.* Saunkaz ari-izatea. Zaunkaz, zaunkaka, zaunkara. (aditz): *iz.* Euki aditzaren aditzera.

zauki-zauki. (ibilera): *adond.* Baldatez

zauko. (aots): *is.* dos.: Sainga. 1: Zauk, zaunko.

zaul. (praka): Getitik belaunerado eltzen diran praka zabalak. Zaulatc.

zauli. (tolestura): *izond.* Autsi gabe totestu ditekena. Xufle. (igidura): *izond.* Aria eta efaz ibil ditekena.

zauliki. (igidura): *adond.* Zauli ibiltzen ari-izatea. I: Zaulikiro.

zaulikiro. (igidura): *adond.* Ikus.: Zautiki.

zaulitasun. (igidura): *iz.* ZauLiki ibilizearen bereiztasuna.

zaulitu. (igidura): *ad.* Zatdi egin edo biurtu.

zaunk. (ots-izen): *iz.* Zaukoaren ots-izena. Zan.

zaunka. (zakut): *iz.* Zaktren saingak. Aunsi.

zaunkada. (zakut): *iz.* Sainga aundia.

zaunkaka. (aots): *adond.* Sainga egiten ari-izatea. Zaunkara, zaunkaz, zaukaz, zautrgaka.

zaunkalari. (ants): *frond.* ikus.: Zaukalari. I: Zaunkarl,

zaunkara. (aots): *adond* &us.: Zaunkaka. Zaukaz, zaunkaz.

zaunkari. (aots): *izond.* ans.: Zattkalari. Zaunkatari,

zaunkatu. (aots): *ad.* Sainga egin.

zaunkaz. (aots): *adond.* Zaukaz. I: Zaunkaka, zaunkara.

zaunko. (ants): *iz.* Ikus.: Sainga. Zauk, zauko.

zaupegi. (Hammett): *iz.* Begirapen azkata. ricustearen egipena.

zaupegidnn. (atpcgi): *izond.* Arpegiz etaz eta bereala czagutzen duena. Edonoren arpegia et= gogoratzen duena.

zaupide. (artueman): *iz.* Artuemanetan sattzeko bides. (zuketa): *iz.* Giza-lagunari buruzko norketa.

zaupidez. (ikurdi): *adond.* Ikurdiz ari-izatea.

zaura. (jakintasun): *iz.* Ikus.: Ezagumen. Ezaguera.

zaurak egin. (artueman): *ad.* Artuemanetan ari-izatt

zauratz. (zauri): *iz.* Orbain. Orbaii, zauri-atz, zauri-aztama.

zaurdun. (zuari): *izond.* Zauria daukana. Zaurtun.

zaure. (makil): *iz.* Makil lure ta mea. 1: Zaurio, zigottru.

zaurgafi. (zauri): *izond,* Zauritu ego andeatua izan ditekena.

ZAIIRI. *iz.* Lafu ta besle soin-eunen utatzea, rekoretik egindako mutirikeriak egifia, bidegabe. Gogoa naigabetzen eta mintzen duena. I: Ebakinde, ebakuna, epain, malkadura, papa, pelakura, pikada, sakets, ukaldura, rive!, zaori, zauridura, zulaketa. // (abel-sendagintza), (aizto), (antura), (ausikidura), (aztama), (biurkeri), (burdin xtri), (ebaketa), (ebalcuntza), (eriotza), (ezpata), (iauliketa), (knife), (Lugar), (sakitura), (tanpa), (ziztada), (zome-jario).

zauri eusgafi. (mutt): *iz.* Zauriaren ezpdiak lutzekoa dana.

zauri-antura. (antura): Zauri baten autura.

zauri-atzete.f. (yarein-yardunbideak): *izond. Ikus* Ebaketati.

zauri-atz. (zauri): iz. Ikus.: Orbain. Zauri-lotatz, mifiondo, rninondoko, zauratz, zauri-aztama.

zauri-aztarna. (zauri): *iz,* Ikus.: Orbarn. Zauratz, zatui-atz, zauri-ondo.

zauri-belaf. (lartdare): Sendagatia dan Landarea; bete °flak dataren gingdaren antza [Jute.

(zauri): *frond.* Zauriak egiten dituena. Zanritzaiie, zauriktri.

zauri-etxe. (gaxotegi): Zauriak sendatzeko dagoen etxea,

zauri-ezarki. (zauri): *Az.* Zauri bateau jatIzen dan txaplata, I; Zauri-zopal.

zauri-gabe. (zauri): *izond.* Zauririk eztaukana.

zanri-gaizto. (txoskot): *iz.* Latupeko entrean egite dan txuskaf anturaduna.

zauri-ixte. (zauri): °Maria egitea.

zauri-ixteko. (zauti): *izond.* Orbarfia egiten duena.

zauri-nifiazeak. (oilaze): *iz.* Zaurietan izaten diran ofiazeak.

zauri-ondo. (zauri): *iz,* Orbarn. Zarari-aztama.

zauri-ondoko. (zauri): *(sand,* Orbaikari dagokiona.

zauri-ontu. (Lugar): *iz.* Ikus.: Legal. I: Zatime.

zauri-sendatzeko. (Landare): *is* Lekrtziduna dan landarea; xeakatuta zauriak sendatzeko erabiltzen dana.

zauri-zopal. (zauri): *Az.* Zauri-ezarki.

zauri-zorna. (txeskof): *iz.* Lafuan egiten dan idekidura esta ta legartsua. Zauri-zoro.

zauri-zorne. (zomc-jario): *iz.* Sai-abereen zattrietan egiten dan zernea.

zauri-zoro. (txoskorp: *iz.* Ikus,; Zanri-zoma.

zauridun. (zauri): *izond.* Zaurituta dagdena. (legai): *izond.* Legafak dituena.

zauridura. &gar): *iz.* Latuan egiten dan sauna, askotan beste cunetardio eltzen eztana; batzuetan eritasunen bat jasanetik ere cgiten dana. I: Naigabe, zoritxat edo neke-aldia soterazten duena. (sakitura): *iz.* Ilcus.: Sakitura. J: Makordura. (zauri): *iz.* Was.: Zauri. Ebakinde, zaudura, zaurdura, zulaketa, zulatze.

zaurigafi. (zauri): *izond,* Zauria egiten duena. (legal): *izond.* Legata egiten duena. (sakitura): II *izond.* Sakitura cuki dezakena.

zaurlketa. (zausi): *iz.* Zattriak izateko egipena. I: Zauntze.

zaurikol. (legal): *izond.* Legal:at(eukitzeu dituena.

zattrIlari. (zauri): *izond,* Ikus.: Zauri-egile. Zauritzade.

zaurimarka. (zauri): *iz.* Zauri !ratan °Marna. (zen): *iz.* Abereai egiten zayen zena.

zaurtmarkatu. (Zen): *ad.* Abereai zena egin.

zaurio. (makil): is Ikus.: Zaure.

zauritasun. (zauti): *is,* Zattrituta egotcaren bereiztasuna.

zauritegi. (mud.): iz. Odol-gexotegia.

zauritsu. (zauri): *izond.* Zauriz beteta dagoena. (Legal): *izond.* Legafez beteta dagoena.

zauritu. (zaurr): *ad.* Zautlak egin. I: Zauriztatu, zaurtu.

zauritu-exin. (zaurt): *izond.* Zauriak izan Cain ditekena. Zaurtu-ezin.

zauritu-ezifia. (zauri): *is,* Zauriak iran ezin diteken bereiztasuna.

zaurituxe. (zauri): *izond,* Zaurituta xamaf dagoena.

zauritzaile. (zauri): *izond.* Titus.: Zauri-egiie. Zatirtutzaile, zaurilari.

zauritzaf. (zauri): *is.* Zauri aundia.

zauriztatu. (zauri): *ad.* Zaurietaz bete. Zatritu. Zaurtu, zauristatu.

zaurizulatu. (legat): *ad.* Legafak egin.

zwurkidaz. (aurkintza): *ad,* Aurkitzen zaitut.

zaurna, (zorne-jario): is. &us.: Zoma. Zorne.

zaurnatu. (zorne-jario); *ad.* Zauridura bat zornez bete.

zaurne. (legal); *iz.* Legal I: Zwuri-ontu.

zaurtari, (zauri): *izond. Z* n ia egiten duena.

zaurte. (aldaera): *ad.* Ltd zaitezte. Ikus.: Zauzte.

zaurtgaft, (zauri): *izond.* Zauritu dezakena.

zaurtu. (zatri): *ad.* Ikus.: Zauritn. Zauriztatu, zaurt.

zaurtu-ezin. (zauri): *izond.* Zrturitu-ezin.

zaurtun. (Lague): *izond.* Legafez bateta dagoena.

zaurtutzaile. (zauri); iZOnd. Ikus.: Zauritzaile. Zaurtzaile.

zaurtzate. (eraso-aldi): *izond.* Erasotau duena. Zaurtzade.

zaurtzapen. (atsekabc): *iz.* Cioibeltasun. Itundasun.

zaurtze, (zauri): *iz.* Ikus.: Zauriketa,

zausk. (konormen): *iz.* Ikus.: Konorpon. Zaiasta, zauskada, zauzk. (biotzondo): *iz.* Ikus.: Blotzondo. Zauskada.

zausk-egin. (konormen): *ad.* Konorpena egin. Zauzka-egin.

zauslcada. (biotzondo): *iz.* Ikus.: Biotzonclo. Zausk. (korormen): is. Ikus.: Konorpen. Zausk, zauzk, zauzkada.

zauskarl. (latapota): *iz.* Ikus.: Lafapota. Txartal, zauzlcaria.

zaust. (ots-izen): *iz.* Zerbait etaz sartzearen ots-izena. (sarkura): *iz.* Berbera.

zausta-zausta. (vital): *izond.* Ems.: Zaka-zaka. Zanka-zanka, zanpa-zatma, zapa-zapa. (gurkadura): *adond.* Asko ironsten ari-izatea. Zauta-zauta.

zaustada. (itxaskuntza): *iz.* Branka goratzen eta beeratzen itxasontzi bat ibiltzca.

zaustadaka. (itxaskuntza): *adond,* lixasontzi bat zaustadak ematen ibiltzca.

zaustaka. (garkadura): *adond.* Armn irensten ari-izatea.

zauta. (azku(i): *iz.* Ikus.: Oturuntza. Kanpanzat, xanfarta. (satokeri); Asko jatea.

zauta-dautza. (dantzaketa): *is.* Oturuntza-dantza. Zautako-dantza.

zauta-zate. (azkuti): *izond.* Oturuntzetan dabiiena. (salokeri): *izond.* Berbera.

zauta-zauta. (garkadura): *adond.* Zausta-zausta.

zautadun. (jandci): *izond.* Oturuntza ematen duena; oturuntzara dci-egiten duena.

zautako-dantza. (dantzaketa): *iz.* Ikus.: Zauta-dantza.

zautalari. (jandei): *frond.* Ikus.: Zautarako,

zautarako. Outdo* *izond.* Oturuntza batera dei artu duena. Zautalari.

zauts-egin. (guricadura): *ad.* Ikus.: Ircntsi. I: Iretsi, xiflatu.

zautu. (jalcintasun): *ad.* Ikus.: Ezagutu. Zagutu, zau.

zautzeko. (jakifieztasun): *izond* Ezagutzeko dagaena.

zauzk. (kononnen): *iz.* Tkus.: Zausk. Zauskada.

zauzk-eragile. (konortnen): *izond.* Zauzkadalt egiten &Mena. licus.: Zauzkada.

zanzka-egin. (konormen): *ad.* Ikus.: Zausk-egin.

zauzkada. (konormon): *iz.* Ikus.: Zauskatla. Ikus,: Zauzk-cragiTe, zieara.

zauzkari-andi. (zomoio): iz. Sei anka dawkan zomofoa; eztauka egarik eta orlegikara du ruargoa.

zauzkaria. (latapota): a Ikus.: Latapota. Zauskari.

zauzkatzaiie. (konormen): *frond.* Zauzlc egiten duena.

zauzte. (aldaera): *ad.* Ikus.: Zaurte. (egoera): *ad.* Egon zaitezte.

zaya. (gona): *iz* Hats.: Zaipeko. Mega, zayapeko.

zaya-egal. (gona): *Nataz* doan soliekoaren zatia.

zaya-gabetu. (bunt): *ad.* Burutik zaya kendu.

zayaga. (zaintzaie): *iz.* Yap/ea= makila

zayapeko. (gona); *is.* Zaipcko. I: Zaya. (bckaizkeri): *izond.* Bekaizkeriz ari dana.

zayarkatu. (zearkadura): *ad.* Zearkadura egin.

zayat. (makurdura): *izond.* Makurtuta dagoena. (aide); *izond.* Alboratuta dagoena.

zayat-zaifio. (odei): *iz.* Sartaideko odeya.

zayartu. (makurdura); *ad.* Makurdura egin. (aide): *ad.* Alboratig alderatu.

zayatza. *iz.* Aiegosi legoea.

zayegal. (gona): *is.* Zaipekoaren beko zatia.

zayel. (rim): *iz.* Elm ',Matta.

zayel-j ant& (janztura): *iz.* Sofieko aearda.

zayo. (snow*); *iz.* Ikus.: Sumo. Goganbeae.

zayoak emou daust. (susmo): *ad.* Susnaua izan dot.

zayon. (soingain): is. Aufaren soingaiiia.

zayatu. (susmo): *ad.* Susmoa izan.

zazabelau. (moteltasun): *ad.* Ikus.; Zazcatu. Zazeau.

zazale. (zakut): *iz.* Goiko ezpaiña ta belatialc erorita, eta ankak atzerantz jaiita danzkan zakuta.

zazarki. (arabaki): *is.* Abarketan ipintzen dun arabakia. Zazarkin. (odetako): iz, Berbera.

zazeatu. (rnotettasun): *ad.* S izkia Z bezels oguztatu. Zezean flats.: Zeuenalta.

zazkardi. (ardin): Ikus.: Ardut Zakardi, zazpardi.

zazicel. (iguintza): *izond.* Iguingatia dana. (zikintasun): *izond.* Zikifia dana.

zazkildu. (zati): *ad.* Zati txild-txildak egin.

zazkilkeria. (zikintasun): *iz.* Ems.: Zikintasun. Zakderia.

zazo. (moteltasun): *izond.* Zazeatzen duena.

zazoi-osta. (ori): *iz.* Laeosicaria dun

zazoin. (utnotasun): *izond.* Utnotuta dagoena.

zazoindu. (umotasun): *ad.* Ikus.: Utnotu. Undu, mint,

zazpardi. (ardui); Ikus.: Ardui. Zazkardi, zorkotz,

zazpl. (zenbaki): *izond.* Set zenbakiaren ondokoa.

zazpi ankako. (zango): *izond.* Zazi zangoko. ii Zazpi ankakc atsoa – Garizuma; Olaeta'n casters danez.

zazpi ankako atxoa. (garizunia); *iz,* Garizuma. Ogcyarte.

zazpi °Mao bertsu. (okra): *iz.* Bi itz-ataleko °ilia duen olerkia.

zazpi-atako. (aunizketa): *frond.* Zazpikoitza dana.

zazpi-alakotu. (aunizicctа); *ad.* Zazpi bidet geitu.

zazpi-alde. (neueizti): *is.* Zazpi azpegi dauzkan aldedia. Zazpi-aldcka.

zazpi-aldelto. (neufizti): *iz.* ikus.: Zazpi-aide.

zazpi-aldi. (garizuma): *is.* Garlzuma bail° lenagoko iragaien igandea. .ikus.: Zazpi-aste.

zazpi-argidun. (argi-mutil): *is.* Zazpi argi dauzkan argi-muttia. Zazpi-argilco,

zazpi-argiko. (argi-mutik): *iz.* Ikus.: Zazpi-argidun.

zazpi-aste. (garizuma): *iz.* Garizuma hallo lenagoko trugaten astea. ikus.: Zazpi-aldi.

zazpi-azal. (matirikeri): *izond.* Mutirikeriz an dana.

zazpi-bergako. (natal): *izond* Amalau kana-erdiko neuña. Zazpikanako.

zazpi-buruko bad. (bald): iz. Ikus.: Apin-belat. I: Sotal.

zazpi-ertz. (zokodi): *iz.* Zapi aldeko zokodia. 1: Zazpi-zoko.

zazpi-ertzeko. (zokodi): *izond.* Zazpi-ertzeari dagoiciona. Zazpi-zokodun, zazpi-zokozko.

zazpi-eun. (zenbaki): *izond.* Zazpireun.

zazpi-eungafen. (zenbaki): *frond.* Zaipireungateneicoa.

zazpi-izatak. (izaf): *ft.* Bost-izatak ondoan dagoen boste izaf-faldea; bare mutdean artizata clago. 1: Zazpi-ooidak.

zaspi-jzitindutt. *izond.* Zazpi itz-atal dauzkan itza. Zazpizkindun, zazpizkiiieko.

zazpi-tufaide. *iz.* Zazpi Mirada dauzkan efialdea.

zazpi-cmiriak. (isat): *12.* Ikus.: Zazpi-izatak.

zazpi-ofiko. (landare): iz. Latoskaria dan landarca; bare ayeta sendaidutzan erabiltzcn da. Zazpi-osto, zazpota, zazpoti.

zazpi-ortz. (gataztulu): *iz.* Zazpi ziri dauzkan gafaztulua.

zazpi-osto. (landare): *iz.* Zazpi-Mika. Zazpota, zazpoti.

zazpi-suete. (linburdika): *izond.* Ikus.: Linburdikari. Bizkargain, zazpisukatdc.

zazpi-ufen. (izenondo): *frond.* Zazpi batelcoa dana. I: Zazpi-utun.

zazpi-utun. (zenbaki): *izond.* Zazpi-uten.

zazpi-nrtebete. (rule): *izond.* Zazpi urtekoa daua. I: Zazpi-urtedun.

zazpi-urtedun. (tide): *frond.* Ikus.: Zazpi-artobete.

zazpi-urteko. (uric): *frond.* lion.: Zazpi-urtebete. Zazpi-urtedun.

zazpi-zoko. (zokorli); iz. Zazpi aide ta zazpi zoko dauzkan zokodia. Ikus.: Zazpi-ertz.

zazpi-zokodun. (zokodi): *frond.* hires.: Zazpi-crtzeko. Zazpi-zokozko.

zazpi-zokozko. (zokodi): *izond.* Ikus.: Zazpi-ertzeko. 1: Zazpizokodun.

zazpigafen. (zenbaki): *frond.* Zazpikoa dana. Zazpigeten,

zazpika. (banakuntza): *adond.* Zazpiz-zazpi ari-rzatea. 1: Zazpiña, zazpiriaka.

zazpikanako. (nand.): *frond.* Ikus.: Zazpi-bergako.

zazpikatu. (banakuntza): *ad.* Zazpika ipifii.

zazpiki. (erdialdi): *frond.* Zazpi ilebetez jay·) dana. 1: Zazpiko, zazpilko, xaizpil,)(nand. (jayotza): *iz.* Berbera. (etetasun): II *izond.* Eieta ari dana.

zazpiko. (kartak): *iz.* Kartetan zazpi zenbakikoa. Zazpieko. (erdialdi): *frond.* Zazpiki. Zazpilko,

zazpikoitz. (aunizketa): *Loral* Zazpi bidet aundiagoa dana. I: Zazpikonde, zazpikote, zazpikotx, zazpikan.

zazpikoizte. (aunizketa): fr Zazpi bidet aundiago egitea.

zazpfkoiztu. (aunizketa): *ad.* Zazpi bidet aundiago egin.]: Zazpikondetu.

zazpikonde. (aurazketa); *izond.* Ikus,: Zazpikoitz. Zazpikote, zazpikotx, zazpilcan.

zazpikondetu. (aunizketa): *ad.* Ikus.: Zazpitcoizta.

zazpikote. (aunizketa): *izond.* Ilcus.: Zazpikoitz. I: Zazpikonde, zazpikotx, zazpikatt.

zazpikotx. (aunizketa): *izond.* tkus.: Zazpikoitz. Zazpikonde, zazpikote, zazpikun.

zazpikun. (aunizketa): *frond.* Ikus.: Zazpikoits. 1: Zazpikonde, zazpikote, zazpikotx.

zazpillco. (jayotza): *iz.* Ikus.: Xaxpil. 1: Zazpiki, xaizpil, zazpiko. (erdialdi): *frond.* Berbera.

zazpimail. (eresi): iz. Zazpi dauzkan eres-maladia.

zazpilia. (bauakuutza): *ac/and.* Zazpika. I: Zazpitiaka.

zazpiimita. (banalcuntza): *adond.* Zazpifin. Zazpika.

zazpiaatu. (banakuntza); *ad.* Zazpifia banandu.

zazplooiliartz. (izaf): iz. noon).- 1: ltzain.

zazpira. (bartaktintza): *adond.* Bakaitzari zazpi. Zazpirazka, zazpiraka, zazpirakan.

zazpirakatu. (banalcuraza): *ad.* Zazpiraka ari-izan.

zazplraska. (banak-untza): *adond.* &us.: Zazpira.

zazpireurt. (zenbalci): *izond.* Zazpi bidet run.

zazplrennen. (zenbalci): *frond.* Zazpireunetatik bat

zazpireungaten. (zcnbaki): *izond.* Zazpireunekoa dana.

zaspitan. (aunizkcta): *unload.* Zazpi bide/elan ari-izatea.

zazpizabals. (neutizti): *iz.* Zazpi zabalde djtuen zabalduria edo aldedia.

zazpizango. (zomoto): *iz.* Ikus.: Eunzango. Satsamalo.

zazpizkiudun. (izki): *frond.* ikus.: Zazpi-izkindun. Zazpizkifieko.

zazpizkilleko. (izki): *izond.* Ilcus.: Zazpi-izkinclun. Zazpizkindun.

zazpoia. (landare): *iz.* Zazpi-atiko. Zazpi-osto, zazpoti.

zazpofi. (landare): *iz.* Ikus.: Zazpi-ofiko. Zazpi-onto, zazpota.

east. (tanpa): *adond,* Tanpaz. I: Zaxt.

zazta. (itxaso): *iz.* Uin. 1: Ugin.

zaztada. (ziztada): *iz.* Ikus.: Ziztada. Slats.

zaztagin. (laztabin): *iz.* Laztabin txikia.

zaztakada. (ziztada): Zezena erailtzea; ezpataren zia gatoncloan sartzean.

zaztakatu. (eriotza): *ad.* Sastakayaz erajl.

zaztako. (ebalccta): *iz.* Ikus.: Ebaketa-Epaite.

zaztatu, (zjztada): *ad.* Zerbait alderen-aide zaztakoz igaro.

se. (neuti); *iz.* ikus.: Afabefe, xe. (Ixikiera): *frond.* Txikja dana. (izenorde); *izord.* Ikus.: Zen (saleroste): 11 *ad.* **Aindo** txikjetaz saldu. Ilcus.: Zeaka. (lokatitz): 11 *lair.* liras.: Bedere. Bederen.

ze-asma. (aitzaki): *frond.* Aitzakiak bilatzen ad dana.

sea. (zigot): *ad,* Zeatu itzaten laburpcna.

zea-iege. (lege): Nckaldictaz egilla dagoen legea.

zeabete. (neut9): *iz.* Ala bctca.

zeadoi. (zigiri): *iz.* Zigota °matelot tokia.

zeagailu. (eyeraldi): *iz.* Margoak eta baste gauzak eyotzeko ianabesa.

zeagafi. (eraindu): *frond.* Zcakatu ditekena. (zigot); *izond.* Zigortu ditekeria.

zeagi. (gizirudi): iz, Yainko

zeagurte. (yaurespen): *iz.* Zcagiai egiten zayen yaurespena.

zeaka. (nand): *adond.* Atak erabiltzen ari-izatea. (sic/ornate): *adond.* Aindo taikietan saltzen ari-izarea. Ikus.: Ze.

ZEAKADURA. *iz.* Gauza bat, apartzeko edo markesteko, ebaintzearen egipen eta ondorioa. Astaketa, frcealdi, xeedura. // (austura), (nut,), (eraindu). (eyeraldi), (gabi), (Wu), (rnotraila), (sendagaikintza), (zaps).

zeakaRz. (azatclura); *izond,* Zeatzez waidu ezin ditekena.

sealtatu. (ausiabartza): *ad.* Zcatzez autsi.

zeakatzalle. (ausiabartza): *izond.* Zeatzez austere duena. Zeakatzale.

zeakatzale. (ausiabartza): *frond.* flats,: Zeakatzane.

zeakatze. (atalketa): *iz.* Ataletan zeakatu. (zati): lz. Berbera. (zigai):) *iz.* Zigortzea.

zeakeria. (kondaf): *iz.* Kondaten multzoa. (uzkeri): *iz.* Ezertarak eztiran kondatak.

zeiketa. (mutiridura): *iz.* Mutiriduraz ari-izatea. (eraindu): *iz.* Zeatzez austea. Zeapen,

zeakin-salda. (pilpilada): *iz.* Zeatatako araglaz egiten dan

zeakol. (auskortasun): *izond.* Etaz austen dana. Zeakot.

zeal. (altasun): iz. Egin diteken guztia.

zeala. (makil): *iz,* Ikus.: TVEakil. Zartaga, zealo.

zealdakoi. (aldakera): *izond.* Aldatu ezin ditekena.

zealdi. (zigof): *iz.* Zigof. Nekalpide.

zeaklo. (kordokadura): *iz.* Ikus.: Dibo. Zabu.

zealdoka. (makurdura): *adand.* Makurturik egotea. (kordokadura): *adond.* Kordokatzen ari-izatea.

zealalokari. (kordokadura): *izond.* Kordokaduraz ari dana.

zealdokatu. (cordokadura): *ad.* Kordokatzen ari-izan.

zealdu. (usta): *ad.* Ustaz jo.

zeame. (peufl): *iz.* Ala txikia. Zeritzadat.

zeapatu. (sumin): *ad.* Ikus.: Sumindu. I: Jauzi.

zeape. (belaf): *iz.* Belaf-mota bat.

zeape pikof. (bald): iz. Zeapearen pilcofa.

zeapen. (eraindu): ikus.: Zeaketa. (zeazkuntza): *iz.* ikus.: Zeazkuntza. Elesti.

zearazi. (zigaf): *ad.* Zigortu-eragin.

zearbegi. (begi): *izond.* Ikus.: Begi-ezkel. Otxenta, ezket. (Nauman): *izond.* Berbera. (=Ida): *iz.* Aldapaz ate eguzkitan claw= larkia.

zearbide. (bide): *iz.* Zearka egiña dagoen bldea, (zearkadura): *iz.* Berbera. (labufera): II *iz.* Labnfa dan bidea.

zeardura. (sayeskuntza): *12.* Ikus.: Sayeskuntza. I: Emus, zearketa.

zeargi. (gardentasun): *ft.* Gardena dan ublia. (ubil): *iz.* Berbera.

zeargitasun. (gardentasun): *iz.* Bats.: Gardentasun.

zeargiz. (gardentasun): *adond.* Gardentasunez ari-izatea.

zeargune, (sayeskuntza): *iz.* Zeartzearen egipena.

zearka. (erakardura): *adond.* Zeafetik nafaz eramatea. (zearkadura): *adond.* Albotik ari-iatea. (itxaskuntza): *adond.* Aizearea norabideaz, kadenarena zoko txikieuaz egiten itxasontzia ibiltzea. (kordokadura): *adond.* Kordokaduraz ari-izatea, (norabide): $_{1}$ *adond.* Ikus.: Zeaf-bidez. Zearki, (on): $_{ii}$ *1z.* ikus.: Seaska. Oako.

zearka-mearka. (anemen-akii): *iz.* Anemen-aidiz *eta* zearka

ZEARKADURA. *iz.* Zeatez igarotzea. Cianza bat baste baten gailean ipigi, alde batetik bestera igarotzean. Nadu ado gauza bat sat-abere galena edatzea. Autean zerbait ipintzea igarotzeko oztopoa izan dedin. Gauza batzueu arteau beste bat sartzea. (efenkada), (igaraipen), (itxugindura), (makurdura), (sarkura), (taratulu).

zearkako. (zearkadura): *izond.* Zearkaduraz ari dana edo egida dagoena.

zearkari. (anemen-ald* izond. Anernen-aldiz ari dana.

zearkatu. (zearkadura): *ad.* Albotik /bill. (makurdura): *ad.* Albotik makurtu.

zearkeria. (alegikeri): iz. Alegikerlzko keffiada.

zearketa. (sayeskuntza): *iz.* Ikus.: Sayeskuntza. I: Zeardura.

zearki. (zearkadura): *adond.* Zearkaduraz ari-izatea. Zeal-meat, zeat-nabat. (zurkaitz): *iz.* Oltzabitruari eusten dion zatikoa. (norabide): ti *adond.* Ilcus.: Zearlca. Zeaf-bidez.

zearkiztu. (zurkaitz): *ad.* Olizaburnari zearkien bider eutsi.

zearmen. (eundura): iz. Euniegike

zearmiudu. (mingaztasun): *ad.* Edariak mingoztu.

zearnaf. (sasi): *iz.* Sasiaren igalia; elduta dagoenean garautxo beltz eta diztiratsua dan ales izaten da. Zarga.

zearo. (tartika): *adond.* Tartikaz ari-izatea. Zeatzez, zeatz-meatz, xearo, xedatuki. (osotasun): *adond.* Osotasunez ari-izatea. Zearcian. (aldi): $_{U}$ *adond.* Betirako izatea.

zearo-rnearo. (osotasun): *adond.* Osotasunez ad-izatea.

zearoan. (osotasun): *adond.* Ikus.: Zearo.

zearoko. (osotasun): *izond.* Osoturik dagoena. Zieroko.

zearotu. (eralketa): ad. Zearo eralgi.

zearozko. (tartika): *izond.* Tartikaz an dana. Ikus.: Zeatasun.

zeal% (ibilera): *adond.* Zerbaiten barna ibiltea, eramatea la abaf. I: zief. (zearkadura): *adond.* Berbera, (aide): II *iz.* Ikus.: Albo. I: Undo. (malda): *lz.* Malda. Egi. (ordoki): *iz.* Aldaparik gabe dagoen ordokia. (gupiera): *izond.* Zuzena eztana. (ad): *iz.* Eunaren zeaŕezko arlak. (lauzko): *izond.* ikus.: Eauzko. I: Laugune.

zeartabe. (bunri-bide): *ft.* Bultzibideen arteko Zeateko. (egurki): *iz.* Ban bat gettutzeko, lufean dagozen bi egurlden artean ipintzen dan beste egurIcia. Zeal'-egui.

zeafadarkada. (twit*: *z.* Zeatadat bateaz emandako tanpa,

zeafadaf. (that): *iz.* Zeatez dagoen abain.

zeaf-adirazpen. (deal): *tz.* Beatak diran bafio itz geyago erabiltzean, asma bat adieraztea.

zeafaga. (mugadura): Maus erakusteko, jatita dagoen aga. (egarki): *iz.* Zeafez jut itako abea.

zeaf-ageri. (gardentasun): *ad.* Zerbaiten zeatez

zeafaide. (send* *12.* Sendikoa.dana.

zeaf-aide. (sendi): *iz,* Alhoko aidea dana; urbileko aides.

zeal-aidego. (send* *lz,* Zeatez sendikoa izatea.

zeafaize. (size): *iz.* Sarkaldetik datoten aizea.

zeafaidatu. (landaketa): *ad,* Landare bat toki batetik beste batera aldatu. (loteta): *ad.* Zerbait Joietaz eraman, (berezkunlza): II *ad.* Geyegiz alkartuta dagozen landareak berezi,

zeaf-arazi.(sayeslaunza): *ad.* lzkiiu baten tanpa sayestu, (makurdura): *ad.* Makurduraz jail.

zeaf-argi. (argi): *iz.* Zeatez datofen argia. (gardentasun): *iz.* Alderen-alde igaroten dan argia,

zeaf-argidun. (gardentasun); *izond.* Argia akteren-aide igarotea uzten duena.

zeaf-argitu. (gardentasun): *ad.* Argia akleren-alde igaroten utzi.

zeafate. (ate): *iz.* Alboko atea.

zeafazle. (zigot): *izond.* Zigortzen duena.

zeat-bedai. (landare): *iz.* Sondakintzan erabillzen clan mugita. Ikus.: Mugita.

zeaf-bidetn. (sayeskuntza): *ad.* Ikus.: Sayestu. Zeyartn.

zeaf-bidez. (makurdura): *adand.* Zeafez ari-izatca. (zearkadura): *ac/and.* Albotik ari-izatca. (norabide): *adand.* Zuzena ez dan norabidean ari-izatea. Zearka, zearki.

zeaf-busalo. (tanpa): Zezenak adafaz albotik ematen duen tanpa.

zeaf-dindon. (kordokadura): *ft.* Albotik egitcn dan kordokadura.

zeafean. (lastertasun): *ac/and.* Lastertasun aundiaz joan edo etortzea. (zeartasun): *ac/and.* Zeartasuncz ari-izatea.

zeaf-ebaki. (ebaketa): iz. Jostunek can edo oyal batcan cgiten duten ebaketa.

zeaf-egui. (egurki): iz. Ikus,: Zedabe.

zeafeka. (zcarkadura): *ac/and.* Albotik, zearez ari-izatca,

zeafeko. (bumi-bide): iz. Ikus.: Zetunbc. (zeartasun): *izond.* Zearez jafita dagoena. (zearkadura): ,, *izond.* Zearkaduraz ipinita dagoena.

zeafen. (zalantza): *ac/and.* Zalantzarik

zeafen. (csidcdasun): *adond.* Zalantzik

zeafera. (zcarkadura): *adand.* Zearkaduraz jaitzea.

zeaferako. (zcarkadura): *izand.* Zearkaduraz jafita dagoena.

zeaferatu. (saycskuntza): *ad.* Ikus.: Sayeshi. I; Zeartu. (aldaralcantza): *ad,* Ikus.: Baztertu.

zeaf-efeten. (sayeskuutza): iz. Uf-lastei bat saycstca.

zeaf-esalca. (arteztasun): *ac/and.* Arteztasuncz zerbait ez esatca.

zeafesan. (artaztasun): *ad.* Arteztasunez zerbait ez csan. &us.: Zeaf-itz. Zcaf-inintzo.

zenf-estelodi. (sabei): *iz.* Zeafez jafita dagoctt estcledia.

zeafetara. (zearkadura): *ac/and,* Nunbait zettinz joatean edo ibiltzean. (makurdura): *adond.* Makurduraz ari-izatea.

zeafetik irten. (aldaera): *ad.* Aibotik atera.

zettf-eultze. (ezti): *iz.* Zoko batean dagoen erlauntza.

zeaf-gaide. (galdera): Zuzena ez dan galdera. Zeaf-galdera.

zeaf-giaf. (gifiafe): Albokoa dan gifiafea, zearezko

zeafi. (mugadura): *iz.* Muga erakusten duce afia.

zest/-ibiltze. (ibiiera): iz. Bide-zigofetik joatea edo ibiltzea.

zeaf-igaro. (culu): *ad.* Kiduz igaro,

zeafiola, (urtze): *iz,* Menasta urtzeko bildegi aundia.

zettfit-u. (nragadura): *ad.* Mugadura egin edo ipifii.

zetti-itz. (azteztasun): ArteztasUnez egiten cc dan itza, Ikus,: Zeafesan. Zeaf-mintzo. (izki): iz. Earkolan erabiltzen dan eskuz egindako izki antzekoa.

zeafitze. (mugadura): Mugadura egitea.

zeaf-lzki. (izki): *iz.* Eskuz egiten dan izkiaren antzera irarkolan agiten dam I: Izki-zearki.

zent-kale. (kale): *ft.* Zearkaduraz egiña dagoen kalea.

zeaf-kuluttica. (kordokadura): Zeafez egiten dan kordokadura.

zeaf-laukt. (gifiafc): *iz.* Ikus.: Yostun-giaf.

zeaf-lefo. (iruzoko): Zoko-tenteduna dan iruzokoan iru aIdeetatik luzeena dana. (mafa): *ft.* Zcafez egiten dan ma/a.

zettf-lotaiin. (ximus): *iz.* Zeafez egiten dan lotaiiva.

zeaf-mal (mai): *iz.* Zeafez jafita (lagoon_ maya.

zettf-malto. (uztai): *iz.* Zeafez egifia dagoen uztaya,

cent-ma/is. (ezabapea): *iz.* Ezabatzeko egiten dan main.

zeaf-mafatu. (czabapen): *ad.* Mafaz ezabatu.

zaaf-mearka. (sayeskuntza): *ac/and.* Zeafez eta sayeskuntzaz ari-izatea.

zest-meat. (zearkadura): *ac/and.* Buts.: Zearki. I: Zeaf-nabai,

zeiti4neafalc. (inguru): Inguruka ari-izatea. Ikus.: Ziriki-mataka.

zeaf-mintzo. (azteztasun): *ft.* /Us.: Zeatesan. Zeaf-itz.

zeaf-nabaf. (zearicadura): *adond.* Ikus.: Zeaf-meat. Zuarki.

zeaf-iitif. (sasi): *iz.* Ikus.: Saul. Laaf.

zeafola. (landola): *iz.* Ur oncloan jafitako ohs. (ol): *iz.* Gaizki cbakita dagozen (AA.

zettf-ofatz, (ofatz): *ft.* On& tinkatua dagoen ofatza.

zeaf-oyal. (aizoyalak): *iz.* Brankanhaz aizoyala eramatea.

zeuf-saku. (zapa): *iz.* Alboko zapa.

zeaf-care. (care): iz. Zeafez crabiltzen dan sarea.

zeaf-soka. (itxaskuntza): Itatasontzietan malciletatik goruntz igoteko, zeafez jafita dagozen lokafiak.

zeaf-uue. (gapiera): iz. Bideak edo ibayak egiten duten gupia.

zeaf-xirola. (eresgalu): *iz.* Albotik jotzen dan

zeaf-zale, (amafulccri): *frond.* Amafulieriz ad dana.

zenf-zoko. (zoko): Epairlefoaren aide bietara dagozen zokoen bakoitza.

zeaf-zoko bizabal. (zoko): *iz,* Bi zoko-bizabalek alkaf ebakitean, bi zabalguneen artean egiten duen bizabala.

zeaf-zulaketa. (zearkadura): *ft.* Aideren aide zcartzea.

zeaf-zulatu. (zearkadura): *ad.* Aideren aide zeartu.

cent-m.1M, (Luf-azpiko): Ikus.: Zeartado.

ZEARTASUN. iz, Ortzi-mugan edo bore tartidean dagoenaren tasuna. Etzantastm, (makurdura): tz. *us.: Makurdura. Aldeyoa. (arteztasun), (czannen), (gezura), (mafa), (neufizti), (ordoki), (ortzi-muga).

zeartatu. (zearkadura): *ad,* finis.: Zeartu.

zeartau. (iraizketa): *ad.* Jotzeaz lufera beta, (14): *ad.* Euferatu.

zeartu. (zeafkadura): *ad.* Zeafez igarm Zeattatu. (sayeskuntza): *ad.* Ikus,: Sayestu. Zeaferatu.

zenrtna, (zearkadura): *izond,* Zeafez jafita dagoena. (malcurdura): *frond.* Makurduraz ipifiita dagoena. (gupiera): *izond.* Okertuta dagoena.

zeartzulo, (14-azpiko): Luf-azpiko =fez egifia dagoen selauraa. Zeaf-zulo.

zeatailu. (zeakadura): iz. Zeatzez zatitzen duen lanabesa.

zeatastin. (tartika): *iz.* Zearozkoa izatea. llms.: Zearozico.

zeatsein?. (gura): *iz.* Zer nab dan jakiteko galdera. Zeatsin?

zeatu. (zigof): *ad.* Zigofez jo. (zeakadtara): *ad,* Zeatzez zatitu. (cab): *ad.* Berbera. (eyeraldi): II *ad.* Ikus.: Eyo. Eo. (eraindu): *(ad.* Ikus.: **Eraindu.** Pufuskatu.

zeatz. (zeaztasun): *frond,* Zeaztasunezkoa dana. Ikus.: Zeatz-gabs. Zeatz-zeat, ziats, ziatz, zietz.

zeatz eta motz. (laburtza): *ac/and.* Laburtzaz ari-izatea.

zeatz-ezin. (ezabelera): *izond.* Ezabelerazkoa daua.

zeatz-gabe. (zeaztasun): *izond.* Zeaztasurtezkoa ez dana. Ikus.: Zeatz.

zeatz-gabeko izen. (imen): *izond.* Egiiea erabili gabe, bereiztasunen bat adiorazten duena.

zeatz-meatz. (tartika): *adond* Zeatzez ari-izatea. Titus.; Zearo. Zeatzcz, zeatz-zeat, xe-xe.

zeatz-zeat (zeaztasun): *adond.* Zeatza izatea. Ikus.: Zcatz. (tartika): *adond.* Zeatzez. Zeatzuneatz.

zeatzailc. (zigor): *izond.* Zigortzen duena.

zentzaileak. (tartegati): *izond.* Igarkizanak aurkezten dituztenak, asteko zealzen bat ematen dutenak.

zeatzak. (tartika); *izond.* Zeatzez ari dana.

zeatze. (zigot): *iz,* Zigortzearen egipena.

zeatzeko. (zigot): *izond.* Zigartzekoa dana.

zeatteko bide. (bide): *iz.* Zcarez cdo oket egiiia dagoen bidea.

zeattez. (tartika): *adond.* Ikus.: Zearo. Zeatz-meatz, zeatz-zeat zero, xearo, xe-xe.

zeatzezko. (tartika); *frond.* Zeatzez erabilita dagoena.

zeaufi. (Iandare): *iz.* Aunzkaria dan landarea, intsusaren antzekoa dana,

zeazafi. (ekaitz): *fz.* Ems.: El:au/UHL Ataza.

zeazgafi. (azaldura): *frond.* Azaltzekoa dana.

zeazi. (zigof): *iz,* Ems.: ligortu. Larderiatu.

zeazkabe. (zeaztasun): *izond.* Zeaztasunik eztuena. Zeazkabezia.

zeazkabezia. (zeaztasun): *;wad.* Ikus.: Zeazkabe.

zeazkaitz. (zeazkuntza): *izond.* Esan ezin ditekena.

zeazkerta. (baldintza): *iz.* Beata ez dan baldintza brikia.

zeazketa. (zeazkuntza): *iz* Ikus.: Zeazkuntza. Antzegite, zeaztapen, zeazpen.

zeazici. (zeaztasuu): *adond.* Zeaztasunez ari-izatea. Zeazkiro, zeatzki.

zeazkiro. (zeaztasun): *adond.* Zeazki.

zeazkizun. (bucker* *iz.* Zeatnz azaltzen dana.

ZEAZKUNTZA. *iz.* Gauza baten asmo egin-egifla dan arise, gauza ori mareztea edo antzeratzcaren egipen eta ondorioa. Antzegite, ales, etesti,z eapen, zeazketa, zeaztapen, zeazpen. // (edespen), (edesti), (elebefi), (clad), (irudi-atitz), (zenbaketa).

zeazpen. (zeazkuntza); Ibis.: Zeazkuntza. I: Zeazketa, zeaztapen.

zeaztagaft. (zeazkuntza): *izond.* Zcatzez eman edo azaldu ditekena.

zeaztapen. (zeazkuntza); *iz.* ikus.: Zeazkuntza. Zeazketa, zeazpen.

ZEAZTASUN. *iz.* Eginbide bat betetzean edo gauza bat cgitean erabiltzen dan zoroztasun ado zintzotasuna. Neuti cdo eredu bati Manz gauza batek Mien arabera, I; Txintxotasun, ziaztasun, xintasun. (abelera), (adiontasun), (aindoizti), (ardura), (askitasun), (azaldura), (bateratasun), (berdintastm), (betetasun), (egi), (egitegurt), (erakotasun), (eskiertasun), (idetasian), (karkabupen), (flee/°, (otnasun), (zuzen-legetasun).

zeaztasun-eza. (zeaztasun): iz. Zeaztasunik ez izatea. Ikus.: Zenztasun-gabe.

zeaztasun-gabe. (zeaztasun): *izond.* Zeaztasunik ez duena. Ikus.: Zeaztasun-eza.

zeaztau. (azaIdura): *ad.* Zeatzak eman. Ziaztau. (gad): *ad.* Garia ondo garbitu.

zeaztu. (bayetza): *ad.* Berko bayeztu. Ikus.: Ziaztn.

zeaztu-ezin. (ezabelera): *izond.* Ezabeieraz azatdu ezin ditekena.

zeaztu-gabe. (ezabelera): *izond.* Ezabeieraz agertzen dana.

zeaztuz. (azaldura): *adond.* Zeatzet ari-izatea.

zeba. (sotiltasun): *ad.* Ikus.: Zebatu, zegatu. (edari): *ad.* Ems.: Edan. I: Piautu.

zeba-ezifia. (sotiltastm): *izond.* Uzi ezin ditekerta. Zebagaitz.

ZEBADURA. *iz.* Geldi-erazte, eustearen egipen eta ondorioa. Aladura, ertsaldi, eurt-arazte. (azkuti): *iz.* Abereentzako azkutia. II (eragozpen), (jabego), (neutitasun), (otzandura), (setasun).

zebagaitz. (sotiltasun): *frond.* llcijs.: Zeba-ezifia. Zebakaitz,

zebagafi. (sotiltasun): *izond.* Ezi ditekena. Zcbakoi, zebakor,

zebakoi. (sotiltasun): *izond.* Ikus.: Zebagaii. Zebakoi.

zebamendu. (ozarkcri): *iz.* Ozarkeriz ari-izatea.

zebarazi. (izeki-aIdi): *ad.* Ik.: Izeki. Tziotu. (zebadura): *ad.* Indatez menperatu.

zebatu. (oikuntza): *ad.* Zeribait buruz Mtn. I; Sebatu. (askapen): *ad.* Ikus.: Askant. Lexata. (sotiltasun): II *ad.* Tkus.: Ezi. I: Zeba, zegatu. (zemakuntza): *ad.* Ikus.: Zetnatu. Makatu.

zebatzaik. (zebadura): *imad.* Zebadura egiten duena. (sotiltasun): *frond.* Ezi egiten duena.

zebatzeko. (zcbadura): *frond.* Zebadurari dagokiona.

zebelin-pitotx. (ugaztun): *iz.* Ikus.: Eitotxa. Eitoxa.

zebete. (near* *iz.* Etpuru ta erkifiaren arteko tartea.

zebo. (alkondara): *iz.* Alkondararen zirclika. Atof-buztan, zebolin, zego, ziztrin.

zebok. (izenorde): *izord.* Zcrok. Zeuok, zebonek.

zebolin. (alkondara): *iz.* Ewa.: Zebo. Zegu, ziztrin.

zebonek. (izenorde): *izond.* Huts.: Zebok. Zerok, zeuok.

zebota. (igitai): *iz,* Garda/J(0u. Berdingiio.

zebukatu. (mugadtara): *ad.* Mugak jaft,

zeda. (izki): *iz.* Abedearen azken izkiaren izena.

zedal. (zailtasun): *iz.* Ems.: Atzerapide. Eragozpen,

zedafe. (mugadura): *iz.* liens.: Zedati. Sedari,

zedafestatu. (mugadura): *ad.* Zedatiak Zedafiztatu, zedaritu, sedariztatu.

zeds& (mugadura): *iz.* Mugadura egiteko ipintzen dan afia. Zedate, sedafi, zeati, zed* xedamen.

zedati-gabe. (amaigabetasun): *frond.* Mugarik ez duena,

zedafitu. (mugadura): *ad.* Ikus.: Zedatestatu, Zedatiztatu, zedatu, zidatitu.

zedatitze. (mugadura): *iz.* Zedatjak ipintzea.

zedatiztatu. (mugadura): *ad.* Ikus,: Zedatestatu. Zedatitu. Sedafiztatu, zedatu, zedaristatu.

zedatu. (mugadura): *ad.* Ems.: Zedatitn. Zertariztatu,

zede. (aizkora): *iz.* Azikora Zedi.

zede. (mugadura): *iz* Ikus.: Muga. I: Mugadura, xede.

zedebon. (ogasun): i.e. Ogasunen lagatzea.

zeden. (zomoio): iz. Gari ta artoan izaten dan kotxoloa. Zugatzetan bizi dan gardairma. Ikus.: Gardamu- I: Zegen, zeren, zeten, zizka, zuauts. (at): *iz.* Urc'Ryan egiten dan Ikus.: Gardamu. Zefen.

zedenants. (ai'): Mak zuran egiten duten autsa. Zedenerauts.

zedennztatu. (al): *ad.* Ikus.: Zedendu.

zedendu. *(aO: ad.* Zedenez bete. I: Zedenaztatu.

zedera. (bizitegi): Azkufiak gordetzen diran gela.

zedef. (mitxeleta): ft.Ikus.: Pipi. I: Sats, sits.

zedi. (iz:there): iz. Amabost edo ogei neurkin luzea dan izaberea. Zeroe.

zedoin. (alataza): *iz.* ams.: Apailu. Saregai,

zedro-irudiak. (irudigintza): *iz.* Eretzaren Zedrozko

zedro-negaf. (etetxin): *iz.* Eretzak ematen duen efaxina.

zedro-ur. (uric): Eretzak daukan urifiaren atson ona donna.

zedrolio. (olio): *iz.* Eretzetik ateratzen dan olioa.

zee. (mate): *iz.* Ikus.: Ma/a. Atoil, zeebete. (ixikiera); *kond.* Txikia dana, Omni* *iz.* Ala. Afabete, ze, zea, andante. (lore): (ft. Ikus.: Krabelin. I; Julnfrei.

zee-erdi. (neuti): *iz.* Ma-era

zee-nai. (ardura): *izond.* Gauza txikicrietan ardura aundiaz ad dana.

zeebete. (utitasun): *adora* Ikus.: Gutxi. I: Buxinka. (matt): *ft.* Wes.: Ma/a. Zee. (moil): Ikus.: Ala. Zee.

zeeka. (timid): *adond.* Atakaz neurtzen

zeekatu. (zeazkuniza): *ad,* Zeatzez azaldu. Zekatu.

zeekeri. (txikiera): *iz.* Ikus.: Txikiera. Txikatiasun, zeeteria.

zeeld. (ardura): *adond.* Gauza txikienetan ardura aundiaz ari-izatea. Zeero.

zeefio. *iz.* Ala txikia. Ikus.: Ala.

zeeri. (noun): Mutiko ta neskatilen multzoa.

zeero. (ardura): *ac/and.* Wis.; Zeeki,

zeetasun. (ardura): *ft.* Gauza trikienetan arduraz jokatzert.

zeetu. (erarndu): *ad.* **Zati** txikietan apurtu.

zeeztatu. (neuti): *ad.* Ataz neurtu. 1: Zeestatu.

zegaiia. (gaztezaro): *laced.* Gaztca dana.

zegaitik.... (aditzondo): *adond.* Zer dalata? Zergatik..., zegaiti?

zegaititastin. (zio): *iz.* Kiriaren egipena.

zegal-bae. (ariza): *iz.* Gari-Trifia eraIgitzeko artza. Zegalbai.

zegan?. (aditzondo): *adond.* Zerbait zenbatean saitzen eta dan gatdetzeko aditzondoa.

zegafeda. (zalapart): Zalapart. I: Tafapata, zegatega, zegateta.

zegati. (zio): *ft.* Tkus.: Zio. Karl.

zegatiko. (zio): *izond.* Zioari dagokiona; kariari dagokiona,

zegatu. (sotiltasun): *ad.* Ikus.: Ezi. Zeba, zeliatu,

zegaz. (aditzondo): *adorn!.* Zeren bidez.

zegazko. (gai): odond, Zein gayazkoa.

zegazta. (meera): *Ia.* Me ta bizkota dan notifia.

zegei. (izaera): *iz.* Ikus.: Gauza. Gaiza.

zegen. (zomoto); Ikus.: Zeden. Zeren, zefen.

zegi. (cane): *i.z.* Esne asko ematen duen beya. (zezeti): *iz.* Berbera.

zegiketa. (lolotasun): *iz.* Ikus.: Lolotasran. 1: Geldia.

zegiozi. (iietak): *iz.* Ikus.: Aoku. Aroki.

zego. (alkondara): *iz.* Ikus.: Zebo. 1: Zebolin.

zegodun. (oyal): *iz.* Autoyal aundia. Ikus.; Aufoyai.

zegokion. (alkartasun): *izond.* Zeribait dagokiona,

zegun. (zen): iz. Ereinduta dagoen lurkiaren *zena.* I: Zeiii. (efenkada): *iz.* Letoka jartzea.

ZEL Salgayen ororentzako saleroskетart ari-izateko tokia, bereizitako egun eta lekuetan jatita dagoena. I: Egun autatuetan eta toki Tierezietan saleroskiak saldu ta erosteko bilkura. Aluga, azoga, azoka, saldutoki, salketa, salos-batzat, saloskunde, zeya, zeja. (izenorde): *izord.* Zeuei, zuei. Ii (abere), (agermen), (bidezkunde), (enparantza), (in), (saleroste), (saltoki).

zei-batzaf. (batzaf): iz. Zeyan egiten dan batzafa.

zei-beldut. (eritasun): *iz.* Adimenezko eritasuna, atsegabe-zentzumena soferazten duena. Ikus.: Zei-etsai. 1:

zei-estaipe. (eat/lane): iz. Ikus.: Oyalpe, Natu-aterbe, zei-itzalpe.

zei-etsai. (eritasun): *izond.* Zci-bildutez dagoena. Zei-bilduf. Zei-izu.

(estaltine): Thus.: Oyalpe. Zei-estalpe.

zei-izu. (eritasun): *iz.* Ikus.: Zei-bildut. Zei-etsai.

(amaiiia): Enparantzan ari dan amailia. Ikus.: Amalika.

zeikatu. (ariketa): *ad.* Ari-izan. I: Jardun.

zeiki. (abelera): *Land.* Abeleraz ari dam.

zeln. (izenorde): *izord.* Galdetzeko erabiltzen dan izenordea. Zein da on : zuin, zuit (aditzon): *adond.* Beglespena adrerazteko erabiltzen clan aditzondoa. E.b.: Zein edeŕa dan orko tnendia!. Zoifien. (lokatitz): 11 *lok.* Berdintasuna adierazteko erabikzen dart lokafitza. E.b.: Zebu atso rein neskazat (erkabidea): II *adond.* **Erkabide-zentzuna** dun aditzondoa. Kb.: Begiespenezkoa da zeirt ongi ari dam

zeta Mao zein. (izenorde): *odour!.* Zcin balk) geyago ote. Zein-geyago. I: Zein lean.

zein **geyagoka.** (leyatasun); LeyaMsunez ari-izatearen egipena.

zeira-gabe, (izenorde); *frond.* Zein ote dan adierazi gabe. &us.: Zein-gabeko.

zein-gabetro. (zeindin): *ftond.* Zein ote dan adierazten ez dana. Ikus.: Zein-gabe.

zein-geyago. (leyatasun): *adond.* Leyatasunez ari-izatea. Zeinleen. (izenorde): *odour!.* Ikus.: Zeta baifio zein.

zein-gura. (izenorde): *izord.* Edonor, nor-cal, Ikus.: Zeifiein. Zein-nai, zoin-nai.

zein-leen. (leyatasun): *adond.* Ikus.: Zein bailie zein. Zein-geyago.

zein-leenka ark (batzattli): *ad.* Batzaidian ari-izan.

zein-leaks. (lasterketa): *adond.* LasterIcetart ari-izatea.

zern-nai. (izenorde): *izord.* Titus.: Zein-gura. I: Zeillein, rain-cal.

zein-naiden. (izenorde): *izord.* Izan dedin nor-nai.

zernbakaten. (zenbakun): *ftord.* Zeinbatekoa ate.

zeinbat. (zenbakun): *adond* Zenbateko ote. I: Zemat, zenbait, zenbat, zunbat. (ugaritasun): *adond.* Ikus.: Asko.

zeinbatasun. (zenbaki): Zenbakiaren asmoa adieraztea, (aindo): *iz.* Aindoaren asmoa adiemztea.

zeinbatere. (gura): *adond.* Nai aria, (aindo): *adond,* Berbera.

zeinbaterike. (mueta): *adond.* Zenbat muetako.

zeinbatsu. (zenbakun): *adond.* Gutxi gombera zenbat. Zeinbatxe.

zeInbatu. (zenbakun): *ad.* Zenbatzea egin; zenbatu. I: Zeintiatetu.

zeinbatxe. (zenbakun): *adond.* Zeinbatsu.

zeinbatzuk. (mortxokada): *adond.* Zenbat talde. }: Zeinbeste.

zeintieste. (zeubakun): *adond.* Ikus.: Zeinbatzuk. Zeinbesteko.

zeinda, (erkabide): *adond.* Zerbaiten erkabideaz galdetzeko itza.

zeindasun. (bereiztasun): *iz,* lizatezkoa dan bereiztusuna.

ZEINDIN. *izond.* Noiakotasunen bat adierazten duen izenendoa. I: Zeindutzen duena; nolakatzaile, zendin.

zeindin-antzera, (zeindin): *adond.* Zeindifiez ari-izatea.

zeindin-blurtze. (zeindin): *iz.* Zeindifiez adieraztea. Ilms.: Zeindinketa. Zeinduketa.

zeindinketa. (zeindin): *iz.* Zeindifiez adiemztearen egipena. Ikus.: Zeindin-biurize. 1: Zeinduketa.

zeindu. (berezkunde): *ad.* Berezkuudea egin. (abelera): *ad.* Abelera egin. (zeindin): *(ad.* Notakoa dan adierazi. (ayeti): *ad.* Norbaiten ayufla nolakoa clan azaklu.

zeinda-ezin. (zeindin): *izond.* Nolakoa dan adieraztea ezifia dana.

zeindugabe. (ezabelera): *izond.* Ezabelerazkoa dana. &us.: Zeinge.

zeinduketa. (zeindin): *iz.* Zeindifiez adieraztearen egipena. Ikus.: zeindin-biurtze. I: Zeindinketa.

zeIngai. (zeindin); *izond.* Nolakoa clan azaLtzen duena.

zeingat-itzak, (itz): *iz.* Nolakoak diran adierazten duten itzak.

(zeindin): *izond.* Nolakoa dan • azaldu ditekena.

zeinge. (ezabelera): *izond.* Zeindugabe.

zeingi. (abelera): *izond.* Abelera dagiena.

zeinkatu. (abelera): *ad.* Nor edo zein dan azaldu-erazi,

zeintasuu. (bereiztastm): *iz,* Mail batean bereizteko nolakotasuna.

zeintsu. (ufentasun): *adond* Gutxi gorabera diranak edo dagozenak.

zeintzale. (zaintza): *izond,* Zaintzen an dana.

zeintzat aintzat it-xi. (utziera): *ad.* Bakat-bakatik utzi. (arbuyo): *ad.* Ikus.: Arbuyatu. Utuindu.

zeintzuk. (izenorde); *ftord* Batzuen batzuei buruz galdetzeko itza, nortzuk divan jaldteko.

zeifi. (zen); iz. Ikus.: Zegun.

zeifia-aztikeria. (izicutukeri): *iz.* Aztien zeifiatzearen egipena.

zeiiindura. (zernakuntza): *iz.* Ikus.: Zernakuntza. Induria. (gurutze): Eskurnaren erpuruaz inn **gurtrtze** egitea; bekokian, aoan eta bulatean.

zeifiaglie. (gurutze): *izond.* Zeifiadura egiten duena,

zeifiak ere. (izenorde): *izord.* Ikus.: Edonor (egilea danean). Nork ere.

zeifialeku. (diva): *iz.* Lenengo edo azken aldiz eliza bat ikusten dan tokia.

zeifiaratu. (ikuf): *ad.* Ikus.: Adi-erazi. Adierazo.

zeifirtrazi. (gurutze): *ad.* Zeiriatu-eragin.

zeifiari. (garatze); *iz.* Gurutzearen ikuia. (near): Zu atabeteko

(neuti); *iz,* Sei kanako **neufia,** k Zelaiiie.

zeliiaM, (zeitita): Zetimak jafita dagozen tokia. Zeitiutegi.

zeiiiatu. (gurutze): *ad,* Eskurnaren erpuruaz Ira gurutze egin; bekokian, swan eta bulafean. Zeifia , ziiiatu. (zemakuntza): *ad.* Zenaakuntza egin. (sifiiskeri): II *ad.* Gaitz batzuen aurka siiiiskerizko otoyak egin.

(siiiiskeri): *izond.* Sifitskerietan an dana.

(atezu): *iz.* Soth-eunetan atezu gogofa izatea. Zeifiauzi.

zeiiiein. (izenorde); *ftord.* Edonor, nor-nai; edozein. Ikus.: Zein-gura. Zein-nai.

zelftek?. (izenorde): *kord.* Zeintzuk?

zeitiek arifiago. (lasterketa): *adond.* Zeirlek lastet-egin geyako.

zeifien. (izenorde); *adond.* Zeinbat.

zeifiendu. (aldaera): *ad.* Ann Joan.

zeifiezke. (zeindin); *izond.* Zeindiftezkoa dana.

ZEINB. iz. Azpiz goititua dagoen edontzi baten itxura duen eres-gaiina, barnean daukan miiiiaz jotzen dana; elizetan kristauak deitzeko erabiltzen da. I: Medan, kanpa,lcanpae, goare, guare, joare, joale, juale, juare, tolonia, zaifin, brintxa,

(gone): *iz.* Gogoaren leyaen **arauz** aurpegiaren adierazpena, batzuetan iseka lez egiten dana. Enkefta. (eraso-aldi); *iz.* Notin edo gauza bateu mica yaurtikitzea. (bekozko): *iz,* Asete edo zotoztasunaren agetpena, bekariak alkartzen eta zimurtzean, aurpegiaz egiten dana. I: Gauza batzitek artzen duten azpegl zemakota. Ii (abere), (dei-egikuntza), (dole), (eliza), (eresgaiu), (iletak), (tunnots).

(Iandare): Edaskaria dan landarea.

zeifiu-ml. (zeifiu): *iz.* Zeiiittaren mingalia. I: Zeinu-rnii.

zehiu-utzuli. (zeito): *iz.* Zeifinak jotzea.

zeifiu-zain. (ze ft): *izond.* Zeitinak zaintzen dituena. liens.: Zeifiulari.

(zenia): *izond.* Zeilmak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

zeiiiaketa. (zeifiu): *iz.* Zeifinak Inzaro jotzea.

zeinulari. (cabin): *izond.* Zeihuak jotzen dituena. Ikus.: Zeifiu-zain.

zeifiuogi. (gad): *iz.* Landak onesteagatik, apaizari ematen zayon garia.

zeinutegi. (zeiftu): Zeifinak jatita dagozen tokia. fiats.: Zeiriate, I: Txifin,

zeiri. (oiletako): Eskalapoin-egiiearen tresna.

zeiru. (aitzaf): *iz* Bois.: Zeyo. j: Upahruf, zeyu. (donoki): *iz.* Ikus.: Bonaki, I; Zeru, zeta.

zeitxo. (enparantza): Enparantza txikia.

zeja. (zei): *iz.* Ikus.: Zei. I: Saldu-toki.

zek. (lokaiitz): *loin.* Zer lokafitza egilea danean.

ZEKALE. *iz.* Landare lastaduna, gariaren aritzekoa; bare garaunak luzangak dira, arlantzetan bildnak. I; Assign, afiagu,

sekah, untzegari, zekela, zekeie, xekaie, zikirio. (laboreak), (landare), (min).

zeltate-adartso. (zekate): Zekalearen adartxo txikia.

zekale-akrf. (zekale): Zekalea dagoen seloa. Zekale-eti.

zekale-efi. (zekale): *iz.* Zekalea dagoen lurkia. Zekale-alat.

zekale-lastabal. (lasto): Zekale-lastoz egindakd azaoa.

zekale-lasto. (lasto): Zekatearen lastoa.

zekale-ogi. (ogi): Zekalez egindako ogia.

zekaledi, (zekale): *iz.* Zekate asko dagoen tokia.

zekalezko. (zekale): (wad, Zekalez egindakoa. Zekaleztu.

zekaleztu. (zekale): *izond.* Ikus.: Zekalezko.

zekatzaile. (austabartza): izond. Ausiabartza egiten duena.

zekeia. (zekale): iz. Bats.: Zekale. Zekele.

zekele. (zekale): iz. Ikus.: Zekale. Zekela.

zeken. (zekenkeri): *izond.* ikus.: LuktIf. I: Zikoitz, zeken-okitu, zekentotzaf, zekenai, zekenaiti, ximuf, zhnuf, zikof, etkotz, esketxeki, zisku-estu, zurikaitz, zuto, zufondo. (sendotasun): *frond.* Sendoa dana. (lur): iz. Lui gogoia. Zikoitz. (gogortasun): iz. Berbera. (sorgortasun): *izond.* Sorgortasuna duena.

zeken-intxttuf. (intxaufondo): *iz.* Gaga eia aragitsua dan intxaufa.

zeken-okit-u. (zikoiztasun): *frond.* Oso zekena dana. Zeken zeke:atotzaf.

zekendu. (zekenkati): *ad.* Zekcna egin edo biurtu. Zikortu. (gogortasun): *ad.* Lufa gagortu. (14): II *ad.* Barbera.

zekenkara. (zekenkeri): *izond. Ia* zekena

ZEKENKERI. *iz.* Abereaski ta ogasunak ardietsi Ía eukitzeko, • geyegizkoa dan Dirukoitasun, elkorkeri, elkoferia, elkortastm, mantzurkari, mantzurkeri, ongose, zekentasun, ximorkeri, zikoikeria, xidorkeri, zikoizdura, jaramankeria, zurikaizkeri, zurkoizkeria, (aufezki), (elikutasun), (erosketa), (ogen), (zikoiztason),

zekenkeriz. (zekenkeri): *adond.* Zekena bezels ari-izatea, 1: Zekenki, zekento, xurgo.

zekenketa, (zezenketa): *iz.* Zekofak erabiltzean egiten dan zezenketa..I: Zekof-jolas, zekorketa.

zekenki. (zekenkeri): *adond.* Bats.: Zekenkeriz, I; Zekento, zekenkiro,

zekentasun. (zekenkeri): *iz.* Zekena izatearen bereiztasuna. Zekenkeri. Jaramankeria.

zelrento. (zekenkeri): adond. Ikus.: Zekenkeriz. Zekenki, xurgo.

zekentutzaf. (zekenkcri): *frond.* Zeken aundia dana. Zeken, zeken-okitu, zeicenbuti, zekentzaf.

zeketen. (orb*: fr Intxaufaren rclintzak uzten duen orbana. Zolcctin, zeketon, lingarda, uget.

zeketin. (urban): *iz.* Ikus.: Zeketeu. Zeketon.

zeketon. (orban): *iz.* Lingarda. Zeketen, zerema, zekctin.

zekiro. (zeaztasun): *adond* Zeaztasnnez ari-izatea. Zeekiro.

zekorkari. (zezenketa): *frond.* Zezenketan zekofez ari dana.

zekorketa. (zezenketa): iz. Ikus.: Zekerketa. Zekof-jolas.

zekorki. (aragi): iz. Zekofaren aragia, (zezen): iz. Zezen gazte ta txikia. l: Xekoi, zezengai, xokof.

zekof-azterketa. (zezenketa): *iz.* Zekofak aztertzeareu egipena. I: Zekof-sayo.

zekofezko. (zezen): *izond.* Zekofai dagokiena.

zekof-ikeu. (balgo): *iz.* Ikus.: Zekof-kotta, I: Zekortegi.

zekof-jalas. (zezenketa): *iz.* Hum: Zekenketa. Zekorketa.

zekof-korta. (batio): *iz.* Zekoiak gordetzeko Whoa. I: Zekof-ilculu, zekortegi.

zekof-lafu. (Ida): iz. Zekotaren nafua.

zekof-sayo. (zezenketa): ikus.: Zekof-azterketa.

zekof-talde. (zezen): Zekoien multzoa.

zelosf-zai. (zaintza): *izond.* Ikus.: Zekortzai. (zezen): *frond* Berbera.

zekortegi. (belie): *iz.* Ikus.: Zekof-iktdu. Zekof-korta.

zekorto. (zezen): *iz.* Zekof txikia.

zekortu. (azaldi): *ad.* Abelgotien estal-arazi.

zekortzai. (zaintza): *izond.* Zekofak zaintzen dituena. Zekoi-zai. (zezen): *izond* Berbera.

zekotz. (berezkotasun): *adond.* Berezkotitsunez ari-izatea. Zelaiki.

zekuru. (biz* *iz.* Biziaren araua, (He-jabeketa): *iz.* Bif-jabeketa.

zel-oyal. (abere-tresnak): lints,: Zeta-ayal, i; Zela-zaPi. (bunts* iz. Berbera.

zela. (abere-tresnak): Ems.: Zaltoki. Zaldun-adki.

zela-egile. (abere-tresnak): *izond.* Zetak egiten dituena. Zetagile, zelagin. (esku-langintzak): *izond.* Berbera:

zela-gabetu. (abere-tresnak): *ad.* Sal-abere batengandik zeta kendu,

zela-oyal. (abere-tresnak): Zaltoki azpian ipintzen dan burusia. Zeta-zapi, zel-oyal. (burusi): *iz.* Berbera.

eels-told. (abere-tresnak): *iz.* Ikus,: Zelakagune,

zela-zapl. (abere-tresnak): iz. Ikus.: Zela-oyal. Zei-ayal. (burusi): iz. Berbera.

zelaburu. (bamebide): *iz.* lkus.: Mauro. l: Sollaru.

zekte, (lauzko): *frond.* Ikus.: Lauzko. I: Lantsu.

zelagile. (abere-tresnak): *izond.* Ikus.: Zela-egile. Zelagin.

zelagin. (abere-tresnak): *frond.* Tkus.:

zelai. (lafe): Etxe ondoan dagoen lafea. Aurkintza laua. Lands, efepiradi, artatafa, suo. (zola): *iz.* Lufaren iraitza. Ikus.: Zola, I: Sam, (ao): II *adond.* Anspez, auspaz. (enparantza): *iz.* Uri-barnean dagoen told zabal eta edatua. Zei ta saltokia izatelco uriko told zabala. Ilcus.: Enparantza. lzenondoa bezels ere erabiltzen da. Belafez estalita dagoen

zelai-belafon, (bet *iz.* Zelayetan gcratzen clan belat legofa.

zelai-gurita, (txod): Curtta. Ur-gurita,

zelai-latz. (ordoki): *iz.* Otalufa dan ordokia.

zelai-neurketa. (tokielesti): *iz.* Lurk baton iraitz lauaren azaltzea.

zelai-une. (ordoki): *iz.* Lana dan tokia.

zelaiburn. (aran): *iz.* Aranaren goiko mutuia,

zelaidi. (luf): Zelayen multzoa.

zelaidura. (ordoki): *iz* Ilcus.: Ordoki. Zabaltegi, zelaitasun, zelayalde.

zelalgafi. (lauzko): *izond.* Lauzkoa egin edo biurtu ditekena.

zelaigune. (fauzko); iz, Zebatt lauzkoa dan tokia.

zelalkada. (zola): *iz.* Igaliakaz edo beterik dagoen zola edo zelaya. Zeleikada.

zelaiketa. (ordoki): Lurki bat ordolcia egiu•edo biuzea.

zelaiki. (berezkotasun): *adond.* Ilms.: Zekotz.

zelaikoa. (REIM): *oym.* Zerbait amain] data adierazteko itza,

zelaikune. (ordolci): *iz.* Aldapa baten tnakta apurtzen duen zelae. (neuti.): *iz.* Ikus.:

zetaitaf. (ordoki): *izond.* Ordokian jayo edo bizi dana.

zelaitasun. (ordoki): Ikus.: Ordoki. Zelaidum, zelayalde. •

zelaitsu. (tale): *izond.* Zelayak dauzkan lufaldea.

zelaitu. (late): *ad,* Utica egin edo biartu. (zcartasun): *ad.* Ikus.; Bardindu. I: Latta.

zelaitxo. (arau): *iz.* Aran txikia. I: ZelaixIca. (late): *in,* Aundia ez clan lafea. (14): II *in.* Landa

zelaitza. (ordoki): licus.: Ordoki. Zalayalde, zelayuna, zelayune.

(ordoki): *izond.* Ordokitzen &ma.

zelaixka. (aran): Ilium Zelaitxo.

Maim. (gupiera): *frond.* Gupta dana. fiats.: Gupi.

zelalca. (gupiera): *izond.* Ilcus.: Gupi. I: Biribilune, zelarta, zetarte.

zelakadura. (abere-nesnak): *iz.* Zaitolcia ipintzea.

zelakagune. (abere-tresnak): Zaltokia ipintzcko tokia. I: Zela-toki.

zelakatu. (abere-tresnak): *ad.* Zaltokia ipidi.I: Zelatu.

zelako. (mueta): *izond.* Zein muctako. 1: Zclango, nolako, zelanik, zclazko.

zelakotasun. (bereztasun): *iz.* Ikus.: Nolakotasun. I: Zelatasun, zelangotasun, zeindasun, izanIdde.

zdakotu. (bereiztasun): *ad.* Zeindu, nolakotasuna erakutsi.

zelan. (gisa): *adand,* Ikus.: Nola. I: Nula.

zeian edo alan. (gisa): *adond.* Ikus.: Nolabait. I: Zelanbaist, zetanbart.

zeian-alan. (gisa): *adond.* Ikus.: Zelanbaist. I: Zelaabait.

zelan-alango. (uzkeri): *frond.* Aldin gutxikoa dana.

zelan-nal. (gisa): *adond.* Nai dancz. I: Edozelan, nai-zelan, zelanai, nolattai, zelangura, zeian-naiko.

zelan-naiko. (gisa); *izond.* Nolanaiko. Zelan-nai.

zelanai. (gisa): *adond.* Nolanal. Edonola, zelangura, zelan-nai, zelanaiko.

zelanbaist. (gisa.): *adond.* /km.: Nolabait 1: Edonola, zelanbait, zeian edo alan, zeIan-alan.

zelanbaistalko. (aintzapen): *frond.* Ontzat artzekoa dana. Zclanbaitako. Ikus.: Nolabaitelco.

zelanbalt. (gisa): *adond.* Nolabait. I: Edonola, zelanbaist, zelan edo alan, zelan-aian.

zdanbaitako. (ainizapen): *izond.* Ikus.: Zelanbaistako. Ikus.: Nolabaiteko. Zclanbaiteko.

zelandan. (gisa): *adond.* &us.: Nola el. I: Nolakoa dan.

zelandu. (sai-abere): *iz.* Zaltokia jafita daukan

zelango. (meta): *izond.* Ilcus,: Zelako. Noiako, zclanik. (bereiztasun): *izond.* Zein nolakotasuna.

zelangoabait. (mueta): *adond.* Ikus.: Nolakoabalt.

zelangura. (gins): *ationd.* Ikus.: Zelanai. I: Notarial, aka-kola, zelan-nai.

zelanik. (gisa): *adond.* Rms.: Nola. I: Nolako, zelako, zelango.

Marta. (gupiera): *frond.* Eats.: Gupi. Zelaka, zelatte.

zdarte. (mien.): *izond.* Ikus.: Gupi

zelartiut. (abetxu): *iz.* Ikus.: Reid xut. I: Belarbceta,

zdaru. (bizitegi): in. Ems.: Etze-bizitza. I: Etxe-mait,

zelat-eiztari. (eiza): *frond.* Zelatan art clan eiztaria.

zdat-ttne. (gudanaatu): *iz.* Zalatatte. I: Zelatatze.

ZELATA. *iz.* Oartu edo zerbaiten zai arduraz cgotearcn eginena. Dekore, &m.: Baianda, Orizian, azelo, ikusta, zelatasun, zeleta. Oruzurpenje *in.* Maltzurkeria, amarua. (gupiera): *frond.* Curti, makotua. (zelartaren aldakuntza). II (adipen), (begirantza), (bilalcuntza), (guda), (ikusmen), (itxaron-aldi.), (zaintzale).

zelata-xola. (zelata); Zetata egiteko ctxola. 1: Zelatexela.

zelatada. (iruzurpen); iz. Ikus.: iruzurpen. Ezkutape.

zelatadura. (gudamarn): Ikus.; Zelatarte. I: Zimarkna, zelataldi, zelatatze.

zdataka. (zciata): *as/and.* Zelatan ari-. izatca. Ikus.: Zelatan. I: Zelatean,

zdatakada. (gudamatu): *in.*

zelataketa. (zclata): *iz.* Zdatan art-izatearen cgipena.

zelataldi. (gudatnat˙o): iz. Ems.: Zelatadura. Zelatartc. 1k-us.: Zelataleku. (zelata): Zeiatan ari-izatearcn aldia. Ikus.: Zelatatcku.

zelataleku. (gudamaru): in. Zelatadura egiteko tokia. Ikus.: Zelataldi. (zeiata): *fr.* Zelatan ari-izateko tokia. fkus.: Zclataldi.

zelatan. (zelata): *adond.* Ikus.: Zelataka. Zelatean, zcletan.

zelatarazi. (zelatu): *ad.* Zelatan ari-izateko cragim

zdatari. (zaintzsde): *iz.* Ems.: Beglrale. 1: Ataizlari. (zelata): *izond,* Zelatan ari dana. Zelatatzaile, zelatzaile.

zetataritza. (zelata): *iz.* Zelatariaren cgipcna.

zelatarizko. (zelata): iz. Zelatan ari-izatcarcn egipcna.

zelatarie. (gudamata): *iz.* Nod') bat edo batzttk ustekabean crasoteko, baztertutako tokian baste notin bat edo batzuk ezkutaturik egotea. I: Amatua, zimarkua, estrosada, sure-ante, zelatadura, zelatatze, zelat-une, zelatakada, xedaba, xedeba. (zelata): *in.* Zelata egiteko idekidura estua.

zelatasun. (bereiztasun): *iz.* Ems.: Nelakotason. Nolaera, zelakotasun. (zelata): *iz.* Ikus.: Zelata.1: Dekore, zdcta.

zelatategi. (zelata): *iz.* Zelata egiteko toki egokia.

zelatatu. (zeiata): *ad.* Zdatan ari-izan.1: Zelatau, zelatu.

zelatatzaik. (zelata): *frond.* Ikus.: Zetatart. I: Zelatzuile,

zdatatze. (gudamatu): Ems.: Zelatadura, I; Zelatarte, zelat-une,

zelatau. (zdata): *ad.* Ikus.: Zelatatu. I; Zehttu.

zelatean. (zelata): *adond.* Ikus.: Zelatalca. Zelatan, zeletan,

zelategi. (gudatnatu.): alatarteak egiteko toki egokia,

zelatu. (abere-tresnak): *ad.* Zaldiai zeta ipiiii.I: Zelakata. (zelata): *ad.* Ems.; Zelatatu. I: Zelatau.

zdatxo. (abere-tresnak): *in.* Ikus.: Zaltoki. Zaldun-aulki.

zelatzaik, (zelata): *frond,* Ems.; Zetatari. I: Zelatatzaiie.

zelatzeki, (abere-tresuak): *iz.* Zaltokiak dauzkan zurezko bi zatikoen bakoitza. I: Zelaurki,

zelaun. (autoutzi): In. Aragizko ores, alde batetik aurontziari itsatsita dagoena ta baste aldetik txilbot-estea Melon data.

zekturki. (abere-tresnak): Ems.: Zelatzeki.

zelauru. (barnebide): Ticus.: Seim/m.1: Eipe.

zelayalde. (ordoki): *in.* ikus.: Ordoki. [: Zelaidura, zelaiMsun, zelaitza.

zelayean. (tat): *adond.* Luta ban° besterik eztagoen landan egotea.

zelayeko. (late): *izond.* &laid dagokiona.

zelayeta. (lafu): Latuan sortzen diran pikorbcoak. (lut): *iz.* Landa txikia.

zelayune. (ordoki): *iz.* Ordoki. Zelaitza, zelayuna.

zelba. (mato): *izond.* IVIatoa egiten duena. (otz): *izond.* Otzituta dagoena.

zelbe. (aterakeri): *izond.* Ateralccrietan ari dana.

zekta. (saizulo): *iz.* Saizuto. Lamha

zeiderdon. (laftt): Istalaki-aldean morgilak dauzlcana. I: Zeldertsu. (txoskot); *izond.* Berbera,

zoldef. *iz.* Istaloki-aldea sortzen dan morglia. Was.: Gildaf. Zaldi, zeldot. (txoskot): *iz* Berbera.

zeldertsu. *izond.* Ikus.: Zelderdun. (txoskot): *izond.* Berbera.

zeldof. (lain): Lanka pikortxoa. I: zeldet, zirtoin. (begi): *iz.* Bekatxo, (lxoskof): II Ikus.: Basasto. 1: Mastat, bekatxo, memot, mitnindot, txeldot, txinixat, txotof, azkordin, zaldat.

zeldof itsu. (txoskof): *iz.* Ikus.: Azkordin. Niastat itsu, zaldat itsu.

zeldortsu. (laftt): Latuan zeldoink dauzkana.

(abere-tresnak): *izond.* Zattokiak egiten diteuna. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

zeteja. (oyal): Elizan itetaetan zola gauean zabaitzen dan oyal zuria.

zelekortu. (btutxu): *ad.* Txutxuak ukan.

zelentza. (zalantza): *iz.* Ikus.: Zalantza. I: Emma.

zelentzatu. (zatantza): *ad.* Zalantzan ari-izan.

zeleta. (zelata): *iz.* Ikus.: Zelata. Zelatasun.

zeletan. (zelata): *adond.* Ikus.: Zelatan. I: Zelatean.

zeigabal. (artza): *iz.* Garirako artza.

zeli. (tnakurdura): *iz.* Ikus.: Makurdura, Pandora. (gala): *ft.* Ikus.: Leya.

zelialona. (landare): Mos.: Elai-belat. Ifiatn-belaf.

zelko. (azta): *ft.* Aspaldiko azta-neufia.

zelo. (lanabesa): *iz.* Zolak estaltzeko lanabesa.

zelorio. 0.h:hint): *iz.* Ikus.: Buttzoraldi. 1: Txafaldi.

zelta-zale. (endeti): *izond.* Zeltn-efia aztertzen ari dana.

zeltera. (izkera): *iz.* Zeltatafen izkuntza.

zelu. (donoki): *iz,* ikus.; Donald. I: Zara, zeim.

zelutiaf. (donoki): *izond,* Donoldan bizi dana. Zelutai.

zeio. (ereztun): *iz.* Suilaren burnizko edo burni-gotIzka kurlatrua.

zema. (zemalcurnza): *iz,* Zemakuntzaren egipena. Zemai,

zemai. (zemakuntza): iz. Zemakuntza-esaria.

zernal-sin. (zin-itz); iz, Zin-itzez egiudako zema.

zemaika. (zcmalcuntza): *adonis',* Zema egiten ari-izatea. I: Zemaka.

zemaikot. (zentakuntza): *izond.* Zernatzen duena. Zemakatzaile, zeraatzaile.

zemaitu. (zemakuntza): *ad.* Zema egin, Zematu, zemakatu.

zemaituz, (zemakuntza): *adond.* Zematzen ari-izatea,

zemalzko. (zin-itz): *izond,* lin-itzez zema egiten duena,

zemaka. (zemakuntza): *ac/and.* Ikus.: Zemaika.

zemakatu. (zemakuntza): *ad.* Ikus.: Zemaitu. Zematu.

zemakatzaita. (zemalcuntza): *izond.* Zema egiten duena. Zernatzaiie, zemaikof.

ZEMAKUNTZA. Norbaitek beste bati kalte egiteko xedea nolabalt ageteraztearen egipena. Zematzeko erabiltzen dan esari edo egipena. Desidu, destn, dixidu, durdusia, eskaintza, keifia, keifiada, keifiadura, kifiu, induria, meatxa, meatnia, meatxu, zeilladura, zemakun, *11* (aginpide), (akat), (specs), (afandikeri), (beafarazpcn), (biurkeri), (crabs), (gaitzespen), (gaitzipen), (galbide), (geroko), (kalte), (oyutza).

zemat. (zenbakun): *adond.* Ikus.: Zenbat. Zeinbat, zenbait.

zematena. (aindolzti): *izond.* Zenbaki zatituan batasuna zenbat zati berdifietan erdibitua dagoela bcgiratzean, adierazten duen zettbakia.

zematu. (zemakuntza): *ad.* Zema egin. Zamaitu, zemakatu; durdusiatu, eskaifii, azutiatu,

zematzaile. (zemakuntza): *izond.* Ikus.: Zemakatzalie. Zemalkoi.

zemendi. (i1): *iz.* Ikus.: Azda, Azil.

zemendikada. (omidura): Negurako, sukaklean gordetzen diran omiak.

zemeron. (cane): *iz.* Ikus.: Gaztanbera. zemoron, zeruerauren,

zernui. (jarkipen): iz. Ikus.: Jarkipen.

zemuitu. (jarkipen): *ad.* Jarkipena egin.

ZEN. *iz.* Notin, abereagan edo gasses bat can, bestetik bercizteko, edo tasun naiz jabetza ageterazteko egiten dan ezatipidea. I: Ilcuilcun, lcrosta, Icrozta, ifiurkun, irazagu, marks, pike, seloso, xaorde, xaxa. (Ratak): Ildakoa. (aditz): II *ad.* IZAN aditzaren lenaldiko era. *1.1* (abere), (aztama), (berezkunde), (ezautarazpen), (ikertze), (ikur), (ikufatz).

zen batu-eziftez.ko. (zenbakun): *izond.* Zenbatekoa ezifla dana.

zen-zena. (izacra.): *iz.* Zana, zegoena.

zenalkari. (begirantza): *izond.* Beglrantza egiten duena.

zenbagaiii. (langaizti): *iz.* Zenbakiak ipintzeko langaya.

zenbagaten. (zenbaki): *izond.* Klrian zenbatekoa dan adiemzteko zenbakia.

zenbagafena. (egitegun): *iz.* Egitegun. I: Egunkifia,

zenbagafeneko-zenbaki. (zenbaki): *La.* !Orbit zenbakiaren tokia adierazten (Juana. I: Zenbakatenezko.

zenbagati. (zenbalcun): *izond* Zenbatzetcoa dana, edo izan ditekena.

zenbait. (izenondo): *izond.* Ikus.: Zenbat. 1: Zemat, zeinbat, zomait, zonbait, zunbait, zunbeit,

zenbaitan. (maiztasun): *ac/and.* lkus.: Batzuctan. Batzutan.

zenbaitekiko. (berarizko): *izond.* Zenbaiti dagoldona.

zenbaiten. (berarizko): *izond.* Berarizkoa dana. Ibis.: Berarizko.

zenbaitzu. (izenondo): *izond.* Zenbak itnren askata, Zomalt, zonbait.

zenbakai. (aindo): Zenbatzen dart aindoa.

zenbakaau. (zenbakun): Zenbatzekoa dan lanabesa,

zenbakaitz. (zenbaktm): *izond.* Zenbatu czin ditekena,

zenbakaiztasun. (zenbakun): *iz.* Zenbatu ezia izatea.

zenbakari. (zenbakun): *izond.* Zenbatzen dueua. &us.; Zenbakin. Zenbakitzniie.

zenbakafen. (zenbaki): *izond.* Kirian zenbaldak ipintzeko tokia adierazten duena. Zenbatetcoa dan adierazten duen zenbakia.

zenbakafenezko. (zenbaki): *izond.* &us,: Zenbagateneko-zenbald.

zenbakafi. (salneuti): *izond* Izan diteken salneufla.

zenbakatz. (zenbaki): iz. Zenbakia erakusten duen lzkia.

zenbakeigat. (batuketa): izond. Batuketa egiteko zenbakia.

zenbakeiketa. (batuketa): *iz.* lkus.: Batuketa. Zenbakeiki.

zenbakeiki. (batuketa): *iz.* Ikus.: Batuketa. Zenbakeiketa.

zenbakeikun. (batuketa): *ft.* Baruketaren zenbakuna.

zenbakein. (kenketa): Ikus.: Kenketa.1: Keintza, zeubakenketa.

zenbakeitegi. (batuketa): Batuketa egiteko bidea. Ikus.: Zenbakitegi. Geitegi.

zenbakeitu. (batuketa): *ad.* I3atuketa egin. 1: Zenbakoitu.

zenbakendegi. (kenketa): Kenketa egiteko bidea.

zenbalcendu. (kenketa): *ad.* Kenketa egin.

zenbakengai. (kenketa): *iz.* Kenketan kemzekoa dan zenbakia.

zenbakengi. (kenketa): Kenketan kentzen dan zenbalfia. Kenkizun.

zenbakenketa. (kenketa): *iz* Ikus.: Kenketa. Zenbakein, zenbakenkin,

zenbakenkin. (kenketa): *iz.* Ikus.: Kenketa. Zenbakenketa, zenbakenkun.

zenbakenkun. (kenketa): Ikus.: Kenketa. 1: Zenbakenkin.

zenbakentza. (kenketa): *iz.* Kenlketaren egipena.

zenbakera. (zenbalcunk *iz.* Zenbatzeko era edo araua. Ikus.: Zenbakintza.

ZENBAKETA. *iz.* Lateti, erki edo beste bazIrun baten biztanie, ekoizpen, joan-etortzea edo baste edozein azalketaren eiolde ado zenbakuntza. I: Efoldizti. (biztanle), (letokada), (zerga).

zenbaketari. (zenbaketa): *izond.* Zenbaketa-lanetan an dana. Zenbalari.

zenbaketazko. (zenbaketa): izond. Zenbaketari dagokiona.

ZENBAK1. *iz.* Batasun bati buruzico aindoaren adierazpena. Zenbakia born itxuratelco erabiltzen dan Mugatuta dagoen mueta bateko notin edo gauzaen aindoa. 1: Egitegun bakoitzeko aldirokoa dan argitalpen baten otia edo ofi-pilaa. Askaf-zentzunaz "Bost-Idazti'en taugatena. Sayera, zenbatezko. Ainbatekoak zenbaki atuntak: I, 2, 3, ... Ainbat-gafenekoak =kin edo jataipena adierazten cluten zenbalciak: lenengo, bigaten, Zenbaki etomata = zenbakiak idazteka erabiltzen diran Mat bereziak: I, II, III, IV, V, VI,— Ai (aindoizti),

zenbaki-aldin. (aintzapen): in. Zenbald batek duen aktiña.

zenbaki-izen. (zenbaki): *iz.* Zenbakiaren izena.

zenbaki-zeindin, (zeindin): *ftand.* Zenbakizkoa dan zeinditia.

zenbalcialc. (zenbaki): *iz.* Zenbakien multzoa.

zenbakide. (berdintasun): *Land.* Aldin berekaa dana.

zenbakidun. (zenbaki): *izond.*

zenbakidura. (zenbaki): Zenbatzearen egipena. 1: Zenbakunde, zenbaidketa, zenbakuntza.

zenbakiketa. (zenbaki): *iz.* Zenbatzearen egipena. Zenbakidura, zenbakunde, zenbakuntza.

zenbakikuntza. (zenbaki): Zenbatzearen ezagupena.

zenbakin. (zenbakun): *izond.* Zenbatzea egiteu duena. Ikus.: Zenbakari. Zenbakitzatie.

zenbakintza. (zenbaki): *iz.* Zenbatzea egiteko arautt. Hum: Zenbakera.

zenbakitegi. (batuketa): *iz.* Ems.: Zenbakeitegi.

zenbakitu. (tetokada): *ad.* Gauzaen sala, zerbaiten zatiak eta abut, kirian-kirian eta utenez-uten aipatzea. (zenbaki): *ad.* Ikus.: Zenbatu.

zenbakitzaik. (zenbaki): *izond.* Zenbatzen duena. Ikus.: Zenbakari. Zenbakin.

zenbakiz. (zenbaki): *adond.* Zenbakiak erabiltzen ari-izatea.

zenbakizti. (aindotzli): *iz.* Aindoiztiaren atala, zenbalcien bidez aurkeztuta dagoen aindoaren osaketa ta banaketa aztertzen dituena.

zenbakizti-arauz. (aindointi); *adond,* Zenbakiztiaz ari-izatea.

zenbakizttaren. (aindoizti); *bond.* Zenbakiztiari dagokiona.

zenbakiztilari. (aindoizti); *iz.* Zenbakiztiari buruz at(dana.

zenbaldztu. (znnbakun): *ad.* Zenbatzea egin.

zenbaldzun. (zenbakun): *iz,* Zenbatekoa dana.

zenbahoitu. (batuketa); *ad.* Ikus.: Zenbakeitu.

zenbakoitz. (mtnizketa): *ftand.* Aunizketan zenbatekoa dana.

zenbakoltza. (aunizketa): *iz.* fiats.: Aunizketa. Zenbakaizketa, zenbakotzken.

zenbakoizketa. (aunizketa): *iz.* Ikus.: Aunizketa. I: Zenbakoitza, zenbakoizkun.

zenbakoizkun. (aunizketa): *iz.* Aunizketaren ebazkizuna. Was.: Zenbakoitza. Zenbakoizketa.

zenbakoiztegi. (aunizketa): *iz.* Aunizketa egiteko bidea.

zenbalcotztegia. (aunizketa); *iz,* Lauktaren antzeko jattita, atz-zenbakien aunizketa erakusten duen ota.

zenbakoizti. (aunizketa): *frond.* Aunizketa egitekoa dana.

zenbakoiztu. (aunizketa): *ad.* Aunizketa egin.

zenbakola.(zenbakun): Zenbakunak erabiltzen diran landola. 1: Zenbalaritza.

zenbakof. (leMIcada): *izond.* Zenbatzeka letoa egiten duena -

ZENBAKEN. ft Zenbatzearen egipen eta ondorioa. Zenbairizri-zenbatza edo zenbakizti-egikuntza. Artu-emanak eta beren argibidea erakusten dituen ingi-ofia. Txindi-etketan not:Bien izenaz idekita dagoen zenbatza, zenbakun idekia deitzen dana. 1: Etolda, kasa, kauta, lcisa, kondu, kontu, zenbatz. *1.1* (aindoizti), (aunizketa), (batuketa), (baltzu), (gitio), (lanbide), (Intokada), (ondasun), (saleroste), (txindi-etze).

zenbakunde. (zeubakun): *iz.* Ikus.: Zenbakidura. 1: Zenbakiketa, zenbakuntza.

zenbakuntza. (zenbakun): *iz.* Zenbakidura. Zenbakiketa, zenbakunde.

zenbalari. (zenbaketa): *izond.* Ikus.: Zenbaketari.

zenbalatitza. (zenbakun): *iz.* Ikus.: Zenbakola.

zenbana. (erkidetza): *adond.* Bakoitzari zenbat dagokion. Zonbana.

zenbana-kondat. (zenbanaketa): *iz.* Zenbanaketan geratzen dana. Ikus.: Zenbatongaiki. Zenbaten-uzkin.

ZENBANAKETA, Zenbanatze edo banantzearen egipen eta ondoriaa. I: Banat-oin damn dan aindo bat atalgai deitzen dan beste batean zenbat bidet at diteken autematearen egipen eta ondorioa. 1: Tipizta, uziketa, uzicara, zatiketa, zenbanatza, zenbatenketa, zenbatentza. II (aindoizti), (nab).

zenbanaki. (zenbanaketa): Zenbanaketan ateratzen edO lottzen dana. Zenbatein, zenbatengin.

zenbanako. (zenbakun): *izond.* Zenbakunari dagokiona, Zonbanako.

zenbanategi. (zenbakaeta): *iz.* Zenbanaketa egitelco bidea,

zenbanatu. (zenbanaketa): *ad.* Zenbanaketa egin.

zenbanatza. (zcnbanaketa): *iz.* Zenbanaketh egitea. Zenbatenketa, zenbatentza.

zenbanatzaiie. (zenbanaketa): *izond.* Zenbanaketa egiten duena.

zenbanatzekoa. (zenbanaketa): *izond.* Zenbanatzen dana.

zenbapen. (aintzapen): *iz.* Ailazakotzat artzea.

zenbat. (zenbakon): *isIand.* Ikus.: Zeinbat. Zemat, zenbait, zenbatzu, zenbatetan, zomat, zonbat, zonbatetan, zunbat, zumat. .

zenbat ere. (lokatitz): *lok.* Joan ere.

zenbat ere belt. (izenondo): *izond.* Batzuk, batmen batzuk. Zenbatrebait.

zenbat eta. (zenbakun): *ac/and.* Ikus.: Zenbatenaz.

zenbat-atz. (aindoizti): *izond.* Zatitzekoa dana.

zenbat-gafenak. (zenbaki): *frond.* Ibis.: Ainbat-gatenekoak,

zenbat-gura. (gura): *adond.* Ainbat aila. I: Zertbatnai, zenbat-nai,

zenbat-nai. (aditzondo): *ac/and.* Nai aria, Zenbat-gura.

zenbatarikoak. (zenbakun): *ac/and.* Zenbat muetalcoak,

zenbatasun. (zenbaki): iz. Zenbaldaren bereiztasuna.

zenbate. (aindo): *iz.* Ikus. : Aindo. Boskada, zenbatza,

zenbatean. (salami): *ac/and,* SaIneutia win dan jakiteko erabiltzen dan aditzondoa. Zenbatez?, zenbatetan.

zenbatein. (mnbanaketa): *iz.* Rms.: Zenbanaki. Zenbatengin.

zenbaten-uzkin. (zenbanaketa): *iz.* Ikus.: Zenbana-konclat. I: Zenbatengaiki.

zenbatenaz. (=Ma'am): *adond.* Zenbat geyago. Zenbat eta.

zenbatendin. (aindoizti): *iz.* Eintsu.

zenbatendin-araba. (aindoizti): *iz.* Glitoaren araua.

zenbatendu. (zeubanaketa): *ad.* Zenbanaketa egin.

zenbatengai. (zenbanaketa): *iz.* Zenbanatzekoa dan zenbakia.

zenbatengaild. (zenbanaketa): *iz.* Zenbana-kondat. Zenbaten-uzkin.

zenbatengi. (zenbanaketa): *izond.* Zonbanatzen duen zenbakia.

zenbatengin. (zenbanaketa): *iz.* Ikus.: Zenbanaki. Zenbatein.

zenbatenketa. (zenbanaketa): *iz.* Ems.: Zenbanaketa. Zenbanatza, zenbatentza.

zenbatenkun. (zenbanaketa): *iz.* Zenbanaketaren ettazkizuna,

zenhatentza. (zenbanaketa): *iz.* &us.: Zenbanaketa. Zenbanatza, zenbatenketa.

zenbateo. (salneuti): *izond* Zein salneuana,

zenbateraño. (aindo): *ac/and,* Zeal aindonao. Zenbateratioko.

zenbatetan. (salneufi): *ac/and.* Ilcus.: Zenbatean, Zenbatez? (zenbakun): *ac/and.* Zenbat bidet. Zenbat, zonbatetan,

zenbatetsi. (salneuti): *ad,* Zerbaiten salneufia atera edo adierazi.

zenbatetu. (zenbakun): *ad,* finis.: Zenbatu. Kopunau.

zenbatexin. (zenbakun): *izond.* Zenbatu ezin ditekena. Zenbatu-ezin, zenbatu-ezilia.

zenbatez?. (salnenti): *ac/and.* Ikus.: Zenbatean.

zenbatezko. (zenbald): *iz.* Zenbaki. Sayera.

zenbatka. (zenbald): *ac/and.* Zenbakietaz ari-izatea.

zenbatnai. (gura): *adond.* Ikus.: Zenbat-gura. j: Zenbanai.

zenbatsu. (zenbakun.): *adond.* Zenbat gutxi gorabera.

zenbatu. (zenbakun): *ad.* Zenbat diran atera. Zenbatetu, kopuruttt.

zenbatu-ezin. (zenbakun): *izond.* Urus.: Zenbatexin. Zenbatu-ezida.

zenbatu-eziiia. (zenbakun): *izond.* Ikos.: Zenbatexin. Zenbatu-ezin.

zenbatuz. (zenbakun): *ac/and.* Zenbatckoa dan ikusten ari-izatca.

zenbatz. (zenbakun): Ikus.: Zenbakun. Kauta.

zenbatza. (zenbakun): *Ia.* Aindoizti-egilwatzaen bitartez ugiten dan zenbakuna edo taxua. Aindoak adierazten dituzteu izkien bidez cgiten dana. Zenbaki ta itunezko ikuf batzuen bidez egiten dana. **Landola** ta saleroste-etxeetan zenbakunak eramateko erabiltzen dun araubidea. I: Kontu-idazketa, kontmidazkiak, kontularitza. Tkus.: Ainbatze, peetxa. (Mario): *iz.* Ikus.: **Aindo.** Zenbate.

zenbatzaite. (zenbalcun): *izond.* Zenbakunak egiten dituena.

zenbatze. (zenbakun): *iz,* Zenbakuna egitea.

zenbatzeke. (zenbakun): *adond.* Zenbatu gabe,

zenbatzeko. (zenbakun): *izond.* Zenbakunari dagokiona.

zenbatzu. (zenbalmn): *ac/and.* Zenbat itzaren askafa, Ikus.: Zenbat. Zomat, zonbat, zonbeifto, zonbeit.

zenbeitio. (zenbakun): *ac/and.* Zenbatzuen batzuk goraberatsuki. Zonbeido.

zenbeit. (zenbakun): *adond.* Bat edo bat. Z,enbait. I: Zeinbat.

zenbera. (cane): Ikus,: Gaztanbera. I: Mami, zanbcrun, zenberauen, zeuborena, zenbra, zenbron, zendereben, zenderen. (alkondara): Ant baten alkondararen manta.

zenberauen. (cane): *1.z.* Ikus.: Marni. Zenbura, zanberun, zenborena, zenbra, zenbron, zendereben, zenderen.

zenborena. (cane): *iz.* Ikus.: IV/amt. Zenbera, zenberauen, zanbentn, zenburena, zenbra, zenbmn, zendereben, zenderen, zenbcrona,

zenbof. (crib ⚒ *iz,* Was.: **Enbot** Zaubel, zonbot, zonpot, zuaitz-gefi, zugil.

zenbra. (cane): *iz.* Ikus.: Mani. Zanberun, zenbera, zenberauen, zenborena, zenbron, zendereben, zenderen,

zenbron. (cane): *iz.* Ikus.: Marra. I: Zanberun, zenbera, zenberauen, zenborena, zenbra, zendereben, zeuduren.

zenda. (meatze): iz. Ikus.: **Meatze.** Meaztegi.

zendako. (lokatitz): *lok.* Zertarako.

zendal. (eguf): *iz.* Eguf lodia.

zendea. (aid): *iz.* Udal bat mot = duten efi batmen multzoa.

zendereben. (cane): *iz.* &m.: Mand, Zanbenm, zenbera, zenberauen, zenborena, zenbra, zenbron, zentteren.

zenderen. (cane): *iz.* Ikus.: Mani. I: Zanbcrun, zenbera, zenberauen, zenborena, zenbra, zenbron, zenderen.

zenderenondo. (cane): Mamiaren gazura.

zendin. (zeindin): iz. Ikus.: Izenondo. Zeindin.

zendolko. (supaztef): *iz.* Supaztefean lapikoi eusteka burnizko zatikoa.

zendof. (ikatz): iz lkatza egiteko eguf-meta. I: Txendoe.

zendrailu. (art): *iz.* Mataza lotzeko aria.

zendu. (iletak): *iz. ha* dagoen notifia. 1: Zentu, Ikus.: Zentze. (eriotza): *ad.* Ikus.: II. I: Zaudn, ziflatu.

zendua. (iletak): *izond.* T1 dana. I: Zendu.

zenenaka. (matcltasun): *adond* Zazeatzen arTizatea. Ikus.: Zazeatu.

zenetz. (saditz): *ad.* Ez ote zegoen.

zenezko. (aditz): *ad.* Izango litzakena.

zengle. (laburtasun): *izond.* Bras.: Ieskari. Fin. (sendotasun): *izond.* Oso sendoa eztana.

zeno. (aditz): *ad.* Zan bitartean.

zenpof. (ogi): *iz.* Ogi afunta.

zentatu. (10): *ad.* Erdi lotan cgon, (aisetasun): *ad.* Bizi mean igaro. (biurdura): *ad.* Biurduraz eta alai ari-izan.

zenteri. (aisetasun): *iz.* Ikus.: Aisetasun. 1: Erosotasun.

zenterna. (ondalanketa): *iz.* Afaildura sakona, mendletan dagoena. (malkartasun): Ikus.: Malkartasun. Patartasun.

zento. (aisetasun): *iz.* Ongi erabilita dagoen (sai-abere): *iz.* Zaldi bizi-bizia.

zentoi. (aundiera): *izond* Ikus.: Bialdoi. |: Eldro. (urica): *iz.* Ikus.: Urka. Auto!. (goyera): *iz.* Was.; Etaldoi. I: Eldro.

zentoikeria. (zaundicra): *iz.* Riot:dot izatca.

zentorea. (landare): *iz.* Efoskaria dan landarea, sendakintzan pizkorgaii ta sukat-aurkoko bezcla erabiltzen dana.

zentsu. (berandura): *izond.* Berandu dabilena. (zentzun): Zentzun

zentsutasun. (zenizutasun): iz Ikus.: Zentzutasun. Burubide, zentzuntasun.

zentza etex. (zentzabide): *izond.* Zentzabidean cfaz ibili ditekena. I: Zentzaei.

zentza-beat. (zentzabide): *adond.* Zentzabidean ari-izatea. Zentzabiclez, zentzatuz.

zentza-etxe. (zentzabide): *iz.* Zentzabldean jartzeko etxea. Zentzategi.

zentza-ezin. (zentzabide): *izond.* Zentzatu ezin ditekena. I: Zentzakaitz.

zentza-lanak. (lan): *iz.* Zontzatzeko !attain Zentzatzeko lanak,

zentza-leku. (zentzabide): *iz.* Zentzatzeko toki edo cram. Ikus.: Zentzagailu,

zentza-neke. (zigoí): *iz.* Zentzatzeko rakes, zigofa. Zentzarako-neke.

zentzabage. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana. Ikus.: Ergel. Txotxin, zentzubage, zenizugabe.

zentzabagelteria. (crgeltasun): iz. Zentzutasuna oz izatea. lkus.: Ergeltasun. Zentzagabeketia, zentzugabekeria.

ZENTZAIIIDE. Okef edo marketsa dana zentzatzearen egipen eta ondorioa. Zuzena danaren tasuna. Ezaldi, flora, zettlzapide, zentzagune, zentzakari, zentzaldi, zenzakari, zenzatze. *11* (alcaf), (ardura), (idazketa), (neufitasun), (obckuntza), (zarbefiketa), (zuzentza).

zentzabiderako. (zentzabide): *frond.* Zentzabidean art dana.

zentzabidez. (zentzabide): *adond.* Bros.: Zentza-beaf. Zerdzatuz.

zentzadai. (neat): *iz.* Ikus.: Zeame. (ararte): *iz.* Eskua zabalduta, atz-lodi ta crldiaren artean dagoer arartea. Txeme, xerne,xemu, xeren, xeume.

zentzadura. (zentzabide): *iz.* Oket edo gaizpide baten zentzatzea edo ezcztatzea. Egindako kaltearen ordaintzca ado sariztatzea. Ongibide. (zcntzun): iz. Zentzunera itzultzea.

zentzaet. (zentzabide): *frond.* Ikus.: Zentzu ctex.

zentzagabekeria. (ergeltasun): iz. Ergeltasun. Zentzabagelceria, zentzugabekeria.

zentzagaik. (zentzabide): *izond.* Zentzatzeko egokla dana. Thus.: Zentza-leku.

zentzagafi. (zentzabide): *izond.* Zentzatzekoa dana.

zentzagintza. (onu): *iz.* Onnak etnateko yardutea.

zentzagune. (zentzabide): *iz.* floss.: Zentzabide. I: Ezatdi, zentzakark

zentzalcabe. (zentzabide): *frond.* Z,entzabidetik at ari dana.

zentzakaitz. (zentzabide): *izond.* Zentza-ezin. Z.entzagaitz.

zentzakatztasun. (zentzabide): *iz.* Zentzatu arts izatea.

zentzakari. (zentzabide): *iz.* Ikus.: Zentzabide. Zentzagune, zentzaldi.

zentzaketa. (tanpa): *iz.* Tanpak asko ematea edo artzea. (zigoi); tz, Titus.: Zigof. Nekalpide. (zentzabide): Zentzabidean sartzea.

zentzalari. (onu): *izond.* Onuak ematen dituena.

zentzaidi. (zentzabide): *iz.* Zentzabldean ari-izatea. ikus.: Zentzabide. Zentzakari.

zentzapide. (zentzabide): ia. Ikus.: Zentzabide. Ezaldi.

zentzarako-neke. (zigof): *iz.* Bats.: Zentza-neke,

zentzarazi. (zentzabinte): *ad.* Zentzatu-eragin.

zentzaraziak. (zentzabide): *adond.* Zentzaraziz ari-tastes.

zentzarazte. (zentzabide): *izond.* Zetttzabidean sat-erazten dams. Zentzatzaile.

zentzategi. (zentzabide): .1z. Zentzatu-eragiteko tokia. Thus.: Zentza-ence.

zentzatu. (zontzabide): Zentzabidenn saf-erazi. Zentzotu, zenzatm (onu): *ad.* Onuak eman.

zentzatuz. (zentzabide): *adond.* Zentzubidean ari-izatea. Zentzatuki. Zcntza-beaf. Zentzabidez.

zentzatzatie. (zentzabide): *izond.* Ems.: Zentzarazie.

zentzatzeko lanak. (Ian): in &us.: Zentza-lanak.

zentzazigof. (zentzabide): *izond.* antzatzeko egokia dana.

zentze. (iletak): *iz.* Zendua izatea. Bum: Zendu.

zentzordagaii. (asaldura): *izond.* Asaldura egiten duena.

zeutzordarazi. (asaidura): *ad.* Asaldura eragin. Ikus.: Zentzordatu.

zentzordatu. (asaldura): *ad.* Asaldura egin. Zentzordokatu, zentzurdatu, zontzordarazi.

zentzordura. (asaldura): *iz.* Asaidura. Txunditze.

zentzotu. (zentzabide); *ad.* this.: Zentzatu.

zentzu. (zentzun): *iz.* Lekoreko gauzaen oarnenak, gorputz-atal bereizien bitartez atzematelco, gogoak dituen antzecn bakoitza. Adimen, adifia. I: Ganza bat ulertzeko era berezia, edo beratzaz uglier]: dan aburna. Adierazpen baten esan-rtai betea. Uzen beroiziko adierazte bakoitza edo beren csan-gura. Idazki edo itzaldi bati buntz onartu ditezken azalpcnen bakoitza. I: lbazteun'aren itz batzuoi ematen zayeu azalpen izlcutna. Egial, somen, kolobru, korde, adoremen, kordomeu, sengafi. (onu): *iz.* Aolku. (kordamen).

zentzu-aldaz. (alegikeri): *adond.* Zentzua aldatzen ari-izatea.

zentzu-aratt. (zurtasun): *iz.* Zurtasunczko araua.

zentzu-arauz. (zurtasun): *adond.* Zurtusunczko arauaz ari1zatea,

zentzu-atsegin. (atsegin): *iz.* Zentzuz artutako atsegifia.

zentzn-bakaf. (idetasun): *izond.* *Zentzun batakoa* dana. Ikus.: Zentzukide.

zentzu-bako. (adingabetasun): *frond.* Adin-aurkakoa dana. Zentzugabeko.

zentzu-bakotasua. (ergeltasun): iz. Burs.: Ergeltasun. 1: Zentzunik ez izatea. (zorotasun): *iz.* Ikus.: Zorotasun. Erotasun.

zentzu-bereko. (idetasun): *izond.* Zentzu bera duena.

zentzu-edatze. (zentzun): iz. Zentzuak edatu egitea.

zentzu-galtze. (bItioraldi): Sorgoirddian ego/ca. Bats.: Sorgoialdi. (oket): Okef-egitea.

zentzu-pizle. (kordamen): *izond.* Kordarnena zirikatzen duena.

zentzu-une. (kordamen): *iz.* Kordameuen erdiko

zentzubide. (kordarnen): *iz.* Kordamena artzen duen solo-Maki.

zentzudun. (zentzun): *izond.* Zentzuna duena.

zentzugabe. (ergeltasun): *izond.* Ikus.: Erget. Zentzagabe, zentzugabe.

zentzugabe. (ergeitasun): *frond.* Ikus.: Zetzabage. Zentzubage.

zentzugabeke. (ergettasun): *adond.* Zentzugabez ari-izatea. Zentzugabeki.

zentzugabekeria. (ergeltasun): *iz.* ikus.: Zentzabagekerta. Zentzagabekeria.

zentzugabeki. (ergettasun): *adond.* Ikus.: Zentzugabeke.

zentzugabelro. (adingabetasuu): *izond.* Ikus.: Zentzu-bako.

zentzugabetasun. (ergeltasun): *iz.* Zentzunik ez izatea.

zentzugabetu. (ergeitasun): *ad.* Ergela egin edo biurtu.

zentzugaldu. (birloraldi): *ad.* Birloraldian egon.

zeutzuge. (ergeitasun): *frond.* Zentzunik eztuena.

zentzukide. (idetasun): *frond.* Zentzun berekoa dana. Ikus.: Zentzu-bakat.

zentzukidetasun. (idetasun): *iz.* Zentzun berekoa Izatea.

zentzukizun. (kordamen): iz. Kordanteneau erabiltzekoa.

zentzuko. (zentzun): *izond.* Zentzunduna dana, Zentzuzko.

zeutzukof. (zentzun): *frond.* Zentzuzkoa dana.

zentzumen. (kordamen): *ft.* Zia batzuek dirala kart, gizakiak gogoanjasaten duten zatazta edo biotz-ondokoa.

ZENTZUN. *tz.* Ona gaitzatik eta egiazkoa gezufezkotik bereizteko almena. Bi burutapen alkartzeko egiten dan gogoketa. Zuurtasun-egokera, zorotasunaren aurkakoa. Iritzta, aburua, gardi, arabialat, **MEntli,** sentzun, Whim, zenzun, jujamendu. Sen ona, begiraraendua, gurbiltasuna• Zentzu. I: Zentzuduna. Burutzapen, konort, konorte, korde, tentu. (kordarnen): iz. Gizakiek gogoau jasaten duten zafasta edo biotz-ondokoa oartzeko daten bides, gogo-bidea. // (adimen), (adin-antze), (adinkunde), (arinta), (berezkunde), (bitaketa), (erababakitasun), (gogaketa), (irtzpide), (alertness).

zentzun-antzeko. (cite): *izond.* Zentzun bercko edo antzekoa dana.

zentzun-bako. (ergeltasun): *izond* Zentzunik eztuena. Zentzunge.

zentzunbakokert. (ergeltasun): *iz,* Zentzunik gabe ari-izatea.

zentzundu. (zentzun): *ad.* Zentzuna betiz artu,

zentzunge. (ergeltasun): *izond.* Ikus.: Zentzun-bako.

zentzuntasuu. (zerdzuntasun): Ikus.: Zentzutasun. Zentsutasun.

zentzura-razi. (asaldura): *ad,* Asalduratik atera-eragin.

zentzuratu. (zentzabide); *ad.* Zentzabidera ekafi, zentzadurara ekafi. (=tam): *ad.* Zentzunera itzuli.

zentzurdagafi. (bcgiespen): *izond.* Begiespenezkoa dana,

zentzurik-eza. (zentzun): iz. Zentzuaren aurkakoa dana.

ZENTZUTASUN. iz. Zuurtasun, zentzun ona. Burubide, let, zontsuta.sun, zentzuntasun, xuurtze, xuufezi. (zeaztasun): *iz.* Eginbidea betetzean, jardueran edo iritzietan zotoztasun, zintzotasun, eta irautasuna. II (adirnen), (adin-antze), (gogaketa), (irukoitz-deun), (zentzun), (zurtasun).

zeutzutsu. (zentzutasun): *izond.* Zentzuzkoa dana.

zentzutu. (zentzutasun): *ad.* Zentzunezkoa egin edo biurtu. (zentzun): *ad.* Zentzua befiz artu. Zentzuna ukatzera akin,

zentzuz. (zentzun): *adond.* Zentzunez ari-izatea. Zentzttzki, (Altman): *adond.* Adifiez ari-izatea.

zentzuzki. (zentzun): *adond,* Ikus.: ZentztrZ.

zentzuzko. (zentzun); *izond.* Ikus.: Zentzuko. (adimen): *izond.* Aditiezkoa dana,

zeutzuzkotu. (zentzun): *ad.* Zentzunezkoa egin, biurtu.

zenzaerazo. (gogaketa): *ad.* Gogaketak eragin.

zenzai. (otseittketa): *izond.* Ikus.: Aurtzain. I: Aut-zain.

zenzakari. (zentzabidc): Ikus.: Zentzabide. Ezaldi, zentzatze.

zenzatu. (zerdzabide): *ad.* Zentzabidean jaŕi. Ikus.: Zentzatu.

zenzatze. (zentzabide): *iz.* &us.: Zentzabidc. *1:* Zenzakari.

zenzu. (zentzutasun): iz. Zentzutasuna (zentzun): Zentzun ona izatea. (zurtasun): *11 izond.* Zurtasunaz ari dana.

zenzutasun. (zurtasun): *ft.* Ikus.: Zurtasun. Gurbiltasun.

zenzuzte. (birloraidi): *iz.* Ikus.: Sorgoiaidi. Eramailza.

zenzuztu. (birlorakli): *ad.* Sorgotaldiart geratu.

zefien. (izenorde): ***ilard.*** Norco. (landare): *iz.* Edaskaria dan landare-mota.

zeilu-zain. (zeifin): Zeiiivak jot= eta zaintzen dituena. (zeifiu): *iz.* Zeifturen jotzea.

zeiluzaingo. (zeifiu): *iz.* Zettu-zaifiaren langintza.

zeo. (zaragi): Mts.: Zaako. 1: Zato.

zeok. (izenorde): *izard.* Z,erok, muck.

zeondoko. (bumi): *iz.* Gupiduna dan lopidea duena ta supaztctean Iapikoai eusteko erabiltzen dana.

zeordnbait. (ez^{r}uzte): *adond.* Apika, bearbada.

zeozetako. (gisa): *izond* Edozein crakoa.

zeozer. (izenorde): *izold* Zer edo zer, zerbait, zepaita, zegozet.

zeozertan. (ariketa): *adond.* Zebaitaan art-tzatea.

zeozertaratu. (egikera): *ad.* Zerbait egiteko erabaki.

zepa. (burnt): *iz.* La/lean geratzen dan burni-menastaren kondaia. Ziet. (aft): *iz.* Sutan geyegi egondako afia.Oliz (zurtoin); *iz.* Ikus.: Muskil. Xankin. (txikiera): Il *izond.* Ikus.: Epo.

Epotxa. (enbof): II *iz,* Efoaren ondoan dagoen entmfarcri zatia. I: Zepo.

zepa-ame. (gabi): *iz.* Olaetako zepoak jafita dagozen zurezko zatiko aundia, zepo-atne.

zepa-toki. (bumi): *iz.* Zepa metatuta dagoen tokia.

zepadi. (enbof): *iz.* Zepoen rnultzoa, zepciak dagozen tokia.

zepadun. (burin): *izond.* Zepa daukana.

zepagabe. (burni): *ft.* Zeparik ez &Mona.

zepaita. (izenorde): Zer edo zer, zeozer, zerbait.

zepaldi. (sumin): *iz.* Sumiiiezko aldia.

zepatsu. (burnt): *izond.* Zepa asko uzten doer menasta.

zepatu. (intern): *ad.* Latsuna labean gogortm

zepatxe. (aditzondo): *adond.* Zertxobait.

zepeda. (azkatasun): *ft.* Ikus.: Azkatasnn. Jareitastm.

zepel. (mozkorkeri): *ft.* Rms.: Mozkorkeri. Ordikeri, zepelaldi.

zepelaIdi. (rnozkorkeri); *iz.* &m.: Morkorkeri. Zepel, zingilipurka.

zepeldu. (rnozkorkeri): *ad.* Mozkorkeria artu.

zepelin. (egazkaritza): Zuzendu diteken goronbria.

zepen. (Ho): *iz.* Goruaren mutufean ipirlitako

zepo. (enbor): ix. ikus.: Zepa. (maiiuz-landura): *ft,* Olaetan gablaren ardatza tinkotzert dan aback. Er Zepu.

zepo-ame. (lanlaudza):/z. Olaetan erabiltzen dan tresna. Rms.: Zepotiio. I: Zepa-arne.

zepo-zilo. (cmdalanketa): *iz.* Ilcus.: Ondalanketa. Zadot.

zepotegi. (lankuntza): Olaetan gabia egoten clan tokia.

zeputilo. (lankuntza): *iz.* Olaetan erabiltzen dan tresna. Was.: Zepo-ame.

zepu. (lanlcuntza): *iz.* Olaetan dagozen lau zepoen bakuitza. Ikus.: Zepo.

zer. (izenorde): *izord.* Galde(zekoa dan izenordea, zein gauza ote dan jakiteko gogoaz. I: Ze, (izaera): *iz.* flcus.: Izagi. I: Izakai, izakj, zeta. (zio): II tx. Karl. Altnuta.

zer dabs ta zer dais. (tartegari): *iz.* igarkizunak aurkezten dituztenak, astcko esaten dituzten itzak.

zer nai belts. (izaera): *iz.* Ikus: Zemai. Zer nai den.

zer naiden. (izaera): *iz.* Ikus.: Zer nai. I: Zer nai beita.

zer-aien. (zio): Zergatik?, zen data-ta?, zeren?

zer-atera (zelata): *ad.* Zelatan

zer-egite. (arilceta): *iz.* ikus.: Ariketa. Egikizun. (Ian): *lz.* Ikus.: **Lan.** I: Ansi, zer-egite.

zer-egiteko. (ariketa): *iz.* Ikus.: Ariketa. Zeregin. (Ian): *ft.* Ikus.: Lan. Zer-egite.

zer-elere. (gertuera): *adond.* Rats.: Zefen-afen.

zer-erantzun. (erantzupen): *iz.* Hats.: Erantzultizun. Er Eranizumbear.

zer-ere. (gura): *adond* Nai ditekena are. I: Zer-dere.

zer-esana. (jazarketa): *iz.* Ikus.: Jazarketa. Ostezki. (begirune): *iz.* Ems.: Begirtme. Beakuf, zer-esango.

zer-gauza. (bayetza): Bayeztekoa dana.

zer-ikust. (alkartasun): *iz.* Ems.; Alkartasun. Elkartasun, zerelcusi.

zer-ikutu. (natiokera): Nafiokera. Taku.

zer-izana. (izate): *iz,* Zerki. Izape, zer-izate. (izaera): *iz.* Ikus.: Izan. Izatu, zer-izate.

zer-izate. (izate): i.e. Ikus.: Zerki. I: Zer-izana. (mama): in Ikus.: Izan. Zer-izana.

zer-jana eman. (azkuti): *ad.* Jateko eman.

zer-nai. (izenorde): *izard.* Edozein gauze. Edozer, nai-zer.

zer-nolak. (tattles): *iz.* Ikus,: Tartika. Zernola.

zer-nolako. (glee): *izond.* Zein gisakoa. Nolako.

zer-norainokoak. (edarnen): Zein edamenekoa. (sarpen): Zerbaitcan sartu ditekena.

zer-nun. (aurkintza): Dos.: Arki-bide. Aurkibide. (idazti): *iz.* Idazti baton aurkibidea.

zera. (konormen): *adond* Konorpenik ez izatea. (aditz): *ad.* Zara, zare, zeta, zira, dre. (notin): V *iz.* Ikus.: l; Eterendia, sandia.

zerabe. (artza): *iz.* Betts.: Artza, Setabe.

zerago. (aunt:Hera): *adand* Art danarena hallo aundiago. liens.: Zeregi.

zerail. (meera): *izond.* Men xamaia dana.

zerantxo. (aditz): *ad.* Zeran gutxitxo.

zerba. (barailci): Zerbakaria dan barazkia, jangatia dana. Zarba, bebeda. (landare): *iz.* &us.: Basarbi. Mustarda.

zerbadi. (landare): Zerbaen multzoa; zerbak dagozen tokia.

zerbaist (Mitasun): *ftand.* lkus.: Zerbait. Zer ado zer, zeozer.

zerbait. (uritasunk Gauzarett bat dagoda adierazteko izenordea. Zerbaist, zer edo zer, zeozer, zerbaito, =kit xerbait.

zerbait-uste. (rnutirikeri): *Land.* Mutirikeriz ari

zerbaltako. (aintzapen): *izond.* Aintzakotzat artzekoa dana.

zerbaitdun. (utitasun): *ftond.* Zertxobait daukana.

zerbaiteratu. (erabakitasun): *ad.* Zerbaiterako erabaki.

zerbaltere. (ufitasun): *adorn!.* Nolabit ere, I: Zerberebart.

zerbaitetaratu. (elduera): *ad.* Zerbaitera eldu.

zerbaitlari. (egin): *izond.* Zerbait dagiena.

zerbatio. (ufitasun): *izord.* Zerbait itzaren itogatia. Ikus.: Zerbaist, zerbait, mazer.

zerbaitxu. (fizkeri): lions.: Zerbaixki. Zerbaixlcda.

zerbaitzu. (ufitasun): *adand.* Zerbait batzuk.

zerbaixtra. (uzkeri): iz. Ilcus.: Uzkeri. I: Uzkin, zerbebika.

zerbaiski. (ditasun): *adond.* Gut-zit/ma izatea. Zerbaixkila, zerbaibru.

zerbakari. (landare): *izond.* Basarbi edo mustardaren antzekoa dana.

zerbeitarakotu. (ufitasun): *ad.* Zerbaiterako ona edo egokia blurts.

zerbel, (epeltastin): *izond.* Bern xamaf dagoena.

zerbeidu. Weald* *ad.* Geyegi etc. (mozkorkeri): *ad.* Edariaz alai xamaf geratii, (epeltasun): II *ad.* Ems.: Epeldu. Epelkatu.

zerbidof. (supazteŕ): iz. Ikus.: Iruzango. Krispi, xerbidot.

zerbitzari. (otseinketa): *izond.* Otseinketan ari dana. Zerlintxari.

zerbitzatti. (otscinketa): *ad.* Otseinketan ari-inn. Zerbubratu.

zerbitzu. (otseinketa): iz. Otseinketan ari-izatea. Zerbitza, zerbutxa,
' zerbutxu.

zerbo. (adain): Ems.; Mazkaŕ. I: Zarb°, xarbo.

zerdak. (lokafi): *iz.* Lokariak. Ikus.: Eokati.

zerdan. (izate): *i.z.* Ikus.: Izate. I: Zerki. (izaera): *ad.* ikus.: Izau. Izatu.

zerdatara. (azao): *iz.* Ikus.: Azao.1: Sorta.

zerden. (goyera): *izond.* Ems.: Goidun. Goyera duena.

zerdendi. (txairotasuu): *iz.* Ems.: Txairotasun.1: Zatoitasun.

zerdendiz. (txairotasun): *adond.* Txatrotasunez ari-izatea.

zerdentasun. (Mairotasun): tz. Ik.: Txairotasun. Zaloitasun.

zerdun. (ukantza): *izond.* Erabiltzen dana daukana.

zere. (izaberc): *iz.* Batea balk, Mikiagoa dan izaberea. (izenorde): *izord.* Zuena. Zerocna.

zereatof. (zomora); *iz.* Ems.: KiIket, Tx.ifitxa.

zereditzer. (ufitasun): *izord.* Ems,: Zerbait Zerbaist.

zeregana. (until): *izord.* Norbaitengana. Zeregan.

zereganatn. (ulcantza): *ad.* Zuregana joan cdo Mori. Zurea bezela artu. Zeregandu.

zeregaz. (notin): *adond.* Norbaitekin.

zeregi. (ganali): *adond.* Ari danarena bail° gcycgi. Ems.: Zerago.

zeregin. (hi): *iz.* Egin beat dana. &rein. (ariketa): *iz.* Ems.: Ariketa. Lankizun, zer-egitelco.

zeregin-bagako. (lanarte): *izond.* Egiteko ezer eztaukana. Zeregin-gabe.

zeregirk-ezean egou. (erabakieza): *ad.* Erabakiezaz ari-izan.1: Zereifio.

zeregin-gabe. (lanarte): *izond.* Huts.: Zeregin-bagalco.

zeregindun. (ariketa): *izond.* Ikus.: Zercgintsu.

zeregintsu. (ariketa): Oso ariketaz ari dana. 1. Zeregindun.

zeregintxo. (ozioari): *iz.* Zeregin edo arazo oso Zeregintxu.

zereginhu. (ariketak *iz.* Ariketa oso txilda. (uzkeri): *izond.* Uzkerietan ad dana.

(erabakieza): *izond.* Ikus.: Zercgimezean egon.

zerekiko. (berciztasun): *izond.* Berezkoa dana. Ikus.: Berezko.

zerekin. (mozkin): *iz.* Ikus.: Afanda,

zerelco zera. (buzipcn): *iz.* Baste eraz adierazi nai eztana, lanzipenez egiten zan aotsa,

zerekoi. (norberckeri): *izond.* Norberekeriz ari dana. I: Zerenkoi, zerenkoiko.

zerekokasun. (norberekeri): iz. Ikus.: Norberekeri. Burukoikeri, zerekoikeri.

zerema. (orban): ft. Ikus.: Eingarda. Zeketon. (zikintasun): *iz.* Eats.: Zikintasun.1: Basikeri.

zeren. (zio): Zergatik?, zer-Men, eaten. (bokaritz): *lok.* Berbera. (mitxcleta): 1 *iz.* Ikus.: MiMeteta. Sits. (zomoto): II *iz.* Zomofo oso txikia; bare eltxarak zura ortzikatzen eta zulatzen du.

zeren-auts. (auts): *iz.* Zura ortzikatzean zerenak uzten duen autsa.

zeren-eta. (zio): Zergatik?. Zerendako?.1: Zerengatik? Zerenctariak,

zerendako. (em): *ink.* Zergatik? edo zertarako?, zeren-eta? zerengatik?, zercntako?

zerendu. (aginkada): *ad.* Eunak sitsaz edo zura zerenak ortzikaluta gcratu. (usteldura): *ad.* Era ustelduta geratu.

zerengatik. (zio): *ink.* HMS. Zercndako?, zeren-eta?, zerengatikan?

zerentako. (zio): *ink.* Ikus.: Zercndako?. Zertarako?

zerepel. (epeitasun): *izond.* Oso hero cztagoena. &the].

zeretn. (ukantza): *ad.* Zuretzat artu. Ikus.: Zeretzakotu.

zeretzakotu. (ukantza): *ad.* Zuretzat lortu. Ikus.: Zeretu.

zerez. (izaera): *ad and.* Zone izatasunez.

zerezkoa. (bereiztasun): *iz.* Zara bereiztasun bcrezia.

ZERGA. *iz.* Menpekoak jaunari, agindupekoak Latefi'ari edo nork-nab makunde bati txindiz edo best° gayaz aindoren bat ematearena. 1: Ordaintze ortamko beats dana. Emoutarzun, atalondo, azpoa, lebain, petxu, omikintza, sartsari, zergera. /1 (abere), (akalde), (amaten), (eginbide), ondasun), (eske-batze), (guda), (igaraipen), (itxas-eskubidc), Gauniraskunde), (Ian), (ioreta), (ondasun), (ordainketa), (urizti), (zenbaketa).

zerga-banatza. (zerga): *iz.* Zergaren banatzea.

zerga-bildegi. (zerga): Zerga ordaintzen clan tokia.

zerga-biltzalie. (zerga): *frond.* Zergarena artzcn duena. Zergakari, zurgatari.

zerga-egiune. (zerga); *iz.* Zergaert itunbena. Zerga-itun.

zerga-emaiie. (zerga): *izond.* Ikus.: Zergadiln. Zergadurn.

zerga-efi. (zerga): iz. Zergak ordaintzen dituen efia. Zerga-hit.

zerga-efolda. (zerga): *iz.* Zergaen tefokada.1: Zerga-letokada.

zerga-efoidan sartu. (zerga): *ad.* Zergaen lefolcadan carte. Ikus.: Zerga-efoldaratu.

zerga-efoldaratu. (zerga): *ad.* nuts.: Zerga-eroldan salt,.

zerga-etxe. (zerga): *iz.* Zergak jasotzen diran landok,

zerga-gabe. (zerga): *iz.* Zergak ordaintzeko hearik ez izatea. Zerga-ezia, zergakabe.

zerga-gabetu. (zerga): *ad.* Zergak ordaintzcko beata kendu.1: Zergakatu, zerga-kentze.

zerga-gabezia. (zerga): *iz.* Ikus.: Zerga-gabe. I: Zergakabe.

zerga-gai. (zerga): *1.2011d.* Zergak ordaintzcko bearturik izan ditekena. Eras.: at:gaga:N.

zerga-gozatzaffe. (zerga): *izond.* Zerga berarentzat jaso dezakena. Zerga-lupertzaiie.

zerga-Itun. (zerga): iz. Ikus.: Zerga-egiuuc.

zerga-kentzc. (zerga): a Ikus.: Zerga-gabctu. Zergakatu.

zerga-lau. (zerga): *iz.* Zerga ordaintzeko, lana egitca.

zerga-lefokada. (zerga): *iz.* Ems,: Zerga-etolda,

zerga-lupertzaiie. (zerga): *izond.* Ems.: Zerga-gozatzaiie.

zerga-luf. (zerga): *iz.* Ikus.: Zerga-eri.

zerga-mai. (zergs): *iz.* Zergak jasotzeko rnaya.

zerga-menpe. (zerga): *iz.* Zergak ordaintzeko beats.

zerga-mutd. (zerga): *iz.* Zergak jasotzen dituena.1: Zergari, zerga-zai, zergazale.

zerga-txabola. (muga-zerga-etxe): Zergak jasotzeko landola.1: Zergategi.

zerga-txantel. (zerga): *iz.* Zerga ordaintzearen txartela.

zerga-ustiatzaile. (zerga): *izond.* Zergak ustiatzen dituena.

zerga-zai. (zerga): *iz.* Ikus.: Zerga-mutil. Zergari, zergazale.

zerga-zordun. (zerga): Ikus.: Zergapeko.

zergada. (efenkada): *iz.* Ikus.: Efenkada. Eleskidada, zirgada. (iieondo): *iz,* Ikus.: Sapa. Xerlo.

zergadaka. (efenkada): *adond.* Etenkadaka.

zergadun. (zerga): *izond,* Zerga ordaintzen Mena. Zergaduru, zerga-emaile.

zergadurn. (zerga): *izond.* Ikus.: Zergadtm. Zerga-emaiie.

zergagafi. (zerga): *izond.* Zerga-gai.

zergai. (izate): *iz.* Izateduna dan gays.

zergaiti. (zio): *iz.* lzpide nagusia-Zergaitik, zergaitiko.

zergak-bete. (zerga): *ad,* Zergak ordaindu.

zerguka. (zerga): iz. Zergak ipintzea.

zergakabe. (zerga): Zerga-gabe. Zerga-gabczia.

zergakari. (zerga): *izond.* Ikus.: Zerga-biltzailc. Zergalari.

zergakatu. (zerga): *ad.* Boas.: Zerga-gabetn. Zerga-kadze.

zergakera. (zerga): *iz.* Zergak ordaintzeko era.

zergaketa. (zerga): *iz.* Zergak orriaintzearen egipena.

zergakide. (zerga): *izond.* Zergak ordaintzean kidca dana.

zergakunde. (zerga): *iz.* Zerga jasotzea.

zergalari. (zerga): *izond,* llama Zerga-biltzaile. 1: Zergakari.

zergalege. (zerga): *iz.* Zergak ipintzeko legea.

zergapeko. (zerga): Zergak ordaindu beat dituena. arga-zorclun,

zergapen. (zerga): *iz,* Zergak jasotzearen egipcna.

zergapetu. (zerga): *ad,* Zergak ordaindo-erazi. Zergatu.

zergara. (zerga): *iz.* Zergak ordaintzearen egipena.

zergarau-lege. (zerga): *iz.* Zergak ipintzeko legea.

zergari. (zerga): *iz,* Zerga-rnutil. Zerga-zai, zergazale.

zergari-burn. (zerga): iz Zergarien nagusiu.

zergari-ooin. (laputeta): *izond.* Zergak ordaintzetik ostutzen duena.

zergarik-cza. (zerga): iz. Zergarik ordaindu beat ez izatca,

zergarindu. (zerga): *ad.* Zergak ortiaintnelco en beartu.

zergatitza. (zerga); Zergak jasotzca.

zergafi, (duintasun): *izond.* Duitia dana.

zergategi. (inuga-zerga-ctxe): *iz.* Ikus.: Muga-zerga-ctxe. Iauga-etxe, zerga-txabola, zergetxe.

zergati. (zio): *iz.* Ikus.: zio. Kari, zergatik, zergatiko, =kn.

zergatik. (zio): iolr ikus.: Zio. I: Zergati, zergatiko, zergaitik, zeraten, zen dala-ta, zeren, mien.

zergatiko. (zio): Ikus.: Zia. Zergati, zergatik.

zergatu. (zerga): *ad.* Ikus.: Zergapetu. Zergaztu.

zergatz. (zerga): iz. Zergaenlefokada,

zergatzaren. (zerga): *izond.* Zergatzari dagokiona.

zergatze. (zerga): *iz.* Zergak jartzea.

zergazale. (zerga): iz. Ilcus.: Zerga-mutil. Zergari. Zerga-zai.

zergaztu. (zurga): *ad.* Ikus.: Zergatu.

zergera. (zerga): Ilcus.: Zerga. Petxu.

zergeratik zergerara. (aldi): *adond.* Aktiz-aldi.

zergetxe. (rnuga-zerga-ebcc): *iz.* iVIuga-zerga-et-xe. Zergatcgi.

zergetxelco-legeak. (Inge): *iz.* Muga-zerga-etxeko legeak.

zergetze-zai. (zerga): *frond.* Udal batek jaiditko zergak jasotzen ditucna.

zergura. (gura): *iz,* Nai dediiia.

zeri. (lokatitz): *Ink.* Zer gauzari. Ikus.: Zcribait.

zeri-naldo. (kolokadura): *frond.* Kolokaduraz an dana,

zeribait. (lokafitz): *b k.* Gauzarcn bati. Ikus,: Zed.

zerik. (meets): *unload.* Zein muetako, Zcrika. (elizti): *Ink.* Zen lokafitra mugate gabeko mugitzaz.

zerika. (mueta); *adorn-1.11ms.:* Zcrik. Zerikako.

zerilcatze. (tabe): *iz.* Labelco txindata irabiatu.

zerikusizko. (ilcusmen): *izond.* Ikustekoa dana.

series. (bide): *iz.* Ikus.: Bide. I: Trela.

zerkai. (irate): *iz.* Izatcduna dan gays,

zerkauzi. (ml): *iz.* tangaiiitic saltzen diran zeya. Azoka.

zedkeria. (bereiztasun): *iz.* Edozein bereiztasun txata.

zerketa. (ikerketa): *adond.* Gauzaen an-mates.

zerketa, (ibikra): *adond.* Zangoak zabalduta ibiltzea.

zarki, (mate): iz. Crauzaen inns ta Izatca. I: Egopc, izape, =Man, zer-izana, zer-izate. (izacra): Inn, Izakai, gam&

zerkide. (irate): *izond.* Beste baten izatekoa dana.

zerku. (aim): iz. Ems.: Aize-bidazoya, I: Adze-biota.

zerla. (ilcondo): *iz.* &m.: Txerlo. I: Txima.

zerlatsu. (ileondo): *izond.* Zetlaz beterik dagoaaa.

zermein. (rnadariontio): iz. Madari txikia. Zermeila.

zermeinatze. (rriadariondo): *iz.* Madariondo-mota bat.

zermeña. (madariondo): *iz.* Txertatu gabe dagoen zugatzaren madaria. Ikus.: Zerrnein.

zernat. (izacra): *iz.* Edozein gauza. Zer nai beds, zer nai den.

zernaikoi. (ayef): *izond,* Guzirako zaletasuna donna.

zernairako. (cskuantze): *izond.* Edozertarako ma dana.

zernaitako. (eskuantze); *izond.* Eskuantzea duena.

zernaf. (abctxu): Sasikaria dan abetxua, adaf oketak eta arantzaz beterik dauzlcana.

ZERNOLA. Izattez zerbait /aguntzen duen erazko craskifia. Biialci, Glantz, elarte, eraskin, zer-nolak, zertzelada, xeetasun. // TAR1KA ta ALDEKOIttzak). // (berezitasun), (egoera), (goi-jakintza), (luzekeri).

zero. (tarlika): *adond.* Tartika, zeatzcz ari-izatea. This.: Zeatzez.

zeroe. (izahere): *iZ.* &us.: Kasoleta. Zetoi.

zeroi. (izabere): *iz.* Ikus.: Kasolbta. Zeroe.

zerok, dzenordc): *izord.* Zuek. Zeuek, zeuok, zebok, zebonek, zeroyek, zeumk,

zeroki. (azkuti): *iz.* Idazteunak difioenez, Yairtkoa 'k isiaeldatai eretnuan bialtzen zien

semen, (izenordc): *izord.* Zuen, zeucn.

semi. (izenordc): *frond.* Zvi zeu. Ikus.: Zen. Zeroni, zarot, ziauri, mad, mono, zuoroni.

zerofek, (inenorde): *frond.* Zeuk, zuk zeuk.

zerofekilako. (izenorde): *izond.* Zerofi bunazkoa dana.

zerofen anayalc. (anai): *iz.* Zeure anayak.

zerpel. (epeltasun): *izond.* Bern xamat &iguana. Zefepel.

zerpeldu. (epeltasun): *ad.* ikus.: Epeldu. Epeltu, zetepel, zeiepeldu.

zerpelkatu. (jaboi): *ad.* Jazkia jaboyez ipiiii.

zerpiletu. (piltzat): *izond.* Piltzafez beterik dabilena.

ZETiA. Altzairuzko ofi edo galartzua, ertsean ortz zoiotz eta okertuta dauskana, aura ta baste gayak ebakitzeko erabiltzen dana. Ebaiki, saga. (zati): Ogitik ado baste ganza batetik ateratzen dan zati me, zabal eta laua, aide batetik besterailo ebakitzean. Okot, kanto, kantoi, kantu. (sai-abcre): *iz.* Zaldiari mustutean ipinizen zayon burni-zatikoa. Anka. (piltzat): Zarpaia. (erakardura): *iz.* Afi baler]. efestatzea. (oskoldun): 11 *ft.* Itxasiakatza. (bizkat): iz. Sohabunia. II (ebaketa), (lanabesa), (zur), (zurgintza).

zeta uts. (abere-tresnak): *ac/and.* Zaltoki gabc.

zeia uztaii. (zeta): *iz,* Ikus.: Zeta-buztafiko. Zeia-etxe.

zefa-antzeko. (zeta): *izond,* Zetaren antza duena.

zeta-baztafiko. (zeta): *iz,* Zefaren aldekoak. Zeta-uztati, zeta-et:re.

zefa-ede. (zeta): *iz.* Zriaren abedia. (an-ugal): *iz.* Ao-ugalaren bi edeen bakoitza. Zara-wit.

zefa-etxe. *(zeta): is.* Ikus.: Zeta-buztafiko. Zeta..fiztati.

zefa-ool. (01): iz. Zetatuta dagoen ola.

zeta-ortz. (zeta): *iz.* Zefaren ortz zototza.

zefa-ozkak. (zeta): *ft.* Zefaren ortzak.

zeta-pupil. (kW): *iz.* Safi ta ezberdintasunez dabiien leba.

zeta-ual. (ao-ugal): *Is.* Ems.: Zeta-cde.

zefada. (cirri): *iz.*]Ikus.: Erauntsi. Zapatada. (erakardara): *iz.* Aztecs dan zerbarten oats egiteko abiadura.

zefagai. (zeta): *is.* Zefatzekoa dan egurkia. Zetagati, zeranai, zetakai.

zefagailu. (crate): *iz.* ECUs.: Betoio. I: Motoilo.

zetagati. (zeta): *is.* licas.: Zetagai. Zcianai,

zefageta. (ogi): *iz.* Ogi eietaren zeta. Zeiaketa.

zetagin. (zeta): is. Zefaren ortzak.

zefaiki. Dut): *iz.* Itxrta dagoen lands. I: Zetaki, zataku.

2d-eta. (crate): is. Rms.: Zahn°. Zafapao, zefoilo.

zefailagin. (burnt): *izond.* Zetailak egiten dituena. (esku-langintzak): *frond.* Berbera.

zetaiiagintza. (band): Zefailak egitako langintza.

zefailu. Oixitura): *iz.* Ikus.: Esi. I: Ertzaula, zetalcura, zefail, zetalu.

WELKIN.. (crate): *ad.* Itxi ta ideki• Zetaiki.

zefaka. (erakardura): *adond. Aft* aundia eskurnitra ta ezkefera egindalro abiaduractaz eramatea. (sat* *ac/and.* Zefaz banatzen edo ematen ari-izatea. Zefenda.

zefakata. (zeta): *iz.* Zefaz egindako lanaren egipena. I: ZetaLEH, zetatune, set-atz. (txapilo): *iz.* Emakumeen aspaldiko txapiToa. Zetataka.

zefakatu. (zati): *ad.* Ogitik edo baste gauza batetik zefenda bat atera. Xefakatu, zetakak egin. (zeta): *ad.* Zefaz lanegin.

zefaketan. (zeta): *ac/and.* Zetakatzen ari-izatea.

zefakl. (tut): iz. Zetaiki. Zetaku.

zefakin. (zeta): *is,* Ikus.: Zetauts. 11 ' Zetrizagi, zefazai.

zefakintz. (zeta): *iz.* Zefalariaren langintza.

zefaku. (Mt): *iz.* Ikus.: Zefaiki. I: Zetakt

zefakura. (itxitura): *is.* Esi. afarlu.

zefalari. (zeta): *izond.* Zeiss ianegiten dams. Zetari, zatatzaile. (esku-langintzak): *izond* Berbera.

zeialafir. (tata): in ldi baten bizkrifeko Jahn.

zetaldatu. (landaketa): *ad.* Landareak Wean tokiz aldatu.

zetalde. (iietak): *ft.* Rms.: Zetaldo. Ilkutra. (orga): iz. Gurilietan ipintzen dinrn hurtesien egurkia.

zetaidi. (zeta): *iz.* Urns.: Zefakata. Zetatune, zet-atz.

zefaldo. (iletak): *iz.* Ikus.: Ilkutxa. Zefalde, trarkamo, zatalde, zatattio, xetaldo. (erorkera): *iz.* Am bera erori.

zefaido-eramaile. (iletak): *izond.* Zetaldoa daramana.

zefaidoi. (arkux): iz. Mts.: Arkux. Arkuz. (gorpu): iz. Aspaltriko zetaldoa, estalkirik es zeramana.

zefaldokara. (iletak): *Land.* Zetaldoaren itxura duena.

zefalki. (abere-tresnak): *iz.* Ikus.: Zaitoici. Astraka.

zefama. (zeti): *ft.* Karnak dauzkau zetiemca. Zefardi.

zetama-ondo. (zei-i): is. Dagoeneko kumak izateko gaya ez dan zefiernea,

zefamagai. (zeti): *iz.* Knmak izateko soin ona daukan zefieme gaztea.

zefanai. (zeta): *iz.* Ikus.: Zetagai. Zetagati,

zetanda. (ximus): Bars.: XiMUS. Zatanda, zetanga.

zefandegi. (ersxte): *is.* Esiz itxita dagoen tan&

zetanga. (ximus): *ft.* Ikus.: Ximus. I: Zetanda.

zef-antzeko, (zeta): *ft.* Zefaneu antza duena.

zefapo. (crate): *iz.* Ikus.: Zatapo. Zafaila.

zefardi. (seti): *is.* Tkus.: Zetama.

zefari. (zeta): *izond.* Tkus.: Zeta/ari. Zetatzaiie.

zeta/am. (stain): is. Zetaren antza duets staria.

zet-aska. (abeltegi): *iz.* Zefientzako asks.

zetategi. (zeta): *is,* Zefaz lanegiteko tokia. &fatal&

zefatold. (zeta): is. Tkus.: Zatategi.

zefatu. (zeta): *ad.* Zefaz ebagi edo lanegin. (zearkadura): *ad,* Zearkaduraz erauzi. (crate): II *ad.* Incl. Ertsi. (incidura): *ad.* Berbera. (zapa): *ad.* Ikus.: Zapatu. Zaps egin.

zefatune. (zeta): *iz.* Tkus.: Zetakata. Zetaldi, zet-atz.

zef-atz. (zeta): iz. Ikus.: Zatakata. Zetaidi, zeistune.

zefatsaiie. *(zeta): izond.* licas.: Zetaiari. I: &tali.

zefauts. (zeta): iz. Zetaz erabiltzean ateratzen dan zur-autsa. Zetakin, sefazagi, zetazai, siska.

zefaxka. (zeta): iz. Zeta txikia.

zefazagi. (zeta): is. Ikea.: Zetakin. Zetauts, zefazai, zetagazi, ziska.

zetazai. (zeta): iz. Tkus.: Zetakin. Zetards, zetazagi.

zet azal. (oe): Ikus.: Oasabai. I: Oezeru.

zefen. (zio): *lok,* Ikus.: Zargati. j: Zergatik. (naafi): Kana baten irugaten zatia. (zomoto): *is.* lb is.: Zeden. Zegen, zeren. (at): ı Ikus.: Gardamu. I: Zeden. (mitxeleta): Ikus.: Sits. I: Zeren, rnitxeieta. (oyal): II iz. Oyai bitten zatia. Zetenda.

zefen-afen. (gertuera): *adond.* Zer gerta ere; zer jazoko, zer-elerc.

zeten-nuts. (aginkada): *iz.* Zetenak uzien duen autsa.

zefenatu, *(maia): ad.* Mafak egin.

zefenaztatu. (aginkada): *ad.* Zefenaz bete. Ikus.: Zeicndura.

zefenda. (lur): *iz.* Lufaren zafanda, Zatanda, zefendara, zitinda, zifindada, zifindara. (ximus): *L.* Berbera. (zati): *iz.* fleas.: Zefaka. (oyal): 11z. Ikus.: Zelen. Saianda,

zefenda-autzeke. (gaitzipen): *izond.* Gaitzepena artu duena.

zefenda-apain. (apaindura): *iz.* **Minus** eta ozkaduraz apaintzea.

zefendadun. (gefikatze): Zefendak danzkana.

zefendaka. (ximus): *adond.* Ximusetan egiten edo ipintzen ari-izatea.

zefendara. (lur): *iz.* Ikus.: Zatanda. Zeŕenda.

zelendaratu. (lefokada): *ad.* Lefokada baten jail. Zetendatu.

zelendatsm (gefikatze): *izond.* Gefikatuta dagoena. Zeiendazko.

zefendatu. (austura): *ad.* LIMtu. Zaiatatu, zefenatu. (M): *ad.* Oltza bat txilaz egin, (lefokada): H *ad.* Ikus,: Zefendaratu. (gefikatze): II *ad.* Gefikak ipintzeaz apaindu, (eŕenkada): II *ad.* Efenkada baton.

zefendatx. (plant): *iz.* Ikus.: Plaza. I: Zataf.

zefendatxo. (lerokada): iz. Lefakada rxikia.

zefendazko. (gefikatze): *Land.* Ikus,: Zefendatsu.

zefendura. (rginkada): iz, Zefenaz bctetzea, Ikus.: Zerenaztatu.

zefenga. (zati): *iz,* Ikus.: **Puska.** I: Zafla.

zefentxori. (txori); *is.* **Ikus.:** Burn-belt-yr. I; Aiaposo, zefenxori.

zefenxori. (txori): *iz.* Ikus.: **Baro-beltx.** 'Janos°, zefentxori.

zefepel, (epeltasun): *izond.* Epel dagoena. Ikus,: Zerpeldu. Zafepel, zerepel, (hero): *iz.* Aldi berm.

zefepeldu. (epeltasun): *ad!* Ikus.: Epeldu. j: Zerpeldu.

zeferdi. (zefi): *iz.* Kumak dauzkan zefiemea. Zefi arna.

zef-etxe. (zeta): Hz. zeta-uztaha. Zeio-uztad,

ZEAL Lafu-lodia dan etitabere ugaztuna; burn aundi ta beladak jausita dauzkana; here mustufa is zubiia data beraren bidez lufa rausurkatzen du. Sofia aso lodia du, zurdak banazka ía gogaisk, anka inolzak eta ofiak tau banz datizkatelarik. Kuto, **kutxu,** Lagoifieko, sastamela, ti, urde, uto, ticad, red, txed-ordots, xaŕi. (oin-azpiko): *iz.* Zamukaz, hi edo palmaz eta abaf egindako eun India, etxeetako bea estaltzeko erabiltzen dana. Oin-pekoa. // (abel-azkuntza), (abere), (basurde), (kotza), (ugaztan), (urdai).

zefi ama, (zed): *iz.* Ikus.: Zeferdi.

zefi ardi. (red): *iz,* Zedaren emea. Tkus.: Zed arise,: Zefi-arkela, zed ufiza.

zefi arkela. (zeti): *iz.* tkus.: Zed ardi. I: Zefi eme, zed uliza.

zed arkeia, (zed): *iz.* Zed oso txild ta gaztea. Ikus.: Zefingo.

zefi ordots. (zed); *iz.* Ala dan zefia. I: Zed ardotx.

zefi ordotx. (zefi): *is.* Ikus.: Zeŕilcurne ordots. Zeid

zed adz% (zed): Ilcus.; Zed ardi. Zed eme,

zefi-alde. (zed): *is,* Zefien multzoa. Zed-saki(), zefi-talde.

zefi-errie. (zed); Hz, Zetiarcn cmea. Zefi ardi, zed miza.

zefi-eya. (zed): Hz, Zefientzako alcuiza. Zeŕitegi, zed-toki.

zefl-giafe. (aragi): *iz,* Zefiaren gifiafezko aragia.

zed-jan. (azkufi): *is,* Txant **janaria.**

zefi-mutuf. (can): Zefi-mutufaren man duen eltzea.

zefi-mutuf belaf. (balm): *is.* Lutondokoa dan belata.

zed-patata. (buno): *iz.* Landare batek efoetan dauzkan buneen bakoitza; lekoretik aria da is barnetik zuria; edari berezia egiteko erabiltzen da.

zed-said°. (zed): *iz.* Ems.: Zed-aide. I: Zed-taldc.

red-soro. (landare): Lafeetako landarea, aberceritzat azkafl ona dana.

zed-talde. (zed): iz. Rms.: Zeŕi-alde, Zed-said°,

zed-toki. (sell): iz. Ikus.: Zeŕi-rya. Zefitegi.

zed-frisk°. (zefa): Zefaz egitan dan ebaketa.

zefi-zain. (zed): *izond.* Zefitik zaintzen ari dana.

zetia. (kurbtoinak): *iz.* Ateak, leyoak eta baste gauzak estati edo apaintzeko erabiltzeu dan eon aundia. I: ltzalkai, itzalki. (oe): Hz. Ocko estaipme oe-zenia.

zefibaba. (bela(: *izhelarr(4).* Bideetan eta zabrif-takietan aterazen dam betata; edentsua da ta usain zikiff,a; oŕiak likitzak dira ta break orixka.

zetibiriki. (sukakie); *is.* Zefikiaz cgindako egosketa. (zed): iz. Berbera.

zefidun. (zed): Zefiak dauzkana.

zeflgofi. (aindurapen): *iz.* Ikus.: Aindurapen. I: Irao.

zefikeria. (zikintasun): *iz.* Ems.: Zikintasun. Zikinkeria, zikMgu. (loitasun): *iz.* Loitasuu. Ustelkeria,

zeflki. (aragi): *iz.* Zedaren aragia.

zefikitegi. (estebete): *is.* **Estebeteak** eta zeflaren aragia saltzen dituzten saltokia.

zefikiton. (plaza); *izand.* **Piltzafez** beterik dabiiena.

zefikote. (zikintasun): *izond.* Oso dana. (zen): *Land.* Berbera.

zefikume. (zed): *iz,* Zefiaren **kuma.**

zefikume arkela. (zed): *iz.* Zeni erne **Ikus.:** afikume ordots.

zefikurne urdots. (zed): *is.* Zed at txikia. Ikus.: Zelikume arkela. Zed ordotx,

zefilketa. (eriotza): *iz,* Zedaren erailketa. (zed): is. Berbera.

cellist. (landare): *iz.* Ipaialticko mugita. Ikus.: Mugita.

zeftic. (ule): *iz.* Zefiaren ales. Zurda.

cefimizto, (gezi): *iz.* Geziak botatzeko idekidura.

Zethl. (brad): *iz.* Belatxiko. Txifin, **ZED.**.

zefingo. (zed): *iz.* Txikia dan sat a. Ikus.: Zed **arkela.** Zetinko, zefino.

zefinko. (zefi): *is.* This.: **&lingo. I:** Zefillo.

zefifio. (zed): iz. Rua.: Zetingn, Zeŕinko.

zeflogi. dandarek **Ikus.:** Txad-ogi.

zeitraus. (zed): is. Bafaga. Befanda, xcŕi erauts.

zefitegi. (zed): *is.* Tkus.: Zefi-eya. Zed-toki.

zefitzaf. (zed): *iz,* Zefi aundia.

calm (ximus): iz. **&us.: Minus.** Zatanda. (meatze): *iz.* **Meatze edo afobi** baten **me-adafa. (odei):** *iz,* **Oso eurttua dan odeya.**

zefo-uztafi. (zeta): *iz.* Zefaren abedia. I: Zei-ebte.

zefodiru. (zenbakun): *iz.* Aŕafien sariaren 'mango etekifia,

zefodun. (meatze): *izond.* Me-adatak dauzkana.

zefoik. (crate): *iz.* lk.us.: Zetaiia.

zefoL (al): *iz.* Zolako olak. (zola): *iz.* Berbera.

zefoldo. (orga.); iz. Ciurdiaren beko zatiak.

zefota. (zeta): iz. Zeta tailtia. Zefote, zefute, zeintei.

zefuldi. (zomofo): *iz.* Zertiofo-mota bat.

zefutei. (zeta): *iz.* Boas.: Zefota. I: Zefoto, zefute, zefustu.

zefuts. (zaldizketa): iz. Zattokirik gabe zaldiagan

zefutsean. (zaldizketa): *adond* Zattokirik gabe zaldiagan ibiltzen ari-izatea. Ikus.: Zefutsik.

zefutsik. (zaldiziceta): *adond,* Ikus.: Zefutsean.

zefuztafi. *(zeta): ft.* Zeta tinkotzen clan burnizko zatikoa.

zertako. (zio): *Ink.* Zergatik?; zer data-ta'? (clizti): lain Zertarako?

zertakotasun. *(map: iz.* &as.: Elburu.

zertan. (lufalde): Ikus.: LufaIde. &Mardi, zetan.

zertarpartan. (ufitastm): *adond* Zerbaitean. Zertanbait, zertanbaitean.

zertan-zale. (lufalde): *izond.* Efiketari buruz zertanetan ari-izatearen zaletasuna duena.

zertanbait. (ditasuu): *adond* Ikus.: Zertan-artan. Zertanbaitean.

zertanbaitan. (arau): *adond* Aranaz ad-izatea.

zertanbaitean. (ufitasun): *Wand.* Boas.: Zertan-artan. Zertanbait.

zertanez. (luŕalde): *adond,* Lufaldez-lufalde ari-izatea.

zertantsu. (egocra): ariond, Guttxi gorabera zein egoeran.

zertara. (izenordo): izord. Zer egitera?

zertarako. *ink.* Zein eibuntaz ati-izateko. Zertako? (eskuantze): *izond.* Eskuantzea duena.

zertarakotasun. (artufe); iz. Ikus.: Azaga. Xede.

zertaratu. (abotera): *ad,* Abetera artu.

zertarik. (izenordc): *izord.* Zerez?, zein egokeraz?

zertasun. (aundicra): *iz.* Aundieraren bereiztasuna. (irate): *ft.* ikus.: Izate.

zertasunezko. (irate): *izond.* Ikus.: Izateduu.

zertaz. (gat): *adond.* Zein gayaz.

zertazbalt. (gat): *adond.* Zerbaiteaz ari-izatea.

zertazlco. (mueta): *adond.* Zein muetazko.

zertegi. (saltoki): *ft.* Bats.: Bittegi. Bittoki, zertagi, (zaindegi): *iz.* Ikus.: Zaindegi. J: Bildegi.

zertsu. (alborakuntza): *loin.* Zer gut-xi gorabera.

zertu. (egiu): *ad.* Ikus.: Burutu. Istea, zertun. II Zer itza bezela, au era beste itz egokiagoaz gogoratzen eztanean erabiltzen da; beraz edozein egipena adierazi dezake.

zertume. (abaf): *iz.* Ifiausitako enbofean atoratzen dan abaf bakoitza.

zertun. (egin): *ad.* lkus.: Burutu. Zertu.

zertxobatt. (ufitasun): *adond,* Gutxibto. I: Zepabce.

zertzaz. (gai): *odour!.* Zeiss gayaz.

zertzeti. (naiaskeri): *izond.* Nafaskeriz ari dana

zertzelada. (tartika): *iz.* Ikus.: Tartika. Zernota, aldekoi, zerzelada.

zertzen. (pilizaf): *iz.* Sofia° batctik jansten diran ienengo ariak. Ikus.: Piltzaf. (eskuantze): *iz.* Eskuantzea duen notin aria.

zertzena. (main): *iz.* Obo erditik igaroten dan ma/a, ta makobilerafto eltzen dana.

zertzendu. (ad): *ad.* Eundura bati ariak stem edo jausi. (zentzabide): *ad.* Zentzabide ta zentzatittraz ari-izan. (ebaketa): *ad.* Ikus.: Ebagi. Ebaki.

zertzeta. (egazti): *iz.* Bats.: Aate-tipi. Xafxeta. (ticairotasun): *izond.* Ticairoa dana.

zertzu. (izaera): *iz.* Izaera darn guzia, flair gogozkoa flair gayezkoa izan.

zeru. (donoki): *iz.* lkus.: Donoki. Zettt. (izaf): *iz.* Ortzalde. Ortze, zeru-gain. (eltze): *iz.* Bats.: Eltze. I:

zeru-aldi. (ostagizti): *iz.* Ostagi. Goyaf.

zeru-argi. (donoki): *iz.* Donoki'ko argia.

zeru-aii. (ortzafi): Bum: Ortzafl.. Ostafi, zent-burdin. (pitxi): *iz.* Ostin merges daukan istafia. Zerutafi.

zeru-afizko. (pitxi): *izond.* Zeta-attar dagokiona.

zeru-belaf. (tandare): *iz.* Askarkaria dan landarea.

zeru-bide. (bide): *iz,* Donoki'rako bides, (donoki): *iz.* Berbera.

zeru-bideratu. (bide): *ad.* Donold'runt abiatu, (donoki): *ad.* Berbera.

zeru-burdin. (ortzafi): *?z.* Hats.: Zem-an.

zertt-eft. (donoki): iz. Vainkoa'ren yarauldia. Ikus.: Yarauldi.

zeru-eriko. (donolci): *izond.* Donolciloa dana. Zeruetako, zerutaf,

zeru-ertz, (ortzi-muga): Ortzi-muga. Osertz, zem-muga.

zeru-gain. (donoki): Doatsuen donokia. Zeru-gaindiko. Zeru-gaitieko, zeru-goi, zertrgoyen, zera-goyeneko, zenrgoren, zem-gara. (izaf): *iz.* Ikus.: Ortzalde. I: Ortze, zeru,zeru-sabel.

zeru-gaindiko. (donoki): *izond,* Zen-gaiitekoa dana. Zero-gain. Zeru-gaitteko.

zeru-gaitteko. (donoki): *izond.* Zero-gaiitean dagoena. I: Zont-gaindiko.

zeru-gefi. (ortzi-gefi): *iz.* Bats.: Ortzi-get%

zeru-gefike. (ortzi-gefi): *izond.* Ortzt-gefiari dagokiona.

zero-got, (donokt): Ikus.: Zeru-gain. Zeru-goycn, zeru-goyeneko, zent-goren.

zeru-gotbel. *iz.* Earle India.

zero-germs. (donoki): *iz.* Ikus.: Zeru-gain. I: Zara-got, zeru-goyeneko, zeru-goyen.

zeru-goyen. (donoki): *iz.* ikus.: Zeru-gain. J: Zeru-got, zeru-goyeneko, zero-gored.

zeru-goyeneko. (donoki): *iz.* Ikus.: Zorn-gain. I: Zeru-goi,.zem-goyen, zeta-gored.

zeru-lufak. (donoki): iz. Donoldak eta

zern-utuga. (ortzi-rnuga): *iz.* flats.: Ortzt-muga. Zeru-ertz.

zern-oztin. (niargo): *iz.* Goiko eguaren margoa. Egu-oztin.

zern-sabel. (izat): *iz.* Ikus.: Ortzalde. Zero-gain, mu-sap-at.

zero-sapid. (tzar): *iz.* Ortzakte. Zeru-sabel.

zero-natal. (eltze): *iz.* Gotko eguaren eltzea. J: Zeru-eltzea. Zeru-uztai, zem-zabal, zent-zabaldi, zcru-zapai.

zeru-zabal. (eltic): *iz.* Ikus.: Zera-ustai. I: Zenratztak zera-zabakli, zeru-zapai.

zeru-zabaldi. (eltze): *iz.* lkus.: Zeru.-ustai. Zeta-cabal.

zeru-zapai. (lutelcsti): *iz.* lkus.: Zem-ustai. I: Zera-zabal.

zern-zola. (tutelest) *iz,* Ortziko ondoa.

zeruetako. (dortoki): *izond.* Zetu-efiko. Zerutaf, =Mae.

zeruetarako, (donoki): *izond.* Donokfrako on edo cgokia dana. Zerukoi.

zerugoyan. (izaf): is. Ortzaldean, I: Zeruan.

zeruka. (babafun): Maim dagozen babatuncn sasia. (Ickazi): *iz.* Ikus,: Leka. Teka. (arto): *iz.* Artoaren ofia.

zerukatu. (lekazi); *ad.* Landareari leka eratu.

zeruketari. (joko); iz. Bakaldun-emearen jokoaren aklaketa bat,

zeruko. (dean): *izond.* Bonokran dagoena. (donoki): *izond.* Berbera.

zeruko katu. (zomoio): *iz.* Efixat.

zeruko taubof. (min): *iz.* **1V1in** zuri ta biribila. I: Zernko usd.

zerulco txalo. (ontasun): *izond.* On-ona dart uotifia.

zeruko-txaloa. (ontasuu): *izond.* Oso ona dana.

zeruko-uso. (min): Rms.: Zeruko tanbof.

zerukoi. (donoki): *izond.* Douoki'aren zai dagoena. Zeruetarako.

zeruloide. (kimia): *iz.* Algodoi-kondataz eta kanfotaz egiten dan gaya, boilezico, reaskofezko ta beste gauza batzuen antzeko zerbait egiteko erabiltzen dana. (argazki): *iz.* Argaikirako xingolak egiteko gaya.

zeruntzi. (zabaldegi): *iz,* Zabablegian barna igo-erazten dan suziri berezia,

zerupe. (elder): *iz.* Eltze baton bameko aides.

zerupean. (lcurbroifiak): *adond.* Gain-estalkipean. (lutclesti): *adand.* Zeruko eltzepean.

zerura-beata. (dotioki): *Land.* DonokErako autatua dagoeua. Zerurako.

zerura-jasotze. (igoera): *iz.* Miren Neskuts Done 'aren donokira jasotzea. I1 Zermatze. (neskutsa): *iz.* Berbera.

zerurako. (danoki): *izond.* Ikus.: Zentra-beata.

zerurakoan. (donoki): *adond.* DonokEra igotean.

zerttrakotu. (donold): *ad.* DonokErako autatu.

zeruratu. (donoki): *ad.* Donoki'ratti, Donoki'ra joan.

zerttratze. (igoera): *iz.* Bras.: Zerura-jasotze.

zerustatu. (donoki): *ad,* Toki edo gauzaren bat donokiaton antzeko egin ado biurtu.

zerutaf. (donoki): izond. Ikus.: Zeru-efilco. Zeruetako, zerutiai. (craspen): *izond.* Eraspen aundikoa danari ere esaten zayona. Zerutiaf.

zerutitti. (pitxt): *iz.* Oztin margoa duen istatia.

zerutiaf. (rIonold): *Land.* Ikus.: Zeria-efiko. Zeinetako, zerutat. (eraspen): *izond.* Zermat,

zerutikako. (donoki): *izond.* Donolkiari dagokionu. Zerutiko,

zerutiko. (donoki): *izond.* Iku.s.: Zerutikako.

zerzazko. (month): *izond.* Zein motazkoa.

zerteladn. (tartika): *iz.* &m.: Zertzelada. Zerzelidade, zerzcridade.

zerzen. (zugatz): *iz.* Zugatz lerdena,

zerzera. (end): *iz.* Ikus.: Lantzurda. Euri-langar.

zerzito. (uztai): iz. Thus.: Uztai. Mako. (ereztun): *iz.* ikus.: Ereztun. Eleztun. (abo): *iz,* Rms.: Obo. Kurubil.

zeta. (orban): **Orban.** Zetaka. (Bo): *iz,* Lifioareu zahota.

zeta-jale. (orban): *izond.* Orbanak kentzun dituena.

zeta-zirdin. (ziriko): *iz.* Zirikozko purpuxetatxoa.

zetabatu. (artza): *ad.* Artzaz trifia edo bests gaya berezi. Zetabetu.

zetabe. (artza): iz. Artza bafio beste zeeagoa dana.

zetabe-aga. (mtza): *iz.* Ikus.: Arte. Askazaldi, zetabe-azpiko.

zetabe-azpiko. (attza): *iz.* Ikus.: Arta, I: Askazaldi, zetabe-aga.

zetabetu. (artza): *ad.* ikus.: Zetabatu. Zetabeztatu.

zetagaft. (orban): *izond.* Zikindu ditekena.

zetai. (eskuaga): *iz.* Ikus.: Eskimo. I: Satai. (burditiaga): *iz.* Ikus.: Burdfilaga. Burdunaga.

zetaka. (urban): *iz.* Mts.: Orban. Zeta. (late): *iz.* Ikus,: Tortika. Kortika.

zetakadott. (urban): izond. Zetak dauzkana.

zetakatu. (urban): *ad.* Ikus.: Orbandu. Naturu, zetazkau.

zetako. (zio): *b k.* Zergatik?; zertarako7

zetan. (bilakuntza): *Ink.* Ikus.: Zertan.

zetanbait. (bilakuntza): *b k.* Zerbaiten bila,

zetaragifio. (aditzondo): *adond.* Ikus.: Noraifio. Noragifio,

zetart. (ziriko): *iz.* Ziriko-albaitioa.

zetarikoa?. (nmeta): *izond.* Zein motakoa? Zetariko?

zetaf. (at): Ziriko-ate. (ziriko): iz. Berbera.

zetartegi. (af): *iz.* Zetafen aztegia. (ziriko): *iz.* Barbara.

zetasun. (tartika): *iz.* Ikus.: Xretasum Txeetasun,

zetati. (lokatitza): Zergatik'?, zer dala-ta?

zetatsu. (ogi): *iz.* Gaizki egindako ogia.

zetato. (tanpa): *ad.* Gogotjo-egin.

zetatxe. (artza): iz. liens.: Artza. 1: Zetatxu, zetaxu, xixtrera.

zetatxu. (ariza): iz. Ikus.: Artza, Zetathe, zetaxu, zetatxi,

zetaxu. (artza): Artza. Zetaxe, zetatxu.

zeteri. (biztanle): *iz.* Auten **biztaule-**multzoa. (aurtzaro): iz Berbera.

zetiatu, (inguratz,e): *ad.* Ingaratzea egin,

zetik. (aditz): *ad.* Berak (g) zitik.

zetikago. (aditz): *ad.* Guk (g) zitikagu. Zitiagu.

zetin. (atantza): *iz.* Zaldi-uleaz egindako apailua.

zetio. (inguratze): *iz.* Ikus.: Inguratze. Molten.

zeto. (uzta): a Ikus.: **Uzta.** Bii.

zetu. (eraindu): *ad,* Ems,: Txeatu. Xeeta. (rnamorketa): *ad.* Ikus.: Maluskatu. Mamortu.

zetxo. (izki): *iz.* Azpian atast txikia daraman erderazko "C" izkia.

zetzen-adufa. (obo): *iz.* Ikus.: At-erdi. Zilerdi.

zeu. (izenorde): *izord.* Bras.: Zeroli Zeroni, znauf.

zeuek. (izenorde): *izord.* Thus.: Zerok. I: Zebok, zeuok.

zeuen. (izenordc): *izord.* Zuen.

zeugandu. (latent): *ad.* Zuregana ekati-eragin. Erakafi, zeuekgandu.

zeugazko. (izenorde): *izord.* Zureganako; zurekiko.

zeuk. (izenorde): *izord.* Zeroick.

zeurne. (neut* iz. Ala txikia.

zeure. (izenorde): Zerofen.

zeureganatu. (ukantza): *ad.* Zure burtia zerbaiten jabea egin. Zeurctu, zeuretzakotu. (izenorde): *izord.* Zuregana zerbait eraman edo joan-arazi.

zeurekoya zera. (norberekeri): *iz.* Zure burukoya zeta.

zeuretara. (izenorde): *izord.* Zure buruareo aldetik edo aldera.

zeuretu. (ukantza): *ad.* Ikus.: Zeurcganata. Zeuretzakoto.

zeuretzakoto. (ulcantza): *ad.* liens.: Zeureganatu. 1: Zeuretu.

zeurk. (izenorde): *izord.* Zerofek.

ieurok. (izenorde): Lord. Ikas.: Zerok, zeuok. Zebok, zebonek, zeroyek.

zeurori. (izenorde): *izord.* Zerori.

zeuru. (donoki): iz. Was.: Donoki. Doatsu-leku.

zeutzakotu. (jabetza): *ad.* Zerbait zurea egin.

zeuzerbm. (izenorde): *ftord.* Zerbait; zee edo zer.

zeya. (zei): *iz.* Ikus.: Zei. Azoka,

zeyara. (makla): *adond.* Aldapan egotea. (makurdura): *izond.* Makurtuta dagoena.

zeyarbide. (bide): iz. Ikus.: Bideska, Bidezior.

zeyardun. (rnakurdura): *izond.* Ikus.: Zeyai'. Seyai,

zeyardnra. (sayeslcantza): *iz.* Ikus.: Sayeskuntza. I: Soraderia, zeyartasun.

zeyargati. (pisia): *frond.* Ikus.: Islagari, Zeyarkoi. (argi): /mad, Berbera.

zeyarita. (an'winked): *adond.* Inguruka ari-izatea.

zero-bra. (makurdura): *izond.* Zerbait zeyaia dana. Zeyaiara.

zeyarkari. (jazargo): *izond* Jazargoa egiten duena.

zeyarkatu. (apaingaiin): *ad.* Lan bat sayeska egin,

zeyarki. (malcurdura): *adond.* Zeyarez ari-izatea. (zearkadura): *adond.* Break egiten ari-izatea. (gupiera): U *adond.* Oker ari-izatea. (neurizti): II *adond.* Konerki jokatzea.

zeyarkat. (pisia): *frond.* Urns.: Islagaii. Zeyargaii. (argi): *izond.* Berbera.

zeyarkunde. (picks): *iz.* Argi-izpia zuzenbidez aldatzea.

zeyarmen. (eandura): *iz.* ikus.: Goisubil. Iraztoi, zeyertnen, =amen, (abar): *iz.* Esian malgutzen diran abartxoak. Zeennen.

zeyai. (makurdura): *izond.* Zutasun eta zeartasunean ez dagoena. Seyaf, zeyardttn. (gupiera): *adond.* Oka egotea. (ikusmen): II *ad.* Zearka begiratu. (ortzi-muga): *iz.* Ikus.: Sarkalde. Sartalde. (afar): fl *ft.* Sartaldetik sortzen dan aizea. Zeyar-aize.

zeyaf-aize. (size): *ft.* Ikus.: Zeyat.

zeyafara. (makurdura): *izond.* Ikus.: Zeyarkara.

zeyafarazi. (makurclura): *ad.* Zeyatez jarri.eragin. Zeyarkarazi. (sayeslcuntza): *ad.* Sayeztu-erazi. (gupiera); *ad,* Okertu-eragin. (pisia): *ad.* Argi-izpia zuzenbidez aldatu, (argi): II *ad.* Berbera.

zeyafarazIe. (sayeslcuntza): *frond.* Sayesten duena. (malcurdura): *frond.* Zoyaiarazten duena.

zeyaf-arazle. (pisia): *izond.* Argi-izpia zuzenbidez aldatzen (Mena.

zeyaf-egin. (jazargo); *ad.* Jazargo egin.

zeyatelko. (idazketa): *frond.* Zeaf-izki; zeafez cgindako izkia.

zeyafera. (norabide): *adond.* Sayestata dagoen norabidean ibiltzea.

zeyaferia. (norabide): *iz,* Norabide okefa.

zeyaf-taiio. (odei): *iz.* Sartaldeko odeyak.

zeyaf-larmak. (IMO: *iz.* Sanaldeko larioak.

zeyafola, (ate): *L.* Ate baten Lang&

zeyaf-ustai. (uztai): *ft.* Eitzearen uztaya. Zeyaf-uztai.

zeyaf-xlrola. (eresgalu): *iz.* Aibotik jotzen dan txkula.

zeyaf-zale. (amatukeri): *izond.* Itzuli-mitzulika an dana.

zeyaf-zare. (otal): *iz.* Oyalak eramateko otafa.

zeyartastin. (sauesImatza): Ikus.; Sayeskuntza. Zeyardura. (makurdura): iz liens.: Makurdura.1: Pendura.

zeyartsn. (maids): *izond.* Malian dagoena.

zeyartu. (sayeskuntza): *ad.* Baia.: Sayestu. Zeal-bidetu.

zeyerdura, (jazergo): *iz.* Ikus.: Jazargo. 1: Jarkite.

zeyerkatu, (makurclura): *ad.* Esez mafatzea egin.

zeyermen. (eundura): iz. ikus.: Goisubil. I: Zeyarmen.

zeyef. (jazargo): *izond.* Jazargoz, ari dana ado dagoena.

zeyertu. (anemen-aldi): *ad.* Ikus.: Aldefai-ibili. Ofon-ibili.

zeyo. (aitzuf): *iz.* Ikus.: Upabcur I: Opatzuf, zebu, zeyu.

zeyotu. (aitzur): *ad.* Zeyoz lanegin, berdindu.

zeyu. (upa): *iz.* Boas.: Upol-ol. Upol. (aitzut): *iz.* Ikus.: Zeiru. Zeyo.

zez. (ardura saleroste): *odour!.* /km.: Xeyala. I: Xee-erosle, xee-saitzaiie, xez.

zezaz. (gai): *adond.* Zein gayaz,

zezazko. (gai): *frond.* Zein gayazko.

zezeiTa. (i1): *iz.* Ikus.: Otsail. I: Otsil, zezil, zezeil.

zezei. (motoltasan): *izond.* Moteltastmez itzegiten ari dana.

zezeldu. (moteltasun): *ad.* Moteltasunez itzegin edo ari-izan.

zezelka. (ruotenasun): *adond.* Moteltasunez itzegiten ad-fasten.

ZEZEN. *iz.* Ugaztun ausnarlari; logo-g-urutzeratio neurkin Verdi goyera duena, fa bi adafez onatutako buru lodia dauicana. Beyai. (abelazkuntza), (abere), (adal), (ausnarlari), (margo), (ugaztun), (ule), (zezenketa).

zezen-adarka. (adar): *odour!.* Zezertaren adafaz jotzen ari-izatea.

zezen-adaL (add): *iz,* Zezenaren adafa.

cozen-aid!. (zezenketa): *iz.* Zezenketaz ari-izatea. Zezen-butuka, zezenkatu, zezenketatu.

zezen-belaf. (1:m1 4 *iz.* Orbankaria dan belara, lekazi batzuen efoetan, txerketx, bidi dana,

zezen-bufuka. (zezenketa): *iz.* Bala: Zezen-aldi. j: Zezenkatu, zezenketata.

zezen-burtzoraldt. (zezenketa); iz. Zezena erail, ezpataren zia gaiondoan sari dean.

zezen-eralie. (zezenketa): *frond.* Zezenak erailtzen dituena. Zezen-zezendari.

zezen-ezlari. (zezenketa): *frond,* Zezenak ezten dituena.

zezen-eztenkari. (zezonketa): *frond.* Zezen-ziriak ipintzen dituena.

zezen-eztenkatu. (zezenketa): *ad.* Zezen.ziriatc

zezen-gudu. (ream): iz. Zezen-gudaldia.

zezen-Iltzaik. (zezenketa): *frond.* Ikus.: Zezen-eraile. Zezendari,

zezen-jayak. (zezenketa): Zezenak txuLiatzean egiten diran jayak, Zezen-jolas. Zezen-lastet, zezen-toleyo.

zezen-jolas. (zezentceta): *iz.* Zezenak txuliatzea. Ikus.: Zezen-jayak. Zezen-lastei, zezen-toleyo.

cozen-Info. (Jails): *iz.* Zezenaren latua.

zezen-fastest, (zezenketa): *ft.* Was.: Zezen.jayak.1: Zezen-jotas, zezen-toleyo,

zezen-nal. (zezen): Ikus.: Susaa. Susara.

zezen-suzko. (zezenketa): iz. Zuraz edo beste gayaz egindako zezen-itxurakoa, Suziriak daramazkiena ta jolasean ari-izatoko erabiltzen dana.

zezen-talde. (zezen): iz. Zezerten multzoa. Zezen-alde.

zezen-talka. (tanpa): *iz.* Zezenaren kaskakoa.

zezen-tokirant. (zezenketa): *ad.* Zezenak zezendegiart sartu.

zezen-toiclratze. (zezenketa): *iz.* Zezenak zezendegian sartzea.

zezen-toleyo. (zezenketa): *iz.* Ikus.: Zezen-jayait. I: Zezen-joias, zezen-lastet.

zezen-txakuf- (zakur): *iz.* Soin eta lepo Jodi ta motzak dauzkan zakut, indartsua dana ta aibi auratia [Meua: I: Zezen-xakuf, zezen-zalcut

zezen-txindi. (zezen): *ft.* Zezenak beya estaitzeagatik ordaintzen darn. I: Zezensari.

zezen-txori. (egazti): *iz.* Koatizaren ardzelcoa clan egaztia. Sokil, koartza, zezenbco, zezen-xori.

zezen-txori. (egazti): *iz.* Attica luzeak dauzlcan egaztia, lepo oso lazes ta isatsa motza dauzkana. Zezen-txori. (txori): *iz.* Buruan lumak beltz eta distiratsuak, egaetan eta isatzan ostin-aegis ta sofican ori-gofia dauzkan txoria. I: Zezen-xori tipi.

zezen-usaidun. (zezen): *iz.* Muskets daukan zezena.

zezen-xakui. (zakuf): *Az.* Ikus.: Zezen-btalcut. Zezen-zalcut

zezen-xori tipi. (txort); Zezen-xori bcikia. Was.: Zezen-xori,

zezen-zain. (zezenketa): *izond.* Zezen-jayetan zezenkariak laguntzen ani-dana.

zezen-zakuf. (zakuf): *iz.* Ikus.: Zezen-txalcuf. Zezemxalcut

zezen-zate. (zezenketa): *izond.* Zezenketarako zaletasuna duena.

zezen-ziri. (zezenketa): *iz.* Makil plea, ingi kizkurtutaz apaindua ta nautufean koraintxo bat daramana, zezenai, zezen-jayetan, iltzatzeko. Zirikalari.

zezenaga. (ortzi-gefi): *iz.* Ortzi-getiko **ikuf** bat.

zezenalde. (zezen): *iz.* Ikus.: Zezen-talde.

zezenaren. (zezenketa): *izond.* Zezenketari dagokiona.

zezendari. (zezenketa): *izond.* Ikus.: Zezen-eratie. Zezen-iltzaik, zezenkari, zezenlari.

zezendegi. (zezenketa): *Az.* Zezenak eukitzeko tokta. Zezentegi, zezentoki.

zezendu. (azaldi): *ad.* Beyak zezengana joatea nai ez izatea. (aLbi): *ad.* Ikus.: Gafaztu. Uzutu.

zezeneta. (zezenketa): Ikus.: Zezenketa. Toieda.

zezengai. (zezen): Buts.; Zekof. Xekoŕ, zezengei.

zezengoti. (zezen): *iz.* Alegiko zezen bat.

zezenka. (zezenketa): *adond.* Zezenak txttliatzean ari-izatea.

zezenkari. (zezenketa): *izond.* Zezenak txultatzen dituena. Zezendari, zezenlari.

zezenkari-batz. (zezenketa): iz. Zezenkarien multzoa.

zezenlcatu. (zezenketa): *ad.* Zezeuak tculiatu, Ikus.; Zezen-aldi. Zenzen-bufulca, zezenketatu.

ZEZENKETA. *iz.* Zezenak txuliatzeko antzea. Toleda, zezeneta. II (adaŕ), (jolasbide), (elcusketa), (jai), (aiztaga), (bofoka), (zezen),

zezenketalari. (zezenketa): *izond,* Zezenketari buruz ikasia dana. I: Zezenketart.

zezenketari. (zezenketa); *izond.* Zezenketalari.

zezenketatu. (zezenkata); *ad.* ikus.: Zezenkatu. licus.: Zezen-aldi. Zezen-bunika.

zezenketazale. (zezenketa): Land. Zezert-lastefetarako zaletasuna duena.

zezenki. (aragi): *Az.* Zezenaren aragia.

zezenko. (zezen): *iz.* Zezen txilcia. Zezeuxka, zezendo.

zezentart. (zezenketa): *izond.* Ikus.: Zezendari. I: Zezenkati.

zezensari. (zezen): *iz.* Ikus.; Zezen-

zezentegl. (zezenketa): Az. Was.: Zezendegi. Zezentoki.

zezentokt. (zezenketa): *iz,* Bats.: Zezendegi. Zezentegi. Zezenak txuliatzen diran tokia.

zezentao. (egazti): *iz.* Egazti-mota bat. Ilcus.: Zezen-bcori.

zezenxka. (zezen): Ikus.: Zezenko.

zezerin. (landare): *iz.* Ezpainkaria dan landarea, oso usaintsua dana, apaintzako ta ongatia bezela erabiltzen dana.

zeal. (sotiltasun): *ad.* Ikus.: Ezi. I: Ezeri. (itxitura): *iz.* Tk-us.: **Itxitura. [: Labatt.**

zezial. (damn): *iz.* Gazitata dagoen lebatza.

zezilio-promestiku. (egazti): *iz.* Ikus.: Antxeta. Gabai.

zeziio. (ereztun): *iz.* Ikus,: Kurkuru. Txirunga.

zezin. (aragi): iz. GazituLa dagoen aragia. Zezina.

zezin ala urdaika. (jolco): is. Auŕen jokoa *bat.*

zezinatu. (aragi): *ad.* **Aragia** gazitu. Zezindu, zezialatta.

zezindu. (aragi); *ad.* Titus.: Zezinatu.

zezingat. (abere): *iz.* Bare aragia gazitzekoa dan alterta. Zezingei.

zezio. (eztabaida): iz. Hots.: **Eztabaida.**

zeziogiie. (eztabaida): *izond.* Eztabaidaetan ari dana. Zazioti, zeziozale.

zezioti. (eztabaida): *izond.* Zeziogile. Zeziozale.

zeziotu. (eztabaida): *ad.* **Eztabaidaetan**

zeziozale. (eztabaida): *izond.* Titus.: Zeziogile. Zezioti.

zezka. (bide): Az. Ikus.: Bide. j: Bide malksta, estarta.Oliz (arkai): iz. Ikus.: Arkai. Zaro.

zezkarda. (zi); *iz.* Aragian sartuta (lagoon zia edo ziria.

zezkardun. (zi): *izond.* Aragian zia sartuta daukana.

zezpal. (zut): *12.* ikus.: Ezpal. Zozpal, zozpel.

zezto-zain. (laguntasun): *izond.* Neska ezkongai baten laguna. Zestozain.

ZI. *iz.* **Izkau** edo baste **Eanabesa** baton moko zofotza, beraren bitartez zauritu ditekeia. Gauza baten mokoa. Buena, buztan, erpin, maul, musu, ondere, sista, txufu-txutu, zia. (arte): Areitz eta ametzaren ezkuPa. (ii): II iz. (rningaztasun): *izond.* ilcus.: Gafatz, Gafatx. (aizto), (akaukada), (Srnai), (burdin xuri), (aloft), (gupitasun), (Lostofatz), (mailgune), (meera), (mustuf), (sarcle), (sorbatz), (taratulu), **(tini),** (zati), (ziztada), (zoko).

al-bike. (kapei): Bi zi datrzkan **kapela.**

zi-burni. (zi): *iz.* Burdin-aga txikia, erdi-McLean **zulo** bat dauicana.

zi-kusku. (igali): *Az.* Ezkufaren kuskua.

zi-za. (lastertastm): Az, Arm egindako egipen been ots-izena.

zi-zutu. (igaii): Ezkutak dagozenean aldia. OMB: *iz.* Berbera.

zia. (atann): *ad,* Atzeruntz afaun-egin. Ziaketa. (zi): iz. Ikus.: Zi. Mutuf. (aktilukada): (Az. Ilcus.: Alcullu. Akutu. (janztura): II a Solielto baten

isatsa. (ii): *1:z.* ikus.: Ii. I: Tin. (zitikakti): *iz.* &us.: Pizgaii. Pizgailu. (margo): *in.* Mazmafo-iztia erabiltzen diran host margoctako bat.

ziabedaf. (halal): iz, Ikus.: Ziabelaf.

ziabelaf. (halat): Otxarkaria dan belafa, csnea gatzatzeko erabiltzen dana. Ziabectal

ziabeztu. (ezabapcn): *ad,* ikus.: Ezabatu. Ezabaztatu.

ziabilgafi. (sandal): *izond.* Ilms.: Mainigari. Ziapilgati.

ziablItzaile. (sandal): *izond.* Boas.: Matnitzaile. Ziapiltzaile.

ziadi. (ii): *iz.* Bats.: I: Iidi.

ziadura. (tanpa): *iz.* Tanpa. Danbada.

zialn. (irakidura): *izond.* Urtan irakita dagocna. (zuku): *iz.* Tkus,: Ai. Aixa.

ziaketa. (afaun): *iz.* Zia egitearen egipcna. *Zia.* Zialdi, ziaboga.

zialda. (urdai): *iz.* Urdayaren zati andia.

ziaidi. (afaun): *iz.* Ikus.: Ziaketa. I: Zia.

ziainaf. (mafazki): *in.* Ikus.: Mafazki. Ziamarta.

ziamartu. (marazki): *ad.* Ems.: Maleztatu. I: Maieztu.

(pitxi): *in.* Sualia bezin gogoia dan

ziape. (landare): *iz.* Ikus.: When, I: Basarbi. (ahetxu): *iz,* Abetxu-mota bat

ziape-gars. (igali): *in.* Zannanctufarcn igalia. Ikus.: Zannandof.

ziape-txaplata. (sendagaikintza): *iz.* Yebcnez egindako Maplata. Ikus.: Txaplata, Xaplata.

ziapilari. (sandal): *izond.* Ikus.: MamiMri, Ziabilari.

ziapildti. (zendaf): *ad.* Ems.: Gatzatu. Kalata, marnitu, ziabildu.

ziapiltze. (sandal): *iz.* Ikus.: Mamitze. Ziabiltze.

ziargi. (eguzki): *iz.* Eguzkiaren iilafa.

ziarka. (zearkadura): *adond.* Zearkaduraz an-mates. I: Zigarica.

ziarkeri. (araugabe): *iz.* Ikus.: Araugabe. Aranaza, zofoitasun.

ziaro. (thaketa): *adond.* Osorik ebagitea Ikus.: Ziero.

ziaf. (zearkadura): *adond.* Zearkaduraz ari-izatea. Zeaf, zief.

ziataize. (size): *iz.* Ipaf-goli. Tpalaize.

ziafaldatu. (lanclaketa): *ad.* Landatuta dagoena baste toki batera aldatu.

ziafatu. (gat): *ad.* Gafetan erabili.

ziafaza. (beta): *iz.* Mugitakaria dan ayenbelafa, aloietan azten dana.

zial-betaf. (bald): *in.* Txaŕa dan belafa. Zidaf-bcdai.

zial-estelodi, (sabel): Zeafez doan esteTodiaren bigafen zatia.

ziafezko. (zearkadura): *izond.* Zeafez *jatita* dagoena.

ziaf-leku. (zaindcgi): Ziefa metatzen dan tokia. (burni): iz. Berbera.

ziartau. (gurutzc): *ad.* ikus.: Gurutzatu. I: Guniztata.

ziarzerba. (landare): *iz.* Zerbakaria dan baratzeko iandarea; bare °flak, jangafiak dira. Ziazarba, zinzefa.

ziarzulo. (zulo): Labe bateau Ada ateratzen dan zuloa. (Labe): *in.* Berbera. (afi): II *iz.* Aitz bateau taratuluz egiten dan zuloa.

ziat-izpi. (kitnia): *in,* Odolean dagoen gal zuringotsua, lekorera irteten dartean sendaf egiten dana. (octal): *in* Berbera.

ziatizpi. (odol): *iz.* Ikus.: Odol-ziakin. Ziazuntz.

ziatizpigai. (odol): iz. Ziatizp aren gays.

ziats. (zcaztasun); *izond.* Zeaztasunezkoa dana. Zeatz, zmtz, zietz.

ziatsu. (koipe): *izond.* Bilgolez beteta dagocna. Ziotsu.

ziatu. (koipe): *ad.* Koipez estaltzea. Bilgoiez beta edo estali. I: Zion', ziostatu, zioztatu. (eraindu): *ad.* Apurtu, xe-xe egin. (makurclura): II *ad.* Zugatzak makurtu. (izotz): *ad.* Ikus.: Moztu. I: Omani. (odol): *Thus.:* Odol-batu. Odolguritu, odol-uritu, zarnitn.

ziatz. (zeaztastin): *izond.* Ikus.: Ziats. Zeatz, zietz.

ziatz-miatz. (tartika): *adond.* Zeakz guziaz ari-izatea,

ziatzaile. (ezko): *izond.* Ezlcoaz estaitzen duena.

ziatze. (sandal): *iz.* Esnea gatzatzea. (acne): *in.* Berbera.

ziatzez. (saleroste): *adond.* **Aindo** tidkietan saltzen eta crosteu ari-izatea.

ziaur. (izetiordc): kozd. Zerori. Ziauri,

ziaurdi. (abetxu): iz. lkus.: Aindura. Ositapiko, ziaufe,

ziaurek. (izenorde): *izord.* Zerok.

ziauri. (izenorde): *izord.* Ikus.: Zerori. I: Zeu, ziaur. (aldacra): *ad.* Zatozte.

ziaufe. (tibetxu): *iz.* Ikus.: Aindura, Ziaurdi.

ziatifi. (halal): *in.* Ikus.: Birigaria,

ziazerba. (iandare): *iz.* Ems.: Ziarzerba. I: Zinnia.

ziaztasun. (zeaztasun): *iz.* Ikus.: Zeaztasun. Txinticotasun.

ziaztau. (azaldura): *ad.* Ibis,: Zeaztau.

ziaztu. (azaldura): *ad.* Zeatzez azaidu. Ikus.: Zeaztu.

ziazuntz. (odo/): *iz.* Ikus.: Odol-ziakin, Ziatizpi.

Aka. (nibs): *iz.* Zurezko jostailua, **kosno-** itxura duena ta burni-ziria inutufean daukana. Txantxati,ticiba, xibot, jantzari, jibe, pefatit, siba, tuiintxa, ufungila, zibo, zibola, zibot, zibota, ezpel-dantzari, ezpel-txiba, efemota. (Mari): *ad.* Edau.

ziba-ari. (ziza): *in.* Zibari biribiltzen zayon **arl edo lokatia, dantzan** eragitelco. (lokati): *in.* Berbera.

zibagife. (ziba): *izond.* **Zibak** egiten clitnena.

zibaka ari. (ziba): *ad,* Zibaz jokatzen ari-izan.

zlbandi. (nibs): *iz.* Aundia dan ziba.

zibeI. (as'): *in.* Ardick azkazal pean eukitzen duten artxoa. Ikus.: Beazicin.

zibero. (luialde): *iz.* EuzkadPrets **lufalde** bat. I: Zuberoa.

zibi. (egurki): *in.* Onnadi baten **sabayari** eusten dim abea. (obi): *in.* Ems.: Zubi. Xibinko, zubu, zugi.

(inbi): **Zubiaren** amnia.

zibil. (toles-Ma): *izond.* Apurtii gabc tolestu ditekena. (zugatz): iz. Zugatz baten zati biguna.

zibilo. (nub): iz. Ikatz-metarako lufean cgiten dan zuloa. (ikatz): *iz.* Berbera.

zibilu. (kordokadura): *iz.* Ikus.: Dibo. Zabu, zibirio, zibo.

zibiri-zaburaka that. (irabio): *ad.* Ikus,: Irabiatu. Irabiotu.

zibiri-zaburti. (kordokacium): Ikus.: Dibo. I: Zibino,

zibirio. (kordokadura): *in.* Ikus.: Dibo. Zabu, zibilu, zibiri-zaburu.

zibixkot. (zubi): in Oso estua dan **zubia. ikus.:** Zubi.

zibizkau. (azpil); *ad.* Azpil guztietatilc zerbait artu. (azkufi): *ad.* thus,: Bazi. Gstiati,

ziblzkeria. (Ian): *iz.* **Galintzi** guixiko **Ian** txikia.

zibizketa. (azicuii): Bpi egitearett egipena,

zibizki. (uzkeri): *in.* Thus.: Uzkeri. Pizki, zirpitz.

zibli, (tanpa): *iz.* Belafondokoaren ots-izena. Ikus.: Belaiondoko. Zibli-zabla, zifleta.

(tanpa): *iz.* Bi belafondokoen ots-izena. I Zibli.

jibe. (kordokadura): iz. Dibo. zibu, xintxa, zifun-zatun. (ziba): *iz.* Ikus.: Ziba. I: Uiungila.

ziboil. (maskor): *Iz.* Ikus.: Maskof. Pixin.

ziboka. (lcordokadura): *adond.* Ziboan jolasten ari-izatea. Zibuka, zieldoka.

zibola, (ziba): *iz.* Ikus.: Ziba. Zibot,

zibot. (ziba): *iz.* Elcus,; Ziba. Zibola, zibota. (al): *iz.* Ziriko-afaren kuskua. (ziriko): *iz.* Berbera.

zibot-kentzaite. (ziriko); *izond.* Ziriko-aferen kuskuak keutzen dituena.

zibota, (ziba): *iz.* Buts.; Ziba. Zibot. (arte): *iz.* Areitzarcn kulculeta.

zibota kendu. (ziriko): *ad,* Ziriko-afaren kuskuak kendu.

zibotagite. (ziba): *izond.* Zibak egiten dituena.

ziboteko. (berezitasun): *izond.* Zeribait oso egokia zayona. (edertasun): *izond.* Edefa dana.

zibu. (kordokactura): *iz.* Kordokatzen ari-izatea. I: Zieldo. Ikus.: Dibo. Zibo, zitun-zafun.

zibtrin. (landare): *iz.* Malba. I: Malma, inamukio, zigain, zigin, zigi.

zibuka. (kordokactura): *adond.* Ikus.: Ziboka. Ziektoica.

zfbuka-zabulia. (kordokadura): *adond.* Kordokatzon ari-izatea. I: Zibuzauka.

zibuicatu. (kordokadura): ad. Kordokatzen ari-izan.

(kordokadura): *iz.* Dibo. Ziburu.

zibufon. Oxistu): *iz.* Mutilek beiaricietaz egiten duttm txistua edo txirula.

ziburu. (kordokadura): *iz,* Ikust Dibo. Zibulu, ziburti-zauria, zoraburm

ziburn-zaburuka. (kordolcadura): *adond.* Kordokatzen ari-izaten.

ziburu-zauria. (kordokadura): *iz.* Ikus.: Dibo. 1: Ziburu.

zibutu. (kordokadura): *ad,* Kordokatzen ari-izan.

zibuzte. (joko): iz. Ura botatzeko balaputipa. flat.: BaLapunpa. Txipistol, ziziko. (txildera): iz. Txikia dan flotilla.

zidarbistu. (zfiargintza): *ad.* Zilalez estali.

zidarbits. (zilat): iz. Ziirtfezko ielda.

zidardin. (metal): *iz.* Ikus.: Xidaf.

zidargile. (zilargintza): *izond.* Zilargintzan Lanegiten duena, Zidargin, zidafeztari.

Margin. (zilargintza): *izond.* Ikus.: Zidargae, Zidafeztari,

zidargintza. (zilargintza): Zliargintza. Ufagintza.

zidarki. (zit* iz. Zidafez egifia dana. Zidatezko.

zidarkola. (zilargintza): iz. Ilcus.: Zilatgintza. I: Ulagirdza, zidafola.

zidaf, (zilaf): *iz.* Hots.: Xilaf, zildaf, ziraf.

zidaf-bedaf. (belar): Ilcus.: Ziaf-belat.

zidaf bizi. (zilarbizi): *iz.* flats.: Zliarblzi. Urkabizi.

zidafezko. (zilat): *izond.* Ikus.: Zidarki.

zidafeztari. (zilargintza): *izond.* Ikus.: Zidargiie. Zidargin.

zldafola. (zilargintza): *iz.* Ikus.: Zitargiutza. I: Zidarkola, zitarkintza.

zidartu. (aldaketa): *ad.* Txindia ziiafezko txintxiiietaz aldatu.

zidi. (ziri): *iz.* ikus.: Ziri. Taket.

zidoi. (ii): *iz.* Ikus.: Edi. Tidoi, ziduri.

zidof. (bide): *iz.* Bars.: Bideska. txiof, zifiof, ziof, zirkin-zarkin, zigorbide.

zidortu. (bide): *ad.* Zidofak egin.

zidroin. (limoyondo): *iz.11(us.:* Limoe-Limoi.

zidroin-belaf. (LANDARE): iz. Ezpainkaria dan landarea; bore break sendakintzan erabiltzen dim azicargafia bezels.

zidroin-olio. Oirnoyondoy. *iz.* Linn:lank ateratzen dan otioa.

zidrointze. (limoyoudo): nuts,: Limoyondo. Zitroin-ondo.

ziduu. (zi): *izond.* Ziaz amaitzen dana; zia duena.

zidurf. (ii): *iz.* Ikus.: Iidi. Iidoi, zidoi.

ziega. (atzipetd: *iz.* Giltzape oso gogoia. Ziga. (yogutastm): *iz.* Tkus.: Yoputasma. Menpetza.

ziega-sari. (atzipcn): *iz.* Espence-zayari atzituta zegoenak ordaindu bear ziona.

ziega-zale. (yoputasuu): *izond,* Yoputasuna ontzat artzen duena.

ziegaratu. (atzipcn): *ad.* Ikus.: Atzitu. Menpeketu.

zlegaratze. (atzipe): *iz.* Atzitzearen egipena.

ziegazai. (atzipen): *izond* Espetxezain_ Espetice-ai.

ziek. (izenorde): *izord.* Ikus.: Zuek: Zerok.

zieida. (urdai): fa. Urdayaren zati aundia. Zielga, zialda, tailoe.

zieldo. (kordokadum): Ilcus,: Zibo.

zieldoka. (kordokadura): *adond.* Ikus.: Ziboka. Zibuka.

zielga. (urdai): Ikus.: Zielda. Zialda, tadoe.

zien. (izcnorde): *izord.* Ztten,

zienta. (utzaldi); is. Abeltxeen gorotza.

ziergila. (bizkaf-ezuf): *iz.* OCII. Gerortze,

zleri. (txikiera): *iz.* Gauza txikien multzoa. (aurtzaro): *iz.* Aden multzoa.

zierne. (pipit); *iz.* Zugatzen piptia.

ziero. (okidura): *adond.* Okiturik egotea. Ikus.: Ziaro. Zearo, zeatzto, zietzto.

zief. (zomofo): iz. Bros.: Zigaf. I: Zigef. (zearkadum): *adond* ficus.: Ziaf. I: Zeal. (gaztafiondo): II *iz.* Ausberoan efeta bran dan gaztatia. (urtze): *iz.* Urtutik dagoen metalak labetik ateratzean egiten duen zufusta.

ziefa potera. (ailc): *iz.* Gonaren aiiea.

Ado. (gaztanondo): *ad,* Ausberotan gaztafiak ale.

ziertza. (afantza): *Ia.* Aiantzarako seskaren zia. (ugaran): *iz.* Ikus.: Lul-mutuf. I: Lorbunt.

(landare): (z. Askarkaria dan belafezko landarea, lafeetan ugari bizi dana,

zietan sartu. (zirikaldi): *ad,* Ikus.: Akulattl. Txistatu.

abet,.. (zeaztasun): *izond.* ficus.: Zeatz. I: Ziats, ziatz.

zieztatu. (koipe): *ad.* Koipez bete.

zifef. (uzutasuu): *izond.* Uzsta dana.

zifiatu. (joko): *ad.* Jokoan noribait guzia irabazi, (eralketa): *ad.* Txindia (eriotza): II *ad.* II. I; Zendu.

zifleta. (tanpa): *iz.* Thus.: Belarondoko. j: Zibli.

zifletatu. (bona): *ad.* Ziffetak man.

zifli-zafla. (Imps); *adond.* Tanpaka ari-izatea, Ikus.: Zirri-zafra.

zifrain. (morokil): *iz.* flats.: Morokil. Aya.

zifri-zafra. (tanpa): *adond.* Zifli-zafla.

alga. (atzipen): *iz.* Ikus.: Ziega.

zigain. (landare): *iz.* flats.: Malba. Zibuin, zigin.

zigaratu. (atzipen): is. Espencean sartu.

zigaf. (zonmfo): *iz.* Txerketx oso txikia, ittfu azpian sadzen dana Is azteria soferazten duena. I: zigef.

zigartsu. (zouroto): *izond.* Zigatez beterik dagoena.

zigatza. (urin): *iz.* Eze dagoen zurak eie dancan botatzen duen ureita.

zigef. (zoruoto): Ikus.: Zigaf. J: Ziet. (isiltasun): *adond* Isfitasunez ari-izatea. (maiztasun): *adond.* Eten gabe ari-izatea. zirt-ziri. (igorztura): *iz.* Zigiboilaren etoaz egiteo dan gar/Mirk/a,

zigibolia. (landare): *iz.* Malbakaria clan landarea; bare aria gozagaya bezela erabiltzen da.

zigidi. (landare): Zigaitien multzoa; zigaifiak dagozen tokia. Zingidi. (ilcutatz): *izond.* Ikutatzak ipintzen dituena. Zigiklari, zigilazate.

zigilatu. (ikutatz): *ad.* tkufatzak ipifii.

zigiiatze. (ikuratz): *iz.* Zigiladura.

zigiladura. (ileutatz): *iz.* Ikufatzak ipintzea. Zigilatze.

zigiiu. (ikutatz): *iz.* Rms.: Ikufatz. Gorgalu, zigila, zigilo.

zigilu-zain. (ikutatz): *izond.* Ikufatzak gordetzen dituena. Zigitozain.

zigin. (landare): *iz* Ikus.: Zibuin. Zigain, zigi, zigun, zigi.

zigiriztau. (bero): *ad.* Zerbait belie berotu,

zigo. (koipe): *iz.* Ikus.: Koipe. I: **Gann.**

zigoatu. (sendat): *ad.* Urtutako koipea gogortu, sendafa biurtu.

zigolazti. (natazti): *iz.* Ikus.: Lafe-suge. Suge-goft.

zigortdde. (bide): *iz.* Ikus.: Zidot. Xidot.

zigordun. (udat): *iz.* Endore. Auzapez, zigottari. (duintasun): *izond.* Duintasunaren ezantaika daramana. Zigortari. (yaurespen): *iz.* Eliz-otoizko elizkizunetan longain eta zigotaz ari dana. Ikus.: Zigot-zain. (arnaifia): *iz.* Ikus.: Amaifia. Txinel. (zigat): *izond.* Nekepean zigortuta dagoena.

zigorgai. (zigot): *izond.* Zigoia ibazten duena.

zigorgafi. (zigoi): *izond.* Zigortua tzateko dagoena, zigofa irabazi duena.

zigorka. (zigoi): *adond.* Zigotez jotzen ari-izatea.

zigorkada. (zigof): *iz.* Zigofez emandako tanpa aundia. Zigoiada,

zigorkadatu. (zigot): *ad.* Zaigotez jo. I: Zigorkarazi, zigorkatu, zigotatu.

zigorkaldi. (zigol): iz. Zigofez jotzearen aklia. Zigotaldi, zigortaldi,

zigorkarazi. (zigof): *ad.* Ikus.: Zigorkadatu. Zigorkatu.

zigorkari. (zigof): *izond,* Zigofez jotzen ari dana. Zigorkatzaile, zigorlari, zigorle. (zazentza): ematen duen zuzentzaren arduraduua. I: Gizerle, zigoriari. II (zigof).

zigorkatu. (zigor): *ad.* Ikus.: ligorkadatu. Zigorkarazi, zigotatu, zigortau.

zigorliat-zaile. (zigof): *izond.* Ikus.: Zigorkari. Zigorle, zigortzaile.

zigorketa. (zigoik Zigotez jotzearen egipena. Zigotada.

zigorkizun. (zigot): *iz.* Zigotez jotzeko egotea.

zigorlarl. (amaifia): *izond.* Zigorkadak emarcko dagoen amaiiia. Ikus.: Zigorkari. (zigor): *izond.* Berbera.

zigorlattx. (belar): lz. Likurusakaria clan belal-rnota bat. I: Zigorlatz.

zigortatz. (bald): *is.* Ikus.: Zigorlatx.

zigorle. (zigot): *izond* Ikus.: Zigorkari. I: Zigorkazarle, zigortzaite.

zigorlege-maistr. (lege): *izond.* Ikus.: Zigot-legelari.

zigorpe. (zigor): *iz,* Zigota jasaten egotea,

zigorpetu. (zigot): *ad.* Zigotak jasan-erazi. Hors,: Zigot-arazi.

ZIGOA. *is.* Korapilatutalco lokafietaz egindako lanabeaa, ten gaizkileak jotzeko erabiltzen zana. I: Gauza bera egiteko erabiltzen dal zaure, ielizil edo natuzko zifinda. Zigotez emandako tanpa. I: Andeadura, elkadza, zoritxata. Lege-auste edo utz bat egin duenari ezartzen zayon etu-nekea. Eraunsialdr, astikar, astingaik, gaitzondore, axe, gazialdi, nekal, nekalpide, zealdi, zentzaketa. (bide): **is.** Bideska. (xigordura): *(sand.* Kiskaila. /I (aitorkun), (akar), (apen), (arpen), (auzi-epai), (auziratze), (batkunde), (biukeri), (elizatik erauzte), (erinkuntza), (eriotza), (gaiztoki), (gibelalde), (giltzape), (ram), (kalte), (latu), (makil), (ofiaaztapen), (tanpa), (urka), (usta), (zentzabide), (zotaztasun), (zuzentz.a).

zigotada. (tanpa): *iz.* Tanpak ugari ernatea. (zigo01 is. Zigotez tanpa aundiak ematea. Zigotada. I: Zigorketa.

zigof-aginte. (airmen): iz. Zigotak emateko agiudu dezakena.

zigotaldi. (zigot): *iz.* Zigotak emateaven aldia. Ikus.: Zigorkaldi. Zigortaldi.

zigof-arazi. (zigot): *ad.* Ikus.: Zigorpetu.

zigotatu. (zigoi): *ad.* Ikos.: Zigorkadatu. I: Zigorkatu, zigortau.

zigof-baba. (latu): *is.* Zigotez egiten dan ubetriura. I: Zigot-ubeldu.

zigot-eskubide. (Markeri): *iz.* Gaiztakeri ta biurkertak ertsatzeko edo zigortzeko bideak nola erabili begiratzen duena.

ZIGOAEZA. Zigotpeitzea. // (zigot).

zigof-gabe. (zigateza): *izond.* Apengabe dagoena. Zigortzaka.

zigof-gabekeria. (zigoteza): iz. Apengabe. Zigofik-eza,

zigofi. (Landare); *iz.* Ikus.: Betaiki. Beladat.

zigotik-eza. (zigoteza): *iz.* Apengabe. Zigof-gabekeria.

zigof-ikasgai. (zigot): Zigotezka ikaskaya.

zigof-korda. (usta): *iz.* Zigofa bezela erabiltzeko usta, tatortatua,

zigot-tege. (lege): *iz.* Zigotak jartzekoa dan tegea.

zigot-legelari. (lege): *izond.* Zigotak jartzekoa clan legea erabiltzen donna. I: Zigoilege maim.

zigoi-magof /bib. (atpeialdi): *ad.* Alperkerietan art-jean. Zigoi-zagot

zigoi-mote. (usta): *ft.* Zigortzeko usta motza.

zigof-mutufaz. (zigor): *ad.* Usta bereziaz zigortu.

zigot-ubeldu. (Wu): *iz.* ikus.: Zigof-baba.

zigot-ukaldi, (zigor.): *iz.* Zigofez ernandako tanpa aundia,

zigot-zagoi (anernen-aidi): *ad. Jima.:* Zigot-magoi ibiti,

zigot-zain. (yaurespen): *is.* ans.: Zigordun.

zigof-zulo. Costa): *iz.* Ustarentzako zuloa.

zigortaldi. (zigof): ficus.: Zigorkaldi, I: Zigotalcii. (iauliketa); *is.* Berbera.

zigortari. (duintasun): *izond.* Ikus.: Zigordun. (udapt Is. Berbera.

zigortau. (zigot): *ad.* Ikus.: Zigorkatu. Zigotatu, azutiatu, zigortu. (tanpa): *ad.* Zigatez tanpak Oman.

zigortu. (xigordura): *ad. Ems.:* Xrgortu. Xidortu, (algae'): *ad.* Ikus.: Zigorkatu. I; Zigortau, azutiatu.

zigorkku. (makil): *iz.* Zaure txikia. Ikus.: Zaure.

zigorkzaide. (zigoi): *izond.* Zigorte. Zigorkatzafie.

zigortzaka. (zigoinza): *izond.* Ikus.: Apcngabe. I: Zigot-gabe.

zigortzeko. (zigol): *izond.* Zigortu beat dana.

zigotu. (koipe): *ad.* Koipez cstati edo bete.

zigu. (Mat): *is,* Asunkaria dan bath orrnacn ondoan ateratzen dana. Ziguin. (landare): *iz.* Malbakaria dan landarea, setadakintzan erabiltzeu dana. Ziguin.

ziguin. (belaf): *iz.* Tires.: Zigu. Zigun. (landare): *iz.* Berbera.

ziguin-eti. (Iandare): *iz.* Ziguitiak dagozen tokia.

ziguin-zuri. (landare): *lz.* Malba-xuri. Malbaki.

zigulau. (kurdokadura): *iz.* Ikus.: Dibo. I: Zabu,

zigulu. (kordokadura): *iz.* Ikus.: Dibo-Zigulau.

zigurpen. (eskiertasun): *is.* Bros.: Eskiertasun. I; Segurtasun, ziurtasun.

Aga, (eskiertasun): *izond.* Eskiet dagoena.

(ii): *iz.* Ikus.: I: Satatxi. (ziri): *iz.* Bats.: Ziri. Taket. (igalt): II Ikus.: Ezkuf. Said.

zil-kaxola. (igali): *iz.* Bzicufaren kuskua. Zii-kuslat.

zii-kusku. *iz.* Ezkuturen azkata- I: Zit4caxota,

alt-all. (sorgortasun): *adond.* Sorgortasunez ari-izatea. Zigi-zigi.

ziidui. (ii): *is.* Ikus.: Iidi. I: Tidoi, ziipoia.

ziika. (nekabidc): *adond.* Nekarazten ari-izatea. Ziitaka, ziita. (rnutiridura): *adond.* Mamenka ari-izatea.

ziticadura. (zirikaldi): *is.* Zirikaldia egitea. Ikus.: Zirikaldi. Ziikaldi.

znIcalari. (zirikaldi): *izond.* Zirikatzen ari dana, I: Ziikatzailn.

zlitraldi. (zirikaldi): *is,* Zirilcaldia egiteko Arita. Ikus.: Ziikadura.

ziikari. *izond.* Zirikatzen art dana.

ziikatu. (aiztada): *ad,* Bats,: Ziztatn. I: Arantziztatu. (zirikaIdi): *ad.* Ikus.: Zirikatu. Sustatu, zifikatu. (eteakii): 11 *ad.* Sua bizkortu.

zlikatzade. (zirikabli): *isond,* Ikus.: Ziikatari,

ztil. (sabel): *iz.* ans.: Txilbot. I: Xilko. (anon): *iz.* Berbera.

ziildu. (zurtoin): *ad,* Landareak nmskilez bete. (landarizti): *ad.* Berbera.

zilltze. (landarizti): *iz.* Pipilen irtetzearen astea.

ziipafa. (ii): *iz.* ilcus.: Tidi. Tidoi, ziidni.

ziita. (unadura): *is.* Ikus.: Unadura. Gogait.

ziitaka. (nekabide): *ac/and.* Ziika.

ziitakatu. (nelcabide): *ad,* Ziitaka art-izan.

ziite. (esku-tnalcil): &us.; Eslcu-malcit. I: Txanka.

ziitsu. (ii): *izond.* Iiak dauzkana.

ziltza. (maid!): *is.* Zotz. Xotx,

ziTzka. (atsekabetasun): *adond.* Atsekabetasuna adierazteko, s izkiaren sofiva atera edo egitean ari-izatea.

zilzkatu. (aisekabetasun): *ad,* Atsekabetasuna adierazteko s tzkiaren sointa atcra edo egin.

zitzketa. (atsckabctasun): *is.* Atsekabetasuna adicrazteko s izkiaren soitua atera edo cgitca.

ziiztatu. (ziri): *ad.* Ziria sartu.

ails-zak. (pindat): *iz.* Pindafak botatzearen ots-tzena.

zika. (ziztada): *adond.* Ziztada egiten ari-izatea.

zikada. (ziztada): is. Ikus.: Ziztada. Txistako. (izen): *iz.* Bare izena eman gabe, norbait edo zerbait aipatzea.

zikai (ezpata): *iz.* Sastakai txilcia. (zi): *iz.* Harni-ziri; burni zototza. Zulagailu, zulatzaiki. (taratulu): ii iz. Taratulu. (aiztaga): II *is.* &us.: Aiztaga. I: Aizto-makil.

(tanpa): *iz.* ikus.: Zikaidaka.

zikaidon. (aiztaga): *izond.* Zilcaya crabiltzen duena.

zikaikada. (tanpa): *iz.* Zikayaz emandako tanpa. Zikai-ukaldi.

zikana. (segada): *iz.* Ikus.: Segada. Xcgada.

zikanaka. (amafukeri): *ac/and.* Amainkeriak bilatzen ari-izatea.

zikanut. (atzipe): *izond.* Atzipeak egiten ari dana.

zikatu. (mutiridura): *ad.* Mutiridura egin.

ziken. (iseka): *izond.* iseka egiten ari dana.

AM. (zikintasun): is lkus.: Zikintasun. Xikinkeria. (txikiera): *izond.* Txilda dana.

ziki-egin. (ziztada): *ad.* Ziztada egin edo eman. (zirikaldi): *ad.* lkus.: Akuilokatu. Akuilukatu, akuilutu.

(irentze): *ad.* Titus.: Trendu. Txikiratu.

• (ileondo): *ad,* ileondoa kizkurtu.

(apaingabetasun): *adond.* Apaingabetasunez ari-izatea. Zikili-

(apaingabotasun): *adond.* ikus.: Zikili-bokili.

zikilika. (irtora): *adond.* Buts.: Txapastaka. Txapastaz.

zikilimafo. (mama): *iz.* Bras.: Kuso. Samo, zikilimafau.

zikin. (zikiutasan): izond. Zikintasunez Sri dana. Zikintasunez beterik egotea, (ardui): Tkus.: Ardui. Sastarka.

zikin-estali. (orban): *izond.* Orbanak ez ikustekoa dana.

zildn-gabeko. (araztasun): *izond.* Guztiz garbia &tut,

• (orbart): izond. Orbanak kentzen dituena. Ems.: Zikin-kentzaile. Zikin-iesk.

zikin-jakkeria. (zikintasun): *is,* Zikinkeria jateko ayefa.

zikin-kentzatie. (orban): *izond.* Thus.: Zikin-jale.

zikin-icentzeko. (orban): *izond.* Orbanak kentzekoa dana.

zikin-mikin. (zikintasun): *iz,* Gauza zikirien muLtzoa.

zikin-odt. (ixut-bide): iz. Was.: ['car-bide. Ugaska, zikarzulo.

• (ontzi): *iz.* Zararna jasotzeko ontzia. Zildn-poto.

zikin-pil. (zaboteri): *iz.* Zarama metatzen dan tokia.

zikin-toki. (imp: is Ikus.: Irol. I: Beat-gela.

• (usteldura): *izond.* Zikinkeriz ustekluta dagoena.

zikin-zale. (zikintasun): *izond,* Zikiiia dana. Zikotz.

zikindegi. (zaboferi): *iz.* Zarama botatzen dan tokia.

zikindu. (zikintasun): *ad.* Zikintasunez bete. I: Likistu, satstau, sokitu, teyutu, urdayola, urdindu, xikindu, zikindatu, zikint, butxatu, zitaldu. (kutsu): *ad.* Bras.: Kutsatu. 1: Kutsutu. (ardui): *ad.* Landa bat arduyaz bete.

zildndura. (zikintasun): *is.* Zikintasunareu egipena.

zikingati. (orban): *izond,* Orbanakaz eiaz zilcintzen dana.

zikingu. (zikintasun): *iz,* Zikintasun. Zefikeria, zikinkeri.

zikinka. (zikintasun): *odour].* Zikintzen ari-izatea. Ikus.: Zikinkara.

zikinkara. (zilcintasun): *adond.* Zerbait zikintzen ari-izatea. lints.: Zikinka.

zikinkeri. (zikintasun): Ikus.: Zikintasun. Zikingu, saskeleria, zoldra, zotikeri. (aragi-itits): *iz.* ikus.: Aragi-ifits. I: Satsukeria. (zekenkeri): Zekenkeriagatik cgindako egipon ez egokia.

zikinki. (zikintasun): *adond.* Zikintasunez ari-izatea. Zikinkiro. (lizunkeri): *adand.* Lizmikeriz ati-izatea. (apaingabetasun): [1 *adond.* Apaingabctasunez ari-izatea.

zikinkin. (zikintasun): *iz.* Zilcintasunean ari-izateko zatetasuna duets auto..

zildnkiro. (zikintasun): *adand.* Deus.: Zikinki.

zildnkoi. (zikintasun): *Land.* rims.: Zikin. (orban): *izand.* Orbanak ernz artzeu dituena. I: Zikinkot.

zikinkof. (orban): *izond* Zikinkoi,

zilditplia. (bass): *iz.* Ikus.: Leputz. Lupetza, zikintzs.

ZIKINTASUN. *iz.* Orbanak edo toitasunak enkitzea. Basiked, alkotz, endeskeri, atskeria, fitsmits, kuxidare, Icrtzotasun, lizuntasun, lotgati, loiketia, loitasuu, uardaka, nardaska, mazkarkeria, teyarzun, teyuketia, teinkeda, tortika, urdaikeria, tsats, txafikeria, txefikeria, zabot, zakateria, zatarkeria, zatateria, zazkilkeria, zerema, xaukin, zetikeria, xikinkeria, ziki, zikingu, zikinkeri, zotikeri. (ants), (haze), (dirdayeza), (efatz), (gaizkikuntza), (igorztura), (iguin), (jaikin), (jokaera), (Ice), (1drats), (koipe), (kondaf), (loitasun), (nataskeri), (natiadura), (natiokera), (orban),

zildntsu. (nabarmentasun): *izond.* Nabarmentasunez ari dana.

zikintza. (basa): *iz.* licus.: Leputz- (zola): *iz.* Zola taata ta

(zikintasun): *Land.* Zikintzen duena. Zikintzale.

zikintzaf. (zikintasun): *Land.* Oso dana.

zikintze. (zikintasun): *iz.* Zikindu egitea, (nadotze): *iz.* Ems.: Nafiotze. Farfanakairia. (indai-estaldura): Emakume bat indafkeriz estaldu.

zikinzuin, (Laid-bide): *L.* Pus.: Iicar-bide. h. Zikin-odi, zikinki-zilo.

zikio. (gozamen): *Land.* Ankara gaiatza,

zikiraketa. (irentze): Irentzearen egipena. Zikirakunde.

zikirakunde. (irentze): Ems.: Zikiraketa.

zikirakunde. (irentze): Bras.: Irentze.

zikiratu. (irentze): *ad.* Buts.: Txildratu. Xitikatu, zildtatu, zitikatu, irendu, zikitatu.

ziktratzade, (irentze): *izond.* Ikus.: Trentzaila. Irentzaiie, zikitatzaite, zikitero.

zildratzak. (irentze): izond, Kikiratzen duena. Txikiratzale, zitikatzale.

zikkatze. (irentze): *iz.* Irentzea egitea.

zikirio. (zekale): *iz.* Ikus.: Zekale. Xekale.

zikirio-adaf. (zekale): *L.* Zekalearen ondoixoa.

zikirio-agotz. (zekalc): *iz.* Zekalearen lastoa. Zildrio-osto.

zikirio-Jut. (zekaie): *iz.* Zekaiea erein dan lufa.

zildrio-osto. (zekale): *in.* Ikus.: Zikirio-agotz.

(ardi): *iz.* Ilcus.: Aari. Atari, sikiro, txikiro, ziriko. (irentze): *frond.* Pus.: Iran. Xikiro. I: Txikiro, xiliko. (landueza): II iz. Goldetuta az dagoen Iota.

(ardi): *iz,* Zikiroen sakioa.

zikiro-sari. (zerga): *iz.* Irentzeagatik ordaindubeaf dana,

zikiro-zai. (esku-langintzak): *izond.* Zikiroak zaintzen dituena,

zikiroki. (aragi): *iz.* Zikiroaren aragia. txikiroki,

zikirondo. (irentze): (z. Egiiia dagoen irentzea. Zikironstoko,

zikirondoko. (irentze): *iz.* Ikus.: Zilcirondo.

zikifi-bakafa. (gisa): *adond.* Nolakoabait tan-egitea. (zalapart): *izond.* Zalaparta egiten an dana.

zikifi-makafa. (onteza): *adond.* Oafezaz an-mates. Zikiii-zakata. Arinki, zikiti-bakata,

zikifi-zakafa. (oateza): *ac/and.* &us.; Zilcifi-makaia. Arinki.

zildfi-zakafi. (kondat): *iz.* Kondafak.

zikitatu. (irentze): *ad.* Ikus.: Irendu. I: Zikiratu, zitikatu, txikiratu, xitikatu.

zikitatzaiie. (irentze): *frond.* licus.: Irentzaila. I: Zikiratzaile, irentzaile, zikitatzaile, zikiMro.

zildte. (irentze): *iz.* Irenduta dagoen akefa.

zikiteki. (aragi): *iz.* Ikus.: Zikiroki.

zikitero. (irentze): *izond* Ikus.: kantzaila. I: Zikiratzaile.

zikito. (ardi): *iz.* Urtebete edo bi urte dauzkan bildotsa.

zikitu. (irentze): *izond.* Irenduta dagoena.

ziko. (tanpa): *in.* Buiafean einandako tanpa.

- (zikoiztasun): *Land* Zikoitza dana. (zekenkeri): *izond.* Zekena dana. zikot, zikotz, zikutz.

zikolkeria. (zekenkeri): *iz.* Was.: Zekenkeri. Zikoiztasun, zurikaizkeri, zurkeria. (zikoiztasun): *iz.* &us.: Zikoiztasun. Enduteri, zikoizkeria, ziztrinkeria.

- (zokenkeri): *Land.* Zekena dana, Zikoi; zekon, likut, zikotz, zikutz, zilai-gose, zingoi, zikoiz, zinkof, zifiut, eutsibai zittcl. (dol ortasun): *Land.* Doloia dana. MO: II iz. Gagoia dan Infs. I: Zikof, zikotz.

zikoixko. (zekenkeri): *Land.* Ia ziicoitza dana.

zikaizdura, (zekenkeri): Pus.: Zekenkeri. Zurkoizkeria.

zikoizkeria. (zikoiztasun): fa. Ikus.: Zikoiztasum Zikoikeria, zurkeria, zuurkeri.

zikoizki. (zikoiztasun): *ac/and.* Zikoizkeriz ari-izatea. Zikoizkiro,

zikoizkiro. (zikoiztasun): *ac/and.* Ikus.: Zikoizki,

ZIKOIZTASUN. *iz.* Zeken edo esicu-zuta danaren tasuna. Txikitxu ta nitnifioa dan tasuna. Endaimi, aulkeri, xidoteri, xinkorkeri, zikoikeria, zikoizkeria, zimelkeria, zimurkeda, zinutrtasurt, zimurdikeria, zingorkeria, xugurkeria, zintzokeri, ziztrinkeria, zuurkeri. (zekenkeri): *iz.* Zekenkeriaren bereiztasuna. (autezki), (elikutasu:a), (eralketa), (irabazpen), (norberekeri), (tximtasun), (ufitasun), (zekenkeri).

zilcoiztu. (zekettkeri): *ad.* Zeken egin edo biurta. Oaf): *ad.* Lufak bigundu. I: Zikortu.

- (gupiera): *izond.* Biurtuta dagoena.

zikore. (landare): *L.* lines.: Orikatxa. Sorgin-belaf.

zikof. (zekenkeri): *frond.* Ikus.: Zeken. Zikoi, ziskmestu, (14); Ilcus.: Zikoitz. I: Zikotz.

zikortu. (zekenked); *ad,* Ikus.; Zekenda, ant): *ad.* Eats.: Zikoiztu.

zikotz. (zekenkeri): *Land.* lk-us.: Zikoi. Zikoitz, zilar-gose. (garbitasun): *Land.* Garbia dana. (apaintasun): II *frond.* Apainduta dagoena. (zikintasun):

:M012d. Zilciiia. Thus.: Zikin-zale. (Id): H ft. Zikoitz. Ziket.

zikozko. (zelcenkeri): izond. Oso zekena dana. Zikozto.

aikoztasun, (apaintasun): iz. Apaina izatearen bereiztasuna. (garbitasun); is. Eats,: Garbitasun. Garbidura.

zikozto. (zekenkeri): izond. Thus.: Zitcozko.

zikoztu. (apaintasuu): isond, Oso zekcna dana. (garbitasun): ad. Ikus.: Garbito. Txulamdu, zuritu.

zikuldu. (ileondo): ad. lieondoan kizkuiak egin. Zikurtu, zikultu. (ozka): ad. Urak ozkok egin,

zikultze. (iieondo): is. Ikondoan kiakutak egitea.

zikun. (ardui): is. Ikus.: Ardui. Tccapartegi,

zikurtu. (aeondo): ad. Ikus.: Zikulda.

zikuskin, (argizti): Ikus-/eyafen bitartez, aztertzen dan izakayaren irudia guztiz geitua lortzeko lanabesa. Txikikuskin.

zikutz. (zoicenkeri): izond. Thus.: Zikoitz. Zikoi.

zit, (sum): iz. Sabelean geratzen dan orbain zimurtuta, txitbof-este legortu ondoren. Xilko, zul, txilko, txilbot, xilkot, kixkolde, kixkolte, pikoxte, pixkolte, xilkoi, 2ilbota, zilgof, koxkolte, zilko, zileko. (sabel): iz. Berbera. (utzaldi): II iz. Thus.: Gaduti. Gnu, sandal, sum'. (artazi): II iz. Artaziaren bi zatiak batutaen dituen iltze txikia. (barazki): Barazki batzuen enliko zatia. (burin): iz. Eats.: Buno. Potot. (joko): 11 is. Birlaen Mean erdian dagoena. 11 is. Miiiaren pipilboaa. (zorne-jorio): is, Ari itxurako zornea. (ardatz): Ikus.: Ardatz. Natxa. (ardo): II iz. Dolareko opaa tinkotaen duen biurkiiia. (biurkin): is. Berbera. (gaztaliondo): II is. titzik dagoen gaztalia. Ziiaka. (rnakil): II is. Balak edo azaoak inguruka bilduta dagozen ardatza bezelako =Aᴮa. (zuzentza): II iz. Aizna dana.

zil-kaxola. (arte): iz. Ezkuf-andel. Zilikaxota.

zil-tefoa. (neufizti): Makobiian biotzetik igaroten dan Info zuzena. Erdiko

zil-mustut. (hatabil): iz. Zakiiaren mustuict estaltzen duen Zil-rautuf.

zil-mutuf. (bafabil): is. Ikus.: Zil-mustut.

zilafezko. (Mat): izond. Thus.: Zitat-bits. Zitaf-antzeko, zitarkara.

zilatu. (zulo): ad. Zuloa egin. Zulatu, zilakatu,

zilatzale. (zulo): izond, Zuloak egiten dituena.

zilaufi. (landare): is, Ayen-txurikaria dan landarea.

zilba, (sabel); Ikus,: Sabel. I: Buskantz.

zilbegi. (uztati): iz. Uztafiaren erdiko zuloa.

zilborlldde. (neutizti): Besteeu erdi bars duena.

zilbormin. (eritasun): iz. Txilbotareu antura.

zilbot. (sabel): iz. Ikus.: Marda. Zilbot.

zilbotandi. (sabel): izond. Sabel aundia daukana. Zilbot-aundi.

zilhofsko. (sabel): izond. Txilbotari dagekiona. Sabelari clagokiona. (ximus); 12; Aufai txilbota estaltzen duen oyala eusteko ipintzen zayen ximusa, I; Zilbof-estuki.

zilbof-este. (sabel): is. Arnaren ume-tokia ta urnekiaren sabela batutzen dituen aria.

zilbof-estuki. (ximus): Ikus.: Zitboteko.

zilbot. (sabel): is. Thus.: Marda. Zilbof.

zilbot-aundi. (sabei): izond. Ikus.: Zilbotandi.

zilbota. (zawl): iz. Thus.: Txilbot. Zit. (sabet): is. Berbera.

ziibote. (ikatz): Ikatza egiteu dan zuloko alboa.

zildai. (abere-tresnak): is. Ikus.: Lepo-ustai. I: Abereai, zamak erarnateko, jartzen zayen111M1113. Ikus.: Begita. Zildei.

zildaidun. (abere-tresnak): izond. Zildaya daramana.

ziklaidura. (ikutatz): ft. Ikufatzak ozkatzea.

zildalgai. (abere-tresnak): is. Lepo-ustayak egiteko gays.

zildalkatu. (ik-ufatz): ad. Ikufatzak Zildaitu.

zildaiketa. (iladatz): is. Ikufatzak ipintzea.

zildaf. (Ialit): Abereen lartuan egiten dan autura, artxo hciki batek egitia. Zildet. (Mat): Bats.: Mat. Zidat.

ziidatu. (lengoralcortasun): ad. Langaikeri bati eusten dion boizeta askant.

zilde. (lepoko): iz. Lepokoaren ibcitura.

zildei. (abere-tresnak): iz. Ikus.: Zildai. (lepoko): iz. Abereen lepokoa. Lepoko. (abere): is. Abereak tinkotzeko lanabesa.

zildet. (iztadura): iz. Tiztadura. Enztadura, zilipirta, ziliport, zildat. (txoskor): iz. Ems.: Zaldat. Zaldot.

zildertsu. (txoskor): izond. Zaldatez beterik dagoena.

zildi. (lepoko): iz. Abereen lepokoaren txtritia,

zildika. (gaztationdo): iz. Thus.: Txotaka.

ailditn. (orate); ad. Giltzaz itxi. Ras.: Zildiz itxi.

itxi. (elate): ad. Txatiiaz itxi, Ikus.: Zilditu.

zildu. (zurtoin): ad. Muskil betiak atera.

zildun. (zurtoin): izond Muskiiak ateratzen dituena.

zileitze. (auzapen): is. Thus.: Auzupen. Ziiegigo.

zileko. (sabel): izond. Txilbotari dagokioua.

zilgof. (zauri): iz. Thus.: Txilbot. Zil, zinc°. (sabel): Berbera.

zilibardun. (mutinkeri): izond. Mutirikeriz ari dana.

ziliboka. (atzipe): Ikus.: Atzipe. I: Zalagarda.

zilibokagafi. (atzipe): izond. Ikus.: Zilibokari. Zilibokatzaile.

zilibokari. (atzipe): izond. Atzipetzen duena. Zilibokatzaile, ziligardari, zilibokagati.

zilibokata. (naspil): iz. Thus.: Naspii. Naasikeria,

zilibokatu. (atzipe): ad. _Thus.: Atzipetu. I: Zalagardatu.

zilibokatzaik. (atzipe): Ikus.: Zilibokari. I: Zalagardatzaile, ziligardari, zilibokagati.

zilibotaka. (ozarkeri): adond. Ozarkerlz ari-izatea. (lastertasuu): adond. Bat-bateau ari-izatea.

ziligarda. (arabaki): iz. Gaizki egindako arabakia. (xigordura): ad. Zerbait iraitzean xigortu. Ziligatatu, xigortu.

ziligardari. (atzipe): izond. Thus.: Zilibokari. Zilibokatzaile.

ziligardatu. (nafiadura): ad. Buts.: Natiatu. Txarkitu.

ziligafatu. (xigordura): ad. lkus.: Ziligarda. I: Xigortu, zirigatatu, zirigartu.

ziligaf-usain. (xigordura): iz. Xigortzearen usaifia.

zilikari. (zirikaldi): izond. Zirikatzen ari dana.

zilikatu. (zirikaldi): *ad.* Ikus.: Zirikatu. Sistatu.

zilikaxola. *(adz): iz.* Ikus.: Ezkut-azal. Ezkuŕ-andel, zii-kaxola.

zilimala, (naspil): *iz.* Naspil, Zilibokata. (jan-gogocza): *izond.* Jateko gogorik ezinena. (eritason): II *izond.* Erdi eri dabilana. Zurbuiu, zurgulu.

Alitniudritt, (ignintza): *iz.* Iguingatia dan **emakumea.**
zilindraja, zllipitrth

zilimitrekeria. (guue): *ft.* Atpegiaz egiten dime guneak.

ziiin. (iguintza): *iz.* Ikus.: Zilitnindrin. I: Zilindra, zilindraja,

zilindra. (iguintza): *iz.* Ikus.: Zilimindrin. Zilin, zifindraja, zilipitrin.

zilindraja. (iguintza): *iz.* flcus.: Zilitnindrin. Zilin, zilindra,

zilindrin. (aultasun): *izond* Oso aula dagoena. Zilindroin.

zilindroin. (aultastin): *izond.* Zilindrin. Zilindron.

zilindu. (ubil): *ad.* **Ubil** bat nunbaitetik astiro atera. Zilingatu.

zilingatu. (uH): *ad.* Zilinciu.

zilinkl. (gum): *adond.* Gogo Nadu ari-izatea.

zilinki artu. (gura): *ad.* Zerbait gogo ntafaz artu.

ziiintza. (dilingariura): *iz.* Esegitzearen cgipena. Xilintxa, cilintz.

zilintzaga. (ditingadura): *iz.* Eiza-egazti batzuk kokatzen dime aga.

zilintzaka. (dilingadura): *adond.* Esegiten egotea.

zilintzan. (dilingadura): *izond.* Esegita dagocna. Zilintzika.

zilintzeria. (zeitiu): *ft.* Txilintxaen rnultzoa.

(dilingadura): *izond.* Ikus.: Zilintzan.

zilintzintzin. (kolokadura): *adond.* Ezmezean ari-izatea. Zilin- ain-cin.

zilinzaka. (dilingadura): *odour!.* Esegiten ari-izatea.

(acts): *iz.* Deadaf zofotza. (egazti): *iz.* &m.: Kulinka. Kurlinka.

zilioka. (ants): *adond.* Zilioak egiten ari-izatea.

zilipirta. (fiztadura): *iz.* Rats.: **Iiztadura.** I: Ziltiet, ziliport, zilipurta, ziliporta, zirt, zinc. (aogozo): *iz.* Itzegitean batzuek botatzen dituzten adufak,

zilipitrin. (iguintza): *iz.* llcus.: Zilirnindrin. Zilin, zilindra, zilindraja.

zilipolot. (soffit): *ft.* Ontzi batean eragindako ubil batek egiten duen otsa.

ziliport. (iiziadura): *iz.* &us.: Zildef. I: Zilipirta, zilipurta.

ziliportaka. (iiztadura): *adond.* fiztatzen ari-izatca.

ziliportanka. (joke): Zori-joko mote bat.

ciliportatu. (tiztadura): *ad.* Mos.: liztatu. Txipriztatu, ziliportakatu, zilipustatu,

zilipurdi. (birunda): *iz.* Ikus.: Txiiipurdi. Txuntxuleperdi, zintzaipurdi, huruzgain, zincilipurdi.

zilipurdlka. (birunda): *adond.* Zilipurdiak ematen ari-izatea. Ikus.: Burnzganeti egin. Buruzgafietik egin,

zilipurta. (iiztadura): *iz.* Ikus.: Zilipirta. Ziliport

zilipurtakari. (iiztadura): *izond.* Ziliportatzen ari dana.

zilipustatu. (itztadura): *ad.* ans.: Ziliportatu. Ziliportakatn,

zakatu. (zebu): *ad.* Bats.: Zilatu. I: Zilau, zilotu.

Mk°. *iz.* lkus.: Txilbot. Zilgot. (sabel): *iz.* Berbera.

zilkokarl. (azaldi): *izond.* Aragitzen duena.

zilkotason. (etiketa): iz. Agintaritza erditik egitua onartzen duen

zakotu. (amid* *ad.* Aragi batzearen egiu.

zilo. (zolo): *iz.* Zuloaren baste /zeta. (joke): *iz.* Botxoan inixauf guziak edo igalien ale-ezniak botatzearen egipena. (alctxo): H *iz.* Oyalean naiz /avian eta abut, aletxoa tinkatzeko egiten dan ataiidura.

zilo-egae. (ilobi): *izond.* Ilobtak egiten dituena.

(zulo): iz. Zuloak, ziloak. (aiamazkada): *iz.* Ems.: Zafasta. I: Zafastak. (malkartasun): *iz.* Ikus.: Zilogune.

zile-miloka. (ararte): *adond.* Lekuan-lokuan ari-izatea,

zilogunc. (malkartasun): *iz.* Lots, ibai ta itxasoaren ondoko bum' malkartsua. Zilo-milo.

Atoka. (ondaianketa): ft.Huts.: Afoska. Zakoau, zilokune. (leize-zulo): Ans.: Leize, Arctic, zilonka. (Ian): II *adond.* Ziloak egiten lanean ari-izau.

zikkatu. (min): *ad.* Ziloak *egin,*

zilokune. (ondatanketa): iz. Atoska. Ziloka.

zilonga. (iturburu): iz. Oxifiaren toki sakonona.

zilonka. (leize-zulo): *iz.* lkus.: Lein. I:

ziloratu. (corziceta): *ad.* Ikus.: Eortzi. Luipetu. Zuloratn.

ziloaka. (lcize-zulo): Leize

zilotatu. (garau): *ad.* Lurpeko tokian garauak gorde.

ztlotatze. (gar*: iz. Garauak lorpeko tokian gorcletzea.

zilotsu. (apoztasun): *izond* Arol. Zitozti, (zulo): *izond.* Zulatuta dagoena.

zilotti. (zulo): *ad.* lkus.: Zilkatu. Ziiatu, zilotu.

zilinika. (zulo): *iz.* Zito txikia. (mokop: iz. Mokol txticia,

(zirikaidi): *ad.* Bois.: Ziltzatu.

ziltza. (zirikaldi): *iz.* Txaia dan zorbait egiteko lefarazten duena. Ziltzaldi, zirikada, zirikamen, zirikapen,

ziltzagi, (zirikaldi): *iz. Zilizaldia* izateko gaya.

ziltzagik. (zirikaldi): *izond.* Ziltzaldia egiten duena. Ziltzari.

ziltzaka-maltzaka (ariketa): *ad.* Aiketa askotan

(zirikaldi): *iz.* Ikus.: Ziltza. Zirikada, zirikamen, ztrikai.

ciltzari. (zirikaidi): *izond.* Ikus.: Ziltzagae.

ziltzatu. (zirikaldi): *ad.* Ziltzaidira eraman. Ziltz-egin.

(upa): *ft.* Upa baten poles. (sabel): iz. Sabel auudia daukan gizona. (eritasun): fi *iz.* Zerbait eri dagoena. Zilaka. (zezen): ii *iz.* Idiarun zalciia. (aultasuri): *izond.* Ikus.: Txakil. I: Txokil, zilaka, zoicot.

zaa-marteatt. (zulakaitz): Irudigitcaren zulakaitza.

ziladura. (idekidura): *iz.* **Idekidura.1:** Zabaldura.

ziiaga. (ardatz): *iz.* /Ulm egiteko, inguruka jail= da egui-metaren csola. (ikatz): *iz.* Berbera. (makil): V *iz.* Ikatza egitoke eguf-meta herdintzeko

zitagailu. (A): Burdin-ziria.

zitagafl. (zu/o): *izond.* Zulatu ditekena.

zaaka. (aultasun): *izond.* Txakit. I: Txokil, zila, zokot. (eritasun): *izond.* Ikus.: Ziia. (gaztailanda): *iz.* lkus.: Zil.

ziiakatu. (zulakaitz): *ad.* Bras.: Zulatu. Sustain, zilatu.

zi6ki. (utzaldi): Gizonareu gerotza.

zilanga. (zulo): *iz.* **Zulu** talkie.

za-antzeko. (basso): *izond.* Bunoaren antza duena.

zdape-min. (rneatze): *iz.* Mcatzeafen sclautua.

zdapetik. (bekotasun): *adond,* Boitik ari-izatea.

ZILARBIZI. L. Zilafa bezelako metal zuri ta distiratsu, beruna bafio aztunago ta giro atuntean nbil dana. Itricabizi, niabizi, zidat bizi.

zilargin-kurkuiz. (antoxin): *ft.* **Zdargifien** antoxiba.

zilargin-labe. (labe): ft. Zilargaearen labea.

zllargingo. (zilargintza): Ikus.: Zilargindegi.

Z1LARGINTZA. *iz.* Zilafa lantzen duenaren lantegi edo saltalcia. I: Bare antze edo langintza. I: Utagintza, utegintza, utekintza, zidargintza, zidarkola, zidatola, zilaricintza.,11 (pitxi), (ziiat),

zilargitu. (zilat): *ad.* Was.: Zilatestu. Zitafeztatu.

zllargune. (Aar): Zilafezko zatila. Zilat-adat, zilat-ari.

zliarkara. (zilat): *izond.* Zilatezkoa dana. Ikus.: Ziiaf-bits. Ziiat-antzeko, zilatezko,

zitarketa. (zilat): *iz.* Zilaf-alndoa.

• (zilat): La. Zilafezlcoa dan zerbait.

(zilat): Zilarkiak dagozen gela.

• (zilargintza): *izond.* Ikus.: Zilargite. I: Zilargin, zilat-eztari.

zilarkintza. (ziiargintza): Ikus,: Zilargintza. Zidatola.

zilarkitu. (zdat); *ad.* Zilafaren dirdira eman.

(zekenkeri): *Izond.* Zekena dana.

zilarp11. (ziıat): *iz,* Zilaf-meta.1: Zilartza.

ZILAR- Metal zuri, dirdiratsu, adakof eta iezkota; burni-gatia hallo aztunagoa ta beruna balm o arifiagoa. Metal bikairietako bat. Ufa zuri, xilat, zidat, zildaf, zirat, /1 (ikertze), (kimia), (menasta), (metal), (pitxi), (txintxin), (zilargintza).

• data. (burnt): *iz.* Urtu ta gatetan dagoen lertzoa.

zilaf-abots. (aots): L. Abets argi ta gozoa.

zilaf-adaf. (zilat): Ikus.: ZiIargune. I: zilat-ari.

zilaf-aga. (zilar): Landu gabe dagoen zilafczko aga.

(aldilcada): Olerkariek ditiotenez, gizonak leizeetan eta txabuletan blat ziralarik, Ida lantzen ari-ziran aldta.

zilafatItzu. (zilat): *iz.* Ikus.: Zilargune. Zilat-adat, zitarari.

zliaf-antzeko. (zilat): *izond.* Tkus.: bits. Ziiaf-bitsdun, zilarkara, zilafezko.

zilaf-antzekotu. (ziiargintza): *ad.* Zilafez zerbait estall. Zilaiestatu, zilarestu, ziIateztatu, zilateztu, zitatatu.

zilaf-apain. *izond.* Zliatez apainduta dagoena.

iz. Zilargune. Zilat-adat, zikt-atilada,

(azpadura): *iz,* Zilai-ariaz egiten den azpadura.

zilaf-arifiada. (zilaf): Ikus.: Zilargune. Zitai-adai,

zilaf-arizko. (apaingailu): *izond,* Zitat-ariz apainduta dagoena.

zilaf-ariztu. (apaingaik): *ad.* Zilafatriz apaindu.

zliaf-ad. (menasta): *iz.* Zilafa daukan menasta.

zilafattt. (zilai): *ad.* Ikus,: antzekotu. I: Zilateztu.

zliaf-azterketa. (azterketa); *fr.* Zilafa aztertzeko lana.

Alai-beta. (landare): *iz.* Zerbaicaria clan landarea, jangatia dana.

zilaf-bereizte. (Ant): is, Beste metaletik zilafa aldendu. Zilaf-kentze.

zilaf-bistu. (AA: *ad,* Zilafez estati.

zilaf-bits. (zilaf): *Land* Zilafezkoa dana; zilarez estalita dagoena. I: Zilat-bitsdun. Ikus.: Zilarkara. I: alai-antzeko, ziliatezko.

zilaf-bitsdun. (zilat): *izond.* Zilatez cstalita dagoena. Ikus.: Zilat-bits, Zilat-antzeko.

ztlaf-bitd. (pitxi): *iz.* Zilafezko pitxia. Wet): *iz.* Berbera.

zilaf-bitliztu. (pitxi): *ad,* Zila z apaindu. (zilat): *ad.* Berbera.

zilafbizi-gai(z. (zilarbizi); *La.* Zilarbiziz egiten dan edendura.

zilaf-bizidun. **(zaarbizi);** *izond,* Zdarbiziaz estalita dagoena.

(ziiarbizi): *izond,* Ztlarblzlz lan-egiten duena.

(zilarbizi): *iz,* Zilarbizia dagoen ado saltzen dan tokia.

zitaf-biziztu. (zilarbizi): *ad.* Zilarbiziz zerbait

zilaf-dukat. (bcinbcin): *iz.* Zilafezko txitaxin bat.

zilatdun. (ziiat): *izond. Zih,ia* daukana. (aberastasun): *izond.* Aberatsa dana.

zilaf-eden. (eden): *iz.* Ikus.: Zitaf-pozot.

ziiaf-edergailu. (eradouketa): *iz.* Zilafez egindako eradonketa-lana.

zilafedi. (mai-omi); *iz,* Zilafezko mai-ontziak. (zilat): *iz.* Berbera.

zdaferia. (mai-orni): ft.Zilafezko mai-ornia.

(azpadura): Zilafez egindako azpadura.

zilafeseak. (katc): *iz.* Zilafezko katea.

zilafestatu. (zilargintza): *ad.* Ikus.: Zilaf-antzekotu. Zilatestu, zilateztatu, zilateztu, zilarstu.

zilafestu. (zilargintza): *ad.* Ikus.: Ziiaf-antzekotu. 1: Zilatestatu, zdateztatu, ziiateztu, zilargitu.

• (oyaB: Ikus.:

zilafeztadura. (zilargintza): Zilafez estaltzearen egipena.

zilaf-eztari. (zilargintza); *izond.* Zilargile. Zitargin, zilarkin.

zilafeztatn. (zilargintza): *ad.* Bats.; Zilatestu. 1: Zilat-antzekotu, zilafestatu, zilateztu, zilarztatu, zilargitu.

zilafeztatze. (zilargintza): *iz.* Zilafestearen egipena,

zilaf-oztayak. (ezkontza): Ezkontza bates ogetaboskaten urtea ospatzea.

zilateztu. (zilargintza): *ad.* licus.: Zilatestu. Zilat-antzekottt, ziiatestatu, zilateztatu, zilatatu.

• (ipurakintza): Ziinfezko galartzua.

(zilargintza); *izond.* Zilafez Ian-egiten duena. Zilargin, zilarkin, zilat-eztari, zilarztari, (esim-langintzak); *izond.* Berbera.

• (zilargintza): *izond,* Bats.: Zilargile. Zilarkin, zilat-eztari, zilarztart.

zilafgindegt. (zilargintza): *iz.* Zilata saltzen dan edo zilatez lan-egiten clan tokia. Zilargingo.

z^{g}af-gondera. (Aar): *iz,* ZiTafez egindako gondera.

zaaf-gose. (zekenketi): Zikoitz. Zikotz.

zilaf-Ikertzalie. (ikertze); *izond.* Ziittfa ikertzen duena.

(azpadura): L. Zitafez

• gindako azpadura.

zilaf-kentze. (a^{g}ar"): a Ikus.: Zilai-bereizte.

zdat-Ian. (zilargintza): Zdafez egiten dan hula. Ikus.: Zilar-lanketa.

zdat-lanketa. (zdargintza): *iz.* Zilatez egindako Ms.; Zilat-lan.

zdai-lantxo. (zilargintza): iz. Zdatez egindako Ian txikia.

zdat-lantze. (zilargintza): *iz.* Zdafez lan-egitea.

zaaf-makil. (ezautaitn): Zdatez egindako zaaroa,

zitaf-marai. (txintxin): iz. Zdafez egindako aspaldiko

zdaf-margo. (margo): iz. Zdafak duen margoa.

zilaf-margodun. (margo): *izond.* **Zilafaren margoa duena.** Zriar-margoko.

zilaf-margoko. (margo): *izond.* Zilaf-margodun.

zdaf-mintz. (oyal): *iz.* Ziriko-oyala, zdafezko ariak daramazkiena. Zilat-eun, zilatezko.

zdat-otatz. (zingo): *iz.* flats.: Zingo. Ubenda.

zdaf-ofe. **(ziTaf):** *iz.* Zdafez egindako ofea. Zdar-orpe,

zdaf-pozoi. (eden): Zdaf-gantzak egiten **duten** edema. Zilaf-eden.

ziiaf-sayo. (azterketa): *La.* Zdataren azterketa.

zdaf-sedazko. (ziriko): *izond.* **Zirikoz eta** zdafez egindakoa dana. Ikus.: Zilat-sedeun.

zdai-sedeun. (ziriko): *iz.* Zirikoz *eta* zdafez egindako oyala. Ikus.: Zilat-sedazko.

zdaf-txefenda. (zilaf): iz. Zdat-mea. 11 Zilar-zain, zdat-zefenda, zilat-zeto.

zdaf-une. (zilar): *iz.* Zdafez estalita agertzen dana.

zdaf-ufe. (metal-nastadura): *iz.* Zdat eta ufeaz egindako nastadura.

zdaf-uztai. (ustaitxo): Zdatez **egindako** ustaitxoa.

Aaf-xafla. (zilar): Zdafezko iekia. Zdat-zafla.

zilaf-zaaro. (apaingailu): iz. Zitafezko rnakda, Zilai-zigot.

zdaf-zafla. (zilar): *iz.* Ems.: Zilaf-xatla.

(zaintza): *izond.* **Mato** zaintzen duena.

zdaf-zain. (Am): *iz.* Zdaf-txefenda. j: Zilaf-zefenda, zdat-zeto.

zdat-zarkin. (urtze): *iz.* **Ziiafezko kondafak urtzeko dagozenak.**

zilaf-zefenda. (zilaf): *iz.* Zdaf-txefenda. Zilaf-zain, zilaf-zeto,

zdaf-zefo. (zdar): iz. Ikus.: Zdat-txefenda. Zitaf-zain, zilat-zefenda.

zdaf-zigof. (apaingailu): iz. Ikus.: Ziiat-zaaro.

zilaf-zingola. (ipurakintza): *iz.* Zdafezko galartzua.

zdarstu. (zdargintza): *ad.* Zilatez estati, ¦¹ Zflartu, zilarztatu.

zdartegi. (zilargintza): *iz.* Zdata dagoen edo saltzen dan Mich.

zilartsu. (zilar): *izond.* Zdatezkoa dana.

zilartsu. (zdar): *izond.* **Zilafez aberatsa dana.** 1: Zdalaren dirdira duena.

zdarto, (Aargintza): *ad,* **Ikus.: Znarstu.** ¦: Zilarztatu.

zdartza. (zdat): **Ikus.:**

zilartzede. (azal-apaintze): *izond.* Zdafez apaindutu dagoena.

zilarzale. (zekenkeri): *izond.* Zekena dana; **ziTafa** edo txindia geyegi matte duena.

zdarztari. (zilargintza): *izond.* Zdafezko estaliak egiten dituena. (zitat): *frond.* Ikus.: Zirargde. **ZiiargM.**

zilarztatu. (zdargintza): *ad.* &m.: Zilarstu, Mainz.

zdarzuri. (berun): *iz.* Berun-ikazgatza; margozteko erabiltzen dan zuri-margoa.

zdaska. (ondatanketa): iz. Ikus.: **Ondalanketa.** 1: Salconketa.

zdategi. (irol): iz. Gizonaren gorotza botatzeko tokia. (utzaldi): *iz.* **Berbera.**

zilatu. (ondalanketa): *ad.* Lots gerturik uzteko, bertan zuloak egin. (taratulu): *ad.* Taratuluz zutatu. (solo): *(ad.* Zuloak egin. j: Zdau, ziikatu, zilotu. (mokol); *ad.* **Mokolak egin.**

zilatzaile. (ondatanketa): *izond.* Lots zdatzen duena. Zilatzate.

zilatzale. (ondalanketa): *izond.* Ikus.: Zilatzarie.

zilatzeko. (laztabin): *iz.* **Laztabin.** ¦¹ Sastabin. (taratulu): *iz,* Bum: Taratulu. 1: Teatutu.

(auto): *ad.* Zdatu. 1: Zitkatu. (ondalanketa): *ad.* **Ondalanketak egin.**

(txukuntasun): *izond.* Txukuna dana.

zilegi. (auzupen): *izond.* Legez auzua dana. lkus.: Zilegi-ez, zdeld. (mendi): *iz. Eli* bateka guztienak diran mendiak. (bazkun): 1j iz. Berbera.

zilegi-haso. (baso): *iz.* Eli batelco guztienak diran **hasoak. (bazIcan):** *iz.* Berbera.

zdegi-ez. (auzupen): *izond.* **Legez auzua** eztaua. ikus.:

(zuzen-lege): izond.

• **ziegi ta zuzena dana irakasten duena.** zilegi-zale, zdegiztilari.

• (zuzen-lege); *ad.* Aizua izan,

zilegidege. (zuzen-lege): *iz.* **Zile& ta zuzenari** buruzko **Iegea.**

(zuzen-lege): *adond.* **Zilegi-legea betetzen** ari-izatea.

zdege-maisu. (zuzen-lege): *izond.* flats.: Zilegi-irakasle. 1: Zdegitari, zilegi-zate.

zilegi-sale. (zuzen-lege): *izond.* lkus.: Zilegi-irakasle. zilegi-maisu.

zdegidura.(auzupen): *iz.* Ikus.; Ziiegigo. j:

zdegigo. (auzupen): Ikus.: Auzupen, Naibai, zdeitze, zdegidura.

zdegiki. (auzupen): *adond Zilegiz* ari-izatea. Zilegikiro.

ziiegihiri. (=en-lege): *izond,* Titus.; Zilegi-irakasle. zdegi-zate, Aegiztitari.

zilegitasun. (auzupen): *iz.* **Auzupenaren bereiztasuna.**

• **(auzupen):** *ad.* **Auzupena egin edo eman.** Ziletu, zilegit, zdetu,

(zuzen-lege): *izond.* Zerbait zilegia egiten &Lena,

zdegizti. (zuzen-/ege): Zuzen-legeari Manz ari dan irakaskintza.

zilegiztilari. (zuzen-lege): *izond.* **Zuzen-legea irakasten** duena. Ikus,;

zdei. (auzupen): *izond.* Zilegi,

zilei-arauz. (zuzen-lege): *adond.* **Zuzen-legez ari-izatea.** 1: Zikiki,

zilei-legez. (zuzen-legc): *adond.* Ikus.: Zilei-arauz. 1: Zaciki.

zikidan. (zuzen-lege): *izond.* **Zuzen-legea gordetzen ducna.**

• **(auzupen):** *izond.* ditekena.

zileiki. (auzupen): *adond.* Ems.: Zilei-arauz. 1: Zdei-tegez.

zileitamin. (zuzen-legetasun): iz. Ikus.: Zuzen-legetasun. Ongaiztoa. (auzupen): **Auzupenaren hereiztasuna.**

zileitu. (auzupen): *ad.* **Auzupena egin edo eman.**

zilerdi. (neufizti): *iz.* Ikus,: Af-erdi. 11 Zetzen-adaia.

zderdia. (netifizti): *iz.* Zil-letoaren erdia, Ofail.

zderdidun. (neufizti): *izond.* Zilerdiak dauzkana.

ziiezkuf. (batabil): *iz.* Ikus.:13afabil. Potro.

(aots): Deadai zoicAza.

ziiorto. (natazti): *iz.* Kalterik egiten ez duen nataztia.

zduzko-lotura. (ilcutatz): *iz.* Uzkaltzeko ximus ixilcia.

zima. (ileendo): iz. ikus.: Txetio. I: Txima. (ayufi): *iz.* Ikus.: Ayala Mendu. (aza): N iz. Azaren bum; azaburu.

zima-mote. (ileondo): *izond.* Ileoudoa moztuta daukana.

zimail. (gaztafiondo): Ketan legortn clan gaztatia, Zimal. (naufitasun): *iz.* Bere jokeraetan neuritasimez ari dan gizona, (abat): II Eze dagoen Aida.

zimaildu. (toles): *ad.* Eats.: Zitratrtu. I: Zimurkatu,

zimaildura. (totes): iz. Zimurtzearen egipena.

zimailki. (toIestura): *adond.* Tolesturaz bigun ari-izatea.

zimailtasun. (tolestura): "z. Totesturaren bereiztasum

zimailtu. (toles): *ad.* Ikus.: Zinuniu, I; Zimurkatu, zhnaildu.

zimadarazi. (legortasun): *ad.* LegorM eragin.

zimanitze. (iltze): *iz,* flize todia.

ZIMARDIKA. Jokoan egiten dan matoa. Atzipetzelco erabiltzen dan maltzurkeri edo artezia. (ziruardikatasun); *iz.* Bi zentzun dauzkan itza, notbait atzipetzeko erabiltzen dana, // (atzipe), (biurkeri), (eskuketa), (joko), (kartalc), (maltzurtasun), (seikoak).

zimardika-zale. (zimardikatasan): *Load* Zimardlkatzen ari dana.

zimardikari. (main): *izond.* **Zimardikaz sri** dana, j: Zirnardikatsu. (naspit): *izond.* **Naspiltzen** ari dana. (zirnardikatasim): *Land.* Zimardikaz an dana.

ZIMARDIKATASUN. if. Era batzuotaz ulet ditekenaren tasuna. Gurlotarzun, zimardikatarzun. *11* (amatukera, (buzipen), (ebazkizun), (elerti), (elizti), (ezabetera), (auntasun), (colokadura), (naastura), (ulerrneneza).

zimardikatsu. (mato): *izond.* Ikus.: Mugausle. Zinaardikari.

zimardikatu. (atzipe): *ad.* Ikus.: Atzipetu. Txurikatu. (zimardikatasun): *ad.* Zimardikatasunez ari-lean. (ncdpil): *ad.* Ikus.: Naspildu, l; Mordoildu. (zimardika): II *ad.* Zimardikak egin.

zimardikatuz. (zimardikatasun): *izond.* Zimardikatzen ari-izatea. Zimardikaz.

zimardikaz. (zimardikatasun): *adond.* Ikus.: Zimardikatuz.

zimardikazko. (inato): *izond.* Mataak egiten ari dana. Zimarkun, zimarkutsu. (maltzuriasun): *izond,* Maitzurtastmez ari dana.

zimardikeria. (naspil): is. Ikus.: Nasal]. I: Zatamalar.

zimarku. (baterapen): *iz.* Batzuen batzuk, bercnnagusi edo batraldunaren sucks bateratu ta biutitzearen egipena. **baterapen,** zimarkura, zifiartze, zital-kluka. (atzipe): *iz.* Matokeria. Sare-arte.

zimarkuu. (main): *izond.* Ikus.: Zimardikazko, I: Ziroarkutsu.

zimarkunkeria. (mato): *iz.* Mafoak egitaa.

zimarkittsu. (main): *Load.* Tkus.: Zimardikazko. Zimarkun,

zimarkitz. (zimardikatasun): *adond.* **Zimardikatasunez** ari-izatea,

zimafoi. (stain): *iz.* Ikus.: Egatabuf. I: Atun-egalabui.

zimartol. (zurgintza): *iz.* Zurgintzan erabiltzen dan lanabesa. Ikus.: Galga.

zimaurdun. (ongati): Zimaueez **ongadkaa** dagoena.

zimaurketa. (kids): *iz.* Zimauta erarnateareu egipena. Zitnaut-lot, (utzaldi): iz. zimauta biltzea.

zimaurlari. (utzaldi): *izond.* Lufa zimautez ougafiten ari dana. I: Zimaurle.

zimaurle. (idzaldi): *izond.* Ikus.: Zimauriad.

zimani. (ongati): *iz,* Lute= botatzen dan ongatia, gorotzez Zimot, zismaut, (utzaldi): *iz.* Berbera.

zimauf-antzeko. (utzaidi): *izond.* Zimantaren antza duena.

zimauf-axal. (utzakii): *iz.* Zimautaren gazura.

zirnauf-biltzaik. (utzaldi): *izond.* Goretzak biltzen ari-dana.

zimauf-lof. (lofeta): *iz.* Ikus.: ZimaurIceta.

zimauf-ongafiak. (ortgati): *iz.* Zimaufez egindako ongaflak,

zirtmurtegi. (utzaldi): *iz.* Zirnatita metatuta dagoen tokia. Zimaurtza.

zimatirtu. (ongati): *ad.* Zirnaufez ongafitu. (utzaldi): *ad.* Berbera.

zimaurtza. (utzaldi): iz. ikus.: Zimaurtegi.

zimel. (zimeldura): *izond.* Eze ta arteko dagoena. Zimeil. (moors): *Izond.* Meetuta dagocna. II *iz.* **Luf** gogora. (txapilo): II Ziaz amaitzen dan txaptioa.

zimel-egut. (zunae): Zume latza. Ikus.: Zume.

zimelarazi. (zimeldura): *ad.* Zimeldu-eragin. (zikoiztasun): *izond.* Zikoitza dana.

zirneldu. (etealdi): *ad.* Iraitzean *de.* I: Zimeildu, uxaldu, faundu. (zimeldura): iz. Landare Ía loreai ezetasuna ta marduldasuna galdu. Istu, xaundu, ximeldu, matuzlcart, matoiztu, mudutitu, pirtxildu, tximaltu, bcimeldu, zimildu, zurnaildu, zumindu, kamustatu. (meera): II *ad.* Ikus.: Meat" II Sekaildu, zirastu.

zimeldu-ezin. (zinteldura): *izond.* Zimeldu ezin ditekena. Zimeldugabeko, zimeldugaitz, zimalazin.

zimeldugabeko. (zimeldura): *izond.* Zimelduta az dagoena. Zimeldu-zimeldugaitz.

zimeldugaitz. (zimeldura): *izand* Zimeldu-ezin. Zimeldugabeko.

zimeidugati. (zirneldura): *izond* Zimeldu ditekena. I: Zitnelgaii.

ZIMELDURA. Landure, lore ta abat, gurentasun gabe, zimelduta, maskalduta, ezetasun gabe geratzearen egipen eta ondorioa. I: Uxaltasun, zimeltasun. // (dirdayeza), (gaizkikuntza), (igadura), (itxustasun), (landarc-erizti), (landarizti), (legortasun), (lore), (di).

zimeleta. (minieleta): Mitxeleta. I: Txitipita.

zimetkeria. (zikoiztasun): *iz.* Ikus.: Zikoiztasun. Enduteri, zimurIceria.

zimelketa. (zimcktura): *iz.* Zimettzearen egipena.

zimelkol. (zitueldura): *Land.* Ems.; **Zimetkof.**

zimelkof. (zimeldura): *Land.* Zimeiduta dagoena. Zimeilkoi. (legortasun): *izond.* Landareetan eta loreetan iegof dagoena.

zimeltasuri. (zimeldura): *iz.* Ems.: Zimeldura. Uxaltasun. (legottasun): *iz.* Ikus.: Legortasura. Eyartasun. (racers): iz. Ikus.: **Meera.** Medaferia. (lolestura): *iz.* Apurtu gabe maigutu al-izatea.

zimeltze. (zimeldura): *iz.* Zimeldu egitea.

Amen. (bizi): *izand.* Bizi dakiena ta ondo bizi dana.

zimen-afi. (aft): Asailiezko afia. I: Zimentafi, (asoin): *iz.* Berbera.

zimenta. (lanabesa): *iz.* Zurgintzako lanabesa. (zurgintza): . Berbera. (otat): 11 *iz.* Otafetan ondo bezela jartzon dan zur-puska.

zimentaket. (oin-emaitza): *iz.* Oin-emaitzako esola.

zimentario. (ereiniza): *iz.* Ereitzen clan itxita dagoen tokia,

zimentati. (all): *iz.* ikus.: Zimen-afi. 1: Zimetati. (asoin): *iz.* Berbera.

zimentasun. (banalcuntza): *iz.* Ogasunen banakurttza zuzen eta zuclia.

zimentz. (ieki): *iz.* Burni-ostoaren zetenda. Zimintza, zimetz, zimitz, zintitz-ari.

zintera. (otaf): *iz.* Besoan eramaten dan otafa.

zimetarl. *iz.Ikus.:* Zirnen-afi. 1: Zimentafi. (asoin): *iz.* Berbera.

zimetz, (ieki): *iz.* Zitnentz. Zirnintza, zimitz.

zimika. (zomofo): Tximika. Tximitxa, zimintza.

zimikadnra. (iauliketa): *iz.* Ikus.: Zhniko. I: Tximiko, zimizko.

zimikarazi. (iauliketa): *ad.* Zimikoak eragin.

zimikari. (iaoliketa): *izond.* Zimikoak egiten dituena.

zitrnikatu, (iauliketa): *ad.* Bi atzez, kufikaz ado beste adozein gauzaz, aragi ta lafit-puska bat, onazea eragin arts, gogof estutzea. I: Amitz-egin, atximurtcatu, azpintxatu, imurtxi, imurtzi, murtekatu, pilncikatu, piltzikatu, txatxarnuf-egin, tximikatu, tsimakatu, tximizkatu, tchnurkatu, tximurtxitu, zirniknak ogin, zimiko-egin, zitnurtzitu.

(iauliketa): *iz.* Zimiko txikia.

(ianliketa): *iz.* Bi atzez, knfikaz edo baste edozoin gauzaz, aragi ta lafu-puska bat gogof cstutzcaten egipena, oliazea eragin arts. I: Amitz, atsanauf, atximuf, atxumuf, atzamarkada, atzimui, atzimurtzi, atz-tximurkada, azpindi, azpintxa, kmck, imurtsikada, ibcimurkada, itzimuf, piltxikada, pipit, pipiia, pitsikada, ozkacta, txatxamui, txatxamurkada, txatximai, txirniko, tximizka, tychnur, tximurtxi, txitximui, txincinunkada, txutxumuf, ximiko, ximulci, ximikadura, zimikadura, zimizko, zimurtzi, zimurzi, incumuŕ. (ausikidura): *iz.* Zomofo baten ziztada.

ziraiko-egin. (iauliketa): *ad.* Zimikoa egin. 1: Zirnikatu, zimurtzitu, zimikokatu. (ausikidura): *ad.* Zomoio batek ziztada egin. (ozarkeri): 11 *iz.* Ozarkeria izatea.

(iautiketa): *izond.* Zimikoak egiten dituena. 1: Ziraiko-egae.

zimikoka, (iauliketa): *adand.* Zimikoak egitert ari-ivatea.

zimikokari. (iauliketa): *izand.* Zirnikoak egiten diMena.

zimiltokatu. (iauliketa): *ad.* Ziraikoak egin. Ikus.: Zitniko-egiu.

zirnill. (zimeldura): *izond.* Zimelduta dagoena.

zimildu. (zimeldura): *ad.* Bats.: Zimeldu. I: Tximeldu, zurnaildu.

zimili. (orga): iz. Gurdi txikia.

zimitaisko. (surnin): *(med.* Efaz sumintzen dana.

zinfiao-ganzak. (gum): *iz.* Tximirmak dagizkien kilimusiak. I: Zirninokeria.

ziminokatu. (antzerakota): *ad.* Alltzeraketa egin.

ziminokeria. (gune): *iz.* Ikus.; Zimino-gauzak.

ziminolari. (gune): (wed, Kilimusink dagizkiena. .

ziminosa. (zimifio): iz. Zimiiioaren emea.

zimintx. (abaf): *iz.* Otaisk egiteko erabiltzen diran abaf mask eta zumeak. I: Zimintza,

zimintza. (zoinofo): iz. Ems.: Tximika. Tximitxa, zimika, zings, zirnitz. (abet): *iz.* Zimintx.

iz. Laureskodunak diran abereen izena; beren azpegi, adimen eta antzeraketaren senagatik gizonaren antzekoa da. 1: Makako, matxango, txitnifio, tximifloi, tsinrio, tximikario, tximo, tximu. (rnozkorkeri): *iz.* Ordi egotearen egipena, (abelizti), (ugaztun).

zimitri. (urguritasun): *iz.* Ikus.: Zurbizkeri. 1: Xamutkeria.

zimits. (otaf): iz. Gaztak egiteko otaia.

zimitx. (zomofo): iz. Ikus.: Tximitxa. 1: Znnintza,

zimitz. (ieki): *iz.* Burni-osto-zeŕenda, geyenetan tuzea dana. Langei, tchnitx, zara-makila, ailada, ailara, burniailara, xirnitx, zimentz, zimetz, zimitz-ari, zumitz. (gazta): *iz.* Gazta ta gaztanbera egiteko otzara. (zomofo): *z* Gorbeltza dan eta gotputza oso Zapaldua daukan zomofo tsikia; giza-odola ufupatzen du, ziztada ifituakaz laftia zulatzen. 1: Tximitxa, zimintza. (zeitiu): 11 *iz.* Afan-miiiia zintzilika dagoen nafu-zatitxoa. (muskulio): 11 *iz.* Gaztak egiteko muskulio. 1: Zimitza.

zimitz-ari. ((ski): iz. Zimentz. Zimitz.

zimitza. (muskulio); *iz.* Ikus.: Zimitz, (gazta): *iz.* Berbera.

(zurtoin): *iz.* Was,: Aiia. Txurten.

zimitztu. (ease): *ad.* Esnea zirnitz bates gaiiean

zimizgai. (abaf): *iz.* Zimitzak egiteko abafak. 1: Zimiztari.

zimizka. (tolestura); *iz.* Tolestura. Tolestadura, ziraurtasun.

zimizko. (iauliketa): *iz.* Bum: Zimiko. I: Zitnikadura.

zimizt. (Iximista): *iz.* Ilms,: Tximista. Zimizta.

zimizta, (tximista): Tximista. I: Zimizt.

zimiztaka, (tximista); *ac/and.* Tximistak botatzen ari-izatea.

zimiztakata, (tsimista): *ad.* Tximistak asko botatzen ati-izan.

zimiztari. (abaf): *iz,* Ilcus.: Zimizgai.

zimiztatu. (tsitnista): *ad.* Tximistak egin edo bola.

zimof. (utzaldi): *iz.* Ikus.: Zimauf. (ongafi): *iz.* Berbera.

Amid:tn. (jazatgo): *ad.* Jazargoa egin.

zimurdikatu. (toles): *ad.* Bros.: Zimurtu. Zifrunkatu.

zimurdikeria. (zikoiztasun): *iz.* Ikus.: Zikoiztasun. Zimurlasun.

adraurdun. (ozka): *hand.* Ozkak dauzkana.

zimurdura. (toles): *iz.* Ikus.: Zimuf. Tximurdura, zimufune, zimurtura.

zimurgabetu. (totes): *ad.* Zirnufak kendu. 1: Zimurgatu.

zimurgatu. (toles): *ad.* /us.: Zimurgabetu.

zimurgune. (toles): *iz.* Zimufak eukitzea, Zimurtasun.

zimurkatu. (toles): *ad.* Ikus.: Zirnutru, 1: Zitnurdikatu.

zimurkeria. (zikoiztasun): Zikotztasn. Zimelkeria, zimurtasun, ximurkeri. (eskergaitz): *iz,* Bros.: Eskergaitz. I: Eskergetasun.

zimurki, (zikoiziasun): *adond.* Zikoiztasunez ari-izatea.

zimuf. (toles): *iz.* Lafttan egiten dan tolesa. Oyalean edo zaulia dan baste gauza batean egiten clan toles marketsa edo aran-bakoa. Kabuil, uzuf, txima, txirnal, Wind, ximuf, ixiimurdura, trauma, txumurdura, tziniur, ximikadura, zimurdura, rarinurtme, zimaf, xumurdura, xinnurtasun, ?alma, iza-une. (zekenkeri): *izond.* Azcri, zeken, maitzur, lantleta, ximur, (eskergaitz): *Land.* Eskergabekoa. (gaztationdo): 11 iz. Utza dagoen gaztafia, (ildo-bizkaf): Ikus.: Ildarte. Termafiu. (adult): II Urdaiaren barneko mintzan dagozen tolesak.

zimutarazi. (toles): *ad.* Zimurtu-eragin,

zhnuf-gabe. (ileondo): *izond.* Ikus.: Tzar-gabe.

zimufikatu. (tanpa): *ad.* Zanpatu arte tanpaka gogor jo.

zimutnne. (tales): *iz.* Ikus.: Zlinuf. I: Zinaurdura, zimurtura.

zimurtasun. (zikoiztasun): *iz.* ikus.: Zikoiztastat. Zimurkeria, zimurta, zimurdikeria. (tolestura): *iz.* Ikus.: Tolestura. I: Zitnizka. (toles): *iz.* Ikus.: Zimurgiane. (ertsidura): *iz.* Ikus.: Ertsidura. Uzkurtasun.

zimurtsu. (toles): *izond.* Zimurtuta dagoena. Zimurtun. (eritasun): *izond.* Gangaitak dauzkana.

zimurtu, (toles): *ad.* Zimufak egin. I: Zimurkatu, iraskitu, ixurtu, maukatu, uziatu, txmluirkatu, ximurtu, ttimadm tximatu, ximurdikatu, xurnunn. (zikoiztastin): *ad.* Zikoitza egin edo biurtu.

zimurtun. (talcs): *izond.* Zimufak dauzkana. Ikus.: Zinturisu.

zimurtura. (toles): *iz.* Titus.: Zimurdura. I: Ziraniune tzitnurdura.

zinturtzi. (iauliketa): ans.: Zimiko. I: Zimurzi.

zimurtzitu. (iauliketa): *ad.* urns.: Zimiko-egin. Zirnikatu.

zimurzi. (iatiliketa): Zimiko. I: Zirriurtzi.

zin. (zin-itz): a Zin-itza ensatea, (sifliskizun): *izond, Siitismcoari* leyala zayona. (ii): *iz.* iiaren muiria.

zin-agiri. (agerkat); *iz.* Agiri-idazlearen agerkaya.

zin-aitot. (zin-itz); *iz.* Uzkurtzcan sin-itza ematea.

zin-argibide. (agerkai): a Zin-itzaz emandako agerkaya.

zin-artu. (zin-itz): *ad.* Zin-itza eman edo artu.

sin-arise. (baterapen): *iz.* Ikus.: Baterapen. Satorkeria, zitiazkida.

Zill-ailSi. (ziri-anste): *ad,* Len cukitzcn zan sifiismena ukatu.

sin-ants. (siiiis-auste): *iz.* Titus.: Zifiauskeria.

zin-egiazko. (zin-itz); *iz.* Egiari eusteko egiton dau zin-itza.

zin-egile. (zin-itz): *izond.* Zin-itza mnateu duena. Zin-egoizle.

zin-egin. (zin-itz): *ad.* Zin-Itza eman. Ikus.: Zifiegotzi. Zin-esan, zin-egite, zifieztu, zin-eran, zingin.

zin-egintza. (zin-itz): iz. Yainkoari egindako eskcintza. Zin-eskeintza. Zimcmai, zin-eskein.

zin-egiriaz. (zimitz): *adond.* Zirt-itza ematen ari-izatea.

zin-egipen, (zin-itz): iz. Zimitza emateare egipena. Zin-egite.

zimegite. *iz.* Ilcus.: Zin-eg,jpcn. Zin-egin.

zin-eliz. (cliza): *iz.* Zin-itza cmatcn dan eriza.

zin-ernai. (opari): ikus.: Zin-egintza. Zin-eskeintza.

zin-emaile. (zincma): *izond.* Ikus.: Zinc-eragitc.

zin-emaldi. (zincnia): *iz.* Zinemaren egotaldia.

zin-eragite. (lckulcotasuit): *izond.* Anziratzean zin dagicna edo lekukoa dana. Zingi. (batcrapcn): *izond.* Baterapenean sartuta dagoena.

zin-cragin. (baterapen): *ad.* Batcrapenean ari-izan.

zin-eran. (zin-itz): *ad.* Ikus.: Zin-csau. I: Zimegin.

zin-esan. (zin-itz): *ad.* ikus.: Ziu-egiu. I: Zificgotzi, zirieztu, ziu-efan.

zin-eskein. (ziu-itz): *iz.* Ikus.: Zin-egintza. Zin-eskeintza.

zin-eskeititza. (zin-itz): *iz.* Ikus.: Zin-egintza. Zin eskein.

zitt-eskeird. (opari): *iz.* Yainkoa'ri cgindako oparia. I: Zin-eskerii.

zin-eskeill. (apart): *iz.* Ikus.:

zin-eskintza. (uzkurtza): iz. Czkurtza-sifiismena. *iz.* Yalnkoa'gandik etaitakoa benta Eliza'k aurkezten duen egla, siriistu beat dana. (goiburu): Kristau-siiiismenaren goiburua.

zln-gabe. (zin-itz): *izond* Zin-itza eman gabc dagoena.

Z1N-GAIZTO. Gezufez zin-egitean burutzen dan titarkeria. Gezur-zifialtz, zifiauspen, zin-gezur, zriloket, // (atzipe), (isti-egipen), (lelnikotasun), (natiotzc), (salkuntza), (zin-itz), (zurikeri).

zin-gezur, (zin-gaizto): *iz.* Ikus.: Zin-gaizto. Ziiiauspen.

zin-gezurti. (zin-gaizto): *leant!.* Zin-gaiztoa dagiena.

Z1N-1TZ. *iz.* Yainkoa Ickuko *jarita,* zerbaiton bayetza edo ezetza egitea. I; Ziiiitz, ziut-itz. // (argibide), (bayetza), (birao), (eginbide), (eskeintza), (ezetza), (gaitzespen), (lekukotasun), (oyutza).

zin-jale. (zin-gaizto): Emandako zin-itza betetzen eztuena.

sin-begun. (zin-itz); frond. Titus.: Zinkide.

sin-endure. (yaraunspen); Norbaiten silicspeuean ogasunak uzteko, egiten den azkenayaren erabakitzea.

zin-ondoredun. (yaraunspen): *Land.* Zin-ondorea, betetzeko artzen duena.

zin-oroigal. (apart): *iz.* Siflistunek, Yainkoa'ri, Neskutsa'ri edo deunai, artutako on baten ezkertasunaz egiten &ten oparia. zin-oroikai, zimoroikari.

zin-oroigafi. (open): *iz,* rims.: Zin-oroigai. Zin-oroikai, zin-oroikari.

zin-oroikai. (opari): Zin-oroigai. Zia-oroigati, zin-oroikati.

zin-oroikati. (apart): *iz.* Wm.; Zin-oroigai. I: Zin-oroigari, zin-oroikai.

zin-ukagni. (zift-auste): Zin-itzctik steers egin ditekena.

zin-ukale. (zirivauste): leant!. Zin-itza tikatzeu duena. I: Zin-ukatzaile, zin-uzle, zifiaustun.

sin-ukamen. (rift-auste): iz. Zin-itzetik atzeratzea. Zin-ukatze.

zin-ukatu. (ziri-auste): *ad.* Zin-itzetik atzera egin. (zin-gaizto): *ad.* Berbera.

zin-ukatzaile. (zifi-auste): *frond.* Titus.: Zin-ukale. Zin-uzle, zifianstun.

zin-ukatze. (zift=auste): *iz.* Ems.: Zin-ukamen.

sin-nit°. (ziri-auste): *iz.* Zin-itza ukatzea.

sin-nets!. (salkuntza): Ikus.: Saltzatia. Saltzaile.

zin-uzle. (ziii-auste): *izond,* Ikus.: ukale. I: Zin-ukatzaile.

(egi): *adond.* Ikus.: Zin-zinzki.

zfu-ziftez, (egi): *adond.* Egi osoaz ari-izatea. I: Zin-zinki, zinzinzki, zifiez. (leyaltasun): *adroit!.* Leyaltasunez ari-izatea.

zin-zifiezko. (egj): *izond.* Oso egiazkoa dana. I: Zifiezko.

zinaf. (ate): *iz.* Ikus.: Attakanda. I: Atxakande.

zinbel. (tolcstura): *izond.* Apurtu gabc totestu ditekena, (elm): Uso-cizean, apeua bezela erabiltzen elan usoa jartzen dan makiia lotzen dan lokafia.

zinbeltasun. (Mlestura): iz. Apurtu gabe tolestu al-izatea.

zinbi-zanba. (ate): *adond.* Ateaz lanpak =Men ari-izatca.

zinbidezko. (zein-itz): *izond.* Zin-itza ematekoa dana.

zinbili-zanbutuka. (kordokadura): *izond.* Kordolcaduraz ari-izatea.

zinboil. (know): *iz.* Ilms.: Kosno. Tutufu,

zinbolari. (zcifitu): *izond.* Juarettcoa jotzen duena. Juaretxo,

zinbot. (kondat): *frond.* Ustiatta gabe uzten dana.

zinbriki. (txikicra): *izond.* Txilcia dana. Zinbrio, zirabrixu.

zinbrin. (ercsgalu): *iz.* Ikus.: Txilibitu. Zinbufin.

zinbrlo. (txikiem): *izond.* Ikus.: Znbriki. zinbrixu.

zinbrixtt. (txikiera): *frond.* Ikus.: Zinbriki. I: Zinbrio.

zinbuluka. (birunda): *adond.* birundak ernaton ari-izatca.

zinbunbuka. (afatz): *adond.* Afatza jotzen ari-izatca.

zinbunbun. (afatz): *iz.* &m.: Aiatz. I: Tunbata.

zinbufin. (eresgalu): *iz.* Rats.: Txilibitu. Zinbrin.

zinbufuna. (eresgalu): *iz.* Ikus.: Alboka.

zinbufunalari. (eresgatu): *izond.* Ikus,: Albokalari. Albokari.

zinbufungin. (eresgalu): *izond.* Zinbufunak egiten dituena. Ikus.: Albokagile.

zindasun. (zuzen-legelasun): *iz.* ikus.: Onestasun. Zindotasuu.

(aultasun): *frond.* Ante dana. (balke): *iz.* Aizkol. Hai.

zindirio. (antura): Ikus.: Eati. Eltuf.

zhtdo. (igali): *tz.* Amarj zindoa. (osasun): *frond.* Osasuntstt dagocna. (indaf): *izont.r.* Ikus.: Sendo. I: Sundt* sento, zintsu, zintzo.

zindo-lez. (leyaitasun): *adond.* Ikus.: Zindoki. I: Zindoro, zifiez.

zindoki. (leyaltasun): *adond.* Leyaitasunez ari-izatea, Zindo-lez, zindoro, zificz.

zindokunde. (ontasun): *iz.* Ikus.: Ontasun. Onezia. (zindokuntzu): *iz.* Ikus.: Zindokuntza. Onguren, zindotasun, zifitutasun.

ZINDOKUNTZA. Gauza bat zcaro burutzearen egipena, ontasunez edo bikaintasunez mail medians ematean, On-betea danaren tasuna. Ezin obca dana. Ekintzc, czin-obctasun, onesasun, ongurcn, onuotasun, osagune, osotze, zindokunde, zindotasun. // (adcitasun), (ataugabe), (ardura), (bikaintastan), (edertasun), (eredu), (gogai), (gogo-lantze), (nagusitasun), (obckuntza), (ontasun), (orokardura), (osotasun), (zeaztasun), (zentzabide).

zindora. (leyaltastm): *adond,* Ikus.: Zindoki. J: Zindo-lez, zifiez.

zindotan, (ego: *adond* Egiz ari-izatea. (benetasun): *adond.* Benetastmez ari-izatea.

ZDIDOTASUN. *iz.* Norbaitek baste bati cot dion leyaltasuna edo siiismena gordetzea. I: Zorbait gordetzean edo betetzean, zofoztasuna. Kirmentasuu, zintasun, zirazocra, zintzotasun, zintzutasun, zindokuntza, zindokunde. Zifitutasun. (zindokuntza): *iz.* Berbera. (leyaltasun): II *ix.* Ikus.: Leyaltasun. It Kirmentasun. (ontasun): *iz.* Ikus.: Ontasun. I: Zindokunde. (zuzen-legetasun): *iz.* Ikus.: Onestasun. I: Zindasun. (zuzentza): 1j *iz.* Zuzentzarekiko bayetza. I: Zindotza.

zindotn. (zuzcntza): *ad.* Zuzentzarekiko bayetza izan. (dean): *ad,* Ikus.: Deundu. I: Donetu. (zentzabide); *ad,* Zentzadura jean,

zindotza. (zuzcntza): *iz.* Ikus.: Zindotasun.

zindotzaiie. (deun): Deana egiten edo Nutt= duena,

zindozale. (ego: *izond.* Tkus.: Egizalc. Egiazti.

Andre. (lotura): Ikus.: Begizta. Txiristilo.

zindn, (benetasun): *ad.* Benetasunez ari-izan. Ikus.: Z./net-an.

zindun. (leyaltasun): *izond.* Dots.: Zintzo. I: Xintxo.

zinduf-bedaf. (Mat): iz. Mantia daukan belafa.

zinc. (cinema): *iz.* Ikus.: Zinema Argiradjkin.

zine-antze, (erti): *iz.* Zinema-ertia.

zine-areto. (cinema): Zinerna ematen dan aretoa. Ikus.: Zinc-etxe. I: Zinc-gels, zinema-gela, zinema-leteu, zinereto, zinc-told.

zine-buruzagi. (cinema): *iz.* Zinema egiten edo zuzentzen duena.

zine-eraglie. (zinerna); *izond.* Zinemaren langaya darabilena. Zin-emaile.

zine-efaifin. (zinema): *iz.* Zinema oyalean irudialt agereraztea. Zinc-irudi.

zine-etxe. (zincina): *iz.* Zinema cmaten dan etxea. ikus.: Zine-areto. Zion.-gala, cinema-gels, zinema-leku, zinereto, zinc-toki.

zine-gela. (cinema): Ikus.: Zine-areto. Zinc-etxe, ciuema-gala, zinerna-leku, zinereto, zine-toki.

(zinerna): *iz.* Ikus.: Zine-°faith'.

zine-oyal. (zinema): *iz.* Zinemaren jrudiak agermen diran oyala.

zinc-toki. (zinetna): Ikus.: Zinc-areto. I; Zine-etxe, zinc-gels, cinema-gels, zinema-lelcu, zinereto.

zine-tresna, (cinema): *iz.* Zinema cgiteko lanabesa.

ZINEMA. *iz.* Ikuskari bizidun baton bctbctako ilcuski-zerenth art= duen argazki-lanabesa; ikuski oyck, gem, arin-arin eta ufenez-ufen efefinturik, inidiak igitzen dirala tilura crnaten dute. Tkaski oyek erakusteko eratuta dagoen onnadi edo gela. I: Irudibil, argirudikin, zinc. Ii (argazki), (argizti), (elatsketa).

zinerna-gela. (zinerua): liens.: Zinc-areto. Zine-ebie, zinc-gela, cinema-leku, zinereto, ziue-toki.

zinema-leltn. (zinema): *iz.* Zinc-arelo. Zine-ctxc, zine-gela, cinema-gels, zinereto, zinc-told.

zinereto. (cinema): *iz.* Zine-areto. Zine-etxe, zinc-gels, zinema-gela, zinema-leku, ziuc-told.

ZINGA. *iz,* Zuri dundu **margoko metala, lankuntzan** askotarako erabiltzen dana. I: Bunnegeza, zink. (kimia), (menasta), (metal). (edari): *iz.* Otoez edatearen ots-izena. (ots-izen): Jr. Berbera.

zinga-leku. (janztura): *iz.* Jakaren atze-aldeko idekidura.

zinga-zinga. (gurkadura): *ad.* Ufripakaz edan.

zingaficko-itz. (opari): *iz.* Zin-itza eman gabe egindako eskeintza.

zinganatu. (tanpa): *ad.* Zigofezjo.

zingara. (istinga): Ikus.: Istinga. Urbildegi, zitoki, zituski, zulanpo.

zingardun. (waled): twat/. Urdaya daukana,

zingarki. (urdai): *iz.* Urdai-pusica.

zingaf. (urdai): *iz.* Ikus.: Urdai. Xingat

zingatalde. (urdai): *iz.* Urdayarcn aindo edeta.

zingaf-azpi. (aragi): *iz.* Ikus.: Urdazpiko, Ankurdai.

zingafeztatu. (aragi): *ad.* Aragian urdai puskak sartu.

zingatml. (mdai): *iz.* Urdaya erabiltzeko ol aundia.

zingaf-saltzaik. (nrdai): *izond.* Urdaya saltzen donna.

zingaf-zafla. (nrdai): *iz.* Urdai-zefa.

zingatu. (zings): *ad.* Zinga ta baste metalaz tximist-indafa lortu.

zingatzade. (zinga): *izond.* Zinga ta beste metataz txtutist-indata tortzen duena.

zinge. (antoxin): *in.* Ikus.: Murk°. [: Pincat. (gezuf-ipuizti): *izond.* Ikus.: ZitTeske. (siiiisgabe): II *izond.* Siiiisten eztuena.

zingekeria. (uzlcurtza-eza): *in.* Ans.: Urkurtza-eza. Jainkogekeria.

zingetasen. (gezuf-ipuizti); in. Zinged(&Ann uzkurtza.

zingi. (lekukotasun): *izord.* Ikus.: Zin-eragite.

zingibef. (landare): *iz.* Zingiberkaria dan tandarea, bare efoa sendakintzan ongafia bezeta erabiLtzen da.

zingidi. (landare): *in,* Zigidi. Ziguifiak dagozen tokia.

zingil. (meera): *izond.* Aragi guncikoa dana, men daua. Ikus.: Zargaik I: Zargal. (belar): *in.* Abereentzako aramanta-mota bat.

zingii-alde. (ao-ugal): *iz.* Maniocla ipintzen dan sal-abereen soin-aldea.

zingit-atze. (ao-ugal): Afanpela ipintzearen egipena.

zingil-mutut. (ao-ugal); *iz.* Ao-ugaten mutuietan indatezko ta apaingafizkoa bezela jarten dan azpadura.

(baLke): *iz.* Balkeak dagozen tok-ia. J: Balkeen multzoa.

zingili. (ergeltasun): *Bond.* Ergela dana.

(ao-ugal): Ao-ugalaren mututetan dagozen zur-zatikoak. Zinglauta.

zingiltio. (ao-ugal): *in.* Zing,liaren mutufetan dagozen zurezko zatikoak.

zingilipurka. (mozkorkeri): *iz.* Ikus.: Mozkorkeri.1; Ordikeri, zepekddi.

zingititafa. (nalazti): *iz.* Huts.: Suangiia. Sugelinda.

zingilka. (ibiiera): *adond.* ikus.: Aukakoskoka. Txingoka, xingoka.

zingliki. (meets): izond. Nleeraz art-Bates.

zingiltasun. (aultasun): *iz.* Ikus.: AnHamm. Makaltasun.

(ao-ugai): Bats.: Atanpel. Petral.

zingilatu. (ao-ugal): *ad.* Mangela

zingiii. (biguntasun): *ad.* Iraundurarik ez duena; laiiioa dana. Zingle.

zingin. (ugatz): *in.* Ugatzaren goyaidean egiten clan gogordura.

(gogortasurt): *iz.* Berbera. (sin-its): *in.* Zimitza eman.

zingin-aii. (kutun): *in.* Emaktuneak erabiltzen (knelt kututntxoa. 1: Zingirin-ati.

zingir-berdantz. (armiarma): *in.* Birikaduna dan armiarma txikia, or gafiean igiduraz dabiiena.

zingir-ontza. (egazti): *iz.* Landaetako ontza.

zingira. (aintzira): Geyenetan geza dan urareu berezko bilketa, aintzira balm txikiagoa dana. Uixika, umantzi, ur-langa, urtzin, uzin, zingera, zingura, intzi.

zingira-bizkaf. (baralda): *iz.* Zingiraen artean egoten clan baralda ado bizkata,

(istinga): *iz.* Berbera.

zingiradi. (istinga): &us,: Istinga. Zingiraen multzoa. (basa): iz Imputzen multzoa.

zingiraeri. (eritasurt): *iz.* Titus.: Aintzira-gaitz. I: Inta-sukatak.

zingirako. (istinga): *izond.* Isfingakoct dana.

zingiratsm (istinga): *izond.* Istingak danzkana.

zingiratu. (istinga): *ad.* Istingaz bete.

zingirin. (gogortasun): B. Ikus.: Zingin.

(ugatz): in. Berbera.

zingirin-aii. (haun): *iz.* Titus.: Zingin-aft.

zingirio. (antura): in. Ikus.: I: Eltuf.

zingla. (ao-ugal): *in.* Tkus.: **Afaupel.** Petra!.

zinglatu. (Ian): *ad.* Geyegi lan-egin.

zinglauta. (ao-ugall): *iz.* Tkus.:

single. (nekabide): *izond.* Ikus.: Nekagth. Nekegafj. (biguntasun): *izond.* Biguna dana.

ZING°. Bern mutufean **azta** bat datraman tokafia, uraen sakontasuna neurtzeko ta urpea aztertzeko erabiltzen dana. Azta-berun, este, itxas-neurkin, penclut, sondaketa, slum, sums, ubenda, zilar-ofatz.

(oliazpi): *in,* Itxasontzi baton ontzipea north() dim) dan sakontasuna, ur-fraitzetik neuftuta. Bentmantz, azterberun. // (itxaslcuntza), (sakonera).

zingo-aga. (zingo): *iz.* Zingoa neurtzeko aga.

(zingo): Zingoen maiadia.

zingo-neurketa. (zingo): *iz.* Zingoa neurtzearen egipena.

zingo-zango. (unmet): Ikus.: Ur-leze. 1: Ur-sub.

ZINGORAPEN. *in.* Urpean edo lurpean, ondoan, murgilda edo sartzcaren egipen eta ondorioa. I*i*

• (itxaskuntza), (jatsiera), (konkiltastth, (murgiltze), (ontzi-gatera), (sakonera), (sarlana),

zingoratu. (murgilize): *ad.* lkus.: Murgildn. Urperatn.

zingorkeria. (zikoiztasun): *in.* Ikus.: Zikoiztasun. Xinkorkeri.

zingof. (zikoiztasun): *izond.* Ikus.: Zikoitz. Zikoin.

zingortu. (zikoiztasun): *ad.* Zikoitza egin edo biurtn.

zingotsu. (zingo): *izond.* Zakona dana. Ikus.: Zakon.

zingozkai. (udal): *izond,* Zifiegotzia izateko aurkezten dana.

zingu-zangu. (kordokadura): *izond,* Kordokatzen ari dana.

zinguin. (muse): Beatzati, Sutth.

zinguti. (ATSEKABE): *izond.* Pozik ez dageena; atsekabez ari dana. Zingutin. (negat): *izond,* Negatez an dana. Zingulin.

zingulin. (negaf): *izond.* Zinguli, (inks): *izond.* Inkaz art dana. 1: Titus.: Zinguli.

zingulinka. (inks): *adond.* Zinguliflak egjten art-Bates.

zingulu-zangulu. (ibiiera): *iz.* Eats.: **Idaia-maia,** Tikili-takala, tinkin-tankun, tunka-tunka, zangu-mangu.

zingunzango. (attspo): Olaetan bi auzpoak biltzen diruen langs.

zingura. (istinga): Ems.: Tstinga-Zingira.

zingurin. (zikoiztasurt): *izond.* Zikoitza dana.

zingurtn-aitz. (ludizti): *in.* Ikus.: Arkaitz. 1: Arbot-Jci, zingurifia.

zinguf. (sabel): *izond.* tkus.: Zoŕoim 11 Zofoto, barda, bontz, marda, parda,

maribama, txilbot, gantz, bilkot, zilbof, ?Abut, sabd, zinknit, zofoilo,

zingufeko. (sabel): *izond.* Sabelari dagoktona.

zinguti-kabi. (txindufi): iz. Ems.: Txinduti-pila. I: Txifiuti-meta, Angai-luf.

zinguti-Tuf. (btindufi): *iz.* Ikus,: Txinduti-pita. Zinguti-kabi.

zingurifia. (ad): *iz.* Ormak egiteko edefa, zurbdca dana.

zinguru. (kordokartura): Ikus.: Zabu. I: Dam.

zinireztu. (bettiko): *ad.* Beitikoz zikindu.

zink. (zinga): iz. Zinn. I: Burmegeza.

zink-erdoi. (zjnga): *iz.* Ziuga-erdoya. (zinga): *iz.* Ongi gertutako zinga-znilan xixelatzen ari-izatea.

zinka. (ants): *iz.* Pnzezko deadata. Ifintzi. Zinkada. (asto): *iz.* Astoaren aotsa. Afantza. (km): *iz.* Barneraiio sartzen dan eguzklaren beroa. (zin-itz): *adond.* Zin-itza ematen ari-izatea. (joko): *ad.* Jokatzean bids igaro.

zinka-egiu. (ants): *ad.* Zinka bat bats.

zinka-leku. (janztura): Jakearen atzeko idekiduta.

zinkada. (ants): *iz.* Ikus.: Zinka. I: Ifintzi.

zinkaka. (ants): *adond.* Zinkadak ematen ari-izatea. Zinkara, zinkez.

zinkako. (Mtn*: *iz.* Hors.: Tanpa. gapladako.

zinkaldi. (ants): *iz.* Poz-deadata.

zinkara. (ants): *adond.* Ikus.: Malta& I: Zinkez.

zinkarl. (zinga): *izond.* Zingaz lanegiten (Mena. Ziukelari.

zinkatu. (aato): *ad.* Zinka-egin,

zinkaz. (ants): *adond.* Iiintzika ari-izatea. I: Zinkaz-ari. (zakut): *adond.* Zakufak zanga-egiten ari-izatea.

zinkaz (ants): *ad.* Ikus.: Zinkaz.

zinkelari. (zinga): *izond.* Thus.: Zinkari.

zinkez. (ants): *adond.* Ikus.: Zinkaka. Zinkara.

zinki. (benetasun): *adond.* Benetan ari-izatean.

zinkide. (zin-itz): *izond.* Beste baten zin-itza bars mat= duena. Zin-lagun.

zinkidetu. (alkargo): ¸ad. Zin-egilearen bidez akkargo batean sartu edo ari-Fran. (dei-egikuntza): *ad.* Azttek beste munduko noribait dei-egin. (baterapen): ‖ *ad.* Zerbait egitetto beste batekin edo batzuekin Anbidez alkartu. (Ixefen): *ad.* nefen natz kalte dagtten Anna° edo beste gauzaen aurka aranak esan. I: Tkus.: Araotu.

zinkidetza. (atkargo): *iz.* Latefi edo agintari baten aurka ari-izateko alkartu.

zinkienik. (firguritasan): *adond.* Oso urguritasunez ari-izatea.

zinkilimafo. (mamu): *iz.* Titus.: Mamu. Altarna.

zinkiminIci. (ozarkeri): *adond.* Ozarkerizko agerpenez ad-izatea.

zinkiminkian egos. (eritasun): *ad.* **OnSIMEZ** ongi ez egon. (isikortasun): *Ad.* Isituki ari-izan,

zinkiri. (inks): *iz.* Zerbait lottzeko, gezetezko inkaz ari-izatea, I: Zinkulin, zinkurin, zinkurifia, zinkutifia.

zinklIska. (dilingadura): *adond.* Esegita egotea.

zinkoil. (sabel); *iz.* Tkus.: Sabel. I: Zingut.

zinkoildu. (sabel): *ad.* Noribait sabela aunditu.

zinkoita. (sabel): *izond.* Sabel aundia daukana.

Anita. (zekenkeri): *izond.* Zekena dana. Zikoitz.

zinku-minku. (inks): *izond* Inkaka ari dana.

zinkulin. (inks): *iz.* Ikus.: Zinkiri. Zinkurin, zinlcurifia.

zinknlin-minkulin duzu or!. (inks): *ad.* On amatuz egiten ari da.

zinkulineria. (urguritasun): *iz.* Bats.: Zurbizkerj. Xamurkeria, katafartzineria.

zinkun. (egazti): *iz.* Ikus.: Amiamolco. Amiano,

zinkunde. (zin-itz): iz. Zin-itza eman edo aurkeztearen egipena.

zinkurdiaka. (negaf): *adond.* Negafez ari-izatea. Ikus.: Zinkuriaz. Zinkurika.

zinkuri. (mardail): *iz.* Ikus.: Marmaiza. Marmario. (negat): *iz.* Negaf-egitea. (Mka): II *frond.* Inkaz ari dana. (ofiaze): *tz.* Ikus.: (Naze. MM,

zinkuriaz. (negaf): *adond.* Negaiez ad-izatea, I; Zinkurika, zinkurdiaka.

zinkurika. (negaf): *ricked. Ikus.:* Zinkuriaz. Zinkurdiaka.

zinkurin. (inks): *iz.* Ikus.: Zinkiri. I: Zinicutin, Ankurdia.

zinkurinaka. (inka): *adond.* Inkalca ari-izatea. Zinlcurka.

zinkurinari. (inks): *izond.* Inks ta negafez an dana. Zinkurinati, zinkurinatsu.

zinkurinati. (inks); *izond.* Ikus.: Zinkurinari. Zink-urinatsu.

zinkurinatsm (inks): *izond.* Ikus.: Zinkurinari. I: Zinkuriuati, zinkuru-zate.

zinkurinatu. (inks): *ad.* Inkak egiten ari-tzan.

zinkurinka. (inks): *adond.* 1nkak egiten ari-izatea.

zinkuriiia. (inks): nuts.: Zinkid: Zinkulin, zittkurin, Ankufiba.

zinkuritsu. (inks): *izond.* Zinkuriñaz dana.

zinkurka. (inica): *adond.* Ikus.: Zinkurinaka.

zinkurkatu. (inka): *ad.* Inkak egin.

zinknfina. (inks): *iz.* Tkus.: Zinkid, Zinkurifia.

zinkufinkari. (eritasun): *izond.* Eri dagoena. (ozarkeri): izond. Ozarkeriz Sri daua.

zinkurn. (inks): Ikus.: Inks. Ataka.

zinkuru-zale. (inka): Inkaz ari dana. Zinkurinatsu.

zinkuruka egos. (inks): *ad.* Inkaz ari-izan.

Zinn-loki. (begi): *iz.* Ikus.: Betiiat galanda. I: Buruntzaki, buruntzi, karel.

zinpeko. (zin-itz): *izond.* Zia-itzati dagoldona.

zinpetu. (zin-itz): *ad.* Batzuen artean alkatekiko zin-itza eman eta arm.

zinpurdi. (gibetalde): *iz.* Tkus.: Tpurdi. I: Eperdi.

zinpurdikatu. (dilingadura): *ad.* Eskuetatik artists esegi, zinpurdi ta zangoak igitzean,

zinpurtu. (nekabide): *ad.* Nekabidea egin.

zInta. (zugatz): *iz.* Baso-zugatza. Zintaja, zintal, zinteka, (ostagizti); iz. Ikus.: Ostadat. I: Ustargi. (gefikatze): *iz.* Getiko,1: Gefontzeko.

zinta-ari. (karel): iz. Espaloyen ertza.

zinta-bedaf. (landare); *iz.* Landare-rnota bat I: Zinta-belat.

zinta-beraf. (landare): *iz.* Zinta-bedat.

zinta-dantza. (dantzaketa): *iz.* Galartzuetaz egiten dan dantza.

zinta-muxko. (gatartzu): iz. Ele-txorla batetik esegita dagoen galartzna.

zintadi. (landaketa); i.e. Baso-zugatzen Tandaketa. Zintadui, zintaleri.

zintadui. (landaketa): *iz.* lkus.: Zintadi. Zintaleri.

zintaja. (zugatz): *iz.* ikus.: Lida. I: Zintal.

zintako. (taupe): iz. Aufen jolt° bateau, bien arteko ipurdiaz alicaf jo, (zeirm): iz. Zeifivak jotzea.

zintal. (zugatz): *iz.* Ikus.: Zinta. Zintaja.

zintateri. (landaketa): *is.* Ikus.: Zintadi. Zintadui.

zintati. (zola): *iz.* Zolan jafitako aflauza.

zintarznn. (eroapen): *iz.* Ikus.: Eroapen. Egoyafe. (leyaitasun): *iz.* Zintzo ta leyala izatcaren bereiztasuna. Zintasun.

zintasun. (egizatetasun): *is* Ikus.: Egizaletasun. Egitasum (zindotasun): *iz.* Ikus.: Zindotasun. Kirmentasum zintzoera.

zinteka. (zugatz): is. Basalt° zugatza. Ikus.: Zinta.

zinti. (izotz): *iz.* Ikus.: Orma-kizid. Orma-ziri, zintzifin, ziztot, (egizaletasun): *iz.* Ikus.: Egiazti. Egizale.

zintki. (egizabetasun): *adond.* Egizaletasunez ari-izatea.

zintkienik. (cgizaletasun): *adond.* Egi aundienaz ari-izatea.

zintratu. (lotura): *ad.* Ems.: Lau. I: Uzkal, uzkaidu.

zintre. (lotura): *iz.* Ikus.: Begizta. Tx/misfile..

zintrin. (txikicra): *izond.* Oso Mikia dana. Zintrino.

zintrino. (txikiera): *izond.* Ikus.: Zintrin.

zintsu. (indaf): *frond.* Tkus.: Send°. Sendai, sent°, zindo, zintzo. (sendotasun): *frond* Berbera.

zintu. (egizaletasun): *ad.* Egia egin edo biurtu.

zintxa. (zciEu): *iz.* Zeilin Milcia. Txintro, zintza, zintzeio. (sure): Afanizarako sarea, maila es/rick dauzkana.

zintxilikatu. (austura): *ad.* Ilan.: Litatu. Xirtirilkatu, zintairikatu. (cbaketa): *ad.* Ebaki. Txarotu, zinfiririkatu,

zintxirikatu. (saustura): *ad.* Ikus.: Utatu. Zintitilikatu. (ebaketa): *ad.* 1/cur.: Ebaki. Zintxilikatu.

zintxuketa. (ieki): *iz.* Txiri. Titirlora.

zintz. (0/s-izen): iz. Zintz-egitearen otsizena. (ants): *iz.* Zintz-egin dczan, autari egiten zayon aotsa. (ligarda): II *Is,* Ikus.: muld, tzintz, zintzil, (txikiera): H *iz.* lkus.: Kizi. I: Txistii.

zintz-aldi. (Kau): Sudutez zintz-egitea, Zintzatta, zintz-egin. (ligarda): *is.* Berbera.

zintz-egin. (ligarda): *ad.* Mukiak kendu, Zinztu. (sofiu): *ad,* Zintz-aldi. Zintzatu.

zintz-eun. (euniztj): *is.* Salida) zokunetan lekoreko mintza. (ligarda): *Is.* Ligarda daukan aragi-euna.

ztntz-ontzi. (ligarda): *izond.* asko botatzen duena. Zintzoso.

zintz-oyal. (zapi): Ikus.: Zintzaiki. Zintzapi.

zintza. (zeiiiit): *is* Txinixa. Zintxa, zinizeto.

zintzalki. (zapj): iz. Ikus.: Zapt. Mokanes, zintzapi, zintz-oyal.

zintzaka ari. (ligarda): *ad.* Dindifia botatzen ari-izan.

zintzapi. (suduf): Ikus.: Sudut-zapi. Tzintzoutzi; zititzoyal, zapi, zintzaiki, zintz-oyal, zapi. (zapi): *iz.* Berbera.

zintzardun. (zezen): *iz.* Zezenak eramateko erabiltzen dan idia. Zintzatidun. (norabide): *iz.* Berbera.

zintzafL (zeifiu): *iz.* Ikus.: Alan, I: Tzintzaft

zintzati-jat. (jai): *iz.* Zaratatsua dan jays,

zintzafi-lokafi. (zeifiu): *iz.* Zintzatiaren miia lotzeko lokatia.

zintzafidun. (re/fa): *izond.* Txintxak daramazkiena. (abere): *frond.* Berbera. (zezen): *iz.* 1/cue.: Zintzardun. (norabide): *iz.* Berbera.

zintzafika ari. (zenia): *ad.* Zintzatialc jotzen ari-izan. Zintzatikatu.

zintzafikatu. (zeifiu): *ad.* Ikus.: Zintzafika ari.

zintzafiketa. (se/flu): *iz.* Zintzatiak jotzearen egipena.

ztntzaflots. (zeifiu): *iz.* Zintzaiika ari-izatea. Zintzefots.

zintzalots. (sofiu): *is.* Zintzafiaren sofuta. (zeilitt): *is,* Thintaaren soihm.

zinizatu. (soda): *ad.* Buts.: Zintz-aidi. Zintz-egin. (ligarda): *ad.* Berbera.

zintzekabe. (egizaletasun): *frond.* Egiaz ari ez dana.

zintzefi. (zeifin): *iz.* Ikus.: Txintxitin. I: Txintxasko.

zintzefo. (zeifm.): *iz.* Ikus.: Zintx.a. Zintza.

zintzikatu. (ausiabartza): *ad.* Ikus.: Potokatti. Zafaskitu, zintzirjkatu, zifingilatu. (austura): *ad.* Ikus.: Autsi. Pucks/u.

zintzil. (piltzaf): Ikus.: Piltzaf. Xirtxit, zintzilikario, zizki-bezkiak. (Pillzat): *izond* Ikus.: Zatardun. Zatartsu. (ligarda): II *iz.* Ikus.: Muld. I: Muku, sin/s.

• (cc): Lokaftzko care lodia, zearka atezuta jatirik oe bezela crab/ii ditekena.

zintzil-ordu. (orenlari): *iz.* Zintzilkia dan/can orenlaria.

• (sub!): *iz,* Escgita dagoen zubia.

zintzildu. (jam/era): *ad.* tantzitzeko, ardumgabekoa egin edo biurtu.

(dilingadura): *iz.* Zerbait esegita eukitzeko tresna.

zintziti. (dilingadura): *izond.* Esegita dagoena. Zintzilik, zintzitikat

zintztli-mauka. (maiaka): *is.* Ideldrik eta sorbaldatik esegita bezela dagoen mauka.

zintzili-oyal. (kurfxoitiak): *iz.* pats.: Zinizilikari. Zintzilikatio.

(igali): *iz.* Esegita dagozen igattak. (ditingadura): *is.* Berbera.

zintzitik. (ditingadura): i2-017d. Zintzili. Zintzilikai.

zintzilika. (dilingadura): *adond.* Esegita egotea,

zintzilikai. (orenlari): *is.* Orenlariaren zintzilkia. Zintziliki. (kurtxonlak): lkus.: Zintzilikari. I: Zintzilikario, zintzili-oyal. (dilingadura): *frond.* Ibis.: Zintzili. Zintzilik.

(dilingadura): *iz.* Esegita dagaena. Zintzilikayo.

(kurtxoinak): Ormak, leyoak, sapaloak eta abai, estaltzeko edo apaintzeko jartzen diran kurtxoitiak edo beste oyalak. I: Zintzilikai, zintzili-oyal.

zintzilikario. (kurbioniak): *iz.* Ikus.: Zintzilikai. Zintzilikari, zintzili-oyal. (ustaitxo): *iz.* lkus.: Belattietako. Tint/la. (piltzat): *iz.* Ikus.: Pittzaf. Zirdzit, zintzilindango.

zintzilikatu. (dilingadura): *ad.* Ikus.: Esegi. Xdintxautu.

zintzilikaye. (dilingadura): *iz.* Ems,: Zintzilikailu.

zintziliki. (orenlari): *iz.* Ikus.: Zintzilikai.

zintzilindango. (piltzaf): *is.* Ikus.: Piltzaf. J: Z'mtzil/kario.

zintzitipurdi. (birunda): *iz.* Ikus.: Itzulatika. Itzul-ipurdi, txuntxuleperdi, zilipurdi.

• (zeifitt): *iz,* Abereen zintzatia,

zintztio. (xirxilkeri): *frond.* Ganorabakoa dana. fiats.: Ganorabako,

zintzirikatu. (ausiabartza): *ad.* Ikus.: Poiokatu. j: Zintzikatu,

zinizifi. (arte): *iz. O1* Ía igali aundiak danzkan areitza.

zintzifin. (izotz): *iz.* Rms.: Orma-kizki.

zintzitoil-kusku. (ruitxeleta): *ft.* Mitxeletaren kuskutt,

zintziroil-xuri. (rnitxeleta): iz. Ikus.: Mitxeleta. Zintzitoila.

zintzitofla. (ruitxeleta): *iz.* Buts.: IVIiixeleta. Xixitola,

zintzo. (Ikertze): *iz/05izand.* Siiiismena zaintzen duena; itzari eusten (liana. I: Zeatzezkoa, egiazkoa dana. I: Eliza Katoliko eta Efomano'ari men zayon kristaua. j: Gauza batzuk, aztakin eta netifiak, Die ta zilafezko izakialt eta abat, crerentzako zucluak eskatzen dituen zeatzez eta legez egin ditezela zaintzen duena. Txintso, xintxo. (igali); Oso-osorik dagoen arnaria. (asmamen): II *izond.* Oso zofotza dan ikusmena. Astnamen zototzari ta orixe dues notifiari esateu zaye, (aufezki): *izond.* Eralketan mitt dana. Time.: Bilkoi. I: Zintzotasuu. (-hide): II *izond* Ikus.: Sendo. Salida, sento, zindo, zintsa. (zindotasun): *izond.* Zindotasunez ari dana. Xintxo, zindo, zindurt.

zintzo-arazi. (neufitasur): *ad.* Neufitasnnez ari-izan.

zintzo-sari. (ordaintza): *iz.* Zindotasunari dagokion saria. (zindotasun): *iz.* Berbera.

zintzoera. (zindotasen): *iz.* ikus.: Zintasun. Zindotasun.

zintzoide. (zentzutasun): iz. Zentzutasunez ari-izatea.

zintzokeri. (zikoiztasun): *iz.* Ikus.: Zikoiztasun. Xidoferi. (ergeltasun): *iz.* It'rgeltasunez ari-izatea. Zintzorkeria.

zintzoki. (ardura): *adond.* Arduraz ari-izatea. Zintzokiro, zintzoro.

zintzordatu. (gortasun): Gortasuna egin. Ikus.: Gortu.

zintzorka. (mintzabide): *izond.* Asko ta zentzunik gabe mintzatzen duen emakumea.

zintzorkeria. (ergeltasun): *iz.* lkus.: Zintzokeri.

zinizoro. (leyattasun): *adond.* Leyaltasunez ari-izatea.

zintzoso. (ligarda): *izond.* Ikus.: Zintz-ontzi.

zintzot (zoincio): iz, Bcas.: Eltxu. Txit-xat.

zintzotasun. (egizaletasun): ft. Egizaktasun. Egitasun. (aufezki): *iz.* Ems,: Bilkoi. Zintzo. (zindotasun): iz. Zindotasun. I: Kirmentasun, zintzutasun.

zintzotu. (zentzabide): *ad.* Zentzabidez ari-izan.

zintzoyal. (soda): *iz.* Ikus.: Suchif-zapi. Zintzapt

zintzurbidez. (oguzkera): *adond.* Zintzufaren birattez oguzten ari-izatea. Zintzut'etik, zintzufez. (zintzuf): *adond.* Berbera.

zintznrkeria. (urguritasun): *iz.* Zurbizkeri. Kuskeria. (salokeri): *iz.* &us.: **Salokeri.** Mizkinkeri, zintzurkoikeria.

zintzurkoi. (azictifi): *izond.* Ilcus.: Salo. I: Salu, saro, untz-ontzeko, ziatzut-luze. (gurkadura): *izond.* Asko jaten duena. I: Zintzuf-aundi. (salokeri): frond. Berbera.

zintzurkoikeria. (salokeri): Jr. Ikus.: **Salokeri.** Zintzurkeria, zintzurkottasun.

zintzurkoitasun. (salokeri): *iz.* Ikus.: Salokeli. Zintzurkoikeria.

zintzurkoitu. (salokert): Zintzurkoya egin edo biurtu.

zintzurmin-neke. (zintzuf): Samako adilaren nekea: Ems.: Sainako mm. Zintzuf-neke.

zintzurmin-ustel. (zintzuf): *iz.* Ats-bidean izaten dan pintzeldea. Ikus.: Pintzelde. (eritasun): *iz.* Berbera.

ZINTZITA. *iz.* Lepoaren aufeko zatia. Ao-sapayetik este-goti ta ats-bidearen saferado dagoen odia. Asbida, eztatt eztari, gafauga, gorgune, gosandra, kokof, kubto, kuntxtifi, iresbide, trensbide, istari, iztati, papera, bcintxtii, txintzuti, txuntxut, tzintzut, tzuntzuf, xinxut, zinzaut, zinzuf, ganduru, zuntzut. (mendi): *iz.* Bi mendien artean egoten dan igaro-bidea. I: Ideu-anti. II (abelizti), (ants), (atsakli), (butat), (gurkadura), (lepo), (coin).

zintzuta (zitatzuf): *ad.* Lepoa moztu. (ebaketa): *ad.* Berbera.

zintzut-aundi. (gurkadura): *frond.* Buts.: Zintzurkoi. Zintzur-andi. (salokeri): *izond.* Berbera.

zintzuf-aurka. (zintzur): *iz.* Ats-bidearen goiko idekidura:

zintzni-aurkako. (zintzuf): *izond.* Ziatzut-aurkari dagokiona.

zintzuf-belaf. (landare): iz. Befo-mota bat. I: Krexu, ituftbelat

zintzuf-egik. (zintzu0: *frond.* Lepoa mozten duena.

zintzufeko. (zintzur): *izond,* Zintzufaren bitartez oguzten dana. (oguZkera): *izond.* Berbera. (zezenketa): II *iz.* Zezenaren lepoko goi-aidetik ezpata sartzea. Zintati-ukaldi,

zintzufelco-min. (zintztaf): iz. Samako min. Lepoko min.

zintzuf-este. (zintzuf): *iz.* **Zubit** antzeko odia, kutuskazko ereztunakaz osotua; ats-bidetik ateratzean bi abaf edo odietan erdibitzen dana. Estallraitz, eztatigaitz, ats-odi, gongaf, gorongio, grongio, kontra-ezfaii, eztafkaitz, eztaii-galganttion, zintzuf-koskot, arnasestea, zintzuf-korda, zintzuf-orapilo, zintzuf-oroptio, zintzuf-xilo, zintzuf-zib.

zintzuf-esteko. (zintzut): *izond* Zintzuf-esteari dagokiona.

zintzufestun. (kafuska): *iz.* Ate-bide bamean dagoen **kufuska. J:** Zintzuf-and.

zintzuf-est-un. (zintzuf): *iz.* Ats-bidearen bamean dagoen kufuska. Zintzuf-and.

zintzufetik. (zintzuft *adond.* Ikus.: Zintzurbtdez. Zintzurez. (oguzkera): *ac/and.* Berbera.

zintzufez. (zintzul): *ac/and.* Zintzurbidez. I: Zintzufetik.

zintzuf-ezuf. (ezuf): *iz.* Atz-bideko emits. I: Zintzuf-exuf. (zintzuf): *iz.* Berbera.

zintzut-goti. (txori): *iz.* Ikus.: Tiranbalangoti. Vxantiumgari, txindof.

zintzuf-ideldtze. (zintzur): *iz.* Ats-bidearen idekitzea.

zintzuf-korapilo. (zintzut): iz. ans.: Gorgail. Gorgoil, zinizuf-koropile, zintzut-exuf.

zintzuf-korda. (zintzuf): iz. flats.: Zintzuf-este. Zintzuf-koskof, zintzuf-orapilo.

zintzufkoroptIo. (zintzuf): *iz.* ikus.: Zintzut-korapiio.

zintzuf-koskof. (zintzuf): *iz.* **Ilcus.:** Zintzuf-este. Ate-odi, zintaii-korda.

zbitzuf-koskofejo. (Unfair): *izond.* Zintzuf-esteari dagokiona.

zintzuf-kutuska. (gamin): Lepoan dagoen guruiiia. I: Zinizuf-sakatz.

zintzuf-tegun. (gozoki): *izond,* Tzintzuf-legun. Untxale. (legunkeri): *izond.* Legunkeriz ari dana. (urguritasun): *izond.* Zurbizkerix ari dana.

zintzuf-luze. (azlcuti): *izond.* Tkus.: Salo. Salu, saro, untz-ontzeko. (etiari): *izond,* Ac/co edaten duena. (mintzabide): II *izond.* Aopekoak gordetzen ez dituena.

zintzut-htzetu. (edari): *ad.* Zintzuf-luze egin ado biurtu.

zintzuf-mi. (zintzuf): *iz.* Ikus.: Gangalla. Tzuntzuf-mii, tzintzui-mii, gingil, zintzuf-titi.

zintzuf-min. (zintzur): iz. Ats-bidearen antura. (antura): *iz.* Berbera.

zintzuf-neke. (zintzuf): Zintzurminmeke. Samako min.

zintzuf-onil. (kuluska): *iz.* Ate-bide barneau dagozen kutuskak. Ilcus.: Zintzurestun, (zintzur): *iz.* Az-bideko kufuska. Ilcus.: Zintzuf-estun.

zintzuf-orapik. (czar): *iz.* Ikus.: Eba'ren-sagat. Gangafia, zintzuf-sagar, zuntzur-orapiin, gorgoil, tzuntzuf-garafioi. (zintzuf): *iz.* Zintzuf-este. Zimzur-korda, zintzuf-oropilo, zintzur-xilo.

zintzuf-oropile. (zintzuf): *iz.* ikus.: Zintzuf-este. Zintzuf-orapilo.

zintzuf-ots. (soilu); *iz.* **Zintzufez** egiten dan softua. (zintzuf): *iz.* Berbera.

zintzuf-saga. (zintzut): *iz.* Ikus.: Gangarla. I: Gangaril, **izbnzuti,** lepo-zintzuf, txintxur, txintxuri, btuutxuf, tzintzuf, tzuntznr, xinxuf, gorgal, gorgoil. (ezuf): *iz.* Eba'ren sagar. Gangtafia, zintzur-orapao, zuntzuf-orapilo.

zintzuf-sagatz. (guruin): *iz.* Lepoan dagoen guruifia. I; Zintzut-sakatz.

zintcuf-sakatz. (zintzuf): Ats-bidcaren goiko aldean dagoen kutuska. Ikus.: Zintzur-onil. Zintzuf-sagatz.

zintzut-sakarzeko. (zintzui): *(wad.* Zintzuf-sakatzari dagokiona.

zintzuf-titi. (zintzuf): *iz.* Ikus.: Gangailia. I: Gingii, Winton, MUM, zintzuf-mi.

zintzuf-ukaldi. (zezenketa): *iz.* **Ikus.: Zintzufeko.**

zintzut-usi. (zintzut): iz. Kususren antura.

zintzuf-xilo. (zintzuf): *iz.* **Ikus.: Zintzut-este. Zintzuf-orapilo,**

zintzuf-zartatki. (zartaiki): *iz.* **Huts.: Zartaiki,** l: Xapopa.

zintzut-zilo. (zintzut): *iz.* **Zintzuf-este. I:** Zintzur-xilo.

zintzut-zola. (zintzut): Ikus.: Kustt. Kusurna.

zintzuf-zuri. (brori): *iz.* Amilotx. Txina, zintzufLxuri,

zintzutasun. (zindotasun): *iz.* Ikus.: Zindotasun, Zintzotasun.

zinzafi. (zeiflu): *iz.* Txiutxa. Txtntxafi, zintzaii. (ligarda): *iz.* Ikus.: Muki. Txiniz, txintxa,

zinzafoska. (zeitiu): *iz.* Zinzariak jotzea. Zinzeraldi.

zinzafots. (son): *iz.* Txintxafiaren otsa. I; Zintzerots. (zonal): *iz.* Berbera.

zinzartu. (azalpen): *ad.* Hinz =Attu.

zenzaut. (zintzuf): *iz.* **Ikus.: Zintzut.** Xinxur, zinzuf.

zinzaya. (aurtzaro): *iz.* Ikus.: Umezai. Umezain, tata,

zinzdun. (eritasun): *izond.* Mukueria duena.

zinzefa. (landare): Ikus.: Ziarzerba. I: Ziazerba,

zinzefaldi. (zeiflu): *iz.* Titus.: Zinzafoska.

zinzett. (zeifin); *is,* Txintxari txikia. Ikus.: Txinticail. (lore): *iz.* Artoaren lorea. (arto): rz, Berbera.

zinzil. (ligarda): *is* ikus.: Muki. Zinzari,

zinzilaka. (dilingadura): *adond.* Esegiten egotea, Zinzileka, zinzilik.

zinzileka. (ustaitxo): *adond.* Bros.: Zinzilaka. Zinzilik, zintzilika.

zinzilik. (dilingadura): *ac/and.* /km.: Txintxilika. Zinzilaka, zinzileka, zintzilika, zinzillzka.

zinzilika, (dilingaduru): *ac/and.* Ikus.: Zinzileka. Zinzilik, zinzilika.

zinzilikari. (ditingadura): Zintzilik dagoena.

zinzilikario, (ustaitx0); ***is,*** Emakumeek belafietan esegita ipint2en duten ustaitxoa, Zinziliki,

zinzilikatu. (eraindu): *ad.* Ikus.: Porokatu, I: Xinxirikatu.

zinziliki. (ustaitco): *is.* Ems.: Zinzilikario,

zinzilindango. (dilingadura): *ac/and.* Esegita agates.

zinzilipurdi. (birunda): Ikus.: **Txilipurdi.** l: **Zilipurdi,**

- **(dilingadura):** *adond.* Ikus.: Txtraxiiika. Zinzilik,
- **(arduragabetasun):** *bond.* Bats.: Ardurabaka, Xorna.

zinzitina. (ixtan): is. **Burnizko ur-odia.**

zinzka. (ligarda): *ac/and.* Zintz botatzen ari-izatca.

zinzot. (zonuoto): *is.* Ikus.: Txitxaf. I: Xifixka.

zinzti. (ligarda): *izond.* Mukiak asko dauzkana. Zintz ugari hotatzen duena.

zinztu. (ligarda): *ad.* Ilcus.: Zintz-egin. I: Zintz bole. (soft): *ad.* Berbera.

zinzuf. (zintzuf): *iz.* Ikus.: Zintzuf. Zinzauf, zuntzur.

zinzurziln. (zintzur): iz. **Zintzufaren zuloa.** Zintzurzilo, zuntzurxilo.

MCI-Al/STE. iz. Siiiismena ukatzearen egipen eta ondorioa. I: Arnegamendu, amegu, fcdc-ukatze, fede-uko, jainko-uzte, sayeskeria, sayeskunde, ukamen, ukatze, uzketa, zifiets-uko. II (Mean), (biurize), (isit-egipen), (nafiotze), (salkuntza), (sifiis-auste), (utzaramen), (uzkurtza-eza), (zin-gaizto).

zifia. (sin-it's): *iz.* Zin-itz ematea.

ziñadura. (pautze): *is.* **Arpegi ta bulafaren gailean gurutzearen ikuis egitea. Zifiaketa,**

zilagintza. (zin-itz): Zio-itzcz cgindako cskcintza. Zificskcintza.

ziiiagotse. (udaI): *iz.* **&us.: Zfilegotzi. Ziiiagozi.**

ziiiagotziango. (udai): *iz.* **Zifiegotziaren lanbidea.**

zitiagozi. (udal): *iz.* **Bats.: Zifiegotzi.. Zinagotse.**

zifialde. (baterapen): *(sand.* **Zin-kidea dana,**

zitiak eta rnifink. (atsekabe): *is.* **Atsekabeak. Ikus.: Atsekabe. Zinak eta** inbuilt.

ziilaketa. (pantie): *iz.* **Ikus.: Zifiadura.** l: Zing&

ziftalben. (lekukotasun): Ikus.: Lekukotasnn. Ado/era, zifiattza. (yaraunspen): in Azken nayaren agertzea. Ikus.: **Yaraunspen.**

zilialbide. (lekukotasun): *izond.* Lekuko izatekoa.

zifiaklari. (lekukotasun): *izond.* Ikus.: Lekuko. Talazta.

- **(guratze):** *is.* **Ikus.: Zifiadura. Zifiaketa.**

zifialdu. (lekukotasun): *ad.* **Lekukotasotta egin.**

- **(yaraunspen):** *izond.* **Azken-**nays egiibt duena.

ziiialkai. (lekukotasun): *is.* **Zerban egia dais** adierazteko, egiten dan **lekukotasuna.**

ziiialpen. (lekukotasun): *iz.* **Lekukotasunaz nrban egia** dais adieraztea. Zifialtza.

ziiialtz-egin. (yaraunspen); *ad.* Azken nays agertu.

zifialtza. (lekukotasun): *iz.* Ikus.: Lekukutasuu, 1: Zifialben, zifialpen.

(yaraunspen): *izond.* Bete azken-naya ageierazi duena.

zirialtzondo. (yaraunspen): *is* Longo zitialbenarf buruz, azken nayaren crabakitzea.

zifiarta. (zin-itz): *ad.* Zin-itza eman.

zifiartze. (baterapen); Ikus.: Baterapen. 1: Kluka, zimarku.

zifiatu. (gurutze): *ad.* Eskumaren erpuru ta erkiliaz gunitzaturik, fru gurutze egin; lenengoa bekokian, bigatena ao gaflean eta irugatena bulatean.

zifiatuz. (gurutze): *adond.* Zifiatzen ari-izatea.

zifiatze. (izenpo): *iz.* Tzenpetzearen egfpcna.

(txinduli): *is* Ikus.: Txinduti. Mutt.

ziriaufi-mufu. (txinduti): *iz.* Ikus.: Thinduti-pfla. Txingutitegi, zifiaufitcgi.

zifiautiak. (iauliketa): *iz.* Ikus.: Atz-nai. Azgura.

zfilaufieta. (abetxu): Intxusak dagozen tokia. lutxusadi.

zifiaufitegi. (txinduti): is. Ikus.: Txinguidegi. Ziriauti-mutu.

zifinusgati. (zifi-auste): *izond.* Zifiaustekoa daua.

zifiauskeria. (sifiis-auste): iz. Sillismenaten gayetan aka' eutsia izatea. Zin-auts. (zin-auste): iz. Sifiismona ukatzea.

zifiauskerizko. (siiiis-auste): *frond.* Sifrismenaren gayetan okota duena.

zifiauskof. (zin-auste): *izond.* Zin-austea egiten duena.

zifiausle. (zin-gaizto): *izond.* Zin-gaiztoa dagiona.

zifiansle-buru. (sifiis-auste): *izond.* Zifiauskeria dagieua. 1: Ziilausle-puru.

zifiausle-purn. (siiiis-auste): *izond.* Zifiausle-buru.

ziflauspen. (zin-gaizto): *iz.* Ikus.: Zin-gaizto. Gezut-zifialtz, zimgezur', zifiauste.

zifiaustutt. (zin-auste): *izond.* Ikus.: Zin-ukale. Zin-ukatzaiie.

zifioutsi. (zimgaizto): *ad.* Zin-gaiztoa egin.

zifiauzi. (igidura): *iz.* Ikus.: Ziri. (udaI): iz. Ikus.: Zifiagotse. 1: Zifiegotzi.

ziilazki. (egi): *adond.* Egiaz ari-izatea.

zifiazkida. (baterapen): iz. Ikus.: Baterapen. 1: Zin-artze.

zifiazlddatu. (baterapen): *ad.* Baterapenean sartu.

zifiego. (zimitz): *iz.* Zin-itza ematen eta art= dan tokia. Zifiegozko.

zifiegotzi. (udat): *izond.* Udala betetzeu dutenen bakoitza. 1: Zifiagotse, zinauzi, ozifiegetzi, ezinotxe, ezifiotzi, eznagosi, eznauzi. (auziratze): *izond.* Anziratzea egiten duena. (zin-itz): H *ad.* Zin-itza eman. Ikus.: zin-esan.

ziriegotzigo. (udaD: *iz.* Ikus.: Udai. Auzo-etxe.

zifiegozki. (udat); *izond.* Ziftegotzia izatelco, auteslcundeetan agertzen dana.

zifiegozko. (zin-itz): *is,* Ikus.: Meg°.

zifies-beaf. (egiantz): *frond.* Siiiistekoa dana. 1: Zifies-beata, zifiesgafi, zifieskati.

zifies-gogoi. (sifilsgabe): *izond.* Sifiisten ez duena.

zifiesbera. (siiiiskizun): *izond.* Etaz Olsten duena. Zificskoi, zifiezpera, zifiestakot, zifiestor, zifiiskat.

zifiesberatasun. (sifiiskizun): *iz.* Etaz siflistea. Zifieskafitasun, zifieskortasun, zifiestortasun.

zifiesgai, (siiiiskizun): *is.* Sifiistu beat dana. 1: Zirieskai.

zifiesgaitz. (sifiisgabe): *frond.* Sifiisten ez duena. Zifieskaitz, zifiestagaitz, zifiestegabe, zifiestegot, ziflisgogot, sifiistegabeko.

zifiesgafi. (egiantz): *frond.* &m.: Zities-beat. 1: Zifieskaii. (entzipen): *izond.* Entzipen egin ditekena.

zifiesgogorkeri. (sifiisgabe); Sifiistu ez egitem ez sthistea. 1: Zifiisgogorkeri.

zifieskai. (sffiiskizun): Sifiistu beat dana. aticsgai.

zifieskaitz. (siiiisgabe): *frond.* Tkus.: Zifiesgaitz. 1: Zifiestagaitz, zifiestegabe, zifiestegoi,

zifieskaiztasun. (siiiisgabe): *iz.* Siiiistu ez izatea.

zifieskati. (egiantz): *frond.* Ikus.: Zities-heat. 1: Zifiesgaii.

zifieskatitastm. (sifiiskizun): *is.* Ikus.: Zinesberatasun. Zifieskortasun, zifiestortasun.

zifieske. (gezat-ipuizti): *frond.* Yainkoa'ren betia armu edo onartu eztuena. 1: Zinge.

zifieskeintza. (zin-itz): *is.* Ikus.: Zifiagintza.

zifieskerla. OhEsker* *iz.* Ikus.: Sfiliskeri. 1: Basasifiesto.

zifiesketasum (gezut-ipuizti): *is.* Ikus.: Jentiltasun. Zifieskien.

zifieskien. (gezuf-Muizti): *izond.* Ientittasunari dagokiona. Ikus.: Jentiltasun.

zifieskintza. (sifilskizun): is. Ikus.: Siiiismen. 1: Zfriestasun, zifiiskintza.

zifiestitz. (stifiskizun): *is.* Sifiiskizunaren aitortzea; aitotpert on egiteko otoya.

zifieskut. (sifiiskizun): *izond.* Ikus.: Zifiesbera. 1: Zificspera, zifiestakot, zifiestot, zifiiskot.

zifieskortasun. (sifliskizun): a Ikus.: Zifiesberatasun. Zifieskatitasun, zifiestortasun.

zifieste. (sifliskizun): *izond.* Sifiisten duena. Zifiesmendun, zifiestedun, zifiestun.

zifiesmen. (sifiislcizun): *is.* Gizonaren gogoak duen sfilismena. Zifiespen.

zifiesmendun. (sifiiskizun): izond. Zifiesle. Zillestedun, zifiestun.

zifiesmengabeko. (sifiisgabe): izond Sitlist= uzten duena.

zifiespen. (sisliskizun): Siiiismena izatearen egipena. Ikus.: Zifiesmen.

zifiespera. (siiiiskizun): *izond.* Ikus.: Zifiesbeta. I: Zifieskoi, zifiestakof, zifiestol, zifiiskot.

zifiespide. (lekukotasun): is. Ikon: Lekukotasun. j: Aitotera. (adinkunde): *Is.* Ikus.: Agerbide. 1; Atrakazifio. (agerkai): II *iz.* Zerbait egia data bayezten dar agerkaya,

zifiespidezko. (lekukotasun): *Loral.* Lekokotasunari dagolciona.

zifiest-arazle. (siffiskizun): *izond.* Siffismena adierazten duena.

ziiiest-efaz. (egiantz): *izond.* Edozer efaz sitlisten duena. Ziffest-eiez,

zifiest-efez. (egiantz): *izond.* Tkus.: Zifiest-etaz.

ziiiestagaitz. (sifiisgabe): *izond.* Thus.: Ziftesgaitz. Zifieskaitz, zifiestegabe, zifiestegot, ziiiisgogof

zifiestakof. (siiiispen): *izond,* Tkus.: Zifiesbera. Zifieskot, zinespera, zifiestot,

zifiestarazi. (shlispen): *ad.* Sillistu-eragin.

zifiestasun. (sifiiskizun): *iz.* Ikus.: Siiiismen. Sifieste, situate, zifieskintzn.

zifiestatu. (siiliskizun): *ad.* Sifiistatu. zifiets-egin, zifietsi.

zifieste. (sifiiskizun): *iz.* Sifiistu egitea.

zifiestedun. (sifiiskizun): *izond.* Ikus.: Zifiesle. Zifiesmendun, zifiestun.

zifiestegabe. (sitiisgabe): Zifiesgaitz. Zifieskaitz, zifiestagaitz, zifiestegot, ziflisgogot.

zifiestegof. (sitlisgabe): *(sand.* Ikus.: Zifiesgaitz. 1: Zifieskaitz, zifiestagaitz, zifiestegabe, zitlisgegot.

zifiestot. (siriispen): *izond.* fiats.: Ziriesbera. Zifiestrat, zifiespera, ziriestakot, zifitsket.

zifiestortasun. (stiliskizun): Ziriesberatasun. Zifieskatitasun, zirieskortasun.

zifiestu. (siftiskizun): *ad,* Bois.: Siffistatu. 1: Sitlistu, zifiestatu, zifiets-egin, zifietsi.

zifiestun. *(sand.* Ikus.: Zifiesle. 1: Ziriesmendun, zifiestedun.

zifiestasle. (zifi-auste): *izond.* Sinismena ukatzen duena.

Arleta. (abetxu): *iz.* Txarakaria dan abetxua, beti orlegi dagoena. Txara. Xara.

zifietan. (egizatetasun): *adond.* Egitan ari-izatea. 1: **Zille7.,** (Itenetasun): *adond.* Benetasunez ari-izatea. Ikus.: Zindu.

zirietan eta mitietan. (ardura): *adond* Ardura aundiaz ari:izatea.

zifiets-egin. (siiiiskiziin): *ad. Ikus.:* Sifitstatu. 1: Siriistu, zifiestatti, zifiestu, zitietsi.

zifiets-tikale. (zifi-auste): *(sand.* Siriismena utzi duena.

zifiets-uku. (ziii-auste): *iz.* Ikus.: auste. 1: Ukatze.

zifietsarazi. (staiskiztin): *ad.* Zirietsi-eragin.

zifietsbera. (siftiskizun): *izond* Etaz sifiisten duena.

ziftetsi. (sifiiskizun): *ad.* Ikus.; Stilistatu. Siiiistu, zifiestatu, zifiestu, zifiets-egin.

zifietskortasun. (siiiiskizun): *iz.* Siriisteko etaztasuna.

zifietsulcatu. (zifi-auste): *ad,* Siffismena ukatu.

zifiez. (egizaletasun): adond. Ilcus.: Zidietan. (leyattasun): *adon4* Ikus.: Zindoki. Zindo-lez, zindoro. (zin-i12): ll Zirt-itza ernaten ari-izatea.

zifiez eta inifiez. (benetasun): *adond.* Ikus.: Zifiezen. Ztriezenik.

zifiez-elkartn. (zin-itz): *ad.* Zin-itz bateaz alkartu.

zifiezago. (egizaletasun): *adand.* Egt auudiagoaz ari-izatea.

zifiezagoko. (egizaletasun): *izond.* Egiazkoagoa dana.

zifiezen. (benetasun): *adond.* Benelasun atindiaz ari-izatea. 1: Zifiezenik. Ikus.: Zitiez eta miriez.

zifiezko. (egi): *izond* Egiazkoa dana. Egiazko. (egizaletasun): *(sand* Hens.: Egizale. Egiazti. ll *izond,* Zin-itza emanda dagoena.

zlfiezkotu. (benetasun): *ad.* Benetastutez ari-izan.

zifieztagaft. (bayetza): *(sand.* Bayeztekoa dana.

zifieztatu. (bayetza): *ad.* Ikus.: Bayeztu. Bayeztatu.

zifieztm. (hayetza): *ad.* Zin-itzaren bides bayetsi. Ikus.: Bayetsi. (zin-itz): *ad.* Ztn-itzez bayeztu. Ikus.: Zin-egin. 1: Zin-esan,

zirilsbide. (argibide): *is.* Titus.: Argibide. I: Egiztabide, zilitsgat, ziiiispide.

- (lekukotasun): *iz.* Ikus.: Lekukotasun. (argibide): is. Ikus.: Argibide. I: Zillisbide. (sifiiskizun): *is.* Siiiistu beat dana.
- (siiiisgabe): *(sand.* Siftistu ezin ditekena.

zifilsgati. (siiiiskizun): *Land,* Siftistu ditekena. (argibide): *iz.* Ikus.: Argibide. J: Sifiesbide.

zifitsgogorkeri. (sifitsgabe): iz. Thus.: Ziriesgogorkeri.

zifiisgogof. (sifitsgabo): *izond.* Thus.: Zifiesgaitz. Zifieskaitz, zifiestagaitz, zifiestegabe, zifiestegot, ziliistegabeko.

zirilskof. (sifiiskizun): *izond,* Ikus.: Zifiesbera. Zifieskot, ziriespera, ziriestakot, ziftestot.

zifiismen. (siriispen): *is.* Sitristu-onbidea. Ikus.: Sitrispen.

zifiispera. (sifitspen): *(sand.* Efaz sifiisten duena.

zifiispide. (argibide): *iz.* Ikus.: Argibide. Zifitsbide.

zifiiste. *iz.* Ikus.: Zifiestasun. Sifiismen, sitieste,

ziiiistedun. (siiiiskizun): *(sand.* Sit-listen duena.

ziiiistegabeko. (sillisgabe): *izond.* Ziriesgaitz. Zidisgogot.

zifiistu. (sitiiskizun): *ad.* Ikus.: Sitletsi, I: Sitti g/1. (entzipen): *ad.* Ikus.; Entzin. (buratarapen); ll *ad* Burutarapena situ.

zifiitz-alboko. (aitabitxi): *(sand.* Altabitxta bezela art dana. (zin-its'): *(sand.* Berbera,

- (zin-itz): *ad.* Zin-itza eman.
- (zin-itz): *izand.* Zin-itza ematen duena.

zirtiztuu. *izond.* Zin-itza entanda datikana.

zifiokerdun. (ziu-gaizto): *Land.* Zin-gaiztoa egiten duena.

zifioket. (zin-gaizto): iz. ECM.: Zin-gatzto. Gezut-zirialtz.

zifioket egin. (zin-gaizto): *ad.* Zin-gaiztoa egin.

zifiopa. (zillopa-egite): *(sand.* Yosukristo *ta* bete uzkurtzaren aide jokatzeagatik, erlotza edo ofiaztadura jasateri duena. Edozein asmoaren aide jokatzeagatik bests ainbeste jasaten duena. I: Odol-emaiie, zipet, zipurt.

zifittpa-agiri. (zifiopa-egite): *is.* Zifiopa izatearen agerbidea,

ZINGPA-EGITE. Norberaren uzkurtza edo beste gogai atdezteagatik jasatzen diran eriotza edo oriaztadura. Odol-aitot, odol-aitortza, odol-eriotze, zifiopatz, zips!. It (deue), (eriotza), (geldotasun), (lekukotasun), (oriaztapen).

ziflopatz. (zifiepa-egite): is. fiats.: Zirtopa-egite. Odol-aitot, zipat, zipet,

zifint. (bide): *is.* Ikus,: Bideska. Zidot.

zifioso. (nabarmenkeri): *Land.* Nabarmenkeriz art dana. Deturen bat duukana. (zorotasun): *izond* Berbera. (iseka): *izond.* iseka egiten duena.

zifiu. (guns): *iz.* Ikus.: tune. J: Yakin.

zifill-edef. (arautasun): is. Ikus.: Arautasun. I: Araurtarzun, ziftu-rnifin.

zifiu-mifiu. (arautasun): *is.* Ikus.: Arautasun. Zifili-edet, (fazakeri): *is.* Ikus.: Fazakeri. Xirnenkeria.

zifin-zale. (arautasun): *izond.* Ikus.: Zifiuntzi,

zifiugintza. (guns): Guneak egitea. Ikus.: Zirmicaritza. j: Zifluketa, zifiutsutasun.

zirtuka. (gum.): *adond.* Guneak egiten ari-izatea.

zifiukari. (guile): *izond.* Guneak egiten ditnena. 1: Zifiulari, zifiuti,

zirtukaritza. (gune): *is.* Guneak egitea. Ikus.: Ziriugintza. Zifluketa.

zifiuketa. (guise): *iz.* Ikus.: Ziriugintza. Zifiukaritza, zifitttstdasun.

zifiulari, (guns): *izond.* Ikus.: Ziflukart-zifiutsu.

zifiunizi. (arautastm): Arautasunez art dana. Zulu-sale.

taut. (zikaiztasun): *(sand.* Zeken. Zikoitz.

am& (Wilda* *is.* Ikus.: Wilda!. I: Txifinti. (lastertasun): *adond.* Lastet xamai ibiltzea.

zifiuti gofi. (txinduti): *iz.* Txinduti-mota bat.

zifiufi-makurn. (txinduti): *iz.* Ikus.: Txinduri-etxe, Txinduti-mcta.

zifiat-ondoko. (tandare): *iz. Ofi* aundiak dauzkan landarca, zefiek jaten dutena.

zifiuti. (gone): *izond.* Ikus.: Zinukari. Zifiulari, zifautsu.

Mutsu. (gune): *izond.* Zifiukari-zirtuti,

zifiutsutasun. (gune): *ft.* Ikus.: Zifiugintza, Zifiuketa.

ZIO. *iz.* Geroko edo ondorio bat eragiten duena. Ekiteko dagoen karia edo izpidea. 1: Ekai, gerta-bide, so/-bide, zegati, zergati, zergatik, zergatiko, ziyo, kari. (koipe): iz Belat-jaleak diran abereengandik ateratzen dan koipe sendat eta gogota. j: Edozein mardotasun. (arkai): II *iz.* Ezkoz edo estearinaz egindako argigaya. (attzaki), (ariute), (asiera), *MO, (egin), (egozketa), (etorbide), (goi-jakintza), (oncloreko), (uztarpide).

zio ezezagun itsutasuna. (ilcusmen): *iz.* Ikusmenaren galtze osoa.

zio-audel. (arkai): *iz.* Bilgofez egindako arkaya. Zio-kandcl.

zio-antzeico. (koipe): *izond* Bilgotezkoa dana.

zio-elkartasun. (cm): *iz.* Zioaren bereiztasuna.

zio-esaera. (zio): *iz.* Ikus.: Ziodun esaera. (esaera): *iz.* Berbera.

zio-kandel. (atkai): Ikus.: Zio-andel.

zio-tokai-Ux. (lokatitz): *iz.* Ziozkoa dan lokailtza.

ziodum (koipe): *izond.* Bilgotez beteta dagoena.

ziedun esaera. (zio): Zioa duen esakera. Zio-esaera. (esaera): *iz.* Berbera.

ziogabeko. (zio): *izond.* Ziorik eztuena.

ziogi. (zurtason): *izond.* Zurtasuna duena.

ziondoko. (burni): *iz.* Lapikoak su ondoan eukitzeko erdi obozkoa clan burnia, erdian gidet a daukana.

ziot. (bide): *lz.* Ikus.:13ideska. I: Zidot, zifiot.

zioft. (landare): *iz.* Ikus.: Aindura. 1: Uixta.

ziortu. (zigor): *ad.* Zaaroaz zigortu. (zartaiki): *iz.* llcus.: Thigoi. Piporpito.

ziostatu. (keine): *ad.* Ikus.: Ziotn, 1: Zioztatu.

ziotasun. (zio): iz. Zio ta bare gerokoaren artean dagoen elkarbidea.

zioto. (koipe): *iz.* Ans.: Bilgot. I: Bigot.

ziotu. (koipe): *ad.* Koipez estali. I: Zioztatu, ziostatu.

ziotz. (zurikeri): *iz.* Ikus.: Zurikert. I: Nabartasun, (mato): *iz.* Mato. I: Sustsikeria.

ziozko. (koipe): *ftond* Bilgotez beteta dagoena. (cm): *izond.* Zion duena.

zioztatu. (koipe): *ad.* Ikus.: Ziotu. Ziostatu.

zipa. (txintxin): *iz.* Aspaldiko txintxin-rnota bat. I: Zipatxo, xipa. (negat): *iz.* Ikus.: Negaf-murtzuri. Negaf-zotin. (afain): *iz.* Txipa. Xipa, kaskiba.

zips-sure. (sate): *iz.* Korkoifiak atapatzeko sarca.

zipaka. (negar): *ac/and.* Zipaz ari-izatea.

zipakari. (negar): *izond.* Zipaz an dana.

zipaltatu. (ezetasun): *ad.* Zearo busti. Zipatu.

zipat. (zifiena-egite): Ikus.: Zifiopa-egite. Zifiopatz, zipet', zipurt.

zipat. (piss): *adond.* Iñola ere ez.

zipatu. (ezetastm): *ad.* Ikus.: Zipakatu. Zipatze. (liege): *ad.* Zipaz 1: Zipaz.

zipatxo. (txintxiti): iz. 1kus.: Zips.

zipatze. (ezetasun): Zearo zipatzea. Mts.: Zipatu.

zipaz. (negar): *ac/and.* Negatez an. Bates. Ikus.: Zipatu,

zipet. (ohaze): *iz,* Ofiazea, atsekube aundia. Zipurt. (zifiopa-egite): Odol-aitoriza. Ikus.: Ziilopatz, zipert, zipat. (atsekabe): II Pains aundia. (zentzabide): II *izond.* Zentzabidez art dana.

ztpert spin. (eztandagai): *ad.* Anaofuz eztandatu.

zipert-agian. (eztandagai): *an/end.* Eztanda egiteko zorian,

zipertako. (tanpa): *iz.* Burn= cmandako tanpa txikia.

zipertastin. (urguritasun): *iz.* Ikus.: Urguritasuu. Emadura,

zipertu. (criotza): *ad.* Abereak eztandatu,

(eden): Ikus'.: Eden. I: Belena, zipita.

zipi-zapa. (azkoti): *frond.* Ikus.: Zaka-zaka. I: Zapazapa. (gurkadura): *iz.* Irenstearen egipenaren ots-tzetia. (ots-izen): II *iz.* Berbera. (lastertasun): II *ad.* Atapataka lastet-egin.

zipide. (bide): *ft.* Mendi bate% egutak jeisteko labandera. Ikus.: Labandcra,

zip% (gat): *izond.* Gatean igaro-erazi daua.

zipil-ufin. (wain): *iz.* Efetzearen usaifia. (gozamen): *iz,* Etetzearen gozamena, (efeattli): *iz.* Eictzearen usain eta gozamena.

• (zapaldura): *frond.* Zapaltzekoa dana.

zipildu. (xigordura): *ad.* Ikus.: Xigortu. zipitatu.

zipilki. (zimardikatasun): *adond.* Garbiki. I: Garbiro, zipiliki.

zipirkatin. (iiztadura): *iz.* Ikus.: Priztin. I: Txipristin.

zipirla. (oiletako): *iz.* licus.: Txapin. Xapin.

(egin): *unload.* Zerbait aria

• eta (-Kart() egiten ari-izatea, (ibtiera): *adond.* Zerbait ganora gabe egiten ari-izatea. (tanpa): II *ac/and.* Tanpak, asko ematen an-Bates. Zipirt-zapart.

zipiti-zapdazko. (egin): *izond.* Arm eta txarto egifia dagoena,

• (asetason): *iz.* Asetzeanan egipena. (urdail): *iz.* Ikus.; Zapart. Zipot.

zipirt-zapart. (tanpa): *adond.* Zipiti-zapata. I: Zipirta-z,aparta, zipirti-zaparta.

zipirta. (pindat): Ikus.: Pindat. Txindat.

zipirtalca. (pindar): *ac/bad.* Zipirtak botatzen ari-izatea.

zipiska. (tzikiera): Tx.ilcia dana.

zipita. (eden): *iz.* Ikus.: Eden. I: Zipi.

zipite. (nabarmeokeri): *iz.* Ikus.: Nabarmenkeri. Ufu-nutiu. (asate): *iz.* Asa/ez ari-izatea.

zipiti. (nakaitz): iz. Ikus.: Nakaitz. Udigo.

zipiti-zapata. (anemen-aidi): *an/end.* Alde/ai ibiltzcia ari-izatea.

zipitz.(zati): *ft.* Zati txiki-bcikia.

zipitzik gabe. (gabetasun): *iz.* Ezerez gabe egotea.

zipla. (irabazpen): *oyu.* Irabaztean egiten dan ayntza. (oyutza): *cyst.* 13etbera, (pikoketa): *iz.* Ikus.: Eztenkada-Pike, ziplada, ziplakada.

zipla-zale. (zurikeri): *izond.* Zurikeriz Sri dana. (atzipe): Atztpetzen ari dana.

ziplada. (pikoketa): *oyu.* Ikus.: Eztenkada. Zipia, zintakada.

zipladaka. (pikoketa): *adond.* Zipladak botatzert ari-izatea. 1: Ziplaketan.

zipladan. (ikumen): *adond.* Ikutzen ari-izatea.

ziplagati. (buzipen): *izond.* Buzipena egitekoa dana.

ziplaka. (buzipen): *adand.* buzipenez mintzatzcn ari-izatea. (gaitzipcn): *adond,* Alkafi laidorzen ari-izatca.

Aplakada. (pikoketa): *iz.* Tkusl.: Zipla. I: Ziplada.

ziplakari. (pikoketa): *izond.* Ziplak egiten ari dana.

Aplakatu. (pikoketa); *ad.* Zipladak egin.

ziplaketan, (pikoketa): *adond.* lkus.: Zipladaka.

ziplanean. (aide): *adond* Saetsctik ari-izatea.

ziplatu. (eriotza): *ad.* Buts.: IL I; Ziztau, mautu. (joke): *ad,* Jokoan guzia irabazi.

zipli-zapla. (ots-izen): *iz.* Belatondokoak ematearen ots-izena. (tanpa): 12, Berbera.

zipli-zaplatdi. (tanpa): *iz.* Belaiondoko ta tanpak ematea,

ziplizinezko. (tanpa): *iz.* Belafondoko. Matelako.

(tanpa): *iz.* Ukabdaz arpegian ematen dan tanpa.

ziplo. (iastertasun): Batbatera. I: Beingoz, zuputz.

zipo. (taritadara): *iz.* Tatita egitea. (inka): *iz.* Ikus.: **Inka.** Mingulin. (negaf): *iz.* Ikus.: Negat-txopin. I: Negaf-xopin.

zipo egin. (tafitadura): *ad.* Tafita-egin. Zipoka-egin, zipo-cragin,

zipo-zale. **(pikoketa):** *izond.* Pikoketan art dana.

(ezpata): Ezpata-jolasean ezpataren dan ipintzen dan aletxoa.

zipoizkerl. (zatarkeri): *iz.* Ikus.: Zatarkeri. Xatarkeria, zufulkeria.

zipoka. (tafitadura): *adond.* Tatita egiten ari-izatea.

zipoka egin. (tatitadura): *ad* lints.: Zipo-egin,

zipokari. (tatitactura): *izond.* Tafita egiten duena. Zipokalari,

zipokeri. (tatitadura): *iz.* Tafita egiteko egipen itsusia.

zipoi. (ncikiera); *izond.* Txticia dana. *iz.* ans.: **II.** I: Mi.

zipot. (asetasun): *iz.* is. etzearen ots-izena. (urdaii): *iz.* Ikus.: Zapurt. Zipirt.

Apot eau. (urdail): *ad.* Ikus.: Oka-egin. Okatu, zipotabiriatu.

zipotabiria. (asetasun); ad. ikus.: Asetu. Okatu.

Apotabiriatu. (urdail): *ad.* Ikus.: Oka-egin. I: Okatu, zipot-egin.

zipote. (mukerkeri): *izond.* Ikus.: Aketa Zapuzkof. (isikortasun): *izond.* Isitulci ari dana. Zipotz, zipoztu. (igaraipen): *L.* Zerbait edo norbaiten gailetik okkarkeriz igarotzea.

zipoteka. (igaraipen): *adond.* Zipotez ari-izatea.

zipotero. (katamalo): *iz.* Katamaloz ari-izatako aurpegi aufean ipintzen dana.

zipotesa. (iodiera): *izond* Lodi ta nagla dan emakumea.

zipotu. (lodiera); *ad.* Ikus.: Lodina. Mardulda

zipotz. (dutxulu.): *iz.* Wes.: Dutxulu. Zapotz, sapotz, tapotz, kabiluka, tango. (upa): *iz.* Berbera. (isikortasun): ll *Land.* Ikus.: Zipote, I; Zipoztu. (espaloi): *iz.* Ikus.: Espaloi. I: Are-ore. (joko): H *iz.* Autek baron lxipistoleau sartzen duten naukzko botibroa. (atzipe): H *iz.* Betts.: Atzipe. Zalagarda.

zipotz-egin. (stripe): *ad,* Tints.: Atzipetu. Ziria-sartu.

zipotz-kentzeko. (idekidura): Ikus.: Zipotziri.

zipotz-ola. (estalketa): *iz.* Esialkiak egiten dituen ola. Zipozgintza.

zipotz-ots. (eztanda): *ft.* Zipotza ateratzean egiten dan otsa. Zipozkada.

Apetz-saltzalk. (estalketa): *izand.* Zipatzak saltzen dituena.

zipotzik gabe. **(gabetasun);** *adond.* Txindirik gabe egotea. (txin): *adond.* Berbera.

zipotziri. (idekidura): *iz.* Ticorkotxak ateratzeko trasna. Zipotz kentzekoa.

zipozgae. (estalketa): *izond.* Zipotzak egiten dituena.

zipozgintza. (estalketa): *iz.* Ikus.: Zipotz-ola.

zipozkada. (taava): *iz.* Zipotza ateratzean egiten dart tanpa. Ikus.: Zipotz-ots.

zipozkeria. (isikortasun); *iz.* Isikortasunez ari-izatea. (zatarkeri): *iz.* Bats.: Txatxarkeri. Txakurkeria.

zipozketa. (e^{g}alketa): Estalkiak ipintzcaren egipena.

zipozki. (isikortasun): *ac/and.* lsituki art-izatea.

zipoztatu. (estalketa): *ad.* Zipotzak edo estalkiak Zipoztu.

Apoztegi. (estalketa): Zipotzak eta cstslkiak saltzen diran saltokia.

zipoztu. (itxugindura): *ad.* **Itzugindura** egin, (estalketa): *ad,* Zipotzak Zipoztatu. (zornc-jario): *ad.* Zauri bat zornez bete. (isikortasun): *ad.* Ikus.: Zipote. Zipotz

zipoztun. (estalketa): *izond.* Zipotzak dauzican edo saltzen dituena.

Apre-ale. (igali): *iz.* Nekostaren igalia.

zipret. (odei): iz. Odei zuri ta ariña. (txoskof): *iz.* **Txoskof** gogoia, egiten ez duena.

zipri. (aidakura): *Izond.* Ikus.: Urduri. Urduritsu.

ziprinketa. (iistadura): Was.: Txipristin.

zipristin. (iistadura); Bros.: Txipizta. Txipristin, zipriztin, ziprinketa.

zipriztan. (iistadura): *ad.* Txipristin egin. Zipriztindu.

Apriztindu. (iiztadura): *ad.* Tints.: Zipristau.

(iistadttra): *iz.Iistadura* aundia. (intz): *iz.* Berbera.

zipro. (joke): *ft.* Mien joko-mota bat.

zip". (aiizurketa): iz. Ikus.: Ubide. Urbidc.

zipuin. (nekabide): *izond.* Nekegafia dana.

ziptuma. (eztandagai): *iz.* Ikus.: Surziri. Suzuri,

zipurt. (zirtopa-egite): *Land.* Ikus.: Zifiopa. I: Zipar, ziper.

zipurtu. (arpegi): *ad.* Nekc aundiagatitc **arpegiz aldatu.**

zipuru. (efenkada): *izond.* Langiteen lefoan lcnengo dageena, ikus.: Zipustea

zipusten. (efenkada): *izond.* Langiken leioan bigaten dagoena. Ikus.:

zipuzti. (bass): *iz.* Ikus.: Leputz. Loitzaga.

zir. (zi): *izond.* Mututean ajar amaitzen dana.

zir-zartada. (dirdai): Dirdaya egitea.

zira. (trazgaiztasun): *izond.* lrazgaiztasunezkoa dana. (lugui): *iz.*

Lugui. Lui. (cut): ll ft Ikus,: Ezko. I: Argizari, ziraya.

zint-bira. (birunda): *iz.* ikus.: Tirabira: Tirabirako.

Ara-Ara. (ots-izen): iz. Etaldafez edatcaren ots4ena. (edari): *iz.* Berbera.

ziradura. (ezko): Zeribait **ezkoa** ipintzea. I: Ziraidura, ziraya.

ziragandu. (zearkadura): *ad.* Alde batetik bestera zearta.

Z1RAIDA. *iz.* **ZiTafareu antzeko inargoa** duets metals, malgutzen danean kifizka dagiena, ta at$_{i}$en artean matuskatzen danean usain berezia ematen duena.

Bumitxuri. 1:1 (burnt-ofi), (eraThikidura), (kimia), (menasta).

ziraidagik. (ziraida): *izond.* Ziraidaz Jan egiten donna. Ziraidalari, ziraidagin.

ziraidagin, (ziraida): *izond.* Thus.: Ziraidagae. Ziraidalari.

ziraidalari. (ziraida): *frond.* Ikus.: Ziraidagile. Ziraidagin.

ziraidatu. (ziraida): *ad.* Ziraidaz estali.

ziraidura. (ezko): Thus.: Ziradura. Ziraya.

zirain. (d): *iz.* Thus.: Izai. Train, zirein, ziriein.

ziraketa. (tanpa): *iz.* Norbatt edo zerbait jotzea, tanpak ematea. Ziratu. Titus.: Ziratzaiie.

zirakiten. (irakidura): *ad.* Lrakiten zaten:

ziraido. (kordokadura): Lltus,: Kordolcadura. I: Tanga].

zitaldoka. (kordokadura): odour/. Ziralldo egiten ari-izatea.

zirargin. (zilat): *izond.* Zilattez tan-egiten duena.

ziraf. (zilat): *iz.* Thus.: Ziiai. I: Zidat.

zirafa. (biotzondo): *iz.* Hats.: Biotzondoko. Zdazta. Ikus,: Ziratatu.

zirafatu. (ziiat): *ad.* at/fez estali. (biotzondo): *ad.* Zirda izan. Thus.: -Zirafa.

ziraski. (apaintasun): *adond.* Apaintasunez ari-Latea. (garbitasun): *adond.* Garbitasunez ari-izatea.

zirastasun. (edertasun): *iz.* /km.: Edertasun. Taxatasun,

zirastut. (rneera): *ad.* Meeta. Zimeldu. (txairotasun): *izond,* Titus.: Lerden. Lirain.

zirats. (edertasun): *izond.* Arpcgiz edeta dana.

ziratu. (tanpa): *ad.* Norbait edo zerbait jo, tanpak eman. Thus.: Ziraketa. (dirdai): *ad.* Ofietakoai dirdaya eman. (ezko): 1 *ad.* Ezkoa ipii edo etnan.

ziratzaiie. (ezko): *izond.* Ezkoa ipintzen edo ematen duena. (tanpa): *izond.* Ziraketa egiten duena. Ikus.: Ziraketa.

ziran. (natazti): *ft.* Sage beltz eta luzea, katterik egiten ez duena. Ziraun.

zirmaki. (ergeltasun): *izond.* Guztiz ergela dana.

ziraun-kmne. (nalazti): *fr. Late-*sugearen hma.

ziraunkeri. (arbuyo): *ft.* Bekoa dan egipena, arbuyagdia dana.

ziraunkil. (naiazii): *iz.* Ziraunaren kuma.

ziraufi. (gari): *iz.* Gari-mota bat.

zirautxo. (ndazti): *iz.* Late-sage Thilcia. Ikus.: Late-suge.

ziraya. (ezko): *iz.* Ham: Ziradura. Ziraidura.

zirdil. (ipurakintza): *iz.* Esegita dagozen arien bitartez egiten dan tpurakintzaren apainketa. (matsondo): *iz.* Matsondoaren zinzililtario. Zirgit,

zirdildu. (ipurakintza): *ad.* Galartzuetaz apaindu.

zirdin; (piltzar): *iz.* Piltzaf. I: Xirtxil, ziribil, zirdinki. (pitxi): *ft.* Aldin gutxi duen pitxia. (mecca): II *bond.* Oso *mea dam.*

zirdindo. (eraindu): *ad. Rms.:* Txeaftl, Xeatu.

zirdinka. (austura): *izond.* Xirtxilak eginda dagoena. Thus.: Xirbrit

zirdinkatu. (pittzat): *ad.* Piltzatak bezela jausi.

zirdinki. (piltzaf): *iz.* Thus.: Piltzat-Zirdin.

zirdol. (bide): *izond.* Bidean ez dabifena.

zirdoiki. (ontufe): *izond.* Ontufez ari ez izatea.

zirein. (at): Thus.: Izai. Zirain, zireiu.

ziref. (bumi): *ft.* Burnt ta beste maiden aids.

zireun. (ugaritasun): *adond.* Asko ta asko, Oso Wt. *Thus.:* Aleun.

zireunka. (ugaritastm); *adond.* Ikus.: Aleunka,

zirga. (lokati): *ft.* ltxasontziak ibil-erazteko lokafia.

zirga-abe. (itxaskuntza): iz. Itxasontzi geldirik dagoenean, aingura ensten duten fokafiak lotutzen diran abeak. zirga-mutil.

zirga-iltze. (itxaskuntza): Ikus.: Zirga-abe. Zirga-mutil.

zirga-mutil. (itxaskuntza): Ikus.: Zirga-abe. Zirga-iltze.

zirga-pil. (itxaskuntza): Itxasontzietan eramaten dan lokati edo unamaen multzoa.

zirga-saski. (otaft: L. Lokafi edo unamak eukitzeko otafa.

zirgabide. (bide): *ft* lixasoutziak zirgaz ibiltzen dirai ibai ondoko bidea.

zirgada. (eientrada): *iz.* Ikus.: Efenkada. Zergada.

zirgaketa. (erakardura): *iz.* Zirgaz eramatearen egipena. J: Zirgaldi.

zirgalari. (erakardura): *izond.* Zirgaz lan-egiten ari dana. Ztrgari.

zirgaidi. (erakardura): *iz.* Bats.: Zirgaketa. Erakartzearen egipena.

zirgari. (erakardura): *izond.* Urns.: Zirgalari.

zirgatu. (erakardura): *ad.* Zirgaz Ian-egin.

zirgatzaiie. (erakardura): *izond.* Erakartzen art Jana. Zirgatzale,

zirgatzale. (erakardura): *izond.* Ikus.: Zirgatzaile.

zirgatze. (erakardura): iz, Erakartzearen egipena.

zirgil. (matsando): *iz.* fiats.: Zirdil.

zirgil-kentze. (matsondo): *iz.* Matsondoaren zirdiiak kentzea. Ilcus.: ZirgiLrnozte.

zirgil-mozte. (rnatsondo): *iz.* Zirgil-kentze.

zirgiio. (ereztuu): *iz.* Burnizko ereztun aundia.

zirgin. (oidargune): *iz.* Oldargune-**Igidura,**

zirgit-egin. (dardaritze): *ad.* Dardari-eragin,

ZIRI. Zurezko ala metalezko tresna bat, zoko-bizabal oso zototzaz arnaitzen dana. Gurdiaren zirlak bi motazkoak dim: "Gantziri" edo "ganziri" gurdi-langak goitik estntzen dituztenak; "azpiari" edo "orpaziri" azpitik estutzen dituztenak. Mtxagati, armela, fauna, geldigaik, kabaila, kabik, gogorgaii, kokail, lagako, lalari, larako, °Liza, taket, zidi, zii, zirite, ziritz. (makil): *iz.* Garimetaen ardatza izateko, lufean sartzen dan makiia. Esku-aga norailo egotzi dan erakusteko lateral sartzen dan makiltxoa ado zotza. (stripe): *ft.* Esatean edo egitean egiaz ez yardutea. (igidura); II iz. Igitzearen egipen eta ondorioa; hater em ezarian-ezarian egiten dana. Zifiauzi. (ii): (a. Tikidea dan landarea, zurtoin nice, legun, zubilkara, zumail eta orlegi-ilunak dituena. (euri): II *iz.* Boni landufa; ziri-ziri asi da curia. (gauzeztasun); *izond.* Ezertarako eztana. (joko): II *iz.* Burdin-aga norailo jaurti dan jakireko, !dean sartzen dan zotza. (ergeltasun): II *izond.* Astaputza. "Asto-ziri" esakeran erabiltzen da. (neutizti): II iz. Ikus.: Lebat. (argi): II *ft.* Berbera. // ((Temkin), (efedize), (itxasontzi), (langaizti), (ofiazpi), (zur), (zurkaitz).

ziri garden. (argi): *iz.* Zeargia dan ziri edo Utah,

ziri-azufak. (ezuf): *iz.* Ziri-itxura duMn ezutak. Ziri-ezdak.

ztri-bertzo. (olerti): *iz.* ha-neural tabuta, oldezpen pikobria zeatzez ematen duena. Ziri-bertso.

ziri-biursa. (alert* *iz.* Ikus.: Ziri-bertse. I: Ziri-bertzo.

(itzurpide): *ad.* Sofia itzurpidez ari-izan.

ziri-esi. (bumi-esi): *iz.* Ikus.: Burni-esi. Sareta,

zirt-gazta. (gazta): *iz.* Gazta biguna.

(ereskin): Ereskifiaren aldagaiiu.

ziri-izaf. (tzar); *iz.* Galkota dan izata.

(zirikaldi): *adond.* Zirika.

ziri-miri. *(euri): iz.* Ikus.: Tx.irimiri.

zirin. (uzkeri): *iz.* Ikus.: Uzkeri. Xeeri.

ziri-mutuf. (aurkaketa): *ft.* Ikasteletan euzkeraz mintzatzearen aurkakoa zana. ikus.: Aurkako.

ziri-neurtitz. (olerti): *iz.* Oldozpen bat zeatz eta zotetzez adierazten duen elerkia. Zirinolderki.

ziri-sare. (irxitura): *is.* Seskaz egindake saran.

ziri-sartu. (atzipe): *ad.* Ikus,: Atzipetu. Lxurikatu.

ziri-sartzaile. (atzipe): *izond.* Atzipetzen duena. Ikus.: Txurikatzaile.

(tanpa): Zotzaz emandako taepa.

ziri-ufinga. (zurgintza): *ft.* Ikus.: Matusketa. Matusket.

ziri-xareta. (bumi-esi): Ikus.: Leyakera. Xareta.

ziri-zara. (zitistada): *adond.* Zifistadaz ari-izatea. I: Zirj-ziri. (ibilera): *adond.* Sage antzera ibiltzea. (zearkactura): *adond.* Berbera. (aldakura): II *adond.* Aldakuraz ari-izatea.

ziri-zara egin. (rnintzoera): *ad.* Be ta astiro itzegin.

ziri-ziri. (zitistada): *adond.* ans.: Ziri-zara. I: Zigi-zigi. (oko): Auten jokoa; zabal-gune tabandera bateau zhistadaz ari-izatean egiten dana.

ziri-zirika. (joko): *adond.* Zifistadaz egiten ari-izatea.

ziria eman. (atzipe): *ad.* Bros.: Atzipetu. I: Mitt sartu.

ziria sartu. (atzipe): *ad.* Ikus.: Atzipetu. .1: Zirja eman, zipotz-egin.

ziriaga. (tnakil): *iz.* Latsun-labcan wigs eragiteko aga. Ikus.: Labeaga.

zlribil. (pikzaf): iz. Ikus.: Piltzaf. Zirdin.

ziribirika. (birunda): *adond.* Jausj ta birundaka ari-izatea. (aide): jL Aklean birunda egitea. Ikus.: Ziribuztan.

ziribizkau. (kondat): *ad.* Kondafak bitch.

zirtbonsa. (size): iz. AtiPak emandako tanpa.

ziribuztan. (ayuti): *izond.* Aynfiz arleta dana. (jauzketa): *adond.* Jauzketak ematen ari-izatea. (biranda): *adond.* Aidean birundak egiten ari-izatea Ikus.: Zitibirika.

ziridoi. (ii): liak dagozen tokia; muitzoa.

zitidult-txerttt. (txerto): *Iz.* Txerto-mota bat. Tires.: Txerto.

ziriein. (aÝ): *is.* Ikus.: Zirain. I: Zirein.

zirleri. (eritasun): Abereak beitikoaz egotea.

zirigafatu. (xigordura): *ad.* Brits.: Xigortu. Zitigatatu, zirigattu.

zirigaft. (zirikaldi): *izond.* Pizgatia dana. Ikus.: Pizgati.

zirtgartu. (xigordura): *ad.* Ikus.: Xigortu. I: Ziligatatu, zirigatatu.

ziriglie. (maid* *izond.* Zotzak cgiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera. (naspil): *izond.* Naspiltzen Sri dana. 1: Zirikando.

zirigo. *(ate): iz.* Bats.: Ataka. I: At-aize, zifiztu..

ztrigontzi. (losintra): Losintxa. Eskama, (Ian): *iz.* Efeza dan Ian brikia.

zirik-eun. (ziriko): *ft.* Zirikoz egindako oyala.

zirik-ondaf. (ziriko): *iz.* Zirikoaren Hanna.

ztrik-oyal. (zirilso): *is.* Zirikoz egindako oyala. (oyal): *fr.* Berbera,

adond. Zirikatzen ari-izatea. Ziri-kakola. (ziztada): *iz.* Ikus.: Ziztada. I: Usi, zirikada.

zirika-egin. (tafitadura): *ad.* Tafitadura egiten isituki ari-izan.

ztrikada. (ziztada): *iz.* Was.: Zistada. I: Zirika. (zirikaldi): *iz.* Ikus.: Ziltza, 1:

zirikadura. (taiitadura): iz. /km.: Tafitadura. Natitadura,

zirikaga. (teakil): *ft.* Latsun-obian atiak eragiteko makil-aundia. (latsun): *is.* Berbera.

zirikagafi. (tatitadura): *izond.* Tafitadura egiten duena.

zirikai. (zirikaldi): *is.* Ziltzaldia egiten duena. Ikus.: Ziltzaldi.

zirikaka. (ziztada): *odond.* Ziztadak ematen ari-izatea.

zirikalari. (aiztaga): *izond.* Zezenketan zakilz eta aiztagaz zezenai ziztaka egiten ari zayo. I: Zirikari. (zezenketa): *izond.* Zezenaj zezen-ziria sartzen diena. Bets.: Zezen-ziri. (zirikatcli): II *izond.* Zirikatzen ari dana. Zirikari, zirikatzaile. (jazarpen): II *izond.* Jazartzen ari dana. Zirikari, zirikatzaile. (pikoketa): 11 *izond* Pikoketa egiten art dana. (jazazketa): II *izond.* Jararketak egiten art dana.

ZIRIKALD1. Norbait, zerbait egiteko eragin ado akulatzearen egipen eta ondorida. I: kifiada, natkamendu, natitza, ziztateko. (abazuzitasun), (akulukada), (ankerkeri), (aupada), (bunitarapen), (cskurapen), (gum), (lastertasun), (lipizta), (oyutza), (orkatx), (sumin), (tafitadura), (usta), (mien% (sunken).

zirikamen. (ztrikaldi): *iz.* Ikus.: Ziltza. 1: Ziltzaldi, zirikapen.

zbikando. (naspil): *izond.* Ikus.:

zirikapen. (zirikaldi): *ft.* ikus.: Ziltza. I: Zirikamen.

zirikari. (jazarpen): *izond.* fleas.: Zirikatari. (zirikaldi): *(sand. Ikus.:* Zirikalari. Zirikatzaile. (ziztada): II *izond.* Ziztadan egiten ari-dana, (zezenketa): II *izond.* Licus.: Zirikalari. (jazarketa): II *(sand.* Ikus.: Zirikatari. (isaka): II *isond.* iseka ariflak egiten ari dana.

zirikatu. (zirikaidi): *ad.* Zirikatzen art-jzan. Sistatu, uyatu, zistatu, azruratu, zifikatu, ziukatu.

zirilcatzaik. (zirikaldi): *izond.* Wes.: Zirikalari. I: Zirikari. (nekabide): *(acrid.* Nekatzen duena. (jazarpen): j *izond.* Ikus.: Zirikatari. Zirikari.

zirikatze. (tximist-indat): Tximist-indafaren bidez egiten clan tafttadura,

zirikatzeko. (tafitadura): *izond.* Taritatzelcoa dana. (zirikaldi): *izond.* Zirikaldia eragitekoa dana.

zirikeria. (ergettasun): *iz.* ikus.: Ergeltaatm.

zirtketa. (zirikaldj): *is,* Zirikatzearen egipena, Ziriketaldi.

zirtketak. (joke): is. Au/en jokoa; ends egiten dana: batek bare makiltsearen bila dean bitartean baste batek bares beat diran aldietan sartzen ari-izatea. Ikus.: Ziriketan. Zezketan.

zirtketakii. (zirikaldi): *iz.* Ikus.: Ziriketa.

ziriketan. (joke): is Makiltreak sartzean aufek egitcn dater jokoa.

Ziriketak. Zozketan. (jazarpen): *adond.* Jazarpena egiten ari-izatea. (zirikaldi): H *adond.* Zirikatzen ad-izatea. (saycskuntza): *adond.* Sayesktmtzetan ari-izatea. Zirimolatu,

ziriki. (ziztada): Ziztatzekoa dan zerbait.

ziriki-maraka. (ariketa): *adond.* Gauza txikietan ari-izatea. I: Zirintara.

zirikilota. (igorztura): Etxean egiten clan gantzukia.

zirikitu. (estalpen): *iz.* Estaltzeko izan diteken tokia.

ZIRTICO. Ai edo lipo batzuek beren kusicualc egiteko jariotzen duten gaya, albaillu mee, diztiratsu Ía oso zaulia biurten dana, oyetako batzuen bidez egiten dan aria. I: Akan, siriko, ziriku, (ate): *iz.* Ortu, bafio Ía baste tokietan erabiltzen clan makii-sterna, ntearen antekoa dana. (oyal): la. Aaztatezko oyaIa, surtaketarako erabiltzen dana. I: Nekazariek landatik itzultzen dirancan, eskuak legortzeko darabtiten zatata. (eztandagai): ¡ *fr.* Sutautsez egindako su-ziria. (ardi): *iz.* Ziriko. I: Txikiro. // (ad), (azpadura), (cundura).

ziriko-antzeko. (ziriko): *frond.* Zirikoarun antza duena.

ziriko-afa. (af): *iz.* Zirikoa egiten duen ata. *iz.* Berbera.

zirilto-lan. (ziriko): *iz.* Zirikoaz egiten dan Tana.

ziriko-miriko. (zirikaldi): *izond.* Zirikatzen duena, I: Zirikatzatie.

zirikoi. (zirikaldi): *frond.* Zirikatzen duena:

zirikon. (iiiio): Kiloaren mututean ipintzen dan amukoa. Amuko.

zirikorda. (lokati): Lokaften btanbiufak.

zirikort. (Ur): ía Gaztanbera egiteko, gaxuratik aldenchtta geratzen dan ura. I: Zirikot. (koraptio): Btufitako ariaren txanbtufak.

zirikot. (Ur): Ia. Ikus.: Zirikort. Ziikota. (korapilo): *iz.* Berbera.

zirikotu. (ziriko): *ad.* Litiott ziriko bermn biguna

zirikozko. (ziriko): *frond.* Zirikoz egitaiakoa.

zirikoztu. (Hilo): *ad.* Zirikoaz bildu,

ziriku. (ziriko): *iz.* Tkos.: Ziriko. I: Armin.

zirilu. (Labe): iz. Labearen ondoa.

zirimalakatu. (naspil): *ad.* Ikus.: Naspildu. Naaskata, zirimoldu.

zirtmana. (fda): *iz.* Tela Ikus.: Teia.

zirintara. (ariketa): *iz.* Gauza txildetan ibiitzea. Ziriki-maraka. (uzkerp: *iz.* Uzkerietan an dan flotilla.

(naspil): *izond.* Naspildota dagoena.

zirimilukatu. (gaitzipen): *ad.* Gaitzipenezko itzak Cain.

zirimid-izan. (eurl): *ad.* Lantxurda izan; txtri-miri izan.

zirimirola. (ekaitz): *iz,* Thus.: Zirimol- I: Xirinbola, zutumilo.

zirimita. (truditnen): *iz.* Trudipen utza.

zirituzkatu. (martian): *ad.* Mar-mar ari-izan. Zirimizkau.

zirimot. (ekaitz): *(z.* Ikus.: Ekaitz, Xirinbela, zirimirola, ixkildu, zutunbila, zurumio,

zirimol-atze. (aize): Ekaitzetan art dan aizea. Titus.: Ziranol-antzeko.

Zirimol-antmeko. (aize): *izond.* circa bezelakoa dana. Ikus.: Zirimol-aize. I: Zirimoiatsu, ziritnolakari.

zirimot.erdi. (ekaitz): *iz.* Ekaitz baten erdia.

zirlmolatra. (ekaitz): *adond.* Zirirnolaz ari-izatea.

zlrimolaltad. (aize): *frond.* ncus.: Zirimol-antzeico. Zirimolatsu.

zirimotatsu. (aize): *frond.* Ilcus.: Ziritnol-antzeko, I: Zirimolakari.

zirimolatu. (aize): *ad.* Zirimol-aizea ad-izan. (sayeskuntza); *ad.* Sayeskumzetan ari-izan. Tkus.: Ziriketan.

zirimoldu. (naspil): *ad.* Ikus.: Naspildu, I: Zirimalakatu.

zirimolka. (aizc): *adond.* Zirimolak egiten ari-izatea. Zirimagoka.

zirin. (utzaldi): *iz,* Egaztien gorotza. (beitiko): Beitiko. Piriri, zirin-abio, zirindura. (euri): II *le.* Txirimiri. Ziri-mini. (aldakura): II *frond.* Mdalcuraz *ad.* dana. Titus.: Zirindu.

zirin-abio. (beitiko): a Beitiko. Zirin, zirinbio.

zirin-aitzitiko. (beitiko): *izond.* Beitikoa kentzekoa dana. I: Zirimaurkako.

zirin-aurkako. (beitiko): *fraud.* Ikus.: Zirin-aitzitiko.

zirin-bedat. (belat): Aringatia dan betata. Zirin-belat.

zirin-etelcaz. (erabe): *adond.* Bildutez dardaratzen ari-izatea.

ziriu-kutsta. (urban): Ikus.: Zitinctura. I: Zirin-loi.

ztrin-loi. (admit): *fr.* ans.: Zirindura. Zirin-kutsu.

zirin-olderki. (oierti): *iz.* ZIA-neurtitz.

zirin-zirin. (joko): *adond.* Letatzen izatean egiten dan jokoa.

zirindi. (utzaldi): *(zond.* &us.: Kakontzi. 1: Kakus, zirintsu.

zirindola. (zume): *iz.* Zumezko agarka.

zirindu. (boitiko): *ad.* Beitikoz ari-izan. l: (ubildura): *ad.* Ubil biurtu. (aldakura): II *ad,* Zirin egin edo biurtu. Thus.: Zirin.

zirindura. (beitiko): Ikus.: Battik°. Zirin, zirineri. (orban): *fr.* Usoen zirittak uzten duen or bans. I: Zirin-lcutsu, zirin-lot.

zirindura. (aginkada): *iz.* Zairintzearcn egipena.

zirinegi. (ubildura): *izond,* Geyegi-ubilduta dagoena.

zirineri. (beitiko): *iz.* Ilcus.: Beitiko. Zirindura, zirinbio.

zirinezko. (beitiko): *frond,* Beifikoz art dana.

ziringa. (abetxu): *fr* Intsusaren (txiringada): *izond.* Txiringadaz artzeko sendakaya.

ziringatu. (tsiringada): *ad.* Txtringadaz sendalcaya artu, edo sartu.

ziringil. (metro.): *Land* Oso mea dana.

ziringilo. (arabaki): *frond.* Ofietakoat arabaltiak ipintzen dizk iena.

ziringtia. (ieki): *fr* Thus.: Txiri. TxTrlora,

ziringiio. (natazti): *iz.* Kaxlcandel. Sugentandila. (nataskeri): *frond.* Nataskeriz dabilena.

zirinkeria, tzatarkerik *fr.* Was.: Zatarkert. Xirixilkeria. (dolortasun): iz. Ikus.: Doiortasun. Zapokeria,

zirinketa. (ezabizi): i,z, Ezabizien ugaritasuna.

ztrintasun. (ubil): *iz.* Ubil eta lazpelak dagozen ontzien muskulioa artzea,

zirinti. (beitiko): *frond,* Was.: Zirindi. Zirintsu,

zirintsu. (beitiko): *frond.* Zirindi. 1: Zirinti,

zirintu. (beitiko): *ad.* Titus.: Zirindu.

ziriutza. (aogozo): iz. Aduta botatzen dariona.

zirilia. (erabe): *iz.* Bildut aundia izatea.

zirifter. (beitiko): Ikus.: Beitiko. I: Zirincri.

zirio. (kaktu): *iz.* Ogei neurkifieko luzapena adzen duen kaktu-mota bat.

ziriol. (arkai): *iz.* Elizetako ilobietan jalita dagozen aricayen oltxoa. (ote): Ikus.:

ziriolgik. (Die): *izond.* Zidolak egiten dituena.

zirlpara. (mintzabide): *frond.* Ikus.: Befitsu, Txifipofo.

ziripitaka. (ozarkeri): *adond.* Ozarkeriz ari-izatea, Ziripuztanka.

zirlpleta. (eztandagai): iz, liras,: Su-ziri. Zirirlko, ziririzko, ziruriko.

ziripot. (jai): *izond.* Jayetan zeta bateau sartuta dabilena. (Manta): *izond.* Illauterietan dabfien etaidoya.

ziripnrdi egln. (birunda): *ad.* Abereak jauzketak egin.

ziripurdlka. (birunda): *adond.* Aidean bkundak etnaten ari-izatea.

ziripuztauka. (ozarkeri): *adond,* Ziripitalca.

zirirlko. (eztandagai): *iz.* Ziripkta. I; Ziririzko, ziruriko.

ziririzko. (eztandagai): iz. Ikus.: Zirlpleta. Zirirlko.

zirlstatu. (ziri): *ad.* Drink sartu edo

zirlstilo. (lotura): *iz.* ans.: Begizta, Xitistilo. (korapilo): Ikus.: Korapilo. Oropilo.

zirite. (meta): iz. *Meta. 1:* Pilo. (ziri): *iz,* Mutut batetik zotoztuta dagoen zur-zatikoa. tins.: Ziri,

zirlegi. (Tin): *fr.* Ziriak gorcletzeko tokia.

ziritu. (gogortasun): *ad.* Tipulak eta baste landareak gogortu. (zuztoin): *ad.* Muskil bet ink atom. (ziri): II *ad.* Ziriak ipifli edo carts,.

ziritxo. (landare): Loretegietan iandatzen dan landarua.

ZIRITZ. Egurki, ail edo baste gai batean egiten dan ildo estu ta luzea. Katz, matackra. (txifingada): *ft.* Bare autako zatian tututxo bateaz anmitzen dan odia, barnean txinbo bat dabifela. Ubil bat utupatzeka ta gem yaurtitzeko erabiltzen da. (eyeraldi): *fr.* Eyerareu ardatza. (ziri): iz. Buts.: Ziri. Zirite. // (aitzurketa), (staildura), (daratelu), (edcrztadura), (ildo), (iconkiltasun), (mata), (maul), (ozkadura), (Mies), (zurgintza), (zutati),

ziritz-antzeko. (ziritz): *frond.* Ziritzaren aniza duena. 1: Zirizdurt.

ziritz-kozkof. (ataildum): Afaiiak dauzkan gorputzak, I: Zirit-mokat.

ziritz-maskuri. (txiringada): iz. Kitista umateko maskuria.

ziritz-mokoi. (ataildura): *iz.* ikus.: Ziritz-kozkof.

ziriz-lan. (ertzapain): *iz.* Ikus.: Zirizketa.

zirizdtm. (ziritz): *frond.* Ilcus.: Ziritz-antzeko.

zirlzkata. (cane): *iz.* MaskuInetan jadzen clan gazura.

zirizketa. (ertzapain): *iz.* Ertzapaida egiteko antzea. Ziriz-lan.

zirizko. (eztandagai): *iz.* Ikus.: Su-zirt, Suziriko.

zirialark (erkapain): *izond.* Ertzapaiiiezko lanean ari dana. (esku-langintzak): *frond.* Berbera.

zirizpite. (gazta): ft. Gozta ziztatzeko ziria.

zirtzpiut. (azazkal): Azazkal azpian sartzen dan afail txikia.

ziriztaiie. (ertvapain): *frond.* Ikus.: Zirizlari.

ziriztailu. (txitingada); Xitista ematcko tresna.

ziriztatu. (ziri): *ad,* Ziriak ipiiti ado sartu. Ziriztu. (incasontzi): *ad.* Lemaren gurpila erabiltzeko zurezko edo metakzko agatxoak Grabill. (ertzapain): *ad.* Ertzapaimlasta egin.

ziriztu. (iitze): *ad.* Iltzeak ipifli edo sarttt. (ziri): *ad.* Ikus,: Ziriztato. (incasontzi): *ad,* Itxasontzi tsikien karelcan, era sartn ez dedin, °tarsal* (ziritz): *ad.* Ziritza egin.

zirkl-mirki. (aisle): *adond.* Erdi asafetuta ari-izatea.

zirkilu. (zoko): *iz.* Ikus,: Zoko. Txoko, okondo, zirkiu-zulo, zoko-mokoak.

zirkiluratu. (kale): *ad.* Ektartean edo sartu.

zirldn. (oklargune): *iz%* Otriat-igipena. (igidura): *ad.* Ikus.: l: Ganditu, zirkin-eragin.

zirkin-eragile. (igi-erazie): fr*ond.* lkus.: Igi-entzle.

zirkin-eragin. (igidura): *ad.* Ikus.: Zirkin-egin, zirkindu.

zirkin-zarkin. (bide): *iz.* lkus.: Bideska. Zidof, zirku, (anumun-akli): *adond* Anemenaldi. Arat-unat, zirku-mirku, zirlaimmarkun, zirkun-zarkun.

zirkin-zulo. (zoko): *iz.* Ikus.: Zoko• Zirkilu.

zirkindu. (igidura): *ad.* Zirkin-eragin, (igi-erazle): Zinkin-eragiteko lanabesa.

zirkinka. (igidura): *Mond.* Zirkin-egiteu ari-izatea.

zirkinkada. (igidura): *iz.* Ikus.: Igidura. Igikun. (igidura): *izond.* Igitu eragiten ducna.

zirldfieza. (igidura): *iz.* Zizkiña. peitzea. ZirkillutItze.

zirko. (size): *iz.* Aize-zufumilo. (kale): *iz.* Ettcecn arteko tokia.

zirkn. (bide): Urns,: Bideska. I: Zirldn-zarkin.

zirku-aute. (antzerti): a Antzokietan ikus-gelaren aufeko baste gela txikia,

zirku-egin. (iges): *ad.* Ikus.: Iges-egin. I: Ospo-egin.

zirku-marku. (zatizaro): *izond.* Oso zafa dana.

zirku-mirku. (anememaldi): *adond* Ikus.: Anemen-akli. Zirkin-zarldn, zirkun-markuo,

zirku-zurkulo. (zoko): Ilcus.: g Xokondo.

zirkuka ta mirkulm. (izketa): *adand,* lkus.: Izka-mizka,

zirkun. (estuem): iz. Toki estua.

zirkun-markan. (anemen-a/di): *adond.* Ikus.: Zirkin-zarldn, Zirku-miricu.

zirkun-zarkun. (tanka): *adond.* Bcaztopaka ari-izatea. Ziroka, (anemen-aldi): *adond.* Ikus.: Anemen-aldi. Zirkin-zarlcin.

zirla. (maskordun): iz. Ikus. Txirla. Xida.

ziria-toki. (maskordun): *fr.* flats.: Txidategt. I: Xiriategi.

zirla-zarla. (ots-izen): *iz.* Ibiltzean onetakoek ateratzen duten otsaren ots-inns. (ofietalto): *iz.* Berbera.

zirlinga. (meera): *frond.* Luze ta Inca dana. (egazti): *iz.* llcus.: Antxeta. I: Txiriet.

zirlingatu. (izerdi): *ad.* Izerdia stars. (malko): *ad.* Malkoak atera. (zorne.-jario): *ad.* Zauridura batek zornea atom,

iiro. (anpadura): *iz.* Koskot. Tuturo. (txosicue): *fr.* Bats.: Txoskof. Utxulad.

ziro (anpadura): *ad.* Koskof ugin; hock& egin. Zirotu.

zeroka. (tanks): *adond.* Beaztopaka ta tanpak art= ari-izatea. limos.: Zirkun-zarkun.

zirol. (ofietako): *izond.* Thus.: Oski-egile. Oskigin.

ziron. (egazti): iz. Ikus.: Amiarooko. Amiano.

zifist-odt. (txtringada): *iz.* Txitingaren tutua.

ztfist-zafast. (austura): Utatzearen ots-izena. Zitit-zafat.

zifista. (azatitasun): *izond.* Azafitasunez ari dana. (txiringada): *iz.* Ikus.: Txtringa. Zitipista.

ZIAISTADA. Iraitz limuri edo bustita gar:Lean °flak edo bests gauza bat Wistatzearen egipena. I: Egan, egazti ta ohm` tgesi joatea. Le-1'41dt, itistadura, pitikita, zatapartada, zatapasta, zafapastada. (zutusta): *iz.* Ur-jauztearen egipena. 1/ (burdi), (igidura), (igurtziketa), (kiro1), (koipe), (lera-eiesta).

zifistaka. (zifistada): *adond.* Ikus.: Zifistan.

zifistako. (zitistada): iz, ZIfistada egitea edo egindako zitistada.

zifistan. (zifistada): *adond.* Zifistadak egiten ari-izatea. Zifistaka.

zifistatu. (zifistada): *ad.* Zifistada egin. Labaztau, zirist-egin. (zufusta): *ad.* Ubit-zufusta bota. Zifixtatu.

zifisti eta zofasta. (zifistada): *adond* Zifist-egiten ari-izatea,

zlfistiatu. (zifistada): *ad.* Tkos. Zitintiatu.

zifistilo. (korapilo): *iz.* Ikus.: Korapilo. I: Oiopilo,

zifistu. (afaildura): *iz.* Ikus.: Mull. 1: Zitimizto, Exifistu, zifitil, zifito, zifitu.

zifit. (apez-txori): iz. Apez-txori Apez-txort.

zifit-zifika. (txifita): *14* Bras.: Txifita. Txiiita-mota bat.

(urtze): *iz.* Urtzearen egipena. (ari): *iz.* Aria biltzeko boratiia, (eztandagai): *iz.* Su-ziri.1: Zipunpa, zitita-efesta.

zifita-efesta. (eztandagai): *iz.* Ikus.: Su-ziri. Ziff:fa.

zifita-gurpil. (eztandagi): *iz.* Su-zirien gurplia.

zifitada. (soilu): iz, Metal goriak ura ikutzean egiten duets otsa. Zititaka.

zifitalta. (AVM): *z.* Ikus.: Zifitada.

zifitatu. (urtze): *ad.* Tkus.: Urtu. Urtu-arazt

ziategi. (oin-azpiko): *iz.* Ems,: Zitiola.

zifitil. (afaildura): i.e. Zifimizto. Zifistu, zifito, zititu. (idekidura): *iz.* Aizea satin at-izateko egifia dagoen idekidura. I: Zitito. (zulo): II *iz.* Zulo txikia.

zifito. (afaildunt): *iz.* Ikus.: Zifistu. Zifitil. (idekidura): *iz.* Zifitil. (leyo): H *iz.* Leyo txtkia. I: Leyatila,

zifitu. (afaildura): *iz.* Ekes.: Zifistu. 1: (praka): *iz.* Praka batzuen atzekaldeko idekidura. (zindotasun): II *izond* Zindoa dana.

zifitu-aize. (aize): *iz.* Sartutako aizea.

zifitu-izpi. (argi): *iz.* batetik sartzen dan argi-izpia.

zifitulti. (zindotasun): *adond.* Zindotasunez art-izatea.

zifitutastm. (zinclotasun): *iz.* &us.: Zindotasum Zindokunde.

zifitao. (otn-azpiko): *iz.* Zifi

zifitz. (zutusta): Bros.: Zufuzta. Xutuxta.

zifizifi. (eresgalu): *iz.* Zurezko eresgalua.

zifizka. (ncori): *iz.* Kitiskilet. Xilista.

zifizku. (zoko): *iz.* Ikus.: Zoko. Xokondo.

zifizt. (ots-izen): *iz.* Zufustaren ots-izena. (zutusta): *iz.* Berbera. (zitistada): *iz.* Zifistadaren ots-izena.

zifizta. (zufusta): *z.* Edozein ubilaren zufusta mea. (pleb.): *iz.* EsItu-latuan pdota ondo artu. (bcirMgacia): *iz.* Tkus.: Txifinga, Afa-fistilu. (tde): 11 *iz.* Ule-puska txikia. (male): Artile-peaks txikia.

zifizta-maskuri. (txiringada): *iz.* Gargaila daulcan maskuria, garbigafiak egiteko erabiltzen dana.

zifIztada. (zitistada): *iz.* Zifistada baton egipena, (txtringada): *iz.* Txtringaz emundako tanpa. Zitiztaldi. (zutusta): Zufusta jaustearen egipea. (antzeraketa); *iz* Ikus.: Aldaki. Boteiki. (ugaritasuu): *iz.* Ugaritasun. Ugalmen.

zifiztadi. (zugatz): *iz.* Zuziak dagozen tokia; zuzien multzoa.

zifiztadura. (txiringada); *iz.* ndringaz egindako egipena. Zifiztatze.

zifiztailu. (txiringada): *iz.* Txtringada egiteko tresna,

zifiztaka, (zufusta): *adond.* Zufustaz art-izatea. I: Zitiztan.

(txtringada): iz. &us.: Zifiztada.

ziliztan. (zufusta): *adond.IInis.:* Zifiztaka.

zifiztari. (zitistada): *izond,* Zitistadak egiten dituena. (pilota): *izond.* Pilotaz txtfitaran art dana.

zifiztatu. (zifistada): *ad.* Zifistada egin.

zifiztatzaile. (txiringada): *izond.* Txtringaz aft dana.

zifiztatze. (txtringada): *iz,* Ikus.: Zitiztadura. (ein-azpiko): *ad.* Azpi-oyala iota

zifizte. (joko): *iz.* Ikus.: Balapunpa. Bixistulu.

zifizti-zafazta. (rnata): *adond.* Mafak egiten ari-izatea.

zitiztu. (ziritz): *ad.* Ziritzak egin. (afaildura): *ad.* AtatIak egin. (ate): *iz.* Ataka. Zirigo.

zifun-zatun. (kordokadum): *iz.* ikus.: Dibo. Zibo, zibu, zifin-zatan.

zif-zif. (saint): *iz.* Trakidurak egiten duen otsa. (Jrakidura): *iz.* Barbara.

zit-zifiaka. (tanta): *adond.* Tantaka jaustea.

zirt Weald* iz. Gafarik atera gabe izekita dagoena, Ikus.: Pindaf. Zirta. (pindar): *iz.* Berbera. (fiztadura): tz. Ikus.: Tiztattora. Zilipitta.

zirt edo cart. (erabakitasun): *adond.* Erabalcitasunez art-jetties.

zirt edo zarteko. (erabakitasun): *Load.* Bras.: Bipil. Oldarkot.

zirt eta zart. (pindaf): *adond.* Pindafak botatzen ari-izatea.

zirt-iriki. (idekidura): *ad.* Ate ado leyo bat erdiz ideki.

zirt-zart. (tanpa): *adond.* Bats.: Zirti-zarta.

zirt-zarteko. (efiketa): *izond.* Tkus.: Ertzerakoi. (erabakitasun): *izond.* Erabakitzekoa dana. *izond.* Albla duena.

zirt-zirt. (clirdai): iz. Tkus.: Birds!. I: Dizti, zirtzirt.

zirta. (etealdi): *iz.* Bras.: Zirt,1: Pindat, 'fiat. (pindaf): *iz,* Berbera.

zirta-zirta. (endai): *adond.* Endai txikietaz tanpaka ad-tastes.

zirtadura. (pindar): iz. Pindafak botatzen ari-izatea.

zirtaiIn. (bafeyadura): *iz.* Ikus.: Tiztailu. (fiztadura): iz. Ubilan bat itztatzeko tresna.

zirtaka. (pindat): *adond.* Pindatak botatzen ari-izatea. (so/in): *iz.* Pindatak botatzean egiteu dan otsa.

zirtakari. (sofiu): *izond.* Pindafak botatzean otsa dagiena. Zirtari.

zirtakatu. (pindat): *ad.* Pindaiak egin edo stem edo bota. Zirtatu.

zirtako. (sMiu): *iz.* Afi, makil edo lists batek egiten duen fifincla. ikus.: Fitinda.

zirtaldi. (bafeyadura): *iz.* Ubgen bat bafeyatzea. (iiztadura): Milau bat iiztatzea.

zirtari. (sofru): *izond.* Bats.: Zirtakari.

zirtateko. (tanpa): iz. Zigotaz emandako tanpa aundia,

zirtatsu. (pindat): *izond.* Pindatak botatzen dituena.

zirtatu. (eztanda): *ad.* Eztanda egin, (pindar): *ad,* Ikus.: Zirtakatu. (iiztadura): II *ad.* Ikus.: Iiztatu. Txipriztatu.

zirte. (liztadura): Iiztadura. Zilipirta.

zirtez. (Tanga): *adond.* Tanpaz ari-izatea.

zirti-zarta. (tanpa): *adond.* Tanpak einatea, Zirt-zart.

zirti-zartaldi. (tanpa): iz. Ustaz emandalca tanpak. (usta): *iz.* Berbera.

zirti-zartatu. (tanpa): *ad.* Tanpak eman.

zirtidikian. (idelcidura): *adond.* Itxi ta idekitzean ari-izatea.

zirtikitu. (ataildura): *ad.* Ikus.: Maibtu. Mailkant.

zirtihL *(ari): t'z.* Alosain. Ikuskari.

zirto. (erantzugen): *ft.* Erantzupen biozkot eta suspeta.

zirto-gabe. (gelberatastm): Getberaz ari-jzatea.

zirto-gogo. (itinnti): *iz.* Itimifiz art-izatearen egipena.

zirto-gogaz. (Emit* *adond.* ari-izatea.

zirta-zale. (jolasbide): *frond.* Jostazalea dana.

zirtoan. (erantzupen): *adond.* Zirtoz erantznten ari-izatea.

zirtoin. (mats): Dais.: Buruskail, Koketa, xurtoin. (zugatz): iz. Zugatzen kimua. (txoskot): U *iz. Laftian* ateratzen dan gikot I:n{1'a. Zitalgati, zital-ilcutu, gildat, zeldat. (lafu): *iz.* Berbera. (zurtoin): 11 *iz.* Zurtoln. Gariza.

zirtoindu. (edamen): *ad.* Molkoaren itxumz edatu.

zirtoinkatu. (ad): *ad.* Piruak kenau.

zirtointso. *(ari): izond.* Piruak dauzkana.

zirtoka. (gaztasun): *adond.* Zirtoak botatzen ari-izatea. *adond* **Ifimitiz** ari-izatea. (pikoketa): II *adond.* Pikoketaz ati-izatea. (eletnete): *adond.* Elemeletan ad-izatea.

zirtoketa. (astnamen): Astnamenezko ariketa.

zirtolari. (erantzupen): *frond.* Bizkof *eta* suspefez erantzuten duena.

zirtots. (eztanda): *iz.* Ilcus.: Eztanda. Zapart. (gaztasun): *adond.* Gaztasunez eta bitxiki ari-izatea.

zirtatsu. (asnuttnen): *frond.* Asmamenez Sri dana.

zirtozko. (itIDER): *izond* Ifimillz dana.

zirtxlkadura. (austura): *iz.* Utadura

zirtxikatu. (pilots): *ad.* Jokoan pilota xeakatu. Zirbcifrikatu.

zit-tint% (ortzikadura): Ilcus.: Ortzikadura. I: Xirxika.

zirt-zikari. (ortzikadura): *frond.* Zitizikatzen da m.

zirtzikatu. (ad): *ad* Janzkitik ariak askant. Zirtzlatu, zirtzildu. (araindu): *ad.* this.: Puskakatu. Puskatu. (ebaketa): ad Aragian ebaketa egin.

zirtzikora. (kaskabar): fiats.: Kaskabat. Txingot, zirtzikof.

zirtzil. (ditingadura): *iz.* Dilingan clagoena. (piltzaf): *iz.* Ikus.: Piltzat. I: Zargil, zispil. (muddied): II *frond.* Mutirikeriz ari dana.

(algefaidi): tz, Aigeten multzoa.

zirtzildn. (zatarkeri): *ad.* Zatarketiz ad-izan. (ari): *ad.* llcus.: Zirtzikatu. I: Zirtzildu, zirizilatu. (againgabetasur"): *ad.* Apaingabetasunez ari-izan.

zirtilleris. (uzkeri): *iz.* Uzkeri. Xeekeria, zirtzileria.

(ipurdi-zilo): *adond.* Tpurdia aidean eukitzea.

zirtzilkeria. (zatarkeri): *iz.* Zatarkeria egitea.

zirtzilki. (piltzaf): *adond* Pittzatez beterik ari-izatea. (zatarkeri): *adond.* Zatarkeriz ad-izatea.

zirtzdatu. (ari):ad. tkus.: Zirtzikatu. Zirtzildu.

zirtzdu. (mutirikeri): *izond.* Mutirikeriz Sri dana.

zirtzln. (zikoiztasurt): *izond.* Zikoitza dana.

zirtzira. (euri): Ikus.: Lantzurda. Lantzera, zirzira.

zirtziratsu. (aunt): *izond.* Lantzurda sad izaten duena.

zirtm-zarun. (joko): *iz.* Mus-lokoan erabiltzen dan csakuna,

zirurika. (birunda): *adond.* Biraka ari-izatea.

zirurikam. (lastertasun): *adond.* Ikus.: Mapaka. Afapataka.

zirurikatu. (bitunda): *ad.* Birak ernan.

ziruriketa. (birunda): *iz.* Bira. Birunda.

zirurikо. (eztandagai): *iz.* Ikus.: Ziripieta. Ziririkо.

zirzart-egin. (dirdat): *ad.* fiats.: Zirzartadu, I: Zirzartatu.

zirzartadu. (dirdai.): *ad.* Dirdaya egin. I: Zirzartatu, zirzart-egin.

zirzartatu. (dirdai): *ad.* Ikus.: Zirzartadu. Zirzart-egin.

zlrzarteko. (dirdai): *izond.* Dirdaya egiten duena.

zirzikora. (kaslcabat): *iz.* Ikus.: Kaskabaf. I: Txitgoi.

zIrzikora-erauntsi. (kaskabat); *iz.* Kaskabata asko izatea.

zirzil. (nataskeri): *frond.* Ikus.: Baldan. I: Sazkel. (uzkeri): *iz.* &us.: Kaixkat. Zirzileria. (euri): *izond* Ikus.: Euritsu. I: Urinal. (ad): tz. &us.: Aristi I: llbitz.

zirzildu. (natasked): *ad.* Zirzil egin edo biurtu. (ari): *ad.* Bars.: Zirzilatu.

Arzildura. (ari): *iz.* Etna batean adak askaina. lkus.: Zirzilatu. Zirzittu.

zlraeria. (ticked); *iz.* &us.: Kaixkat. I:

zirzilkeria. (nafaskeri): *iz.* Ikus.: Nafaskeri. Lazakcri.

zirzilld. (nataskeri): *adond.* Nataskeriz ari-izatea. (lizunked): adand. Ems.: Zantarto. Zantarki.

zirziltu. (ad): *ad.* Ikus.: Zirzilatu. Zirzildura.

zirziiatu. (ari): *ad.* Eon batean arlak askatu. Zirzildu. Zirzlidura. I: Zirziltu.

(ustaitxo): iz. lints.: Ustaitxo. Uxtai.

zirzira. (earl): *iz.* Ikus,: Lantzurda. Zirtzira, zirzifa, zir-zir.

zirzkite. (egur): *fr.* Eguf xca.

ziska. (zurgintza): iz. Zetauts. Zetazagi. (zizku): *tz.* Ikus.: Zizku. Zarpa, zisku.

zlskatu. (joko): *ad.* Jokoan noribait txindirik gate utzi. (aginkada): *ad.* Zura (Cane): II *ad. Manila* ondo irabiotu.

zisku. (zizku): *iz.* &us.: Zizku. Ziska. (uzgune): *iz.* Ikus.: Uzgune. I: Utzune. (zoko): *iz.* Zokoak, Zoko. (zu10): ‖ *iz.* Zuloak. Zulo. (ugatz): iz. Titiaren mustuta. (aize): II Aize-zutumiloa. (argi): *ix.* Argi-uztai.

zisku-diru. (ondasun): *iz.* Zizkuan eramaten daft txindia.

zisku-ebasle. (Iaputeta): *iz.* Ikus.: Lapuf. Loan', zisku-saga.

zislcu-cstu. (zekenkeri): *izond.* Ikus.: Zeken. Zikot.

zisku-lokafi. (lokafi): *iz.* Zizkuak ixteko lokrifia.

zisku-sagu. (lapuieta): *izond.* Ikus.: Lapuf. Zisku-ebasle.

ziskudun. (zizku): *izond.* Zizkuak dauzkan edo saltzett dituena.

ziskugite. (zizku): *izond.* Zizkuak egiten ditnena.

ziskugintza. (zizku): Zlzkuak egiteko langintza. Ikus.: Zislcutegi.

ziskurdura. (ertsidura): *iz.* Ikus.: Ertsidura. Kuzkurclura.

ziskurtu, (fleondo): *ad.* Ikus.: Xirimildu. Kirimilatu.

ziskutegi. (zizku): Zizkuak egiten duten edo dagezen tokia. Bras.: Ziskugintza, ziskuteria.

ziskuterla. (zizku): *iz.* Zizknen multzoa.

zispi. (nafazti): *iz.* Sugearen miia.

zispil, (Piltzat): lz. Ikus.; Ptitzat. Zirtzil.

zist. (antoxin): iz. Noribail odola ateratzen zayonean odola arteko antoxifin. (lanabesa): *iz.* Odol ori ateratzeko tresna. (ots-izen): iz. Ur-zifistaren ots-izena. (zufusta): *iz.* Berbera.

zist-egiu. (zifistada): *ad.* Zifistada egin.

zIst-ontzi. (ustutx): *iz.* Ikus.: Zista-kutca.

zist-zast. (urduritasun): *adond.* Ikus.: Zisti-zasta. Urduritasun. (ufentasun): *adond.* Berealaxe art-izatea. (lastertasun): *adond.* Iraduz ari-izatea. (ziztada): *adond.* Ziztadak ernaten ari-izatea.

zista. (begirantza): *izond.* Ems.: Begirale. Iguri.

zista-egon. (begirantza): *ad.* Ernst egon.

zista-kutxa. (ustutx): *iz.* ZIstak gordetzeko kutxa. Zist-ontzi.

zista-zasta. (lan): *adond.* Zakarki lan-egitea.

zistada. (ziztada): *iz.* Ziztada. 1: Xixtada.

zistaclako ura. (sir): *iz.* Anpuluak dauzkan ura.

zistalia-sartu. (ziztada): *ad.* Tzldiu zofotzak sattn. Ziztakata, zistatu.

zistakatu. (ziztada): *ad.* Ikus.: Zistaka-sartu. Zistatu,

zistakof. (ziztada): *izond.* Zistatzen duena.

zistatu. (zirikaldi): *ad.* Ikus.: Zirikatu. Uyata. (tafitadura): *ad.* Ikus.: Tafitatu. Ipiztatu. (ziztada): II *ad.* ikus,: Zistaka-sartu. Zistakatu.

zistau. (amayera): *ad.* **TUN.**: Amaitm Urendu. (eriotza): *ad.* aus.: I: Mantu.

zisti-zastn. (urduritasun): *adond.* Tirdaritasunez ari-izatea. Ikus.: Urduritasun. I: Zist-zast.

zistef. (antzutasun): *iz.* Aziddirako ona ez dan abere as. Zistro, ziztro, sistot, txistet. (azaldi): *izond.* Berbera.

zistortasmi. (antzutasun): *iz.* Azaldirako ona ez izatea.

zistrin. (txikiera): *izond.* Was.: Maskal.

zistro. (aatzutasna): *iz,* Zistof. I: Ziztro, sister', txistof. (azaldi): *izond.* Berbera.

zistu. (lastertasun): *iz.* Ikus.: Tradu. Estura. (asiera): *iz.* Erns.: Asiera. Astapen. (oldargune): Ikus.: Oldargune. [: Sakada.

- (txin): Etmekoa dan txin txikia.

zitaitz. (tanta): iz. Itaixur. I: Itogin,

itaL (isikortasun): *izond.* Tsitaki dana. Z.itel. (arbuyo): *izond.* Ecus.: Arbuyagafi. Utzasgafi. (allcondara): *iz.* Alkondararen zirdifia. (autontzi): *iz.* Aberearen umegaya d.aukan ume-Z0f00. (eden): II *iz.* liens.: Eden. I: Satati, zitalgafi, zital-ikutu,

(eden): *izond.* Eden

- zitakoa dana, Zital-anrkako, zital-kaite, zitalki-esakai, zitakosagaii,

zital-antzeko. (alpefaldi): *izond.* Alpelkeriaz ari dana. (zatarketi): *izond.* Zatarkeriz ad dana.

zital-aurkalto. (cden): *izond.* Ikus.: Zitakartzike. Zitakkalte, zitalki-osakar, zitakosagafi.

- (belat): ft. Edentsua dan betafa. (eden): Berbera.

zital-dalako. (doiortasun): *izond.* Dolofez ari dana. (arbuyo): Arbuyagafia dana.

zital-gake. (edon): *izond.* Edenilc ez daukana,

zital-ikutu. (eden): *iz.* Ikus.: Eden. I: Zital. (bcoskof): *iz.* Ikusa.: Zirtoin. Zitalgati. (zatarkeri): *izond.* Zitalgaii. (Wu): fj *iz.* ikus.: Gilds'. I: Mona.

zital-kalte. (eden): *iz.* Ems.: 1: Zitakaarkako, zitalki-osakai, zitakosagafi.

zital-kluka. (baterapen): Ikus.: Baterapen. Zimarku.

zital-multxo. (alpefaidi): Akcien bilkura. Zital-pik,

zitat-osagati. (eden): Ikus.: Zital-aitziko. t: Zitai-aurkako, zital-osakai.

zital-plio. (alpetaldi): *iz.* Tkus.: Znal-mutxo. 1: Zitat-sai.

(alpetaldi): *is.* Ikus.: Zital-multxo. Zitakpik,

zitaktalde. (zatarkeri): Zatarkeriz ari diranen multzoa.

zitaEuts. (biafikeri): *izond* Oso brafia dana.

(zaud): *iz.* Zauri edentsua. (eden): *iz.* Berbera.

zital-zuri. (zatarkeri): Zatarkeriz an diranen taldea.

zitaldu. (isikortasun): *ad.* Zitata egin edo biurtu. (zikintasun): *ad.* Eras.: Zikindu. Bubratu. (eden): II *ad.* Ikus.: Edendu. Luputu, zitalkatu, zitalkitu,

Markin. (eden): *izond.* Edens duena.

zitaldura. (zatarkeri): *iz.* Gizatxafa cgitea edo biurtzea. (eden): Ikus.: Edendura. Edentze.

Malaria. (alpefaldi): iz. Alpefen multzea.

zitaigafi. (eden): *iz.* Ikus.: Eden. I: ZitaI, (Iota): Ikus.: Zirtoin. Zital-ikutu. (zatarkeri): II *izond.* Zatarkeriz ari dana. Zitakikutu.

zitaIkatu. (eden): *ad.* Ikus.: Edendu. Zitaldu.

zitalkeria. (isikortasun): **iz, isituki** art-tastes. I: Petralkeria.

zitalki. (eden): *adond,* Edena etnaten ad-izatea. Zitalkiro. (aterakeri): *adond.* Aterakeriz ad-izatea.

zitalki-osakai. (eden): *iz.* Ikus.: Zital-airzike. I: Zitakaurkako, zitakkaite, zitakosagati.

zitalkitu. (eden): *ad.* ikus.: Edendu. Zitaklu.

zitaltasun. (zatarkeri): Zatarkeri. Xirtxilkeria. (salkuntza): 12. Ikus.: Salkuntza. (eden): II *iz.* Edenezkoa tastes.

zitattsu. (eden): *izond.* Ikus.: Edentsu. Irotsu.

zitaltzade. (eden): *izond.* Edentzen duena.

zitaturin. (eden): *izond* Edena daukan edaria.

zitara. (kitata): *iz.* Kilidaren antzekoa dan eresgalua.

zitarati. (kitafa): *izond.* Zitara jotzen duena.

zitaf. (xigordura): *iz.* Einuts pean eteta dagoena.

zitafota. (txori): *iz.* Txnri-mota bat.

zitel. (koldartasurd: *izond.* Koldartasnnaz ari dam.

zitlka. (irentze): *iz.* Irenduta dagoen zezena.

zitikatu. (irentze): *ad.* &us.: Txikiratu. I: zikiratu, zjkitatu, irendu, xiicitatu.

(irentze): *izond.* Irentzen duena.

zitikatzaTe. (irentze): *izond.* Ikus.: Txikiratz⇔e. Zildratzak.

zitiko. (irentze): iz. ALM irenduta.

Atilt (xigordura): *ad,* Efauts pean eta.

zito. (ijito): *iz.* Ikus.: 'kW°. Xito.

zitoitz. (ianta): *iz.* Lekoreko ituxura.

zitoki. (istinga): *iz.* Ikus.: Istinga. Zingara, zituski.

• (uzgune): *izond* Ikus.: Uzgunc. Utzun. (sofitt): iz. Eyerako kafaska. (eyeraldi): II *iz.* Berbera.

zitoldu. (uzgune): *ad.* Zitola egio.

zitori. (Iutdate): *iz.* Lilikaria dan iandarea, lore aundi, zuri ta oso usaintsuak dauzkana. Iondonaneliti, jonane jondoni-joani-lilialc,

• (landare): Basoko zitoria,

zitra. (txori): iu. Txori-mota bat

• (eritasun): *izond.* Aul eta erdi eni dagoena.

zittoe. (limoyondo): *iz.* Ikus.: Limoe. Limoi„zitroin.

zitroin. (timoyondo): *iz.* Ikus.: Lirnoe. .Zitroe.

zitroin-ondo. (limoyondo): *iz.* Ems.: Limoyondo. I: Zidrointze.

zitroin-un (ur): Zitroitiaren ur laspeltsua.

zits. (bdoiztasun): *adond.* ikus.: Zankuts. Zankutsik, egotea. (am): *ft.* Berbera.

zitsa. (mitxeleta): Mitxeleta. I: Sits.

(zikoiztasun): *izond.* Ikus.: Likui. Zikoitz.

zitu. (laboreak): *iz.* Biltze. (nzta): *iz.* Berbera. (igali): II *iz.* ikus.: Igali, Bii.

zitu-baratz. (baratz): *iz.* lgali-zugatzen baratza. (igali): Berbera.

zitu-diliugo. (ditingadura): Igalien molkoa. j; Zitu-molko. (igali): *iz.* Berbera.

zitu-ekarie. (igali): *izond.* Igaliak ekartzen dituena. Zitutsu.

zitu-ematle. (igali): *izond.* Igallak email ditzakena. Zikt-emankot, ziturako.

zitu-emankoi. (igaii): *izond.* ikus.: Zitu-emaiie. Zitu-gai, ziturako.

situ-gat (igali); *izond.* Ikus.: Zitu-emaiie. j: Zitu-emankof, ziturako.

zitu-jale. (azkuii): *izond. Igallak* jaten dituena. (igali): *izond.* Berbera.

(landaketa): *iz.* Laboreen landaketa. Zitu-lanketa. (laboreak): *iz* Berbera.

zitu-lanketa. (landaketa): Ikus.: Zitu-lan.

zitu-leku. (saltoki): *iz.* Laboreen gordairua. (laboreak): iz. Berbera.

zitu-molko. (igali): Ms,: Zitu-dilingo.

zitu-ordalide. (taiia): *izond. Taita* baten mozkiltak ordain& bed dituena. (ordainketa): *band.* Berbera.

zituakil. (aldikada): *tz,* Igallen arm. Ogald: *iz.* Berbera.

zitudun. (ats): *izond.* Uzta jasotzen duena.

zitun. (iruzoko): iz, Iruzokoan zoko zuzena dagiteu alde bakoitza.

Aturako. (igall): *izond.* Zitu-emaile. Zitu-gai, zitu-emankoi.

zitusid. (istinga): *ft.* Ikus.: Istinga. Zingara, zitoki. (ueska): *iz.* pros.: Ur-bilize. Ur-bilketa.

zitutegi. (laboreak): *iz.* Laboreen biitegia.

zitutsu. (igali): *izond.* Ikus.: Zitu-ekarle.

altos. (igali): *adorn!.* Igaliak ekartzen ari-izatea,

zituzko. (igali): *izond.* Igallai buruz ari dana.

zitxa. (menasta): iz. Alunezko ta maiies-dizko rougthgatza, apoz-azpagia duena.

zitxortu. (estuera): *ad.* Ikus.: Estutu. (ikoidura): *ad.* Ikus.: I: Uldu, zuzpildu,

zitxuketa. (oe): ↑7. Kixicat Widen mulizoa.

site. (makil): *iz.* Ikus.: Zotz. Xotx.. (agar): Egtif-ezpala.

witz-egozte. (joko): *iz.* Zotza botatzean egiten clan jokoa. Zitzeta.

zits-sarda. (sarde): *iz.* Zirnauta jasotzeko burnizko sardea.

(kaskabat): Ikus.: Kaskabaf. Xiskot, zitzei.

zitzuf-erauntsi. (ekaitz): *iz.* Kaskabaf-ekaitza. (kaskabd): *tz.* Berbera.

zitzaya. (katu): iz, Katu; ijitoen itza.

Med. (kaskabaf): fiats.: Kaskabai. I: Zitzaf.

zitzeta. (joko): *iz.* lkus.: Zitz-egozte.

zitzi. (azicuri): *Ia.* ikus.: Azkai, Xitxi, (aragi): *iz.* Aragi lodia.

zitzi-j ario. (lodiera): *ftond.* Sabel aundia duena.

zitzi-nagi. (nagi): *izond.* Lodi ta alpera dana. (tediera): *izond.* Berbera.

zitzi-papa, (ergeltasun): *frond.* ikus.: Erg& Txoratxa. (Indiana): *izond.* Oso lodia dam.

zitzi-pitzt. (azkuri): *iz.* Aragi, urdai, leicazia, berakatzak eta ataiitzakaz egiten dan egosketa. (mardail): adond. Mardailetan ari-izatea. Zitzipitzika.

zitzklun. (todiera): *izond.* Aragiz India dana.

zitzikatu. (ausiabartza): *ad.* Ortzakaz apurtu. (ortz): *ad.* Berbera.

zitziki. (aragi): *iz.* Aragi-zatia.

zitzitnntzika. (elemele): *iz.* Ikus.: Esamesa. Usubilo.

zitzipitzika. (naastura): iz. lkus.: Naspil. ¦: Zalarnaia. (naspil): *adond* Naspilez ari-izatea. Boas.: Zitziputzika. (inardail.): *adond.* Ikus.: Zitzi-pitzi. (asaie): *adond.* Ikus.: Atamuskada. Uxi. Atamuskadaz ari-izatea. (minizabide): *adond.* Afagataka mintzatzen ari-izatea. I: zitziputzika.

zitzipitzikaIdi. (mintzabide): Aiapataka mintzatzearen egipena. Ikus.: Zitziputzikaldi.

zitzipitzikari. (rnintzabide): *izond.* Aiapaialcaz mitazatzen ari dana. Zitziputzilcari. (asafe): *izond.* Atamuskatiaz ari dana.

zitziputzika. (asafe): *adond* Erdi asatetuta ari-izatea. (naspil): *adond.* Ikus.: Zitzipitzika. (nintzabide): *adond.* Berbera.

zikziputzikaldi. (mintzabide): iz. Afapatakaz mintzatzearen egipena.

zitziputzikari. (tnintzabide): *ftond.* Zitzipitzikari.

zitziputzikatu. (mintzabide): *ad.* Aiapaiakaz mintzatu. I: Zitzipitzikatti. (naste): *ad.* Gauzak nastu.

(begi): *izond.* Bee& erdi itxita dauzkana.

zitzoiarazi. (begi): *ad.* Beglak anti itxi-eragin.

zitzortu. (begi): arL Begiak erdi it'd.

ziukatu. (zirikaldi): *ad.* limos.: Zirikatu. Uyatu.

ziul. (eresgalu): *iz.* Arts.; Txilibitu. Xulubita.

zinli-zaula. (tanpa): *iz.* Arm emandako belaiondokoen ots-izena,

zinnka ari-izan. (ahesti): *ad.* IvIarbaika-xoriak abestu. Ziutdcatu, ziuntatu. (txori): *ad.* Berbera.

zinnkatu. (sbesti): *ad.* Mos.: Ziunka ari-izan. Ziurdatu. (trod): *ad.* Berbera.

ziturtan. (lastertasun): *adond.* Abiadura guziaz ari-izatea. Ziuutaz, ziaztan,

ziuutatu. (abesti): *ad.* Ikus.: Ziunka ari-lean. Ziunkatti. (txod): *ad.* Berbera.

ziurbide. (eskiertasun): Eskiei izatearen egipena.

zinrda. (landare): *in.* &us.: Elut-belat. Elunlafla.

ziurgabetu. (kolokaclura): *ad.* Eskiertasuna kendu.

zinrgai. (agerkai): Ikus.: **Agerkai.** Ziurgei, ziurkai.

• (esiciartasun): *izond.* Eskiet erabillzekoa dana.

ziurgei. (agerkai): *iz.* **Ikus.: Agerkai.** Ziurgsi, ziurkai.

ziurkat. (agerkai): *iz.* Ikus.: Agerkai. Ziurgai, ziurgei.

ziurki. (eskiertasun): *adond.* Tkus.: Esicierki. 1: Gertuz, ziutaski.

ziurpen. (argibirle): Bayetza bat egiztatzea.

ziurpetu. (argibide): *ad.* Bayetza bat egiztatu.

ziurpide. (argibicie): Bayetza bat egiztatzearen egipeua.

ziuf. (eskiertasun): **Eskiet dana.**

zinfaski. (eskicrtasun): *adond.* Eskierki ari-izatea. Ikus,: Eskierki. Ziurki, zhifik asko.

ziuf-beaf. (kolokadura): *iz.* Eskiet ez izatea.

ziufean egon. (eskiertasun): *ad.* Eskiet egon.

ZIUlt-ETXE. *iz.* **Zio** batzuk kari direzkelarik, sot ditezken kakeak ordaindu al-izateko, Inman ad dan **bazkun** berezia. II (baltzu), (eskiertasan), (mozldn), (ordaintasun).

ziuf-eza. (eskiertasun): *iz.* **Eskiertasunik ez** izatea. Ikus.: Ziurtasun-eza.

• (zin-itz): *in.* Ikus.: Zia-11z. I: Ziflitz.

ziursa. (landare): *in.* Tkus.: Esnabelat. Auntz-kormio,

ziursa-gerli. (lika): *iz.* Ziursaren Ziursa-muki, ziursa-negaf.

ziursa-muki. (lika): *iz.* Ikus.: Ziursa-gerli. I: Ziursa-negat.

ziursa-negaf. (lika): *iz.* llcus.: Ziursa-gerli. Ziursa-muld.

ziurtagafi. (eskiertasun): *izond.* Egiztatzekoa clans. Ziurtatzeku.

ziurtasun. (eskiertasun): iz. Rms.: Eskiertasun. Zigumen.

zitirtasim-eza. (eskiertasun): Eskiertasunik ez izatea. I: **Zinf-eza.**

Atlantic. (eskicdasun): *ad.* Eskiet egin. Eskiertatu.

ziurtatzeko. (cskiertasun); *izond.* Ilcus.: Zittrtagati.

zinrti. (margultasun): *izond.* Berezkoa dan margoa daldu duena.

ziurtu. (xigordura): *ad.* **Iraitzean** eta. (eskiertasun): *ad.* Eskiet geratu.

ziurtzalie. (eskiertasun): *trend.* **EsIderrasuna ernaten duena.**

Axe. (ae-ugal): *ad.* **Sai-abere baten** edo **langai baten igidura gutxitu** ado gekli-erazi.

ziyo. (zio): *in.* liars.: **Zio.** Karl.

ziz. (lxin): *iz.* **Ikus.: Txin,** Txindi. (ticintxin): *iz.* **Txintrin.** Soski, kafakal,

ziza. (undo): *iz.* Edozein motazko **maw,** kapeltxosren itxurakoa ta xango batok eutsita. Sisa, xifipiko. (oguzkera): S Z bezela oguztea. (zerga): *iz.* Latch, aldundi edo udalarenbeatetarako orclaintzen dana. (af): *iz.* Afez beterik agates. Zizadura,

ziza-antzelco. (main): *izond.* Zizaren antza duena.

ziza-jale. (azkuti): *izond* Zizak jateu dituena. (onclo): *izond.* Barbara.

ziza-inintzo da aufori. (moteltasun): *ad.* Auŕ on motel mintzatzen da.

• (orido): iz. Oria clan ziza.

zizadura. (ziztada): *ft.* Eltxoen edo sugar) ziztada.

zizai. (at): *in.* atm.: Itsain. I: Llsan, uzan,

• (esertoki): *Iz,* Ikus.: Txisliu: I: Txixilu, zizalu, zizeilu.

zizain. (at): *iz.* &us,: Itxain. Zizai.

zizaifiari. (Baste): *izond.* **Naste** aundia egiten duena.

zizaka. (moteltasun): *adond,* Motel rnintzatzen ari-izatea.

zizakadura. (moteliasun): *in.* Motel mintzatzeareu cgipena.

zizalcari. (rnoteltasun): *izond.* Motel mintzatzen ari dana. (zags.): *izond.* **Zergak josotzen** &Mena.

zizakatu. (moteltasun): *ad.* Motel inintzatzen ari-izan. (zerga): *ad.* Zergalc

zizale. (sad): *iz.* Neurldn bat edo bi dauzkan **sasia.** Zizalte, zizala, zizale.

zizalkaka. (utzaldi): *iz.* **Zizarearen gorotza.**

zizaite. (sasi): in Ikus.: Zizale.

zizalu. (esertoki): *iz.* Zizailu. Txisilu.

zizani. (abere): *in* Ikus.: Patari. I: Piztia.

zizare. (at): *iz.* **Ereztunezko aberea;** gomutz biguna, **zubilkara** duena ta ezeetan bizi dana. Bisika, bisina, sisare, txintxaren, txisare, bdstare, txitxare, txixare, xixare,zizari.

zizare **andi. (at):** iz. Estectan egiten dan zizare luzea. Zizare luze, zizare nagusi, zizare-tzaf, zizare-andi.

ztzare luze. (at): Ikus.: Zizare Zizare nagusi, zizare-tzai, zizari-andi.

zizare **nagusi. (at):** *iz,* Ikus.: Zizare andi. Zizare laze, zizare-tzat, zizari-andi.

zizare-ats. (kirats): *iz.* Zizareak dauzkanaren **atsak emateu duos** kiratsa. j: Zizari-ats.

zizare-belaf. (belat): *iz.* **Ikus.: Aamen-halal'.** Aumenda-bclaf, **zizari-belat.**

zizare-kalta, (tut): *iz.* **Afek ado** zizareek landetan jasotzen duten Tuf-inetatxoa. Zizare-loi. (at): Berbera.

zizare-loi. (MO: *in.* Llais.: Zizare-kaka,

zlzare-tzaf. (of): Ikus.: Zizare andi. Zizare luze, zizare nagusi, zizari-andi.

zizare-zulo. (at): *iz.* Zizareak dagozen tokia.

zizarerk (critasun): *iz.* Zizareekin izatcn dan **eritasuna.** Txitucateri.

zizari. (a): *iz,* **Ikus.: Zizare.** Zizar.

zizari &nuts. (sendagaikintza): *iz.* Zizareak kentzeko **antis.**

zizari-andi. (at): *iz.* Ikus.: Zizare andi. I: Zizare luze, zizare nagusi, zizare-tzat.

zizari-ats. (kirats): &us.: Zizare-ats.

zizari-belaf. (helat): ans.: Aamenda-Zizare-belat.

zizari-gaitz. (critasun): *in.* Zizareak seterazten duten eritasuna. (at): *uz.* Berbera.

(azkuti): *izond.* Zizareak jaten dituena. (at): *izond.* Barbara.

zizari-kaka. (at): *iz.* Zizartak dagozen tolcia. Zizariloi, zizari-Tuf, zizari-mut'u, zizari-toki, zizari-zilo, zizari-zulo,

zizariAuf. (at): Ikus.: Zizari-kalca. Zizariloi, zizari-mufu, zizari-toki,

zizari-naufa. (at): Tkus.: Zizari-kalca. Zizaritoi, zizariAuf, zizari-toki.

zizari-uagusi. (at): *in.* **&us,: Zizari andi.**

zizati-tokl. (al): Ikus.: Zizati-kalca. zizari-mufu, zizari-zilo, zizari-zulo.

zizari-zilo. (ar): Bois.: Zizari-kaica. Zizari-toki, zizari-zulo, zizar-loi,

zizari-zulo. (at)· *iz.* Ilcus,: Zizari-kaka.

zizaridun. (at): *izond.* Zizarez beterik dagitena.

(af): *ft.* Thus.: Zizari-kaka. Zizari-luf, zizari-mutu, zizari-toki,

zizaritsn. (at): *izond.* Zizareak eukitzen dituena. Zizaretstt.

zizarkof. (kaskabaf): Ikus.: Kaskabaf. Xiskof, zizerkora,

zizatloi. (luf): Afek egindako luf-metatxoa.

zizaf. (garagardo); *iZ.* Lenengo artzitluraren kondafetaz egiten dan sagardoa. (igali): *iz,* timotu gibe dagoen arnaria.

zizafa. (sagatondo): *iz.* Sagae-mota bat.

zizaf-loi. (at): *iz.* Ikus.: Zizari-kaka. Zizariloi, zizari-zilo.

zizaf-olio. thnotu gabelco olio-aranakaz egiten dan

zizategi. (ondo): *iz.* Zizak dagozen tokia.

zizatu. (ruoteltasun): *ad.* Z izkia S bezela oguzi. Zizibaza. I: Zizipaza, zizi-pazo egin, zizipero cgin.

zizaurl. (landare): Bofaikaria dan landarea biotza indartzeko erabiltzen dana.

zizdun. (aginkada); *iZOIld.* Sitsak jana dagoena.

zizeiTu. (esertoki): iz. Ikus.: Zizallu, zizelu.

zizein. (at): *ft.* Ikus.: Izain, zizen,

size!. (daratelu): iz, Ikus.: Xixel. I: Erbil. Zizeltzaf.

zizel-irudi. (intdigintza): lrudigintzan egindako Zizel-lan.

zizel-lan. (irutligintza): ticus.: ZizeI-irudi,

zizeladura. (daratelu): *iz* **Darateluz** egiten dan Tana.

zizelatu. (zulakaitz): *ad.* Zulakaitzaz

zizelkari. (zulakaitz): *izond.* Zulakaitzaz lau-egiten **duena,** (irudigintza): *izond,* **Irudigintzan** lan-egiten Minna.

zizelkatitza. (irudigintza): *iz.* liens.: **irudigintza.** Tailuginiza, taikkintza.

zizeikatu. (irudigiotza): *ad.* **Irudigiritzan lan-egin.**

zizelketa. (zulakaitz): *iz.* **Zulakaitzaz** egindako lana.

zizeltzaf, (daratelu): *iz.* Zizel andia. Zizel.

zizelu. (esertoki); *iz.* Zizadu. Zizeiiu, xuxulu,

zizen. (at): *ft.* Ikus.: I: Train, zizein.

zizenda. (gaitzipen): *iz.* Ororen: autean jasaten don gaitzipena.

zizendagad. (gaitzipen): *izand* Zizenda egin dezakena.

zizendatsu. (gaitzipen): *!sand.* Zizenda jasaten duena.

zizerkora. (kaskabal): Ikus.: Kaskabaf. I: Zizarkat.

zizerkof-ermintsi. (kaskabaf): *is.* Kaskabaf asko izan.

zizgoti. (ondo): *iz.* Gofia dan ziza-rnota bat.

zizi-pazo egin. (tnoteltasun): *ad.* Mts.: Zizatu. I: Zizipero egin.

zizi-pozo. (moteltasun): *adond* Zizatzen ari-izatea.

ziziale. (afain): *iz.* Lebatz igortuta.

zizibaza. (mateltasun); *izond.* Z izkia S bezela oguzten duena. Ewa: Zizatu, Zizipaza, zizku-zapalda, zizo.

ziziko. (joko): Ikus.: I: Zibuzte.

zizilu. (esertoki): *iz.* Ikus.: Zizaiiu. Zizclu.

(aztama): *iz.* Ikus.: Aztarna, Latatz. (lugui): *iz* Buztin-zuri ta leusaitiaz egiten dan °tea.

zizinatu. (Iugui): *ad.* Ikus.: Istindu. Istinktint.

zizini. (axide): Ikus.: **Arid*. I:** Xede-bide.

(abere): *iz.* Ikus.: Piztia. Patari, zizirua.

ziziurtu. (xigordura): *ad.* Pcus.: Txigorta. Kiskailitu, zizkaldu.

zizipaza. (moteltasun): *izond.* Ikus.: Zizatu. Zizibaza, **zizku-zapaida,** zizo.

zizipero egin. (motenasun): *ad.* **Ems.:** Zizatu. I: Zizi-pazo egin.

ziziri. (lekazi): ft.Ikus.; Tilista. Tindil. (ai): *iz.* Ikus.: Zizare. I: Zizari.

ziziriko. (eztandagai); *iz.* Ikus.: Su-sin. Suziriko, zotz-egalari.

ziziriku. (eztanclagiti);]Ikus.: Su-ziri. Ziziriko.

zizirua. (abere): Ikus.; Pistia. I: Zizinia, pisti, piztia.

zizka. (zoincan): *iz.* **Ikus.:** Gardamu. Zeden, zizka-uti, zizIcitfia, zizke. (arkai): *iz.* Ezkoz egindako arkaya.

zizka-mizka. (azIctiti): is. Ikus.: Jald-bitatteko. Mai-bitartekoak. (gozolci): *iz.* Ilcus.; Mizkerieri. I: Mizkinkeri,

zizka-uli. (zomatn): *iz.* Txinduii zutia. This.: Zizka. I: Zizkutia,

zizka-ulitegi. (zomofo): is. Txinduti zuriak dagozen tokia.

zizkadura. (zotnoio): Zizkaz beterik egotea.

zizkaktu. (xigordura): *ad,* liens.: Txigortu. I: Ziziortu.

zizkatu. (aginkada): *ad.* Ikus.: Kititu. Zizlaniatu.

zizki. (uzkeri): liens.: Uzkeri. Xamekeria. (lasto): Laboreen lasto lama. Zizkof, zizkita. (mitxeleta): II *L.* Ikus.: **Mitxeleta. I:** Sits.

zizki-bezkiak. (piltzat): *is.* **Ikus.: Piltzaf.** I: Zintzil.

zizki-bizki. (uzkeri): cz duten gauzak. Zizki-rnizki.

zizki-blzkialt. (*zap: iz, Ikus.: Piltzat Zizki-mizki, zizki-bizki.

zizki-rnizkl. (uzkeri): Zizki-bizki.

zizkiki-bazkili. (sukaide): *izond.* Sukaldari txafa dana.

zizkin sorkof. (guruin); *iz.* Kizkin bateko guruitia. I: Zizkin sortzale.

zizkin **sortzaie. (gartina):** lieus.: Zirkin-sorkof.

zizkin (gad): *is.* **Gariaren** aotzaren izpi latza.

zizlciria. (zain): *iz.* Abereen **belaunpeko**

zizkifa. (TIMM): **Belat taatalc.**

zizkite. (egur); *L.* Ikus.: Txistaput. Xixtapuf.

zlzkoia. (toles): *izand.* **Tolestata** dagoena. (ingurubil): *izond.* **Knibiiatata dagoena. (tare-111u):** *(is.* **Taratulu** txikia. fleas. Taratulu.

zizkolatsu. (soffit): *izond.* **Solin** zofotz **eta gafatza ateratzen duena.**

zizkolatu. (ingurnbil): *ad.* **liens.: Kiribilatu. Kurubilkatu.**

zizkot. (azkura): *izond* **Azita xamat dagoena.** (h alo): is. **ans.:** Zizki. **(garati):** iz, Ikus.: **Garau. Bit.** (kaskabar'): L. **Wis.: Kaskabat.** I: **Zizarkof, zizorka.**

zizkortu. (azkura): *ad,* Ani egin. **(legortasun):** *ad.* Ikus.: Legortu, I: Txidorin.

ZIZKU. *iz.* Gai zaloyaz egindako ontzi-antzekoa, zerbait gorde edo aramatekoa dana. Norbermekin txindia eramateko zolotxoa. I: Sakai, arzeilu, partika, potozi, zakuto, zarpa, triska, bdzku, ziska, zisku. (mokol): *iz.* Utzune. (zoko): *iz.* Gauzak gordetzen (limn baztet, zulo ta baste atelako tokiak. (ugatz): *iz.* Ugatzaren mututa. (aize): *iz.* Aize-zirimola. (argi): 11 *12.* Argi-uztai. (garau): 11 *iz.* Garauak gordetzeko tolia. (itxasontzi): 11 *iz.* Azkutiak gordetzeko, itxasontzian dagoen gala. (antzoki): *iz.* Autzokilo gelatxoa. (kutxa): *iz.* Ikus.: **Kuhn.** 1: Kutxa aundia. (bizitegi): 11 /a. Bizitegi baten gala. (karat): 11 *iz.* Ikus.: Ertz. // (abere-tresnak), (eskalego), (iraun-aste), (on/el), (sortaketa), (ustutx), (zoto).

zizku-arazu. (alasa): *iz.* Ikus.: Apalarte. 1: Zizkudi.

zlzku-ausle. (laputeta.): *izond.* Lapufa dana. Zizku-laput, zizku-zale.

zizku-laput. (laputeta): *izond.* Ikus.: Zizlcu-ausle. I: Zizlat-zale.

(otseinketa): *iz.* Zizkua gordetzen duen

zizku-zal. (ardaradun): *izond.* Zizkua gordetzen duena, edo zaintzen duena.

zizku-zale. (laputeta): *izond.* Zizku-ausle. I: Zizku-laput.

zizku-zapalda. (moteltasun): *izond.* Ikus.: Zizibaza. I: Zizipaza.

zizkudi. (alasa): *iz.* Ikus.: Apalarte. Zizicu-arazu, apalategi.

zizkuita. (zomoto): *iz.* Thus.: Zizka. 1: Zizka-uli.

zizkuitatu. (aginkada): *ad.* Ikes.: Kiiitu. I: Zizkatu.

ziztaut. ((asto): *iz.* Ecus.: Galtzondo. 1: Satabc. (ileotido): *izond.* ilcus.: Kiskut. Kizkula

zizkutza. (kutxa): *iz.* Kutxaen multzoa.

zizo. (moteltasun): *izond.* Zizibaza. Zizipaza.

ziza-ziza. (moteltasun): *adond.* Zizoka.

zizodura. (moteltasun): iz. Z izkia S bezela oguztea.

zizoka. (rnoteltasun): *adond.* Zizatzen ari-izatea. I: Zizoaziza.

zizori. (ondo): *iz.* Oria *dan* ziza,

zlzorIca. (kaskabat): *iz.* Ikus.: Kaskabat. 11 Zizkot.

zizortu. (begi): *ad.* Begiak erdi

zizotu. (moteltasun): *ad.* Zizoa egin ado biurtu.

zizpa. (su-izkitra): *iz.* ikus.: Xispa. 1: Tx/spa. (lastertasun): *iz.* Ikus.: Abladura. Uztu. (male): 11 *iz.* Ikus.: Sarde, I: Sardei.

zizpa-estalki. *iz.* Zizpa biltzeko estallcia. 1: Zizpa-latia zizpa-zoto.

zizpa-kutxa. Zizpa gordetzeko lartxa.

zizpa-latu. (su-izkilu): *Ia.* Ikus.: Ziapa-estalki. Zizpa-zoto.

zizpa-ondo. *iz.* Zizparen atzekaldeko zatia.

zizpa-ontzi. (su-izkilu): *iz.* Zizpa gordetzeko kutxa edo outzia. 1: Zizpa-ZUL

zizpa-saltzaile. *izond.* Zizpak saltzen dituena.

zizpa-ukaldi. (tanpa): *iz.* Zizpa-ondoaz emandako tanpa.

zizpa-zauri. (zauri): *iz.* Zizpaz egindako zauria.

zizpa-zoto. (su-izkilu): *iz.* Zizpa-estalki. Zizpa-latu.

zizpa-zur. (su-izIcau): *iz.* Ikus.: Zizpa-ontzi.

zizpada. (pump): *Iz.* **Pimp** egitea. Ikus.: Zizpalcada. Zizpakaldi.

zizpadun. (su-izkilu): *frond.* Zizpa thumb:liana. Zizpari. (esku-makil): *iz.* Ziria dean esku-makila.

zizpae. (tram): *iz,* Zumeaz egindako artza, 1: Zizpal,

zizpagile. (suaizkilu): *izond.* Zizpak egiten &Lama. (esku-langintzak): *izond.* Berbera,

zizpai. (artza): *iz.* Ikus.: Zizpae. 1: Ziztai.

zizpakada. (punp): *iz.* Zizpaz egindako ponpa. Tkus.: Zizpada. Zizpakaldi.

zizpakaldi. (punp): *iz.* Ikus.: Zizpmla. Zizpakada.

zizpari. (su-izkilu): *izond.* Ikus.: Zizpadun.

zizpatza. (su-izkiltr): *iz.* Zizpaen multzoa.

zizpatzat. (su-izkilu): *iz.* Oso aundia dan zizpa.

(xigordttra): *ad.* Ikus.: Xigortu. 1: Utuldu.

zizpiot. (zi): *iz.* Aragian sartutako ziria.

zizpita. (zi): *iz.* Ikus.: Arantza. 1: Xats, zizputa.

zizpita. (Main): lz. Matian arantza. (zi): *iz.* Azazkal pean sartzen dan print cc.

zizpltadun. (zi): *izond.* Zizpita sartuta daukana.

zizpite. (pea): *iz.* **Gazta** zulatzeko zotza.

zizpolet. (su-izkila): *iz.* Sa-izkiiu motes, **eskii** bateaz erabiltzen dana.

zizputa. (zi): *Ia.* Ikus.: Zizpita.

zizpuru. (atsaldi): *iz.* Asperapen. I: Asperen.

zizpurutu. (atsaldi): *ad.* Zazpurualc egin.

zezt. (ots-izen): *iz.* Ziztada baten ots-izena. (ziztada): *iz,* Berbera.

zizt eta zazt. (tanpa): *adond.* Tanpaka ari-izatea.

zizt-aizto. (ebakuntza): */a.* Ikus.: Ziztagai.

zizt-egiu. (ziztada): *ad.* Ziztada egin.

zizt-eredu. (xeta.): *iz.* Xeimetarako muskulio ziztatuta.

zizta. (ebakuntza): *iz.* Ebaketariaren Mazkada. (ziztada): *iz.* Ziztada. /: Txista, ziztadako. (iiztadura): iz. liztadura. 1: Iinztaldi. (labartasan): 11 *iz.* Musa Eifiem I: Lipaf, ziztako. (orairtaldi): II a Berbera,

zlzta-lan. (mafazki): *iz.* Lanabesa berezi bateaz egiten dan matazkia.

zizta-ontzi. (txtringada): *iz.* **Txiringada** egiteko odia.

ZIZTADA. *iz.* Ziaz egindako zmuria edo sista. I: Oftaze bizia, bat-batekoa ta bereala igarotzen dana. 1: Ezpikada, kroskada, saiasta, salastaka, sarkada, sasta, sastada, ozkada, sista, sistada, sistako, txista, txistako, zastakada, zaztaka, tzista, zikada, xixtaa, xixtada, xixtadura, zirika, usi, zirikada, zistada, zizta, ziztadako, sastako, ziztadura, ziztasun, zulakada, // (akulukada), (atz-(burdin xuri), (ezpata), (salcitura), (taratutu), (zauri), (zi), (zomoto),

ziztadako. (ziztada): *iz.* fleas.: Ziztada. Zizta, ziztadura.

ziztadum (ziztada): *izond.* Itzez ziztadak egiten dituena.

ziztadura. (ziztada): *iz.* ikus.: Ziztada. Ziztadako.

ziztagai. (ebakuntza): *iz.* Aragian ebaketak egiteko aizto taikia. 1: Zizt-aizto,

ziztagari. (zirikaidi): *iz.* Ikus.: Pizgati. I: Picks/i. (ziztada): *izond* Ziztadak egitekoa dana.

zlztai. (artza): *iz.* bees.: Zizpae. 1: Zizpai.

zlztaka. (ziztada): *adond.* Ziztattak ematen ari-izatea. (tanpa): *adond.* Ukabilkadak ematen ari-izatea.

ziztakada. (ziztada): *iz.* Ziztada ematearmi egiperta.

ziztakari. (aizto): *izond.* Ebaketak egiteko alztea darabilena. (piztaga): *izond* Aiztaga darabilena.

ziztakatu. (zauri): *ad.* Labanaz zauria egin. (aizto): *ad.* Aiztoaz zauria egin. (margoerti): *ad.* Lama margota. (tuatazki): II *ad.* Oyal apainduan tresna bereziaz mafazklak egin. (gaitzipen): *ad.* Hz zototzen bidez gaitzipena egin.

ziztaketa. (margoorti): *iz.* Lava margotzearen egipcna. (mafazki): *iz.* Oyal apaindnan tresna bereziaz mafazidak egitearen egipena.

ziztakin. (txtringada): *izond.* latitingadak egiten dituena.

ziztako. (ziztada): *iz.* Ziztadaren egipena. (aiztaga): *iz.* Atztagaz emandako tanpa. (tanpa): *iz.* Tanpa. Zapladako, zunpa. (oraifialdi): II *iz.* Ikus.: Zjzta, I: Liam'. (laburtasun): II *izond.* Bcreata igaroten duena.

ziztakoan. (gerokotasun): Wand. Berealaxe ari-izatea. Bros.: Bereala.

ziztakof. (talitadura): *izond.* Tafitadura soferazten duena.

ziztalari. (ziztada): *izond.* Ziztada egiten duena. Ziztari.

(Mane): Ofiaze aundia. (ziztada): *iz.* Ziztadaren egipena. (txiringada): H *iz.* Ikus.: Txtringada. I: Zastadura. (zauri): II **fr.** Zezenengan aiztagaz egiten dan zauria.

ziztan. (ezlen-ikuste): *adond.* Bat-batean ari-izatea. Bats.: Bat-batako.

ziztapuf. (egui): *iz.* **Eguf** xea.

ziztart. (ziztaila): *izond.* Bois.; Ziztalari.

ziztarte. (josketa): *iz.* Jostofatzaz egindako bi zulotxoen arteko tartan.

ziztasun. (ziztada): in Ilcus.: Ziztada. Xixtada, zulakada.

ziztateko. (zirikaldi): *iz.* &us.: **Zirikaidi.** Nafitza. (talitadura): *iz.* Ikus.: Tafitadara.

ziztatu. (ziztada): *ad.* Ziaz zaurita. Noizean bein ofiazea aunditzea. Atsekabea edo bafengo afa oartzaa-Arantziztatu, ziikatu, ziztada egin. (ebakuntza): *ad.* Aragian ebaketak egitaa. (zulo): *ad.* Gauza batean zuloak asko cgitea. Zauri edo sistak ask() egitea. I: Nekaraztea, nardatzea.

ziztatua. (ziztada): *izond.* Ziztada artu duena.

ziztatzaile. (ziztada): Ziztadak egiten dituena. Ziztazale. (ajztaga): *izond.* Aiztaga nunbait sartzen duena. (ezpata): II *izond.* Zezenengan ezpata sartzen deans. (tximista): *izond* Taimistaic botatzen dituena.

ziztau. (eriotat): *ad.* Amaitu, Ikus.: II. Ziptatu, kastau.

zataz elikatze. (azkuti): *iz.* Azkufia ziztaen bidez artzea,

ziztegi. (abere): in Uk-ulta ondoan abereen azpian jartzen diran ganzak gordetzeko tokia.

zizterka. (zati): *adand* Zatitan ari-izatea.

zizterpu. (ostagizti): Ikus.: Ostadaf. Dstadar.

ziztef. (estebete): *iz.* flats.: Txistof. Xbdof puxka, pusketa. (zati): Berbera.

zizti-zazta. (ots-izen): *Safi* ziztatzearen ots-izena. (ziztada): iz, Berbera. (Ian): II Lan zarpailtsua egitea.

zizti-zaztako. (zakartastut): *izond.* Zakartasunez cgifia dagocna.

zizti-zaztari. (zakartasun): *izond.* Zakartasunez art dana.

(ziztada): in Safi ziztatzearon ots-izena.

Anil. (istinga): *iz.* **Ikus.:** Istil. Idol.

zizthin. (txikiera): *izond.* Oso txikia dana. Ziztof.

ziztorka. (zati): *iz.* Amarien zatia.

ziztof. (izotz): *iz.* Ikus.: Orma-kizki. Zinti. (txikiera): a Musa Ziztirin.

ziztortu. (antzurtasun): *ad.* **Antzutasuna** egin. Ikus.: Antzutu.

ziztraka. (oaken): *iz.* Ikus.: Uzkert. I: Xtripilo.

ziztrin. (alkondata): iz. Ikus.: Zebra I: Zebolin. (meera): *izond.* Oso atm. dana. Ziztrain.

ziztrin-erltasun. (eritasun): *iz.* Zozokeriz eta soin markestuta izatean azaltzen dan eritasuna. Ziztrificri.

ziztrindu. (azkura): *ad.* Azkuraz gutxitu. (eritasun): *ad.* **Osasuna** gaitzeagatik eri geratu. (landare-erizti): II *ad.* Landareak eritu.

ziztrinkeria. (arbuyo): *laced.* Arbuyatzekoa dana. (zikoiztasun): *iz.* Ems.: Zikoiztasun. Zikoikeria.

ziztrintasun. (zatarketi): *iz.* Ikus.: Txatxarketi. Txatartasun. (incurs): *iz.* Bats.: Meera. I: Ziztrideri.

zattriffieri. (meera): *iz.* ikus.: **Meera.** Mcdaferia, ziztrintasun.

ziztrifieridun. (eritasun): *izond.* Ziztrin-eritasuna dauzkana.

ziztrifierikara. (eritasun): *izond.* Ziztrifieridunaren antza duena.

ziztro. (antzutasun): *izond.* Antzua dana.

ziztrodun. *laced.* Dixalak dauzkan aria.

ziztu. (lastertasun): Ikus.: Abiadura. Gatti. (txistu): *iz.* Ikus.: Ttristu. Xixtu.

ziztu-belaf. (olo): *iz.* Basoko ohm.

ziztuan. (lastertasun): *adand.* Abiariuraz ari-izatca.

zlztalca. (txistu): *adond.* Txtstua jotzen ari-izatca.

ziztukaldi. (txistu): *iz.* Txistu jafaitua.

ziztukatu. (txistu): Jafaitutako txistuak eman edo egin.

ziztulari. (txistu): *izond.* Txistua jotzen duena. Ikus.: Txistulari.

ziztutasun. (lastertasun): Arintasun, abiadura eragitearen egipen eta ondotioa. Aldi-bakoiziasunean abiadura geitzea.

ziztzikari. (aginkada): *izond* Aginka dagiena.

zizu-zazu. (moteltasun): fa. Gaizki oguztea.

zizurka. (iieondo): *adond.* Kizkufak egiten ari-izatea.

zizurkailu. (kuŕika): *iz.* Kmika txikia, **iieondoa** kizkutazeko. (fleondo): *iz.* Berbera.

zizurkatu. (ileondo): *ad.* Ikus.: Kirimildu. zizurtu.

zizuf. (iieondo): *izond.* Ikus.: Izkuf. gizkut.

zizurtu. (ileondo): *ad.* Musa Kirimildu. I: Zizurkatu. (ingurubil): *ad.* Kiribila egin.

zo. (aots): iz. Ikus.: So. I: Xo. (gelditze): *Ia.* Berbera.

zoalti. (lepoko): iz. **Zurezko lepokoa,** bcyen zinzafia eramateko.

zoarbi. (ego): **Egu** garbia dana. I: &writ, zoardi tipil.

zoardi. (egu): *iz.* Ikus.: Zoarbi. I: Zoardi tipil.

zoardi (egu): iz. Ikus.: Zoarbi. Zoardi.

zoardura. (argi): *iz.* Dirdat, diztira izatea. Zoargi, zoartasun.

zoargi. (argi): *iz.* Ikus.: Zoardura. Zoattasun.

zoaf. (dirdai): *frond.* Diztira **dana.**

zoat-zapi. (zapi): in Len **enialcumeek gabaz erabiltzen zuten buru-zapia.**

zoartasun. (argi): *iz.* Ikus.: Zoardura. I: Zoargi.

zoartittz. (iota): *iz.* Ikus.: Intz. Thantz.

zoartu. (egu): *ad.* Egos argitu.

zoats-aldt. (aldi): Eriauntzai eztia duten oiazi batzuk kentzeko aldia. Zoats-aro. (ezti): *12.* Berbera.

zoats-aro. (aldi); iz, Ems.; Zoats-aidi. (ezti): *iz.* Berbera.

zoatsi. (gabetze): *ad.* Erlauntzai eztia duten otazi batzuk kendu. (ezti): *ad.* Berbera.

zoaz undo. (aldenaguf): *aye.* Noribait aguf egiteko era.

zoazti. (beau): *iz.* Baso txikia.

zobaten. (Mt): *iz.* Maldan dagoen tufaren beko aidea. (malda): *iz.* Berbera.

zobika. (kordokadura): *adond.* Kordokatzen ari-izatea.

zobof. (zaboteri): Zabof. Zirpilkeria.

zoegi. (zurtasan): *iz.* Irkzia emateko edo ekitean ari-izateko zurtasuna izatea. I: Zugiera.

zogeri. (argi): *izond.* Argi dana.

zogi. Ruf-lantze): *iz.* Layakaz jasotzen den lut-zatia. Zotal, z,oi, cot. (zurtasun): *izond.* Zurtasunez ari dana.

zogi-zogi. (ardura): *an/and.* Arduraz ad-izatea.

zogiera. (=lawn): *iz.* Ikus.: Zoegi.

zogitegi. (adakt): iz. Egosi gabe dagozen adaivak egiten dituzten tokia, edo dagozen tokia. Zoitegi, zoi-toki.

zogitu. (gari): *ad.* Garia azi. (zurtastm): *ad.* Zoogiz ari-izao.

zogun. (ildo): Ikus.: lido. I: Bad°, goldatz.

zoi. (luf-larrtze): *iz.* Ems.: Zogi. Zotal, cut. (atantza): *iz.* Afantzalc bakoitzak apailua biltzeko daraman egurkia. (afaildura): Txiiinixa edo txintxin batek duen dada. (laguntasun): *iz.* Laya-lanetan lagunak diranak. (bum); II *La.* Buruko zaya. Bats.: Zai. (lolcafi): Lokafi. Soka, jelna, (umotasun): *izond.* Umotuta dagoena. (Ileondo): *iz.* Ilcus.: Blank° zai. Zagi, zai, zalgi, zolda.

zol-antsi. (eraindu): *ad.* Zogiak eraindu,

zoi-azka. (mokol): *ft.* Zogi bat jasotzean, gerarzen dan mokota.

zot-endai. (nodal): Zoyak ateratzeko coda! berezia.

zoi-kisket. (luf-lantze): *iz.* Landutako tanda baten manta,

zoi-luf. (luf): Zogiak egiteko lute.

zoi-toki. (luf-lantze): iz. Zogiak ateratzen diran lands. Zogitegi, zoitegi.

zoi-znbi. (zubi): iz. Zogiakaz egindako zubia.

zoidura. (umotasun): *iz.* **Umotasun.** I: Umotasuaaren egipena. Zoitasun.

zoikatz. (ikatz): *iz.* Belarkien kondafakaz egindalco efekaya, Bartz antzekoa dana. Zotal-ikatz.

zoikaztegi, (ikatz): *iz.* Zojkatza dagoen tokia. Zorkaztoi.

zoikaztoi. (ikatz): Ems.: Zoikaztegi.

zoiktflo. (usain): *iz.* Itaita dagoen tokian izaten clan usaifia. Zokokirto.

zoikume. (MO: Morko batmen eieska.

zoil. (adienen): *izond.* Adimen zofotza duena.

zoila. (akin): *iz.* Blau. Ealuxa.

zoilu-sare. (sate): *2.* Zoituak atapatzeko sarea.

coin. (izenorde): *izord.Ikus.:* Zeiss. Zuin.

coin edefago. (izenorde); izond. Zeta edetagoa dan.

coin geyago. (izenorde): *izord.* Zein geyago izan. Zoin nagusi.

zoin leenkari. (Iasterketa): *ironed.* Zoin-leenka ate dan, abiadurazko Iasterketan ari dana.

zoin nagusi. (izenorde): *izord.* Zoin geyago,

zoin-leenka. (lasterketa): *adond.* Leyaka lastef-egitean ari-izatea. [: Zoin-Ienka, zoin-nausika.

zoin-tentra. (lasterketa): *an/cud.* Bats.: Zoin-leenka. Zoinmausika.

(izenorde): *izord* Bats.: **Zeiss-**guru. Zein-nai.

zoin-nausika. (lastetketa): *adored.* Ikus.: Zoin-leenka. Zoin-letaka.

zoingeyagoka. (batzakli): *adored.* Zoin geyago ate dan ari-izatea.

zoifiaidem (izenorde): *izord.* Eats.: Edozein. Edozeinbere.

zoiiien. (aditzondo): *adond.* Bats.: Zein.

zoifin. (ardura): *iz.* **Ardura.** I: Meta,

zoifintsu. (baldartasun): *izond.* Baldartuta dagoena.

zoifintsutu. (baIdartasun): *ad.* Baktartasunez egon.

zoitasun. (umotasutt): *iz.* Ikus.: Umotasuo. Zoidura.

zoitegi. (adaiu): *iz.* Ikus.: Zogitegi.

zoitsu. (Inf-lantze): *izond.* Zogialc dauzkana.

zoltu. (utnotason): *ad.* licus.: Umota. Zazoindu.

zoitze. (urnotasun): *iz.* Umotasunaren egipena.

zolzaf. (otatur); *iz.* Aspaldian layakaz landutako landa.

zoizoilit. (ergeltasun): *izond* Ergeia dana.

zoiztadura. (orma): *La.* Zogiakaz orma egitea.

zolztatu. (onna): *ad.* Zogiaka2 ormak egin.

zoka. (itxasontzi): *iz.* &us.: Burtzol. Branka-gain,

zokato. (lut-Iantze): *izond.* Layakaz egiten dan lanean eaten dan lenengoa.

zokal. (gaztañondo): iz. flats.: Kirikiflo. Morkots.

zokafari. (gaztasun): *holed.* **Gaztasuuez** ari dune.

zokatu. (cutsu): *ad.* Rms.: Kutsatu. Kozatu.

zoketa. (estmandel): *ft.* Segalariak darabiien **eskuandela.**

zoketen. (urban): Intxaufak uzten duen orbana. Zokolin, zokoton, zokoten.

zoki. (artzidura): *iz.* Aztziduraren asmoa.

zokidura. (artzidura): *iz.* Belarkien artzidura.

(ogi): *izond.* Gaizki jagia dan ogle.

zokitu. (artzidura): *ad.* Belata artzitu.

ZOKO. *iz.* Kulatz batetik sortzon diran bi mafak dagiten idekidura. Bi **ormak** eratzen duten baztcia. Ertza. I; Okondoz, bolbot, azken-ertz, kantoin, kutroiio, okelu, okolu, okoito, okolo, okondo-zulo, okuilu, okergon, solcu, ukondo, ukuiiu, urea, txolco, xokolo, xokondo, zirkibn zirku-zurkulo, zifizku, zisku, zoko-leto. (incas-ontzi): Txaluparen erdian dagoen **kutxa** batett antzekoa, bertan ontzi-aga sartzen dalarik. (zot): H *iz.* Salerospenean gelditzea, zofak ordaintzeko, artzekoa naikoa ez izateagatik. (joko): 13otxoan jokatzen diran intxauf guziak sartzearen egipena. If (alaka), (bizkargune), (gupitasun), (iruzoko), (karat), (leku), (makurdura), (mata), (neufi), (neutizti), (sayeskuntza), (toles), (tolestura), (zi), (zokodi),

zoko egiten da etxe on. (bizitegi): *iz.* Baztertuta dagoen etxea.

zoko gurutzatualc. (zoko): *iz.* Erpitletik alkafen aurka dagozen zokoak.

zoko jafaitualc. (zoko): *iz.* Ufenez-uten dagozen zokoak.

zoko kamuts. (zoko): *iz.* Larogei mail ban() geyago dauzkan **zokoa.**

zoko zapai. (zoko): iz. Traitz lauan egindako zokoa.

zoko zofotz. (zoko): *iz.* Larogei mail baiio gutting° dauzkan zokoa,

zolco zuzen, (zoko): *iz.* Larogei mail dauzkan zokoa.

zoko-antzeko. (zoko): *izond.* Zokoaren antza duena.

zoko-antzera. (zoko): *adond.* Zokoaren ardza izatea.

zoko-apal, (oiedize); (z. Zoko batean jatitako ofedizea.1: Zoko-arasa, zoko-arase, zokoki, zoko-mai.

zoko-arasa. (efedize): **Zoko-** apal.1; Zoko-arase, zokoki, zoko-mai.

zoko-arase. (efedize): *iz.* Ikus.: Zoko-apal.1: Zoko-arasa.

zoko-afi. *iz.* Zokoa egiten Mien ofi*a.* 1; zokoicara.

zoko-askodun. (zokodi): *izond* Zokodia duena. 1: Zokodizko, zokotsu.

zoko-aundi. (iruzoko): *iz.* Zoko bat zabala duen Iruzokoa.1: Zoko-kamats, zoko-zapal, zoko-zapaleko.

zoko-baratzak. (baratz): *iz.* Mondi-zokoetan egiten diran baratzalc.

zoko-batzaf. (baterapen): *iz.* Baterapen. Kluka, zoko-bilizak

zoko-batzoki. (baterapen): iz. Izkutuan an dan biltokia.

zoko-baztet (zoko): *iz.* Zokoz egindako baztefa.1: Zokondo, zokof.

zoko-berdin. (zoko): *iz.* Berdifiak diran zokoen multzoa.1: Zoko-berdiiieko.

zoko-berditieko. (zoko): Ikus.: Zoko-berdin.

zoko-betagafi. (eragozpen): *izond.* Ugariegi dalako, eragozpena egiten duena.

zoko-betegafiak. (zoko); Bi zoko Mate betetzen dituztenak.

zoko-bIdun. (zoko): *izand.* Bi zoko dauzkana.1: Zoko-biko, zokobi.

zoko-blko. (zoko): *izond.* &m,: Zoko-bidun.1: Zokobi.

zoko-biltzaf. (baterapen): Ikus.: Baterapen. 1: Zoko-batzaf.

zoko-bizabalm (zoko); **Bi** zabalguneak dagiten **zokoa.**

zoko-egin. (zor): *ad.* Pofot-egin. Ikus.: Pant. (itxugindura): *ad.* **Itzugindura-izan.** lkus.: Itxugindura. (joko):11 *ad.* Joko batean intxauf guzdak zuloan sartu.

zoko-egite. (itauginclura): a. **Itxngindura** izatea.

zoko-eragin; (itcogindura): *ad.* **Itxugindura jean.**

zoko-estua. (zoko): *iz.* 90 mail bark) guticiago duen zokoa.

zoko-ostuduna. (zok°): *iz,* Zoko bat egilen duten lain biak, tentedunenak bailo estuago dauzkana.

zoko-giltz. (ad): *iz.* Ikus.: Zoko-afi.1: Zokokara.

zoko-kikia. (zoko): *iz.* 90 mail baño geyago &en zokoa.

zoko-Irikiduna. (zoko): iz. Zoko bat egiten duten lain biak, tentedunenak baflo zabalago dauzkana.

zoko-kamots. (irazoko): Zoko-aundi. Zoko-zapal, zoko-zapaleko.

zoko-kirio. (usain): *iz.* Itxita dagoen toldan sortzen dan usafia. 1: Zokoufin, zokousain, zoikifio, zokufin.

zoko-lefo. (zoko): *7.z.* Zokoaren Idea. Ikus.: Zoko.

zolco-lef-zuzen. (zoko): *iz.* Zuzena dan zolcoa.

zoko-mai. (efedize): *iz.* Ikus.: Zoko-apal. Zolco-arasa.

zoko-mokoak. (leize-zulo); *ft.* Ikus.: Leizo-zulo. 1: Leza. (zoko): *iz.* Ezlcutune.1: Zirkiiu, zurkuilu, zurkulu. (goitegi): 11 Ikos.: **Goitegi.** I; Sabaigan. (toles): 11 *iz.* Ikus.: Toles.]: Totoz.

zoko-neuii. (coke): iz. **Zoko zuzenean dagoena.**

zoko-oket. (zoko): *iz.* Zearld °Olio dagoen **zokoa.**

zoko-okertua. (coke): *iz* Tentea ez dan zokoa; 90 mail ez dituena.

zoko-osagafiak. (coke): *iz.* **Zoko tents bat osotzen duten** zokoak.

zoko-tentea. (zoko): **Alkali buruz** zutasunez dagozen bi leŕoeic egiten dotes zokoa; 90 mail dituena.

zoko-tenteduna. (zoko): *ft.* **Zoko** bat egiten duten lefo biak alkafekiko zutasuuean dauzkana.

zoko-txiki. (zoko); iz. Zoko estua dana.

zoko-une. (ondalanketa): *iz.* **Ondsdanketa** dagoen Ikus.: Zolagane.

znko-urkoak. (coke): *izond.* buruz aldamenean dagozen zokoak.

zoko-zabaiduna. (zoko): *iz.* Ire zabalgune edo geyago (Eaten zolcoa.

zoko-zapal. (iruzoko): *iz.* Ikus.: Zoko-aundi.1: Zoko-karuuts, zoko-zapakka.

zoko-zapaleko. (iruzoko): *ft.* **Ikus.: Zoko-aundi. Zoko-katnuts, zoko-zapal.**

zoko-zeaf. (iruzoko): **Zoko bat** zettlezkoa duen iruzokoml: Zoko-zedeko.

zoko-zeafeko. (iruzoko): *Ia.* Ikus.: Zoko-zest.

zoko-ziri. (zurgintza): *iz.* **Zurezko zokodi-itxurazko** duen ildukitxoa, bi oi alkarturik gertatzen dan zokoanjartzen dana.

zoko-zaii, (zornoio); iz. Elm-oindun. 1: Eunzango.

zoko-zofotz. (iruzoko): *iz.* Iru zokoak zofotzak dituen **iruzokoa.**

zoko-zuzen. (zoko): *izond.* Alkafelcilo alkal-zut dagozen bi mask egiten duten zokoa.

zoko-zuzendun. (zoko): *Izond.* Zoko zuzena duena. Bras.: Zoko-zuzen.1: Zoko-zuzenezlco.

zoko-zuzeuezko. (zoko): *izond.* Mats.: Zoko-zuzendun.1: Zoko-zuzen.

zolcobt. (gupiera): Biurgune. Zokolanda.

ZOKODI. iz. Maia zuzenez itxita dagoen irudia. *11* **(nenfizti).**

zokodi antz-kide. (zokodi): iz. Baste baten antzekoa dan **zokodia.**

zokodi berdin. (zokodi): *iz.* **Aide** guztiak eta zoko guztiak berdifiak dauzkan **zokodia.**

zokodi ganbila. (zokodi): **Gupitasunezkoa dan zokodia.**

zokodi inguratua. (zokodi): *ft.* Makobilaz inguratuta dagoen **zokodia.**

zokodi txokona. (zokodi): Konkikasunezkoa clan zolcodia.

zokodi-zati. (zokodi): Bi aferdi La berm mustufak ikutzen duten **aide** baten edo batzuen zatiaren arteko zokodiaren atala.

zokodizko. (co/curb): *izond.* **Zoko-askodun. Zokotsu.**

znkodun. (konlciltasan): *izond.* Konkiia dana.: Zokon.

zokognne, (konkiltas-un): iz, Told balm konkiia.1: Zapalgune, zulogone, zolondo, zulonpo, zulope.

zokogunetsu. (ozka): *izond.* Okef-unea dan tokia; **ozkaz egifia dana.**

zokoka. (zoko): *adond.* **Zolcoetan barna** ari-izatea.

zokoka egin. (zoko): *ad.* **Zokoak egiten**

zokoka-mokoka. (anemen-aldi): *adand.* Andik eta emendik ari-izatea.

zokokara. (zoko): *izond.* **Zokna egiten** dagoena. Zoko-ali, I; Zoko-giltz.

zokokari. (bakartasun): *izond.* Gizonengandik alde egiten duena. Zokoketari, zokotari, zokota-zale, zokozale.

zokokarla. (landare): *izond.* Zurtoin eta allot laicardonak danzkaten landare, abetxu edo belafak.

zokokeria. (bakartasun): *iz.* Gizonengandik aide egitea.

zokoketari. (bakartastin): *bond.* Ms.: Zokokari. Zokotari, zokota-zate.

zokoki. (efedize): *iz.* Ikus.: Zoko-apal. I: Zoko-arasa.

zokokide. (zokodi): *izond.* Zoko guztiak berdiftak dauzkan zokodla.

zokoko. (zoko): *bond.* Zokoan gcratzen dana.

zokol. (lodiera): *izond.* Lodi xamafa dana. Ikus.: Potato, I: Zoicolo.

zokolanda. (gupiera): *iz.* Ikus.: Biurgone, I; Blufune, zokolande., zokobi.

zokolda. (burro); Autek human eulciten duten tortika. (iieondo): *iz.* Ikus.: Zai. ZoIda, zagi, buruko zai.

zokoiera. (usarte): *bond.* Arazo askotan sartzen ad dana.

zokolin. (orban): /Z. Lingarda- 1: Zokolon, zolda, zoketen, zokoton, zokoten.

zokolo. (lodiera): *izond. Ilcus,;* Moto. Zokol. (zoko): *iz.* Baztet. Soku, zokolu, zokornoko.

zokolon. (urban): *iz.* Ikus.: Lingarda. 1: Zokolin.

zokolu. (zoko): *iz.* Ikus.: Baztet. 1: Zokolo, zokomoko.

zokoluratu. (zoko): *ad.* Ikus.: Baztartu.]: Bazteferatu.

zokumira. (biiakuntza): *iz.* liens.: **Bilakuntza.** Bilakinde,

zokomiran. (bilakuntza): *adond.* Bitakunizo egiten ari-izatea.

zokomoko. (malkartasun): *iz.* Mandl batean edo ibai baten igarotzeko told estua. (zoko): *iz.* Baztef. Zokolo, zokolu.

zokon. (konkiltasun): *izond.* Zokodun. (indaf); *izond,* **Inclat** aundia &Jena.

zokondo. (zoko): *iz.* Ikus.: Zoko-baztef. J: Zokot.

zokondoratu. (sarkura): *ad.* Ondo-ondoenean sartu. (zoko): *ad.* Zokondoan ipitii,

zokora. (zoko): *adond.* Zokoa dagoen tokira.

zokoragafi. (zoko): *izond.* Zokora eramatekoa dana.

zakorakizun. (zoko): *tz.* Alboan uztekoa dana.

zokorako. (gauzeztasun): *izond.* Ezertarako ez izateagatik zearo uzten dana.

zokoraldi. (erbestetasun): *iz.* Erbestetasun. Ikus.: Atzef-akti. Zokoratze.

zokoratu. (zoko); *ad, (kw,:* Baztartu. Baztertu, zokoaotu. (astanpen): *ad.* Astanpen egin. (Itxuginctura); II *ad.* Ikus.: intsugitu. Itxugindu.

zokoratze. (erbestetasun): *iz.* Erbestetasun. Zokoratze.

zokoratzeko. (astanpen): *izond.* Astanpen egitekoa dana.

zokorkada. (tanpa): Mokotaz emandako tanpa. Zokof-uicaldi.

zokof. Out): *iz.* Mokoi. Sokol, xokot. (zoko): *iz.* Ems.: Zolco-baztel. Zokondo. (ezko): *iz.* Ibis.; Ezko-ui, Ezko-pike. (txikicra): II *izond.* Erbal eta txikia dana. Ikus.: Erbal. (kondar); II *iz.* Alatua Izan dan landan geratzen dan belai-kondafa. (helot): II la, Berbera. (aim): II *iz.* Udazkenean ofiak gabe geratzen diran arbaztak, (zezen): Uitebete duets idiskoa. (ado): 11 *iz.* Aletuta dagon artabunta. (aultasun): *izond.* /km.: Tank/I. Txokil, ziia, ziiaka.

zokof-ausle. (gabi): *iz.* Zokof-jotzeko. Zotcof-gabi, zokofausteko.

zokof-auste. NIT *iz.* Ikus.: Zokof-lertze.

zokofausteko. (gabi): iz. Ikus.: Zokut-jotzeko. Zokof-gab/, zokof-ausle.

zokof-gabi, (gabi): Titus,: Zokot-jotzeko. I: Zokot-ausle, zokotausteko.

zokof-jotzeko, (gabi); fa. Mokofak austeko gabia. I: Zokof-gabi, zokot-ausle, zokofausteko.

zokof-lertze. (luf): *tz.* Mokotak austearen egipena. Zokor-auste.

zokof-ukaldi. (tanpa): *b.* Titus.: Zoicorkada.

zokorti. OW): *iz.* Mokoten multzoa. Ikus,: Zokortsu.

zokortsu. (11O: *bond.* Mokotak dagozen iota. Zokorti.

zokortu. (tut): *ad.* Lufa mokofez egifia geratu.

zokota. (alkondara): Emakumearen atoia lxikia, gefitik goruntzkoa dana.

zokota-mokota. (anemen-aldi): *adond.* Zoko txtkiz-zoko bald iblitzea. Zokoz-zoko.

zokota-zale. (bakartasun): *izond.* Ikus.: Zokokari. Zokoketari, zokotari.

zokotari. (bakadasun): *bond.* Titus.; Zokokari. Zokoketari, zokota-zale, zokozale.

zokote. (orga): Orgaen galgaren nafuzko zatikoa.

zokoten. (urban): Zoketen. Zolcolin, zokoton. (Intxaufondo): *iz.* Berbera.

zokoton. (urban): *tz.* ikus.: Zoketen. Zokolin, zokoten.

zokotsu, (gupiera): *izond,* Gupi ta biurguneak dauzkana. (zoko): *izond.* Zokoak dauzkana. (zokodi); II *izond.* (buss.: Zoko-askodun. Zokodizko.

zokotu. (zoko): ad, Zokoak enki.

zokoMin. (usain): Ikus.: Zoko-kino. I: Zokousain.

zokousain. (main): *iz.* Ems.: Zoko-kino. Zokautin, zokufin.

zokoz-beste mugaldea. (aide): *b.* Zoko ba/en baste aldeko aldea.

zokoz-zoko. (zoko): *adond.* Zoko batetik busters ibiltzea. Zokota-mokota,

zokozai. (zartzaro): *iz.* Supaztefari atsikita dagoen **notin** zaia. I; Zokozain,

zokozale. (bakattasun): *izond.* liens.: Zokokari, I; Zokotari.

zokune. (zoko): lz. Zokoa dagoen tokia. (konkittasun): *iz,* Ikus.; Konklitastm. 1: Uskune, zulaun.

zokurin, (nsain); *iz.* Zoko-kitio. Zokousain.

zoi-utsik, (zango): *adorn!,* Ofietakoen zoluetan bakafik egon.

ZOLA, iz, Lufaren iraitza, Beste gauza batzuen beko iraitza. j: Etxe-ombea. Solaint edo zotarain bat sendaf eta laua izan dedin egiten clan eslcuzko iraitza. Gela edo bizitegi baton solairua. Be, donut, ankelu, etxazpi, pa, soladura, solera, sotargain, sons, sou, zangazpi, zelai, zoru. (oin-emaitza): *iz.* Jasoin. (oin): 11 iz. Oifiazpi, I: **OM.** (luf): 11 *iz.* Luf-azalaren azpian dagoen lurk/a. (oiletako): Oak/-sap/a. Zolata. (mendi): *iz.* **Month-**mania. (Wiwi): II *iz.* Ondo. (leku): *iz.* Bean dagoen fob/a. (izaera): *iz.* Gauza bat en beko zotia. *iz.* Oin bateko neufia. (afi), (bekotasun), (bide), (egurki), (iraitz), (op, (sabai).

zola-befitze. (ofietako): *iz.* Ofietalioak be/iz antotatzea. Zolaldi.

zola-ezarte. (ofietako): *izond.* **Ofietakoi zolak** ipintzen dizkiena. (zola): *bond.* Zoladurak ipintzen dituena. I: Zotatzaile.

zola-gaifiak. (0M-emaitza): iz. Asoin eta etxegatiatc. (etxegain): *iz.* Berbera.

zola-irudi. (oin-emaitza): *iz.* Asoilien zota.

zolaajo. (ondataldi): *ad.* Ondat-joa egin.

zotaajosle. (ofictako): *izond.* &us.:

zotadafu. (oin-azpiko): Ohs-azpikoak euki oi &ten nafuzko zatia.

zola-lepo. (otietako): Ofietakoen zolaren zati estuena.

zola-nafetza. (ofietako): *iz.* Ofietakoen mink egiteko nafuen multzoa.

zolabefitu. (ofietako): *ad* Ofietakoetan beko zatia befitu. Zolatu.

zoladura. (zola): iz. Atonduta dagoen zola. flats.: Zolatu. Zolatze. (leyo): *iz.* Ikus.: Sapaio, Aldamu.

zolagiie. (zola): *izond.* Ofietakoetarako zolak egiten &Mena. Zola-joale. (ofietako): *frond.* Berbera.

zolagune. (ondalanketa): *iz.* Ikus.: Ondalanketa. I: XiLogone. Ikus.: Zokoune.

zolaitze. (iltze): *iz.* Olizatak tinkotzeko erabiltzen diran iltze aundiak.

zolaka. (berantasun): *adond.* Astiro ibiltzea. Ufatsez-ufats.

zolaki. (ofietako): *iz.* Zolak egiteko erabiltzen clan naftia.

zolako. (zola): *frond.* Bekoa dana.

zolaidi. (ofietako); fiats,: Zola-befitza.

zolaratu. (beera): *ad.* Zeraen ondorafio joan.

zolarte. (sakonera): Ondo bikoitza.

zolata. (ofietako); iz, this.: Zola.

zolatu. (ofietako): *ad.* Ikus.: Zolabefitu. (zola): *ad.* Zoladura befia ipidi. Zoladura.

zolatzaile. (rota): *izond.* Ikus.: Zola-ezarle.

zolatze. (ofietako): iz. Zola befitzea. Zolabefitu. (zola): Zoladura ipintzea. Ikus.: Zoladura.

zolda. (fieondo): *L.* Iltondoaren efoan egiten da ezkata xea. Bunko zai, zagi, zai, zalgi, zoi, zokolda. (orban): *iz.* Ikus.: Lingarda. Zoko (btu): II *iz.* Ikus.: Zakaf. Zakalaf, tutu 'paean egiten dan tortika. (belaf): *iz.* Boiaikaria dan belafa. Zolda-bedaf, zolda-belaf. (main); ıı Esneak izaten duen usain berezia. (zaboferi): II *iz.* Zakateri. (zikintastan): II *L.* Edontaietan geratzen dan zikinkeria- I: Zoldra.

zolda-bedaf. (belaf): !km.: Zolda. I: Zolda-bdaf.

zoida-ezin. (itsaspen): *izond.* ltsatsi ezin ditekena. Zoldagaitz.

zoida-gabetu, (buru): *ad,* Burutik zoida kendu. (itsasgabeketa): *ad.* Itsasgabeketa egin.

zolda-gaL (itsaspen): *iz.* ltsaspena egiteko gaya. I: Zoldakai.

zoidadun. (tutu): *izond.* Lafuan tortika daukana.

zoidagaiiu. (itsaspen): *iz.* Itsaspena egiteko lanabesa.

zoldagaitz. (itsaspen): *frond.* Ikus.: Zolda-ezin,

zoldagafi. (itsaspen): *izond.* Itsatsi clitekena.

zoldagune. (itsaspen): *iz.* Itsaspena egiten dan tokia.

zoidaketa, (itsaspen): Itsaspenaren egipena.

zoidaf. (aupatsaldi): Zefiengan sortzen diran latuko suldafak. Ikus.: Zuldaŕ. Zuildai. *L.* Berbera.

zoldatsu. (laid): *izond.* Latuan tortika daukana. (apaingabetasun): *izond.* Apaingabetasunez ari dana. (nalaskeri): *Land.* Nafaskeriz ari dana. (zildntasun): *frond.* Zikinkeriz beterik dagoena. I: Zoldazn. (jalkin): *izond.* Jalkifiez dagoena.

zoidatu. (itsaspen): *ad.* Itsaspena egin, (usteldura): *ad.* Aragia usteklu. (koipe): II *ad.* Koipez bete.

zoldatzade. (itsaspen): *Land.* Itsaspena egiten donna.

zoldazu. (zikintasun): *izond.* Ikus.: Zoldatsu,

zoldi. (zorne-jario): *iz.* Ikus.: Zorne. I: Zorna.

zolditsu. (zorne-jario): *izond.* Zornea daulcana.

zolditu. (txoskof): *iz.* llama Eltuf. Txistoki.

zoldra. (zikintasun): Zikinkeri. I: Zolda.

zoldratu. (koipe): *ad.* Koipez igurtzi edo bete.

zoldu. (zorne-jario): *ad.* Zauri bat zornez inguratu. (urnotasun): *ad.* Arnari bat umotu. (benetasun): II *ad.* Nadu bat men egin ado biurtu, (antura): *iz.* Ikus.: Eltuf. I: Eati, zolitu.

zoterdi. (ofietalco); *L.* Ofietakoai janzen zaizkien zola befiak.

zekrdikatu. (ofietako): *ad.* Zolediak ipifii.

zolerdltu. (ofictako): *ad.* Ofietakoai zolerdiak ipiai.

zoleta. (sai-abere): *iz.* Zaldiaren apoa.

zolfa, (crest): Eresia irakurtzea edo abestea.

zolfaka. (ennui): *adond.* Eresia irakurtzeu edo abesten ari-izatea.

aoll (urnatasun): *ad.* Ikus.: Urnotu, Ondu. (zorne-jario): *izond.* Zornez beterik dagoena. (txaimtasun.): *frond.* Txairoa dana. (soda): II *izond.* Sofia egin edo ateratzen duena. (asmamen): *izond.* Asmarnen edo asmua duena. (adipen): ∪ *Lined.* Adipenez ari dana.

zoligaizto. (gogortasun): iz. Ikus.: Katz. Maskuf.

zolitd. (asmarnen): *adond.* Asmamenez ari-izatea.

zolimau, (ortzikaclura): *frond.* Ortzikadura egiten duena.

zolitasun. (tanotasun): Ikus.: Uruotasun. I: Unladen& (zurtasun): *iz.* Adifiez lortzen dan zurtasuna. (txairotasun): *iz.* lkus.: Txairotasun. Zaloitasun. (zome-jario): II Zaidura bat zornez betetzea. (soda): II *iz.* Soiluz ari-izatea. (asmarnen): ıı *iz.* Asmamenez ari-izatea, zofotasun. (adipen): iz. Adipenez ari-izatea.

zolitu. (txairotasutt): *ad.* Txairoa egin edo hi/KM (untotasun): ad Umotzen asi. (zome-jario): II *ad.* Zauri bat zornez Pete. (satin): *ad.* Ikus.: Ozendu. Ozentu. (asmarnen): *(ad.* Asinamenez ari-izateko egin edo biurtu. (antura): Ikus.: Eltuf. Zoldu, zoltzaifia.

zolo. (ondalanketa): Lufean egiten dan zulo bah.. (zulo): *iz.* Berbera.

zolotu. (sots): *ad.* Aotsa argitu. (Zulu): *ad.* Zulus edo zoloa egin.

zoltzaifia. (antura): *iz,* Ikus.: LBW'. I: Zolitu.

zoltzaka. (txoskof): Zomatu gabe dagoen txoskofa.

zoltzakatu. (zauri): *ad.* Zauriak zoma gabe geratu edo garbitu.

zolu. (ofietako): *iz.* Ofietakoen zokt.

zoluma. (uso): *iz.* Ikus.: Ra^{g}usa. 1: Manclauso, xoloma.

zomalt. (izenorde): *ford* Ikus.: Zenbait. Zenbaitzu, zonbait, zonbeit.

zomami. (MO: *iz.* Mokoiaren anti bigunena.

zomat. (zenbakun): *adond.* Ikus.: Zenbat. Zenbatzu, zonbat, zonbeitio.

ZOMOIt.O. *iz.* Koskoduna dan aberea, zintzuf-arnasketa duena, burua adafekin, inn anka-bikote ta geyenetan bi ega dauzkana. Gorputza meta dago zatituta: burua, bulaf-aldea Ía sabela. Arbiska, fisti, rnamoin, tnamurn, mamufu, mamutz, mamuzka, marbalo,

manuals), marmots, marmuts, marmukc, marrnutz, momu, pixtia, poxofo, takori. (katamalo): *iz*. Kartoiz, oyakz edo beame gai batez egindako pusketa, paiegafia dan arpegiarcn antzekoaz eratua; ezagutua izan ez dedin, notin batek aurpegja estaltzeko erabiltzen dana. Mozofotuta dagoena. Ntozorotulzeko jantzia. (erabetasun): *iz*. Toki batean izierazteko ipiutzen dana. Adierazten duenagatik edo here itxura delete, bildufa saferazten duen edozein gauze. (mamu): Ametsczko ikuspena, ametsek edo Trudimen berotuak cmaten dutena. kttdimenean irafita bezela geratzen dan izaki baten irudipona. 1: Amaiau, amaktuf, lcuxo, kursu, kuso, ingmna, manna, mono, momoio, montu, mozofo, mumu; otso-gizon, sinokeria, sorgin-ames, kcitx, txitos. Ii (akelizti), (armiarma), (aO, (eclen), (ega), (egazkada), (erle), (landare-erizti), (laiapota), (miixeleta), (oskoldun), (txerketx).

zomoto-batzaf. (katamalo): *iz*. Katamaloen bilk= edo jaya.

zomoto-egun. (ifiaute): *iz*. Ikus.: Ifiaute. Zanpantzaf.

zomoto-jale. (azkuli): *kola*. Zomofoak jaten dituena, (zomofo): *izond*. Berbera,

zomoto-mamofo. (joko): *iz*. Ikus.: Abixonka. Itsu-itsulca,

zomotokeria. (amafukeri): *iz*. Ilcus.: Amarukeri, I: ZalnIceria,

zomototu. (katamalo): *ad*. Katamaloz jantit.

comortxo. (txotx): *iz*. Izaki bizi txild-txikia, begien bidez bakafik ikus ezin ditekena.

zomortxo. (txotx): *iz*. Begictaz ikuston dan txotx

zontortxo eraffe. (txobt): *(wad*. Zomorbtoak erailten dituena.

zomortxo-azkuntzabide. (txotz): *iz*. Txotxen azkantza.

zomortxo-zama. (zama): *iz*. Xotnoirien zama.

zonbait. (izenorde): *izord*. Ikus.: Zenbait. Zenbaitzu, zomait, zonbeit, zurabait, zunbeit,

zoubaixka. (izenordc): *izard*. Zonbait gutxi,

zonbat. (zenbalcur): *adond*. Ikus.: Zenbat, Zenbatzu, zontat, zonbeifto, cuiiien, zumat.

zonbatetan. (izenorde): *adond*. Ikus.: Zenbatetan. Zenbat.

zonbatgafen. (zenbakun): *adond*. Zonkatetik zein.

zonbatketa. (joko): ilcus.: Toto. Toton.

zonbatsu. (zenbakun): *adond*. Gutxi gorabera zonbat.

zonbeifio. (zenbakun): *adond*. Ikus.: Zenbatzu. Zomat, zonbat, zonbeit, zenkeitio.

zonkeit. (izenorde): *izord*. Ikus.: Zomait. I: Zonbait.

zonbof. (enbo(): *iz*. Hum.: Enbof. 1: Zenbof, zonpof, zunbil, zunpuf,

zondoko. *iz*. Su ondoan optiak eukitzeko zur-zatikoa.

zongaitz. (Io): *iz*. Tartan egotean izaten dan asmo txafa.

Congo. (sakonera): Ikus.: Ondo. Sakonera.

zontai. (zurkaitz): *iz*. Ikus.: Zurkaitz. 1: Uztagai, zontei, zontoi, zuntoi, zurgaizgaii, zurkaiz.

zontaikizun. (zurkaitz): *iz*. Zontaituta egotekoa dana.

zontattu. (zurkaitz): *ad*. Ikus.: Zurkaiztu. Euzkafitu.

zontei. (zurkaitz): *iz*. ikus.: Zurkaitz. Zontai, zontoi.

zontot. (zurkaitz): *iz*. Ikus.: Zurkaitz. Zontai, zontei.

zontzo. (ergeltasun): *izond*. Txotxolo. Xoxolo, zonzon.

zonu. (atsekake): *iz*. Emus.: Atsekabe, (nekabide): *iz*. limos.: Ondoeza, oneza. (ofiaze): *iz*. Ofiaze izatcaren egipena,

zonzon. (ergeltasun): *izond*. Ikus.: Txotxolo. Zontzo, xoxol.

zonzondu. (ergeltasun): *ad*. Txotxoto egin edo biurtu.

zonzofo, (arte): Are tzaren kuktdo aundiena.

zoilo. (archtra): *ft*. Ikus.: Ardura. Arta, zotiuri.

zofiutsu. (ardura): *izond*. Arduraz beterik dagoena.

zofiutsutu. (ardura): *ad*. Ikus.: Arduratu. Axotatn.

coot, (ant); Ikus.: Zof. 1: Besausi.

zopakoitz. (lut-lantze): *iz*. Bakal& layatzearen egipena.

zopanda. (egurki): *iz*. Gail& ondoko ake nagusia.

zopafen. (iut): *iz*. Maldan dagoen lands katen keko aides, (maids): Berbera.

zopateneko. (hit-lantze): *Load*. Beko layaria.

zapatu. (ezeta.stan); *ad*. Uraz edo baste nbilaz uyeldu.

zoperna. (ekaitz): *ft*. Tkus.: Soperna. II Superna. (uralde): *iz* Tlcus.: Uralde. I: Ugakle, zuperna,

zopernatsu. (ekaitz): *iz*. Ekaitza dagoen

zopernatu. (gaindi): *ad*. Gakez-egin.

zopefi. (luf-lantze): Layatu kefia dan lurkia,

zopikon. (zuku): *iz*. Zuku aundialc. I; Zopilcun.

zopin. (ogi): *Iz*. Gaizki jasoa dagoen ogia. (atsaldi): *iz*. Zotin. Opirt.

zopindu. (ozpin); *ad*. Rms.: Ozpindu. (mingaztasur): *ad*. liens.: Mingaztu. I: Minkaztu.

zopitto. (nztati): *iz*. Gurdiaren agari uztaila lotzeko I itsurazko

zopita. (arakaki): Abarkaren arabakia. (Mietako): *iz*. Berbera.

zopizaf. (beat): *iz*. Zotalen bekata.

zopizartu. (bet *ad*. Zotalen belafa kendu.

zopizka. (luf): *iz*, Layakaz jasotsako buf-zati txikiak.

zopoto. (lodiera); *(rand,* Potoko. Potato. (igidura): *izond*. Igidura baldafak (Moen notiiia edo aberea,

zopofote. (indat): *izond* Sendo ta indartsua dana.

zopuru. (lot): *iz*. Maiden dagoen solo hater gad) zatta, (melds): *iz*. Berbera. (1.uf-lantze): 11 *ftr»td*. Goi-aldeko layaria, Zoputulco.

zopuruko. (lnt-lantze): *hand*. This.: Zopurn,

zopustan. (luf-lantze): *frond*. Be-aldeko layaria.

zor-zor. (adikabe): *izond*. Adikabez ad dana.

core. (zorotasun): *Load*. Rms.: Zoro. (belaf): *iz*. Belaf-mota bat. (irudimen): 11 *iz*. lrudimenaren egipena.

zora-edari. (edari): Aztiikerizko Maria.

bra-cram. (birloraldi): *ad*, Zoratu-eragin.

zora-etxe. (gaxotcgi): *iz*. Zoroelltzako gaxotegia. (zorotasun): *iz*. Berbera.

zorabtat. (alditxaf): *iz*. Zoradura. I: Zoralda.

zorabiagafi. (alditxaf): *izond*. Zorabiatzen dana edo zorakiatu-erazten (Mena.

zorabiatu. (aktitxat): *ad*. Zorabioa artu edo jasam Zorabiau, zorabiotu,

zubildu. (asaldura): *ad.* Asaldura izan ado artu. j: Zorabiau, zorakiotu.

zorabiatzade. (atclibtaf): *izond.* Zorabiatzen duena. I: Zorabiozkafi.

zorabiau. (aldit/taf): *ad.* Ikus.: Zorabiatu. (asaidura): *ad.* Berbera.

zorabide. (gaztasun): *iz.* Zoratzeko bides. Gaztasun. (losintxa): *iz.* Ikus.: Eosintxa. Limurkerta, zurikatze. °conker* Ii iz. Ikus.: Legunkeri. Lirnurketa.

zorabildu. (aiditxai): *ad.* Ikus.: Zorabiiatu. I; Zorakilotu.

zorabliatu. (alditicafk *ad.* Zorak oa jasan. I: Zorabildu, zorabilotu.

zarablio. (aiditxaf): *iz.* Ems.: Zombi°. I: Txoradura.

zorabilotu. (alditxat): *ad.* Ikus.: Zorabiidu. Zorabilatu.

zarabio. Midincat): *iz.* Itxasontzi ado orgaen igipenagatik, edo alkool-edariak geyegi edateagatik edo baste zioalc dirata kari, notin batzuek jasaten duten ondoeza. Bur-ingurn, burzoradura, burzom, durduradura, tzorabio, ixoradura, txorabio-atdi, bcorabao, xoramen, xoramendu, zorabilo, zorobil.

zorabio-aldiak. (alditxaf): *iz.* Zorabio-erasoa. Zoradura, zoralda.

zarabionn, (birloraldi): *adond.* Sorgotaldian egotea.

zorabioka, (aldincai): *adond.* Zorabiatzen ari-izatea.

zoradotu. (alcaxar): *ad.* licus.: Zorabiatu. I: Zorabiau. (asaldura): *ad.* Berbera.

zorabloz. (alditxd): *adond.* Zorakiotzen ari-izatea. (asaldura): *adond.* Berbera.

zorabiazkati. (alditxat): *izond.* This.: Zorabiatzaile.

zoraburu. (kordokadura): *iz.* Ikus.: Dibo. Ziburu.

zoradantza. (dantzaketa): *iz.* Igidura urdurietaz dantzari bakaf batek egiten duen dantza.

zoradura. (alditxaf): *in.* This.: Zorabio-aldiak. Zoralda, zoramendu, zorabeat. (zorotasun): *in.* Thus.: Zorotasun. I: Erotasun, corason.

zoragari. (balke): *iz.* Aizkol.

zoragati. (birloraldi): *izond.* Zoratzekoa dana. Zorakof.

zoragafild. (birloraidi): *adond.* Zoragatiz ari-izatea. Zoragafiro.

zoragaftro. (birloraldi): *adond.* Ikus.: Zoragafiki,

zoragatitasun. (tatitadura): iz. Berotasunez ari-izatea.

am'again'. (maitasun): *ad.* Ikus.: Maiterniodu. Maite-xoratu.

zoragatizko. (birlomldi): *izond.* Zoragafia Mina, Ikus.: Zorakof. Zoragin.

zaragin. (birioraldi): ii *ood.* Ikus.: Zoragafizko. I: Zorakof.

zorago, (zorotasun): *izond.* Zoratuta dagoena.

zaraize. (zorotasun): Zorakeri-aldi bat izan edo jasan.

zorakan. (ausikidura): *ad.* Egaztiek mokoaz lumaetan Jo. Zorkan.

zorakari. (igunziketa): *ad.* Azazkalaz lafua igurtzi.

zoralcarlciro. (birloraldi): *adond* Zoragatitzen ari-izatea.

zorakert. (zorotasun): *iz.* Zoroak egindairoa.

zoraki. (birloraldi): *izond.* Zorakoi. Zorakof.

zoraidia. (zorotasun): *izond.* Ikus.: Zorayo,

zorakoi. (birloraldi): *Land.* ikus.: Zoraki, I; Zorakof.

zorakof. (birtoraidi): *izond.* Ikus.: Zoragaii. Zoragafizko, zoragin.

zorakortasuu. (birlorakii): *iz.* ZoragafizIco egokera. Zompide.

zoratda. (aldit,taf): *iz.* Thus.: Zorabio-aldiak, Zaradura, zoramendu, zorabed.

zoraldi. (zorotasun): *in.* Zorotasunezko aldiak.

zoramato. (eritasun): *iz.* Gibetiaren eritasuna.

caramel!. (zorotasun): *iz.* Zorotasunaren egipena, (almena). Zorapen. (asaldura): in Asalduraren egipena, (aldema). (poz): II *iz.* Pozaren egipena, (almena). (isikortasun): II in isikortasunaren egipena, (almena).

zoramendi. (asaldura): *iz.* Zorabiatuta egotea.

zoramendu. (alditxaf): *iz.* Thus.: Zoralda. Zoradura.

zoranga. (zorotasun): *izond.* Erdi zoroa dana.

zorapen. (zorotasun): *iz.* Zorotasunaren egipena. Eats.: Zoramen. (poz): *iz.* Pozaren egipana.11cus,; Zoramen.

zorapide. (bireloraldi): *iz.* liens.: Zorakortasuu.

zorarazi. (zorotasun): *ad.* Zoratu-eragin. Zentzunak galdu-erazi. Zorarazo.

zorarazie. (zorotasun): *izond.* Norbait zoratzcn duena. Zoratzaile.

zorarazo, (zorotasun): *ad.* Eats.; Zorarazi.

zorarazpen. (tutubio): Tutubioa izatea. Zorarazte.

zorarazte. (tutukio): *in,* Ikus.: Zorarazpen.

zoraska, (zorotasun): Zoro dabiiena. Zoraxlca. (crgeltasun): ii *ood,* Txotxoto bat bezala ari dana.

zorasun. (zorotasun): *iz.* lk-us.: Zorotasun. Zoradura.

zoratastm. (alditxat): *iz.* Zorabioa izatea.

zoratu. (zorotasun): *ad,* Zoro egin edo biurtu. (cane): *ad.* Ikus.: Gaxtiratu. Gazuratn, (an): 1,1 *ad,* Sai-abere bat, ao-ugalaren egipena oartu gabe, arin atera.

zoratukiro. (zorotasun): *adond.* Zoro bezela ari-izatea.

zoratura. (eritastin): *iz,* Untxten eritasuna.

curate. (ergeltasun): *izond.* Erdi ergeta dana. (zorotasun): *izond.* Zorotasunez ari dana. Ulea alboan daukan zefia.

zoratea. *iz.* Liiiaa txikitzeko mai berezia. *in.* Berbera. (zorotasun): Il *izond.* Erdi zoro (lagoon nesitatsa.

zoratzalie. (birlorakti): *frond.* Zoratzen &mu. (zorotasun): *izond,* Zomrazte.

zoratze. (zorotasun): *iz.* Zoro egitea edo biurtzeu.

zorayo. (zorotasun): *izond,* Ercii zoroa dana. Zorakda.

zorayotu. (zorotasun): *ad.* Erdi zoroa egin edo kitirtu. (sorgortasun): *ad.* Sorgortasunez egon edo biurtu.

zorba. (ofi): *in.* Ofiak ugari izatea.

zordun. (nor'): *izond.* Zda duena. ZOKIUM.

zordnn-lagun. (zaf): *izond.* Eats.: Zordunkide.

zordun-orde. (baibon): *izond.* Baibena ematen duena.

zordiandu. (not): *ad.* Zorduna egin,

zordunkide. (nor): ii *ood.* Zof batean beste batekin edo batzuekin zarduna dana. I: Zordun-lagun.

zorduru. (not): *izond.* Bros.: Zordun: Zorduri,

core. (izencirde): *izond.* Zuari, zuena.

zurerazi, (zorotasun): *ad.* Zoroa egin edo aragin.

coreztatu. (atsegintasuu): *ad.* Noribait atsegintasuna egin edo eragin.

zorga. (ergeltasun); *izond.* Ikus.: Ergei. Gergel.

zorgabe. (ordainpide): *izond* Zotik ezruena. I: Zorgabetua.

zorgabetasan. (zof): *iz.* Zofjk ez Maim.

zorgabetu. (zot): *ad.* Zof guztiak ordnindu.

zorgabetata. (ordainpidc): *izond.* Zorgabe.

zorgati. (zof); *izond.* Zofak egin ditzakeua.

zorgetu. (ordainpide): *ad.* Ems.: Zotgabetu.

zorgik. (zor): *izond.* Zofak egiten dituena. Zorgin.

zorgin. (zor): *izond.* Ikus.: Zorgik.

zorgin-ofatz. (zomoio); *iz.* Ikus.: Burduntzi. Bufuntzi. (biurclura): *izond.* Ikus.:

zorgindu. (iragarpen): *ad.* Erns.: Iragaii. I: Len esan. *ad.* Sirdskeriz iragaft,

zorgindun. (izkutukeri): *izond.* Sorgiiia dana.

zorgingo. (IA-Maker* *iz.* Sorgifia tzatea.

zorginkeria. (izkutukeri): iz. Sorgiflaren egipenetan ari-izatea.

zorgintzn. (izkutukeri): *iz.* Sorgiiia izatea.

zorgoin. (landarc): iz. ikus.: Emalopa. Pipefeta.

iz. Gertnicrion elkartzea, ustegabeko eraz jazoten dana. NotIn naiz gatmai, gedatzcn dana aldeko ala aitzitiko izatea. Gauza baten erabakitzea ez-ustean uztea. Alabeat's, beza, bolada, bolant, doain, cgoal, eskuuldi, estrapu, igual, bind°, sirats. (iragarpen): *lz.* Aztikeri. (umotasun); *izond.* Umo egotea. - ad. Umotzea. Zoki. (adiontasun): Zerbail egiteko sort= dan abagunea. (ugaritasun): *frond.* Zerbaiten metatze cgitea; gauzak asko biltzea. (Id): II is. Ems.: Zotal. *11* (ardiespcn), (autakuntza), (azterketa), (bed), (ciduheaf), (erloketa), (ez-ustc), (gcrtakari), (zernola), (zorion).

zori-aldi. (mid): *12.* Zori ona dagoen aldia.

zori-arazi. (umotasun): *ad.* Umotucragin.

zori-aztikeria. (iztcutukeri): *iz.* Siiiiskeriz egiadako aztikeda.

rtori-boil. (boil): *iz.* Zorian sarMen diranen izertak ipintzert diran both.

zori-gabeki. (zoritxat): *adond.* Zoritxafez ari-izatca. Zorigaizki.

zori-gabeko. (zoritxar): *frond.* Mos.: Zoribuga, Zotigabe.

zori-gaitzeko. (zoritxar): *frond.* Zoritxafa duena. (sifiiskeri): *frond.* Siftiskeria zorigaitzak iragartzen dituena.

zori-gatduko. (zoritxat): *izond.* Ikus.: Zorigaiztoko. Zorigaiztun, zorimafeko, zorigogareko, zorkafeko.

zori-jokalari. (joko): *Land.* Zori-jokoan ad dana,

zori-joko. (joko): *12.* Zoriarekiko cgiten dan jokoa.

zorl-Idde. (ezkontza): *izond.* Senataren edo emaztearen kidea.

zori-zate. (zori): *frond.* Zoria bilatzen art elan.

zori-zorian. (zori): *adond.* Thus.: Zorian.

zurian. (zori): *adond.* Zerbait gertatzeko dagoen aldian ari-izatea. Zari-zorian.

zoribaga. (zari): *izond.* Zoririk eztueua. Zorigabe. (zoritkar); *izond.* Zoritxafa duena.]: Zoribako, zorigabe, zarigabeko, zorige.

zoribako. (zoritxai): *izond.* Ikus,; Zoribaga.

zuridun, (zorion); *izond,* Zorja duena, zori ona duena.

zoridura. (zentzun): *lz.* Urteetan barna zentzun ona lortzea.

zorieratu. (zori); *ad.* Zorian zerbait Ikus.: Zotitaldu.

zorigabc. (zoritxaf): *izond.* Zoribaga. Zoribako, zori-gabeko, zorige. (earl): *frond.* Berbera.

zorigabetasun. (zoritxaf): *ft. liens.:* Zoritxaf. Doakabekeria, zorigaitz, zorigaiztasun.

zorigaitz. (zoritxar): *iz.* Ikus.: Zoritxaf. Zorigabetasun, trebesia, zorigaizto, zorikaitz. Oy. Bai zorigabekoa (Tana!

zortgaitzean. (zoribcaf): *adond* ZorItxafeau ari-izatea. I: Zorigaiztoan, zorigaiztoz, zoritxatean.

zorigaitzez. (zoritxar): *adond* Zorittrafez ari-izatea. Ikus.: Zoritxafez.

zorigaitzezko. (zoritxaf): *izond.* Zoritxafezkoa dana. Tkus.: Zoribrafezko.

zorigaizdun. (zoribcafa): *izond.* Zoritxata duena.

zortgaizki. (zoribcaf): *Mond.* Zortgabeki.

zorigaiztasun. (zoribtat): *iz.* liens.: Zorigabetasun. Doakabekerta, zorigaistotasun.

zorigaizto. (zoritkai); Ikus.; Zoritkai. Zorigaitz, zorigaisto.

zortgaiztoan. (zoribraf): *adond.* Ikus.; Zorigaitzean. I; Zaritxafeau, zorigaiztoz, zoritsafean.

zorigaiztoko. (zoritxaf): *izond.* Zoritxafekoa dana. Was.: Zoribrateko. Zorigaiztun, zori-galduko, zorigogoŕeko, zoriongabcko, zoritxafeko, zorigaixtoko, zorigaxtako, zarigeztoko, zoritxardun.

zorigaiztoro. (zoritxaf): *adond.* Zoritxafez ari-izatea.

zorigatztoz. (conical): *adore!.* Ikus.: Zorigaitzean. Zorigaiztoan.

zorigaiztu. (zoritxaf): ad: Zoritxafean jausi.

zorigaiztun. (zoritxaf): *izond.* Ikus.: Zorigaiztoko. Zoritkaieko, earl-galduko, zoriongabeko, zoritkareko.

zorigatx. (zoritxaf): *iz.* Ikus.: Zoritmai. Zorigagof.

zorige, (contest): *izond.* Ems.; Zoribaga. Zorigabe.

zorigogof. (zoritxat): *iz.* Thos.: Zeribtai. Zorigatx, zoriongabe, zorilatz.

zorigogofeko. (zoritxaf): *izond.* Ikus.: Zorigaiztoko. Zori-galduko, zoritxardun.

zorilteria. (siiiiskeri): *iz.* Siftiskeriz ari-izatea.

zoriketa. (ez-uste): *iz.* Ez-ustean gertatzen dana. I; Zarizka.

zoriketari. (iragarpen): *frond.* tragarpena egiten zuen aspaldiko apaiza.

zoriki, (zorion); or/and. Zorionoz ari-izatea.

zorikidetza. (zari): *ft* Groan sedan artukizuna.

zorikizun, (umotasun); iz. Umotzeko dagoena.

zortiatz, (zoritxaf); Titus.: Zorihaf. Zorigogot.

zoriinn. (zori); (2, Ihm eta ituna clan zoria.

zoriobeko, *(con): izond.* Zori obea duena .

ZOREON. iz. Arimaren egokera atsegingatia; atsegin osoa. Atsedena, poztasuna. Zari zariontsua. Bcza, aldi-on, doalcunde, doatasun, doatsuiasun, doatsntarzen, dogion, doatsuera, dockiflun, dontsotasun, dontsutasun, duztarzun, atsegindastm, patuon, irusitate, irustate, =inn, Doran. (atsegitiagni); iz, Zorion-agufa. // (ardiespen), (atsegin), (gertakari), (poz), (zori).

zorion agurtu. (zorion): *ad.* Zoriona opa-izateko agufa egin. Zorion-opatu.

zorion-aguf. (aguf): *iz.* Zoriona ape-izateko agufa. (zorion): Berbera.

zorion-aldi. (zorion): *is.* Joritasunezko aidia. (zori): *iz.* Ez-ustean lortutako ontufea. (joko): II is. Berbera.

zorion-bide. (zorion): *is,* Zorionerako bidea. (bide): *iz.* Berbera.

zorion-emade. (zorion): *izond,* Zoriona ematen duena.

zorion-eskutitz. (zorion): iz. Zoriona opa dais adierazteko eskutitza. (gown): *iz.* Berbera.

zorion-itzak. (itz); iz. Zoriona opa-izateko itzak. (zorion): *iz.* Berbera.

zorion-izan. (zoriou): is. Zorionaren jabea izan.

zorion-opatu. (zorior.): *ad.* Ikus.: Zorionagurta.

zorlon-zorigaitzak. (zorion): *is.* Zorionak eta zoritcatak. (zoritxtit): *iz.* Berbera.

znrion-zoritxafak. (zorion): *iz,* Ikus.: Zorion-zorigaitzak (zoritsaf): *is.* Berbera.

zoriona opatu. (zorion): *ad.* Zorionak eman edo opa-izan. (gura): *ad.* Berbera.

zoriondu. (zorion); *ad.* ZorIona lortu.

zoriondun. (zorion): *izond,* **Zoriona** lortu duena. I: Zorioneko, zorionezko, zoriontsu, zoritsu, zorundun, zonintsu,

zorionean. (zorion): *adond.* Zorionez ari-izatea. ilcus.: Zorionez. Zorionki.

zorioneko. (zorion); *izond.* Zoriondun. Zorionczko, zoriontsu.

zorionekotm (zoriou): *ad.* Zorionekotzat onartu.

zorionez. (zorion); *adond.* **Zoriona** izaten ari-izatea. Zorionean, zorionki.

zorionezko. (zorion): *izond.* Ikus.; Zoriondun. Zorioneko.

zoriongabe. (zoribcaf): *iz.* Ikus.: Zoritxaf. I: Zorigogof

zotiongabelto. (zoritxaf): *izond* Ems.; Zorigaiztoko. Zorigaiztun.

zoriongai. (zorion): *iz.* Zorionak opatzeko karia.

zoriongafi. (zorion): *frond.* **Zoriona** lortu dezakena.

zorIonkari. (zori): *frond.* Zoriak egozten dituena.

zorionki. (zorion): *adond.* Tires.: Zorionean. I: Zorionez,

zoriontasun. (zorion): *iz.* Zorionaren bereiztasuna. (clortoki); Donoki'ku zoriona.

zoriontegi. (zorion): Zoriona dagoen tokia.

zoriontsu. (zorion): *frond.* licus.: Zoriondun. Zorioneko, zoritsu, zorundun.

zoripen. (umatasuri): *is.* Matsak eta best° amariak, umotzen asten diranean artzen duten margoa.

zoristu. (zori): *ad,* Zorian jati edo Zoriztu.

zoritaldu. (sari): *ad.* Zoriak erabaki, Tints.: Zorieratu.

zoritasun. (umarasun): *iz.* **Ikus.: Umotasun.** Narotasun.

zoritsu. (zorion): *izond.* Ikus.: Zoriondun. 1: Zoriontsu.

zorltn. (umotasun): *ad.* Ikus.: Ondu. thnoiu. (beuetasun): *ad.* **Benetasunez**

zoritxardun. (zoritxaf): *izond.* Ikos.: Zorigaiztoko. Zortgogofeko. *iz.* Kaltezko edo aitzitiko zoria. Aitzitiko edo doakabea clan gertatia. Aurkakoa dan gertapen batek sortutako atsekabezko egoera. Laguntzaren bat galtzea. Jardunetan edo tzaeran sot diteken gafaztasuna. Beaf-ezterticeri, doakabe, doakabetasun, doakaitz, doakeri, doekabetastm, doakabekeria, doakaiztason, dortio, edef-gabea, erasun, eride, etomeskeri, ezbeat, astrugatzkeria, itiardauste, makat, negargatikcria, putugaitz, trebesia, urgaixto, xoriticat, zorigabetasun, zorigaitz, zorigaizto, zorigatx, zorigogoi, zoriongabe, zoriiatz. II (autsialdi), (criotza), (galbide), (galpen), (gertakari), (jaustasun), (kalte), (bib:Mason), (zailtastm), (zori), (zula).

zoritxaf-aldi. (zorituf): *iz.* **Zoritiatak** dagozen atdia. (aldi): *iz* Berbera.

zoritxaf-azti. (zoritxat): *izond.* Zoriticafalc iragaztzen dituena.

zoritxafean. (zoritxaf); *adond.* Ikus.: Zorigaitzean. Zerigaiztoan.

zoritxateko. (zoritxat): *izond.* Ikus.: Zorigaiztoko. Zorigaiztuu, zori-galduko.

zoritxafekotu. (zoritxd): *ad.* **Zoritxatekoa egin edo** biurtu.

zoritxatez. (zoritimi): *adond.* Ikus.: Zorigaitzez.

zoritxafezko. (zoritxaf): *izond.* Ikus.: Zorigaitzczko.

zoriz, (zori): *adond.* Zoriaren arauz ari-izatea.

zorizka. (umotasun): *adond.* Laborealc erdi umotzen egotca. (zorotasun): *izond.* Erdi zoroa dana.

zorizkatu. (umotasan): *ad.* Amariak crdizka Iuman.

zorizko. (ez-uste): Ilcus,: Zoriketa.

zarizta, (zori): *ad.* Bois.: Zoristu. I: Zorketari.

corks. (zofi); *adond.* Zofiak bilatzen eta erailtzen ari-izatea. Zorkan, zorketa, zorkeran.

zorka-ziri. (orga): is. 1diak alkatengandik aideutzeko, gurdiaren agan ipintzen dan zotza.

zorkai. (zot): *iz.* **Zofaren gaya.**

zorkaldi. (jaurtidura): Indatez jaurtitzea.

zorkan. (zoti): *adond,* Huts,: Zorka. Zoricatan, zoricetan, zorkatuz, zorkatzen, zorketa. (tanpa): *adond.* Egaztiak mokoaz **lumai** tanpak =tan. (sot): *iz.* Zotak izatca.

zorkari. (zoti): *izond.* Zofiak erailtzen ari dana. (eriotza): *izond.* Berbera. (zof); *is.* Zofean uzten dan egotsaria.

zorkatan. (zoti): *adond.* Ikus.: Zorkan. I: Zorketau, zorkatuz, zorkatzen.

zorkatu. (zoti): *ad.* Zofiak era (tanpa): *ad.* Egaztiak mokoaz !tonal tanpak eman.

zorkatoz, (zati): *adond.* Zofiak erailtzen ari-izatea. ikus.: **Zorkan.l: Zorkatan,** zorkatzen,

zorkatzen. (zoti): *adond.* Ikus.: Zorkan. Zorkatan, zorkatuz.

zorketa. (zoti): *odour!.* Ikus,: Zorka. I: Zorkan, zorketan.

zorketan. (zofi): *adond.* Ikus.: Zorka. Zorkan, zorketa.

zorketari. (zori): *izond.* Zoriztu egiten duena. Zoriztu.

zorld. (gorabide): *iz.* **Ikus.: Gorabide.1:** Eskungain.

zorki-gabe. (gabetasun): *izond.* Zofen bat ordaintzeko, **ogasunak gutxi danzkana.**

zorki-ordaintze. (ordainketa): is. **Zot baten zatiren bat ordaintzea.**

zorkide, (Z0k): *izond.* Zof batean zerbait emateko, bests bat edo batsmen artean, **cginbidea** duena. Zof-lagun.

zorko. (baiben): *adond.* **Gerokoan** orciainizeko zerbait artzea. (zof): *ad.* Zof-izan aditzaren gerokoa.

zorko-salmen. (baiben): is Zorkoz egindako salpena. (saleroste): *iz.* Berbera.

zorkado. (aldalcura): *iz*. Artegaz artizatea. Ems.: Artega.

zorkotz. (ardui): *iz*. Ikus.: Ardui. Zazpardi.

zorlo. (anpadura): *iz*. ikus.: Koskot. Txallcot.

zormin. (zango): *iz*. Ikus.: Apalardatz, Oin-bitut, orkatita, txonkatik, txorkatiia, txurmio, txurnio, zanko-txunku, oin-bitot, zunnio, zurmilo.

zorn-arazle. (zorne-jario); *izond*. Ikus.: Zomagati, Zornakot.

zorna. (zorne-jario): *Ia*. Zaurietan egiten dan zakata. Zome, ari itxurazko zakafa, zonal, odolura, zoldi. (usteldura): *iz*. lkus.: Usteldnra-Tzustodura. (landare): 11 *iz*. Landarcen eznea, izerdia. (Ixerketx): II *ft*. Ems.: Txerketx. I: Bizkafoi.

zorna-arazle. (zome-jario): *izond*. Zorna soterazten dueua.

zorna-zofo. (txoskor): *iz*. Bats.: Zornakatz. Zorne-zoio.

zornabedaf. (balm'): *iz*. Eznctxekaria dan belafa; bare gurifia sendakintzan erabiiia izan da. Zomabelaf, zome-belai.

zornabetaf. (betaf): Ikus.: Zornabedaf.

zornadaura. (zorne-jario): *iz*. Zauri bateau be/inn zorna cgitca.

zornagaltz. (zome-jario): *iz*. Zorna daukan txoskofa. Zomakatz. Zornande.

zornagaft. (zorne-jario): *izond*. Zoma soźeraztek.oa dana. 1: Zornakot, zorn-arazie.

zornajario. (zorne-jario): *iz*. Ikus.: Zorne-jario. Genie.

zornalcatz. (txoskof): *iz*. Txoskof zornatsua. Zorne-zoto. (zOrne.jario): *iz*. Zomez betela dagoen txoskofa. Ikus.: Zornagaitz. Zoruande.

zornaldzun. (txoskor): Zornatzekoa dan txoskota.

zornalcof. (zome-jario): *izond*. Ikus.: Zornagati. Zom-arazie.

zoraande. (zorne-aldi): iz. Ikus.: Zontakatz. Zornagaitz.

zornapen. (zome-jario): Solo-eunduraetan zorne egitea. Zomatze, acme rnetatzea.

zornasortzatie. (zorue-jario): *iz*. Z01110, erazten duen txotxa.

zornatarte. (kale): *iz*. Bi etxeen artean dagoen neutkin bateko tartea.

zornatsu. (zorne-jario): *(road*. Zornea daukana. I: Zornetstt, zornedun.

zornatu. (acme-jade): *ad*. Zauri bat zornez bete. 1: Zometu. (antura): Ikus.: Eaki. 1: Ettut, zome.

zornatze. (zorne-jario): iz. Tkus.: Zornapen.

zornazotatu. (zorue-jario): *ad*. Zorne-zotoa egin edo edam I: &us.: Zornazototo.

zornazoto. (zorne-jario): *Er*. Zomea daukan zotoa.

zornazofo. (zorne-jario): *iz*. Zornez beterik dugout) txoskofa.

zornazofotu. (zorne-jario): *ad*. Zornc-zaP egin. Tkus.: Zorna-zotatu.

zorne. (zome-jario): *iz*. Iflosketa Iodi, orizka; eun anturatuetan, txoskotetan, zauriduraetan eta abat sortzen dana. 1: Zaurietan eta baste tolcietan egiten dan usteldura. Bireka, birekato, gesat, ire, birckatx, zorns, odolura, pasmo, sakaf, mu, mu, zakar, zauma, zorna, zoldi. (gaztezaro): *iz*. Kamen gabeko gaztea. (aultasun): 11 *iz*. Berbera. (atz): II tZ. Atzen kizkirt-eunetan sortzen dan antura (antura): *L*. Tkus.: Zomatu.

zorne-gernu. (zome-jario): in Zomea daukaa games,

zorne-idekigat. (zorne-jario): *iz*. Zomez beterik dagoen zornazotoa idekitzeko aiztottma.

zorne-lzufi. (eritasun); *iz*. Zomakatzak dauzkan

ZOR.NIWARIO. Zome eratze edo botatzea. Ekartze, genie, zornajario. *11* (antura), (eunizti), (ezabizi), (illosketa), (legaf), (txoskof), (usteldura).

zorne-odol. (zorne-jario): *ft*. Zornea daukan odola.

zorne-sorkun. (zorne-jario): *izond*. Ikus.: Zomcgile. Zorne-sortzaiie,

zorne-sortzaile. (zome-jario): *iZOnd*. Tkus.: Zornegile. I: Zorne-sorkun.

zorne-tarte. (kale): *in* Etxeen artcan dagoen igaro-bide oso estua. ikus.: Zornatarte.

zorne-zofo. (txoskof): *iz*. Soin-eunetan zome-metatzea, txoslcofa egiten duena. Ausesa, zornakatz, zorna-zoict, (zorne-jario): Zornea egiten dan zauriaren tokia. Zornazoto.

zornebelaf. (balm'): Askarkaria dan belaf-mota bat.

zornedun. (zomeiatio): *izond*. Zornca daukana. Zornetsu, zomezko, zornatsu.

zornegile. (zorne-jario): *izond*. Zeman saterazten duena. Zome-sorkun, zome-sortzailc.

zornetsn. (zorne-jario): *izond*. Zornez beterik dagoena. Zornedun, zornezko, zornatsu.

zornezko. (zorne-jario): *izond*. Ikus.: Zornedun. Zometsu.

zornezofo. (legal): *iz*. Legaf bateau zomca egiten dan tokia. (zome-jario): *iz*. Berbera.

zornotza. (di): iz. Amorebieta efiaren baste izclia.

corner (zorne-jario): iz. Ikus.: Zoma. 1: Zome.

corn. (zorotasun): *izond* Zorotasunez Sri dana. (belaf): *iz*. Ildan, luf ustcletan sortzen dan field-meta bat. (irudimen): II *iz*. Irudimenezko ametsa. Zoro-amets.

zoro-aize. (zorotasun): *iz*. Zorotasunezko jokem. (ergeltasun): *izond*. Ergela dana. Itcus.: Txmaste.

zoro-aldi. (zorotasun): iz. Zorotasunezko

zoro-aididun. (zorotasun): *izond*. Zoro-aldiak jasaten dituena,

zoro-arnets. (irudimcn): *iz*. Intdimenez sodzen dan ametsa. Zero.

zoro-amufm (sumin): *iz*. Sumiu bizia.

zom-autzeko. (ergeltasun); *izond*. Zones bezekt aft dana. (zorotasun): *izond*. Berbera.

zoro-afo. (ergeltasun): *bond*. Ergela bezela ari dan afoa.

zoro-asaldu. (zorotasun): *ad*. Zorotasunez agertn,

corn-slot. (alkondara): *iz*. Indafezko ate/a. 1: Ero-atoi.

zoro-atxetergo. (zorotasun): iz. Zorotasuna aztertzeko yakintza.

zoro-atzetef. (yarcin-yardunbideak): *izond*. Zorotasnna aztertzen ari dan sendagilea. I: Zoro-osatzade, zoro-sendagik, zoro-scuttalati, (zorotasun): *izond*. Berbera.

zoro-bulta. (zorotasun): *iz*. Zoroa agertzearen aldia.

zoro-etxe. (gaxotegi): Zoroak zainduta dagozen gaxotegia. Zorotegi. (zorotasun): *iz*. Barbera.

zoro-gaizto. (zorotasun): *(road*. Goztiz zoratuta dagoena.

zoro-gari. (landarc): Ilcus.: Traka. Tiarka.

zoro-kayola. (kayela): tz. Zoroak eukitzeko zurezko kayola. (zorotasun); *iz*. Berbera.

zora-osatzaite. (yarein-yarduubideak): *izond*. Ikus.: Zoro-atxelef. Zoro-sendagiie, zoro-sendalari.

zoro-sendagiie. (yarein-yardunbideak): *izond.* Ikus.: 7,01'0-Me Eel% ZOM-osatzaile, zoro-sendalari.

zoro-sendakintza. (zorotasun): *iz.* Zoroak sendatzcko ari dan seudakintza. I: Zoro-sendataritza.

zoro-sendalari. (yarein-yardunbideak): *izond.* Ikus.: Zoro-attcetet. Zoro-osatzaile, zoro-sendagile.

zoro-sendalaritza, (zorotasun): *iz.* Ilcus.: Zora-sandakintza.

zoro-usalitak. (ergeltasun): *iz.* Astakeriak, Idrtenkeriak.

zoro-utsa. (zorotasun): *izond.* Zearo noratuta dagoena,

zoro-zoro. (adikabe): *Land.* Adikabez ari dana.

zoro-zororik. (zorotasun): *adond.* Zoratuta bezela ari-izatea.

zoro-zorotu. (crgeltasun): *ad.* Lolokeriaz ad-/can.

zorobiatu. (zorotasun): *ad.* Zoroa egin edo biurtu. I: Zorobilatu.

zorobil. (altlitcaf): *iz,* Buts.; Zorabio. Burzoro, zorobi.

zorobilatu. (zorotasun): *ad.* Zama egin edo biurtu. Zorobiatu.

zorocri. (zorotasun): *iz.* Zoroa izatearen eritusuna. (eritasun): *in.* Berbera.

zorogangaf. (zorotasun): Erdi zoraiuta dagoena. : Zoroska, zorosko, zorobra, zoroxlca, zorozka, zorozkato.

zorokatu. (zorotasun): *ad.* Zorabioaz art-izan.

zorokeria. (zorotasun): Zorakeri.

zoroki. (zorotasun): *adond.* Zondicriaz ari-izatca. I: Zororik.

zoromikote. *iz.* Epailarcn lenengo egunaren egtterditik eta jotailaren tenengo egunaren eguerdiraño dagoen aldia.

zoromoro. (anemen-aldi): *adond.* Erdi erotuta ibiltzea.

zorondoko. (zezen): *12.* Higdon zezena, situ izateko gordetzen dana.

zoronga. (bunt): *iz.* Burua cstaftzeko, emakumeek ten erabiltzen zuten oyala. (aeondo): *iz.* Emakumeengan buruko ile-ofazketa eta apainketa. Anpandile, apimondura.

zorongo. (ileondo); *in.* Malian erabiltzen dan oyala. (kapel): *in.* Berbera. (alditzat): *izond.* Zorabiotuta bezela ari daua. (zorotasun): *izand.* Zoroa bezcla ari dana.

zororik. (zorotasun): *adond.* Ikus.: Zoroki.

zoroska. (zorotasun): *izand.* Ikus.: Zorogangat. Zorosko, zorotxa, zorokka, zorozka, zorozkato, zozungo.

zorosko. (zorotasun): *Land.* Ikus.: Zorogangat. Zoroska, zorotxa, zortodot, zorozka, zorazkato.

ZOROTASUN. iz. Adin-antzea galtzea. Gogartu gabeko egiperta. Gogo-berotzea, erasun, erogo, ero-aldi, erokeri, erotasnn, eromen, ertxokeri, soramendi, zentzu-bakotasun, xoratasun, zaradura, zorasun. (adingabctasun), (autc-iritzi), (bintiketi), (eritasun), (gogai), (gogaldieza), (gurasordetasun), (isikortasun), (lera), (nabarmenkeri), (send akintza), (tat itadura), (tutubio).

zorotegi. (gaxotegi): *in.* Thus.: Zoro-etxe. (zorotasun): *iz.* Berbera.

zorotu. (zorotasun): *ad.* Ikus.: Zoratu.

zorotxa. (zorotasun): *izond.* Ikus.: Zorogangai. Zoroska, zorosko, zoroxka, zorozka, zorozkato.

zorotz-egon. (zelata): *ad.* Zelatan egon.

zorotzaf. (zorotasun): *izand.* Guztiz zoratuta dagoena.

zoroxka. (zorotasun): *izond.* Bats.: Zorogangat. Zoroska, zorosko, zorotno, zorozka, zorozkato, wrung°.

zorozain. (zainiza): *izond.* Zoroak zaintzen dituena.

zorozka. (zorotasun): *izond.* Ikus.: Zorogangat. Zoroska, zorosko, zorotxa, zoroxka, zorozkato.

zorozkafo. (zorotasun): *izond.* Ikus.: Zorogaugat. Zoroska, zorosko, zorotxa, zorozka, zoroxka.

zorpe. (zof): *iz.* Zotak izatea.

zorpean. (nor'): *adond.* Gerokoan ordaintzeko zerbait uzten an/-tastes. Zoltan, zotetan,

zorpeko. (not): *izond.* Zofa duena.

zorpetu. (not): *ad.* Zofaz beterik geratu.

zorpuru. (supaztef): Supaztefean, orma ondoanjaztzen clan afizko naiz burdidezko vatikoa.

ZOL *in.* Norbairek beste txindi edo beste gauzaren bat ordaintzeko edo biurtzeko dam betebeata. Ogena, efua. I: Besausi, koska, naf, not. ii (eginbide), (galpen), (main), (obari), (ordainketa), (txindi-etxe).

rota. (atain): Mafiaren sabela.

zof-agiri. (agerkai): *in.* Zola erakusten duen agerkaya.

zof-agiridun. (zof): *Laud.* Zof-agiri bat edo batzuk dauzkana.

zofai. (aitzuf): *in.* Bi ziti dauzkan aitzut aundia.

zofak bete. (ordainketa): *ad.* Zofak kendu edo ordaindu. Zotak garbitu.

zofak garbitu. (ordainketa): *ad.* Ikus.: Zotak bete. Zotak iraungi.

zofak iraungi. (ordainketa): *ad.* Ikus.: Zotak bete. Zoiak garbitu.

zofakan. (igurtziketa): *adand,* Burt=atz-egitean ati-izatca. Zotakaz.

zotakark (iguztziketa): *izond* Bere burttan sett atz-egiten duena.

zotakaz. (igurtziketa): *adand.* Ems,: Zotakan.

zofulde. (zof): *iz.* Zof-aindo aundia,

zofale. (zot): *Loud.* Zofs duena. Zoiati.

zofan. (zuftlzta): *adond.* Bra zufnztaz ateratzea.

zofartu, (zof): ad, Zofak egin. I: Zoteztatu.

zof-artoren, (zenbakun): Zotak eta artzekoak. Ikus.: Zot-artzeko.

zof-arturenak. (zenbakun): *iz.* Zofak eta artzekoak. Zot-artzekoak.

zof-artzeko. (zenbakun): *iz.* Zortzen dana ta artzekoa dana zenbakun batean agertzea. lkus.: Zof-arturen.

zof-artzekoak. (zcnbakun): *iz.* Ikus.: Zot-arturenak.

zof-atera. (zenbakun): *ad.* Zota kendu.

zufati. (zoi): *ood.* Zotaz beterik dagoena. Zotale.

zofatzale. (not): *izand.* Zulu duena.

zofazkatu. (ordairmide): *ad.* Zofak ordaindu.

zof-battura. (baikunde): *iz.* Zofengatik egindako baikundea.

zof-barkamen. (azkespen): *iz.* Zofaren bat azkestca. (not): *in.* Berbera.

zof-betegatl. (ordainpide): *inand.* Zeta ordaintzckoa dana.

zof-betette. (ordainketa): *iz.* Zota osoritc ordaintzea. Zoi-garbitze.

zufean. (zof): *adond.* Ikus.: Zotpean. Zoietan.

zof-emendio. (nor'): Obariengatik aunditu dan cola.

zof-epe. (zof): *iz.* Zoia ordaintzeko apes.

zofetan. (not): *adond.* Ikus.: Zorpean. Zoican.

zof-etzayona. (aintzapen): *izond.* cz dagoena. Zof-eztana.

zof-eztana. (aintzapen): *hand.* Ikus.: Zof-etzayona.

zofeztatu. (v): *ad.* Ikus.: Zotartu.

zuf-gabetasun. (ordainpide); Zia(ez izatea.

zaf-gabetu. (ordainpide): *ad.* Zofak ordaindu. Zorgetu.

zof-garbitze. (ordaingide): betetze.

zof-gei. (v): Zofak naiko izatca.

zof-gutun. (gutun): *iz.* Zofa ageferazten dean guttma. (zenbakun): *iz.* Berbera.

Z0111. *iz.* Ega-gabeko zomofoa; gorputza afautz-antzukcia ta motza, bi . beaz-kosko dituzten sei anka dauzkana; sake oyek kako-antzeko bi azazkal dituzte; ta aoa suduf-binf bezela, xurgatzeko erabiltzen duena. Olzon eta abereen sonean txerketx bizi da, oyen odola azkufiz xurgatzean. Atximintsi, lapazofi, zof, sot, zofa. (zomofo): *iz.* Lau ega dituen zomofoa, bat edo bi aneyen luze dana; margoa beltz, burni-ori-anteko ado orlegikara; sabetaron rauttican bi oditxo dauzka tit oyetatik ubil gozoa jariotzen zayo. Emeak eta berets citxafak landare batzuetan txerketx bizi dire. (txikiera): *II izond.* Oso txikafa dana. (txerketx).

zofi-aizean ari dire oilitak. (ausikidura): *ad.* Oiloelc mokoaz lumak jotzen ari-izart, Balsa Zofiketa.

zofi-bedaf. (belar): lz. Belaf-inota bat. I: Zofi-belaf.

zofi-belaf. (heist): *iz.* Ikus.: Zoti-bedaf.

zofi-eizean, (D36): *adond.* Zofiak eralltzen ari-izatea.

zoti-eri. (eritastm); *iz.* Zofiek lafitan soferazten duten eritasuna.

zotiagabetu. (zotli): *ad.* Zofiak kends]. I: Zofikatu.

zoft-iltzatie. (zoft): *izond.* Zoilak eralltzen dituena.

zofi-lakatz. (lafu): *iz.* Ikus.: Pikarta. Pikof.

zofi-tokl. (zofi): Zofialc erailtzuko tokia.

zofidun. (Daft): *Izond.* Zofiak dauzlcana. Zoiitsu, zotizto, zofizu.

zofik-eza. (zof): *iz.* Zofik ez izatua.

zofik-gabe. (ordaitapide): *Land.* Zofik ettki gabe garde dana.

zofika. (zomoto): *iz.* Zomofo trxilci-txikien multzoa.

zofikako. (zor): *izond.* Zola duena.

zofikari. *izond.* Zoflak kentzekoa dana. Zotikatzaile, zofiketari.

zofikatu. (zofi): *ad.* Ikus.: Zofi-gabetu.

zofikatzaile. (coil): *izond* Ikus.: Zofikad. Zofiketari.

zofikeri. (zikintasun): iz. Ikus.: Zikintasun. I: Zikinkeri.

zofiketa. (ausikidura): Odoek mokoaz lumak jotzen ari-izatea, Zofi-alzean an dire oiloak. Zofiketan, zofiltan. (eriotza): *iz.* Zofiak erailtzearen egipena. Zofiketan, zofiltan. (zoti): *12.* Berbera.

zofiketan. (ausikidura): *adond.* Zofiketa. Zofiltan. (criotza): *adorn!.* Zofiak erailtzen ari-izatea. ikus.: Zotiketa. Zoilltan. (zofi): II *adand,* Berbera.

zofilcetari. (coil): *izond.* &us,: Zofikari, Zofikatzaile.

zofiltatt. (ausilcidura): *adand.* Ikus.: Zofiketa. Zofiketan. (eriotza): *adond.* Berbera. (mil): *adond.* Berbera.

zofialo. (coil): *iz.* Zo.fibrikia.

zofiteria. (zotti): Zofiak izatea. Zofitza.

zofitsu. (zot1): *izond.* &m.: Zoficlun. Zofizto, zofizu.

zofitza. (zota): iz. &us,: Zoineria.

zofitze. (zoia): iz. Zofiak asko izatea.

cot Lean. (zoi): *ad.* Zofean egret.

zof-izan. (zor): *ad.* Zoia edo zof bat edo batzuk izata

zofiztatu. (zofi): *ad.* Zoilakaz bete.

zofizto. (zota): *ftond,* Ilcus.: Zofidun. I: Zofitsu, zofizu, zofiztro.

zofizts. (zoii): *izond.* Ikus.: Zofidun. I: Zoritsia zofizto.

zaf-katu. (ordainpide): *ad.* Zof osoa ordaindu.

zoflagtm. (zor): /zone/. bans.: Zorkitle.

ZOAO. *iz.* Oyal *natu,* ingi edo baste gayaz egindako ontzl-antzekoa, geyenetan zokozuzenezkoa dana ta alde batetik idekita dagoena. Kri m, sartzaila, zakel, zaku, xdo, zofopo, zufta zufon, (xixku): Xixku-antzekoa dana. (ari): *iz.* Gore-bum. (sabel): II iz. Este-ontzi. (urdail): II *ft.* Mardika. (zufusta): II *iz.* Zifistada. (1o): *iz.* Lo asthma, (lcutxa): *iz* Bidaldirako pardela. (ezpata): *iz.* Estalki laze ta estua, nafuz edo baste gayaz egiiia, izkiluak edo lanabcsak gordetzeko erabiltzen dana. If (auto), (biardin xuri), (ontzi), (ofadura), (sarpen), (sonaketa), (zizku).

zofo-alde. (erclialdi): *iz.* Abereen erdialdia.

zofo-andi. (sabel): *(cond.* Sabei auudia duena, (gurkadura); (amid. Asko jaten duena.

zofo-antz. (estalketa): *iz.* Boribilak ado baste gauzaren bat estaltzeko rnatuaren antzekoa dana. I: Zofo-antzeko.

zofo-antzeko. (kutxa): *iz.* Ikus.: Zoto-ante.

zofo-artean. (zatarkeri): *adond.* Zitalan artcan ibiltzea.

zofo-askatze. (sortaketa): iz. Sortaketa askatzea.

zofo-ebaketa. (estaldura): *ft.* Kuskuen ebaketa. Zofo-ebakitze.

sofa-agile. (zialcu): *izond.* Zizkuak dagizkiena. (esku-langintzak): *(coed.* Berbera.

zolo-emalle. (ofadura): *izond* Ofadurak agiten dituena.

zolo-lapurlceta. (lapufeta): iz. Norbaitek daraman guztia lapurtzea.

zofo-maldia. (makil): *iz.* Zofoak lotzeko makil candle. (zofo): *iz.* Berbera.

zofo-solln. (=again): iz. Bretatia'ko zafabetea. Etas.: Zatabete.

zofneutgal. (ao-ugai): *iz.* Sai-abereat sabelean ipintzen dieten ugala.

zofo-ustu. (goitiko): *ad.* aandakoa bow

zofo-zakuf. (zakur): *iz.* Zoroa daraman zakufa.

zofo-zoto. (aoskabe): *adond.* Gufunga can= ari-izatea.

zofobildn. (zofo): *ad.* Zofo aundi balm atazakoa egin.

zofedun. (zofo): *Land.* Zofoa daukana. (sarkura): *izond.* Egokia ez dana sartuta daukana.

zofogite. (xixku): *(cond.* Xixkuak dagizkiena. Zofogin. (sortaketa): *izond.* Lopaak dagizkiena.

zofogin. (xixlcu): *izond.* Ikus.: Zobagile.

zofogintza. (coin): Zofoak egiten diran ola. (zizku): *iz.* Zlzkuak egiten diran ola.

zofodo. (sabel): iz. Balsa Sabel. I: Zit:1ga, zonal°. (lodiera); *izond.* Sabel aundikoa dana. (share): 1112. Gaizki cgiria dagoen aberea. Tofoil, foporo.

zofoilu. (erste): iz. &m.: Befolo. I: Mofctilo.

zofoitasun. (araugabe): iz. ikus.: Araugabe. Ziarkeri,

zofoitti. (sabot): *ad.* Sabela aunditu.

zotoitzika. (ordainpide): *iz.* Ordalnpide. Ordeztapen.

zofoka. (1o): *iz.* Gui-unga aundia. Zoionka.

zotolcada. (zoio): *iz.* Zofo bateau eramaten dana. (zizku): iz. Orgi batean sat ditelcaua. taws.: Orgi.

zofolo. (sabel): *izond.* Sabel aundikoa dana. 1: Zofoto, gllbot bontz, barda, rnarda, parda, maribarna, zingui, gantz, bilkof, brilbot, zilbot, zofoilo.

zofomotz. (gari): *iz.* Gariaren kondafa. (belaf): *iz.* Belafari ernaten zayon bigafen ebaketa.

zofon. (zoto): *iz.* Zotn aundia,

zofonbilo. (zoko): *ft.* Aterarik ez daukan zokoa.

zofmndafak. (ant): *iz.* Azken zofak.

zofondo. (lut): *ft.* Lufaren zati txilcia.

zotondotu. (lodiera): *ad,* Ilms.: Loditu. Gizendu.

zotonka. (lo): *iz.* Ikus.: Gufunga. I: Kotoxka, kutuzka, zafa, zufn, zutun, znŕunda, kutunka, zotoka. (actskabe): *adored* Kutunka egiten ari-izabea. (atsaldt): II *iz.* Ikus.: Satatia. I: Kotoka, mitt.

zotonkadon. (atsaldi): *izond.* Zofonkak egiten ari dana,

zofontzi. (zof): *izond* Zofez beterik dagoena.

zotopo. (crate): *iz.* Ikus.: Zafapo. I: Zefopo. (zofo): *iz.* Ikus.: Zofa. I:

zoforatu. (xixlcu): *ad.* Xbtkuan sartu. (zori): *ad.* Zoria ateratzeko zenbakialc edo autarkiak zofoan sartu. (zoio): 11 *ad.* Zofoan toted. (sortaketa): 11 *ad.* Lopiletan ipifii,

zoforatzaik. (xixku): *izond.* Xixkuan zerbait sartzen duena.

zot-ordaintze. (ordainpifie): *iz.* Zofak ontaintzea.

zofosko. (zotoztasun): *izond.* Zerbait zototza dana.

zofot. (zufusta): *iz.* **Zutiista.** ‖ Xuf at, zotota, zofata.

zofota. (zufusta): *iz.* Eats.: Zufusta, Zofot, zofuta, zufanzta. (erdialdi): *iz.* Abereen ume-aldia.

zototara. (zoto): *iz.* Zoto betea. (jamtainera): *lz.* Zoto batek cold dezakena.

zofotasun. (asmamen): *iz.* Asmamenaren jokera. Bros.: Zolitasun.

zotote. (ari): iz. Ikus.: Gotuburu. I: Gantbfapel. (lofeta): *ft.* Zofoak eramatea. (otadura): II *iz.* Ofadura (janztura): Ikus.: Txartes. 1: Xamat.

zototegi. (zizku): *iz.* Zixkuak egiten diran lantegia.

zofoten. (ixtun): *iz.* Etxegaiietik beruntz jatita dagoen odia. I: Zototon.

zofoteneratu. (igaraipen): *ad.* Odi bat nunbaitetik igaro-eragin.

zofoteria. (zizIca): iz. Zlzkuen multzoa.

zofoto. (sabel): Oso aundia ez dan sabela. II Ikus.: Zotolo. I: bontz, barda, marda, parda, zinguf, gantz, kcilbot, zilbot, (zoto): iz. Zofo

zototon. (ixtan): *iz.* Ikus.: Zofoten.

zofotu. (sarkura): *ad.* Zofoan sartu. (zoto): *ad,* Berbera.

zototx. (sorbatz): *frond.* Ikus.: Zototz. I: Txofotx, xototx. (asmamen): *(rand.* Zofotasuna duena. 1: Zofotz.

zototxo. (guruin): *iz.* Gurnifieko zofo txikia.

zototz. (sorbatz): *frond.* Zia edo sorbatza daukana. I: Txofotx, xotiotx, zototx, zototza, zotoz. (asmarnen): *izond.* Ikus.: Zofotx. (zofoztasun): 11 *izond.* Zalo tasunez art dana.

zofotz-burni. (sorbatz): *iz.* Sorbatza zofozteko burnia. Ikus.: Zototzati. I: Zoftrztati.

zofotz-lafu. (sorbatz): *iz.* Sorbatza leguntzeko natua. I: Zorotzmat, zofotzugal.

zototz-ual. (sorbatz): *iz.* Ikus.: Zototz-Info. Zotutz-ugal.

zofotza. (zi): *iz.* Ziaz amaitzen clan zerbait. Ikus.: Zatotz.

zototzagotn. (zi): *ad. Zia* zotoztu, aunditu.

zofotzaila. (sorbatz): *izond.* Sorbatza ateratzen duena. I: Zofotzaile, zofotzale, zofozkin, zoroztaile.

zofotzaik. (sorbatz): *frond.* Ikus.: Zototzaila. Zoirdzate, zotozkin, zofoztaile. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

zofotzaikkuntza. (sorbatz): Sorbatza ateratzeko lanbidea.

zofotzaldi. (sorbatz): Sorbatza ateratzearen egipena. I: Zototzi, zotoztu, (zofoztasun): Zototz izatearen aldia.

zofotzale. (sorbatz): *frond.* Ikus.: Zofotzaila. Zototzaile, zotozkin, zotoztaile.

zofotzarazi. (sorhalz): *ad* Sorbatza atera-eragin. I: Zotoztu-eragin.

zofotzafi. (ad): iz, Sorbatza ateratzeko afia. Ibis.: Zorotz-burni, zotoztali. (sorbatz): Berbera.

zofotzegi. (zotoztasun): *izond.* Zofoztasun aundiaz ari dana.

zofotxegitu. (zotoztasun): *ad.* Zototzegi ari-izan.

zototzi. (sorbatz): *ad.* Sorbatza atera. Ikus.: Zototzaidi. I: Zotoztu.

(ordainpide): *ad.* Ordainpidettl- I: Zofotzikatu, zototzika, zoiotziku.

zofotzika. (ordaMpide): is. Ikus.: Ordainpide. I: Zofotzi, zofotziku.

zofotzikatu. (ordainpide): *ad.* Ordainpidez ari-izan. Ikus.: Ordainpidetu. I: Zofotzi, zototzika, zototziku.

zolotztarsun. (zofoztasun): Zofoztasunez ari-izatea.

zofoxito. (lodiera): *frond.* Lodi. ta zla undo zotoztu gabe daukana.

zolozdura. (at): *iz,* Ziaz izatea; zototz izatea.

zofozka. (aoskabe): Ikus.: GufEmP, Lo-zufunka. (soilu): *adorid,* Ikus.: LozMunga. I: Lo-xutunkan. (zi): 11 *adond* Daz egotea.

zotozkailn. (xi): Zia ateratzeko tresna. Ikus.: Zotozkari, zofoztailu, zotoztoko.

zofozkari. (xi): *kond Zia* ateratzekon dana. Ikus.: Zotozkaiiu. I: Zotoztaiiu, zotoztoko. (zotoztasun); *izond.* Berbera.

zofozkeria. (zotoztasun): iz. Zofoztasun (ankerkeri): *iz.* Ikus.: Ankerkeri. I: Gogorkeria. (amatukeri): II iz. Amafukeriz ari-izatea. (asmamen): *iz.* Asrnamenez ari-izatea.

zofozketa. (sorbatz): *iz.* Sorbatza ateratzearen egipena. (zi): *iz.* Zerbatt ziaz amaitzeareu egipena.

zofozIti. (ikustnen): *adond.* Zototzez begiratzen ari-izatea. (zeaztasun): *adond* Zeaztasunez ari-izatea. (zotoztasun): II *adond.* Zotoztasunez ari-izatea.

(sorbatz): iz. Sorbatza ateratzekoa dana_ I: Zotozkila, zotozkile.

zofozkik. (sorbatz): *iz.* Ikus.: Zotozkil. I: Zotozldie, zotoztate, zotoztari.

zofozkile. (sorbatz): Bras.: Zotozkil. Zotozkila, zotoztari.

zotozkin. (sorbatz): *izond.* Ikus.: Zototzaila. 1: Zototzaile, zototzate, zotoztaile. (ondat): iz. Zototzatietatik jausten diran oridataxoak.

zofozkiro. (amafukeri): *adond.* Amaftikeriz ari-izatea. (zofoztasun): *adond.* Zofoztasunez ari-izatea.

zotozt-ugal. (sorbatz): *iz.* Ikus.: Zototzlab. I: Zofotzmal.

zofoztaik. (sorbatz): *izond.* Ikus.: ZototztfiLa. 1: Zototzaiie, zototzale, zofozkin, zoroztale, zatoztatzaile.

zofoztaiiu. (zi): *iz.* Ikus.: Zofozkailu. Zofozkari, zotozteko.

otal-ikatz. (ikatz): *in.* Ikus.: Zoikatz.

otai-ticat. (iragarpen): Ikus.: Axtura-gaizto,

total-urte. (urte): Erabakitzeko, aurkako jokerak gertazen diran urtea.

zotal-zubi. (zubi): *in.* Zogietaz egindako zubla ,,)

zotalafotn, Ouf-lantze): *ad.* I.tala bigaren aldiz landu,

zotaldn. (luf-lantze); *ad. Ikus.:* Zotal-mast.

zotaldnu. (kagarpen): *izond.* Iragartzen duena. Zoill-ezko.

zotalegun. (egun): *in,* Urtelco lenengo amabi egunak. Zotel-egun.

zotaigailn. (langaizti): *in.* Lufa lantzeko langaya. (luf-lantze): *iz.* Berbera.

zotalorma. (arms): *iz.* Thus.: Zotal-esi.

zotara. (banaketa): *in.* Ororen eralgetak, ed., baton auzokoen artean banatzearen egipena.

zotafain. (rota): *ft.* Lola egindako zola.

zotafo. (ido): kayakaz Iota jasotzean geratzen dan mokola.

zotaska. (1W): *in.* Lantzeko dagozen bi]dea artean goldeak uzten *dam* ildoa.

zotaskatn. (thio): *ad.* Moak egin.

zotaskazuto. (ondatanketa): *in* Ikus.: Ubide. Urbide.

sate. (dantzaketa): *iz.* Dantza batzuetan, jauzi dezaten, dantzariari ematen rayon aotsa.

zotel-egun. (egun); *in.* Ikus.: Zotalegun,

zotelta. (atsaldi): *iZ.* floss.: Zotin. Anton.

zoterdi. (Iuf-lantze): *iz.* Landu gibe uzten dan *luf-zatia.*

zotikatu. (au-shore): *ad.* Zaldiak aufeko ankak bat- barn jaso ta bertan Indafez jausi-eragin, (dantzaketa): *ad.* Dantza egitean asks igitu. (irabio): *Had.* Ikus.: Astindu. 1: Yaŕausi, zukustatu. .

zotikazale. (irabio): *izond.* Zotikat.Zen duena.

zotiku. (biotzondo); *iz.* Ikus.: Satastada. i: Marta, zotuketa.

sod!. (zurtasun): *iz.* Ilcus.: Xotil.

zotilkt. (=era): *adond.* Meeki an-mates,

zotin. (atsaldi): *in.* Sabel-sabayaren dardarazko igipena, atsaldia lipat batez geldi-erazten duena. 1: Ipotz, txokin, txopin, txoten, txotin, opus, sopin, sotnj, *atif a,* tsokotea, txukun, sopin, xoten, satin, zopin, setoin, zoteiia. (dantutasun.): *in.* Txafa dan zerbait egin ondoren geratzen dan kezka ado clatnua, (negaf): 11 *i2.* Ipa.

zotindun. (atsaldi): *izond.* Zotilia duena. Zotintsu.

zotinga. (atsaldi): *adond.* Xopinga.

(negaf): *adond.* Erdi negafez ari-izatra. Zotinka, zotifiaka.

zotinka. (negaf): *adond.* Ikus.: Zotinga. Zotifiaka.

zotinicari. (negar'); *izond.* Zotingak egjten ari dana.

zotinkatu. (negaf): *ad.* Zotinkaz ari-izan.

zotintsu. (atasidi): *izond.* Zotindun.

zotiltaka. (negaf): *adond.* Boas.: Zotinga, Zotinka.

zotol. (etxokt): *iz.* Artzatien etxola.

zotondo. (lut): *iz.* Landota dagoen Fula.

zotondoko. (tuf-lantze): *izond.* Taldearen beko tokian layaz ari dana,

zotra, (estalpen): *in.* tbayetan, ertzetan, zugatzen efoak *egiten* dituzten ezkutuak; bertan antuatayak sartzen dira. Eats.: Ezkunt.

zotukarazi, (irabio): *ad.* Astindu-eragin.

zotukatu. (igidura): Gauzak igitzen ari-izan. Zotikatu, zotuka. *1/* Onela esaten da sari: Nola zira? Zotukatzen 1141ZU.

zotukatzale. (irabio): *izond.* Astintzen ari dana.

zotulzeta. (biatzondo): *iz.* Safastada. Zotiku.

zotuku. (igiciura): Igidura. 1:

zotz. (eresgalu): iz. Ikus.: Jokai.

zotsofatu. (alditxaf): *ad.* 13urtzoraldia izan.

rots. (makil): *iz.* Maki" txikia, Ants, ziitza, zits. (dutxulu): *iz.* Thus.: Intxusa, Kopetx. (ukapen): *iz.* Noribait bayesten zayona ukatzeko, ill ifft erabiltzen dan itza. (eguf): 11 *iz.* clan egu .

zotz-akli. (awl): lz, Zotz-egitea.

zott-egalari. (su-ilcusgatiak): iz. Hots.: Su-ziri. 1: Ziziriko.

zotz-eglketa. (zori): *iz.* Zotz-egitearen egipena.

zotz-egik. (noel): *izond.* this.: Zotzdun. Zotz-kide.

rota-egin. (zori): *ad.* Zoritara bota. 1: Txotx-egin, zortaktu, zazkata, zozketatu, zotzetara-egin. (jolts): *ad.* Jokoan txintlirik gabe geratu.

rota-amass. (jtxidura): *ad.* Upela itxi. (itaun-azte): *ad.* Gorda. (zoi): 11 *ad.* Nlolottot egin, Bois.: Molokot.

zotz-ezaft. (dutsulu): *ad.* Upa bateau dutsulua ipiiii.

zotz-Igarlari. (iragarpen): kagartzen donna.

zotz-kide. (zori): *izond,* Zotzdun. Zotz-eglie, zozketari.

zotz-lan. (tan): *iz.* Zotz-egitearen bidez artzen edo ematen dan latta. (zori): *iz.* Berbera,

zotz-saltzatie. (makil): *izoncl.* Zotzak saltzen dituena.

zotz-nkaidi. (tanpa): *iz.* Zotzaz ernandako tanpa. Zozkada.

zotz-urknik. (kufika): *iz,* Caztailaren morkotza idelcitzeko erabiltzen *(Jan* egufezko Itufikatsoa. Zotz-nticulu.

zotz-uriculu. (loafika): *ft.* Huts.; Zotz-urkuilu.

zotz-zurubj. (zurubi): *in.* Eskuz erabiltzen zurobla,

zotzabaf. (abaf): Abartxoen kondafak.

zotzak. (makil): *iz.* Afatzarako malciltxoak. (afatz): *iz.* Berbera.

zotzarnaf. (apt): *iz.* Urak daramazkien egut-kondafak.

zotzdun. (sort): *izond.* Zotz-egiten ari dana. Zotz-egile, zotz-kide, zozketari.

zotzean. (joko): *iz* Lufean sartutako zotza ortzakaz ateratzean egiten dan jokes.

zotzeko. (joko): Tokalari batznek lot bigunean beren zotzak, erabakita dagozen aldjak bakoitzak berea sartzean, baste bat bota dioten beraren bi-ʲa doan artean egiten dan jokoa.

zotzerbatu. (erabc): *ad.* ans.: Ikaratu. izitu.

zotzetara-egin. (zori): *ad.* Ikus. : Zotz-egin. Zozkatu, zazkeratu.

zotzofaldi. (aiditxaf); *iz.* Nonorte-gauze. j: Zentzuna galtzea.

Me-rnea zotzofatu. (alditsaf): *ad.* Konortea galdn. I: Zozofatu.

zotztegi. (zi): *iz.* Ziriak gordetzeko tokia. (maid* *iz.* Zotzak gordetzeko tokia.

soya. (lekazi): Tsitts'ko ilafa,

zoyaga. (tuf-lardze): *iz.* Zoyak ateratzen diran lands.

zoz-eroe. (txori): *iz.* Ilcus.: Zozama. 1: Zoza-eme.

zoza-dantza. (dantzaketa): *in.* Zozo-dantza. Dantza-mota bat.

zozabaf. (lanai): iz. Ikus.: Beof-txori. 1: Ardizofi.

zozaita. (txori): 17. Ada dan zozoa, I: Zozat, zozo-aita, zozo-af.

zozama. (tsori): *iz.* Emea dan zozoa. 1: Zaz-eme, zozo-eme.

zortzi-baeu, zortzi-bete, can, zortzi-efi, zotizi-maga.

tako. (aldi): *iz.* Ikus.: Zortzi-!ortzi-bafttt, zortzi-bete,

fu. (aldi): *iz.* Utenga zortz(alma. Zortzi-arte.

deko, zortzi-bete, zurtzierean.

e. (aid* *iz.* Ikus.: Zortzi *site* l.

teko, zortzi *baits,* zortzierean.

n. (neufizti): *iz.* ibis.: Zortzi-iZor(zi-aldetako.

ıtza. (eriotza): Eni zortzigafen eguneko ***criotza.***

Ilanaren bizia): *iz.* Astebeteko

aldi): Ikus.: Zortzi-aldi. zortzi-muga.

(sate): adonis'. Asterokoan.

(zenbaki): iz. Ikus.:

fen. (zenbaki): *izond.* egunekoa.

tn. (izki): *izond.* Zortzi izki a.

(itz): *izond.* Zortzi izkin a. 1: Zortzi-izkindun, zortzi-rtzi-izkingo.

an. (izki): *izond.* Ikus.: Zortzi-izkideko, zortzi-

(izki): *!wad.* Titus.: Zo rtzi-izkindun, zortzi-

ª- (ʲaiʲ): *izond* Ikus.: Zortzi-izkindun, zortzi-

beinbrin): *in.* Zortzi zjrian Zartzi-maraiko,

(txiinxin); *in,* Ikus.: Zortzi-mariko.

jaded-sin); *iz* Zortzi-tnaraiko.

di): *in* Thus.: Zortzi-alcii.

iz. Bros.: Zortziufen.

:odi): in Zortzi ***aisle***

zokedi): *moan.* Zoitzi-uena. Zortzi-

;okodi): *mood,*

: *iz.* Bi bidet nioa. Thus.: Korapiio.

iz. &us.: Zortzi-arte

5rtzi-batri, zortzi-bete.

zozaf. (txori): iz. Ikus.: Zozaita. Zozo-aita, zozo-at.

zozka. (cod); *adand.* Zoria erabiltzen ari-izatea.

zozkada. (tanpa): Zotz-ukaldi.

zozkatu. (zori): *ad.* Notin edo gauzaen zorla, ustegabeko bideal uztea. Xox.katu, xotxkatu, zotz-egin, txotx-egin, zotzetara-egin, zozkeratu, zozketatu.

zozkera. (ell): *iz.* Ikus,: Auzotasun. Alma. (eskuera): *iz.* Ikus.: Eskuera.

zozkeratu. (zori): *ad.* Ikus.: Zotzetara-egin, Zozkatu.

zozketa. (erloketa): *iz.* Aldin gutzikonk diran txarteten bidez, batzuen ant= egiten dan gauza bat= zotz-egiketa. Etefela. (loteta): *iz.* Abarxakaren R&M. (zori): II iz. Zotz-egitearen egipena.

zozketan. (joko): *adond.* Ziriketan ari-izatea. I: Ziriketak, ziriketan.

zozketari. (cod): *izond.* Ikus.: Zatzdun. Zotz-kide.

zozketatu. (cod): *ad.* &us.: Zotz-egin. Zozkatu.

zozkide. (zori): *izond.* Zotz-egitean laguna dana.

zozkik. (makil); *izond.* Zotzak egiten dituena.

zozko. (soin): *iz.* bran egitura. Zozkon, sozko. (indar): *izond,* &us.: Indardun.1: Indartsa, zozkotsu. (gifiate): *iz.* Ems.: Gitiafe. Ode.

zozkodun. *izond.* Ikus.: Gitiartsu.

zozkon. (solo): *iz.* lkus.: Sozko. I: Zozko.

zozkof. (zurtoin): Zugatz txikiaren zurtoiria. (aria): *iz.* Artoaren agotza, (loteta): *iz.* Zamak daramazkiena.

zozkotsu. (indar): *izond.* Thus.: Indarclun. Indartsu, zozko.

zozo. (txori); *iz.* Margo urdin ihma duen txorla, zomolo ta igaliak jaten dituena. ¡: Xoxo, zozoafe. (ergeltasun): *izond.* Erdi ergela clan g.. Zozoandi, (ontasun): *izond.* Ouztiz ona dana; umetxuai maitekiz esaten zaye,

zozo-Mta. (Icon): *iz.* Ikus.: Zozaita. Zozar, zozo-al.

zozo-aldi. (ergeltasun): *iz.* Ergot-egokera. Zozodura.

zozo-af. (Omni): *iz.* Ikus.: Zozaita. Zozai, zozo-aita.

zozo-blokote. (azaldi): iz. Zazaak azaldirako alkartea. Zozobikote, zozomikote.

zozo-eme. (Icon): *lz.* Boas.: Zozama. Zoz-eme.

zozo-geldo. (ergeltasun): *izond.* Caztasunik ez duena.

(ergeltasun): *izond.* lxilik an dan ergela.

zozo-pikart. (ergeltasun): *izond.* liens.: Zozolo. Zomozoik.

zozo-txinbo. (txori): *ft.* Zozoaren antzekoa dan brinboa. Ikus.: Txinbo.

zozo-uzkuf. (ergeltasun): *izond.* Zozo ta ixila dana.

zozoandi. (ergeltasun): *izond.* Ikus.: Zozo.

zozoarazi (ergeitasun): *ad.* Ergela-eragin.

zozoafe. (txori): *iz.* Zozoaren antzekoa dan Maria, soin lodia, buru txikia, moko mea ta lumak gaiktik ate danzkana. Ikus.: Zoza.

zozodura. (ergeltasun): *iz.* Ikus.: Zozo-aidi.

zozoildu. (crgeltasun): *ad.* Ergeltasunez ari-izan.

zozoik. (koldartasun): *frond.* Koldartasunez ari dana.

zozodokerla. (crgeltasur): *ft.* Ergekasun aundiaz ari-izatea. Ikus.: Zazoilaki.

zozoliold. (ergeltasun): *adond.* Ergettasun osoaz jokatzea. Ikus.: Zozoi/akeria.

zozoiktasun. (crgeltasun): *iz.* Lelokeriz, zozotasuna, zozokeria.

zozoiktu. (ergeltasun): *ad.* Zozotasunez egon edo ari-izan.

zozoka. (brori): *iz.* Edozein motazko txori ixikia.

zozokeria. (ergeltasun): Rms.: Ergeltasun. Lekkeri, zozotasun, zozonotasuu.

zozoki. (crgeltasun): *adond.* Ergeltasunez ari-izatea.

zozokik. (erge/tasurr): *izond.* Erdi ergela dana.

zozoko. (bekozko): &us.: Bekozko, Bekazpe, zuna,

zozokume. (troll): Zozoaren kuma,

zozolo. (ergeltasun): *izond.* Osa ergela dana. I: Zomozoi/o, zozo-pikartx, zazox.ka.

zozomikote. (azaldi): iz. Zozoen alkartzea. Zozobikote. (egun): *iz.* Epaikren azken egunak eta jotailaren lenengoak. I: Zozomikatu.

zozomozo egon. (ergeltasun): *ad.* Ezer iritzi eziftean bizi.

zozomozoik. (ergettasun): *izond.* Eats.: Zozolo. Zozo-pikart, zozoxka.

zozongik. (ergeltasun): *izond.* Ergela dana.

zozorbaldi. (alditxat): *iz.* Konortea galtzea.

zozorbatu. (aldinraf); *ad.* Konortea galdu,

zozorbatuta. (zorotasun); *izond.* Zoratuta bezela dagoena.

zozorik. (zorotasun): *adond.* Zoro bezela ari-izatea.

zozofatu. (alditxaf): *ad.* Konorterik gabe utzi.

zozotarsun. (ergeltasun): liens.; Lelokeria. I: Peikkeria, zozokeria, zozotasun, zozotarzun.

zozotasun. (ergeltasun): *iz.* Lelokeria. Zozotarsun, kaskalukeria.

zozotu. (ergoltasun): *ad.* Zozoa egin edo biurtu.

zozotzade. (ergeltasun): *izond.* Ergela egin edo biurtzen duena.

zozotze. (ergeitasun): *iz.* Zozoa egitea edo biurtzea.

zozoxka. (ergeltasun): *izond.* Ilcus.: Zozolo. Zomozotio, zozaska, zozosko.

zazpal. (zur): iz. Ikus.; Ezpal. Zezpal, zozpel. (itxasontzi): *iz.* Txalupa batetik urn ateratzeko rnakiia.

zozpaIdu. (cur): *ad.* Ezpalez spurn].

zozpaksu. (zur): *izond.* Ezpalez apurtuta dagoena.

zozpel. (cur): *iz.* Ikus.: Ezpal. Zozpal, zezpal.

zozpof. (biurdura): *izond.* Biurduraz ari dana. (aldakura): *Land.* Aldakuraz dabikna.

zoztaka. (makil): *Sc.* Maldl txilcia.

zoztegi. (ziri); iz. Ziriak sartata dagozen tokia.

zoztopo. (eragozpen): *iz.* Beaztopa. Oztopo.

zoztof. (eragozpen): *iz.* Eragozpen. Poxelu.

zoztof-afi. (tanka): *iz.* Eragozpeuaren zloa.

zoztof-egin. (tanks); *ad,* Poxelua egin.

zoztof gabetu. (poxelukadura): *ad.* Poxeluak kendu.

zoztof-kentzaik. (poxelukadura): *frond.* Poxeluak kentzen dituena.

zoztof-kentze. (poxelukadura): Poxeluak kentzea.

zoztof-zale. (itxugindura): *izand.* Itzugindurak egiten dituena.

zoztof-zalekeria. (itxugindura): Itxugindurak egiteko jokera.

zaztortsu. (eragozpen): *izond.* Poxeluak dauzkana.

zoztortu. (indat): *ad.* Ikus.: Indartu.

zoztu. (ziri): *ad.* Ziriak

zu. (izenorde): *izord* Bigaten notifiaren izenordea. Len izenorde onen =tuna batzuena can (zuek), eta berareri ordez "i" erabiltzen zan noizpait bakatUren asmoa adierazteko erabiltzen asi zan eta gaur egunero darabilgu ofetaxe.

zuage, (egurki): *iz,* Zurezko abea. Zuabe.

zuagu. (zugatz): Ikus.: That. Zum at, zuarbca.

autti. (bald): iz. Abereai ematen zayen bazka. Zuain. (zurtoin): *iz.* Muskil, Kimu. (lasto): *iz.* &us.: Last°.

zuail. (zuritasun): *izond* Zuribegia dana. Ikus.: Zutibegi. I: Zuarin. (margo): *izond,* Ikus.: Margul.

zuaildu. (utnotasuu): *ad.* Gaiburua edo arto-burua oraildu.

zuailtasun. (margo): *iz* Zuail margoaren bereiztasuna.

zuain. (belat): *iz.* Ikus.: Zuai. (zugatz); Ikus.: Zugatz. Zagai,

zuain-madarikatu. (altebm): *ix.* Zuaindot, zuaindut, zuandot. Zuaitz-madarikatu.

zusin-nigategiie. (sarats): *iz.* Negat dagiela ditudien saratsa. Ikus.: Sarats.

zuairtdordi. (abetxu): *ft.* Zaindoten multzoa; Zuaindoiak dagozen tokia,

zuaindot. (abetxu): *iz.* Zuandorkaria dan abetxua, oso adartsua dana. Zauainduf, zitandef, zumandof.

zuaindot-gerezi. (igali): *iz.* Zuaindofaren igalia.

zusinduf. (abetxu): *iz.* Ikus.: Zuaindoi, Zuandot, zumandot.

zuaingik. (ira): *izond.* Trak ebakitzera drain

zuainjatze. (ira): *iz.* Garo-inota bat. Ikus.: Ira. 1: Zuain-iratze.

zuainkarako. (zugatz): *izond.* Zugatzari dagokiona.

zuaintegi. (zaindegi): *iz.* Zuaya gordetzen dan tokia. Zuaindegi. (belat): *iz.* Berbera.

zunintze. (zugatz): *iz.* Zugatz. Zuain, zuartze.

zuaitz. (zugatz): *iz.* &us.; Zugatz. Zuain, zuaiutze, zuaiz, zuantz, zunaitz, zuraitz, zurtzai.

zuaitz-antzeko. (zugatz): *izond.* Zugatz baten antza duen beste landarea. I: Zuait-azkuntza.

zuaitz-atio. (zugatz): *iz.* Ustelduta dagoen zugatz. 1: Zuait-afo, zuaitz-makatz, zuaitz-zibila.

zuaitz-aiosa. (abetxu): *iz* Neurkin bat Verdi duen abetxua. Txara. Txaraka.

zuaitz-azkuntza. (zugatz): Zuaitz-antzekoen azkera. Zuaitz-antzeko.

zuaitz-bide. (bide): *iz.* Alboetan zugatzak asko dauzkan **bidea.** Zuaitz-kale, zuaitz-toki,

zualtz-esi. (babespide): *iz.* Zugatzakaz egindako csia. Zuaitz-lezoinketa.

zuoitz-gefi. (enbot): *iz.* Ikus.: **Enboi.** Zenbot.

zuaitz-goroldi. (gingil-gabeko): **Zugatzen** gailean dagoen goroldioa.

zuaitz-kale. (bide): *iz.* Zuaitz-bide. Zuaitz-toki,

zuaitz-kapeta. (zugatz): *iz.* Zugatzen adaburua. Ikus.: Adaburu. Gukulu.

zuaitz-iandareak. (landarc): ix. Zugatzen landaredia.

zuaitz-lezoinketa. (babespide); *iz.* Ikus.: Zuaitz-esi.

zualtz-mari. (let): *iz.* Lef-mota bat, (zugatz): *iz.* **lzotzaz** atailtzen dan zugatza.

zuaitz-toki. (bide): ft.licus.: Zuaitz-bide. Zuaitz-kale.

zuallzain. (zugatz): *izond.* **Zugatzak** zaintzen dituena. Zuaitzale,

zuaitzale. (zugatz): *izond.* lkus.: Zuaitzain.

zuaitzu. (baso): *izond.* **Zugatzak** asko dauzkana. (zugatz): *izond.* Berbera.

zuaitzulo. (tortotx): *iz.* **Tortotxez** egindako zola daukan **ofietakoa.**

zuaixka. (abeticu); *iz.* **Zugatz txikia. Abetxua, zuamizka,** zuainska.

zualzki. (zur): *iz.* Zur-puska.

zuaizkurita. (ticori): *iz.* Ikus.: Gurita. I; Guita, zuatz-gurita,

zuaizpe. (itzal): *iz.* **Zugatz** peko itzaia. (baso): iz. Ikus.: Baso. Usi.

zuaizpide. (zugatz): iz. Zugatzen artean dagoen bidca.

zuaiztat. (zugatz): *izond.* Zugatzak lantzean ari dana,

zuaiztatu. (zugatz): *ad.* **Zugatzak landatu.** Zuaiztu.

zuaizti. (zugatz): *iz.* **Zugatzen muitzoa. Zugatzak asko dagozen tokia.** Zuaitzaga, zuaiztegi, zuaizti.

zuatztu. (zugatz): *ad.* Ikus,: Zuaiztatu.

zuaiztun. (zugatz): *izond.* Zugatzak dauzkana.

zuaje. (egurki): *iz.* Egurkien multzoa. Zubaya, zubaje.

zuakef. (itxasontzi): *iz.* Txaluparen bi alboko aldeak.

zuamlzka. (abetxu): *iz.* Ikus.: **Abetxu.** Zuaixka, zuanutxka.

zuamu. (matsondo): *iz.* **Matzondoaren** andua, zugatz bati itsasten zayona. (zugatz): iz. Zugatz. Altzume, zuartze, zuarz, zumnutze, zuamuki.

zuamupe. (itzal): *adond.* **Zugatzaren** itzalpean egotea,

zuamutsu. (zugatz): *izond.* Zugatzak asko dauzkana,

zuamutze. (zugatz): *iz.* Ikus.: Zugatz. Zuamu.

zuamuxka. (abet-Ku): Ix. Ikus.: Abetxu. I; Zuamizka.

zuandorkari. (zugatz): izond. Zuandoi motazkoa **dana.**

zuandof. (abetxu): *iz.* **Ikus.: Znaindar.** Zuainduf. (enbof): *iz.* Supaztetean piztuta dagoen **enbota.**

zuandof-gerezi. (igali): Zuandotaren igalia.

zuandoi-lore. (lore): *iz.* Zuandotaren 'urea.

zuantegi. (belar): *iz.* Bazka-belata gordetzen dan tokia. (zairalcgi): *iz.* Berbera,

zuardi. (zugatz): *iz.* Zuaten multzoa; zuatak dagozen tokia. Zuardoi.

zuardoi. (zugatz): *iz.* Ikus.: Zuardi.

znari. (lokari); *iz.* Artile atuntaz egindako lokatia.

zuarin. (zuritasun): *izond.* Ikus.: Zuail. Zuribegi.

zuaritz. (zugatz); *iz.* Basoko zugatza. Zura ateratzeko zugatza.

zuarizth (landaketa): Zugatten landaketa.

zuarki. (cur): *iz.* Zuat-zuraren puska.

zuartio. (zugatz): ix. Zuat txiltia. Zuartika.

zuarotz. (langile-kunde): *izond.* **Zura** lantzen duena. (eslcu-langintzak): *izond.* Berbera.

zuat. (iudaf): *izond,* Indartsti ta egilea dana. (ontzi): *ix.* Janzkia boketatzeko outdo.. (iragaztura): II fz. Berbera. (zugatz): **Titus.:** Zumat. Sum', zuat-biuti, zuatondo, zuagu, zuarbta, zunaf. (antura): *ix.* Latuaren anturatik irteten dan come gabeko **ura.**

zuat-blufl (zugatz): *iz*. Ikus.: Suaf, zual, carnal.

zuafondo. (zugatz): *iz*. Thus.: Dad. k Zumat.

zuarte. (egurki): *iz*. Egurki lodi ta neurkin-erdi gorakoa dana, etementarien ingurea bertan ipintzekoa dana. 1: Zuarta, zTararta, zurarte.

zuartxa. (zugatz): *iz*. Ikus.: Zuat. Zuagu.

zuartze. (zugatz): *iz*. Thus.: Zugatz. 1: Zuamu, zuarz, zuatz, zuaintze.

zuarxka. (zugatz): *iz*. Ikus.: hark.

zuarxketa. (landaketa): *iz*. Zuaten landaketa.

zuarz. (zugatz): lz. Thus.: Zugatz. Zuamu, zuartze, zuatz.

zuaska. (orarnai); iz, Zurezko oramaya.

zuastu. (at): *ad*. Afakaz bete. Zuausba.

mints. (kutika); *iz*. Supaztetear, erabiltzen dan kutika.

zuatz. (min): Landareen **Izerdi** edo =ilia. (zugatz): *iz*. nuts.: Zugatz. Zuartze,

znatz-adat. (add); *iz*. Zugatzaren

znatz-gurita. (txori): *iz*. Thus.: Gurita. 1: Zuaiz-lcurita.

zuatzo. (zugatz); *frond*. Zugatzez beterik dagoena. /km.: Zuatzu.

zuatzola. (gaztailando): *iz*. Gaztaila-mota bat.

zuatzu. (zugatz): *iz*. Zugatzen muitzoa. Ikus.: Zuatzo.

znaurori. (izenorde): *izord*. Zerori-zeroti.

zuttui. (izenorde): *izard*. Ikus.: Zerori. Zen, ziauri, zuaufori.

zuauts. (aginkada): *iz*. Ikus.: Gardamu. Zeden.

zuautu.lio): *ad*. Lo-egin; ijitoen itza.

zuautzeko. (bums* *iz*. Ikus.: Burusi; ijitoen ifs. 1; Oe-oyal,

zuazti. (baso): *iz*. Baso txikia. Zuaztoi.

mint. (tipa): *iz*. Upa. Upel, zuban.

zubage. (egurki): *ft*. Thus.: Abe. I; Somera.

zubaje. (egurki): *iz*. Ikus.: Zuaje. Zubaya.

zubal. (neut/Ai): *iz*. Ikus.; Bizkimdi.

zubalteart. (zubi): *adand*, Zubi aldean egotea. (aide): *adond*. Berbera.

zubaltz. (arm): *ft*. Artearen antzeko zugatza. Zabel, zubeltz, zubalz.

zuban. (ontz1): *iz*. Troika. Zua. (iragaztura): *Iz*. Iragaztura egiteko nurtzia,

zubantara. (jarmainera): *iz*. Zubau bateau sartu ditekena.

zubarte. (zubi): *iz*. Zubi-arteko.

zubatontzi. (itxasontzi): Zur-itxasontzi ixilkia.

zubatz. (ardatz): Lasto-metaetan ardatza bezela jartzen dan

zubaya. (egurki): *ft*. ikus.: Zuaje. I: Zubaje.

zubel. (arte): *iz*. Ikus.; Zubaltz, 1; Zubeltz, zurbaltz, zurbeltxa.

zubeldi, (arte): *iz*. Zubelen multzoa. Zubelak dagozen fah.

zubeltx. (zugatz): Zubelzkaria dan zugatza, zur trinko, aztuna ta arch aidean oso baltza daukana. Zurbaltz, zurbeltxa.

zubeltxari. (zugatz): *izond*. Zubetzkaria dana.

zubeltz, (zugatz); iz. Arte antzekoa dan zugatza. 1: Zurbaltz.

zubelitegi. (zugatz); iz. Zubeltx-lanetan ari dan etxea.

zubekkari. (zugatz); *izond*, Zubettx eta here antzekoak diran beste zugatzen rnotazkoak biltzen dituena. Zubeltxari. 1: Zubelzki.

zubelzki. (zugatz); izond. Zubeltari. Zubelzkari.

zuberera. (izkera); Zuberoa'n mintzatzen dan izkelgia.

zubero. (e/1): iz. Euzlcadi'ren etki bat, 1: Zuberu.

zuberotat. (ends): *izond*. Zuberoa'n jayo dana. Zuberoat, zuberutaf.

ZUBI, *iz*. Alde hatetik bestera igarotzeko, ibai, zanga ta abafen gafiean eraikiten dan egintza. Thai bat zearkatzeko, txanel, zaragi edo or-gafiekoak (bran baste ganzaen gatean, olak jartzean egiten dan iraganbidea. 1: Xibinko, zihi, zibixkot, zubu, zugi, zui. (uztai): Gupi baton zatikoa. *11* Sudut zubItua — suduf konkofa. 1/ (babespide), (bide), (burni-bide), (ibaf), (igaraipen), (urizti).

zubi-altxagati. (zubi): lz. Jaso diteken zubia. 1: Zubi-altxakoi.

zubi-altxakot. (zubi): *iz*. **Zubi-**

zubi-antzeko. (zubi): *izond*. **Zoko baten** antza daukan **ikuia,** zia goruntz dagoela. 1: Ilstai-antzeko.

zubi-bide. (zubi): *iz*. **Zubiaz** egnadako bidea.

zubi-bulad. (zubi): *iz*. Zubla eusten duten ormak. 1: Zubi-ostiko, zubisaets, zubisayets, zubiaMin.

zubi-espaloi. (zubi): *iz*. Zubia igarotzeko espaloya.

zubl-gazteln. (zubi): *iz*. "Warm bnrua. Ikus.: Zibiburu.

zubl-maku. (zubi); *iz*. Zublaren **uztaya.**

zubi-mats. (idazkera): *iz*. **Idazkeran egiten** dan mafatxoa.

zubi-ostiko. (zubi): *iz..1kus.:* Zubi-bulaf. Zubisaets, zubisayets, zubiatoin.

zubi-sari. (zerga): *iz*. Zubia igarotzeko ordaindu beat dan zerga.

zubi-ustei. (zubi): *iz*. **Zubiaren uztai** edo makoa. 1: Zubi-uztai.

zubi-uztai. (zubi): *iz*. **Zubinstei,**

zubia. (kordokactura): *iz*. **Ikus.: Dibo.** I: Zabu.

zubiadaf. (ostagizti): *iz*. **Ostadaf.** I: **Uztargi.**

zubiaga. (gaztailOndo): *iz*. **Gaztatia-mota bat.**

zubiafain. (zubi): *iz*. Thus.: Zubi-bulat. 1: Zubi-ostiko.

zublarte. (zubi): **iz. Zubien artekoa.**

zubibegi. (zubi): *iz*. **Zubiaren belt()** zuloa. Zubizulo.

zubiburu. (zubi); *iz*. **Zubiaren Enustufa. Zubi-gaztela.**

zubieta. (Dan): Zubien multzna.

zubigae. (zubi): *izOnd*. **Zubiak egiten** dituena. 1; Zubizain, (esku-langintzak): *izond*. Berbera.

zubigintza. (zubi); iz. **Zubiak egiteke langintza.**

zubikurutz. (zurubi): *iz*. **Espafu batznetan sartzeko zurubi**

ZUB1L. iz. Mafa zuzen baten inguruau tartidea zayon baste batek, biratzean, saterazten duen iratiz gupiaz dagoen mulniina; ofela oboak diran zolaz ere zedafitua geratzen dana. Zurnbil. (afantza): 12. Tertzaren **lokafl** tuzea. (enbof): 11 iz. **Zugatz-gefia. (biribildura), (gupiera), (irudi), (malt:it),** (neutizti), (sendaf), **(zutafi).**

zubil-antzeko. (zubil): *izond*. **Zubiiaren** antza (Mena. 1; Zubilkara.

zubil-zabalgunea. (zabil): *iz*. **Zubitaren izaitza,**

zubildu. (alditxas): *ad*. Zorabiatuta geratu, Thus.: Zorabiatu.

zubilkara. (zubil): *izond*. Thus.: Zubil-antzeko,

zubiittizkora. (aizkora): *iz*. **Alzkora aundia.**

zubinko. (zubi): *ft.* Znbi txikia. Zubisko, zubito, zubbrka, zubixko, zubizko, zubilxko:

zubiotz. (arte); Artearen barnekoa edo biotza.

zubiri. (zubi): *adand.* Zubi ondoan egotea.

zubiri-sagai. (sagafondo): *iz.* Sagai-mota bat.

zubisaets. (zubi): iz. &us.: Zabi-butat. Zubi-ostiko, zubisayets, zubusayets.

zubisayets. (zubi): *iz.* Ikus.: Zubi-bulai. Zubi-ostiko, zubisaets.

zubisko. (zubi): 12. Znbinko. Zubito, zubixka, zubixko, zubizko.

zubito. (zubi): iz. Ikus.: Zabinico. Zubisko, zubtxlca, zubixko, zubizko, zubiio.

zubtio. (zubi): *ft.* Zubt ncilcia. Zubito.

zubitu. (asides'): *iz.* Makotuta dagoen

zubituz. (uztai): *izond* Uztaya bezela edo makotuta dagoena.

zubixka, (zubi): *iz.* Ikus,: Zubinko, Zubisko, zubito, zubixko, zubizko.

zubixko, (zutti): *iz.* Ikus.: Zubinko. Zubisko, zubito, zubixka, zubizko.

zubizain. (zerga): *izond.* Zubi bat igarotzeko zerga jasoten duena. (zubi): *izond.* Ikus.: Zubigile,

zubizko. (zubi): *iz.* ans.: Zubinko. Znbisko, zubito, zubixica, zabixko,

zubizulo. (zubi): *iz.* Zubibegi. Zubizulo.

zuboil. (zur): *iz.* Efetzekoa dan zur-zati motz eta biribila.

zubu. (zubi): *iz.* Ikus.: Zubi. I: Zibi.

zuburu. (air): *iz.* Abu bat eusteko zur-zatikoa.

zubuxko. (zubi): *iz.* Zubi oso tsikia. Zubinko. I: Zubutdca.

antler!, (egurk(): *iz.* Kgurkien multzcia.

zudiratu. (korapilo): *ad.* Janzkiaren mendela, atzetik korapilotu.

zudu. (ararte): *iz.* Lufean neurtzeko erabiltzen dais ararte bat. (lur): *iz.* Berbera. (crakarpcn): *iz.* Gogorako erakarpen aundia ducna.

zuegi. (zurtasun): *izond.* Zurtasunez dana.

zuci. (izenorde): *izord.* Zuri ta zuri... batzuei.

zuek. (izenorde): *1.z0711.* Bigaten askata adierazteko izenordea.

zuekandu. (erakarpen): *ad.* Zuengana crakati. Zuendu, zumiganatU, zuctigandu.

amok. (zee* Zefien ukulua.

zuen, (izenorde): *izond.* Zuei dagokizuena. (aditz): *ad.* Igaro zana adierazteko aditzera.

zuendal. (atxikidura): *izond.* Zuen alde ari dana. Ater/tat.

zuendu. (erakarpen): *ad.* Ikus.: Zuekandu. Zuenganatu, zuengandu.

zuenganatn. (erakarpen): *ad.* Ikus.: Zuekandu. Zuendu, zuengadu.

zuengandu. (crakamen): *ad.* flats.: Zueicandu. Zuendu, zuenganatu.

zuentzakotu. (jabego): *ad,* Zuen jabegokoa egin. Zuentzatu.

zuentzatu. (jabego): *ad.* Ikus.: Zuentzakotu.

zuer. (izenorde): *izord.* Zuei dagoldzuena.

zuetako. (izenorde): *izord.* Zuenetakoa dana; zuen artekoa, zuctarikako.

zuctaratu. (izenorde): *ad.* Zuengana Litton.

zuctarikalto. (izeuorde): *izord.* Ikus.: Zuetalto.

zuctazko. (izenorde): *izord.* Zuei Manz.

=fix. (tolestura): *7z. Ikus.:* Malgutasun.

zuflatu. (tolestura): *ad.* Ikus.; Tolesta.

zutle. (totestura): *izond.* Malgutu ditekena.

zuga. (upa): *iz.* Burs.: Ups. Upel.

zugai. (belat): iz. Abercai ematen zayen bazka.

zugai-lut. Ou): *iz.* Zugaiko-tui.

zugaiko-lut. (lm): *iz.* Abereentzako bazka ematen duen Lida. I: Zugai-lui. (beta): *iz.* Berbera.

zugaitz. (zugatz): in Basoko zugatza. Zugaritz, zugatz-tantai, zugaz.

zugaitz-antz. (zugatz): iz. Zugatzen azte ta etorpidea.

zugaitz-antzeko. (zugatz): *izond,* Zugatzen antza duena.

zugaitz-arte. (bide): *iz.* Bi alboetan zugatzak dauzkan bides edo egurats-tokia. Zugaizpide, zugatz-bide.

zugaitz-lamia. (gezuf-ipuizti): *iz.* Basoetako maitedeta; bare titan batuta zegoen zugatzarena ainbat irauten omen zuen.

zugaitz-suge. (nataZti): iz. Margo orlegi distiratsua daukan Suva, oso men ta neurkin bat luzea dana.

zugaitz-uxo. (use): *iz.* Egan daozen usoak erakartzeko, zugatz galleon tinkoturik jartzen dan usoa.

zugaitzetaratu. (stospert): *ad.* Epefak zugaitzetan atospena aurkitu.

zugaizki. (zur): *in.* Zur-puska.

zugaizpe. (itzal): *iz.* Zugatzaren itza^{8}a. I; Zugazpe,

zugaizpide. (bide): *iz.* Ikus.: Zugaitz-aria. Zugatz-bide.

zugaiztl. (landaketa): *iz.* Zugaitzen laudaketa.

zugala. (egurki): *iz.* Ikus.: Abe. I: Petiale,

zugamu. (zugatz): *iz.* Ikus.: Zugatz. Etexal, zurtzai.

zugan. (ups): *iz.* Zurezko ups.

zugan-oe. (antoxin): *iz.* Antoxiliak egiten edo gordetzen diran tokia.

zuganako. (izenorde): *izord.* Zureganako.

zuganardo. (upa): *iz.* Upak egiteko erabiltzen dan pipolaren multzoa. Ikus.: Pipol.

zuganatu. (jabego): *ad.* Zure jabegokoa egin. Zugandu.

zugandu. (jabego): *ad.* Ikus.: Zuganatu.

zugangite. (=toxin): *izond.* Antoxiiiak egiten dituena. (esku-langintzak): *izond.* Berbera.

zugardi. (zugatz): Zugaten multzoa; zugafak dagozen toicia.

zugari. °aka* *7z.* Matatzeko igeltsuz beteta dagoen lokafia.

zugaritz. (zugatz): Ikus.: Zugaitz. Zugatz-tantai, zugaz.

zugarotz. (langile-kunde): *izond.* Ems.: Arotz. Sugarotz.

zugai. (zugatz): *iz.* &m.: Zumat. I: Seal, zugatanduro, zugato.

zugafaga. (zugatz): *iz.* Zugaten multzoa; zugatak dagozen tokia. I: Zugateta, zugatzi.

zugalanduro. (zugatz): *iz.* Zugat, I: Zumal, zugato.

zugafeta. (zugatz): *iz.* Zugat'aga. Zugatzi.

zugartaburn. (zugatz): *iz.* Zugatarea adabutua.

zugarto. (zugatz): *iz.* Buts.: Zugartaburu.

zugartxu. (aide): iz. Ardo Zugatx.

zugasti. (baso): iz. Zugatzez beterik dagoen banns.

zugatx. (ardo): iz. Ikus.: Zugartxu.

ZUGATZ. in Betikoa dan iandarea; bere =ban egurtsu ta goratua da ta beitik goyera batean abarkatzen da. Altzume, dealt!, eskui, zagai, zuain, zuaintze, zuaitz, zuaixka, zuamu, zuartze, zuarz, zuatz, zuamittze, zugamu, zukoitz, zugetz, zuraitz, zurtzai, zurzai, zuspil, zurtzai. (landare): iz. Zugatz-landarea. (loatio):

iz. Lutaz eta zugatz-abatakaz, lastoz, iraz eta Am' egindako artegia. (makil): *iz.* Azau-metaetan ardatza bezeia erabiltzen dan makila. (meta): II *iz.* Iraz, lastoz, eta abat egindako mulkoa, (enbot), (landaketa), (tandarizti), aoretegik (zur).

zugatz-antzeko. (zugatz): *Izond.* Zugatzen antza duena.

zugatz-ai. (afi,[biu): *ft.* Ati-bittrtuta geratu dan zugatza.

zugatz-arte. (bide): *iz.* Bi zugatz-efeskak mugatzen duten zidota. Zugatzibilbide, zugatz-inda. .

zugatz-aztikeria. (lzicuttikeri): *iz.* Zugatzen bid= egiten dan aztikeria.

zugatz-bete. (zugatz): *iz.* Zugatz baten kaizua.

zugatz-bide. (bide): *iz.* Ikus.: Zugaitz-arte, Zugaizpide.

zugatz-ibilbide. (bide): *iz.* Ikus.: Zugatz-arte, Zugatz-inda.

zugatz-inda. (kale): Ia. Ikus.: Zugatz-arte. Zugatz-ibilbide.

zugatz-irakaste. (zugatz): *iz.* Zugatzen irakaskintza. Zugatz-ian, zugatz-lariketa, zugatz-lautze, zugatz-zaintze, zugazgiutza. (irakaskintza): *iz,* Berbera.

zugatz-kale. (kale): *iz.* Zugatzak dauzlcan katea.

zugatz-lan. (zugatz): *iz.* Zugatzakaz egiten clan laua. Ems.: Zugatz-irakaste. Zugatz-lanketa, zugatz-lantze, zugatz-zairitze, zugazgintza.

zugatz-langik. (zugatz): *izond.* Zugatz-irakasteati ari dana.

zugatz-lanketa. (zugatz): *iz.* Ikus.: Zugatz-irakaste. Zugatz-km, zugatz-lantze, zugatz-zaintze, zugazgintza.

zugatz-lantze. (zugatz): Zugatz-irakaste. Zugatz-ian, zugatz-ittuketa, zugatz-zaintze, zugazgintza.

zugatz-mozkera. (ebaketa): *iz.* Zugatzean egiten dan ebaketa, I: Zugatz-mozte.

zugatz-mozte. (ebaketa): *iz.* Ikus.: Zugatz-mozkera.

zugatz-neurkin. (neuti): Zugatzaren neurtzea. Zugatz-neurtzeko. (zugatz): *iz.* Berbera.

zugatz-neurtzeko. (neat): *iz.* Ikus.: Zugatz-neurkin.

zugatz-sare. (care): *iz.* Zugatz-gailietik aidean edatzen dan sarea.

zugatz-tantai. (zugatz): Ikus.: Zugaitz. I: Zugaritz, zugaz.

zugatz-tinira igo. (igoera): *ad.* Eiza zugatzen tinietarafio iga.

zugatz-zain. (zugatz): *izond.* Zugatzeu lantzean ari dana. Zugatz-zale, zugazketati, zugaztaf.

zugatz-zaintze. (zugatz): *iz.* Ikus.: Zugatz-iralcaste. Zugatz-lan, zugatz-lanketa, zugatz-lantze, zugazgintza.

zugatz-zale, (zugatz): *izond.* Ikus.: Zugatz-zain. I: Zugazketari, zugaztat.

zugatz-zilazale. (ticort): *iz.* Zugatzak zulatzen dituen txoria.

zugatzain. (zugatz): *izond.* Zugatzak zaintzen dituena.

zugatzi. (zugatz): *iz.* Zugataga. Zugateta.

zugatzela. (gaztailondo): Gaztaria-mota batzuk.

zugaz. (zugatz): *iz.* Zugaitz. Zugaritz, zugatz-tantai. (izenorde): kord. Zurekin,

zugazgintza. *(zugatz): ft.* Ikus.: Zugatz-irakaste. I; Zugatz-lan, zugatz-lanketa, zugatz-lantze, zugatz-zaintze.

zugazketari. (zugatz): *izond.* Ikus.: Zugatz-zain. Zugatz-zate, zugaztat.

zugazki. (zugatz): *izond.* Zugatzari dagokiona.

zugazku. (izenorde): *izord.* Zureganako.

zugazmeta. (zugatz): Zugatzert meta.

zugaztio. (abetxu): Landare bizkota, beitik egidezko zurtoin eta abatak dauzkana. Ikus.: Abetim. Txartaka, xuaixka.

zugazti. (zugatz): *iz.* Zugatzen multzoa. Zugaztoi.

zugaztoi (zugatz): *iz.* Bats.: Zugazti.

zugaztu. (landaketa): *ad,* Zugatzak betiz landatti. Zuinkatu. (zugatz): *ad.* Berbera.

zugek (belat): *iz.* Abereentzako belafa, bazka.

zugl. (zubi): *iz.* Tbs.: Zubi. Zibi, zui.

zugil. (atantza): Atosela atapatzoko apallua. (enbot): *iz.* Ikus.: **Enbof.** Zenbot.

zughin. (ants): *iz.* Garclamuak uzten duen outs mea. Zuirin.

zugitindu. (aginkada): *ad.* Zugatz bat gardamuaz onclatu. Zuildu, zuirindu.

zugoutzai. (itxasontzi): *izond.* Zur-ontzi ndkia zaintzen (Mena.

zugontzt. (itxasontzi): *iz.* Zuraz egindako itxasontzi talkie. I: Zur-ontzi.

zugun. (gaztasun): *izond.* Gaztasunaz ad dana. (atbi): *tzond.* Allata duena, ausattia dana. (azarinuatza): *&and,* Azarkuntzaz ari dana.

zugunkt. (albi): *adond.* Albiz ari-izatea.

zugurld. (zurtasun): *adand.* Zurtastmez ari-izatea.

zuguf. (zurtasun): *izond.* Zurtasunez jokatzen duena. (elticutasun): *izond.* Ikus.: Xugut.

zugurtasun. (zurtasun): Ikus.: Zurtasun. Xuurtasun.

zugurtu. (zikoiztasun): *ad.* Zikoitza egin edo biurtu.

zugurtze. (zuttasun): iz. Zurtasunez ad-izatearen egipena.

zui. (zubi): Ilcus.: Zubi. I: Zugi. (arte): Areitzen mUltzoa; areitzak dagazen tokia.

(zugatz): Azala kalif= ari zayon zugatza.

zuildaf. (Ida): *ft.* Bats.: Gildat. Txafaminu, zuldat, suldat, zoldat.

zuildu. (igattura): *ad.* Ilcas,: Igatu. I: Zakartu. (aginicatia); *ad.* Ikus.: Zugirindu. Zuirindu. (zugatz): *ad.* Zugatz bati aisle kendu. (etiketa): *ad.* Etiketan arl-izan. (neutizti): *Izond.* Seikiaren antza duena. Ikus.: Sethi. Seiki-antzeko.

suite. (murko): *iz.* Ikus.: Pibrat. Murko.

zuliarda. (alasa): *iz.* Ikus.: Alasa. Afematio.

zuin. (izenorde): *izord.* Ikus.: Zein, Zoin. (zen): iz, Ereiraza batio lenago, lands batean egiten dan zena. (lot): *iz,* Ildotik ateratzen dan tufa.

zuin-arialc. (rnatazki): *iz.* Matestatze baten **norabidea** erakuston duten artak.

(izenorde): *izord.* Buts.: Edozeirt. Eduzitin,

zulnbatu. (zen): *ad.* Lufean ereintza egiteko zenalc egin. Zuifieztatu, zuitleztu.

zuindatze. (zen); Lufean ereintza egiteko zenak egitea. Zuintze,

zuindu.(aginkada): *ad.* lines.: Pipiatu. I: Tsustotu, zuirindu.

zuirtkatu. (landaketa): *ad.* Bats.: Zugaztu. Betiz Iandatu.

muskets. (landaketa): *iz.* Belts landatzearen egipena.

zuintaz. (lastertasun): *adond.* Atapataka ari-izatea. Ikus.: Atapataka.

zuintze. (zen): *iz,* Hats.: Zuindatze.

zuifia. (erkabide): *iz.* Erkabidea adierazten duen,

(izenorde): *izord.* Ikus,: Zenbat. Zonbat.

zuifieztatu. (mu): *ad,* Ikus.: ZuirMatu. Zuitieztu.

zuitlieztu. (zen): *ad.* Zuinbatu. Zuirieztatu.

zuifii. (mu): Breinduta dagoen luta erakusteko zenak.

zuirendu. (ig-urtziketa): *ad.* Zerbaitert aurka

zuirin. (ants): *iz. [km.:* Zugirin. Zuurun, zuauts, zurin.

zuirindu. (aginkada): *ad.* Ikus.: Zugirindu. Zuildu, zuindu.

zuirinkof. (aginkada): *izond.* Afak agindaka egiteko efaza dana.

zuizgora. (isladura): iz. Afailek urtan igerika dabilztenean egiten duten istadura. (darn): *iz.* Berbera.

zuiztu. (tanpa): *ad,* Tanpak etnan. (zuketa): *izord.* Zu izenordea egijea daneart

zuka. (zuldeta): *adond.* Zuketaz ari-izatca.

zukandi. (zuku): *iz.* Eguerdian bail° ⌊mago jaten dart zukua.

zukarazi. (Iegortasun): *ad.* Legortu egin.

zukariak. (zurginiza): *iz.* Zurgiutzan erabiltzen dan alicaten antzekoak diran bi zatikoen tresna.

zukaf. (ado!): *iz.* Ikus.: Gadufi. I: Usi, usu, zuai.

zttkatu. (zuketa): *ad.* Zuketaz ari-izan.

zuke. (chain): *iz.* ìlcus,: Efetoin. I: Asufia.

zukelari. (eietx n): *izond.* Ei-etycjilaz ari dana.

ZUKE'rA. iz. Notin ball ematert zayon adeitasunczko ezaupidea. (bakaldun), (duintasun), (gudaiari-elkargo), (izen), (lekaidego).

zuketan. (zuketa): *adond,* Zuka mintzatzen ari-izatea. Zuketz.

zuketz. (zukcta): *adond.* Ikus.: Zuketan. (mean): *adond.* lure aldetik, zure izenez.

zukibel. (opt): *iz.* Mukit Xunbil.

zukil. (enbof): *iz.* Sutan jartzen dan enboia.

zukontz.i. (antoxin): *iz.* Zukua ateratzen dan nutria. (zuku): *iz.* Berbera.

ZUKU. *iz.* Edarlgafia dart edozein ublican uyeldua dan uge-zatia. Ogi-zefaz, ugoloaz eta abafez adelatutako saida. Saldan botatzeko egiten diran ogi-zefak. Saida popa, sume, sumi. (min): iz. Aznarien gerlia. // Zuku-motak: ii "Barancuri-zuku" baratxuriz egindakoa. // "Afautze-zuku" — afautzaz egindakoa. I/ "Aragi-zuku" = aragiz egindakoa. // "Urin-zuktt" = kotpez egindakoa. I/ "Ordi-zuku" = mozkortien zukua. // "Gantzat-zuku" gantzaz egindakoa. II (buno-irin), (morokil), (ogi), (ctie), (salda), (sukalde).

zuku-atz. (atz): *is.* Ikus.: Eri-luxu.. Eni lose, erldn, erkoyen, eskoen, atz-erakusle.

zuku-beratx. (noorokil): *is.* Buis.: **Moroldl.** Omigon,

zuku-eskale. (zuku): *izond.* Zukua eskatzen ad dana. Zukulari.

zuku-ito, (zuku): *iz.* Zultuan ipintzen dan ogi-zatia.

zuku-itsu. (zuku): *iz.* Koipe gutxi daukan zukua. I: Zulat-mee, zukutsu.

zuku-j anus. (azkuti.): *iz.* Zerbait ospatzeko janaria.

zuku-jario. *iz.* **Zugatzetan** jarioten dan urlfia, (zugatz): *iz.* Berbera.

zuku-lastet. (zuku): *is.* Berakaizaz egindako zukua. Zuku-moskof.

zuku-mee. (zuku): *iz,* Ikus.: Zuku-itsu.

zuku-moskof. (zuku): *is.* Ikus.: Zuku-lastef. I: Zuku-mozkof.

zuku-outzi. (zuku): *is.* Zukua artzeko azpiia. Zukutarako. (azpit): *iz.* Berbera. (ontzi): *iz.* Barbera.

zuku-otz. (zuku): *iz.* Otzik artzen dan zukua. (azkuti): iz. Berbera.

zuku-pofo. (zuku): Ogi-marniaz ipdiitako zukua. Zuku-papui,

zuku-salda. (zuku): Txiroa dan salda, erdi zuku to erdi salda dana. Zukumka.

zukurtaka. (maw): *iz.* Ikus.: Zuku-salda.

zukugizen. (ruins): *iz.* Urintsu edo koipetsua clan zukua. Zuku-begiclun.

zukut. (egosketa): *iz,* Buts.: Egoskai. (azkufi): *iz.* Berbera.

zukukari. (azpil): iz. Zukua artzeko azpiia. Zukulari.

zukukatu. (zuku): *ad,* Zukua egin eta jam

zukukon. (zulcu): *is.* Zuku aundiak.

zukukun. (ogi): Zukua cattalo) ogi-zefa. (zuku): *iz.* Berbera.

zukulari. (zuku): *izond.* Ikus.: Zuku-eskate.

zukun. (ari): is. Arizko irazkidura, Ikus.: Irazkidura. (artiie); *iz,* Ikua: Irazki.

zukun-eun. (artiie): *is.* Zuktmez egindako oyala edo I: Zulam-ofla.

zukun-nda. (artile): Ikus.: Zukun-eun.

zukundu. (artille): *ad.* Zukun egin edo biurtu.

zukunezko. (artiie): *(sand.* Zulatnez egindakoa.

zukuf. (seska): *iz.* Artoarer, **seska,** Ikus.: Zuzkuf. (arto): *is.* Berbera.

zukutuztatu. (erabe): *ad.* licus.: izutu. Orldu.

zukurutz. (erabe): *iz.* **Erahe** oso aundia. Zuk-uruz.

zukuruzlcof. (erabe): *izond.* Ember beterik dagoena,

zukuruztu. (erabc): *ad.* lzutu egin. Zukururtu.

zukustatu. (irabio): *ad,* Ikus.: Astindu. I: Zotikatu.

zukut. (rnari-mutii): Ikus.: Mari-mutt!. Zargasta.

zukutarako. (azpil): *iz.* Ikus.: **zu1{11-ontzi.** (zuku): *is.* Berbera.

zukutsu. (salda): *izond.* **Salda** ugari daukana.

zukutu. (ubil): *ad.* Zuktt bat bezels ubtiez husti,

zukutu. (zuku): *ad.* Zukua egin, (outsiatdi); *ad.* Arerioari **autsiaIdi** mos. egin. (egosketa): II *ad.* Geyegi egosi. (zapaidura): Il *ad.* Amaria zapaldu.

zukuxka. (zuku): *iz.* Zuku

zuktrztu. (find:0: *ad.* **Urliicz** tindatu. Zukuzoztu. (urin): *ad.* Berbera,

zul. (sun): *is,* Ikus.: Zur. (zeta): *iz.* Zula egitea. (joko): *is.* 13irlo-jokoan zori txda izatea. I: Zula.

ZULA. *is.* Gauza bati buruz urz-egitearen egipena. J: Olc, oka, set, sula, zapo, txota, txulut, point, (zur): is. **Zur** itzaren aldakuntza, mugitzarekin, zura. (sari): II is. Birto-jokoan egiten dan oka. (solo):) **Ikus.: Zulo.** (joko): Ikus.: Zul. /1 (aparaeza), (autsiaidi), (galpen), (gauzeztasun), (gertakari), (mite), (nafiokera), (ondoreko), (zoritxaf). (sarkura): *is.* Sartzeko eznia dana. Zulagaiztasun.

zuladura. (zulo): is. Zulua egitearen egipena, Zulakcta. (idekidura): *is.* Ikus.: **Idelddura.**

zulaga. (makil): Txondatan ikatza tinkotzeko erabiltzen dan **(ikatz):** Barbara.

zulagalin. (taratulu): *iz.* Ikus.: **Taratulu.** I: **Tatutu, zulaketa. (zi):** iz. **Ikus.: Zikai. I: Burni** zolotza, zulatzarki. (ebakuntza): iz. **Ezutak** ebakitzeko edo zulatzeko tresua,

ittlagaiztasun. (sarkura): is. **Ikus.: Zula-ezifia.**

zulagaii. (zuLo): *izond.* Zulatu ditckena. (sarkura): *izond.* Berbera.

zulakada. (ziztada): *ft.* Ikus.: Ziztada. I: Ziztasun.

al LAIC/UTZ. *iz.* Burnizko aga, oget edo ogetamai neurkin-eunen lure, non altzairuta, zuzcn eta bi alekaduna dana, ail ta motalak maluka lantzeko, erabiltzen dana. I: Goizabal, gubil-zabal, guri-zabal., kopots, trintxa, trintzet, xixel. Ikus.: Ertipale. // (argintza), (burnt), (daratelu), (ebaketa), (erizapain), (irudigiotza), (Ianabesa), (taratulu).

zulaketa. (zulo): Zutadura. (taratulu): *ft.* Was.: Taratutu. Zulagailu. (zauri): j *iz.* Ecus.: Zauridura. Zauri, zulatze. (aitzurketa): *iz.* Altzurketaren egipena. Maim.

zulakof. (aitzurketa): Aitzurketa egiten duena.

zutanpo. (istinga): *iz.* Ikus.: Istinga. Zingara.

zulape. (aitzurketa): *iz.* Zulaketa.

zulapetu. (aitzurkcta): *ad.* Zulaketa egin. (Twain): *ad.* Berbera.

zulapetzaik. (meatze): *frond.* Zulapetzen duena. I: Zulatzaile.

zulari. (lokaii): Ikus.: Algain. Txiiikari, zurari.

zulari-rxiki, (lanabesa): *iz.* Abarkak zulatzeko erabiltzen dan eztena. (zi): *iz.* Berbera.

zularitz. (zugatz): *iz.* Basnkazogntza.

zulatn. (ondalanketa): *ad.* Lufa atontzeko zuloak egin. (zula); *ad.* ZuLoak egin, Sustatu, Matti, zilakatu. (taratulu): 11 *ad.* Taratuluz zuloak egin.

zulatu-ezin. (sarkura): *izond.* Sarkura egin ezin ditckena.

zulatu-gabeko. (zulo): *Izond.* Sarkura egin gabe dagoena. Zulogabc, zulogabeko.

zulatzaild. (zi): *iz.* Zikai. Zulagralu,

zukatzaik. (aitzurketa): *izond.* Aitzurketak egiten dituena. (ondalankcta): *izond.* Ondalaketak egiten dituena. (ardcdabidc): *izond.* Zerbait antolatzen edo zuzerdzen ari dana, (meatze): *Mond* Ibis.: Zulapetzaik. (laztabin): II *izond.* Laztabiftez lanegiten duena. (zulo): *izond.* Zuloak egiten an daua.

zulatze. (zauri): *iz.* Ikus.: Zulaketa. Zauridura. (ondalanketa): (z. Ondalauketaren egipena. (zulo): II *iz.* Zuloak egitearen egipcna. (idekidura): Idekidura.

zulatzeko. (lanabcsa): *iz.* Geyentan naiuetan zuloak egiteko tresna. (zulo): a Berbera,

Maim. (konkiltasun): *iz.* Ikus.: Konkiltasun. Zukune.

zulaundu. (rnaskuTu): *ad.* Ogiari, egostean, maskuittak egin. (apoztasun): *ad.* Apoztasuna egin. Ikus.: Apoztasun.

zulazkatu. (irarkola): *ad.* Burni-zafla bateau ebakita dagozen maiezki, lzki edo zenbakiak irati. Ikus.: Zulo-atz.

zuktaf. (orban): *iz.* Ems,: Orban. I: Txakaf, (Ida): iz. Ilcus.: Gildaf. Zuildai, kaiamiska, txuldaf, txuldef.

zuldaf-gaitz. iz. Laivaren eiegosia, batez ere arpegian eta bulafean.

zuldartsu. (orban): *izond.* Zuldaiak dauzkana. Ikus,; Orbantsu. Oreizto.

Rule& (egurki): *iz.* Egurkien multzoa. Zuleria.

zulepaki. (uaska): Ikus.: Sakosta. I: Zutoka,

zuleria. (egurki): *ft.* Thus.: Zutedi.

zuktagune. (zabaldegi): *iz.* Zulatuta dagoen zabaldegia.

zutgi, (Inman): iz. Ikus.: Buzau-mid. I: Buztinzuri, zurikar.

(langile-kuncie): *izond.* Ikus.: Arotz. Zurgin, zurgingo.

zuli. (abeam): *iz.* Abebtu-mota bat Ikus.: Zulitzunki.

zulibi. (nimbi): *iz.* Ikus.: Zurubi. Xurgu.

zulitzunki. (abctxu): *iz.* Izttztakaria dan abetxua, ibaycn oncloan azten dana. Thus,; Zuli.

zulkatu. (zapa): *ad.* Ikus.: Tinkatu-Txiskatu.

zulkidatz. (irarkola): *iz.* Zurtan irartzearen antzea.

ZULO. Geyenetan biribila dan idekidura. Elkigia, sak-une, zisku, zula, zukt, // (aiaiktura), (daratelu), (idekidura), (irtera), (ixuritasun), (rnokol), (safera), (taratulu) (zearkadura).

zulo itsu. (kirio): *iz.* Burumuillean (lagoon zulotxo itsua.

zulo-abeak. (meatze): Meatzetan ipintzen diran abeak.

zulo-atz. (irarkola): *iz,* Zutazkatzearen 4pet:a. Ikus.: Zulazkatu.

zulo-bakaf. (zuto): *iz,* Bakaiik dagoen zutoa.

zulo-espafu. (ondalanketa): ía Zukten bitartez itxita dagoen lurkia. Zulu-istegi.

zulo-estalki. (estalketa); iz. Zuloen bat estaltzeloa dana.

zulo-istegi. (ondalanketa): *iz.* Zulo-espaba.

zulo-lefo. (zulo): *ft.* Zulotxoetaz egifia dagnen main. (eienkada): *iz.* Berbera.

zulo-muno. (goyera): *iz.* Goiko ta bekoak.

zulo-taket. (egurki): iz. Oltza baten oltzai bati eusten dion cgurlda.

zulo-tegi. (zaindegi): Garauak gordetzeko tokia,

zulo-uncicada. (konkiltasun.): Ikus.: Zulu:mile. Zulu-mum, zulu-lounu, zulu-una.

(op: *iz.* l'flokol bat estaitzeko olbcoa.

zulodun. (burnt): *izond.* Znioa daukan burnizko zatikoa. (ondalanketa): *frond.* Zitfoal(dattzkana, (auto): 11 *izond.* Zulatuta dagoena.

zuloctu, (zaindegi): Garattak gordetzeko ziloak dagozen tokia. (garau): *iz.* Berbera. (konkiltasun): Konkiltasunak dagozen lurkia.

zulogabe. (zulo): *izond.* Ikus.: Zulatu-gabeko. Zulogabeko.

zulogabeko. (zulo): *izond.* Ikus.: Zulatu-gabeko. I: Zulogabe.

zu/ogik, *izond.* Iloblak egiten edo zaintzen dituena. Zulogin, zuloegile,

zulogin. (lob* *frond.* Thus.: agog-Ile.

zulogune, (conkittasun): Ikus.: Zokogune. I: Zapalgunc, zulondo, zulonpo.

zuloka. (uaska): *iz.* Sakosta. Zutepaki, (istinga): a Istil aundia.

zulokatu. (len-bizidun): *iz.* Len-biziduna dan aboretxoa, begiaz ikusten ez dana.

zoiokeria, (atxikidura): *iz.* Atsiltidura aundiegia.

zulondo, (koakiltasurt): *iz.* Ikus.: Zulogune. Zokogune, zulonpo.

zulonpo, (konkiltasun): *iz.* Ikus.: Zulogune. I: Zokogune, zulondo.

zutope. (konkiltasun): *iz.* *us.: Zokogune. Zulogune.

zuloperatu. (corzketa): *ad.* Eats.: Eortzi. Lurporatu.

zulara, (ereintza): *iz.* Erein egiteko era bat

zuloratu. (saizulo): *ad.* Zatzuloan sartu. (zaindegi): *ad.* Zabtdegietan gorde.

(garau): II *ad.* Berbera. (eerzketa): II *ad,* Ikus.: Eortzt. Ziloratu.

zuturatze. (zaindegi): *iz,* Zaindegietan gordetzea. (garau): *iz.* Berbera. (leize-zulo): iz Leize-zuloan sartzea,

zuloski. (ofietako): *iz.* Zuraz egindako ofietakort. Ems.: Eslcalanpu. Eskalapoin.

zulote. (jolco): *iz.* Intxaufakaz jolasteko, aufek lufan egiten duten zultilxoa.

zulotsu. (oudalanketa): *izond.* Zuloak dauzkana.

zulotu. (ondaianketa): *ad.* Lufa atontzeko, zuloak egin. (zeta): *ad.* Zutoak egin. Zulatu. (taratulo): *(ad.* Taratuloz zuloak egin.

zulotxo. (zulo): Zulu lxikta. (leize-zulo): *iz.* Leize-zulo bcikia.

zuloune. (konkiltasun): *iz.* Lats, ibai to itxasoaren ondoan dagoen lurki malkartsua. Zulo-unekada, zulu-mulu, zulu-munu, zulu-una.

zuipada. (ilobi): *iz.* Itobiaren karela.

zulsare. (thcidura): *iz.* Leyo-sare. Sareta, zultsare,

zultasun. (czereztasun): *iz.* Ems.: Ezereztasum. Gai-eza.

zultsare. (itaidura): *iz.* Ikus.: Leyo-sare. Sareta, zulsare,

zulu. (zulo): *iz.* Ikus.: Zulu. Elkigia.

zulu-mutu. (konkiitasun); *iz,* &as.: Zuloune. I: Zulo-unekada, zulumna.

zulu-munu. (kenkiltasun): *iz.* Zuloune. Zulo-unekada, zulu-mulu, zalumna,

ZULU-Una. (konkihasun): *it.* Ikus.: Zulanne, Zulomnekada, zutu-mulu, zulumuum.

zukubi. (zurubi): ft. Ems,: Zurubi. Xurubi.

zillion% (use): Basoko usoa.

zulumufiatu. (elemele): *ad.* Elemeleetan ari-izan,

zulziri. (zurgintza): *lz.* Ziri txikia. Zulzotz, (egurki); iz, Orman sartuta dagoen egurki-zatia. Zulzotz.

zulzotz. (zurgintza): *iz.* Ems.: Zulzir (egurki): *iz.* Berbera.

zuma. (zume): *iz.* Ikus,: Zume. Bin/n.

zumadegi. (zume): *iz.* Zumeen multzoa; zumeak dagozen to/do.

zumadi. (zume): *iz.* Zumeen multzoa; zumeak dagozen tokia. Zumaya, aufede, aufedi, zumatzeta, zumeltzu, zumelza, zurnettxu, zumetzu, zumadegi, zumedegi, zumedi, zametegi, zumeta.

zumai. (lore): *iz.* Artoaren lorea, Zugai, (Otto): *iz.* Berbera, (War): *iz.* Abereentzako janari legofa.

zumail, (otz): *izond.* Otzik dagoena. (tolestura): *izond.* Tolesturik eta gogot dagoena. Zimail,

zumaiklu. (zimeldura): *ad.* Ikus.: Zimeldu. Zimildu, zumindu. (Igadura): *ad.* ikus.: Igatu. Zakartu, zumindu.

zumailtu. (umotasurt): *Rd.* Arnaria umoegia legortu.

(gabi): *iz.* Zurezko mama.

zumakadi. (abetxu): *iz.* Zamakeen multzoa; zurnakeak dagozett to/do.

zumake. (abetxu); *iz.* Auntz-adarkaria dan abetxua; bare igalta biribil eta gofizka da,

zumake-ori. (abetxu): *iz.* Auntz-adarkaria don abetxua; adartsua dana to bare break orlegtkara

zumakut. (loatxa): *iz.* Txititaren kutaatila.

zumakufak. (zur): *iz.* Makurtuta dagozen zurak.

zumalakaf. (sarats): *iz.* Ikus.: Saints. Xaatxa, zutnarika, zumelakaf,

zumaiakafegi. (zugatz): *iz.* Zumalakafak dagozen tokia. Zumalakartza.

zumainkartza. (zugatz): *iz.* Ikus.: Zumalakafegi.

zumaletcaf (landare): iz. Lekaziduna dan landarea; bare igali zoroan garau batzuk dagoz, ur gat/at-Ilan euki ondoren jan ditezkanak.

zurnaligaf. (sarats): *iz.* Ikus.: Sarats. Zumalikaf.

zumalikaf. (sarats): *iz.* Ikus.: Sarats. Zumaligat.

zumaltze. (zume): *iz.* Ibayen ondoan azten dan zumea. I: Zurnatze.

zumandof. (abetxu): *iz.* lkus.: Zuaindof. Zuaindut, zumaiudof.

zumardi. (zugatz): *iz.* Zumafert multzoa; zumafak dagozen tokia. Zumareta, zumataga.

zumareta. (zugatz): *iz.* licus.: Zumardi. Zumataga.

zumarika. (sarats): *iz.* Ikus.: Sarats. Zumalalcat.

zumarkari. (zugatz): *izond.* Zumalakati dagokiona.

zumaf. (zugatz): *iz.* Zumarkaria dan zugatza, ogei neurkin luzca dana to zur oso ona ematen duena. Alai, sum', sat/at, zaaf-bittfi, zurtfondo, zugaf, mum'.

zumafaga. (zugatz): *iz.* Ems.: Zumardi. Zumareta.

zumaf beltz. (zugatz): *iz.* beltza daukan zurnata.

zumaf-xuri. (zugatz): *it.* Ipres'eko zuroartxuria. Ems.: Zumantxuri.

zumartxuri. (zugatz): *iz.* Seraskaria dan zugatza, zur ona cmaten duena. Musuntz, zumai-xuri.

zumartxuridi. (zugatz): *iz.* Zumarbrurien rnaltzoa; zumartxuriak dagozeu tokia,

zumat. (zenbakun): *adond.* Ikus.: Zenbat. Zonbat.

zumataltz. (ildo): *iz.* Awe ta mendietako bide/tan egiten dan urn, bide oyetatik joan ez dedin.

zumats. (katika): *iz,* Supaztelean erabiltzen dan kutika.

zumatze. (zola): Etsxe bateko ofta, bizitza. (zume): Zumaltze,

zumatzeta. (zume); *iz,* Zumadi. Zumuya, zumeltzu.

zumaya. (zume); *iz.* Ikus.: Zumadi. Zurnatzcta.

zumazko. (mane): *izond.* Zumezkoa dana.

ZUME. *iz.* Zumetzuak ematen duet' arbazta bakoitza.(B/rain, maimen, Tullman, mime% nimbi, sumits, zimel-cguf, turns. II Mueta batzuk dagoz; "Basazume¨, "Minebat¨, "Zume¨ = Aundiagoa dana. Iluuzi. // "Miimen" , "Mimen" , "Urzume¨ = Txikiago ta meeagoa dana. ii "Auga¨, "Zumalakaf", "Zumaltkat¨, "Zumaligar, "Zumarika¨, "Zutnelika¨ = Saratsa, // "Zume belts¨ = Beltzagoa dana. (egurki): *it.* Gatzaria. (zuku); *iz,* Ogi-puska edozein ubileaz auduta, jangatia dana. Zumiu. *11* (abetxu), (landartzti), (otaf).

zume-bektf. (landarc): *iz.* Lore aria daukan landadea, abercak jaten ez dutena.

zume-otat, (otat): *iz.* Zumez egindako otafa. Zumitzare. (zume): *it.* Berbera.

zume-sare. (zume): Zumez egindako et:regal/a. (elxegain): *iz.* Berbera, (itxttura): II *iz* Zumcz egindako esi edo itxitura.

zume-saski. (zarando): *it.* Zumez egindako zarandoa. Zunac-zara, zume-zaretx. (zumc): *iz.* Berbera.

zume-saskitxo. (otar): *iz.* Zumez egindako otartxoa.

zume-txori. (txori): *iz.* Zumeetan bizi dan tour/a.

zume-zara. (zarando): *iz,* Zume-saski. 1: Zume-zaretx.

zume-zaretx. (otat): *iz.* Ikum Zume-saski. Zume-zant.

zumegofi. (lame): *iz.* Gofia clan zumea.

zurnekaldi. (zimeldura): *izond.* Zime'data dagoena. (taupe): *ft.* Emandako tanpak ugari.

zumekerta. (gizabide): *ft.* Gnziokikoa dan gizabidea.

zumekt. (zume): Zumearen gaya.

zumel. (zugatz): *ft.* Erefiotz antzekoa dan zugatza. Ems.: Ereflotz. 1: Saradon, zumeliz, zunda. (zimeldara): *izand* Zumekaldi.

zuntektntzeko. (abetxu): *izond.* Zumelaren antza duena.

nunel-orbel. (ofi): Zumelaren legortuta.

zuntel-xomoto. (zoronfo): *iz.* Ikus.: Zumelaf.

zumelakaf. (sarats): iz. Ikus.: Sarats. 1: Zumalakei.

zumelaf. (zomoŕo): *iz.* Indipiko gateau bizi dan zomoioa; autsaz biunata, eunak go/iz tindatzeko erabiltzen zana. 1: Zumel-xamoio.

zumeldi. (abetxu): *iz,* Zumelen multzoa; zumelak dagozen tokia. 1: Zumensu.

zumelditxo. (abetxu): Zumeldi txikia.

zumelika. (meats): *iz.* Ewe.: Sarats. 1: Zumetika, zumelikaf.

zumelika. (aerate): *iz.* &m.: Sarats. 1: Zumelika, zumerika.

zumettsu. (abetau): *izond* Zumeteu multzoa. Zumeldi,

zumeltz. (abetxu): *iz.* Ikus.: Zumel. 1: Saradon, znnda.

zumeltzu. (baso): *iz.* Zumelak dauzkan basoa. (eguf): Berbera. (zumc): 11/2. Ems.: Zama& 1: Zumatzeta, zumetzu.

zumelzu. (lame): *iz.* Ikus.: Zumadi. 1: Zumeltzu, zuruetxu.

zumendil. (zume): *iz.* Euzkal-ipui batek difloenez. Tout jauna jotzeko erabili zan zume-mota bat.

zumerika. (sarats): *iz.* Ikus.: Sarats. 1: Zurnelika, zumelikaf, zungi.

zumeska. (zizku): *iz.* Zlzku bcikia.

zumetxu. (zume): Bats.: Zumadi. Zumelzu, zumetzu, zumetsu,

zumetz. (zume): *iz.* Zume-mota bat.

zumetzu, (zume): Zumadi. 1: Zumetxu.

zumeyo, (eguf): *ft.* Ifiausita ez dagoen basoko abarxka.

zumezko. (zume): *Lend.* Zumez egiiia dana.

zumika. (pipit): *Iz.* Ikus.: Pipit. 1: Tortika.

zumil. (zubil): Zapatzeko afl

zumildu. (zubil): *ad.* Zumiaz zapatu.

zumiltze. (zubil): Zumilaz zapatzea.

ZUMill. (atz-nai): *izond.* Ate-naya egiten duena.

zumindu. (guid e): *ad.* Ilcus.: Afanpatu. (zimeldura): *ad.* Was.: Zimettlu. Zumaildu. (igadura): H *ad.* Ikus.: Igatu. 1: Zumaildu.

zumingaii. (ziztada): *izond.* Ziztadak egiten dituena.

zumintz. (landare): *iz. Lilikaria* dan landarea, urin mingotza ematen duena.

zurnitz. (ieki): *iZ.* Ikus.: fold. 11 Zimitz. (muskulio): *iz.* Gaited egiteko muskulio. (zomoio): 11 *iz.* Txitnika. 1: Tximitxa.

zumitz-esi. (babespide): ft. Otaf aundietaz egindako babespidea.

zurnitzare. (Mai): *iz.* Zume-otaf, (lame): *iz.* Berbera.

zumitzari. (ieki): */Z.* Aldo bietatik landuta dagoen zurnitza,

zurnitzatu. (muskulio): *ad.* Gaztak egiteko, gaya muskulioan jaŕi.

zumitzezko. (zume): *izand.* Zumezkon dana.

zumizgat, (jai): *ft.* Zumitzak egiteko gays. bunizgei.

zumizgei. (ieki): *iz.* Ikus.: Zumizgai.

zumiztu. (ieki): *ad.* Zumitza egin edo biurtu.

zumo. (min): *iz.* Ikus.: Urin. lzerdi, ten.

zumoka. (zur): *iz,* Ustiato ezin diteken zur-zatia,1: Zurnutin, Taming.

ann. (ereintza): *iz,* Ereintzarako, gertuta dagoen turki baten zatia.

zun-neurketa. (peuri): iz Landaetan egindako markets.

suns. (bekozko): *ft.* IlcusL:13ekozko. Zozoko,

zunat. (zugatz): hue.: Zuntaf. 1: Zuaf.

zunaleta. (zugatz): de Zunden rnultzoa,

zunbait. (jzenondo): *izord.* Ikus.: Zenbart. 1: Zonbait, zunbeit

zunbat. (zenbakun): *adond.* Ikus.: Zenbat. Zeinbat.

sunbelt. (izenondo): *izard.* Ekes.: Zenbait 1: Zonbait, zunbait.

zunbef. (tuba): *iz,* Ikus.: Enbot. 1:

zunbil. (enbof): iz, tints.: Enbot. Zonboi, subil, zunbeŕ.

zunbil iragazkoi. (iragaztura): kagazteko arkaya.

zunbil motz. (zubil): Zubii motz.

zunbilantzeko. (zubii): *izond* Zubilaten antza duena. 1: Zunbilkara, zunbilska.

zunbildm (zubil): *ad.* ambilez zapatu.

zuribilketa. (zubil): *iz.* Zubilaz zapatzearen egipeu eta ondorioa,

zunbilkl. (zubil): *Land.* Zubilaren autzekoa dana. Zunbilkide.

zunbilak. (lokafi): ft.Tertzaren lokatia. (afaraza): *iz.* Berbera.

zunbileko. (zubil): *izond.* Zubilari dagokiona.1: Zunbiiaren, zunbilarekiko.

zunbian. (zaboferi): *iz.* Solodan metatzen dan zabotla.

zunbufiu. (kordokadura): *iz.* Zabuka ari-izatea.

zunbufun. (sofiu): *iz* &m.: Bufuma. Butunba.

zunbuiuntsu. (Sofia): *izand.* Zunbufuna egiten duena,

zunda. (ereintza): *iz.* Ereintzaren zatia. (tyertt): *iz.* Bats.: Usraa. 1: Usmatze, zusma. Ou): *iz.* Bi ubideen arteko **!Ufa.** (abetxu): H *iz.* Rms.: Zume1.1: Zumeltz.

zunda-ezin. (leize-zuto): *ftond.* Ikus.: Amiltegi. 1: Tulunbro.

zunda-lugintzu. (luf-lantze): *iz.* Zundakatuz ari dan nekazaritza.

zundalca. (zati): *adoncl.* Luta, lokatiaz, ipintzen ari-izatca.

zundakatu. (zati): *ad.* Zatietan ipiiii edo antolatu.1: Amdahl.

zundan. (bitakuMza): *adond.* Zunda egiten ari-izatea.

zundatu. (nit): *ad* Ik.: Zundakatu.

zundatzaik. (azterkuntza): *frond.* Aztertzen (Meua.

zunde. (intz): *iz.* Ems.: intz. Buntz.

zundo. (sukalde): *iZ.* licus.: Tauki. 1: Slam. (enbof): *iz.* Ingurea jartzen dan enbota. 1: Zungo.

zunera. (ereintza): iz. Ereirdzetan egoten dan sodgunea. (ararte): *iz.* Yarcin dagoen arartea.

zunet. (ereinlza): *iz.* Egifia &goes] ereintzaren zena.

zuneta. (egiardz): *adand.* Ems.: Benetan. 1: Egitan.

zunetara. (egiantz): *adond.* Bcnetan izatea.

zunetz. (efenkada): *iz.* Ercintzetan ipintzen dan scone denkada. (ereintza): *iz.* Berbera. (luf); *iz,* Bi Moen attean dagoen tuf-zatia. (itdo):11 *i7.* Berbera.

zungi. (sarats): Sarats. Zumerika,

zungo. (enbof): iz. Ilcus.: Zundo.

zungidu. (ke-belat): *iz.* Ilcus.: Ke-belaf. Efebelat.

zunka. (tanpa): *iz.* Esnea artzean ixalak buruaz ematen du-ten tanpa. Zunkako. (burn): Berbera.

zunkada. (indarkeui): *iz.* Indarkeriz ari-izatea. Zunka.

zunkaka. (tanpa): *adand.* Tanpak ematen ari-izatea,

zunkako. (oldargune): *iz.* Ikus.: Bultzada. Bultzakada, zunpatalco. ((anka): *iz.* Tanka ematea.

zurikaldi. (tWit): ft. Tifit egiteareu egipena.

zunkari. (arch): iz. Buruaz jotzen duen aaria.

zunkatu. (oldargime): *ad.* Tanpaka oldartu. (taupa): *ad.* Berbera.

zunkuf, (konkof): *ft.* Ikus.: Konkoi. Kunkut.

zunkurtu. (gupiera): *ad.* Ilcus.: Muni. I: Oketegin.

zunolde. (rota): *iz.* Zoladen gaga.

znnp. (poop): *iz.* Ikus.: Pimp!. Xispada, zunpada,

zunp-ots. (stain): *iz.* Zunpatakoaren otsa.

zunpa. (bum): *iz.* Ikus.: Kuluskada. Lolama. (lama): *iz.* Tanpa. I: Ziztako.

zunpa-aldt. (tanpa): Tanpak ematearen aldia.

zunpa-zunpa ugh'. (tanpa): *ad.* Taripak asko eman.

zunpada. (talma): in. laustean artzen clan tangs. Zunpatako, zunpateko. (erorkera): *iz.* Berbers, (pimp): U *iz.* Was.: Punp. Zunp.

zunpaka. (poop): *adond,* Punpak botatzean ari-izatea.

zunpaketa. (punp): iz. Zunpakaren egipena.

zunpatako. (oldargune); acts,: Bultzada. Zimicako, zunpateko, zuntako. (tatipa): Hots.: TanPo. I: Zunpa, zunpateko. (erorkera): *iz.* Ilcus.: Zunpada. J: Zunpateko. (eztanda): Ikus.: Eztanda. I: Zartada, zunpateko. (puuP): 11 iz. Ikus.: Pimp. 1: Zunpada.

zunpateko. (oldargune): *iz.* Ikus.: Eultzada. Zunpatako. (tanpa): *iz.* /km.: Tanpa. Zunpatako. (erorkera): *iz.* Zunpada. Zunpatako. (eztanda): Ikus.: Eztandn. Zunpatako. (P ut3 p)' 11 iz.- Pots.: punP. Zunpatako.

zunpatu. (tanpa): *ad.* Tanpak eman.

zunpatzaile. (tanpa): *izond.* Tanpak =den dititena.

zunpeks. (taima): *adond* Taupak onaten ari-izatea.

zunpikada. (suagalaritza): *iz.* Stitimpaz punp-egitea,

zunpudia. (maids): Ikus.: Maids. I: Zunpudu.

zunpuf. (enbor): *iz.* Ikus.: Enbof. Zonbot,

zunr. (zekeniteri): *izond.* Zekena dana.

zunt. (lodiera): *izond.* Lodituta dagoena, itsita dagoena.

zuntako, (oidargune): iz. Bultzada. Zunpatako.

zuntaf. (kondaf): *iz.* Ikus.: Kondaf. I: Zafamata.

zuntoi. (ardatz): *iz.* Lasto-metaetan, ardatza bezela jartzen dan makaa. (zurkaitz): *iz.* Ems.: Zurkoitz. I: Zontai, zuntu.

zuntoi-arte. (zutati): *iz.* Zutafien artekoa.

zuntoi-malco. (uztai): *iz.* Gztagaya dan uztaya.

zuntoitsu. (nabarmentasun): *izond.* Zakata dana. Ilcus.: Zakat.

zuntoitu. (zurkaitz: *ad.* Zurkaitza (sorgortasun): *ad.* Sorgortasunez gerattt.

zuntuld. (estaiketa): *iz.* Zulu bat estallzeko zuraz edo metatezko zatikoa.

zuntz. (ari): *iz.* Arizko albantua. Ikus.:- Albania. J: Albania.

zuntz edo izpi legun. (ad): *iz.* Latina dan izpia.

ersatz edo tzpl xefakatu. (ari): *ft.* Tzpi ziritza.

zuntz-mako. (kirio): *iz.* Kiriotzan dagozen uztaiaren antzekoak diran zianzak edo izpiak.

zuntzartu. (alditxar): *ad.* Zorabiatuta utzi.

zuntzetsu. (ad): *izond.* Ariz egifia dagoena. Ikus.: Aritsu.

zuntzun. (ergeltasim): *izond.* Burn gulxikoa dana. (txori): iz. Txori-mota bat.

zuntzundi. (zugatz): Lertxundien multzoa; lertxundiak dagozen tokia.

zuntzundu. (baldartasun): *ad.* Tialdafa egin edo biurta. (ergeltasun): *ad.* Ergel egin edo biurtu.

zuntzunkeria. (baldarlastm); *iz.* Ikus.: Baldartasun. Zuntzuntasun.

. (ergeltasun): *iz.* Ikus,: Ergettasun. Zozokeria.

zuntzuntasun. (bardartasun): tkus.: Baldartasun. Zuntzunkeria.

zuntzuf. (zintzur): *iz.* Ikus.: Ats-bide. Xinxuf, zintzut, zinzuf.

zuntzuf-orapiio. (ezuf): *ft. ikus.:* Eba'reu 1: Zintzuf-orapilo, zintzuf-saga/. (zintzuf): *iz.* Zintzut-koskotaren goiko zatia.

zuntzurxito. (zuntzuf): *iz.* Zinzurzilo. I: Zintzurzilo.

zunxitu. (alke): *ad.* Ikus.: Lotsatu. (zeitiu): *ad.* Eriotza izan data adierazteko zeifilla Jo.

zunzun. (zugatz): *iz.* Ems.: Lertxun. Lent run.

(izenorde): *izord.* Ikus.: Zer. Zeus.

zuli-leentzeka. (leyatasun): *iz.* Ikus.: Leyatasun. Burkidego.

zuno. (bekozko): Tkus.: Bekozko. Zozoko.

zruiolde. (bizitegi): iz. Ettce baten beko gelak.

zuoi. (auto): *iz.* Gideta sadzen clan trains bates zuloa. (atsikipen): *iz.* Berbera.

zuoro. (izenorde): *izord.* Zerori. Zuoroni.

zuoroni. (izenorde): *izord.* Eats,: Zerori. Zuoro.

zupanpo. (uralde): *iz.* Uraldeetan titian egiten dau zuloa,

zupanporatu. (katamalo): *ad.* Katamatoz jantzi,

zupafi. (ari): *iz.* Leputz batean botatzen dan afia, igarotzeko.

zupatu. (edoskipen): *ad.* Ikus.: Edoski. Xurgatu.

zuperna. (uralde): *iz.* Zoperna. I: Uralde.

zupernnka. (uratcle): *adond.* Uraldez ari-izatea.

zuperta. (amayera): *ad.* Ikus.: Arnaitu. Amandu. (gaindi); *ad.* Gaindi egin.

zupertuz. (gaindi): *adond.* Gaindiz an-rates.

zupt. (ardo): *iz.* Galcluta dagoen ardoa.

zupide. (bide): *iz.* Enbofak jeisteko

zupil. (enbof): *iz.* Supaztefeko enbof aundia.

zupin. (sukaide): *iz.* &us.: Sukalde. Su-zoko. (supaztet): *iz.* Ikus.: Supaztet, Sukal-baztefi. (suagalaritza): Ikus.: Sutunpa. Su-odi,

zupin-agut. (ague): *iz.* Su-lzkiluaz egindako agttfa. Zupin-alde. (so-izkilu): *12.* Berbera.

zupin-alde. (agui): *iz.* Ikus.: Zupin-aguf. (su-izkii.u): *lz.* Berbera.

zupin-gurdi. (orga): *iz.* Zupifia eramateko gurdia. (suagalaritza): *iz.* Berbera.

zupin-Iefo. (suagalaritza): *iz.* Zupifien multzoa.

zuptn-leyo. (leyo): *iz.* Zupifia jafita dagoen leyoa. (suaggaritza): *iz.* Berbera.

zupIn-outzi. (guda-ontzidi): *iz.* Zupinak daramazkien itxasontzla,

zupin-ordziska. (guda-ontzidi): *1z.* Zupifiak daramazkien taalupa.

zupin-pizteko. (izeki-aldi): *iz,* Zupifiari su ematekoa dana.

zupin-talde. (suagalaritza): Suagalaritzaren izkilua.

zupindari. (suagalaritza): *izond.* Suagalartrzan ari dana.

zupindi. (suagalaritza): *iz.* Zupiilen multzoa.

zupingile. (suagalaritza): *frond.* Zupitiak egiten dituena.

zupiuka. (suagalaritza): adond. Zupiliez punp-egiten ari-izatea. /: Zupinketan.

zupinkada. (suagalaritza): *iz.* Zupifiez egindako punpa,

zupinkari. (gudalari): *izond.* **Suagalaritzan** dagoen gudaria.

zupinkatu. (suagalaritza): *ad.* Zupinkaz ari-izan.

zupinketa. (suagalaritza): *iz.* Zupinkaz ari-izatea.

zupinketan. (suagalaritza): *adond.* Ikus.: Zupinka.

zupintegi. (babespide): *iz.* Zupilien bidez egindako **babespide.**

zupintxorta. (suagataritza): Zupifien multzoa. Zupintza.

zupintza. (suagalaritza); *iz.* Ikus.: Zupintxorta.

zupbtieztatu. (suagalaritza): *ad.* Zupiaez izidiustu,

zupofa. (ii): *iz.* Iiak dagozen tokia.

zupu. (iiobi): *iz.* 1: Eortzleku. (uraska): *iz.* Ubide. 1: Urbide, zupe. (iturbunt): 11 *iz,* Ikus.: Osin. 1: Otxin.

zupudu. (malda): *iz.* Ikus.: laud. 1: Maids, zunpudia,

zupusi (ots-izen): *iz.* Uste gabeko tanka baten ots-izena. (tanka): Berbera. (sarkura): 11 is. Zulo bateau zerbait tanpaz sartea.

zupustada. (tanks): *iz.* Ikus.: Tanks. I: Tunica.

zuputs. (tanka): *iz.* Tanks egitea. (ez-uste): *adond,* Ez-ustean ari-izatea.

znputz. (lastertasun): *adond.* Ikus.: Batbatera. 1: Ziplo.

ZUR. *iz,* Azal azpian, zugatzetan enboia eratzen duen gal aritsu ta gogora. I: zula, zura. (adipen): *izond.* Adipeuez ari dana. (antoxin): 11 *iz.* Zurezko kaiku aundia. (elikutasun): 11 *izond.* Eilkutasunez ad dana, (entzupen): 11 *izond,* Oso undo entzuten duena. (zekenkeri): 11 *izond.* Zekena dana. (zurtasun): 11 *frond.* Zurtasuuez ari dana. // (egurki), (eguf), (erainkintza), (efealdi), (let), (zugatz), (zurgintza).

cur eon. (adipen): *ad.* Adipenez egon,

cur Hare. (zugatz): *iz,* Zugatzaren barneko zatia.

cur-abail. (iraizkin): *iz,* Aft aundiak botatzeko zuraz egindako langaya.

zur-abe. (egurki): iz. Zurezko abea. (zurkaitz): iz. Zurezko zurkaitza.

zur-abetu. (zur): *ad.* Zuraz estali.

zur-aga. (eslcuaga): *iz.* Zuraz egindako eskuaga.

zur-aizti. (zugatz): *iz.* Zura lortzeko areiztia.

zur-aiztuf. (nimbi): *iz.* Esku-zurubi bietaz eginduko zurubia.

cur-aide. (zur): *tz.* Zuraz estabta dagoena.

zur-alki. (irozkai): *iz.* Zuraz egindako irozkaya. (esertoki): *iz.* Zuraz egindako auLkia.

zur-apaiutzadie. (enzapain): *izond* Zuraz Ian apaingafiak dagizkiena.

zur-arizti. (site): *iz.* Zura ateratzeko ariztia.

zur-afa. (maskordun): iz. Rxasoko urtan dagozen zuretan cart ran dan **maskordun** (itxasontzi): L. • Berbera.

zur-babes. (babespide): *lz.* Gudaralco jantzia, aspaldian erabiltzen zalta. 1: Zur-babeskin.

cur-babeskIn. (babespitte): *iz.* Zur-babes.

cur-base. (baso): *iz.* Zura ematen dueu bases,

zur-bateko. (zur): *izond.* Zur batcaz egifia dana; zur-zati bateaz egifitt dana.

zur-batzoki. (bazkun): *iz.* Zuufak diranen bazkuna.

zur-beltz. (zugatz): *ft.* Ilcus.: Zurbaltz. Zurbeltxa. (abetxu): *1.z.* Ikus.: Zurbaltz. Zurbeltxa.

zur-bernuzari. (zur): *izond.* Zuran xixelatzen duena.

cur-base. (zurkaitz): iz. Zuraz egindako zurkaitza.

cue-bide. (zifistada): Enbofak eramateko bides. (bide): *iz.* Otak eratnateko bidea.

zur-biotz. (maths): iz. Landareen (landare): *iz.* Berbera. (biotz): II *iz.* Zugatzaren blotza. (zugatz): lift. Berbera.

zur-bizaf. (gingil-gabeko): iz. Zugatzetatitc esegita dagoen goroldioa. (zur): *41z.* Zuretik utatzen dan mintza.

zur-botot. (alebro): *iz.* Zuraz egirtdako aletxoa.

zur-dirdira. (isladura): *iz.* Zura ebakitzean agertzen clan ciirdira.

zur-emendio. (itxasontzi): iz. Itxasontzia lekoretik zuraz intlartzea. 1: Zureztadura.

zur-enbof. (enbor): Olak ateratzeko, **&abut** bat mutufetatik ebagitzea.

zur-eredu. (oltza): *iz.* Zuraz inguratzea; zureztatu.

zur-ereskin. (ersgaiu): *iz.* Zuraz egindako eresgaiva.

zur-efedola. Ward* iz Zuraz egindako ikurdia. (gudu-jantzi): is. Berbera.

cur-ed. (bndtura): *iz.* Zuraz egindako Itxitura. Zuretsi.

zur-esitu. (itxitura): *ad.* Zuraz zerbait ibd.

zur-etxe. (etxola): *iz.* Zuraz egindako etxola.

zur-geriza. (babespide): *iz.* Cruda-babespidea.

zur-giafa. (zur): Zugatzaren zurezko zatia. 1: Zur-giare, zurgiiiafe, zur-

mu-Oak. (zur): *iz.* Ikus.: Zur-giaia• 1: Zurgifiaie.

(zur): *iz.* Egufezkoa dana.

cur-iduri. (zurikeri): *izond.* Zurtkerlz Sri dana. 1: Zurikatzade, zuriketari. (atzipe): *Land.* Berbera.

zur-ikatz. (ikatz): *iz.* **Ikatz** biurtuta geratu dan zura.

zun.iitze. (iltze): *iz.* litze txikia.

zur-trudi. (trudigintza): *iz.* Zuraz egindako irudia.

zur-irudigik. (yarein-yardunbideak): *izond.* Irudiak zuraz egden dituena,

zur-izpi. (zur): *iz.* Zuraren lzpia. (zi): *iz.* Zurezko zia. 1: Zur-izpita.

zur-izpita. (zi): Ikus.: Zur-izpi,

zur-izurdura. (zur): *iz.* Landutako zuraren ozkak.

zur-jale. (zomofo): *izond.* Zura jaten duen zomofoa. (aginkada): *izond.* Egufa jaten duen zomoloa.

zur-katiiu. (katilu): Zuraz egindako hatilua.

zur-lcutxa. (kutxa): *iz.* Zurezko kutxa.

zur-lan. (zurgintza): Zurgintzan egiten dan lana.

zur-landu. (cur): *iz.* Landuta dagoen . zura.

(langite-kundu): *izond.* Zuraz egiten duets lama.

zur-lanketa. (zurgintza): Zuran egiten clan huts, I: Zur-/antze,

zur-lantzade. (langite-lamde): *izond.* Ikus.: Arotz. Zurgin, zur-lantzale.

zur-lantzari. (egut): *izond.* Thus.: Zurkari.

zur-lantze. (zurgintza): *iz.* Ikus.: Zur-lanketa.

zur-lof. (lofeta): Eg-urkien [trivia.

zur-meta. (zur): *iz.* Zurakaz egindako meta.

zur-molde. (oltza): *frond.* Zur-abetxean jafita dagoena.

zur-mur. (Inintzoera): *iz.* Thus.: Mania. Sufu-mufn, omen attests dabilen aotsa. (mardail): iz. Berbera. (ayeru): *iz.* Ikus.: Ayeru.

zur-mutil. (zurkaitz): Zurezko zurkaitza. I: Zur-oin.

zur-oin. (zurkaitz): *iz.* Ikus.: Zur-mutil.

zur-ola. (zurgintza): *iz.* Ikus.: Zurgintza. Arozgintza,

zur-ontzi. (itxasontzi): *iz.* Zurezko itxasordzi txikia. Zur-osozko. (autoxin): *iz.* Zurezko antoxiña, Zur-opots.

zur-opots. (antoxin): Thus.: Zur-onizi.

zur-orde. (zur): *iz.* Itxasontzietako aidatzeko zatikoa.

cur-ore. (ore): iz. Igeltsoaz egiudalco orea, gañean margotzeko.

zur-orma. (orma): *iz.* Zuraz egindako **CorMti.**

zur-oska. (ozkartura): *iz.* Zurezko ozkadura.

zur-oskl. (ofietako): iz. Zurezko oiletakoa.

zur-osozko. (itxasontzi): *iz.* Zearo zuraz egindako itxasontzia. Ikus.: Zur-ontzi.

cur-osto. (zur): *iz.* Zurezko ofi zabal eta mea.

zur-oyan. (baso): *2TZ.* Zur asko ematen duen basoa.

zur-puxka. (egurki): *iz.* Egurki txikia, Zunnutuf, zurpuska.

stir-natal. (cslcuaga): *iz.* Zurezko eskuaga.

zur-tantai. (zurkaitz): *iz.* Zurezko zurkaitza.

zur-tenka. (zurkaitz): *iz.* Zurezko zurkaitza. Zurzuntoi.

zur-toki. (zur): *iz.* Zura dagoen tokia.

zur-usgune. (zur): iz. Zuran dagoen akatsa.

zur-usteldura. (usteldura): iz. Zuraren korapilo ustela.

zur-uztai. (gezi): *iz.* Iraizkilia botatzeko

zur-xafla. (zur): *iz.* Zuraz egindako xafla.

zur-xata. (katilu): *L.* Zuraz egindako katiina.

zur-zafla. (cur): *iz.* 01 zabal eta mea.

zur-zain. (zugatz): iz. Zugatzari egiten zayon urteroko geruka.

zur-ziri. (Ad): *iz.* Zuraz egindako ziria. (ozkadura): iz. Ozkaduraren ertza.

zur-zola, (oliazpi): Gatleon zerbait jartzeko ofiazpia.

zur-zotz. (makil): *1Z.* Zuraz egindako maldltxoa.

zur-zubi. (akalde): *iz.* Akaldean itxasontziak zamatzeko dagoen tokia.

zur-zuntoi. (zurkaitz): Ikus.: Zur-tenka.

zur-zuntz. (ad): *L.* Zurezko ari, piru. (cur): *iz.* Berbera,

zur-zufean. (aufezki): *adond.* Aufezkiz ari-izatea.

mat. (antoxin): *iz.* Lopide bi dauzkan kaikua. (zur): iz. Ikus.: Zur. Zula.

zurabuia. (peaks): Prato motzak.

zuradi. (egurki): *iz.* Egurkien multzoa.

zurail. (zuritasun): Margo zurizkoa dana. (margultasun): *izond.* Zurixka dana.

zuraildu. (zuritasun): *ad.* Zuriz margotu.

zuraitz. (zugatz): *iz.* Thus.: Zugatz. Zuaitz.

zuraje. (egurki): *iz.* Zur batzuen multzoa. Zuranut,

zuramu. (egurki): Ikus.: Zuraje.

zuranga. (zuritasun): *frond.* Margo zurixka daukana. Zurantz.

zurantz. (zuritasun): *izond.* liens.: Zuranga,

zurantzezkari. (yarein-yardunbideak): *frond.* Zuraz lanegiten dean irudigiiea.

zurantzezki. (trudigiutza): Zuraz egindako irudia.

zuraretx. (zugatz): *iz.* Basoko areitza. Zuraritz.

zurari. (lokati): *iz.* Ikus.: Zulari. I: Txifikari.

zuraritz. (zugatz): iz. Ikus.: Zurarebc.

zurarotz. (langde-kunde): *frond.* Arotz. Zurgin.

zurarozkintz. (zurgintza): *iz.* Ikus.: Zurglutza.

zurarta. (egurki): *iz.* Ikus.: Zuarte. Zuratte.

zuraska. (oramai): *iz.* Zurezko oramaya.

=rants. (auts): iz. Pipiak zurattk ateratzen duets autsa.

zurba. (igali): Udalantaren igalia,

zurbaldo. (sukakle): *iz,* Ikus.: Thai. I: Tauski.

zurbaltz. (abetxu); iz. Thus.: Zubel. Zubeltz, zurbeltxa. (zugatz): *iz.* Ikus.: Zubeltx. Zurbettxa, zur-beltz.

zurbasta. (ut): iz. Lef-mota bat.

zurbel. (margultasun): Land. Margul edo oria dana. Zurbil.

zurbeltxa. (abetxu): *iz.* Ikus.: Zubel. Zurbaltz, cur-belts. (zugatz): *iz.* Ikus.: Zubeltx. Zurbaltz, zur-beltz.

zurbera. (zur): iz. Zuraren zuritasuna.

zurbeztra. (kaput): *iz.* Kautxuzko txanoa.

zurbi. (zurnbi): Ikus.: **Zurubi.** Xurtsbi.

zurbil. (margultasurt): *izond.* Zurbet. Zurpait, zutpil.

zurbildu. (tnargultasun): *ad.* Ilcus.: Marguldu. Zutpaildu, zurpilclu, zufupil.

zurbildura. (margultasun); *iz.* Autnegiko oritasurr eta margo peitzca. Istasun, xuaildura.

zurbilero. (eritasun): *iz.* Gazteen eritasuna, margultasunez eta nekeaz agertzen dana, Zurbilkeria.

zurbilkeria. (eritasun): *iz.* Zurbilero,

(margultasurt): *adand,* Marguitasunez ari-izatea.

zurbiltasun. (margultasun): *iz.* Titus.: Margultasun. Zurbilize, zurioritasun. (ulcers): iz. Mee izatearen nolakotasuna,

zurbiltze. (margultasun): *iz.* Thus,: Margultasun. Zurbittasun, zurpiIdura.

zurbilua. (Cane): *iz.* Gatzik gabe esne matuitua.

zurbitz. (urguritasun): *izond.* Milikeriz ad dana. 1: Zurbizkerietan ari dana. Zmbizki,

zurbizkeri. (urguritastru): *iz.* Its, egipen eta kifiuetan ageferazten dan itxurazko urguritasun edo acteya. 1: Anderekeria, kuakeria, litxarketa, naikeri, rnikakeria, milikatasum rniiingakeria, mutui-xurikeria, xarmirkeria, zimitri, zinkutineria, zintzurkeria, katufartzineria. (azkuii): iz. Gozokeria. Melekeria. *11* (ozarkeri).

zurbizkeria. (urguritasun): *iz.* Ikus.: Melekeria.

zorbizki. (urguritasun): *izond.* Ilcus.: Zurbitz.

zurboil. (egurki): *iz.* Egurki. *Er.* Maidl lodia.

zurbulu. (egosketa); *frond.* Arinld egosita dagoena. (eritasun): *izond.* Erdi eri dagoena. Ikus.: Zilimala. Zurgulu.

zurbuiutu. (gupiera): *ad.* Ems,: Oicerba. Okeiegin. (egosketa): *ad.* Gaizki egosi.

zurd-abere. (zeti): *iz.* Zefi-aberea.

zurda. (gifiale): iz. Pins-sorts, geyenetan, gifiafeak ezufai leizen dizkiena. Aldles-zurda; orpo ta aztala alkartzen ditueria. Alkuts, solos-rain, astalzain, zamil, clefs, zairtxuri. (lokafi): *iz.* Taira, kuma-lokalia; lafuko bi zuloen zeaf igarotzett dana, ta bi mutufetatik erag,inda, igitzen da, geyago ala gurxiago sartzean, ezabizi txtriak atera-erazteko. 1: Kuma-lokafi, zurdilea, sedal. (esku): 11 iz Esknetan egiten diran itzasiak. (aintzigaf): 11 *iz.* Gaueko intz izoztuta. (Me): 11 *iz.* Abere batzuk lepoan daukaten ales. Xurda.

zurda-antzeku. (ule): *iz.* Abereen idea. 1: Zurdile.

zurda-bae. (artza): *iz.* Zurdaz egindako artza. Zurda-bai.

zurda-bai. (artza): Zurda-bae.

zurda-etatz. (efatz): iz. Zurdaz egindako efatza.

zurda-esknta. (azao): *iz.* Zurdaen azaoa.

zurda-oyal. (oyar): *iz.* Ikus.: Zurdaki.

zurda-pii. (ule): *iz.* Zurdaen azaoa. 1: Zurda-sorta.

zurda-soirm. (sofiu): Lokarl-sofiva.

zurda-sorts. (ule): *iz.* Ikus.: Zurda-pit.

zurdadum (ule): *izond.* Zurdak dauzkana.

zurdai. (olotura): *iz.* Zurdaz egindako lotura.

zurtiaitz. (aitorkun): k. Mafega. Zurduiz, zuniatz.

zurdaiz. (aitorkun): *iz.* Mafega. Zurdaitz, zurdatz.

zurdakei. (izeki-aldi): *ft.* Sukatitik sun ateratzeko, burnizko zatikoa. 11 Zurdoki.

zurdaki. (efatz): iz. Zurdaz egindako efatz oso (oyal): Zurdaz egindako oyala. Zurda-oyal. (igurki): Zurdaz egindako igurkiaa.

zurdald-aldi. (eMtz): *iz.* Zurdakiz emandako tanpa.

zurdapala. (ao-ugal): iz. Titilik kentzeko txrdai ipintzen zayen mutufekoa.

zurdari. (ari): *iz.* Pitazko aria.

zurdatsu. (Orate): *izond.* Zurdak dauzkana. (ule): *izond.* Berbera. 1: Ile latza duena.

zurdatu. (ari): *ad.* Sokala ipifii.

zurdatz. (aitorkun): iz. Ilcus.: Zurdaitz. 1: Zurdarz. (zip"): *Ez.* Zigofa emateko usta. (ode* *iz.* Odei txikia.

zurdazain. (rut): iz. Zuraren carat.

zurdazal. (azat): *iz.* Zurdaen azala. (eunizti): *iz.* Sabelaren bafti-aldeko mintza.

zurdazkaize. (size): *iz.* Oso zakata dan aizea,

zurdazko. (ule): *izond.* Zurdaz egifia dagoena.

zurdaztatu. (apaingailii): *ad.* Zurdaz apaindu. (ule): *ad.* Berbera.

zurde. (aŕain): *iz.* Ikus.: Izurde. -Linda.

zurdel. (anpadura): *iz.* Abelgofiai irteten zayen, ala daukan koskofa. (eritasun): *iz.* Berbera.

zurdiburdi. (zalapart): *iz.* Ikus.: Zalapart. 1: Ziri-pafa.

zurdika. (abetxu): *iz.* Ikus.: Txtia. I: zurdikatx.

zurdikatx. (abehru): *iz.* Ikus.: Txiiat 11 Zurdika.

surdile. (ale): *iz.* Zurda-antzeko.

surdin. (mango): iz. Me. I: Tirdin.

zurtioki. (izeki-aldi): *iz.* Ikus.: Zurdakei.

zurdoyaL (eundura): *iz.* Zurdaz egindako eundura.

zurdun. (zur): *izond.* Zuraz ari dana. (zurtasurt): *frond.* Zurtasunez Sri dana.

zurdunpa. (kolokadura): *izond.* Koloka dagoena.

zurdunpatu. (kontokadura): *ad.* Kordokaduraz ari-izan. (koiokadura): *ad.* Kolokaduraz ari-izan.

zure. (izenorde): *izord.* Zuri dagokizuna. Ilcus.: Zurekiko.

sure bizkat izan gaitezen. (eralketa): *adond,* Gore eralketak zuen gain izan ditezen.

Canaan. (bizitegi): *adond.* Zure etxeart.

ZUREDI. iz. Zurezko zati batsuen moitzoa, here gafiean lanen bat egin al-izateko edo gauzaren bat ezartzeko. 1: Efte-garta jartzeko ongi lotuta erabiltzen dan egurki edo abeen moitzoa; abe oyek burnizkoak ere izan ditezketarik. Teilatupeak, zur edo egurlden multzoa, zureri. *1* (abedi), (egurki), (eraikintza), (etxegain), (etxegintza), (oltzaburu), (sabai), (cur), (zurgintza).

zuregaindu. (arpen): *ad.* Zuk, erabaldtzeko, zerbait artu.

zuregan. (izenorde): *izond.* Zure sdieau.

zureganatu. (arpen): *ad.* Zerbait zuretzat artu. Zuretu, zuretzakotu.

zureganatze. (arpen): *ft.* Zerbart zuretzat artzea.

zuregandu. (arpen): *ad.* Zerbait zuregan attn.

zuregatik. (zio): *adond.* Zure zioagatik.

zurekiko. (izenorde): *izord.* Zuni dagokizuna. Ikus.: Zure. Zurektkoa, zurekilako.

zurekila. (lagautasun): *adond.* Zurekin. Zurekilan.

zureldlako. (izenorde): *izard.* Zurekiko. Zurekikoa.

(laguutasun): *adond.* Ikus.: Zurekila. Zurekin.

zureitin. (laguntasun): *adond.* Ikus.: Zurekita. Zurekilan.

zurellakotu. (aldakera): *ad.* Zu bezalakoa egin edo biurtu.

surepean. (Amen): *adond.* Zure aginpidean egotea.

zureri. (egurki): iz. Ikus.: Zuredi.

zuretat (auzotasun): *izond.* Zure auzokoa erki efikoa.

zuretasun. (bereiztastur): *iz.* Zone bereiztasnna. I: Zurezkoa.

suretu. (arpen): *ad,* Ikus.: Zureganatu. Zuretzakotu.

zuretzako. (izenorde): *izord.* Zuretzat dana. 1: Zuretzat.

zuretzakotu. (arpen): *ad.* &us.: Zureganatu. 1: Zuretu.

zuretzat. (izenorde): *frond.* Ikus.: Zuretzako.

zureuste. (zurkaitz): *iz.* Zuraz eustearen egipena.

zurez. (izenorde): *frond.* Zure izenez, zuketz.

zurezean. (bakartasun): *adond.* Zu bakatik egotean.

zureiko. (zur): *izond.* Zuraz egindakoa.

zurezko oltza. (oltza): *iz.* Arautasuuezko egipenetan agintarientzako esertaldak jartzeko atontzen dun oltza.

zurezkoa. (bereiztasun): *ikus.:* Zuretasun.

zureztadura. (itxasontzi): *iz.* Zur-emendio.

zureztatu. (itxasontzi): *ad.* Itxasontziaa lekoretik zuraz indartn. (oltza): *ad.* Zuraz estali. Zurezt./..

znreztu. (oltza): *ad.* Ikus,: Zureztatu.

zurga. (edoskipen): *iz.* Edoskipenaron cgipena. I: Zurgaldi.

zurga-draga. (edoskjpen): *iz.* Edoskipena egiteka lanabesa.

zurga-zurga. (edari): *adorn'.* Ufupaz edatea.

ZURGABETASUN. *iz.* Zurtasunaren peitzea. Egiiearen gaiztakeria inn ezkero, efuak izaugo liraken egipenak soterazi ditzaken laxotasun zigorgaiia. latezkeria, zuzitasun, // (adingabetasun), (arduragabetastm), (azarkuatza), (biurkeri), (ergettasun), (end, (ezlen-ikuste), (gaibide), (gogaidieza), (urdaritasun).

zurgagati. (egoskiera): *koIa.* Egoski egin ditekena.

zurgai. (zugatz): *iz.* Mara edefako zugatza.

zurgaiko. (aizoyalak): Aizoyal-mota bat. I: Zurgaiko masts.

zurgaiko masts. (aizoyalak): *iz.* Zurgaiko.

zurgaliu. (edoskipen): iz. Autentzako edaski-tresna.

zurgaitz. (zudasun): *izond.* Zurtastmean geyegiz ani dana.

zurgaizgaft. (zurkaitz): ikus.: Zurkaitz. Zontai.

zurgaketa. (egoskicra): *t.z.* Egozkia egitearen egipena. j: Zurgakii. (linburdika): *iz.* Linburdika egitea. I: Zurgaldi, zurgatitasun.

zurgakizun. (egosIdera): iz. Egoskitzeko dagoena.

zurgaldi. (egoskiera): *iz.* Ikus.: Zurgaketa. (edoskipen); Ikus.: Zurga. (linburdika): *iz.* Zurgaketa. Zurgaritasun.

zurgardi. (zugatz): *iz.* Basoko zegatza.

zurgari. (bonbonkada): *izand.* Bonbonkadaz ari dana.]: Zurgatzaik.

zurgaritasun. (linbardika): Bats.: Zurgaketa. Zurgaldi.

zurgaii. (begiespen): *izond.* Begtespena soterazten duena.

zurgatu. (edoskipen): *ad.* Ikus.: Edoski. l: Murtzatu, xurgata, edoskia egin.

zurgatx. (mattzurtasun): izond, Maltzurtastmez ari dana. Zurikari.

zurgatzatie. (edoskipen): *izond.* Edoskia egiten dueua. (bonbonkada): *izond.* Buts.: Zurgari.

zurget. (zugatz): *iz.* Zur asko dakateu zugatza. (zur): *iz.* Berbera.

zurgida. (zurigintza): Zurigintzan norabidea erakusten duena.

zurgin. (langile-kunde): *izond.* Ikus.: Arotz. Zulgin, zurgingo, zurgintzu, zurgite.

zurgin-mai. (zurgintza): *iz.* Arotzalc tan-egiten demon maya. Berbera.

zurgin-mutil. (zurgintza): *iz.* Arotz-langintza ikasten an dana.

zurgln-ola. (zurgintza): Zurgintza, lantegia. Zurgintegi, zurgitiota.

zurgindegi. (zurgintza): *iz.* Eros.: Zurgintza. Arotzia.

zurgingo. (langile-kunde): *izond.* Ems.: Zulgin. Zurgin, zurgintzu.

zurgintegi. (zurgintza): Ikus.: Zurgin-ola.

ZURGINTZA. L. Zura lantzekoa dan langintza; Ian on tgiten dan tantegia. Arotzia, arozketa, arozkintza, arotzeria, arotzeritza, arozginiza, arozkintza, zurarozkintz, zurgindegi, zur-ola.11 (ate), (daratelu), (egurki), (eraikintza), (efedize), (lanabesa), (al), (zur), (zuredi).

zurgintzu. (langlie-kunde): *frond.* Ikus.: Zurgin. Zurgingo.

zurgifiate. (zur): *iz,* Tkus.: Zur-giata. Zan-gin/It.

zurgitz. (urguritasun): *ftond.* Zurbizkeriz ari dana.

zurgizen. (zuritasun); iz, Egufaren zati zuria.

zurgizon. (irudigintza): *iz.* Zuraz egindako inaliiia.

zurgoiko. (aizoyatak): Aizoyalaren zatia.

zurgofi. (margo): Zuri-gorixtra dan margoa.

zurgofitu. (mango): *ad.* Zuri-getixka dan margoa artu edo Oman.

zurgu. (zurubi): *iz. llcus.:* Zurnbi. I: Xurgu, zurubu.

zurgu-atztuf. (zurubi); Alkartuta dagozen bi esku-zurubi. Zurgu-bikoitz.

zurgu-ate. (ate): *iz.* Ate nagusiaren ondoko beste atea.

zurgu-bikoitz. (zurubi): Ileus.: Zurgu-aiztut.

zurgu-bit (zumbi): ft. Biribiia dan zurubia. Zurgu-biribil, zurgu-biufi.

zurgu-biribil. (zurubi): *iz.* Thus.: Zurga-bit. Zurgu-biud.

zurgu-biufi. (zurubi): *ft.* Ikus.: Zutga-bil. Zurgu-bilibil.

zurgu-bura. (zurubi): *iz.* Zurubian atsedena artzeko dagoen tokia.

zurgu-etxe. (zurubi): *ft.* Zurubiaren kutxa.

zurgu-mail. (zurubi): *iz.* Zurubiaren maia.

zurgu-matiadi. (zumbi): *ft.* Zurubtaren zatia.

zurgu-orde. (zurubi): Zurubiaren ordez erabiltzen dan lauzko makurtua, langak dauzkana.

zurgultt. (eritasun); *1z0ı1(ı.* Erdi dagoena. Ikus.: Zilimala, zurbulu. (egosketa): *izond.* Erdi egosita dagoena.

zurgutu. (gozamen): *ad.* Acker,/ antis. (edoskipen): *ad.* Edoski egin,

zurgutxo. (zurubi): *iz.* Zurubi txikia.

zurgutzaf. (zurubi): *iz.* Zurubi aundia.

zuri. (znritasun): *iz.* Margo zuria. Txuri, xuri. (zutikeri); *izond.* Zurikeriz ari dam,. Zur-iduri, zurikatzade, zuriketari. (alpetakii): *izond.* Lanerako Opera dana. (jzenordo): *izord.* la zeran (txintxin): *iz.* Ardzifiako tx-Intxifia.

curl itzegin. (zurikeri): *ad.* Zurikeriz ari-izan.

curl-aft. (mango): *izond.* Margo afezka.

zuri-baltz. (atsekabe): *iz.* Atsekabeak. Zuni-beltz, zuri-beltzak.

zuri-baft. (zungintza): *iz.* Ikus.: Zurialdi. Zuri-beti.

zuri-bedaf, (belar): Jutufraizkeria dan beiafa, jaboya bezela erabiiia izan dana. Zuribetaf.

zurt-beltz. (atsekabe): Ilrus.: Zuri-baltz. Zad-beltzak.

zuri-beltzak. (atsekabe); *iz.* Ikus.: Zuni-baltz. Zuri-beltz.

zuri-beizita. (joko): *iz.* Alien joko bat, eskuan gammas bat gordetzeau egiten dana.

zuri-befi. (zurigintza): *iz.* Zurialdi, Zuni-baii.

zuri-beřitu. (zurigintza): *ad.* Zurialdiaz margotu.

zuri-blrusta. (belař): iz, Loŕondoko irusta. Ikus.: Irusta.

zuri-bizi. (zuritasun): *iz.* Zuri-zuria; eduř-zuritasuna.

zuri-egitu. (zuritasun): *ad.* Zuritasuna geyegiz erabili.

zuri-eri. (begi): *iz. Ikus*.: Lauso; zurien.

zuri-erosi. (bustikeri): *ad.* Bustikeria egin.

zuri-ezin. (zuzengabekeri): *izond* Zuzengabekoa dana.

zuri-galdua. (salkuntza): *izond.* Ikus.: Etoi. j: Aribe.

zuri-garbi. (iragaztura): *iz.* Ikus.: Boketa. j: Bogada. (ikuzketa): *iz.* Ikus.: ikuzketa. j; Ikuz-aldi, zurikaldi.

zuri-garbiak. (garbitasun): Garbitasuna ta ikuzketa.

zuri-garbitu. (garbitasun): *ad.* Garbitasuna egin.

zuri-goritu. (izeki-aldi): *ad.* Burnia sutegian eŕe, zuria data iruditu aria.

zuri-goŕitu. (margo): *ad.* Zuri is goŕi margoa dana eman edo egin.

zuri-goñtze. (margo): *iz.* Zuri ta goŕizkoa dan margoa ematea ado egitca.

zuri-gořixka, (margo): *iz.* Zurigořiren ñogaŕia.

zuri-jario. (autontzi): *iz.* Aufontzi natitatutik ateratzen dan Dario zurika.

zuri-min. (zuritasun): *izond.* Zuri-zunia dana.

zuri-muri ibili (maŕo): ad Ikus.: Zuri-murian ari.

zuri-murian ari. (maŕo): *ad.* Maŕoa egin. j: Zuni-muri

zuri-neri. (Ocordokadura): *iz.* Ikus.: Luŕin-ontzi.

zuri-nerika.(kordokadura): *adond.* Luŕin-ontzia erabiltzean ari-izatea.

zuri-nne. (zuritasun): *iz.* Zati zurika.

zuri-urdin. (margo): *iz.* Zuti ta oztiñezkoa dan margoa.

zuri-zurl. (zuritasun): *izand.* iuatiz zuria dana.

zurigaf. (gaztaliondo): *Iz.* Gaztaña-mota batzuk.

zuriagotu. (zuritasun): *ad.* Zuritasuna aunditu.

zuriall. (zuritasun): *izond.*-Zurixka dana. I: Zunibagi,

zurial. (landare): *iz.* Sendagaya dan landarea; here oŕiak olaŕaren gingilaren antzekoak diranak.

zurialdi. (espaloi): iz. Espaloyaz zuritzea.: Zuri-bafi, zuri-beŕi. (adiskidetasun): iz. Galdutako adiskidetasuna befitzea.

zuribegi. (zuritasun): *izond.* Ikus.: Zuriaii.

zur€beiaf. (belaf): *iz.* Ikus.: Zuri-bedaŕ.

zuribide. (aitzaki): iz. Ilms.: Aitzaki. Atzaki. (argibide): iz. Ikus.: Argibide. Egiztabide.

zuribide-auzi. (auziratze): iz. Ikus.: Auziratze. j: Auzi-lan.

zuribidezko Hz-aide. (aintzin-solas): *iz.* Ikus.: Aintzin-solas. j: ltzauŕc.

zuriburdi. (zaiapart): *iz.* Ikus.: Zalapart. j: Ziŕi-paŕa.

zuridura. (zuritasun): *iz.* Sal-abereengan, beknldan izaten dan zuritasuna. (sai-abere): *iz.* Berbera.

zurien. (begi): iz. ikus.: Lauso; zuri-eri.

zurigailu. (azal-apaintze): *iz.* Laŕua zuritzekoa dana. j: Zurigafi.

zurigain. (zurikeri): ŕz. Ikus.: Zurlkeri. Maŕukeria.

zurigaf. (landare): *iz.* Landare txaŕ-mota bat.

zurigafi. (aitzaki): *izond.* Aitzakirik gabe, zuzenbidezkoa dana.Oliz (azal-apaintze): ŕz. ikus.: Zurigailu. (aŕautz): II ŕz. Aŕautzaren koskol zuria.

ZURIGJIN IZA. *iz.* Ormadiak edo baste lanak, buztin-egosi, adalu, afiz edo beste gayaz, eraikitzcko antzea edo langintza. j: Arginlan, afisu, etxebafigin, asantu, igeltserotza, zurikintza.11(arlankaitza), (eraikintza), (ctxegintza), (igeltsu), (lanabesa), (langintza), (oltzaburu), (orma).

zurigoŕi. (margo): *iz.* Zuri ta goŕia margoa.

zurigofizta. (margo): *izond.* Margo zuri-goŕia.

zurijente. (janztura): *iz.* Janzki zuria.

zurika. (zuritasun): *izond* Zuriska dana. |: Zurikail, zurikara. (losintxa): iz. Ikus.: Legunkeri. j: Lausenga. (zurikeri): jj *iz.* Zurikeriz ari-izatea.

zurikagafi. (zurikeri): *izond.* Zurikeriz ari dana.

zurikail. (zuritasun): *izond.* Ikus.: Zurika, I; Zurikara.

zurikaildu. (zuritasun): *ad.* Zurikail egin ado biurtu.

zurkaitz. (zekenkeri): *izond.* Zekena dana. ikus.: Zeken. (zikoiztasun): *izond.* Berbera.

zurikaizkeri. (zekeukeri): *iz.* Ikus.: Zekenkeri. j: Zikoikeria. (zikoiztasun): *iz.* Berbera.

zurikaldi. (ikuzketa): *iz.* Ikus.: Ikuzketa.: Zuri-garbi, (zurigintza): *iz.* Zuriz margoztea.

zurikara. (zuritasun): *izond.* ikus.: Zurika. : Zurikail.

zurlkari. (maltzurtasun): *izond.* Maltzuŕa dana. Ikus.: Zurgatx. (losintxa): *izond.* Bats.: Limurkari.

zurika#. (buztin): *iz.* ikus.: Buztin-xuri. I: Zulgi.

zurikatu. (legunkeri): *ad.* Legunkeriz ari-izan. (zurikeri): *ad.* Zurikeriz ari-izan.

zurikatx. (abetxu): ŕa. ikus,: Txilaŕ. j: Zurdikatx, zurikats.

zurikatzalle. (zurikeri): *izand.* Ikus.: Zuri. j: Zur-iduri, zuriketar.

zurikatze. (losintxa): *iz. ikus.:* Losintxa. Zorabide. (zurikeri): *iz.* Zurikeriz ari-izatca. Zurikeria, zuriketa.

ZURIKERI. iz Egiazko ta zuzenduna eztana. j: Gogayak, itzak eta gauzak kidetasunezicoak ez izatea Atzemankeria, gain-zurikcria, malmo, maŕokeria, maŕoteria, maŕukeria, ñabartasun, suntsikeria, ziotz, zurigain. (main): iz. Maltzurkeria. II (aitzaki), (alegikeri), (amaŕukeri), (antzeraketa), (atzipe), (belztura), (biurkeri), (gaiztaaun), (gezuf), (irudimen), (itzuli-mitzulika), (izaneza), (loitasun), (malmuzkeri), (oket), (salkuntza).

zurikeria. (zurikeri): *iz.* Ikus.: Zurikatze. ^: Zurikcta. (alpeŕaldi): ŕz. Ikus.: Alperkeri. j: Alpeŕeri, xurikari.

zurikeriz. (legunkeri): *adond.* Legunkeriz ari-izatea. ; Zuriki.

zurikerizko. (zurikeri); *izond.* Zurikeriz ari dana. (salkuntza): *izond.* Salkuntzaz ari dana.

zuriketa. (jabot): *iz.* Jaboyaz garbitzea. (zurigintza): *ŕa.* Ormak zuriz margoztea. (zurikeri): jj *iz.* Ikus.: Zurikatze. j; Zurikeria.

zuriketan. (legunkeri): *adond.* Legunkeriz ari-izatea,

zuriketar. (zurikeri): *izond. Ikus.:* Zuni. Zur-iduri, zurikatzaile.

zuriki. (legunkeri): *adond.* ikus.; Zurikeriz.

zurikiñak. (erauzkela): *iz.* Amarien azalak.

zuriko. (txintxin): *iz.* Aspaldiko txintxin-mots bat,

zurikuspera. (zorion): *izond.* ikus.: Baikoŕ. j: Oro-oneste.

zurilari. (zurigintza): *izond* Orrnak zuriz margozten dituena.

zurile. (zur): *iz*. Zuraz egindako artilea.

zurimenta. (janztura): *iz*. Janzki zuri multzoa. Zuritarzun.

zurimlntasun. (zuritasun): *iz*. Ikus.: Zuritasun.

zurin. (orban): *is*. Landareen urban zurixka. (auts): *iz*. Gardamuak uzten duen auts mea. j: Zuririn.

zurinabaf. (margo): *izond*. Margo zaintsukoa dana.

zurindu. (aginkada): *ad*. Zugatz bat gardamuak jota egon.

zuringa. (ipurdi--zilo): *is*. Ipurdi-ziloaren giliafea.

zuringa. (ipurdi-zilo): *iz*. Ikus.: Ipurdi-ailo. I: Txuringa, ipurtzulo, ipurdi-zulo, ipurtzilo, gibel-zilo, uzki, uzkai, uzkoi, Ixurunbei.

zuringo. (aŕautz): *is*. Afautzaren zati zuria. j: Zurinko. (begi): *iz*. Begiaren zuti zuria.

zuringo. (begi): *is*. Ikus.: Begiko-zuri. Begiko-txuri, begiko-xuri. (aŕautz): *iz*. Aŕautzaren zati zuria. I: Zuringo, zurinko.

zuringotu. (zuritasun): *ad*. Zuritan

zurinko. (aŕautz): *iz*. Ikus.: Zuringo. (begi): *iz*. Berbera.

zuriña. (landare-erizti): *iz*. Landareen eritasuna. Zuriteri.

zuriñaŕe. (eguŕ): *is*. Egutezko zatia.

zuriori. (margultasun): *izond*. Zurixkoa dana. : Zuriska, zuriskail, zurisko, zurista, zurixta, zurizka.

zurioritasun. (margultasun): *iz*. Ikus.: Margultasun. Zurbiltasun.

zuripen. (zuritasun): *is*. Egufaren barneko margo zuria. (zurigintza); *is*. Znriginfzan egiten dan zuriz margotzea. (aitzaki): *iz*. Ikus.: Aitzaki, I: Atzaki, zuritarzun.

zuririn. (ants): *is*. Ikus.: Zurin.

zuriska. (marguttasun): *izond*. Ikus.: Zuriori. I: Zuriskail, zurisko, zurista, zurizka.

zuriskail. (margultasun): *izond*. Ikus.: Zuriori. : Zuriska, zurisko, zurista, zurixta, zurizka.

znriskatn. (zuritasun); *ad*. ıa zuziz zuritu.

zurisko. (margultasun): *izond*. Ikus.: Zuriori. : Zuriska, zuriskail, zurista, zurixta, zurizka.

zurista. (zuritasun): *izond* Ikus.: Zuriori. Zuriska, zuriskail, zurisko, zurixta, zurizka.

zurita. (uso): *iz*. Igaroten diran usoen auŕetik doan um.

zuritarzun. (zuritasun): *iz*. Margo zuri-zuıı a. j: Zuritasun. (janztura): *is*. ikus.: Zurimenta. (aitzaki): II *iz*. Ikus.: Aitzaki. j: Zuripen.

ZURITASUN. iz. Eduŕ-margozkoaren zeindasuna. I: Zurimintasun, If (argi), (margo).

zuritatu. (argibide): *ad*. Ikus.: Argibide. ^: Argibidea egin.

Lurked. (landare-erizti): *is*. Ikus.: Zuriña.

zuritu. (zurigintza): *ad*. Zuriz margotu. I: Zuriztatu, zuriztu. (burutarapen): *ad*. Burutarapena iortu. (erauzketa): II *ad*. Arvari edo tursagaŕai azala kendu. (egiantz): ıI *ad*. Bgi bat egiztatu. (zurikeri); II *ad*. Zurikeriz ari-izan. (garbitasun): II *ad*. Ikus.: Garbitu. Zikoztu, (ordaittketa): € *ad*. Zoŕak ordaindu. (zenbakun); *(ad*. Zenbakunak cgin. (itzalgaitz): jj *ad*. Itzalgaitzak egin.

zuritu. (oskol): *ad*. 'gall. arnari, buno ta abafu. oskol eta lafua kentzea. Azkamatu. (zuritasun): *ad*. Gauza bat zuritzea. I: Sabai ta ormai urtutako latsun edo igeltsu zuriaz eskualdi bat edo batzuk emates. (burutarapen): jj *ad*. Gauss bat egin edo siñisteko, argibideaz norbait eragitea. (argibide): ıI *ad*. Egi edo gertapen bat egiztatzea. (legunkeri): *(ad*. Noribait txalo-egitea, geyegi edo ziorik gabe, atsegin emateko ala aien gogoa bereganatzeko. (garbitasun): I ı *ad*. Zerbaiten zikintasun edo zikinkeria kentzea. (zenbakun): (*ad*. Kontuak garbitzea. (itzalgaitz): II *ad*. Norberaren asmoa, maltzurkeriz, ezkutatzea.

zuritu-ezin. (aitzaki): *izond*. Aitzakirik izan ezin dezakena. (bilakuntza): *izond*. Bilatu ezin ditakena.

zuritua. (zurigintza): *iz*. Zuritzearen egipena.

zuritugabeko. (bilakuntza): *izond*. Bilaturik ez dagoena.

zurituta egon. (burutarapen): *ad*. Bere ustean eskieŕ egon.

zuritzaila. (zurigintza): izond. Zurigintzan Ian dagiena. I: Zuritzailc, zuritzale, zurizale. (arto): *izond*. Artoai oŕlak kentzen dizkiena. J: Zuritzaile, zortzale, zurizale.

zurtizaile. (zurigintza): *izond*. Ikus.: Zuritzaila. I: Zuritzale, zu€izale. (anto): *izond*. Berbera,

zuritzale. (zurigintza): *izond*. Ikus.: Zuritzaiia. j: Zuritzaile, zurizate. (arto): *izond*. Berbera.

zuritze. (zurigintza): *is*. Zuritu egitea.

zuriufinga. (zurgintza): *iz*. Zurgiutzan erabiltzen dan maŕusketa; bete ortza estu ta irtena da.

zurixkatu. (zuritasun): *ad*. Zuritan margotu.

zurixkeri. (margo): *izond*. Ia zuria dana.

zurixko. (zuritasun): *izond*. Erdi zuria dana.

zurixta. (zurtasun): *izond*. Ikus.: Zuriori. j: Zuriskail, zurisko, zurista, zurizka. (marguitasun): *izond* Ikus.: Zuriori. Zurizka.

zuriyen. (begi): iz. Ikus.: Lauso. Lausu.

zurizale. (zurigintza): *izond*. Ikus.: Zuritzaiia. I: Zuritzaile, zuritzale. (arta): *izond*. Ikus.: Zuritzaila, zuritzaile, zuritzale.

zurizgora. (ialadura): is. Aŕayengandik ateratzen dan isladura.

zurizka. (zuritasin): *frond*. Ikus.: Zuriori. j: Zuriskail, zurisko, zurista, zurixta. (margultasun): *izond*. Ikus.: Zuriori. {; Zurixta.

zurizkatu, (tindu): *ad*. Zuriz tindatu. I: Zuriztatu, zuriztu.

zurizkeri. (mango): *iz*. Notiñengan edo abereengan, ule edo lama, oiturazko margoa baño zuriagoa izatea.

zurizkile, (zunigintza): *izond*. Latsunez ormak margozten dituena. j: Zuriztatzaile.

zurizka jantzi. (jauztura): iz. Zuriz egiña dagoenjantzia.

zuriztadura. (zurigintza); *is*. Zuriz margozten. j: Zuriztatze.

zuriztatu. (tindu): *ad*. Ikus.: Zurizkatu. I: Zuriztu. (zunigintza): *ad*. Ikus.: Zuritu. Zurizlu. (surikeri): (j *ad*. Zurikeriz ari-izan. (losintxa): ıı *ad*. Losintxak cgin. (aitzaki): ıI *ad*. Aitzakiz ari-izan.

zuriztatzaile. (zurigintza): *Izond*. Ikus.: Zurizkiie.

zuriztatze, (zurigintza): *iz*. Ikus.: Zuriztadura.

zuriztu. (tindu): *ad*. Ikus.: Zurizkatu. Zuriztatu. (zurigintza): *ad*. Ikus.: Zuritu. Zuriztatu.

zurka. (egoskiera): iz. Ikus.: Zuŕut. Zangada. (istinga): *is*. Istiugak dagozen lufa.

ZURKAITZ, 'iz, Eusteko egokia dana. I: Iritzi ado jakinbide baten oñaŕia, agcrbidea edo sendespena. ^:

Bermagailu, benna, kanti, mako, makote, matxarda, puntsu, puntzoin, oztiko, sendagaŕi, tenka, tenke, tente, surkatx, txanka, uztagai, uztaf, zontai, zontei, zontei, zuntoi, zurgaitzgaŕi, zurkaiz, zurkatx, zurkai, zutikai, zutabe, zutiko. (landare): *iz.* Urkulu. (gizon): II *izond.* Zirlinga. (zikoiztasun): II *izond.* Zikoitza. (erabetasun): II *Izond.* Lotsoŕ. (erabetasun): II *iz.* Latzikara. 11 (abedi), (asoin), (azta), (eŕenkura), (eskuaga), (esku-makil), (ezarmen), (irozkai), (makil), (oltzaburu), (oñazpi), (orma), (urbiltasun), (uzkaldura), (zutabe), (zutaŕi).

zurkaitz-aro. (zurkaitz): *iz.* Zurkaitzak ipintzeko aroa. (landare): *iz.* Berbera.

zurkaitz-gabetasun. (zurkaitz): *iz.* Zurkaitzik ez eukitzea.

zurkaiz. (landare): *iz.* Landare bati eusten diona. (zurkaitz): *iz.* Ikus.: Zurkaitz. I: Zontal, zurkatx. (gizon): II *iz.* Goyera aundia duen gizona. (zikoiztasun): II *izond.* Zikoitza dana. (erabetasun): II *frond.* Erabetasunez an dana. (erabe): II iz. Bilduŕ aundia. I: Zurkatx.

zurkaizgaŕi, (zurkaitz): *izond.* Zurkaitza izan ditekena.

zurkaizkeria. (zikoiztasun): *iz.* Zikoiztasunez ari-izatea. I: Zurkaiztasun, zurkoizkeria.

zurlcaizketa. (zurkaitz): *iz.* Zurkaitzak ipintzea.

zurkalzkizun. (zurkaitz): *iz.* Zurkaitza bezela ipiñi ditekena.

zurlcaizt-aro. *iz.*

zurkaiztadura. (landare): iz. Landarearen zurkaitza. (zurkaitz); *iz.* Berbera.

zurkaiztasun. (zikoiztasun); Iz. Ikus.: Zurkaizkeria. I: Zurkoizkeria.

zurkaiztatu. (zurkaitz): *ad.* Zurkaitzak ipiñi, I: Zurkaiztu.

zurkaiztatze. (zurkaitz): *iz.* Zurkaitzak ipintzea. I: Zurkaizte.

zurkaizte. (zurkaitz): *iz,* Ikus.: Zurkaiztatze.

zurkaiztu. (zurkaitz): *ad.* Zurkaitzak ipiñi. I: Zurkaiztatu. (begiespen): *ad.* Begiespenez geratu.

zurkaiztu. (zurkaitz): *ad.* Gauza bat beste baten gañean tinkatu-eraztea. I: Babestu, lagundu. I: Sendestea, egiztatzea. I: Zamatzea. I: Zurkaitza bezela notin ado gauza bat erabi€tzea. I: Euzkafitu, zontaitu, zurkaitzak zurkaiztatu, zutikatu. (begiespen): *ad.* Begiespenez geratu.

zurkaiztzaile. (zurkaitz); *izond.* Zurkaitzak ipintzen dituena.

zurkan. (eguŕ): *adond.* Eguŕa biltzen ari-izatea.

zurkari. (eguŕ): *frond.* Egufa egiten duena. I: Zur-lantzari.

zurkatu. (gozamen): *ad.* Aokera artu:

zurkatx. (uzutasun): *izond.* Uzua dana. (zurkaitz): *iz.* Ikus.: Zurkaitz. I: Zurkaiz. (egurki): II *iz.* Aitzen artean ipintzen dan abea. (norberekeri): II *frond.* Norberekeriz ad dana. (erabe): *iz.* Ikus.: Zurkaiz. (erabetasun): II *Izond.* Abere bildurtia.

zurkaxkeria. (aintzapen): *iz.* Norberaren buruarekik geyegizko aintzapena.

zurkaxtatu. (zurkait): *ad.* Zurkaitzak ipiñi.

zurkaxtu. (akin): *ad.* Norberaren edo beste baten atone, geroknan ari-izateko ustiatu.

zurkeria. (zikoiztasun): iz. Ikus.: Zikoizkeria. I: Zikoikeria.

zurketari. (zur): *izond.* Zurak sal-cream ari dana. ()oŕeta): *izond.* Baldusak eramaten ari dana.

zurki. (elikutasun): *adond.* Xurtasunez ari-izatea. (zekenkeri): *adond.* Zekenkeriz ari-izatea. (aparakuntza): II *adond.* Aparakuntzaz ari-izatea. (neuŕitasun): II *adond.* Neufltasunez ari-izatea. (asmamen); II *adond.* Asmamenez ari-izatea.

zurlcitu. (zekenkeri); *ad.* Zekena egin edo biurtu.

zurkoi. (Zur); *frond.* Zurarako zaletasuna duena.

zurkoitz, (zikoiztasun): *izond.* Zikoitza dana. (zekenkeri): *izond.* **Zekenkeriz** ari dana.

zurkoizkeria. (zikoiztasun): *iz.* llcus.: Zurkaizkeria. I: Zurkaiztasun. (zekenkeri): *iz.* Ikus.: **Zekenkeri.** I: Zikoizdura.

zurkoska. (egurki): *iz.* Abe bati eusteko zurezko zatikoa.

zurkuilu. (estalpen): *iz.* Ikus.: Ezkutune. Zoko-mokoak, zurkulu, zuskulu.

zurkulu. (estalpen): *iz.* Ikus.: Zurkuilu. I: Zoko-mokoak, zurkulo.

zurkusadura. (josketa): *iz.* Ikus.: Saresta. I: Sarekara.

zurkusari. (josketa): *izond.* Zurkusadura egiten duena.

zurmaila. (zurubi): *iz.* **Zuraz egindako** mails.

zurmailu. (gabi): *iz.* Zuraz egindako gabia.

zurmilo. (zango): *iz. Ikus.:* Txonkatila. I: Orkatila, zurnnin.

zurmila, (zangu): *iz.* Ikus.: Apalardatz. I: Oin-bitof, oin-bituf, orkatila, orkila, txonkatila, txorkatila, txurmio, txurio, zanko-txunku,zormin,znrmio,zurmin.

zurmin. (zango): *iz.* Ikus.: Txonkatila. I: Zurmilo.

ZURMIN. *iz.* Gorputzetan, beren azalean, sortzen dan **undo** oso txikia I: Gauza bat zurmitiez estaltzca. I: Erdoi, erdoil, igel-mantaŕ, lizun, minkura, musimutxi, muxi, papoŕ, urdin. (ardo): *iz.* Upel batzuetan ardaak artzan duen aokoa. (zango): II *Iz. Ikus.:* Txonkatila. I: Zurmilo, // (betaŕ), (burn), (gingil-gabeko), (landare-erizti), (moko), (orban), (txerketx), (usteldura), (zikintasun).

zurmin-aldi, (mutidura): *iz.* Ikus.: Mutidura. I: Mukuts, zuŕuntasun.

zurmindu, (usteldura): *ad.* **Azkufi** bat usteldu. (mutidura): *ad.* **Mutidura izan.**

zurmindura. (dardaritze): *iz.* Aŕanpa ariña. (zurmin): *iz.* Zurmiñez betetzea.

zurmin. (zango): *iz.* Aztalaren auŕeko zatia.

zurmintasan. (zurmin): *iz.* Zurmiñez betetzea.

zurmintz. (zur): *iz.* Zurezko xeŕa.

zurmio. (zango): iz. *Ikus.:* Txonkatila. I; Txonbalu.

zurmio. (zaugo): *izzango.* Ikus.: Apalardatz. j: Oin-bitoŕ, orkatila, orkila, **txonkatila,** txorkatila, txurmio, txumio, zanko-txunku, zormin, oin-bituŕ, zurmilo, txonbolu.

zurmurka. (mardall): *adond.* **Mardailez** ari-izatea.

zurmutnt. (egurki): *iz.* Zur-zatia. Ikus.: Zur-puxka, I: Zur-puska.

zuroŕatz. (zur): ŕz. Zurezko **jostoŕatza.**

zurpail. (margultasun): *izond.* Ikus.: Zurbel. I: Zurbil, zurpil.

zurpaildu. (marguitasun): *ad.* Ikus.: Marguldu. I: Zurbildu, zurpildu, zurpeildu.

zurpaildura. (margultasun): *iz.* Margultasunaren egipena. I: Zurpildura, zurpailtasun.

zurpailko. (margultasun); ŕzond. Zerbait zurbila daua. I: Zurpailxko.

zurpailtasun. (margultasun): *iz.* Ikus.: Zurpail. I: Zurbil.

zurpailtasun. (margultasun): *iz.* Zurpilduraren egokera. j: Zurpailtasun.

zurpaiixko, (marguitasun): *frond.* Ikus.: Zurpailko.

zurpatu. (cdoskipen): *ad.* Ikus.: Xurgatu. I: Edoski.

zurpeta. (kurtxoiñak): *iz.* Kurtxoiñak erabiltzea.

zurpetu, (zur): *ad.* Zuraz estali.

zurpil. (margultasun): *izond.* Ikus.: Zurbil, : Zurpail.

zurpildu. (margultasun): *ad.* ikus.: Zurbildu. I: Zurpaiidu.

zurpildura. (margultasun): *in,* Ikus.: Zurpaildura. I: Zurbiltze.

zuf. (antoxin): *iz.* Zuraz egindako antoxin aundia.

zufa. (zigot): in. Zigoŕ aundia.

zuŕada. (iauliketa): *iz.* Zuta ematea. I: Zuŕaldi.

zufadore. (laŕu): *izond.* Naŕua iantzen duena.]: Zuŕatzaile.

zufagafi. (iauliketa): *frond.* Tanpak artu beat dituena.

zufagin. (ortz): *iz.* Agin nagusia.

zufakapote. (ardo): *iz.* Ardo beroa.

zufaldi. (zigof): iz. Ikus.: Zutada.

zufanga. (lendare): *iz.* Elataren antzekoa dan landarea.

zafapa. (beist): in, Bazkaren belaŕa.

zufategi. (laŕ s): *iz.* Naŕua lantzen dan tokia.

zufatu. (tanpa): *ad.* Zuta eman. I: Zuŕau. (taŕa): *ad.* Naŕua landu.

zufatzaile. (led): *frond.* Ikus.: Zutadore.

zufatze. (lade): *iz,* Naŕua lantzea.

zufau. (tanpa): *ad.* Ikus.: Zuŕatu.

zuf-buruzpidea, (eŕiarteko eskubide): Zuŕ jokeran ad dan bizibidea.

zufegi, (zurtasun): *izond.* Zurtasun geyegizkoa dana.

zufetu. (enon): *ad.* Soñaz enoatu,

zufez. (zurgabetasun): *adond.* Zurgabetasunaz ari dana.

zufezkeria. (zurgabetasun): *iz.* Ikus.: Zurgabetasun. I: Zuzitasun.

zufezta. (zurgabetasun): *L.* Zurtasunik ez izatea.

zufi. (zomoŕo): *L.* Beltza edo orlegikara dan zomofo txikia; sabelaren mutuŕean bi oditxo dauzka ta bertatik ubil gozoa ateratzen do, (enda): *iz.* Ikus.: **Enda,** l; Aria.

zufi-bufi, (mintzoera): *iz.* Mintzoera iluna. (erabaga): iz. Ikus.:'Erabaga. Zuŕubuŕu,zuŕunbuŕu.

zufialdi. (tanpa): *iz.* Eunak jotzeaten egipena.

zuñan. (aditzondo): *adored.* Zerbaiten antzera ari-izatea.

zufiatu. (tanpa): *ad.* Eunak jo.

zufu. (makil): *iz.* Karobian eŕautsa eragiteko makila.

zufindu. (zurmin): *ad.* Zurmiñez bete.

zuf-jokera. (efiarteko eskubide): in. Beren burujabeak diran latetien arteko aŕemanak erabiltzeko yakintza ta antzea; bed ta Eŕi'en arteko arloak antolatzeko era. I: Berea Eti'en arteko aŕemanetan ari dan antolaketa. I: Egiazko ala izunezko adeitasuna. I: Eskuantzea, maltzurtasuna.

zufo. (zekenkeri): *izond.* Zekena dana. Ikus.: Zeken. I: Zuŕondo.

zufondo. (zekenkeri): *izond.* Tkus.: Zeken. I: Zuto.

zufu. (to): *iz.* Ikus.: Gufunga. I: Koŕoxka, kuŕuzka, zofouka, zuŕun, zuŕunda, zuŕunga, zutunka, zuŕu-pufu.

zuŕu. (soñu): *iz.* Lo-egiteaa ateratzen dan otsa. I: Zutun, zuŕanda. (atsaldi): *iz.* Ikus.: Koŕoka. l: Zoŕonka. (oztuxe): II *iz.* Ikus.: Mukieri. I: Mukueri. l: Suŕitxi. (undo): II *iz.* Ziza-mota bat. (to): I *iz.* Ikus.: Guŕunga. I: Kofoxka, kuŕuzka, zutun, zutunda, zuŕunga, zufunka, zatu-puŕu.

zufu ta pall. (soña); *adond!* Otsa ateratzen ari-izatea.

zufu-aurkako. (sendagaikintza): *izond.* Kostuma aurkakoa dana.

zufu-bufuka. (erabaga): *adond.* Zutubutu ari-izatea.

Attu-made. (baterakuntza): in. Ikus.: Zutumilo. I: Uzin, zuŕunbuilu.

zufu-puŕu. (to): *L.* Ikus.: Gutunga. I: Zuŕu, zutun, zutunda.

zufu-toki. (zuŕusta): *iz.* Zufusta ateratzen dan tokia. (ixuf-bide): iz. Zikinkeriak botatzeko tokia.

zufu-zulo. (dutxulu): *iz.* Ikus.: Dutxulu. l: buxulu.

zufu-zufu.(gurkadura): *adond.* Zututaz edaten art-izatea,

zufubera. (oztuxe): *izond.* Safi kostuma duena.

zufubila. (curl): is. End me ta jaŕaikia.

zufubufu. (erabaga): *iz.* Ikus.: Erabaga. Zuŕi-buŕi, zuŕunbuŕu, zuruburu.

zufubufutu. (eragozpen); *ad.* Eragozpenez ari-izan.

zufudun. (atsaldi): *izond.* Zuŕuan ari dana.

zufuflatu. (soñu); *ad.* Zufut-egitearen otsa.

zufuii. (gaizpide); *Land.* Gaizpidez ari dana. I: Zuŕukutul, zuful, zufukutu.

zufuilki. (gaizpide): *adond.* Gaizpidez ari-izatea.

zufuilo. (utzaldi): *iz.* Gorotz gogoŕa.

zufuilu. (estalpen): *iz.* Ikus.: Ezkutaleku. I: Osten.

zufuin. (egurki): *iz.* Abe nagusia. I: Zutun.

zufuindu. (mutidura): *ad.* Soin-atat bat kikildu.

zufuindu. (gogortasun): *ad.* ikus.: Mokortu. I: Mukuldu, mukuta, zakildu, zabortu, zuŕundu, (mutidura): *ad.* Soitt-atal bat kikildu.

zufuka. (soffit): *adond:* Le-egitean otsa ateratzea. (atsaldi): *adored.* Zoŕonkaz ad-izatea.

zufuka. (10): *adond.* Gutunga egiten ari-izatea. : Zuŕunkan. (soñu): *adond.* Lo-egitean otsa ateratzea. (atsaldi): II *adond.* Zoŕonkaz ari-izatea.

zufukalari. (soñu): *izond.* Zutukaz ad dana.

zufukalari. (lo): *izond* Zuŕuka ari dana. I: Zuŕungari. (soñu): *izond,* Berbera.

zufukatu. (to): *ad.* Gutunga egin. I: Zuŕun-egin, zuŕunga-ari. (soñu): *ad.* Berbera.

zufukutul. (gaizpide): *izond.* Ikus.: Zuŕuii. I: Zuŕut, zuŕukutu.

zufukutun. (egosketa): *iz.* Makalao ta luf-sagaŕaz egiten dare egosketa. I: Zuŕuputun. (maitasun): *izond.* Maiteena dana. (almen): II iz. Almon gutxikoa dana, (edari): II *iz.* Ikus.: Zufut. I: Zankada. (liiio): jl *iz.* Goruko liño-zatia.

zuful. (gaizpide): *Izond. Ikus.:* Zufuil. I: Zuŕukutul. (zatarkeri): *izond.* Ikus.: Balaban, I: Zakat. (arduragabetasun): 11 *izond.* Arduragabetasunez ari dana.

zuful-talde. (zatarkeri): iz, Zatarkeniz ari dan taldea.

zufulkeria. (biurdura): *iz.* Ikus.: Biurdura. I: Okerkeria. (zatarkeri): *iz.* Ikus,; Zatarkeri, I: Zipoizkeri, zuŕultasun. (alpetaldi): II iz. Ikus.: Alperkeri. I: Alpeferi.

zufulketan Bilk. (zatarkeri): *ad.* Zatarkeriz ari-izan.

zufulki. (gaizpide): *adond.* Gaizpidez ari-izatea.

zufultasun. (zatarkeri): *iz.* ikus.: Zatarkeri. I: Zufulteria.

zufulteria. (zatarkeri): *iz.* Zatarkeriz taldeka ibiltzea.

zufuma. (oñetako): *iz.* Oñetakoen atzekaldeko zatia.

zufuma-dantza. (dantzaketa): *iz.* Zuŕumakaz egiten clan dantza,

zufumaka. (oñelako): *adond.* Zuŕumaz tanpaka ari.-izatea. I: Zuŕumaketa.

zufumakada. (oñetako): Iz. Zuŕumaz emandako tanpa.

zufumakatu. (oñetako); *ad.* Zuŕumaz tanpak ematen ari-izan.

zuŕumaketa. (oñetako); ŕz. Ikus.: Zufumaka.

zufumiIatu. (zingorapen); *ad.* Zingora jausi.

zufumilo: (baterakuntza): *iz.* Gizakien metatzca. 1: Uzin, zutu-muilo, zuŕunbilo, zuŕubilo. (size): *iz.* Aizearen zirimola, Ikus,: Zirimol. Zirimirola, zuŕunbiia, zuŕunbilo, zurumio. (ur-zuŕumilo): jj iz. Ikus.: Ur-zufumilo. Txirimol.

zuŕumiño. (kutsu): *iz.* Ikus.: Baztanga. j: Napaŕeri.

zufumiñodun. (kutsu): *izond.* Zuŕumiñoz beterik dagoena. 1: Zuŕumiñotsu.

zufumiñotsu. (kutsu): *izond.* Ikus.: Zuŕurniñodun.

zufumufu. (ants): *ft.* Gizakien artean ari dan aotsa. j: Zurmufu, zuŕimuŕ.

zufumufuka. (sots): adond.'Zuŕumuŕuz ari-izatea.

zufun. (LO): *iz.* Ikus.: Guŕunga. Zoionka, zuŕu, zufunda, zuŕunga, zufunka, zuŕu-puŕu. (gogortasun): *izond. ikus.:* Sogoŕ. (gorpu): jj *iz.* Ikus.: Gorpu. j: Ilotz.

zufuu. (egurki): *iz.* Abe nagusia. j: Zuŕuin. (orga): *iz.* Gurdiak daraman zama gañean ipintzen dan aga. (ardatz): jj *iz.* Metaen erdian jartzen dan makila. (matsondo): H *iz. Ikus.:* Matsaŕ. j: Treila. j: Zuŕundi. (makil): jj *iz,* Lukainkak ado baste gauzak esegita dagozen makila. (soñu): jj *iz,* Ikus.: Zuŕu. j: Zuŕunda. (zoŕo): jj *iz.* Ikus.: Zan. j: Xoŕo. (egoera): II *adond.* Zutik egotea. ikus.: Zutik. j: Tente, sogoŕ, txut. (berantasun): jj *izond.* Berantasnnez art dana. (ants): Ij *iz.* Pipiak uzten duen autsa. 1: Zuŕunauts, (gorpu): jj *iz.* Corpu dagoena. Ikus.: Gorpu. j: llotz. (10): jj *iz.* Ikus.: Guŕunga. l: Zoŕonka, zuŕu, zuŕunda, zuŕunga, zuŕunka, zuŕu-puŕu. (gogortasun): H *ŕzond. Ikus.:* Sogoŕ.

zuŕun-aldi. (sorgortasun): *iz.* Sorgortasunean egotea. (eritasun): *iz.* Giñafeen ikoldura.

zufun-egin. (lo): *ad.* Ikus.: Zufukatu. j: Zuŕunga-ari.

zufun-gaiz. (to): *iz.* Ikus.: Lo-zaku. j: Lo-zoŕo.

zufun-toki. (matsondo): *iz.* Ikus.: Zuŕuntegi.

zufunauts. (auts): *iz.* Ikus.: Zuŕun.

zufunda. (ueska): *ft.* Eyerako, ibayetan egiten dan neska. (tuŕusta): *iz.* Ikus.: Tufusta.

zufrmbera, (iraizkin): *iz.* Botatzekoa dan abaila.

zufunbide, (bide): iz. Gorpuak ileŕira eramateko bides. j: Zuŕinbide. (eorzketa): iz. Berbera,

zufunbildu. (naastura): *ad.* Zuŕunbilan nestu. Ikus.: Zufunbufu.

zufuubila. (size): *iz.* Ikus.: Zirirnol. Zuŕumilo, zuŕunbilo, zuŕunbil.

zufunbilo. (aize): *iz.* Ikus.: Zufurnilo. j: Zuŕunbila, zuŕunbuilu. (ekaitz): *iz.* Ikus.: Ekaitz. j: Tulubio. (amiltegi): ~l iz. Ikus.: Amildegi. j: Anriltegi.

zufunbiloka. (aize): *adond.* Zufunbiloan ari-izatea.

zufunbilotsu. (arniltegi): *izond.* Zuŕunbiloz eta amiltegiz beterik dagoena.

zufunbilotu. (ekaitz): *ad.* Egna ekaitzez bete.

zufunbuilu. (aize): *iz.* Ikus.: Zuŕumuilo. 1: Zuŕunbilo.

zufunufu. (naastura): *iz. Ikus.:* Zuŕunbildu. 1: Zuŕunbiltzea. (erabaga): *iz.* Ikus.: Zufi-bufi. j: Zuŕubuŕu.

zufunda. (soñu): iz. Ikus.: Zuŕu. j: Zuŕun.

zufunda. (lo): *iz.* Ikus.: Guŕunga. 1: Zoronka, zuŕu, zuŕun, zuŕunga, zuŕunka, zuŕu-puŕu. (soñu): *iz.* Ikus.: Zulu. j: Zuŕun.

zuŕundasun. (gogortasun): *iz.* Ikus,; Sogortasun. : Zakildasun.

zufundi, (ratsondo): *iz.* Ikus.: Matsaŕ. j: Zufun.

zufundu..(gogortasun): *ad.* Ikus.: Sogortu. j: Txingortu. (giñaŕe): *ad.* Ikus.: Mokorta. j: Mukuldu, mukutu, zabortu, zakildu, zuŕuindu.

zufundu. (gogortasun): *ad.* Gaga eta zuŕun biurtu. Ikus.: Sogortu. Txingortu. (joko): *ad.* Jokoan txindi guzia galdu. (skinkada): 11 *ad.* Zugatz bat usteldu. (matsondo): jj *ad.* Matsaŕ egin. (giñaŕe): jj *ad.* Ikus.: Mokorta. j: Mukuldu, mukutu, zabortu, zakildu, zufuindu.

zufundura. (mutidura): *iz.* Bats,: Mutidura. I: Lortasun. (begiespen): *iz.* Ikus.: Beglespen. j: Txundidura,

z ufunga. (sodas): *iz.* Lo-egitean egiten dan otsa. : Zuŕungots, zuŕunka, zuŕupuŕu. (katu): *iz.* Katuaren karkabua. Ikus.: Karkabu. 1: Zuŕunka.

zufunga. (1o): *iz.* Ikus.: Guŕunga. j: Zuŕu, zuŕun,zuŕunda,zuŕunka,zuŕu-puŕu.

zru`unga ari. (lo); *ad.* Ikus,: Zuŕukatu, j; Zuŕun-egin.

zufuugaka. (soñu): *adond.* Lo-egitean otsa ateratzen ari-izatea. j: Zuŕungaz, zuŕunkan,zuŕunkaz,zuŕungan.

zufungari. (soñu): *izond.* Lo-egitean otsa ateratzen duena. j: Zuŕunkalari.

zufungari. (In): *izond.* Ikus.: Zuŕukalari.

zufungari. (erabe): *izond.* Bilduta soŕerazten duena.

zufungatu, (soñu): *ad.* Lo-egitean otsa egin. I: Zuŕunkatu.

zufungaz, (soda): *adond.* Ikus.: Zutungaka. j: Zufunkan, zuŕunkaz.

zuŕungilo, (ibai): *iz,* Ibai bateau /tea geiditzen dan tokia. (aize): *iz.* Aize-zirimola. j: Zuŕungil.

zufungots. (soñu): ŕz, ikus.: Zuŕunga. Zuŕunka.

zufunka. (satin): *iz.* Ikus.: Zuŕunga. j: Zumngots, zufupuŕu. (katu): *iz.* Ikus.: Zuŕunga. j: Karkabu.

zufunka. (lo): ŕz. Ikus,: Gufunga. j; Zuŕu, zuŕun, zuŕunda, zuŕu-puŕu.

zufunkada. (tanpa): *iz,* Tanpa oso andia. (zezenketa): *iz.* Zezenari agaz emandako tanpa:

zufunkalari. (soffit): *Izond.* Ikus.: Zuŕungsri.

zufunkan. (satin): *adond.* Zuŕrngaka. I: Zurungaz.

zufunkan. (le): *adond.* Ikus.: Zutuka. (soñas): *adond.* Ikus.: Zuŕungaka, 1; Zuŕungaz.

zufunkari, (soñas); *izond.* Buŕunba egiten duena.

zufunkatu. (soñu): *ad.* Ikus.: Zuŕungatu.

zufunkatzale. (soñu): *izond.* Zuŕunkatzen ari dana.

zufnnkaz. (soñu): *adond.* Ikus.: Zuŕungaka. j: Zuŕungaz.

zufunkeria. (fazakeri): *iz.* Fazakeriaren egipena.

zufunki. (gogortasun): *adond.* Gugortasunez ari-izatea. j: Zuŕuntasun.

zufunpa. (ezuŕ): *iz.* Abelgoŕi ta abettxcen ezuf luzetxoa.

zufunpaka. (joko): *adond.* Aufek zuŕunpaz jokatzen ari-izatea.

zuŕunpakari. (edari): *izond.* ikus.: Edalari. j: Edalc, zuŕuntari.

zufunpe. (aterbe-leku): *iz.* Etxegañaren egatz peat izan diteken aterpea.

zufunpi. (kutsu): *iz. Ikus.:* Pigott. !: Goŕiña, zuŕunpin.

zufunpindun. (kutsu): *izond.* Zufunpiz beterik dagoena.

zufunpitio. (kutsu): *iz.* Zuŕuupik soŕerazten dituen pikoŕak.

zufuntarl-egin. (edari): *ad.* Zuŕutakaz edan.

zufuntasun. (atezu): *iz. Ikus.:* Atezu. Let-nai. (gogortasun): iz. ikus.: Gogortasun. j; Zuŕunki. (baldartasun); Ikus.: Baldartasun. j: Zakartasun. (gorpu): ii *iz.* Gorpu-egokera. (mutidura): p iz. Ikus.: Mutidura. I: Zurmin-aidi, zuŕutasun.

zufuntegi. (matsondo): *iz.* Matsaŕak dagozen tokia. : Zuŕun-toki.

zufuntu. (mutidura): *ad.* Mutiduraz geratu.

zu untza. (konormen): *ft.* Atsegiña ez dan zaŕazta.

zuŕuntzari. (soiiu): *frond.* Durunda egiten duena.

znŕuntzatu. (scrim): *ad.* Durunda egin.

zufunzain. (joko): *iz.* Makil txiki batez egiten danjokoa.

zufunzta. (zufusta): *iz,* Ikus.: **Zuŕusta. 1:** Zoŕota, zufuts.

zufupa. (ots-izen): *ft.* Zufutaren ots-izena. (egoskiera): *ad.* Ikus.: Zuŕut-egin. Zuŕupe, zufust egin. (ausiabartza): II *ad.* Ausiabartza egin. I: Zufupatu. (arpen): jj *ad.* Berarena ez dana artu, Zuŕupatu.

zufupa-zale. (edari): *izond.* Ikus.: Zuŕupakari.

zufupada. (egoskiera): iz. Otsez egindako zuŕuta.

zufupagañ. (egoskiera): *izond.* Uŕnpatu ditekena.

zuŕupaitu. (egoskiera): iz. Ufupatzeko tresna.

zufupaka eman. (edari): *ad.* Zuŕutaka edan.]: Zuŕupakatu.

zufupakari. (edari): *izond.* Asko edaten duena. j: Zuŕupa-zaie.

zufupakatu.(gozacnen): *ad.* Zuŕupaz txastatu. (edari): *ad.* Ikus.: Zufupaka eman. (gurkadura): I) *ad. Ikus.:* Irentsi. ^: Iruntzi.

zufupaketa. (egoskiera): *iz.* Zuŕupaizearen egipena. Zufupatze.

zuŕupaldi. (egoskiera): *iz.* Zuŕut aundia. (eskari): *iz.* Baste batengandik zerbait askant ta iortzea.

zufupari. (eskari): *izond.* Beste batengandik zerbait eskatu ta lortzen duena.

zufupetu. (gurkadura): ad. Ikus.: Uŕupa egin. Uŕupatu. (ausiabartza): *ad.* Ikus.: Zufupa. I: Zuŕupa egin. (arpen): *ad.* Ikus.: Zufupa.: Zuŕupa-egin.

zuŕupatzale. (mozkorkeri): *izond.* Asko edaten duena. I: Zufutaile, zuŕutalari.

zufupatze. (egoskiera): ŕz. Ikus.: Zufupaketa.

zufupe. (egoskiera): *iz.* Ikus.: Zuŕupa. Zuuut, zufutada.

zufupera. (egoskiera): *izond.* Ufupa • egiten duena.

zufupetu. (egoskiera): *ad.* Zuŕupea egin.

zufupilca. (curt): *iz.* Burl aundia.I: Zuŕupita,zufustaka,zuŕustan, zuŕutaka.

zufupikan. (euri): *ad.* Burt aundia egiten ari-izan. j: Zuŕupitaka, zuŕutada, zufutan.

zufupil. (margultasun): *izond.* Ikus.: Marguldu. I: Zurbildu. Marguldu egin ado biurtu dana.

zufupildu. (margultasun): *ad.* Zuŕupil agin ado biurtu.

zufupit-aldi. (sendabidckintza): *iz.* Zufustaz egindako busti-aldia.

zuŕupita. (euri): iz. liens.: Zuŕupika. j: Zufustan.

zufupitaka. (curl): *adond.* Ikus.: Zuŕupikan. I: Zuŕustaka, zufutan,

zuŕupitan. (zuŕusta): *adond.* Zufustaz ari-izatea.

zufupitatu. (ibai): *ad.* lbaika isuri. Zuŕupikatu.

zufupufu. (satin): ŕz. Le-egitean otsa ateratzea. Ikus.: Zuŕunga, zuŕanka.

zufuputun. (egosketa): *iz.* liens.: Zuŕukutuu.

zufuspada. (egoskiera): *iz.* Ikus.: Zuŕut. Zufustada, zuŕust.

zufust. (egoskiera): *iz.* Ikus.: Zufut. I: Zuŕuspada, txiŕiplot. (zuŕusta): *Sr.* Ura jaustearen ots-izena. (ots-izen): II ŕz. Berbera.

zuŕust egin. (egoskiera): *ad.* Ikus.: Zufupa. I: Zufut egin.

ZUŕUSTA. *iz.* **Idekidura** batetik ur edo beste ubii bat indaŕez ideas. Edapenezko zenizuaaz, gauza berdin eta xeen nienez-uŕengo jaustea. I; Bead, scada, paŕastaldi, tiŕila, tuŕusta, ur-paŕasta, ur-paŕastada, txaŕastada, txirai, txiŕa, txiŕi, txiŕio, txiŕizka, xifixta, xuŕuxta, xuŕut, ziŕitz, zoŕot, zoŕota, zuŕunzta, zuŕuta, zut-ituŕi. ll (iturburu), (ixuritasun), (tanta), (ubil), (ur), (urizti).

zufustada.(gurkadura):Jr. Ats-artzean egiten dan zuŕusta. Zuŕuztada.

zufustada. (egoskiera): *iz.* Ikus.: Zufut. 4: Zufuspada. (gurkadnra): Jr. Ats-artzean egiten dan zuŕusta. I: Zuŕustada.

zuŕustadaka. (egoskiera): *adond.* Zuŕustadaz ari-izatea.

zufustatlu. {su-izkilu): *iz.* Su-izkilu batzuetan utzik geratzen diran mokoloak egozteko mekanikeria. (Ianabesa): iz. Ubil bat ontzi batetik beste batera botatzeko lanabesa.

zufustaka. (euri): *ad.* ikus.: Zuŕupika. Zufupitaka, zufustan. (amide): *adond.* Ubil bat borborka ateratzea.

zufustan. (euri): *adond. Ikus.:* Zufupika. ^: Zuŕustaka, zufupita.

zufnatatu. (ontzi-aldaketa): *ad.* Ubil bat ontzi batetik beaters askotan aldatu.

zofut. (egoskiera): *iz.* Ur edo beste ubil bat batera edatea. j: Zuŕupe, zuŕuppada, zuŕustada, zuŕust, intziriki, itziki, taxeta, zagadura, zangada, zankada, zurka,zuŕnkutun,zuŕutada,zuŕutara. Outlasts): *Ir. 1Tcus.:* Tufusta. Txurusta. (uzgune): *(iz.* Kondaŕak edo ubilak botatzeko tokia.

zufut egin. (egoskiera): ad. Ikus.: Zuŕast-egin.]: Zuŕupa.

zufut-aga. (nraga): 12. Edoskitzekoa dart uraga.

zufut-aldi. (jandei): *iz.* Jandeyaren egipena.

zufut-afi. (uzgune): *iz.* Sukaldcan dagoen ur eta kondaŕak botatzeko tokia. Zuŕutegi.

zuft t-idun. Oxtail): *iz.* Zerbait botatzekoa dan ixtuna. I; Zufut-odi.

zuŕut-odi. (ixtun): *iz. Ikus.:* Zuŕut-idun.

zufut-ontzi. (ixtun): *iz.* Leyafezko odia, ubilak ontziz aldatzekoa dana.

zufut-zale. (mozkorkeri): *izond.* Ikus.: Zufutari. j: Zufutero, zuŕuta-zale.

zufuta. (ibai): *iz.* Lats baten urbizia.

zufuta-zale. (mozkorkeri): *izond.* Ikus.: Zuŕutari. j: Zuŕulero, zufut-zate.

zufuta-zilo. (urdail): *iz.* Urdalaren beko zuloa.

zufutada. (egoskiera): *iz.* Ikus.: Zufut. Zufupe, zuŕutara.

zufutadaka. (egoskiera): *adond.* Zuŕutadak egiten ari-izatea.

zufutaile. (mozkorkeri): *izond.* Ikus.: Zuŕupatzale. Zuŕutatari.

zufutaka. (euri): *adond.* Zufupikan ari-izatea. Ikus.: Zuŕupika.

zufutal. (matsondo): *iz.* Mastuyaren atal txafa.

zuŕutalari. (mozkorkeri): *izond.* Ikus.: Zuŕupatzale. j: Zuŕutaile.

zufutan. (euri): *adond.* Ikus.: Zufupikan. Zuŕupitaka.

zufutara:_(egoskiera): *iz, Ikus.:* Zuŕut. I: Zuŕutada.

zufutari. (mozkorkeri); *izond.* Mozkoŕ aundia dana. : Zuruta-zale, zuŕutero, zutut-zale.

zuurtasun: (mutidura): iz. Ikus.: Mutidura. I: Zufuntasun.

zurtzategi. (aŕiko): *iz.* Afikoa egiten dan tokia. Ikus.: Aŕiko. Zututegi.

zufutatu. (zuiusta): *ad.* Ur edo baste ublla zuŕustaz jausi.

zufutegi. (uzgune): *iz.* Ikus.: Zuŕut-aŕi.

zufutero. (mozkorkeri): *izond.* Ikus.: Zuŕutari. j: Zututa-zale, zuŕut-zale.

zufutño. (egoskiera): *iz.* Zufut txikia.

zufuts. (ixtun): *iz. Ura* eramateko odia. (zufusta): *iz.* Ikus.: Zufusta. Zufunzta, zut-ituŕi.

zufutu. (oztuxe): *ad.* Kostama artu.

zufutza. (biotzondo): iz. Ilais.: Blotzondo. I: Zitara.

zufuxta. (ibai): *Iz,* Ikus.: Uyol. j: Urol, zufuzta.

zufuztada. (egoskiera): *iz.* Zuŕut-egitearen kilumusia.

zufuztapen. (atsaldi): *iz.* Ats-arteea. Zuŕustapen.

zufuztatu. (zuŕusta): *ad.* Ura edo baste ubil bat zufustaz jausi.

zurruntari. (edari): *izond. Ikus.:* Edalari. ^: Zuŕunpakari.

zursare. (itxidura): iz. Ikus.: Leyo-sare. ^: Leyo-sareta.

zurt. (adipen): *izond.* Adipenez ari dana.

zurt-arau. (autezki): iz. Aufezkia egiten ari-izate.

zurt-arazi. (ustekabe): *ad.* Ustekabea amen.

zurtagi. (egurki): *iz.* Ikus.: Abe. I: Pitrail,

zurtaldi. (erabe): *iz.* Bilduŕ izugafia. (ustekabe): *fz.* Ikus.: Ustekabe. I: Usteke.

ZURTASUN. *iz.* Onbide nagusia, ona aka txaŕa zer dan ezagutzen duena, naiz jafaitzeko naiz iges-egiteko. j: Erabidea, neufltasuna. Ezaguora, gurbiltasun, gegirakortasun, soegi, tentu, zasu, zcntzutasun, xuurtasun, zuuutasun, zurtza, zurtzia, zurtze, zuurtasun, zuurtarzun, zuurtzia. (auŕezki): *iz.* Lancan, aldian, txindian eta abaf, aufeztatzea. // (adimen), (ardura), (afangura), (benetasun), (elikutaaun), (gogaketa), (irukoitz-deun), (neufitasun), (onbide), (zentzun), (zikoiztasun).

zurtatu. (oltza): *ad.* Zola zuraz estall.

zurtatu. (zur): *ad.* Zurezko zatikoetaz zola estali.

zurtatze. (oltza): *iz.* Zola zuraz estaltzea.

zurtegi. (egurki): *iz.* Zurak dagozen tokia.

zurten. (igali); *iz.* Ikus.: Txorten. Txurten. (oin-azpiko): *iz.* Ikus.: Azpi-oyal. I: Zifi.

zurteneko. (tanpa): *iz.* Ikus.: Masaileko. Zaplada.

zurtin. (lasto): *iz.* Ikus.: Galtzondo.: Zizkuf. (zurtoin): ŕz, Ebakita dagoen zurtoiña, zuztaŕ.

zurtondu. (zurtoin): *ad.* Zurtoiñak atera. I: Zurtondu.

zurtintu. (zurtoin): *ad.* Zurtoiña bezela azi.

ZURTOIN. *iz.* Btoaren aurkako aldean luzatzen dan landareen zatia; ofi, lore ta igalien zurkaitza dana. I: Min, etaboil edo burnoetatik sortzen dan ernamiña. I: Amariaren aila. j: Gariza, karbaza, laski, mustil, tukuŕ, zanko, zirtoin, zorton, zurtin, zuztaf. // (abaŕ), (enboŕ), (kirimil), (landaketa), (landarizti), (makil), (pipit), (zugatz).

zurtointsu. (zurtoin): izond. Zurtoiñak dauzkana.

zurtondu. (zurtoin): *izond.* Ikus.: Zurtindu.

zurtsare. (itxidura): *iz.* Ikus.: Leyo-sare.]: Leyo-sareta.

zurtsu. (egut): izond. Egukzkoa dana.

zurtu. (begiespen): *ad.* Begiespena izan. j: Zurtzatu.

zurtu. (umezurtza): *ad.* Umezurtza egin edo biurtu.

zurturik. (birloraldi): *izond.* Begiespenaz dagoena. 1: Zurtuta.

zurtuta. (birloraldi): *izond.* Ikus.: Zurturik.

zurtxuri. (zugatz): *iz.* Ikus.: Makal. Xurxuri.

zurtxuri. (zugatz): *iz. Ikus.:* Iviakal. I: Xurxuri, zurxuri, zurzuri.

zurtxuridi. (zugatz): iz. Zurtxuriak dagozen tokia. Zurtxurien mukzoa, zurxuridi.

zurtxurilri. (cur): *iz.* Zurtxuriek zura.

zmtz. (umezurtza): *izond* Umezurtz dagoena. (bakartasun): *izond.* Bakafik dagoena.

zurtz. (umezurtza): *izond.* Ikus.: Xurtx. Xurx, zurtze. (zur): *iz.* Etxeak egiteko zura.

zurtz-etxe. (umezurtza): iz. Umezurtzak biltzeko etxea. I: Zurtz-tegi, zurtz-zaindetxe.

zurtu-etxeko. (umezurtza): *izond.* ikastetxe batean azten dan umezurtza. {: Zurztegiko.

zurtz-sari, (bizi-sari): *iz.* Umezurtzak jasoten duen saria.

zurtz-tegi, (umezurtza): *iz, Ikus.:* Zurtz-etxe. 1: Zurtz-zaindetxe.

zurtz-zaindetxe. (umezurtza): *iz.* Ikus.: Zurtz-etxe. I: Zurtz-tegi.

zuriza. (zur): *iz,* Zur-aindoa. (zurtasun): Iz. Ikus.: Zurtasun. I: Zurtzia, zurtze.

zurtzai, (zugatz): *iz.* Ikus.: Zugatz, I: Zuaitz, zurzai.

zurtzai. (zugatz): *iz.* Ikus.: Zugatz. Zugamu.

zurtzailu. (lepo): *iz,* Gafondoaren zuloa,

zurtzale. (jakintasun): *izond.* Jakintasuna ematen duena.

zurtzali. (mai-orni): iz. Zurezko zali aundia.

zurtzatasun. (umezurtza): iz. Umezurtz egotea.

zurtzatasun. (umerzurtza): *iz.* Auŕen umezurtza, Zurztasun.

zurtzategi. (umezurtza): *iz.* Umezurtzak dagozen tokia,

zurtzatu. (begiespen): *ad. ikus.:* Zurtu.

zurtzau. (ustekabe): *ad.* Ustekabean izan.

zurtze. (zurtasun): iz. Ikus.: Zurtasuu. I: Zurtza.

zurtze-gabe. (zurgabetasun): *adond.* Zurgabetasunez ari-izatea.

zurtze-gabeko, (zurgabetasun): *izond.* Zurgabetasunez ari dana.

zurtzia. (zurtasun): *iz. Ikus.:* Zurtasun. ~: Zurtza.

zurtzu. (zur): *izond.* **Zugatzez** beterik dagoena.

zurtzuil. (emakume): *iz.* Alpeta dan cmakumca. Znrzuil.

zurizuil. (lizunkeri): iz. Lizunkerlz ari dan emakumea. (lepo): *iz.* Ikus.: Gaŕondo. Garondo, zurzuil, zurzul, zurzulo.

ZURUBI. *fz.* Males eŕenkada, igo ta jeisteko egiña dagoena; **ormadi** baten bizitzen bide bezela erabiltzeko, edo galga ezberdiñetan dagozen luf-uneen artean era bateau erabilirik izan dedin. Goñn, labetz, mailadi, maileria, maladi, xurgu, xurubi, zulibi, zutubi, zurbi, zurgu, zurubu, zurugi.1/ (bizitegi), (€goera), (itxasontzi), (mailkadura).

zurubi biribil. (zurubi): *iz.* Kurkuloaren itxura duen zurubla.

zurubi-buru. (zurubi): iz, Zurubt baten laua.

zurubi-erdiak. (zurubi): fz, Aga-zurubia.

zurubi-leyo. (atz): *iz.* Zurubiko ate aundia.

zurubi-makila, (zurubi): *iz.* Zurublaren mala.

zurubi-makila, (zumbi): *iz.* Zurubiko mala.

zurubi-orde. (zurubi): iz, Zurubiaren ordez erabiltzen dan lauki makurtua.

zurubiku. (rneza): *iz.* Mezaren mailgunea.

zurubil. (kosno): fz, Ikus.: Kosuo. j: Zinboil. (zubil): *iz.* ikus.: Zubil.

zurubita. (euri): fz. ikus.: Lantzurda. Txirimiri.

zurubita. (mai-orni): *iz.* Odi-gideŕa daukan zalia.

zurubita. (dutxulu): *iz.* Aŕalzaren dutxulua.

zurubixka. (zombi): *iz.* Zurubi txikia.

zurubu. (zurubi): *fi.* Ikus.: Zurubi. I: Zurgu,

zurubi. (zurubi): *iz.* Ikus.: Zurubi. I: Zurubu.

zurmnilo. (baterakuntza): *iz.* Gizakien nastea. (ekaitz): *iz.* Ur eta aizearen ekaitza.

zurumilotsu, (ekaitz): *izond.* Zuturniloz beterik dagoen giroa.

zurumio. (ekaitz): *iz.* Ikus.: Zirimol. Zuŕumilo. (aize): iz. Ikus.: Aize-erauntxi,

zurunbide. (bide): *iz.* Gorpua eramateko bidea. j: Zurunpide. (eorzketa): *iz.* Berbera.

zurunpi. (eritasun): *iz.* Ikus.: Baztanga. Nafaferi.

zuruntza-zale. (mai-omi): iz. Zurezko zali aundia. I: Zurutzali, zuruntzale.

zuruntzazale. (mai-omi): fz. Zuraz egindako zali aundia. Zurutzali.

zurutzali. (mai-orni): *iz.* Ikus.: Zuruntza-zale.

zurxanko. (zur): iz. Zuraz egindako zangoa. j: Zurzango.

zurxanko. (zango): *iz.* Zurezko zangoa. I: Zurzango.

zurxuri. (zugatz): Ia. Ikus.: Zurtxuri. j: Xurxuri.

zurxuridi. (zugatz): *iz.* Zurtxuri-multzoa.

zurxuridi. (zurgatz): *iz.* Ikus.: Zurtxiiridi,

zurxuriki. (zugatz): iz. Zurixuri-zura.

zurxurikl. (zur): *iz.* Zurxuriaren zura.

zurzai. (zugatz): *iz.* Ikus.: Zugatz. Zurtzai, zuspil.

zurzango. (zango): iz. Ikus.: Zurxanko.

zurztasun. (umerzurtza): *iz.* Ikus.: Zurtzatasun.

zurztegiko. (umerzurtza): *izond.* Ikus.: Zurtz-ctxeko.

zurztu. (umezurtza): *ad.* Umezurtz geratu.

zurzuil. (aogozo): *izond.* Aognzoa botatzen duena. (lepo): *iz.* Ikus.: Gaŕondo. j; Zurzzuil, zurzul, zurzuko.

zurzuil (lepo): ŕz. Ikus.: Gaŕondo. Garondo, garkoŕ, garkotx, garkotxa-xilo, garkotxe-zilo, garkoxilo, garkol, karkotxi, zurzulo. (aogozo): *izond.* Aduŕa ugari daukana. ikus.: Baas, I: Bautz, adurti, elderti.

zurzul. (lepo): iz. Ikus.: Zurtzuil. I; Zurzuil, zurzulo.

zu zulo. (lepo): *fi.* Ikus.: Gatondo. Garondo, garkol, garkoŕ, garkotx, garkotxaxilo, garkotxe-zilo, garkoxilo, karkotxi, zurzuil.

zurzulo. (lepo): *iz.* Ikus.: Zurtzuil, Zurzuil, zurzul.

zurzuri. (zugatz): fi. Ikus.: Eltxun. Zurtxuri.

zuskei. (txingil-landareak): *iz.* ikus.: Untz. j: Uzkei.

zuskuln. (estalpen): *iz. ikus.:* Ezkutune. Zurkuilu.

zuskulu. (maskulu): iz. Ikus.: **Muskulu.** ~ Uranpulu.

zusma. (ayeru): *fi.* ikus.: Usma. Linda, zuzna.

zusman. (ayeru): *adond.* Ayeruz ari-izatea. (bilakuntza): *adond.* Bilatzen ari-izatea.

zusmari. (bilakuntza): *ftond.* Bilatzen ari dana.

zuspil. (meera): *ftond.* Oso *mee dana.* (zugatz): iz. Ikus.: Zugatz. j: Zurzai.

zuspildu. (azkura): *ad.* Until azi. (toles): *ad.* Zimuŕak egin.

zuspildura. (toles): *iz.* Zimuŕak egitearen egipena.

zustaf. (do): *iz.* Ikus.: Efo.

zustartu. (zugatz): iz. **Efoak** ugari dauzkan zugatza.

zusterbako. (zentzun): *izond.* **Zentzunik** eztuena.

zusterkagafi. (itoipen): *izond.* Erauzi ditekena,

zusterkaldi. (itoipen): fz. Erauzten dan aldia.

zusterkatu. (itoipen): *ad.* ikus.: Erauzi. I: T xuŕuxtakatu.

zusterkatzaile. (itoipen): *izond.* Erauzten duena.

zustertratze. (itoipen): *iz. Ikus.:* Erauzte. Erauspen.

zusteŕ, (ero): ŕz. Ikus.: Efo. I: Zustetai, zuztrai.

zustefai. (eio): *iz.* Zusteŕ.

zustertu. (laudarizti): *ad.* Landareak eŕotu. I: Zustraitu.

zusto. (usteldura): *izond.* Ustelduta dagoena.

zustotu. (aginkada): *ad.* Aŕek jan. (at): *ad.* Berbera.

zustrai. (eŕo): *iz.* Ikus.: Efo. Tuteŕ.

zustrai-eza, (eŕo): iz. Eforik gabe egotea. j: Zustrairik-eza.

zustraikatu. (erauzketa); *ad.* Efoak kendu.

zustrairik-eza. (eŕo): *iz.* Ikus.: Zustrai-eza.

zustraitu. (do): *ad.* Ikus.: Zustertu.

zut. (oyu€za): *oyu.* Zutik adierazteko uyutza. (txairotasun): *izond.* Txairoa dana. (ari): II iz. Zutun jaŕitako ariak. (itz): jj *iz.* Zakuf txikiai zuzentzen zayen itza.

zut. (egoeea): adond. ikus.: Xut. Xutik, xutirik.

zut ibili, (egurasketa): *ad.* Ikus.: Egurastu. I: Egurasketan ibili.

zukrazle, (zatasun): *izond. Ikus.:* Zutarazie.

zut-euki. (zutasun): *ad.* Zutik euki.

zut-ezafl (zutasun): *ad.* Ikus.: Zutatu.

zut-gila. (itxasontzi): *iz.* Zutik jaŕita dagoen tilapea.

zut-Ibiltoki. (egurasketa): iz. Zutik ibiltzeko tokia.

zut-ldaztl. (etedize): *iz.* Ikus.: Irozkai.

zut-iplti. (zutasun): *ad.* Ikus.: Zutindu.

zut-itufi. (zutusta): *iz.* Ikus.: Zit/fast-a. j: Zututs.

zut-eyal. (aizoyalak): *iz.* ltxasontzlaren aizoyala. (ezautailu): *iz.* ikus.: Ezautailu.

zut-saka. (zapa): *iz.* Zutikako zapa.

zut-zatiak. (zutasun): iz. Zutasunean dagozen zatik.

zuta. (cane): *I.* ikus.: Esne; ijitoen itza.

zuta-zeaf. (mats): *iz.* Zutikako ta zeatezko **mafak.**

zutabe. (zurkaitz): *fi.* Ikus.: Zurkaitz.

ZUTABE. *Iz.* Laukitua dan zutafia. Pilara, pilare, puyal, irozaŕi, xutati, zutoin. (etxegintza), (orma), (orma-

arte), (zurkaitz), (zutati). (zurkaitz): lkus.: Zurkaitz.

zutagailu. (zutasun): *iz.* Zuritzaileek darabilten bcrun-azta. (zurigintza): *iz.* Berbera.

zutaratu. (izenorde): *ad.* Zugana elda edo zerbait zuri eraman.

zutarazle. (zutasun): *izond.* Gauzak zutik ipintzen dituena. : Zut-erazie.

zutargi. (argi-mutit): iz. Ikus.: Argi-mutil.

zutargiduu. (bereteŕ): *izond.* Zutargiak dauzkana.

zutari. (lokaŕi): *iz.* **01** aundiak gatgatzeko lokafla.

zutari. (abe): *iz. Ikus.:* Abe. I: Zutabe.

ZUTAI1.I. *iz.* Zutikako zurkaitza, geyenetan zubilkara dana, ormadi baton sapai edo beste gaindegikoren bati eusteko jartzen dana. j: Apaindura izateko oŕen entzeko zutoin edo zutabea. {: Bordoña, arbil, afi-abe, afimeta, aŕi-mutil, akin, koloma, peya, pil, poyal, abe, zutabe, zntoin. l/ (otxcgintza), (oñazpi), (orma-arte), (zubil), (zurkaitz), (zutabe).

ZUTASUN. *iz.* Ortzi-mugarekiko tente ado elkaŕ-zut ikusten dan leŕo zuzena ado lau-unearen egokera. j: Artczbcrakoa. Ikus.: Xutsko. II (amiltegi), (arteztasun), (ezarmen), (igoera), (malda). (mafa), (neuŕizti), (zentzutasun).

zutatu. (zutasun): *ad.* Gauzak zutik {; Zut-ezafi.

zutera. (zutasun): *iz.* Zutik egotea. (sai-abere): iz. Sal-abereak zutik jartzea.

zutgailu. (zutasun): *iz.* Zutik eukitzeko tresna.

zuti. (geldidura); *izond.* Geldirik dagoena.

zuti-arazi. (igoera); *ad.* Jaso-erazi.

zuti-arazie. (igoera): *izond.* Jasotzen duena.

zuti-egona. (langiniza): *iz.* Zutik egotearen langintza. (zutasun): *iz.* Berbera.

zutibilte. (egurasketa): *iz.*]kus.: Egurasketa. 1: Eguras.

zutibilte. (egurasketa): *iz.* Ikus.: Egurastea.

zutibili. (egurasketa): *ad.* ikus.: Egurastu. j: Eguratsi.

zutidura, (zutasun): *iz.* Zutik egotearen egipena.

zutigo, (ausiabartza): *iz.* Ikus.: Ausiabartza. Zafaski.

zutik. (zutasun): *adond.* Zutasunean egotea. {: Zutunik.

zutik. (egoera): *adond.* Olken gateau bakaŕik egotea. {: Zutin, xutik, zutinik, zutun, zutunik, tutik, battik, txutirik, xuti, xutik, xutirilc, zuŕun.

-zutik. (ikerketa): *atz,* Ikertzearen asmoa ematen duen atzizkia.

zutik eza, (zutasun): *iz,* Zutik ezin egotea. {: Zutikeziña.

zutikal. (zurkaitz): iz. Ikus.: Zurkaitz, Zurkai.

zutikako. (zurkaitz): iz. Ormak egiteko oln zuzena, Abaŕen zurkaitza. (zutasun): *izond.* Zutasunean dagoena.

zutikan, (zutasun): *adond.* Zutik egotea.

zutikari. (zutasun): *frond.* Auŕeko ankak jasotzen dituen sai-aberea. (sai-abere): *frond.* Berbera.

zutikatu. (zurkaitz): *ad.* Ikus.: Zurkaiztu. (meatze): *ad.* Meatzeen sapayak tinkotu. (zutasun): {{ *ad.* Zaldia zutik (sat-abere): II *ad.* Berbera.

zutikatze, (zurkaitz): iz. Zulikatzea.

zutiketa. (zutasun): *iz.* Zaldia zutik egotea.

zutikezifia. (zutasun): *iz.* ikus.: Zutikeza.

zutiko. (zurkaitz): *iz,* Ikus.: **Zurkaitz.**

zutikof. (zutasun): *izond* Zutik dagoena.

zutikurtasun. (zutasun): iz, Zutasunaren bereiztasuna.

zutln. (zutasun): izond. Zutasunean dagoena.

main. (egoera): *adond. Ikus.:* Zutik. {: Xutik, zutinik, zutun.

zutindu. (zutasun): *ad.* Zutik Zut-ipiñi, zutitu.

zutindu. (egoera): *ad.* Zutik jaŕi, l; Txutitu.

zutinik. (zutasun): *adond.* Zutik egotea. Zutirik.

zutinik. (egoera): *adond. ikus.:* Zutik, Zutin, zutunik.

zutirik. (zutasun): *adond.* Ikus.: Zutinik.

zutitasun. (zutasun): iz. Zutasunaren egipena.

zutitu. (zutasun): *ad.* Ikus.: Zutindu.

zutitzaile. (zutasun): *izond* Zutasunean ipintzen duena. ; Zutuntzaile.

zutitze. (zutasun): is. Zutik egotcaren egipena.

zutoe. (enboŕ): Ia. Zugatzaren **enbofa. {:** Zutoi. (landaketa): iz, ikus.: Esol. Zutoi, zutol.

zutoi, (enboŕ): *iz,* Was,: Zutoe. (landaketa): *Iz.* Berbera. j: Esol.

zutoi-ardatz. (ardatz): *iz,* Zutik dagoen ardatza.

zutoi-atari. (bizitegi): *iz.* Bizitegiaren saŕera. I: Zutoi-aterbe, zutoin-aterpe.

zutoi-aterbe. (bizitegi): iz. ikus.: Zutoi-atari. {: Zutoin-aterpe.

zutoi-esi. (ilxitura): iz. Esolez egindako ltxitura.

zutoi-ondo. (uzgune): *frond.* Uzgunea egin zayona.

zutoi-tarte. (lankuntza): *iz.* Ola baton zabal-gunea.

zutoiki, (enbof): *iz.* Zugatzaren enbofaren zatia. : Zutokin.

Zutoin. (zutaŕi): iz, Ikus,: Zutaŕi. Zutabe.

zutoin-arte, (zutaŕi): *iz.* Zitañen artekoa.

zutoin-aterpe. (bizitegi): iz. Ikus,: Zutoi-atari. {: Zutoi-aterbe.

zntoin-gizon, (idazketa): *(road.* idaztean tankera-zalea.

zutoinbe. (zutabe): iz, Zutabearen oñaŕia.

zutolndi. (zutaŕi): iz, Zutafien multzoa, Zutointau.

zutoindu. (zutaŕi): *ad.* Zutabeen bidez maŕatu.

zutolutsu. (zutaŕi): *izond.* Zutañ askoren multzoa duena. {: ikus.: Zotoindi.

zutokin. (cnboŕ): *iz.* Ilrus,: Zutoiki,

zutol. (landaketa): iz. Ikus.: Esol. I: Zutoe.

zutondo. (mbar): *iz.* Ikus.: Enbof.

zutsu. (indarkeri): *izond.* Indarkeriz ari dana.

zutu. (aldikada): *iz.* ikus.: Aldikada. !: Aldikaldi. (zuzentza): *ad.* Zuzen Zutundu.

-zutu. (aldikada): *atz.* Aldikada adierazten duen atzizkia. E.b.: Ai zutu,ardo-zutu.

zutun. (zutasun): iz. Zutasunaren egipena.

zutun. (egoera): *adond.* ikus.: Zutik. j: Zutin.

zulundu. (zuzentza): *ad.* Ikus.: Zulu.

zutunean. (zutasun): *adond.* Zutun egotea.

zutunik, (zutasun): *adond. Ikus.:* Zutik.

zutunik. (egoera): *adond. ikus.:* Zutik. I: Zutinik, tuti, battik, Ixutirik.

zutunkof. (zutasun): *(rand.* Zutasunean dagoena.

zutuntzaik. (zutasun): *izond.* rkus.: Zutitzaile,

zutuntze. (zutasun): iz. Zutasunean ipintzearen egipena.

zaurgail. (auŕezki): *iz.* Aufezkia egitcko zioa.

zuurkeri. (zikoiztasun): *iz.* Ikus.: Zikoiztasun, I: Zikoizkeria. (itzalgaitz): *iz.* Ikus.: ltzalgaitz, itzalgaizkeria. (maltzurtasun): *iz.* Ikus.: Maltzurtasun.

zuurki. (zurtasun): *adond.* Zurtasunez ari-izatea. (auŕezki): *adorn!.* Aufezkiz ari-izatea.

zuuf. (zurtasun): *izond.* Zurtasunean ari dana. (auŕezki): *izond,* Auŕezkiz ari dana.

zuuf-agin. (ortz): in. Azkena atoratzen dun agiña,

zuuŕ-belaf. (ba[illegible]): *iz.* Alberta deunaren belaŕa. Belaŕ-mota bat.

zuuŕ-itz. (esaera): *iz,* fiats.: Atso-itz.

zuuf-izlari. (esaera): *izond.* Also-itzak biltzcn ari dana.

zuuf-salmu. (eresi): *iz.* Yakintzari buruzko eresia.

zuurtarzun. (zurtasun): *iz.*]kua.: Zurtasun. j: Zuurtasun, zuurtzia.

zuurtasun. (zurtasun): iz. ikus.: Zurtasun. i: Zuurtersun, (auŕczki): *iz.* Arrfezlda egitea.

zuurtu. (zurtasun): *ad.* Zuuŕa egin edo biurtu. (auŕezki): *ad.* Aufezldtsu egin ado biurtu.

zuurtze. (zurtasun): iz. Zurtasunaren egipena. (adezasun): *iz.* Adeitasunez ari-izatea.

zuurtze-gabe. (zurgabetasun): *iz.* Zurgabetasunez ari-izatea.

zuurtze-gabekn. (zurgabetasun): *izond.* Zurgabetasunez ari dana.

zuurtzia. (zurtasun): iz. Ikus.: Zurtasun. Zuurtarzun.

zuza. (undo): *iz.* t]dabeŕiko ziza. (aldaera): *ad.* Zoaz.

zuzaeza. (undo): *iz.* Zizak dagozen tokia.

zuzailu. (esertoki): *iz.* lkus.: Esertold. Jargu, zuzulu.

zuzara. (azaidi): *iz.* Beyaren kunde-gosea. I: Zuzera.

zuze. (arkai): *iz. Ikus.:* Zuzi. : Zuzu.

/unman. (ardura): *iz.* Ikus.: Ardura. I: Aria.

zuzen. (arteztasun): *izond.* Artez dagoena. (zentzabide): *adond.* Artez ari-izatea. (zuzeutza): *iz.* Tkus.: Zuzentza.: Zuzentzrzun, zuzentasun.

zuzen nausi. (cabal): *iz.* Estearen azken zatia.

zuzen-aitzitiko. (eskubide): izond. Lege aurkakoa dana.

zuzen-antzeko. (zuzentza): *izond.* Zuzentzaren aniza duena.

zuzen-bako. (zuzen gabekeri): *izond.* Zuzengabekeriz ari dana. (adingabetasun): *izond.* Adingabetasunez ari dana. (araugabe): *izond.* Araugabekoa dana.

zuzen-beaf. (zentzabide): *adond.* Zuzentzen ari-izatea.

zuzen-beera. (zutasun): *adond.* Zutasunez ari-izatea.

zuzen-da-okef. (neuŕizti): *izond.* Zuzen eta okeŕez egiña dagoena.

zuzen-egon. (eskiertasun): *ad.* Eskiertasunean egon,

zuzen-efeztasun. (zentzabide): *iz.* Zuzendu al-izatea.

zuzen-eskatu. (zuzentza): *ad.* Zuzen eta eskubidekoa dana isituki eskalu.

zuzen-eske. (zuzentza): iz. Zuzentzakoa dana eskatzea.

zuzen-galde. (galdera): iz. Artez egindako galdera.

zuzen-idazle. (idazkera): *izond.* Idazkera zuzentzen duena.

zuzen-itz. (eldubeaŕ): *iz.* Bialtze, opa izatea.

ZUZEN-LEGE. fa. Zuzenbideari dagokiona. j: Zi1eizti burnzkoa. Gorputzaren aurkakoa bezela, adimenez edo gogapez bakaŕik oaŕ ditekena. Lege-arauzkoari ez, baña gogapearen aginbideari dagokiona. I: Onlege. II (goi-jakintza), (eginbide), (ogen).

ZUZEN-LEGETASUN. *iz.* Zuzen-legeari buruzko agintzakaz, haters datozen egipen ado irakaspenen kidetasuna. : Onak egiten dituen giza-egipenen tasuna. Ongaiztoa, zileitasun. ŕl (egizaletasun), (gizabide), (gogape), (lege), (leyattasun), (neuŕitasun), (onbide), (ontasun), (zuzen-lege), (zuzentza).

zuzen-legez. (zuzen-lege): *adond.* Zuzen-iegez ari-izatea.

zuzen-oguzie. (oguzkera): *izond.* Zuni) oguzten duena.

zuzen-zale. (zeaztasun): *izond.* Zuzentasuna matte duena.

zuzen-zuzen. (arteztasun): *adond.* Mafa zuzenean ari-izatea. j: Zuzen-zuzenean.

zuzen-znzeneau. (arteztasun): *adond.* Ikus.: Zuzen-zuzen.

zuzenarauz. (zuzen-lege): *adond.* Zuzen-legez ari-izatea.

zuzenberatu. (zutasun): *ad.* Zutasunean ipml.

zuzenbide. (zuzentza): *iz.* Berezkoa den zuzeutza, agintariek erabaki ta jaŕita dagoenetik at onartzen dana. (arau): *iz.* Agintaraua. (norabide): Ej iz. Yo-bidea. (eskubide): lf *iz.* Esku. (bilaketa): fi iz. Argibidea.

zuzenbideko. (zuzen-lege): *izond.* Zuzen-legezkoa dana. j: Zuzenbidezko.

zuzenbidez, (zuzen-lege): *adond.* Zuzen-Iegezko ari-izatea. (zuzeutza): *adond.* Zuzeutzaz ari-izatea. (zentzabide): *adond.* Zuzen ari-izatea.

zuzenbidezko. (zuzen-lege): *izond* Ikus.: Zuzenbideko.

zuzendari. (agiupide): *izond.* Zuzentzen ari dana. (zentzabide): *izond.* Zentzabidez ari dana. (ezarruen): *izond.* Norabidean ipintzen ari dana. (onu): *izond,* Onulania dana. Ikea.: Onulari.

zuzendari-gela. (landola): *iz.* Zuzendariaren landola. j: Zuzendari-tegi.

zuzendari-orde. (ordezpen): *izond.* Zuzendariaren ordezpenari ari dana.

zuzendari-tegi. (landola): *iz.* ikus.: Zuzendari-gela.

zuzendaritza. (aginpide): *iz.* Zuzentzeko eskubidea duena. (ordezpen): in. Lan bat edo baste zerbait zuzentzekoa dana. (norabide): 1 *iz.* Norabidean ipintzeu edo eramatearen lana.

zuzendu. (zentzabide): *ad.* Zerbait arteztu. (norabide): *ad.* Narabidean eraman. (ardiespen): II *ad.* Lorin, ardietsi. (eldubeaŕ): Ij *ad.* Opa-izan. (zenbakun): II *ad.* Zenbakunak ongi egin.

zuzendu-ezin. (zentzabide): *izond.* Zuzentzeko e[illegible]iña dana. I: Zuzengaitz.

zuzendun. (eskubide): *izond.* Eskabidea duena.

zuzendura. (zentzabide): *iz,* Artez ipintzearen egipena.

zuzenean. (zuzentza): adond. Bide zuzenetan ari-izatea.

zuzenelso. (zuzen-lege): *izond.* Legezkoa dana.

zuzendadi. (main): *iz,* Erdi zuzena dan mata.

zuzenetara. (arteztasun): *adond.* Zuzen aldelik artzea, ez baste aided k.

zuzenctsi. (argibide): *ad.* Argibidez zerbait ageŕ-erazi.

zuzenez. (zuzentza): *izond.* Artez ari dana. (cskubide): *adond.* Eskubidez ari-izatea.

zuzengabe. (zuzengabekeri): *izond.* Zuzengabekerizkoa dana. (ezpetetasun): *frond.* Funtsgabekoa dana.

ZUZENGABEKERI. *iz.* Zuzentzareu aurkako egipena. Zuzentza-peitzea. I: Bidebaga, bidebakokeri, bidegabekeri, bidegekeri, znakurkeria. I/ (aukerakeri), (aufe-irilzi), (auŕetasun), (auskeri), (auzi-gizon), (bereztasun), (biurkeri), (biuŕikeri), (bustikeri), (debeku), (eskugeikerl), (gaiztasun).

zuzengabeki. (zuzengabekeri): *adond.* Zuzeugabekeriz ari-izatea.

zuzengabeko. (zuzengabekeri): *izond.* Zuzengabekeriz ari dana.

zuzengabetasun. (zuzengabekeri); *iz.* Zuzengahekeriz ari-izate.

zuzengabez. (zuzengabekeri): *adond.* Zuzeugabckeriz ari-izatea.

zuzengaiIu. (norabide): *iz,* Norabidea erakusten duen tresna.

zuzeugaitz. (zentzabide): *izond.* Ikus.: Zuzendu ezin,

zuzengani. (zentzabide): *izond.* Zuzendu ditekena. (izti-cgipen): *izond.* Atzcra egin dezakena. (zcaztasun); jj *izond.* Zuzentzekoa dana. j: Zuzeatzeko.

zuzeugile. (zeaztasun): *izond.* Zcatzez zuzentzen duena.

zuzengin. (norabide): *izond,* Zuzentzen duena. j: Zuzentzaila, zuzentzailc, zuzentzale.

zuzengune. (arteztasun): *iz.* Bide baten zati zuzena.

zuzenik, (arteztasun): *adond.* Zuzen ari-izatea. j: Zuzenka.

zuzenlca. (arteztasun): *adond.* ikus.; Zuzenkk.

zuzenkai. (makil): *izond. Mafa* zuzenak egiteko makiltxoa.

zuzenketa. (zeaztasun): iz. Zeatzez zuzentzea. j: Zuzenpen. (zentzabide): iz. Berbera.

zuzenkt. (zuzentza): *adond.* Zuzentzaz ari-izatea.

zuzenkin. (jaurlaritza): *izond.* Jaurlaritza batean zuzentzako jazoerak daramazkiena. j: Zuzen-zain.

zuzenkintza.(zuzentza):in. Zuzentza egiteko erakundea. j: Zuzcn-zaingo.

zuzeukiro.(zuzentza): *adond.* Zuzeutzaz ari-izatea.

zuzenkrzun. (zentzabide): *in.* Zuzentzeko dagoena.

zuzenkof. (zentzabide): *izond.* Zuzendu beaŕ dana. Zuzeuzigoŕ.

zuzenpen. (zeaztasun): *iz.* Ikus.: Zuzenketa,

zuzenpide. (eskubide): *iz.* Eskubidearen almena.

zuzentarzun.(zuzentza): iz.Ikus.: Zuzentza. j: Zuzen, zuzentasun.

zuzentasun. (zuzcntza): iz. Ikus.: Zuzentarzun.: Zuzeu.

zuzentiaŕ. (eskubide): *frond.* Eskubidearen alde ad dana.

ZUZENTZA. *iz.* Bakoitzari dagokiona ematera daraman onbidea, Yainlcoa'ren egokitasuna, oubideak sariztatzeko ta ogenak zigortzeko. Onbide nagusietako bat. j: Eskubide, izpide, gogo-berdintasuna. Eskubidez edo izpidez egin beaŕ dana. ^: Agirian aferazten dan neke edo ziguŕa. j: Zuzcn, zuzentarzun, zuzuts, zuzustun. // (auzi-gizon), (auzi-mai), (betetasun), (eskubide), (irabazbide), (loge), (onberatasun), (onbide), (ontasun), (oñaztapen), (setasun), (zoŕoztasun),(zuzen-lege),(zuzen-legetasun).

zuzentzaiIa. (norabide): *izond.* Ikus.: Zuzengin. Zuzentzaile, zuzentzale.

zuzentzaile. (norabide): *izond.*]kus.: Zuzengin. j: Zuzentzaila, zuzentzale.

zuzentzale. (norabide): *izond.* Ems.; Zuzengin. j: Zuzentaila, zuzentzaile.

zuzenize.(nurabide): *iz.* Norahidean ipintzea. (zentzabide): *iz.* Zentzabidea egin. (aitzaki): jj *iz.* Aitzakia izan,

zuzeutzeko. (norabide): *izond.* Zuzendu heat' duena. (zeantasun): *izond.* ikus.: Zuzengaŕi.

zuzenzain. (jaurlarilza): *izond.* Ikus.: Zuzenkin.

zuzenzaingo. (zuzentza); iz, Ikus.: Zuzcnkintza.

zuzenzigof. (zentzabide): *izond.* ikus.: Zuzenkoŕ.

zuzero. (azaldi): *iz.* ikus.: Zuzara,

zuzi. (arkai): *iz.* Eŕetxiñezkoa dan zur-ezpala, eŕe egin ezkero argi aundia ematen duena. I: Zuze, zuzu.

zuzi-batzaf. (katamalo); iz. Katamalecn bilkura. I: Zuzi-inaŕoak.

zuzi-mafoak. (katamalo): *iz.* Ikus.; Zuzi-batzaŕ.

zuzi-mutil. (argi-tnutii): *iz.* Ikus.: Argi-mutil.

zuzi-saltzaile. (argi-mutil): *izond.* Argi-mutilak saltzen dituena.

zuzia. (joko): *iz. Tkus.:* Anduraz egindako jostailua.

zuziandi. (arkai): *iz.* Arkai oso aundia.

zuziatu. (okeŕ): *ad.* Okas' egin. (dirdai): *ad.* Argitu, distiratu.

zuzidi. (zugatz): *iz.* Zuzi edo agiñen matzos.

zuzidun. (arkai): *frond.* Zuziak dauzkana edo saltzen dituena.

zuzigile. (argi-mutil): *izond.* Argi-mutilak dagizkiena. (esku-tangintzak): *izond.* Berbera.

zuaika. (aldakortasun): *izond.* Aldakoŕ eta arin ad dana.

zuzikakeria. (aldakortasun): *iz.* Aldakortasmtez ari-izatea. j: Zuzikatasun.

zuzikatasun. (aldakortasun): iz. Aldakortasunez ari-izatea, Zuzikakeria.

zuzindu. (at): *ad.* Uraz uyeldu. j: Xipatu.

zuztri. (eztandagai): *iz.* Sutautsez egindako su-ziria. j: Zuziriko.

zuzirilco. (eztandagai): *iz.* ikus.: Zuziri.

zuzitasun. (zurgabetasuu): *iz.* Ikus.: Zurgabetasun. j: Zuŕczkeria.

zuzitegi. (argi-mutil): iz. Argi-mutilak dagozen tokia.

zuzitu. (zaps): *ad.* lkus.: Ertsatu. Zapata. (ausiabartza): *ad.* Ausiabartza egin.

zuzitzaile. (bonbonkada): *izond.* Bonbonkadaz ari dana.

zuzkeya. (enboŕ): *iz.* Untzaren enbofa.

zuzki. *(ari): iz.* laus.: Arilkai. j: Aigai. (eiatz): *iz. Ikus.:* Efatz. j: Isats.

zuzki-aldi. (onidura): iz. Ikus.: Ornidura. j: Ornitasun, zuzkidura.

zuzkihil. (sendabidekiuta): *iz.* Ikus.: Ezurgintza. j: Ezurlaritza.

zuzkidatz. (idazkera): *iz.* Taus.: Idazkera. j: lzkirakinde, zuzkidatzizti.

zuzkidatzizti. (idazkera): *iz.* Ikus.: Idazkera. j: Zuzkidatz, izkirakurdc.

zuzkidura. (omidura): iz. Ilens.: Ornidura. j: Ornitasun, zuzki-aldi.

zuzkigaŕi. (ornidura): *izond.* Ornidu ditekena.

zuzkitu, (ornidura): *ad.* Ikus.: Ornidu.

zuzkitzaile. (ornidura): *izond.* Ornidura egiten duena.

zuzko. (gari): *iz.* Ikus.: Aotz. j: Agotz.

zuzkulu. (maskulu): iz. Ikus.: Maskulu.

zuzkuf. (seska): *iz,* Artoaren seeks. (ado): *iz.* Berbera.

zuzmo. (gismo): iz. Ikus.: Susmo. Zuzmo.

zuzmu. (susmo): *iz.* Ikus.: Susmo. Zuzmo.

zuzmurkari. (mintzoera): *izond.* Ikus.: Maxiolari, I; Maxilari.

zuzmuf. (susmo): *iz.* Ikus.: **SUSIno.** Zuzmo, zuzmu. (antzeraketa): *iz.* 1kus,; Antzeraketa. j: Antzeratze.

zuzmurtu. (soi§u): *ad.* Ikus.: Zuŕumuŕutu. (susmo): *ad.* Susmoa izan.

zuzna. (ayeru): *iz.* Ikus.: Usma.; Zusma.

zuznaka. (ayeru): *adond.* Usmaka ari-izatea.

zuznan. (ayeru): *adond.* Ikus.: Zuznaka.

zuzpal. (zur): *iz.* Ikus.: Ezpal, I : Ezkail, ezkal.

zuzpel. (anpadura): *iz,* Ikus,; Azkordin, I: Azgordin.

zuzpet. (anpadura): iz, Ikus.; Ospel. !: Nospel, ozpel.

zuzpef. (osasun): *izond.* Eritasun batetik sendatzen ari dana. j: Zuzpeŕaldi.

zuzpefaldi. (osasun): iz. Eritasun batetik sendatzen ari-izatea. I: Zuzpeŕ.

zuzpeŕ--uagi. (baldartasun); *izond.* Batdartasunez ari dana.

zuzpertu. (osasun): *ad,* Eritasun batetik sendatu.

zuzpildu. (ikoldura): *ad.* Ikus.: Ikoldu. Zitxortu.

zuztef. (zurtoin): iz. ikus,; Zu'toin. I: Zurtin.

zuztaŕ--gabe. (zurtoin); *izond.* Zurtoiñik eztuena. Zuztet-gabe.

zuztein. (zurtoin): *iz.* Zugatz baten efotik ateratzcn dan muskila.

zuzterkaldi. (erauzketa); *ft.* Erauzte. Erauspen.

zuzterkatu. (erauzketa): *ad.* Zuztefik kendu.

zuzterkatze. (erauzketa): iz. Erauzketa egitea. (erauzpen): iz. Berbera.

zuztef. (mats): iz, Matsaren zuztaŕa.

zuztef-gabe. (zurotin): *izond.* Ikus.: Zuztaŕ-gabe.

zuztertn. (zurotin): *ad.* Zurtoiñak atera.

zuztrai. (ato); *iz.* Ikus.: Efo.: Zusteŕ.

zuztralca. (kondaŕ): iz. Kondaŕak. Ikus.: Kondaf.

zuztrapilo. (kondaŕ); *iz.* Kondaŕak, Ikus.: Kondaŕ.

zuzu. (arkai): *iz.* Eras,: Zuze. E: Zuzi.

zuzu-muzn. (mintzoera): *iz.* Ikus.: Txutxumutxu. I: Txutxu-putzu. (mardail): *adond.* Mardailean ari-izatea,

zuzulu. (esertoki): iz. Ikus.: Esertoki. I: Zuzaiiu,

zuzuman eman. (zintzuŕ): *ad.* Zinteufean zearkahl.

zuzmn. (zugatz): iz. Ikus.:.Lertzun. Zuzundui.(aldakortasun): *izond.* Aldakoŕ eta ariña dana.

zuzundu. (ergeltasan): *ad.* Zaŕaz edo, Iclokeriak esaten asi.

zuznndni. (zugatz): *iz.* ikus.: Lertzundi. Lertzundi, lertxundi.

zuzustun, (zuzentza); *izond.* Zuzentzaz ari dana.

zuzuts. (zuzentza): *iz,* Ikus.: Zuzentza. I: Zuzentarzun.

ISBN: 84-89135-10-X
9 788489 135109